Digitized by Google

Digitized by Google

<36608309660012

<36608309660012

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

Digitized by Google

<36608309660012

<36608309660012

Bayer. Staatsbibliothek

Digitized by Google

Ling. Lat. 1402.
4°
Polygl. 42

Ling. Latina,
Lexica,
Pg. 434.

Digitized by Google

LEXICON
LATINUM
INTERPRETATIONE
ILLYRICA, GERMANICA, ET HUNGARICA
LOCUPLES,
IN USUM POTISSIMUM
STUDIOSÆ JUVENTUTIS
DIGESTUM,
AB

ANDREA JAMBRESSICH,
SOCIETATIS JESU SACERDOTE,
CROATA ZAGORIENSI.

Cum Privilegio Sacræ Regiæ Majeſtatis, & Superiorum Permiſſu.

ZAGRABIÆ,
Typis Academicis Societatis JESU, per Adalbertum Wilh. Weſseli
Anno 1742.

Digitized by Google

FACULTAS
R. P. PROVINCIALIS.

EGo infrà ſcriptus, SOCIETATIS JESU per Provinciam Auſtriæ Præpoſitus Provincialis, poteſtate mihi facta, ab Admodùm Reverendo Patre noſtro FRANCISCO RETZ, Præpoſito Generali, Facultatem concedo; ut *Lexicon Latinum Interpretatione Illyrica, Germanica, & Hungarica locuples*, *à P. Andrea Jambreſſich*, *è Societate JESU, digeſtum*, atque à tribus memoratæ Societatis Patribus de more reviſum, & approbatum, typis mandetur. In quorum fidem manu mea ſubſcripſi, & conſvetum Officii Sigillum appreſſi. Jaurini, 4. Octobris, Anno 1741.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

L.S.

Antonius Vanoſſi, S.J.

PRÆ-

Digitized by Google

PRÆFATIO,

& DECLARATIO OPERIS.

Pia in Patriam ſtudia *Franciſco Suſſnik S. J. Presbytero*, fractas alibi Apoſtolicis laboribus vires, Zagrabiæ curanti, ſvadebant; Lexicon quodpiam *Habdelichiano* vetuſtate abſumpto ſufficeret; è quo major, atque ex illo, ad Studioſam Illyricæ nationis Juventutem utilitas dimanaret. Monenti pietati, utut valetudine uteretur conſtanter afflicta, facilis paruit vir alioquin optimus, ac ſuapte naturâ ad litterarum humaniorum cultum perquam propenſus. Et verò ad An. uſque 1739. moleſtiſſimum opus eo perduxit, ut & Indicem Croaticas voces ſerie alphabetica exhibentem, quem cum ſubjectis Indiculis, ſumptibus parſurus, retinui; & Initium aliquod ipſius Lexici latini, typis ad id comparatis, me adjutore, excuſum videre meruerit. Cœptos hac ratione labores, quibus in lucem edendis, Inclyti Croatiæ Status, & Ordines, ſuam Symbolam, anno ſuperiore, liberaliter addixerant, primùm diſſolutio nervorum, tum mors ipſa abrupit. Sublato è vivis Authore, propius ab interitu abfuit ejuſdem partus: quippe complures inventi ſunt, qui huic maxima parte imperfecto novam quandam formam inducendam, pro ſuo quiſque genio, cenſerent; nemo unus, qui labori moleſtiarum pleniſſimo, oneríque uſque adeò obſcuro humeros ſupponere vellet. Ego, ſeu honeſto cariſſimæ Patriæ amore, ſeu ſvavi Majorum imperio, ſeu importunis Amicorum precibus, ſeu Viri operæ huic immortui, & de me optimè meriti, memoriâ, denique victus; nequicquam repugnante Peripato, cui etiamtum præeram; laborem proſequendum eo libentiùs ſuſcepi, quo clariùs perſpiciebam, me ſic maximo quidem meo impendio, quæſtu minimo, plurimorum commodis ſervire poſſe. Proinde opus extemplo adortus, deeſſe utiliora multa, redundare non pauca, limanda magno temporis diſpendio pleraque omnia, animadverto. Ergo viam à priore longè diverſam ineo, opus novum molior; ur-

gente interea typographo, & laborem prælo ſubjiciendum identidem expoſcente, nî otium ejuſdem carô redimere malim. Talibus conſtricto anguſtiis, variiſque aliis curis preſſo, cùm elucubratio novi Lexici, tum errorum à Typotheris commiſſorum emendatio, uni mihi incumbebat. Unde non mirum, quòd initio præſertim (ſi primas philyras, aliáſque nonnullas excipias, quas correctas denuo excudi feci.) multa vocabula deſiderentur; quorum ſupplementum idcirco ultimùm adjeci: quòd nonnulla relicta minus probè, ac volebam, elaborata: quòd non omnes typographici errores expuncti. Et vel ideo his, æqui rerum arbitri, ſpero, facilè ignoſcent. Hæc hactenus: nunc ad novi operis declarationem, amice Lector, mecum digredere; quídque labore meo, commodorum tuorum ſtudioſus, præſtiterim; paucis accipe.

1. Singulis Vocabulis notas quantitatum idcirco ſuperimpoſui, ut & Poëtici ſtudii Alumnis velificarer.

2. Voces Synonymas adjeci, quo expeditiorem haberes verborum copiam.

3. Nec Syntaxim meliorem, nec Phraſes ſelectiores ſuis locis deeſſe paſſus ſum. Auctores deinde his ſubjunxi, ut inter Verborum uſus promptè diſcerneres: alii enim Oratoribus, Hiſtoricis alii, alii Poëtis ſunt proprii.

4. Vocibus græcis æquè, ac latinis ſuos Scriptores latinos appoſui; quorum Auctoritas quàm varia eſt, & ambigua, tam ſolicitum me ſemper tenuit. Id nihilominus conſilii cepi, ſecutúſque ſum, ut quoties optimi adeſſent, eos producerem; tum ad bonos delaberer; denique ne deterioribus quidem abſtinerem, ut totam, quanta eſt, latinitatem complecterer. Ipſa enim illa, quæ uſurpare dicendo minimè convenit, tamen legendo intelligere oportet: alioqui multa utilibus cæterà libris inſperſa ignorabimus.

5. Quaſdam latinas nullius auctoritate munivi, quia nulli uſitatas reperi; quin propterea velim, barbaras continuò exiſtimes. Cenſeo enim illas, compluréſque alias & *derivatas*, & *compoſitas* perinde latinas eſſe, atque ſunt eæ, quæ, ſervatis iiſdem *derivationis*, & *compoſitionis* legibus, apud *Cæſarem*, *Ciceronem*, *Livium*, alióſque *aureæ ætatis* Heroës inveniuntur. Et ſanè, quid vetat credere, ipſum quoque *Ciceronem* uſurum fuiſſe ejuſmodi vocibus, ſi argumenta, de quibus is ad poſterorum memoriam ſcripſit, earum uſum poſtulâſſent; quando par pro illis, atque pro uſurpatis, pugnat ratio. Quin immò uſum etiam iis fuiſſe, negare quo teſte auſis? Idem dictum volo de aliis ſimilibus, etiamſi eas non niſi ab ignobiliore quopiam Auctore adhibitas fuiſſe conſtet; modò unà certum ſit, earum *primigenias* (ſeu *primitivas*, & *ſimplices*) apud aliquem aureæ ætatis Auctorem reperiri.

6. Græcas nonnullas addidi, quas non latini cujuſpiam Scriptoris, ſed vulgi duntaxat uſus commendat, dignas vel ideo, quæ Latiô proſcribantur.

7. Barbaras, quibus verè latinas ſurrogatas paſſim leges, crucis † Græcas ſtellæ * ſignô notavi; ne à minus peritis pro latinis haberentur.

8. Antiquas, quas hodie Uſus reſpuit, per *Obſol. Inus. Antiq.* ab uſitatis dignoſces.

9. Non paucas deprehendes huic Operi ſine Barbararum nota † inſertas, non quòd eas Latinis accenſeam; ſed quòd Scientiarum Profeſſores ſuis

eas

eas donârint Civitatibus. Hinc per *Theol.* Theologi, per *JCti.* Juris conſulti, per *Phil.* Philoſophi, per *Phyſ.* Phyſici, per *Math.* Mathematici, per *Geog.* Geographi, per *Aſtr.* Aſtrologi, per *Chym.* Chymici, per *Eccl.* Eccleſiaſtici, per *Hiſt.* Hiſtorici, per *Med.* Medici, per *Gram.* Grammatici intelligendi ſunt, & quidem ii potiſſimùm; qui inter linguæ latinæ Auctores neutiquà numerantur.

10. Derivatas, & Compoſitas multas, brevitati conſulturus, prætermiſi; ſiquidem perſuaſum habeo, ut ipſas è Primigeniis, ita pariter earum notiones, è notionibus Primigeniarum, formari à quolibet facilè poſſe, præſertim ſi ſibi alias ſimiles, ab hoc Lexico ubertim ſuppeditatas, in exemplum proponat.

11. Verbis, præcipuè ſimplicibus, Præteritum, & Supinum, ſi quod habent; Nominibus verò Genera, Inflexionem per caſus, aliáque id genus, è Grammaticis petita, annexui.

12. Notionum, & Uſuum varietatem, in vocibus fertilioribus, per numeros Arabicos diſtinxi: ad quos, ubi unam pro alia per *V. Syn. pro* citatam *legeris*, bene advertas, neceſſe eſt; ſi proprietates ſingularum, & translationes per *Transl. Metaph. Meton. &c.* notatas intelligere velis.

13. Regionum, Urbiúmque celebriorum, annexa brevi deſcriptione, nomina inſerui. Hungaricis, & Illyricis cùm recenſendis, tum & deſcribendis pluſculum tribui: Illyrorum enim, & Hungarorum cumprimis gratiâ, labor iſte à me ſuſceptus.

14. Subſtantivis germanicis articulos præfixi: per r. *der*, per e. *die*, per s. *das* deſignando: contra hos enim Illyri, & Hungari, germanico ſermone utentes, plurimum peccare ſolent.

15. Uſus verborum frequentiores, Illyricè, Germanicè, & Hungaricè eo fine reddidi; ut has linguas diſcere volentes moleſtiâ levarem.

16. Orthographiam Illyricam, Germanicam, & Hungaricam ad calcem attexui; ne quid ad utilitatem emendatè ſcribere, & expeditè hoc, aliúdve ſimile opus, legere cupientium, omiſſum ſuccenſeas.

17. Scito præterea, multas eſſe voces Illyricas, quas Illyrorum alii per *e*, alii per *a*, præſertim in ultima ſyllaba, efferunt. e. g. *Mladenecz*, & *Mladenacz*; *Verbovecz*, & *Varbovacz*. Multas item, quæ ab aliis cum *i*, cum *e* ab aliis, ab aliis cum *ie* enunciantur, ut: *Vera, Vira, & Viera*. Atque his rectè ſcribendis adhibent Illyri certas diphtongos, ex alphabeto Cyrilliano, aut Hieronymiano deſumptas, quas idcirco indifferentes nominant. Adverte præterea, Conſonanti *l* in fine, quam multi Illyrorum uſurpant, ſubſtitui ab aliis Vocalem *o*. ut: *poſzao*, pro *poſzal*; *Iſſao* pro *Iſſel*, aut *iſſal*; *chuoſzem* pro *chuſzem*; id quod frequentiſſimum eſt in verbis præteriti temporis.

18. En tibi ad extremum *Ætates quatuor*, in quas Scriptores latini ab eruditis diſtribuuntur. Prima optimos numerat, dignóſque, quos aliæ omnes in exemplum ſibi proponant. His enim Romanæ literæ debent, ac Eloquentia imprimis, quòd ad ſummum pertigerint. Jure igitur optimo *Aurea* dicitur: Quemadmodum enim Aurum cæteris metallis, ita hæc ſecutis Ætatibus, ingenio, nitore, & auctoritate præſtat. Ut proinde certum ſit apud Latinos, Scriptorem nullum, qui ab *Aurea Ætate* Latinitatem non mutue-

 tur,

tur, Latinis accenſendum eſſe. *Auream* excepit *Argentea*, à bonitate Scriptorum id nominis indepta; ſed qui à veteri illo nitore nonnihil remiſiſſe, vocéſque nonnullas ſuperioribus illis Heroibus inuſitatas Romana Urbe excepiſſe ſunt notati;& vel ideo quo ad latinitatem non niſi cautè,præſertim Tyronibus, imitandi. Tertia prioribus auctoritate inferior, dicta idcirco *Ænea*. Voces habet proprias non paucas, tum ſolùm, & quidem cum delectu, atque à viris duntaxat de foro Romano diu, multúmque meritis adhibendas; cùm eas argumenti ratio poſtulârit, cui ſuperiorum neutra proſpexerit. Succeſſit denique *Ferrea*, *Lignea*, ſeu *Lutea*, honeſtiore cognomento omnino indigna. Tota enim hac ætate, ea Romanis literis dominabatur barbaries, ut nemo ferè Scriptorum fuerit, ſi pauculos diligentiores aureorum auctorum imitatores excipias, qui non ferrum, lignum, aut lutum loqueretur, próque latino ſermone venditaret; aut qui ſtyli cauſa legi mereatur. *Ætas aurea* ducentis plures, qui Chriſti ortum præceſsêre, annos complexa, deſinit in Annum Chr.14. Hanc ſecuta *Argentea*,excurrit ad A. uſque 117. Ab hoc deinde ad A. pene 400 *Ænea* producitur. Tempus reliquum *Ferrea* occupat, deſinens in A.C.1500; quo tandem lingua Romana denuo excoli, & Cicero, aliíque primi Scriptores, è tenebris protracti, venerationi eſſe cœperunt.

Scriptores ætatis aureæ.

Andronicus, *Nævius*, *Cæcilius*, *Ennius* Poëta Latinorum antiquiſſimus, *Pacuvius*, *Attius*, *Lucilius*, *Turpilius*, *Afranius*, *Cornelius Siſenna*, *Nigidius Figulus*, *Decius Laberius*, *Verrius Flaccus*, quorum pauca fragmenta extant. *Accius Plautus*, *Terentius Afer*, *Portius Cato*, *Lucretius Carus*, *Valerius Catullus*, *Sirus*, *Julius Cæſar*, *Cornelius Nepos*, *M. Tullius Cicero*, *Sex. Aurelius Propertius*, *Salluſtius Criſpus*, *Varro*, *Tibullus*, *Virgilius*, *T. Livius*, *Manilius*, *Vitruvius*, *Ovidius*, *Horatius Flaccus*, *Pedo Albinovanus*, *Gratius Faliſcus*, *Phædrus*, *Cornificius*, cui nonnulli tribuunt libros quatuor Rhetoricorum ad Herennium. *Aulus Hirtius*, vel *Oppius*, quorum alteruter Cæſaris Commentarios ſupplêſſe creditur. *Cornelius Severus*, cui adſcribitur Carmen de Ætna. Prioribus annumerandi veniunt quatuor Juriſconſulti: *Mutius Scævola*, *Alfenus Varus*, *Antiſtius Labeo*, & *Maſurius Sabinus*. Etſi autem recenſiti omnes ſummæ ſint auctoritatis, cùm vocibus uſi fuerint duntaxat verè latinis; ſupra cæteros tamen eminent,(præcipuè ſi Syntaxim, & uſus verborum ſpectes:) *Cicero*, Oratorum princeps. *Julius Cæſar*, *T.Livius*, *Cornelius Nepos*, *Salluſtius*, Hiſtorici. *Plautus*, *Terentius*, *Lucretius*, *Virgilius*, *Horatius*, *Catullus*, *Tibullus*, *Propertius*, *Ovidius*, Poëtæ. *Phædrus* Fabularum; *Vitruvius* Architecturæ; *Cato*, & *Varro* rerum aliarum, præſertim ruſticarum, Scriptores optimi.

Ætatis argenteæ.

Excellunt *Curtius Rufus*, *Vellejus Paterculus*, *Valerius Maximus*, *Petronius Arbiter*, *Pomponius Mela*, *Tacitus*, *Annæus Florus*, *Plinius major*, Hiſtorici. *Annæus Seneca* Pater, & Filius, uterque Philoſophus, & Orator celebris. *Annæus Lucanus*, *Perſius Flaccus*, *Junius Juvenalis*, Poëtæ. *Plinius junior*, Scriptor epiſto-

epiſtolarum, & Orator. *Julius Hyginus* Fabularum Scriptor. *Celſus* Medicus Rom. *Suetonius Tranquillus* Rhetor Rom. ſcripſit vitas Imperatorum à Julio Cæſare ad Domitianum. *Fabius Quintilianus*, Rhetor, & Grammaticus. Hos ſequuntur *Scribonius Largus, Junius Columella* Scriptor rei ruſticæ, *Aſconius* Grammaticus, *Silius Italicus* Poëta, *Valerius Flaccus, Papinius Statius* Neapolitanus Poëta, *Valerius Martialis* Poëta, *Julius Frontinus* Hiſtoricus.

Ætatis æneæ.

Cæteris præſtant *Aul. Gellius* Romanus, ſcripſit noctium Atticarum libros XX. *Julius Solinus*, Grammaticus Romanus, ſcripſit collectanea rerum memorabilium &c. *Juſtinus* Hiſtoricus. *Palladius*, ſcripſit de re ruſtica. *Claudius Claudianus* Poëta eximius. Memoriâ etiam digni *Licinius Proculus*, *Neratius Priſcus*, *P. Juvencius Celſus*, *Priſcus Jabolenus*, *Domitius Ulpianus*, *Herennius Modeſtinus*, *Salvius Julianus*, *J. Cajus*, *Calliſtratus*, *Æmilius Papinianus*, *Julius Paulus*, *Sex. Pomponius*, *Venulejus Saturninus*, *Ælius Martianus*, *Ælius Gallus*, Juriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis. *L. Apulejus*, *Septimius Tertullianus*, *Serenus Sammonicus*, *Cenſorinus*, *Cæcilius Cyprianus*, *Julius Calpurnius*, *Aurelius Nemeſianus*, *Ælius Spartianus*, *Julius Capitolinus*, *Ælius Lampridius*, *Vulcatius Gallicanus*, *Trebellius Pollio*, *Flavius Vopiſcus*, *Cælius Aurelianus*, *Flavius Eutropius*, *Rhemnius Fannius*, *Arnobius Afer*, *Cælius Lactantius*, *Ælius Donatus*, *Commodianus*, *Vettus Juvencus*, *Julius Firmicus*, *D. Hilarius*, *Fab. Marius Victorinus*, *Pompejus Feſtus* inſignis Grammaticus, *Feſtus Avienus* Poëta, *Ammianus Marcellinus*, *Vegetius Renatus* in re militari præcipuus, *Macrobius*, *Symmachus*, *Magnus Auſonius*, *Aurelius Victor*, *D. Ambroſius*, *Marcellus Empiricus*, *Proba Falconia*, *Priſcianus*, dictus ab aliis *Octavius Horatianus*.

Ætatis ferreæ.

Servius Honoratus, *Rutilius Numatianus*, *D. Hieronymus*, *D. Auguſtinus*, *D. Damaſus*, *Rufinus*, *Sulpicius Severus*, *Paulus Oroſius*, *Cælius Sedulius*, *Paulinus Nolanus*, *Codex Theodoſianus*, *Dracontius*, *Salvianus*, *Petrus Chryſologus*, *Proſper Aquitanicus*, *Martianus Capella*, *Paulinus Petrocorius*, *Claudianus Mamertus*, *Sidonius Apollinaris*, *Plinius Valerianus*, *Latinus Pacatus*, *Claudius Mamertinus*, *Nazarius*, *Eumenius*, ſeculi quinti. *D. Fulgentius*, *Alcimus Avitus*, *Orientius*, *Ennodius*, *Manl. Severinus Boëthius*, *Priſcianus* Grammaticus, *Nonius Marcellus*, *Diomedes*, *Juſtiniani Inſtitutiones*, *Juſtiniani Codex*; *Arator*, qui ſcripſit Hiſtoriam Apoſtolicam, ſeu de vita Pauli Libros II carmine epico: *Jornandes*, *Aurelius Caſſiodorus*, *Creſconius Corippus*, *Venantius Fortunatus*, *Gregorius Magnus*, *Gregorius Turonenſis*, Seculi Sexti. *Iſidorus Hiſpalenſis*, *Eugenius Toletanus*, *Drepanius Florus*, *Marculphus*, *Anonymus Ravennas*, Seculi Septimi. *Aldhelmus*, ſeu *Adelhelmus*, *Beda*, *Flaccus Alcuinus*, *Paulus Diaconus*, Seculi octavi. *Rabanus Maurus*, *Freculphus*, *Eginhardus*, *Strabus Gallus*, *Aimonius*, *Theodulphus Aurelianenſis*, Seculi noni, &c.

Ætatis incertæ.

Terentianus Maurus, *Minucius Felix*, *Soſipater Chariſius*, *Æmilius Macer*, *Meſſala Corvinus*, *Vibius Sequeſter*, *Jul. Exſuperantius*, *Jul. Obſequens*, *L. Ampelius*, *Apicius* in re coquinaria princeps, *Cen[illegible]*, [illegible], [illegible] Auctor Notitiarum, *Jul[illegible]* *[illegible]*; [illegible], quæ alii ad Auguſti, alii ad [illegible] [illegible]

ætatem referunt. *P. Victor de Regionibus Urbis Romæ. Vegetius de re veterinaria. Auctores Priapeorum. Auctores Catalectorum*, quæ Virgilio, & Ovidio tribui ſolent. *Auctor Elegiarum*, quæ Cor. Gallo attribuntur. *Auctor Orationis Salluſtii in Ciceronem, & Ciceronis in Salluſtium: item illius* Antequam Cicero iret in exilium. *Auctor Epiſtolæ ad Octavium*, quæ Ciceroni tribuitur. *Auctor Panegyrici in Piſonem*, quem alii Statium, alii Lucanum putant. *Declamationes*, quæ tribui ſolent Quintiliano; *item* quæ Porcio Latroni; *item* quæ Calpurnio Flacco. *Interpres Irenæi. Interpres Daretis Phrygii, & Dictyos Cretenſis. Catonis Diſticha moralia. Scholiaſtæ veteres. Gramatici antiqui. Rhetores antiqui. Medici antiqui. Rei agrariæ Scriptores. Catalecta Petroniana, & Errores Venerei*, qui cum Petronio edi ſolent. *Pervigilium Veneris cum variis opuſculis*, quæ inſcribuntur *Baudii Amores. Poëmatia, & Epigrammata vetera*, à Pithæo, & Almelovenio collecta. *Fragmenta Hiſtoricorum* collecta ab Auguſtino & Riccobono. *Monumenta Antiqua*, à Georgio Fabricio collecta. *Faſti Conſulares. Inſcriptiones veteres. Legum antiquarum fragmenta. Notitia dignitatum utriuſque Imperii*; et cæteri hujuſmodi Scriptores, quorum alii, ſpectata ſcribendi ratione, ætati etiam aureæ annumerari, alii contrà infra ferream detrudi merentur. Atque hæc de Lexico noſtro, quod unum plurium aliorum inopiam ſarciet. Utere igitur, candide Lector, labore tuis commodis devoto; lividum verò Momorum gregem in prurientem poſt ſolis ortum ſale lacum vindex compelle: vel, ſi mavis, inſulſos Erythræis committe gurgitibus ſallendos; ac tum vale.

A.

INDICULUS

PARTICULARIS NOMINUM, QUORUM SIGNIFICATIONEM QUÆRE IN CORPORE.

ARBORUM

A.

Abellina.
Abiecula.
Abiegnus.
Abietarius.
Abſegmen.
Acacia.
Acapna.
Acer.
Acernus.
Acmotheton.
Æſculetum.
Æſculus.
Alnetum.
Alneus.
Alnus.
Amygdalum.
Amygdalus.
Avellana.

B.

Betula.
Betuleus.
Betuletum.
Buxetum.
Buxeus.
Buxus.

C.

Carpineus.
Carpinus.
Caſtanea.
Caſtanetum.
Cataſta.
Cedreus.
Cedrus.
Ceraſus.
Cerreus.
Cerrus.
Cornus.
Cornum.
Corylus.
Cotoneum.
Cupreſſeus.
Cupreſſus.

F.

Fageus.
Fagicola.
Faginetum.
Fagus.
Fagutal.
Ficaria.
Ficarius.
Ficetum.
Ficus.
Fraxinetum.
Fraxineus.
Fraxinus.

G.

Galla.

I.

Ilicetum.
Iligneus.
Ilex.
Juglans.
Juniperus.

L.

Laureus.
Laurus.
Liguſtrum.

M.

Malum.
Malus.
Meraſus.
Meſpilum.
Meſpilus.
Morus.

N.

Nucetum.
Nuceus.
Nux.

O.

Olea.
Oleaſter.
Ornus.
Oxycantha.

P.

Palma.
Perſicum.
Perſicus.
Pinaſter.
Pineus, Pinealis.
Platanus.
Pomarium.
Pomus.
Populetum.
Populeus.
Populus alba.
Populus nigra.
Prunus.
Prunus ſylveſtris.
Pyrus.

Q.

Quercetum.
Querceus, Quercinus.
Quercus.

R.

Ramus.
Roboreus.
Robur.
Rubetum.
Rubus.

S.

Salicetum.
Saligneus.
Salix.
Sambuceus.
Sambucus.
Sicomorus.
Siler.
Sorbum.
Sorbus.
Suber.

T.

Taxeus.
Taxus.
Tilia.
Tiliaceus.
Tilietum.

V.

Vepres.
Vepretum.
Viburnum.
Ulmus.

AVIUM.

A.

Acalanthis, & Acanthis.
Accipiter.
Acredula.
Aëdon.
Alauda.
Alcedo.
Ales.
Anas.
Anatarius.
Anaticula.
Anſer.
Anſerinus.
Apiaſter.
Apus.
Aquila.
Aquilinus.
Ardea.
Aſio.
Attagen.
Aviarium.
Aviarius.
Avis.

B.

Bonaſa.

Bubo.

C.

Calidris.
Capo.
Caprimulgus.
Carduelis.
Caſſita.
Cataracta.
Cenchris.
Chlorion.
Chloris.
Cicinula.
Ciconia.
Citrinula vel Citrinella.
Ciris, vel Cirrhis.
Columba.
Columbus.
Cornix.
Corvus.
Coturnix.
Coccyx.
Cuculus.
Curruca.
Cygnus.
Cypſelus.

F.

Falco.
Ficedula.
Frigilla & Fringilla.
Fulica.
Fulix.

G.

Galgulus.
Galbula.
Gallina.
Gallinarium.
Gallus Gallinaceus.
Gallus indicus.
Graculus.
Grus.
Gryphus.

H.

Haliæetus.
Helicabum.
Herodius.
Hirundo.

I.

Icterus.

L.

Linaria.
Livia.
Luſcinia.
Luteola.

M.

Mergus.
Merops.
Merula.
Milvus.
Monedula.
Motacilla.

N.

Nicticorax.
Niſus.
Noctua.
Nucifraga.

O.

Onocrotalus.
Ortygometra.
Ortyx.

P.

Palumbes.
Parix.
Paſſer.
Pavo.
Perdix.
Phaſianus.
Philomela.
Phœnix.
Pica.
Picus.
Picus viridis.
Pipio.
Pirhila.
Pſittacus.

R.

Regulus.
Rubecula.
Ruſticula.
Ruſticilla.

S.

Struthio.
Struthiocamelus.
Sturnus.

T.

Tymallus.
Trochilus.
Turdela.
Turdus.
Turdus Pilaris.
Turtur.

V.

Veſpertilio.
Vivago.
Ulula.
Upupa.
Vultur.

PISCIUM.

A.

Acus.
Alburnus.
Alex.
Angvilla.
Antacæus.
Aſper.
Aſtacus.

B.

Balæna.
Brama.
Branchiæ.

C.

Cammarus.
Cancer.
Caniſmarinus.
Capito.
Carpio.
Carrax.
Caſtor.
Cete vel Cetus.
Congrus.

D.

Delphin.
Dentex.

F.

Fundulus.

G.

Gobius.

H.

Halex.
Huſo.

L.

Lampreda.
Lampetra.
Limax.
Loligo.
Lucioperca.
Lucius.

M.

Mugil.
Mullus fluviatilis.
Muræna.

O.

Oſtreum.

P.

Paſſer.
Phoca.
Polypus.

R.

Rhombus.

S.

Salmo.
Salpa.
Sarda.
Sargus.
Scomber.
Sepia.
Solea.
Sturio.

T.

Teſtudo.
Thunnus.
Tinca.
Torpedo.
Trutta.

AD EQUI APPARATUM SPECTANTIUM.

Antilena.
Avena.
Camus.
Capiſtrum.
Cordum.
Ephipium
Fimus.
Fœnum.
Frenum.
Frontale.
Gomphus.
Habena.
Helcium.
Lupatum.
Phaleræ.
Poſtilena.
Solea.
Stabulum.
Stapes.
Stramen.
Strigil.

AD DOMUM SPECTANTIUM.

Abacus.
Ædificium.
Ambitus.
Antæ.
Arena.
Aſſer.
Baſis.

Calx.

Calx.
Candela.
Candelabrum.
Cardo.
Cataracta.
Catinus.
Cellarium.
Cervical.
Cimex.
Clavis.
Clavus.
Cochlear.
Columna.
Conclave.
Crates.
Cribrum.
Culcitra.
Culter.
Cupediæ.
Diſcus.
Ellychnium.
Emunctorium.
Epiſtylium.
Familia.
Feneſtra.
Ferculum.
Flabellum.
Fornax.
Fulcinula.
Gradus.
Granarium.
Horreum.
Janitor.
Janua.
Imbrex.
Intercolumnium.
Laqueare.
Latta.
Lectus.
Limen.
Lychnus.
Maluvium.
Mappa.
Menia.
Murus.
Muſcarium.
Orcheſtra.
Palatium.
Patina.
Penuarium.
Pila.
Peſſulus.
Poculum.
Podium.
Poſticus.
Poſtis.
Pulex.
Pulvinar.
Roſtrum.
Soccus.
Scabellum.
Scamnum.
Scandula.
Scopæ.
Sedes.
Sedile.
Sella.
Sera.
Sirrhus.
Tabulatum.
Tegula.
Tignum.
Trabs.
Turris.
Valvæ.
Vannus.
Vectis.
Ventilabrum.
Vinum.

AD CULINAM PERTINENTIUM.

Ahenum.
Batillum.
Butyrum.
Cacabus.
Caldarium.
Caminus.
Coculum.
Colum.
Cinis.
Coquus.
Cos.
Farina.
Favilla.
Focus.
Follis.
Fomes.
Fuligo.
Furnus.
Hydria.
Ignis.
Ignitabulum.
Lebes.
Lixivium.
Mola.
Mortarium.
Olla.
Operculum.
Ovum.
Piſtillum.
Piſtrinum.
Præfurnium.
Pruniceps.
Rutabulum.
Sal.
Sartago.
Scaphium.
Scintilla.
Silex.
Siliquæ.
Situla.
Titio.
Torris.
Tudicula.
Veru.

VESTIMENTORUM.

Baltheus.
Calceus.
Galigo.
Galopodium.
Capucium.
Chlamys.
Chirotheca.
Cingulum.
Colare.
Cothurnus.
Cyclas.
Fibula.
Galerus.
Holoſericum.
Induſium.
Interula.
Ocrea.
Pallium.
Pannus.
Pelliceum.
Penula.
Perizoma.
Pero.
Petaſus.
Pileolus.
Pileus.
Plica.
Soccus.
Tibiale.
Tunica.
Veſtis.
Udo.

INSECTORUM.

Amphisbæna.
Angvis.
Apis.
Araneus.
Aſilus.
Aſpis.
Baſiliſcus.
Blatta.
Boa.
Bombix.
Bruchus.
Bufo.
Coluber.
Cicada.
Cimex.
Crabro.
Culex.
Curculio.
Cynips.
Cynomya.
Draco.
Eruca.
Formica.
Fucus.
Grillus.
Ips.
Lacerta.
Lens.
Limax.
Locuſta.
Lumbricus.
Midas.
Muſca.
Papilio.
Pediculus.
Pulex.
Rana.
Scarabeus.
Scorpio.
Tabanus.
Teredo.
Teſtudo.
Tinea.
Vermis.
Veſpa.

Digitized by Google

INFIRMITATUM, & MORBORUM.

Albugo.
Alopecia.
Angvina.
Anorexia.
Apoplexia.
Apoſtema.
Aphthæ.
Arthritis.
Aſtma.
Cachexia.
Calculus.
Cancrena.
Carbunculus.
Carcinoma.
Cardiaca.
Cardialgia.
Chatharrus.
Cæcitas.
Cephalæa.
Chiragra.
Colicus dolor.
Deliquium.
Dyſenteria.
Elephantiaſis.
Epilepſia.
Epiphora.
Eryſipelas.
Febris varia.
Gangræna.
Glaucoma.
Gravedo.
Homorrhois.
Hemiplexia.
Hernia.
Hydrops.
Icterus.
Iſchſos.
Lepra.
Lethargus.
Lippitudo.
Lunaticus.
Mania.
Mutus.
Nauſea.
Ophthalmia.
Paralyſis.
Phagedæna.
Peſtis.
Phyneſis.
Phthiſis.
Pituita.
Pleuritis.
Podagra.
Porrigo.
Prurigo.
Puſtula.
Ruga.
Scabies.
Spaſmus.
Sternutatio.
Struma.
Surditas.
Tuſſis.
Tympanites.
Variolæ.
Vermina.
Verruca.
Vertigo.
Veternus.
Vibex.

NOMINA HERBARUM USITATIORUM.

A

Abrotonum, & Abrotanum, i, n. Bosje drévcze. Stabvvurtz, Iſten fája.

Abſynthium, ii, Pelinek, Wermut, Fejér üröm.

Acetoſa, æ, f. Kiſzelicza, Sauer-Ampffer, Sóſka

Althea, eæ, f. Szlez béli, Ibiſch-Kraut, Szélezfü névü.

Amaracus, i, m. Majorèn, Mojoran, Majoránna.

Anethum, i, n, Koper, Dill, Kapor.

Angelica, æ, f. Angelika, S.Jo.B. Wurtz, Angyelika fü,

Anguria, æ, ſ. Gêrchka, Waſſer-Mellónen. Görög dinnye.

Aniſum, & Anicetum, i, n. Anis, Aneis Anis.

Anſerina, æ, Guſzecha Trava, Ganſz-kraut, Vad Varaditz.

Aphace, .es, f. Divja lecha, Wilde Linſen, Vad lentſe.

Apium, ii, n. Ópih, Zeller, Selléri.

Aquilegia, æ, f. Gerlichek, Wurm-Kraut, Geleizta-fü.

Arthemiſia, æ, f. Metlikovina, Joannes Giertel, Harang virág.

Aſparagus, i, m. Sparglin, Spargel, Nyúl árnyék-fü.

Atriplex, cis, m. Pln: f. ſtemil. Loboda, Milten, Laboda.

Avena, æ, f. Zòb, Haber, Zab.

B

Bardana, æ, f. Lappa major, Lopùh, groſſe Klette, Lapu.

Baſilicum, Ocymum, i, n. Baſulyek, Waſilien, Barſalikon fü.

Belis, idis, f. Ledinſzko czvétiche, Maſſlieben, Szarſzor-ſzép nevü virág.

Beta, æ; f. Czikla, Ronnen, Tzékla.

Betonica, æ, f. Betonika Bukvicza ali ſzerpecz, Betonien. Sel-fü.

Blitum, i, n. Blirva, Majer, Izetlen paréj.

Borago, inis, f. Borag. Borich, Atratzel fü.

Borith Indecl: Veſch, Zint kraut, Talmoſo fü.

Braſica, æ, f. Vukret, Kôhl-krant, káposzta.

Bugloſſum, i, n. Volovſzki jezik, OchſenZung ökör nyelv.

C

Canaria, æ, f. Oſtricza, p[illegible] trava, Hundſgras,

Ebeket purgáló fü.

Calendula, æ, f. Meſzichek. Ringel-Blum. Sarga Virág.

Canabis, is, f. Konoplya. Hanff. Kender.

Carduus, ui, m. Strichak. Diſtel. Bogáts-Kóró.

Carduus Benedictus, i. m. Bosja Plahticza, Cardvvenedickt, Pápa Fü.

Carex, icis, f. sás. Ried-Gras. Sás.

Cataria, æ. f. Machkino zelje. Katzen-Mintz, Matska Fü.

Cauda equina vel Equiſetum, i, n. Voſch Zint-Kraut. Tálmosó-Fü.

Caules, inm, m. Zelje. Kraut. Káposzta.

Centaurea, eæ, f. Centauria. Tauſendgulden-Kraut. Erd Salb. Fold epéje-Fü.

Chelidonia, æ, f. Laſztovichina Trava. Schell-Kraut. Vére Hulló-Fü.

Chætephylum, i, n. v. Gingidium.

Cicuta, æ, f. Trubelika. Schierling. Bürök, Sip.

Cochlearia, æ, f. Slichnyak. Löffel-Kraut. Kalán levelü Fü.

Conſolida, æ, f. Gavez. Heil-Kraut. Nadály Fü.

Conſolida major, Svalnik. Wallvvurtz. ſo fekete nadaly Fü.

Cordum, i, n. v. Cordum. in corpore.

Crocus, i, m. Saffran. Saffran. Sáffrány.

Cucurbita, æ, f. Tikva. Kurbis. Tök.

Cuminum, & Cyminum, i, n. Kumin. Kümel. Komény.

Cynogloſſa, æ, Cynogloſſum, i, n. Peſzji jezik. Hunds-Zung. Eb-nyelvü-Fü.

E.

Ebulus, i, m. & Ebulum, i, n. Hebed, Attich, Föld bodza.

Elleborus, i, m. & Helleborus, Perpriſs. Nies-vvurtz, Fejér hunyor, Ptrüſzſzentö gyökér.

Enula, æ, Veliki koren. Alant-Wurtz. örveny gyökér.

Epatica, æ, f. vel Hepatica. Jeternik. Leber-Kraut, Máj gyogyé

Equiſetum, i, n. Voſch. Roſs-Schvvantz. Ló-farkú Fü.

Eſula, æ, f. ſeu Thitimalus, i, m. Vuchje Mléko. Wolff-Milch. Fark téj.

F

Faba, æ, f. Bob. Bohne. Bab.

Fabaria, æ, f. v. Telephium.

Faſeolus, i, Báſuly. Kleine vveiſſe Bohnen. Fiſolen. Horgas bab. Fuſzuly.

Filicula, æ, f. vel Polypodium, ii, n. Cherlena Kamenicza. Rothes Stein-brech-Kraut Gemeiner. Engelſüſs. Petje ſzábású Füvetske.

Filix, icis, f. Praprut. Farnkraut. ördög bordája Fü.

Fœniculum, i, n. Szlatki jánuſs. Fenchel. kömény.

Fœnum, i, n. Széno. Heu. Széna.

Fragaria, æ, f. Jagode tráva. Erdbeer, Epéri.

Fragum, i, n. Jagoda. Erd béer. Epéri.

Fraxinula, æ, f. Zeleni koren. Hirſchvvurtz. Szarvas Fü.

Frúmentum, vel triticum turcicum, i, n. Kukuruza, Türckiſcher Weitzen. Török búza.

G

Gentiana, æ, f. Enczian. Bitter-Kraut. Entzián.

Gentiana minor, cruciata. Gorki Koren. Rancken, Creutz Wurtz &c. Sz. Láſzló Füve.

Git indecl. vel Gith. Chêrni komìn, Schvvartz kümmel. Fekete kümény.

Gladiolus, i, m. Rogoz. Schvvertel kraut. Mezeililiom.

Gingidium, ii, n. Kroſulicza. Körblein. Vad petreſelyem.

H

Hedera arborea, æ, f. Berſslyan. Epheu. Fái borostyán.

Hedera terreſtris. f. Kopitnyak. Gundel reben. A Földön elſolyó boroſtyán.

Hydropiper, eris, n. Buhnyak. Flöch kraut. Balha üzö Fü.

Hyoſciamus, i, m. Szvinyo-recz, Maſzlak. Bilſenkraut, Belénd. Bolonditó-Fü.

Hyſopus, i, m. Hiſop. Iſopp. Isóp.

J.

Intubus, vel Intubum, i, n. Czukoria Tráva. Zuckori Kraut. Tzikória.

L.

Lagopus, odis, & opi, f. Vid. in corpore.

Lagopus, V. 2. Haaſen pflötlein, Katzen klee, Haaſenfuſs, Nyúl láb.

Lappa, æ, f. minor. Toricza. Kleine klette. Kis lapu.

Lavendula, æ, f. Spikinatda. Lavendel. Lavendula.

Lens, tis, f. Lecha. Linſen. Lentſe.

Lilium, ii, n, Lilyan. Lilien. Liliom.

Digitized by Google

Linaria, æ, f. Divji lân. Wild flachs. Vadlen.
Linum, i, n. Lân. Flachs. Len.
Lolium, ii, n. Lyulka. Lyûlich. Roſnok, Vadótz
Lupulus, i, m. Melina. Hopffen. Mél.

M.

Malva, æ, f. Szlez. Poppeln, Kräslein-kraut. Malva-Fü.
Menta, æ, f. Meticza. Mintz. Fodor Ménta.
Mentaſtrum, i, n. Rugana, ali Konyſzka Meticza. Krauzemintz, Roſsmintz. Ló méxta.
Millefolium, ii, n. vel Millefolia, æ, f. Kunicza. Scharffgarbe. Egér fark Fü.
Muſcus, i, m. Meheny. Mooſs oder Mies an den Bäumen. Móh, Famoha.

N.

Nardus, i, m. Spikinarda. Narden kraut. Spikinard ollian mint á levendula.
Naſturtium, ii, n. Hren. Kren-Kreſſig. Torma.
Nectarea, æ, f. Veliki Koren. Alant-Wurtz. örvény Fü, örmény gyökér.
Numularia, æ, f. Penizek. Pfenning-Kraut, Egel Kraut, Schlangen-Kraut. Penz levelü-Fü.
Nux aquatica, is, æ, f. Oréſſecz Vodeni. Waſser Nuis, Vizi Sulyom.

O.

Ocymum, i, n. Vſzakojackka za marhu tráva. Allerley kräuter Für das Viech.
Item Baſilika tráva. Baſilien kraut. Barſalikom Fü.
Olus, eris, n. Vſzakojachko povertelle. Allerlay Garten kraut. Minden kerti Vetemény.
Olus Hiſpanicum, is, i, n. Spinàcz, Spenat, Kerti laboda.
Origanum, i, n. Dobra miſzel. Wilderwohl gen uth. fekete gyopár, SzúFü, Szurok Fü.
Oryza, æ, f. Riskaſa. Reiſs, Riskáſa,

P.

Papaver, eris, n. Mak. Magſaamen. Mák.
Paſtinaca, æ, f. Paszternyak Mérkva. Wilde Rüblein, Möhren. Moh répa.
Pedicularia, æ, f. Vuſſnicza. Lauſe-kraut, Tetü Fü.
Pepo, onis, m. Dinya. Melaun. Dinnye.
Perſiaria, æ, f. Hermon. Flöh-Kraut. Balha-Fü.
Petroſelinum, i, m. Perſſin. Peterſilgen, Petreſelyem.
Pinpinella, æ, f. Pinpinela. Bibirnell, Baba-ire Fü.
Piper, eris, n. Pêrpêr, Pfeffer, Bors.
Piſum, i, n. Grah, Erbſs, Borsó.
Plantago, inis, f. Terputecz, Breitwegerich, úti-Fü.
Polyipodium, ii, n. quercinum. Szlatka Szteliera, Engel Wurtzt. Sz: Iván gyökér.
Porrum, i, n. & Porrus, i, m. Porluk, Lauch, Pár hagyma.
Pulicaria, æ, f. Hermon. Flöh kraut, Balha-Fü.
Pulmonaria, æ, f. Plyuchnyak, Lungen kraut, Gálna-Fü, tüdö.

R.

Rapa, æ, f. Repa. Rube. Répa.
Rapacium, ii, n. Repina czima, Rub-laub, Rübkraut. Répa Fü.
Raphanus, i, m. Rotkva, Povertnicza, Rettig, Retek.
Roſa, æ, f. Róſa, Eine Roſe, Róſa.
Roſmarinus, i, m. Roſmarin, Roſſmarin, Roſmarin.
Ruta, æ, f. Ruticza, Wein-Raute, Ruta Fü.

S.

Salvia, æ, f. Salfia, Salbey, Sállya.
Saxifraga, æ, f. Kamenyka. Steinbrech. Köröntó Fü.
Scabioſa vulgaris, Scabioſa, Beſem-kraut, Söprö Fü.
Scirpus, i, m. Szit, Szitje. Schilff. Kaka Gyékény Fü.
Scolopendria, æ, f. Scolopendrium, ii, n. Jelenſzki jezik Miltz kraut, Hirſch Zunge. Szarvas, nyelvu Fü.
Sempervivum, i, n. Netreſzk. Haus-Wurtz, Föl Fü.
Serpillum, i, n. Babina Duſſicza. Qventel. Kakuk Fü.
Sigillum, Salomonis, i, is, n. Béli Koren. Weiſs-Wurtz. Fejér Gyökér.
Silligo, inis, f. Herſ. Rocken. Roz. Búza allya.
Sinapi, is, n. vel Sinapi indecl. & Sinapis, is, f. Muſtarda. Senff. Muſtár.
Smilax, acis, f. Szlàk. Winde um die Baume, oder Zaun glöcklein. Török-bab Felfolyó.
Solſequium, ii, n. Szunchena Roſa. Sonnen Blume. Katang Koró.

T.

Tanacetū, i, n. Vratich. Rhein. Fahren. ViziFü.
Telephium, ii, n. Bobovnyak. Graſs Wund-Kraut. Bab-Fü

Thy-

Digitized by Google

Thymus, i m. Timian. Balſan-Kraut. Thimuſs, Balſem Fü.

Trifolium, ii, n. Detelina Trih pèr. Wieſen-Klee, Spis Klee, Harom Levelü Fü.

Triticum, i, m. Pſenicza. Weiſen. Búza.

Tuſſilago, inis, f. Podbel. Huſſatich. Marti Lapu, édes Lapu.

V.

Valeriana, æ, f. Odolen. Baldrian. Matska gyökér.

Verbaſcum, i, n. Rukacz. Wall-Kraut, Himmel Brand. ökör, Fark Kóró.

Verbena, æ, f. Sporiſs. Eyſen-Kraut. Szapora Fü

Veronica, æ, f. Veronika. Ehrn Breiſs. Véronika.

Vitia, orum, plur. n. Grahor. Wicken. Lednek.

Viola, æ, f. Fiolicza. Viell, Viole. Viola, Ivolya.

Violaria, æ, f. Fiolichna Trava. Viegel-Kraut. Viola Fü.

Urtica, æ, f. Koptiva. Neſſel. Tſilan.

Z.

Zizania, æ, f. Kukoly. Kûh Waitzen. Rote. Konkoly.

DE MODO NUMERANDI DIES
MENSIUM, PER NONAS, IDUS, & CALENDAS.

NOta primò. Quemlibet menſem dividi in dies triginta, aut triginta unum ſolò Februario excepto, qui conſtat diebus 28. niſi annus ſit bis ſextilis, tunc enim Februarius numerat dies 29. quod in ſequentibus verſiculis patet.

Tercenos September habet, totidem November
Julius, Aprilis: reliquis, Superaditur unus;
Sin niſi bis Sextus, vicenos Februus octo.

Circa tertium verſum Nota (nam primi duo per ſe clari ſunt) Februarium dici bis ſextilem, eò quòd hic menſis uno die augeatur quo vis anno quarto, ac cum tribus aliis ſingulis annis viginti tantum & octo habeat, quarto verò anno habet dies 29. quo quarto anno duobus continuis diebus nempe 24. & 25. numeratur, ſeu dicitur ſexto Calendas Martias.

Nota ſecundò. Modum numerandi dies menſium per Nonas, Idus, & Calendas dici numerum Romanum, quòd hic à Romanis originem trahat uti conſtat ex epiſtolis Ciceronis, & antiquioribus Hiſtoricis.

Nota tertiò. Omnes quidem menſes certum numerum habere Nonarum, Iduum, & Calendarum, non tamen eodem modo Calendas numerari, quo numerantur Nonæ & Idus, pro qua doctrina ad memoriam juvandam condiſce tritos ſequentes verſiculos.

Sex Maius Nonas, October, Julius, & Mars,
Quatuor at reliqui. Dabit Idus quilibet octo,
Inde dies reliquos omnes, dic eſſe Calendas.

Horum Verſuum iſte eſt ſenſus: Majus, October, Julius, & Martius habent ſex dies, quos Nonas vocamus. Reliqui autem menſes, nempe Januarius, Februarius, Aprilis, Junius, Auguſtus, September, November, & December habent tantum quatuor. Omnes verò menſes in numero dierum, quos Idus dicimus, conveniunt; ſiquidem ſinguli octo numerant. Qui demum Nonarum & Iduum numerum excedunt, in Singulis menſibus, illi à Calendis nomen accipiunt. pro quo ulterius.

Nota Quartò. Nonas. & Idus, à menſe in quo ſunt nominari, non item Calendas, (præter ſolam primam cujuſque menſis diem) ſed à ſequenti: ut ſi v.g. diem 14. Januarii per Calendas effere velis, dices: 19. Calendas Februarii. non autem Januarii, & ſic de reliquis, exceptâ ut dixi primâ die menſis, quæ dicitur Calendæ, vel Calendis Januarii. v.g.

Nota Quintò. Quando in epiſtolis, aut alibi legis, aut ſcribis: Tertio nonas v.g. Martii, aut Sexto Calendas Januarii &c. deſiderari per eclipſim has duas voces. *Die*, & *Antè*, ità ut per illud; Tertio Nonas Martii, idem intelligas, ac ſi dicas: tertio die antè Nonas Martii. & per illud: Sexto Calendas Januarii, idem ac ſexto die antè Calendas Januarii.

Nota Sextò. Duobus modis, & utrobique bene poni nomen menſis, ſive per genitivum, hoc modo: Tertio Nonas Martii, ſive per nomen

Digitized by Google

men adjectivum, ex nomine menſis ductum, ſic: Tertio Nonas Martias.

Nota poſtremò Romanos olim à Menſe Martio annum inchoaſſe, eò quòd hunc Romulus Genitori ſuo Marti dicaverit, ideóque primum menſium eſſe voluerit. Inde Julium Quintilem, Auguſtum Sextilem vocârunt, quòd ille quintus, iſte ſextus à Martio numeraretur.

Unde etiamnum non à Januario, ſed à Martio, September, October, November, & December, dicuntur. At ſicut Romulus Martiũ, ità Numa Pompilius, Secundus ab eo Rex, diviſo in 12 menſes anno, primum horum Januarium eſſe voluit, velut, bicipitis Dei menſem tranſacti anni finem, & in ſequentis principia inſpicientem. Ne verò te Calendas diſcere cupientem inverſus numerandi modus fatiget, en ipſos menſes Romano & noſtrate ritu repræſentatos.

JANUARIUS.

1	Calendæ, vel Calendis Januarii.	11	3. Iduum Jan.	21	12. Calend. Febr.
2	4. Nonarum Januarii.	12	Pridie Iduum (idus) Jan.	22	11. Calend. Febr.
3	3. Nonarum Jan.	13	Idibus (Iduum) Januarii.	23	10. Calend. Febr.
4	Pridie Nonarum Jan.	14	19 Calendarũ (Calendas) Febr.	24	9. Calend. Febr.
5	Nonarum, vel Nonis Jan.	15	18. Calend. Febr.	25	8. Calend. Febr.
6	8. Iduum (Idus) Jan.	16	17. Caleud. Febr.	26	7. Calend. Febr.
7	7. Iduum Jan..	17	16. Calend. Febr.	27	6. Calend. Febr.
6	6. Iduum Jan.	18	15. Calend. Febr.	28	5. Calend. Febr.
9	5. Iduum Jan.	19	14. Calend. Febr.	29	4. Calend. Febr.
10	4. Iduum Jan.	20	13. Calend. Febr.	30	3. Calend. Febr.
				31	Pridie Calend. Febr.

FEBRUARIUS.

1	Calendis Februarii (Calendæ)	10	4. Idus Febr.	20	10. Calend. Martii.
2	4. Non. Febr-	11	3. Idus Febr.	21	9. Calend. Martii.
3	3. Non. Feb.	12	Pridie Idus Febr.	22	8. Calend. Martii.
4	Pridie Non. Febr.	13	Idibus (Iduum) Febr.	23	7. Calend. Martii.
5	Nonis (Nonæ) Febr.	14	16. Calend. Martii.	24	6. Calend. Martii.
6	8. Iduum vel Idus Febr.	15	15. Calend. Martii.	25	5. Calend. Martii.
7	7. Idus Febr.	16	14. Calend. Martii.	26	4. Calend. Martii.
8	6. Idus Febr.	17	13. Calend. Martii.	27	3. Calend. Martii.
9	5. Iidus Febr.	18	12. Calena. Martii.	28	Pridie Calend. Martii.
		19	11. Calend. Martii.		

MARTIUS.

1	Calendis Martii.	12	4. Idus Martii.	23	10. Calend. April.
2	6. Non Martii.	13	3. Idus Martii.	24	9. Calend. April.
3	5. Non. Martii.	14	Pridie idus vel Iduũ Martii.	25	8. Calend. April.
4	4. Non. Martii.	15	Idibus vel Iduum Martii.	26	7. Calend. April.
5	3. Non. Martii.	16	17. Calend. Aprilis.	27	6. Calend. April.
6	Pridie Non. Martii.	17	16. Calend. April.	28	5. Calend. April.
7	Non. Martii.	18	15. Calend. April.	29	4. Calend. April.
8	8. Idus Martii,	19	14. Calend. April.	30	3. Calend. April.
9	7. Idus Martii.	20	13. Calend. April.	31	Pridie Calend. April.
10	6. Idus Martii.	21	12. Calend. April.		
11	5. Idus Martii-	22	11. Calend. April.		

APRILIS.

1	Calendis Aprilis.	6	Nonis Aprilis.	10	5. Idus April.
2	4. Non. April.	7	8. Iduum vel Idus Aprilis.	11	4. Idus April.
4	3. Non. April.	8	7. Idus April.	12	3. Idus April.
5	Pridie Non. April.	9	6. Idus April.	13	Pridie Idus April.

13 Idi-

Digitized by Google

14	18. Calend. Maji.	20	12. Calend. Maji.	26	6. Calend. Maji.
15	17. Calend. Maji.	21	11. Calend. Maji.	26	5. Calend. Maji.
16	16. Calend. Maji.	22	10. Calend. Maji.	28	4. Calend. Maji.
17	15. Calend. Maji.	23	9. Calend. Maji.	29	3. Calend. Maji.
18	14. Calend. Maji.	24	8. Calend. Maji.	30	Pridie Calend. Maji.
19	13. Calend. Maji.	25	7. Calend. Maji.		

MAJUS.

1	Calendis Maji.	11	5. Idus Maji.	21	12. Calend. Junii.
2	6. Non. Maji.	12	4. Idus Maji.	22	11. Calend. Junii.
3	5. Non. Maji.	13	3. Idus Maji.	23	10. Calend. Junii.
4	4. Non. Maji.	14	Pridie Idus Maji.	24	9. Calend. Junii.
5	3. Non. Maji.	15	Idibus Maji.	25	8. Calend. Junii.
6	Pridie. Non. Maji.	16	17. Calend. Junii.	26	7. Calend. Junii.
7	Nonis Maji.	17	16. Calend. Junii.	27	6. Calend. Junii.
8	8. Iduum (Idus) Maji.	18	15. Calend. Junii.	28	5. Calend. Junii.
9	7. Idus Maji.	19	14. Calend. Junii.	29	4. Calend. Junii.
10	6. Idus Maji.	20	13. Calend. Junii.	30	3. Calend. Junii.
				31	PridieCalend. Junii.

JUNIUS.

1	Calendis Junii.	12	Pridie Idus Junii.	22	10. Calend. Julii.
2	4. Non. Junii.	13	Idibus Junii.	23	9. Calend. Julii.
3	3. Non. Junii.	14	18. Calend. Julii.	24	8. Calend. Julii.
4	Pridie Non. Junii.	15	17. Calend. Julii.	25	7. Calend. Julii.
5	Nonis Junii.	16	16. Calend. Julii.	26	6. Calend. Julii.
6	8. Idus Junii.	17	15. Calend. Julii.	27	5. Calend. Julii.
7	7. Iduum (Idus) Junii.	18	14. Calend. Julii.	28	4. Calend. Julii.
8	6. Idus Junii.	19	13. Calend. Julii.	29	3. Calend. Julii.
9	5. Idus Junii.	20	12. Calend. Julii.	30	Pridie Calend. Julii.
10	4. Idus Junii.	21	11. Calend. Julii.		
11	3. Idus Junii.				

JULIUS.

1	Calendis Julii.	12	4. Idus Julii.	22	11. Calend. Aug.
2	6. Non. Julii.	13	3. Idus Julii.	23	10. Calend. Aug.
3	5. Non. Julii.	14	Pridie Idus Julii.	24	9. Calend. Aug.
4	4. Nonarũ (Nonas) Julii.	15	Idibus Julii.	25	8. Calend. Aug.
5	3. Non. Julii.	16	17. Calendas Auguſti.	26	7. Calend. Aug.
6	Pridie Nonas Julii.	17	16. Calend. Aug.	27	6. Calend. Aug.
7	Nonis Julii.	18	15. Calend. Aug.	28	5. Calend. Aug.
8	8. Idus Julii.	19	14. Calend. Aug.	29	4. Calend. Aug.
9	7. Idus Julii.	20	13. Calend. Aug.	30	3. Calend. Aug.
10	6. Idus Julii.	21	12. Calend. Aug.	31	Pridie Calend. Aug.
11	5. Idus (Iduum) Julii.				

AUGUSTUS.

1	Calendis Auguſti.	12	Pridie Idus Aug.	22	11. Calend. Sept.
2	4. Nonas vel Nonarũ Aug.	13	Idibus, vel Iduum Aug.	23	10. Calend. Sept.
3	3. Non. Auguſti.	14	19. Calend. Septembris.	24	9. Calend. Sept.
4	Pridie Non. Aug.	15	18. Calend. Sept.	25	8. Calend. Sept.
5	Nonis Aug.	16	17. Calend. Sept.	26	7. Calend. Sept.
6	8. Idus Aug.	17	16. Calend. Sept.	27	6. Calend. Sept.
7	7. Iduum vel Idus Aug.	18	15. Calend. Sept.	28	5. Calend. Sept.
8	6. Idus Aug.	19	14. Calend. Sept.	29	4. Calend. Sept.
9	5. Idus Aug.	20	13. Calend. Sept.	30	3. Calend. Sept.
10	4. Idus Aug.	21	12. Calend. Sept.	31	Pridie Calend. Sept.
11	3. Idus Aug.				

SEPTEMBER.

1	Calendis Septembris.	11	3. Idus Sept.	21	11. Calend. Oct.
2	4. Nonas vel Nonarum Sep	12	Pridie Idus Sept.	22	10. Calend. Oct.
3	3. Non. Sept.	13	Idibus Sept.	23	9. Calend. Oct.
4	Pridie Non. Sept.	14	18. Calend. Octobris.	24	8. Calend. Oct.
5	Nonis Sept.	15	17. Calend. Oct.	25	7. Calend. Oct.
6	8. Idus vel Iduum Sept.	16	16. Calend. Oct.	26	6. Calend. Oct.
7	7. Idus Sept.	17	15. Calend. Oct.	27	5. Calend. Oct.
8	6. Idus Sept.	18	14. Calend. Oct.	28	4. Calend. Oct.
9	5. Idus Sept.	19	13. Calend. Oct.	29	3. Calend. Oct.
10	4. Idus Sept.	20	12. Calend. Oct.	30	Pridie Calend. Oct.

OCTOBER.

1	Calendis Octobris.	12	4. Idus Oct.	22	11. Calend. Nov.
2	6. Nonas vel Nonarũ Oct.	13	3. Idus Oct.	23	10. Calend. Nov.
3	5. Non. Oct.	14	Pridie Idus Oct.	24	9. Calend. Nov.
4	4. Non. Oct.	15	Idibus Oct.	25	8. Calend. Nov.
5	3. Non. Oct.	16	17. Calend. Novembris.	26	7. Calend. Nov.
6	Pridie Non. Oct.	17	16. Calend. Nov.	27	6. Calend. Nov.
7	Nonis Oct.	18	15. Calend. Nov.	28	5. Calend. Nov.
8	8. Idus Oct.	19	14. Calend. Nov.	29	4. Calend. Nov.
9	7. Idus vel Iduum Oct.	20	13. Calend. Nov.	30	3. Calend. Nov.
10	6. Idus Oct.	21	12. Calend. Nov.	31	Pridie Calend. Nov.
11	5. Idus Oct.				

NOVEMBER.

1	Calendis Novembris.	11	3. Idus Nov.	21	11. Calend. Dec.
2	4. Nonas, vel Nonarũ Nov	12	Pridie Idus Nov.	22	10. Calend. Dec.
3	3. Nonas Nov.	13	Idibus Nov.	23	9. Calend. Dec.
4	Pridie Non. Nov.	14	18. Calendas Decembris.	24	8. Calend. Dec.
5	Nonis Nov.	15	17. Calend. Dec.	25	7. Calend. Dec.
6	8. Idus vel Iduum Nov.	16	16. Calend. Dec.	26	6. Calend. Dec.
7	7. Idus Nov.	17	15. Calend. Dec.	27	5. Calend. Dec.
8	6. Idus Nov.	18	14. Calend. Dec.	28	4. Calend. Dec.
9	5. Idus Nov.	19	13. Calend. Dec.	29	3. Calend. Dec.
10	4. Idus Nov.	20	12. Calend. Dec.	30	Pridie Calend. Dec.

DECEMBER.

1	Calendis Decembris.	12	Pridie Idus Dec.	22	11. Calend. Jan.
2	4. Nonarum vel Nonas Dec	13	Idibus Dec.	23	10. Celend. Jan.
3	3. Non. Dec.	14	19. Calend. Januarii.	24	9. Calend. Jan.
4	Pridie Non. Dec.	15	18. Calend. Jan.	25	8. Calend. Jan.
5	Nonis Dec.	16	17 Calend. Jan.	26	7. Calend. Jan.
6	8. Idus Dec.	17	16. Calend. Jan.	27	6. Calend. Jan.
7	7. Idus Dec.	18	15. Calend. Jan.	28	5. Calend. Jan.
8	6. Idus Dec.	19	14. Calend. Jan.	29	4. Calend. Jan.
9	5. Idus Dec.	20	13. Calend. Jan.	30	3. Calend. Jan.
10	4. Idus Dec.	21	12. Calend. Jan.	31	Pridie Calend. Januarii.
11	3. Idus Dec.				

TABULA NUMERI.

Arabici.	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*
1.	I.	4.	IV.	7.	VII.
2.	II.	5.	V.	8.	VIII.
3.	III.	6.	VI.	9.	IX.
					X.

Arabici.	Romani.
10.	X.
11.	XI.
12.	XII.
13.	XIII.
14.	XIV, vel XIIII.
15.	XV.
16.	XVI.
17.	XVII
18.	XVIII.
19.	XIX.
20.	XX.
21.	XXI.
22.	XXII.
23.	XXIII.
24.	XXIV.
25.	XXV.
26.	XXVI.
27.	XXVII.
28.	XXVIII.
29.	XXIX.
30.	XXX.
31.	XXXI.
32.	XXXII.
33.	XXXIII.
34.	XXXIV.
35.	XXXV.
36.	XXXVI.
37.	XXXVII.
38.	XXXVIII.
39.	XXXIX.
40.	XL.
41.	XLI.
42.	XLII.
43.	XLIII.
44.	XLIV.
45.	XLV.
46.	XLVI.
47.	XLVII.
48.	XLVIII.
49.	XLIX.
50.	L.
51.	LI.
52.	LII.
53.	LIII.
54.	LIV.
55.	LV.
56.	LVI.
57.	LVII.
58.	LVIII.
59.	LIX.
60.	LX.
61.	LXI.
62.	LXII.
63.	LXIII.
64.	LXIV.

Arabici.	Romani.
65.	LXV.
66.	LXVI.
67.	LXVII.
68.	LXVIII.
69.	LXIX.
70.	LXX.
71.	LXXI.
72.	LXXII.
73.	LXXIII.
74.	LXXIV.
75.	LXXV.
76.	LXXVI.
77.	LXXVII.
78.	LXXVIII.
79.	LXXIX.
80.	LXXX.
81.	LXXXI.
82.	LXXXII.
83.	LXXXIII.
84.	LXXXIV.
85.	LXXXV.
86.	LXXXVI.
87.	LXXXVII.
88.	LXXXVIII.
89.	LXXXIX.
90.	LXXXX.
91.	LXXXXI.
92.	LXXXXII.
93.	LXXXXIII.
94.	LXXXXIV.
95.	LXXXXV.
96.	LXXXXVI.
97.	LXXXXVII.
98.	LXXXXVIII.
99.	LXXXXIX.
100.	C. vel IC.
101.	CI. & ſic uſque ad 200
200.	CC. vel. IIC.
201.	CCI vel IICI.
300.	CCC. vel IIIC.
301.	CCCI. vel IIICI. etſic ad N. 400.
400.	CCCC. vel IIIIC.
401	CCCCI. vel IIIICI. Sic ad N. 500.
500.	D. vel VC. vel. IϽ.
501.	DI. vel VCI. Sic ad N. 600.
600.	DC. vel VIC.
601.	DCI. vel VICI. Sic ad N. 700.
700.	DCC. vel VIIC.
701.	DCCI. vel VIICI. Sic ad 800.
800.	DCCC. vel VIIIC.

Arabici.	Romani.
801.	DCCCI. vel VIIICI. Sic ad 900.
900.	DCCCC. vel IXC.
901.	DCCCCI vel IXCI. Sic ad 1000.
1000.	ſive mille, M. vel IM. vel CIϽ.
1001.	mille unus MI.
1100.	mille centum. MC. vel MIC.
1200.	mille duceuti MCC. vel MIIC.
1300.	mille trecenti MCCC vel MIIIC.
1400.	mille quadringetti MCCCC. vel MIIIIC.
2000.	duo millia MM. vel IIM.
2100.	duo millia & centum MMIC. vel IIMIC.
3000.	tria millia MMM. vel IIIM.
3100.	Tria millia & centum vel IIIMIC.
4000.	Quatuor millia MMMM. vel IIIIM.
4100.	Quotuor millia & centum MMMMIC. ʌel IIIIMIC.
5000.	Quinque millia. VM. idem de aliis.
10000.	Dĕcem millia $\overline{X}$. vel XM. vel CCIϽϽ.
40000.	Quadráginta millia XLM.
50000.	Quinquaginta millia LM.
60000.	Sexaginta millia LXM.
70000.	Septuaginta millia LXXM.
80000.	Octoginta millia LXXXM.
90000.	Nonaginta millia. XCM.
99000.	Nonaginta novem millia XCIXM.
100000.	Centum vel centena millia CM. vel CCCIϽϽϽ.
200000.	Ducenta millia. CCM.
300000.	Trecenta millia CCCM.

Digitized by Google

Arabici.	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*	*Arabici.*	*Romani.*
400000.	Quadringenta millia CCCCM.	600000.	Sexcenia millia. DCM.	800000.	Octingenta millia DCCCM.
500000.	Quingenta millia DM.	700000.	Septingenta millia DCCM.	1000000.	mille millia M̄. vel. ccccIↄↄↄↄ.

ANTIQUUS LITTERARUM NUMERUS, EX VETUSTISSIMO CODICE EXCERPTUS.

A. denotat quingenta ſive CCCCC.
B. Tercenta ſeu CCC.
C. Centum. ſeu C.
D. Quingenta. ſeu D.
E. Ducenta quinquaginta. ſeu CCL.
F. Quadraginta. ſeu XL.
G. Quadringenta, ſeu CCCC
H. Ducenta, ſeu CC.
I. Unum, ſeu I.
K. Quinquaginta unū, ſeu LI.
L. Quinquaginta, ſeu L.
M. Mille, ſeu M
N. Nonaginta ſeu LXXXX
O. Undecim, ſeu XI.
P. Quadringenta ſeu CCCC
Q. Quingenta ſeu CCCCC
R. Octuaginta ſeu LXXX.
S. Septuaginta ſeu LXX.
T. Centum ſexaginta, ſeu CLX.
V. Quinque ſeu V.
X. Decem ſeu X.
Y. Centum quinquaginta ſeu CL.
Z. Duo millia. ſeu II̅.

Si verò his litteris superaddas lineolam ſignificabunt tot millenarios, quot per ſe ſignificant unitates. v.g.

C̄. Centum millia.
D̄. Quingenta millia.
Ē. Ducenta quinquaginta millia.
F̄. Quadraginta millia.
Ḡ. Quadringenta milla.
H̄. Ducenta millia.
Ī. mille & ſic de aliis.

ORTHOGRAPHIA

SEU

RECTA CROATICE (GENERALI VOCABULO ILLYRICE, SEU SZLAVONICE) SCRIBENDI RATIO.

DE LITERIS.

Literis utuntur Croatæ (idem de pleriſque Gentibus Illyricis intellige) tribus & viginti; quas jam olim Latii ſermonis gnarià latinis mutuati ſunt, ſuiſque propriis â D. Hieronymo primùm, ac tum ſubinde à SS. Cyrillo & Methodio Epiſcopis, ad majorem latiſſimè per Europam, finitimámque Aſiam diffuſæ Nationis Illyricæ uſum digeſtis ſubſtituerunt. Harum & illarum hoc loco figuras exhibere placuit: Cùm occaſio poſtulaverit, etiam æquipollentiæ peculiares earundem ad invicem proponentur.

LATINÆ majuſculæ ſunt. A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. R. S. T. U. V. Y. Z.

Minuſculæ. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. r. ſ. t. u. v. y. z.

ILLYRICÆ quas alii *Glagoliticas* à *Glagole* Г literas alii *Hieronymianas* à *S. Hieronymo*: alii *Cyrillianas* à *S. Cyrillo*: alii *Rutenicas* ſeu *Ruſſicas*, *Moſcoviticas*, *Dalmaticas*, *Valachicas* à *populis Illyricis* nomenclatione ducta vocant: *duplices* ſunt: *ſimplices* videlicet, quæ ſimplici figurâ conſtant, utut cæteroquin quædam earum duabus latinorum literis æquivaleant; & *Compoſitæ*, quæ ex duarum literarum figuris componuntur. Omiſſis quibuſdam minùs neceſſariis, & quarum ferè in ſola currente ſcriptione, idque brevitatis gratià, uti conſveverunt *Illyri*; illas duntaxat ſubjicio, quæ in libris typo *Illyrico* excuſis ſunt uſitatæ. Ut verò tantam earum notitiam (*paucis tamen*) Lectorem benevoſum & rerum illyricarum curioſum Amatorem edoceam, quanta legendis hoc typo impreſſis libris ſufficit, *primò* locô illarum *Nomina*, quibus ab *Illyris* compelantur; *2dò figuras*, quibus exprimi ſolent; *3tio Numeros arithmeticos*, quos denotant, *4to literas latinas*, queis æquivalent: *id eſt*: *enunciationem* illyrico idiomati propriam collocabo. Sit itaque.

Nomen

Digitized by Google

Nomen.	*Figura*	*Numerus.*	*Enunciatio.*
Aſz.	А	1	A.
Bukve.	Б		B.
Vede.	В	2	V.
Glagole	Г	3	G.
Dobro	Д	4	D.
Jeſzt	Є	5	E.
Siveti	Ж		S.
Zelo	Ѕ	6	Z.
Zemlye	З	7	Z.
Iſe	И	8	I.
Idem	Ꙇ		
idem	Ꙑ		
I	І	10	J.
Kako	К	20	K.
Lyudi	Л	30	L.
	Љ		Ly.
Miſzlite	М	40	M.
Naſs	Н	50	N.
	Њ		Ny.
On	О	70	O.
Pokoj	П	80	P.
Reczi	Р	100	R.
Szlovo	С	200	Sz.
idem	Ꙅ		
Tverdo	Т	300	T.
U	Ꙋ	400	U.
Phi vel fi	Ф	500	F. PH.
Hir	Х	600	H.
Ot	Ѿ		Ot.
idem	Ѡ		Ot. vel Od.
idem	Ѻ		Ot. vel O.
Czi	Ц	900	Cz.
Cherv	Ч	90	Ch.
idem	Ч		
Sſaj	Ш		Sſ.
Staj	Щ	800	Sſt.
Xi	Ѯ	60	X.
Pſzi	Ѱ	700	Pſ.
Tita	Ѳ	9	Th.
Gyerv.	Ꙉ		Gy.

Quia verò hoc tempore Literati *Illyri*, neglectis propriis, *Latinis* ùt plurimùm utuntur literis, iſtarum potiſſimùm *Proprietates* examinabo. Ex his itàque aliæ ſunt Vocales, aliæ Conſonantes. *Vocales* ſunt *Sex*: A.E.I.O.U. Y. *Conſonantes ſeptem & decem.* Be. Ce. De. eF. Ge. Ha. Jota. Ka. eL. eM. eN. Pe. eR. eS. Te. Ve. Ze.

DE TONO VOCALIUM.

Quemadmodùm apud Hebræos, ità & apud *Croatas*, vocales aliquæ ſunt toni jam magis aperti & demiſſi, jam minùs aperti, & magis elevati.

Magis aperti dicuntur ideò, quia in ſui pronunciatione magis os aperiunt; minùs autem aperti, ac magis elevati minùs adaperiunt. Exemplum primi ſit in hac voce *vedro* Serenum. Secundi: *vedro*, urna. ubi in voce *vedro* Serenum, magis os aperis ad efferendum tonum Literæ *E*, & in voce *vedro* urna, minùs. Igitur ad rectam earum enunciationem, & ſignificationis diſtinctionem *vedro* latinè urna exigit in vocali E. accentum acutum, v. g. *védro*. *vedro* verò Latinè ſerenum, ad evitandã moleſtam accentuum copiam, ex ipſo ſui ac-

† 7 centu

Digitized by Google

centu nullo, apertioris & demiſſioris eſſe toni obſervabitur. Atque ità, dum in expedita lectione fueris; in concurſu harum, aliarúmque huiuſmodi, & præſertim æquivocarum vocū; nequaquàm hærebis.

Ex his conſtat primò. Literam vocalem E duplicis eſſe toni; *unius*, qui eſt apertior & demiſſior, *alterius*, qui minùs apertus eſt, magisque conſtrictus & elevatus, ut patet in vocibus ſupra alatis bene perpenſis.

Conſtat 2do. Dum in voce quapiam, vocalis E, eſt toni magis aperti & demiſſioris, illam ob nimiam accentuum frequentiam, ſinè omni accentu eſſe ſcribendam, & hoc ipſo, quòd nullo accentu notetur; ſignificare tonum magis apertum & demiſſiorem. Cùm verò litera E, eſt toni minùs aperti àtque magìs elevati, notanda eſt accentu accuto.

Conſtat 3tio. Adhibito iſthoc accentu (utì & aliis, de quibus ſuô locô) futurum eſſe, ut qui vocem præcipuè autem æquivocam illo notatam conſpexerit, facilè moneatur ad toni ejus vocis enunciationem genuinam, ac evitandam turpiſſimam illam, moleſtiſſimámque auribus in legendo repetitionem. De hac litera E vide in vocali E,

DE OBSERVATIONE VOCALIUM.

VOcales alia diviſione ſunt *Duplices*, hæ ſolidæ & immutabiles, illæ non ſolidæ ſeu mutabiles. Solidæ ſunt: a. e. o. Non ſolidæ: i. & u. *Solidæ* ſunt ideò, quia ſemper retinent vim & tonum ſuum, *Non ſolidæ* verò ex eo, quòd ſemper vim & tonū ſuum non retineant, ſed interdum tranſeant in conſonantes, atque alium, ac priùs habuêre, efficiant tonum, ùt videbis in voali i & u.

DE VOCALI A. a.

HÆc litera tonô ſuô dum longiùs effertur, maximè in monoſyllabis æquiavlet duobus aa. Ne verò multiplicentur literæ ſinè neceſſitate, pro duobus aa ſcribitur unum duntaxat a. & quidem ſi tonus eſt elevatus in alia, quàm poſtrema ſyllaba, tu ſupra unum a ponitur accentus acutus; ſi autem ſit toni demiſſi & profundi, atque in ultima ſyllaba, tunc ei apponendus eſt ſemper accentus gravis v.g. *Onda nè meſzta pechàm, g daſze merzlyaki ſztiſzkaiu k-pechàm:* Latinè: cùm frigiduli fornacibus adhærent conſtricti, tum in b nullus eſt locus peplis. Ubi vides vocem ultimam *pechàm* ſive fornacibus: pro duobus aa, unô ſolùm a, ſcriptam cum accentu gravi ob ſonum longiorem, quem vox *pechàm* ſive peplis, quia non habet, omni accentu caret. Sic: *Vlàk*, Sagena, & *Szàg*, Tapes &c. Quando verò Litera a, pro *autem* ſumitur, aut pro ſigno admirationis ſignanda eſt accentu gravi, vel circumflexo v.g. pro admiratione: *à moj dragi jeli to moguche?* Item pro autem: *Peter Cheſſnyak je marlio Diàk, â Pavel lenyàk je tulik ziàk.*

DE VOCALI E e.

CIrca hanc literam præter dicta de tono vocalium, duo potiſſimùm ſunt obſervanda. *Primò:* Licèt Vocalis E, cùm eſt toni elevati, ſemper ſolum accentum acutum expetat, illô tamen nunquam in ſyllaba ultima notanda eſt, verùm ſi obtingat illam cum tono elevato venire in vocis cujuspiam ſyllaba poſtrema, tum apponendus eſt illi accentus gravis more latinorum, quorum utimur literis. Neque enim ulli literis latinis utenti ea authoritas data eſt, quâ cui liceat contra naturam accentuum (Vide de natura accentuum) iis, quoſcunque libuerit, accentus apponere.

Secundò: Quandocunque Vocalis E præcedit conſonantem r, cum alia ſubſequente conſonante v.g. rb, rc, rd, rg, rh, rk, rl, rn, rp, rs, rt, rv, rz. & quodammodo abſorbetur, ut neque habeat tonum elevatum, neque demiſſum, tunc tegi debet accentu circumflexo. v.g: *Mêrtvogt je Smêrcha têrt, na dêrbchechoj bêrvi ſzmêrt &c.*

DE VOCALI I i.

VOcalis i, toties fit conſonans, jota ſeu j, quoties cuipiam vocalium præponitur quin imò ſæpè etiam, cum in voce aliqua vocali in penultimo loco venienti poſtponitur. Primi exemplum ſit: *Chuies Juri! ieli jako ielo jetra jelenſzka?* perperam verò ſic ſcribitur: *Chuies ieli iako ielo &c.* Secundi eſt: *No! moj Majdàk glej, zakaj je vzubi jajcze?* erroneè autem ſic: *moj Maidàk glei &c.* Interdum litera I. ponitur ſeparatim ſinè alterius literæ ſocietate pro &c. ut pluribus dicetur in Litera y.

DE VOCALI O o.

ISthæc litera quando ſervit pro exclamatione vel admiratione, notanda eſt ſive gravi ſive circumflexô accentu. *v.g.* pro exclamatione: *ò bedàk Juri! ô neblaſuri!* pro admiratione *v.g. ô jeli to iſztina?*

DE

DE VOCALI U. u.

Litera U. tum abit in conſonantem V, cũ vocali & nonnulis conſonantibus anteponitur. Quandoque etiam, dum poſt vocalem collocatur. *primi exemplum ſit: Vodim Vodopiu k-vodi.* malè verò ſic: *Uodim Uodopiu k-uodi. Secundi: Vláchim, odiram, olchem &c. Tertii. Iz Diakov lenyákov, y bedakov Diákov, gde je bil chlovek kakov.* non autem. *Uléchem, Uláchim, Diákou Lenyákou &c.*

DE VOCALI Y. y.

TRia circa hanc Vocalem obſervanda ſunt *1mo.* Vocalis y qvotiescunqve non ponitur pro conjunctione *et* toties liqveſcit & non eſt vocalis, id eſt ordinarium ſuum tonum, qvem qvà vocalis habet, amittit; & conſonanti poſtpoſita, effert tonum non Vocalis I, ſed tonum aliqvem ſui, & aliqvem alterius literæ cui poſtponitur *v.g. Od lyulychenoga truba lyut, plyuie piyucha, y z-lyulykum piyundre plyuſzka bolovanya Mihaly.* male vero ſic. *Od liulichenoga* vel *lulichenoga, liulet* vel *ljulet*, vel *lulet*, ut patet perpendenti literæ vocalis i, vel conſonantis j, ſeu jota tonum.

2do. Vocalis Y pro conjunctione *&* aptiùs ponitur, quàm vocalis i, non nihil à voce quam copulat ſeparata, eo quòd major mole ſuâ, quàm vocalis i, faciliùs à ſequente & præcedente voce diſtincta obſervetur ut manifeſtum eſt dimetienti.

3tio. Cùm vocalis Y, adhibetur pro conjunctione *&*, atque etiam dum liqueſcit, tunc nullum patitur ſuperimponi ſibi punctum, ſi enim punctis notaretur non ampliùs conjunctionem *&* ſignificaret, neque liqueſceret, ſed duabus vocalibus ii æquivaleret.

DE DIPHTONGIS.

DIphtongos (quæ ex duabus fiunt vocalibus *v.g.* æ, œ &c.) voces croaticæ ità fugiunt, ut eas in ipſis etiam ab alia lingva mutuatis vocibus penitùs non admittant.

DE NATURA ACCENTUUM.

AD rectam Scribendi, fluidámque ſinè titubatione legendi rationem; admodùm neceſſarius eſt accentus. Hic triplex eſt: *Acutus*, ſive à dextra ad ſiniſtram ductus, qui ex natura ſua, vocalem illam, cui apponitur, ſemper attolit & protrahit; in prioribus tantùm, nunquam verò in poſtrema ſyllaba locum habens, quo cumprimis opus eſt in vocibus æquivocis *v.g. Péſzek* arena. & *peſzek* caniculus. ſi enim ſinè accentu duæ hæ voces *peſzek peſzek* ſcribantur, qvis illico & primo obtutu abſque hæſitatione genuinum ſenſum noverit? *Gravis*, ſeu à ſiniſtra ad dextram tractus, qvi ſemper ultimam, & nunqvam penultimam, aut alias priores expoſcit ſyllabas; vocalem, cui ſuperimponitur, ſi illa ſit in voce toni ex natura ſua elevati, ſolùm producit. v.g. *jè* comedit. *lùg* ſylva. *lùk* arcus &c. alias vero voces, qvæ ex natura ſua non ſunt toni elevati, deprimit. vg. *ják, Vlàk, Beziàk* &c. *Circumflexus*, ex acuto & gravi compoſitus, duplici officio gaudet. 1. Omnibus vocibus per ſyncopen contractis ſuperimponitur, *v.g. kî* pro *koi*, *âk* pro ako. &c. 2dò circumflexus accentus ponitur ſupra literas: V, & Z syncopatas, ſeu V. ex *ou*, & Z. ex *iz* præpoſitione detractas v.g. *ẑ-vina*, pro *iz vina*, ex vino. *v̂-lagou* pro *ou lagou* in vaſe &c.

Ex his conſtat 1mò. Accentum acutum triplicis eſſe virtutis, *unius* eſt: quòd ſupra vocalem E poſitus indicet tonum ejus eſſe minùs apertum, diſtinctúmque à tono literæ E magis aperto & demiſſiore per hoc, quòd litera E toni profundi & demiſſi nullo notetur accentu. *Alterius* eſt: quòd vocalem illam, quæ eô notata eſt ſemper attollat ac prolonget. *Tertiæ*: quòd nunquam ponatur in ultima ſyllaba.

Conſtat 2dò. Accentum gravem ſemper habere unicum & ſolùm in poſtrema ſyllaba locum, atque proinde perperam illum à non nullis poni in penultima aut aliis prioribus ſyllabis.

Conſtat 3tiò. Accentum circumflexum dupliciter ſervire: *ſemel*: ad indicandum vocē aliquam eſſe contractam, *alterâ* vice literas Z, & V illo ſignatas, eſſe ex præpoſitione *iz* & *vu* ſyncopatas.

DE SPIRITIBUS.

SPiritus Græcis ſunt duplices, aſper unus, alter lenis *aſper* ſive *denſus* eſt, qui literam, cui ſuperimponitur, fortiùs & duriùs eſſe pronunciandam ſignificat. *Lenis* autem ſvaviùs debiliúſque. Croatis uterque neceſſarius non eſt. In litera tamen S, ad lenem ſvavémque, ac aſperum tonum diſ-

tingvendum, ſufficiens fuerit ſpiritus aſper, qui ſuperpoſitus literæ S, moneat lectorem, illam fortiùs duriúſque efferendam eſſe. & è contrario ſi tonus ſit lenis ſvaviórque litera S, nullô ſpiritu (vel ſi cui placuerit ſpiritu leni v.g. *ṡata ṡuna* &c. notari poteſt, ſignanda eſt ſpiritus aſper fit ex litera minuſcula *c*, cui nonnumquam additur accentus acutus v.g. *ṡilo* Subula, *ṡóıka* graculus. Spiritus Lenis verò ſic : ɔ. *ut* : *ṡalecz*, *ṡobar*. Vide de hoc plura in litera S.

Ex his conſtat Imo. Spiritum aſperum tũ ſolùm eſſe ponendum ſupra literam S, cùm hæc fortiùs, duriùs & aſperiùs pronuncianda eſt.

Gonſtat 2do. Literam S, ſi nullo ſignetur ſpiritu (vel ſpiritu leni, ut intra parentheſim dictum eſt) illam leniùs debere pronunciari, utì in his vocibus: *Salecz*, aculeus. *Selezo*, ferrum. *Sila*, vena. *Suna*, Merops &c. Sicque per nullum additum literæ S ſpiritum, vel per appoſitum ſpiritum lenem, ſufficienter indicari illam in ſupradictis, aliſſque hujuſmodi vocibus exprimendam eſſe molliùs, ſvaviúſque.

Conſtat 3tio. Spiritum aſperum ſoli literæ S apponendum eſſe, futurúmque uſu ejus, & accentuum hactenus dictorum, ut & ſcriptio Croatica erroribus purgata, & fluida abſque hæſitatione lectio, claráque ſignificationis vocum diſtinctio, in æquivocis verbis obtineatur, atque ad hæc uſque tempora cupita orthographiæ Croaticæ methodus adveniat, celebretúrque.

DE CONSONANTIBUS.

LITERA C.

TAmetſi litera C, apud Latinos, antè vocales: a, o, u. poſita, ſemper tonum habeat Literæ K. hunc tamen in vocibus lingvæ Croaticæ habet nunquam, verùm ejus locò in prædictis vocalibus, quẽadmodùm & in aliis vocalibus (ſi literam C, antè vocales e, & i, vel z excipias) adhibetur litera k. *v.g.* *Kovàcb Konya Kuıe*, non item *Covàcb Conya Cuje*. Præterea litera C, tria de ſe ſciri vult.

Primum eſt: Quotieſcunque præcedit vocales a, o, u, (vel etiamſi in fine vocis poſtrema veniat) effertúrque tono leni per modum ſibilationis, & non tono duriore ac per modum K. tunc ſibi conjungi petit literam Z, & æquivalet literæ Illyricæ Ц v.g. antè a, o, u. *Czapik Czopernicza Czuka*. Nequaquam autem ſic *Capak, Copernicu* &c. Exemplum in fine venientis eſt: *jeden ſalacbecz devenicz, z-preſetniczum jeternicz, rajſſl neg ptica jerebicz, becbe Juricz Czepecz ſutricz.*

Secundum: Sicuti litera C, poſita antè vocales a, o, u, dum pronunciatur tono leni, ùt ſupra dictum eſt, ſemper exigit ſibi adjungi literam Z, ita antè vocales e, i, collocata eſſe poteſt ſinè dicta litera Z, ſiquidem antè vocales e, & i, integrum tonum ſuum retineat abſque litera z, efferátque illum ipſum, quẽ efferret unà cum litera z, ubi iterum æquivalet eidem literæ Illyricæ Ц *v.g.* *Cipe Cigan ceni.* tribulis zingarus pretium dicit.

Tertium: Quando litera C, efferi debet tono duriore ſive antè vocales, ſive poſt illas poſita, ſive nonnullis conſonantibus, ùt l, v, &c. præpoſita, tunc juxta antiquiſſimum Croatarum uſum illi adjungi debet litera h. cui aliquem ſui tonum communicat, & aliquem â litera h, ad modum liqueſcentis participats ſuum, & litera h, tonum obtundens, veluti clarum eſt in vocibus ſequentibus: *Cbubaſzt cbobaw*, *olècbe vrecbe puno lecbe*, antè l, & v. *v.g.* *Cblovek, cbvercsim, &c.* hunc ipſum tonum per ſe habet litera Illyrica Ч

Juxta novum verò nonnullorum modum, literæ C additur litera S: *Cſuden cſubak Hruſtilovicz*, *necſè lecſe Kozorepovicz*. viderint hujuſmodi vel in ipſa ſcriptione novitatum ſtudioſi, quâ ratione ab authoritate primi ac antiquiſſimi uſûs recedant, antiquáque ſcripta hodie natâ audaciâ audeant adulterare.

Ex his conſtat Imo. Quòd in Croatica ſcriptione nunquam adhibeatur litera C, antè vocales, a, o, u, pro tono literæ K, ſed è converſo ſemper litera K, & neutiquam litera C uſurpetur.

Conſtat 2do. Tametſi litera C, antè vocales, a, o, u, poſita, dum toni eſt lenis & quaſi ſibilantis, ſemper conjungi velit cum litera Z, non tamen ſocietatem literæ Z ita deperit, quin antè vocales e, i, ſinè litera Z eſſe poſſit.

Conſtat 3tio. Quoties litera C, efferenda eſt tono aſperiore ut in voce *Chlovek*, *cbvercbim &c.* toties litera C, cum h, ſcribenda eſt, neque unquam literæ *cb*, unà acceptæ habent tonum (uti frequenter apud Germanos) literæ K, ſed una alteri quidpiam ſui toni per modum quaſi liquidæ, admiſceat, ùt patet advertenti.

DE LITERA F.

LItera hæc tum duntaxat locum habet in vocibus *Illyricis* ſive *Croaticis*, cùm vox quæpiam duriore tono pronuncianda eſt: *v.g.* *Friſſke ſanyke na ſaſſenye ſilyarka*

ſucb-

Ƒuchkechuth z-reſem vel *z-reſſom ſriga &c.* ab his enim *Rèſ* id eſt ulna per ſimplex *ſ*, ab illis autem per duplex *ſſ*, *rèſſ* ſcribitur; elige ùtùt lubet. Quando verò vox aliqua vel à principio, vel à fine tonum lenem & ſvaviorem habet, tunc ſemper ſcribitur litera V, & nequaquam litera *F*, *f*. *v.g.* *Kulikoje kràv y volov, tulikoie mlhov y meburov*, item *nè prav zd-av boleʒlyiv, &c.* nequaquam verò ſic: *Kràf, praf, zdraf &c.*

Ex his conſtat 1mo. Literam *F*, ſolùm tunc habere locum in vocibus Croaticis, quando vox aliqua, ſeu ſyllaba tono aſperiore pronunciatur.

Conſtat 2do Quotieſcunque vox vel ſyllaba quæpiam efferenda eſt tono leni & ſvaviore, toties, neutiquam litera *F*, ſed litera *V* poni debet.

Conſtat 3tio. Pro litera *F*, nuſpiam adhiberi literas *ph.* ſed ſemper utendum eſſe litera *F.* et amſi ab alia lingva vocem uſurpes per literas *ph.* ſcriptam, ac tuam facias. v.g. Phaſianus, *Faſian.* Item *Fantaſia Gira Fantaſiera:* haud quaquàm autem. *Phaſian Phantaſia phantſera &c.*

DE LITERA G.

Quemadmodùm dictum eſt de literis *ch*, ità quoquè litera G, præpoſita vocali *y*, non habet ſuum integrum ſonum, ſed eum cum vocali, ità confundit, ut habeat ex ſe quidpiam, & aliquid ex litera *y*. per modum liqueſcentis *v.g.* *Gyurgy, Gyumber, Gyungy, Gyulez &c.* Sonum hunc *ſeſolâ* habet litera Ѫ

DE LITERA K.

Litera *K*, duo ſibi vendicat, *unum*: Ejus eſt roboris, ut penitùs ab Alphabeto Croatico literam *Q* abigat, ac in omni voce ejus locò eſſe velit. *v.g.* *Kvaterni kvàſs kvàri kvechka. &c.* *Alterum*: præpoſitionem *ad.* adeò diligit, ùt ſæpiſſimè pro ea ſe poni patiatur, nempe dum interrogatio eſt, quo? vel ad quem? exigitque ſe inter & vocem cui anteponitur duci notam interlinealem hanc: - *v.g.* *K-vnogem deneſs moram iti: k-ſilyárkam po melyu; k-primorczem po ſzòl; k-ſurlanom po përper; da ovak k-varaſsu iduchi, tak velike, kakje naj vekſa megyimorſzka rotkva: Szrópam makarune: à makviche pak, kakti Miholyſzke tikviche, k-ſzenymu meſzarom Zagrebechkem, za nyihovu k-grojakom lèpu govedinu z-ſzirotkum, y ſtakorſzkem ſzalom ſzmàſno zachinim, y k-obedu techno pripràvim &c.*

DE LITERA S.

Litera *S* quæ modò aſperè ſive denſè, modò leniter ſvavitérque pronunciatur, ad exprimendum debitum vocum tonum, quibus præponitur ſe ſola & ſine omni nota nequaquàm ſufficit, idcirco pro ejus adminiculo, triplicem, quem reperi modum appono.

Primus eſt: Quando litera *S*, eſt toni aſperi ſive denſi, tunc literæ *S*, ſuperimponendus eſt ſpiritus aſper vel ſolus, vel cum adjecto ſibi nonnumquam accentu acuto (quem vide titulo de accentibus) *v.g.* *Šántav y oponoſsen Šorſtar, po Širokoj Šumi Šumaſzt Šoike, y Šiſſmiſse Šilom poſſitàva.* Hic adverte voces: *poſſitàva*, *Palaſs &c.* non eſſe ſpiritu aſpero notatas, quia hic ſpiritus aſper ſolùm ponendus eſt in principio primæ ſyllabæ, in aliis autem ſyllabis, dum tonus literæ *S*, eſt aſper, *duplex S*; ſive: *ſſ*, ſcribendum eſt. uti & tum dum in fine vocis eſt cum aſpero tono, veluti in voce *Palaſs* patet. Ejuſdem toni eſt ſe ſolâ litera. Ш

Alter eſt: ut habet *Habdelichius & Ritterius.* Litera *S*, aſperum tonum habens, tam in principio, quàm in medio, ac fine duplicanda eſt *v.g.* *ſſorſtar, ſſantav, oponoſſen, ſſiſſmiſs, &c.*

Tertius: qui Bohemis in uſu eſt, per *sh*, *v.g.* *Shorſtar, shantav, shumaſzt, shilo &c.*

Ex his tribus modis mihi *primus* arridet, quia *Secundus* minùs conveniens eſt ex eo, quòd eaſdem literas in principio vocis geminet, quod in nulla alia lingva reperi: *tertius* autem admodùm durus ſit in efferenda ſyllaba, cujus initio litera *Sh*, præponitur; cùm de litera *h* apud Croatas non ſit dubium an ſit aſpirationis nota, an verò litera: ſed ſit ſolida conſonans, integréque tonum ſuum edat. *primum* igitur probo; tu quem? Si nullum? porrige meliorem, eóque tibimet ipſi applaude.

Demum, quamvis litera *S*, dum lenis & ſvavis eſt toni notari poſſet ſpiritu leni, qui ex obverſa litera C, ſit, *v.g.* *ͻ*, in exemplo: *ͻaba, ͻalecz &c.* nihilominùs tamen ad evitandam ſpirituum copiam, ad indicandum literæ *S* lenem tonum ſatis fuerit, ſi ſvavem tonum habens ſimpliciter & abſque omni ſpiritu ſcribatur, *v.g.* *Saba, sàr, ſeludecz, ſelva, sir, ſvinche, Somborim, ſoltar, sùta ſuna* &c. *ſimilem tonum exprimit apud illyros litera* Ж. Eſt quidem & alius apud *Dalmatas, & Boſnenſes* literæ S, dum toni eſt lenis ſcribendi modus, nimirum literæ S ſubſtituendo literam X, *v.g.* loco *ſena*, *xena* &c. ſed pro-

prorſus contra naturam toni literæ X. quis enim apud Græcos, ſive apud latinos, quorum literis utimur, repererit literæ *S*, tonum poſſe æquivalere tono ſvavi & leni literæ *S* & tamen literam X, quæ æquivalet literis *cs* toni aſperioris poſſe poni pro leni & ſola litera *S*? accedit nulli poſteriorum datam eſſe authoritatem hanc, quâ quis Latinarum literarum naturam, earúmque tonum, & vim naturalem pro placitu ſuo mutare audeat & corumpere.

Quotieſcunque verò ſyllaba aliqua effertur per modum ſibilationis & leniſſimè, toties literæ *S* addi debet litera Z, v.g. *ſzito*, *ſzràm ſzlobodno &c.* erroneè enim ſic ſcribitur *ſito*, *ſram*, *slobodno &c.* Adverte tamen ante literas k, p, t, ſolam literam Z ſcribi poſſe, eò quòd prædictis literis præpoſita eundem ſonum habeat, ac ſz, *v.g. zkvariti*, *zpomenuti*, *ztanuvati*. Hunc eundem tonum exprimunt *Illyri* per ſolam literam С.

Ex his conſtat 1mo Tam ad rectè ſcribendum, ac fluidè legendum, quàm ad diverſum literæ *S* tonum bene aptéque proferendum, unicè neceſſarium eſſe unum ex prædictis modum.

Conſtat 2do. Quòd, dum litera *S* eſt toni aſperi, optimè notanda ſit ſpiritu aſpero, cùm autem habet tonum leniorem, nullo; vel ſi cui arriſerit, ſpiritu leni *v.g. ſaba*, *ſuna &c.*

Conſtat 3tio. Siquidem accentus ſolùm apponantur literis vocalibus, nullo debere unquàm notari accentu literas conſonantes; literæ verò S, aſperum habenti tonum, unicum duntaxat ſervire ſpiritum aſperum.

DE LITERA V.

Litera *V. duplici* modo in uſu eſt, 1. Dum dubium eſt, an litera *F.* vel verò litera *V.* in principio aut fine vocum ponenda ſit, tum advertendum ad tonum lenem, & aſperum: ſi vox aliqua incipit vel finitur tonô *aſperô* (*ut in litera F, dictum eſt*) ponenda eſt litera *F.* ſi verò tono *Leni*, tunc poni debet litera *V. vide exempla in Litera F. 2do.* Quando litera *V.* per ſyncopen ponitur pro præpoſitione *vu* · ſive *in*, tunc illam inter & vocem, cui anteponitur, ducenda eſt lineola hæc - v.g. *V-czirkviſze*, *y po vuliczi ſzei v-ſzvili*, *à doma nyoj od gláva v-Kubinyi vſze czvili* Item: *Da Filyarka, koi bech v-mojnyu ſzpravi ali vech, meſſa v-teſzto rabel ſzopun, ak prem na nyu krichi kopun, niſt nemara, vſze v-lopatum biti v-pech.* Deberet quidem in hoc caſu literæ *v*, apponi accentus *circumflexus*; ſed quia in typo eam cum hoc non reperio, ideo nec ſcribentes ad hoc faciendum adſtringo.

DE LITERA X.

Uſus literæ hujus in vocibus Croaticis nullus eſt, & ſi quæpiam vocum per X Scribatur, illa peregrina eſt, ſi tamen aliqua vox Croatica ejus toni, cujus litera X, eſt occurreret illa per literas *ks* ſcribi poſtulat. Sic per X. ſcribitur Xaverius, Xerxes, quia ſunt voces peregrinæ, quas, & alias hujus modi, periti ſcribunt iis literis, quibus illi, à queis illas mutuantur. hujuſmodi voces apud Illyros ſcribuntur per lit. Ѯ.

Croatæ tamen excipiunt literas *ph*, ac in vocibus etiam peregrinis, illis ſubſtituunt literam *f.* propter vix pronunciabilem tonum literarum *ph.* ſimul acceptarum in tono literæ *F.* eò quòd litera *h.* (*ut ſupra dictum eſt*) ſit toni integri conſonans ſolida, adeóque apud Croatas, cum litera *p.* vix, aut ne vix quidem pronunciabilis, ut in voce *Philip*, pro *Filip*, literas *ph.* perpendenti patet. Cæterùm tam *Croatæ*, quàm alii *Illyri* voces peregrinas per *ph* ſcriptas enunciant *per Lit* Φ, quæ ideo tam literis *ph*, quàm literæ *f.* æquivalet,

DE LITERA Z.

Circa hanc literam *Tria* potiſſimùm veniunt in obſervationem. 1. Quotieſcunque litera Z, adhibetur pro præpoſitione *iz*: ſeu *ex*, toties inter illam & vocem, cui præponitur, ductâ lineolâ hac - ſignari deberet accentu circumflexo, ſed quia (ut in ſimili dictum eſt de *litera V.*) à Chalcographis fundi ſic ſignata hactenus non conſvevit, ideo modum etiam hunc ſcribentium arbitrio relinquo. Dum verò ponitur vel pro præpoſitioue *cum*, vel pro *inſtrumento*, ſufficit lineola interjecta abſque circumflexo. Cæterum ſumptæ pro præpoſitione *iz*: ſive: *ex* exemplum ſit: *Z-tabora pobechi*, *jeſzt z-poſtenya vtechi.* Literæ autem *Z.* pro præpoſitione *cum*, ſive: *Societatem* ſignificante exemplum: *z-Petrom*, *z-Pavlom &c.* pro inſtrumento: *v.g. z-noſem vbaſzti.* Si verò malis illos ſequi, qui Literam *Z* dum pro inſtrumento poni deberet, omittunt, & vocem inſtrumentum aliquod denotantem, ſolam adhibent: *v.g. jega drévom*, *noſem*, *paliczum &c. vudril*, eſto ad libitum tuum.

2. Rectus & ordinarius uſus eſt locò literæ Z ſyncopatæ, adhibere integram præpoſitionem *iz*, *v.g. iz dréva*, *iz Czirkve &c.* Uſus verò ſolius literæ *Z*, ex *iz* ſyncopatæ regularis

gularis

gularis & ordinarius non eſt, & ad evitandam arduam admodùm in quibuſdam vocibus pronunciationem, aptiùs ſemper ponitur integra præpoſitio *iz*, quàm contracta ſola litera Z. *v.g. iz ſzetire, iz ſeleza, iz zdele*. quibus vocibus ſi præponas Literam Z ſyncopatam pro *iz*, *v.g. z-zdele*, ex ſcutela &c. quàm arduè vocem hanc ſic ſcriptam pronunciare debeas; vides.

3. Dum litera Z non agit præpoſitionem *ex*: ſive *iz*, vel *cum* ſive: *ſocietatem* neque *inſtrumentum*, ſed tantùm cum aliis literis concurrit, ad ſimplicem aliquam vocem efficiendam, tunc aliquando, quando ſcilicet eſt toni lenis & ſvavioris, in principio vocis ſcribitur ſola litera Z, quod fit ordinariè antè literas: B, D, G, H, L, M, N, R, V. *v.g. zbudyam*, excito. *zdrav*, ſanus. *zgora*, deſuper. *zdele*, ſcutellæ. *zmoſno*, potenter, *znamenye*, ſignū, *zlato*, aurum, *zrelo*. maturum. atque hunc tonum habet *litera*. Ʒ. *Dixi autem ordinariè*, quia interdum litera Z etiam antè dictas literas, præſertim L, M, N, R, V, poſita ob tonum non nihil aſperiorem, & ſibilationi ſimilem, exigit ſibi anteponi literam S, *v.g. ſzmiemſze*, rideo. *ſzvetujem* conſilium do. *ſznaim*, mundo. &c. perperam namque ità: *zmiemſze*, *znaim*. &c. Demum & univerſaliter litera Z, ſibi anteponi poſtulat literam *S*. quotieſcunque ſyllaba illa, cui præponitur litera Z. exprimit tonum ſibilationi ſimilem v.g. *od ſzrama ou ſzovem kutu ſzmerchek ſzedi, kadaga ſzlavichek iz germa ſztraſſzuo ſzkominum gledi. Szlamna oſzmojena, y oſtro ſzlama; jeſzt ſzlatka Huſzarſzka brana &c.* Similem ſonum per ſe habet litera Ç.

Ex his conſtat 1mo. Literam Z, quà præpoſitionem *iz*. denotantem, ſemper ſcribi debere ſine litera acceſſoria S, inter Z. & vocem cui anteponitur, tractâ lineolâ ſupra monſtratâ poſſeque illi ſuperimponi accentum *circumflexum*.

Conſtat 2do. Uſum ſolùm invaluiſſe, præſertim in Plebeis, locò præpoſitionis integræ *iz* ſolam per ſyncopen literam Z, adhibere, cum rectus & regulatior uſus ſit præpoſitionis integræ *iz*, quàm ſit ſolius literæ Z, ab *iz* præpoſitione detractæ.

Conſtat 3tio. Dum litera Z efferri debet tono aſperiore ad modum ſibilationis ſemper illi præponi debere literam *S*, quando verò eſt toni lenis & ſvavis, ſive illa ponatur antè vocales ſive antè literas ſupra allatas, ſcribenda ſola abſque litera *S*. ut patet in propoſitis exemplis. quæ quoties uſurpatur antè vocem ſocietatem, ſive inſtrumentum denotantem, nullo afficienda eſt accentu *circumflexo*.

Demum pro colophone in genere duo obſerva, *unum*: dum ambigis, quomodo nam vox quæpiam ſcribenda ſit? tum ex voce (*ſi nomen ſit*) cujus dubietate angeris, forma caſum genitivum, ex quo facilè conjicies, qualis in *Nominativo* poſtrema litera formari debeat. Sic DEUS, *Bòg*, Cornu, *ròg*, ſylva; *lúg*, &c. Scribuntur in nominativo per literam *g*. finalem, qvia in genitivo habent *Bòga*, *roga*, *lúga*: & non habent *Boka*, *roka*, *lùka*, Voces verò, *zrok*, cauſa. *ſzkok*, ſaltus. *luk*, Cepa. *Lùk* arcus, &c. ſcribuntur in fine per *k*, quia in genitivo efferuntur per literam *k*, v.g. *zrok*, *zroka*: *ſzkok*, *ſzkoka*: *luk*, *luka*, &c. Si autem ſit nomen adjectivum, quod non potes facilè cognoſcere ex genitivo, cognoſces plerumque ſi aſpexeris genus fœmininum. v.g. dubitas, quî ſcribas vocem *kakov*? an *kakof*? conſule genus *fœmininum* & reperies *kakova*, & non *kakofa*, proinde ſcribes *kakov*, nequaquam verò *kakof*; & ſic de cœteris. *Alterum*: Ultima & univerſalis regula eſt (ut in literis; S & Z. dictum eſt) bene advertere ad genuinam, uſúque receptam, hujus lingvæ gnarorum pronunciationem, atque ità juxta tonum pronunciationis vocem quampiam, ſive verbum noménve ſit, chartæ mandare, v.g. in voce filius Croaticè efferenda adverto primam ſyllabam efferri per quandam ſibilationem, unde conjicio non eſſe ſcribendam per ſolam literam *S*, quæ toni hujus ſe ſolâ non eſt, ſed ei addendam eſſe literam Z, ac ſcribo *Szin*, & non *Sin*: è contra verò in voce v.g. rana, *Croaticè* proferenda nullam adverto ſibilationem in ejus pronuntiatione, & ideò ſinè litera Z, illam exaro ſic: *Saba*, non item *Szaba*, *sbaba*, vel *ſchaba* & ità de aliis.

Concludat rem *Mèrbo-derecz*, *ſztaro-ſzelecz & kozo-rep*, aliáque hujuſmodi ex obliquo & recto compoſita vocabula, quæ ità conjungi, & ſimul eſſe abhorrent, ut dum ſimul eſſe coguntur virgulâ intermediâ poſitâ hâc-convenire, & neqnaquàm propius accedere ullo modo velint, utpote è diverſis prognata vocibus.

Atque iſthæc eorum in gratiam, labore non mediocri data ſunto; at quorum? ætaténe *grandiorum*, vel duntaxat *teneriorum*? non ità *illorum*, atque *horum*; illi ſiquidem, quibus grandior ætas, ſententiâ Senecæ, duri & intractabiles ſunt, & neutiquam reformationis cujuſpiam patientes. Hi verò, ſapientis judicio; juxta viam inſtitutionis, quam ſemel didicerunt, etiam cum ſenuerint, ab ea

non

non recedent, quandoquidem difficulter admodum eradatur; quod rudes anni imbiberunt.

Itaque vos primæ & non duntaxat mediocris ſpei Adoleſcentes, ceu flexiores ſurculi, pro adeò nobilis lingvæ veſtræ nitore; æmulemini & efficite, ut illa, nulli à recta ſcribendi ratione ſecunda, cum non exiguo ſingulorum emolumento, ſuo in decore habeatur; atque ſumptô vobiſcum incrementô perennet.

BREVIS INSTRUCTIO.

In eorum gratiam hoc loco addita, qui *voces germanicas latino typo*, germanicum ſcribendi modum, & Orthographiam Servante, editas, ritè enunciare, & expeditè legere cupiunt.

Cùm non paucos è Patriæ noſtræ filiis *idiomatis germanici*, cujus utilitatem, hoc potiſſimùm tempore nullus non clarè perſpicit, condiſcendi cupidos eſſe non ignorem: Horum commodo, qua licuit methodo, conſulturus, aliquot ad calcem *Orthographiæ Illyricæ* adnecto *Regulas*; ad quas advertens Lector *Croaticæ linguæ* & *Orthographiæ* gnarus, etſi non plenam *Orthographiæ Germanicæ* (hanc enim hîc non profiteor) notitiam, ſufficientem certè conſequetur facilitatem, ad eas, quæ in noſtro iſthoc, alióve ſimili opere continentur, voces germanicas idoneè, debitéque efferendas.

Regula 1ma. Litera *A.* in vocibus *germanicis* poſita abſque omni nota enunciari ſic debet, quemadmodùm apud *Croatas* litera *O.* Excipe tamen voces, in quibus præponitur vocali *U*, tunc enim retinet tonum literæ *A*, ùt patet in voce *auch*. Notata verò *duobus punctis* in vocibus *pluralis numeri* enunciatur plerúmque per modum literæ *E*, quæ etiam illi in ſimilibus nominibus, locô duorum punctorum, ſuperimponi ſolet. Aliàs *duobus punctis* ſignatum *A.* effertur in tono proprio literæ *A.*

Reg. 2. Litera *B.* cum ferme apud *germanos* habet tonum, quem apud *Croatas* litera *P*; & ideo apud illos rarior eſt literæ *P.* uſus. Cæterùm poſpoſita literæ *M*, niſi ad ſequentem vocalem ſpectet, ferè omnem tonum amittit.

Reg. 3. Literæ C. apud germanos rariſſimus eſt uſus, obtinétque tonum literæ *Croaticæ* K.

Reg. 4. Litera D. in principio vocis cujuſpiam *germanicæ* collocata ſervat eundem tonum, quem apud *Croatas* eadem litera *D*; quanquàm præpoſita vocali præſertim *U*, uti & non numquam in medio vocis poſita, accedat aliquantùm ad tonum literæ *T*, quem in fine vocum ſita plenè exprimit.

Reg. 5. Litera *E* cuipiam ex vocalibus *I. U, T.* præpoſita acquirit tonum literæ *Croaticæ A*: aliàs eundem retinet, quo apud *Croatas* gaudet.

Reg. 6. Litera *H* in principio vocis *germanicæ* ſe ſola tam plenum ſonum edit, quàm apud *Croatas*. Hunc tamen ferè totum in medio, aut fine vocis poſita amittit, niſi vel cum *ſequ. Voc.* ſyllabam faciat, vel illi immediatè litera *C* præponatur, cum qua ſemper plenum literæ *Croaticæ H* ſonum exprimit: ut in voce *Lerch*.

Reg. 7. Litera *O* apud *germanos* pronuncianda eſt tono medio inter literam Croaticam *O* & *U*. hinc eſt, quòd in ſui enunciatione notabiliter magis os claudat, quàm Croatica litera *O*. quòd ſi verò *duobus punctis*, aut *virgulis* ſignata fuerit, ſcito eam inſtar literæ *E.* toni non plenè aperti efferendam eſſe.

Reg. 8. Si litera *S* ſimplex præponatur cuipiam vocalium, enunciari debet ferè ſicut litera *Z* apud *Croatas*: Duplicata verò proximè accedit ad tonum literarum *Croaticarum ſz* ſimul junctarum.

Reg. 9. Litera *V* ſic duplicata VV. *vel* W eo tono eunciatur, quo à *Croatis* litera B. ſimplex verò *V.* obtinet tonum literæ *F.*

Reg. 10. Litera *U* poſtpoſita literæ *E* ità, ut cum hac unam ſyllabam efficiat; uti &, ſi *duobus punctis*, aut *virgulis* notata fuerit, efferenda eſt inſtar literæ *I*: aliàs ſuum proprium tonum ſervat, niſi illam alteri vocali præpoſitam reperias, tunc enim enunciari petet in tono literæ *F.*

Reg. 11. Litera *Z* in vocibus *germanicis* quoad pronunciationem adæquatè convenit cum *Croatico CZ*.

Cæteræ tam *Vocales*, quàm *Conſonantes* eundem apud *germanos* tonum habent, quem apud *Croatas*. Quia tamen diverſus earum concurſus peculiarem nonnunquam *enunciationem* exigit, pro hac dignoſcenda ſequentes *Regulæ* ſervient.

Reg. 12. Literæ *tſch* apud *germanos* ſimul poſitæ æquivalent *Croaticis Ch*.

Reg. 12. Literæ verò *Sch* conjunctæ enunciari poſtulant eo tono, quo à *Croatis* dup. *S.* id eſt: *Sſ.* Si tamen præcedat lit. n, eundem tonum habebunt cum *Croaticis Ch.* v.g. *Menſch*.

Reg. 14. Literæ *tz* à *germanis* ſimul collocatæ eundem tonum ſibi vendicant, quem apud *Croatas CZ*.

Reg. 15. Literæ CK junctæ à *germanis* eo modo efferuntur, quo à *Croatis* litera K. ſola.

Reg. 16. Literis *DT* unà poſitis ſimilis tonus competit, qui literæ *t* apud *Croatas*, is tamen plenus & fortis eſſe debet. Atque hæc diſcentium commodo dicata ſunto, ac ſufficiant.

Digiti

A.

A, Ăb, Abs. *Præp.* Cic. *Od.* Von. *Tôl*, *Tôle*, *Tôl*, *Tûl*, *Tûl*. A puero. A teneris unguiculis, *vel elegantiùs*: Inde à puero. Jam inde à puero, Usque à teneris unguiculis, *&* *ſic de aliis.* v. in *Parvulus*, *Parvus*, *Puer*, *Unguiculus*, *Uſque*. Ab unguiculo ad capillum ſummum. *Plaut.* Ab imis unguibus usque ad verticem ſummum. *Cic.* A vertice ad talos. *Horat.* Et *vulgo* A capite ad calcem. *Od glave do pèt*: uſitatiùs *Od pèt do glave*. Item *Od pocsetka do koncza*: *Od koncza do kraja*: *Vſze*: *Zevſzema*. Von haupt bis zun füſſen: Von anfang bis zum ende: Alles: Gäntzl ch. *Tetétôl-fogva talpig*: *Eleitôl-fogva végig*: *Egéſz dolog*: *Egéſzen* A primo. A principio. *Od pocsetka*. Vom anfang. *Eleitôl-fogva*. ita *Cic.* 2. A. Ab pro *Poſt*. Secundus à Rege. *Drugi*, *Naivekſſi pod Kralyem*. Der anderte, *oder* der fürnehmſte nach dem könig. *király után máſodik*, vagy *leg ſelsôbb* ita *Hirt*. A morte patris. *Poſzmerti otcza*. Nach dem tod des vatters. *Attya halála után*. A cœna. *Povecsheri*. Nach dem Abend-eſſen, *Vacsora után*. Sic paſſim *Cic.* 3. pro *Per*. Ab ſe cantat, cuja ſit: *h. e.* per ſe, ſua ſponte. *Plaut.* Salus nobis à bonis allata eſt. Ab aliquo interire, perire. *Cic.* Item 4 pro *Propter* *N. 1.* *In N. 1.* Ab inimico perii. *Zarad* ali *od nepriatela poginul jeſzem*. Wegen des feindes, *oder* Von dem feind bin ich umkommen. *Ellenségért*, vagy *ellenségtül veſzteni-el*. Vir à juſtitia celeberrimus. *Chlovek zbog pravicze* ali *ou pravicsi najglaſzóvitejſi* der allerberühmteſte Mañ in der gerechtigkeit. *Igazságban leg hireſebb Ember*. Mare à Sole collucet: *h. e.* propter Solem. *Cic.* 5. pro *Pro N. 1.* cum verbis *ſto*, *facio*, *dico*, *ago*, *ſum*, *&c.* Hoc à me facit. *To je dobro za me.* Das iſt gut für mich. *Ez az én jómra* (*el-ſzemre*) *vagyon*. ita *Terent.* Ab aliquo dicere, eſſe, ſtare: *h. e.* favere alicui. *Cic.* 6. pro

A B.

Verſum. A Sole. *Liv. l. 1. c. 50.* 7. pro *Contra*. Se à frigore defendit. *Virg.* 8. pro *Ex N. 1.* A Senatu redire. *Cic.* 9. pro *Quod pertinet* vel *attinet ad*, *Quoad N. 2.* Imparatus à milite, & pecunia. *Nepripravlyen z-voizkum*, *y z-novczi* mit Geld, und Mañſchafft nicht verſehen. *Sem hada kéſzen*, *ſim pénze*. ita *Cic.* 10. *Patriam denotat*. Turnus ab Aricia: *h. e.* Aricinus. *Liv.* 11. *Cum Abl perſonæ ſignificat ejus domum*. Ab amico redeo *Plaut.* 12. Undæ à fontibus: *h. e.* fontanæ. *Virg.* 13. Ab aliquo ſolvere, dare, numerare, repræſentare, ſuppeditare pecuniam: *h. e.* nomine alicujus, vel de alicujus pecunia. *Cic.* 14. *Cum nominibus munus aut procurationem denotantibus deſignat ejuſmodi muneri præfectum. ut*: Alicui *vel* Alicujus à pedibus, *h. e.* pediſequus. A manu: *h. e.* amanuenſis. A rationibus: *h. e.* rationiſta. A ſtudiis: *h. e.* pædagogus, præceptor. *Cic.* 15. Præpoſitionibus *A. Ab* eleganter anteponitur *Prope*. Tam prope à muris habemus hoſtem. *Plin. l. 15. c. 18.* 16. *A* præponitur ſolis vocibus, quæ incipiunt à conſonante. *Ab* potiſſimùm vocalibus, non nunquam etiam conſonantibus C. D. F. G. J. L. M. N. P. Q. R. S. T. V. *Abs* verò ſolis litteris Q. R. T. *Cic. Liv. Ter. &c.* 17. Conjunctæ vocibus ſeparationem, & privationem denotant. *A* ſolùm cum *M. &* *V.* componitur, *ut*: Amoveo, Averto. *Ab* cum A. B. E. F. J. I. L. N. O. R. U. duo *Aufero*, & *Aufugio* euphoniæ gratia *B* in *U* mutant. *Abs* verò connectitur cum *C. T. Q.* e. g. *Abſcedo*, *Abſtrabo*, *Abſque*. Hæc ex *Claſſicis*.

* Ăārōn *apud Tertull.* Ăārōn *apud Prudent.* ōnis, m. Frater Moyſis, primus ſummus Sacerdos Hebræorum.

Ăbactĭo, ōnis, f. v. *Abactus*.

Ăbactŏr, ōris, m. *Apul.* *Odgonitel*, *Odganyavecz*. r. Abtreiber, Entführer. *Elhajtó*. 2 Speciatim *Marho-tat*, *Svino-kradlivecz*. r. Vieh Dieb. *Marha lopó*. ita *Paul.*

Ăbactrix, īcis, f. *Odtiravka*, *Odgonitelicza*. e. Entführerin, Abtreiberin, Hinwegtreiberin. *Elhajtóné*. 2. Speciatim *Marho-taticza*. e. Vich-diebin. *Marha-lopóné*.

Ăbactŭs, ūs, m. Plin. *Odgon*, *Odegnanye*, *Odtiranye*. *Odgnanye*, *Odganyanye*. e. Entführung, Wegtreibung. *El hajtás*, *Erővel elűzés*.

Ăbăcŭlŭs, i, m. *Dimin.* ab Abacus. Plin. *pebarni*. ali *racbunzki Sztolek*. ein Credentz *oder* Rechen-Tiſchlein. *Pobár-* vagy *Számvető-Aſztalotska*. Item v. *Latrunculus N.* 2. *Calculus N.* 3. ita exponit *Harduinus*.

* Ăbăcŭs, i, m. Cic. *Pehárni ſztol*. r. Credentz-Tiſch. *Pohár-ſzék*. Item 2. *Kuhinzki ſztol*. r. Kuchel-*oder* Anricht-Tiſch. *Konyha-Aſztal*. 3. *Sztol racbunzki*. e. Rechen-Banck. *ſzámvető aſztal*. Pers. 4. v. *Fritillus N.* 1. Macrob. 5. *Chetvero-ouglazta raovina zverhu ſztupa*: *Glavicza ploſſata na ſztupu*. Das oberſte, *oder* e. Blatte auf der Saul. *Oſzlopnak felső teteje* Vitruv.

Ăbăgĭo, ōnis, *f. Obſol.* Varr. v. *Adagium*.

Ăbălĭēnātĭo, ōnis, f. Cic. *Potugyenye*, *Odſzoojenye*, *Odtujenye*. e. Entfrembdung. *El-idegenités*. Item v. *Separatio*, *Diſſociatio*.

Ăbălĭēnātus, a, um. *Potugyen*, *Odſzoojen*, *Odtujen*. Entfrembdet *El-idegenittetett*. Item v. *Separatus*. Jure civium abalienatus: *h. e.* privatus. *Liv.* Eſſe animo abalienato: *pro* infenſo, inimico, contrario, disjuncto. *Cic.* Dicitur autem *Abalienatus*, quem quis à ſe removit: *Alienatus*, qui alienus eſt factus. *Feſtus*. 3. Membra abalienata *ſcil.* à ſenſibus: *h. e.* emortua. *Quintil.*

Ăbălĭēno, ās, āvi, ātum, (Act.) *Syn.* Alienum facio. Vendo. *Potugyujem*, Inf. *potugyiti*: *Odſzoáiam*, *odſzooiti*: *Tugye chinim*: *Odtuim*. Entfrembde, Entvvende, *El-idegenítem*. Agros abalienavit. *Szooie polye je odtuil*, *zprodal*. Er hat ſeine felder entfrembdet. *El-adta a' földeit*. 2. v. *Disjungo*, *Diſſocio*, *Separo*. Aliquem ab aliquo abalienare. *Kôga od kôga odbiti*, *odoernuti*, *obernuti*. ali *kôga z-kém razluchiti*, *raztaviti*, *razdruſiti*. Einen von einem abvvendig machen. *Valakit valaki barátságától elfogni*. Abalienari poteſtate alicujus: *h. e.* à poteſtate alicujus liberari, ſolvi, averti. *Hactenus Cic.* 3. Abalienare homines ſuis rebus: *pro* privare. *Nepos in. Ageſil. c.* 2.

Ăbămĭtă, æ, f. *Syn.* Amita maxima. *Prededova Tetcza po otczu*, *Tetcza po dedovem dedu*, *Tetcza otchinzka vu chetertom kolenu*. Des Ur-Ur-Groſs Vatters Schvveſter. *Nagy-apám nagy-apjának nénnye*, vagy *húga*. ita *Caius Dig. lib.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paulus ibid. leg.* 10.

† Ăbannātĭo, ōnis, f. *Pregnanye za jedno Godiſche*, peregr. *Bandizeranye*. e. Verbannung auf ein Jahr. *Egy eſztendeig-való elhajts.* v. *Relegatio N.* 2.

† Ăbannitus, a, um. JCti. *Pretiran za jedno letto*, pereg. *Bandit*. Verbannter auf ein Jahr, ein Bandit. *Egy eſztendeig ſzámkivettetett*. v. *Relegatus*.

Ăbarceo, ēs, ērĕ, cŭi, (Act.) *Feſt.* v. *Prohibeo*, *Propulſo*, *Reprimo*.

* Ăbarſia *vi accen:* æ, f. *Beda*. v. *Infatiabilitas*.

Ăbăvĭa, æ, f. *Dedova*, ali *Babina baba*; *Prededa*, ali *Prebabe mati*; *Babicza vu chetertom kolenu*. Des Groſs-Vatters, *oder* Groſs-Mutters Groſs-Mutter; e. Ur-Ur-Groſs-Mutter; Ur Anfrau; Ur-Alt-Mutter. *Nagy-apámnak* vagy *Nagy-anyámnak Nagy-annya*, *ükbőd-annya*. ita *Cajus Dig. lib.* 38. *tit.* 10. *leg.* 1.

Ăbăvuncŭlus, i, m. *Synon.* Avunculus maximus. *Babine babe* (*po materi*) *brat*; *Prebabin oujecz*; *Vujecz vu chetertom kolenu*. r. Ur-Alt-Mutter-Bruder. *Nagy-anyám nagy-annyának öttse* vagy *bátya*. ita *Cajus l. c. leg.* 3.

Ăbăvŭs, i, m, Cic. *Prededov otecz*; *Dedov* ali *Babin ded*; *Dedek vu chetertom kolenu*. Des Groſs-Vatters *oder* Groſs-Mutter Groſs-Vatter; r. Ur-Ur-Groſs-Vatter; Ur-Anherr, Ur-Alt-Vatter, Ur-Ahn-Vatter, Ur-Ahne. *Nagy-apámnak* vagy *Nagy-anyámnak nagy-apa*; *ősöd-nagy-attya*. ut docet *Paulus l. c. leg.* 10.

* Ăbax, ăcis, f. *Jabolen.* v. *Abacus*.

* Abbās, ătis, m. (*à Syriaco* Abba, *latinè* Pater.) Sidon. *Opat*. r. Abbt. *Apát-Ur*. v. *Antiſtes*, *Prælatus*.

* Abbătĭă, æ, f. *latinè* Antiſtitis dignitas, munus. *Opatia*, *Opatztvo*, *Opatovina*. e. Abbtey, s. Abbts-Amt. *Apát-Uraság*.

† Abbătĭālis, le, *rectius dixeris* Ad Abbatem pertinens. *Opatov*, *a*, *o*. Aebbtiſch. *Apát-uri*.

† Abbătĭŏlă, æ, f. *Opatovinicza*. Kleine Abbtey. *Apát-Uraságotska*.

† Abbătiſſa, æ, f. *Syn.* * Archĭmandrĭtis. v. *Antiſtita*.

Abbrĕvĭātio, ōnis, f. *Prikratenye*, *Podkratyenye*. e. Abkürtzung, kürtzerung. *Meg-rövidítés*.

Abbrĕvĭātŏr, ōris, m. *Prikratitel*. r. Abkürtzerer. *Meg-rövidítő*.

† Abbrĕvĭātūra, æ, f. v. *Abbreviatio*.

Abbrĕvĭo, ās, ārĕ, āvi, ātum. (Act.) Veget. *Prikratyujem*, Inf. *prikratiti*. Abkürtze. *Meg rövidítem*.

Abdĭcātio, ōnis, f. *Odſzoojenye*, *Odtujenye*. e. Abkündung, Abkündigung. *Félre-tévés*, *Meg-tagadás*. v. *Renunciatio N.* 2. *Repudiatio*, *Reſignatio N.* 2. *Privatio*, *Abrogatio*.

Abdi-

Digitized by Google

Abdicatio dictaturæ. *Liv.* Abdicatio filii : *h.e.* abnegatio, repudiatio, bonorum privatio. *Plin.*

Abdicativus, a, um. v. *Negativus.* Abdicativa propoſitio. *Apul.*

Abdĭco, as, āvi, ātum, (Act.) *Odſzvájam, Odvergávam.* Verſtoſſe, Ablege. *Kitulajdonitom, Meg-vetem.* v. *Privo, Reſigno N. 2. Repudio, Renuncio N.* 2. Abdicare præturam. Magiſtratu ſe abdicare : *Phras.* Ponere magiſtratum. Miſſos facere honores. Foro ſe ſubtrahere. Curiæ & honoribus multam, longam ſalutem dicere. De provincia diſcedere. Procurationem, Imperiū, Provinciam deponere. Imperiô, magiſtratu præfecturâ abire. *Cic.* Aliquid abdicare : *pro* repudiare, reicere. *Id. 2. de Or.* Filium abdicare : *pro* abnegare, exhæredare, &c. *Szina oddruſiti, od hiſe odtirati. od ocbinſztva odvercbi.* Den Sohn vom haus abſchaffen, ausſtoſſen, enterben. *Az Fiát megvetni, elliani, örökségéü kitulajdonitani.* ita *Nepos*, qui exhæredo *pro* abdico poſuit *in Themiſtocle c. 1.* Quintilanus verò ait abdicari *filium*, ſeu omni jure filii privari, *dum vivit Pater* ; exhæredari, ſeu tantùm ab hæreditate ſubmoveri *poſt mortem.* Addit præterea, conſentientibus *Feſto* & *Nonio* abdicatum *propriè* idem eſſe, ac *à patre negatum, abnegatum, à familia patris abalienatū, omni jure filii privatum:* atque hinc ad alia transferri.

Abdīco is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Odpovédam* ; *Odrekujem.* Inf. *odrechi.* Abſage, Abſpreche. *Lemondok róla.* v. *Averſor, Rejicio N. 2.* Huic opponitur *Addico.* Abdicere vindicias ab aliquo : *pro* abnegare, denegare, recuſare. *Pompon.* Sic *contrà* dare, dicere, addicere, decernere vindicias ſecundum aliquem *eſt* litis vindiciarum victoriam alicui adjudicare. *Liv.* Plura v. in *Vindicia, Faſti N. 2.* Eſt etiam verbum augurale, *ut:* Aves aliquid abdixére *h. e.* Siniſtri quidpiam portenderunt. *Contrà verò* Aves addixerunt, vel admiſerunt *h. e.* proſperum rei eventum ſignificârunt. *Cic.*

Abdĭtē, *Adv.* Cic. v. *Abſconditè, Latenter, Secreto N.* 2.

Abdĭtivus a, um, *h.e.* qui fuit amotus, abductus. v. *Secretus N. 1.* Filius abditivus à patre. *Plaut.* 2 v. *Abortivus N. 1.* ita *Feſt.*

Abditum, i, n. Plin. *Otajno meſzto, ſzkroviſcbe.* Verborgener Ort. *Rejtek-hely.* Item v. *Secretum N. 2. Secretarium N. 1.*

Abditus, a, um, v. *Occultus.* Abditus carceri *pro* in carcere. *Patercul. l. 2.* Abditior, Abditiſſimus, *Auguſt.*

Abdo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act) v. *Abſcondo, occulto.* Domum, in Ægyptum, ſub terram, in tectis ſe abdere. Abdere tabulas. *Cic.* Ferrum intra veſtem, ſub veſte abdere. *Liv.* Rus ſeſe abdere. *Terent.* Abdere ſe agro *pro* in agro. *Horat.* 2. v. *Incumbo N. 2. ſub initium.* In literas, *vel* litteris (*Dativi caſûs*) ſe abdere *pro* incumbere, inſiſtere, inſudare, ſtrenuam operam navare. *Vſzegaſze navuku dati.* Sich dem ſtudiren gäntzlich ergeben. *Egészen a' tanuláſra adni magát.* ita *Cic.* 3. Abdere aliquem in Inſulam : *pro* relegare, deportare. *Tacit.*

Abdōmĕn, ĭnis. n. Cels. *Sztran terbuba okolo pupka, Tuſzto-terbub, Terbub tuſatine, Podterbub.* r. Schmeer-Bauch, Unter-Bauch. *Potrok, Kövérségnek haſa, Has potrok.* Item v. *Sumen N. 1.* ita *Plin.* 2. Transl. v. *Gaſtrimargia, Gula N. 1. Ingluvies N. 2.* Abdomini natus. *Za piti, jeſzti, y ſzpati rodyen. Terbubu ugodyuvecz.* Zum ſchlemmen gebohren. dem Bauch dienend. *Tſak a' haſára vagyon gondja.* v. *Gaſtrimargus, Gulo, Ingluvioſus.* Sic *dicitur* indulgere, inſervire abdomini : *h.e.* ventri, gulæ. *Cic.*

Ăbdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Odpelyávam, odpelyati. Odvàjam, odvaſati ali odveſzti.* Entführe, Wegführe. *Elvezetem, Elviſzem.* v. *Aveho, Abſtraho, Amoveo N. 1.* Abducere aliquem vi *Cic.* per vim *Liv.* in ſervitutem *Cæſ.* ad nequitiam. *Terent.* Abducere aliquem ab aratro : *pro* abſtrahere. *Cic.* Aliquem ſibi convivam abducere. *Terent.* 2. v *Averto, Subduco N. 1.* Caput ab ictu abducere *h.e.* ictui ſubducere, &c. *Virg.* 3. *Transl.* v. *Amoveo N. 2.* & 4. *Abſtraho, Averto, Traduco N. 2 Retraho.* Animum à ſtudio, homines à ſuis inſtitutis, ſe ab omni Reip. cura abducere. *Cic.* Fide aliquem abducere: *pro* revocare à fide præſtanda. *Id. pro Flacco.* 4. Abducere gradum in terga *pro* referre pedem, fugere. *Sil.* 5. Abdūcĕ *pro* abduc, *Terent.*

Abductio, ōnis. f. *Odpelyanye. Odvezenye.* e. Entführung, das Hinvveg führen. *Elvezetés, Elvivés.* v. *Remotio.*

† Abecedārĭum & Alphābētārium, ii, n. *Abecenevicza, Abecedàr,* peregr. *Alfabet.* s. A. B C-Büchlein. *Abétzés könyv.* Rectiùs diceres Alphăbētum cum *Plin.* aut certè Libellus Alphabetum complectens

Ăbĕcēdārius, ii, m Hieron *Koiſze vucbi abecze.* Ein A. B. C-Schüler. *Abétze tanúló.* Item *Od abecze navucbitel, Sztánya vucbitel.* r. A. B-C-Lehrer. *Abétze tanitó.*

Ăbĕdo, ăbĕdis, *vel* ăbes, &c. v. *Exedo, Abſumo,*

Obedo. Vis locuſtarum abederat. *Tacit.* 15. *Annal. c.* 5. Sed legendum eſſe *ambederat* docent *Lipſius, Gronovius, & alii melioris notæ Gram.*

Ăbellīna, (nux) æ, f. v. *Avellana.* Sic dicta ab *Abella*, ſeu potius *Avella*, Campaniæ oppido, quod ejusmodi nucibus abundat. *Plin. l.* 15. *c.* 22.

Ăbĕmo, is, ĕre, &c. (Act. *Obſol.*) Plaut. v. *Adimo, Auſero N.* 1. ita exponit *Feſt.*

Ăbeo, is, īre, ivi, *vel* ii, itum (Neu.) Liv. *Odhájam. Odhádyam.* Inf. *Odīti.* Hinvveg gehe, Davon gehe. *Elmégyek.* v. *Recedo N.* 1. 2. Formulæ *imprecantis* apud *Terent.* In malam crucem, in peſtem, in cruciatum, ad corvos abi: *pro* faceſſe, abi dierectè. v. in *Dierecta, Faceſſo N* 2. 3. v. *Deſino, Præterlabor N* 2. Tempus abiit. *Cic.* Fides abiit *pro* deſiit. *Liv.* 4. Hæc res in diem abiit: *pro* in aliud tempus dilata eſt. *Ovo dugovanye jeſzt na dalye odolecbeno.* Dieſe Sache iſt verſchoben vvorden. *Ez a' dolog továbra halaſzt atott.* ita *Terent.* 4. Abire cœptô *pro* deſiſtere à cœpto. *Pocbeto dugovanye puſztiti. Od pocbetoga dugovanya preſztati, benyati.* Von angefangenen ding aufhören, abſtehen, nachlaſſen. *Kezdet dolgát félben hagyni.* Liv. *Sic* Nauſea abiit *pro* ceſſavit. Ab jure non abire *pro* non diſcedere, illud non deſerere. *Cic.* 5. In ora hominum pro ludibrio abire *pro* irrideri, explodi ab hominibus. *Liv.* 6 Fructus in ſumptus abeunt *pro* dilabuntur, inſumuntur, impenduntur. *Cic.* 7. Pretium retro abiit *pro* imminutum eſt. *Plin.* 8. E vita abire, *Cic.* E medio abire, *Terent.* Vitâ abire, *Plaut.* id eſt *mori.* 9. Magiſtratu abire, *h.e.* magiſtratum deponere, ſe eo abdicare. *Liv.* 10. Oppidum in villas abiit *pro* mutatum, converſum eſt. *Plin.* 11. In vanum, in fumum abire *pro* evaneſcere, irritum fieri. *Senec.* 12. Abire viam *pro* per viam. Abire urbe *pro* ex urbe. *Plaut.* 13. Fugâ abire *pro* fugere. Abire ripā *pro* ad ripam, *vel* in ripam. *Virg.* 14. In ſententiam alicujus abire *pro* concedere, tranſire. *id eſt* alicui conſentire, aſſentiri. v. in *Tranſeo N* 6. 15. Hoc in conſuetudinem abiit: *pro* conſuetum eſt factum; Conſuetudo obtinuit, inveteravit, invaluit. *To je jur navadno.* Das iſt ſchon gevvöhnlich, gebräuchlich. *Az-az már ſzokott, Meg-rögzött az a' ſzokás.* v. in *Invaleo.* In oblivionem abire: *h e.* in oblivionem venire; oblivioni dari, tradi. *Zpozablyenomu poſztati: Vu zpozablyenye doſzpeti.* Vergeſſen vverden: In die Vergeſſenheit kommen. *Meg-felejkeztetni.* Similia paſſim *Cic. Liv.* aliique habent.

Ăbĕquĭto, ās, āvi, ātum. (Neu.) *Odjabſoam, Odjaſſujem, Odjabujem, odjahati.* Hinvveg reite, Davon reite. *Lovon elmégyek.* Apud *Liv. l.* 24. *c.* 31. Ubi alii leg. *obequitarent* pro *abequitarent.*

Ăbercĕo, ēs, v. *Abarceo.* tribuitur *Plauto*, ſed apud quem exemplum hujus verbi non facile reperias.

Ăberrātio, ōnis, f. Cic. *Puto-zgubje, zkrivenye.* peregr. *Falenye, Fulyanye.* e. Irr-gehung. *Eltévelyedés.* v. *Erratio.* 2. Transl. v. *Recreatio N.* 2. *Relaxatio N.* 2. quæ dicitur à *Plinio* Ăvŏcāmentum.

Ăberro, as, avi, atum, (Neu.) *Syn.* Viâ deflecto, recedo, erro. *Bludim; Zabludujem, zabluditi.* Verirre, &c. v. *Devio, Deerro, Exerro.* A meta, Viâ, à via, de via, longiùs ad aliquem aberrare. 2. *Transl.* Propoſitô, à propoſito, à communi utilitate aberrare *pro* recedere, deflectere, digredi, exerrare. Aberrare à miſeria: *h.e.* à mœrore animum avocare, cogitationem à miſeria avertere. 3. Verbô, conjecturâ, *vel* à conjectura aberrare *pro* falli, opinione ſua decipi. Hactenus *Cic.* 4. v. *Differo N.* 6. Orationes inter ſe aberrant. *Liv.* 5. Aberrare in melius *pro* diſcedere ab exemplari, & aliquid ipſo exemplari melius facere. *Plin.*

Ābſŏrĕ *pro* Abſuturum eſſe. Virg. *Nazochi nebuducbega, kojega nazochi nebude.* Abvveſend ſeyn. *Távol fogni lenni.*

Abgrĕgo, as, &c. *Feſt.* v. *Segrego.*

Ăbhinc, *Adv.* v. *Antehac, Ante.* Abhinc annis (& annos) quindecim. *Pred petnajſztemi letmi.* Vor funfzehen Jahren. *Ezelött tizenöt eſztendövel.* Paucis (paucos) abhinc diebus *pro* paucis antè diebus. *Pred nekuliko dnevi. Pred malim vremenom.* Vor vvenig tagen. *Kevés nap elött. Cic.*

Ăbhorrens, entis, *om.* v. *Alienus N.* 2. *Differens.* Mos abhorrens ab aliqua re, *vel* alicui rei. *Liv.*

Ăbhorreo, ēs, rui, (*Neu:*) *Syn.* Abominor, Abſum N. 2. Aſpernor, Deteſtor N. 1. Refugio N. 2. Alienus ſum, Nauſeo. *Merzim, durimiſze.* Abſcheu habe *El-irtózom.* Vitiis abhorreo. Ab improbis civium moribus longè, longiſſimè, multùm, planè, plurimum, quàm qui maximè, prorſus, valde, vehementer abhorreo. Ab horum commemoratione flagitiorum auris abhorret & animus. *Cic.* Hinc *Transl.* Abhorret hoc facinus à viri optimi moribus, *pro* alienum eſt, repug-

Digitized by Goog

pugnat ejus moribus. Dictum hoc à veritate abhorret. *pro* ſalſum eſt, veritati repugnat. Iſtud à communi ſenſu, ab opinione omnium, à fide abhorret. *pro* incredibile eſt, fidem excedit, fidei repugnat. *Liv.* 2. v. *Exhorreo, Horreo, Expaveo, Extimeo, Contremo, Contremiſco.* Et conſtruitur ſemper cum *Accuſat.* Rem quampiam admodum abhorrere *Liv.* 3 v. *Digjero N* 6. *Diffideo N.* 1. & 2. Cultus, habitúsque paululum à privato abhorrens. *Curt.* Orationes inter ſe abhorrent. *Liv.*

Ăbhorreſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) *Pochinyam merzeti, duritiſze, gruſztitiſze, odurjavati. Pretizew bivam.* Ich fange an einen Abſcheu zu haben. *El-irtózni*, vagy *meg-utálni kezdek.* Item v. *Abhorreo N.* 2.

Ăbjectè. *Adv.* Cic. *Odverſeno. Odbityeno, Diko-gubne, Nemarno.* Verächtlich. *Elvetettül, immel' ámmal.* v. *Contemtim, viliter.*

Abjectio, ōnis. f. Auct. ad Heren. *Odverſenye, Odbitenye, Odbaczenye, Odverſek, Odbitek, Odbaczak.* das Hinvverffen, e. Vervverffung. *Elvetés.* Transl. v. *Contemptus, Vilitas, Puſillanimitas.* Abjectio animi. *Cic.*

Abjectus, a, um. *Particip.* & *Nom.* Varr. *Odverſen, Odbiten, Odbityen, Odbacen.* Vervvorffen. *Elvettetett.* v. *Projectus N.* 1. *Rejectus.* 2. *Transl.* tam de rebus, quàm de perſonis dicitur: *Zaverſen, Nemáran, Poniſen, Potlácben, Diko-gubni.* Vervvorffen. *El-vettetett.* Synon. *Contemtibilis, Humilis N.* 2. *Puſillanimis, Inglorius, Vilis, Incultus N* 2. *Deſertus, Neglectus, Deſpectus, Spretus, Contemptus.* Cauſa abjecta, Verba non abjecta. *Homo es abjectus: Phraſ.* Animo ſanè es abjecto, fracto, molli, enervato, languido, perculſo. Submiſſum, effæminatum, fractum animum geris. Ut te animo demittas, ut frangaris malis, ut animo conſterneris, incommodis perturberis, mœſtæ & abjectæ ſis indolis, neminem latet, fugit, compertum habent omnes. Terreum quiddam in te eſt, & molle, quòd ægritudine quaſi tempeſtate quatiatur. Debilitas, abjectio, timiditas puſilli, humiliſque tui animi palam eſt omnibus; quàm nihil in te virtutis, nihil animi, nihil roboris, nihil nervorum inſit, omnes vident, nulli ignotum, nulli non clarum eſt. *Cic.* & alii paſſim. *Comp.* abjectior *Cic.* abjectiſſimus *Superl.* apud *Val. Maxim.*

Ăbiĕtŭlă, æ, f. *Dimin.* Plin. *Jelvicza.* Kleiner Dannenbaum. *Fejér fenyő-fátska.*

Ăbiĕgnus, a, um. Colum. *Jelov. Iz jelve.* aus Dannen. *Fejér fenyő-fából-való.*

Ăbĭēs, ĕtĭs, f. Cic. *Jelva, Jeela.* r. Dannenbaum, Weiſſe Tanne. *Fejér fenyő-fa.* 2. Meton. *pro* re facta ex abiete. *Virg.*

Ăbĭĕtārĭus, ii, m. (*Scil.* negotiator) Feſt. *Jelvo-terſecz, koj z-jelvami* ali *z-jelovemi deſzkami terſi.* der mit Tannen Holtz handelt. *Fejér-fenyő-fákkal* vagy *deſzkákkal kereskedő.* Negotiatio abietaria. *Terſztvo z-jelvami.* e. Handlung mit Tännen-Holtz. *Fejér-fenyő-fával kereskedés.*

Ăbĭgă, æ, f. Ājūga, æ, f. * Chămæpĭtys, ĭtyŏs, f. Plin. *vulgo* Iva muſcata. Iva arthritica. *Dinja konoplya, Plodotirka*, peregr. *Iva.* r. Erdbin. vvilder Haneff. *Vad kender.* Herba eſt ſalubris. In albo vino cocta, atque ſic pota ſpiſſos humores attenuat, & evehit; bilem, urinam, menſtruum promovet: ſplenem, hepar, inteſtina, & cætera huiuſmodi purgat; alvum laxat; arthritidi medetur; partum mortuum, & ſecundas abigit: hinc *Abiga* dicta. Ejus ſuccus præterea cerebrum, hepar, nervos corroborat: &c. Conſule Medicos.

Ăbĭgeātŏr, ōris, m. v. *Abigeus.* Sic aliqui leg. apud *Paulum Sentent. l.* 5. *t.* 18. alii aliter.

Ăbĭgeātŭs, ūs, m Macer. *Sivino-kradya; Marho-tatbina; Marho-odgon, odganyanye.* r. Vich-Diebſtahl, Vich-Raub. *Marha lopás, elhajtás.*

Ăbĭgĕŭs, ĕi, m. *Ulpian.* v. *Abactor N.* 1.

Ăbigo, is, ĕrĕ, ēgi, actum, (Act.) *Syn.* expello, pello, fugo, propello, ejicio, ago, exigo. *Odganyam, Gonim od, odganyati, odegnati: Odtirávam, odtirávati, odtirati.* Hinvvegtreibe, davon treibe. *Elhajtom, űzöm.* Pecus, muſcas, partum ſibi medicamentis abigere. *Cic.* Uxorem ab, de, *vel* ex janua abigere. *pro* exigere, expellere. Aliquem à cibo abigere. *pro* prohibere. *Plaut.* Aliquem aliquo abigere, *pro* relegare. *Terent.* Aliquid menti abigere. *Sil.* Colloquiô aliquem abigere. *Ovid.* 2. *Transl.* Faſtidium animô vini hauſtu, membris laſſitudinem abigere. *Plaut. Plin.*

Ăbjĭcio, is, ĕre, jēci, jectum, (Act.) *Syn.* depono, rejicio, relinquo, contemno, ſperno, aſpernor, deſpicio, negligo, reſpuo. *Odhitávam, odhititi: Zabitávam, zabititi: Odvergávam, odvërchi: Odbaczujem, odbáczitti: Od mene hitam, báczam.* Hinvverffe, vervverffe, Hinlege. *El-vetem tőlem.* v. *Projicio N.* 1 & 2. Aliquid in mare abjicere. *Valer. Maxim.* Se in herbam, alicui ad pedes abjicere. *Cic.* Se humi abjicere. *Plin.* 2. *Transl.* Memoriam alicujus rei abjicere *pro* deponere. Cic. *Z-cheſzaſze zábiti: koj zabiti*,

biti, zaboraviti. Etvvas vergeſſen. *Valamit el-felejteni.* Spem, animum abjicere. *Vu chem zdvoiti: Volyu k-chemu zgubiti.* Verzagen: Den Muth ſincken laſſen. *Eltsüggedni.* Sic *dicitur*: curam, amorem, gloriam, honeſtæ gloriæ ſtudium, ſocordiam, famam, arma, obedientiam, auctoritatem abjicere: *pro* deponere, exuere, contemnere, &c. Conſilium ædificationis abjicere: *pro* abrumpere cœptam ædificationem. Aliquem abjicere: *pro* negligere, vilipendere. Se abjicere: *pro* vileſcere. *Cic.*

Ăb intĕgro, *Virg.* Dē integro, *Cic.* Ex integro, *Quintil.* v. *Rurſum N. 1.*

Ăb inteſtāto. *Prez poſzlednye odluke:* vulgo *Prez teſtamenta.* Da kein letzter Will vorhanden: ohne Teſtament. *Teſtámentom tétel nélkül.* ita *Dig.* 29. 4.

Ăbĭtĭo, ōnis, f. *Terent.* v. *Abitus N. 1.*

Ăbīto, is, ĕre, (Neu. *Obs. Freq. ab* Abeo) Plaut. v. *Abeo N. 1.*

Ăbĭtūs, ūs, m. Plaut. *Odhodek, Proſtaſztje.* e. Abreiſe, r. Hinvveggang. *Elmenés.* v. *Diſceſſus, Exceſſus N. 1. & 2. Profectio, Receſſio.* 2. *Prehodje, Prekputje, Meſzto chez kojeſze more oditi.* r. Paſs, Durchgang, Durchvveeg. *Valahová vivő út.* Sepire abitus. *Prekputja*, ali *Pute preprechiti.* Den Paſs verlegen. *útját bévágni, gátolni.* Tacit.

Ābjūdĭco, ās, ārĕ, āvi, ātum, (Act.) *Syn.* judiciô aufero. *Odpitávam; Poſzúdu jemlyem, odſzvájam.* etvvas rechtlich abſpreche. *Törvénnyel elvetem.* Libertatem ſibi abjudicare. *Szamoga ſzebe ſzloboſchine mentuvati: ſzebi ſzamomu ſzlobodnoſt odpitati.* Sich ſelbſt der Freiheit berauben: Ihme ſelbſt die freiheit rechtlich abſprechen. *Maga ſzabadságán fel-adni.* Aliquid ab aliquo abjudicare. *Cic.* Item *Transl.* Aliquid abjudicare *pro* rejicere, repudiare. *Id.* Se à vita abjudicare: *pro* vitâ ſe privare, vitam ſibi adimere. *Plaut.* ſed in hoc non imitandus.

Ābjŭgĭs, *com.* ge, *n.* Pacuv. *Prez járma, Nevjármen.* ohne Joch, das kein Joch trägt. *Iga nélkül-valo.*

Ābjŭgo, as, āvi, ātum. (Act) Pacuv. *apud* Non. *Odjarmujem, Iz iárma puſztyam, Odhamujem, Razhamujem.* vom Joch erledige, erlöſe. *Az igától kiveſzem* Transl. v. *Separo.*

Abiungo, is, &c. *Cic.* v. *Disjungo, Separo.*

Abjūrātio, ōnis. f. *Odpriſzeſenye, Z-priſzegum tajénye, nevaluvanye.* e. Verſchvvörung, Verlaugnung deſſen, vvas einer ſchuldig iſt. *El-eskűvés, Eskűvéſſel eltagadás.*

Abjūrātōr, ōris, m. *Krivo-odpriſzeſnik, z-priſzegum zataitel.* r. Verſchvvörer, mit dem Eydſchvvur Laugner. *El-eskűvő, Eskűvéſſel hamis el-tagadó.*

Abjūro, ās, āvi, ātum, (Act.) *Odpriſzeſujem, Z-priſzegum tajim; Poſzudyeno zatájam; nevalujem.* Verſchvvöre, Mit dem Eydſchvvur verlaugne. *El-eskűſzöm, Eskűvéſſel eltagadom.* Creditum abiurare. *Dûg z-priſzegum zatajiti.* Die ſchuld mit dem Eydſchvvur verlaugnen. *Eskűvéſſel el-tagadni az adóſságot.* Cic.

Ablactātio, ōnis, f. Eccl. *Oddojenye.* e. Entvvehnung. *Tſetstől elválaſztás.*

Āblacto, ās, avi, atum (Act.) Eccl. *Oddájam; Od ſzaſzcza odvadujem, odſztavlyam, odvaditi, odſztaviti.* Entvvehne. *Tſetstől elválaſztom.*

† Āblādĭum, ii, n. *rectiùs* Segetes demeſſæ. *poſet na polyu leſechi Sitek; Poſetje.* s. Getreyd, ſo auf dem Acker abgeſchnitten lieget. *A' mezőn le-aratott gabona.*

Ablăqueātio, ōnis, f. Plin. *Razgernutje; Okápanye drévja ali térſzja: Koreno-ſzvaſenye.* das umgraben der Bäume *oder* Reben. *Fának vagy Szőlőnek megkapáláſa.*

Ablăquĕo, as, avi, atum. (Act.) Colum. *Razgernujem: Térſzje ali Drévje okápam, ſzváſim, klejſtrim.* Die Reben *oder* Bäume umgrabe, ſäubere. *Szőlőt vagy Fát kapálok, metſzek,*

Ablātio, ōnis, f. Tertull. *Odneſſenye. Odnaſſanye, Odjemlenye.* e. Hinvvegtragung. Hinvvegnehmung. *Elvitel.*

Ablātŏr, ōris, m. Auguſt. *Odnaſſavecz, Odnoſzitel, Odjemitel.* r. Wegtrager, Wegnehmer. *Elhordozó, Elvivő.*

Ablātīvus, ā, um. Quintil. *Odneſznio.* Das ſich hinvvegnehmen läſt. *Elvihető.* Item *Odnaſſajuchi, Odnaſſanye znamenujuchi.* Hinvveg-nehmend. *Elvivő.* Hinc *Caſus ablativus, ſextus*, vel *latinus* apud *Varr.* & *Gram.*

Ablectus, a, um. v. *Abjectus N. 2.* Ædes ablectæ: *h. e.* minimo, & quaſi projecto pretio venditæ. *Plaut.*

Ablēgātio, ōnis, f. Liv. *Odpoſzlanye, Odeſzlanye.* e. Abfertigung, Wegſchaffung. *Botsátás, Ereſztés.* v. *Relegatio.*

Ablegmĭnă, ōrum, n. *Feſt.* v. *Profecta.*

Ablēgo, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Odpoſſilyam, Odprávlyam, Odeſſalyem.* Abſende, Verſchicke, Wegſchaffe. *Elküldöm. Ereſztem, Botsátom.* v. *Amando, Amoveo, Remitto N. 1 Dimitto N. 2.*

*Ablepsia *vi accentus*, æ, f. Svet. *latinè* Cæcitas animi, Inconſiderantia.

Ablĭgūrĭo, ūris, īrĕ, īvi, ītum. (Act.) Terent.

Lako-

Lakomo-poſtram, *Vſze zajėdam*: *Imltek chez gerloſtram*. Verſchlemme, Verpraſſe. *Eltékozlom*, *Feleſzem iſzom*.

Abligurītio, ōnis, f. Capitol. *Blago-ſtrenje*: *Vſzega zajėdanye*, *zapijanye*, *chez gerlo tiranye*. e. Verſchvvendung, Verpraſſung, Vernaſchung. *Eltékozlás*.

Abligurītōr, ōris, m. Ambroſ. *Poſerlyivecz*: *Blago-ſtrecz*: *Vſzega zajėdavecz*, *zapijavecz*. r. Verpraſſer, Verſchvvender, Verſauffer, Verthuer, Naſch-maul. *Tékozló*.

Ablōco, as &c. Svet. v. *Eloco N. 1. & 2.*

Abludo, is, ĕre, ſi, ſum, (Neu.) *Syn.* diſſimilis ſum. *Neſzpodobimſze*, *Neſzpodoben jeſzem*. Ich bin ungleich. *Különbözö vagyok*. v. *Dijero N. 6.* Hæc imago à te non multum abludit. *Ov kip*, *ovo ſzlichje*, *ova prilika*, ali *ſzlikka ni ti' onogo neſzpodobna*. Dis Bildnüs iſt dir nicht viel ungleich. *Ez a' kép nem sokat különbözik tōled*. Horat.

Ablŭo, is, v. *Eluo*, *Purgo N. 1.* Pedes alicui abluere. *Noge komu oprati*. Einem die füſſe abvvaſchen. *Valakinek lábait lemoſni*. Cic. 2. *Tranſl.* Superioris vitæ maculas egregiis factis abluere: *pro* corrigere, expiare, abſtergere. *Plin.* Sitim abluere: *pro* extingvere. *Lucr.*

Ablūtio, ōnis, f. Macrob. *Opranye*, *Hmivanye*, *Oplahnenye*. e. Abvvaſchung. *Lemosás*.

Ablŭvium, ii, n. *Obſol.* Laber. *apud* Gell. v. *Diluvies*.

Abmātertĕra, æ, f. *Syn.* Matertera maxima. *Prebabina tecza po materi*, *Babine Babe ſzeſztra*, *Tetcza materinska ou chetertom kolenu*. e. Ur-Alt-Mutter-Schvveſter, Ur-Anfrau-Schvveſter. *Nagy-anyám nagy-annyának nénnye* vagy *húga*. ita *Cajus Dig. lib. 38. tit. 10. leg. 3* & *Paulus ibid. leg. 10.*

Abmordeo, *vel* Amordeo, ēs, di, ſum, (Act.) *Odgrizávam*, *odgrizti*. Abbeiſſe. *Elharapom*.

Abnāto, as, avi, atum, (Neut.) Stat. *Odplavujem*, *odplavati*: *Odplivam*. davon ſchvvimme. *Elúſzok*.

Abnĕco, as, &c. v. *Eneco*. Pueroſque ritè abnecarent. *Plaut. Trucul. 1. 2. 93.* Ubi *Camerar.* legit *enecarent*, idque rectiùs.

Abnĕgātio, ōnis, f. *Zatajenye*. e. Verlaugnung. *Eltagadás*.

Abnĕgātōr, ōris, m. Tertull. *Zataitel*, *Zatajavecz*. r. Verläugner. *Eltagadó*.

Abnĕgo, as, avi, atum, (Act.) Virg. *Zatájam*, *zatajiti*, *zataiti*. Verlaugne. *Eltagadom*. Syn. *abnuo*, *renuo*, *recuſo*, *nego*, *pernego*, *improbo*, *retracto*, *denego*.

Abnĕpōs, ōtis, m. Svet. *Vnuko-vnuk*, *Podonukov ſzin*. *Vnuchich vu chetertom kolenu*. r. Enckels-Enckel, dritter Enckel, Sohn im vierdten Glied. *Unokád fiának fia*.

Abneptis, is, f. Svet. *Tretjo-vnuka*; *Vnukova* ali *Vnuchina vnuka*; *Vnuchicza vu chetertom kolenu*. dritte Näſſin, s. Enckel-Encklein, e. Tochter im vierdten Glied. *Unokám fiának leánya*.

Abnōbius, ii, m. v. *Danubius*. Sic dictus à monte Abnōba, è cujus jugis Danubium oriri ſcribit *Plin.*

Abnocto, as, avi, atum, (Neu.) Senec. *Syn.* foris pernocto, noctu abſum. *Vani-nochim*: *Drugdi prenochivam*, *prenochiti*. Drauſſen übernachte: Zu Nachts ausbleibe. *Máſutt hálok*, *Házam kivül hálok*.

Abnōdo, as, avi, atum. (Act.) Colum. *Hérge*, *Frkelke*, *Grbe iz drévia* ali *térſzja odſzekávam*, *kreſzim*, *ſzéſzim*. die Knoten der Bäume behaue, abſchneide. *A' fának gōrtſeit levágom*, *leirtom*.

Abnormis, *com.* me, *n.* Horat. *Neſzpreten*, *Neſzmerni*, *Prekoredni*, *Mérzek*, *Gérd*, ohne Maſs, ohne Ordnung, Abſcheülich. *Mód ès Rendkivül-való*, *Rút*, *Otſmány*. v. *Enormis*.

Abnuĭtio, (*ab Obſol.* Abnueo, es,) onis, f. *Zkratenye*, *Nehtenye*, *Odkimanye*, *Z-glavum ztreſzanye*. e. Verneinung. *Nem-javallás*, *Intéſſel ellenzés*. v. *Negatio*. Adſcribitur hæc vox *Feſto*, ſed cujus exemplum nuſquam reperire licuit.

Abnuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Neu.) *Neprivolyujem*, *neprivolyiti*: *Z-glavum ztreſzam*: *Krátim*. mit ſchütteln des Haupts abſchlage. *Intéſemmel ellenzem*, *nemjavallom*. v. *Nego N. 1. & 2. Nolo*, *Diffiteor*. Non recuſo, non abnuo. *Cic.* Adhibetur etiam *activè*: Nihil unquam abnuit (*h. e.* negavit) voluntas tua ſtudio meo *Id de Fato*. Abnuere imperium *pro* denegare. *Liv.* Abnuere alicui de aliqua re. *Salluſt* 2. Abnuere aliquid *pro* prohibere, impedire. *Virg.* 3. Abnuitur *imperſ.* apud *Liv.* Abnuendus *part. paſſ.* apud *Senec.*

Abnūtivum, i, n. *Paulus*. v. *Diſſenſio*, *Diſconvenientia*, *Abnuitio*.

Abnūtivus, a, um, *Paul.* v. *Negativus*.

Abnūto, as, avi, atum, (*Freq. ab* Abnuo) *Plaut.* Syn. *negito*, *ſæpe abnuo*. ita exponit *Feſt.* *Cicero* verò *de Orat. 2. c. 41.* notat hoc verbum velut parum uſitatum, dum ait: *Quid te adiri abnutas?* melius eſſet, *vetas*, *prohibes*, *abſterres*. ita ille.

Ăbŏlĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Tertul. v. *Aboleo N. 1. Obſolefacio*.

Ăbŏ-

Digitized by Google

Ăbŏleo, es, ēre, ēvi, ĭtum: apud *Priſcianum* lui, ētum, (Act.) *Dotergávam. dotergati: Potiram, potréti: Zkáncham, zkonchati.* Auſtilge, Vertilge, Zu Grund richte. *Eltörlöm.* v. *Antiquo. Oblitero. Reſcindo N.* 2. *Tollo N.* 2. Reipublicæ vires, leges omnes abolere. *Opchine mich, y vſze zapovidi dotterchi. zatréti.* die Macht der gantzen Gemeine und alle Geſätze vertilgen, vernichten. *A' közönséges erejét, és minden parantſolatját meg-vetni.* Magiſtratum abolere *pro* abrogare, tollere. *Liv.* Aliquid igne abolere *pro* deſtruere, vaſtare *Tacit.* 2. v *Exoleſco N.* 1. Et uſurpatur abſolutè more *Neutrorum, ut*: Cladis memoria nondum exolevit. *Liv.*

Ăbŏlesco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Virg. *Zatiramſze, Zkánchamſze, Na nikaj idem.* Vertilget vverde, Zu nichte vverde. *Eltöröltetem, Semmivé tétetem.* v. *Exoleſco N.* 1. *Obſoleſco.*

Ăbŏlĭtio, onis, f. Tacit. *Dotergnenye, Zaterenye, Zatterganye, Potrénye, Zkonchanye.* e. Vertilgung. *Eltörlés.*

Ăbŏlĭtŏr, ōris, m. Tertul. *Dotergavecz, Zateritel, Zkonchavecz, Zkonchitel.* r. Vertilger, der etvvas zu nichte macht. *Eltörlö, Semmivé tévö.*

Ăbolla, æ, f. *Varr.* apud *Non.* Genus pallii duplici panno conſuti. *Pluſch vojnichki.* r. Kriegs-Mantel, Doppel-Mantel. *Vitézi gombos ruha.*

Ăbŏlus, i, m. *Srébecz, ki joſcſe ni zube zvergel.* Junges Pferd, ſo die Füll-Zähne noch hat. *Vemhetske.*

Ăbŏmāſum, i, n. Medic. *Mlečbne chrevo poleg ſeludcza* Der feiſte magen. *Tejes-bél.*

Ăbŏmĭnābĭlis, le. Hieron. *Odurliv, Oduren, Gnyuſzen, Gruſztniv.* Abſcheulich, Verfluchens vvürdig. *Utálatos.* v. *Deteſtabilis, Execrabilis.*

Ăbŏmĭnāmentum, i, n. Tertul. v. *Abominatio.*

Ăbŏmĭnandus a um. Liv. v. *Abominabilis.*

Ăbŏmĭnantĕr, Adv. *Odurno, Gnyuſzno, Gruſztlivo.* Abſcheulich. *Utálatoſon.*

Abominātio, onis, f. Tertul. *Gnyuſz, Gnyuſzoba, Gnyuſzenye.* ein Greuel. *Utálás, Iſzonyodás.* v. *Deteſtatio N.* 1. & 2.

Ăbŏmĭnor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Liv. v. *Execror, Deteſtor N* 1. & 2 *Abhorreo. Reſpuo N* 2.

Ăbŏmĭnōſus, a, um. Solin. v. *Abominandus.*

Ăbŏrior, ĕris, & īris, iri, ortus ſum, (Dep.) Varr. v. *Pereo N* 1. 2. *Transl.* Vocem aboriri: *h. e.* intercludi, deficere. *Lucr.* 3. *Déte izmétyem, izmetnuti: Pred vremenom rodim. Ob déte dobájam.* vor der zeit gebähre, eine unzeitige Frucht bringe, Miſsgebähre. *Idö elött ſzülök, Idétlen ſzülök.* Arnob.

Ăbŏriſcor, ĕris, [Dep.] v. *Aborior N.* 1. Inque dies privos aboriſci quæque creata. *Lucr. l.* 5. *v.* 732. Ubi alii *aboriri*, alii *aboleſcere* legunt.

Ăborſus, ûs, m. *Non.* v. *Abortus.*

Ăbortio, is, ire, (Neu.) v. *Aborior N.* 2. Propter facilitatem abortiendi. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Ubi *Harduinus* legit *aboriendi.*

Ăbortio, ōnis, f. Cic. *Pred vremenom rodyenye, Izmetnutje, Izverſenye.* das Miſsgebähren. *Idétlen ſzülés.* Item v. *Abortus.*

Ăbortĭum, ii, n. Hieron. v. *Abortus.*

Ăbortīvus, a, um. Horat. *Pred vremenom rodyen. Izmetnut: Izverſen.* Miſsgebohren, Miſsgeburtig. *Idétlen ſzülettetett.* 2. Malvas cum adipe anſeris abortivas: *h. e.* vim abigendi fœtum habentes, dicit *Plin. l.* 20. *c.* 21.

Ăborto, as, avi, atum. (Neu.) Varr. *Syn.* abortum facio, immaturum fœtum edo, ante tempus pario. v. *Aborior N.* 2.

Ăbortus, ûs, m. Cic. *Syn.* intempeſtivus ortus. *Nezrel porod, Izverſek, Izmetak, Plod pred vremenom izbityen.* e. Miſsgeburth, unzeitige geburth. *Idétlen ſzülés.* Item v. *Abortio.* Abortum facere *pro* inferre. *Izbiti iz ſzebe (iz ſene) déte: Plod pred vremenom iztirati: Porod odtirati.* ein Kind abtreiben. *Idétlen ſzülettéſt ſzerzeni.* 2. abortum facere *pro* pati. *Ob déte dojti: Pred-vremenom poroditi: Izmetnuti déte. Izverchi: Izjaloviti ſze.* Ums kind kommen: eine unzeitige frucht gebähren. *Idétlen ſzülni.* ita *Plin.* 3. *Transl.* abortus arboris. *Id. l.* 12. *c.* 2.

Abpātrŭus, i, m. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 3. & *Paulus ibid. leg.* 10. v. in *Patruus.*

Abrādo, is, āſi, āſum. (Act.) Cic. *Sztruſcſem odjémlyem; Oſztruſuiem, Oſztrugavam, oſztrugati: Briem, briti.* Abſchabe, Abkratze, Abſcheere. *Elnyirem.* v. *Rado N.* 1. Barbam abradere. *Bradu podbriti.* den Bart abſcheeren. *A' ſzakált elvetni.* Plin. 2. *Transl.* v. *Elicio N.* 1. *Extorqueo N.* 1. Aliquid ab aliquo abradere. *Cic. pro Cæcin. c.* 7.

Abrelinquo, is, *Tertul.* v. *Derelinquo.*

Abrenuncio, as, *Eccl.* v. *Renuncio N.* 2.

Abrĭpio, is, ĕre, ĭpui, eptum, [Act.] *Syn.* vi rapio, vi traho, &c. *Zgrablyavam, zgrabiti: Z-ſzilum odnaſſam, jemlyem: Ztergávam, ztergati: Otimlyem: Zmekávam, zmeknuti.* Hinvveg-reiſſe, mit gevvalt nehme. *Elragadom, Erövel elveſzem.* v. *Rapio, Abſtraho.* Aliquid ab aliquo abripere. Abripi à con-

Digitized by Google

à conjuge. *Cic.* In ſervitutem abripi. *Hirt.* Aliquem ad quæſtionem abripere: *pro* trahere, attrahere. *Cic.* Repente ſeſe abripere: *pro* ſubducere, ſubtrahere. *Plaut.* 2. *Transl. ad vehementiores animi affectus.* Æſtu iracundiæ in altum abripi. *Cic.* 3. A paternis ſimilitudine abripi: *h. e.* patri diſſimilem eſſe, à paternis moribus abludere. *Id* 7. *Verr. c.* 12.

*Abrŏdiætus, i, m. Plin. *Chlovek dobreſze imajuchi. Povolyno ſivuchi.* Der nach ſeinen Gefallen lebet. *Kedoe ſzerint élő, kényeſen tartott.* v. *Delicatus N.* 1. 2. fuit cognomen Parrhaſii pictoris nobiliſſimi.

Abrōdo, is, ĕre, ōſi, ōſum. [Act.] Plin. *Syn.* rodendo abſcindo. *Odgrizávam: Odgrizujem, odgrizti.* Abnage. Abbeiſſe. *Elrágom.* v. *Arrodo, Corrodo, Exedo, Derodo.*

Abrogātio, onis, f. Cic. v. *Abolitio.*

Abrogātor, ōris, m. Arnob. v. *Abolitor.*

Abrŏgo, as, avi, atum. (Act.) *Syn.* irritum facio, refigo. v. *Abolefacio.* Legem abrogare: *pro* irritam facere. Magiſtratum alicui abrogare: *pro* adimere, *vel* magiſtratu aliquem movere, publicè privare. *Cic.* Fidem orationi abrogare: *pro* auferre, tollere, adimere, derogare, minuere. *L.* 1. *ad Herenn. cap.* 10.

*Ăbrŏtŏnitēs, æ, m. Colum. *Vino z-Borjem drevczem kuhano, zachinyeno. r.* Wein mit Stabvvurtz gekocht, gemacht. *Iſten Fának trinálit bor.* Vinum abrotonites potum petimit lumbricos; reſiſtit veneno; medetur pectori, pulmonibus, renibus; promovet urinam, &c. *Phys.*

*Ăbrŏtŏnŭm, i, n. & Abrotonŭs, i, m. *Plin. Borje drevcze, Tráva jáke vougodne dúbe.* e. Stabvvurtz, Gertvvurtz, Schoſvvurtz. *Iſten fája.* Eſt duplicis ſpeciei. *Mas* videlicet & *Femina.* ita *Phys.* Fumus abrotoni fugat ſerpentes. *Lucan. l.* 9. *v.* 920 & *Med.*

Abrumpo, is, ĕre, ūpi, uptum (Act.) *Odtergávam, odtergati.* Abreiſſe. *Elſzakaſztom.* v. *Rumpo, Interrumpo, Avello.* abrumpere vincula contra ab acie. *Liv.* 2. v. *Libero.* abrumpere ſe latrocinio: *pro* liberare. abrumpere ſe ab homine: *pro* ſegregare. *Cic.* 3. *Transl. ad res incorporeas:* Venas ſibi, vitam, lucem inviſam ſibi abrumpere: *h. e.* adimere, ſe perimere, violentas manus ſibi inferre: *Szamoga ſzebe zkonchati, ſivlyenya mentuvati.* Ihme ſelbſt das leben nehmen, *önön magát meg-ölni.* Rem inchoatam, otium, ſomnum, ſermonem abrumpere: *pro* interrumpere, præcidere. *Virg. Plin. & alii.* Spem, metum, patientiam abrumpere: *pro* abſcindere, interrumpere, intermittere: *Naſztran puſztiti.* Fahren laſſen. *Félben-hagyni.* Fidem per ſcelus abrumpere: *h. e.* violare. *Tacit.*

Abruptè. *Adv.* Quintil. *Iz vágla. Prez navadnoga pochetka.* Gähling, ohne Vorred. *Hirtelen.*

Abruptio, ōnis, f. Cic. v. *Ruptio, Interruptio, Diſſolutio N.* 1. *Ceſſatio.*

Abruptum, i, n. Virg. v. *Præcipitium.*

Abruptus, a, um, Nom. & Part. *Odtergan.* Abgeriſſen. *El ſzakaſztatott.* Syn. *Diruptus, confractus.* v. *Præruptus, Abſciſſus N.* 1. Petra abrupta, *Curt.* apud *Frontin.* abruptior, apud *Plin.* abruptiſſimus. 2. *Transl.* Ingenium abruptum: *h. e.* præceps. *Sil.* Oratio abrupta: *h. e.* ſine exordio. *Macrob.* Lucrum abruptum: *h. e.* præter ſpem objectum. *Ulp.*

Abs, *præpos.* v. in *A, Ab.*

Abſcēdo, is, *Plin.* v. *Recedo N.* 1. 2. *Transl.* munere, inceptô abſcedere. *Liv.* Ægritudo abſcedet. *Plaut.* v. *Recedo N.* 3. *Abeo N.* 3. 4. & *ſequentibus.* A pugna abſcedere: *pro* pedem referre, retro ferre, loco cedere; fugam arripere, &c. *Nep.*

Abſceſſio, onis, f. Cic. v. *Receſſio, Abitio.*

Abſceſſus, ûs, m. Cic. v. *Receſſus N.* 1. *Abitio.*

Abſcīdo, is, ĕre, īdi, iſum, à cædo. *Ovid* &

Abſcindo, is, ĕre, ĭdi, iſſum, à ſcindo. (Act.) Cic. *Odreſujem, Odrezávam, odrezati.* Abſchneide. *Elmetſzem.* v. *Reſeco N.* 1. *Scindo.* 2. *Transl.* Spem omnem alicui abſcindere: *komu vſe uffanye vzeti,* einem die gantze Hoffnung benehmen, *valakinek minden reménségét elvenni.* ita *Liv.* querelas, opera, &c. abſcindere: *pro* abrumpere. *Cat. Plaut. Plin. Tacit.*

Abſcisē. *Adv.* Val. Maxim. v. *Breviter.*

Abſciſſio, onis, f. Auct. *ad* Her. *Odrézanye* e. Abſchneidung. *Elvágás, Elmetſzés.*

Abſciſſus, a, um. *Odrézan, Odſtriſen.* Abgeſchnitten. *Elmetſzetett.* Caput abſciſſum: *h. e.* præciſum, amputatum, reſectum, *Horat.* Item v. *Abruptus N.* 1. Locus abſciſſus, *Szteremo meſzto.* ein gäher ort. *Hozzá mehetetlen hely.* Inſula à continenti abſciſſa: *h. e.* diviſa, ſeparata. *Plin.* 2. *Transl. ad res perditas, deſperatas:* Res, & ſpes abſciſſæ. *Cic. Liv.*

Abſcondĭtè, *Adv.* Cic. *Szkrivnozè, ſzkrito.* Verborgen. *Titkoſon,* v. *Abditè.*

Abſconditŏr, ōris, m. Firmic. v. *Occultator.*

Abſconditus, a, um, *part.* ab *abſcondo.* Cic.

 Szkrit,

Digitized by Google

Sakrit, ſkrivens Verborgen. *Elrejtetett.* v. *Occultus*

Ab condo, is condi tum, *& apud quosdam* abſconſum. (Act.) Cic. *Szkrivam* Verberge *Elrejtem.* v. *Recondo N. 2. Abdo N. 1. Abſtrudo.* Apud *Sil.* abſcondi, ſed tam *inuſit.*

Abſconſè, *Adv.* Hygin. v. *Abſcondite.*

Abſconſŏr, ōris, m. *Firmic.* v. Abſconditor.

Abſconſus, a, um. *Firmic.* v. *Abſconditus.*

Abſegmĕn, ĭnis n. Nevius *apud* Feſt. *Odſeek.* r. Abſchnittling. *Elmetſzetett darab.* v. *Fruſtum, Reſegmen.*

Abſens, entis. *om.* Cic. *Nenazochni, drugdi buduchi.* Abvveſend. *Távol lévő.*

Abſentia, æ, f. Cic. *Nenazochnozt.* e. Abvveſenheit. *Távollétel.* Tui abſentiam moleſte fero: *Teskomi je prez tebe.* Ich ſich de ne Abvveſenheit ſehr ungern. *én nem igen örömeſſen látom a' te távollételedet*: *Phras.* Deſiderium tui non fero. Acre mihi deſiderium movet, commovet abſentia tua. Magnum relinquis tui deſiderium. Ipſa abſentia deſiderium accendit videndi tui. Omnis mihi mora te abſente longa eſt & moleſta. Dum præſentiâ careo, dum conſpectu tuo non fruor, dies mihi annus videtur.

Abſento, as avi, atum, (Act.) v. *Amando, Ablego.* ita ex *Laudiano*, apud quem tamen alii *amandaverit* pro *abſentaverit* legunt. Se abſentare: *ſzkritiſze; zpred ochib oditi, vujti.* Sich verſtecken *Magát elrejteni.* Sidon.

Abſīdātus, a, um. Victor. *Boltan.* Gevvölbt. *Meg-boltozott.* v. *Laqueatus N. 1.*

Abſilio, is, ire, &c. *Lucr.* v. *Reſilio.*

Abſimĭlis, le, Plin. v. *Diſſimilis. Diſpar.* Jungitur frequenter cum *haud, non, nec, neque*: pro *aliquantum ſimilis.*

Abſinthiātus, a, um. Senec. *Pelinkov, z pelinkom zméſan* Mit Wermuth gemiſcht. *ürmös, az ürömmel öſzve-elegyitetett.*

* Ābſinthītes, æ, m. Colum. *Pelinek, Vino pelinkovo.* r. Wermuth-vvein *ürmös-bor.*

* Abſīnthĭum, *vel* Abſynthium, ii, n. Lucr. *Pelinek (trávi.)* r. Wermuth kraut.) *ürom.* 2. *Transl.* pro *moleſtia ſalutari.* Parum mellis, & abſinthii multum habere. *Quintil. l. 3. c. 1.*

* Ābſis *vel* Apſis, ĭdis, f. Plin. *Luk boltc, Bolto okruſje* r. Schvvibbogen. *Bolt-hajtás.* abſis rotæ: *Platnicza, Peſcha na kollu* e. Radfelge, der Bogen um das Rad: *Kerek talp.* apſis ſtellarum: *h. e.* curvatura circuli motu ſtellæ *proprio* deſcripta. *Aſtrol.*

Abſiſto, is, v. *Abſcedo N. 1. Deſiſto N. 1. Ceſſo.* abſiſtere luco, à ſole: *h. e.* decedere, abire. *Virg.* abſiſtere bello, furore, ab incepto. *pro* deſiſtore, ceſſare. *Liv.* Ne abſiſtas (*h. e.* deſinas) benefacere ingratis. *Id. l. 36. c. 35.*

Abſŏcĕr, ĕri, m. Capitol. *Syn.* major ſocer: meæ uxoris proavus: *item* mei mariti proavus. *Sztareſſi táſzt; ſztare iSzvoker; Táſzt ali Szvoker vu tretjem kolenu ſzvacbinztva: to jeſzt moje ſene. ali mojega muſa preded.* des Groſs-Schvvahers Vatter. r. Ur Groſs Schvvieger Vatter *das iſt*: meines Weibes, *oder* meines Ehe Mannes Alt-Vatter *Feleségem, vagy Házos-társom nagy apjának attya.*

Abſŏleſco. *Tertul.* v. *Exoleſco N. 1. Obſoleſco.*

Abſolvo, is, ĕre, ſolvi, ſŏlūtum. (Act.) *Oſzlobadyam: oſzloboditi: Odveſujem, odvezati: Oproſztyujem kòga, oproſztiti: Odrieſujem: odrieſiti.* Entledige. Losſpreche. *Elſzabaditom, Meg mentem, óldozom.* Syn. *Libero, ſolvo.* Injuriarum, de prævaricatione omnibus ſententiis abſolutus eſt. *Cic.* regni ſuſpicione aliquem abſolvere. *Liv.* Sic rectè dicimus: aliquem à peccatis, & Eccleſiæ pœnis abſolvere. *Od grehov, y Czirkvenih terpnyi (kaſtig) odvezati, oſzloboditi.* von Sünden- und Kirchen Straffen losſprechen. *a' Bűntől, és az Anya-Szent-Egyházbeli - büntetéſtűl el-ſzabaditani. Phras.* Exolvere criminum vinculis. Conſtrictos ſcelerum vinculis animos poteſtate divinitùs collata relaxare. Expiare noxis, culpâ confitentes reos. Admiſſa ſuperioris vitæ crimina pro tribunali ſacro condonare. Pœnitentes læſo Numini reconciliare. 2. *ad res pertinet*: Syn. *Perago, Tranſigo.* v. *Perficio.* Opus nondum abſolviſti: *Niſzi joſche delo zverſſil*: Du haſt das Werck noch nicht vollendet. *Te a' Munkát még el nem végezted* Cic. *Phras.* Præclare inchoatis tuis ſumma, extrema manus nondum acceſſit. Conſilia tua & inſtituta nondum ad exitum adducta ſunt, longiùs adhuc abſunt ab exitu. Nondum ad calcem operis decurſum, perventum eſt. 3. *nota Uſus ſeq.* Fidem abſolvere: *Vu rechi obſztáti*: Sein Wort halten: *Igéretit meg-tellyeſiteni.* Creditores abſolvere: *Verovalnike, poſzuditele (perperam duſnike) naplatiti*: Die Schuldgläubige bezahlen: *Adóſságát meg-fizetni.* v. *Libero, Solvo, perſolvo, exſolvo.* ita *Terent.* 4. Aliquem abſolvere: *kòga odpraviti, odpuſztiti*: einen abfertigen, vvegſchicken: *valakit elbocsátani, elereſzteni.* v. *Dimitto, expedio* Quæſo nunc me abſolvito. *Plaut.* 5. Honeſtas omnis quatuor partibus abſolvitur: *h. e.* definitur, continetur. *Cic. &c.*

Abſŏlūtē, *Suet.* abſolutiùs, *Macrob.* abſolutiſſimè. *Adv.* Auct. *ad* Herenn. *Preterupezé, Zverſieno, Napunoma.* Vollkommentlich. *Tökélleteſſen.* v. *Perfectè.*

Ab-

Abſŏlūtio, ōnis. f. Cic. *Odvezanye, Odvez, Odrechenye.* e. Losſprechung. *Meg-mentés, óldozas.* v. *Liberatio.* 2. v. *Peractio. Perfectio N.* 1. & 2.

Abſŏlūtōrĭus, a, um, Suet. *Odvezliv. Oſzlobodyenya ſzlishajuchi* Zu der Losſprechung, oder Erledigung gehörig. *Felſzabaditásboz-való.*

Abſŏlūtus, a, um. *Part.* Cic. *Syn.* Liber, judiciô dimiſſus. *Oſzloboď en, Pròſzt vuchinyen, Odvezan Odreſſen.* Entlediget, befreyet, ledig- oder losgeſprochen. *Felſzabaditatott, meg óldatott, ki mentekedett.* Abſolutus eſt à judicibus: *Phras.* Judicum ſententiis inſons, expers culpæ pronunciatus eſt. Judiciô evaſit, elapſus eſt. Senatorum urnâ, ſententiâ abſolutionem conſecutus, adeptus eſt. Sententia de homine lata eſt ea, quæ nullius culpæ reum, nulli crimini affinem, nullo conſtrictum, contaminatum, aſperſum ſcelere declaravit. *On je od ſzuda za pravichnoga zpoznan, priſzt vuchinyen.* Er iſt gerichtlich ledig geſprochen vvorden. *Itéletve ki-ſzabaditatott. Uſus:* culpâ, improbitatis, à peccatis abſolutus. 2. v. *Peractus, Perfectus.* Opus abſolutum: *h. e.* peractum ad exitum perductum. *Atque in hac notione ferè Nomen eſt, quod ipſum etiam de aliis ſimilibus intellige. Uſus:* Orator numeris omnibus abſolutus. *Zevſzema zvirſſen ſzlosno-govoritel* vollkommener Wohlredner. *Mindenben tökéletes Orator.* ita *Plin.* Eloquentia abſoluta. *Cic.* Abſolutior, *Quint.* Abſolutiſſimus, *Auct.* ad *Heren.*

Abſŏnè, *Adv.* Gell. *Hmanglaſzno, Neſzlosno.* Übellautend. *Illetlenül. Transl.* v. *Abſurdè, Diſſimiliter.*

Abſŏnus, a, um, *Cic.* Diſſŏnus, a, um, *Liv. Neglaſzni, Neſzlosno-glaſzen, zlo glaſzni.* Übellautend. *Illetlenül zengö.* 2. Transl. v. *Inconveniens, Abhorrens, Repugnans.* Dicta fidei abſona. Nec abſoni à voce motus *Liv.*

Abſorbeo, ēs, ēre, abſorpſi, *uſitatius* bui, ptum, (Act.) Plin. *Poſzèrkávam poſzèrkujem, poſzèrkati.* v. *Exorbeo* Austruncke. Ausſauffe. *Fel-hörpentem Szürtsölöm.* 2. *Transl.* ad alia: *Pozram.* Verſchlucke. *El nyelem.* Syn. *Exhaurio, Devoro Rapio, Abſumo, Abligurio* Aqua navim, hic res ſuas penitus abſorpſit *Lucan.* hinc *Metaph.* Vide, ne te aut conſuetudinis, aut gloriæ quidam æſtus abſorbeat. *Cic.*

Abſpello, *rectius* Aſpello, *Cic* v. *Depello. Repello.*

Abſquĕ, *Prep.* (Absque *Comicis*, Sine *Oratoribus* uſitatior.) Plaut. *Semel etiam* Cic. *Prez, Bez.* Ohne. *Nélkül.*

Abſtantia, æ, f. *Vitruv.* v. *Diſtantia.*

Abſtēmĭus & Abſtēmĭus, a, um. Ovid. *Koi vina nepie: Zderſavajuchiſze od vina: Vodopia; Vodopiika.* Der nicht Wein trincket: *Bortúl magát meg tartóztató, Bornemiſza.* Prandium abſtemium: *h. e.* ſine vino. *Gell.* 2. *generatim:* in medio poſitorum abſtemius: *h. e.* abſtinens. *Horat.*

Abſtergeo, ēs, ēre, *Plaut.* &

Abſtergo, ĭs, ĕre, *Liv.* v. *Detergeo.* Syn. *purgo, deleo, abluo, diluo, tergo.* Hinc *Transl.* Metum, ægritudinem, moleſtias amica conſvetudine abſtergere *pro* ſedare, temperare, fugare, *Cic.*

Abſterreo, es, *Syn.* terrore injecto averto. v. *Deterreo, Prohibeo.* Aliquem ab aliqua re abſterrere. *Cic.* Anſeres de frumento abſterrere. *Plaut.* Noxâ abſterreri. *Plin.*

Abſterſio, ōnis, f. *Obriſzanye.* e. Abvviſchung, *Eltörlés.*

† **Abſtersōrium**, ii, n. v. *Manutergium.*

Abſtĭnens, entis, *om.* Cic. *Zderſavajuchiſze.* v. *Temperatus N.* 2. *Parcus.*

Abſtĭnentĕr, *Adv.* Cic. *Zdèrsno.* mit Enthaltung. *Meg-tartóztatva.* v. *Moderatè, Parcè.*

Abſtĭnentĭa, æ, f. Cic. *Zdersnoſzt, Uztegnutje.* e. Enthaltung, r. Abbruch. *Maga megtartóztatáſa.* v. *Temperantia, Parſimonia.* Propriè *per* abſtinentiam *cohibemus nos ab alienis; per* continentiam *à voluptatibus.*

Abſtĭneo, ēs, ēre, ui, tentum (Act.) *Zderſávamſze, Hábamſze, Sztrádam* Mich enthalte. *Magamat megtartóztatom.* v. *Tempero N.* 1. *Cohibeo, Coërceo* Abſtinere ſe re aliqua, à re aliqua, in re aliqua. Se maledictis, animos à ſcelere abſtinere. Culpâ, alienô abſtinere. Comitiis, publicô, pugnâ urbe, mari abſtinere. Manus à ſe, *vel* ab aliquo abſtinere. *Cic* Sermonem de aliqua re abſtinere. *Plaut.* Manus abſtinere. *Terent.* Irarum abſtinere. *Horat.* Abſtinuit ab injuria: *Phras.* Ab injuria & maleficio temperavit, ſe prohibuit. Iram tenuit; manus ab injuria abſtinuit. Abſtinet multô cibô: *Phras.* Cibo utitur tenui. Frugaliter ac parcè vivit. Omnes à ſe lautitias abdicat. In cibi, potionisque modo egregiè ſibi imperat, moderatur. 2. v. *Arceo, Prohibeo, Impedio N.* 2. Hoſtem finibûs, bellum à populo, ignem ab ædibus abſtinere. Liv.

Abſto, ās, ſtiti, ĭtum, & abſtatum, (Neu) Stat. *Dalekoſztoim.* Weit davon ſtehe. *Távol állok.*

Abſtorqueò, Abtorqueo, es Accius *apud* Non. *Odviam.* v. *Deflecto N.* 1. *Detorqueo.*

Abſtractio, ōnis. f. *Odvlechenye, Odtèrganye.* e. Abziehung, Wegziehung. *Elvonas.*

Abſtractus, a, um, Stat. *Odvlechen, Odtergan, Odvezen.* Abgezogen. *Elvonatott.* Syn. *ſeculſus, disjunctus, abductus.* Animus à ſenſibus

à corpore abſtractus: *h. e.* extaticus. *Cic.*

* Abſtrăho, is, ĕrĕ, xi, ctum, (Act.) *Syn.* abripio, avello, avoco, abduco, removeo, dimoveo, divello. *Odvlekujem, odvlechi: Odvláchim.* Abziehe, Hinvvegziehe. *Elvonom.* v. *Retraho.* Aliquem in ſervitutem, aliquid ab aliquo vi abſtrahere. *Cæs. Liv.* 2. *Transl.* Se à vitiis. Mentem ad gloriæ bellicæ laudes abſtrahere. *Cic.*

Abſtingo, is, ĕre, nxi, ictum (Act.) *Popuſztyam, popuſztiti: Odveſujem, odvezati.* Nach laſſe. Auflöſe. *Megereſztem, Mególdom.*

Abſtrūdo, is, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. v. *Abſcondo.*

Abſtrūſus, a, um, *Cic.* v. *Abſconditus.*

Abſuē ūdo, ĭnis, f. Apul. *Odvada.* v. *Deſuetudo.*

Abſum, ĕs, fŭi. *Niſzam nazochi, Ni me'.* Ich bin abvveſend. *Jelen nem vagyok.* Syn. *diſto, remotus ſum.* Domo, à foro, à finis abeſſe 2. *Transl.* v. *Abhorreo N 1.* Longiùs à culpa abeſſe: *pro* abhorrere, culpâ carere. Abeſſe alicui in periculo: *pro* deeſſe, eum deſerere. Nihil mihi abeſt: *Nikai mi nemenyka,* vulgo *nefali:* Es geht mir nichts ab, es fehlet mir nichts. *nékem ſemmi hijam nintsen.* Parum abfuit, quin &c. Prope abfuit, ut &c. *Maloje menykalo, da:* es hat vvenig gefählt, das: *kevés híja vólt hogy &c.* Tantum abeſt, ut hoc inficiet, ut plurimum affirmem etiam: *vel* tantum abeſt, ut inficier, affirmo etiam: *Ne ſzamo netaim toga, da pache joſs k tomu pot verdyuiem:* ich laugne es nicht al ein nicht, ſondern bekräfftige ſolches. *Azt nem tsak nem tagadom, hanem inkább még leg-jobban bizonyitom.* Cic.

Abſūmĕdo, ĭnis, f. *Plaut.* v. *Conſumtio.*

Abſūmo, is, *Cic.* v. *Conſumo, Prodigo, Perdo N 2.*

Abſumtio, onis, f. Ulp. v. *Conſumtio.*

Abſurdè, *Adv.* Cic. *Nezkladno, Nevugodno.* Ungereimt, Unarthig. *Balgatagúl, Keptelenùl.* v. *Ineptè.*

Abſurdĭtās, ātis, f. *Claudian.* v. *Ineptitudo, Inconvenientia.*

Abſurdus, a, um, Cic. v. *Ineptus N. 1. Inconveniens, Abſonus.*

Abverto, is. *Plaut.* v. *Averto.*

Ăbundans, ntis. *om.* ior, iſſimus, *Syn.* affluens, circumfluens, copioſus, dives, fertilis, uber, plenus, refertus. *Obilat, Obilni, obilneji, najobilneji.* überflüſſig. *Bovölködö, Bovséges.* Sententiarum varietate abundantiſſimus. *Cic.* Omnium rerum abundans. *Nep.*

Abundantĕr. *Adv.* Cic. *Obilato.* überflüſſiglich. *Böségeſen.* v. *Largiter, Ubertim, Profusè.*

Ăbundantia, æ, f. Cic. *Obilje.* r. überfluſs. *Böség.* v. *Ubertas.*

Ăbundātio, onis, f. Plin. v. *Redundatio.*

Ăbundè, *Adv.* Cic. v. *Abundanter, ſatis.*

Ăbundo, ās, āre, āvi, ātum, (Neu.) *Syn.* affluo, circumfluo, magnam copiam habeo. ſum dives. *Obilujem, Obilno imam, Obilenſzem, Vu bogatztvu plávam.* überflüſſig habe. *Bővölködöm.* Villa porcô: Homo ot ô, ingeniô, pecuniâ, vitijs abundat. *Cic.* Rerum omnium abundare. *Lucil. ex Non.* 2 propriè v. *Effluo N 1.* Fons in omnem partem abundat. *Plin.*

Ăbundus, a, um. Gell. v. *Abundans.*

Abŭ'ŏ'o, ās, āvi, ātum, (Neu.) Cic. v. *Avolo.*

Ăbūſio, ōnis, f. Cic. v. *Abuſus.*

Ăbū īvè, *Adv.* Quint. *Nenavadno.* Ungebräuchlich. *Szokatlanúl.* v. *Impropriè.*

Ăbūsīvus, a, um, *Auct. Paneg. ad Conſtant. Aug.* v. *Improprius, Inſolitus.*

Ăbusquĕ *Prep. poëtica Abl. ſerviens.* Virg. *Tja od.* bis von. *attól fogva.*

Ăbūſus, ûs, m. Cic. *Zla návada, hman obichaj, zlo uſivanye.* r. Misbrauch. *Roſz ſzokás.*

Ăbūtor, ĕris, ūti, ūſus ſum. (Dep.) *Zlo uſivam, neobichno uſivam.* Misbrauche. *Véle viſſzaélek.* Rebus, otiô, literis abuti. 2. *Adhibetur interdum in bonam partem:* Sagacitate alicujus ad utilitatem abuti *pro* uti. Omni tempore ad dicendum conceſſo abuti: *h. e.* omne tempus abſumere. *Cic.*

* Ăbyſſus, i, f. Aug. *Propazt, Dubina nédobitna, Jezeriſche.* r. Abgrund. *Mérhetetlen mélység.* v. *Vorago.* 2. v. *Inferi N 1.* Prudent.

Ăc, *Conj.* v. *Atque N 1.* Ac primùm quidem ex te quæro. 2. *Nego. Neg, Nego kako.* Als. *Mint, Hogyſem.* v. *Atque N. 2.* Feci haud ſecus, ac juſſus ſum. *Niſzem drugach vuchinil, nego kako mi je zapovedano bilo.* Ich habe es nicht anderſt gethan, als mir es befohlen vvorden. *Nem tselekettem másképpen, hanem a' mint parantsolták nékem.* 3. poſt voces *ſimiliter, æquè, perinde, par, pariter, juxta* ponitur pro *Uti:* v. *Atque N. 3.* Similiter facis, ac ſi me roges. *Cic.*

* Ăcăcia, æ, f. Plin. *Ternina egiptonzka.* r. Schotten-Dorn. *Egyiptomi kökény.*

* Ăcădēmia, (Ăcădēmīa *apud Claud.*) æ, f. Cic. *Mudroſzkupchina.* vulgo *Viſzoke shole.* e. Hohe Schul. *Fő-Oskola.* Locus erat ab Athenis mille paſſus diſtans, ubi Plato Philoſophiam profeſſus eſt: Hinc *Academici,* ſicut à Peripato *Peripatetici,* à Stoa *Stoici Philoſophi.* Gymnaſium inferius *Academia,* ſuperius *Lyceum* vocabatur.

* Ăcădēmĭcus, a, um, *Cic.* ad Academiam ſpectans.

* Ăcălanthis, ĭdis, f. *Virg.* v. *Acanthis.*

* Ăcanthis, ĭdis, f. Virg. *Stiglinecz, Tertyavka,* vulgo

vulgo *Czajzlek.* s. Zeiſlein. *Tüzmadárka* Sunt, qui *carduelem* ab *acanthide* non diſtinguunt.

* Ăcanthus, i, m. Plin. *Medvedo-parkhja trava.* Baren-klau, ein Kraut. *Medve-talpú fü.*

* Ăcărus, i, m. *Cilrvek vu voszku.* r. Wachs-Schab. *Viasz rágó fereg.* v. *Tinea.*

* Ăcătium, ii, n. Plin. *Syn.* navis actuaria, navis curſoria. v. in *Navis.*

Acanto, as, avi, atum, (Neu.) *Pripopévam, Pripievam, Poleg zpévam, Naproti popévam.* Zuſinge, gegen einen ſinge. *Ellenben éneklek.* Magiſtri tumulo accantare. *Stat.*

Accēdo, is eſſi, eſſum. (Neu.) *K kimu idem; Priſztupljem em. Priſztupivam, priſztupiti. Pribliſavamſze:* Hinzu gehe: *Hozzá-járúlok. Syn.* Adeo, venio, appropinquo, appello, contingo, tranſeo ad, addor, advenio, propinquo, adjungor, advento, advolo. *Uſus:* In Italiam, ad urbem, ad ludos accedere. *Terent.* Scopulos accedere. *Virg.* 2. pro *Suſcipio N. 1.* Ad dignitatem, ad Rempublicam gerendam accedere: *Chaſzt, y ravnanye opchine priéti, náſze vzeti:* e Würde und Regierung der Gemeine annehmen. *Közönséges tiſzt viſeléſt magára venni:* ita *Cic.* 3. pro *Aſſentior, Faveo:* Ciceroni in pleriſque, Pompeji partibus accedo: *Quintil.* Si voluntas veſtra Poëtæ, *vel* ad Poëtam acceſſerit. *Terent.* 4. pro *Similo, ſimilis ſum:* Proximè ad Deorum ſimilitudinem, ad doctrinam alicujus accedere. *Cic.* Cytiſus proximè accedere ebenum videtur. *Plin.* 5. pro *addi, adjungi, attribui, augeri:* Hoc calamitatibus, *vel* ad calamitates meas malum acceſſit. Ex ea re magnus dolor bonis viris accedet. Vino ætas acceſſit. *Cic.* Hæc tibi à me dona accedent. *Liv.* 6. *Formula transeundi ad alia pro Præterea:* Huc, eò accedit, quòd &c. accedit & illud, quòd &c. *Cic.*

Accĕlĕratio, onis, f. Auct. *ad Heren. Pribitrenye, Priſſetuvanye.* e Zueilung. *Hozzá ſietés.* v. *Properatio.*

Accĕlĕrātus, a, um, Cic. v. *Properatus.*

Accĕlĕro, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *K chemu bitim: Priſſetujem.* Herzu eile. *Hozzá ſietek, Sietetem* v. *Propero.* Sæpe adhibetur *Active:* Mortem accelerare. *Plin.* Iter accelerare: *pro* urgere. *Marlivo putuvati: Paſchitiſze kamo.* Die Reiſe beſchleunigen. *Sietve menni.* *Cæs.* *Plures.* Maximis itineribus advolare. Curſu magno, rapidis paſſibus ferri.

Accendium, ii, n. *Solin.* v. *Incendium.*

Accendo, is, ĕre, endi, enſum (Act.) v. *Incendo N. 1. Inflammo N. 1.* Deus ipſe ſolem quaſi lumen accendit. *Cic. de univ. c. 9.* 2. Transl. v. *Incendo N. 2. Inflammo N. 2. Incito Irrito, Inſtigo. Animo* Martémque accendere cantu. *Virg.* In prælia, ad certamina mentes accendere. *Sil.* 3. Rerum pretia accendere *pro* augere. *Plin. l. 18. c. 25.*

Accenſeo, es, ēre, ui, ſum, (Act.) v. *Annumero.* Numero ſapientum aliquem accenſere. *Sen.*

Accenſio, ōnis, f. (*ab* accendo) *Zaſiganye, Vuſganye.* e. Anzündung. *Meg-gyújtás* v. *Inflammatio.* Transl. v. *Incitatio, Irritatio, Inſtigatio.*

Accensōr, ōris, m. (*ab* accendo.) *Valer Max.* v. *Inflammator N. 1. Incenſor N. 1.* Transl. v. *Incitator, Inflammator N. 2. Inſtigator, Irritator.*

Accenſus, i, m. *ab* accenſeo. Cic. *Szluga Varaski.* r. Stadt-Knecht. *Város-Szolgája. Syn.* Miniſter publicus, præco, apparitor conſulis, Prætor.

Accenſus a um, *ab* Accendo. Lucr. *Zaſgan.* Angezündet. *Meg-gyújtatott.* v. *Incenſus N. 1.* Transl. v. *Incenſus N. 2. Iratus.* Sic accenſa profatur. *Virg. 5. Æn.* Odio, irâ, in iram accenſus, *h. e.* incitatus, concitatus, irritatus. *Plin.*

Accenſus, a, um. *ab* accenſeo. Lactant. *Pribrojen, Pripiszan, Pridan.* Zugezehlet, zugeſchrieben. *Hozzá ſzámláltatott, Hozzá-iratott.*

Accentiuncŭla, æ, f. *Gell.* parvus accentus.

Accentor, oris, m. Iſid. *Pripevecz.* v. *Concentor.*

Accentus, ûs, m. Priſcian. *Szlovo zárez, Glaſz ſzlovke, Réchi pravo-zgovor.* r. rechte Ton eines Worts, r. Accent. *Szónak bizonyos Syllabájában meg vonáſa.*

Acceptābĭlis, le, Lactant. *Prietliv.* Annehmlich. *Elfogadható.*

Acceptātŏr, ōris, m. Tertul. v. *Acceptor.*

Acceptio, onis, f. Cic. *Uzetie.* e. Annehmung. *Elfogás.* v. *Perceptio N. 1.* 2. *barbarè* Perſonarum acceptio: *h. e.* reſpectus, ratio, diſcrimen.

Acceptĭlātio, onis, f. *JCt.* v. *Quietantia.*

Acceptito, ās, avi, atum, (Act. *Freq. ab* accepto.) *Plaut.* apud *Non.* v. *Accepto.*

Accepto, as, avi, atum, (Act. *Freq. ab* accipio.) Plaut. *Guſztokrat prijemlyem; Cheſzto jemlyem, szimam.* Offt annehme, empfange. *Gyakran elfogadom.* v. *Accipio.*

Acceptor, oris, m. Plaut. *Jemavecz, Priimavecz.* r. Empfanger. *Elvévö.* v. *Perceptor N. 1.*

Acceptōrius, a, um, *Frontin.* acceptioni ſerviens.

Acceptrix, īcis, f. Plaut. *Prijemitelicza, Jemitelicza.* e. Annehmerin, Empfangerin. *Elvévöné.*

Acceptum, i, n. *Uzeto, Prijeto.* Das empfangene, eingenohmene Ding. *Elvett dolog.* Aliquid acceptum, *vel* in acceptum referre, *h. e.* ſcribere in tabulis, *vel* fateri ſe acceſſiſſe. *Cic.*

Digitized by Google

Acceptus, a, um. Nom. *Priet.* v. *Charus, Gratioſus.* Plebi acceptus: *Cæs.* Acceptum in vulgus: *Tacit.* Servus apud te acceptiſſimus: *Plaut.* aliquid alicui acceptum referre: v. in *Refero N 4.* Et tam in bonam, quàm in malam partem uſurpatur. *Cic.* 2. Particip. *Uzet, Prijet.* Empfangen vvorden. *Elvött.* Acceptum habere: *Za prijeto derſati, kaj za vzeto imati.* Etvvas für empfangen halten. *Ollyba tartani, mintha elötte vólna.*

Accerſio, is, ire, & Accerſo, is, ere, ivi, itum, (Act. *quod quidam ex arceſſo corruptum dicunt.*) *Syn.* Advoco, voco, evoco, accieo, accio. v. *Arceſſo N. 1.* Ab aratro in ſenatum, ex ultimis terris ad negotium aliquem accerſere. *Cic.* 2. v. *Arceſſo N. 2.* *Cito N. 2.* Invidioſo crimine, capitis aliquem accerſere: *Kiga na ſzmert obtuſiti*: Einen auf Leib undLeben klagen: *V. lakit halálra vádolni.* Cic

Accerſitor, *aliis* Arceſsitor, ōris, m. Plin. *Dozavavecz.* v. *Vocator.*

Accerſitus, *alii legunt* Arceſsitus, ûs, m. *Prizványe, Dozov.* Das hinzuruffen. *Elhivás.* v. *Vocatus.* Cùm ad eum ipſius rogatu, arceſſitûque veniſſem. *Cic.* Extra ablativum exempla nuſquam reperi.

Accerſo, is, ere, &c. in v. *Accerſio.*

Acceſſibilis, *com.* le. *n.* Tertull. *Pohodniv, Priſztupniv, k-chemu je mochi dojti.* Hinzugänglich. *Hozzá mehető, jöhető.*

Acceſſibilitas, ātis, f. Tertull. *rectiùs* facilitas accedendi. *Lehkocha kam dojti, Moguchnozt priſztupiti.* das vermögen hinzugehen. *Hozzá k[illegible]nnyen mehetőség.*

Acceſſio, onis, f. Cic. *Pribodenye, Dobodenye, Priſztuplyenye, Priblisavanye.* Das hinzugehen, e. Zutrettung. *Hozzá-menés.* v. *Acceſſus.* 2. v. *Adjectio, Augmen, Incrementum, Additio.*

Acceſsito, as, avi, atum. (Neu. *Freq.*, *Cato* apud *Gell.* Frequenter accedo.

Acceſſor, ōris, m. Valer. Max. *Pribodnik, Dohajavecz, Priſztupitel.* Der hinzu gehet. *Hozzá-menő.*

Acceſsōrius, a, um. JCt. *Pribodni: k-chemu iduchi.* Hinzukommend, hinzugehend. *Valakihez menő.*

Acceſſus, ûs, m. Cic. *Pribod, Priſztup.* 1. Zutritt, Zugang, e. Hinzunahung. *Hozzá menetel.* *Syn.* Appropinquatio, appulſus, adventus, aditus. v. *Acceſſio N 1.*

Accidens, entis. *om.* Part. ab *Accido.* Cic *Pripadajuchi, opadajuchi.* Zufallend. *Hozzá-eső, Elcibe-eső.* 2. v. *Accidentalis, Fortuitus.*

Accidens, ntis, n. Quintil. *Syn. Ciceronis* Adjunctum, Conjunctum. *Priliva pridogodna; Obich, e[illegible]; Sztvár pribodna; Pridobod; Prigode.* Zufällig Ding. *Történt.* 2. *Pripetek, Prigode.* r. Zufall. *Eſet.* v. *Caſus*, *Eventum N. 1.* ita. *Auct. Declam.* 5. *inter eas, quæ Quintiliano tribuuntur.*

Accidentālis, le, Phil. *Rectiùs diceres* Accidens. *Pridobodni, Priſztupni, Priloſen, Priſztavlyen, Pripetni, Prigodni.* Zufällig. *Meg-eső, Történő.*

Accidentālitĕr. *Adv.* Phil *Pridobodno, Priloſeno, Priſztavlyeno, Pripetno, Prigodno* Zufälliglich. *Történt képen* Item v. *Fortè.*

Accidentĭa æ, f. Plin. v. *Accidens N 2 Sors N. 1.*

Accĭdit, ēbĭt, *Impers.* v. *Usuvenit Obtingit* Accidit fortè, ut &c. *Pripetiſſeſze, zgodilliſze, da &c.* Es ereignete ſich, das: *Ugy történt, hogy* Cic. *Pbras.* Caſus incidit, intervenit. Fortè ita accidit, ut. Caſu factum eſt. Fortè ita incidit. Caſus, fortuna tulit. Factum eſt [illegible] fortunæ placuit, ut *Sic accidit* [illegible] opus eſſe. *Akoſze pripet[illegible] mi [illegible] bude.* Wann es ſich zut[illegible] das [illegible] es vonnöthen haben [illegible] *Ha ugy történik, hogy ſzükségem* [illegible] Cic. *Pbras.* Si res, ſi tempus, occaſio tulerit, poſtulaverit, exegerit: Si fortuna feret, ſi tempus incidat, ut hæc res mihi opus ſit.

Accĭdo, ĭs, ĕre, accĭdi. (Neu. *ex* ad & cado, *quaſi* juxta cado.) *Pripadam, Poleg padam.* Zufalle. *Hozzá-eſem.* Miſſa à Gallis tela graviùs accidunt. *Cæs. l. 3. B. G. c. 14.* hinc *Transl.* v. *Pervenio.* Quod ubi ad aures accidit Regis. *Liv.* Neſcio, quis clamor auribus noſtris accidit. *Plin.* Mihi paternæ vocis ſonus aures accidit. *Plaut.* 2. v. *Procumbo N. 2.* Genibus prætoris accidere. *Liv.* Ad pedes omnium accidente Clodio. *Cic.* 3. Accidere: *Pripetitiſze, Prigoditiſze*: Widerfahren, Ereignen. *Törtenni.* Syn. *evenio, contingo, obtingo, fio.* Exempla v. in *Accidit.*

Accīdo, is, ĕre, accidi, iſum, (Act. *à* cædo.) Cæs. *Prireſujem, Prirezávam.* Abhaue. *Elmetélem.* v. *Amputo, Circumcido.* Transl. *Uſus:* Uno prælio res, fortunæ, opes Veſtinorum acciſæ ſunt: *h. e.* afflictæ, imminutæ, extenuatæ, labefactatæ, convulſæ, abſumptæ. *Liv.*

Accieo, ēs, ēre, ivi, itum. (Act.) v. *Accio.* Ego illum huc acciebo: *Plaut. in Mil.* Ubi alii aliter legunt.

Accinctus, a, um, *Part. ab* accingo. *Opáſzan, Prepáſzan*, Umgürtet. *Felővedzett.* Gladiô accinctus. 2. *Transl.* v. *Paratus N. 1. Promptus N. 2. Induſtrius.* Ad laborem accinctus. *Plin.*

Accingo, is, nxi, nctum, (Act.) *Pripaſſujem, pripaſzati*: *Opaſſujem, opaſzati.* Mich umgürte.

Digitized by Google

Bel-Svezem. Ferrô enſe accingi: *pro* armari, inſtrui: *Virg.* 2. *Transl.* v. *Compare N. 3. Paro N. 1 & 2.* Se operi, ad iter accingere. *Pripravitiſze k-delu, na put.* Sich zur Arbeit, zu der Reiſe fertig machen. *Dologra, útra kéſzülni. Liv.*

Accino, is, ui, entum (Neu.) *Diomed.* v. *Accanto.*

Accio, is, ire, ivi, itum. (Act. à Cio.) Cic. v. *Accerſo N. 1.* 2. *Transl.* Solet virtus magnam voluptatem accire *pro* excitare. *Id. 5. Fin.*

Accipio, is, ĕre, cēpi, ceptum. (Act.) *Jemlyem, Prijemlyem, Uzimam.* Annehme, Empfange, Bekomme. *Elveſzem, Bĕſogadom.* Syn. *Suſcipio N. 1. Sumo N. 1. Recipio ſub N. 1. Aſſumo N. 1. Prehendo.* Rempublicam, magiſtratum, exercitum, leges à victoribus, jusjurandum à teſtibus, cauſam clientis, ſatisfactionem, judicium, conditionem accipere: *pro* ſuſcipere. 2. Hoſpitiô, apparatis epulis, lautè, magnificè, familiariter, hilari vultu, *vel contrà* Malè, indignis modis, gravi ſupercilio, aſperè, multis verberibus aliquem accipere: *pro* tractare, excipere. *Koga dobro, ali zlo derſati, imati, prijeti.* Einen gut, *oder* übel halten, empfangen. *Valakit jol, vagy gonoſzúl tartani, fogadni.* 3. Moderatione maxima, æquo animo admonitionem accipere: *h. e.* ferre, pati. Detrimentum, repulſam accipere: *pro* ſuſtinere. 4. Dicta alterius amicè; in meliorem partem; æquis auribus; *vel contra* aliorſum; in ſiniſtram, peiorem, deteriorem partem; in contumeliam; in aliam, ac prolata ſunt, partem accipere: *pro* interpretari. 5. Famâ, à tabellario, à majoribus auditione aliquid accipere: *pro* audire, intelligere, diſcere, cognoſcere. 6. In amicitiam, ſocietatem, deditionem aliquem accipere: *pro* admittere, aſſumere. 7. Dolorem ex pravis moribus, voluptatem ex alicujus epiſtola accipere *pro* capere. 8. Proprio periculô aliquid accipere: *pro* experiri. *Cic. Cæs. Liv.*

Accipiter, itris, m. Terent. *Zgrablyiva pticza, Zgrablyivka.* f. Raub Vogel. *Ragadozó madár.* v. *Buteo. Falco N. 1. Milvius, Niſus.* ſpeciatim *Jaſztreb.* f. Habicht *ölyü, ölyv.* 2. Transl. v. *Avidus N. 1. Rapax.* Pecuniarum accipiter. *Plaut.*

Accitus, ûs, m. *Cic.* v. *Accerſitus.*

Acclāmātio, onis, f. Cic. *Privikanye, Prikrich, k-kimu krichanye.* Das zuruffen, zuſchreyen. *Felkiáltás.* v. *Applauſus, Plauſus.* 2 *in malam partem:* Vitanda eſt acclamatio adverſa populi. *Id. l. 2. de Orat.*

Acclāmito, as, avi, atum. (Neu. *Freq.*) Plaut. *Syn.* Frequenter acclamo.

Acclāmo, ās, āvi, ātum. (Neu.) Cic. *K-chemu vichem, vikati.* Zuſchreye, zuruffe. *Felkiáltok.* v. *Applaudo N. 1.* 2 *in malam partem* v. *Obſtrepo N. 1.* Dicenti omnis concio indignans acclamavit. *Patercul.*

† Acclīnātōrium, ii, n. *Naſzloniſche, Naſzlanyaliſche.* v. *Reclinatorium.*

Acclīnātus, a, um. Ovid. *Naſzlonyen, Priſzlonyen.* Angeleint. *Hozzá-t' maſztatott, Hozzá hajlott.* Item. v. *Acclinis.*

Acclīnis, e. Virg. v. *Inclinis, Acclinatus.*

Acclīno, as, avi, atum. (Act. & Neu.) *Priſzlányam, Naſzlányam, naſzloniti.* Hinzu leine. *Hozzá-hajlok.* v. *Inclino N. 1.* Se ad aliquem acclinare. *Ovid.* 2 *Transl.* v. *Aſſentior.* Se ad cauſam Senatûs acclinare. *Liv.*

Acclīvis, ve. *Syn.* Faſtigio leni ſubvexus, molliter aſſurgens. *Priſztērm, Ubregovit, Uzberdovit, Pomalo nadignyen.* Steil, allgemach in die höche ſich erhebend. *Meredek, Hágó, Vontató.* Viæ pars valde acclivis. *Cic.*

Acclīvĭtas, ātis, f. Cæs. *Priſztērmnina, Ubregovitozt, Uzberdozt, Nadiſſenozt.* e. Anhöhe. *Helynek meredeksége.*

Acclīvus, a, um. v. *Acclivis.* Placidè acclivi colles. *Liv. l. 18.*

Acclūdo, is, ĕre, &c. v. *Includo.*

Accŏlă, æ, m. Cic. *Priſzelnik, Blizu ſztojechi.* f. Beywohner, nahe an einem Ort wohnend. *Mellette lakó.*

Accŏlo, is, ui, ultum *inus* (Act.) *Blizu ſztoim, Poleg ſztanujem.* Nahe dabey wohne. *Valaminek mellette lakom.* Syn. *juxta colo, habito.* Mare, ſylvam, montem accolere. *Liv.*

Accommŏdātē, tiùs, iſſimè, *Adv.* Cic. v. *Appoſitè, Aptè, Commodè, Idoneè, Habiliter.*

Accommŏdātio, ōnis, f. Cic. *Prikladnoſzt, Privlagodnozt.* e. Bequemlichkeit. *Hozzá-illetés, ſzabás.* v. *Habilitas, Commoditas.*

Accommŏdātus, a, um, tior, *Cic.* iſſimus, Plin. v. *Opportunus N. 1 & 3. Habilis, Paratus in propria notione, Accommodus.* 2. Ad vitia accommodatus: *h. e.* propenſus, proclivis. *Cic.*

Accommŏdo, as, avi, atum. (Act.) *Privlaguiem, priloſiti: Vlagodno chinim.* Bequeme. *Hozzá-ſzabom, Illetem.* v. *Apto, concinno, applico, compare N. 3.* Coronam ſibi ad caput, ſe ad magnas res gerendas accommodare. *Cic.* Se alicui accommodare *pro* ſequi eius partes. *Suet.* 2. v. *Commodo N. 1.* Alicui de habitatione, ædes ad nuptias accommodare. *Cic.*

Accommŏdus, a, um. *Prilichen, Privlagodliv.* Bequem. *Illendö, Hozzá-alkalmaztatott.* v. *Accommodatus.* Vallis haud accommoda. *Virg.*

Digitized by Google

Accongĕro, is, *Plaut.* v. *Aggero*, *Congero*.
Accrēdo, is, idi, itum, (Act.) *Nep.* v. *Credo*, *Accedo N.* 3.
Accrēmentum, i, n. *Plin.* v. *Incrementum*.
Accreſco, is, ēvi, *Sup.* crētum *inus.* (Neu.) *Priraſztujem, Naraſztujem, naraſzti.* Zuvvachſe. *Felnövök.* Syn. *augeor.* v. *Augeſco.* Flumen ſubito accrevit. *Cic.* Veteribus negotiis nova accreſcunt. *Plin.*
Accrētio, onis, f. Cic. *Priraſztenye, Naraſztenye.* e. Anvvachſung. *Növekedés.* v. *Accrementum.*
Accŭbâtio, onis, f. Cic. (*quidam etiam* Accŭbitio *leg.*) *Prileganye.* s. Beylager. *Mellé-fekvés.* Item v. *Aſſeſſio.*
Accŭbito, as, &c. *Sedul.* Frequenter accubo.
Accŭbitōrius, a, um, *Petron.* ad accubationem ſpectans.
Accŭbitum, i, n. *Lampr.* v. *Lectus*, *i. Sella.*
Accŭbitus, ûs, m. *Stat.* v. *Accubatio.*
Accŭbo, ās, ui, itum, (Neu.) Plaut. *Poleg leſim.* Bey'iege. *Mellette fekſzem.* v. *Accumbo, Adjaceo.* 2. *Polegſzem.* Nahe bin. *Mellette vagyok.* Theatrum monti accubat, imminet, adjacet. *Suet.*
Accŭdo, is, ūdi, ūſum, [Act.] Plaut. *Prikávam, prikovati.* anſchmiede. *hozzá kovátsolom.*
Accumbo, is, ŭbui, itum, [Neu.] Cic. *Prilegam.* v. *Aſſideo, Diſcumbo N.* 1. *Accubo N.* 1.
Accŭmŭlātè, *Adv.* Auct. *ad* Her. *Nakupplyeno.* v. *Cumulatè*, *Acervatim*, *Abundanter.*
Accumulātio, onis, f. Plin. *Nakuppenye, Nagernenye, Nagernutje.* e. Anhauffung. *Rakásba-gyűjtés.* v. *Acervatio.* 2 v. *Augmen.*
Accumulātor, oris, m. Tacit. *Nakupchitel, Prikuppitel, Povekſavavecz.* r. Anhäuffer, Vermehrer. *Rakásba gyűjtő, öregbítő.*
Accŭmŭlo, as, avi, atum, [Act.] *Nakuppujem, Nagernujem.* Anhäuffe. *Rakásba-gyűjtöm.* v. *Acervo*, *Cumulo*, *Coacervo*, *Congero*, *Aggero, is, & as.* Item v. *Augeo N* 1. Opes, aliquem donis, alicui honorem accumulare. *Cic.* Vitem accumulare: *h. e.* terram circum vitem aggerare. *Plin.*
Accūrātè, ius, ſſimè, *Adv.* Cic. v. *Curatè*, *Diligenter*, *Studioſè.*
Accūrātio, onis, f. Cic. v. *Cura N.* 1. & 2. *Studium N.* 1.
Accūrātus, a, um, Cic. *Zmarlivoſztjum vuchinyen.* mit fleiſs gemacht. *Szorgalmatoſon tsinált.* Item v. *Diligens N.* 2. *Studioſus N.* 1. *Curioſus N.* 1. *Meditatus N.* 2. *Perfectus.* Accuratô opus eſt *Plaut.* --tior, ſſimus, Cic.
Accūro, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Syn.* diligenter curo, adminiſtro. *Marlivo ſzkerbim, pobrinimam, ravnam, ſzkirb noſzim.* Fleiſſig ſorge. *Szorgalmatos gondját viſelem.* 2. Prandium alicui accurate *pro* præparare. *Plaut.*
Accurro, is, accurri, curſum, (Neu.) Cic. *Pritekujem, Dotechem, tecki:* K *kômu dotecim.* Zulauffe. *Hozá futok.*
Accurſus, ûs, m. Tacit. *Pritek, Dotek, Dodirgkanye, Pritechenye, Dotechenye.* r. Zulauff. *Hozzá-futás.* Item v. *Concurſus.*
Accūſābĭlis, le, Cic. *Obtuslivo, Tuxbe vrêden.* Klagvvürdig. *Vádolásra-való* v. *Incuſabilis.*
Accuſatio, onis, f. Cic. *Tuxba.* v. *Incuſatio.*
Accūſātivus, a, um. *Quint.* continens accuſationem.
Accuſātor, oris m. Cic. *Obtuſitel, Pokrivitel, Tuſitel.* r. Ankläger. *Vádoló.*
Accuſatoriè, *Adv.* Cic. *Z tuxbom, Tuſech.* Anklageriſch. *Vádoló képen.*
Accuſatōrius a um, Cic. *Tuxbeni, Tuxbi ſzliſſajuchi.* Anklägeriſch. *Vádlásra való*
Accuſatrix, icis, f. Plaut. *Obtuſitelicza, Pokrivitelicza.* e. Anklägerin. *Vádlóné.*
Accūſito, as, avi, atum (Ant *Freq*) Plaut. *Obtuslivam, Cheſzto tuſim.* Offt anklage. *Gyakran vádolom.*
Accūſo, as, avi, atum, (Act.) *Tuſim, Obtuſujem, obtuſiti.* Anklage. *Vádolom.* Item v. *Incuſo.* *Uſus:* aliquem alicui, apud aliquem, coram aliquo homicidii, capitali crimine, de ſcelere accuſare. *Cic.* Cat. *Phraſis:* alicui diem dicere; dicam ſcribere, impingere; accuſationem conflare. Aliquem in judicium adducere; in jus rapere, trahere; judicio perſequi, exagitare; in crimen vocare; in reos referre 2. v. *Reprehendo N.* 2. *Redarguo.* Inertiam alicuius, *vel* aliquem inertiæ, de inertia accuſare. *Terent.*
*Ăcēdia, æ, f. v. *Pigritia*, *Tædium.*
Ăceo ēs, ēre, ui, (Neu) Cato. *Oczten ali kiſzel jeſzem.* Ich bin ſauerlich. *Meg-ſavanyodom, Etzetesedem.*
*Ăcĕphălus, a, um, Iſidor. *Glave nemajuchi, Prez glave, Prez poglavára.* ohne Haupt, ohne Obern. *Fejetlen, Fejedelem nélkül-való*
Ăcĕr, ĕris, n. Ovid. *Klen. Klenovo drevo.* gemeiner Ahorn. *Juhar-fa.*
†Ăcĕr, ĕris, n. *Plevo.* r. Spreuer. *Polyva, Ultſu.*
Ăcĕr, ācris, ācre. *Oſter, Rezek, Lyut.* Scharff, Reich. *Savanyó, éles.* acre acetum, *Colum.* Cibus acris. *Plin.* 2. *Transl. ad alia:* v. *Fortis*, *Strenuus.* ita *Virg* 3. v. *Severus*, *Vehemens.* Acres animadverſores vitiorum. Quid Theopompo acrius. *Cic.* 4. v. *Velox*, *Generoſus.* Acri gaudet equo *Virg.* 5. v. *Perſpicax*, *Acutus.* Homo acerrimô ingeniô, conſiliô, memoriâ: Cic.

Digitized by Google

Cic. *Chlovek veliko ga razuma, tolmachay pameti :* Menſch von einen groſsen Verſtand, Rath, und Gedächtnüſs : *Nagy értelmü ember.*

Acer, is, m, Nom. propr. cujuſpiam montis Ovid.

Acerātus, a, um, Feſt. *Z-ſplevami zmiſſan :* Mit Spreuen vermiſcht : *Polyvával keveredett.*

Acerbè Adv. Cic. *Térpko. Oſtro, lyuto :* Bitterlich, härtiglich, ſcharff : *Keſerveſen, Keminyen.*

Acerbitas, atis, f, (fructibus propr.) Cic. Acerbitudo, inis, f. Gell. *Oſtrocha, Bridkocha, lyutoſzt, Térpkocha :* e. Strengigkeit, Bitterkeit : *Keménység, Keſerüség.* 2. Transl. V. Immanitas, Crudelitas. Cic.

Acerbo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Lyutim, Terpko, Bridko, oſtro, lyuto-chinim :* Verbittere : *Keſeritem.*

Acerbus, a, um, Cic. Acerbōſus, a, um, Lucill. *Térpek* Transl. *Bridek, Lyut, oſter :* Bitter, ſtreng : *Tſipös, keſerü, Mord.*

Acercus, a, um, Mart. *Prez repa :* r. ohne Schvveiff : *Farkatlan.*

Acerna, æ, f, Vide Acerra.

Acernus, a, um. *Klenov, iz klenovogadrvoa :* Ahornen : *Jubarfából-valo.*

Acero, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Z-plevami miſſam :* Mit Spreuen vermiſche : *Polyvázom, Polovával, egyvelitem.*

Acerōſus, a, um, Feſt. *Plevaſzt, Pun plev :* Voll Spreuer : *Polyvás, utsás.*

Acerra, æ, f, Cic. *Kadilnicza :* s. Rauchfaſs : *Füſtölö edény.*

Acerrimè Adv. Cic. *Preoſtro :* Auf das ſchärffeſte : *Legeröſebben élesſebben.*

Acerſecomes, æ, m. Juv. *Neobrit neokolyhan, y neoſtriſen chlovek :* Unbeſchorener Menſch : *Beretvátlan, nyiretlen ember.*

Acervālis, is, com, le, n, Cic. *Nakupſzpravlyen, Kuppen :* Gehaufft : *Rakásba gyült.*

Acervātim, Adv. Cic. *Nakuppe, kuppech :* Hauffenvveiſs : *Rakásonként.*

Acervātio, onis, f, Plin. *Kuppenye, nakuppe ſzpravlyanye :* e. Aufhauffung : *öſzve-rakás.*

Acervo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kupchim, Kuppim, Nakuppe ſzpravlyam :* Aufhauffe : *öſzverakom.*

Acervus, i, m, Cic. *Kup Sztòg :* Ein Hauff : *Rakás Aſztag.* 2. Transl. pro *Affluentia.* Acervus bonorum &c.

Aceſco, is, ere, (Inchoat.) Colum. *Oczitimſze, kiſzel poſztajem.* peregr. *Gknem :* Sauer, oder Eſſig vverde : *Meg-etzeteſülök.*

Acētābulum, i, n, Plin. *Oczetenyka Oczteni bavilecz, Poſzuda za oczet :* r. Eſſigkrug, s. Becherlein : *Etzetes edény.*

Acētāria, orum, n, plur. Plin. *Oczteno jeſztvine :* Saure, und mit Eſſig gemachte Speiſen : *Etzetes étek.* 2. Vid. Acetoſa.

Acētōſa, æ, f, Plin. *Kiſzelicza tráva :* s. Sauerampffr, Kraut : *Sóska.*

Acētōſus, a, um. *Oczten :* Auf Eſſig ziehend : *Etzetes.*

Acētum, i, n, Cic. *Oczet :* Eſſig : *Etzet.* 2. Transl. pro *Indignatione.* ſit ne acetum in pectore -Plaut.

Achariſtia, æ, f, Vid. Ingratitudo.

Achātes, æ, m, 1. *Dragi kamen, Akàt :* Ein Edelgeſtein, Achat genandt : *Akates drága kö :* 2. Nom. propr. viri aſſidui Æneæ comitis. Virg. Appellative. V. Socius, Comes. 3. Fluvius in Sicilia.

Acheron, ontis, n, *Peklenſzki potok :* r. Höllen-Fluſs : *Pokol folyó vize.* 2. V. Infernus. 3. eſt fluvius in Epiro.

Acheronticus, a, um, Plaut. Acheruſius, a, um, Lucr. *Peklenſzki, Pakleni :* Hölliſch : *Pokolbéli.*

Acherontius, ii, m, Plaut. *Jur z-jednum nogum vu grobu Sztar chlovek :* Ein alter Greiſs, der ſchon mit einen Fuſs auf dem Grabe gehet : *Egy lábbal koporſoban álló vén ember.*

Achores, orum, m, plur. Med. *Priſchaj na detinſzkeh glavah, ali kraſzte :* s. Bläſslein an denen Kinder-Köpffen, oder Grind. *Kis gyermekeknek fejebül kikölt kelevények fakadékok.*

Achras, adis, f, Colum. *Térpika bruska drevo,* 1. *Divja bruska :* Gevviſſe Art von bittern und ſauren Birn, 2. vvilder Birnbaum : *Vetlen Körtvély-fa, vad kertvély.*

Achronologia, æ, f, eſt error in computu temporis

Acia, æ, f, Petron. *Nit, konecz vu igli :* Der Faden in der Nadel : *Töben levö ſzál vagy tsérna.*

Acicula, æ, f, *Iglicza. Gombaſnicza igla :* Kleine Nadel, Stecknadel : *Tötske, Gombos-tö.*

Aciculārius, ii, m, *Iglàr :* Nadler : *Tö tſináló.*

Aciditas, atis, f, *Kiſzelocha, Kiſzelina :* e. Säure Säurigkeit : *Savanyúság.*

Acidulæ, arum, f, plur. Plin. *Kiſzela voda :* Sauerbrunn-Waſſer : *Savanyú viz.*

Accidulus, a, um, Plin. *Malokiſzel, Nakiſzel :* Säuerlicht : *Savanyotska.*

Acidus, a, um, Virg. *Kiſzel:* Sauer: *Sdvanyú izli.*

Acies, iei, f, Cic. *Oſtrina, óſtro, ali rezalo na ſeleʃu obdelanomu, vg nóſu, ſzablyi &c.* e. Schörffe oder Schneide, am Eyſen, als Meſſer, Schvverdt &c. *Elesig.* 2. Transl. *Biſztrina vida, oka:* e. Schorffe des Geſichts: *élés látás.* Ingenii acies, Cic. *Biſztrina pameti yrazuma:* e. Schärffe des Verſtands: *értelemnekés okoſágnak melyſége.* 3. *Pripravni réd k-boiu:* e. Schlacht-Ordnung: *Elrendelt hádi rend.* 4. pro *ipſa pugna.* Inclinatur acies, ſaucii acie, ex acie excedunt, nutat acies, prope perfringitur, cornibus nudatur. Aciem ſtitit, hortatu, exemplo reſtituit, inſtauravit, integravit, collegit, ſuſtinuit.

Acilia lex, erat, quâ omnis dilatio legatis judicii inhibebatur, ab Acilio Tribuno Romano prognata.

Acinaces, is, m, Horat. (gladius Perſarum ſive Medorum) *Szablya, Kordecz:* Ein Säbel: *Horgas, Szablya.*

Acinārius, a, um, Varro, Acināceus, a, um, JCt.

Acinātius, a, um, Ulp. *Pecbken, zernyen:* Zum Kern, und allerley Beerlein in Früchten gehörig: *Szölös és minden féle gyümölts bentermet, magos.*

Acinēſia, æ, f, Med. *Negenenye:* e. Unbevveglichkeit: *Mozditatbatatlanság.*

Acinōſus, a, um, Plin. *Pun pechkib.* 2. *Punzernya, ali koſchica vu ſzadu:* Voller Kernlein in den Weinbeeren, 2. voller Beerlein in Früchten: *Tellyes ſzölö vagy gyümölts maggal.*

Acinus, i, m, Cic. Acinum, i, n, Varro. *Pechka, y vu ſzadu vſzakojachkom zernye:* Die Kern in den Beeren, und allerley Beerlein in Früchten: *Szölö és minden féle gyümöltsben termö, mag.*

Acipenſer, eris, m, Cic. Accipenſis, is, m, Mart. Vid. Sturio.

Acisculārius, Acisculus, Axiculus, i, m, Vitruv. *Mala ôſz:* e. Kleine Axt: *Tenge lettie.*

Acitāra, æ, f, vide ſtragulum.

Aclaſſis, is, f, Tunica ab humeris non conſuta. Feſt.

Aclērus, i, m, JCt. *Od dêla ocbinſztva odvérſzv.* Enterbt: *öregségetül kibittelett.*

Aclētus, i, m, *Nepozvanigóſzt:* Der unberuffen bey einer Mahlzeit erſcheinet: *Hivatlan vendég.*

Aclis, idis, f, Virg. *Sztréla, klimſze zarad teſine na zemlyu naſzlányajuch ſztrélya.* Eine ſchvvehre Pfeile, damit man an die Erde angelähnend ſchieſt: *Olly nyil, mellynek nehezsége miat földre hajolva nyilaſztattik.*

Acmaſticus, a, um, Medic. *Prirasztuiachiſze Povekſiavachiſze.* Zunehmend: *Fel nyevö, novekedö.* 2. V. Vegetus, fortis.

Acmeſtes, is, f, Med. *Nai gorſſi ſztális bete boli,* peregr. *Betega.* Der höchſte Grad einer Kranckheit: *Legnagyobb betegségnek állapotja.*

Acmon, onis, m, *Kovacl ko nakovalo, iliti ſelezo na pauyu nakômſze kova.* r. Amboſs: *Ülö-vas.*

Acmotheton, i, n, (legitur & Acmothecon) *Pany nakom kovachko nakovalo ſztoi.* r. Schmiedſtock darauf der Amboſs ſtehet: *Ülö vas töke tarto.*

Acoëtus, a, um, Plin. *Chiſzt, Prez ſzmrada vſzakoga.* Lauter, rein: *Tiſzta.* Mel acoëtum, Plin. *prez ſzmrada veſz chiſzt méd.* Lauter Hönig, darinnen nichts unreines. *Szin méſz.*

Aconitum, i, n, Ovid. *Vuchja tráva ali koren:* e. Wolffs-Wurtz: *Farkas-répa.*

Acor, oris, m, Quint. *Kiſzelina, kiſzelocka, Terpkocha.* e. Säure: *Savanyúság.*

Acquieſco, is, ere, evi, etum, (neu,) Cic. *Pricolyujem, Priſztánem, Mirenſzem.* Zufrieden bin, Ruhe: *Meg nyugszom, Egyet értek.* Acquieſcere in re aliqua, vel alicui rei. Cic. *Priſztati kakoomu dugovanyu.* Mit einer Sach zufrieden ſeyn: *Joâ hagyni valamit.* Aquieſcere lecto. *Pochivati.* Ruhen: *Nyugodni.*

Acquiro, is, ere, ivi, itum, (act.) Cic. V. Adipiſcor.

Acquiſitio, onis, f, Front. *Dobivanye.* e. Erlangung, Uberkommung: *Nyerés.*

Acratophorum, i, n, Cic. *Vodena poſzuda &c.* r. Waſſerkrug: *Viri edény.*

Acrēdo, inis, f, Pallad. Acritas, atis, f, Gell.

Acritudo, inis, f, Vitr. *Lyuto-oſtrina, kiſzelocha.* e. Rauche, Schärffe, Säure: *Tſipöség Eröség.*

Acredula, æ, f, Cic. Aëdon, onis, f, Virg. Luſcinia, æ, f, Plaut. Philomela, æ, f, Mart. *Szlavichek, Szlavich ptichicza.* e. Nachtigall. *Filemile madár.*

Acrimōnia, æ, f, Cic. *Oſtrina, Lyutina.* e. Schärffe, Näſſe: *Eröség, Tſipöség.* 2. Transl. V. Vehementia, Severitas.

Acroāma, atis, n, Cic. dicitur, quidquid auditu jucundum eſt, ut: Muſica, fabulæ &c.

aut

Digitized by Google

aut ipſe etiam Muſicus, Feſtivus narrator &c.

Acroaſis, is, f, Cic. Eruditus ſermo, ſeu diſputatio, quæ à Magiſtro alicujus artis, coram multis audientibus habetur. 2. ponitur & pro ipſo loco, ubi acroaſis habetur. Cic. Att. l. 15. & 17.

Acrocomus, i, m, *Dugo-laſs.* Langhaarig: *Nagy haju.*

Acta, orum, plur. n. Cic. *Chini tak zrân, kak-no ſtudu.* e. Thaten, Geſchichte: *Tſelekedetek.*

Actio, onis, f, Cic. *Chinenye Opraolyanye, naſtudu &c.* e. Handlung: *Tſelekedés Tétemény.* 2. *Tuxba naſudu iduzba.* e. Gerichtliche Klage: *Törvényes vádolás.* 3. V. Lis. 4. V. Defenſio, ſive Oratio defenſiva. Actionem meam Ceſar comprobavit. Cic. Q. Valerio.

Actor, oris, m. Cic. *Chinitel, Opravitel.* 1. Thäter: *Tſelekedö.* 2. *Obtuſitelna ſudu.* Gerichtlicher Kläger: *Törvényes vádoló.*

Actuārium, ii, n, Cic. *Bérza ylebkaladja.* Ein geſchvvindes und ringes Schiff: *Sebes és Kön-nyü hajó.*

Actuosè Adv. Cic. *Poſzleno, Delatno, Chinlivo Szé blivo.* Geſchäfftig: *Tſelekedve, Iparkodva.*

Actuōſus, a, um, Cic. *Chinlio, poſzlen, Radchinecis.* Geſchäfftig: *Tſelekedö, Iparkodó.* Actuoſi dicuntur & Hiſtriones. Feſt.

Actus, ûs, m, Cic. V. Actio N. 1. Actum adjec. pro *ratum habeo* Cic.

Actutum Adv. Cic. V. Confeſtim, Statim, Illicò Subitò, Repentè, Mox.

Aculeātus, a, um, Cic. *Oſter (vulgò) Spicl aſat.* Scharff, Spitzig. *Hegyes, Töviſſes.*

Aculeus, ei, m, Cic. *Salecs, Saicza.* e. Stachel. *Fulánk.* 2. Jocus acerbus, contumelioſus. Emittere aculeos ſeveritatis in aliquem Cic. *Kogaſze nechlovechno popaſzti.* Einen grob anfahren. *Valakit embertelenül, gorombán fognyi.*

Acumen, inis, n, Cic. *Oſtrina, Bodess.* e. Ert, Arth, Spitze eines Dings. *éleſség, Hegyeſség.* 2. Acumen ingenii, *Biſztra, oſtropametnoſzt.* e. Scharffſinnigkeit. *Elme éleſsége.*

Acūmino, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. certàm. *Oſtrim.* vulgò *ſpichim.* Spitzig mache. *Meghegyeſitem.*

Acuncula, æ, f, *Iglicza.* e. Nädlein. *Tötske.*

Acuo, is, ere, ui, utum, Cic. *Bruſzim oſtrim.* e. Schärffe. *Hegyeſitem, Eleſitem.* 2. pro Excito, Acuere ingenium Cic. in Brut.

Acus, ûs, f, Cic. *Igla:* e. Nadel: *Tö.*

Acus, ci, m, Plin. *Igla, Morſzka ribaz-dugem klyunom:* Meer-Fiſch mit einem ſpitzigen Schnabel, Horn-Fiſch: *Vágobal Tengeri hoſzſzu orru hal.*

Acus, eris, n. *Varro.* (fem. Colum.) *Pleva.* r. Spreyer: *Polyva, Töredek.* Duriſſimæ quidem acus reſectæ ſe paratæque erunt. Colum.

Acūtè, Adv. Cic. Acutùm Adv. Horat. *Britko, Oſtro, z-mozgom, Gluboko:* Subtiel, hell: *éleſen, Elméſen.*

Acūtus, a, um, Cic. *Oſter, Naoſtren, Britki:* Geſcherfft: *éles, Hegyes.* Transl. V. Subtilis, Acer. ùt Acutum ingenium, Acuta vox.

Ad præp. Cic. *Na, K--* Zu: *Hozzá, Reá, mellé, hoz.* 2. Ad, ponitur pro *uſque ad, uſque in,* utì ad inſaniam ſtuduit, ad unguem ſcit, in urbe ad hanc diem remanſiſſet Cic. in Catil. 3. pro *apud*, vel *prope*, vel *juxta.* Fuit ad me ſanè diu, ad urbem eſt. Cic. 4. pro *In*, ſummus Imperator ad exercitum Plaut. 5. pro *quod attinet ad*: Prudens ad Conſilia Cic. 6. pro *ſecundùm*: Ad voluntatem mihi ſuccedunt omnia, ad nutum alterius. Cic. 7. pro *Circa.* ad quæ tempora te exſpectem fac me certiorem Cic. Attic. 8. pro *circiter.* Talenta ad quindecim coëgi Teren. Heaut. 9. pro *Verſùs.* Herbæ ad morſus beſtiarum. 10. pro *Prae.* Eſtne ùt fertur forma? P. ſanè, at nihil ad noſtram hanc Teren. in Enn. 11. pro *poſt*: utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos. Cic. Attic. 12. ep. 46. 12. pro *propter.* Cum boves quædam ad deſiderium relictarum mugiſſent. Liv. l. 1. 13. pro *Pro.* Qui ad ſtatuam pecuniam contulerunt Cic. 5. Verr. 14. Conjungitur ſæpè cum *uſque.* uſque ad noſtram memoriam laborâvere ſall. in Jug.

Adactio, onis, f, Liv. *Primárjanye, Priſzilenye, Nagnanye, Pritiranye.* 1. Zwang: *Reá-kénſzerités.*

Adæquè Adv. Cæſ. *Pravo, Naprav, Najednako.* Recht, gleich viel: *Egyenlöképen.* nunquam adæquè viſi Plaut. *nigdar ſze neſzem tuliko y tak pravo ſmejal.* Ich habe nie ſo viel und recht gelohet: *Soha annyit nem nevettem.*

Adæquo, as, are, avi, atum, Cic. *Raunam, Poravnavam, Jednáchim.* Ebne, gleichmache: *Egye aláví-teſzem. Egyenlitem* 2. pro *parem facio.* Adæquare aliquem ſibi Tacit.

Digitized by Google

Adāgio, onis, f, *Obſolet*. Adāgium, ij, n. Plaut. *Rėch v-navadu vzeta, Prerichje, Navadna rėch Priſzlovka*. s.Sprichvvort: *Köz-pėlda beſzėd.*

Adalligoas, are, avi, atum, Plin. *Nadoveſujem, Priveſujem*. Anbinde: *Hozzá-kötöm.*

Adamantēus, a, um, Ovid. *Iz Gemanta napravlyen*. Von Diamant gemacht: *Kemėny, mint á gyėmánt kö.*

Adamantinus, a, um, Plin. *Gemantov, Tvėrd kakti kamen Gemant*. Hart vvie ein Diamant: *Gyėmántból való.*

Adamantis, tidis, f, Plin. *Czoperna trava*. s. Zauber-Kraut: *Boſzorkány-fü.*

Adamas, antis, m, Plin. *Gemantkamen drâgi*. r. Edelgeſtein, Diamant genandt: *Gyėmánt, Drâgakö.*

Adamo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Jakolyubim*. Sehr liebe: *Igen ſzeretem.*

Adamuſſim, Adv. Plaut. *Pravo povolyi Prapo mėrtuku, meri*. Der Richtſchnur nach: *Regula kedvemſzerint.*

Adaperio, is, ire, erui, ertum, Val. Max. *Odpiram, Odkrivam*. Aufthue, entdecke: *Felnyitom.*

† **Adapto**, as, are, avi, atum, (Act.) *Prikladujem, Priravnávam, Redno ſzpraulyam, Prilichim*. Zuſammenfiege, ordne: *Hozzá-ſzabom, Igazgatom*. Vid. Accomodo, Apto.

Adaquo, as, are, avi, atum, (Neu.) ſvet. *Marhunapajam, Polivam*. Das Vieh träncke, begieſſe: *Megitatom á barmot Vizzel öntözöm.*

Adaquor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Jul. Cæſ. idem.

Adaugeo, es, ere, auxi, actum, (Act.) Cic. *Povekſavam, Pridávam*. Vermehre: *öregbitem.*

Adblandior, iris, iri, itus, ſum, (Dep.) *Lyublyene, maſztne rėchi govorim, Prilizavamſze*. Freundlich zuſpreche ſchmeichle: *Hizelkedek.*

Adcreſco, is, ere, evi, etum, (Neu.) Hor. Accreſco, Cic. *Priraſztujem*. Aufvvachſe: *Hozzá-növök.*

Addecet, Impersonale. *Jeſzt doſztojno, Priſztoiſze*. Es gebiehrt, es geziehmet ſich: *Illik hozzá.*

Addenſeo, es, ere, ui, Virg. Addenſo, as, are, (Act.) Plin. *Guſztim*. Dick mache: *öſzveſürittem.*

Addico, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Liv. *Odredyujem, Dajem, Oſztaulyam kajkomu, Poſzvájam*. Ordne, verlaſſe, zur Straff verurtheile: *Elrendelem, Neki-ajánlom, reá hagyom, itėlem*. Addicere aliquem in ſervitutem, vel ſervituti. *Koga odrediti, ali doſzuditi na delo, ſzlusbu, vuſzusánſztvo*. In die Dienſtbarkeit verurtheilen, oder übergeben: *Valakit ſzolgaratra, munkára rabſágra adnyi &c.* Addicere ſe cupiditati, petulantiæ &c.

Addictus, a, um, Horat. *Z-dobrem nagnyen, Dobrovolen, Prignyen*. Zugeeignet, ergeben, zugethan: *Valamibez köteles, jóakaró Hozzá hajlandó.*

Addiſco, is, ere, didici, (Neu.) Stat. *Navuchamſze Privuchamſzle*. Erlerne, lerne: *Megtanulom.*

Additio, onis, f, Cic. Additāmentum, i, n. *Do, ali Pridavek, Nadavek, Pridavanye Privėrſek, Nadavanye Dodanye*. r. Zuſatz. *Hozzá-tėtel, Mellė-adás.*

Addo, is, ere, didi, itum, (Act.) Cic. Addo, as, are, Plaut. *Do ali Pridájem, Nadodájem, Priſztávlyam*. Zugebe. *Hozzá-adom, Hozzá-tėſzem*. 2. pro *Do*. cui me Cuſtodem addis? Plaut. *Komu me zachuvara dajes &c.*

Addoceo, es, ere, ocui, octum, (Act.) Cic. *Privucham, Navucham*. Noch darzu lehre: *Reá-tanitom.*

Addormiſco, is, ere, ivi, itum, (Neu.) *Soet, Za, ali Priſzpavam*. Zu Schlaffe. *Elſzunnyadok.*

Addubito, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Jėdno malo dvoim*. Ein vvenig zvveiffe. *Kételkedem*. 2. V. Dubito.

Addūco, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Cic. *Do ali pri pelyávam*. Hinzuführe. *Hozzá-vezetem.*

Adductio, onis, f, JCt. *Dopelianye*. e. Hinzuführung. *Hozzá-vitel.*

Adduplico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Dvojvėrſztim, Dvojvėrſzto-chinim*. Zvveifach mache, verdopple. *Megkettöztetem.*

Adedo, is, ere, edi, eſum, (Act.) Virg. *Pojėdam, Prijėdam*. Aufeſſe. *Etėſzem, Megmėſzem.*

Adēlus, a, um, Cic. *Neznan, Nepoznan*. Unbekandt. *Esmėretlen.*

Ademptio, onis, & ademtio, Cic. *Odjemlenye, odvzetje*. e. Hinnehmung. *Elvėtel.*

Ademptus, a, um, Cic. *Odvzet*. Hingenommen. *Elvėtetett.*

Adeò, Adv. Cic. *Natuliko, Dotmir*. So gar. *Ugy annyira*. 2. pro *Valde, Jako*. Sehr. *Igen, eröſen*. Inveni adeò nobilem Teren. 3. pro *Imò, potiùs*: Intra mœnia, atque

adeo

adeò in Senatu videbis Cic. 4. pro *Verò*. Hanc adeò gratiam illi habeo. Id adeò ſic cognoſcite Cic. pro Cluent. *Dapache ono ovak razmete.* Ia auch verſtehet es alſo: *Inkab-ezt úgy értsétek.* 5. pro *Iò. Poſtremò*, adeò res rediit Teren. *Zadnyich natoje dugovanye doſlo.* Letzlich iſt es an das ankommen: *Utolyára arra jött à dolog.*

Adeo, is, ire, ivi, itum, (Neut.) Cic. *K-tomu idem, Priſtupl'yujem:* Zu einem gehe: *Hozzá-megyek.*

Adeps, ipis, m. & f, Cic. *Szalo:* s. Schmeer: *Kövérség, Zir. Háj.*

Adeptio, onis, f, Cic. *Zadobivanye, Doblvanye, Zadobitje:* Das erlogen: *Megnyerés.*

Adequitâtio, onis, f, Jul. Cæſ. *Dojaſſenye, Dojahavanye:* Das Hinzureithen: *Hozzá-lovaglás.*

Adequito, as, are, avi, atum, (Neu. apud Plin. Act. Jul. Cæſ. *Dojaſſujem, Dojahávam:* Hinzureithe: *Hozzá-lovaglok, ügyetek.*

Adeſdum, Adv. Terent. *Hodiſsim, Hodida, Priſzetor:* Kommher: *Jöſzte.*

Adfero, Affero, ers, erre, tuli, latum, (Act.) Liv. *Pri ali Donáſſam:* Herzutrage: *Idehozom, Előhozom.*

Adfringo, is, ere, egi, actum, (Act.) ſtat. *Natukujuch, ali zadevajuch, Terem, Potiram:* Etvvas zerſchlagen, und zerbrechen: *Reátöröm, Hozzá-töröm.*

Adgemo, is, ere, emui, (Neu.) Stat. *Nad këm-ali z-kem zdihávam, tuguiem:* Uber ein Ding ſeuffze, Mitleyden habe: *Véle-nyögök, Együtt ſohajtok, ſohászkodok.*

Adgeniculor, aris, ari, atus, ſum, Terent. *Nakliena pred koga opádam:* Einen zu Fuſs falle: *Földre-eſſek, Borúlok.*

Adhabito, as, are, avi, atum, Plaut. *Poleg, blizu ſtoim:* Dabey vvohne: *Közel Nálakom.*

Adhæreo, es, ere, eſi, eſum, Cic. *Priim'emſze, Prilepchújemſze:* Anhange: *Hozzá-ragadok.*

Adhæſio, onis, f, Cic. *Prietje, Prilep'enye, Pritiſznenye:* r. Anhang, hofft: *Hozzá-ragadás, Ragaſzkodás.*

Adhalo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Nadpuhavam, Nadihávam:* Anblaſe: *Reá-lehellek.*

Adhibeo, es, ere, ibui, itum, Cic. *Jemlyem, Priemlyem:* Annehme: *Mellém-veſzem, fogadok.* 2. V. Utor. 3. V. Habeo, Gero. ità ſe privatum adhibuit. Cic.

Adhinnio, is, ire, ivi, itum, Cic. *K-drugomu Hérſem:* Anſiehle: *Reá nyeritek.* Transl. ad orationem alicujus adhinnire Cic. Eſt orationem cum plauſu excipere.

Adhortâtio, onis, f, Cic. Adhortâmen, inis, n, Apul. *Nagovarjanye:* Das Bereden: *Reá-intés, Javallás, Nógatás.*

Adhortâtor, oris, m, Liv. *Nagovarjávecz, Nagovoritel:* r. Bereder: *Rea-Intö Nógató Javalló.*

Adhortor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Nagovarjam:* Berede: *Reá-intem, Javallom, Nogatom.*

Adhuc, Adv. (temporis eſt) Cic. 1. *Doſzada, do vezda,* 2. *Joſche, iſche* Izda: Biſs jetzund, noch: *Eddig, Még eddig.*

Adjaceo, es, ere, acui, (Neu.) Cic. *Blizulégam, Prilégam, K-drugomu légam:* Nahe beyliege: *Melette-fekſzem, Mellette vagyok terteve.*

Adjectio, onis, f, Vitr. *Pridávanye, Do ali Nadávanye, Dobitanye:* r. Zuvvurff, Zuſatz, e. Zugabe: *Hozzá-vetés, tévés, öregbítés, ſzaporitás.*

Adigo, is, ere, egi, actum, (Act.) Liv. *Primarjam, Priſzilyújem, Pritirávam, Naſzilyújem, Prigányam, ſzilim,* peregrin. *Pritruczújem, Pritruczávam:* Hinzutreibe, zvvinge: *Eröltetem, Kénſzeritem.*

Adjicio, is, ere, jeci jectum, Terent. *Pribitam, Pribiaim.* 2. *Pridajem, Dodajem, Navérgavam:* Hinzuvverffe: *Mellé-vetem, Hozzá-adom.* 3. pro *Applico*, Adjicere animum alicui rei, vel ad aliquam rem. Teren.

Adimo, is, ere, emi, emtum, & emptum (Act.) Cic. *Odjimlyem, Odnémlyem, Odnaßám:* Hinvvegnehme: *Elotſzem, Töle elvonſzom.*

Adimpleo, es, ere, evi, etum, (Act.) Plin. *Nadopunyávam, Napunyávam:* Erfülle: *Röttöm tellyesitem.*

Adindo, is, ere, indidi, itum, (Act.) Cato. *Nuterpoſztaulyam, nuter-ſztavim:* Hineinthue, hineinſetze: *Bétéſzem, Belé-bocsátom.*

Adinſtar, Adv. Gell. *Kakti, Naprilikú, Kakti:* Eben vvie: *Szintén úgy.*

Adinvenio, is, ire, veni, entum, (Act.) Cic. *Nahájam, Zmißlyávam:* Erfinde, erdencke: *Meg-gondolom, Elmémmel feltalálom.*

Adipiſcor, eris, iſci, eptus ſum, eptum, (Dep.) Cic. *Dobívam:* Erlange, überkomme *Elnyerem.*

Aditio, onis, f, Plaut. *Pribodenye, Dohagyanye:* r. Zugang: *Hozzá-menetel, menés.*

Aditus, ûs, m, Virg. *Do, ali Pribed, Vleziſche*

ſcbe, *Prilaz:* r. Eingang: *Hozzá-menés*, *Bémenetel.*

Adjûdicātio, onis, f, Ulp. *Priſzudyenye*, *Pripitanye:* Das Verurtheylen: *Néki itélés.*

Adjûdico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Do, ali priſzudyújem:* Rechtlich, zuerkenne, verurtheyle: *Néki itélem.*

Adjugo, as, are, (Act.) Plin. *Szkuppeſem*, *Szkupſztiſzkam:* Zuſammen binde, zuſammen fiege: *Együtve-fogom*, *öſzve kötöm.* Adjugare vitem, Plin. *Térſz vezati*, *privezati:* e. Reben aufbinde: *A szölö fát á karóhoz kötni.*

Adjumentum, ti, n, Cic. Adjūtōrium, rii, n, Quint. Adjūvāmen, inis, n. *Pomoch:* e. Hülf: *Segédelem.*

Adjungo, is, ere, unxi, junctum, (Act.) Cic. *Pridruſujem*, *Priſztavlyam*, *Priláſem*, *Privérgavam*, *Szklaplyam*, *Szkup-poſztavlyam:* Zuſammen fiege: *Öſze foglalom*, *Kötöm.* 2. Vid. Addo, Adjicio *Phras.* Tuis beneficiis effeciſti, ut me dem tibi, omnibus in rebus aſſentiar, voluntates meas ad tuam dignitatem aggregem; ad te me penitus applicuerim, me tibi contribuerim; in tuorum numerum adſcribi, in tuam familiam me conjicere geſtiam; conſtrictum me tibi addixerim; in tuam conſvetudinem me inſinuārim. 3. pro comparare ſibi aliquid. Adjungere ſibi benevolentiam. Cic. pro Mur.

Adjūrātio, onis, f, *Zaklinyanye:* e. Beſchvvehrung: *Hitire Kénſzerités.*

Adjurgium, ii, n, Plaut. *Karka*, *Pſzoſzt:* r. Zanck, Hader: *Háborgás*, *Veſzekedés*, *ſzidalom.*

Adjurgo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Káram*, *Pſzujem*, (vulgò) *Spotam:* Beſchelte: *Meg-feddem*, *Dorgálom.*

Adjūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zaklinyam*, *Rotim:* Beſchvvere: *Hitire kénſzeritem*, *esküttettem.*

Adjūto, as, are, avi, atum, (frequentativ. ab adjuvo) Cic. *Vechkrat pomágam:* Oeffter helffe: *Gyakran ſegitek.*

Adjutor, oris, m, Cic. *Pomochnik:* r. Helffer: *Meg-ſegitö.*

Adjūtrix, icis, f, Cic. *Pomochnicza:* e. Helfferin: *Meg-Segitöné.*

Adjuvo, as, are, juvi, jutum, (Act.) Cic. *Pripomágam:* Mithelffe, helffe: *Meg-ſegitem*

Adlabōro, as, are, avi, atum, Cic. *Marlivo delam*, *Terſzimſze*, *Trudimſze*, *Oſtro délam:* Ernſthafft arbeite, mich ſehr bemühe: *Igen munkálodom.* 2. V. Adjuvo.

Admētior, iris, iri, enſus, ſum, (Dep.) Liv. *Primerujem:* Zumeſſe: *Hozzá-mérem.*

Adminiculātor, oris, m, Gell. V. Qui fulcit, 2. Trans. V. Adjutor.

Adminiculor, aris, ari, (Depon.) Cic. *item.*

Adminiculo, as, are, (Neu.) Colum. *Podpiram:* Unterſetze: *Meg-támogatom:* 2. Transl. V. Adjuvo. Quoad potui adminiculavi voluntatem Varro.

Adminiculum, li, n, Cic. Vid. Fulcrum. 2. Transl. V. Adjumentum.

Adminiſter, tri, m. Cic. *Dvorjanik ſzlusbenik*, *ſzluga:* r. Diener: *Segítö ſzolga.*

Adminiſtra, æ, f, Cic. *Szlusbenicza ſzluskinya:* e. Dienerin: *Segítö ſzolgálóne.*

Adminiſtrātor, oris, m, Cic. *Podelitel*, *Opravitel*, *Poglavàr*, *Preſzkerbitel*, *Dvorſzki.* r. Darreicher, Verſorger, Vervvalter: *Véghez vivö*, *Meg-ſzerzö*, *Tiſztartó.*

Adminiſtro, as, are, avi, atum, Cic. *Châſzt obnaſſam*, *Opráulyam*, *Szluſim*, *Szkerb noſzim*, *Ladam*, *Podajem*, *Priſzkerblyujem*, Vervvalte, verſorge, regiere, verſehe, dareiche, herbeyſchaffe: *Véghez viſzem*, *ſzolgalok*, *Eloſztogatom*, *Meg-ſzerzem.*

Admirābilitas, atis, f, Cic. Admiratio, onis, f, Cic. *Chudenye:* e. Vervvunderung: *Tſudálatoſság*, *Tſudálás*, 1

Admirābilis, is, com, le, n, Cic. Admirandus, a, um, Virg. *Chuden*, *Chudavreden.* Wunderbar: *Tſudálatos*, *Tſudára méltó.*

Admirātor, oris, m, Quint. *Chudlivecz.* Der ſich vervvundert: *Tſudáló.*

Admiror, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Chudimſze.* Mich vervvundere: *Tſudálom*, *Tſudálkozom.*

Admiſceo, es, ere, iſcui, iſtum, vel ixtum, (Act.) Cic. *Primiſſam.* Zumiſche: *Hozzá keverem*, *Egybe-elegyitem.*

Admiſſārius, rii, m, Cic. Plin. *Paſztuh*, r. Hengſt: *Ménes ló*, *Kanczérló.*

Admiſſura, æ, f, Varro, Admiſſio, onis, f, Plin. *Zpuſchanye Marhe za dobiti mláde.* e. Zulaſſung des Vieches: *Fajzásra valo öſzve botsátások az barmoknak.*

Admiſſio, & Admixtio, onis, f, Cic. *Primeſſanye.* e. Zumiſchung: *Egybe-elegyités*, *Keverés.*

Admitto, is, ere, iſi, iſſum, Cic. *Dopúſcham*, *Prepuſcham.* Zulaſſe. *Bébotsátom*, *Hozzá botsátom.*

Admodùm, Adv. Cic. *Jáko*, *Vérlo*, *Vnogo*, *Mnogo*, *Velle*, *Veoma.* Sehr, hefftig: *Felette igen.* 2. pro *Fere*, viginti admodùm annos natus Cic. *duadeſzeti ſzkoro let ſztàr.* Schier zvvantzig Jahr alt: *Közel*

buſz

buſz eſzrendös. 3. pro reſponſione ſervit. ùt: advenit? R. Admodùm, locò *ita.*

Admœnio, is, ire, (Neu.) Plaut. *Podſzédam z-voiszki grad &c. obſzstiram.* Belagere: *Meg-ſzállom.* Admœnire oppidum. Plaut

Admoneo, es, ere, onui, itum, (Act.) Cic. *Opominam.* Vermahne. *Meg-intém.* 2. V. Excito, caſtigo. Impello. Telo admonuit bijugos. Virg. l. 10.

Admonitio, onis, f, Cic. *Opominanye, Opomenútje.* e. Ermahnung. *Megintés.*

Admonitor, oris, m, Cic. *Opomenitel, Opominavecz.* r. Vermahner, Erinnerer, Warner. *Intö.*

Admonitum, i, n, & Admonitus, ûs, m. Cic. V. Admonitio.

Admordeo, es, ere, ordi, orſum, (Act.) Virg. *Nagrizujem, Nagrizávam.* Anbeiſse. *Megmarom.* Transl. pro damno afficio. Ado rior, Corrado. Jam admordere hunc mihi lubet Plaut. *Pſeud.* 4. 7. *h. e.* adoriri, & abeo aliquid corradere.

Admorſus, ûs, m, Symmach. V. Morſus.

Admōtio, onis, f, Cic. *Primeknenye, Primikávanye Primaknutje.* e. Hinzuthuung. *Mellé tévés. Hozzá nyúlás.*

Admōtus, ûs, m, Plin. idem.

Admoveo, es, ere, ovi, otum, (Act.) Cic. *Primikávam.* Hinzuthue. *Hozzátéſzem, Mellé tezem.* 2. V. Adhibeo, Applico. Admovere ſtimulos alicui, Cic. 4. Tuſc. c. 28. Admovere manum rei. *Poſzlaſze, a'i dugovanya takvoga prieti:* Eine Sach angreiſſen. *A dologhoz fogni.*

Admūgio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Ovid. *K-drugomu búcbim, rúcbim.* Zu ander entgegen brülle. *Reá bögök.*

Admurmurātio, onis, f, Cic. *Primèrmranye.* Das Brummen, Getümmel. *Reá-morgás.* 2. V. Approbatio, applauſus ſcilicet cum murmure factus, Acclāmātio. Secunda, grata admurmuratio, Cic. *Pohvalenye, Hvala.* Das Loben. *Ditsérer.*

Admurmuro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Primèrmrávam.* Entgegen Brumme. *Reá morgok.* 2. V. Applaudo, Aſſentior, Laudo. Admurmurante ſenatu Cic. Attic. l. 1. ep. 13. *Z-pohvalenyem Vechnikov.* So die Raths-Herren gelobet. *Tanáts-béliek nek ditséretivel.*

Admutilo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. Mutilo.

Adnaſcor, eris, aſci, atus, ſum (Dep.) Plin. *Priraſtujem.* Anwachſe. *Hozzánövök.*

Adnato, as, are, avi, atum, (Neu.) *Pri, ali Doplávam.* Hinzuſchwimme. *Reá úſzok, Mellett'eg úſzok.*

Adnecto, is, ere, V. Annecto.

Adnepos, otis, m, Cajus. V. Atnepos.

Adnicto, as, are, (frequ. Neu.) Feſt. *Guſztokràt namigávam.* Offt nicke. *Szememmel gyakran bunyorgatok.*

Adnitor, Annitor, eris, iti, iſus, & ixus ſum, (Dep.) Cic. V. Conor, Nitor. Interficere interceſſores legis anniſi ſunt. Liv. l. 5. c. 25. ſummâ ope annis, adnixi ſunt. Idem. l. 8. c. 16. Haſtis adnixus. Virg.

Adno, as, are, avi, atum, (Neu.) Jul. Cæſ. V. Adnato.

Adnoto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. Annoto.

Adnūbilo, as, are, avi, atum, (Act.) Amm. Stat. *Naoblachimſze.* Wolckig, und trieb Wetter ſeyn. *Homályosodom.*

Adnumero, as, are, &c. Cic. V. Annumero.

Adoleo, es, ere, ui, & evi, ultum Virg. *Kadim.* Rauchere. *Füſtölöm.* 2. V Cremo, Incendo, Igni impono. 3. V. offero, Lito. adolent altaria donis, Virg. *Darc alduju.* Sie opfferen die Gaben. *Ajandékokat áldoznak.* 4. V. Oleo. Unde hic amabo unguenta adolent? Plaut. *Ovde odkud proſzimte maſzti diſſe?* Woher iſt dieſer Salben Geruch: *Honnan ez ſirnak ſzaga térlek téget.*

Adoleſcens, entis, com. Ephebus, i, m, Cic. *Mladenecz, Mladich.* r. Jüngling. *Nevedékeny, Iſiatska.* à Veteribus ab anno XV. uſque ad XXX. & amplius appellati ſunt. Plin verò ab anno XII. qui finis eſt pueritiæ, uſque ad an. XXI. alii à XIV. ad XXV. vel XXX. adolescentes vocant. *Phras.* Peradoleſcens: in flore ætatis primo, admodùm adoleſcens, ut qui prætextatus etiam tum eſſet, vix è pueris exceſſerat: integri ſanguinis adoleſcens.

Adoleſcentia, æ, f, Cic. *Mladenſztvo Mladoſzt, Mladichtvo.* e. Jugend. *Neve dékenység.* Tempus hujus ætatis V. Adoleſcens.

Adoleſcentula. æ, f, Teren. *Divojchicza, Deklicza, Deklichka mála.* Junges Mägdlein. *Nevedékeny leány.*

Adoleſcentulus, i, m, Cic. *Mladenchecz.* Ein junger Knabe. *Iſiatska.*

Adoleſco, is, ere, Cic. *K-dobe priſzpévam.* Aelter werde, wachſe. *Fel nevekedem.*

Adoperio, is, ire, erui, ertum, (Act.) V. Cooperio. Tego.

Adopinor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Lucr. V. Opinor.

Digitized by Google

Adoptābilis, is, com, le, n. JCt. *Prietlio, za ſzina, kibir vzeti vréden.* An Kindes ſtatt angenommen. *Fianak vagy leányanak fogatható.*

Adoptātitius, a, um, Plaut. Adoptivus, a, um, Cic. Adoptitius, a, um, *Priemlio, za ſzina, &c. vzet.* An Kindes ſtatt aufgenommen: *Fiáná fogadott.*

Adoptatio, onis, f, Gell. Adoptio, onis, f, Cic. *Poſzinenye, Potcherenye.* An Kindes ſtatt Aufnehmung: *Fiava fogadás.*

Adopto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poſzinujem, Potcherújem.* An Kindes ſtatt annehme: *Fiammá fogadom, Magamhoz veſzem.* Adoptare ſibi aliquem pro filio aut filium, Plaut. *Koga poſzinniti, za ſzina vzeti.* Einen an Kindes ſtatt Annehmen: *Valakit fiává fogadni.* 2. V. Adjungo. Qui ſe Cæſaris libertis adoptaſſet Plin. l. 12. c. 1. 3. V. Aſſumo. Adoptare ſibi, alienum nomen Mart. *Chie ime naſze vzeti, Z-chiemſze imenom zvati.* Eines Nahmen annehmen: *Valaki nevét magára venni.* 4. Transl. Fac, ramus ramum adoptet. Ovid. *pro* inſitio ſuccedat.

Ador, oris, n, Auſon. *Pira ſitet.* Dinckel-Korn: *Nyómarút Közenſéges gábona.*

Adōrābilis, is, com, le, n, Apul. *Poklanyanya vréden.* Anbethens vverth: *Imádható.*

Adōrātio, onis, f, Plin. *Klanyanye.* e. Ehrerbietung, Anbethung: *Imádás.*

Adōrātor, oris, m. Tertull. *Naklanyavecz, Naklonitel.* r. Anbether. *Imádó.*

Adōrea, eæ, f, Plaut. (Veteres dixerunt adoream omnem agrorum proventum, hinc poſtquam frumentum militibus pro parta victoria fuit, adorea pro laude & gloria accipi cœpta eſt.) *Hvala y dika vojnichka.* s. Lob, und e. Ehr im Krieg: *Nyertt ditsíres, tiſzteſſég.* Alii volunt laudem bellicam ideò adoream dici, quòd victores, à victis adorarentur. 2. V. Victoria, Dies, qui primus almá riſit adoreâ Hor.

Adōreum, ei, n, Plin. V. Ador.

Adōreus, a, um, Virg. *Pirni.* a, o. Vom Dinckel-Korn. *Liſztlang.*

Adorior, iris, vel oreris, iri, ortus ſum. (Dep.) Cic. *Iz zaſzede nakoga naſzkochújem, navalyújem.* Angreiffe, Anfalle: *Reá-ütök.* Adorior, & Aggredior, inquit Donatus, differunt, quia aggredimur de longinquo, adorimur autem de propinquo 2. Adorimur etiam extra inſidias, adortus jurgio fratrem, Teren. 3. pro *ſimpliciter incipio*, Cic. 4. V. Conor. Ne convellere adoriamur ea, quæ non poſſunt commoveri Cic. 2. de Orat. c. 51.

Adōriōſus, a, um, Scal. *Glaſzovit.* Berühmt. *Nevezetes, Híres.*

Adorno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nakinchújem, Nacziſzrávam, Odichújem.* Ziehre: *Felékeſitem.* 2. V. Præparo: Adornare bellum, Liv. adornare naves. Cæs.

Adōro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Naklányamſze, Klanyamſze.* Anbethe: *Imádom, Tiſztelem.* 2. V. Veneror. Svet. 3. interdùm pro *Alloquor, Saluto.* Quem ſtatim ut videram, his verbis adoravi Stat. 4. Adorare populum, eſt verba ad populum facere Apul. l. 2. & 3. Metam.

Adōxia, æ, f, Quint. *Nepreſtimanye, Nepreſtimanoſzt.* e. Unehr. *Tiſzte letlenség.*

Adōxus, a, um, Aul. Gell. V. Inglorius.

Adprecor, aris, ari, atus, ſum (Dep.) Hor. V. Precor.

Adrēpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Cic. *Priplazujem, Prigmazújem, Doplazújem, Dolezújem.* Herzukrieche, Schleiche. *Reá múſzok.* Transl. V. Blandior. Ad amicitiam cujus adrepere. *Komunze priliſzati.* Sich einen einſchmeichlen: *Valaki élöt bízelkedni.*

Adrogo V. Arrogo.

Adſciſco, is, ere, ivi, itum, Cic. V. Aſciſco.

Adſcribo, is, ere, ipſi, ptum, (Act.) Cic. & Aſcribo. *Pripiſſújem, Pripiſzávam.* Darzu ſchreibe: *Fel írom.*

Adſcriptitius, a, um, Cic. *Zapiſzan.* Eingeſchrieben: *Fel iratott, Hozzá iratott.*

Adſequor, eris, equi, utus ſum, V. Aſſequor.

Adſevēro, as, are, avi, atum, V. Aſſevero.

Adſtipulātio, onis, f, Plin. *Privolya, Privolyenye, Pogagyane.* e. Vervvilligung, das Beyſtimmen: *Jó vallás, Meg-akuvás.*

Adſtipulātor, oris, m, Cic. *Privolitel, Pogagyavecz.* Der vervvilliget, r. Beyſtimmer: *Jô vallom.*

Adſtipulātor eſt etiam qui actori, aut res vadimonii facti, vel alterius cujuspiam forenſis actionis teſtis accedit & ſimul cum eo ad promittit. Cic. pro Quint. c. 18. in Piſon. c. 9.

Adſtipulātus, ûs, m, Plin. V. Adſtipulatio.

Adſtipulor, aris, ari, atus, ſum. (Dep.) Liv. V. Aſſentior.

Adſtituo, & Aſtituo, is, ere, ui, utū, (Act.) Plaut. *Paleg poſztávlyam.* Neben ſetze: *Mellé teſzem.*

Adſtringo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Pritiſzkávam*

tiſzkivam, Sztiſzkam: Zu preſſe, zu ſtrenge: *Meg ſzoritom.*

Adſum, es, eſſe, fui, Cic. *Oodeſzem, Ovome, Poleg eſem:* Bey, gegenvvärtig, da bin ich: *Jelen vagyok.* 2. *conſtruitur cum dat.* vel *Ablat. mediante praep. In*, vel *ad.* Omnibus his pugnis adſui, Cic. In illa concione non adſuerunt: idem pro Flac. Ad portam, ad Judicium adeſt &c. 3. pro *Faveo.* Difficillimis licèt rebus tuis ſemper adero Cic. 4. pro *Accedo.* Huc ades ò Galathea. Virg. Ecl. 9. 5. pro *Habeo*, nullis adeſt vis ad reſiſtendum Vellej. 6. pro *Experior.* Jam nunc times, quaſi nunquam adſueris Ter. 7. Adeſſe animo, vel animis pro *favere*, Cic. Item adeſſe animo, pro *forti animo eſſe.* Idem in *ſomn. ſcip.* c. 1. 9. dicitur etiam *adeſſe apud aliquem:* Apud te adſum Soſia. Plaut. *Amph.*

Adſuo, & Aſſuo, is, ere, ui, utum, (Act.) Hor. V. *Conſuo.*

Ad ſummam Adverbialiter. Cic. *V-Kratko, Nakratkom:* Kürtzlich: *Röviden.*

Ad ſummùm Adverbialiter. Cic. *Na najvech, na najduſe nij dalye, &c.* Auf das höchſte: *Leg többet, tovább.*

Adtēxo, is, ere, ui, extum, (Act.) Varro. *Pritkávam:* Anvvebe: *Hozzá tėſzem ſzövom.*

Adtondeo, es, ere, tondi, onſum, (Act.) Plaut. V. *Tondeo.*

Advectio, onis, f. Plin. Advectus, ûs, m. Tac. *Dovoženye, Dopelyanye, Dovezenye Pripelyanye, Dováſanye:* e. Zufuhr: *Elhozatás,*

Advecto, as, are, avi, atum, (Act. frequ.) Tacit. *Guſztokrat vozim, pri ali Dováſam, vozichkam:* Offt zuführe: *Elhozdogalom.*

Adveho, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Dopelyavim, K-ſebu vozim, vezem:* Zuführe: *Elhozom.*

Advēlo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Pokrivam, Nadkrivam:* Zudecke, verdecke: *Befedem.*

Advena, æ, Com, Cic. *Pribodnik, Pribodnicza:* r. Frembdling, ein Frembder: *Idegen Jövevény.*

Advenio, is, ire, eni, entum. (Neu.) Cic. *Dobávam, Pribájam:* Hinzukomme: *Elhövök.*

Adventitius, a, um, Cic. *Pribodni, Dobodni:* Frembd alles dasjenige, vvas auſserhalb herkommet: *Máſunnan jött, ſzármazott,* Auxilium adventitium Cic. *pribodna, od drugod dana pomoch, tugya pomoch:* e. Fremde Hülffe: *Idegen ſegitsége.* Adventitia Cœna. ſvet. *Za pribodnike večerja:* s. Nachtmahl: *Jövényck vacsorája.* Adventitia dos. JCt. Bona adventitia Cic. Morbus adventitius. Med: *Bòl ſzama odſzebe dobajajucha:* e. Kranekheit vvelche von ſich ſelber kommt: *Magától jövö betegség.*

Advento, as, are, avi, atum, (Neu. frequ.) Cic. *Guſztokrat dobájam, Cheſzto pribájam, Dobodim:* Offt komme: *Gyakran eljövök, közölgetek, Jödögetek* 2. V. *Appropinquo.*

Adventor, oris, m, Plaut. V. *Advena.* 2. V. *Conviva.*

Adventus, ûs, m, Cic. *Pribod, Dobod, Priſſaſztie, Doſſaſztje:* e. Zukunfft, Ankunfft: *Eljövetel, érkezés.*

Adverbero, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *Jako biem, Nepreſztancze biem, túcbem:* Sehr ſchlage, fort und fort ſchlage: *Igen verem.*

Adversăria, orum, n, plur. *vulgò* Maculatorium. *Kniga vſzakojachku zmeſz dugovany popiſzan eb prez vſzakoga reda imajucha:* Ein Buch, da man allerhand Sachen ohne Ordnung hinein ſchreibet: *Jegyzö Könyv.*

Adverſăria, æ, f, Cic. *Szuprotionicza, Protionicza:* e. Wiederſacherin, Wiederpart-Weib - Perſohn: *Ellenkezöné.*

Adverſărius, ii, m, Cic. *Szuprotionik, Protivnik:* r. Wiederſacher: *Ellenkezö.*

Adverſărius, a, um, Cic. *Szuprotiven, Protiven:* Wiedervvärtig: *Ellenkezö.*

Adverſătio, onis, f, Tertul. *Szuprotivenye:* Das Wiederſtehen: *Ellenkezés.*

Adversătivus, a, um, Priſc. V. *Adverſarius a, um.*

Adverſător, oris, m, Apul. V. *Adverſarius.*

Adverſătrix, icis, f, Ter. V. *Adverſaria, ae, f.*

Adverſitas, atis, f, Cic. *Szuprotivnoſzt, Protivnoſzt, Szuprotivchina, Szuprotivoſzt:* e. Wiedervvärtigkeit: *Ellenkezés ſzerentsétlenség.*

Adverſitor, oris, m, Ter. *Sluga, ki pred Goſzpona ſzvoga ide:* Ein Diener der dem Herrn entgegen gehet: *Urak eleibe ki menö ſzolga.*

Adverſor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Szuprotivimſze, Protivimſze, Jeſzem ſzuprotiven:* Ich bin vviedervvärtig, vviederſtehe: *Ellene vagyok, Ellenkezek.*

Adverſùm & Adverſùs Adv. Cic. *Szuproti, Szuprot, Proti, Protiva:* Wider, entgegen: *Ellen, Ellenben.*

Adverſum, i, n, Cic. V. *Adverſitas*, adverſis alicujus indolere ; Ovid.

Adverſus, a, um, Cic. V. *Adverſarius*, *a*, 2. ponitur pro *quacunque re anteriori parte apparente*. Adverſam conſcendit ripam. Cic. 2. de Div. Adverſa vulnera, Cicatrices (*Cic.*) dicuntur quæ à fronte, aut alia parte anteriore accepimus. *Compar. Adverſior*. Plin. *ſuperl. Adverſiſſimus*. Jul. Cæſ.

Adverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. V. *Obſervo, attendo, animadverto*. 2. V. *Punio*. In aliquem advertere Tac. *Koga kaſtigati :* Einen ſtraffen : *Valakit büntetni*. 3. V. *Verto*. In hanc partem te adverte, Cic. *Na ovuſze ſztran oberni :* Wende dich auf dieſe Seithen : *Erre fordíſt magad*.

Adveſperaſcit, *Impers.* Cic. *Mrachiſze, ſzmérkávaſze*, *Vecherſze pribliſava :* Es vvird Abend, es fanget an Abend zu vverden : *Eſtve leſzſz, Eſtveledik*.

Advigilo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Marlivo pázim, zkoznújem, Sztráſim :* Fleiſſig vvache : *Igen reá vigyázok*. 2. conſtruitur cum *Dat.* vel *Ablat.* & præp. *Ad*. Advigilare ad cũſtodiam ignis, Cic. de leg. 2. c. 12. Advigilare ſibi. Man. l. i. v. 81.

Advivo, is, ere, Scæv. V. *Vivo*.

Adūlābilis, is, com, le, n: Amm. V. *Adulatorius*.

Adūlanter, *Adv.* Fulg. *Priliztno, Liczó - mirno*, *Laslivo :* Schmeichleriſch : *Hizel Kedve*.

Adūlātio, onis, f, Cic. *Prilizávanye*, *Liczumirenye*, *Liczumirnoſzt :* e. Schmeichlerey, Flattirung, das Liebkoſen : *Hizelkedés*.

Adūlātor, oris, *m*. Cic. Aſſentator, Palpator Cic. *Prilizavecz*, *Liczumiracz*, *Prilizivacz :* r. Schmeichler : *Hizelkedö*. Nolo eſſe laudator ne videar adulator. ad *Heren* 4. c. 21.

Adūlātōrius, a, um, Tac. *Prilizliv*, *Liczumirlyiv :* Schmeichleriſch : *Hizelkedésre való*.

Adūlātrix, icis, *f*, Trebell. *Prilizavka*, *Prilizavicza*, *Liczumirka :* e. Schmeichlerin : *Hizelkedöné*.

Adūlor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Prilizávamſze*, *Liczumirimſze :* Schmeichle : *Hizelkedem*. 2. Diciturẽtiam : *Adulo*, *as*, *activè*. Pennata cauda noſtrum adulat ſanguinem Cic. 3. *Tuſc. ex Accii Prometheo*. Hinc *Paſſiv*. Cavendum eſt, ne adulari nos ſinamus. Cic. 1. *offic.* c. 26. *Phras.* Fictè loqueris, ut gratiam à me ineas. Da hoc auribus meis, ut gratiam meam aucuperis. Auribus inſervis. Blanda aſſentatione uteris, Aſſentationis artificio gratiam quæris. Blandè loqueris, ut me tibi adiungas, ut in meam te amicitiam inſinues. Blanditiis in aures concionis influere laboras. Abſurdam in adulationem progrederis. Palpo me percutis.

Adulter, eri, *m*, Cic. *Hiſnoga Zakona razbojnik*, *Loter Luczke ſene :* r. Ehebrecher : *Nóparázna*.

Adultera, æ, *f*, Cic. *Lotricza z-druge ſene muſem*, *Mlaka ſzmráda peklenſzkoga*, *koza ſzmé-decha*, *Razboinicza Hiſnoga ſzvetoga Zakona*, *Kuga hiſna*, *Kervonicza prave dechicze ſzvoje*, *Vaplenicza nechiſztoche*, *ſzmrád y ſzramota poſtenoga ſenſzkoga kolena :* e. Ehebrecherin : *Parázna aſzſzony*.

Adulterātor, oris, *m*, V. *Adulter*. 2. *Transl.*

Adulterator monetæ ICt. *Krivech penez kovách :* Ein falſcher Mũntzer, Kipper : *Hamis pénz verö*.

Adulterinus, a, um, Cic. idem ac ex Adulterio progenitus. 2. *Transl.* *Neiſztinſzki krivi*, *Nepravdeni*, *Pobablyen :* Falſch, verfälſcht : *Hamis*.

Adulteritas, atis, f. & Adulterio, onis, *f*, nimis licenter dicta à Laberio notat Non. & Gell. l. 16. c. 7. Vide *ſequent*.

Adulterium, ii, n, Cic. *Lotria z-luczkum ſenum*, ali *z-luczkem muſem :* r. Ehebruch : *Paráznaság Uras aſzſzonal*.

Adultero, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. &

Adulteror (Dep.) Cic. *Nechiſzto z-luczkum ſenum*, ali, *Muſem ſivem :* Ehebreche, Ehebruch begehe : *Meg ſzeploſitem*, *Paráználkodok*, Paráznitom *Más aſzſzonyával, vagy más urával*. 2. Invenitur *Adulteror* etiam *paſſivè*. Adulteretur & columba milvio, Hor. *ep.* 16. Item *Transl.* V. *Corrumpo*, cum ſcilicet arte quapiam falſum vero aſſimilo, atque ità rem ſinceram corrumpo. Adulterare Judicium, tabulas &c. Cic.

Adultus, a, um, Cic. *Verſzten*, *Nadobe poſztavlyen :* Ervvachſen, aufgevvachſen : *Megállapadott idejü*.

Adumbrātim, *Adv.* Lucr. *ſzenczu nachinyajuch*, *Potemno :* Schatticht : *Setéteſen*, *Arnyékoſon*.

Adumbrātio, onis, *f*, Cic. *Széncze nachinyanye*, *Potemnenye ;* e. Schattirung : *Arny-*

ék ſzin

ka. ſtie ſkuâlâs. 2. *Eſt rudis deſcriptio*, vel. *delineatio*.

Adumbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szènczu, ali, temnno nachinyam.* Schatten mache, ſchattire, beſchatte, überſchatte: *Bèarnyèèozom*, *Homâlyba boritom.* 2. Idem, ac *raditer delineo*, vel *deſcribo*.

Aduncitas, atis, f, Cic. *Zvinenye*, *Zvinyenoſzt.* e. Krümme: *Horgaßâg.*

Aduncus, a, um, Cic. *Klukaſzt*, *Kvakaſzt*, *prizinyen.* Krumm, gebogen: *Horgas.*

Aduno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Jedinim*, *Naiednoſzpravlyam.* Vereynige, vereinbahre: *égyet teſzek*, *öſzve-gyüitöm.*

Advocamentum, i, n, Plin. Advocatio, onis, f, Cic. *Na pravdi, ſtudu branenye, pomoch.* Das Fürſprechen im Gericht, r. Beyſtand. *Torvènyben valaki mellet törekedés*, *Prokâtorſâg.* 2. accipitur pro *mora à Judiciis.* Nam, qui ad reſpondendum parum inſtructi ſunt, advocationem, *hoc eſt*, ſpatium deliberandi, advocandique amicos petere ſolent. V. *Lipſ. in Senec.* de *Conſolat.* ad Marc. c. 10.

Advocator, oris, m, Tertull. V. *Advocatus*, i.

Advocatus, ûs, m, Cic. V. *Advocatio*, N. 1.

Advocatus, i, m, Cic. *Pravdâſt*, *Branitel*, *Pomochnik na prâvdi* (vulgò) *Prokurator.* Ein Fürſprecher, der die Sach vor Gericht treibet: *Ʒrosſtelo*, *Prokâtor.*

Advocito, as, are, (Act. freq.) Feſt. *Guſztokrat zovem.* Offt ruffe: *Gyakran hivom.*

Advoco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Dozâvam*, *Pritâvam.* Herzuruffe: *Magam mellé hivom.* 2. Cauſas in foro ago, vulgò *allego.* Veniam advocandi peto ſenec.

Advolatus, ûs, m, Cic. *Dolet*, *Doletenye Doletat*, *Priletat.* r. Zuflug: *Reârepülés.*

Advolo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Do*, *ali Priletâvam*, *K-komu letim.* Hinzufliege: *Reâ repülök.* Romam advolare Cic. *Berzo vu Rim dojti.* Geſchvvind nach Rom kommen: *Gyorſan Romaba menni.*

Advolvo, is, ere, olvi, utum, (Act.) Cic. *Dotâchem*, *Davâlyam*, *Privâlyam*, *Valyajuch rivam Navâlyam.* Hinzuvveltze: *Oda hengeritem.*

Advorſor, aris, ari, (Veteres dixerunt) V. Adverſor. Feſt.

Advorſor, oris, m, (Antiqu.) Feſt. V. *Adverſarius.*

Adurgeo, es, ere, urſi, (Act.) Celſ. *Jako ſtiſzim*, *prigânyam.* Sehr nöthige tringe, treibe: *Igen eröltetem.*

Aduro, is, ere, uſſi, uſtum, (Act.) Cic. *Zapekujem*, *Prisgujem*, *Nasgûjem*, *Priſzmogyuſiem*, *Priczvèrtâvam.* Anbrenne, faſt brenne: *Meg-égetem.*

Aduſque *cum Accuſ.* Virg. *Tiado.* Biſs dahin: *El addig.*

Aduſtio, onis, *f*, Plin. *Opâlenye*, *oſzmugyenye*, *Priczvèrknenye.* e. Beſengung, Verbrennung: *Meg-égés.*

Adytum, i, n, Cic. Adytus, i, *m*, Accius ap. Non. (eſt pars templi ſecretior.) *Szkrovno meſzto cirkveno.* r. Heymliches Ort in Kirchen: *Templom reitek belye.* 2. *Tranſl.* pro *intimo animi receſſu.* Ex adyto tanquam cordis reſponſa dedêre, *hoc eſt.* ex intimo animi receſſu. *Lucr. l.* 1. *v.* 737.

Ædepol. *Adv.* jurandi per ædem Pollucis. *Sztanovito*, *Zaiſztinu*, *Zaiſzto.* Fürvvahr: *Bizony*, *Bizonyâra.* Juramentum tam viris, quam mulieribus commune erat. Per *Herculem* autem mulieres nunquam jurabant, neque viri per *Caſtorem ità Gell.*

Ædes, is, *f*, Cic. Ædis, is, *f*, Varro. *Czirkva*, *Czerkva*, *Ctrikva.* e. Kirche: *Egyhâz*, *Templom.* In hac ſignificatione ferè ſemper cum adjectione: *Sacra aedes*, *aedes Jovis* &c. 2. V. *Cubiculum.* Proximi foribus ædis, in qua Rex aquieſcebat. *Curt. l.* 8. 3. V. *Domus*, *Ædificium*, at frequentiùs in *plurali.* Ædes ruinoſæ. Cic. *Vdèrajuchbeſze hiſe.* e. Baufällige Häuſer: *Romlândo hâzok.* Malè materiatæ. Cic. *Iz zlochbeſztoga drèvja napravlyene.* Von ſchlechten Holtz aufgebauet: *Roſz fâbul épitett.*

Ædicula, æ, f, Cic. *Hiſicza*, *Hiſichka*, *Kuchicza*, *Cirkvicza.* s. Häuſslein, Kirchlein: *Hâzatska*, *Egyhâzatska.*

Ædificatio, onis, f, Cic. *Hiſe, ſztânya dèlanye*, *gradgyenye.* Das bauen: *Epités.*

Ædificatiuncula, æ, f, Cic. Parva ædificatio.

Ædificator, oris, *m*, Cic. Ædifex, icis, *m*, Tertull. *Hiſo-dèlavecz*, *ki hiſe*, *ſztanye naprâvlya* (peregr.) *Czimpra.* Der bauen laſt: *Epitö.*

Ædificium, ii, n, Cic. *Sztânye*, *Gradgya*, *Zidina*, &c. s. Gebäu: *Epület.*

Ædifico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Hiſe*, *Sztanye*, *dèlam.* Baue: *Epitek.* 2. *Tranſl.* V. *Conſtituo.* Ædificare Rempublicam. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 2. *hoc eſt.* Conſtituere. 3. Pro *dare animos*, *exemplo eſſe.*

Ædilis, is, m, Cic. *Glavâr nad dèrvodèlczi*, *kis y ſztânya napravlyavczi.* r. Baumeiſter: *Epitö meſter.* 2. Dicuntur etiam *Ædiles*, Curatores urbis, Annonæ, Ludorúmque ſolemnium, *Cic.* Ædilis Cerealis. Pomp.

Szkerb nad ſitkom imajúchi. Getreyd-Beſchauer, Vervvalter: *Gabonanak gondviſelö Ura.*

Ædilitas, atis, f, *Cic.* Ædilātus, ûs, m, Feſt. *Cb'ſzt y glavarſztvo nad dèrvode'czi* &c. s. Baumeiſter-Ambt &c. *Epitö meſtertiſzt.*

Ædilitius, a, um, Cic. *K-glavarſztvu nad dervodélczi idúchi.* Zum Baumeiſter-Ambt gehörig. *Epitö meſterhez való.*

Æditimor Æditor, aris, ari, (Dep.) Gell. *Czirkvu*, ali: *Hiſu, kuchu chuvam, ſzkèrb na czirkvu*, ali: *Hiſu imam.* Die Kirch beſorge, ein Meſsner abgebe. *Egybázſi tiſztet viſelek.*

Æditimus, i, m, *Gell.* Æditus, i, m, Cic. Lucr. *Czirkveni ſzluga, Sèkutor.* r. Kirchner, Meſsner: *Egybázſi, Egybáz örzö.*

Æditua, æ, f, Tertull. *Czirkvena ſzlusbenicza, Sèkutoricza.* e. Meſsnerin, Kirchnerin: *Egybáz örzöné.*

Aëdon, onis, f, Virg. V. *Philomela.*

Aëdonius, a, um, Ovid. *Szlavichkov*, ali: *Szlavichev, a, o,* Nachtigalliſch: *Fülemiles.*

Æger, a, um, Cic. *Bolen, Nemochen* (vulgò.) *Beteſen.* Kranck: *Beteg.* 2. *Transl.* cum *genit.* æger animi juvenis *Liv.* cum *Ablat.* æger morbo gravi. *Cic.* æger amore *Liv.*

Ægrè *Adv.* Cic. *Tesko, Muchno, komaj, Jednaj.* Schvverlich, ungern: *Nehezen, nem örömeſt.*

Ægreſco, is, ere, (Neu.) Lucr. *Bolen, Boleſztan, Nemochan poſztajem*, (vulgo) *beteſam.* Krank und ſchvvach vverde: *Betege kedem.*

Ægreo, es, ere, *Obſol.* Lucr. V. *Ægroto.*

Ægrimōnia, æ, f, & Ægritūdo, inis, f, *ac.*

Ægrōtātio, onis, f, *Cic.* Ægror, ōris, m. Lucr. *Bôl, Boleſzt, Nemoch, Bolluvanye*, (vulgò) *Beteg.* e. Kranckheit: *Betegség Kedvetlenség.*

Ægrōto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Bolujem, Jeſzem bolen, Bolanſzam* (vulgò) *betegújem, beteſam.* Ich bin kranck: *Beteg vagyok.* *Transl.* ægrotat fama vacillans, *Lucr.*

Ægrōtus, a, um, Cic. V. *Æger.*

Ælurus, i, m, Gell. *Máchka.* e. Katz: *Matska.*

Æmulanter. *Adv.* Tertull. *Naſztojno, Marlivo.* Eyſerig: *Vetekedve, ſörényen.*

Æmulātio, onis, f, Cic. *Z-drugem jednachenye, Nadoſztavlyanye, Naſztojenye, Bêrkanye, Parenye, Tekmenye, Nenavidenye.* e. Nacheyferung, Nachahmung, r. Neyd: *Verſengés, Irigységböl-való követése valakinek.*

Æmulātor, oris, m, Cic. V. *Æmulus.*

Æmulor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. (differt ab Imitor, namqui imitatur, ſatis habet, ſi ex parte ei ſimilis eſſe poſſit, quem imitatur: at qui æmulatur, ſtudet etiam æquare & ſuperare) *Tekmimſze, Bèrkamſze, Parimſze Jednachimſze, Bochimſze, Nadoſztavlyamſze, Nozdrimſze.* Eyfere: *Vetélkedek valakivel.* 2. pro *Invideo.* Alicui æmulari Cic. *Komu nenaviditi.* Einem neydig ſeyn: *Valakit gyülölnyi irigylyenyi.*

Æmulus, i, m, Cic. (Æmulus, a, um, *Cic.* cum *Dat. Genit.* vel *Accuſat.* tam in bonam, quàm in malam partem uſurpatur) *Tekmecz, Z-drugem Jednachnik, Nadoſztavlyavecz, Nozdracz.* r. Nacheyfferer: *Vetélkedö-társ.* 2. pro *Invido.* Virg. 3. Non raro pro *Rivali.* licèt eum ſolùm ames, me æmulum non habebis. Cic.

Æneus, a, um, Cic. V. *Æreus.*

Ænigma, atis, n, Cic. *Zágonyka, Pitanye ſe gavo vpleteno, Gonetka.* e. Verborgene ratteriſche Frage: *Meſe.* 2. V. Figura.

Ænobarbus, bi, m. *Hèrgyo-brad.* Rothbart. *Veres ſzakállú.*

Æolus, li, m, *Bog vetrov.* Gott der Winde: *Szeleknek Iſtene.*

Æquābilis, is, com, le, n, *Jednachliv.* Das ſich gleich, eben machen laſt: *Egyenlö.* 2. V. Æqualis. 3. V. Æquus, Tac. *Jednakocha, Jednachina.*

Æquābilitas, atis, f, Cic. *Jednákoſzt.* e. Gleichförmigkeit: *Egyenlöség.*

Æquābiliter, *Adv.* Cic. *Jednáko.* Gleichförmiglich: *Egyaránt.*

Æquævus, a, um, *Jednak vu dobi Verſnyák.* Gleiches Alters: *Egy idejü.*

Æquālis, is, *com.* le, n, Cic. *Jednàk, Raven.* Eben gleich: *Haſonló, Igyenes.*

Æquālitas, atis, f, Cic. vide *Æquabilitas.*

Æquāliter, *Adv.* Plin. vide *Æquabiliter.*

Æquanimis, is, *com.* me, *n*, Cic. & æquanimus, a, um, Auſon. *Pravo-volyen Pravo duſſan, Miren.* Gleichmüthig, gleichvvillig, gedultig: *Tſendes elméjü, békeséges.*

Æquanimitas, atis, f, Plin. *Pravo-volynoſzt, ſzterplivoſzt*, e. Gedult, Sanfftmüthigkeit, Gleichvieligkeit, Gleichmüthigkeit: *Jóakarat, Tſendes el türés.*

Æquanimiter, *Adv.* Macr. *Pravo-volyno, ſzterplivo, Mirnò.* Gleichvvilliglich, Gleichmüthiglich: *Tſendeſen, Türve.*

Æquè Adv. Cic. *Pravo, Pravichno.* Billig, rechtlich,

Digitized by Google

rechtlich: *Egyaránt, Igazán, ſzinten úgy.* 2. Præponitur eleganter particulis: *Ac, Ac ſi, Et, Atque, Quàm, Ut.* Charus mihi æque eſt, ac Patri. Cic. *Meniſzi ravno tak drag, kakſzi otczu:* Du biſt mir ja (oder) eben ſo lieb als dem Vatter: *Nékem ſzinten ugy kedves vagy, mint az atyádnak.* Me obſervat, atque te Cic. *Name ravno tak pázi kakti nate:* Er giebt acht auf mich, als vvie auf dich: *Reám-ugy vigyáz, mint te reád.* Poſſimus ne igitur in Antonii latrocinio æquè eſſe, ut hi? Cic. Philipp. 12. c. 12.

Æqui boniquè facio, is, ere, eci, actum. Teren. (Cicero ſine copula dixit: Æqui bonifacio.) *Zadobro iemlyem, priemlyem.* Für gut nehme: *Jó néven veſzem.* 2. Significat etiam *Æquo animo patior, non curo:* Si vos nec cura Civitatis, nec periculum movet, nos æqui bonique facimus. *Liv.* l. 34. c. 22. *Akovaſz nits ſzkèrb Varaſſa, nits pogibel genuti neche, ja nemarim.* Wann euch vveder die Sorg, noch die Gefahr der Stadt bevvegen kan, ſo ſorge mich auch nicht: *Ha titeteket ſem az városgondgya, ſem veſzedelme nem indit, en nem gondolok véle.*

Æquiformis, is, *com*, me, *n*, Diom. *Jednolica, Jednakoga licza, obraza.* Gleich form: *Egy formája.*

Æquilatâtio, onis, f, Vitr. *Jednaka ſirina, Duĝina:* e. Gleiche Breite, Weite: *Egyaránt, Széleſſég, hoſzuság.*

Æquilibris, is, *com*, bre, n, Vitruv. *Jednake vâge, pize.* Gleichvvichtig: *Egyaránt-nyomó.*

Æquilibrium, rii, n, Gell. *Jednaka vâga, piza.* Das inſtehend Gevvicht: *Egyarányúság.*

Æquimanus, ni, m, Auſon. *Z-levum y deſznum jednako moguch, Deſzno-y levo-ruk oborut.* Lincks, und rechts: *Jobb és bal kézzel egyaránt élö.*

Æquinoctium, tii, n, Cic. *Jednakoſzt dufine dneva y nochi.* e. Zeit, da Tag und Nacht gleich: *Napnak és éjnek egyenlöſége.*

Æquipar, aris, *om*, Auſon. *Pravo jednak.* Gleich: *Egyenlö-haſonló.*

Æquiparâtio, onis, f, Gell. *Priſzpodoblyenye, Jednachenye:* e. Vergleichung: *öſzve-haſonlítás.*

Æquiparo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Priſzpodáblyam:* Vergleiche: *öſzve-haſonlitom.*

Æquitas, atis, f, Cic. *Pravicza.* e. Billigkeit: *Igaſſág.*

Æquiter, *Adv.* Liv. V. *Æquè.*

Æquivaleo, es, ere, alui, (Neu.) *Jednako valyam:* Gleich gelte: *Annyit-téſzek.*

Æquo, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Jednâchim, Ravnam.* Eben und gleich mache: *Egyeneſſé-téſzem.* 2. Æquare ſolo urbes, domos, &c. *eſt ad ſuperficiem uſque diruere.* Liv.

Æquoreus, a, um, Virg. V. *Marinus.*

Æquor, oris, n, Cic. *Raunicza morja.* Die Ebne des Meers: *Tenger égyenlöſége.* 2. V. *Mare.*

Æquum, i, n. Hor, V. *Æquitas.*

Æquus, a, um, Cic. *Jednák, Raven.* Gleich, eben: *Egyenes.* 2. *Transl.* V. *Juſtus.* 3. Æquum eſt. Cic. pro *decet, par eſt.*

Aër, eris, m, Cic. *Zràk.* e. Lufft: *éltetö-ég:* In aëre piſcari, *prov.* Plaut. *Eſt ſtulta & praepoſtera conari, aut aliquid fruſtra moliri.*

Æra, æ, f, Cic. *Broj létni.* Die Jahr-Zahl: *Eſztendöſzám.* 2. pro *Epocha, Pochetek, Vremena, od Kôgaſze léta broje.* Der Anfang der Zeit, von vvelcher man die Jahr zehlet: *Idönek élkez déſe méltülſzámlál-tattnak az eſztendök.* Æra *Alexandri, Diocletiani* &c. quâ hi regnabant. 3. Æram alli deducunt ab *ære;* alii verò ex notis A. E. R. A. *vel* A. E R. A. id eſt: *Annus erat Auguſti:* malè interpunctis nomen *ærae* conflatum volunt. 4. V. *lolium* Plin. l. 18. c. 17.

Ærâmentum, i, n, Plin. *Delo izbruncza nachinyeno:* e. Ertz-Werck: *érts mivek.*

Ærâria, æ, f, Plin. *Brunchena ruda.* e. Ertz-Grube: *értzbánya.* 2. pro fornace, in qua *aes* coquitur. 3 pro *loco*, in quo æs lavatur. *Varro.*

Ærârium, ii, n, Cic. *Komora, ali: meſzto takvo, vu kômſze penezi y oſztala draga y y oſzebujna dugovânya chuvaju.* e. Schatz-Kammer: *Kénts tartó hely.* 2. pro *ipſa pecunia publica.* Cic.

Ærârius, a, um, Cic. quod ad æs pertinet, *vel* quod ex æreeſt: *Brunchen.* Ehrin, ehren: *Ertzböl való.*

Ærârius, ii, m, Cic. †. Ærifex, icis, m, *Brunczo-del, Brunchàr.* r. Ertz-Schmied: *ertzöntö.*

Ærâtus, a, um, Cic. *Pobrunchen.* mit Ertz belegt: *értzel boritott.* 2. V. *Æreus.* Candelabra ærata. Cic. 3. pro *obſtrictus ære alieno.* Milites ærati Cic. meliùs *obærati.*

Æreus, a, um, Virg. *Brunchen, Iz bruncza,* Ehrin, von Ertz: *érts böl-való.*

Ærificium, ii, n, Varro. Vid. *Æramentum.*

Ærifodina, æ, f, Varro V. *Æraria* N. 1.

Ærinus, Ærineus, a, um, Plin. V. *Loliaceus.*

Æripes, edis, *om.* Ovid. *Bruncƶo-nog. brunchene noge imajúchi:* Ehrine Füſſe habend: *ertz lábú.* 2. *Bérz kakti pticza.* Virg. Geſcvvind vvie der Vogel: *Gyors mint az madár.*

Aërius, Aëreus, a, um, Cic. *Zrachni.* Lüfftig: *Levegö égben való.*

Æro, onis, m, Plin. V. *Corbis.*

Æro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Z-bruncƶom meſſam, z-brunczom czifram.* Mit Ertz vermiſche, mit Ertz ziehre. *értzel vigyeſzttem.*

Ærôſus, a, um, Plin. *Punbruncza.* Voller Ertz: *értzel tellyes.*

Ærûca, æ, f, Vitr. *Zelena fárba, boja.* Grüne Farbe: *Zöld ſzin.*

Ærûginôſus, a, um, Sen. *Hérgyav.* Roſtig: *Rosdás.*

Ærûgo, inis, f, Cic. V. *Rubigo.* Ærugo æris, Plin. *Iz bruncza, zelena boja,* vulgò *fárba.* t, Grünſpan: *ertz bül zöld ſzin. Transl,* V. *Avaritia.*

Ærumna, æ, f, Cic, V, *Miſeria.*

Ærumnâbilis, is, *com.* le, n, *Lucr.* Ærumnâlis. *Apul.* Ærumnôſus, a, um, Cic. *Nevolyen, pun nevòly.* Mühſeelig, voller Mühſeeligkeit: *Nyomarult, Nyavalyás,*

Ærumnula, æ, f, Plaut, *Nevolyicza,* Kleine Mühſeeligkeit: *Nyavalátska.*

Æruscâtio, onis, f, *Penèz derenye.* e. Geld-Schinderey. Kipperey: *Pénz gyujtés.*

Æruſcâtor, oris, m, Gell. *Peneza - der.* t, Geld-Schinder: *Pénz borgásző, gyüjtö.* 2. qui cibum quæſtúmque ex mendaciis captat. *Gell,*

Æruſco, as, are, avi, atum, (Neu.) Sen. Gell, *Kakgod, pravolt, krivolt peneze ſzprávlyam, derem:* Allenthalben her, recht oder unrecht Geld zuſammen bringe, ſcharre, *Mindenünnen pénzt gyüjtö getek, és pénzt baláſzok.*

Æs, æris, n, Cic. *Bruncz.* s. Ertz: *értz.* Æs circum foraneum Cic. *Priproſzti bruncz,* Gemeines Ertz: *Paraſzt értz.* 2. V. *Pecunia.* Cic. Ære emptam ſuo. Teren. hinc æs alienum. Æs alienum ſolvere. Cic. *Duge naplatiti,* e. Schulden zahlen: *Adóſagot meg fizetnyi.* Ære alieno liberari, exire. *idem.* 3. V. *Stipendium.* Annua æra habes, annuam operam ede. *Liv. l. 5.* §. 4. Hinc ære dirutus miles, Cic. *id eſt* miles ſtipendio ignominiæ causâ privatus. Æris alicujus eſſe, Gell. *ideſt,* alicujus pretii. In ære meo Cic. Fam. *hoc eſt:* inter meos, ſive meus. 4. *figuratè* præſertim apud Poëtas multa ſignificat, quæ ex ære fiunt, ut *Arma, Tubam.* Ære ciere viros Virg. Æs campanum, *Zvon.* e. Glocke: *Harang,* &c.

Æſculêtum, ti, n, Horat. *Meſzto, gde neſplinirafztù.* n. Orth da Meſpelbäume vvachſen: *Naſpolya erdö.*

Æſculus, li, f, Plin. *Nesplinovo drévo.* t. Meſpelbaum: *Naſpolya-fa.*

Æſtas, atis, f, Virg. *Leto.* t. Sommer: *Nyár.*

Æſtimâbilis, is, *com.* le, n, Cic. *Precenlyiv, Kaiſze precƶeniti,* ali *preſtimati more.* Das man ſchätzen kan: *Bëttsös, Böttsülbetö.*

Æſtimâtio, onis, f, Cic. *Precƶenenye,* 2. *Preſtimávanye.* e. Schätzung, Ahtung: *Szabott árra valaminek, Böts.*

Æſtimâtor, oris, m, Cic. *Czenitel, Precƶenitel* (peregrinè) *ſ'ácƶmeſter.* t. Schätzer: *Betsülö.*

Æſtimia, æ, f, Æſtimium, ii, n, Feſt. Lipſ. V. *æſtimatio.*

Æſtimo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Preſtimavam, Precenyam, Czenim,* (peregrinè) *ſ'ácƶam.* Schätze, ohte: *Megbetsülöm árrát-ſzabom. Annyiba tartom.* 2. pro *Judico.* 3. pro *Conſidero.* Plin.

Æſtiva, orum, *plur.* n, Virg. *Sztanuvanye, letno.* 2. *Létna biva.* s. Sommer-Lager, 2. n. Sommer-Hauſs: *Nyári ſzállása a' tábornak, árnyékos nyári mulató helyek.* 2. Dicuntur loca umbrifera, nemoroſa.

Æſtivo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Letújem, Prebivam gde.* Mich zu Sommerzeit an einem Orth auf halte: *Nyaralok, Nyarrat-töltök.*

Æſtivus, a, um, Col. Æſtivâlis, is, *com.* le, n. *Hygin. Letni.* Sommerlich: *Nyári.*

Æſtuârium, ii, n, Vitr. V. *Vaporarium,* N. 2.

Æſtuâtio, onis, f, Plin. *Sarka vruchina.* e. Groſſe Hitz: *Nagy hévség, melegség.*

Æſtuo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Gorim od vruchine.* Brenne von der Hitz: *égek, Hevülök, Heves vagyok.* 2. *Transl.* pro *Vehementer cupio.* Claud.

Æſtuôſus, a, um, Cic. *Sarek, ſzparen, Saren.* Sehr hitzig: *Heves, Forró.*

Æſtus, ûs, m, Cic. *Sar, Vruchina velika ſzuncza.* e. Sehr groſſe Sonnen-Hitz: *Meleg hévség.* 2. *Transl.* Idem quod Vehemens Deſiderium.

Ætas, atis, f, Cic, *Doba.* Die Zeit jedes Alters: *élet ideje Idö.* Ætas mala, pro *ſenectus,* Plaut. Bona: pro *juventus* Cic.

Ætâtem

Ætâtem *Adverb. temp.* Terent. *Dugo.* Lange Zeit: *Egéſz életében.* Non ille erit hoc animo ætatèm. *Nebude dugo on tak ...el.* Er vvird nicht lang dieſes Willens ſeyn: *Nem mindenkig léſzen illyen elmé-vel.*

Æternitas, atis, f, Plin. *Vekivecbnoſzt, Ve-kovechina, Vecbnoſzt Vik.* e. Evvigkeit: *örökké-valóság.*

Æternò, *Adv.* Plin. Æternùm. Virg. *Vikom, Vavek, uvik.* Evviglich: *örökké.*

Æterno, as, are, avi, atum, Varr. *Vekivecb-nega, vetcuna ſivucbega, y neomértelnoga cinim.* Unſterblich mache: *örökké-valova teszem.*

Æternus, a, um, Virg. Æternâlis, is, *com.* le, n, Tertull. *Vekovecbni.* Evvig: *örökös.*

Æther, eris, eri, erem, *vel* era, m. *plur.* caret, Virg. *Nebo, Zràk.* r. Himmel, e. Luſſt: *Eg világa, ég. Levegö ég.*

Ætherius, a, um, & Æthereus, Virg. *Ne-beſzki, Zrachni.* Himmliſch, luſſtig: *égi, Levegö égi.*

Æthra, æ, f, Virg. vide *Æther.*

Aetitos, *legitur &* Ætites, itis, m, Cic. *Or-loo Kamen.* r. Adler-Stein. *Sarkö.*

Ævitas, atis, f, pro *ætas*, Cic. vide *Ætas.*

Æviternus, a, um, Apul. Vide. *Æternus.*

Ævum, vi, n, Virg. *Vekovecbno vréme.* e. Immervvehrende Zeit. *örök idö örökség.*

Affâbilis, is, *com.* le, n, Cic. *Drago-recbni, Pocolyno-govorlyiv.* Freundlich ſprechend. *Nyájas, kivel könyen beſzélhetni.*

Affabilitas, atis, f, Cic. *Drago-recbnoſzt, Po-volyna-govorlivoſzt, Dragoſzt.* e. Freundlichkeit im Geſpräch. *Beſzédbéli nyájaſſág.*

Affabiliter, *Adv.* Gell. *Drago-recbno, ſzlat-ko-govorno, Ratgovorno.* Lieblich, ſieslich im Geſpräch. *Barátságoſon, Nyájas beſzéddel.*

Affabrè, *Adv.* Cic. *Meſterſzki Vèrlo lèpo, zna-no.* künſtlich. *Meſterségeſen.*

Affaniæ, arum, *plur.* f, Apul. *Norie, ſale ne-ravne, Bedaſzte rèchi, laſi.* e. Narrenpoſſen, narriſche Reden, Lugen. *Haſzontalan idö tóltö bolond beſzédek, Hazugság.*

Affatim, *Adv.* Liv. *Obilno, zadoſzta, zadovo-lyno.* Reichlich. genugſamlich. *Eléggé, Bö-vön.*

Affâtus, ûs, m, Virg. *Pregovorenye, k-dru-gomu Pregovor.* Das Anreden. *Hozzá-ſzó-lás.*

Affectâte *Adv.* Plin. *Jakojelno, Prilizno, Pre-vecbſzkèrblivo, Poſzilno, Prokjeno.* Sehr begierlich, zu viel ſorgfältig, fürvvitzig. *Igen kivánva, feletébb ſzorgalmatoſan, ke-nyeſſen, Hizelkedve.*

Affectâtio, onis, f, Plin. *Pobtenye, Pohoténye Jakoſelnoſzt, Prevecbſzkèrblivoſzt.* r. Ubrige Fleiſs, und Begierde, oder Sorgfältigkeit. *Igen Kivanság, Feletébb ſzorgalmatoság. Valamire kényes vágyódás.*

Affectâtor, oris, m, Quint. *Viſſe redanaſzto-itel, krutoſelitel.* Zu viel ſorgfältig, und begierlich. *Rend fölöt ſzorgalmatos nagy kivánó.*

Affecto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Viſſe redamarlivo cbinim, krutoſelim, Jako na-kai blepim.* Embſig begehre. *Igen kivánok ohajtok.*

Affectus, ûs, m, Quint. *Selya, Selenye, Na,* ali, *Prignenye K-tomu.* e. Zuneygung, Begierd. *Indulat, Gerjedezö kivánság.*

Affero, ers, ert, erre, attuli, latum, (Act.) Cic. *Prináſſam, Donáſſam.* Zubringe. *Ide bo-zom, Elö hozom.* Afferre ſibi manus Cic. pro *ſe occidere.*

Affibulo, as, are, avi, atum, (Act.) Celſ. *Zakap-cbujem, Kopcbim, Kapchim.* Anſchnalle, anheffte. *Hozzám kaptſolom.*

Afficio, is, ere, eci, ectum, (Act.) Cic. *Nagi-blyem, Giblyem.* Anthue, bevvege. *Indi-tom, Illetem valamivel.* 2. *Variè ſumitur* ſive in bonam ſive in malam partem, tam ad corpus, quàm ad animum pertinens, & conſtruitur cum *Accus.* & *Ablat.* Triſtitiâ affici, Cic. *od Jaloſztiſzegenuti*, vel. *ſaloſz-titiſze.* Durch die Traurigkeit bevvegt vverden. *Szomoruságot inditatnyi.* Aliquem ſummâ laude, lætitiâ, gratiâ, voluptate: *vel contra:* morte, exiliô, ſatietate, tædiô, pudore, ignominiâ, moleſtiâ afficere, Cic. *Koga razveſzeliti, komu mi-loſcbu vucbiniti,* ali *naſzladnoſzt.* vel Contra. *Koga vumoriti, iz Domovine, kralye-ſztva pregnati*, &c. Muneribus aliquem afficere. Cic. *Koga daruvati.* Einen beſchencken. *Valakit megajándékozni.*

Affigo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Cic. *Pribiam.* Anſchlage, anheffte. *Mellé vagy reá ſze-gezem.*

Affingo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Pri-miſlyam, Zmiſlyam.* Geſtallte, andichte. *Hozzá-Költöm, Reá-költöm, Ki gondo-lom.* 2. pro *Attribuo.*

Affinis, is, *com.* ne, n, Cic. *Blimyi, Meiáski,* Nechſtiger. *Sógorságoſodott, Mellette való.*

Affinis, is, *com.* Cic. *Szvàk* (peregr.) *ſógor.* r. Schvvager. *Sógor* 2. pro *Particeps.* Affinis culpæ. Cic.

Affinitas, atis, f, Cic. *Szvàchtvo*, *Svachinſtvo*, (peregr.) *ſógorſtvo*. *Rod po kumſtvu*, *po ſemi*, ali, *po muſu*. e. Schvvagerſchafft. *Sógorság*, *Rokonſág*. 2. transl. pro *vicinitate* & *ſimilitudine*. Affinitas eſt corporibus hominum, literarum. *Gell.*

Affirmātio, onis, f, Cic. *Potvèrgyenye*. e. Befeſtigung. *Bizonyitás*, *Vallás*.

Affirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Potvèrgyúiem*, *Potvergyávam*. Befeſtige, beſtätige. *Bizonyitom*.

Afflāmen, inis, n, *Juv*. Afflātus, ûs, m, Cic. *Napuhnenye*, *Pripuhnenye* *Nadèhnenye*. Das Anblaſen. *Reá-fúvás*, *lehellés*.

Afflictātio, Afflictio, onis, f. Afflictus, ûs, m. Cic. *Tráplenye*, *Muka*, *Múchenye*. e. Triebſaal. e. Beyn. *Nyomorúság*, *Szorongatás*, *Nyomorgatás*.

Afflicto, as, are, (Frequen.) Cic. Affligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Múchim*, *Trápim*. Plage. *Nyomorgatom*, *Sanyargatom*.

Afflictor, oris, m. Cic. *Trapitel*, *Muchitel*. r. Beyniger. *Nyomorgató*.

Afflictus, a, um, Cic. *Nazemlyu povalyen*. 1. *Zmúchen*. Zu Boden gevvorffen, 2. gebeyniget. 1. *Földre leveretett*. 2. *Elnyomorodott*, *meg-kinoſztatott*. 3. *Pokvarjen*. Verderbt. *Meg-rontatott*. Nemo eſt tam afflictis moribus. Macrob. *Nigdo ne tak pokvarjenoga dèrſanya*. Es iſt keiner von ſo verderbten Sitten. *Senki ſem olly el romlott erkölcsü*.

Affligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Natlapoválanyam*, *bitam*. Zu Boden vverffe. *Földre leverem*, *hanyom*, *vetem*. Affligere aliquid Cic. *Natla obaliti*, *bititi*. Zu Boden vverffen, nieder ſchlagen. *Földre lehányi*, *vetnyi*. Neque ſi quo caſu afflictæ fuerint, erigere ſeſe poſſunt. Cæſ. *Jakoſze kak na zemlyu povale*, *nemoguſze podichi*. &c. 2. V. Crucio.

Afflo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Na*, *ali Podpuhávam*, *Pripuhávam*. Anhauche, zublaſe. *Reá lehellek*, *fúvok*. 2. *Transl.* Afflare alicui, pro *favere* Tibull. 3. pro *Inſpiro*. Divino quodam ſpiritu afflari Cic. pro Arch. *Od duha Botjega nadehnye nomu biti*. Mit Göttlichen Geiſt angeblaſen. *Szent lélektül inditatnyi*.

Affluenter, *Adv.* Cic. *Obilno*. Uberflüſſiglich, reichlich. *Bövön*, *Gazdagon*.

Affluentia, æ, f, Plin. *Obilnoſzt*. r. Uberfluſs, e. Völle. *Bövölködés*.

Affluo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) Cic. *Obilnjem*, *Obilenſzem*, *Obilno vſzega imam*, Item. *Dotèchem*, *Pritèchem*. Uberflieſse, item. zukomme, zuflieſse. *Bövölködöm*, item. *Reáfolyok*.

Affōdio, is, ere, odi, oſſum, (Act.) Plin. *Prikápam*. Zu Grabe. *Mellé-áſom*.

Affor, (*prima perſona non eſt in uſu.*) Affāris. Affāri, affātus ſum, (Dep.) Cic. *K-komu Govorim*, *Pregovorim*. Anrede, anſpreche. *Hozza-ſzólok*.

Afra, æ, f, Hor. V. *Struthio*.

Affrango, is, ere, fregi, actum, (Act.) Stat. *Prediram*. Durchbreche. *Altal-töröm*, *rontom*.

Affrico, as, are, icui, ictum, (Act.) Plin. *Nadráplyam*, *Nachèſſujem* 2. transl. *Priſitavàſze*, *Ponúiamſze*. Ankratze, anreibe. 2. zuſchmeichle. *Hozza-törlöm*, *Vakarom*, *Hizelkedek*.

Affrio, as, avi, atum, Varro. *Drobim*, *Mervim*. Einbrocke. *Oda-morſolom*.

Affulgeo, es, ere, ulſi, (Neu.) Liv. *Priſzvetlyújem*, *Priſzvetbújem*. Zuſcheine. *Meg-világoſodom*.

Affundo, is, ere, udi, uſum, (Act.) Plin. *Nadotáchem*, *Prilévam*, *Nadolévam*, *dotáchem*. Zugieſse. *Reá öntöm*.

Affuſio, onis, f, Pallad. *Nadolévanye*, *Nadotakanye*, *Pri*, ali, *Dolévanye*. Das Zugieſſen. *Rea-öntés*, *töltés*.

Aforis, *Adv.* *Zvan*, *Vune*, *Zvuna*. Auſſen her, drauſsen. *Kivül Onnan kivül*.

Africa, æ, f, *Afrikanſzka zemlya*. Der dritte Theil des Erden-Kreyſs Africa genandt. *Afrikabéli föld*, *harmadig reſze evilágnak*.

Africus, i, m, Hor. *Odmoracz veter od Afrike*. r. Sud-Weſt-Wind. *Afrika felölfúvo ſzél*.

Agaga, æ, m, 1, V. *Fur*. 2, idem quod *malus homo*.

Agāso, onis, m, Curt, *Konyár*. (peregr.) *Lovàſz*. r. Roſsbube, Roſsknecht. *Lováſz*.

Age, *Adv.* Cic. Agedum, *Adv.* Quint. *Nuda! Nu*, *Dedar!* Hui, vvohlan, friſch an. *Noſza*, *Noſza hozzá*, *Rajta*.

Agēa, eæ, f, Enn. *Pribod vutadju*. r. Eingang im Schiff. *Ut á hajóban*, *mellyen á hajóſok*, *fel's alá jarnák*.

Agellus, li, m, Cic. *Nyivicza*. n. Kleiner Acker. *Szánto földetske*.

Agēma, atis, n, Liv. *Chetta Vojnikov*. Ein hauffen Kriegs-Volck. *Hadi ſereg*.

Ager, ri, m, Plin. *Nyiva*, *Mekota*, *Polye*. r. Acker, s. Feld. *Mezö-föld*, *ſzánto-föld*.

Agelis, *Adv. excitandi*, vide *Age*.

Agger, eris, m, Cic. *Naſzip*, *Gàt*. e. Zuſammenhauf-

Digitized by Google

menhauffung. *Toltés*, *Gát*. 2. V. *Vallum*, *Munimentum*.

Aggero, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Naſip chinim Gátim*, *Naſipávam*. Hauffe. *Feltöltöm*, *Rakásra-gyüjtöm*.

Aggero, is, ere, eſſi, eſtum, (Act.) Plaut. *Nákup nośim*. Zuſammen trage, zuſammen hauffe. *Hozzá-hordom*, *Reá-hordom*.

Aggeſtus, ûs, m, Quint. *Kup*, *Náſip*. r. Hauffe. *Rakásba hordás*, *Rakás*.

Agglomero, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Namátam*, *Naviam pregyu*, &c. Einen Faden an ein Kiegelein vvinde. *Egybegombolyitom*.

Agglútino, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prikelyajem*, *ſzkup-kelim*. Anklebe, zuſammen pappe. *Hozzá-enyvezem*, *Reá-ragaſztom*.

Aggravesco, is, ere, Terent. *Pritezhavam*, *Teſzi poſztajem*. Schvveret vverde. *Megnehezedem*. Morbus aggraveſcit &c.

Aggravo, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Prizezsim*, *Tulye tezim*. Beſchvvehre. *Megneheziteem*, *Sullyoſitom*.

Aggredior, eris, edi, eſſus ſum, (Dep.) Cic. *Naſzkochujem*, *Navalyujem*, *Popadamſze kga*, *Pochinyam*. Anfahre, anfange. *Hozzá-fogok*, *Reá-robanok*. 2. pro *Incipio*. In omnibus negotiis priusquam aggrediare adhibenda eſt præparatio diligens. Cic. *Vu vſzakom poſzlu pé vo nog pochnes*, *moraſſze vuchivo prip aviti*, &c.

Aggreſſio, onis, f. Cic. *Navalenye*, *Naſzkocsenye*, *Naſzkoka*. r. Angriff, das Anfallen. *Reá-robanás*, *Hozzá-fogás*. 2. Vid. *Exordium*, *Principium*.

Aggreſſor, oris, m. Ulp. *Navalitel*, *Naſzkochitel*, *Nadrapicza*. r. Anfanger, r. Angreiffer. *Reá támadó*.

Aggreſsúra, æ, f. *Ulp*. Aggreſſus, ûs, m. *Firm*. vide *Aggreſsio*.

Agilis, is, *cum*. le, *n*. Liv. *bitni*. *Okretan*, *Lekek*, *Vmetclen*, *Poſzpeſſen*, *Fleten*, *Friſek*. Hurtig, fertig. *Serény*, *Gyors*, *Könnyü*.

Agilitas, atis, f. Cic. *Hitnoſzt*, *Poſzpeſnoſzt*, *Fletnoſzt*, *Obértnoſzt*. e. Hurtigkeit, e. Behendigkeit. *Hamarság*, *Könnyen - forgódás*.

Agiliter *Adv*. agiliùs, agillimè *habet* Colum. *Hitno*, *Poſzpeſno*, *Fletno*, *Obértno*. Hurtig, fertig, leichtlich. *Konnyen*, *Friſſen*.

Agitátor, oris, m. *Feſt*. Qui quovis exiguo lucro movetur.

Agitátio, onis, f. Cic. *Zibanye*, *Czóczanye*, *Gibanye*, *Lulanye*. e. Bevvegung. *Ingatás*, *Mozgatás*, *Kengetés*.

Agitátor, oris, m. Cic. *Czóczavecz*, *lyulyavecz* 2. *Gonitel marhe*. Der ſich hin und her begiebet, n. Fiechtreiber. *Ingató*, *Barombaito*.

Agitátus, ûs, m. Macr. vide *Agitatio*.

Agitè, Agitedùm, *Adv*. Cic. vide *Agè Agedum*.

Agito, as, are, avi, atum, (Act. frequ. ab Ago.) Cic. V. *Factito*. 2. *Giblyem*, *Lulyam*, *Ziblyem*, *Czóczam*, *Mábam*, *Máſſem*. Bevvege hin und vvieder treibe. *Mozgatom*, *Mivelde gélem*, *Forgatom*. 3. *Tiram*, *Gonim*. Treibe. *üzöm*, *kergetem*. quo pacto agi ſolent equi. Plaut. Agitabo quadrupedem calcari. *Marſſe budem tiral z-oſztrogum*, &c. Feras agitare Cic. 4. pro *Perturbo*, *Moleſto*. Furiæ agitant improbos Cic. 5. *Múchim*, *Trápim*. Plage. *Kénzom*, *Gyötröm*. Agitabatur magis - - - conſcientia Scelerum. Salluſt. in Catil. 6. pro *Adminiſtro*: Beneficiis magis, quàm metu imperium agitabant. Salluſt. 7. pro *Inquiro*, *verſo in omnes partes*, *diſcutio*: Hæc ſententia multis diebus in Senatu eſt agitata, Cic. 8. pro *ſæpè Conſidero*, *Recogito*. Multa mihi animo agitanti &c. ſalluſt. de Rep. *Vnoga meni premiſlyavajuchemu*. Da ich viel betrachtete. *Midön - én ſokat gondolnék*. 9. pro *Vivo*, *Dego*. Salluſt. 10. pro *molior*. Vos agitate fugam. Virg. *Viſze vbig ſzpravlyajte*. Bereitet euch zur Flucht. *Futásban kéſzüljetek*. 11. pro *Habito*, *Dego*. Salluſt. ubi locorum agitas. *gde ſzitoś*. Wo vvohneſt du. *Hollakoſz*.

Agmen, inis, n. Virg. *Jato*. Eine Schaar. *Sereg*.

Agna, æ, f. Horat. *Janyicza*, *Ovcza*, *Janye*. Ein Lamb. *Nöſtén bárány*, *Júh*.

Agnátio, onis, f. Cic. *Rodbinſztvo*, *Bliſzinſztvo*. e. Bluts - Freundſchafft. *Atyáról való atyafiság*.

Agnellus, i. m. Plaut. *Janchécz*. s. Lämlein. *Bárányka*.

Agnitio, onis, f. Cic. *Poznanye*. Das Kennen. *Megeſmérés*.

Agnómen, inis, n, Cic. *Nadime*, *Izdeveno*, *Pridano ime*. r. Spitz - Nahm. *Valakiról való név*. *Vött név*.

Agnoſco, is, ere, ôvi, itum, (Act.) Cic. *Poznávam*. Erkenne. *Megeſmérem*.

Agnus, ni, m. Varro. *Janyecz*, *Janye*, *Agnyecz Berko*. s. Lamb. *Bárány*.

Ago, is, ere, êgi, actum, (Act.) Cic. *Chinim*, *Poſzlujem*, *Delam*, *Rabim*. Thue, arbeite, vvürcke. *Hajtom elöttem*, *Mivelem*, *Tselekſzem*,

Digitized by Google

lekſzem, *Munkálódom*. Agere aliquem furti, Cic. pro *de furto accuſare*. 2. *pro Litigo diſcepto*. Ego tecum non gladiis, ſed ex jure, ex ſyngrapha, ex ſponſo agam. 3. pro *Admoveo*, Turres, Vineas ad urbem agere. 4. pro *impello urgeo*. Agere aſellum, aliquem in arma agere, in arma, in fraudem, in omnem libidinem agere. 5. pro *Celebro*. Agere ludos, diem feſtum, choreas, triumphum. 6. pro *vivere*. Inter homines agere, Ætatem ſtudioſè agere. Hyemem ſub tectis agere. 7. pro *Incito*, *Agito*. Agere aliquem diris. Sunt & aliæ formulæ: ùt: Animam agere pro *emori*. Actum agere, Cic. pro *fruſtra laborare*. 8. Actum agere, pro *nihil agere*. Actum, ajunt, ne agas. Teren. 9. pro *Emitto*. Robora ſuas radices in profundum agunt. *Plin*.

Agolum, li, n. Feſt. *Paſztirſika palicza*. r. Hirten Stecken. *Páſztoribot*.

Agōn, ōnis, m. Plin. *Borenye*. Das Kämpfen. *Hartz*, *Viadal*.

† Agônia, æ. f. *Harcz Szmertni*, *Szmertno borenye*, *Vremeſzmérti*. e. Todtes-Noth, r. Angſt-Kampff. *Halálra válás*.

Agōniſta, æ. m. Feſt, *Boritel*. r. Fechter, r. Kempffer. *Bajnak vivó*.

† Agōnizo, as, are, avi, atum, V. *Luctor*.

Agōnotheſia, æ. f. *Dár Boritelov*. e. Belohnung deren Kämpfferen. *Baj vivó ajándék*.

Agōnotheta, æ. m. ſpart. *Darovnik vu igre Boritelov*. r. Belohner deren Kämpfferen. *Játékban*, *nyerőket ajándékozo jutalmaztató*.

Agrārius, a, um, Cic. *Polyſzki*. Zum Feld gehörig. *Mezei*.

Agrārius, ii, m. Cic. *Chuvar polya*. r. Feldhieter. *Mező-paſztor őrző*.

Agreſtis, is, *com*, te, *n*. Cic. *Polyſzki*, *muzki*. Was auf dem Feld vvachſet, grob, beyeriſch. *Mezei*, *Erdei*, *Vad*, *Paraſzt*.

Agricola, æ, m. Cic. *Polyſzki chlovek*, *Tesàk*. r. Ackermann. *Szántó-vető ember*.

Agricultor, oris, m. Liv. *Polſzki tesàk*. n. Ackermann. *Föld-mivelő*.

Agricultūra, æ, f. Cic. *Polyſzko delo*. r. Acker, oder Feldbau. *Föld-mivelés*.

Agrimenſor, oris, m. *Polyo-merecz*, r. Feldmeſſer. *Föld-mérő*.

Agrium, ii, n. Plin. *Divja rotkva*. r. Wilder-Rattich. *Vadretek*.

† Agyrta & Agyrtes, æ, m. *Szemlènyſzki igràch*, *Nazochivkanitel*. r. Taſchen-Spieler, Leut-Betrieger. *Szemfény-veſztő*, *Vásárokon játſzó* V. *Circulator*, *Circumforaneus*.

Ah, *Interjec*. Virg. *Ah*! *oh*! ô. Ach! *Ah*! *O jaj*.

Ahēnārius, rij, m. vide *Ærarius*.

Ahēnum, ni, n. Virg. *Kotel*. r. Keſsl. *Réz fazék*.

Ahēnus, a, um, Virg. *Brunzhen Kotlen*. Kupffern. *Rezes*.

Ahu, *Interjec*. Terent. *O jaj!* Ach vveh! *O jaj*.

Ajo, ais, ait, *defect*. *Cic*. *velim*. Sage. *Mondom*.

Aizōon, zōi, n. *Netreſzk*, *Domachi koren*. e. Hauſsvvurtz. *Fül-fü*.

Ala, æ, f, Cic. *Krelyut*, *Perut*, *Krilo*. r. Flügel. *Madár ſzarny*. 2. Transl. *Pazuha*. Die Achſel. *Embernek vállà potzkája*. 3. Pro *turma equitum*, eò quòd pedites tegant alarum vice. Alam dexteram, vel ſiniſtram alicui comittere: Alæ alteri aliquem præficere. Cic. 4. *In ædificiis* alæ dicuntur ſtructuræ ad latera ædium *Vitruv*.

Alabaſter, i, m. Cic. ap. Non. Alabaſtrum, i, n. Plin. *Skatulya*, ali *poſzuda iz bélega mramora* peregr. *Alabaſter*. Ein Geſchirr von Alabaſter. *Fejér márvány köböl edény*.

Alabaſtrites, æ, m. Plin. *Béli mramorkamen*. n. Weiſser Marmelſtein. *Fejér márvány kö*.

† Alabrum, ri, n. *Mabálo*, *Motálo*. Eine Haſpel. *Matóla*.

Alacer, cris, acre, & Alacris, is. *com*. cre, n. *Gyegyeren*, *Bérz*, *Veſzel*, *Friſek*. Muthig, frölich, hurtig. *Vidam*, *Gyors*, *Serény*.

Alacritas, atis, f. Cic. *Gyegyernoſzt*, *Veſzela Berzocha*, *Hitrina*. e. Freudigkeit, Hurtigkeit. *Vidámság*.

Alapa, æ, f. Vall. *Plyuſzka*, *Zauſmicza*, *Polichnicza*. e. Ohrſeigen, e. Maultaſchen, e. Backenſtreich. *Artzúl-tsapás*, *Poſonütés*.

Alaſtor, oris, m. Eras. *Peklenſzki duh*. Ein böſer Geiſt. *Gonoſz lélek*. 2. Unus ex equis Plutonis Claud.

Alātus, a, um, Virg. *Krelyutaſzt*, *Perutaſzt*, *krilat*. Geſliegelt. *Szárnyas*. 2. V. *Velox*.

Alaūda, æ, f. Plin. *Skérlecz*, *Skurjanecz*, *Vabulacha*, e. Lerch. *Patsirta*, *Szántóka madár*.

Albārium, ii, n, Plin. *Belilo*, *z-kim ſztène biſe béle*. Weiſse, die man anſtreicht. *Ház fejérito*, *Méſz*. *&c*.

Albēdo, inis, f. ſulpit. *Belina*, *Belota*, *Belilo*. e. Weyſse Farb. *Fejérség*, *Fejér ſzin*.

Albeo, es, ere, ui, (Neu.) Quint. *Belimſze*. Bin vveiſs. *Fejér vagyok*.

Albeſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Bélpoſztàjem*, *bivam*. Weiſs vverde. *Fejéredem*.

Albico,

Digitized by Google

Albico, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Belkaſten jeſ.em.* Weiſslicht bin. *Fejéreslem.*

Albicus, a, um, Colum. *Belkaſzt*, *Nabel*, *Belkaſten.* Weiſslicht. *Mintegy fejéres.*

Albitūdo, inis, f, Plaut. Albities, iei, f. Apul. vide *Albedo.*

Albo, as, are, avi, atum, (Act.) Curt. Cic. *Belim.* Weiſs mache. *Fejéritem.*

Albūgo, inis, f. Plin. 1. *Belina vu oku.* 2. *Belánjek jajcheni.* Das Weiſse im Aug, Eyer-Klar. *Szemnek, és tyukmonyak fejére.* 3. *Glavnè pèrbuti.* e. Weiſse Haupt-Schuppen. *Fej korpa.*

Album, bi, n, Tacit. 1. *Bélatábla*, 2. *Kniga za zapiſzávanye imèn.* e. Weiſse Tafel, darauf man die Nahmen ſchreibet. *Fejérittetett jegyzö tábla.* *Név könyv.*

Albūmen, inis, n. Plin. *Belányek jajcheni.* s. Eyer-klar. *Tyukmony fejére.*

Alburnus, ni, m. *Bélyka Riba.* r. Weiſs-Fiſch. *Fejér apró keſzegbal.* 2. Mons Lucaniæ.

Albus, a, um, Juv. *Bél.* Weiſs. *Fejér.* 2. pro *Felix*, Dies albo notanda lapillo. Hor.

Alcēdo, inis, f. Plaut. *Morſzki Szlavichek.* e. Meer-Nachtigal. *Tengeri fülemüle.*

Alea, æ, f. Gell. *Koczka zàr.* r. Würffel. *Koczka.* 2. *Transl.* pro *Fortuna* & *periculo.* Liv.

Aleātor, oris, m. Cic. *Koczkaſs.* n. Würffel-Spieler. *Kotzkás.*

Aleo, ōnis, m. Feſt. Vide *Aleator.*

Ales, itis, *com.* Ovid. *Pticza.* Ein Vogel. *Madár.*

Aleſco, is, ere, (Neu.) Varro. *Perje dobivam*, 2. *Káſztem.* e. Federn bekomme, 2. vvachſe. *Nyöööt ſzárnyat, tollat nyérnyitesdek.*

Alex, ēcis, & Hālec, ēcis, f. Plaut. *Szerdùn*, *Haring.* r. Häring. *Häring.*

Alga, æ, f. Virg. *Morſzka baluga tràva.* s. Meerkraut, Waſſerkraut. *Hinár tengeri fü.*

Algeo, es, ere, alſi (Neu.) Cic. *Zebeme.* Friere. *Fázom, Hideg vagyok.*

Algidus, a, um, Catull. *Mérzel*, *Sstuden.* Kalt. *Hideg*, *Fagyos.*

Algor, ōris, m. Plin. *Zima*, *mérzlina.* e. Kälte, r. Froſt. *Hideg*, *Fagy.*

Aliās, *Adv.* Cic. *Drugach*, *Inache*, *Drugda*, *Drugiput*, *Drugòch.* Ein andermahl, ſonſt. *Masként*, *Máſszor*, *Különben.*

Alibi, *Adv.* Cic. *Drugde.* Anderſtvvo. *Máſutt*, *Más helyen.*

Alicubi *Adv.* Cic. *Negde.* Irgendsvvo. *Valahol.*

Alicunde, Cic. *Odnekud.* Etvvann her. *Valahonnan.*

Aliēnātio, onis, f. Cic. *Odtujenye*, *Odſzvojenye.* e. Entfrembdung. *Idegenülés*, *Idegenités.*

Aliēnigena, æ, *com.* Cic. *Sztranſzki*, *Chlovek*, *Tugy*, *Tugya.* n. Frembder, oder Frembde. *Idegen nemzetbéli.* Vinum alienigena, Gell. *Tugye vino, iz drugoga kraleſztva.* n. Ausländiſcher Wein. *Idegenbor.* Juxta *Probum* eſt omnis generis.

Aliēno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odtújam*, *Lyuczko y tugye chinim.* Entfrembde. *El-idegenitem.* 2. pro *ſeparo.* Ita nos alienavit. Teren. *Tak naſz je razluchil &c.*

Aliēnus, a, um, Cic. *Luczki*, *Tùgy*, *Sztranſzki.* Frembd, eines anderen. *Idegen*, *Máſé*, *nem hozzá illö.* Comp. *Alienior.* alienior eſt me, Cic. 2. pro *Abhorrens.* Homo alienus à literis. Cic.

Alifer, a, um, *Ovid.* Aliger, era, um, Virg. *Krelyuten*, *Peruten*, Vide *Alatus.*

Alimentum, ti, n. Cic. Alimonium ij, n. *Varro.* Alimonia, æ, f. Mart. *Hrana.* e. Nahrung. *Tápláló eledel.*

Aliōqui (ſeqv. Cons.) Alioquin (ſeq. vocali.) *Conj.* Cic. *Ardrugach.* Sonſt. *Máskèpen.*

Aliò, *Adv.* Terent: Aliorſum *Adv.* Plaut. Alioversùm, Alioversùs *Adv.* Plaut. *Drugam Drugud*, *Inam.* Anderſt vvohin. *Máſuvá*, *Másfelé.*

Alipes, edis, *om.* Ovid. *Peruto-nog*, *na nogah perutaſzt*, *Bèrz.* Die Fliegel an Füſſen habent. *Szárnyas-lábu.* 2. Vid. Celer.

Aliptes, æ, m. Cic. *Boritelov namazitel.* Der die Kämpffer ſalbet. *Köſzködök*, *Bajvivok kenöje.*

Aliquàm multi, pro aliquot, Cic. *Nekulikoih*, *Vnogi.* Etvvelche, viel. *Sokan*, *égynehányan.*

Aliquandiu, *Adv.* Cic. *Nekulikochaſza.* Ein vveil. *égy ideig.*

Aliquando, *Adv.* Cic. Olim. Quint. *Negda.* Mit der Zeit. *Valaha*, *Néha.* 2. pro *Tandem*: Collegi me aliquando. Cic.

Aliquantillum *Adv.* Plaut. Aliquantulum Cic. *Jedno-majczeno*, *Kruto malo*, *Nekulichno.* Gar vvenig. *Valamitske*, *keveſetske.*

Aliquantisper *Adv. temp.* Terent. *Cheſz mal chaſz*, *Donikle*, *Nekuliko chaſza.* Eine kleine

ne Zeit. *Egy keveſsideig.* meliùs Pauliſper, Parumper. Cic.

Aliquantùm, Adv. Cic. *Nekuliko, Malo.* Etvvas ein vvenig. *Valamennyire, Keves nyéig.*

Aliquantus, a, um. Sall. *Nekulik.* Etvvas groſs. *Valamennyi.*

Aliquātenus. adv. Plin. *Nekak. Iz jedne ſztrâne.* Etlicher maſſen. *Valamennyire.*

Aliquis, qua, quod, vel quid. Cic. *Negdo, Neki, Nekoi.* Etvvo einer. *Egy valaki.*

Aliquiſpiam, cujuspiam. vide Aliquis.

Aliquò, Adv. Ter. *Nekam.* Etvvo hin. *Valahová innen.*

† Aliquorſum, adv. V. Aliquò.

Aliquotfāriam, Adv. Varro. *Na nekuliko ſztrân:* Etliche Weiſe. *Egynéhány réſzre.*

Aliquoties, vel aliquotiens. Cic. *Nekuliko krât.* Etliche mahl. *Egynéhányſzor.*

Aliquouſque, adv. *Donekega miſzta.* Biſs an ein Orth. *Valameddig.*

Aliter, adv. Cic. *Drugach, inache.* Anderſt. *Máſképen, Különben.*

Alitūra, æ, f. Gell. *Hravenye, Gojenye.* e. Ernehrung. *Táplálás.*

Aliubi, pro Alibi, adv. Plin. *Drugdi.* Anderſtvvo. *Máſutt.*

Aliunde, adv. Cic. *Od drugod.* Anderſt vvoher. *Máſunnan.*

Alius, a, um, alius, alii, Cic. *Drugi, Inni.* Ein anderer. *Más.* Eleganter jungitur longè, Longè alia mihi mens eſt. Sall.

Aliusmodi, adv. Cæs. *Na drugi nachin, Drugachi, Drugacheſſi.* Auf ein andere Weiſs. *Más módu.*

Allābor, eris, apſus ſum (Dep) Cic. *Pripadam k-chemu, Opadam.* Zufalle. *Melléeſſem.*

Allabōro, Adlabōro. as, are, avi, atum (Act) Horat. *Pripomaſem delati, Marlivo delam, Szkérbimſze, Térſzimſze.* Häuffig vvercke, arbeite. *Munkálódom-raita.*

Allectātio. onis. f. Quint. *Privablenye, Mamlenye.* e. Zulockung. *Hozzá-édeſgetés.*

Allecto, as, are, avi, atum (act.) Cic. *Privablyuiem, Primamlyujem.* Zulocke. *Hozzám-édeſgetem.*

Allector, oris. m. Colum. *Vabecz, Vabitel, Mámea.* r. Zulocker. *Hozza-bitegetö.*

Allectrix, icis, f. *Vabicza, Vabitelicza.* e. Zulockerin. *Hozza-bitegetönc.*

Allēgātio, onis, f. Cic. *Pravde zrokov naperve dávanye.* In Rath deren Urſach, das Fürbringen. *Valaki dolgában való követség, Mentés, Mentség.* 2. v. Ablegatio.

Allēgo, as, are, avi, atum (act) ICt. *Napravdi zroke dajem, branim.* Die Urſachen am gericht vorbringe. *Törvenyben valakit oltalmazok.* 2. Idem ac mitto negotii causâ. Cic. 3. V. cito, as. ita Plin.

Allego, is, ere, ēgi, ectum. (act) Ulp. *Izbiram.* Erbelle. *Hozzámſzedem, Veſzem.* Allegere aliquem in ordinem Senatorum. Ulp. *Izebrati koga za Vichnika.* Einem zu Raths-Herrn ervvehlē. *Tanátsba be-venni valakit.*

Allevāmentum, ti, n. Allevātio, onis, f. Cic. *Polekchicza, Lehkota, Zlahkotenye.* e. Leichterung. *Meg-könnyebbités.*

Alleviātio, onis, f. Idem.

Allevio, as, are, avi, atum. (act) Cic. *Polehchicziu dajem, Lehkotim.* Helffe. *Megkönnyebbitem, Könnyítem.*

Allevo, as, are, avi, atum, (act) Cic. *Primáſem, Lehkotim, Pridiſem gore, Podiſem.* Zuhelffe, leichtere, in die Höhe erhebe. *Felſegítem, Könyebítem, Fel emelem.* Allevare afflictum, Quint. *Polehkotiti ſaloſznoga.* Einen Bekümerten leichteren, tröſten. *a' nyomorúltat Fel-ſegítenyi.* &c.

Allicefacio, is, ere, eci, actum. Sveton: *Mámim Privablyujem, Vabim.* Zulocke. *Hozzám-vonzom, édesítem.*

Allicio, is, ere, exi, ectum, (act.) Cic. vide Allicefacio.

Allido, is, ere, iſi, iſum (Act) Cic. *Tréſzkam, Luſzkam na zemlyu, ali o-zid.* Item *Térkam.* Anſtoſſe, anpoche an einen Ding ſchmättere. *Hozzá-ütöm, allá-tſapom.*

Alligātio, onis, f. Colum. *Privezanye, privez.* Das Anbinten. *Hozzá-kötés.*

Alligātor, oris, m. Colum. *privezitel, privezavecz.* r. Anbinder. *Hozzá-kotö.*

Alligo, as, are, vi, atum (act.) Cic. *priveſujem, privezávam.* Anbinde. *öſzve-kötöm, Békötöm.* 2. Trans. V. Obſtringo. Lex omnes mortales alligat. Cic.

Allino, is, ere, livi, *vel* lēvi, *vel* lini itum. (act.) Cic. *Primaſujem, Namaſujem.* Anſtreiche, anſchmiere. *Hozzá kenem.*

Allium, ii, n. Plin. *Cheſnyák, beli luk, Cheſzan.* r. Knobloch. *Fokhagyma.* Allia & fabas ne comedas *prov.* ideſt à malitia & foro abſtine.

Allocūtio. onis. f. Plin. *Pregovorenye, Probeſzidenye.* Das Anreden. *Hozzá-ſzólás.*

† Allodium, ii, n. *Imétek, Sivarnicza, ihiti Szianye zvan varaſſa za ſivadu, Marhu, Joſzágla,* pereg. *Majer, marof.* r. Marhoff, *Major,*

Majerház. Allodialia bona ſcil.
Alloquium, ii, n. Plin. vide Allocutio.
Alloquor, èris, ŏqui, ūtus ſum (Dep) Cic. *Pregovarjam ſ-drugemm* Anrede. *Hazzá-ſzolok, Véle beſzéllek.*
Allubeſco, is, ere, lubui, lubitum. Plaut. *Dopadamſze.* Gefalle. *Tetſzem, Kedvére vagyok.*
Alluceo, es, ere, uxi, (Neu.) ſvet, *Priſzvétchujem.* Anſcheine. *Reá-fénlem, világoſodom.*
Allūcinor, Hallūcĭnor, aris, ari, ātus ſum (Dep.) Colum. *Nevidim prave, ſzlepimſze, Ochime vkanyuju.* Blinzele mit den Augen, nicht vvohl ſehe. *Szemeimmel meg-tſalatom, jól nem látok.* 2. ponitur pro *Errare, decipi, Falli.* Cic.
Allū vel - Hallūcĭnātio, onis, f. Feſt. *Ochèh vkanyuvanye, krivo vigyenye.* e. Irrung mit den Augen. *Szem tſalogatás, jól nem látás.* 2. V. *Aberrātio.*
Allūdo, is, ere, uſi, uſum, (Neu.) Cic. *Prigravamſze, ſzpodobimſze.* Zuſpiele, ſcherze, zu vergleiche. *Valakivel jatſzom, Valakihez hunyoritok, magamat haſonlitok.*
Alluo, is, ere, ui, (Act.) Cic. *Pritéchem, polej, ali Vtik-techem.* Zurinne, beyrinne. *Mellette folyok, moſom.*
Allūvio, onis, f. Cic. Allūvies, iei, f. Liv. *Povodnja, Poplava, Potop.* Ein Waſſerguſs. *Viz ki-áradás.*
Almus, a, um, Cic. 1. *Dobro hranechi.* Wohl nähread. *Jollakozó, élödö.* 2. V. *Sanctus, Auguſtus.* O fides alma! quo te terrarum receptiſti? 3. V. *Charus, Amabilis.* Alma pax. *Hor. Dragi mir.* r. Liebe Fried. *Kedves békeſség.* 4. V. *Serenus.* Almus Dies. *Virg. Vedren dan.* n. Heller Tag. *Tiſzta idonap.* 5. V. *Pulcher.* Alma Venus. *Hor.*
Alnētum, ti, n. *Jalſsevje.* r. Errlen Wald. *Iger-fás erdö.*
Alneus, a, um, Vitruv. *Jalſsev.* Erlen. *Iger-fából való.*
Alnus, ni, f. Plin. *Jalſsa.* r. Erlen-Baum. *Iger-fa.*
Ălo, is, ere, ui, itum, (Act.) Cic. *Hránim.* Ernehre. *Táplálom, Nevelem.* Transl. *Bellum alere.* Liv. *Capillum alere.* Plin. &c.
✝Ălōdium, V. *Allodium.*
•Ălōpĕcĭa, æ, f. *Opuznenye laſzeb Laſzo-puzenye.* Das Haar ausfallen. *Fö kopaſzodás, Haj hullás.*

•Ălōpĕcus, i, m. *Opuznenecz.* Dem das Haar ausfallet. *Kopaſz.*
Alpes, ium, *plur.* f. Cic. *Planine, Viſzoke gore.* s. Alpen, das hoche Gebierg. *Havas, Havaſok, Havas hegyek.*
Alpinus, a, um, Liv. *Planinſzki, Planinecz.* Das im Gebierg iſt. *Havaſi.*
Alſus, a, um, *ab algeo*, Cic. *Zimen, Mërzel, Sztuden.* Kalt. *Hideges Fagyos.*
Altāre, is, n. Cic. *Oltár.* r. Altar. *óltár.*
Altè, *Adv.* Cic. *Viſzoko.* Item *Duboko Globoko.* Hoch. tief. *Magaſan, Mélyen.* Altè cadere, Cic. *Gluboko opaſzti.* Tieff abfallen. *Mélyen eſnyi.*
Alter, a, um, altĕrius, Cic. *Drugi.* Der andere. *Máſodik.*
Alter, ĕris, *vel* Halter, ĕris, m. Macr *Izolova krúglo.* (peregr. globus) *Koje na vuſu igraſſi vu rukah derſe.* e. Bleykugel ſo die Springer in Händen halten. *On golyóbis, mellet az ugrók kezegben tartnak, mikor ugrandoznák.*
✝ Alterātio, onis, f. *Premenenye, Burkanye Zdravja.* e. Veränderung in der Geſundheit. *Máſsá-változás, Bomlás az egéſzſégnek.*
Altercātio, onis, f. Cic. *Czarga.* r. Zanck, r. Hader. *Veſzekedes, kotzódás, Viſzſzálkodás.*
Altercātor, oris, m. Quint. *Inachnik Pregovarjavecz, Czargavecz.* r. Zancker, r. Haderer. *Viſzſzálkodó, Garázdás, Veſzekedö.*
Altercor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cæs. *Czargamſze Pregovariamſze, Inachim.* Zancke, hadere. *Viſzſzálkodom, Veſzekedem.*
Alternātim, *Adv.* Plin. *Premencze, na Izminu, jeden po jeden.* Ein nach dem andern. *Egymáſután, Változva.*
Alternātio, onis, f. Apul. *Premenenye jeden drugoga Izmina.* Die Abvvechslung. *Egymás után tſerélve valamit mivelés.*
Alternè *Adv.* ſcrib. vide *Alternatim.*
Alterno, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Premenyam, Jednoga za drugem poſztaulyam.* Ein nach dem andern mache, umvvechsle. *Egymás után tserélvetſelekſzem valamit.*
Alternus, a, um, Cic. *Izmencze jeden za drugem.* Einer um den andern, *Egymás után való.*
Altĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Ovid. *Premenyam, Drugáchim, Drugach chinim.* Verändere. *Máſsá-változtatom.*
Altĕrŭter, a, um, ŭtrius, Cic. *jeden zmed dveh.* Der eine unter zvveyen, entvveder. *Kettönek Valamellyike.*

Altĕrŭterque, ŭtriuſque. Plin. vide *Alteruter.*

Altĕrŭtrinque *Adv.* Plin. *Odjedne, ali iz druge ſztrane.* Von etvveden Seithen. *Valamelly felöl, Akarmelly felöl. Egy vagy más réſzrül.*

Altĭtūdo, inis, f. Cic. *Viſſina.* Die Höche. *Magaſſág.* 2. V. *Profunditas.*

Altĭvŏlus, a, um, Plin. Altivolans, antis, *om.* Ennius. *Viſzoko letechi.* Hoch fliegend. *Magaſan repülö.*

Altor, oris, m, Cic. *Hranitel.* r. Ernehrer. *Tápláló.*

Altrix, icis, f. Cic. *Hranitelicza.* e. Ernehrerin. *Táplálóné, éltetöné.*

Altus, a, um, Cato. *Viſzok.* 2. *Glubok, Dubok.* Hoch, 2. tieff. *Magas, Mély.* 3. Transl. V. *Magnus.* Sic Pater ille Deum faciat, ſic altus Apollo.

Alveāre, is, *n.* Alvear, is, *n.* Alvearium, ii, n. Cic. *Vuliſche Pchelni koſs.* r. Peinſtock. *Méh kosár, kas.*

Alveātus, a, um, Cato. *Izdublen.* Ausgehölet. *Ki-vájatott, öblös, üreg.*

Alveus, ei, m. Cic. *Potochna graba, Sztruga.* r. Graben eines Waſſers. *Folyó-viz árok.*

Ălūmen, inis, n, Plin. *Jelun.* e. Alaun. *Timsó.*

Ălumnus, ni, m. Cic. Alumna, æ. f. Varro. *Hranyenik, Hranyenka, od druga Hranyen, ali hranyena.* Der oder die Ernehret vvird. *Valakitöl neveltetett, tápláltatot.*

Ălūtārius, ii, m. Plaut. *Kóſar mekkeh kòs.* r. Weiſsgärber. *Irha jártó.*

Ălūta, æ, f. Cæſ. *Mekkakóża.* Lindes Leder, vveiche Felle. *Lágy irha.*

Alvus vi, f. Cic. *Terbuh.* Der Bauch. *Has.* 2. Alvus & Alveus idem, quod *Alveare* Varro, Plin.

Ămābĭlis is, *com.* le, *n.* Cic. *Lyublyen.* Lieblich. *Kedves, Kellemetes, Szerelmes.*

Ămābĭlĭtas, atis, f. Plaut. *Lyubezlivoſzt Lyublenoſzt.* e. Lieblichkeit. *Kedveſſég.*

Ămābĭlĭter *Adv.* Cic. *Lyubleno.* Lieblich. *Kedveſen, Szerelmeteſen.*

Ămābŏ! *Interjec. bland.* Cic. *Zalyubav! zamiloſchu! za volyu, Proſzimte.* Lieber mein, Gnad vvillen, meines vvillen, *Szeretettért, Kérlek, Igenkérlek.* Amabo te, adme ſcribe, Cic. *Proſzimte zalyubav, zamiloſchu, Piſſimi.* Bitte dich, lieber mein ſchreibe mir. *Kérlek ſzerettetel irgy hozam.*

Ămandātio, onis, f. Cic. *Odpráulenye Odaſzlanye.* e. Wegſchickung. *Elküldés, Követségre küldés.*

Ămando, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odpráulyam odſſilyam.* Wegſchicke. *Elküldöm, Butját adok.*

Ămanter, *Adv.* Cic. *Lyubleno.* Lieblich. *Kedveſen.*

Ămănuenſis, is, m. ſvet. *Piſſecz, Piſzár.* Ein Schreiber. *Iró deákja valakinek.*

Ămārăcus, ci, m. & Ămārăcum, ci, n. Plin. *Majoran.* Mayeran. *Majoranna.*

Ămārè, *Adv.* Svet. *Gorko, Subko.* Bitterlich. *Keſerveſen.*

Ămārĭties, iei, f. *Catull.* Ămārĭtas, atis, f. *Vitruv.* Ămārĭtūdo, inis, f. *Liv.* Ămāror. oris, *m.* Virg. *Gorkochа, Subkocha, Gorchina, Gorkoſzt.* e. Bitterkeit. *Keſerüség.*

Ămārŭlentus, a, um, Gell. *Jako gorek, ſubkek.* Sehr bitter. *Igen Keſerü.*

Ămārus, a, um, Cic. *Subkek, Gorek.* Bitter. *Keſerü.*

Ămāſius, ii, *m.* Cic. Ămāſio, onis, *m.* Apul. *Lyubovnik, Lyublyenik, v-kogaſze koja, ali, Kiſzeje v-koju Zalyubil, Drági.* Der von einer geliebt vvird: *oder,* der eine liebet, ein Buhler. *Szeretó.*

Ămāſia, æ, f. *Zalyublyenka, v-kojuſze je koi zalyubil, Drága.* Die geliebet vvird, e. Liebſte. *Szeretöné.*

Ămātor, oris, *m.* Cic, Amaſcus, i, *m.* Plaut. *Lyubitel.* r. Liebhaber. *Szeretö.*

Ămātōriè, *Adv.* Cic. *Lyublyeno, Lyubitelſzki, Lyubovnichki.* Buhleriſcher vveiſse. *Szeretve.*

Ămātōrium, ii, n. *Napitek lyubav ofszebujuu chinechi.* r. Buhler, *oder* Liebes-Tranck. *Szerelem hozó ital.*

Ămātōrius, a, um, Cic. *Lyubleni, Lyubitelſzki.* Buhleriſch. *Szerelem hez való.*

Ămātrix, icis, *f.* Plaut. *Zalyublyenka.* e. Buhlerin. *Szeretöné.*

Ambāges, is, f. Cic. *Obidenye, Zabajanye, Zabod.* r. Umgang. *Kerenyö út.* 2. Transl. Verborum circuitus *Cic.*

† Ambĭdexter, a, um, *Dvojruk, oboruk, Levák tak, kak deſznák.* Linck und recht. *Mind két kézzel egyaránt elö.*

Ambĭgo, is, ere, (Neu.) Cic. V. *Dubito.*

Ambĭguè *Adv.* Cic. V. *Dubiè.*

Ambĭguĭtas, atis, *f.* Cic. V. *Dubietas.*

Ambĭguus, a, um, Cic. V. *Dubioſus.*

Ambio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Obiimlyem, obſzeſujem, obbújam.* Umgebe, umgehe. *Környül-veſzem, kerülök.* 2. V. *Deſidero, Appeto.* 3. Transl. pro *Blandior.*

Ambitio,

Digitized by Google

Ambĭtio, onis, f. Cic. *Obolia*, *Selya preſtimavanye*, *Prevzetoſzt*, *Ponóſzitoſzt*. r. Ehrgeitz. *Kevélység*. 2. & propriè *Obſzeſenye*, *obhaianye*. r. Umgang, e. Umgebung. *Kerülgetés*, *Kerület*. 3. eſt immoderata rerum magnarum, honorum, imperiorum cupiditas.

Ambitiosè *Adv*. Cic. *Obolo*, *Prevzeto*, *Hvale ydike jelno*. Mit Ehrgeitz, hoffärtig, mit groſser Begierd. *Kevélyen*, *Ditséretet Kivánva*.

Ambitiōſus, a, um, Cic. *Obſzeſajuchi*. Umgebend. *Körülkerülö*. Transl. *Preſtimavanya prevecb ſelen*, *Prevzet*, *Obol*. Ehrgeitzig, hochmüthig. *Kevély*, *bötsületKiváno*.

Ambĭtus, ûs, *m*. *Cic*. Ambĭtūdo, inis, f. Apul. *Okrajina*, *okrug*. r. Umkreiſs. *Kerites*, *kerület*. 2. V. *Circuitus*. Item vulgò *Ganyk*. r. Gang. *Ház tája*. 3. V. *Ambitio*.

Ambo, æ, o. Cic. *Obedva*, *obba*. Beyde. *Mint ketten*.

Ambrex icis, m. Feſt. V. *Imbrex*.

•**Ambrōſia**, æ, f. Ovid. *Boſanſzka jeſztvina*. e. Götter-Speiſe. *Iſteni étel*. 2. V. *Immortalitas*. 3. *Opek tráva*. r. Beyfuſs, s. St. Joannis-Kraut. *Szent Janos füve*.

•**Ambubaia**, æ, f. Varro. *Nechiſzta ſena*, *pianka*, *Lajbaricza*. n. Vollgeſoffenes Layer-Weib. *Tiſztátalan réſzegeskedö ſemirekolo aſzſzony*.

Ambŭlācrum, i, n. Plin. *Hodaliſche*, *ſetaliſche*. r. Spatziergang. *Folyosó*, *Sétáló hely*.

Ambŭlātio, onis, f. Cic. *Hòd*, *Hodenye*, *ſetanye*. Das Spatzieren. *Sétálás*.

Ambŭlātor, oris, m. Colum. *Hódus*, *ſetavecz*. r. Gänger. *Járó*.

Ambŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Hodim*. Gehe. *Járok*.

Ambūro, is, ere, uſſi, uſſum, (Act.) Cic. *Opalyujem*, *Sgem*, *Palim*, *Obſiſem*. Umbrenne. *Köröskornyül el-égetem*, *persölem*.

Ambuſtio, onis, f. Plin. *Obsganye*, *Opálenye*, *Osganye*. Der Brand. *Egés*, *Perſelödés*, *Persölés*.

Āmens, entis, *om*. Cic. *Pomamlyen*, *Lùd*, *Manen*, *Mahnit*, *Vlrtoglav*, *zvanpameti*. vulgo, *norcz*. Taub, unſinnig. *Eſztelen*, *Bolond*.

Āmentia, æ, f. Cic. *Mahnitoſzt*, *Ludoſzt*, *Manenoſzt Manenia*. e. Taubſucht, e. Unſinnigkeit. *Eſztelenſég*.

Āmentum, i, n. *Silius*. eſt quodvis ligamen, vel lorum quo media haſta religatur ut longius jaci poſſit.

Ămīca, æ, f. Cic. (propriè dicitur impudicè amata mulier. *Cic*. *Teren*. *Horat*.) *Priatelicza*. e. Freundin. *Jóakaróne*.

Ămīcè, *Adv*. Cic. *Amiciter*, Plaut. *Priatelſzki*. Freudlich. *Barátságoſon*.

Ămĭcio, is, ire, ixi, ictum, (Act.) *Opravlyam*, Bekleyde. *Reám veſzem*, *Oltoztetem*, *Reám-rubazom*, *ſedem*.

Ămīcĭtia, æ, f. Cic. *Priatelſztvo*. e. Freundſchafft. *Barátság*.

Ămīco, as, are, Stat. *Opriatelyujem*. Zum Freund mache. *Baratkozom*.

Ămictus, ûs, m. *Cic*. Ămĭcīmen, inis, n. Apul. *Oprava*, *Ódetely*, *Ódecba*. e. Kleydung, e. Decke. *öltözet*.

Ămĭcŭlum, li, n. Cic. *Gornya halya*. Ein Oberkleyd. *Felsö öltözet*.

Ămīcus, ci, m. Cic. *Priatel*. r. Freund. *Barátom*. Amici noſtri & amatores, quibus multis jam annis utor familiariter. Eſt ille ex domeſticis meis, & intimis familiaribus. In intimis meis, in meis familiariſſimis eſt. Me planè ſuum numerat. Quo cum mihi ſunt omnes amicitiæ neceſſitudines.

Āmiſſio, onis, f. Cic. *Zgublenye*, *Zginenye*. r. Verlurſt. *Eltéveſztés*, *Elveſztés*.

Āmĭta, æ, f. Cic. *Tecza*, *Ochina ſzeſztra*. Des Vatters e. Schvveſter. *Atyám nénnye*.

Āmĭtīni, orum, m. *plur*. Non. *Od brata y ſzeſztre decza*. e. Kinder von Bruder, und Schvveſter. *Két atya fiak*, *nénék vagy Bátyák fiaik*.

Āmitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cic. *Gubim Zgubavlyam*, 2. *Odpoſſilyam*. Verliehre, 2. Wegſchicke. *Elereſztem*, *Botsátom*, *Elveſztem*. Filium abſe amittere Ter. *Szina od ſzebe odpoſzlati &c*. Cauſam amittere, Cic. *Szvoje*, *dugovanye zgubiti*. Seine Sach verliehren. *Maga dolgát elveſztenyi*.

Amnis, is, m. Juv. *Potok*, *Réka*. Ein Fluſs. *Folyó viz vagy patak*.

Ămo, as, are, avi, atum, (*Act*.) Cic. *Lyubim*, *Milujem*. Liebe. *Szeretek*, *Szeretlek*. hoc amat fieri. Terent. *Toſze rado pripecha*. Das pflegt zu geſchehen. *Ez könyen történik*. Phras. *Amo te plurimùm*. Sic te diligo, ut neminem magis, ne me ipſum quidem. Singulari erga te amore ſum. Singulari ſum in te benevolentiâ. Nemo eſt omnium in quem magis, quàm inte mea ſit propenſa benevolentia, quem ego majore, quàm te benevolentiâ complectar. Omnibus tibi neceſſitudinis cauſis conjunctus ſum maximè,

Digitized by Google

Ità multæ mihi tecum neceſſitudinis cauſæ ſunt, ut nihil poſſit eſſe jucundiùs. Arctiſſimô neceſſitudinis vinculô conjuncti ſumus. Nihil eſt noſtra neceſſitudine conjunctius. Pervenit ad ſummum amicitia noſtra. Æquè, ſimiliter, pariter ac me ipſum, itidem ut me ipſum, non aliter, non ſecus ac me ipſum te diligo. Inte amando nemini concedo. Amorem in te meum cogitatione fortaſſe conſequi, complecti poſſum, verbis quidem exprimere, exprimere profectò non poſſum. In amore tui principatum appeto, primas partes mihi vendico. Fero te in oculis, mihi es in amoribus. Primum in amore Deum, te habebo proximum. Quod vinculum, quod ſtudii genus aut officii, quæ omnino res amori noſtro, amicitiæ, conjunctioni, neceſſitudini noſtræ deeſt, in amicitia noſtra requiri aut deſiderari poteſt? Amorem in te meum verbis exprimere, quî poſſum? quem cogitatione vix complector.

Ămŏdò *Adv.* Apul. *Od ſada, Od vezda.* Von jezt an. *Ettöl fogva.*

Ămœnĭtas, atis, f. Cic. *Lyublyenoſzt, Kraſnoſzt.* e. Lieblichkeit. *Kieſség, Gyönyörüség.*

Ămœnus, a, um, Cic. *Lyublyen, Drâg, Veſzel, Lipoga pogleda, Kraſzan.* Lieblich. *Gyönyörüséges, kedveſséges.*

Ămōlior, iris, iri, ītus ſum. (*Dep.*) Terent. *Z-teskochum od-irivavam, Na ſztran giblyem* Davon ſchiebe. *El-mozditom, Tölem, elfordítom.* 2. V. *Arceo.*

Ămōlītio, onis, f. Gell. *Na ſztran genenye Odrinenye, z-teskochum Odrivavanye.* Das Wegſchieben. *Elmozditás.*

Ămor, oris, m. Ovid. *Lyubav.* e. Liebe. *Szeretet, Szerelem.*

Ămordeo, es, ere, ordi, orſum. (*Act.*) vide *Abmordeo.*

Ămōtio, onis, f. Cic. *Vugibanye, Ugnutje, Odverſenye, Na ſztran poſztavlyanye, Odmeknenye.* e. Wegruckung. *El-mozditás Félre tétetés.*

Ămŏveo, es, ere, ōvi, ōtum. (*Act.*) Cic. *Vugiblyem, Odvergavam, Odpoſztavlyam, Odmekavam.* Ob-vvegthue. *El-mozditom, Taſzitom.* Amovere aliquem ab officio. Cic. *Odvérchi koga iz chaſzti.* Einen des Dienſt entſetzen. *Tiſzti böl ki-tenyi.*

•Amphĭbium, ii, n. Varro. *Sztvâr tak nazemlyi, kak vu vode prebivajucha.* s. Thier, das im Waſſer, und auf dem Lande lebet. *Vizben és földön egyaránt élö állat.*

•Amphĭbŏlĭa, Amphĭbŏlŏgĭa, æ, f. Cic. *Dvojno govorenye Dvojnicza.* Eine zvveyffelhafftige Rede. *Két felé magyarázható értelmü beſzéd.*

•Amphĭmallum, i, n. Plin. *Choba zobedve ſztrane vunaſzta, Choba kundraſzta, Choba turſzka.* Ein zottich Kleyd zu beyden Seiten. *Mind két felöl lombos laſnak, két ſze-gerezna, ſzör tſoha.*

•Amphisbæna, vel Amphĭsĭbæna, æ, f. Plin. *Szlepich, Dvoj-glava kacha, na pervo, y nazad gmazecha.* Ein zvveiköpfige Schlang, die hinter ſich, und für ſich gehet. *Két felé elöre hátra mehetö kigyó.*

•Amphĭtāpa, æ, f. Ulp. vide Amphimallum.

•Amphŏra, æ, f. Cic. *Pehar, Verch z-dvemi prerucbi.* r. Krug. *Korſó.*

Amplector, eris, ecti, exus ſum (Dep.) Amplexor, aris, ari, ātus ſum (Frequent.) Cic *Obimlyem, Ogérlyujem.* Umbſange. *Megölelem, Környül-fogom, Szoritom.* 2. V. Sequor. Jus Civile amplexus eſt. Cic.

Amplexus, ûs, m. Ovid. *Obimanye, Obimlenye, Ogérlenye.* e. Umbfangung. *Megölelés, Környül-fogás.*

Ampliātio, onis, f. Aſc. *Raſſirenye, Proſztranyenye.* e. Ervveitterung, *Széleſités, Terjeſztés.* 2. Secunda actionis conſtitutio. Id.

Amplĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Povekſſavanye.* e. Vermehrung. *Ki-ſzéleſités, öregbités.*

Amplĭfĭcātor, oris, m. Cic. *Raſproſztranitel Raſſiritel, Povekſſitel.* r. Vermehrer. *öregbitö, Terjeſztö.*

Amplĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Raſproſztranujem, Povekſſavam.* Vermehre. *Ki-terjeſztem, öregbitem.*

Amplio, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Raſproſztranujem, Raſſirujem, Povekſſavam* Ausbreite. *Széleſitém.*

Amplĭtūdo, inis, f. Cic. *ſirina, Proſztor.* e. Weite. *Széleſég.* 2. V. Gloria, Dignitas, Splendor &c.

Amplius, Adv. Cic. *Vech, Veche, Joſ.* Mehr. *Meſzſzebb, Tovább, Inkább.* 2. pro *Præterea.* Cic.

Ampliuſcŭlè, Adv. Sidon. *Jedno malo vech, Jedno malo ſirje, ſirſſe, proſztraneſſe.* Etvvas mehrer, etvvas vveitläufftiges. *Valamenyire, Széleſſebben.*

Ampliuſcŭlus, a, um. Sidon. *Jedno malo ſirei, ſirſſi, Vekſſi.* Ein vvenig vveiter gröſser. *Széleſebb.*

Amplus, a, um. Cic. *ſirok, Proſztran.* Weit. *Bö, Tágas, Széles.* 2. V. *Copioſus;* Pecunia illi ampliore opus erat. Plin.

Ampulla,

Ampulla, æ, f. Cic. *Poſuda iz ſteekla &c. za piie.* 2. transl. *Napuhnyenoſzt, obolnoſzt.* S. Trunck-geſchirr. 2. aufgeblaſene Hoffarth. *Ompolna, korsó. Felfuvalkodás, Felfuvás.* Projicit ãpullas, & ſesquipedalia verba. Hor: *Napuhnyene y obole, y za pol-drugu nogu duge rechi govori.* Er ſpricht aufgeblaſene Wörter, anderthalb Fuſs lange Wörter. *Felfuvalkodott kevél ſzokát beſzél.*

Ampullor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Horat. *Stimamſze, napuhnyene, y obole rechi govorim.* Von mir viel halte, prächtige Wort brauche. *Kevély kedem, Fel-fuvalkodom, Magamat felfuvom.*

Ampŭtātio, onis, f. Cic: *Okleſtrenye, Odſzekovanye, Obrezávanye, Odſzéchenye.* e. Beſchneidung. *Elmetſzés, Vágás.*

Ampūto, as, āre, āvi, ātum, (*Act.*) Cic. *Okleſtuiem, Obrezávam, Odſzekávam, Odſzekuiem.* Beſchneide, abſchneide, abhaue. *Elmetſzem, vágom.*

Ămulētum, i, n. Plin. *Vráchtvo, Lik vſzakojachko.* Allerley Artzney. *Mindenféle orvoſság.*

•Ămurca, æ, f. Virg. *Droſgye od ólja.* e. Oel-truſen, Oel-Heſen. *Olaj ſepreje.*

Ămuſſis, is, f. Varr. *Vérbcza, ali, vuſinchecz mérni dérvodelczev, ali Zidárov.* 1. Senckel, oder e. Richtſchnur. *Kőmives zſinor, átſok tſepő ſinorja.*

•Ămuſus, i, m. Vitr. *Piſma &c. nevuchen.* Der nichts lernet. *Irás tudatlan.*

•Ămygdăla, æ, f. plin. *Mandala ſzád.* Mandel-Frucht. *Mondola gyümölts.*

Ămygdăleus, *Pallad.* Ămygdălĭcus, Ămygdălinus et Ămygdălāceus. Plin. *Mandalſzki.* Von Mandeln. *Mondolából való.*

•Ămygdălum, i, n. vide *Amygdala.*

•Ămygdălus, i, f. Plin. *Mandala drévo.* r. Mandel-Baum. *Mondola-fa.*

•Ămyſtis, idis, f. Horat. *Pitje na duſſek,* Ein ſtarcker Trunck, in einen Athen. *Hozonos Igy harombanvaló ital.* Amyſtide bibere. *Piti na duſſak.* In einen Athen trincken. *Hazonoſ innya.*

Ăn. *adv.* Cic. 1. Conjungitur eleganter cũ *ne, non, verò.* An verò illi poſſent? *Jeli bi pak oni mogli?* Konten ſie aber? *De hogy bizéd, hogy ők azt tehetnék?* Vid. *ne.* 2. *An* duplicatum idem ſignificat, quod *aut. v. g.* Quis eſt iſte? Mercator? An Arator? an Pecuarius? *Gdo je ov iſzti? Terſecz? ali orâch? ali paſztir.* Wer iſt dieſer? Handelsmann? oder Ackermann? oder Kühhalter? *Ki ez? Kalmár-é, ſzántó-é, vagy barom páſztor?*

•Ănăbăſius, ii, m. Hier. Miſſus in exteras regiones rumoris ſpargendi causâ.

•Ănăbātra, orum, n. *plural.* & Anabatrum, i, n. Juv. *Klup viſzoka, Lojtra, Béro.* e. Hoche Banck, Eine Stiegen. *Felhágó-ſzék, Laitorja.*

•Ănăcĕphălæōſis, is, f. *Podrugachenye kratko ouchinyenoga govorjenya.* e. Kurtze Widerholung, in einer Rede. *Rövid ſzónak vagy beſzédnek meg-uitáſſa Ketöſzte téſſe.*

•Ănăchōrēta, æ, m. *Puſchenik.* Einſidler. *Remete.*

•Ănăchōrēſis, is, f. V. *Eremus.*

•Ănădēma, ătis, n. Lucr. *Glave kinchenye.* e. Haupt-Zierd. *Fő ékeſség.*

•Ănălecta, orum, n. plur. ſen. *Oſztanyki, Drobtine, koje ſzu naſztolnyaku zaoſztale.* übrig gebliebene Broſamen, in dem Tiſch-Tuch. *Abroſzra lehulló maradékok, Morſalékok.* 2. Transl. ſcripta ex pluribus libris in unum contracta.

•Ănălectes, æ, m. Cæl. Rod. *Drobtin naſztolnyaku oſztavleneh pobiravecz.* Der die Broſamen zuſammen lieſet. *Abroſzon maradot, morſalékokat Felſzedö.* 2. Transl. V. *Compilator.* N. 1.

•Ănălyſis, is, f. *Razluchenye, razdelênye.* e. Auflöſung, Zerlegung. *Oſztás, Elválaſztás.*

Ănas, ătis, f. Cic. *Racza, Patka.* Eine Ente. *Rétze, Kátſa.* 2. Eſt morbus vetularum *Feſt.*

•Ănaſtŏmōſis, is, f. eſt ruptæ venæ ejectio ſanguinis.

Ănătārius, rii, m. *Ráczar.* r. Enten-Hirt. *Rétze páſztor.* Plin.

•Ănăthēma, ătis, n. *Aldov ſzpemenek vu Czirkviobeſſen.* e. Gaben ſo man in die Kirchen auf hencket. *Emlekezetre templomban fel függeſztetett ajándék.*

•Ănăthĕma, ătis, n. *Proklectzvo.* Ein Fluch, Bann. *Atok, Atkozás, Ki-átkozás.* 2. idem quod *maledictus homo.*

Ănătĭcŭla, æ, f. Cic. *Racsicza.* e. Entlein. *Fiók rétze.*

Ănătĭcus, a, um, Non. Vid. *Æqualis.*

Ănătīnus, a, um, Plaut. *Raczin, Racsji, a, e.* Von einer Enten. *Rétzébűl való.*

•Ănătŏmia, æ, & Anatome, es, f. *Natotrige Razrezanye téla mértvoga.* e. Zerſchneidung eines todten Cörpers. *Ember felbontzolás, metélés.*

Anceps, ĭtis, *om.* Cic. 1. *Nadvè ſztrane oſter.* 2. *Dvoivérſzt.* 3. *Dvojen, Dvojéchi, Neſztalen, Neſztanovit.* Zvveyſchneidig, zvveyfach, zvveyfelhaftig, ungevviſs. *Két élü, kétséges.* Anceps gladius. *Oſter na dvè ſztráne palaſs.*

palaſs. Zvveyſchneidig-Schvverdt. *Kit felöl vágó kard.*

Anchŏra, æ, f. Cic. *Ládje ſelézna matcka, Sidro.* r. Ancker, Schiffhacken. *Vasmatska.* 2. Transl. V. *Refugium, Præſidium.* Plin. Ovid. Triſt. 5. *Eleg.* 2. v. 41.

Ancīle, is, n, Virg. *Okrugel máli ſcbit.* s. Schirm-Schildlein. *Kitſinkerek pais.*

Ancilla, æ, f. Cic. *Dekla, ſzluskinya, ſzlusbenicza.* e. Dienſtmagd. *Szolgáló leány.*

Ancillāris, is, *com.* re, *n.* Cic. *Deklinſzki, Szlusbenichki.* Der Dienſt-Magd zugehörig. *Szolgálóhoz való.*

Ancillor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szlufim, Deklujem.* Diene vvie eine Dienſt-Magd. *Szolgálóskodom.*

Ancus, ci, m, Feſt. *Cbuklyavecz.* Krumbhändig. *Béna tſonka.*

*Andăbăta, æ, m, Cic. *Szlepo-bojnik, Ki zavezanemi ocbima, ali v-tmiczi vojüje, bije.* r. Blinder Fechter. *Szembe-kúnya vívó.*

†Andrăgo, ĭnis, f. *Junachkoga ſzercza ſena.* s. Hertzhafftes Weib. *Férjfi ſzivü aſzſzony.*

*Andrŏgўnus, ni, m, Cic. Vid. *Hermaphroditus.*

*Andrŏmītis, ītĭdis, f. Vitr. *zaſzame muske glave hiſa.* s. Zimmer vvo nur die Männer vvohnen. *Egyedül ſérfiak háza.*

Ānellus, li, m. Cic. *Perſztenecz, Perſztenchecz.* s. Ringlein. *Gyürötske.*

Anfractus, ûs, m. Cic. *Zavoj, zaviat put, puti y zakutki ótaini,* n. Krummer Weeg. *Tekergö út.* 2. Transl. V. *Circuitus*, Cic.

†Angārio, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. *Primarjam, ſzilim.* Nöthige, zvvinge. *Kinſzeritem.*

Angĕlĭcè *Adv. Po Angelſzki.* Engliſcher Weiſe. *Angyalúl.*

Angĕlĭcus, a, um. *Angelſzki.* Engliſch. *Angyali.*

Angĕlus, li, m. *Angel.* r. Engel. *Angyal.*

Angina, æ, f. Plin. *Gutcbar bol, Gerlobolya, Cbepcza opadanye, y otok.* s. Halsgeſchvvör. *Torok gyék, ſzájás.*

Angĭportus, tûs, m. & Angĭportum, ti, n. Catull. *Klanyecz, Teſzna vulicza, Putvuzek y zaviat.* Eine enge Gaſſe. *Szoros köz Sikátor, Keskeny útſza.*

Anglia, æ, f. Geogr. *Anglianſzka Zemlya.* s. Engeland. *Anglia orſzág.*

Ango, is, ere, xi, ctum, (Act.) Cic. *Stiſzkam.* ängſtige. *Faggatom, Gyötrödöm.*

Angor, oris, m. Cic. *Stiſzkavicza, Szkerb.* Das Drucken. *Gyötrelem, Emészödés, Búsúlás, Faggatás.*

Angŭĭgĕna, æ, m. vel, f. Ovid. *Odkacbe rogyen.* Von einer Schlang gebohren. *Kigyótól ſzületett.*

Angvilla, æ, f. Plin. *Jegulya vulgò Anguila.* r. Aalfiſch. *Angolna.* Gignitur ex limo, algarúmque putredine nullô coitu, nullâ fæturâ. *Ariſt. Plin.*

Angvĭneus, a, um, *Ovid.* Angvīnus, a, um, Cic. *Kachji.* Von Schlangen. *Kigyói.*

Angvis, is, m. Cic. *Kacba-vodena.* e. Waſſer-Schlang. *Vizikigyo.* Anguem in ſinu fovere *prov.* eſt eum alere & fovere â quo certa ſibi pernicies imminet.

Angŭlāris, is, *com.* re, *n.* Cato. *Vuglaſzt, Kútni.* Eckig. *Szegletes.*

Angŭlātim Adv. *Cbeſzvugle, kute.* Durch die Winckel. *Szegletesſen.*

Angŭlus, li, m. Cic. *Vugel, kút.* e. Eck, r. Winckel. *Szegelet, Szugoly.*

Angŭria, æ, f. Dioſc. *Gercbka.* e. Waſſermelone. *Tök.*

Anguſtè *Adv.* Cic. *Vuſzko, Tiſzno.* Eng. *Szoroſan.*

Anguſtia, æ, f. Cic. *Teſznoſzt Vuzina, Teſznocba.* e. Enge. *Szoroſság.* 2. Transl. Anguſtia ærarii, rei familiaris &c. pro *penuria.*

Anguſtio, as, are, Vide *Anguſto.*

Anguſto, as, are, avi, atum, ſenec. *Teſznim, Vuſzko chinim.* Eng mache. *Szorongatom, Nyomorgatom.*

Anguſtus, a, um, Cic. *Vuzek, Teſzen.* Eng. *Szoros.* 2. pro *abjectus, vilis.* Nihil eſt tam anguſti animi quàm amare divitias.

Ănhēlātio, onis, f. Plin. Cic. *Teskodihanye, ſzopenye.* 2. *Poblepenye.* Das Keichen. *Pihegés, Zugás, Nehéz, Lehellés Ohajtás.*

Ănhēlātor, oris, m. Plin. *Tesko dihavecz, ſziputlivecz, Hriputlivecz, Szopecz.* Engbrüſtig. *Pihegö, Zúgó, Nehezen, Lehellö.*

Ănhēlĭtus, ûs, m. Cic. *Tesko Dihanye, ſziputlivoſzt, Hriputlivoſzt, Hriputanye, Zaſzop.* Harter Othem. *Lélegzet, Lehellés.*

Ănhēlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Tesko diſſem, ſzopchem, Hripuchem.* Hart dem Athem ziehe, keiche. *Pihegek, Lehellek*, 2. Transl. idem ac *valde deſidero.* Cic.

Ănhēlus, a, um, Virg. *Zaſzopen, teskoga oduska, ſziputſiv, Hriputliv.* r. Keicher, hart dem Athem ziehend. *Pihegö Lehellö.*

Ănĭcŭla, æ, f. Cic. *Babicza.* Ein altes Weiblein. *Vénkoſátska.*

Ănīlis, is, *com.* le, n. Cic. *Babji, Babin, Babaſzt*

baſzs. Eines alten Weibs. *Régi ſ..a aſzſzonyi Vén aſzſzonyságos koſaságos.*

Ănima, æ, f. Cic. *Duſſa.* e. Seel. *Lélek.* 2. pro *Vita.* Animam amittere. Teren. pro *mori.*

Ănimadverſio, onis, f. Cic. *Domiſslenye, Vpamet jemlyenye, ſzpamnenye, Pomnenye, Dovédenye.* e. Aufmerckung. *éſzrevevés ſz..litás.* 2. Vid. *Punitio.*

Ănimadverſor, oris, m. Cic. *Domiſslyavecz, Vpamet jemavecz, Pomnyivecz, Zapomnyenik.* Der Aufmercker. *Elmélkedö, éſzre vévo.*

Ănimadverto, is, ere, erti, erſum. (Neu.) Cic. *Vpamet jemlyem, Pomnim.* Vernehme. mercke, *éſzre veſzem.* 2. vide *Punio, Caſtigo.*

Ănimal, ālis, n. Cic. *Sivinche, Sivad.* s. Thier. *Eleállat, Oktalan állat.*

Ănimālis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Sitek imajuchi duhovit, Duſsen.* Das Leben hat. *Kiben életvagyon, éltetö Lélek vagyon.*

Ănimātio, onis, f. Cic. *Oſivlyávanye, Davanye ſitka.* e. Lebendigmachung. *Elevenités.*

Ănimitùs, *Adv.* Ovid. *Iz ſzerdcza.* Hertzlich. *Sziböl.*

Ănimo, as, are, avi, atum. Ovid. *Batrivem, Szérchim, Krépim, Sitek dajem.* Behertzige, anfriſche, lebendig mache. *Elevenitem Szivettadok, Biztatom.*

Ănimōsè *Adv.* Cic. *Batrivo, Szerchено.* Behertzt, tapfer. *Bátran, Szivesen.*

Ănimōſĭtas, atis, f. Macr. *Batrivoſzt, Szerchenoſzt.* e. Tapferkeit. *Bátorság, Sziveség.*

Ănimōſus, a, um, Ovid. *Batriv, Szerchen.* Behertzt. *Bator, Jo Szivü.*

Ănimŭla, æ, f. Cic. *Duſſicza.* s. Seelein. *Lélekke.*

Ănimus, mi, m. Cic. *Hotenye, Duſſa.* Der Will, Die Seel. *Lélek.* 2. Ponitur pro *Anima, Voluntate, Mente, &c. Phras.* Alienum ab aliquo animum habere, Animo & voluntate diſſidere ab aliquo. Armatū in aliquem retinere animum. Animum inducere, vel in animum inducere. in animo mihi eſt. Apud animum meum ſtatui. Ex animi mei ſententia res cedunt &c.

Ăniſum, ſi, n. Plin. *Anis, Koper.* Anais. *ánis.*

Annāles, ium, m. *Plur.* Cic. *Kniga czeloga leta piſzma.* Jahr Zeit-Buch. *Krónika, Eſztendönként lött dolgokat feljegyzö könyv.*

Annālis, is, *com.* le, *n.* Cic. V. *Annuus.* Lex annalis *Cic.*

Ănnecto, is, exe, exui, exum. (*Act.*) Cic. *Szpletam, Pripletam.* Zuſamfiege, zuſamknipfe. *Hozzá-kötöm, Töldom, Ragaſztom.*

Annellus, li, Cic. *Pérſztenchecz.* s. Ringlein. *Gyürütske.*

Annĭcŭlus, a, um. Varro. *Jedno-letni.* Jährig. *Egy eſztendös.*

†Annĭhĭlātio, onis, f. *Szkonchanye, Fundanye.* e. Zernichtung. *Semmivé-tévés.*

† Annĭhĭlo, as, are, avi, atum (*Act.*) *Fundam, Szkanchan.* Zernichte. *Semmivé-teſzem.*

† Annĭverſārius, a, um. Cic. *Vſzako-letni.* Das jährlich geſchiehet. *Eſztendönként elö kerülö.* Anniverſarji hoſtes. *Flor,* qui ſingulis annis eruptionem faciunt & infeſtant.

Annōna, æ, f. Cic. *Braſſno, Letna brana za voiſzku.* peregr. *Profunt.* e. Nahrung, Jährliche Nahrung. *Mindennemü Eſztendönként élés.* 2. pro *Stipendio, Mercede.* Duplas conſequebantur annonas. *Veget.*

Annōnārius, rii, m. *Poglavar nad Braſſnom* Peregr. *Profuntár.* r. Proviantmeiſter. *Elés kéſitö eladó.*

Annōſus, a, um, Ovid. *Vnogo-letni, Sztar.* Vieljährig, alt. *Régi megavult Sok eſztendös.*

Annōtĭnus, a, um, Colum. *Szamo jedno leto terpechi.* Nur ein Jahr vvehrend. *Egy Eſztendeig tartó.* Naves annotinæ. Cæſar. *Ladje Braſſno y branu vozeche.* Schiffer die Proviant und Nahrung zuführen. *Elés hajók.*

Annŏto, as, are, avi, atum, (*Act.*) Cic. *Zaznamenujem, Zaznamenyavam, Zabileſim.* Aufzeichne, *Felirom, Jegyzem.*

Annuātim, *Adv.* Ovid. *Cheſz leto, vſzako leto.* Jährlich. *Eſztendönként.*

Annŭlāris, vel Ānŭlāris, is *com.* re. *n.* Gell. *Pérſztenſzki.* Von Ring. *Gyürös.*

Annŭlārius, rii, m. vel Anularius. Cic. *Pérſztenár.* r. Ringmacher. *Gyürü tſináló.*

Annullo, as, are, avi, atum. (*Act.*) V. *Aboleo, Antiquo.*

Annŭlātus, a, um. Plaut. *Pérſzten noſzechi.* Der Ringe trägt. *Gyürü viſelö.*

Annŭlus, i, m. vel Ānŭlus. Cic. *Perſzten.* r. Ring. *Gyürü.*

Annŭmĕro, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Pribrájam.* Zuzehle. *Öſzve, hozzá ſzámlálom.* V. *Numero.*

Annunciātio, onis, f. Cic. *Navveſchenye.* e. Verkündigung. *Meg-jelentés.*

Annuncio, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Naznaveſcham.* Verkündige. *Meg-jelentem, Hirdetem.*

Annuo, is, ere, ui. (*Neut.*) Cic. *Namigavam*

Namigajem, s-glavum potvergyujem, Nakimávam, kimam. Nicke mit dem Kopf, nicke oder vervvillige. *Föbajtáßál rea-bajlok, Rea-intek.*

Annus, ni, m, Cic. *Leto dovanajſzt meſzecov.* s. Jahr. *Eſztendö.*

Annuus, a, um, Cic. *Vſzako-letni, Letni chaſz, leto navadni.* Jährig. *Eſztendös Eſztendeig-tartó.*

Annuum, ui, Plin. *Placha cheſz leto.* Jährliche Beſoldung. *Eſztendöbéli-fizetés.*

Ănōnўmus, a, um. *Neimenuvan, prez imena.* Umbenandt. *Nevetlen, kinek neve nints.*

Ānormis, is, *com.* me, *n.* Horat. *Prez reda.* Ohne Ordnung. *Szertelen, Mód nélkül való.*

Anquīro, is, ere, ſivi, itum, (*Act.*) Cic. *Ziskujem, Ziskavam.* Nachfrag mache. *Felkereſem.* Anquiri capite, & capitis. Liv. *Ziskavati kaj, komu na ſzmert.* Aufs Leben nachfragen oder beklagen. *Fejére kereſnyi.*

Anſa, æ, f. Cic. *Vuha, na vedriczah, skafeh, ali pteruch na poſzudu vſzakoiackem.* e. Handhabe. *Désak, gajtárok, Trobrök &c. Fülei.* item *más ſile minden edényeknek fogatója.* 2. *Karika na lanczu.* Ketten Gelenck, Ring an der Ketten. *Lántz, karika.* 3. *Selezna konka, ſzpona.* Peregr. *klamfa.* e. Klamer, e. Klampffe. *Kajmátz, vas Kapots kötövas.* 4. *Kopche crepelicke.* Schuch Schnalle. e. Schuchrincke. *Tripellöc kötö kapots.* 5. V. *Cauſa.* 6. Vid. *Manubrium.* 7. per transl. vide *Occaſio.* Date anſam. Cic. *Dati priliku, ali zrok cheſza.* Gelegenheit oder Urſach zu etvvas, geben. Dare anſam ſermonis. Cic. *Okot ſzolgáltatvala a beſzédre.*

Anſer, eris, m. Cic. *Guſzka.* Gans. *Lúd.*

Anſĕrārius, rii, m. Gloſſ. *Guſzár.* Gänſe Hirt, *Lúd páſztor.*

Anſĕrīnus, a, um. Plin. *Guſzechji, Guſzinſzki.* Gänſin. *Ludból-való.*

Antăcæus, æi, m. Strabo. *Tok riba.* e. Tick ein Fiſch. *Tok hal.*

Antæ, arum. f. *Plur.* Feſt. *Vratni ſztupi.* Thier-Saulen, Thier-Gericht. *Kö vagy fa ajtó-fél.*

Antăgōniſta, æ. *m.* Hieran. *Protivnik.* r. Widerſteher, Widerſager. *Ellenkezö.*

*Antăpŏcha, æ, *f.* Bud. V. *Ăpŏcha.*

Antĕ *præpo.* Cic. *Pred.* Vor. *Elött, Elötte.*

Antè *Adv.* Cic. V. *Antea.* Jungitur eleganter adverbiis *Multò, Longè, Jam.* &c. multò antè. Cic. *Vnogo pervo. &c.*

Antĕa, eæ, f. Feſt. *Vuzdena kita.* 2. *Remenye okolu konjſzkeh vuh.* Riemen um die ohren eines pferds. *Lò fül körül ſzíjak.* Item: *Fék bomlok elö.*

Antea, *Adv. temporis* Cic. *Predi, Pervo, Perle.* Vorher, zuvor, vor der Zeit. *Azelött Ezelött.*

Antĕambŭlo, ōnis, *m.* Mart. *Na pervo Hóduß, Predboditel, Predhóduß.* r. Vorgänger. *Elötte járó valakinek.*

Antĕcăpio, is, ere, ēpi, aptum. (*Act.*) Tac. *Prevjemlyem.* Voran nehme. *Elöl elfoglalom.*

Antĕcăpio, ōnis, f. Cic. *Prevzetje.* e, Voreinnehmung. *Elöl vévö.*

Antĕcēdo, is, ere, eſſi, eſſum. (Neut.) Cic. *Napervo idem, bodim.* Vorgehe. *Elöl megyek.* 2. V. *excello.*

Antĕcello, is, ere, ellui. (Neut.) Cic. *Predobivam, jeſzem verleſſi.* Ubertreffe. *Fellyül-múlom, Haladom.*

Antĕceſſio, ōnis, f. Cic. *Napred idenye, Predſztavanye, Predhodenye, Predſztatje,* r. Vorgang. *Elöljárás.*

Antĕceſſor, ōris, *m.* Svet. *Predbodnik.* r, Vorganger. *Elöt-való járo.*

Antĕcœnium, ii, *n.* Apul. V. *Merenda.* 2, prima *fercula* Cœnæ.

Antĕcurſor, ōris, *m.* Cæſ. *Predtekavecz.* r. Vorlauffer. *Elöl-elfutó.*

Antĕdico, is, ere, ixi, ictum. (Act.) Cic. *Pervo neg drugi velim. pervle velim.* Zuvor ſage. *Elöl-mondom.*

Antĕeo, is, ire, ivi, ĭtum. (Neut.) Cic. *Hodim na pervo, napre idem.* Vorgehe. *Elöl-megyek.* 2. Vid. *excello.* Cœteros virtute anteeunt. Cic. 2. offic.

Antĕfĕro, ers, erre, tŭli, lātum. (Act.) Cic. *Pervledonaſſam, napervo-noſzim.* 2. *Predpoſztavlyam.* Vorher trage. 2. höcher halte, vorziehe. *Elöre-hozom, nagyobrabötsülöm.*

Antĕgrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) Cic. Vid. *Anteeo.*

Antĕhăbeo, es, ĕre, ui, ĭtum. (Act.) Terent. *Navech dèrſim, navech preſtimam, prepoſztavlyam.* Höcher halte, ſchetze, vorſetze. *Fölyebb betsülöm.*

Antĕhāc. *Adv.* Cic. *Predtem, Pervo.* Vor dieſem. *Ezelott való idöben.*

Antĕlŏgium, ii, *n. Macrob.* Antĕlŏquium, ii, *n.* Plaut. *Predgovor.* e, Vorred, s. Vorvvort. *Elöljáró beſzéd.*

Antĕlūcānus, a, um, Cic. *Zorni, Zornichki, Preddnevni.* Vortag. *Virradta elött való.*

Antĕlūcŭlò *Adv.* Antĕlucìò *Adv.* Apul. *Pred zorjum,*

ſorjum. *Pred dnevom*. Vor Tags. *Viradta elött*.

Antēlūdium, ii, n. Apul. *Preigra*. s. Vorſpiel. *Elöl való játék*.

Antĕmĕrīdiānus, a, um, Cic. Antĕmĕrīdiōnālis, is, *com*. le, *n*. Mart. *Predpoldnevni*. Vormittägig. *Dél elött való*.

Antenna, æ, f. Plin. *Jadrenicta, Ladje tràm jadrena*. Zvverch-Stange oben am Seegel-Baum. e. Seegel-Stang. *Vitorlaſa*.

Antĕoccūpātio, onis, f. Cic. *Prevzetje*. e. Vorbeſitzung. Vorkommung. *Elöl-vétel*.

Antĕoccūpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevzemlyem*. Vorbeſitze. *Elöl- véſzem, Előre elfoglalom*.

✝ Antĕpendium, *vel* Antīpendium, ii, n. *Zaſtor*, *Preprega*, peregr. *Fertun* vel *Fertuh*. s. Fürtuch, r. Vorhang. *Köteny*.

Antĕpōno, is, ere, ōſui, ĭtum, (Act.) Cic. *Predpoſtavlyam*. Vorſetze. *Elöl-teſzem, Feljebb becsülöm*.

Antĕquam, *Adv*. Cic. *Pèrvoneg*, *Pèrle neg*, *Prieneg*. Eh dann. *Minekelőtte*.

Antĕſignānus, ni, m. Cic. *Junàk pred zaztavum vu tàboru ſztojechi*. Der in der Schlacht den Fahnen vorgehet. *Zaſzló előtt menö vitéz*.

Antĕvenio, is, ere, enti, erſum, (Neu.) Cic. *Pretechem*. Vorlauffe, vorkomme. *Megelőzöm*.

Antĕvŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Stat. *Preletàvam*, *Napèrvo letim*. Vorher fliege. *Elöl-repülök*.

Antĕurbānus, a, um, Feſt. *Predvaraski*. Vor der Statt. *Helyſégban lakó*.

Antĭcĭpātio, onis, f. Cic. *Pretechenye*, *Prevjemlyenye*, *Prevzetje*. e. Vorkommung. *Elöre-járás*, *jövet*. 2. JCt. *Napervo jemanye*, *vzetje*, *ali Danye*. e. Vornehmung, oder Gebung. *Elöre vétel*, *vagy adás*.

Antĭcĭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. vid. Antĕoccūpo, antĕcăpio.

Anticus, a, um, Varro, *Prédnyi*. Der voran iſt. *Elöl-való*.

*Antĭdŏrum, ri, n. Ulp. *Dàr*, *za dàr*. Das Gegenſchencken. *Ajándékért való más ajándék*.

*Antĭdŏtum, ti, n, Antĭdŏtus ti, f. Plin. *Vrachtvo proti chemeru*, *lik*. Eine Artzney vvider Gifft. *Méreg ellen-való orvoſság*.

*Antĭgrăphum, phi, n. Aul. Gell. *Prepiſz*. e. Abſchrifft. *Levélnek máſſa*.

Antĭlēna, æ, f. Sipont. *Podpèrſzine*, *Pèrſzine*. r. Bruſt-Riem. *Szügyellö*.

*Antĭpăthīa, æ, f. Plin. *Natura ſzuprotiona*. e. Natürliche Wiedervvartigkeit. *Kettőnek épen ellenkező természeti*.

*Antĭpŏdes, ŏdum, m. Cic. *Podnoſzti*, *Podnamilyudi*. e. Gegenvvohner, die ihre Füſſe entgegen kehren. *Lábbal hozánk fordult vagy allatunk lakó népek*.

Antīquātio, onis, f. Gell. *Odbichenye*, *Do ali: Zatèrgnenye*. e. Abſchaffung. *Letétele*, *Elvetés*.

Antīquĭtas, atis, f. Cic. *Sztarina*. s. Alterthum. *Régiség*, *óság*.

Antīquĭtŭs *Adv*. Plaut. *Vſztarom vremenu*. Vor alten Zeiten. *Régen*, *Ez elött*, *Hajdan*.

Antīquo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Do, ali: Zatèrgàvam*, *Zatiram*. Abbringe. *Eltörlöm*, *A'régit lehagyom*.

Antīqvus, a, um, Cic. *Sztar*. Alt. *Régi*, *Megavult*. 2. pro *Rudis*, *ſimplex*. 3. pro *Candidus Probus*. Vide quàm ſim antiquorum hominum Cic.

Antiſtes, ĭtis, *m*. Cic. *Glavni pop*. r. Vorſteher, Biſchoff. *Előljáró*, *Püspök*.

Antiſtĭta, æ, f. Cic. *Opaticza*. e. Aebtiſſin. *Apátzák Fejedelem aſzſzonya*.

Antiſto, as, āre, (Neu.) Cato. *Napèrvoſztoim*, *Vèrleſſiſzem*. Voranſtehe fürtreflich bin. *Fellyebb-való vagyok*. Braſſica omnibus oleribus antiſtat. Cato. *Odoſzega ſzozbiva vèrleſſi je vutret*. Der Köhl übertrifft alle Kreiter. *A' kapoſzta minden kerti vetemények felett fö*.

*Antlĭa, æ, f. Mart. *Vodena vedricza zaimàch. ali: ſztup*, *izkògaſze voda tira*, *kolo kèmſze voda vlechę*. s. Schöpf-Geſchirr, *oder* e. Waſſer Pumpe. *Véder*, *Meritö eſzköz edény*. Ad antliam condemnari. *Suet*. eſt ad hauriendam aquam damnari.

Antrum, tri, n. Virg. *Duplya v-pechini*, *Spilya*. e. Höle in den Felſen. *Barlang Kőſziklyában*.

Ānus, ūs, f. *Baba*, *ſztara Sena*. Altes-Weib. *Vén aſzſzony*.

Ānus, i, m. Cic. V. *Podex*.

Anxiē, *Adv*. Sall. *Szkerblivo*, *ſztisztlivo*. Angſthafftiglich, ſorgfältiglich. *Szorgalmatoſon*, *Búskodva*.

Anxiĕtas, ātis, f. *Plin*. Anxies, iei, f. Gloſſ. *Sztiſzlivoſzt*, *ſzkèrblyivoſzt*, *Briga*. e. Sorgfältigkeit, Angſthafftigkeit. *Szorgalmatoſság valami után való epekedés*.

Anxiĕtūdo, inis, f. *Accius*. Anxĭtūdo, inis, f. Cic. vide *Anxietas*.

Anxius, a, um, Cic. *Sztiſzliv*, *jako ſzkèrblyiv*. ängſtig, angſthafft, ſorgfältig. *Szorgalmatos*, *valamiért búskodó Epekedő*. Phras. omni-

omnibus rebus urgeor, valde ſuſpenſo animo expecto. Angor animo. Æger animi, trepidus rerum ſuarum, quo loco res ſuæ ſint non ſatis certus.

*Ănўdrion. V. *Aqualis.*

Ăpăgĕ *Cic.* Apageſis, Plaut. *Naſztran*, *Beſi*, *Czuki, odovud*, *vmeknisſze*, *Poberiſze*. Back dich hinvveg. *Vakar tovább.* item. Ăpăgĕte in *plur.* Cic. Apage illum â me Plaut. *Sztiraiga od mene.* Zieg ihn von mir vveg. *Vidd-el ötet petölem. üzd el-tökem.*

Ăpătŏr, ŏris, m. Tertull. *Sine Patre.*

Ăper, ri, m. Cic. *Divják*, *Divij praſzecz.* s. Wildes Schvvein. *Vad kan.*

Ăpĕrio, is, īre, ĕrui, ertum, (Act.) Cic. *Odpiram*, *otvorim.* Aufthue. *Megnyitom.* 2. Transl. V. *Detego.* Cic. Aperire caput. *Odkritiſze*, &c.

Ăpertè *Adv.* Cic. *Odpêrto*, *Otvoreno.* Offentlich. *Nyilván*, *Nyitva.*

Ăpertio, onis, f. Varro. *Odpiranye*, *Otvorenye.* Das Aufthuen. *Kinyitás.*

Ăpertūra, æ, f. Vitr. *Otvor.* r. Auffchluſs. *Felnyitás.* 2. V. *Foramen.* Relictis aperturis ad aquam concipiendam. *Vitruv.*

Ăpēx, ĭcis, m. Cic. *Vêrb*, *Vêrbunecz.* Das Höchſt *oder* Spitz, eines jeden Dings. *Teteje*, *Hegyi valaminek.* 2. Literæ, Epiſtola. *Sidon.* Apicum oblator, *hoc eſt* qui literas affert.

Ăpexăbo, ōnis, m. Varro. *Kêrvnadevenicza*, *Kêrvavicza.* e. Blutvvurſt. *Véres burka*, *Gömbötz.*

*Āphthæ, ārum, f. *plur.* Cæſ. *Meburczi*, *Priſchajina jeziku*, ali: *vu vuſztah.* e. Hitzplätterlein. *Nyelven költ hólyagotskák*, *keléjetskék.*

Ăpiāna ūva, æ, f. *Muskat grózdje.* e. Muskateller-Trauben. *Muskatály ſzoló.*

Ăpiārium, rii, n. Colum. *Vulnyák*, *Pchelnyak.* e. Bienen-Banck, r. Bienen-Korb. *Méhkely*, *Mihes.*

Ăpiaſter, i. m. Serv. *Detely.* r. Bienen-Wolff, Bienen Fraſs, gevviſser Vogel. *Mehévö-madár*, *Kelö.*

Ăpĭnæ, arum, f. plur. Mart. *Mehkeiſſi Orehi*, *z-mehkum lupinvum.* e. Nuſs mit vveichen Schaalen. *Lágy héjú diók.*

Ăpis (*Priſciano* Apes), is, f. *Pchela*, *Chmelya*, e. Bien. *Méh.*

Ăpĭum, ii. n. Plin. *Opihtrava pchelska.* r. Eppich. *Mikſir.*

Ăplūda, æ, f. *Gell.* Ăpludæ, arum. *f.* plur. Plaut. apud Non. (*ſcribitur &* Ăpplūda) *obchinki.* e. Kleyen. *Roſta allya*, *ondó.*

Ăplūſtrĕ, is, *n.* Ăplūſtrum, tri, n. Ăplūſtră, & ăplūſtria n. *plur.* Sil. *Brodna zaſztava*, *kâſze na vêrh velikoga jadra poſzavlya*, item. *Nakinchenye Ladje.* Der Schiff-Fahne, 2. e. Schiff Zierde. *Hajó zazlójá*, *kitetzö ékeſſegé*, *tzimere.*

*Ăpŏcha, æ, f. Ulp. *Liſzt*, *Piſzmo za dúgplachen.* r. Zettel, e. Quittung. *Kvitántzia*, *Menedék levél.*

*Antăpŏcha veró eſt, quam debitor dat creditori.

*Ăpŏgrăphum, phi, n. Plin. *Prepiſz*, *Par iſzpiſzan iz drugoga piſzma*, *Liſzto-pàr.* e. Copie, Abſchrifft. *Valamely irásnak máſſa*, *vagy párja.*

*Ăpŏlŏgĭa, æ, f. Plat. *Piſzmo ſzprichávanya*, *y Izgovora*, *za obraniti ſzebe*, ali: *Koga drugoga.* e. Verantvvortung, Schutz-Rede. *Maga mentö felelet.*

*Ăpŏlŏgus, i, m. *Zmiſslenicza*, *od nêmeſivine govorecha.* Lehrreiche Fabel. *Költöt beſzéd*, *Fabula.*

*Ăpŏphthĕgma, ătis, n. (*Latinè* Dicterium. Cic.) *Múdra na kratkom zgovorlyivoſzt.* Ein kurtzer und ſinnreicher Spruch. *éles*, *és ékes rövid mondás.*

*Ăpŏplēctĭcus, a, um, Hier. *Guttav*, *z-gutum vudren.* Von Schlag getroffen. *Gutta-ütött.*

*Ăpŏplēxĭa, æ, f. Cels. *Guta.* Der Schlag. *Gutta-ütés.*

*Ăpŏſtăsia, æ, f. Theol. *Nevera*, *Odbod*, *Odpad od vere*, ali: *ſzvetoga reda.* r. Abfall. *Hittöl-Szakadás.*

*Ăpŏſtăta, æ, m. Bud. *Nevernik*, *Vuſzkok od vere* ali: *ſz. reda.* Abtrünniger von rechten Glauben, &c. *Hittöl-Szakadt.*

Ăpoſtăto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cypr. *Odpadam*, *Odſzkakujem od vere*, ali *ſz. reda.* Abtrinnig vverde, abfalle von rechten Glauben, &c. *Hittöl el-állok*, *Hitemet elhagyom.*

*Ăpŏſtēmă, ātis, n. Plin. *Jáſzla*, *Nuternyi mozol.* Innerliches Geſchvvür. *Daganat*, *Kelevény.*

*Ăpŏſtŏlŭs, li, m. *Poſzlanik* vulgò. *Apoſtol.* r. Both, Geſandter, Apoſtel. *Ki-küldetett*, *Apoſtol.*

*Ăpŏthēcă, æ, f. Cic. *Vrachbarnicza*, *Likarnicza*, *Zabramba*, *Staczun od vrachtva*, peregrinè, *Apatéka.* r. Artzney-Laden, r. Gehalter. *Kamara*, *Patika.* 2, pro *Cella Vinaria.* Plin.

Ăpŏthēcŏ-

•Apŏthĕōſis, is, f. *Poſzvecbenye, vu broi ſzvetek ſzteſzlenye.* e. Canoniſirung. *Szentek közé ſzámlálás.*

Appărātē. *Adv.* Cic. *Sspravno, pripravno, Veſzlo.* Herrlich, köſtlich. *Tiſzteßégeſen. Tiſztan.*

Appărātus, ūs, m. & Appărātio, onis. f. *pripravа, Pripravlenye.* e. Zubereitung. *Elkéſzités.*

Appārentia, æ, f. Terent. *Szkazuvanye, Nazvezenye, Szkazanye.* e. Erſcheinung, eiſerliches Anſehen. *Meg-tetzés, Meg-jelenés.*

Appāreo, es, ere, ārui, ārĭtum. (Neu.) Cic. *Zkazuiemſze.* Erſcheine. *Meg-tetſzem, Meg-jelenem.* 2. V. *Pateo.* 3. pro *Obeam, Obſequor.* Virg.

Appārĭtio, onis, f. Cic. *Szkázanye, Ukázanye.* e. Erſcheinung. *Meg-jelenés.*

Appārĭtor, ōris, m. Cic. *Szluga Varaski, Obchinſzki.* r. Stadtknecht. *Udvarló, vagy tőrvényes ſzolga.*

Appārĭtura, æ, f. Svet. *Chaſzt ſzlug Varaskeh &c.* s. Stadtknechten-Ambt. *Varos ſzolgáinak tiſztye.*

Appăro, as, are, avi, atum, (*Act.*) Cic. *Priprávlyam.* Zubereite. *Elkéſzitem, Elő-tſinálom.*

Appellatio, onis, f. Cic. 1. *Imenuvanye,* 2. *Pozvanye, Na drugi ſzud zványe.* e. Nennung, das Ruffen *oder* Appeliren zu einen anderen Gericht. *Nevezés. Apellálás egy elvégezett törvényből fölebbre hivás.*

Appellātor, oris, m. Cic. *Na drugi ſzùd zovecz.* Der einen anderen Richter anrufft. *Fellyebb törvénybe hivó.*

Apello, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Zovem na drugi ſzùd.* Item. *Imenujem.* Ein anderen Richter anruffe. *Item.* Nenne. *Nevezem, Szólitom, Fellyebb törvénybe hivom.*

Apello, is, ĕre, ŭli, ulſum. (*Act.*) Cic. *Dovážam, k-kraiu priſztuplyujem, Vozim, priſztavam.* Zu Land fahre, zu treibe. *Elő-kergetem, Haitom. Elutok, Elérkezem.* 2. Transl: Animum appellere ad literas. *Cic.*

Appendix, ĭcis, f. Cic. *Obiſſek, Priviſʒek.* r. Anhang. *Hozzá adás, tartozando.*

Appendo, is, ĕre, endi, enſum. (*Act.*) Cice. *Obeſſam. Naveſſam, Obeſſujem.* Item, *Váſem, Vágam.* Anhenge, wäge. *Felfügeſztem, Meg-mérem.*

Appĕtentia, æ, f. *Plin.* Appĕtītio, onis, f. *Gell.* Appĕtītus, ūs, m. Cic. *Poblepnoſzt, Poblepenye, Selya.* e. Begierde, e. Luſt, r. Wunſch. *Kivánás, valamit ohaitás.*

Appĕto, is, ere, īvi, ĕtīi, ītum. (*Act.*) Cice. *Selim, Proſzim.* Wünſche, begehre. *Kévánom, óhaitom.* 2. V. *Aggredior, Invado, Impeto.* Appetere aliquem lapidibus. Cic. *Na koga kaménye bitati.* Einen mit Steinen werffen. *Kővel valakit haitanyi.* 3. Eſt etiam verbum *neutrum* pro *Appropinquo, Inſto:* Nox appetit Liv. *Nochſze priblisáva.* Die Nacht nahet heran. *Eezka közelget.* 4. Appetere dexteram oſculis, pro *oſculari.* Plin. *Déſznu ruku kuſſnuti, polyubiti.* Die rechte Hand küſſen. *Jób kezet tſokolnyi.*

Appingo, is, ere, inxi, ictum. (*Act.*) Cice. *Priliczujem, Obrazim, Prislikujem,* vulgo *Primálam.* Zumalle. *Reá-feſtem, irom.*

Appingo, is, ere, ēgi, actum. (*Act.*) Cic. *Pridatem, Priſſzivam.* Zuſetze. *Hozzá-addok, Reá-teſzem, ſzegezem, Varrom.*

Applaudo, & Applōdo, is, ere, ſi, ſum (*Neu*) Plin. *Raduiemſze pleſzkajuch z-rukum vu ruku.* Die Hand vor Freunden in einander ſchlage. *Tapſolokraita, őrűlők néki.* 2. pro *Allido.* Protinus applaudo terræ. *Apul.*

Applauſor, oris, m. Plin. *Z-rukami od radoſzti Pleſzkavecz.* Der mit Händen frolockend ſchlaget. *Valakinek tapſoló, őrülő.*

Applauſus, ūs, m. Cic. *Z-rukami od radoſzti Pleſzkanye.* Das Frolocken, mit den Händen. *Kézzel tapſolás, Valakinek őrülés.*

Applĭcātio, onis, f. Cic. *Prilaganye, Prilagodenye, Prikladanye.* e. Zufigung. *Hozzá-foglalás, illetés, alkalmaſztatás.*

Applĭco, as, are, icui, (*interdum* applicavi, applicatum) ĭcĭtum. Cic. *Prilagodim, Priláſzim, Prikládam.* Beylege, zulege, darzugebe. *Valamihez Foglalom, hozzá-illetem, ſzabom.*

Applōdo, is, ere Plin. V. *Applaudo.* 2. vide *Illido.* Apul.

Appōno, is, ere, ŏſui, ĭtum. (*Act.*) Cic. *Priſztavlyam.* Zuſetze, zuthue. *Reá vagymellé-téſzem, belyheztetem.* 2. V. *Pono, Addo, Antepono.* Cic.

Apporrĭgo, is, ere, exi, ectum. (*Act.*) Ovid. *Pripodajem, Podajem.* Darſtrecke. *Hozzá-nyuitom, Ki-terjeſztem, Oda-adok, nyuitok*

Apporto, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Pri, alj: donáſſam.* Zutrage. *Elhozom, Reá-hozom.*

Appŏsĭtē *Adv.* Cic. *Prilichno, Prikladno.* Wohl, Eigentlich, Geſchicklich. *Helyeſen, Igen jól.*

Digitized by Google

Appŏsĭtio, onis, f. Cic. V. *Addĭtio, Adjunctio. Cic.*

Appŏsĭtus, a, um, Cic. V. *Accommŏdātus, Aptus, Convenient.*

Apprĕhendo, is, ere, endi, enſum. (*Act.*) Cic. *Popădam, Pripopădam.* Ergreiffe, faſſe. *Meg-kapom, Ragadom.* 2. V. *Occupo.* Urbem Apprehendere.

Apprīmè, *Adv.* Cic. *Jako dobro, Vèrlo. Veoma velle.* Faſt, überaus. *Igen Jeleſen.*

Apprĭmo, is. ere, eſſi, eſſum. (*Act.*) Plin. *Pritiſzkam, Pritiſzkujem.* Zudrucke. *Valamibez nyomom.*

Apprŏbātio, onis, f. Cic. *Potvèrgyenye, Pohvalenye.* e. Gutheiſsung, s. Wohlgefallen. *Jává-hagyás, Javallás.*

Apprŏbātor, oris, m. Cic. *Potvèrditel, pohvalitel.* Der etvvas billiget, und gut heiſſet. *Javalló, Ditsérő.*

Apprŏbo, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Potvèrgyújem, Potvèrgyavam, Za dobro imam.* Billige, guth heiſse. *Javallom, Jóvá-hagyom.* Phras: Pedibus itum eſt in ejus ſententiam. In ejus ſententiam unceſſio facta eſt.

Apprŏbrāmentum, i, *n.* Plaut. *Obſſanoſzt, vochi vtikanye, Szerdito pokaranye.* r. Schimpf, e. Schande. *Gyalázat.* V. *Exprobratio &c.*

Apprŏbro, (Adprŏbro.) as, are, avi, atum. (*Act.*) Apul. V. *Exprobro, Objicio.*

Apprŏpinquātio, onis, f. Cic. *Priblisanye.* e. Zunahung. *Közelités.*

Apprŏpinquo, as, are, avi, atum. (*Neut.*) Cic. *Priblisamſze, Pridobajam.* Hinzu nahe. *Közelgetek.*

† Apprŏpio, as, are, avi, atum. V. *Appropinquo.*

† Apprŏpriātio, onis, f. Ict. *Poſzvojenye.* e. Zueygnung. *Magának tulajdonitás.*

† Apprŏprio, as, are, avi, atum. (*Act.*) Ict. *Poſzvájam, ſzvoje chinim.* Zueigne. *Magamnak tulajdonitok.* V. *Vendico.* N. 1.

Appulſus, ûs, m. Cic. *Privaſanye, Pribodenye, k-bregu voſenye.* e. Anlendung. *Elérkezés, Parthoz evezés.* 2. V. *Adventus.*

Ăprĭcātio, onis, f. Cic. *Na ſzunczu ſztojenye, Grèjenye, Szuncza pripèkanye.* Stehen an der Sonnen, das Sonnen-Brennen. *Kinn a' verő-fényen létel, Kinn a' melegen forgás ſürés.* Lintea apricatione candefacere Cic. *Platno, Rubje, na ſzunczu bèliti.* Leinvvand bleichen. *A' vero-fenyen vászonyt meg-fejériteni.*

Ăprīcĭtas, atis, f. Cic. *Meſzto proti ſzunczu, Szunczo-peka, Lepo toplo ſzunchene vreme.* e. Wärme, ſchönes Wetter. *Szép meleg idő.* Apricitate diei geſtiunt aves. *V-lèpem, y toplom dnevu veſzeleſze pticze.* In ſchönen vvarmen Tagen, frolocken die Vögelein. *A' madarak örülnek a' ſzép időnek.*

Ăprīcor, aris, ari, atus ſum. (*Depon.*) Varro. *Na ſzunczu leſim, y pripekamſze.* An der Sonnen liege. *Kinn a' melegen, Vagy-verőfényen vagyok.*

Ăprīcus, a, um, Colum. *Na ſzunczu leſechi, Od ſzuncza pripechen.* An der Sonnen ligend, ſonnicht, von der Sonne angebrend. *Kinn a' melegen,* vagy *verőfenyen való, égetés Fevűvés.* habet etiam *Comp.* Apricior, *&* *ſuperl.* Apriciſſimus. *apud colum.*

Ăprīlis, is, m. Horat. *Mali trăven.* r. April. *ſz: György hava.*

Ăprīlis, is, *Com.* le, *n.* Cic. *Malo-trăven, a, o.* Des Aprilen. *ſz: György havai.* Nonis Aprilibus. *Cic.*

Ăprīna, æ, *f.* Ăprūgna, æ, *f.* Plin. *Divjachina, Divja praſzetina.* s. Wildbret, von einem vvilden Schvvein. *Vad Diſznó hús.*

Ăprīnus, *vel* Ăprugnus, a, um, *Plin.* Ăprīnĕus, a, um, Hygin. *Divin-praſzechki.* Wild-Schvveinen. *Vad diſznóból való.*

Aptè, *Adv.* Cic. *Prilichno. ſzpretno, Prikladno.* Füglich, bequem. *Illendőképen, Rendeſen.*

† Aptĭtūdo, ĭnis, f. *Szpretnoſzt, Prikladnoſzt.* e. Füglichkeit. *Rendeſség, Illendöség.* V. *Convenientia.*

Apto, as, are, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Prikladujem, Szpretno-chinim.* Zufüge, nach dem Fuſs mache. *Jólrendelem, Illetem.*

Aptus, a, um. Cic. *Szpreten, Prikladen.* Beqvem, füglich. *Alkalmatos.*

Ăpŭa, æ, f. Cic. *Morſzka ribicza, Péſzak.* Kleines Fiſchlein, e. Meer-Grundel. *Tengeri kövihalatska.*

Ăpŭd. *Præp.* Cic. *Pri, Kod.* Bey. *Nála, nál, nél.* 2. pro *Prope.* Apud Romam caſtra fecit. *Cic.* 3. pro *Inter.* Mos fuit apud Romanos: Corn. Nep. *Bilaje navada med Rimlyani.* Es vvar unter den Römern der Gebrauch. *Szokás volt Romajak közöt.* 4. pro *In.* Apud forum eſſe. Teren. *Na terſſchu biti.* Auf den Marckt ſeyn. *Piatczon lenyi.* 5. pro *Coram.* Apud Senatum verba facere. Corn. Nep. *Pred Vechniki govoriti.* Vor Rath reden. *Tanat-béliek elött ſzólanyi.* 6. Apud ſe eſſe, pro *ſibi conſtare.* Terent, *Pri pameti biti,* ali: *doma biti.* Bey Sinnen ſeyn, *oder* daheim ſeyn. *Eſzénél vagy othon lenyi.* 7. *Apud animum ſtatuere,*

Digitized by Google

tuere, cogitare &c. Equidem ego ſic apud animum meum ſtatuo &c. Saluſt: *Zaiſtes tak Kávim.* Ich zvvar nehme mir alſo vor. *én ſzinte ugy ſzándékozok.*

*Ăpus, ŏdis, *com.* Plin. *Vodena laſztavicza, Turſzka laſztavicza na noge ſzlaba.* r. Speir, e. Waſſer - Schvvalb. *Rövid lábú parti fecske.* 2. *Szlabo-nog, prez nóg.* Schvvach am Füſsen, Fuſs-loſs. *Gyenge lábu, lábatlan.*

* Ăpȳrinōn, ni, n. eſt ſpecies mali punici. Mart. Plin. *Kaztaginſzki ſzipek ſzladek* (peregr.) *Gránát jabuka.* Süſser Granat-Apffel. *édes gránát alma.*

* Ăpȳrinus, a, um, Plin. *Prez toêrdeb, zêrn, koſchicz, mebkeb koſchicz.* Ohne harten Kernen, vveiche Kern habend. *Lágy ſzemü.*

Ăqua, æ, f. Cic. *Voda.* s. Waſser. *Viz.* 2. Aquæ *in plur.* aliquando thermas ſignificant. ut: Aquæ Sextæ, Vellej. Aquæ Sinueſſanæ Tacit. *l. 1. hiſt. c. 72.* 3. Aquam à pumice poſtulare. *prov.* Plaut. *Zaman, zaludo je kaj proſziti od ſziromaba,* ali: *od ſskupcza.* Es iſt umbſonſt etvvaſs von einen Armen, *oder* Kargen zu begehren. *Haſzontalan valamit ſzegénytül, vagy fösvénytül Kérnyi.* 4. Aqua mihi hæret. Cic. *Te komaje odgovoriti* ali: *iztolnachiti.* Es iſt mir hart zu antvvorten, *oder* zu auslegen. *Nehéz felelnem, vagy tanátsolnom.* 5. Aqua & igni inter dicere. Cic. *Koga iz domovine, kralyevſztva pretirati.* Aus den Land vertreiben. *Valakit házajabul ki üznyi.* 6. Aquam & terram poſcere. Liv. *Nakoga z-vojszkum iti.* Einen mit Krieg angreiffen. *Valakire hadat inditanyi.*

Ăquæductio, onis, f. *Ulp.* Aquæductus, ûs, m. Cic. Ăquăgium, ii, n. Feſt. *Vodopelyanye, Vodopelya.* e. Waſſerleitung. *Viz be-vitel valahová.*

Ăqualis, is, m. Plaut. *Vodeni zaimach, Vêrch, Hêrg.* r. Waſſer-Krug, s. Waſſer-Geſchirr. *Viz hordó edény, vizes korsó.*

Ăquālis, is, *com.* le, n. *Varro.* Ăqvārius, a, um, Colum. *Vodeni.* Zum Waſser gehörig. *Vizi.*

Ăquārium, ii, n. Cato. *Napoiſche, meſzto, gdeſſe marha napája.* s. Tränck-Orth für das Vieh. *Itató hely, válu.* 2. Eſt locus in *Culina,* in quem ſordida aqua jactatur.

Ăquārius, ii, m. Cic. *Vodenàr znamenye na nebu.* r. Waſſermann. *Viziember, égbéli jegy.* 2. Apud JCt. *Vodenàr, ki vode chuva.* r. Waſſerhüter. *Vizre gondot viſelö tiſzt.*

Ăquātĭcus, a, um, *Plin.* Ăquātĭlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Vu vode prebivajuchi.* Das im Waſſer lebt. *Vizben lakó.*

Ăquātio, onis, f. Cic. *Napajanye marhe.* Das Viech tränckken. *Baromitatás.*

Ăquātor, ōris, m. Liv. *Vodo-noſa, Napoitel marhe.* r. Waſſer-Trager. Viech-Träncker. *Viz-hordozó, Marhát itató.*

Ăquĕus, ea, eum, Ăquātus, a, um, Plin. *Vodeni.* Waſſerig. *Vizi.*

Ăquĭla, æ, f. Cic. *Orel.* r. Adler. *Saskeſelyü.* 2. Signum *militare.* Aquilam inferre in medios hoſtes. *Cic.*

Ăquĭlĕgium, ii, n. Plaut. *Vòd ſztekanye.* e. Waſſer-Sammlung. *Vizek öſzveſolyáſa.*

Ăqvĭlĕx, ĕgis, m. Plin. *Vodo-pelyacz.* r. Waſſer - Leiter. *Viz vezömeſter.* 2. Eſt etiam Architectus fontium. *Plaut.*

Ăquĭlĭfĕr, ĕri, m. Cæſ. *Orlonoſzecz.* r. Adler-Trager. *Sas hordozó.*

Ăquĭlinus, a, um, Plaut. *Orlov,* Adleriſch, *Saſi.*

Ăquĭlo, ōnis, m. Plin. *Szever, Bura.* r. Nordvvind, Bisbind. *éſzaki-ſzél.*

Ăquĭlōnāris, is, *com.* re, *n.* Cic. *Szeverſzki, ſzeverov, a, o.* Nordiſch. *éſzakról való.*

Ăquĭlus, a, um, ſvet. *Orlove boje, licza,* vulgo. *Farbe.* Adler-Farb *Saſ-ſzin.*

Ăquor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) *Virg.* Ăquo, as, are, avi, atum, Aul. Gell. *Vodu grabim, noſzim, marhu napajam.* Waſser ſchöpffe, trage, Viech träncke. *Vizet meritek, hozok, marhát itatok.*

Ăquōſus, a, um, Liv. *Vode-pun, a, o.* Wäſſericht, Waſser-voll. *Vizenyös.*

Ăquŭla, æ, f. Cic. *Vodicza.* s. Wäſserlein. *Vizetske.*

Āra, æ, f. Cic. *Oltár.* r. Altar. *óltár.* Pro Aris & focis pugnare, *hoc eſt:* pro Religione & Patria *Cic.*

*Ărăbĭa, æ, f. Geogr. *Harapſzka zemlya.* s. Mohren-Land. *Arabia-Orſzág.*

*Ărabs, ăbis, m. *Harap.* r. Mohr. *Arap.*

*Ărăbus, bi, m. Plin. *Belikamen ſztuchen naprah za pránye zubóv.* r. Waſſer-Stein, daraus man Zahn-Pulver macht. *Egy Fejérkö, megtört porává igen jó az fogát törlenyi moſnyi.*

Ărānĕa, eæ, f. *Virg.* Ărāneus, ei, m. Plin. *Pávuk.* e. Spinnerin. *Pók.*

Ărānĕŏla, æ, f. *Cic.* Ărānĕŏlus, li, m. Cic. *Pavúchecz, Pavuchek.* e. Kleine Spinnerin. *Pókotska.*

Ărāneum ei, n. Plin. *Paouchina.* e. Spinnvveb. *Pók báló.* 2. Eſt *vitium* olivarum, *vitium* arborum ab *Erucis* foliis involutis *ortum.*

Ărātio, onis, f. Cic. *Oranye, Ratajenye.* Das Pflügen. *Szántás.*

Ărātor, oris, m. Cic. *Oràch, Rataj.* r. Pflüger, Ein Ackermann. *Szántó ember.*

Ărātōrius, a, um, JCt. *Plusni.* Zum Pflügen gehörig. *Ekés.*

Ărātro, as, are, (Act.) Plin. *Podárjam, Drugoch orjem.* Unterackere, vviederum pfluge. *Maſodſzor ſzántok.*

Ărātrum, i, n. Cic. *Plug, Rallo.* r. Pflug. *Eke.* Aratro terram proſcindere. *Orati.* Pflugen. *Szántanyi.*

Arbĭter, i, m. Cic. *Odjedne y druge ſztrane zebrani ſzudecz, Pogoditel.* Von beyder Seits ervvählter Richter, Scheidsmann. *Két ellenkezö réſztűl válaſztott Biró.* 2. pro *Inſpector, ſpeculator.* Facere aliquid Arbitris remotis. Liv. *id eſt* nemine vidente. 3. pro *Rex, Dominus, Princeps.* Deus Arbiter orbis.

Arbĭtra, æ, f. Hor. *Szudinya, Pomeritelicza,* e. Richterinn, Schiedsmannin. *Birόné.*

Arbĭtrārius, a, um, Plaut. *Szlobodno-volyni.* Willkührlich. *Szabad itéletre hagyott.*

Arbĭtrāriò *Adv.* Plaut. *Z-volyum, Iz ſzlobodne vólye.* Willkührlich. *Akaratja ſzerint.*

Arbĭtrātor, oris, m. V. *Arbiter.*

Arbĭtrātus, ûs, m. Cic. *Vólya, Stimanye, Mnenye.* r. Will, e. Meynung. *Akarat, Vélekedés.* Arbitratu ſuo loqui Cic. *Poleg vólye ſzvoje govoriti.* Nach ſeinen Gefallen, Willen reden. *Maga akaratya ſzerint ſzóllanyi.* Dedere ſe in arbitratum victoris. Plaut. *Podatiſze na vſzaku vólyu, miloſchu, ali nemiloſchu obladavcza.* Sich auf Gnad und Ungnad einen untergeben. *Győzedelmesnek meg-adnyi magát hogy bánnyék véle, valamint akarja.* 2. Vid. *Judicium.*

Arbĭtrium, ii, n. Cic. V. *Opinio.* 2. V. *Judicium.* Arbitria facere. Hor. *Szuditi.* Urtheilen. *Megitélni.* 3. V. *Voluntas.* Ad arbitrium alterius vivere. Cic. *po volyi druggoga ſiveti.* Nach eines Willen leben. *Más akaratya ſzerint élnyi.* 4. V. *Poteſtas.* Non veſtri arbitrii erit ſi quid ejus vetare volueritis, quod nunc lex vetat. *Hor.*

Arbĭtror, aris, ari, atus, ſum. (Dep.) Cic. V. *Cenſeo, Exiſtimo, Puto, Autumo Judico.* Patris eſt arbitrari de filii rebus. Cic. *Otczuje ſzuditi dugoványa ſzina.* Des Vatters iſt von des Sohn Begebenheiten zu urtheilen. *Attya itéli az fia dolgait.* 2. pro *Æſtimo.* Arbitrari facultates alterius, Cic. *Drugoga blago preczeniti.* Einen ſeyn Haab und Guth ſchätzen. *Más joſzágát böcsűlnyi.* 3. pro *Judicio decerno.* JCt.

Arbor, (dicitur & Arbos.) oris, f. Cic. *Drévo raſztuche.* Ein Baum. *élő-fa.*

Arbŏrātor, oris, m. Gell. *Dervar, Ki ſznaſech ſzkérb ima na raſztuche dreveje.* r. Baumgärtner. *Fa tiſztito.*

Arbŏreſco, is, ere. Plin. *Drevom raſztuchem poſztajem.* Zum Baum vverde. *Fává válom.*

Arbŏrētum, ti, n. *Gell.* Arbuſtum, i, n. Colum. *Térnacz.* r. Baum-Garten. *Gyümőlcsős kert.*

Arbŏrĕus, *vel* Arborius, a, um. Virg. *Drevni.* Das des Baums iſt. *Fáról-való.* Arborei fœtus. Virg. *Drévja ſzàd.* e. Baum-Früchte. *Fáknak gyümőltſci*

Arbŏrĭdĕus, ei, m. *Colum.* vocatur ramus (v.g. ficûs, ſalicis &c.) infoſſus, & altus, ut in arborem excreſcat.

Arbuſto, as, are, avi, atum. (Neut.) Plini. *Drevje zaſzàgyam, ſzadim.* Die Bäume pflantze. *Fákat ültetek.*

Arbŭtum, i, n. Virg. *Dioja jabuka.* r. Hag-Apffel. *Vad almu.*

Arbŭtus, ti, f. Virg. *Dioja jabuka drevo.* r. Hag-Apffel-Baum. *Vad alma-fa.*

Arca, æ, f. Cic. *Skrinya, Ladicza &c.* e. Truhe, r. Kaſten &c. *láda.*

Arcānè, *Adv.* Colum. Arcānò. *Adv.* Cicer. *Szkrovno, Otajno.* Heimlich. *Titkoſon.*

Arcānum, ni, n. Cic. *Otajnoſzt, Szkrovnoſzt, Szkrovchina.* e. Heimlichkeit, etvvas heimliches. *Titok.*

Arcānus, a, um. Plaut. *Otajni, Szkroven.* Heimlich. *Titkos.*

Arceo, es, ere, arcui. (Neut.) Cic. *Odganyam.* Wegtreibe, abhalte. *Eltiltom, űzőm.*

Arceſſo, is, ere, īvi, ītum. (Act.) Cic. *Dozávam, Prizávam.* Fordere, beruffe. *Hozzám-hivom.* 2. V. *Accuſo:* Judicio aliquem arceſſere. Cic. *Pri ſzúdu koga obtuſiti &c.*

Ārchāiſmus, mi, m. Quint. *Sztari govorenya nachin, Szt aro-govor.* Eine alte Redens-Art. *Régi Szóláſnak módja.*

*Ārchĕtўpum, pi, n. *ab* Archetypon. Plin. *Pervo-pelda, nachin.* peregr. *Forma.* s. Muſter, e. Form. *Első példa, forma.*

+Ārchĭāter, vel Archĭātrus, tri, m. *Naj verleſſi kojega*

ſi koitzameſzta vrachitel, likàr. Vornehm-ſter Artz. *Fô orvos Doktor.*

- Ărchi-Diăcōnātus, ûs, m. propriè *Velikoga Kapelana chaſzt.* Das Ertz-Caplan Ambt. *Fô Káplánság.* 2. ſumitur pro *Archipresbyterat.* Vid. *Archipresbyteratus.*

- Ărchi-diăcōnus, ni, m. propriè: *Pervi Kapellan Meſnjuchega Biſkupa, &c.* r. Ertz-Caplan. *Fô Káplán.* 2. Vid. *Archipresbyter.*

Ărchidux, ŭcis, m. *Veliki Vojvoda.* r. Ertz-Hertzog. *Fô fejedelem Hadnagy.*

Archiĕpiſcŏpātus, ûs, m. *Velika Biskupia.* peregr. *Erſſekia.* r. Ertz-Biſthum. *érsekség.*

- Archiĕpiſcŏpus, pi, m. *Veliki Biskup,* pereg. *Erſſek.* r. Ertz-Biſchoff. *érſek.*

- Archimăgīrus, ri, m. Juv. *Kuh-meſter, Glavàr nad kuhàri.* r. Kuchel-Meiſter. *Fô-Szakáts.*

- Archĭpīrāta, æ, m. Cic. *Glavàr nad morſzkemi Razbojniki.* r. Hauptmann deren Meer-räubern. *Tengeri tolvajok Fô-kapitány-jok.*

Archĭpresbўtĕrātus, ûs, m. *Veliko Popovſztvo, Zverhu drugih meſsnikov chaſzt,* vulgo *Jaſpriſtia.* r. Ertz-Prieſterthum. *Eſpereſtség.* In eadem ſignificatione accipitur *Archidiaconatus.*

- Archĭpresbўter, ĕri, m. *Veliki pop, Zverhu drugih Zviſſen Meſſnik,* vulgo, *Jaſpriſt.* r. Ertz-Prieſter. *Fô pap.* vel *Eſpereſt.* Idē hod'e ſignificat *Archidiaconus.*

- Archiſtrātēgus, i, m. *Vojvoda naj vekſſi nad Vojniki vu Taboru.* r. Obriſter-Feld-Herr, *Fô tábori Kapitány.*

Archĭtectio, onis, f. Plin. *Dêrvodelo, Hìſ, ſztanya &c. napravlyanye, Gradgya.* Das Bauen. *épités.*

- Archĭtectŏnica, æ. græcè Architectonice, es, f. *Dervo-dela-znanye, Meſtria.* r. Bau-Kunſt, *épitô Meſterség.*

Archĭtector, oris, m. & Architecto, onis, m. *Plaut.* Architectus, i, m, Cic. *Meſter nad Dêrvodêlczi, ſztanya napravlyavczi.* r. Baumeiſter. *épitô Meſter.* 2. *Transl.* V. *Author, Magiſter, Inventor,* Verborum architectus. Cic. *Rêchih izmiſſlyavecz.* r. Wort-Dichter. *Szó ki gondoló.* Architectus ſceleris, voluptatis &c. Cic.

Archĭtectŏnĭcus, a, um, Vitr. *Dêrvo-delſzki.* Das zu einem Baumeiſter gehöret. *Fa épitô meſterséges.*

Archĭtector, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Hiſe, ſztanye napràvlyam.* (peregr.) *Gimpram.* Baue. *Házat &c. epitek.*

Archĭtectūra, æ, f. Cic. V. *Architectonice.*

- Archĭthălaſſus, i, m. *Najvekſſi glavar nad ladjami vojnichkemi na morju.* r. Obriſter über eine Flotte, Admiral. *Tengeri hajos Fô kapitány.*

Archĭtrĭclinus, i, m. *Sztola meſter, Nareditel jeſztvin.* r. Taffel-Hoffmeiſter, Obriſter Speiſsmeiſter. *Fô aſztal meſter.* 2. *Sztareſſina ſzvadbeni,* r. Beyſtand. *Fö náſznagy az lakadalomban.*

† Archĭvārius, ii, m. V. *Tabularius.*

† Archĭvum, i, n, V. *Tabularium.*

Arcio, is, ire, ivi, itum. (antiqu.) Gato V. *Arceſſo.*

Arctè *Adv.* Cic. *Vuſzko, Teſzno.* Eng. *Szoroſſan.*

Arcto, as, are, avi, atum. (Act.) Cicer. *Teſznim.* Engmache. *Szorítom, Szorongatom.*

Arctus, a, um. Ovid. *Vuzek, Tĕſzen,* Eng. *Szoros.*

Arcŭārĭus, rii, m. *Obruchàr.* 2. *Bôltar.* r. Räiffmacher. 2. Bogen macher. *Abroncsozo.* 2. *Boltozo.*

Arcŭla, æ, f. Cic. *Skrinyicza, Ladichicza.* r. Kiſtelein. *Kis-láda, Szekrényetske.*

Arcŭlārius, rii, m. *Ladichàr, Skrinyar.* pere. *Tiſſlyar.* r. Tiſchler. *Láda tſináló, Aſztalos, Tisler.*

Arcuo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Bôltam, Lùke délam.* Gewölb, oder Schwibbogen mache. *Bóltozom, Meghajtom.*

Arcus, ûs, m. Cic. *Lùk, Luczen.* r. Schwibbogen. *Kezi ív, Szivárvány az égen.* 2. Vid. *Iris.*

Ardĕa, æ, f. Virg. *Chaplya.* r. Reiger. *Gém.*

Ardĕlio, ōnis, m. Mart. *Vſzagdi-rad, Preſzkochi-plot, Klateſſ, Pomekuyenecz y nemiren chlovek, Potepuh, Markaj, Kiſze vu vſzako duguvanye vtiche.* Unruhiger Menſch Schlenkl, Hanſs in allen Gaſſen, Meiſter-Fürwiz. *Tsáltſap, minden felé magát tſapó, minden lében lots &c.*

Ardenter *Adv.* Cic. *Kruto-ſelno, Vuſgano, goruche.* Einbrünſtiglich. *Igen kivánva.*

Ardeo, es, ere, arſi, arſum. (Neut.) Cic. *Gorim.* Brenne. *égek.* 2. transl. Amore alicujus ardere. *Jako koga lyubiti.* Conjungere dextras ardebant. *Æneid.* 1. pro *Cupiebant.* Ardet in arma magis. *Virg.* pro. *fertur, feſtinat.*

Ardeſco, is, ere. Ovid. *Goreti pochinyam,* Zubrennen anhebe. *Fellobbanok, égni kezdek.* 2. transl. Ardeſcere in iras. *Krutoſze razlyutiti.*

Ardŏr, ōris, m. Ovid. *Goruchà, velika vruchina.* r. Brunſt-Hitz. *égés, Hévség. Nagy melegség.* 2. transl. Vid. *Cupiditas.* Ardor edendi. Ovid.

Digitized by Google

Arduè *Adv.* Vid. *Ægrè.*

Arduĭtas, ātis, f. Varro. *Viſſina*, *Sztermina.* e. Hohe. *Magaßág*, *Merèdekſèg.* Arduitas montium. Varro. *Sztermina gorſzka. &c.* 2. transl. V. *Difficultas.*

Arduus, a, um. Cic. *Szterm*, *Viſzok.* Hoch, gäch, ſtutzig. *Magas*, *Meredek.* Ardua montium. Varro. *Viſſina*, *Sztermnina gòr.* e. Höhe der Bergen. *Magas*, *Meredek begyek.* 2. transl. V. *Difficilis.*

Ārĕă, æ, f. 1. *Guvno*, *Gumno.* e. Tenne, da man treſchet. *Szérü.* 2. *Dvoriſche.* r. Hof. *Udvar.* 3. *Szlog*, ali *Nyiva za ſzejanye.* r. Acker zum ſäuen. *Köz*, *darab ſzántó Föld.* 4. *Vertna greda.* s. Garten Beth. *Kerti Veteményes ágy.*

Ărĕfăcio, is, ere, ēci, actum. (Act.) Plin. *Szuſsim.* Dörre, trockne. *Megaſzalom.*

Ărēna, æ, f. Vitruv. *Péſzek.* r. Sand. *Föveny*, *Homok.* 2. In Arenam deſcendere. *Prov. id eſt:* in locum certaminis, *vel* ad pugnam. *v-Boj iti.* Streiten. *Viaskodáſra menyi.*

Ărēnācĕus, a, um. *&* Ărēnōſus, a, um. Plin. *Peſchen.* Sandigter, ſandig. *Fövenyes.*

Ărēnāriæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Peſchenicza.* e. Sand-Gruben. *Föveny verem*, *a' honnan Fövényet áſnak.*

Ărēnārius, rii, m. Jul. Cap. *Peſchenar.* r. Sand-Vervvalter. *Föveny ásó.* 2. *Na peſzku vojnik.* r. In Sand-Streiter. *a' pállyában hartzoló.*

Ărēnātum, ti, n. Vitruv. *Klak iz péſzka*, *y vapna.* r. Mard, Kalck mit Sand zugericht. *Fövennyel kevertt méſz.*

Ărēnātus, a, um. Plin. *Z-péſzkom zmeſſan.* Mit Sand vermiſcht. *Fövennyel elegyittetett.*

Ărĕo, es, ere, ărui. (Neut.) Seneca. Virg. *Szuſſimſze*, *Poſzehávamſze.* Dürr bin. *Aſzſzok*, *Fonnyadok.* 2. V. *Sitio.* Ovid.

Ărĕōla, æ, f. Columella. *Vertna gredicza &c.* s. Garten-Betlein. *Udvaratska:* item: *Kerti veteményes ágyatska.*

*Argĕma, ătis, *n.* *&* Argĕma, æ, f. Med. *Naochnyak.* s. Geſchvver beym Aug. *Szemekfejér*, *Kelevénye*, *Fájdalma.*

Argentangina, æ, f. *Penezne lakomoſzti bòl.* e. Geld-Sucht. *Betegség tettetéſſel pénz haláſzás.*

Argentārĭa, æ, f. Plaut. 1. *Szrebernarnicza: Hiſa, gdeſze Szrebro penezi delaju.* e. Wechſel-ſtatt, e. Wechſel-gevverb, e. Wechſelbanck. *Ezüſt*, *vagy pénz verö-ház.* 2. accipitur pro ipſo *officio*, & *functione* Argentarii.

Argentārĭum, ii, n. Ulpian. *Meſzto*, ali *Ormàr &c. vu kömſze ſzrebro chuva.* r. Silber-Kalter. *Ezüſt tarto Pohár ſzék &c.*

Argentārĭus, ii, m. Bud. V. *Menſarius.*

Argentārĭus, a, um. Plin. *Iz ſzrebra*, *k-ſzrebru ſzpadaiuchi.* Das von Silber iſt. *Ezüſtbül-való.* Faber argentarius. *Szrebernar.* r. Silber-Schmidt. *Ötves.*

Argenteus, a, um, Plin. *Szreberni*, *a*, *o.* Silbern. *Ezüſtös.* Argenteis haſtis pugnare. Eſt *negotia*, cùm aliter perfici nequeunt, *muneribus efficere.*

Argentĭfex, ĭcis, m. Varr. (Argentĭfăber) *Szrebernar.* r. Silber-Schmidt. *Ezüſt tſináló.*

Argentĭfŏdina, æ, f. Plin. *Szreberna ruda.* e. Silber-Gruben. *Ezüſt-bánya.*

Argentōſus, a, um. Plin. *Szrebrom zmeſſan.* Mit Silber vermiſcht. *Ezüſtel kevertetett.* Argentoſum aurum. *Szrebrom zmeſſano zlato, &c.*

Argentum, ti, n, Cic. *Szrebro.* s. Silber. *Ezüſt.*

Argentum vivum, i, n, Plin. V. *Mercurius.*

Argilla, æ, f. Cic. *Illovacha Zemlya.* Weicher Leim, e. Letten, r. Thon, leimige Erden. *Agyak.*

Argillācĕus, a, um, *&* Argillōſus, a, um. Plin. *Illovachen.* Letticht, leimicht, thonicht. *Agyagos.*

Argūmentātio, ōnis, f. Cic. *Pokazanye zpelyano.* e. Bevveiſung. *Erösitö-beſzéd.*

Argūmentor, aris, ari, ātus ſum (Dep.) Cic. *Z-rokom govorim*, *pokaſujem*, *zrochim.* Gründe fürbringe, etvvas bevveiſe. *Megmutogatom*, *Erösitem.*

Argūmentum, ti, n, Cic. *Z-rokom-govor*, *zrochenye.* s. Bevveiſthum. *Mútogatás*, *Erösités*, *ſummája valaminek.* 2. pro *materia*, *Conjectura*, *ſigno*, *nota*, *cauſa*, *occaſione.* Cic.

Arguo, is, ere, ui, ūtum (Neut.) Cic. *Potvarjam*, *karam*, *krivcza chinim.* Beſchuldige, zichtige. *Meg-feddem*, *vádolom.* Aliquem criminis (crimine) *&* de crimine arguere. *Kóga krivcza chiniti*, *obtuſiti.* Einen eines Laſters vvegen anklagen, bezüchtigen. &c.

*Argus, gi, m. *ab* Argos. Ovid. *Szto-òkchlovek.* Menſch mit hundert Augen. *Száz ſzemü ember.*

Argūtè *Adv.* Cic. *Mudro*, *ſzegavo*, *glubokoznano.*

Digitized by Google

znano. Subtil, ſpitzfindig. *éleſen, Eſzeſen*.

Argûtiæ, arum, f. Cic. *Mudro - rechnoſzt, ſ'a'a ſegana*. e. Spitzfindigkeit. *Ravaſz Meſter-ſéget okoskodáſok, kifogáſok*. 2. Argutiæ operum. Plin. pro *ſubtilis labor*. 3. V. Jocus. Cic.

Argûto, as, are, avi, ātum, (Neut.) Propert. & Argûtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plaut. *ſegavo - govorim*. Spitzfindig rede. *Okoskodom*.

Argûtus, a, um, Cic. *Múder, Biſztropameten, ſegav*. Spitzfindig. *Elmés, éles, Ravaſz*. 2. V. *ſubtilis*. Cic. 3. Vid. *Callidus*. Cic. 4. Vid. *facetus*. Cic.

Āriditas, atis, f. Plin. *Szuſſa, Sauſſina*. e. Trückne, Dürre. *Aſzáiy, Szaraſság*.

Āridus, a, um, Virg. *Szúh*. Dürr. *Aſzſzú Száraz*.

Ăriĕs, ĕtis, m. Cæſ. *Oven, Brav, Jaracz*. r. Koſtrann, r. Widder. *Kos*. 2. Inſtrumentum *bellicum* ad diruendos muros. *Cæſ. Curt*. 3. ſignum Zodiaci; *item*: ſpecies piſcis *Plin*.

Ărietātio, onis, f. ſenec. *Pêrchenye, z-rogmi bijenye*. Das mit Hörner ſtoſsen. *Oſtromlás, Béronkos öklelés*. 2. idem ac *Ariete muri verberatio*.

Ărieto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pêrchimſse, z-rogmi bijem*. Mit Hörner ſtoſſe. *Öklelem*. 2. idem, ac *ariete murum frangere*.

Ăriŏlŭs, i, m. V. *Hariolus*.

Ăriſta, æ, f, Virg. Varr. *Klaſsna nabada* vulgo *ſpicza, oſzina*. Das Haar, *oder* Spitzlein am Korn - Æhren. *Kaláſz* 2. V. *pilus* Senec.

•**Ăriſtocrătia**, æ, f. *Obchinſzko Ladanye Velikaſhev*. Der fürnehmſten Regiment. *Fő urak tőrvényſéges Birodalma*.

•**Ărithmētica**, æ, f. & Ărithmētice, es, f. Plin. *Broja znanſztvo, Rachunſztvo, Meſtria rachunov*. e. Rechenkunſt. *Számvető meſterség*.

•**Ărithmēticus**, ci, m. *Broja-znanecz, Rachunár*. r. Rechen-Meiſter. *Számvető*.

Āritūdo, inis, f. Varro. vide *Ariditas*.

Arma, orum, n. *plur*. Cic. *Orusie*. e. Kriegs-Waffen, s. Gevvehr. *Hadi fegyver*.

Armāles, ium, f. *plur*. lct. *Czimerni Liſzt*. r. Adel-Brieff. *Nemeſ-levél*.

Armāmentārium, rii, n. Cic. *Tarnicza, Orusjá hiſa*. s. Zeighaus. *Fegyveres ház* 2. pro *bellum, fraus*. *Conſilium*. Virg.

Armārium, rii, n. Cic. *Ormár*. r. Kaſten. *Almáriom*.

Armāmenta, orum, n. *plur*. Cic. *Vſzakojachka Tabora priprava, Szprava*. s. Rüſt-Zeig. *Minden féle hadi kéſzület, ſzerſzám*.

Armātūra, æ, f. Cic. *Oboruſenye, Oboruſnoſzt*. e. Rüſtung, r. Harniſch. *Fegyveri kéſzület*. Transl. levis armaturæ oratio, Cic. *Priproſzto govorenye*. Einfältige Red. *Paraſzt beſzéd*.

Armātus, ûs, m. Liv. vide *Armatura*.

Armentum, ti, n. Cic. *Chreda velike marhe*. e. Heerd von groſsen Vieh. *Nagy marhából álló Tſorda*. 2. Singula Majora animalia.

Armentārius, ii, m. *Virg*. Armentorum cuſtos. *Chredár*. r. Hirt über groſses Viech. *Tſorda-páſztor*.

Armĭfĕr, ĕri, m. *Cic*. Armĭgĕr, ĕri, m. Sidon. *Orusnik*. r. Waffen-Trager. *Fegyver-viſelő, hordozó*.

Armilla, æ, f. Liv. *Narukva*. e. Arm-Zierd, s. Arm-Band, e. Hand-Zierd. *Arany peretz*.

Armĭluſtrium, ii, n. Varr. *Previgyenye Voinikov*, peregr. *Múſtra*. e. Soldaten - Muſterung. *Hadi fegyver visgálás*.

Armo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oborúſim*. Bevvaffne. *Fegyverkezem*.

•**Armŏn**, ōnis, f. Armŏrăcĕa & Armŏrăcĭa, æ, f. Colum. *Divja rotkva*. Wilder Rättich. *Vad retek*.

•**Armus**, mi, m. Plin. *Svinſzko plechе, Lopaticza*. e. Schulter. *Elsö tag, Szügy, Sodor*.

Ăro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Orjem, Plujim*. Ackere, pflüge. *Szántok*. Arare æquor, Virg. *voziti ſze po morju*. Auf dem Meer Schiffen. *Hajókázni a'tengeren*. Arare litus, prov. *Zaludo delati*. Ohne Frucht arbeiten. *Haſzontalan munkálódni*.

•**Ărōmăta**, ătum, n. *plur*. Sol. *dicitur &* Ărōma, ătis, n, *Zachimba, Zachin*. s. Gevvürtz. *Füſzerſzámok*.

Ărōmătārius, rij, m. *Zachimbár, Terſecz zachimbum*. r. Gevvürtz - Kramer. *Füſzerſzámmal - kereskedő*.

Ărōmătĭcus, a, um, Plin. *Záchimben*. Von Gevvürtz. *Füſzerſzám izü vagy ſzagu*.

•**Ărōmătītes**, itæ, m. Plin. *Záchimbeno vino*. Gevvürtzter Wein. *Füſzerſzámos bor*.

•**Ărōmătŏpōla**, æ, m. Vide *Aromatarius*.

Arquātus, a, um, Ovid. *Kakti lúk prignyen*. Krumm gebeugt vvie ein Bogen. *Kez is módra megbajtott*. Arquatum curvamen. Ovid. *Púga*. r. Regen-Bogen. *Szivárvány*.

•**Arrha**, æ, f. Plin, Arrhăbo, ōnis, m. Plaut. *Zadavek, Zaruchnikov dár*. s. Pfand-Geld, r. Ehe-Pfennig. *Előre feladott pénz Menyekzői ajándék*.

Arrīdeo, es, ere, īſi, īſum, (Neu.) Cic. Naſzméjamſze, Dopádamſze. Anlache, Gefalle. Tetszik nékem, Reá-nevetek. Hoc mihi arridet, Cic. Tomiſze dopada. Das gefallt mir. Ez nékem tetſzik. Arridere ridentibus, Horat. Szme'echemiſze naſzmehavati. Mit Lachen. Máſokkal nevetni. &c.

Arrĭgo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Terent. Podiſem, oſzaulyam. Erhebe. Felemelem. Aures arrigere. Terent. Vuha podichi, verno poſzluſſati. Die Ohren erheben, fleiſsig zuhören. Fülelni Figyelmezni.

Arrĭpio, is, ere, ĭpui, eptum, (Act.) Cic. Zgrablyujem. Ergreiffe. Meg-ragadom. 2. pro Subitò evado. Plaut.

Arrīſio, ōnis, f. Cic. Naſzmehavanye. Das Anlachen. Reá-nevetés.

Arrīſor, oris, m. Senec. Naſzmehhovavecz. Der einen anlachet. Valakire nevetö.

Arrōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Cic. Prigrizujem, Oglabam, Ogrizávam. Benage, umbeiſse. Megrágdoſom, Harapdalom.

Arrŏgans, antis, om. Cic. Gizdav, Ponoſſen, Obol. Stoltz, hoffärtig. Kérkedékeny, Maga nagyzó, Kevély. Phras. Altiùs quàm oporteat ipſe te extollis. Nimium tibi tribuis, aſſumis. Tibi ipſi magnus es atque eximius. Cùm dete judicas non rationem conſulis, non veritatem, largiris ipſe tibi plus, quàm veritas concedas. Omnia putas inte uno collocata. Fortunam ipſam minus eſſe te ipſo fortunatam putas. Perſvaſum habes tuis te fortunis ipſam Fortunam anteire.

Arrŏgantia, æ, f. Cic. V. ſuperbia.

Arrŏgo, as, are, avi, atū, (Act.) Cic. Prevjemlemſze, Ponaſſamſze, item, Moje chinim, Poſzvajam, koga nakaj jemlyem. Mir zu viel zumeſſe, zuſetze, aufnehme. Kevélyen magamnak tulajdonitok. Artem ſibi arrogare. Horat. z-meſtriumſze ponáſſati. Sich einer Kunſt rühmen. Maga meſterségét bánnyi. Arrogare ſibi aliquid. Kaj poſzvoiti. Etvvas zuſetzen, eigen machen. Magának tulajdonitani. Arrogare aliquem in filium, Gell. Koga za ſzina vzeti. Einen für ſein eygen Kind aufnehmen. Valakit fia gyanánt felfogadni. Arogare Dictatorem Conſuli Liv. pro Præficere.

Arrōſio, onis, f. Ogrizenye. Das Nagen. Megrágás.

Arrōſor, oris, m. Senec. Ogrizavecz, Oglábavecz. r. Zubeiſser, Benager. Megrágó, Naylakodó.

Arrūgia, æ, f. Plin. Zlata ruda. e. Goldgrube. Arany bánya.

Ars artis, f. Cic. Meſtria. e. Kunſt. Meſterſég. Artem arte deludere. Teren. Prévaru z-p évarum naplatiti. &c.

Arsēnicum, ci, n. Plin. Miſſnicza, Miſſichemer, Otrova, Trovilo. s. Mauſsgifft, s. Operment. Egér maſzlag, Roznika.

Artĕmon, ōnis, m. Vitruv. Vid. Velum. N. 1. 2. V. Trochlea.

Artēria, æ, f. Cic. Sila Kervna igravicza. e. Buls-Ader. Élet ér, Feloerö ér.

Arthrĭtĭcus, ci, m. Cic. Kotrigo-bolen. Der in Gliedern kranck iſt. Köſzvényes.

Arthrītis, ĭdis, f. Kotrigo-böl. e. Glieder-Sucht. Köſzvény.

Artĭcŭlātio, onis, f. Plin. Puphov na drévu puſchanye. Das Ausſchlagen der Bäume. Fa vagy Szölö bimbózás.

Artĭcŭlus, li, m. Cic. Kotrig, chlányek, chlenk. s. Glied. Iz, Tzikkely, Agázat. Variè accipitur: Articuli ſarmentorum Cic. Articuli ſegetum, vitium. Koleno Kolencze na terſzu &c. Articulus ſcripti, Articuli montium, mortis articulus, &c. Item pro Momentum. Teren. Ipſo articulo corruit.

Artŭfex, ĭcis, m. Cic. Meſterſzki chlovek. r. Künſtler. Meſter ember.

Artĭfĭciālis, is, com. le, n. Quint. Meſterſzki. Künſtlich. Meſterséges.

Artĭfĭcium, cii, n. Cic. Meſtrie-chinſztvo. s. Kunſtſtuck. Meſterség, kézi munka.

Artŏcŏpus, pi, m. Juv. Pek. r. Beck. Kenyér ſütö, ſütö. 2. V. Promuscondus.

Artŏcrĕas, ătis, n. Jun. vulgò Artocrea, æ, f. Meſzo - teſztenicza. pereg. Paſteta. e. Fleiſch-Paſteten. Páſtétom.

Artŏlăgănus, i, m. Cic. Riteſ. s. Brod-Küchlein. Rétes, lepeny.

Artopta, æ, f. Plin. Filyarka, z-kruhom terſecha ſena. e. Brod-Händlerin, Beckerin. Sütöné.

Artuātim, Adv. Firm. Od kotriga do kotriga. Gliedvveiſs. Tagonkint.

Artuo, as, are, avi, atum, Razkotriſim, Lándam. Gliedvveiſs zerſchneide. Tagonként-darabolom.

Artus, ŭum, ŭbus, m. plur. Cic. Kotrigi, ſile bèle. e. Glieder. Tagok Izek. Dum ſpiritus hos regit artus, Virg. Doklam ſivem. So lang ich lebe. Migélek. Elapſi artus in parvum, Tacit. Jeſzu pokvarjeni kotrigi. Die Glieder ſeynd verdorben. Helyekböl kiment tagok.

Arvina, æ, f. Virg. Shalo, Tuſztina, Tuſztocha.

Digitized by Google

tecba. s. Schmeer, e. Fette. *Háj Köolrěg.*

Arviſium vinum, i, n. Virg. *Vino malaſia.* r. Malvaſier. *Malaſa bor.*

Ăruncus, ci, m. Plin. *Kozo-brad.* r. Geiſs-Bard. *Kecskebak ſzakálla.*

Ărundinētum, ti, n. Plin. *Terſztinye, Terſztičevina.* r. Rohrpuſch. *Nádasbely.*

Ărundineus, a, um, Plin. *Terſzten.* r. Rohrrehtig. *Nádas.*

Ărundo, inis, f. Virg. *Têrſztina, Têrſzt.* s Rohr. *Nád.* 2. pro *Sagitta.* Virg. l. 7. Æneid.

Arvum, vi, n. Cic. *Ledina zorana, Nyiva.* Gebautes Feld, gepflügter Acker. *Szántó-fold.*

Arx, cis, f. Cic. *Grad, Toerdina, Toêrdgyava.* s. Schloſs. *Vár, Erößég.* 2. V. *Perfugium, Præſidium,* Roma arx omnium gentium. *Cic.*

Ās, aſſis, vel Aſſis, is, m. Cic. *Funt 24. lotov.* item. *Gyukez,* ali: *dva becba vreden penez.* s. Pfund von 24. Loth. *item.* Zvveypfennig. *Font, mérték 24. Lotas.* item: *Kés fé'e pénz.* Ex aſſe hæres, Cic. *Vſzega delnik.* Der alles allein erbet. *Kire az egéſz örökség ſzál.* 2. Minimus nummus. *Fillér.* Ein Heller. *Fillér.*

Aſcaules, æ, m. Svet. *Dudáſ.* r. Sackpfeiffer. *Dudás Tomlócipos.*

Aſcendo, is, ere, endi, enſum, (Neu.) Cic. *Zaſztuplyuiem, Gore-idem.* Aufſteige. *Felmegyek, hágok.*

Aſcenſio, onis, f. Cic. *Zaſztuplyenye.* Das Aufſteigen. *Felmenés, hágás.*

Aſcenſus, us, m. Cic. vide *Aſcenſio.*

Aſcia, æ, f. Cic. *Širocbka, Teſzacba, Širovka ſzekira.* Breite und kurtze Hacken. *Szeléſbárd ſzekercze.* 2. *Ladichaſzko ſztrugalo,* peregr. *boblich.* r. Hobel. *Gyalú.*

Aſcio, as, are, avi, atum, (Neu.) Vitruv. *Oteſzavam, Teſſem.* Behaue, zimmere. *Bárdolok.* 2. *Sztruſem, gladim.* peregr. *Hóblam.* Hoble. *Gyalulok.*

Aſciſco (Adſciſco) is, ere, ivi, itum, (Act.) Cic. *Dozávam.* 2. *Priemlyem.* 3. *Poſzvajam.* Zuruffe. 2. annehme. 3. zueigne. *Mellém-véſzem; Hozom-bivom, Forgatom.* Aſciſcere aliquid ab aliquo. Cic. *Kaj od koga zadobiti, oſzvoiti.* Von einem etvvas vvegnehmen. *Valamit nyernyi, magának tulajdonitanyi.* Aſciſcere ſibi ſocios. *Druge k-ſzebi pridruſiti, Tovaruſſe K-ſzebi preti.* Andere in die Geſellſchafft aufnehmen. *Maga mellé tárſakat valaſztani.* 2. V. *Adſcribo, Adjungo, Annumero.* Plurimos ad ſocietatem aſciſcere.

Aſcōpēra, æ, f. Svet. *Koſno-torba* &c. vulgò: *Sakely koſnati.* Lederner Sack. *Bőr-torba, zsák, Iſzak. Tariſznya.*

Aſcrībo, is, ere, ipſi, iptum. (Act.) Cic. *vulgò* Imputo. *Pripiſſuejm, Drugoga krivim, Zrocbim.* Zuſchreibe. *Tulajdonitom.* 2. V. *Adſcribo.*

Aſcriptio, onis, f. Cic. *Vulgò* Impūtātio. *Pripiſzanye, Zroka na drugoga metanye, Krivenye.* e. Zuſchreibung. *Tulajdonitás.*

Aſcriptītius, a, um. Cic. *Vukaj zapiſzan.* Eingeſchriben. *Be' iratott.* 2. Idem quod *Miles.* Liv.

Aſcriptor, oris, m. Cic. *Branitel, Pripomágavecz, Pripomocbnik vu pravdi.* Der den Kläger in ſeinem Handel beyſtehet. *Törvénybeu Szoſzólló, Segitő.* 2. Qui adſcribit.

Ăsella, æ, f. Ovid. *Oſzlicbicza.* e. Eſelin. *Nöstény, Szamárotska.*

Ăſellus, i, m. Virg. *Oſzlicbek, Oſzlek, Oſzlicb.* s. Eſelein. *Szamárotska.* 2. Eſt nomen *Piſcis.* qui (*Vulgò*) *Merluſius* dicitur. Plin. *l.* 9. C. 17. 3. Duæ parvæ ſtellæ in ſigno *Cancri* appellantur *Aſelli.* Plin. *l.* 8. C. 35. 4. Aſelli meatus. *Medic.* Idem quod venæ lacteæ.

Ăsīlus, i, m. *Virg.* Tābānus, i, m. *Varro.* œſtrum, i, n. Plin. *Obàd.* e. Roſ-muck, Breme. *Bögöly, Barom Kergetö Bogár,*

Ăsīna, æ, f. Varro. *Oſzlicza.* e. Eſelin. *Nöstény Szamár.*

Ăsĭnārius, a, um. *Plaut.* Aſinālis, is, *com.* le, *n. Fulg.* Aſinīnus, a, um. Varro. *Oſzélſzki.* Eſelich, zum Eſel gehörig. *Szamáros.*

Ăsĭnārius, rii. m. Svet: *Oſzlár.* r. Eſel-treiber, *Szamár hajtó.*

† Ăsĭno, as, are, avi, atum. Luithpr. *Oſzlárim, Oſzla jaſſem,* ali: *z-Oſzliſze vozim,* Einen Eſel reite, oder mit Eſeln fahre. *Szamárkodok.*

Ăsĭnus, i, m. Cic. *Oſzel, Magaracz.* Ein Eſel. *Szamár.* 2. *Transl.* Vid. *Segnis, Piger.* 3. Idem quod homo *Simplex,* & *Inurbanus.*

Ăſio, ōnis, f. Plin. *Vubaſzta ſzova.* e. Ohr-Eüle. *Füles bagoly.*

Ăsōtus, i, m. Cic. *Veſz naſzladnoſzti podan chlovek, Piánecz, Lakomecz, Brátecz v-czebu pive y dubána.* Der aller Wolluſt ergeben, voller Zapff, Bier und Tobacks-Bruder. *Gyönyörüſégben elmerült ember dobzódó, Borisztás.*

Aſpărăgus, i, m, Plin. *Spárga.* r. Spargel. *Spárga-Fû, Nyúl árnyák-Fü.*

Aſpargo, ĭnis, f. Ict. Pikecz, *Szuſſa ſzáda od kaplyih deſgya, kada ſzuncze ſiveti.* Schade und Dürre ſo durch das Beſpritzen, vvann die Sonne ſcheinet, geſchiehet. *Esötül veröſény tájban gyömölts ſzáraſzsága.* 2. Vitium rei cujuſcunque ex pluvia, undáque contractum.

Aſpectābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. V. *Spectabilis.*

Aſpecto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Sztalno vukaj gledim.* Stets anſehe. *Álhatatosſan meg-nézem.*

Aſpectus, ûs, m, Cic. *Pogled, Glèd, Progled.* s. Angeſicht, das Anſchauen. *Megnézés Látás, ſzemlélés.*

Aſper, a, um, Cic. *Oſter, Lyùt.* Rauch, ſcharff raudig. *Darabos.* 2. Transl. V. *Durus.* Homo moribus aſper & durus. Aſpera tempora, *Cic.* Aſper lapis, *Ovid. Tverd kamen.* Ein harter Stein. *Kemény kö.*

Aſper, ri, m. *Oſtriß riba.* r. Spindel - Fiſch. *Tövifes hal.*

Aſpergillum, i, n. Sipont. *Skropilnicza, Skropilcze, Skropilo.* r. Weihvvadel, Spritzvvedel. *Szentelö, bintezö, öntözö.*

Aſpergo, is, ere, erſi, erſum, (Act.) Cic. *Poſzipávam, Skropim, Oskroplyujem.* Beſprenge. *Meg-binterem, öntöm.* 2. Transl. V. *Lædo, Maculo, Inficio.* Aſpergere alicui aliquid moleſtiæ Cic. *Nad kèm kaj zabavlyati.* Einem einigen Verdruſs anthun. *Valakin alkalmatlankodnyi.* Aſpergere aliquem pulveribus. Plaut. *Koga napraſſiti, poſzipati, natruniti.* Einen einbudern, mit Staub anſprengen. *Valakit porral meg-bintenyi.* 3. pro *Miſceo, Adjungo.* Comitati gravitatem aſpergere, ſales orationi. Aſpergere aliquid in epiſtolis. Cic. *Od ſheſza na malom piſzati.* Etvvas mit vvenig Worten ſchreiben. *Valamit rövideden irnyi.* 4. conſtruitur cum *dativo* & *Accuſ.* vel cum *Accus.* & *Ablat.* vel cum *Ablat.* & præp. *Ex* vel *E.* è quo eſt aſperſus Cic. *reliqua vide ſupra in exemplis.*

Aſpĕrĭtas, atis, f. Cic. Aſperitūdo, ĭnis, f. Marcell. *Oſtrina, Lyutoſzt.* e. Rauche, herbe. *Daraboſság.* 2. Transl. *Nechlovechnoſzt.* e. Grobheit, Unfreundlichkeit. *Embertelenség.* Nativam aſperitatem humanitate aſcitâ condire. *Cic.*

Aſpernābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Mrzenya, nepreſtimavanya vrèden, Zavèrglyiv, Odurliv, Zabitlyiv.* Vervverſflich, zu verachten vvürdig. *Meg-vettendö.*

Aſpernātio, ōnis, f. Cic. *Za nikai derſanye, Zabitanye, Nemaranye.* e. Verachtung. *Megutálás, Vetendös.*

Aſpernor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nemarim, Zabitavam, Za nikaj derſim, imam.* Verachte, vervverffe. *Megutálom, Semire-hajtom, tartom.* V. *Contemno, Sperno.*

Aſpĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Tacit. *Oſtrim.* Scherffe, rauch *oder* herb mache. *Éleſitem.* Transl. *Iram aſperare.* Tacit. *Razlyutitiſze.* Zornig vverden. *Annál inkább megharagitani.* Saxo aſperare pugionem. *Mech na kamen oſtriti.* Den Degen auf den Stein ſcherffen. *Megköſzörülni.*

Aſperſio, onis, f. Cic. *Poſzipanye, Skropienye, Poſzkroplenye.* e. Beſprengung. *Megbinterés.*

Aſperſus, ûs, m. *Plin.* Olei aſperſu necantur. Vide *Aſperſio.*

Aſpĭcio, is, ere, exi, ectum. (Act.) Cic. *Gledim.* Schaue. *Megnézem, nézek.*

Aſpīrāmen, ĭnis, n. Varro. Aſpīrātio, onis, f. Cic. *Zdihavanye, Pridehnenye, Nadihavanye.* Das Anplaſen Anhauchen. *Lebelés, Obajtás.*

Aſpīro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Nadpuhávam, Nadihavam.* Anhauche, anblaſe. *Reá-fúvallok, Lebellek.* 2. V. *Deſidero.* 3. V. *Faveo.* Omni ope mihi aſpiravi. Cic.

Aſpis, ĭdis, f. Plin. *Lyuticza kacha.* Eine Schlang. *Áſpis kigyó.* Aſpis à vipera mutuat venenum. *proverb.*

Aſportātio, onis, f. Cic. *Odneſſenye.* e. Weg tragung. *Elvitel, Elhordás.*

Aſporto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Odnaſſam.* Weg trage. *Elhordom, Elviſzem.*

Aſprēdo, *vel* Aſprītūdo, ĭnis, f. Cels. vid. *Aſperitas.* 2. Morbus oculorum duritie affectorum. *Med:*

Aſſa, orum, n. *plur.* Svet. *Klupi nakèbſze vtopliczah ſzedi, Klupi za potitiſze.* Item, *Vſzakojacke pechenyke.* e. Teplitz-banck, Schvvitz-Banck. *Item* Allerley gebratenes. *Fördöben lévö padok, Veritékeznyi való padok.* Item: *minden némü petſenye.*

Aſsāmenta, orum, n. *plur.* Plin. *Debele ſiroke deſzke, Podnicze.* Linden Breter. *Deſzkák, Padimentomók-hoz való deſzkáſatok.*

Aſsārius, (idem quod aſſus) a, um. Cato. *Pechen.* Gebraten. *Sült.*

Aſsārium,

Aſsārius, ii, m. *antiq.* v. *As N 2.* & ſub *N. 1.* *2dam notionem.* Equus mille aſſarium *pro* mille aſſariorum. *Varr.*

Aſsātūra, æ, f. Vopiſc. *Pechenya*, s. Gebratens, s. Brätel. *Petſenye.*

Aſsĕcla, æ, m. Cic. *Szlednik, Dvoritel.* r. Nachfolger, Geſehrd, Aufvvarter. *Kővető, Valaki után járó.* v. *Pediſequus.* 2. Omnium menſarum aſſecla. *Szladotuſzacz.* r. Schmarotter. *Jó lakáſt kereső.* Auct. *Declam.*

Aſſectātio, ōnis, f. Cic. *Dvorba, Dvorenye, Szledovanye.* e. Aufvvartung, Nachtrettung. *Udvarlás, Utánna-járás.* Item v. *Conſectatio, Imitatio.* 2. Cæli aſſectatio: *h. e.* obſervatio. *Plin.*

Aſſectātŏr, ōris, m. Cic. *Verno-ſzlednik.* v. *Aſſecla N. 1. Conſectator, Imitator, Sectator.*

Aſſector, āris, ātus ſum, (Comm. *Freq.*) Cic. *Verno-ſzledim Marlivo ſzledujem, Dvorim.* Embſig nachfolge, Aufvvarte. *Szüntelen utánna-járok, Szolgáltatok.* v. *Conſector, Imitor.* Aſſectari ſe omnes cupiunt. *Enn.* apud *Priſc.* 2. v. *Comitor.*

Aſſenſio, onis, f. Cic. v. *Conſenſio.*

Aſſenſor, ōris, m. Cic. *Privolyitel.* r. Vervvilliger. *Egyet-értő.* v. *Approbator.*

Aſſenſus, ūs, m. Cic. v. *Aſſenſio, Approbatio.*

Aſſentātio, onis, f. Cic. v. *Adulatio, Blandimentum, Blandiloquentia, Blanditia.* 2. v. *Aſſenſio.* ita *Vellej.*

Aſſentātiuncŭla, f. Cic. *Prilizavanyiche, Liczemirenyiche.* kleine Schmeichelung. *Hizelkediſecske.*

Aſſentātor, oris, m. Cic. v. *Adulator.*

Aſſentātōriè, *Adv.* Cic. v. *Adulanter, Blandè, Blanditer.*

Aſſentātrix, īcis, f. *Plaut.* v. *Adulatrix.*

Aſſentio, is, ire, ſi, ſum, (Neu.) & uſitatius

Aſſentior, īris, enſus ſum, (Dep.) Cic. *s-volyum priſztajem.* Beyfall gebe. v. *Conſentio, Approbo.*

Aſſentor, āris, ātus ſum, [Dep.] *Prilaggujemſze, prilaggatiſze.* v. *Adulor, Blandior.* Propriè tamen aſſentamur voce. adulamur geſtu. blandimur tactu. Aſſentatur tibi in omnibus. *Vu vſzem ti po volyi hodi, Vu vſzem te' hvali, Vu vſzem ſze tebi priliſzava.* Er redet alles dir zugefallen, Er ſchmeichlet dir in allen. *Mindenben neked hizelkedik.* 2. v. *Aſſentior.*

Aſsĕquor ĕris, ĕqui, cūtus ſum, [Dep.] *Doſztigujem, doſztignuti, ali doſziecti: Doſzpevam, doſzpeti.* Einhohle, Ereile, Erlauffe, darzu komme. *Elérem, Felérem.* v. *Conſequor N. 1.* 2. *Transl.* Cogitationem alterius aſſequi: *pro* intelligere, capere. 3. Honores aſſequi: *pro* obtinere. 4. Nullam meritorum partem aſſequi: *pro* æquare. 5. *paſſivè:* Ut nihil horum inveſtigari, nihil aſſequi potuerit. *Cic.*

Aſsĕr, ĕris, m. Plaut. *Deſzka. Daſzka.* s. Brett. *Deſzka.* propriè *Letva.* e. Latten. *Léc.* Vitr.

Aſſercŭlus, i, m. *Colum.* Aſſercŭlum, i, n. Cato. *Deſzchicza, Letvicza.* s. Bretlein, kleine Latten. *Deſzkácska, Léczecske.*

Aſsĕro, & Adſero, is, ĕrui, ertum, (Act.) Tacit. *Zaſztanovito povedam.* für gevviſs ſage. *állatom.* v. *Aſſevero.* 2. propriè & eleganter: *Oſzlobodivam, oſzlobodìti: Szlobodim: Otimlyem.* Freymache, Rette. *Felſzabadítom.* v. *Vindico N. 2. Liberto.* Libertatem alicui aſſerere; *Quintil.* Libertati, *vel* in libertatem aliquem aſſerere; *Liv.* Manu aliquem aſſerere: *Terent.* & *Abſolutè* Aliquem aſſerere: *Ovid. h. e.* liberare, in libertatem vindicare. *Koga ſzlobodnoga vuchiniti.* Einen in die Freyheit ſetzen. *Valakit felſzabaditani:* vagy *Valakit ſzabad emberré tenni.* Se à mortalitate aſſerere: *pro* liberare, eximere. *Plin. l. 2. epiſt. 10.* 3. v. *Vindico N. 5. Arrogo, Aſſumo.* Partem hæreditatis, *Ulp.* Nomen ſapientis ſibi aſſerere. *Quint.* 4. Aliquem cœlo aſſerere: *pro* adſcribere, referre. *Ovid.* 5. Studiis ſe aſſerere: *pro* dedere, tradere. *Plin.* v. in *Abdo N. 2. Refero N. 5.* 6. In ſervitutem aliquem aſſerere: *pro* conjicere, alicui ſubdere. *Liv.*

Aſsĕro, *vel* Adſero, is, ēvi, ītum, (Neut.) Cato. *Priſzijam, poleg ſzéjem: Priſzadyujem, priſzaditi.* Zuſäe, darbey ſäe: derneben pflantze. *Melléje vetek, ültetem, palántálom.*

Aſſertio, onis, f. Cic. v. *Aſſeveratio.* 2. apud *Quint.* v. *Vindicatio.*

Aſſertor, ōris, m. Quintil. *Za iſztino povedavecz; Potverditel.* öffentlicher Bekenner; r. Beſtättiger. *Valamit állató; Erősítő* 2. *Szlobodnik, Otimavecz, Szlobodſzchine davavecz.* r. Erretter der Freyheit, Befreyer. *Szabadságba helyheztető.* v. *Vindex N. 1.* Item v. *Subjugator N. 1.* ita *Liv.*

Aſſervio, *vel* Adſervio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Priſzluſujem, Zpolo-ſluſim.* Mitdiene. *Egyűttvelle ſzolgálok.* v. *Inſervio.*

Aſſervo, ās, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Prichuvávam.* v. *Servo N. 1. Reſervo.*

Aſſeſſio, onis, f. Cic. *Priſzedanye.* e. Beyſitzung. *Mellé-ülés.*

Aſſeſſor, oris, m. Cic. *Priſzednik.* r. Beyſitzer. *Mellette ülő.*

Digitized by Google

Aſſeſſōrius,a,um. Ulp. *Priſzedni,Priſzednichki.* den Beyſitzern gehörig. *Mellé-ülöbbözvaló. Birói ren lh'z-való.*

Aſſeſſūra, æ, f. *Ulp.* Aſſeſſoris officium. *Priſzednichtvo.* s. Beyſitzer-Amt. *Mellete-ülö-tiſzt. Birói vagy Tanáts renden-valóſág.*

Aſſeſtrix,icis, f. Afran. *apud* Non. *Priſzedavka.* e Beyſitzerin. *Mellette ülö aſzſzony.*

Aſſĕvērantĕr, *Cic.* & Aſſeverātè, *Adv.* Gell. *Potverdyaiuch, Tverdno, Zaiſztinu.* Betheuerlich Feſtiglich. *Erőſen állatva. Erőſſitve.*

Aſſeverātio, onis, f. Cic. v. *Affirmatio.*

Aſſĕvēro, as,avi, atum (Act.) Cic. *Szralno potverdyujem.* Beſtändig zuſage, betheuere, beſtättige. *állhatatoſon vallom, bizonyitom.* v. *Affirmo.*

Aſſicceſco, is, *Colum.* v. *Siccesco.*

Aſſicco, & Adſicco, as, *Colum.* v. *Sicco.*

Aſsĭdeo,ēs,ēre,ēdi,eſſum (Neu.) Cic. *Priſzédam, Poleg ſzedim.* Hinzu ſitze, Beyſitze. *Mellé-ülök, Mellette ülök.*

Aſsīdo, is, ĕre, ēdi, eſſum (Neu.) Plaut. v. *Aſſideo, Conſido N.* 2.

Aſsĭduè, ſſimè, Adv. Cic. *Naſztojno, Vdile.* v. *Sempiternè, Perſeveranter, Diligenter.*

Aſsĭduĭtās,ātis, f. Cic. v. *Perſeverantia, Diligentia, Induſtria, Sempiternitas.* 2. v. *Frequentia.*

Aſſĭduò, *Adv.* Plaut. v. *Aſſiduè.* 2 v. *Sæpe.* Varr.

Aſsĭduus, a, um, *Cic.* ior, *Varr.* ſſimus. *Svet.* v. *Quotidianus, Sempiternus.* 2. v. *Diligens N.* 1.

Aſſignātio,onis, f. Cic. v. *Attributio, Deſignatio.*

Aſſigno, as, *Cic.* v. *Attribuo, Deſigno.*

Aſsĭlio, & Adſilio, is, īre, ui, ivi, & ii, ultum, (Neu.) Cic. *Priſzkakujem, Nadzkuchem, nadzkochiti.* Zuſpringe, auſſpringe, anſpringe. *Mellé-ſzököm, Hozzá-ugrok.* 2. v. *Invado.* Ovid.

Aſsĭmĭlātio,onis, f. Plin. *Priſzpodablyanye, Priſzpodoblenye, Prilikovanye.* e. Vergleichung. *Hozzá-haſonlitás.*

Aſsĭmĭlis, le, Cic. *Priſzpodoben.* Allerdings ähnlich. *épen haſonló.*

Aſſimilitĕr, *Adv.* Plaut, *Priſzpodobno.* Gleich alſo. *Haſonló-móden.* v. *Similiter.*

Aſsĭmĭlo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Priſzpodáblyam.* Vergleiche. *Hozzá-haſonlitom.*

Aſſimulātè, *Adv.* Plaut. v. *Simulatè.*

Aſſimulātio, onis, f. Auct. ad Heren. *Vkanlyivo zkazuvanye.* v. *Simulatio.*

Aſsĭmŭlo, & Adſimulo, as. *Cic.* v. *Simulo.* Aſſimulare ſe amicum alicujus: *pro* fingere, *Terent.*

Aſsĭpondium, ii, n. Varr. *Merilo pól oke.* Pfündig Gevvicht. *Egy fontni mérték.* v. *Pondo.*

Aſſis, is, f. Colum. v. *Aſſer N.* 1. *Tabula N.* 1.

Aſſiſto, is, ĕre, ſtiti, itum (Neu.) Cic. v. *Aſto, Sto N.* 1. *Aſſideo, Adſum N.* 1. 2. Alicui aſſiſtere: *pro* patrocinari, adeſſe, *h.e.* ab aliquo ſtare, eſſe *Plin.*

Aſſo, as, avi, atum, (Act.) Apul. *Pechem.* Brate. *Sütöm.* 2, *Z deſzkami pokrivam, podim.* Mit Brettern decke, vertäfele. *Deſzkákkal béſzedem.* ſic leg. aliqui apud *Vitr.*

Aſsŏcio,as, Stat. *Pridruſujem, pridruſiti: V-druſtvo jemlyem.* Zugeſelle. *Tárſalkodam, Társul veſzem.* v. *Socio.*

Aſsŏleo, & Aſsŏlet. *Cic.* v. *Soleo, Solet.*

Aſsŏno, & Adſono, *Ovid.* v. *Conſono, Reſono N.* 1.

Aſsūdeſco, is, ĕre, (Inch.) *Varr.* Sudus fio.

Aſsvēfăcio, & Aſsvĕfacio, is, &c. Cic. *Privuchans; Privik nujem; Navadujem; Privadujem, privaditi.* Gevvöhne. *Reá ſzoktatom,* v. *Conſuefacio.*

Aſſveſio, is ĭĕri, ctus ſum, (Paſs.) &

Aſſveſco, is ĕre, ēvi,ētum (Neu.) ap. *Virg.* Act.) Cic. *Privuchamſze, Privadivamſze, Priviknujemſze.* Mich gevvöhne. *Meg-ſzokom.* Nondum labori aſſveviſti, inſveviſti. *Phras.* Nondum manus tuæ opere concalluêre; labor tibi callum nondum induxit.

Aſſvētūdo, ĭnis, f. Liv. *Priviknoſt, Privchenye.* e. Zugevvöhnung. *Reáſzokás.* v. *Conſvetio N.* 1

Aſſvētus, a, um, *Privchen, Priviknyen.* v. *Svetus.* labori, labore, *vel* laboris aſſvetus. *Cic. Liv.* 2. v. *Uſitatus.* Ovid.

Aſsŭla, æ, f. Plaut. *Iverje, Trěſzchie, Trěſzka,* e. Schaattu. v. *Reciſamentum, Secamentum.* Item v. *Fragmen.* Vitr. 2. v. *Scandula.*

Aſsŭlātim, *Plaut.* Aſsŭlōsè, *Adv.* Plin. v. *Minutè, Fruſtillatim.*

Aſſultim, *Adv.* Plin. *Nazkokczè, Prizkokczè.* Sprungs-vveiſe, mit aufhupffen. *Reá-ugrándozva.*

Aſſulto, as, avi, atum, (Neu. *Inch.*) *Prizkakivam, Nazkakivam, Zazkakivam.* Auf oder an etvvas ringe, offt ſpringe, aufhupffe. *Reá-ugrándozom.* Vallo aſſultare, *Sil.* Latera exercitûs aſſultare. *Tacit.*

Aſſultus,ûs,m. Virg. *Prizkoka, Nadzkoka, Juriſs* peregr. *Stúrma.* r. Anſprung, Anlauf, s. Sturm-lauffen. *Reá ugrás.* v. *Aggreſſio.*

Aſsūmo, is, &c. Cic. *Name jemlyem, Prijémlyem.* Aufnehme. *Felveſzem.* v. *Sumo N* 1. & 2. 2. In argumentationibus *aſſumi* dicitur id, quod in Scholis *medius terminus* vocatur, *Id.* 2. *de Divin, c.* 52.

Aſſumptio, & Aſſumtio, onis, f. Cic. *Na ſze vzetje, k-ſzebi prijiet e.* e. Auf oder Annehmung. *Reá-vétel.* Hinc 2. Speciatim: *Velika meſſa, V-nebo-vzetie B. D. M.* Mariæ Himmelfahrt. *Nagy Boldog Aſzſzony napja.*

Aſſumptivus, a, um, Cic, *K-ſzebi jemlyuchi.* Zu ſich

ſich nehmend, aufnehmend. *Magához-vevő.*

Aſſuo, & Acſuo, is, ĕre, ui, ūtum. (Act.) Horat. *Priſivávam.* Annähe, zunähe. *Reá-várom.*

Aſſurgo, is, v. *Surgo N. 1.* Ex morbo aſſurgere: *pro* ſurgere, convaleſcere. *Liv.* Alicui aſſurgere: *h.e.* honoris exhibendi gratiâ ſurgere. *Cic. 2. Tranq.* In altum aſſurgere: *pro* excreſcere. *Plin.* Turris aſſurgit: *pro* in altum educitur, attollitur. *Virg.*

Aſſus, a, um. Varr. *Pechen.* Gebraten. *Megſült.* Item v. *Torridus.*

Aſt *Conj.* Cic. *Aſt, Neg.* Aber. *De, úgy de.*

* Aſtăcus, i, m. Plin. *Morſzki-rak.* r. Meer-krebs. *Tengeri rák.*

* Aſtăphis, idis, f. Plin. v. *Uva paſſa* in *Paſſus.*

* Aſtĕriſcus, i, m. *Zvezdicza* * *znaménye.* s. Sterlein *Kis-tsillag.*

Aſterno, & Adſterno, is, *Ovid.* Juxta ſterno.

* Aſthma, ătis, n. *Neduſtlivoſzt.* Kurtzer Athem. *Pihegés, Nehezen lehellés.* v. *Orthopnœa.*

Aſthmăticus, a, um, *Plin.* v. *Suſpirioſus, Orthopnoicus.*

Aſtipulātio, onis, f. Plin. v. *Aſſenſus.*

Aſtipulātor, oris, m. Cic. v. *Aſſenſor.* Item v. *Stipulator.*

Aſtipulātus, ûs, m. Plin. v. *Aſtipulatio.*

Aſtipŭlor, & Adſtipulor, āris, ātus ſum, (Dep.) Liv. v. *Aſſentior.*

Aſtituo, is, *Auct. ad Heren.* v. *Adſtituo, Colloco.*

Aſto, ās, aſtiti, itum, (Neu.) *Poleg ſztoim.* Dabey ſtehe. *Mellette állok, Felállok.* Aſtare ad tumulum, *Cic.* alicui. *Plaut.* v. *Aſſiſto.*

* Aſtræa, æ, f. Ovid. *Boſiczapravicze* e. Göttin der Gerechtigkeit. *Igazságnak Iſten-Aſzſzonya.*

Aſtrĕpo, & Adſtrepo, is, Syn. *Conſtrepo, Juxta ſtrepo.* Vulgus huic adſtrepepat: *h.e.* ſtrepitu applaudebat. *Tacit.* Surdas aures irritis precibus aſtrepere. *Plin.*

Aſtrictè, *Adv.* Cic. v. *Reſtrictè.*

Aſtrictio, ōnis, f. Plin. v. *Conſtrictio.* Transl. v. *Coactio N. 2. Adactio.*

Aſtrictōrius, a, um, *Plin.* aſtringens.

Aſtrictus, a, um, Cic. v. *Reſtrictus.* Alvus aſtrictior. *Cels.*

Aſtricus, a, um, *Var.* ap. *Non.* v. *Sideralis.*

Aſtrideo, Adſtrideo, *Stat.* v. *Strideo, Prope ſtrideo*

Aſtrĭfĕr, & Aſtrigĕr, ĕra, um, Stat. v. *Stellifer.*

Aſtringo, is, v. *Conſtringo, Coarcto, Alligo N. 1.* Vimine vites arbori adſtringere. *Colum.* 2. Transl. v. *Obligo N. 2. Obſtringo N. 2.* Fidem ſuam alicui, ſibi aliquem obſequiis aſtringere. *Cic.* 3. v. *Cogo N. 1.* lege, neceſſitate aſtringi. *Id.* 4. dicendo aliquid adſtringere: *h.e.* paucis dicere. *Id.*

* Aſtrolābium, ii, n. *Zvezdo-mera, zvezdogled, zviezdnik.* e. Sternen-lauffs-Tafel. *Tsillag járáſt esmértető réz ſzerſzám.*

* Aſtrŏlŏgia *vi accent.* æ, f. Cic. *Zvezdo-znanztvo.* e. Geſtirn-Kunſt, Stern-Deuter-Kunſt. *Tsillag ó' vagy égről-való tudomány.*

* Aſtrŏlŏgus, i, m. Cic. *Latinè* Interpres aſtrorum. *Zvezdo-znanecz.* r. Stern Deuter, Stern-Kucker, Geſtirns-Erfahrner. *Tsillag-magyarázó.*

* Aſtrŏnŏmia *vi accent.* æ, f. Senec. *Zvezdomerztvo.* v. *Aſtrologia.*

* Aſtrŏnŏmus, i, m. Jul. Firmic. *Zvezdo-merecz.* v. *Aſtrologus.*

* Aſtrum, i, n. Virg. *Zvezdiſebe.* s. Geſtirn. *Tsillagzat.* Item v. *Stella.* ita *Cic.*

Aſtruo, & Adſtruo, is, xi, ctum, (Act.) Colum. *Prinapravlyam; Pridelávam, pridelati.* Hinzubaue. *Hozzá-vagy Reá építem.* Transl. v. *Superaddo.* Dignitati alicujus aliquid aſtruere. *Plin.*

Aſtŭpeo, & Adſtupeo, *Senec.* ad aliquid ſtupeo.

Aſturco, ōnis, m. (ab *Aſturia.*) *Sen.* v. *Tolutarius.*

Aſtus, ûs, m. Plaut. *Preſganztvo, S'egavozt.* e. Liſtigkeit, liſt. *Ravaſzság.*

Aſtūtè, *Adv.* Cic. *Pregano, S'egavo, Podjamno.* Liſtiglich. *Ravaſzúl, álnokúl.* v. *Verſutè.*

Aſtūtia, æ, f. Cic. v. *Aſtus. Verſutia.* Differt ab *Aſtu*, ſicut *Iracundia* ab *Ira.*

Aſtūtus, a, um, Cic. *Pregan, S'egav.* Liſtig, Verſchlagen, Witzig. *Ravaſz, álnok.* v. *Verſutus.*

* Ăsȳla, æ, f. Plin. *Ptichja trava.* s. Vogel-Kraut. *Tyúk-húr.* v. *Serpyllum.*

* Ăſȳlum, i, n. Cic. *Syn.* locus perfugii. *Viecsnicſche, Meſzto ſzegurnoſzti.* s. Freyhaus, Freyer Orth. *Menedék hely, ſzabad hely.* Transl. v. *Libertas N. 1. Perfugium.*

Ăt, Atenim, At verò, Verùm enim, *Conj.* v. *Aſt, Verùm, Atqui.* 2. v. *Caeterà.* Cic. 3. v. *Saltem.* Virg.

Ătāmĭta, æ, f. *Tetcza dedovnga deda po otczu: Tetcza peta po otczu.* Des Ur-Ur-Ahn-Vatters Schvveſter. *Nagy-apám nagy-apjának attya nénnye, vagy húga.*

Ătăvĭa, æ, f. *prededova* ali *prebabina Baba: Babicza vu petom kolenu.* e. Ur-Ur-Alt-Mutter. *Nagy apám vagy Nagy-anyám Nagyattyának vagy Nagy annyanak Annya.* ita *Cajus Dig. lib. 38 tit. 10. leg. 1.*

Ătăvuncŭlus, i, m. *prebabine babe Brat: Vujecz petoga reda.* r. Ur-Ur-Alt-Mutter-Bruder. *Nagy-anyám nagy-annyának annya öttse vagy báttya.*

Ătăvus, i, m. Cic. *prededov* ali *prebabin Ded: Dedek vu p tom kolenu.* r. Ur Ur Alt-Vatter, Ur Ur-Ahne. *Nagy-apám vagy Nagy-anyám Nagy-attyának vagy Nagy-annyá-*

nak apja. ita *Caj. l. c. 2.* apud *Vellej.* invenitur uſurpatum pro *Abavo.*

Ātĕr, ātra, um, Cic. *Jáko cherm.* Kohl-ſchvvartz. *Igen fekete.* v. *Niger N. 1. Obſcurus N. 1.* Item v. *Atratus.* ita *Virg.* 2. Transl. v. *Funeſtus, Turpis, Fœdus, Sævus, Niger N. 2. Obſcurus N. 2.* ita *Gell. Horat. Virg.* 3. Albus, an ater ſit, neſcio. *Prov.* ap. *Cic.* de homine prorſus ignoto.

* Ăthēnæum, i, n. *Lampr.* Locus erat Athenis literarum profeſſoribus frequentiſſimus. *Transl.* v. *Schola, Univerſitas N. 3.*

* Ăthĕus, & Athĕŏs, i, m. Cic. *Bogonevertcz, prez Boga.* r. Gottes-Verlaugner, Gottloſer. *Iſten nélkül való.*

* Ăthlēta, æ, m. Cic. v. *Pugilator.*

* Ăthlētĭcă, æ, f. *Plin.* &

* Athleticē, es, f. *Boritelztvo.* e. Fecht-Kunſt. *Bajnoki Meſterség.* v. *Pugilatus.*

Athletĭcè, *Adv.* Plaut. *Boritelzki.* Fechteriſch. *Bajnoki módon. Transl.* v. *Eximè, Fortiter.*

Athletĭcŭs, a, um, *Cels.* v. *Pugilatorius.*

Atmātertĕra, æ, f. *Prebabine babe ſzeſztra: Tetcza po materi ou petom redu.* e. Ur-Ur-Alt-Mutter-Schvveſter. *Nagy-anyám Nagy-annyának Annya nénnye* vagy *búga.* ita *Caj. l. c.*

Atnĕpōs, ŏtis, m. Caj. *Podonukov vnuk, Vnuchich ou petom kolenu.* r. Enckel-Enckels-Sohn. *Unokám unokájának fia.*

Atneptis is, f. Caj. *Vnuchicza ou petom kolenu.* vierdte Näthin. *Unokám unokájának leánya.*

* Ătŏmus, i, f. (ap. *Vitr.* m.) Cic. *Nerazdelek, Szunchevi prah.* ein unzertheilig Ding, s. Sonnen-Stäublein. *Kettě oſztbatatlan apró por rëſzetskéje.*

Atpătruus, i, m. Caj. *Prededovoga deda brat: Sztricz peti na redu.* r. Ur-Ur-Ahn-Vatters Bruder. *Nagy-apám nagy-apjának attya öttse* vagy *báttya.*

Atquĕ, *Conj.* v. *Et N. 1.* 2. Ponitur pro *Quam N. 1.* poſt voces *alius, ſecus, aliter, contrà, contrarius.* Contrà, atque ominabar, agis. 3. pro *uti.* Colitur æque atque DEus. 4. pro *Immò, Quinimò,* cum voce *adeò.* Conſiliô, atque adeò amentiâ tuâ impulſus. 5. pro *et quidem, præcipuè.* Negotium magnum eſt navigare atque id menſe quintili. *Cic.*

Atquĕ ĕtĭăm, *Syn.* Et verò. Cic. *y takaj.* und auch. *És ezis.*

Atquī, *Conj.* Terent. *Ali pak.* Und aber. *Pedig.* Hujus *Syn.* ſed, ſed enim, verùm, verumtamen, etenim, certè. *Uſus* Atqui (*pro* et, atque etiam) ſi tempus ullum eſt &c. Ita quidem cogitabam, atqui (*pro* at verò) &c. Atqui (*h. e.* attamen) ne ex eo quidem tempore hoc egit Sextius.

† Ătrāmentārĭum, ii, n. *Chernilnicza, Poſzuda za chernilo.* s. Dinten-geſchirr. *Téntás-edény, Kalamáris.*

Ātrāmentum, i, n. Cic. *Chernilo:* vulgo *Tinta.* Schvvartzefarb, e. Dinten. *Feketitő.* Item v. *Sepia N. 2.*

Ātrātus, a, um, Cic. *Pochernyen.* Geſchvvärtzt. *Meg-feketitett.* Item v. *Pullatus.*

Ātriārĭus, ii, m. Ulp. v. *Mediaſtinus.*

Atrienſis, ſe Cic. *Preddvorni, Pridvorzki.* Zum Vorhof gehörig. *Pitvarhoz-való.* Servus atrienſis. v. *Janitor.*

Ātriŏlum, i, n. Cic. *Preddvorchecz.* s. Vor-Höflein. *Pitvarotska.*

Ātrĭplex, ĭcis, m. & f. Plin. *Loboda.* s. Milten-kraut. *Laboda fü.*

Ātrĭtās, ātis, f. Plaut. v. *Nigredo.*

Ātrĭum, ii, n. Vitr. *Preddvor.* r Vorhof. *Pitvar.*

Ătrōcĭtas, atis, f. Cic. *Szeroſztokozt, Seſztochina.* v. *Crudelitas, Diritas, Immanitas.*

Ătrōcĭtĕr, *Adv.* Cic. *Seſztokko.* v. *Crudeliter, Immaniter.*

Ātrŏr, ōris, m. Gell. v. *Atritas.*

* Ătrox, ōcis, *om.* Cic. *Seſztok.* v. *Crudelis, Dirus, Immanis N. 1. Immitis N. 2.* 2. propriè v. *Crudus N. 1. & 2.* ita *Feſt.*

Attactus, ûs, m. Varr. *Dotik.* e. Berührung. *Illetés.*

* Attăgēn, ēnis, m. *Plin.* Attăgēna, æ, f. Mart. *Jerebicza.* e. Haſel-Huhn. *Tsáſzár-madár.*

Attălĭcus, a, um, Horat. *Atlaczki, iz atlacza, iz zlatotkaje* vulgo *iz zlatoga ſtuka.* aus Atlas zeug, aus Gold-ſtuck. *Atlatzból-való.* Item v. *Magnificus, Splendidus N. 2.*

* Attălus, i, m. *Cic.* Pergami rex pecuniâ, & ſplendida ſupellectile præpotens: hinc *Attalicus,* pro *ſplendido, magnifico, &c.*

Attămĕn, *Ali vendar.* Aber doch. *De mindazáltal.* v. *Tamen.* nonnunquam dividitur. *Cic.*

* Attĕgĭæ, ārum, f. *Juven.* v. *Mapalia.*

* Attĕlăbus, i, m. *Plin.* v. *Locuſta N. 1.*

Attempĕrātè, *Adv.* Terent. v. *Temporì.*

Attempĕro, âs, âvi, ātum. (Act.) v. *Adapto.* Gladium jugulo attemperare, *Senec.*

Attendo, ĭs, ĕrĕ, attendi, tum, (Act.) *Pázim,* peregr. *Mérkam.* Auſmercke. *Reá-figyelmezek.* v. *Intendo N. 3. Obſervo N. 1.* Æquô animô hoc, me ſtudioſè attendite. Attendite animos ad ea, quæ ſequuntur. *Cic.* Dictis attendere. *Plin.* Diligenter attendite: *Phæd.* Perattentos veſtros animos velim. Mentem, aures vacuas advertite. Adhibete animos ad ea, quæ dicam, eáque penitus mentibus veſtris mandate. Studete mihi hodie, & animis omnes adeſtote, &c 2. propriè v. *Tendo N. 1.* Accum attendere, *pro* attrahere. *Apul.*

Attentè

Digitized by

Attentè. *Adv.* Cic. *Pazlivo, Pomnivo*. Auffmerckſam. *Figyelmeteſen.*

Attentio, ōnis. f. Cic. *Pazenye*. peregr. *Merkanye*. e. Auffmerckung. *Figyelmeteſség.*

Attento, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Pokuſſavam, kuſſujem ſe, Skuſſavam.* Unterſtehe. *Merketelek*, *Meg-kéſértem.*

Attenuatio, ōnis, f. Cic. *Sztenchenye*, *Ötenyenye*. *Otenchanye*. Daſs dünner machen. *Megvékonyitás*. 2. vid. *Imminutio*.

Attĕnuo, as, āre āvi, ātum. (Act.) Cic. *Pritenuiem*, *Ottenim*, *Tenko chinim*. Dünn mache, vermindere. *Megvékonyitom*. 2. V. *Imminuo*.

Attĕro, is, ĕre, trīvi, ītum, (Act.) Cic. *Priteruiem*, *Terem*, *Nateruiem*, *Drobno nachruviem*. Zerreube. *Elkoptatom*. 2. vid. *Calco*. Plin. 3. *translatè*. Atterere famam. Sall. pro *Imminuere*, *lædere*.

Atteſtātio, ōnis, f. Macr. *Poſzvedochenye*. e. Bezeugung. *Bizonyság-tétel.*

Atteſtator, oris, m. Plin. *Poſzvedochitel*. Der etvvaſs bezeuget. *Bizonyito*, *Bizonyság tévő.*

Atteſtor, āris, āri, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Szvedochim*. Bezeuge. *Megbizonyitom*, *Bizonyságot bé-vetek.*

Attexo, is, ĕre, exui extum. (Activ.) Cic. *Pritkavam*, *Tkem*. Anvvebe. *Hozzá-ſzövök.*

Atticè. *Adv.* Cic. *Athenianſzki*. Atheniſch. *Athénai ſzóláſnak módján.*

Atticus, a, um. Cic. *Athenianſzki, a, o.* Atheniſch. *Athénai.*

Attilus, i, m. Plin. *Morſka ſzvinya*. s. Meerſchvvein. *Tengeri diſznó.*

Attīnæ, ārum. f. *plur*. Pallad. *Zid z - kamenya prez vapna*. Eine Mauer von Steinen gemacht ohne Kalck. *Kőfal mész nélkul.*

Attĭneo, es ēre, nui, entum. (Activ.) Cic. *Priſztoim*, *Ktomu idem*, *Priderſavam*. Zugehöre, aufhalte, behalte. *Hozzá tartozom*, *tartom*. Attinere aliquem. Tac. *Koga priderſati*. Einen aufhalten. *Valakit magánál tartani*. *Imperſon.* Quod ad abſtinentiam attinet. *Kai K - zderſavanyu ide ali prijitcijſze*. Was zu der Enthaltung gehöret. *Mi az maga megtartoſztatáſát illeti.*

Attingo, is, ere, īgi, actum. (Activ.) Cic. *Doſiſem*, *Doſzegam*, *Docichem*. Erlange, Anrühre. *Megilletem*. *Hozzá-érek*. *Conſtruitur cum ſolo Accus.* Rem aliquam attingere. *Vel etiam cum Accuſa: & prepos. Ad.* attingere ad rem. Plaut.

Attollo, is, ĕre. *Caret Præteritô, ac ſupino; nam* ſuſtuli, ſublatum *mutuatur à verbo ſuſtollo*. Virg. *Podiſem*, *zviſſuiem*, *Podigujem* Erhebe, aufhebe. *Felemelem*, *Magaſztalom*.

Attondeo, es, ēre, ondi, onſum. Plau. *Pribriam*, *Podbrivam*. Beſchere. *Megnyirem*, *Beretválom*.

Attŏnitè *Adv.* Plin. *Zazablyeno*, *oſzupnyeno*. Beſtürtzt, erſchröcklich. *Elrémülve*, *Bámulva*.

Attŏnitus, a, um. Virg. *Zazablyen*, *Oſzupnyen*. Erſchröckt. *Elrémült*, *Rettent*.

Atractio, ōnis, f. Quint. *Privlechenye*, *Priteguenye*, *Povlechenye*, *Navijenye*. e. Zuziehung. *Hozzá-vonás*, *Szivás*.

Attrăho, is, ĕre, axi, actum. (Act.) Cic. *Priteſem*, *Dovlekuiem*, *Doteſuiem*, *Priteſujem*, *Navinyujem*. Zuziehe. *Magamhoz-vonſzom*.

Attrectātio, onis, f. *Apul.* Attrectātus, ûs, m. Cic. *Dotikanye*, *V-rukah ponaſſanye*. Das Anrühren. *Hozzá-nyulás*.

Attrecto, as, āre, āvi, ātum. Cic. *Pritikam*, *Dotikamſze*, *V-rukah ſulim*, *Ponaſſem*. Anrühre. *Tapogatom*, *Tapaſztom*, *Illetem*. Libros manibus attrectare. *Cic.*

Attrĭbuo, is, ĕre, ui, ūtum. (Act.) Cic. *Pridajem*, *Dodajem*. Zugebe. *Tulajdonitom*, *Hozzá-adok*.

Attrĭbūtio, ōnis, f. Cic. *Pridanye*, *Pridavanye*, *Dodavanye*. Das Zugeben, e. Zuſtellung. *Tulajdonitas*, *Hozzá-adás*.

Attrītus, ta, tum. Liv. *Sztêrt*, *Zatert*, *Ponoſſen*. Abgevvetzt, Abgenutzet. *Elváſott*, *Kopott*.

Attrītus, ûs, m. & Attrītio, ōnis, f. Plin. *Szterenye*, *Zatrenye*, *Razdiranye*, *Doderenye*. e. Abvvetzung, Abnutzung. *Koptatás*, *Surlás*, *Vásolás*. 2. *Bruſzenye*, *Oſtrenye*. Das Schleiffen, Wetzen. *Köſzörülés*. Gladium cotis attritu parare. Apul. *Mech bruſziti*. Das Schvverdt vvetzen. *A' Kardot meg-köſzörülnyi*.

Ătўpus, i, m. *Gell.* Attŭbus, i, m. Auson. *Pentavr*. Stammler. *Rebegőſzavu*.

Āu. *Interje.* Terent. *Jaj! Oh jai!* Achvveh! *Ennye*.

Ăvārè. *Adv.* Cic. Ăvārĭter. *Adv.* Plaut. *Szkupo*. Geitziglich. *Főſvényül*.

Ăvārĭtia, æ, f. *Cic.* Ăvārĭties, ei, f. Lucret. *Szkupoſzt*. e. Kargheit, r. Geitz. *Főſvénység*.

Ăvārus, a, um. Cic. *Szkup*, *Sztiſzni-ruk*. Geitzig. *Főſvény*. *Transl.* Avarus Laudis. *Horat.* Avarus cædis miles. *Claud.* pro *avidus*.

Āuceps, cŭpis, com. Cic. Ptichar, Pticzo-lovecz, Ptichjilovecz. r. Vogelſanger. Madaráſz.

Āucilla, æ, f. Apul. Pticza. r. Vogel. Madár.

Āuctārium, rii, n. Plaut. Nadavek, Pridavek, Priverſek. e. Zugab. Hozzá-adás, Meg-ſzerzés.

Auctio, onis, f. Cic. Prodavanye, na kichevechе, Muntanye, Pridavanye. (peregr.) Vendéta. Offentliche Feilbiethung. Gant. Kótyavetye. 2. V. Incrementum, Additamentum. Bona alicujus auctione conſtituta vendere, Imanya chia na kiche veche dana prodavati. Eines auf öffentliche Feilbiethung gegebene Haabſchafft Verkauffen. Kótya vetye joſzágat el adnyi.

Auctiōnālia, orum, n. plur. JCt. Piſzmo nad dugovanyem na kiche veche dánem vuchinyeno. Aufgerichtete Schrifft vvegen der Verkauff- und Feilbiethung. Kótyavetyén el adatott dolgokrul tsinalt irás.

Auctiōnārius, a, um, Cic. Kichevechki, Na-kiche veche dán. Zur Verkauff-und Feilbiethung gehörig. Kótya vetyére valo.

Auctiōnārius, ii, m. Terſecz na Kiche veche, na muntu, Muntavnik. r. Handler auf Feilbiethung. Kótya vetyés.

Auctiōnor, aris, ari, atus ſum, Cic. Prodajem na kiche veche, Dajem na muntu, na pridavek. Offentlich feilbiethe, vergante dem zu kauffen gebe, der mehr verſpricht. Kótya vetyére adom javaimat.

Āucto, Plaut. Auctito, Tacit. as, are, avi, atum, (frequen.) Guſzto krat povekſavam, Pribolſavam. Offt vermehre. Gyakran öregbitem.

Āuctŏr, & Āuthŏr, ōris, m. Cic. Pochetnik. r. Urheber, Anfänger. Kezdö. 2. Povekſitel, Pribolſavecz. r. Vermehrer. Nevekedö. Auctor æris, Povekſitel penez. r. Geld-Vermehrer. Pénz öregbitö, tobbitó. 3. Knigo-piſzecz. r. Scribent. Könyv iró. Livius rerum Romanarum author locupletiſſimus. 4. pro Suaſor, Impulſor, hortator, machinator, Architectus &c. Magnopere illi author fui ad rem ſuſcipiendam. Cic. Author tibi non ſum, ut naviges. Cic. 5. V. Nuncius. Certis & idoneis authoribus comperi. Cic. 6. pro Inventore: Mercurius auctor Citharæ. Lucan. 7. Vid. Teſtis. Auctorem eſſe pro aliquo. Cic. Zakoga biti ſzvedokom. r. Zeug für einen ſeyn; die Zeugnuſs für einen geben. Valaki mellet

bizonyitanyi.

Āuctōrāmentum & Āuthōramentum, i, n. Cic. Zavez junachki, Med Vojnike prijemlyenye. e. Verbindung. Werbung. Vitézek közé kötelezés. 2. Naplachanye, Plachа. e. Beſoldung. Zóld, Bér, Fizetés. 3. Dàr, Poklon. ità Vellej. Pat. e. Beſchenckung, e. Belohnung. Ajándék.

Āuctōrātus, a, um. Hor. Na muntu y kiche veche prodan. Durch die offentliche Feilbietung, gant, verkaufft. Kótyavetyén eladatott. 2. Āuctōrātus, i, m. Hor. Sluga tak prodan. r. Knecht, der alſo verkaufft vvorden. Szólga ugy eladatott. 3. Idem ac fide obſtrictus obligatusque.

Āuctōrĭtas, & Āuthōrĭtas. ātis, f. Cic. Oblaſzt, Jakoſzt. e. Gevvalt. Hatalmaſság.

Āuctōrĭtātīvè Adv. JCt. Bahato, Zapovedajuch. Befehls-Weiſse. Meréſzen, Parantſolva.

Āuctōro, Āuthōro, as, are. Cic. Vu vere Zaveſuiem, zavezanoga chinim. Verbindlich mache, verpflichte, verbinde. Valakit, Hittel Kötelezek. Ne auctoraretur profugit. Cic. Pobegelie, da ne bi zavezan poſztal. 2. pro author ſum. Vellej. 3. pro ſervos palam divendo. Cic.

Auctus, ús, m. Plin. Povekſanye, Pridanye. e. Vermehrung. öregbités, Nevekedés.

Āucŭpātio, onis, f. Quint. Aucŭpium, ii, n. Cic. Āucŭpātus, ús, m. Capitol. Ptichijlòv. r. Vogelſang. Madaráſzás.

Aucŭpor, āris, ari, ātus ſum. (Dep.) Cic. Aucŭpo, as, are. Plaut. Ptichárim, Pticze lovim. e. Vögelfange. Madaráſzok. Transl. Aucupari alicujus verba. Senec. Paziti na chie rechi, vu recheh loviti. Eines Worte auffangen. Szókra vigyáznyi, ſzóban megfognyi.

Āudācia, æ, f. Cic. Āudentia, æ, f. Plin. in bonam partem. Batrivoſzt, ſzménye, ſzérchenoſzt. e. Behertzt-Muthigkeit, Unerſchrockenheit. Méréſzség, Batorság. in malam: V. Impudentia, Præſumptio, Temeritas.

Audāciter Adv. Plaut. Audacter. Cic. Audenter. Tacit. Batrivo ſzérchено. Unerſchrocken. Méréſzen.

Āudax, ācis, om. Cic. Batriv, ſzerchen. Behertzt muthig. Batoer, meréſz. in partem malam: V. Impudens, Temerarius.

Āudeo, es, ere, auſus ſum, (Neu.) Cic. Szmém, Dörffe. Merek. Majora viribus audere. Virg.

Digitized by Google

Virg. Ytik ſmeti, nego mochi. Uber ſein Vermogen dorffen. *Ereje ellen tſeleƙednyi.*

Āudentia. æ, f. Cic. *Poſzlub, Poſzluſsanye.* Das Zuhoren. *Halgatás.*

Āudio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Chujem, Szluſsam.* Ich höre. *Hallok.* 2. V. *obedio.* cum *Dativo.* Dicto audientem eſſe. Cic. *pokornomu biti.* Gehorſamen. *Engedelmesſegednyi ſzótfogadnyi.* 3. V. *Exaudio.* Audire preces alicujus. *Virg.* 4. *Poſzluſſam.* Zenote. *Halgatok.* Diſcipulus audit Magiſtrum. 5. Bene, vel malè audire. *Cic.* eſt bonam vel malam famam habere.

Āuditio, onis, f. Cic. *Chujenye Poſzluſſanye, ſzluſsanye.* Das Hören. *Hallás.*

Āuditor, oris, m. Cic. *Poſzlußitel*, Poszluſſavecz, *ſzluſsavecz.* r. Zuhörer. *Halgato.* 2. V. *Diſcipulus.* Perſeus Zenonis auditor. Cic. Platonis auditor Ariſtoteles. *Cic.*

Āuditōrium, ii, n. Quint. *Poſzlußalnicza, meſzto za poſzluſſanye.* Hör oder Lehr-Stube. *Kós halgató*, vagy, *tanitó helly.* 2. per Metonymiam, pro ipſis *auditoribus.* Nuper adhibito ingenti auditorio librum de vita ejus recitavit. *Plin.* 3. pro *Foro & tribunali.* Ad majus auditorium vocatus eſt. JCt. *Je pozvan na vekſi ſtol.* Er iſt beruffen vvorden zum gröſſeren Gericht. *Nagyobb törvényre hivatott.*

Āuditus, ûs, m. Cic. *Chujenye, Chutje, ſzluſſanye.* Das Gehör. *Hallás.*

Àvē, àvēto, àvēre, *Defectiv.* Mart. *Zdravo.* GOtt grüſse dich. *Egéſségel.* Avere te jubet. Mart. *Poſzdravlyate.* Er laſt dich grüſſen. *Köſzöntett, tégedet.*

Avĕho, is, ere, exi, ectum. (Activ.) Cic. *odpeljavam, odvážam.* Wegführe. *Elviſzem.*

Ăvellāna, æ, f. Plin. *Leſnyak.* e. Haſelnuſs. *Mogyoró.*

Āvello, is, ere, avelli, & avulſi, ulſum (Activ.) Cic. *Odtèrgavam.* Wegreiſse. *Elſzakaſztom.*

Ăvēna, æ, f. Plin. *Zob, Ovesz.* r. Haber. *Zab.*

Ăvēnāceus, a, um, Plin. *Zoben, a, o, Ovſzen.* Habern. *Zabbol való.*

Ăvens, entis, *omn.* Livi. *Rad.* Gern. *örömeſt Kivánó.*

Ăventer. *Adv.* Sidon. *Z-drage volye, Rad.* Gern. *örömeſt.*

Ăveo, es, ere, (Neut.) Cic. *Selim.* Begehre. *Kivánom.*

Ăvernalis, is, *com.* le, *n.* Horat. *Peklenyſzki.* Höllich. *Pokolbéli.*

Ăvernus, ni, m. Stat. *Pekel.* e. Höll. *Pokol.*

Āverrunco, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. (*propriè* amputo) *obrezavam terſzje, kleſtrim dreveje, Prirezavam, odreſujem.* Transl. *Odvrachem, odgányam.* Die Reben ſchneide. *Item* abtreibe, abvvende. *Szölöt metſzek.* Item *Elháritom, Haitom.* Averruncare iram Dei Liv. *Szerdu bosju odvernuti.* Gottes Zorn abvvenden. *Iſten haragjat eltavoztnyi.* Averruncare vites. *Terſzje obrezavati.* Die Reben abſchneiden. *Szölöt meg-metzenyi.*

Āversābilis, is, *com.* le, n. Vide *Abominabilis.* Lucr.

Āverſor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Odvrachamſze, Odmechemſze, Hérhet Kaſtm.* Ein Widervvillen habe, den Rucken kehre. *Elirtózom töle, Utálom.*

Āverſor, ōris, m. Cic. *Odmetavecz, Odvrachavecz.* Der etvvaſs entvvendet, abtreibet. *Eltdegenitö.* Averſor pecuniæ. *Odnemitel penez, Penezni tat.* Entvvender des Gelts, r. Gelt-Dieb. *Közönséges pénznek máſra, Forditója, Lopója,* Pénz-*lopó.*

Āverſus, a, um. Cic. *Odvernyen. Protiven.* Abgevvendet. *Elfordúlt. Transl.* Deos averſos eſſe â ſalute populi. *Cic.*

Ăverta, æ, f. Horat. *Podperſzine konyſzke.* Der Bruſt-Riem eines Pferds. *Szügyellö.* 2. *Podrepicza.* Eines Pferds Schvveiff-Riem. 3. vid. *Hippopera.*

Āverto. is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. *Odvracham, Odganyam*, item *Oſzlobagyam.* Abtreibe, Abvvende. *Elforditom, Haitom, Felſzabaditom.* Avertat Deus. Cic. *Nedaj, Oſzlobodi Bog. &c.*

Aūfero, ers, erre, abſtŭli, ablātum, Cic. *Odnaſſam.* Wegtrage. *Elviſzem.* 2. vid. Ăbeo. Auferre ſe de convivio, è conſpectu, *Cic.*

Aūfŭgio, is, ere, ūgi, ĭtum. Cic. *Vutechem, Pobegavam, Odbegavam.* Weglauffe, fliehe. *Elfutok, Szaladok.*

Āugeo, es, ere, auxi, auctum. (Act.) Cic, *Povekſavam, Pobolſſavam, Povnoſim.* Vermehre. beſſere. *öregbitem, Jobbitom.* 2. Augere hoſtias, pro *mactare.* Sveton.

Āugmen, ĭnis. *n. Lucret.* Āugmentātio, ōnis, f. *Povekſſanye, pomnoſenye.* e. Vermehrung das Zunehmen. *öregbulés, öregbités, Nevekedés, Szaporodás.*

Āugur, ŭris, *com.* Cic. *Prorok, ki iz letanya &c. ptiez prorokuje, Gonotnik.* r. Wahrſager, der aus dem Flug &c. deren Vögeln Wahrſaget. *Madarak röpülésbül-való Jövendölö.*

Aūgūrācūlum, i, n. Feſt. *Meſtto za proroku-vanye iz pticz letanya.* Das Orth vvo man vvahrſaget aus Vögeln-Flug. *Madarak rőpül-búl Jövendőlő hely.*

Aūgūrālis, is, *com.* le. n. Varro. *Proročhjr.* Des Wahrſagers. *Jövendőlő-hőz való.*

Āugūrātio, ōnis, f. *Cic.* Aūgūrium, rii, n. Virg. *Iz letanya pticz proroku-vanye, Prorotchanſtvo.* Aus dem Flug deren Vögeln das Wahrſagen. *Madarak rőpülésbûl Jövendőlés, Jövendő-mondás.*

Aūgūro, as, āre, āvi, ātum, & Aūgūror, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Prorokujem, huducha povedam iz pticz &c. letanya.* Wahrſage aus dem Flug deren Vögeln, Muthmaſſe. *Madarak rőpülésbûl Jövendőlök.*

Āugūſta, æ, f. Tacit. *Czeſzaricza.* e. Kayſerin. *Tsáſzárné.*

Āugūſtāle, lis, n. Quint. *Czeſzarſzki dvor, ſator.* r. Kayſer-Hoff, s. Kayſer-Zelt. *Tsáſzár udvara, Sátora.*

Āugūſtus, i, m. (Menſis) *Verſſan, Veliko-meſſnyak, Kolovoz.* r. Auguſt-Monat. *Nagy boldok aſzſzony hava.* Item *Czeſzar.* Kayſer. *Tsáſzár.*

Ăvĭa, æ, f. Cic. *Baba, Mati otcza moga, ali matere.* e. Groſsmutter. *Nagy anya.*

Āvia, orum, n. *plur.* Claud. *Preſzputje, meſzta gde puta nè.* Da kein Weeg iſt, r. Abvveeg. *Utatlan hely.*

Ăvĭārium, rii, n. Cic. *Ptichárnicza.* Orth für die Vögeln. *Madár tartó hely.* 2. Nemus avibus abundans.

Ăvĭārius, rii, m. Colum. *Ptichar, ki k pticzam prigleda.* Der über die Vögel Sorg traget. *Madáral-bánó.*

Ăvĭcŭla, æ, f. Gell. *Ptichicza.* s. Vögelein. *Madárka.*

Ăvĭdè, *Adv.* Cic. Ăvĭdĭter, *Adv.* Apul *Poblepno.* Begierlich. *Mohon, Nagy Kivánsággal.*

Ăvĭdĭtas, ātis, f. Cic. *Poblepenye, Poblepnoſzt, Hlepenye.* e. Begierd. *Kivánság.* 2. Vid. *Avaritia.*

Ăvĭdus, a, um. Cic. *Poblepen, Hlepen, Poblepliv.* Begierig. *Kivánó.* 2. Vid. *Avarus* Homo longè pecuniarum avidiſſimus. *Cic.*

Ăvis, is, f. Ovid. *Pticza.* r. Vogel. *Madár.* bonis avibus. Ovid. *Szrechno.* Glückhlich. *Jó Szerencsésen.* avi adversâ. Cic. *Neſzrechno.* Unglücklich. *Szerencsétlen.*

Ăvītus, a, um. Cic. *Dedovni, Sztar.* Uralt. *Őſſől maradtt,* ó. Avitum merum. *Sztarovi-no.* Alter-Wein. ó *Bor.* exuere ſe bonis avitis. Liv. *Blago od ſztareh oſztavlyeno Potroſſiti.* Seiner Vor-Eltern Guth verthun. *Eleinktűl hagyot jószágot elkőltenyi.*

Āvĭus, a, um. Sall. *Prezputen.* Unvveegſam. *út nélkül.*

Āula, æ, f. Cic. *Dvor.* r. Hoff. *Udvar.*

Āulæum, i, n. *Cic.* Āulæa, æorum, n. *plur.* Virg. Tāpes ētis, m. *et* Tāpētum, ti, n. *Virg.* Pĕrĭſtrōma, ătis, n. *Plaut.* Pĕrĭpĕtāſma, ătis, *n.* *Cic.* Tāpētium, tii, *n.* Tāpētē, tis, n. Plaut. *Zaſzlon oſzebuini, Szág.* r. Umhang, r. Teppich. *Kárpitok, Szőnyeg.*

Āulĭcus, a, um. Svet. *Dvorjanſzki, Chlovechen, Poſten.* Höfflich. *Emberséges, Emberhezillő, Udvari.*

Āulĭcus, ci, m. Svet. *Dvorjanin Kralyevſzki, Dvornik.* r. Hoffmann. *Udvari-ſzolga.*

Āulœdus, i, m. Cic. Vid. *Tibicen.*

Āvŏcātio, ōnis, f. Cic. *Odzvanye, Odezvanye.* e. Wegruffung. *Elbivás.*

Āvŏco, as, āre, āvi, ātum (Act.) Cic. *Odzavam.* Wegruffe. *Elhivom.* 2. Vid. *Oblecto, Lenio.* Animum fabulis, picturis avocare. *Arnob.*

Āvŏlo, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Odletávam, Odlétam, Odletújem.* Wegfliege. *Elrepülök.*

Āura, æ, f. Cic. *Zrák.* e. Lufft, *Szellő.* 2. *Favor.* Homo popularis auræ. *Liv.* pro: *homo*, qui populo ſtudet placere. 3. V. *Rumor, Fama.* quâ quis per ora hominū fertur. Tua ne retardet aura maritos? *Virg.* 4. V. *Ventus.* Auræ nivales. Hor. *Snezsni vetri.* Schnee-Winde. *Havas ſzelek.* 5. aura ſecunda: pro *Succeſſu,* & *proſpera fortuna.* Dūm flāvĭt vēlis āurā ſēcūndā mĕis. *Ovid. l. 2. de pont. ep. 3.*

Āurārĭa, æ, f. Tacit. *Zlata Ruda.* e. Gold gruben. *Arany bánya.*

Aūrata, æ, f. Mart. *Zlate boje*, vulgò. *farbe, Morſzka riba.* Ein Meer-Fiſch, der Goldfarb iſt. *Arany Szinű tengeri hal.*

Aūrātūra, æ, f. Quint. *Pozlachenye, Zlátenye.* Das Vergulden. *Megaranyozás.*

Aūrātus, a, um. Cic. *Pozláchen, Zlaten.* Übergüld. *Megaranyoztatott.*

Aūrĕŏlus, i, m. Mart. *Zlati dukátecz.* Ein Goldgüldelein. *Arany pénzetske.*

Aūrĕŏlus, a, um. Cic. *Zlataſzt.* 2. *Drág.* Dem Gold gleich. 2. lieb. *Aranyos.* 2. *Drága.*

Āureſco, is, ere, Varro. *Zlatom poſztajem.* Zu Gold vverde. *Arannyá-válom.*

Digitized by Google

Āureus, a, um, Cic. *Zlat, a, o.* Golden. *Aranyos.* Aureum vellus. *runa zlata.*

Āureus, i, m. Plin. *Zlàt dukat.* r. Gold-gulden, ein Dukaten. *Aranyforint.*

Āurichalcum, i, n. Plin. *dicitur etiam*, Orichalcum. *Suto medo.* s. Meſsing. *Sárga rèz.*

Āuricŏmus, a, um, Sil. *Zlato-laſs.* Der ein gold gelbe Haar hat. *Arany ſzinû haju.*

Āuricŭla æ, f. Mart. *Zounitka ſztran vuha.* Die Kropſel am Ohr, s. Ohr-Läblein. *Fûlnek alsó réſze.* Auriculas aſini quis non habet? Pers. *gdoie prez pomenykanya?* (*peregrinè prez falinge.*) Wer iſt ohne Fehler. *Kicſoda fogyatkozás nélkül.*

Āurĭcŭlāris, is, *com.* re, *n.* Cels. *Vuſſeſzni, Vuſzni.* Zum Ohren gehörig. *Fûlör.* Auricularis digitus. *Mali perſztecz.* Der kleinſte Finger. *Kis-uj.*

Āurĭfĕr, a, um, Cic. *Zlato-noſt.* Gold tragend. *Termô, Arany-hordozó.*

Āurĭfex, icis, m. Cic. (Āurĭfăber, bri, *m.*) *Zlatàr.* r. Goldſchmied. *Aranyos meſter.*

†Āurĭfĭcina, æ, f. *Zlatárnicza.* e. Goldſchmidt-Werckſtatt. *Arany mûhely.*

Āurĭfŏdina, æ, f. Plin. *Zlata ruda.* e. Goldgruben. *Arany bánya.*

Āurĭfur, ūris, m. Plaut. *Zlato-tat.* r. Gold-Dieb. *Arany-lopó.*

Āurīga, æ, m. Cic. *Voznik, Kochis, Kolnik.* r. Fuhrmann. *Kotſis, ſzekeres.*

Āurīgātio, ōnis, f. Gell. *Voſnya, Vozenye, Kaonanye.* s. Fuhrvverck, e. Regierung, Leitung. *Kotſiſág, ſzekereſſég.*

Āurīgo, ĭnis, f. Scrib. *Kazleana zlatenicza, ſuto-kota.* e. Gelbſucht. *Sárgaság mjavatya.*

Āurīgo, as, are, avi, atum, (Neu.) & Aurigor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Varro. *Vozim, pelyam.* Fahre, Fuhrvverck treibe. *Szekereskedek, kotſiskodok.*

Āurĭlĕgus, i, m. Vide *Aurifur.*

Āuris, is, f. Cic. *Vuho.* s. Ohr. *Fül.* 2. pro *Judicium.* Deſcendat in Judicis aures. Hor. 3. Auribus peregrinari. Cic. *Nepoſzluſſati.* Nicht zuhören. *Nem halgatnyi.* Servire auribus, dare auribus. Cæſ. *Prilizavatiſze.* Schmeichlen. *Hizelkednyi.* 4. Dormire in utramque aurem. Teren. *Vuſzegurnoſzti biti.* Sicher ſeyn. *Békeſégben lenyi.* 5. Canere ſurdis auribus. Liv. *Zaludo je tvrdotvrnoga nagovarjati.* Umſonſt iſt einen Hartnäckigen zuſprechen. *Hijában beſzéllenyi valakinek.* Erigere aures, attendere animum, aures præbere, dicenti aures arrigere, admovere, patefacere, accommodare, adhibere. *Marlivo poſzluſſati.* Fleiſſig zuhören. *Szorgálmatoſſan halgatnyi.* 7. Pervenit ad aures meas. *Jeſzem chul.* Ich habe gehöret. *Hallottam.* Aures alicui complere querelis, neſcio quid in aures inſuſurare, auribus inculcare, inani garritu aures obtundere, ſermonibus refercire, aliquid in aures immittere, aliquid dignum hominum auribus efficere, in aures influere, aliquid auribus dare. &c.

Āuriſcalpium, ii, n. Mart. *Vuſſnò chiſztilcze, Vuho-dubka.* e. Ohren-Grübel, r. Ohr-Löffel. *Fûl vájó.*

Āurītum, i, n. Avien. V. *Lepus.*

Āurītus, a, um, Plaut. *Dugo-vuh, Vuhat, Vuhaſzt, Dobro-ſzlub.* Der groſse Ohren hat, gut höret. *Nagy fûlû, jól halló.* Auritus teſtis, Plaut. *Szvedok, kije ſzam dugovanye kakvo chul.* Ein Zeug, der die Sache ſelbſt gehöret hat. *Füles bizonság.*

Āuro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Zlatim.* Verguldе. *Aranyozok.*

Āurōra, æ, f. Cic. *Zorja, Zora.* e. Morgenröthe. *Hajnal.*

Āurum, i, n. Cic. *Zlato.* s. Gold. *Arany.* Aurum obryzum. *Chiſzto zlato.* Fein Gold. *Tiſzta arany.* Aurum cœlatum. *Poſzuda zlata zrezana y naczifrana.* Ein guldenes Geſchirr mit erhobener Arbeit. *Aranyos éles edény.* Auri ſacra fames, Virg. *Zlata-lakomoſzt.* r. Gold Geitz. *Arany torkoſság.*

Āuſcultātio, ōnis, f. Plaut. *Szkraja poſzluſſanye.* Das heymliche Zuhören, Zuloſen. *Reá halgatás.* 2. V. *Auditio.* 3. V. *Obedientia.* Plaut.

Āuſcultātor, ōris, m. Cic. *Poſzluſſitel, Poſzluſſavecz.* r. Zuhörer. *Halgató.* 2. Qui obedit.

Āuſcultātus, ûs, m. Apul. V. *Auſcultatio.*

Āuſculto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Poſzluſſam. ſzluſſam, ſzliſſam.* Zuhöre. *Reá halgatok.* 2. *ſzkraja, ſzkrovzè poſzluſſam.* Heimlich zuhöre. *Titkon halgatok.* 3. V. *Obedio, obtempero.* Varro.

Āuſim, is, it, *plur.* auſint. Plaut. *Naj Szmem.* Ich dörffte. *Mernèm.*

Āuſpex, ĭcis, m. Cic. *Prichetnik, Pomochnik.* r. Anfänger, r. Helffer. *Kezdô, Segitô.* 2. V. *Augur.*

Āuſpĭcātò *Adv.* Cic. *Szrechno, V-dober chaſz.* Glückſeelig, in rechter guter Zeit. *Jó órában, Szerentsével.*

Āuſpĭcium, ii, n. Cic. *Dober Prichetek, Pochetek, Zachetek.* Guter Anfang. *Kezdet.*

2. *Prorokuvanye iz pticz.* e. Vögel-Wahrſagerey. *Jövendölés.*

Auſpĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep) Cic. Āuſpĭco, as, are, avi, atum (Neu.) Gell. *Prichinyam, Pochinyam, Zachinyam.* Anfange. *Elkezdem.* 2. Idem quod ex *avium cantu auguror.*

Āuſter, ſtri, m. Cic. *Jug veter, Zdolecz.* r. Sud-Wind, Mittag-Wind. *Déli-ſzél.*

Āuſtērè *Adv.* Cic. *Nemilo, Oſtro.* Scharff, ernſthafftiglich, rauch. *Sovànyom, Keményen.*

Āuſtērus, a, um. Cic. *Terpek, Nemil, Oſter,* Ernſthafftig, ſcharff, rauch. *Fojtós, Savanyú, kemény.*

Āuſtrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Juſen, Zdolnyi.* Sud-Windig, ſudiſch. *Déliſzeles.*

Āuſum, ſi, n. *Ovid.* Auſus, ûs, m. JCt. *Batrivoſzt, Szmélnye, Pouſſanye.* Das Dörffen. *Bátor tſeleked et, Mérészség.*

Āut, *Conj.* Cic. *Ali, Ili, Iliti.* Oder. *Vagy, Avagy.*

Āutēm, *Conj.* Cic. *Pak.* Aber. *De pedig.* 2. pro *An.* Cur conſurgitis? vultis autem horum audaciam reprimere? *Cic.*

Āuthentĭcus, a, um. Cic. *Vere vreden, Potvergyen, Iſztinſzki.* Glaubvvürdig, befeſtiget, geſtärckt. *Hiteles, Bizonyos, Megeröſſitettett.*

Āuthepſa, æ, f. Cic. *Lonecz vu kômſze z-malem ognyem berzo kuha.* Ein Hafen, in vvelchen man mit vvenig Feuer geſchvvind koche. *Kis tûznel Hamar felforralható fazék.*

Āuthor, ōris, m. V. *Auctor.*

Āuthōrĭtas, V. *Auctoritas.*

Āutŏgrăphum, phi, n. Autŏgrăphus, phi, m. *Szvoje ruke podpiſzek, Podpiſz, liſzt piſzan laſztovitum rukum.* e. Eygne Handſchrifft. *Maga keze iráſa.*

Āutumnālis, is, *com.* le. *n.* Cic. *Jeſzenſzki.* Herbſtlich. *öſzi.*

Āutumnĭtas, ātis, f. *Cato.* Āutumnum, ni, n. *Varr.* Autumnus, ni, m. Cic. *Jeſzenſzko vreme, Jeſzen.* e. Herbſt-Zeit. r. Herbſt. *Őſzi idö, őſz.*

Āutumno, as, are, avi, atum (Neu.) Plin. *Jeſzenim.* Herbſt halte. *Őſzölök.*

Āutŭmo, as, avi, atum (Neu.) Cic. *Ztimam, Tak derſim, Studim, Vidimiſze, Chinimiſze.* Vermeine, ſchätze. *Vélem, Itélem.*

Āvulſio, ōnis, f. Plin. *Izterganye.* e. Ausreiſſung. *Elſzakaſztás.*

Āvulſor, ōris, m. Plin. *Iztergnitel.* r. Ausreiſſer. *Elſzakaſztó.*

Āvuncŭlus, li, m. Cic. *Vujecz, Materin brat.* Der Mutter Bruder. *Anyam báttya.*

Āvus, vi, m. Cic. *Ded (po Otczu, po Materi.)* r. Groß-Vatter. *Nagyapa.*

Āuxĭliāris, is, *com.* re, n. *Ovid.* Āuxĭliārius, a, um. Cic. *Pomagajuchi, Pomochni.* Behülfflich. *Segítö.*

Āuxĭliātor, oris, m. Quint. *Pomochnik.* r. Helffer. *Segítő.*

Āuxĭliātrix, icis, f. Caſſiod. *Pomochnicza.* e. Helfferinn. *Segítöne.*

Āuxĭlior, aris, ari, atus ſum (Dep.) *Pomáſem, Pomágam.* Helffe. *Segitek.*

Āuxĭlium, ii, n. Cic. *Pomoch.* e. Hülff. *Segedelem.*

Āxĭculus, li, m. Colum. *Mala òſz.* r. Æxtlein. *Tengelyetske.*

Āxilla, æ, f. Cic. *Pazuha.* e. Achſel, Uchs *Hónallya.*

Āxiōma, ătis, n. Cic. *Prirechka, Izrechka, Sztanovitiprez vſzake dvojnoſzti Izgovor.* Ein ungezvveiffelter Spruch. *Tellyes, Kitség nélkül rövid mondás.*

Āxis, is, m. Cic. *Oſz, Kolno pſſche.* Eine Wagen-Axt. *Tengely.* 2. Apud Coſmographos. *Axis eſt linea imaginaria* ducta à Polo Arctico per mundi Centrum ad Polum Antarcticum, circa quem mundus perpetuò vertitur. 3. *Eſt ferrum illud* in quo januæ *cardo* flectitur. *Stat.*

Āxungĭa, æ, f. Plin. *Sztaro ſzalo ſzvinſzko, Oſzo-mas, Kolo-mas.* Ein alter Schvvein-Schmeer, e. Wagen-Schmeer. *Oó dizno háj, Szekér Kenö.*

Āzўmus, a, um. Prud. *Nekvaſzen, Nepodkiſzan.* Ungeſäuert, ungehefet. *Kováſztalan.* Panis azymus. *Pogacha, Prez kvaſza kruh.* Ungeſäuert-Brod. *Kováſz nélkül Sült kenyér, Pogátſa.* Feſtum azymorum. *Vuzem.* e. Oſtern. *Husvét.*

B A.

BĀbălus, i, m. Apulej. *Koj nikaj nezna zamúchati, Klaſura, Fiſnyar.* r. Schvvätzer. *Mindent ki beſzéllő Tſátſogó.*

Băbĕcălus *vel* Băbăcălus, i, m. Arnob. *Lotriſſ, od naſzladnoſztih bluden, lud.* r. Hurer, von gar vielen Wollüſten taub. *Kurválkodo, Gyönyörőſegektül eſztelen.*

Băbŭlus, i, m. Apul. *Bedák, Sumák.* Ein Thor, Narr. *Bolond.*

Băcar, is, n. *&* Bacarium, ii, n. Feſt. *Poſzuda vinſzka.* Ein Wein-Geſchirr. *Bor-pohár, Bor-edény.* Scribitur etiam, & fortè *melius* Bacchar.

Bacca, æ, f. Cic. *Zerno.* r. Kern. *Némelly fák apró gyümölcſeik.* Baccæ lauri, Virg.

Zerno

Zerno jeverike. s. Lorber-Beerlein. Bacca olivæ. *Zerno olike.* Bacca corni. Bacca hederæ &c.

Bacchanal, & Bacchānāle, is, n. Plaut. *plur.* Bacchānālia, ōrum, n. *Meſzo-puſzt*, *Poklade.* peregr. *Faßenk.* e.Faſtnacht, r. Faſching. *Fărsáng.*

Bacchātio, ōnis, f. Cic. *Pianſztvo.* Das Voll-trincken. *Dobzódás.* 2. Significat *furoris* & *inſaniendi* rationem.

Bacchor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Hiszam, ſzim ytam treskam, lajbarimſze pianchujem*, *mahnitim.* Wüte, mich zu vollzopen, und viel Freſſerey gebe. *Réſzegeskedem*, *Réſzegen alkalmatlankodom.* 2. V. *Furo inſanio.*

Bacchus, i, m. Nom. propr. *Lado*, ali *Bog vina*, *y pianſztva.* Abgott des Weins Vollerey. *Bornak Iſtene.* item, *Vino.* r. Wein. *Bor.*

Baccŭla, æ, f. plin. *Zernecze.* s.Beerlein. *Apró ſzemű gyümölcsăcske.*

Băcillus, i, m. & Băcillum, li, n. Ovid. *Palichicza.* s. Stöcklein. *Palczacska.*

Băcŭlus, i, m. & Băcŭlum, i, n. Ovid. *Palicza.* r. Stecken. *Istáp*, *Pálcza.*

Bădius, a, um, *Var.* Bājus, a, um, *Halatafzt*, *Koſztanyaſzt.* Braunroth, keſten-braun. *Geſtenye ſzenű.* Badius equus. *Halat.* Das Pferd ſo keſten-braun iſt. *Setit pej ló.*

Băjŭlo, as, are, avi, atum. (Neut.) Quint. *Teglim, na ramenu noſzim.* Auf der Achſel trage. *Vallamon bordozom.*

Băjŭlus, i, m. Cic. *Terho-noſzitel*, ali, *Noſzecz.* r. Laſt-Trager. *Terh bordozó.*

Bālæna, æ, f. Juv. *Najvekßa riba vu morju, kit.* r. Wallfiſch. *Tzerhal.*

Bālātro, ōnis, m. Varr. *Zlochefzt*, *malo-vrleden Chlovek.* Nichtsvvürdiger Menſch. *Hitván roſz Ember.* 2. Sumitur pro *luto* Viatorum calceis adhærente, ità *Feſt.*

Bālātus, ûs, m. Plin. *Ovchje Bechanye*, *Bekanye*, *Beketanye.* Das Blăcken des Schaafs. *Bégetés.*

Balbūcinor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Vid. *Balbutio.*

Balbus, a, um, Cic. *Bekav*, *Pentav*, *ſvifztav.* Stammlend. gatzend. *Rebegő*, *ſelyp.*

Balbūtio, is, ere, īvi, ītum, (Neut.) Cic. *Bekam*, *Pentam*, *ſvifztam.* Stammle, gatze, ſtottere. *Leppegek*, *ſelypegek*, *Rebegek.*

Bāliſta, æ, f. Virg. *Puska ſztaroga vremena za zide treti.* Gevviſſes Geſchütz, damit man vor Zeiten die Mauren einvvarff; s. Mauer-Brecher. *Számſzerij.* Paraſitus, *inquit*, meus eſt *baliſta* pugnus, cubitus *catapulta*, Humerus *Aries.* Plaut.

Bălius, a, um, Claud. V. *Badius.* 2. Bălius, ii, m. nomen proprium *equi* Ăchillēi apud *Homerum ex colore* deſumptum.

Balneæ, arum, Cic. *Kupelynicze Toplicze*, *obchinſzka Kupelynicza*, Die Bäder. *Ferdö-ház.*

Balnĕārium, rii, n. Cic. *Meſzto*, ali *hiza za kupely*, *kupelynicza.* e.Badſtubē, r.Bad-Orth. *Ferdő hely*, vagy *ház.*

Balnĕātor, ōris, m. Cic. *Kupelynik.* r. Bader, Badmeiſter. *Ferdős.*

Balneo, as, are, avi, atum (Neu.) Scrib. *Kuplyemſze.* Baade. *Förödök.*

Balnĕum, ei, n. Cic. *Kupely.* s. Bad. *Ferndő viz.*

Bālo, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Kakti ovcza Bechim*, *Bekechem.* Blecke vvie ein Schaaff. *Bégetek mind a' júh.* 2. *Balantes* pro *ipſis ovibus.* Virg.

Balsămĭnus, a, um. Plin. *Piſmen.* Balſamlich. *Balſamomból-való.*

Balsămum, mi, n. Virg. *Piſma.* r.Balſam. *Balſomom.*

Baltĕŏlus, li, m. Jul. *Paſzecz Vojnichki*, *vitezki.* 2. *Pâſzecz od ſzablye*, ali: *oruſja &c.* Eine kleine Gurt von den Gevvöhr. *Szablya vagy más fegyvernek ſzíatskája.*

Baltĕus, ei, m. Balteum, ei, n. *plur.* Baltea, orum, n. Senec. *Pâſz vitezki*, *Vojnichki.* 2. *Pojaſz od ſzablye*, *ali Oruſja drugoga.* Ein Gürtel *Scharpfen* genandt. 2.s Gevvöhr-Gehenck *Heveder öv*, *Párta öv*, *Szablya-ſzíj.*

Bālūx, ūcis, f. & Bāllūcă, æ, f. Plin. *Z'ati péſzek.* r. Gold-Sand. *Por arany*, *Föveny arany.*

Bambălio, ōnis, m. Cic. *Nemák.* Stumm. *Dadogó.*

† Bānus, i, m. V. *Prorex.*

Băphĭa, æ, f. Lampr. *Hiſa Boje*, ali *Farbe.* e. Farbe-Hauſs. *Feſtő ház.*

Băphĭce, es, f. *Meſtria od boje*, ali *farbe delanya.* e. Färber-Kunſt. *Feſtő meſterség.*

Băphĭcus, a, um, *Dioſc.* ad artem colorandi pertinens.

Baptiſma, ătis, n. & Baptiſmus, mi, m. *Kŕrſzt*, e. Tauff. *Kereſztség.*

Baptiſtērium, rii, n. *Kŕrſztelnicza*, *Kamen za kêrſchenye.* r, Tauff-Stein. *Kereſztelö kö.*

Baptiſta, æ, m. *Kŕrſztitel.* r. Tauffer. *Kereſztelö.*

Baptizo, as, are, avi, atum. (Act.) *Kerſztim.* Tauffe. *Kereſztelek.* 2. V. *Lavo.* Vulnus ex aceto baptizare. *Priſcian.*

Bărăthrum, i, n. (locus Athenis fuit immenſæ pro-

Digitized by Google

ſæ profunditatis, mollis & cœnoſus, in quem noxios deturbabant.) *Appellativè* Virg. *Pozor, Jezero, Velika y nezmerna Prepad.* r. Abgrund, ſehr groſse Tieffe. *Feneketlen barlang, mélység.* 2. Transl. pro *Homine vorace.* 3. V. *Infernus.*

Barba, æ, f. Cic. *Bráda.* r. Bart. *Szakáll.* Aureâ dignus barbâ. *Velikoga vreden preſtimanya.* Groſser Ehren vverth. *Nagy bötſületett érdemlö.*

Barbărè *Adv.* Cic. *Pogano, merſzko, Neredno.* Unartig, grob. *Paraſztúl, Illetlenül, Rendetlenül.*

Barbărus, a, um, Cic. *Pogan, Divji, Tugy.* Frembd, grob, vvild. *Szólásban paraſztos, Pogany, Vad.*

Barbătŭlus, a, um, Cic. *Malo-Bradaſzt, Malo-Bradacz.* Klein bartet. *Kis ſzakállú.*

Barbātus, a, um, Cic. *Bradaſzt, Bradat.* Gebartet. *Szakállos.*

Barbeſco, is, ere, Gloſs. *Bradu dobivam.* Einen Bart bekomme. *Meg-ſzakálloſodom.*

Barbĭger, ĕri, m. Lucr. & Barbiger, ĕra, um. *Brado-Noſz.* Barticht. *Szákall-viſelö.*

Barbĭtium, tii, n. Apul. Vide. *Barba*,

Barbĭton, & Barbĭtum, ti, n. Barbĭtŏs. & Barbĭtŭs, ti, m. & f. Ovid. *Lajne, igra na ſztrunye.* e. Layeren. *Lant, Bil búrú muſika.*

Barbo, ōnis, m. & Barbus, i, m. *Mrena.* Ein Barm-Fiſch. *Márna.* Liberiùs laxos, exerces barbe natatus. *Auſon.*

Barbŭla, æ, f. Cic. *Bradicza.* s. Bärtlein. *Szakállotska.*

Bardus, a, um, Cic. *Tumpaſzt, Tutlyav, Necblovechen, Bedaſzt, Nevúgoden.* Telpel, plumb, ungeſchickt, unverſtändiger. *Oſtoba, Buta elméjü.* Plurima ſecuri fudiſtis carmina bardi. *Lucan.*

Băro, onis, m. *Szloboden Goſzpodin.* r. Frey-Herr. *Szabad úr, Záſzlós úr.* Antiquis idem erat ac *Bardus.*

Barrio, is, ire, ivi, itum (Neu.) Feſt. *Ruchim, kakti Belokoſztchak* Peregr. *Elefant.* Schnurre vvie ein Elephant. *Eléfánt módra bortzogok, Kiáltok.*

Barrītus, ûs, m. Horat. *Ruchanye Belo-koſztchaka.* s. Elephanten-Geſchrey. *Eléfánt módra bortzogás, Kiáltás.*

Barrus, i, m. Horat. *Belo-Koſztchak.* peregr. *Elefant.* r. Elephant. *Eléfánt.*

Băsiātio, ōnis, f. Mart. *Kuſſuvanye.* Das Kiſſen. *Tſókolgatás, Apolgatás.*

Băsiātor, ōris, m. Mart. *Kuſſuvavecz.* Ein Küſſer. *Tsókolódó, Apolgató.*

Băsĭlĭca, æ, f. Cic. *Kralyevſzki door.* Item *Sztolna Czirkva.* s. Königliche-Hauſs. *Item* e. Groſse Kirche. *Kiralyi ház, 2, Fö templom.*

Băsĭlĭcè *Adv.* Plaut. *Vèrlo, kralyevſzki, Goſzpoczki.* Königlich, ſtattlich, herriſch. *Királyi módon, úri módon.*

Băsĭlĭcus, a, um, Plaut. *Goſzpoczki.* Hoch anſehnlich. *úri.*

Băsĭlĭſcus, ci, m. Plin. *Baſiliſk, Kacha z-belum pikunyum na glavi kakti z-korunum, Kraly nad kachami, z-ſzikanyem mori.* Ein Baſiliſc, König unter denen Ottern. *Baſiliſkus Kigyo.*

Sibilaque effundens cunctas terrentia peſtes,
Antè venena nocens, latè ſibi ſubmovet omne
Vulgus, & in vacua regnat Baſiliſcus arena
Lucan. l. 9.

Băsĭo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Mart. *Kuſſujem.* Kiſſe. *Megtsókolom.*

Băsis, is, f. Cic. *Temely, Podſztup.* r. Unterſatz, oder Fuſs der Saulen. *Fundamentom, Oſzloptalp.*

Băsĭum, ii, n. Mart. *Kuſſecz.* r. Kuſs. *Tsók.*

Baſſiana, æ, f. Par. (Civitas Sclavoniæ inferioris,) *Poſega varaſs.* Poſeg, *Poſga váro-ſa.*

Bătillum, li, n. Plin. *Selezna lopata.* Eyſerne Schauffel. *Vas lapát.*

Bătrăchŏmyŏmăchĭa, æ, f. Ranarum & ſori cum pugna.

Baubor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Lucill. Lucr. *Scheukam.* Belle vvie ein Hund. *Ugatok.*

Beātè *Adv.* Cic. *Blaſeno.* Glückſeeliglich. *Bóldogúl.*

Beātĭfĭcus, a, um, Apul. *Blaſenoga chinechi.* Seelig machend. *Boldogot tsinalo.*

Beātĭtūdo, inis, f. & Beātĭtas, atis, f. Cic. *Blaſenſztvo.* e. Seeligkeit. *Bóldogság.*

Beātus, a, um, Cic. *Bláſen.* Seelig. *Bóldog.*

Bellārĭa, ōrum, n. *plur.* Plaut. *Szlaſchicze, ſzlaſztje za jeſztvinami.* e. Nachtiſch-Sieſſigkeiten. *Gyümölts fogás.* &c.

Bellātor, ōris, m. Cic. *Vojnik, Bojnik.* r. Kriegsmann. *Hadakozo.*

Bellātrix, icis, f. Cic. *Bojnicza, Vojnitelicza.* Item *Lyuta, neterplyiva, nemirna Jadavicza, kachjaſena.* Eine Kriegerin, s. Kriegs-Weib, *Item,* Zanckiſches Weib, das für und für hadert. *Hadakozó Aſzſzony.* Item. *Haragos, Nyughatatlan mérges viperabéli aſzſzony.*

Bellè *Adv.* Cic. *Dobro.* Wohl. *Jó jeleſen.* 2. V.

Digitized by Google

2. V. *Aptè*, *Proſperè*, *Venuſtè*.

Bellĭcōsè *Adv.* Liv. *Bojnichki*. Kriegeriſch. *Hadviſelő módon*.

Bellĭcōſus, a, um, Cic. *Bojnichki*. Kriegiſch. *Hadviſelö*.

Bellĭcum, ci, n. Cic. *Glaſz y znamenye na boj*. Das Lermen, und Trumpeten blaſen zum Krieg, und Streit. *Hartzra való-jel*.

Bellĭcŭs, a, um, Cic. *Bojnichki*. Kriegeriſch. *Hadi, hadhoz-való*.

Bellĭgĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Bojabiem*, *vojujem*. Kriege. *Hadat viſelek*, *Hartzolok*.

Bellĭpŏtens, entis, *om*. Cic. *Jàk y zmoſen vu vojſzki*. Mächtig im Krieg. *Jó hadakozó*.

Bellis, ĭdis, f. Plin. *Protuletni beli, na kraju gde y gde cherlen cvoit*, *Jſzkricza*. Weiſse Frühlings-Blume, an der Seithen etvvas roth. *Kikeleti fejér virág egy keveſnyi, vöröſſel egyvelitetet*.

Bello, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. vide *Belligero*.

Bellōna, æ. f. Virg. *Boſicza vojszke*. e. Kriegs-Göttin. *Hadnak iſten aſzſzonya*.

Bellōſus, a, um. Cæſ. vide *Bellicoſus*.

Bellŭă, æ. f. Cic. *Némaſztvar, zvèr*, *ſivinche*, (peregr.) *Beſtia*. Wildes Thier. *élő állat ferevad*.

Bellŭlus, a, um. Plaut. *Prilèp*. Hipſch. *Jámboretska*, *Szépetske*.

Bellum, li, n. Cic. *Vojszka*. 1. Krieg. *Had*. 2. v. *Pugna*. Cic. Bellum movere, parare, indicere, gerere, conficere.

Bellus, a, um. Cic. *Lèp*. Schön, hipſch. *Szép*, *jámbor*. 2. v. *Commodus*. 3. v. *Utilis*. Eſt bellum aliquem odiſſe. Cic. *Je haſznovito nekoga oduriti*. Es iſt nutzlich etvvo einen haſſen. *Hasznos valakit gyűlőlnyi*, *gyűlőlnyi haſznoſſan*.

Bellĭſsimus, a, um. Cic. *Prelèp*. Trefflich ſchön. *Leg ſzebb*. Belliſſima occaſio. Cic.

Bĕnè *Adv*. Cic. *Dobro*, *pravo*. Wohl, recht. *Jól*. 2. *Verlo*, *jako*. Sehr. *Igen*. Bene nummatus. Cic. pro *pecunioſus*. Bene magnus, peritus, &c. *Dobro*, ali *vèrlo velik*, *vuchen*. Sehr gros, vvohl gelehrt. *Igen nagy*, *jól oktat*. 3. Pro *largè*, *liberaliter*. Lanam, aurum bene præbeo. Plaut. *Vune*, *zlata obilno podajem*. Wolle, Gold reichlich darreiche. *Gyapjut*, *aranyat bőven adok*. 4. Bene audire. Cic. *vu dobrom gláſzu biti*. In gutem Ruhm ſtehen. *Jó hirben lenyi*.

Bĕnĕdīcè *Adv*. Plaut. *Lèpo*, *z-dobremi rechmi*. Freundlich, mit guten Worten. *Szépen*, *jó ſzóval*.

Bĕnĕdīco, is, ĕre, ixi, ictum. (Act.) Cic. *Blagoſzlavlyam*. Segne. *Áldom*. 2. *Dobroſelim*. Gutes vvünſche. *Jót kivánok*. 3. v. *Laudo*. Cui benedixit unquam bono? Cic. *Kadaje koje dobro pohvalil?* Wann hat er etvvas Gutes gelobt. *Mikor valami jót ditſért*. 4. Pro *loquor* oratoriè. *Vuchene lepo y nakinchene govorim*. Wohl und zierlich rede. *ékeſſen ſzólok*.

Bĕnĕdictio, ōnis, f. Apul. *Blagoſzlov*. 1. Seegen. *áldás*. 2. *Pohvalenye*, *dobra-ſelenye*. Das loben, gutes vvünſchen. *Ditsírét*, *jó kivánás*.

Bĕnĕdictum, i, n. Cic. *Dobra rèch*. Ein gutes Wort. *Jó ſzó*, *beſzéd*.

Bĕnĕfăcĭo, is, ere, ĕci, actum. Cic. *Dobro chinim*. Gutes thue. *Jól téſzek*.

Bĕnĕfactor, ōris, m. Corippus Poëta. *Dobrochinitel*. 1. Wohlthäter. *Jól tévő*.

Bĕnĕfactum, i, n. Cic. *Dobro-chinſztvo*. e. Gutthat. *Valakivel jóltévés*, *jótétemény*.

Bĕnĕfĭcentĭa, æ, f. Cic. *Dobro-chinenye*. e. Gutthäthigkeit. *Jó tſelekedés*, *Jóltétel*. 2. V. *Liberalitas*, *Benignitas*. Cic.

Bĕnĕfĭcĭārius, ii, m. Cæſ. *Dobra priemlyitel*, *priemnik*, *priemitel*. e. Wohlthat empfahend. *Valaki jó tétemény tvel élő*.

Bĕnĕfĭcĭārius, a, um, ſenec. *Dobro-chinſzki*. Zur Gutthat gehörig. *Jó tétemény ével élő*.

Bĕnĕfĭcĭum, ii, n. Cic. *Dobro-chinſztvo*. e. Gutthat. *Jó tétemény*. 2. V. *Liberalitas*, *Begnitas*. Cic. 3. pro *Privilegium*. Qui voluit jure communi teſtari, ſtatim beneficio militari renunciavit. *Ulp. Dig.* 29. 1. 3.

Bĕnĕfĭcus, a, um, Cic. *Dobrochin*. Gutthätig. *Jól tévő*.

Bĕnĕmĕrĕor, ēris, ĕri, ĕrĭtus ſum (Dep.) Cic. *Dobro drugomu chinim*. e. Wohlthaten darreiche. *Valakinek jót téſzek*. 2. *Dobro zaſzluſujem*. Wohl verdiene. *Meg-érdemlem*. De republica, de nomine ac dignitate Rom. bene meritus Civis. *Cic.*

Bĕnĕvŏlè, *Adv*. Cic. *Dobrovolyno*. Gutvvillig. *Jó akarattal*.

Bĕnĕvŏlentia, æ, f. Cic. *Dobrovolynoſzt*, *Dobrohtivnoſzt*. e. Gutvvilligkeit, e. Gevvogenheit. *Jó akarat*.

Bĕnĕvŏlŭs, a, um, Cic. Bĕnĕvŏlentus, a, um. Plaut. *Dobrovolyen*, *Dobrohtiv*. Gutvvillig. *Jó akaró*.

Bĕnignè, *Adv*. Cic. *Dragovolyno*. Gütig. *Jó kedvvel*.

Bĕnignĭtas, ātis, f. Cic. *Dobrovnoſzt*, *Dragovolynoſzt*. e. Gütigkeit. *Jóval-létel*, *Kedveskedés*.

Digitized by Google

Bĕnignus, a, um, Cic. *Dobroſztiv.* Gütig. *Jó kedvů.*

Benna, æ, f. Cato. *Taliga z-dvemi kotâchi.* r. Karren mit zvveyen Rädern. *Két kerekü taliga.* 2. V. *Corbis, Ciſta.*

Beo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Hor. *Szrechnoga, blaſenoga chinim.* Glücklick, ſeelig mache, erfreue. *Bóldogitom, ſzerentséſitem.*

Bēryllus, i, m. Plin. *Drági kamen Indianſzki prizelen.* Ein Edelgeſtein Indianiſcher, Grienlet. *Zöld drága kő.*

Bes, eſſis, & Beſſis, is, m. Cic. *s'eſzetnaiſzt lotov teſina.* Schvver von ſechzehn Loth. *Tizenhat lótnyomó.*

Beſtia, æ, f. Cic. vide *Bellua.*

Beſtiārius, rii, m. Cic. *Boritel z-ſzvinum.* Ein Kempfer mit den Viech. *Vadakkal viaskodó.* 2. Damnatus ad *beſtias.*

Bēta, æ, f. Plin. *Blitva, Czikla.* e. Rhanen, rothe Rueben. *Tzékla.*

Bētŭla, æ, f. Plin. *Brez, Breza.* r. Birckenbaum. *Nyir-fa.*

Bētŭlētum, ti, n. *Brezovje.* r. Orth vvo viel Bircken-Baum vvachſen. *Nyirfás hely.*

Bētŭlĕus, a, um. *Brezov.* Aus Birckenbaum. *Nyirfás.*

Biarchi, orum, m. *plur.* unde Biarchus, chi, m. JCt. *Braſsnár, ſzkêrbitel brâne,* peregrin. *Profuntár.* r. Broviantmeiſter. *élés keſzitö-meſter.*

† Bĭbācĭtas, ātis, f. *Nagnyenye na Vnogo-pitje.* e. Weinſucht. *Nagy ibatóſság.*

Bĭbācŭlus, a, um. *Sztreſzi kánta, ki rad y guſztokrât vinó czucza.* Der gern offt trinckt. *Boriſzákotska.* 2. Nomen propr. Poëtæ. *Hieronymus.*

Bĭblia, ōrum, n. *plur.* Latinè Scriptura Sacra, Literæ divinæ, &c. *Knige ſzvetoga piſzma, ſz: piſzmo.* Die Bücher der heiligen Schrifft. *Szent Irás.*

Bĭblĭŏgrăphus, i, m. *Knigo-Piſzecz.* Ein Bücher-Schreiber. *Könyv iró.*

Bĭblĭŏlăthas, æ, m. Cæl. *Chlovek nekoi* (Didymus grammaticus:) *tak zvan, zarad tri jezera, pet ſzto, y vech knig ſzpiſzaneh, y mudro ſzkupſzloseneh.* Ein gevviſſer gelehrter Mann, alſo genennet, vveilen er über 3500. Bücher zuſammen geſchrieben hat. *Egy Bizonyos, 3500. és több könyvek tsináló, és meg-iró névő ember.*

† Bĭblĭŏpēgus, i, m. *Knigo-vez.* r. Buchbinder. *Könyv Kötő.*

Bĭblĭŏpōla, æ, m. Mart. *Knigar, Knigo-prodavavecz.* r. Buch Handler. *Könyv-áros.*

Bĭblĭŏpōlĭum, ii, n. officina, in qua libri væniunt. *Knig-Staczün.* s. Bücher-Gevvölbe. r. Buchladen. *Könyv áruló hely.*

Bĭblĭŏthēca, æ, f. Cic. *Kniſnicza, Kniſarnicza, Knigarnicza.* e. Bücher-Kammer, s. Buch-Orth. *Könyv tartó-ház.*

Bĭblĭŏthēcarius, ii, m. *Knigo-chuvar.* r. Vervvalter der Bücher-Kammer. *Könyv őrző.*

Bĭbo is, ere, ĭbi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Piem.* Trincke. *Iſzom.*

Bĭbo, ōnis, m. Horat. Vid. *Potator.*

Bĭbōſus, a, um, & Bibax, ācis, *om.* Gell. *K-velikomu pitju nagnyen.* Zum vielen Trincken geneigt. *Sok, nagy italra hajlandó, igen őrőmeſt ivó.*

Bĭbŭlus, a, um. Plin. V. *biboſus* 2. idem ac *humidum attrahens.* ut: charta bibula. *Plin.*

Bĭceps, bĭcĭpĭtis, *om.* Cic. *Dvoj-glav.* Zvveyköpffig. *Kétfejő.*

Bĭclinium, ii, n. Plaut. *Hiſa, komora,* ali: *meſzto drugo, gdeſzu dve poſztelye za ſpanye.* s. Zimmer, e. Kammer. *oder* ein Orth, da zvvey Better zu ſchlaffen ſtehen. *Ház, kamara,* vagy: *olly hely mely két agyot aluvásra foglal magában.*

Bĭcŏlŏr, ōris, *om.* Virg. *Dvoje boje, Dvoj-Farb.* Von zvveyen Farben. *Két ſzinů.*

Bĭcornis, is, *com.* ne, *n.* Virg. *Dvoj-rog.* Das zvvey Hörner hat. *Két ſzarvú.*

Bĭcorpor, ŏris, *om.* Cic. *Dvoj-telni.* Zvveyleibig. *Két tejtű.*

Bĭcors, ordis, *om.* *Dvoj-ſzêrczni, Dvoje ſzêrcze imajuchi.* Doppelhertzig, zvvey Hertz habend. *Két-ſzivů.*

Bĭcŭbĭtālis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Dvoj-laktni.* Zvvey Ellen lang. *Két ſingni,* vagy *ölni.*

Bĭdens, entis, *om.* Virg. *Dvoi-Zub, Dvoj-zubaſzt.* Das zvvey Zähne hat. *Két fogú.* 2. *Motika Dvoizubna* peregr. *Kramp.* r. Karſt mit zvvey Zincken, r. Krampf. *Két águ Kapa.*

Bĭdŭum, ii, n. Cic. *Dva dni.* Zvvey Täg. *Két nap.*

Bĭennis, is, *com.* ne, *n.* Plin. *Dvoj-letni.* Zvvey-Jährig. *Két eſztendős.*

Bĭennium, ii, n. Cic. *Dve lete.* Zvvey Jahr. *Két Eſztendő.*

Bĭfārĭam, *Adv.* Cic. *Na dve ſztrane, nadvoje.* Auf zvveyerley Weiſse. *Két képpen.*

Bĭfĕr, & Bifĕrus, a, um. Plin. *Dvoj-roden; cheſz leto dvakrat rodechi.* Zvveymahl in Jahre Frucht bringend, tragend. *Kétſzer-termő.*

Bĭfĭdātus, & Bifidus, a, um. Plin. *Razkolen, nadvoje*

madvoje raſzechen. Zvvey-ſpaltig. *Kétfele-hajlású.*

Biforis, is, *com.* re, *n.* Ovid. *Dooj-vraten, Dooj-vratni.* Zvvey Töhre habend. *Ház, mellynek kétaitaja vagyon.*

Biformātus, a, um. *Cic.* Biformis, is, *com.* me, *n.* Virg. *Dooj-kip, Dooj-peldni.* Zvveyerley geſtaltig. *Két formájú, ábrázatú.*

Bifrons, ontis, *om.* Plin. *Dooj-chel, Dooj-chelni.* Zvvey Stirnen habend. *Két homlokú ortzáiatú.*

Bifurcus, a, um. Colum. *Raſzobaſzt.* Zvvey Zincken habend. *Két-ágós.*

Biga, æ, f. Veteres apud *Sveton.* Bigæ, ārum, f. *plur.* Virg. *Kola za dva konya.* r. Wagen auf zvvey Pferdt. *Két lovú ſzekér.*

Bigămia, æ, f. à græco *gamos.* Sipont. *Dooj-Zeniſtvo. Drugi put ſenenye.* e. Ehe mit zvvey Weibern, e. Andere Ehe. *Máſodik házaſság.* Latinè: *Matrimonium iteratum.*

Bigămus, mi, m. *Drugo-ſen, Dooi-ſen, Drugi put oſenjen.* Der zvvey Weiber hat. 2. der ſich zum andernmahl verheurath. *Kétſzer házasúlt.*

Bigenĕris, is, *com.* re, *n.* & Bigĕnus, a, um. *Varro.* Bigĕner, ĕris, om. *Feſt.* invenitur tamen in *Plur.* Bigĕnĕri, æ, a. *Dooi-fely.* Von zvveyerley Geſchlecht gebohren. *Két nemből való, Ketnemzetségű.*

Bijŭgis, is, *com.* ge, *n.* & Bijŭgus, a, um. Virg. *V-preſzni dva konyi.* Zvvey Pferde neben einander geſpannt. *Hámba öſzve-fogott két ló.*

Bilanx, ancis, f. Martia. *Vaga, Mera, Vaſicza z-dvemi zdeliczami.* e. Schüſſel-Waage. *Két mérő ſerpenyű.*

Bilibra, æ, f. Liv. *Vaga na dve litre. na dva funta.* Ein zvveypfündig Gevvicht. *Két font nyomó.*

Bilibris, is, *com.* bre, n. Mart. *Dooj-litreni, Dooj-funtni.* Zvvey-Pfündig, zvvey Pfund ſchvver. *Két fontos.*

Bilingvis, is, *com.* gve, *n.* Virg. *Dooj-jezicsen.* Zvvey-Züngig, der zvvey Sprachen hat. *Két nyelvű.* 2. transl. V. *Fraudulentus.*

Biliōſus, a, um. Cels. *Zlatenichen.* Gallenreich. *Sok epe ſarral bövölködő.* 2. transl. V. *Iracundus.*

Bilis, is, f. Cic. *Zlatenicza, Sutenicza.* e. Gall. *Epe, vagy Sár. Tagokban folyo nedveſség.* 2. transl. V. *Ira.*

Bilix, ĭcis, *om.* Virg. V. *Duplex.*

Bilūſtris, is, *com.* ſtre, *n.* Ovid. *Deſzeto-letni.* Zehen-Jährig. *Tiz-eſztendős.*

Bimăris, is, *com.* re, n. Ovid. Horat. *Med doojem morjem ſtojechi, Megyimorecz.* Zvviſchen zvveyen Meeren liegend. *Két tenger között lakó,*

Bimāter, ātris, m. Ovid. *Doe Majke imajuchi.* Der zvvey Mütter hat. *Két Anyájú.*

Bimātus, ûs, m. plin. *Vreme dveh lét.* e. Zvvey Jahr-Zeit. *Két Eſztendőſség.*

Bimenſis, is, *com.* ſe, *n.* *Liv.* Bimēſtris, is, *com.* tre, n. Cic. *Dooj-Meſzechni, Dveh Meſzeczev.* Zvvey Monatlich. *Két hónapi.*

Bimŭlus, a, um. à Bimus, a, um. Cic. *Dooj-letni, Doa-letni.* Zvvey-Jährig. *Két Eſztendős.*

Bini, æ, a, Cic. *Doa, y doa.* Je zvvey und zvvey. *Ketten-ketten.* Apud *Lucret.* legitur etiam *Binus, a, um.*

Binoctium, ii, n. Tacit. *Dooj-nochno, ali doenochno vreme.* e. Zeit von zvvey Nächten. *Két éjzaki idő.*

Binōminis, is, *com.* ne, n. *Ovid.* Binōmĭus, a, um, Feſt. *Dooj-imenit, Dvéh imen.* Der zvvey Nahmen hat. *Két nevű.*

Bipālium, ii, n. Plin. V. *Bidens. N.* 2.

Bipalmis, is, *com.* me. n. Varr. *Dooj-dlan.* Zvvey Zvverh-Hände lang. *Két-tenyérni.*

Bipartio, & Bipertio, is, ire, īvi, ītum (Neu.) *Colum.* Bipartior, & Bipertior, iris, iri, ītus ſum (Dep.) Cic. *Razdoájam, Na dvoje delim.* Entzvvey theile. *Két reſzre oſztom.* Prædam diſpartiti ſunt. *Cic.*

Bipĕdālis, is, *com.* le. n. Cic. *Dooj-noſen, Dooj-noſni.* Zvvey-Füſſig. *Két lábni.* 2. *Dveh obuvov,* vulgò *Czepeliſſov-dug.* Zvvey-Schuch lang. *Két-labnyomi hoſzſzú.*

Bipĕdānus, a, um. Colum. *Za dva czepeliſſa glubok,* ali *dug.* Zvvey Schuche tieff, oder lang. *Két lábni magas vagy ſzéles.*

Bipennĭfĕr, ra, um. Ovid. *Orusje na obodve ſztrane oſtro noſzechi, Katti dárdu &c.* Der ein Gevvöhr auf beyden Seyten ſcharff traget, als ein Helleparten &c. *Két élű fegyver hordozó.*

Bipennis, is. *com.* ne, *n.* Plin. *Dooj-krelyutaſzt, Dooj-peruten.* Das zvvey Flügel hat. *Két-ſzárnyú, Két-tollú.*

Bipennis, is, f. Plin. *Orusje na dve ſztrane oſtro, Dárda &c.* peregr. *Halaparda.* Eines Gevvöhr auf beyden Seyten ſcharf, eine Helleparten &c. *Két-élű, Két-tollú fegyver, Dárda, Alabárd.*

Bipes, ĕdis, *om.* Juv. *Dooj-nog.* Zvveyfüſſig. *Két-lábú.*

Digitized by Google

Birēmis, is, f. Cic. *Ládja z-dvemi veſzli.* Ein Schiff mit zvvey Ruder-Bäncken. *Két evedzöü bajó.*

† Birēta, æ, f. Birētum, i, n. Quādrātus, ti, m. *Glave pokrivalo,* vulgò *Birèt, Kvadratus.* e.Haupt-Decke, Bareth. *Negy vagy harom Szegletö papi söveg.*

Bis *Adv.* ſubinde etiam *producitur.* Ovid. *Dvakrat.* Zvveymahl. *Kétſzer.*

Biſextīlis, & Biſſextīlis, (*Intelligitur* Annus) is, m. *ſumitur etiam Adjectivè,* is *com.* le, n. *Preſztupen, Preſztupno leto.* s. Schalt-Jahr. *Szökö vagy úgro Eſztendö.*

Biſextus *&* Biſſextus (*intelligitur* Dies) ti, m. *ſumi etiam poteſt adjectivè,* ta, tum. *Preſztupen, Preſtupni den.* r. Schalt-Tag. *Mátyás ugráſa, az-az, elforgó nap.*

Biſtarda, æ, f. Plin. *Droplya, Drop.* Trap-Ganſs. *Túzok.*

Biſulcus, a, um. Plin. *Na dvoje razkolen, Razdelen.* Entzvvey geſpalten. *Két felé haſadtt.*

Bitūmen, inis, n. Plin. *Sidovſzka Szmola.* r. Juden-Bech, Juden-Leim, Bech-Hartz. *Sűkeres ſár Judeában.* 2. V. *Gluten.*

Bitūminātus, a, um. Plin. *Z-Sidovſzkum Szmolum napravlen, Zlepchen.* Aus, *oder* mit Bech-Hartz gemacht. *Judeában való sűkeres sáral, vagy sárbol tſinált.* 2. *Szkelyen.* Zuſammen geleimt. *Enyvezett.*

Bitūmino, as, are, āvi, ātum (Act.) Plin. *Z-Sidovſzkum ſzmolum maſem,* 2. *Kelim.* Mit Juden-Bech (Kitt *&c.*) Schmiere, 2. Leime. *Enyvezek.*

Bivira, æ, f. Varr. *Dvoj-muſna Sena, Dvek muſev Sena.* s. Weib, vvelches zvvey Männer gehabt. *Özvegy, Kinek Két Férje vólt.*

Bivium, ii, n. Virg. *Dvoj-putje, Dvoj-putiſche.* r. Scheid-Weeg. *Kettős út.*

Bivius, a, um. Virg. *Dvoj-puten.* Das zvvey Weeg hat. *Két-útu.*

Blactēro, *Ovid. &* Blātēro, as, are, avi, atum (Neu.) Gell. *Bekechem, Mekechem kakti koza.* 2. *Tepem, Ferſurim, Slabram, Berbram, Ferfram, Tlapim, Klaſurim, Fiſnyarim.* Blecke vvie ein Widder. 2. Plaudere. *Mekegek mint a' ketske.* 2. *Tſátſogok. Fetſegek, Zagok.*

Blactio, is, ire, ivi, itum (Neu.) Philom. *Krichim kakti Gamila.* Schreye vvie ein Cameel. *Teve módra kiáltok.*

Blæſus, *&* Blēſus, a, um. Mart. *Pentav, ſviſztav, Bekav.* Liſpelnd, Stammlend. *Selypes, Pelypes.*

Blandè *Adv.* Cic *Milo, Prilizno.* Lieblich, Schmeichleriſch. *Nyájaſon, Hizelkedve.*

Blandidicus, a, um. Plaut. *Milo-rech, Prilizno-govorlyiv.* Lieblich, Schmeichleriſch redend. *Hizelkedö beſzédű, Nyájaſſan ſzóló.*

Blandilōquens, entis, *om.* Macrob. Blandilōquus, a, um. *Senec.* V. Blandidicus.

Blandilōquentia, æ, f. Cic. *Prilizno-rechje, Milo-govorenye.* Schmeichleriſche Rede, das Liebkoſen. *Nyájas beſzéd, Hizelkedö beſzéd.*

Blandimentum, ti, n. Cic. *Priliznoſzt.* Das Schmeichlen, Liebkoſen. *Hizelkedés.* Blandimenta alicui dare. Cic. *Nekojemuſze prilizavati.* Einem Schmeichlen. *Valakit mézes beſzéddel tartani.*

Blandior, iris, iri, itus ſum (Dep.) Cic. *Milimſze, Prilizujemſze, Prilizavamſze, Okolo drugoga milo obhajam.* Liebkoſe, ſchmeichle, ſtreiche. *Hizelkedem, Nyájaskodom, kedveskedem.*

Blandīter *Adv.* Plaut. Blandītim *Adv.* Lucr. *Prilizno, Milo.* Lieblich, ſchmeichleriſch, *Nyájaſon, Hizelkedve.*

Blandītia, æ, f. *Cic.* Blandītus, ûs, m. Plin. *Mamlenye, Prilizanye, Milenye.* e. Schmeichlerey, e. Liebkoſung. *Nyájaſság, Hizelkedés.*

Blandus, a, um. Cic. *Mil, Drago-chin.* Schmeichlend, lieblich. *Nájas, Kedves.*

Blapsigōnia, æ, f. Plin. *Ginenye, Vumiranye pchel.* e. Abnehmung, Abſterbung der Bienen. *Mébek meg-halláſa.*

Blaſphēmia, æ, f. Budeus. *Blaznoſzt.* e. Läſterung, Verfluchung. *Káromlás.*

Blaſphēmo, as, are, avi, atum. (Act.) Hier. *Blaznim.* Läſtere, *propriè* Gottsläſtere. *Káromkodom.*

Blaſphemus, a, um. *Blazliv.* Gottsläſteriſch. *Káromló.*

Blātēro, ōnis, m. Gell. *Bekavecz, Berbravecz, Tepnya, Ferſravecz, Fiſnyar, Klaſura, Tlapavecz, Ferſura.* r. Plauderer, Plapperer. *Tſátſogó, Fetſegö.*

Blātio, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Plaut. Vid. *Blactero.*

Blatta, æ, f. Plin. *Chrv, Knjſni mol.* Eine Schabe, Motte ſo die Bücher benaget. *Könyv-rágo, Féreg moly.* 2. Vermis, qui alvearia lædit. *Virg.* 4. *Georg.* 3. V. *Purpura.* ità Sidon. l. 9. ep: 13

Blattārius, a, um. Senec. *Molni, Molſzki.* Zum Schaben, Motten gehörig. *Molyos.*

Blāx, ācis, *com.* Feſt. Homo mollis, Laſcivus, Stolidus.

Digitized by Google

Blennus, i, m. *Plin.* Viliſſimus piſcis. 2. Homo ſtupor, ſtultus. *Plaut.*

Blĕphăro, ōnis, m. Plaut. *Chlovek z-jako velikemi obèrvami.* Ein Menſch der ſehr groſſe Augenbraunen hat. *Igen nagy ſzö-möldökű ember.* 2. Transl. V. *ſuperbus.*

Bŏa, vel Bŏva, æ, f, Plin. (à bove, cujus lacte adeò ali appetit, vel cujus inſtar provectior turget, ſic dicta) *Gus kacha, kra-vo-ſiſacz.* e. Ochſen-Schlang. *Tehén ſzopó kigyó.* 2. *Dobercz.* Rothe Kinder-Flecken. *Tréſt.* 3. *Otok na nogah od hodenya.* Das geſchvvellen der Füſse vom gehen. *Járasul láb dagadás.*

Bŏārius, a, um, Plin. *Volárſzkoga terſitcha.* Zum Ochſen-Marckt gehörig. *ökör vásár-hoz való.* Forum boarium Feſt. *Terſitche volovſzko, ali: kravſzko.* Ein Ochſen, *oder* Küh-Marckt. *ökör* vagy *Barom vásár.* 2. *Subſt.* Boarius, ii, m. *Volár*, *Biruſs.* r. Ochſen-Knecht, r. Ochſen-Treiber. *ökör páſztor, Béres Bolga.*

Bŏātus, ūs, m. Apul. *Búchanye volovſzko.* Das Brüllen der Ochſen. *ökör bögés.*

Bŏēmia, *vel* Bŏhēmia, æ, f. Geogr. *Cheſka zemlya*, das Königreich Böhmen, *oder* Böhem. *Tſéhorſzág.* Provincia hæc initia debet *Chebo* Regio Principi *Krapinæ* in Croatia orto, qui adſcitis in Societatem Fratribus *Lebo* & *Moſco* ampliſſimarum Ditionum *Poloniæ* & *Moſcoviæ* Fundatoribus, eas ex Illyrio ad partes illas deduxit Colonias, quæ ſubinde novis etiam duabus, paulò ante nominatis, Regionibus excolendis ſuffectura eſſent. Repugnat quidem hiſtoricæ *huic veritati*, vel ab ipſis Bohemiæ domeſticis ſcriptoribus aſſertæ, novus quidam Cronotaxiſta; ſed abſque fundamento. Regia Dignitas in Bohemiam illata eſt Anno Æræ Chriſtianæ MLXXXVI. Regnum eſt optimi militis ferax, quod *Rudolphus* I. Auſtriacus in Feudum Imperii Romano-Germanici redegit. Potior tamen etiamnum populi Bohemici pars Linguam Matricem Illyricam colit & loquitur, quàm germanicam aliunde advocatam.

Bŏēmus, Bŏhēmus, i, m. (*è natione* Illyrica ortus populus.) *Cheh.* Ein Böhm. *Tſéh.*

Bŏjæ, ārum, f. *plur.* Plin. (genus vinculi olim ex corio bubulo confici Soliti) *ſelézne &c. Liſzicze.* Eine Art von Feſſeln, Band-Eyſen, &c. *Nyak vas, Nyakra-való lántz*, &c. *Boias* terit. Plaut. *v-selizju, y v-liſziczah okovan leſi.* Er lieget in Eyſen und Banden. *Vasban veretett, vas lántzban &c. fekſzik.*

Bolbĭton, Bolbĭtum, i. n. Plin. *Volovſzko lajno.* r. Kühmiſt. *Tehén, ökör ganéj.*

Bōlētus, i, m. ſvet. *Blagva*, ali, *ſterſich gliva, napriliku naperſzinyaka raſztucha.* Ein kleiner gelber Pfifferling. *úrgomba.*

Bŏlis, ĭdis, f. Plin. *Kopiè za bitanye.* r. Wurffſpies. *Hajtanyi-való kopja, Dárda.* 2. Eſt perpendiculum nauticum, ſive funis cum plumbeo aut ferreo pondere annexo, quô *nautæ* maris altitudinem explorant. 3. Bolides in *plur.* ſunt quædam faces ad ſimilitudinem *bolidis* ſive *haſtæ*, quæ in ſuprema aëris regione gignuntur.

Bōlus, i, m. Teren. *Græcè* glebam ſignificat. Metaph. *Saloſaj, zagrizek.* Ein Biſſen, ein Mund voll. *Falat, Darap, ſzelet.* 2. primâ *brevi* Bŏlus, *Hit jeden na koczke.* Ein Wurff auf denen Würffeln. *Egy kotzka vetés.* 3. pro *jactu piſcium*, & *piſcibus*, qui uno retis jactu capiuntur. *Svet.* 4. Transl. V. *Præda*, *Lucrum.* Cochleæ magnum bolum deferunt æris. *Varr.* 5. pro *Jactura, damno.* Tangere aliquem bolo. Plaut: *Koga vkaniti*, ali *komu kvàr vuchiniti*, Einen betriegen, *oder* Schaden thuen. *Valakit megtsalnyi*, vagy *Kárt valakinek tenyi.*

† Bombarda, æ, f. *Puska.* Eine Büchſe, Muſquete, *Puska.*

Bombax *Interject.* Plaut: Eſt hominis *lætè* aliquid, vel cum *admiratione* approbantis. *Haha! Ah vèrlo.* Ha! ſtattlich, botz tauſend. *Haha derekaſſan.* vel *Nono! Nuti Nuti!* Nur nur! *oh oh.*

Bombĭlātio, & Bombĭtātio, ōnis, f. Feſt: *Pchelſzki Sombor, ſomborenye, Brenchanye.* Das Rauſchen und Summen der Bienen, *Méheknek Bongáſſok, Zengéſſek.*

Bombĭlo, & Bombĭto, as, are, avi, atum (Neu.) Varro. *Brenchim, Somborim kakti pchelya*, Brumme und ſumme vvie die Bienen. *Zengek, Bongok mint a' méh.*

Bombus, i, m. Varro. *Sum, Brench, Sombor pchelyſzki.* Das Brummen, Summen der Bienen. *Méh zengés, Bongás.* 2. Transfertur ad alios ſonos, ut *Tubarum*, & aliorum hujusmodi inſtrumentorum. 3. Etiam *Bombos* vocavit *Plauſus*, Svet: 4. Idem quod *Crepitus* ventris.

Bombȳcīnus, a, um. Plin. *Iz ſzvile, ſzvilni*, Aus Seiden, *Selyemből-való.*

Bombȳx, ȳcis, m. Plin. *Szvilni chèrv ſzvilna guſzenicza.* r. Seiden-Wurm. *Selyem Szaró bogár.* 2. Fæmin. gen. *Szvila.* e. Seiden. *Selyem.*

Digitized by Google

Bŏnāſa, æ, f. V. *Perdix.*

Bŏnāſus, i, m. Fera in monte Meſapo Pæoniæ, & Mœſiæ limite. V. *Plin. l. 8. c. 15.* Ælian: & Solin. *Divji vol.* Ein Auer Ochs. *Vad ökör.*

Bŏnĭtas, ātis, f. Cic. *Dobrota.* e. Gütigkeit. *Jóság. phras.* Vir inſigni bonitate, ità moderatus, ut præ ſe bonitatem quandam & ingenuitatem ferat, utilitati omnium plus quàm ſuæ conſulat. Exemplum innocentiæ, quo nemo integrior in civitate, nemo ſanctior. Ingenuus, juſtus, probus, & antiqui moris, antiquâ homo virtute & fide.

Bŏnum, i, n. *plur:* Bŏnă, ōrum, n. Cic. *Dobro, Imanye, Blago, Imétek.* Das Guth, Vermögen, äuſserliche Güther. *Jó dolog, Jóság.*

Bŏnŭs, a, um. Cic. *Dober.* Gut. Jó. 2. V. *Nobilis,* Civem bonis prognatam. *Plaut.* 3. pro *Pulcher.* Eſt formâ fortaſſe bonâ. *Terent:* 4. pro *Felix.* Ite bonis avibus. Ovid. *Pojte ſzrechno.* Gehet glücklich. *Szerentséſsen menyetek.* 5. pro *Magnus.* Bona pars montis, Ovid. *velika Sztran gore,* Ein groſſer Theil des Berges. *Hegynek nagy réſze.*

Bŏnuſcŭlum, i, n. Sidon. Apollin. *Imanyiche, máli imétek, malo dobro.* Kleines Guth, vveniges Vermögen. *Jó ſzagotska.*

Bŏo, as, are, āvi ātum, (Neu.) Plaut. *Buchim kakti vol.* Brülle vvie ein Ochs, *Bögök mint az ökör.*

Bŏōtes, æ, m. Ovid. *Volarſzka zvezda.* r. Stern deren Ochſen-Hietter. *ökör páſztor nevü tſillag.*

Bŏrĕālis, is, *com.* le, n. Avien. Boreus, a, um. Ovid. *Szeverov, ſzevêrſzki,* Mitternächtig, Nordiſch. *Eſzaki ſzellös, éſzakról-való.*

Bŏrĕas, eæ, m. Virg. *Szever veter, Bura.* Der kalte Nord-Wind. *éſzaki -ſzél.*

Bŏrith *Indecl.* Herba ſaponaria, crepitat in aqua, utì viva calx, & ipſa quidem diſperit, ſed aquam lavationi aptam reddit. Iſid.

Bōs, ŏvis, *com.* Plaut. *Vol,* ali *Krava,* r. Ochs, *oder* e. Kuhe. ökör, vagy *Tehén.* Dat. & Ablat. *plur.* Bobus, *aut* Bubus. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Horat. l. 2. epiſt. 14. v. 44. pro *proverb.* Nemo ſua ſorte contentus eſt.

Boſnĭa, æ, f. (Provincia Illyrii titulo *Regni* decora, modò Turcis paret.) Geog. *Bosnya.* e. Landſchafft Boſnien. *Boſnya Orſzág.*

Bŏtellus, Bŏtŭlus, i, m. *Mart.* eſt duplicis generis. *Klobaſzichicza devenicza.* s. Brathvvürſtlein, *Kolbáſzotska.* 2. *Krvna devenicza.* e. Bluth-Wurſt. *Véres burka.*

Bŏtruōſus, a, um. Arnob. *Pun grozdov.* Voller Trauben. *Teli ſzölö gerezdekkel.*

Bŏtrus, i, m. *Grozd.* e. Wein-Traube. *Szölö gerezd.*

Bŏtrўo, Bŏtrўon, onis, m. Pallad. *idem:* 2. *Grozd z-czukorom &c. namochen y zachinyen.* Eingemachte Trauben. *Tzukoral &c. tſinaltt ſzölö gerezd.* Nec toto dignam ſe botryone putat. *Mart. l. 11. ep. 28.*

Bŏtŭlārius, ii, m. ſenec. *Devenichar.* r. Wurſt-Kramer. *Kolbaſz-Kéſzitö, árúló.*

Bŏvīle & Būbīle, is, n. Phædr. *Volovſzki hlev, Hlev.* Ein Kuhſtall. *Akol, Barom iſtállo.*

Bŏvillus, a, um, Cic. *Goveczki, volovſzki.* Rindern. ökori, *Baromi.* bovilla pugna. *Cic.* Caro bovilla. *Govedina.* s. Rindfleiſch. *Tehén, Barom-hus.*

Bŏvīnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Feſt. *Buchim, ruchim nakoga, kakti vol.* Einen anbrülle vvie ein Ochs. *Valakire ökör módra bögök.* 2. Transl. *Koga pſzujem.* Einen ſchelte. *Valakit ſzidok.*

† Bŏvīnus, a, um. vide *Bovillus.*

Brăbēum, Brăbīum, Brăvīum, ii, n, *Cic.* Victoriæ præmium præcipuè in ludis publicis. *Dàr boritelov, najmre vu igri borenya dobien.* Ein Geſchenck, und Verehrung denen, die gevvonnen haben und übertraffen. *Játékban nyertt ajándék.*

Bracca, Brāca, *Ovid.* Brācha, æ, f. Cic. *Dolyna oprava, hlache podſztavlyene, ali ſiroke.* Nieder Kleyd, gefütterte Hoſen. *Széles meg-boritot nadrág.*

Braccātus, a, um, *Proper.* Brāchātus, Cic. *Hlache podſztavlyene,* ali *ſiroke noſzechi.* Der das Nieder-Kleyd, *oder* Breite, *oder* gefütterte Hoſen traget. *Széles boritot nadrág bordozó.*

Brāchium, ii, n. Cic. *Ruka od lakta do zaperſztja.* r. Arm. *Kar.* 2. Transl. Præbere *brachia* ſceleri. Ovid. *greſſiti.* Sündigen. *Vétkeznyi.* Molli, vel levi brachio agere. Cic. *Kaj leno chiniti.* Etvvas obenhin *oder* nachläſſig thun. *Valamit röſten, tunyán tſelekednyi.*

Bractĕă, eæ, f. Virg. *Trepetlika,* iliti *Plocha na tenko ſztuchena, kakti iz zlata, ſzrebra, &c. zlato ſzrebro, &c. skrobotlyivo kruto tenko napravlyeno.* Dünn geſchlagenes Blech, *oder* Blatten von Metall, rauſch Gold &c. *Vékony pléh, kivertt lapos islög.* Uſus: Leni crepitabat bractea vento. *Virg. l. 6.* In

bracteas

bracteas aurum ducere. *Zlato na ploche raſtezati.* Das Gold dünn, vvie Blech, ſchlagen. *Az aranyat plèhre vêkonyitanyi.*

Bractĕārius, ii, m. *Bud.* Bractĕātor, ōris, m. Firm. *Plocho-del, kí zlato, ſzrebro, &c. na ploche tenko dèla.* Ein Blechmacher, Goldſchlager. *Plèh* vagy *Iz'óg tſinàló mives.*

Bractĕātus, a, um, Sidon. *Zlatemi, ſzreber, nemi, &c. plochami okovan.* Mit Gold &c. Blech beſchlagen. *Aranyal, ezüſtel, &c. Ildogos.* 2. Transl. idem quod *ornatus, elegans.* Bracteata eloquentia. Fulgen. *Nakincſeno govorenye.* e. Zierliche Rede. *Ekes, tzifra beſzéd.* 3. In quo *interius* minus eſt, quàm *foris* appareat. Bracteata felicitas. Senec. *Na ochi czenècb blaſeno y ſrechno ſivlenye.* Ein nach dem äuſſerlichen Schein glückliches Leben. *Szemre nèzve boldog, ſzerentsés élet.* Bracteāta veſtis. Plaut. *Z-daleka giedech verla goſzpocska oprava.* Ein herrliches Kleyd in der Ferne. *Távul nèzve uri öltözet.*

Branchīæ, ārum, f. *Plur*, Plin. *Ribia vuba.* e. Fiſch-Obren. *Halnak fulei.*

Braſsica, æ, f. Cic. *Vukret.* r. Köhl. *Fodoritott Kápoſzta.*

Brāvium, ii, n. Vide *Brabeum.*

Braxātor, ōris, m. V. *Cerevisiarius.*

Braxātōrium, ii, n. *Pivarnicza.* s. Bräuhauſs. *Sör főző ház.*

Brāxo, as, are, avi, atum. (Neu.) *Pivukubam, Pivariem.* Bier braue. Bier ſiede. *Sört főzök.*

Brĕvĕ, is, n. Lampr. *Na kratkom piſzmo vuchinyeno.* Ein kurtzes Schreiben. *Rövideden tſinált irás.* 2. Eſt *libelli genus*, in quo militum, vel aliorum nomina deſcribuntur, *Breve* nominum conſcripſit. *Vopiſc. in Aurel. c. 26.*

Brĕvè *Adv.* Cic. *Kratko, na kratkom.* Kürtzlich. *Rövideden.*

Brĕvī, *id eſt* propediem, brevi tempore. *Naſzkorom, ſzkoro, V-kratko vrême.* In kurtzer Zeit. *Rövideden. Hamar, Kitſiny idö alatt.* 2. Idem ac *Paucis, Breviter, perpaucis verbis.*

Brĕviārium, ii, n. *Suet.* ſummārium, *Plin.* Compendium Cic. *Krachina, Kratinyak, ſzkup-v-kratko ſzpravlyanye.* Kurtzer Begriff, e. Kürtzung. *Rövid formában ſzedegetett dolog.*

Brĕviārius, a, um, JCt. Compendiārius, a, um, Cic. *V-kratko ſzkup ſzpravlyen.* Kurtz zuſammen gezogen. *Röviden öſzve ſzedegetett.*

Brĕviātio, onis, f. Auguſt. *Okrachenye, kratenye.* e. Verkürtzung. *Röviditès.*

Brĕviātor, oris, m. *P. Oros.* Brĕviārius, ii, m. JCt. *Okratitel, v-kratko-ſzkup-ſzpravitel, kratitel.* r. Verkürtzer, der ein Buch kurtz zuſammen ziehet. *Röviditö.*

Brĕvĭcŭlus, a, um, Apul. *Kruto mal, Krátek.* Gar klein, kurtz. *Igen kitſiny, rövid.*

Brĕvĭlŏquens, entis, *om.* Cic. *Na kratkom od chesza govorechi.* Der kürtzlich von einem Dinge redet. *Rövid beſzédü.*

Brĕvĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Na kratkom govorenye.* e. Kurtze Rede. *Rövid beſzéd, ſzólás.*

Brĕvio, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. V. *Abbrevio.*

Brĕvis, is, *com.* ve, *n.* Cic. *Krátek.* Kurtz. *Rövid.* 2. V. *Puſillus, Exiguus.*

Brĕvĭtas, ātis, f. Cic. *Kratkocha.* Die Kürtze. *Rövidſég.* 2. V. *Contractio, Parvitas.*

Brĕvĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Brevè* Adv.

Briſa, æ, f. Colum. *Trop, tropine od grozdja.* e. Wein-Tröber. *Szölö törköly.*

Briſo, as, are, *Pert.* Uvas exprimo. *Preſſam.* Auspreſſe. *Szürök.*

Briſēus, ei, m. Cognomen Bacchi. Macr.

Brīza, *legitur etiam* Brixa, æ, f. *Szirek, zlocheſzt sitek.* Schvvartzer Rocken, ſpeltzen Korn. *Szörek, fekete gabona haſonló kölesbez.*

Brŏchus, a, um, *vel* Brocchus, *Varro.* Bronchus, *Lucil.* broncus. Lucr. *Sterchozub, van ſterchechezube imajuchi.* Herfür-ragende Zähnen habend. *Kinnüllö fogú.*

Brūchus, i, m. Plin. *Keber, Brüſch kukecz.* r. Käfer. *Tere-bogár.*

Brūma, æ, f. Cic. *Naj kratkeſſi vu letu dàn, á noch naj dugſſa.* Der kürtzte Tag im Jahr. *Rövidebb napja az eſztendőnek.* 2. Initium *hyemis.* 3. pro *tota hyeme.* Nec totâ claudes fœnilia bruma. *Virg. 3. Georg. v. 321.*

Brūmālia, ium, n. *plur.* Tempora breviſſima. 2. Feſta Baccho dicata. (dicta *Brumalia* à *Brumo*, quo nomine Romani *Bacchum* appellabant) *Meſzo-puſztni*, peregr. *Faſenſzki dnevi* &c.

Brūmālis, is, *com.* le, n. Vitruv. *Zimſzki.* Winteriſch. *Téli.*

Brūmus, i, m. Cognomen *Bacchi.* Cæl. Rhod.

Bruſcum, i, n. Plin. *Guba na drevu. Herga zaviata.* Der Schvvamm am-Baum. *Fa taplò, Bötke.*

† Brūtālis, is, *com.* le, n. *Svinſzki.* Viehiſch. *Baromi.*

† Brutālĭtas, ātis, f. *Govedertvo, Svinchtvo.* Viehiſches Weſen. *Baromſág.*

Digitized by Google

Brûtè *Adv.* Cic. *Sivinſzki*, *Govedſzki*. Viehiſch. *Barom mód ſzerint.*

Brûteſco, is, ere. Sidon. *Govedom*, *Sivinche tom poſztajem*. Tumm *oder* Viechiſch vverde. *Baromá leſzek.*

Brûtum, ti, n. Lucr. *Nemo Sivinche*. Ein unvernünfftiges Viech. *Oktalan ålat*, *Barom*. 2. Idem ac *Stolidus homo.*

Brûtus, a, um. Cic. *Nèm*, *a*, *o*. *Prez razuma*. Unvernünfftig. *Néma*, *oktalan*. 2. v. *Hebes*, *ſtolidus*.

Brŷon, brŷi, n. Plin. Herba marina lactucæ foliis. 2. v. *Muſcus*.

Bua, æ, f. Lucil. *Napitek*, *Jeſztvina måle doine dechicze*. Ein Tranck, Speis der unmündigen Kinder. *Kis gyermeki ital és étel.*

Būbălīnus, a, um. Mart. *Bivolſzki*. Büffliſch. *Biali.*

Būbălus, i, m, Plin. *Bivol*. r. Büffel-Ochs. *Bial.*

Bŭbīle, is, n. Colum. Vide Bovile.

Būbītum, i, n. Plin. *Blato y ſzmrad Sivinszki*. r. Rinder Miſt. *Barom Sár*, *büdöſség*.

Būblēum, ei, Bublīnum, i, n. Plaut. Feſt. *Vino kruto ſzlabo*, *vodeno*. Ein ſehr geringer Wein. *Igen gyenge*, *vizes bor.*

Būbo, ōnis, m. Ovid. *Chùk*. Ein Uhu. *Tsuk madár.*

Būbo, is, ere, Auct: de Philom. *Krichim*, *kakti chùk*. Schreye vvie ein Uhu. *Tſuk madár módra kiáltok.*

Bubsēqua, æ, m. *Sidon*. qui boves ſequitur. Vid. *Bubulcus*. item V. *Boarius*. N. 2.

Būbŭla, æ, f. Plaut. *Govedina*; *govedſzko*, *volovſzko meſzo*. s. Rindfleiſch. *Tehénhus.*

Būbulcĭto, as, are, (Neu.) *Varro*. Būbulcĭtor, aris, ari, (Dep.) Plaut. *Volárim*, *vole paſzem*. Einen Kuh-Hirt abgebe. *Ökröt* örzök.

Bŭbulcus, i, m. Cic. *Govedàr*, *Bivolàr*, *Volàr*, *Volovſzki Paſztir*. r. Rinder, *oder* Kühe-Hirt, r. Ochſen-Knecht, Ochſen-Hirt. *Barom*, *vagy Bial-Páſztor.*

Būbŭlŭs, Bŏvillus, & Bŏvinus, a, um. Plin. *Govedczki*. Rindern. *ökrös.*

Bucca, æ, f. Cic. *Nuternya vuſzta*. e. Höle des mundes. *Poſa*, *Száj*. Buccis peregrinis ridere. Mart. *Pravoſze is iſztine neſzmeiati*. Nicht aus ernſt Lachen. *Nem igazán nevetnyi.*

Buccātus, a, um. *Mart*. Vid. *Bucculentus.*

Buccĕa, æ, f. Svet. *Jeden Saloſaj*, *Zagrizaj*. Ein Biſſen, Mund-voll- *Egy Darap*, *egy falat harapás.*

Buccella, æ, f. Mart. *Zaloſajek*, *Zagrizek*. Ein Biſslein. *Falatocska.*

Buccĭna, æ, f. *Colum*. Buccĭnum, ni, n. Plin. *Šip*, *Zviralo*, *Trublya*, *Trombeta*, *y oſztala*, *vu kojaſze puſſuch igra*. e. Poſaune, s. Plas-Horn, e. Trompete, s. Hirten-Horn. *Kürt*, *Trombita*, *Sip.*

Buccĭnātor, ōris, m. Cæs. *Trombetaß*, *Trublyar*, *Rogo-puß*. r. Horn-Plaſer, Trompeter. *Kürtös*, *Trombitás*. 2. transl. *Hvala-Peter*, *y vſzaki ſzvoj izviſſitel*. Glori-Hans, der ſich ſelbſt erhebt. *Magát ditsérö.*

Buccĭno, as, are, avi, atum (Neu.) Varr. *Trubim*, *Trombetujem*, *v-ròg*, *v-ſip puſſem &c.* s. Horn, e. Poſaune, Trompete blaſe. &c. *Kürtölök*, *Trombitálok &c.* 2. transl. *Hvalimſze*, *Izviſſujemſze*. Ich lobe mich ſelbſten, erhebe. *Ditſekedem*, *Fel-Magaſztalom Magamot.*

Bucco, ōnis, m. plaut. *Veliko-vuſzt*. Groſs-Maul. *Poſás*, *Nagy-Szájú.*

Buccŭla, æ, f. Juven. *Diminut*. à Bucca. *Nuternyn vuſztecza*. s. Mündlein. *Poſátska*, *Szájatska.*

Buccŭlentus, a, um. Plaut. *Buczaſzt*, *Veliko-Vuſzt*. Groſs-Maul. *Felfútt poſájú*, Poſás.

Būcĕă, æ, f. Plin. *Nuternya béla vu Bobu koſicza*. s. Innere vveiſse Häutlein in Bohnen. *Babnak belsö tokja.*

Būcĕphălŭs, li, m. *Alexandra velikoga Kony*. s. Pferd des groſsen Alexander. *Nagy Sándor lova.*

Būcĕrĭa, æ, f. Lucretius. *Chréda rogate marhe*. Ein hauffen Viech mit Hörnern. *Szarvas Barom ſereg.*

Būcĕrius, a, um. *Lucret*. Būcĕrŭs, a, um. Feſt. *Dugo-rog*, *Marho-rogat*. Das groſse Hörner hat, Rind-Viech. *Nagy ſzarvú.*

Būcētum, ti, n. Lucanus. *Szpaſſinecz za rogatu*, *veliku Marhu*. e. Weyde vor das Rind-Viech. *Barom legelö mezö.*

Būcŏlica, ōrum, n. *plur*. Virg. *Paſztirſzke Popevke*, *Paſztir-Peſzma*. e. Hirten-Lieder. *Páſztorságról irtt verſek*, *énekek.*

Būcŏlĭcus, a, um, Virg. *Govedarſzki*, *Paſztirſzki*. Rindern, *oder* Hirten zugehörig. *Páſztori.*

Būcŭla, æ, f. *Diminut*. ex Bove. Virg. *Telicza*, *Junicza*. e. Junge Kuhe. *Tehenetske*, *üſzö.*

Būcŭlus, li, m. *pariter Diminut*. ex Bove. Colum. *Junczecz*, *Volek*. s. öchslein. *Tinó ökrötske*, *Tulkotska.*

Būfo, ōnis, m. Virg. *Kraſztava Saba*, *Kraſztacha*. e. Krot, e. Kröte. *Varas béka.*

Būgloſ-

Bugloſſos, *&* **Bugloſſus**, i, f. **Buglöſſum**, i. n. Plin. *Volovſzki* (*Trava*) *jezik*. Ein Ochſen (Kraut) Zungen. *ökör nyelvfü*.

Bulbus, bi, m. Marti. *Divji luk*. Wilder Zvvifel. *Vad Hagyma*.

Bulgaria, æ, f. (*Antiquis* Mœſia inferior) Geogr. *Bulgarſzka Zemlya*, *Kralyeſztvo*. Bulgarey, Illyriſches Könnig-Reich. *Bolgár Orſzág*. Provincia eſt Illyrii amœna, fertilis & ampla. Extenditur in longum Secundum Danubium ad ejus oſtia & Pontũ euxinum Milliar: Germanicis centum, & ampliùs. Reges proprios adepta eſt Anno ſalutis, DIX. Coronæ Hungariæ acceſſit, Anno Chriſti, M. CCC. XXXII. cum Boſnia & Servia Regnis pariter *Illyricis*. à Concilio œcumenico Sardicæ quondam celebrato, in quo S. Athanaſius priſtinæ dignitati aſſertus eſt: à nativitate S. *Helenæ* Conſtantini M. Imperatoris *Matris*, quæ *Sophiæ* primam lucem aſpexit: à quinque Archiepiſcoporum ſedibus, multiſque laude digniſſimis in Hiſtoria commendatur. A Baiaſethe Turcarum Imperatore Anno MCCCLXXXX. primùm infeſtatata, tandem barbaro jugo colla ſubdidit, ſub quo adhuc gemit; à populo tamen Illyrico habitatur, ſed qui magna jam ſui parte, temporum iniquitate coactus, ad Mahometem defecit. Divites etiamnum numerat Civitates, Arceſque probè munitas. Sub *Leopoldo* M. Cæſ. jugum turcicum facilè excuſſiſſet, ſi ſperatæ Cæſareanorum ſuppetiæ adfuiſſent; quo tempore complures *Nobilium* Bulgarorum Familiæ, vel maximè Cyprovacienſium, ad tutiora *Sclavoniæ*, *Hungariæ*, *Croatiæ*, & Tranſylvaniæ ſe ſe receperunt.

Bulgarus, i, m. (Populus *Illyricus*) Geog. *Bulgar*. *Bogàr*. Aus der Bulgarey gebührtig, r. Bulgarer. *Bolgár*.

Bulimia, æ, f. Med. *Jako velik y nezaſzitlivo glad*. Ein groſſer unerſättlicher Hunger. *Igen telhetetlen éhség*.

Bulla, æ, f. Cic. *Vodeni mehur*. e. Waſſer-Blaſen. *Viz buborék*. 2. Erat inſigne triumphantium, quod in triumpho *Romani* *gerebant*. 3. Ornamentum puerorum ingenuorum in formam cordis fabricatum ad annos pubertatis portatum, libertinorum verò filii, lorum in collo pro *bullæ* decore geſtabant. 4. Bullæ dicuntur *ornamenta*, in cingulis, in ephippiis, pectoralibus, habenis equorum &c. 5. Bullâ dignus. Juven. dicitur, *qui puerilia facit*. 6. In portis, valvis &c. *bullæ* nominantur umbellata clavorum capita. *Glavicza na chavlyu*. s. Köpffel an dem Nagel. *Szegnek Fövetskéje*. Cicero 6. *Verr. c. 55*. Verrem bullas aureas ex valvis templi abſtuliſſe, dixit: 7. *Bulla* Pontificia, Aurea Caroli IV. &c.

Bullatus, a, um. Juven. bullâ, *ſeu* ſupra dictis ornamentis decorus. 2. *Namehuren*, *pun mehurov vodeneh*. Voll Waſſer-Blaſen. *Teli vizi buborékal*. Bullatæ nugatæ lct. ſunt argumenta &c. inania, in quibus nihil utilitatis, mera verba.

Bullio, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Celſ. *Kipim*, *vrem*. Siede, aufvvalle, ſtrudle. *Buzgok*, *fövök*, *forrok*. Transl. bullire indignatione. *Jakoſze lyutiti*. Sehr ſich erzürnen. *Igen haragudnyi*.

Bullitus, ûs, m. Vitruv. *Kipenye*, *vrenye*. Das Sieden, Strudeln. *Forrás*, *buzgás*.

Bullo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cato. *Mehurimſze*, *penimſze*. Blaſen aufvverffe. *Buborékolok*, *peſgek*.

Bullula, æ, f. Celſ. *Mehurecz vodeni*, *mehurchecz*. Eine kleine Waſſer-Blaſe. *Buborékotska*.

Bumamma, æ, f. *Colum*. Bumammia, æ, f. *Macrob*. Bumaſtos, *&* Bumaſtus, i, m. *Plin*. ad ſimilitudinem mammæ creſcens uva. *Kozjak grozdje*. e. Trauben mit groſſen Beeren, Geis-Tutl. *ketske tſetſu ſzölö*.

Bumulgus, i, m, Colum. *Kravo-muzecz*, *Kravo-doj*. Ein Küh-Melcker. *Tehén fejö*.

Bunias, adis, f. Bunion *&* Bunium, ii, n. Plin. *Divja velika repa*. Groſse vvilde Ruben. *Nagy vad répa*.

Bupina, æ, f. Aul. Gell. V. *Bulimia*.

Bura, æ, *&* Buris, is, f. Virg. *Pluſni gredely*. (*ſtiva* verò eſt, *pluſna ruchicza*. Eine Handbabe des Pflugs. *Eke ſzarva*, *Eſzteke*.) e. Geitze am Pflug. *Gerendely az ekén*.

Burdo, onis, m. Ulp. *Mezg*, *marg*. Ein Maul-Eſel. *öſzvér*.

Burrio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Apul. *Gumim*, *kakti mravlya*. Schnurre und klitſchere, vvie die Ameiſen. *Hangyák módra ſügok*.

Burrus, *&* Burrhus, a, um, Plin. V. *Rubeus*.

† **Burſa**, æ, f. V. *Crumena*, ſcilicet ex Corio. 2. Burſa teſtium. V. *Scrotum* Med.

Buſiris, is, *&*, idis, m. *Strab*. Rex & crudeliſſimus Ægyptiorum Tyrannus, 2. *Appellative*. V. *Tyrannus*, *crudelis homo*. 3. Nomen urbis in Ægypto.

Buſticetum, i, n. Arnob. *Zeſzaliſche*, *meſzto*,

Digitized by Google

Brūtè *Adv*. Cic. *Sivinſzki*, *Govedſzki*. Viehiſch. *Barom mód ſzerint*.

Brūteſco, is, ere. Sidon. *Govedom*, *Sivinche tem poſztajem*. Tumm *oder* Viechiſch vverde. *Baromá leſzek*.

Brūtum, ti, n. Lucr. *Nemo Sivinche*. Ein unvernünfftiges Viech. *Oktalan állat*, *Barom*. 2. Idem ac *Stolidus homo*.

Brūtus, a, um. Cic. *Nèm*, *a*, *o*. *Prez razuma*. Unvernünfftig. *Néma*, *oktalan*. 2. v. *Hebes*, *ſtolidus*.

Brȳon, brȳi, n. Plin. Herba marina lactucæ foliis. 2. v. *Muſcus*.

Bua, æ, f. Lucil. *Napitek*, *Jeſztvina måle doine decbicze*. Ein Tranck, Speis der unmündigen Kinder. *Kis gyermeki ital és étel*.

Būbălinus, a, um. Mart. *Bivolſzki*. Büffliſch. *Biali*.

Būbălus, i, m, Plin. *Bivol*. r. Büffel-Ochs. *Bial*.

Būbīle, is, n. Colum. Vide Bovile.

Būbītum, i, n. Plin. *Blato y ſzmrad Sivinszki*. r. Rinder Miſt. *Barom Sár*, *büdöſség*.

Būblēum, ei, Bublīnum, i, n. Plaut. Feſt. *Vino kruto ſlabo*, *vodeno*. Ein ſehr geringer Wein. *Igen gyenge*, *vizes bor*.

Būbo, ōnis, m. Ovid. *Chük*. Ein Uhu. *Tsuk madár*.

Būbo, is, ere, Auct: de Philom. *Krichim*, *kakti chük*. Schreye vvie ein Uhu. *Tſuk madár módra kiáltok*.

Bubsĕqua, æ, m. *Sidon*. qui boves ſequitur. Vid. *Bubulcus*. item V. *Boarius*. N. 2.

Būbŭla, æ, f. Plaut. *Govedina*; *govedſzko*, *volovſzko meſzo*. s. Rindfleiſch. *Tehénhus*.

Būbulcīto, as, are, (Neu.) *Varro*. Būbulcītor, aris, ari, (Dep.) Plaut. *Volárim*, *vole paſzem*. Einen Kuh-Hirt abgebe. *ökröt örzök*.

Būbulcus, i, m. Cic. *Govedàr*, *Bivolàr*, *Volàr*, *Volovſzki Paſztir*. r. Rinder, *oder* Kühe-Hirt, r. Ochſen-Knecht, Ochſen-Hirt. *Barom*, *vagy Bial-Páſztor*.

Būbŭlus, Bŏvillus, & Bŏvinus, a, um. Plin. *Govedczki*. Rindern. *ökrös*.

Bucca, æ, f. Cic. *Naternya vuſzta*. e. Höle des mundes. *Pofa*, *Száj*. Buccis peregrinis ridere. Mart. *Pravoſze is iſztine neſzmejati*. Nicht aus ernſt Lachen. *Nem igazán nevetnyi*.

Buccātus, a, um. *Mart*. Vid. *Buccu'entus*.

Buccĕa, æ, f. Svet. *Jeden Saloſaj*, *Zagrizaj*. Ein Biſſen, Mund-voll. *Egy Darap*, *egy falat harapás*.

Buccella, æ, f. Mart. *Zaloſajek*, *Zagrizek*. Ein Biſslein. *Falatocska*.

Buccĭna, æ, f. *Colum*. Buccĭnum, ni, n. Plin. *Sip*, *Zvirale*, *Trublya*, *Trombeta*, *y oſztala*, *vu kojaſze puſſuch igra*. e. Poſaune, s. Plas-Horn, e. Trompete, s. Hirten-Horn. *Kürt*, *Trombita*, *Sip*.

Buccĭnātor, ōris, m. Cæſ. *Trombetaß*, *Trublyar*, *Rogo-puß*. r. Horn-Plaſer, Trompeter. *Kürtös*, *Trombitás*. 2. transl. *Hvala-Peter*, *y vſzaki ſzvoj izviſſitel*. Glori-Hans, der ſich ſelbſt erhebt. *Magát ditsérő*.

Buccĭno, as, are, avi, atum (Neu.) Varr. *Trubim*, *Trombetujem*, *v-rog*, *v-ſip puſſem &c*. s. Horn, e. Poſaune, Trompete blaſe. &c. *Kürtölök*, *Trombitálok &c*. 2. transl. *Hvalimſze*, *Izviſſujemſze*. Ich lobe mich ſelbſten, erhebe. *Ditſekedem*, *Fel-Magaſztalom Magamot*.

Bucco, ōnis, m. plaut. *Veliko-vuſzt*. Groſs-Maul. *Pofás*, *Nagy-Szájú*.

Buccŭla, æ, f. Juven. *Diminut*. à Bucca. *Naternyn vuſztecza*. s. Mündlein. *Pofátska*, *Szájatska*.

Buccŭlentus, a, um. Plaut. *Buczaſzt*, *Veliko-Vuſzt*. Groſs-Maul. *Felfútt pofájú*, *Pofás*.

Būcĕa, æ, f. Plin. *Naternya béla vu Bobu koſicza*. s. Innere vveiſse Häutlein in Bohnen. *Babnak belső tokja*.

Būcĕphă us, li, m. *Alexandra velikoga Kony*. s. Pferd des groſsen Alexander. *Nagy Sándor lova*.

Būcĕria, æ, f. Lucretius. *Chréda rogate marhe*. Ein hauffen Viech mit Hörnern. *Szarvas Baromſereg*.

Būcĕrius, a, um. *Lucret*. Būcĕrŭs, a, um. Feſt. *Dugo-rog*, *Marho-rogat*. Das groſse Hörner hat. Rind-Viech. *Nagy ſzarvú*.

Būcētum, ti, n. Lucanus. *Szpaſſinecz za rogatu*, *veliku Marhu*. e. Weyde vor das Rind-Viech. *Barom legelő mező*.

Būcŏlica, ōrum, n. *plur*. Virg. *Paſztirſzke Popevke*, *Paſztir*- *Peſzma*. e. Hirten-Lieder. *Páſztorságról irtt verſek*, *énekek*.

Būcŏlicus, a, um, Virg. *Govedarſzki*, *Paſztirſzki*. Rindern, *oder* Hirten zugehörig. *Páſztori*.

Būcŭla, æ, f. *Diminut*. ex Bove. Virg. *Teleicza*, *Junicza*. e. Junge Kuhe. *Tehenetske*, *üſző*.

Būcŭlus, li, m. *pariter Diminut*. ex Bove. Colum. *Juneczecz*, *Volek*. s. Öchslein. *Tinó ökrötske*, *Tulkotska*.

Būfo, ōnis, m. Virg. *Kraſztava Saba*, *Kraſztacba*, e. Krot, e. Kröte. *Varas béka*.

Būgloſ-

Digitized by Google

Bugloſſos, *&* **Bugloſſus**, *i*, *f.* **Bugloſſum**, *i*. n. Plin. *Volovſzki (Trava) jezik*. Ein Ochſen (Kraut) Zungen. *Ökör nyelvfü.*

Bulbus, bi, m. Marti. *Divji luk*. Wildes Zvvifel. *Vad Hagyma.*

Bulgaria, æ, f. (*Antiquis* Mœſia inferior) Geogr. *Bulgarſzka Zemlya, Kralyeſztvo*. Bulgarey, Illyriſches Können-Reich. *Bolgár Orſzág*. Provincia eſt Illyrii amœna, fertilis & ampla. Extenditur in longum Secundùm Danubium ad ejus oſtia & Pontū euxinum Milliar: Germanicis centum, & ampliùs. Reges proprios adepta eſt Anno ſalutis, DIX. Coronæ Hungariæ acceſſit, Anno Chriſti, M. CCC. XXXII. cum Boſnia & Servia Regnis pariter *Illyricis*. à Concilio œcumenico Sardicæ quondam celebrato, in quo S. Athanaſius priſtinæ dignitati aſſertus eſt: à nativitate S. *Helenæ* Conſtantini M. Imperatoris *Matris*, quæ ſophiæ primam lucem aſpexit: à quinque Archiepiſcoporum ſedibus, multiſque laude digniſſimis in Hiſtoria commendatur. A Baiaſethe Turcarum Imperatore Anno MCCCLXXXX. primùm infeſtatata, tandem barbaro jugo colla ſubdidit, ſub quo adhuc gemit; à populo tamen Illyrico habitatur, ſed qui magna jam ſui parte, temporum iniquitate coactus, ad Mahometem defecit. Divites etiamnum numerat Civitates, Arceſque probè munitas. Sub *Leopoldo* M. Cæſ. jugum turcicum facilè excuſſiſſet, ſi ſperatæ Cæſareanorum ſuppetiæ adfuiſſent; quo tempore complures *Nobilium* Bulgarorum Familiæ, vel maximè Cyprovacienſium, ad tutiora *Sclavoniæ*, *Hungariæ*, *Croatiæ*, & Tranſylvaniæ ſe ſe receperunt.

Bulgarus, i, m. (Populus *Illyricus*) Geog. *Bulgar*. *Bogàr*. Aus der Bulgarey gebührtig, r. Bulgarer. *Bolgár*.

Bŭlimia, æ, f. Med. *Jako velik y nezaſzitlivo glad*. Ein groſſer unerſättlicher Hunger. *Igen telhetetlen éhség.*

Bulla, æ, f. Cic. *Vodeni mehur*. e. Waſſer-Blaſen. *Viz huborék*. 2. Erat inſigne triumphantium, quod in triumpho *Romani gerebant*. 3. Ornamentum puerorum ingenuorum in formam cordis fabricatum ad annos pubertatis portatum, libertinorum verò filii, lorum in collo pro *bullæ* decore geſtabant. 4. Bullæ dicuntur *ornamenta*, in cingulis, in ephippiis, pectoralibus, habenis equorum &c. 5. Bullâ dignus. Juven. dicitur, *qui puerilia facit*. 6. In portis, valvis &c. *bullæ* nominantur umbellata clavorum capita. *Glavicsa na cbavlyu.s.* Köpffel an dem Nagel. *Szegnek Fövetskéje*. Cicero 6. *Verr. c. 55*. Verrem bullas aureas ex valvis templi abſtuliſſe, dixit: 7. *Bulla* Pontificia, Aurea Caroli IV. &c.

Bullātus, a, um. Juven. bullâ, *ſeu* ſupra dictis ornamentis decorus. 2. *Namehuren, pun mehúrov vodeneh*. Voll Waſſer-Blaſen. *Teli vizi buborékal*. Bullātæ nugatæ Ict. ſunt argumenta &c. inania, in quibus nihil utilitatis, mera verba.

Bullio, is, ire, īvi, ītum. (Neu.) Celſ. *Kipim, vrem*. Siede, aufvvalle, ſtrudle. *Buzgok, fövök, forrok*. Transl. bullire indignatione. *Jakoſze lyutiti*. Sehr ſich erzürnen. *Igen baragudnyi*.

Bullītus, ûs, m. Vitruv. *Kipenye, vrenye*. Das Sieden, Strudeln. *Forrás, buzgás*.

Bullo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cato. *Mehurimſze, penimſze*. Blaſen aufvverffe. *Buborékolok, peſgek*.

Bullŭla, æ, f. Celſ. *Mehurecz vodeni, mehurchecz*. Eine kleine Waſſer-Blaſe. *Buborékotska*.

Būmamma, æ, f. *Colum*. Būmāmīa, æ, f. *Macrob*. Būmaſtos, *&* Būmaſtus, i, m. *Plin*. ad ſimilitudinem mammæ creſcens uva. *Kozjak grozdje*. e. Trauben mit groſſen Beeren, Geis-Tutl. *ketske tſetſu ſzölö*.

Būmulgus, i, m, Colum. *Kravo-muzecz, Kravo-doj*. Ein Küh-Melcker. *Tehén fejö*.

Būnĭas, ădis, f. Būnĭon *&* Būnĭum, ii, n. Plin. *Divja velika repa*. Groſse vvilde Ruben. *Nagy vad répa*.

Būpīna, æ, f. Aul. Gell. V. *Bulimia*.

Būra, æ, *&* Būris, is, f. Virg. *Pluſni gredely*. (*ſtiva* verò eſt, *pluſnaruchicza*. Eine Handhabe des Pflugs. *Eke ſzarva, Eſzteke.*) e. Geitze am Pflug. *Gerendely az ekén*.

Burdo, ōnis, m. Ulp. *Mezg, marg*. Ein Maul-Eſel. *Öſzvér*.

Burrio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Apul. *Sumim, kakti mravlya*. Schnurre und klitſchere, vvie die Ameiſen. *Hangyák módra ſúgok*.

Burrus, *&* Burrhus, a, um, Plin. V. *Rubeus*.

† **Burſa**, æ, f. V. *Crumena*, ſcilicet ex Corio. 2. Burſa teſtium. V. *Scrotum* Med.

Būſīris, is, *&*, īdis, m. *Strab*. Rex & crudeliſſimus Ægyptiorum Tyrannus, 2. *Apellativè*. V. *Tyrannus, crudelis homo*. 3. Nomen urbis in Ægypto.

Buſticētum, i, n. Arnob. *Zeſkaliſche, meſzto*,

gdeſze mèrtva tèla ſgù. Ein Orth da man die todten Cörper verbrennet. *Meg-ège-tett bolt teſteknek belye.*

Buſtĭrăpus, i, m. *Plaut.* Qui lucri causâ buſta ſpoliat.

Buſtŭālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Na Sganye Odluchen.* Der verbrennet vvird. *égetéſre rendeltettett.*

Buſtuārius, a, um. V. *Buſtualis.*

Buſtuārĭus, rii, m. *Cic.* Gladiator, qui antè buſta dimicat: 2. *idem ac* Lĭbĭtĭnārĭus, ii, qui curat funera, & corpora comburit.

Buſtum, ſti, n. Feſt. 1. V. *Buſticetum.* 2. V. *Sepulchrum.* ità *Cic.*

Būsȳris, ĭdis. f. Vide *Buſiris.*

Būtāurus, i, m. Plin. *Vodeni Bik.* r. Waſser-Ochs. *Vizi bika.*

Būtĕo. ōnis, m. *Plin.* Avis ex genere accipitrum. *Vodeni Jaſztreb.* r. Waſser-Habicht. *Vizi vértſe kánya.*

Būthȳsĭa, æ, f. (olim vocatum eſt Sacrificium magnum, & immolatio magnarum hoſtiarum) Svet. *Aldov Marhe velike &c.*

Būtĭo, ōnis, m Auct: Philom: V. *Buteo.* 2. *Vol za tuſztenye odluchen.* Ein Ochs der zur Maſtung eingeſtellet. *Hizlalásra rendelt* ökör.

Buttūbāta, ōrum, n. *plur.* Feſt. ex Nævio. *Norie, s'ale, Lakardie.* e. Narrens-Poſſen. *Bolondság, Tréſaság.*

† Būtȳrāceus, a, um. *meliùs diceres* ex butyro. *Majzlen, iz Maſzla.* Aus den Schmaltz. *Vajas.*

† Būtȳrōſus, a, um. *Pun Maſzla.* Schmaltzreich, voll mit Schmaltz. *Teli vajal.*

Būtȳrum, i, n. Plin. *Maſzlo.* s. Schmaltz. *Vaj.* Butyrum recens, *mlado Maſzlo* vulgò *Puter.* e. Butter. *Iros vaj.*

Būxans, antis, *om.* Apul. Būxōſus, a, um. Plin. *Zeleniki ſzpodoben.* Ein Buſchbaum gleich. *Puſzpángos.*

Būxētum, i, n. Mart. *Zelenikóvje, ſuma iz Zelenik.* Ein Buchs-Wald. *Puſzpángos bely.*

Būxĕus, a, um. Colum. Mart. *Zelenikov.* Buchsbäumern. *Puſzpángos.*

Būxus, i, f. Virg. *Zelenika drivo.* r. Buchsbaum. *Puſzpáng.* dicitur & Būxum, i, n. *Virg.* 2. Buxus quandoque ponitur pro *tibia buxea.*, Ovid.

Byſsĭnus, a, um. Plin. *Iz pretenkoga Platna.* Aus klärſter Leinvvand gemacht. *Bibori gyólts váſzonyi.*

Byſſus, i, f. (apud aliquos, m.) *Naj tènſſe plátno.* e. Klärſte Leinvvand. *Bibor.*

Bȳzantĭum, ii, n. Geogr. *Czarigrad.* e. Stadt Byzanz, heutiges Tages Conſtantinopel. *Konſtantinápol.* Inde *Adject.* Bȳzantĭus, *Cic.* Bȳzantĭăcus, *Stat.* Bȳzantīnus. Auſon. *Czarigradſzki.* Bizantiſch, Conſtantinopolitaniſch. *Konſtantinapoli.*

CA.

CĂballīnus, a, um, Plin. *Konyſzki.* Vom Roſs, oder Pferden. *Ló hoz-valo.* 2. Fontem caballinum vocat *Pers.* Hippocrenem, quem *Pegaſus* equus pede ſaxum feriens aperuit.

Căballus, i, m. Hor. *Lèp y jàk kony, Parip.* Ein ſchön und ſtarckes Pferd. *Széptermetű, erős ló.* Optat ephippia bos piger, optat arare caballus Hor. *Nijeden nechе biti zadovolyen z-ſztaliſſem ſzvoiem.* Niemand laſt ſich an ſeinen Stand genügen. *Senki meg nem elégedik állapottyával.*

Căcăbo, as. are, avi, atum, (Neu.) Auct. Philom. *Kákam, kakti têrchka.* Schreye vvie ein Feldhun, Rebhun. *Fogoly madár módra kákogok.*

Căcābŭlus, i, m. *Arnob.* Căcābŭlum, i, n. Apic. *Pechnyachecz, mal Pechnyak, Kablyicza.* Ein kleiner Hafen, r. Topf. *Kálbátska.*

Căcātŭrio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Mart. *Szilimſze y radbi potrebochu opraviti.* Treibe und drucke meine Nothdurfft zu verrichten. *Természet ſzükségre kénſzeritetek.*

Căchēcta, *ſeu* Căchēctes, æ, m. Căchēctĭcus, a, um, Plin. *Szubo-bolen, komuſze od duge têrpeche boli telo ſzuſſi.* r. Schvvindſüchtiger. *Száraſz, beteges kinek à teſte ſzarod.*

Căchēxĭa. æ, f. Cels. *Szubo-bolya tèla, kadaſze od vnoge y duge boli telo ſzuſſi, gine, y neſztaie.* e. Schvvindſucht. *Teſt ſzáradó betekség.*

Căchinnātio, onis, f. Cic. *Grohotanye, ſzmeh z-grohotom, Rotgotanye.* Das laut über die maaſs lachen. *Hahotával katzagás.*

Căchinno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Activ.* Căchinnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Grohotomſze ſzmejem, Rotgochem.* Uber die Maaſs lache, ſtarck lache. *Katzagok, Hahotálok.*

Căchinno, ōnis, m. Pers. *Grohotavecz, kiſze grohotom ſzmeie.* Der über die Maaſs lachet, ein Kütterer. *Katzagó Hahotálo.*

Căchinnus, i, m. Cic. *Grohot, ſzmih z-grohotom.*

Digitized by Google

hotom. Ein laut und ſtarckes Gelächter. *Kattagás*, *Habotálás*.

Căco, as, are, avi, atum, (Neu.) Mart. *Narave potrebochu opravlyam*, *ſeludecz práznim*. Die Nothdurfft verrichte. *Terméſzetnek terhét ki üreſitem*.

Căcŏchymia, æ, f. Med. *Driſztavicza*, *Bòl ſeludcza*. r. Bauchfluſs, r. Durchlauff, s. Magen-Weh. *Has folyás*, *Gömbötz fájdalom*.

Căcŏdæmon, ŏnis, m. Vall. Max. *Hudi dùh*, *Vrazi ded*, *zlotvor*. r. Böſe Geiſt. *Gonoſz lélek*.

Căcŏēthes, this, n. Juv. *Zla*, *hman navada*, *zao* ali *zal obichaj*. e. Böſe Gevvohnheit. *Gonoſz ſzokás*. 2. *Ognyen priſcih*, *Zargani mozólecz*. e. Feurige Blätterlein. *Tüzes hólyagh*.

Căcŏſtŏmăchus, i, m. Cic. *Szlaboga ſeludcza chlovek*. Der einen ſchvvachen Magen hat. *Veſzett gyomor*.

Căcŏzēlia, æ, f. *Quint*. Malus zelus, quo in vitia labimur. *Vu zlom tekmenye*, *Vu zlo-chinſztvu obladati ſelya*, *Hlepenye*. Böſer Eifer. Affen-Werck. *Gonoſzúl követés*, *Indulat*, *Irigység*.

Căcŏzēlus, i, m. *Suet*. in malis rebus æmulator. *Vu zlom tekmecz*, *Zla marliv Naſzledmik*. In böſen Nach-Eiferer. *Roſzban Vetekedö*, vagy *Követö*.

Căcūla, æ, m. Plaut. V. *Calo*, *onis*.

Căcūlātum, i, n. Căcūlātus, i, m. *Feſt*. Vid. *Servitium*.

Căcūmen, ĭnis, n. Plin. *Vèrh*, *Vèrhunecz*, r. Gipffel. *Tetö*, *valaminek teteje*.

Căcūmĭnātus, a, um. Plin. *Vèrhunchaſzt*, *Vèrhaſzt*. Gegipffelt, ein Gipffel habend. *Tetézett*.

Căcūmĭno, as, are, avi, atum (Act.) Ovid. *Vèrhuncze délam*, *Vèrh napravlyam*. Ein Gipffel, *oder* Spitzig mache. *Tetézem*. 2. Acutum reddo. Dat ſpatium collo, ſummáſque cacuminat aures. *Ovid*. 3. *Met*: *Vers*. 105.

Cădāvĕr, ĕris, n. Cic. *Mèrtvo telo*, *Truplo*, Todter cörper. *Hólt teſt*, *Dög*. 2. transl. *ad alia*, etiam de Oppidis ſolo *æquatis dicitur*. Tot Oppidorum cadavera projecta jacent. *Cic*. *Fam*: *l*: 4. *Ep*. 5.

Cădāvĕrōſus, a, um. *Terent*. Cădāvĕrinus, a, um. Tertul. *Mèrhi*, *Mèrczini ſzpodoben*, *Mèrho-pun*, *Mèrhaſzt*, *Mèrcinaſzt*, *Mèrſlo*. Tödtlich auſſehend, das einen todtem Aaſs gleich ſehet, *Item* Eingefallen. *Dögös*, *Hólt teſtü*, *Halaványos*.

Cădīvus, a, um. Plin. *Szam od ſzebe opadajuchi*. Das Selbſt abſallet. *Magátul lehúlott*. Cadiva poma, cadiva folia. *Plin*. quæ non manu collecta, ſed ſuâ ſponte in terram decidunt.

Cădo, is, ere, cĕcĭdi, cāſum (Neu.) Cic. *Pádam*, *Opádam*. Falle. *Eſem*, *Eleſem*. 2. transl. variè & eleganter ponitur: pro *Evenio*. Nihil mi optatius cadere poteſt. Cic. *Nikaj miſze bolye ſelno nemore pripetiti*. Es kan mir nichts ervvünſchters vviederfahren. *Semi nékem kedveſſebb*, *nem történhetik*. 3. pro *Venio*, *Incido*. Cadere in offenſam alicujus; Cadere in deſperationem. *Cic*. 4. pro *Amitto*. Cadere cauſâ. Cic. *Pravdu &c. zgubiti*. Ein Rechts-Handel &c. verlieren. *Elveſzteni a' törvényt*. 5. pro *Morior*. Cadere pro Patria: Cic. *Za domovinu vumreti*. Fürs Vatterland ſterben. *Házáért meg halnyi*. 6. pro *Debilitor*, *amitto animum*. &c. Cadere animis, Cic. *Szèrchenoſztiſze mentuvati*, *Zgubiti*. Die Hertzhafftigkeit verlieren. *Merészséget*, *Batorságat elveſzteni*. 7. pro *Sub aſpectum venio*. Cadere ſub oculos. Cic. *Pred ochi dojti*, *Videtiſze*. Ins Geſicht kommen, geſehen vverden. *Szemre jönyi*, *Látatnyi magát*. 8. pro *Remitto*, *Ceſſo*. Ira cecidit. Liv. *Preſztalaje ſzèrda*. Der Zorn hat nachgelaſſen. *Meg Szünt az harag*.

Cădūcārius, ii, m. JCt. Adoptatus ex defectu legitimorum hæredum Hæres.

Cădūceātor, ōris, m. Liv. *Poſzel ki za mir opravlya*. r. Fried-bott, Herold. *Békeſség-ſzerzö követ*.

Cădūcēus, ei, m. Cădūcēum, ei, n. Cic. *Sibay hat Merkuriuſſa*. e. Ruten *und* s. Scepter des Mercurii. *Mercuriusnak veſzſzöje*, *és botja*. 2. *Siba* ali *palichicza béla*, *kùſzu negda za mir opravlyajuchi noſzili*. Eine vveiſse Ruthen, oder Stäblein, ſo die Bothen trugen, vvann ſie vvollten Fried machen. *Fejér bekeſség ſzerzö veſzſzö* vagy *páltzatska*.

Cădūcĭtĕr, i, m. Ovid. *Rechene ſibe* ali *palichicze noſzitel*. Der ein ſolch vveiſses Stäblein oder Ruthen traget. *Olly veſzſzö* vagy *páltza hordozó*, 2. accipitur pro ipſo Mercurio.

Cădūcus, a, um, Plin. *Padliv*, *Opadliv*. Hinfällig. *Hulló*, *Eſendö* Caduca bona dicuntur, quæ hæredem non habent. JCt. Tranſlatè V. *Vanus*.

Cădurcum, ci, n. Juv. *Sator*, 2. *Poſzteljſzko pokrivalo*, *Zaſztor poſztelyni*, s. *Ponyava*, s. Zelt,

s. Zelt, e. Hütte, e. Kramer-Decke, e. Wagendecke, ein vveiſse Bettzieche. *Sátor, ágy ſedél, ſuperlát* Ponyva. 4. Accipitur pro *toto lecto*. Juv.

Cădus, i, m, Mart. *Bedeny Cheber*. Eine Tonne, poding. *Kád*.

Cæcias, æ, m. Plin. *Oblachnyàk, med ſzever. rom y izhodom veter ki rad oblake donaſſa*. Ein Wind der die Wolcken mit bringet. *A' napkeleti és éſzaki ſzél között fuvó erőt hozó ſzél*. 2. Transl. *Homo*, qui ſe ipſum in calamitatem inducit.

Cæcigĕnus, a, um, Lucr. *Szlèp rogyen*. Blind gebohren. *Vakſágban ſzületett*.

Cæcilia, æ, f. Colum. *Szlepich kacha*. e. Blindſchleiche, Ein Otter. *Kurta vak kigyó*.

Cæcitas, ātis, f. Cic. *Szlèpoſzt, ſzlepota, ſzlepocha*. e. Blindheit. *Vakság*.

Cæco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szlepim*. Blind mache. *Vakitom*.

Cæculto, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Szlèp poſzta jem*. Blind vverde. *Vakúlnyi kezdek*.

Cæcus, a, um, Cic. *Szlèp*. Blind. *Vak*. 2. Transl. V. *Temerarius*, cæci conſules, *Varr*. pro *improbi*.

Cæcūtĭo, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. Vid. *Cæculto*.

Cædes, is, f. Cic. *Vubianye, Raſanye, Klanye, Morenye*. r. Mordt, Todtſchlag. *öldöklés, Tſapás*. In *plur*. habet etiam *cædum*. Exoritur rabies cædum. Sil.

Cædo, is, ĕre, cĕcīdi, cæſum, (Act.) Cic. *Bitem, Tuchem, Morim, Ráſam, Tepem, Kolyem*. Tödte, ſchlage. *ütöm, Metſzem, Vágom, Verem, ölöm*. Transl. Sermones cædere *Terent*. pro *ſermones miſcere*.

Cædŭus, a, um, Plin. *Poſrechlyiv, ſzechlyiv*. Das zu haun iſt., *Vágható*. Silva cædua, *Loza, ſuma za ſzèchenye*. r. Hauvvald. *Vágnyi-való erdö*.

Cælātor, oris, m. Plin. *Bruncza-rez, Medorez*, &c. *Ki z-dlètom dèla, zrezavavecz*. r. Formſchneider, ein Ausgraber, Ausſtecher. *érts, Rés*. &c. *Metſző, Kimetſző*.

Cælātūra, æ, f. *Quint*. Cœlāmen, ĭnis, n. Ovid. *Zarez, Vurez, Izrezavanye, Bruncza* &c. Das Grab-*oder* Bilder-Werck. *Kimetſzéſſe véſéſſe értznek, réznek* &c.

Cælebs, ĭbis, *com*. Ovid. *Neſenyen, Neoſenyen*. Ehelofs, unverehelicht. *Nőtelen, feleſégtelen iffiu*. Transl. *Cælebs arbor*, Plin. *Drevo prez Klica, y mladeh ſibicza*. &c.

Cælĭbātus, ûs, m. Svet. *Neoſenyenſztvo. Sztaliſs prez ſene*. Lediger Stand. *Nőtelenség*.

Cæleſtis, is, *com*. te, n. Hor. *Nebeſzki*. Himliſch. *Egi, Mennyei*.

Cælites, um, *plur*. m. Cic. *Nebeſzchani*. Die in Himmel ſind. *Mennyeiek*.

Cælo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Szrebro, Zlato &c. Zrezávam, Dubem*. Getriebene Arbeit mache, ausſteche, grabe. *Metſzem, Kifaragom, Kivéſem, Ezüſtet. &c.* Cælare aliquid argento Cic. *Kaj, ali ſtana Szrebru trezavati*. Etvvas in Silber ſtechen. *Ezüſtre Valamit metſzenyi &c*. 2. V. *Occulto, Tego*. Si Deos omnes, homineſque cælare poſſimus, nihil injuſtè faciendum eſt. Aliquem de concilio cælare &c. Cic.

Cæltes, & Cæles, is, f. Cælum. i, n. Quint. *Rèzilcze, Dlècze, Dlèto*. s. Grab-Eyſen. *Véſő vaſatska*

Cælum, li, n. Cic. (antiqv. Cælus, i, m. unde plur. cæli) *Nebo*. Der Himmel. *Ég*. 2. ſumitur pro *Aëre*. Cœlum turbidum, Humidum. Cic. Cælum veſperaſcit. Corn. Nep. *Mrachiſze, Noch dohaia*. Es vvird Abend. *Eſtvéledik, Eéſzaka közelget*. 3. ponitur Pro *Climate*. ſeu *Cæli regione* Horat. 4. Transl. cælum capitis, pro *Cranio*, quia totum eô tegitur. Plin. 5. pro ſummo honoris *gradu*. Collegam de cælo detraxiſti Cic. 6. Aliquem in cælum ferre, tollere, pro *ſummis honoribus*, vel *laudibus aliquem afficere*. Salaminii nos in cælum decretis ſuis ſuſtulerunt Cic. Attic. 3.

Cæmentārius, rii, m. Hieron. *Zidàr*. r. Maurer. *Kömives*.

Cæmentitius, a, um. Cic. *Iz kaményá kakovga god, y falatov poterteh napravlyen*. Von Schop-oder Bruchſtein gemacht. *Töröt kövektül tſinált*.

Cæmentum, i, n. Cic. *Treno, potèrto, y oſztaloiachko kamenye za zidanye*. r. Bruchſtein. *Töröt kö, falban kövek*. 2. ſumitur pro ipſo *muro*. Cæmenta calce durata, Liv. *Jaki y chvèrſzti zidi*. Starcke und feſte Mäuren. *Erös és kemény köfalak*.

Cæpa, Cepa, Cæpe, Cepe. Plin. V. *Cepa*.

Cærŭlĕātus, a, um. Vellejus Paterculus. *Vu modru boju*, vulgò *Farbu namochen*. Mit blauer Farb gefärbt. *Kék Föſtékben meritettett*.

Cærŭlans, antis, *om*. Fulgen. *Primeder*. Blaulicht. *Kevésnyire kék*.

Cærŭlĕus, a, um. Cic. Cærŭlus, a, um. Juv. *Moder*. Himmel-blau. *Kék*.

Cæſar, aris, m. (Cognomen Juliorum eſt, hic primus Cæſar appellatus eſt, à Cæſo matris utero, vel quod cum cæſarie in lucem datus ſit, hinc à Julio Cæſare ab hujus

Digitized by Google

jus familia pro genito, cæteri *Julii* ſucceſſores *Cæſares* vocati ſunt, ùt *Auguſti*, ab Auguſto.) *Ceſzar, Czar.* r. Kayſer. *Tsáſzár.*

Cæſàrĕus, a, um, Ovid. *Ceſzarſzki, Czarſzki.* Kayſerlich. *Tsáſzári.*

Cæſărĭānus, a, um, Mart. *idem.*

Cæſărĭātus, a, um, Plaut. *Laſzaſzt, dugolaſz.* Behaart, langhärig. *Nagy hajú.* Miles usque cæſariatus. Plaut.

Cæsărĭes, ĭēi, f. Cic. tribuitur quidem quandóque feminis, quamquam de illis potiùs *coma* dicatur. *Lepi dugi laſzi muſkeh glàv.* Schön langes Manns - Haar. *Férſiak ſzép hoſzſzú haja.* 2. dicitur interdum & de *barba*: Cæſariem longè dextrâ deducere barbæ. *Ovid.* 15. Metam. v. 656. *Bradu po duſini gladiti y raunati.* Den Bart nach der Länge ſtreichlen, richten. *Szakál hoſzſzuságát ſimitanyi, igazgatnyi.*

Cæsĭcium, ii, n. Plaut. *Chiſzto y ſznaſno platno.* Reines Leinvvand. *Tiſzta és ſzép váſzony.*

Cæſim, *Adv.* Cic. *Szekom, ſzekuch.* Hauender Weiſe. *Metſzve, Vágva.* Cæſim dicere, Cic. *Oſtre rechi govoriti.* Scharffe Wort brauchen. *Keményen ſzólanyi.* Item *redom pripovédati.* Ordentlich erzehlen. *Rendel mondanyi.*

Cæsĭo, ōnis, f. Colum. Vid. *Inciſio.* In alteram cæſionem perennat; *Colum.* l. 1. c. 33.

Cæsĭtius, *vel* cæsĭcius, a, um, Plaut. V. *Purus, Candidus.*

Cæsius, a, um, Cic. *Szvetlo-moder.* Himmel-Farb. *Világos, Kékes. Superlat:* Cæſiſſimus *Varro.*

Cæsius, ii, m. Catull. *Szvetlomodreh ochib.* Der blaue Augen hat. *Világos kék ſzemű.*

Cæsia, æ, f. *Senſzka glava, machkine ochi imajucha.* Die Katzen Augen hat. *Matska ſzemű aſzſzony.* &c.

Cæſo, ōnis, m. Plin. *Dete iz materine vutrobe izrézano.* s. Kind, ſo aus Mutterleib geſchnitten. *Annya méhébül kimetſzett gyermek.*

Cæsŏr, ōris, m. cæſor lignorum. Hier. *Dervo-ſzek, koi derva ſzèche.* r. Holtzhacker. *Fa vágó.*

Cæſpes, *vel* Ceſpes, ĭtis, m. Feſt. *Gruda zelena, Falat zemlyè z-trávum odtèrgnyen, odſzèchen* ali *iſzkopan, Celina.* r. Raſen, grüner Waſen. *Páſit hant.* 2. Vid. *ſepulcrum,* ità Virg. Svet.

†Cæſpĭtātio, *vel* Ceſpitatio, onis, Vid. *Titubatio.*

†Cæſpĭtātor *vel* Ceſpitator, ris, m. *Popikavavecz,* ali *z - jezikom potèrkavavecz.* Der an die Zungen *oder* Füſſe anſtoſſet. *Botló.* 2. Equus cæſpitans. &c.

Cæſpĭtĭtius, a, um, *Colum.* Ceſpititius *vel* Ceſpiticius. Capitol. *Travo-grudni iz falata zemlye z-travum ſzkopanoga.* Von Raſen, Waſen. *Páſit hantos.*

†Cæſpĭto, *vel* Ceſpito, as, are, avi, atum, (Neu.) *Popikavamſze,* ali *z-jezikom na zube tèrkam zadévamſze.* Stolpere, ſtrauchle. *Botlom, Botránkozom.*

Cæſpōſus *vel*, Geſpoſus, a, um, Colum. *Prud falatov zemlyeneh ſzkup z-travum ſzkopaneh.* Voller Raſen. *Páſit hantal teli.*

Cæſtrum, Ceſtrum, i, n. Plin. *Dléto za dubenye koſzteh bélokoſchaka.* r. Grab-Meiſſel, ein ſpitzig Eyſen, Helffenbein damit zu höhlen. *éléfánt tſont váió, vétö.*

Cæſtus, Ceſtus, ûs, m. Cic. *Bat na lanczu viſzechi z-chavli naperjen.* Ein Streit - Kolben, mit Leder und Bley, *oder* Nageln gefüttert. *Kemény bőrbül ólommal boritott buzogány.* 2. Eſt *clava* pilas plumbeas loris bubulis appenſas habens. Pugiles cæſtibus confuſi non ingemiſcunt. *Cic.* 2. Tuſc. c. 17.

Cæsūra, æ. f. *Plin.* V. Inciſūra. 2. Eſt pars verſûs, quæ voce pronunciantis à reliqua parte inciditur.

Cæsūrātim. *Adv.* Sidon. *hoc eſt* per cæſuras, & commata.

Cætĕra, orum, n. *plur.* Cic. *Oſztala.* Das übrige. *à többiek.*

Cætĕrā. *Adv.* Curtius. Cætĕrò, *Adv.* Plinius. Cætĕrùm. *Adv.* Saluſtius. Cætĕrōquin, *vel* Cætĕrōqui, *Adv.* Cicero. De cætĕro, *adverbialiter* uſus eſt Seneca. *Drugach, inache,* Sonſten. *Másként.* 2. Vid. *Reliquum.* 3. Vid. Ălĭōqui, & Ălĭōquin. 4. *Za oſztalo.* Im übrigen. *Egyébaránt.*

Cætĕrŭs (ſcribitur, & *ceterus* cum ſuis *Derivatis.*) a, um. Cic. *Plurali cæteri* uſitatior eſt. *Oſztali.* e. übrige. A' többi.

Căjāta, æ, f. *Virg.* Căjātio, onis, f. (ab *obſol.* Căjo, as, are, avi, atum.) *Pokaranye, primarianye.* e. Züchtigung, e. Bezvvingung. *Pirongatás, kénſzerités.*

Cāla, æ, f. Serv. *Baticza, kolecz, kibacha.* Ein höltzerne Kolbe, r. Stock, r. Pfahl. *Fejes bot, karó.* Calas portabant ſervi, ſequentes Dominos ad prælium, unde etiam *Cālōnes dicebantur.*

Călămārium, ii, n. Svetonius. *Pernicza, ou keiſze, za piſzanye perja derſe* peregr. *Penoval.* s. Schreibzeug, Feder-Rohr. *Penna-tartó.*

Digitized by Google

Călămārius, a, um, & Călămāris, is, *com*. re, *n*. Svet. Claud. *Pernicze za chuvanye perja*. Zum Schreibzeug gehörig. *Pennā-hoz való*.

Călămētum, i. n, Colum. *Obreſzki od terſtja, ſzlák*. Die kleine Spänlein, ſo die Reb-Leute von den Stecken hauen. *Szölőtűl elmetſzet veſzſzö, hulladék*. 2. Vid. *Arundinetum*.

Călămiſtrātus, a, um, Cic. *Porúgan, Rudaſzt*. Gekräuſelt. *Fodoritott haiú*.

Călămiſter, i, m. Cic. Călămiſtrum, i, n. Varro. *Rugalcze, Rudalcze ſeléſize, z-kémſze laſzi rugaju, rudaju*. s. Haar-Eiſen damit man das Haar kräuſelt. *Haj fodoritó vas*. 2. Transl. *Kinchenye*, *Kinch*. Calamiſtra adhibere. Cic. *Laſzi nakinchiti*. Die Haar ziehren. *Hajat tzifrázni*. Calamiſtris inurere orationem. Cic. *Goverenye kakvo lepo nakinchiti*. Eine Rede ſchön ausziehren. *Szólását meg-ékeſſitenyi*.

Călămiſtro, as, are, avi, atum. *Selezom láſzi rugam*. Mit Eiſen die Haar-krauſe. *Vaſsal Hajat fodortok, forgatok*.

Călămīta, æ, f. Plin. *Zelena ſabicza na drevjuſze zaderſavajucha*. s. Laubfröſchlein. *Fán lakózó békátska*.

Călămĭtas, ātis, f. Cic. *Zlo vréme, kada tucha ſztern, klaſzje potuche*. r. Wetter-Schaden, Hagel, der die Frucht bey den Hälmen abſchlaget. *Gabonának kő esőtűl elveretéſe*. 2. Transl. V. *Miſeria*, *Ærumna*. Calamitatem alicui afferre. Cic. *Koga vu nevolyu vérchi*. Einen mühſeelig machen. *Valakit nyomoruságra ejtenyi*.

Călămĭtōſè *Adv*. Cic. *Nevolyno* Jämmerlich, elendiglich. *Nyomorúltúl*.

Călămĭtōſus, a, um, Cic. *Pun túge y nevolye*. Voll Jammer. *Nyomorúságos*. 2. & propriè. *Od tuche potert*. Vom Hagel geſchlagen. *Kő eső verte*. Calamitoſus ager. Cat. *Potérto od tuche polye*. Vom Hagel übel zugericht, und geſchlagenes Feld. *Kőesővel veretett mező*.

Călămus, i, m. Cic. *Pero za piſzanye*. e. Schreibfeder. *Irnyi-való tol*, *Iró penna*. 2. *Terſzt*. Ein Rohr. *Nád*. Principio enim calami ſcriptorii, ex arundinibus Ægyptiis confecti fuêre. Fragiles calami. Virg. *Potérlivi terſzti*. Zerbrechliche Röhr. *Töredéken nád*. 3. *Piſchal*. Eine Pfeiffe. *Sip*. Inflare calamos. Virg. *Na piſchal igrati*. Auf die Pfeiffen blaſen. *Sipolnyi*. 4. *Polepchena ſibicza*, *kláſz*. e. Leim-Ruthen, Spindel. *Lépes veſző Gabona ſzár*. Galbula decipitur calamis, & retibus ales. *Mart*. l. 13. epigr. 68. 5. V. *Sagitta*. Ovid.

Călantĭca, æ, f. Cic. *Pacholat*. peregr. *ſlár*. r. Schleyer. *Patyolat*. 2. *Pecha*. s. Haar-Tuch. *Konty*, *Fö-fedél*. 3. *Laſzna kapicza*, *vu kojuſze laſzi ſzpravlyaju*. e. Haarkappen, Haube. *Haj tekeritő konty*.

Călăthiſcus, i, m. *Catul*. Dimin. à Calathus. *Koſſaricza*. s. Körblein. *Kosárotska*.

Călăthus, i, m. Virg. *Koſſara*. n. Geflochtener Korb. *Kosár*. 2. V. *Qualus*. 3. V. *Fiſcella*. 4. Vid. *Calix*. Vina novum fundam calathis Arviſia nectar. *Virg*. 5. *Eccl*. 5. eſt vas pro *lacte*, aut *caſeo* recenti ſervando, ità *ſervius*.

Călātio, onis, (ab *obſol*. călo, as.) f. Varro. Vid. *Vocatio*.

Călātor, ōris, m. Plaut. *Szluga*. r. Diener. *Szolga*. 2. Vid. *Æditūmus*, & *Æditŭus*. *Feji*.

Calcānĕus, ei, m. Calcānĕum, ei, n. Virg. *Noſna peta*. Die Ferſen. *Láb ſark*.

Calcar, āris, n. Cic. *Oſtroga*. r. Sporn. *Sarkantyú*. Calcaria in gallinis. Colum. *Oſztruge na nogah kokotkeh*. Sporn an den Füſſen der Hennen. *Kakas Sark*.

Calcāria, æ, f. Plin. *Vapnenicza*. e. Kalckgruben, *oder* Brenn-Offen. *Mészégető kementze*.

Calcārius, ii, m. Cato. *Vapnenichár*. r. Kalckbrenner. *Mész-égető*.

Calcārius, a, um. Plin. *Vapnen*. Kalckig. *Meſzes*.

Calcātōrium, rii, n. *Pallad*. eſt locus in quo uvæ calcantur.

Calcātus, a, um. Senec. 1. *Zgaſen*, 2. *Nevalyan*, *Nepreſtiman*, *Odbichen*. Gar gemein, veracht. *Tapodott*, *Nyomodott*. Calcata quæſtio. *Nepreſtimano*, y *Nevalyano Pitanye*. Verachte, und unnütze Frag. *Semire való kérdés*.

Calcĕāmen, ĭnis, n. & Calcĕāmentum, ti, n. *Plin*. Calcĕus, ei, m. Cic. *Obuv*, *Czepeliſs*, *Obutely noſna*, *Poſztól*. r. Schuh. *Saru*.

Calceārius, ii, m. Svet. *Obuvo-ſivecz*, *Czepeliſſar*, *Poſztolár*, peregr. *ſoſtar*. r. Schuhmacher, r. Schuſter. *Varga*.

Calceārium, rii, n. *Svet*. Pecunia pro parandis calceis pendenda. 2. vid. *Calceamen*. Ulpian.

Calceātus, ûs, m. Plin. *Vſzakojachka obutely*, *Czepeliſſ*, *Chiſme*, *Poſztoli &c*. Allerley Schuhe. *Lábbeli*.

Calceo, & Calcio, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Obuvam*. Schuch &c. Anzieche. *Sarut*

Digitized by Google

vut ſeloenom. 2. transl. ad jumenta: *Podkavam*. Beſchlage. *Patkólok*. Calceare mulos. Svet. *Mezge podkavati*. Mauleſel beſchlagen. *Öſzvéreket patkólnyi*. Calceare equos. *Podkavati Konye*. Die Pferd beſchlagen. *Lovakat patkólni*. *&c.*

Calceolarius, ii, m. Plaut Vid. *Calcearius*.

Calceolus, li, m. Cic. *Czepeliſſecz*. s. Schüchlein. *Sarutika*, *Tzipellöcske*.

Calceus, ĕi, m. Cic. vid. *Calceamen*.

Calcitratus, ûs, m. Plin. *Petami bienye*, *Odzad z-nogami vudrenye*. Das Hinden ausſchlagen. *Rúgás*, *Rúgatás*.

Calcitro, as, are, avi, atrum (Neu.) Cic. *Nogum odzad biem*, *Ritam*, *Richem*. Hinden ausſchlage. *Rúgom*, *Rúgdoſom*, *Rúgóldom*. Transl: v. *Reſpuo*.

Calcitro, ōnis, m. Plin. *Petom odzad vudiravecz*, *Ritavecz*. Hindenausſchlager. *Rúgo*.

Calcitrōſus, a, um. Colum. *Rad ritajuchi*. Gern hinden ausſchlagend. *Rúgó*.

Calco, as, are, avi, atum. (Act.) Senec. *Tlachim*, *Z-nogami pritiſzkam*. Mit Füſsen trette. *Nyomom*, *Tapodom*. Transl. vid. *Contemno*. Calcare voluptates, honores &c. *Ovid*.

Calcŭlatio, ōnis, f. Feſt. *Rachunanye*, *Brojenye*. Das Rechnen. *Számvetés*. 2. pro *Generatione* Calculorum in veſica. *Cæl.*

Calcŭlator, ōris, m. Mart: *Rachunàſs*, *Brojnik*, *Brojecz*. r. Rechner. *Számvető*. dicitur & Calcŭlo, ōnis, m. *Feſt*.

Calcŭlo, as, are, avi, atum. Sidon. *Rachunam*. Rechne. *Számót-vetek*, *Meg-vetem*, *Számlálom*.

Calcŭlōſus, a, um. Colum. *Pun kamenchecseo*, *Kamenit*. Voll kleiner Steinen, ſteinigt. *Teli kövecskékkel*. Loca calculoſa. Colum. *Kamenchaſzta miſzta*. e. Steinige örther. *Köveſſes helyek*. 2. *Pun kamencza boli*. Voll mit Sand-Steinlein. *Teli köveſſes betegséggel*.

Calcŭlus, i, m. Cic. *Peſcheni kamenecz*. s. Sand-Steinlein. *Fövenyes kövecske*. 2. *Kamenecz bòl*. Der Stein, die Kranckheit. *Köveſes fájdalom*. ità *Plin*. 3. *Kamenchecz na trille igri*. Bred-Stein in Spiel. *Oſtáblás jádzó kű*. ità *Mart*. 4. Ponitur pro *ipſis rationibus*. Aliquid ad calculum vocare, Cic. *Kaj marlivo zrachunati*. Etvvas fleiſſig ausrechnen. *Valamit Szorgalmatoſſan Számlálnyi*. 5. V. *Suffragium*: Adjicere alicui album calculum. *Privolyu na izbora kômu dati*. Einem ſein Stim̃ geben. *Valakinek maga ſzózattyát adnyi*. Calculum reducere: Cic. *Na izboru volyu ſzvoju premeniti*. Auf der Wahl ſeine Stimm zuruck nehmen, veränderen. *Magaſzózattyát az válaſztásban viſzſza venyi*.

Caldārium, rii, n. Vitr. *Kotel vu kômſze voda topi*. r. Keſſel, vvo das Waſser vvarm vvird. *Viz melegitő réz*, *Vas fazék*. 2. V. *Balnearium*. Plin.

Caldor, ōris, m. Varro. V. *Calor*.

Caldus, a, um. Mart. V. *Calidus*.

Călĕcātus, a, um. Feſt. *Z-vapnom pomazan*. Gekalcket. *Meſzelt*.

Călĕfăcio, is, ere, ēci, actum. (Act.) Cic. *Topim*, *Prigrējam*, *Pritáplyam*. Warm mache, Wärme. *Meg-melegitem* trans. Aliquem calefacere, Cic. *Koga v-tiſzku nagnati*, *Skerbi dodati*. Einem bang machen. *Valakit ſzoroſágra ejtenyi*.

Călĕfactio, ōnis, f. JCt. V. *Calefactus*.

† Călĕfactivus, a, um. *Topechi*, *Grejuchi*. Ervvärmend. *Melegitő*.

Călĕfacto, as, are, avi, atum (Freqv.) *Guſztokrat topim*. Offt vvärme. *Gyakran Melegitem*.

Călĕfactor, oris, m. JCt. *Pechár ali pechi kuri*. r. Stuben-Heitzer. *Kementze Fűttő*.

Călĕfactōrius, a, um. Val. *Toplo chinechi*. Warm machend. *Melegitő*.

† Călĕfactrix, īcis, f. JCt. *Pecharicza*, *kâ pechi kúri*. e. Stuben-Heitzerin. *Kementz Fűttőné*.

Călĕfactus, ûs, m. Plin. *Topenye*, *Grējenye*, *Toplenye*. e. Ervvärmung. *Melegetés*.

Călĕfio, is, ieri, actus ſum (Paſs.) Plautus. *Topel bivam*, *Grējemſze*. Warm vverde. *Meg-melegűlök*.

Călendārium, rii, n. Senec. *Meſzechnik*, *kniga vſzèh meſzecrev*, *Cheſz leto*, *dneve vu ſzebe zaderſava juchi*, vulgò *Kalendár*. s. Kalender-Buch. *Kalendáriom*.

Călendæ, ārum, f. *plur*. Cic. *Pervi dan vſzakoga meſzecza*. Der erſte Tag eines jeden Monaths. *Minden holnapnak első naptja*. 2. Dies annuus, quo debita ſolvebantur & pecuniæ dabantur fœnori, & iiſdem uſuræ exigebantur. *Svet*.

Călĕo, es, ere, ălŭi, (Neu.) Cic. *Toplo mije*, *Topel jeſzem*. Es iſt mir vvarm, ich bin vvarm. *Meleg vagyok*, *Melegem vagyon*. 2. Transl. à fabris ferrariis ferrum, dum adhuc candens eſt, cudentibus; pro *recens ſum*. Rumores calent &c. Nihil eſt, niſi dum calet, hoc agitur; *Plaut*. 3. V. *Æſtus*. Inflamor: Magno ſtudio in aliquid incum-

Digitized by Google

incumbo. Calere cupidiue laudis. *Ovidi.* 8. *Met: v.* 300. Calere ſtudio ſcribendi. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 108.

Călēſco, is, ere, Plin. *Topel poſztajem.* Warm vverde. *Meg- melegŭlŏk.*

Călfăcĭo, is, ere, eci, actum. Ovid. V. *Calefacio.*

Călfactus, ûs, m. Plin. V. *Calefactus, Calor.*

Călĭcŭlus, i, m. Virg. *Pebarecz.* s. Becherlein. *Pohārotska.*

Călĭdiuscŭlè *Adv.* Iſid. *Pritoplo.* Ein vvenig vvarm. *Kitſinyi meleg.*

Călĭdris, is, f, *Berglez, Berzelpticza.* r.Gimpel. *Harkálynak neme.*

Călĭdus, a, um, Cic. *Topel.* Warm. *Meleg.* 2. V. *Velox.* calidis Pedibus. Varro. *Z-berzemi nogami.* Mit geſchvvinden Füſſen. *Gyors lábú.* 3. Calida, abſolutè pro *calida aqua*, calida ſubinde ſuffuſa, *Senec.* ep. 77. 4. V. *Novus, Recens.* Calidum mendacium Plaut. *Nova zmiſslyena làs.* Friſcherdachte Lugen. *Ujonan kŏltt hazugság.* Calidum conſilium Cic. *Berz tolnach, berzo ſzvituvanye.* Geſchvvinde Rathſchläge. *Hamar tanáts.*

Călĭendrum, i, n. Hor. *Nakinchenye ſenſzkeh glàv.* e. Haupt-Zierde der Weiber. *Aſzſzonyok Fötkeſsége.* 2. *Laſziſche iz tugyeh laſzih*, peregr. *Baróka.* Falſche Haar, e. Baroque. *Idegen haj Baróka.*

Călĭgæ, arum, f. *plur.* Cic. Călĭga, æ, *ſing.* Plin. *Hlache*, e. Hoſen. *Nadrág.* 2. *Navlachke*, vulgò *ſalavarde.* e. Ober-Hoſen. *Salavári.* Hoc genere caligarum utebantur non tantùm milites gregarii, verùm etiam iter facientes. *Juven.* Caligæ follicantes: Hieron. *Gege*, vulgò *Plyundre.* e. Bluder-Hoſen. *Széles nadrág.*

Călĭgāris, is, *com.* re, *n.* & Călĭgārius, a, um, Plin. *Hláchni, ſalavardſzki.* Zum Hoſen gehörig. *Nadrágos.*

Călĭgārius, ii, m. *Krajach, ſivàch*, peregr. *Szabol.* r. Schneider. *Szabó.* 2. *Hlachàr.* r. Hoſen-Macher. *Nadrág tſináló.* 3. V. *Sutor.* Lampr.

Călĭgātio, onis, f. Plin. *Potemnenye, Tminenye.* e. Verfinſterung. *Homályoſság.*

Călĭgātus, a, um. Juv. *Vu hlachah.* Der Hoſen an hat. *Nadrágos.* Caligatus miles. Svet. *Priproſzt iz obchine vojnik.* Gemeiner Soldat. *Közönſeges katona.*

Călĭgĭneus, a, um. *Grat.* Călĭgĭnōſus, a, um. Cic. *Temen, Tminaſzt.* Dunckel, finſter. *Homályos ſetétes.*

Călĭgo. as, are, avi, atum (Neut.) Virgil. Juv. *Dobro y chiſzto nevidim, Vid Gubim, Tma miſe pred ochima, Szlep poſztàjem.* Nicht helle ſehe, blind zu ſeyn anfahe. *Homályoſodok.* Caligare in ſole. *prov.* Quint. pro *in rebus clariſſimis cœcutire.*

Călīgo, ĭnis, f. Cic. *Tma, Tmina, Megla.* e. Dunckelheit. *Homály.* 2. Oculorum vitium, cùm eorum acies obſuſcatur. *Plin.* 3. Translatè. Caligo mentis: *Tupa pamet*, ali *Tùp razum.* Blöder Verſtand. *Oſtoba értelem.*

Călim *Adv.* Feſt. pro *Clam.*

Călĭptra, æ, f. Feſt. *Pokrivalo gláve, Kapa &c.* Eine Haube, Mütze. *Süveg.*

Călix, ĭcis, m. Horat. *Kelih, Kupa, Smiſly, Poſzuda za pitje*, vulgò *Pehàr.* r. Kelch, Becher. *Kely, Pohàr.* Fœcundi calices, quem non fecêre diſertum. Horat.

Z-vinom vechkrat puni ſmulyi,
Nechineli da gdo tuli:
Ypo zemlyi z-noſzom rulyi,
Kad liſziczu vruchu guli?

Beym vielen Wein gehet das Maul auf. *à ſok-bor embernek nyelvet ſzólásra inditya.* 2. pro *florum cavitate* in medio depreſſa, ut in *liliis videre eſt.* Plin. *Pupek na drevju &c.* 3. Quandoque accipitur pro *vaſe.* in quo legumina coquuntur. Stant calices, minor inde fabas, olus alter habebat. *Ovid. l.* 5. Faſt.

Calleo. es, ere, ui (Neu.) Cic. 1. vid. *Occalleo*, vel *Occaleo*, item *Calleſco.* 2. transl. *Dobro znam, razmem.* Etvvas vvohl vviſſe, verſtehe. *Jól tudom, értem.*

Calleſco, Galliſco, is, ere, (Neu.) Cato. *Sulye, tverdu od ſulyev kóſu dobivam.* Schvvellen bekomme, hart und dickhäutig vverde. *Bŏrŏmben fáradságtúl kezeim, feltŭréſſétŭl keményednyi kezdek.*

Callĭblĕphărum, i, n. *Plin.* eſt medicamen pro vitiis oculorum. *Vrachtvo za ochi* &c.

Callĭdè *Adv.* Cic. *ſegavo.* Liſtiglich. *Ravaſzúl.* 2. ponitur pro *ſcitè, ingenioſè.* Callidè, argutèque dicere. *Cic.* Callidè nôſſe, pro *optimè.* Plaut.

Callĭdĭtas, ātis, f. Cic. V. *Aſtutia.*

Callĭdus, a, um, Cic. V. *Aſtutus.* 2. Vid. *Peritus.* Ariſtoteles callidiſſimus naturæ rerum, *hoc eſt* ſcientiſſimus, peritiſſimus. *Colum.* l. 7. c. 3.

Callis, is, m. Cic. *Vtren put, ſzteza.* s. Fuſs-Pfad. *út tŏrés, Jàrtt út.*

Callōſĭtas, atis, f, Scribon. *Tverdocha od ſulyev.* e. Härte von Schvvellen. *Bŏrvaſtaguláſa, Keménysége.* 2. Transl. pro *veteri conſuetudine.*

Callōſus, a, um. Cels. *Pun tvèrdeh ſúlyev, oſulen,*

Digitized by

eſulen. liav. Voll Schvvellen. *Tenyérben feltörött, keményedett.*

Callum, i, n. Cic. Callus, i, m. Plaut. *Súly, od ſulya tvêrda kôſa, s'ia.* Schvvellen, dicke Haut. *Bőr vaſtagúlaſa, Tenyer, láb, &c. feltörése.* 2. Transl. *ſztara návada, Sztari obichaj.* e. Alte Gevvonheit. *Régi ſzokás.* Uſus. Callum obducere, Cic. Tuſc. 2. c. 15. *Dugo vremena navadu imati, odnavadeſze nedati.* Lange Zeit gevvehnen, von alter Gevvonheit nicht vveichen. *Szokáſt ſok ideig meg-tartanyi, ſzokástul nem Távozni.* 3. dicitur & de aliis rebus, quæ duræ ſunt *inſtar calli.* uva gratior callo, *Plin.*

Călo, ōnis, m. Liv. *Taborſzki ſzluga, Dervisir, &c. na vojſzki.* r. Feld-Knecht, Soldaten-Jung &c. *Tábori ſzolga.* Hunc perminxerunt calones atque caballi, Liv. *Toga jeſzu oſzi na ſzili; ſzluge, konyi pokerpili.* 2. *Czoklye.* Holtz-Schuh. *Fa Tsipelő.*

Călo, as, are, avi, atum. *Antiqu.* (Act.) *Gell.* & *Budæus* ſive *Budeus.* Vide *Voco.* 2. V. *Nomino, Indico.* Varro.

Călŏphanta, æ, m. Plaut. *Oſzmehávavecz, ſpotlyivicza y ſalecz drugo na jeziku, drugo na ſzèrczu imajuchi.* r. Spott oder Spey-Vogel. *Tſalfa, Gézengúz, Tréfábul tſúfoló.*

Călŏpŏdium, ii, n. Hor. *Kopito czepelißárſzko* vulgò *ſoßtarſzko, drévo chiſmeßinſzko.* r. Schuh-Leiſten. *Kapta.* 2. *Czóklya, Czokol.* Holtz-Schuh. *Fa Talp.*

Călor, oris, m. Cic. *Toplina, Toplóta Vruchina.* e. Wärme, e. Hitz. *Melegség.* 2. Transl. V. *Ardor, Impetus, Fervor ſcilicet animi.* Juvenili calore Polus inconſideratior. *Quint.* l. 2. c. 15.

Călōrātus, a, um. Apul. *Vruch.* Hitzig. *Igen meleg.*

Călōrĭficus, a, um. Gell. *Toplo, Vruche chinechi.* Warm, hitzig machend. *Melegitő.*

Caltha, æ, f. Plin. *Suta ſiolicza, Lyubicza.* Gelbe Veigl, e. Viole. *Sárga viola.*

Calthŭla, æ, f. Plaut. *Suta oprava.* Ein gelb Kleid. *Sárga öltözet.*

Calthŭlārius, ii, m. *Plaut.* Sartor flavi coloris veſtes conficiens.

Calva, æ, f. Mart. *Koſzt lubanye.* s. Haupt-Bein. *Kaponya tſont.*

Calvāria, æ, f. Plin. *Lubanya* vulgò *Kalvaria.* r. Haupt-Schedel ohne Haar. *Fő kaponya.*

† **Calvaſter**, tri, m. *Latinè* Subcalvus. *Pleſſivecz.* r. Kahl-Kopff. *Kopaſz.*

Calvātus, a, um. Plin. V. *Calvus.*

Calvēſio, is, iēri, actum. Varro. *Pleſſiv bivam.* Kahl vverde. *Kopaſzúlok.*

Calveo, es, ere (Neu.) Plin. *Pleſſivim, Pleſſivjzem.* Ich bin kahl, glatzköpfig. *Kopaſz vagyok, Kopaſzodok.*

Calveſco, is, ere, (Incho.) Colum. *Idem.*

Calvĭtas, ātis, f. Ulp. *Vkanlyivoſzt, Prevara.* r. Betrug. *Meg-tsalás.* Ipſe autem Sellio natus propter ſuam calvitatem plectetur. Ulp.

Calvĭtium, ii, n. Cic. Calvĭties, ĭei, f. Colum *Pleß, Pleſſina, Pleſſivocha, Pleſſivoſzt glave.* e. Kahlheit des haupts, e. Glatzen. *Kopaſzság.*

Călumnĭa, æ, f. Cic. 1. eſt injuſta *vexatio,* & malitioſa *Juris* interpretatio ad evertendos alios inventa. 2. *Laſtivo y krivo ſzuprot kômu govorenye,* ali *Potvorenye.* e. Falſche Beſchuldigung, Verläumbdung. *Hamiſan valamit reá fogás.* Calumniam jurare; Cic. Eſt *juramentô teſtari* ſe ad litem, vel accuſationem non acceſſiſſe calumniandi gratiâ.

Călumnĭātor, ōris, m. Cic. *Krivo Iztolnachitel,* ali *Potvoritel ki na zochi kômu ſta zla, y nedoſztojnoga reche.* r. Verläumbder. *Patvarkodó, Gyaláző.*

Călumnĭātrix, īcis, f. Ulp. *Krivo na zochi potvoritelicza.* e. Verläumbderin. *Patvarkodóné, Gyalázóné.*

Călumnĭor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Krivo koga potvarjam,* ali *Zlo kakvo nazochi govorim.* Verläumbde, falſch angebe. *Gyalázom, Patvarkodom, Hamiſan-reá fogom.*

Călumnĭōsè *Adv.* Priſc. *Krivo Potvarjajuch.* Verläumbderiſcher Weiſe. *Hamiſan, Patvarkodva.*

Călumnĭōſus, a, um, Apul. *Krivo potvorliv, Pun krivoga potvarjanya.* Schmachhafft, verläumbderiſch. *Patvaros, Gyalázó.*

Calvo, is, ere, (Act.) Sall. & Calvor, ĕris, calvi (Dep.) Plaut. V. *Decipio.*

Calvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Kaj pleſſivo chinim.* Kahl mache. *Kopaſzitom, koppaſztom.*

Calvus, a, um. Svet. *Pleſſiv.* Kahl Glatzicht. *Kopaſz.* comp. *Calvior.* Maritum ſortita ſum cucurbitâ calviorem, *Apul.* 2. Transl. pro *rarus, paucus.* Calvæ reſtes, de allio

cœpiſque dixit, Mart. in quibus *rarum alii-um*, & *paucæ capæ* erant.

Calx, cis, m. & f. Cic. *Peta noſnà.* Die Ferſen. *Láb ſark.* 2. Transl. V. *Finis*, *Meta*. Nunc video calcem, ad quem decurſum eſt; *Cic.* Tuſc. c. 10. *Szada vidim konecz*, *y zvêrbu, na kojuſzem doſſel.* Nun ſehe das End *und* Vollendung, zu vvelcher ich gelanget. *Moſt látom végét melyre jöttem.* A calce ad carcerem revocari, Cic. *Od konecza, y zvèrbe k-pochetkuſze povernuti.* Von demEnd und Ausführung einerSach ſich zum Anfang kehren. *Kezdetrül végezetre viſszſza fordulnyi.*

Calx, cis, f. Cic. *Vápno.* r. Kalck. *Méſz.* Calx arenata Plin. *iz debeloga peſzka Klak.* pereg. *Eſzterlin.* r. Pflaſter. V. *Arenatum.* 2. V. *Calculus.* N. 4. Plaut.

Călyptră, æ, f. *Feſt.* genus veſtimenti, quo mulieres capita tegebant.

Călyx, ўcis, m. Plin. *Vuzlek*, ali *glavicza na czvètju.* 2. *Moſnicza vu kojojſze ſzeme czvetja*, ali *ſzadovja zaderſava.* r. Knopf an den Blumen. 2. Hülſen, Schelffen, Schaale. *Virágnak*, vagy *gyümöltſnek tokja.*

Cămărīna, æ, f. *Varaſs y Meſzto puno vſzakojachkem ſzmrádom vonyechem.* Stadt und unreiner Orth, voll mit Unflat. *Város vagy hely minden féle büdösséggel telles.* Camerinam movere, prov. eſt *ſibi malum acceſſere*, vel *fœtorem promovere.*

Cambĭālis, is, *com.* le, n. JCt. *Premenylio*, *Muntavni*, *k-premenybi iduchi.* Wechsleriſch. *Változó.* literæ cambĭāles, *Liſzt za premenybu iliti muntu proſzechi*, ali *dajuchi.* r. Wechſel-Brieff. *Levelek változáſsa.*

Cambĭo, is, ire, īvi, *vel* campſi, pſum, (Act.) Priſc. *Premenyam, muntam peneze.* Wechsle, vertauſche. *Elváltom, tſerélem.*

Cambium, ii, n. JCt. *Penez premenyanye*, *muntanye.* r. Geld-Wechſel. *Pénz tſerélés, váltás.*

Cămēlārĭus, ii, m. JCt. *Gamilàr.* r. Cameel-Treiber. *Teve hajtó, páſztor.*

Cămēlāsium, ii, *n.* Ammian. Annona pro alendis Camelis, aut vectigal, quod pro illis alendis penditur.

Cămēlinus, a, um, Plin. *Gamilſzki, iz Gamile.* Von einem Cameel-Thier. *Tevés*, *tevébül-való.*

Cămēlitis, is, f. Plin. *Gamilla ſzamicza.* e. Cameelin, das Weiblein des Cameels. *Nöſtény teve.*

Cămēlōtum, i, n. Fortun. *Iz gamilſzkeh dlak ſzukno* &c. Aus Cameel-Haaren gevvürckter Zeug, &c. *Teve ſzörbül tſinált poſztó.*

Cămēlus, i, m. Cic. *Gamila.* s. Cameel-Thier. *Teve*, Camelus deſiderans cornua etiam aures amiſit. *prov.* *Koi prevech cheſza proſzi, on zevſzema niſt nevoſzi.* Wer zu viel haben vvill bekommbt gar nichts. *Ki ſokat kiván ſemit ſem nyer.*

Cămēnæ, Cămœnæ, arum, f. *plur.* Virg. Cognomen novem muſarum, à canendo ſic dictarum. 2. V. *Cantatio.* Pers. & tunc etiam *ſingularem* habet.

Cămĕra, æ, f. Cic. *Bolta.* s. Gevvölb. *Bólt.* Cameras quasdam non probavi. *Cic.* 2. †. *Komora.* e. Kammer. *Kamara.*

†. Cămĕrārius, ii, m. *Komornik.* r. Cammer-Herr. *Kamarás.*

Cămĕrārius, a, um, Plin. *Bóltni*, *a*, *e.* Zum Gevvölb gehörig. *Bóltboz-való.* 2. †. *Komorni.* Zur Kammer gehörig. *Kamarához-való.*

Cămĕrātio, onis, f. ſpart. V. *Camera.*

Cămĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Bóltam.* Wölbe. *Bóltozom.*

Cămīno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Naprilikù pechi napravlyam.* Geſtalte vvie ein Ofen. *Kementze módra tſinálom.*

Cămīnus, i, m. Cic. *Pèch*, Kómin *biſni.* r. Ofen, Kamin. *Kementze*, *Tüzhely.* Ne frigeas in hibernis, camino luculento utendum cenſeo. *Cic.* 1. Fam. ep. 10. *Szuprot Zimi Pèch*, ali *Kómin dobro rezorüchi.* Wieder die Kälte brauche gut eingeheizten Ofen. *Ne fázzál, ély bév kementzével.*

Cămīsĭa, æ, f. *Feſt.* eſt genus veſtis interioris lineæ.

Cammărus, i, m. Plin. *Morſzki rak.* r. Meer-Krebs. *Tengeri rák.*

Campæ, arum, f. *Plur.* Plaut. V. *Nugæ.* campas dicere, *Plaut.* pro *nugari.*

Campa, æ, f. *Plaut.* Campe, es f. *Colum.* V. *Eruca.* hirſutáque campe. *Colum.*

† Campānārĭus, ii, m. Campānātor, oris, m. *Latinè* Fuſor æris campani. *Zvonàr*, *ki zvone zléva.* r. Glocken-Gieſſer. *Harang öntö.* 2. *Zvonàr*, *ki zvone potèſe*, *zvoni.* r. Meſner. *Harangozó.*

†. Campāna, æ, f. V. *Tintinabulum*, ſive *æs campanum.*

†. Campānārĭum, ii, n. Campānīle, is, n. *Zvonik, meſzto nakôm zvoni ſztoje.* Ein Glocken-Thurn. *Harangozó hely, torony.*

Campānĭa, æ, f. eſt Provincia Italiæ.

Campānus, a, um, *Virg.* Campānĭcus a, um. *Plau.*

Digitized by Google

Plaut. quod ad Campaniam ſpectat. 2. quod ad æs campanum in *Campania* repertum pertinet.

Campeſter, tris. tre, *&* Campeſtris, *com.* tre, n. Cic. *Polyſzki.* Zum flachen Feld gehörig. *Mezei.*

Campeſtre, is, n. *Hor.* Pannus ſive velum, quo Ephebi nudè ſe exercentes, pudenda velabant.

Campicurſio, onis, f. *Suet.* Concertatio militaris in curſu. *Junachko vu derku* ali *ſzkoku borenye.* e. Wett-Lauf, *oder* e. Ringung auf dem Feld. *Mezei vetekedés a' futásban.*

Campidoctor, ôris, m. *Suet.* Qui tyrones in campo exercet, armorum uſum docens. *Nauchitel Junakov.* &c.

Campſor, ôris, m. Enn. *Z penezi premênyavecz, Muntavecz.* r. Wechsler. *Tserélö, Váltó.*

Campter, ëris, m. *Pacuv.* locus, in quo equi inſtructionis gratiâ circumaguntur. *Meſzto na polyu za objahivanye y navuk kony* &c.

Campus, i, m. Cic. *Polye.* s. Feld. *Mezö.* 2. pro *loco pugnæ. caſtrorum.* Amm.

Cămŭrŭs, a, um. Virg. Vid. *Curvus.* Camuri boves. *Virg.* quibus cornua introrſum ſunt inflexa.

Cāmum, i, n. *Ulp.* eſt ſpecies *Cerevifiæ.*

Cāmus, i, m. *Iſid.* eſt genus aſperi *fræni*, quo equi coërceri ſolebant. *Oſtra vuzda*, &c.

Cānăbētum *vel* Cannabetum, ti, n. Vet. Gloſſ. *Konoplyiſche: Meſzto na kôm vnoſina konopely raſzte.* r. Orth vvo viel Hanff vvachſet. *Kender hely, tert.*

Cānăbis, *vel* Cānnăbis (ſic omnia à voce *Canabis* derivata tam per *ſimplex*, quam per *duplex n.* ſcripta apud Auctores reperies) is, f. *&* Cānăbus, bi, m. *Varr.* Cānăbum *vel* Cannăbum, bi, n. Pallad. *Konoplya.* r. Hanff. *Kender.*

Cānăbĭus. a, um, *Grat. Cyneget.* Cānăbăcĕus *&* Cānăbinus, a, um, Colum. *Konoplyen.* Hänffen, aus Hanff gemacht. *Kenderes, Kenderbôl-való.*

Cānālĭcŭla, æ, f. *Gell.* Cānālĭcŭlus, i, m. Varro. *Slebich, Slebichek.* s. Röhrlein. *Tſatornátska.*

Cānālĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Od sléba do sléba.* Von einem Rohr zum anderen, Röhrvveiſse. *Tſatornáſſan.*

Cānālĭcŭlātus, a, um, Plin. *Izduben, kakti sléb napravlyen.* Ausgehölt, gemacht vvie ein Rohr, Rinne. *Tsatorna módra vájott.*

Cānālienſis, is, *com.* le, *n.* Cānālĭtĭus *vel* Cānălĭcĭus, a, um, Plin. *Slebni.* Zum Canal und Rohr-Rinnen gehörig. *Tſatornás.* Canalienſe, canalitium aurum: *Plin.* quod in puteis foditur, quoniam ejus metalli venæ tanquam canales per latera puteorum vagantur.

Cănālis, is, m. Virg. *Sléb.* r. Canal, e. Rinne, das Rohr. *Tsatorna.* 2. eſt & *fem. gen.* Nec tamen in rigidas exit contenta canales. *Corn. Sever.* in Æm. v. 149.

Cănārĭa, æ, f. *Plin.* eſt inſula una ex fortunatis. 2. *Oſtricza tráva.* s. Hundsgraſs-Kraut. *Ebek haj tiſztitó fü.* 3. Canaria avicula. *Geſner.*

✝. Cancellārĭa, æ, f. JCt. *Piſzárnicza, Hiſa za orſzachkeh, Varaskeh.* &c. *dugovany piſzanye.* e. Canzeley. *Irò ház.*

✝ Cancellārĭus, ii, m. JCt. *Naj vèrleſſi med Tolnachniki vu ravnanyu kojega kralyevſtva.* Cantzler, der Vornehmſte unter denen Regierungs-Räthen. *Leg fölebb-való tiſzt orſzágnak rendelöje.* 2. pro *ſcriba in Cancellaria.* 3. & hodie pro *moderatore ſummo ſtudiorum, artium liberalium.*

Cancellātim, *Adv.* Plin. *Na reſſetke.* Creutzvveiſs gegättert Gättervveiſe. *Roſtélyoſon.*

Cancelli, ōrum, m. *plur.* Cic. *Reſſetka.* s. Gätter, e. Gitter. *Roſtélyok.* Tranſl. vid. *Terminus, Finis, Limes.* non egrediar ex iis, quos mihi circumdedi, cancellis. *Cic.*

Cancello, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Reſſetku poſztavlyam, Preprêchujem.* Vergittere, Vergättere. *Roſtélyozom.* 2. ut Ulp. V. *Deleo, Expurgo.* Cancellare teſtamentum. *Nachinyeno zadnye volye piſzmo.* peregr. *Napiſzani Teſtament z-kriſi zamachkati, zbriſzati, kris po vſzem potegnuti.* Ein Erb-Gemächtnus, letzten Will oder Teſtament auslöſchen, Creutz-vveiſs durch ſtreichen. *Teſtamentomot ki törölni.* 3. V. *Limito,* ſeu *limites pono.* Plin.

Cancellus, i, m. *Diminut. Rakek.* s. Krebslein. *Rákatſka.*

Cancer, cri, m. Cic. *Rak.* Ein Krebs. *Rák.* 2. *Rako-bolya, telo izjêdajucha.* Der Krebs eine Kranckheit. *Fene à teſtben.* Utque malum latè ſolet immedicabile cancer ſerpere: *Ovid.* 2. *Met. v.* 827. 3. apud antiquos idem ac *Cancelli.* dicebantur *cancri.* Feſt. Apul. Inter Orci cancros adhærere. *Prov.* Apul. pro *ità rei alicui deditum eſſe*, ut ab ea ſe expedire non poſſit. 4. Cancer leporem capit. *Prov.* de re nequaquam

Digitized by Google

quaqam veroſimili *dicitur*. 5. Cancĕr, ĕris, m. *Lucret. Arnob.* hinc.

Cancĕrātĭcus, a, um. Veget. *Rakov, iz Raka.* Von Krebs. *Rákas.*

Cancĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Plin. *Od boli rakove gnyjem.* Von der Krebs-Kranckheit faule. *Fene eſzi à teſtemet.* Si intrinſecùs canceraverit auris. Plin.

Cancĕrōma, ătis, n. Apul. V. *Cancer.* N. 2.

† Cancrārĭus, ii, m. *Rákar, Rako-lovecz.* r. Krebs-Fiſcher. *Rák fogó.*

Cancrīnus. a. um. Scal. *Raku ſzpodoben.* Dem Krebs gleich. *Rákhoz haſonló.*

Candĕfăcio, is, ere, eci, actum (Act.) Plaut. *Bélim, bêlo chinim.* Weiſs mache, vveiſes. *Meg-fejeritem.* 2. *Razbelyujem, Od ognya bêlo, Ogynenochinim.* Glüend mache. *Meg-tüzeſitem.*

Candēla, æ, f. Liv. *Szvécha.* e. Kertze. *Gyertya.* Candelas ſebare. Colum. *Szvéche iz loja napravlyati.* Die Kertzen aus Ünſchlit ziehen. *Gyertyát Fagyubul öntönyi.*

Candēlābrum, i, n. Cic. *Szvichnyak.* r. Leuchter, r. Kertzen-Stock. *Gyertyatartó.*

Candentĭa, æ, f. *Vitr.* Candĭcantĭa, æ, f. *Plin.* Vid. *Candor.*

Candeo, es, ere, ui, (Neu.) *Cic.* Candĭco, as, are, avi, atum. Plin. *Bélimſze.* Ich bin Weiſs. *Fejérlem.* 2. *Ognyen jeſzem, Belimſze kakti ogeny.* Ich bin glüend. *Tüzes vagyok.* 3. particip. candens, candentior *Val. Flacc.* Candentiſſimus *Solin.*

Candeſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Pochinyam bêlbiti.* Anfange vveiſs zu ſeyn. *Fejéredem.* 2. *Ognyen, bêi kakti ognyen bivam.* Gelüend vverde. *Tüzeſedem.* 3. transl. *Lyutimſze.* Zornig vverde. *Haragſzom.*

Candĭdātus, a, um. Cic. *Bélo opravlyen, Vu bêlo oblechen.* Weiſs bekleidet. *Fejérbe öltöztetett.* 2. transl. *Ki zachim bodi, Kakou chaſzt iſche, Proſzi.* Der nach einem Ambt ſtellet, r. Werber. *Kivalami iránt jár, kér &c.*

Candĭdè *Adv.* Cic. *Bèlo.* Weiſs. *Fejérbe.* Candidè veſtitus. Plaut. *Belo opravlyen.* Weiſs bekleydet. *Fejérben öltözöt.* 2. *Pravo iſztinſzko.* Aufrichtiglich. *Tiſztán.*

Candĭdo, as, avi, atum (Act.) Tertul. V. *Candefacio,* 2. V. *Candeo.* Solin.

Candĭdŭlè *Adv.* Arnob. *Pri, ali Nabelo.* Weiſslich, etvvas vveiſs. *Fejéretskén.*

Candĭdŭlus, a, um. Cic. *Pribèl, Nabèl, Belopoten.* Weiſslicht. *Fejéretske.*

Candĭdus, a, um. Cic. *Bèl.* Weiſs. *Fejér.* 2. V. *Purus, Clarus. Intemeratus.* Cic. 3. V. *Canus.* Sapere iſthac ætate, qui ſunt capite candidi, *Plaut.* 4. Transl. V. *Sincerus.* Jure tibi grates candide Lector ago. *Ovid.* 4. *Triſt.* 5. V. *Felix.* ſis felix & ſint candida fata tua *Tibul.* l. 3. eleg. 6. v. 30.

Imaj selim onogo ſzrechc;
Puno z-novczi vſzegdar vreche;
Kad podkoſzu dojdes ſzmèrti,
Nêb odpèrti budu vèrti. &c.

Candor, ōris, m. Cic. *Belócha, Belota, Belſna.* e. Weiſse. *Fejérség.* 2. V. *Pulcritudo.* Cic. 3. Transl. V. *Sinceritas.* Candor in hoc ævo res inter mortua; *Ovid.* l. 2. de Ponto:

Szad iſztinu, vernoſzt právu,
Gde po ſzvêtu cher iſzkati?
Jaloviczu breju kravu,
Pèrvo moreſs pokazati. &c.

Cānĕo, es, ere, nui, (Neu.) Virg. *Szédſzem, ſzédimſze, Belimsze.* Ich bin grau, vveiſs. *Öſzülök.*

Cănēphŏra, æ, f. *Plin.* Vna Virginum primariarum Athenienſium diebus feſtis ſacra Palladi in caniſtris portantium. 2. *Koſſonoſzicza, ſena kâ koſsaru naglâvi noſzi.* Ein Weib, die einem Korb, auf dem Haupt tragt. *Kosár hordozó aſzſzony, vagy leány.*

Cāneſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Szèd poſztajem.* Grau vverde. *Öſzülnyi kezdek.*

Cāni, ōrum, m. *plur.* Cic. *Szedine, Szédi laſzi.* Graue Haar. *Öſz hajak.*

Cānĭa, æ, f. Plin. *Pekucha divja kopriva.* e. Wilde Brenneſseln. *Vad thilán, tſalán.*

Cănĭca, æ, f. Feſt. *Poſzeje, Mekine.* e. Kleyen. *Korpa, Dertae.* Canicæ, arum. *plur.* uſitatior.

Cănĭcāccus, ℣ Cănĭccus, ea, eum. Pacuv. *Poſzejaſzt, Mekinaſzt.* Von Kleyen. *Korpás.* Canicaceus panis. Pacuv. *Krub iz poſzej.* s. Kleyen-Brod. *Korpa kenyér.*

Cănĭcīda, æ, *com.* *Peſzo-tuk.* r. Hundſchlager. *Kutya, Eb ölö.*

Cănĭceps, ĭtis. *com.* Plin. *Peſzo-glav.* Item *Habarov ſzluga.* r. Hunds-Kopf, Hundſchlager. *Eb fejü, Hohér ſzolgája.*

Cănĭcŭla, æ, f. Cic. *Pſzichka, Kuſzicza, Pſziczа.* s. Hindlein. *Nöſtény ebetske.* Item *Peſzja zvezda.* r. Hunds-Stern. *Eb tſillagzat az égen.*

Cănĭcŭlāris, is, *com.* re, *n.* Sidon. *Peſzji.* Des Hunds. *Ebi.* Caniculares dies. *Peſzji dnevi.* e. Hundstäge. *Ebi napok.*

Cănĭcŭ-

Digitized by Google

Cănĭcŭlus, i, m. *Peſzek, Schenytchich.* n. Hündlein. *Ebetske.*

Cănīnŭs, a, um. Quint. *Peſzji.* Hundiſch. *Ebi.*

Cănis, is, *com.* Ovid. *Peſz, Czuczek, Schenye.* r. Hund. *Eb, kutya.* Canis venaticus. *Hêrt, loovni peſz.* r. Jagd-Hund. *Vadáſzkutya.* Canis odorus, *Viſely.* r. Spir-Hund. *Visla.* Canis paſtoralis, *Kômuſz.* r. Schaf-Hund. *Jubáſz kuttya.* Canis veſtigator. *Kopoo.* Nachſuhender Hund. *Kopó.* Canis Marinus. *Morſzki paſz-riba.* r. Meer-Hund-Fiſch. *Ebnéző Tengeri hal.*

Cănĭſtrum, ſtri, n. Cic. *Torba, Kruſzni koſs, Kollara.* s. Korb-zeinen, r. Brod-Korb. *Tariſznya, Kenyér koſár.*

Cānĭties, iēi, f. *Cic.* V. *Cani.*

Canna, æ, f. Cels. *Czev, Terſzt.* s. Rohr, Schilff. *Nád, Tſive.*

Cannētum, ti, n. Pallad. *Terſztje, Terſztikovina.* r. Rohr-Puſch. *Nádas hely.*

Cannĕus, a, um. *Colum.* Cannĭtĭus, *vel* Cannicius, a, um. Pallad. *Têrſztov, Têrſztinov, Têrſztikov.* Röhriſch. *Nádaſos.*

Căno, is, ere, cĕcĭni, cantum (Act.) Cic. *Popevam, Pevam.* Singe. *éneklek.* 2. *Puſſem.* Blaſe. *Felfúvom.* Claſſicum canere. Liv. *Na bojpuhati.* Zur Streit blaſen. *Kéſzülőt fúnyi.* Receptui canere Liv. *Na Povrachanye puhati.* Zum Abzug blaſen. *Hátra térésre funyi.*

Cănon, ŏnis, m. *Cic.* Vid. *Regula.*

† Cănŏnĭcātus, ûs, m. *Kanonia.* s. Canonicat. *Regulaſság.*

Cănŏnĭcus, a, um, Aulus Gellius. *Redni.* Das nach der Regel iſt. *Régulás, Rend Szerint ſzabás, élés.*

Cănŏnĭcus, ci, m. *Kanonik. Goſzpon Czirkvenu, poleg reda y mertuka ſivuchi.* r. Thom-Herr, Chor-Herr. *Kanonok.*

Cănor, ōris, m. Quint. *Gladek, y viſzok glaſz.* Heller Thon. *ének ſzó zengés.*

Cănōrus, a, um. Cic. *Glaſzen.* Hell-lautend, vvohl hellend. *Hangos ſzavú.*

Cantātio, & Cantĭo, ōnis, f. *Cic.* Cantāmen, ĭnis, n. Propert. *Peſzma, Popevanye, Pevanye.* Figuratè *Popevka, Pevka,* ali *Pivka.* pro *Muſa.* Das Singen. *éneklés.* 2. *S'atranye, Czopranye, Bajanye.* e. Zauberey. *Bűbájoſság, Boſzorkányos meſterség.*

Cantātor, ōris, m. *Varro.* Cantor, ōris, m. Plaut. *Popevách, Pévecz, Popevalecz, Pevalecz.* r. Singer. *énekló.*

Cantātrix, īcis, f. Varr. *Popevalicza, Pevalicza.* vel meliùs, & propriè: *Popevka, Pevka* (hinc eſt, quòd ab *Illyris* Muſa, *velut* Cantatrix à canendo, *Popevka* vocetur) e. Singerinn. *éneklőné*

Canthăris, ĭdis, f. *Cic.* Canthărĭdă, æ, f. Ovid. *Zeleni kukecz zaomamlenye lyubavi.* Grüner Käfer, Spaniſche Mucken, für die verblende Lieb. *Zöld Kőrös Féreg Bogár.*

Canthărus, ri, m. Virg. *Kanta.* e. Weintonne, Kandel. *Kanna.* 2. *Konyſzki keber.* r. Roſs-Käfer. *ló Féreg.*

Canthērĭus, rii, m. *Feſt.* Cantērĭus, ii, m. Cic *Tram, na kôm ſzudi v-pivniczi leſe.* s Wein-Gerüſte, auf vvelchen die Weinfäſser liegen. *áſzok fa a' pintzében, Kantár fa.* 2. *Kony ochiſchen.* Verſchnittener Hengſt, Wallach. *Herélttló.* 3. vid. *Tignum* ità *Vitruv.* 4. dicitur etiam *Cantherium, ii, n.* & eſt juxta *Colum.* genus jugi, quod ruſtici Cantherium vocant. Juxta *Senecam* verò ſignificat *Vehiculi* genus. A *Varro* denique, *Vitruvio*, & aliis Cantherium & Cantherius pro eodem accipiuntur.

Canthes, ium, f. plur. *Czevi na Orgulah.* Die Röhr in der Orgel. *Orgona Sipjai.*

Canthus, i, m. Perſius. *S'inya.* Eiſene Rad-Schienen. *Kerek talp vas.* 2. Canthus oculi. *Ochni vugel.* r. Aug-Winckel. *Szem ſzegelete.* ità cum Græcis *Galenus.*

Cantĭlēna, æ, f. & Cantus, ûs, m. *Cic.* Cantĭcum, ci, n. Quintilianus. *Peſzem, Peſzma, Pivka.* r. Geſang, s. Lied. *ének*

Cantĭto, as, are, avi, atum (*Frequ.* à Canto.) Cic. *Guſztokrat popévam, Pojem, Pivam.* Offt Singe. *énekeldegelek, Gyakran éneklek.*

Cantĭuncŭla, æ, f. (*Dimin.*) Cic. *Peſzmicza, Popévochicza, Pivchicza.* s. Geſänglein, Liedlein. *énekecske.*

Canto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.* à Cano) Cic. Vid. *Cano.*

Cantor, ōris, m. *Horat.* vid. *Cantator.*

Cantrix, īcis, f. *Plaut.* vid. *Cantatrix.*

Cānus, a, um. Ovid. *Szèd, Bèl v-laſzeh.* Grau. *Ősz.*

Căpācĭtas, ātis, f. Cic. *Duſina* ali *proſztor, S'irina v-koju vech more.* 2. *Prikladnoſzt, Priemlyivoſzt, Pomlyivoſzt.* e. Weite *oder* Gröſse, da mehr hinein gehet. 2. e. Schicklichkeit, Fähigkeit, Begreifflichkeit. *Béfèrhetőſég, Tagaſság,* 2. *Kéſz meg érték.*

Căpax, ācis, *om.* Cic. *Priemlyiv.* Fähig. *Tágas, Bő.*

Căpēdo, ĭnis, f. Cic. *S'iroka za aldov negdaſnyi poſzuda.* s. Opffer-Geſchirr. *Séles áldozati edény.*

† Căpellānus, i, m. *Kapelan.* r. Capellan. *Káplán.*

Căpella, æ, f. Colum. *Kozicza.* s. Geiſslein. *Kű ketske.* 2. † Căpella. V. *Sacellum.*

Căpĕr, i, m. Cic. *Sziopleni kozel.* Verſchnittener Bock. *Ketske Bak.*

Căpĕrātus, a, um. *Varro.* vid. *Rugoſus.*

Căpĕro, as, are, avi, atum (Neu.) Varro. *Rúgam, Gúzam.* Runtzele, Rumpffe. *Homlokomat komoritom.* Caperare frontem, Varro. *Koſu na chelu guzati.* die Stirne rümpffen. *Ránczba ſzedni homlokát.* 2. pro *ad iram concito.*

Căpeſſo, is, ĕre, eſsīvi, (eſſi, & eſsŭi) itum & eſſum. (Act. Freqv.) Cic. V. *Obtineo, Conſeqvor.* 2. V. *Capio, Percipio.* 3. V. *Recipio,* me domum capeſſam Plaut. *Hochuſze domòm poověrnuti, domòm iti.* Ich vvill mich nach Hauſs begeben. *Akarok haza tekintenyi.*

Căpillāmentum, i, n. *Plin.* Căpillĭtium, ii, n. *Apul.* Căpillāgo, ĭnis, f. Tertul. *Dugi láſzi.* e. Lange Haar. *Nagy hoſzſzú ereſztett haj.* 2. *Kárle, tugyi láſzi,* peregr. *Baroka.* e. Falſche Haar, Baruque. *Más, vendég haj.* ità Sveton. 3. *Silicze med korenyem.* e. Fäſerlein an den Wurtzen. *Eretskét az gyökérek közt.*

Căpillāre, is, n. Mart. *Laſzna moſſnya, vuklűſze láſzi ſzpravlyaju, Poczulicza.* e. Haar-Haube, r. Haar-Beutel. *Főkötő, Haj erſzény.* Vid. *Impilia.*

Căpillāris, is, *com.* re, *n.* Feſt. *Laſzaſzt.* Haarig. *Hajas.* Arbor Capillaris Romæ antiquiſſima, ad quam capillum tonſum veſtales virgines appendebant Deo conſecrantes. *Plin.* l. 10. c. 44.

Căpillātus, a, um, Cic. *Laſzaſzt.* Haarich. *Nagy hajú, Hajas.*

Căpillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Căpillor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Plin. *Laſzaſzto nachinyam.* Haarig mache. *Hajaſodom.*

Căpillōſus, a, um, Cæl. Aul. *Pun laſzib.* Voll Haar. *Teli hajas.*

Căpillŭlus, i, m. *Dimin.* Gell. *Laſzek.* s. Härlein, e. Haar-locken. *Hajatska.*

Căpillus, i, m. Cic. *Làſz.* s. Haupt-Haar. *Haj.* 2. pro *Barba.* Cic. 2. offic. c. 7. 3. nomen herbæ. *Plinius.*

Căpio, onis, f. JCt. *Priemlenye, Priimanye, Jemanye, Uzimanye.* e. Empfahung, Annehmung. *Elvövés, fogás.* 2. Vid. *Acquiſitio.*

Căpio, is, ere, ēpi, aptum, (Act.) Cic. *Lovim.* Fange. *Fogom.* 2. *Priemlyem, Popădam Jemlyem.* Faſſe, nehme. *Veſzem fogom.* 3. V. *Delecto.* Hunc capit argenti ſplendor. Hor. *Ovoga veſzelyuje ſzrebro.* Dieſen erfreuet das Silber. *Ezt vidamétya az ezüſt.* 4. V. *Eligo.* Cùm illum generum cepimus Teren. 5. Pro *mente aſſequor, percipio, Intelligo* Liv. *Kaj razmem, razmivam.* Etvvas begreiffe, verſtehe. *Értek valamit.* 6. V. *Perpetior, ſuſtineo, ſuffero.* Omnes mihi labores, quos cepi, fuêre leves. *Teren.* 7. *Zaderſavam, vuſze priemlyem.* Faſſe. *Tartoztatom.* Ædes noſtræ tantam multitudinem non capiunt; Teren: *Hiſa naſa tuliku vnoſinu vuſze prieti nemore.* Unſer Hauſs kan dieſe viele nicht faſſen. *Az mi házunk anyit magában nem foglalbat.* 8. V. *Decipio.* Sapientis eſt cavere ne capiatur. *Cic.* Acad. 4. c. 20. *Szpameten mora paziti, daſze nevkani.* Der klug iſt, ſchauet zu, das er nicht betrogen vvird. *Bölcſnek vigyazni kel meg ne tſalataſſék.* 9. V. *Convinco.* Tu ſi me impudicitiæ captas, non potes capere; *Plaut. Amph.* 2. 10. Capere conſilium. Cic. pro *Deliberare.* capere rationem. Plaut. *Nachin kakov najti.* Eine Art und Weis erfinden. *Valamely módot találni.*

Căpis, ĭdis, f. Feſt. *Velik verch.* Ein groſſes Trinck-Geſchirr. *Nagy korſó.*

Căpiſtĕrium, ii, n. Colum. *Reſſeto.* r. Reiter. *Roſta.*

Căpiſtro, as, are, avi, atum. (Act.) Ovid. Col. *Oglavim, oglavnik poſztavlyam.* Eine Halffter anlege. *Fékezem zabolázom.* 2. pro *Vites vinculis colligo.* Colum.

Căpiſtrum, i, n. Varro. *Oglavnik, oglav. Vulár.* r. Halffter, Maul-Korb. *Fék.* 2. *Lichje, z-kimſze terſzje priveſuje.* ità Cic. s. Band, damit man die Reben bindet. *Hárs kivel ſzőlőt kötnek.*

Căpĭtāle, alis, n. Varro. *Pecha, ali drugo glave pokrivalo.* s. Haupt-Tüchlein, e. Decke. *Feirtvalo patyolat,* &c. 2. Feſtus interpretatur *linteum,* quo in ſacrificiis utebantur. 3. *Chin ſzmèrti vrèden.* e. Tod-Sünd. *Főben járó gonoſz tétel.*

Căpĭtālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szmèrti vreden, glavni.* Des Tods vverth. *Főben járó dög hallálos.* 2. V. *Solers, ingenioſus.* Siculus ille capitalis, creber, acutus *Cic.* Q. Fr. l. 2. ep. 12.

Căpĭtālĭter *Adv.* Plin. *Do glave, z-glavom, glavno, vrèdno ſzmèrti.* Auf Leib und Leben, tödlich. *Halálosſan.*

† Căpĭtānĕus, ei, m. *Satotnik, nad ſztò vojniki Glavār* peregr. *Kapitan.* r. Hauptmann. *Százados.*

Căpĭtārium, ii, n. Feſt. *Glavni Imetek,* vulgo,

Digitized by Google

go. *ſumma, kapitàl penez, iz kojega gdo zloe.* e. Haupt-Summ. *Summa Pénz.*

Căpitātio, onis, f. *JCt.* eſt tributum in capita ſingula diſtributum. 2. Vid. *Annona* Tit. C. de annona & capitatione.

Căpĭtātus, a, um, Mart. *Glavaſzt*, *Glavat*, *Glavu imajuchi.* Köpfig, der einen Kopf hat. *Fejezett*, *Fejes.*

Căpĭtellum, i, n. Plin. *Glavicza.* s. Köpflein, s. Häuptlein. *Fejetske.*

Căpĭtium, ii, n. eſt tegumentum mulierum, quo illæ pectus tegunt. *Varro.* 2. ſecundùm Nonium: *Kapa.* e. Haube, e. Mitze, Kappe. *Süveg.*

Căpĭto, ōnis, m, Cic. *Glavàch.* r. Groſskopf. *Nagy fejű.* 2. *Oterne y tvèrde glave chlovek.* Hartnäckiger Menſch, Stutz-Kopf. *Keményfejü ember.* 3. *Glavach riba.* r. Kopp. *Plur.* e. Koppen. *Fejes hal.*

†. Căpĭtōſus, a, um, V. *Capitatus*, *Capito.*

†. Căpĭtŭlāris, is, *com.* le n. *Kaptolomſzki.* Zum Capitel gehörig. *Kaptolomi.*

Căpĭtŭlātim, *Adv.* Plin. *Po dèleh*, *Po poglavju*, *po ſztràneh delèch.* Durch Capitel, und Unterſcheid. *Réſzenként.*

Căpĭtŭlum, i, n. *Plaut.* Vid. *Capitellum.* 2. *Del*, *Poglavje*, *Pochetek ſztrane kakve vu Knigah.* s. Capitul, *oder* Unterſcheyd in einem Buch. *Könyvnek rêſzetskéje.* 3. *Kaptolom.* s. Capitul, r. Thum. *Kaptolom.* 4. *Zbor*, ali *ſzpraviſche popovſzko*, *y Redovneh lyudih.* Deren Geiſtlichen Herren Verſammlung. *Szerzetek öſzve jövéſſe.*

Căpo, ōnis, m. Mart. *Kopun.* r. Capaun. *Kappan.*

Cappări *Indec.* Cappar, is, n. Cappăris, is, f. Pallad. *Kapara*, *Kappar ſzàd*, *vochè.* e. Cappern. *Kaporna.*

Căpra, æ, f. Cic. *Koza.* Eine Geiſs. *Ketske.*

Căprārius, ii, m. Varro. *Kozàr.* r. Geiſs-Hirt. *Ketske páſztor.*

Căprĕa, eæ, f. Mart. *Divja Koza.* e. Wilde Geiſs, s. Böcklein. *Vad ketske.*

Căpricornus, i, m. Cic. Hor. *Kozo-rog*, *Divji kozel.* r. Steinbock. *Vad bak.* 2. Eſt ſignum cœleſte *Zodiaci.*

Căprĭfīcus, i, & ûs, f. Plin. *Divja figa drévo*, *Divja ſzmokva.* Wilder Feigenbaum. *Vad füge fa.*

Căprigĕnus, a, um. Plaut. *Kozo-rod.* Geiſsen-Art. *Ketske nemböl-való.*

Căprīle, is, n. Plin. *Kozárnicza.* r. Geiſs-Stall. *Ketske ól*, *Ketske akol.*

Căprĭmulgus, i, m. Catul. *Kozo-doj*, *kozo-muz.* Der die Geiſs melcket. *Ketske fejö.* 2. Eſt avis de nocte vaccas mulgens.

Căprīnus, a, um, Cic. *Kozji.* Geiſſiſch. *Ketskés.*

Căprĭpes, ĕdis, *om.* Prop. *Kozo-nog.* Geiſs-Füſſe habend. *Ketske lábú.*

Căprīzans pulſus. Med. *Neſzтално ſile kervave bijenye.* Ungleicher Schlag der Puls-Ader. *Az érnek ſzüntelen való zugáſa.*

† Căproncza, æ, f. *Koprivnicza*, Capreinitz, eine Veſtung in Croaten. *Kapronza.*

Căprōnæ, ārum, f. *plur.* Macrob. Apul. à capite pronæ comæ. *Laſzi nad chelom viſzechi.* Vördere Haar-Locken. *Homlokon lógu haj.* 2. *Konyſzka kechka.* r. Pferd-Schopf. *Ló üstöke.* ità *Feſt.*

Capſa, æ, f. Cic. *Ladicza*, *Skrinya.* e. Kiſte, Truhel. *Láda*, *Szekrény.* 2. *Tok.* s. Futteral. *Tok.*

Capſārius, rii, m. Svet. *Knigo-noſz*, *Szluga ki za Goſzpodum knige &c. nosaſſa.* Diener der, der Herrſchafft &c. Bücher traget, Bücher-Trager. *Ura utánn könyvet hordozó inas.* 2. JCt. *Skrinyar*, *Ladichàr.* peregr. *Tiſslyar.* r. Schreiner, Tiſchler. *Szekrény örző*, *Tſináló.* 3. Qui mercede ſervanda in balneis veſtimenta ſuſcipit. *Ulp.*

Capſis, pro *Cape ſi vis.* Quint. Feſt.

Capsŭla, æ, f. *Plin.* Capſella, æ, f. Ulp. *Skrinyicza*, *Ladichicza*, *Ladichka.* s. Lädlein. Trühlein. *Szekrényetske*, *Ládátska.*

Capſus, i, m. Vitr. *Kolna ladicza*, *Ladicza na kojoj kochiſs ſzedi.* Wage-Käſtlein, Käſtlein darauf der Gutſcher ſitzt. *Szekér eleje*, *Ládátska*, *hol à kotſis ül.* 2. *Meſzto z-ſzamemi kolczi ogragyeno.* Orth mit Zaunpfälen umgeben. *Körül karózott hely.*

Captātio, ōnis, f. Cic. *Lòv*, *Lovlenye.* Das Nachſtellen, Jagen, Trachten. *Fogás.* 2. Verborum captatio. *Cic.* eſt exquiſita verborum exquirendorum diligentia, vel maximè cùm quidpiam obtinere cupimus.

Captātor, ōris, m. Liv. *Lovecz.* r. Nachſteller. *Fogó.* 2. *Prilizavavecz*, *Ki kak veter puhne onakſze obèrne.* Ein Laurer, Schleicher, der nach einer Sach trachtet. *Hizelkedő*, Captator auræ popularis. Cic. *Ki ſeli obchini*, ali *vſzakomu dràg y priet biti.* Der nach gemeines Manns Gunſt ſtellet. *Közég kedvét kereső.*

Captio, onis, f. Cic. *Lovlenye*, *Fatanye.* e. Fahung, r. Fang. *Fogás.* 2. vid. *Deceptio*, *Argutiæ*, *Sophiſma.* Cur igitur vos inducitis in eas captiones, quas nunquam explicetis? *Cic.* 2. V. *Jactura*, *damnum.* Chartam tibi deeſſe; mea captio eſt, ſiquidem ejus inopiâ minùs multa ad me ſcri-

bis. *Cic. l. 5.* ad Attic. *Da ti papíra némas, moj je kvàr, pokehdobmi zarad toga malo piſſes.* Das du kein Papier nicht habeſt, iſt mein Schaden, dievveilen du mir deſſentvvegen vveniger ſchreibeſt. *Hogy papiroſſad nints nekem káros, hogy azért keveſet írói.*

Captĭōsè *Adv.* Cic. *Vkanlyivo, ſegavo. chalarno.* Betrüglich. *Tſalárdul, álnokúl. Tſalárd-képen.*

Captĭōſus, a, um, Cic. *Vkanlyio, chalaren, ſegav.* Betrüglich, argliſtig. *álnok, Tſalárd.* 2. V. *Damnoſus.* Cic.

†. Captīvātio, ōnis, f. V. Captivitas.

Captīvĭtas, atis, f. Cic. *Szuſanyſtvo, Robſztvo.* e. Gefängnus, Gefangenſchafft. *Fogſág Rabſág.*

Captivo, as, are, avi, atum, (Act.) Auguſt. *Vuzim; Vuznike, ſzuznye chinim.* Gefangen führe. *Tömlöczözöm.*

Captīvus, a, um, Cic. *Vuznichki, ſzuſanyſtki, Vlovlyen.* Gefangen. *Rab, Fogoly.*

Captīvus, i, m, Juv. *Vuznik, ſzuſeny.* r. Gefangener, Kriegs-Gefangener. *Fogoly, Rab.*

Capto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.* à capio.) Cic. V. *Allicio, Aucupor.* 2. V. *Capio.* 3. V. *Decipio.* Captare aliquem. Plaut. *Koga vkaniti, privariti.* Einen Betrügen. *Valakit meg-tsalni.* Captare ſermonem, Teren. *Poſzluhnuti.* Behorchen. *Beſzédet halgatni.*

Captor, oris, m. *Petron.* Vid. *Captator.*

Captūra, æ, f. Plin. *Lov. Fatanye.* e. Fahung, r. Fang. *Fogás, Meg kapás.* 2. V. *Præda.* Donec capturam extorqueas. *Plin.* 3. Interdum captura dicitur ſordidæ & obſcænæ rei *merces.* Ex capturis proſtitutarum exigebatur. *Svet.*

Captus, ûs, m. Cic. Vid. *Apprehenſio.* 2. V. *Capacitas.* Græci, ut eſt captus hominum, ſatis hoſtem aſpicere non poſſunt. *Cic.* Tuſc. 2. c. 27.

Căpŭla, æ, f. (*Dimin.* à Căpis. ĭdis f.) Liv. *Zaimach, Poſzuda za olje.* s. Schöpf-Geſchirr zum Oehl ſchöpffen. *Kupa, Meritö.*

Căpŭlāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Szmerti blizunyi.* Nicht vveit vom Tod. *Halálhoz közelgetö.* Senex capularis, Lucil. *Sztaracz z-jednum nogùm v-grobu.* Alter Greiſs. *Igen öreg vén ember.*

Căpŭlātor, oris, m. Colum. *Ki olje grâbi, zaimlye.* Der das Oehl ſchöpft. *Olai meritö.* 2. Cuſtos, & curam habens olei. *Cato.*

Căpŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Olje odgrabiyujem, Odlëvam.* Oehl abſchitte, abſchöpffe. *Olait elmeritem.* 2. *Z-balangyum mecha bijem, Drukam.* Mit dem Degen-Gefäſs ſchlage, ſtoſse. *Kard bodával meg-ütöm.* capulare dolia olearia, Oleum capulare. Cato. *Olie iz lagvov grabiti, Zaimati.* Oehl aus Fäſsern abſchöpffen. *Olait bordobul kimerni.*

Căpŭlus, i, m. Cic. *Balangya.* r. Hefft, r. Griff, s. Gefäſs. *Bóda.* Capulus gladii. Svet. *Balangya na palaſu*, ali *Koſzpertu.* s. Degen-Gefäs &c. 2. *Mèrtvechki lèſz.* e. Todten-Truhe, Bahre. *Koporsó.* Plaut. 3. *Kony Mêrtvëchki.* Sarg *oder* Todtenbaum. *Sz. Mihály lova.* 4. V. *Stiva.* Ipſe manu capulum preſſi moderatus aratri. *Ovid.* l. 1. de ponto eleg. 8. v. 57.

Căpus, i, m. *Varro*, vid. *Capo.*

Căput, ĭtis, n. Cic. *Gláva.* s. Haupt. *Fö.* 2. aliquando pro *Homine ipſo*, Charum caput. Virg. *Dragi chlovek.* Lieber Menſch. *Kedves ember.* 3. V. *Vita, Salus.* Agitur de capite. Cic. *Za glavu kômu ide, Glaveſze dotiche.* Es trifft Leib und Leben an. *Feire-való menetel.* 4. V. *Initium, Principium, Origo.* A capite ad Calcem. *Od pochetka do kraja.* Von Anfang biſs zum End. *Kezdetül fogva végezetig.* 5. pro *Pars præcipua.* Ad conſilium dandum caput eſt, nôſſe Rempublicam. Cic. Et quod caput eſt, non novi hominem. *Cic. &c.* 6. pro *ſummitate* rei cujuſvis, ùt *capita* papaverum, Flor. &c. 7. *Dèl, Poglavje.* s. Capitel. *Réſz.* Duo epiſtolæ capita, Cic. *Dva déla liſzta.* Zvvey Capitel des Brieffs. *Két réſze az levélnek.* 8. V. *Summarium, Breviarium, Compendium.* Cic. 9. Caput aperire, Sen. *Odkriti glavu.* Den Huth abziehen. *Süveget le-venyi, tenyi.* 10. Nec caput, nec pedes habes *prov.* Cic. dicitur de re confuſa, ineptáque. 11. Caput operire, Cic. *Glavu pokriti.* Den Huth auffſetzen, bedecken. *Süveget föltenyi.*

Cărăcalla, æ, f. ſpart. *Duga do pèt halya.* Ein langes Kleyd biſs zur Ferſſen. *Talpig-valo hoſzſzú ruba.*

Carbăſa, orum, n. plur. Virg. *Jadrenicza, Jadro.* s. Schiff-Seegel. *Hajó vitorla.*

Carbăsĕus, a, um, Cic. Carbăsĭnus, Carbăsĭnĕus, a, um, Varro. Plin. *Iz kruto tenkoga lána*, ali *plátna.* Aus ſehr reiner Leinvvand gemacht. *Igen vékony vaſzonból tſinált.*

Carbăſus, i, *m.* & *f.* Cic. *Pretenko platno.* Subtile *oder* Steiffe Leinvvand. *Igen vékony váſzon.* 2. Vid. *Carbaſa.* 3. V. *Siparium.*

vium. Carbaſus ut quondam magnis intenſa theatris *Lucr*. l. 6. v. 108.

Carbatina, æ, f. Catul. *Obutely iz koſzmate y neobdělane koſe*. Rauch lederner Schuh, Schuh aus ungegerbten Leder. *Kiſzitetlen borbül-való Botskor*.

Carbo, ōnis, m. Cic. *Vgaſſen ouglen*. e. Geleſchte Kohl. *Hólt-ſzén*. Transl. Carbone notare. Perſ. *Na zlo y neſzrechu koga oſuditi*. Verdammen. *Kárhoztatni*. Candens carbo. Cic. *Goruchi ouglen*. e. glüende Kohlen. *Tüzes-ſzén*.

Carbōnāria, æ, f. Tertull. *Vuglenicza*; *meſzto, gdeſze ouglenye ſge*. e. Kohlen-Hütten. *Szén égettő hely, ſzén hely*.

Carbōnārius, a, um. Aurel. Vict. *Vuglenarſzki, ouglenſzki*. Zur Kohlen gehörig. *Szénhez-való, ſzenes*.

Carbōnārius, ii, m. Plaut. *Vuglenàr*. r. Köhler, Kohlen-Brenner. *Szén égettő*.

Carbōneſco, is, ere. Aurel. Cæl. *Vuglenom poſztajem*. Zu kohlen vverde. *Szénné leſzek*.

Carbuncŭlātio, onis, f. Plin. *Od mraza popalenye terſzja, ſitka, czvétja y mládicz po drivju*. Der Brand vom Reiff an den Reben, Bäumern, &c. *Hobarmattul-való elfőzése az ſzőlőnek, gabonáknak*, &c.

Carbuncŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *vel* Carbuncŭlor, aris, atus ſum, (Dep.) Plin. *Od mrazaſze pálim, ſuſſim, porlu idem*. Den Brand von Reiff leyde, verderbe. *Hobarmattul éget, elveſzek*.

Carbuncŭlōſus, a, um, Plin. *Pun ouglenya*. Voll Kohlen. *Teli ſzénnel*. 2. idem quod *plenus* vitio carbunculi.

Carbuncŭlus, i, m. Cic. *Vugleneca, Vuglencheez vgaſſen*. Gelöſchte kleine Kohle. *Holt ſzenetske*. 2. *Dragi ſzvétli kamen*. Ità Plin. r. Carſunckel-Stein. *Drága fényes kö*. 3. V. *Carbunculatio* Varro. 4. *Mehurczi, mozol pekúchi*, &c. *y veliki priſchai chemerni, kuſni*. Plin. e. Giftige Blatter, Carſunckel. *Tüzes, mérges kelés*.

Carcer, ĕris, m. Cic. *Vúza*, *Temnicza*. r. Kercker. *Tömlötz*. Transl. *Carcer* pro *principio, Meta*, Calx verò pro *fine* ponitur. Nec velim quaſi decurſo ſpatio, ad carceres à calce reverti. *Cic. de ſeneƈt. ad fin*. 2. Carcer, pro *Homine digno carcere* apud Comicos Ain' tandem Carcer. *Teren. Pnas*. In vincula & tenebras abripi, in ferrum conjici, æternis tenebris mandari, in carcerem & ergaſtulum dari, in latomias conjici, in vinculis cohiberi.

Carcĕrārius, a, um, *Plaut*. Carcĕrālis, is, *com*. le, *n*. *JCt*. Carcĕrĕus, a, um, Prudent. *Temnichki, a, o*. *Vuzni*. Gefanglich, zur Gefängnus gehörig. *Tömlötzhöz-való, Tömlötzös*.

Carcĕro, as, are, avi, atum, (Aƈt.) Meſs. Corv. V. *Incarcero*.

Carchēſium, ii, n, *Plin*. Eſt ſuprema pars mali nautici perforata, quæ funes recipit. 2. *Kiokoticza, vinſzka poſzuda*. Ein Angſter, gevviſſe Glaſs, Geſchirr zum Trincken. *Kotyogós üveg*. 3. eſt *Machina* quâ onera ſublevantur.

Carcĭnōma, ătis, n. Plin. *Rak bòl*. Der Krebs Kranckheit. *Fövenyes betegség*.

Carcĭăcus, a, um, Cels. *Od ſeludcza bòl terpechi*, ali *na ſzerczu nevolyen*. Dem zum Magen, oder Hertzen vveh iſt. *Szü-fájó*.

Cardĭalgĭa, æ, f. Med. *Seludcza* - ali *ſzerczobolya*. Magen oder Hertz vvehe. *Szüfájás*.

Cardĭnālis, is. *com*. le, n. *Vitr*. Cardĭnĕus, a, um, ſeptim. *Tecbajni, k-vratni peti iduchi*. Zum Thür-Angel gehörig. *Kapu, vagy ajtó ſája*. 2. *Glavni*. Fürnehmſt. *Fő*.

Cardo, ĭnis, m. Cic. *Vratnà peta*, *vratni techaj, poloſaj*. e. Thür-Angel. *Ajtó-ſark*. 2. Transl. pro *maximo momento*, & *ſumma rerum*. In eo cardo rerum vertitur Cic. *Vutom vſze ſztoi*. In dieſen ſtehet alles. *Mind azon áll*. 3. Pro *Terra*. quia circa eam, tamquam circa centrum, cœlum verti videtur.

Cardŭēlis, is, f. Plin. *Strichovka, ſtricho-jédicza pticza*, vulgò *Stiglecz*. r. Diſtel-Vogel Stieglitz. *Tengelitz*.

Cardŭētum, i, n. Pallad. *Meſzto, gde vnoge ſtrichaka ráſzte*. r. Orth vvo viel Diſteln vvachſen. *Bogáts kóro hely*.

Cardŭŭs, ui, m. Virg. *Strichak*, *Oslebad*. e. Diſtel. *Bogáts kóro*. Carduus hortenſis, *Vèrtni ſtrichak, ščſliga*. peregr. *Artichóczka*. e Garten-Diſtel, Artitſchocke. *Kertbéli bogáts kóro, ártitſóka*.

Cārè, *Adv*. Cic. *Drago, za draguczénu, ſzkupo*. Theuer. *Drágán*.

Cārēctum, i, n. Virg. *Saſſevje*. r. Orth voll Ried-Graſs. *Sásas hely*.

Cārēnāria, æ, f. Pallad. *Poſzuda, vukojojſze ſzlatki moſt, mlado vino kuha*. s. Gefäſs vvorinnen ſüſser Moſt gekocht vvird. *Éde muſt főző edény*.

† Cārentia, æ, f. V. *Inopia, Egeſtas, vacuitas*.

Cārēnum, i, n. Pallad. Apic. à *Cares pop*. qui primi

primi vinum decoxerunt. *Kubani moſt ſztatti.* Sieſser gekochter Moſt. *édes fött muſt.*

Cărĕo, es, ere, ui, (*Supino.* Căritum *&* caſſum *apud Priſcianum*, cariturus *apud Juven.*) Neu. Cic. *Némam*, *menkami*, *prez cheßa jeſzem.* Ich habe nicht, es manglet mir fehlet. *Szûkôlkôdôm*, *valami nélkûl vagyok.* Conſtruitur cum *Ablat. ſine præp.* Febri carere, Cic. *Zimlicze nemati.* Das Fieber nicht haben. *Hidek lôles nélkûl lenyi.* Reperitur & cum *Genit.* Tui carendum quod erat. *Teren.* Heaut. 2. 3. 18. Item cum *Accuſ.* Id, quod amo, careo, Plaut. *Ono kaj tyubim menkami.* Jenes, vvas ich liebe, habe nicht. *A'mit-ked vellek, âttúl ſzûkôlkôdôm.* 2. Cărĕor, eris, eri, caritus, *&* caſſus ſum (Dep.) antiquiſſimos dixiſſe *Priſcianus* Author eſt l. 9. Carendus verò paſſiva ſignificatione habet *Ovid.* Virque mihi dempto fine carendus abeſt. *Epiſt. Penelopes. v.* 50.

Căreum, ei, n. Colum. *Divji komin.* r. Feld-Kümmel. *Vad kômény.*

Cārex, ĭcis, f. Virg. *ſaſſ.* s. Ried-Gras, Schvvärtel. *Sás.*

Cărĭcă, æ, f. genus *fici* à Caria. Plin. *Szuha ſzmokva*, *figa.* e. Dürre Feigen. *Aſzſzú fige.*

Cărĭcēus, a, um, Virg. *Iz ſaſſa.* Von Ried-Graſs. *Sásbul-való.*

Cărĭes, ĭēi, f. Lucil. *Chêrvo-jedina*, *Gnyilina drêvja.* e. Wurm-Stiche, Holtz-Fäule. *Szú étel*, *Avatság, Féreg rágás.* 3. eſt *putredo*, *vetuſtas* parietum, obquam ruunt, &c.

Cărīnă, æ, f. Cic. *Ládje-Dno.* r. Schiff-Boden. *Hajó-fenék.* 2. Poëtæ pro tota *navi* uſurpant.

Cărīnārĭus, Cărīnātus, a, um, Plin. *Izduben*, *y délan*, *kakti je dno ládje.* Gehöhlt und gemacht vvie ein Schiff-Boden. *Hajó módra méllyen kivájott.*

Cărīno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Dubem napriliku Ládje dna.* Ausvvölbe vvie einen Schiff-Boden. *Hajó módra kivájom.* 2. Idem quod *Probro afficio.* Feſt. dicitur etiam Cărīnor, aris, atus ſum (Dep.) Sed tantùm in ſecunda Verbi *Carino* ſignificatione. *Iſidor.*

Cărinthĭa, æ, f. (olim Provincia Illyrii) *Korotka zemlya*, ali *korotanſzka.* e. Landſchafft-Kärnthen. *Karintia orſzág.*

Cărinthus, i, m. Cărinthi, *plur.* m. (gens & natio *Illyrica,*) *Korotanecz, Koroſſecz, Korotanin.* Ein Kärnthner. *Karintia orſzág béli ember.*

Cărio, as, are, (Neu.) Martian. *Gnyil, chêrvo-jeden jeſzem.* Ich bin vvurmſtichig, faule. *Féreg rágot vagyok.*

Cărĭōſus, a, um, Ovid. *Pun chêrvo-jedine*, *Chêrvo-jeden.* Voll Wurmſtiche, Wurmſtichig. *Teli féreg rágot.* Transl. Carioſa ſenectus. Cato. *Slaba y nevolyna ſztaroſzt.* Das ſchvvache und erbärmliche Alter. *Erötlen, nyavalyás öregség.*

†. Cărĭſtĭa, æ, f. V. *Caritas*, *Inopia.*

Cărĭtas, atis, f. Cic. *Dragocha*, *Dragota*, *Drafina, ſzkupócha.* e. Theure, Theurung. *Szükség, Drágaság.* 2. V. Inopia, Penuria. 3. Caritas differt ab inopia, quòd Caritas ſit rerum penuria, quæ adhuc exſtant; inopia verò earum quæ non exſtant. Qua ex re primùm caritas nata eſt, deinde inopia: ità Cic. pro. Dom. 4. Caritas dicitur inopia frumenti & annonæ, penuria autem ſive inopia vini, aquæ, pabuli &c. Valla. l. 4. c. 26. Item, 5. V. *Amor*, Benevolentia, Dilectio. Cari parentes, cari liberi, ſed omnium caritates patria una complexa eſt Cic. 1. offic. c. 17. Item Charitas vocantur illi, quos amamus. Reliqui cum Caritatibus ſuis, & ſupellectile chalcida transmiſſi ſunt, *hoc eſt*: cum conjugibus & liberis. Ammian. l. 24.

Carmen, ĭnis, n. Cic. *Peſzem, popêvka*, *piſzma, Zmiſslyenicza.* s. Lied, r. Geſang, s. Gedicht. *Vers*, *ének*, *Bübáj*, *Igézet.* Carmen connubiale, Claud. *Szvadbena peſzem.* s. Hochzeit-Lied. *Menyegzöi ének.* Carmen exequiale. Ovid *Mértvechka popevka.* s. Todten-Lied. *Halotas ének.* 2. *Greben na kômſze vuna &c. grebeni*, *cheſſe*, vulgò *Jablya.* r. Hechel-Krempel-Kamm. *Gereben, Hébel.* Quaſi carmine lana trahatur. *Lucr.* 3. V. *Incantatio.* Hor. 4. V. *Vaticinium.* Virg. Eclog. 4.

†Carmĭnārius, ii, m. Carmĭnātor, oris, m. *Grebenár Cheſzravecz vune.* r. Krempler, Wollkämmer. *Gerebelö, Hébelö.*

Carmĭnātio, onis, f. Plin. *Cheſzranye.* s. Woll-kämmen. *Gerebelés, Hébelés.*

†. Carmĭnātrix, icis, f. *Cheſzravka, Grebenaricza vune.* e. Kremplerin, Wollkämmerin. *Gerebelöné, Hébelöné.*

†. Carmĭnĭcè, *Adv. Latinè* per Carmen, per verſus. *Redom*, *po redeh zmiſslyeno.* Reim-Weiſs, Gedicht-Weiſs. *Versképen.*

Carmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Grebenim; Vunu &c. na greben Cheſzram, vunu*

nu *Chiſztim*, vulgò *Jablyam*. Krämple, hechle, die Woll ſtreiche, ſaubere. *Gerebelet, Hébelek*. 2. *Peſzmi, Popêvke zmiſslyavam*. Lieder-Gedichte. *éneketet gondolok*. ità Sidon. 3. V. *Incanto*.

Carminor, aris, ari, (Dep.) Varro. V. *Purgo*. 2. V. *Carmino*.

Carnālitas, ātis, f. Auguſt. *Telovnà Lyubav*. Fleiſchlicher Sinn, Liebe. *Teſt-ſzeretét*.

Carnāliter, *Adv*. Prud. *Têlo-lyubno, Têlno*. Fleiſchlich. *Teſt-ſzeretve*.

Carnārium, ii, n. Varro. *Meſznicza*, ali *meſzto vu kômſze meſzo chuva*. e.Fleiſch-Kammer. *Hus tartó kamara*. 1. *Terhiſche, na kômſze meſzo Prodâje* r.Fleiſch-Marckt. *Hus vâgo ſzék*. Plaut. 3. *Meſznicza, Meſzarnicza, gdeſze marha tuche, y prodava*. e. Fleiſch-Banck. *Méſzár ſzék*. 4. Idem quod *Caro*. Qui mihi carnarium paravit ad jentandum *Plaut*.

Carnārius, a, um. Varro. *Meſzarſzki, Meſzarov*. Zum Fleiſchbacker gehörig. *Méſzáros*. 2. vid. *Carneus*. Taberna Carnaria. Varro. *Meſznicza, Meſzárnicza* e.Fleiſch Banck. *Méſzár ſzék*.

Carnārius, rii, m. Plaut. *Meſzàr*. r.Metzger, Fleiſchhacker. *Méſzáros*. 2. Qui in edenda carne delectatur. *Mart*.

Carnĕus, a, um. Carnălis, is. *com*. le. *n*. Prud. *Meſzni, Meſzaſzt, Meſzan, z-meſza*. Fleiſchlich, Fleiſchern, *Húſos*.

Carnifex, & Carnŭfex, ĭcis, m. Cic. *Hâbar, Kêrovnik* peregr. *Henkar*.r.Scharffrichter, Hencker. *Hóhér, Bôrtôn*.

Carnificina, æ, f. Cic. *Habárnicza, Kêrvarnicza, Mêrczvarnicza, Meſzto muke habarſzke* r.Richtplatz. *Kénzó hely*. 2. *Habaria, Mêrczvarenye, Muka*. e.Mörderey, Peynigung, e. Marter. *Kénzás*. Plaut.

Carnificinus, a, um. Plaut. *Habarſzki, Mêrczvarſzki*. Henckeriſch. *Hóhéros*.

Carnificium, ii, n. Plaut. V. *Carnificina*. N. 2.

Carnifico, as, are, avi, atum (Act.) Liv. *Mêrczvarim, Habarſzki chinim*. &c. Hencker-Stück ûbe, hinrichte. *Hóhéroskodik*.

Carnificus, a, um. Plaut V. *Carnificinus*.

Carniŏlia, æ, f. (Olim pars Illyrii) *Kranyſzka zemlya, Deſelya, Orſzag, Derſava*. Crain Landſchafft. *Kránecz orſzág*.

Carniŏlus, li. m. quaſi parvus Carnus (Gens Illyrica) *Kranyecz*. Crainer. *Kránecz*.

Carnivōrus, a, um. Plin. *Meſzo-ſer*. Fleiſchfreſſend. *Hús evő, Húſsal élő*.

Carnōſus, a, um. *Plin*. Carnŭlentus, a, um. Solin. *Meſznat, Meſzaſzt*. Fleiſchigt. *Húſos*.

Căro, carnis, f. Cic. *Mêſzo*. s. Fleiſch. *Hús*. Carnem alii volunt omnem ſubſtantiam corporis mollioris, ut caro pomi, Arboris. &c. alii, propriè animalium mortuorum, à verbo *Careo*, quod careat animâ. 2. Carnem pro *corpore* accipiunt Chriſtiani ſcriptores, Carnibus eſt dignus, qui bene mandit olus. *Prov*.

Cāro, is, ĕre (Act.) Plaut. V. *Carmino*. N. 1.

Cărŏloſtādium, *vel* Carloſtadium, ii, n. *Karlovecz* (*Tvêrdgyava, Jachina y vâraſs*) Carlſtadt, eine Veſtung in Croaten. *Karlovecz Vâroſſa, Erôſsége*.

Carpæa, æ, f. Xenoph. *Szablyami plêſzanye*, peregr. *Tanecz*. r.Schvverdt-Tantz. *Kardalvaló Tántzolás*.

Carpentārius, ii, m. JCt. *Kolàr ili hintove &c. dêla*. r. Wagner. *Szekér, Hinto tsináló*.

Carpentārius, a, um. Lampr. *Hintovſzki, Kochiſzki, Kólni*. Zum Wagen gehörig. *Szekereſes*. vagy *Hintós*

Carpentum, i, n. Ovid. *Hintòv, pokrita viſecha kôla, Kochie*. r. Rollvvagen, hangender Wagen, e. Gutſche. *Hintó, Fedeles lógó kotsi*.

Carpĭnĕus, a, um. Plin. *Grabrov*. Aus Masholder gemachet. *Tſerfából-való*.

Carpĭnētum, ti, n. Plin. *Meſzto, gde Grabri raſztù*. Orth, vvo viel Masholder vvachſen. *Tſerfes hely*.

Carpĭnus, i, f. Plin. *Graber, drêvo*. Lein (Spindel-) Baum, eine Gattung des Masholder-Baums. *Tſerfa*.

Carpio, ōnis, m. *Krap, ſaran*. r.Karpff. *Ponty, Potyka, Pozâr*.

Carpo, is, ĕre, pſi, ptum (Act.) Cic. *Têrgam, Kinim*. Abbreche. *Szaggatom*.
Inſere Daphni pyros, carpent tua poma nepotes. *Virg*. Eccl. 9.

Daj âl nedaj, kakti drago,
Trûdſze, ſzatêrbi, ali ſali:
Tvoje vendar drago Blago,
Drugi budu ſzpèch uſivali.

2. Transl. V. *Delibo*. floſculos orationis carpere. *Cic. pro Sex*. 3. pro *Intercipio*. Relinquebatur Cæſari nihil niſi, ut equitatu agmen adverſariorum carperet. *Cæs. bel. civ. l. 1. c. 63*. 4. pro *lædere, conſumere paulatim & quaſi per partes*. vulnus alit venis & cœco carpitur igni. *Virg. 4. Æn*. 5. V. *Reprehendo*. Carpere aliquem maledico dente. *Koga opſzuvati*.

Digitized by Google

vulgò *Spotati.* Einen ſchelten, Tadeln. *Meg-feddeni valakit.* carpere facta alicujus Ovid. 6. V. *Spolio, Imminuo.* Carpere opes alicujus. *Chie blago pomenyſtati, Chiega blaga kajozeti.* Eines Guth vermindern. etvvas berauben. *Valaki javait elſogyaſztani.* 7. V, *Carmino.* Carpere penſum. *Virg. Æneid. 4. v. 134.* 8. apud Poëtas pro *Capio.* Carpere iter, Somnos &c. *Hor.* 9. pro *Scindo.* Carpere cibum, *ſive* ſcindere. *Petron. in Satyr. c. 36.* 10. V. *Divido.* Carpere in multas partes exercitũ. Liv. *Tábor na vnoge ſztrane razdeliti.* Den Heer-Zug in viel Theil theilen. *Sereget ſok felé el oſztanyi.*

Carptim *Adv.* Liv. *Pritergávajuch; jedno ovde, drugo onde tèrgajuch.* Eines hie, das andere dort hinvveg zvvickend. *Szágatva, különkülön.* Carptim aggredi. Liv. *Prez reda na koga navaliti.* Einen ohne Ordnung anfallen. *Rendnélkűl valakire rohanni.*

Carptor, ōris, m. Gell. V. *Obtrectator, Maledicus, Reprehenſor.* 2. *Na goſzteh Razrezavavecz jeſztvin, ponujavecz, Ponuditel, Landavecz.* r. Fürſchneider, Vorleger an Mahlzeiten, *étel fel oſztó, Tranſirozó.* ità *Juven. Sat: 9. v. 110.*

Carptūra, æ, f. Varro. Carptus, ûs, m. Plin. *Tèrganye, Schipanye, Odkinenye.* e. Abflückung, Abzvvickung. *Szagatás.*

Carpus, i, m. *Celſ.* eſt palmæ pars, quæ brachio jungitur.

Carrax, cis, m. *Karaſz.* e. Kareſs. *Kárász.*

Carrūca, æ, f. Plin. Heſych. *Goſzpoczka kola, oſzebuini Hintov.* r. Kobel-Wagen. *Tár ſzekér.* 2. Carrūca, æ, f. idem ac *Ciſium, ii, n.* Martial. *Kola na dveh kotacheh,* iliti *dveh kolov.* Ein Karn mit zvvey Rädern. *két kerekű Talyiga* vagy *Lektika.*

Carrūcārius, *vel* Carrūcarius, ii, m. Ulp. *Kolár takvih Hintóvov,* ali *Kól.* item *Kochis.* r. Kärner, Wagner. *item* Fuhrmann. *Talyigás,* item *Tár ſzekeres, kotſis.*

Carrus, i, m. *Cæſ.* Carrum, i, n. *Tovorna, Tárna kóla.* r. Lad-Wagen, Rüſt-Wagen. *Tár,* vagy *Derék ſzekér.*

Cartibūlum, i, n. Varro. *Kamenati ſztol, z jednum nogum.* Steinerner Tiſch, auf einen Fuſs. *Egy lábon álló kö-aſztal.*

Cartīlāgĭnĕus, a, um. Cartīlāgĭnōſus, a, um. Plin. *Hruſztav.* Von Kreſpelen. *Portzogós.*

Cartīlāgo, ĭnis, f. Plin. *Hruſzt, Mezgra, Hruſztavicza.* r. Kruſpel. *Portzogó.*

Cărunculă, æ, f. Cic. *Meſzeſcze, Meſzeko.* s. Fleiſchlein. *Húsotska.*

Cārus, a, um. Liv. *Drág, Mil.* Lieb, Teuer. *Drága, Szűk.*

Căryĭnus, *&* Cărȳnus, a, um. Plin. *Orehov.* Von einer Nuſs. *Diós.*

Căryon, ryi, n. Plin. *Oreh.* e. Nuſs. *Dió.*

Căryŏphillum, li, n. & căriŏphillus, i, m. Plin. *Klinchecz.* e. Näglein. *Szeg fű.*

Căryŏpōn, i, n. Plin. *Szok iz orehov.* r. Saffl von Nuſſen. *Diónak kiſajtólt leve.*

Căſa, æ, f. Varro *Mucka hiſa, Hiſa pripraſzta.* s. Bauren Häuſel. *Kunyó, Kaliba, Paraſzt ember háza.*

Căsāria, æ, f. Feſt. *Hiſe Chuvaricza.* e. Haushüterin. *Ház őrzőné.*

Caſcus, a, um, Cic. *Sztar.* Alt. *Vén, Agg.* Caſcus caſcam ducit. *Sztar Sztaru jemlye.* Alt. heyret Alte *Vén Vént véſz.*

Căſeāle, is, n. Colum. *Szirnicza.* e. Käs-Hütte. *Sajt tarto-hely.*

Căsĕārius, a, um, Ulp. *Sziren.* Zum Käſs gehörig. *Sajtos.*

Căſĕus, ei, m, Mart. *Szir.* r. Käſs. *Sajt.*

Căſo, as, are, (*Frequ.* à cado) Varro, *Gusztokrat opadam.* Offt falle. *Gyakran eleſem, eſdegelem, hullok.*

Căſsĭda, æ, f. *Proper.* Caſſis, ĭdis, Cæſ. *Siſak.* r. Helm. *Siſak.*

Caſſis, is, m. Virg. *Mreſa najmre za lòv zverja.* s. Jäger-Garn, Netz. *Vadáſz háló.*

Caſsīta, æ, f. *Plin.* Vid. *Alauda.*

Caſsĭtĕrium, Caſsĭtĕrum, *vel* Caſsĭtĕron, ri, n. Caſsĭtĕros & Caſsĭtĕrus, ri, m. Plin. *Belo olovo.* peregr. *Koſziter.* s. Zinn, vveiſs Bley. *Fejér ón.*

Caſſo, as, are, Sidon. *Obályam pogodbu & c. Kvarim, Habim, na nikaj Szpravlyam.* Aufhebe, abthue, vernichtere. *Semivé tettem, Teſzem.*

Caſſus, a, um, Lucr. *Prazen, Puſzt.* Leer, vergeblich. *üres, Hijában való.* Caſſa nux, Plaut. *Puſzt y prazen oreh.* Leere Nuſs. *üres dió.*

Caſtănĕa, eæ, f. Plin. *Koſztany.* e. Keſtn. *Geſztenye,* item *Koſztanyevo drévo.* r. Keſten-Baum. *Geſztenye-fa.*

Caſtănētum, ti, n. Colum. *Koſztanyeoje,* r. Keſten-Wald. *Geſztenyés.*

Caſtè *Adv.* Cic. *Chiſzto.* Keiſch, Rein. *Szüzen, Tiſztán.*

†. Caſtellānus, ni, m. *Porkulab gradéczki.* Burg-Vogt. r. Caſtellan. *Kaſtélybéli* vagy *várbéli, Porkoláb.*

Caſtellārius, rii, m. Frut. *Meſter na izpelyávanyu vód.* Waſſer-Kunſt Vervvalter. *Vizet el-vévő fő meſter.*

Burg-

Caſtellatim, *Adv.* Liv. *Od jachine do jachine, od Grada do Grada Vojnichkoga.* Von einer Veſtung, zur anderen. *Kaſtélytul-kaſtelyig.*

Caſtellum, li, n. à *Caſtrum*, Cic. *Grad Vojnichki, Jachina, Kaſtely, Tvrdgyava.* e. Veſtung. *Kaſtély, Vár.*

Caſtĕria, æ, f. Plaut. *Hutta Brodárov, Ribichkov. u kojuſze veſzla y oſztala Ladje ſpravlyaju.* e. Ruder, oder Fiſcher Heislein, darin man die Ruder behalt. *Hajós ſzerſzám tartó hely.*

Caſtīgābilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Karanya, kaſtige vreden.* Sträfflich. *Büntetbetö, Feddhetö.*

Caſtīgātio, ōnis, f. Cic. *Pokaranye, kaſtiganye.* e. Zichtigung. *Feddés, Büntetés.*

Caſtīgātor, oris, m. Plaut. *Pokáravecz, kaſtigávecz.* r. Straffer. *Meg-Feddö, Büntetö.*

Caſtīgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Káram, kaſtigajem.* Straffe. *Meg-Feddem, Büntetem.*

Caſtĭmōnia, æ, f. *Cic.* Caſtus, ûs, m. *Varro.* Caſtĭmōnium, nii, n. *Apul.* Caſtĭtas, ātis, f. Cic. *Chiſztocha telovnâ.* e. Keiſcheit, Reinigkeit. *Szüzeſség, Tiſzta élet.*

Caſtor, ŏris, m. Plin. *Breber, Dabar.* r. Biber. *Hód.* Idem ſignificat †. *Fiber.* 2. Caſtor *nomen propr.* Viri Frat. *Pollucis. Varr.*

Caſtŏrēum, ei, n. Virg. *Brebrove jajcze.* r. Biber Geil. *Hód töke.*

Caſtŏrĕus, ea, eum. *Plin.* Caſtŏrīnus, a, um. *Mart.* Caſtŏrīnātus, a, um. Sidon. Apoll. *Brebrov.* Vom Biber. *Hódi.*

Caſtŏris, idis, f. Ælian. *Zlo-tulecz, Riba morſzka nemilo zavèjajucha, tak da koj nyu chuje, znamenuje (najveruje gdo koche) nyemu ſzmert.* n. Meer-Fiſch, durch Vernehmung ſeiner Stim den Todt vorbedeutent. *Tengeri hal, mellynek kiáltáſa, ki ötet meghallya, halált jelent.* 2. V. *Caſtor.*

Caſtra, orum, n. *plur.* Cic. *Tábor.* s. Feld-Lager, Kriegs-Lager. *Tábor.*

Caſtrāmētātor, oris, m. Virg. *Tábora Razluchitel, Táborſzki Narednik, Glavar, Tábornik ili Tabor zabija.* Der das Lager Schlagt, Quartier-Meiſter. *Tábor Meſter.* Diviſim. Caſtrorum antea metator *Cic.* Philipp. 11. c. 5.

Caſtrāmētor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Tábor zabiam.* Das Lager ſchlage. *Tábort ütök, ſzállok.*

Caſtrātio, onis, f. Colum. *Koplenye.* e. Verſchneidung. *Herélés.*

Caſtrātura, æ, f. Plin. *idem.*

Caſtrenſis, is, *com.* ſe, n. Cic. *Táborſzki, Taborni.* Zu Läger gehörig. *Tábori.*

Caſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Koplim.* Ausſchneide, Verſchneide. *Herélek.*

Caſtrum, tri, n. Cic. *Grad, Tverdina, Tverdyava.* e. Veſtung, s. Schloſs. *Vár, kaſtély.*

Caſtus, a, um, Mart. *Chiſzt.* Keiſch, Rein. *Szüz, Tiſzta.* 2. V. *Purus, Fidus.* Sagunti mœnia caſta. *Sil. l.* 14. *v.* 94.

Cāſu, Adv. Cic. V. *Fortè.*

Căſŭla, æ, f. à Caſa. *Hiſicza.* s. Heislein. *Kunnyócska, Kalibácska.*

Cāſus, ûs, m. Virg. *Opad, Opadecz, Padecz,* Item *Pripechenye, Prigodgyenye.* r. Fall, Zufall. *Eſet, Történet.*

Cătăclyſmus i, m. Varro. *Potop Szvèta.* e. Sind fluſs. *Viz-özön.*

Cătădrŏmus, i, m. Svet. *Tekalſzke konyanikov.* Ein lauff-oder renn-Platz. *Lò futtató hely.*

Cătăgrăphe, es, f. Plin. *Znamenuvanye pred malanyem.* Das Abreiſſen von der Mahlerey. *Képiró rajzolója.*

Cătălŏgus, gi, m. Plaut. *Rèd imèn, rechèh,* &c. e. Ordnung, r. Regiſter. *Nevek, Lajſtroma.*

Cătămēnia, ōrum, n. *Plur.* græcum. *Meſzeczni Czvèt ſenſzkih Glàv; Senſzko ochiſztenye.* e. Monath-Blumen der Weiber; e. Weibliche Reinigung. *Aſzſzony Havi Virſolyás.* latinè: Flos *vel* Fluxus Menſtruus. *Medic.*

Cătămīdio, as, are, avi, atum. (Act.) â Græcis, ad latinam declinationem deflexum) *Oſzmehavam.* Auslache. *Megnevetem Tſúfolom.* 2. Idem ac *humeros verbero.* Petron.

Cătăphractārius, rii, m. Lampr. *Seleznyàk, Junak vu oklopeh, Oklopnik.* r. Küriſſier Soldat. *Vaſas vitéz.*

Cătăphracta, æ, f. Tertul. Vid. *Clibanus*, N. 2.

Cătăphractus, a, um. Liv. *Oklopen, vu oklopeh.* Der einen Küriſs an hat. *Fegyveres, Vas derekas*, milites cataphracti. *Vojniki vu oklopeh.* e. Küriſſier Soldaten. *Vaſas vitézek.*

Cătăplaſma, ătis, n. Plin. *Obvez, omaſut, zkümſze bolen obvia*, r. Uberſchlag, Pflaſter. *Ires ruha mellyel környtül köti magát az beteges.*

Cătăpulta, æ, f. Liv. *Sztareh vremen puska, katti Luk, iz kojeſzu kamenye veliko, felezje, ſztrele*, &c. *bitali.* Alts Gevvehr, mit vvelchen man die Steiner, Pfeil &c. gevvorffen. *Régi nagy puska, mellybül vaſat, köveket*, &c. *lödöztenek.*

Cătăracta, æ, f. *Plin.* eſt locus abruptus, & præ-

Digitized by Google

præceps in flumine, unde aqua vi magnâ ruit potiùs, quam deſluit. 2. Eſt quaſi *porta* quædam ex funibus, aut catenis ſupra urbis, arcis *&c.* portas pendens, ad hoſtium irruptionem propulſandam accommodata. 3. *Porta* in fluminibus, piſcinis, &c. ad retinendam, vel emittendam aquam idonea. 4. *Vehemens diſſolutio nubium*, imbriúmque delabentium vis. 5. *Béli ſzokol.* r. Weiſſer Falck. *Fejer ſzollyom.*

Cătarrhus, rhi, m. Cic. *Hropot, Hubnyavicza*, peregr. *Katàr.* r. Haupt-Fluſs, r. Cathar. *Nátha.*

Cătaſcōpĭum, ii, n. Cic. eſt navigii exploratorii genus, ex quo undequaq; quis ſpeculetur.

Cătaſcŏpus, i, m. Hor. V. *Explorator.*

Cătaſta, æ, f. Plin. *Meſzto za ſzlùg prodavanye*, Item *Klada za vuzenye.* r. Orth, da man die Knecht verkaufft; Ein Stock vvo man die Knecht, &c. gefangen hielte. *Olly hely vólt, hol a' ſzolgákat árúlták*, vagy *fogua tartották.* Item *kaloda, mellyben az embeeret fogua tartják.*

Cătaſtrōma, ătis, n. V. *Tranſtrum.*

Cătaſtrŏphe, es, f. eſt *rei lætæ* triſtis exitus, *vel* ipſa mors.

Cătax, acis, *om*, Feſt. V. *Claudus.*

Cătè, Adv. Plaut. *pro* cautè, callidè. *Pazlivo, Chedno, z-razlogom, ſegavo.* Weislich, liſtig. *Okoſan, Ravaſzon.*

Cătēchēſis, is, f. Cătēchiſmus, i, m. Hieronym. *Navuk Kerſzchanſzki.* e. Kinder-Lehr; e. Untervveiſung in Religions Sachen. *Rövid ſzóval való tanitás, Gyermek tanitás.*

Cătēchæta & Cătēchiſta, æ, m. *Navuchitel Kerſzchanszkih ſzkroovnoſztih: Vuchitel Deeze vu Veri.* r. Kinder-Lehrer, Untervveiſer in Religions Sachen. *Gyermeket hit tzikkelyére tanitó.*

Cătēchīſo, *aliis* Cătēchizo, as, are, avi, atum. (Act.) Tertull. *Z-rechjum kerſzchanzki navuk daiem, ſzkroovnoſzti Kerſzchanſzke vuchim.* Kinder-Lehr mache. *Gyermeket tanitok.*

Cătella, æ, f. *Liv.* à catena, *Lanchecz.* s. Kettlein. *Lántzotska.* 2. *Kuſzicza.* Eine kleine Hündin. *Ebetske.*

Cătellus, li, m. Mart. *Peſzek.* s. Hündlein, *Kölyköcske.*

Cătēna, æ, f. Cic. *Lancz.* e. Ketten. *Lántz.*

Cătēnārius, a, um. Senec. *Na Lanczu.* An der Ketten. *Lántzczal köttetett.* Catenarius Canis. Senec.

Cătēnātio, onis, f. Vitruv. *Szklopleny, zvezanye, z-lanczi ſztiſzkenye*, e. Fug, Vernichtung mit Ketten. *Lántzolás.*

Cătēno, as, are, avi, atum. (Act.) Varro. *z-lanczi veſem, Okavam, v-ſeleze poſztavlyam.* In Ketten ſchmide. *öſzve-lántzolom.*

Cătēnŭla, æ, f. Vide *Catella.* N. 1.

Căterva, æ, f. Hor. *Jatta, Vnoſina lyudi, velik junákov peſzcev kup*, peregr. *ſereg.* s. Groſſer Hauffen, e. Kriegs Schar. *Sereg.* 2. Transl. v. *Multitudo.* Virg.

Cătervātim, *Adv.* Virg. *Jattom, na jatte, na chete.* Scharvveiſſe. *Seregenként.*

Cătharma, ătis, & Cătharmon, i, n. (à Romanis *latinè* dictum *Piaculum*) *Aldov za odvernenye zla, kuge*, &c. s. Buſs-Opffer. *Bűnért*, &c. *való áldozatok.*

Căthĕdra, æ, f. Mart. *Sztol izviſſen, ſzedálnicza, ſztólnicza, Prodekálnicza*, r. Seſſel, r. Stuhl, e. Kantzel. *Setzel ſzék, Prédikálló ſzék.*

Căthĕdrālis, is, *com.* le, *n.* *Sztolni, Prodekalnichki.* Der Kantzel, *oder* Seſſel gehörig. *Setzel ſzékö, Prédikáló.*

Căthŏlĭcus, a, um, Quint. *Obchinſzki, po vſzud. buduchi.* Allgemein. *Közönſéges, mindenütt-való.*

Cătillo, ōnis, m. Feſt. *Zdelo-lis, Lakomecz, oblizavavecz.* r. Schiſſel-Lecker, Schlemmer. *Nyalakodó.*

Cătillo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Lakomimſze, V-jeztvinah zbiram, Bolya oblizavam.* Beſsere Stücklein eſſe, ausklaube verſchlemme, ablecke. *Nyalakodom.*

Cătillus, i, m. Cătilla, æ, f. & Catillum, i, n. Plin. *Zdelicza, Zdelichka.* s. Schiſslein. *Tálatska.* 2. *Gornyi melinſzki kamen.* Der obere Mühlſtein. *Fölső malom kő.*

Cătīnus, i, m. Cătīnum, i, n. Varro. *Globoka zdela.* e. Tieffe Schüſſel. *Tál.*

Cătōnium, ii, n. Cic. *Pekel.* Die Hölle. *Pokol.*

Cătŏpȳrītes, æ, m. Plin. *Dragi Kamen.* r. Edelgeſtein. *Drága kő.*

Catta, æ, f. *Máchka.* e. Katz. *Matska.*

Cătŭlīnus, a, um, Plin. *Peſzji.* Das von einem Hund iſt. *Ebi, Ebtől való.*

Cătŭlus, li, m. Horat. *Peſzek.* Item *mláda Vſzakoga ſivinchcta.* s. Hündlein, item das junge ein jedes Viechs. *Kőlyők.* Item *Minden barom ellés.*

Cătus, a, um, Hor. *quaſi* cautus (legitur & cātus.) *Cheden, ſegav, chalaren, otajen, cziganyaſzt.* Weiſs, liſtig, verborgen. *Okos, Ravaſz.*

Cătus, ti, m. Veget. *Máchek* e. Katz. *Him Matska.* 2. Machina militaris, Pluteus, vimen.

Căva, æ, f, *Plin.* Căvāmen ĭnis, n. *ſolin.*

Digitized by Google

Cāvĭtas, ātis, f. *Duplya*. e. Höhle, s. Loch. *Udû, odûr, odû*.

Cāvātio, ōnis, f. Varr. *Izdublenye*. e. Ausholung. *Kivájás*.

Cāvātor, ōris, m. Plin. *Dubecz, II dube*. r. Ausholer. *Kivájó, áró*.

Cāvātūra, æ, f. Veget. vide *Cava*.

Cāvātus, a, um, Apul. *Izdublen*. Ausgehölt, hohl. *Kivájott*.

Cāucălis, is, & ĭdis, f. Plin. *Divji perſin*. peregr. *Petroſily*. Wilder Peterſil. *Vad Petreſelem*.

Cāucus, ci, m. Spart. *Dubicza, zemlyena Kupicza*, peregr. *Falicza*. e. Schale. *Tréſze*.

Cāuda, æ, f. Plin. *Rèp*. r. Schvveiff. *Fark*.

Caudĕus, ea, eum, Plaut. (Caudātus) *Répaſzt*. Der einen Schvveiff hat. *Fark hordozó*.

Caudex, ĭcis, m. Ter. *Koczen*, Item *ſzteblo*. r. Stengel am Kraut, der Stamm am Baum. *Tſutak fa derêka*. Metaph. *Bedak*. Nor, *Bolond*. Terentius.

Cāudĭcātus, a, um, *Senec*. caudicatæ naves, Senec. *Duge ladje*. s. Lange Schiff. *Hoſzſzú hajok*.

Caudĭcĕus, ea, eum, Auſon. *Koczenyaſzt*. Das vom Stengel iſt. *Tſutakos*.

Căvĕa, æ, f. Cic. *Duplya, Jama pod zemlyum, Kerletka. Koſſich, Kobacha*. e. Höhle, Grube unter Erde, s. Vögel-Häuſel, e. Hüner-Steigen. *Barlang, Verem, Kalyitka, Katrecz*.

Căveo, es, ere, cāvi, cautum, (Neu.) Cic. *Chuvamſze, Habamſze, Pazimſze*. Ich hüte mich, Sorg habe, acht gebe. *Flkerûlöm, Magam óvom Vigyáztatom*. Cave hoc facias, cave faxis, Plaut. *Chuvaj ſze, da to necsinis*. Hüte dich, das du dieſes nicht thueſt. *Vigyázz, Ne tſelekedjed azt*. Cauto opus, Plaut. *Pazi, chuvaiſze*. Hüte dich, Sorg habe. *Vigyáz magadra*. 2. V. *Conſulo*. Tu mihi ſæpè multa caviſti, *Cic*.

Căverna, æ, f. Cic. *Duplya pod zemlyum, ſpilya*. Höhle unter der Erden. *Üreg, Barlang, Hézag-hely*.

Căvernōſus, a, um, Plin. *Jamaſzt, Dupely*. Höhlichtig, löcherig. *Hézagos, üreges*.

Căvernŭla, æ, f. Plin. *Duplicza, Jamicza*. Kleine Höhle, Löchlein. *Barlangotska*.

Căvilla, æ, f. *Apul*. & Căvillum, li, n, *Feſt*. Căvillus, li, m. Plaut. *Oſzmeh, Poſpot*. s. Spottvvort. *Guggolás Tréfaság*.

Căvillātio, ōnis, f. Cic. *Oſzmehavanye, Poſpotavanye*. Das Auslachen, Geſpött. *Patvarkodás, Tſúfolás, guggolás*.

Căvillātor, ris, m. *Oſzmehavavecz, Poſpotlyivecz*. r. Auslacher. *Guggoló*.

Căvillātus, ûs, m. Apul. vide Cavilla.

Căvillor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Oſzme, hujemſze, oſzmehavamſze, Poſpotavamſze*. Auslache, verſpotte. *Guggolom, Patvarkodom*. Cavillari aliquem, Cic. *Oſzmehavatiſze, Poſpotavatiſze iz koga*. Einen auslachen, verſpotten. *Valakit tſufolnyi, kinevetnyi*.

Căvillōſus, a, um, Firm. *Poſpotlyio*. Spöttiſch. *Tſufoló*.

Căvĭtio, onis, f. *Varro* Cāutio, nis, f. Cic. *Poruchtvo, Oſzegurenye*. e. Verſicherung. *Kezeßég, Bizonyság tévés*.

Cāula, æ, f. Cic. *Ovcharnicza*. r. Schaffſtall. *Juh akol*. 2. Vid. *Stabulum*.

Caūlĭcātus, Cāulĭcŭlātus, a, um, Apul. *Koczenyaſzt*. Das Stengel hat. *Tſutkos*.

Cāulĭcŭlus, li, m. Plin. *Koczenek*. Kleines Stengel. *Fû Száratska*.

Caūlis, is, m, Plin. *Koczen*. r. Kraut-Stengel. *Tſutak, Torſa*. 2. *Zelje*. s. Kraut *Kápoſzta*.

Căvo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Dubem*. Aushöle. *Vájom áſom*. Gutta cavat lapidem. Prov. *Kaplya dube kamena*. Die Tropffen durchhölet den Stein. *Tſöp vája az követ*. Transl. *Z vremenom vſze ſzlabo biva*. Die Zeit ſchvvächet alles. *Idövel mindenek el enyéſznek*.

Cāupo, ōnis, m. JCt. *Kerchmár, Oſtariáß*. Ein Wirth. *Kortſmáros, Vendég fogadó*.

Caūpōna, æ, f. Cic. *Oſtaria, Kerchma*. s. Wirths-Hauſs. *Kortſma, Vendég fogadóház*. 2. *Kerchmaricza*. e. Wirthin. *Kortſmárosné*. ità Lucill.

Cāupōnāria, æ, f. *Kerchmarſztvo, Oſtariaſſztvo*. e. Wirthſchafft des Wirthen. *Vendég-fogadóság*.

Cāupōnĭus, a, um, Plaut. *Kerchmarov, Oſtariaſſev*. Des Wirthen. *Kortſmához, Vendég-fogadóhoz való*.

Cāupōnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Kerchmarim, Oſtariaſſim*. Wirthe. *Kortſmárlok*.

Cāupōnŭla, æ, f. Cic. *Kerchmicza, Kerchmaricza*. s. Wirths-Häuſslein. *Kortſomátska, Vendég-fogadó házatska*.

Cāurus, ri, m. Virg. *Zgorcz, od ſzunchenega zahoda vecter*. r. Wind von Niedergang. *Napnyúgoti-ſzél*.

Cāuſa, æ, f. (alii cauſſa) Cic. *Zrok*. e. Urſach. *Ok, oka valaminek*. Cadere cauſâ, Cic. *Neobſztati vuchemu pravdu* ali *Kakvo Dugovanye zgubiti*. Eine Sache vor Gericht verlieh-

ten. *Valami dolgot el veſzteni tőrvényben.* Brevitatis causâ, Cic. *Nakrattkom, zarad Krattkocbe.* Von Kürtze vvegen. *Rövideden, Rövidségnek okáért.* 2. V. Occaſio. At mihi cauſam explicandæ Phil. attulit caſus Reip.

Cāuſĭa, æ, f. Plaut. *Skrilyak, ſiroki klobuk ſzuproti ſzuncu.* 1. Schatten-Huth. *Kalap.*

Cāuſĭdĭcus, ci, m. Cic. *Pravdáß, Branitelna-pravdi*, peregr. *Prokurator.* In Recht Fürſprecher. *Prókátor.*

Cāuſĭfĭcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Branimſze, na pravdi odgovarjam, Pravichimſze.* Mich entſchuldige. *Törvényben oltalmazom magamat.* 2. V. Cauſor.

Cāuſor aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Zrochim, Zroke dajem.* 2. *Krivim.* Die Urſachen vorbringe. 2. Einen andern beſchuldige. *Okát adom.* 2. *Okozom.* 3. V. Excuſo.

Cāuſtĭcus, a, um, Plin. *Pekuchi.* Brennend. *égetö.*

Cāuſŭla, æ, f. Cic. *Zrochecz, mali zrok.* Kleine Vrſach. *Okotska.*

Cāutè *Adv.* Plaut. Vide Catè.

Cāutēla, æ, f. JCt. *Paſzka, Szegurnoſzt.* e. Verſicherung, Warnung. *Jó idején való gondviſelés, által-látás.*

Cāutērĭum, erii, n. Cic. *Szelſzke, ſzkojemſze reſz, Pripéka ranicza.* 1. Brenneyſen. *Bélyeg sü-vas.* 2. eſt ipſum *foramen* cauterio factum.

Cāutes, is, f. Virg. *Pechina oſtra.* Rauchen-Fels. *Kőſzikla.*

Cāutim *Adv.* Teren. Vide *Catè.*

Cāutĭo, onis, f. Teren. vide *Cavitio, Cautela.*

Cāutor, ōris, m. Plaut. *Oſzeguritel.* 1. Verſicherer. *Okoſon Fél-találó, Bizonyoſítatevő.*

Cāutus, a, um, Cic. *Cheden, Pazlyiv, Premiſzlyen.* Fürſichtig, Achtung gebend, vorbetrachtend. *Okos, Eſzes.*

Cāvus, a, um, Virg. *ſúpel, zdubem.* Hohl. *Vájott, üreg, Hézag.*

Cāvus, i, m. Cāvum, i, n. Varro. *ſúplina, Dúb.* e. Hölle. *Udú. üreßég, üreg.*

Cēdo, is, ere, ceſſi, ceſſum. [Neu.] Cic. *Púſzcham, Meſzto* &c. *odpúſcham, vugiblyemſze*, peregr. *Hun*, vel *Engedujem.* Weiche, nachgebe. *Engedek, helyt adok.* Cede repugnanti, cedendo victor abibis. *Ovid.* 2. de art. v. 197. *Ako bochesz pvedobiti, na ſze z drugem ti boriti.* 2. V. *Evenio.* Cedere bene, malè. *Virg.* 3. V. *Incedo.* Ex adverſo cedit, quaſi cancer ſolet. *Plaut.* 4. Cedere vitâ, vel è vita. Cic. *Vumrèti.* Sterben. *Meg halni.* 5. V. *Abeo.* Diſcedo Foro, urbe diſcedere *Cic.* 6. Diem cedere; Ulp: *Pocheti zaduſiti ſze.* Anfangen Geld ſchuldig zu vverden. *Kezdeni adóſá lenni.*

Cĕdo, *Imperativ. Defect.* Cic. *Daj, Povech*, Gib, Sag. *Add-elő, Mondd-meg.* Cedo mihi aquam: Plaut. *Dajmi vodè*, gebe mir Waſſer her, *Adſza nékem vizet.* Quid factum eſt cedo? Ter. *Povech mi, kaj jeſze vuchinyeno?* Sage an vvas iſt geſchehen? *Mondmeg mi történt?*

Cĕdrĕlæon, æi, n. Plin. *Olje iz Cédra.* s. Ceder-Oel. *Tzedrus-bul tſinált olaj.*

Cĕdrēus, & Cĕdrĭnus, a, um, Plin. *Cédrov, Iz Cédra.* Zum Ceder gehörig, vom Ceder, *Tzedrus bul-való Tzedrus-Fái.*

Cĕdrĭa, æ, f. Plin. *Szmola Cédrova.* s. Hartz-Bech von Ceder-Baum. *Cedrus-Fa ſzurok.*

Cĕdris, Idis, f. Plin. *Szád, vochè Cédrovo.* e. Frucht vom Ceder-Baum. *Tzédrus gyümölts.*

Cĕdrĭum, ii, n. Plin. *Olje Cédrovo.* s. Ceder-Oel, e Safft. *Tzedrusbul Olaj.*

Cĕdrus, i, f. Cic. *Cédrovo Drévo.* 1. Ceder-Baum. *Tzédrus-Fa.* Arbor perpetuò virens, quæ à tinea immunis eſt, & cujus pice vel oleo tincta à tineis, aut carie non læduntur: *Plin.* l. 11. c. 40. hinc cedro digna loqui. Perſ. *Vredna vekivechnoga ſzpomenka dugovanya govoriti.* Evvig denckvvürdige Sachen reden. *örökké emlékezetre méltó dolgokat beſzéllenyi.* Speramus carmina fingi poſſe linenda cedro *Horat.* de art. poët v. 331.

Cēlāmen, ĭnis, f. Apul. *Szkrivanye.* Das verbergen. *Eltitkolás.*

Cēlātim. *Adv.* Apul. Celatè *Adv.* Amm. *Szkrivezè, otajno.* Heimlich. *Titkon, Alattomban.*

Cēlātor, ōris, m. Luc. *Szkrivavecz.* 1. Verberger. *Titkóló, Elrejtö.*

Cĕlĕbĕr, m. is. f. re, n. Celebris, is, *com*, bre, n. Cic. *Glaſzovit*, Berühmbt, *Hires, neves, nevezetes.*

Cĕlĕbrābilis, is, *com.* le, n. Amm. Marc. *Glaſzovitoſzti y preſzi manya vrèden.* Rühmlich. *Bötſü letett érdemlö.*

Cĕlĕbrātio, onis, f. Cic. *Obſzluſávanye, ſzvetenye.* e. Begehung, Haltung der Feyerung. *Magaſztalás.* 2. V. *Frequentatio.* Cic. 3. V. *Laudatio.* Equeſtres ſtatuæ Romanam celebrationem habent. *Plin.*

Cĕlĕbrātor, oris, m, Mart. *Obſzluſávavecz*,

Digitized by Google

obſluſitel. Der die Feyerung hält. *Magaſztaló.*

Cēlēbrātus, a, um, Curt. cēlēbrātior *comp.* Svet. cēlēbrātiſsimus. Cic. *Glaſzovit, cheſztit.* Berühmbt. *Magaſztaltatott.*

Cēlēbritas, ātis, f. Cic. *Vnoſina lyuctzva, zbo- ditche glaſtovitch lyudih.* e. Menge des Volcks. e. Verſammlung ehrlicher und berühmter Männern. *Nagy emberek öſzve gyülé et.* 2. V. *Fama, laus, dignitas, ſplendor, honor.* In maxima celebritate quondam civium viximus. *Cic.* 3. offic. 3. V. *Solemnitas.* In ſupremi diei celebritatem. Cic. pro *Solemnibus exequiarum.*

Cēlēbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Orno, honeſto.* Celebrare nomen, memoriam alicujus poſt mortem. 2. V. *Frequento.* Popinas celebrare. Varro. *Kêrchme pohajati glaſtovāti.* Die Zech-Häuſer offt beſuchen. *Kortſmát gyakran látogatni.* Domum alicujus celebrare. Cic. *V-koiu biſu cheſzto hoditi.* Offt in eines Hauſs gehen. *Valamely házat ſzüntelen látogatni.* 3. *Obſluſávam, ſvetim.* Feyerlich begehe. *Magaſztalom, ſzentölöm* 4. V. *Laudo.* Laudes alicujus celebrare Cic. *koga hvaliti, ſzlaviti.* Einen loben. *Valakit dicsérni.*

Cēler, ēris, ēre, Cic. *Hiter, Berz,* vulgò *Friſek.* Geſchvvind, friſch, ſchnell. *Gyors, ſerény.* Mente nihil celerius *Virg.* celeriſſimus apud *Ennium* & *Priſcian.* l. 7.

Cēlĕrĭter. *Adv. Accius.* Cēlĕrātim. *Siſen.* apud Nonium. Cēlĕrè. *Plaut.* Cēlĕrĭter Cic. *Hitro, Berzo.* vulgò *Friſko.* Geſchvvind, ſchnell. *Gyorſan, Hertelen, Hamarſággal.*

Cēlĕritas, ātis, f. *Cic.* Cēlĕrĭtūdo, ĭnis, f. Varro. *Hitrina, berzina, hitroſzt, herzocha.* e. Geſchvvindheit, Schnelligkeit. *Gyorſaság, hamarság.*

Cēlĕriuſcŭlè *Adv.* Hor. *Poberzo.* Etvvas geſchvvind. *Hamarſággal.*

Cēlĕripes, ĕdis, com. Cic. *Berzo-lebko-nog.* Schnell zu Fuſs. *Gyors gyalog.*

Cēlĕro, as, are, avi, atum, Cic. V. *Accelero, feſtino.*

Cēles, ētis, m. Gell. *Berzecz kony, pruſzecz.* Ein ſchnell Pferd. *Sebes ló.* 2. *Na bêrzom konyu vojnik.* r. Reuther auf einem geſchvvinden Pferd. *Sebes lovas ulő katona.* 3. Cēlĭtes. *vel ut alii* Cēlĕres, *vel* Cēlĕtæ dicti ſunt trecenti illi à Romulo pro bello conſtituti. *Valer.* lat nè equites deſultorii. Equ: deſultorii, eò quòd facilè ex iis deſiliatur. 4. V. *Celox.*

Cēlētizontes, um, m. Plin. *Zjabavavcti, ki konye navſzaku ſztrān obrachaju, ravnaju, y aigrāvaju.* Die Turnierer auf einen geſchvvinden Pferd. *Lovakot futtatók.*

Cēlēuſma, æ, f. *Fortun. Venant.* Cēlēuſma, ătis, n. Mart. *Brodarſzka vika, brodarſzko nutkanye.* s. Schiff-Geſchrey. *Hajókat biztatás, nógatás, kiáltás.* 2. *Veſzela brodārſzka popēvka.* s. Freuden Lied der Schiffer. *Hajózók örvendetes éneke.* reperitur *etiam* cēlēuma, ătis.

Cēlēuſtes, æ, m. Bud. *Veſzlārov nagovoritel, opomenitel, prigányavecz.* r. Ermahner der Ruder-Knechte. *Hajózókat biztató, nogató.* latinè Hortator.

Cellă, æ, f. *Cic.* eſt ſignificationis ejuſdem, cujus eſt adjectivum quod illi adjungitur, *ut* Cella Vinaria. *Pivnicza.* r. Wein-Keller. *Pintze.* Cella Vinearia. *Klēt, Hiſz.* r. Weingarten-Keller. *Szölö hegyen lévő, pintze.* Cella penuaria. *Komora, gdeſze ofzakojachka za branu chuvaju.* e. Vorraths-Kammer. *Eledel tartó Kamara.* Sic. Cella ollearia, mellaria, Caldaria, frigidaria, pomaria &c. 2. pro *parte templi.* Vid. *ſacellum.* Armatos in cella concordiæ incluſit: *Cic.* 1. *Phil.* ſic cella Jovis, Minervæ &c. *Liv.* 3. Sumitur pro *cubiculo ſervorum*, ut cella oſtiarii. *Petron.* 4. pro *cella* bubulcorum & paſtorum *Colum.* 5. pro *habitatione Monachi*, à celando *cella* dicta.

Cellāria, æ, f. Plaut. *Pivnicharicza, Klucharicza.* e. Kellermeiſterin, Kellnerin. *Pintzéhez látó leány, vagy aſzſzony.*

Cellārĭŏlum, i. n. Hier. *Pivnichicza.* s. Kellerlein. *Pintzétske.*

Cellāris, is, *com.* re, *n.* Colum. V. *Cellarius, a, um.*

Cellārium, ii, n. Vid. *Penus* ità Plin. 2. V. *Penarium.* & *Cella* per totum.

Cellārius, a, um, *Plaut.* quod ad penum, Cellam, &c. pertinet. Cellaria ſagina *Plaut.* id eſt. *locus* ubi animalia ſaginantur.

Cellārius, ii, m. Plaut. *Pivnichār, klyuchār, Hrane ſzkērbitel.* r. Kellermeiſter, Speiſemeiſter, Kellner. *Pintzés, kulcsár, ſáfár.*

Cellŭla, æ, f. *Ter.* Idem quod parva cella, parva penus. 2. *Szobicza, gdeſzam gdo ſztoi, komoricza fraterſzka, pu chenichka.* peregr. *celicza.* Kleine Zell, eines Mönchs Kämmerlein. *Cellátska.*

Cellŭlānus, i. m. Sidon. *Frater, puſchenik, on ſzobiczi iliti ſz' me o komoriczi prebiva uchi.* Ein Mönch der in ſeiner Zellen beſtandig

Bayerische Staatsbibliothek München

Digitized by Google

vvohnet. *Barát, ſzarándok maga ſzabbát-ſában lévő.*

Cēlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Abſcondo, occulto* Paſſiv. *Celor*. jungitur interdum *ablativo* cum præp. *De*. Non eſt de illo veneno celata mater. *Cic*. pro *Cluent*. Interdum cum *Nomin*. rei, & *Dat*. perſonæ. Id Alcibiadi diutius celari non potuit, *Nepos*. 7. 52.

Cĕlox, ōcis, f. Liv. *Cbûn*, ali *hitra*, *za koga doſtichi ládja*. s. Jagd-Schiff. *Kőnnyű ſebes hajó*.

Celsè *Adv*. Claud. *Viſzoko*. Hoch, erhoben. *Magaſſan*.

Celsĭtas, atis, f. Cic. *Viſzina*, *viſzokoſzt*. e. Hocheit, Höhe. *Feleég. magaſság*.

Celsĭtūdo, ĭnis, f. Vellej. *idem*.

Celſus, a, um, Cic. *Viſzok*. Hoch. *Magas*.

Celtis, is, f. *Plin*. Arbor ex genere arborum Affricanarum. 2. eſt genus eximiæ teſtudinis, ſed raræ, quam Troglodytæ adorant. *Plin. l. 9. c. 10.* 3. *Dléta*. s. Grab-Eyſen. *Véső*. Malleolo & celte litteratus ſilex. *Inſcr*. ap. *Gruter*.

Cĕmus, mi, m. *Szèrna*, ali *jelen mládi*, *koſſuticza*. Ein junges Rechlein, *oder* Hirſchlein. *Fiatal őzetske*, vagy *Szarvaſotska*. 2. Cēmus, mi, f. genus herbæ apud. *Plin*.

Cenchris, ĭdis, f. Plin. *Paſztolyta pticza*. r. Wannen-Weher, Raub-Vogel. *Nyerítő kánya*.

Cenchris, chris, m. *Plin*. Cenchrias, æ, m. Lucan. *ſára kacha iliti Zmia*. e. Geſcheckete Schlang. *Tarka kigyó*.

Cĕnŏtăphĭum, ii, n. *Lampr*. eſt ſepulchrum honorarium, *Prazni léſz*, *Prazna grobnicza*, *prez trupla*, *ſzamo na ochi y ſzpomenek napravlyena*. Ein leeres Grab das allein zum Schein gemacht iſt. *Üres koporsó*.

Cenſeo, es, ere, cenſui, cenſum, (Act.) Cic. V. *Arbitror*, *Opinor*, *Puto*, *Exiſtimo*, *Statuo*, *Decerno*, *Æſtimo*. Prædia cenſere. Cic. *Imánya czeniti*. e. Schätzung auf die Güter legen. *Javait bőtsűlni*. Quid ſenatus cenſuerit exponam. *Cic*. pro *quid conſtituerit*. &c. 2. V. *Succenſeo*, *Iraſcor*. Ne vobis cenſeam, ſi ad me referetis. *Varro*. Quintô quoque annô Sicilia cenſetur à cenſoribus. *Cic*. Interdum cenſeor. (*Depon*.) Cenſus es numeratæ pecuniæ centum triginta H. S. millia. *Cic*. pro Flac. c. 32.

Censĭo, ōnis, f. *Plaut*. V. *Opinio*. 2. V. *Æſtimatio*. 3. V. *Caſtigatio*, *Mulcta* ſed per cenſorem irrogata. 4. Haſtaria cenſio dicebatur, cùm militi mulctæ nomine, ob delictum militare, indicebatur, ut haſtas daret: ità Feſt. Cenſio bubula: Plaut. *hoc eſt*: animadverſio bubulis loris in ſervum facta.

Cenſor, ōris, m. Cic. (Cenſores olim etiam erant Populi Rom. morum & diſciplinæ Magiſtri) *Preczenitel*, *Cenitel*, peregr. *ſactmeſter*, *ſaczar*. r. Schatzmeiſter, Schätzer. *Bőtsűlő*, *Viſgáló*.

Censōrius, a, um, Cic. *Czenitelſzki*, *Preczeniteloo a, o*. Das dem Schatzmeiſter zugehörig. *Bőtsűletes*.

Censŭālis, is, *com*. le. *n*. JCt. *Dácbni*, *Dobodni*, *Dobitni*. Itèm vulgò *chinſzki*. Steuerbar, zur Steuer gehörig. *Adóboz-való*, *Adói*, *Jővedelmi*.

Censŭālis, is, m. JCt. *Piſzecz*, *Piſzár ki dachu*, &c. *popiſzava*. r. Steuer-Schreiber. *Adó*, *jővedelem iró Deák*.

Censŭālĭtas, ātis, f. JCt. v. *Cenſus*.

Censŭālĭter. *Adv*. JCt. *Na letni dobodek*, *na dachu*. peregr. *na chinſt*, *na intereſſ*. Steuerbar, zinsbar. *Adó*, *Bér jővedelemképen*.

Censŭārius, ii, m. In Cod. Juſt. *Dáchnik*, *ki dáchu*. &c. *daje*, ali *pobira*. r. Steuer-Einnehmer, *oder* dem Steuer untervvorffen. *Adót*, *Bért*, *jővedelmet Beſzedő*, *veő* vagy. *adó*.

Censūra, æ, f. Cic. 1. *Chaſzt preczenitela*. s. Ampt des Schatz-Meiſters. *Bőtsűlő tiſzteég*. 2. *Preczenenye*, *czena*. Das Schätzen. *Bőtsűlés*. 3. *Prevdyenye*, *preg'edanye*, *y dugoványa ſzudenye*. Das Beſehen, über etvvas urtheilen, s. Urtheil. *Meg tekéntés*, *látás*, *itélés*. 4. v. *Caſtigatio*, *Severitas*, *Diſcip'ina*. Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. *prov*. Trebell. *id eſt*:

Gaſzeniſzu nai vech ſzvati,
Szirotícze mali Tati:
A veliki proſzti bode,
Y s-Goſzpo lum táncze vode.

Kleine Diebe laſt man hencken, und die groſſe laſt man lauffen. *A' Kis tolvajt fel akaſztyuk*, *A' nagyokat el ereſztyük*. Cenſuram vini facere: Plin. *preczeniti vino*. Den Wein Schätzen. *Bor árrát ſzabnyi bőtsűlni*. 5. Cenſura Eccleſiaſtica. *Czirkvena kaſtiga*. e. Kirchen-Straffe. *Templomtul-való büntetés*.

Cenſus, ûs, m. Cic. *Letni dohodek*, *dácha*. Jährliches Einkommen. *Eſztendeig-való adó*, *Bér*, *jővedelem*. 2. V. *Cenſio*. V. 2. vel æſtimatio. 3. ſunt libri, *ſive* tabulæ, in quibus cenſus populi deſcribitur. *Cic*. *Ulp*. & *alii*. 4. Dicuntur cenſus cujuſque opes,

Digitized by Google

oper & fortunæ. In pretio, pretium nunc eſt: dat cenſus honores, cenſus amicitias. *Ovid. Faſt.* 1. v. 217. Aliquem ſpectare, ex cenſu Cic. *Koga zbog blaga preſtimávati.* Einen wegen ſeyn Vermögen in Ehren halten. *Valakit jóváiért tiſztelni.* Homo tenui cenſu. Hor. *Siromah Chlovek.* Ein armer Menſch. *Szegény ember:* Homo ſine cenſu: Cic. *Chlovek nikaj ſtoovjega nemajuchi.* Menſch, der nichts eygnes hat. *Semivel Biró ember.* 5. *Vujem.* peregr. *Chinſ, Intereſ.* r. Zinſs. *Bérado.*

Cenſus, a, um, Cic. *Ki je poleg precenenya blaga ſtoega platil.* Der nach Anzahl ſeines Guths Schätzung gegeben hat. *Valamint ſzámlaltatva vagyon az jóſzága ugy fizette.*

Censūus, a, um. Feſt. *Precenlyiv, pod cenum ſtojechi.* Schätzbar. *Böcsülhető.*

Centēnārius, a, um, Plin. *Szto-letni.* Hundertjährig. *Száz eſztendős.* vel *ſzto funtov imayuchi.* Hundert-Pfündig. *Száz fontos* &c.

Centēnus a. um, Cic. *Sztotni.* Das zu hundert gehöret. *Századik, ſzázas.*

Centēſimo, as, are, avi, atum, (Act.) Capitolin. *Od oſztake ſztotine jednoga vzéti, kaſtigati vumoriti* &c. Den hunderſten davon nehmen, ſtraffen, umbringen, &c. *Minden ſzázadikbul egyet, elvenni, meg ölni* &c.

Centēſimus, a, um, Plin. *Sztoti, ſztoten.* Der hunderte. *Századik.*

Centiceps, itis, om. Hor. *Szto-glav.* Hundert-Köpfig. *Százfejű.*

Centies *Adv.* Cic. *Sztokrát.* Hundert mahl. *Százſzor.*

Centifōlius, a, um. Plin. *Szto liſztekov imajuchi.* Hundert Blättern habend. *Száz levelű.* Centifolia roſa. Plin. *Róſa z-ſzto vzocznemi liſzteki.* Roſen die hundert Blätter hat. *Száz levelű róſa.*

Centigrānius, a, um. Plin. *Szto zérn imajuchi.* Hundert Körnlein habend. *Száz magvú.*

Centimānus, a, um. Virg. *Szto-ruk* Der hundert Hände hat. *Száz kezű.*

Centipēda, æ, f. Plin. *Chérv vnogo-nog.* Wurm mit vielen Füſsen. Sok *lábú* Szőrös *féreg.*

Centipes, ĕdis, om. Plin. *Szto-nog.* Hundert-Füſig. *Száz lábú.*

Cento, ōnis, m. Cato. *Guny.* e. Kotzen. *Laſnat, Pokróts.* 2. Transl. eſt *Carminis* genus, ex variorum Poëtarum verſibus compactum, ità *Auſon.* hinc cento etiam dicitur de aliis, quæ diverſis variiſque rebus conſarcinata ſunt. 3. Centones farcire. Prov. Plauti. *V-jednem govorenyu z-vſzakojachkemi jeziki govoritti, y z-temſre nanye derſati.* Mit Allerhand Redens-Arten prahlen. *Minden féle nyelvnek beſzédéſével kevélykedni.*

Centŏcŭlus, li, m. Melis. *Szto-ok.* Hundert-Augig. *Száz ſzemű.*

Centrum, tri, n. Plin. *Szréda, Szredina, Szredische, Poſzredje, Poſzredina, Szrednya pikniczia Katoroga duguvanya.* Mittel-Punckt eines dings. *Közép pont, Közepi valaminek.*

Centum *Indecl.* Cic. *Szto.* Hundert. *Száz.*

Centumpondium, ii, n, Plaut. *Szto funtov vaga.* peregr. *Czent.* r. Centner. *Száz font, Egy máſa.*

Centumvir, iri, m. Plaut. *Z-med ſzto Rimſzkeh Szudczov jeden.* Aus hundert Richtern zu Rom einer. *Száz Romai Birák közül egyik.*

Centumvirātus, ûs, m. *Obchina od ſzto Rimſzkeh Priſzeſnikov.* Gemeine von Hundert Römiſchen Geſchvvornen. *Száz emberekből álló közönséges tárſaſág.*

Centŭplex, icis, om. Plaut. *Szto-verſzt, Szto-ſztrug.* Hundertfältig. *Száz féle.*

Centŭria, æ, f. Feſt. *Sztotina.* e. Zahl von hundert &c. *Száz allya.*

Centŭriātim *Adv.* Cic. *Sztotina po ſztotini, Na ſztotine.* Hundert vveis. *Századonként.*

Centŭriātus, a, um. Cic. *Glavár Vuchinyen nad ſztotinom vojnikov,* item *med ſztotinu Rimlyanov zapiſzan.* Ein Haubtman gemacht, über hundert Soldaten. *Item* in die hundert Rotten Römiſchen eingeſchriben. *Száz Vitézeknek, Katonáknak tétettett, Válaſztott kapitánya.* 2. *Száz Számú Sereg közé iratatott.*

Centŭriātus, ûs, m. Tacit. *Chaſzt ſztotnika, Chaſzt nad ſzto junáki.* e. Hauptmannſchafft über hundert Soldaten. *Századoſság, Száz Vitézeknek Kapitányság tiſztvi eſſe.*

Centŭrio, ōnis, m. Cic. *Sztotnik.* Hauptmann über hundert Soldaten. *Százados.*

Centŭrio, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Sztotinim, Na ſztotine delim.* 2. *Koga ſztotnikom chinim.* In hundert zertheile. 2. Einen Hauptman über hundert Soldaten mache. *Százanként, Száz-réſzre elosztom.* 2. *Valakit ſzázados tiſzt viſeléſre Válaſztok.*

Digitized by Google

vvohnet. *Barát, ſzarándok maga ſzabbátſ-tában lévő.*

Cēlo, as, are, avi, atum,(Act.) Cic. V. *Abſcondo, occulto* Paſſiv. *Celor.* jungitur interdum *ablativo* cum præp. *De.* Non eſt de illo veneno celata mater. *Cic.* pro *Cluent.* Interdum cum *Nomin.* rei, & *Dat.* perſonæ. Id Alcibiadi diutius celari non potuit, *Nepos.* 7. 52.

Cĕlox, ōcis, f. Liv. *Chùn*, ali *bitra*, *za koga doſtichi ládja.* s. Jagd-Schiff. *Kőnnyű ſebes hajó.*

Celsè *Adv.* Claud. *Viſzoko.* Hoch, erhoben. *Magaßan.*

Celsĭtas, atis, f. Cic. *Viſtina*, *viſzokoſzt.* e. Hocheit, Höhe. *Felség, magaßág.*

Celsĭtūdo, ĭnis, f. Vellej. *idem.*

Celſus, a, um, Cic. *Viſzok.* Hoch. *Magas.*

Celtis, is, f. *Plin.* Arbor ex genere arborum Affricanarum. 2. eſt genus eximiæ teſtudinis, ſed raræ, quam Troglodytæ adorant. *Plin. l. 9. c. 10.* 3. *Dlěta.* s. Grab-Eyſen. *Véső.* Malleolo & celte litteratus ſilex. *Inſcr. ap. Gruter.*

Cĕmus, mi, m. *Szěrna*, ali *jelen mládi*, *koßuticza.* Ein junges Rechlein,*oder* Hirſchlein. *Fiatal őzetske*, vagy *Szarvaſotska.* 2. Cēmus, mi, f. genus herbæ apud. *Plin.*

Cenchris, ĭdis, f. Plin. *Paſztolyka pticza.* r. Wannen-Weher, Raub-Vogel. *Nyerítő kánya.*

Cenchris, chris, m. *Plin.* Cenchrias, æ, m. Lucan. *ſ'ára kacha iliti Zmia.* e. Geſcheckete Schlang. *Tarka kigyó.*

Cĕnŏtăphĭum, ii, n. *Lampr.* eſt ſepulchrum honorarium, *Prazni léſz*, *Prazna grobnicza, prez trupla, ſzamo na ochi y ſzpomenek napravlyena.* Ein leeres Grab das allein zum Schein gemacht iſt. *Üres koporsó.*

Cenſeo, es, ere, cenſui, cenſum, (Act.) Cic. V. *Arbitror*, *Opinor*, *Puto*, *Exiſtimo*, *Statuo*, *Decerno*, *Æſtimo.* Prædia cenſere. Cic. *Imánya czeniti.* e. Schätzung auf die Güter legen. *Jószágit bőtsülni.* Quid ſenatus cenſuerit exponam. *Cic.* pro *quid conſtituerit.* &c. 2. V. *Succenſeo*, *Iraſcor.* Ne vobis cenſeam, ſi ad me referetis. *Varro.* Quintò quoque annô Sicilia cenſetur à cenſoribus. *Cic.* Interdum cenſeor. (*Depon.*) Cenſus es numeratæ pecuniæ centum triginta H. S. millia. *Cic.* pro Flac. c. 32.

Cenſĭo, ōnis, f. *Plaut.* V. *Opinio.* 2. V. *Æſtimatio.* 3. V. *Caſtigatio*, *Mulcta* ſed per cenſorem irrogata. 4. Haſtaria cenſio dicebatur, cùm militi mulctæ nomine, ob delictum militare, indicebatur, ut haſtas daret: ità Feſt. Cenſio bubula: Plaut. *hoc eſt:* animadverſio bubulis loris in ſervum facta.

Cenſor, ōris, m. Cic. (Cenſores olim etiam erant Populi Rom. morum & diſciplinæ Magiſtri) *Preczenitel*, *Cenitel*, peregr. *ſ'aczmeſter*, *ſ'aczar.* r. Schatzmeiſter, Schätzer. *Bőtsűlő*, *Viſgáló.*

Cenſōrĭus, a, um, Cic. *Czenitelſzki*, *Preczenitelov a, o.* Das dem Schatzmeiſter zugehörig. *Bőtsűletes.*

Cenſŭālis, is, *com.* le. *n.* JCt. *Dáchni*, *Dobodni*, *Dobitni.* Item vulgò *chinſzki.* Steuerbar, zur Steuer gehörig. *Adóbez-való*, *Adói*, *Jővedelmi.*

Cenſŭālis, is, m. JCt. *Piſzecz*, *Piſzár ki dachu, &c. popiſzava.* r. Steuer-Schreiber. *Adó, jővedelem író Deák.*

Cenſŭālĭtas, ātis, f. JCt. v. *Cenſus.*

Cenſŭālĭter. *Adv.* JCt. *Na letni dobodek*, *na dachu.* peregr. *na chinſz, na intereß.* Steuerbar, zinsbar. *Adó*, *Bér jővedelemképen.*

Cenſŭārius, ii, m. In Cod. Juſt. *Dáchnik, ki dáchu, &c. daje*, ali *pobira.* r. Steuer-Einnehmer, *oder* dem Steuer untervvorffen. *Adót*, *Bért*, *jővedelmet Bé-ſzedő*, *vévő* vagy. *adó.*

Cenſūra, æ, f. Cic. 1. *Chaſzt preczenitela.* s. Ampt des Schatz-Meiſters. *Bőtsűlő tiſztség.* 2. *Preczenenye*, *czena.* Das Schätzen. *Bőtsűlés.* 3. *Preoſzdyenye, preg'edanye, y dugoványa ſzúdenye.* Das Beſehen, über etvvas urtheilen, s. Urtheil. *Meg tekéntés*, *látás*, *itílés.* 4. v. *Caſtigatio*, *Severitas*, *Diſcipl'ina.* Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. *prov.* Trebell. *id eſt:*
Gal'ſeniſzu nai vech ſzvati,
Szirotícze mali Tati:
A veliki proſzti bode,
T'z-Goſzpodum táncze vode.
Kleine Diebe laſt man hencken, und die groſſe laſt man lauffen. *A' Kis tolvajt fel akaſztyuk*, *A' nagyokat el ereſztyük.* Cenſuram vini facere: Plin. *preczeniti vino.* Den Wein Schätzen. *Bor árrát ſzabnyi bőtsűlni.* 5. Cenſura Eccleſiaſtica. *Czirkvena kaſtiga.* e. Kirchen-Straffe. *Templomtul való büntetés.*

Cenſus, ûs, m. Cic. *Letni dobodek*, *dácha.* Jährliches Einkommen. *Eſztendeig-való adó*, *Bér*, *jővedelem.* 2. V. *Cenſio.* N. 2. vel æſtimatio. 3. ſunt libri, *ſive* tabulæ, in quibus cenſus populi deſcribitur. *Cic. Ulp. & alii.* 4. Dicuntur cenſus cujuſque

opes,

Digitized by Google

oper & fortunæ. In pretio, pretium nunc eſt: dat cenſus honores, cenſus amicitias. *Ovid. Faſt. 1. v. 217.* Aliquem ſpectare, ex cenſu Cic. *Koga zbog blaga preſtimávati.* Einen vvegen ſeyn Vermögen in Ehren halten. *Valakit jóvaiért tiſztelni.* Homo tenui cenſu. Hor. *Sziromab Chlovek.* Ein armer Menſch. *Szegény ember :* Homo ſine cenſu: Cic. *Chlovek nikaj ſzvojega nemajuchi.* Menſch, der nichts eygnes hat. *Semmivel Biró ember.* 5. *Vurem.* peregr. *Chinſ, Intereſ.* r. Zinſs. *Bérado.*

Cenſitus, a, um, Cic. *Ki je poleg precʒenenya blaga ſzvoga platil.* Der nach Anzahl ſeines Guths Schätzung gegeben hat. *Valamint ſzámláltatva vagyon az* jóſzága *ugy fizette.*

Cenſüus, a, um, Feſt. *Precʒenlyiv, pod czenum ſztojechi.* Schätzbar. *Bötsülbető.*

Centenarius, a, um, Plin. *Szto-letni.* Hundertjährig. *Szaz eſztendős.* vel *ſzto funtov imauchi.* Hundert-Pfündig. *Száz fontos* &c.

Centēnus a, um, Cic. *Sztotni.* Das zu hundert gehöret. *Századik, ſzázas.*

Centesimo, as, are, avi, atum, (Act.) Capitolin. *Od vſzake ſztotine jednoga vzéti, kaſtigati vumoriti* &c. Den hunderſten davon nehmen, ſtraffen, umbringen, &c. *Minden ſzázadikbul egyet, elvenni, meg ölni* &c.

Centesimus, a, um, Plin. *Sztóti, ſztoten.* Der hunderte. *Századik.*

Centiceps, itis, *om.* Hor. *Szto-glav.* Hundert-Köpfig. *Százfejü.*

Centies *Adv.* Cic. *Sztokrát.* Hundert mahl. *Százſzor.*

Centifolius, a, um. Plin. *Szto liſztekov imajuchi.* Hundert Blättern habend. *Száz levelü.* Centifolia roſa. Plin. *Róſa z-ſzto czvetnemi liſzteki.* Roſen die hundert Blätter hat. *Száz levelü róſa.*

Centigranius, a, um. Plin. *Szto zërn imajuchi.* Hundert Körnlein habend. *Száz magvú.*

Centimanus, a, um. Virg. *Szto-ruk* Der hundert Hände hat. *Száz kezü.*

Centipeda, æ, f. Plin. *Chërv vnogo-nog.* Wurm mit vielen Füſsen. Sok *lábú* Szőrős *féreg.*

Centipes, edis, *om.* Plin. *Szto-nog.* Hundert-Füſſig. *Száz lábú.*

Cento, ōnis, m. Cato. *Gúny.* e. Kotzen. *Laſnak, Pokróts.* 2. Transl. eſt *Carminis* genus, ex variorum Poëtarum verſibus compactum, ità *Auſon.* hinc cento etiam dicitur de aliis, quæ diverſis variiſque rebus conſarcinata ſunt. 3. Centones ſarcire. Prov. Plauti. *V-jednem govorenyu z-vſzakojachkemi jeziki govoritti, y z-temſze vanye derſati.* Mit Allerhand Redens-Arten prahlen. *Minden féle nyelvnek beſzédiſével kevélykedni.*

Centŏcŭlus, li, m. Melis. *Szto-ok.* Hundert-Augig. *Száz ſzemü.*

Centrum, tri, n. Plin. *Szréda, Szredina, Szrediſche, Poſzredje, Poſzredina, Szrednya pikuyicza Katvoga duguvanya.* Mittel-Punckt eines dings. *Közép pont, Közepi valaminek.*

Centum *Indecl.* Cic. *Szto.* Hundert. *Száz.*

Centumpondium, ii, n, Plaut. *Szto funtov vága.* peregr. *Czent.* r. Centner. *Száz font, Egy máſa.*

Centumvir, iri, m. Plaut. *Z-med ſzto Rimſzkeb* Szudczov *jeden.* Aus hundert Richtern zu Rom einer. *Száz Romai Birák közül egyik.*

Centumvirātus, ûs, m. *Obchina od ſzto Rimſzkeb Priſzeſnikov.* Gemeine von Hundert Römiſchen Geſchvvornen. *Száz emberekből álló közönséges tárſaſág.*

Centŭplex, icis, *om.* Plaut. *Szto-verſzt, Szto-ſztrug.* Hundertfältig. *Száz féle.*

Centŭria, æ, f. Feſt. *Sztotina.* e. Zahl von hundert &c. *Száz allya.*

Centuriātim *Adv.* Cic. *Sztotina po ſztotini, Na ſztotine.* Hundert vveis. *Századonként.*

Centuriātus, a, um. Cic. *Glavár Vuchinyen nad ſztotinom vojnikov,* item *med ſztotinu Rimlyanov zapiſzan.* Ein Haubtman gemacht, über hundert Soldaten. *Item* in die hundert Rotten Römiſchen eingeſchriben. *Száz Vitézeknek. Katonáknak tétettett, Válaſztott kapitánya.* 2. *Száz Számú Sereg közé iratatott.*

Centuriātus, ûs, m. Tacit. *Chaſzt ſztotnika, Chaſzt nad ſzto junáki.* e. Hauptmannſchafft über hundert Soldaten. *Századoſág, Száz Vitézeknek Kapitányság tiſztvi lléje.*

Centurio, ōnis, m. Cic. *Sztotnik.* Hauptmann über hundert Soldaten. *Százados.*

Centŭrio, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Sztotinim, Na ſztotine delim.* 2. *Koga ſztotnikom chinim.* In hundert zertheile. 2. Einen Hauptman über hundert Soldaten mache. *Százanként, Száz-réſzre elvſztom.* 2. *Valakit ſzázados tiſzt viſeléſre Válaſztok.*

Digitized by Google

Centūrĭōnātus, ûs, m. *Tacit.* Vid. *Centuriatus.*

Cēpa, *vel* Cæpa, æ, f. *Plin.* & cepe, neutr. *indecl.* Plin. *Cherlenecz lu . r.* Zvviebel. *Veres bagyma.* De allio quæro, tu reſpondes de cepis. prov. *Jatc pitam od Cheſſnyaka? velis luka Cherlyenaka.* Ich frage um Zvviebel, du antvvorteſt vom Knoblauch. *En kérdezlek ſog bagymárul, te felelz vörös bagymárul.*

Cēpārĭus ii, m. Lucill. *Cherlencza-luka Vertlyar.* r. Zvviebel-Gartner. *Vörös bagyma Kertéz.*

Cēpētum, ti, n. *Plin.* Cēpētium, tii, n. Colum. *Cherlenczo-lukovje, Vlrt gdeſzam Cherlenecz luk raſzte.* r. Zvviebel-Garten. *Veres bagymás kert.*

Cēpīna, æ, f. Colum: vide *Cepetum.*

Cēpĕus, a, um. Cēpētius, a, um. Priſc. *Cherlenchev, Iz Cherlencza luka.* Von Zvviebel. *Veres bagymáſos.*

Cēphălæa, æ, f. Cēphălalgia, æ, f. Plin. *Dugo terpecha glauna bol.* Langvvehrendes Hauptvveh. *Meg-aggott fö fájás.*

Cēra, æ, f. Juv. *Voſſzk, Voſzk, Voſzak.* Ein Wachs. *Viaſz.*

Cērārĭum, ii, n. Cic. eſt penſio æris à nomine Ceræ in obſignatione adhibitæ.

Cērārĭus, rii, m. Cic. *Voſſchár, Voiſzkár.* peregrin. *Leczetar,* r. Wachs-Kertzler, Lezelter. *Viaſzáros.*

Cērastes, æ, m. Cēraſtis, is, m. Plin. *Kacha z-chetiremi rogmi* e. Schlang mit vier Hörner. *Négy ſzarvú kigyó.*

Cĕrăſus, ſi, f. (à Cĕrăſunte Ponti civitate ſic dicta) Lucullus. *Chreſſnyovo drevo.* r. Kirſchen-Baum. *Tſereſznye-Fa.*

Cĕrăſum, ſi, n. Plin. *Chreſſnya.* e. Kirſchen. *Tſereſznye.*

Cērātum, & Cērōtum, ti, n. Plin. *Voſchenyka, Voſchenicza, ſzmolenicza Likárſzka,* peregr. *Flaſter iz voſzka.* Ein linder zug-Pflaſter, e. Wachs Salb. *Ires ruha.*

Cērātūra, æ, f. Colum. *Voſchenye, z-voſzkom mazanye.* e. Wichſung, überziehung mit Wachs. *Viaſzſzal öntés, viaſzazás.*

Cērātus, a, um. Cic. *Navoſchen.* Gevvichſt, mit Wachs überzogen. *Viaſzas.*

Cērāula, æ, m. Apul. V. *Cornicen.*

Cerbĕrus, i, m. Virg. *Paſz troj-glav vrát peklenſzkeh chuvár.* r. Dreyköpffiger Hund, der vor der Höllen die Wacht halt. *Pokol kapuján álló három feiü eb.*

Cercūrus, i, m. Plaut. *Velika Aſianſzka ládja.* Ein groſs Aſiatiſches Schiff. *Nagy Aſiai hajó.*

Cerdo, ōnis, m. Juv. *Kóſar, ki kóſe chiſzti guli, dere.* peregr. *Ledrar.* r. Hauth-Schinder, Lederer. *Timár.*

Cĕrĕbellum, i, n. Plin. *Mali moſzgyani.* e. Hirnlein. *Agyvelö hátulsó kiſſebbik réſze.*

Cĕrĕbrōſus, a, um. *Plaut.* idem quod mente inſanus. V. *Delirus.* 2. Transl. *Tverdokoren, ſzvoj glav.* Hartnäckig, Eingenſinnig. *Maga tanátſán járó.*

Cĕrĕbrum, i, n. Cic. *Moſzgyani.* s. Hirn. *Agyvelö.*

Cĕrĕfŏlium, ii, n. Plin. *Kerfulicza trava.* s. Kerbel-Kraut. *Turbolya-Fü.*

Cĕres, Cĕrĕris, f. Virg. *Boſicza ſitka.* e. Göttin deſs Getreids, allerley Korn. *Gabona Iſten aſzſzonya.*

Cĕrĕviſia, Cerviſia, æ, f. Plin. *Piva.* s. Bier. *Szalad-ſer, Ser.*

Cĕrĕviſiārius, ii, m. *Pivar.* r. Bierbräuer. *Serfözö.*

Cĕrĕus a, um, Virg. *Voſchen, iz voſzka.* Von Wachs. *Viaſzos.*

Cĕrĕus, ei, m. Plin. *Voſchenicza, Voſchena ſzvecha, Voſchena pletenka.* e. Wachs-Kertz. *Viaſz gyertya.*

Cērĭfĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Voſzk napravlyam.* Wachs mache. *Viaſzat kéſzitek.*

Cērĭmōnĭa, æ, f. Cic. *Czirkveni nachin y obderſavanye.* r. Kirchen-Gebrauch, Ceremonien. *Egy házi pompa.*

Cērĭnus, a, um, Plaut. *Voszkove farbe, ſute farbe.* Gelbe Farb, Wachs-Farb. *Viaſz, ſárga ſzinü.*

Cērĭtus, Cerritus, a, um, Plaut. V. Furioſus.

Cerno, is, ere, crēvi, Crētum, Cic. *Vidim kakje, gledim.* Sehe, Schaue. *Nézek, Látok,* item, *obchinyam.* Reittere. *Roſtálok,* cernere cribro, Plaut. *Obchinyati.* Reitteren. *Roſtálni.* Cernere & videre differunt nam *cernere* eſt formas internoſcere, *videre* verò oculos intendere.

Cernŭo, uas, are, Varro. *K-zemliſze prigiblyem, nagiblem.* Zu Erden mich biege. *Földre le-görbedek.*

Cernŭus, a, um, Virg. *Dole prignyen, Nagnyen.* Niedergebogen. *Földre leborgadtt, lehajlodtt.*

Cēro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Voſchim, Z voſzkom máſem.* Wichſe. *Viaſzazom.*

Cērōma, ătis, n. Plin. *Bojnikov olje, máſzt Boritelov.* Ein Oehl, damit ſich die Fechter ſalben. *Bajnokok kenete, Nagy olaja.*

Cērōmătĭcus, a, um, Juv. *Z-Bojnikov oljem zmazan.*

Digitized by Google

kenetett. Mit dem Fechtern Oehl geſalbet. *Bajvivó kenettel megkenettetett.*

Cēroſtrōtum, ōti, n. Plin. *Dreoena malaria. Ukraſſena od dreoo oſzakojacbke farbe dreoeza peſztanlyaju, y kinebe.* Eingelegte Arbeit. *Minden féle ſzinü fákbul fák-ban meſterséges bérakás tzifrázás.*

Cerreus, ea, eum, Cerrīnus, a, um, Plin. *Czerov.* Das von Zirren-Baum iſt. *Tſerfás.*

Cerritus, a, um, Cic. *Mahnit, Maſzlakaſzt.* Unſinnig. *Megbódult, Maſzlagos.*

Cerrus, Cerri, f. *Czer dreoo.* r. Cirren-Baum. *Tſer fa.*

Certāmen, inis, n. Cic. *Tekmenye, Boj, Borenye. Jagma.* peregr. *Harcz.* r. Kampf, Streit. *Viadal, Hartz, Tuſakodás, Veſzekedés.*

Certātim, *Adv.* Cic. *Z tekmenyem, Z-borenyem, na jagmau, z-bojem.* Kämpſvveiſe, mit Streit. *Tuſakodva Egymásra való ki-peſt.*

Certātio, onis, f. *Cic.* Certātus, ûs, m. Stat. vide *Certamen.*

Certè *Adv. Ter.* Certò *Adv.* Cic. *Sztanovito, zaiſtto, doiſzta, iſztinito.* Fürvvahr, gevviſslich. *Bizonyoſon, Bizonnyal.* Eleganter jungitur cum partic. *Quidem, Equidem.* Certè quidem in te eſt. Cic.

Certiōro, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. V. *ſequens.*

Certifico, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. *Szegurim, ſztanovitim.* Vor gevviſs mache. *Bizonyoſſá tészem, Tudóſitom.*

Certitūdo, inis, f. *Sztanovitoſzt.* Die Gevviſsheit. *Bizonyság.*

Certo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Borimſze, Bojuiem, Tekmimſze, Jagmimſze,* peregr. *Harczujem.* Streite, kämpfe. *Viaskodok, Vivok, Tuſakodok, Hartzolok.*

Certus, a, um, Cic. *Sztanovit.* Gevviſs. *Bizonyos, Igaz, Nyilván-való, Hü.* Certo certius *Apul.* pro *veriſſimè.*

Cerva, æ, f. Plin. *Koſſuta.* s. Reh. *Nöſtény ſzarvas, ſuta.*

Cervārius, a, um, *Plin.* Cervīnus, a, um, Pallad. *Koſſutni.* Was von Hirſchen iſt. *Szarvaſi.*

Cervical *vel* Cervicāle, alis, n. Mart. *Zglaunicza, zglavni vankus.* s. Hauptkiſs. *Vánkos, Föally.*

Cervicōſus, a, um, V. *Capitoſus.*

Cervicōsitas, atis, f. *Sidon. Tverdokórnoſzt.* Die Halsſtärrigkeit. *Nyakasság.*

Cervix, icis, f. Liv. *Zavratnyak.* r. Nacken. s. Genick. *Nyaknak hátulsó-réſze.*

Cerussa, æ, f. Plin. *Belilo, Beliticza, Bélo.* peregr. *Plaibaiſz.* Weiſse Anſtreich-Farb, e. Salb, s. Bleivveiſs. *Görög fejér, Kendözö.*

Cērussātus, a, um, Mart. *Z-belum maſztjum pomazan.* Mit vveiſser Salben angeſtrichen. *Görög fejérrel kenettetett, feſtett.*

Cervus, i, m, Virg. *Jelen.* r. Hirſch. *Szarvas.*

Ceſpes, itis, Vide *Cæſpes.*

Ceſsātio, ōnis, f. Plaut. *Henyanye, Preſztajenye, Preſztanek.* Das Aufhören. *Meg-ſzünés, Veſzteglés.*

Ceſsātor, oris, m. Colum, *Henyavecz, Preſztajavecz.* r. Aufhörer, Nachlaſſer. *Meg-ſzünö.*

Ceſsio, onis, f. Cic. *Odpuſcbanye, Puſcbanye* peregr. *Engeduvanye.* e. Nachlaſſung. *Neki engedés, Oda-adás.*

Ceſſim, *Adv.* Jun. *odſztuplyajuch.* Weichend, hinder ſich gehend. *Viſſza menve.*

Ceſſo, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Preſztajem, henyam.* Nachgebe, nachlaſſe. *Meg-ſzünöm, bivalkodom.*

Ceſticillus, li, m. Feſt. *Zvita zaglavi ſenſzki pod ſzkafom czandra.* Zuſammen gepflogene Zothen, vvelche unter dem Schaall die Weiber tragen. *Tekerts, mellyen az aſzſzonyok a' fejeken terhet viſznek.*

Cetārius, rii, m. Cic. *Ribich, ribji prodavavecz.* r. Fiſcher, Fiſch-Verkauffer. *Haláſz Hal áros.*

Cētra, æ, f. Liv. *Spanyolyſzki iz koſe ſcbit.* Aus Leder, Spaniſche-Schild. *Spanyol kalpag.*

Cētus, i, m. Plur. Cete, n. *Indeclin.* Immania cete Virg. *Sztraſno velika riba morſzka, kit.* Groſser Meerfiſch, Wallfiſch. *Nagy tengeri tzethal.*

Ceu, *Adv.* Plin. v. *ſicut. tanquam, quaſi.* Plin.

Chalcanthum, i, n. Plin. *Czepeliſzárov, vulgò ſ'oſztarov chernilo, Galicz.* e. Schuhmacher-Schvvärtze, r. Vitriol. *Varga feſték, galitzkö.*

Chalcis, idis, f. Plin. *Nocbna pticza*, item *Kuſcbarinecz.* Ein Nacht-Vogel, s. Adexlein. *Eeli madár*, item *Gyékotska.*

Chalcītis, itidis, f. Eſt *lapis*, ex quo coctò æs fit: Plin.

Chalcŏgrăphia, æ, f. *Meſtria ſzlóva, vulgò litere za ſtampu zlevati.* e. Schriftgieſſer-Kunſt. *Betüket öntenyi való meſterség.*

Chalcŏgrăphus, i, m. *Meſter, ki ſzlóva vulgò literæ zléva.* r. Schriftgieſser. *Betüket öntö-meſter.*

Chalcus, i, m. Veget: *Sztari negdaſnyi iz meda, kotlovine, bruntza bich.* Ein alter

vor

vor Zeiten aus Metall oder Kupffer-Pfennig. *Réz*, vagy *értz fillér az régieknél.*

Chălўbs, ўbis, m. *Ovid.* Stŏmŏma, ătis, n. Agricol. *Oczel.* e. Stachel, *oder* Stahl. *Atzél.*

Chămæacte, es, f. Plin. *Hebet trava.* r. Attich. *Földi bodza-fü.*

Chămæcĕrăſus, i, f. Plin. *Divia Chreſnya.* Wilder Kirſchen-Baum. *Vad tſereſnyeſa.*

Chămælĕon, ŏnis, m. Plin. *Veliki ſtricbak trava.* Ein groſses Diſtel - Kraut. *Nagy tövĕſes boitorjan.*

Chămælĕon, ontis, m, Plin. *Sztvar vu velikochi kuſchara, verda ove, ſzada one, kak koju vidi, farbe; nahajaſze vu Indii, od ſzamoga zraka ſiva.* Ein Thier in der Gröſe einer Eydex, das ſeine Farb leichtlich enderet, iſt in Indien zu finden, von der Lufft lebend. *Egy állat nagyſággal gyikhoz, melly a'mit lát, annak ſzinét magára veſzi, és ſzéllel él.*

Chămus, mi, m. Plin. *Svala konyſzka, z-kimſze vuſzta konyſzka tak zveſu, da konyni-kak nemore vgriſzti.* Gebiſs an einem Zaum, daſs das Pferd nicht beiſsen kan. *Loſzájára vetö vas koſár, hogy ne barapjon.*

Chăos, n. *Indeclin.* Ovid. *Zmĕſz, zmutnya, zmeſſanye dugovany* e. Vermiſchung aller Dingen. *Zürzavar.*

Chărăcătus, a, um, Colum. *Kolen*, *Nakolen.* Bepfahlet. *Megkarózott.* Caracata vitis: Colum *Nakolen terſz.* Bepfahlet r. Weinſtock. *Megkarózott ſzölö tö.*

Chărăcter, ĕris, n. Cic. *Znamenyka.* s. Mahlzeichen. *Béllyeg.*

Chărax, ăcis, m. *Térſzni koleca.* r. Rebſtecken. *Szölö karó.*

Chăriſma, ătis, n. Prud. *Dàr*, *Dobrochinſztvo.* s. Geſchenck, e. Gabe, Gutthat. *Ajándék*, *Jótétel.*

Chăriſtiă, ōrum, n. *plur.* Ovid. Valer. *Pomerényay veſzelia obed, Goſchenye ſzame rodbine ſz kupſzpravlyene.* s. Freuden Mahl, daran alle in die Bluths Freunde zuſammen kommen. *Vigadásnak, és bekéléſnek ebédgye, vagy vigadáſſa egyedül attya fiainak.* Proxima cognati dixére Chariſtia cari, &c. *Ovid.* 1. Faſt. v. 617.

Chāritas, atis, f. Cic. *Lyubav chiſzta, Lyublyenoſzt, Lyubeznoſzt.* e. Reine Liebe. *Tiſzta ſzeretet.* Vid. *Caritas.*

Chărĭtes, ĭtum, f. *plur.* Senec. *Boſicze lyubavi* e. Göttinen der Liebe: *Szerelemnek Iſten aſzſzonyok.*

Chărĭtōnius, a, um. *Gratiam* ſeu *amorem* venalem habens, ut Puellæ. *Lucret.*

Chăron, ontis, m. Virg. *Peklenſzki brodàr.* Der Hölliſche Schiffmann. *Pokolbéli Révéſz.* 2. Per convicium *Charon* dicitur *homo* terribili ſqualore, & pravo ac corrupto animo ità *Apul.*

Charta, æ, f. Cic. reperta fuit Alexandri Magni victoria, ut *Varro* author eſt. *Papir.* s. Papier. *Papiros.* 2. ponitur pro *toto illo*, quod nos librum dicimus. Nullus in hac charta verſus amare docet. *Ovid.* 2. *Triſt.* 3. Charta *virgo eſt* charta in ſcrinio latens, nec dum ad uſum adhibita. 4. Charta *plumbea* pro *Lamina.* Svet. Chartus, i, m. *Lucil.* Ubi nunc Socratici charti. ità refert Non. c. 3. N. 40.

Chartăcĕus, ea, um. *Plin.* Chartĕus, ea, um. Auſon. *Iz papéra*, *Papérni.* Aus *oder* vom Papier. *Papiroſi.*

Chartārius, ii, m. Diomed. *Térſecz*, *Iz-papérom térſi.* r. Papier Handler. *Papiros áruló.* 2. V. *Chartifex.*

Chartŏphўlăcium, ii, n. *Kniſnicza*, *Stramba knig y piſzmib.* r. Schranck, Kalter, darinnen man Bücher *oder* Schrifften behält. *Leveles Láda*, *&c.* V. *Archivum.*

Chartŏphўlax, ăcis, m. Archivărius, ii, m. *Kniſnicze Chuvàr*, *y piſmib.* r. Verwahrer der Brieflichen Urkunden. *Iráſſoknak és könyveknek örzője.*

Chartŏpæus, æi, m. V. *Chartarius.*

Chartŭla, æ, f. *Dimin.* Cic. *Papérecz*, *Papérchecz.* s. Papierlein, *Papirotska.* 2. V. *Scheda. Libellus.* Cic.

Chartŭlārius, ii, m. *Juſtin.* Qui chartam & Archivum Principis curat.

Chartus, i, m Lucil. *Obſol.* idem quod charta.

Chārus, *rectiùs* Cārus, a, um. Cic. *Dràg.* Lieb. *Kedves*, *kellemetes.*

Chărўbdis, is, f. Cic. *Poſiraliſche*, *ſzelo veliko na moriu Szicilianſzkomu.* e. Wirbel im Sicilianiſchen Meer. *Nagy örvény a'ſiciliai tengeren.* 2. Transl. ponitur pro *aviditate* inſatiabili & voracitate. V. *Syrtis.*

Chaſma, ătis, n. Ulp. *Velika puklina, ſirota raſzpuchenye zemlye.* Ein groſſer Spalt der Erden. *Földnek nagy haſadáſſa.* 2 eſt etiam *meteoron*, quando ſcilicet ignis velut è diſrupto cœlo decidere videtur, qui *biatus* vocatur *chaſma.* Plin. *l.* 2. *c.* 26. 3. Chaſma, æ, f. eſt *oppidum* in *Sclavonia* ſuperiore, nunc *Croatia*, olim celebre à Capitulo Canonicorum Chaſmenſium ab ipſo loco ità dictorum, qui hoc tempore Zagrabiæ reſident,

Digitized by Google

ſident, & ut plurimùm ex Ven. Capituli Zagrabienſis Præbendis vivunt.

Chaſmatias, æ, m. Amm. Marc. Species eſt terræ motûs, quo tellus hiſcit.

Chaſmaticus, a, um. Amm. Marc. *Razpuchen, Zevnuchi.* Spaltig, kluffttig. *Haſadozott, Nyiott.*

Chaus, i, m. *Plin.* eſt lupi ſpecies pardorum maculas habentis.

Chēlæ, ārum, f. *plur.* Virg. Chēle, es, f. *Sing* Cc. *Rakove noge, ſchipalke.* e. Krebs-Scheeren. *Rák láb olloja.*

Chēleuma, ătis, n. *Crepeliſſarſzka*, peregr. *i-ſtarſzka dreta.* r. Schuſter-Faden. *Varga fonál.*

Chĕlydrŭs, i, m. Virg. *Vodena kacha.* e. Waſſer-Nader. *Vizi kigyó.* 2. apud Græcos eſt teſtudo marina, vel aquatica.

Chĕlys, ys, f. Ovid. (apud Græcos ſignificat idem ac Teſtudo animal) *Tambura, naimre vekia.* e. Lauten. *Lant.*

Chēniſcus, i, m. *Guſchicza, Libicza.* r. Gänsle n. *Lúd fi. Liba.* 2 eſt *Puppis faſtigium.*

Chēnŏboſcion, Chēnŏboſcium, ii, n. Colum. *Guſzkarnicza, ali meſzto nakomſze Guſzke paſzu.* r. Gans-Stall, oder Gans-Weyd. *Ludol, Lúd hizlaló ól.*

Chernites, æ, m. Plin. *Béli mramor.* r. Weiſſe Marmelſtein. *Fejér Márvány kö.*

Chīliarchus, chi, m. Curt. *Glavár nad jezero vojniki.* r. Hauptmann über tauſend Soldaten. *Ezeres Kapitány.*

Chīlias, ădis, f. *Broj jedno jezero znamenujuchi.* Zahl von tauſenden. *Ezeres ſzám.*

Chilo, *vel* Chilon, ōnis, m. Feſt: *Chubàt, chubavecz.* Der groſse Leffzen hat. *Nagy ajakú.*

Chimæra, æ, f. Virg. *Neſzpodoba, Nezlika, doch ſzuprotiveh dugovany ſzkup ſzpravlyena.* Ein ausgedichtes unmögliches Thier. *Kiméra, Lehetetlen állat.*

Chimăſtrum, i, n. *Zimſzka halya.* r. Winter-Kleyd. *Téli-ruha.*

Chimērĭnus, a, um. Mart. V. *Hyemalis.*

Chiræ, arum, f. *plur.* Cœl. Rod. *Pucsavicza koſe na rukah od zime.* e. Spalten Schrunden an Händen von kälte. *Kézi bürnek hidegtül meg haſadáſſa.*

Chirăgra, æ, f. Hor. *Ruke bolya, vulogi na rukah* Das Zipperlein an Händen. *Kézi köſzvény.*

Chirăgricus, a, um. Celſ. *Na rukah vulolio.* An Händen das Zipperlein habend. *Köſzvényes kezü.*

Chirămaxium, ii, n. Petron. *Detinſzka kolicza.* r. Kleine Kinder-Wagen. *Gyermeki ſzekeretske.*

Chīrŏdŏta, æ, f. Gell. *Halya z-velikemi y dugemi rukavi.* r. Rock mit langen Ermeln. *Hoſzſzú újjú ruha.*

Chīrŏgrăphārĭus, a, um. Ulp. *Od ſzvoje ſztràne ruko-piſzni.* Zu der Handſchrifft gehörig. *Kéz irás adó.*

Chīrŏgrăphārĭus, ii, m. JCt. *Koj od ſzebe piſzmo dati mora, y zavezatiſze.* Der ſich mit eigner Hand-Schrifft verbindlich machet. *Ki keze iráſſá val kötötte magát valamire.*

Chīrŏgrăphus, i, m. Cic. Chīrŏgrăphum, i, n. Svet. *Vlaſztovite ruke piſzmo, Zavezno ruke piſzmo.* Eigene Schrifft. *Kéz irás.*

Chīrŏmantīa, æ, f. eſt *divinatio* ex manuum lineis luſtratis proveniens.

Chīrŏmantes, æ, m. *Divinator* ex manuum lineis perſpectis.

Chīrŏnŏmĭa, æ, f. eſt *manuum* geſticulatio, geſtuum actio. *Quint.*

Chīrŏnŏmus, i, m. Qui inter ſaltandum vel etiam loquendum manibus geſticulatur, vel etiam reliquo corpore geſtus facit. *Juven.*

Chīrŏnŏmon, ontis, m. Qui geſtu, & ſecundùm artis legem cibos ſcindit: *Juven.*

Chīrŏthēca, æ, f. *Rukavicza.* r. Handſchuh. *Keſztyü.*

† Chīrŏthēcārĭus, ii, m. *Rukavichár.* r. Hand-Schuh-Macher. *Keſztyü ſzináló.*

Chīrurgĭa, æ, f. Cic. *Rano-lichtvo, Meſztria rán vrachenya.* peregr. *Barberia.* e. Wund-Artzney-Kunſt. *Seb gyógyitó meſterſég.*

Chīrurgĭcus, a, um. Hygin. *Rano-vrachar-ſzki, rano-likarſzki.* Wund-Artzneyiſch. *Seb gyógyitó-hoz tartozó.*

Chīrurgus, i, m. Celſ. *Rano-lichnik, Vrachitel rán.* peregr. *Barbèr.* r. Wund-Artzt. *Seb gyógyitó, borbély.*

Chlămȳdātus, a, um. Cic. *V. mentenu, vu churdii.* Der ein Beltz tragt. *Mentés, mentében öltözött.*

Chlămȳs, ȳdis, f. Cic. *Menten.* Ein Tuch, *oder* Kleyd mit dem Beltz gemacht. *Mente.*

Chlōrion, ōnis, m. Plin. *Vuga, Suna.* Ein grüner Vogel, ſchier als eine Turteltaube groſs. *Egy zöld madárnak neve.*

Chlōris, idis, f. Plin. *Zeleno-ſutecz, Ptichicza.* peregr. *Gwinglin, Gringlek.* r. Grünling, Grünſpecht, (gewiſſer Vogel) *Kis zöld madár.* 2. *Boficza czvetja.* e. Göttin der Blumen. *Virágok Iſten Aſzſzonya.*

Digitized by Google

Chœnicion, & Chœnicium, ii, Feſt. *Ratto-Likarſzko*, peregr. *Barberſzko ſeleːcze* ali *Kleſchicze*. Wund-Artzts eyſenlein, Zangerlein. *Borbély eſzköz.*

Chœrăs ădis, f. *Apul.* Strūma, æ, f. Cels. *Keblya.* r. Kropf. *Gelyva, Golyva.*

Chŏlĕră, æ, f. Cels. *Jèz, zlatenicza*, item *lyutina, Lyutoſzt.* Gelbe Galle. *Item* r. Zorn. *Epe sár.* item *barag.*

Chŏlĕricus, a, um, Plin. *Zlatenickav, Berto-Lyut, ſzerdit.* Gäh zornig, Gall-flüſsig. *Kitepo sär bánt. Hertelen Haragos.*

Chŏrāgium, ij, n. Cic. *Meſzto y pripravaza igru.* r. Orth *oder* Rüſtung zu einem Schauſpiel. *Játékboz elkeſzitettet-hely.* 2. Transl. accipitur pro *quovis apparatu.*

Chŏrāgus, gi, m. ſvet. *Pleſzo-vod, Kolo-vod, Glavàr nad Igrum*, peregr. *Tanczuſs.* r. Tantzmeiſter, Spielmeiſter, Vortantzer. *Tántzmeſter, Játékmeſter.*

Chŏrāula, æ, *Apul.* & Chŏrāules, æ, m. Mart. *Guſzlàſs, ſipuſs, Trumbetaſs* &c. r. Tantz-Pfeiffer, Spielmann, &c. *Tánts ſipos, Hegedős.* &c.

Chŏrāuliſtria, æ, f. Propert. *Popèvavicza, Igravicza, znano-ſzkakavicza ſena*, peregr. *Tancuſſicza.* e. Tantzerin, Singerin. *Jó tántzos aſzſzony, énekes aſzſzony.*

Chorda, æ, f. Cic. *Sztrunya.* e. Säiten. *Hegedű vagy lant húr.*

Chordapſus, i, m. *Cels legitur &* Chordapſum *vel* Chordapſon, i, n. *Malih y tenkih Chrev otek, zbog koiga neſznága chez vuſzta van ide.* vulgò. *Miſerere mei.* Der dünnen Därme Geſchvvulſt, Darm-Gicht, vvann Unflath zum Munde heraus gehet. *Has tekerés, Bélfájás.* Vide *Ile.*

Chordus, a, um, Feſt. *Keſzen.* Spat, langſam. *Késő.* Frumentum chordum. Feſt. *Keſzno zrel ſitek.* Getreyd ſo ſpat zeitig vvird. *Késön érő gabona.*

Chordus, i, m. *ſvet.* dicitur infans, agnus &c. ſolitò tardiùs in lucem editus.

Chŏrēa, ěæ. f. Virg. *Pleſz, Pleſzanye, v-kolo ſzkakanye*, peregr. *Tancez.* Ein Tantz, hupfen und ſpringen. *Tántz. Ugrándozás*

Chŏrēuma, ătis, n. Plaut. *Popèvka nakuſze pleſze.* s. Tantz-Lied. *Tántz nótánvaló ének.*

Chŏrēutes, æ, m. Bud. *V-kolo Pleſzavecz, Igrach*, peregr. *Tanczàſs.* r. Tantzer. *Tántzos.*

Chŏrŏgrăphia, æ, f. eſt deſcriptio Provinciæ, *Vitr.*

Chŏrŏgrăphus, phi, m. Vitruv. *Orſzachki Iſzpiſzavavecz.* r. Landſchafft-Beſchreiber. *Tartomány-leiró.*

Chŏrŏſtătes, æ, m. *Predpevavecz, Napervopopevavecz.* r. Vorſinger. *elől-éneklő.*

Chors, ortis, f. Mart. *Dvoriſche, Vert ogragyen za kokoſſi.* r. Hiener-Garten - Hoff. *Keritett hely, Tyukok udvarai* 2. V. *Cohors.*

Chŏrus, i, m. Cic. *Igràchev Szkupchina, kolo ſzkup ſzpràvlyeneh.* Viel Leuth die Singen *oder* Tantzen Chor. *öſzvegyűltt éneklőknek és tántzosoknak ſokasága.* 2. Korus. Chor. *Kar.*

Chriſma, ătis, n. Tertull. *Pomaz, z-poſzvechenem oliem vuchinyen.* vulgo *Krizmanye.* e. Salbe, e. Salbung. s. H. Salb-Oehl. *Kenés, kenet.*

Chriſtus, i, m. *Sz. Oliem namazan.* Geſalbter. *Megkenettetett.* Nomen proprium Redemptori noſtro: *Kriſtus, Kerſzt.* Chriſtus *Kriſtus.*

Chriſtiānus, i, m, & Chriſtianus, a um, à Chriſto. *Kerſzchenik, Kerſzchanſzki.* Chriſt, Chriſtlich. *Kereſztény, Kereſtén.*

Chrombus, bi, m. Plin. *Riba Morſzka, Mala lokarda.* Eine Arth Meer-Fiſch. *Tengeri lokarda nevő hal.*

Chrŏnĭcon. i, n. Cronica, orum, *plur.* n. Plin. *Kniga letnoga, ali vech lèt pripechenya.* s. Geſchicht-Buch, Zeit-Buch. *Lött dolgokról irtt könyv.* Cronici morbi. *Vnogeh lèt bóli.* Vieler Jahre Kranckheit. *Hoſzſzas Sinlődés, Kinlodás.*

Chrȳſtis, itis, f. Plin. *Zlata pena.* r. Gold-Schaum. *Arany tajték.*

Chrȳsŏcŏmus, ma, um, Virg. *Zlato-laſz.* Der guldene Haar hat. *Aranyas hajú.*

Chrȳsŏlampis, is, vel ĭdis, f. Plin. *Kamen drági ob dan blede, ob noch pak ognyene farbe.* Ein Edel-Geſtein der am Tage blaue, bey der Nacht aber feurige Farbe hat. *Drága kő, nappal ſárga, éjel pedig tüzes ſzinű.*

Chrȳsŏlĭthus, thi, m. Ovid. *Zlate farbe drági kamen.* Goldener Farb ein Edel-Geſtein. *Arany ſzinű drága kő.*

Chrȳsŏma, ătis, n. Cal. *Zlato na kupe* &c. *vdelano.* Gold, das ſchon in die Geſchirr &c. ausgearbeit und gemacht iſt. *Felmiveltt arany, Arany mű.*

Chrȳſŏphlȳsium, ii, n. eſt *officina auri* lavandi.

Chrȳſulca, æ, f. Bud. *Oſtro-grizna voda.* s. Scheidvvaſſer. *éleſſen vágo-víz.*

Chytra,

Chȳtra, & Chūtra, æ, f. Chūtron & Chȳtron, i, n. Cato. *Lonecz.* Ein Topf, r. Hafen. *Fazék.*

Chȳtrōpus, ŏpŏdis, m. Cal. *Troj-nog, Selezo na kiſse lonczi za kubanye poſztavlyaju.* peregr. *Tremfus.* item, *Troj noſenka koncza.* peregr. *Ranyglicza.* Ein Dreyfuſs, der Hafen mit Füſſen. s. Reindl. *Három lábu vas, mellyre à fazakat tſzik, vagy három lábú fazék, lábos.*

Cibālis, is, *com.* le, *n.* Lactan. *Jeſztvinſzki.* Zum eſſen gehörig. *Eledeli, Etekhez-való.*

Cibāria, orum, n. *plur.* Cic. *Hrana, Jeſztvine, Kerma.* e. Speiſs, Nahrung. *Etek, Eledel.*

Cibārius, a, um, Cic. vide. *Cibalis*, Cibarius homo. Varr. pro *ſordido & Plebejo.*

Cibātio, onis, f. *Sol.* Cibātus, ús, m. Varro. *Hranenye, obrok, Kermlyenye.* e. Speiſung. *Taplaltatás, Táplaltatás.*

Cibicida, æ, m. Lucr. *Landiſt, Delitel jeſztvin.* r. Freſſchneider. *Etel bontoló, Fölmetélő oſztogató.* 2. Vide *Comedo, onis, Lurco.*

Cibilla, æ, f. Varro. *Jeſztvinſzki Satol.* r. Speis Tiſch. *Eledeles aſztal.*

Cibo, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Hranim, termim, Pitam.* Speiſe. *Enni adok táplálom.*

Cibōrium, ii, n. *Hor.* eſt quoddám poculi genus. 2. *Vas conſecratum* pro ſacris hoſtiis.

Cibus, i, m. Cic. *Vſzakojachka Hrana, Jeſztvina.* Allerley Speis. *étek, Eledel.*

Cicāda, æ, f. Plin. *Kobilicza pólyſka.* r. Heiſchreck. *Prüttök.*

Cicātrico, as, are, avi, atum. (Act.) Feſt. *Bium do rane.* Wunden ſchlage. *Sebig ütem, verem.*

Cicātricōſus, a, um. Plaut. *Modrichav.* Plaugelbig. *Seb belyes, vak ſebes.*

Cicātrix, icis, f. Cic. *Znamenyka rane zorachene.* s. Wundmahl. *Sebbely, vak ſeb.*

Cicer, ĕris, n. Plin. *Chichek Grab.* e. Kichern. *Thitſer, bagoly borsó.*

Cicĕra, æ, f. Plin. *Jari Grab.* e. Röthlich geſchekete Kicherlen. *Sarga ſzinu Thitſer borſo.*

Cicindēla, æ, f, *Plin.* & Cicindŭla. Feſt. *ſzvetla muſſicza, Nocho-ſzveticza, Sz. Ioana muſſicza, Kréſznicza.* s. Johannes Würmlein, e. Liecht Mucken. *Ejjel tündöklő bogaratska. Sz. Ioán Bogara.*

Cicōnia, æ, f. Cic. *Strok, Stérk.* r. Storch. *Eſzterák, Gólya.* Antiquitùs *Koſzta.*

Cicūma, æ, f. Feſt. Vid. *Noctua.*

Cicur, ŭris. *om.* Cic. *Pitom, Krotek.* Heimlich, Zahm. *Szeligy, Szelid.*

Cicūro, as, are, avi, atum. (Act.) Varro, *Pitomim, krotim.* Heimlich, zahm mache. *Szeliditem.*

Cicūta, æ, f. Virg. *Trubelika.* r. Schierling. *Bűrők.*

Cidăris, is, f. Curt. *Kapa kralyev Perſianſzkih.* Königlicher Haupt-Huet, ſo die Perſiſche Könige brauchen. *Perſiai királyoknak kalpagja, Süvege.*

Cidōnĕum (*pro* Cŏtōnĕum malum) i, n. Ulp. *Kutina ſzàd.* e. Kitten. *Birs-Alma.*

Cĭeo, es, ēre, cīvi, cĭtum (Act.) Cic. *Giblyem, zovem, izvagyam*, &c. Bewege, Berueffe, auſziehe. *Morditom, Inditom, Hivom.* Giere aliquem; Plaut. *Koga zvati.* Einen beruffen. *Valakit hinyi.* Tonitru cœlum omne ciebo. *Virg.* 4. Æneid. *z-germlyavichum ako puchim, nebo genem vſza razlúchim.* Mit donnern wverde ich den gantzen Himmel bewegen. *Meny dörgéſſel ha megfakadok, az egeket megindítom, mindeneket fel indittok.*

Cilēa (*aliis* Cilia) æ, f. Geog. *Czelje, Czelovecz.* Zilla. *Tzila-Vár.* Civitas quondam erat ampla, dives, & ab Antiquitatis Rom. Monumentis inter celebriores. Cum Comitatu ſibi agnomine eundem olim, quem Zagoria, Comitem venerabatur. Tanta verò erat Comitum Zagoriæ & Cileæ potentia, ut vicinos Duces ac Principes, quin & ipſum Cæſarem formidandis armis non modò laceſſere, verùm etiam ad ſua vota cogere potuerint. *Cileam* An. Chr. 1457. Frider. IV. Cæſar iure ſanguinis, adjutus à Comite Grebenenſi, occupavit: Præcedente ſiquidem Anno Ladislaus Magni illius Herois Joannis *Corvini* filius, Udalricum Cileæ Comitem omni hærede deſtitutum, in Procerum Hungariæ conſeſſu (inſidias ab eo ſibi Structae præventurus) interemit. Hac ratione penitus avulſus eſt à Croatiæ & Szlavoniæ Regnis peramplus Cileæ Comitatus, Styriæque adjectus: quem tamen *Windi* Seu *Venedi* (populus Illyricus) colere & habitare ad hæc uſque tempora numquam intermiſêre.

Cilicium, cii, n. Varro. *Halya, Bily, Pojaſz iz korje &c. oſtre vune napraulyen.* Ein von Geiſs harten Haaren gemachtes Kleid. *Ketske Szor vagy ſzörbül tſinált ruha.* &c.

Cilium, ii, n. Feſt. *Kóhcza, z-kimſze ochi pokrivaju.* Das Häutlein über die Augen-Lieder. *Szem hiia mellyen à ſzemſzőr vagyon.* 2. V. *Palpebra.*

Cillĕo, es, ēre, Cillui. & Cillo, is, ĕre, (Act.) *Serv.* ad Virg. *Sitek premechem, Méſſam.*

Digitized by Google

Das getraid umvverffe, Bevvege, miſche. *Gabonát keverek.* 2. V. *Moveo.* Et oſcilla, quod ora cillent. Serv.

Cillum, i, *n.* Cillus, i, m. Petron. *Divji Oſzel, magaracz.* r. Wald-Eſel. *Vadſzamár.*

Cilo, ōnis, m. Feſt. *Viſzoko-Glav.* 2. *Chub`k.* 3. *Loter*, Cicero. Spitz-Kopf. 2. Der groſſe Lefftzen hat. 3. Unflethiger und Unkeiſcher Menſch. *Hegyes fejü, Hoſzſzu fejü*, 2. *Nagy ſzáju*, 3. *Fajtalan.*

Cimbrī, ōrum, m. *plur. Danianczi.* Die Dannen. *Dániajak.*

Cimēliarcha, æ, m. *Cuſtos* cujuslibet pretioſæ ſupellectilis.

Cimēlium, ii, n. *Kinch, blago*, pereg. *Smuk.* s. Kleinod. *Drága eltett jóſzág.*

Cĭmex, ĭcis, m. Mart. *Sztenicza.* Wantzen, e. Wand-Laus. *Palatzka, Büdös féreg.*

Cĭnædūs, i, m. Plaut. *Seno-lin, Senſzki bedak, Bedallo lyubavi ſenſzke*, 2. *Pleſzavecz, na guſzle Sskakavecz, Igráſs na ouſu y drugeb igreb.* r. Schand-Bube, Weiber-Nahr, Verliebter Limel. 2. Tantzer, Gauckler. *Aſzſzonyokat nyalogattó, Förtelmes Aſzſzony Szeretője*, 2. *Kötélen járó, ſádzodozó bolond.*

Cĭnără, æ, f. Col. V. *Carduus.* N. 2.

Cincinnātus, a, um. Cic. *Narugan, Rudaſzt, Naferkan*, Aufkrauſt, *Béſontt haju, Fodoritott haju.*

Cincinnus, ni, m. Cic. *Láſzi rugani, Rudaſzti, ferkani, Láſzi kukurjavi.* e. Gekrauſte Haarlocken, *Béfontt, Fodóritott haj.*

Cinclus, i, m. Mŏtăcilla, æ, f. Varr. *Bergleſz, Paſztirchicza.* r. Stein-Beiſſer. Waſſer Steltze. *Barazda billegettő madár.*

Cinctūra, æ, f. Sveton. & Cinctus, ûs, m. Virg. *Paſzanye*, item *Povoj, Pojaſz, Predpaſznyak.* e. Umgürtung, *item* e. Gurth, s. Schurtz-Band. *Övedzés.*

Cĭnĕfăcio, is, ere, ēci, actum, (Act.) Lucr. *Pepelim, Pepelom chinim.* Einäſchere, zu Aſchen mache. *Hamuvá-tēſzem, Hamvazok.*

Cĭnĕrāceus, Cĭnĕrĕus, ea, eum, Plin. *Pepelne, Luſne farbe.* Aſchenfärbig. *Hamuſzinü.*

Cĭnĕrōſus, a, um. *Ovid.* Cĭnĕrĭtius, Varro *Pepelni, Pepelnaſzt, Luſni.* Aſchigt. *Hamvas.*

Cingo, is, ere, cinxi, cinctum (Act.) Cic. *Paſſem.* 2. *Obſztiram.* Umgürte. 2. Umgebe. *Környül-övedzem.* Enſe latus cingere. Cingere ſe gladio Liv. *Z-palaſſom ſze opaſzati.* Den Degen angirtten. *Pallosſt magához kötnyi.* Cingere urbem copiis. *Z-vojniki grád, Váraſs obſztreti.* Die Stadt mit Soldaten umgeben. *Meg-ſzállanyi. a' varaſt*

† Cingūlārius, ii, m. *Pojaſzár.* r. Gürtler. *Öv tſináló.*

Cingŭla, æ, f. Ovid. *Poprut.* r. Roſs-Gurt, r. Bauch-Gurt. *Ló heveder.*

Cingŭlus, i, m. *Cic.* Cingŭlum, i, n. *Plin.* *Pojaſz, Páſz.* r. Gurt, s. Gürtel, e. Fatſchen. *Öv, ö.*

Cĭnĭflo, ōnis, m. Plaut. *Puhavecz, Puſſecz vu pepel, vuglenye*, item, *Kubinyſzki dechak, Zamuſzanecz Lid-tanyér.* r. Aſche-Kohlenplaſer, r. Kuchel-Jung, r. Täller-Lecker. *Szénre és hamura fuvó* item *Konyha inas, Tál-nyalogattó.*

Cĭnĭs, ĕris, m. Hor. *Pepel.* e. Aſchen. *Hamu.*

Cinnăbăris, is, f. Cinnăbări, *n.* *Indec.* Plin. *Czinober boja, farba.* r. Zinnober. *Tzinobriom ſzinü.*

Cinnămōmum, mi, n. *Plin.* Cinnămum, Cĭnămōmum, & Cĭnămum, mi, n. Mart. *Szlatke koricze*, pereg. *Czimet.* e. Zimmet-Rinden. *Édes Fa-héj.*

Cinnus, ni, m. Cic. *Dugi laſzi.* e. Haarlocke, lange Haar. *Haj fürt, Hoſzſzúhaj.* 2. Eſt plurimarum *rerum* præſertim liquidarum commiſtio, vel etiam potus.

Cio, is, īre, īvi, ītum. Vide Cieo.

Cippus, i, m. Cæs. *Klada za kaſtigu, Tërliсza*, 2. *Preczep Czip.* r. Stock. 2. r. Kloben. *Kaloda.* item *Tzinege fogó fa.* 3. Eſt *columna*, vel lapis ſepulcralis.

Circa, præpoſ. *Okolo, okólu, okol.* Um, umher. *Környülle, Mellete.*

Circātor, ōris, m. Veget. Circĭtor, ōris, m. Circŭitor, oris, m. *Varaſzki chuvar, obbágyavecz, obhodnik*, peregr. *Vardier.* Der rund oder ten gehet. *Tzirkáló, kerülő, Váras őrző.*

Circē, ēs, f. *Sztraſsna Czopernicza, nad czoperniczami Glavaricza.* e. Ertz-Zauberin. *Régi híres ördöngős aſzſzony, Boſzorkanyoknak fejedelem aſzſzonya.*

Circĕrus, i, m. Plaut. *Velika, Aſianſzka ladja.* Ein groſses Aſiatiſches Schiff. *Aſiai nagy bárka, hajó.*

Circes cĭtis, m. Manil. (circus.) *Kolobar iz meda.* r. Kreiſs aus Metall. *Réz Kerengő.*

Circĭnātè, Circĭnātò *Adv.* Plin. *Vu okrug, okruglo.* Kreiſsvveiſs. *Meg-tzirkálmazva.*

Circĭnātio, ōnis, f. Vitruv. *Kolobarenye, okruſenyé, vu krug vlechenye.* e. Zirckelung. *Tzirkalmazás.*

Circĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Kruſim, okruſujem, kolobár napraulyam.* Zirckle,

ckle, einen Kreiſs ziehe. *Tzirkalmazom*, *Kerekítem*.

Circinus, ni, m. Plin. *Kruſilo*, *okruſilo*. r. Circkel. *Tzirkalom*.

Circiter, *præpoſ*. Hor. *Okolo*, *Napriliki*. Beyläuffig um. *Ugyomint*, *felt*.

Circius, ii, m. Aul. Gell. Vid. *Turbo*.

Circuitio, önis, f. Liv. *Obbajanye*, *okol bodenye*. Das Umgehen, e. Umſchvveiffung. *Kerülés*.

Circuitor, öris, m. Ulp. Vid. *Circator*.

Circuitus, ûs, m. Cic. *Obbod*, *okol-bod*. r. Umgang. Umlauf. *Kerengö*, *kerülés*.

Circulatim, *Adv*. Svet. *Okolo*, *Naokolo*. Ringvveiſs, umher. *Elkerülve*, *Kerülve*.

Circulator, öris, m. Cels. *Klateß*, *Potepuh Orſzachki*. r. Landſtreicher. *Trágárkodó izett-amott Kurittyoló*, *Közönséges tekergö*.

Circulo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Circulor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Jul. Cæſ. *Kolobarim*, *kolobare délam*, item: *okoloſze klatim*, *Poteplyem*. Circul - *oder* Kreiſsmache, *item*: Herum ſchvveiffe. *Környul-járok*. 2. Vid. *Circumdo*.

Circulus, li, m. *Dimin*. à *Circus*, Cic. *Krûg*, *okrûg*, *Kolobár*, *obruch*. r. Kreiſs, r. Circkel, r. Raif. *Kerengö karika*, *Abrontz*. 3. V. *Congregatio*, *Conventus*.

Circum, præpoſ. Cic. *Okolu*, *naokolo*, *vu okol*. Um, herum. *Körül Kôrnyûl*.

Circumactio, onis, f. Gell. *Vuokol tiranye*, *okolu gonenye*. e. Herumtreibung. *Kôrnyul bajtás kergetés*.

Circumago, is, ere, ëgi, actum, (Act.) Liv. *Vuokol tiram*, *okolunaganyam*. Herum treibe. *Környul bajtom*, *kergetem*.

Circumaggëro, V. *Circumobruo*.

Circumambülo, as, are, avi, atum, (Neu.) Paul. *Obbajam*, *okolu bodim*. Umgehe. *Kôrnyûl járok*.

Circumaſpicio, is, ere, exi, ectum, (Act.) Plin. *Szim*, *tam*, *okolo gledim*, *tiake prodávam*. Hin und her umſchaue. *Kôrnyul-nézek*.

Circumcellio, önis, m. Feſt. *Vigaer dugo*, *Potepuh*. Auſchvveiffender Menſch, r. Herum uderer. *Bujdosó*, *vándor*, *tekergö ember*.

Circumcïdänëus, a, um, Cic. *Zadnyich ſzpreſſan*, *ſztiſztan*. Zu letzt ausgepreſt. *Utólſzor kipréſelt*, *kiſajtol*. Circumcidaneum muſtum. *Sic* eſt poſtremò expreſſum muſtum.

Circumcido, is, ere, ïdi, iſum, (Act.) Plin. *Obrezavam*. Umſchneide. *Kôrnyul metélem*.

Circumcingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Sil. *Oppaſſuiem*, *obſztiram*. Umgebe. *Kôrül-véſzem*, *övedzem*.

Circumcirca *Adv*. Cic. *Okolu y okolu*. Allenthalben um, um und um. *Kôrôs-kôrül*.

Circumciſio, önis, f. *Laſt*. Circumciſüra, æ, f. *Plin*. *Obrezanye*, *Obrezavanye*. e. Beſchneydung. *Kôrnyûl-metélkedés*.

Circumclüdo, is, ëre, ûſi, ûſum, (Act.) Cic. Circumclaudo, is, ere, auſi, auſum, Cæſ. *V-okol-zapiram*, *obſztiram*. Einen umgebe, allenthalben beſchlieſse. *Kôrül-zárom*, *rekeſztem*, *bekerítem*.

Circumcölo, is, ere, ölui, ultum (Act.) Liv. *V-okol-ſztoim*, *ſztanujem*. Ich hab allenthalben meine Wohnung. *Kôrül-lakom*.

Circumdo, as, äre, dëdi, dätum (Act.) Cic. V: *Circumcingo*.

Circumdüco, is, ere, uxi, uctum, Cic. *V-okolpelyam*. Herum führe. *Kôrnyûl- viſzem*, *vezetem*.

Circumductio, onis. f. Quint. *V-okol-pelyanye*, item *Vkanyuvanye*. e. Umführung, r. Betrug. *Kôrnyûl-vezetés*, *Meg tſalás*.

Circümëo, Circüëo, is, ire, ivi, itum (Neu) Cic. *Obbajam*, *V-okolidem*. Umgehe. *Kôrül-megyek*, kôrül-járok.

Circümëquito, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Objahávam*, *Objaſſujem*. Umreite. *Kôrül-lovaglok*, *nyargalok*.

Circumferentïa, æ, f. Apul. *Okolicza*. *Okruſeg*. r. Umkreis. *Kôrnyûl-valoſág*.

Circumfëro, ers, erre, tüli, lätum, Liv. *Okolo Obnaſſam*, *Ponáſſam*, *okolo noſzim*. Herum trage. *Kôrül-viſzem*, *hordozom*.

Circumflecto, is, ere, exi, exum (Act.) Virg. *V-okolzaviam*. Herumbiege. *Kôrnyul-tekerítem*, *kerengetem*.

Circumflëxus, ûs, m. Plin. *Zavoj*. Das Biegen. *kôrnyûl-tekerítés*.

Circumflüo, is, ere, üxi, üxum, Varro. *Obtéchem*, *Okolotechem*. Umflieſſe. *Kôrnyûl-folyok*

Circumfödio, is, ere, ödi, oſſum, Plin. *Okápam*, *egrábam*. Umgrabe. *Kôrnyûl-áſom*, *árkolom*.

Circumförânëus, a, um. Cic. *Vſzagdi-terſzez*, *Vſzagde-rad*, *Preſzóvich*. Umſchvveiffend, r. Marckſchreyer. *Kurittyolo*, *okápa*.

Circumfoſſio, onis, f. & Circumfoſsüra, æ, f. Plin. *Okopanye*, *okop*. e. Umgrabung, das Umgraben. *Kôrnyûl- ásás*.

Circumfulgeo, es, ëre, ulſi, (Neut.) Plin. *V-okolſze ſzvétim*, *ſzíjam*. Umſcheine, umleuchte, umgläntze. *Kôrnyul-fénylem*.

Digitized by Google

Circumfundo, is, ĕre, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Oblevam*, V-*okolvlivam*. Umgieſſe. *Kõrül-öntök*

Circumgeſto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. vide *Circumfero*.

Circumjăcĕo, es, ēre, ăcŭi, (Neut. à *jaceo*:) Liv. *V-okol-leſim*, *Oblegnm*. Umherlige. *kõrnyül-fekſzem*.

Circumjĭcio is, ĕre, ēci, ectum, (Act. à *jacio*.) Liv. *Obbitavam*, *v-okol bitam*. Herumvverffe. *Kõrnyül vetem*, *baitok*.

Circumlambo, is, ere, ambi, (Act.) Plin. *Obliſujem*, *oblizavam*. Umlecke. *Kõrnyül nyalom*.

Circumlĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *Obvijam*, *oboeſujem*, *v-okolveſem*. Herumbinde. *Kõrnyul-kõtõm*.

Circumlĭnĭo, is, īre, linivi, linītum (Act.) *Colum*. Circumlĭno, is, ĕre, livi & lēvi, lini, lĭtum (Act.) Plin. Quint. *Obmaſtiem*, *v-okol máſem*. Umſtreiche, umſalbe. *Kõrnyul-mázolom*, *kenegetem*.

Circumlĭtio, ōnis, f. Plin. *Obmazanye*, *obmazuvanye*. Das Umſtreichen. *Kõrnyül-kenegetés*.

Circumlŏcūtio, onis, f. Quint. *Govorni obhod*, *obbagyanye vugovorenyu*. Ein Umred. *Valaminek bõ Kõrnyül meg-beſzélléſſe*.

Circumluo, is, ere, ŭi, (Neu.) Liv. Vid. *Circumfluo*.

Circumlŭvio, onis, f. Cic. *Okolo vòd zlevanye*, *Oblevanye*. e. Umflieſſung, das Anlauffen des Waſſers. *Viznek Kõrnyül folyáſa*.

Circumlŭvium, vii, *n. idem*.

Circumitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) Cæſ. *V-okol poſſilyam*, *raſzpoſſilyam*. Umherſchicke. *Kõrnyül küldök*.

Circummūnio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Plaut. *Okolotverdim*, *v-okol-tverdim*, *jáchim*. Allenthalben bevvahre, beveſtige. *Kõrnyül erõſitem*.

Circummūnītio, onis, f. Cæſ. *V-okol-tvergyenye*, *objachenye*. e. Beveſtigung. *Kõrõskõrnyul-való erõſités*.

Circŭmŏbruo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, (Act.) Liv. *Obſzipavam*, *v-okol ſzipavam*, *zaſzipavam*. Allenthalben zudecke. *Kõrnyül-boritom*, *fõldelem*. Vid. *Obruo*.

Circumpĕdes, um, *plur.* m, Cic. *Peſzizſzlugi dvorjaniki*. e. Bedienten die auf ihren Herren vvarten. *Gyalog inaſok*, *ſzolgák*.

Circumplector, ĕris, ecti, exus ſum, (Dep.) Cic. *Obimlyem*, *obſzeſem*. Umfange. *Kõrnyül-fogom*, *által ölelem*.

Circumplexus, ūs, m, Plin. *Obimlyenye*, *obſzeſenye*. Das Umfangen. *Altal-ölelés*.

Circumplĭco, as, are, ĭcŭi, (āvi,) ĭcitum, & ātum, (Act.) Cic. Vide *Circumplector*.

Circumpōno, is, ere, ŏſŭi, ŏſĭtum, (Act.) Cic. *V-okol-ſztavim*, *poſztaulyam*, *oblăſem*. Umlege. *Kõrnyül-tẽſzem*.

Circumpōtātio, onis, f. Cic. *V okol yredom pitje*. Das Umtrincken. *Vendégségi ital*, *Rendre ivás*.

Circumrādo, is, ĕre, āſi, āſum (Act.) Plin. *V-okol briem*, *Sztruſem*. Umſchobe, *Kõrnyül-nyirem*.

Circumrētio, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Lucr. *Obmreſujem*, *V-okol-mreſami obſztiram* Mit denen Garn umgebe. *Kõrnyül-bálólom*. Fraude aliquem circumretire. Sidon. *Vkaniti*. Betriegen. *Meg-csalni*.

Circumſcindo, is, ĕre, idi, iſſum, (Act.) Plin. *Obreſujem*, *V-okol reſem*. Umſchneide. *Kõrnyül metſzem*, *Elmetélem*.

Circumſcrībo, is, ĕre, ipſi, iptum (Act.) Cic. *Raſzpiſſujem*, *Raſzpiſzavam*. Umſchreibe. *Kõrnyül-irom*. 2. V. *Determino*, *Concludo*, *Conſtituo*, *Definio*. ità Cic.

Circūmſcripte, *Adv.* Cic. *Nakratkom*. Kürtzlich, Begreifflich. *Summáskèpen*, *Rõvideden*.

Circumſcriptio, onis, f. Cic. *V okol iſzpiſzanye*, *Raſzpiſzavanye*, *Iſzpiſzanye*. e. Umſchreibung. *Kürnyül irás*. 2. aliquando ponitur pro *Deceptio* Cic.

Circumſcriptor, oris, m. Cic. *Vkanitel*. 1. Betrieger. *Megcsaló*, *Reá-vévõ*.

Circumsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum. (Act.) Colum. *Obſzekavam*, *V-okol-ſzechem*. Umhacke, Umhaue. *Kõrnyül-vágom*, *metélem*.

Circumsĕdĕo & Circumsĭdĕo, es, ēre, ēdi, eſſum. (Neu.) Liv. *V-okol-ſzidam*, *obſztiram*. Umgebe, umlagere. *Kõrnyül-ũlſzem*, *kõrnyul ſzallok*, *kõrnyul ülõk*.

Circumſeſſio, onis, f. Cic. *V-okol-ſzedenye*, *obſzedanye*, *obſzedanye*, *obſztiranye*. Das Umſitzen, e. Belagerung. *Kõrnyül-ülés*, item: *kõrnyül táboral meg-ſzállás*.

Circumſigno, as, are, ivi, atum, (Act.) Colum. *V-okol-zaznamenyujem*. Umzeichne, *Kõrnyül jegyzem*.

Circumsŏno, as, ŏnŭi, ŏnĭtum, (Neut.) Cic. *V-okol-zvonim*. Allenthalben ſchalle. *Kõrnyül-zengek*.

Circumſpectè, *Adv.* Quint. *Opazno ſzpazno*. Fürſichtiglich. *Vigyázva eſzeſen*.

Circumſpectio, onis, f Cic. *Pomnyivoſzt*, *ſzpazoſzt*. Item: *Szamotarnoziranye*, *ogledanye*. e. Vorſichtigkeit. *Eſzeſen-járás*, *magára vigyázás*, *ide s-tova nézés*.

Circumſpectus, a, um. Cic. *Szpazen*, *mûder*, *predgledlyiv*. Vorſichtig, klug. *Vigyázó*, *eſzes*, *okos*. Cir-

Circumſpergo, is, ere, erſi, erſum (Act.) Colũ. *V-okol-krepim.* Herum beſprenge. *Kőrnyül-hintem, öntöm.*

Circumſpicientia, æ, f. *Gell.* Vide *Circumſpectio.*

Circumſpicio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *V-okol-gledam, ogledamſze, obziram.* Umſchaue, umſehe. *Kőrnyűl-nézem, ſzemlélem.*

Circumſtantia, æ, f. Gell. *Okolicza V-okolſtvenye, okolchina.* 1. Umſtand. *Kőrnyűlállás.*

Circumſto, as, are, ſtĭti, (ſtĕti.) ĭtum, (Neut.) Cic. *V-okol-ſztoim.* Herum ſtehe. *Kőrnyűl-állók.*

Circumſŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Plin. *Obrſivam.* Umnähe. *Kőrnyűl-varrom.*

Circumtĕgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Lucr. *V-okol-prokrivam, odĕvam.* Allenthalben bedecke. *Kőrnyűl-fedem.*

Circumtexo, is, ere, exŭi, extum, (Act.) Hor. *V-okol-tkem.* Umvvebe. *Kőrnyűl-ſzövöm.*

Circumtŏno, as, are, ŏnŭi, ŏnitum, (Neu.) Hor. *V-okol-germim.* Herum donnere. *Kőrnyűl-dörgök.*

Circumvādo, is, ĕre, āſi, āſum, (Neut.) Liv. *Obhajam, okolu idem.* Umgehe. *Kőrnyűl-fogom, járom.*

Circumvĕho, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Liv. *V-okol vozim, pelyam.* Herumführe. *Kőrnyűl-hordozom, viſzem.*

Circumvĕnio, is, ire, ĕni, entum, (Neu.) Cic. *V-okol idem, obſztiram,* 2. *Vkanyujem.* Umgehe, umgebe, 2. überliſte. *Kőrnyűl-véſzem,* 2. *Meg-tſalom.*

Circumventus, a, um, Cic. *Obſztren, vkanyen.* Umgeben, überliſtet. *Kőrnyűl-vétettetett, meg-tsalattatott.*

Circumvŏlo, as, are, avi, atum, (Act.) Hor. *Obletavam, okolo lêchem.* Umfliege. *Kőrnyűl-repűlők.*

Circumvŏlutor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plin. *V-okolſzevalyam.* Mich umvvaltze. *Megamot Kőrnyűl-forgatom.*

Circumvolvo, is, ere, olvi, ūtum. (Act.) Plin. *Okolu valyam, obviam.* Herumvvaltze, umvvickele. *Kőrnyul bengeritem, Bétakarom.*

Circus, i, m. Cic. *Majdanicza,* iliti *meſzto natêm ſzuſze Boriteli na konyih vtekavali y derkavali.* 1. Turnier-Platz, e. Renn-Bahn, Tumel-Platz. *Lovakon-valo futató hely.* 2. *Gledaliſche, iztogaſzu rechenu igru Lyudi gledali.* 1. Schau-Turnier-Platz. *Néző hely, ahol aztot az emberek néſzték.* 3. *Okolu obhajanye, Obhod.* 1. Umgang. *Kőrnyűl menés.* 4. *Okruſilo.* 1. Zirckel. *Tzirkalom.* 5. *Okruſina, kolobár.* 1. Kreiſs. *Kerengő, kerék.* 6. *Obruch.* 1. Raff. *Abroncs.*

Ciris, & Cirrhis, is, f. *Ovid.* V. *Alauda.*

Cirrātus, a, um. Perſ. *Porugan, Runyav, Rudaſzt.* Geckräuſt, der krauſe Haar hat. *Fodoritott hajú, Bóbitás.*

Cirrus, i, m. Varro. *Od nature* iliti *naravne rudaſzti, rugani, ſfrkani, láſzi.* Von der Natur gekrauſte Haar. *Magától nyőltt fodoritott haj.* 2. *Kukma na glavi ſkĕrlicza, goluba, Dĕba,* &c. Das Buſch *oder* Gräuſslein auf dem Kopff etlicher Vögel, als Lerchen, &c. *Némelly madaraknak fejeken-valo bóbitájok.* 3. Oſtreorum *capillamenta.* Et oſtreorum rapere lividos cirros. *Mart. l. 7. epig. 19.* Item *cirri* dicuntur in veſtibus *fimbriæ, villi,* &c. Cui tunica ab humeris erat diſtincta cirris dependentibus. *Phædrus. l. 2. fab. 5.* differt *cirrus à cincinno,* quòd *cincini* arte & calamiſtro criſpentur: *Cirrus* naturâ ſuâ talis fit.

Cis & Citra, *præp.* Cic. *Zove ſztrane, zovkraj,* Diſſeits. *Innen. Efſelől,* Cis Euphratem fuit. Cic. *Bilje zovkraj Euphrata potoka.* Er iſt diſſeits, des Euphrats gevveſen. *Efſelől az Eufrátes pataknak volt.* 2. *Chez. Med, Medgyu.* Innerhalb. *Belt, Ban, Ben, Belől.* Cis Paucos dies Plaut. *Chez malo dni.* Innerhalb vvenig Tägen. *Egy kevés Nap alatt.* 3. Cis ferè præponitur nominibus propriis *fluminum & montium.* Citra verò *reliquis.* ùt: citra forum *Plaut.*

Cis, is, m. *Siſek,* ali *chervo, ki dreoje, ali zernye ogrizava.* Ein Korn-oder Holtz Wurm. *Gabona rágo vagy fa ſtreg.*

Ciſalpīnus, a, um. Cic. *Zovkraj planine ſztojechi.* Diſſeit dem Alp-Gebürg gelegen. *A' havaſon innen való.*

Ciſiārius, ii, m. Ulp. *Dvojkolnichár; kochiſs, ki kolcza na dveh kotachih vozi.* Gutſcher, der den Karn mit zveyen Rädern regieret. *Két kerekü taligás.*

Ciſium, ii, n. Cic. *Dvojkolnicza, kochiicze zdvemi ſzamo kotachi.* Italicè Scheja volante *zvane.* Karn mit zvveyen Rädern. *Két kerekü taliga.*

Ciſpello, is, ere, ŭli ulſum. (Act.) Plaut. *Zovkraj tirám, zove ſztrane odganyam.* Diſſeits vertreibe. *Innen elüzöm.*

Ciſsĭbium, Ciſsўbion, Ciſsўbium & Ciſsymbium, ii, n. Macrob. *Kupicza,* ali *Peharecz iz berſslyana napravlen.* Trinck Geſchirrlein auſs Ephen-Holtz gemacht. *Boroſtyán fából tſinált pohárotska.*

Digitized by Google

Circumfundo, is, ĕre, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Oblevam*, V-*okolvlivam*. Umgieſſe. *Kôrûl-ôntôk*

Circumgeſto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. vide *Circumfero*.

Circumjăcĕo, es, ĕre, ăcŭi, (Neut. à *jaceo*:) Liv. *V-okol-leſim*, *Oblegnm*. Umherlige. *kôrnyûl-fekſzem*.

Circumjĭcio is, ĕre, ĕci, ectum, (Act. à *jacio*.) Liv. *Obbitavam*, *v-okol bitam*. Herumvverffe. *Kôrnyûl vetem*, *hajtok*.

Circumlambo, is, ere, ambi, (Act.) Plin. *Obliſujem*, *oblizavam*. Umlecke. *Kôrnyûl nyalom*.

Circumlĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *Obvijam*, *obveſujem*, *v-okolveſem*. Herumbinde. *Kôrnyul-kôtôm*.

Circumlĭnĭo, is, ire, linivi, linitum (Act.) *Colum*. Circumlĭno, is, ĕre, livi & lēvi, lini, litum (Act.) Plin. Quint. *Obmazhiem*, *v-okol mâſem*. Umſtreiche, umſalbe. *Kôrnyul-mázolom*, *kenegetem*.

Circumlĭtio, ōnis, f. Plin. *Obmazanye*, *obmazuvanye*. Das Umſtreichen. *Kôrnyûl-kenegetés*.

Circumlŏcūtio, onis, f. Quint. *Govorni obbod*, *obbagyanye vugovorenyu*. Ein Umred. *Valaminek bô Kôrnyûl meg-beſzéllése*.

Circumluo, is, ere, ŭi, (Neu.) Liv. Vid. *Circumfluo*.

Circumlŭvio, onis, f. Cic. *Okolo vôd zlevanye*, *Oblevanye*. e. Umflieſſung, das Anlauffen des Waſſers. *Viznek Kôrnyûl folyáſa*.

Circumlŭvium, vii, *n. idem*.

Circumitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cæſ. *V-okol poſſilyam*, *raſzpoſſilyam*. Umherſchicke. *Kôrnyûl kûldôk*.

Circummūnio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Plaut. *Okolotverdim*, *v-okol-tverdim*, *jâcbim*. Allenthalben bevvahre, beveſtige. *Kôrnyûl erôſitem*.

Circummūnītio, onis, f. Cæſ. *V-okol-tvergyenye*, *objacbenye*. e. Beveſtigung. *Kôrôskôrnyul-való erôſités*.

Circŭmŏbruo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, (Act.) Liv. *Obſzipavam*, *v-okol ſzipavam*, *zaſzipavam*. Allenthalben zudecke. *Kôrnyûl-boritom*, *fôldelem*. Vid. *Obruo*.

Circumpĕdes, um, *plur.* m. Cic. *Peſcziſzlugi dvorjaniki*. e. Bedienten die auf ihren Herren vvarten. *Gyalog inaſok*, *ſzolgák*.

Circumplector, ĕris, ecti, exus ſum, (Dep.) Cic. *Obimlyem*, *obſzeſem*. Umfange. *Kôrnyûl-fogom*, *által ôlelem*.

Circumplexus, ûs, m. Plin. *Obimlyenye*, *obſzeſenye*. Das Umfangen. *Altal-ôlelés*.

Circumplĭco, as, are, ĭcŭi, (āvi,) ĭcitum, & ātum, (Act.) Cic. Vide *Circumplector*.

Circumpōno, is, ere, ŏsŭi, ŏsĭtum, (Act.) Cic. *V-okol-ſztavim*, *poſztaulyam*, *oblâſem*. Umlege. *Kôrnyûl-téſzem*.

Circumpōtātio, onis, f. Cic. *V okol yredom pitje*. Das Umtrincken. *Vendégségi ital*, *Rendre ivás*.

Circumrādo, is, ĕre, āſi, āſum (Act.) Plin. *V-okol briem*, *Sztruſem*. Umſchobe, *Kôrnyûl-nyirem*.

Circumrētio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Lucr. *Obmreſujem*, *V-okol-mreſami obſztiram* Mit denen Garn umgebe. *Kôrnyûl-hálólom*. Fraude aliquem circumretire. Sidon. *Vkaniti*. Betriegen. *Meg csalni*.

Circumſcindo, is, ĕre, idi, iſſum, (Act.) Plin. *Obreſujem*, *V-okol reſem*. Umſchneide. *Kôrnyûl metſzem*, *Elmetélem*.

Circumſcrībo, is, ĕre, ipſi, iptum (Act.) Cic. *Raſzpiſſujem*, *Raſzpiſzavam*. Umſchreibe. *Kôrnyul-irom*. 2. V. *Determino*, *Concludo*, *Conſtituo*, *Definio*. ità Cic.

Circûmſcripte, *Adv.* Cic. *Nakratkom*. Kürtzlich, Begreifflich. *Sumáſképen*, *Rôvideden*.

Circumſcriptio, onis, f. Cic. *V okol iſzpiſzanye*, *Raſzpiſzavanye*, *Iſzpiſzanye*. e. Umſchreibung. *Kôrnyûl irás*. 2. aliquando ponitur pro *Deceptio* Cic.

Circumſcriptor, oris, m. Cic. *Vkanitel*. 1. Betrieger. *Megcsaló*, *Reá-vevô*.

Circumsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum. (Act.) Colum. *Obſzekavam*, *V-okol-ſzécbem*. Umhacke, Umhaue. *Kôrnyûl-vágom*. *metélem*.

Circumsĕdĕo & Circumsĭdĕo, es, ĕre, ēdi, eſſum. (Neu.) Liv. *V-okol-ſzédam*, *obſztiram*. Umgebe. umlagere. *Kôrnyûl-ûlſzem*, *kôrnyul ſzallok*, *kôrnyûl ûlôk*.

Circumſeſſio, onis, f. Cic. *V-okol-ſzedenye*, *obſzedanye*, *obſzedanye*, *obſztiranye*. Das Umſitzen, e. Belagerung. *Kôrnyul-ûlés*, item: *kôrnyûl táborral meg-ſzállás*.

Circumſigno, as, are, ivi, atum, (Act.) Colum. *V-okol-znamenyujem*. Umzeichne, *Kôrnyul jegyzem*.

Circumsŏno, as, ŏnŭi, ŏnĭtum, (Neut.) Cic. *V-okol-zvonim*. Allenthalben ſchalle. *Kôrnyûl-zenget*.

Circumſpectè, *Adv.* Quint. *Opazno*, *ſzpazno*. Fürſichtiglich. *Vigyázva eſzeſen*.

Circumſpectio, onis, f. Cic. *Pomnyivoſzt*, *ſzpaznoſzt*. Item: *Sztran tam ozivanye*, *ogledanye*. e. Vorſichtigkeit. *Eſzeſen-járás*, *magára vigyázás*, *ide s-tova nézés*.

Circumſpectus, a, um. Cic. *Szpazen*, *mûder*, *predgledlyiv*. Vorſichtig, klug. *Vigyázó*, *eſzes*, *okos*.

Cir-

Circumſpergo, is, ere, erſi, erſum (Act.) Colū. *V-okol-ſkropim.* Herum beſprenge. *Kőrnyűl-hintem, öntőm.*

Circumſpicientia, æ, f. *Gell.* Vide *Circumſpectio.*

Circumſpicio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *V-okol gledim, ogledamſze, obziram.* Umſchave, umſehe. *Kőrnyűl-nézem, ſzemlélem.*

Circumſtantia, æ, f. Gell. *Okolicza V-okolſtanye, okolchina.* r. Umſtand. *Kőrnyűlálás.*

Circumſto, as, are, ſtĭti, (ſtĕti.) ĭtum, (Neut.) Cic. *V-okol-ſztoim.* Herum ſtehe. *Kőrnyűl-állok.*

Circumsŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Plin. *Obſivam.* Umnähe. *Kőrnyűl-varrom.*

Circumtĕgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Lucr. *V-okol-prokrivam, odévam.* Allenthalben bedecke. *Kőrnyűl-fedem.*

Circumtexo, is, ere, exŭi, extum, (Act.) Hor. *V-okol-tkem.* Umvvebe. *Kőrnyűl-ſzövöm.*

Circumtŏno, as, are, önŭi, ŏnitum, (Neu.) Hor. *V-okol germim.* Herum donnere. *Kőrnyűl-dörgök.*

Circumvādo, is, ĕre, āſi, āſum, (Neut.) Liv. *Obbaiam, okolu idem.* Umgehe. *Kőrnyűl-fogom, járom.*

Circumvĕho, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Liv. *V-okol vozim, pelyam.* Herumführe. *Kőrnyűl-hordozom, viſzem.*

Circumvĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Cic. *V-okol idem, obſztiram, 2. Vkanyujem.* Umgehe, umgebe, 2. überliſte. *Kőrnyűl-vétſzem, 2. Meg-tſalom.*

Circumventus, a, um, Cic. *Obſztren, vkanyen.* Umgehen, überliſtet. *Kőrnyűl-vétettetett, meg-tſalattatott.*

Circumvŏlo, as, are, avi, atum, (Act.) Hor. *Obletavam, okolo lécbem.* Umfliege. *Kőrnyűl-repülök.*

Circumvŏlūtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plin. *V-okolſzevalyam.* Mich umvvaltze. *Magamot Kőrnyűl-forgatom.*

Circumvolvo, is, ere, olvi, ūtum. (Act.) Plin. *Okolu valyam, obviam.* Herumvvaltze, umvvickele. *Kőrnyul bengeritem, Betakarom.*

Circus, i, m. Cic. *Majdanicza*, iliti *meſzto natêm ſzuſze Boriteli na konyib otekavali y ſderkavali.* r. Turnier-Platz, e. Renn-Bahn, Tumel-Platz. *Lovakon-valo futató hely.* 2. *Gledaliſche, iskogaſzu rechenu igru Lyudi gledali.* r. Schau-Turnier-Platz. *Néző hely, ahól aztot az emberek néſzték.* 3. *Okolu obhajanye, Obhod.* r. Umgang. *Kőrnyűl menés.* 4. *Okruſlo.* r. Zirckel. *Tzirkalom.* 5. *Okruſina, kolobar.* r. Kreiſs. *Kerengő, kerék.* 6. *Obruch.* r. Raff. *Abroncs.*

Ciris, & Cirrhis, is, f. *Ovid.* V. *Alauda.*

Cirrātus, a, um. Perſ. *Porugan, Runyav, Rudaſzt.* Geckräuſt, der krauſe Haar hat. *Fodoritott haju, Bóbitár.*

Cirrus, i, m. Varro. *Od nature* iliti *naravi rudaſzti, rugani, ſtrkani, laſzi.* Von der Natur gekrauſte Haar. *Magától nyőltt fodoritott haj.* 2. *Kukma na glavi skerlicza, goluba, Déba*, &c. Das Buſch *oder* Gräuſslein auf dem Kopff etlicher Vögel, als Lerchen, &c. *Némelly madaraknak fejeken-valo bóbitájok.* 3. Oſtreorum *capillamenta.* Et oſtreorum rapere lividos cirros. *Mart. l. 7. epig. 19.* Item *cirri* dicuntur in veſtibus *fimbriæ, villi*, &c. Cui tunica ab humeris erat diſtincta cirris dependentibus. *Phædrus. l. 2. fab. 5.* differt *cirrus à cincinno*, quòd *cincini* arte & calamiſtro criſpentur: *Cirrus* naturâ ſuâ talis ſit.

Cis & Citra, *præp.* Cic. *Zove ſztrane, zovkraj*, Diſſeits. *Innen, Eſſelől*, Cis Euphratem fuit. Cic. *Bilje zovkraj Euphrata potoka.* Er iſt diſſeits, des Euphrats gevveſen. *Eſſelől az Eufrátes pataknak voltt.* 2. *Chez. Med, Medgyu.* Innerhalb. *Belt, Ban, Ben, Belől.* Cis Paucos dies Plaut. *Chez malo dni.* Innerhalb vvenig Tägen. *Egy kevés Nap alatt.*. 3. Cis ferè præponitur nominibus propriis *fluminum* & *montium*. Citra verò *reliquis.* ùt: citra forum *Plaut.*

Cis, is, m. *Siſek*, ali *chervo, ki dreoje, ali zernye ogrizava.* Ein Korn-oder Holtz Wurm. *Gabona rágo vagy fa ſtreg.*

Ciſalpīnus, a, um. Cic. *Zovkraj planine ſztojechi.* Diſſeit dem Alp-Gebürg gelegen. *A' havaſon innen való.*

Ciſiārius, ii, m. Ulp. *Dvojkolnicbar: kochiſt, ki kolicza na dveh kotachih vozi.* Gutſcher, der den Karn mit zveyen Rädern regieret. *Két kerekü taligás.*

Ciſium, ii, n. Cic. *Dvojkolnicza, kochiicze zdvemi ſzamo kotachi.* Italicè Scheja volante *zvane.* Karn mit zvveyen Rädern. *Két kerekü taliga.*

Ciſpello, is, ere, ŭli ulſum. (Act) Plaut. *Zòvkraj tirâm, zove ſztrane odganyam.* Diſeits vertreibe. *Innen elűzöm.*

Ciſsĭbĭum, Ciſsȳbĭon, Ciſsȳbium & Ciſsymbium, ii, n. Macrob. *Kupicza*, ali *Peharecz iz berſclyana napravlen.* Trinck Geſchirrlein auſs Ephen-Holtz gemacht. *Borostyán fábul tſinált pobáretska.*

Digitized by Google

Ciſta, æ, f. Cic. *Ladicza, ſkrinya.* r. Trog, r. Kaſten. e. Lade. *Láda, ſzöẗrény.* 2. *Koſſara, koſs.* ità *Colum.* Ein Korb oder Zeinen. *Koſár,*

Ciſtella, æ, f. *Teren.* Ciſtŭla, æ, f. & Ciſtellŭla. Plaut. *Ladichicza, Skrinyicza.* s. Lädlein, Tröglein. *Ládatska ſzöẗrényetske.*

Ciſterna, æ, f. Plin. *Nákapnyak, Desgyenicza, Sztudenacz, Zdenecz deſgyeni, vu kogaſze voda ſczéja.* peregr. *Cheternya.* e. Ciſtern, Waſſer Behalter, Regen-Brunn *Esö viz al-vö kút.*

Ciſternīnus, a, um. Colum. *Iz nakapnyaka zdenchení.* Was aus einer Ciſtern iſt. *Esös kúti.*

Citātim, *Adv.* Hirt. *Bĕrzo, bitro.* Eylend. *Gyorſan, Hamarſággal.*

Citātio, onis, f. JCt. *Pozvanye, Zványe na ſzud.* e. Forderung, Verheiſſung vor Gericht. *Hivatás, Törvényre-való hivatás, ſzolitás.*

Citātōrius, a, um. JCt. *Na ſzud pozavajuchi,* Für Gericht ladend. *Törvényre ſzolitó.*

Citĕrior, ōris, *com.* us, n. Cic. *Bliſneſſi vio krai.* Das näher diſſeits lieget. *Innetsö, közlebb-való.*

Cithăra, æ, f. *Cic.* eſt nomen Inſtrumenti generale. *Tambura mala,* ali *velika. Davi iova, krainſzka,* &c. e. Cithar, e. Harpffe, &c. *Tzitera, Hárfa.*

Cithăriſta, æ, m. *Cic.* Cithărœdus, i, m. Cic. *Tamburáſt, Tamburgia.* r. Cithar-*oder* Harpfen-Schlager. *Tziterás, Hárfás.*

Cithărizo, as, are. avi, atum. (*Neu.*) Corn, Nep. *Na tamburu igram.* e. Cithar oder Harpffen ſchlage. *Tziterát pengetek.*

Citĭmè, *Adv.* ſuperla. *Priſc.* poſitiv. *Citra,* compar. *Citerior. Naj bliſe.* Zu allernächſten. *Leg bellebb.*

Citĭmus, a, um. *Superlat.* Cic. *Naj bliſneſſi,* Allernächſt, der Nächſte. *Leg bellebb-való.*

Citĭpes, ĕdis, *om.* Diomed. V. *Celeripes.*

Citò. *Adv.* Cic. *Bĕrzo, Hitro, Vrĕd.* Geſchvvind. *Gyorſan, Hamar.* Quamprimùm, perceleriter, quàm ocyſſimè, quàm maturrimè, actutum, ſubitò rem agam. Cic. *Bĕrzo bochu vuchiniti.* Ich vverde es geſchvvind verrichten. *Friſſentſeletſzem,*

Cito. as. are, avi, atum. (Act. *frequ.* à Cieo) Cic. *Guſzto kràt zovem.* Offt ruffe. *Gyakran hivom.* 2. *Na ſzud.* &c. *zovem.* Zum Gericht fordere. *Törvényre hivom.* 3. V. *Incito, Impello.* Citato eqvo aliquò contendere. *Cæſ.* Citare aliquem ad faciendum quid Plin. *koga na delo kakvo nagnati.* Einen etvvas zuthun antreiben. *Valakit dologra ûzni, hajtani.* 4. V. *Moveo, Commoveo crebrò.* Ne immaturis herbis citetur alvus. *Colum.* 5. V. *Recito.* Cic. 6. V. *Adduco, Profero.* Citare Authores Liv. &c. 7. Citare aliquem capitis Cic. *koga na ſzmert tuſziti iliti naglavno zgublenye.* Einen auf Leib und Leben klagen. *Valakit halálra vadolni.*

Citra *Præp.* Cic. V. Ciſ. 2. *Pres.* Ohne. *Nélkül.* Citra faſtidium; Svet. *Prez gruſztenya, doſzadenya.* Ohne Abſchey. Eckel. *Utálás Nélkül.* Citra invidiam: Plin. *Prez nenavidnoſzti.* Ohne Neid. *Irigység nélkül.* 3. V. *Extra, Antè.* Citra Calendas Octobr. *Colum.* 4. Citra quàm pro *minusquàm.* Culta quidem, fateor, citra, quàm debuit illa: *Ovid.* 1. *de Ponte* 7. 55.

Citrētum, i, n. Pallad. *Meſzto nakôm ſzame Citrone raſztu, Vĕrt Citronſzki.* r. Citronen-Garten. *Tzitronyos kert.*

Citreūs, a, um. *Cic.* Citrīnus, Plin. *Citronſzki.* Von Citronen. *Tzitronyos.* Citrea mala. *Czitrone,* &c.

Citrīnŭla, Citrīnella, æ, f. *Treſzavka pticza.* Citrinle ein Vogel. *Tzitrony madár.*

Citro, *Adv.* Cic. plerumque cum *ultro* conjungitur. V. *Citra.* Ultro citroque. *Stim y tam, Pakſtim paktam.* Hin und vvieder her. *Ide ſtova.* 2. *Medſzobum, Szkup.* Mit einander. *Igy más kôzt.* Multis verbis ultro citróque habitis. Cic. *Poklamkambi bili med ſzobum dugo govorili.* Nach dem ſie lang mit einander geſprochen. *Egymás kôzt beſzéllésſek után.*

Citrum, i, n. Mart. *Drévje iz Citrónſzkoga dréva.* s. Holtz von Citronen-Baum. *Tzitron fábúl-fák.*

Citrus i, f. Plin. *Citronſzko drévo.* r. Citronen-Baum. *Tzitrom fá.*

Citus, a, um. à *Cieo* Cic. *Bĕrz, bitar.* Geſchvvind. *Gyors.*

Civĭcŭs, a, um. *Cic.* Civīlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Varaski,* peregr. *Purgarſzki.* Burgerlich. *Pólgári, Városi.* 2. *Chlovechen, Dvorjanſzki.* Ehrenbietig, Höfflich. *Bôtsületes, Emberſéges.* Comp. *Civilior.* ſupert. *civiliſſimus.* Eutrop.

Civīlĭtas, atis, f. Svet. *Varaſtvo, Dĕrſánye Varaſko.* Burgerliches Verhalten. *Udvaroſság. Város tartáſa.* 2. *Poſteno y lepe dĕrſánye, Chlovechtvo, Dvorjanſztvo.* e. Höfflichkeit. *Emberſég.*

Civīlĭter, *Adv.* Cic. *Po Varaski.* Bürgerlich. *Udva-*

Digitized by Google

Udvoerſko. 2. *Poſteno, po Chlovechki, Chlovechno, Po dvorjanſzki, Dvorjanſzki.* Höfflich, Ehrbahrlich. *Emberſégeſen.* Comp. Civilior habet *Plin.* ſuperl. *Civiliſſimè* Eutrop. *l. 7. c. 5.*

Civis, is, *Com.* Cic. *Varoſſecz, Varaſchan, Gradjan: Gradchanicza, Varoſchicza, Varoſkinya,* peregr. *Purgar, Purgarcza.* 1. Burger, e. Burgerin. *Polgár, Polgárné.* 2. Cives quoque dicuntur *omnes & qui* extra Civitates degentes vivunt ſub iisdem legibus, incolæ regni.

Civitas, ātis, f. Cic. *Váraſs.* e. Stadt. *Város.* 2. Civitas quoque dicitur *gens* ſeu *natio* integra, quæ iisdem legibus vivit, & unum Reip. corpus efficit. *Cæſar, Liv.* 3. Civitas & Urbs in hoc differunt, quòd *Urbs* propriè mœnia & ædificia ſignificet; *Civitas* verò populum, qui habitat intra mœnia & in ſuburbiis. Ego tibi Prætor eſſe non videor, quia Sapiens non ſum, nec hæc urbs, nec in ea civitas. *Cic. 4. Acad. 45.* ſed hæc nomina aliquando confunduntur, à *Valer. Flac.* V. Gell. l. 18. c. 7. ab Aurel. Vict. Tertull. &c. Civitatem ab Urbe non distinquentibus. 4. Quandoque ponitur pro *Jure Civium.* Hinc Civitate donare, in Civitatem accipere, Civitatem conſequi. *Cic.* & alii habent.

Civitātŭla, æ, f. Senec. *Váraſſecz, máli váraſs.* s. Städtlein. *Váraſocska.*

Clādes, is, f. *Cic.* propriè eſt, dum tempeſtate, vel nimiô fructuum pondere rami arborum franguntur, vel etiam vitio cœli ſive Soli inutiles facti amputari debent. 2. Transl. *Razboj voiſzke, razbita voiſzka.* e. Schlacht, e. Niederlage. *Tábornak Megverése.* 3. Transl. V. *Jactura, Damnum, Calamitas.* Inferre, accipere, reddere cladem &c. *Cic. Liv.*

Clam *Adv.* & *præp.* Plaut. Priſc. *Ablat.* & *Accus.* jungitur. *Skomczè, Potajno, ſzkrovecze, otajno, ſzkrovito, muchèch.* Heimlich, verborgentlich. *Alattomban, Titkon.* Bona mul a faciam clam meam uxorem: *Plaut.* Paulo clam iis eam vidi. *Cic. 15. Att.*

Clāmātio, onis. f. Plaut. *Krichanye, Vikanye.* s. Geſchrey, das Schreyen. *Kiáltozás.*

Clāmātor, ōris, m. Cic. *Vikavecz, krichavecz,* r. Schreyer. *Kiáltó, üvöltö.*

Clāmātōrius, a, um. Cic. *Kricbliv, vichlyiv, krichèchi, vikajuchi.* Schreyerlich ſchreyend. *Kiáltoi, kiáltóhoz-való.* Clamatoria avis Plin. *Krichliva pticza.* r. Schrey-Vogel. *Kiáltó madár.*

Clāmĭto, as, are, avi, atum, (Neut. *freqv.*) Teren. *Preonogo krichim, vichem, Jako krichim.* Zu viel ſchreye, ſehr *oder* offt ſchreye. *Kiáltozok.* 2. V. *Vocito* Plaut.

Clāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Krichim, vichem.* Schreye. *Kiáltok.* 2. V. *Voco.* Clamare aliquem ad aliquem. Plaut. *Koga glaſzno k-ſzebi zvati.* Einen laut zu ſich ruffen. *Valakit kiáltáſſal hozzá hinyi.* 3. V. *Conqueror.* Clamare de uxoris interitu. Cic. pro Cluent. *Nadſzmertjum ſeneſzvoje plakati, javkati.* Über den Todt ſeines Weib vvehklagen. *Megholtt feleségért ſirni, jajgatni.* 4. V. *Poſco.* clamare aquas. *Propert.* l. 4. eleg. 9. *Za vodu krichati, z-krichom vodu proſziti.* Um Waſſer ſchreyen, laut mit Geſchrey begehren. *Kiáltva vizet kérni.*

Clāmor, ōris, m. *Cic.* Clāmos, ōris, m. Quint. *Krich, vika, vapaj.* s. Geſchrey. *Kiáltás, üvöltés.*

Clāmōsè *Adv.* Quint. *Z-krikom, Z-vikum.* Mit geſchrey, ſchreyeriſch. *Kiáltáſſal.*

Clāmōſus, a, um, Cic. *Krichliv, pun vike y kricha.* Schreyeriſch, voll geſchreyes. *Kiáltozó.*

Clancŭlārius, a, um, Mart. V. *Clandeſtinus.*

Clancŭlùm & Clancŭlò *Adv.* Plaut. V. *Clam.*

Clandeſtinò *Adv.* Plaut. *Idem.*

Clandeſtinus, a, um, Cic. *Potajni, ſzkrovit, ſzkrovni, skomni.* Heymlich, verborgen. *Titkos.* Clandeſtina conſilia: Cæſ. *Szkrovita ſzvètuvanya, tolnachenya.* Heymliche Rathſchläge. *Titkos tanát-Koráſok.* Clandeſtina ſponſalia. JCt. *Skomcze vuchinent zaruki.* Heimliche Verlöbnuſs *oder* Ehe-Verſprechung, Winckel-Ehe ſo ohne Aufgeboth und Prieſterlicher Einſegnung geführet vvird. *Alattomba levö házaſſág.*

Clango, is, ere, xi, (Neu.) Val. Flac. *Svechim, ſvenchim, glaſz dàjem, trubentujem, trubim.* Thöne, klinge, erſchalle, Trompete. *Hangolok, trombitálok.*

Clangor, ōris, m. Cic. *Svenchanye, Glàſz od trubente* &c. r. Schall, Thon, Trompeten-Schall, &c. *Zengés, Harſogás.*

Clārè *Adv.* Cic. *Chiſzto, ſzvetlo, biſztro, vedro.* Klar, hell, lauter, ſcheinbar, heiter. *Tiſztán, nyilván, világuſon.*

Clārĕo, es, ēre, ārui, (Neu.) *Chiſzt, ſzvetel, Biſzter, vedren ieſzem.* Ich bin klar, ſcheinbar, heiter und hell, *Tiſzta, világos*

 vagyok,

vagyok. 2. *Jeſzem na glaſzu.* Ich bin berühmt. *Hires neves vagyok.*

Clārēſco, is, ĕre. (Neu.) Senec. *Chiſzt, ſzvetel poſztajem.* Klar und hell vverde. *Világoſodom.* 2. *Pochinyam na glaſzu y preſtimanyu biti.* Anfange berühmt zu ſeyn. *Elhireſedem.*

Clārificātio, onis, f. Auguſt. *Oſzvetlenye, ochiſchenye, izbiſztrenye.* Die Verklärung, Leuterung. *Világoſitás, Tiſztitás.* 2. *Izviſſenye, razglaſſenye.* e. Erhöbung, Berühmtmachung. *Fölemelés, ki-birdetés.*

Clārifico, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Biſztrim, chiſztim, ſzvetlo chinim.* Heiter, klar und ſcheinbar mache. *Tiſztává-teſzem. megbiggaſztom.* 2. *Izviſſujem, koga glaſzovitoga chinim.* Einen berühmt mache. *Fölemelem, hireſitem.*

Clārificus, a, um, Catul. *Biſztro, chiſzto chinechi.* Hell, klar machend. *Tiſztává-tévős.*

Clārigātio, onis, f. Liv. *Voiſzke y boja obznanenye, navſchenye.* e. Kriegs-Ankündigung. Anſagung. *Had birdetés, kibirdetés.* 2. Clarigatio eſt, id quod JCti *Repreſſalia, vadiationem* vocant. 3. *Birſág.* e. Geld-Straff. *Birság.*

† Clārigātor, oris, m. *Vojszke, Boja, ratta obznanitel, navveſztitel.* Der den Krieg angekündiget hat. *Had birdető.*

Clārigo, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. Plin. *Boj, vojſzku, Rat obznanujem, navviſcham nepriatelu.* Dem Feind den Krieg ankünde. *Hadat birdetek valakire.* 2. *Moje nazad potrebujem.* Das meinige vvieder fordere. *Magamét viſzſza kivánom.* 3 Idem quod *Vadio, Repreſſalibus utor.* JCt. *Plenyam, kvàr z-kvárom povrácham.* Repreſſalien brauche, *oder* Gegenſchaden thue. *Valakit adoſságért meg foſztani, Le árestálni.*

Clāriſco, is, ere, (Neu.) Apul. V. *Clareſco.*

Clārisŏnus, a, um. Cic. *Chiſzto-glaſz, Chiſzto glaſzan.* Hell-lautend, ſchalend. *Hangos-ſzavú.*

Clāritas, ātis, f. Cic. *Biſztroſzt, ſzvetloſzt, Biſztrócha, ſzvetlocha.* e. Heitere, Helligkeit, Klarheit. *Tiſztaság, világoſság.* 2. Transl. *Glaſzovitoſzt, Izviſſenoſzt.* ſ. Ruhm, e. Fürtreflichkeit. *Nevezeteſség.* Claritas generis Cic. *Glaſzovitoſzt y izviſſenoſzt plemenitoſzti roda.* Die Fürtreflichkeit eines Adels. *Nevezetes, nemes rend bül-való.* Excellere claritate naſcendi, Quint. *Glaſzoviteſſéga, y plemenitéſſéga Roda biti.* An Fürtreflichkeit des Herkommens andern vorgehen. *Nemesſégbül-valakit fölül haladni.*

Clāritūdo, inis, f. Salluſt. V. *Claritas.*

Clarividus, a, um. Marc. Emp. *Biſztro-vid oſtro-vid.* Scharffsichtig. *éles néző.*

Clāro, as, are, avi, atum. (Act.) Lucr. *Razſzvetlujem, ſzvetlo-chinim.* Erläutere, erkläre Heitermache. *Világoſitom.* 2. *Glaſzovitoga y plemenitoga chinim.* Berühmt und Edel mache. *Hireſitem.* 3. V. *Clarifico.*

Clāror, ōris, m. Plaut. V. *Claritas* N. 1.

Clārus, a, um. Cic. *Jaſzen, Chiſzt, ſzvetel,* Hell, klar, ſcheinbahr. *Világos, tiſzta.* 2. *Glaſzen.* Hell-lautend, deutlich. *Hangos.* Clara vox. Cic. *Glaſzen y jàk glàſz.* e. Laute und helle Stimm. *Hangos-ſzó.* 3. *Glaſzovit, na glaſzu.* Berühmt. *Nevezetes.* Formâ clariſſimus. Ovid. *Od lepote v-najvekſem glaſzu.* ſ. Wegen der Schönheit berühmteſte. *Leg világoſabb ſzinü.* 4. Clariſſimi olim dicebantur *Senatores* (unde & Claros Patres dixit *Horat.* l. 4. od. 6.) in tres ordines diſtincti. & quidem primi ordinis *Illuſtres*, ſecundi *ſpectabiles*, tertii *Clariſſimi* ità *Iſid.* l. 9. cap. de Civit.

Claſsiārius, ii, m. Cæſ. *Vojnik na Ladji, Brodo-Bojnik.* ſ. Schiff-Soldat. *Hajóban hadakozó vitéz.*

Claſsicŭla, æ, f. Cic. *Bròd mal junáchki iz nekuliko ladjih ſzpravlyen.* e. kleine Flotte. *Egy néhány hadi hajók.*

Claſsicum, i, n. Liv. *Pubanye, glàſz y znamenye dano na boj* peregr. *na larmu.* Das Lärmen blaſen. *Lármát fúvás, Viadali jeladás.* 2. *Glaſz Trubente.* ſ. Trompeten Schall. *Trombita ſzó, harſogás.* Canere claſſicum: Liv. *Na boj.* peregr. *Na larmu pubati.* ſ. Lärmen blaſen. *Lármát fúni.*

Claſsicus, a, um. Curt. *Brodo-bojni, na ladjah vojujuchéh.* Zu der Schiff Armada gehörig. *Hadokozó hajói.* 2. *Claſſici* dicuntur Authores primæ notæ, ut Cicero, Livius &c. 3. Claſſicus pro *Remige.* V. *Remex.* 4. V. *Tubicen, Tibicen*, qui claſſes convocant.

Claſſis, is, f. Cic. *Brodòv, ladjih vnoſina za boj y vojſzku ſzpravlyena, Brodovna vojſzka.* e. Flotte. Schiff-Armada. *Hadi hajók ſokaſága. Hajókban lévő vitézi ſereg.* 2. Interdum de una tantùm *navi* dicitur. *Virg.* 3. V. Ordo. in hac ſignificatione Claſſem in quinque partes ſeu ordines diviſit Servius Tullus ut habet *Liv.* l. 1. c. 43. In primo ordine apud pop. Rom. ſive primæ claſſis, qui

Digitized by Google

qui erant dicebantur *Claſſici* : cæteri, qui minore cenſu cenſebantur, *infra claſſem*. ut docet *Gell. l. 7. c. 13.* Quintæ claſſis homines dicebantur *nullius authoritatis*, *infimi & pauperiores*. 4. *Claſſis* dicitur de ordinibus juvenum in Scholis. Cùm pueros in claſſes diſtribuerunt *Quint.* l. 1. c. 2. Ducere claſſem. *Quint.* eſt in *claſſe principem eſſe*.

Clāthrātus, a, um, Plaut. *Reſſetkaſzt z-reſſetkam zaprt.* Mit Gittern *vel* Gättern verwahret, vergittert. *Gátoros, Rostélyos.*

Clāthro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Z-reſſetkom zakrivam.* Mit Gitter verwahre, vergittere. *Meg gátorozom, rostélyozom.*

Clāthrum, i, *n.* Clāthrus, i, m. Hor. *Reſſetka.* e. Gitter, Gätter. *Gátor, Roſtély.*

Clāva, æ, f. Cic. *Bat*, *Kibacha.* e. Kolbe, Keule, r. Knittel. *Fejes bot, Buzogány.*

Clāvātor, ōris, m. Plaut. *Kibachār.* r. Kolbentrager, &c. *Furkos bot bordozó.*

Clāudicātio, onis, f. Cic. *Naplantavanye*, *ſantanye.* Das Hincken. *Sántikálás, ſántitás.*

Clāudico, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Romim, ſantam, Plántam, Napádam.* Hincke, knappe. *Sántálok, ſántikálok.*

Clāuditas, ātis, f. *Plin.* Clāudigo, inis, f. Veget. V. *Claudicatio.*

Clāudo, is, ĕre, auſi, auſum, (Act.) Cic. *Zapſiram, zatvorim.* Schlieſſe, beſchlieſſe, verſperre. *Béſzegezem, Bézárom.* 2. V. *Circumdo, Ambio.* Orbis fluctibus clauditur: Senec. *Svoitſze od vòd obſzeſúje* : Die Welt iſt mit Waſser umgeben. *Széles világ vizzel békeritve vagyon.* 3. V. *Finio.* opus claudere: Ovid. *Delo zverſſiti, dokonchati.* Das Werck enden, ſchlieſsen. *A' Dolgot elvégezni.* 4. V. *Claudico.* ità Auſon. Claudere animam laqueô. Ovid. *Obeſziti ſze.* Sich hencken. *Magát fel akoſztani.* Claudere agmen, *Curt.* pro *poſtremo agminis loco eſſe.* &c.

Clāudus, a, um, Cic. *Rom, Santav, Plantav.* Hinckend, lahm, knappend. *Sánta.*

Clavellus, i, m. *Mar. Emp.* Clāvŭlus, i, m. Varro. V. *Claviculus.*

Clāvicārius, ii, m. JCt. *Spolyar.* r. Schloſser. *Lakatos.*

Clāvicŭla, æ, f. Cels. *Kluchecz*, *kluchichek.* s. Schlüſselein. *Kóltsotska.* 2. *Ruchicza, Kvachicza*, *z-kimſze terſz k-kolu ſtam privezſe.* ità Cic. Gabeln an Weinreben die ſich ſelbſt heften. *Szőlővesszőn nőtt kapots.*

Clāvicŭlārius, ii, m. Firm. V. *Clavicarius.* 2. *Kluchār.* Dem die Schlüſsel vertrauet ſind. *Kóltsár.* ita Juv.

Clāvĭcŭlus, i, m, (à clavus) *Chavlek.* s. Nägelein. *Szegetske.*

Clāvĭgĕr, a, um, Ovid. *Klucho-noſz*, *kluchār.* r. Schlüſsel-Trager. *Kúlts hordozó, kóltsár.* 2. V. *Clavator.*

Clāvis, is, f. Cic. *Kluch.* r. Schlüſsel. *Kólts, kúlts.* Clavis *laconica* erat, quæ intus aperiebat, forinſecùs claudebat. *Plaut.*

Clāuſtrārius, ii, *m.* *Lampr.* olim Cloſtrarius. *Lokotār*, *kluchenichār.* r. Schloſsmacher. *Lakatos.*

Clāuſtrĭtŭmus, i, m. Gell. *Vratār.* r. Thor-Schlieſser, Thor-Sperrer. *Kapus.*

Clāuſtrum, i, n. Cic. *Zápor, lokot, y oſzte ono, z-kémſze kaj zapira.* s. Schloſs, und alles, damit man etwas beſchleuſt. *Lakat, zár és több a' féle kivel valamit bezárnak.* 2. Quidquid claudi aptum eſt, dicitur clauſtrum. *Virg.* 3. Clauſtra dicuntur anguſti *receſſus* regionum, vel adituum: ſic Etruriæ clauſtra. *Liv.* Clauſtris imperii contineri: *Cic.* &c. 4. pro *re arcana*: Naturæ clauſtra confringere, *Lucr.* hoc eſt *naturæ arcana rimari.* 5. *Zapor redovnichki*, vulgò *Kloſter.* s. Cloſter. *Kalaſtrom.*

Clāuſŭla, æ, f. Cic. *Dokonchanye, zverſſenye, záporka, zaprenye, zaporak.* r. Beſchluſs. *Végezés, bérekeſztés.*

Clāuſūra, *vel* Clūſūra, æ, f. *Caſſiod.* V. *Caſtrum.* 2. *Meſzto zaperto, zápor.* ità *Suet.* Ein verſperrtes Orth, e. Einſchlieſſung. *Zárló hely.*

Clāvus, i, m, Cic. *Chavel, chaval.* r. Nagel. *Szeg.* Clavus ligneus. *Klin.* r. Höltzerner Nagel. *Fa ſzeg.* 2. *Na ladji*, ali *brodu kormán, rudo.* s. Schiff-Ruder. *Kormány.* Clavum ad littora torquet: *Virg.* Hinc. *transl.* Clavum imperii tenere. Cic. *Ravnati kralyevſztvo. ládati, zapovedati.* Regieren. *Uralkodni.* ad clavum ſedere &c. *Idem.* 3. *Kurje oko*, ali *jechmenecz.* s. Hüner-Aug, *oder* Gerſten-Aug. *Szömöltſek áſzemen*, vagy *árpa.* ità Plin.

Clēmens, entis, *om.* Cic. *Miloſzérden, miloſztiven.* Barmhertzig, gnädig, mild. *Kegyelmes, irgalmas.*

Clēmenter. *Adv.* Cic. *Miloſzérdno, miloſztivno.* Gnädiglich, mildlich, barmhertziglich. *Kegyelmeſſen, irgalmaſſan.*

Clēmentia, æ, f. Cic. *Miloſzérdnoſzt, miloſztivnoſzt, dobrotivoſzt.* e. Barmhertzigkeit, Mildigkeit, Gütigkeit. *Kegyelmeſſég, irgalmaſſág.* V. *Lenitas, Manſuetudo.*

 † Clēnā-

Digitized by Google

† Clēnōdĭum, ii, n. *Gyungy, drágo kamenye y oſztala drâge czene ſzkupa dugovanya.* s. Kleynod, und jedvvede koſtbahre Sache. *Gyöngy, drága* kő, *és töb* á *féle drága joſzág.*

Clĕpo, is, ĕre, epsi, ptum. (Act.) Cic. V. *Furor, Surripio.* & pueri clepere diſcunt. ſacrum qui clepſerit, homicida eſto. *Cic.* 2. de Leg. c. 9.

Clepſo, is, ĕre, Lucr. *idem.*

Clepsȳdra, æ, f. Cic. *Vodena negda vu ſztárom vremenu vura.* e. Waſser-Uhr. *Régi vizes'óra.* Hodie hoc vocabulo donamus horologium vitreum, è quo arena, ſive alii pulveres paulatim effluunt. 2. Vocatur etiam *Clepſydra* ab Aſtrologis inſtrumentum, quo illi ſidera dimetiuntur.

Clepta, æ, m. *Plaut.* Cleptes, is, & Cleptor, oris, m. Simeon. *Tàt. Lupeſs.* r. Dieb. *Lopó.*

Clĕrus, i, m. Plin. *Chero*, ali *kukecz pchelszki, ki ſzetiè kvari.* Ein Wurm der ſchadet den Waben der Bienen. *Szú ſéreg vagy moly, ki a'méhek lépét elrontya.* 2. *Popovſzka ſzkuphina.* e. Cleriſey. *Papi rend.* 3. à græco *Kliros.* idem quod *Sors, ſortis* f.

Clībănārĭus, ii, m. Eutrop. V. *Cataphractarius.*

Clībănus, i, m. Plin. *Gibucha ſelězna* ali *Brunchena pèch.* r. Diſtillier-Offen. *Hordozható vas* vagy *érts kementze.* 2. *czèle oklopi.* r. Pantzer Harniſch, Küraſs. *Vas öltözet.* Miles clibanarius. Amm. Marc. *ſeleznyàk, Vojnik vu oklopih.* Küraſſierer. *Vaſas Vitéz.*

Clīdūchus, i, m. Plin. V. *Claviger.*

Clīens, entis, *com.* Cic. *Szlu'benik, Szluſicza pod obrambum y pomochjum chium buduchi.* r. Schutz-genoſs, Gönſtling der ſich in eines Herrn Schutz begibt. s. Vogt-Kind, *Valaki gondviſeléſe alatt való.*

Clīenta, æ, f. Plaut. *Pod obrambum chium ſzlu'benicza, ſiroticza.* e. Schutz genöſſin. *Gondviſelés alá vettetett aſzſzony vagy leány.*

Clīentēla, æ, f. Cic. (*vulgò* Salva Gvardia) *Obramba ſzlu'benikov, Szlúſicz y ſzlu'benicz.* r. Schirm, Schutz. *Alattunk valóknak öltalmok, öltalma.* Eſſe in fide & clientela alicujus. Cic. *Pod obrambum chium biti.* Unter eines Schutz ſtehen. *Valakinek gondviſelés alatt lenni.* 2. *Vulgo* Homagium: *Duſna ſzlu'ba goſzpodinu, pod kojega je gdo obrambum.* Schuldige Pflicht dem jenigem Herrn, unter deſſen Schutz man ſtehet. *Köteles ſzolgálatya az Urnak kinek ſegítſége alatt vagyon.* 3. *Vnoſina, vnoſtvo ſzlu'benikov, y ſzluſicz pod chium obrambum.* Die Menge oder Verſamlung deren unter den Schutz ſtehenden Dienern. *Sokaſsága az tſelédnek.*

Clīentēlāris, is, *com.* re, *n.* JCt. *Pod obrambum duſno ſzluſni, ſzlu'beni.* Schirm-Fähig. *Oltalom alat élő.*

Clīma, ătis, n. Serv. *Podnebie, Bitje Zraka y ſztáliſsa vſzakoga kotára.* Die Beſchaffenheit der Lufft eines Landes *oder* Orts. *Égnek*, vagy *Földnek tártománya.* 2. eſt genus *menſuræ* agrorum ità *Col.*

Clīmăcĭs, ĭdis, f. Vitr. *Sztupalnicza, mala Loitricza.* e. Kleine Stiege, Treppe. *Kitſiny lajtorja.*

Clīmacter, ĕris, m. Cic. *Prèchka na Lojtri, Sztupicza na ſztupálniczah.* pereg. *Na Stèngah.* e. Staffel an der Leiter, *oder* Stiegen. *Laitorja graditſa, Hágitsója.* 2. *Premene leto pogibelno Preſztupno, kakti je ſeſzdeſzèt y tretje, y vſzako deveto: y, kak neki vele, vſzako ſzedmo. Na nore ſztarem lyudèm.* s. Wechſel Jahr ſehr gefährlich, als drey und ſechzigſte, neundte *und* ſiebende. *Igen Veſzedelmes Eſztendő változáſa val mint az hat-van harmadig, éſ minden kilentzedik.*

Clīmactērĭcus, a, um. Plin. *Premene-letni.* Des Wechſels-Jahr. *Eſztendő változó.* Anni *climacterici*, plerumque Senibus fatales, aut periculoſi à Medicis habentur: nempe, annus nonus, Vel ut alii, ſeptimus. Annus climactericus magnus dicitur *ſexageſimus tertius.* Tempora climacterica, Plin. *Pogibelna vreména.* e. Gefährliche Zeiten. *Veſzedelmes idők.*

Clīmax, ăcis, f. V. *Scala.* 2. eſt *Figura Rhetorices* gradatio *Latinè* dicta.

Clīnāmen, inis, n. Lucr. *Nagnenye.* e. Neigung. *Megbajlás.*

Clīnĭce, es, f. *Plin.* eſt medicina, quæ ægris lecto affixis adhibetur. hæc duplex eſt: una *Diætetice* quæ victu medetur: altera *Pharmaceutice*, quæ medicamentis curat. *Plin.*

Clīnĭcŭs, i, m. Mart. eſt *Medicus*, qui ægros lecto affixos inviſit, & curat. 2. eſt æger, lecto perpetuò affixus.

Clīno, as, are, avi, atum. (*Obſol.* Act.) Vitr. V. *Inclino.* Compoſitum ex Clino: Compoſita enim in uſu ſunt.

Clītellæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Szolarſzko, y drugo tovorno ſzedlo. ſzedlenicza, Szamár.* r. Zaum, Sattel. *Terh-hordozó nyereg, Szekjzena.*

Clītellārĭus, ii, m. Cic. *Tovornik, Mezg, kony* &c. Saum

&c s Zaum-Roſs. *Tereb-bordozó őſzver &c.*

Clitellarius, a, um. Colum. *Térbnoſzecbi, Tovarom ... obtêrſſen.* Mit Zaum-Sattel geladen. *Terb bordozó.*

Clitris, a, um. Feſt. V. *Arduus, Difficilis.*

Clivōſus, a, um. Cic. *Berdovit. Bregovit. Szter-minit.* Hüdicht, Hügelich. *Meredekes.*

Clivŭlus, i, m. Colum. *Mala ſztermina, Malo poſile. Podoticza.* s. Hügelein, kleiner Abgang *Meredeketske, Hágótska.*

Clivus, i, m. Cic. Clīvum, i, n. Cato. *Podol-ni ſztermina,* Ein Weeg, den Buchel *oder* Hügel herab: abhängige Seite eines Hügels. *Meredeksége valamelly Dombnak, Halomnak.*

Clŏācă, æ, f. Cic. *Jama, puna ſzmráda ſzkup ſzeckaruchega.* e. Miſtgrube, heimlich Unfaths-Gemach. *árnyék ſzék, hova minden rútságok lefolnak.* 2. *Fiſtula, via ſubterranea, canalis,* per quæ aqua pluvia, extra urbem defluens, ſordes urbis ſecum rapit. 3. Transl. *Kermeſ živa baba piána.* Ein altes verſoffenes Weib. *Réſzeges vén banya.*

Clŏācālis, is, com. le, n. Feſt. *Szmradlyiv, ...* Voll Unfath und allerley Miſt. *Minden féle rútsággal tellyes.*

Clŏācārium, ii, n. Ulp. *Penezi, iliti plácha ſzmradó-chiſztniko.* s. Feg Geld, der Lohn deren, die Miſtgruben ſauberen. *árnyék ſzék ſiſztitóknak fizetéſek, bérek.*

Clŏāco, as, are, avi, atum. (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Fœdo. Inquino.*

Clōdico, as, are, avi, atum. (Neu.) *Antiqu.* apud *Cic.* V. *Claudico.*

Clōſellum, i, n. Petron. *idem* ac parvum clauſtrum.

Cloſtrum, i, n. *Cato.* V. *Clauſtrum.* 2. Dicuntur *Cloſtrum* trabes colligatæ ad impetum fluvii cohibendum. *Plin.* l. 10. c. 33. Item *Cloſtrum* dicitur Trabium contignatio. ità *Senec.* l. 7. de Benef. c. 21.

Clūcidātus. Cluditātus, *vel* Glūcidātus, a, um, Feſt. V. *Dulci, Suavis.*

Clūnen, inis, n. Apul. *Koſztura, Nożkiſze zaſtra, y ſzklaplya* s. Taſchen-Meſſer. *Bet-kó, Betſak.* 2. eſt *enſis,* qui in ſaltibus adhibetur, alii aliter, &c. Vid. *Lipſ.* Elect. l. 1. c. 28.

Clūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. V. *Claudo.* Ipſum mare terram appetens littoribus cludit. *Cic.* 2. de Nat. Deor. c. 39.

Clūdus, a, um. Plaut. V. *Claudus.*

Clŭeo, es, ēre, & Clŭo, is, ĕre, (Neu.) Plaut. *Derſimſze, Imenujemſze.* Mich verhalte, genennet vverde. *Viſelem, Tartom, Neveztetem.* Ità ſis, ùt nomen cluet: Plaut. *Takſze derſi, takſze imenujeſs: ali tak tvoje ime z-ſzobum donáſsa.* Halte dich, vvie es der Nahm mit ſich bringet. *Ugy viſeld magadat a' mint neveztetel.* 2. V. *Splendeo.* ità *Lucr.* 3. Apud antiquos teſte *Plinio.* idem quod *Purgo, Mundo.* V. *Plin.* l. 15. c. 29.

Cluis, is, *com.* e. n. Martian. Capell. Vid. *Nobilis, Illuſtris.*

Clūmæ, ārum, f. *plur.* Feſt. *Pleve jechmenove.* e. Gerſten Bälglein. *árpa pelva.*

Clūna, æ, f. Feſt. Clūra *vel* Clūria, æ, f. vet. Gloſſ. V. *Simia.*

Clūnăcŭlum, i, n. *vel* Clūnăclum, i, n. Feſt. *Nozza klánye, Meſsarſzki nós,* s. Schlacht-Meſſer. *Méſzáros kés.*

Clūnis, is, tam *maſc.* quàm *fœm.* Juv. *Ledovje, Zádnicza meſzo, nakômſze ſzedi.* s. Geſäſs. e. Hinter Backen. *Far.* Clunes. ium, ibus, *Plur.* uſitatior eſt. Tremulo deſcendunt clune: *Juven.* Quod pulchræ clunes, breve quod caput. *Horat.*

Clūnus, a, um. Feſt. *Širok y debel na zadnyiczi, Ledgyaſzt.* Der ein breith und dicks Geſäſs hat, *oder* breite Hinter-Backen. *Széles a' vagy vaſtag far.*

Clūrinus, a, um. Plaut. *Opichki, Majmunſzki.* Von Affen. *Majmboz-valo.* Clurinum pecus. Plaut. *Opicza.* Ein Aff. *Majom.* apud alios Clūnius, a, um.

Clūsāris, is, *com.* e, *n.* Clūsārius, a, um. Hygin. *Zapirajuchi, Zatvorechi.* Schlieſſend, *Bérekeſztő.*

Clūsilis, is, *com.* le. *n.* Plin. *Lahko zaperliv.* Das ſich leicht ſchlieſſen läſt. *Bérekeſztbető.*

Clūsinum, i, n. Colum. *Béla Pſſenicza.* s. Weiſs-Korn. *Fejér Búza.*

Clūſor, ōris, m. Sidon. *Lovecz, kiz-mreſami ſumu obſztira,* Jäger, der den Wald mit Netz umgiebet. *Vadáſz, ki a' hálóval körül vonya az erdőt.*

Clÿpĕātus, a, um, Curt. *Z ſcbitom oboruſen, ſcbit noſzecbi.* Der mit einem Schild bevvahret iſt. *Paiſos.*

Clÿpĕo, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Varr. clypeo munio.

Clÿpĕus, ei, m. Virg. *Schit,* s. Schild. *Pais.* 2. Transl. V. *Præſidium, Tutela.* Subnixus ſt licone tuo, quem frater hus ipſe diſcedens clypeum, defenſorémque dediſti *Claud.*

Digitized by Google

Clyſmus, i, m. Scribon. *Ochiſchenye.* e. Reinigung. *Tiſztitás.*

Clyſter, ēris, m. & Clyſtērium, ii, n. Plin. *Kriſtir, vrachtvo za odprenye narave zaperte.* Clyſtier iſt eine Arth von Medicamenten die Natur zu eröffnen. *Kriſtély.* Idem ſignificat *græc.* Clyſma, ătis, n. 2. tam *Clyſter*, quàm *Clyſterium* ſumitur pro *inſtrumento*, quo cuipiam organo corporis medicinæ injiciuntur.

Cnips, ĭpis, m. Plin. *Dervo-jedecz* (*Chervo.*) r. Holtz-Wurm. *Fátragó Féreg.*

Coaccēdo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Neu.) Plaut. *Szkup-pribájam, bliſe priſztuplyujem, pribliſavamſze.* Mit anderen hinzugehe, mit beytrette. *Egyût hozzá mégyek.*

Cŏăcervâtim, *Adv.* Colum. *Szkup na kupe.* Zuſammen gehäufft, häuffig. *Rakáſontént.*

Cŏăcervâtio, onis, f. Cic. *Szkup kupchenye, nakup ſzpravlyanye.* e. Zuſammenhäuffung. *Rakásba gyûjtés.*

Cŏăcervo, as, are, avi, atum, Act. Cic. V. *Acervo.*

Cŏactè, Coactim. *Adv.* Sidon. *Szilno, z-ſzilum.* Gezvvungen. *Erővel, kénſzeritve.*

Cŏactio, ōnis, f. Cic. *Kupchenye, ſzkup ſzpravlyanye.* e. Häuffung, e. Sammlung. *Egybe-gyûjtés.* 2. *Primoranye, ſzilenye, primárjanye.* r. Zvvang. *Kénſzerités.*

Coactor, ōris, m, Cic. *Pagadur, y vſzaki, koi iz ebaſzti ſzvoje ſzkêrb imana pobiranye, y ſzpravlyanye penez.* r. Einnehmer, der das ſchuldige Geld zuſammen zvvinget. *Adóſzedő.* 2. *Primarjavecz, ſzilnik.* r. Zvvinger. *Kénſzeritő.*

Coactūra, æ, f. Colum. V. *Coactio.*

Coactus, ûs, m, Cæſ. V. *Coactio.* N. 2.

Cŏaddo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) Cato. *Szkup pridajem. dodávam, nadodájem.* Mit darzu gebe, thue. *Öſzve adom.*

Cŏadjūtor, ōris, m. *Szkup-pomochnik, Pripomochnik.* r. Mit-Helffer. *Öſzveſegitő.*

Cŏadjūtrix, īcis, f. *Pripomochnicza.* e. Mithelfferin. *Öſzve ſegitőné.*

Cŏætānĕus, a, um. *Apul.* Cŏævus, a, um. Cic. *Jedno-dobni, jedno-letni, jedno-vremeniti. Verſtnyak, verſztnyakinya.* Eines Alters, oder Gleicher Zeit. *Egy eſztendős valakivel.*

Cŏæternus, a, um. Prud. *Jedno- vechni.* Gleich-evvig. *Egyût örökkén-való.*

Cŏăgŭlātio, onis. f. Plin. *Vſzirenye, mléka ſzeriſzenye.* e. Zuſammenrinnung, Zuſammenvvallung der Milch. *Öſzve- óltás, forradás.*

Cŏăgŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *V-mléko-ráſzol poſztavlyam, vſzirujem.* Zuſammen rinnen mache, das die Milch zuſammen vvallet. *Öſzve óltom, meg alutom.*

Cŏăgŭlum, i, n, Ovid. Plin. *Ráſzol, ſziriſche, z-kêmtze mléko vſziri y ſzeriſzne.* s. Käs-rinnen, r. Lab. *Tej-óltó, a'ut tej.*

Cŏălĕo, es, ēre, ălŭi, ĭtum (Neu.) Plin. *Szkup raſztem.* Zuſammen vvachſe. *Öſzve forradok.*

Cŏarctātio, onis, f. Liv. *Vech dugovány Szkup ſztiſzenye, zgnyetenye.* e. Zuſammenzvvingung, enge Einſchlieſſung. *Öſzve-ſzoritás, nyomás.*

Cŏarcto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup ſztiſzkam, gnyetem.* Zuſammen zvvinge. *Öſzve-ſzoritom, nyomom.*

Cŏaſsātio, onis, f. Plin. *Popodyenye, Szkup deſzek zbijanye.* e. Zuſammentäffelung, s. Täffel-Werck. *Meg-deſzkázás.*

Cŏaſso, & Coaxo, as, are, avi, atum, (Act.) Vitr. *Szkup podim, Deſzke zbijam.* Zuſammen täffele, Bretter zuſammen füge. *Bépadlom, Meg-deſzkázom.* 2. *Kvekechem, Kreſchim, Regechem kakti ſaba.* Quackſe, ſchreye vvie die Fröſche. *Békául ſzólok, Regetek.*

Cŏaxātio, onis, f. Svet. *Regetanye, Kreketanye ſabje.* Das Quackſen der Fröſchen. *Béka ſzó, Regetés.*

Cobius, Gobius, ii, m, & Cobio, Gobio, ōnis, m. Plin. eſt *Duplex*: Fluviatilis. *Peſzak ribicza.* r. Grundel. *Fövényhal.* Marinus & eſt *ſpecies* ſimilis *Carpioni fluviatili.*

Coccēus, *Lampr.* Coccĭnĕus, *Plin.* Coccĭnus, a, um. Mart. *Skarlatni, Skarlatne boje* vulgò *fárbe.* Aus Scharlach, ſcharlach-roth. *Skárlátbol-való, Skárlát-ſzinű.*

Coccĭnātus, a, um. Mart. *Vu skarlatu, vu skarlat oblechen.* In Scharlach gekleydet. *Biborba, skárlátba öltözött.*

Coccĭnum, i, n. Mart. *Skarlatna halya, oprava.* s. Scharlach-Kleyd. *Skárlátbúl-való dolmány, öltözet.*

Coccus, i, m. (coccum, i, n. eſt *fructus*, & *granum* cocci.) *Plin.* eſt frutex ſurculoſus parvus in *Turdetania, Galatia, Africa, Peloponneſo*, &c. cui grana adhærent in forma lentis.

Coccyx, ўgis, m. Plin. *Kukuvacha, kukuvicza ptieza.* r. Kuker, Kukuk. *Kakuk-Madár.* Latinè: Cŭcŭlus.

Cŏcētum, i, n. Feſt. *Makvichi, ali druga jeſztvina, z-medom y makom pripravlyena.* Ein Art von Speiſen, ſo von Hönig- und

Mag-

Digitized by Google

Mas-Saamen bereitet. *Mát ſzít, vagy másétel* [illegible] *tsinálva.*

Cŏchlĕa, æ, f. Cic. *Lupanya puſeva, Puſova* [illegible]. s. Schnecken-Hauslein. *Tſiga ház.* 2. Trans. *Vretenicza, preſſno vreteno*, ità *Vitr.* e. Trotten-Spindel, Spindel an der Schrauben. *Pérér orsó.* 3. *Na nachin puſeve* [illegible] *napravlyene ſztupicze*, peregr. [illegible] e. Schnecken-Stiege. *Forgó keres* [illegible].

Cŏchlĕar, cŏchlĕārĕ, is, n. Mart. *Slicza, kaſſes.* r. Leffel. *Kanál, Kalán.*

Cochlearium, ii, n. *idem*, ità Plin. 2. *Pusnak, Meſzto gde ſze Puſi brane.* ità *Varr.* e. Schnecken Weid, Schnecken Orth. *Tſiga-tartó, tartó hely.*

Cochlis, idis, f. Cōchlĭdĭum, ii, n. Strabo. V. *Cochlea.* N. 1. & 3.

Cŏcĭātor, ōris, m. Vet. Gloſſ. *Keſzno Kupecz.* r. Langſamer Kauffer. *Kéſön vévő.*

Cocio, ōnis, m. Plaut. *idem.*

Cŏciōnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Quint. [illegible], *mudno, keſzno kupu em.* Langſam kauffe, zaudere im Kauffen. *Kéſön veſzem.*

Cŏcles, itis, m. Plin. *Jedno-ok, Choravecz.* Ein augig, blind auf ein Aug. *égy ſzemű, Fél ſzemű.*

Coctĭlĭlis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Kuhlyiv, lebkoſzkuhlyiv.* Leicht zu kochen. *Könnyen ſövő.*

Coctĭlis, is, *com.* le. *n.* Ovid. *Szkuban, Opechen.* Gekochet, *oder* gebrennet. *Főzött, Főtt, ſütt.* Coctiles tegulæ. *Opechen krovni chrépi.* e. Gebrennte Tach-Ziegel. *égetett tſerepek, téglák.*

Coctio, ōnis. f. Plin. *Kubanye, kuha.* e. Kochung. *Főzés.* 2. *Opékanye.* e. Gebrennung. *Sütés.* Coctio laterum, tegularum &c.

Coctĭto, as, are, avi, atum, (frequ.) Plaut. *Szevdil vizeſztit kuham.* Stets koche. *Szüntelen főzöm.*

Coctivus, a, um, Plin. V. *Coctibilis.*

Coctor, ōris, m. Plin. V. *Cocus.* 2. Transl. V. *Prodigus.* Quis coctori credet pecuniam. *Senec.*

Coctūra, æ, f. Colum. V. *Coctio.* N. 1. *Item* eſt id, quod coquitur. Item accipitur pro *Cæli temperie & calore*, quo fructus matureſcunt. En cœli temperies ſuſſit, quam cocturam vocant. *Plin.* l. 14. c. 4.

Coctus, a, um, Cic. *Kuban.* Gekocht. *Főtt.* 2. *Zrel.* Zeitig. *értt, érett.* 3. Transl. Coctus ſerm. o. Cic. *Szpametno govorenye.* Eine bedachtſame Rede. *Helyes, és jeles mondás.*

Cŏcŭlum, i, n, Feſt. *Poſzuda za kuhu.* s. Koch-Geſchirr. *Főző edény.* 2. *Kotel.* ità *Cato.* r. Keſſel. *Serpenyő.*

Cŏcus, i, m. *Cic.* Cŏquus i, m. Mart. *Kuhar*, peregr. *Szokách.* r. Koch. *Szakáts, főző.*

Cōdex, icis, m. Cic. *Kniga.* s. Buch. *Könyv.* 2. *Szteblo oguleno*, ali *Pány* ità *Virgi.* Der Stamm *oder* Stock an einem Baum. *Fa töke, Fának deréka.* 3. Eſt *liber* accepti et expenſi, ità *Cic.* 4. Dicitur à JCtis *volumen* in duodecim libros diviſum, in quibus leges Romanorum Imperatorum continentur. 5. V. *Caudex.*

Cōdĭcillus, i, m, Cic. *Kniſicza za napiſzavanye.* s. Schreib-Täfflein, Büchlein. *Könyvetske.* 2. Codicilli, orum *plur.* accipiuntur pro *literis*, quæ ad præſentes ſcribuntur. *Senec.* 3. eſt *ſcriptura*, quâ quis ultimam ſuam voluntatem ſignificat, non ità ſolemnis, ac Teſtamentum. *Tacit.* & *JCt.*

Cœcus, & Cœlum *cum ſuis* Derivatis, ſcribi etiam ſolent *per Æ vel æ*; quæ proinde ſic ſcripta vide.

Cœmētērium, ii, n, *Græcè* ſignificat locum ad dormiendum deſtinatum. 2. *Grôbje, dvor czirkveni*, peregr. *Czintor.* r. Kirchhof, Gottes Acker. *Temető hely, Tzinterem.*

Coĕmo, is, ere, ēmi, emtum, *vel* emptum, (Act.) Cic. *Pokupujem, ſzkup kupujem.* Zuſammen kauffe. *Öſzve veſzem.*

Coēmtio, *vel* coēmptio, onis, f. Cic. *Pokupenye, ſzkup kupenye.* e. Zuſammenkauffung. *Öſzve vásárlás, Meg-vevés.*

Coēmtĭōnālis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Szkup z drugem za kupenye*, ali *na prodaju dan.* Das bey dem Kauff *oder* Verkauff zugleich gegeben iſt. *Öſzve vásárláshoz-való.*

Coēmtor, oris, m. Apul. *Szkup kupecz, Pokupitel.* r. Zuſammenkauffer, r. Aufkauffer. *Öſzve vevő.*

Cœna, æ, f. Cic. *Vecherja, Vechera.* s Nachtmahl, e. Nachtmahlzeit. *Vatſora.* 2. *Cena* ſine diphtongo ſcribi vult *Manut.* in orthogr.

Cœnācŭlum, i, n. Cic. V. *Triclinium*, *Conclave.*

Cœnārum Măgiſter, i, m. Varro. V. *Modimperator.*

Cœnātĭcus, a, um, Plaut. *Vecherni.* Zum Nachtmahl gehörig. *Vatſorai.* Spes mihi eſt cœnatica, Plaut. *Ujamſze, da budem dobro pri vecheri ſztal.* Ich hoffe, mann vverde mich zum Nachtmahl ehrlich haben. *Reménlem hogy jól vatsorálok.*

Cœnātio, ōnis, f. Colum. *Meſzto za vecherjanye prilichno.* r. Orth zu eſſen. *Vatſoráló*

Digitized by Google

rálò hely. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis verſatilibus. *Svet. Ner. c. 31.* 2. *Vecheranye*. Das Abend-Eſſen. *Vatſorálás*.

Cœ̄nātōrĭum, ii, n. *Mart*. Toga triclinaris, quæ adhibebatur olim ad Cœnam.

Cœ̄nātŭrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Mart. *Selyim vecherati, Hochemiſze vecherati*. Luſt habe zum Nacht-Eſſen. *Vatſorálhatnám*.

Cœno, as, are, avi, (& atus ſum,) atum, (Neu.) Varro. *Vecheram, Vecherujem*. s. Nachtmahl einnehme. *Vatsorálok*.

Cœ̄nŏbīta, æ, *com*. Hier. *Vu redovnom ſztaliſſu y meſztu fivuchi*. In Kloſter lebend. *Barát ſzerzeteſek között élő, lakó*.

Cœ̄nŏbĭum, ii, n, Hier. *Sztanye Redovnichko*. peregr. *Kloſter*. s. Kloſter. *Kalaſtrom, ſzerzeteſſek lakó-helye*.

Cœ̄nōſus, a, um, Colum. *Blaten, kalyen*. Kotig. *Sáros, Lotſos*.

Cœ̄nŭla, æ, f. Cic. *Vechericza*. s. Nachtmahlein. *Vatsorátska*.

Cœ̄num, i, n, Stat. *Kály. Gluboko blato, Grèz, ſzmrad*. r. Miſt, r. Moraſt. *Fertő, Sár*.

Cŏĕo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Szkupidem, druſimſze, tovaruſſimſze*. Zuſammengehe, *oder* komme. *Öſzve-gyülök, mégyek*.

Cœpto, as, are, (Freqv.) *Guſztokrat prichinyam*. Offt anfange. *Gyakran* kezdek.

Cœptum, ti, n. *Ovid*. Cœptus, ûs, m. Cic. *Pochetie, zachetie, pochetek, zachetek, prichetek*. r. Anfang. *Kezdet, elkezdett dolog*.

Cŏĕpŭlo, ōnis, m. Plaut. *Szkup-jedecz, goſztitel*. r. Miteſſer. *Együt-vendégeskedő, evő*.

Cŏĕpŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Szkup Goſztimſze, Chaſztimſze*. Mit einander eſſe, Panquet halte. *Együtt-vendégeskedek*.

Cŏĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Szkup-jáſſem*. Mit einander reithe. *Együtt-lovaglok*.

Cŏĕrcĕo, es, ere, ercui, ĭtum, (Act.) Cic. *Sztesem, ſztesujem, zderſavam*. Hinterhalte, zaume. *Megzabolázom, tiltom*.

Cŏĕrcĭtĭo, onis, f. Liv. Sztezanye. r. Zvvang, *Megzabolázás, tartóztatás, büntetés*.

Cŏëſſentiālis, is, *com*. le, n. *Jedino bitni, jednoga bitia*. Eines vveſens. *Egy lévőséges*.

Cœ̄tus, ûs, m. Cic. *Szkupchina, ſzkupſzpraulenye lyudeh, zbor*. e. Verſammlung der Menſchen. *Gyülekezet, Gyülés*.

Cōgĭtābĭlis, is, *com*. le, n. Senec. *Miſzliv, kaiſze more miſzliti*. Was man betrachten kan. *Meg gondolható*.

Cōgĭtātè *Adv*. Cic. *Miſzlivo, mnèch z-miſzlyum, premiſzlech*. Bedächtlich. *Gondolkodva, gondolva*.

Cōgĭtātim, *Adv*. *Feſt*. *Idem*. Cōgĭtātò *Adv*. idem.

Cōgĭtātĭo, onis, f. *Cic*. Cōgĭtātum, ti, n. Cic. *Miſzlenye, Miſzel, Mnenye*. e. Gedancken, r. Einfall. *Gondolat, Gondolkodás, Meggondolt dolog*.

Cōgĭto, as, are, avi, atum, (Act. & Neu.) Cic. *Miſzlim*. Gedencke. *Gondolom*.

Cognāti, ōrum, m, *plur*. Ter. *Rogyaki*. e. Bluts-Freund. *Rokonok*.

Cognātio, ōnis, f. Cic. *Rodbinſztvo Rodbina*. e. Bluts-Befreundſchafft, e. Freundſchafft. *Rokonság, Atyafiuság*.

Cognātus, a, um, (Conſangv. à fœmin. genere, *Agnatus*, à Maſculino) Catull. *Rogyak, Ròd*. r. Bluts-Freund. *Rokon*.

Cognĭtio, onis, f. Cic. *Znánye, Poznanye*. e Erkandtnuſs. *Meg esmérés, Eſmeret*.

Cognĭtor, ōris, m. Cic. *Poznavavecz*. Item *Branitel, Pomochnik na ſzudu*. r. Erkenner, 2. beyſtandiger Advocat. *Ismérkedező*, Item *az törvényben oltalmazó, ſzó ſzóló*.

Cognĭtūra, æ, f. Svet. *Chaſzt branitela na pravdi* ali *ſzudu*. s. Ambt eines Fürſprechers am Rath. *Prókátorkodás, valakiért ſzóſzólás*.

Cognōmen, ĭnis, n. *Cic*. Cognōmentum, ti, n. Cic. *Pridovek*. r. Zunahm. *Vezetéknév*.

Cognōmĭnis, is, *com*. ne, n. *Plaut*. Cognōmen, ĭnis, *om*. Cic. *Jednak z-pridovkom*. Der mit einen anderen einen Zunahm hat. *Azon nevű*.

Cognōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Pridovek dajem*. Zunahmen gebe. *Vezeték nevet adok*.

Cognoſco, is, ere, ōvi, ĭtum, (Act.) Cic. *Poznavam*. Erkenne. *Meg-eſmérem*.

Cōgo, is, ere, ŏēgi, actum, (Act.) Cic. *Primarjam, ſzilim z priganyam, natirávam*. Nöthige, zvvinge, antreibe. *Kénſzeritem*. 2. V. *Congrego, Colligo*. Cogere pecuniam, ſenatum &c. Cic.

Cŏhăbĭtātĭo, onis, f. *Szkup ſztanuvanye, Prebivanye*. e. Beyvvohnung. *Együtt Lakás*.

Cŏhăbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Hier. *Szkup-ſztanuyem, prebivam*. Zuſammen vvohne, beyvvohne. *Együt lakok*.

Cŏhærenter, *Adv*. Aul. Gell. *Szklopno, ſzloſno, Pri-*

Digitized by Google

no, Prilepno. Zuſammen, an einander füglich. *öſzve-foglalatoſſan.*

Cohærentia, æ, f. Cic. *Szkup ſzloſnoſzt, druženje, ſikloplenye, prileplenye, prikelenye.* e. Zuſammenfügung. *öſzve-illés, foglalódás.*

Cohæreo, es, ēre, æſi, æſum, (Neu.) Cic. *Szkupſze ſzlàſem, ſzkup-derſim, ſzkupſze primeſze.* Zuſammen an einander hange, zuſammen mich ſchicke. *Hozzá-ragadok, öſzve-ragadok, öſzve-illem.* Cohærere inter ſe Cic. *Szkupſze ſzklopiti.* Sich Zuſammen fügen. *Egymás között meg-alkuſzom, egyez értek.*

Cohæres ēdis, com. Cic. *Szkup-delnik Ocbinſztva* &c. r. Mit-Erb. *örökségben együtt részes.*

Cohibeo, es, ere, ĭbui, ĭtum, (Act.) Cic. *Sztejim, zabranyujem.* Hinterhalte. *Megtiltom, tartóztatom.*

Cohibitio, onis, f. Cic. *Szteranye, zabranenye, zdérſavanye.* Das Hinterhalten. *Megtiltás, tartóztatás.*

Cohōneſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Honeſto.*

Cohors, ortis, f. (Chors, *vel*, Cors, ortis, f.) Cic. *Cetta vojnikov*, peregr. *Sereg.* Ein hauffen Kriegs Fuſs Soldaten. *Hadi sereg.* 2. *locus cinctus*, in quo altilia ſervantur. *Varro.* Cohortalis gallina, *Varro.*

Cohortātio, onis, f. Cic. *Nagovarjanye, opominanye, Nagovor.* e. Beredung, Ermahnung. *Javalas. Meg-intés.*

Cohortor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nagovariam, opominam.* Zurede, ermahne. *Javallom, Meg intem.*

Coinquino, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Inquino.*

Coitio, ōnis, f. Cic. *Zbajanye, zhodiſche, ſzkupidenye.* e. Zuſammenkunfft. *öſzve-járás, menés.*

Coitus, ûs, m. Cic. *Zhod, ſzkup-hod.* e. Zuſammenkunfft. *öſzve-menés.*

Colăphus, phi, m. *Ter.* Ălăpa, æ, Val. *Plyuſzka, zavuſznicza.* r. Backenſtreich, e. Maultaſchen. *Artzúl, Poſon ſapás.*

Cōlax, ăcis, m. Plaut. *Priliznavecz.* r. Schmeichler. *Hizelkedö.*

Colica, æ, f. *Griz cbrev.* s. Darm-Grimmen, s. Reiſsen. *Has, Bélfájás, rágás.*

Colīgo, ĭnis, f. *Arnob.* Cōlium, ij, n. Terent. *Prebivaliſche, ſztanye, Hiſa.* s. Hauſs, e. Wohnung, Bevvohnung. *Ház, lakóhely.*

Collābaſco, is, ere, (Neu.) Plaut. *Opádam, ruſsimſze, k-zemlyi gmazim.* Niederſincke, *Leroskanok, le-eſek, ſilben vagyok.*

Collābor, eris, ābi, apſus ſum, (Dep.) Svet. & Collābeſco, is, ere, (Neut.) Lucretius. *Opàdam.* Zuſammenfalle, niederfalle, hinfalle. *Eleſem, iſzamodom, ſikamlom.*

Collăcrўmātio, onis, f. Cic. *Szkup-plakanye.* Das Mit-Weinen. *Együtt-ſirás, meg-könyvezés.*

Collăcrўmo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Cic.* Collacrymor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Szkupſze plachem, czérim.* Mit vveine. *Fgyütt-ſirok, meg-ſiratom.* Alii ſcribunt *Collachrymo.* &c. cum aſpirat. *h.*

Collactāněus, a, um, Collactĕus, a, um, Juven. *Pridojen, ſzkup dojen, pridojek, pridojche.* Von einer Milch auferzogen, Mitſäugling. *Azon egy dajka tejével tartott.*

Collāre, is, n. *Varro.* Collārium, ij, n. *Ogerlin, Vratnyak, Golèr.* s. Halsband, r. Kragen. *Nyak-ſzoritó vas, öv, nyaki ékeſség, gallér.*

Collātio, onis, f. Cic. Collātus, ûs, m. Hirc. *Znáſſanye, ſzkup-noſſenye, Dogovorenye, Prizpodobenye.* e. Zuſammen tragung, gegen-einander haltung, hergebung. *öſzve-haſonlitás, öſzve-bordás, takaritás.*

Collātor, oris, m. Plaut. *Szkup-noſzecz, Znaſſavecz, Nadaritel, Darovnik.* Zuſammen Trager, Belohner, Hergeber. *öſzve-bordó, Ajándékozó.*

Collāto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Dilato.*

Collaudātio, onis, f. Cic. *Szkup-hvala, hvalenye.* Das zuſammen loben. *Fgyütt dicſérés.*

Collāudo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkup-hvalim.* Zuſamen lobe. *Együtt diſérem.*

Collecta, æ, f. Varro. *Zbranye, Nabor, Dácha, Izbranye ſzpraulyanye.* e. Sammlung-Steur. *öſzve-gyüjtés, ſzedés, Adó.*

Collectānĕa, eōrum, *plur.* n. Senec. *Iz vſzakojacbkeh knig ſzkup znoſſena, zebrana dugoványa.* e. Schrifft ſo auſs mehr Büchern zuſamm getragen iſt. *öſzve ſzedegett, több ſéle könyvekbül irás.*

Collectāneus, a, um. Plin. *Pobràn, ſzkup ſzpravlyen.* Geſammlet. *Egybe-ſzedetett, gyüjtett.*

Collectitius, a, um. Cic. *idem.*

Collectivus, a, um. Quint. *Szkuppobirajuchi, znaſſajuchi.* Sammlend. *öſzve-ſzedegetö.*

Collectio, onis, f. Cic. *Szkupnoſſenye, pobiranye, Brànye, ſzpraulyanye, zbiranye.* Zuſammen-Samlung. *öſzve-ſzedés, ſzedegetés.*

Collector, oris, m. Apul. *Pobiravecz, Bràch Znaſſavecz.* r. Sammler, *öſzve-gyujtö, ſzedö, bordozó.*

Collectūra, æ, f. V. *Collectio.*

Digitized by Google

rálô bely. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis verſatilibus. *Suet. Ner. c.* 31. 2. *Vecheranye.* Das Abend-Eſſen. *Vatſorálás.*

Cœ̄nātōrĭum, ii, n. *Mart.* Toga triclinaris, quæ adhibebatur olim ad Cœnam.

Cœ̄nātŭrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Mart. *Selyim vecherati, Hochemiſze vecherati.* Luſt habe zum Nacht-Eſſen. *Vatſorálhatnám.*

Cœno, as, are, avi, (& atus ſum,) atum, (Neu.) Varro. *Vecheram, Vecheruiem.* s. Nachtmahl einnehme. *Vatsorálok.*

Cœ̄nŏbīta, æ, *com.* Hier. *Vu redovnom ſztaliſſu y meſztu ſiouchi.* In Kloſter lebend. *Barát ſzerzeteſek között élô, lakó.*

Cœ̄nŏbĭum, ii, n, Hier. *Sztanye Redovnichko.* peregr. *Kloſter.* s. Kloſter. *Kalaſtrom. ſzerzeteſſek lakó-helye.*

Cœ̄nōſus, a, um, Colum. *Blaten, kalyen.* Kotig. *Sáros, Lotſos.*

Cœ̄nŭla, æ. f. Cic. *Vecherieza.* s. Nachtmahlein. *Vatsoráska.*

Cœ̄num, i, n, Stat. *Kály, Glubokoblato, Grèz, ſzmrad.* r. Miſt, r. Moraſt. *Fertô, Sár.*

Cŏĕo, is, īre, īvi, ĭtum. (Neu.) Cic. *Szkupidem, druſimſze, tovaruſſimſze.* Zuſammengehe, *oder* komme. *öſzve-gyülök, mégyek.*

Cœpto, as, are. (Freqv.) *Guſztokrat prichinyam.* Offt anfange. *Gyakran kezdek.*

Cœptum, ti, n. *Ovid.* Cœptus, ûs, m. Cic. *Pochetie, zachetie, pochetek, zachetek, prichetek.* r. Anfang. *Kezdet, elkezdett dolog.*

Cŏĕpŭlo, ōnis, m. Plaut. *Szkup-jedecz, goſztitel.* r. Miteſſer. *Együtt-vendégeskedô, ẻvô.*

Cŏĕpŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Szkup Goſztimſze, Chaſztimſze.* Mit einander eſſe, Panquet halte. *Együtt-vendégeskedek.*

Cŏĕquito, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Szkup-jáſſem.* Mit einander reithe. *Együtt-lovaglok.*

Cŏĕrcĕo, es, ere, ercui, ĭtum, (Act.) Cic. *Sztesem, ſzteſujem, zderſavam.* Hinterhalte, zaume. *Megzabolázom, tiltom.*

Cŏĕrcĭtĭo, onis, f. Liv. *Sztezanye.* r. Zvvang, *Megzabolázás, tartóztatás, büntetés.*

Cŏēſſentĭālis, is, *com.* le, n. *Jedno bitni, jednoga bitia.* Eines vveſens. *Egy lévôségû.*

Cœ̄tus, ûs, m. Cic. *Szkupchina, ſzkupſzpraulenye lyudeh, zbor.* e. Verſammlung der Menſchen. *Gyülekezet, Gyülés.*

Cōgĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Miſzliv, kaiſze more miſzliti.* Was man betrachten kan. *Meg gondolható.*

Cōgĭtātè *Adv.* Cic. *Miſzlivo, mnèch z-miſzlyum, premiſzlech.* Bedächtlich. *Gondolkodva, gondolva.*

Cōgĭtātim, *Adv. Feſt. Idem.* Cōgĭtātò *Adv.* idem.

Cōgĭtātĭo, onis, f. *Cic.* Cōgĭtātum, ti, n. Cic. *Miſzlenye, Miſzel, Mnenye.* e. Gedancken, r. Einfall. *Gondolat, Gondolkodás, Meggondolt dolog.*

Cōgĭto, as, are, avi, atum, (Act. & Neu.) Cic. *Miſzlim.* Gedencke. *Gondolom.*

Cognāti, ōrum, m, *plur.* Ter. *Rogyaki.* e. Bluts-Freund. *Rokonok.*

Cognātio, ōnis, f. Cic. *Rodbinſztvo Rodbina.* e. Bluts-Befreundſchafft, e. Freundſchafft. *Rokonság, Atyafiuság.*

Cognātus, a, um, (Conſangv. à fœmin. genere, *Agnatus*, à Maſculino) Catull. *Rogyak, Ròd.* r. Bluts-Freund. *Rokon.*

Cognītio, onis, f. Cic. *Znànye, Poznanye.* e Erkandtnuſs. *Meg esmérés, Esmeret.*

Cognītor, ōris, m. Cic. *Poznavavecz.* Item *Branitel, Pomochnik na ſzudu.* r. Erkenner, 2. beyſtändiger Advocat. *Ismérkedezô*, Item *az törvényben oltalmazó, ſzó ſzóló.*

Cognĭtūra, æ, f. Svet. *Chaſzt branitela na pravdi* ali *ſzudu.* s. Ambt eines Fürſprechers am Rath. *Prókátorkodás, valakiért ſzóſzólás.*

Cognōmen, ĭnis, n. *Cic.* Cognōmentum, ti, n. Cic. *Pridevek.* r. Zunahm. *Vezeték név.*

Cognōmĭnis, is, *com.* ne, n. *Plaut.* Cognōmen, ĭnis, *om.* Cic. *Jednak z-pridevkom.* Der mit einen anderen einen Zunahm hat. *Azon nevû.*

Cognōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Pridevek dajem.* Zunahmen gebe. *Vezeték nevet adok.*

Cognoſco, is, ere, ōvi, ĭtum, (Act.) Cic. *Poznavam.* Erkenne. *Meg-esmérem.*

Cōgo, is, ere, ŏēgi, actum, (Act.) Cic. *Primarjam, ſilim i priganyam, natirávam.* Nöthige, zvvinge, antreibe. *Kénſzerittem.* 2. V. *Congrego, Colligo.* Cogere pecuniam, ſenatum &c. Cic.

Cōhăbĭtātĭo, onis, f. *Szkup ſztanuvanye, Prebivanye.* e. Beyvvohnung. *Együtt Lakás.*

Cōhăbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Hier. *Szkup-ſztanujem, prebivam.* Zuſammen vvohne, beyvvohne. *Együtt lakok.*

Cōhærenter, *Adv.* Aul. Gell. *Szklopno, ſzlotno, Pri-*

Digitized by Google

no, Prilepno. Zuſammen, an einander füglich. *Öſzve-foglalatoſſan*.

Cohærentia, æ, f. Cic. *Szkup ſzloſnoſzt, druʒnoſzt, ſzklopl.enye, prileplenye, pritelenye*. e. Zuſammenfügung. *Öſzve-illés, foglalódás*.

Cohæreo, es, ere, æſi, æſum, (Neu.) Cic. *Szup ſze ſzlâſem, ſzkup-derſim, ſzkupſze ſpamſze*. Zuſammen an einander hange, zuſammen mich ſchicke. *Hozzá-ragadok, öſzve-ragadok, öſzve-illem*. Cohærere inter ſe. Cic. *Szkupſze ſzklopiti*. Sich Zuſammen fügen. *Egymás között meg-alkuſzom, egyet értek*.

Cohæres, edis, *com*. Cic. *Szkup-delnik Ochinſtvoa* &c. r. Mit-Erb. *Örökségben együtt réſzes*.

Cohibeo, es, ere ibui, itum, (Act.) Cic. *Szteſem, zabranyujem*. Hinterhalte. *Megtiltom, tartóztatom*.

Cohibitio, onis, f. Cic. *Szteranye, zabranyenye, zdérſavanye*. Das Hinterhalten. *Megtiltás, tartóztatás*.

Cohoneſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Honeſto*.

Cohors, ortis, f. (Chors, *vel*, Cors, ortis, f.) Cic. *Cetta vojnikov*, peregr. *Sereg*. Ein hauffen Kriegs Fuſs Soldaten. *Hadi sereg*. 2. *Locus cinctus*, in quo altilia ſervantur. *Varro*. Cohortalis gal na. *Varro*.

Cohortatio, onis, f. Cic. *Nagovarjanye, opominanye, Nagovor*. e. Beredung, Ermahnung. *Javalás, Meg-intés*.

Cohortor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nagovarjam, opominam*. Zurede, ermahne. *Javalom, Meg intem*.

Coinquino, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Inquino*.

Coitio, onis, f. Cic. *Zbajanye, zbodiſche, ſzkupidenye*. e. Zuſammenkunfft. *Öſzve-járás, menés*.

Coitus, us, m. Cic. *Zbod, ſzkup-bod*. e. Zuſammenkunfft. *Öſzve-menés*.

Colaphus, phi, m. *Ter*. Alapa, æ, Val. *Plyuſzka, zavuſnicza*. r. Backenſtreich, e. Maultaſchen. *Artzúl, Pofon, ſapás*.

Colax, acis, m. Plaut. *Priliſzavecz*. r. Schmeichler. *Hizelkedő*.

Colica, æ, f. *Grit chrev*. s. Darm-Grimmen, s. Reiſsen. *Has, Bélfá ás, rágás*.

Coligo, inis, f. *Arnob*. Colium, ij, n. Terent. *Prebivaliſche, ſztanye, Hiſa*. s. Hauſs, e. Wohnung, Bevvohnung. *Ház, lakóhely*.

Collabaſco, is, ere, (Neu.) Plaut. *Opádam, ruſimſze, k-zemlyi gmatim*. Niederſincke, *Lerohanok, le-eſek, ſülben vagyok*.

Collabor, eris, abi, apſus ſum, (Dep.) Svet. & Collabeſco, is, ere, (Neut.) Lucretius. *Opádam*. Zuſammenfalle, niederfalle, hinfalle. *Eleſem, iſzamodom, ſikamlom*.

Collacrymatio, onis, f. Cic. *Szkup-plakanye*. Das Mit-Weinen. *Együtt-ſirás, megkönyvezés*.

Collacrymo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Collacrymor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *Szkupſze placbem, czkrim*. Mit vveine. *Együtt-ſirok, meg-ſiratom*. Alii ſcribunt *Collachrymo*. &c. cum aſpirat. *h*.

Collactaneus, a, um, Collactëus, a, um, Juven. *Pridojen, ſzkup dojen, pridojek, pridojche*. Von einer Milch auferzogen, Mitſäugling. *Azon egy dajka tejével tartott*.

Collare, is, n. *Varro*. Collarium, ij, n. *Ogerlin, Vratnyak, Golér*. s. Halsband, r. Kragen. *Nyak-ſzorító vas, öro, nyaki ékeſség, gallér*.

Collatio, onis, f. Cic. Collatus, ſis, m. Hirc. *Znáſſanye, ſzkup-noſſenye, Dogovorenye, Prispodobenye*. e. Zuſammen tragung, gegeneinander haltung, hergebung. *Öſzve-haſonlitás, öſzve-hordás, takaritás*.

Collator, oris, m. Plaut. *Szkup-noſzecz, Znaſſavecz, Nadaritel, Darovnik*. Zuſammen Trager, Belohner, Hergeber. *Öſzvehordó, Ajándékozó*.

Collato, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Dilato*.

Collaudatio, onis, f. Cic. *Szkup-hoala, hvalenye*. Das zuſammen loben. *Együtt ditsérés*.

Collaudo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkuphvalim*. Zuſamen lobe. *Együtt ditſérem*.

Collecta, æ, f. Varro. *Zbranye, Nabor, Dácha, Izbranye ſzpraulyanye*. e. Sammlung-Steur. *Öſzve-gyujtés, ſzedés, Adó*.

Collectanëa, eorum, *plur*. n. Senec. *Iz oſztakojachkeh knig ſzkup znoſſena, zebrana dugoványa*. e. Schrifft ſo auſs mehr Büchern zuſamm gettragen iſt. *Öſzve ſzedegett, különb féle könyvekből irás*.

Collectaneus, a, um. Plin. *Pobrán, ſzkup ſzpravlyen*. Geſammlet. *Egybe-ſzedetett, gyüjtetett*.

Collectitius, a, um. Cic. *idem*.

Collectivus, a, um. Quint. *Szkuppobiraiuchi, znaſſajuchi*. Sammlend. *Öſzve-ſzedegető*.

Collectio, onis, f. Cic. *Szkupnoſſenye, pobiranye, Bránye, ſzpraulyanye, zbiranye*. Zuſammen-Samlung. *Öſzve-ſzedés, ſzedegetés*.

Collector, oris, m. Apul. *Pobiravecz, Brách Znaſſavecz*. r. Sammler, *öſzve-gyujtő, ſzedő, hordozó*.

Collectura, æ, f. V. *Collectio*.

Digitized by Google

Collectus, ûs, m. Virg. Vid. *Collecta*.

Collēga, æ, m. Ulp. *Pajdaſs zu chaſtti*, *Tovaruſ*, *Drug*. t. Ambts-Genoſs, Mit-Geſſel. *Tiſzti-társ*.

Collēgium, gii, n. Cic. *Tovaruſtvo*, *Pajdaſtvo*, *Druſtvo*. e. Verſammlung, Geſſelſchafft. *Gyulekezet*, *társaság*.

Collībertus, i, m. Plin. *ſzkup-Jednako-oſzlobogyen*. Gleichfrey. *Együtt felſzabo dittatott*.

Colliciæ, ārum, f. Plin. *Slébi iz ſbrépa*. 2. *Grabe*, *Jarki za otok potokov*. r. Waſſer-Furchen, *oder* Canal von Regen gemacht. *Tſerép tſatornya*, *viz elvivő árok*.

Collicŭlus, li, m. Apul. *Breſanyek*, *Breſecz*. s. Büchlein. *Halmotska*, *Dombotska*.

Collīdo, is, ere, īſi, īſum, (Act.) Cic. *Potiram ſzkup terkam*, *tréſzkam*, *túchem*, *ſzkup-priganyam*. Zuſammen ſchmeiſſe, aneinander ſtoſſe, ſchlage, treibe. *Öſzve-verem*, *rontom*, *ütöm*. Collidere manus: Quint. *z-rukami ſzkup treſzkati*. Die Hand zuſammen ſchlagen. *Öſzve-verni a' kezeit*.

Colligātio, onis, f. Cic. *Zvezanye*, *Z-ponenye*. e. Zuſammen Bindung. *Öſzve kötés*.

Colligo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zvezuiem*, *Povesuiem*, *zvezávam*: *ſzkup-viſem*. Zuſammen binde. *Öſzve-kötöm*.

Collĭgo, is, ĕre, ēgi, ectum. (Act.) Cic. *Pobiram*, *ſzkup berem*. Sammle, zuſammen leſe, klaube. *Öſzve ſzedem*, *Felſzedem*. Colligere exercitum ex ſenibus deſperatis Cic. 2. Catil. *Iz ſztárczev*, *koiſzu zdvoili*, *voiſzku ſzpraviti*. aus verzweiffelten alten Leuten Kriegs-Heer zuſammen bringen, ſamm'en. *Kételkedő vén emberektül ſereget ſzedni*. 2. Transl. V. *Intelligo*, *Noſco*. Ex eo colligere potes, quantâ occupatione diſtineat Cic. Attic. 3. V. *Comparo*, *Aquiro*. Colligere benevolentiam alicujus Cic. *Dobrovolynoſzt chiu y dobro hotènye dobiti*. Eines Gunſt erlangen. *Valakit jó akaróvá teni*. 4. pro *ſe recipere*. *K-ſzebi dojti*. Sich erholen. *Magához jőni*. Colligere ſe ex timore: Jul. Cæſ. *Sztrab od ſzebe odtiraiuch k-ſzebi opet dojti*. Die Forcht fahren laſſen und ſich erhohlen. *Félelme eltávoztva eſzére jőni*. 5. V. *Paro*, *Munio*. Subſtitit Æneas, & ſe collegit in arma: Virg. *Poët*: Colligere ſe in arma pro *parare ſe* & *munire*. Colligere iram. *Hor.* pro *iraſci*.

Collīmĭtānĕus, a, um. Solin. V. *Conterminus*.

Collimĭnium, ii, n. Solin. *Szkup bliſnye meje*, *megye*, ali *ſzkup ſztavlenye mejeb*, *mégy*. Zuſammenſtoſſung der Gräntz-Steine, Marck-Scheidung. *Köz határ*, *köz barázda*.

Collīmĭto, as, are, avi, atum. (Act. apud Ammian.) *apud* Solin. (Neu.) unde & collimĭtor. (Dep.) Solin. *Meie*, *megye ſzkup poſztavlyam*. An einander grantze. *Öſzve határozom*, *Megyézem*.

Collīmo, as, are, avi, atum, *&* Collīnĕo, eas, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zmérjam*, pereg. *Cilyam*. Nach einem Ding ziele, den Zweck treffe. *Eránjozom*.

Collĭnio, is, ire, ivi, itum *Plaut*. Collĭno, is, ĕre, ini, ēvi, ivi, itum (Act.) Hor. *z-maſujem*, *ſzkup maſem*. Beſchmire. *Meg-kenem*.

Collĭquiæ, arum, f. *plur*. Cic. Vide *Colliciæ*.

Collis, is, m. Cic. *Brég*, *Bérdo*. r. Hügel, r. Büchel. *Halom*, *Domb*. *Hegy*.

Collīſio, onis, f. Juſtin. *Szkup-terkanye*, *treſzkanye*, *tuchenye*. Das aneinander Stoſſen. *Öſzve-verés*.

Collīſus, ûs, m. Plin. *idem*.

Collŏcātio, onis, f. Cic. *Nameſztenye*. e. Stellung. *Helybeztetés*.

Collŏco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nameſztuiem*, *Nameſchávam*, *Naméſzbam*. An ein Orth ſetze, ſtelle, lege. *Helybeztetem*, *Helybetem*.

Collŏcūtio, (Collŏqvūtio) onis, f. Cic. *Szkup-govorenye ſzpominanye*. s. Geſpräch. *Együtt-beſzéllés*.

Collŏcūtor, (Collŏqvūtor,) legitur etiam Conlŏcūtor: Tertull. *Szkup ſzpominavecz*. Der mit einander ein Geſpräch hält. *Együtt ſzollò*, *beſzélő*.

Collŏquium, (Conlŏquium) ii, n. Cic. *Razgovor*, *Pominek*. s. Geſpräch. *Együtt-beſzéllés*.

Collŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum (Dep.) Cic. *Pominámſze*, *Razgóvarjamſze*. Mit einander rede. *Együtt beſzéllek*, *Véle-ſzólok*.

Colluctātio. (Conluctātio) onis f. Colum. *Borenye*. Das Ringen. *Tuſakodás*.

Colluctor, (Conluctor) aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. *Borimſze*. Mit einander ringe. *Tuſakodom*.

Collūdium, (Conlūdium) ii, n. Solin. *Szkup-igra*, *ſala*, *Zigrávanye*. s. Zuſammen Spiel. *Együtt-játſzás*.

Collūdo, is, ere, ūſi, ūſum (Neu.) Cic. *Szkup-igram*, *ſalimſze*, *Podigravamſze*, *z-drugem derſim*, *Razmemſze*. Mit ein ander ſpielle, ſchertze, heimlich verſtehe. *Együtt játſzom*, *véle tartok*.

Collum, li, n. Cic. *Vrát*, *Hrk*. r. Hals. *Nyak*.

Collumbar, aris, n. *Plaut*. legitur etiam Cōlumbar.

lumbar, *Vratni-lanez.* s. Halseiſen. *Nyak-vas.*

Collurcinātio, onis, f. Apul. *Poſerlyivoſst, ou Vinu y o-jeſātoinah.* e. Schlemerey. *Torkoſſág.*

Collūſio, (Conlūſio) onis, f. Vide *Colludium.*

Collūſor, (à ludo) oris, m. Cic. *Skup-igr'ich, Igralecz, Igravecz.* r. Mit-Spieler. *Játſzó-társ.* 2. Qui in *judicio*, &c. colludit.

Collūſtro, (Conlūſtro) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razvigyújem, Razgledávam, Pregledam.* Item *Razſzvecbujem.* Beſichtige, erleuchte. *Elſzemlélem, Meg-világoſitom.*

Collūvies, iēi, f. *Plin.* Collūvio, ōnis, f. Liv. *Mlàk y ſmrada zmēſſanye, Mlaka iz oſzakojacbke ſmerdobe.* s. Zuſammen gefloſſenes Spihl-Waſſer, Unflath. *Moslék, Gaz, Genyetség, Söprelék.*

Collÿrium, ii, n. Celſ. *Ochne Vrachtvo*, ali *Ižkarſa.* e. Augen-Artzney. *Szem orvoſság.*

Cōlo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Preczéjam, czedim.* Durchſeiche. *Meg-ſzűröm.*

Cŏlo, is, ere, ŏlŭi, ultum, (Act.) Cic. *Poſtujem, Preſtimávam.* Ehre, verehre. *Tiſztelem.* 2. V. *Incolo, Excolo. Habito.*

Cŏlŏbium, ii, n. Sipont. *Zobuneca pres rukávov.* r. Rock ohne Ermel. *Ujatlan ruha.*

Cōlon, (Cōlum) i, n Celſ. *Belo veliko Chrivo.* 2. *Dve pienyicze vu piſzmu* ali *kotrig govorenya.* Der groſſe Maſt-Darm. 2. Doppel Punct. *Fejér ö eg-burka.* Item *Szólásnak réſze, mellynek jegye kés pont.* Cōlōn, i, n. *Species morbi.*

Cŏlōna, æ, f. Ovid. *Muſakinya, Teſakinya, kmeticza.* Item *Selyarka.* e. Bäurin, Roboterin, Einvvohnerin. *Jobbágy aſzſzony.*

Cŏlōnia, æ, f. Cæſ. *Szeliſche, ſzelitva, naſzelenye, preſzelenye lyucztva.* Das von ein Orth in anderes beſetzen, des Volcks in ander Orth übertragung. *Egy helybül másban embereknek helybezetéſe.*

Cŏlōnus, i, m. Cic. *Kmet, ſzelecz*, item *ſelyar.* r. Bauers-Mann, Acker-Mann, Einvvohner. *Jobbágy.*

Cŏlōnus, a, um, Cic. *Kmetczki.* Des Bauers-Mann. *Jobbágyi.*

Cŏlŏphon, ōnis, m. Feſt. *Kraj, konecz, zverha.* r. Gipffel, s. End. *Vége valaminek.* Colophonem addere Feſt. *Kakvo dugovanye dokonchati.* Etvvas zum Ende bringen. *Valamit végbez vinni.*

Cŏlor, ōris, m. *Quint.* Cŏlos, ōris, Plin. *Liczé, Boja.* vulgò *Farba.* Die Farb. *Szin, Feſték.*

Cŏlōrātor, oris, m. Salmas. *Bojár, Liczo-davecz*, vulgò *Farbitel, farbavecz.* r. Färber. *Szinlö, Feſtö.*

Cŏlōrĕus, Cŏlōrĭus, a, um, Vopiſc. *Vnogo-boj, Vnogo-Farb.* Von viel Farben. *Sok-ſzinü.*

Cŏlōrātus, a, um, Cic. *Pobojen*, vulgò *Pofarban.* Gefärbt. *Szines, feſtett.*

Cŏlōro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Liczodáiem, Farbam.* Färbe. *Feſtek.*

Cŏloſſus, i, m. Plin. *Veliki ſztupni na ſzpomenek kip.* Groſses Bild, Bild - Stock zur Gedächtnüſs. *Nagy emlékezetre tſinált oſzlop, kép.*

Cŏlōſtra, æ, f. (Cŏlōſtrum, tri, n.) Plin. *Pervo mleko Rodechih sèn, y ſtoin.* Die erſte Milch deren gebährenden Weiber, *oder* Viechs. *Elsö téj az ellés és ſzülés után.*

Cŏlōſtrātio, onis, f. Plin. *Bòl deteta od pervoga ſenſzkoga mleka.* e. Kranckheit der Kinder von der erſten Milch. *Nyavalyájok a' kis gyermekeknek, a' megtorhadtt téjtöl.*

Cŏlŭbĕr, bri, m. Plin. *Kacha lozna pod ſzenczum ſztojecha, z-terſztom jenkrat ſzamo vudrena vumoriſze, podrugachena opet oſive.* e. Wald-Schlang, die man mit einen Rohr-Streich tödtet, mit anderen Streich vviederum lebendig und kräfftig machet. *Z mok erdej kigyó ha egyſzer náddal megütteti megdöglik, ha máſotſzor megeelevenedik.*

Cŏlŭbrifer, a, um, Ovid. *Ponaſſavecz kàch*, r. Schlangen-Trager. *Kigyó termö, vagy hordozó.*

Cŏlŭbrīna, æ, f. Macr. *Cherni koren kachji*, 2. *Gád kacha*, 3. *Duga velika taborſzka Puska.* e. Schvvartze Wurtzen, 2. e. Schlang, 3. e. Feld-Schlang. *Fekete kigyó gyökér.* 2. *kurta, zomok kigyó.* item *boſzu tábori ágyu.*

Cŏlum, li, n. Plin. *Czedillo, Czedilnicza.* r. Seyher, s. Sieb-Geſchirr. *Szürö edény.*

Cŏlumba, æ, f. Cic. (perperam *Gölumba*) Cŏlumbus, bi, m. Colum. *Golub.* e. Taube. *Galamb.*

Cŏlumbāria, æ, f. Cŏlumbārium, rij, n, Colum. *Golubinyak.* s. Tauben-Hauſs. *Galamb ház, Galamb-búg.*

Cŏlumbārius, rij, m. Varro. *Golubar, ki golubom prigleda.* r. Tauber, Tauber-Vogt. *Galambokkal-bánó.*

Cŏlumbinus, a, um, Cic. *Golubinſzki, golubov, golubni.* Das von Tauben iſt, *Galambi.*

Digitized by Google

Ciſta, æ, f. Cic. *Ladicza*, *ſkrinya*. r. Trog, r. Kaſten. e. Lade. *Láda, ſzökrény*. 2. *Koſſara*, *koſſ*. ità *Colum*. Ein Korb oder Zeinen. *Koſár*,

Ciſtella, æ, f. *Teren*. Ciſtŭla, æ, f. & Ciſtellŭla. Plaut. *Ladichicza*, *Skrinyicza*. s. Lädlein, Tröglein. *Ládatska*, *ſzökrényetske*.

Ciſterna, æ, f. Plin. *Nákapnyak*, *Desgyenicza*, *Sztudenacz*, *Zdenecz deſgyeni*, *vu kogaſze voda ſczéja*. peregr. *Cheternya*. e. Ciſtern, Waſſer Behalter, Regen-Brunn *Esö viz vevö kút*.

Ciſternīnus, a, um. Colum. *Iz nakapnyaka zdencheni*. Was aus einer Ciſtern iſt. *Esös kúti*.

Cĭtātim, *Adv*. Hirt. *Bérzo*, *hitro*. Eylend. *Gyorſan*, *Hamarſággal*.

Cĭtātĭo, onis, f. JCt. *Pozvanye*, *Zvanye na ſzud*. e. Forderung, Verheiſſung vor Gericht. *Hivatás*, *Törvényre-való hivatás*, *ſzolitás*.

Cĭtātōrĭus, a, um. JCt. *Na ſzud pozavajuchi*, Für Gericht ladend. *Törvényre ſzolitó*.

Cĭtĕrĭor, ōris, *com*. us, n. Cic. *Bliſneſſi zvo krai*. Das naher diſſeits lieget. *Innetsö*, *közlebb-való*.

Cĭthăra, æ, f. *Cic*. eſt nomen Inſtrumenti generale. *Tambura mala*, ali *velika*. *Davi lova*, *krainſzka*, &c. e. Cithar, e. Harpffe, &c. *Tsitera*, *Hárfa*.

Cĭthăriſta, æ, m. *Cic*. Cĭthărœdus, i, m. Cic. *Tamburáſt*, *Tamburgia*. r. Cithar-*oder* Harpfen-Schlager. *Tsiterás*, *Hárfás*.

Cĭthărizo, as, are. avi, atum. (*Neu*.) Corn, Nep. *Na tamburu igram*. e. Cithar oder Harpffen ſchlage. *Tsiterát pengetek*.

Cĭtĭmè, *Adv*. ſuperla. *Priſc*. poſitiv. *Citra*, compar. *Citerior*. *Naj bliſe*. Zu aller nächſten. *Leg bellebb*.

Cĭtĭmus, a, um. *Superlat*. Cic. *Naj bliſneſſi*, Allernächſt, der Nächſte. *Leg bellebb-valo*.

Cĭtĭpes, ĕdis, *om*. Diomed. V. *Celeripes*.

Cĭtò. *Adv*. Cic. *Bérzo*, *Hitro*, *Vréd*. Geſchvvind. *Gyorſan*, *Hamar*. Quamprimùm. perceleriter, quàm ocyſſime, quàm maturrimè, actutum, ſubitò rem agam. Cic. *Bérzo hochu vuchiniti*. Ich vverde es geſchvvind verrichten. *Friſſen tſelekſzem*,

Cĭto. as. are, avi, atum. (Act. *frequ*. à Cieo) Cic. *Guſzto krát zovem*. Oft ruffe. *Gyakran hivom*. 2. *Na ſzud*, &c. *zovem*. Zum Gericht fordere. *Torvényre hivom*. 3. V. *Incito*, *Impello*. Citato eqvo aliquò contendere. *Cæſ*. Citare aliquem ad faciendum quid Plin. *koga na delo kakvo nagnati*. Einen etvvas zuthun antreiben. *Valakit dologra üzni*, *hajtani*. 4. V. *Moveo*, *Commoveo crebrò*. Ne immaturis herbis citetur alvus. *Colum*. 5. V. *Recito*. Cic. 6. V. *Adduco*, *Profero*. Citare Authores Liv. &c. 7. Citare aliquem capitis Cic. *koga na ſzmert tuſiti* iliti *naglavno zgublenye*. Einen auf Leib und Leben klagen. *Valakit halálra vadolni*.

Cĭtra *Præp*. Cic. V. Ciſ. 2. *Prez*. Ohne. *Nélkül*. Citra faſtidium; Svet. *Prez gruſztenya*, *doſzadenya*. Ohne Abſchey. Eckel. *Utálás Nélkül*. Citra invidiam: Plin. *Prez nenavidnoſzti*. Ohne Neid. *Irigység nélkül*. 3. V. *Extra*, *Antè*. Citra Calendas Octobr. *Colum*. 4. Citra quàm pro *minusquàm*. Culta quidem, fateor, citra, quàm debuit illa: *Ovid*. 1. *de Ponte* 7. 55.

Cĭtrētum, i, n. Pallad. *Meſzto nakhm ſzame Citrone raſztu*, *Vért Citronſzki*. r. Citronen-Garten. *Tsitronyos kert*.

Cĭtreŭs, a, um. *Cic*. Citrīnus, Plin. *Citronſzki*. Von Citronen. *Tsitronyos*. Citrea mala. *Citrone*, &c.

Cĭtrĭnŭla, Citrĭnella, æ, f. *Treſzavka pticza*. Citrinle ein Vogel. *Tsitrony madár*.

Cĭtro, *Adv*. Cic. plerumque cum *ultro* conjungitur. V. *Citra*. Ultro citroque. *Szim y tam*, *Pakſzim paktam*. Hin und vvieder her. *Ide ſtova*. 2. *Medſzobum*, *Sztup*. Mit einander. *Egy más koʒt*. Multis verbis ultro citróque habitis. Cic. *Poklamkambi bili med ſzobum dugo govorili*. Nach dem ſie lang mit einander geſprochen. *Egymás közt beſzélléſſek után*.

Cĭtrum, i, n. Mart. *Drévje iz Citronſzkoga dréva*. s. Holtz von Citronen-Baum. *Tsitron fábúl-fá*.

Cĭtrus i, f. Plin. *Citronſzko drévo*. r. Citronen-Baum. *Tsitrom fá*.

Cĭtus, a, um. à *Cieo* Cic. *Bérz*, *hitar*. Geſchvvind. *Gyors*.

Cīvĭcŭs, a, um. *Cic*. Cīvīlis, is, *com*. le, *n*. Cic. *Varaski*, peregr. *Purgarſzki*. Burgerlich. *Pólgári*, *Városi*. 2. *Chlovechen*, *Dvorjanſzki*. Ehrenbietig, Höfflich. *Böt-ületer*, *Emberſéges*. Comp. *Civilior*. ſupert. *civiliſſimus*. Eutrop.

Cīvīlĭtas, atis, f. Svet. *Varaſtvo*, *Dérſánye Varasko*. Burgerliches Verhalten. *Udvaroſág*. *Váras tartáſa*. 2. *Poſteno y lepo dérſánye*, *Chlovechtvo*, *Dvorjanſztvo*. e. Höfflichkeit. *Emberſég*.

Cīvīlĭter, *Adv*. Cic. *Po Varaski*. Bürgerlich. *Udva-*

Udvaroſon. 2. *Poſteno, po Chlovechki, Chlovechno, Po dvorjanſzki, Dvorianſzki.* Höfflich, Ehrbahrlich. *Emberſégeſen.* Comp. *Civilius* habet *Plin.* ſuperl. *Civiliſſimè* Eutrop. *l. 7. c. 5.*

Civis, is, *Com.* Cic. *Varoſſecz, Varaſchan, Gradchan; Gradchanicza, Varoſchicza, Varoskinya*, peregr. *Purgar, Purgaricza.* r. Burger, e. Burgerin. *Polgár, Városi.* 2. Cives quoque dicuntur *omnes illi*, qui extra Civitates degentes vivunt ſub iisdem legibus, incolæ regni.

Civitas, ātis, f. Cic. *Váraſs.* e. Stadt. *Város.* 2. Civitas quoque dicitur *gens* ſeu *natio* integra, quæ iisdem legibus vivit, & unum Reip. corpus efficit. *Cæſar, Liv.* 3. Civitas & Urbs in hoc differunt, quòd *Urbs* propriè mœnia & ædificia ſignificet: *Civitas* verò populum, qui habitat intra mœnia & in ſuburbiis. Ego tibi Prætor eſſe non videor, quia Sapiens non ſum, nec hæc urbs, nec in ea civitas. *Cic. 4. Acad. 45.* ſed hæc nomina aliquando confunduntur, à *Valer. Flac.* V. Gell. l. 18. c. 7. ab Aurel. Vict. Tertull. &c. Civitatem ab Urbe non diſtinquentibus. 4. Quandoque ponitur pro *Jure Civium.* Hinc Civitate donare in Civitatem accipere, Civitatem conſequi. *Cic.* & alii habent.

Civitātŭla, æ, f. Senec. *Váraſſecz, máli váraſs.* s Städtlein. *Városocska.*

Clādes, is, f. Cic. propriè eſt, dum tempeſtate, vel nimiô fructuum pondere rami arborum franguntur, vel etiam vitio cœli ſive Soli inutiles facti amputari debent. 2. Transl. *Razboj voiſzke, razbita voiſzka.* e. Schlacht, e. Niederlage. *Tábornak Megveréſſe.* 3. Transl. V. *Jactura, Damnum, Calamitas.* Inferre, accipere, reddere cladem &c. *Cic. Liv.*

Clam *Adv.* & *præp.* Plaut. Priſc. *Ablat.* & *Accus.* jungitur. *Skomczè, Potajno, ſzkrovcze, otajno, ſzkrovito, muchèch.* Heimlich, verborgentlich. *Alattomban, Titkon.* Bona multa faciam clam meam uxorem: *Plaut.* Paulo clam iis eam vidi. *Cic.* 15. Att.

Clāmātio, onis. f. Plaut. *Krichanye, Vikanye.* s. Geſchrey, das Schreyen. *Kiáltozás.*

Clāmātor, ōris, m. Cic. *Vikavecz, krichavecz,* r. Schreyer. *Kiáltó, űvöltő.*

Clāmātōrius, a, um. Cic. *Krichliv, vichlyiv, krichechi, vikajuchi.* Schreyerlich ſchreyend. *Kiáltoi, kiáltóhoz-való.* Clamatoria *avis* Plin. *Krichliva ptícza.* r. Schrey-Vogel. *Kiáltó madár.*

Clāmito, as, are, avi, atum, (Neut. *freqv.*) Teren. *Preovogo krichim, vichem, Jako krichim.* Zu viel ſchreye, ſehr *oder* offt ſchreye. *Kiáltozok.* 2. V. *Vocito* Plaut.

Clāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Krichim, vichem.* Schreye. *Kiáltok.* 2. V. *Voco.* Clamare aliquem ad aliquem. Plaut. *Koga glaſzno k-ſzebi zvati.* Einen laut zu ſich ruffen. *Valakit kiáltáſſal hozzá hinyi.* 3. V. *Conqueror.* Clamare de uxoris interitu, *Cic.* pro Cluent. *Nadſzmertjum ſene ſzvoje plakati, jaokati.* Über den Todt ſeines Weib vvehklagen. *Megholtt feleségért ſirni, jajgatni.* 4. V. *Poſco.* clamare aquas. *Propert.* l. 4. eleg. 9. *Za vodu krichati, s-krichom vodu proſziti.* Um Waſſer ſchreyen, laut mit Geſchrey begehren. *Kiáltva vizet kérni.*

Clāmor, ōris, m. *Cic.* Clāmos, ōris, m. Quint. *Krich, vika, vapaj.* s. Geſchrey. *Kiáltás, űvöltés.*

Clāmōsè *Adv.* Quint. *Z-krikom, Z-vikum.* Mit geſchrey, ſchreyeriſch. *Kiáltáſſal.*

Clāmōſus, a, um, Cic. *Krichliv, pun vike y kricha.* Schreyeriſch, voll geſchreyes. *Kiáltozó.*

Clancŭlārius, a, um, Mart. V. *Clandeſtinus.*

Clancŭlùm & Clancŭlò *Adv.* Plaut. V. *Clam.*

Clandeſtinò *Adv.* Plaut. *Idem.*

Clandeſtinus, a, um, Cic. *Potajni, ſzkrovit, ſzkrovni, skomni.* Heymlich, verborgen. *Titkos.* Clandeſtina conſilia: *Cæſ. Szkrovita ſzvètuvanya, tolnachenya.* Heymliche Rathſchläge. *Titkos tanátskozáſok.* Clandeſtina ſponſalia. JCt. *Skomcze vuchinene zaruki.* Heimliche Verlöbnuſs *oder* Ehe-Verſprechung, Winckel-Ehe ſo ohne Aufgeboth und Prieſterlicher Einſegnung geführet vvird. *Alattomba levö házaſſág.*

Clango, is, ere, xi, (Neu.) Val. Flac. *Svechim, ſvenchim, glaſz dàiem, trubentujem, trubim.* Thöne, klinge, erſchalle, Trompete. *Hangolok, trombitálok.*

Clangor, ōris m. Cic. *Svenchanye, Glàſz od trubente* &c. r. Schall, Thon, Trompeten-Schall, &c. *Zengés, Harſogás.*

Clārè *Adv.* Cic. *Chiſzto, ſzvetlo, biſztro, vedro.* Klar, hell, lauter, ſcheinbar, heiter. *Tiſztán, nyilván, világoſon.*

Clārĕo, es, ēre, ārui, (Neu.) *Chiſzt, ſzvetel, Biſzter, vedren ieſzem.* Ich bin klar, ſcheinbar, heiter und hell. *Tiſzta, világos*

Digitized by Google

vagyok. 2. *Jeſzem na glaſtu.* Ich bin berühmt. *Hires neves vagyok.*

Clārēſco, is, ĕre. (Neu.) Senec. *Chiſzt, ſzvetel poſztajem.* Klar und hell vverde. *Világoſodom.* 2. *Pochinyam na glaſtu y preſlimanyu biti.* Anfange berühmt zu ſeyn. *Elhireſedem.*

Clārificātio, onis, f. Auguſt. *Oſzvetlenye, ochiſchenye, izbiſztrenye.* Die Verklärung, Leuterung. *Világoſitás, Tiſztitás.* 2. *Izviſſenye, razglaſſenye.* e. Erhöbung, Berühmtmachung. *Fölemelés, ki-hirdetés.*

Clārifĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Biſztrim, chiſztim, ſzvetlo chinim.* Heiter, klar und ſcheinbar mache. *Tiſztávátteszem, megbiggaſztom.* 2. *Izviſſujem, koga glaſzovitoga chinim.* Einen berühmt mache. *Fölemelem, hireſitem.*

Clārificus, a, um, Catul. *Biſztro, chiſzto chinechi.* Hell, klar machend. *Tiſztává-tevös.*

Clārigātio, onis, f. Liv. *Voiſzke y boja obznanenye, nazvéſchenye.* e. Kriegs-Ankündigung, Anſagung. *Had hirdetés, kihirdetés.* 2. Clarigatio eſt, id quod JCti *Repreſſalia, vadiationem* vocant. 3. *Birſág.* e. Geld-Straff. *Birság.*

† Clārigātor, oris, m. *Vojszke, Boja, ratta obznanitel, nazveſztitel.* Der den Krieg angekündiget hat. *Had birdetö.*

Clārīgo, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. Plin. *Boj, vojſzku, Rat obznanujem, nazvéſcham nepriatelu.* Dem Feind den Krieg ankünde. *Hadat hirdetek valakire.* 2. *Moje nazad potrebujem.* Das meinige vvieder fordere. *Magamét viſzſza kivánom.* 3 Idem quod *Vadio, Repreſſalibus utor.* JCt. *Plenyam, kàr z-kvàrom povràcham.* Repreſſalien brauche, *oder* Gegenſchaden thue. *Valakit adoſsagért meg foſztani, Le àreſtálni.*

Clārīſco, is, ere, (Neu.) Apul. V. *Clareſco.*

Clārĭſŏnus, a, um. Cic. *Chiſzto-glaſz, Chiſzto glaſzan.* Hell-lautend, ſchalend. *Hangosſzavú.*

Clārĭtas, ātis, f. Cic. *Biſztroſzt, ſzvetloſzt, Biſztrócha, ſzvetlocha.* e. Heitere, Helligkeit, Klarheit. *Tiſztaság, világoſság.* 2. Transl. *Glaſzovitoſzt, Izviſſenoſzt.* r. Ruhm, e. Fürtrefflichkeit. *Nevezeteſség.* Claritas generis Cic. *Glaſzovitoſzt y izviſſenoſzt plemenitoſzti roda.* Die Fürtrefflichkeit eines Adels. *Nevezetes, nemes rend bül-való.* Excellere claritate naſcendi, Quint. *Glaſzovitéſſéga, y plemenitéſſéga Roda biti.* An Fürtrefflichkeit des Herkon mens andern vorgehen. *Nemesſégbül valakit fölül haladni.*

Clārĭtūdo, ĭnis, f. Salluſt. V. *Claritas.*

Clārĭvĭdus, a, um. Marc. Emp. *Biſztro-vid oſtro-vid.* Scharffsichtig. *éles nézö.*

Clāro, as, are, avi, atum. (Act.) Lucr. *Razſzvetlujem, ſzvetlo-chinim.* Erläutere, erkläre Heitermache. *Világoſitom.* 2. *Glaſzovitoga y plemenitoga chinim.* Berühmt und Edel mache. *Hireſitem.* 3. V. *Clarifico.*

Clāror, ōris, m. Plaut. V. *Claritas* N. 1.

Clārus, a, um. Cic. *Jaſzen, Chiſzt, ſzvetel,* Hell, klar, ſcheinbahr. *Világos, tiſzta.* 2. *Glaſzen.* Hell-lautend, deutlich. *Hangos.* Clara vox. Cic. *Glaſzen y jàk glàſz.* e. Laute und helle Stimm. *Hangos-ſzó.* 3. *Glaſzovit, na glaſzu.* Berühmt. *Nevezetes.* Formâ clariſſimus. Ovid. *Od lepote v-najveksjem glaſzu.* r. Wegen der Schönheit berühmteſte. *Leg világoſabb ſzinü.* 4. Clariſſimi olim dicebantur *Senatores* (unde & Claros Patres dixit *Horat.* l. 4. od. 6.) in tres ordines diſtincti. & quidem primi ordinis *Illuſtres*, ſecundi *ſpectabiles*, tertii *Clariſſimi* ità *Iſid.* l. 9. cap. de Civit.

Claſsiārius, ii, m. Cæſ. *Vojnik na Ladji, Brodo-Bojnik.* r. Schiff-Soldat. *Hajóban hadakozó vitéz.*

Claſsĭcŭla, æ, f. Cic. *Bròd mal junàchki iz nekuliko ladjih ſzpravlyen.* e. kleine Flotte. *Egy néhány hadi hajók.*

Claſsĭcum, i, n. Liv. *Puhanye, glàſz y znaménye dano na boj* peregr. *na larmu.* Das Lärmen blaſen. *Lármát fúvás, Viadali jeladás.* 2. *Glaſz Trubente.* r. Trompeten Schall. *Trombita ſzó, harſogás.* Canere claſſicum: Liv. *Na boj.* peregr. *Na larmu puhati.* r. Lärmen blaſen. *Lármát fúni.*

Claſsĭcus, a, um. Curt. *Brodo-bojni, na ladjah vojujuchih.* Zu der Schiff Armada gehörig. *Hadakozó hajói.* 2. *Claſſici* dicuntur Authores primæ notæ, ut Cicero, Livius &c. 3. Claſſicus pro *Remige.* V. *Remex.* 4. V. *Tubicen, Tibicen*, qui claſſes convocant.

Claſſis, is, f. Cic. *Brodòv, ladjih vnoſina za boj y vojſzku ſzpravlyena, Brodovna vojſzka.* e. Flotte, Schiff-Armada. *Hadi hajók ſokaſága, Hajókban lévö vitézi ſereg.* 2. Interdum de una tantùm *navi* dicitur. *Virg.* 3. V. Ordo. in hac ſignificatione Claſſem in quinque partes ſeu ordines diviſit Servius Tullus ut habet *Liv.* l. 1. c. 43. In primo ordine apud pop. Rom. ſive primæ claſſis, qui

Digitized by Google

qui erant dicebantur *Claſſici* : cœteri, qui minore cenſu cenſebantur, *infra claſſem*. ut docet *Gell. l. 7. c. 12.* Quintæ claſſis homines dicebantur *nullius authoritatis, infimi & pauperiores*. 4. *Claſſis* dicitur de ordinibus juvenum in Scholis. Cùm pueros in claſſes diſtribuerunt *Quint.* l. 1. c. 2. Ducere claſſem. Quint. eſt in *claſſe principem eſſe*.

Clāthrātus, a, um, Plaut. *Reſſetkaſzt z-reſſetkum zaprt*. Mit Gittern *vel* Gättern verwahret, vergittert. *Gátoros, Rostélyos*.

Clāthro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Z-reſſetkom zakrivam*. Mit Gitter verwahre, vergittere. *Meg gátorozom, roſtélyozom*.

Clāthrum, i, *n.* Clāthrus, i, m. Hor. *Reſſetka*. e. Gitter, Gätter. *Gátor, Roſtély*.

Clāva, æ, f. Cic. *Bat*, *Kibacha*. e. Kolbe, Keule, r. Knittel. *Fejes bot, Buzogány*.

Clāvātor, ōris, m. Plaut. *Kibachàr*. r. Kolbentrager, &c. *Furkos bot bordozó*.

Clāudicātio, onis, f. Cic. *Naplantàvanye, ſantanye*. Das Hincken. *Sántitálás, ſántálás*.

Clāudico, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Romim, ſantam, Plàntam, Napàdam*. Hincke, knappe. *Sántálok, ſántitálok*.

Clāudītas, ātis, f. *Plin.* Clāudīgo, īnis, f. Veget. V. *Claudicatio*.

Clāudo, is, ĕre, auſi, auſum, (Act.) Cic. *Zapſram, zatvorim*. Schlieſse, beſchlieſse, verſperre. *Béſzegezem, Bézárom*. 2. V. *Circumdo, Ambio*. Orbis fluctibus clauditur : Senec. *Szvêtſze od vòd obſzeſúje* ; Die Welt iſt mit Waſser umgeben. *Széles világ vizzel békeritve vagyon*. 3. V. *Finio*. opus claudere : Ovid. *Delo zverſiti, dokonchati*. Das Werck enden, ſchlieſsen. *A' Dolgot elvégezni*. 4. V. *Claudico*. ità Auſon. Claudere animam laqueô. Ovid. *Obeſziti ſze*. Sich hencken. *Magát fel akoſztani*. Claudere agmen, *Curt.* pro *poſtremo agminis loco eſſe*. &c.

Clāudus, a, um, Cic. *Rom, Santav, Plantav*. Hinckend, lahm, knappend. *Sánta*.

Clāvellus, i, m. *Mar. Emp.* Clāvŭlus, i, m. Varro. V. *Claviculus*.

Clāvīcārius, ii, m. JCt. *Spolyar*. r. Schloſser. *Lakatos*.

Clāvīcŭla, æ, f. Cels. *Kluchecz, kluchichek*. s. Schlüſselein. *Kóltsotska*. 2. *Ruchicza, Kvachicza, z-kümſze terſz k-kolu ſzam priveſzie*. ità Cic. Gabeln an Weinreben die ſich ſelbſt heften. *Szőlővesſzőn nőtt kapots*.

Clāvīcŭlārius, ii, m. Firm. V. *Clavicarius*. 2. *Kluchàr*. Dem die Schlüſſel verttauet ſind. *Kóltsár*. ita Juv.

Clāvīcŭlus, i, m, (à clavus) *Chavlek*. s. Nägelein. *Szegetske*.

Clāvīgĕr, a, um, Ovid. *Klucho-noſz, kluchàr*. r. Schlüſſel-Trager. *Kults hordozó, kóltsár*. 2. V. *Clavator*.

Clāvis, is, f. Cic. *Kluch*. r. Schlüſsel. *Kólts, kults*. Clavis *laconica* erat, quæ intus aperiebat, forinſecùs claudebat. *Plaut*.

Clāuſtrārius, ii, *m. Lampr.* olim Cloſtrarius. *Lokotàr, kluchenichàr*. r. Schloſsmacher. *Lakatos*.

Clāuſtrītūmus, i, m. Gell. *Vratàr*. r. Thor-Schlieſser, Thor-Sperrer. *Kapus*.

Clāuſtrum, i, n. Cic. *Zàpor, lokot, y vſze ono, z-kêmſze kaj zapira*. s. Schloſs, und alles, damit man etwas beſchleuſt. *Lakat, zár és tôb a' féle kivel valamit bezárnak*. 2. Quidquid claudi aptum eſt, dicitur clauſtrum. *Virg.* 3. Clauſtra dicuntur anguſti *receſſus* regionum, vel adituum : ſic Etruriæ clauſtra. *Liv.* Clauſtris imperii contineri : *Cic.* &c. 4. pro *re arcana* : Naturæ clauſtra confringere, *Lucr.* hoc eſt *naturæ arcana rimari*. 5. *Zapor redovnichki*, vulgò *Kloſter*. s. Cloſter. *Kalaſtrom*.

Clāusŭla, æ, f. Cic. *Dokonchanye, zvèrſenye, záporka, zapranye, zaporak*. r. Beſchluſs. *Végezés, bèrekeſztés*.

Clāusūra, *vel* Clūsūra, æ, f. *Caſſiod.* V. *Caſtrum*. 2. *Meſzto zaperto, zàpor*. ità *Suet.* Ein verſperrtes Orth, e. Einſchlieſſung. *Zárló hely*.

Clāvus, i, m, Cic. *Chavel, choval*. r. Nagel. *Szeg*. Clavus ligneus. *Klin*. r. Höltzerner Nagel. *Fa ſzeg*. 2. *Na ladji*, ali *brodu kormàn, rudo*. s. Schiff-Ruder. *Kormány*. Clavum ad littora torquet : *Virg.* Hinc. *transl.* Clavum imperii tenere. Cic. *Ravnati kralyevſztvo. ládati, zapovedati*. Regieren. *Uralkodni*. ad clavum ſedere &c. *Idem*. 3. *Kurje oko*, ali *jechmenecz*. s. Hüner-Aug, *oder* Gerſten-Aug. *Szőmőltſek ſzemen*, vagy *árpa*. ità Plin.

Clēmens, entis, *om.* Cic. *Miloſzèrden, miloſztiven*. Barmhertzig, gnädig, mild. *Kegyelmes, irgalmas*.

Clēmenter. *Adv.* Cic. *Miloſzèrdno, miloſztivno*. Gnädiglich, mildlich, barmhertziglich. *Kegyelmeſſen, irgalmaſſan*.

Clēmentĭa, æ, f. Cic. *Miloſzèrdnoſzt, miloſtivnoſzt, dobrotivnoſzt*. e. Barmhertzigkeit, Mildigkeit, Gütigkeit. *Kegyelmeſſég, irgalmaſság*. V. *Lenitas, Manſvetudo*.

† Clēnōdium, ii, n. *Gyungy, drágo kamenye y oſztala dráge czene ſzkupa dugovanya.* s. Kleynod, und jedvvede koſtbahre Sache. *Gyöngy, drága kő, és több à féle drága jóſzág.*

Clĕpo, is, ĕre, epsi, ptum, (Act.) Cic. V. *Furor, Surripio.* & pueri clepere diſcunt. ſacrum qui clepſerit, homicida eſto. *Cic.* 2. de Leg. c. 9.

Clepſo, is, ĕre, Lucr. *idem.*

Clepsȳdra, æ, f. Cic. *Vodena negda vu ſztárom vremenu vura.* e. Waſser-Uhr. *Régi vizes óra.* Hodie hoc vocabulo donamus horologium vitreum, è quo arena, ſive alii pulveres paulatim effluunt. 2. Vocatur etiam *Clepſydra* ab Aſtrologis inſtrumentum, quo illi ſidera dimetiuntur.

Clepta, æ, m. *Plaut.* Cleptes, is, & Cleptor, oris, m. Simeon. *Tát. Lupeſz.* r. Dieb. *Lopó.*

Clĕrus, i, m. Plin. *Chervo, ali kukecz pchelszki, ki ſzetje kvari.* Ein Wurm der ſchadet den Waben der Bienen. *Szú féreg vagy moly, ki a' méhek lépit elrontya.* 2. *Popovſzka ſzkupchina.* e. Cleriſey. *Papi rend.* 3. à græco *Kliros.* idem quod *Sors, ſortis* f.

Clibănārius, ii, m. Eutrop. V. *Cataphractarius.*

Clĭbănus, i, m. Plin. *Gibucha ſeleżna ali Brunchena pèch.* r. Diſtillier-Offen. *Hordozható vas* vagy *érez kementze.* 2. *czéle oklopi.* r. Pantzer Harniſch, Küraſs. *Vas öltözet.* Miles clibanarius. Amm. Marc. *ſeleznyák, Vojnik vu oklopih.* Küraſſierer. *Vasas Vitéz.*

Clidūchus, i, m. Plin. V. *Claviger.*

Cliens, entis, *com.* Cic. *Szlu benik, Szluſicza pod obrambum y pomochjum chium buduchi.* r. Schutz-genoſs, Gönſtling der ſich in eines Herrn Schutz begibt. s. Vogt-Kind, *Valaki gondviſelése alatt-való.*

Clienta, æ, f. Plaut. *Pod obrambum chium ſzluzbeniczа, ſzirotiсza.* e. Schutz genöſſin. *Gondviſelés alá vettetett aſzſzony vagy leány.*

Clientēla, æ, f. *Cic.* (vulgò Salva Gvardia) *Obramba ſzlu benikov, Szluſicz y ſzlu benicz.* r. Schirm, Schutz. *Alattunk valóknak óltalmok, óltalma.* Eſſe in fide & clientela alicuius. Cic. *Pod obrambum chium biti.* Unter eines Schutz ſtehen. *Valakinek gondviſelés alatt lenni.* 2. *Vulgo* Homagium: *Duſna ſzluzba goſzpodinu, pod koje ga je gdo obrambum.* Schuldige Pflicht dem jenigem Herrn, unter deſſen Schutz man ſtehet. *köteles ſzolgálatya az Urnak kinek ſegítſége alatt vagyon.* 3. *Vnoſina, vnojtvo ſzluzbenikov, y ſzluſicz pod chium obrambum.* Die Menge oder Verſamlung deren unter den Schutz ſtehenden Dienern. *Sokaſága az tſelédnek.*

Clientēlāris, is, *com.* re, *n.* JCt. *Pod obrambum duſno ſzluſni, ſzluzbeni.* Schirm-Fähig. *Oltalom alat élő.*

Clīma, ătis, n. Serv. *Podnebje, Bitje Zraka y ſztáliſzа vſzakoga kotára.* Die Beſchaffenheit der Lufft eines Landes *oder* Orts. *Égnek,* vagy *Földnek tártománya.* 2. eſt genus *menſuræ* agrorum ità *Col.*

Clīmăcis, ĭdis, f. Vitr. *Szstupalnicza, mala Lojtricza.* e. Kleine Stiege, Treppe. *Kisſiny lajtorja.*

Clīmacter, ēris, m. Cic. *Prèchka na Lojtri, Sztupicza na ſztupálniczah.* pereg. *Na Stèngah.* e. Staffel an der Leiter, *oder* Stiegen. *Lajtorja graditſa, Hágitsója.* 2. *Premene leto pogibelno Preſztupno, kakti je ſzedeſzèt y tretje, y vſzako deveto: y, kak neki vele, vſzako ſzedmo. Na mre ſztarem lyudèm* s. Wechſel Jahr ſehr gefährlich, als drey und ſechzigſte, neundte *und* ſiebende. *Igen veſzedelme Eſztendő változáſa val min. az hat van ha mag, ẜmindenbeted g gy kilentzedik.*

Clīmactēricus, a, um. Plin. *Premene - letni.* Des Wechſels-Jahr. *Eſztendő változó.* Anni *climacterici*, plerumque Senibus fatales, aut periculoſi à Medicis habentur: nempe, annus nonus, Vel ut alii, ſeptimus. Annus climactericus magnus dicitur *ſexageſimus tertius.* Tempora climacterica, Plin. *Pogibelna vremèna.* e. Gefährliche Zeiten. *Veſzedelmes idők.*

Clīmax, ăcis, f. V. *Scala.* 2. eſt *Figura Rhetorices* gradatio *Latinè* dicta.

Clīnāmen, inis, n. Lucr. *Nagnenye.* e. Neigung. *Megbajlás.*

Clinice, es, f. *Plin.* eſt medicina, quæ ægris lecto affixis adhibetur. hæc duplex eſt: una *Diætetice* quæ victu medetur: altera *Pharmaceutice*, quæ medicamentis curat. *Plin.*

Clīnĭcus, i, m. Mart. eſt *Medicus*, qui ægros lecto affixos inviſit, & curat. 2. eſt *æger*. lecto perpetuò affixus.

Clīno, as, are, avi, atum. (*Obſol.* Act.) Vitr. V. *Inclino.* Compoſitum ex Clino: Compoſita enim in uſu ſunt.

Clitellæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Szolarſzko, y drugo tovorno ſzedlo. ſzedlenicza, Szamar.* r. Zaum, Sattel. *Terh - hordozó nyereg, Szekjzena.*

Clitellārius, ii, m. Cic. *Tovornik, Mezg, kony* &c. Saum

&c. s. Zaum-Roſs. *Tereb-bordozó ôſzver* &c.

Clitellārius, a, um. Colum. *Térbnoſzecbi, Tovorni, z-tovarom obtêrſſen.* Mit Zaum-Sattel geladen. *Terb bordozó.*

Clīvius, a, um. Feſt. V. *Arduus, Difficilis.*

Clivōſus, a, um. Cic. *Berdovit. Bregovit. Sztermovit.* Haldicht, Hügelich. *Meredekes.*

Clivŭlus, i, m. Colum. *Mala ſztermina, Malo podolſe, Podolicza.* s. Hügelein, kleiner Abgang. *Meredeketske, Hágóts ka.*

Clivus, i, m. Cic. Clīvum, i, n. Cato. *Podolje, ſztermina*, Ein Weeg, den Buchel *oder* Hügel herab: abhängige Seite eines Hügels. *Meredeksége valamelly Dombnak, Halomnak.*

Clŏācă, æ, f. Cic. *Jama, puna ſzmrâda ſzkup ſztekajuchega.* e. Miſtgrube, heimlich Unflaths-Gemach. *árnyék ſzék, hova minden rutságok lefolnak.* 2. *Fiſtula, via ſubterranea, canalis,* per quæ aqua pluvia, extra urbem defluens, ſordes urbis ſecum rapit. 3. Tranſl. *Kermeſsniva baba piána.* Ein altes verſoffenes Weib. *Réſzeges vén banya.*

Clŏācālis, is, *com.* le, *n.* Feſt. *Szmradlyiv, komornyaſzki, pun vſzakoga ſzmrâda.* Voll Unflath *und* allerley Miſt. *Minden féle rutsággal tellyes.*

Clŏācārium, ii, n. Ulp. *Penezi, iliti plâcha ſzmrado-chiſztnikovo.* s. Feg Geld, der Lohn deren, die Miſtgruben ſauberen. *árnyék ſzék tiſztitoknak fizetéſek, béret.*

Clŏāco, as, are, avi, atum. (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Fœdo. Inquino.*

Clŏdīco, as, are, avi, atum. (Neu.) *Antiqu.* apud Cic. V. *Claudico.*

Cloſtellum, i, n. Petron. *idem* ac parvum clauſtrum.

Cloſtrum, i, n. *Cato.* V. *Clauſtrum.* 2. Dicuntur *Cloſtrum* trabes colligatæ ad impetum fluvii cohibendum. *Plin.* l. 10. c. 33. Item *Cloſtrum* dicitur: Trabium contignatio. ità *Senec.* l. 7. de Benef. c. 21.

Clūcidātus. Cludītātus, *vel* Glūcidātus, a, um. Feſt. V. *Dulcis, Suavis.*

Cluden, inis, n. Apul. *Koſztura, Nosicſze zaptra, y ſzkláplya* s. Taſchen-Meſſer. *Betſtó Bitſak.* 2 eſt *enſis*, qui in ſa tibus adhibetur, alii aliter, &c. Vid. *Lips.* Elect. l. 1. c. 28.

Clūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. V. *Claudo.* Ipſum mare terram appetens littoribus cludit. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 39.

Clūdus, a, um. Plaut. V. *Claudus.*

Clŭĕo, es, ēre, *&* Clŭo, is, ĕre, (Neu.) Plaut. *Derſimſze, Imenujemſze.* Mich verhalte, genennet werde. *Viſelem, Tartom, Neveztetem.* Ità ſis, ùt nomen cluet: Plaut. *Takſze derſi, kakſze imenuješ: ali kak tvoje ime z-ſzobum donáša.* Halte dich, wie es der Nahm mit ſich bringet. *Ugy viſeld magadat a' mint nevezteteſ.* 2. V. *Splendeo.* ità *Lucr.* 3. Apud antiquos teſte *Plinio*, idem quod *Purgo, Mundo.* V. *Plin.* l. 15. c. 29.

Cluis, is, *com.* e. n. Martian. Capell. Vid. *Nobilis, Illuſtris.*

Clūmæ, ārum, f. *plur.* Feſt. *Pleve jechmenove.* e. Gerſten Bälglein. *árpa pelva.*

Clūna, æ, f. Feſt. Clūra *vel* Clūria, æ, f. vet. Gloſſ. V. *Simia.*

Clūnācŭlum, i, n. *vel* Clūnāclum, i, n. Feſt. *Nozza klânye, Meſzarſzki nôs.* s. Schlacht-Meſſer. *Méſzáros kés.*

Clūnis, is, tam *maſc.* quàm *fœm.* Juv. *Ledovje, Zádnicz meſzto, nakômſze ſzedi.* s. Geſaſs. e. Hinter Backen. *Far.* Clunes, ium, ĭbus, *Plur.* uſitatior eſt. Tremulo deſcendunt clune: *Juven.* Quod pulchræ clunes, breve quod caput. *Horat.*

Clūnus, a, um. Feſt. *Sirok y debel na zadnyiczi, Ledgyaſzt.* Der ein breith und dicks Geſäſs hat, *oder* breite Hinter-Backen. *Széles a' vegy vaſtag far.*

Clūrinus, a, um. Plaut. *Opichki, Majmunſzki.* Von Affen. *Majmokoz - valo.* Clurinum pecus. Plaut. *Opicza.* Ein Aff. *Majom.* apud alios Clūnĭus, a, um.

Clūſāris, is, *com.* e, *n.* Clūſārĭus, a, um. Hygin. *Zaptrajuchi, Zatvorechi.* Schlieſſend, *Bérekeſztö.*

Clūſĭlis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Lahko zaperliv.* Das ſich leicht ſchlieſſen läſt. *Bérekeſztbetö.*

Clūſinum, i, n. Colum. *Béla Pſſenicza.* s. Weiſs-Korn. *Fejér Búza.*

Clūſor, ōris, m. Sidon. *Lovecz, kiz-mreſami ſzumu obſztira*, Jäger, der den Wald mit Netz umgiebet. *Vadáſz, ki a' hálóval kôrül venya az erdôt.*

Clȳpĕātus, a, um, Curt. *Z-ſchitom oboruſen, ſchit noſzechi.* Der mit einem Schild bewahret iſt. *Paiſos.*

Clȳpĕo, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Varr. clypeo munio.

Clȳpĕus, ei, m. Virg. *Schit.* s. Schild. *Pais.* 2. Tranſl. V. *Præſidium, Tutela.* Subnixus ſit ſicone tuo, quem fratribus ipſe diſcedens clypeum, defenſorémque dediſti *Claud.*

Digitized by Google

Clyſmus, i, m. Scribon. *Ochiſchenye*. e. Reinigung. *Tiſztitás*.

Clyſter, ĕris, m. & Clyſtĕrium, ii, n. Plin. *Kriſtir, vrachtvo za odprenye narave zaperte*. Clyſtier iſt eine Arth von Medicamenten die Natur zu eröffnen. *Kriſtély*. Idem ſignificat *græc.* Clyſma, ătis, n. 2. tam *Clyſter*, quàm *Clyſterium* ſumitur pro *inſtrumento*, quo cuipiam organo corporis medicinæ injiciuntur.

Cnips, ĭpis, m. Plin. *Dervo-jedecz* (*Cherv.*) r. Holtz-Wurm. *Fátragó Féreg*.

Coaccēdo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Neu.) Plaut. *Szkup-pribájam, bliſe priſztuplyujem, priblíſavamſze*. Mit anderen hinzugehe, mit beytrette. *Együt hozzá mégyek*.

Cŏăcervātim, *Adv.* Colum. *Szkup na kupe*. Zuſammen gehäufft, häuffig. *Rakáſonként*.

Cŏăcervātio, onis, f. Cic. *Szkup kupchenye, nakup ſzpravlyanye*. e. Zuſammenhäuffung. *Rakásba gyüjtés*.

Cŏăcervo, as, are, avi, atum, Act. Cic. V. *Acervo*.

Cŏactè, Coactim. *Adv.* Sidon. *Szilno, z-ſzilum*. Gezvvungen. *Erövel, kénſzeritve*.

Cŏactio, ōnis, f. Cic. *Kupchenye, ſzkup ſzpravlyanye*. e. Häuffung, e. Sammlung. *Egybe-gyüjtés*. 2. *Primoranye, ſzilenye, primárjanye*. r. Zvvang. *Kénſzerités*.

Coactor, ōris, m, Cic. *Pagadur, y vſzaki, koi iz chaſzti ſzvoje ſzkêrb ima na pobiranye, y ſzpravlyanye penèz*. r. Einnehmer, der das ſchuldige Geld zuſammen zvvinget. *Adó-ſzedö*. 2. *Primarjavecz, ſzilnik*. r. Zvvinger. *Kénſzeritö*.

Coactūra, æ, f. Colum. V. *Coactio*.

Coactus, ûs, m, Cæſ. V. *Coactio*. N. 2.

Cŏaddo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) Cato. *Szkup pridajem, dodávam, nadodájem*. Mit darzu gebe, thue. *Öſzve adom*.

Cŏadjūtor, ōris, m. *Szkup-pomochnik, Pripomochnik*. r. Mit-Helffer. *Öſzveſegitö*.

Cŏadjūtrix, īcis, f. *Pripomochnicza*. e. Mit-Helfferin. *Öſzve ſegitönė*.

Cŏætānĕus, a, um. *Apul.* Cŏævus, a, um. Cic. *Jedno-dobni, jedno-letni, jedno-vremeniti. Verztnyak, verſztnyakinya*. Eines Alters, oder Gleicher Zeit. *Egy eſztendös valakivel*.

Cŏæternus, a, um. Prud. *Jedno-vechni*. Gleich-evvig. *Együt örökén-való*.

Cŏăgŭlātio, onis, f. Plin. *Vſzirenye, mléka ſztiſznenye*. e. Zuſammenrinnung, Zuſammenvvalung der Milch. *Öſzve-óltás, forradás*.

Cŏăgŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Vmléko-ráſzol poſztavlyam, vſzirujem*. Zuſammen rinnen mache, das die Milch zuſammen vvallet. *Öſzve óltom, meg alutom*.

Cŏăgŭlum, i, n, Ovid. Plin. *Ráſzol, ſzíriſche, z-kêmtze mléko vſziri y ſztiſzne*. s. Käs-rinnen, r. Lab. *Téj-óltó, alut téj*.

Cŏălĕo, es, ēre, ălŭi, ĭtum (Neu.) Plin. *Szkup raſztem*. Zuſammen vvachſe. *Öſzve forradok*.

Cŏarctātio, onis, f. Liv. *Vech dugovány Szkup ſztiſznenye, zgnyetenye*. e. Zuſammenzvvingung, enge Einſchlieſſung. *Öſzve-ſzoritás, nyomás*.

Cŏarcto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup ſztiſzkam, gnyetem*. Zuſammen zvvinge. *Öſzve-ſzoritom, nyomom*.

Cŏaſsātio, onis, f. Plin. *Popodyenye, Szkup deſzék zbijanye*. e. Zuſammentäffelung, s. Täffel-Werck. *Meg-deſzkázás*.

Cŏaſſo, & Coaxo, as, are, avi, atum, (Act.) Vitr. *Szkup podim, Deſzke zbijam*. Zuſammen täffele, Bretter zuſammen füge. *Bépadlom, Meg-deſzkázom*. 2. *Kvekechem, Kreſchim, Regechem kakti ſaba*. Quackſe, ſchreye vvie die Fröſche. *Békául ſzólok, Regetek*.

Cŏaxātio, onis, f. Svet. *Regetanye, Kreketanye ſabje*. Das Quackſen der Fröſchen. *Béka ſzó, Regetés*.

Cobīus, Gobius, ii, m, & Cobīo, Gobio, ōnis, m. Plin. eſt *Duplex*: Fluviatilis. *Peſzak ribicza*. r. Grundel. *Fövény hal*. Marinus & eſt *ſpecies* ſimilis *Carpioni fluviatili*.

Coccĕus, *Lampr.* Coccĭnĕus, *Plin.* Coccĭnus, a, um. Mart. *Skarlatni, Skarlatne boje* vulgò *fárbe*. Aus Scharlach, ſcharlach-roth. *Skárlátbol-való, Skárlát-ſzinü*.

Coccĭnātus, a, um. Mart. *Vu skarlatu, vu skarlat oblèchen*. In Scharlach gekleydet. *Biborba, skárlátba öltözött*.

Coccĭnum, i, n. Mart. *Skarlatna halya, oprava*. s. Scharlach-Kleyd. *Skarlátbúl-való dolmány, öltözet*.

Coccus, i, m. (coccum, i, n. eſt *fructus*, & *granum* cocci.) *Plin.* eſt frutex ſurculoſus parvus in *Turdetania, Galatia, Africa, Peloponneſo*, &c. cui grana adhærent in forma lentis.

Coccȳx, ȳgis, m. Plin. *Kukuvacha, kukuvicza pticza*. r. Kuker, Kukuk. *Kakuk-Madár*. *Latinè*: Cŭcŭlus.

Cŏcētum, i, n. Feſt. *Makvichi*, ali *druga jeſztvina, z-medom y makom pripravlyena*. Ein Art von Speiſen, ſo von Hönig-und

Mag-

Mag-Saamen bereitet. *Mák tſik*, vagy *máſétel métel és mákal tſinálva.*

Cŏchlĕa, ĕæ, f. Cic. *Lupanya puſeva*, *Puſova hiſicza.* s. Schnecken-Hauslein. *Tſiga báz.* 2. Trans. *Vretenicza*, *preſſno vreteno*, ità *Vitr.* e. Trotten-Spindel, Spindel an der Schrauben. *Péſér orsó.* 3. *Na nachin puſove hiſicze napravlyene ſztupicze*, peregr. *Stenge.* e. Schnecken-Stiege. *Forgó keréti grádits.*

Cŏchlĕar, cŏchlĕārĕ, is, n. Mart. *Slicsa*, *kaſſita.* r. Leffel. *Kanál*, *Kalán.*

Cŏchlĕārium, ii, n. *idem*, ità Plin. 2. *Púsnak*, *Meſzto gde ſse Puſi bráne* ità *Varr.* e. Schnecken Weid, Schnecken Orth. *Tſiga-tartó*, *éltető hely.*

Cŏchlis, ĭdis, f. Cŏchlĭdĭum, ii, n. Strabo. V. *Cochlea.* N. 1. & 3.

Cŏciātor, ōris, m. Vet. Gloſſ. *Keſzno Kupecz.* r. Langſamer Kauffer. *Késön vévő.*

Cŏcio, ōnis, m. Plaut. *idem.*

Cŏciōnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Quint. *Zuſſlyam*, *mudno*, *keſzno kupujem.* Langſam kauffe, zaudere im Kauffen. *Késön véſzem.*

Cŏcles, ĭtis, m. Plin. *Jedno-ok*, *Choravecz.* Ein augig, blind auf ein Aug. *égy ſzemű*, *Fél ſzemű.*

Coctĭbĭlis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Kuhlyiv*, *lehkoſzkuhlyiv.* Leicht zu kochen. *Könnyen főző.*

Coctĭlis, is. *com.* le. *n.* Ovid. *Szkuban*, *Opechen.* Gekochet, *oder* gebrennet. *Főzött*, *Főtt*, *ſult.* Coctiles tegulæ. *Opechene kroveni chrépi.* e. Gebrennte Tach-Ziegel. *égetett tſerepek*, *téglák.*

Coctio, ōnis, f. Plin. *Kubanye*, *kuha.* e. Kochung. *Főzés.* 2. *Opékanye.* e. Gebrennung. *Sütés.* Coctio laterum, tegularum &c.

Coctĭto, as, are, avi, atum, (frequ.) Plaut. *Szevdil*, *vſzeſztál kuham.* Stets koche. *Szüntelen főzöm.*

Coctīvus, a, um, Plin. V. *Coctibilis.*

Coctor, ōris, m. Plin. V. *Cocus.* 2. Transl. V. *Prodigus.* Quis coctori credet pecuniam. *Senec.*

Coctūra, æ, f. Colum. V. *Coctio.* N. 1. *Item* eſt id, quod coquitur. Item accipitur pro *Cœli temperie & calore*, quo fructus matureſcunt. En cœli temperies ſufſit, quam cocturam vocant. *Plin.* l. 14. c. 4.

Coctus, a, um, Cic. *Kúban.* Gekocht. *Főtt.* 2. *Zrel.* Zeitig. *értt*, *érett.* 3. Transl. Coctus ſermo. Cic. *Szpametno govorenye.* Eine bedachtſame Rede. *Helyes*, *és jeles mondás.*

Cŏcŭlum, i, n, Feſt. *Poſzuda za kuhu.* s. Koch-Geſchirr. *Főző edény.* 2. *Kotel.* ità *Cato.* r. Keſſel. *Serpenyő.*

Cŏcus, i, m. *Cic.* Cŏquus i, m. Mart. *Kuhar*, peregr. *Szokách.* r. Koch. *Szakáts*, *főző.*

Cōdĕx, ĭcis, m. Cic. *Kniga.* s. Buch. *Könyv.* 2. *Szteblo oguleno*, ali *Pány* ità *Virgi.* Der Stamm *oder* Stock an einem Baum. *Fa töke*, *Fának deréka.* 3. Eſt *liber* accepti et expenſi, ità *Cic.* 4. Dicitur à JCtis *volumen* in duodecim libros diviſum, in quibus leges Romanorum Imperatorum continentur. 5. V. *Caudex.*

Cōdĭcillus, i, m, Cic. *Kniſicza za zapiſzavanye.* s. Schreib-Täfflein, Büchlein. *Könyvetske.* 2. Codicilli, orum *plur.* accipiuntur pro *literis*, quæ ad præſentes ſcribuntur. *Senec.* 3. eſt *ſcriptura*, quâ quis ultimam ſuam voluntatem ſignificat, non ità ſolemnis, ac Teſtamentum. *Tacit.* & *JCt.*

Cœcus, & Cœlum *cum ſuis* Derivatis, ſcribi etiam ſolent *per Æ vel æ*; quæ proinde ſic ſcripta vide.

Cœmētērium, ii, n, *Græcè* ſignificat locum ad dormiendum deſtinatum. 2. *Gróbje*, *dvor czirkveni*, peregr. *Czintor.* r. Kirchhof, Gottes-Acker. *Temető hely*, *Tzinterem.*

Coĕmo, is, ere, ēmi, emtum, *vel* emptum, (Act.) Cic. *Pokupujem*, *ſzkup kupujem.* Zuſammen kauffe. *Öſzve véſzem.*

Coēmtio, *vel* coëmptio, onis, f. Cic. *Pokupenye*, *ſzkup kupenye.* e. Zuſammenkauffung. *Öſzve vásárlás*, *Meg-vévés.*

Coēmtiōnālis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Szkup z drugem za kupenye*, ali *na prodaju dan.* Das bey dem Kauff *oder* Verkauff zugleich gegeben iſt. *Öſzve vásárláshoz-való.*

Coēmtor, oris, m. Apul. *Szkup kupecz*, *Pokupitel.* r. Zuſammenkauffer, r. Aufkauffer. *Öſzve vévő.*

Cœna, æ, f. Cic. *Vecherja*, *Vechera.* s Nachtmahl, e. Nachtmahlzeit. *Vatſora.* 2. *Cena* ſine diphtongo ſcribi vult *Manut.* in orthogr.

Cœnācŭlum, i, n. Cic. V. *Triclinium*, *Conclave.*

Cœnārum Măgiſter, i, m. Varro. V. *Modimperator.*

Cœnātĭcus, a, um, Plaut. *Vecherni.* Zum Nachtmahl gehörig. *Vatſoraj.* Spes mihi eſt cœnatica, Plaut. *Ufamſze*, *da budem dobro pri vecheri ſztál.* Ich hoffe, mann vverde mich zum Nachtmahl ehrlich haben. *Reménlem hogy jól vatsorálok.*

Cœnātio, ōnis, f. Colum. *Meſzto za vecherjanye prilichno.* r. Orth zu eſſen. *Vatſo-*

Digitized by Google

rálô hely. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis verſatilibus. *Suet. Ner. c. 31.* 2. *Vecheranye.* Das Abend-Eſſen. *Vatſorálás.*

Cœnātōrĭum, ii, n. *Mart.* Toga triclinaris, quæ adhibebatur olim ad Cœnam.

Cœnātŭrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Mart. *Selyim vecherati, Hochemiſze vecherati.* Luſt habe zum Nacht-Eſſen. *Vatſorálbatnám.*

Cœno. as, are, avi, (& atus ſum,) atum, (Neu.) Varro. *Vecheram, Vecheruiem.* s. Nachtmahl einnehme. *Vatsorálok.*

Cœnōbīta, æ, *com.* Hier. *Vu redovnom ſztaliſſu y meſztu ſivuchi.* In Kloſter lebend. *Barát ſzerzeteſek kŏzŏt élő, lakó.*

Cœnōbĭum, ii, n, Hier. *Sztanye Redovnichko.* peregr. *Kloſter.* s. Kloſter. *Kalaſtrom. ſzerzeteſſek lakó-helye.*

Cœnōſus. a, um, Colum. *Blaten, kalyen.* Kotig. *Sáros, Latſos.*

Cœnŭla. æ. f. Cic. *Vechericza.* s. Nachtmahlein. *Vat orátska.*

Cœnum, i, n, Stat. *Kàly, Glubokoblato, Grèz, ſzmrad.* r. Miſt, r. Moraſt. *Fertő, Sár.*

Cŏĕo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Cic. *Szkupidem, druſimſze, tovaruſſimſze.* Zuſammengehe, *oder* komme. *Öſzve-gyűlŏk, mégyek.*

Cœpto, as, are, (Freqv.) *Guſztokrat prichinyam.* Offt anfange. *Gyakran kezdek.*

Cœptum, ti, n. *Ovid.* Cœptus, ûs, m. Cic. *Pochetie, zachetie, pochetek, zachetek, prichetek.* r. Anfang. *Kezdet, elkezdett dolog.*

Cŏĕpŭlo, ōnis, m. Plaut. *Szkup-jedecz, goſztitel.* r. Miteſſer. *Együt-vendégeskedő, évő.*

Cŏĕpŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Szkup Goſztimſze, Chaſztimſze.* Mit einander eſſe, Panquet halte. *Együtt-vendégeskedek.*

Cŏĕquĭto. as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Szkup-jáſſem.* Mit einander reithe. *Együtt-lovaglok.*

Cŏercĕo, es, ere, ercui, ītum, (Act.) Cic. *Szteſem, ſzteſujem, zderſávam.* Hinterhalte, zaume. *Megzabolázom, tiltom.*

Cŏercĭtĭo, onis, f. Liv. *Szitezanye.* r. Zwang, *Megzabolázás, tartóztatás, büntetés.*

Cŏeſſentiālis, is, *com.* le, n. *Jedino bitni, jednoga bitja.* Eines weſens. *Egy lévőséges.*

Cœtus, ûs, m. Cic. *Szkupchina. ſzkupſzpravlenye lyudeh, zbor.* e. Verſammlung der Menſchen. *Gyülekezet, Gyülés.*

Cōgĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Miſzlivo, kaiſze more miſzliti.* Was man betrachten kan. *Meg gondolható.*

Cōgĭtātè *Adv.* Cic. *Miſzlivo, mněch z-miſzlyum, premiſzlech.* Bedächtlich. *Gondolkodva, gondolva.*

Cōgĭtātim, *Adv. Feſt. Idem.* Cōgĭtātò *Adv.* idem.

Cōgĭtātĭo, onis, f. Cic. Cōgĭtātum, ti, n. Cic. *Miſzlenye, Miſzel, Mnenye.* e. Gedancken, r. Einfall. *Gondolat, Gondolkodás, Meggondoltt dolog.*

Cōgĭto, as, are, avi, atum, (Act. & Neu.) Cic. *Miſzlim.* Gedencke. *Gondolom.*

Cognāti, ōrum, m, *plur.* Ter. *Rogyaki.* e. Bluts-Freund. *Rokonok.*

Cognātio, ōnis, f. Cic. *Rodbinſztvo Rodbina.* e. Bluts-Befreundſchafft, e. Freundſchafft. *Rokonság, Atyafiuság.*

Cognātus, a, um, (Conſangv. à fœmin. genere, *Agnatus*, à Maſculino) Catull. *Rogyak, Ród.* r. Bluts-Freund. *Rokon.*

Cognĭtio, onis, f. Cic. *Znánye, Poznanye.* e Erkandtnuſs. *Meg esmérés, Eſmeret.*

Cognĭtor, ōris, m. Cic. *Poznavavecz.* Item *Branitel. Pomochnik na ſzudu.* r. Erkenner, 2. beyſtandiger Advocat. *Ismérkedező,* Item *az törvényben oltalmazó, ſzó ſzóló.*

Cognĭtūra, æ, f. Svet. *Chaſzt branitela na pravdi* ali *ſzudu.* s. Ambt eines Fürſprechers am Rath. *Prókátorkodás, valakiért ſzóſzólás.*

Cognōmen, ĭnis, n. *Cic.* Cognōmentum, ti, n. Cic. *Pridovek.* r. Zunahm. *Vezetéknév.*

Cognōmĭnis, is, *com.* ne, n. *Plaut.* Cognōmen, ĭnis, *om.* Cic. *Jednak z-pridovkom.* Der mit einen anderen einen Zunahm hat. *Azon névű.*

Cognōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Pridovek dajem.* Zunahmen gebe. *Vezették nevet adok.*

Cognoſco, is, ere, ōvi, ĭtum, (Act.) Cic. *Poznavam.* Erkenne. *Meg-eſmérem.*

Cōgo, is, ere, ŏĕgi, actum, (Act.) Cic. *Primorjam, ſzilim i priganyam, natirávam.* Nöthige, zwinge, antreibe. *Kénſzeritem.* 2. V. *Congrego, Colligo.* Cogere pecuniam, ſenatum &c. Cic.

Cŏhăbĭtātĭo, onis, f. *Szkup ſztanuvanye, Prebivanye.* e. Beywohnung. *Együtt Lakás.*

Cŏhăbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Hier. *Szkup-ſztanujem, prebivam.* Zuſammen wohne, beywohne. *Együt lakok.*

Cŏhærenter, *Adv.* Aul. Gell. *Szklopno, ſzloſno, Pri-*

Digitized by Google

no, *Prilepno*. Zuſammen, an einander füglich. *öſzve-foglalatoſſan*.

Cŏhærentia, æ, f. Cic. *Szkup ſzloſnoſzt, druſnoſzt, ſzkloplenye, prileplenye, prikelenye*. e. Zuſammenfügung. *öſzve-illés, foglalódás*.

Cŏhærĕo, es, ēre, æſi, æſum, (Neu.) Cic. *Szkup ſze ſzlâſem, ſzkup-derſim, ſzkupſzklaplamſze*. Zuſammen an einander hange, zuſammen mich ſchicke. *Hozzá-ragadok, öſzve-ragadok, öſzve-illem*. Cohærere inter ſe. Cic. *Szkupſze ſzklopiti*. Sich Zuſammen fügen. *Egymás között meg-alkuſzom, egyet értek*.

Cŏhæres, ēdis, *com*. Cic. *Szkup-delnik Ocbinſztva* &c. r. Mit-Erb. *örökségben együt vészes*.

Cŏhibĕo, es, ere ĭbui, ĭtum, (Act.) Cic. *Szteſem, zabranyujem*. Hinterhalte. *Megtiltom, tartóztatom*.

Cŏhibĭtĭo, onis, f. Cic. *Szteranye, zabranenye, zderſavanye*. Das Hinterhalten. *Megtiltás, tartóztatás*.

Cŏhŏneſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Honeſto*.

Cŏhors, ortis, f. (Chors, *vel*, Cors, ortis, f.) Cic. *Cbetta vojnikov*, peregr. *Sereg*. Ein hauffen Kriegs Fuſs Soldaten. *Hadi sereg*. 2. *locus cinctus*, in quo altilia ſervantur. *Varro*. Cohortalis gal na. *Varro*.

Cŏhortātĭo, onis, f. Cic. *Nagovarjanye, opominanye, Nagovor*. e. Beredung, Ermahnung. *Javalás, Meg-intés*.

Cŏhortor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nagovarjam, opominam*. Zurede, ermahne. *Javalom, Meg intem*.

Cŏinquĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Inquino*.

Cŏitio, ōnis, f. Cic. *Zbajanye, zbodiſche, ſzkupidenye*. e. Zuſammenkunfft. *öſzve-járás, menés*.

Cŏitus, ûs, m. Cic. *Zbod, ſzkup-bod*. e. Zuſammenkunfft. *öſzve-menés*.

Cŏlăphus, phi, m. *Ter*. Ălăpa. æ, Val. *Plyuſzka, zavuſſnicza*. r. Backenſtreich, e. Mautaſchen. *Artzúl, Poſon ſapás*.

Cŏlax, ăcis, m. Plaut. *Prilizavecz*. r. Schmeichler. *Hizelkedö*.

Cŏlĭca, æ, f. *Griz chrev*. s. Darm-Grimmen, s. Reiſsen. *Has, Bélfájás, rágás*.

Cŏlĭgo, ĭnis, f. *Arnob*. Cŏlium, ij, n. Terent. *Prebivaliſche, ſztanye, Hiſa*. s. Hauſs, e. Wohnung, Bevvohnung. *Ház, lakóhely*.

Collăbaſco, is, ere, (Neu.) Plaut. *Opâdam, ruſſimſze, k-zemlyi gmazim*. Niederſincke, *Lerobanok, le-eſek, ſtlben vagyok*.

Collābor, eris, ābi, apſus ſum, (Dep.) Svet. & Collăbeſco, is, ere, (Neut.) Lucretius. *Opâdam*. Zuſammenfalle, niederfalle, hinfalle. *Eleſem, iſzamodom, ſikamlom*.

Collăcrўmātio, onis, f. Cic. *Szkup-plakanye*. Das Mit-Weinen. *Együtt-ſirás, meg-könyvezés*.

Collăcrўmo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Cic*. Collacrymor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Szkupſze plachem, czérim*. Mit vveine. *Együtt-ſirok, meg-ſiratom*. Alii ſcribunt *Collachrymo*. &c. cum aſpirat. *b*.

Collactānĕus, a, um, Collactĕus, a, um, Juven. *Pridojen, ſzkup dojen, pridojek, pridojchě*. Von einer Milch auferzogen, Mitſäugling. *Azon egy dajka tejével tartott*.

Collāre, is, n. *Varro*. Collārium, ij, n. *Ogerlin, Vratnyak, Golèr*. s. Halsband, r. Kragen. *Nyak-ſzoritó vas, örv, nyaki ékeſség, gallér*.

Collātio, onis, f. Cic. Collātus, ûs, m. Hirc. *Znâſſanye, ſzkup-noſſenye, Dogovorenye, Prizpodobenye*. e. Zuſammen tragung, gegeneinander haltung, hergebung. *öſzve-haſonlitás, öſzve-bordás, takaritás*.

Collātor, oris, m. Plaut. *Szkup-noſzecz, Znaſſavecz, Nadaritel, Darovnik*. Zuſammen Trager, Belohner, Hergeber. *öſzvebordó, Ajándékozó*.

Collāto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Dilato*.

Collāudātio, onis, f. Cic. *Szkup-hvala, hvalenye*. Das zuſammen loben. *Együtt ditsérés*.

Collāudo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkuphvalim*. Zuſam̃en lobe. *Együtt ditsérem*.

Collecta, æ, f. Varro. *Zbranye, Nabor, Dácha, Izbranye ſzpraulyanye*. e. Sammlung, Steur. *öſzve-gyüjtés, ſzedés, Adó*.

Collectānĕa, ōrum, *plur*. n. Senec. *Iz oſztakojachkeh knig ſzkup znoſſena, zebrana dugoványa*. e. Schrifft ſo auſs mehr Büchern zuſamm getragen iſt. *öſzve ſzedegett, különb-féle könyvekbül irás*.

Collectānĕus, a, um. Plin. *Pobrân, ſzkup ſzpravlyen*. Geſammlet. *Egybe-ſzedetett, gyüjtett*.

Collectĭtius, a, um. Cic. *idem*.

Collectīvus, a, um. Quint. *Szkuppobiraiuchi, znaſſajuchi*. Sammlend. *öſzve-ſzedegetö*.

Collectĭo, onis, f. Cic. *Szkupnoſſenye, pobiranye, Brânye, ſzpraulyanye, zbiranye*. Zuſammen-Samlung. *öſzve-ſzedés, ſzedegetés*.

Collector, oris, m. Apul. *Pobiravecz, Brâch Znaſſavecz*. r. Sammler, *öſzve-gyujtö, ſzedö, bordozó*.

Collectūra, æ, f. V. *Collectio*.

Digitized by Google

Collectus, ûs, m. Virg. Vid. *Collecta.*

Collēga, æ, m. Ulp. *Pajdaſs zu chaſzti, Tovarus, Drug.* r. Ambts-Genoſs, Mit-Geſſel. *Tiſzti-társ.*

Collēgium, gii, n. Cic. *Tovaruſtvo, Pajdaſtvo, Druſtvo.* e. Verſammlung, Geſſelſchafft. *Gyulekezet, tárſaſág.*

Collībertus, i, m. Plin. *ſzkup-Jednako-oſzlobogyen.* Gleichfrey. *Együtt felſzabo ditta-tott.*

Collīciæ, ârum, f. Plin. *Slébi iz ebrépa.* 2. *Grabe. Jarki za otok potokov.* r. Waſſer-Furchen, *oder* Canal von Regen gemacht. *Tſerép tſatornya, viz elotvö árok.*

Collīcŭlus, li, m. Apul. *Breſanyek, Breſecz.* s. Büchlein. *Halmotska, Dombotska.*

Collīdo, is, ere, īſi, īſum, (Act.) Cic. *Potiram ſzkup terkam, treſzkam, tucbem, ſzkup-priganyam.* Zuſammen ſchmeiſſe. aneinander ſtoſſe, ſchlage, treibe. *öſzve-verem, rontom,* ütöm. Collidere manus: Quint. *z-rukami ſzkup-treſzkati.* Die Händ zuſammen ſchlagen. *öſzve-verni a' kezeit.*

Collīgātio, onis, f. Cic. *Zvezanye, Z-ponenye.* e. Zuſammen Bindung. *öſzve kötés.*

Collīgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zvesuiem, Povesuiem. zvezávam: ſzkup-viſem.* Zuſammen binde. *öſzve-kötöm.*

Collīgo, is, ĕre, ēgi, ectum. (Act.) Cic. *Pobiram, ſzkup berem.* Sammle, zuſammen leſe, klaube. *öſzve ſzedem, Felſzedem.* Colligere exercitum ex ſenibus deſperatis Cic. 2. Catil. *Iz ſztárczev, koiſzu zdvoili, voiſzku ſzpraviti.* aus verzweiffelten alten Leuten Kriegs-Heer zuſammen bringen, ſamm'en. *Kételkedö vén emberekbül ſereget ſzedni.* 2. Transl. V. *Intelligo, Voſco.* Ex eo colligere potes, quantâ occupatione diſtineat Cic. Attic. 3. V. *Comparo, Aquiro.* Colligere benevolentiam alicujus Cic. *Dobrovolynoſzt chiu y dobro hotenye dobiti.* Eines Gunſt erlangen. *Valakit jó akaróvá teni.* 4. pro *ſe recipere.* *K-ſzebi dojti.* Sich erholen. *Magához jöni.* Colligere ſe ex timore: Jul. Cæſ. *Sztrah od ſzebe odtiravucb k-ſzebi opet dojti.* Die Forcht fahren laſſen und ſich erhohlen. *Félelme eltávoztva eſzére jöni.* 5. V. *Paro, Munio.* Subſtitit Æneas, & ſe collegit in arma: Virg. *Poet.* Colligere ſe in arma pro *parare ſe* & *munire.* Colligere iram. *Hor.* pro *iraſci.*

Collīmītānĕus, a, um. Solin. V. *Conterminus.*

Collīmĭnium, ii, n. Solin. *Szkup bliſnye meje, megye,* ali *ſzkup ſztavlenye mejeb, megy.* Zuſammenſtoſſung der Gräntz-Steine, Marck-Scheidung. *Köz határ, köz barázda.*

Collīmito, as, are, avi, atum. (Act. apud Ammian.) *apud* Solin. (Neu.) unde & collīmitor. (Dep.) Solin. *Meie, megye ſzkup poſztavlyam.* An einander grantze. *öſve határozom, Megyézem.*

Collīmo, as, are, avi, atum, & Collīnĕo, eas, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zmérjam,* pereg. *Cilyam.* Nach einem Ding ziele, den Zweck treffe. *Erányozom.*

Collīnio, is, ire, īvi, ītum *Plaut.* Collīno, is, ĕre, ini, ēvi, īvi, ītum (Act.) Hor. *z-maſujem, ſzkup maſem.* Beſchmire. *Meg-kenem.*

Collīquiæ, arum, f. *plur.* Cic. Vide *Colliciæ.*

Collis, is, m. Cic. *Brég, Bérdo.* r. Hügel, r. Büchel. *Halom, Domb. Hegy.*

Collīſio, onis, f. Juſtin. *Szkup-terkanye, treſzkanye, tucbenye.* Das aneinander Stoſſen. *öſzve-verés.*

Collīſus, ûs, m. Plin. *idem.*

Collŏcātio, onis, f. Cic. *Nameſztenye.* e. Stellung. *Helybeztetés.*

Collŏco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nameſztuiem, Nameſchávam, Naméſzbam.* An ein Orth ſetze, ſtelle, lege. *Helybeztetem, Helybetem.*

Collŏcūtio, (Collŏqvūtio) onis, f. Cic. *Szkup-govorenye ſzpominanye.* s. Geſpräch. *Együtt-beſzéllés.*

Collŏcūtor, (Collŏqvūtor,) legitur etiam Conlŏcūtor: Tertull. *Szkup ſzpominavecz.* Der mit einander ein Geſpräch hält. *Együtt ſzolló, beſzélö.*

Collŏquium, (Conlŏquium) ii, n. Cic. *Razgovor, Pominek.* s. Geſpräch. *Együtt-beſzéllés.*

Collŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum (Dep.) Cic. *Pominámſze, Razgovarjamſze.* Mit einander rede. *Együtt beſzéllek, Véle-ſzólok.*

Colluctātio. (Conluctātio) onis f. Colum. *Borenye.* Das Ringen. *Tuſakodás.*

Colluctor, (Conluctor) aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. *Borimſze.* Mit einander ringe. *Tuſakodom.*

Collūdium, (Conlūdium) ii, n. Solin. *Szkup-igra, ſala, Zigrávanye.* s. Zuſammen Spiel. *Együtt-játſzás.*

Collūdo, is, ere, ūſi, ūſum (Neu.) Cic. *Szkup-igram, ſalimſze, Podigravamſze, z-drugem derſim, Razmemſze.* Mit ein ander ſpielle, ſchertze, heimlich verſtehe. *Együtt játſzom, vèle tartok.*

Collum, li, n. Cic. *Vrât, ſijek.* r. Hals. *Nyak.*

Collumbar, aris, n. *Plaut.* legitur etiam Cōlumbar.

Digitized by Google

lumbar, *Vratni-lancz.* s. Halseiſen. *Nyakvas.*

Collurcĭnātio, onis, f. Apul. *Poſerlyivoſzt, vu Vinu y v-jeſztvinah.* e. Schlemerey. *Torkoſság.*

Collūſio, (Conlūſio) onis, f. Vide *Colludium.*

Collūſor, (à ludo) oris, m. Cic. *Szkup-igrčch, s'alecz, Igravecz.* r. Mit-Spieler. *Játſzó-társ.* 2. Qui in *judicio*, &c. colludit.

Collūſtro, (Conlūſtro) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razvigyújem, Razgledávam, Pregledam.* Item *Razſzvecbujem.* Beſichtige, erleuchte. *Elſzemlélem, Meg-világoſitom.*

Collŭvĭes, iēi, f. *Plin.* Collŭvĭo, ōnis, f. Liv. *Mlàk y ſzmrada zmèſſanye, Mlaka iz vſzakojachke ſzmèrdobe.* s. Zuſammen gefloſſenes Spihl-Waſſer, Unflath. *Moslék, Gaz, Genyetség, Söprelék.*

Collȳrĭum, ii, n. Celſ. *Ochno Vrachtvo,* ali *Istarſa.* e. Augen-Artzney. *Szem orvoſság.*

Cōlo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Preczéjam, czedim.* Durchſeiche. *Meg-ſzűröm.*

Cŏlo, is, ere, ŏlŭi, ultum, (Act.) Cic. *Poſtujem, Preſtimávam.* Ehre, verehre. *Tiſztelem.* 2. V. *Incolo, Excolo. Habito.*

Cŏlŏbĭum, ii, n. Sipont. *Zobunecz prez rukávov.* r. Rock ohne Ermel. *Ujatlan ruha.*

Cōlon, (Cōlum) i, n Celſ. *Belo veliko Chrevo.* 2. *Dve piknyicze vu piſzmu* ali *kotrig govorenya.* Der groſſe Maſt-Darm. 2. Doppel Punct. *Fejér ö-eg burka.* Item *Szóláſnak réſze, mellynek jegye két pont.* Cŏlŏn, i, n. *Species* morbi.

Cŏlōna, æ, f. Ovid. *Muſakinya, Teſakinya, kmeticza.* Item *Selyarka.* e. Bäurin, Robotetin, Einvvohnerin. *Jobbágy aſzſzony.*

Cŏlōnĭa, æ, f. Cæſ. *Szeliſche, ſzelitva, naſzelenye, preſzelenye lyudztvà.* Das von ein Orth in anderes beſetzen, des Volcks in ander Orth übertragung. *Egy helybül másban embereknek helybeztetéſe.*

Cŏlōnus, i, m. Cic. *Kmet, ſzelecz,* item *ſelyar.* r. Bauers-Mann, Acker-Mann, Einvvohner. *Jobbágy.*

Cŏlōnus, a, um, Cic. *Kmetczki.* Des Bauers-Mann. *Jobbágyi.*

Cŏlŏphon, ōnis, m. Feſt. *Kraj, konecz, zverha.* r. Gipffel, s. End. *Vége valaminek.* Colophonem addere Feſt. *Kakvo dugovanye dokonchati.* Etvvas zum Ende bringen. *Valamit végben vinni.*

Cŏlor, ōris, m. *Quint.* Cŏlos, ōris, Plin. *Liczе, Boja.* vulgò *Farba.* Die Farb. *Szin, Feſték.*

Cŏlōrātor, oris, m. Salmas. *Bojár, Liczo-davecz,* vulgò *Farbitel, farbavecz.* r. Färber. *Szinlö, Feſtö.*

Cŏlōrĕus, Cŏlōrĭus, a, um, Vopiſc. *Vnogo-boj, Vnogo-Farb.* Von viel Farben. *Sok-ſzinü.*

Cŏlōrātus, a, um, Cic. *Pobojen,* vulgò *Pofarban.* Gefärbt. *Szines, feſtett.*

Cŏlōro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Liczodiájem, Farbam.* Färbe. *Festek.*

Cŏloſſus, i, m. Plin. *Veliki ſztupni na ſzpomenek kip.* Groſses Bild, Bild - Stock zur Gedächtnüſs. *Nagy emlékezetre tſinált oſzlop, kép.*

Cŏlōſtra, æ, f. (Cŏlōſtrum, tri, n.) Plin. *Pervo mleko Rodechеh zèn, y hvin.* Die erſte Milch deren gebährenden Weiber, *oder* Viechs. *Elsö téj az ellés és ſzülés után.*

Cŏlōſtrātĭo, onis, f. Plin. *Bòl deteta od pervoga ſenſzkoga mleka.* e. Kranckheit der Kinder von der erſten Milch. *Nyavalyájok a' kis gyermekeknek, a' megtorbadtt téjtöl.*

Cŏlŭbĕr, bri, m. Plin. *Kacha lozna pod ſzenczum ſztojecha, z-terſztom jenkrat ſzamo vudrena vumoriſze, podrugachena opet oſive.* e. Wald-Schlang, die man mit einen Rohr-Streich tödtet, mit anderen Streich vviederum lebendig und kräfftig machet. *Z mok erdej kigyó ha egyſzer náddal megütteti k megdöglik, ha máſotſzor megeelevenedik.*

Cŏlŭbrĭfer, a, um, Ovid. *Ponaſſavecz kàch.* r. Schlangen-Trager. *Kigyó termö, vagy hordozó.*

Cŏlŭbrīna, æ, f. Macr. *Cherni koren kachji,* 2. *Gád kacha,* 3. *Duga velika taborſzka Puska.* e. Schvvartze Wurtzen, 2. e. Schlang, 3. e. Feld-Schlang. *Fekete kigyó gyökér.* 2. *kurta, zomok kigyó.* item *hoſzu tábori ágyu.*

Cōlum, li, n. Plin. *Czedillo, Czedilnicza.* r. Seyher, s. Sieb-Geſchirr. *Szűrö edény.*

Cŏlumba, æ, f. Cic. (perperam *Gŏlumba*) Cŏlumbus, bi, m. Golum. *Golub.* e. Taube. *Galamb.*

Cŏlumbārĭa, æ, f. Cŏlumbārĭum, rij, n. Colum. *Golubinyak.* s. Tauben-Hauſs. *Galamb ház, Galamb-búg.*

Cŏlumbārĭus, rij, m. Varro. *Golubar, ki golubom prigleda.* r. Tauber, Tauber-Vogt. *Galambokkal-bánó.*

Cŏlumbīnus, a, um, Cic. *Golubinſzki, golubov, golubni.* Das von Tauben iſt, *Galambi.*

Digitized by Google

Cŏlumbo, as, are, avi, atum (Neu.) Cŏlumbor, aris, ari, (Dep.) Senec. *Kakti golubi kuſsujem, lyubim.* Küſſe, ſchnäble vvie die Tauben. *Galamb módra tsókolódom.*

Cŏlŭmella, æ, f. *Dimin.* à Columna, Cic. *Sztupich, mali ſztùp.* e. Kleine Saul. *Oſzlopotska, ágasotska.*

Cŏlŭmen, inis, n. Cic. *Tràm, ſztup, glauni-tram. podpor.* e. Saul, Stütz, r. Auffenthalt. *Tamaſz, gyámol, oſzlop.*

Cŏlŭmis, is, *com.* me, n. Plaut. *Zdrav.* Geſund. *ép, egéſzséges.*

Cŏlumnārium, ii, n. Cæſ. Tributum pro *ſing. columnis.*

Cŏlŭmna, æ, f. Cic. *Sztup, ſztobor.* e. Saul. *Oſzlop. ágas.*

Cŏlumnātio, onis, f. Apul. *Podpiranye, ſtupov podſztavlanye, ſztupov napravlyanye.* e. Unterſtützung, s. Säulen-Werck. *Oſzlopostatás.*

Cŏlumnātus, a, um, Varro. *Sztupni, ſztupaſzt, podpért.* Mit Säulen unterſtützt. *Oſzlopokon álló.*

Cŏlūria, orum, n. *plur.* Sidon. *Obaſtreni ſztupi.* e. Geſpitzte Säulen. *Hegyes oſzlopok.*

Cŏlurnus, a, um, Virg. *Leſzkov.* Aus Haſelſtauden. *Mogyoró-fából-való.*

Cŏlūrus, a, um, Macrob. *Kurtaſzt.* peregr. *Stuczaſt.* Stumpfig. *Kurta.*

Cŏlus, li, f. (Cŏlus, ûs, f.) Ovid. *Preſzlicza.* r. Spinn-Rocken. *Güsſaly, rokka.* Ultra colum vivere. *Duſe od poſztavlyenoga chaſza živeti.* Über die geſetzte Zeit leben. *Tovább elrendelt időnél élni.*

Cŏluſtra, æ, f. *Lucret.* & Cŏluſtrum, tri, n. *Plaut. Non.* Vid. *Coloſtra.*

Cŏma, æ, f. Ovid. *Laszi, kechka, perchin.* Das Haar, ein Theil gelaſſenen Haaren. *Etſellett haj, üſtök.*

Cōma, ătis, n. Med. *Zaſzpanoſzt bòl.* e. Schlaffſucht. *álom-betegség.* 2. idem ac *interpunctio literaria.*

Cōmarchus, chi, m. Plaut. *Sztareſſina vu ſzelu.* r. Dorff-Schultz. *Falú bírája.*

Cŏmātus, a, um, Cato *Laſzaſzt, kechkaſzt, perchinaſzt.* Haaricht. *Hajas.*

Combĭbo, is, ĕre, ĭbi, itum, (Neu.) Cic. *Szkuppijem.* Mit einander trincke. *Együtt-iſzom.* Metaph. *Navuchamſze.* Anlerne. *Tanúlok.* Combibere artes, Cic. *Vuchitiſze meſtrie.* e. Künſte lernen. *Megtanúlni a' meſterséget.*

Combĭbo, onis, m. Cic. *Vinſzki-brat, pripiavecz, pitni-drùg, vinſzki tovaruſ, pritreſzikánta.* r. Zech-Bruder. *Ivó-társ.*

Combĭnātio, ōnis, f. Vitr. *Zlaganye, zjednachenye, zloſenye, ſzkup-ravnanye.* e. Zuſammenfiegung, Vergleichung, Zuſammenſtimmung. *Egybe-foglalá, kötözés.*

Combīno, as, are, avi, atum, (Act.) Sipont. *Szkup-ſzlàſem, jednàchim, ſzkup-ravnam, z-dvajam.* Zuſammen fiege, vergleiche, zuſammen ſtimme. *Öſzve-foglalom, kötözöm.*

Combūro, is, ere, uſſi, uſtum, (Act.) Cic. *Zeſgàvam, Sgem.* Verbrenne. *Meg-égetem.*

Combuſtio, ōnis, f. *Firm.* Combuſtūra, æ, f. Macr. *Zesganye, Poſganye.* Das verbrenen. *Meg-égetés.*

Cŏme, es, f. Plin. *Zimſzka ſalata, Trava, Kozo-Brada zvana.* r. Winter-Salat, r. Bocks-Barth, (Krauth) *Téli Saláta.*

Cŏmĕdo, cŏmes, cŏmeſt. *vel* ēdis, ēdit, ĕdĕrĕ, & cŏmeſſe, ēdi, eſſum, *vel* eſtum, Cic. *Jèm, Jedem, Blagujem.* Eſſe. *Eſzem.*

Cŏmĕdo, ōnis, m. & Cŏmĕdus, i, m. Feſt. *Vnogo jedecz, Jetecz, Vnogo-jed, ki vſze ſzkoro, ſto ima, zajeda.* Schlemmer, Praſſer, der das ſeinige durch die Gurgel jaget. *Nagy ebető.*

Cŏmes, ĭtis, *Com.* Cic. *Putni tovàruſ, Drùg.* r. Reiſs-Gefährt. *úti társ.* 2. *Knèz, Velki Spàn.* pereg. *Graff.* r. Graff. *Zázlós úr.* pereg. *Gróf.*

Cŏmeſsābundus, a, um. Liv. *Serùch, Serlivo ſivuch.* Praſſend, ſchlemend. *Vendégeskedő, Tékozló.*

Cŏmeſsātio, onis, f. Cic. *Goſztenye, vnogo jénye y pienye, blaga ſzvêga chêſz gêrlo prefrobanye.* e. Schvvelgerey, Schlemmerey. *Vendégeskedés, Tékozlás.*

Cŏmeſsātor, oris, m. Cic. *Goſztenik, vnogo jed, Poſerlivecz.* r. Schlemer, Praſſer. *Vendégeskedő, Dobzódó.*

Cŏmeſſor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Goſztimſze, po Goſzteh hodim, Vrême vu jeliſſu y pitju gubim.* Schleme, Praſſe. *Vendégeskedem, Dobzódom.*

Cŏmeſtūra, æ, f. Cato, *Jélo, Jènye, Jédenye.* Eſſen. *Evés.*

Cŏmētă, Cŏmētēs, æ, m. Lucan. *Repacha zvézda.* r. Schvveiff Stern. *Üſtökös tsillag.*

Cŏmĭcus, i, m. Cic. *Igràſſ, ki ſale y oszt ale pred putom igre déla.* Der ein Spiel machet, Comediant. *Komediát tsináló ember.*

Cŏmĭnŭs, *Adv.* Cic. *Zbliza, Iz bliza.* In der Nähe. *Közelről.*

Cōmis, is, *com.* me, *n.* Cic. *Vlagoden, Vluden,* Holdſeelig. *Nyájas.*

Cōmĭtas, ātis, f. Cic. *Vludnoſzt, Vlagodnoſzt, Prict-*

Digitized by Google

Prietlivoſzt, Priaznivoſzt. e. Holdſeeligkeit Freundlichkeit, Lieblichkeit. *Nyájaſság.*

Cōmitātus, ûs, m. Cic. *Drusba koga zprevagyajucha.* e Geſellſchafft einem begleitend, *Valakit kiſérő Tárſaſág.* 2. *Szprevod, Szprevadyanye.* s. Geleit, e. Begleitung. *Követés, Kéſerés.* ita *Curt.* 3. eſt ipſa Principis *Aula*, in qua *Comites* degere ſolebant. Symmach. Auſon. 4. *Knezis, Velika Spania.* e. Graffſchafft, Geſpanſchafft. *Vármegye.*

Cōmiter, *adv.* Cic. *Vlugodno, Prietlivo, Chlovechki, Dvorjanſzki.* Holdſeeliglich, Höflich, Freundlich. *Nyájaſon, Emberſégeſen.*

Cōmitia, orum, n. *plur.* Cic. *Szpraviſche, ſzkupchina, zbor orſzachki.* e. Land-Gemeinde. r. Land-Tag. *Orſzág gyülése.*

Cōmitiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Orſzachko-ſzpraviſchni, Zborni, ſzpraviſcha orſzachkoga.* Das zu der Lands-Gemeinde gehört. *Orſzág gyüléſiker-való.* Dies Comitialis: Cic. *Dan orſzachkoga ſzpraviſcha*, iliti *zbora.* r. Wahl-Tag. *öſzve gyültſre-való nap.* 2. Comitialis morbus, Med. *Velika bol, Opad*, vulgò *veliki beteg.* Die hinfallende Sucht. *Kórság, Nyavalya-törés.*

Cōmitiārius, a, um. Liv. V. *Comitialis. N.* 1. Comitiaria ſtatio: *Liv.*

Cōmitiātus, a, um. *Cic.* Comitiatus, i, m. Aſcon. Pæd. in Verr. *Vu ſzpraviſchu orſzachkom na kakovu chaſzt odebran.* In der Lands-Gemeinde zu einem Ehren Ambt erwählet *Az orſzág gyülésre válaſztatott tiſzt.*

Cōmitiātus, ûs, m. Cic. V. *Comitia.*

Cōmitium, ii, n. Cic. *Meſzto ſzpraviſcha orſzachkoga, orſzachke hiſe.* s. Land-Hauſs, *oder* Orth. *Közönségesgyülésnek helye, ház.*

✝ Cōmitiva, æ, f. V. Comitatus, N. 2.

Cōmitŏr, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Cic.* Cŏmito, as, āre, avi, ātum, (Act.) Lucr. *Szprevagyam.* Begleite. *Követem, kiſérem.* Quem pia nobiſcum proles comitavit euntem: *Ovid.* L. 2. de Ponto. *Z-nami iduchega pobosno dete ſzprevodiloje.* Mit uns Reitenden das fromme Kind begleitet hat. *A'kit velünk a' mot az jo magzat elkiſért. Ex Activo.* Comito invenitur *Paſſive* Comitor apud *Cicer.* Et ideo *Comitor* inter verba *Communia* meritò cenſeri debet.

Comma, ătis, n. Voſs. *Zarez vu piſzmu.* s. Schrifft-Strichlein. *Megválaſztó nota*, vagy *jeletske az irásban.* 2. *Vode-ſzpuſchanye, vod napuſchanye.* r. Waſser-Fall. *Víz ereſztés, botsátás.*

Commāneo, es, ēre, anſi, anſum, (Neu.) Maneob. *Szkup-oſztajem.* Bey einander bleibe. *Együtt maradok.*

✝ Commāter, is, f. *Kuma.* e. Mit-Gevatterin. *Kereſzt anya, koma.*

Commeātor, oris, m. Apul. *Szim y tam hodus.* Der hin und her gehet. *Ide s-tova járo.*

Commĕātus, ûs, m. Cic. *Prehod*, 2. *Vojniſchko &c. braſno, brana*, peregr. *Profunt.* s. Sicher Geleit, Paſsport, 2. s. Proviant. *Altal menés.* 2. *uti, tabori eledel.* Intercludere hoſtem commeatibus vel commeatu, Cels. *Prevzeti nepriatelu branu, iliti braſno: a'ipak prehod nyemu ſzkratiti.* Dem Feind das Proviant abſchneiden. *Az ellenségnek élését elfogni &c.* 3. *Facultas* è caſtris ad tempus diſcedendi Liv.

Commĕmŏrābilis, is, *com.* le, n. *Cic.* Commĕmŏrandus, a, um, Cic. *Szpomenlyiv, ſzpomenyka vreden.* Merckwürdig, denckwürdig. *Emlekezetre-méltó.*

Commĕmŏrātio, onis, f. Terent. *Szpominanye, ſzpomenek, ſzpomena*, item *Pripovedanye.* e. Gedächtnuſs, Andencken, Erzehlung. *Emlékezés, Beſzéllés.*

Commĕmŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szpominamſze*, 2. *Pripovedam.* Gedencke, 2. Erzehle. *Emlékezek*, 2. *Beſzéllek.*

Commendābilis, is, *com.* le, n. Plin. *Preporuchlyiv, hvale vreden.* Lobwürdig. *Ditséretre méltó.*

Commendātārius, rii, m. JCt. *Szlusbenik Preporuchen.* r. Bedienter. *Ajánlott ſzolga.*

Commendātio, onis, f. Cic. *Preporuchenye.* r. Befehl. *Ajánlás.*

Commendātor, oris, m. Cic. *Preporuchitel, Pohvalitel.* Der lobt, befehlet. *Ajánló, ditsérő.*

Commendātrix, īcis, f. Cic. *Preporuchitelicza, Pohvalitelicza.* Die einem laſt befohlen ſeyn, die einen lobt. *Ajánlóné, Ditsérőné.*

Commendo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Preporucham.* Befehle. *Ajánlom.* 2. V. *Laudo.* 3. V. *Trado, Mando, Do.* Se commendare literis, *Cic.* Se commendare fugæ. *Cic.*

Commensālis, is, *com.* à Menſa. *Hranenik, ſzkup z-drugem prijednom Sztolu.* r. Koſt- *oder* Tiſch Gänger. *Együtt évö.*

Commentārius, ii, m. Commentārium, ii, n. Cic. *Szpomenicza kniga, vu koiſze dugovanya ſzuproti zablivoſzti zapiſſuju.* s. Erinnerungs-Buch. Denck-Buch. *Laiſtrom, Magyarázó könyv.* 2. eſt *libellus* in Judiciis, quem *Summarium* dicunt. *Senec.* 3. Eſt

 etiam

etiam expoſitio & interpretatio Authorum. *Gell.*

Commentātio, onis, f. Cic. *Piſzanye y raztolnachenye, ali pak premiſslyavanye nad kakoum knigum.* Das Schreiben über ein Buch, Betrachtung. *Elmélkedéſe és Magyarázattya az könyvnek.* 2. Vid. Commentum.

Commentātor, oris, m. *Apul.* Commentor ōris, m. Ovid. *Zmiſslyavecz, zmiſslyenik.* r. Ausdichter, r. Erfünder. *Ki gondoló, Feltaláló.*

Commentītius a, um. Cic. *Zmiſslyen.* Erdichtt. *Gondolt.*

Commentor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Zmiſslyam, Izmiſslyávam.* Ausſinne, Erdencke. *Magamban-bányom, vetem, költöm, ki-gondolom.* 2. V. *Conſidero, Meditor.*

Commentum, ti, n. Ter. *Zmiſslenye.* e. Erdichtung. *Ki-költés, ki-gondolás.*

Commĕo, as, āre, avi, atum (Neu.) *Prebájam, kam idem.* Wo hinreiſe, gehe. *Jövök, Mégyek, Járok.*

Commercium, cii, n. Cic. *Baratanye, Terſtvo, Pajdaſtvo.* r. Handl, Bandel, e. Geſellſchafft, Handthierung. *Kereskedés, köz társaság.*

Commercor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Plaut. *Szkup-kupujem, terſim, prodajem, Baratam, Barachujem.* Zuſammen kauffe, verkauffe. *Együtt-vásárlok.*

Commĕrĕo, es, ēre, ĕrūi, ĭtum (Neu.) *Cic.* Commĕrĕor. ēris, ēri, ĕrĭtus ſum (Dep.) Ter. *Zaſzluſújem, vredenſzem.* Verdienne. *Meg-érdemlem, Reá-ſzolgálok.*

Commĭgro, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. V. *Migro. Szkupſze preſzelujem, Preſztanujem.* Miteinander etvvo hin ziehe zu Wohnen. *Együtt Költözök.*

Commiles, ĭtis, m. Commīlito, onis, m. Cic. *ſzkup-Vojnik, Vojnichki drùg, Pajdaſs.* r. Mit Soldat, Spiels-Geſel. *Hadbéli társ.*

Commilĭtia, æ, f. *Apul. Florid.* Commilĭtium, ii, n. Plin. *Szkupvojnichtvo.* e. Krigs-Camerathſchafft. *Együtt hadakozás.*

Commĭnātio, ōnis, f. Cic. *Nagraſanye.* e. Dräuung, Bedrohung; *Fenekedés, Agyarkodás.*

Commĭniſcor, ĕris, iſci, entus ſum (Dep.) Cic. vide *Commentor.* Frequ. à *Comminiſcor.*

Commĭniſtro, as, are, avi, atum (Neu.) Plin. *Szkup-doorim, ſzluſim, Podáiem.* Mit dienne, gebe. *Együtt-ſzolgálok.*

Commĭnor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Svet. *Za-ali Nagráſamſze, Grozemſze.* Sehr Dräue. *Fenekedem, Agyarkodom.*

Commĭnŭo, is, ĕre, ĭnŭi, ūtum (Act.) Cic. *Drobìm, Mervim, Pomenyſſavam.* Verkleinere, zerpresle, zerſtucke, zerbreche. *Egybe-rontom, Apróvá-téſzem.*

Commiſcĕo, es, ere, iſcui, ixtum & iſtum. Plaut. *ſzkup-meſſam, Pomeſſávam.* Untereinander miſche. *Elegyítem, öſzve-Keverem.*

Commĭſĕrātio, onis, f. Cic. *Szmiluvanye, Milenye,* e. Erbahrmung. s. Mitleiden. *Szánás, könyörülés, keſerülés.*

Commĭſĕreſco, is, ĕre, Terent. *Milomi jeſzt.* s. Mit leiden habe. *Szánom, könyörülök.*

Commĭſĕrĕor, ēris, eri, ertus ſum & Commĭſĕror, āris, ari, atus ſum [Dep.] Cic. *Szmilujemſze, Primilujem.* Erbarme mich. *Keſerülök, Könyörülök, Szánom.* Vid. Commiſereſco. *Cornelius Nepos* jam cum *Genit.* jam cum *Accuſ.* conſtruit verbum *Commiſeror.*

† Commiſsārius, rii, m. JCt. *Naruchnik, odebrani za vuchiniti kakvo dugovanye chaſztnik.* Verordneter Befelchs-haber, dem etvvas zu verrichten aufgetragen iſt. *Fölſöktül rendeltetet tiſzt.*

Commiſsio, ōnis, f. Cic. *Naruchanye,* item, *dveh,* ali *vech, ſzkup nadbuſztenye, napuſchanye, podbuſztenye na boj,* &c. e. Verordnung, Beordnung, *item,* zvvey *oder* mehrer e. Zuſammenlaſſung, und Anreitzung zum Streit, &c. *Reá-bagyás, ereſztés.* 2. *kettöt öſzve boſzontás, Ingerlés.*

Commiſſum, i, n. Cic. *Naruchanye.* 2. *zakacſanye, pregreska, zlodelo,* ali *kaj druge vuchinyeno.* Eine begangene That, Ubelthat. *Vétek* &c. V. *Commiſſio.*

Commiſsūra, æ, f. Cic. *ſzlaganye. ſzklopenye,* item, *Zgiba, zgibicza.* e. Zuſammenfügung. *öſzve-foglalás.* Commiſſura navis, Cels. *Szklopenye ladje.* e. Zuſammenfügung des Schiffs. *Az hajónak öſzve foglalása.*

Committo, is, ĕre, īsi, iſſum, (Act.) Cic. 1. *Narucham, naruchujem, puſcham, pouſſam, oſztaulyam nakoga,* 2. *ſzkup-poſztaulyam, ſzklápam. ſzlaſzem, zbiem,* 3. *Jednoga na drugoga huſztim, podſiſem, zpuſcham.* 4. *Zdrugem poſſilyam* ità Feſtus. 5. *Chinim, zrok dajem.* Poſt gebe, anvertraue, 2. zuſammenthue, zuſammen füge, 3. an einander hetze. 4. mit einander ſchicke. 5. Urſach gebe, etvvas thue. *Reá-bizom,* 2. *öſzve-teſzem.* 3. *öſzve boſzontom, veſztem.* 4. *Máſſal öſzve küldök,* 5. *Okot adok.* Non comittam ut me accuſare

cuſare poſſis. Cic. *Neouchinim, niti ti zroka dim, dabime tuſiti mogel.* Ich vvill nicht etvvas thuen oder Urſach geben das Du mich anklagen konteſt. *Nem'ereſztem, ekot ſem adok hogy engemet Vádolhat.*

Commixtio, onis, f. Jul. Firm. *Pomeſsanye, Zmeſsanye.* e.Vermiſchung. *Öſzve-egyvelités.*

Commŏdātārius, rii, m. JCt. *Napoſzudu Jemets.* Der zuleiche nehmet. *Költsön-vévő.*

Commŏdātio, onis, f. Apul. *Poſzugyenye*: peregr. *Porguvanye.* e. Entlehnung. *Költsön-vévés.*

Commŏdātor, oris, m. JCt. *Poſzuditel.* Der leichet. *Költsön-adó.*

Commŏdātum, ti, n. JCt. *Poſzudba, Poſzugyeno duguvanye.* *Költsön adot dolog.*

Commŏdātus, a, um. Plin. *Poſzugyen.* Gelichen. *Költsön adatott.*

Commŏdè. *Adv.* Cic. *Prilichno, Naredno, Naruchno, Dobro, Prikladno, Pravo.* Bequem, guth, füglich. *Helyeſen, Jól, Alkalmatoſan.*

Commŏdĭtas, ātis, f. Cic. *Prilika.* e. Gelegenheit. *Alkalmatoſſág.*

Commŏdĭto, as, are, avi, atum (Frequ.) Catul. *Vſzeſtat-vechkrat poſzugyujem.* Stets ausleiche. *Gyakran költsön-adok.*

Commŏdo, as, are, avi, atum (Act.) ſumitur in iis, quæ reduntur numerô eadem Cic. *Poſzugyujem, Poſzugyam do Vremena.* peregr. *Porgujem.* 2. *Szluſim.* Cic. 3. *Opraſchbam*, Tacit. 4. *Popraulyam, na réd ſzpraulyam.* Plaut. Leiche. 2. dienne. 3. vergebe, 4. verbeſſere, zu rechtmache. *Költsön-adok*, Metaph. *Szolgálok*, 3. *Meg-botsátom*, 4. *Rendelem, Rendre teſzem.* Commodare alicui in re aliqua. Cic. *Vukakoom dugovanyu kômu poſzluſiti.* Einem in einer Sach dienen. *Valami dologban valakinek ſzolgálni.* Veniam commodare peccatis. Tacit. *Oproſztiti grehe.* Die Sind verzeichen. *Vétkeinek meg-botſátani.* Commodare capillum: Plaut. *Popraviti, na red ſpraviti laſzi.* Die Haar zurichten. *Az hajat meg-igazitani, rendelni.*

Commŏdum, i, n. Cic. *Haſzen, faida.* 2. *Prilika.* r.Nutz. 2. e.Gelegenheit. *Haſzon* 2. *Alkalmatoſság.*

Commŏdùm *Adv.* Vide *Commodè.*

Commŏnĕfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum. Cic. *Opominam.* Vermahne. *Meg-intem.*

Commŏnĕo, es, ēre, ŏnŭi, ĭtum. Plin. *idem.*

Commŏnĕſĭo, is, ĭēri, actus ſum. Cic. *Opominamſze.* Vermahnet vverde. *Még-intetem.*

Commŏnĭtio, onis, f. Cic. *Opominanye.* e.Vermahnung. *Megintés.*

Commŏrātio, onis, f. Cic. *Zaderſavanye, Zakeſznenye, Zajlentanye.* e.Saumnus, r.Verzug, das Vervveilen. *Lakás, Múlatás, Késés.*

Commŏrĭor, ĕris, ŏrĭ, ortuus ſum. (Dep.) Ter. *Szkup vumiram, Vmiram.* Miteinander ſterbe. *Együtt meg-halok.*

Commŏror, āris, āri, atus ſum (Dep.) Cic. *Szkupſze zaderſavam, keſznim, jlentam.* Miteinander Saume, vervveile, verziehe. *Késődöm, Múlatok.*

Commōtio, onis, f. Cic. *Micsanye, Genenye, Pomiczanye, Razgibanye, Razgiblenye, Razbodenye, Pomikavanye, Potreſzenye.* e. Bevvegung. *Indulás, Felháborodás.*

Commŏvĕo, es, ēre, ŏvi, ōtum, (Act.) Cic. *Giblyem. Razgiblyujem, Pomiczavam, Razbagyamſze, Pomekavam, Potreſzujem.* Bevvege mich. *Felinditóm, Háborítom.*

Commūne, is, n. Cic. *Obchinſzko duguvanye.* s. Gemeine Weſen. *Közönséges dolog.*

Commūnĭcātio, onis, f. Cic. *Podelenye.* 2. *Povédanye, Na znanye davanye.* e.Mittheilung, 2. e. Offenbahrung, Erzehlung, Gemein Machung. *Oſztás.* 2. *Közlés, mondás.*

† Commūnĭcātivus, a, um. JCt. *Podelyiv.* Mittheilig. *Oſztogatói.*

Commūnĭcātor, oris, m. Arnob. *Podelitel.* 2. *Poveditel.* r. Mittheiler, 2. Offenbahrer. *Oſztogató*, 2. *Mondó.*

Commūnĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Delim, Podájem.* 1. *Povédam.* Mittheile, 2. offenbahre. *Közlem, oſztogatok*, 2. *Nyilatkoztatom.* *Phras.* Comunicabo tecum rem meam. Impertiam tibi rem meam. partem capies de re mea. communis erit nos inter res mea. æque utrique noſtrúm res mea patebit. Utemur communi jure, æquo jure, pari poteſtate. Mecum meam rem communem habebis.

Commūnĭo, onis, f. Cic. *Obchina, Obchinſztvo*, 2. *Pricheſchanye.* e. Gemeinſchafft, *Item*, e. Genieſſung des heiligen Abendsmahl. *Közönséges Egyeſség* 2. *óltári áldozat*: *Az az*: *óltari ſzentſég vévés.*

Commūnĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Curt. *Objachujem, Tverdim, Jakſſe napravlyam.* Allenthalben beveſtige, bevvahre, Verſtärcke. *Megeröſitem.* V. *Munio.*

Commūnis, is, *com.* ne, n. Cic. *Obchinſzki.* Gemein. *Közönſéges, köz.*

Commūnĭtas, atis, f. Cic. *Obchina, Obchinſztvo.*

ſztvo. e. Gemeinſchafft. Közönſéges, *Tárſaſág.*

Commūnĭter. *Adv.* Cic. Commūnĭtùs. *Adv.* Nonn. *Obchinſzki, Po obchinſzki.* Gemeiniglich, ins Gemein. *Közönſégeſen.*

Commurmŭrātio, onis, f. Aul. Gell. *Szkup-mermranye.* s. Zuſammen Brummeln, e. Murmelung. *Együtt-morgolódás.*

Commurmŭro, as, are, avi, atum. (Neu.) Plin. *Szkup-mermram, Bernim.* Zuſamme murre, brume. *Együt-morgok, Morgolódom.*

Commurmŭror, āris, ari. atus ſum. (Dep.) Cic. *idem.*

Commūtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Prementyiv, zmenlyiv, Neſztalen.* Veränderlich, Wanckelbahr, vertauſchlich. *Elváltozható.*

Commūtātio, onis, f. *Quint.* Comūtātus, ûs, m. Cic. *Premenyanye, Izmenenye.* e. Veränderung, Abvvechslung. *Változás.*

Commūto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zményam, Izmenyam.* Verändere, Vervvechsle, umvvechsle, vertauſche. *Megváltoztatom, Tſerélek.*

Cōmo, is, ere, ompſi, omptum (Act.) Sil. *Laſzirugam, kinchim, Sznaſim. Czifram.* Zierre, das Haar ſträle, Aufputze. *Ékeſítem, Tziſrázom.*

Cŏmo, as, are, avi, atum. *Tacit.* Vid. Cōmo. *Inde Particip.* Cŏmans & Cŏmātus. *Virg.* Vid. Comoſus.

Cōmœdĭa, æ, f. Hor. *Chini vu igri obchinſzkoj kazani* Item *zmiſzlénye dugovany vu igri pokazano* peregr. *Komedia.* Schau-Spill, Poëtiſches Gedicht offentlich Vorgezauget. e. Comedi. *Komédia.*

Cōmœdiŏgrăphus, phi m. Cic. *Chinov vu igri Obchinſzkoj buduchep Iſpiſzavecz, na pervo doneſzitel.* Commedien-Schreiber. *Komédiát-ſzinàló,* vagy *irò.*

Cōmœdus, i, m. Quint. *Igrach vu igri obchinſzki.* peregr. *Komediˈiſt.* Comediant der das Schau-Spiel hält. *Komédiát-játſzodtató.*

Cŏmōſus, a, um. Cŏmōsĭor, Cŏmōſiſsĭmus (à *Coma,* æ) Plin. *Laſzaſzt, Laſzat.* Haarig. *Hajas. Fürtös.*

Cŏmōtōrĭum, rii, n. Feſt. *Laſzna igla.* e. Haar-Nadl. *Haj-tő.*

Compactĭlis, is, *com.* le. n. Plin. *Szkup-ſzloſtyiv, zgnyetlyiv.* Zuſamen gefüglich. *Öſzve ſzoríthattó.*

Compactio, onis, f. Cic. *Szloſenye.* Das zuſamenbinden, Heften, Packē. *Öſzve-kötés, foglalás.*

Compactor, oris, m. (ſcilicet librorum.) *Knigo-vez, Knigo-ſivecz.* r. Buchbinder, Zuſammenheffter. *Könyv kötő.*

Compactūra, æ, f. (*ſcil.* librorum) Virg. *Knigo-vezanye, ſivanye, Napraulyanye, ſzloſenye.* e. Zuſammenheфtung, r. Band. *Könyv kötés, öſzve-foglalás.*

Compāges, is, f. Cic. Compāgo, ĭnis, f. Ovid. *Zklopenye, ſzkup-ſztiſznenye.* e. Zuſammenfügung, r. Hafft. *Öſzve-foglalás.*

Compāgĭa, orum, n. *plur.* Plin. *Pchelſzke glavicze.* Die Köpffe der Bienen. *Mehveknek fejei.*

Compar, ăris, *om.* Liv. *Jednak.* Einem gleich. *Egyenlő, feles.*

Compar, ăris, m. *Subſtant.* Plin. *Hiſni-tovarus, Drùg, pàr vu hiſnom zakonu.* r. Ehe-Gemahl, ein paar Eheleute. *Házas-társ.*

Compărābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Priſzpodoblyiv.* Vergleichlich. *Haſonlítható.*

Compărātè *Adv.* Cic. *Priſpodobno, Naprilikú.* Mit Vergleichung, Vergleichnuſs-Weiſse. *Öſzve-vetve, Haſonlitva.*

Compărātio, ōnis, f. Cic. *Priklada, Priſzpodablyanye, ſzpodablyanye, priſzpodoba,* 2. *Pripraulyanye.* e. Vergleichnuſs, 2. e. Zubereitung. *Haſonlitás.* 2. *Készités.*

Compărātivè *Adv.* Aul. Gell. Vid. *Comparatè.*

Compărātivus a, um, Cic. Vid. *Comparabilis.*

Compārĕo, es, ēre, ārŭi, ārĭtum, (Neu.) Cic. *Dohágyam,* 2. *Zkaſujemſze, pokaſujemſze.* Komme, 2. Erſcheine. *Előállok, jelen-vagyok, El-jövök,* 2. *Meg-mutatom magamat.*

Compăro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Priſpodablyam, ſzpodobim,* 2. *Zpravlyam, ztrudom dobivam,* 3. *Pripraulyamſze kam,* 4. *Dva ali vech Párim, pàre chinim.* Vergleiche, 2. verſehe, ſchaffe, 3. zubereite, 4. zvvey oder mehr paar gegen einander ſtelle. *Haſonlitom,* 2. *Gyüjtök, Faradtsággal nyerem.* 3. *utra-keſzülök.* 4. *kettőt,* vagy *többeket öſzve haſonlitok.*

Compaſco, is, ĕre, āvi, aſtum, (Act.) Cic. *Szkup-paſzem.* Mit einander vveide. *Együtt-legeltetek.* Paſſivum *Compaſcor* legitur apud *Varr.*

Compaſtor, oris, m. Hygin. *Szkup-paſztir.* r. Mit-Hirt. *Együtt-való páſztor társ.*

Compăter, ătris, m. JCt. *Kum.* r. Gevatter. *Koma.*

Compăternĭtas, ātis, f. JCt. *Kumſtvo.* e. Gevatterſchafft. *Komaság.*

Compătĭor, ĕris, ăti, aſſus ſum. (Dep.) Tertull. *Milo mije.* Mitleyden habe *Könyörülök, ſzánom.*

†Compătrĭōta, æ, m. *Szkup zemlyák.* r. Mit-Landsmann. *Együt földi.*

Com-

Digitized by Google

†Compătrōnus, ni, m. JCt. *Szkup-branitel*, *Pomocbnik*, pereg. *Patron*. r. Mit-Schirmer. *Együt-való jó Akaróm, oltalmazóm*.

Compĕdio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Varro, *Okóvam*, *v-puto dévam*, *Noge ſzkup ſpinyam*. In Eyſen und Band ſchlage, die Fūſs zuſammen binde. *Megbekózom*, *Nyűgezem*.

Compellātio, onis, f. Cic. *Zazovanye*, *Imenuvanye*. e. Anruffung, Anredung, Nennung. *Meg-ſzólitás*, *Vádolás*, *Nevezés*.

Compello, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zazávam*, *zovem*, *imenujem*. Ruffe, zurede, nenne. *Meg ſzólitom*, *nevezem*.

Compello, is, ĕre, ŭli, ulſum, (Act.) Cic. *Priganyam*, *naganyam*, *ſzkup-ganim*, *primarjam*, *ſtilim*, *natirávam*. Nöthige, zvvinge, darzu treibe. *Egybe hajtom*, *kénſzeritem*.

Compendiārius, a, um, Cic. *Prčchen*, *Prčchni*, *kratki*. Vortheilhafftig, kürtziger. *Rövid*, *ſummás*.

Compendifăcio, is, ĕre, ēci, actum, Plaut. *Prčchim*, *kratim*, item *Dobivam*. Kürtzer mache, gevvinne. *Röviditem*, *haſzonra-forditom*.

Compendiōſus, a, um, Prud. *Prčchen*, *kratek*. Kurtz. *Rövid*.

Compendium, ii, n. Plaut. *Zavjetek*, *kratkocha*, *Prčchecz*, *Szkrachenye y zavjetje che-ſza*, item. *Dobitek*. Kurtzer Begriff, 2. r. Gevvinn. *Rövidség* Item: *nyereség*.

Compensātio, onis, f. Cic. *Nadomeſchenye*, *Naplatenye*. e. Vergeltung, Erſetzung. *Meg-fizetés*, *kipótolás*.

Compenſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nadomeſchujem*, *Naplachujem*. Vergelte, erſetze. *Meg-fizetem*. *Phras.* Tua merita compenſare non potero. Nullam tuorum meritorum partem aſſequar. Nulla mihi eſt ſatis digna tot officiorum remuneratio. Nunquam ſatis cumulatè officium reddam. Nullis officiis tuam humanitatem exequabo. Tuam voluntatem non ſatis ex æquo remetiar. Nunquam te dignam gratiam referam.

Compĕrendinātio, onis, f. *Plin.* jun. *Prek zutraſhnicza*, *odlachenye*, *odlaka na prek zutra*. r. Aufzug auf dem übermorgigen Tag. *Halogatás*, *holnap után-valo hallaſztás*.

Compĕrendinātor, oris, m. JCt. *Odlachitel*. r. Aufſchieber. *Holnap-után-való halaſztó*.

Compĕrendino, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odláchim*, *zanaſſam na prek zutra*. Aufſchiebe, auf übermorgen ſchiebe. *Napról napra halogatok*.

Compĕrio, is, īre, compĕri, ertum, (Neu.) Cic. *Nahajam*. Erfahre. *Feltalálom*.

Compĕrior, ĕriris, ĕriri, ertus ſum, (Depon.) Salluſt. *idem*.

Compernis, is, *com*. Plaut. *Sepavecz*. Der mit Füſſen hineinvvertz gehet. *Öſzve-hajlott térdű*, *katſiba*.

Compes, ĕdis, f. Terent. *Okova ſželězna*, *puto*, *potta ſelezna*, *ſelezje*. e. Füſs-Feſſel, s. Fuſs-Eyſen. *Békó*, *Vas*.

Compeſco, is, ere, eſcŭi (Act.) Cic. *Krotim Vtaſujem Zdérſujem*, *Szteſem*. Bezähme, bezvvinge, Hinterhalte. *Le-tſendeſitem*, *Enyhitem*.

Compĕtens, entis, *om*. JCt. *Szkup-proſzechi*. Item, *Doſztojen*. Mit anhaltend. *Item*. gebührlich. *Együtt kérő 2. Illendő*.

Compĕtenter, *Adv*. compĕtentĭus, compĕtentiſsimè Apul. *Doſztojno*. Recht, füglich. *Illendő-képen*.

Compĕtentia, æ, f. JCt. *Cháſzti*, &c. *Szkup-proſſnya*. 2. *Berkanye za kakvo dugovanye y vtekanye z-drugem ponaſſanye*. e. Mitbitt, e. Mitvverbung vvegen etvvas. *Együtt kérés*, 2. *Tiſztre vágyodás*.

Compĕtitor, ōris, m. Cic. *Szkup-proſzecz*. 2. *Berkavecz za kakvu chaſzt*, *z-drugem ponaſſavecz*. r. Mit-Bitter. 2. r. Mit-Werber, um eine Stelle. *Együtt kérő 2. Tiſztre vágyodó*. *Tiſztet kivánó*.

Compĕto, is, ĕre, īvi, ītum. Quint. *Szkup-proſzim*. 2. *Berkamſze*. *z-drugem ſze ponaſſam*, *Nagányam za kakvo dugovanye*. Zugleich bitte. 2. Mit begehre, bevverbe *Együtt-kérem*, *kivánom*, *Tiſzt-után járok*

Compilātio, onis, f. Cic. *Oplenenye*, *Poroblenye*. 2. *Iſzpiſzanye izdrugeh knig*. e. Plinderung, Peraubung. 2. e. Ausſchreibung frembder Büchern. *Foſztás*, *Latorkodás*. Item *más könyvek-bül ki irás*.

Compilātor, oris, m. *Iſzpiſzavecz iz drugeh knig*. 2. *Oplenitel*, *Porobitel*. r. Ausſchreiber frembder Schrifften. *Item* Plinderer, Perauber. *Más könyvek-bül ki Iró*, Item *Foſztó*.

Compīlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Oplenyujem*, *Robim*. *Raznaſſam*. Plindere, Beraube. *Meg-Foſztom*, *Rabolom*. 2. *Iz drugeh knig ſzkup znáſſam*, *zpiſzávam*. Aus andern Büchern zuſammen trage. *Más könyvek-bül ki irom*.

Compingo, is, ĕre ēgi, actum (Act.) Cic. *ſzkup-ſztaulyam*, *ſzklaplyam*, *Szlaſem*, *ſzlagam*

 ſzterpa-

Digitized by Google

ſzterpávam. Zuſammen ſetze, zuſammen füge, Backe, einbinde. *öſzve kötöm, foglalom.*

Compĭtālia, ōrum, *plur.* n. Cic. *Szvetki kriſoputni, kiſzuſze negda obſzluſavali na kriſoputieh po mladom letu.* Feſt, die man nach neuen Jahr am Creutz Weeg gehalten hat. *Kereſzt-úton rendelt ünnepek.*

Compĭtālĭtĭa, orum, n. *plur.* Cic. *idem.*

Complăcentĭa, æ, f. oblectātio, onis, f. Cic. *Naſzladuvanye, Naſzladnoſzt, vugodnoſzt.* e. Ergötzlichkeit. *Gyönyörködés, Mulatság.*

Compĭtum, ti, n. Varro. *Kriſoputje, na vnoge ſztrane Razkrisje.* r. Creutz-Weeg. *Sokfelé kereſzt-utak.*

Complăcĕo, es, ere, ăcŭi, ăcĭtum, (Neu.) Plaut. *Dopadamſze, Vugodenſzem.* Wohl gefalle, bin angenehm. *Tetſzem, Kedvetkedem.*

Complāco, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Utaſujem, Krotim, Mirim.* Verſöhne, befriedige, ſtille. *Meg-engeſztelem, Enyhitem.*

Complānātor, oris, m. Apul. *Ravnitel.* Ebner. *Igazgató.* 2. Transl. *Pomeritel.* r. Verſöhner, Befriediger. *Békeség ſzerző.*

Complāno, as, are, avi, atum, (Act.) Cæſ. *Zravnávam, Jednáchim, Ravnam.* Ebne, eben mache. *Meg-egyenitem.*

Complector, ĕris, ecti, exus ſum, (*Dep.* apud alios *Com.*) Cic. *Obimlyem.* 2. *Zadersávam, Priemlyem.* Umpfange 2. begreiffe, faſſe. *Megölelem* 2. *öſzve-fogom.* 3. Transl. V. *Amo, Foveo.* Cic.

Complēmentum, ti, n. Cic. Complētĭo, onis, f. Auguſt. *Sapunenye, Zapunek, Zverſienye, Dokonchanye.* e. Erfüllung. *Tellyeſség, Végezés.*

Complex, ĭcis, *om.* Sidon. *Pajdaſs, Délnik.* Geſell, theilhafftig. *Réſzes-társ.*

Complexim, *Adv.* Cic. *Z-obimanyem.* Mit der Umpfahung. *ölelve.*

Complexĭo, onis, f. Cic. *Obimlenye.* e. Umfaſſung, Umarmung. *Béfoglalás, ölelés.*

Complexus, ûs, m. Cic. *idem.*

Complĭco, as, are, ĭcŭi, (āvi,) plĭcĭtum (plĭcātum) Cic. *Zakerpávam.* 2. *Szkup-zviam* Zuſammen flicke. 2. vvickle, zuſammen-falte. *Foldozom,* 2. *öſzve-túröm, öſzve-akaſztalom.*

Complōrātĭo, onis, f. Liv. *Oplakanye, Szkup-javkanye, Oſaluvanye.* Das Weinen, e. Beklagung. *Együtt ſirás, Siratás.*

Complōrātus, ûs, m. Liv. *Idem.*

Complōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-plachem, Oplakujem, Szkup-ſalujem, Czërimſze.* Mit vveine, beklage, betaure. *Siratom, Sirok, Együtt-ſiránkozom.*

Complūres, Complūră (Complūrĭă) *ium*, n. *plur.* Jul. Cæſ. *Vnogo-vech, vnogeſſi.* Mehrer, ſehr viell. *Töb-dolgok, Nagy Sokak.*

Complūſcŭli, ōrum, m. plur. Plaut. *Nekuliko vech, malovnogeſſi.* Etvvas mehrer, *Többetskék, Egy néhányak.*

Complūſcŭlē, *Adv.* Aul. Gell. *Vechkrat.* 2. *Malovech.* Offt, etvvas mehr. *Többſzör, Igy-keveſnyére, többül.*

Complŭvĭum, ii, n. Complŭvies, iēi, f. Colum. *Kalje, kapniſche, Meſzto, vukoſze kap krovna ſztiche.* Ein Orth, da ſich von Tächeren das Regen Waſſer ſammlet. *Olly hely, a' hova az eſö-viz öſzve-gyül.*

Compōno, is, ere, ŏſui, ĭtum. (Act.) Cic. *Szkup-ſztavlyam, Nared-ſzlaſem, zagrinyam ſzkup-znáſſam, zlágam.* Zuſammen ſetze, trage, ordne. *öſzve-vetem, öſzve békéltetem.*

Comporto, as, are, (Act.) Cic. V. Confero.

Compos, ŏtis, *om.* Cic. Vid. *Particeps.* aliquem urbis compotem facere. Cic.

Compŏsĭte *Adv.* Cic. (Compoſitiùs, *Tacit.*) *Szpravno, naredno, ſzloſno.* Ordentlich, Eigentlich. *Helyeſen, tſinoſon.*

Compŏsĭtĭo, onis, f. Cic. *Szlaganye, ſzloſenye, ſzpravlyanye, ſzkup-ſztavlenye.* e. Zuſammen Setzung, r. Vertrag. *öſzve-ſzerzés, Rakás.*

Compŏsĭtor, oris, m. Cic. *Szloſitel, ſzloſnik ſzkup-ſzpravitel.* r. Zuſammen Setzer, Füger. *öſzve-ſzerző, rakó.*

Compŏsĭtūra, æ, f. Cato, (Compoſtura.) *Szlaganye, ſzkup-ſzpravlyanye.* Etvvas zuſammen geſetztes. *öſzve-Rakás.*

Compōtātĭo, onis, f. Cic. *Szkup-pitje, Pilſs.* Das zuſammen trincken, e. Zeche. *Együttital, ivás.*

Compōtātor, & Compōtor, oris, m. Cic. *Szkup-pianecz, Pitni-tovaruſs.* r. Wein-Geſsel, Zech-Bruder. *Ivó társ.*

Compōto, as, are, avi, atum & ōtum (Neut.) Cic. *Szkup piem, Piancbuiem.* Mit einander trincke und Zeche. *Együtt-iſzom.*

Compōtrix, icis, f. Terent. *Pitna tovaruſſicza, Piana Stucza, Pitna-Szeſztricza, vinſzka muſſicza, malo dobra.* e. Mit-Saufferin Sauff-Schveſter, Volle Lutzel. *Együtt Iddogálóné, Ivóné.*

Comprǣs, ǣdis, m. Feſt: *Szkup-poruk, Jemecz.* r. Mit Bürg. *Együtt-kezes.*

Compranſor, ōris, m. Cic. *Szkup-Obednik, Obrani*

Digitized by Google

Obrâni tovaruſt, Drûg. r. Zu Mitâg Mit-Eſſer. *Együtt - ebédelő*.

Comprĕhendo, is, ĕre, endi, enſum (Act.) Cic. *Zapopâdam*, *Vlaovyam*. Ergreiffe, ervviſche. *Meg-fogom*, *Bé-foglalom*. 2. Vid. *Aſſequor*. 3. V. *Amplector*. Aliquem beneficiis, am citiâ comprehendere.

Comprĕhensio, ŏnis. f. C c. *Zapopadenye*, *Zgrablenye*, *Vietje*, *Vlovlenye*, *Popadanye*. e. Ervviſchung, Ergreiffung, Faſsung. *Meg-fogás*, *Bé-foglalás*.

Compreſsio, onis, f. Cic. *Szkup Sstiſzkanye*, *Pritiſzkanye*, *Sstiſzka*. e. Zuſammen-druckûg *öſzve nyomás*, *ſzoritás*. *Meg ſzeplőſités*.

Comprĭmo, is, ere, eſſi, eſſum. (Act.) Cic. *Szkup ſttiſzkam*. *Pritiſzkâm*, *ſttiſzkâvam*, *pritiſzkâvam*. Zuſammendrucke, beſchlieſſe. *öſzve-nyomom*, *ſzoritom*. 2. v. *Corrumpo*, *Vitio*. Vi compreſſa veſtalis: Liv.

Comprŏbātio, onis, f. Cic. *Potvergyenye*, *pobvalenye*. e. Guthheiſsung, Billigung. *Javallás*, *ditsérés*, *bizonyitás*.

Comprŏbātor, oris, m. Cic. *Potverditel*, *Pobvaitel*. r. Guthheiſser, Billiger. *Ditsérő*, *javalló*.

Comprŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Potvergyujem*, *bvalim*. Guthheiſse, billige, lobe. *Javallom*, *bizonyitom*, *ditsérem*.

Comprŏmiſsārius, ii, m. JCt. *Z-volyum dvêb pravdaiuchih zebrani ſtudecz*. Ein vvillkührlicher, von der Parthey ervvehlter Schied-Richter. *Két törvénykedő részeknek akarattyábúl választott biró*.

Comprŏmiſſum, i, n. Cic. *Obéchanye*, *y privolenye dvêb pravdajuchih na kakvu pogodbu*, *k-iednvmu Sudczu*. Einhellige Bevvilligung auf einen Schiedmann. *Két félperesnek magok közöt meg alkuváſa a' Biró felül*.

Comprŏmitto, is, ĕre, iſi, iſſum, (Act.) Cic. *Privolyujem*, *priſtajem z-drugum ſttranum k-iednvmu Sudczu*. Einen Schied-Richter annehme. *Velem törvénykedő részel egy Biróra hagyom magamat*.

Compŭtātio, onis. f. Plin. *Brojenye*, *rachunanye*. e. Rechnung. *Meg-ſzámlálás*.

Cŏmpŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Rachunam*. Ausrechne. *Meg ſzámlálom*, *ſzámot-vetek*. 2. *propriè* ſignificat cum alio putare vg. *Vites* &c. vid. *Puto*.

Con, *præpoſ.* (ſola nunquam ponitur) Ovid. idem ac *Cum*, *z-ſzkup*. Mit. *Együtt*.

Cŏnāmen, inis, n. *Ovid*. Cōnātus, ûs, m. Cic. *Terſsenye*, *potrudenye*. e. Anvvendung, Bemühung. *Igyekezet*, *ſzándék*.

Cŏnāmentum, ti, n. Plin. *Podpornya*. Eine Stutze. *Támaſz*, *gyámol*. 2. V. *Conamen* &c.

Concălĕfăcio, ĕcis, ĕre, ĕci, actum, Cic. *Szkup-topim*, *gréjem*, *prigréjam*. Mit ervvärme, vvarm mache. *Együt melegitem*.

Concălēſio, is, ĕri, actum, Varro. *Szkup topel poſtajem*. Zugleich ervvärmt vverde. *Együtt melegedék*.

Concămĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Bóltam*. Ein Gevvölb mache. *Megbóltozom*.

Concătēno, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. *Szkup na lancz mechem*, *ſzklaplyam*. An einander vvie eine Ketten füge. *öſzve - lánczozom*.

Concăthēdro, as, are, avi, atum, (Neu.) Ovid. *Poleg mene koga na ſttojalniczu*, (*Prodekalniczu*) *poſztavlyam*. Neben meiner einen auf die Cantzel. ſtelle. *Valakit prédikálo ſzékre mellém teſzek*.

Concăvo, as, āre, avi, atum, (Neu.) Ovid. *Zkup - dubim*, *dublyem*. Aushöllere, hohl mache. *Meg-vájom*.

Concăvus, a, um, Cic. *S'upely*, *prazen*, *duben*. Hohl, gehölt. *Hérag*, *üreg*, *vájott*.

Concēdo, is, ēre, eſſi, eſſum. (Neut.) Cic. *Dopuſchan*. peregr. *Hengé dujem*. Zulaſſe. *Engedek*. 2. *Odbâjam*, *odbâgyam*. Hinvveg gehe. *Elmégyek*. Concedere aliquo, *vel* ad aliquem locum: Cic. *kam*, *ali v - kakvo meſtto odbogyati*. Etvvo hin, oder auff ein Orth hinvveg gehen. *Valahová menni*. 3. V. *Condono*. *Remitto*. Liberorum peccata, parentum miſericordiæ conceſſerunt: Cic. *Decte Pregreske*, *roditelomſte ſzmiluinchi*, *jeſzu oproſztili &c.* 4. V. *Morior*. Concedere naturæ, vitâ, *Tac*. fato *Plin*. *Vumreti*. Sterben. *Meghalni*. 5. V. *Fateor*. *Aſſentior*. Concedere in ſententiam alicujus. Liv. *K-govorenyu drugoga privoliti*, *Z-drugem jednake volye biti*. Eines Meinung ſeyn, einen folgen. *Valaki értelmével egyett érteni*. 6. *Odpuſchbam*. Nachlaſse, Nachgebe. *Engedek*. Concedere alicui primas. Cic. *Odpuſztiti komu perviniſtvo*. Einem den Vorzug laſsen. *Az elsőséget máſnak engedni*. 7. V. *Conſentio*. ùt *N*. 5. Senatus petitioni tuæ conceſſit. *Goſzpoda vécbniki jeſzu k-tvojoj proſſnyi privolyili*. Der Rath hat dich deiner Bitt gevvähret. *Az tanáts béli Urak meg halgattak a' kérésedet*. 8. V. *Obedio*. Terent. 9. V. *Subdo*, *ſubjicio* Scilicet *me*. Concedere in ditionem, imperiúmque alterius. *Liv*. &c. 10. V. *Do*, *Tribuo*, *Permitto*. Sepulturæ locum alicui concedere. Hoc concedite pudori meo *Cic*. &c.

Concentio, onis, f. & Concentus, ûs, m. Cic. *Szloſno*

Stloſno ſkup-poptoanye, ſkloſno glaſzje. Das zuſammen-ſingen, r. Geſang der vvohl zuſammen ſtimmt. *Egyezö éneklés, Együtt éneklés.*

Concentor, oris, m. JCt. *ſkup poptoavecz. z-drugem Peoecz.* r. Mit-Singer. *Együtt éneklö.*

Concentŭrĭo, as, are, avi, atum. (Act.) *Plaut.* quaſi per centurias colligo. V. *Colligo, Congrego.*

Conceptĭo, onis, f. & Conceptus, ûs, m. Cic. *Zanoſſenye.* e. Empfängnus. *Foganat, Fogantatás.* 2. *Prietje, zachetje, vu pameti zmiſlenye.* Die Faſſung in den Sinn, Verſtand in einer Sach. *Elmében fogás, gondolás.*

Concerno, is, ĕre, ĕvi, ĕtum (Act.) Cic. V. *Cerno. Video.* 2. *Szkup z-drugem ſzejem, preſzéjam.* Mit einander ſiebe. *együtt ſzitállok.*

Concertātio, onis, f. Cic. *Z-rechmi Borenye, Pregovarjanye.* r. Worth-Zang. *Megvivás, háborgás.*

Concertātivus, a, um. Quint. *Borliv, Borechiſze, ſzvadliv z-rechmi, Pregovarjajuchiſze.* Mit einander ſtreitend, zanckend. *Viaskodtató, vádolás ellen-való.*

Concertātor, oris, m. Tac. *Z-rechmi boritel, Pregovarjavecz, Szvadlivicza.* Zancker, Haderer, der Gern einen Wort-Streit anfängt. *Veſzekedö.*

Concertātōrĭus, a, um. Cic. *Szvadliv, Pregovarjavliv.* Zänckiſch, Haderhafftig, Streitiſch. *Veſzekedö: Tuſakodó.*

Concerto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. V. *Certo.* 2. *Szkupſze borim, Pregovarjam, Szvagyujem.* Mit einnander ſtreite, zancke, Hadere. *Meg-vivok.*

Concesſio, onis, f. & Conceſſus, ûs, m. Cic. *Dopuſchenye, Dopuſztenye,* peregr. *Hengeduvanye.* e. Erlaubnus, Zulaſſung. *Engedés, Engedelem.*

Concha, æ, f. Cic. *Skolyka y oſtake felye riba, kaſze zatlaplya, Kaktiſzu Püſi, Prilepki,* vulgò *Oſtrige,* &c. r. Muſchel-Fiſch, und ein jeder Fiſch der harte Schallen hat, alſs Schnecken, Auſtern, &c. *Kemény héju mindennémü hal.*

Conchātus, a, um. Plin. *Na nachin Skolyke napravlyen.* Geſtaltet vvie ein Muſchel. *Tſiga &c. módra tſinált.*

Conchis, chis, f. Juv. *Bob z-moſniczum.* 2. *Jeſztvina iz boba, graha,* &c. *Z-Moſniczami kuhanoga.* e. Bohne mit Hülſen. 2. daſs Eſſen von Ungevvelleten Bohnen. *Hüvelytében-való bab.* 2. *Abbol-való étet.*

Conchȳliātus, a, um. Plin. *Z-Skarlatnum bojum,* vulgò *farbum zmochen.* Mit Purpur Farb gefärbt. *Skárlát ſzinü föſtékkel föſtetett.*

Conchȳta, æ, m. Plaut. Conchȳlĭŏlĕgŭlus, i, m. JCt. *Skolyk,* vulgò *Oſtrig, morſzkeh puſov &c. Lovecz. Zizkávavecz.* Purpurſchnecken-Muſchel-Fiſcher. *Tengeri tſiga halászó, Szedö.*

Conchȳlis, is, f. *Lucr.* Conchȳle, is, n. *Plin.* Conchȳlium, ii, n. Cic. *Skarlatni. morſzki pûz.* e. Meer-Schneck. *Tengeri tſiga.* 2. eſt nomen generale ad *Conchas.* 3. V. *Murex.* 4. accipitur pro *veſtibus* conchyliis *ſeu* murice coloratis. 5. ponitur pro *ipſo colore* ità *Plin.*

Concīdo, is, ĕre, cīdi, īſum à *Cædo.* (Act.) Cic. *Raſzekujem.* Zerhaue. *Elmetélem.* 2. *Na drobno ſzechem, Réſem, Koſſem.* In Stücklein Zerhacke, Zerſchneide. *Aprón metélem.* 3. *Szkup ſzéchem, réſem, koſsem.* Miteinander zerhaue, zerſchneide, zerhacke. *öſzve vágom.* 4. v. *Labefacto, Convello.* Cùm omnem auctoritatem Senatûs &c. concideres. *Cic. l. 3. de Orat. c. 1.* Item v. *Verbero.* Virgis plebem Rom. concidere. *Cic.* Aliquem pugnis concidere! Plaut.

Concĭdo, is, ĕre, ĭdi, căſum à *Cado* (Neut.) Cic. *Prepádam.* Einfalle. *Meg-eſek.* 2. V. *Cado.* 3. Tranſl. V. *Pereo.* Qui non modò præcipitanti Patriæ ſubvenirent, ſed eam nimis tardè concidere mœrerent. *Cic. pro Sext.* 4. pro *de ſtatu dejici.* Cùm ſenatûs authoritas concidiſſet. *Cic. 1. Attic.* 5. V. *Dejicio.* Quòd ſi cui ſimul animus cum re concidit. *Cic. 3. Tuſc.* 6. V. *Quieſco, Ceſſo.* Concidunt venti, fugiúntque nubes: *Hor. 1. carm. Od. 12.*

Concĭlĭābŭlum, li, n. Cic. *Szpraviſche.* 2. *Kurvinſzko ſztanye, Hiſa.* Plaut. 3. *Szkup ſzpravlyanye zlocheſzteh lyudih.* Plaut. 4. *Krivo y otajno, neredno ſzkup - zbajanye ſztaliſſa lyudeh redovneh.* e. Zuſammenkunfft. 2. i. Huren-Hauſs. 3. Zuſammenkunfft loſer Leithen. 4. Heimliche unrechtmäſſige Verſammlung der Geiſtlichen. *Gyülés,* 2. *Bordély-ház,* 3. *Roſz embereknek öſzve-gyülése.* 4. *Szerzeteſseknek titkos öſzve-menéſe, jövéſe.*

Concĭlĭātio, onis, f. Cic. *Pomerenye, mirenye, ojedinenye.* e. Verſöhnung, Vereynigung. *Megbékélés. engeſztelés.*

Concĭlĭātor, oris, m. Cic. *Pomeritel, Miritel, Jedinitel.* r. Werber, Verſöhner, Vereyniger. *Megbékéltetö. engeſztelö.*

Concĭlĭātrix, icis, f. Concĭlĭātrīcŭla, æ, f. Cic. *Pomeriteicza, Miritelicza, Jedinitelicza.*

Mitto-

Digitized by Google

e. Mittlerin, Verſöhnerin. *Engeſztelőné.*

Conciliātūra, æ, f. *Senec.* Conciliātus, ûs, m. *Lucret.* Vide *Conciliatio.*

Concillio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mirim, jedinim, pomerujem.* Vereinbahre, verſöhne, befriedige, vergleiche. *Meg-engeſztelem, öſzve békéltetem.*

Concilium, ii, n. Cic. *Zbor, Veliko Czirkveno, ſzpravíſche.* e. Verſammlung der Geiſtlichen. *Nagy ſzerzeteſſek gyûléſſe.*

Concinentia, æ, f. Macrob. *Vjedinenye glaſza.* e. Zuſammenſtimmung. *Meg-egyezés.*

Concinnantia, æ, f. *Sidon.* Concinnātio, onis, f. *Varr.* Concinnātūra, æ, f. Vet. Gloſs. *Vjedinenye, vredenye, ſzloſenye.* e. Zuſammen-Ordnung, Zuſammenſtimmung, Zuſammenfügung. *Egybe-illetés, megtſinálás, egybe-rakás.*

Concinnātor, ōris, m. Colum. *Szkup-ſzpravitel, znaſſavecz, nareditel, nakinchitel, laſzo-ferk.* Der etwas zurichte., r. Zuſammentrager, Ordner, Haarſchmücker, Paruquenmacher. *Valaminek öſzve-rakója, haj-fodoritó, haj-feltſinálló.*

Concinnè *Adv.* Cic. *Lepo, ſzpretno, verlo, vludno, ſzloſno.* Hübſch, zierlich, nett, galant. *Ékeſen. Illendőképen, tſinoſsán.*

Concinnis, is, *com.* ne, n. Apul. *Lèp, vluden, ſzpreten, ſzloſen.* Hübſch, nett, artlich. *Szép, ékes, tſinos.*

Concinnĭtas, ātis, f. & Concinnĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Kinchenye, rednoſzt, ſzpretnoſzt, ſzloſnoſzt, vludnoſzt.* e. Zierde, Zierlichkeit, feine Ordnung. *Ékeſség, tſinóſság.*

Concinno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-ſzpravlyam, rédim, napravlyam, kinchim, ſzkup-donaſſam.* Zuſammenſetze, trage, ordne, zierlich mache. *Hozzá-ſzabom, illetem, ékeſitem, alkotom, czifrázom.*

Concinnus, a, um, Cic. *Comparat.* Concinnior *Horat.* Vide *Concinnis.*

Concĭno, is, ĕre, cinŭi, entum, (Neut.) Cic. *Szkup-poplvam, Vjedno-pévam.* Zuſammen ſinge, mitſinge, zuſtimme. *Együtt-éneklek.*

Concĭo, is, īre, (a *Cieo*) *vel* Concieo, es, ēre, īvi, ĭtum, & Concio, is, īre, īvi, ĭtum, (à *Cio.*) Act. *Liv.* Vid. *Cieo. Convoco.* &c.

Concĭo, onis, f. Cic. 1. *Zbodiſche lyucztva, ſzkupchina.* 2. *Govorenye na zbodiſchu.* 3. *Navuk, Nagovarjanye.* 4. *Pred pukom Pripoved.* vulgò *Prodechtvo, Prodika.* 5. *Meſzto iz kôgaſe chini govorenye, Nagovoralnicza.* e. Verſammlung des Volcks. 2. e. Rede an eine Gemeinde. 3. e. Lehr, Zuſprechung. 4. e. Anrede, Predig. 5. s. Orth, da die Rede geſchiehet. *Öſzve-hivás, Gyûlekezet,* 3. *Tanitás.* 4. *Prédikátzio,* 5. *Prédikálló-hely.*

Concĭōnābundus, a, um, Liv. *Nagovarjajuchi, Govorechi nad Pukom, Prodekujuchi.* Die Predig habend. *Prédikálni-akaró.*

Concĭōnālis, is, *com.* le, n. Cic. Concĭōnātōrius, a, um, Cic. *Prodechni, Nagovoritelen, a, o, Pripovedavſzki, Govoritelſzki, Pukov, Poſzluſſitelſzki.* Das zu der Verſammlung, oder der Rede dienet. *Prédikátziói, A' ki-ſoha el-nem múlatja a' gyûlé kezetet.*

Concĭōnātor, oris, m. Cic. *Duhovni pripovedavecz, nazveſztitel, nagovoritel lyucztva, navuchitel,* vulgò *Prodikator, Koncionator.* Redner vor dem Volck, Prediger, Lehrer. *Prédikátor.*

Concĭōnor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Szpravno y redno od jednoga dugovanya govorim, obchinu vuchim, nagovarjam, k-puku govorim,* vulgò *Prodikujem.* e. Rede halte, predige, von einem Ding rede. *Prédikállok.*

Concĭpio, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Cic. *Priemlyem, zanoſſujem.* 2. *Kanim.* Empfange, 2. vornehme. *Meg-fogom, Meg-foganok, Mébemben fogadok* 2. *Által-látom.*

Concĭsĭo, onis, f. *Cic.* Concĭsūra, æ, f. Senec. *Szkoſzanye, na drobno zeſzechenye.* e. Zerſchneidung. *Darabokra-oſztás.*

Concīſus, a, um, Cic. *Szkoſzan, na drobno zeſzechen.* Zerſchnittlet, klein geſchnitten. *Megmetélt, metſzetett.*

Concĭtāmentum, ti, n. *Senec.* Concĭtātio, onis, f. Cic. *Nadraſenye, nadbuſztenye, podſiganye, podbadanye, podignenye.* e. Anreitzung, Anſtifftung, Bevvegung. *Felháborodás, megindulás, háborodás.*

Concĭtātor, oris, m. *Cic.* Concĭtor, ōris, m. Tacit. *Pochetnik karke,* &c. *Podbuſztitel, nadraſavecz, pobuchitel.* r. Aufvviegler, Anſtiffter, Urheber. *Felháboritó, inditó.*

Concĭtātrix, īcis, f. Plin. *Zapochetnicza, podbuſztitelicza, draſavicza, herkavicza.* e. Aufvvieglerin, Anſtiffterin. *Felinditóné.*

Concĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *Frequ.* à *Cieo.*) Cic. *Nabuſzujem, podtiſem, perok herchem, pobuchujem, podbuſzchávam, podbádam.* Anreitze, antreibe, anſtiffte. *Felháboritom, Inditom.* 2. *Szkup-zezívam,* &c. Vid. *Cieo.*

Conclāmātio, onis, f. Tacit. *Szkup-kriknenye, Krichanye, Viknenye, Zakrichanye.* Item. *Zdvojnoſzt, Zdvojenye,* Das Zuſammenſchreyen,

ſchreyen, e. Verzvveiffiung. *Együtt-kiáltás*, *üvöltés*, *Kiáltozás*. item *Két-ségbe-ésés*.

Conclāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-vichem, kricbim*. item, *Zdvajam, na zdoviinoſzt idem*. Zuſammen ſcreye. *Item*. Verzvveiffle. *Nagyon kiáltok*, *üvöltök*. item. *Nintſen felöle reménységem*. Conclāmātum eſt, Tacit: *Nevech ujanya, vſzeje preſſ'o, zdvojena jeſzt*. Es iſt mehr keine Hoffnung, es iſt alles vorbey, es iſt verzvveiffiet. *Nintſen több reménység*.

Conclāve, is, n. *Cic*. Conclāvium, ii, n. *Plaut*. Conclavis, is, f. Vitr. *Szároona biſa*, *biſa nuternya, komora*. Verborgenes Zimmer, e. Kammer. *Záros kamara, záros bely ſzoba*.

Conclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) *Cic*. Conclāudo, is, ere, auſi, auſum, Colum. *Szkup-zapiram*. *zapiram*, *zakleplyem*. Zuſammen einſchlieſſe, verſperre. *öſzve-rekeſztem*, *bére keſztém*, *bézárom*. 2. V. *Definio, ſtatuo*, &c.

Conclūſio, onis, f. Cic. *Szklop*. 2. *dokanchanye*, *konecz*. r. Beſchluſs, s. Ende. *Elvégezés*, *bérekeſztés*.

Concœ̄na, æ, m. Lucill. *Szkup-vecherjavecz*. r. Miteſſer zum Nachtmahl. *Együtt-vatſoráló*.

Concœ̄nātio, onis, f. Cic. *Szkup-vecheranye*, item *Vecherno goſchenye*. Das zur Nachtmahl mit eſſen, s. Abend-Gaſtmahl. *Együtt-vatſorálás*.

Concŏlor, ŏris, *om*. Plin. *Jedne-lica*, *jedno-farb*. Von gleicher Farb, gleichfärbig. *Egy-ſzinü*.

Concŏquo, is, ĕre, ŏxi, octum, (Act.) Cic. *Prebavlyam, ſzkup kubam*. Metaph. *Terpim, podnaſſam*. Verdäue, mit-koche, *Metaph*. Leide, vertrage. *Meg-emêſztem*, *fözöm*. Metaph. *Szenvedek*. Civitas non poteſt concoquere ſenatum. *Varaſchani nemogu terpeti y podneſzti goſzpodu vechnu*. Die Burger können nicht ausſtehen die Raths Herren. *A' város ezt a' tanátſot el-nem ſzenvedheti*.

Concordĭa, æ, f. *Cic*. Concordĭtas, atis, f. Pacuv. *Szloſnoſzt*, *ſzlaga*. e. Einhelligkeit. *Békeség*, *egyeſség*.

Concordĭter, *Adv*. Cic. *Szloſno*, *ſzkladno*, *jedino*. Einhelliglich. *Egyen-löképen*, *egy akaratból*.

Concordo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szlaſem ſzkladam, z-drugem derſim*. Ubereinſtimme. *Egyezek*, *egyet-értek*, *Mássál tartok*.

Concors, ordis, *om*. *Cic*. concordior, *Plaut*. Concordiſſimus, *Cic*. *Szloſen*. Einhellig. *Egyező*.

Concrēdo, is, ĕre, ēdĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Zauffam, veruiem*. Vertraue. *Reá-bizom*.

Concrēmentum, ti, n. *Apul*. Concrēt us, ûs, m. *Plin*. Concrētĭo, onis, f. Cic. *Zraſztenye*, *ſzkupraſztenye*. e. Zuſammenvvachſung. *öſzvenövés*, *ragadás*, *öſzve-fagyás*.

Concreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. *Szkup-raſztem*, item. *Zmerzávamſze*. Zuſammen vvachſe. *Item*. gefriere. *öſzve-növök*. item *öſzve-fagyok*. Concreſcere frigore, Lucret. *Zmerzavatiſze*. Gefrieren. *Hidegtül meg-fagyni*.

Concrētum, ti, n. Cic. *Zraſztenye cheſza terdo*. Etvvas hart zuſammen gevvachſen. *öſzve-ragadott*, *öſzve forrot*.

Concŭbīna, æ, f. Cic. *Priloſnicza*, *Hotnicza*, *Prilegavicza*. e. Beyliger n. s Kebs-Weib, e. Beyſchlaffer n. *ágyas*.

Concŭbīnātus, ûs, m. Svet. *Hotnichtvo*, *nezakonſzko Prileganye*, *Szkup-leſanye*. r. Unehliche Beylager. *ágyaſt-tartás*.

Concŭbīnus, i, m. Catull. *Nezakonſzki prilegavecz*. r. Beylieger, Beiſchlaffer. *ágyaſt-tartó*.

Concŭbĭtus, ûs, m. Ovid. *Prileganye*, *Szkup-leganye*, *Prileſenye*. Das Beyliegen. *Elbálás*, *Nözés*.

Concŭbium, ii, n. *Plin*. eſt primus noctis Somnus, &c.

Concŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum, (Neut.) Cic. *Szkup-legam*, *Prilegam*, *Szkup-leſim*. Beyliege. *Együtt-fekſzem*. *Véle hálok*.

Concŭlcātĭo, ōnis, f. Plin. *Poteptanye*, *Potlachenye*, *Pogazenye*, *Zatrenye*. e. Zertrettung. *Meg-tapodás*.

Concŭlco, as, are, avi, atum (Act.) Ovid. *Poteptávam*, *Potlachüiem*. Zertrette, mit Füſſen trette. *Eltapodom*, *Elteperitem*.

Concŭpĭo, is, ĕre, ĭvi, ĭtum (Act.) Cic. *Poſelyuiem*, *Selèm*, *Pobochem*. Begehre. Verlange. *Megkévánom*.

Concŭpiſcentĭa, æ, f. Tertull. *Poblepnoſzt*, *Pobotoſz*, *Pobotenye*, *Poſélenye*. e. Begierde, Luſt, s. verlangen. *Kévánság*.

Concŭpiſco, is, ĕre, ivi, itum, (Act.) Cic. V. *Cupio*.

Concūro, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Szkupſze ſzkerbim*. Mit-Sorge. *Együt-valamire gondot viſelek*.

Concurro, is, ĕre, concurri, urſum, (Neut.) Cic. *Szkup-techem*, *Dérchim*, *Sztekamſze*. Mit lauffe. *öſzve-futok*, *mégyek*.

Concur-

Digitized by Google

Concursâtio, onis, f. *Cic.* Concursio, onis, f. Cic. *Sztekanye, Vtekanye, Szim, y tam derkanye.* Das zuſammen *oder* hin, und her lauffen. *Futesâs, jövés, menés.*

Concursâtor, oris, m. Liv. *ſzkup - tekavecz, Dérkavecz, Szim y tam tekavecz.* r. Mit lauffer, hin und her Lauffer. *Együtt Futozo, Alâ s fel-futozó.*

Concurso, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Sztekavamſze, Podêrkavamſze, ſzim y tam dérchim.* Hin und her lauffe, offt lauffe. *Imitt-amott futozok.*

Concurſus, ûs, m. Cic. *Sztekanye, Szkup - dobagyanye Lyudib.* Zulauff des Volcks. *Öſzve futâs.*

Concuſſio, onis, f. Senec *Zbijenye, Sztreſzenye, Potreſz,* 2. *Preſztraſſenye, Zderbtanye.* e. Erſchitterung. 2. e. Entſetzung. *Meg-rázás, öſzve-verés.* 3. V. *Verberatio.*

Concuſſo, as, are, avi, atum, (Frequ. à *Concutio.*) *Lucr.* Concutio, is, ĕre, uſſi, uſsū. Ovid. *Sztreſzavam. Treſzem, Potreſzavam, Potukâvam. Biem.* Item *Sztraſſim.* Bevvege, erſchüttere, erſchrecke. *öſzve-verem, Meg rázom. Elrettentem.*

Condălium, ii, n. *&* Condălus, i, m. Feſt. *Szt... ſzki naperſztenyak.* r. Schuſter-Ring. *Varga gyüſzu.*

Condĕcenter, *Adv.* Aul. Gell. *Doſztojno.* Billich. *Illendö képen.*

Condĕcentia, æ, f. Cic. *Doſztojnoſzt, Priſztojnoſzt.* e. Billigkeit, e. Wohlanſtändigkeit. *Illendöség.*

Condĕcŏro, *&* Condĕcŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Dichim. Szkup - dichim, Kinchim.* Ziere. *ékeſitem. Tiſztelem.*

Condemnâtio, onis, f. Ulp. *Obſzudenye.* e. Verdammung, Verurtheilung. *Kárbozat, Karbozatâs.*

Condemnâtor, oris, m. Tacit. *Szkvaritel, Otkvarnik. Odſzuditel.* r. Verdammer, Verurtheiler. *Kárbozató.*

Condemno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Obſzugyujem.* Verurtheile, verdamme. *Kárbozatom, Itélem.* 2. V. *Accuſo.*

Condenſo, as, are, avi, atum, (Act.) *Colum.* Condensĕo, es, ēre, ensūi, enſum, Lucr. *Szgoſzkam, Guſztim. Guſzto chinim.* Dick mache. *Meg ſüritem.* Condenſant ſe unum in locum oves. Colum. *Szkupſze ſztiſzkaju na jedno meſzto ovcze.* Die Schaaf backen ſich an ein Orth dicht zuſammen. *Öſzve-gyülnek a' juhok.*

Condīco, is, ĕre, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Dogovarjamſze: Sztanovito vréme, dan, &c. z-âkim dokanchom.* Auf gevviſſe Zeit, Tag &c. beſtimme. *Végezek.* 2. V. *Denuntio, ſignifico.* Cùm mihi condixiſſet, cœnavit apud me. *Cic.* 3. V. *Promitto.* Condicere ad cœnam. *K-vecheriſze obechati.* Sich zum Nachtmahl einladen. *Ajánlani magát az vatsorára.* Alicui ſuam operam condicere. Cic. *Kômu ſzvoiu pomoch, ſzlushbu obechati.* Einem ſeine Hülff, Dienſt verſprechen. *Valakinek magaſzolgálatyát ajánlani.*

Condictio, onis, f. Condictum, i, n. Feſt. *Dogovorenye, Dogovor na ſztanovito vreme, dàn ali vuru.* Das Beſtimmen auf gevviſſe Zeit, Tag, *oder* Stund. *Bizonyos nap vetés* 2. V. *Promiſſio.* 3. Eſt ſpeciatim in perſonam *Actio*, ità Ulp. *Actionum* verò genera duo ſunt: unum *in rem*, & dicitur *vendicatio*; alterum in *perſonam*, & *condictio* appellatur.

Condignè *Adv.* Plaut. *Doſztojno, Priſztojno, poleg vrédnoſzti.* Würdiglich, nach Gebühr, vvie ſichs gebühret. *Méltán.*

Condignus, a, um. Plaut. *Doſztojen, Priſztojen Vreden.* Würdig, vverth. *Méltó, érdemes.*

Condimentum, ti, n. Cic. *Zachimba, ſzmok.* s. Gevvürtz. *Fü-ſzerſzám, Minden izt-adó ſzerſzám.*

Condio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Zachinyam, ſzmok - dodájem.* Würtze, vvohl geſchmack mache. *Valaminek izit meg-adom.*

Condiſcĭpŭlus, i, m. Cic. *ſzkup-vuchenik, Skolni - tovarus.* r. Schul-Geſſel. *Együtt-tanuló Tanúló-társ.*

Condiſco, is, ĕre, didici, (Act.) Cic. *Szkupſze-vuchim, navuchamſze.* Erlerne, mitlerne. *Megtanúlom.*

Conditio, ōnis, f. (à Condo) Cic. 1. *Sztaliſs.* 2. *Pogodba.* 3. *Prilika.* 4. *Szkrivanye, zachuvanye.* r. Zuſtand, e. Beſchaffenheit. 2. r. Vertrag. s. Beding. 3. e. Gelegenheit zu dienen, *oder* bey einem in Dienſt zu leben, 4. s. Verbergen. *állapot*, 2. *Ok, mód.* 3. *Alkalmatoſság.* 4. *Eltévés, Elrakás.*

Conditio, ōnis, f. Cic. Conditūra, æ, f. *Cic.* Conditus, ûs, m. *Colum.* (à *Condio*) *Zachinyanye, ſzmoka-davanye.* e. Würtzung, s. Einmachen. s. Würtzen der Speiſen. *Izit ádás, Minden jó izt adás.*

Condĭtor, ōris, m. (à *Condo.*) Cic. *Napravitel, Zachetnik, Sztvoritel, Nachinitel, Pochetnik.* r. Urheber, Anfanger, Erſchaffer, Geſätz-Geber. *Tsináló, Szerzö, Teremtö.* 2. *Zachuvar, Szkrivavecz.* r. Verber-

Verberger, Aufbehalter. *Megtartó* Vid. *Condus.*

Condĭtor, oris, m. (à *Condio*) Cic. *Zachinyàr, Szmoko-chin.* r. Aufvvürtzer, Einmacher, Zucker-Bacher. *Jó ízt-ádó, Bésózó, Borſoló.*

Condĭtōrĭum, ii, n. *Plin.* Condĭtĭvum, vi, n. *Senec.* (à *Condo*) *Hramba, Chuvalnicza, Zadersalnicza.* r. Kalter, Gehalter. *Rejtek hely.* 2. Vid. *Crypta.*

Condĭtrix, ĭcis, f. (à *Condo.*) Apul. *Zachetnicza, Pochetnicza, Nachinitelicza, Napravitelicza.* e. Urheberin, Anfängerin, Anſtiffterin. *Szerzőné, kezdőné.* 2. *Zachuvaricza, Szkrivavicza kakve ſztvári.* e. Verbergerin, Aufbehalterin. *Megtartóné.*

Condĭtrix, ĭcis, f. (à *Condio.*) Macrob. *Zachinyàricza, Z-zachimbum kubaricza, Pekaricza.* s. Weib, ſo Sachen einmachet, einbrennet, e. Zucker-Beckerin, Aufvvürtzerin. *Jóízt tſinálóné.*

Condĭtum, ti, n. *vel meliùs* Condĭta, orum, n. *plur.* Spartian. *Sitnicza,* vulgo *Hambar.* s. Getreyd-Magazin. *Főldi vetemény Megtartó hely.*

Condĭtūra, æ, f. *Petron.* Condĭtus, ûs, m. *Colum.* (à *Condo.*) *Napravlyanye, ſztvorjenye.* e. Erbauung, Erſchaffung. *Megtsinálás, Teremtés.* Conditus urbis. Cenſorin. *Napravlyanye varaſſa.* e. Erbauung der Stadt. *Város építéſſe, tſinálása.*

Condo, is, ĕre, ondĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. 1. *Sztvarjam, Napravlyam,* Virg. 2. *Szkrivam,* Liv. 3. *Szpravlyam,* Cic. 4. *Dokanchem, ſzkup-ſzpiſzavam.* Virg. 1. Erſchaffe, baue, aufrichte, 2. verberge, 3. aufhebe, aufbehalte, 4. verfertige, zuſammen ſchreibe. *Teremtek, tſinálom* 2. *elrejtem,* 3. *elteſzem,* 4. *őſzve-irom* Condere urbem, *Virg.* Condere carmen, Cic. *Napráviti, zezidati varaß, Napraviti popevku.* Eine Stadt bauen, Verſe machen. *Várost építenyi, verſet irni.* Condere aliquid arcâ, Cic. *Vu ormar, kaj ſzpraviti.* Etvvas in Kaſten behalten. *Armariumba valamit rejteni, tenni.*

Condŏcĕfăcio, is, ĕre, fēci, factum, *Cic.* Condŏcĕo, es, ēre, ŏcŭi, octum, (Act.) Hirtius. *Zkup-vuchim, navúchem, privúchem.* Lehre, abrichte. *Megtanitom, Reá-ſzoktatom.*

† Condŏlentĭa, æ, f. *Milenye, ſalenye.* s. Mitleyden. *Bánkodás, Szánakodás.*

Condŏleo, es, ēre, ŏlŭi, (Neut.) Plaut. *Szkupſzeſalujem, jemiſal, bolime, imambòl.* Betaure, es thut mich vvehe. *Bánkodom; ſzánom, bánom, fájlalom.*

Condŏleſco, is, ere, Cic. Vid. Condoleo.

Condōnātĭo, onis, f. Cic. *Oproſztenye, oproſchenye, opráſchanye, prikazanye.* e. Nachlaſſung, Beſchenckung. *Elengedés, megbotsátás.*

Condōno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Opraſcham, prikaſujem.* Nachlaſſe, ſchencke. *Megajándékozom, megbotsátok, elengedem.*

Condūco, is, ĕre, ûxi, uctum, (Act.) Cic. *Szkupvozim,* 2. *naimlyem, navjemlyem.* Zuſammenführe, 2. anſtelle. *Egybe-viſzem* 2. *Megfogadom.*

Conductĭo, ōnis, f. Cic. *Naimanye, navjemlenye, najetje.* Item. *Podmitenye.* e. Dingung, Beſtellung, Miethe. *Meg-fogadás.* Item. *Meg-ajándékozás.*

Conductĭtĭus, a, um, Plaut. *Najemlyio, najmeni, najetni, najet.* Gedingt, gemiethet. *Meg-fogadott, bérben-fogadott.*

Conductor, oris, m. Cic. *Naimavecz, najetnik, najemnitel, najemnik.* Ein Dinger, Verdinger, r. Miethmann. *Vtle vezérlő, meg-fogadó.*

Condŭplĭcātio, onis, f. Plaut. *Dooj-verſztenye, dooj-verſztnoſzt.* Doppelte Zuſammenfügung, e. Doppelung. *Kettőzés, kettőztetés.*

Condŭplĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Dooj-verſztim.* Dopple. *Meg-kettőztetem.*

Condus, i, m. *Lucr.* Prōmus, i, m. Plaut. *Chuvar, Klyuchar, y oſztali takvi, koi na ſto ſzkerb imaju.* r. Aufheber, Schaffner, Pfleger, Kellner, Beſchlieſſer. *Takargató, ſáfár, kóltsár.* Hinc *imprimis provenit.* Condus prōmus, i, m. Lucr. *Jeſztvinſzkih dugovany Goſzpodar, Chuvar,* Kupecz. *Prekupecz.* peregr. *Diſpenſator.* &c. r. Speiſe-Meiſter. *étek-meſter, Sáfár.* Deinde: Prōmus condus, i, m. Plaut. *Pivnichar, od vina* klyuchar. r. Keller-Meiſter. *Borkóltsár.* 2. Vid. *Condus,* & *Promus.* Condus quærit Promum. *Proverb. Vſzaki ſzkúpecz y derſiga, ima Raſzipavavcza ſzvoga.* Ein jeder Spahrer muſs einen Verſchvvender haben. *A' főſvényt mindenkor kiséri a' tékozló.*

Confăbrĕfīo, is, ĭĕri, actum. *Dogotavlyamſze; zverſſujemſze, zgotavlyamſze, dokanchamſze.* Ausgefertiget, ausgemachet vverde. *Elvégeztetem.*

Confăbrĭcor, āris, āri, atus ſum, (Dep.) Aul.

Gell.

Digitized by Google

Gell. *Sztup-kujem.* Zuſammen ſchmiede. *Együtt-kovátsolok.*

Confectio, onis, f. Cic. *Zgotovlenye, dokonchanye, ochinenye, zverſſenye.* e. Vollendung, Vollziehung, Verbringung. *Elvégezés, meg-ſzerzés.*

Confector, ōris, m. Cic. *Zvérſitel, ochinitel, zgotávlyavecz, dokonchitel.* 2. *Raſztroſſitel, Zatornik, Potroſſitel, Raſzipnik.* 3. *Potvoritel.* Metaph. *Razbojnik, Hóhar.* r. Vollender, Verfertiger, 2. Verſchvvender, Verzehrer, 3. Verderber. *Metaph.* r. Mörder, Schaffrichter. 1. *Végbez vivő.* 2. *Tékozló.* 3. *Elrontó, Meg-rontó.* Metaph. *Tolvaj, Hohér.*

Confectūra, æ, f. Plin. *Pripravlyanye, dogotavlyanye.* e. Zubereitung, *oder* Zurüſtung eines dinges. *Elkéſzités.*

Confěro, ers, erre, tūli, lātum, Cic. *Znaſſam, ſzkup-noſzim, pridonáſſam.* Zuſammen trage. *öſzve hordom.* 2. V. *Contribuo.* 3. V. *Communico.* 4. V. *Colloco, pono.*

Confertim *Adv.* Liv. *Puno, Naterpano, Guſzto, Zgnyeteno, ſztiſzkom, na ſztiſzku, kupom.* Hauffenvveis, häuffig, voll. *Töltve, Tellyeſen.*

Confertus, a, um, Confertior, Confertiſsimus Cic. *Napunyen, Pun, Guſzt, Vnog, Naterpan zgnyeten, Vtiſzkan, Zaiſanyen, kupen.* Zugefüllet, voll, häuffig. *Megtöltött.* Confertus cibo, Cic. *Punjeſztvin, naterpan.* Voll gefreſſen. *Ütellel meg-elégittetett.* in confertiſſimam turbam ſe recipere: *Liv.* Præterquàm, quòd confertiores ſteterant. *Liv. l. 9.* &c.

Confeſsio, onis, f. Cic. *Valuvanye, Szpoved.* e. Bekändtnuſs, e. Beicht. *Vallás, Vallástétel, Gyonás.*

Confeſtim, *Adv.* Cic. *Tahi, ſzeidom, odil.* Geſchvvind, unvervveilt, alſobald. *Mindjárt.*

Conficio, is, ěre, ēci, ectum (Act.) Cic. *Dogotavlyam, ſztvoro zverſſujem, Dokánchbam.* Item. *oubiam, ſzkánchbam, Morim.* Vollende, Ende. *Item* Tödte, Maſſacrire, Umbringe. *El-végezem.* Item, *Meg-ölöm.*

Confictio, onis, f. Cic. *Zmiſzlenye.* e. Erdichtung. *Ravaſz gondolat, költés.*

Confideiūſsor, ōris, m. JCt. *Szkup-poruk, ſzkup-iemecz za vrugga.* r. Mit-Bürg. *kezeſség fenn-tartó, Együt kezes.*

Confidenter. *Adv.* Cic. *Nauſſano, Pouſſano.* Vertreilich. *Bátran, Mérésſzen.*

Confidentia, æ, f. Cic. *Zauyanoſzt, Zanaſzanye.* e. Verträulichheit, Zuverſicht. *Méréſzség, Vakmeröſég.* 2. V. *Audacia. Improbitás.* Cic.

Confīdo, is, ere, īdi, (īſus ſum.) īſum (Neut. & Act.) *Pouſſam, Zauſſam, Pouſſamſze, Zanaſſamſze.* Vertraue, Hoffe. *Bizom, Várok.*

Configo, is, ěre, ixi, ixum (Act.) Cic. *Szkupbodem, Pobúdam, Zabúdam, Prebádam.* Zuſammen höffte, anhöffte, durchſteche. *által-ütöm, által-ſzegezem.*

Confingo, is, ěre, inxi, ictum (Act.) Cic. *ſzkup-zmiſzlyujem, Zmiſzlyávam.* Erdencke, erdichte. *Valamit együtt gondolok, Valamit költök.*

Confine, is, n. *Senec.* Confinium, ii, n. Cic. *Megya, Meja.* Item *Kotár, Szuſzedſztvo, Krajina, Kraj, Bliżina.* e. Gränitz, r. Kreyſs einer Landſchafft. *Határ-ſzél, Határ-kö.*

Confio, is, ieri, Jul. Cæſ. *Chinimſze, Bivam, Szkup-ſze napravlyam.* Geſchehe, Gemachet vverde. *Megléſzek, Megkéſzülök.*

Confirmātio, ōnis, f. Cic. *Potverdenye, Potvergyenye.* e. Beſtättigung, Stärckung, Beveſtigung. *Megeröſités Bizonyitás.* 2. *Bérmanye.* e. Firmung. *Bérmálás.*

Confirmātor, oris, m. Cic. *Potverditel.* r. Beveſtiger, Beſtättiger. *Megeröſitö Megbizonyitó.* 2. *Koiz-ſz. Kriſmum maſe* vulgo *bérma,* &c.

Confirmo, as, are, avi, atum. (Act) Cic. *Potvergyujem, Tverdim, Potvergyávam.* Beveſtige, beſtättige, ſtärcke. *Megeröſitem, Megbizonyitom.* 2. V. *Conſolor.* Confirmare afflictos, Cic. 3. *Bérmam.* Firme. *Bérmálok.*

Confiſcātio, onis, f. Flor. *Zavietie imanya, blaga,* &c. Die Entziehung der Gütter, in des Landes-Herren Camer. *Valaki jóſzágának, javának elfoglalása.*

Confiſco, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Zavjemlyem za kralya,* &c. Auf eines guth greiffe, Confiſcire. *Valakinek javát el-foglalom.*

Confiſio, onis, f. Cic. *Pouſſanye, zauſſanye.* e. Vertraung. s. Vertrauen. *Erös bizodalom.*

Confitěor, ēris, ēri, eſſus ſum (Dep.) Cic. *Valujem, ſzpovedamſze, Povedam.* Bekenne, geſtehe, beichte. *Megvallom, Gyónom.*

Confixus, ſis, m. Cic. *Prebod, Prebodenye Vbodecz.* r. Stich, das Stechen. *által ſzegezés, verés, Szurás.* Facere confixum, Cic. *Vbiſzti.* Stechen. *által-verni.*

Conflāges, is, f. Feſt. *Vetreno meſzto, o-*

 kuje

koje od oſzeb ſztràn vetri puſſu. 2.Orth, da der Wind allenthalben blaſet, oder kommen mag. *Olly hely, mellyet minden felöl ér a' ſzél.*

Conflăgrātio, onis, f. Arnob. *Pogorenye, Zgorenye, Pogârjanye.* e. Verbrennung. r. Brand. *Elégetés.*

Conflăgro, as, are, avi, atum (Neut.) Cic. *Pogariam, Dogariam, Gorim.* Verbrenne, in vollen Brand ſtehe. *Elégek.*

Conflātio, onis, f. Plin. *Szkup-pubanye.* 2. *Raztalenye Zlevanye.* e. Zuſammenblaſung. 2. Schmeltzung. *öſzve-ontás,* 2. *öſzve-olvaſztás. Együtt fúvás.*

Conflā-ūra, æ, f. *idem.*

Conflictio, onis, f. & Conflictus, ûs, m. Cic. *Boj. Poboj, ſzkup vudrenye.* e. Zuſammen Schlagung. *Vetekedés, viaskodás.*

Conflīgium, ii, n. *Solin.* (Scil. fluctuum) *Szlapov burkanye, bit anye, treſzkanye, zalapni-boj.* Das zuſammenſchlagen der Wellen. *Vizi Szeleknek hartzolása, Zugolása.*

Confligo, is, ĕre, ixi, ictum (Neut.) Cic. *Harczújem, Z drugemſze biem, Pobiam, Vojújem.* Zuſammen ſchlage, ſtreite. *Megvívok, viaskodok.*

Conflo, as, are, āvi, ātum (Neut.) Cic. *Szkuppuſſem, Napubāvam.* 2. *Talim, Zlēvam, Raztalyuiem.* Zuſamen blaſe. 2. Schmeltze, zerſchmeltze. *öſzve-fúvok,* 2. *öſzve-öntöm, olvaſztom.*

Confluens, entis, m. Cic. *Natok, Pritok, ſzkuptecbenye vech vòd.* r. Zuſammen Fluſs. e. Zuſammenflieſsung mehrer Waſſeren. *Vizeknek öſzve folyáſa.*

Confluentia, æ, f. *Macrob.* Conflūges is. f. *Non.* Conflūgium, ii, n. *Solin.* Conflūvium, ii, n. *Lucr.* Conflūxio, ōnis, f. & Conflūxus, ûs, m. *Vodno-ſztêkanye, ſzkupczurenye.* r. Zuſammen-Fluſs, Zuſammen-Lauff, e. Zuſammen Flieſſung (der Wäſſern) *Két Folyó-Viznek öſzve folyáſa, öſzve-folyás.*

Conflŭo, is, ĕre, ūxi, ūxum (Neu.) Cic. *Szkup-Czurim, Pritēchem, Natēchem.* Zuſammen flieſſe. *öſzve-folyok.*

Confŏdio, is, ĕre, ōdi, oſſum. (Act.) Cic. *Szkupkopam.* 2. *Prebādam.* Mit einander grabe. 2. erſteche. *Együtt Megáſom, átal-verem, által-ütöm, ſzúrom.*

Confœdĕrātio, onis, f. Hier. *Szkup-derſanye, Zavezanye, Zdruſenye Vuverrenye.* Peregr. *Alianeza.* e. Mit-Verbindnuſs, e. Aliantz. *Együtt való ſzövetſég.*

Confœdĕrātus, a, um, Prud. *Zavezan, ſzkupderſechi,* 2. *paidaſſen, Vuverren,* Mit-Verbunden, mit in der Bündtnuſs ſtehend. *öſzveſzövetkezett.*

Confœdūſti, ōrum, m. *plur.* idem quod *fœdere juncti*, Feſt. *Vu vere Zavezani, Szkupderſavczi, Vuverriteli, Vuverni paidaſi.* e. Bund-Genoſſene, Aliirte. *Együtt-tartók, öſzve-Szövetkeztettek.*

Conformātio, ōnis, f. Cic. Conformĭtas, ātis, f. Senec. *Priſzpodoblenye, Prilichnoſzt.* 2. *Privolenye k-knjega volye.* e. Gleichförmigkeit, e. Geſtalt, 2. e. Einigkeit mit eines Willen. *Hozzá-illetés, formálás, Haſonlitás, Akarat jára hailás.*

Conformo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Priſzpodáb'yam, Prilichim* 2. *Volyu moju na volyu koga drugoga puſcham,* 2. *nyum derſim, Priladimſze.* Geſtalte, Gleichförmig mache. 2. Mein Willen, auf eines anderen Willen laſſe. *Hozzá-formálom, Illetem,* 2. *Valaki akaratyára hajlok.*

Conforto, as, are, avi, atum (Act.) Lact. *Jáchim, Krepim.* Starcke. *Eröſitem.* 2. V. *Conſolor.*

Confrăgōſus, a, um. *Quint.* Confrăgus, a, um. Lucan. *Teſek, Oſzter, Neravni, Kamenat, Kamenaſzt, Zaraſzten, Zaraſzel.* Hart, rauch, uneben, ſteinig. *Darabos, Szövevényes, Köſzikl'ás.*

Confringo, is, ere, ēgi, actum (Act.) Cic. *Razlam'yam Potirem, Raztrupávam.* Zerbreche. *öſzve-rontom, Töröm.*

Confŭgio, is, ĕre, ūgi, ĭtum. (Neut.) Cic. *Vtéchemſze, pod obrambu beſim.* Fliehe, Zuflucht nehme. *Valakibez-ragaſzkodom, Valaki-oltalma alá-futok. Phras:* Miſeri omnes ad te confugiunt. In fidem tuam & clientelam ſe conferunt, recipiunt: In æquitate tua paratiſſimum habent perfugium. Non alius portus eſt, in quem mallent pervehi miſeri, te uno Amico tecti ac beati. Tu miſerorum ara, portus, receptaculum, columen, adminiculum certiſſimum haberis.

Confŭgium, ii, n. Ovid. *Vutek, Vtechenye, Vutcka.* e. Zuflucht, oder dahin mann um Schutz und Schirm fliecht. *Oltalom, Menedék hely.*

Confulcio, is, īre, ulſi, ultum (Act.) Lucr. *Szkup-podpêram.* Mit einnander unter ſtütze. *Megtámaſztom.*

Confundo, is, ĕre, ūdi, ūſum (Act.) Cic. *Metem, Mutim, Búrkam, Szkup-meſſim.* 2. *Obſſanyujem.* Zuſammen miſche, Ver-

vvirre,

Digitized by Google

vvirre. 2. Beſchäme, ſchamroth mache. *Öſzve-keverem. zavarom, öſzve-elegyitem.* 2. *Meg-ſzégyenitem.gyalázom.*

Confuſè, *Adv.* Cic. Confuſius, *Cic.* Confuſiſſime *Adv.* Varro *Zmèteno, zmeſſano, neredno.* Vermiſcht, untereinander, unordentlich. *Zurzavarúl, Rendeletlenül.*

Confuſio, ōnis, f. Cic. *Zmetenye, zmetnya, zmutenye,zmutnya,zmeſſanye,2.obſſanoſtt.* e. Vermiſchung, Vervvirrung, 2. Das Beſchämen.ſchamhafftigkeit. *Öſzve-zavarodás, 2. meg ſzégyenités.*

Confutātio, onis, f. Cic. *Szuproti-govorenye, razlaſenye, pogovor, pogovorenye.* e. Wiederlegung. *Megbamiſitás ellene-ſzólás.*

Confūto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szuproti-razláſem.ſtuprot odgovoriam. piſſem, pogovariam.* Wiederlege. vviederſchreibe, vviederſpreche.. *Megbamisítom, ellene-állok. ſzólok.*

Congaudĕo, es, ere, (Neu.) V. *Congratulor.*

Congĕlātio, onis, f. Plin. *Pomerznenye, zmerznenye.* e. Zuſammenfrihrung. *Öſzve fagyás.*

Congĕlaſco, is, ĕre, (Inchoativ.) Aul. Gell. *Zmerzavatiſze pochinyam, mrzebuiem.* Anfange zu frieren. *Öſzve-fagyni-kezdek.*

Congĕlo, as are, avi, atum (Act.) Cic. *Zmerzávam pomerzávam.* Gefriere. *Meg-fagyok, öſzve fagyok.* Congĕlor. *Paſſiv.* Col.

Congĕner, ĕris, *om*, Plin. *Rogyak, iedno plemen.* r. Befreind, eines Geſchlechts. *Egyfajú l valló.*

Congĕner, ĕnĕri. m. JCt. *Dveh ſzeſzter Muzi, dva zeta, ſzkup zeti.* Zvveyen Schvveſtern Männer genanndt. *Együtt vejek, kétnényú Férjek.*

Congĕries, iēi, f Plin. *Natovorienye, zkupnatekanye, nametanye, nanoſſenye.* e. Zuſammenhauffung, r. Hauff. e. Aufhauffung. *Rakás, öſzve hordás.*

Congĕro, is, ĕre, eſſi, eſtum. (Act.) Cic. *Nakupſzpravlyam, kúpim, ſzkup - znaſſam.* Zuſammentrage, ſammle. *Öſzve-hordom, rakom.*

Congerro, ōnis, m. Plaut. *Klaſura, Prilizavecz, ċalecz, Priberbravecz.* r. Mit - Plauderer, Zuſchmeichler. *Beſzéddel időt-töltő társ, tréfálló, Hizelkedő.*

Congeſtio, onis, f. *Marcell.* Congeſtus, ûs, m. *Cic.* Vide *Congeries.*

Congiārium, ii, n. Cic. *Dár Ceſzárſzki, kralyevſzki ali veliketb knezov, dan lyudztvu, ali kómu drug mu.* 2. Ehren Geſchencke, ſo ein König *oder* Fürſt einem Volck, *oder* beſonderen Perſohnen giebet. *Királyi vagy más nagy urak alább valóknak adot ajándék.* 2. *certum vas.*

Conglŏbātio, ōnis, f. Senec. *V-kup-ſzpravlyanye, ſzkup zvianye, Navianye.* e. Zuſammenhauffung, e. Zuſammenbindung, e. Zuſammenrollung. *Egybe-gömbölyités.*

Conglŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Vkup-zviam, ſzkup-ſzpravlyam kakti okrug* (peregr. *globus*) *okruglo napravlyam.* Zuſammen rolle, zuſammen ſammle, rund mache vvie eine Kugel. *Öſzve-gömbölyitem.*

Conglŏmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Lucr. *Naviam, ſzkup-namátam, zviam, ſzkupmotam.* Einen Klungelvvinde, aufhäuffe. *Öſzve gömbölyitem.*

Conglutinatio, onis, f. Cic. *Szkup-kelenye, Prileplenye.* e. Zuſammenleimung, r. Hafft. *Öſzve enyvezés.*

Conglūtino, & Conglūtino, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkup - kelim.* Zuſammen leime. *Öſzve-enyvezem.*

Congræco, as, are, avi. atum, (Neu.) Congræcor. aris. ari, atus. ſum. (Dep.) Plaut. *Pianchuiem ſerem, vu pitju. ſerenyu vreme, tr ſſim. kvárim, gubim.* Schlemme praſse, und ſauffe. *Lakozom, dobzolódok.*

Congrātŭlātio, onis, f. Cic. *Szkup - raduvanye, veſzelenye.* e. Frolockung, Glückvvünſchung. *Együtt valatinek örülés.*

Congrātŭlor, aris. ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Szkup-raduiemſze, obraduiemſze, veſzelimſze.* Frolocke, Glück vvünſche. *Együtt örvendek.*

Congrĕdior. ĕris. ĕdi. eſſus, ſum, (Dep.) Cic. *Szkup-idem, 2. Druſimſze, 3. Szuprotſztaiem Biemſze, na boi z-drugem idem, Ervamſze.* Zuſammen gehe, mich verſamle, vvieder einen zuſammen komme, mit dem Feind zu ſchlagen komme. *Öſzve megyek, Jövök, Tárſolkodom, ellene - állok, máſal fegyverrel vivok, barczolok, ſzemre megyek.*

Congrĕgātio, ōnis, f. Cic. *Szkuplenye, ſzpravische, ſzkupchina, ſzpravlenye.* e. Verſammlung. *Egybe gyüjtés, Gyülekezet.*

Congrĕgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup ſzpravlyam. kúpim.* Verſammle, zuſammenhauffe. *Öſzve gyujtem.*

Congreſsio, onis, f. & congreſſus, ûs, m. Cic. *Zbajanye, ſzkup-idenye ſzkup-bienye, ervanye.* e. Zuſammenkunfft, das Zuſammenſchlagen. *Szembe-menés, együtt menés.*

Congreſſor, ōris, m. Ambros. *Szkup-bóduſs*, 2. *Szkup-bojnik*. Der mit einen gehet, 2. Streitet. *Együtt* *járó*, 2. *Vivó, bartzóló, társ*.

Congrŭens, entis, *om*. *Compar*. Congruentior. *Cic*. *ſuperlat*. Congruentiſſimus, Auguſtin. *Prikladen*, *priſztojen*, *doſztojen*. Fügig, füglich, vvas ſich vvohl ſchickt. *Illendŏ*.

Congrŭenter *Adv*. Lact. *Compar*. Congrŭentiùs, Auguſtin. *ſuperlat*. Congrŭentiſsimè. Tertull. *Doſztojno, prikladno, prilichno, priſztojno*. Gemäſs, bequemlich, füglich. *Illendŏképen*.

Congrŭentĭa, æ, f. Svet. *Doſztojnoſzt*, *prikladnoſzt*, *prilichnoſzt*, *priklada*, *priſztojnoſzt*, *Priſztaloſzt*. e. Bequemlichkeit, Füglichkeit. *Illendŏség*.

Congrŭĭtas, atis, f. Symmach. *idem*.

Congrŭo, is, ĕre, ongrŭi, (Neut.) Cic. *Szlaſemſze*, *Prikladamſze*, *priſztajem*, *prilaſemſze*. Schicke, übereinkomme. *Hozzá-illem*. congruunt dicta, cum ſcriptis. Liv. *z-piſzmemſze ſzlaſu rechi*. Die Reden kommen mit den Schrifften überein. *A'mondás, és ſzolás haſonló a' beſzédhez*.

Congrus, gri, m. (Gonger.i.) Plin. *Ugor, riba morſzka ſzpodobna angvili*. r. Meer-Aal. *Tengeri hal haſonló angolnához*.

Congўlis, ĭdis, f. & Congylum, i, n. Colum. *Okruglicza Repa*. e. Runde Rube. *Kerek répa*.

Cōnĭa, æ, *Apul*. & Cĭcōnĭa, æ, f. Plaut. *Strok*, *Stórk*. r. Storch. *Gólya*.

Conjectānĕa, orum, n. *plur*. Aul. Gell. *Knige vſzakojachkeh popiſzaneh dugovany*. Bücher darinn allerley dingen geſchrieben ſeynd. *Minden féle dolgok felŏl iratott Könyv*.

Conjectātĭo, onis, *Plin*. f. Conjectūra, f. Cic. *Szumnenye*, *ſtimanye*. e. Muthmaſsung, Meynung. *Arányzás, Hagyitás, vetés, vélekedés* vide *Adverſaria*, *Miſcellanea*.

Conjecto, as, are, avi, atum, *Aul. Gell*. (Frequ. Act.) & Conjectūro, as, are, avi, atum, Senec. *Szumlyim*, *domiſslamſze*, *pogagyam*, *mnim*. Muthmaſſe, errathe, rathe, anzeige. *Vélem*. *Arányzom*.

Conjectus, ûs, m. & Conjectio, onis, f. Plin. *Szkup-bitanye*, *hit*, *haczanye*, 2. V. *Conjectatio*.

Conjĭcĭo, is, ĕre, ēci, ectum, (Act.) Cic. *Hitam*, *ſzkup-bitam*. Werffe, zuſammenvverffe. *Reá-hagyitom*. 2. Vide *Conjecto*.

Cōnīſco, as, are, (Nev.) Quint. *Z-glavum vu glavu terkam katti ovni*, ali, *kozli*. Mit den Kopf ſtoſse in Kopf-vvie die Schaaff, *oder* Böck. *Fejemet más fejével öſzve-ütrem, mind az ketskék*.

Cōnĭtum, ti, n. Cōnĭtus, ti, m. Feſt. *Kinch*, *Drago-kamenye*. e. Zierde, r. Schmuck. *Kints*, *Drága* *kövek*.

Conjŭga, æ, f. *Apul*. Conjunx, (Conjux *Apul*.) ŭgis, *com*. Cic. *Zakonſzki drùg*, *mùs* ali *ſena zakonſzka*. e. Eheleit, der Ehe-Mann, und das Ehe-Weib. *Házas-társ*.

Conjŭgālis, is, *com*. le. *n*. Ovid. *Zakonſzki*, *Druſni*. Zur Ehe gehörig. *Házas - társi*, *Házaſságbéli*.

Conjŭgātĭo, onis, f. Cic. *Szkloplenye*, *Zdruſenye*, *ſzkup-vezanye*. e. Zuſammenfügung, e. Zuſammenbindung. *Egybe - foglalás*, *kötözés*.

Conjŭgātor, oris, m. Catull. *Szkup - druſitel*, *ſzkup-vezitel*. Zuſammenfüger, Zuſammenbinder. *Együtt-foglaló*.

Conjŭgĭum, ii, n. Cic. *Zakonſzki ſztaliſs*, *ſenitva*. Die Ehe, der Eheſtand. *Házaſság*, 2. V. *Conjunctio*

Conjŭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *V-jarmim Szkup v-járem poſztaulyam*. Zuſammen joche. *Egy járomba-fogom*. 2. V. *Conjungo*.

Conjŭgus, a, um, Cic *Szkup-v-jarem poſztavlen*, *V-jarmnyen*. Zuſammen gejocht. *Egy igában tétettet*. 2. V. *Conjugalis*.

Conjunctè *Adv*. *ſuperlat*. Conjunctiſsimè, Cic. *Szkup*, *ſzkladno*, *zajedno*. Zuſammen. *Együtt*, *egyſzer-ſmind*.

Conjunctim, *Adv*. Liv. *idem*.

Conjunctĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup - pajdaſsenye*, *ſzkup-druſenye*, *Vezanye*. e. Zuſammgeſellung, zuſammen Bindung, Verknipfung. *Tárſaſág*, *Egybe-foglalás*.

Conjungo, is, ĕre, unxi, unctum (Act.) Cic. *Szkup - ſztavim*, *poſztavlyam*, *druſim*. Zuſammen ſetze, ſtelle. *öſzve - foglalom*, *Kötöm*.

Cōnĭvŏla, ōrum. n. *plur*. Feſt. *Otajnoſti*, *Otajna Dugovanya*. e. Heimliche Sachen. *Titkos dolgok*.

Cōnĭvŏlus, a, um. Feſt. *Otajen*, *ſzkroven*. r. Heimlich, verborgen. *Titkos*.

Conjūrāti, ōrum, m. *plur*. Cic. *Priſzeſniki*, *zkup-Priſzeſni*. e. Zuſammen Geſchvvorene. *Pártoſok*.

Conjūrātim. *Adv*. Plaut. *Szkup-Priſzeſno*, *z-Priſzegum*. Mit Geſchvvur, Zuſammen geſchvvorne Weis. *öſzve eskövésként*.

Conjūrātĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-priſzeganye*, *Zakletva*. e. Zuſammen Schvverung, e. Geſchvvorne Verbintnuſs. *öſzve - esküvés*, *Párt-*

Párt-ſités. 2. ſummitur pro *ipſo cœtu conjuratorum*.

Coñjūro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szkup-priſzeſem*, *Zkupſzeraklinyam*. Zuſammen Schvvöre. *Öſzve-esküſzöm*.

Coniux, Vide *Conjuga*.

Connăto, as, are, avi, atum. (Neut.) Plaut. *ſzkup-plávam*. Mit ſchvvimme. *Együtt-úſzok*.

Connecto, is, ĕre, exui, exum (Frequ.) Cic. vide Conjungo.

Connexio, onis, f. Cic. & Connĕxus, ûs, m. *Lucret*. Vid. *Conjunctio*.

Connitor, ĕris, niti, nixus (nīſus) ſum, (Dep.) Cic. *Zkupſzeterſzim*, *Pouſſamſze*. Mich befleiſſe, Bemühe, unterſtehe. *Erölködöm*, *Igyekezem*.

Conniventĭa, æ, f. Lamprid. *Zaterplivoſzt*, *cheſz perſzte gledanye*, *Prepuſchanye*. Das Nachlaſſen, über die Finger ſehen. *Meg-engedés*, *Elhalgatás*.

Connivĕo, es, ēre, īvi, *vel* ixi, (Neut.) Cic. & Connivo, is, ĕre, ivi, *vel* ixi (Plin.) *Prepuſcham*, *Mucbim*, *Cheſz perſzte gledim*, *Têrpim*. Nachlaſſe, ſchvveige, durch die Finger ſchaue, gedulde. *Pillogatok*, *Láttatlanná-téſzem*, *Reá-engedem*.

Connōdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cato, *Szkup-vuzlam*, *Vuzle napravlyam*, *Zavuzlavam*. Zuſammen knöpffe. *Öſzve-tſomóʒom*, *Gombolom*.

Connūbĭālis, is, *com*. le, *n*. Claud. *Vudatni*, *Szvadbeni*. Hochzeitlich. *Menyekzöi*, *Házasági*.

Connūbĭum, ii, n. Cic. *Vudatva*, *Vudavanye*, *V-davanye*, *Vudatba*. e. Eheliche Verbindnus, e. Heurath. e. Ehe. r. Eheſtand. *Házaſság*, *Férhez-adás*.

Connūbo, is, ĕre, upſi, uptum (Neut.) Apul. *Szkupſze vdajem*, *V-dajemſze*, *ſzkup idem za muſa*. Mich verheirathe, vermähle. *Megnözöm*. *Férhez mégyek*, *meg-házaſitom*.

Cōnōpæum, æi, n. Juv. *Zaſzlon*, *Zaſztor poſztelni*. 2. *Sator oſzebujni*. e. Umhang um ein Bett. 2. Zelt. *Ágy eleibe függeſztö ſuperlát*. Item *Sátor*.

Cō ōps, ōpis, m. Vide *Culex*.

Cōnor, āris, āri, ātus ſum (Dep.) Ter. Vide *Connitor*. *Phras*. Conandum tibi erit nimium. Magno ſtudio enitendum, contendendum. Id moliendum & agendum. Ad eam te cogitationem accinge. Nihil aliud machinare, rem ità adorna, inſtrue. Intentus tibi animus habendus. qui nulli unquam labori ſuccumbat. Contende nervis omnibus. Omni ope annitere. Totis viribus accingere. Niſu fortiſſimo, ſtudiô ſummô hoc age. Manibus pedibúſque, ùt ajunt, conare, ut ſolidam laudem conſequáre. Age pro virili parte, pro tua parte, da operam pro eo, quod in te erit. Ità contende, ut nihil magis.

Conquaſsātĭo, ōnis, f. Cic. *Sztreſzanye*, *Ruſſenye*, *ſzkup-treſzenye*. e. Erſchüterung, zuſammen Schüterung. *Öſzve-verés*, *Egyberontás*.

Conquĕror, ĕrĕris, ĕri, eſtus ſum (Dep.) Cic. *Tuſimſze*, *Po*, ali *Prituſujemſze*. Mich beklage. *Panaſzolkodom*.

Conqueſtĭo, ōnis, f. Cic. *Prituſenye*, *Tusba*. e. Beſchvverung, Klage. *Panaſzolkodás*.

Conqueſtus, ûs, m. Liv. *idem*.

Conquĭnĭo, is, ĕre, conquēxi (Neu.) *Plaut*. & Conquĭniſco, is, ĕre, conquēvi (Neut.) Priſc. *Glavu Prigiblem*. Das Haupt biege, bucke. *Fejemet lehajtom*.

Conquiro, is, ĕre, sīvi, īrum. (Act.) Cic. *Szkup Ziſzkujem*, *Iſchem*, *Ziſzkávam*. Mit erforſche, ſuche. *Öſzve keresem*.

Conquīsītĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-iſzkanye*, *Ziſzkavanye*. e. Zuſammen Suchung. *Öſzvekereſés*.

Conquīsitor, ōris, m. Cic. *Ziſzkavavecz Poiſzkavecz*. r. Auſſucher. *Felkeresö*.

Conquīsitus, a, um. Conquīsītior, Conquīsītiſsĭmus Cic. *Zebran*, *Izizkan*. r. Ausgeklaubte, Ausgeſuchte. *Válaſztott*. Menſa exquiſitiſſimis epulis. Cic. *Sztol z-naj zizkaneſſemi*, *y zebraneſſemi jeſztvinami*. Ein Tiſch mit ausklaubſten Speiſen. *Ki-kereſett*, *s-gondolt étekkel meg-rakot bö Aſztal*. Conquiſita carmina, Miles conquiſitus. Cic. *Zebrane Popevke*, *zebrani Vojnik*. Das ausgeklaubſte Lied, der ausgeklaubſte Soldat. *Jeles verſek*, *énekek*, *Fövitézek*.

Conrādo, is, ĕre, āſi, āſum. *Lucr*. Vid. *Corrado*.

Conrēgĭo, ōnis, f. (Conrēcio, ōnis, f. *Varro*) Feſt. *Kotár*, *Derſava*, *Vladanye*. e. Landſchafft, ſo innerhalb der Gräntzen liget. *Tartomány*.

Conrĕus, ĕi, m. JCt. *Szkup-Krivecz*, r. Mit Schuldiger. *Egyenlö bünös*.

Conrīdĕo, es, ēre, īſi, īſum, Lucret. Vide *Corrideo*.

Consălūtātĭo, ōnis, f. Cic. *Szkup-pozdravlenye*. Mit-einander Begrüſſung. *Együtt köſzöntés*.

Consălūto, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Szkup-pozdravlyam*. Mit einander grüſſe. *Együtt Koſzöntöm*.

vlyam.

Consānēſco, is, ĕre, ānŭi. Cic. Conſānaſco, is, ĕre, ānui, Ulp. *Zdrav-poſtajem, Ozdravlyam.* Geſund vverde. *Meg-gyógyitom, Meg gyógyúlok.*

Conſangvĭnĕus, a, um. Cic. *Ròd, Rodbinszki, Rogyák, Rogyakinya.* r. Bluts-Freund. *Vér ſzerint-való rokon.*

Conſangvĭnĭtas, ātis, f. Liv. *Rodbinſztvo.* Bluts Freundſchafft. *Vér ſzerint-való rokonſág.*

Conſāno, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Zdravo-chinim.* Geſund mache. *Meg-gyógyitom.*

Conſcendo, is, ĕre, endi, enſum, (Neu.) Cic. 1. *Szkup-gore idem.* 2. *Zaſzedam, ſzedam na konya.* Mit hinauff gehe, ſteige. *Fel-mégyek, Hágok.*

Conſcenſio, onis, f. Cic. *Gore-idenye, zlazenye.* Item *Na konya ſzedanye, vu ladju ſztuplenye.* Das Auffſteigen. *Item* Das Steigen in ein Schiff, &c. *Fölmenés, Lóra ülés.*

Conſcĭentĭa, æ, f. Cic. *Zkup-Znanozt.* e. Mit-Wiſſenſchafft. *Öſzve-Tudomány.* 2. *Veſzt. Duſſno ſzpoznanye, Zvèſzt i Nuterni, Otajni Duſſe ſztalisſt.* s. Gevviſſen, der innerliche Stand der Seelen. *Lelki-eſméret.*

Conſcindo, is, ere, ĭdi, iſum (Act.) Cic. Vide. *Concido.*

Conſcio, is, īre, īvi, ītum (Act.) Horat. *Vu ſzebi zpoznavam, znam vu duſſnom zpoznanyu.* In meinen Gevviſſen vviſſe. *Tudom lelki-eſméretem.*

Conſciſco, is, ĕre, īvi, itum (Act.) Cic. V. *Decerno,* Item *communi conſilio ſtatuo. Conſcivit* ut bellum cum priſcis & Latinis fieret. Liv. L. 1. 2. *Vu zlo opelyavam.* 3. *Morim, gubim.* 2. Verführe, 3. Umbringe, *eſméretem.* 2. *El végezem,* 3. *Megölöm.* Mortem ſibi conſcivit, Cic. *Szamſzeje vumoril.* Er hat ſich ſelbſt umgebracht. *Megölte maga magát,* Facinus in ſe conſciſcere. Liv. *Szamoga ſzebe vu zlo v-pelyati, ſzamomu ſzebi zlo vuchiniti.* Eine böſe That vvider ſich ſelbſt begehen. *Maga magának gonoſzt tſelekedni.*

Conſcius, a, um, Cic. *Veſztovit, ſzamſzebi dobro znan.* Bevvuſt. *Maga dolgának tudója. Iſmérője.*

Conſcrībillo, as, are, avi, atum (Act.) Varro, *Guſztokrat-piſem, Popiſzavam,* Popiſujem. Offt ſchreibe. *Felirogatom, Gyakran irdogalok.*

Conſcrībo, is, ere, ipſi, iptum (Act.) Cic. *Popiſzavam, zkup ſzpiſzavam.* Zamen ſchreibe. *Megirom, öſzve irok.*

Conſcriptio, onis, f. Cic. *Szkup popiſzanye, Popiſzavanye.* Das Zammen-Schreiben, aufſchreibung. *Megirás, öſzve irás.*

Conſĕco, as, are, ĕcŭi, ectum (Act.) Varro, *ſzkup-ſzechem, k-ſſem.* Zuſammen hacke. *öſzve vágom, metélem.*

Conſĕcrātĭo, onis, f. Cic. *Poſzvetchenye.* e. Heiligung. *Meg-ſzentelés.*

Conſĕcrator, oris, m. Firm. *Poſzvetitel Aldovnik.* Ein Weicher, Heiligmacher. *Meg-ſzentelő.*

Conſecro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Poſzvechujem.* Heilige, vveihe. *Meg-ſzentelem.* 2. V. Devoveo.

Conſectānĕus, a, um. Arnob. *Naſzleduju-chi, zakim iduchi.* Nachfolgend. *Következő, követő.*

Conſectātio, onis, f. Cic. *Szleduvanye, naſzleduvanye.* e. Nachfolgung. *Követés.* 2. V. *Captatio.*

Conſectātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik, ſzlednik.* r. Nachfolger. *Követő.*

Conſectātrix, icis, f. Cic. *Naſzlednicza, ſzlednicza.* e. Nachfolgerin. *Követőné.*

Conſectio, onis, f. Cic. *Zeſzechenye, Szkupſzechenye, Naſzechenye, Poſzechenye.* e. Zerhauung. *Darabokra-vagdalás, öſzve metélés.*

Conſector, āris, āri, ātus, ſum. (Dep.) Cic. Conſecto, as, are, avi, atum. (Frequ.) Feſt. *Naſzledim, Naſzledujem.* Nachfolge, nachſtelle. *Követem.* 2. V. *Inſequor, Urgeo, agecto.*

Conſĕcūtio, onis, f. Cic. *Naſzleduvanye.* 2. *Zadoblenye.* 3. *Doſztigavanye.* e. Nachfolgung, e. Erlangung. *Következés, Követés.*

Conſĕneſco, is, ĕre, ĕnŭi, [Neu.] Cic. *Oſztarujem, Oſztaram, Sztar poſztajem.* Alt vverde. *Megvénhedem, Magaggok, Vénhedek.*

Conſenſio, onis, f. & Conſenſus, ûs, m. Cic. *Privolenye.* e. Vervvilligung, e. Einhelligkeit. *Egyet értelem, Egyezés, Egyetértés.*

Conſentānĕus, a, um, Cic. *Doſztojen, Priſztojen, Prikladen.* Gemäſs, gebührlich. *Illendő, Alkalmatos.*

Conſentio, is, īre, enſi, enſum, (Neu.) Cic. *Privolyujem. Szkup-derſim.* Vervvillige, übereinſtimme. *Egyezek, Egyet értek.*

Conſēpio, is, īre, epſi, eptum, (Act.) Cic. *Opletam, Ogragyam.* Umzäune, einzäune. *Bérekeſztem, Sövénnyel békekeſztem, Békeritem.*

Conſeptum, ti, n. Quint. *Plot, Ogragya, Zagra-*

gragya, *Meſsto ogragyeno.* Ein Orth mit den Zaun eingeſchloſsen. *Békeritett-hely.*

Conſĕquor, ĕris, ĕqui, ūtus, ſum, [Dep.] Cic. *Doſttigávam.* 2. *Zadobivam.* 3. *Naſtleduje.* Nachſtelle, erlange, nachfolge. *Kővetem, Elérem, Megnyerem.*

Conſermōcĭnor, Gell. Conſermōnor, āris, āri, ātus, ſum, (Dep.) Claud. *Szpominamſze*, *Razgovariamſze.* Mit einander rede. *Együtt-beſzéllek.*

Consĕro, ĕris, ĕrĕre, ĕvi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Szkup ſzejem ſito, Poſzeam.* Beſäe, beſaame. *Együtt-vetek.*

Consĕro, is, ĕre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Cic. *Szkup-poſztavlyam.* 2. *Méſſam.* 3. *Oborusſen z-drugemſze biem.* Zuſammen ſetze. 2. Vermiſche. 3. Mit einem ſtreite, fechte. *Öſszve-fogom.* 2. *Öſzve-foglalom, Öſzve teſzem,* 3. *Viaskodok.* Diem nocti conſerere, ovid. *Dan y noch ſzkup ſztaviti.* Tag und Nacht zuſammen ſetzen. *Étzakát nappal egyé tenni.* Manum conſerere cum aliquo Cic. *Bitiſze z-kim.* Mit einem ſtreiten, fechten. *Hartzolni S-viaskodni valakivel.*

Conſertè *Adv.* Cic. *Szkupſzpravno, ſzkladno, Lepo-ſzloſno, Guſzto.* Dick an einander zuſammen hängend. *Öſzve-foglaláskėpen.*

Conſertor, ōris, m, Plin. *Szkup - bojnik.* r. Streiter, r. Kämpfer. *Öſzve-foglaló, Hartzoló, Bajnok.*

Conſervātĭo, ōnis, f. Cic. *Obchuvanye, zachuvanye zabramba, zabranenye, obranenye.* e. Erhaltung, r. Schirm, Schutz. *Megtartás.*

Conſerva, æ, f. Terent. *Szkup dekla, ſzluskinya.* Mit dienrin, Mit-Magd. *Együtt ſzolgálóné.*

Conſervus, i, m. Cic. *Szkup-ſzluga.* r. Mit-Diener. *Szolga-társ.*

Conſervĭtium, ii, n. Plaut. *Szkup - ſzluzbo.* r. Mit-Dienſt. *Szolgai-társaság.*

Conſervo, as, are, avi, atum, (Act.) Teren. *Zachuvam, zabranim.* Erhalte, bewahre. *Megtartom, őrzőm.*

Conſeſſor, ōris, m. Liv. *Priſzednik ſzkup-ſzednik, Priſzeditel.* peregr. *Aſſeßor.* r. Beyſitzer. *Együt - ülő.*

Conſeſſus, ûs, m. Cic. *Szed, ſzkup-ſzedenye, na vechnicti.* &c. r. Beyſitz, am Rathhauſs. *Együtt-leülés, Öſzve - gyűlt Nép.*

Consīdĕo, es, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Szkup - ſzedam, Szedim, Priſzedam.* Zuſammen nieder ſitze. *Együtt-ülők.*

Consīdĕranter, *Adv.* pallad. *Dobro miſzlech, Premiſzlech.* Behutſamlich. *Meggondolván.*

Consīdĕrantĭa, æ, f. Cic. *Premiſſlenye.* e. Bedachtſamkeit. *Maga meg-gondo'lás.*

Consīdĕrātè *Adv.* Consīdĕrātĭus, Consīdĕrātiſsĭmè, Cic. *Premiſslyeno.* Bedächtlich mit guter Vorbetrachtung. *Eſzeſen, meg-gondolva.*

Consīdĕrātĭo, ōnis, f. Cic. *Razmiſslyanye, Premiſslyanye, Motrenye.* e. Betrachtung, Bewegung. *Meggondolás.*

Consīdĕrātor, oris, m. Gell. *Razmiſslyavecz, Premiſslyavecz.* r. Betrachter. *Meg-gondoló.*

Consīdĕrātus, a, um, Consīdĕrātĭor, Consīdĕrātiſsĭmus, Cic. *Dobro premiſslyen, Razmiſslyen, Previdechi.* Wohl bedacht, betrachtet, überlegt, vorſichtig. *Eſzes, Magát jól-meg-gondoló.*

Consīdĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Premiſslyam, Razmiſslyam, Previgyujem, Motrim.* Betrachte, bedencke, vorſihe, überlege. *Meg-gondolom. Phras.* Conſiderare rem acuratiùs. Acie mentis diſpicere. In omnem partem conſiderationem intendere: omni ingenii vi, contemplari, omni cogitatione pertractere, percontari ſeipſum. Circumſpicere res omnes, rationéſque ſubducere. Totam cauſam quàm maximè intentis oculis, quàm acerrimè contemplari. Omnia amplecti conſilio. Animo ac mente circumſpicere, in animis ſecum verſare, agitare rem ſecum ac rationes reputare; deputare.

Consīdo, is, ĕre, īdi, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Szkup-ſzajemſze ſzedam, Nadnoſze zpuſcham.* Mich ſetze, niederlaſſe. *Leülök, Leapadok.* Turbidus conſidit Bacchus, jeſze ſztalo, y poſzeloje vino. Der triebe Wein hat ſich geſetzt. *Meg-ſzállot a' zavaros bor.* 2. V. *Conſideo.*

Conſignātĭo, ōnis, f. Quint. *Zaznamenuvanye, Zabiliſenye.* Item. *Odluchenye, Zapiſzanye.* e. Verzeichnung, e. Anordnung. e. Verſchreibung. *Feljegyzés.* Item. *Elrendelés, Kéz irás, adás.*

Conſignātus, a, um, Conſignātĭor Conſignātiſsĭmus, Cic. *Odluchen,* 2. *Zapiſzan,* 3. *Zaznamenuvan.* Anordnet, 2. verſchrieben, 3. Gezeichnet. *El rendelt.* 2. *Fel jegyzett.* 3. *Meg bélyegezett.*

Conſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Zaznamenujem, znamenyku poſztáulyam.* peregr. *Pechatim.* 2. *Odlúcham, oſztavlyam.* Verzeichne, verſiegle, verpetſchiere, 2. Verſchaffe. 1. *Meg-petſételem Meg-jegyzem,* 2. *elrendelem.*

Conſānēſco, is, ĕre, ānŭi. *Cic.* **Conſānaſco**, is, ĕre, ānui, Ulp. *Zdrav-poſtajem, Ozdravlyam.* Geſund vverde. *Meg-gyógyitom, Meg gyógyúlok.*

Conſangvĭnĕus, a, um. Cic. *Ród, Rodbinszki, Rogyák, Rogyakinya.* r. Bluts Freund. *Vér ſzerint-való rokon.*

Conſangvĭnĭtas, ātis, f. Liv. *Rodbinſztvo.* Bluts Freundſchafft. *Vér ſzerint-való rokonság.*

Conſāno, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Zdravo-chinim.* Geſund mache. *Meg-gyogyitom.*

Conſcendo, is, ĕre, endi, enſum, (Neu.) Cic. 1. *Szkup-gore idem.* 2. *Zaſzedam, ſzédam na* konya. Mit hinauff gehe, ſteige. *Felmégyek, Hágok.*

Conſcenſĭo, onis, f. Cic. *Gore-idenye, zlazenye.* Item *Na konya ſzedanye, vu ladju ſztuplenje.* Das Auffſteigen. *Item* Das Steigen in ein Schiff, &c. *Fölmenés, Lóra ülés.*

Conſcientĭa, æ, f. Cic. *Zkup-Znanozt.* e. Mit-Wiſſenſchafft. *Öſzve-Tudomány.* 2. *Viſzt. Duſſno ſzpoznanye, Zvèſzt; Nuterni, Otajni Duſſe ſztaliſt.* s. Gevviſſen, der innerliche Stand der Seelen. *Lelki-eſméret.*

Conſcĭndo, is, ere, ĭdi, iſum (Act.) Cic. Vide. *Concido.*

Conſcĭo, is, īre, īvi, ītum (Act.) Horat. *Vu ſzebi zpoznavam, znam vu duſſnom zpoznanyu.* In meinen Gevviſſen vviſſe. *Tudom lelki-eſméretem.*

Conſciſco, is, ĕre, īvi, itum (Act.) Cic. V. *Decerno*, Item *communi conſilio ſtatuo. Conſcivit* ut bellum cum priſcis & Latinis fieret. Liv. L. 1. 2. *Vu zlo vpelyavam.* 3. *Morim, gubim.* 2. Verführe, 3. Umbringe, *eſmérem.* 2. *El végezem,* 3. *Megölöm.* Mortem ſibi conſcivit, Cic. *Szamſzeje vumoril.* Er hat ſich ſelbſt umgebracht. *Megölte maga magát*, Facinus in ſe conſciſcere. Liv. *Szamoga ſzebe vu zlo v-pelyati, ſzamemu ſzebi zlo vuchiniti.* Eine böſe That vvider ſich ſelbſt begehen. *Maga magának gonoſzt tſelekedni.*

Conſcĭus, a, um, Cic. *Veſztovit, ſzamſzebi dobro znan.* Bevvuſt. *Maga dolgának tudója, Iſmérője.*

Conſcrĭbillo, as, are, avi, atum (Act.) Varro, *Guſztokrat-piſzem, Popiſzavam*, Popiſujem. Offt ſchreibe. *Felirogatom, Gyakran irdogalok.*

Conſcrībo, is, ere, ipſi, iptum (Act.) Cic. *Popiſzavam, zkup ſzpiſzavam.* Zamen ſchreibe. *Megirom, öſzve irok.*

Conſcriptĭo, onis, f. Cic. *Szkup popiſzanye, Popiſzavanye.* Das Zammen-Schreiben, aufſchreibung. *Megirás, öſzve irás.*

Conſĕco, as, are, ĕcŭi, ectum (Act.) Varro, *Szkup ſzecbem, koſſem.* Zuſammen hacke. *Öſzve vágom, metélem.*

Conſĕcrātĭo, onis, f. Cic. *Poſzvechenye.* e. Heiligung. *Meg-ſzentelés.*

Conſĕcrator, oris, m. Firm. *Poſzvetitel Aldovnik.* Ein Weicher, Heiligmacher. *Megſzentelő.*

Conſecro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Poſzvechujem.* Heilige, vveihe. *Meg-ſzentelem.* 2. V. Devoveo.

Conſectānĕus, a, um. Arnob. *Naſzleduiúchi, zakim iduchi.* Nachfolgend. *Következő, követő.*

Conſectātio, onis, f. Cic. *Szleduvanye, naſzleduvanye.* e. Nachfolgung. *Követés.* 2. V. *Captatio.*

Conſectātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik, ſzlednik.* r. Nachfolger. *Követő.*

Conſectātrix, īcis, f. Cic. *Naſzlednicza, ſzlednicza.* e. Nachfolgerin. *Követőné.*

Conſectĭo, onis, f. Cic. *Zeſzechenye, Szkupſzechenye, Naſzechenye, Poſzechenye.* e. Zerhauung. *Darabokra-vagdalás, öſzve metélés.*

Conſector, āris, āri, ātus, ſum. (Dep.) Cic. Conſecto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Feſt. *Naſzledim, Naſzleduiem.* Nachfolge, nachſtelle. *Követem.* 2. V. *Inſequor, Urgeo, ageſto.*

Conſĕcūtio, onis, f. Cic. *Naſzleduvanye.* 2. *Zadoblenye.* r. *Doſztigavanye.* e. Nachfolgung, e. Erlangung. *Következés, Követés.*

Conſĕneſco, is, ĕre, ĕnŭi, [Neu.] Cic. *Oſztarujem, Oſztaram, Sztar poſztájem.* Alt vverde. *Megvénhedem, Magaggok, Vénhedek.*

Conſenſio, onis, f. & Conſenſus, ûs, m. Cic. *Privolenye.* e. Vervvilligung, e. Einhelligkeit. *Egyet értelem, Egyezés, Egyetértés.*

Conſentānĕus, a, um, Cic. *Doſztoien, Priſztojen, Priladen.* Gemäſs, gebührlich. *Illendő, Alkalmatos.*

Conſentĭō, is, īre, enſi, enſum, (Neu.) Cic. *Privolyuiem. Szkup-derſim.* Vervvillige, übereinſtimme. *Egyezek, Egyet értek.*

Conſēpĭo, is, īre, epſi, eptum, (Act.) Cic. *Opletam, Ogragyam.* Umzäune, einzäune. *Bérekeſztem, Sövénnyel berekeſztem, Békevitem.*

Conſeptum, ti, n. Quint. *Plót, Ogragya, Zagra-*

Digitized by Google

gragya, *Meſsto agragyeno*. Ein Orth mit den Zaun eingeſchloſsen. *Békeritett-hely*.

Conſĕquor, ĕris, ĕqui, ūtus, ſum, [Dep.] Cic. *Doſzsigávam*. 2. *Zadobivam*. 3. *Naſzleduje m*. Nachſtelle, erlange, nachfolge. *Kővetem*, *Elérem*, *Megnyerem*.

Conſermōcĭnor, Gell. Conſermōnor, āris, āri, ātus, ſum, (Dep.) Claud. *Szpominamſze*, *Razgovariamſze*. Mit einander rede. *Együtt-beſzéllek*.

Consĕro, ĕris, ĕrĕre, ĕvi, situm, (Neu.) Cic. *Szkup ſzejem ſito*, *Poſzeam*. Beſäe, beſaame. *Együtt-vetek*.

Consĕro, is, ĕre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Cic. *Szkup-poſztavlyam*. 2. *Méſſam*. 3. *Oborufen z-drugemſze biem*. Zuſammen ſetze. 2. Vermiſche. 3. Mit einem ſtreite, fechte. *Őſzve-fogom*, 2. *Őſzve-foglalom*, *Őſzve teſzem*, 3. *Viaskodok*. Diem nocti conſerere, ovid. *Dan y noch ſzkup ſztaviti*. Tag und Nacht zuſammen ſetzen. *Éczakát nappal egyé tenni*. Manum conſerere cum aliquo Cic. *Bitiſze z-ktem*. Mit einem ſtreiten, fechten. *Hartzolni S-viaskodni valakivel*.

Conſertè *Adv*. Cic. *Szkupſzpravno*, *ſzkladno*, *Lepo-ſzloſno*, *Guſzto*. Dick an einander zuſammen hängend. *Őſzve-foglalásképen*.

Conſertor, ōris, m, Plin. *Szkup-bojnik*. r. Streiter, r. Kämpfer. *Őſzve-foglaló*, *Hartzoló*, *Bajnok*.

Conſervātĭo, ōnis, f. Cic. *Obchuvanye*, *zachuvanye zabramba*, *zabranenye*, *obranenye*. e. Erhaltung, r. Schirm, Schutz. *Megtartás*.

Conſerva, æ, f. Terent. *Szkup dekla*, *ſzluskinya*. Mit dienrin, Mit-Magd. *Együtt ſzolgálóné*.

Conſervus, i, m. Cic. *Szkup-ſzluga*. r. Mit-Diener. *Szolga-társ*.

Conſervĭtĭum, ii, n. Plaut. *Szkup-ſzlustvo*. r. Mit-Dienſt. *Szolgai-társaság*.

Conſervo, as, are, avi, atum, (Act.) Teren. *Zachuvam*, *zabranim*. Erhalte, bevvahre. *Megtartom*, *őrzőm*.

Conſeſſor, ōris, m. Liv. *Priſzednik ſzkup-ſzednik*, *Priſzeditel*. peregr. *Aſſeßor*. r. Beyſitzer. *Együt-ülő*.

Conſeſſus, ûs, m. Cic. *Szed*, *ſzkup-ſzedenye*, *na vechnicni*. &c. r. Beyſitz, am Rathhauſs. *Együtt-leülés*, *Őſzve-gyült Nép*.

Consĭdĕo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Szkup-ſzedam*, *Szedim*, *Priſzedam*. Zuſammen nieder ſitze. *Együtt-ülők*.

Consĭdĕranter, *Adv*. pallad. *Dobro miſzlech*, *Premiſzlech*. Behutſamlich. *Meggondolván*.

Consĭdĕrantĭa, æ, f. Cic. *Premißlenye*. e. Bedachtſamkeit. *Maga meg-gondolás*.

Consĭdĕrātè *Adv*. Consĭdĕrātĭus, Consĭdĕrātiſsĭmè, Cic. *Premißlyeno*. Bedächtlich mit guter Vorbetrachtung. *Eſzeſen*, *meg-gondolva*.

Consĭdĕrātĭo, ōnis, f. Cic. *Razmißlyanye*, *Premißlyanye*, *Motrenye*. e. Betrachtung, Bevvegung. *Meggondolás*.

Consĭdĕrātor, oris, m. Gell. *Razmißlyavecz*, *Premiſslyavecz*. r. Betrachter. *Meg-gondoló*.

Consĭdĕrātus, a, um, Consĭdĕrātĭor, Consĭdĕrātiſsĭmus, Cic. *Dobro premiſslyen*, *Razmiſslyen*, *Previdechi*. Wohl bedacht, betrachtet, überlegt, vorſichtig. *Eſzes*, *Magát jól-meg-gondoló*.

Consĭdĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Premiſslyam*, *Razmiſslyam*, *Previgyujem*, *Motrim*. Betrachte, bedencke, vorſihe, überlege. *Meg-gondolom*. *Phras*. Conſiderare rem acuratiùs. Acie mentis diſpicere. In omnem partem conſiderationem intendere: omni ingenii vi, contemplari, omni cogitatione pertractere, percontari ſeipſum. Circumſpicere res omnes, rationéſque ſubducere. Totam cauſam quàm maximè intentis oculis, quàm acerrimè contemplari. Omnia ampleƈti conſilio. Animo ac mente circumſpicere, in animis ſecum verſare, agitare rem ſecum ac rationes reputare; deputare.

Consīdo, is, ĕre, īdi, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Szkup-ſzajemſze*, *ſzédam*, *Nadnoſze zpuſcham*. Mich ſetze, niederlaſſe. *Leülök*, *Leapadok*. Turbidus conſidit Bacchus, jeſze ſztalo, y poſzeloje vino. Der triebe Wein hat ſich geſetzt. *Meg-ſzállot a' zavaros bor*. 2. V. *Conſideo*.

Conſignātĭo, ōnis, f. Quint. *Zaznamenuvanye*, *Zabiliſenye*. Item. *Odluchenye*, *Zapiſzanye*. e. Verzeichnung, e. Anordnung. e. Verſchreibung. *Feljegyzés*. Item. *Elrendelés*, *Kéz irás*, *adás*.

Conſignātus, a, um, Conſignātĭor Conſignātiſsĭmus, Cic. *Odluchen*, 2. *Zapiſzan*, 3. *Zaznamenuvan*. Anordnet, 2. verſchrieben, 3. Gezeichnet. *El rendelt*. 2. *Fel jegyzett*. 3. *Meg bélyegezett*.

Conſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Zaznamenujem*, *znamenyém poſztávlyam*. peregr. *Pechatim*. 2. *Odlúcham*, *oſztavlyam*. Verzeichne, verſiegle, verpetſchiere, 2. Verſchaffe. 1. *Meg-petſételem Megjegyzem*, 2. *elrendelem*.

Conſiliārius, rii, m. Cic. *Tolnachnik ſtvetnik.* r. Rath, r. Rathgeber. *Tanáts-adó, Tanátſos.*

Conſiliārius, a, um, Plaut. *Tolnachnichki, Tolnachnikov ſvetnikov.* Rathgebig. *Tanáts-béli.*

Conſiliātor, oris, m. Plin. *Tolnachnik.* r. Rathgeber. *Tanátsló.*

Conſiliātrix, īcis, f. Apul. *Tolnachnicza, ſtvetnicza.* e. Rathgeberin. *Tanatlóné.*

Conſilio, as, are, avi, atum (Neut.) & Conſilior, āris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Tolnacha dajem, ſtvetujem*, ali *tolnacha proſzim.* Einen Rath gebe *oder* begehre. *Tanátſot adok, Tanátslok, Tanátskodom, Tanátskozom.* vagy *tanátſot kérek.*

Conſilium, ii, n. Cic. V. *Deliberatio, Cogitatio.* 2. *Svet, ſtvetuvanye, Tolnach.* r. Rath, Rathſchlag. *Tanáts, Végezés.* 3. V. *Ratio.* Vis conſilii expers molle ruit ſuâ *Hor. l.* 3. *od.* 4. Item pro *callido* & *ſubdolo invento.* Sic Annibal conſilio arma Pergamenorum ſuperavit. *Corn. Nep.* 4. pro *cœtu conſulentium*, vel *judicantium.* Cum conſilio cauſam Mamertinorum cognoſcit; & de conſilii ſententia Mamertinis frumentum ſe non imperare pronunciat. *Cic. Ver.* 7. *c.* 21. 5. demum *à conſilio, ii. Szkup ſzkákanye* ità *Plaut.* Das mit Springen, Hupffen. *Együtt-ugrás.*

Conſimilis, is, *com.* le, *n.* Cic. V. *Similis.*

Conſimiliter, *Adv.* Gell. V. *Similiter.*

Conſipio, is, ĕre, ui, (Neut.) Gell. V. *Simul*, & *Sapio.*

Conſiſtio, Conſtitio, onis, f. Gell. *Poſtojenye.* Der Stand. *Meg-állás.*

Conſiſto, is, ere, ſtiti, ſtitum (Neut.) Cic. *Poſztájam, Zadrſavamſze.* Still ſtehe, mich aufhalte. *Meg állok. mulatok.* 2. Transl. *Sztalenſzem, Obſztajem.* Beſtändig, ſtandhofft bleibe. *Végig megmaradok.* Ut neque mente, neque lingva, &c. conſiſteret. *Cic.* 3. pro *Contineri.* Cùm in eo ſalus conſiſteret. *Cic.* 4. Conſiſtere cum aliquo, eſt *judicio adverſus eum ſtare.* Martian. (Nullo modô ff. ad leg. Corn. *de falc.* 5. pro *locô non cedo* Tanta vi in Pompei eqvites impetum fecerunt, ut eorum nemo conſiſteret. *Cæſ.* Item eſt verbum *Act.* pro *Statuo, Conſtituo.* Et per quæ poſſent vitam conſiſtere tutam. *Lucr.*

Conſiſtoriālis, is, *com.* le. n. JCt. idem quod ad *conſiſtorium pertinens.*

Conſiſtoriānus, i, m. JCt. *Priſztojnik, Jeden zmed ſzkup dohajajuchch tolnachnikov.* Einer aus Conſiſtorial Rathen. *Egy-az tanáts-béliek közül, oda álló.*

Conſiſtōrium, ii, n. Tertull. *Meſzto*, ali, *Palacha, Hiſa obchinſzka, kamſze dolnachniki ſzpravlyaju.* Ein Orth *oder* Palaſt vvo die Conſiſtorial Raths-Herren zuſamen kommen. *Tanáts béliek belye*, vagy *palota hova öſzve gyülnek.* 2. *Predhiſa.* Ein Vor-Hauſs. *Udvarló palota.*

Conſitor, ōris, m. ovid. *Szejach*, 2. *Szadnik, ſzaditel.* Der etvvas besäet 2. pflantzet. *Bévető*, 2. *Plántáló.*

Conſitūra, æ, f. Cic. *Szadenye*, *Vczeplenye.* Item. *Szétva, Poſzbianye.* Das Pflantzen, Säen. *Vetemény, Bévetés, Plántálás.*

Conſobrīna, æ, f. Cic. *Bratichna, Techichna,* &c. *Szeſztrichna.* e. Schvveſter-Tochter. *Anyád nénnyének vagy öttsének leánya. eſt neptis ex ſorore.*

Conſobrīni, ōrum, m. plur. Colum. *Szeſztre decza Bratichi, Vujchichi, Sztrichichi, ſzeſztrichi.* r. Schvveſter-Kinder. *Két atyafiak gyermeki.*

Conſobrīnus, ni, m. Terent. *Szeſztrich, Bratich.* &c. Der Schvveſter Sohn. *Nénim fia. Eſt nepos ex ſorore.*

Conſocer, ĕri, m. ſvet. *Koj je ſzvoga ſzina dal muſa drugoga kcheri*, reſpectu Generi, *Taſzt*, reſpectu Nuri, *Svoker, ſzkuptaſzt, ſzkupſzveker.* r. Gegen-Schvvächer, Mit-Schvvächer. *Két réſzről-való ipa.*

Conſociātio, onis f. Cic. *Z-druſenye, z-pajdaſſenye.* e. Geſellſchafft, Zuſammenfügung, Vereinbahrung. *Társalkodás.*

Conſocio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Z-druſim, z-pajdaſim.* Zugeſelle. *öſzveadom társúl.*

Conſolātio, onis, f. Cic. *Razveſzelenye, objachenye, zgovorenye, okriplenye.* r. Troſt. *Vigaſztalás.* V. *Solatium.*

Conſolātor, oris, m. Cic. *Razveſzelitel, Razgovoritel, Okrepitel.* r. Tröſter. *Vigaſztaló.*

Conſolatrix, icis. f. *Razveſzelitelicza.* e. Tröſterin. *Vigaſztalóné.*

Conſolātōrius, a, um, Cic. *Razveſzelnchi, Vtiſſitelni, okrepitelni.* Tröſtend. *Vigaſztaláſos.*

Conſolor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Cic. *Razveſzelyujem, vtiſſujem, krépim.* Tröſte. *vigaſztalom.* 2. Conſolo, as, are, (Act.) habet Varro. Gell. Conſolo te, varro. *Raz veſzelyujem te.* Ich tröſte dich. *Téged vigaſztallak.* Conſolor, dicitur aliquando etiam *paſſivè.* Conſolor abs te, Varro.

Varro. *Od tebeſze razveſzelyujem.* Ich vverde von dier getröſtet. *Tőled vigaſztaltatom.* Cùm veſtrum animum erga me video, vehementer conſolor Gell.

Conſŏnans, antis, om, & conſŏnus, a, um, Cic. *Szloſno-glaſz, ſzloſen.* Mithällig, zuſammen-ſtimmend. *Együtt zengőt egyező ſzavú.*

Conſŏnantia, æ, f. Vitr. *Szkup-ſzloſnoſzt, ſzloſnoglaſzje.* e. Zuſammenſtimmung, e. Wohllautung. *Egyeſsége a' ſzónak.*

Conſŏno, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szkup-glaſz dajem, ſvenchim, zvonim.* Mit laute, erſchalle, erthöne. *Együtt-Zengek.*

Conſors, ortis, om, Cic. *Tovarus, kiſni Pajdàſs, Jedneſartche tova uſricza, pajdaſsicza, drug.* Mitgenoſs, ebenmäſſig. *Egy állapatú és valakivel egy ſzerentséjű házas társ.* 2. V. *Particeps*, conſors in lucris atque furtis. Cic.

Conſortium, ortii, n. Celſ. *Druſtvo, Tovaruſtvo, Pajdaſtvo.* e. Geſellſchafft, r. Eheſtand. *Tàrsaság.* Conſortio, onis, f. Cic. idem.

Conſpectus, ûs, m. Cic. *Zgled, Pogled, zapazenye, videnye.* Das Anſchauen. *Nézés, tekintet Pàrat.* Dare ſe in conſpectum alicui, in conſpectum venire, vultum alicu us ſub re, in oculis verſari, in conſpectum ſe committere.

Conſpergo, is, ere, (Act.) Cic. V. *Aſpergo.*

Conſperſio, onis, f. V. *Aſperſio.*

Conſpicillum, li, n. Plaut. *Meſzto za zdaleka gledati*, 2. *Zercza lo, ogledalo*, 3. *Ocbnyàk, ocbnicze, ocbàli*, 4. *Vidilnicza*, iliti, *Cſev chefzkojuſze bolye, y daleko vidi, peregr.* Perſpectiv, 1. Ein Ort davon man vveiter und beſſer ſehen kan, 2. Spiegel, 3. Brillen, 4. Perſpectiv, oder ein gemachtes Rohr, durch vvelches man beſſer und vveiter ſiehet. 1. *Nézőhely*, 2. *Tűkőr*, 3. *Okulàr*, &c.

Conſpicillo, onis, m. Plaut. *Otajni Zezvedavecz vuboda, Nagledavecz, otajni prigledavecz, peregr.* Spion, Aufſeher, Ausſpecher, Spion. *Vigyázó, kém.* Dum redeo domum, Conſpicillo conſecutus eſt clanculum, Plaut. *Kadaſzem iſſel domom, jeme doſztigel otajni zezvedavecz. Mikor haza jöttem, vigyázó ézmlélte.*

Conſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *Zagledam, zgledam, zapazujem, vigyevam, zagledavam.* Anſchaue, anſehe, mercke. *Nézek, látok.*

Conſpĭcor, àris, ari, atus, ſum, (Dep.) Terent. Conſpieo, as, are, Activum, varro, idem ac *Conſpicio, video.*

Conſpĭcuus, a, um, Plin. *Verli, Muder, Lep, Previdlyiv, Preſliman, ſlgav, verſzten, veruvan, vidlyiv.* Klug, anſehnlich, bevverth, ſcheinbar. *Láttatott, láttatós, ſzép, diſzes, ilereltűjü, Bölts.* Conſpicuus formâ, Plin. *Lep, y verli od pritiske, y pogleda.* Von Geſtalt ſchön und anſehnlich. *Szép és diſzes termetű.* Fide conſpicuus, ovid. *Od vernoſzti preſliman, verſzten, y veruvan chlovek.* Wohl beglaubter Mann. *Hiteles ember.*

Conſpīrāti, ōrum, m. plur. ſvet. *Dogovorni, zavezani medſzobum y zapriſzeseni lyudi.* zuſammen verbundene und verſchvvorene Leuthe. *Öſzve eskűvők, párt-ütők.*

Conſpīrātio, onis, f. Cic. *Otajno mednekulikemi ſzkup dogovorienye y zapriſzeſenye, otajno podignenye.* Heimliche Zuſammenverbindung, Zuſammenſchvverung. *Öſzve-eskűvés, titkos emberek fel-inditáſſa, párt ütés.*

Conſpīrātus, ûs, m. Gell. idem.

Conſpīro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szkup-dogovarjamſze y z-drugemi zapriſzeſemſze, podiſemſze, ſzkup z-drugemi otajno vjeden meh puſſem.* Zuſammen verbinde, heimliche Verbündnüſſe mache, zuſammen ſchvvehre zuſammen blaſe. *Öſzve-eskűſzöm, öſzve-valakire támadok, pártot ütők.* 2. V. *Simul*, & *ſpiro.*

Conſpīro, as, are, avi, atum, (Neu.) Aur. Vict. *V-kolobar, vu okrug napravlyam, obracham, vertim, Perecze delam.* Rings-vveiſs Winde. *Kereekdéden tsinálom, peretzet tsinálok.*

Conſpondeo, es, ere, ondi, onſum, Feſt. (Neut.) *Szkup poruk jeſzem*, item *ſzkup ſelim.* Vier einanderen mit heiſſe, gut ſtehe. *item* Mitvvünſche angelobe. *Eggyütt-kezes vagyok, kivánom.*

Conſponſor, oris, m. Cic. *Szkup-Poruk, ſzkup zadrugoga jemecz.* r. Mit-Bürg. *Együtt Kezes.*

Conſpŭo, is, ere, onſpui, ūtum, Plaut. (Act.) & Conſpūto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Cic. *Poplyuvàvam, poplyujujem.* Beſpeye. *Megpökdöſöm.*

Conſpurco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Pognyuſzujem, gnyuſzim, poſzmragyujem, oſzmragyujem, ſzmradim.* Verunreinigen, beſudeln. *Meg-otsmányitom.*

Conſtans, antis, om, conſtantior, conſtantiſ-

ſimus, Cic. *Sztalen, ſztanovit*. Standhafft, Beſtändig. *Állhatatos, állandó*.

Conſtanter, Adv. Conſtantiùs, Conſtantiſſimè, Cic. *Sztalno*. Beſtändiglich. *Állhatatoſan*.

Conſtantia, æ, f. Cic. *Sztalnoſzt*. e. Beſtändigkeit. *Állhatatoſság*.

Conſternātio, onis, f. Liv. *Prepadanye*, *Vſztraſſenye oſzupnenye ſztreſzenye*. 2. Schrecken, e. Beſtürtzung. *Elrettentés, elrémülés*.

Conſterno, as, are, avi, atum, Cic. *Preplaſſujem, plaſſim, preſztraſſujem*, *ſtraſſim*. Erſchröcke, verzagt mache. *Elrémitem, rettentem*. Conſternare aliquem Liv. *Koga preſztraſſiti*. Einen erſchröcken. *Valakit elrémiteni*.

Conſtipātio, onis, f. vopiſc. *Zguſztenye, ſztiſzkanye, zapiranye, ztverdenye*. e. Verſtopffung. *Öſzve-ſzoritás, ſürités*.

Conſtipo, as, ere, avi, atum, (Act.) Cic. *Guſztim, zapiram, tverdochinim, ſztiſzkam, ſzkup gnyetem*. Verſtopffe. *Öſzve-ſzoritom, ſürüitem*.

Conſtituo, is, ere, itui, utum, (Act.) Cic. *Poſztavlyam, redim, odluchbam*, item *Dokanchbam*. Setze, ſtelle, ordne, beſchlieſse. *Végezem, rendelem*.

Conſtitūtio, onis, f. Cic. *Poſztavlenye nuregyenye, odluchenye*. 2. *Dokonchanye*, 3. *Narave*, iliti *nature ſzloſenye*. 4. *Dopitanye*. e. Satzung, Verordnung, Anſtalt, 1. Beſchluſs. Zuſtand des Leibes. *Rendelés*, 2. *elvégezés*. 3. *Teſti természet*.

Conſtitūtiōnes Imperii, Eccleſiæ &c. *Dopitanya, y odluchenya Ceſzarſzka, Czirkvena*. e. Reichs-Satzungen, Geiſtliche-Verordnung, oder Satzungen. *Királyi elvégezés, rendelés*.

Conſtitūtor, oris, m. Quint. *Poſztavitel nareditel, odluchitel, dokonyitel, zapochetnik*. Conſtitutor legis, &c. Quint. Ein Stiffter, Satzung-Setzer. *Rendelö, végezö*.

Conſtitutum, ti, n. ſvet. Conſtitutus, ûs, m. Feſt. vide Conſtitutio.

Conſto, as, are, īti, ītum, (Neu.) (Mart. atum,) *Jednako v-jedno ſzkup ſztoim*, 2. pro pretio: *ſztoim, tuliko ſztoim, valyam, czenimſze*, 3. *Sztalenſzem*, 4. Imperſonaliter conſtat, mihi conſtat, *znam*. Gleich beyſammen ſtehe, 2. pro pretio: Koſte, geſchätzt vverde, 3. Ich bin beſtändig. 4. Imperſon. Es iſt mier bekandt. 1. *Együtt máſſal állok*, 2. *anyit érek*, 3. *álhatatos vagyok, értem*. *Tudom*. 5. pro ſum. Quæ in toto mundo moventur & conſtant. Agmen conſtitit, Curt. *cheta junako je ſzkup na redu ſztala*. Ein Hauff von Soldaten iſt gleich zuſammen geſtanden. *A hadi-ſereg rendben állot*. Magno pretio conſtat, Cic. *Vnogo ſztoi, dragoſztoi*. Es koſtet viel. *Igen drága, ſokat ér*. Si tibi conſtarent ea, Cic. ad Attic. *Dabi ti ona znal*. Wann du dieſelbige vviſſeſt. *Ha te azokat tudnád*. Qui in ſententia ſi conſtare voluiſſent &c. Cic. Ep. 13. Koj *dabi bili hoteli vu recheh ſzvojeh ſztalni objztati*, kik *ha akartak volna a' ſzavaikban állhatatoſak maradni*.

Conſtrēpo, is, ere, epui, epītum, (Neu.) Gell. *Szkup-ſûmim, praſchim. Raſtam. Szkup-chverchim*. Kniſtere, knorre. *Együtt zörgetek, zajgok*.

Conſtrīctio, onis, f. Macrob. *Sztiſzkanye, z-vezanye, ſztiſznenye*. Die Bindung, Druckung. *Öſzve ſzoritás, kötés*.

Conſtringo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Szkup tiſzkam, ſztiſkam, ſzkup-veſem, z-veſujem, ſzpinyam*. Zuſammenbinde, drucke. *Meg-ſzorítom, öſzve kötöm*.

Conſtrūctio, onis, f. Cic. *Szkup-vnaſſanye, ſzkup-zlaganye ſzkup-napravlenye*. e. Zuſammenſetzung, Aufbauung. *Megépités, Egybe-rendelés*.

Conſvēfacio, is, ere, eci, actum, (Act.) Terent. *Navadimſze, navadu dobivam, vikvem, obiknem*. Mich angevvöhne. *Szoktatom*.

Conſveſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. idem.

Conſvētio, onis, f. Plaut. *vel* Conſvetudo, inis, f. Cic. *Navada, obichaj*. e. Gevvohnheit. *Szokás*. 2. V. Familiaritas, Convictus: vitâ communis. In conſvetudinem præſtantium virorum ſe dare, ſe inſinuare, in eorum conſvetudinem ſe immergere, cum iis conſuetudinem jungere, facere, conjungere, conſvetudine jungi, implicari, devinciri: Vetus cum illo mihi conſvetudo, & familiaritas intercedit. 2. A conſvetudine longè diſcedere, deſcire, ſe ſibi diſſimilem præbere, inveteratam vivendi rationem oblivioni tradere.

Conſvētus, a, um, Terent. *ſuperlat*. Conſvetiſſimus, verba conſvetiſſima. Ovid. *Navaden, navadni, obichajni*. Gevvohnt. *Szokott, ſzoktatott*.

Conſul, ūlis, m. Cic. *Veliki vechnik, ſzvetnik, veſznik, veliki vu varaſſu ſzudecz, veliki ſzvetovnik*. 1. Burgermeiſter. *Polgár-meſter*

ſter, ſhabad várornak fő Birája, mint Romában.

Consŭlāris, is, *com*, re. n. Cic. *Velike-vechnichki, velike-ſzvetnichki.* Burgermeiſterlich. *Pölgár-meſteri.*

Consŭlārĭtas, ātis. f. Theod. & Consŭlātus, ûs, m. Cic. *Velike-vechnichtvo, velike-ſzvetnichtvo.* s. Burgermeiſter-Ambt. *Fő biróság, Polgár-meſterség.*

Consŭlārĭter *Adv.* Liv. *Velike-vechnichki, velike-ſzvetnichki.* Burgermeiſterlich. *Pölgár meſterül.*

Consŭlo, is, ere, ŭlui, ultum, (Act.) & Conſulto as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Conſilio, as, are, avi, atum, (Neu.) Tacit. Conſilior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Horat. *Tolnacha proſzim, z-tolnachi dokanchami*. item *Tolnáchim, tolnacha dajem, ſzvetujem.* item *Previgyujemſzi.* Um Rath bitte, Rathſchlage, Rath gebe, *item* vorſehe. *Tanátſot kérdek, tanátſot adok.* item *Elől-meglátom.*

Conſultātio, ōnis, f. Cic. & Conſultus, ûs, m. Liv. *Tolnachenye, tolnachtvo ſzvetuvanye, z-tolnachniki iſzpitanye, dokanchanye.* r. Rathſchlag, e. Berathſchlagung. *Tanáts-tartás.*

Conſultātor, ōris, m. Pomp. Conſultor, ōris, m. Cic. Consĭliātor, ōris, m. Plin. *Tolnachnik, ſzvetnik.* 2. *Tolnacha proſzecz, proſzitel.* 3. *Previditel.* r. Rathgeber, 2. r. Rathfrager, 3. der ihm vorſicht. *Tanáts adó,* 2. *Tanáts-kérdö,* 3. *Gondviſelő.*

Conſultè *Adv.* Plaut. Conſultò Adv. Cic. *Razumiſzlyeno, z-tolnachom, z-ſzvetom, ſzpametno, razumno, iſzpitano, previgyeno.* Gewaeit, vveiſslich, bedachtſam, Fürſichtiglich. *Eſzeſen, tanátſolva, ſzánt ſzándékból, Tanáts-ból.*

Conſummābĭlis, is, *com*, le, n. Senec. *Zverſhyiv, dokonchlyiv.* Das kan vollendet vverden. *Elvégezhető.*

Conſummātio, ōnis, f. Plin. *Zverſſenye, zpunenye, dokonchanye.* e. Vollendung. *Elvégezés.*

Conſummātor, ōris, m. Cyprian. *Zverſitel, Dokonchitel, ſzpunitel.* r. Vollender, Vollbringer. *Elvégező.*

Conſummo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Dokancham, ſzpunyavam, zverſſuiem.* Vollende, vollbringe, ausmache. *Elvégezem.*

Consūmo, is, ĕre, umſi, umtum, *vel* umpſi, umptum, (Act.) Cic. *Troſſim, potroſſuiem.* Verzehre, verbrauche, zubringe. *Megemeſztem, ſemmivé teſzem, elköltöm.*

Conſumtio, onis, f. Cic. *Potroſſenye, zatroſſenye.* e. Verzehrung. *Megemeſztés, elköltés.*

Conſumtor, ōris, m. Cic. *Potroſſnik, Potroſſitel, Zatroſſnik, Zateritel.* r. Verzehrer. *Megemeſztő, elköltő.*

Conſumtrix, īcis, f. Strabo. *Potroſſitelicza, Zateritelicza.* e. Verzehrerin. *Elvégezőné, Költőné, Emeſztőné.*

Conſuo, is, ĕre, onſui, ūtum, (Act.) Plaut. *Szkupſiem, zaſzivam, ſzkup-ſzivam, zeſſivam, priſſivam.* Zuſammen nähe. *Öſzve-varrom.*

Conſurgo, is, ĕre, rexi, ectum, (Neut.) Cic. *Szkupſze ſztajem, podiſemſze, ſzkup-gore ſztajem.* Mit einander aufſtehe. *Együtt felkelek.*

Conſurrectio, ōnis, f. Cic. *Szkup goreſztajenye, podignenye.* Das mit einander Aufſtehen. *Együtt-felkelés.*

Consūtūra, æ, f. Svet. *Szkup-ſivanye, ſzkup-kerpanye.* e. Zuſammen-Nähung, Flickung. *Öſzve-varrás, foldozás.*

Contābĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Plaut. *Tubno, gnyilo chinim.* Verzehre, faul mache. *Elszáradni, aſzuvá tſinálom.*

Contābeo, es, ĕre, ābui. (Neut.) & Contābeſco, is, ĕre, ābui, (Inch.) Cic. *Szkup-tubnem Potubnuiem, ginem, gnyiem, ſzuſſimſze.* Ausdorre, verfaule, abnehme, verderbe. *Elſzáradok, elaſzok.*

Contābŭlātio, ōnis, f. Jul. Cæſ. *Popodenye*, e. Vertäfelung. *Megdeſzkázás.*

Contābŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cæſ. *Podim, z-deſzkami pokrivam, obiam.* Vertäfele, mit Breteren belege. *Deſzkával megboritom, deſzkázom.*

Contābundus, a, um, Apul. *Keſzen, omublyiv.* Langſam. *Késő.*

Contactus, ûs, m. Colum. *Dotik, dotikanye, Dotikavanye, doteknenye, dotaknutje.* e. Anrührung. *Illetés, tapaſztalás.*

Contāges, is, f. Lucr. Contāgio, onis, f. Cic. Contagium, gii, n. Virg. *Bol, nemoch, kuga, kaſze od dotikanya prime, pomor.* e. Erb-Kranckheit, Peſt. *Elragadó betegség.*

Contāgiōſus, a, um, Cels. *Kuſen.* Erblich. *Ragadó, elragadó, beteges.*

Contāmen, ĭnis, n. Tertul. Contāmĭnātio, ōnis, Ulp. *Oſzkrunyenoſzt, utepenye, oſzkrunenye, zaſzmradlyivoſzt, oſzmr agyenye.* e. Beſleckung. *Meg-ferteztetés, otſmányitás.*

Contāmĭnātor, ōris, m. Lamprid. *Oſzkrunitel, zaſzmraditel, vtepitel.* r. Beſlecker, Beſudler. *Meg-fertesztető, otſmányitó.*

Contamino, as, are, atū (Act.) Cic. V. *Contemero.*

Digitized by Google

Contanter, Adv. pro *cunctanter*, Apul. *Keſzno*, *omublivo*. Langſam, zaudernd. *Mulatozva*, *Gondolkozva*.

Contechnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Plaut. *Chelarim*, *chelarno-zmiſslyam*, *okanyujem*, *z-laſmi obhajam*. Liſt erdencke, auf Betrug umgehe. *Alattomban tsalárkodom*.

Contĕgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. *Zagèrnyujem*, *priodevam*, *zaodevam*, *pripokrivam*, *ſzkup-odevam*, *prikrivam*. Zudecke, verdecke. *Elfedezem*.

Contĕmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. *Oſzkrunyujem*, *oſtmradgyújem*. Beflecke. *Meg-fertesztetem*, *otsmányitom*.

Contemno, is, ere, empſi, emptum *vel* emtum, (Act.) Cic. *Zamechem*, *odbitam*, *zanèmar derſim*, *kùdim*. Vernichte, verſchmähe. *Megútálom*, *megvetem*. *Phras*. Omnia humana contemnit, aſpernatur ac negligit, humana omnia conculcat, levia ducit, nullo loco numerat, ne flocci quidem facit, contemptim habet; deſpicatò, deſpicatui habet. Eſt in eo ſumma rerum omnium contemptio ac deſpicientia, altâ quadam deſpectione iſta intuetur, in ſummam contemptionem apud eum veniunt res humanæ omnes.

Contemplātio, ōnis. f. Cic. V. *Conſideratio*.

Contemplātor, oris, m. Cic. V. *Conſiderator*.

Contemplor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic, V. *Conſidero*.

Contemtĭbĭlis, is, *com*, le, n. Ulp. *Odbitlyio*, *zabitlyiv*, *zaniſtar derslyio*. Der zu verachten iſt. *Megutálható*.

Contemtim, Adv. Plaut. *Zaniſtar derſech*, *odbitajuch*, *pogerdech*. Verachtlich. *Megútálva*.

Contemtio, *vel* ptio, ōnis f. Cic. *Kudenye*, *Zaniſtar derſanye*, *verſenye*, *pogerdenye*. e. Verachtung. *Megútálás*.

Contemtor, Contemptor, ōris, m. Virg. *Zaniſtar derſavecz*, *derſitel*, *pogerditel*, *ſzamſzebi zadoſzta chlovek*. r. Verachter. *Megútáló*, *megvető*.

Contemtrix, Contemptrix, īcis, f. Plin. *Druge zaniſtar derſitelicza*, *pogerditelicza*. Item *Jaka y po ſzunchenom zabodu najdena ſena*. e. Verachterin. *Megvetőné*, *útálóné*.

Contemtus Contemptus, ûs. m. Liv. *Zanemar verſenye*, *zanikaj derſanye*, *pogerdyenye*. e. Verachtung. *Megútálás*.

Contendo, is, ere, endi, enſum, tentum, (Neu.) variè ſumitur. 1. *Nateſujem*, *preteſem*, 2. *Raſzteſem*, 3. *Putujem*, 4. *Derchim kamen*. 5. *Trudimſze*, 6. *Penſamſze*, 7. *Terſzimſze*, 8. *Proſzim*, *ſzlim jako*, 9. *ſzvagyujemſze*, *karam*, *czargamſze*, *biemſze*. 10. *Szuprotiſze poſztavlyam*. 1. Spanne, 2. Anſtrecke, 3. Reiſe, 4. Zu einem lauffe, 5. Mich bemühe, 6. Unterſtehe, 7. Groſsen Fleiſs anvvende, 8. Ernſtlich begehre, 9. Streite, zancke. 10. Mich einem vviederſetze. 1. *Meg-nyújtom*. 2. *Ki feſzitem*. 3. *Valahová igyekezem*. 4. *Valakihez futok*. 5. *Törekedem*, *igyekezem*. 6. *Bizok*. 7. *Igen foglalatoskodom*. 8. *Igen felette kérem*. 9. *Veſzekedem*, *Tuſakodom*. 10. *Valakinek ellene állok*. Contendere poplitem, Hieron. *Pretegnuti koleno*. Die Knie - Scheiben ausſtrecken. *Térdét ki-nyujtani*. Romam contendere, Sall. *V-rim putuvati*. Gegen Rom reiſen. *Romában ſietni*, *utazni*. Magnis itineribus contendere, Cæſ. *Truditiſze po puteh veliteh*. In vielen Reiſungen ſich bemühen. *Sietve nagy utra igyekezni*, *fáradozni*. Contendere ad aliquid, Colum. *Nakaiſze poufati*. Auf etvvas ſich unterſtehen. *Valamire bizni*. Contendere curſum ad aliquem, Virg. *K-komu techi*, *derchati*. Zu einen lauffen. *Valakihez futni*, *ſzaladni*. Contendere nervos in re aliqua, Cic. *Terſzitiſze vu kakvom dugovanyu*. Sich ſehr anvvenden auf ein Ding. *Valamire igen igyekezni*. Contendere aliquid ab aliquo, Cic. *Jako kaj proſziti odkoga*. Ernſtlich von einen etvvas bitten, begehren. *Igen kérni valamit máſtól*. Verbis inter ſe contendere, Cic. *Z-rechmiſze ſzuprot ſztaviti*, *karati*. Mit Worten zancken, ſchlagen, vviederſtehen. *Szoval veſzekedni*. Contendere armis, cum aliquo Cic. *Z-orusjemſze bitti*. Mit einem fechten. *Fegyverrel bartzolni*, *viaskodni*.

Contentio, ōnis, f. Cic. 1. *Terſzenye*, *Trud*, 2. *Karka*, *karanye*, *Povagyenye*, *ſzvadlyivoſzt*, *ſzvada*, *Czarganye*, 3. *Pogodba*, 4. *Pouſſanye*, 5. *Izviſſenye*. 1. e. Mühe, 2. Das Zancken, Streiten, 3. e. Vergleichung, 4. e. Unterſtehung, 5. e. Erhebung. 1. *Igyekezés*, *Faradság*, 2. *Veſzekedés*, 3. *Alkuvás*, 4. *Merészség*, 5. *Felmagaſztalás*. Contentio vocis Cic. *Zviſſenye glaſza*. e. Erhebung der Stimm. *Szónak magaſztaláſſa*. In contentionem venire, Cic. *Karatiſze*, *ſzvaditi*, *povaditi*. Zancken, Streiten. *Veſzekedni*. Animi viriúmque contentio, *Veliko terſzenye*. Sehr groſse Befleiſsung. *Nagy igyekezés*, *Fő törés*. &c.

Conten-

Contentiōſus, a, um, Plin. *Szvadlyiv, liv, Czarg karliv*. Zänckiſch. *Villongó, Tuſakodó, Vetekedő, Veſzekedő*.

Contentus, a, um, Ovid. 1. *Nategnyen, Napet*, 2. *Viſzok, Glaſzen*, 3. *Zaderſan*, 4. *Zadovolyen*. 1.Geſpannt, 2.Hoch, klar, hell. 3. Behalten, 4. Wohl zu frieden. 1. *Meg-vontt*, 2. *Magas*, 3. *Meg-tartoztatott*, 4. *Megelégedett*.

Contermĭnus, a, um, Ovid. *Megyaſni, Mejaſni*. Anſtoſſend, Nachbar. *Határos*.

Conterrāneus, a, um, Plin. *Zemlyak*. 1. Landsmann. *Földi, Földemi*.

Contĕro, is, ĕre, (Act.) Cic. V. *Attero*.

Conterreo, es, ēre, errui errĭtum, Cic. *Preplaſſujem, Plaſſim, Preſztraſſujem, ſztraſſim, ſzkup-plaſſim, ſzkup-ſztraſſim*. Zuſammen ſchrecke. *Elijeſztem, Elrémitem*.

Conteſtātio, onis, f. Cic. *Szkup-ſzvedochanſtvo, ſzvedochenye, poſzvedochenye*. e. Bezeigung. *Együtt-bizonyitás*.

Conteſtĭficor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Tertull. *Szkup-ſzvedochim*. Bezeüge. *Együtt bizonyitom*.

Conteſtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Zaſzvedoka jemlyem, z-drugem ſzvedochim*. Zum Zeigen nehme. *Segitségre-bivom. Bizonyságúl bivom, kérem*. 2. Cic. cum Accus. Conteſtari litem. *Na pravdu zvati*. Den Handel zum rechten ſetzen. *Meg-bizonyitani igazságát*.

Contexo, is, ĕre, exui, extum (Act.) Cic. *Szkuptkem, ſzplétam*. Zuſammen vvebe, vvürcke. *Öſzve-fonom, ſzövöm*.

Contextè Adv. Cic. Contextim, Plin. *Szkuptkano, ſzpleteno, ſzkup-zvezno, ſztegnyeno*. Zuſammen füglich, hart zuſammen. *Egybe-ſzöve, fonva*.

Contextio, onis, f. Cic. Contextus, ûs, m. Cic. *Zetkanye, Zatkanye, ſzpletenye*. e. Zuſammenknipffung, Zuſammenhefftung, Webung. *Öſzve-ſzövés, Egybe-fonás*.

Conticeſco, is, ere, (Incho.) Liv. & Conticeo, es, ēre, ĭcui, (Neu.) Cic. *Zamuknjem, tihnem, muknem*. Schvveige. *Hallgatok*.

Conticĭnium, ii, n. Plaut. *Prvi ſzany, ſzeny*. Der erſte Schlaff. *Első álom*.

Contignātio, onis, f. Plin. *Dvoh reſnicz, eklopczev peregr. ſperavczev, ſzkup-zbienye*, 2. *Gornyi, dolnyi y ſzrednyi pod*, pereg. *Ganyk*. Zuſammenvvättung einer Bühne, Geſperre, Stockvverck, Gang. *Szaru-fának gerendához foglalása*, item *Rend-báz*.

Contigno as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szkup ſzklopczé kroove ſzlaſem, ſzklaplyam, zbiam, Roſenichim, tramim*. Zuſammen vvate, die Geſperre zuſammen füge. *Gerendához-foglalom, ſzaruſázom*.

Contiguè, Adv. Martian. *Dotik, tik, utik*. Anſtoſſeendlich, nächſt an. *éppen mellette*.

Contigūĭtas, atis, f. vide *Contactus*.

Contĭguus, a, um, Ovid. *Dotikajuchi*. Anſtoſſend. *Egymáshoz-foglaltatott, Egymáſtérő*.

Contĭnens, entis, f. (terra,) Plin. 1. *Szuhe, Chvérſzte, y ſztalne zemlye Kotàr*, 2. *Kraj zemlye*. 3. *Zderſavecz ſzamſzvoj obladavecz*. Fuſs veſtes Land, 2. Ein Eck, Theil, der harten Erden, 3. Der ſich einhaltet, übervvindet. 1. *Száraz földnek tartománya*. 2. *határa* 3. *Magátmeg-tartoztató*.

Contĭnentia, æ, f. Cic. *Zderſanye, zderſnoſzt, zderslivoſzt, ſzamoga ſzebe obladanye*. item *Mertuchlyivoſzt*. e. Enthaltung, *item* e. Mäſſigkeit. *Maga meg-tartóztatás, Mértékletesség*.

Contĭneo, es, ere, ĭnui, entum, (Act.) Cic. 1. *Zaderſavam kaj vuſzebi*. 2. *Zderſavamſze od chesa*. 3. *Szkup-derſim*. 4. *Zaſztavlyam koga*. 1. Etvvas enthalte in mir. 2. Mich von etvvas enthalte. 3. Mit halte. 4. Anhalte. *Valamit nálam tartok*. 2. *Magam meg-tartoztatom*. 3. *Együtt tartom*. 4. *Nálam maraſztom*.

Contingo, is, ere, tĭgi, actum, (Act.) Cic. *Dotikujemſze, pritikamſze, dotikamſze, pritikavamſze, dotikavamſze, doſzeſujem, doſzegam, ſzkup tichemſze*. Anrühre. *Megilletem* V. *Aſſequor*, *attingo*.

Cōtingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plin. *Szkupnamáchem, Fárbam*. Eintuncke, färbe. *Öſzve Mártom, Meg-feſtem*.

Contĭnuātio, onis, f. Cic. *Nadalye bivanye, Vſzevdilenye, Nepreſztanenye, vdilenye*. e. Vollführung, Vollſtreckung. *Szüntelen elő-menés valamiben*.

Contĭnuè Adv. Quint. V. *Continuò*.

Contĭnuĭtas, atis, f. Plin. *Vſzevdilynoſzt, nepreſztalnoſzt, vſzevdilyn ſztalnoſzt*. e. Beharrlichkeit. *Szüntelen-valóság*.

Contĭnuo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szplóh, ſztalno, nepreſztancze chinim*. Beharre, fortfahre, fortſetze. *Szüntelen, és albatatoſan mivelem*.

Contĭnuò, Adv. Cic. *Taki, preti, ſzeidom, odma*. 2. *Vſzeſzat nepreſztancze, ſzevdily, vazda*. Alsbald, 2. Stets. *Mindjárást*, 2. *mindenkor*.

Contĭnuus, a, um, Cic. *Szevdilnyi, szplóhni*. Beharrlich. *Szüntelen-való*.

Digitized by Google

Contor, āris, ari, atus ſum, (Dep.)Cic. *Szpitavam zvědam, ziskavam, ziſzkujem.* Erforſche, ſuche. *Tudakozódom, kérdeztedem.*

Contorqueo, es, ēre, orſi, ortum, & orſum (Act.)Cic. *Szkup zviam, Guſvam, zaſerkavam, zagurouitem.* Zuſammen drehe, biege. *Megtſavaritom, öſzve-tekerem.*

Contorſio, onis, f. Cic. *Zvianye, Griz, Grizenye.* e. Vervvickelung, Vervvirrung, das Reiſsen. *Tekergetés, rágás.*

Contortè, Adv. Cic. Contortiùs, *Comparat.* Cic. *Szkup-zvito, z-gurvano, z-ferkano.* Vervvickelt, vervvirrt, verdrehet. *öſzve Tekergetve.*

Contortio, onis, f. Cic. *Szkup-zvianye, ſzkup-guſvanye, zferkanye, z-guſvanye, zvitje.* Die Vervvirrung, Verdrehung. *Tekerés.*

Contortor, oris, m. Terent. *Szkup-viavecz, s-viavecz, z-guſvavecz, z-ferkavecz, z-ferkach,* item *Szkup-Muchitel, Trapitel,* item *Prevrachavecz, ki drugach réchi jemlye neg kak znamenuju.* r. Vervvickler, *item* Vervvirrer, *item* Mit-Peiniger, *item* Verdreher, Verkehrer. *öſve tekerö,* item, *együtt kinzó,* itē, *a' beſzédet máſra forditó, értö.*

Contra *præp.* Cic. *Szuprot, proti, protiva.* Wider, gegen. *Viſzontag, iſmét, ellen.*

Contractio, onis, f. Cic. *Szkérchenye, ſzteg-nenye, ſztegnutje.* e. Zuſammenziehung. *öſzve-vonás.*

Contractūra, æ, f. Vitr. Szkerchenoſzt, *ſzkerchenye zil.* e. Zuſammenziehung der Nerven, Gliedern. *öſzve vonás.*

Contractus, ûs, m. JCt. *Pogodba.* r. Vergleich, Vertrag. *Alkuvás.* 2. V. *Contractio.* Varro.

Contrādīco, is, ere, ixi, ictum, [Act.]Cic. *Szuprot velim, govorim, Pogovorim.* Widerrede, vviderſpreche. *Ellene-mondok.*

Contrādictio, onis, f. Quint. *Szuprot govorenye, rechenye, Pogovorenye.* e. Wiederred, Wiederſprechung. *Ellene mondás.*

Contrādictor, oris, m. Plin. *Protivnik ou rechch, pogovorlyivecz, ſzuproti-govoritel.* r. Wiederſprecher. *Ellene-mondó.*

Contrādictum, ti, n. Quint. Vide *Contradictio.*

Contrăho, is, ere, axi, actum, (Act.)Cic. *Szkup-ſzteſem, krchim.* Zuſammen ziehe. *öſzve vonom.* 2. *Szkup ſzprávlyam, zniſſam.* Zuſammen bringe, ſammle. *öſzve viſzem.* 3. V. *Abbrevio.* 4. *Pogájamſze,* ità JCti. Um ein Ding übereinkomme, mit einem ein Verding, Vergleich mache, handle. *Meg-alkuſzom.* 5. V. *Criſpo.* Quid contraxiſti frontem? Plaut. *Kaj tak kiſzelo gledis?* Warum macheſt ſaures und verdriesliches Geſicht. *Miért komor, ſzomorú, tekentetet, ábrázatot mutatz.* 6. V. *Paciſcor* ità Cic. 7. Contrahere animum, vel contrahi amicorum incommodis Cic. pro triſtitiâ affici. *Saluvati.* Traurig ſeyn. *Szomorkodni.* Nomina contrahere, vel æs alienū Cic. *dusnomu biti, ou dugeſze puſztiti, zaduzávatiſze.* Schulden machen, ſich in Schulden bringen. *Magam adóſságba verem.* Contrahere rationem cum aliquo Cic. *Z-kim rachunati.* Mit einem rechnen. *Valakivel ſzámot vetni.* 8. V. Concilio, comparo, acquiro, capto Contrahere ſibi moleſtias, odium, invidiam, negotium &c. multorum benevolentiam, amicitiam &c. Cic.

Contrālīceor, ēris, ēri, (Dep.)Cæſ. *Zakakvo dugovanye vech obéchem neg drugi.* Mehr auf ein Ding biete, als ein anderer, überbiete. *Valaminek árrát fel verem.*

Contrāpōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, (Act.)Quint. *Szuprot-poſztávlyam, naprot ſztavim.* Entgegen ſetze. *Ellene teſzek.*

Contrāriè Adv. Cic. *Szuprotivno, protivno.* Zuvvieder, dagegen. *Ellenkezve, ellenbe.*

Contrāriĕtas, atis, f. Macrob. *Szuprotivnoſzt, protivnoſzt.* e. Wiedervvärtigkeit. *Ellenkezés.*

† Contrārior, aris, ari, atus ſum, V. *Adverſor.*

Contrārius, a, um, Cic. *Szuprotiven, protiven.* Entgegen, vviedervvärtig, zuvvieder. *Ellenkezö.*

Contrāſcriptum, ti, n. Cic. *Szuprotipiſzmo, ali odgovor.* e. Gegenſchrifft, oder Antvvort. *Ellenkezö irás.*

Contrāvĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.] Cic. *Szuprot-idem.* Entgegen gehe. *Ellene-mégyek.* Vid. *Adverſor, obſiſto.*

Contrāverſum, Adv. Solin. vide *Contra.*

Contrectātio, onis, f. Cic. *Pipanye, ponaſſanye.* Das Begreiffen, herumtragen. *Tapogatás, Tapaſztalás, Hordozás.*

Contrecto, as, are, avi, atum, [frequen.] Cic. *Pipam, opipávam, ponaſſam.* Umtrage, begreiffe. *Tapogatom, Hordozom.*

Contrĕmiſco, is, ere, ĕmui, [inchoat.] Cic. *Podérhtavam.* Erzittere. *Megreſzketek.*

Contrĕmo, is, ere, ĕmui, Cic. *Zdérhtávam, Leczamſze.* Erzittere. *Meg-reſzketek.*

Contrĭbūlis, vide *Trĭbūlis.*

Contrĭbuo, is, ere, ĭbui, ūtum, [Act.] Cic. *Dodajem, ſzkup-dajem.* Zuſammen gebe. *Együve-adok, közibe-adok.*

Contrĭbūtio, onis, f. Ulp. *Szkup-davanye, diecha.* e. Mittheilung, Steuer. *Együve valóadás.*

Contriſto, as, are, avi, atum, [Act.] Colum,

Kerſa-

Razſaloſitujem, Raztvolynjem. Betrübe, Beleidige. *Meg-ſzomoritom.*

Contrītio, onis, f. Lact. *Szterenye, Potrenye.* 2. *Szkruſſenye, Salusanye.* e. Zerknirſchung. 2. Bereuung. *Törer*, Item. *Igaſz ſzio béli töredelmeſség.*

Contrītor, oris, m. Plaut. *Szteritel, ſztuchitel.* r. Zerreiber. *Törö, Rontó.*

Contrōverſia, æ, f. Cic. *Pregovarjanye.* e. Strittigkeit. *Viſſza-vonás, pörlés.*

Contrōverſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Pregovarjamſze, ſzuprotſze derſim.* Streite, darvvider bin. *Viſzſzakodom; pörlök.*

Contrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Szkup-rivam.* Zuſammen ſtoſſe. *Öſzve-tolyom, Taſzitom.*

Contūbernālis, is, *com*, le, n. Cic. *Drusbeni, jedno-biſni.* r. Cammerad, Stuben-Geſell. *Egybázi Társ.*

Contūbernium, ii, n. Cic. *Druſtvo, Drusba, pajdaſtvo, jedno-biſtvo, prebivaliſche.* e. Stuben-Geſellſchafft, s. Loſament. *Tárſaság, egy házban-való lakozás.*

Contūmācia, æ, f. Cic. *Nepoſzlub, nepokornoſzt, tverdokornoſzt, ſzvoj-volynoſzt, nepokorchina.* e. Halsſtarrigkeit, r. Ungehorſam, e. Eygenſinnigkeit. *Megátalkodás, engedetlenség.*

Contūmāciter, Adv. Cic. *Tverdokorno, Nepoſzlusno, ſzvoj-volyno.* Widerſpenſtiglich, halsſtarriglich, ungehorſamlich. *Engedetlenül, Atalkodva.*

Contūmax, ācis, *om*, Cic. *Tverdokoren, nepoſzluſſen, nepokoren, ſzvoj-voly.* Widerſpenſtig, halsſtarrig, ungehorſam. *Keménynyaku, megátalkodott, engedetlen, vakmerö.*

Contūmēlia, æ, f. Cic. *Pſzina, obſzanoſzt, nazochi opſzuvanye, nazochi obſzanenye, pſzoſzt.* e. Schmach-Rede, r. Schimpf, e. Läſterung. *Szembe-való gyaláſzás. Phras.* Ad contumelias deſcendere. In aliquem contumeliam jacere. Contumeliam dicere, facere, alicui imponere. Contumeliis aliquem vexare, onerare, lacerare, operire. Contorquere contumeliam. Multo convitio & clamore aliquem jactare, conſcindere, omnibus probris onerare. Infandas contumelias edere probroſis ſermonibus præſentem lacerare, aſperrimis verbis aliquem accipere.

Contūmēliōſē Adv. *Z-obſzanyſztvom, z-obſzanenyem, pſzinaſzto.* Schmählich, Ehrverletzlich, ſchimpflich. *Gyaláſzatoſſan.*

Conturbātio, onis, f. Cic. *Zmetenye, zmutenye, zburkanye.* e. Betrübung, Beſtürtzung Vervvirrung. *Felbáborodás.*

Conturbātor, oris, m. Mart. *Z-mutitel, zmetavecz, nepokojen chlovek.* Der Unruhe machet, r. Beſtürtzer, Vervvirrer. *Felbáboritó.*

Conturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zmetam, ſzkup-mutim.* Vervvirre. *Felbáboritom, öſzve-zavarom, eſzét-veſztem.* V. Perturbo, confundo.

Contus, i, m. Virg. *Brodarſzki drug, brodarſzko rivalo.* e. Schiff-Stange. *Tákálya.*

Contūſio, onis, f. Colum. *Sztuchenye, zbienye, ſzterenye.* e. Zerſtoſſung, Zerſchlagung. *Öſzve-törés, verés vellej.*

Contūtor, oris, m. Ulp. *Szkup-branitel, ſzkup-ſzkerbitel*, pereg. *Tutor.* Mit Vormünder, Gerhab, Schirmmer. *Tútoritárs, Együtt oltalmazó.*

Convăleo, es, ēre, ui, ĭtum, (Neu.) *&* Convaleſcō, is, ĕre, ălui, ălitum, (inchoat.) Cic. *Ozdrávolyam.* Geſund vverde. *Meg-gyógyulok.*

Convăllis, is, f. Cic. *Dól, Dolina, od vſzeh ſztran zbregi obſzterta dragga.* s. Thal, mit Gebürg umgeben. *Völgy.*

Convāſo, as, are, avi, atum, (Neu.) Teren. *Szkup-terpam, ſzkup-gnyetem, zbiam, ſzkup-ſzpravlyam.* Einpacke, einſchlage. *Egybe-rakom, ſkatolom.*

Convecto, as, are, avi, atum, (frequen.) Virg. *Szkup-zváſam.* Stets zuſammen führe. *Öſzve-hordogatom.*

Convector, oris, m. Cic. *Szkup naladji &c. Vozecz.* r. Schiff-Camerad *oder* Geſell. *Hajostárs, Együtt hajókázó, evező.*

Convĕho, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Zváſam, ſzkupvozim, priváſam.* Zuführe. *Öſzve-hordom.*

Convĕnæ, arum, m. *plur.* Cic. *Pribodniki.* Zukommende Leuthe. *Gyülevéſz nép, jövevények.*

Convĕniens, entis, *om.* Cic. 1. *Szkup-zbajajuchi*, 2. *Szkup-derſechi*, 3. *Doſztojen, Priſztojen.* Das zuſammen kommt, 2. Eynig ſeyn, 3. Bequem. 1. *Öſzve jövö*, 2. *egyet értö.* 3. *illendö, álkalmatos* Comparat: Convenientior, Convenientiſſimus.

Convĕnienter. Adv. Cic. *Doſztojno, priſztoino, pritladno.* Gebührlich, geſchiklich. *Illendöképen.*

Convĕnientia, æ, f. Cic. 1. *Doſztojnoſzt, prilichnoſzt, prikladnoſzt*, 2. *Szloſnoſzt, ſzlaganye, ſzkup-derſnoſzt.* 1. e. Gebührlichkeit, Bequemlichkeit, 2. Das übereinkommen, e. Übereinſtimmung. 1. *Illendöség*, 2. *Egyezés.*

Convĕnio, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Cic. 1. *Zaſztajemſe*. 2. *Z-drugemiſze ſzpravlyam*. 3. imperſ. *Doſztoiſze*, *priſztoiſze*. 4. *Dobroſze z - drugemiſzlaſem, pogagyam*. 5. *Pogagyamſze z-kēm zakai*. 1. Begegne, 2. Zuſammen komme, 3. *Impers.* es iſt billich, gebührlich, 4. Mit anderen gut übereinkomme, 5. Handle, vergleiche. 1. *öſzve jövök*, 2. *Máſſal tárſalkodok*. 3. Imperſon. *Illik*, 4. *máßal egyet értek*. 5. *alkuſzom*.

Conventĭcŭlum, li, n. Cic. 1. *Málo zbodiſche*, 2. *Szpraviſche krivovercżev*. 3. *Otajno zbodiſche*, *ſzkup-ſzpraviſche zléh drusbenikov*. 1. e. Kleine Verſammlung, 2. e. Zuſammenkunfft der Ketzer. 3. e. Heimliche Zuſammenkunfft. 1. *Gyűléſſetske*, 2. *Hitetlenek gyűléſſe*. 3. *Titkos gyűlés*.

Conventus, ûs, m. Cic. *Z-bodiſche*. e. Zuſammenkunfft. *Gyűlés*, *Gyűlekezet*, *Egybe-gyűlt nép*.

Converrĭtor, ōris, m. Apul. *Zmētavecz*, *Pometavecz*, *Pometitel*. r. Auskehrer. *Seprűlő*.

Converro, is, ere, erri, erſum, (Neu.) Colum. *Szkup-zmechem*, *metem*. Auskehre. *Egybe-ſeprem*, *Meg-ſeperem*.

Conversātio, onis, f. Senec. *Druſenye*, *Pajdaſſenye*. e. Geſellſchafft. *Tárſaság*, *Tárſalkodás*.

Converſio, onis, f. Cic. *Preobernenye obratenye*, *obernenye*. e. Bekehrung, Umkehrung. *Fordúlás*, *Megtérés*. *Phras. converſio à peccatis*. E peccatorum, ſcelerum gurgite extrahere aliquem, corrigere, emendare ab errore, à vitiis, à gravitate vitæ, à ſceleribus avertere. Converſio ad frugem, vitæ correctioris ſtudium. Redire ad viam, ab improba peccandi conſuetudine ſe revocare, à corruptis moribus ad emendatiorem vitam, ad bonam frugem traduci, reduci, adduci. *Converſio hæretici* E ſumma calligine ac tenebris in lucem Catholicæ veritatis reſtitui, reddi Catholicæ Religioni, ſuaviſſimo Eccleſiæ jugo cervices ſuas ſubjicere, perverſarum opinionum virus ejicere, ſeditioſis è ſectis ſe efferre, Romanæ Eccleſiæ manus dare &c.

Converſo, as, are, avi, atum, (frequent.) Cic. *Szim y tam obracham*. Hin und her vvende. *Forgatom elő és hátra*.

Converſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Senec. *Pajdaſſimſze*, *V-druſtvo hodim*. e. Gemeinſchafft habe, in Gemeinſchafft gehe. *Tárſalkodok*.

Converſus, ûs, m. Macrob. vide *Converſio*.

Converto, is, ere, erti, erſum, [Act.] Cic. 1. *Preobráchan*, *obráchan*, 2. *Preményam*. Bekehre, umkehre. 2. Verändere, vertauſche. 1. *Meg - fordítom*, 2. *Tſerélem*. Convertĕre infidelem. *Preobernuti neverni-ka*. Einen Unglaubigen bekehren. *A' Hitetlent meg-fordítani*. Aſpectum aliquo convertere, Teren. Homines in admirationem, Liv. in belluam, Cic. *Obernuti kām pogled*, &c. Sein Geſicht etvva hinkehren, umvvenden. *Valamelly helyre ſzemét fordítani*. Convertere rem, re, Jul. Cæſ. *Dugovanye za dugovanye premeniti*. Die Sach veränderen, vervvexlen, vertauſchen. *Dolgot dologért tſerélni*.

Convestio, is, ire, īvi, ītum, [Act.] Cic. *Pomaſem opravlyati*. *Szkup-opravlyam*, *opravlyam*, *oblachim*, *pokrivam*. Bekleyde, bedecke. *Megruházom*, *együtt öltözöt*.

Convexo, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Szkup-ſálim*, 1. *Múchim*, *Bantujem*. Vexire, 2. Plage, Beynige. *Együtt tréfálok*, 2. *Gyötröm kínzom*.

Convexus, a, um, Cic. *Iz vſzake ſztrane okruglo prignyen*. *povezuyen*, *dolenagnyen*. Um und um nieder rund gebogen, ausvverts gebogen. *Minden felől domború*, *homorú*, *kerekded*, *hajlott*.

Convexĭtas, atis, f. Plin. *Okrugloſcha navſze ſztrane jednako nagnyena*. Von aller Seiten gleich gebogene Runde. *Homorúság*, *domborúság*.

Conviciātor, [Convitiator] oris, m. Cic. *Pſzuvavecz*, *opſzuvavecz*, *obſzanitel*. peregr. *Osſpotavecz*. r. Schmäher, Läſterer, Verläumbder. *Meg-ſzidó*, *gyalázó*.

Convīcior, (Convitior) aris, ari, atus ſum, (Dep.) Quint. *Opßanyujem*, *opſzujujem*. Schmäle, ſchände, läſtere. *Szidom*, *gyalázom*.

Convīcium, Convitium, ii, n. Cic. *Opſzuvanye*, *obſzanoſzt*, *pſzoſzt*. e. Schmähung, Läſterung, Schmach - Rede, Verläumbdung. *Gyalázat ſzidalom*.

Convictio, onis, f. Cic. *Po ſzvedokeh*, ali *vu pravdi obladanye*, *predoblenye*. item Cic. *Druſtvo*, *ſzkup Pajdaſtvo*, *ſzkup ſivlenye*. e. Überzeugung, 2. Geſellſchafft, Gemeinſchafft. *Bizonſágok*, *vagy törvényáltal meg-terhelés* 2. *társalkodás*.

Convictor, oris, m. Svet. *Szkup - hranyenik ſzkupna hrani*. r. Tiſch, oder Koſt-Gänger. *Egy aſztalon élő kenyeres*. 2. *Obladavecz* &c.

Convictus, ûs, m. Mart. *Jednaka ſzkup Hrana*, *ſzkup Jeliß*, *ſzkup ſivlenye*. Ordentliche

the mit-Nahrung, s. Miteſſen, e. Beyvvohnung. *Együtt élés, Együtt evés, Együtt lakás.*

Convinco, is, ĕre, ici, ictum, (Act.) Cic. *Obladujem po ſvedokih*, ali *z-rechmi*, &c. *Predobivam.* Ubervvinde, überzeuge. *Meggyőzöm.*

Convinctio, onis, f. Quint. *Zvezanye.* e. Bindung. *Meg-kötés.*

Conviva, æ. Com. Cic. *Goſzchenik, Goſzt.* r. Gaſt, e. Gäſtin. *Vendég.* Conviva nuptialis. *Svat.* r. Hochzeits-Gaſt. *Lakadalmi Vendég.*

Convivātor, ōris, m. Liv. *Goſztitel.* r. Gaſtgeber. *Vendégség adó.*

Convivium, vii, n, Cic. *Goſzchenye*, *Goſzti.* s. Gaſtmahl, r. Schmauſs, s. Panquet. *Vendégség.*

Convivor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Goſztim. Goſzti derſim.* e. Gaſterey halte. *Vendégelek, Vendégeskedem.*

Convŏcātio, ōnis, f. Cic. *Szkup-zvanye, Pozvanye, Zazvanye.* e. Zuſammen-Beruffung. *Egybe-hivás.*

Convŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkup-zovem, Zezivam, Pozivam, Zazivam.* Zuſammen ruffe. *Egybehivom.*

Convŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szkup-letim, Doletávam, Priletam.* Mitfliege, zuſammen fliege. *Együtt-repülök.* Convolare ad aliquem: Cic. *Derchati K-ſzimu.* &c. Convolare ad Secundas nuptias: JCt. *Drugoch ſzeoſeniti.* Sich zum andern mahl verheyrathen. *Má ódſzor meg-házaſodni.*

Convolvo, is, ĕre, olvi, olūtum, (Act.) Cic. *Szkup-zamátam, zkup-motam.* 2. *Zkupvalyam.* Zuſammen vvickele, zuſammen vvinde. 2. Mit vvaltze. 1. *Öſzve tekerem* 2. *Forgatom, Hengergetem.*

Cōnus, i, m. Virg. *Naigornyeſſi Siſſáka kraj*, iliti *Verh ſiſſáka vu koiem ſztoi pernicza.* Oberſte Spitz auf einem Helm, darinn der Feder-Puſch ſteckt. *Siſaknak leg-felſőbb hegyes réſze.* 2. *Szád dreva Czmreikovoga y Cipreſzovoga Jeſtva.* e. Frucht von den Fichten und Cypreſs-Baum. *Fenyő vagy Cipres-fa gyümölcſe.* 3. *Kuglya poduga ſpichaſzta.* Ein geſpitzter Kegel. *Hoſzſzú hegyes teke.*

Cŏŏperculum, li, n. Plin. *Pokrivalo* v. g. *za loneze* &c. e. Decke. *Fedő.*

Cŏŏpĕrimentum, ti, n. Gell. *Pokrivalo za lyudi*, ali *marhu.* e. Decke. *Allármi fedél*, *Takaródzó.*

Cŏŏpĕrio, is, ire, ĕrui, ertum, (Act.) Cic. *Pokrivam, zakrivam, prikrivam, zagernyujem.* Bedecke, zudecke. *Béfedezem, Béfedem.*

Cŏŏpĕror, aris, āri, atus ſum, (Dep.) Plin. *Zkup-délam, poſzlujem, pripomáſem.* Mitvvürcke. *Együttmunkálódom.*

Cŏoptātio, ōnis, f. Svet. *Szkup-ſelenye.* e. Mit-Begehrung. *Együtt kivanás.* 2. *Izbiranye, odebranye.* e. Ervvählung, Erkieſſung. *Válaſztás.* 3. *Vuchinenye.* e. Machung. *Tſinálás.* 4. *Priemlenye.* e. Aufnehmung, Annehmung. *Meg-fogadás.*

Cŏopto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vid. *Eligo*, *recipio.* Cooptare ſibi collegam: Svet. *Koga za paidaſsa vu Chaſzti vzeti.* Einen zum Ambtsgenoſſen annehmen. *Valakit diſzthéli tarsaságba fogadni.* Cooptare aliquem in ſenatum: Cic. *Koga za vechnika* (vulgo *ſenatora*) *zebrati, prieti, vuchiniti.* Einen zum Raths-Herren ervvählen, annehmen, machen. *Valakit tanátsbélinek válaſztani.*

Cōpia, æ, f. Cic. 1. *Vnoſina, obilnoſzt*, 2. *Boſicza ſzáda, z-rogom ſzáda punom namalana.* 3. *Cheta.* 4. *Oblaſzt, Dopuſchenye.* 5. apud JCt. *Pàr* iliti *Prepiſz piſzma pervoga, iz kojega je takov pàr prepiſzan.* 1. e. Menge, Vielheit, r. Überfluſs. 2. e. Göttin der Früchte, vvelche mit einem Horn voller Früchte gemahlet vvurde, 3. Trouppen, Armee, 4. e. Macht, Gevvalt, 5. Copey *oder* Abſchrifft eines Originals, *oder* Briefs. 1. *Sokaság, Bővség*, 2. *Gyümöltsnek Iſten Aſzſzonya.* 3. *Sereg*, 4. *Hatalom, Engedelem*, 5. *Köz iráſnak máſſa*, avagy *Leiráſſa.* Copias in aciem ducere: Liv. *Chete Junakov na* ali *vu boj pelyati.* Die Trouppen an Streit (zur Bataille) führen. *Hadi ſereget harczra vinni.* Dare copiam exiſtimandi aliquid: Tacit. *Dati oblaſzt y Dopuſchenye kaj preczeniti y ſzuditi.* Einen die Macht und Gevvalt geben etvvas zu ſchätzen und urtheilen. *Hatalmat adni, valamit meg-bötsülni.*

Cōpiōsè *Adv.* Cic. *Obilno, unoſno.* Überflüſſig, häuffig, reichlich. *Bőven*, *Bőségeſen.*

Cōpiōſus, a, um, Cic. *Obilen, unog, unoſen.* Überflüſſig, reich. *Bővölködő*, *Bőséges.* Jungitur cum *Genit.* vel *Ablat.* & *præpoſione* à *vel* ab: apud *Cic.* & *ſolin.* Legitur etiam apud *Veteres* Copis, e. *Adject.* pro *Copioſus*: inde primùm *Copona* deinde *Caupona* &c.

Cōpis, ĭdis, f. Curt. *Kratki mech*, *Hangyár.* Kurtzer Degen. *Handsár.*

Cōpo, ōnis, m. *Cic.* ſed jam pro *obſol.* habetur Vid. *Caupo.*

Cōpōna, æ, f. *Feſt.* Vid. *Caupona.*

Cōpŭla, æ, f. Ovid. *Vèz, Zdruſenye, Zvezanye.* s. Band. *öſzve-foglaló, kötözö.* Copula Carnalis: JCt. *Telovno zkup-meſſanye.* Fleiſchliche Vermiſchung. *Teſtnek Elegyitéſe.*

Cōpŭlātio, onis, f. Cic. *Szkup-vezanye.* e. Zuſammen-Bündnuſs. *öſzve-foglalás.* 2. *Szkup-zdàvanye.* e. Zuſammengebung zvveyer Ehe-Verlobten. *öſzve-Adás.*

Cōpŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Szkup-vėſem, druſim, paidaſſim* 2. *Szkup-zdàiem.* 1. Zuſammenfüge, binde; e. Einigkeit, Geſellſchafft mit einem mache, 2. Die Verlobten zuſammen gebe, Ehelich zuſammen knüpffe. 1. *öſzve-foglalom,* kötöm, 2. *öſzve-Adom, ſzerkeſztetem.*

Cŏqua, æ, f. (*Coca* verò nuſpiam legi) *Kubaricza,* peregr. *Szokachicza.* e. Köchin. *Főzőné, Szakátsné.*

Cŏquīna, æ, f. Pallad. 1. Vid. *Culina.* 2. Vid. *Coquinaria.*

Cŏquīnārĭa, æ, f. Apul. *Znanye kubati, kubaria,* peregr. *Szokachia.* e. Koch-Kunſt. *Főző-Meſterſég.*

Cŏquo, is, ĕre, coxi, coctum, (Neu.) Cic. *Kubam.* Koche. *Főzök.* Hinc *Frequent.* Cŏquĭto, & Coctito, as, are, avi, atum, *Plauto* familiare, apud quem etiam *reperies* Cŏquīno, as, are, avi, atum, (Neut.) & Cŏquīnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) pro *Coquo, is.*

Cŏquus, i, m. *Cic.* Cŏcus, i, m. Feſt. *Kubàr, kubàch:* peregr. *Szokàch* (quanquàm fortaſſis mon malè *Szokàch* ab Illyrica voce *ſzok* ſuccum ſignificante deduci poſſit) r. Koch. *Szakáts.*

Cor, cordis, n. Cic. *Szèrcze.* s. Hertz. *Szü, ſziv.* Vulgo idem quod *Animus.* Stupor Cordis. *Tùp, bedaſzt Razum.* Grober Verſtand. *Tompa Elme.* ita *Plin.* Eſt mihi Cordi ac curæ. Cic. *Je mi vu ſzèrczu y ſzkèrbi:* h. e. *ſzkèrbimſze zato.* Es iſt mir angelegen. *Nagy kedvem vagyon hozzá.* Cor habet. Plaut. *On je ſzpameten Chlovek.* Er iſt ein kluger Mann. *Van annak az embernek eſze.* Alto de Corde gemitus petere. *Jako y milo zdihavati.* Tieffe Seufftzer hohlen. *Nagyon ſohajtozni.* ita *Ovid.* Alto Corde uritur. Stat. *Krutoſzeje raſzèrdil, razlyutil.* Er iſt hefftig erzürnet. *Boſzonkodik.*

Cōra, æ, f. Auſon. idem quod *Pupilla* oculi.

Cŏrăcīnus, a, um, Vitruv. *Karvanſzki.* Das von Raben iſt. *Hollói.* Coracinus color. Vitr. *Karvanſzke Boje,* vulgo *Farbe.* e. Raben-Farbe. *Holló ſzinü.*

Cōrālĭum, *Æolicè* Cōrālĭum, ii, n. (Corallium, Corallum & Cūrālĭum) Ovid. *Kláriſz.* Corallen. *Kaláris.* Hinc Corallinus & Corallĭnus, a, um, *Gallus in Lyrico: Kláriſzno-cherlen.* Corallen-roth. *Veres mint a' kaláris.*

Cōram *præpoſ.* Cic. *Pred.* Vor, gegen, in Gegenvvart. *Elött, Elöttem, Elötted, Elötte.*

Cōram *Adv.* Cic. *Pred, nazóchi, predochima, naochi.* Vor Augen, in beyſeyn, gegenvvärtig. *Elött, Elötte, ſzem elött.*

Cŏrax, ăcis, m, Cic. *Kárvan, krómpach.* r. Rab. *Holló.* 2. *Nomen* certæ Machinæ. *Vitruv.* 3. *Nomen proprium* quorundam virorum *Cic.* & *Hiſtor.*

Corbăvĭa, æ, f. Geogr. *Korbava, Kerbava.* Korbau, Graffſchafft in Croatien. *Korbava Vármegye.* Provincia eſt montoſa Croatiæ Interioris, *Liccæ* contermina, olim titulo *Principalis Comitatûs* inſignis, nunc pars Generalatûs Caroloſtadienſis. Metropolis ejus erat *Modruſa* ab Epiſcopi ſede, Civium nobilitate, opibus & amplitudine olim inter celebriores; à qua plures ſimul Reges pro dignitate hoſpitio exceptos teſtatur *P. Timon S. I.* ex Lucio hiſtorico. Non procul à Corbavia ad *Unnam* fluvium viſitur ampla etiamnum Civitas, cum probè munito Fortalitio, *Bihachium* (aliis *Bibitſium*) dicta, nunc juris turcici, idque ab *An.* 1592. quondam Totius Regni Croatiæ Caput.

Corbis, is, f. Cic. *Koſ, Koſſara.* r. Korb. *Kosár.*

Corbīta, æ, f. Cic. *Tergovechki, Terſechki Brod, Ladja.* s. Laſt-Schiff, Handel-Schiff. *Terhes hajó.*

Corbŏna, *aliis* Corbōna, æ, f. *idem* ac ſacer theſaurus.

Corchŏrus, i, m. Plin. *Zlochesſzta mala trava.* Ein ſchlechtes Kraut, Gauchheil genandt. *Tyúk ſzem.* 2. idem, quod *homo nauci,* hinc *Prov.* Chorcorus inter olera: *diciturque* de eo, qui, cùm ipſe vilis ſit, honoribus tamen inhiat.

Corcŭlum, i, n, Cic. *Szèrchecze, ſzèrdaſzcze.* s. Hertzlein. *Szivetske.* 2. Corcŭlus, i, m. Feſt. Vid. *Solers, Acutus, Catus, Sapiens,* (Scil.) *homo.*

Corda, æ, f. Feſt. *Keſzno-zrel ſitek* ali *Sito.*

Ein

Ein ſpath zeitiges Getreyd. Kéſő vetés. 2. Idem quod chorda.

Cordicitùs, Adv. Sidon. Iz ſzêrcza, ſzêrcbeno. Von Hertzen. Sziveſen.

Cordolium, ii, n. Plaut. Szêrchena Bòl, ſhaloſt. s. Hertz-Wehe, Hertzleyd. Szivfájás.

Cordum, i, n. (fœnum) Colum. Otava. s. Grumet, oder Grämet. Sarjú.

Cordus, a, um, Feſt. Keſzno-zrel, Pozen. Spatzeitig. Kéſőn meg érő.

Coriacĕus, a, um, JCt. Koſnat, Remenaſzt. Vom Leder. Bőres.

Coriagĭnōſus, a, um, Veget. Tverdokoſen. Hart-häutig. Kemény bőrű.

Coriago, inis, f. Colum. Tverdo-Kosnoſzt, Voloovſzka bòl, od tverde na herbtu y ſi-aſzte kóſe: ſia voloovſzka. e. Hartheutigkeit, Ochſen-Kranckheit: da ſich die harte Haut an den Rucken hart anſetzet. Barom Betegſég, bőr nyak fájás.

Coriandrum, i, n. Colum. Szlatko, malo okruglo zernyicbe. Vulgo Koriander. e. Coriander. Koriándrum fű mag.

Coriarius, ii, m. Plin. Koſar, naimre tverdeh kòs. Pereg. Ledrar. r. Gerber, Lederer. Szij-gyártó, Timár.

Coricēnum, i, n. Mercurial. Komora za opravu. e. Kleyder-Kammer. Ruha tartó kamara.

Coricillum, li, n. Petron. Vid. Corculum.

Corigia (Corrigia) æ, f. 1. Bicb. e. Peitſche. Oſtor. 2. Remenczi na Crepeliſſeh meſzto kapcbih. r. Schuh-Rieme. Tzipelős kötő ſzijatskák.

Corium, ii, n, Plin. Debela kóſa, ſvinſzka kóſa. Hart Leder. Vaſtag Bőr. Legitur etiam apud Plaut. Corius, ii, m.

Cornētum, ti, n. (à Cornus) Gloſſ. Drenovje. Orth, da viel Cornel-Bäumer, Hagdörner, vvelſche Kirſch-Bäumer vvachſen. Somos erdő.

Cornĕus, a, um, Plin. Drenov. Vom Cornel-Baum. Somfából való. 2. Corneus (à Cornu, u, n.) iz roga zucbinyen. Vom Horn. Szaruból-való.

Cornīcen, inis, m. Liv. Rogo-Paſt, ki v rog puſe. r. Horn-Bläſer, Jäger Hornist. Kürtös.

Cornicor, aris, ari, atus ſum. (Dep. à Cornix) Perſ. Krakocbem, kakti kar[illegible]. Kacke, ſchreye, vvie eine Krähe. Varju módra kákogok.

Cornicŭla, æ, f. Horat. Vranicza. Kleine Krähe. Varjútska.

Cornĭcŭlum, i, n. Plin. Roſicbek. s. Hörnlein. Szarvatska.

Cornĭfrons, ontis, om. Enn. Regina, na chelu roge imajuchi. Mit Hörnern an der Stirn. Szarvas homlokú.

Cornĭgĕr, ĕra, ĕrum, Ovid. Rogonoſa. Hörner tragend. Szarv hordozó.

Cornĭpes, ĕdis, om. Virg. Rogo-nog. Hornfüſſig. Szaru-lábú.

Cornix, icis, f. Plaut. Vrana. e. Krähe. Varjú.

Cornu, u, n. Cic. Ròg. s. Horn. Szarv.

Cornum, ni, n. Virg. Drenek ſzàd. e. Frucht vom Cornel Baum, Thierlin. Som.

Cornus, i, & ûs, f. Plin. Dren drevo. r. Thierlin-Baum, Cornel-Baum, Hagdorn. Som-fa.

Cornûtus, a, um, Varr. Rogaſzt, Rogat. Gehörnet, das Hörner hat. Szarvas.

Cŏrolla, æ, f. Catull. Korunicza, Venchecz. s. Kräntzlein. Koſzorú, Bokrêta.

Cŏrōna, æ, f. Cic. Koruna, Venecz, Kruna, Kolobar, Brienye redovnicbko na glavi. Schomaticè Pleſs. r. Krantz, e. Krone. Koſzorú, Korona. Urbem coronâ cingere: Jul. Cæſ. Varaſs obſztreti, obſzeſzti. Die Stadt belägern, bloquiren. Várost környűl venni. In corona dicere. Cic. pro in cœtu hominum.

Cŏrōnāmen, inis, n. Apul. Vid. Corona.

Cŏrōnārium, rii, n. Cic. Dar kralyu na dan krunyenya alduvan. Gabe ſo man einem König an Tag ſeiner Crönung ſchencket. Királynak koronaztatott napján adatott ajándék.

Cŏrōnārius, rii, m. Plaut. Venczo-del, ki vencze, ali korune napravlya. r. Krantz-oder Kron-macher. Koſzorú-kötő.

Cŏrōnātio, onis, f. Bud. Korunyenye. e. Krönung. Koronázás.

Cŏrōnis, nĭdis, f. Mart. Vêrbunecz, verh, naizadnyi gornyi kraj gore ali ſztanya. 2. Zverha, Konecz, Dokanchanye. 3. Kai je god okrugloga kakti venecz. 4. Zadnya-ſztran ladje. Oberſte Spitz eines Bergs, oder Gebäues. 2. s. Ende. r. Beſchluſs. 3. Etvvas rundes vvie ein Krantz. 4. Hinter Theil des Schiffs. 1. Teteje valaminek. 2. Vége. 3. Minden a' mi koſzorú módra vagyon kerekdeden tſinálva. 4. Hajónak utólſo réſze. Et mage principio, grata coronis erit. Mart. Ak' pochetka ſzteguſ trude, konecz meni draggi bude. Wo der Anfang leyden, da hat das Ende Freuden.

Digitized by Google

Kedveſſebb léſzen az elvégezés, hogy ſem az elkezdés.

Cŏrōno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Korunim, Vénchams.* Kröne, ein Krantz auffetze. *Koronázom.* Silva coronat aquas. Ovid. *Loza je okolo vodè.* Der Wald umgiebt das Waſſer. *Az erdő környűl veſzi a' vizet.* Pocula coronare: Euſtach. *Pehare, (Chaſe, kupicze) pune natochiti, napuniti.* Gläſer voll einſchěcken. *Pohárokat tölteni.*

Corpŏrālĭtas, ātis, f. Tertull. *Sivotnoſzt, Telovnoſzt.* e. Leiblichkeit. *Teſteſség.*

Corpŏrālĭter *Adv.* Plaut. *Telovno, ſivotno.* Leiblicher vveiſe. *érezhető képen, Teſti képen.*

Corpŏrĕus, a, um, Corpŏrātus, a, um, Cic. *Teloven, ſivoten.* Leibhafftig, Cörperlich, das einen Leib hat. *Teſti, érezhető.*

Corpŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *jedno telo* ali *Kupchinu chinim, ſzkup ſzpravlyam, jedinim.* Zu einem Leib mache, etliche Ding zuſammen ſetze, in ein Begriff bringe. *Meg-teſteſitem.* 2. Juxta *Ennium* apud *Nonium* vide *Interficio, occido.*

Corpŏror, aris, ari, atus ſum, (Paſſiv. *alii* Dep.) Plin. *Telo dobivam, v-telu raſztem, telom poſztajem.* Einen Leib überkomme, leibes Geſtalt annehme, zu einen Leib vverde. *Teſté-válok, teſteſedem.*

Corpŭlentia, æ, f. Plin. *Telovnoſzt, ſivotnoſzt: Debelina* ali *ſirina téla.* e. Gröſse, *oder* Dicke des Leibs. *Teſteſſég, Teſtnek vaſtagſága.*

Corpŭlentus, a, um, Plin. *Dobro-teloven, ſivoten, Debel.* Wohl beleibt, fleiſchig, dick. *Teſtes, kövér.*

Corpus, ŏris, n. Cic. *Télo, ſivot.* r. Leib. *Teſt.*

Corpuſcŭlum, i, n. Cic. *Télcze, Teleſzcze.* s. Leiblein. *Testecske.*

Correctè *Adv.* Plin. *Chiſzto prez krivnye, pregreſske; popravno, pobolſsano.* Ohne Fähler, verbeſſert. *Tiſztán, Hiba* vagy *Gántsnélkűl.*

Correctio, onis, f. Cic. *Popravlyanye, Pobolſſanye.* e. Verbeſſerung. *Jobbitás.* 2. Vid. *Correptio.*

Corrector, ōris, m. Cic. *Popravitel, Popravnik Pobolſſitel, Pobolſſavecz.* r. Verbeſſerer. *Jobbitó.* 2. V. *Correptor.*

Correptio, onis, f. Vitruv. 1. *Opſzuvanye, Pokaranye.* 2. *Kaſtiganye.* 3. *Pograblenye, Zgrablenye.* 4. *Kratenye rechi, Nakratkom zgovorjenye.* 1. e. Ausmachung, Scheltung. 2. e. Zichtigung. 3. e. Ergreiffung. 4. e. Verkürtzung. 1. *Dorgálás.* 2. *Büntetés.* 3. *Ragadás.* 4. *Szó röviditės.*

Correptor, oris, m. Senec. 1. *Opſzuvavecz, Pokaravecz.* 2. *Kaſtigavecz, Pobolſſavecz.* 3. *Zgrabitel, Pograbitel.* Straffer. 2. Zichtiger. 3. Ergreiffer. 1. *Meg-feddő, Dorgáló.* 2. *Büntető.* 3. *Ragadó.* 4. *Szó röviditő.*

Corrīdĕo, es, ēre, iſi, iſum, (Neu.) Lucr. *Szkupſze ſzmeiem, Naſzmebavamſze, Naſzmebujemſze.* Mit lache. *Együt-nevetek, Reám-ſolyodom.*

Corrigia, æ, f. Marcell. *Podveſnyicze cepeliſzke.* r. Schuch Rieme. *Tzipelős kötő ſzij.*

Corrigo, is, ĕre, ēxi, ectum, (Act.) Cic. *Popravlyam, Pobolſsávam.* Verbeſſere. *Jobbitom.* 2. V. *Sequens N.* 2. & 3.

Corrĭpio, is, ĕre, ĭpŭi, eptum, (Act.) Cic. *Zgrablyujem, ſzilom jemlyem, Grabim.* 2. *Karam, Pſzujem.* 3. *Kaſtigam, Pobolſſavam.* 4. *Rech naberzom zgovariam, kratim.* 1. Ergreiffe, erhaſche, ertappe, ervviſche. 2. Ausmache, ſchelte. 3. Straffe. 4. Ein Wort *oder* Sylbe, kurtz mache, *oder* ausſpreche. *Elragadom.* 2. *Meg-feddem.* 3. *Büntetem.* 4. *Szót röviditek.* Manu ſagittas corripere. Plin. jun. *Zgrabiti ſztrele.* Die Pfeilen ergreiffen. *Nyilakat ragadni.* Hominem corripi & ſuſpendi juſſit: Cic. in Verr. Adaptatur hoc verbum ad omnes ferè actus humanos, ut: *corripitur ſomno, febribus,* hoc eſt *invaditur* &c.

Corrīvālis, is, m. *Quint.* cum alio, vel pluribus ad eundem rivum concurrens. Transl. *Jeden zmed vech lyubitelov jedne lyube.* r. Mit Buhler. *Máſſal valakit együt ſzerető.*

Corrīvātio, onis, f. Plin. *Zkup vod napelyanye.* e. Zuſammenleitung der Wäſſer. *Vizeknek öſzve vezetéſe.*

Corrīvo, as, are, avi, atum. (Act.) Ulp. *Vu jedno meſzto vode zkup napelyávam.* In ein Orth die Wäſſer zuſammen leite. *Folyáſokat öſzve veſzek.*

Corrōbŏro V. Roboro.

Corrōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Cic. *Zgrizávam, Izglodyujem.* Zerbeiſſe, zernage. *Meg-rágom.*

Corrōſio, onis, f. *Izgrizenye, oglodanye.* e. Einfreſſung, Zernagung. *Meg rágás.*

Corrūda, æ, f. Plin. Corrūdāgo, ĭnis, f. *Melſna, Hmel.* Wilder Spargel. *Vadſpárga-fű, nyúl-árnyék, komló.*

Corrumpo, is, ere, ūpi, uptum, (Act.) Cic. *Habim, kvárim.* Verderbe. *Megrontom.* Item Transl. *Mitim z-dari miſem.* Einen mit Geld &c. beſtecke. *Valakit ajándékkal réſzemre*

Digitized by Google

ſzemre vonſzom, veſztegetem, meg-ke-nem. Aliquem pecunia corrumpere, Cic. *Koga podmititi.* Einem mit Geld beſtechen. *Valakit pénzel meg-kenni.* Corrumpere literas: Cic. *Laſtive liſzte napraviti.* Brieff verfälſchen. *Hamis levelet irni.*

Corrŭo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, Cic. 1. *Natla opadam.* 2. *Vdiramſze.* Zu Boden *oder* Hauffen falle. 2. einfalle. *Földre eſek, le-robanok, Leſzakadok.* Urbs tota corruit: Cic. *Vſzega varaſſa biſe jeſzruſze uderle.* Gantzer Stadt Häuſer ſind zuſammen gefallen, eingefallen. *Egéſz város házai leſzakadtak.*

Corruptè *Adv.* Cic. *Pobablene*, *ſzkvarjeno.* Verderbter Weiſe. *Megbontva, Rontva, veſzettül.*

Corruptēla, æ, f. Cic. *Pobablenye, Pokvarjenye.* e. Verderbung, Vervvüſtung. *Megveſztés, Rontás, Romlás.*

Corruptĭo, ōnis, f. Cic. idem.

Corruptor, oris, m. Cic. *Pokvaritel, Pobabitel.* r. Verderber, Vervvüſter. *Megveſztő, veſztegető, Rontó.*

Corruptrix, icis, f. Cic. *Pobabitelicza, Pokvaritelicza, Neſzmaga.* e. Verderberin. *Megveſztőné, Rontóné.*

Cors, ortis, f. Lipſius. *Cheta.* 2. *Dvoriſche, Dvor.* Eine Trouppen. 2. Hoff im Hauſs. *Hadi ſereg.* 2. *Ház udvara.*

Cortex, icis. m. Virg. *Kora.* e. Rinden. *Héj, Haj.*

Corticātus, a, um, Colum. *Koraſzt.* Das Rinden hat. *Héjjas, Hajas.*

Cortina, æ, f. Svet. *Zaſzlon, zakrivalo, Záſztor*, peregr. *Ferung.* r. Vorhang. *Kárpit, ſuperlát. Agy &c. fedél.* 2. Eſt lebes in quo colores coquūtur & lana tingitur. *Plin.*

Cortīnāle, is, n. Colum. *Kotlenyak*, *Meſzto gdeſze kotli poſztaulyaiu.* r. Keſſel-Heerd, r. Orth vvo man die Keſſel hinſtellet. *Katlanyok hely, hová katlanyok tétetnek.*

Corvito, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Otajno katti kárvan gradem y jèm.* Verſtohlen eſſe, vvie ein Raab. *Titkon holló módra lopok, és eſzem.*

Cŏruſco, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Leſchimſze*, *Liſzkamſze*, *Leſzkechemſze.* Glantze, blitze, gleiſſe. *Villámlok, Tſillámlok, Fénylek.*

Cŏruſcus, a, um, Cic. *Leſzketlyiv, ſzvetel.* Glantzend, ſchimmerend. *Villámló, Tſillámló.*

Corvus, vi, m, Cic. *Kárvan krompach.* r. Rab, *Holló.*

Cŏrÿlētum, ti, n. Ovid. *Leſzkovie*, *Léſchje.* r. Orth vvo viel Haſelnuſs-Standen vvachſen. *Mogyorós erdő.*

Cŏrÿlus, li, f. Virg. *Léſzka drevo.* e. Haſel-Staud. *Mogyoró-fa.*

Cŏrymbium, ii, n. Petron. *Czifra ynakinchenye laſzib ſenſzkeh.* Ein gemachter Weiber-Putz von Haaren, e. Zierd. *Az aſzſzonyok ékeſsége.* 2. V. *Capillamentum.* 3. Chorymbion, ii, n, *Dioſc.* eſt herba coronaria.

Cŏrymbus, i, m, Plin. *Berſslyanove jagode*, ali *zèrncza.* s. Epheu-Traublein, e. Hintzel-Beer. *Boroſtyan ſzőlő* a' vagy *mag.*

Cŏrÿphæus, æi, m, Cic. *Redo-vod, Redo-vodecz, Redo-vodgya, vajda, Pérvi medſzkup ſzpravlyenemi*, v. g. *puntari* &c. Rädleins-Führer, r. Urheber. *Fő valamelly dologban, vagy munkában, első kezdő.*

Cŏrÿtus, i, m. Virg. *Tok*, *vukâmſze lùk y ſztrèle noſre.* r. Köcher darein man Pfeile traget, s. Pfeil-Geſtecke. *Nyilak Tokia.*

Cŏrÿză, æ, f. Cels. *Szmrad noſznicz, Hubnyavicza*, (in equis &c. *Keb*) r. Unflath in der Naſen, r. Strauchen. *Nátha.*

Cos, ōtis. f. Cic. *Bruſz, Bruſznikamen, oſtrilo.* r. Wetzſtein. *Fénkő.*

Coſmēta, æ, *com.* qvi, vel quæ herum vel heram veſtit & ex ornat. inde cosmetrīa, æ, f. Ars ornandi.

Cosmŏgrăphia, æ, f. eſt *deſcriptio* mundi.

Coſſus, i, m. Plin. *Chere vu drévju.* r. Holtz-Wurm. *Fa-rágó féreg.*

Coſta, æ, f. Jul. Cæſ. *Rebro.* e. Ripp, e. Seiten. *óldal tſont.*

Coſtānīcium, ii, n. Geog. *Koſztanyicza varaſs y Jachina, koiu brani b'iznyi viſzoki grad* Ded *zvani.* Kaſteinitz, Veſtung, mit einem vortheilhafften Schloſs *Ded* genandt. *Koſtanicz Vára, és Városſa.*

Coſtātus, a, um. *Rebernaſzt, Rebren, Rebraſzt.* Der groſſe Rippen hat. *Nagy óldal-tſontú.*

Cŏthurnārius, rii, m. *Chiſmeſzta.* r. Tſchiſmamacher. *Tſiſmaria.*

Cŏthurnātus, a, um. Mart. *Chiſmaſzt, vu Chiſmah*, (vel melius) *Obuven z-czepeliſſi viſzokemi, kakve na ohchinſzkeh igrah igraſſi noſzili jeſzu.* Der hohe Schuh trägt. *Tſizmás.*

Cŏthurnus, ni, m. Virg. *Chiſma.* Groſſer, Langer Schuh, Tſchiſmen. *Tſizma.*

Cōtiārius, ii, m. *Nabruſzitel, Bruſzecz.* r. Schleiffer. *Köſzörűs.*

Cŏtōnĕum, ii, n. Plin. *Kutina, Tunya.* r. Quitten *oder* Kitten-Apffel. *Birs-alma.*

Cŏturnix, icis, f. Plin. *Plepelicza.* e. Wachtel. *Fürj.*

Cŏturnium, ii, n. Feſt. *Peharchecz*, ali *Ampulicza za Aldov potrebna.* Wein Gefaſs, Welches mann beym Opffer gebrauchte, s. Opffer-Kändl. *Ampolna.*

Cōvum, i, n. Varr. *Jarmenicza, Jarmena Deſchicza.* Das mittlere Holtz unter dem Joch. *Igában levő Középſő-fa.*

Cōxa, æ, f. Celſ. *Kòſzt o-Sztegnu.* s. Bein über den Knie, e. Hüfft. *Tſipő - tſont.*

Cōxendix, ĭcis, f. Varr. *Kùk, kuchja Zgib, Zgibavicza.* e. Hüfft-Blatt, e. Hüfft-Höhle. *Tſipő.* Cæterùm etiam *Coxa* & *Coxendix* pro eodem accipiuntur.

Crăbro, ōnis, m. Plin. *Szerſſen* (perperàm *Keber*) *Sermely.* e. Hornuſs *Lő-darás.* Irritare crabrones *Prov.* Significat 1. *Szpechega Pſza zbuditi.* Einen Schlaffenden Hund vvecken. *Az ebeket feltőlteni.* 2. *Nemirnoga Chloveka raſzerditi, nabuſztiti.* Einen unruhigen Menſchen reitzen. *Ányughatatlan embert meg-boſzantani.* 3. propriè. *Vu gnyezdo iliti Szitovje ſzerſſanov pehati.* Ins WeſpenNeſt ſtöhren. *Daráſok fẽſzkeit mozgatni.*

Crambe, bes, f. Plin. *Zeleno ochebrano, ochehano Zelje, dvakrat kubano gruſztiſze. Dobro je jeſzti pianomu, arga raztrèzni:* ità Plin. L. 20. c. 9. Grüne Blätter des Krauts, trefflich vvider dem Rauſch, ſo Solche geeſſen vverden. *Zöld Levelű abajdots Káposzta: jó az réſzegſég ellen használtetik.* Crambe bis cocta mors eſt. *Prov.* id eſt: *Odurno je, y ſzuprotivno od jedne ſztvári vechkrat govorechega chuti.* Es iſt verdrieſslich, offt ein Ding vviederhohlen, und anhören. *Kétzer hallott dolog unalmas.* Eandem Crambem recoquit: *id eſt:* de eadem re priorem Sermonem repetit.

Crānĭum, ii, n. Curt. *Lukanya siſka, Moſgyena kòſzt.* e. Hirnſchale, r. Hirn-Schädel. *Kaponya, Agy Kaponya.*

Crāpŭla, æ, f. Cic. *Oſerſztvo, Vina y jeſztvin naſerenye.* e. Sauff- *und* freſs Kranckheit, e. Vielerey in Freſſen und Sauffen. *Réſzegſég, Dobzodás és Torkoſság.* Edormi crapulam & exhala. Cic. *Zeſzpiſze, y oſerſztvo z-ſercami y izdiſſi.* Thue deine Truncken-heit aus ſchlaffen. *Aludd-ki, gőzöld ki az réſzegſéget dobzodáſt, és torkoſſágot.*

Crāpŭlentus, a, um, Ammian. *Pian.* Rauſchig. *Réſzeges.*

† Crāpŭlor, āris, āri, atus ſum, (Dep.) *Naſiramſze, zopiamſze, z-vinom y z-jeſztvinami napunyavamſze.* Sauffe und freſſe, Schlemme. *Dobzódom, Réſzegeskedem.*

Crās, *Adv.* Cic. *Zutra.* Morgen. *Hólnap.*

Craſsāmen, ĭnis, n. *Colum*, Craſsāmentum, ti, n. Aul. Gell. *Debelocha, Guſztocha.* e. Dicke. *Vaſtagság. Sűrűſég.*

Craſsè *Adv.* Hor. 1. *Debelo.* 2. Metaph. *Nechlovechki*, pereg. *Grubo, Grobianſzki.* Dick, 2. Grob. *Temérdeken, Vaſtagon*, 2. *Embertelenűl, Gorombán.*

Craſsēdo, ĭnis, f. *Fulg.* Craſsĭtas, atis f. & Craſsĭtĭes, ĭēi, f. *Apul.* Craſsĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Debelocha, Debelina, Deblina, Tuſztocha, Tuſztina.* 2. Metaph. *Debelocha v-govorjenyu, Nechlovechtvo*, pereg. *Grobianſztvo.* e. Dicke. 2. e. Grobheit. *Temérdekſég, Vaſtagſág*, 2. *Embertelenſég, Gorombaſág.*

Craſſeſco, is, ere. (Inchoativ.) Colum, *Odebelyujem; Teloven, debel poſztajem.* Dick vverde, zunehme. *Temérdekedem, Hizom.*

Craſsĭfĭcātĭo, ōnis, f. Colum. *Deblenye.* e. Dickmachung. *Vaſtagúlás.*

Craſsĭfĭco, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Debeló chinim, napravlyam.* Dick mache. *Vaſtagitom.*

Craſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *idem.*

Craſſus, a, um, Cic. *Debel.* 2. *Tuſzt.* 3. Metaph. *Nechlovechen vu rèchch.* peregr. *Grobian.* 1. Dick. 2. Fett. 3. Grob. *Temérdek, Vaſtag*, 2. *Kövér.* 3. *Goromba.*

Craſtĭnò *Adv.* Aul. Gell. *Zutra, Jutri, Jutra.* Morgen. *Hólnap.*

Craſtĭno, as, are, avi, atum, Vide *Procraſtino.*

Craſtĭnus, a, um, Cic. *Zutraſſnyi Juternyi.* Des Morgens. *Hólnapi.*

Crātĕr, ēris, m. Cic. *Kupa za pitje, Pehar, Bokal.* r. Wein Becher, groſs Wein Geſchier. *Pohár, Tſéſze, kupa.*

Crātēra, æ, f. Cic. *idem.*

Crātes, is, f. Cic. *Reſsetka, Leſza*, 2. *Roſtèr.* 3. *Koſſ zemlyum napunyen za obrambu, Szpletenyka.* 1. s. Gitter, 2. r. Roſt. 3. r. Schantz-Korb, e. Flechte. *Roſtély*, 2. *Petſenye ſütő roſtely.* 3. *Kas.*

Crātēntērĭum, rii, n. Poll. *Selezno vertilo, koje ráſeny obracha.* s. Brat-Eyſen, darin man den Brat Spies umdrehet. *Magától a' nyárſot forditó vas.*

Crātĭcŭla, æ, f. *Dimin* à Crates. Mart. Crātĭcŭlum, li, n. Feſt. *Roſtélyecz Roſtérecz.* s. Röſtlein. *Roſtélyotska.*

Crātĭo, is, īre, īvi, ītum (Neut.) Cratīcŭlo, as, are, avi, atum Plin. *z pletenicZum pokrivam, Reſzetku poſztavlyam.* Mit flechten bedecke, vergattere. *Roſtélyozom.*

Creāmen, ĭnis, n. *Prud.* Creātum, ti, n. *Plin.* Creātūra, æ, f. JCt. *Sztvorjenye.* s. Geſchöff *Teremtett állat.*

Creātor, ōris, m. Cic. *Sztvoritel.* Erſchäffer. *Teremtő.*

Crēber, a, um. Crēbrĭor, Cic. Creberrimus, ſalluſt. legitur & Crebriſſimus apud Aul. Gell.

Gell. *Guſzt.* Offtmahlig, viel. *Gyakor, Gyakorta - való.* V. *Frequenſ.*

Crēbrè *Adv.* Vitruv. Crēbrò *Adv.* Cic. *Cheſzto, Guſztokrat.* Offt, offtmahlen. *Gyakran, Gyakorta.*

Crēdentiārius, rii, m. JCt. *Prekuſſavecz jeſztvin.* 2. *Sluga Hiſe Jeſztvinſzke.* r. Credenzier, der die Speiſen voran koſtet, *oder* zum Tiſch aufvvartet. *étel koſtoló*, 2. *udvarló ſzolga.*

Crēdibilis, is, *com.* le, n. Cic. *Veruvan, veruvani, pouſzani.* Glaublich. *Hihetö, hihendö.*

Crēdibiliter, *Adv.* Cic. *Veruvano.* Glaublich. *Hihetö-képen.*

Crēditor, ōris, m. Cic. 1. *Verovnik.* 2. *Poſzuditel, zauſzanik.* Ein Glaubiger, 2. Leiher, der ausleihet. *Hiteles*, 2. *Költsön vagy Hitelben adó.*

Crēditrix, icis, f. Paul. *Verovnicza, veritelicza.* 2. *Poſzuditelicza.* 1. e. Glaubigerin. 2. Geldleiherin. *Meg-hivőné*, 2. *költsön adóné.*

Crēditum, i, n. Cic. *Zájem, Poſzudba, dúg, poſzugyenye, pouſzananye.* Vertrautes geliehen Geld, e. Schuld. *Adóſſág, Hitelben adott dolog.*

Crēdo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Verujem*, 2. *Poſzugyujem, Poſzugyam*, 3. *Kaj pouſzam.* 4. *Podajemſze.* 1. Glaube, 2. Leihe, 3. Vertraue, 4. Uberlaſſe, übergebe. 1. *Hiſzek*, 2. *Költsön adok, Hitelben adok.* 3. *Reá-bizom.* 4. *Magamot megadom.* Animum ſuū alii cui credere. Terent. *Kömu ſzkrovnoſzti ſzvoje zauſzati.* Einem ſeine Heimlichkeiten vertrauen. *Meg-titkát máſra bizni.* Victori ſe credere, Cic. *Obladavczuſze podati.* Sich dem Sieger übergeben, ergeben. *Győzedelmeſnek meg-adni magát.*

Crēdŭam, Crēdŭim, pro *Credam*, Plaut. *Budem veruval.* Ich vverde glauben. *Meg fogom hinni.*

Crēdŭlitas, ātis, f. Cic. *Lehko - veruvlivoſzt, Lahko-veruvanye, Lahko-verje.* e. Leichtglaubigkeit. *Könnyen - hivés.* Credulitas enim error eſt magis, quàm culpa. Cic. 10. Fam. ep. 23.

Crēdŭlus, a, um, Virg. *Verliv, Lahko-veruvan, Lahko verujuchi, Lahko-ver.* Leichtglaubig. *Hamar hivö.*

Crēdŭo, pro *Credo* Plaut. Vide *Credo.*

Crĕmātio, onis, f. Plin. *Sgányé, Pálenye, zeſganye.* e. Verbrennung. *Megégetés.*

Crĕmātor, oris, m. Tert. *Sganár, zezgitel, ſgavecz Popalitel.* r. Verbrenner. *Megégetö.*

Crĕmātum vinum, i, n. *Sgano vino.* r. Brandvvein. *égett bor.*

Crembălum, li, n. *Athen.* Siſtrum, ri, n. Mart. *Brunda.* e. Maul-Trommel. *Doromb.*

Crēmentum, ti, n. Juven. *Napredek, Prihodek.* Das Zunehmen, Wachsthum. *Elö-menés, öregbülés.*

Crĕmĭum, ii, n. Colum. *Oczvirek*, 2. *Szuho prigano drevje, operti.* Dürr angebräntes Holtz, das leicht iſt zum anzünden. *Aſzſzu tſemete.* 2. *tüzen élesztett vagy ſzáratott-fa.*

Crēna, æ, f. Plin. *Zarezek v-peru.* e. Spalt an der Schreib-Feder. *Iró tolnak haſſadékja.* 2. *Rovàſs.* r. Ravviſch. *Rovás.*

Crĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Sztvarjam, Iz niſtara Kaj napravlyam.* Erſchaffe, aus nichts etvvas mache. *Teremtek.*

Crĕpa, æ, f. *Feſt.* Vide *Capra.*

Crĕpax, ācis, *om.* Senec. *Praſzketlyiv, pucklyiv.* Krachend, knarrend. *Zörgö.*

Crĕpĕrus, a, um, Feſt. *Dvojlyiv, dvojen, neſzeguren.* Zvveiffelhafftig, ungevviſs. *Kétséges, Bizonytalan.* Creperi certamina belli. *Lucr.*

Crĕpĭda, æ, f. Aul. Gell. *Poſztola, Pachmaga, Papucha*, peregr. *Pantoſlin.* r. Pantoffel. *Paputs.*

Crĕpĭdātus, a, um, Cic. *Vu papuchah hodechi.* Der in Pantoffel gehet. *Paputs viselö.*

Crĕpīdo, ĭnis, f. Juv. *Kameni breg*, 2. *Kraj vode, vu kojegaſze voda zadeva, y vu nyega buha.* 3. *Falat izvode ſztojechi vuderte pechine.* 4. *Kraj na viſſni pechine*, 5. *Kraj gornyi zdencza, y ſirina gornya* (os putei) *zdencza*, Metaph. *vuſzta zdenchja.* 6. *Piacz Bogczev y proſzczev.* ità *Juvenalis.* 1. Steinberg, 2. Ufer da das Waſſer anvvallet, 3. Uberhangender Fels, herfürragender Stein, 4. Spitz eines Fels. 5. Der obere Theil in Brunn. 6. Bettler-Platz. 1. *Köves hegy*, 2. *Vége olly hegynek, mellyben az viz ütközik.* 3. *vizböl ki álló köſzikla teteje.* 4. *Köſzikla hegye.* 5. *Felsö réſze a' kútnak, kút-ſzája.* 6. *kolduſſok és Iſten neveben kérök piatza.*

Crĕpĭtācŭlum, li, n. *Quint.* Crĕpĭtācillum, li, n. Lucr. *Skrebetalyka, Klepetalo, Klopotecz, Skreblicza.* e. Klapper, Klapperlein. *Tſergettyü.*

Crĕpĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Ovid. *Klopachem, Skrebechem, klopatam, Pertechem*, 2. *Praſzkam, Puczam*, 3. *Skerglitam.* Klappere, 2. krache, 3. kirre. 1. *Zörgök. zörgetek, tſergetek.* 2. *Pattantok.* 3. *tſikorgok.*

Crĕpĭtus, ūs, m. Plaut. *Praſzk, Praſzkanye, Puk, Klopot.* r. Knall, Thon. *Zörgetés, Dörgés, Zörgés, Pattanás.*

Crĕpo, as, are, ĕpŭi, ĭtum, (Neu.) Cic. Vide Grĕpĭto. N. 2. Crepare antiquum genus. Lucret. *Dichitiſze vu ſztaroſzti ſzvoje Plemenſchine.* Sich ſeines alten Geſchlechts rühmen. *Ditſekedni maga régi nemeſségében.*

Crĕpundĭa, orum, n. Cic. ſunt prima munuscula, quæ dantur pueris, ut ſunt: Faſciolæ, linteoli, Veſtes, Bullæ, Corallia, Enſiculi &c. quæ pueris dantur oblectamenti causâ. 2. *Nugæ & ineptiæ* pueriles.

Crĕpuſcŭlum veſpertinum, Plin. *Mrak, ſzumrak.* Zvviſchen Lichten, die Zeit vvann zu Abend Tag und Nacht ſcheidet. *Eſtvéli naptúl el oſzló idő.*

Crĕpuſcŭlum matutinum, i, n. Liv. *Vudnevje, Vreme zorno med nochjum y dnevom.* Zvviſchen Lichten, die Zeit, da ſich in der Fruh die Nacht und Tag ſcheidet. *Hajnali idő, nap fel jövetele.*

Creſcentĭa, æ, f. Vitru. *Raſzteny.* s. Wachsthum. *Növés.*

Creſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. *Raſztem.* Wachſe. *Növök, Nevelkedek.*

Crēta, æ, f. Plin. *Beli lapor, Bela Zemlya,* peregr. *Krajda.* WeiſſeWachs-Erden, e. Kreiden. *Fejér Föld, Kréta.* Notare Cretâ: Virg. *Hvaliti, dobro zapiſzati.* Loben, einen vvohl anſchreiben. *Valakit ditsérni.* 2. Significat *Inſulam*, in qua ejuſmodi *terra* primùm inventa eſt, unde & *nomen* traxit.

Crētācĕus, a, um. Plin. *Belo-Laporni.* Von Kreiden. *Krétából - való.*

Crētæfŏdina, *vel* Crētifŏdina, æ, f. Ulpian. *Laporiſche, Laporova jama, iz Kojeſze lapor kopa.* e. Kreiden-Grube. *Fejér Föld verme.*

Crētātus, a, um. Cic. *z-laporom pobelen.* Weiſs von Kreiden. *Krétázott, Fejéríttett.*

Crētūra, æ, f. Pallad. *Melyne ikricze.* 2. *Cherna malo bollſa od poſſeji melya.* Grobes oder Schvvartzes Mehl, ſo ein vvenig beſſer als Kleyen iſt. *Liſzt dertze, Fekete korpánál Ketſinnel jobb liſzt.*

Crētus, a, um. Ovid. *Rogyen.* 2. *Odraſztel.* Gebohren, 2. Gevvachſen. *Szuletett,* 2. *Nött, Nevelkedett.* Nobili Sanguine cretus. Virg. *Iz plemenite Kervi rogyen.* Von Adelichen Geblüth Gebohren. *Nemes nembül ſzületett.*

Crĭbrārĭus, rii, m. *Reſſetar.* Sieb - Macher, Sieber. *Roſtás, Roſta tſináló.*

Crĭbrātio, onis, f. *Obchinyanye, preſzejanye.* Das reitern, Sieben. *Roſtálás.*

Crĭbro, as, are, avi, atum (Act.) Plin. *Obchinyam.* Siebe, Reitere. *Roſtálok.*

Crĭbrum, ri, n. Plin. *Reſſeto.* r. Reiter. *Roſta.* Abaliquibus tamen cum addito: v. g. Cribrum ſetaceum, Farinarium adhibetur pro ſubcerniculo.

Crīmen, ĭnis, n. Plin. *Pregreſska, krivnya, Greh.* e. Laſter, e. Miſſethat, e. Sünd-Thath. *Vétek.*

Crīmĭnālis, is, *com.* le, n. Ulp. *Glavo-Krivni,* Todts-Würdig. *Fej veſztésben forgó.*

Crīmĭnālĭter, *Adv.* Ulp. *Glavo-Krivno, Glavogubno,* Todes vvürdig. *Fej veſztéskint.*

Crīmĭnātio, onis, f. Cic. *Krivenye, Obtuſenye.* 2. *Opſzuvanye.* e. Beſchuldigung. 2. Beſcheltung. *Vétkeſités, Vádolás,* 2. *Káromlás.*

Crīmĭnātor, oris, m. Plaut. *Okrivitel.* 2. *Pſzuvavecz.* Beſchuldiger, 2. Beſchelter. *Vádoló,* 2. *Káromló.*

Crīmĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Krivim koga.* 2. *Pſzujem.* Beſchuldigo, 2. Schelte. *Vétkeſitem, Vádolom* 2. *Káromkodom.* De aliquo, aliquem criminari, Cic. *Koga pravichnoga zakaj kriviti.* Einen eines Dings falſchlich beſchuldigen. *ártatlanca valamit hamiſſan fogni.* Criminari aliquem alicui. Terent. *Koga pred drugim pſzuvati.* Einen vor einem anderen ſchelten. *Valakit más elött gyalázni.*

Crīmĭnōsè *Adv.* Cic. Crīmĭnōsĭŭs. Crīmĭnōſiſsĭmè, Svet. *Krivichno, Greſſno, zgrehom.* Läſterlich. *Vétkeſen, Vádolás-képen.*

Crīmĭnōſus, a, um. Cic. Crīmĭnōsĭor. Cic. Crīmĭnōſiſsĭmus, Svet. *Krivni, Greſſni Oſzpotni.* Läſterlich, Schmähig. *Vétkes, káromkodó.*

Crīnāle, is, n. Ovid. *Laſzna kapa, Poczulicza.* e. Haar-Haube. *Főkötő.* Item. *Igla za laſzi.* e. Haar-Nadel. *Hajtő.*

Crīnĭcŭlus, li, m. Virg. *Laſzek.* s. Härlein. *Hajatska.*

Crīnĭo, is, īre, īvi, ītum (Act.) Stat. *Obſztiram z-laſzmi.* Mit Haar umgebe. *Hajjal Környül-vejzem.*

Crīnĭor, īris, iri, (Dep.) Stat. *z-laſzmiſze obſztiram, Jeſzem laſzaſzt.* Haarig bin. *Hajjal környül vétetem, Hajas vagyok.*

Crīnis, is, m. Horat. *Laſz.* s. Haar. *Haj.*

Crīnĭsātus, a, um. *Sidon.* Crīnītus, a, um. Virg. *Laſzaſzt, Koſzmat.* Voll Haar, Haarig. *Hajas.*

Crīnŏmĕnon, ĕni, n. Cic. *Dugovanye ono, zarad chejzaſze kaj ſzpitava, y zarad chiſza*

je vſze

je ſe kajſte god govori, ali cbini. 2. *Dugovanye vu dvojbi ſtojecbe.* 3. *Pitanye Dvojno.* Das im Zweiffel ſteht; Eine zweiffelhaffte Frag. Das mittel einer Rede. *Oly dolok, melyrôl kérdeztetik, és beſzéd indúl.* Item *Kétſégben-való dolog.* Item *Kétſéges Kérdés.*

Crinon, i, n. Plin. *Béli lilyan* vulgò *lilium.* Weiſſe Lilien. *Fejér liliom.*

Crinōſus, a, um. *Apul.* Vide *Crinifatus.*

Criſis, is, f. Hippoc. *Premenyanye bóli.* 2. *Oſtroſzudcttvo.* 1. Kranckheits-Wechſel. 2. Ein ſcharffes Urtheil. *Fajdalom változáſſa,* 2. *Szörnyû itélet*

Criſium, ii, n. Geogr. *Kriſevecz.* Creütz, zugleich Könnigliche Freye Stadt und Veſtung in Croatiē *Keréſzt várojſa.* In *Militaribus* ſubjacet Generali Varaſdinenſi, & eſt ſedes unius, è primis, Gubernatoris, *vulgo* Commendantis. In *Politicis* ſuum habet Magiſtratum Civicum, à quo regitur; éſtque una ex antiquioribus *Szlavoniæ* nunc *Croatiæ* Liberis, Regiiſque Civitatibus. Ab hac Comitatus Criſienſis ſuum nomen accepit; cui, unà & Zagrabienſi *Vice-Bani* Croatiæ, ſerie non interrupta, ſupremorum Comitum aucti Titulis, præfici hactenus conſveverunt. *Criſium* ex eo vel maximè poſterorum memoriæ commendari eſt promeritum, quòd & Reges Hungariæ hoſpites quondam habuerit, & dignam Generalibus Comitiis (*Diætam* vocant) ſedem præbuerit. Hinc eſt, quòd compluribus Regiis Privilegiis & muneribus ſit honoratum. Patria eſt *Marci Criſini* Canonici Strigonienſis, qui pro defenſione Fidei Catholicæ ab hæreticis *Caſſoviæ* in ſuperiori Hungaria palmam Martyrii obtinuit: ad ejus ſepulcrum in templo Sanctimonialium S. Claræ Tyrnaviæ, Concentus angelicus perſæpe auditus, à fide dignis fertur.

Criſpātus, a, um. Claud. *Rúgan, Rúdaſzt, Fertan.* Gekrauſt. *Fodoritott.*

Criſpico, as, are, *Plin.* Criſpo, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Rúgam, Fircbem, Firkam, Laſzi zviam, okruſim.* Kräuſe, Kraus mache. *Fodoritom.*

Criſpŭlus, li, m. *Rudek.* Kraus-Haarig. *Fodor hajutskás.*

Criſpus, a, um. Cic. *Comparat.* Griſpior, Solin. *Superlat.* Criſpiſſimus, Colum. *Porugan, Rudaſzt, Kuturjav.* Gekrauſt. *Fodor.*

Criſta, æ, f. Juv. 1. *Kukma na glavab ptichyeb, Dudma,* 2. *Pernicza na ſiſtaku.* 1. Kam oder 1. Straus auf dem Kopff der Vöglen. 2. 1. Feder-Puſch auf den Helmen. *Madarak Bubja, Tarlja.* 2. *Siſaknak bokrétája.* Attollere criſtas, *Gizdatiſze.* Stoltz werden. *Kevélykedni.*

Criſtātus, a, um. Mart. *Kukmaſzt,* ali, *Pornichaſzt.* Z-*perniczum nakinchen.* Gekämt, der ein Feder-Puſch hat. *Tarējos, Toll bokrétás.*

Crĭtĭcus, a, um, *Plin.* Cicero. *Oſtroſzudni.* Urtheil-fällig, ſcharff urtheilicht. *Kemény itéletû.* Dies Critica. *Dan premenyanya Bóli.* 1. Wechſel-Tag der Kranckheit. *Betegſég változó nap.*

Crĭtĭcus, i, m. Cic. *Oſtro-Szudecz.* Ein ſcharffer Urtheiler. *Keményen Itélô.*

Crōāta, æ, *com.* Geogr. *Horvat, Horvaticza.* Ein Croat, eine Croatin. *Horvát, Horvát Aſzſzony.* (*Populus Illyricus.*)

Crŏātĭa, æ, f. Geogr. *Horvaczko Kralyeſztvo, Zemlya, Derſava.* s. Königreich, e. Landſchafft Croaten. *Horvát Orſzág.* Croatia *Veteribus* Corvatia à Corvino Meſſala, qui eam Illyrii partem ſubjugavit, dicta, excurrit à *Zentina* Fluvio ſecundùm oram Maris Adriatici versùs Montana aliquantum ſupra Iſtriæ Thema (ut vult *Porphirogenitus* C. 30.) & ex alia parte attingit Serbliæ (*Serviæ*) regionem. Sunt, qui eam uſque Sibenicum Dalmatiæ Emporium extendant, eíque ſic acceptæ omnes interjacentes Maris Adriatici Inſulas attribuant. Conſtr ctam alii Dalmatiâ, Boſniâ, Szlavoniâ, Mari Adriatico, Carnioliâ & Styriâ claudunt; in aſſignandis tamen harum ipſarum regionum, præſertim priorum trium, limitibus multum diſcrepant; atque ideo *Croatiæ*, aliorúmque Illyricorum Regnorum & Provinciarum magnitudinem prorſus incertam reddunt. Id quod ex eo vel maximè accidit, quòd eoſdem ferè ſemper Croatia cum Dalmatia & Szlavonia nacta Reges, certis vix umquam limitibus circumſcripta fuerit. Cæterà Regio eſt amœna, partim plana, partim montibus & Collibus aſpera; amnibus quaquaverſum ad Commercia opportunis exornata; glebâ gaudet fertili; Vinô abundat; pecore & frugibus dives; equos educat celeres ac generoſos. Si cum natura ars & induſtria major ad excolendam Croatiæ Terram concurreret, inter paucos annos cultioribus Europæ Regionibus accenſeri mereretur. Olim Croatia 11. ſupanias continebat, quibus potentiſſimæ Familiæ, jam nec de nomine

Digitized by Google

mine notæ, præficiebantur. Hoc tempore in complures diſtractam partes, eáſque diverſis ſubjectas Dominationibus boni omnes dolemus. Pars Turcam, pars Venetum agnoſcit Dominum. Tertia Croatiæ portio, quæ Auſtriacum, jure hæreditario, adorat ſolem, diſtinctis regitur legibus: Generalatus ſiquidem Varasdinenſis & Caroloſtadienſis à Conſilio bellico tum Græcenſi, tum Viennenſi jura & Præfectos Locorum accipit. Et quia primo Styria, alteri Carinthia & Carniolia ſtipendia annua ex veteri pacto ſubminiſtrat, etiam Cammera harum Provinciarum magnum ſibi in dictos Generalatus jus vendicat. Partes Maritimæ Croatiæ aliæ Marchioni *Perlas*, aliæ Cammeræ Styriacæ parent, quæque ſupremo Regni Perceptori vi factæ conventionis non niſi trecentos annuos florenos pro *Dica* (ut vocant) regia pendunt. Reliquum verò Croatiæ in ſtatum Politicum & Militarem dividitur. Statum politicum conſtituunt 1mo quatuor Comitatus, *videlicet:* Zagorienſis, Zagrabienſis, Varaſdinenſis & Criſienſis, cum ſuis ſupremis Comitibus, Vice-Comitibus, Judicibus &c. 2do Communitas Nobilium Turopolienſium cum ſuo Terreſtri Comite. His adde Montem Claudium. Ad ſtatum militarem ſpectant Confinia & Præſidia ad Unnam & Colapim fluvios ſita. Uterque hic ſtatus alterum poſt Regem Caput veneratur Pro-Regem, quem ab antiquo *Banum* nominamus. Hic ſibi ex nobilitate perpetuum Vicarium (Vice-Banum) deligit, qui nobilibus & pacis & belli tempore præ eſt. Coronam regiam Croatia cum Dalmatia conſecuta eſt ante Annos 1240. Ad Coronam Hungariæ acceſſit Croatia, Szlavonia & Dalmatia, optima & nobiliſſima antiqui æquè ac moderni Illyrici pars, An. Chr. 1095. Cùm enim *Zolimerus* Rex Croatiæ improles deceſſiſſet, *Lepa* ejus Conjunx, ſeptimo à morte Mariti Anno, conſentientibus optimatibus, *S. Ladiſlaum* fratrem ſuum trium Regnorum hæredem ſcripſit ac inſtituit. *Epiſcopatus* Romano obedientes 4. numerat Croatia: Zagrabienſem, olim *Siſcienſem* in antiquis PP. Conciliis nominatum; ſegnienſem; Modruſienſem ſeu Corbavienſem; ſzvidnicenſem ſeu Marchenſem, quorum ultimus eſt ritûs græci unitorum. Sciſmatici plures cenſentur. *Stridone* vulgo *Strigovo*, *Stridovo* in Inſula Murana, Diœceſis Zagrabienſis, natum S. Hieronymum Eccleſiæ Doctorem inter cætera probat Bulla Pontificia, quæ diſertè aſſerit eo eſſe loco conditum ſtridonenſe ſacellum, cui *Indulgentias* concedit, in quo D. Doctor primam lucis uſuram accepiſſe piè creditur. Inſulas hujus Diœceſis multum etiam illuſtrârunt *S. Quirinus* Martyr Epiſc. Siſcienſis, & *S. Auguſtinus* Epiſc. Zagrabienſis. *Fluvij* Croatiæ præcipui ſunt: Savus, Dravus, Colapis, Unna, Dobra, Kerka, Mreſnicza, & Koranna. *Civitates* Liberas, Regias, & *Arces* munitas ſuis inſertas locis vide.

Crŏcātio, *vel potiùs* Crŏcĭtātio, onis, f. Feſt. *Krakanye Karvanſzko.* s. Raben-Geſchrey. *Holló Kákogás.*

Crŏcĕus, a, um, *Virg.* Crŏcātus, a, um, *Plin.* Crŏcĭnus, a, um, *Catull.* Crŏcĕātus, a, um, Plin. *Saffranaſzt*, *Saffranyen*, *Saffranate boje* vulgo *farbe.* Geſaffert, gelb vvie Saffran, Saffran-Farb. *Sáfrányozott*, *Sáfrány Szinű.*

Crŏcĭnum, i, n. Plin. *Maſzt iz Saffrana*, *ali olje Saffranovo.* e. Salbe aus Saffran, s. Saffran-Oel. *Ir-óroolſág vagy Sáfrányból - tſinált olaj.*

Crŏcĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Auct. Philom. *Krákam kakti kárvan.* Schreye vvie ein Raab. *Kákogok mint az holló.*

Crŏcĭto, as, are, avi, atum (Freqv. à Crocio.) Plaut. *idem.*

Crŏcĭtus, ûs, m. *Non.* Vide *Crocatio.*

Crŏcŏdīlus, i, m. Plin. *Kacha velika*, *Krokodil*, *o-glavi pſzu priſzpodobna.* Ein Crocodill. *Krokodil Sarkány.* Crocodili lacrymæ. (Prov.) *zhaslive*, *jalne y Laslive ſzuze* (*Senſzne*). Verſtellte und falſche Thränen. *Szinet és álnok* (aſzſzonyok) *Könyoezéſſe.*

Crŏcōta, æ, f. Cic. *Suka po ſztari navadi ſenſzka halya.* Ein gelbes Frauen Kleid nach alten Gebrauch. *Aſzſzonyok ſárga alſó rubájok.*

Crŏcŏdillus, a, um. Plaut. *Prelebkek.* Sehr gering. *Igen könnyű.*

Crŏcōtĭum, ii, n. Nonn. *Chiſzta lépa y ſznaſzna halya.* Sauberes klares Kleyd. *Szép tiſzta ruha.*

Crŏcŭs, ci, m. Crŏcon, ŏci, n. & Crŏcum, ŏci, n. Plin. *Saffran.* r. Saffran. *Sáfrány.*

Crolla, æ, f. pro *Corolla:* Plaut. Vide *Corolla.*

Crŏtălum, li, n. Cic. *Tambura.* r. Gymbel, e. Kläpperin. *Tollal pengető lant.*

Crŏtălĭſtria, æ, f. Petron. *Tamburaſſicza.* e. Cimbel Schlagerin. *Tollal Lantot pengető-né.*

Crŏtă-

Crŏtălus, li, m. *Tamburáſ*. r. Cymbel Schlager. *Tollal Lantot pengető.*

Crŭciābĭlis, is, *com.* le, Plin. *Muchlyiv, Traplio.* Beinlich. *Kinozható, Gyötrethető.*

Crŭciābĭlĭtas, atis, f. *Plaut.* Crŭciāmen, inis, n. *Prud.* Crŭciāmentum, ti, n. *Cic.* Crŭciātus, ûs, m. Cic. Svet. *Muchenye, Traplenye, Muka.* e. Beinigung, Bein, Marter. *Kinzás, Kinlodás, Gyötrelem.*

Crŭciārius, rii, m. Petron. *Galſenyak, Razpinit, Raſzpet.* Ein gehengter, ein Scheher, Gecreütztigter. *Kinra méltó, Akaſztó fára való, Kinok közt gyötrődő.*

Crŭciārius, a, um. Apul. *Gálg vreden.* Galgen vvürdig. *Akaſztó fát érdemlő.*

Crŭcĭfīgo, is, ĕre, ixi, ixū. (Act.) Svet. *Razpinyam, Prepinyam, Propinyam, k-kriſu pripinyam, kriſu-pribiam.* Greütziģe, an ein Creutz heffte. *Meg-feſzitem.*

Crŭcĭfixor, ōris, m. Paul. Nol. *Raſzpinyavecz, kriſu-pribiavecz.* Creutziger. *Fel-feſzitő.*

Crŭcĭfixus, a, um. Svet. *Raſzpet, kriſupribit, Propet.* Gecreutziget. *Meg-feſzittetett.*

Crŭcĭger, & Crŭcĭfer, ĕri, m. Prud. *Kriſnik, kriſo-noſz.* Item *kriſacbecz penez*, peregr. *Krajczar.* Der ein Creutz traget. Item. Ein Creutzer. *Kereſzt hordozó.* Item. *Karaitzár.*

Crŭcĭo, as, are, avi, atum. (Neut. *aliis* Act.) Cic. *Trápim, Múchim.* Beinige. *Kinzom, Gyötröm.*

Crŭcius, a, um. Fest. *Nepovolyen, Oſter, Draplyechi*, Unangehnem, ſcharff, krazender. *Izetlen, kemény, Nyúzó.* Vinum crucium. Fest. *Draplechc, oſtro y nepovolyno Vino gerlu.* Der unangenehmer Wein. Halſs Kratzer. *Torkot nyúzó bor.*

Crŭdēlis, is, *com.* le, n. Cic. *Compar.* Crudelior, Propert. *Super.* Crudeliſſimus, Cic. *Nemiloſztiven, okruten, Nemiloſztiv, ſztraſſen, kèrvolochen.* Unbarmhertzig, Grimmig, Grauſam, Tyraniſch, *Kegyetlen.* Conſilia crudeliſſima: Cic. *Kervolochno ſzvituvanye*, &c. Crudelis in liberos. Cic. *Okruten y nemiloſztiven ſzvojoj Deczi.* Grauſam und umbarmhertzig denen kindern. *Kegyetlen a' gyermekihez.* Crudele Convivium, Ovid. *Kervavo y kervolochno goſchenye.* Blütige Gaſterey. *Vért ſzomjuhozó kegyetlen vendégség. Phras.* Ingenio ſanè eſt crudeli: ejus immani & fœda crudelitate omnis barbaria ſuperata eſt: crudelitate ſanguinis perlitus, omni diritate deterrimus, cui volupe ſit fœdum in modum lacerare miſeros, carnificare jacentes, omnia exempla cruciatûs edere, omni ſævitie, atrocitate plebem opprimere: barbarie omni crudelior: remotus ab omni humanitate, ferreus, immitis, implacabilis. Nerone mortalium omnium crudeliſſimo crudelior.

Crŭdēlĭtas, atis, f. Cic. *Sztrahota ſzerditoſzti, okrutnoſzt, nemiloſzt. Prelyutoſzt, kèrvolochnoſzt.* e. Grauſamkeit. *Kegyetlenség.*

Crŭdēlĭter, *Adv.* crūdēlĭus, crūdēlĭſsĭmè. Cic. *Sztraſſno, Prelyutò, Preoſtro, Nemiloſztivno.* Grauſamlich, jämmerlich, erbärmlich. *Kegyetlenül.*

Crŭdĭtas, ātis, f. Cic. *Szirovina, Preſzitocha, Neprebavlenye.* e. Rohheit, Unverdeilichkeit. *Nyerſeség, Emèſztetlenség.*

Crŭdus, a, um, Cic. *Preſzen, ſzirov, Nekuhan, 2. Nezrel, 3. Teſek.* Rauh, roh, 2. Unzeitig, 3. Schvver. *Nyers, Főtelen, 2. Eretlen, 3. Nehéz.* Cibus crudus, Juven. *Doſzta nekuhana jeſztvina.* e. Ungekochte Speiſs. *Főtelen étek.* Poma cruda, Cic. *Jabuke, ſzad nezrel.* e. Oepffel, unzeitig Obſt. *Eretlen almák, gyümölts.* Vulnus crudum, Cic. *Friska rana.* e. Friſche Wunden. *Uj ſeb.* Crudus homo, Svet. *Teſek chlovek*, item *nezrel chlovek.* Harter und unzeitiger Menſch. *Nehéz és éretlen ember.*

Crŭento, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kervárim, okervarujem, z-kervjum ſzmradim.* Mit Bluet beflecke, blutig mache. *Véreſitem, vérbe keverem.*

Cruenter *Adv. Senec.* Crŭentè *Adv. Comp.* Cruentiùs, Just. *ſuperlat.* cruentiſsimè, Oros. *Kervavo, kervarno, okervarno. 2. Sztraſsno, prelyuto, Preoſtro.* Blutiglich, 2. Grauſam. *Véreſen, 2. Igen Kegyetlenül.*

Crŭentus, a, um, *Cic.* Crŭentĭor, Crŭentiſsĭmus, *Lact.* Vellej. *Okervaren*, item *Sztraſſen, Prelyut, Preoſter.* Bluthroth, 2. Grauſam. *Véres vérben keverett, 2. Igen kegyetlen.*

Crŭmēna, æ, f. Juv. *Moſinya, Saklichek, Keſza.* r. Beutel, s. Seckel, e. Taſche. *Erſzény zatskó.*

Crŭmēnārius, rii, m. Lamprid. *Moſinyár.* r. Beutelmacher, r. Taſchner. *Erſzény tſináló.*

Crŭor, ōris, m. Virg. *Szukervicza, kervavicza, kèrv vſzedena.* Der Blut - Schvveiſs auf einer Wunden. *Sebből folyt vér, Alutt vér.*

Crūrĭfrăgĭum, ii, n. Plaut. *Koloterenye.* Das Radbrechen. *Kerékkel törés.*

Crus, ūris, n. Cæſ. *Noſnà czèv, kòſzt od kolena do pèt. 2. Golen*, iliti *pèrva y gornya*

ſztran

ſtran noſnè czevi, *csipel*. s. Schienbein. *Lábſzár*.

Crūſta, æ, f. Cic. *Kóra*. e. Rinden. *Valaminek héja*.

Cruſtārĭus, ii, m. Plin. *Ki ſztene* &c. *z-vapnom* &c. *Kinchi*, *Stakature-delavecz*. r. Tüncher, Gypſer, Stuccador-macher. *Háznak falait*, vagy: *Boltyát tsifrázó*; *Stukatór - Munkás*.

Cruſto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Okorim, koru nakaj natéſem*. Mit Rinden überziehe. *Bé-héjazom*. 2. *idem ac* parietes calce *&c.* orno.

Cruſtŭlārĭus *&* Cruſtūsārĭus, ii, m. Plin. *Pek* ali *Kubar Meſzo-Teſzteniez* peregr. *Paſtèt*. r. Paſteten-Becker, Koch. *Paſtétom Sütő Szakáts*.

Cruſtŭlum, li, n. Plin. *Koricza*. s. Rindlein. *Héjatska*. 2. eſt *fruſtillum* placentæ &c.

Cruſtum, ti, n. Virg. *Kora kruſſna*. e. Brod-Rinden. *Kenyér héja*. 2. eſt fruſtum *panis*, *placentæ* &c.

Crūx, ŭcis, f. Cic. *Kris*, 2. *Veſzilo*, *Veſſalo*. peregr. *Galge*. s. Creutz, 2. r. Galgen. *Kereſzt*, 2. *Akaſztó-fa*.

*Crypta, æ, f. Virg. *Raka*, 2. *Pod zemlyum ſztanye*, *Bolta pod zemlyum*. Gevvölbtes-Grab, 2. Gevvölb unter der Erden. *Bólt, mellyben a' hólt teſtek tétetnek*. 2. *Föld alatt való Bolt*, *Pintze*.

*Cryptĭcus, a, um, Sidon. *Szkrit pod zemlyum*. Das verborgen iſt unter der Erden. *Elrejtetett az föld alat*.

Cryptŏportĭcus, ûs, f. Plin. *Pod zemlyum put otajni*. Heimlicher Gang unter der Erden. *Föld alatt-való járó folyosó, út*.

Chrȳſtallĭnum, i, n. (*intellige* vitrum) Juv. *Kriſtalſzko ſzteklo*. s. Cryſtallen - Glaſs. *Kriſtály üveg*.

Chrȳſtallum, i, n. *&* Chryſtallus, i, f. Plin. *Kriſtàl, Kamen jako ſzvetel, prèk ſzvetel*. r. Cryſtall, hell-ſcheinender Stein. *Kriſtály Igen villogoſan Tündöklö kö*. Hinc *Adj.* Chryſtallĭnus, a, um, *Plin.*

Cŭbātio, onis, f. *Varro*, Cŭbātus, ûs, m. *Plin.* Cŭbātūra, æ, f. *Plaut*. Cŭbĭtum, ti, n. *Herodot.* Cŭbĭtūra, æ, f. Plaut. *Leſanye, ſzpanye*. Das Ligen, Schlaffen. *Fekvés, Fekűvés, Aluvás*.

Cŭbātor, ōris, m. *Paull.* Cŭbĭtor, oris, Colum. *Legavecz, Leſecz*. Der da ligt. *Fekűvő, Aluvó*.

Cŭbēbe, es, f. Cŭbēbæ, arum, *plur.* f. (fructus aromaticus formam piperis repræſentans.)

Cŭbĭcŭlārĭus, ii, m. Cic. *Komornik*, *Hiſni ſzlusbenik*. r. Kammer - Bedienter, Kammerling. *Ház őrző inas*, *Kamarásur*.

Cŭbĭcŭlātus, a, um, Senec. *Hiſni*, *Komorni*. Cubiculata navis: Senec. *Ladja z-hiſiczami*, ali *z-komoriczami*. Ein Schiff mit Kammeren. *Sok kamarájú hajó*.

Cŭbĭcŭlum, li, n. Cic. *Szoba, chefzdàn prebivaliſche*; *Poſztelnicza*, *Hiſa za ſzpanye*, *Szoba za pochinek*. e. Kammer, s. Schlaff-Zimmer, e. Schlaff-Kammer. *Ágyas-ház, háló-ház*.

Cŭbīle, is, n. Cic. *Poſztelya*. 2. *Komoricza*, *ſzpalnicza*. 3. *Gnyezdo ptichje*, 4. *Duplya zverinſzka*. s. Bett, 2. s. Kämmerlein, 3. Vogel-Neſt, 4. Die Höhle der Thieren. *Ágy*, 2. *Kamara*, 3. *Madarak féſzke*, 4. *Vad állatoknak barlangja*.

Cŭbĭtālis, is, *com.* le, n. Plin. *Laktadug*, *velik*; *Lakten*. Von einer Ellen. *Egy ſingnyű*.

Cŭbĭtus, i, m. *Cic.* Cŭbĭta, æ, f. *Laeret*. Cŭbĭtum, ti, n. Herodot. *Laket*. r. Ellenbogen. *Könyök*, *Kar*.

Cŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum (Neu.) Cic. *Leſim*, *ſzpim*. Lige, Schlaffe. *Fekſzem*, *Feküſzöm*. *Aluſzom*.

Cŭbus, i, m. Vitruv. *Chetvero-verſzt-vugel*, *Dugovanye Chetiri vugle imajuche*. Viereck. *Négy ſzegletű dolog*. 2. *Koczka*. e. Würffel. *Kotzka*. hinc *eſt*: Cŭbĭcus, a, um. *Chetvero-vuglen*, ali *vuglaſzt*; *koczkaſzt*. Viereckigt, vvürffelicht. *Négy ſzegletű*.

Cŭcŭba, æ, f. *Szova*. e. Nacht-Eule. *Bagoly*.

Cŭcŭbo, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Philom. *Czuvikam*. Schreye vvie eine Nacht-Eule. *Bagoly módra süvöltek*.

Cŭcullus, i, m. *Juv.* Cŭculla, æ, f. *Mart.* Cŭcŭlio, onis, m. *Capitol.* Propriè eſt *involucrum Chartaceum*, quo pharmacopolæ, aliique mercatores pulveres, & alia hujuſmodi involvunt, ac claudunt. 2. *Tranſl.* eſt *pars veſtis à tergo*, qua pluviæ vel tempeſtatis causà caput obtegitur. *Kapa k-plaſchu*, ali *k-kepenku priſſita*. vulgo *kapùcz*. e. Kopff-Decken oder e. Nebel-Kappen. *Tſuklya*, *Kápa*.

Cŭcŭlus, li, m. Horat. *Kukuvacha*, *Kukavicza*. r. Guckguck. *Kakuk*.

Cŭcŭmis, *&* Cŭcŭmer, ĕris, m. Plin. *Vugorek*, *Kraſztavecz*. e. Gorcken, Gucumeren. *Ugorka*.

Cŭcurbĭta, æ, f. Plin. *Tikva*. r. Kirbis. *Tök*.

Cŭcurbĭtārĭum, rii, n. Cato. *Tikvenyak*; *gde ſzame Tikve raſztu*. r. Kirbis-Garten. *Tök termő kert*.

Digitized by Google

Cŭcurbĭtātio, onis, f. Cæl. Aur. *Kupicz Puſchanye, kërvarenye.* Das Schrepffen. *Vér ereſztés, köppölezés.*

Cŭcurbĭtīnus, a, um. Cato. *Tikvichaſzt.* Wie ein Kirbiſs geſtaltet. *Tök formára tſinált*

Cŭcurbĭtŭla, æ, f. Celſ. *Tikvicza, Tikvich.* 2. *Kupicza*, ali *Rög-barberſzki, za kërvarenye.* 1. Kirbislein. 2. Schrepff Köpfflein, Hörnlein. *Tökötske.* 2. *Barbély Köppöly.*

Cŭcūrio, is, īre, (Neu) Aut. Philom. *Kukurikam, kukurikam.* Glucke vvie die Hüner, krähe, kürre vvie ein Hun. *Kukorikolok.*

Cūdo, is, ĕre, Cūdi, Cūſum (Act.) Teren. *Kujem, kovam.* Schmide. *Kovátſolok.*

Cūdo & Cūdon, onis, m. Sil. *Siſſak koſnati.* Lederne Helm, e. Gaſquet Haube. *Börſiſak.*

Cūjas (Cūja *Lucret.*) ātis, *om. pronom.* Valler. *Odkud, Odkudnyi, Odkle, Chij, Chigov?* Von vvan? vvas Landes? *Honnan-való?*

Cūjāvis *indecl.* Apul. *Vſzaki.* Ein jede. *Mindenek.* cujavis oratio. Apul. *Vſato govorenye.* Ein jede red. *Minden ſële ſzólas.*

Cuicuimŏdi. Cic. *Kakjegod.* Es ſey vvie vvill, vvas es auch nur ſey. *Mint bogy bogy.* Adme omnia, quàm diligentiſſimè, cuicuimodi ſint, ſcribas: Cic. *Kaj naj marlivelle moreſs, kakſzugod, vſzami piſi.* Zum fleiſigſten Schreibe mir alle Sachen, ſie ſeyen vvie ſie vvollen. *Mint bogy bogy lehet mindeneket leg-ſzorgalmatoſſabban irjmek.*

Cūjŭſcĕmŏdi, Cūjŭſmŏdi, Cŭimŏdi: Sall. Apul. *Nakakov nachin.* Auf vveliche Gattung. *Mintémü.*

Cūjŭſcūnquĕmŏdi. *Indecl.* Sall. *Kakov God.* Welcherley auch nur. *Akármintémü.*

Cūjŭſquĕmŏdi *Indecl.* Cic. *Od vſzake fele.* Allerley Arth. *Minden nëmü.*

Culcĭtra, æ, f. *Cic.* Culcīta, æ, f. *Cic.* Culcitra lanea. *Vunenicza* iliti *blazina iz vune* peregr. *Matracza.* Wollenes-Bett, Modratzen. *Gyapjú párna.* Culcitra plumea. *Pernyacha, Blazina iz perjá.* s. Feder-Bett. *Tollas párna, ágy derék ally.*

Culcĭtrārius, rii, m. *Blazinàr, Vanykuſtàr.* r. Bolſter-Macher, r. Modratzen-Macher. *Parna tſináló.* Legitur etiam *Culcitarius.*

Cūlĕum, ĕi, n. Cūlĕus, ei, m. *Plin.* (*ab aliis ſcribitur*: Cullĕus, & Cullĕum) *Zakely iz konopely*, ali *z-koſe*, *vu kojemſzuſze negda zlochiniteli vtaplyali.* Ein auſs Hanff *oder* Leder Sack, im vvelchen man vor Zeithen die Böſvvicht in Waſſer gevvorffen hat. *Olly kender váſzonyból*, vagy *bőrből tſinált ſák, mellyben az gonosztévőket vizbe vetették, és elmeritették régenten.*

Cŭlex, ĭcis, m. Horat. *Komár.* r. Schnack, Gels. *Szúnyog.*

Cŭlīnă, æ, f. Juven. *Kubinya.* e. Kuchel. *Konyha.*

Cŭlīnārius, a, um. Scrib. Larg. *Kubinyſzki.* 2. *Priproſzt, Vſzagdeſſnyi.* Der Kuchel gehörig. 2. Nichts abſonderlich. *Konybár.* 2. *Közönſéges.*

Cŭlīnārius, rii, m. Scribon. *Kubàr.* r. Koch. *Szakáts, Főző.*

Culmen, ĭnis, n. Virg. *Vêrh. Hiſni verh.* r. Gipfel, der Haus-Gipfel. *Ház fedél, Héjazat teteje.*

Culmus, i, m. Virg. *Sitno ſzteblo.* Ein Halm *oder* Stängel vom Korn und der gleichen. *Gabona Szára.*

Culpābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Comparat.* Culpābĭlior: Salvian. *Greſſen, Krivlyiv, krivichen, vreden krivnye.* Sträfflich. *Méltő büntetéſre, feddéſre.*

Culpābĭlĭter, *Adv.* Symmach. *Greſlivo, Greſſno.* Schuldbar. *Büntetés, és feddés Képen.*

Culpātio, ōnis, f. Aul. Gell. *Krivenye. Potvorenye, Potvor, Potvarjanye.* e. Beſchuldigung, e. Anklag. *Feddés, vádlás, Reá-fogás.*

Culpa, æ, f. Teren. *Grèh, krivnya, krivicza.* e. Schuld, Miſshandlung. *Vétek, Bün, Valamiben-való vétség.* 2. V. *Cauſa.* ità *JCti.* Abeſſe à culpa. *Greha neimati.* Keine Schuld haben *Minden büntől távul lenni.* *Phraſ.* Culpam contrahere, ſuſcipere, culpâ ſe contaminare, culpâ teneri, culpæ coargui. Suo vitio perire. Omnes tibi culpam attribuunt, tot malorum cauſas in te omnes congerunt, in te inclinant, penes te culpam eſſe ajunt; ſe culpæ inſontes, exſortes clamant, te culpæ omnis reum faciunt.

Culpo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Krivim Potvarjam.* Beſchuldige, anklage, tadle. *Feddem, Vétkeſitem.*

Cultellus, li, m. Varro. *Noſich.* s. Meſſerlein. *Kiſetske.*

Culter, tri, m. *Cic.* Cultrum tri, n. Vitruv. Lucret. Propert. *Noſz.* s. Meſſer. *Kés.* Culter tonſorius, Cic. *Britva.* s. Schermeſſer. *Beretva kés.* Culter venatorius, Mart. *Noſz zverja lovtzev.* peregr. *Jagarov, Hangyar.* r. Hirſchfanger. *Vadász-kés.* Culter vietorius, Plin. *Obruchnyak.* s. Bindter-Meſſer. *Abronts tſináló kés.*

Cultio, onis, f. Cultūra, æ, f. *Cic. Polyſzkoteſachko delo, obdelanye.* r. Acker-Bau, Feld-Bau. *Mezei mivelés.*

Cultŏr, ōris, m. Cic. *Tesàk, obdèlavecz.* Item. *Poſtenik, Poſluvavecz.* r. Robother, Arbeiter. *Item* Verehrer. *Mives, Munkás.* 2. *Valakit bőtsűlő.*

Cultrārius, rii, m. *Nosàr.* r. Meſſer-Schmid. *Kés tſináló.*

Cultum, ti, n. Claud. *Polye,* &c. *Obdelano, okopano, oborano.* &c. Gebauth, Ackert. &c. *ékeſen mivelt munkáltatott.*

Cultus, ûs, m. Cic. *Nakincbenye.* 2. *Oſznaſenye.* 3. *Oprava.* 4. *Poſluvanye, Preſtimavanye.* 5. *Szlusba.* 6. Vide *Cultio.* e. Zierd. 2. r. Aufbutz. 3. e. Kleidung. 4. e. Ehr, Verehrung, e. Hochachtung. 5. r. Dienſt. 6. e. Bauung. *Tzifraság, ékeſség.* 2. *Tiſztitás.* 3. *Rubázat, öltözet.* 4. *Bőtsűlet.* 5. *Szolgálat.* 6. *Mezei mivelés.* Cultu vacans, Cic. *Neobdelan,* &c. Ungebauth. *Munkáltatlan, Munkálatlan.* Tot nomina cultûs. Petron. *Tuliko nachinov nakincbenya.* So viel neue Modi ſich aufzubutzen. *Sok féle kepen - való ékeſség.* Cultus regalis. Claud. *Kralyevſko nakincbenye,* ali *kralevſzka oprava.* Königliche Zierde *oder* Kleid. *Királyi ékeſség vagy ruha.* Cultu humili aliquem educare, Liv. *Nevolyno y ſziromaski koga odbraniti y opravlyati.* Einen ſchlecht auferzigen, und kleiden. *Valakit ſzeginſégben fel-nevelni és ruházni.* Cultu dignari, Liv. *Poſluvati, preſtimati.* Ehren. *Bőtsűlni, Tiſztelni.* Gens aſpera cultu. Virg. *Teskoga y oſtroga derſanya narod.* s. Volck, von rauher und harter lebens-Arth. *Nehéz ſzokáſu nemzetség.*

Cŭm *præpoſ.* Cic. *Z-, Ze, Za.* Mit. *Val, Vel, Velem, Veled.* Cum prima luce: Teren. *Z- dobajajuchum zorjum, Z-pervem dneva vigyenyem.* Mit angehenden Tag. *Virradtkor.* Cum eo, *pro* hac conditione. *Z-tem nachinom.* Mit dieſem Beding, &c. Cum alter. *Obſol. pro* Cum altero: Feſt. Eſſe cum imperio. Cic. *Kralyuvati, nad drugemi zapovidati.* Das Regiment führen. *Birodalommal valakit igazgatni, rendelni.*

Cùm *Adv. vel* Qvum. Terent. *Kada, Gda, kad.* Wenn, als, Da, Dievveil. *Mikor, Ha, Midőn.* Jam anni quinque ſunt cùm (*quum*) hoc accidit, *jur,* vel *Jurve* vel *Vre je pet lèt odonda, kadaſzeje to pripetilo.* Es ſind ſchon fünff Jahr, da ſolches geſchehen iſt. *Már öt eſztendeje elmultt, hogy ez történt.*

Cŭm *Conjunctio.* Cic. 1. *Pokehdob, kaiti.* 2. *Da.* 3. *Y, Takaj, Takaiſſe, Takojer, Takogyer.* 4. *Tak, kak.* 1. Dievveill, indeme. 2. Daſs. 3. Und, auch. 4. Wenn, Da. 1. *Mivel, Mert,* 2. *Hogy,* 3. *és, Meg-is;* 4. *Ugy, Mint.* Præclarè facis, cum tenes memoriâ: Cic. *Verlo chiniſs, da v-pameti to zaderſávas.* Du thueſt vvohl, das du es im Gedächtnuſs behalteſt. *Jól tſelekſzel hogy eſſedben tartod.* Uſus: eleganter conjunguntur 1mo *Cum* & *Tum verò. Cùm* fortitudinis, *tum verò* humanitatis exſtant veſtigia: Cic. *Tak jakoſzti, kak Chlovechtva y priaznoſzti jeſzu y videſze ſzledi.* Es ſind ſo vvohl der Tapfferkeit, als auch der Freundlichkeit anzeigungen da. *Mint erőſségnek, Mint emberségnek látatnak nyomdoki.* 2do. *Cum* & *tum. Cum* pius, *tum* dives eſt. *Onjeſzkupa pobożen y bogat.* Er iſt beydes from, und reich. *Egyſzers-mint ájtatos és gazdag.* 3tio *Cum* & *Tum etiam. Cum* dolore conficior, *Tum etiam* pudore. Cic. *Nekaj od ſaloſzti, nekaj od ſzramote ginem:* ali: *Ne ſzamo od ſaloſzti, nego takaiſſe od ſzramote pogibam y ſzuſſimſze.* Ich vverd theils mit Schmertzen, theils auch durch Schand ausgezehret, *oder* nicht allein durch Schmertzen, ſondern auch durch Schand &c. 4to *Cum* & *Tum maximè,* item: *Cum* & *Tum præcipuè,* item: *Cum* & *Tum imprimis,* ita Cic.

Cŭmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Morſzkozelen.* Meer grüen. *Zöld tenger-ſzinű.*

Cŭmĕra, æ, f. Horat. *Sitnicza, Hambár, ſitna ſkrinya.* r. Getreyd-kaſten. *Gabona tartó ſzekrény.*

Cŭmĕrum, i, n. Feſt. *Szvadbeni pehar.* Ein Hochzeit-Geſchirr. *Vendég pohár.*

Cŭmes, ĭtis, com. *obſol.* pro *Comes* Lucret. *Veliki knez,* peregr. *Groff.* r. Graff. *Záſzlós úr.* propriè. *Pajdaſs, Drug.* r. Gefehrt. *Társ, Pajtárs.*

Cŭmīnum, *vel* Cўmīnum, i, n. Plin. *Komin.* r. kimmich, kümmel. *Köměny.*

Cummāxĭmè *Adv.* Teren. *Kai naj bolye, kaj naj vech.* Am meiſten. *Mind leg-jobban.*

Cumprīmè *Adv.* Cato, Cumprīmis *Adv.* Cic. *Jako, navlaſztito, oſzebujno, zevſzema.* Fürnehmlich, abſonderlich. *Mindenek-felett.*

Cumprīmùm *Adv.* Cic. *Kak berſe, kak perle, kak bitreje (bitreſſe.)* So bald als. *Mind leg-hamarább.*

Cŭmŭlātè *Adv.* Cic. Cŭmŭlātim *Adv.* Varro. *Kupno, nakup, obilno, z-vèrhom.* Häuffig, Hauffenvveiſs. *Bőven, Rakáſſal, Rakáſon ként.*

Digitized by Google

Cŭmŭlātus, a, um. *Plaut.* jungitur *Ablativo* vel *Genit.* Cŭmŭlātior *apud Liv.* Cŭmŭlātiſsĭmus *apud Plaut.* reperies. *Obilen, Nakupen.* Aufgehäufft. *Rakáſos Böséges.* Scelerum cumulatiſſimus: Plaut. *Pun zla, ou zlochinſztou Vegya.* r. Ertz-Böſevvicht. *Nagylator.*

Cŭmŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kupim, Nakup-ſzpravlyam, Z-verbom merim.* Aufhäuffe, überhäuffe, mithäuffe, mehre. *Öſzve-gyüjtöm, rakom.* Cumulate ſibi invidiam, Liv. *Jakoſzi nenavidne achiniti.* Sich ſehr verhafft machen. *Magát mindenekel gyülöltetni.* Cumulare aliquem beneficiis, Cic. *Kömu vnogo dobra vuchiniti.* Einem viel Gutthaten erzeigen. *Valakinek ſok jót tſelekedni.* Scelus, ſcelere cumulare, Cic. *Zlo na zlo, greh na greh chiniti.* ali *vech y vech greſſiti.* Ein Laſter über das andere begehen. *Vétket vétkekel bövitteni.* Irâ cumulari; Cic. *Jakoſze ſzerditi; Bolyeſze y bolye napuhavati, ljutiti.* Sehr zornig; mehr, und mehr zornig vverden. *Igen haragudni.*

Cŭmŭlus, li, m, Cic. *Kup, Sztog.* r. Hauffe. *Rakás, Gyüjtés, kalangya, Boglya.* Cumulus gaudii, Cic. *Puno y vnogo veſzelja.* Groſse Freuden. *Sok és teli öröm el.*

Cūnābŭla, ōrum, n. *plur.* Cic. *Zibka, Zibely.* e. Wieg. *Bölts ö.* Cunabula avium, Plin. *Ptichja gnyézda.* e. Vogel Neſter. *Madár fészkek.* A Cunabulis, Plaut. *Od Dechinſtva.* 2. *Od pochetka.* Von der Kindheit an, 2. Von Anfang. *Kitſinségétöl fogva.* 2. *A' kezdetitöl fogva.*

Cūnæ, ārum, f. Plaut. *idem.*

Cūnālis, is, *com.* le, n. Corn. Nep. *Zibkin, Ziblyeni.* Zur Wiegen gehörig. *Bölts öi.* Cunalis honos, Corn. *Prejhimanye joſcbe od zibelyi.* e. Ehr ſo einer von der Wiegen an hat. *Bölts ötül nyert Böt sület.*

Cunctāmen, ĭnis, n. *Paullin.* Cunctātĭo, onis, f. Cic. *Stentanye, Omubavanye, Keſznenye, Zadérſavanye, Suſſlyanye.* e. Vervveilung, Langſamkeit. *Múlatozás, Késedelem.*

Cunctans, antis. *om.* Cunctantĭor, Cunctantiſsĭmus, Macrob. *Omubavajuchiſze, Zadérſavajuchi, Keſznechi.* Zauderend, aufhaltend. *Múlatozó, késödö.*

Cunctanter, *Adv.* Svet. *Stentajuch, Omublyivo, keſzno, zadérlivo.* Langſamlich. *Múlatozva, Gondolkozva.*

Cunctātor, oris, m. Cic. *Stentavecz, omubavecz, ſuſilyek, keſznivecz, Povlachavecz.* Langſamer Menſch, Zauderer, ſaumiger. *Kéſedelmes, Múlatozó.*

Cunctor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. Cuncto, as, are, avi, atum. (Neu.) Accius Enn. *Stentam, Omubavamſze, keſznim, ſuſilyam, Povlachimſze, zaderſávamſze odláchim.* Saume, verziehe, langſam bin. *Késék, Múlatozok.*

Cunctus, a, um. Cic. *Vſzaki, Veſz, Vaſz, Szvaki, ſzvakoi, ſzav.* Ein jeder all mit einnander. *Mindnyájan, Egéſzen.*

Cŭnĕātim, *Adv.* Jul. Cæſ. *Zagvozdlyivo, Ponachinu klina* ali *zagvozde, zagvozdno.* 2. *Po chetah, na vnoge, na kuppe iduch.* Nach Arth eines Keyls. 2. Hauffenvveis, Trouppenvveiſs. *Ék-ſzeg ként.* Item *Seregenként, Tſoportonként.*

Cŭnĕātus, a, um. *Liv.* Cŭnĕātĭor. Golum. *Zagvozdni, ſpichaſzt, kakti klin, Zagvozda.* Spitzig vvie ein Keyl. *Ék formáju.*

Cŭnĕo, ēas, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Zagvózdyam.* 2. *Kálam.* Verkeile, 2. Spalte. *Ékezem,* 2. *Haſitom.*

Cŭnĕus, ei, m. Cic. *Zagvozda.* Ein Keyl. *Ék,* 2. Transl. *Cheta junachka, Vnoſina, kup lyudi.* Ein Hauff Soldaten, Volcks. *Hadiſereg, Embereknek ſokaſága.*

Cŭnīcŭlus, li, m, Jul. Cæſ. 1. *Podkop otajni, Pod zemlyum podkopana méſzta ſzuproti neprjatelu.* 2. *Morſzki zajcbecz.* 3. *Slebi pod zemlyum* Plin. r. Gang unter der Erden, Minen, 2. Königlein, Erdzeiſel, 3. Rine, *oder* Rohr, unter der Erden. 1. *áſáſ ellenségellen.* 2. *Tengeri nyulatska,* Item *ürge* 3. *Föld allat tſatorna.*

Cūpa, (*aliqui ſcribunt* Cuppa) æ, f. Jul. Cæſ. 1. *Bedeny,* 2. *Vinſzki lagev.* 3. *zapotrebu Nochna poſzuda.* Varro. 1. e. Tonne, 2. r. Wein-Faſs, Bier-Tonne, 3. e. Arth von Nacht-Geſchirr. 1. *kád,* 2. *Boros hordó* 3. *Etſzaki ſzükségre-való edény.*

Cŭpēdĭă, æ, f. Cic. *Selya, Poblepenye, Veliko poſelenye, Rachenye jeſzti.* e. Begierd zu eſſen. *éteknek kivánſága izüſſége.*

Cŭpēdĭă, ōrum, n. *plur.* Cic. Cŭpēdĭæ, ārum, f. *plur.* Plaut. *Szlaſzchicze, zebrane y povolyne jeſztvine.* e. Leckerbiſslein, ausgeklaubte, und angenehme Speiſen. *Tſemege; édes, és nyalánkos ételek.*

Cŭpēdĭārius, rii, m. & Cŭpēdĭnārĭus, rii, m. Teren. *Szlaſzchichár, koj ſzlaſchicze prodáva: Czukoráſs, Czukorſzki Pek.* 2. *Mezo-téſztenichar,* peregr. *Paſtétar.* Der ſieſſe, und Lecker-Biſslein machet, r. Zucker-Becker, 2. Paſteten-Beck. *Tſemege tſináló,* va-

vagy *áruló*. 2. *Pijiétem Sütő*.

Cŭpĕdĭpĕta, æ, m. Prud. *Poſeliteljlaſzchicr*. Der die Begierd hat zum ſieſsen Sachen. *Nyalánkſág ès édeſég kivánó*.

Cŭpĕdo, *Lucret*. Cŭpīdo, ĭnis, f. *Feſt*. Cŭpīdĭtas, ātis, f. *&* Cŭpēdia, æ, f. Cic. *Selya*, *Poſelenye*, *Selnoſzt*, *Selenye*, *Pohlepenye*, *Omilyanye*. e. Begierd, Begierlichkeit. *Kévánſág, nagy kévánſág*.

Cŭpĭdo, ĭnis, m. Nom. propr. Ovid. *Bòg lyubavi*. Gott der Liebe. *A'ſzerelemnek Iſtene*. *Martis* & *Veneris* filius. 2. accipitur pro *ipſo amore*.

Cŭpĭdus, a, um, Cic. *Poſeliv*, *Selyiv*, *Pohotlyiv*, *Pohleplyiv*. Begierig. *Kévánó*, *Kévánſágos*. Cŭpĭdĭor; Cŭpĭdiſsĭmus. *Cic*. Cupidiſſimum alicujus eſſe. Cic. *Proti kômu biti naj bolye nagnyenomu ali kôga naj vech ſeleti*. Einem ſehr gevvogen ſeyn. *Valakit fölettéb kivánni*.

Cŭpĭenter, *Adv*. Plaut. *Selno*, *Poſelno*, *Pohlepno*. Begierlich. *Kévánvá*, *Óbajtva*.

Cŭpio, is, ĕre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Selim*. Begehre. *Kivánom*.

Cŭpīret, *pro* Cŭpĕret. *Lucret*.

Cŭpītor, ōris, m. Tacit. *Poſelitel*. r. Begehrer. *Kivánó*.

Cŭprārĭus, ii, m. *Kotlár*. r. Kupffer-Schmied. *Kolompár*, *katlan tſináló*.

Cŭpreſſētum, ti, n. Cic. *Csipreſzovje*. r. Cypreſs-Garten. *Tsiprus-fás hely*.

Cŭpreſsĕus, a, um, *Liv*. Cŭpreſsĭnus, a, um, Ovid. *Csipreſzov*. Cypreſſin, aus Cypreſſen. *Tsiprusból-való*.

Cŭpreſsĭfer, a, um, Ovid. *Csipreſza-noſi*. Der Cypreſſen traget. *Tsiprus-termő*, *bordozó*.

Cŭpreſſus, i, *vel* ūs, f. Plin. *Csipreſzovo drevo*. r. Cypreſs-Baum. *Tsiprus-fa*.

Cŭprĕus, ea, eum, Plin. Cŭprĭnus, a, um, Pallad. *Kotloven*, peregr. *Kufraſzt*. Küpffern. *Rezés*, *Rézből-való*.

Cŭprum, i, n, Spart. *Kotlovina*, peregr. *Kufſer*. Kupffer. *Réz*.

Cūr, *Adv*. Cic. *Zakaj*? *Zaſto*? Warum? *Miret*? *Miért*?

Cūra, æ, f. *Cic*. Cūrantĭa, æ, f. *&* Cūrātĭo, ōnis, f. Cic. *Szkérb*, *Maranye*, *Briga*. e. Sorg. *Gond*. 2. V. *Diligentia*. Omni cogitatione, curáque in rem aliquam incumbere. *Cic*. Fam. 10. ep. 1. *Zevſzem miſlenyem y marlivoſztjum chesſzaſze prijeti*. Mit allen Gedancken und Fleiſs etvvas angreiffen. *Minden tehetſéggel valamin Munkálódni*. 3. *Vrachenye*, *Likarſztvo*. e. Heilung, Geſund machung, Curirrung. *Orvoſság*. 4. *Prigledla*, *poſzluſenye*, *podvorjenye bólneh*, peregr. *Beteſneh*. e. Wartung, Pflegung der Krancke. *Betegeknek ſzolgálatya*, *s-gondviſelése*. 4. Cum cura, pro *diligenter*. Bovem cum cura ſervati. Liv.

† Cūrābĭlis, is, *com*. le, n. *Izlichliv*, *Zoravliv*. Das zu heilen iſt. *Meg-gyógyitható*.

Cūrātè *Adv*. Tac. *Marliv*o. Mit Fleiſs. *Szorgalmatoſon*.

Cūrātor, oris, m. Cic. *Szkerbitel*, *ki na kaj ſzkèrb ima*. v. g. *Dvorſzki*, *Spàn* &c. Sorg-Trager, Vervvalter, Schaffner. *Gondviſelő*. 2. Curatores dicuntur à *JCtis*, qui puberibus dantur ad annum 25. *ætatis*: Prodigis per totam vitam. 3. *Curatores* dicuntur rei frumentariæ *præpoſiti*. ità *Feſt*. 4. V. *Medicus*.

Curcŭlĭo, ōnis, m. Virg. *Siſek kukcheca*. r. Korn-Wurm. *Gabona ſereg*.

Cūrētes, um, m. *plur*. Populus eſt *Phrygiæ*, ut vult *Virg*. Strabo ſcribit Populum eſſe Inſulæ *Cretæ* ex *Ida Phrygiæ* (ut quidam aſſerunt) oriundum, qui & *Corybantes*, & *Dactyli Idæi* appellabantur.

Cūrētes, um, m. *plur*. (qui & *Corybantes*) Populus *Illyricus*, à quo aliqui nomen *Croatæ* deducunt; alii *Dalmatas* olim ſic dictos volunt.

Cūrĭa, æ, f. Cic. *Vechnicza*, *Palacha za tolnachenye*. s. Rathhaus, *Tanáts-ház*. 2. accipitur pro *æde ſacra*. Varro. 3. *Door*, r. Hof. *Udvar*. Curia Imperialis. *Ceſzarſzki Dvor*. r. Kayſerliche-Hof. *Tsáſzári Udvar*.

Cūrĭālis, is, *com*. le, n. *Cic*. V. *Tribulis*, *Municeps*.

Cūrĭātim, *Adv*. Gell. *Od Dvora*, *do Dvora*, alii: *Od Czéha do Czéha*. Vom Hoff, zum Hoff, *oder* von Zunfft, zu Zunfft. *Udvarról Udvarra* vagy *Czehről Czehre*.

Cūrĭātus, a, um, Cic. *Od chéhov odluchen*, *doſzudyen*. Von den Zünfften geordnet, geſchloſſen. *A' közönſégtől válaſztatott*. Lex curiata Cic. *Zapoved od vſzèh czehov vuchinyena*. Ein Geſetz mit aller Zunfft Vervvilligung gemacht. *Az egéſz közönſégtől tſinált Törvény*.

Cūrĭo, ōnis, m. Cic. *Czehmeſter*, r. Zunfft-Meiſter. *Tzéhmeſter*. 2. *Duhovni Paſztir*, peregr. *Plebánuſ*. r. Pfar-Herr. *Plébánus* 3. V. *Præco*. Ille per *Curionem* dici juſſit Trebel. *Onje po prezovichu obznaniti zapovedal*. &c. 4. V. *Curioſus*, *Gracilis*, *Macilentus*. Agnus curio. Plaut. *Agnyecz merſzav*, *Szuh*. Ein dürres Lam. *Igen ſovány Bárány*.

Cūrioſè.

Cūriōsè. *Adv.* Cic. *Skerblivo, ſzkerbno, kruto marlivo, okrlomarno.* Sorgſamlich, ſorgfältiglich, mit beſonderm Fleiſs. *Felette igen ſzorgalmatoſon.*

Cūriōsĭtas, ātis, f. Cic. *Prevelika y nepotrebna ſkerb, ſzkerblivoſzt, ſzkerbnoſzt.* Vergebliche Sorg, ſehr groſſe Sorgfältigkeit. *Felettébb-való ſzorgalmatoſság.* 2. *Nepotrebna zvedlivoſzt.* r. Fürvvitz. *Szemtelenség, mindent tudni akarás.*

Cūriōſus, a, um, Cic. *Prevech ſzkerbliv.* Allzu ſorgfältig. *Felette ſzorgalmatos.* Homo curioſus & plenus negotiis. *Chlovek ſzmiſſen y prevech ou ſzkerbi*, &c. 2. *Nepotrebno zvedlivo ſzmiſſen.* Fürvvitzig. *Mindent tudni, látni akaró ſzemtelen.* 3. V. *Explorator, Delator.* Curioſum & ſpeculatorem ratus coram ſe confodi juſſit. *Suet.* 4. V. *Macer, Macilentus* Cic.

Cūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Marim*, 2. *Szkerbim.* 3. *Vráchim.* 4. *Pazim*, *Paſzku imam.* 5. *Karam.* Cic. 1. Achte, 2. Sorg habe. 3. Heile. 4. Achtung gebe. 5. einen auſsmache, mit Worten abſtraffe. Gondolok - vële, 2. *Gondját viſelem*, 3. *Gyógyitom*, 4. *Reá vigyázok*, 5. *Meg-feddem.* Curare cuticulam, Terent. *Paziti y ſzkerbeti zaſze.* Achten und um ſich ſelbſten ſehr ſorgfältig ſeyn. *Magára gondott viſelni.* Item *povolyiſzi chiniti.* Ihme ſelbſt vvohl ſeyn laſſen. *Maga kedvére tſinálni.* Hoc ego curare non debui. Cic. *Za to ja marati neſzem moral.* Das habe ich nicht achten ſollen. *Azzal ſemmit nem kellet volna gondolnom.* Curari à multis: Plin. *Poſtuvatiſze od vnogeh.* Von vielen geehret vverden. *Sokaktúl tiſzteltetni, Bötsültetni.* Phraſ. Magnis curis affici. Aliquid alicui curæ eſſe. Curabo tuas res diligenter. Habeo rationem dignitatis tuæ, ſumma contentione pro te decertabo. Rerum tuarum rationem ducam. In negotia tua omni cogitatione, toto pectore, curáque incumbam. Omnia ſtudiosè diligentérque curabo; rerum tuarum mihi ſemper antiquiſſima cura erit. De te curam agam. Curam ſuſcipe rerum mearum. Fac, ut meæ tibi rationes curæ ſint. Proſpice, conſule, provide rationibus meis

Currax, ācis, *om.* Plin. *Berzo tekuchi; Derchech-letechi.* 2. *Derchati ſelichi.* Läuffig: zu lauffen begierig. 1. *Hamar futó.* 2. *Futni ſzeretö.*

Currĭcŭlō, *Adv.* Plaut. *Vubitnyi. Derkom, Naglo, Nanaglom, Hitro, Derchech, Beſech.* In Eyl, lauſs-vveiſe. *Hertelé, Gyorſan, futva.*

Currĭcŭlum, li, n. Cic. 1. *Kolcza, kochiicze. Kochiſcke.* 2. *Derk.* 3. *Meſzto za derkanye. Derchaliſche, Derkalnicza.* 1. Kleiner Wagen, Karrē. 2. Der Lauff. 3. Lauf-Platz. 1. *Könnyü ſzekér, kis kotſi.* 2. *Futás.* 3. *Futó hely.*

Currĭcŭlus, li, m. *idem.*

Curro, is, ĕre, cŭcurri, curſum (Neu.) Cic. *Derchim, Techem.* Lauffe. *Futok.*

Currūca, æ, f. Juv. *Muhavicza Pticza.* e. Graſsmuck. *Légy, vagy bogár fogó-madár.*

Currus, ûs, m. Cic. *Kola, Voz, kochije, kochiſcke.* r. Wagen, Karren. *Szekér, kotſi.*

Cursātio, onis, f. *Varro.* **Cursĭtātio**, onis, f. *Solin.* Cic. **Cursūra**, æ, f. Varro. *Derk, Derchanye, Tek, Techenye, Zderkanye.* r. Lauff, das Lauffen. *Futás, Futamás.*

Curſim, *Adv.* Cic. *Derchech.* Im Lauff. *Futva, Hamarkodva.*

Cursĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) *Suet.* **Curſo**, as, are, avi, atum, (Frequ.) Cic. *Szim y tam zderkavamſze; Guſztokrat ſzim y tam techem, prederkavamſze.* Hin und vvieder lauffe, offt hin und her lauffe. *Futoſok, futkoſok.*

Curſor, ōris, m. Cic. *Derkavecz, Tekavecz*, peregr. *Láſar*, item *Poſtarſzki ſzluga.* r. Lauffer, Poſt-Lauffer. *Futó, Poſta-Legény.*

Curſus, ûs, m. Cic. *Derk.* Lauff. *Futás.* Curſus rerum. Ovid. *Sztaliſs dugovany.* Zuſtand der Sachen. *Dolgoknak folyáſſa.*

Curta, æ, f. *item* Sicambria, æ, f. (*nunc* Buda, æ, f.) Geogr. *Budim Varaſs y oſzebuine jakoſzti Grad.* Die Stadt Ofen in Ungarn. *Buda Városa.* Buda ſedes quondam Hungariæ Regum, & florentiſſimi Regni metropolis. Civitas etiamnum eſt Regia, perampla, & divite repleta Cive. Præſidium altæ impoſitum petræ, præalto monti *S. Gerardi* adjacet, totâ Europâ nominatiſſimū; & copioſo, iteratis vicibus, Chriſtianorum æquè, ac Turcarum ſanguine purpuratum. Anno Chr. 1541. à morte *Joannis Zapolii* Regis altero, ſub *Ferdinando* I. Auſtriaco Romanorum & Hungarorum Rege, *Solymannus*, à *Joanne Zapolio* filii *Stephani* Tutor conſtitutus, dolô Budam occupavit, dum ab *Iſabella* vidua *Stephani* matre in auxilium contra *Ferdinandum* evocatus, ſuum non illius in Hungaria Dominatum firmare aggreſſus eſt. Ut princeps iſthoc Chriſtianorum adverſum Turcas propugnaculum è barbaris eriperetur manibus, complures ſuſceptæ ſunt expeditiones, ſed quæ omnes in irritum ceciderunt: donec tandem ſub

piis

piis ac glorioſis Leopoldi M. auſpiciis, An. 1686. die 18. Junii, Duce Lotharingo & Maximiliano Bavaro, libertati Chriſtianæ aſſereretur.

Curto, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. *Krattim, kratko chinim.* Verkürtze, kürtzer mache. *Rŏvidítem, kurtítom.*

Curtus, a, um, Cic. *Krátek, krátak*, 2. *mal*, 3. *ſzlab*, 4. *ſziromaſtki*. 1. Kurtz, 2. klein, 3. gering, 4. arm. 1. *Kurta, rŏvid*, 2. *kitſiny*, 3. *Gyenge*. 4. *ſzegény*. Curta ſupellex. Pers. *Szlabo y ſziromaſtko pohiſtvo ; ſziromaſka priprava.* Ein geringer Vorrath. *Kitſiny tehetség, ſzegény házi eſzkŏz.* Curtæ rei ſemper abeſt. Horat. *Sziromahom vſzegdar menyka.* Es gehet allezeit denen Armen etvvas ab. *Szégényeknek mindenkor valami héja vagyon.* Curta ſententia. Cic. *Nezverſſeno razuma odluchenye, govorjenye, govor.* Unvollkommene Meynung. *Rŏvid mondás, ſzólas.*

Curvāmen, ĭnis, n. *Plin. jun.* Curvātĭo, ōnis, f. & Curvātūra, æ, f. *Plin.* Curvor, ōris, m. *Varr.* Curvĭtas, atis, f. *Krivlénye, Priglenye, Privianye, kerchenye, krachenye, Gerbenye, Prigib.* r. Bug. e. Krümmung. das Bucken, Biegen. *Meghajtás, Horgaſitás, Gŏrbités.*

Cūrūlis, *melius* Currūlis, is, *com.* le, *n.* Cic. *Kolni, vozni.* Zum Wagen gehörig. *Szekérhez-való.*

Curvo, as, are, avi, atum, (Act.) Curt. *Krivim, Prigiblyem, Priviam, krattim, kerchim, Zkerchujem, Gerbavim.* Biege, bucke, krümme. *Meg-gŏrbitem, Hajtom, Horgaſitom.*

Curvus, a, um, Ovid. *Zkrivven, ſzlukav, Prignyen, Podvit, krachen, gerbav.* Krumm, gebogen. *Horgas, Gŏrbe.*

Cūſor, oris, m. (*Scilic.* Monētæ) Liv. *penezni kovach, Novczo-kuj.* r. Müntzer, Müntz-Präger, r. Müntz-Meiſter. *Pénz-Verŏ.*

Cuſpĭdātim, *Adv. Naoſtreno, nabadno, na nachin nabade; poleg nabode, ſpichaſzto.* Der Spitz nach, Spitzen-vveiſe, nach Arth der Spitzen. *Hegyeſſen.*

Cuſpĭdo, as, are, avi, atum, (Neut.) Plin. *Nabadu napravlyam, oſtrim* vulgo *ſpichim.* Zuſpitze, ſpitzig mache. *Megbegyzem, Hegyeſítem*

Cuſpis, ĭdis, f. Virg. *Oſtro, nabada ; kraj mecha, noſa, y vſzega z-kémſze boſzti more:* peregr. *Spicza.* e. Spitz aller Sachen, mit vvelchen man kan geſtochen vverden. *Hegye* vagy *éle valaminek.*

Cuſtōdĭa, æ, f. Cic. 1. *Sztraſa.* e. Wacht. *Stráſa.* 2. *Chuvanye, varuvanye.* e. Vervvahrung. *Vigyázás, ŏrizet,* 3. *Chuvarnicza, Vuza, Temnicza.* ſ. Gefängnuſs, r. Kärcker. *Fog-ház, Tŏmletz.* Dare aliquem Cuſtodiæ: Cic. *kŏga vu vuzu (Temnicza) poſztaviti.* Einen ins Gefängnuſs legen. *Valakit tŏmletzbe vetni.* Cuſtodia libera: Salluſt. *V-hiſi,* ali *Vu Varaſſu zaderſavanye* peregr. *Areſt.* Hauſs *oder* Stadt Arreſt. *Fogházhon-való ŏrizet.* 4. Cuſtōdĭa, *idem quod* Captivus. Cuſtodĭārum ſeriem recognoſcere : Svet. *Vlovlene, Vuznike broiti.* e. Gefangene zehlen. *Meg-fogottakot ſzámba venni.*

Cuſtōdĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Chuvam, varujem,* 2. *Sztraſim, Pazim,* 3. *Zaderſavam.* 1. Hüte, verhüte, bevvahre, 2. Wachte, acht habe. 3. Aufhalte, behalte. 1. *ŏrizem,* 2. *Strázálok, vigyázok,* 3. *Meg-Tartoſztatom.*

Cuſtōdĭtĭo, ōnis, f. Feſt. 1. *Chuvanye, Varuvanye,* 2. *Sztraſenye, Pazenye.* 3. *Zaderſavanye.* 1. e. Bevvahrung, 2. e. Wachtung, Achthabung, 3. e. Aufhaltung, Behaltung. 1. *ŏrizés,* 2. *Strázálás,* 3. *Megtartoſztatás.*

Cuſtos, ōdis, *com.* Cic. *Chuvár, ſztraſnik, ſztraſan, ſztraſitel, ſztraſanin, virosztov.* r. Hüter, Wachter. *ŏrzŏ, Vigyázó.*

Cŭtĭcŭla, æ, f. Pers. *kóſicza.* ſ. Häutlein. *Bŏrŏtske.*

Cŭtis, is, f. Plin. *kóſa.* e. Haut. *Bŏr.*

Cyănĕus, a, um, & Cyănus, a, um, Plin. *Moder.* Blau, blob. *kék.* Cyănĕus lapis. *Dragi kamen modri.* Edelgeſtein von blauer Farb. *Drága kék kŏ.* Vulgo, *Lapis lazuli.*

Cyătiſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Natachem, Tochim.* Einſchencke. *Pohárt tŏltŏk.*

Cyăthus, thi, m. Sveton. *Peharecz, pun ſmuly Puna kupa.* ſ. Trinck-Geſchirr, Becher voll. *Pohárotska.*

Cybēa, æ, f. Cic. *Tovorna Ládja* ali *Brod.* ſ. Laſt-Schiff. *Terhes ŏreg hajó.*

Cybĭŏſactes, is, m. Sveton. *Sztiſzni-ruk, velik ſzkupecz, Penezo-Derecz, Nedaj-rad.* Ein ſehr karger *und* Geldgieriger Menſch. *Igen Fŏſvény, pénz nyúzó.*

Cyclădātus, a, um, Svet. *Z dugum y po Zemlyiſze vlekuchum halyum ſenſzkum oblechen.* Der ein langen Frauen Rock um hat. *Hoſzſzu Aſzſzonyi ſzoknyával fŏl ŏltŏzŏtt.*

Cyclas, ădis, f. Juven. *Ténka à duga ſzuknya*

nya Senſzka, *Halya*, *kôſze po zemlyi ſlimuсza*, *vlecbe*; *Senſzki plaſcb*. Langer Frauen Rock auf der Erden nachgezogen; r. Frauen - Mantel. *Vékony boſzſzu Aſz*, *ſzonyok ſzoknyája*, *Paláſtja*, *Melly a' földen huzattatik*.

Cўclĭcus, a, um, & Cўclĭus, a, um, *Okruſen*, *okrugel*. Circul-rund. *Kerekdedéges*.

Cўclōps, ōpis, m. (*idem qui* Pōlўphēmus, i, m.) *Hiſt. pöet. Cblovek zmiſsleni*, *na cbelu jedno-ok*, *krato velik* (peregr. *Gigaſt*) *vu tkulyi pod gorum Æthna zovanum ſztojecbi*. Ein Erdichter einäugiger Menſch, (Rieſen) bey dem Berg Æthna. *Ki gondolt az homlokán egy ſzemü ember*. 2. Cўclōpes, um, m. *plur*. Virg. Populus Phœniciæ, qui artem cudendi ferrum invenit. Hinc datâ occaſione finxerunt Poetæ Cyclopes eſſe homines monocolos, qui in antro *Vulcani* fulmina *Jovi* cudant. *Narod ſtanovitı lyuctzva vu Feniczii*, *od koiega naidena je meſtria ſelezo kovati*. Gevviſſe Phônicier, ſo das Eyſen zu ſchmieden erfunden. *Bizonyos Feniczini népek*, *kováts Meſterségnek ſzerzôi*. 3. Transl. Vid. *Faber ferrarius*, & *ferarius*.

Cўclus, i, m. *Okrug*, *kolobar*. r. Circkel-Creyſs. *Kerekdedség*. Cyclus aureus. *Zlati broj vu kalendáru*. Die guldene Zahl im Calender. *Aranyos ſzám*.

Cўcnus, & Cўgnus, i, m. Virg. *Labud ptiсza*. Ein Schvvan Vogel. *Hattyú*.

Cўdōnites, æ, m. Pallad. *Kutinſzki krub*, item *Kutinſzki ſzok*. s. Kitten-Brod, r. KittenSafft. *Birſalma kenyér*, vagy *nedveſſég*.

Cўdōnĭus, & Cўdonĕus, a, um, Plin. *Kutinſzki*. Von Kitten. *Birſalmájú*. Pomum cydonium, *vel* Cydoneum. *Kutina*. e. Kitten. *Birsalma*.

Cўgnēus, & Cўcnēus, a, um, Cic. *Labudov*, *Labudji*. Von Schvvan. *Hattyúi*.

Cўlindrus, vel Cўlinder, i, m. Plin. *Vály*, *z-kémſze ſito vályn*. Langer und runder Waltz-Stein, oder Waltz - Holtz. *Kôles Hômpôlygô*, vagy *Görgô-fa*. 2. Quidquid rotundum eſt & longum abſque cuſpide, *cylinder* dicitur.

Cylix *idem quod* Calix.

Cўma, æ, f. & ătis, n. Plin. *Czima na zelju*, *zelja mladicze*, *naimre pak vukreta*. Die zarten Schöslein am holen Köhl, und andern Krautern. *Tſirája á kapoſztánák*, vagy *más kertbélinek*.

Cўmătium, ii, n. Vitruv. *Zgotovlcnoga ſztanya zounſzko nakincbenye*. e. Zierrath am Gebäu. *Kûlsô ékeſsége az épületnek*.

Cymba, æ, f. Cic. *Ladiicza*, *Cbùn*, *Mala ladja*. Ein kleines Schifflein. *Tsónak*, *Tſonakotska*.

Cymbălista, & Cymbălistes, æ, m. Apul. *Czimbulăſt*. r. Cymbel - Schlager. *Tzimbalmos*.

Cymbălistrĭa, æ, f. Petron. *Czimbulaſſicza*. e. Cymbel-Schlagerin. *Tzimbalmosné*.

Cymbălum, li, n. Cic. *Czimbola*. s. Cymbel. *Tzimbalom*.

Cymbĭum, ii, n. Virg. *Na ladje nacbin poſzuda vinſzka*, *vlaska drevena kupicza*, *Cbaſſa*. Ein Trinck - Geſchirr vvie ein Schifflein. *Hajó forma boſzſzú pohár*.

Cўnanche, es, f. Medic. *Vratnà ból*, *otok*, *Kuſcbari*. e. Halſs-Geſchvvulſt, Halſs-Strenge. *Nyak-dagadás*, *Fájás*.

Cўnăra, & Cinăra, æ, f. Cўnărus, & Cinarus, i, m. Colum. *Seſiliga*, ali *Sztricbak pitomi*, peregr. *Articbovka*. e. Artiſchock. *Kerti Bogáts-kóró*, vulgò *Artitſoka*.

Cўnips, ĭnĭphis, m. (apud aliquos, f.) Mart. *Paſzja muba*, *komár*. e. Hunds - Muck, Schnock. *Eb Bogár*, *légy*, item, *Szúnyog*.

Cўnŏcēphălus, li, m. Plin. *Paſzo-glav*. Hunds-köpffig. *Eb-fejû*.

Cўnŏmўia, æ, f. Plin. *Obàd muba*. Eine Art Brämen, die den Thieren das Bluth ausſaugen. *Vér-ſzípó légy*, *Bogár*.

Cўnosbăton, i, n. *Plin*. & Cўnosbătus, i, m. *Sipek*. e. Hahnbutten, Hahnroſen. *Szarka tôvis*.

Cўnŏsūra, æ, f. *Mála medvedicza*, *mála kóla*, *znamenye na nebu iz ſzedem zvèzd*. Kleine Beer, Heervvagen genandt, aus ſieben Stern beſtehend. *Kis medve tſillag*, *kis göntzôl ſzekere*.

Cўprīnus, i, m. Plin. *Krap*, *Šaran*. Ein Karpffen. *Ponty hal*.

Cўpris, ĭdis, f. Feſtus. *Pridovek Boſicze lyubavi*, *ar je nyoi pervoi vu Megyimorju Criprianſzkemu Czirkva bila zezidana*. r. Zunahm der Venus. *Szerelem Iſten aſzſzonyának neve*.

Cypſelus, i, m. Plin. *Potocbna laſztavicza*. e. Rhein-Schvvalb. *Folyó vizi fetske*.

Cyrreſtis, is, f. *Plin*. idem quod *Minerva*.

Cўthĕrēa, æ, f. *Virg*. Cўthĕrēis, ĭdis, f. *Ovid*. Vĕnus, ĕnĕris, f. Horat. *Boſicza lyubavi*. e. Göttin der Liebe. *Szerelem Iſten aſzſzonya*.

Cўthĕrēius, Cўthĕrĭăcus, (Cўthĕrăĭcus) a, um, *Ovid*. Cythereius heros, pro *Ænea*. Cythere-

therejus menſis: *Meſzecz mali traven.* r. April-Monath. *Sz.* Görgy *hava.*

Cўtinus, i, m. Plin. *Pervi czvet granat* jabu*ke, y oſztaleh drev.* Granat-Oepffel, und anderen Frucht-Bäumen das erſte blühe. *Granát alma-fának*, vagy *más gyümölts fanak elsö-virágja.*

Cўtiſus, i, m. *Plin.* vide *Trifolium.*

Cўtōnĭum, Cўdōnĭum: ii, n. Cŏtōnĕum, ĕi, n. Macrob. *Kutina.* e. Kitten. *Birſalma.*

DA

DĂbŭla, æ, f. Plin. *Felya Pinikovine*, iliti, *Pinikovoga drěva* (*palme*) Gevviſſe Arth von Palm-Baum. *Pálma-fa.*

Dācĭa, æ, f. *Geogr.* Provincia olim erat ampla in tres diviſa partes. 1*ma* dicebatur *Dacia ripenſis* proxima Tibiſco, quæ modernæ Hungariæ eſt inſerta. 2*da* Dacia *mediterranea* ſeu *Gepidia*, quam hodie *Tranſylvaniam* vocamus. 3*tia* Demum *Dacia Alpeſtris*, quæ nunc *Valachiæ* & *Moldaviæ* nomen obtinet. Tota clauditur Iſtro, Tibiſco & Carpaticis montibus.

Dācĭa Mediterranea *ſeu* Tranſylvānĭa, æ, f. Eutrop. *Erdèly Derſava.* Siebenbürgen. *Erdély orſzága.* Principatus eſt rerum omnium copiâ inſtructus. Stativa præbet germano militi Chariſſima. Aurum & ſalem copioſum vicinis etiam Provinciis ſubminiſtrat. Fertilitate terræ, & aëris ſalubri temperie illectæ diverſæ nationes *Tranſylvaniam* incolunt. ſiculi, (*gens eſt hungarica*, quæ puritatem linguæ hungaricæ præ cætetis ſectatur) Saxones (*populus germanicus*) Valachi (*populus ex Coloniis Rom. deſcendens*, & *Illyris commiſtus*, ex horum enim & illorum lingua corruptam loquitur) ſuas in ea ſedes numerant; quin tamen aliis ponè ſe gentibus locum denegent. Religionem catholicam complures colunt. Luthero alii, alii Calvino adhærent. Anabaptiſtæ & Ariani, pauciores tamen, in Tranſylvania reperiuntur. Schiſmatici ritûs græci plures. &c.

Dācĭa Alpeſtris *ſeu* Moldăvĭa & Vălăchĭa, æ, f. Geogr. *Moldavſzka y Vlaſzka Zemlya.* Moldau *und* Wallachey. *Móldva és Oláh Orſzág.*

Dācĭus, & Dācĭcus, a, um. Juven. *Dactianſzki* (*Erdelyſzki*, *Vlaſzki*, *Moldavſzki*) Datzianiſch (Siebenbürgiſch, Wallachiſch, Moldauiſch,) *Dátziai* (*Erdélyi*, *Móldvai*, *Oláh-Orſzági.*)

Dācrўmæ, arum, f. *plur.* Feſt. *idem quod* Lacrymæ.

Dācus, ci, & Daca, æ, m. (apud *Hortens. ad Lucan*, idem quod *Geta.*) Cornel. Nep. *Vu Dactii rogyen*, ali *Erdelecz*, *Moldavecz*, *Vlah.* Dacianer, *oder* Siebenbürger, Moldauer, Wallach. *Datziai* vagy *Erdélyi*, *Móldovai*, *Oláh.*

Dactўlĭŏthēca, æ, f. Mart. *Ladichicza za perſztene.* Ring-Käſtlein, r. Futeral darinn man die Ringe hält. *Gyürü-tok.*

Dactўlĭon, ii, n. *Përſzten.* r. Finger-Ring. *Gyürü.*

Dactўlis, ĭdis, f. Plin. *Terſz jednoga perſzta debline.* e. Wein-Reben, eines Fingers groſs in der Dicke. *Egy ujnyira vaſtag ſzölö-tö.*

Dactўlus, li, m. Plin. *Përſzt.* r. Finger. *ujj*, 2. *Palme dreva ſzád.* r. Datel-Kern, oder Palmen-Frucht. *Pálma-fa gyümöltſe.*

Dædălēus, ĕa, ĕum, *Lucret.* Dædălus, a, um. *Virg. Adject.* ex nomine proprio *Dædalus*, & ſignificat *propriè* aliquid ad *Dædalum ſpectans.* 2. Metaphoricè: *Verlo* ali *Oſzebujno Meſterſzki.* Künſtlich, Kunſt-reich. *Derék Meſterséges.* 3. *Hiter*, *Berz.* Schnell, geſchvvind. *Gyors*, *Hertelen.* Dædalea fuga: Horat. *Hitro*, *berzo bĕſanye.* Schnelle Flucht. *Gyors futás.*

Dædălus, i, m. *Nom. propr.* Viri. *Vnogo preſtiman*, *y oſzebujni vu Athenianſzkom Varaſſu Meſter.* Ein Kunſt-reicher Werck-Meiſter zu Athen. *Egy Aténáſi Meſterséges mives ember.* Hinc. *Proverb.* cum *Metaph.* Dædalô artificioſior. *Verleſſi od najverleſſega Meſtra meſterſzki Chlovek.* Uber andere Kunſt-reiche, Kunſt-reicher Meiſter. *Leg-föbb Meſterséges embernél nagyobb Meſter.* Dædali machina. Prov. *Na berzom gotova* (*rogyena*) *bimba*, *prevara.* e. Geſchvvinde Liſt. *Hirtelen ki gondolt tſalárdſág*

Dæmon, ŏnis, m. Apul. Dæmŏnĭum, ii, n. Cic. *Dùh peklenſzki*, *Hman Dùh.* r. Hölliſche Geiſt, r. böſe Geiſt. *Gonoſz lélek.* 2. Vid. *Lar.* ità Cic.

Dæmonarcha, æ, m. *idem quod* Pluto. *Peklenſzki poglavar*, *Bog zmiſleni.* r. Teuffel-Oberſte; r. ausgedichte höllen-Gott. *Pokolnak fejedelme*, *Hamis Iſtene.*

Dæmŏnĭăcus, & Dæmŏnĭōſus, a, um. Jul. Afr. *Vrago-meten*, *od vraga obſzedyen.* Beſeſſen von böſen Geiſt. *Ördöngös* vagy *gonoſz-lélektül*, *Meg-ſzállot.*

Dæmŏ-

Dæmŏnĭcus, a, um. Lactant. *Vraſji*. Teuffeliſch. *ördögi*.

Dalmăta, æ, *com.* & Dalmătius, ii, m. Cic. *Dalmatin* (vulgari ac communi nomine *Szlovenecz*, *Horvat*.) Dalmatiner. *Dalmátziai*. (Populus Illyricus.)

Dalmătia, æ, f. Strabo. *Dalmatinſzko Kralyeſztvo*, *Zemlya*, *Derſava*. Dalmatien in Illyrien. *Dalmátzia Orſzág*. Dalmatia *Regnum* eſt Illyricum *Croatiæ* coævum; quamquam non deſint, qui *Dalmatiam* longè antè *Croatiam* Regni honores conſecutam dicant. Et certè convenit inter Hiſtoricos nomen *Dalmatiæ* nomine *Croatiæ* multùm antiquius eſſe: *Romani* enim omnem illam *Illyrii* partem, quam primis ſtatim temporibus imperio ſuo ſubjugârunt, à Duce ſuo Dalmatiam appellârunt. Hinc factum, ut lapſu temporis totus Illyricarum terrarum tractus, qui uſque ad Noricum, & Panoniam Saviam protendebatur, non alio, quàm *Dalmatiæ* nomine compellatus fuerit. Atque ſic latè ſumpta *Dalmatia Croatiam* modernam ac *Szlavoniam* complexa eſt; adeóque & Patriam S. *Hieronymi* in Diœceſi Zagrabienſi Sitam. *Dalmatiæ* ſtrictè acceptæ limites Croatiam reſpicientes varii à variis ſtatuuntur. Dividitur in *Cæſaream*, *Venetam*, *Turcicam* & Rempublicam *Raguſanam*. Urbes numerat: Sicum *ſeu* Sebenicum. Tanonam *ſeu* Tinnam. Tragurium *ſeu* Trau. Salonam: Epetium *ſeu* Sperre: Peguntium *ſeu* Almiſam: Narronam: Adram: Salviam *ſeu* Sylviam *nunc* Soſech. Anderium *modernis* Stingam: Burnum *ſeu* Grachivam: Bianonam; Onæum *nunc* Sabionello: Epidaurum, *quod hodie* Raguſa *appellatur*. Delminium; Riſanam: Æqvum *ſive* Znonich. Siparum *ſive* Stripnich. Aſcrivium *Italis* Cataro. Bulvam *aliis* Butuam. Ulcinium *Italicè* Dulcigno. Liſſum *vulgo Italorum* Aleſſio. Scodram *ſive* Scutari. Ederum. Diocleam, patriam Diocletiani Imp. Rom. *hodie* Medon *nominatur*. Sequentes verò Civitates ſolas aliqui antiquæ Liburniæ attribuunt; quam tamen alii ante Romanorum in Illyrico Dominatum uſque ad *Panoniam Saviam* voluut fuiſſe protenſam. *Eæ autem ſunt*: Aulōna *ſeu* Albona. Flanona. Terſatica *ſeu* Terſactum. Flumen. Buccăris, ubi nunc elegans Portus (*Regium* dicunt) viſitur. Senia *aliis* ſegnia. Teaulus *ſeu* Odria. Lopſica. Metulum. Vellera *vulgo* Novigrad. Ænona. Jadra, *vel* Jadera. Corinium *ſeu* Lyuba. Scardona. Curcum *hodie* Zyeca. Arucia *modò* Bergame. Ex his porro aliæ ad *Croatiam*; aliæ ad *Dalmatiam*; aliæ ad modernam *Liburniam*, arctis circumſcriptam limitibus, à Geographis collocantur. Sunt etiam, qui omnes uni *Croatiæ* adjiciant, nec ullam hodie *Liburniam* dari agnoſcant. Tres in Dalmatia numerantur Archi-Epiſcopatus, *videlicet*: Jadrenſis, Spalatenſis & Raguſanus. Singuli ſuos habent ſuffraganeos Epiſcopos, eóſque complures. Ducatum *S. Sabbæ* alii Dalmatiæ, Boſniæ alii adſcribunt.

Dalmătica, æ, f. *Iſidor.* eſt Veſtimenti breves manicas habentis genus, quod cum apud Croatas, cæteróſque Illyros, tum maximè apud Dalmatas eſt in uſu. Hinc ob *ſimilitudinem quandam*, Veſtis Diaconi, Sacerdoti ad aram aſſiſtentis, *Dalmatica* appellatur.

Dāmă, æ, f. Hor. *Szêrna*. s. Reh. őz. legitur apud *Virg. gen. m.* Timidi damæ, cervique fugaces: *Georg.* 3. *v.* 539. Item *Eclog.* 8. *v.* 28. cum canibus timidi venient ad pocula damæ.

Dămæus, æi, m. *Pridovek Boga* (*Zmiſslenoga*) *Vode*, iliti *neptuna*. r. Zunahme des Neptuni. *Viz Iſtennek vezeték neve.* Dicitur etiam *Hippius*, quòd primus frenos equis impoſuiſſe credatur.

Dămālio, ōnis, m. Lampr. *Junecz*, *Telecz*. Junger Ochs. *Tulok*.

Dămaſcus, i, f. Strabo. 1. *Damask*, *varaſ glavni* iliti *najvekſiy najpervesſiiou Szirii*. e. Haupt-Stadt *Damaſco* in Syrien. *Damask Siriai leg-fóbb város.* 2. *Damask bamuka*. r. Damask Seidener Zeug. *Damask materia*.

Dămĭum, ii, n. Feſt. *Aldov davan Boſiczi Zverja* (Sacrificium Dianæ, *quæ & Cybēles*, *&* Daphnēa, *&* Bona Dea *dicitur*) s. Opffer der Dianæ zu Ehren gemacht. *Vad állat Iſten Aſzſzonyának áldozatja*. Hinc & Dea ipſa *Damia*, & ſacerdos ejus *Damias* appellatus eſt, *ita Feſtus*.

Damnas, ātis, m. (apud aliquos *indeclin.*) pro *Damnatus* ita JCti & Quint. *Obſzugyen*, *Zavezan*. *Duſen*. Verdammt, verpflichtet, verbunden, ſchuldig. *Valamire kötelesztetett, adós, kárhoztatott.* Hæres meus uxori meæ damnas eſto dare argenti, quod elegerit, pondo centum. Quint. L. 7. *Odvetek* (ali *vuchinyen Delnik*) *moj najbude zavezan y duſen dati ſeni mojoj ſato litri* (vulgo *funtov*) *ſzrebra, koješiizbere.* Meiner Erb wird verbunden meiner Ehe-

Frau hundert Pfund Silber, vvelches ſie ervvöhlen vvird, zu geben. *Az én örökösem Ittgyen adós az én feleségemnek ſzáz font ezüſtet adni, mellyet magának fog-válaſztani.* Hæredes mei tibi damnas ſunto dare decem marcas auri, *indeclinabiliter.* Hæredes enim *damnantur* à Teſtatoribus ad aliquid juxta mentem Teſtatoris faciendum.

Damnātĭo, ōnis, f. *Cic.* Damnātus, ûs, m. Plin. *Obſzugyenye, ſzkoarjenye.* e. Verurtheilung, Verdammung. *Meg-itélés, kárboztatás.*

Damnĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Schapìm, kvàr chinim.* Schaden thue. *Kárt tſinálok.*

Dāmnĭfĭcus, a, um, Cic. *Kvàr chinecbi.* Schaden bringend. *Kárt tévő.*

Damno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Odſzugyujem.* Verurtheile. *Kárboztatom, Itélem.* 2. Vid. *improbo.* Damnare aliquem capitis (capite) Cic. *koga naſzmert odſzuditi.* Einen zum Todt verurtheilen. *Valakit halálra itélni.* Damnatus voti. Cor. Nep. *Zavetan zverſiti ſzvoj zagovor.* Schuldig ſeines Gelübt zu verrichten. *Köteles Bétölteni fogadáſát.* Damnare apocham. *Pokvariti czedulu.* Die Zettel ungültig machen. *Az iráſt Semmivé tenni* cum *Datio.* Damnatus morti. *Lucr.*

Damnōſe *Adv.* Horat. *Skodno, kvarno.* Schädlich. *Károsképen.*

Damnōſus, a, um, Teren. *Comp.* Damnōſior Svet. *Superlat.* Damnōſiſsimus, Plaut. *Skodlio, Kvarlio.* Schadhafft, ſchädlich. *Káros, kártévő.*

Damnum, i, n. Cic. *Kvàr, Skoda, Schàp, Steta.* r. Schaden. *Kár. Phras.* Eures mihi magno damno fuit; damnis multis me affecit. Magna inde rei familiaris naufragia feci. Id magnâ rerum mearum imminutione accidit. Id rebus meis plagam maximam injecit. Inde magnum res meæ vulnus acceperunt. Magnas inde jacturas accipiam. Carpar damnis quotidianis.

Dănăce, ăces, f. Lucian. *Penezi, kojeſzu negda Gerki vu vuſzta mértvem poſztavlyali, za plachu Brodara zmiſlyenoga.* Charon, ontis, m. *Zvanoga.* s. Geld, ſo bey denen Griechen den todten ins Maul gethan vvard, dem Charonti den Schiff Lohn zugeben. *Olly pénz, mellyet régenten az görögök meg-holtaknak a' ſzájokban Uton-járó költségre és révéſz fizetésére adtak vólt.*

Dănĭa, æ, f. Geogr. *Danſzko kralyeſztvo.* Dännemarck. *Dánia Orſzág.* Inde: Dānus, i, m. (*populus*) & Dănĭcus, a, um. *Danſzki.* Däniſch. *Dániai.*

Dănĭſta, æ, m. Plaut. *Z-penezmi krivo-terſecz,* vulgo *Uſuràſs.* r. Wucherer. *Uſorár.* 2. idem quod *Fœnerator,* vel *Campſor.* Inde: Dănĭſma, ătis, n. JCti. *Z-novczmi Krivoterſtvo.* r. Wucher. *Uſora.* Et Dăniſtĭcus, a, um. Plaut. *Krivoterſecbki* vulgo *Uſuraſski.* Wucheriſch. *Uſorához-való.*

Dăno, is, ĕre, *Obſol.* Plaut. *idem quod* Do. Inde: Dănōſus, a, um. Plaut. *Dareslive.* Freygebig. *Bő-kezű.*

Dantiſcum, ci, n. Geog. *Dantisk, Vu Polyſzkoi Pruſzii velik y zmoſen Varaſs, pri nemſzkom Morju ſztojechi, koga Leto Goſzpona* 1734. *Velika Muskovitska y némska ſzila teſzko je obladala.* e. Stadt Dantzig in Pohlniſch Preuſsen. *Dantzka Váróſsa.*

Dānūbĭus, ii, m. (infra Belgradum amiſſo priori nomine *Iſter, tri, m.* appellatur) Geogr. *Dunaj, jedna Z-med perveh vu Europi tekuchih Vod. Svoj pochetek y zviraliſche ima vu Svabſzki Nemſzkoga Kralyeſztva derſavi pri meſztu* Don Eſchingen *zvanom: teche pak* 400. *mily daleko, vu Cherno Morje, kadiſze Bulgarska Szlovenſzkoga Naroda Zemlya dokonchava.* r. Donau-Fluſs. Se in Schvvaben bey Don-Eſchingen entſpringet, und bey 400. meilen bis in das Schvvartze Meer flieſt. *Duna Vize.*

Dăpătĭcè, *Adv.* Feſt. *Goſzpoczki, Plemenito, Zmoſno.* Herrlich. *úri módon.*

Dăpis, *gen.* Dăpem, *Accus.* Dăpe. *Abl.* (reliquis caſibus in *Sing. caret.*) *Plur.* Dăpes, um, & ium. f. Horat. (apud quosdam autem legitur: Daps, Dăpis) *Goſzpoczke, zebrane jeſztvine.* Herrliche Speiſſen. *úri étek.*

Daphnon, ōnis, m. Mart. *Lorberova loza.* r. Lorbeer-Wald. *Lorber erdő.*

Dăpĭfer, ĕri, m. Vet. Gloſs. *Jeſztvino-noſz.* Druchſeſs, der das Eſſen aufträgt. *étek-hordozó, Aſztalnak Tálnak.*

Dăpino, as, are, avi, atum, (Neut.) Plaut. *Goſzpoczke y zebrane jeſztvine pripravlyam.* Herrliche und delicate Speiſſen zubereite. *úri étkeket készitek.*

Dapsĭle & Dapsĭlĭter & Dapĭcè *Adv.* Svet. *Obilnó, Gozpoczki, Plemenito, Izebrano.* Herrlich, koſtbar. *úri-módon, Bővségeſſen.*

Dapsĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Obilen, ſztroſſen, Drág.* Uberflüſſig, koſtbar. *Bővséges, Drágás.* Dapſiles dotes Plaut. *Dari obilni.* Groſse Gaben. *Nagy ajándék.* Dapſiles ſumtus, Plaut. *Sztroſsni y dragi Ztroski.*

Digitized by Google

ztroski. Groſse und theure Unkoſten. *Nagy és drága költséget.*

Dardănium, ii, n. Plin. *Ruke zoerbu lakta ozilo, kinch.* e. Arm-Zierde. *Kar ékeſség.*

Dătătim *Adv.* Plaut. pro *invicem dando. v. g. pilam.*

Dătĭo, onis, f. Cic. *Davanye, Danye.* e. Gebung, das Geben. *Adás.*

Dăto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plin. *Gustto krat dajem.* Offt gebe. *Addogalom.*

Dător, ōris, m. Virg. *Davavecz, Davecz, Darovnik.* r. Eingeber. *Adó, valaminek adója.*

Dătum, ti, Cic. 1. *Danye, Daruvanye.* 2. *Dano, znamenuvanye Meſzta, y Dneva vgda, y gdeje piſzano.* Das einem gegeben iſt, r. Schanck, e. Gabe. 2 e. Bezeichnung des Orths und der Zeith, vvo und vvann etvvas geſchrieben. *Adás,* Item. *Helynek 's időnek a' Levélben fel-jedzéſſe.* Ratio dati, & accepti: Cic. *Rachuni.* e. Rechnung. *Szám-adás.*

Dăvus, i, m. *Pridovek jednoga ſzluge, kojega* Terentius *glaſzoviti Igraſz napervo daje.* r. Zunahme eines Knechts, ſo von dem Comödien - Schreiber *Terentio* angeführet vvird. *Davus ſzolga.* Davus ſum non Oedipus. *Jaſzem priproſzt chlovek, ali Nerazmem, kaj govoriſz.* Ich bin ein einfaltiger Menſch. *Oder:* Ich verſtehe es nicht, vvas du ſageſt. *Amiket beſzélleſz, nem értem.* eſt Prov. Terent.

Dē, *præp.* Cic. Od, Iz. Von, aus. *Ból, Ből, Ról, Ről. Le, Alá.* Audivi hoc de Parente meo. Cic. *Toſzem chul od Oteza mojega.* Ich habe es von meinem Vatter gehört. 2. pro *Propter. Zarad, Zbog, Radi.* Wegen. *Atért, érette.* Variis de cauſis. Cic. *Zbog ozlichnikacheh zrokov.* Wegen vielerley Urſachen. *Sok-féle okokért.* 3. pro *In*, vel *Per.* De die. Cic. *chesz dan.* Beym Tag. *Nappal.* De nocte. Cic. *chesz nòch.* Bey der Nacht. *Éjjel.* 4. pro *poſt.* De prandio. Plaut. *Po obedu.* Nach dem Mittag eſſen. *Ebéd után.* 5. pro *Super.* Regulus de captivis a g t. Cic. 6. pro *Quod attinet ad.* De lanificio neminem metuo. *Plaut.* 7. Eleganter interponitur, *Qua de re, &c. Cic.*

Dĕa, æ, f. Cic. *Boshicza.* e. Göttin. *Iſten Aſzſzony.*

Dĕactĭo, onis, f. *Idem quod* peractio. *Feſt.*

Dĕalbātĭo, ōnis, f. *Pobělenye.* Die Weiſsmachung. *Meg-fejérités.*

Dĕalbātor, ōris, m. JCt. *Pobelitel.* r. Weiſsmacher, Weiſser. *Meg-fejéritő.*

Dĕalbo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Bělim, Pobelyujem, Bilo chinim.* Ausvveiſse, vveiſs mache. *Meg-fejéritem.*

Dĕămātus, a, um. Plaut. *Jakolyubljen.* Sehr geliebt. *Igen ſzerettetett.*

Dĕambŭlātĭo, ōnis, f. Terent. *Prehajanye, Prehodenye, Prehagyanye, Prehod.* (*Setanye* congruit magis deambulatorio domeſtico) Das ausgehen, ſich bevvegen. *Menés, járogatás.*

Dĕambŭlo, as, are, avi, atum. (Neut.) Terent. *Prehajamſze, Prehagyamſze,* (*Setamſze* congruentius eſſe videtur reſtrictæ domi commotioni) Darauſſen mich bevvege, umgehe. *Kin járok, Menyek.* Pergimus ad illa ſpatia noſtra, ubi cùm ſatis erit deambulatum, requieſcemus. Cic. lib. 1. de leg. *Idemo na one ſirine naſſe, gde, kadaſze doſzta prehodimo; bochemoſze pochinuti.* Wir gehen auf unſere Oerter, alvvo vvir, nach der genugſamer bevvegung, ruhen vverden. *Menyünk olly helyekre, hol, midőn ſokat fogunk járni meg nyugſzunk.*

Dĕămo, as, are, avi, atum (Act.) Plaut. *Jakolyubim.* Sehr liebe. *Igen ſzeretem.*

Dĕargentaſſo, is, ĕre, (Freqv.) Lucill. *V-noveczeh ali za novcze koga vkanyujem.* Ums Geld betriege, *Pénzért meg-tſalom.* Deargentaſſere aliquem: Lucill. *V-noveczeh koga vkaniti.* Ums Geld einen betriegen, Schneutzen, abluxen. *Pénzben valakit meg-tſalni.*

Dĕargentātus, a, um. Oroſ. *Poſzrebernyen.* Verſilbert. *Meg-ezüſtözött.*

Dĕarmātus, a, um. Liv. *Razoruſen.* Gevvehr loſs gemacht. *Fegyvertől meg-foſztatott.*

Dĕarmo, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Razoruſim.* Gevvehr loſs mache. *Fegyvertől meg-foſztom.*

Dĕartŭo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Raztrgam, Razdelyujem, Landam,* pereg. *Trancheram.* Zergliedere, Glid vveis zerlege, Tranſchiere. *Letaglom, Konczolom.* Tranſl. Deartuare opes. Plaut. *Blago raztrgati.* Sein Guth, Reichtum, nach einander verthuen. *Jóſzágot eltékozlani.*

Dĕaſcĭo, as, are, avi, atum. (Neut.) Vitruv. *Obteſzavam.* Behaue. *Meg-faragom, Bárdalom.*

Dĕaurātor, ōris, m. JCt. *Pozlatitel.* r. Vergulder. *Aranyozó.*

Dĕaurātūra, æ, f. Capit. *Pozlachenye.* e. Verguldung. *Aranyozás.*

Dĕauro, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. V. *Inauro.*

Digitized by Google

Dēbācchātio, onis, f. Salvian. *Bukka, Halovanyenye, Lomontanye.* e. Raſerey, Schvvelgerey. *Zenebonát, Zúr-zavarás.*

Dēbācchor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Pian Bùchim, Holovanyim, Lomántam, Lomachem, Maſzlachim.* Boldere vvie ein Voller Zapff, ſchvverme, Unſiniglich anfalle. *Dűbőſködőm, Kiáltozok, Zenebonázok, Zúr-zavaroskodok.*

Dēbellātor, oris, m. Arnob. *Vu Voiſzki Obladavecz, Vitez, Predobitel.* r. Ubervvinder. *Haddal, Meggyőző.*

Dēbello, as, are, avi, atum. (Act.) Liv. *Predobivam, obladavam, Pobiam.* Ubervvinde. *Megverem, Haddal meggyőzőm.*

Dēbēo es, ere, ēbŭi, ĭtum. (Neut.) Cic. 1. *Duſenſzem,* Dugujem. 2. *Moram.* 1. Schuldig bin. 2. Ich ſolle, ich mus. 1. *Adós vagyok.* 2. *Tartozom, keltſelekednem.* Debeo tibi hanc fidem: Plin. *Za ovu vernoſzt oſztajem tebi duſen.* Ich bleibe dir dieſe Treu ſchuldig. *Ezért az hivségedért adós vagyok.* Vitam tibi debere fatetur. Ovid. *Da ſzvoje ſivlenye ima potebi, mora valuvati;* ali: *za ſivlenye ſzvoje da je tebi duſen, valuje.* Er bekennet, daſs er um das Leben dir ſchuldig iſt. *Hogy élete altallad vagyon, Vallya és bizonyitya.*

Dēbĭbo, is, ere, ibi, itum. (Neut.) Sol. *Izpiam.* Austrincke. *Ki-iſzom.*

Dēbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Gingav, Nemochen, Mlabav.* Schvvach, Krafftloſs, Matt. *Erőtelen, Gyenge.*

Dēbĭlĭtas, ātis, f. Cic. *Mlabavócha, Szlaboſzt, Szlabocha, Nemochnoſzt, Mlabavoſzt.* e. Schvvacheit, Mattigkeit. *Erőtlenség.*

Dēbĭlĭtātĭo, ōnis, f. Cic. *Oſzlablenye, Omlabavlenye.* e. Schvvächung. *Erőtlenités.*

Dēbĭlĭter, *Adv.* Pacuv. *Mlabavo, Szlabo, Nemochno.* Schvvächlich. *Erőtlenűl.*

Dēbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szlabim, Mlabavim; Szlaboga, mlabavoga, nemochnoga chinim.* Schvvach, matt, krafftloſs mache. *Erőtlenitem.*

Dēbĭlo, ōnis, m. *idem quod* debilis. Debilo homo. Feſt. *Mlabav chlovek.* Schvvacher Menſch. *Gyenge ember.*

Dēbĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Dùg, Duſnoſzt.* e. Schuld, das ſchuldig ſeyn. *Adóſság, Tartozás.*

Dēbĭtor, ōris, m. Cic. *Duſnik.* r. Schuldner, Schuldiger. *Adós.*

Dēbĭtrix, icis, f. Teren. *Duſnicza.* e. Schuldnerin. *Adósné.*

Dēbĭtum, ti, n. Cic. *Dùg.* e. Schuld. *Adóſság.* 2. debitum reddere naturæ: pro *mori:* *Corn. Nep.*

Dēbĭtus, a, um, Cic. *Duſen.* Schuldig, pflichtig. Kőteles vagy *tartozó.* debitam gratiam cui referre: *Iz duſnoſzti zahvaliti: Duſnu hvalu dati.* Den ſchuldigen Danck ervveiſen. *Kötelesen meghálálni.* 2. pro *deſtinatus.* Poſtremis malis debitus. *Sulpic. Sero.*

Dēblătĕro, Deblactĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Bérbram, Férfram, Fiſnyarim, Tlopim, Tepem, Bérbochem, Klafurim.* Blaudere, klappere, plappere. *Fecſeget, Tſátſogok.*

Dēbuccĭno, as, are, avi, atum, (Neut.) Teren. *Vu Trumbetu, V-sip.* &c. *Puſſem.* e. Trompeten &c. blaſe. *Trombitálok,* &c.

Dēcăchinno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Terent.* Dēcăchinnor, aris, atus ſum, (Dep.) Tertul. *Do ſzitoſztiſze ſzmejem, z-drugogaſze jako oſzmechāvam, Rozgochem.* Verlache, heffeig auslache. *Megnevetem, eleget nevetek, tsúfolom.*

Dēcăchordum, i, n. *Czitara z-deſzetemi ſztrunami.* s. Saitenſpiel, mit zehen Saiten. *Tiz-húrú lant.*

Dēcăcūmĭnātĭo, ōnis, f. Plin. *Odverbunenye, verbunczev odſzechenye.* Das Stümmlen der Bäumen, e. Abköpffung. *Teteje elſzedés, metſzés.*

Dēcăcūmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Odverhunchām, verbunecz odſzekavam.* Die Gipffel der Bäumen ſtümmle, abhacke. *Tetejét elvágom.*

Dēcalco, as, are, avi, atum, (Act.) Vet. Gloſs. *Bélim, Pobelujem, z-vapnom lichim, obmaſujem.* Ausvveiſse, mit Kalch überziehe. *Fejéritem.*

Dēcălĕfăcĭo, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Vet. Gloſs. *Razhlagyujem, Hladno chinim.* Kalt mache, mich erfriſche. *Meghivesitem, Hidegé tſinálom.*

Dēcălesco, is, ere, (Inchoat.) Vet. Gloſs. *Merzel hivam, Hladen poſztajem.* Erkalte. *Hidégúlni Kezdek.*

Dēcălŏgus, gi, m. Gal. *Deſzetere zapovedi Boſje.* Die zehen Geboth Gottes. *Iſtenek tiz parantſolátja.*

Dēcalvo, as, are, avi, atum, (Act.) Hieron. *Pleſivoga chinim.* Kahl mache. *Megkopaſzitom.*

Dēcanto, as, are, ávi, ātum, (Act.) Cic. 1. *Jednu popevku Drugoch, y vechkrat popevam* 2. *Hvalim, Izviſsujem,* 3. *Vechrat jedu,*

jedno dugovanye pripovidam, 4. *Bâjam czopram*. 1. Ein Geſang öffter ſinge, 2. Lobe, erhebe, 3. Offt eine Sach erzehle, 4. Verzaubere. 1. *Egy éneket többſzör éneklek*, 2. *Ditſirem*, *Magaſztalom*. 3. *Egy dolgot többſzor beſzéllek*, 4. *Meg-boſzorkányozom*.

† Dĕcānus, i, m. *Dékan*. r. Dechand. *Dékan*. 2. *Deſzetnik*. r. Corporal. *Tizedes*, *Káplár*.

Dēcarno, as, are, avi, atum, (Act.) Veget. *Meſzo od koſzti oſzlobagyam*, *Riſem*, *odtergúvam*, *cheſſem*, *Gulim*. Das Fleiſch ablöſe, ſchinde, vvegreiſſe. *Húſt tſontól elválaſztom*.

Dĕcăs, ădis, f. *idem quod* numerus denarius. *Deſzetka*, *Deſzetak broj*. e. Zahl von zehen. *Tiz-ſzámú*.

Dĕcătenta, æ, m. Dĕcătĕlŏgus, i, m. & Dĕcăton, ōnis, m. Cal. Rhod. *Déſmar*, *Deſzetár*, *ki deſzetinu pobira*. Zehender, zehner, der die Zehenden einfordert. *Déſmás*.

Dēcēdo, is, ēre, eſſi, eſſum, (Neut.) Liv. 1. *Vugiblemſze*, 2. *Naſztran idem*, 3. *Odhajam kam*, 4. *Menykam*, 5. *Vumiram*, 6. *Oſztavlyam*, 7. *Prebajam*. 1. Ausvveiche, 2. Abtrette, auf die Seithen gehe. 3. Wohin gehe, 4. Abnehme, 5. Sterbe, 6. Verlaſſe, 7. Abgehe. 1. *Ki-fordúlok*, 2. *Félre-megyek*, 3. *Valahova megyek*, 4. *Elfogyok*, 5. *Meg-halok*, 6. *Elhagyom*. 7. *El-járulok*. Decedere, viâ, Plaut. *Z-putaſze vugnuti*. Von den Weeg vveichen. *útból kitérni*. Decedere de more ſuo, Plaut. *Oditi od navade ſzvoje*, *oſztaviti navade ſzvoje*. Von ſeiner Gevvohnheit abvveichen. *Szokáſát elhagyni*. Decedere officio. Plaut. *Oſztaviti chaſzt*. Von ſeinem Ambt abtretten, ſein Ambt verlaſſen. *Tiſztét letenni*. Mei deceſsēre parentes. *Vumerliſzu roditeli moji*. Meine Aeltern ſeynd abgeſtorben. *Meg-holtak az ſzüléim*. Aliquando ponitur pro ſimplici *Cedo*. Ubi non Hymetto mella decedunt. *Hor. l. 2. od. 6.*

Dĕcĕm. *Indecl.* Cic. *Deſzet*. Zehen. *Tiz*.

Dĕcembĕr, bris, m. Ovid. *Gruden*. r. Chriſtmonath. *Karátſon hava*.

Dĕcemjŭgis, is. *com.* ge, n. Svet. *Kola z-deſzetemi*, *kónyi*, *ali voli*. r. Wagen mit zehen Roſſen, oder Ochſen. *Tiz lovú vagy ökörſzekér*.

Dĕcĕmpĕda, æ, f. Cic. *Mertuk deſzet czepekſſev dug*, *zémſze polye méri*: *Polyomernicza*: *Zemlyo-mernicza*. Eine Feldmaaſs von zehen Schuh. *Tiz labni mérték*, vagy *föld mérték*.

Dĕcempĕdātor, ōris, m. Cic. *Polyo-mérecz*, *Zemlyo-mérecz*. r. Feldmeſſer. *Föld-mérő*. dicitur & *Decempeda*, æ, m. Cic. *idem*.

Dĕcemplex, icis, *om.* Corn. Nep. *Deſzeterovérſzt*. Zehenfach. *Tiz annyi*.

Dĕcemscalmus, a, um, Cic. *Ladia z-deſzetemi veſzli*. s. Schiff mit zehen Rudern. *Tiz evedzőjű hajó*.

Dĕcemvĭrālis, is, *com.* le, n. *Liv.* Leges decemvirales, Liv. *Zapovedi*, *deſzet na kaj odluchench ſudczov*: *ſztol deſzet ſzudczev*. Die Geſätze zehen Männern, *anderſt genennet*, die Zvvölf Taffeln. *Tiz ſzemélyekbűl álló birák*.

Dĕcemvĭrātus, ūs, m. Liv. *Chaſzt deſzet ſzudczev negdaſsnyéh Rimlyanov*. Die Würde oder s. Ambt der zehen Männern. *Tiz embereknek régenten tiſztségek*.

Dĕcemvĭri, ōrum, m. *plur.* Liv. *Deſzet Sztareſſin*, *Deſzet zmed pervek vu Rimſzkom negda Vechnichtov*. Zehen Männer zu Rom, ſo die zvvölff Taffeln ihrer Geſetze beſtätigten und in Ordnung brachten. *Tiz tiſztbéli igazgató emberek Rómában*.

Dĕcendĭum, ii, n. JCt. *Deſzet dnevov vréme*. e. Zeit von zehen Tägen. *Tiz-napi idő*.

Dĕcennis, is, *com.* ne, n. Plin. *Deſzetak*, *Deſzetero-letni*. Zehen-Jährig. *Tiz eſztendős*.

Dĕcenter, *Adv.* Cic. *Doſztojno*, *Priſztojno*. Fein, Gebührlich. *Illendő-képen*.

Dĕcentĭa, æ, f. Cic. *Doſztojnoſzt*, *Priſztojnoſzt*. e. Wohlſtändigkeit, Billigkeit, Gebührlichkeit. *Illendőség*.

Dĕceptĭo, onis, f. Vitruv. *Vkanyuvanye*. r. Betrug. *Meg-tſalás*.

Dĕceptĭōſus, a, um, Ennod. *Vkanylio*. Betrügeriſch. *Meg-tſaló*.

Dĕceptor, oris, m. Senec. *Vkanitel*, *máma*, *prevaritel*. r. Bettrüger. *Meg tſaló*.

Dĕceptōrĭus, a, um, Auguſt. vide *Deceptioſus*.

Deceptoriè, *Adv.* Aug. v. *Doloſè*.

Dĕceptrix, icis, f. Lact. *Vkanitelicza*, *prevaritelicza*. e. Betrügerin. *Meg-tſalóné*.

Dĕcerno, is, ĕre, crēvi, ētum. (Neu.) Cic. 1. *Odluchuiem*, *odluchávam*. 2. *Doſzugyuiem*, *doſzugyávam*, *dokonchavam*. 3. *Vojujem*. 1. Ordne. 2. Urtheile, beſchlieſſe. 3. Streitte. 1. *Végezek*, *Rendelek*. 2. *Meg-itélem*. 3. *Hadakozom*, *Vivok*. Stipendium alicui decernere. Cic. *Plachu kómu odluchiti*. Einem den Sold verordnen. *Fizetéſt valakinek rendelni*. De re aliqua decernere. *Kaj dokonchati*,

 Konchati,

Digitized by Google

konchati, doſzuditi. In einer Sach den Schlus machen, *oder* urtheilen. *Valamit végbez vinni, Meg-itélni*. Decernere acie, Cic. *Vojuvati*. Streiten. *Viaskodni, hartzólni*. Decernere in anguſtiis. Curt. *Vu ſaili, y vu teſznochi vojuvati*. In der Enge ſtreiten. *Szorongatásban viaskodni*. 4. v. *Abſolvo*. Primus clamor, atque impetus rem decrevit. *Liv*.

Dĕcerpo, is, ĕre, erpſi, erptum, (Act.) Cic. *Odtergávam, v-tergávam*. Abbreche. *Leſzakaſztom*.

Dĕcertātio, onis, f. Cic. *Borenye, Tekmenye, Boj*. r. Streit, e. Schlacht, r. Kampff. *Megvivás, viaskodás*.

Dĕcertātōrius, a, um, Quint. *Boj dokanchajuchi*. Streit endigend. *Viaskodáſt el-végező*. Decertatoria pugna. *Quint*. legitur etiam: pugna decretoria. *Boja dokanchanye*. Den Streit endigen. *Viaskodásnak végerteſe*.

Dĕcertātus, a, um. Stat. *Boj zverſſen, dokonchan*. Den Streidt vollbracht. *Megoltatott*.

Dĕcerto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Borimſze, tekmimſze, vojujem*. Streite, Kämpſe. *Viaskodom, vivok*.

Dĕcervīco, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. *Glavu ſzéchem, odſzekujem*. Enthaubte. *Fejét-veſzem, elvágom*.

Dĕceſsio, ōnis, f. Cic. Dĕceſſus, ûs, m. Cic. *Odhagyanye, odhod, odhajanye, odſtaſztie, ogiblenye, naſztranſze-vmeknenye*. 2. *Vumiranye, Iz ovogaſzvéta prehajanye, Zmed ſiveh otilenye*. 3. *Menykanye*. 1. Abtrettung, Ausvveichung. 2. Das ſterben. 3. r. Abgang. 1. *Elmenés, Viſzſzavonás*. 2. *Meghalás, világból kimulás*. 3. *Fogyadkozás*.

Dĕcĕt, ēre, ĕcŭit, *Imperſ*. Cic. *Doſztoino jeſzt, Prikladnoje*. Es geziehmet ſich, es iſt billich. *Illik, Illet*.

Dēcidium, ii, n. (à *Cado*) Senec. *Opad, Pad*. r. Fall. *Leeſés*.

Dĕcĭdo, is, ĕre, cidi, (Neu.) Cic. *Opádam, Dolepádam*, item *vu uffanyu vkanyujemſze*. Abfalle, niederfalle, *item* in der Hoffnung betrogen vverde. *Leeſem*, 2. *Reménységben meg-tſalatom*. Spe decidere. Terent. *Vu uffanyuſze ukaniti*. In der Hoffnung betrogen vverden. *Remény-ségében meg-tsűkönni fogyatkozni*.

Dēcīdo, is, ĕre, īdi, īſum, (Act.) Cic. *Dokancham, Odredyujem, Dopitávam, Odluchujem*, 2. *Odſzekujem, Odſzékam, Dole ſzéchem, réſem*. Beſchlieſse, Ende, 2. Abhave, abſchneide, herabſchneide. *Eligazitom, Elvégezem*. 2. *Lemetſzem, Vágom*.

Dēcĭdŭus, a, um, (à *Cado*) & Dēcīduus, a, um, (à Cædo) Ovid. primum. *Opadliv, Padliv*, 2dum *Poſzechliv, Odſzechliv*. Das zum Abhauen, *oder* Abfallen iſt. *Lehulló, Leeſendő* 2dum *Elvágható, metſzhető*.

Dĕcĭmæ, & Dĕcŭmæ, ārum, f. *plur*. Cic. *Deſzetine, Déſma*. r. Zehende. *Tized, Déſma*.

Dĕcĭmānus, a, um, & (*quod uſitatius eſt*) Dĕcŭmānus, a, um, Plin. *Krutó velik*. Sehr groſs. *Igen nagy*. Decimana porta. Jul. Cæſ. *Najvekſſa vrata vu taboru*. Das gröſte Thor des Feldlagers. *Táborban leg nagyobb kapu*. 2. *Deſzetinu dajuchi*. Zehend gebend. *Tizedet adó*. Ager decimanus, Cic. *Polye deſzetinu dajuche*. r. Acker der den Zehenden giebt. *Tizedet adó mező*.

Dĕcĭmātio, ōnis, f. *Deſmanye Deſzetkuvanye, Deſzetinenye, z-deſzetoga jemlenye*. e. Einſammlung des Zehenden. *Tizedvetés, Désmálás*.

Dĕcĭmātor, oris, m. *Déſmar, Deſzetkar, z-deſzetoga jemech*. Der Zehender, der den Zehenden einnimbt. *Désmáló, Tizedet-vevő, ſzedegető*.

Dĕcĭmo, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Deſzetoga iz Chete na ſzmert dajem*, 2. *Desmam, Deſzetkujem, z-deſzetoga pobiram*, ali *deſzetinu nakaj poſztavlyam*. Den Zehenden aus der Legion auf den Todt gebe, 2. den Zehenden einziehe, *oder* den Zehenden auf ein Ding ſchlage. *Minden tizedikét à ſeregben meg-ölöm*. 2. *Désmálok*, vagy *tizedet-veſzek, tizedet vetek valakire*.

Dĕcĭmò, Dĕcĭmùm, *Adv*. Liv. *Deſzetkrat, Deſzet pùt, do deſzetoga*. Zum zehenden mahl, zum zehenden. *Tizedikſzer*.

Dĕcĭmus, a, um. Cic. *Deſzeti*. Der zehende, *Tizedik*.

Dĕcĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum (Act.) Cic. *Vkanyujem, prekanyujem, varam, hinim, mámim*. Betrüge, hinder gehe. *Megtſalom, Pogom*.

Dĕcĭpŭla, æ, f. *Sidon*. Dĕcĭpŭlum, li, n. Apul. *Zpruſnicza ptichja, zpruſatnicza, ſzklopalnicza, miſſo-lovka*. s. Spring-Heusl für Vögel, eine Falle, Maus-Falle. *Madár-fogó, Egér-fogó, kelepcze*.

Dĕcĭrēmis, is, f. Plin. *Ladja z-deſzetemi veſzli*. Ein Schiff mit zehen Ruderen. *Tiz evedzőjü hajó*.

Digitized by Google

Dĕciſio, onis, f. Cic. 1. Od ſzechenye, odſzekanye. 2. Odluchenye, dokonchanye, odredenye. Das Abhauen. 2. r. Vertrag, Endſcheid e. Beordnung. 1. El-vágás, le-metſzés, 2. Végvettés, eligazitás.

Dĕclāmātio, onis, f. Cic. Zgovarjanye, glaſzno y razluchno na pamet onogo-govorenye, Vikanye. e. Ubung im Reden, haltung einer Rede. Éker emlékező elmével ſzóllás.

Dĕclāmātor, oris, m. Cic. Lyuczkeh rechih glaſzno govoritel, Prezvoich. Der ein offentliche Rede hat, der ſich in Reden übet. Kimagát őrálásban gyakorolya, ki-kiáltó.

Declāmo, as, are, avi, atum. (Neut) Cic. Vichem. 2. Nad drugemi govorjenye imam. Mich in Wohl-Reden übe. Emlékező elmével ſzólok.

Declīnātio, onis, f. Cic. 1. Vugnenye, Vugibanye, naſztran idenye, ogib, ogibanye, ugnutje, oklanyanye. 2. Premenyanye rechih po ſzpadeh. e. Abvveichung. 2. e. Veränderung deren Wörten. Elhajlás, elterítés. Item. Szó változáſa.

Declīno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vu giblemſze, ogibamſze. 2. Premenyam po ſzpadeh (iliti Caſuſih) rechi. Abvveiche, 2. verändere die Caſus. Elhajtom, elhá lok, elterülőm, ſzót változtatok. 3. V. Inclino. Declinat in veſperum dies. Colum. l. 8. c. 4.

Dēclīvis, is, com. ve, n. Cæſar. Dolen, podat, podolen, nagnyen. Nidervverts. Hajolt, ereſzkedő, lejtős.

Declīvĭtas, ātis, f. Cic. Podolje, dòl, dolina. e. Nider Haltung, Gähe. Meg-hajlóság, lejtőség.

Dēcocta, æ, f. (intelligitur Aqua) Juven. Kuhana voda. Geſottenes Waſſer. Főtt víz.

Dēcoctor, oris, m. Cic. Potludelnik blága, potroſſitelecz, raſztepavecz, raſzipnik. Verſchvvender, Durchbringer. Tékozló, Veſztegető. 2. Izkuhavecz, &c.

Dēcoctum, ti, n. Plin. Prekuhan napitek, okuha, Varenicza. Ein geſottener Tranck, das Einſieden. Főtt víz ital.

Dēcoctūra, æ, f. & Decoctus, ûs, m. Plin. Kuha, kuhanye. Das Kochen. Főzés, Megfőzés.

Dēcollātio, onis, f. Vet. Gloſs. Glava-ſzechenye odglavlenye. e. Enthaubtung. Nyak elvágáſſa.

Dēcollo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. Glavu ſzechem, odoratoglavu odſzekujem. Enthaubte, von Halſs dem Kopff vveg haue. Fejét, nyakát elvágom. 2. Transl. V. Privo. Quibus fructibus me decollavi. Lucil.

Dēcŏlŏr, ōris, om. Virg. Blyutav, Neoblichen, Merſzkeboje, vulgò farbe. Ubelgefärbt, böſs förbig, Farb-loſs. Szintelen, Rút-ſzinű. Transl. V. Turpis.

Dēcŏlōrātio, onis, f. Cic. Potemnenye Pobledenye, perve boje pokvarenye. e. Entfärbung. Szintelenedés, ſzintelenités.

Dēcŏlōro, as, are, avi, atum (Act.) Senec. Boju odnemlyem, pomenſſavam, premenyam, odnaſſam, kvarim, Potemnim, Pocherniujem. Entfärbe, die Farb verändere, verderbe, verkleinere. Megſzintelenitem. Siniſtris rumoribus innocentiam alicujus decolorare, Symmach. Poſteno ime, ali dobro derſanye kojega pomenſſati, pocherniti, odneſzti. Eines die Unſchuld verkleinern. Valakinek betsületes hirét, nevét elvenni.

Dēcŏlōrus, a, um. Prud. vu boji pokvarjen, pomenſſan, potemnyen, blèd, pochernyen, pobabiyen. Entfärbt, in der Farb verdorben, verlohren. Szintelen, Rút ſzinű, halovány.

Dēcŏquo, is, ĕre, ōxi, octum, Colum. Okuhávam, Prekuhávam. Einkoche überkoche. Meg főzöm, el-főzöm. Transl. V. Diſſipo Conſumo. Patrimonium decoquere, &c.

Dĕcor, ōris, m. Cic. Dĕcŏrāmen, inis, n. Sil. Dĕcŭs, ŏris, n. Cic. Dĕcŏrāmentum, ti, n. Tertull. Vludnoſzt, dika, Lyublenoſzt, ſznaga, hvala, kinch, lepota, poſtenye, ſzlava, e. Lieblichkeit, e. Ehr, e. Zierde, r. Wohlſtand, e. Würde. Ékeſség, Szépség, Betsület, Tiſztesség.

Dĕcōrè Adv. Cic. Dĕcōrĭter. Adv. Apul. Lepo, Dichno, vlyudno, ſzlavno. Zierlich, hübſch. Ékeſen, ſzépen.

Dĕcŏrĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Tert. Gúlim, Bélim, koſuderem. Abſchäle, die Haut abziehe, ſchinde. Meg-nyúzom.

Dĕcŏro, [à Decus] Dĕcōro [à Decor] as, are, avi, atum, [Act.] Cic. Lepotim, Dichim, Szlavim, kinchim, czifram. Ziehre, hübſch mache. Ékeſitem, Tiſztelem.

Dēcortĭcātio, onis, f. Plin. Oluplenye, obelenye, kóre Odlúpenye. e. Abſchälung. Hámozás, Hántás.

Dēcortĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. Rúgyim, koru odluplyujem, kóru Bélim, Gulim drevo. e. Rinde abſchäle. Hámozom, Hántom.

Dĕcōrum, i, n. Cic. Dichnoſzt, Vlyudnoſzt. e. Ehrbarkeit, Zierlichkeit. Diſzeſség Tiſztesség.

Dĕcōrus, a, um, Cic. Lèp, Nakinchen. Hübſch, ſchön, ziehrlich. Szép, ékes, ékeſitetett. 2. Invenitur etiam Decoris, is, com. re, n.

Armis

Armis decoribus cultus. Salluſt. 3. Decorus *ſuperl.* decoriſſimus. *ità Apul.*

Dĕcōtes, ōtum, f. *plur.* Feſt. *Sztare, jako ponoſſene y ſzterte halye.* Alte, und ſehr abgeriebene Kleyder. *Régi, é viſeltt ruha.*

Dēcrēmentum, ti, n. Vitruv. *Odraſztek, Menykanye, odpad, Namenye idenye, zmenykanye.* Das Abnehmen. *Kiſebbedés, Alábſzállás.*

Dēcrĕpĭtŭs, a, um, Cic. *Jako ſztar, Preſztar ſztercben.* Hoch alt. *Vén, Megélemedett, Agg, igen öreg.* Decrepita, ætas, *Velika ſztaroſzt.* Hoches Alter. *Nagy öregség.* Anus decrepita, Teren. *Preſztarva Baba.* Ein Stein altes Mütterlein. *Vén baba.*

Dēcreſcentĭa, æ, f. Vitruv. *Odráſztenye, menykanye, namenye idenye.* r. Abgang. *Fogyás, kiſebbedés.*

Dēcreſco, is, ēre, ēvi, ētum, (Neu.) Liv. *Odraſztujem, Namenye idem, Gynem.* Abnehme. *Kiſſebbedek.* Undæ decreſcunt, Ovid. *Od padaju y menyſſe jeſzu vode.* Die Wäſſer vverden kleiner. *A' Vizek apadnak.*

Dēcrētālis, is, *com.* le, n. *Sidon.* Dēcrētus, a, um, Cic. *Doſzudliv, odſzugyen, Privolyen, Odredyen.* Beſchloſſen, beſtimmet, bevvilliget, geordnet. *Végeztetett, Rendeltetett.*

Dēcrētōrĭus, a, um, Senec. *Dokanchajuchi, Dokonchajuchi, Dopitajuchi, Doſzudechi, Zverſſujuchi.* Beſchlieſſend. *Végezett, Elrendeltt.* Decretoria pugna: Quint. *Boj, koj praudu y nemirnoſzt med dvemi ſztranami dokancha:* e. Schlacht, vvelche zvviſchen zvveyen Partheyen die Uneinigkeit endet &c. Decretorius dies: Senec. *Odluchenï ſzmerti dan.* Der beſtimmte Tag des Todtes. *életünk napja, határa.*

Dēcrētum, ti, n. Plin. *Doſzudyenye, odluchenye, odluka, dopitanye. dokanchanye, odſzuda, zverſſenye.* e. Raths-Erkanndtnuſs, r. Raths-Schluſs, r. Beſchluſs, e. Zuſammenſtimmung, e. Endung. *Végezés, Parantſolat-adás.* Ferreum Decretum, Ovid. *Oſtra y ſztalna odluka.* Veſter Rathſchluſs. *Erös, temény Végezés.* Decreta Patrum: *id eſt:* Juſſa populi, quæ à Delectis ſenioribus ex populo imponebantur.|

Dēcŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum, [Neu.] Apul. *Dole-légam.* Nieder liege. *Leſekſzem.*

Dēculco, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Pogachjem.* Nieder trette. *Letapodom, Tiporom.*

Dēculpātus, *Pokaranya Vréden, Pokrivlyen.* Scheltens vverth, beſchuldiget. *Meg-okoſztatott, Vádoltatott, Vétkes.*

Dēculto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Szkrivam.* Verberge. *Elrejtem, Dugom.*

Dĕcŭmæ, ārum, f. Cic. Vid. *Decimæ.*

Dĕcŭmānus, i, m. Cic. Vide *Decimator.* 2. *Adject.* V. *Decimanus.*

Dĕcŭmātus, a, um. Symmach. *Izebran, odebran.* Auserleſen. *Kiválaſztott.* Vir decumatæ honeſtatis, ſymmach. *Chlovek kruto-velikoga preſtimánya.* Ein gantz ehrlicher Mann. *Igen betſuletes, érdemes ember.* 2. *idem quod* lectus ad ſupplicium ex decimo quoque. *Sveton.*

Decumbo, is, ĕre, ŭbŭi, ĭtum, (Neu.) Cic. V. *Decubo,* 2. *k-ſztoluſzédam, Priſztolu ſzedim.* Zu Tiſch ſitze. *Aſztalhoz ülök.* Ad cœnam vocat, venio, decumbo. *Plaut.* 3. V. *Morior.* Quod gladiatores faciunt, ut honeſtè decumbant; faciamus nos principes orbis terrarum. *Cic.* 4. Aliquando pro *Ægroto, as, are.*

Dĕcŭmus, a, um, Plaut. V. *Decimus.*

Dĕcŭplus, a, um, *Liv.* Dĕcŭplātus, a, um, Gell. *Deſzetero-verſztni.* Zehenfältig. *Tiz annyi.*

Dĕcŭrĭa, æ, f. *Cic.* Claſſis, Ordo Judicum Romæ, à decies centenis Judicibus appellatus; qui in ſingulis curiis ſedebant. 2. Decuria uſurpatur pro *ſenatoribus*, qui olim & Judices erant. ità Cic. 3. *Deſzetka, deſzetina, deſzetero vojnikov,* ali *drugeh lyudih.* Eine Zahl von Zehen Männern Soldaten, *oder* anderen. *Vitézeknek* Vagy *Más embereknek tized allya*, ponitur & ſimpliciter pro *decade.* Trebel. 4. Dicitur pro *quovis ſodalitio, cœtu.* Exigam hercle ego te ex hac decuria. *Plaut.* id eſt: de hoc *cœtu* epulonum te pellam.

Dĕcŭrĭātĭo, ōnis, f. Cic. *Raſzdeſzetinenye, Nadeſzetke,* ali *ſztotine* &c. *razdelenye, popiſzavanye.* e. Abtheilung in Rotten, e. Rottmeiſterſchafft. *Tizedre* vagy *Századra oſztás.*

Dĕcŭrĭātus, ûs, m. Liv. *Idem.*

Dĕcŭrĭo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Vojnike ſzkup ſzpravlene na deſzetke,* ali *na vech razdelyujem y zapiſſujem.* In Rotten abtheile. *Tizedeſſézé-teſzem, Tized ſzámra* vagy *ſzázadra oſztom.* 2. ſumitur etiam pro *deſcribere homines ejuſdem tribûs.* Cic.

Dĕcŭrĭo, ōnis, m. Cic. erat quaſi *ſenator* in municipio, vel conventu. 2. *Deſzetnik nad deſzetemi vojniki.* r. Corporal über zehen

zehen Soldaten. *Tizedes*. 3. Poſtremis temporibus Decurionis nomen in aulis etiam Cæſareis adhibetur, ut: *Decuria Palatii*, *Cubiculariorum* &c. *idem ſignificat*: *græc*. Dĕcarchus, i, m.

Dĕcurro, is, ere, urri, urſum, (Neu.) Cic. *Dole dêrchim*, *o-dòl teclem*. Hinablauffe. *Le-futok*, 2. V. *Curro*, 3. V. *Re* vel *confugio*. Decurrere ad ſenatus conſultum, *Cæſ.* Ad remedium. *Plin.*

Dĕcurſio, ōnis, f. *Cic.* Dĕcurſus, ûs, m. Cic. *Dole dêrchanye*. Das Hinablauffen. *Le-futás*. 2. V. *Excurſio*. 3. V. *Curriculum*. 4. V. *Spatium*, *Functio*. Decurſionibus equitum ea loca vaſtavit. *Cic.* Decurſus mei temporis: Honorum decurſus. *Cic.* &c.

† Dĕcurſōrium, ii, n. *Zdirkaliſche*, *Meſzto zdirkávanya*. r. Turnier-Platz, e. Renn-Bahn. *Futó-hely*.

Decurſus, ûs, m. Cic. V. *Decurſio*.

Dĕcurto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Okrachujem*, *kratye nachinyam*. Kürtzer mache, abkürtze. *Meg-rövidítem*.

Dĕcus, ŏris, n. Cic. *Dika*, *Lepota*, *Vlud*, *Vludnoſzt*, *Ureba*. e. Ehr, Zierde, Würde. *ékeſség*, *ſzépség*. 2. Decus *idem quod* ſectio *ſeu* transfixio in litteram *X*. ſive diductio in litteram *X*. JCt. Hinc

Dĕcuſsāt m, *Adv*. Colum. *Nakriſcze*, *kriſom*, *Na kriz*. Creutzvveiſs, überzvverch. *Kereſztül*. Circino decuſſatim deſcribendo, & per decuſſationem & medium centrum linea perducenda ad extremum &c. *Vitruv. l. 1. c. 6.*

Dĕcuſsātio, ōnis, f. Vitruv. *Na kriz poteſzanye*, *ſzéchenye*, *na kriz poſztavlenye*. Das Creutzvveis Hauen, hacken, ligen. *Kereſztül*, *kereſzt módra-tévés*, *tſinálás*, *vágás*.

Dĕcuſſio, onis, f. Tert. *Otreſzenye*. e. Herunter Schlagung, Abſchlagung, Abſchüttlung. *Leverés*, *Rázás*.

Dĕcuſſis, is, m. Vitruv. 1. *Deſzet Gyukezov*. 2. *Broj deſzeti*. 3. *Nakriſek*. 4. idem ac *decuſſatio*. 1. Zehen Ungriſche Dreyer. 2. Ein Zahl von Zehen. 3. r. Creutz-Strich. 4. idem ac *decuſſatio*. 1. *Tiz magyar penz*. 2. *Tiz-ſzámú*. 3. *Kereſzt formáju*. 4. Vid. *Decuſſatio*.

Dĕcuſſo, (à *Decuſſis*) & Dĕcuſſo (*Freq.* à *Decutio*) as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *V-kriz poſztavlyam*, *nachinyam*, *razkriſujem*, *V kriz ſzéchem*, *delim*. Creutzvveis have, hacke, lege, zertheile. *Kereſztül vágom*, *téſzem*. Sic & *Derivata* primam *longam* vel *brevem* habent.

Dĕcuſſus, ûs, m. Plin. *Ottreſz*. Das Abſchlagen. *Leverés*, *rázás*.

Dĕcŭtio, is, ĕre, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. *Ottreſzujem*, *otreſzavam*. Herabſchlage, Abſchüttle. *Leverem*, *rázom*.

Dĕdamno, as, are, avi, atum. (Act.) Tert. *Nekvarnoga chinim*, *Pravichnoga povedam*. Einen von Schaden bringe, Unſchuldig halte. *Karnélkül tſinálom*, *Igaznak mondom*.

Dĕdĕcet, ēre, ĕcŭit, *Impers*. Cic. *Nepriſztojſze*: *nedoſztojno*, *neprilichnoje*. Es gezimet ſich nicht, es ſtehet übel. *Nem illik*. 2. *Perſonaliter*. Si non dedecui tua juſſa. *Stat. l. 10. Theb.*

Dĕdĕcor, ŏris, *om*. Auſon. Dĕdĕcŏrōſus, a, um. *Aurel. Vict.* Dĕdĕcŏrus, a, um. Tacit. *Oſzramoten*, *merzek*, *opſzanyen*. Schändlich, Schmählich, Schimpff-vverth, Spötlich, unanſtändig. *Gyalázatos*, *Illetem*, *Meggyalázott*, *Tſunya*.

Dĕdĕcŏramentum, ti, n. *Aul. Gell.* Dĕdĕcŏrātio, onis, f. *Tertull.* Dĕdĕcus, ŏris, n. Cic. *Szramota*, *Opſzanoſzt*, *Rugota*, *Nepoſtenye*. (vulgo *Spot*.) *Pogerda*, *Nedoſztoja*. e. Schand, e. Unehr, Beſchimpffung. *Gyalázat*, *éktelenség*. *Phraſ.* Vide ne dedecori ſis majoribus; ne vita tua inſigni turpitudine notata, atque depreſſa dedecore, & infamiâ, illis probro vertat: Ne ignominiâ afficias, maculâ turpiſſimâ genus tuum notes, generi tuo ignominiam inuras, ne hanc labem tot ſcelerum in familia relinquas. Dedecus tuis imprimas, majorum tuorum famam probris flagitiiſque tuis violes: nomen tuum iis maculis obſcures, quæ nulla temporum longinquitate abſtergi poſſint.

Dĕdĕcŏrātor, ŏris, m. Tert. *Oſzramotitel*. *Pogerditel*. r. Beſchimpffer, Schänder, Verunehrer. *Gyalázó*, *Tſufot-tevő*.

Dĕdĕcŏro, à *Decus*, Dĕdĕcŏro, à *Decor*. (idem intellige de cæteris *Derivatis*) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szramotim*, *gerdim*, *opſzanujem*. Beſchimpffe, ſchände, entehre. *Meggyalázom*.

Dĕdĕcŏrōsè *Adv*. Aur. Vict. *Oſzramotno*, *Merſzko*, *Gerdo*, *Rugotno*, *Pogerdno*, *nepoſteno*. Schändlich, Spötlicher Weiſe. *Gyalázatoſon*.

Dĕdĕcŏrōſus, & Dĕdĕcorus, a, um. Vid. *Dedecor*.

Dĕdĭcātio, onis, f. Cic. 1. *Alduvanye chesza*, *komu na poſztenye*. 2. *Poſzvechenye*, *Poſzvetiliſche Czirkve*, &c. 3. *K-komu katvoga dugo-*

ga dugovanya zapiſzanye. 1. e. Opfferung. 2. e. Heiligung, Weyhe der Kirchē, &c. 3. e. Zuſchrifft. 1. *Szentelés, áldozás.* 2. *Szentegyház ſzenteléſe.* 3. *Valakinek valami irás ajánlás.*

Dēdĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Kômu kaj na poſtenye, na bvalu Aldujem; pripiſſujem.* 2. *Poſzvechujem Czirkvu, &c.* Einen etvvas zu Ehr opffere; zueigne; Zuſchreibe. 2. Etvvas vveyhe, heilige. *Valakinek valamit Ajánlok, Jedzek.* 2. *Valakinek valamit ſzentelek.*

Dēdignātĭo, ōnis, f. Plin. jun. *Nedoſztojanye, Zaniſt-derſanye.* 1. Unvvürden, e. Verſchmähung, Verachtung. *Méltatlannak itilés, Meg-vetés.*

Dēdignor, aris, āri, ātus ſum (Dep.) Plin. *Nedoſzteimſze, nedoſztojamſze, kaj za nevrednoderſim.* Unvvürdig achte, verſchmähe. *Méltatlannak itilem.* Dedignari aliquem. Ovid. *Kôga za nevrednoga derſati; nedoſztojatiſze z-kim biti.* Einen für Vnvvürdig achten; Verſchmähen. *Valakit méltatlannak tartani, Meg-útálni.* Is me nec Comitem, nec dedignatus Amicum eſt. *Ovid.* 1. de Ponto. *On mene, niti za Pajdaſſa, niti za Priatela, nevrednoga derſal ni.* Er hat mich, vveder für ein Geſpan, vveder für ein Freund, unvvürdig gehalten. *Nem itélt engemet roſz barátyának és Tárſának lenni.*

Dēdiſco, is, ĕre, dēdĭdĭci (Neu.) Cic. *Odoucivamſze, odvadimſze.* Entlerne. *Viſzatanúlok, Elſzokom.* Intrat amor mentes uſu, dediſcitur uſu. *Ovid.* 2. de Remed. Amoris.

Od navade lyubav zbaja;
Po navadi y odbaja.
Durch die G'vvohnheit Liebe lebet:
Durch die G'vvohnheit Liebe ſterbet.
Szivben a' ſzeretet ſzokás által telik;
Ugyan azon által hamar-is el-múlik.

Dēdĭtĭo, onis, f. Cic. *Podanye, Podloſenye.* e. Ergebung, Übergabe, Untergebung. *Feladás.*

Dēdĭtĭtius, a, um (*ſcribitur etiam* Dediticius) Cic. *Podatliv, Podloſliv, kojſze drugomu podáje, ali podalje.* Ergeblich, übergeblich, untergeblich; der ſich ergiebt, *oder* ergeben hat. *Meg-hódolt.*

Dēdĭtus, a, um. Cic. *Podân, Podloſen.* Ergeben, übergeben, untergeben. *Magát valamire Adó, ſzánó.*

Dēdo, is, ĕre, dēdĭdi, ĭtum (Act.) Cic. *Podájem, Podlâſem.* Mich ergebe, übergebe, untergebe. *Magamat megadom, Fél-adom.* Dedere aliquem alicui ad ſupplicium. Liv. *Podati kôga kômu na kaſtigu.* Einen zur abſtraffung heraus geben, übergeben. *Valakit valakinek büntetéſre kézbe adni.*

Dēdŏcĕo, ōces, ēre, ōcui, octum (Act.) Cic. *Odvúchavam, odvadyam.* Entlehre. *Elſzoktatom, Más képen tanitom.*

Dēdŏlātus, a, um. Apul. *Zeſztrugan* peregr. *Zboblan.* Abgehobelt. *Meg-gyalúlt.*

Dēdŏlĕo, es, ēre, ŏ'ŭi, ĭtum (Neut.) Ovid. *Saloſztitiſze, ali Bôl terpeti preſztajem; Odſalim, odbolim, boli vech nechutim.* Mich des Schmertzens entſchlage; Den vorigen Schmertzen nicht mehr empfinde. *Bánattól Meg-ſzünöm.*

Dēdŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Deſzku, &c. oſztrugâvam, ſztruſem; gladkochinim; jednachim.* peregr. *Hoblam.* Behaue, glatt mache, hoble. *Megyalulom, ſimitom.*

Dēdūco, is, ĕre, ūxi, uctum. (Act.) Cic. 1. *Dopelyavam.* 2. *Dole pelyam.* 3. *Zprevâgyam.* 1. Führe, zuführe. 2. Hinab führe. 3. Begleite. 1. *Elvezetem.* 2. *Leviſzem.* 3. *Elkiſérem.* Deducere aliquem aliquo. Curt. *Kôga kam ſzprevoditi; kôga kam dopelyati.* Einen zum ein Orth begleiten; Hinzuführen. *Valakit valahová elkisérni.* 4. Vid. *Abduco.* 5. Vid. *Derivo.* Lactan. 6. Deducere ad extremum aliquid. Cic. *Kaj Zverſſiti; na konecz dopelyati.* Etvvas enden, zu ende bringen. *Valamit elvégezni, végbez vinni.* 7. Deducere aliquem à dolore. Cic. *Kôga Saloſzti (tuge, Boli) mentuvati.* Einem den Schmertzen benehmen. *Valakit Bánattól meg-menteni.* 8. Deducere aliquem in fraudem. Cic. *Kôga vkaniti, prevariti; z-prevarnum vulovitt.* Einen überliſten, betrügen. *Valakit Meg-tſalni.* 9. Rationem deducere. Svet. *Rachunati.* Rechnen. *Szamot adni.* 10. Deducere rem aliquam ad otium. Cæſ. *Katvo dugovanye ochiveſzto y ſzegurno vuchiniti.* Eine Sach in richtigkeit bringen. *Valamit meg-világoſittani, egyenteni.*

Dēductĭo, ōnis, f. Cic. 1. *Dopelyanye, Dovezenye, Odpelyanye.* 2. *Zprevadyanye.* 3. *Napelyanye.* 4. *Dole pelyanye.* 5. *Zpelyavanye.* e. Zuführung, Abführung. 2. e. Begleitung. 3. e. Anführung. 4. e. Hinab Führung. 5. e. Ableitung. 1. *Elvezetés, Elvivés.* 2. *Elkiſérés.* 3. *Reá-vevés.* 4. *Levezetés.* 5. *Elvetés.* Aquæ deductio. *Cic. idem quod* Aquæ ductus. *Vode napelyanye.* e. Waſſer-Leitung. *Viz elvetés, botſátás.*

Dēductor,

Dēductor, ōris, m. Cic. 1. *Dopelyavecz, Dopelyitel, Dovezitel,* ali *Odpelyavecz,* &c. 2. *Szprevoditel, Zprevodnik.* 3. *Napelyavecz.* 4. *Dole-pelyavecz.* 5. *Vpelyavecz, Zpelyavecz.* 1. r. Einführer, Zuführer *oder* Abführer. 2. r. Begleiter. 3. r. Anführer. 4. r. Hinab Führer. 5. r. Ableiter. 1. *Vivő, Vezető.* 2. *Elkísérő.* 3. *Reá-Vívő.* 4. *Levezető.* 5. *Elvező.*

Dēductōrium, ii, n. Pallad. *Meſzto, v-kojeſze Voda napelyava.* 2. *Vodena Jama.* 3. *Vode-Otok.* 1. Ein Orth, dahin mann das Waſſer leitet. 2. r. Waſſer Graben. 3. r. Waſſer-Ablauff. *Hely, melyben a' víz bleresztetik.* 2. *Víz-árok.* 3. *Víz Le-folyáſa.*

Dēerro, *vel* Dēerro, as, are, avi, atum. (Neu.) Quint. *Zablájam, Zabludujem, Bládim.* 2. *Zatrivlyam.* peregr. *Falim.* Mich vergehe, verirre, fehle. *Eltévelyedem.* Sors deerrat ad parum idoneos. Tacit. *Szrecha Zabludyuje k-malo-prikladnem, k malovrednem.* 2. *Nevrednim ſze hvala daje.* Das Glück verfahlet zu den Unvvürdigen. 2. Das Lob trifft die Untüchtigen. *A' ſzerentſe tévelyedik az alkalmatlanok hoz.* 2. *A' roſzſzabbakra voltſoltak.*

Dēfæcātio, ōnis, f. Tert. *Zbiſztrenye; Od Droſgy zchiſchenye, ochiſchenye.* e. Läuterung, von den hefen ſäuberung. *A' ſeprőtől való meg-tiſztulás.*

Dēfæco (*aliis* Dēfēco) as, are, avi, atum (Act.) Plin. *Biſztrim, Iz drogy pretáchem, od ſmurada chiſztim.* Läutere; klar, rein mache; von den Hefen abziehe, ſäubere. *Meg-biggaſztom, Tiſztitom ſzűröm.* Defæcare Vinum. Plaut. *Vino pretochiti, od droſgy ochiſztiti; Doklamſze vſzede puſchati.* Den Wein von den Hefen abziehen, von den Trüſen ſäuberen; Den Wein ablaſſen; den Wein laſſen lauter vverden. *A' bort ſeprőiéről levenni: Meg-ſzűrni, Higaſztani a' bort.* Defæcatus Animus. Macr. *G'abok-razum.* Subtiler Verſtand. *Tiſzta elme, Tſendes elme.*

Dēfæcis (Dēfēcis) cis, *com.* ce. *n.* Virg. *Nedroſgyen, Prez droſgy; Chiſzt, Szneſen.* Ohne hefen, trüſen; rein, ſauber. *Seprő nélkül-való.*

Dēfædo, as, are, avi, atum. (Act.) Vid. *Fædo.*

Dēfalco, as, are, avi, atum. (Act.) Calep. *Pokoſſujem.* Tropicè: *V-tergávam, na punom ne placham.* Mäe, mit der Sichel Abſchneide. 2. Von der Bezahlung abziehe. 1. *Lekaſzálom.* 2. *Levonom valakinek a' fizetéſét.*

Dēfāmo, as, are, avi, atum. (Act.) Aul. Gell. *Hman glaſzim, poſzeno ime jemlyem, kvarim, odnaſſam, chernim.* Beſchimpffe, verleumbde, Ehr abſchneide, in ein bös Geſchrey bringe. *Meg-gyaláſom.* 2. Vid. *Dijamo* N. 2.

Dēfătīgātio, onis, f. Cic. *Otrudenye, Zatrudenye, ztrudenye; Vpeſſanye, opeſſanye.* e. Müttigkeit, Abmatung. *Meg-Fáradás.*

Dēfătīgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Jako trudim, koga trudnoga chinim.* Abmatte, Ermüde; einen müd mache. *Igen meg-Fáraſztom.*

Dēfectio, onis, f. Cic. 1. *Pomenykanye,* 2. *Odvergnenye, Puntarla.* 3. *zakrivenye, zabludenye.* 4. *Omlabavenye.* 1. e. Abnehmung, Ermanglung. 2. r. Abfall, e. Aufruhr. 3. e. Irrung. 4. e. Anmacht. 1. *El-fogyatkozás,* 2. *Elſzakadás, Pártolás.* 3. *El-tévelyedés.* 4. *Erőtlenedés.*

Dēfector, ōris, m. Svet. *Odmetnik, Odpadnik, Zmenykavecz, Puntar.* r. Abtriniger. *El-pártoló.*

Dēfectus, ûs, m. Liv. *Pomenykanye, zmenkanye, zkrivlenye* peregr. *Falinga.* r. Mangel. *Fogyatkozás, Hiba.* Vid. *Defectio.* Defectus *vel* Defectio Lunæ *vel* Solis. Vid. *Eclipſis.*

Dēfendo, is, ĕre, endi, enſum (Act.) Cic. *Branim.* Wehre, ſchütze. *óltalmazom, Mentem.* *Synonyma:* Tueor, Tego, Protego, Propugno. *Uſus:* Defendere togâ frigus. *Oblechi halyu ſzuproti zimi.* Einen Rock vvider die Kälte anlegen. *Hideg ellen magát óltalmazni.* Defendere aliquem de (ab) re aliqua. Cic. *Zlo kakvo od koga odvernuti.* Etvvas von einem abvvenden. *Valakitől Valamit elfordítani.*

Dēfenſio, onis, f. Cic. *Branenye, Obramba.* Das Wehren, e. Beſchirmung, Vertheidigung. *óltalmazás, óltalom.*

Dēfensito, as, are, avi, atum. *Cic. &* Defenſo, as, are, avi, atum. (Freqv.) Stat. *Cheſztokrat branim.* Offt vvehre; hefftig, tapffer Vertheidige. *óltalmazdogalom, mentegetem.*

Dēfenſor, oris, m. Cic. *Obranitel, Branitel.* r. Wehrer, Beſchirmer, Beſchützer. *óltalmazó, Védelmező.*

Dēfĕro, ers, erre, dētŭli, dēlātum (Act.) Cic. 1. *Noſzim, Donaſſam.* 2. *Prepovedam koga, Tuſim.* Trage, Bringe. 2. Anzeige, Anklage. 1. *Hozok. Elhozom.* 2. *Bévádolom. Béárulom.* 3. Grates defero. *Hvalim, Zahvalim.* Mich bedancke, Danck ſage. *Köſzönöm.* 4. Vid. *Do, Tribuo.* Deferre honorem alicui. Cic. *Koga na chaſzt zviſſiti.* ali: *Koga ſzebi prepoſztaviti, komu vekſſe,*

nego

Digitized by Google

nego ſzebi preſtinanye, &c. *dati*. Einem den Vorzug geben. *Valakinek Betsűletet, elsőſéget adni*. 5. Deferre alicui opes & gratiam ad aliquod negotium. Cic. *Kōmu ſvoju pomoch, ou kakoom poſzlu ponuditi*. Einem ſein Hülff und Gunſt zu einem Geſchäfft antragen. *Valakinek maga ſegedelmét valamiben ajánlani*. Deferre aliquem furto. Cic. *Kōga zarad tatbine obtuſiti*. Einen des Diebſtahls anklagen. *Lopáſért valakit bévádolni*. Deferri impietatis. Tacit. *Zarad Bogo-nebojnoſzti obtuſenomu biti*. Der Gottloſigkeit halber angeklagt vverden. *Iſtentelenſégért bévádoltatni*. Deferre nomen alicujus. Cic. *Kōga obtuſiti*. Einem verklagen. *Valakit bévádolni*.

Dēfervĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum. Cato. *Chinim kipeti, vreti, kipuche chinim*. Sieden, ſiedig, heiſs mache. *Felforralom, rotyogtatom*.

Dēferveo, *&* dēferbeo, es, ēre. *item*, dēfervesco, is, ĕre, dēferbŭi *&* defervi, (Neut.) Cic. *Preſztaiem kipeti, odkipujem, neorem*. Aufhöre zu ſieden, und aufzuvvallen; erkalte. *Forráſtól megállok, bűlők*. 2. *Metaphoricè* pro *Ardorem, conatum animi, iram &c. deponere, remittere; miteſcere*. Hominum ſtudia defervent. Cic. *Marlivoſzt lyudib na menſe ide: ali: Lyudi ſvoju marlivoſzt pomenſavaju, oſztavlyaju &c.* Die Leuthe laſſen vom Fleiſs ab. *Nem olly ſerények már az emberek, nem annyira vonnak már hozzá az emberek*. Ira defervescit. Cic. *Szerditoſzt je preſztala, benyala*. Der Zorn ſtillet ſich. *El-múlik az harag benne*.

Dēfĕtiſcor, ĕris, iſci; defeſſus ſum. (*Dep. ab antiqu.* Fatiſcor, ĕris, feſſus ſum.) Terent. *Trudimſze, opeſávam*. Krafftlos- oder müd vverde. *Elfáradok, bádjadok*. V. *Fatiſco. n.* 2. Item 2. v. *Ceſſo, deficio*. Adverte autem *feſſus* & *defeſſus*. (ut vult Diomedes contra Priſcianum.) *Adjectiva* potiùs eſſe quàm *Participia*, eò quod cum tempore non ſignificent; eáque differre à *Particip. defatigatus*, ſicut *calidus* differt à *calefactus*.

Dēficio, is, ĕre, ēci, ectum. Cic. *Pomenykávam, dobajam na malo, ginem, Neſztajeme*. 2. *Odſztuplyam, odmetamſze, odpadam*. Mangle, Abnehme. 2. Abfalle, Abtrünnig vverde. 1. *El-fogyok, Fogyatkozom*. 2. *Valakitől el-állok, elbajlok*. Dies jam me deficiet. Cic. *Dneva meni jur neſztane, Jurmi dan izmenyka*. Der Tag vvird mir zu kurtz vverden. *A'nap már ongem elhagy*. Deficere animo. *Cic*. Deficere animum. Varr. *Omegleti*. In die Anmacht fallen. *El-ájulni*. 3. Vid. *Privo. ut*: Mulier conſilio & ratione deficitur. *Cic*. pro Cluent.

Dēfīgo, is, ĕre, ixi, ixum. (Act.) Cic. *Zabádam*. 2. *Zabiam*. 3. *Zakapcham*. Einſtecke. 2. Hineinſchlage, Annagle. 3. Anheffte. 1. *Leverem*. 2. *Leſzegezem*. 3. *Bé-Kaptſolom*. Defigere ſicam in corpore. Cic. *Kratki mech*, ali *Hangyàr vu telu zaboſzti*. Einen Dolchen in den Leib ſtoſſen. *Handſárral valakit által-verni*. 4. Transl. pro *obſtupefacio*. Mœſtitia ità defixit omnium animos, ut &c. *Liv. L.* 3.

Dēfingo, is, ĕre, inxi, ictum, (Act.) Gal. *Zmiſlyam*. Erdichte. *Kiformálom, ki-gondolom*.

Dēfinio (*aliis* Diffinio) is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. 1. *Izpiſzujem, Izpiſzavam, z-razumom razláſem*. 2. *Kraj*, ali: *Konecz poſztavlyam*. 3. *Imenujem*. 4. *Dokanchem, Zverſujem, Dokanyam, Doſzudim, Doſzudyujem*. Umſchreibe, auslege, 2. Ein Ziel ſetze. 3. Benahme, benenne, 4. Ende, ordne, beſchlieſſe. 1. *Meg-magyarázom*, 2. *Véget valaminek teſzek*, 3. *Nevezem*, 4. *Elvégezem, Meg-itélem*. Orationem definire Cic. *govorenye dokonyati, zverſiti*. Eine Rede beſchlieſſen, enden. *Bé-ſummálni a' beſzédet*. Mons aſpectum noſtrum definit. Cic. *Gora chini kraj y konecz gledanya naſſega*. Der Berg macht das vvir nicht vveiter ſehen können. *Az hegy végét teſzi az mi nézéſünknek*. Definire alicui, quid faciat, *pro* præſcribere. *Cic.*

Dēfīnītio, ōnis, f. Cic. *Kratko cheſza, kaj je, Izpiſzanye*, ali *Imenuvanye; Oddrugoga razluchenye, izpiſzek y razluchek*. Eine kurtze Beſchreibung, vvas ein Ding eigentlich ſey. *Rövid Meg-magyarázás*. 2. Vid. *Decretum, ſtatutum*. ita Quint. *Dokonchanye, Doſzudyenye, Dovolyenye*. e. Beſtimmung, Entſcheidung, &c. *Legitur etiam* Diffinitio.

Dēfīnītor, ōris, m. Tert. *Dugovanya kakvoga, kaj je? Izpiſzavecz*. Beſchreiber einer Sach, vvas jene ſey. *Valaminek Magyarázója*. 2. dicitur ille, *qui rem decernit*. 3. Nomen eſt *Dignitatis* apud quoſdam ordines Religioſos. *JCt.*

Dēfiŏcŭlus, i, m. Mart. *Jedno-ok, Derlyaſzt, Chorav*. Einäugig, überſichtig. *Egyſzemű, Fél ſzemű*.

Defit.

Dēſit. *Imperſon* pro *Deeſt*. Cic. *Menyka*. Es manglet. *Héjja vagyon*. Nihil tibi apud me deſieri patiar. Terent. *Nikajſi pri meni menykati nepuſztim*. Ich vvill dir bey mir nichts mangeln (abgehen) laſſen. *Nem léſzen nálam fogyatkozáſod*. Deſit mihi fortuna. Cic. *Szrecha meni neſzluſi*. Es mangelt mir am glück. *Nem ſzolgál a' ſzerentſe nékem*.

Dēflăgrātĭo, ōnis, f. Cic. *Pogorenye*, *Izgorenye*, *Zgorenye*. e. Brunſt. *Égés*, *Megégés*.

Dēflăgro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Dogarjam*, *zgárjam*, *goreti preſztajem*. Verbrenne, verbrennt vverde; geſchvvind in Feuer und Rauch aufgehe. *Megégek*. Interdum ſpes animum ſubibat deflagrare iras veſtras. Liv. *Negda y negda jeſzemſze uffal, da bote preſztati goreti ſzerde vaſſe*. Ich hoffete biſsvveilen, das euer Zorn nachlaſſen vvill. *Néha Néha reménlettem hogy meg-ſzûnik az haragod*. Seditio deflagrat. Tacit. *Vtiſzujeſze balabuka*. Die Aufruhr ſtillt ſich. *Meg-Szûnik a' Támadás*.

Dēflammo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Vgaſſujem*, *Plamen vtaſim*, *gaſzim*. Auslöſche. *Elóltom*. Deflammare tædam. Apul. *Luch*, *Duplyèr vgaſziti*. Eine Fackel auslöſchen. *Gyértyát elóltani*.

Dēflecto, is, ĕre, exi, ēxum, (Act.) Cic. *Na ſztran idem*, *odſztupujem*, *vugiblemſze*, *odvrachám*, *zabajam*, *k-ſztrani zaviam*. Ablencke, abvveiche, abvvende, biege. *Megbajtom*, *Eltérek*. Sinonym. *Torqueo*, *Curvo*. Deflectere ramum, Colum. *Szvers zavinuti*, *nagnuti*. Einen Aſt biegen. *Az ágot lehajtani*. Deflectere de via. *Od puta zajti*: item: *zabluditi*. Vom Weeg abvveichen. *Eltévelyedni az útból*. Deflectere aliquò Carinam. Ovid. *Ladju kam obernuti*. Das Schiff vvohin vvenden. *Az hajót más felé forditani*. 2. idem quod *diverto*. Sueton. *Na ſztàn, na konak idem*. Einkehre, Herberge nehme, &c. 3. *metaph.* Ab ira ſe deflectere. Stat. *Szerditoſzt vtaſiti*, *oſztaviti*. Vom Zorn laſſen, &c. Deflectere ſententiam. *Cic.* idem ac *mutare*.

Dēflĕo, es, ēre, ēvi, ētum, (Neu.) *idem ac* Deploro. Cic. *Zakaiou ſztvarſze plachem*. Weine, bevveine. *Meg-ſiratom*, *keſergem*. Illud initium Civilis belli deflevi. *Zverhu pochetka domachega boja jeſzemſze zplakal*. Jenen Anfang des einheimiſchen Kriegs habe ich bevveinet. *Azon Városbéli zurzavarnak kezdetét meg-ſirattam*. ità *Cic.*

Dēflēxus, ûs, m. Colum. *Zabod*, *Odbod*, *zavinutje*. 1. Abvveeg, 1. Abgang, 1. Bug. *Meg-hajlás*, *Eltérés*, *tevelyedés*.

Dēflo, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Odpuhávam*, *zpuhávam*. Abblaſe, vvegblaſe. *Elfúvom*. 2. Transl. Vid. *Contemno*. Vetera & abſoleta deflabat *pro* contemnebat. *Svet.*

Dēflōccātus, a, um, *Plaut.* propriè: *Od papovbin* &c. *oſznaſen*, &c. 2. *Zert*, *potert*, *ſzlab*. Ohne Kräfften. *Eltörödö*. Deflocc̄atus Senex. Plaut. *Veſz potert*, *y preſzlab ſztarecz*. Ein Alter ohne Kräfften, krafftlos. *Eltörödött*, *roshadt vén ember*.

Dēflocco, as, are, avi, atum, (Act.) *Plautus*. Propriè: *Od-pavuchine y oſztaloga ſzmradiſcha ſznaſim*. 2. Metaph. *Szlaboga chinim*. Die Flocken abblaſe, von Flocken und anderen Unſauberkeiten ausbutze. *Metaph.* Schvväche, krafftlos mache. *Pók hálótul meg-tiſztitom*; 2. *Elkoptatom*, *avitom*.

Dēflōrātio, ōnis, f. Tertull. 1. *Odczvetenye*, 2. *Czvetja odterganye*. 3. Metaph. *Oſzkrunenye*, *oſzmragyenye*, *Divojachtva pohablenye* &c. 1. e. Entblühmung, Verblühung, 2. e. Abbrechung der Blüthe. 3. *Metaph.* e. Schändung einer Jungfrauen. 1. *Viſza virágzás*, 2. *Virág ſzakaſztás*. 3. Metaph. *Szûznek ſzeplöſitése*.

Dēflōrĕo, es, ēre, ōrŭi, (Neut.) *Colum*. Dēflōreſco, is, ĕre, ōrŭi, (Inchoat.) Cic. *Odczvetujem*, *odczvetam*, *czveſzti preſztajem*. Verblühe. *Levirágzom*, *Elvirágzok*. 2. Transl. pro *Vires*, *decorem aut dignitatem amitto*. Aul. Gell.

Dēflōro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Czvetje odtergávam*, 2. *Doczvetujem*. 1. Die Blumen abbreche, 2. Entblühe. 1. *Virágát leſzedem*, 2. *Elvirágzom*. 3. Transl. pro *Contamino*, *conſpurco*, *vitio*. Liv. virgo deflorata. *Divojka Divojachtva mentuvana*. Eine geſchändete Jungfrau. *Meg-ſzeplöſitetett ſzûz leány*.

Dēflŭo, is, ere, ūxi, ūxum, (Neut.) Cic. *Odtechem*, *odtékam*, *dole czurim*. Ablauffe, abflieſſe, abrinne. *Elfolyok*, *leſolyok*, *elhullok*. 2. Transl. pro *Delabor*: Ad leves amicitias defluxit oratio, pro *delapſa eſt*, *deſcendit*: Cic. *Item* pro *Pereo*, *Tranſeo*, *Intereo*, *Deficio*. Defluit ætas: Salluſt. *Vréme y doba odhaja*. Das Alter vergehet. *Elmúlik az élet ideje*.

Dēflŭvĭum, ii, n. Plin. 1. *Odtok*, *Dole-czurenye*, *vód odtekanye*. Das Hinabflieſsen,

Ablauff des Waſſers. *Lefolyás.* 2. Capitis, defluvium Plin. *Glauni odtok.* r. Haupt-Fluſs. *Fő-folyás*, 3. *Metaph.* Comæ, Capillorum defluvium, Plin. *Opadanye Láſzib.* Das Ausfallen der Haare. *Hajnak elhúllása.*

Deflŭus, a, um, Plin. *Potochlio, opadlio, kaj teche, curi, opáda, izpáda.* Das abflieſst, abfällt, abfällig. *Lefolyó.*

Deflūxio, onis, f. *Medic.* & deflūxus, ûs, m. Vid. *Defluvium.*

Dēfŏdio, is, ĕre, ōdi, oſſum. (Act.) Cic. *Zakápam, pokápam.* Eingrabe, vergrabe. *Eláſom, Eltemetem.*

Dēfōrĕ, pro *defuturum eſſe* Cic. *Uſurpatur & dēfōrem, dēfōres, dēfōret & dēfōrent. cæteris caret.*

Dēformātio, onis, f. Cic. *Pogêrgyenye, Nagêrgyene, Gêrdenye, Naruſenye.* r. Schmach, e. Unehr, Ungeſtalt. *Megrutitás, Otſmányitás.*

Dēformis, is, *com.* me, n. Cic. *Neprilichen, Mêrzek, Gêrd, Ruſen, Nagêrgyen, Naruſen.* Ungeſtaltet, vvüſt. *Rút termetü. éktelen, Tſunya.*

Dēformĭtas, ātis, f. Cic. *Neprilichnoſzt, Gêrdocha, Mêrſzkocha, Gêrdoba, Ruſnoſzt.* e. Ungeſtalt, Unform. *Rútſág, éktelenség.* 2. Sumitur pro *dedecore.* Aut gloriæ futura eſt abſolutio rei, aut deformitati damnatio. Cic.

Dēformĭter, *Adv.* Apul. *Neprilichno, Gêrdo, mêrſzko, Ruſno.* Unformig, garſtig, häſslich. *Rútúl, éktelenül.*

Dēformo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Neprilichim, gêrdim, pogergyujem, ruſim.* Ungeſtalte, entehre, garſtig mache. *Megrútitom, kiſzabom.* Deformare aliquem. Cic. *Kōga pogêrditi, neprilichiti, zlo ſzpiſzati.* Einen garſtig beſchreiben. *Valakit megrutitani, tſunyitani.*

Dēformōſus, a, um. Sidon. Vide *Deformis.*

Dēfoſſus, ûs, m. Plin. *Zakapanye, Pokopanye.* Das Vergraben, Verſcharren. *Eláſás, Temetés.*

Defoſſus, a, um. Claud. *Zakopan.* Vergraben, Verſcharret. *Eláſatott, Temettetett.*

Dēfraudātor, oris, m. Senec. *Vkanitel.* r. Betrüger. *Megtſaló, Tſalárd.*

Dēfraudo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Vkanyujem.* Betrüge. *Megtſalom, Reá-vêſzem.*

Dēfrēnātus, a, um. Ovid. *Odouzdan.* Abgezäumbt, ungezäumt, unbändig. *Zabolátlan.*

Dēfrĭco, as, are, icŭi, ictum, & atum. (Act.) Cic. *Pochesſujem, chesſem, draplyem.* peregrin. *Ribam.* Abreibe, Abkratze. *Megvakarom, Levakarom.*

Dēfrīgeſco, is, ĕre, & Dēfrīgĕo, es, ĕre, ixi, (Neu.) Colum. *Oblagyujem; Hladen, mêrzel poſztajem.* Erkalte. *Meghideghûlök, Meg-fázom.*

Dēfringo, is, ĕre, ēgi, actum. (Act.) Cic. *Odlamlyem, têrſim, odtergávam.* Abbreche, Zerbreche. *Letörom, leſzegem, ſzakaſztom.*

Dēfrūgātio, onis, f. Colum. *Popaſſenye ſitka, Zgarenye, ſzterenye, zapuſchanye, Pohablenye polya.* e. Abnutzung der Aecker. *Mezei veteményeknek el-êteteſſe, tapodáſſa.*

Dēfrūgo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Kvarim, zgaſujem, babim, zapuſcham polye.* Ein Aecker *oder* Erdreich abnutze, verderben laſſe. *Földnek minden zſirját elvêſzem, letapodom, Meg-êtetem.*

Dēfrūor, ĕris ēfrŭi, itus ſum (Dep.) Plin. *Verlovivam.* Stattlich genieſſe. *Jól élek vélle, haſznát vêſzem.*

Dēfrūto, as, are, avi, atum. [Act.] Colum. *Varim Moſt ali Vino, prekubávam.* Den Moſt *oder* den Wein einkoche, geſottenen Wein mache. *Gyümölts lêből muſtot vagy bort főzök.* Defrutare Vinum. *Colum.*

Dēfrūtum, ti, n. Virg. *Kuhan, varen moſt ali Vino.* Geſottner Wein *oder* Moſt. *Főtt muſt vagy bor.*

Dēfŭgio, is, ĕre, ūgi, ĭtum. [Act.] Cic. *Odbegam, beſim, pobêgam, vugiblimſze.* Fliehe, meide. *Futok tőle, eltávozom.* Defugere munus. Cic. *Pobechi, odbechi od chaſzti; Beſati chaſzt.* Von einen Ambt meiden, fliehen, abſchlagen. *Futni a' tiſzt viſeléſt.*

Dēfunctōrĭē *Adv.* Ulp. *Nemarno, Léno.* Obenhin. *Imígy-amúgy, Röſten.*

Dēfunctōrĭus, a, um, Ulp. 1. *Nemaren, Lin.* 2. *Mertvechen.* Gering, ſchlecht, faul, 2. das den Verſtorbenen dienet. *Röſt.* 2. *Múlolag-való.*

Dēfundo, is, ĕre, ūdi, ūſum, (Act.) Liv. *Odlivam, dole vlivam.* Abgieſse, abſchütte. *Kitöltöm, Elöntöm.*

Dēfungor, ĕris, ungi, unctus ſum, (Dep.) Cic. 1. *Obverſujem, obverſavam, dokanchavam, zverſujem,* 2. *vumiram.* Ausrichte, 2. ſterbe. *Tiſztemet végbe-viſzem, vagy letéſzem.* 2. *Meghalok.* Defungi vitâ Liv. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni,* &c.

Dēgĕnĕr, ĕnĕris. *om.* Ovid. *Odrogyen, Odverſen, Izrod.* Ubel gerathen, aus den Geſchlecht ſchlagend. *Elfajúlt, elfajzott, ſzüléitűl*

ſzûléitôl elbaſonlott. 2. pro *Vilis* degeneres animos timor arguit *Virg. Æn.* 1.

Dēgĕnĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Odragyamſze, odoerguiemſze, is ſelye izbajam, Rodu neprilicbimſze, Rodbini neſzpodobimſze.* Aus der Arth, Geſchlecht ſchlage. *Elfajzok, ſzûleimtûl elbaſonlok.*

Dēglābro, as, are, avi, atum, (Act.) Paul. *Gladim, Licbim, Glatko-cbinim,* 2. Transl. *Oſzkubâjem, ſkûbem.* Glatt mache, 2. abrupffe. *Simitom,* 2. *kopaſzitom, melyeſztem.*

Dēglŏmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Vid. Evolvo.

Dēglūbo, is, ĕre, ūbi, ītum, (uptum. *obſol.*) (Act.) Varro, *Gûlim, derem,* 2. *Oglabam.* 3. *Luſcbim, bêlim,* 4. *Clîſſem.* Schinde, die Haut, *oder* Rinden abziehe, 2. Abkipfle, 3. Abſchähle, 4. Ausreiſse. *Meg-nyúzom,* 2. *Lerágom,* 3. *Meg-hámzom,* 4. *Leſzagatom.*

Dēgluptus, a, um, Plaut. *Ogulyen, ogloban, odert.* Geſchunden, abgeſchälet. *Megnyúzott.* 2. *Obrezan po turſzki.* Beſchnitten. *Kôrnyûlmetélt.* Dicitur etiam *ſubſtantivè* Deglupta, æ, m. *&* Apella, æ, m. *apud.* Plaut. *Obrezanecz.* Beſchnittener. *Kôrnyûl-metéltetett.*

Dēglūtino, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Od-kelyujem, odlêplyem, keſe od-jemlyem.* Entleime, das geleimte auflöſe; vvas zuſammen klebt, *oder* geleimt iſt, von einander reiſse. *Az egyeſzéjt ſelzakaſztom.*

Dēglūtio (Degluttio) is, ire, ivi, itum, (Act.) Amm. *Poſzram.* Verſchlicke, verſchlinge. *Elnyelem.*

Dēgo, is, ĕre, dēgi. (Neu.) Cic. *Prebivam, ſitoiim.* 2. *Sivem, ſivarimſze.* Wohne, Zeit zubringe, 2. Lebe. *Lakom,* 2. *éldegelek.*

Dēgrandĭnat *Imperſ.* Ovid. *Tucba opáda, Tucba pobija.* Es haglet. *Kô-eſô eſik.*

Dēgrăſſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Svet. *Razbiam, ſztraſſno-robim, zlo cbinim.* Beraube, ſehr beſchädige. *Széllyel kóborlok, Felkóborlom.*

Dēgrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Liv. *Odſzedam, dole idem.* Abſteige, hinabgehe. *Leſzállok, Alámégyek.*

Dēgrummo, as, are, avi, atum, (Neut.) *&* Dēgrummor, aris, atus ſum, (Dep.) *utrumque obſolet. Derivatum* à grumma, æ, f. *quod* teſte Nonio *menſuram* ſignificat, qua flexæ viæ ad lineam diriguntur) Lucilius. *Mérim, nameru delim, put káſzom.* Abmeſſe, den Weeg zeige. *Mértéklem, mérték ſzerint rendelem.*

Dēgŭlātor, oris, m. Apul. *Lakomecz, Poſerlyivecz, oſzega-pogutnenyecz.* r. Schlemmer. *Tékozló, Meg-évő, iovó.*

Dēgŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Lakomimſze, Serem.* Verſchlemme. *Megeſzem-iſzom, Tékozlom.* Idem ſignificat *Antiqo.* Dēgŭmio, as, are, (*aliis*) Dēgŭmo, as, are, avi, atum, (Neu.) à gūmia, æ, f. *quod* Voracitatem *ſignificat apud* Feſtum.

Dēguſtātio, onis, f. Apul. *Kuſſanye,* peregr. *Koſtanye.* Das Verſuchen, e. Koſtung. *Meg-koſtolás.*

Dēguſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kuſſam,* pereg. *Koſtam.* Verſuche, koſte. *Megkóſtolom, Megpróbálom.* 2. Transl. pro *leviter attingo.* Lucret. Ignis tigna deguſtat.

Dĕhaurio, is, ire, auſi, auſtum, (Act.) Cato. *Zagrablyujem, Grabim.* Erſchöpffe, ausſchöpffe. *Kimeritem.*

Dĕhinc, *Adv.* Cic. *Odſzebdob, odſzad, odovle, odovde, odſzle, odvezda.* Nun hinfür, hinführo. *Ezutánn, Ettôl-fogva.*

Dĕhiſco, is, ĕre, (Neu.) Cic. *Raſztâjemſze, Puczamſze, Nadvojeſze razbájam.* Jähne, aufſpalte, zerlöche, aufthue. *Meghaſadok, Felnyilom.* Roſa dehiſcit. Plin. *Puczaſze, odpiraſze róſa.* Die Roſe thuet ſich auf. *Nyilik a' róſa.* In aliquem dehiſcere, Cic. *Nat kêm zapocheti, kôgaſze popaſzti.* Uber einen auffahren. *Valakire rohanni, Reá-fogni.*

Dĕhŏneſtāmentum, ti, n. Tacit. *Opſſanenye, oſzramotenye, obſtanoſzt.* e. Beſchimpffung, Verunehrung, das Schänden, e. Unehr. *Tiſzteſségtelenség.*

Dĕhŏneſto, as, are, avi, atum. [Act.] Prud. *Szramotim, oſzmragyujem, obſſanyuiem.* Schände, unehre. *Meggyalázom, ſzégyenitem.*

Dĕhortātio, onis, f. *Diomedes gramm. Razgovarjanye.* e. Abredung, das Abreden, s. Widerrathen. *Valamiról elintés.*

Dĕhortor, aris, atus ſum. (Comm.) Cic. *Razgovarjam, od-govarjam.* Wiederrathe, abrede. *Valamiról elintem.*

Dējectio, onis, f. Cic. *Obalyanye, dolebitanye, obatenye, Izbicbenye.* e. Vervverffung, Nidervverffung. *Alávetés.*

Dējectus, ûs, m. Liv. *Dole-hit, obalenye, Izbitek.* r. Nidervvurff, Abfall. *Elvetés. Levetés, Hányás.*

Dējĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Jakoſzi zapre-*

Digitized by Google

zapriſzeſem, *zaklinyam*. Sehr ſchvvöre. *Igen eskűſzőm*. Dejerare perſanctè, Teren. *Jako y ſztraſſnoſze zapriſzechi*. Hoch und grauſam ſchvvören. *Igen eskűdni*.

Dējĭcĭo, is, ĕre, jēci, jectum, (Act.) Cic. *Obalyujem*, *Dole-bitam*, *Povalyujem*. Hinabvverffe, niedervverffe, abvverffe. *Levetem*, *Alá-bajtom*.

Dĕin *vel* Dēin *Adver*. (prima *communis*, quemadmodum in omnibus vocibus compoſitis ex præpos. *de* ſi immediatè ſequatur vocalis) Cic. Dĕinceps, *Adv*. Dĕindĕ *Adv*. Cic. *Potlam*, *zatem*, *Poſzle*, *Potle*, *vu napridak*, *odſzle*, *potom*. Darnach, demnach, hernach. *Aztutánn*, *még-is*, *Ennekutánna*. 2. proprie: *Deinceps* accipitur pro: *gradatim*, *per ordinem*, *per vices*. V. Liv. l. 1.

Dĕinceps, cĭpis, *&* ĭpĭtis, *om*. Apul. *Potlaſſni Poſzleſſni*, *Buduchi*. Das hernach geſchiehet, nachfolgend. *Az Után-való*.

Dĕinceps, Dĕinde, Poſtĕa. Vide *Dein*.

Dĕintĕgrò *Adv*. Cic. *znovich*, *z-czeloga*. Von Anfang, von neuen. *Ujonnan*.

Dĕintĕgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cæcil. V. *Imminuo*, *Corumpo*, *Deſtruo*.

Dĕitas, ātis, f. Auguſt. *Boſanſztvo*. e. Gottheit. *Iſtenség*.

Dējŭgis, is, *com*. ge, n. Auſon. *Odbamlyen*, *odpreſen*, *Razjarmen*, *Odjarmen*, *Razbamlyen*, 2. *Podolen*, *Podbreſen*, *Dole-nagnyen*, *dolen*, *Dole-ſzpuſchen*. Abgeſöndert, ausgeſpannt, 2. abvverts. *Igábúl* vagy *bámbúl kiereſztett*, 2. *Lejtős*, *ereſztedő*.

Dējŭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Pacuv. *Odpreſujem*, *odbamujem*, *Razjarmujem*, *od jarma puſcham*. Ausvvätte, ausjoche. ausſpanne. *Hámból*, *járomból*, *igából kifogom*, *kibotſátom*.

Dējungo, is, ĕre, junxi, junctum, (Act.) Cic. *Razdvájam*, *Razdrúſam*. Von einander trenne, zertheile. *Elválaſztom*, *két felé oſztom*.

Dējūrĭum, rii, n. Gell. *Jaka priſzega*, *zakletva*. Ein theurer Schvvur. *Erős eskűvés*.

Dējūro, as, are, avi, atum. [Neu.] *Plaut*. V. *Dejero*. Deiurate mihi argentum daturum. *Plaut*. in Rudente. *Pravoſze zapriſzeſi*, *dami bocbes ſzrebra dati*. Rechtſchaffen ſchvvöre das du mir das Silber geben vvolleſt. *Igazán eskűdgyél*, *hogy ezüſtet fogſz-adni*.

Dējūrus, a, um. Cal. *Jako-priſzeſnik zaklinyavecz*. Der Sehr ſchvvöret. *Erőſen-eskűvő*.

Dējŭvo, as, are, jūvi, ūtum. (Act. *Antiqu*.) Plaut. *Nepomaſem*, *nechu pomochi*. Nicht helffe. *Segiteni nem akarom*.

Dēlābor, ĕris, ābi, apſus ſum. [Dep.] Cic. *Opádam*, *Dole pádam*. Hinabfalle. *Leeſem*, *letſuſzamodom*.

Dēlăcĕro, as, are, avi, atum. [Act.] Plaut. *Razdraplyujem*, *na falachecze derem*, *Raztergávam*. Zerreiſſe. *Elſzaggatom*.

Dēlăcrўmātio, onis, f. Plin. *Oſzuzenye*, *oplakanye*. e. Bevveinung. *Sirás*, *Könyvezés*.

Dēlăcrўmo, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Oſzuzuiemſe*, *ſzuzimſze*, *Plachem*. Bevveine. *Könyvezek*, *ſirok*.

Dēlævo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Gladim*, *Glatko napravlyam*. Glatt mache. *Meg-ſimitom*, *ſikitom*.

Dēlambo, is, ere, (Act.) Stat. *Oblizavam*. Ablecke. *Megnyalom*.

Dēlāmentor ari, atus ſum (Dep.) Ovid. *Javchem Jakoſze tuſim*, *plachem*, *ſalujem*. Wehklage. *Elſiratom*.

Dēlăpĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) Cato. *Kamenye ruſſim*, *vdiram*, *podiram*, *odnaſſam*, *razteplyem*. Stein ableſe, vvegraume. *Követ kibányom*, *kőtől tiſztitom*. 2. V. *Diſſipo*.

Dēlaſſo, as, are, avi, atum. [Act.] Horat. *Trúdim*, *Trudno chinim*. Müd mache, bemühe. *Meg-fáraſztom*.

Dēlātio, onis, f. Cic. *Ponaſzanye*. 2. *Povedanye*. 3. *Prepovedanye*, *Tuſenye*. 1. e. Herumtragung. 2. e. Erzehlung. 3. e. Angebung. e. Anklag. 1. *Bévivés*. 2. *Meg-jelentés*. 3. *Béadás*, *vádolás*, *árulás*.

Dēlātor, oris, m. Svet. 1. *Obnaſſavecz*, *Prinaſzavecz*. 2. *Povedavecz*. 3. *Prepovedavecz*, *obtuſitel*. 1. r. Zutrager. 2. r. Erzehler. 3. r. Angeber, Anklager, Tiſchl-Täſchler. 1. *Hordozó*, 2. *Meg-jelentő*. 3. *Vádoló*, *Béadó*. *árúló*.

Dēlăvo, as, are, āvi, ātum, &c. Plaut. *Popiram*, *opiram*, *perem*. Abvvaſche. *Lemoſom*.

Dēlēbĭlis, is, *com*. le, n. Mart. *Obriſzlyiv*, *zbriſzlyiv*, *Pobriſzlyiv*. Das leichtlich abzuvviſchen. *Eltörölbető*.

Dēlectābĭlis, is, *com*. le. n. Mart. *Naſzladlyiv*, *Razkoſzlyiv*. Lieblich, Luſtbarig. *Gyönyörködő*.

Dēlectābĭlĭter, *Adv*. Liv. *Naſzladlivo*, *Raſzkoſſno*. Lieblicher Weiſſe. *Gyönyörködve*.

Dēlectāmentum, ti, n. *&* Dēlectātio, onis, f. Cic. *Naſzladnoſzt*, *Naſzladuvanye*, *Raduvanye*, *Raſzkoſt*. e. Beluſtigung, Luſt. *Gyönyörüség*, *Gyönyörködtetés*.

Dēlecto,

Dēlecto, as, are, avi, atum. [Act. ex *Lacto*] Cic. *Naſzladujem*. Beluſtige, erfreye. *Gyönyör ködtetem*. 2. Vid. *Allicio*.

Dēlector, aris, ari, atus ſum. (Paſſiv) *Naſzladuiemſze*, *Naſzladnoſzt imam*. Mich erluſtige, ergetze. *Gönyörködöm*. Matrona amœnitate aliqua delectanda erit. *Colum*.

Dēlectus, ûs, m. *Cic*. Dīlectus, ûs, m. Feſt. *Izbor*. *Zbor*. *Izbiranye*, *zebiranye*, *odebranye*. e. Wahl, e. Ervvählung. *Válaſztár*, *kiválogatár*. In dilectu, cenſûque primi nominantur. *Feſt*.

Dēlēgātio, onis, f. Cic. *Naruchenye*, *meſzto ſzebe poſztavlenye poſſilyanye*, *oblaſzti ſzvoje davanye*. e. Anbefehlung, gegebener Gevvalt. *Valakire valami dolog bízás*, *Megbízáſár*.

Dēlēgātus, ti, m. *Naruchnik*, *odluchnik*, *Meſzto koga poſztavlyen*, *poſzlan*; *Od koga oblaſzt imajuchi*, *Podoblaſztnik*. Dem der Gevvalt gegeben iſt, ſtatt einanderen geſetzt, Obgeordneter, Commiſſari. *Valakire valami dolgot bízó*.

Dēlēgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Narucham*. *Meſzto mene koga poſztavlyam*, *poſſilyam*, *odluchuiem*. Übergebe den Gevvalt, Statt meiner einanderen ſetze, ſchicke. *Altal-adom*, *Máſra-adom*, *bízom*.

Dēlēnīficus, a, um. Plaut. *Vtaslyio*, *Vkrotlyio*. Das da lindert, Friedmachentlich. *Enyhítő*, *Meg-enyhítő*.

Dēlēnio, is, īre, nīvi, nītum. (Act.) Colum. *Vtaſujem*, *vmehchujem*, *krotim*. Mildere, beſänfftige. *Enyhítem*, *Engeſztelem*.

Dēlēo, es, ēre, ēvi, ētum (Act.) Cic. *Zbriſſujem*, *zbriſzávam*. 2. *Vgaſſujem*. 3. *Zkanchavam*. 1. Abvviſche. 2. Ausleſche. 3. Vertilge. 1. *Kitörlöm*, *Eltörlöm*. 2. *Elóltom*. 3. *Porrá teſzem*, *Elrontom*. Delebo omnes ex animo mulieres. *Terent*. Spe prædæ urbem delere *Cæſ*. 2. bell. Giv.

Dēlētĭlis, is, *com*. le, n. Varro. *Izbriſzuchi*. Damit mann vvas abvviſcht. *Kitörlő*, *kitörültetbető*. Spongia deletilis, Varro. *Obriſſujucha Guba*, pereg. *Spondia*. Abvviſchender Schvvam. *Törlő ſpongyia*.

Dēlētio, ōnis, f. Lucr. *Izbriſzanye*. 2. *Vgáſſenye*. 3. *zkanchanye*. 1. Abvviſchung. 2. e. Ausleſchung. 3. e. Auſtilgung, Hin-Machung. 1. *Kitörlés*. 2. *Eloltás*. 3. *Porrá tétel*, *Elrontás*.

Dēlētor, oris, m. Cic. *Izbriſzitel*. 2. *Vgaſzitel*. 3. *Izkanchavetz*. 1. r. Ausvviſcher. 2. r. Ausleſcher. 3. Vertilger, Zerſtörer. 1. *Eltörlő*, 2. *Elóltó*. 3. *Porrá tévő*, *Puſztító*.

Dēlētrix, icis, f. Cic. *Izbriſzitelicza*. 2. *Vgaſzitelicza*. 3. *Iskonchitelicza*. 1. e. Ausvviſcherin. 2. e. Ausleſcherin. 3. e. Auſtilgerin. 1. *Eltörlóné*. 2. *Elóltóné*. 3. *Puſztítóné*, *Rontóné*.

Dēlīberātio, onis, f. Cic. *Premiſzlenye zrokov*, ali *dugovany*, *odluchenye*, *odluka*, *odebranye razuma*. e. Berathſchlagung, Das Bedencken. *Végezés*.

Dēlīberātor, oris, m. Cic. *Odluchitel*, *zvolitel*, *Premiſzlitel*. r. Rathſchlager, Betrachter. *Végező*.

Dēlīberātum, ti, n. Cæſ. *Odluchenye*, *dugovanye dokonchano*, *dopitano*, *zvolyno*, *doſzugyeno*. Das man im Rath geſchloſſen hat. *Végezés*, *Elvégezett dolog*.

Dēlībero, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Odluchujem*, *premiſzlyamſzi*. Bedencke, Berathſchlage. *Elvégezet*.

Dēlibo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kuſſam*. Koſte, verſuche. *Koſtolok*. Delibare cibum Claud. *Kuſſati*, ali: *Obleznuti jeſztvinu*. Eine Speiſs verkoſten. *Koſtolni és nyalogatni az étkeket*. 2. *Metaphoricè*. De gloria alterius delibare. Cic. *Chiju diku pomenyſſavati*. Eines ſein Ruhm mindern. *Már tiſz-teſségét alázni*. Delibare aliquid de laude alicujus. Cic. *Hvalu chiju prirezavati*: *koga ogovarjati*. Einem verunglimpffen, ſchimpflich nachreden, &c. 3. Delibare honores. *Pocheti obnaſſati katou chaſzt*. Allererſt die Ehre (Ehren-Dienſte) antretten. *Valami ideig tiſztben*, *méltóságban lenni*. Delibare oſcula. Svet. *Kuſscze bitati*, *kakti zdaleka kuſſuvati*. Kuſs zuvverffen, &c. *idem ſignificat*. Dēlībito, as, are, avi, atum, (Frequ.) Cic.

Dēlībro, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Synonym*. Decortico librum, *id eſt*, Corticem arbori detraho. *Gulim*, *kóru derem*. Schäle, Rinden abziehe, Bäume abſchäle. *Le-hámzom*.

Dēlībro, as, are, avi, atum, [Act. *à libra*] *Aul. Gell*. Vid. *Pondero*.

Dēlibūtus, [*propter neceſſitatem* Dēlibūtus] a, um, [*à* Dēlibŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, *Obmaſujem*, *Pomaſztyujem*.] Cic. *Pomazan*, *Namazan*, *Pomaſzten*, *Pomaſchen*. Geſalbet, beſchmieret, benetzet. *Megkenetett*. Delibutus medicamentis. Cic. *Z Vrachtvom namazan*. Mit Artzney geſalbet. *Orvoſsággal Meg-kenetett*. Delibutum gaudio reddere. Salluſt. *Koga jako razveſzeliti*. Einen voll Freuden machen. *Valakit igen* meg-

meg-ôrvendeztetni. Delibuta dona veneno, Horat. *Ochemereni dari.* Vergiffte Gaben. *Mérges ajándékok.*

Dēlĭcātè *Adv.* Cic. *Naſzladlyivo, zobjedeno, protiſſeno vu jeſztvinah, pitju,* &c. *Rázkoſſno, Meſzo-putno.* 2. Transl. *Zebrano. oſzlaſcheno, oſzebujno techno, oblizno.* Wollüſtiglich, Zärtlich. 2. Niedlich, köſtlich, Leckerhafftig. 1. *Kényeſen.* 2. *Izeſen.*

Dēlĭcātus, a, um. Cic. *Naſzladlyiv, zobjeden, Protiſſen vu jeſztvinah, pitju,* &c. *Razkoſſen, Meſzo-puten.* Leckerhafftig. *Kényes.* 2. Vid. *Tener, mollis* N. 3. & 5.

Dēlĭcĭa, æ, f. (delitia) Plaut. Dēlĭcĭæ, arum, f. in *plur.* tantùm, *Cic.* Dēlĭcĭum, ii, n. Cic. *Radoſzt, Veſzelje, Naſzladnoſzt.* e. Freud. e. Wolluſt. *Gyônyôrködtetés,* Gyônyôrüség. 2. Delitia eſt *tigni genus,* quod à culmine ad tegulas angulares infimas versùs faſtigium collocatur. *Feſt.*

Dēlĭcĭŏla, æ, f. & Dēlĭcĭŏlum, li, n. Senec. *Diminutiv.* Superioris, *idem.*

Dēlictum, ti, n. Plaut. *Pregreska, Grèh, Vgreſſenye.* e. Ubertrettung, r. Fehler. *Vétség, Vétek.*

Dēlĭcus, (Dēlĭcŭlus) i, m. (*ex de* & lac.) *Adjective.* Delicus porcus, i, m. Varro. *Odojek, praſze od mleka vzeto.* Entvvehntes Färcklein, das nicht mehr ſaugt. *Szopájtól elválaſztatott malatz.* Deliculæ oves, *Cato.*

Dēlĭgo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Priveſujem, Zaveſujem, Obveſujem.* Verbinde. *Lekötözöm.* Deligare vulnus. Quint. *Zavezati ranu.* Eine Wunde verbinden. *A' ſebet békötni.* Deligare ad palum, Cic. K-*kolczu privezati.* An einen Pfahl binden. *Karóhoz kötni.*

Dēlĭgo, is, ĕre, ēgi, ēctum, (Act.) Cic. *Izbiram, Prebiram, Odebiram.* Ervvehle, auserleſe. *Kiválaſztom, Válogatom,* 2. pro *Colligo.*-Tenui primam deligit ungve roſam, *Ovid.* 3. pro *Ejicio, ſeparo.* Plaut.

Dēlīmo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Odpilyujem, Pilim.* Abfeile. *Megreſzelem.*

Dēlĭnĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Rèzpotèſem, Trak-vlechem.* Strich ziehe. *Lerajzolom.*

Dēlĭnĕātĭo, onis, f. Tertull. *Rèza-potezanye Tràka-vlechenye.* e. Strich-Ziehung. *Lerajzolás.*

Dēlingo, is, ĕre, inxi, inctum. (Act.) Plaut. *Obliſujem, oblizávam.* Ablecke. *Megnyalom.*

Dēlĭnīmen, ĭnis, n. *Symmach.* Dēlĭnīmentum, ti, n. *Liv.* Dēlĭnītĭo, ōnis, f. Cic. *Vtiſſenye, Vmehchanye.* 2. *Pogladenye.* 1. e. Linderung, Ervveichung. 2. e. Streichlung. *Engeſztelés.* 2. *Tapogatás.* 3. *Prilizavanye, Vablenye.* e. Schmeicheley, Anlockung. *Hizelkedés.*

Dēlīnĭo, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Cic. 1. *Vtaſujem, omehcham, mehkotim.* 2. *Gládim.* 3. *Prilizavamſze, vabim.* 1. Lindere, ervveiche. 2. Beſtreiche. 3. Schmeichle, anlocke. 1. *Engeſztelem, Enyhitem, Lágyitom.* 2. *Tapogatom.* 3. *Hizelkedem.*

Dēlīnītor, ōris, m. Cic. 1. *Vtaſitel, omehchitel.* 2. *Pogladitel.* 3. *Prilizavecz.* 1. r. Linderer. Ervveicher. 2. r. Streichler. 3. r. Schmeichler. *Engeſztelö, ſzép ſzóval valakit meg-lagyitó.* 2. *Tapogató.* 3. *Hizelkedö.*

Dēlĭno, is, ere, īni (īvi, ēvi) ĭtum (Act.) Cic. *Obmaſujem.* Durchſtreiche, Beflecke. *Kitörlöm.*

Dēlinquo, is, ere, liqui, ictum, (Neu. *aliis* Act.) Cic. *Zagreſſujem, Vgreſſujem, Pregreſſujem, Zakaczam, Szkrivim.* Sündige, fehle. *Vétkezem.* 2. & proprie V. *Deficio.* ità *Feſt.*

Dēlĭquĕo, es, ere, ĭcŭi, [ĭqŭi] (Neu.) & Dēlĭqueſco, is, ere, Ovid. *Odtalyamſze, Talimſze, Raſztaplyamſze, Odtaplyamſze, Razczviramſze.* Zergehe, verſchmeltze. *Elolvadok.*

Dēlĭquĭæ, arum. f. *plur.* Vitruv. *Vodeni, Krovni Slèb, kaplenicza, v koju iz krova kaplye czure.* e. Waſſer-Rinne, e. Tach-Rinne. *Ház födél* vagy *Eſsö-viz tſaterna.*

Dēlĭquĭum, ii, n. Plin. 1. *Pomenykanye.* 2. *Omamicza, omilyavicza, omeglenye.* 1. r. Abgang, Mangel. 2. e. Anmacht. 1. *Fogyatkozás.* 2. *El-ájúlás.* Deliquium Solis. Plin. *Pomërchanye ſzuncza.* Vid. *Eclipſis* Solis. 3. Deliquium *idem quod* liquefactio. *Plaut.*

Dēlĭquo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Preczéjam, izczéjam, zlèvam.* 2. *Talim* ità *Var.* Abgüſſe, Schmeltze. *Meg-ſzüröm, El-ſzürôm, Eltöltöm.* In vaſa deliquare, Colum. *Vu lagve* ali *druge poſzude zlevati.* In die Wein-Fäſſer *oder* andere Geſchirr abgüſſen. *Egy bordóból másba tölteni.*

Dēlīrāmentum, i, n. *Plaut.* Dēlīrātĭo, ōnis, f. *Cic.* Dēlīrĭtas, ātis, f. *Inuſit. Nonn.* Dēlīrium, ii, n. Celſ. *Ludenye. poludenye, pomamlenye, pameti-zmeſſanye,* vulgo *Obnorenye.* e. Vervvirrung des Verſtandts, Unſinnigkeit, Thorheit, Abervvitz. *Eſztelenkedés, Bolondoskodás, Bolontság, Szeleskedés.*

Digitized by Google

kedés. 2. Deliratio *eſt propriè* Aberratio à à Lira *id eſt* Sulco, *vel etiam* à recta via. *Plin.*

Dēliro, as, are, avi, atum. (Neut.) *Synonym.* à recto recedo. *propriè* ſignificat *idem ac* extra Sulcum vagor, à Sulco *ſive* lira aberro. *Plin.* 2. Metaphoricè. *Lúdim, Iz pameti zbájam, pomamlyujemſze, budalim, mamemujem,* vulgo *norim, fantaſtram.* Närriſch, Abervvitzig vverde: Thöricht, unſinnig thue. *Szeleskedem, bolondozok.* ità *Cic.* Quidquid delirant Reges, plectuntur Achivi. *Horat.* Lib. 1. ep. ad Lollium.

Poglavarſzka pomamlenya:
Podloſnikovſzu vmorenya.
Was die groſſe Fürſten Wahnſinniglich verüben.
Das thuet den Unterthan mit Schmertzen offt betrüben, *&c.*

Dēlirus, a, um. *Cic.* *Lùd, pamet gubechi.* Wahnſinnig, Abervvitzig. *Megbódúlt, bolyókás. Eſzelős.* Compar. *Delirior.* Lactan.

Dēliteſco, is, ĕre. *Liv.* Dēlitĕo, es, ĕre, itŭi, (Neut.) Virg. *Zkrivamſze, zatajamſze.* Mich verberge, verſtecke. *Lappangok, Elrejtezem.*

Dēlitigo, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Oſtroſze pravdam.* Sehr in Rath ſtreite, hadere und zancke. *Erőſen perlek.*

Dēlito, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. *Aldujem.* Opffere. *Áldozom.*

Dēlōrico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oklope* vulgo *Panczèr ſzlachim*, 2. *Razreſujem.* Einen Pantzer abthue, 2. Zerſchneide. *Pántzérből le-vetkezem*, 2. *Elmetélem.* Deloricare tunicam Cic. *Razrezati (Porezati) Dolamu, halyu.* Einen Rock zerſchneiden. *Dolmánys meg-metélni.*

Delphin, inis, m. *&* Delphinus, ni, m. Plin. *Riba morſzka, morſzki praſzecz, ſzvinya.* 1. Meer-Schvvein. *Tengeri diſznó hal.*

Dēlūbrum, ri, n. Plin. *Bolvanſzka, Krivověrczeo czirkva.* ſ. Götzen-Tempel. *Eretnekek, hitetlenek egy háza, ſinagogája.*

Delucto, as, are, avi, atum, (Neu. *Antiqu.*) Deluctor, aris, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Jakoſze borim.* Sehr ringe. *Erőſen* vagy *Igen Tuſakodok, viaskodok.*

Dēlūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) *Teren.* Dēlūdifico, as, are, avi, atum, (Act.) *&* Dēlūdificor, aris, ari, atus ſum, (Deponens) Plaut. *Oſzmehavam, zeſzmehávam, oſzmehujem*, 2. *Vkanyujem.* Auslache, 2. Betrüge. *Megtréfálom, tſufolom*, 2. *Meg-tſalom.*

Dēlumbis, is, *com.* he, n. Plin. *Prez bokov, razbiteh, poterteh bokov.* Lahm an Lenden, gebrochen, geſchlagen. *Tſipőjtben bénna, megtőretett*, 2. Transl. *Lotren, nechiſzt.* 2. Unkeiſch, unzüchtig. *Fajtalan, Paráznа, Tiſztátalan.*

Dēlumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Boke prebiam, túchem, ſzlabim.* Schlage an der Länden, ſchvväche. *Megbénnitom, tſipőm erőtlenitem.* Hoc ſæpè delumbatâ quadrupede approbatur, *Plin.* l. 28. c. 4. *Transl.* V. *Debilito, Minuo.* Delumbare ſententias. Cic.

Dēlŭo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, Varro. vide *Abluo.* 2. V. *Solvo* ità *Feſt.*

Dēlūtāmentum, ti, n. Cato. *Tla zemlyum polihena, polichenye z-ilovachum.* Erdreich mit Leim beſchlagen, e. Leimſtreichung. *Földel meg-tapaſztatás.*

Dēlŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Blátim, zablachujem, z-blatom maſzem, zamaſujem.* Mit Leim *oder* Koth beſudle, kothig mache, mit Koth *oder* Leim beſchmiere. *Meg-sározom.*

Demădeo, es, ere, ŭi, (Neut.) *Ovid.* Dēmădeſco, is, ere, (Inchoat.) *Jakoſze mochim, jakoſzem moker.* Ich bin ſehr naſs. *Egéſzlen megázom.* Et te flente tuos demaduiſſe ſinus, Ovid. 5. Triſt.

Kajti tvâſzi nadra zmochil:
Jeſzi unoge ſzuze tochil.
Weil die Thränen dein Bruſt benetzen.
So iſt auch dein Hertz voll der Schmertzen.
Hogy kebledet meg-áſztattál.
Az oka mert ſokat ſirtál.

Demadere Vino Cic. *Pianomu biti.* Rauſchig ſeyn. *Meg-réſzegülni, boroſodni.*

Dēmando, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Oſtro zapovedam.* Sehr befehle. *Igen meghagyom, parantſolom.*

Dēmāno, as, are, avi, atum, (Neu.) Catul. *Dole czurim, kaplyem.* Herab rinne. *Lefolyok, kiſzivárkozom.*

Dēmarchus, i, m. *Spart.* Vid. *Gubernator.*

Dēmĕācŭlum, li, n. Apul. *Pod zemlyum zkopan put.* Ein Gang unter der Erden. *Föld alat-való út, menetel.*

Dēmĕmĭnī, iſsĕ, *Defect.* Mart. *Neſzpominamſze, zablyam.* Ich gedencke nicht, vergeſſe. *Nem emlékezem, el-felejtem.* Dememiniſſe mortis. Horat. *Neſzpomenutiſze, zabitiſze iz ſzmerti.* Des Todts vergeſſen. *Hálálrul elfelejtkezni.*

Dēmens, entis, *om.* Teren. *Manen, nepameten, lud, bedaſzt, budalaſzt.* Unſinnig, taub. *Eſztelen, bolond.*

Dēmenſum, i, n. Teren. *Odmera, odmerjenye dèl, obruk, odluchenye kruha, vina,* &c. e. Abmeſſung, Theil von Wein, Brodt, &c. *El-mèrèlès.* Item *Valakinek ételre, és italra rendelt portziója.*

Dēmentātio, onis, f. *Pomamlenye.* Das unſinnig machen. *Meg-eſztelenítés.*

Dēmenter, *Adv.* Cic. *Neſzpametno, lúdo,* peregr. *Norſzki.* Närriſch. *Eſztelenűl, bolondúl.*

Dēmentĭa, æ, f. Cic. *Bedaſztócha, manenia, neſzpametnoſzt, ludoſzt.* Die Unſinnigkeit, Taub-Sucht. *Eſztelenség, balgatagság.*

Dēmentĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Lucr. *Pomamlyujemſze; pamet gubim, ludim, z-pameti idem.* Unſinnig, taub vverde. *Megeſztelenűlök.*

Dēmentior, iris, iri, itus ſum. (Dep.) Apul. *Verlo-laſem.* Sehr lüge. *Erőſen hazudok.*

Dēmento, as, are, avi, atum. (Act. *in ſacris literis.*) Apul. *Pomamlyujem; ludoga, neſzpametnoga, budala chinim, iz pameti tiram.* Unſinnig, taub mache. *Megbolondítom, Eſztelenítem.* 2do (Neu.) Vid. *Deliro, Inſanio,* (*quaſi* De mente eo.)

Dēmĕo, as, are, avi, atum (Neu.) Apul. *Dole idem, doleſze petyam.* Hinabgehe, Hinab fahre. *Alá-mégyek.*

Dēmĕrĕo, es, ēre, ĕrŭi, ĕrĭtum (Neu.) *Plaut.* Dēmĕrĕor, ēris, ēri, ĕrĭtus ſum (Dep.) Liv. *Zaſzluſujem.* 2. *kōga z-kêm dobrem zaveſujem, dobro chinim.* Verdiene, mich verdient mache. 2. Einen mit etvvas guths verbinde. *Meg-érdemlem.* 2. *Valakit valami jóval* kötelezek.

Dēmergo, is, ĕre, erſi, erſum (Act.) Ovid. *Vtaplyam, Pondurim.* Verſencke. *Elborítom, Merítem, süllyeſztem.* Patriam demerſam extulit *id eſt* malis oppreſſam, jacentem. *Cic.* Plebem ære alieno demerſam eſſe. *Liv.* pro *gravatam, obæratam eſſe.*

Dēmerſus, ûs, m. Apul. *Vutop, Pondúrenye, Potop, Vtoplenye.* e. Verſenckung. *Elmerülés.*

Dēmētĭor, īris, īri, enſus, *vel* Dēmētītus ſum (Dep.) Cic. *Jednako merim, odmerjam.* Ab *oder* gleich meſſe. *Egyenlőképen mérek, Elmérem.*

Dēmētītus, a, um. Cic. *Odmerjen, Izmerjen.* Obgemeſſen. *Megméretett.*

Dēmĕto, is, ĕre, eſſui, eſſum (Act.) Colum. *Odſzekávam, ſenyem.* Abhaue, Aberndte, Abſchneide. *Levágom, Learatom.*

Dēmigrātio, onis, f. Corn. Nep. *Odhajanye, Preſzelenye, odhagyanye; preſztavenye, Odídenye.* Das vveg ziehen, gehen. *Elmenés, Elköltözés.*

Dēmĭgro, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Odſzelyujemſze, preſzelyujemſze, odhagyam, preſztanyujemſze.* Weg ziehe. *Elköltözöm, máſuvá hordozkodom, elmegyek.* Demigrare ex agris in urbem, Liv. *Iz polya preſztanitiſze, preſzelitiſze vu váraſz.* Von Land in die Stadt ziehen. *Mezőbűl Várasban helyheztetni magát.*

Dēmĭnuo, is, ere, ui, ūtum, Plaut. vide Diminuo.

Dēmĭror, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Terent. *Jakoſze chudim, prechudujemſze.* Mich ſehr vervvundere. *Igen tſudálom, Almélkodom.* 2. V. *Neſcio.* Quam cauſam reperient, demiror *Terent.*

Dēmiſsè. *Adv. Niſzko.* Niederträchtig. *Alatſonyon.* 2. Vid. *Humiliter.*

Dēmiſsĭo, onis, f. Cic. *Dole ſzpuſchenye, niz-kocha.* Nieder-Laſſung. *Alá-botsátás, eresztés.* 2. V. *Humilitas.*

Dēmiſsītĭus, a, um. Plaut. *Dole ſzpuſchen, do pèt dug.* Bis auf die Ferſchen hinab hangend. *Alá vagy le-botſátott, ereſztett, Talpig hoſzſzú.*

Dēmiſſus, a, um, Cic. *Nizek, Dug. dole viſzechi.* Nieder lang; Nieder gelaſſen, hinabhangend. *Alatſon, alá-ereſztett.* 2. *Ponizen.* Demüthig. *Alázatos.* 3. *Transl.* Vid. *Abjectus, vilis.* Cic.

Dēmītĭgo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Krotim, otaſujem, omehchávam.* Beſänfftige, Begütige, lindere. *Meg-enyhítem, Engeſztelem.*

Dēmitto, is, ĕre, īſi, iſſum (Act.) Cic. *Doleſzpuſcham.* Hinab-laſſe, nachlaſſe. *Alá-botſatom, Le-függeſztem.* 2. Vid. *Abjicio. Demittere animum.* Cic.

Dēmĭurgus, i, m. Liv. *Najvekſie pri Gêrkeh vechnichtvo* peregr. *ſenatus.* Der höchſte Rath bey etlichen Griechiſchen Städten. *Leg-felsőbb Tanáts.* 2. apud græcos *idem ſignificat, quod Architectus.*

Dĕmo, is, ĕre, empſi, emptum. (Act. ex *De* & *emo*) Cic. *Odnemlyem, odjemlyem.* Wegnehme. *Elvéſzem, Levéſzem.*

Dēmŏcrătĭa, (*apud Poëtas etiam* Dēmŏcrātĭa) æ, f. Bud. *Ladanye Puka, zapovedanye, koje vu obchini y puku ſztoi.* e. Herrſchung und regirung des gemeinen Volcks. *Köznép-béli birodalom, Hatalom Uralkodáſſa.*

Dēmōlĭor, iris, iri, itus ſum. [Dep.] *Plaut.* Dēmōlĭo, is, ire, ivi, itum [Neu.] Varro, *Ruſ-*

Digitized by Google

Ruſim, *Poruſſujem*, *odiram*, *Podiram*. Schleiſſe, zerſtörre. *Lerontom*.

Dēmŏlītĭo, onis, f. Cic. *Poruſſanye*, *odiranye*, *Podiranye*, *odtrenye*, *razmetanye*. e. Verwüſtung, Zerſtörung, Niderreiſſung, Schleiffung. *Lerontás*.

Dēmŏlītor, ōris, m. Vitruv. *Poruſſitel*, *oboritel*, *oderitel*, *poderitel*, *razmitavecz*. r. Niderreiſſer. *Lerontó*.

Dēmonſtrātĭo, onis, f. *Cic.* Dēmonſtrantĭa, æ, f. Plaut. *Pokazanye*, *Dopovedanye*. *Dokazanye*, *ukazanye*. r. Bewveis, e. Erwveiſung. *Meg-mútatás*, *Meg-mútogatás*.

Dēmonſtrātīvus, a, um. Cic. *Pokazliv*, *ukazliv*. Bewveislich. *Meg-mútogatásra-való*.

Dēmonſtrātor, oris, m. Colum. *Dopovedavecz Pokazitel*, *dokazitel*. Ein Bewveiſer. *Meg-mútogató*.

Dēmonſtro, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Pokaſuiem*, *Dopovédam*. Bewveiſe, erzeige. *Megmútogatom*.

Dēmŏrātor, ōris, m. Mart. *Zaderſitel*, *Zaſitavlyavecz*, *keſznitel*, *zaderſavecz*. *ſuſtlyavecz*. Der auffhaltet, Säumler, Langſamer Menſch. *Máſt kéſſedelmeskedtetö*, *tartoztató*.

Dēmordĕo, es, ere, ōrdi, orſum[Act.] Plin. *Odgrizávam*, *odgrizujem*. Abbeiſſe. *Lebarapom*, *Lemardoſom*.

Dēmŏrĭor, ĕris, ŏri, ortŭus ſum. (Dep.) Colum. *Vumiram*. Abſterbe. *Meghalok*. 2. Transl. eſt *alicujus amore ardere*. Ea demoritur te. Plaut.

Dēmŏror, aris, ari, atus ſum. [Dep.] Virg. *Zaderſávam*, *zatáſnujem Stentam*, *zaſitavlyam*, *keſznim*, *ſuſtlyam*. Hindere, Aufhalte, ſäume. *Megtartóztatom*, *késléltetem*. 2. V. *Expecto* Mortalia demoror arma. Virg. 10. Æn. v.30.

Dēmorsĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Pogrizávam*, *Zgrizávam*, *odgrizávam*. Abbeiſſe. *Lebarapom*, *Lemardoſom*.

Dēmŏvĕo, es, ēre, ōvi, ōtum. (Act.) Plaut. *Odmétbem*, *odgiblyem*. Weghue, verrucke. *Máſuvá mozdítom*, *Elforditom*.

Demptĭlis, is, *com.* le, n. *Sznemliv*, *odjemliv*. Ausnehmlich. *Elvéendö*.

Dēmūgĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Ovid. *Butbim*, *ruchim kaktivol*. Brülle wvie ein Ochs. *Megbömbölöm*, *bögök*.

Dēmulcĕo, es, ere, ulſi, ulſum, (Act.) Terent. *Gládim*, *Poglagyujem*. Streichle, liebkoſe, ſchmeichle. *Megenyhitem*, *Törölgetem*.

Dēmùm, *Adv.* *Naj potlam*, *nakonecz konczа*, *najpoſzle*, *zadnyich*. Allererſt, nun, zuletzt, endlich, erſt. *Végre*, *Végezetre*; *Nyólképen utolyára*.

Dēmuſsātus, a, um, pro *diſſimulatus*, Apul. *Zamuchan*. Verſchwviegen. *Elhallgattatott*. Demuſſata contumelia, Apul. *Zamuchana obſſanost*. Mit Stillſchwveigen verheleter Schmach. *Olly boſzuſzúság*, *mellyet elkell nyelni*.

Dēmuſſo, as, are, avi, atum, Amm. Marc. Vid. *Muſſo*.

Dēmūtātĭo, Mūtātĭo, onis, f. Plin. *Premenenye*, *Premenyanye*, *Zmenyanye*. e. Veränderung. *Elváltoztatás*.

Dēmūto, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Premenyam*, *Razmenyam*. Verändere, verwvechsle. *Elváltoztatom*.

Dēnārĭus, a, um, Plin. *Deſzet vuſzebi derſechi*. Das zehen begreifft. *Tizſzámú*.

Denarius, ii, m. *Cic.* Nummus argenteus apud Romanos, qui primo *decem aſſes* valuit, id eſt 20. *ſolidos venetos*, (ſive 20 *nummos Hungaricos*, *Croaticos* 16.) deinde tantùm 16. Hodie verò in his partibus continet quartam partem *groſſi Croatici*, *groſſus* autem conſtat ex *quatuor nummis*, vocatúrque *Novecz*, r. Dreyer. *Kiſpénz*.

Dēnarro, as, are, avi, atum, (Act.) Teren. *Pripovédam*. Erzehle. *Megbeſzéllem*.

Denaſcor, ĕris, aſci, atus ſum, (Dep.) Non. *Vumiram*. Sterbe. *Meghalok*.

Dēnāſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Noſz odrezávam*. Die naſen abſchneide. *Orrát elmetſzem*.

Dēnĕgo, as, are, avi, atum, [Act.] Cæſ. *Zakrachujem*, *krátim*, *zatájam*, *taim*. Laugne, abſchlage. *Megtagadom*.

Dēnăto, as, are, avi, atum, [Neu.] Horat. *Dele-plavam*. Hinab ſchwvimme. *Alá-úſzok*.

Dēni, næ, nă, Plin. *Deſzet po-deſzet*, *Deſzeteri*. Je zehen, zehen und zehen. *Tizen-tizen*.

Dēnigrātio, onis, f. Priſc. *Pocbernenye*, *chernenye*. e. Schwvärtzung. *Meg-feketités*.

Dēnigro, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Pochernujem*, *chernim*. Metaph. *Merſzkoga chinim*, *Ogovarjam*. Schwvartz mache, ſchwvärtze. *Metaph.* Nachrede, garſtig beſchreibe. *Meg-feketitem* Transl. *Megrutitom*, *Gyalázom*.

Dēnĭque, *Adv.* Cic. vide *Demùm*.

Dēnōbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Odplemenitim*, *Poſtenya mentujem*, *Oſzramotim*. Unedel mache, verächtlich mache, ſchände. *Nemtelenné*, *Nemzetlenné tſinálom*. *Meg-gyalázóm*.

Dēnŏmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Imenu-*

Imenujem, *nazàvam*, *ime dajem*. Nenne, ein Nahmen gebe. *Elnevezem*.

Dēnōminātio, onis, f. Auct. ad Heren. *Imenuvanye*, *Imena davanye*, *nadavanye*. e. Nennung, eines Nahmen-Gebung. *Elnevezés*.

Dēnŏto, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Zaznamenujem*, *znamenujem*, *zabiliſim*. Zeichne. *Jelentem*, *jegyzem*.

Dens, entis, m. Cic. *Zùb*. r. Zahn. *Fog*. Dente maledico aliquem carpere. Cic. *Koga jako ogovarjati*. Einem übel nachreden. *Valakit igen meg-rágalmazni*. Dente Theonino circumrodere. Horat. *Jako opſzuvati*, *pogerditi*. Sehr ſchmähen. *Valakit igen meg-rágalmazni*. Dens molaris. *Kútni zùb*. r. Stock-Zahn. *Zápfog*.

Densātio, onis, f. Plin. *Guſztenye*. e. Dickmachung. *Meg-ſűrőités*.

Densè *Adv*. Plin. *Guſzto*. Dick. *Sűrűen*.

Denseo, es, ere, ensui, (Neut.) *Plin*. Denſeſco, is, ere, (Inchoat.) Paull. *Gùſzt bivam*, *poſztajem*. Dick vverde. *Meg-sűrűdőm*.

Densĭtas, ātis, f. Colum. *Guſztina*. e. Dicke. *Sűrűség*.

Denſo, as, are, avi, atum, (Act.) *Liv*. Densĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Gloſs. *Guſztim*, *guſzto chinim*. Dick mache. *Meg-sűrűſitem*.

Denſus, a, um, Virg. *Gùſzt*. Dick. *Sűrű*.

Dentāle, is, n. Colum. *Drevo na koiem ſzoi ſzelezo ſztoi*. s. Holtz daran das Pflug-Eyſen gemachet iſt. *Eke talp*, *eke-fő*.

Dentātus, a, um, Ovid. *Veliko-zub*, *zubaſzt*, *dobro-zub*. Der gute Zähne hat. *Fogas*, *jo-fogú*, *ſok-fogu*. 2. *Generatim*, quod dentes habet. Mart.

Dentex, icis, m. Plin. *Zubatatz*, *morſzka riba*. Groſs Maul, Meer-Fiſch. *Nagy fogú tengeri hal*.

Dentĭcŭlātus, a, um, Plaut. *Drobno-zub*. Was kleine Zähne hat. *Apró-fogú*.

Dentĭcŭlus, li, m. Apul. *Zubek*, *zubchetz*, *zubich*. s. Zähnlein, kleiner Zahn. *Fogacska*.

Dentifrangĭbŭlum, li, n. *Plaut*. Dentarpăgă, æ, f. Varro. *Kléſchicze*, ali *drugo orudje*, *z-kemſze zubi znemlyu*, ali *teru*. e. Zangel mit vvelcher man die Zähne ausbricht. *Fogtörő ſzerſzám*.

Dentifrangĭbŭlus, i, m. Plaut. *Zubo-znem*, *zubo-ter*. r. Zahnbrecher, der die Zähn ausbricht. *Fog-ràntó*, *törő*.

Dentĭfrĭcium, ii, n. Plin. *Zubnipràh*. s. Zahnpulver. *Fog-tiſztitó por*.

Dentĭlĕgus, i, m. Plaut. *Komuſzu nekoi zùbi van zbiti*. Dem die Zähn ausgeſchlagen ſeind. *Kivert fogú*.

Dentio, is, ire, ivi, itum, [Act.] Plin. *Zubimſze*, *zubepuſcham*, *dobivam*. Zähne bekomme. *Fogaſodom*, *fogam kél*. Pueri tardè dentientes, Plin. *Dechaki keſzno zube puſchajuchi*. Knaben die ſpat die Zähne bekommen. *Fogakat késõn botsátó gyermekek*.

Dentiſcalpium, ii, n. Mart. *Zubno chiſtilcze*, *zubo-dub*. r. Zahnſtöhrer. *Fog-vájó*, *tiſztitó*.

Dentītio, onis, f. Plin. *Zubov dobivanye*, *zubenye*, *zubo-tiranye*, *zubo-nikenenye*. Das Zähnen, Zahn-vvachſen. *Fogzás*, *Fog-kelés*.

Dēnūbo, is, ere, upſi, uptum, (Neu.) Svet. *Zamuſ idem*. Mich verheurathe. *Férjhez-mégyek*.

Dēnūdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razgályam*, *golochinim*. Entblöſe. *Megmezitelenitem*.

Dēnuntiātio, onis, f. Cic. *Nazveſchenye*, *obznanenye*, *obznanuvanye*, *oglaſzenye*, *ozvanye*, *ozavanye*. e. Verkündigung, Anſagung. *Megizenés*, *idején meg-jelentés*.

Dēnuntio, [*alii* Denuncio] as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nazveſcham*, *Nazveſchujem*, *obznanujem*, *ozávam*, *oglaſſujem*. Verkündige. *Meg-hirdetem*, *jelentem*.

Dēnuo, *Adv*. Cic. *Iz nova*, *znòvich*, *Ipàk*, *opet*, *zopet*, *nazopet*. Auf ein neues, vviederum. *Ujonnan*, *Iſmét*.

Dēnus, a, um, *Plin*. Vide. *Deni*, *æ*, *a*.

Dĕocco, as, are, avi, atum. [Neu.] Plin. *Branim*, *draſim*. Egge. *Bébboronálom*.

Dĕŏnĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Raztovorim*, *terh odjemlyem*, *odbremenyujem*, *Breme dole poſztavlyam*. Ablade, entlade. *Terhét elvéſzem*, *könnyebbitem*.

Dĕorſum, *Adv*. Cic. *Dole*. Herabvverts, niedervverts. *Alá-felé*.

Dĕoſcŭlor, aris, ari, atus ſum. [Dep.] Mart. *Kuſſujem*. Küſſe. *Megtſókolgatom*, *Apolgatom*.

Dēpăciſcor, ĕris, iſci, actus ſum. [Dep.] Terent. *Pogadyenye chinim*, *Vadlyamſze*. Ein Vertrag mache. *Valakivel megalkuſzom*. *Fel-fogadok*.

Dēpălātio, onis, f. Vitruv. *Prirasztenye*, *naraſztenye*. e. Zunehmung. *Növés*. Depalatio dierum. Vitruv. *Priraſztenye dnevov*. Das Zunehmen der Tägen. *Nap növeſſe*, *hoſzſzabbitáſſa*. 2. *Ogradyenye*, *objachenye*

jacbenye z-kolczmi. c. Beveſtigung mit Pfählen. *Karókkal-való erôsités.*

Dêpalmo, as, are, avi, atum. (Act.) Gell. *Zdianum kôga vu vuſzta ali v-licze plyuſzkam.* Einen eine Maul-Schele gebe. *Tenyérrel valakit artzúl vagy ſzájban tſapok.*

Dêpâlo, as, are, avi, atum [Neut.] Tertull. *z-kolczmi gradim, jacbim.* Mit Pfählen beveſtige, Verpalliſadiere. *Meg-Karózom.*

Dêpango, is, ere, anxi, *vel* pêgi, actum (Act.) Plin. 1. *Stadim.* 2. *V-zemlyu zablam, oticbem.* Einſetze. 2. An die Erd etvas ſchlage, *oder* ſtecke. *Fôldbe ültetem.* 2. *Fôldbe leverem.*

Dêparcus, a, um. Svet. *Jako ſkûp.* Sehr geitzig, Karg. *Igen Fôsvény, zobrúk.*

Dêpaſco, is, ere, avi, actum. (Act.) *Cic.* Depaſcor, eris, aſci, actus ſum. [Dep.] Virg. *Popaſſujem, Izpaſſujem.* Abvveide, abfreſſe. *Eleſzem, Elétetem.* 2. Transl. pro *Conſumo, Tollo.* Depaſci veterem poſſeſſionem. *Cic.*

Dêpaſtio, onis, f. Plin. *Popaſzenye, Izpaſzenye.* c. Abvveidung. *Elétetés, elétés.*

Dêpâupêro, as, are, avi, atum. [Act.] Varro. *Jako vbogega, ſziromaba cbinim.* Sehr arm mache. *Igen meg-ſzegényitem.*

Dêpecto, is, ere, êxui *vel* pêxi, exum. [Act.] Ovid. *Raz* ali *Pocbeſujem, cbeſſem, Grebeniim.* Auskämple, Strele, Kämme. *Meg-fûsûllôm, Gerebellek.*

Dêpêcûlâtor, oris, m. Cic. *Tat opcbinſzkoga dobra, Marbe,* &c. Dieb des gemeines Guts. *Kôzönséges jónak lopója, orzója.*

Dêpêcûlâtus, ûs. m. Feſt. *Tatbina opcbinſzkoga dobra, Marbe,* &c. *Robenye obcbinſzkoga blaga, Poroblenye.* r. Diebſtahl des gemeinen Guts, das Rauben. *Kôzönſéges jónak lopáſa,* vagy *dúláſa.*

Dêpêcûlor, aris, ari, atus ſum. (Com.) *Kradem iz dobra obcbinſzkoga.* 2. *Robim dobro obcbinſzko, Marbu kradem.* Aus dem gemeinem Guth ſtehle, 2. Raube. *Kôzönséges jóból, marhákból lopok.*

Dêpello, is, ere, pûli, ulſum, (Act.) Cicer. *Odtiravam, odganyam, pretiravam.* Weg *oder* abtreibe, verjage. *El-ûzôm, El-kergetem.*

Dêpendêo, es, ere, endi, enſum, (Neu.) Cic. *Dole viſzim.* Hinab *oder* nieder hange. *Lefüggôk.*

Dêpendo, is, ĕre, endi, enſum, (Act.) Cic. 1. *Vaſem, Vagam.* 2. *Naplacbujem.* Auf die Waag lege. 2. Bezahle. 1. *Meg-mérem.* 2. *Meg-fizetek.* Dependere mercedem. Golum. *Kôga naplatiti, kômu placbu dati.* Einem den Lohn geben. *A' bért megadni.* Dependere pœnas. *Pokaranomu biti; kaſtigu, pokaranye terpeti.* Die Straff leyden. *Megbüntettetni;* Dependere aurum. *Zlato vagati.* Das Gold abvvägen. *Az aranyat meg-fontolni.*

Dêpendûlus, a, um, Apul. *Dole - viſzecbi.* Herabhangend. *Lefüggô.*

Dêperdo, is, ĕre, perdĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Pogubtyávam, gubim, pogublyújem, zgublyávam.* Verliehre. *Elveſztem.*

Dêpĕrĕo, is, ĭre, ivi, & ĭi, (ĭtum, *inuſit.* Ex eo tamen *Partic.* in uſu ſunt) (Neu.) Ovid. *Veſzpogiblyem, ginem, prepádam, nanikaj idem* 2. *Jako lyubim, od lyubavi pogiblyem ginem,* 3. *Vumiram.* 1. Gantz verderbe, abfalle, 2. Sehr liebe, 3. Sterbe. *Elveſzek,* 2. *Feletébb ſzeretem,* 3. *Meg-halok.* Deperiērunt naves. Cæſ. *Zginuleſzu, poginuleſzu ladje.* Die Schiff ſeynd verlohren gegangen. *Elveſztek az hajók.* Deperire aliquem, Plaut. *Kôga jako lyubiti, zakém od lyubavi pogibati.* Einen ſehr lieben. *Valakit igen ſzeretni.* Si is, cui uſus fructus legatus eſt, deperîſſet, Cic. *Dabihil on vumerl kômuje haſzen oſztavlena.* Wäre derjenige geſtorben, dem die Nutzen verlaſſen iſt. *Ha az meg-hólt volna, kinek java maradott.*

Dêpêxo, as, are. (*frequ.*) Terent. V. Depecto.

Dêpĭlis, is, *com.* le, n. Varro. *Laſzo - pux, Pleſſo.* Kahl, Haarlofs. *Szôretlen, tar, kopaſz.*

Dêpĭlo, as, avi, atum. (Act.) Senec. V. *Spolio.*

Dêpĭlo, as, avi, atum. (Act.) Med. *Laſzi van pûcbem.* Die Haar ausrupffe. *Szôrit kiſzaggatom.*

Dêpingo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Naobrazim, preobrazim,* vulgò *Malam.* Abmahle. *Meg-irom, feſtem, Himezem.*

Dêplango, is, ere, anxi, anctum, (Neu.) Ovid. Vide *plango.*

Dêplâno, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. *Poravnávam, zravnávam, jednácbim, ravno cbinim.* Eben mache. *Meg - ſimitom, igazgatom.* 2. Vid. *Explano.* Nonius.

Dêplanto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odſzegyujem, zaſzagyeno pûcbem, tergam izpukávam, raſzagyújem, preſzagyújem.* Etvvas gepflantztes ausziehe, abbreche. *Tôvébôl kiſzaggatom.*

Dêplĕo, es, ĕre, ēvi, ētum. [Act.] Colum. *Izpraznujem.* 2. *Odlevam.* 3. *Izpiam.* Auslehre, ausſchütte. 2. Ausgieſſe. 3. Austrincke. 1. *Kimerem, kiürítem.* 2. *Kiôntôm.* 3. *Ki-iſzom.*

Digitized by Google

Dēplōrābundus, a, um. Plaut. *Oplachliv, jako plachuchi.* Sehr vveinend. *Igen ſiralmas.*

Dēplōrandus, a, um, Cic. *Plachavreden.* Würdig zu bevveinen. *Meg-ſiratandó.*

Dēplōro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Jakoſze plachem, oplachūjem.* Sehr bevveine. *Igen meg-ſiratom.*

Dēplūmĭs, is, *com.* e, n. Plin. *Razperuſſen, Prez-pērja.* Ohne Federn, Federloſs. *Tollatlan, Pihetlen.*

Dēplūmo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Raz peruſſim, oſzkubujem, Perje-púchem.* Die Feder ausrupfe. *Meg-mellyeſztem.*

Dēplŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum [Neu.] Cic. *Doleczurim, Deſgyimſze.* Hinab regne, rinne. *Eſŭl leeſek.*

Dēpŏlĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Plin. *Gladim, gladkochinim.* 2. *Oſzvetlyujem, ochiſcham* peregr. *Palíram.* 1. Glätte, glatt mache, 2. Glantzend mache, ausputze, auspolire. 1. *Megſimitom,* 2. *Fényeſitem, Tiſztitom, Pallérozom.* 3. *Metaphoricè.* Virgis dorſum depoliet meum, Plaut. *On bude moj herbet z-ſibjem [z-Palichjem.] oſtro mazal.* ali: *On me bude po herbtu oſtro haril, bil, mel, tepel.* Er vvird mir den Buckel gerben, *oder* praf abſchmieden, abprüglen. *As hátam jól meg-fogja kenni az hátamot,* vagy *megveri.*

Dēpŏlītĭo, ōnis, f. Varr. *Pogladenye, gladkochinyenye.* 2. *oſzvetlenye, oſzvetlavanye, ochiſchenye, oſznaſenye,* peregr. *zpaleranye.* e. Glättung, Glattmachung, 2. e. Glantzmachung, Ausputzung, Auspolierung. *Meg-Simitás.* 2. *Fényeſités, Meg-tiſztitás, Pallérozás.*

Dēpondĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Petr. *Dolevágem, prevágem, prevágam.* Niederwäge, übervväge, niederdrucke. *Meg-mérem, meg-fontolom.*

Dēpōno, is, ĕre, ŏſŭi, ĭtum. [Act.] Cic. *Dole poſztavlyam, polágem, ſtavim.* Niederſetze, abſetze, nieder lege. *Letéſzem, leratom.* 2. pro *credere, aliquid alicujus fidei committere.* Si gladium quis apud te ſanâ mente depoſuerit. *Cic. 3. Offic. c. 25.* 3. pro *Dimitto, Abjicio.* ùt: deponere curas &c. 4. pro *Omitto, Relinquo.* ùt: deponere provinciam. 5. *Deponi dicuntur ad mortem ægri.* Hinc *Depoſitus* dicitur qui *deploratus & deſperatus* eſt, aut etiam *mortuus.* Ille ut depoſiti proferret fata parentis *Virg. Æn. 12. v. 395.* Mihi videor magnam, & maximè ægram, & prope depoſitam Reip. partem ſuccepiſſe. *Cic. Verr. 1. c. 2.* Legitur *depoſivi* pro *depoſui* in præterito apud *Catul. carm. 35. v. 8.* Depoſivit olivam. & apud *Plaut.* Depoſivit caput.

Dēpontānus, a, um. *plur.* Depontani olim dicebantur ſenes ſexagenarii, qui de ponte dejiciebantur, *id eſt:* Suffragio, quod per pontem fieri ſolebat, privabantur, ità *Feſt.* De his *Ovid. 5. Faſt. v. 633.* Pars putat, ut ferrent juvenes ſuffragia ſoli; Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes. Hinc *Depontanus Senex,* dicitur, qui Sexagenario numero major eſt. *Feſt.*

Dēponto, as, are, avi, atum (Act.) Varr. *Iz moſzta hitam.* Von der Brucken herab ſtürtze. *Az hidról levetem.*

Dēpŏpŭlātĭo, onis, f. Cic. *Poroblenye, Raznaſcanye, Razbianye.* e. Verheerung, Zerſtöhrung, Blünderung. *Elpuſztitás, dúlás, rablás.*

Dēpŏpŭlātor, oris, m, Cic. *Razbojnik Porobitel, Razmētavecz.* r. Verheerer, Blünderer. *Puſztitó, Dúló, Rabló.*

Dēpŏpŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Cic.* Dēpopulo, as, are, avi, atum, (*Antiq.*) Hirt. *Poroblyujem, Robim; Nanikaj ſzpravlyam koarim, mechem, razmetam.* Verheere, zerſtöhre, blündere. *Puſztitok, dúlok, rablok.*

Dēportātĭo, onis, f, Cato. *Donaſſanye, nadonaſſanye, Prinaſſanye. Nazad - noſzenye.* e. Zutragung, das Zuruckbringen. *Máſuvá-vitel.*

Deporto, as, are, avi, atum, (Act.) Cæſ. *Donaſſam, prinaſſam, nazad-noſzim, nadonaſſam.* Zutrage, zubringe. *Elhozom, elhordom.* Deportare exercitum, Cic. *Junake nazad iz tabora dopelyati.* Die Soldaten aus den Laager vviederum zuruck führen. *Viſzza,* vagy *hátra ſzállitani a' hadat.* Deportare dedecus ex aliquo loco, Cic. *Z-nepoſtenyem nazad iz kakvoga meſzta dojti.* Mit Unehr von einem Orth kommen. *Gyaláztatoſſan valahonan viſzſza jöni, térni.*

Dēposco, is, ere, pŏpoſci, (Neu.) Cæſ. *Potrebujem, kakti ſzvoje proſzim,* 2. *Jako, ſilno-proſzim.* Erfordere, etvvas als meine Sach begehre. 2. Sehr und mit Begierd bitte. 1. *Valamit mint magamét kereſem,* 2. *Erŏſen kivánom.*

Dēpŏsĭtārĭus, rii, m. Ulp. *Prikōmſze kaj oſztavlya.* Bey vvelchen etvvas niedergelegt *oder* gelaſſen iſt. *Valaminek letett tartója, örzője.*

Dēpŏsĭtĭo, onis, f. Ulp. *Dole-ſztavlenye, poſztavlenye,*

tavlenye, poloſenye, 2. *Oſtavlenye, odpoſtavlenye*, 3. *Izmetanye*, 4. *Izverſenye*, *Izbicbenye*. Das Niederlegen, Niederſetzen. 2. s. Hinterlaſſen, 3. s. Ablegen, 4. s. Auslegen, Ausvverffen. *Letévés*, 2. *Elhagyás*, 3. *Lerakás*, 4. *Lavetés*, *Lebányás*.

Dēpŏsĭtor, oris, m. Ulp. *Dole-ſztavitel*, *Poloſitel*, 2. *Oſtavitel*, 3. *Izmétavecz*, 4. *Izbitavecz*, *Izbititel*. 1. r. Niederleger, Niederſetzer, 2. r. Hinterlaſſer, 3. r. Ableger. 4. Ausleger. 1. *Letévő*, 2. *Elhagyó*, 3. *Lerakó*, 4. *Levető*.

Dēpŏsĭtum, ti, n, Cic. *Zaſtavek*, *Záſtava*, *Polosek*, *Sztava*, *Oſtava*, *Datba na zabranbu*. e. Hinterlag, Ablag, vvas einem in vervvahr gegeben iſt. *Őrzésre adott dolog*.

Dēpoſtŭlō, as, are, avi, atum, (Act.) Hirt. *Jako*, *Lyubleno*, *verlo-proſzim*. Sehr heff-tig begehre, bitte. *Igen kérem*, *kivánom*. Civitates contrariæ Pompejo auxilia ſibi depoſtulabant, Hirt. 6. bell. Hiſp.

Dēprædātio, onis, f. Jul. Firm. *Poroblenye*, *Razbianye*. e. Beraubung. *Meg-rablás*, *Dúlás*.

Dēprædor, aris, ari, atus ſum, (Com.) Hirt. *Jako-robim*, *Razbiam*, *Poroblyujem*. Beraube. *Feldúlom*, *Prédálom*.

Dēprælior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Horat. *Verlo-vojujem*, peregr. *Harczujem*. Sehr ſtreitte. *Igen vivok*, *Megbartzolok*.

Dēprāvātē, Dēprāvātō, *Adv.* Cic. *Szpachlivo*, *ſzpachno*. Verkehrt. *Megveſztegetettűl*.

Dēprāvātio, onis, f. Cic. *Iſpachenye*, *Pokablenye*, *Nazlo-obernenye*, *Pokvarenye*. e. Verderbung, Verkehrung. *Megveſztegetés*, *Hamiſitás*, *Meg-rontás*.

Dēprāvo, as, are, avi, atum. (Act.) Senec. *Nazlo*, *na krivo obráchaw*, *Pokablyujem*, *kvárim*, *zpachuiem*, *páchim*. Verkehre verderbe. *Meg veſztegetem*, *hamiſan elfordítom*, *rontom*, *bontom*.

Dēprĕcābundus, a, um. Tacit. *Oproſchenye proſzechi*. Zum abbitten bereit. *Bocſánatot kérő*, *könyörgő*.

Dēprĕcātio, onis, f. Cic. 1. *Proſſnya*, *Molitva*, *Molba*. e. Bitt, s. Gebett. *Kérés*, *könyörgés*. 2. *Oproſchenya proſſnya*, *Proſſenye*. e. Abbitt. *Valaminek elengedéséért eſedezés*.

Dēprĕcor, aris, ari, atus ſum. [Dep.] 1. *Jako*, *verlo*, *lepo*, ali *ponizno proſzim*. 2. *Oproſchenye proſzim*. Sehr, demüthig bitte. 2. Abbitte. *Igen eſedezem*. 2. *Bocſánatot kérek*. 3. idem quod *à me removeo*. Nullum periculum pro Republ. deprecor aut refugio. Cic.

Dēprĕhendo, [& Dēprendo, *Quint.*] is, ĕre, endi, enſum. Cic. *Zapopádam*. Ergreiffe. *Meg-fogom*, *Rajta-kapom*.

Dēprĕhenſio [Dēprenſio, &c.] Cic. *Zapopadanye*. e. Ergreiffung, Dertappung. *Rajta-kapás*.

Dēprĕhenſus (Dēprenſus) a, um. Quint. *Zapopadnyen*. Ergriffen, dertappet. *Rajta-ért*.

Dēpreſsio, onis, f. Macrob. *Potlachenye*, *Dole-tiſzkanye*. e. Unterdruckung. *Lenyomás*. 2. Metaphoricè: *Ponizenye*. e. Demüthigung. *Meg-aláztatás*.

† Dēprĕtiātus, (Dēprĕciātus) a, um. JCt. *Menye czenyen*, *czénu zubéchi*. In dem Werth geringer. *Alább ſzállittatott árrú*.

† Dēprĕtio, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. *Czénu pomenyſſavam*, *menye-czenim*: *od czéne otergávam*, *tergam*. Weniger ſchätze, vom Werth abbreche. *Keveſſebre böcsülöm*.

Dēprĭmo, is, ĕre, eſſi, eſſum. (Act.) Varr. *Synon.* Conculco, Affligo, Protero, Demitto. *Dole-pritiſzkam* ali *tlachim*, *Potlachujem*. Niederdrucke. *Lenyomom*. 2. Metaphoricè: *Ponizujem koga*. Einen demüthige. *Meg-alázom*. Quàm maximè ſedata & depreſſa (*id eſt* ſubmiſſa) voce principia dicemus. *Plin.* l. 2. c. 38. *Tiho od pochetka govorili* (*povedali*) *budemo*. Wir vvollen in der Stille von dem Anfang reden, &c.

Dēprōmo, is, ĕre, ompſi, omptum. [Act.] Cic. *Synon.* Prōfĕro, Exprōmo, Expōno. *Izvagyam*, *van jemlyem*, *znemlyem*, *van vadim*. Her fürnehme, hervorbringe. *Elő-veſzem*, *ki-veſzem*. Depromere Vinum Cellâ. Horat. *Vino iz Pivnicze doneſzti*. Wein aus dem Keller holen, &c. Depromere de libris aliquid. Cic. *Iz knig kaj naperv doneſzti*. Etvvas aus denen Büchern nehmen, hervor bringen, &c.

Dēprŏpĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Horat. *Jako bitim*, *ſetujem*, *naglim*. Sehr eyle, eyiends verfertige. *Igen Sietek*.

Depsĭtĭcus (*aliis* Depsĭtĭus, Depsĭtĭcĭus, Depſticius) & Depsĭtus, a, um. Cato. *Zmeſſen*, *Zgnyeten*. Geknätet, gevvürckt. *Dagaſztatott*, *gyúratott*.

Depſo, is, ĕre, depsŭi, depsĭtum (Neu.) Cato. *Méſzim*, *gnyetem*. Würcke, knäte. *Gyúrok*, *Dagaſztok*.

Dēpūber, ĕris, *om.* Dēpūbis, is, *com.* he. n. (ſumitur etiam *ſubſtantivè* utrumque in genere

genere maſculino) Feſt. *Joſche nemajuchi pavulieze nabradi; Prez pavulicz* ali *Maka.* Ohne erſten Barth. *Kinek még nintsen ſzőre az állán ſzőretlen, Pihetlen.*

Dēpŭdet, ēre, ŭdŭit, *Imperſ.* (*legitur etiam apud ſenec.* Dēpudĕo, es, ēre, ŭdŭi,) (Neu.) Ovid. *Neſzramujemſze, ſzrametlivoſzt gubim.* Scham verliehre, unverſchamt vverde. *Nem ſzégenlem.* idem ſignificat apud Hieronym. Dēpŭdeſco, is, ere, (Inchoat.)

Dēpŭdīco, as, are, avi, atum, (Act.) *Laberius* Apud Gellium l. 16. c. 7. *Synonym.* Violo, ſtupro, pudicitiam aufero. *Szramotim, oſzmoragyujem, opſſanujem.* Schände; die Ehr, Jungfrauſchafft benehme. *Meg-gyalázom, Meg-ſzeplőſitem.*

Dēpugnātio, onis, f. Julius Firmicus Vid. *Pugna.*

Dēpugno, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. vide *Deprælior.*

Dēpulsĭo, onis, f. Plin. *Odganyanye, Pretiranye, odtiranye, dole-tiranye, nagnanye.* Das ab *oder* vvegtreiben. *Elűzés.*

Dēpulſor, ōris, m. (*à depello*) *odganyavecz, odtiravecz, Pregonitel, Preganyavecz, Odgonitel.* 1. Verſtoſser, Abtreiber, Vertreiber. *Elűző.*

Dēpulſo, as, are, avi, atum, (*frequent.* à depello) Plaut. vide *Depello.*

Dĕpulſum, i, n. Valer. Max. *Pretir, odtir, odgon.* e. Vertreibnüſs. *Elűzés.*

Dēpurgo, (Act.) *Cato*, Dēpūro, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Ochiſchujem, oſznaſujem, Chiſztim. ſznaſim.* Reinige, ſäubere. *Meg-tiſztitom.*

Dēpŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odlúcham, odluchujem,* 2. *Czenim,* Terent. 3. *Odreſujem odrezávam, obrezávam.* 4. *s'timam.* Verordne, 2. Schätze, achte 3. Abſchneide, 4. Vermeine. 1. *Elrendelem.* 2. *Bötsűlöm.* 3. *Elmetſzem.* 4. *vélem, Gondolom.* deputare pecuniam, Vites &c. *Cato.* Deputare aliquid pretii parvi. Terent. *Kajza malo czeniti.* Etvvas gering ſchätzen. *Valamit kevéſre bötſülni.* Se indignum re aliqua deputare: aliquid in lucro deputare.

Dēpŭvĭo, is, ire, ŭvi, (Act.) *ex* de *&* *Antiq.* pāvĭo, is, ire, vi, itum, *quod apud* Cic. *leget*) Lucilius. *Bijem.* Schlage. *Verem.*

Dēquĕror, ĕris, ĕri, eſtus ſum, (Dep.) Valer. *Potuſujemſze, Natuſujemſze, Jákoſze túſim.* Mich ſehr beklage. *Igen panaſzolkodom.*

Dērādo, is, ere, aſi, aſum, (Act.) Plin. *Jako ſztruſem, oſztrugujem.* Sehr abkratze, abſchabe. *Levakarom.*

Dērĕlictĭo, ōnis, f. Cic. *Oſztavlyanye, zapuſchenye, zaoſztavlenye.* e. Verlaſſung, Dahinlaſſung. *Elhagyás.*

Derelictus, us, m. Gell. *idem.*

Dērĕlinquo, is, ĕre, līqui, ictum, (Act.) Cic. *Zaoſztavlyam, zapuſcham, oſztavlyam.* Verlaſſe, dahinlaſſe. *Elhagyom.*

Dērĕpentè, *Adv. Terent.* Dērĕpēntīnò, *Adv.* Apul. *Znagla, Na naglom.* Jähling, urplötzlich, geſchvvind, unverſöhnlich. *Hirtelen, Hamar.*

Dērēpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Plaut. *Dole-gmazim, lézem.* Hinab krieche. *Alámáſzok.*

Dērīdĕo, es, ere, īsi, īſum, (Act.) Cic. *Oſzmehavamſze, oſzmehujemſze.* Verlache, verſpotte, auslache. *Megnevetem.*

Dērīdĭcŭlum, li, n. *Plaut.* Dērīſus, ûs, m. Quint. *Oſzmeh, oſzmehavanye, oſzmehujenye.* e. Auslachung, Verſpottung. *Tſúf, kéſz nevetség.*

Dērĭpĭo, is, ere, ĭpŭi, eptum, (Act.) Virg. Vide. *Diripio, Abſtraho, Avello* Synon.

Dērīſor, oris, m. Plin. *Oſzmehavecz, oſzmehavavecz.* 1. Auslacher, Spötter. *Megnevető.* 2. V. *Mimus.* Mart.

Dērīsōrĭus, a, um, Ulp. *Oſzmeſſlyio.* Lächerlich. *Nevető, Tſúfoló.*

Dērīvātĭo, onis, f. Cic. *Izpelyanye, napelyanye, odvrachanye.* e. Ausführung, Leittung, Ableitung. *Elfolyattatás.* Derivationes fluminum, Liv. *Napelyavanya vòd.* e. Ableitungen der Wäſsern. *Elfolyáſſai vizeknek.* Derivatio verborum. Quint. *Izpelyavanye rechih.* e. Ausführung der Worten. *Egy Szónak más ſzóból vitele.*

Dērīvo, as, are, avi, atum, (Neu.) Columella. l. 1. 1. *Katou rèch iz druge izpelyavam.* 2. *Napelyavam, navernujem vodu,* &c. 3. *accipitur pro* Transfĕro, Deflecto. *Prenáſſam.* Ein Wort aus den andern ausführe, 2. s. Waſſer anderſt vvohin leite, 3. übertrage, auf ein anderen ſchiebe. 1. *Egy ſzót máſból ki-viſzek.* 2. *A'vizet máſfelé viſzem, folytatom.* 3. *által viſzem.* Derivare ſuam culpam in aliquem, Cic. *Krivnyu ſzvoju preneſzti na druga.* Seine Schuld auf einen anderen legen. *Maga vétkét máſra fogni,*

Dērōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Cic. *Ogrizávam,* Abnage. *Lerágom.*

Dērŏgātĭo, onis, f. Auct. ad Herennium. *Pomenyſſanye, odnemlenye, odpeſztavlenye, vmenyſſenye.* e. Minderung, Kleinermachung. *Kiſebbités.*

Dērŏgo,

Dērŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pomenyſſavam, oduemlyem, pomenſſujem, kaj komu odjemlyem, ſzuprot chinim.* Etvvas einem entziehe, *oder* abbreche, mindere, Nachtheil bringe. *Kiſſebbitem, valakinek valamit elvonzom. ellene tſinálok.*

Dēruncĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. 1. *Raſzekujem, raſzekávam.* 2. *Razpilyujem.* Zerhacke, zerſchneide, 2. Zerſage. *Elmetélem.* 2. *Meg-fůréſzelem.* Deruncinare militem Plaut. in Milon.

Dērŭo, is, ĕre, ĕrŭi, ŭtum, Cic. 1. Vide. *Diruo.* 2. *Dole-opádam, ruſſim.* Hinabfalle, ſtürtze. *Leeſem, le-robanok, lerontom.*

Dēsăcro, as, are, avi, atum. (Act.) Stat. *Poſzvechujem, ſzvetim.* Heilige, heilig mache. *Szentté-téſzem, ſzentelem.*

Dēsævĭo, is, ire, vi, vel ævĭi, ĭtum, (Neu.) Claud. 1. *Jako, oſtroſze lyutim.* Colum. 2. *Preſztajem lyutitiſze, Vtiſſujemſze, lyutoſzt otaſujem.* Claud. Hefftig vvüte. tobe, 2. Vervvüte, von dem Wüten ablaſſe. *Kegyetlenkedek, důbőſkődők,* 2. *Meg-ſzűnők důbőſkődni, kegyetlenkedni.*

Dēſalto, as, are, avi, atum, (Neu.) Svet. *Preſztajem ſzkakati, igrati,* peregrinè *tanczati.* Austantze, aufhöre von Tantzen. *Elhagyom az ugráſt, tántzoláſt.*

Deſcendo, is, ere, endi, enſum, (Neu.) Cic. *Dole idem, odſzidam.* Hinabgehe, hinabſteige. *Lemegyek, leſzállok, lebágok.* 2. pro *Acquieſco.* Placet mihi iſta defenſio, deſcendo, *Cic. 4. ver.* 3. Translatè dicitur *de omni actione,* quæ in motu aliquo, vel mutatione *poſita eſt*: ùt: deſcendere in campum, prælium, in cauſam &c. ita *Horat. Cic. & alii.* Deſcendere in ſe pro *ſeipſum perpendere.* Cic.

Deſcensĭo, onis, f. *Liv.* Deſcenſus, ûs, m. Virg. *Dole-idenye, dole-ſztuplyenye, dole-bod, dole-ziizenye.* e. Abſteigung. *Leſzállás, lebágás, lemenés.*

Deſciſco, is, ĕre, ſcivi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Odvergavamſze, odmetamſze, odpádam.* Abfalle. *Elhaſonlok, El-állokt ůle.* A latinis ad Romanos deſcivit, Liv. *Od Latinov jeſze odvergel, odmetnul y ſzkoebil k-Rimlyanom.* Er iſt von lateiniſchen Volck zum Römer abgefallen. *A' latinuſoktól Romaiakhoz futott.*

Deſcŏbĭnātus, a, um, Varro. *Odpilyen.* 2. *Ranyen.* 3. *Oſztriſzen, obrit.* 1. Abgefeilet, 2. Vervvundet, 3. Abgeſchoren. *El-fůréſzelt,* 2. *Meg-ſebeſittetett,* 3. *Meg-nyiretett.*

Deſcŏbino, as, are, avi, atum, (Act.) Arnob. *Odpilyujem, ranim, oſztriſujem, obriam.* Abfeile, abſcheere, vervvunde. *Fůréſzelem, meg-ſebeſſitem, meg-nyirem.*

Deſcrībo, is, ere, ipſi, iptum. (Act.) Cic. *Izpiſzávam, prepiſzávam, Izpiſzujem, prepiſzujem.* Abſchreibe, beſchreibe. *Megirom, leirom.* 2. pro *Explico.* aliquem ſuis coloribus deſcribere, 3. pro *decerno.* Urbibus leges deſcripſit, *Cic.*

Deſcriptĭo, onis, f. Cic. *Prepiſzanye, izpiſz, izpiſzanye, Prepiſz.* e. Abſchrifft, Beſchreibung. *Megirás, Leiráſa valaminek.* 2. Vid. *Definitio.* N. 1.

Deſcriptĭuncŭla, æ, f. Senec. *idem.*

Dēsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Varro. *Odſzekávam, odſzekujem.* Weghacke. *Levágom.*

Dēsĕcro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. (*vulgò* Degrado:) *Odpoſzvechujem, poſzvechenye odnemlyem, redov ſzvetib chaſzt odnaſſam.* Entvveiche, entheilige. *Szentségét elveſzem.* Per ſingula membra deſecratum eſſe, *Plin.* &c.

Dēſectĭo, onis, f. Colum. *Odſzekanye, odſzechenye, odſzekuvanye.* Das Abhauen. *Levágás, lemetſzés.*

Dēsĕnĕo, es, ēre, ĕnŭi, (Neu.) Sall. *Oſztarujem, jako ſztar bivam.* Veralte. *Őregedem.*

Dēsĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Odpiram.* Aufſchlieſſe. *Felnyitom.*

Dēsĕro, is, ĕrŭi, ĕrtum. (Act.) *Cic.* Dēſerto, as, are, (Frequ.) Accius. *Zapuſcham, Oſztavlyám.* Verlaſſe. *Elhagyom.* Synon. *Derelinquo, Deſtituo, Prodo. Phras.* Aliena tibi curæ ſunt, tua gegligis. Aliorum rationes pluris apud te, quàm tuæ ſunt. Alienæ voluntati ut morem geras, teipſum derelinquis, te ipſum deſtituis. quid aliorum è re ſit, attendis; ratio rerum tuarum quid poſtulet, minimè cogitas. Ut ſequaris alios, diſcedis à te, deficis à te, deſciſcis à teipſo.

Dēsĕro, is, ere, ēvi, ĭtum, *Varro* (Act.) *Szejem, ſzadim.* Säe, pflantze. *Vetek, ültetek, Palántálok.*

Deſertio, onis, f. Liv. *Zaoſztavlenye, Zapuſchanye, oſztavlenye, oſztavlyanye, zapuſztenye.* e. Verlaſſung. *Elhagyás.*

Dēſertor, oris, m. Cic. *Zapuſztitel, oſztavitel.* r. Verlaſſer. *Elhagyó.*

Dēſertum, ti, n. Virg. *Puſchara, Puſchina, Oſztavleno, Zapuſcheno, meſzto. Puſztina.* e. Einöde, e. Wüſte, e. Wildnüſs, verlaſſener Orth. *Elhagyatott hely, Puſzta.*

Dēſervĭo, is, ire, īvi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Szluſim, poſzluſujem*. Diene. *Szolgálok*.

Dēſes, ĭdis, *om*. Cic. *Lèn*. Faul, träg. *Henyélő, reſt, túnya*.

Dēſicco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Peſruſſujem, ſzuſsim*. Austrockne. *Megſzáraztom*.

Dēsĭdĕo, es, ēre, ēdi, (Neu.) Terent. *Lénoſzedim, Lénimſze, dàn o-lénoſzti gubim*. Müſſig ſitze, faulentze, in der Fauligkeit den Tag verliehre. *Henyélek, veſzteg heverek*.

Dēsīdĕrābĭlis, is, *com*. le, n. Cic. *Selyio, ſelni*. Der zu verlangen iſt. *Kévánatos*.

Dēsīdĕrātio, onis, f. Cic. *Selya, Selenye*. Das Verlangen. *Megkévánás*.

Dēsīdĕrĭum, rii, n. Cic. *Selya, ſelnoſzt*. Das Verlangen, e. Begierde. *Kévánság*. 2. V. *Jactura*. Si ſcipionis deſiderio me moveri negem. Cic.

Dēsīdĕro, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Selim, Poselyujem*. Verlange, vvünſche. *Kévánom, óhajtom*. *Phras*. Incredibili tui deſideriô teneor, ſumma cupiditate inflammor, totus ſum in deſiderio tui, vehementer te expecto. Nihil mihi longius, quàm ut te videam, Dici non poteſt; ut immineam in adventum tui. Sitientiſſimum me tui profiteor. Prægeſtit animus te videre, ingens tui cupido animos inceſſit, ingens ardor macerat, remordet animos cupido tui. 2. *Paſſivum*, pro *deeſſe*, ſumitur. Cic.

Dēsĭdĭa, æ, f. Cic. *Lénoſzt*. e. Trägheit, r. Müſsiggang. *Henyélés, Túnyaság, Reſtség*.

Dēsĭdiōse, *Adv*. Liv. *Léno*. Müſſig. *Reſten, Túnyán*.

Dēsĭdĭōſus, a, um, Ovid. *Lèn, hmanyikujuchi, mangujuchi*. Faul, müſſig. *Túnya, dolgatlan*.

Dēsīdo, is, ĕre, ēdi, (Neu.) Cels. *Vſzedamſze, od drogy chiſztimſze*, 2. *Vdiramſze*. Mich ſetze, 2. Sincke. *Sűllyedek, Söprőben ſzálok*, 2. *Meg-apadok*.

Dēsĭdŭò, *Adv*. Varro. *Dugo vremena*. Lange Zeit. *Nagy ideig*.

Dēſignātè, *Adv*. Gell. *Znamenito, zaznamenuvano*, 2. *Odlucheno, odregyeno*. Bezeichig, 2. Ordentlich. *Meg-jegyezve*, 2. *Elrendelve*.

Dēsignātio, onis, f. Cic. *Zaznaménuvanye*, 2. *Odluchenye*. e. Bezeichnung, Anzeichnung, 2. e. Anordnung. *Meg-jegyzés*, 2. *Rendelés*.

Dēsignātor, oris, m, Cic. *Zaznamenitel*, 2. *Odluchitel*. Der etvvas bezeichnet, 2. Ordnet. *Meg-jegyző*. 2. *Elrendelő*.

Dēſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Zaznamenujem*, 2. *Odluchujem, odregyujem*. Bezeichne, 2. Verordne. *Meg-jegyzem*, 2. *Elrendelem*.

Dēsĭlĭo, is, īre, īvi, ſilŭi, ſilii, ultum, (Neu.) Cic. *Dole-zkáchem*. Hinab ſpringe. *Le ugrok*. Dēſilire de equo, Liv. *Zkochiti dole od konya, odſzkochiti*. Vom Pferd hinab ſpringen. *Leugrani a' lóról*, &c.

Dēsĭno, is, ere, īvi, & ſii, ſitum, (Neu.) Cic. *Preſztájem, Henyam*. Aufhöre, abſtehe. *Meg-Szűnöm, elhagyom*.

Dēsĭpientĭa, æ, f. Lucret. *Lúdoſzt, Budalaſchina, Bludenye*, peregr. *Noroſzt*. e. Narrheit. *Eſzteleníég, Bolondság*.

Dēsĭpĭo, is, ĕre, ĭpŭi, (Neu.) Plaut. *Lúdim, Budalim, Bludim, Pametgubim*. Närriſch vverde, abervvitzig hin, den Verſtand verliehre. *Eſztelenkedem, Bolondoskodok*.

Dēſiſto, is, ere, eſtiti, ĭtum, (Neu.) Cic. Vide. *Deſino*, 2. pro *Moror*. Quid illic tam diu deſtitiſti. *Plaut*.

Dēsĭtūdo, ĭnis, f. Sulpit. Sever. *Preſztajenye, zaoſztaulyanye*. Das Nachlaſſen. *Megſzűnés*.

Deſmŏtērĭon, ii, n. *vel* Desmŏtērĭum, rii, n. Cal. *Temnicza, Hiſa za krivcze*. e. Gefängnuſs, r. Kercker. *Fog-ház, Tömlötz*.

Dēsōlo, as, are, avi, atum, (Act. *ex* de, & ſolus) *Virg*. propriè: *Szamoga oſztavlyam*; Metaph. *Puſzto-chinim*. Vervvüſte. *Elpuſztítom*.

Dēſomnis, is, *com*, ne, n. Petr. *Prez ſna*. Schlafſloſs. *Almatlan, Alhatatlan*.

Deſpectĭo, onis, f. *Cic*. Deſpectus, ûs, m. *Cæſ*. Deſpĭcātio, onis, f. *Cic*. Deſpĭcātus, ûs, m. *Cic*. Deſpĭcĭentĭa, æ, f. *Cic*. metaph. *Zanikaj derſanye, nepreſtimanye*. proprie *Dole gledanye*. 1. e. Verachtung, 2. Das Herabſchauen. *Megútálás, Megvetés*, 2. *Alánézés*.

Deſpecto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ*.) Tacit. V. Deſpicio.

Deſpēranter, *Adv*. Cic. Deſpērātè, *Adv*. JCt. *Zdvojno, zdvojech*. Verzvveiffelt. *Kétségben esőleg*.

Deſpērātio, onis, f. Cic. *Zdvojenye, neuffanye*. e. Verzvveiffelung. *Kétségben-esés*.

Deſpēro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Neufſamſze, zdváiam, vu zdvojenye idem*. Verzvveiffle. *Kétségbe-eſem, nintſen felőle reménységem*. *Phras*. Animo concidere, propè deponi, conclamare, animos deſpondere, ab omni ſpe animum abducere,

omni

Digitized by Goo

omni ſpe ſalutis orbari, ab omni ſpe excluſum eſſe, ex alta ſpe decidere, ex magna ſpe deturbari, dejici, detrudi, depelli, non ſpe teneri, non ali ut antèa, non paſci, non foveri.

Deſpĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Amm. *Za nikaj derzhò.* Verachtlich. *Megútálásra-való.*

Deſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, [Act.] Cic. metaphoricè. *Kôga za nikaj derſim, mechem.* propriè. *dole gledim.* Verachte. 2. Hinabſchaue. *Megútálom.* 2. *fellyûl alá-nézek.* 3. pro *Video, Cerno.* Catuli, qui deſpecturi ſunt, *Cic.*

Deſpĭcor, aris, ari, atus ſum, (Deponens) *Plin.* Vide *Deſpicio.* N. 1.

Deſpŏlio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razbiam, ſzilum jemlyem, odnáſſam.* Beraube. *Fel prédálom, dúlom, foſztom.*

Deſpondĕo, es, ĕre, ſpondi, onſum, (Act.) Cic. 1. *Zarucham.* 2. *Obechem.* 3. *Volyu gubim, zdvajam, neuſſamſze kaj chiniti.* 1. Vermähle, 2. Verſpreche, 3. Verzage. 1. *Eljegyzem,* 2. *Igérek,* 3. *Kedvemet elveſztem, kétségben-eſek.* Deſpondere filiam alicui, Cic. *Z-kêm ſzvoju kcher zaruchiti.* Einem ſeine Tochter vermählen. *Leányát valakinek eljegyzeni, mátkáſítni.* identidem ſpondeo Conſuli, Vet. *Takaj to obechem ſzvètniku.* Das auch verſpreche ich dem Burgermeiſter. *Ujjonnan azt is igérem a' Polgár meſternek.* Deſpondere ſibi domum alicujus. *Cic.* ad Att. c. l. 11. *Chiu biſu ſzebi obechati: Za tugyum biſum hlěpeti.* Eines anderen Haus ihme verſprechen: Nach eines anderen Haus trachten. *Valaki házát magának ítélni, kívánni.* Deſpondere animum. Liv. l. 3. *Preplaſſitiſze, zdvoiti vu chem, ſzerce y volyu k-chemu pogubiti.* Verzagen, Verzweiflen, den Muth (Courage) fallen laſſen. *Valami felôl két-égbe-eſni.* Deſpondere Sapientiam. Golum. L. 12. *Neuſſatiſze znanye y mudroſzt zadobiti.* Verzweifflen, die Klugheit zubekommen. *Kétségben-eſni a' bölcſeſégrôl és tudományról.*

Dĕſponſātĭo, ōnis, f. Deſponſĭo, ōnis, f. Vid. *Sponſalia.*

Deſponſo, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. *Zaruchujem, zaperſztenim.* Zur Ehe verſpreche, Vermähle. *Eljegyzem, gyűrût váltok.*

Deſpūmo, as, are, avi, atum. (Neu. *aliis* Act.) Plin. *Pennu odnemlyem, oppennujem.* Abſchäume, Abſaume. *Tajtékját elhányom.* Deſpumatæ carnes. Plin. *Oppennyeno meſſo.* Abſaumtes Fleiſch. *Tajtékozott hus.* 2. *Metaphoricè.* Vinum deſpumare. *Pianoſzt zeſzpati, poſznuſze raztrezniti.* Den Rauſch ausſchlaffen. *Ki-alunni a' réſzegſéget.*

Deſpŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum. (Act.) Cic. *Doleplyujem.* 2. *Kôga za nikaj derſim, Nemárim.* Hinab ſpeye, ausſpeye. 2. Verachte. *Lepôkôm, kipôkôm.* 2. *Valakit ſemire tartok.*

Deſquāmo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Luſzke ſztruſem, luſchim.* Entſchuppe. *Hal héját levakarom.*

Deſtercŏro, as, are, avi, atum. [Act.] Ulp. *Od ſzmrada chiſztim.* Von Miſt ſäubere. *Ganéjból, motſokból ki tiſztítom.*

Deſterto is, ere, ertui, (Neu.) Perſ. *Preſztáiem ſzpati, y herkati.* Aufhöre von Schlaffen und Schnarchen. *Meg-ſzûnôm az aluvástól, és hortyogáſtól.*

Deſtillātio, onis, f. Marcell. *Kàp, kaplyenye.* Das Tropffen. *Letſepegés.*

Deſtillo, as, are, avi, atum. (Neu.) Celſ. *Dolekaplyem.* Herab tropffe. *Letſepegek, leſzivárkodok, Tſorgok.*

Deſtĭnātio, ōnis, f. Tacit. *Odluchenye, Namenenye, odluka, nakanenye.* e. Beſtimmung, r. Fürſatz. *Elvégezés.*

Deſtĭno, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Odluchujem, kanim.* 2. *Kupuiem.* 3. *Privezujem* 4. *Poſzilyam.* 5. *Dokanchavam, Doſzugyujem.* Mir fürnehme, verordne beſtimme. 2. Kauffe. 3. Anbinde. 4. Verſchicke. 5. Beſchlüſſe. *Elrendelem, elvégezem,* 2. *Veſzek.* 3. *Meg-kötöm.* 4. *Kûldök,* 5. *Elitélem.* Deſtinare alicui diem. Cic. *Kômu ſztanoviti dan odluchiti.* Einem einen gewiſſen Tag beſtimmen, verordnen. *Valakinek bizonyos napot rendelni.* Facio, tribus ut libertatē millibus deſtinet, Lucilius. *Chinim, da zatri jezera ſzloboſchinu kúpi.* Mache, das um drey Tauſend die Freyheit kauffe. *Tſelekſzem, hogy három ezerekért ſzabadságot vegyen.* Loro valido deſtinare ad anſulam, Apul. *z-jakem remenom, k-ruchiczi kolni privezati.* Mit ſtarcken Riem am Wagen anbinden. *Erôs ſzijjal az ſzekér rakontzához kötni.* Magiſter deſtinat hoc monſtrum, &c. Pontifici ſummo. Juven. *Szpaku ovu y ſztraſſilo poſzilya Meſter Biskupu naivekſſemu.* Der Meiſter überſchickt das Geſpenſt dem allerhöchſten Biſchoff. *A' Meſter küldi ezen rettenetes, ékteleń tſudát az leg föbb Püſpöknek.* Deſtinare modum nolle. Marcellus.

Digitized by Google

Nehteti dokonchati. Nicht vvollen enden, Beſchlüſſen. *Elvégezni nem akarni.*

Deſtĭtŭo, is, ĕre, ŭi, ŭtum. (Act.) Cic. *Oſztávlyam, zapuſcham.* Verlaſſe, im Stich laſſe. *Elhagyom.* 2. pro *Privo* cum *ablat.* Nimiam ſiccitatem deſtituere plantas naturali alimento. *Colum. l. 9.* 3. pro *Statuo Colloco.* Ita duo deſtituit ſigna his cum clavis Senex. *Plaut.* 4. pro *Fallo.* Quæ nec ſpem vindemiæ deſtituant. *Colum. l. 4. c. 24.*

Deſtĭtūtio, onis, f. Cic. *Oſztavlyanye, zapuſchanye, oſztavlenye.* e. Verlaſſung. *Elhagyás.*

Deſtĭtūtor, oris, m. Tibullus. *Oſztavlyavecz, oſztavitel, zapuſchavecz, zapuſztitel.* r. Verlaſſer. *Elhagyó.*

Deſtrigmentum, ti, n. Plin. *Oſztruſek, Treſzka, Oterſek.* r. Klotz. *Minden féle forgács, Fabulladék.*

Deſtringo, is, ere, inxi, ictum. (Act.) Plin. *Odtergavam.* 2. *Oſztrugávam.* Abbreche, 2. abſtreiffe. *Leſzakaſztom, kezemmel leſzedem, leverem, levonom. 2. Levakarom.* Deſtringere aliquid bonis alicujus. Plaut. *Od thiega dobra kaj odtergbi.* Einem von ſeinem Gut etvvas abzvvicken, Abbrechen. *Valakinek javaiból jól elkoporitani, jól eltſipni valaki jóſzágából.*

Deſtructĭlis, *Prud.* & Deſtructĭbĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Razmetlyiv, Poterlyiv, Pokvarlyiv.* Zerprechlich, zerſtörlich, verderblich. *Elromlandó.*

Deſtructĭo, onis, f. Quint. V. *Corruptio.*

Deſtructor, ris, m. Tert. *Pokvaritel, Pobabitel.* r. Verderber. *Lerontó.*

Deſtrŭo, is, ere, uxi, uctum. (Act.) Cic. *Pobablyujem, Kvarim.* Verderbe. *Lerontom, Elrontom.*

Dēſvāſor, oris, m. Amm. *Odgovoritel, Razgovoritel.* r. Abmahner, Abreder. *Valamitűl elintő.*

Dēſub, *præpoſ.* Senec. *Szpoda, pod.* Unter. *Onnan alól.*

Dēſŭbĭtò. *Adv.* Plaut. *Berzo, taki, bitro, na ſzkorom, odmah.* Gleich, alſo bald, eylends. *Hirtelen.*

Dēsūbŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Varro. *Šilom prebádam.* Mit der Ahlen durchſteche. *árral áltál ſzúrom.*

Dēſūdo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Verloſze-potim.* Sehr ſchvvitze. *Igen izzadok.* 2. Transl. pro *Laboro.* Cic.

Deſvēfăcio, is, ere, eci, actum. Cic. *Odoucham, odvadyujem.* Entvvehne. *Elſzoktatom.*

Deſvēſio, is, ieri, *Varro.* Deſveſco, is, ĕre, (Neu. *Incboat.* ex *Obſol.* Deſveo, es, ere,) ēvi, etum. Liv. *Odouchamſze, odvadgyujemſze, odvikujemſze.* Aus der Gevvonheit komme. Mich abgevvöhne. *Rósa elſzokom.*

Deſveſcendus, a, um. Quint. *Odouchlyiv. Odvadlyiv.* Entvvöhnlich. *Elſzoktatandó.*

Deſvētūdo, ĭnis, f. Liv. *Odvadenye, Odouchenye, odnavadenye.* e. Entvvöhnung. *Róla elſzokás.*

Dēſultōrĭus, ii, m. *Deſultorii equi* Sine ephippiis dicti, quod ex his facilè deſiliant *deſultores equites*, quibus ſingulis duo hujusmodi equi præſtò erant, ut exercitati ità milites altero de via feſſo in recentem deſilire poſſent. *Suet.* Hinc Dēſultōrĭus, a, um, *translatè* ſumitur pro *inſtabili*, & *inconſtanti*. Cic.

Dēſultor, oris, m. Liv. *Iz konya na konya berzo zaſzkochni vojnik.* Ein Reuther der von einem Pferd ſchnell auf das andere ſpringt. *Egyik lórúl máſikra hamar ugró katona.* 2. Hodie vocantur. *Dimachi* Vid. *Dimachæ.*

Dēſultrix, icis, f. Tertul. *Neſztalna* vg. *Sena, Dobrota, rěch.* &c. Unbeſtändige vg. Frau, Tugend, &c. *állhatatlan.* vg. *Aſzſzony, Jóság.* &c.

Dēſultūra, æ, f. Plaut. *Dole ſzkakanye.* Das Herabſpringen. *Leugrás.*

Dēſum, ĕes, ĕeſt, ĕeſſe, dĕfŭi. Cic. *Niſzem ovde* &c. *Menykam, zmenykávam* peregr. *Faliumi, imam falingu.* Ich bin nicht allda: Manglet, es manglet, ich habe ein Mangel, mir gehet ab. *Jelen nem vagyok; Héjával vagyok.* ſic pro *Abſum.* Huic convivio puer optimus &c. defuit. *Cic.* 2. pro *non ſatisfacio.* Deeſſe officio, dignitati. *Cic. id eſt* non ſatisfacere officio &c. 3. *Deeſſe alicui.* Cic. pro *aliquem non juvare.*

Dēsūmo, is, ĕre, umpſi, umptum. [Act.] Liv. *Odnemlyem, Jemlyem, Izbiram.* Hinvvegnehme, ervvähle. *El-veſzem, Válaſztom.*

Dēsūper. *Adv.* Virg. *Odzgor, zgora, odzgora.* Von oben herab. *Onnan fellyűl.*

Dēſurgo, is, ĕre, ēxi, ectum. (Neut.) Turneb. *Sztajemſze.* Aufſtehe. *Felkelek.*

Dēſurrectio, onis, f. Marcell. *Sztajenye.* Das aufſtehen. *Felkellés.*

Dētectio, onis, f. *Ulpianus. Synon.* Apertio, Retectio. *Odkrivanye, odkritje, razodkvanye.* e. Entdeckung, Entblöſung. *Kifedezés.* 2. Transl. *Ochituvanye, odpiranye ſzkrovnih dugovany.* e. Offenbahrung, Eröff-

Eröffnung der geheimen Sachen. *Ki-jelentés.* Synon. *Manifeſtatio.*

Dētector, ōris, m. Tertull. *Odkrivavecz, Razkrivavecz, Razodevavecz.* 1. Entdecker, Entblöſer. *Ki-fedező.* 2. Transl. *Ocbituvavecz.* 1. Offenbahrer. *Ki-jelentő.*

Dētĕgo, is, ĕre, ēxi, ectum. [Act.] Liv. *Razkrivam, odkrivam, razodēvam.* Entdecke, Entblöſe. *Ki-fedezem.* 2. Transl. *Ocbitujem: Sztrovnoſzti povēdam, odpiram, znane chinim.* Offenbahre, die Geheimnuſſen entdecke. *Ki-jelentem.* Detego inſidias. *Liv.* Synon. *Manifeſto, Patefacio.*

Dētendo, is, ĕre, endi, enſum. (Act.) Jul. Cæſ. *Odpinyam, zpuſcham, oſzlabujem.* Abſpanne, ablaſſe, nachlaſſe. *A' felſzoritott dolget viſzſza botsátom, Le-ereſztem.*

Dētentātio, & Dētentio, onis, f. JCt. *Zadersavanye, vſztavlenye.* e. Aufhaltung, zuruck Haltung. *Meg-tartoztatás.*

Dētentātor, & Dētentor, oris, m. JCt. *Zaderſitel, Vſztavitel.* r. Aufhalter, zuruckhalter. *Tartoztató.*

Dētento, as, are, avi, atum. (Act. *Freqv.* ex *Detineo*) *Guſztokrat Zadersávam.* Offt aufhalte. *Gyakorta tartoztatom.*

Dēter, *om.* inuſitatus *Poſitivus*, à quo apud Plaut. *Compar.* Dētĕrĭor, & apud Cic. *Superl.* Dēterrimus *uterque* uſitatus. *Zlochejſzi, Hman, Hūd.* Schlim, bös, liederlich. *Roſz, Hitván, Veſzett, Alább-való, Roſzſzabb.* Synon. *Vilis, pravus.* Vidi ego hominem nequam, verùm te neminem deteriorem. *Plaut.* in Bacch. *Legitur etiam:* Deter, a, um.

Dētergēo, es, ēre, & Dētergo, is, ĕre, erſi, erſum. [Act.] Colum. *Obriſſujem, obriſſávam, oterujem.* Abvviſche. *Meg-törlöm, El-törlöm.* Detergere faſtidia. *Colum.* pro *auferre.* Deterget nubila Cælo Notus. Horat. *id eſt* depellet. Detergere palmites. *Colum.* pro *palmites ſupervacuos decerpere, reſecare.* Detergere remos. *Cæſ.* pro *confringere.* Errata detergere. *Claud.* pro *corrigere.*

† Dētĕrĭōrātio, ōnis, f. JCt. *Pogorſſanye, Pobablenye, zapuſchanye* v. g. *Imanya.* e. Verſchlimmerung, Vervvüſtung. *Roſzabbitás, Elrontás, Alább-valóitás.*

† Dētĕrĭōro, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. *Pogorſſavam, Pobablyujem, Zapuſcham, kvárim, Pozlu dēvam, nanikaj ſzpravlyam* v. g. *Imanye.* Verſchlimmere, Vernachläſſige, Vervvüſte, ärger mache. *Roſzabbitom, Elrontom, Alább-valóitom.*

Dētĕrĭūs *Adv.* Cic. *Gorje, gorſſe.* Schlimmer, Liederlicher, ärger. *Roſzſzabbúl.*

Dētĕrius, a, um. *Feſt.* Vid. *Macilentus.* Porci deterii. Feſt. *Szuhi, Merſzavi, Mledni praſzczi.* Dürre, magere Schvveine. *Száraz, hitvány diſznók.*

Dētermĭnātio, ōnis, f. Cic. *Dokonchanye, konecz.* e. Endigung, Endung. *Végezés.* 2. Vid. *Definitio* N. 2.

Dētermĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. 1. *Dokanchavam.* 2. *Imenujem.* 3. *Odluchujem.* Ende Schlüſſe. 2. Benenne, Andeite. 3. Beſtimme, Anordne, Beſchlüſſe. *El-végzem.* 2. *Nevezem.* 3. *Elſzánom.*

Dētĕro, is, ĕre, dētrīvi, dētrītum. (Act.) *Synon.* uſu conſumo, attenuo, deterius reddo. Quint. *Terem, zterujem, ztiram; Vſzvajuch dodiram.* Zerreibe, abnutze. *Letörlöm.* 2. *Metaph.* Vid. *Imminuo, Detraho.* Laudes alicujus deterere. Horat. *Chiu hvalu pomenyſſati.* Eines Lob ſchmälern. *Valakinek hirit nevit meg-kiſebbiteni.* Alicujus famam deterere. *Sil.* pro *detrahere famæ.*

Dēterrēo, es, errēre, errŭi, ĭtum. (Act.) Cic. *Preſztraſſujem, Preplaſſujem, Z-trahom, odvracham.* Abſchrecke, Abvvendig mache. *El-rettentem, Elijeſztem.*

† Dētesſĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Spec. Sax. *Peneze zaigravam.* Das Geld verſpille. *A' játzásban pénzt veſztek.*

Dēteſtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Odurliv.* Abſcheilich. *útálatos.*

Dēteſtātio, onis, f. Macrob. *Kletva, 2. odurnoſzt.* e. Verfluchung. 2. r. Obſcheu. *Kiátkozás.* 2. *útálás.* 3. *Idem quod* genitalium abſciſſio. *ità Apul.* Vid. *Caſtratio.*

Dēteſtātor, oris, m. Tertull. *Zaklinyavecz,* 2. *Odurjavecz.* r. Verflucher, 2. Abſcheu-trager. *Átkozódó.* 2. *útáló.*

Dēteſtor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Plaut. *Odurjávam.* 2. *Zaklinyam, kunem.* 3. *Szvedoke zezávam.* Ein Abſcheu habe. 2. Verfluche. 3. Die Zeugen anruffe. *útálom.* 1. *átkozom.* 3. *Bizonságokat hivok.* Deos deteſtari. Plaut. *Boge na ſzvedochanſztvo zazavati.* Die Götter zum Zeugen anruffen. *Iſtennel bizonyítani,* &c.

Dētēxo, is, ĕre, ēxŭi, extum. (Act.) Virg. *Dotkávam tkanye dokanchavam.* Ausvvebe, das Weben vollende. *Elvégezem a' ſzövéſt.* 2. idem quod, *retexo, aliquid finio, exuo, ſpolio,* ità *Plaut.*

† Dēthrŏnĭſātio, onis, f. JCt. [*Latinè* Exau-

ctōrātĭo Rēgĭă.] *Izbichenye Kralya.* e. Abſetzung eines Königs. *Királyságbúl-való kivetés.*

†Dēthrŏnīſo, as, are, avi, atum. (Act.) JCt. (*Latinè* Exăuctōro.) *Izbitam kralya iz kralyeſztva.* Einen König vom Königreich abſetze, entſetze. *Királyságbúl levetem.*

Dētĭnĕo, es, ēre, ĭnŭi, entum, (Act.) Cic. *Vſztavlyam, zaderſávam*, peregr. *Areſtujem.* Aufhalte. *Megtartom, tartóztatom.*

Dētĭtŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Corn. Nep. *Kôga pſzujem, z-nedoſztojnemi rêchi kâga imenujem, ſzmradim, pogerdyujem, ime doſztojno y pravo nedajem, nepoſtujem.* Entunehre, mit ſchlimmen Worten ausmache, dem rechten Titul nicht gebe. *Igaz tituluſt nemadok, illetlen ſzókal illetem, nem bötſülöm.*

Dētondĕo, es, ēre, tondi, onſum. (Act.) Colum. *Odbrĭjam, kolybam, oſztriſujem, oſſkujem.* Abſcheere, die Haar gantz abſchneide, beſcheere. *Lenyirem, beretválom.*

Dētŏno, as, are, ŏnŭi. [Neu.] Val. *Jakogermim.* Sehr, ſtarck donnere, *Nagyot dördülök, dörgök.* 2. *Metaph.* irâ detonare. Val. pro *ſævire.*

Dētonſo, as, are, [Frequent.] *Aul. Gell.* Vide *Detondeo.*

Dētorno, as, are, avi, atum. [Act.] Plin. *Z-ferkávam, odferkávam, Izferkávam.* peregr. *Draſzlyam.* Ausdrehe, Ausdrechsle. *Megeſztergározom.*

Dētorquĕo, es, ere, orſi, ortum. (Act.) Virg. *Zaviam, Priviam, Dole-zviam.* Krümme, Biege, herab lencke. *Letekerem, Meghajtom.*

Dētractĭo, onis, f. Cic. Dētractus, ûs, m. Senec. 1. *Prigovarjanye, ogovor. Ogovarjanye.* 2. *Dole vlechenye.* 3. Æris detractio, *Vtergavanye. vtergnenye, ſztegnenye plache.* Das Nachreden, 2. e. Entvvendung, e. Abnehmung, f. Abzug, 3. Das Abbrechen, s. Abziehen, abvvicken von der Beſoldung, 1. *Rágalmazás,* 2. *Lebúzás, Levonás,* 3. *Bér,* vagy *pénz el-vonáſa.*

Dētracto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Kôga zlo derſim.* Einen übel halte, *Valakit roſzúl tartok.*

Dētractor, oris, m. Tacit. 1. *Ki dole vleche,* 2. *Ogovoritel, Ogovornik, Ogovarjavecz.* 3. *Vtergavecz odplache, Zteravecz, vchekavecz.* 1. Hinabzieher, 2. Ein Hinderreder, Verleimbder, 3. Abbrecher, Abzieher. 1. *Lebúzó.* 2. *Rágalmazó.* 3. *Bért* vagy *fizetéſt el-vonó.*

Dētrăho, is, ĕre, axi, actum, (Act.) Cic. 1. *Dole vlechem, oſzmikávam.* Herabziehe. *Vonſzom,* 2. *Vtergavam, odtergavam, ſzteſem kaj ou plâchi.* Abziehe, abbreche von der Beſoldung. *Bérit levonom.* 3. *Prigovorjam, ogovarjam.* Verleimbde, übel nachrede. *Gyalázom, Rágalmazom. Phras.* Alicujus famam detrimento afficere. De ſuis commodis aliquem detrahere. De bona fama detrahere. Famam lædere, famæ obeſſe, nocere, officere. Infamiæ notas inurere, nomen cujuſpiam ſordibus inquinare, aliquem infamem reddere, perpetuâ notare infamiâ. Perpetuò malè audire.

Dētrectātio, onis, f. Liv. *Nehtenye, odverſenye.* e. Weigerung, r. Abſchlag. *Nemakarás, Megvetés.*

Dētrectātor, oris, m. Liv. *Otimavecz.* Der ſich vveigert. *Megvető.*

Dētrecto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Liv. *Otimavamſze, branimſze, nedamſze, neprivolim.* Abſchlage, mich vveigere. *Megvetem, nem akarom.* Synon. *Defugio, devito, recuſo, nego.*

Dētrīmentōſus, a, um, Jul. Cæſ. *Skodlio, kvarlio.* Schädlich. *Ártalmas, káros.*

Dētrīmentum, ti, n. Varro. 1. *Zterenye,* 2. *Skoda, kvàr, S'teka.* 1. e. Abreibung, 2. r. Schaden, Verluſt. *Kárvallás, kár. Phras. Detrimentum leve.* Lætor, quod levi detrimento, quo erga me ſis animo, intellexi. Lætor, quòd mercede non ità magna, non admodùm gravi damno, ſatis exigua jactura, tuum in me animum, tuum in me ſenſum, quomodo ſis erga me animatus, quî tuus in me ſit animus, ſenſus, perſpexi, cognovi.

Dētrĭumphātus, a, um, (*alii cenſent rectius ſcribendum* detriumfatus) à græco *Triambos.* Minut. Felix *Vu premoſanſztou y obladanyu, v-diki premochnika iliti obladavcza pelyan ſzuſeny.* Der im Triumph geführt vvorden iſt. *Győzedelmeſtűl fogásban vitetett fogoly, vagy rab.*

Dētrĭumpho, & Dētrĭumſo, as, are, avi, atum, (Act.) Minut. Felix. *Vu ſztavi y diki mojoj nad obladanemi votimſze, ali ſanſnye pelyam.* In Triumph führe. *Győzedelmes pompával a' meg-győzetteket hatra viſzem.* Vid. *Triumpho.*

Dētrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Odrivávam, dole-rivam.* Herab ſchiebe, herab ſtoſſe. *Letaſzítom.*

Dētrullo,

Digitized by Google

Dētrullo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Iz jedne poſzude nochne, vu drugu zlevam.* Von einem Nacht-Geſchirr in das andere gieſſe. *Egy tjeli edényböl másba töltöm.*

Dētruncātio, onis, f. Plin. *Odſzteblenye, poſzechenye, odſzechenye, naſzechenye.* e. Abhackung, Abſtümmlung. *Lenyeſés, törſekig elvágás.*

Dētrunco, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Odſzteblújem, odſzekavam, poſzekujem, ſtvorſi od ſzteblo ſzechem, panye chinim.* Abhacke, vom Stamm abhaue. *Lenyeſſem törſekig levágom.*

Dētūdis, is, *com.* de, n. *Feſt.* idem ac *detonſus.* Vide *detondeo.*

Dētŭmĕo, es, ēre, ŭmŭi, (Neu.) *Stat.* Dēturgĕo, es, ēre, urſi (Neu.) Plin. *Oplahnujem, otokaſze oſzlobadyam.* Zu geſchvvellen auf höre, e. Geſchvvulſt verliehre. *Meglohadok, meg-ſzállok, dagadni meg-ſzünök.* 2. Metaph. *idem ac* deſino iraſci, furere, ſævire, ità *Statius.*

Dētŭmeſco, is, ēre, (frequentat) Petron. *idem.*

Dēturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Z-gora dole-prebitavam, ſilum dole-bitam, podiram.* Mit Gevvalt vveg *oder* herab vverffe, hinab ſtürtze. *Eröſſel letaſztom, Levetem.* 2. Metaphoricè: fortunis omnibus aliquem deturbare, Cic. *Izbititi koga iz vſzega imetka* ali *mentuvati.* Einen von allen ſeinigen Gut vertreiben. *Minden jóſzágtúl valakit meg-foſztani, menteni.*

Dēturpo, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Pogerdyujem, oſzmragyujem, omerzujem, ruſnega chinim.* Unflätig mache, ſchände, vervvüſte. *Megrútítom, tsúnyítom.*

Dēvaſto, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Zatiram, nanikaj mechem, fundam, vſzega mentujem.* Vervvüſte, zu Grund richte, zerſtöhre, verderbe. *El puſztítom, mindenbül ki-foſztom.*

Dēvectĭo, onis, f. (à deveho) *Dopelyanye, Dole-pelyanye, voſenye.* e. Zuführung, Abführung. *El-vitel, El-hordás.*

Dēvĕho, is, ere, exi, ectum, (Act.) *Tacit.* Dēvecto, as, are, (*Frequ.* Act.) Sedul. *Dolepelyam, vozim.* 2. *Dopelyavam, dovaſam.* Hinabführe, 2. Zuführe. *Elviſzem.* 2. *Elhordom.*

Dēvello, is, ĕre, vulſi, *vel* velli, vulſum, (Act.) Claud. *Izpukavam, van puchem.* Ausrupffe. *Leſzakaſztom, kiſzakaſztom.*

Dēvēlo, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Odkrivam.* Entdecke. *Felfedezem.* Synon. *Detego, revelo, velum aufero.*

Dēvĕnĕrandus, a, um, Tacit. *Vnogo-poſtuvan.* Hochgeehret. *Igen böttſületes, Tiſzteletes.*

Dēvĕnĕror, aris, ari, atus ſum, (Deponens.) *Vnogo-poſtujem.* Hoch verehre, in Ehren halte. *Igen tiſztelem, böttſülem.*

Dēvĕnĭo, is, īre, ēni, entum, (Neu.) Cic. *Dohajam, Doſzpevam.* Komme, gelange. *Lejövök, Eljövök.*

Dēvĕnuſto, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. Vide. *Deturpo.*

Dēverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Jako-biem, Túchem.* Sehr ſchlage. *Igen meg-verem.*

Dēvergentĭa, æ, f. Aul. Gell. *Nagnyenye, Dole-viſzenye, Dole-zhajanye.* e. Herabhangung, Herabgehung. *Alá-felé hajlás, függés.*

Dēverro, is, errĕre, erri, erſum, (Act.) Colum. *Pomechem, Izmechem.* Auskehre. *Megſeprem.*

Dēverſĭtor, aris, ari, (Deponens) & deverſito, as, are, (frequentativ.) Aul. Gell. Vid. *Diverto.*

Dēvĕrtĭcŭlum, i, n. *Navernenye.* e. Einkehr, e. Einkehrung. *Valahivez fordúlás, térés.*

Dēveſcor, ĕris, eſci, (Deponens) ſtat. *Odjédam, dojédam, jeſzti preſztajem.* Abeſſe. *Enni meg-ſzünök.*

Dēveſtĭo, is, ire, ivi, itum, (Act.) Apul. *Szlachimſze, razpraulyamſze.* Entkleyde, mich ausziehe. *Levetközök, levetkeztetem.*

Dēvĕto, as, are, ĕtŭi, ĭtum, (Act.) Quint. *Prepovedam.* Verbiethe. *Megtiltom* Synon *Prohibeo, interdico.*

Dēvĕxĭtas, atis, f. *Podolje, nagnyenye brega.* e. Haltung, abhängende Fläche. *Hanyatlás, menedékſég hegy le-hajláſa.* V. *Declivitas.*

Dēvĕxo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Trapim, muchim.* 2. *Jako ſalim.* Plage. 2. Hefftig Voppe und vexiere. *Kinzom.* 2. *Igen tſúfolom.*

Dēvĕxus, a, um. *Cic. comparat.* Devexior Claud. *Podolyen, nagnyen.* Nieder hangend, gebogen. *Lehajlott.* Devexior dies, Claud. *Dan k-zahodu nagnyen.* Der Tag zu der Sonnen abgang gebogen, hangend. *A nap nyúgotra hajlott.*

Dēvincĭo, is, ire, inxi, inctum. [Act.] Cic. *Zavezujem.* Verbinde. *Meg-kötelezem.* Synon. *Ligo. Conſtringo, Alligo, Comprehendo.* Se Vino devincire. Plaut. *Zopitiſze.* Sich voll Wein ſauffen. *Meg-borosodni.*

Dēvinco, is, ĕre, ici, ictum. [Act.] Cic. *Obladavam,*

Digitized by Google

davam, Premâgam, Predobivam, Obladujem. Ubervvinde. *Meggyôzôm, Meghirom.*

Dēvinctus, a, um. Cic. *Compar* Devinctior. Horat. *Zavezan.* Gebunden. *Megkôtelezet.* Aliquem conſvetudine ſibi devinctū tenere. *Kôga za priatela derſati, y imati.* Einen zu guten Freundt halten, und haben. *Valakit jó akarónak tartani.*

Dēvio, as, are, avi, atum. [Neut.] *Macrob. Zabludgynjem, zabajam, iz púta blúdim.* Vom Weeg abvveiche, Irrgehe. *Eltévelyedem.*

Devirgĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Non. Vid. *Deſloro.* N. 3.

Dēvītātio, onis, f. Cic. *Ogiblyenye, vugnenye, ugnutje.* e. Vermeidung. *Elkerülés, Eltávoztatás.*

Dēvīto, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Ogiblyemſze, vugiblyemſze.* Vermeide, meide. *El-kerülem. Eltávoztatom.* 2. V. *Caveo Vito.*

Dēvius, a, um. Cic. *Zvan-putni, Izputni, Blúdni.* Abvvegſam. *útbúl kitévelyedő.*

Dēungo, is, ere, unxi, unctum [Act.] Plaut. *Zmaſujem, Pomaſujem.* Salbe, beſchmiere. *Meg-kenem.* Se vinô deungere, Plaut. 2. *Vinomſze opiti.* Mit dem Wein ſich voll ſauffen. *Meg-itaſodni.*

Dēunx, uncis, m. Cic. *Jedenajzt Unczii,* illiti *dvadeſeti y dva lota.* Eilff Untzen, *oder* zvvey und zvvantzig Loth. *Tizenegy untziás,* vagy *huſzonkét lótos.* Ex deunce hæredem aliquem facere. *Cic.* pro *totam hæreditatem relinquere alicui.*

Dēvŏco, as, are, avi, atum. [Act.] *Dole-zovem,* 2. *Odzavam.* Herabfordere 2. abfordere. *Alá-hívom, ſzolítom.*

Dēvŏlo, as, are, avi, atum. [Neut.] Cic. *Doleletim.* Herabfliege. *Le-röpülök.* 2. Transl. pro *citò decurro.* Liv.

Dēvolvo, is, ere, olvi, ūtum, (Act.) Cic. *Dele-valyam.* 2. Metaph. *Hitim, naglo y berzo govorim, berbochem.* Hinabvvalle, hinuntervvältze, 2. Eyle, ſehr geſchvvind rede. *Lebengerítem.* 2. Metaph. *Hertelen ſzólok.* Verba devolvere, Horat. *Prevech naglo govoriti, berbotati.* Sehr geſchvvind reden, und plabberen. *Hertelen ſzólani.* 3. Transl. V. *Transfero.*

Dēvŏmo, is, ĕre, ŏmŭi, ĭtum, (Act.) Stat. *Blyujem, van dájem.* Ausſpeye, mich erbreche, über gebe. *Kiokádok.*

Dēvŏro, as, are, avi, atum. [Act.] Cato *Naglo jèm, nezgrizeno poſtram, lakomo ſerem.* Freſſe, gantz verſchlucke, verſchlinge. *Béfalom, El-nyelem.* 2. Transl. V. *Prodigo, Conſumo. Cic.* Nomen alicujus devorare. Plaut. *Iz kôgaſze zabiti, zaboraviti.* Eines vergeſſen. *Valakiról elfelejtkezni.* Devorare libros. Cic. *Marlivoſze y poblepno vuchiti.* Fleiſſig und embſig lehrnen. *Minden tehetségből tanólni.* 3. pro *patienter fero.* Hominum ineptias & ſtultitias, quæ nobis devorandæ ſunt, non tulit. *Cic. in Brut. c. 67.* 4. pro *avidiſſimè cupio, Ishio.* Ille Regis hæreditatem ſpe devoravit. *Cic. Att. l. 1.*

† Dēvōtē *Adv. ſuperl.* Dēvōtiſsĭmè. Lact. *Pobofno.* Andächtig. *Ajtatoſan.* &c.

Dēvōtio, onis, f. Cic. *Zagovor.* s. Gelübd. *Kötelezés.* 2. *Pobofnoſzt.* e. Andacht. *Ajtatoſſág.* Deciorum devotione placati ſunt Dii *Cic.* 3. V. *Execratio, Imprecatio.* Svet. 4. V. *Incantamentum.* Tacit. 5. V. *Reſpectus N.* 2. ità *JCt.*

Dēvōto, as, are, avi, atum. [Act. *Frequ.*] Cic. *Guſztokrát Zagovor chinim, zagovárjamſze.* Offt mich verlobe. *Gyakran magamat kötelezem.* Quæ vis patrem Decium, quæ filium devotavit. *Cic. Parad.* 1. c. 1. 2. Vid. *Devoveo.*

Dēvōtus, a, um. Cic. *Poſzvechen, Aldúvan, Zagovorjen.* Gevveichet, geopffert, verlobt. *Szenteltetett, áldoztatott, valakitől eltöteleztetett, Fel-ajánlott.* 2. *Pobofan.* Andächtig. *Ajtatos.* Lactant. 3. pro *impensè alicui addictus.* Cic. 4. *Proklet.* Verflucht. *átkozott.* Devota domus. Ovid. *Prokleta Hiſa.* Verfluchtes Haus. *Meg-átkozott Ház.* 5. pro *Veneficio ligatus.* *Ocsópran.* Bezaubert, verhext. *Meg-boſzorkányoſztatott.* Tunc me diſcedens devotum fœmina dixit. *Tibull.*

Dēvŏveo, es, ēre, ōvi, ōtum. [Act.] Cic. *Zagovarjamſze, Bogu obèchem, zavjetujemſze.* Verheiſſe, verlobe. *Fogadom, kötelezem.* 2. pro *impensè alicui mutuæ amicitiæ legibus aſtringo.* Cæſ. 3. *Kúnem, preklinyam.* Ovid. Verfluche. *átkozom.* aliquem diris omnibus devovere. *Cic.* 4. pro *prævio voto ſe morti dedere.* Quidam Imperatores ſe ipſos diis immortalibus capite velato &c. pro Rep. devoverunt. *Cic. de Nat. Deor.* Item 5. *Zaczoprujem, Czóprام.* Verzaubere, verhexe. *Boſzorkányozom.* Devovet abſentes, ſimulacráque cerea fingit. *Ovid.* Heroid. ep. 6. v. 91.

Dēūro, is, ĕre, uſſi, uſtum, (Act.) Liv. *Zesgávam, opalujem.* Abbrenne, verſenge. *Meg-égetem.*

DĔUS,

*DĔŪS,i,m.Cic. *BOG.* r.GOTT.*ISTEN.* Gentilibus, qui plures DEos coluêre, alii erant *Dii majorum gentiū*, ſeu *majores* nominati, videlicet: Jupiter,Mars,Apollo,Mercurius, Neptunus,Vulcanus, Juno,Veſta, Minerva, Ceres, Diana,Venus: *Minores* alii ſeu *minorum gentium*,ut ſunt Fauni,Nymphæ, & ii omnes, qui ex hominibus in DEorum numerum ſunt relati, idcirco *Advenæ*, & *Adſcriptitii* dicti. V. *Cic 1.Tuſc.c 13. Lactant. l.1.c.15.* 2.nomen *DEus* tribuitur excellenti in aliqua re. In politia DEus ille noſter Plato. *Cic. l.4.Att.ep.15.* Item benefico & ſervatori. *Id. poſt red. ad Quirit.c.5.* Item felici, & fortunato. *Terent.* 3.Formulæ, *exclamantis:* Dii immortales! *ironia & indignantis:* Si Diis placet. *deprecantis:* Dii meliora! *Cic. Sic:* Dii bene vertant. *Bòg daj ſrechu.* Gott gebe ſeinen Segen darzu. *Adja Iſten jó végét.* Dii melius duint. *Daj Bòg bolye.* Gott gebe beſſer. *Adja Iſten jobban.* ita *Plaut.* & *Terent.* 4. Dei *pro* Dii, *Plaut.* Deûm *pro* Deorum, Deis *pro* Diis, *Liv.* Dee *Vocat. pro* DEus, *Prudent.*

*Dĕutĕrăgōniſta, æ,m. v. *Adverſator.*

*Dĕutĕria, æ, f. Plin. v. *Lora.*

*Dĕutĕrŏlŏgus, i,m. *JCt.* v. *Advocator.*

*Dĕutĕrŏgămus, i, m. *Drugòch-oſenyen.* Der ſich zum andernmahl verheurathet. *Máſodſzor megházaſodott.*

*Dĕutĕrŏpăthia, æ, f. *Bòl iz druge izhajajucha, kakti glavna bòl iz mlahavóche ſeludcza.* e. kranckheit, ſo von einer andern herrühret, e. g. Hauptvvehe von ſchlechten Magen. *Egy betegségbül ki jövön betegség, mint az fej-fájás a' roſz gyomortúl.*

*Dĕutĕrŏtŏcus, i, m. *Drugo-rodyen.* Der andere in der Geburts Ordnung. *Máſodſzor ſzületett, Elő után ſzületett.*

Dextans, antis, m. Golum. *Deſzet uncsih*, iliti *dvadeſzeti lotov.* zehen untzen am gevvicht *Tiz untzia, Húſz lót.*

Dextellă, æ, f. *Dimin.* Cic. *Deſznichicza.* s. rechte Händlein. *Jobb-kezecske.*

Dextĕr, ĕra & tra, ĕrum & trum, Liv. *Deſzni, Deſznyak.* Recht, zur rechten hand. *Jobbján, Jobb-kezü.* v. *Dextimus.* 2.Transl. v. *Aptus, Accommodus, Agilis:* Rerum dexter modus. *Prikladni náchin.* Geſchickte Manier. *Alkalmatos állapot, dolog.* Virg.3.v. *Secundus N.2* Dexter ades. *Na ſzrechu* ali *ſzrechen dohadyas.* Glücklich kommeſt. *Szerentséſen jöſz.* ita *Ovid.1.Faſt.v.67.* Dextĕrĭŏr, *Plin.* Dextimus. *Varr.*

Dextĕra, & Dextra, æ, f. *Deſzna ruka, Deſznicza, Deſznacha.* e. rechte Hand. *Jobb-kéz.* Dare, porrigere dexteram: *Transl. pro* præſto eſſe, auxiliari. *Cic.*

Dextĕrē, & Dextrē, *Adv.* Liv. v. *Accommodatè, Agiliter, Secundè.*

Dextĕrĭtās, ātis, f. Liv. v. *Agilitas, Aptitudo, Alacritas.*

Dextĭmus, a,um. *Deſzno-ſztran: Na deſznoj-ſztrani ſztojechi*, ali *poſztavlyen: Deſznoruk, Na deſzno.* Auf der rechten ſeiten ſtehend: Zur rechten Hand gelegen, geſetzt: Rechts. *Jobb kéz felől-való.* Dextima via. *Varr.*

Dextrālĕ, is, n. Hier. *Narukva deſznicze.* s. Armband an der rechten Hand. *Jobb kéz-kötő.* v. *Armilla, Brachiale.*

Dextrātio, ōnis, f. Solin. *Na deſzno vratenye, obernenye, pelyanye.* e. rechter-Handvverts-kehrung, führung. *Jobbkéz-felé fordítás, vezetés.*

Dextrātus, a, um. *Syn.* ad dextram ſitus. *Auct. Limit.* v. *Dextimus.*

Dextro, ās, āvi, ātum, (Act.) Solin. *Na deſznu ruku pelyam.* An der rechten Hand führe. *Jobb kéz-felől vezetem.*

Dextrochērium, ii, n. *Capitol.* v. *Dextrale.*

Dextrorſum, *Cic.* Dextrorſus, *Plin.* &

Dextroverſum, & Dextrovorſum, *Adv.* Plaut. *Na deſzno.* zur rechten Hand, rechter Handvverts. *Jobbkéz-felé.*

Dī, *Præp. inſepar.* v. in *Dis.*

*Diă, æ, f. Strabo. *Boſicza mladoſzti.* e. Göttin der Jugend. *Ifjúságnak Iſten-aſzſzonya.*

*Dĭăbăthrārius, ii, m. Plaut. *Papuchar.* r. Schlitt-Schuhmacher. *Paputs-tsináló.*

*Dĭăbăthrum, i, n. *Varr.* v. *Sandalium.*

*Dĭăbētēs, æ, m. v. *Tranſitus.* Hinc 2. v. *Syringa.* Golum.

*Dĭăbŏlŭs, i, m. Tertull. *Vrag, Málik, Szumrak, Szotona, Nápaſztnik, Skrápecz, Zlodi, Paklenik, Hudich, Djavol.* r. Teuffel, böſe feind. *Ördög.* Propriè v. *Criminator, Calumniator.*

*Dĭăbŏtărum, i. n. Med. *Travo-Szmolenicza.* s. Kräuter-Pflaſter. *Fü flaſtrom, kenet.*

*Dĭăbrōſis, is, f. *Latinè* Exeſio. Med. *Iz-ali prejedanye.* e. Aus-oder Durchfreſſung. *Megevés, Emésztés.*

*Dĭăcătŏchē, es, f. JCt. *Imanya-Ladanye.* s. Beſitzthum der Güter. *Jószágnak birása.*

*Dĭăcătŏchŭs, i, m. JCt. *Imanyo-ladavecz.* r. Beſitzer ſeiner Güter. *Jószág-biró.*

*Dĭăchōrēſis, is, f. v. *Sordes N.1.*

*Dĭăchăsŏn, i, n. Med. *Travo-ſzochna ſzmolenicza, namaſztnicza.* s. Safft-Pflaſter. *Fü nedveſségbül tsinált flaſtrom.*

*Dĭăchȳtŏn, i, n. *Salatko vino.* Süſſer Wein. *édes bor.*

Digitized by Google

*Diăcĭnēmă, ătis, n. Med. *Zmeknenye koſzti.* e. Abvveichung, Verrenckung der Gebeine. *Tſontnak ki-forduláſa, kimenyléſe.*

*Diăclyſmă, ătis, n. Med. *Voda ſzuproti vuſzt vonyhi.* s. Mund-Waſſer, den üblen Geruch zubenehmen. *Szaj bludöſség ellen-való Viz.*

*Diăcōdĭon, ii, n. Plin. *Szok iz maka.* ein Mahnſamen-Safft. *Mákbül tſinált nedveſség.*

Diăcōnātŭs, ûs, m. Eccl. *Malſnikovoga pomochnika chaſzt.* s. Helffers-Amt. *Káplánság.*

*Diăcōne, es, & *Diăcōnĭſſa, æ, f. *Pomochnicza czirkvena.* e. Kirchen-Helfferin. *Egybázi Meg-ſegitönö.*

*Diăcŏnŭs, i, m. Tertull. *Pomochnik Meſſnichki.* r. Helffer in Kirchen-Dienſt. *Káplán. Egybázi Meg-ſegitö.* Item *Szkerbitel almoſtva.* r. Almoſen-Pfleger. *Alamiſna gondviſelö.*

*Diăcȳdōnītēs, æ, m. *Iz kutinzkoga ſzoka Nápitek.* r. Kitten Julep. *Birſalma itel.*

*Diăcȳdōnium, ii, n. *Voda, ali Szok iz kutin zpreſſan.* e. Quitten-Latvverge. *Birſalma viz, vagy nedveſség.*

*Diădēmă, ătis, n. Cic. & Diădēmă, æ, f. Apul. *Koruna Kralyevzka.* e. Königliche Krone. *Királyi Korona.* v. *Mitra N. 1. Cidaris.*

Diădēmātus, a, um. *Plin.* Diademate ornatus.

Diădŏſis, is, f. v. *Digeſtio N. 1.*

*Diădūmĕnus, a, um. Plin. v. *Diadematus.*

*Diæcēſis, is, f. v. *Diœceſis.*

*Diærēſis, is, f. *Latinè* Diviſio. *Razdvoienye ſzlovke.* e. Zertheilung einer Sylben in zvvey. *Szilabának ketté-válaſztáſa.* Sic apud *Virg.* aurai *pro* auræ.

*Diætă, æ, f. Cic. *Hrane mertuk, mertuchlivozt, razlog, red.* e. Mäſſigkeit im eſſen, und trincken: Lebens-ordnung. *ételben-és italban-való mértékleteſség, rendtartás.* 2 v. *Cœnatio N. 1.* ita *Solin.* 3. v. *Habitatio.* Hac adeuntur diætæ duæ, quarum in altera cubicula quatuor, in altera tria. *Plin. l. 5. ep. 6.* Ubi alii leg. *Zeta* pro *Diæta.* 4. v. *Comitia, Congregatio.* ita *Græci*, & hos ſecuti *JCti*, præſertim *Hungaria.*

Diætārĭus, ii, m. Ulp. *Sztolo-doornik, Pebarnik, Leſnichar.* r. Tiſch-Diener, Tafel-Decker. *Aſztalnál udvarló ſzolga.* Item v. *Cubicularius.*

*Diætētes, æ, m. *Odreditel jéſztvin.* r. Fürſchreiber der Speis-ordnung, Verordner der ſpeiſen. *éteknek el-rendelöje.* 2. v. *Arbiter N. 1.*

*Diætētĭcē, es, f. Celſ. *Prepiſzano jéſztvin Odredyenye.* e. vorgeſchriebene Speis-Ordnung. *éteknek el-rendeléſe.*

*Diaglȳphĭcē, es, f. *latinè* Ars ſculpendi. *Kameno Drevo-Z'ato ali Srebro-dubczeo Meſtria, Zreszavanya znanoſzt.* eingegrabene Bildhauer-Kunſt. *Kép-faragó Meſterség.* Huic opponitur *Ănăglyptĭcē, ſeu ars cælandi, vel ſcalpendi imagines, quæ emineant: cùm contrà Diaglyphices imagines ſuperficie operis ſint depreſſiores, & excavatæ, ut anuli, & ſigilla.

*Diagnoſis, is, f. *Poznavanye boli.* e. Erforſchung, Erkennung der kranckheiten. *Betegségnek iſmérése.* Generatim v. *Cognitio.*

Diăgōnālis, le, & Diăgōnĭcus, a, um, à **Diagonios:* ut Linea diagonalis, vel diagonica: *h. e.* angularis, ſeu ab uno angulo ad alterum perducta. *Vitruv.*

*Diăgrammă, ătis, n. *Syn.* Rei alicujus deſcriptio, delineatio, imago. *Vitruv.*

†Diăgrăphārĭus, ii, m. *Deriv. ex Græco*, &c.

*Diăgrăphēus, ĕi, m. *Od obchinzkeh poſzlov y dugovany Piſzecz.* von öffentlichen Sachen und Händeln Schreiber. *közönséges dolog iró.*

*Diăgrăphĭcē, es, f. Plin. *Latinè* Ars delineandi. *Rezo-poteza znanozt, Meſtria ſzlikkovanya,* e. Reiſs Kunſt, die Kunſt etvvas zu entvverffen *oder* abzureiſſen. *Kép iráſnak tudománya, Rajſzoló meſterség.*

*Diălectĭcă, æ, & Dialecticē, es, f. Cic. *Latinè* Ars diſſerendi, diſputandi, diſceptandi. *Mudro-pregovárjanya znanſztvo. Navuk razlaganya y pregovornozti,* e. Diſputir-Kunſt. *Vetekedéſnek, Diſputáláſnak tudománya.* v. *Logica.*

*Diălectĭcă, ōrum, n. *Syn.* Res dialecticæ. *Cic.*

*Diălectĭcè, *Adv.* Cic. *Syn.* More dialecticorum.

*Diălectĭcŭs, i, m. *Cic.* qui tractat Dialecticam. *Navuchitel, mudro-pregovárjanya.* r. Diſputir-Kunſt-Lehrer. *Igazán-vetekedö.* Item v. *Diſceptator, Diſſertator, Logicus.*

*Diălectĭcus, a, um. *Cic.* ad Dialecticam pertinens. v. *Logicus.*

*Diălectŭs, i, f. *Latinè* Proprietas alicujus linguæ. *Suet.* v. *Idiotiſmus.* Græcæ linguæ dialectos. v. in *Lingua.*

*Diălēxis, is, f. v. *Diſputatio, Diſſertatio.*

Diălis, le. Varr. *Jupiterov.* Dem Jovi gehörig. *Jupiterhez-való.* v. *Dius N. 2.* 2. *Jednodnevni*, eines Tags. *Egy-napi.* Conſul dialis. ita *Cic.* apud *Macrob. l. 2. Satur. c. 2.*

*Diăllăgē, es, f. *Quint.* v. *Conciliatio.*

*Diălŏgiſmus, i, m. *Latinè* Sermocinatio. *Z-ſzobum ſzpominanye, ſzamò-ſzobum pregovarjanye.* s. Geſpräch mit ſich ſelbſten durch Frag und Antvvort. *Magával-való, ſzólás, és felelés.*

*Diălŏgus, i, m. *Latinè* Colloquium, Diſſertatio inter plures. Cic. *Dogovorjie.* s. Geſprach, so vvechſels-vveiſe geſchicht. *Személyek között beſzéllgetés.*

*Diă-

Digitized by Google

*Dĭălўſis, is, f. *Latinè* Diſſolutio.

*Dĭămĕtĕr, *Geog.* Diamĕtros, tri, f. Vitr. *Potezicza*, iliti *Linea zraven poſzredini cheſha od kraja do kraja iducha: Szredomera.* e. ne gerad-durchgehende Mittel-Linie. *Valamit két-felé- oſztó linea.* E diametro. *Ravno ſzuproti, Pravo naproti.* Schnurſtracks zuvvider, entgegen. *Egyeneſen ellenbe.*

*Dĭămĕtrus, a, um. Firmic. *Zraven chez ſzredinu iduchi.* Gerad durchgehend. *Egyeneſen középen házott.*

Dĭānă, & Dīānă, æ, f. *Boſicza lova.* e. Göttin der Jagd. *Vadáſzáſnak Iſten aſzſzonya.* Jovi ex Latona eodem cum Apolline partu genita, quæ etiam *Luna, Proſerpina, Hecate, Lucina*, vel *Juno Lucina, Dictynna, Noctiluca, Annivega, Trivia, Lucifera, Pergaa, Faſcelis* dicitur. Sunt autem tres: 1. Diana, filia Jovis & Proſerpinæ; 2. Filia Jovis tertii, & Latonæ; 3 Filia Upis, & Glauces. *Cic. 3. de nat. Deor.*

*Dĭānœă, æ, f. *Quintil.* v. *Intellectus, Mens, Ratiocinatio.*

*Dĭăparthĕnia, ōrum, n. *Dar zákonski, z-kim daruje Mus Senu za partu y divojachtvo.* e. Morgengabe, Geſchencke, ſo ein Mann dem Weib für die Jungferſchafft gieht. *Ajándék, mellyet a' férj eljedzett mátkájának ſzüzeſségért ád.*

*Dĭăpaſmă, ătis, n. *Mart.* Siccus odor.

† Dĭăphănĭtās, ātis, f. *Phys.* v. *Belluciditas.*

*Dĭăphănus, a, um. *Phys.* v. *Perlucidus.*

*Dĭăphŏră, æ, f. v. *Differentia.*

*Dĭăphragmă, ătis, n. *Latinè* Interſtitium, Medium. *Poſzredje.* Das in der mitten iſt, r. Unterſcheid. *Minden dolognak közepe.* Hinc 2. accipitur pro *cartilagine* nares dirimente. 3. Speciatim & per excellentiam: *Opnicza, Miſicza*, iliti *koſicza ſzerdcze y plyucha, od jeter y ſzlezene razluchujucha.* s. Zvverck-Fell, Bruſt-Fell, das Hertz und die Lunge, vom Leber und Miltz entſcheidet. *Hártya, melly a' ſzivet és tüdőt, a' májtúl és léptül elvſztja.* ita *Cels.*

*Dĭăphthŏra, æ, f. *Neprebavnoſzt jéſztvin.* e. Verderbung der ſpeiſen im Magen. *Az gyomorban étkeknek meg nem emeſztéſe.*

*Dĭăpŏrēſis, is f. *Quint.* v. *Addubitatio.*

*Dĭăpſalmă, ătis, n. v. *Pauſa.*

Dĭārĭum, ii, n. Mart. *Jedno-dnevni ztroſſek, Hrana jednoga dneva, Na dan odluchena hrana.* e. Thägliche Zehrung, auf einen tag beſtimmte Nahrung. *Mindennapi költség, Mindennapi rendelt eledel.* 2. *Dnevnik*,

Knigа za popiſzávanye vſzagdaſſnyih dogoviny. s. Tag-Buch, Hand-Buch. *Mindennapi dolognak feliegyző könyve.* Syn. *Ephemeris, Faſti N. 1. Logarium.* ita *Gell.*

*Dĭărrhœa, æ, f. *Latinè* Fluxio. *Speciatim* autem *Griſa prez kervi, Telo-otvorenye*, f. v. *Cheſztoſzernicza.* e. Ruhr, r. Bauch-fluſs, Durchfall, Durchlauff ohne Bluth. *Has menés, Haſnak folyáſa, Vér nelkül-való has-rágó folyás.* Cic.

*Dĭaſtēmă, ătis, n. *Sidon.* v. *Spatium N. 1.*

*Dĭaſtŏlē, es, f. *Gram.* Figura, dum ſyllaba naturâ brevis producitur. *Kratke ſzlovke poduſenye.* e. Verlängerung einer kurtzen Syllben. *Rövid ſzónak hoſzabbítáſa.* 2. propriè, & generaliter idem eſt, ac *Dilatatio, Diductio, Prolongatio N. 1.* Hinc *Med.* Cordis diaſtole. *Odpiranye*, ali *Razſſirenye ſzerdcza.* Die Oeffnung, *oder* Ervveiterung des Hertzens. *Szivnek kinyitáſa*, vagy *nyitáſa.*

*Dĭaſtўlus, a, um. *Latinè* Diductioribus columnis conſtructus. *Vitruv.*

*Dĭăthĕſis, is, f. *Latinè* Diſpoſitio, *Scil.* apud Architectos. *Vitruv.*

*Dĭăthўrum, i, n. Vitr. *Predvrata.* e. Vor-Thüre. *Elő kapu, ajtó.*

*Dĭătrētum i, n. Ulp. *Ferkanoga delaza pitje poſsuda.* ein gedrehtes Trinck-Geſchirr. *Eſztergában faragott ivó edény.* v. *Toreuma.*

*Dĭătrĭbă, æ, & Dĭătrĭbē, es, f. *Syn.* Schola, locus diſputationis. Gell. *Uchilnicza mudro-pregovárjanya.* e. Diſputir-Schule. *Igázan vetekedés oskola.* Item v. *Diſputatio.*

*Dĭaulus, i, m. *Vitruv.* Spatium duo ſtadia complectens.

Dĭbălo, as, avi, atum, (Act. *Obſol.*) *Varr.* v. *Conſumo.* ita exponit *Scaliger.*

Dĭbăphus, a, um. Cic. *Dvakrat vu boju namochen, Dvakrat farban*, Zvveymal gefärbt, *kétſzer feſtett.*

*Dĭcă, æ, f. *Piſzmo na pravdu pozavajuche.* r. Rechts Handel Brieff. *Perléſnek levele.* Item v. *Lis N. 1. Cauſa, Actio N. 2.* Dicam alicui ſcribere. *Cic.* vel impingere: *Terent.* h. e. in jus vocare, accuſare, actionem alicui intendere. *Kűga na pravdu pozvati, pravdati.* Einen zum gericht beruffen, mit ihme rechten. *Valakit törvénybe idézni.* Dicas ſortiri: h. e. ſortes ducere, ut illa cauſa prima agatur, quæ prima ex urna extracta fuerit. *Cic 4. Ver. c. 15.* 2. Dica pro Dea judiciorum Præſide. *Boſicza pravde.* e. Gerichts Göttin. *Perléſnek Iſten-Aſzſzonya.* ita *Budaus.* 3. † Dica in *Jure Hungarico*

 voca-

vocatur *Contributio* à Regno pro Rege, & publicis neceſſitatibus facta. v. *Tributum.* Hinc †Dicātio, ōnis, f. v. *Impoſitio N.* 2. *Exactio N.* 1.

Dĭcācĭtās, ātis, f. Cic. *Z-oſzmehávanyem govorlivozt, Nepremiſslena govorlivozt. Klopotlivozt.* freches Plaudern, unnützePlauderey, Spötterey, Gevväſch. *Tséltſapóság, Tréfa, Tſatſogás.* v. *Loquacitas, Scurrilitas.*

Dĭcācŭlē, *Adv.* Apul. v. *Loquaciter.*

Dĭcācŭlus, a, um, Plaut. *Vnogo-rech, Prevech govorlivo.* Plauderhafft. *Tſátſogátska.* v. *Loquaculus.* Homo dicaculus, v. *Blatero.*

*Dĭcæarchæa, & Dicæarchēa, & Dicæarchĭa, æ, f. Feſt. *Pravichno vladavzton.* s. Gerecht-Regiment, gerechte Regierung. *Igaz birodalom.*

*Dĭcæŏlŏgĭa *vi accent.* æ, f. *latinè* Juris ſui in medium prolatio. *Gram.*

*Dĭcaſtērĭum, ii, n. JCt. *Meſzto ſzuda.* e. Gericht-Stube. *Itélő-hely.* Item *Szpraviſche ſzudczto, Szudinztvo.* s. Gerichts-Collegium, e. Gerichts-Verſammlung, Regierung. *Itéletben egybe-gyűlitekre.*

Dĭcātĭo, ōnis, f. Cic. *Alduvanye, Poklonenye.* e. Opfferung. *áldozás.* 2. *Poſzvetyenye.* e. Weyhung. *Szentelés.* 3. *Podajenye, Pripiſzuvanye.* e. Ergebung, zueignung. *Feladás, Ajánlás.* v. *Dedicatio, Conſecratio, Traditio, Oblatio.*

Dĭcātus, a, um, *cum Dativo.* Gic. *Alduvan, Daruvan, Poklonyen, Prikazan, Izruchen.* Aufgeopffert, Zugevvidmet, Zugeeignet, Dargegeben. *Megáldozott, Szentelt, Ajánltatott.* Dicatiſſimus. *Vet. Inſcrip.* ap. *Gruter.*

Dĭcax, ācis, *om.* dicaciŏr, dicaciſsimus. Cic. *Vnogo-rechlivo, Klopotlivo, Z-oſzmehávanyem govoriti navaden, Razpuſztyeno jezichlivo, Preſzloboden vu govorenyu, Slabravecz, Tepnya.* Plauderer, Plauder-Matz, Spei-Vogel. *Sok beſzedű, Tréfás, Tſatſogó.* v. *Loquax.*

*Dĭcē, es, f. v. *Dica.*

Dicĕ, *pro* Dic. *Obſ.* Plaut. *Povech, Reczi.* Sage du. *Mond-meg.*

*Dĭchalcum, i, n. Vitruv. *Novcbecz, chetertu ſztran jednoga becha vu ſzebe zaderſavajuchi: Bechecz.* ein Viertels-Pfennig. *Negyedik réſze a' pénznek.*

*Dĭchaſtēres, um, m. *Chetiri pervi chlovechii zubi.* die Speck-Zähne, ſind die vier vörderſten menſchliche Zähne. *Embernek négy első fogai.*

*Dĭchēmĕrŏn, i, n. *Deſzet-dána, Deſzet dnevov vréme.* eine Zeit von zehen Tagen. *Tiz-napi idő.*

*Dĭchŏtŏmĭa, æ, f. *Razdvojenye, Na dvoje rézanye.* e. Halbirung, e. Zerſchneidung in zvvey Theile. *Két réſzre oſztás.*

*Dĭchŏtŏmŏs, i, m. *latinè* Res biſariam diviſa. *Dugoványe na dvoje razluchena.* In zvvey Theil zertheilte Sache. *Két réſzre oſztott dolog.* 2. Speciatim *Fertály meſzecza.* Mondes Viertel. *Hóldnak negyed réſze.* Idque ideo, quòd Luna tunc per oppoſitionem Solis, velut diviſa appareat. *Aſtrol.*

† Dĭcĭbĭlis, *com.* le, n. *Zrechnivo, Zrechlivo, Zgovornivo, Rechiſze moguch.* Das ſich reden läſt. *Mondható.* v. *Pronunciabilis.*

Dĭcĭbŭlum, i, n. *Tertul.* v. *Nugæ.*

Dicis, *Gen. Sing.* à * *Dice,* (latinè *Mos, Conſvetudo, Sermo.*) vel ab antiq. Nominat. *Dex* vel *Dix*, vel à verbo *Dico.* Dicis cauſa: *h. e.* conſvetudinis cauſa, ſermonis gratia. Cic. *Zbog navade, govorenya radi, na iskazu, ſzamo daſze reche.* Aus der gevvohnheit, der gevvohnheit halber, der rede zugefallen, zum ſchein, das nur geſagt vvird. *Szokásbúl, ſzokás-ſzerint, beſzédnek okáért, tekintetre, tſak meg-is, tſak hogy mondaſſék.*

Dĭco, ās, ārĕ, āvi, ātum, (Act.) *Synon.* Addico, Dedico, Offero N. 1. Nuncupo N. 2. Conſecro. *Aldujem, Darujem, Prikaſujem, Poklanyam, Uvjetujem.* Opffere, Aufopffere, Zueigne, Widme. *áldozok, ajándékozok, ajánlok.* 2. v. *Sanctifico.* Aliquid Deo dicare. *Bogu kaj alduvati, daruvati, pokloniti, poſzvetiti.* etvvas Gott aufopfferen, Widmen, heiligen, vveyhen. *Valamit Iſtennek áldozni, ajándékozni, ſzentelni.* ita *Cic.* Dicare alicui operam. Terent. *Komu ſzluſiti, pomochi.* Einem dienen, helffen. *Valakinek ſzolgálni, valakit ſegiteni.* 3. v. *Trado N.* 1. Se alicui in clientem dicare. *Podatiſze komu pod obrambu.* Sich unter eines ſchutz begeben. *Magát valaki óltalma alá ajánlani.* Cic.

Dīco, is, ĕre, ixi, ctum, (Act.) *Velim*, Inf. *rechi*, Præt. *velelſzem, rekelſzem*, Futur. *rechem.* Sage. *Mondom.* Synon. *Loquor; ajo; narro; verbum,* vel *verba facio; verba, ſermonem, orationem habeo, uſurpo, profero.* Dicere ad populum, *vel* apud populum, *vel* ad concionem, *vel* pro concione. *Nad pukom ſzloſno govorenye imati. Lyudſztvu naredno pripovedati,* vulgo *prodekuvati.* Zum Volck eine rede halten, predigen. *Közzégnek ſzólani, Prédikálni.* Dicere pro aliquo. *Koga zagovarjati, Poleg koga ſztáti.* Für einen fürſprechen, Einem beyſte-

beyſtehen. *Valaki mellett ſzólani*, *valaki mellett álni*, vagy *fogni*. Dicere contra, *vel* in aliquem. *Szuprot kojemu govoriti*. Wider einen reden. *Valaki ellen ſzólani*. 2. v. *Pronuncio N.1* Ita balbus, ut primam literam non poſſet dicere. 3. Dicere teſtimonium, *vel* pro teſtimonio. *h.e.* teſtificari. *Poſzvedochiti*. Bezeugen. *Megbizonyitani*. 4. Alicui diem dicere. *Kôga za ſztanoviti dan na ſzud pozvati*. Einen auf gevviſsen tag vor gericht fordern. *Valakit bizonyos nápra törvényre idézni*. Item: diem dicere. *Sztanoviti dan odlucbiti*. Einen gevviſsen tag beſtimmen. *Bizonyos napat rendelni*. 5. Alicui Salutem dicere: v. in *Salut*. 6. Cauſam dicere: *h.e.* cauſam ſuam defendere. *Hinc*: Dicere juſſus cauſam. *Je mu zapovedano, daſze bráni*. Es iſt ihm befohlen ſich zuvertheidigen. *Meg-vagyon parantſolva hogy oltalmazza magát*. 7. Dicere ſententiam, *vel* pro ſententia: *h.e.* de re aliqua judicium ſuum explicare: *item* judicare. *Szvoje ſtimanye na pervo dati*: item *Szuditi*. Seine meynung erklären: urtheilen, ein urtheil fällen. *Maga vélekedéjet elő adni*: *itélni*. 8. Jus dicere: *h.e.* juri dicundo præeſſe. *Pravicze deliti*, *pravde ſzuditi*, Metaph. *krajati*. Das recht ſprechen, ein urtheil eröffnen. *Törvényt oſztani*. Hoc proprium eſt majoribus magiſtratibus: inferiores enim judices non *jus dicunt*, ſed *judicant*. 9. Dicere leges victis. *h.e.* imperare victis. *Obladanem zapovedati*. Denen übervvundenen gebieten. *Meggyözötteteknek parantſolni*. 10. Ad voluntatem alicujus dicere. *Kômu po vólyi govoriti*: *Kômuſze priliznavati*. Einem nach ſeinem vvunſch reden, ſich ſchmeichlen. *Valakinek kivánságára ſzólni*: *Valakinek hizelkedni*. 11. Alicui multam dicere: *pro* indicere, imponere. *Kômu novchenu bántu poſztaviti*, *Kôga birſſaliti*. Einem Straff-geld anlegen. *Valakit birságolni*. 12. Dicere Sacramento, *vel* Sacramentum. *Priſzécbi*. Schvvören. *Eskudni*. 13. De ſcripto dicere. *S'tati*, *chteti*. Leſen. *Olvaſni*. 14. Omnem ſuam pecuniam doti dicere: *h.e.* addicere, in dotem promittere. 15. Conſulem dicere: *h.e.* creare, eligere. *Varaskoga poglavára izebrati*, *poſztaviti*, *vuchiniti*. Einen zum Burger-meiſter ervvahlen, ſetzen, machen. *Valakit Polgár-meſterſégre válaſztani*. Dicere aliquem hæredem. *Kôga za odvetka poſztaviti*, *vzeti*. Einem zum erb einſetzen, annehmen. *Valakit örököſsé tenni*. 16. Alicui nomen dicere: *pro* imponere. *Kômu ime dati*. Einem den namen geben. *Valakinek nevet adni*. Hactenus *Cic. Cæ. Liv.* 17. Dicere repudium uxori. Tacit. *Z-ſenumſze razpitati*: *Senu od ſzebe odverchi*, *odtirati*. Seiner ehefrau einen ſcheide-brief geben: jene von ſich ſtoſſen, verjagen. *Feleſéget magátúl elűzni*. 18. Dic mihi Damœta cujum pecus. *Valuimi*, *ali povech Dameta*, *chije je ſtvinche*. Bekenne mir, oder ſage, vvem gehöret das vieh. *Mondmeg Dameta páſztor*, *ki barma*, *marhája*. 19. Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt. *Je meſzto*, *koje Gerki Lasku*, *ali Latinzku zemlyu imenuju*, *zovu*. Es iſt ein ort, vvelches die Griechen das vvälliſche Land benennen. *Egy hely*, *mellet az Görögök olaſz-orſzágnak nevezik*. 20. Aliquid dicere *pro* narrare. 21. Alicujus facta dicere: *pro* laudare, dicendo celebrare. *Kojega chine hvaliti*, *zviſſavati*. Eines ſeine thaten loben, rühmen, preiſen. *Valaki tſelekedetit ditsirni*. 22. Carmina dicere: *pro* canere. *Hinc*: Alternis dicetis, amant alterna Camænæ. *Premenczè popevali budete*: *kajti jednoga naproti drugomu popevajuchega rade chuju Ptok Boxicze*. Wechſelsvveiſe vverdet ſingen, dann einen um den andern ſehr vvohl anhören die Camænæ. *Egy-más után éneklevi fogtok*, *mert egymás után éneklőket örömeſt halgatjak a' Kamene Iſten-Aſzſzonyok*. 23. Junoni Sacer dictus: *h.e.* Junoni dicatus, conſecratus, oblatus, devotus. Hactenus *Virg.* 24. Cœnam dicere: *pro* imperare, de cœna convenire, ſe ad cœnam invitare. *Plaut.* 25. Alicui certos nummos dicere: *pro* promittere. *Kômu ſztanovite novcze obechati*. Einem ein gevviſses geld verſprechen. *Valakinek bizonyos pénzt igérni*. ita *Salluſt*. Dotem alicui dicere: *pro* promittere. *Terent.*

*Dicrŏtum, ti, n. Cic. *Latinè* Biremis. *Ladja dva reda veſzel imajucha*. Ein Schiff, ſo zvvey reihen der rudern hat. *Két rend evezős hajó*.

Dictāmĕn, ĭnis, n. Hieron. *Povedanye*, *Napervo-dávanye*, *Napervo-datje*, *Náredba*, s. Angeben, e. Vorgebung, Vorſchrifft. *Elő-adás*, *Elő-tétel*. Dictamen rectæ rationis.

*Dictămus, i, m, & Dictămum, *vel* Dictamnum, i, n. *Cic.* herba *Pulegio* ſimilis: cum mero decocta menſtruum promovet. *Plin.*

Dictātio, ōnis, f. Symmach. *Naruchanye*, *Nirechenye*, *V-pero-dávanye*, *Preſztanczè s'tejuch napervo-donaſſanye*, *Preſztatno povéda-*

povédanye, peregr. *Diktuványe.* e. Angebung, das Angeben in die ſeder, das dictiren. *Leiráſra való beſzéllés. Diktálás.* Item v. *Prælectio.* 2. Legum dictatio: *Transl.* v. *Juſſio, Præceptio.*

Dictātŏr, ōris, m. Plaut. *Narechitel, V-perodávavecz, Preſztatno-povédavecz, Naruchitel.* Der etvvas in die ſeder angiebt, r. Angeber. *Leiráſra-valót beſzéllő, Diktáló.* Item v. *Prælector.* 2. *Veliki Poglavicza, ſzvojo-volyni Zapovédavecz, ſzlobodno-volyni Oblaſztnik, Pravdo-krajach.* Der oberſte Gevva'tshaber. *Leg föbb Parantſoló, Fejedelem. Tiſzt viſelő* Summus erat apud Romanos Magiſtratus, quo creato, cæteri, ut Conſules, Prætores &c. ſuam amittebant poteſtatem. Vitæ, necisque jus habebat, ſine provocatione. Ejus Imperium ſemeſtre tantùm eſſe voluerunt, ne in tyrannidem deflecteret, niſi graviſſima Reip. neceſſitas, ob quam ſolam deſignari ſolebat, aliter exegiſſet. *Cic. aliique.*

Dictātōrĭus, a, um. *Liv.* ad Dictatorem pertinens. *Veliko-oblaſztnichki.* dem oberſten Gevvaltshaber gehörig. *Diktátorhoz való.*

Dictātrix, īcis, f. Plaut. *Narechitelicza, V-perodávavka, Naruchitelicza.* Die etvvas in die ſeder angiebt, e. Angeberin, Anvveiſerin. *Elő beſzéllőné, Rendelőné.* Item v. *Mandatrix, Imperatrix N. 1.*

Dictātum, i, n. *Horat.* v. *Præſcriptum.*

Dictātūră, æ, f. *Cic.* Dictatoris dignitas. *Veliko Poglavnichtvo, Chaſztnichtvo, Zapovednichtvo, Szlobodno-volyno Oblaſztnichtvo.* s Ambt des oberſten Gevvaltshabers. *Diktátori méltóság.*

Dictērĭum, ii, n. *Cic.* facetè, breviter, & acutè dictum. *Mudro-ſhalna rech, Ubod rechni, Bodliva rech, Upeknutje, Podbada, Spoticza.* ein kurtze Schertz-Rede, s. Stichel-Wort, e. Spott-Rede. *Tréfa beſzéd, Gunyoló mondás.* Item v. *Sales.*

Dictĭo, ōnis, f. Cato. v. *Vox N 1. Vocabulum.* 2. v. *Pronunciatio.* Dictio ſententiæ. *Cic.* 3. v. *Oratio N. 1. & 2.* ita *Id. Cic.* 4. v. *Oraculum N. 1.* Liv.

† Dictĭōnārĭum ii, n. *Szlovnik.* s. Aufſchlag-Buch. *Szókat fejtegető könyv.* v. *Lexicon.*

Dictĭōſus, a, um. Varr. v. *Dicax, Verboſus.*

Dictĭto, as, āre, āvi, ātum, (Neut. *Freq. à* Dicto) Cic. *Guſztokrat velim, povédam, narúcham.* Offt ſage, angebe. *Mondogalom, Beſzéllgetem.* 2. v. *Prætendo N. 2.* Liv.

Dicto, ās, āvi, ātum. (Act. *Freq. à* Dico, is,) Cic. *Narécham*, ali *Narechem*, Inf. *narechi*: *V-pero dájem, Preſztanczé povédam,* peregr. *Diktujem.* langſam und deutlich Herſage, in die ſeder Angebe, Dictire. *Leiráſra-valót beſzéllek, Diktálok.* v. *Prælego N. 1.* Item *Narúcham.* Inf. *narúchati.* Angebe. *Reá-bizom.* v. *Præcipio N. 3.* 2. v. *Suggero N. 1. & 2.* Quintil.

Dictum, i, n. Cic. *Rech, Rechenye, Izreka.* s. Wort, r. Spruch. *Szó, Mondás.* 2. v. *Juſſo, Mandatum.* Plaut. 3. Dicto audiens: *h. e.* Obediens. *Cic.*

Dictūrĭo, is, īre. (Neu. *Medit.*) Macrob. *Radbi govoriti; Selim rechi; Hochemiſze rechi,* ali *povedati.* Gern reden vvolte; Ich möchte gern ſagen; Ich mache mich zu reden gefaſt. *Szólni kivánok, örömeſt beſzéllek, mondásboz készülök.*

*Dictyrtus, i, m. v. *Dromas.*

*Dĭdactrum, i, n. v. *Minerval.*

*Dĭdaſcăla, æ, f. v. *Doctrix, Eruditrix, Magiſtra.*

*Dĭdaſcălĭă vi accentûs, æ, f. Cæl. Ciceroni. v. *Eruditio, Doctrina.*

*Dĭdaſcălus, i, m. Cic. v. *Eruditor, Magiſter* primo loco.

*Dĭdaſcălus, a, um, & Dĭdaſcălĭcus, a, um. Auſon. *Navuku ſzlíſſajuchi.* Zur lehre gehörig, dienlich. *Tanításboz-való.* Item v. *Magiſtralis.*

Dīdo, is, ĕrĕ, dĭdĭdi, dĭdĭtum (Act.) v. *Partior.* Munia didere. *Horat.* 2. Transl. v. *Divulgo.* Diditur --per agmina rumor. *Virg. 7. Æneid.*

Dīdūco, is, ĕrĕ, ūxi, ctum, (Act.) *Synon.* In diverſas partes, & loca duco. *Na dvoje olichem; Szim-tam natéſem*, infin *natézati,* & *nategnuti; Razváſam, razváſati* Verbum Frequentativum, Perfectum verò *razvoziti.* Von einander ziehe; Hin und her führe. *Kétfelé-vonſzom, Széllyel vontatom.* Item v. *Diſtraho N. 1. Diſtendo, Extendo, Divido, Dirimo, Dilato, Recludo.* 2 *Metaph.* Animum in varia diducere. *Vezda ovo, vezda ono poboteti, pomiſzliti, napervoſzi vzeti, ou glavuſzi zabiti.* balt dieſes balt jenes fürnehmen. *moſt egyet, moſt máſt magában feltenni.* Cic.

Dīductĭo, ōnis, f. Senec. *Razváſanye, Razvozenye, Razproſztranenye.* e von einander Ziehung, hin und her Führung. *Kétfelé-vonás, Széllyel-vontatás.* v. *Diſtentio, Diremtio, Diſtractio N 1. Diviſio N. 1. Apertio.*

Dĭēcŭlă, æ, f. *Dimin. à* dies. Cic. *Danek, kratko vréme.* Kleiner tag, Kurtze zeit. *Napotska, Rövid idötske.*

Dĭērectă, & Dierectè, *Adv.* Plaut. *Syn.* In malam rem, in malam crucem, in perniciem.

Vu

Digitized by Google

Vu zal chaſz, K-neſzrechi, Na neſzrechu, Na zlo, Na veſſelo. Zum unglück, Zum hencken. *Gonoſzra, Veſzedelembe, Akaſztó-fára.* Abin' hinc dierectè. *Idi odavle, daſze obéſziſ. O Ibaaj od ovud k-neſzrechi, na viſzilo &c.* Gehe hin Zum hencken. Gehe zum tunder. *Eredj fára-való. Eredj veſzel.*

Dīĕrectō, *Adv.* Liv. v. *Dierecta.*

Dīĕrectus, a, um. *quaſi* ſub dio, *vel* die, *vel* in diem erectus. *Syn.* In crucem actus. Plaut. *Obéſzen, Na Kris pribit.* Am lichten galgen gehenckt. *Fel-akaſztott, Kereſztre-feſzittetett.*

Dīēs, diēī, (*apud Virg.* diī, *&* diē) m. *vel* f. *in plurali verò duntaxat* m. Cic. *Dan, den.* r. Tag. *Nap.* 2. v. *Lux N. 1.* Nube diem obtendere. *h. e.* lucem diei. *Tacit.* 3. v. *Vita N. 1.* Ovid. *Hinc* Obire diem, &c. v. in *Obeo.* 4. Multo die: *h. e.* die magna ex parte acto, alto ſole. *Caeſ.* 5. De die *h. e.* Interdiu. *Catul.* 6. In diem, *vel* In dies *Od dneva do dneva.* Von tag zu tag. *Naprúl nápra.* Cic. 7 Dies, noctésque *pro* Aſſiduè &c. *Cic.* v. in *Nox.* 8. *Ablat.* Die, *&* Diu: *Hinc* diu noctúque: *pro* Aſſiduè, ſemper, &c. *Salluſt.* v. in *Noctu.* 9 Die oculata emere. *Za gotove novcze kupiti.* Um baares geld kauffen. *Kéſz pénzen venni.* Emere aliquid die cœca. *Kaj na vetru vzeti, kupiti.* Etwas auff borg nehmen, kauffen. *Valamit hitelben váſárolni.* Plaut. 10. Die quinti. Die ſeptimi. Die craſtini: *pro* Die quinto, ſeptimo, craſtino, &c. *Liv. Plaut.*

Dīēs Dŏmĭnĭcŭs, *vel* Dŏmĭnĭcă. *Syn.* Dies Sōlis. *Nedelya.* r. Sonntag. *Vaſár-nap.*

Dies Lūnæ, *al.* Fĕrĭă Sĕcundă. *Pondelyak, Pondelyek.* r. Montag. *Hétfö.*

Dies Martis, *al.* Feria tertia. *Tork, Torak.* r. Erchtag. *oder* Dienstag. *Kedd.*

Dies Mercŭrĭī, *al.* Feria quarta. *Szérda,* r. Mittwoch. *Szerda.*

Dies Jŏvĭs, *al.* Feria quinta. *Chetertek, Chetertak.* r. Pfingſtag. Doñers-tag. *Tsötörtök*

Dies Vĕnĕrĭs, *al.* Feria Sexta. *Pétek.* r. Freytag. *Péntek.*

Dies Sabbătī, *al.* Dies Sāturni. *Szabota, Szubota.* r. Sambſtag. Sonn-Abend. *Szombat.*

Dieſcit, ēbat, *Imp.* Tertul. *Deniſze, Dan poſzátaje, Szvanuje.* Es taget. *Megvirrad, Virrad.*

Dieſpitĕr, itris, m. Horat. *Jupitera-pridavek.* r. Zunahm Jovis *Jupiter neve.*

Diĕtĕris, idis, f. v. *Biennium.*

✝Dietim, Adv. *Na-dan.* Täglich. *Naponként.* Item v. *De die, & In diem* in *Dies N. 5. & 6.*

Diffămātĭo, ōnis, f. JCt. *Hman glaſz, Zloglaſzenye, Oſzmradyenye, Pocherneuye, Dobroga imena jemanye.* e. Verleumdung, Verkleinerung. *Meg gyalázás.*

Diffāmo, as, āvi, ātum, (Act.) Apul. v. *Defamo N. 1. Infamo.* 2. in bonam partem v. *Divo N. 2.* Auguſt.

Diffĕrens, entis, *om.* Cic. v. *Diſſimilis, diſcordis.*

Diffĕrentĕr, *Adv.* Solin. v. *Diſſimiliter.*

Diffĕrentĭă, æ, f. Cic. *Razlichnoſzt, Razluka, Neſzklad.* r. Unterſchied. *Külömbség* v. *Diſcrepantia, Diſconvenientia, Diſſimilitudo, Diſcordia.*

Diffĕrĭtās, ātis, f. *Obſol.* Lucr. v. *Differentia.*

Diffĕro, ers, diſtŭli, dilātum, (Act. anom.) Cic. *Odláchim.* Auffſchiebe. *Halaſztom.* v. *Prorogo.* 2. Propriè *Synon.* in diverſa fero. *Raznáſſam.* Zertrage. *Kétfelé hozom.* v. *Diſſipo N. 1. Diſtraho. N. 1. Secerno.* ita *Plaut.* 3. *Transl.* Doloribus differor: *h. e.* crucior, ſcindor. *Terent.* 4. Aliquem dictis differre: *h. e.* maledictis inceſſere. *Plaut.* Et *abſolutè* Aliquem differre: *pro* laceſſere, proſcindere, irritare. *Terent.* 5. Rumores differre: *pro* divulgare, diſſeminare, ſpargere. *Id.* Aliquem rumoribus differre *pro* diffamare. *Tacit.* 6. Eſt verbum Neut. *Razluchujemſze, Razluchamſze* Unterſchieden werde. *Külömbözök.* v. *Diſcrepo N. 2. Diſcordo.* Quid res cum re differat. Hoc res à re differt. Multum inter hanc, & illam rem differt: *pro* diſtat, intercedit, magna differentia eſt, &c. *Cic.*

Differtus, a, um, *Tacit.* v. *Fartus, Refertus.*

Diffeſsĭo, ōnis, f. JCt. à Diffiteor. *Zatajenye.* e. Abläugnung. *Eltagadás.* v. *Infitiatio.*

Diffĭbŭlo, as, āvi, ātum, (Act.) Stat. *Odkapchujem, Odkapcham, Odkopchujem* die häfftlein auflöſe, auffſchnalle. *Kikapcſolom, kinyitom.*

Diffĭcĭlĕ, *Adv.* Cic. *Teſko Múchno.* Schwärlich, Mühſam. *Nehezen.*

Diffĭcĭlĭs, *com.* le, *n.* Cic. *Teſek Múchni, Nelehkek.* Schwer, Mühſelig. *Nehéz.* 2 Transl. ad perſonā v. *Moroſus.* Senes moderati, nec difficiles, &c. *Id. de Sen.*

Diffĭcĭlĭtĕr. *Adv.* Cic. v. *Difficile.*

Diffĭcultās, ātis, f. Cic. *Syn.* Arduitas, Labor, Negotium, Adverſitas, Anguſtia. *Teſkócha, Múchnoſzt, Tegotta, Mukka, Trúd* e. Schwerigkeit. *Nehézség* Si hoc ſuſcipis negotii, multum difficultatis experieris, multum laboris habebis: *Phrar.* Si hoc ſumis, magnus in te labor, grave in te onus incumbet; multum moleſtiæ ſuſtinebis, &c. 2 v. *Inopia.* Annonæ difficultas. *Id. pro Domo,*

Diffĭcultĕr. *Adv.* Cic. v. *Difficilè.*

Diffīdentĕr, *Adv.* Cic. *Neuſſano, Neuzdáno.* Miſträulich. *Félelmeſſen, Bizodalmatlanúl.*

Diffīdentīa, æ, f. Cic. *Neuſſanozt, Neuſſanye, Neuzdanſztvo, Neuzdanye.* e. Miſträuigkeit. *Bizodalmatlanság.*

Diffīdo ĭs, ĕrĕ, diffīſus ſum. (ap. *Quint.* diffīdī) diffīſum. (Neut.) *Neuſſamſze, Neuzdamſze, Neverujemſze.* Miſtraue, übel traue. *Nem bizom.* Alicui diffidere. Diffiſus ingenio. *Cic.*

Diffĭndo, ĭs, ĕrĕ, diffĭdi, diffiſſum, (Act.) Cic. *Razkalujem*, Inf. *razkoliti: Na-dvoje czépam, ſzécbem, kálam.* Zerſpalte, Zerſtücke. *Megbasitom.*

Diffingo, ĭs, &c. (Act.) Horat. v. *Deſtruo, Corrumpo N. 1.* Item v. *Reformo.*

Diffĭnĭo, ĭs, īrĕ, &c. v. *Definio.*

Diffĭtĕŏr, ērĭs, ēri, (Dep.) Cic. v. *Nego N. 1.*

Difflo, ās, āvi, ātum, (Act.) Plaut. *Syn.* Flatu proſterno, diſſipo, diſpergo. *Odpubávam, Razpubávam* Freq. *Razpubujem, razpubati: Razpubnujem, razpubnuti*, Perfect. Wegblaſe, zerblaſe. *Elfúvom.* Transl. v. *Annihilo, Deſtruo.*

Diffluo, ĭs, ĕrĕ, ūxi, ūxum, *Ant.* fluctum, & flūtum, (Neu.) Lucr. *Szim-tam czurim, Raztakamſze, Razbajamſze, Razpuzivamſze: Razmácbemſze, Mokrinu puſztyam ali pijem,* peregr. *Difluiem.* Zerrinne, Zerflieſſe. *Elfolyok, El ágazok.* 2 Metaph. v. *Redundo N. 1.* Luxuriâ diffluere. *Vu naſzladnoſzti y obilju plavati, bluditi.* Schvvelgen, In allen Wolllüſten ſich herum vveltzen. *Gyönyörüségben úſzni, merülni.* Otio diffluere, pro tabeſcere, conſumi. *Cic.*

Diffringo, ĭs, ĕrĕ, &c, *Plaut.* v. *Defringo.*

Diffŭgĭo, ĭs, &c. (Neu.) v. *Defugio. Fugio N. 1.* 2. (Act.) Transl. v. *Vito.* Aliquid diffugere *Cic.* 3. v. *Renuo.* Non diffugio. *Var.* Alii leg. *Defugio*

Diffŭgĭum, ii, n. Tacit. *Odbeg, Razbeg, Razbéſanye.* e. Ausflucht. *Valahová-ſzaladás, ſzéllyel futás.*

Diffulmĭno. ās. āvi, ātum, (Act.) Sil. *Syn.* Fulmine disiicio. *Raztrezkávam.* Zerſtrale. *Menykövel közel elhányom.*

Diffundo. ĭs, ĕrĕ, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Razlévam.* Hin-*und* her gieſſe. *Széllyel-öntözöm.* Item v. *Dilato, Diſpergo, Diſſipo.* 2. Transl. Animum diffundere: *pro* exhilarare: *Ovid.*

Diffūsē, *Adv.* Cic. v. *Diſperſè, fusè, latè, ſparſim*

Diffūsilis, le, Lucr. *Razlevlio, Razſtirlio* Zergieſslich, leicht ausbreitend. *Kiſzélesitbető.* Item v. *Fuſilis.*

Diffūsio, ōnis, f. Sen. *Razlévanye.* e. Zergieſſung. *Széllyel-öntözés.* v. *Diſperſio, Prolatatio. N. 1.*

Diffūſus, a, um, *Part. & Adj.* Cic. *Razlean, Razſzipan, Razſtiren.* Hin-*und* her-gegoſſen, Zerſtreuet, Ausgebreitet, *Széllyel-öntött. kiterjedtt, kiſzéleſittetett.* v. *Diſpeſſus*, Syn. *Diſperſus, Fuſus, Copioſus, Latus, Amplus.* 2. *Transl.* Homo diffuſus: *h. e.* exhilaratus. *Ovid.*

Dĭgĕrĭēs, ēi, f. *Macrob.* v. *Digeſtio N. 2.*

Dĭgĕro, ĭs, ĕrĕ, eſſi, eſtum, (Act.) Cic. *Syn.* Confuſa diſpono. v. *Ordino N. 1. Diſpono, Diſtinguo N. 1.* 2. v. *Dilucido N. 2. Declaro N. 1.* Virg. 3. v. *Differo N. 1. Diſſipo N. 1.* Plin. 4. idem ac *Sensim conſumo.* Lucan. Hinc 5. *Prebavlyam.* Verdaue. *Meg-emészteм.* v. *Concoquo suo loco.* Cic. 6. Alicujus mandata digerere: *h. e.* ordine exequi. *Id.*

Dĭgeſtībĭlis, le, Cœl. Aurel. *Prebavlio, Prebavni.* Verdaulich. *Meg-emészthető.*

Dĭgeſtĭm, *Adv.* Prud. v. *Diſpoſitè, Ordinatè.*

Dĭgeſtĭo, ōnis, f. Celſ. *Prebavlyenye, Prebávenye.* e. Dauung, Verdauung. *Meg-emésztés.* 2. v. *Diſpoſitio, Ordinatio N. 1. Diſtributio.* ita *Vellej.* Et *Cic. Philip. 5. 6. 7.* ubi tamen alii aliter legunt.

Dĭgeſtīvus, a, um, *Macer.* &

Dĭgeſtōrĭus, a, um, Plin. *Prebavlyajuchi, k-prebavlyenyu haſznujuchi.* Zum verdauen dienlich. *Megemésztésböz ſegitő.*

Dĭgeſtum, i, n. Tertull. *Redo-ſzloſno Piſzmo.* Ordentlich-eingerichtete Schrifft. *Jórendre vett irás.* 2. Digeſtă, ōrum, n. *plur.* JCt. *Knige redo-ſzloſnih rimzkih pravicz, y ſzúdov.* Die Bücher des zuſammen getragenen römiſchen Rechts. *Római Törvény-Könyvek.* v. *Pandectæ.*

Dĭgeſtus, ûs, m. Stat. v. *Digeſtio N. 2.*

Dĭgĭtālĕ, is, n. Varr. *Naperſztnyak, Naperſtnyak.* r. Fingerhut, Fingerling. *Gyűſzű.* Item 2. v. *Chirotheca.*

Dĭgĭtālĭs, lĕ, Plin. *Perſztni: za perſzt debel.* Eines fingers dick. *Egy újnyi vaſtag.*

Dĭgĭtātus, a, um, Plin. *Perſzte imajuchi.* Finger habend. *Újas, a' minek úja vagyon.*

Dĭgĭtellus, i, m. *Dimin.* Plin. &

Dĭgĭtŭlus, i, m. Terent. *Perſztecz.* s. Fingerlein. *Újatska.*

Dĭgĭtŭs, i, m. Cic. *Perſzt.* r. Finger. *Új.* 1mus Digitus Veneri ſacer, dicitur *Pollex.* 2dus Marti, v. *Salutaris N. 2.* 3tius Saturno ſacer, *Medius* dictus. *Szrednyi perſzt.* r. Mittel-finger. *Középső új.* 4tus Soli ſacer, *annularis* nominatus. *Perſzt perſzteni.* r. Ring-finger, Gold-finger. *Gyűrűs új.* 5tus Mercurio ſacer, *auricularis* dictus. *Mali perſztecz.* r. kleinſte Finger.

ger. *Kis ſij.* 2. Digitus *medius* dicitur *infamis*. Hinc: medium digitum alicui oſtendere. Mart. & Juven. *Iz kdgaſze oſzmehavati, y kdga oſzrametiti, obſraniti.* Einen auslachen, und beſchimpffen. *Valakit kinevetni, tſúfolni.* 3. Monſtrari digito dicitur, qui aliqua in re *inſignis eſt*. Totum muneris eſt tui, quòd Monſtror digito prætereuntium. *Hor. l. 4. od. 3. v. 22.* 4. Digito cœlum attingere. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Eſt ſummè beatum ſe putare, & velut Diis proximum.

Dīglădĭor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Z-Kémſze ſzéchem, z-palaſſom barczujem, na majdanu* ali *drugde ſze bijem.* peregr. *Fehtamſze.* Fechte, ſtreite. *Kardoskodom, Hárártoskodom, Valakivel Vagdalkozok.* 2. Transl. *Karamſze, pregovarjam, z-rechmi ſzichem.* Zancke, ſtreite mit Worten, vviderſtrebe. *Pörülök, ſzóval veſzekedek.*

Dignanter, *Adv.* Vopis. *Doſztojno.* Würdiglich. *Illendoképen.*

Dignātio, ōnis. f. Liv. *Doſztojanye, doſztojnoſzt.* e. Würdigung. *Illendöség.*

Dignitas, atis, f. Cic. *Vrednoſzt, doſztojnoſzt,* 2. *Chàſzt.* e. Würde, Ehre, Hocheit. *Illendö betsület, méltóſág.*

Dignor, āris, āri, atus ſum, (Depon.) Cic. *Doſztojamſze, kdga vrednoga derſim.* Würdige, vvürdig achte. *Méltó vagyok, méltónak, érdemeſnek tartom.* 2. Sumitur *Paſſivè*. Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur. *Cic.* in œcon.

Dĭgnoſco, is, ere, ōvi, ōtum, (Act.) Plin. *Razpoznávam.* Von einem anderen kenne. *Egyet máſtól el-iſmérem.*

Dignus, a, um. Cic. *Vréden, doſztojen.* Würdig. *Méltó.*

Dīgrĕdĭor, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Depon.) Cic. *Odbegyam, odhajam, na ſztran idem, odſztupujem.* Weggehe, abvveiche. *Elmégyek, eltérek.*

Dīgreſſio, onis, f. *Cic.* Digreſſus, ûs, m. Quint. *Odſztuplenye, odhajanye, na ſztran idenye.* Das Weggehen, e. Abvveichung. *Eltérés, elmenetel.*

Dījūdĭcātio, onis, f. Cic. *Raſzugyenye, Razmetanye, Szamom po ſzamom ſzudenye, Oſtro y marlivo ſzudno razluchenye.* Das Urtheylen mit Unterſcheydung, e. Entſcheydung. *Meg-itélés.*

Dījūdico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Raſzugyujem, Razlúcheno ſzúdim.* Urtheyle mit Unterſcheydung. *Meg-itélem.* 2. V. *Decerno.* Cic. 3. V. *Diſcerno.* Vera & falſa dijudicare. *Cic.*

Dījūgo, as, are, *Arnob.* Vide *Dejugo.*

Dījungo, is, ĕre, Arnob. *vide Dejungo.*

Dīlābor, ĕris, ābi, apſus ſum, (Depon.) Liv. *Razpadamſze.* 2. *Dole-opadam,* 3. *Skonecze beſim,* 4. *Odbegávam, pobegávam,* 5. *Odhajam, prehajam, Razhajamſze,* 6. *Neſztajem.* Von oder aus einander falle, vveglauffe, von einander gehe, vergehe. *Széllyel-búllok, le-eſſem, elmulom, titkon-futok, el-oſzlok, elenyéſzek.* In agros dilabi, Liv. *Na polye oditi, preiti, pobechi.* Sich in die Felder verlauffen. *Mezöre menni, futni.* Dilabi corpore. *Razpadatiſze.* Von einander fallen. *Teſtben ſzéllyel bullani.* Sunt dilapſi per agros. *Jeſzuſze po polyu y nyivah raziſli.* Sie ſeynd in die Acker von einander vveg geloffen. *Eloſzlottak ſzéllyel a' mezön.* &c.

Dīlăcĕrātio, onis, f. V. *Laceratio.*

Dīlăcĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. Vide *Delacero.* 2. Transl. pro *Conſumo, Dilapido, Diſperdo.* Cic.

Dīlancĭnātus, a, um. Prud. *Veſz razſzechen, Razdrapan, Razdert, Zmerczvarjen.* Zerfetzt, Zerriſſen. *Egéſzlen elvágatott, ſzaggattatott.*

Dīlănĭo, as, are, avi, atum. [Act.] Ovid. *Razmeſzarim, Razſzekávam, Nafalate ſzéchem, draplyem, réſem, Derem, Merczvárim.* Zerfleiſche, zerſtücke, zerreiſſe, zerfetze, zerhacke. *El-kontzolom.*

Dīlăpĭdo, as, are, avi, atum. [Act.] Cato. Vide Delapido.

Dīlapsĭo, onis, f. Auguſt. *Razpadanye.* 2. *Neſztajenye.* 1. Verfall. 2. Zernichtung. 1. *Eloſzlás.* 2. *Enyéſzés.*

Dīlargĭor, iris, iri, itus ſum. (deponens) Cic. *Ovem, onem, ſzim, y tam dajem, obilno delim, Povſzud darujem.* Hin und vvider gebe, reichlich austheile, verſchäncke. *Eloſztogatom, Böven-oſztom.*

Dīlātio, onis, f. Cic. *Odvlachenye, odtezanye.* 1. Auffſchub, Aufzug. *Elhalaſztás.*

Dīlāto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razproſztranyujem, raſſirujem.* Ausbreite, Ervveitere. *Kiſzéleſitem.*

Dīlātor, oris, m. (à differo.) Hor. *Odvlachavecz, odtezavecz, nadalye oſztavlyavecz.* r. Auffſchüber, Aufzieher. *Halaſztó, halogató.*

Dīlaudo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Kruto, jako, verlo hvalim.* Sehr lobe. *Igen dicsérem.*

Dīligenter, *Adv.* Cic. *Marlivo, pomnivo.* Fleiſſig, Embſig. *Szorgalmatoſan.* *Phraſ.* Diligenter etiam atque etiam facere aliquid. Diligenter literis dat operam: accuratiſſimâ diligentiâ, mirâ accuratione, ſedulò, quàm diligentiſſimè, ſummâ curâ ſtudióque, toto animo, perſtudioſè, ſummâ induſtriâ, toto pectore, impenſè admodùm, impenſâ operâ, curioſè atque contentè, contentione maximâ literas perſequitur.

Dīligentĭa, æ, f. Cic. *Marlivoſzt, pomnivoſzt.* r. Fleiſs, e. Embſigkeit. *Szorgalmatoſſág.* *Phras*: Summâ diligentiâ rem tuam curabo, omni meâ curâ, operâ, vigiliis, omni ſedulitate, omni non modò contentione, ſed etiam dimicatione in rebus tuis elaborabo. Res tuas ſummâ curâ complectar: enitar, contendam, omnem operam adhibebo, incumbam in tuam cauſam totâ induſtriâ: operæ ſtudiique plurimum in tuis rebus pono, conſumo. Curam rerum tuarum ſuſcipiam; operam ſummam, nervos omnes & induſtriam afferam. Ardore quodam & ſtudiô incitatô tua procurabo. Summâ ope nitar, animum intendam, adjungam ut tibi bene ſit.

Dīligo, is, ere, exi, ectum. [Act.] Ovid. *Lyubim, rad imam, milujem.* Liebe. *Szeretem.*

Dīlōrīco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razoklopim, Razpanczerim, Oklope, Panczer razveſujem, odveſujem, razrezávam.* Zerſchrentze, den Panzier aufleſe, entbinde abſchneide. *Lepántzérozom: A' Pántzért meg-oldozom.*

Dīlūcĕo, es, ere, uxi, [Neu.] Liv. *Raſzvetchujem, ſzvetim.* Scheine, hell leichte. *Kivilágoſodom, Virradok.*

Dīlūceſco, is, ere, uxi, (Inchoat.) Cic. *Raſzvitamſze, Pochinyam ſzvetiti.* Anfange zu leichten, tagen. *Meg-kezdek virradni, világoskodni.*

Dīlūcĭdè, *Adv.* Cic. *Szvetlo.* Klar, hell. *Világoſan, Nyilván.*

Dīlūcĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) Auct. ad Her. *Raſzvetchujem.* 2. *Lepſſe y razumneje napervo dajem.* 1. Erläutere, 2. Erkläre. *Meg-világoſitom.* 2. *Meg-magyarázom.*

Dīlūcŭlò, *Adv.* Cic. *Vu pervom ſzvitu, oſzvitanyu, V-zorju, Pred dnevom, Pervo neg zorja púchi.* Angehends Tags. In dem erſten anfangendem Licht, am Morgen Früh. *Virradáskor.*

Dīlūcŭlo, as, are, (Neu.) Aul. Gell. *Prichinyam ſzvetiti, Denitiſze.* Tage, Anfange Licht zu vverden. *Megvirradok, világoſodok.*

Dīlūcŭlum, li, n. Cic. *Oſzvetenye, Juterno ſzvitanye, oſzvitanye, pervi ſzvit, ſzvanutie* Der anbrechende Tag, des Liechts Anfang. *Elsö világ, Virradás.*

Dīlūdĭa, ōrum, n. *plur.* Horat. *Preſztajenye od igre.* e. Unterlaſſung *oder* Ablaſſung von dem Spielen. *Játéktól meg-ſzünés.*

Dīlŭo, is, ere, ĭlŭi, ūtum. (Act.) Cic. 1. *Popiram, opiram, oplahnujem, Razpiram,* 2. *Vodum, &c. Meſſam.* 3. *Raslaſem, Raztolnachujem, Razlágam.* 4. *Ochiſchamſze, obranyujemſze od tuzbe, &c.* Ausvvaſche, abvvaſche. 2. mit Waſſer &c. miſche. 3. Auslege. 4. Ablehne, ausrede. *Meg-moſom, öblitem.* 2. *Vizel egyvelitem, tevérem.* 3. *Meg-magyarázom.* 4. *Magamat oltalmazom, Vétekböl ki-tiſztitom.* Cui tu lacte favos, & miti dilue Baccho. *Virg.* 4. Georg. *Ti pchèl ſzetje dole vderi, z-mlekom z-mieſſaj, z-vinom zperi.* Dem du die Bienen-Häuslein mit Milch und linden Wein ausſchvvimme. *Kinek te tejjel és édes borral a' lépes-mézet elegyitſed.*

Dīlūtum, ti, n. Plin. *Zmeſſan Napitek.* Vermiſchter Tranck. *Öſzve kevert ital.* Abſinthii dilutum. Plin. *Pelinek vino.* r. Wermuth-Wein. *Ürmes-bor.* Vinum dilutum, &c.

Dīlŭvĭes, ĭēi, f. *Horat.* Dīlŭvĭo, ōnis, f. *Cenſorin.* Dīlŭvĭum, ii, n. Lucret. *Potop, Potoplenye, Vodo-topje, Potopje, Vodo-top.* r. Waſſer-Fluſs, e. Uberſchvvemmung. *Vizözön, özön-viz.*

Dīlŭvĭo, as, are, avi, atum. (Act.) Lucret. *Potaplyam.* Uberſchvvemme. *Eláraſztom, Viz-zel béboritom.*

Dīmăchæ, ārum, m. *plur.* (*vel* Dimachi) Curt. *Konyaniki, koj na konyeh, y peſſicze vojuju.* peregr. *Dragonari.* Reither, die zu Pferd, und Fuſs dienen, Dragoner. *Katonák mint lovon, mint gyalog vitézkedök; Drágonaſok.*

Dīmădĕo, es, ēre, ădŭi. (Neu.) *Lucret.* Vide *Demadeo.*

Dīmensĭo, onis, f. Cic. *Razmerenye, Merenye, Mera.* e. Ausmeſſung, Ermeſſung. Abmeſſung. *Megmérés.*

Dīmētĭor, īris, īri, enſus ſum. (Depon.) Cic. *Razmeriam, Razmerujem, Merim.* Abmeſſe, Meſſe. *Meg-mérem.*

Dīmētītus, a, um. Cic. *Razmeren, zmeren, odmeren.* Abgemeſſen. *Meg-méretett.*

Dīmētor, aris, ari, atus ſum. (depon.) Cic. *idem ac* Dimetior. Vide *Dimetior.*

Dīmīcātĭo, onis, f. Liv. *Boj, Vojuvanye.* r. Streit, e. Schlacht. *Vivás, Hartzolás.*

Bijem-

Dimico, as, are, avi, & ui, atum, (Neu.) Liv. *Brjemſze, pobiamſze z-kém.* Streite, ſchlage, treffe, kämpfe. *Vtok, bartzolok.*

Dimidiatim, *Adv.* Plaut. *Na-pòl.* Halb, zur Helfft. *Felenként.*

Dimidio, as, are, avi, atum, JCt. (Act.) *Razdoājam, prepolovim, na-pol delim, dajem, réſem,* &c. Halbiere. *Félre-oſztom.*

Dimidium, ii, n. Cic. *Polovicza, Pòl.* r. Halbe Theil, die Helffte. *Fele.*

Dimidius, a, um, Cic. *Napolni, polni, pòl.* Halb. *Fél.*

Diminuo, is, ere, inui, utum, (Act.) Cic. *Pomenyſſujem, pomenyſſávam, pomanyim, na menye-chinim.* Mindere, verringere. *Megkiſebbítem.*

Diminutio, onis, f. Cic. *Pomenyſſanye, Pomenyenye.* e. Minderung, Verkleinerung. *Kiſebbítés.*

Dimiſsio, onis, f. Cic. *Odpuſchenye, odpoſzlanye, raspoſſilyanye, razpuſchenye.* e. Entlaſſung, Verſchickung. *Elbotsátás.*

Dimiſsorius, a, um, JCt. *Odpuſchajuchi, dopuſthajuchi.* Erlaubend, vvegſchickend. *Elbotsátó, küldő, Meg-engendő.*

Dimitigo, as, are, avi, atum, (Neu. *aliis* Act.) Vid. Demitigo.

Dimitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cic. 1. *Odpuscham, razpuſcham,* 2. *Razpoſſilyam,* 3. *Dole puſcham.* 4. *Oſztavlyam, puſcham.* 1. Hinlaſſe, entlaſſe. 2. Wegſchicke, verſchicke. 3. Herablaſſe. 4. Verlaſſe. 1. *Elbotsátom, El-ereſztem.* 2. *Elküldöm, Elküldözöm.* 3. *Le-ereſztem.* 4. *El-hagyom.* Per litora certos dimittere, Virg. l. 1. Æneid. *Nékoje po morſzkemi bregi razpuſztiti.* Etliche an das Meer-Geſtadt verſchicken. *Némellyeket az tengeri partokon el-botsátani.* In partes omnes dimittere. Saluſt: *Na vſze ſztrane razpoſzlati.* In alle Orthen verſchicken. *Mindenfelé el-ereſzteni, küldeni.* Arbor folia dimittit, Plin. *Drevo liſztje puſcha.* Der Baum läſt die Blätter herab fallen. *Húllatja-el leveleit a' fa.* Dimitto te diſcedens, Lact. *Oſztavlyam te odhabajuchi.* Verlaſse dich vveggehend. *Elhadlak Elmenvén.*

Dimoveo, es, ere, ovi, otum, (Act.) Cic. *Vugiblyem, na ſztran ſztavim, odpoſztavlyam, odmekávam.* Verrucke, vvegthue, vvegraume, vvegſetze. *Kimozdítom.*

Dinoſco, is, ere. *Pert.* Vide *Dignoſco.*

Dinumeratio, onis, f. Cic. *Razbrojenye, prebrojenye.* e. Abzehlung. *Meg-ſzámlálás, olvasás.*

Dinumero, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vide. *Numero.* Synon. *Supputo, per numeros recenſeo, colligo. metior.*

Diobolaris, is, *com.* re, n. Plaut. *Dva becha vréden.* Zvvey Heller vverth. *Két filléret.*

Diobolum, li, n. Diobolus, li, m. *Dva becha.* Zvvey Heller, r. Zvveyer. *Két fillér, bets.*

Diodotus, ti, m. *Ciceronis* Præceptor, Philoſophus Stoicus.

Diœceſanus, ni, m. *Biskup.* r. Biſchoff. *Püſpök.*

Diœceſanus, a, um. k-*Biskupſi ſzpadajuchi, biskupſzki.* Zum Biſsthum gehörig, Biſchöfflich. *Püſpökség-beli.*

Diœceſis, (Diöceſis) is, f. *Biskupja, ladanye Biskupſzko.* s. Biſsthum, s. Gebieth eines Biſchoffs. *Püſpökség.* 2. Vid. *Poſſeſſio, Adminiſtratio.*

Diœcetes, is, m. Cic. *Dvorſzki.* r. Vervvalter. *Tiſztartó.* 2. Vid. *Parochus.*

Dioryx, (Diorix) rygis, f. Pomp. *Jarek; (graba) na polye iz potoka velikoga izpelyan.* r. Waſſer-Graben, auf die Wieſen von einem Fluſs ausgeführt. *T'ſorgo patakotska, mely az nagy vizbül az mezőre kibotsáttatott, ereſztetett.*

Diphtera, æ, f. Cal, 1. *Kóſa koze Amalthea zvane. koja je Jupitera na gori* Ida *z-ſzvojem mlekom hranila, po nyê pak ſzmerti na ſzpomenek je nyê koſu za papèr vzel, y na nyoj zapiſzaval vſza, y buduche chine chlovechanſzke,* 2. *Koſuh, koſna halya.* Das Fell der Geiſs *Amaltheæ*, vvelche den Jupiter auf dem Berg Ida, mit Milch ernehret, nach dem dieſe geſtorben, hat er zum Andencken, ihr Fell ſtatt einen Papier gebraucht, vvorinnen hat er aller Menſchen Thun, und Laſſen aufgeſchrieben. 2. s. Leder, e. Galler, r. Leder-Rock, Leder-Beltz. *Amalthea kets kének a' bőre, melly az Jupiter iſtent az* Ida *hegyén magatejével táplálta: az ő halála után pedig az ő bőrét papiros nak vette, és rajta az emberi tsellekedeteket föl-irta,* 2. *Páſztori gubás ködmön.* Unde *proverbio factus eſt locus:* Diphteram inſpicere. *id eſt:* Antiquiora diphterâ loqui, &c.

Diphteria, æ, f. Cic. *Pargamèn.* s. Pergament. *Pargaména.*

Diplois, idis, f. *Podſztavlyena oprava.* Ein doppeltes Kleyd. *Toldott öltözet.*

Diploma, atis, n. Cic. *Liſzt pápin,* ali *Ceſzarov odpert, y podpechachen, moch kakov,* ali *zapoved zaderſavajuchi.* Des Pabſten,

 oder

Digitized by Google

oder des Kayſer Gevvalts-Brieff. e. Bul, ſ. Patent. *Petsétes Pápái vagy Tsáſzári levél.*

Dipnŏlŏgia, æ, f. Cæl. Rhod. *Razgovor od vecherjeh.* e. Red und Diſcours von Abend-Mahlzeiten. *Vatsoráról - való beſzélgetés.*

Dīpondĭum, ii, n. Cic. *Dva funta, dooj-litternik.* Zvvey Pfund. *Két font.*

Dipsăcum, i, n. & Dipsăcus, ci, m. Plin. *Cheſsligovina, veliki na kraju oſter* vulgò *ſpichaſzti ſtrichek.* e. Kanden geſpitzter Düſtel. *Hegyes bogáts kóró.*

Dipſas, ădis, f. Luc. *Kacha lyuta, od koje vgriznyen zarad velike ſztraſsno ſegye mora poginuti.* Eine Schlange, von vvelcher gebiſsen, von lauter Durſt muſs verderben. *Mérges kigyó, mely ha valakit meg harap, annak a' nagy ſzomjúságtúl megkell halni.*

Dīræ, ārum, f. *plur. Boſicze Preklinyanya, Kletve, Boſicze Jáda, lyutoſzti, ſzerdz.* 2. *Kletva.* e. Furien, Flucht - Zorn - Göttinnen, 2. e. Fluchung. *Atkozódáſnak Iſten Aſzſzonyi,* 2. *Atkozódás.*

Dīrectè *Adv.* & Dīrectò, Cic. *Ravno, Zraven, Vraven.* Gerad, ſchnur-ſtracks. *Egyeneſen, egy átaljában.*

Dīrectĭo, onis, f. *Quint.* Dīrectūra, æ, f. *Vitr.* Dīrectōrĭum, rii, n. JCt. *Ravnanye.* e. Richtung. *Igazgatás.*

Dīrector, ōris, m, JCt. *Raunitel.* r. Regierer. *Igazgató.*

Dīrectum, ti, n. JCt. *Pravo, dobro, ravno, pravota.* Recht, gleich. *Egyenes, igyenes.*

Dīremtĭo, onis, f. Cic. *Raztergnenye, Raztavlenye.* e. Abſonderung, Entſcheydung, Trennung. *Elrontás, válaſztás, ſzagatás.*

Dīreptĭo, onis, *Apul.* Dīreptus, ûs, m. ſpart. *Razjagmenye, Razgrablenye.* e. Ausblünderung. *Ragadozás.*

Dīreptor, ōris, m. Cic. *Razgrabitel, Razjagmitel.* r. Blinder, Vervvüſter. *Ragadozó.*

Dīrĭbĕo, es, ere, Plin. Vide *Diſtribuo.*

Dīrĭbĭtio, onis, f. Cic. Vide *diſtributio.*

Dīrĭbĭtor, oris, m. Cic. Vide *Diſtributor.*

Dīrĭbĭtōrĭum, rii, n. Plin. *Meſzto, gdeſze Vojniki pregledaju, imenom zovu, plachaju.* r. Muſter-Platz, da man die Soldaten muſtert und bezahlet. *Mustráló hély, hol a' katonákat muſtrálják.*

Dīrĭgĕo, es, ere, ĭgŭi, (Neu.) Cic. *Okrepnujem, zmerzavamſze, oſztudenim.* Zerfriere. *Elhûlök, Meg-fagyok, Meg-gömbörödöm.*

Dīrĭgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Quint. *Ravnam,* Ordnung mache, ordere. *Igazgatom, Igazitom.*

Dīrĭmo, is, ĕre, ēmi, emptum. (Act.) *Synon.* Dīvĭdo, Sēpăro, Diſtrăho, Dīrĭbĕo. Cic. *Raztavlyam, Razaſztavlyam, Raztergávam, Razluchujem.* Entſcheide, zertheile, trenne, abſöndere. *Elrontom, Elválaſztom.*

Dīrĭpĭo, is, ĕre, rĭpŭi, reptum. (Act.) Cic. *Razjagmujem, Razgrabujem, ſzilom-jemlyem, Raznaſſam.* Wegreiſſe, mit Gevvalt nehme. *Elragadozom.*

Dīrĭtas, ātis, f. Cic. *Jadovitoſzt, Okrutnoſt, Prelyutoſzt.* e. Grauſamkeit. *Kegyetlenség. ſzörnyûség.*

Dīrumpo, is, ĕre, ūpi, uptum. (Act.) Cic. *Raztergávam, Razbiam, ſzilom-terem, Potlram.* Zerreiſſe, zerbreche, zertrenne. *Elſzakaſztom, Rontom, Hasítom.*

Dīruncĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Razkaláujem, kálam, Razpilujem.* Zerſpalte, zerhacke, zerſäge. *Meg-haſitom, Elfûréſzelem.*

Dīrŭo, is, ĕre, ŭi, ŭtum, (Act.) Ovid. *Synon.* Everto, Dējĭcio, Deſtruo. *Podiram, v-diram, razdiram, razválya m, poruſſujem, v-ruſſujem, Ruſim, dole-opadam.* Einreiſse, niederbreche, niederfalle, niedervverffe. *Lerontom, El-rontom.*

Dīruptĭo, ōnis, f. Senec. *Raztarganye, razpuczanye, vruſſenye, poderenye.* e. Zerreiſſung, Niederbrechung. *Elrontás, Le-rontás.*

Dīrus, a, um, Svet. *Comp.* Dīrĭor, Cic. *Superl.* Dīriſsĭmus Cic. *Prelyût, Nemil, Prejadovit, Preſztraſſen.* Grauſam, gräulich, vvild, ſchröcklich. *Kegyetlen, ſzörnyû.*

Dis, *Præpoſitio inſeparabilis*, ſignificat ſeparationem, perinde ac *Di.*

Dis, ītis, m. *Virg.* Nom. prop. Plutonis. *Poglavar* Peklenyſzki. r. Oberer der Höllen. *Pokolbéli fejedelem.*

Dis, m. Dītis. f. Dītĕ n. Cic. *Syncopatum ex* Dives. Vid. *Dives.*

Diſcalcĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Izzúvam, zezúvam.* Die Schuh aus *oder* abziehe. *A' Sarut le-vonom, levetem.*

Discăvĕo, es, ĕre, căvi, cautum, & cātum, (Neu.) Plin. *Jakoſzi pazim, jakoſze chúvam, hábam.* Mich ſehr hüte. *Eltávoztatom, óvom, Megóvom magamat.*

Diſcēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.) Cic. *Odhajam, odbagyam.* Weggehe, davon vveiche, abſcheide, abtrette. *Elmegyek.* 2. Transl. V. *Deſino, Deficio.* A conſtantia, fide diſcedere.

Diſcen-

Digitized by Google

Diſcentiâ, æ, f. Tertull. *Vuchenye.* e. Erlernung. *Tanúlás.*

Diſceptâtio, ônis, f. Cic. *Pregovarjanye*, *Czarganye*, *Poſzvagyuvanye.* r. Streit, Zanck, e. Strittigkeit. *Vetekedés*, *Perlés.*

Diſceptâtor, oris, m, Cic. *Razluchitel*, *razmeritel*, *pomeritel*, *ſzudecz med pregovarjavczi*, *czarganczi*, *y ſzvadlyivczi.* Ein Schiedmann, Abſonderer, vvillkührlicher Richter der beyde Partheyen, Friedmacher. *Måſok perit megitélő Biró*, *Egyeſztelő*, *Enybitő*, *bèkeſéget tsinàló.*

Diſceptâtrix, îcis, f. Cic. *Szudinya*, *Razluchitelicza*, *Pomeritelicza med Czarganczi*, *Szvadlyivczi.* e. Entſcheiderin deren ſtreitenden Partheyen. *Itélő Aſzſzony*, *Enybitőne.*

Diſcepto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Pregovarjamſze*, *Czargamſze*, *Szvadyamſze*, *Karamſze.* Diſputiere, zancke, ſtreitte. *Vetekedem*, *Hartzolódom valakivel.*

Diſcernĭcŭlum, i, n. Aul. Gell. 1. *Razlog*, *Razluchenye.* r. Unterſchied. *Kůlőmbőzés.* 2. *Izbiranye*, *zebranye.* e. Auſervvählung. *Elválaſztás.* 3. *Raſzudyenye.* e. Beurtheilung. *Ètitélés.* 4. *Laſzjaigla*, *z-kůmſze laſzi razbiraju.* e. Haar-Nadel, r. Pfriem damit mann die Haar Scheitel macht. *Hajválaſztó tő.*

Diſcerno, is, ĕre, ēvi, ētum. (Act.) Cic. *Synon.* Sēpăro, Dījūdĭco, Diſtinguo, Diſpĭcio. 1. *Razluchujem.* 2. *Raſzugyujem.* 3. *Izbiram*, 4. *Previgyam.* 5. *propriè : Razlucheno, ochiſztovidim.* 1. Unterſcheide. 2. Beurtheile. 3. Auſervvähle. 4. Durchſchaue. 5. Hell und klar ſehe. 1. *Kůlőmbőzem.* 2. *Ètitélem.* 3. *Válaſztom.* 4. *Tiſztán nézek.* 5. *Által-látom.* Diſcernere litem. Virg. *Raſzuditi pravdu*, ali *karu y Czarganye.* Unterſcheiden das Recht *oder* den Zancken. *A' perlekedéſt végképen eligazitani.* 6. Cribro diſcernere. *Obchiniti.* Reitern. *Meg-roſtálni.*

Diſcerpo, is, ĕre, erpſi, erptum. (Act.) Cic. *Raztheſzávam*, *raztergávam*, *Naſalate tergam*, *chéſſem.* Zerreiſe, zertheile. *Elſzaggatom.*

Diſceſſio, ônis, f. & Diſceſſus, ûs, m. Cic. *Odhajanye*, *odhod*, *odidenye*, *odſſaſztje.* Das vveg gehen, e. Wegziehung, Abvveichung. *Elmenés*, *Eltávozás.*

Diſcĭdium, ii, n. Cic. *Razres*, *Razpor*, *razparanye*, *razrezanye*, *razkalanye.* 2. *Nejedinozt.* e. Zertrennung, Spaltung, r. Zvvieſpalt, das Scheiden. 2. die Uneinigkeit. 1. 1. *Elmetszés Haſitás.* 2. *Viſzſza-vonás.*

Diſcindo, is, ĕre, ĭdi, iſſum. (Act.) Cic. *Razrezávam*, *razreſujem.* Zerſchneide. *Elmetſzem*, *elvágom*, *elmetélem.* 2. Transl. V. *Dirimo*, *Diſſolvo.* Amicitiæ tales diſcindendæ. *Cic.*

Diſcingo, is, ere, inxi, inctum. (Act.) Mart. *Od* ali *Razpaſſujem.* Aufgürte. *Övet eloldom.* 2. Transl. V. *Confuto.* Diſcinxit ratione dolos. *Sil. l. 7.*

Diſcĭplīna, æ, f. *Red*, *Navuk*, *V-redu-derſzanye*, *Sztràh*, 2. *Kaſtiga.* e. Zucht, Untervveiſung, 2. e. Straff. *Tudomány*, *Rendtartás*, 2. *Meg-feddés.* Diſciplinam facere : *Phras :* Pænæ nomine ſe acerrimè verberare, voluntariam de ſe pœnam verberibus ſumere. Voluntariâ verberatione corpus coërcere, ſe flagellis cædere, flagris, verberibus in ſuum corpus animadvertere. Flagris ſe multare, ad domandum corpus verberum adhibere diſciplinam, de ſe ſupplicium non leve voluntariâ diverberatione ſumere. Voluntariâ ſui afflictatione Divinæ juſtitiæ. ſeveritati prævertere.

Diſcĭpŭla, æ, f. Quint. *Vuchenicza.* e. Lehr-Magd. *Tanúló Leány.*

Diſcĭpŭlātus, ûs, m. Tertull. *Vuchenichtvo Vuchenichki ſztalis.* Der Lehr - Jungen Stand. *Tanúlók állapotja.*

Diſcĭpŭlus, li, m, Cic. *Vuchenik.* r. Lehr-Knab, Lehr - jung. *Tanitvány.*

Diſclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) Jul. Cæſ. *Zoſzeb-zapiram*, 2. *Razlucham*, 3. *Iztirávam*, *Pretirávam*, 4. *Odpiram.* 1. Von einander verſperre, 2. Scheide, abſondere, 3. Wegtreibe, austreibe, 4. Auffchlieſſe, aufmache. 1. *Kůlőn rekeſztem*, 2. *Felbontom*, 3. *Kiűzom*, 4. *Felnyitom.*

Diſclūſio, ōnis, f. Apul. 1. *Zoſzeb zapiranye.* Eines von einem anderen Verſperrung. *Kůlőn rekeſztés*, 2. *Razluchenye.* e. Abſonderung, Scheidung. *Felbontás*, 3. *Iztiranye.* e. Aus *oder* Wegtreibung. *Ki űzés*, 4. *Odpiranye.* e. Aufmachung, Aufſchlieſſung, *Felnyitás.*

Diſco, is, ĕre, didici (Neu.) Cic. *Vuchimſze.* Lerne. *Tanúlok.* 2. Vera dicere didici, pro *ſolitus ſum* Plaut.

Diſcōbīno, as, are, avi, atum, (Act.) Var. V. *Saucio.*

Diſcŏlor, ōris, *om.* Horat. 1. *Vſzakojachke Boje*, peregr. *Farbe.* 2. *Neſzpodoben*, *nejednak*, *neprilichen*, *drugo-lich.* Von man-

 cherley

cherley Farben, 2. Ungleich, mancherley. *Külömb-külömb-ſzinü, feſtékü, Tarkabarka*, 2. *Külömböző*.

Diſcŏlōrĭus, a, um, Petron. *Idem*.

Diſcondūco, is, ĕre, uxi, uctum, (Act.) Plaut. *Nebaſznim, Skodim*. Schade, bin ſchädlich. *ártalomra vagyok*.

Diſconvĕnĭentĭa, æ, f. Tertull. *Neſzloſnoſzt, Nezpodoba, Neprikladnoſzt*. e. Ungleichheit. *Nem egyezés*.

Diſconvĕnĭo, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Horat. *Nepogagyamſze, neſzlagamſze, zloſze pogagyam*. Ich mich nicht ſchicke, bin nicht gut miteinander, übel überein komme. *Nem egyezek*.

Diſcŏŏpĕrĭo, is, īre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Hieron. *Odkrivam, razkrivam*. Entdecke, Decke abthue. *Fel födöm, kinyitom*.

Diſcŏquo, is, ĕre, ōxi, octum, (Act.) Plin. *Prekuhávam*. Verkoche. *Meg-főzöm*.

Diſcordĭa, æ, f. Cic. Diſcordĭtas, atis, f. Non. *Neſzloſnoſzt, neſzlaganye*. 1. Zvvietracht. *Háborgás, viſzſza vonás*.

Diſcordĭālis, is, com. e. n. Plin. *Neſzloslio, neſzloſen, nemiren, ſzvadliv*. Unruhig, zänckiſch. *Háborgó, viſzſza-vonó*.

Diſcordis, ordis, com. corde, n. *Pompej*. Diſcors, ordis, om. Liv. *Neſzaladen, neſzloſen*. Uneinig, zvveyträchtig. *Háborgó, viſzſza-vonó*.

Diſcordo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Neſzlaſemſze, neſzlaſem, neſzlogam, neſzkladamſze*. Ubel zuſammen ſtimme, bin zvviſtig. *Háborgok, nemegyezek, viſzſza-vonok*.

Diſcrĕpantĭa, æ, f. Cic. Diſcrĕpātio, onis, f. Liv. *Neſzloſnoszt, Neſzkladnost, Neſzlaga*. e. Zvveyträchtigkeit, Uneinigkeit. *Külömbözés*.

Diſcrĕpo, as, are, ĕpŭi, (avi,) ĭtum, (*Derivata* tamen *a* Servant, ut: Diſcrepatio.) Cic. 1. *Razpuczamſze, nejednak glaſz dajem*, 2. *Razluchamſze, neſzlagamſze*. Zerklinge, zerkrache, 2. Bin uneinig, nicht übereinkomme. 1. *Meg-haſadok*, 2. *Külömbözök*.

Diſcrētè, *Adv*. Cic. Diſcrētim, *Adv*. Varro *Z-razlogom, razluchno, razloſno, razredno, razborno, rezebrano, razborito*. Unterſcheidentlich, abſonderlich, mit Unterſchied. *Elválaſztva, külömbezve*.

Diſcrētĭo, onis, f. Colum. *Razlog, Razbor, Razluchenye, Razloſenye, Razredenye, Razebranye*. e. Unterſcheidung, Abſonderung. *Megválaſztás, Külömbezés*.

Diſcrētīvus, a, um, Priſc. *Szpametno-rázluchlyiv, Prikladno razluchujuchi*. Weiſlich, klug unterſchiedent. *Okos adakozó*.

Diſcrētus, a, um, Plin. *Razborit, Razloslyiv, Rázloſen, Razborni*. Beſcheiden, manierlich, vernünfftig. *Külömböző, El-válaſztott*.

Diſcrīmen, ĭnis, n. Cic. *Rázlog, Razluchenye, Razluka*. 1. Unterſchied, e. Abſonderung. *Külömbség, Elválaſztás*, 2. *Pogibel*. e. Gefahr. *Veſzedelem*. Diſcrimen capitis. Cic. *Glavna y fitka pogibel*. e. Leibs und Lebens-Gefahr. *Fej és élet veſzedelem*. In ſummo diſcrimine eſſe. *Cæſ*. 6. bell. Gall. *Vu naj vekſſoj biti pogibeli*. In der gröſten Gefahr ſeyn. *Nagy veſzedelemben lenni*. Per tot diſcrimina rerum, tendimus in Latium. *Virg*. l. 1. *Cheſz tulike pogibeli, y z-tulikum teskóchum iti kanimo vu diáchku (Latinſzku) zemlyu*. Durch ſo viel Gefahren, und Schvverigkeiten vvir vornehmen in das Lateiner - Land zu gehen. *Olly veſzedelmek által igyekezünk az Deák tartományban*. 3. *Boj máli, Jágma*. Kleiner Streit. *Kis harcz*. Tentare diſcrimen, Curt. *Máli boj kuſſati*. Ein kleines Treffen vvagen, verſuchen. *Kitſiny veſzedelemben forogni*. 4. *Dvojnoſzt, Dvojna, Dvojenye*. 1. Zvveiffel. *Kételkedés*. In diſcrimen venire. Curt. *Vu dvojnoſzt dojti, dvoiti*. In Zvveiffel kommen, zvveiffelen. *Kétségben eſni*. 5. *Teskócha*. e. Schvverigkeit. *Nehézség*. Magno diſcrimine agere, Cic. *Z-velikum teskóchum kaj chiniti*. Mit harter Mühe thuen. *Nagy dologal valamit tſinálni*. 6. Pro *diviſione capillorum, quæ fit diſcerniculo*. Hæc morſu numeroſi dentis eburno multifidum diſcrimen arat. *hoc eſt* capillos pectit. *Claud*. de nup. Hon. v. 103.

Diſcrīmĭnāle, is, n. Vide *Diſcerniculum*.

Diſcrīmĭnātim. *Adv*. Varro, *Razluchno, z-razluchenyem, razloſno*. Unterſchiedentlich, mit Underſcheid. *Megválaſztva*.

Diſcrīmĭnātio, ōnis, f. Diomed. *Razchesſzravanye, razluchenye*. e. Unterſcheidung. *Elválaſztás, külömbezés*.

Diſcrīmĭnātor, oris, m. Apul. *Razcheſzravecz*. *Razluchitel*. 2. *Szudecz, Dopitavecz*. Der etvvas unterſcheidet. 2. 1. Richter. *Elválaſztó*. 2. *Biró*.

Diſcrīmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Lucret. *Razcheſzrávam, Razluchujem*. 2. *Razbiram*. Entſcheide, unterſcheide, 2. Auservvähle. 1. *Külömbezem*. 2. *Elválaſztom*.

Diſcrŭcĭātus, us, m. Prud. *Razmúchenye, Traplyenye*.

Digitized by Google

plyenye, *Muka*. Das Peinigen, e. Marter. *Kin*, *kinzás*.

Diſcrŭcio, as, are, avi, atum. (Activum.) Svet. *Jako muchim*, *ſtraſſno-trapim*. Sehr plage, peinige. *Igen kinzom*.

Diſcrŭcior, aris, ari, atus ſum. (Paſſivum) Cic. *Sztraſſnoſse muchim*, *Jakoſze trapim*. Sehr geplaget, gepeiniget, geqvälet vverde. *Igen kinlóttattom*.

Diſcŭbĭtus, ûs, m. Val. Max. *Zoſzeb-leganye*, *Poleganye*. 2. *Priſzedanye*, *Poſzedanye*. Das abſonderlich ligen. 2. Das zuſitzen, das Tafel-halten. *Kűlőn-fekűvés*. 2. *Leűlés*.

Diſcŭbo, as, are, ŭbui, ĭtum. [Neu.] Cic. *Szpat legam*. Mich ſchlaffen lege. *Lefekűſzőm*, *alunni megyek*.

Diſcumbo, is, ĕre, ŭbŭi, ĭtum. (Neu.) Cic. *K-komu ſzedam*, *k-ſztolu poſzedam*, *priſzedam*. Zu Tiſch ſitze. *Aſztalhoz-űlők*. 2. pro *cubitum eo*. Diſcubitum noctu ut imus, ecce, &c.

Diſcŭnĕātus, a, um. Plin. *Razgoozden*, *Razgoozgyen*, *Razkalan*. Mit Keilen von einander geſpaltet. *Ékkel elhaſogatott*.

Diſcŭpĭo, is, ĕre, ĭvi, ĭtum. (Act.) Plaut. *Jakoſelim*. Sehr und hefftig begehre, und vvünſche. *Igen kivánom*.

Diſcurro, is, ĕre, Diſcurri, urſum. [Neu.] Virg. 1. propriè. *Szim y tam derchim*, *techem*: *Zderkavamſze*, *Razderkavam*. Hin und vvieder lauffe. *Ide s-tova futok*. 2. Metaph. *Szpominamſe*, *Razgovarjamſze*. Geſprach halte, Diſcurire. *Beſzéllek*, *Beſzélgetek*.

Diſcursātio, onis, & Diſcursĭtātio, onis, f. Senec. *Szim y tam derkanye*, *z derkavanye*, *Poderkavanye*, *Razderkavanye*, *Raztekanye*. Das herum Lauffen, das hin und her Lauffen. *Alá s-fel járás*, *futás*.

Diſcurſo, as, are, avi, atum. (frequent.) Quint. *Guſztokrat ſzim y tamſze zderkavam*, *Razderkavam*. Offt hin und her lauffe. *Alá s-fel járok*, *futok*.

Diſcurſus, ûs, m. Jul. Cæſ. 1. *Razgovor*. 1. Geſpräch. *Beſzélgetés*. 2. vid. *Diſcurſatio*.

Diſcus, ci, m. Cic. *Siroka zdela*. 2. *Koſſara ali rogoſar*, *v-kemſze jeſzti noſsi*. 3. *Globus* ali *okruſilo iz seleza*, ali *olová* ali *iz kamena negda za igru vuchinyen*, *y za borenye*, *koga ki je viſſe*, ali *dályc bitil*, *bilje obladavecz*. ità Statius. 2. *Tanyèr*. ſic Horat. 1. Eine vveite Schüſsel 2. 1. Speiſs korb. 3. Ein Kugel aus Eyſen, Stein &c. 4. Teller. *Széles tál*. 2. *Szatyor*, *vagy kóſár mellyben az étek hordoztattik*. 3. *Vas*, *vagy más féle golobis*, *mellyet ha ki tovább vagy magaſſabban hajt gyözedelmes*. 4. *Tányir*. Malunt diſcum, quam Philoſophum audire. Cic.

> *Od tanyerov ino ſzanczev*,
> *Raiſſi chuju vekſi lyudi*;
> *Nego rechi mudroznanczev*,
> *Kaj chu rechi? ſzramje budi.*
> Seind viell, die mehr begehren
> Schüſsel, Täller an der Wand,
> Alſs Gelehrten ihre Lehren,
> Was zu ſagen? Pfui und Schand!
> *Tányérokat nyalogatni*,
> *Kedvesb némellyeknek*,
> *Hogy ſem böltsöket halgatni*,
> *De ez nagy tsuff mind ezeknek.*

5. Eſt *quadrata Tabula* horologii Solaris, in qua umbræ horas indicantes conſpiciuntur. *Vitruv. l. 9. c. 9.*

Diſcuſsio, onis, f. Firm. *Raztepanye*, *pretepanye*, *raztreſzenye*, *razbienye*. 2. *V-pameti razmiſslyavanye kakvoga dugovanya*. e. Zerſchlagung, 2. e. Ervvegung, Ergründung einer Sache. *Eloſzláſztás*, *rázás*. 2. *Elméli viſgálás*.

Diſcuſſor, oris, m. Macrob. *Izpitavecz*, *Iſzkavavecz*, *ſzpitavavecz*, *pregledavecz*. Erforſcher, der fleiſſig nachſuchet, nach forſchet. *Kérdezősködő*, *viſgáló*.

Diſcŭtio, is, ere, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. *Z-treſzavam*, *raztreſzavam*, *razteplyem*, *preteplyem*, *razmetavam*. 2. *Pretirujem*, *raztiravam*. 3. *Izpitávam*, *iziſzkavam*, *ſzpitavam*, *pregledam*. 4. *V-pameti dugovanye kakvo marlivo razmiſlyávam*. Erſchüttere, zerſchüttere, zerſchmettere. 2. Vertreibe, verjage. 3. Erforſche. 4. Fleiſſig etvvas betrachte, bedencke. 1. *Lerázom*, 2. *elűzőm*, *kergetem*, 3. *Kérdezősködem*, 4. *elmével-viſgálok*. Diſcutere arborem, Liv. *Drevo ztreſzti*. Den Baum erſchütteren. *A' fát lerázni*. Diſcuſsâ ebrietate, Curt. *Porazſztiranomu pianſztvu*. Nach dem der Rauſch vertrieben iſt. *Midőn elmult az réſzegſég*. De crimine diſcutere reum. *Krivoga izpitavati*. Aus einem Beklagten erforſchen. *Vétkeſt kérdezni*.

Diſertè *Adv.* Cic. *Razborno*, *naredno*, *s-lépemi rechmi*. Beredſam, mit zierlichen Worten. *ékeſen*, *magyarán*.

Diſertio, onis, f. Feſt. (*legitur* & Diſortio, onis, f.) *Raztavlyanye*, *razdelenye*. e. Trennung, Entſcheidung. *Eloſzláſztás*, *ſzéledés*.

Diſertus, a, um. Cic. *Dobro-govorlyiv*, *razboren*,

ren, lepo-rechlivo. Wohl beredt, der zierlich redet. *ékeſen-ſzóló.* Compar. *Diſertior.* Diſertior Socrates. *Cic.*

Diſglūtino, as, are, avi, atum. (Act.) Mantuan. *Odkelujem, kelje raztaplyam, Razkelujem,* Metaph. *Razluchujem.* Den Leim auſthue. *Elenyvezem.* 2. Transl. V. *Separo.* Hos, nulla disglutinat factio. Mantuan. *Ove, chinenye nikakvo nemore razluchiti.* Dieſe kan keine Sach oder That entſcheiden. *Eseket ſemmi dolog elnem válaſzthattya.*

Disjectĭo, onis, f. & Disjectus, ûs, m. Lucret. *Razbitanye, Razmetanye, Razverſenye Razbacranye, Rasbitavanye, Razmetavanye, Raztepenye.* e. Zervverffung, Zerſtreuung. *Széllyel hányás, vetés.*

Disjĭcio, is, ĕre, jēci, jectum. (Act.) *Tacit* Disjecto, as, are, (frequentat.) Lucret. *Razbitávam, razméchem, rasmetam, razmetávam, razverſujem, razbacsujem, razbitujem, rasteplyem, raſztepávam, ſzim y tam bitam.* Zervverffe, zerſtreue, hin und vvider vverffe, von einander vverffe. *Elhányom, ide' ſ-tova hányom.* 2. Transl. V. *Dirimo.* Liv.

Disjūgātus, a, um. Arnob. *Odjarmlyen, odpreſen, odjarmen, odjarma puſchen, razpuſchen.* Von Joch ausgelaſſen, getrennt. *Igából kiboſáttott.*

Disiunctĭo, onis, f. Cic. *Razluchenye, razdruſenye.* e. Abſönderung, von einander Sönderung. *Elválaſztás, ſzéllyedés.*

Disjungo, is, ere, unxi, unctum. (Act.) Cic. *Razluchujem, razdelyujem, razdruſujem, raſztavlyam.* Abſöndere, von einander thue, underſcheide, von einander ſetze. *Elválaſztom, elſzéledek.*

Dispālo, as, are, avi, atum. (Act.) Non. V. *Separo.* 2. Apud alios eſt *Neutrum* & Diſpālor, aris, atus ſum (*Deponens*) Svetonius. *Razderkavamſze, ſzim tam techem, vu zmutnyi bludim, neznam kam beſim.* Hin und her ſchvveiffe, umſtreiffe, unvviſend lauffe, fliehe. *Ide' ſ-tova ſzéledek, bódulok.* Milites diſpalati, Corn. Nep. *Vojniki ſzim y tam vratechemi, razdvojeni, razjedinyeni.* Herum ſtreichende Soldaten. *Ide' ſ-tová ſzedelgő, és bódult katonák.*

Diſpando, is, ĕre, andi, anſum. (Act.) Svet. *Razpreſztiram, raſirujem, raſiravam.* Ausbreite, aus einander ſpanne. *Kiterjeſztem, elterjtem.*

Diſpar, ăris, *om.* Liv. *Nepodoben, nepar, nejednak, neprilichen.* Ungleich. *Egyenetlen, nemhaſonló.*

Diſpārĕo, es, ere, ārui, itum. [Neut.] *Neſztajeme.* Verſchvvinde. *Elenyéſzek, elvéſzek.*

Diſpărĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Vid. *Diſpar.*

Diſpărĭlitas, atis, f. Aul. Gell. *Nejednakoſt, nepodobnoſzt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség, nem egyenlőség.*

Diſpărĭliter, *Adv.* Varro. *Nejednako, nepodobno, neparno, na drugi nachin.* Ungleich, auf andere Weiſe. *Egyenetlenűl.*

Diſpăro, as, are, avi, atum. [Act.] Aul. Gell. *Razluchávam.* Abſöndere. *Elválaſztom.*

Diſpărābĭlis, is, *com.* le, n. Tertul. Vide *Diviſibilis.*

Diſpartĭo, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Cic. Diſpertĭor, īris, īri, itus ſum. (Deponens) *Tacit.* Diſpertĭo, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Diſpertĭor, iris, iri, itus ſum. [depon.] *Razdelyujem, na ſztrane delim, vſzakomu ſzvoj dèl dajem.* Zertheile, ein jeden ſein Theil gebe. *Elosztom, eloſztogatom.*

Diſpecto, as, are, avi, atum. (Freqv.) Cic. *Guſztokrat y marlivo razglédam, preglédávam.* Offt beſehe, beſchaue, eigentlich betrachte. *Gyakran jól megválaſztom, megſzemlélem, viſgálom.*

Diſpectus, ûs, m. *Senec.* Diſpectio, onis, f. Apul. *Rázgled, marlivo razgledanye, previdyenye, pregledávanye.* Das vvohl beſehen, beſchauen. *Jól megnézés.*

Diſpello, is, ĕre, ŭli, ulſum (Act.) Cic. *Razganyam, Raztirávam, Pretirávam.* Zertheile, vertreibe. *Széllyel-űzőm, elvertem, kergetem.*

Diſpendĭōſus, a, um. Colum. *Jako-troſslyiv.* 2. *Skodlyiv.* Sehr ausgeblich, verzehrlich. 2. Schädlich. *Igen költő, beában veſztegető.* 2. *Káros.*

Diſpendĭum, ii, n. Claud. 1. *Velik potroſſek, raztroſſek,* 2. *Kvàr, skoda.* 3. *Zabod, obhajanye.* Schvväre Unkoſten, Ausgabe. 2. r. Verluſt, r. Schaden. 3. r. Umvveg, Umgang. 1. *Költség, haában veſztegetés.* 2. *Kár.* 3. *Környűl menés.*

Diſpendo, is, ere, endi, enſum. (Act.) Colum. *Koga vu poſzlu zadersávam.* 2. *Troſim, razdajem.* 3. *Razpreſztiram, raſirujem.* Einen aufhalte. 2. Verzehre, austheile. 3. Ausſtrecke, ausbreite. *Költők,* 1. *Valakit dolgában tartóztatok.* 3. *Kiterjeſztem.*

Diſpenno, is, ere, (Act.) Plaut. *idem quod* diſtendo, Expando.

† Diſpenſa, æ, f. *Potroſſenye, potroſſek, raztroſſek,* 2. *Komora y zabranba jeſztvin.* Un-

koſten. 2. e. Speiſs-Kammer. 1. *Költſég*, 2. *Eledelek kamarája.*

Diſpensātio, onis, f. Cic. *Raunanye*, *Naregyenye*, *Naredenye*, *Preſzkerbenye*. 2. Et vulgò *Razdelenye*, *Razdavanye*, Razdatje. 3. *Dopuſchenye*. e. Vervvaltung. 2. e. Austheilung. 3. e. Begnädigung, Zulaſſung. *Sáfárkodás*, *Sáfárság*. 2. *Eloſztás*. 3. *Engedelmeſſég*, *ſzabadítás*.

Diſpensātor, oris, m. Plin. *Kupecz*, *y zaſztol preſzkerbitel*, *razdelitel domachech dugovany k-hráni potrebneh*. 1. Einkauffer, Austheiler der Nahrungs Sachen. *Aſztalhoz valókat vevő*, *ſzerző*, *konyhára kiadó*, *oſztogató* vulgò *Sáfár*. 2. Sumitur pro eo, qui gratiam & privilegium exemptionis confert.

Diſpenſo, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.* à diſpendo *minus uſitato.*) Senec. 1. *Odpuſcham*, *dopuſcham*, 2. *Naregyujem*, *redim*, 3. *Preſzkerbujem*. 4. *Razdelyujem*, *delim*, *razdajem*. Erlaubnuſs ertheile, zulaſſe. 2. Verordne. 3. Verſorge. 4. Austheile. 1. *Meg-engedem*. 2. *Elrendelem*. 3. *Szerzek*. 4. *Eloſztom*, *kiadom*.

Diſperdĭtĭo, onis, f. Cic. *Razgublenye*, *Pogublenye*, *Potvarenye*. e. Verderbnuſs, Verderbung. *Elveſztés*, *veſzedelem*, *Puſztítás*.

Diſperdo, is, ere, erdĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Razgublyávam*, *Pogublyávam*, *zgublyávam*, 2. *Z-ančham*, *na nikaj mechem*, *razmechem*. Verliehre. 2. Verderbe, zu nichte mache. 1. *Elbullatom*, 2. *elveſztegetem*, *Tékozlom*, *Puſztítom*.

Diſpĕrĕo, is, ire, ivi, & ii, (Neu.) Terent. *Na nikajidem*. *Ginem*. Verderbe, zu nichte vverde. *Elveſzek*, *veſzek*, *süllyedek*.

Diſpergo, is, ere, erſi, erſum (Act.) Cic. *Razteplyem*, *raſzipujem*, *raſzipávam*. 2. *Razskropujem ſirom skropim*. Zerſtreue. 2. Zergieſſe, hin und vvider gieſſe. *Elhintem*, *ſzéleſztem*. 2. *ſzélyel öntözöm*.

Diſpersè *Adv.* Cic. Diſperſim, *Adv.* Varro, *Raſztepeno*, *raſzipano*, *razskroplyeno*. Zerſtreuet, zerſtreilich, zergieſſentlich. *Elszéleſztve*, *Hintve*, *Hányva*, *öntve*.

Diſpersĭo, ōnis, f. & Diſperſus, ûs, m. Cic. *Razteplenye*, *raſzipanye*. 2. *Razskroplenye*. 3. *Razhod*, *razidenye*. e. Zerſtreung. 2. e. Hin und vvider beſprengung. 3. e. Von einander Gehung, zertheilung. 1. *Elhullás*, *Elhintés*. 2. *El öntözés*. 3. *Széllyedés*.

Diſpertĭo, is, īre, Cic. Vide Diſpartio.

Diſpeſco, is, ĕre, eſcŭi, ĭtum, (Neu.) Feſt. *Izpaſzujem*, *dopaſzujem*, *paſzti-preſztajem*, *od paſzenya henyam*, *od paſſe tiram*. Von der Weide führe, vvegtreibe, zu vveiden aufhöre. *A' legeltetéſt elhagyom*, *a' legeltetésből ſzéllyel űzöm*. 2. V. *Separo*, *divido*.

Diſpeſſus, a, um, Plaut. *Razſiren*, *razpreztert*, *pretegnyen*. Ausgeſtreckt. *Kiterjeſztett*.

Diſpēx, ĭcis, *om.* Minut. Vide *Providus*.

Diſpĭcientĭa, æ, f. Vide *Circumſpectio*, *Providentia*.

Diſpĭcĭo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Marlyivo razglédam*, *preglédam*. Wohl beſehe, mich vorſehe. *Jól meg-ſzemlélem*.

Diſplĭcĕo, es, ēre, ĭcŭi, ĭcĭtum, (Neu.) Cic. *Nemamſze rad*, *nedopadamſze*, 2. *Saloſztimſze*, *kajamſze*, *odurjavam*. Misfalle, 2. Es reuet mich, haſſe. *Nem tetſzem*, 2. *Szomorkodom*, *Gyűlölöm*.

Diſplĭcentĭa, æ, f. *Senec.* Diſplĭcīna, æ, f. Plaut. *Nedopadanye*, 2. *omraſenye*, *odurenye*. Das Miſsfallen, 2. Das Haſſen. *Nem tetſzés*, 2. *Szomorkodás*, *Bánás*, *Gyűlölség*.

Diſplĭco, as, are, ĭcŭi, (āvi,) ĭtum, (ātum,) (Act.) *Razpletávam*, *odpletam*, *razpletam*. Aufflechte, zerlege. *Kirántzolom*, *kiterjeſztem*, *elöldom*. 2. Transl. V. *Extendo dilato* Varro.

Diſplōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Varro *Razpuczam*, *razpleſzkavam*, *pukam*, *putsku z-pruſujem*, *pruſim*, *pleſzkam*. Zerplatze, knalle, mit einem Knall *oder* Getöſs zerſpringe, loſs ſchieſse. *Pattantok*, *pattantással elrontom*.

Diſpŏlĭābŭlum, li, n. & Diſpŏlĭātĭo, onis, f. Plaut. *Razbianye*. e. Blünderung, Beraubung. *Meg-foſztás*, *dúlás*.

Diſpŏlĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razbiam*. Beraube, blündere. *Meg-foſztom*.

Diſpōno, is, ĕre, ŏſŭi, ĭtum, (Act.) *Synon.* ordino. Cic. *Naregyújem*, *redim*, *nared-ſzpravlyam*. Ordne, anordne. *Rendelem*.

Diſpŏsĭtè *Adv.* Diſpŏsĭtiſsĭmè, ſidon. *Naredno*, *razredno*, *prikladno*. Ordentlich, füglich, bequem. *Renddel*, *rend ſzerént*,

Diſpŏsĭtĭo, ōnis, f. *Colum.* Diſpŏsĭtūra, æ, f. Lucret. *Razredenye*, *Naredenye*, *naredba*, *uredba*. e. Ordnung, Anordnung. *Rendelés*, *Helybeztetés*.

Diſpŏsĭtor, ōris, m. Senec. *Razrednik*, *narednik*, 2. *Pripravitel*, *pripravnik*. 1. Anordner, 2. Anſteller. *Rendelő*, 2. *Helybeztető*.

Diſpŏsĭtus, ŭs, m. *Tacit.* Vide *Diſpoſitio*.

Diſpŭdet, ēre, ŭdŭit, (ŭdĭtum eſt) Cic. *Jako meje ſzram ſzramuiemſze*; *ſstid meje*, *ſstidim-*

ſztidimſze. Mich ſehr ſchäme. *Igen ſzégyenlem*. Diſpudet me hujus facti. Cic. *Zbog vooga chína ſzrammeje*. Ich ſchäme mich dieſer That. *Ezt a' dolgot ſzégyenlem*.

Diſpulvĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Nævius. *Na prah-túchem, terem : Prahom chinim*. Zu Pulver zerreibe, zu Staub mache. *Porrá-tőrőm*.

Diſpūmo, as, are, Colum. Vide *Deſpumo*.

Diſpunctĭo, onis, f. JCt. Vide *Expunctio*.

Diſpungo, is, ĕre, unxi, unctum, (Act.) Senec. *Izſztruſujem, perom zbriſzavam, Iznemlyem*, 2. *Potroske, y dohodek ſzkup rachunam, pregledam*, 3. *Zverſſujem, dokáncham*. Auskratze, durchſtreiche, ausleſche, 2. Die Ausgaben und Einnahmen, gegen einander abrechne, 3. vollende. 1. *Kivakarom, tőrlőm*, 2. *Az kőltséget és jövedelmet öſzveſzámlálom*, 3. *Elvégezem*. De charta expungere aliquid. Senec. *Kaj iz paptra izſztrugati*, ali *zbriſzati*. An den Papier etwas auskratzen, *oder* ausleſchen. *Valamit papiros a' ból kivakarni, tőrleni*. Diſpungere rationes, (pro *vulgò examinare, calculare*) Dies vitæ diſpungere, Senec. *Dohodek, y potroſſek, zrachunati, y pregledati: dneve ſivlenya rachunati*. Die Ausgabe, und ſeine Lebens - Täg zehlen und rechnen. *Meg-visgálni a' ſzám-adáſt*, vagy *életének napjait*. Diſpungere ordinem cœptum, Tertull. *Prichete réd dokonchati*. Die angefangene Ordnung vollenden. *Az kezdett rendet elvégezni*.

Diſpūtābĭlis, is, *com*. le, n. *Protigovorlyiv, pregovorlyiv, od cheſzaſze more pregovarjati*. Diſputierlich, das ſich diſputieren laſt, und von ſich reden. *Diſputálható, ellene felettebb ſzólható*.

Diſpūtātĭo, onis, f. Cic. *Pregovarianye, czarga, prerechenye*. r. Wort-Streit, eine entgegen Rede, e. Diſputation. *Diſputálás, vetekedés, ellene ſzólás*.

Diſpūtātor, oris, m. Valer. *Protigovoritel, pregovarjavecz, czarglyivecz, czargavecz*. Der entgegen redet. *Diſputáló, vetekedő, ellene ſzoló*.

Diſpūtātrix, icis, f. Quint. *Pregovarjavicza, Czarglyivka, Czargavicza*, e. Entgegen Rednerin. *Vetekedőné, diſputálóné*

Diſpūto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pregovarjamſze, z-drugemſze za kakov rech iliti dugovanye vlechem, czargamſze*. Diſputiere, entgegen rede. *Diſputálok, vetekedek, ellene ſzólok*.

Diſquāmo, as, are, Vide *Deſquamo*.

Diſquīro, is, ere, ſivi, ſitum, (Act.) Liv. *Marlivo razizkávam*, 2. *Izpitávam*. Genau ſuche, unterſuche, 2. Erforſche. *Szorgalmatoſon kereſem*, 2. *Kérdezem*.

Diſquīſītĭo, onis, f. Liv. *Marlivo ziſzkanye*, 2. *Razizkanye, razpitavanye*. Fleiſſige Unterſuchung, 2. e. Nachforſchung. *Szorgalmatos kereſés*, 2. *Kérdezés*.

Diſrāro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Razrettkujem, rétko chinim, razregyávam*, 2. *Kerchim*. Dünner mache, 2. Etwas das dick ſtehet orhaue. *Elritkitom*, 2. *Ki irtom*.

Diſrumpo, is, ere, ūpi, uptum, (Act.) Cic. Vide *Dirumpo*.

Diſsĕcātor, & Diſſector, ōris, m. Plin. *Razſzekavecz, Razczepavecz*. r. Zerhacker, Zerleger. *Fel-vagdaló, El-vagdaló*.

Diſſectĭo, & Diſsĕcātĭo, onis, f. *Raſzekanye, Razczepanye*. e. Zerhackung. *Elvagdalás*.

Diſsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Plin. *Raſsekujem, Raſzékam, Razczepávam, Razſzekávam, Razkoſſujem, Zkáſſam*. Zerhacke. *Elvagdalom*.

Diſsēmĭnātĭo, onis, f. Plin. *Razſzejenye, raſzipanye ſzemena, ſzim y tam ſzejenye*. e. Ausſaat, e. Ausſtreuung. *Elvetés, magnak hintése*.

Diſsēmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razſzějam, ſzim y tam ſzejem, ſzeme razſzipavam*. Hin und her ſäe, Saamen ausſtreue. *Elvetem, Hintem*. Synon. *Diſpergo, diſſipo, divulgo*.

Diſſensĭo, ōnis, f. Cic. Diſſenſus, ûs, m. Claud. *Neſzlaſnozt, Neſzlaganye, Nazlob, Nepogajanye*. e. Uneinigkeit, r. Zwietracht. *Kűlőmbőzés, Kűlőmbet-értés*.

Diſſentĭo, is, ēre, enſi, enſum, (Neu.) Cic. Diſſento, as, are, Plaut. (Frequent.) *Neprivolyujem, drugach chútim, neſzlagamſze, nazlobim*. Nicht mit einander mitſtimme, ich bin einer anderen Meynung, nicht recht zuſammen komme. *Kűlőmbőzők, kűlőmbet-értek*. Idem ſignificat *Diſſentior, iris, iri, enſus ſum*, (Dep.)

Diſsēpĭo, is, ire, īvi, *vel* epſi, eptum, (Act.) Stat. *Razgragyam, razplotim, Plót raztteplyem*. Entzaune, den Zaun aufbreche. *Felfejtem, ſővényit elvéſzem, fel-kertelem*.

Diſſeptum, ti, n. Lucret. *Razplotje*. Zerriſſener Zaun, Orth ohne Zaun. *El bomlott s-romlott Sővény, kert*. 2. Vid. Diaphragma.

Diſsĕrēno, as, are, avi, atum. (Act.) Liv. *Razjaſznim*,

laſznim, razvedrujem, vedro, jaſtno chinim. Hell und heiter Mache. *Felderitlöá, Tiſztúlok.*

Diſsĕro, ĕris, ĕre, ēvi, ĭtum. (Act.) *Vſêro* Vide. *Diſſemino.*

Diſsĕro, is, ĕre, ĕrŭi, ertum. (Act.) Cic. 1. *Razgovarjamſze, Pripovêdam.* 2. *Pregovarjamſze.* Cic. Spreche, erzehle. 2. Diſputiere. *Beſzélgetek.* 2. *Vetekedek.*

Diſſertātĭo, onis, f. Plin. *Razgovor, Dugo-pominanye.* 2. *Pregovarjanye.* Cic. Weit läufftige Rede. 2. e. Diſputation, das entgegen Reden. *Beſzélgetés.* 2. *Vetekedés.*

Diſſerto, as, are, (Frequ.) Aul. Gell. *Pregovarjamſze.* Entgegen rede, Diſputire. *Vetekedek, Ellene ſzólok.*

Diſsĭdentĭa, æ, f. *Plin.* Diſsĭdĭum, ii, n. Cic. Vide. *Diſſenſio.*

Diſsĭdeo, es, ĕre, ēdi, eſſum. (Neu.) Cic. Vide *Diſſentio.* 2. V. *Diſto.* Quantum Hypanis Veneto diſſidet Eridano. *Proper.*

Diſſignātĭo, onis, f. *Arnob.* Vide *Deſignatio.*

Diſſignātor, oris, m. *Plaut.* Vide *Deſignator.*

Diſsigno, as, are, avi, atum. (Act.) *Plaut.* Vide *Deſigno.*

Diſsĭlĭo, is, īre, īvi, ĭĭi, & ŭi, ultum. (Neu.) Lucret. *Razletavamſze, naſzlate puczamſze, Raztergavamſze.* Von einander ſpringe, zerſpringe, zerſchnelle. *Ide' s-tova ſzöködeſem, el buladok.*

Diſsĭmĭlis, is, com. le, n. Diſsĭmĭlĭor, Diſsĭmillĭmus, Cic. *Neſzpodoben, Neprilichen.* Ungleich. *Nem haſonlatos, külömbözö, külömb, haſonlatlan.*

Diſsĭmĭlĭter, *Adv.* Cic. *Neſzpodobno, nepriſzladno, nepodobno, neprilichno.* Ungleich, Ungleichlich. *Külömben, Haſonlatlanúl.*

Diſsĭmĭlĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Neſzpodobnoſzt, nepodobnoſzt, neprilichnoſzt, nepriſzladnoſzt, nepodoba, neprilika, nepriſzladanye.* e. Ungleichheit. *Külömbség, haſonlatlanság.*

Diſsĭmŭlāmentum, ti, n. *Apul.* Diſsĭmŭlātĭo, onis, f. *Tacit.* Diſsĭmŭlantĭa, æ, f. Cic. *Zaterplivoszt, zaterplenye, Prepuſchanye, Cheſzt perſzte gledenye.* 2. *Ztazlivoſzt, Z-kazanye, Potmajnoſzt.* 1. Das Nachſechen. 2. e. Verheelung, Verſtellung. *Félre hagyás, elbalgatás, tettetés.* 2. *álnokság.*

Diſsĭmŭlātor, oris, m. Cic. 1. *Zaterplivecz, Prepuſſchavecz, Cheſzt perſzte gledavecz.* 2. *Ztazlivecz, zkazavecz, potmajnik, potmajnecz.* r. Geduldner, Nachlaſſer, Nachſeher, Durch die Finger zuſchauer. 2. r. Verſteller, Ein heimlicher poſshaffter Menſch. *Eltitkoló, Tettetö. Félre-hagyó, El-balgató.* 2. *álnok, Ravaſz.*

Diſsĭmŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Prepuſcham, Nemárim, na chine zle muchim, terpim.* 2. *Potmajno muchim, z-kaſujemſze.* 1. Nachſehe. 2. Verheele, mich verſtelle, mich nichts mercken laſſe. *Eltitkolom, tettetem Félre-hagyom, El balgatom.* 2. *Ravaſzkodok.*

Diſsĭpābĭlis, is, com. le, n. Cic. *Raſzipliv, preſzipliv.* Zerſtörlich. *Elſzéleſztbetö, Tékozolható.*

Diſsĭpātĭo, onis, f. Cic. *Razſzipanye, Raſzipavanye, razprudenye.* e. Zerſtreuung. *Elſzéleſztés, tékozlás.*

Diſsĭpātor, oris, m. Prud. *Raſzipavecz, Preſzipavecz, Raſzipnik.* r. Zerſtörer. *Tékozló.*

Diſsĭpĭum, ii, n. Macrob. Vid. Diaphragma.

Diſsĭpo, as, are, avi, atum. (Act.) Jul. Cæſ. *Razſzipujem, razperſzávam, razſzipávam, preſzipávam, raztepujem, raztepávam, razprudim.* Zerſtreue, zerverffe. *Elhányom, elſzéleſztem. Tékozlom.* 2. Tranſl. V. *Divulgo.* Sic: Diſſipare famam. *Cic.*

Diſsĭtus, a, um. Apul. *Dalko ſztaolyen, raſztaolyen, daleko poſztaolyen.* Weit abgelegen, entfernt. *Távol-való.* 2. pro *Diſperſus.* Pars animæ per totum diſſita corpus. Lucr.

Diſsŏcĭābĭlis, is, com. le, n. Tacit. *Razdrushiv, razpajdaſhiv.* Item, *Nedrushiv, nepajdashiv.* Das ſich abſönderen läſt, Ungeſellig, Unfügſam. *Eltárſaſkodható.* Item, *Társolkodhatatlan.*

Diſsŏcĭātĭo, onis, f. Plin. *Razdruſenye, razpajdaſſanye, razluchenye.* e. Abſönderung von der Geſellſchafft, von einander Scheidung. *Egy mástol elváláſzás.*

Diſsŏcĭo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razdrusujem, razpajdaſim, razluchavam jednoga pajdaſſa od drugoga.* Von ein ander ſcheide, abſöndere. *Egy mástól elváláſztom.*

Diſſolvo, is, ere, olvi, ūtum (Act.) Cic. *Razpletávam, razvezávam, razvezujem.* 2. *Razpuſcham, raztáplyam, raztzvéram, raztalyujem.* 3. *Naplachujem, naplacham.* Cic. Auflöſe. 2. Zerlaſſe. 3. Auszahle. *Meg-oldom.* 2. *Elolvaſztom.* 3. *Meg-fizetem.* Alienum æs diſſolvere. Cic. *Düge naplatiti.* Die Schulden auszahlen. *Az adóſságot meg-fizetni.* Stannum diſſolvere. *Koſziter razczvreti, raztaliti.* Zin zerlaſſen. *Fejér ont meg-olvaſztani.*

Diſsŏlūtè, *Adv.* Cic. *Razpuſcheno, preſzlobodno,*

bodno, nemarno. 2. *Prez ſzkerbi, Leno.* Ausgelaſſentlich. 2. Ohne Sorg, Faul. *ſzabadon.* 2. *Gond nélkűl, reſtűl.*

Diſsŏlūtĭo, onis, f. Cic. 1. *Razvezanye, razvezlanye, razlúchenye.* 2. Razpúſchenozt, *razpúſchenye, velika ſzloboda y nemarnozt.* 3. *Razczviranye, raztalenye.* Auflöſung, Trennung, Abſönderung. 2. e. Ausgelaſſenheit, Liederlichkeit. 3. e. Zerlaſſung, Zerflieſſung. *Feloldás.* 2. *nagy ſzabadság.* 3. *El-olvadaſztás.*

Diſsŏno, as, are, onŭi, ĭtum. (Neu.) Colum. *Neſzlagamſze, neſzloſen glaſz dajem, ſzkupſze nepriládam.* Ungleich laute, nicht zuſammen Stimme. *Kűlömbözö hangú vagyok, Jól együtt nem zengek, Nemegyezek.*

Diſsors, ortis, *om.* Sidon. *Nejednakoga ſztaliſſa, blaga,* ali *ſzrecbe.* Ungleiches Standes *oder* Vermögens, Glück. *Kűlömbözö állapotú. ſzerentsejű.*

Diſsvādĕo, es, ēre, āſi, āſum. (Act.) Cic. *Razgovarjam.* Wider rathe. *Nemadom tanátsúl, valamiről elintem.*

Diſsvāsĭo, ōnis, f. Cic. *Razgovorenye, odgovorenye.* Das Wiederrathen. *Valamitől elintés*

Diſsvāſor, ōris, m. Cic. *Razgovoritel, razgovarjavecz, odgovarjavecz.* r. Abmahner, Abredner. *Elintő, valamiről elteſztő.*

Diſsvāvĭor, & Diſsāvĭor, āri, atus ſum. (Dep.) Cic. *Lyubleno kuſſujem.* Lieblich küſſe. *Szerelmeſſen tsókolgatom, Apolgatom.*

Diſsveſco, is, ere, ēvi, ētum. (Neu.) Vide *Deſveſio, Deſveſco.*

Diſſulto, as, are, avi, atum, (*Frequent.* à Diſſilio) Plin. *Blèzk narad odbiam, Blezkecbem, Bleſzikam.* Widerſchein gebe, Glantz vvieder zuruck vverffe. *Világ fényeſſégét viſzſza-verem.* 2. Vide *Diſſilio.*

Diſsŭo, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Cic. 1. *Razſivávam, Razſzvávam, Páram,* 2. *Razmétam, Razmetchujem, Raztergávam.* Auftrenne, zertrenne. 1. *Kifejtem, viſzſza-fejtem a' varráſt,* 2. *Ide s-tova hányom, El-bontom.* Diſſuere Amicitiam, Cic. *Priateljſztvo razmetati, Raztergati.* Die Freundſchafft zertrennen. *Az barátságot elbontani.*

Diſtābeſco, is, ere, ābŭi, (Inchoat.) Cato *Ginem, neſztajem, veſz-gnyiem, zgnyiam.* Vertaule, verſchvvinde, vergehe. *Poshadok.*

Diſtantĭa, æ, f. Cic. *Dalekocha, Naraznozt.* e. Entfernung, r. Unterſchied. *Távol-valóság.*

Diſtendo, is, ere, endi, tentum, *vel* tenſum, (Act.) Liv. *Raſſirujem, Raſſiravam, Razpreſztiram, Razvlekujem, Preteſem.* Ausſtrecke, ausbreite, ervveitere. *Kifeſzitem, Elſzéleſitem, Nyújtom.*

Diſtentĭo, & Diſtenſio, ōnis, f. Cels. *Razpretezanye, Raztegnenye, Razſirujenye, Raſſirenye, Razvléchenye.* e. Ausſtreckung, Ausbreitung, Ervveiterung. *Nyújtás, Elſzéleſités, Ki-feſzités.*

Diſtento, as, are, (*Frequ.* à Diſtendo) Virg. *Natéſem, raztéſem, razſirujem.* Ausdehne, aus-ſpanne, Strozend mache. *Ki-feſzitem, ki-feſzegetem.* 2. Metaphoricè. *Napunyavam.* Ausfülle, erfülle, voll mache. *Meg-töltöm.* Sic cytiſo paſtæ diſtentent ubera vaccæ. *Virg.* Eccl. 9.

Od detelye ſzite tráve
Najrazſiire Vime Krave.
Der ſüſſe Klee macht die Eytter:
Bey denen Kühe all'zeit breiter.
Lóher' fűvel legeltetvén;
Ki Feſziti tőlgyét tehén.

Diſtentet ſpicis horrea plena Ceres. *Tibul. l.* 2. *Eleg.* 6.

Naj z-klaſzi Boſicza kruha
Zpúni ſtagle Goſzpodarom:
Da vlèzt vu nye néma:e muha
Vſzaki veſzel bú za Kvarom.
Füll' die Scheüern mit Früchten an
O Göttin Ceres vvir bitten dich:
So vvird der Baur und Edel-Mann
Mit Lob und Danck erfreuen ſich.
A' Sok gabonákból Ceres Iſten Aſzſzony
Az gazdag tűrőkbe annyit bé-rakaſſon;
Hogy még tsak egy légyis abban ne máſzhaſſon.
Es az után kiki kárán vigadhaſſon.

Diſtentus, ûs, m. Plin. V. *Diſtentio.*

Diſtermĭnātio, onis, f. Liv. *Razluchenye,* 2. *Meje,* ali *megye razpoſztavlyanye, raztetarenye.* e. Grentzſcheidung, 2. e. Abſonderung. 1. *Meg-válaſztás,* 2. *Meg-határozás.*

Diſtermĭnātor, oris, m. Apul. *Razluchitel mègy* ali *kotarov, razpoſztavlyavecz.* r. Unterſcheider deren Gräntzen, r. Marckſtein-Setzer. *Meg-határozó, Válaſztó.*

Diſtermĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Razluchujem.* 2. *Megye, Meje, kotare, Razdelyujem.* Unterſcheide. 2. Gräntzen zertheile. *Megválaſztom.* 2. *Határozom.*

Diſtermĭnus, a, um, Terent. *Razluchen.* Abgeſondert, unterſchieden. *Elválaſztott.*

Diſtĕro, is, ĕre, ĭvi, ĭtum, (Act.) Cato. *Raztekujem,*

tarjem, *jako na drobno túchem*, *terem*. Wohl zerreibe. *Megtöröm*.

Diſtillātio, onis, *Plin. l.* Vide *Deſtillatio*.

Diſtillo, as, are, *Virg*. Vide *Deſtillo*.

Diſtinctĭo, ōnis, f. Cic. *Razluchenye*, *razluchavanye*. f. Unterſcheyd, e. Unterſcheydung. *Megválaſztás*, *Különbezés*.

Diſtinctor, oris, m. Amm. *Razluchitel*, *razluchavecz*. r. Unterſcheider. *Különböző*, *Meg-válaſztó*.

Diſtinctus, ūs, m. *Tacit*. Vide *Diſtinctio*.

Diſtinĕo, es, ēre, ĭnŭi, entum, (Act.) Liv. *Zaderſavam*. Aufhalte. *Megtartóztatom*, 2. *V. Impedio*, *moror*. Dum Senatum diſtinebant ſententiæ. *Liv*.

Diſtinguo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Cic. *Razluchujem*, *razluchávam*, *razlúcham*. Zertheile, abſondere, unterſcheide. *Megválaſztom*, *különbözem*. 2. pro *orno*. Diſtinguitur autem oratio atque illuſtratur maximè. *Cic*.

Diſto, as, are, iſtiti, itum, (Neu.) Cic. (Diſtĭto, as, āre, Colum. *Frequentat*. à Diſto.) 1. *Naraзen ſztoim*, 2. *Daleko ſztoim*. Bin von einander. 2. Entlege, fern bin. 1. *Szélyelállok*. 2. *Távul*, *vagy meſzſze lakok*.

Diſtorquĕo, es, ēre, orſi, ortum, (Act.) Svet. *Zviam*, *krivim*, *ſim tam previam*. Hin und herbiege, verkehre, krümme verdrähe. *Eltekerítem*, *tekergetem*.

Diſtortĭo, & Diſtorsĭo, ōnis, f. Cic. *Szim y tam zvianye*, *previanye*, *krivlenye*. e. Hin und her Biegung, e. Krümmung, Verdrähung. *Eltekergetés*.

Diſtractĭo, onis, f. Aul. Gell. *Razvlachenye*, *raztegnenye*. 2. *Preterſenye*. e. Trennung, 2. Verkauffung. *Ide's-tova húzás*, *vonás*. 2. *Eladás*.

Diſtractus, a, um, diſtractĭor Diſtractiſsĭmus, Lucret. *Razvlechen*. 2. *V-pameti zamiſslyen*, *zaneſſen*, 3. *Z-poſzli zaderſan*. 4. *Prodan*. 1. Von einander geriſſen, 2. In Gedancken zerſtreut, 3. Beſchefftiget, 4. Verkaufft. 1. *Elburtzoltatott*, *vonatott*, 2. *Gondolatokban elmerült*. 3. *Dolgaiban megtartóztatott*. 4. *Eladatott*.

Diſtrăho, is, ĕre, axi, actum, (Act.) Terent. 1. *Razvlachim*, *razvlekujem*, *raznaſſam*. 2. *Prodajem*, *terſim*. 3. *Odlachim*. Von einander ziehe, reiſſe, 2. Verkauffe, 3. Aufſchiebe. *Ide ſ-tova húzok*, *vonok*. 2. *Eladom*, 3. *Halaſztom*. 4. Vide *Impedio*, *Separo*, *divido*.

Diſtrĭbŭō, is, ĕre, ŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Podelyujem*, *razdelyujem*, *razdajem*, *ſzim y tam dajem*, *delim*. Zertheile, austheile. *Eloſztom*.

Diſtrĭbūtè, *Adv*. Diſtrĭbūtĭŭs, Cic. *Razdelno*, *razredno*, *razluchno*. Unterſchiedlich eingetheilet, zertheilet, ordentlich. *Eloſztva*, *eloſztogatva*.

Diſtrĭbūtĭo ōnis, f. Cic. *Razdelenye*, *delenye*, *razdavanye*, *razdanye*, *podelenye*. e. Austheilung. *Eloſztogatás*.

Diſtrĭbūtor, oris, m. Cic. *Razdelitel*, *podelitel*, *razdavavecz*, *delitel*. r. Austheiler. *Eloſztogató*.

Diſtrictè, Diſtrictim, *Adv*. Cic. *Oſtro*, *jako*, *zeoſzema*, *prez miloſche*, *ziſztine*. Ernſtlich, gäntzlich, fürvvahr. *Igen erőſen*, *ſtoroſan*.

Diſtrictus, ûs, m. JCt. *Okolni kraj*, *Kotàr*. Ein durchs Recht umſchränckter Orth, Ertz-gebürgiſche Greiſs. *Határ*, *belyſég*.

Diſtrictus, a, um, Cic. *Zapleten*. Verſtrickt. *Eſzſze-bomlott*, 2. *Primorjan*, *priſzilen*, peregr. *pritruczan*. Gezvvungen. *Kénſzeríttetett*. ità Cic. 3. *Oſter*, *nemiloſztivem zeoſzema pravicsu gledechi*. Scharff, ſtreng. *Kegyetlen*, *Irgalmatlan*. 4. *Gol*. Bloſs, nackend. *Meztelen*. Gladius diſtrictus, Cic. *Gol palaſt van iz nóſnicz izvlechen*. Gezuckter und entblöſter Degen. *Meztelen fegyver*.

Diſtringo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. 1. *Chverſzto*, *oſtro veſem*, *vlechem*, 2. *Zeſztrughavam*, *oſztruſujem*, 3. *Jako-pſzujem*, 4. *Izvláchim*, 5. *Zaderſávam*, 6. *Obſzilujem*, *primorjam*, 7. *Jáko karam*, *kaſtigam*, 8. *Nikaj neodpuſcham*. Hart zuſammen ziehe, binde, 2. Abreibe, abkratze, 3. Sehr ausmache, 4. Ausziehe, 5. Aufhalte, 6. Hart abſtraffe, 7. Bezvvinge. 8. Nichts nachlaſſe. *Meg-ſzorítom*, *kötöm*, 2. *Kivakarom*, 3. *Igen ſzidom*, 4. *Kirántom*, *ragadom*, 5. *Meg-tartóztatom*, 6. *Kénſzerítem*, 7. *Igen büntetem*, 8. *Semmitſem engedek*. Aliquo inſtrumento quenquam diſtringere. Ovid. *Z kém koga jako zvezati*, *y povlechi*. Mit etvvas einen hart zuſammen binden, ziehen. *Valakit valamivel igen meg-kötni*, *húzni*, *vonni*. Item fraus diſtringit non diſſolvit. *Cic. l.* 3. *offic*. Curvo diſtringere ferro, *Mart*. l. 14. *Z prignyenem ſelezom zeſztrugati*. Mit gebogenen Eyſen abkratzen, abreiben. *Horgas vaſſal meg-vakarni*. Carmine mordaci aliquem diſtringere. *Koga jako opſzuvati*. Einen ſehr läſteren. *Valakit*

 igen

igen meg-pirongatni Cic. Confeſtim gladium diſtrinxit, juravitque ſe illum ſtatim interfecturum, *Cic.* l. 3. Offic. *Taki je palaſs izvlekel, y priſzegel, daga beche taki vumoriti.* Er hat das Schvverdt in Augenblick ausgezogen, und geſchvvohren, das ihn vvill gleich niederlegen. *Azonnal a' palloſt kirántotta, ės meg-esküdett, hogy mindjárt meg-akarja ölni.* Pluſquam biennio negotiis diſtrictus, Quint. *Vech od dveh let vu poſzlu zaderſan.* Mehr als zvvey Jahr in denen Geſchäfften aufgehaltet. *Több két eſztendönél dolgaiban meg tartóztatott.* Bello diſtringi, Cic. *Z-vojſzkum obſzilyenomu biti, y primoranomu.* Mit den Krieg bezvvungen ſeyn. *Haddal kénſzeríteni valamire.* Genus pietatis eſt, in illos diſtringere. Senat. *Dobro delo jeſzt nye jako karati, y kaſtigati.* Es iſt ein gutes Werck ſie hart abſtraffen. *Jóſágos tſelekedet öket igen meg-pirongatni, büntetni.* Diſtricta fœneratrix, *Valer.* l. 8. *Uſuraſſicza nikaj neodpuſchajucha.* Eine Wucherin die nichts nachlaſſet. *Uſorásné, melly ſemit el nem enged.*

Diſtrunco, as, are, *Plaut.* Vide *Detrunco.*

Diſtrŭo, is, ĕre, ūxi, uctum, (Act.) Svet. 1. *Zoſzeb kaj napravlyam.* Beſonderbar baue. *Félfelé-épitem.*

Diſturbâtio, onis, f. Cic. *Zmutenye, raztepanye, razmetanye.* e. Irrung, Zerſtöhrung, Vervvüſtung. *Meg-bóditás, elbányás, Haboritás.*

Diſturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mútim, razmuchujem,* 1. *Razteplyem, razmechem, razbitávam.* Irr mache, 2. Zerſtöhre, vervvüſte. *Bóditom, Taſzigálom,* 2. *Elbányom, Háboritom, Zavaritom.*

Disūnĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Arnob. *Razjedinim, razdonjam, razluchujem.* Zertrenne. *Két felé oſztom.*

Dītesco, is, ĕre, (Inch.) Lucret. V. Opuleſco.

Dĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Ladanye, Derſava.* s. Gebieth. *Tartomány.* 2. Vid. *Poteſtas, imperium.*

Dito, as, are, avi, atum, (Act.) Lucret. *Bogatogatchinim.* Reich mache. *Meg-gazdagitom.*

Dĭu *Adv.* Terent. 1. *Dugo, dauno, zdavnya.* 2. Diu pro *Die. Cheſz dan, ob dan, dnevom.* 1. Lang, 2. Bey tags. *Sokáig,* 2. *Nappal.*

Dīvă, Dĕa, æ, f. Virg. *Boſicza.* e. Göttin. *Iſten aſzſzony.*

Dīvăgor, āris, ārī, atus ſum, (Depon.) Lact. Synon. *erro, oberro, curro, diſcurro.* Quæ Vide, uti & *Vagor.*

Dīvālis, is, *com.* le, n. ſpart. *Boſanſzki.* Göttlich. *Iſteni.*

Dīvărĭcātio, onis, f. Vide *Extenſio.*

Dīvărĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Raſſirujem, razârechujem, raztéſem.* Von einander ſperre, ausſtrecke. *Elterjeſzkedem, kiterjeſztem.* Vid. *Diſtendo & Diſtento N.* 1.

Dīvello, is, ĕre, velli, *vel* vulſi, ulſum, (Act.) Cic. *Raztergavam.* Von einander trenne, reiſſe. *Elſzakaſztom, elválaſztom.* Synon. *Separo, divido, ſeiungo, dilacero.*

Dīvendo, is, ĕre, endĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Razprodajem.* Allenthalben hin verkauffe. *Eladom, elárúlom.* Synon. *Abalieno, diſtraho.* N. 2.

Dīverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Lucret. *Izbubávam, Jako biem, túchem.* Zerſchlage. *Keményen meg-verem.*

Dīverbĭum, ii, n. (Prŏtăsis) Liv. *Pervaſztran igre (Komedie)* Der erſte Theil einer Comödie. *Komédiának elsö réſze.*

Dīvergentĭa, æ, f. Gell. *Dole gnazenye.* r. Abgang, e. Neygung. *Lemenés.*

Dĭvergĭum, & Dĕvergĭum, ii, n. Feſt. *Fodolje,* 2. *Razluchenye, razdelenye.* Abhaltender Orth, 2. e. Abſonderung. *Lemenés,* 2. *Eloſzlás, El válaſztás.* Aquarum divergia, Feſt. *Razdelenye vód.* e. Waſſer-Scheidung. *Viznek máſfelé elárkolása, folyáſa.*

Dīverto, is, ĕre, erti, erſum. (Act.) Colum. *Razmechem, Razpomechem.* Von einander kehre. *Széllyel ſeprem.*

Dīversè *Adv.* Dīversĭus, diverſiſsĭmè, Dīverſim, & Dīversĭmŏdè. Salluſt. *Ovak y onak, vſzakojachki.* Auf mancherley Weiſe, unterſchiedlich, an vielen Orthen. *Külömbözö-módon, külömbözö helyeken.*

Dīversĭo, onis, f. *Navernenye.* e. Einkehrung. *Valakihez térés.*

Dīversĭtas, atis, f. Plin. *Razluchnoſzt, Razluka, Razlichnoszt, vſzakoiachina, vſzakojakozt.* r. Unterſchied, e. Mannigfältigkeit. *Külömbség.*

Dīversĭtor, ōris, m. Petr. *Na ſztan Priemitel, naſztanitel, oſtariaſs.* Ein Wirth, r. Gaſtgeb. *Vendég-fogadó gazda.* 2. Vid. *Sequens.*

Dīverſor, oris, m. Cic. *Sztanovnik, Priboditel.* Ein Gaſt, r. Einkehrer. *Meg-ſzálló vendég.*

Dīverſor, aris, ari, atus ſum. (Deponens) Cic. *Kam odſzêdam, ſztanujem, jeſzam na kónaku.*

Digitized by Google

natu. Einkehre, ich bin zu Herberg. *Stálláson-élek*, *vendég-fogadóban lakom*, *Valakinél Szállok*.

Diverſōrium, ii, n. (Hinc *Diminutiv*. Diverſōriŏlum, li, n. *Cic.*) Curt. *Konak*, *Sztàn*. Herberg. *Szállás*. 2. Vid. *Caupona*.

Diverſus, a, um. Cic. V. *Varius*, *Diſſimilis*. 2. V. *Contrarius*. Interrogatus à Varrone diverſæ partis advocato. *Suet*.

Divertĭcŭlum, i, n. Cic. *Iz púta izbajanye*, *kam drugam navráchanye*, *navérnenye*, *navratiliſtbe*. 1. Wegſcheide, 1. Abvveg. *útról kitérés*. 2. *Poleg puta oſtarſa*. 2. Wirths-Haus am Weeg gelegen. *út mellet-való Vendég-fogadó Ház*. 3. Transl. pro *excuſatio* aut *prætextus*. Diverticula & anfractus & ſuffugia quærere. *Cic. in partit. c.* 39. *Quint. l. 9. c. 2.*

Diverto, is, ĕre, erti, erſum, (Neu.) *Cic. &* Divertor, ĕris, erti, erſus ſum. (Dep.) Terent. *Izpúta idem*, *Iz putaſze ogiblyem*. Ablencke, abvveiche. *Az útról eltérek*, *eltávozom*. 2. *Navernujemſze*, *navrachamſze kam*. Einkehre. *Kitérek*, *Meg-ſzállok*. Divertere in tabernam. Cic. *K-oſtrariiſze navêrnuti*. In ein Wirthshaus einkehren. *Vendék-fogadóba térni*. 3. pro *alio me verto*. Sed redeamus ad illud, unde divertimus. *Cic. 12. Fam.*

Dives, ĭtis, *om.* Cic. *Bogat*. Reich. *Gazdag*, *Dús*. Conſtruitur cum *Genit*. Dives opum variarum. *Virg*. Vel cum *Ablat*. Craſſus tum cognomine Dives, tum copiis *Cic. 2. Offic.* 2. In *Comparativo* Divĭtior. Sed *uſitatius* ditior à Dis *per ſyncop. & ſuperlat.* Ditiſsimus magis in uſu, quàm divitiſsimus à Dives *regulariter formando*. Unde ille licentior dithyrambus fluxit. *Cic. 3. de Orat. c.* 48. Oppida ſunt regni divitiora mei. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 31.* Item: Ditior & affluentior videtur eſſe vera amicitia. *Cic. de Am.* Ità: ditiſſimus Habendus. *Cic. in Parad.*

Divēxo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Raztakojachki trápim*, *muchim*. 2. †. *Jako ſalim*. Sehr, Mancherley-vveiſe blage. 2. † Sehr Voppe. *Minden képen gyötröm*, *kinzom*. 2. † *Tréfálok*.

Divĭāna, æ, f. *idem quod* Diana. *Varro*.

Divĭdia, æ, f. Propert. *Poteſkavanye*, *nepригodnoſzt*, *Ogrutnozt*. e. Beſchvvernuſs, Verdruſs. *Nebeſzteles*, *Meg-únás*, *Nebéztés*.

Divĭdo, is, ĕre, iſi, iſum. (Act.) Paut. *Razdelyuiem*, *razdvajam*, *Delim*. Zertheile. *Eloſztom*, *wegoſztom*. 2. V. *Partior*. *Disjungo*, *ſepăro*, *Diſtraho*, *Diſtribuo*. Synon.

Dīvĭdŭĭtas, ātis, f. JCt. *Razdĕlenoſzt*. e. Zertheilung. *Eloſzthatóság*. V. *Diviſio*.

Dīvĭdŭus, a, um, Plin. *Razluchlyiv*, *Razdelyiv*, 2. *Razluchen*, *Razdelen*. Theilſam, getheilich, 2. Getheilt. 1. *El-oſzthatò*, 2. *El-oſztatott*.

Dīvīna, æ, f. Horat. *Deſketa ſzeſztra*, *Vuhvicza*. e. Wahrſagerin. *Jövendölö Aſzſzony*.

Dīvīnātio, ōnis, f. Cic. *Zgagyanye*, *Prorokuvanye*, *zgonenye*, *zagonyka*, *doiduchek dugovany povedanye*. e. Wahrſagung. *Jövendölés*.

Dīvīnē *Adv*. Quint. *Boſanſzki*. Göttlich. *Iſtenül*.

Dīvīnĭtas, ātis, f. Cic. *Boſanſztvo*, *Boſtvo*. e. Gottheit. *Iſtenség*.

Dīvīnĭtùs, *Adv*. Cic. *Po Bogu*, *od Boga*. Von Gott her. *Iſtentöl*, *Iſten-által*.

Dīvīno, as, are, avi, atum, (Neu. *apud Ovid*. Act.) Cic. *Prorokujem*, *Zgagyam*, *Pogagyam*, *Vganyam*, *Dojduchapovédam*, *navveſchan*. Wahrſage, vveiſsage. *Jövendölök*. Hujus *Synon. ſunt*. Vātĭcĭnor, Ăugŭror, Conjĭcio, Ărĭŏlor, Fŭtūră ſignĭfĭco, Prǣsāgĭo, Prædīco, *quæ vide*. Divinare aliquid. *Ovid*. Divinare de re aliqua. Cic.

Dīvīnus, a, um, Cic. *Boſanſzki*, *Bòſji*, *Boſanſztveni*. Göttlich. *Iſtenes*, *Iſteni*. Rem divinam facere vel divinæ rei operam dare *id eſt*. *Diis ſacrificare*. Cic. 2. Interdum ponitur pro *Excellens*, *Præſtans*, *Eximius*. Ratio, qua nihil eſt in homine divinius. Cic.

Dīvīsè *Adv*. & Dīvīſim. Gell. *Razdeleno*, *Razluchen*o. Abſonderlich. *Oſztva*, *külön*.

Dīvīsĭbĭlis, is, *com*. le, n. *Razdelyiv*, *Razdelitiſze y razluchitiſze moguch*. Das ſich zertheilen laſt. *El-oſzthatò*.

Dīvīsĭo, onis, f. *Cic.* Dīvīſūra, æ, f. *Plin*. Dīvīſus, ûs, m, Liv. *Razdelenye*, *razluchenye*. e. Theilung. *Oſztás*. Trium regnorum diviſio, cœli, maris, inferorum, 2. Diviſiones etiam dicebantur *munera & ſportulæ*, quas die natali veteres diſtribuebant in conviviis, vel extra. *Martian. l. 23. dig. de ann. leg.*

Dīvīſor, oris, m. Cic. *Delitel*, *Razdelitel*. 1. Theiler. *Oſztó*, *oſztogató*.

Dīvīſus, a, um, Cic. *Razdelen*. Getheilet. *Eloſztott*, *Elbocſátott*. 2. In *Comp. apud Lucr.* Diviſior. & diviſior inter ſe, & diſtractior intus. *Idem l. 4. v. 958.*

Divitātio, ōnis, f. Petron. *Bogatoga chinenye, obogātenye.* Die Reichmachung. *Meggazdagúlás.*

Divitiæ, ārum, *plur.* f. Cic. *Bogatcztvo, Blāgo.* r. Reichthum. *Gazdagság.* 2. Accius apud Non in *ſing* Divitia: Æternabilem divitiam partiſſent. *c. 7. n.* 64.

Divitior, Divitiſsimus, *Cic.* V. *Dives.*

Divito, as, are, avi, atum, (Act.) Accius ap. Non. V. *Dito.*

Dium, ii, n. Corn. Nep. *Zrak, Nebo, Podnebje, chiſzto y golo nebo.* e. Lufft, r. Freyer Himmel. *Ég, Levegő ég.* Sub dio agere. Corn. Nep. *Pod chiſztem y golom nebu biti.* Unter dem freyen Himmel ſeyn. *Az ég alatt hajlék nélkűl lakni.*

Divortium, ii, n. Cic. Eſt *diverticulum,* ſive *ſemita diverſa,* qua à via regia deflectimus. Objiciunt equites ſeſe ad divortia nota. *Virg. 9. Æn. v.* 379. 2. V. *Separatio.* Doctrinarum facta divortia. *Cic.* 1. de Orat. 3. *Razzatonenye, doeh zakonſzkeh raſtpitanye.* e. Eheſcheydung. *Házaſoknak egy máſtól elválásſok.* 4. Divortia verò fiebant his verbis: *Res tuas tibi habe: Res tuas tibi age.* Cic. in *Phil.* Ille uxorem ſuam ſuas ſibi res habere juſſit.

Diurēſis, is, f. Med. *Razluchenye vodè iliti ſzczaline od kervi vu bubreheh.* e. Scheydung des Harns von dem Geblüth in den Nieren. *Vizeletnek a' vértűl a' vesében eloſzlása, válaſztása.*

Diurēticus, a, um, Med. *Vodu iz chloveka tirajuchi.* Harn-treibend. *Viselet ki-űző.*

Diurno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Dugo ſivem, vnogo lèt terpim.* Lang lebe oder bleibe. *Sok időkig tartok, élek.*

Diurnum, ni, n. Tacit. *Vſzagdeſſnya hrana, jeſztvina.* 2. *Chesſzdan plácha.* 3. *Rukovna molitvena kniga.* Tägliche Nahrung, Speiſs, 2 r. Taglohn, 3. s. TäglichHand-Büchlein. *Minden napi eledel.* 2. *Egy napi fize tés.* 3. *Imádságos könyv.* 4. V. *Diarium,* Juv.

Diurnus, a, um, Cic. *Dnevni, vſzagdeſſnyi, vſzagdanyi.* Täglich. *Nappali, mindennapi.*

Dius, a, um, Horat. 1. *Plemenit, cheſztit.* 2. *Boſanſzki, nebeſzki.* Edel. 2. Göttlich, Himliſch. 1. *Nemes.* 2. *Iſtenes.* Dia Sententia. Virg. *Boſanſzko ſzimanye, derſanye, ſzudenye, dopitanye.* Göttliche Meynung. *Iſteni itélet.*

Diuſcūlè, *Adv. Auguſt.* Diūtūlè & Diūtūle. Gell. *Dugahno, podugo, podavno, nadoſzta dugo.* Ziemlich lang. *Régtűl fogva, elég régen.*

Diūtinè, *Adv.* Plaut. *Precz Dugo, Davno, zdavnya, precze vremena.* Lang, lange Zeit. *Sok ideig.*

Diūtinus, a, um. Liv. *Dug, dugodavni, dugodnevni.* Langvvierig. *Sok idejű.*

Diūtius, *Adv.* (Compar.) Diūtiſsimè (ſuperlat.) Cic. *Duſè, najduſe, duglye, predugo.* Länger, ſehr lang. *Tovább, leg-tovább.*

Diūturnè, *Adv.* Cic. *Jako dugo.* Sehr lang, Langvvierig. *Igen ſok ideig.*

Diūturnitas, atis, f. Cic. *Dugocha, dugovremenoſzt.* e. Langvvierigkeit. *Hoſzſzú-idő.*

Diūturnus, a, um. Diūturnior, Diūturniſsimus. Cic. Ovid. Svet. *Dugo-vremeni, davni, dugo-vremni.* Langvvierig. *Sok ideig-való.*

Divulgo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razglaſſujem, raznaſſam.* Unter die Leute bringe, ausbreite, gemein mache. *Kihirdetem.*

Divus, a, um. Senec. *Borji, ſzvet, blaſen, Boſanſztveni.* Göttlich, Heilig. *Iſtenes, ſzent, Boldog.*

Do, das, dare, dedi, datum. (Act.) Cic. 1. *Dajem.* 2. *Piſſem komu.* 3. *Zapovidam.* 4. *Zablyujem.* 5. *bitam.* 6. *Velim.* 7. *Podajemſze.* 8. *Karan, kaſtigan bivam.* 9. *Pokaſujemſze.* 10. *Vkanyujem &c.* 1. Gebe. 2. Schreibe zu einem. 3. Befehle, ſchaffe. 4. Vergeſſe. 5. Werffe. 6. Sage. 7. Ergebe. 8. Straff leide. 9. Mich ſehen laſſe. 10. Betrüge. 1. *Adok.* 2. *Irok valakinek.* 3. *Parantsolok.* 4. *Elfelejtem.* 5. *Hajtok.* 6. *Mondok.* 7. *Meg-adom magamat.* 8. *Büntetem.* 9. *Magamat mutatom.* 10. *Megtsalom.* 11. V. *Condono, damno.* Dare ad carnificem, ad beſtias. *Terent. Uſus.* Da tua, dum tua ſunt, poſt mortem, tunc tua non ſunt.

Dok imetki jeſzu tvoji
Ti ſzam tvoje blago dèli;
Ar po tvojoj ſmerti
Tugyi budu vlekli berti.

Biſs dein Reichthum, dein Reichthum iſt,
Schencke, theille, vvie du vvilſt:
Dann nach dem Todt vvird nicht mehr dein,
Kombt ein frembder und g'höret ſein.

A míg tiéd a' jóſzágad,
A kiknek ſzükſéges adgyad;
Mert ha halál törben akaſzt,
Mindent tőled itt el-ſzakaſzt.

Literas ad aliquem dare. Cic. *K-komu piſzati.* Einem Brieff zuſchreiben. *Valakinek levelet*

velet irni. In mandatis, *vel* mandata alicui dare. Cic. *Kimu zapovedati.* Etvvas befehlen, ſchaffen. *Valakinek parantſolni.* Dare aliquid oblivioni. Cic. *Nakaj, iz cheſzaſze zabiti.* Etvvas vergeſſen. *El-feleyteni valamit.* Ad terram dare. Svet. *Dole bititi, na zemlyu z-kem lupiti.* Zu Boden vverffen. *Földre vetni valakit.* Dare ſe ipſum. Cic. *Podatiſze.* Sich ergeben. *Megadni magát.* Dare ſe ad ſtudia. Cic. *Nauukuſze podati.* Sich dem Studiren ergeben. *Tanúlásra alkalmaſztatni magát.* Pænas dare alicujus rei. Cic. *Zarad kakvoga dugovanya kaſtiganomu biti.* Wegen etvvas geſtrafft vverden, Straff leiden. *Valamiért büntetödni.* Se in conſpectum dare. Terent. *Pokazatiſze.* Sich ſehen laſſen. *Megmútatni magát.* Verba alicui dare. Terent. *Vkanyuvati.* Betrügen. *Valakit megtſalni.*

Dŏcĕo, es, ēre, ŏcŭi, octum. (Act.) Cic. *Vuchim.* Lehre. *Tanitok.*

Dŏcĭbĭlĭtas, atis, f. *Navuchlivoſzt, Navuchenoſzt.* e. Gelehrigkeit, Faſſungs-Krafft. *Könnyen-való tanulás, tanithatóság.*

Dŏcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Priſc. *Navuchlyiv.* Gelehrig, Gelehrſam. *Tanitható, könnyen-tanúló.*

Dŏcĭlis, is, *com.* le, n. Dŏcĭlior, *Cic.* Dŏcillĭmus. JCt. *idem.*

Dŏcĭlĭtas, atis, f. Cic. vide *Docibilitas.* 2. V. *Capacitas* N. 2.

Dŏcĭlĭter, *Adv.* Diomed. *Navuchlyivo.* Gelehrlich. *Tanitható-képen.*

Doctè, *Adv.* Cic. *Navuchno, vucheno.* Gelehrt. *Böltſen, Tudóſon.*

Doctĭcānus, a, um. Mart. *Znano-pevajuchi, Znano-Pevecz, vucheno-Popevavecz.* Wohl gelährt ſingend. *Bölts, és jó énekes.*

Doctĭlŏquus, a, um. Varro. *Vucheno-govorliv.* Gelehrt redend. *Böltſen ſzóló.*

Doctor, ōris, m. Cato. *Navuchitel, vuchitel,* r. Lehrer. *Tanitó.* Laniſtæ etiam Doctores appellantur à *Quint.* & *Valer.*

Doctrīna, æ, f. Cic. *Navuk.* e. Lehr. *Tanúság.*

Doctrix, īcis, f. Apul. *Vuchitelicza, Navuchitelicza.* e. Lehrerin. *Tanitóné.*

Dŏcŭmen, ĭnis, n. *Lucret.* Dŏcŭmentum, ti, n. Cic. Vide *Doctrina.*

Dŏcus, i, m. Plin. *Tràm.* r. Thram, Balck. *Gerenda.*

Dŏdĕcăĕdrum, i, n. Mathem. *Dugovanye dvanaiſzt vuglov.* Ein zvvölff Eckige Sach. *Tizen két ſzegletű dolog.*

Dōdōnĭdes, ĭdum. f. *plur.* Hygin. *Boſicze nad vodami.* e. Waſſer-Göttinen. *Vizi Iſten aſzſzonyok.*

Dōdrans, antis, m. *Varro.* Eſt pondus, vel menſura conſtans ex novem unciis. 2. Dicitur palmus major *hoc eſt* intervallum illud, quod eſt inter pollicem, & minimum digitum diductos. *Suet.* 3. Dōdrantālis. *Adject.* Colum.

Dogma, ătis, n. Cic. *Naredba, opchinſzki zapovedani navuk.* e. Erkanntnus, r. Lehr-Punct, s. Geſetz. *Vallás, Végezés, Tudomány.* Vid. *Decretum, Placitum.*

Dŏlābella, æ, f. (*dimin.* ex dolabra) Colum. *Sztrugálcze,* peregr. *Hoblichek.* Kleiner Hobel. *Gyalutska.*

Dŏlābra, æ, f. *Cic. dicitur &* Dŏlābrum, i, n. *Oſzrugalo, z-kemſze drevo, deſzke ſztruſu, ſztrugalka, ſztrugalo* peregr. *Hoblich.* r. Hobel. *Gyalu.*

Dŏlāmen, ĭnis, n. *Apul.* Dŏlātus, ûs, m. Prud. *Sztruganye, Dreva gladenye, oſztruſenye,* peregr. *Hoblanye.* Das Hobeln. *Gyalulás.* Truncus dolamine effigiatus. *Apul.*

Dŏlātĭlis, is, *com.* le, Auct. de limit. apud Fortunat. *Oſztruglyiv, ſztrugatiſze moguch.* Das ſich Habeln läſt. *Meg-gyalulható.*

† Dŏlātor, ōris, m. *Sztrugàch, oſztrugavecz,* peregr. *Tiſſlyar.* r. Tiſchler, Schreiner. *Gyaluló, Aſztalos.*

Dŏlātōrĭum, ii, n. Hier. *Sztrugálnicza, klup za ſztruganye,* peregr. *Tiſſlyarnicza.* e. Hobel-Banck. *Gyaluló ſzék.* 2. V. *Dolabra.* Hier.

Dŏlendus, a, um. *Particip. paſſiv.* Cic. *Saluvanya vreden.* Was zu bedauren iſt, das man mit Schmertzen ertragen muſs. *Siralmas, ſzomorú dolog.*

Dŏlenter, *Adv.* Cic. *Z-ſaloſztjum, ſaloſztno.* Mit Schmertzen *oder* Bekümmernüſs. Schmertzhafftig. *Bánkodva, fájdalmaſon.*

Dŏlentĭa, æ, f. *Arnob.* & *Næv.* ut teſtatur Gell. V. *Dolor.*

Dŏlĕo, es, ēre, ŏlŭi, ĭtum. (Neu.) Cic. *Bolime, ſalmiie, ſalujemſze, kajamſze.* Schmertzen leyde, Wehtage habe. *Bánkodom, fájlalom, Fájdalomban vagyok.* 2. *Saloſztimſze, jeſzem ſaloſzten.* Ich bin traurig, etvvas betraure. *Szánakodom, ſzomorkodom.* 3. Conſtruitur vel *abſolutè* Cic. pro Marc. dolebam enim, ac vehementer angebar cùm viderem. *Vel cum Ablat.* Nemo meâ injuriâ doluit Cic. pro Planc. *Vel cum Ablat. & præp. ab.* Doleo ab animo, ab oculis, doleo ab ægritudine. Plaut. *Vel cum Accuſat.*

 Quis

Quis non doluit Reip. caſum? Cic. in Vat. Item 4. Dolere alicujus vicem, *eſt ejus caſum incommodúmque dolere*. Cic. Att. l. 6. ep. 3. Sed me hercule, Curionis & Pauli meorum familiarium vices doleo. *Phras.* Ea res mihi valde doluit. Ferrem gravius ſi novæ ægrimoniæ locus eſſet. Angebar animi mœrore neceſſario, magno & acerbo, ſinè acerbiſſimo animi ſenſu rem audire non potui. Hauſi dolorem in vita acerbiſſimum. Vel rei memoria meum pectus effodit. Fixus animo hæret dolor, pungit, perfodit, pervellit dolor animum. Vix conſolabilis erat ægritudo. Tabeſco, conficior, angor, maceror, diſrumpor dolore.

Dōlĭārius, rii, m. Plin. *Laguàr*, *Laguo-del*, peregr. *Pintar*. r. Büntter, Faſs-Büntter. *Hordó-tſináló*, *kádár*, *Pintér*.

Dōlĭŏlum, ŏli, n. Colum. *Laguich*, *laguichek*. Ein Fäſslein. *Hordotska*.

Dŏlĭto, as, are (*frequent.*) Cato *Guſtoárat. bolujem*, *bòl terpim*, peregr. *beteſenſtem*, *beteguiem*, *beteg terpim*. Offt Schmertzen leyde. *Bándergalom*, *fájdalmaskodok*.

Dōlĭum, ii, n. Cic. *Veliki lagev*, *voſa*, *ſtùd*, *Hordov*. Ein groſſes Faſs. *Nagy hordó*.

Dŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Synon. *Lævigo*. Cic. *Sztruſtm*, *oſztrugavam*, peregr. *Hoblam deſzku* &c. Hoble. *Gyalulok*. 2. Transl. Fuſte dolare pro *valde verberare*, Hor. Dolare orationem. *Cic.* pro *emendare*, *perficere*.

Dŏlon, ōnis, *&* Dōlo, ōnis, m. *Palicza potmajna vuſztbi mech noſzecha*. Ein Stock (Stab) darinnen ein heimlicher Dolch ſtecket. *Olly páltza*, *mellyben belöl handsár vagyon elrejtve*.

Dŏlor, ōris, m. Cic. *Bòl*, *Bolezt*, *ſaloſzt*, *Pokajanye*. r. Schmertz, s. Leyd, e. Wehtag, e. Bekümmernuſs. *Fájdalom*, *Bánat*. *Phras.* Dolor me incredibilis inceſſit. Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, dolore angor incredibili. Ità doleo, ut nemo magis, ut nemini concedam. Hilaritas à me omnis abeſt. Dedi me totum mœrori. Jacet animus mœrore oppreſſus. Nihil me triſtius. Mœrore laceror, urgeor, affligor, conficior, conſumor. Mœror meus non eſt is, quem ulla ratio mitigare, lenire, mollire, ſanare, minuere, auferre, demere eripere, conſolari, levare, abſtergere, exhaurire poſſis. Ità me dolor interrimit, perdit &c.

Dŏlōrĭfĭcus, a, um, *Bòl chinechi*. Schmertzen bringend. *Fájdalmat tſináló*.

† Dŏlōrōſus, a, um, *Pun boli y Saloſzti*. Voll Schmertzen und Kümmernüſs. *Teli fájdalommal*.

Dŏlōſè *Adv.* Cic. *Prevarno*, *z-prevarom*, *vkanlyivo*, *latiivo*, *chelarno*, *potmajno*, *bimbeno*. Betrüglich, falſch, liſtiglich. *Tſalárdúl*, *álnokúl*.

† Dŏlōsĭtas, ātis, f. *Vkanlyivoſzt*, *chelaria*, *potmajnoſzt*, *bimbenoſzt*. e. Betrüglichkeit. *Tſalárdság*, *álnokság*.

Dŏlōſus, a, um, Horat. *Vkanlyiv*, *chelaren*, *potmajen*, *bimben*. Betrüglich, falſch. *Tſalárd*.

Dŏlus, i, m. Cic. *Czigania*, *vkanlyivoſzt*, *prevara*, *chalaria bimba*. Eine Liſt, r. Betrug. *Tſalárdság*.

Dŏmābĭlis, is, *com.* le, n. Horat. *Vkrotliv*, *vtaslyiv*. Bändiglich, das ſich bändigen laſt. *Meg-ſzelidíthető*.

Dŏmăſtērium, ii, n. *Meſzto v-komſze krote neokrotni*. r. Platz da man bändiget, r. Tummel-Platz. *Helly mellyben az nem ſzelidek meg-ſzelidítetnek*.

Dŏmātor, oris, m, *Tibull.* Dŏmĭtor, ōris, m. Cic. *Vkrotitel*, *vkrotnik*. r. Bändiger, Zähmer, Bezvvinger. *Szelidító*.

Dŏmĕfactus, a, um, Petron. *Vkroten*, *vtiſſen*. Gebändiget, gezähmt. *Meg-ſzelidíttetett*.

Dŏmĕſio, is, iĕri, actus ſum. *Krotimſze*. Gebändiget vverde. *Meg-ſzelidíttetem*.

Dŏmeſtĭcātim, *Adv.* Svet. *Od hiſe do hiſe*. Von Hauſs zu Hauſs. *Házanként*, *házról házra*.

Dŏmeſtĭcus, a, um, Cic. *Domachi*, *hiſni*. Hauſs-Genoſs, einheimiſch. *Házi*. 2. V. *Familiaris*. Cic.

Dŏmĭcellă, æ, f. *Gozpodichna*. peregr. *Kiſſaſſonyka*. e. Freyle, Jungfrau. *Kis aſzſzony*.

Dŏmĭcellus, i, m. (Diminut.) *Gozpodichich*. peregr. *kiſſur*. Junger Herr, kleiner Herr. *Kis úr*, *úr fi*.

Dŏmĭcĭlĭum, ii, n. Cic. *Sztanye*, *Dòm*, *prebivaliſche*. e. Wohnung, Behauſung, e. Herberg. *Lakó-hely*, *ſzállás*, *hajlék*.

Dŏmĭna, æ, f. Cic. *Goſzpa*, *goſzpoja*, *goſzpodinya*. e. Hauſs-Frau, Herrin. *Aſzſzony*, *gazda aſzſzony*, *úri aſzſzony*. Poſt an. 14. puellis Rom. Dominarum nomen datum eſt.

Dŏmĭnātio, onis, f. *Cic.* Dŏmĭnātus, ûs, m. Cic. *Goſzpodſztvo*, *goſzpoduvanye*, *goſzpodinſzt-*

Digitized by Google

ns. e. Herrſchafft, Herrſchung. *Uraság, uralkodás.*

Dŏmĭnātor, oris, m. Cic. *Ladavecz.* r. Herrſcher. *Uralkodó.*

Dŏmĭnica, æ, f. Vide *Dies Dominicus.*

Dŏmĭnĭcālis, is, *com.* le, n. *Nedelyni.* Sonntäglich. *Vasárnapi.*

Dŏmĭnĭum, ii, n. Varro. *Goſzpochina, ladanye, oblaſzt, gozpodstvo.* e. Herrſchafft, Bothmäſſigkeit, r. Gevvalt. *Uralkodás, hatalom.*

Dŏmĭnor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Goſzpodujem.* Herrſche. *Uralkodom.*

Dŏmĭnus, ĭni, m. Cic. *Goſzpon, Goſzpodin.* Herr. *Ur.*

Dŏmĭporta, æ, f. Cic. *Puz, Selyva.* r. Schneck, e. Schildkrott. *Tſiga, Tekenyős béka.* Non Domo Dominus, ſed Domino Domus honeſtanda eſt. *Cic. offic. 1. c. 39.*

Dŏmĭtor, ōris, m. Cic. Vide Dŏmātor.

Dŏmĭtūra, æ, f. *Plin.* Dŏmĭtus, ûs, m. Cic. *Krotenye, otiſſenye, ſzegnenye.* e. Bändigung, e. Bezähmung. *Szeliditès, Lágyitás.*

Domnă, æ, f. *Obſolet.* Vid. *Domina.*

Domnus, i, m. *Obſolet.* Vid. Dominus.

Dŏmo, as, āre, ŏmŭi, ĭtum, (Act.) Cic. Dŏmĭto, as, are, (*Frequ.* ex Domo, as.) Virg. *Krotim.* Bändige. *Meg-ſzeliditem, Engeditem.*

Dŏmŭĭtĭo, ōnis, f. Cic. *Domom idenye, bodenye.* Das heim gehen. *Haza-menés, Házához-menés.* Jam domuitionem parant. Cic. *Szada, ali jurſza domom ſzpravlyaju.* Sie richten ſich ſchon heim zu gehen. *Immár haza készülnek.*

Dŏmumrĕdĭtĭo, ōnis, f. Jul. Cæſ. *Domom povrachanye.* e. Heimkehrung. *Haza-térés.*

Dŏmuncŭla, æ, f. & Dŏmuſcŭla, æ, f. Apul. *Hiſichka, Hiſicza.* s. Häusſlein. *Házacska.*

Dŏmus, i, *vel*, ûs, Cic. *Hiſa, Kucha.* s. Hauſs *Ház.* 2. Sumitur generatim pro *quocunque habitaculo*, v. g. *templo* &c. 3. interdum pro *Familia.* Domus te tota noſtra ſalutat. *Cic.* 4. Aliquando pro *tota aliqua gente.* Cùm domus Aſſarici Phthiam, claráſque Mycenas ſervitio premet, *id eſt* Romani. 5. pro *patria.* Qui cæterе domo &c. *Virg.* 6. Transl. pro *Sepulcro.* Atque in marmorea ponere ſicca domo *ſcil.* oſſa. *Tibul. l. 3. eleg. 2. v. 22.* 7. pro *Carcere.* ità *Ter.*

Dōnābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Daruvlyiv, Prikazlyiv.* Das man ſchencken kan. *Adható, ajándékozható.*

Dōnārĭum, rii, n. *Virg.* Dōnātīvum, tīvi, n. *Suet.* Dōnum, i, n. Terent. *Dàr, Prikaz, Prikazano dugovanye.* e. Gabe, s. Geſchencke. *Ajándék.*

Dōnātārius, a, um, JCt. *Daruvan, kómuſze kaj prikaje.* Dem etvvas geſchencket. *A' ki valamit Ajándékban bir.*

Dōnātĭcus, a, um, *Feſt.* & Dōnātīvus, a, um, Plaut. *Stoſze prikaſuje, prikazan, daruvan.* Geſchenckt. *Ajándékban-adatott.*

Dōnātĭo, onis, f. Cic. *Daruvanye, Prikazanye.* e. Schenckung, e. Verehrung, e. Beſchenckung. *Ajándékozás.*

Dōnātor, oris, m. *Prikazitel, Darovitel, Darovnik.* r. Beſchencker, r. Verehrer, r. Geber. *Ajandékozó.*

Dōnātrix, icis, f. Prud. *Daritelicza, Prikaſitelicza.* e. Beſchenkerin, Geberin, Verehrerin. *Ajándékozóné.*

Dōnăx, ăcis, m. Plin. *Terzt, Terztika.* Groſs Rohr. *Nád.* 2. Dōnax, ăcis, f. *Animal certæ ſpeciei.* 3. Dōnax, ăcis, *om.* Adject. V. *Liberalis.*

Dōnec, *Terent.* & Dōnĭcum, *Adv. Plaut.* *Doklam, Dokle.* Bis. *Miglen, Míg. Meddig.* 2. V. *Quamdiu.* Donec eris felix &c. *Ovid.*

Dōnĭfĭco, as, are, avi, atum, *Hygin.* Dōno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Darujem Prikaſujem.* Beſchencke. *Ajándékozom.*

Dōnum, i, n. Vide *Donarium.*

Dŏrătismus, i, m. Cæl. Rhod. *Boj, Voj.* e. Schlacht. *Harcz, Viaskodás.*

Dorcădes, um, f. Strab. *Megyimorje, Haraphtkoga morja, puno ſzern, y Divjih koz.* e. Inſel des Æthiopiſchen Meers, voll mit Gemſen, und Rehen. *Arabiai tengernek ſzigete teli őzekkel, és vad kecskékkel.*

Dorcas, ădis, f. Mart. (ab acutè videndo) *Szerna.* r. Dannhirſch, s. Reh. *Őz, Vadkecske.*

Dōrĭcus, a, um, *Gerchki, Gerkov.* Griechiſch. *Görögi.*

Dōrĭi, ōrum, Dōres & Dōrĭenſes, ĭum, m. *plur. Gerki Aſianſzki.* Griechen in Aſien. *Aſiai görögök.*

Dormĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Cic. *Szpim, ſzpàvam.* Schlaffe. *Alaſzom.* Conſtruitur aliquando cum *Accuſat.* & *præp. in.* Nihil eſt, quòd in dextram aurem fiduciâ mei Dormias. *Plin.* 2. pro *Ceſſo, otioſus ſum.* Sic ferulas &c. pædagogorum dixit dormire *Martial. l. 10. epigr. 62.* cùm non uſurpantur. *Phraſ.* Cùm quieti corpus nocturno tempore daret, artus languidos ſopore placaret Multa ſe ſecundùm quietem vidiſſe

 narrat.

Digitized by Google

narrat. Arctiſſimus ferè eum ſomnus complectitur. Cùm quieti ſe tradit, adeò altè dormit, ut ferè in lucem quieſcat. *Hac nocte ſomnum capere non potui: Phraſ.* Vigilem, inſomnem, ſomno vacuam, ſomni expertem hanc noctem traduxi. Nunquam ſomnum hac nocte vidi. Somnus hac nocte oculos meos effugit, nunquam ſe obtulit, refugit ab oculis. Perpetuâ vigiliâ vexatus ſum: Fuerunt omnes mihi noctis partes vacuæ ſomno, expertes ſomni, ſinè ſomno.

Dormiſco, is, ĕre, (Neu. Plaut. V. *Dormio* cùm dormiſcit ei ſubduco anulum *Plaut.*

Dormitātio, onis, f. *Drèm, Dremlyenye.* Das Schlaffen. *Szúnnyadozás.*

Dormitātor, oris, m. Plaut. *Drèmlyavecz, zaſzpánecz.* 1. Schläffer, Schläffriger Menſch. *Aluſzékony, ſzunnyadozó.*

Dormītĭo, onis, f. Varro. *Szpanye, ſzpavanye.* Das Schlaffen. *Aluvás.* 2. V. *Mors.* ità Eccleſia.

Dormito, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Drèmlyem, zaſzpavam.* Einſchlaffe Schlumere. *Szunnyadozok.*

Dormītor, ōris, m. Mart. *Szpávavecz.* 1. Schläffer. *Aluvó, ſzunyodó.*

Dormītōrĭum, ii, n. Plin. *Meſzto za ſzpánye, ſzpavanye: ſzpálnicza, ſzpavaliſche.* e. Schlaff-Kammer, s. Zimmer. *Háló-ház, hely.*

Dormītōrĭus, a, um. Plin. *Szpavalni, za ſzpánye odluchen.* Zum Schlaffen dienlich. *Aluvásra-való.*

✝Dormītŭrĭo, is, īre. V. *Dormito.*

Dōron, i, n. Plin. *Dlan, dlanicza.* 2. *Dár taki, iz ruke dan.* 3. *Mera dugay ſiroka jedne dlani.* 1. Die flache Hand. 2. e. Gaab, s. Geſchenck gleich von der Hand. 3. e. Maas einer Hand lang und breit. *Tenyér.* 2. *Kézbûl kézbe adott ajándék.* 3. *Egy tenyéri hoſzſzú és ſzéles mérték.*

Dorsŭāle, is, n. Jul. Capit. *Konyſzki pokrovecz, Guny, czaprak.* e. Rucken-Decke, Schabracke. *Ló pokrotz, Tzafrang.*

Dorsŭālis, is, *com.* le, n. Apul. *Herbetni, herbtov.* Das zum Rucken gehöret. *Hátas.*

Dorsŭārĭus, a, um, & Doſsŭārĭus, a, um. Varro. *Na herbtu noſzechi, tegliv.* Auf den Rucken tragend. *Hátas, Hátán-hordozó.*

Dorſum, i, n. Hor. *Herbet.* 1. Rucken. *Hát.*

Dorsŭōſus, a, um. Solin. *Velik herbet imajuchi.* 2. *Bregovit, breſnaat, bregaſzt.* Der einen hohen Rucken hat. 2. Hügelicht. *Nagy-hátú, Hátas.* 2. *Hegyes.*

Dŏrÿphŏrus, i, m. Vid. *Stipator.*

Dos, ōtis, f. Cic. *Dárſzvadbeni, pirni, pirka.* s. Heyrath-Geld, Heim-Steuer. *Menyegzôi ajándék, jegy-ruha.*

Dōtālis, is, *com.* le, n. Liv. *Szvadbeno-darovni.* Zur Hochzeit-Gaab dienend. *Menyegzôi ajándékos.*

Dōto, as, are, avi, atum, (Act.) Suet, *Dèl, y Dar ſzvadbeni dajem.* Ausſteure, begabe. *Jegy rubát adok, Meg-ajándékozom.*

Dŏxa, æ, f. Cal. *Dika.* 2. *Velichanſztvo.* 3. Vid. *Opinio.* e. Ehre. 2. e. Majeſtät, Herrlichkeit. 1. *Dûtsôség.* 2. *Méltóság.*

Drăcæna, æ, f. Serv. *Pozoj ſzamicza, Pozojka, zmaja.* Eine Drachin. *Vyôjtény sárkány.*

Drăchma, æ, f. Cic. Unciæ pars octava. 2. *Szedem Kriſhiki*, peregr. *Krajczari.* Sieben Kreutzer. *Hét karajtzár.*

Drăco, ōnis, m. Cic. *Pozoj, zmaj.* 1. Drach. *Sárkány.* 2. Eſt nomen *Signi cœleſtis* ex una & 30. Stellis conſtantis. 3. Transl. Dicitur *palmes vetus & inutilis, quia tortuoſus eſt inſtar Draconis.* Nuper repertum Draconem ſerere juxta arborem. *Plin. l. 17. c. 23.*

Drăcōnārĭus, ii, m. *Veget.* Signifer, qui vexillum portabat dracone inſignitum.

Drăcōnĭgĕnă, æ, *com.* Veget. *Pozojo-rod, od pozoja rogyen.* Von Drachen gebohren. *Sárkánytúl ſzuletett.*

Drăcōnītis, idis, f. Drăcōntĭas, æ, f. *Pozojſzki kamen, izglave pozoja vzèt.* 1. Drachen-Stein. *Sárkány kô.*

Drăcuncŭlus, i, m. Lampr. *Pozojek, mali pozoj, zmaj.* Kleiner Drach. *Sárkányotska.*

Dragma, æ, f. Med. *Rukovet, kulikoſze najenkrat ſakum zagrabati more.* So viel alſs man mit einer Hand faſſen kan. *Egy marok* latinè *Manipulus.*

Drāma, ătis, n. *Sidon.* Eſt actus, *vel* repræſentatio rerum, fabularum, &c. in quibus perſona Poëtæ non admiſcetur.

Drāpĕta, æ, *com.* Plaut. *Vuſzkok.* Ein Flüchtiger. *Szôkött ſzolga.*

Drāpĕtinda, æ, f. *Igra dechinſzka, ſiſzmiſz zvana, z-vezanemi ochima lòv.* e. Blind-Maus, Kinder-Spiel. *Gyermeki ſzem bekôtô játék.*

Drăucus, i, m. *Mart.* qui præpoſterà venere alium ſubagitat.

Drāvus, i, m. Fluvius Illyrici. *Drava veliki Potok.* 1. Drack-Fluſs. *Dráva vize.*

Drenſo, as, are, avi, atum. (Neu.) Auct. Philom. *Krichim, glaſz puſcham kakti labud.* Schreye vvie ein Schvvan. *Fejér hattyú modjára kiáltok.*

Digitized by Google

Drĕpănis, is, f. Plin. *Laſstavicza krutoſzlabeb nôg y kratkeb.* GevviſſeSchvvalbe mit ſehr ſchvvachen und Kurtzen Füſſen. *Rövid is gyenge lábú fetske.*

Drindrio, is, ire, (Neu.) Aut. Phil. *Krichim kakti laſtricza.* Schreye vvie eine Wieſel. *Menyét modjára kiáltok.*

Drinus, i, m. *qui etiam* Drilo *dicitur*, Fluvius Illyrici. *Drina potok.* r. Drina Fluſs. *Drina folyó viz.* Dalmatis. *Bojana*, ſeu *Boljana.*

Drŏmas, ădis, f. Plin. vel Drŏmăda, Drŏmĕda, Drŏmĭda, æ, f. Drŏmĕdărius, ii, m. Hier. *Gamila menyſſa od drugeh*, ali *vnogo berzeſſa.* Cammel-Thier ſo viel geſchvvinder lauffet als die andere groſſe. *Gyors teve, Poroſzka teve.*

Drŏpăx, ăcis, m. *Mart.* Unguenti genus, quo pili decidunt, & evelluntur.

Drŭĭdæ, arum, *vel* Drŭĭdes *plur.* m. *Cæſ. Plin.* Philoſophi Gallorum à *Drys* quercus, quòd in lucis præſertim quernis habitarent, & omnia ſacra fronde querna facerent. Cic. de Div. & alii.

Drungărius, ii, m. *Veget.* Præfectùs cohortis.

Drungus, i, m. *Vopis.* Cuneus, *ſive* globus in acie.

Drūpa, æ, f. *Plin.* Oliva in arbore matura.

Drўădes, ădum, *plur.* f. Virg. *Boſicze veliteh ſüm y löz.* e. Wald-Göttinen. *Erdei Iſten Aſzſzonyok.*

Drўŏpĕtes *vel* Drўŏpĕtis, is, f. Med. *Kralyevoſzka Sabicza, kâſze po drevju naliſzt u zaderſava.* s. Laub-Fröſchlein. *Zöld békátska, melly a' fa-levelén lakik.*

Drўŏphўte, es, *vel* Drўŏphĭtes, æ, f. *&* Drўŏphĭcus, ti, m. Plin. *Cherna Sabicza, kâ iz oblaka z-Deſgyom opada.* Schvvartzes Regen-Fröſchlein. *Esövel le-esö fekete békatska.*

Dŭă pro *Duo obſol.* Video ſepulcra dua duorum corporum. *Cic. in Or. in Acc. Poet.*

Dŭas pro *Des.* Ne duas. Plaut. *Nedaj.* Gebe nicht. *Ne adgy, Ne add.*

Dūbĕnŭs, i, m. pro *Dominus* apud Vet. *Feſt.*

Dūbĭcia, æ, f. Geogr. *Dubicza, grad y Jaſhina vu horvatzkoi zemlyi, ova léta lepo popravlena, kadi vſzigdar prebiva jeden ſztolne zagrebechke czirkve goſzpodin Kanonik, koj z-vſzum pod'oſuum krajanum, kakti veliki poglavar,* (peregr. *Commendant*) *láda.* Dubitz, eine neulich hübſch verbeſſerte Veſtung in Croatien bey dem Unna Fluſs gelegen, vvelcher vvie auch denen zugehörigen Gränitzern, einer aus denen Hochvvürdigſten Thum-Herren von Agram, als Commendant vorgeſtellet vvird. *Dubitza vár és város Horvát orſzágban.* Præſidium & Confinium circumjacens Vener. Capitulo Zagrabienſi eſt ſubjectum.

Dŭbĭè, *&* Dŭbĭtantĕr. *Adv.* Cic. Dŭbĭtātim. Siſenn. *Dvojno, dvojlyivo.* Zvveiffelhafftig. *Kétségeſen.*

Dŭbĭēnus, a, um. apud Vet. *Feſt.* V. *Dubius.*

Dŭbĭĕtas, ātis, f. *Ammian.* Dŭbĭtātĭo, ōnis, f. *&* Dŭbĭum, ii, n. Cic. *Dvojenye, Dvojnoſzt, dvojna, dvojba.* e. Zvveiffelhafftigkeit, r. Zvveiffel. *Kételkedés, kétség.* Rem aliquam in dubium vocare. *Cic.*

Dŭbĭōſus, a, um. Gell. V. *Dubius.*

Dŭbĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. V. *Dubius.*

Dŭbĭtanter, *&* Dŭbĭtātim. V. *Dubiè.*

Dŭbĭtātio. V. *Dubietas.*

Dŭbĭtātivus, a, um. Diomed. *Dvojechi.* Zvveifflend. *Kételkedvén.*

Dŭbĭtātor, oris, m. Tertul. *Dvoitel, Dvojnik.* r. Zvveiffler.. *Kételkedö.*

Dŭbĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Dvoim.* Zvveiffele. *Kételkedem, kétlem. Phraſ.* Pendeo animi. In dubium venio. Addubito. Nuto animo. In contrarias ſententias diſtrahor. Aqua paſſim mihi hæret. Animum in diverſa verſo. Ancipiti cura jactor. Inops conſilii ſum. Conſilium capere neſcio. Inops à conſilio ſum. Utram in partem me dem non diſpicio:

Dŭbĭus, a, um. Cic. *Dvojen, Dvojéchi, Neſztalen, neſztanovit.* Zvveiffelhafft, ungevviſs *Kétséges.* Vid. *Anceps.* n. 3.

Dŭcātor, ōris, m. *Ulp. Vojvoda, Vogya.* r. Führer, Anführer, Leiter. *Vezetö, Vezérlö.* Aut in Ducatorem actionem competere. *Ulpian.*

Dŭcĭtrix, īcis, f. Apul. *Vojvodicza.* e. Führerin, Leiterin. *Vezetöné.*

Dŭcātus, ûs, m. (*ab Inuſit.* Dŭco, as, are, avi, atum.) Svet. *Vodnya, Vodenye.* e. Führung. *Vezetés.* 2. *Vojvodztvo, chaſzt yerednoſzt, vojvode.* Deſs Führer vvürde. *Hadivezérség.* 3. *veliko vojvodztvo*, vulgò *Hercegſtvo, Herce ſa.* s. Hertzogthum. *Hertzegség.*

Dŭcēnārius, a, um. Svet. *Dve ſztotine imajuchi.* Zvvey hundert habend. *Két ſzáz elött-járó.* Ducenaria pondera. Plin. *ideſt*: quod 200. librarum eſt.

Dŭcēnārius, ii, m. Suet. *Dvojsztotnik*, 200. *vojnikov pod ſzebum ravnajuchi.* Hauptmann über 200. Soldaten. *Két ſzáz katonák elöl járója, kapitánya.*

Digitized by Google

Dŭcēni, æ, a. Liv. Dŭcenti, æ, a. Cic. *Dvěſzto.* Zvvey hundert. *Kétſzáz.*

Dŭcentēſĭma, æ, f. *Tacit.* Vectigal, quo nummus pro ſingulis ducenis nummis penditur.

Dŭcentĭes, *Adv.* Cic. *Dvěſztokrât.* Zvvey hundert mahl. *Két ſzázſzor.*

✝ Dūcĭbĭlis, is, *com.* le. n. ductĭlis, is. *com.* le, n. Plin. *Vlechlyiv*, *kaiſze da vlechi.* Was ſich ziehen laſſet. *Vezethető.*

✝ Dŭciſſa, æ, f. *Velika* knezkinya, *vojvodicza*, vulgò *Hercehicza.* e. Hertzogin. *Hertzegné.*

Dūco, is, ĕre, ūxi, uctum. (Act.) Cic. *Pelyam, vodim, vozim.* Führe. *Viſzem, vezetem.* 2. pro *Allicio & delectatione quadam demulceo.* Cic. 2. *Ver.* Si quis honore, aut gloriâ ducitur. *Item:* ducere honori. Ter. *Dèrſatiſzi za poſtenye, y preſtimanye.* Für eine Ehre halten. *Ditsőégnek tartani.* 3. pro *Cenſeo, judico.* Cic. 1. *Fam.* Quæ nè tu quidem unquam timenda duxiſti. 4. pro *Æſtimo, parvifacio Cic. pro Arch.* Omnia pericula mortis, atque exilii parvi eſſe ducenda. 5. pro *Attribuo, aſcribo. Cic. in Sall.* quæ in hiſtoriis gloriæ mihi ducis. 6. pro *Accipere in uxorem aliquam. Cic. pro Sext.* Duxit uxorem optimi viri filiam C. Scipionis. 7. pro *Conſidero, cogito. Virg.* 6. *Æn. v. 690.* Sic equidem ducebam animo, rebárque futurum. 8. pro *Bibo. Haurio. Hor. l. 1. od. 17. v. 21.* Hic innocentis pocula Lesbii Duces ſub umbra. 9. pro *Fallo, decipio. Terent.* Etiam nunc me ducere iſtis dictis poſtulas. 10. pro *Effingo, efformo, Virg.* 6. *Æn. v. 848.* Ducere de marmore vultus. 11. pro *Nudo, Educo. Virg. Æn* 12. Auxilium ducto mucrone petebat. *Iſzkalje pomoch vàn izvlěchenem mechom.* Er hat die Hülff mit ausgezogenem Schvverdt geſuchet. *Ki vont kardal ſegitséget, kereſett.* 13. pro *Contraho, Aſſumo. Virg. Ecl. 9.* Duceret apricis in collibus uva colorem. *Dabi na bregeh grozdje od vruchine ſzuncza zrelu fàrbu naſze povlěklo.* Damit die Weinbeer von der Hitz der Sonnen zeitige Farb kunte anziehen. *Hogy a' ſzőlő gerezdek, a' begyeken verő-fény meleg-égétul magokhoz érett ſzint vonnának.* 14. pro *Ago. Virg. Æn.* 4. Nate Deâ potes hoc ſub caſu ducere ſomnos?

Tvojmu chudimſze chinenyu,
Kak' porodyen od Boſicze,
Vu tak ſztraſsnom pripechenyu,
Tvě ſznu dati moreſs licze?
Da dir dein heldens Leben
Ein Göttin hat gegeben:
Kanſt gleichvohl diſes leyden,
Auch ſchlaffen ohne freyden?
Iſten Aſzſzonytól Szůletet,
Cſudálkozom mit tſelekſzel,
Hogy illyen nagy eſetidet,
Nem viſgálod, sőt le-fekſzel.

15. pro *Struo Erigo. Virg. 1. Æn.* Pars Ducere muros. 16. pro *Neo. Ovid. 4. Met.* Ducere lanam. *Vunu preſzti.* Die Wolle ſpinnen. *Gyapjút fonni.* 17. pro *Colaphum impingo. Paul. JCt.* Ducere ſervo pugnum. *Szlugu p'yuſznuti, z-plyuſskum platiti.* Seinem Bedienten mit Backenſtreich bezahlen. *Szolgát pofozni, artzúl tſapni.* 18. pro *Sepelio. Virg. 4. Georg.* Ducere funus. *Mêrtvoga ſzprevajati, y pokopati.* Den Todten begraben. *Halottatt késérni, temetni.* 19. pro *ſuſpiro, Flve. Mart.* Ducere ſuſpiria, lacrymas. *Zdihavati, plakatiſze* Seuffzen, vveinen. *Fohászkodni, ſirni.* 20. pro *Curo. Cic.* Sui commodi rationem habere. *Za ſzvoju haſzen mariti.* Seine Nutzen achten. *Maga haſznát gondolni.* 21. pro *Differo, prolongo, procraſtino. Jul. Cæſ.* Diem de die ducere. *Od dneva do dneva odlachiti.* Von einem Tag auf den andern auffſchieben. *Naprúl napra halaſztani.* 22. pro *Contraho, Rugo, Criſpo. Mart. l. 1. epigr.* 41. Qvi ducis vultus & non legis iſta libenter

Ki tvâ licza lěno ſztrugaſs,
T' rad neches ova Chteti:
Nego merſzko obraz rugaſs,
V-němar, veruj, nechu deti.
Dein Angeſicht gefalt mir nicht,
In dem du die Runtzeln macheſt:
Mein Schreiben hat das rechte G'vvicht
Ungern doch du ſolches ſeheſt.
Az fejedet mit vakarod,
S-homlokodat Eſzve-vonod,
Hogy ezeket nem olvaſod
őrőmeſtben, bidd meg húnod.

Ductārĭus, a, um. Cato. *Vozni, vlechni* Zieglich, das man ziehet. *Vezethető, Viterhető.*

Ductĭtĭus, (Ductĭcĭus.) a, um. Quint. *Razvlechlyiv, Dajuchiſze tenko razvlechi.* Das ſich ziehen läſt. *Kinyújthathó.* Ferrum ducticium. *Sicza ſelězna*, peregr. *Drot.* t. Drath. *Drót.*

Ductĭlis, is, *com.* le, n. *Plin.* æs ductile. Plin. V. *Ducticius, & Ducibilis.*

Ductim. *Adv.* Plaut. *Vlekuch, z-vlechenyem, potezanyem.* Mit ziehen, Zugvveiſe. *Nyujtva.* 2. *Polehko, polagano, Pomalo y pomalo.* Allgemach, langſam, nach und nach. *Halogatva, Laſſankent.* Ductim potiùs, quàm

Digitized by Google

quàm cæſim. Colum. *Anus ebrioſa ità vinum alloquitur.* Immergere in me liquores tuos ſine ductim. *Plaut. in Cur.*

Ducto, as, are, *Plaut.* Ductito, as, are, avi, atum, (*Act. utrumque & Frequ.* ex Duco) Terent. *Guſztokrat pelyam, vozim, vodim, dopelyávam, pripelyávam, priváſam, dováſam.* Offt führe, zuführe. *Viſelem, vezetem, vezetdegelem.* 2. V. *Æſtimo.* Omne ego pro nihilo ductito, quod fuit. *Plaut.*

Ductor, oris, m. Cic. Vide *Ducator.*

Ductrix, icis, f. Vide *Ducatrix,* JCt.

Ductus, ûs, m. *Cic.* Ductio, ōnis, f. Ulpian. *Voſenya, voſenye, vòd, vodenye, pelyanye.* e. Führung, Leitung. *Vitel, vezetés.* 2. V. *Derivatio.* Ductus aquarum *Cic.* Ductus literarum, *pro* apices literarum, *Solin.*

Dûdum, *Adv.* Cic. *Davno, Zdavnya.* Vorlängſt, lang. *Régen.*

Dŭella, æ, f. Bud. *Tretja ſztran jedne Uncie.* Der dritte Theil einer Untz. *Harmad réſze egy Untziának.*

Dŭellātor, oris, m. Plaut. *Majdanik, na pozvanom meſztu y poſztavlyenoj vuri ſzkup z-drugem Pobitel.* r. Streiter, Kämpffer. *Baj-vivó.*

✝Dŭello, as, are, avi, atum, (Neu.) *Na majdanu vojujem, na ſztanovitom meſztu y imenuvanom, vu poſztavlyenoj vuri z-oruſ jemſze z-drugem biem, vojujem.* Streite in gevviſſen Ort, kämpffe. *Vivok vadalatival, viaskodok.*

Dŭellōna, æ, f. *Varro.* Bellōna, æ, f. Hiſt. Poët. *Boſicza Vojſzke.* e. Kriegs-Göttin. *Hadak Iſten Aſzſzonya.*

Dŭellum, li, n. Plaut. *Majdan, Boj, ſzkupbienye na ſztanovitom y imenuvanom meſztu, v-ſztanovitoj vuri poſztavlyen.* r. Kampff zvviſchen zvveyen Perſohnen an gevviſſen Orth. *Kettő között-való viadal, Bajvivás, bad.*

Dŭidens, entis, *om.* pro *Bidens,* Feſt.

Dŭis, Dŭit, Dŭint, Plaut. *pro* dederis *vel* des, dederit, *vel* det, dederint *vel* dent. *Daj ali budeš dal* &c.

Dulcăcĭdŭs, a, um, Quint. *Rezek, Rezk.* Sauer-Süſs. *édes-tſipős.*

Dulcè, *Adv. Cato.* Dulcĭter *Adv.* Cic. *Szlatko.* Süſſiglich. *édeſen.*

Dulcēdo, ĭnis, f. *Cic.* Dulcĭtas, ătis, f. *Accius ap. Non.* Dulcĭtūdo, ĭnis, f. *Cic.* Dulcor, ōris, m. Plin. *Szladkocha, Szlast.* e. Süſſigkeit. *édeſség.*

Dulceſco, is, ĕre, (*Inch. ex* Dulcĕo, es, ere, cŭi *Neu.* Cato) Cic. *Szladek poſztajem, bivam.* Süſs vverde. *Meg-édesülök.*

Dulcĭārius, rii, m. Mart. *Szladko-chin, ſzladko-pek. Czukoráſz.* r. Zucker-Becker. *Tzukor vagy mézes pogátsa sütő.*

Dulcĭcŭlus, a, um, Cic. *Oſzlaſzten, naſzladek.* Süſslicht. *édes-kedvű, édesetske.*

Dulcifluus, a, um, Cal. *Szladko-czurechi.* Süſs flieſſend. *édeſen-főlyó.*

Dulcĭlŏquus, a, um, Apul. *Szladko-govorechi, Szladko-goverliv.* Süſs-redend. *édeſen-ſzóló.*

Dulcis, is, *com.* ce, n. Cic. *Szladek.* Süſs. *édes.*

Dulcĭsŏnus, a, um, Sidon. *Szladko-glaſz.* Einer ſüſslicher, lieblicher Stimm. *édeſſen, édeſſen-zengő.*

Dulcĭtas, atis, f. Vide *Dulcedo.*

Dulco, as, are, avi, atum, (Act.) *Sidon. Apollinaris, &* Dulcōro, as, are, avi, atum, (Act.) Alvar. *Szlaſztim, ſzladko chinim.* Süſs mache. *Megédesítem.*

✝Dulcōrātio, onis, f. *Oſzladgyenye.* Das Süſsmachen. *édeſen tſinálás.*

Dum, *Adv.* Virg. *Doklam,* 2. *Pokehdob,* 3. *Kada,* 4. *Joſche, Iſche, Joſt.* 5. *Kakdugo,* 6. *Daliſztor, daiſztom,* 7. *Potlamkam.* 8. Componitur cum vocibus: *Qui, age, modò.* ùt: quidum, Agedum, dummodo, &c. 1. Biſs das, 2. Dievveilen, 3. Wann, 4. Nach, 5. So lang, 6. Wann nur, 7. Nachdem, 8. Vide ſupra N. 8. 1. *Miglen, mig,* 2. *Mert, mivel,* 3. *Mikor, midőn,* 4. *mégis,* 5. *Meddig,* 6. *Tſak,* 7. *Minekutána.* Expectabo dum veniat. Terent. in Eunuch. *Budem chakal doklam dojde.* Ich vverde vvarten biſs er kommet. *Várni fogok, még el-jön.* Nihil dum ſciebam, Cic. *Jeſche néſzem znal.* Ich vvuſte noch nicht. *Még eddig ſemmit-ſem tudtam.* Dum ſibi regnum pateret, quicquam penſi habebat. Saluſt. in Jugurth. *Daviliſztor v-kralyeſztvo dojti mogel, nikaj drugo né maril,* &c. Könnte er nur in das Königreich kommen, ſonſten hat er nichts geachtet. *Tſak királyságra juthatna, többivel nem gondol.*

Dūmālis, is, *com.* le, n. Mart. *Germaſzt.* Strauchlicht. *Bokros.*

Dûmētum, ti, n. Cic. *Germje, šikara, Germovje, Sivicza.* s. Strauchen Orth. *Bokor, Bokros hely.*

Dûmmŏdò, *Adv.* Tibul. *Akoliſztor, Akoiſztom, Akoſzamo, Akoleprav.* Wann nur. *Hatſak.*

Digitized by Google

Dūmnē, Adv. Colum. Ako liſztor nè, Ako le-pravo nè. So nur nicht. Hatſak nem.

Dūmōſus, a, um, Cic. Pun germja. Voll Strau-chen. Bokros.

Dūmŭs, i, m, Cic. Germ. r. Strauch. Bokor.

Duntāxat Adv. Cic. Liv. Szamo, liſztor, Le-pravo. Nur. Tſak.

Dŭo, æ, uo, plur. Cic. Dva, dve, dvoja, dvo-je. Zvveen, zvvey, zvvo. Kettő, két, V. Dua.

Dŭŏdĕcies, Adv. Cic. Dvanajztkrat. Zvvölff-mahl. Tizenkétſzer.

Dŭŏdĕcim, Indecl. plur. Cic. Dvanajzt. Zvvölff. Tizenkettő.

Dŭŏdĕcĭmus, a, um, Plin. Dvanajſzti, dva-nadeſzti, drugonadeſzti. Der zvvölffte. Tizenkettődik.

Dŭŏdēnārĭus, a, um, Liv. Dvanajſzti broj imajuchi. Von zvvölff beſtehend. Tizen-két ſzámot tartós.

Dŭŏdēni, æ, a, Plin. Dvanajſzteri, Dvanade-ſzteri. Je Zvvölff. Tizenketten.

Dŭŏdēvīginti. Indecl. Cic. Oſzemnajzt. Acht-zehen. Tizennyóltz.

Dŭŏdētrīginta, Plin. Dvadeſzeti y oſzem. Acht und zvvanzig. Huſzonnyóltz.

Dŭŏdē ŏctōginta, Plin. Szedem deſzet y oſzem. Acht und ſiebentzig. Hetvennyóltz. & ſic in aliis.

Dŭplāris, is, com. re, n. Veget. Dŭplex, ĭcis, om. Virg. Dvojverztni. Zvveyfach. Ket-tős, Kétſzeres.

Dŭplĭcārĭus, rii, m. Liv. Dvoju imajuchi pla-chu. r. Doppel-ſoldner. Két zóldú, vagy fizetésű.

Dŭplĭcātĭo, ōnis, f. Senec. Dvojverztenye. e. Doppelmachung. Kettőztetés.

Dŭplĭcātō, Adv. Plin. Dŭplĭcĭter. Cic. Dvoj-verztno. Zveyfach. Kettősön, kétſzereſen, Kétképen.

Dŭplĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. Dvoj-verſztim, Dvojverſzto chinim, napravlyam, dvojſztruchim, Dvojſztruko chinim. Dop-ple. Kétſzerezem, kettőzöm.

Dŭplĭo, ōnis, m. Plin. 1. Dvojverztnozt, dva-krat tuliko, dvakrat vech. 2. Kaſtiga na dvakrat vech. Zvveymahl ſo viel. 2. Dop-pelte Straff. 1. Kétzer annyi. 2. Kétſzerte való büntetés.

Dŭplum, i, n. Cic. Dvakrat tuliko. Zvvey-mahl ſo viel. Kétannyi, kettős, másannyi.

Dŭplus, a, um, Cic. Dvojverſzten, dvojverzt, dvojſztruk. Zvveyfach. Két-annyi, kettős.

Dūpondĭus, ii, m. Dīpondĭus, ii, m. Dīpondĭ-um, ii, n. Cic. Vaga od dveh funtov, dva funta. Zvvey Pfund. Két fontni.

Dūrābĭlis, is, com. le, n. Plin. Terpliv. Lang-vvierig. Tartó.

Dūrăcinus, a, um, Svet. Tverdo-koſen. Hart-häutig. Kemény-héjú, kemény-bőrű. Du-racinæ uvæ, Svet. Tverdokoſno grozdje. harthäutige Trauben. Kemény-héjú ſzőlő. Duracina Perſica, Plin. Duranczie Breszkve. e. Harte Pferſich, Durantzen. Durántzai Baratzk.

Dūrāmen, ĭnis, n. Colum. & Dūrāmen-tum, ti, n. Senec. Tverdi terſz vu ſzte-blu. Ein harter Rebſtock. Kemény ſzőlő véſzſző. 2. V. Induratio. duramen aqua-rum, Lucr.

Dūrātĕus, a, um, Lucr. Dreven. Höltzern. Fás.

Dūrātĭo, ōnis, f. Terplenye vremenito, obſz-tojenye, 2. Otverdenye. e. Währung, 2. Hartmachung. Sokáig tartás, keményités.

Dūrē, Adv. Cic. Dūrĭter, Adv. Terent. Tvr-do, okorno. Hart. Keményen. 2. Transl. V. Aſperè, Acerbè, crudeliter. Cic.

Dūreſco, is, ĕre, ūrŭi, (Neu.) Cic. Okoren, Tverd poſztajem, Otverdujem. Hart vver-de. Meg-keményedem.

Dūrĭcŏrĭus, a, um, Plin. Tverdo-koren, Tverdo-koſen. Harthäutig. Kemény-bőrű.

Dūrĭtas, ātis, f. Cic. Dūrĭties, ĭēi, f. Plin. Dū-rĭtĭa, ĭæ, f. Cic. Dūrĭtūdo, ĭnis, f. Cato. Tverdozt, okornoſzt, tverdocha, tverdina. e. Härte, Härtigkeit. Keménység.

Dūrĭuscŭlus, a, um, Plin. Pritverd, natverd, tverdaban. Etvvas hart. Keményetske.

Dūro, as, are, avi, atum. (Act.) Synon. Durum facio, Firmo, ſolido. Quint. 1. Okorno chi-nim, V-tverdgyujem, Tverdo chinim, 2. Terpim, Obſztajem. 1. Härte, härt mache. 2. Daure, vvähre, ertrage. 1. Keményí-tem. 2. Megmaradok. Labore ſe durare, Cæſ. Od dela otverdeti, k-deluſze podati, y privchiti. Sich durch die Arbeit hart ma-chen, zur Arbeit gevvöhnen. Munkától keményedni, Munkához ſzokni. Durari ad plagas. Quint. Za vudarcze nemarati, o-tverdeti, nechutiti. Die Streich nicht mehr empfinden, nicht achten. A' veréſre magát meg keményiteni. Carinæ vix poſſunt du-rare æquor. Virg. Ladje komaj mogu mor-je preterpeti. Die Schiff mögen das Meer kaum erleiden. Az hajók elig ſzenvedhe-tik az tengert. In æternum durare. Quint. Naveke obſztati. Evvig vvähren. Örökké meg-maradni. Durate & voſmet rebus Ser-vate ſecundis. Virg. Terpite y podnaſſajte,

doklam

dok'zm bolje bude. Gedultet euch, biſs es beſſer vverde. *Varakozzatok mégjóbban liſzen.*

Dūrus, a, um. Plaut. 1. *Otoren, tverd.* 2. *Teſek, zel.* 3. *Oſter, nemil.* Hart, 2. Schvver. 3. Streng, Scharff. 1. *Kemény.* 2. *Nehéz.* 3. *Kőnyőrűletlen.* Dura tempora. Cic. *Teska vremena.* Schvvere Zeiten. *Nehéz idők.* Durioris vir. Terent. *Zloga y teskoga jezika y govorenya oſter Chlovek.* Einer ſchlechten, ſchvveren, und ſcharffen Zungen, Strenger Menſch. *Koſz, és nehéz nyelvű ember.*

Dŭŭmvir, dŭŭmvĭri, m. Cic. *Jeden zmed dveh kojſzu ſzami ſzudezi, y Glavari.* Einer von zvveyen Oberſten Richtern die allein die Regierung führen. *Egy kettő kőzűl, kik magok Birák, és uralkodók.*

Dŭumvĭrātus, ûs, m. Cic. *Dvojſzudchtvo, Chaſzt dveh nad obchinum poſztavleneh ſzudczev, y poglavarov.* Das Ambt der zvveyen Ober-Herren, Richtern. *Két Biráknak Tiſztsége, ſ'-uralkodáſa.*

Dūx, ŭcis, *com.* Cic. 1. *Vojvoda, Veliki Knez,* peregr. *Herczeg.* 2. *Vodnik, Voditel.* 1. 1. Herzog. 2. Der da führet, Führer. *Leg főbb Vajda, Vezér, Hertzeg.* 2. *Hadnagy.*

Dўas, ădis, f. Macrob. *Dvoicza.* e. Zvveyheit. *Kettős.*

Dўnăſtes, *vel* Dўnaſta, æ, m. Cic. *Velikáſſ, Oblaſztnik, ſzloboden Goſzpodin, Gradzki Goſzpodin, Jeden zmed perve Goſzpode.* Ein von erſten und groſſen Herren. *Fő Zászlós-úr, ſzabad úr.*

Dўnaſtīa, æ, f. *Veliko ſzlobodno ladanye, Goſzpodinſztvo.* Groſſe Herrſchafft. *Szabad uraság.*

Dўōta, æ, f. Horat. *Z-dvemi preruchi poſzuda vinſzka.* s. Weingeſchier mit zvveyen Handhaben. *Két-fülu boros korsó.*

Dўſcŏlus, i, m. Cal. *Chlovek protiven, kruto teſek, Nikaj neterplyiv, nevugodlyiv, Markaj.* Feindſeliger Menſch, ungeduldig, dem niemand recht thun kan. *Isetlen, ſemmire kellő ember.*

Dўſentĕria, æ, f. Plin. *Griſa z-kervjum.* Die rothe Ruhr. *Vér-has.*

Dўſentĕrĭcus, i, m. *vel* a, um. Plin. *Griſavecz, kervo-gris.* Der die rothe Ruhr hat. *Vér-hasban ſekűvő.*

Dўſnŏmĭa, æ, f. *Calep.* eſt perverſa Juris legúmque conſtitutio.

Dўſpēpsĭa, æ, f. Galen. *Hman ſeludcza prebavlyanye, kuhanye.* Uble des Magens Verdäuung. *Gyomornak nehez megfőzéſe ſ'-emésztéſe.*

Dўſphĭlus, i, m. Juven. *Zkazlyiv y na ochi Priatel.* Falſcher Freund. *Szem előt-való hamis és himes akaró, két ſzinű barát.*

Dўſpnœa, œæ, f. Plin. *Sziputi, Hriputlyivozt, ſziputlivozt, Hrip, Teſiko dihanye, neduha. Neduſlivozt.* e. Engbrüſtigkeit Schvvere deſs Athems, r. Keich. *Nehezen lebellés.*

Dўſpnŏĭcus, a, um. Plin. *Sziputlyiv, Hriputliv, neduſliv.* Engbrüſtig, keichig. *Nehezen-lebellő.*

Dўsūria, æ, f. Cic. *Tesko y bolno vode puſchanye. Tesko-piſſ.* e. Harn Strenge, e. Harn Winde, des Waſſers hart-laſſung. *Vizelletnek, Nehéz menése.*

Dўsūrĭăcus, & Dўsūrĭcus, a, um. Cic. *Ki vodu tesko puſcha.* Der ſchvver harnet. *Nehezen vizelletet bocsátó.*

Dўtŏcia, Dystŏcia, æ, f. *Teſek porod.* Schvvere Geburth. *Nehéz Szülés.*

E.

Ē *vel* ĕx *Præpos.* Cic. 1. *Iz, Z.* Aus. *Ból, ből, belől.* E fonte haurire. Cic. *Iz dencza (vodu) grabiti, zajemati, vlěchi.* ali: *kaj iz dencza (pochetka, pervoga kakti zviraliſcha) jemati.* Aus dem Brunnen ſchöpffen. *A kútból (Eredetből) húzni.* 2. *Od.* Von. *Tól, től.* Et denotat *Tempus* vel *locum.* E veſtigio. Plin. jun. *Taki od ove vure, od ovoga chaſza, vremena.* Von ſtund an, alſobald, von dieſer Zeit an. *Ez időtől fogva, mingyárt.* E conſpectu fugere. Terent. *Zpred ochi, ali od nazochtja chiega beſati.* Von den Augen gehen, flühen. *Valaki ſzemélyétől futni.* 3. Ponitur pro *Secundùm.* Ex ſententia res confecta eſt. Cic. *Dugovanye takvo poleg volye (zadovolynoſzti, ſelenya, nakanyenya) vuchinyeno je (zverſſeno, dokonchano, opravleno.)* Die Sache iſt nach dem Wunſch verrichtet vvorden. *Akaratom ſzerént eſett, végezett.* 4. Denotat *Cauſam finalem* vel *utilitatem.* E re publica. Cic. *Zbog dobra opchinſzkoga, na dobro opchinſzko, na haſzen opchine.* Dem gemeinem Weeſen zum guten. *Kőzőnség jóváért.* E re eſt. Cic. *Haſznovito je.* Es iſt nutzlich. *Haſznos.*

Ĕātĕnŭs (Præpoſitio eſt *Tenus* Caſui ſuo *Ea,* intellige *ratione*, poſtpoſita) Cic. *Natuliko, dotle, dotchdob, dotmar, dotam, dotlek,*

onak. So fern, ſo lang, ſo vveit. *Addig, Annyiban.*

Ĕbĕnus, i, f. Vid. Hebenus.

Ēbĭbo, is, ĕre, ēbĭbi, ēbĭbĭtum, (Neu.) Ovid. *Iꞩpiam, ꞩpiam.* Metaphoricè *Iꞩſuſim.* Austrincke. *Ki-iſzom.* Ubera ebibere. *Ovid.* pro *emulgere, exſugere.*

Ēblandĭor, īris, īri, ītus ſum. (Dep.) Cic. *Z-prilizavanyem kaj dobivam, izproſſujem.* Etvvas mit Schmeichelen erlange, erſuchs-ſchvväntze. *Hizelkedéſemmel megnyerem.*

Ĕbŏrārĭus, ii, m, JCt. *Meſter, Fêrkàcb, ki kaj iz belokoſtcbaka koſzti dêla, ſlrka, &c.* r. Helffenbein - Drechsler. *Ki élêfánt tſontból dolgozik.*

Ĕbŏrātus, & Ĕbŭrātus, a, um. Plin. *Z-bêlo-koscbaka (elefantovum) koſztjum obdelan.* Ausvvendig mit Helffenbein gemacht, ausgelegt. *élêfánt tſontjával, tettemével meg-boritott, tſinált.*

Ĕbŏrĕus, a, um. (*ab antiq. nominativo* Ĕbor) Quint. Ĕburnĕus, a, um, & Ĕburnus, a, um, (*ab* Ebur.) Ovid. *Bêlo-koſztni, elefanto-koſzteni.* Helffenbeinern. *élêfánt-tetem-ból-való.*

Ēbrĭa, æ, f. (*hinc* Ebrius, Ebrioſus) *Soſipater.* eſt vas vinarium.

Ēbrĭĕtas, atis, f. *Plin.* Ēbrĭōsĭtas, atis. f. *Pianſtvo, Piancbina, Piancblivoſzt.* e. Trunckenheit. *Rêſzegség.*

Ēbrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) *Macrob.* Ēbrĭŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Laberius & Nonius *Zepiam, opiam, z-vinom priganyam, ſzilim.* Truncken mache. *Meg-rêſzegitem.*

Ēbrĭŏlus, a, um, Plaut. *Pripiam, pripit, prinapit, natrêſſen.* Ein vvenig truncken. *Kevésnyére boros.*

Ēbrĭōsus, a, um. Cic. *Piancbliv, Vinu podan, Guſzto pian.* Vertruncken, offt truncken, der ſich ſtets voll ſaufft. *Rêſzeges.*

Ēbrĭus, a, um. Cic. *Pian, Vinyen, pun Vina.* Truncken, voll, beſoffen, Wein-rauſchig. *Rêſzeg.* 2. pro *Plenus, Abundans.* Facite mihi, cœna, ut ebria ſit. *Plaut.*

Ēbullĭo, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Cato. *Izkipujem, van kipim.* Ausvvalle, Aufſiede, von ſieden ſtrudle. *Kibuzgok, kiforrok.* 2. Metaphoricè pro *jactabundè aliquid oſtento, Affirmo.* ita Cic. 3. de finib.

Ēbullo, as, are, avi, atum. (Neut.) *Pers.* Vid. *Ebullio.* 2. Vid. *Erumpo, crepo, Evaneo.*

Ĕbŭlum, li, n. *vel* Ĕbŭlus, li, m. Virg. *Hebet, H b l, Habd, Habat trava.* r. Attich ein Graſs. *Földi bodza.*

Ĕbŭr, ŏris, n. Cic. *Bêlo-koſztcbaka (elefantova) kôſzt, Zub.* s. Helffenbein. *élêfánt-tetem, tſont.*

Ĕbŭrātus, a, um. Plaut. Vid. *Eboratus.*

Ĕburnus, a, um. Tibul. Vid. *Eboreus.*

Ĕcaſtor, *Adv. iurandi per Caſtorem.* Plaut. (*alii ſcribunt* Æcaſtor, *quaſi per* Ædem Caſtoris.) *Vid.* Ædĕpŏl.

Eccĕ, *Adv.* Cic. *Nut, Ovo, Oto, Evo, Eto.* Siehe da, Da, ſiehe. *Ihon, imbol.* Ecce me. Terent. *Nut me, Ovo me.* Siehe mich. *Imbol vagyok.* Eccum, Eccam, Eccas: *pro* Ecce eum, Ecce eam, Ecce eas. *Terent.* Eccillum *pro* Ecce illum. Eccistum, Eccistam *&c. pro* Ecce iſtum, Ecce iſtam. *Plaut.* Jungitur etiam *nominativo.* ut: Ecce ego! *Nut ja, ovo ja.* Siehe ich; hier iſt der Mann. *Ihon in.* Eccista, *pro* Ecce iſta. Plaut.

Eccĕre (*ac ſi diceres:* Ecce Ceres! *vel ut aliis placet:* Ecce res.) *Adv. iurandi per Cererem.* Plaut. *ſicut.* Ĕ̄uno *Adv. jurandi per Junonem vel ejus ædem. Petron.* Vid. *Ædepol, Hercle.* Formulas jurandi, & dicta confirmandi apud Græcos gentiles olim conſvetas.

Ecclēsĭa æ, f. *Czirkva, Crikva, Czerkva ſzkupſcbina Varneb.* e. Kirche, Verſammlung, Gemein. *Szentegyház, Egybáz ſzentgyülekezet, Anyaſzentegyház.* 2. Athenis erat Cœtus congregatus ad audiendum de Reip. negotiis. *Plin.*

Ecclēsĭaſtes, æ, m. *Pripovedavecz recbib ſzveteb y mudreb, nagovoritel,* peregr. *Concionator, Prodekator.* r. Prediger. *Prêditátor.*

Ecclēsĭaſtĭcus, a, um. Tertul. *Czirkveni.* Kirchliſch. *Egybázi, Papságboz-való.*

Ecdĭcus, i, m. Cic. *Obranitel, zagovoritel obcbine.* r. Schirmer des Volcks. *Közönséges óltalmazó, prokátor.*

Ĕchĕnēis, ĭdis, f. Plin. Vid. *Remora.*

Ĕchīnus, i, m. Hor. 1. V. *Eres.* 2. *Koſztanya m-ſinyicza, jeſicza.* Plin. Die ſtachlichte Caſtanien Schalen. *Geſztenye tövöſſes bėja.* 3. Athenis erat *Scrinium forenſe* in quod dicta teſtium, & totius litis acta conjiciebantur. Unde in *Echinum* conjicere dicebant, pro *acta in judicio proferre.* 4. Transl. pro *Homo moroſus, litigioſus, moribus aſper. & intractabilis.* Echini amicitiam priùs inire. Suidas. *Nigdarſze nepomeriti.* Ihr lebtag ſich nicht vergleichen. *Soha meg nem egyezni.*

Ēchō, ûs, *tantum habet gen.* f. Colum. *Odbianye,*

Digitized by Google

nye, ali *povracbanye glaſza*, jeka, jek. r. Widerthon. *Erdő* vagy *vőlgy ſzüleſztő zatnak viſzſza zengéſe.*

Eclipſis, is, f. Auct. ad Her. *Mercbanye*, *pomrak*, *pomercbanye*, *ſzuncza* ali *meſzecza*. e. Finſternus. *Fogyatkozás napban*, *hóldban*, vagy *beſzédben* *'s akármiben.*

Ĕclŏga, æ, f. Cic. 1. *Izbor*, *Zebiranye*. 2. *Paſztirſki razgovor*. e. Ervvählung. 2. s. Hirten Geſpräch. *Válaſztás*. 2. *Páſztori beſzélgetés.*

Ĕcnĕphias, æ, m. Cic. *Razpucbenye oblaka ſzuboga.* Ein dührer Wolcken-Bruch. *Szárazfelhőnek ſzakadáſa.*

Ecquando *Adv.* Cic. *Dagda? dakad?* kada *dakle? gda anda? gda pak? kada pak? kada? gda?* Wann dan? vvann? *Vallyon miker?*

Ecquis, quæ, *vel* qua, quod *vel* quid? Cic. *Da gdo? jeda gdo? da tko? gdo? koi?* Wer, vvelcher? *De kitſoda? vallyon ki? 's vallyon mi?* 2. Sæpe ponitur pro *Num. numquid.*

Ecquid in Italiam venturi ſitis, fac ſciam. Cic.

Ecquisnam, ænam, odnam, idnam, Cic. *Gdoli? jeda gdo? tko! te gdo? teki*, koj? Und Wer. *Kitſoda? vallyonki?*

Ecſtăsis, is, f. Plin. *Zaneſſenye*, *zameknenye chutenyih zamertje*, *od chutenyih vzetje*, *oſzupnenye dube y ſtolenya.* e. Verzuckung Erſtaunung. *érzékenségben elragadás*, *elbámulás.*

Ecſtăticus, a, um. *Zamerteo*, *od chutenyih vzet*, *zaneßen*, *zameknyen od chutenyih.* Verzuckt. *érzékenségben elragadot.*

Ectrăpĕlus, i, m. Plin. *Neougoden*, *y ſzuproti naravi chinechi chlovek.* Ein vvider die Natur handlender Menſch. *Termeſzet ellenvaló ember.*

Ectrōmă, ătis, n. *Preran y nezrel porod.* Unzeitige Geburth. *Idő előtt*, *éretlen ſzülés.*

Ectrŏpĭum, ii, n. Plin. *Preobernenye ochne ſlizte.* e. Umkehrung des Aug Glids. *Szem éretzkéjének Meg fordítáſa.*

Ectўpus, a, um. Plin. *Napodoblyen*, *naprilichen*, *prilichliv*, *iz prilike ali figure kipa*, *vrezanoga* ali *ſtampanoga vzet*, ali *izmalan.* Nachgeformt, nachgemacht, nachgedruckt, *oder* abgemahlen. *Valami formára tſinált*, *baſonlott.*

Ecŭlĕus, ĕi, m. Cic. Vide *Equuleus.*

Ĕdācĭtas, ātis, f. Cic. *Serſztvo*, *ſerenye*, *poſerlivoſt*, *poſerloſt.* e. Fräſſigkeit. *Nagy ebetőſég.*

Edax, ăcis, *om.* Cic. *Serliv*, *poſerliv.* Fräſſig. *Nagy ebető.*

Ēdĕcŭmo, as, are, avi, atum. (Act.) Symm. *Izbiram*, *prebiram*, *zebiram*, *odbiram.* Auserleſe. *Válaſztok*, *kiválaſztom.* Educumare equos, Symm. *Izbirati*, *odebrati konye.* Pferd auſerleſen. *Kiválaſztani a lovakat.*

Ēdento, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Zube izbiam*, *zub kôga mentujem.* Die Zähn ausſchlage. *Fogát kitörőm*, *kiütőm.*

Edentŭlus, a, um, Plaut. *Prez-zub.* Zahnloſs. *Fogatlan.*

Ĕdĕră, æ, f. Vide *Hedera.*

Ēdīco, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Obznanujem*, *oglaſſujem.* 2. *Izgovarjam.* Ankündige, verkündige, 2. Ausſpreche. *Kibirdetem.* 2. *Kimondom.* 3. v. *Jubeo*, *decerno.* Edixit ne quis Civem Rom: vinctum teneret. *Liv.*

Edictĭo, ōnis, f. Plaut. *Obznanenye*, *oglaſzuvanye.* 2. *Zapoved*, *naredenye*, *red.* e. Ankündigung, 2. s. Geboth, e. Ordnung. *kibirdetés*, 2. *Kimondás*, *parantſolás.*

Ēdicto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Pripovedam.* Erzehle. *Kimondogalom.* 2. V. *Edico.*

Ēdictum, ti, n. Cic. Vide. *Edictio*, 2. Idem ac *Mandatum*, *juſſum Principum*, *Prætorum.*

Ĕdīlis, is, *com.* le, n. Gell. *Pojedliv*, *jedliv*, *kajſze more jeſzti.* Das zu eſſen iſt. *Megebető.*

Ēdiſco, is, ĕre, ĭdĭci, (Neu.) Cic. *Napametſze vuchim.* Ausvvendig lerne. *Kitanúlom*, *megtanúlok.*

Ēdiſsĕro, ĕris, rĕre, ĕrŭi, ertum, (Act.) Virg. *Prav povedam*, *izgovarjam*, *valujem*, *na pervo dajem*, *govorim.* Die Wahrheit ſage, auslege, zu verſtehen gebe. *Kimagyarázom*, *kibeſzéllem*, *vallom.*

Ēdĭtĭo, ōnis, f. Quint. V. *Publicatio.* N. 2. Item *Van danye*, *vun davanye.* Das herausgeben. *Kibotsátás*, *közönségeſſé kiadás.* Editio librorum, Quin. *Stampanye knig y van davanye.* Das Trucken *oder* herausgeben der Bücher. *Könyvek nyomtatáſa.*

Ēdĭtor, ōris, m. Luc. *Van-davecz*, *vun davecz.* r. Herausgeber, Herfürbringer. *Kibotsátó*, *adó.* Editor librorum *Luc.*

Ēdĭtus, ûs, m. Apul. *Van hitanye*, ali *narave ſznajenye*, *ochiſchenye.* e. Natürliche Ausvverffung. *Termeſzet ſzerint menő tiſztítáſa.*

Ĕdo, ĕdis *vel* es, ĕdit *vel* eſt, ēdi, ēſum, eſſe *vel* ĕdĕre. Cic. *Jem*, *jedem.* Eſſe. *Eſzem*, *emeſztem.*

Ēdo, ōnis, m. Varr. *Vnogo- Jedecz, Jidacz, Serecz.* r. Fraaſs. *Nagy ebetö, Zabállo.*

Ēdo, is, ĕre, ēdĭdi, ĭtum. (Act.) Cic. 1. *Van-dajem, na ſzvetloſzt poſztavlyam.* Heraus gebe, Ausgehen laſſe, An Tag gebe. *Kia-dom, Kibotsátom.* Edere in lucem (luci) aliquid. Cic. *Kajvan dati*: ali: *Na ſzvetloſzt poſztaviti.* Etvvas an Tag (Ans Licht) geben. *Valamit vilagoſágra adni.* Edere libros. *Knige ſtampati, pritiszkati: Knige van dati.* Die Bücher trucken: *oder* heraus geben. *könyveket nyomtatni, kiadni.* 2. *Rodim.* Gebähre. *Szülök.* Edere partum Cic. *Poroditi.* Gebähren. *Szülni.* In lucem edi: pro: *Naſci.* Cic. 3. Vid. *Exbibeo, oſtendo.* ùt: Edere ſpectacula, miracula, Ludos, &c. *Svetom.* 4. Clamorem edere. Cic. *Krichati, vikati.* Schreyen. *Kiáltani.* 5. Animam edere *vel* agere. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.* 6. Edere riſum. Cic. *Szmeiati-ſze.* Lachen. *Katzagni.* 7. Edere Prælium pugnam. Cic. *Vojuvati, Pobitiſze z- Nepriatelom.* Fechten, Krieg führen. *Hartzot tartani, Meg-hartzolni.* Edere Stragem hoſtium. Cic. *Nepriatele obladati, jako pobiti, na nikaj ſzpraviti.* Eine groſſe Schlacht thun. *Nagy vér-ontáſt az ellenségen tenni.* 8. Edere aliquid in aliquem. Cic. *Zverhu kôga kaj dokonchati.* Etvvas an einem ſtatuiren. *Valaki felöl valamit elvégezni.* 9. Magnam ruinam edere. Cic. *Kaj zatérti, na nikai deti.* Etvvas vervvüſten, verheeren, verderben. *Valamit puſztitani, dulni.* 10. In aliquem ſcelus edere. Cic. *Szuprot kômu kai nedoſztojnoga zmiſzliti y nalagati*: *Szuprot kômu jako y nedoſtojno zagreſſiti.* Ein Bubenſtück vvieder einen auslaſſen, begehen. *Valakire vétkeket tulajdonitani*: vagy: *Szóval avagy tſelekedettel valakit gyalázni.* 11. Editus Collis. Cic. *Viſzoko Berdo, viſzok Brèg.* Hocher Bühel. *Magas halom.* 12. Edere urinam. Cic. pro *mittere.*

Ēdŏcenter, *Adv.* Gell. *Izvuchlivo.* Lehrvveiſe. *Kitanúló-képen.*

Ēdŏcēo, es, ēre, ŏcŭi, octum. (Act.) Varr. *Izvuchavam, marlivo vuchim.* Auslehre, vvohl und fleiſſig lehre. *Meg-tanitom.* Edocere aliquem aliquid *vel* de aliqua re *Saluſt.*

Ēdōlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izztruſujem Izztrugávam, Izteſzávam, dobro ſztruſem, teſſem, gladim,* pereg. *dobro hoblam, izhablam.* Hoble. *Ékeſitem, jól meg-gyalulom.*

Ēdŏmo, as, are, ŏmŭi, ĭtum, (Act.) Cic. *Vkro-chuiem, dobro krotim.* Wohl Dämme. Zähme. *Meg-ſzeliditem.*

Ēdormĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Cic. Ēdormiſco, is, ĕre, (Inch.) Plaut. *Naſzpavamſze, Preſzpavamſze.* Ausſchlaffe. *Kialuſzom.*

Ēdŭcātĭo, ōnis, f. Cic. *Odkojenye, odbranyenye.* e. Auferziehung. *Feltartás, Nevelés.*

Ēdŭcātor, ōris, m, Cic. *Odkojtel, Odbranitel.* r. Auferzieher, Ernehrer. *Feltartó, Nevelö.*

Ēdŭcātrix, īcis, f. Colum. *Odkoitelicza, odbranitelicza, Dojka.* e. Auferzieherin, Ernehrerin, Säugamm, Ammel. *Feltartó Aſzſzony, Dajka.*

Ēdŭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odkajam, odbranujem.* Auferziehe, ernehre. *Feltartom, nevelem.*

Ēdūco, is, ĕre, ūxi, uctum, (Act.) Cic. *Izpelyávam, van pelyam, zpelyávam.* Ausführe, hinausziehe. *Kiviſzem, kivezetem.*

Ēdulco, as, are, avi, atum, (Act.) Gell. *Szlaſztim, ſzlatko-chinim.* Süſs mache. *Meg-édeſitem.*

Ĕdūlis, is, *com.* le, n. *Apul.* Vide *Edilis.*

Ĕdūlĭtas, atis, f. Lamprid. *Selya na jeſztvine.* e. Eſs-Begierde. *étel kivánſága.*

Ĕdūlĭum, ii, n. Hierony. *Jeſztvina, Jegyek, Jèd.* e. Speiſs. *Eledel.* Dicitur etiam Ēdūle, is, n. In diverſis edulibus. *Lampr.*

Ēdūrè, *Adv.* Ovid. *Kruto tverdo, jako tverdo.* Sehr hart, hartiglich. *Igen keményen.*

Ēdūreſco, is, ĕre, (Inchoat.) Colum. *Jako tverd poſztajem.* Sehr hart vverde. *Igen keményedek.*

Ēdūro, as, are, avi, atum. (Act.) Senec. *Jako tverdo chinim,* 2. (Neutr.) *Preterplyujem, Obſztajem.* Hart mache, 2. Ausdaure, vvähre. *Igen Meg keményitem.* 2. *Elſzenvedem.*

Ēffābĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Zgoverlio.* Ausſprechlich, das man reden kan. *Kimondható.*

Effarcĭo, is, īre, arſi, artum. Cic. Ēffercio, is, ire, Plaut. erſi, ertum, (Act.) *Nagnyetávam, Jako napunyávam, Natertávam.* Wohl ſchoppe, ausfülle. *Megtöltöm.*

Effāris, effāre, effātus ſum, effāri, (Dep.) Varr. *Izrechi, izgovoriti.* Heraus ſagen, reden. *Kibeſzéllni.*

Effaſcĭnātĭo, ōnis, f. Plin. *Vrechenye, Oczopranye, ochoranye, Vuroki.* e. Verzauberung. Vergalſterung. *Meg-igézés.*

Effascĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Vrekujem, czopram, oczoprujem, zaczoprujem.* Vergalſtere, verzaubere. *Meg-igézem.*

Effātum,

Effātum, ti, n. Cic. *Izgovor, Mudrizgovor*, *Prirechka*. Ein Spruch. *Mondás, Bőlts mondás.*

Effectio, onis, f. Cic. *Opraulyanye, Vchinye-nye, Zverſſenye*. e. Verrichtung, Vollziehung. *Meg-tſelekedés, Munkálódás.*

Effector, ōris, m. Cic. *Vuchinitel, zverſſitel, opravitel*. Der etvvas macht, thut, verrichtet. *Tſelekedő, mivelő.*

Effectrix, īcis, f. Cic. *Opravitelicza, zverſſitelicza, vuchinitelicza*. Die etvvas thut. *Tſelekedőné.*

Effectum, ti, n. *Quint.* Effectus, ûs, m. Plin. *Chin.* e. Würckung, That. *Meglétel, Végbe-vivés.*

Efferēſco, is, ĕre, (Inchoat.) Amm. *Divji poſztavem, Pochinyamſze lyutiti*. Wild, zornig vverde. *Vad módra kegyetlenkedni kezdek.*

Effēro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Divje-ga chinim, divjim kóga, jako lyutim*. Vervvilde. *Megvadítom, kegyetlenítem.*

Effĕro, ers, extŭli, ēlātum, (Act.)Cic. *Iznáſſam, van noſzim*. Austrage. *Kiviſzem, Hordozom*. Efferre domo pedem. Cic. *Van iz hiſe iti*. Aus dem Hauſe gehen. *A' házból Kimenni*. 2. Pro *Erigo* quod depreſſum eſt. *Cic pro Sylla*. Patriam demerſum extuli. 3. pro *Provebo, magnum facio*. Cic pro Roſc. com. Quæ res extulit eum. 4. pro *Extollo, celebro*. Laudibus aliquem in cœlum efferre, Cic. *Kóga hvalech jako izviſziti, prejako hvaliti*. Einen ungemein loben. *Valakit igen nagyon ditsérni*. 5. pro *Superbio, inſoleſco*. Inſolenter ſe efferre. Cic. 6. pro *Afficio*. Dolore, irâ, gaudiô efferri, lætitiâ extra ſe ferri. *Cic.* 7. pro *Vulgo, divulgo*. Cave hæc foras efferas, ut ad vulgi aures perveniant. 8. pro *Sepelio*. Lucullus matrem efferebat. *Cic. l. 15. ad Attic.* 9. pro *Produco*. Ager, qui in multos annos quievit, uberiores fructus efferre ſolet. *Cic. in Brut.* 10. pro *Perfero*, *Tolero*. Quemvis efferre laborem. *Lucr. l. 1. v. 141.* 11. pro *in altum elevo*. Oſtendit dextram inſurgens Entellus & altè extulit. *Virg. 5. Æn.*

Effervĕo (Efferbĕo) es, ēre, & Effervo, is, ĕre, ervi & erbui (Neut.) Virg. *Jako kipim, odkipujem, verlo-vrem*, 2. *Vuſſemſze na ſerdu, na lyutinu*. Starck ſiede, ſtrudle, 2. Erzürne. *Felforrok, kibuzgok*. 2. *haragra gyúladok.*

Effervēſco, is, ĕre, (Incho.) Cic. *Pochinyam kipeti, vreti*, 2. *Prichinyam lyutitiſze.* Anfange ſieden, ſtrodlen, heis vverden, 2. Sehr zornig vverde. *Kiforradni kezdek*, 2. *Haragudni kezdek.*

Effĕrus, a, um, Virg. *Divji, Prelyut*. Grimmig, rauch, vvild. *Vad, fene, kegyetlen.*

Efficācia, æ, f. *Plin.* Efficācitas, atis, f. *Cic.* Efficientia, æ, f. *Cic.* Vide *Effectio.*

Efficāciter, *Adv. Plin.* Efficienter. *Adv.* Cic. *Zverſlivo, opravno*. Kräfftiglich, vvürcklich. *Hatbatóképen, valóban.*

Efficax, ācis, *om.* Liv. *Opravliv, zverſlyiv, vuchinlyiv*. Kräfftig, vvürcklich. *Hatbatós, ſzorgalmatos.*

Efficio, is, ĕre, ēci, ectum, (Act.) Terent. *Opravlyam, zverſſujem, chinim*. Zuvvegen bringe. *Meg-tſelekſzem.*

Effictio, ōnis, f. Auct. ad Her. *Kipa, &c. Odmalanye, obrazenye, 2. Izmiſlenye*. e. Abbildung, 2. e. Erdichtung. *Kiábrázolás, kiformálás, 2. Kigondolás.*

Effictus, a, um, *Cic.* Effigiātus, a, um, Apul. *Odmalan, odobraſen, 2. Zeſztampan*. Abgebildet, 2. Ausgedruckt. *Kiformált, 2. Nyomtatott, 3. Zmiſlyen*, Ausgedicht. *ki-költött.*

Effigies, ēi, f. Ovid. *Oblichaj, kip, obraz, prilika, ſpodoba*. Ein Bildnuſs, s. Bild. *ábrázat, kép.*

Effigio, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. *Obrazim, Prilichim, Naſpodobu malam*, &c. Bilde, abbilde, formire, abmahle. *Kirajſzolom, ábrázolom.*

Effingo, is, ere, inxi, ictum, (Act.) Cic. *Izmiſlyávam, zmiſlyujem, nazpodobu dájem*. Fürbilde, ausdichte. *Kigondolom.*

Effio, is, ieri, Plaut. *Bivam*. Werde. *Meglėſzek.*

Efflāgitātio, ōnis, f. & Efflāgitātus, ûs, m. Cic. *Izſzercza proſſnya, Jako proſſenye, molenye, Molyba*. Ernſtliche Bitt. *Szivbűl Kérés.*

Efflāgito, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izſzercza proſzim, Jakoſze molim*. Ernſtlich bitte. *Szivbűl kérek.*

Efflātio, ōnis, f. Efflātus, ûs, m. Sen. *Izpuhanye*. Das ausblaſſen. *Kifúvás.*

Efflĕo, es, ere, ēvi, ētum, Quint. (Neu.) *Izplakamſze, Jakoſze plachem*. Ausvveine. *Kiſirom, Igen ſirok.*

Efflictè, *Adv. Symm.* Efflictim. *Adv.* Plaut. *Jako, kruto, kaj morem*. Sehr, hefftig, vvie viel ich kan. *Felette-igen*. Efflictim *vel* Efflictè aliquem amare, diligere. Plaut. Symm. *Kruto jako kóga lyubiti*. Einen ſehr lieben. *Felette-igen ſzeretni.*

Effligo, is, ĕre, ixi, ictum. (Act.) Cic. *Biem, Vudi-*

Digitized by Google

Vudiram. 2. *Múchim*, *Trápim.* Schlage. 2. Peinige. *Veregetem.* 2. *Gyŏtrŏm*, *kinzom.*

Efflo, as, are, avi, atum. (Act. *aliis* Neu.) Cic. *Van puſſem*, *Izpubávam*, *Izpuſſujem.* *Zpubávam.* Ausblaſſe. *Kifúvom.* Efflare animam, Spiritum extremum. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.*

Efflōrĕo, es, ĕre, ōrŭi (Neu.) & Efflōreſco, is, ĕre (Inchoat.) Cic. *Razczvetamſze*, *Preczvejamſze.* *Verlo-czvetem*, *Czvatem.* Sehr Blühe. *Megvirágozom.* 2. Metaph. pro *producor.* Utilitas ex amicitia effloreſcit. Cic. *Iz priatelſztva baſzen izhaja.* Der Nutz kommt aus der Freundſchafft. *Az haſzon barátſágból kővetkezik.* 3. pro *creſco.* Ingenii laudibus effloreſcere. Cic. *Zbog razuma g'aſzvoitemu biti.* Wegen ſeines Verſtandes berühmt vverden. *Elméje-által kibireſedni.*

Efflŭentia, æ, f. *Plin.* Efflŭvium, ii, n. Tacit. *Iztekanye*, *Iztok*, *Izcurenye.* e. Ausgüſſung, Austinnung, Auslauffung. *Kifolyás*, *kifolyamat.*

Effōco, as, are, avi, atum (Act.) *Senec.* Vide *Suffoco.*

Effŏdio, is, ĕre, ōdi, oſſum. (Act.) Cic. *Iztapam*, 2. *Dúbem.* Ausgrabe, 2. hölle. *Kiáſom*, *kikapálom.* 2. *Kivájom.*

Effœcundo, as, are, avi, atum. (Act.) Vopiſc. Vide *Fœcundo.*

Effœmĭnātio, (*melius* Effēmĭnātio.) ōnis f. Firm. *Poſenchenye*, *Senſzke mlahavoche y mehkoche naſzleduvanye*, *Bedaſzto Sèn lyublyenye.* e. Weichheit, Zärtlihkeit, Zaghafftigkeit, Nachfolgung der Weibiſchen Sitten. Ein Närriſche Liebe der Weiber. *Lágyság*, *Pubaság*, *gyengeség*, *Bolond Aſzſzony ſzeretés.*

Effœmĭnātus, a, um. Cic. *Poſzuchen*, *Senchaſzt*, *Mehkoga ſenſzkoga ſzercza y derſanya.* Weibiſch, zaghafftig. *Aſzſzonyos*, *lágy*, *puba.*

Effœmĭno, (*melius* Effēmĭno) as, are, avi, atum. (Act.) Jul. Cæſ. *Synon.* Enervo, mollio, in muliebrem mollitiem atque laſciviam converto. *Senſzkoga chinim.* Weibiſch, (vveich) mache. *Pubává tſinálom.* Re aliqua effœminari. *Jul. Cæſ. id eſt.* propter rem aliquam animo dejici, animum deſpondere, molleſcere.

Effœtus, a, um, Colum. *Plod imajuchi*, *kajie jur jenkrat rodilo*, *ali ſzad dálo*; *od ploda henyajuchi*, effœti agri. *Virg.* &c. Das ſchon einmahl gebohren, *oder* Frucht gegeben hat; ausgebrüdet. *Mely egyſzer már ſzűlt vagy termést hozott*; *Termés-től meg ſzűnt.* 2. Effœta dicitur, quæ parere desiit. *Plin.* 3. Transl. V. *Debilis*, *Infirmus*, *Enervatus.* Libidinoſa adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. *Cic. de ſen. c.* 9. 4. *comp.* Effœtior *habet Apul.*

Effŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Izvertavam.* Ausbohre, durchbohre. *Kifúrom.*

Effractārius, rii, m, Senec. *Izlomitel*, *zlamlyavecz*, *zlomitel.* Der auspricht, r. Zerbrecher. *Törő*, *Fal-törő*, *rontó.*

Effractor, ōris, m, Paul. *Prediravecz*, *obiavecz*, *His-Razbiavecz*, *Vràt* &c. *poteritel*, *Razbojnik.* Ein Hauſs aufbrecher, r. Einbrecher. *Feltőrő*, *bétőrő*, *elrontó*, *házatat.* &c.

Effractūra, æ, f. Paul. *Obianye*, *razbianye vrat*, &c. *Prediranye*, *izkerbanye*, *zlamanye.* Das Einbrechen. *Kitőrés*, *faltőrés*, *Ajtó betőrés.*

Effrœnātè, *Adv.* Cic. *Salobodno*, *nevuzdano*, *nevkretno*, *tverdokorno*, *po divje.* Freventlich, ungezämt. *Vakmerőképen*, *zabolátlanúl*, *fenéűl.* *Scribitur* & per *e* ſine dipht.

Effrœnātio, ōnis, f. Cic. *Nevkrotnozt.* e. Unbändigkeit. *Vakmerő zabolátlanſág.*

Effrœnātus, a, um, *Cic.* Effrænis, is, *com.* e, n. Effrœnus, a, um, Liv. *Tverdovrat*, *nezavuzdan*, *nevkreten*, *tverdokoren*, *nevvuzdan.* Ungezämt, unbändig, vvild. *Zabolátlan*, Transl. V. *Indomitus*, *ſævus*, *diſſolutus.*

Effrĭco, as, are, ĭcŭi, ictum, (Act.) Senec. *Izdraplyujem*, *van drapim.* Auskratze. *Kivakarom*, *koporom.*

Effringo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) Cic. Vide *Perfringo.*

Effrondeſco, is, ere, Vopis. *Zelenimſze*, *ſzverſicze tiram.* Grüne, Zvveig treibe. *Zöldűlők*, *Zöld-ágatskákat*, *botſátok.*

Effrons, entis, *om.* Vopis. *Prezobrazan*, *neſramedlyiv*, *Nechlovechen.* Unverſchamt. *Szemtelen*, *ortzátlan*, *embertelen.*

Effŭgio, is, ĕre, ūgi, ĭtum, [Neut. Cic. *Vubajam*, *pobegávam*, *vtekam.* Entlauffe, entflieche, entrünne. *Elſzaladok*, *kifutok*, *eltávozok.*

Effŭgium, ii, n. Liv. *Vubajanye*, *Pobeſanye*, *bèg.* e. Ausflucht. *Mentség*, *elſzaladás*, *eltávozás*, *futás.*

Effulcio, is, ire, ivi, ultum, [Act.] Virg. *Podpiram.* Unterſtütze. *Meg-támaſztom.*

Effulgĕo,

Digitized by Google

Effulgĕo, es, ēre, ulſi, [Neu.] *Bliſztamſze, liſztitamſze, razſvecbujemſze.* Glantze. *Tündöklök, fénlek, villámlok.*

Effundo, is, ĕre, ūdi, ūſum. (Act.) Cic. *Razali Prelivam, zlivam Izlévam.* Ausſchütte ausgüſſe. *Kiöntöm, kitöltöm.* 2. Transl. V. *Conſumo.* Cic. 2. *Offic. c. 15.* Patrimonia effundere. *Imétek ocbinſzti, ali Ocbinſztvo potroſſiti.* Das Vätterlich Erbguth verzehren. *Az örökſéget eltölteni.* 3. V. *Morior.* Extremum effundere Spiritum. Cic. *Duſſu ispuſztiti, vumreti.* Den Geiſt aufgeben, ſterben. *Megbalni.* 4. V. *Dimitto.* Emiſſi carcere currus. Virg. 3. Georg. *Iz temnicze ispuſchena Kola.* Aus der Gefängnus hinlaſſene Wägen. *Tömlöczbül kibocsátott ſzekér.* 5. V. *Profligo, Fugo.* Effundere ac profligare peditatum. Salluſt. *Voinike peſcze pretirati, razgnati.* Die Fuſs-Völcker vertreiben, verjagen. *a' gyalog vitézeket elkergetni.* 6. pro *Vehementer iraſcor.* Effundere in aliquem furorem. Cic. *Nakögaſze jako ſzérditi, lyutiti.* Wider einen toben, ſehr harpff ſeyn. *Valakire igen haragudni, boſzonkodni.* 7. pro *ſe alicui rei totum dare.* Effundi in eſculenta & poculenta. *Vſzegaſze dati vu lakomoſzt, y pianſztvo.* Sich in die vielfräſſigkeit und trunckenheit gantz ergeben. *Torkoſſában s zabállásban és réſegségben adni magát.* 8. pro *Aliquem honore magno afficere.* Effundere honores in aliquem. *Köga jako preſtimati.* Einen groſſe Ehr anthuen. *Valakit igen böcsülni, tiſztelni.* 9. pro *Condemno, Adjudico.* Effundere aliquem in carcerem. Cic. *Köga vu temnicza odſzuditi.* Einen zur Gefängnuſs verdammen. *Valakit tömlöczben, fogságban itélni.* 10. pro *Eſutio, Dico.* Effudi, quæ habui, omnia. *Kajſztem god zmal, vſzeſztem povedal.* Alles vvas ich gevvuſt, habe ich ausgeſagt. *Mindent a' mit tuttam, kibeſzéltem.*

Effūsè. *Adv.* Cic. *Vnogo, prebilno, prevecb, raſzipno.* Sehr viel, überſchvvänglich. *Bööön, kitöltve, böſéggel.* Effuſiùs dicere, *id eſt:* copioſiùs. Plin. V. *Largè, prolixè,*

Effūſio, ōnis, f. Cic. *Izlivanye, prelévanye.* e. Ausgüſſung. *Kiöntés.* 2. Transl. V. *Largitio, prodigalitas, conſumptio.* Cic. pro Roſc. Am. c. 46. Quos ſumptus quotidianos, quas effuſiones fieri putatis? 3. Populi pro *Multitudo, eruptio, irruptio.* Cic. in Piſon. c. 2. Effuſiones hominum ex oppidis. 4. pro *Laxatio animi.* Effuſio animi in lætitiam. *Cic. Tuſc. 4. c. 31.*

Effūſus, a, um, Cic. *Izlean.* Ausgegoſſen. *Kitöltött.* 2. Transl. varios habet uſus, ut: effuſa lætitia, effuſus riſus. *Liv.* Effuſi honores, *Nepos.* Effuſa civitas obviam. *Nepos. Milt. c. 6.* 3. Effuſus in amorem, in lacrymas, in luxum, riſum &c. dicitur qui immodicè amat, flet, luxui inſervit, ridet.

Effūtĭo, is, ire, ivi, itum, [Neu.] Cic. *Govorim kaj bi moral muchati, tepem, ferfram, ſiſnyárim.* Heraus ſchvvatze, liederlich ausplaudere. *Tsátsogok, kifecſegem.* Ità temerè effutiunt de mundo. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 27.*

Effūtītus, a, um, *partic.* ab effutior. Cic. *Nepriliadno rechen, zbêrbran, zferfran, zſiſnyaren.* Unbequem heraus geſchvvatzt, ausgeplaudert. *Alkalmatlanúl kifecsegtetett.* Quorum partim facta apertè, partim effutita temerè. *Cic. 2. de Div. c. 55.*

Ēgĕlĭdus, a, um. *Sveton.* Egĕlātus, a, um. Cel. Aurel. *Odmerſznyen, Odtalyen, Otoplyen, Raztalyen, Mlachen.* Entfroren, Laulicht gemacht. Laulecht. *Meg-olvaſztott, Melegített, melynek a' fagya kiment.*

Ēgĕlĭdo, as, are, avi, atum. *Sidon.* & Egĕlo, as, are, avi, atum. (*utrumque* Act.) Cel. Aurel. *Odmerzávam, Otaplyam, Raztalyujem; Mlachno, toplo chinim.* Von Froſt befreye, Entfröre, aufvvärme, Laulicht mache. *Meg-olvaſztom, Melegítem, Megengeſztem.*

Ēgens, entis, *om.* Egentior, Egentiſsimus, Cic. *Potreben, ſziromaſzki, ubog.* Dürfftig, arm. *Szükölködö, ſzegény.* Nihil rege egentius. Cic. ad Attic. L. 6. *Kraly zmed vſzeh najubogeſſi je, kajti najvecb potrebuje.* Egeſtates tot egentiſſimorum. Cic. ad Attic. L. 9. *Potrebocbe Vnogeh najpotrebnejſſeh lyudih.*

Ēgĕnus, a, um. *Lucr.* Vid. *Egens.* Rerum cunctarum egenus. Lucr. *Zevſzema ſziromah, ubog, potreben.* Bluth-arm. *Igen Szegény.*

Ēgĕo, es, egui (Neu.) Cic. *Potrebujem.* Ich bin dürfftig. *Szükölködöm.* Jungitur *Genitivo* vel *Ablat.* apud Saluſt. etiam *Accus.*

Ēgĕries, iei, f. *Solin.* Egeſtio, ōnis, f. *Plin.* Egeſtus, ûs, m. Senec. 1. *Smrad, neſznaga,* 2. *Iznaſſanye, Izpraznenye.* 1. r. Miſt, r. Unflath, s. Koth, 2. e. Auslectung. 1. *Rútság, Gaz, Szemét,* 2. *Kitolás, kivetés, kitúrás, kitiſztitás*

Ēgermĭno, as, are, avi, atum, [Neu.] Colum. *Van tiram, klicze puſcham, raſzviamſze.* Herfür komme, ſproſſe, ſtoſſe, herausvvachſe. *Kitſirázom.*

Digitized by Google

Ēgĕro, is, ĕrĕrĕ, eſſi, eſtum, [Act.] Liv. *Van-dajem povracham, vanbitam.* Hergebe, ſpeye, auslähre. *Kivetem, kitolyom, okádok.*

Ēgeſtas, atis, f. Virg. *Potrebocha, Sztrada-nye, Sztrajanye.* e. Nothdürfftigkeit, 1. Mangel. *Szügség, ſzegénység.*

Ēgeſtio, onis, f. *Plin.* Vide *Egeries.*

Ēgeſtŭōſus, a, um, Aurel. Vict. Vide Egenus.

Ēgeſtus, ûs, m. *Senec.* Vide *Egeries.*

Ēgigno, nis, ĕre, ĕnŭi, ĕnĭtum, [Act.] Lucret. *Rodim.* Gebähre. *Szülöm.*

Ēgrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, [Dep.] Liv. *Izhajam, van idem.* Hinausgehe. *Kimé-gyek, kilépek.* Egredi domo, patriâ, Cic. *Iziti iz hiſe, iz Domovine.* Aus den Haus, Vatterland vveggehen. *Hazájából Ki-menni.* Egredi ſuo officio, Terent. *Iziti iz chaſzti ſzvoje, chaſzt ſzvoju oztaviti.* Sein Ambt verlaſſen. *Tiſztét elhadni.*

Ēgrĕgiè, *Adv.* Cic. *Verlo, Poglavito, Junach-ki, Dreehno.* Fürtreflich, herrlich. *Dere-kaſan, Nemeſen, Szépen. Comp.* Egregiùs. Juven. Sat. 11. v. 12.

Ēgrĕgius, a, um, Cic. *Poglavit, verli, drichen.* Stattlich, ausbündig. *Ékes, Jeles, Derekas, Nemes.* Superl. Egregiiſſimus, Gel. l. 14. c. 5.

Ēgreſsio, ōnis, f. Cic. *Izhodenye, van idenye, Izlazenye.* Das Ausgehen. *Kimenés, lépés.*

Ēgreſſus, ûs, m. Tacit. *Izhod.* 1. Ausgang. *Kimenetel, kimenés.*

Ēgurgĭto, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. Vide. *Exhaurio.* 2. *Evomo.*

Ēhēm *Interjectio* eſt aliquem ſubito depre-hendentis. Terent. *Nuti! Glejda! Ohe!* O ho! Potz tauſend. *Oh!*

Ēheu! *Interject. dolentis.* Cic. *Ojaj! Jaj! Ah! Haj Haj! Oh, Ajme, Jao! Joh!* O vveh! ach! auvve! *Haj! haj! jaj ſze-gény!*

Ēho, *Interject. momentis*, Terent. *Nudá! Nu! Nut! Hajde! Nuſze! Haj!* Wohl! Friſch auf! dran! *Noſza! Rajta!*

Ēhŏdum, *Interject. vocantis.* Terent. *Holá! Chujes, Hoj Hoj!* Hörſt du! Holla! *Jŏſz-te, Hallodt, Jŏvel Ide.* Ehodum ad me! Terent. *Hoj hoj! Szim k-meni!* Holla! Hieher! *Jŏſzte ide hozzám.*

Ējă *Adverb.* modò adhortantis, modò corri-pientis, Terent. *Nuda, daida, Dedar, No;* 2. *Date! Terte!* Ey! Lieber! ja! *Eja! noſza!*

Ējăcŭlor, aris, ari, atus ſum, [Depon.] Ovid. Ējăcŭlo, as, are, avi, atum. [Neu.] Gell. *Sztre-lyam.* Schieſſe. *Kilŏvŏm, kivetem.*

Ējectāmentum, ti, n. Apul. *Odbitek, Izbitek, odverżeg.* Was vveggevvorffen iſt. *Kibá-nyadék, Seprődék.*

Ējectio, ōnis, f. Cic. *Odbitenye, Izbitenye, odvérsenye, odbaczenye, Izverſenye, Izba-czenye.* e. Ausvverffung, Vervverffung. *Kibányás, kivetés.*

Ējectĭtius, a, um, Plin. *Izbitajuchi, Izverga-juchi, Izverſuchi.* Ausvverffend. *Kibá-nyásra-való.*

Ējecto, as, are, avi, atum, (Act. *frequ. ab* Ejicio) Sil. *Izbitávam, Guſzto van bitam.* Offt ausvverffe. *Kibányogatom.*

Ējectus, ûs, m. *Lucr.* Vide *Ejectio.*

Ējĕro, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Odpri-ſzeſujem, z-priſzegum od-bitávam taim, od mene odtéplem.* Abſchvvöre, ver-ſchvvöre, mit dem Geſchvvur abkünde. *Esküvéſſel megvetem, el-esküſzöm.* Non ego mihi illum iniquum ejero, verùm om-nibus, *Cic.* 2. *de Orat.* &c.

Ējĭcio, is, ĕre, jĕci, jectum, [Act.] Cic. *Izbi-tam, odbitam, Izbaczujem, odverſujem, Izverſujem, vanbitam.* Ausvverffe, abſe-tze. *Kivetem, kibányitom, kibányom.* Eji-cio fimum; *z-kidavam,* &c.

Ējŭlātio, ōnis, f. *Cic.* Ējŭlātus, ûs, m. Cic. *Za-vianye, Tulenye, Czvilenye.* 2. *Plach z-krichem.* Das Heylen. 2. mit Schreyen Wei-nen. *Jájgatás* 2. *Sirankozás.*

Ējŭlĭto, as, are, [frequent.] *Jako, Guſzto tu-lim, czvilim.* Sehr, offt heule. *Gyakran ſi-ránkozom, ſivok rivok.*

Ējŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Czvi-lim, zaviam, tulim.* Heule. *Sirok, ſiránko-zok.*

Ējūnō, *juramentum* olim mulierum per Juno-nem ſuam. *Petron.* Vide Eccere.

Ējuncĭdus, a, um, Varro. *Pretenek, jako te-nek.* Sehr dünn. *Igen vékony.*

Ējūrātio, onis, f. Val. Max. *Z priſzegum, od-bitenye, tajenye, odteplenye, obranenye.* Mit dem Geſchvvur Abkündung, Ver-ſchvverung. *Esküvéſſel-való megvetés ol-talmazás.*

Ējūro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. Vide *Ejero.*

Ējuſdemmŏdi, *Indec.* Cic. *Jednak, kakti ovo, Jednake prilike.* Gleich ſo. *Haſonló.*

Ējusmŏdi, Ējuſcĕmŏdi. *Indecl.* Cic. *Takov, na takov nachin.* Der Geſtalt, dergleichen, ſollich. *Ollyan, ollyatén.*

Ēlābor, ĕris, ābi, apſus ſum. (Dep.) Cic. *Vu-hajam, vtekujem, omekavamſze, Pobegu-jem.*

jem. Entrünne, entlauſe, entgehe. *Elſtalalok, Elſutok,* kieſem.

Ēlābōrātio, onis, f. *Auct. ad Her.* Ēlābōrātus, ûs, m. Apul. *Dogotavlyanye, zgotavlyanye, dodelanye, izdelanye, zdelanye, uchinenye, uchimba.* e. Verſertigung, Ausarbeitung. *Meg-tſinálás, elvégezés, Meg-mivelés.*

Ēlābōro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Zdelavam, Zgotavlyam, Izdelávam, vchinyam.* Ausarbeite, verſertige, bearbeite. *Meg-tſinálom, Munkálódom, Rajta-igyekezem, elvégezem.*

Ēlăcāta, & Ēlăcātēna, æ, f. Colum. Feſt. *Riba Tunivi ribi ſzpodobna, ſzoliſze katti vira.* Ein Gattung eingeſaltzener Fiſchen, gleich dem Tunn. *Tengeri hal haſonló a' Tunina halhoz.*

Ēlacteſco, is, ere, [Inch.] Plin. 1. *Mlekom bivam,* 2. *Bél poſztajem katti mlèko.* Zu Milch vverde, 2. Weiſs vverde vvie Milch. 1. *Téjjé léſzek,* 2. *Fejér léſzek mint az téj.*

Ēlæōmĕli, n. Indecl. Plin. *Olje naj chiſzteje, divojachko zvano.* Das feinſte Oel. *Legtiſztább olaj.* Eſt mellei ſaporis.

Ēlangvēo, es, ere, ŭi, [Neu.] & Elangveſco, is, ere, [Inch.] Liv. *Jako mlabav poſztajem.* Sehr ſchvvach vverde. *Ellankadok, hervadok.*

Ēlăpe, es, f. genus ſerpentis; Vide. *Plin. l.* 23. *c.* 5.

Ēlăpĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Kamenye odnaſſam, odkamenya chiſztim, Izkamenim.* Die Steiner vveg trage, von Steinen ſäubere. *Köveit-kihányom, kötöl megtiſztitom.*

Ēlăquĕo, ĕas, ārē, āvi, atum, [Act.] Sidon. *Odvezujem, odveſujem, oſzlobagyam, odpletavam.* Von Stricken erlöſe, auflöſe, aufthue. *Meg öldem, Törből kiſzabaditom.* Elaqueare ſe à vinculo, *Sidon.* &c.

Ēlargĭor, īris, īri, ītus ſum, [Dep.] Liv. *Prikaſujem, vad dajem, poklonim.* Verſchencke, ſchencke, gern gebe. *Kioſztogatom, elosztom.*

Ēlaſſeſco, is, ere, [Inch.] Plin. *Truden poſztajem.* Müd vverde. *Kifáradok, ellankadok.*

Ēlātè *Adv.* Cic. *Zviſſeno, viſzoko, gizdavo, obolo, habato.* Hoch, prächtig, ſtoltz. *Kevélyen, felfüvalkodva, magoſan.*

Ēlătērĭum, rii, n. Plaut. *Szok iz divjeh vugorkov.* Safft von vvilden Cucumeren. *Vad ugorka nedveſſége, Leve.* 2. propriè apud Phyſicos, *idem* ac vis ſe dilatandi & ad connaturalem figuram reducendi.

Ēlātĭo, ōnis, f. Cic. *Izviſſenye, izneſſenye, obolia, obolozt, gizdozt, habatoſzt.* r. Hochmuth. *Kevélység, felfüvalkodás.*

Ēlātro, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Lájem, lájuch govorim.* Belle, bellend rede. *Ugatok, ugatva ſzólok.*

Ēlātus, a, um. Liv. *Iznaſſen, van izneſſen.* Ausgetragen. *Kivitetett.* 2. Tranſl. Vid. *ſuperbus.*

Ēlăvo, as, are, lāvi, ōtum, vātum, & āutum, (Act.) Colum. *Izpiram, popiram.* Ausvvaſche. *Kimoſom.*

Ēlĕcĕbra, æ, f. Plaut. *Vabicza, van pozavavicza, pozavalicza, vabitelicza.* e. Herauslockerin, Anreitzerin. *Magához hitegetőné.* Elecebræ argentariæ, ſunt *meretrices* inde ſic dictæ, quòd argentum ex burſis eliciant. *Plaut.*

Ēlectè, *Adv.* Cic. *Zebrano, izebrano, odebrano.* Auservvählt. *Kiválaſztva.*

Ēlectĭlis, is, *com.* le, n. *Plaut.* Ēlectĭbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Izebran.* Köſtlich, ausgeklaubt. *Kiválaſztott.*

Ēlectĭo, ōnis, f. *Cic.* Ēlectus, ûs, m. Cic. *Izebranye, Zbor, zbiranye, Izbiranye.* e. Wahl, Ervvählung. *Kiválaſztás, Elválaſztás, Válaſztás.*

Ēlecto, as, are, avi, atum, (Act. *frequ.*) Plaut. Ēlĭcĭo, is, ĕre, ĭcŭi, ĭcĭtum, (Act.) *Van olechem, izvlekujem.* Herausziehe, ausziehe. *Kihúzom, vonſzom.* 2. V. *Allicio.*

Ēlector, ōris, m, Cic. *Izberitel, Zbiravecz, Zeberavecz, Odberitel.* r. Ervvähler. *Válaſztó.*

Ēlectrix, īcis, f. Plaut. *Izberitelicza, Zbiravicza, Odeberitelicza.* e. Ervvählerin. *Válaſztóné.*

Ēlectrum, tri, n. Virg. *Szmola* ali *kelje iz ſztanovitoga kamenya kaplyajucha, koja od zime ztiſznyena otverdi katti Kamen.* r. Agtſtein, Bernſtein. *Gyanta, ſzurok,* vagy *enyv bizonyos kőből ki folyo.*

Ēlēēmŏsўna, æ, f. *Almoſtvo.* e. Allmoſen. *Alamiſna.*

Ēlēēmŏsўnārĭus, ii, m. *Almuſtnik.* r. Allmoſengeber. *Alamiſna adó* vagy *elvévő.*

Ēlĕgans, antis, *om*, Terent. *Izebran, Lèp, Dréchen, Verli.* Auſſerklaubt, vvohl ſchön. *ékes, ſzép, díſzes.*

Ēlĕganter, *Adv.* Cic. *Verlo, drechno, izborno, odebrano, nakincheno.* Trätlich, überaus ſchön, zierlich. *ékeſen, ſzépen.*

Ēlĕgantĭa, æ, f. Tacit. *Izbornoſzt, Drechnoſzt,*

Verlo

Verlotha, Lepota. e. Schönheit, Trefflichkeit. *ékeſség, diſzeſség.*

Ělĕgīa, æ, f. *Plaut.* Ĕlĕgus, i, m. Ovid. *Saloztna peſzem, Turobna popevka.* 1. Trauer-Lied. *Siralmas vers, ének.*

Ĕlĕgīdārĭum, rii, n. *Petron*, Ĕlĕgīdĭum, ii, n. Pers. *Saloſztna popevchicza.* Kleines Trauer-Liedel. *Szomoru, ſiralmas énekecske.*

Ĕlĕmentum, ti, n. Cic. *Zachetek kakvoga dugovanya, Temely.* 1. Anfang eines Dings. *Léteinek* kezdeti, *kezdete valaminek, éltető állat.*

Ĕlenchus, chi, m. Juv. *Kazálo, Pokazálo, Pokazanye.* e. Wiederlegung. *Jele valaminek, Mútogató.* 2. V. *Catalogus*, 3. Eſt ſpecies pretioſi lapidis.

Ĕlēnteſco, is, ere, (Inch.) Cæl. Aur. *Mehket, Mehek hivam.* Weich vverde. *Lágyulni kezdek.*

Ĕlĕo, es, ere, ēvi, ētum, (Act. *obſol.*) Lucil. *Zamaſujem, pomaſujem, zaſamragyujem.* Beſchmiere, beſudle. *Meg-mázolom, megkenem.*

Ĕlĕphantĭa, æ, f. Ĕlĕphantĭăſis, is, f. Plin. *Puczanye koſe, guba bol, kraſztavicza odcherne zlatenicze zbajajucha.* Ein Gattung der Malazey, 1. Ausſatz. *Bőr-hasítás, poklosság, Fene rühesség.*

Ĕlĕphantīnus, a, um, Cels. Vide *Eboreus.*

Ĕlĕphantĭōſus, a, um, *Virg.* Ĕlĕphantĭăcus, a, um, Firm. *Kraſztav, Gubav.* Ausſätzig. *Poklosságos, rühös.*

Ĕlĕphantus, i, m. *Virg.* Ĕlĕphas, antis, m. Cic. *Elefant, Belokoszticbak.* Ein Elephant. *Elefánt.*

Ēlĕvātĭo, ōnis, f. Quint. *Podignenye, Podiganye, Zdiſenye, Podiſenye, Zdignenye.* Das Aufheben, e. Erhebung, Aufhebung. *Föl-emelés.*

Ēlĕvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zdiſem, Podigújem, digam.* In die Höhe hebe. *Fel-emelem.*

Ĕlĕuthĕrĭus, a, um, ſuidas. *Dareslio, lepoga derſanya.* 1. *Obranitel, oſzloboditel, obchuvavecz.* Freygebig, freudig, aufrichtig. 2. 1. Erlöſer, Beſchirmer. *Adakozó, Nemes termeſzetű*, 2. *Oltalmazó, Szabadító, Megtartó.*

Ĕlĕuthĕrĭa, æ, f. Vid. *Libertas.*

Ĕlĕuthĕrĭa, ōrum, n. *plur.* Plaut. *Obſzluſavanye y ſzvetkovine od ſamianczev negda vuchinyene*, iliti *Goſchenye y veſzelje, kojeſzu shinili iz ſzluzbe oſzlobogyeni.* Ein Feſt ſo vor Zeiten, jenigen ſo Knechte vvaren, zum andencken ihrer erhaltenen Freyheit angeſtelleten. *Az Sámiaiaknak örömi s-vendégség napja az ſzolgálatbúl fel ſzabaduláskor.*

Ēlĭcio, is, ĕre, ĭcŭi, ĭtum. (Act.) Liv. Vide *Elicio.*

Ēlīdo, is, ĕre, iſi, iſum. (Act.) Cic. *Izpehávam, Izbiam, Izbertávam.* 2. *Izbriſſujem, izbriſzavam*, 3. *Predíram, Razbiam, Potíram*, 4. *Izpukavam.* Ausſtoſſe, Ausſchlage. 2. Ausleſche, auskratze. 3. Zerpreche. 4. Ausrupfe. 1. *Kiütöm, verem.* 2. *Taſzítom.* 3. *Kitörlöm, Töröm.* 4. *Kiſzaggatom.* Elidere alicui oculum. Plaut. *Kômu oko izpehnuti.* Einem ein Aug ausſchlagen, ausſtoſſen. *Valakinek ſzemét kiütni.* Elidere caput alicui. Plaut. *Kômu glavu razbiti, potreti.* Einem den Kopff zerſchlagen. *Valakinek fejét betörni.* Elidere ſcriptum. *Izbriſzati piſzmo.* Eine ſchrifft auskratzen, ausleſchen. *Az irást kitörleni.* Elidere herbas, Plaut. *Izpukati trave.* Das Graſs ausrupfen. *Füvet kiſzaggatni.*

Ēlĭgo, is, ĕre, ēgi, ectum. (Act.) Cic. *Zbiram, Izbiram, zebiram, odbiram, Prebiram.* Auſerleſe, Ervvähle. *Válaſztok, kiválaſztom.*

Ēlīmātĭo, ōnis, f. Macrob. *Izpilenye, Izgladenye, opilenye, ogladenye.* Das ausfeilen. *Meg-simítás, fürészlés.*

Ēlīmĭno, as, are, avi, atum (Act.) Varro. *Van z-hiſe, prek praga tiram, Iztirávam, Pretirávam, Izbitam, Izvergávam.* Hinaus über die Schvvele ſtoſſe, Austreibe. *Kivetem az ajtón.* Synon. *Excludo, extra limen ejicio.*

Ēlīmo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *ſznaſno izpilyujem, pilim, oglagyujem.* Sauber ausfeile. *Megreſzelem, Megſimítom.* Synon. *Limâ polio, perpolio.*

Ĕlinguis, is, *com.* ve, n. Cic. *Izjezichen, Prez jezika.* 1. *Ném*, Ohne der Zungen. 2. Stum. *Nyelvetlen.* 2. *Néma.*

Ēlinguo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Izjezichim, Jezik jemlyem, Iztergávam, Odreſujem, Nemoga chinim.* Die Zungen nehme, abſchneide, Stumm mache. *Nyelvét kimetſzem. Némítom.*

Ēlĭquāmen, ĭnis n. Colum. *Raztevertje: Raztzureno, Raſztaleno dugovanye.* Was ausgeſchmeltz iſt. *Olvaſztott zir, és akármi a' mi meg-olvaſztott.*

Ēlĭqueſco, is, ere, (Inchoat.) Varro. *Raztalyujemſze, Raztviramſze, Raztaplyamſze.* Zerſchmeltzt vverde. *Elolvadok.*

Ēlĭquo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Raztoiram,*

Digitized by Google

vam, *Raztalyujem*, *Raztaplyam*. Zerſchmeltze. *Meg-olvaſztom*.

Ēlix, icis, m. Cæl. *Jarek med ſulogi*, *Jaruga*, *Jarek vodeni*, *zemlyeni slèb*. e. Waſſer Furch. *Viz ereſztő barázda*, *Viz bacadék*, *Pacakc:ska*.

Ēlixātūra, æ, f. Macrob. *Okubanye*, *Prekubanye*. Das Abſieden, Kochen. *Meg fűzés*.

Ēlixo, as, are, avi, atum. (Act.) *Okubavam*, *Varim*, *obvarujem*. Abſiede. *Meg-főzöm*.

Ēlixus, a, um. Plaut. *Obāren*, *okuban*, *Varen*. Abgeſotten, gekocht. *Fött*, *meg-főzött*.

Ellĕbŏrum, ri, n. Vide. *Helleborum*.

Ellychnium, ii, n. Plaut. *Szteny vu ſzvecbi* (perperam dicitur *lychnus*, hic ſiquidem. Lucernam, vel Candelabrum denotat, vide *Lychnus*) Der Dacht im Liecht. *Méss*, *Gyértya bél*.

Ēlŏco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. 1. *Iz meſsta poſztavlyam*, *Prenaſſam*, *z- meſzta giblyem*. 2. *Hiſu*, *Vinograd*, &c. *za placbu do vremena pojzugyujem*, *dajem*, peregr. *na arendu dajem*. 3. *Dajem za mus*. 1. Vertreibe von ſeinen Ort, übertrage, verändere. 2. Ausleiche. 3. Verheirathe. 1. *Egy helyből máſba viſzem*. 2. *Bérbe-adom*, *Máſnak adom*. 3. *Férjnek-adom*. Elocare gentem. Cic. *Lyucztvo genuti y kam drugam preſzeliti*, *iz ſzvoiega meſzta preneſsti*. Ein Volck von ſeinem Ort vertreiben anderſt vvo hin ſetzen. *A' népet máſ hová helyheſzteni*. Elocare fundum. Cic. Elocare boves. *Colum*. Elocare filiam. *Kcber za mur dati*. *Vdati kcber*, &c.

Ēlŏcūtĭlis, is, com. le, n. Apul. *Verlo*, *y dobro govorlivo*. Wohl redend. *Jól és ékeſſen ſzóló*.

Ēlŏcūtio, onis, f. Plaut. 1. *Zrecbenye Iz govorenye*. 2. *Dobro goverlivozt*. e. Ausſprach. 2. Die Krafft vvohl zu reden. *Helyes ſzólás*, *Jó ſzólás*. 2. *ékeſſen beſzéllés*.

Ēlŏcūtor, oris, m. Enni. *Dobro lépo govoritel*. Ein Wohl Redner. *Jól és ékeſſen ſzóló*.

Ēlŏcūtōrius, a, um. Quint. *Lepo govorlivo*. Wohl redneriſch. *ékeſen ſzépen ſzóló*.

Ēlŏcūtrix, icis, f. Quint. *Dobro govoriteliсa*. e. Wohl Rednerin. *ékeſſen ſzóló Aſzſzony*.

Ēlŏgium, ii, n. Cic. *Hvalni govor*, *Hvala dobroga Zivlenya*. 1. Lob-Spruch, e. Lob-Red eines guthen Lebens. *Ditséret*, *valakiről bizonyság tétel*, *valaki életének ditsérete*.

Ēlongo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Podugávam*, *naduſe oſztavlyam*, *odlacbim*. Verlängere. *Kinyujtom*, *Elhalaſztom*. *Hoſzabbítom*. Synon. *Protraho*, *Diſero*.

Ēlops, ŏpis, m. Plin. Vid. *Sturio*.

Ēlŏquens, entis. om. *Verlo-govorlin*. Wohl Beredt. *ékeſen-ſzóló*, *kibeſzéllő*.

Ēlŏquentia, æ, f. Quint. *Verlo*, *chiſzto*, *prikladno*, *izebrano govorjenye*, *Vladno-ricbje*, *Chiſzto-ricbje*. e. Wohl-Redenheit. *ékeſen - ſzólás*.

Ēlŏquium, ii, n. Plaut. *Izgovornoſzt*, *zgovor*, *Izgovor*. e. Ausred, Ausſprach, Sprach. *Beſzéd*, *ſzózat*, *ſzó*.

Ēlŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum. (Dep.) Cic. *Izgovarjam*, *Izrékujem*, *verlo y prikladno govorim*. Ausſpreche, Ausrede, Wohl rede. *Kibeſzéllem*, *ékeſſen ſzólok*, *kimondom*.

Ēlūceo, es, ēre, ēluxi, (Neu.) Cic. Ēlūceſco, is, ere, (Inch.) Hieron. *Raſzvecbujem*, *ſzvetim*. Scheine, Leichte. *Kivilágoſodok*, *Fénylek*.

Ēlūcĭlīco, as, are, avi, atum (Act.) Synon. *Luceprivo*. Laberius. *Szvetlozt odnaſſam*. Des Lichts beraube. *Világát elvéſzem*.

Ēluctor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *z-ſzilum Obladavam*, *Borenye premaſem*, *Iz teskocbe izbajam*. *Szili vubagyam*, *predobivam*. Mit Gevvalt übervvinde. *Kivere-tedem belőle*, *Kimenekedem belőle*.

Ēlūcŭbro, as, are, avi, atum, (Neut.) Synon. *Elaboro*, *Expolio*. Cic. & Ēlūcŭbror, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Pri ſzvecbi kaj opravlyam*, *piſſem*, *cbinim*, &c. *Zkoznujuch kaj marlivo cbinim*. Beym Liecht mache, vvürcke, arbeite. *Gyértya világnál mivelek*, *irok*, &c.

Ēlūcus, i, m. *Apul*. Hēlūcus, ci, m. Feſt. *Od vina S'umaſzt*, *na pol zaſzpan*, *y mlabav chlovek*. Einen Dummel habend, und von Wein ſauffen matt, und ſchvvacher Menſch. *Boros*, *Bortúl ſzunyadozó Ember*. Alii dicunt nugarum amatorem *elucum*, alii Hallucinatorem, alii ſinè luce: à *lux*, *lucis*.

Ēlūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. 1. *Oſzmebujem*, 2. *Zeſzmebávam*, *oſzmebavam*, 2. *Salim*, 3. *Vkanyuiem*. Verſpotte, auslache, 2. ſchertze. 3. betrüge, *Meg-nevetem*. 2. *tsúfolkodom*, *tréfálom*. 3. *Meg-tſalom*, Synon. *Derideo*, *decipio*, *fallo*.

Ēlūgeo, es, ere, ūxi, (Neu.) Liv. *Doſalujem*, *odſalujem*, *oplachujem*, *cberninu ſalacbim*, *preſztajem ſaluſztitiſze*, *narekovati*, *plakati*, *javkati*, &c. Aufhöre Leyd tragen, Weinen, Jammeren. *A' ſirást*, *bánkodást elvégzem*, *hagyom*, *gyáſzbúl kiöltözöt*.

Ēlumbis, is, com. be, n. & Ēlumbus, a, um, Feſt. *Prez légy*, *ſzlabeb jako Bokov*, *Prez Bokov*. Ohne Lenden. *Agyéktalan*. Metaph.

 verò:

Digitized by Google

verò: *Nezdervlio*, *Nechiſzt*, *Mertek.* Unkeiſch. *Nem tiſzta*, *Nem ſzűz*, *Tiſztátlan.*

Ēlūmĭnātus, a, um. Sidon. *Szlep.* Blind. *Vak.*

Ēlŭo, is, ĕre, ēlŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Popiram*, *Izpiram*, *Poplaknujem*, *Izplaknujem.* Auſsvvaſche, auſschvvăncke. *Kimoſom.* Metaph. Eluere curas, Cic. *Szkerbi odſzebe odbititi*, *odtirati.* Die Sorgen vertreiben. *Gondját félre hadni*

Ēlūrus, Vide *Ælurus.*

Ēluſco, as, are, avi, atum, (Act.) Juven. *Oko izpehávam.* Ein Aug auſschlage, einăugig mache. *Egyik ſzemét kitolyom*, *Félſzeművé teſzem.*

Ēlūtrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Pretachem*, *Pretakam.* Aus einem Geſchirr in das andere ſchütte, abſchütte, Wein abziehe. *Egyik edényből másba töltöm.*

Ēlŭvies, iēi, f. *Curt.* Ēlŭvio, onis, f. Cic. *Povodnya.* 1. Waſſerguſs. *Seppedék*, *Lotspots*, *Moslék*, *ár-víz.* 2. pro *egeſtione ſordium ex urbe.* Plin.

Ēlŭxŭrĭor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. (translatum eſt ad arbores) *Preonogo redim*, *Preveth ſtáda donaſſam*; *Prejako rozgor*, *klicze tiram*, *prevechſze ſzverſim Razraſztujem*, *Razſirujem.* Zu viel Frucht trage, zu viel Holtz habe. *Haſzontalan fattyú veſzſződvel a' fán bőovölködök.*

Ēlȳsĭum, ii, n. Cic. *Raj.* 1. Paradeiſs. *Gyönyörűséges Kert.*

Ēlȳsĭus, a, um, Virg. *Rajev*, *Veſzel*, *Rajni*, *Punradoſzti.* Luſtig. *Vig*, *örvendetes.* Elyſia vallis. *Ovid. 2. amor. eleg. 9. v. 60.*

Ēmăcĕro, as, are, avi, atum, (Act.) *Senec.* Ēmăcĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Merſſavoga*, *m'ednoga chinim.* Ausmergle, *Megöſztövérítem.*

Ēmăcĭtas, atis, f. Plin. *Rado-kupnoſzt*, *Rado-kupje*, *Selya velika kaj kupiti.* 1. Begierd zu kauffen. *Vásárláſra kéſzség.*

Ēmăcreſco, is, ĕre, ăcrŭi, (Inch.) Ēmăcro, as, are, (Neu.) Ēmăcror, āris, āri, (Dep.) Plin. *Merſzav*, *mleden poſztajem.* Mager vverde. *Öſztövéredem.* Synon. *Emarceo*, *Emarceſco.*

Ēmăcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szmrad Chiſztim*, *ſznaſim*: *Pikmye*, y *kaj je zaſſochkano izbriſzavam.* Maſen, und das beſchmirt iſt vertreibe, ſaubere, abvviſche. *Kitiſztítom*, *Megtiſztítom*, *kitörlöm.*

Ēmancĭpātĭo, onis, f. Bud. *Iz podloſnoſzti odpuſchenye*, *Odſzlobogyenye.* 1. Entlaſſung aus dem Gevvalt. *Felſzabadítás*, *Elbotsátás.*

Ēmancĭpātor, oris, m. Prud. *Iz podloſnoſzti odpuſztitel*, *oſzloboditel.* Der einem aus dem Gevvalt auslöſet. *Fel-ſzabadító*, *Elbotsátó*, *Rab el-ereſztő.*

Ēmancĭpo, as, are, avi, atum, [Act.] Prud. *Iz podloſnoſzti odpuſcham*, *oſzlobagyam*, *ſzlobodnoga chinim.* Aus meinem Gevvalt laſſe, frey mache. *Fel-ſzabadítom*, *E'botsátom*, 2. V. *Alieno.* Emancipare agrum *Plin.* pro *alienare.* Transl. pro *totum me alicui trado.* Plaut.

Ēmanco, as, are, avi, atum, [Act.] Labierius apud ſenec. *Chuklyavoga chinim*, *ruku odſzekujem.* Die Hand abhaue. *Meg ḱénnitom*, *Tſonkítom.*

Ēmănĕo, es, ĕre, anſi, anſum, [Neu.] Modeſt. *Zaoſztajem.* Ausbleibe. *Kimaradok*, *kinn maradok*, *jelen nem vagyok.*

Ēmāno, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Van czurim*, *iztéchem*, *izczejamſze.* 2. Transl. *Izhagyam*, *na ſzvetlo dohajam.* Ausflieſse, 2. Auskomme. *Kiſziváŕkozok*, *kifolyok*, *kiſzármazok.* Mala iſthinc emanant. Cic. *Zla od vvud izhajaju.* Das Ubel kommbt daher. *Innen ſzármaznak az nyavalyáink.* Ex fonte emanare, Cic. *Iz dencza czureti*, *iztekati*, *izczejatiſze.* Aus den Brunnen flieſſen. *Kútból kifolyni*, *tsorogni.*

Ēmanſĭo, ōnis, f. Modeſt. *Zaoſztajanye*, *oſztanye*, *Zmenkanye.* Das Ausbleiben. *Kimaradás.*

Ēmanſor, oris, m. Modeſt. *Zaoſztajavecz*, *oſztajavecz*, *zaoſztajnik.* Der ausbleibet. *Kimaradó.*

Ēmargĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *Kraje papéra*, *knige*, *mozolov*. &c. *odrezavam*, *obreſujem.* Den Rand an den Papier, Büchern, Geſchvvür, &c. umſchneide. *Széleit Valaminek elmetſzem.*

Ēmaſcŭlo, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *idem quod* Gaſtro, virilitatem auſero.

Ēmātūreſco, is, ere, ūrŭi, Plin. *Zrélim*, *zrel poſztajem.* Zeitig vverde. *Meg-érek.* 2. Transl. V. *Miteſco.* Si modo læſi ematuruerit Cæſaris ira. *Ovid. 2. Triſt. v. 132.*

Ēmax, ācis, *om.* Colum. *Kupi-rad*, *rado-kup.* Kauff-gierig. *Vásárláſra hajlandó*, *örömeſt vásárló.*

Embamma, ătis, n. Cic. *Szlaſzchicza*, *ſzok iliti oſzebujno napravlyena na pechenku ali kuhano meſzo juha*, 2. *Namakanye kruha vu juhu.* &c. Ein ſchleckerhafftiger Soos oder Suppen über das Gebratens, oder Gekochts

Digitized by Google

kochts gemacht, 2. Das Eintuncken. *édes izû étel, valamelly mártogató jó ízû levetske*, 2. *Mártogatás*.

Emblēma, ătis, n. Colum. 1. *Delo zrezano*, 2. *Dreveno malanye, v-kômſze vſzakojachke boje* vulgò *ſárbe drevje vu drevo poſztavlya y kinchi*. 3. *Delo cherno*. 4. *Kip izrezanya na paper pritiſznyen*. 5. *Nakinchenye poſzud vſzakojachkeh*. 1. Ausgeſchnitene Arbeit. 2. Eingelegte Arbeit. 3. Schvvartze Arbeit. 4. Trucktes Bild. 5. e. Zierd am Trinck-Geſchier. *Metélt fábúl munka, dolog*. 2. *Fán kép irás módra-való ékeſség*; 3. *Fekete munka*. 4. *Nyomtatott kép*. 5. *Valami edénynek tzifrás ékeſsége*.

Embŏla, æ, f. (Act.) *Braſſna prevaſanye, prepelyavanye*. e. Des Profiants Überführung. *Élémek, profontnak vizen által hordoztatása*. 2. idem quod *Navis annonaria*.

Embŏliſmus, i, m. Macrob. *Med poſztavlyanye dueva jednoga vu Meſzecz*: ali: *vech dueva vu czélo leto*. (*Latinè* Intercalatio) e. Entzvviſchen-ſetzung, vvo ein Tag in ein Monath, (*oder* mehr Täg ins Jahr) geſetzt vvird. *Közben tétel* vagy *vetés napoknak egy holnapban*, vagy *egyész eſztendőben*.

Embŏlum, i, n. *Latinè* roſtrum *Petron*. eſt pars adunca & ærata in navi.

Embŏlus, i, m. Vitruv. *Drevo z-Selezom* ali *z-brunczom na dolynem kraju vu okrug oboruſeno, po kojem vu Czevi poſztavlyenem iz dencza voda ſze vlече*. Runder Stöpſel. *Vizet a' kútból felſzitató rúd*.

Embrўo, ōnis, m. & Embrўon, ўi, n. Suidas. *Zaverſeg prez kipa Chlovechanſkoga vu outrobi materinſzkoj vuchinyen*. Unzeitiges Weſen, noch nicht Kind in Mutter Leib. *Az aſzſzony méhében-való magzat*.

Ēmĕdullo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Iz mozgyim*. *Mozg van jemlyem*. Daſs Marck heraus thue. *Velejit kivájom*.

Ēmendābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Poholſzliv*. Was ſich beſſeren laſt. *Meg-jobbitható*.

Ēmendātē. *Adv*. Cic. *Popravno*, *Poholſſano*. Verbeſſert. *Meg-jobbitva*, *igazitva*.

Ēmendātĭo, ōnis, f. Cic. *Popravlenye*, *Poholſſanye*, *Popravek*. e. Verbeſſerung. *Meg-jobbítás*, *Igazítás*.

Ēmendātor, ōris, m. Cic. *Popravitel*, *Poholſſitél*, *Poholſſavecz*. f. Verbeſſerer. *Meg-jobbító*.

Ēmendātrix, īcis, f. Cic. *Poholſſitelicza*, *Popravitelicza*. e. Verbeſſerin. *Meg-jobbítóné*.

Ēmendīco, as, are, avi, atum, (Neu.) Svet. *Izproſsujem*, *proſzech dobivam*, peregr. *Petlyam*, *koldujem*. Erbettle. *Kikóldulom*, *kéregetem*.

Ēmendo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poholſſávam*, *popravlyam*. Verbeſſere. *Meg-jobbítom*. 2. V. *Curo*, *Sano*. Dolores capitis emendantur contrito naſturtio. *Plin*.

Ēmentĭor, īris, īri, itus ſum, (Dep.) Liv. *Izlaſujem*, *Laſem*. Lüge. *Hazudok*.

Ēmercor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Tacit. *Izkupujem*, *kupujem*. Kauffe. *Megvásárlom*.

Ēmĕrĕo, es, ĕrŭi, ĭtum, (Neu.) Ēmĕrĕor, ēris, ēri, itus ſum, (Dep.) Plaut. *Dobroſzem vrēdē*, *zaſzluſujem*, *zaſzlusávam*, 2. *Doſzluſujem*, *duſzlusávam*. Wohl verdiene, 2. Ausdiene. *Megérdemlem*, 2. *Meg-ſzolgálok*.

Ēmĕrĭtum, ti, n. Modeſt. *Zaſzluſena placha*. Verdienter Sold. *Meg-ſzolgált fizetés, bér*.

Ēmergo, is, ere, erſi, erſum, (Neu.) Cic. *Izplavam*. Herausſchvvimme. *Kimenekedem*, *merülésből kiúſzok*. 2. Transl. V. *Evado*. Ex probris & vitiis emergere. *Cic. ver. 5*.

Ēmerſus, ûs, m. Vitruv. *Izhajanye*. Das Herauskommen. *Kimenés valahonnan*.

Ēmētĭor, īris, itus ſum, (Dep.) Liv. *Izmerujem*, *mérim*. Ausmeſſe. *Megmérem*.

Ēmĕto, is, ĕre, eſsŭi, eſſum, (Neu.) Horat. *Do koncza ſenyem*, *ſetvu dokanchavam*. Abmehe, Erndte, ſchneyde. *Learatom*.

Ēmĭcātĭo, onis, f. Apul. *Razſzvetlenye*. Das Herfürſcheinen. *Kivilágoskodás*.

Ēmĭco, as, are, ĭcŭi, (Neu.) Plaut. *Razſzvetchujemſze*. Herfür ſcheine. *Kivillámlom*, *kiſzőkellem*, *világoskodom*. 2. V. *Excello*.

Ēmĭgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odhajam*, *preſſzanujemſze*, *drugamſze ſpravlyam*, *preváſam*, *preminujem*. Ausziehe, von einem Orth an das andere ziehe. *Kiköltözőm*, *hordozkodom*.

Ēmĭnātĭo, ōnis, f. Plaut. *Groſnya*. e. Drohung. *Fenyegetés*.

Ēmĭnentĭa, æ, f. Cic. *Izviſſenoſt*, *izviſſenye*, *viſzokoſt*. e. Erhöhung, Fürtreflichkeit. *Magaſság*, *méltóság*, *magaſztalás*.

Ēmĭnĕo, es, ēre, ĭnŭi, (Neu.) Cic. *Nadviſſenſzem*, *jeſzem viſſ*, *viſſeſſ*, *viſſei*, *vekſſ*, *preſtimaneſſ*. 2. *Van ſztoim*, *ſterchim*. 1. Übertreffe, vornehmer bin, 2. Herfür rage, füraus gehe. *Felyűl-haladok*, *magaſztaltatom*. 2. *Kitetſzem*. Petra eminet mari. Plin.

Plin. *Pechina ſztoi van iz morja.* Der Felſs raget über das Waſſer heraus. *A' kőſzikla fel haladja az tengert.* Extra terram eminere. Plin. *Iz zemlye van ſztati.* Uber die Erden heraus gehen. *Főldbűl kiálni.*

Ēmĭnor, āris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Grozimſze jako.* Sehr drohe. *Igen fenyegetődzőm.*

Ēmĭnŭlus, a, um, Varro. *Jedno malo van, ſztojechi.* Das ein vvenig herfür gehet. *Kitetſzőtske.*

Ēmĭnùs, *Adv.* Cæſ. *Zdaleka, od daleka.* Von ferne, von vveiten. *Meſzſzérűl, távolról, távol.*

Ēmīror, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Horat. *Jakoſze chudim.* Mich ſehr vervvundere. *Tſudálom erőſen.*

Ēmiſſārĭum, rĭj, n. Svet. *Szpuſchaliſche ribnyakov* &c. *Chep ribnyakov* &c. Der Ablaſs in einem Teich, *oder* Weyher. r. Abzug, *oder* Ablauff des Waſſers. *Zúgo Halas-tónak kifolyó torka.*

Ēmiſsārĭus, rĭj, m. Cic. 1. *Szluga poſzlenik, kiſze povſzùd poſſilya*, 2. *Junak, chetnik, kiſze pred taborom poſſilya razgledavat*, 3. *Zvedavecz*, 4. *Razdrazavecz na boj zezavavecz.* 5. Emiſſarius *vel* Admiſsārĭus, rĭi, *paſztuh.* 1. Ein Bedienter, den man hin und her verſchicket, 2. Parteygänger, *oder* den man voran ſchicket zu beſehen, 3. Heymlicher Ausſpäher, 4. r. Anreitzer zum Streiten, 5. Ein Spring-Hängſt. 1. *Ide s-tova* kűldő *ſzolga*, 2. *Hartz-ingerlő*, kémlélő, 3. *Mindeneket Titkon ſzemlélő*, 4. *Viſgálo, hartzra-hivo*, 5. *Ménylő.*

Ēmiſsĭo, ōnis, f. Cic. Ēmiſſus, ûs, m. Lucret. *Van poſſilyanye*, 2. *Z-puſchanye. Izpuſchanye.* e. Ausſchickung, 2. Auslaſſung. *Kibotsátás*, 2. Kűldés. Emiſſio ſagitarum Cic. *Zpuſchanye ſztrèl.* Die Pfeil-Loſsmachung. *Nyilak kibotsátáſa, ereſztéſe.*

Ēmiſsītĭus, a, um, Plaut. 1. *Otajno zezvedajuchi, poſzlan na zezvedanye.* Ausſpehiſch, ausgeſchickter, Ausſpeher. *Titkos kémlő, tudakozó. Transl.* Emiſſitii oculi, Plaut. *Prokſſene, zpuſchene ochi.* Freche, ausgelaſſene Augen. *Tſintalan ſzemek.*

Ēmitto, is, ĕre, īſi, iſſum, (Act.) Cic. *Z-puſcham, Izpuſcham.* Auslaſſe. *Kibotsátom*, 2. V. *Loquor, Profero.* Maledicto nihil faciliùs emittitur. *Cic. pro Planc. c. 23.*

Ēmmŏton, ti, n. Cic. *Szteny za ranuglubokù.* e. Meiſſel für die hole Wunden. *Mély ſebbe ereſztő gyógyító Ir.*

Ĕmo, is, ĕre, ēmi, emptum, *vel.* emtum (Act.) Cic. *Kupuiem.* Kauffe. *Véſzek, vásárlok.*

Ēmŏdĕror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Ovid. Vide *Moderor.*

Ēmŏdŭlor, aris, ari, atus ſum. [Dep.] *Ovid.* Vide *Modulor.*

Ēmōlĭor, īris, īri, ītus ſum, [Dep.] Cels. 1. *Izbitam, Pretirávam, Iztirávam, ſzilom tiram, odpravlyam, odmene bitam, odvergavam.* Hinausvverffe, mit Gevvalt austreibe, abſchaffe, mich loſs mache. *Eltaſzítom, vagy erővel kivetem.* 2. Vid. Perficio.

Ēmollĭo, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Tacit. *Vmehchávam, mehkotim, jako mehko chinim, izmehchávam.* Weich mache. *Meglágyitom.*

Ēmollītĭo, ōnis, f. *Razmehkchanye.* Das Weichmachen. *Meg-lagyitás.*

Ēmŏlo, is, ĕre, lŭi, ĭtum. [Act.] Perſius. *Zverſzeno melyem.* Ausmahle. *Kiőrlőm.*

Ēmŏlŭmentum, ti, n. Cic. *Povekſſanye, Haszen, Napredek, Fajda, Koriszt.* r. Nutz, Profit. *Haſzon.*

Ēmŏnĕo, es, ēre, ŏnŭi, ĭtum, [Act.] Plaut. Vide *Moneo.*

Ēmŏrĭor, ĕris, ŏri, ortŭus ſum, [Dep.] Terent. Vide *Morior.*

Ēmortālis, & Ēmortŭālis, is, *com.* le, n. Plaut. Emortualis Dies. *Dan ſzmerti.* Der Tag des Todtes. *Halála órája, Halálos nap.*

Ēmŏvĕo, es, ēre, ŏvi, ōtum, (Act.) Liv. *Odmikavam, iz puta jemlyem.* Ausvvege, dannen thue, verrucke. *Ki-indítom, kimozdítom.*

Empĕnētĭca, æ, f. Cic. *Mòch y znanye jako glad terpeti, jako gladuvati.* e. Kunſt Hunger zu leiden. *Erős éhség tűrés, ſzenvedés.* Empeneticam facere, Cic. *Znati jako glad terpeti, y gladuvati.* Können ſehr Hunger leyden, hungeren. *Éhséget igen ſzenvedni tűrni.*

Emphăſis, is, f. *Zgovor z-malemi rechi vech znamenujuchi, nego vuſzechi imajuchi.* r. Nachdruck, mit vvenig Worten viel ſagend. *Hathatós kevés ſzóval ſokat értő beſzéd.*

Emphătĭcus, a, um, Emphatica vox. *Rech unogo znamenujucha.* Ein Wort viel zu verſtehen gebend. *Sok értelmű ſzó.*

Emphyſma, ătis, n. *Otok ochin-trepavicz.* e. Ge-

e. Geſchvvulſt an Augen-Wimmern. *Szem vêſzének dagadáſſa.*

Emphŷsēma, ătis, n. *Otok na Ocheh.* e. Geſchvvulſt an Augen. *Szem béli dagadás.*

Emphŷtĕuſis, is, f. *Szadenye, ſzejanye.* Das Anpflantzen, Anſäen. *Bé-óltás, Vetés.* 2. Apud JCt. *Davanye y priemlenye odvetchno, najmanyena 10. lét, zemély &c. Za ſztanovits dohodek y plachu.* Erbliche Verleihung eines Guts um einen gevviſſen Zins. *Valamelly jóſzágnak, dolagnak bérbe kiadáſa.*

Emphŷtĕuta, & Emphŷtĕutes, æ, m. *Sztalni uſzovavecz y ladavecz tugyeh zemély &c. Za ſztanovitu plachu.* r. Erb-Zins-Mann: der von einem Herrn um gevviſſen jährigen Zins ein Gut erblich genieſſet. *Valaki jóſzágát bérbe vövő.*

Emplăſtrātio, onis, f. Colum. *propriè* ſignificat *unctionem emplaſtri.* 2. Transl. *Czepa rezanye.* e. Verbindung eines Zvveigs. *Oltoványak bé-kötéſe.*

Emplaſtro, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Oblagam, z-pomaszum ali z-voſcheniczum oblvlam.* Mit Pflaſter umſchlage, umpflaſtere. *Flaſtrommal kötöm.* 2. Transl. *Czép vêſem, obolam.* Ein Zvveig vermache, verbinde. *Oltoványt bé-kötök.*

Emplaſtrum, tri, n. Plin. *Oblag, Pomaz, Szmolenicza, Voſcbenicza,* peregr. *Flaſter.* Ein Pflaſter, Zvveigvvachs. s. *Ires ruha, Flaſtrom.*

Empnĕumătōſis, is, f. *Napuhnenye,* 2. *Dehnenye.* Das Aufblähen, und ervveckende Dünſten, 2. e. Einathmung. *Fel fuvalkodás.* 2. *I életzés.*

Empŏnēma, ătis, n. *Pobolſſanye Imanya na Arendu &c. vzetoga.* e. Verbeſſerung eines Lehn-Guts. *Bérben vagy árendában vett jóſzágnak meg-jobbitáſa.*

Empŏrium, rii, n. Geogr. *Varaſ Tergovine, ali tergovechki.* 2. *Meſzto vu komſze zlaſu tergovechka dugovanya,* 3. *Szenyem, ſzpraviſhe y ſztup zetekanye tergovczev.* 1. e. Handel-Stadt, 2. Niederlag, 3. r. Marck. *Vásárló piartz, ſokadalmas hely.* 2. *árúnak le-rakó hellye.* 3. *Vásár, Sokadalom.*

Emproſthŏtŏnus, i, m, Med. *Napervo veſz prignyen, z-glavum k-kolenam dole gmazechi chlovek.* Der für ſich neigt vorhinſpannig. *Elöre le-hajolt fejü ember.*

Emptĭo, ōnis, f. & Emtĭo, ōnis, Cic. *Kupovanye.* Der Kauff. *Vévés, vásárlás.*

Emptiōnālis, Emtiōnālis, is, *com.* le, n, Cic. *Rado-kup.* Der gern kaufft. *örömeſt vevő.*

Emtītius, emptītius, a, um. Emtīvus, a, um, Feſt. *Kuplen, za peneze doblyen.* Erkaufft. *Pénzen-vött.*

Emtĭto, emptĭto, as, are, avi, atum. [Frequẽ.] *Guſztokrat kupujem.* Offt kauffe. *Veddegelek, vásároldogalok.*

Emtor (Emptor,) ōris, m. Cic. *Kúpecz.* r. Kauffer. *Vévő, Vásárló.*

Emtrix, icis, f. Cic. *Kupitelicza, kupicza.* e. Kaufferin. *Vévőné, Vásárlóné.*

Emtŭrĭo (Emptŭrĭo,) is, ire (Neu. *Meditat.*) Varro, *Radbi kupiti, ſelyu imam kupiti.* Gern kauffe, Luſt habe zu kauffen. *Venni kivánok, Vehetnék.*

† Emūcĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) *Pleſznivochu odnemlyem, ſznáſim.* Das Schimlechte vveg nehme, vveg butze. *Ki penéſzitem. Penéſztől meg-tiſztitom.*

Ēmūcĭdus, a, um. Plin. *Pleſznio.* 2. *Sièd.* Schimlecht. 2. Grau. *Mohos, Penéſzes.* 2. *öſz.*

Emūgĭo, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Quint. *Bucheeh kakti vol y mukuch govorim, Buchim, Múkam kakti vol.* Rede Brüllend vvie ein Ochs, vvie ein Ochs Brülle. *Kibőgők, mind az ökör.*

Ēmulgĕo, es, ēre, ēmulſi *vel* emulxi, emulſum vel emulctum. (Act.) *Dodájam, Dokanchavam doiti.* Ausmelcke. *Kifejem.*

Emunctĭo, ōnis, f. Quint. *Vſzeknenye, Vſzekuvanye.* Das Schneitzen, Licht putzen. *Orra kifúvás, Gyertya hamva vévés.*

† Emunctōrium, rii, n. *Vſzekach, Vſzekalnik.* r. Liecht-Butzer, Shneitzer, Butz-Scheer, Liecht-Scheer. *Gyertya hamva-vevő, koppantó.*

Ēmungo, is, ĕre, unxi, unctum. (Act.) Terent. *Vſzekujem.* 2. *Vſzega mentujem.* Ausſchneitze 2. Beraube. *Or. omat vagy gyertyát kifúvom, meg-tiſztitom, kitiſztitom.* 2. *Mindenből kifoſztom. Proverb.* Homo emunctæ naris. *Chlovek Muder y ſzpameten.* Ein Klueger Menſch. *Bölts-okos ember.* Auro emunctus. Plaut. *Kogaſzu penèz mentuvali.* Der um das Geld gebracht vvorden iſt. *Pénzétől meg-foſztatott.*

Ēmūnĭo, is, ire, ivi, itum. (Act.) Tacit. *Chverſzto jáchim, Jako tverdim.* Verbollvvercke, veſt mache, vvohl vervvahre. *Igen Meg erősitem, Bésántzolom.*

Ēmūnĭtas, ătis, f. Terent. Vide. *Immunitas.*

Ēmuſco, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Od Mehnya Mehleno drevo ſznaſim, od drevo* drapły-

Digitized by Google

draplyem, chesſiem. Das Mies *oder* Moos ableſe, abkratze, abmoſe, von Moos reinige. *Mohától megtiſztitom.*

Ēmūſsĭtātim. *Adv.* Feſt. *Poleg rêda y mere, terte*, ali *Zpletenke*, peregr. *Snore Dervodelczev*; ali *Zidarov.* Der Richt-Schnur nach. *Tſapo* vagy *leereſztő tzérna* vagy *finor-módra* vagy *ſzerint.*

Ēmūſsĭtātus, a, tum. *Plaut.* idem ac *ad Amuſſim factus.*

Ēmūtĭo, is, īre, īvi, ītum. (Neu.) Plaut. Vide *Mutio.*

Ēmūto, as, are, avi, atum. (Act.) Quint. *Premenyam.* Verändere. *Elváltoztatom, tſerélem.*

Ēmȳdes, um, f. *plur.* Plin. *Felya Selyveh vu ſzlatkeh Vodah prebivajucheh.* Eine Gattung Schilkroten, ſo in ſüſſen Wäſſeren ſich aufhalten. *Bizonyos édes vizekben élődő tetenyős békák.*

Ēn. *Adv. Demonſt.* Plaut. Vid. *Ecce.* 2. *Na.* Da haſt. *Ihon.* in prima ſignificatione jungitur tam *Nominativo.* Quàm *Accuſ.* In 2da *Dativo.*

Ēnæōrēma, ătis, n. *Med.* idem quod *Nubes*, *Nubecula.*

Ēnarrābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Pripovedliv. ſtaſze povedati more.* Das man erzehlen kan. *Kibeſzéllhető.*

Ēnarrātè. *Adv. Compar.* Ēnarrātĭùs. Aul. Gell. *Obilno pripovédano.* Deutlich erzehlet. *Kimonthatό-képen.*

Ēnarrātĭo, onis, f. Quint. *Pripovedanye.* e. Erzehlung. *Kibeſzéllés.*

Ēnarrātor, oris, m. Aul. Gell. *Pripovedavecz.* r. Erzehler. *Kibeſzéllő.*

Ēnarro, as, are, avi, atum. (Act.) Terent. *Pripovédam.* Erzehle. *Kibeſzéllem.*

Ēnarthrōſis, is, f. Ēnarthrōma, ătis, n. *V-kotriſenye, kotrigov na rèd ſtpravlenye.* e. Eingliederung. *Tagoſság, Tagok öſzve rendeléſſe.*

Ēnaſcor, ĕris, aſci, atus ſum. (Dep.) Cic. 1. *Poragyamſze,* 2. *Zniknujem, van zhajam, niknem.* 1. Gebohren vverde. 2. Heraus vvachſe, Entſpringe. 1. *Szűletek,* 2. *Kitermek,* kinővök.

Ēnāto, as, are, avi, atum. [Neu.] *Izplavávam. plivem, van plávam.* Durch *oder* auſs ſchvimme. Kiúſzok, *által* - úſzok. 2. Transl. V. *Expedio*, *Libero.* Cic.

Ēnāvĭgo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. K-*brodusze dováſam, Preváſam, Dobrodarim.* Ausſahre, zu Land fahre. *Kievezek.* Transl. V. *Exeo, Egredior.* E. ſcopuloſis cotibus. enavigavit oratio. ità *Cicero.*

Ēnāvo, as, are, avi, atum. (Neu.) Tacit, Vide. *Navo.*

Encœnĭa, ōrum, n. *plur. Auguſt.* Dies feſtus propter dedicationem templi novi, vel alterius novi operis celebratus. Hinc jam uſus obtinuit, ut ſi quis nova tunica induatur, encæniare dicatur.

Encarpa, ōrum, n. *plur.* Encarpus, i, m. Eſt florum, frondium & pomorum implexus, ornatûs gratiâ, pictus, vel ſculptus, aut labore plaſtico factus. *Vitruv.*

Encăthiſmă, ătis, n. Med. *Vu kupelyi iz trav napravlyenoj do pupka globoko ſzedenye.* Das ſitzen in dem Kräuter-Baad biſs an den Nabel. *Az fördőben köldökig-való űlés.*

Encāuma, ătis, n. *Z-ognyem pripékanye, prižiganye, ſganye.* e. Brennung, Einbrennung. *Fűben-való égetés, égés.* 2. *Ochni otok.* s. Augen Geſchvvär. *Szem dagadás.*

Encāuſtes, æ, m. *Vitruv.* Artifex, qui igne adhibito pingit, vel etiam vitra exornat inuſto colore vario.

Encāuſtĭce, es, f. *Plin.* Pictura in cornu, vitro, &c. igne adhibito.

Encāuſtĭcus, a, um. *Plin.* Per encauſticen factus. Encauſtica pictura. *Plin. Z-ognyem ſzteklа, &c. malanye.* Die Mahlerey, ſo durch Liecht und Feuer am Glaſs &c. geſchicht. *Tűznél-való üvegen képirás, tzifrázás.*

Encāuſtum, i, n. *Plin.* Eſt materia inuſta ad pingendum apta igne admoto. 2. Ipſum opus pictura tali abſolutum.

Encĕphălos, i, m. V. *Cerebrum.*

Enchărăxis, is, f. V. *Scarificatio.*

Enchīrĭdĭum, ii, n. Jul. Pollux. 1. *Ruchna kniſicza.* 2. *Hangyar*, ali *kruto mal y kratek mech.* 3. *Sztran veſzla, za Koju vezech derſe brodari.* 4. *Balangya.* 1. Hand-Büchlein, 2. Kurtzer und kleiner Degen. 3. Die Handhabe am Ruder, 4. Degen-griff, Degen-Geſäſs. 1. *Kézben-hordozó könyvetske.* 2. *Handſár.* 3. *Utólsó réſze az evedzőnek.* 4. *Kardnak, Palloſnak fogontyúja.*

Enchōrĭus, a, um. (*latinè*, Indigena) *Domachi.* Einheimiſch, Einländiſch. *Lakó földben ſzűletet, lakozó.*

Enchȳmōma, ătis, n. Enchȳmōſis, is, f. *Prelivanye, izlevanye kervi med koſum.* 2. *Modricze.* e. Ausgüſſung des Bluts zvviſchen die Haut. 2. e. Plau-Mahl. *Bőr alat-való véröntés, folyas.* 2. *Kékség, verés helye.*

Enchȳtum, ti, n. *Tocher, vlévak, livak, Tochnik,*

Digitized by Google

nik, peregr. *Trahter*. r. Trachter, Triechter. *Tölcsér*. Latinè: *Infundibulum*.

Enclỹſis, is, f. *Nagnyenye k-komu*. e. Neigung. *Hajlandóság*. Latinè: *Inclinatio*.

Encolpĭum, ii, n. *Vſze ono, kaiſze gód u naruchaju noſzi*. Alles daſs jenige, vvaſs man in der Schooſs trägt. *Minden féle állapot, mellyet valaki kebelében hordoz*.

Encōmĭaſtes, æ, m. *Pohvalitel, hvalitel, dichitel*. r. Lober, Rühmer, Preiſer. *Dicsérő*. Latinè: *Laudator*.

Encōmĭum, ii, n. *Hvala, pohvalenye, dichenye, hvalno ſiolenya povedanye*. s. Lob, r. Ruhm, r. Preiſs, e. Lobvvürdige Lebens-erzehlung. *Dicséret*. Latinè: *Laudatio, laudum enarratio*.

Encōpe, es, f. Vide *Inciſio*.

Encrānĭum, ii, n. Vide *Encephalos*.

Encrātĕra, æ, f. *Ikre ſzlaneh rib*. Eine Prühe deren geſaltzener Fiſchen. *Sós halnak ikrája*.

Encrinus, i, m. *Lilyana* iliti *liliuma kamen*. r. Lilien-Stein. *Liliom kő*.

Encrĭtus, i, m. Priſc. *Chlovek priproſzt*. Ein geringer Menſch. *Oſtoba ember*.

Encrỹphia, ōrum, n. *plur*. Ambro. *Pogache prez kvaſza v pepelu pechene*. Ungeſäurtes Aſchen-Brod. *Kováſztalan hamuban ſült pogátſa*.

Encrỹphĭas, æ, m. *Z putrom y czukorom napravlyena teſztenicza, ſzpletenyka*, peregr. *Torta*. Item *Meſzo-teſztenicza*, peregr. *Paſteta*. e. Dorten, Paſteten. *Torta*, Item *Paſtétom*.

Encỹclōpædia, æ, f. *Vſzega znanya zavjetje: kolobar vſzega znanya vu kojem jedno od drugoga ſze derſi*. r. Zirckl aller guthen Künſten, da eine an der anderen hangt. *Tudományoknak kerekdeden egy más utánn való öſzve-foglaláſſa*.

Endēmĭus, a, um. *Obchinſzki*. Gemein. *Közönséges*.

Endĭæum, æi, n. Feſt. *Luknya vu ladji, ſkoz koju van voda odtéche*. Daſs Loch im Schiff, da daſs Waſſer ablaufft. *Hajó lyukja, mely által a' víz kifoly*.

Endīvia, æ. f. Botan. *Indiviaſalata*, r. Endivien-Salat. *Endivia ſoláta*.

Endo *præpoſ*. apud Antiquos pro *in*, Feſt. Endo procinctu. *Item Lucr*. Endo manu. *l. 2. v. 1094*. Hinc componuntur ſequentia poëtica Vocabula.

Endŏgrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) Lucret. *Nutar idem, vlezávam*. Hinein gehe. *Bémegyek*.

Endŏĭtĭum, ii, n. Feſt. Vide *Initium*.

Endŏpĕdītus, a, um. Lucret. *Zvit, zamotan, zavit, pleten*. Vervvicklet. *Öſzve kötött, tekert*.

Endŏpĕrātor, oris, m. & Endūpĕrātor. Ennius, *V-taboru najvekſi glavar*. r. Feld-Obriſter. *Fő hadi tiſzt*.

Endŏplōrātus, a, um. Feſt. *Zazvan, prezvan. 2. Oproſſen*. Angeruffen, Angebettet. *Ki hivatott, kiáltatott, 2. Meg-kéretett*.

Endŏprōcinctu. *Feſt*. pro *In procinctu*.

Endŏtŭĕor, ēris, ēri, ūitus ſum. (depon.) Ennius. Vide *Intueor*.

Endŏtys is, f. *Oltarſzko Pokrivalo*. Ein Altar-Tuch. *Óltár bëſedő, takaró váſzony, poſztó*.

Endrŏmis, idis, f. Mart. *Bunda*, iliti *Zvan y znutra koſzmata, iz oderteh kozlov, &c. halya*. Ein kotzender von Böck *oder* Kaſtraunen gemachtes Kleid. *Kivül s-belül, ſzőrös meg-ölt ketskékbül, &c. tsinált öltözet*, vulgo *Bunda, ködmeny*. Sordida, ſed gelido non aſpernanda decembri, dona, peregrinam mittimus endromidem. *Mart. l. 4.*

Ako premje merſzka halya
Bunda z-kozlov izgulena;
Vendar V-Zimi ſzlúſi, valya,
Na tvá vzemi nyu ramena.
Ich ſchicke dir ein ſchlechtes Kleyd
Welches zieren die Bocks-Häut:
Verachte nicht es bringt ein Freyd
Angelegt zur Winters-Zeith.
ámbár, légyen tsúnya ruha,
Ketskékrűl lenyúzott bunda;
Még-is télben ſokat haſznál
Melyet küldünk, s-néked ſzolgál.

Endrŏmĭdātus, a, um. *Z-bundum*, iliti. *Z-chohum na obedve ſztrane jako koſzmatum oblechen*. Mit einem kotzenden von Bock *oder* Koſtraven &c. gemachten Rock bekleydet. *Bundába vagy ködmenybe fel öltözett*.

Endỹmĭon, ōnis, Nom. propr. *Ime Paſztira kruto dugo y vnogo ſzpechega, 2. Dugo ſzpavavecz, zaſpanecz, poſzpanecz*. Ein Zunahm eines Hirtens, ſo eine ſehr lange Zeit geſchlaffen. 2. verſchlaffener Menſch. *Egy ſokat aluvó páſztornak neve, 2. Nagy aluvó, ſokáig aluvó* Hinc *Prov*. Endymionis ſomnum dormire. *Predugo ſzpati*. Zu lang ſchlaffen. *Sokáig alunni*.

Endỹmĭōnēus, ea, ūm, Auſon. *Zaſzpan, poſzpan, prevech ſzna podan*. Gar zu viel dem Schlaff ergeben. *Aluvó*.

Digitized by Google

Ēnĕcātrix, īcis, f. Tertull. *Vumoritelicza.* e. Mörderin. *Meg-ölöné.*

Ēnĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Terent. *Kolyem*, *vubiam.* Tödte. *Megölöm.* Synon. *Interimo, interficio, occido, neco.*

Ĕnergīa, æ, f. *Hieron.* Ĕnergīma *vel* Ĕnergēma, ătis, n. (*latinè* efficacia, operatio *præſertim* interna, quæ externam dirigit, & animat.) *Móch, krepoſzt, chin nuternyi delu zvunſzkomu ſitek davajuchi.* 1. Nachdruck, e. Krafft, Würckung. *Erö, hatalom, tſeleke déſre-való tehetség.*

Ĕnergĭſĭcus, a, um, *Verlo chinechi, opravlyajuchi, mochni, krepoſzt imajuchi.* Kräfftig, vvürckend. *Ditsöretesen tſelekedö.*

Ĕnergūmĕnus, i, m. Cæl. Rhod. *Obſzedgyen od hmanyega duha, vragometen.* Ein von böſen Geiſt beſeſſener. *Ördönges, ördögtül meg-ſzállott.*

Ēnervātio, ōnis, f. Dēbĭlĭtātio, ōnis, Cic. *Oſzlabenye, omerſſanye.* e. Schvvächung, Ausmergelung. *Nyomorúság, kifogyatkozás, Meg-erötlenítés.*

Ēnervis, is, *com.* ve, n. *Plin.* Ēnervus, a', um, *Apul.* *Synon.* Debilis, mollis, effeminatus, quaſi ſinè nervo. *Oſzlablyen, prez krepozti, ſzlab.* Schvvach, Krafftloſs. *Erötlen, vajutt.*

Ēnervo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oſzlablyavam, ſzlabim : ſzlaboga, nemochnega chinim.* Schvväche, Krafftloſs mache. *Megerötlenítem.*

Ĕnĕus, ĕi, m. *Oſzupnyen, dreven, vſztraſſen, preſzaneten.* Stumm, taub, erſchrocken. *Meg-ájult, ſzomorodott ijetségében.* 2. Idem quod *ſtupidus, hebes.*

Ĕnĕte, es, f. Homer. *Velike czene kopche, kapche, koje jeſzt negda boſicza Juno Noſzila.* Koſtbahre Schnallen, ſo die Göttin Juno getragen hat. *Nagy erös kapots, mellyet az Juno Iſten aſzſzony hordozott.*

Engĭbăta, ōrum, n. plur. *Orudja ſztanoviti Nachin k-ananyu vód potreben.* s. Inſtrument zur Waſſer-Kunſt. *Bizonyos értelem a' vizek el-rendelésében, és ſzükséges meſterség.*

Engŏnĭos, ii, m. *Vterguenye ali zvianye, kerchenye ruke ali noge.* Die Krümme des Arms, oder Fuſſes. *Horgas ſitzamodott láb, kezü.*

Ĕnhy̆drĭæ, ārum, f. *plur.* Cæl. Rhod. *Napuhavanye y vetri vu télu.* Pläſten und Winde im Leib. *Felpuffadás, avagy ſzelek az emberi teſtben.*

Ĕnim *Conjunct. Cauſal.* Liv. *Ar, kajti.* Dann. *Mert.*

Ĕnimvērò, *Conjunctio*, Terent. 1. *Arkajti.* Dann. *Mert*, 2. *Sztanovito.* Gevviſslich. *Bizony, Nyilván.*

Ēnĭtĕo, es, ēre, ĭtŭi, (Neu.) Synon. *Valde niteo, clareo, emineo.* Cic. *Boleſze ſzvetim, Raſzvechujem.* Mit Schein übertreffe. *Kitündöklök, Fénlyek.*

Ēnĭteſco, is, ēre, (Inchoat.) Quint. *Prichinyam ſzvetitiſze, raſzvechuvati.* Anfange zu ſcheinen, hervor gleiſe. *Fényleni s-tündökleni kezdek.*

Ēnītor, ĕris, ītī, īſus, ixus ſum, Cic. (Depon.) *Terſzimſze.* Mich befleiſſe. *Erölködöm, Igyekezek*, 2. *Ragyam, Rodim.* Gebähre. *Szülök.*

Ēnixē, *Adv.* *Plaut.* Ēnixim *Adv.* Siſenn. *Z-terſzenyem, Jako ſelno, iz vſze mochi.* Emſig, hefftig, kräfftig, nach allen Vermögen *Nagy igyekezettel, Eröſen.*

Ēnixus, ûs, m. *Porod*, *Porogyenye.* Das Gebähren. *Szülés.*

Ennam *veteres dixere* pro *Etiamne.* *Feſt.*

Ennĕădĕcăĕtēris, ĭdis, f. *Vreme od devetnaiſzt lét.* 1. Zeit - Begriff von neunzehen Jahren. *Tizen kilentz Eſztendeig - való idö.*

Ennĕămy̆xon, xi, n. *Szvechnyak z-devetemi ſzvechami.* 1. Leuchter mit 9. Liechtern. *Kilentz gyertyával álló gyertya tartó.*

Ennĕăphtongus, a, um, Mart. *Z-devetemi ſztrunami, deveto-ſztrun.* Mit 9. Saiten. *Kilentz húrú.*

Ennĕas, ădis, *vel* ădos f. *Deveti broj.* Die neundte Zahl. *Kilentz ſzámú.*

Ennĕătĭcus, a, um, *Deveto-brojni.* Zur neundten Zahl gehörig. *Kilentzedik ſzámai.*

Ēnno, as, are, avi, ātum, (Neu.) Liv. Vide *Enato.*

Ēnōdābĭlis, is, *com.* le, n. *Odvuzlyiv.* Aufslöslich. *Kifejtegethetö.*

Ēnōdātē, *Adv.* Cic. Ēnōdātius, *Cic.* Ēnōdātiſſimē. Auguſt. *Razloſno, razloſito, razlucheno, razumlyivo.* Deutlich, hell, verſtändlich, klärlich. *Nyilván, világoſon, kifejtegetve.*

Ēnōdātio, ōnis, f. Cic. *Odvuzlenye*, 2. Transl. *Raztolmachenye, vputenye.* e. Aufleſung, 2. e. Auslegung. *Fejtegetés*, 2. *Meg-magyarázás.*

Ēnōdātor, ōris, m. Tertull. *Odvuzlavecz, odveſitel*, 2. Transl. *Raztolmachitel, vputitel.* 1. Aufleſer, 2. 1. Ausleger, Erklährer. *Meg-fejtegetö*, 2. *Magyarázó.*

Ēnōdis,

Digitized by Google

Ēnōdis, is, *com.* de, n. Plin. *Neouzlen, Prez vuzla.* Ohne Knoden, oder Knopff. *Bötsök nélkül-való, Tſomótlan.*

Ēnōdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Odouzlujem, odouzlávam, razouzlávam, vuzel odveſujem.* Auf knüpffe, die Knöpff auflöſe. *Tſomóit mególdom, kifejtem.* 2. Transl. V. *Explico, declaro.* Legis enodabimus voluntatem *Auct. ad Her.*

Ēnormis, is, *com.* me, n. Tacit. *Nemertuchen, prez reda velik.* Groſs über die maſs, groſs ungeheur. *Mód nélkül-való nagy.*

Ēnormĭtas, ātis, f. Senec. *Neſzmernozt, neſzmerna y viſſe reda velikocha.* Übermäſſige Gröſſe. *Mód nélkül való Nagyſág.*

Ēnormĭter. *Adv.* Plin. *Neſzmérno, ſztraſſno veliko, ali jako, viſſe reda gerdo.* Aus der Weiſe, gar zu grob. *Mód nélkül.*

Ēnōteſco, is, ĕre, ōtŭi. *Plin.* Vide *Innoteſco.*

Ēnŏto, as, are. *Apul.* Vide *Annoto Adnoto.*

Ens, entis, n. Quint. *Bitje.* Das Weſen. *Valóság, Létel, A' mi Vagyon.*

Enſĭcŭlus, i, m. Plaut. *Mechecz, mali mech.* s. Schvverdlein, kleiner Degen. *Tőrötske, Szablyátska.*

Enſĭfĕr, Enſĭgĕr, ĕri, m. Ovid. *Mecho-noſz.* r. Schverdt-Trager. *Szablya, Kard, tőrhordozó.*

Enſis, is, m. Ovid. *Mech.* s. Schvverdt. *Kard, Tőr.*

Entelma, ătis, n. Eccleſ. *Molitva.* Ein Gebett. *Imádság.*

Entĕrŏcēlē, es, f. Gell. *Kila iz koje chreva van gmaze.* Ein Bruch vvan einem daſs Gedärm herab fällt. *Tökösség, kinek béle lejár.*

Entĕrŏcēlĭcus, a, um. Plin. *Kilav.* Der einen Bruch hat. *Tökös.*

Entĕromphălus, i, m. (Entĕromphălos) Plin. *Ratpuchenye,* ali *kila pupka.* r. Nabel-Bruch. *Köldök tökösség.*

Entĕron, i, n. *Chrevo.* s. Eingevveid. *Bél.*

Enthĕātus, a, um. *Mart.* Enthĕus, a, um. *Zamerteo, iz chuteny vzet, pun boſanſzke jakoſzti, ſzvet, blaſen.* Verzuckt, Voll der Gnad GOttes. *Iſteni jelenéſſel tellyes, iſtentől illettetett.*

Enthĕma, ătis, n. *Sibicza káſze od dreva vrěſe y zacsépi.* r. Zvveig, oder s. Rüthl ſo in einen Baum geſteckt vvird. *Bé-ültető veſzſző.* 2. Enthemata *vocantur,* quæ vulneribus applicantur, nè ſanguis aut humor effluat.

Enthūſiaſmus, i, m. *Zamertje, iz Chuteny vzetje, ztajno navdeſchenye, boſanſzka mech, nadehnenye boſanſzko.* e. Verzuckung, heimliche Offenbahrung, daſs GOttes Eingeben. *Érzékenségtől-való el-ragadás, iſteni malaſztól-való meg-világoſitás.*

Entōlina, ōrum, n. *Plur.* JCt. *Navuk napiſzani dugovany, koja mora opravlyati on, ki je k-kralyu ali k-czeſzaru poſzlan.* e. Geſchriebene Inſtructions Puncten eines Geſanden. *Követnek írásban adott mit tſelekedjen oktatás.*

Entōma, orum, n. *plur.* Idem ac *Inſecta.*

Entōmon, i, n. Plin. *Cherni za kibavicsu koren.* e. Schvvartze Nieſs Wurtz. *Prüſzentésre-való fekete gyökér.*

Ēnūbo, is, ĕre, upſi, uptum. [Neu.] Liv. *Vdajemſze, za mut idem zvan domovine,* ali *zvan ſztaliſſa prilike moje.* Aufs anderen Geſchlecht einen Mann nehme, oder aufs den ungebührlichen Stand und ungleichen heyrathe. *Férjhez megyek idegen földre,* &c. *Illendő állapotom ellen.*

Ēnūclĕātē. *Adv.* Cic. *Razbrano, razumno, lépo, razloſno.* Ausgeklaubt, verſtändlich, klar, und heiter. *Kiválaſztva, értelmeſen, okoſan, nyilván.*

Ēnūcleo, a, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izjederchim, jedro van jemlyem.* Den Kern aufs der Schalen nehme. *Magvát, bélit kiveſzem.* 2. Transl. Vid. *Explico, declaro, Pando, Aperio, Enarro, Explano.* Cic. in Parti. c. 17.

Ēnūdo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razgolim, gologa chinim.* Entblöſe, nackend mache. *Meg-mezitelenitem.* 2. Transl. *Interpretor.* Rerum, &c. intelligentias enudavit. Cic.

Ēnŭla, æ, f. (*Aliàs* Ēnŭla campana, Helenium; vel Inula,) *Veliki koren, Tuſzti koren, Voman.* e. Alaunt-Wurtz. *Nagy Gyökér,* vagy *ürmény gyökér.*

Ēnŭmĕrātio, ōnis, f. Cic. *Izbrojenye, Izbroj.* e. Abzehlung. *Elő-ſzámlálás.*

Ēnŭmĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izbrájam, broim.* Abzehle. *Elő-ſzámlálom.*

Enunciātio, Enuntiātio, ōnis, f. Cic. *Izgovor,* 2. *Izglaſſenye, razglaſſenye, oznanenye.* r. Ausſpruch, e. Ausrede, Erkindigung. *Kimondott beſzéd, kibirdetés, jelentés.*

Ēnuncio, Ēnuntio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razluchno iz govarjam.* Deutlich ausſpreche. *Rendeſſen kibeſzéllem, kibirdetem, megmondom,* 2. V. *Nuntio.* 3. V. *Divulgo* Cic.

Ēnunquam, pro *Ecquando* Feſt.

Ēnuptio, onis, f. Liv. *Szuproti ſztaliſſu van vdajenye.* Das Heyrathen auſser Stand und Geſchlecht.

Digitized by Google

Geſchlecht. *Férjhez menés állapotja ellen.*

Ĕnūtrio, is, ire. ivi, itum, (Act.) Plin. *Odbranújem, odkájam.* Auferziehe, ernähre. *Táplálom, Feltartom, Nevelem.*

Ĕnydrus, i, m. *Vodena kacha.* e. Waſſer-Schlang. *Vizi kigyó.*

Ĕnyō, ûs, f. *Mart.* Cognomen Bellonæ, 2. per Metonym. V. *Bellum, Prælium.*

Ĕo, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Quint. *Idem.* Gehe. *Megyek.* Pedibus ire, Plaut. *Peſſtze iti, boditi.* Zu Fuſs gehen. *Gyalog menni.* Placidè ſuſpenſo gradu ire, *Terent.* Lanio pede ire. *Tiho y polahko boditi, gmaziti, poperſtteb boditi.* Leiſs und langſam Schleichen, auf den Zähen gehen. *Tſendeſen, laſſan, és láb ujokan járni.* 2. V. *Prætereo, Elabor.* Plaut. Rud. Verba facimus, it dies. 3. V. *Nego.* Inficias ire, Quint, *Taiti.* Laugnen, verneinen. *Tagadni.* 4. Ire inſententiam pedibus, *eſt* alterius ſententiam approbare. 5. V. *Aggredior.* Ire in aliquem *Virg.* pro *aggredi.*

Ĕōaddum, Cic. *Doklam, dokle.* Biſs. *Miglen, mig.* Eoaddum avus fato conceſſit, Cic. *Doklam det je vumerl.* Biſs der Groſs-Vatter geſtorben. *Mig az öregatyám meg-hólt.*

Ĕōmăgis, *Adv.* Sall. *Joſche, joſt bolye, vech.* Um ſo viel mehr. *Annál inkább.*

Ĕortŏlŏgium, ii, n. *Kalendar ſwetkov zapovedaneh.* Ein Feſt-Tags-Regiſter. *Meg-tiltott ſrentetnek kalendáriumja.*

Ĕōs *vel* Ĕōs. ōis, f. *Synon.* Aurōra, æ, f. *Zorja juternicza, ſwitanye.* e. Morgenröthe. *Hajnal virradta.*

Ĕoſphŏrus, i, m, Vide *Phoſphorus.*

Ĕōus, a, um, Ovid. *Juterni, iztochni, isbodni.* Das zum Morgen gehört, Morgenländiſch. *Napkeleti, reggeli.* 2. Ĕōus, ōi, m. *nom prop.* unius è *ſolis* equis.

Ĕōuſque *Adv.* Val. max. *Dotebdob, dokle, dotle, dotlek, dotogameſzta.* So vveit, ſo lang. *Elannyira, addig.*

Ĕpacmeſtica, æ, f. *Med.* Febris continuò invaleſcens.

Ĕpactæ, ārum. f. *plur.* ſunt ſpatium undecim dierum, quibus annus ſolaris, Lunarem quot annis ſuperat. *Sing.* Epacta, æ, f.

Ĕpăgŏgium, ii, n. *Prednya koſicza, puzdra, Puzdricza.* &c. V. *Præputium.*

Ĕpăphærĕſis, is, f. Mart. *Kinchenye laſzib.* e. Haar-Zierde. *Haj tzifrázás.*

Ĕperchus, i, idem quod *Provinciæ Præſes.*

Ĕpătārius, a um. *Jeterni.* Zur Leber gehörig, *Májos.* 2. V. *Epaticus.* N. 2.

Ĕpătĭca, æ, Vide. *Hepatica.*

Ĕpătĭcus, a, um. Plin. *Jeterni.* 2. *Bolezlivna jetrah.* Zur Leber gehörig. 2. Leber ſüchtig. *Májos.* 2. *Mája fájos, fájdalmas.*

Ĕpăulia, ōrum, n. *plur.* Bud. *Dar po ſzvadbi zaruchnici dan.* Gaben die man der Brauth nach der Hochzeit gebet. *Mátkájának lakadalom-után adott ajándék.*

Ĕpĕclia, orum, n. Gæl. Rhod. *Szlaſchicze za jeſztvinami na ſztol dane.* peregr. *Confect.* 2. *Szád po jeſztvinah kubaneh dan.* 1. r. Confect. 2. s. Obſt nach dem Tiſch. *Aſztal utánvaló Konfekt.* 2. *Gyümölts étkek aſztal után.*

Ĕphēbēum, ei, n. *vel* Ĕphēbīum, ii, n. Vitruv. *Meſzto za mladencze, gdeſze vuche vſzakojáchka v. g. pleſzati,* &c. Ort, da ſich die junge Knaben in lehren, Spilen, Tantzen, &c. üben. *Hely, mellyben az inaſok ſ-tfiak mindent tanúlnak, ugy mind tántzolni.* &c.

Ĕphēbus, i, m. Terent. *Mladenecz chetirinajſzt let ſztar.* 2. *Inaſs.* Ein Knab von 14. Jahren. 2. Edel-Knab. *Felſerdült ifjú 14. eſztendős.* 2. *Inas.*

Ĕphectĭcus, i, m. Cic. *Dvojnik, dvojtel.* Der Zvveyffler. *Kétséges.*

Ĕphecton, ti, n. Vitruv. *Szedmi broj.* Die Siebende Zahl. *Hetedik ſzám.*

Ĕhelcis, is, f. Gæl. Rhod. *Kerv iz pljuch izpljuvana.* s. Bluth ſo auſs der Lungen geſpeyet vvird. *Tüdőből ki pökött vér.*

Ĕphēlis, ĭdis, f. *Latinè* Tuberculum, *ſeu* aſpredo cutis in Facie. *Priſchaj na obrazu.* e. Laub-Flecken im Angeſicht. *Orczán-való ſzéplyek.*

Ĕphēmĕră, æ, f. ſcil. Febris. *Vſagdeſnya Zimlicza, Groznicza.* Ein Tägiges Fieber. *Minden napi hideg-lelés.*

Ĕphēmĕris, ĭdis, f. eſt. Diarium, Acta diurna, Calendarium, Adverſaria, Liber in quo res geſtæ per ſingulos dies ſcribuntur. Cic. pro Quinct. c. 18. Ad ephemeridem revertitur, dies profectionis.

Ĕphēmĕrus, a, um. *Jedno dnevni.* Ein Tägig. *Egy napi.*

Ĕpheſtii, ōrum, m. *Synon.* Lareſ. *Hiſni Bogi.* Haus Götter. *Házi Iſtenek.*

Ĕpheſtris, ĭdis, f. *Obſzvanye, oblechenye oruzja.* Ein Kleid über den Harniſch, Gevvehr. *Fegyver ruháazatja, öltözete.*

Ĕphialtes, æ, m. *Nom. propr.* Viri. 2. (nocturna ſuppreſſio, à non nullis *Dœmones incubi*, vel *Succubi* aut ſagæ dicuntur) *Bal nochna vuſznu, chloveka katti kakvo breme pritiſzkajucha*, vulgò *Mura, Mrachnyak.* Eine

Digitized by Google

Eine in dem Schlaff Kranckheit: Alp, Drut, ſchrätzel, daſs einen des Nachts im Schlaff zu drucken pflegt. *A' betegség melyet lidértz-nek, és boſzorkány nyomásnak hinak.*

Ĕphippiārius, ii, m. *Szedlár.* r. Sattler. *Nyereggyártó, tſináló.*

Ĕphippiārius, a, um. *Szedlen, kaj ide k-ſzedlu.* Zum Sattel gehörig. *Nyeregbez való.*

Ĕphipiātus, a, um. Cæſ. *Oſzedlan.* Geſateltt. *Meg-Nyergeltetett.*

† Ĕphippio, as, are, avi, atum. (Act.) *Szedlam.* Sattle. *Meg-nyergelem.*

Ĕphippium, ii, n. *Szedlo.* r. Sattel. *Nyereg.*

Ĕphōdium, ii, n. *Braſſno na put.* 2. *Novczi za putuvanye.* e. Weeg-zehrung. 2. s. Zer-Geld. *Uti-élés, utra-való-eledel.* 2. *Utra-való pénz.*

Ĕpiālus, li, m. Gels. *Zimlicza, Koju oruchinu y zimu ſzkup donaſſa.* Ein Fieber, das Hitz, und Froſt zugleich bringet. *Hideglelés forróſsággal és hideggel egyvelett.*

Ĕpicēdium, ii, n. *Mertvechka peſzem, popevka.* s. Todten-Lied. *Valaki halálárol irott verſek, halotas-ének.*

Ĕpicēphălium, ii, n. Cic. *Dácha od oſzake glave.* e. Kopff-Steuer. *Minden főre vettetett adó.*

Ĕpichȳſis, Ĕpichēſis, is, f. Varro. *Tochár vinſzki.* r. Wein Trachter. *Bor töltsér.*

Ĕpicrŏcum, i, n. Feſt. *ſafranove boje, licza,* peregr. *farbe oprava.* s. Saffran-Gelbes Kleid. *Sárga* vagy *ſáfrány Szinű öltözet.*

Ĕpicus, a, um. & Hērōicus, a, um. Quintil. *Viteſzki.* 2. *idem ac verſus Hexameter.* Heroiſch, Heldiſch. *Hires, vitezlő.*

Ĕpidēmia, æ, f. eſt *morbus* popularis, Generalis. Med.

Ĕpidēmicus, a, um. & Ĕpidēmius, a, um. *Obchinſzki.* Allgemein. *Közönséges.*

Ĕpidicticus, a, um. *Cic.* idem quod *demonſtrativus.*

Ĕpidipnides, um. f. *plur.* Mart. Vide *Epeclia.*

Ĕpidrŏmus, i, m. Eſt *Funis,* quo retia explicantur, & contrahuntur. *Plin. l. 19. c. 1.*

Ĕpigămia, æ, f. 1. *Senitba, hiſni zakon.* 2. *Senitba z-drugem narodom.* Die Verheyrathung, Ehe. 2. Verheyratung mit anderen Völckern. *Házaſság.* 2. *Más nemzetségbűl-való házaſság.*

Ĕpigĕnĕſis, is, f. *Povekſſanye.* e. Vermehrung. *Nagyabbitás.*

Ĕpigius, a, um. *Po zemlyi plazechi, gmazechi.* Auf der Erden Kriechend. *Földön-tsúſzó, máſzó.*

Ĕpiglŏſſis, is, f. Ĕpiglottis, idis, f. Med. *Chepecz, jezichecz vu grlu.* Daſs Zäpfflein im Halſs. *Nyeldeklő, nyelv-tsap.*

Ĕpigrăphe, es, f. *Napiſzek, napiſz.* e. Uberſchrifft. *Fellyűl-való irás.*

Ĕpi[illegible]rus, i, m. Senec. *Klin.* r. Holtz-Nagel. *Faſzeg.* Synon. *Clavus.*

Ĕpilepsia, æ, f. *Velika bol, Padavicza.* Die Fallende Sucht, *Körſág, Nyavalya törés.*

Ĕpilŏgus, i, m. Cic. *Kratko zavjetje oſzega pervo govorenoga.* 2. *Dokanchanye govorenya.* Kurtzer Begriff. 2. e. Beſchluſs-Rede. *Hoſzſzú beſzédnek ſummába rekeſztő vége.* 2. *Beſzédnek elvégezése.*

Ĕpimēnium, ii, n. JCt. *Placha na vſzaki meſzecz.* r. Monath-Sold. *Minden holnapra járó fizetés.*

Ĕpinicium, ii, n. Svet. *Popevka obladavczev: Veſzelje, y popevanye, zarad obladanya ſzuprot nepriatelom zadobliyenoga.* Ein Feſt, und Geſang, aus Freyden eines Siegs; s. Triumph-Lied. *Győzedelmes ének, Víg győzedelem-után-való éneklés.*

Ĕpiōdium, & Ĕpicœdium, ii, n. *Popevka nad mertvem, pervo negoſze odneſze y pokopa.* Todten-Lied vor dem Begräbnus vvan man den Verſtorbenen vvill zu Grab tragen. *Halott felett előbb, hogyſem elviſzik temetni-való ének.*

Ĕpipĕdŏmĕtria, æ, f. *Znanye meriti pólya y zemlye.* e. Feld-Meſs-Kunſt. *Meſterség s-tudomány mezőket és földeket mérni tanitó*

Ĕpiphānia, æ, f. *Zkazanye, Pokazanye, Ukazanye ſzpaſzitelove,* vulgò *Tri Krályi, Vodokerſzt.* e. Erſcheinung, Offenbahrung unſers Heilands. *Meg jelenés, Viz-kereſzt napja.* 2. *idem quod* latitudinis cum longitudine menſura. 3. Eſt *Civitas* in Sicilia. Item, in Syria. 4. Epiphania, iorum. *plur.* n. Dies Feſti Epiphaniæ, Epiphaniorum, *vel Adjectivè* Epiphanii.

Ĕpiphōnēma, ătis, n. Quint. *Navuka puno Mudro-Rechje: Izpametni izgovor na konczu kakvoga zkup ſzloſnoga govorenya pridan.* Ein feiner Spruch zu End der Rede. *Meg-beſzéllett dolognak felkiáltáſsal-való ditsérete* avagy *ſzidáſa.*

Ĕpiptĕron, ri, n. *Lecha* ali *lechecz na vodi raſztechi.* e. Waſſer-Linſe. *Vizben növő béka lencse.*

Ĕpiſchis, idis, f. *Zagvozda.* r. Keil. *Ék.*

Ĕpiſcŏpātus, ûs, m. *Biskuplа, biskupſztvo.* s. Biſthum. *Püſpökség.*

Ĕpiſcŏpium, ii, n. (*legitur* & Ĕpiſcŏpēum) *Biskupſzka palacha, Biskupov Dvor.* r. Biſchoff-Sitz. *Püſpök udvara.*

Digitized by Google

† Ĕpiſcŏpor, ăris, ari, atus ſum. (Depon.) *Biskupujem, jeſzem Biskup.* Bin ein Biſchoff. *Püſpök vagyok, Püſpökködöm.*

Ĕpiſcŏpus, i, m. Cic. *Glavar veliki, Pazitel.* 2. *Biskup.* 3. Olim *Cæſares* nominati fuêre *Epiſcopi.* 1. Oberſter, Auffeher. 2. Biſchoff. *Fö tiſzt viſelö.* 2. *Püſpök.*

Ĕpīsŏdĭon, *vel* Ĕpīsŏdĭum, ii, n. *eſt id*, quod Dramati præter fabulæ argumentum inſeritur excitandi riſús gratiâ, vulgò *Intermedium.* 2. Eſt omne id, quod à propoſito alienum eſt.

Ĕpĭſtăthmĭa, æ, f. Cic. *Sztan, Konak.* e. Herberg. *Szállás.*

Ĕpiſtŏla, æ, f. Plaut. *Liſzt.* 1. Brieff. *Levél.*

Ĕpiſtŏlārĭus, rii, m. Salv. *Liſzto-noſz.* Der einen Brieff bringt. *Levél-hordozó.*

Ĕpiſtŏlĭcus, a, um. *Aul. Gell.* Ĕpiſtŏlāris, is, *com.* re, n. *Liſztni, Liſztov.* Brieflich. *Levél-hez való.*

Ĕpiſtŏlĭum, lii, n. Plin. *Liſztek, mali Liſzt.* s. Brieflein. *Leveletske.*

Ĕpiſtŏmĭum, ii, n. Varro. *Chep.* Ein Hahn *oder* Zapff an Fäſſern. *Tſap.*

Ĕpiſtȳlĭum, ii, n. Varro. *Sztupo-glavje*, ali *koruna na verbunczu ſztupa.* Ein Deckel-Knapff, *oder* Crone oben auf einer Saul. *Oſzlop feje.*

Ĕpĭthălămĭum, ii, n. *Szvadbena peſzma ſzvatna popevka, ſzvattenicza.* s. Brauth- oder- Hochzeith-Lied. *Menyegzöre irt vers, ének.*

Ĕpĭtăphiſta, æ, m. Sidon. Apoll. *Na grobnom Kamenu Piſzecz.* 1. Grob-Schrifft-Macher. *Sír köven Iró, koporsói verſet tſináló.*

Ĕpĭtăphĭum, ii, n. Cic. *Na grobnom kamenu napiſz, Grobni Napiſs.* e. Grab-Schrifft. *Koporsói vers.*

Ĕpĭthēca, æ, f. Plaut. Vide *Doſ.* 2. V. *Additio, Adjectio.*

Ĕpĭthētes, æ, &, is, m. *Vkanitel, vkanyuvavecz.* 1. Betrüger. *Tſaló, Tſalogató.*

Ĕpĭthȳmĭa, æ, f. *idem quod* Concupiſcentia.

Ĕpĭtŏgĭum, ii, n. Quint. *Kontuſs, kabanicza, zvunſzka halya.* 1. Uber-Rock. *Ruhán fölött-való öltözet, Felsö-köntös.*

Ĕpĭtŏme, es, *vel* Ĕpĭtŏma, æ, f. Cic. V. *Compendium.*

Ĕpĭtȳrum, ri, n. Colum. *Jeſztvina iz olik.* Ein Speiſs von Oliven. *Olaj-fagyümölts-bül kéſzittetett étek.*

Ĕpŏcha, æ, f. Vid. *Æra. N.* 2.

Ĕpŏmis, ĭdis, f. Scal. *Chaſztni plaſcb, Vrednoſzti y dike plaſcb.* 1. Ehren-Mantl. *Tiſzt viſſelök palástja.*

Ĕpŏna, æ, f. Hippŏna, æ, f. Juv. *Boſſicza nad Konyi.* Göttin der Pferden. *Lovak iſten aſzſzonya.*

Ĕpops, ŏpis, m. Ĕpŏpa, æ, f. Vide *Upupa.*

Ĕpŏſtrăciſmus, i, m. Pollux. *Tenkoga kamenya po vodi lopuſcze hitanye, techenye, oſzmekavanye.* Deren flachen Steiner auff das Waſſer vverffung, und Aufhupfung. Das Schifflein vverffen. *Gyermekes, lapos, s-vékony követs-kékkel vizen-való s-ugrándozó hajtás, és játék.*

Ĕpōto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Izpiam.* Austrincke. *Meg iſzom, ki iſzom.*

Eptăplēurus, a, um. Mathem. *Szedmeroſztran.* Das ſieben Seiten hat. *Hét réſzü.*

Ĕpŭlæ, ārum, f. *plur.* Cic. 1. *Zebrane jeſztvine, Goſzti, Goſchenye goſzpodzko.* 2. *Jeſztvine vſzagdaſsnye vſzakojachke.* Köſtliche Speiſen, ein köſtlich Mahl. 2. Allerley Tägliche Speiſen. *Válógatott étkek,* 2. *Mindenapi különmb-féle eledelek.* Translatè. Bonarum cogitationum epulæ. Cic. *Dobre miſzli.* Gutte Gedancken. *Jó gondolatok.* Epulas oculis dare. Plaut. *Ochi paſzti.* Die Augen vveiden. *Szemeit hizlalni, legeltetni.*

Ĕpŭlāris, is, *com.* re, n. *Chaſztni, ſztolni, Goſztinſzki, Jeſztvinſzki.* Zur Mahlzeit gehörig. *Eledeli, ételhez-való.*

Ĕpŭlātio, onis, f. Colum. *Goſchenye.* e. Gaſtung. *Vendégeskedés, Lakozás.*

Ĕpŭlātor, ōris, m. *Aug.* Ĕpŭlōnus, i, m. *Apul.* Ĕpŭlo, ōnis, Liv. *Goſchenik na goszti pozvan, Napuni-terbuh.* 1. Gaſt, Schmauſſer, eingeladner Gaſt. *Vendégeskedö, Dobzódó.*

Ĕpŭlis, ĭdis, f. Cal. *Meſzo-bolya med zubmi, otekanye meſza okolo zubov.* s. Zahn-Fleiſches-Geſchvvär. *Fogak körül-való hús dagadás, fájás.*

Ĕpŭlor, āris, ari, atus ſum. (Depon.) *Goszt ſze.* Zu Gaſt eſſe. *Vendégeskedem.*

Ĕpŭlum, li, n. Cic. *Goſchenye.* e. Gaſterey. *Vendégség.*

Ĕqua, æ, f. Hor. *Bedovia, Kobila, Konyſzka Mati.* e. Stutte, Pferd-Mutter, Mehre. *Kabala, Kantza-ló, Kantza.*

Ĕquārĭa, æ, f. Varro. *Konyſzki minuſt*, e. Roſs-Zucht, Stutterey. *Ló-ménes.*

Ĕquārĭus, ii, m. Solin. *Nad konyi glavár*, peregr. *Lovaſz-meſter.* 1. Marſtaller, Bereiter, Stahl-Meiſter. *Lováſz-meſter.*

Ĕquārĭus, a, um, Val. Max. *Konyſzki, kobilni.* Zum Pferd gehörig. *Lóhoz-való.*

Ĕques, ĭtis, m. Mart. *Konyanik.* 1. Reuter. *Lovagos, Lovag, Lovas.*

Ĕquĕſtĕr, is, e, *vel* Ĕqueſtris, is, *com.* tre, n. Cic.

Digitized by Google

Gic. *Konyanichki.* Das zum Pferde dienet, Rittermäſſig. *Lovagoſi*, *lovaghoz-való.*

Ĕquĭdem, *Conjunct. Affirmat.* Sall. *Nego kaj, doiſtto, ſtanovito, riſztine.* Zvvar, vvasdann, fürvvahr. *Egyátal ában, igazán, bizonyára.*

Ĕquĭfĕrus, i, m. Plin. *Divji y jako plaſslio kony.* Ein vvild Pferd *oder* Roſs. *Vad ló.*

Ĕquīle, is, n. Varro. *Konyarnicza* vulgo *Stala.* r. Pferd-Stall. *Ló-iſtálló.*

Ĕquīmentum, i, n. Sidon. Apoll. *Placha za paſztuba poſzugyenoga.* Der Lohn vor den Spring-Hengſt. *Ló bér, mény-lóért-való bér.* perperam Æquimentum.

Ĕquīnus, a, um, Gic. *Konyſki.* Vom Roſs, dem Roſs gehörig. *Lóé, lói, lóhoz-való.*

Ĕquĭo, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) *Plin.* dicitur de *mulis* & *equis*, quum coitum appetunt. Equienti mulæ cruda braſſica datur. *Colum.* Pari ratione dicitur de *Canibus, catis, lupis, urſis* præſertim *Femellis.* Cătŭlĭo, is, ire, ivi, itum, (Neu.) *Varro.* Et de *ſuibus:* ſŭĭo, is, ire, īvi, itum, (Neu.) *colum.*

Ĕquĭſo, ōnis, m. Varro. *Konyàr*, peregr. *Lováſz.* r. Stall-Knecht. *Lováſz.*

Ĕquĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Aur. Mart. *Jaſslyiv, za jahu, za jabanye.* Da man reiten kan. *Lovagolható.*

Ĕquĭtātĭo, ōnis, f. Plin. *Jabanye.* r Ritt, das Reuten. *Lovaglás, Nyargalás.*

Ĕquĭtātus, ûs, m. Gic. *Konyanichtvo.* Die Reuterey. *Lovag ſereg, lovas bad.*

Ĕquĭtĭārĭus, rii, m. Firm. *Z konyi muntavecz, menyávecz.* r. Roſs-Tauſcher. *Ló cserélő.*

Ĕquĭtĭum, ii, n. Tacit. Vide *Equaria.*

Ĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *apud Plin. etiam* Act.) Liv. *Jaſſem.* Reute. *Lovaglok, nyargalok.*

Ĕquŭla, æ, f. & Ĕquīla, æ, f. Varro *Srebicza, kobillicza, bedovicza.* s. Stuttlein. *Kancátska.*

Ĕquŭlĕus, ei, m. *Liv.* Ĕquŭlus, li, m. Cic. *Konyich, konyichecz, ſrebecz.* s. Röſslein, Füllen, junges Pferd. *Lovatska, tſikó.*

Ĕquŭlĕus, ei, m. *tormenti genus eſt.* Curt. *Nateza na drevenom oſslu: muka od nateranya.* e. Folter-Banck, e. Folter Leither, r. Schrangen. *Fa ſzamár, mellyen kinzattatnak, ſ-vonattatnak a' bünöſök, tſigázás.*

Ĕquŭs, i, m. Plaut. *Kony.* s. Pferd, Roſs. *Ló.* Equus admiſſarius. *Paſztuh.* r Beichellerer, r. Hengſt. *Mén-ló.* Equus ſternax. *Kony izhitlyiv.* s. Pferd das gern abvvürfft. *Magárúl levető ló.* Equus cubitor. *Kony, koj rad dole lega najmre vu vodu.* s. Pferd daſs ſich gern nieder legt, nehmlich in das Waſſer. *Lefekűſő ló főképen a' vizben.* Equus dextrarius, ductilis. *Povodni kony.* s. Hand-Pferd. *Vezeték ló.* Equus ſuffraginoſus. *Kony v-zadnyeh nogah razbit.* s. Pferd das am Hinter Füſſen krumm zerſchlagen. *Hátulsó lábaiban meg-romlott ló.* Equus ſuccuſſarius. *Kony natuzavecz, jako treſzecz.* s. Pferd das ſehr ſchitlet, ſo einen harten Trab hat. *Fejés bányó vető ſ-igen rázó ló.* Equus calcitroſus. *Kony ki z-nogami bitá, bie.* Ausſchlagendes Pferd. *Rúgdosó ló.* Equus tolutarius, gradarius, ſolutarius. *Kony pruſzecz.* r. Zelter, Zeltner, Paſsgänger. *Sebeſſen, ſ-ſerényen járó, nyargaló ló.*

Ērādīcĭtùs, *Adv.* Plau. *Izkorena, zevſzema.* Mit Wurtzeln, gantz und gar. *Egéſzen Gyökeréſtől.*

Ērādīco, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Izkorenujem, Z-korenyem pukam, iztergávam.* Aus der Wurtzel reiſse, ausrotte, ausziehe. *Gyökeréſtől kiſzaggatom.* Transl. pro *funditùs aliquem perdo.* Dii te eradicent, *Teren. Heaut.*

Ērādo, is, ere, āſi, āſum, (Act.) Colum. *Iztrugávam, vam ſztruſem,* 2. *Izbriſſujem.* Auskratze, 2. Ausleſche, austilge. *Kivakarom,* 2. *Kitörlöm.* Eradere aliquem albo ſenatorio, Tacit. *Izbriſzati koga iz reda vechnikov.* Einen der Rathſtell entſetzen. *Tanátſi-rendből valakit kiirni.* Transl. V. *Deleo, expungo:* Tacit.

Ercĭſco & Herciſco, is, ere, (Act. *obſol.*) Cic. V. *Divido.* Poſtulare aliquem familiæ erciſcundæ, Cic. *Odkoga potrebuvati, daſze dèl ocbinſzki razdeli.* Einen erfordern das Erb zutheilen. *Valakit jóſzág oſztáſra kénſzeríteni.* 2. Verbum iſtud in *Paſſivo* invenitur eſſe tam 2dæ, quàm 3tiæ conjugationis, ſed quod, excepto *Participio in dus* jam exolevit. quanquam & *Partic.* Erctus, a, um, pro *diviſus* nonnulli uſurpent; quos inter *Feſt.*

Ĕrĕbēus, ea, eum, Ovid. *Peklenſzki.* Hölliſch. *Pokolbéli.*

Ĕrĕbus, i, m. Gic. *Pekel.* Die Höll. *Pokol.*

Ērectio, ōnis, f. Vitru. *Oſzovlenye, podignenye.* e. Aufrichtung. *Felálĺitás, Támaſztás, Emelés.*

Ĕrēmĭcŏla, æ, m. Ĕrēmīta, æ, m. *Puſchenik, Remetnik.* r. Einſiedler. *Remete.*

Ērēmĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Synon.* Enavigo, Emetior, Plin. *Prevaſamſze*,

prekſze na ladji vozim. Durchſchiffe. *Kievezek, által evezek.*

Ĕrēmīris, ĭdis, f. Sidon. Apoll. *Puſchenicza, vu puſchini ſztojecha ſenſzka glava, divja ſzeſztra.* e. Einſiedlerin. *Remeténé, Puſztában lakozóné.*

Ĕrēmitorium, rii, n. *Prebivaliſche*, ali *Huticza, duplya puſchenika.* Die Wohnung, s. Ort des Einſiedlers. *Remete hajléka.*

Ĕrēmōdicium, ĕrēmidicium, ii, n. JCt. (*corruptè* Hermodicium.) *Zapuſchanye, za némarverſenye, oſztavlenye pravde* ali *zakeſznenye.* Item *Zanaſſanye pravde.* e. Verſaumnuſs der Rechten, Verſaumung des Termins, das Ausbleiben vor Gericht, Auslaſſung der Rechten. *Elhagyott tőrvény, letőtt itélet*, Item *Tőrvény halogatás.*

Ĕrēmus, i, f. *Puſchina*, *Remete.* e. Einöde. *Puſzta, kietlen, Remete.*

Ērēpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Plaut. *Izplazujem, izgmazujem, van plazim, gmazim, izlezávam.* Hinaus ſchleiche, oder krieche. *Kimáſzok.*

Ēreptio, onis, f. Cic. *Otetje, oduzetje, zgrablenye, ſzilom zgrablenye, ſzilom vzeto dugovanye.* Der vveggenommene Raub. *Kiragadás, erővel el vonás.*

Ērepto, as, are, avi, atum, (frequentat.) Juven. *Guſztokrat van gmazim, plazim, lizem.* Offt hinaus ſchleiche, krieche. *Gyakran kimáſzok.*

Ēreptor, ōris, m, Cic. *Ottetnik, ſzilnijemitel, zgrabitel, razbojnik,* r. Berauber. *Ragadozó.*

Ĕres, ĕris, m. *Nemeſian*: ĕrīnācĕus, ei, Ērīcius, ii, m. *Varro.* Hĕrīnācĕus, ei, *Plin.* Ĕchīnus, i, m. Plin. *Jès.* r. Igel. *Tőviſes Diſznó.* Nunc erem tenes. Plaut.

Ergā, Præpoſit. Cic. *Proti*, K *naproti.* Gegen. *Hozzám, Hozzád, Hozzá.*

Ergăſtērium, rii, n. JCt. *Hiſa*, komora *za meſterſzko delo,* 2. *Staczun.* &c. e. Werck-Statt, 2. r. Kauff-Laden, Kram-Laden. *Munkálódó hely, Műhely,* 2. *Kalmárok bóltja.*

Ergăſtŭlārius, rii, n. Colum. *Paziteľ nad temniczami*, ali *nad zapertemi.* r. Zucht-Kercker- *oder* Stock-Meiſter. *Tőmlőcz-tartó, őrző.*

Ergaſtŭlum, li, n. Juven. *Vuza, Temnicza, Hiſa za olovlene, Zaderſavaliſche.* s. Gefängnuſs. *Tőmlőcz, Fogoly ház.* Ergaſtula ſolvere, Cic. *Szuznye oſzloboditi.* Die Gefangene erlöſen. *Foglyokat kiſzabadítani.*

Ergo *Conjunc. præp. & poſtp.* Virg. *Anda. Ada. Dakle,* 2. *Zarad.* Darum, derovvegen, nun, doch. 2. Von vvegen, von vveillen. *Tehát,* 2. *Annakokáért.* 3. V. *Deinde.* Propert. l. 3. eleg. 2. v. 30.

Ergŏlăbus, bi, m. JCt. *Težàk, zaplachu delavecz.* Arbeiter, der etvvas um den Lohn verdienet. *Pénzért dolgozó, Munkás.* 2. Idem quod *Sycophanta* vel *quadruplator.*

Ergūmĕnus, i, m. Vide *Energumenus.*

Ērīgo, is, ere, exi, ectum. (Act.) Cic. *Podiſem, Zdigu, em, zdigávām.* Aufhebe. *Feltámaſztom, Feláttatom.* 2. Transl. V. *Conſolor, Sublevo.* Afflictum erexit, *Cic. pro L. Man.*

Ĕrīnācĕus, ei, m. Plin. Vide *Eres.*

Ērīpio, is, ĕre, ĭpŭi, eptum, (Act.) Cic. Vide *Abripio.*

Ĕris, ĭdis, *vel* ĭdos, f. Stat. *Boſicza kárke.* e. Göttin des Zancks. *Veſzekedésnek, Pőrlésnek iſten aſzſzonya.*

Ĕrītūdo, inis, f. Feſt. *Szlužba.* 2. ùt alii volunt. *Goſzpodztvo.* e. Dienſtbahrkeit. 2. e. Herſchafft. *Szolgálat,* 2. *Uraság.*

Ĕrōdius, ii, m. *Pticza bélo-pepelnata, Ribich.* Ein Vogel Kybitz. *Bibicz, hal-fogó fejér tollú madár.* 2. Ut vult Suidas V. *Ciconia* 3. utì Theodor. V. *Ardea.*

Ērōgātio, ōnis, f. Cic. *Razdanye, Izdavanye.* Das ausgeben. *Kioſztogatás, Elkőltés.*

Ērŏgātor, oris, m. Tertul. *Razdavavecz, Razdelitel.* r. Ausgeber. *Kioſztogató, Elkőltő.*

Ērŏgo, as, are, avi, atum. (Act.) Synon. *Diſtribuo, Expendo.* Cic. *Van dajem, Razdávam, Troſsim.* Ausgebe, Austheile, aufvvende, verzehre. *Kioſztogatom, Elkőltőm.*

Ĕrōtēma, ătis, n. Virg. *Pitanye.* Eine Frag. *Kérdés.* Latinè *Interrogatio.*

Ĕrōtēmătĭcè *Adv.* *Na nachin pitajuchega.* Fragens-vveis. *Kérdezésképen.*

Ĕrōtĭcus, a, um. *Jako zalyublyen.* Sehr verliebt. *Igen ſzerelmes.* Eroticum carmen. *Zalyublyena peſzem.* s. Verliebtes Gedicht, Geſang. *Szerelmes ének.*

Ērŏtundātus, a, um. Sidon. *Vuokrug napravlyen.* Rund gemacht. *Gőmbőlyű módra tsinált.*

Errābĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Vkrivlyiv, Zabludlyiv, Vgreſslyiv.* Der fehlen kan, Irrig. *Tévelyghető, Bujdosható.*

Errābundus, a, um. *Liv.* Errātĭcus, a, um. Cic. *Zabajajuchi, Bludechi, zabludechi, ſzim tam klátechi.* Irrend, herum ſchvveiffend. *Tévelygő, Bujdosó.*

Errā-

Errātio, ōnis, f. Cic. *Zajdenye, zabajanye. Zabludenye, ſzkrivenye.* e. Irrung. *Tévelygés, Bújdosás.*

Errātum, ti, n. Cic. Errātus, ûs, m. *Theodulf.* Error, ōris, m. Liv. *Pregreska, Blùd, Krivnya, zmenykanye, Pomenykanye, zabod, bludnoſzt* peregr. *Falinga* r. Irrthum, r. Fehler. *Vétek, Tévelygés.* Transl. V. *Deceptio.* Cic.

Erro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. Vide *Aberro.*

Error, oris, m. Liv. Vide *Erratum.*

Erro, ōnis, m. Ulp. *Bluditel, Zabajavecz, Bludnik.* r. Irrer. *Tévelygő, koslató, Kuritoló.*

Ērŭbeſcendus, a, um. Horat. *Szrama vréden, kiſze zarad chesza mora ſzramuvati.* Deſſen man ſich ſchömen muſs. *Szégyenleni-való.*

Ērŭbeſcentĭa, æ, f. Tertull. *Szramezlyivozt.* e. Schamhafftigkeit. *Szégyenlés.*

Ērŭbeſco, is, ere. (Inchoat.) Cic. Transl. *Szramujemſze, Pochinyame ſzram biti.* Scham roth vverde. *Meg pirúlok, ſzégyenlem,* Propriè *Chérlen bivam.* Roth vverde. *Megveresedem.* V. *Rubeo.*

Ērūca, æ, f. Colum. *Guſzenicza.* r. Raupp. r. Kraut-Wurm. *Hernyó.*

Ēructātio, onis, f. Jul. Firm. *Zrigavanye, trignenye.* Das Görpſen, Grölſen, Rülpſen. *Böfögés, Böffentés.*

Ēructo, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.* ab Erugo, is.) Varro. *Zrigavamſze.* Görſche, Grölſze, Rülpſe. *Böfögök, Böjentek.*

Ēructus, a, um. Aul. Gell. *Zrigan.* Herauſs gegrölſt. *Kiböjentett.*

Ērūdĕro, vel Ērūdĕro, as, are, avi, atum. (Neu) Varro. *Meſzto od oderte zidine ſznaſim, chiſztim.* Säubere von den Unrath ſo ein alt geſahlene Gemeur gibt. *Romlott kőfalnak hulladékját kitiſztitom.*

Ērŭdībĭlis, is, *com.* le, n. Fulg. *Navuchliv.* Gelehrig, Gelehrſam. *Tanitható, oktatható.*

Ērŭdio, is, īre, īvi, ītum. (Act.) Cic. *Navucham, Vuchim.* Lehre, untervveiſe. *Megtanitom, oktatom.*

Ērŭdītè, *Adv.* Ērŭdītius, *Cic. Superl.* ērŭdītiſſimè, Cic. Vide *Doctè.*

Ērŭdītor, ōris, m. Hieron. Vide *Doctor.*

Ērŭdītĭo, ōnis, f. Cic. *Navuchenye, Vuchenye, Navuk.* e. Gelehrtheit, Lehr, Untervveiſung. *Tanúság, Tudomány.*

Ērŭdītrix, īcis, f. Plin. *Navuchitelicza, Vuchitelicza.* e. Lehrerin. *Tanitóné.*

Ērŭdītŭlus, a, um. Catull. *Privuchen, malovuchen.* Ein vvenig gelehrt. *Tudóſocska, Tudákos.*

Ērŭdītus, a, um. Cic. V. *Doctus.*

Ērūgātio, onis, f. Plin. *Gùz jednachenye, Ravnanye, gladenye, Peravnanye.* Das ausruntzlen. *Kiterjeſztése, ſimitáſa az homlok ránczának.*

Ērūgo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Guze pretiravam, ravnam, jednachim, gladim, kosu natesem.* Die Runtzeln vertreibe, austhene. *Sömörgését, Ránczolását eloſzem, kiſimitom, kifeſzitem.*

Ērūgo, inis, f. *Gnyilenye,* ali *poſzuſſenye ſitka polyſzkoga.* e. Verſaulung *oder* Verderbung des Thaues und Saffts auf dem Getreid. *Mezei gabonának poſſadáſa,* vagy *meg-ſzáradáſa.*

Ērvĭlia, æ, f. & Ervĭlium, ii, n. Varro. *Lozni, divji grah.* e. Wilde Erbiſs. *Vad borsó.*

Ērumpo, is, ĕre, ūpi, uptum, (Neu.) Cic. *Naglo van ſzkachem, naſzkachujem.* Ausbreche, gäh hinaus falle, ſpringe, ſahre. *Hertelen kirohanok, kiſzakadok, kiomlok.*

Ērunco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Izpukhvam, izplekujem, iz zemlye puchem, plejem.* Ausziehe, ausjäte, ausrotte. *Kigyomlálom.*

Ērŭo, is, ĕre, ĕrŭi, ŭtum, (Act.) Cic. *Izkápam, izrovávam, van rovam.* Ausgrabe. *Kiáſom, kitúrom.*

Ēruptĭo, ōnis, f. Quint. *Na,* ali *zaſzkochenye, naſzkoka, naſzkok, van na nepriatela vudrenye.* r. Ausfall, Ausbruch, ein Feindlicher Ausfall. *Kirohanás, kiomlás, Reá-ütés.*

Ērўsĭpĕlas, ătis, n. Cic. *Verbanecz, ſafelynak, poganacz, zalacz.* r. Rothlauff. *Teſtnek veres hólyagos keléſe, orbáncz.*

Ērўthăce, es, f. Varro. *Pchelja trava.* s. Bienen Kraut. *Méhek füve.*

Ērўthīnus, & Ērўthrīnus, i, m. Plin. *Riba morſzka (zvan terbuha beloga) cherlenkaſzta.* Ein Meer-Fiſch am Bauch vveiſs, an anderen röthlicht. *Tengeri hal, hasán fejér, máskent vörös.*

Ērўtrŏtăon, & Ērўthrŏtăon, ōnis, m. *Divji kokot.* r. Aurhahn. *Vad kakas.*

Ērўtrŏpus, ŏdis, f. *Szluka vodena.* r. Waſſer-Schnepff. *Vizi ſzolonka madár.*

Eſca, æ, f. Cic. *Hrana, jéliſz, kérma.* e. Nahrung, Speiſs. *étel, eledel.*

Escāle, is, n. Juven. *Zdela za jeſztvine.* s. Eſsgeſchirr, die Schüſſel. *Eledeli tál.*

Eſcālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Jeſztvinſzki.* Zur Speis gehörig. *Eledeli, ételbez-való.*

Eſcātĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Jegylyiv, za*

 jegyek

jegyek, kajſze jeſzti more. Das ſich eſſen laſt. *Meg-enni magát engedő.*

Eſcendo, is, ĕre, endi, enſum, (Neu.) Liv. *Odſzèdam.* Ausſteige. *Leſzállok.*

Eſcĭfĕr, ĕra, um, Nolan. *Jeſzti-noſz, jeſzti-naſtecbi.* Speiſe bringend. *étel bordozó.*

Eſco, as, are, avi, atum, (Neu.) Solin. *Jèm, jedem, branimſze.* Eſſe. *Eſzem, éldegelek,* 2. (Act.) *Vabim y okanyujem z-branum.* ſze, mit Speiſen locke. *Tſalogatom, eledellel meg-tſalom, hivogatom.*

Eſcŭlentum, ti, n. Cic. Vide *Cibus.*

Eſcŭlentus, a, um, *Plin.* Eſcŭlentior, Hieron. *Jedlyio.* Eſſig, das zu Eſſen taugt. *Meg-ehető.*

Ĕsĭtĭa, ōrum, n. *plur.* Apic. *Jeſztoine koje-ſze guſztokrat jedu.* e. Speiſen die man offt iſſet. *Gyakran evő étkek.*

Ĕsĭto, as, are, avi, atum, (*Frequ.* Neu.) Cato. *Guſztokrat jèm.* Offt eſſe. *Eddegelek, gyakran eſzem.*

Ēſox, ōcis, m. *Plin.* Piſcis, quem alii *Lucium,* alii *Salmonem* putant.

Eſquĭlĭæ, Exquĭlĭæ, ārum, f. *plur.* Mons. exquilinus. *Naj-vekſſe berdo u-rimu na kojem ſztoji czirkva* Maria Major *Zvana.* Der höchſte Berg in Rom. da jetzt die Kirchen *Maria Maggiore* ſtehet. *Romában lég nagyobb begy, mellyen vagyon épitve Maria Major Temploma.*

Eſsĕdum, i, n. *vel* Eſsĕda, æ, f. ſpecies *Currûs* apud Belgas primò reperti, quo pugnare ſoliti ſunt. V. *Vehiculum.* Venit mihi obviàm cum duobus eſſedis. *Cic. Att. l. 6.*

Eſsēkīnum, (Eſzekinum) ni, n. *Antiquis* Murſĭa, æ, f. Geogr. *Oſzèk, Lìpi y glaſzoviti ſzlovenſzki varaß, zhupa y gràd oſzebujno jakoſzti.* Eſſeck, vvunderſchöne Illyriſche Stadt, und ſtattliche Veſtung in Königreich Slavonien gelegen. *Eſzék, Illyriában igen ſzép Varós, és nevezetes vár.* Eſſekinum *Præſidium* eſt unum ex pulcherrimis, ſitum ad Dravum. Reſidentia *ſupremi Generalis* totius inferioris Szlavoniæ. Gelebre eſt hoc præſidium à ponteturcico versùs Dardam porrecto. Celebrius ab invicta virtute, & toti Europæ nota fortitudine Comitis *Nicolai Zrinii* à *Zrin* Arce Croatica *dicti,* orti ex vetuſtiſſimo apud Croatas Comitum *Subichiorum,* & *Torquatorum Karlovichiorum* Sanguine. Hic enim, ubi priùs ad ſublimem *Bani* Croatiæ dignitatem evectus à *Ferdinando* Imp. fuiſſet, aſſumpto in Societatem Hochenlojo imperialium Copiarum Ductore, cum Exercitu 25. Millium tantum terrorem An. Chr. 1664. circumtulit, ut *Berzencza, Babocka,* aliisque locis, quæ turcæ tunc parebant, interceptis, expeditum ſibi Eſzekinum uſque iter fecerit. Huc, dum attigit, Pontem illum, quem decem intra dies paludibus Eſzekinenſibus 25. Millia operarum quot diebus inſudantium inſtraverant, Turribus frequentibus munierant, & in longitudine ad 8565. in latitudine verò ad 17. paſſus produxerant, vix vidit, occupavit: atque 4. Non. Febr. paucis horis, inſpectante validiſſimo Turcarum milite, concremavit, ſubinde tamen ab incredibili otomanorum potentia ſex intra hebdomades ſuo loco reponendum.

Eſſentĭa, æ, f. Quint. *Bitje.* Das Weeſen. *Lévő állat, valóság, vagyonság.*

† Eſſentĭālis, is, *com.* le, n. *Bitni, Bitjio.* Weſentlich. *Lévőséges, valóságos.*

† Eſſentĭālĭter, *Adv. Bitno, Bitjino.* Weſentlicher Weiſe. *Valoſágoſſan, valóképen.*

Ēſtrix, īcis, f. Plaut. *Pojedalicza, Jedalicza, Poſerlyavicza, Jelo-ſzeſztricza.* e. Freſſerin, Schlemmerin, Freſs-Schvveſter. *Nagy-ehetőné.*

Ēsŭrĭālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Gladni, Poſzt-ni.* Hungerig, zum Faſten gehörig, daran man faſtet. *éhezésre való, Böjtölésre való.*

Ēsŭrĭenter, *Adv.* Apul. *Gladno, Gladovno.* Hungerig. *Ehetőképen.*

Ēsŭrĭes, ĭēi, f. *Sidon.* Ēsŭrītĭo, ōnis, f. *Mart.* Ēsŭrīgo, ĭnis, f. *Non.* Fămes, is, f. Cic. *Glad, Lachnost.* r. Hunger. *éhség, éhezés, koplalás.*

Ēsŭrĭo, is, īre, īvi, ītum, (Neu. *Meditat.*) Plaut. *Gladujem, Lachenſzem.* Mich hungeret, Hunger leyde, ich bin hungerig. *Ehetném, koplalok.*

Ēsŭrĭo, ōnis, m. *Plaut.* Ēsŭrītor, ōris, m. Mart. *Gladuvavecz. Gladnik.* r. Hungerleyder. *éhező, koplaló.*

Ēsŭs, ûs, m. Plin. *Jèliß, Jènye, Jèd, Jidenye.* Das Eſſen. *étel, evés.*

Ĕt, *Conjunctio,* Cic. *I, Y, Tor, Ino.* Und. *S-, és.* 2. *Takaj.* Auch. *Is, Még-is, Iſmét.* Cic. Et autem. *Ali.* Aber. *Vagy.* Quint. 3. *Ar.* Dann. *Mert.* Quint. 4. Et ille, pro *tunc.* Quint. *Onda.* Als. *Akkor, oſztán.*

Ĕtăra, æ, f. cognomen Veneris. *Apollodor.*

Ĕtĕnĭm, *Conjunc.* Cic. *Ar, kajti jer, jere.* Dann, *Mert.* 2. pro *Quippe, utpote.* Cic. 3. Inter-

Digitized by Google

3. *Interdum diviſa effertur. Cic. de Clar. Orat.* Et dicere enim bene nemo poteſt.

Ĕtēſiæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Pribladni y vugodni vetri vu peſtſeb dnevob, ali vu velikoi vruchini.* Die kühlen und angenehmlichen Lüfftlein in Hunds-Tagen *oder* groſſer Hitz. *Szelid s-trendes, legfő-képen ebi, vagy kéo-napokban fuvó ſzelek.*

Ĕtēſius, a, um, *&* Ĕtēſius, a, um, Lucret. *Pribladno y vugodno vu vruchini vetren.* Schön, angenehm-vvindig, Sommer-vvindig. *Kedves s-kéo-nyári melegségben-való ſzellős.*

Ēthĭcă, æ, *vel* Ethĭcē, es, f. Cic. *Zakony vuchenye doſtoojnega derſanya, y lepoga ſivlenya.* e. Sitten-Kunſt, e. Sitten-*oder* Tugend Lehr. *Erkölts-tanitó tudomány.*

Ēthnĭciſmus, i, m. Prud. *Poganinſztvo.* s. Heydenthum. *Pogányság.*

Ēthnĭcus, i, m. *Poganin.* r. Heyd. *Pogány.* Latinè *gentilis.*

Ēthŏlŏgia, æ. f. Ēthŏpœĭă, *vel* Ēthŏpœĭă, æ, f. Quint. *Derſanya chiega ali govorjenya oponaſſanye, zmiſslenye.* Das Nachthuen, eines anderen Sitten, Worten, Wercken-Fürbildung, und Sitten-Dichtung. *Valaki erköltsének és maga-viselésének rendes s-okos követése és mutatása.*

Ēthŏlŏgus, i, m. Ēthŏpœus, œi, m. Cic. *Chinoo, derſanya,* ali *drugoga rechab oponaſſavecz, zmiſslyavecz.* Eines anderen Sitten-Dichter; Fürbilder eines Dings, der eines anderen Sitten, Worten, *oder* Wercken nach thuet. *Valaki erköltsének kimutatója, tsufolója.*

Ĕtiam, *Conjunct.* Cic. *I, Takaj, Takaiſſe, Takogyer, Tulikaiſſe, Tulikaj.* Auch. *Még-is, Iſmét.*

Ĕtiam atque ĕtiam, Cic. *Kruto jako, Najbolje Marlivo, Jako ſilno, pak y pak, Jos y Jos.* Sehr, zum mehreſten, ſehr fleiſſig. *Felette igen.*

Ĕtiăm dum. Terent. *Joſchbe, Iſchbe, Jos y jos, T'ſzada.* Annoch, noch. *Még-is.* Nĕquĕ ĕtiămdum, Terent. *Ni vezda.* Noch nicht. *Még-moſtſem.*

Ĕtiămnum. Teren. *Izda, do vezda, do ſzada.* Biſs jetzt, annoch. *Moſt-is.*

Ĕtiămne, Teren. *Joſchbeli? Iſchbeli? y ſzadáli? y vezdali?* Noch? iſt nach nicht genug? *Moſt-is? Még-ſem?*

Ĕtiamſi, Plaut. *Ako preme, Prim ako, Najti, Da preme.* Obſchon gleich, vven gleich. *Ha-is, Ha ugy-is, ámbár.*

Ĕtiămtum, *T'onda, Jos-tada Joſchbe-onda,* Auch damahls. *Akkor-is.*

Ĕtſi, *Conj.* Vide *Etiamſi.* Cui Correſpondent: Attămĕn, Tămĕn, ſedtămĕn, Vērumtămĕn, Nĭhĭlōmĭnus tămĕn, Cic. *Vendar, Niſtar manye, Niſtarnemanye, Podpunoma.* Aber doch, jedennoch aber, den ohngeachtet, Nicht deſto vveniger. *Mindazáltal,*

Ĕtūſsio, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Cæl. Aur. *Izkaſslyujem.* Mit Huſten aus vverffe. *Ki köhögök, Hurutolok.*

Ĕtўmŏlŏgia, æ, f. Cic. *&* Ĕtўmon, mi, n. Aul. *Iz pelyavanye, Iz pochetka, izkorena razlaganye koje rechi.* r. Urſprung eines Worts, von Urſprung Auslegung eines Worts. *Valami ſzónak fundamentumból kihozáſſa, fejtéſſe.*

Ĕtўmŏlŏgus, i, m. Cal. *Izpelyavecz, Razlositel iz korena rechi koje, odkud izhaja.* Der, vvelcher der Wörter Urſprung ſucht, r. Ausleger. *Valami ſzónak fundamentumból kifejtője.*

Ĕtўmon, mi, n. Vide *Etymologia.*

Ēvăcŭātio, ōnis, f. *Izpraznenye, Zpraznenye.* e. Ausleerung. *Ki üresítés.*

Ēvăcŭo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Izpraznujem.* Ausleere. *Kiüresítem.*

Ēvādo, is, ere, āſi, āſum. (Neu.) Cic. *Vubajam.* Entgehe, Entkomme, Entrinne. *Elſzaladok, kiſzabadulok.* 2. Vid. *Fio.* Perfectus Epicureus (*perperam diceres*: in Epicureum, in virum perfectum) Evaſerat. *Terent.* Spes vana evaſit. Cic. *Ufanye je nehaſznovito poſztalo.* Die Hoffnung iſt zu nichte vvorden. *Az reménség haſzontalanná lett.* 3. In montem evadere, pro *aſcendere.* Curt. 4. Evadere amnem pro *transfretare, trajicere, transvehi.* Tacit. 5. Diſcrimen evadere, in tutum evadere, pro *declinare* vel *ſuperare periculum.* Cic. 6, Antea Vide, hoc quorſum evadat: pro *quem finem hoc habiturum ſit.* Cic.

Ēvāgātio, ōnis, f. Plin. *Klatenye, Poteplenye, Potepavanye, Izklatenye, Izkitanye.* e. Ausſchvveiffung. *Kinn-járás, kinn-kerengés, tekergés.*

Ēvāgīnātio, ōnis, f. Arnob. *Iz noſnicz izvlechenye.* e. Ausziehung aus der Scheiden. *Fegyver kivonáſa hüvelyből.*

Ēvāgīno, as, are, avi, atum. [Act.] Juſt. *Iz noſnicz izvlekujem.* Aus der Scheiden ziehe. *Fegyvert kivonok hüvelyből.*

Ēvāgor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Izkitujemſze, klatimſze.* Ausſchvveiffe. *Kinn-járok, Kinn-bújdoſok, tekergek.*

Ēvălĕo, es, ere, ălui, [Neu.] Stat. *Premorem, morem, iamâgam, premoguchſsem*, 2. *Valyam vredenſzem.* Vermöge, Könne. 2. Gelte, vverth bin. *Meg lehet tõlem, vagyon anyi érttem*, 2. *Meg-érdemlem.*

Ēvāl ēfăcio, is, ere, eci, actum. [Act.] Non. *Izbacbujem, van bitam.* Hinaus vverffe. *Kihányom, vetem.*

Ēvallo, as, are, avi, atum. [Act.] Varro. *Preg zida, y ogragye iz zida bitam, odbitujem.* Uber den Wall hinab vverffe. *A' kőfal keritésén által vetem.*

Ēvallo, is, ĕre, [Act.] Plin. *Sitek perem, iapiram.* Korn Waſche. *Gabonát moſok.*

Ēvānĕo, es, ēre, ŭi, (Neu.) Ēvānēſco, is, ĕre, (Inch.) Cic. *Neſztajem, neſztajeme.* Verſchvvinde. *Elenyéſzek, Elveſzek, El-tűnök.* Ēvānĭtūrus. *partic.* Evaniturus brevi Religiones falſas. Lact. l. 4. c. 4.

Ēvangĕlium, ii, n. 1. *Dober y veſzel Poſzel, sz. navuk.* (*Evangelium*) gute fröliche Bothſchafft, e. Heilige Lehr, das heilige Evangelium. *Örvendetes izenet, ſzent tudomány, Evangyeliom.* 2. Evangĕlia, ōrum, n. *plur.* Cic. *Placha za kakov poſzel, zapiſek.* e. Verehrung, s. Tranckgeld. *Ajándék.* Epiſtolis tuis, quæ Evangelia reddam. Cic. *Kakov tebi zapiſek, za tvoje liſzte, (Knige) dati morem?* Was ſoll ich dir für ein Tranckgeld für deine Briefe geben? *Mitſoda ajándékot adgyak leveleidért.* Hinc proveniunt. Evangĕlicus, a, um. Evangĕliſta, æ, m. Ēvangĕliſmus (*idest* Miſſio & legatio ſalutaris) mi, m. & Evangĕlizo, as, are, avi, atum, (Act.) *Synon.* bona & pacifica Annuncio.

Ēvangĕlus, i, m. Vitruv. *Dobroglaſznik, Dobro-noſa, veſzel glaſzo-noſa, Dobro-doſſel.* Ein guter Both. *Jóhír-hozó.*

Ēvānĭdus, a, um. Senec. *Neoſztanlyvo, Neſztalen, Projduchi.* Verſchvvindlich, Vergänglich, Unbeſtändig. *Elveſzendő, Múlandó.*

Ēvanno as, are, avi, atum. & Evanno, is, ĕre [*utrumque* Act] Varro. *Obchinyam*, Ausvvanne, Ausſchvvinge, Ausreithere. *Megroſtálom, Meg-pallom.* Transl. V. *Amoveo.* Pomp. Evannetur & mea ocyus opera.

Ēvăpŏrātĭo, ōnis, f. Senec. *Zblaplenye.* r. Dampff, r. Dunſt. *Kigőzölgés.*

Ēvăpŏrātivus, a, um. Cæl. Aur. *Zblaplio.* Der einen Dampff machet. *Kigőzölgő.*

Ēvăpŏro, as, are, avi, atum. (Neu.) *Zblapim, izblapim, dim puſcham.* Ausdämpffe, Austauche. *Kigőzölgök.*

Ēvāris, is, *com.* re, n. Herodot. Vide *Execrabilis.*

Evaſto, as, are, avi, atum. (Act.) Liv. *Zatiram, vſze ratbichujem, nazle ſzpravlyam, opuſchujem, na nikaj mechem.* Zerſtöre, vervvüſte. *Elpuſztitom, feldúlom.*

Ēvax, *Interjec. Exſultant.* Plaut. *Hajsza! heha!* Juch! Hey! *Haja! noſza!*

Ēubŏlus, i, m. Cic. *Hit naj bolſſi vu igri.* Der beſte Wurff im Spiel. *Leg jobb vetés, hajtás az játékban.*

Ēubūlia, æ, f. Rhod. *Dobro tolnacha davanye, dobro ſzvitovanye, dobro nagovarjanye, nagovor.* Gutter Rath. *Jó tanáts adás.*

Ēubūlus, i, m. Suid. *Dober ſzvetnik, dober tolnachnik, Tolnacha davecz, dober nagovoritel.* r. Gutter Rath-Geber. *Jó tanáts adó.*

Ēucărĭa, æ, f. Cic. *Prilika.* e. Gelegenheit. *Alkalmatoſság.*

Ēuchăriſtia, æ, f. *Zahvalenye, zahvalnoſzt.* e. Dancksſagung. *Hálá adás.* 2. *Preſzveto telo Kriſtuſſevo pod kruſſnom kipu.* Das Heilige Abendmahl. *Oltári ſzentség.*

Ēuchēlăjon, ii, n. *Poſzlednye mázany.* pereg. *krizmanye.* Die Letzte Oelung. *Utólsó kenet.*

Ēuchētæ, ārum, m. *plur.* Auguſt. *Krivovercti zvelichenye vu ſzameh molitvah poſztavlyajuchi.* Ketzer vvelche alles mitt betten ausrichten vvollen, und alſo allein ſeelig vverden. *Tſak az egy imádságban üdvöſségeket helheſitető eretnekek.*

Ēuchŏlŏgēma, ătis, n. & Ēuchŏlŏgia, æ, f. *Molitvena kniga.* s. Bett-Buch. *Imádságos könyv.*

Ēuchȳma, ōrum, n. *plur.* Ēuchȳla, orum. n. *plur.* Celſ. *Jeſztvine dobroga ſoka y teka za okreplenye chloveka.* Speiſen vvelche gutten Saſſt und Nahrung geben. *Jó izű étkek.*

Ēuchȳmia, æ, f. *Dober ſok, ſzmok, juſſnina, juſſnoſzt.* GutteSaffiigkeit. *Jól leveſes, jó izü.*

Ēuchlĭo, ōnis, m. Plaut. *Jako ſzkup chlovek, derſi, nedai, nepuſzti.* Ein geitziger Mann. *Igen fösvény ember.*

Ēudæmon, ŏnis, m. *Dober duh.* Ein guttet Geiſt. *Jó lélek.*

Ēudæmŏnĭa, æ, f. *Blaſenſztvo.* e. Seeligkeit. *Boldogság.*

Ēudīæus, æi, m. Feſt. *Chep velik na dnu ladie za zpuſchanye vode.* Ein groſſer Zapffen im Schiff Boden dadurch das Waſſer auslauffen

Digitized by Google

lauffen kan. *Hajó fenekén vitet kibotsátó nagy tſap.*

Ĕudŏxia, æ, f. Cic. *Dober glaſs, Hvala, 2. Poſteno ime, 3. Dobra duha.* Ein guter Ruhm, Lob, 2. Ehrlicher Nahm, 3. Gut Gemüth. *Jó hir, ditséret, 2. Betsületes név, 3. Jó illat, Szag.* 4. Nom. prop. *fœm.*

Ēvectĭo, ōnis, f. Cod. Th. *Izpelyanye, Izvozenye.* Das Ausführen. *Kihozás, vivés.*

Ēvectĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Solin. *Gusto krat vozim, Izváſam.* Offt heraus führe. *Gyakran kihordozom.*

Ēvĕho, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Juven. *Izváſam, izpelyávam, van pelyam, 2. Izviſſujem, izviſávam.* Ausführe, 2. Erhebe, erhöhe. *Kivonſzom, 2. Felmagaſztalom.*

Ēvello, is, ĕre, ēvelli, *vel* evulſi, ulſum, (Act.) Synon. *Extraho, Extirpo.* Cic. *Izpukávam, van puchem, zpukávam, izkinnujem.* Ausrauffe, ausziehe. *Kiſzaggatom, gyomlálom, tépem.*

Ēvĕnĭo, is, ire, ēni, entum, (Neu.) Terent. *Prigagyamſze, dogagyamſze, pripechamſze, dogodimſze, zgagyamſze, prip.chujemſze.* Begegne, vviederfahre, geſchehe. *Kijövök, Történek,* 2. pro *Extra venio*: Eam Capuam eventuram ſalvam. *Plaut.*

Ēventĭlātĭo, ōnis, f. *Opahanye, razvetrenye.* Das Ausſchvvingen. *Meg-ſzórás, ſzellöztetés.*

Ēventĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Opahújem, razvetrujem, prevetrujem,* Transl. *raztéplem, na nikaj dévam.* Aufſchvvinge, 2. Verthue. *Meg-ſzórom, ſzellöztetem.* Transl. *Semmit-tészem.*

Ēventŭālĭter, *Adv.* JCt. *Na vſzako pripechenye, pripetenye.* Allen fals, auf allen Fall. *Történet ſuerint.*

Ēventum, ti, n. *Cic.* Ēventus, ûs, m. Cic. *Zgogyenye, pripechenye, dogogyenye, pripetenye.* e. Begebenheit, Begegnuis. *Történet,* 2. Eventus ponitur pro *fine rei.* Ex eventu homines de tuo conſilio exiſtimaturi ſunt. *Cic. in Fam.*

Ēverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Jako biem, izbiam, preſikávam, iztukujem.* Sehr ſchlage, ausklopffe. *Igen kiverem, ſüröm.*

Ēvergănĕus, a, um, Vitruv. *Dobro zkup ſzkloplyen.* Recht zuſammen gefügt. *Jól öſzve foglalt.*

Ēvĕrgĕta, & Ēvĕrgĕtes, æ, m. *Dobrochinitel.* r. Wohlthäter. *Jó tevö.*

Ēvergo, is, ĕre, (Neu.) Plin. *Izpuſcham, van idem.* Herfürgebe, ausgehen laſſe. *Kibotsátom, kimegyek.*

Ēverrĭcŭlum, i, n. Cic. *Veliki vlák, velika mreſa,* 2. *Metla,* 2. *Metlicza za opravu.* 1. Zug-Garn, groſſe Netz, 2. r. Beſen. 3. r. Kehrvviſch. *Nagy haláſz háló, tör,* 2. *Söprö,* 3. *Ruha tiſztító ſöprö.* 4. Transl. Everriculum malitiæ, pro *Extirpatore malitiæ.*

Ēverro, is, ĕre, ēverri, ēverſum, (Act.) Cic. *Izmétchem, Pométchem.* Auskehre. *Kiſeprem.* Transl. V. *Expilo.* Cic. Everrere ſermones alicujus. *Sen.* pro *expiſcari, curioſè inquirere.*

Ēverſĭo, onis, f. Plin. *Razmetanye, preverne-nye.* e. Zerſtöhrung, das Umvverffen. *Kifordítás, elrontás eldöjtés, bomlás.*

ēverſor, ōris, m. Cic. *Razmetavecz, razmetnik, Prevernitel.* r. Zerſtöhrer, Vervvüſter. *Elrontó, Elfordító.*

Ēveſtīgio, *Adverbialiter* Plin. *Taki, ſzeidom.* Von Stund an. *Mindjárást, ottan, ezentúl.*

Ēugĕ *Interjec.* Plaut. *Dobrò verlo, drichno.* Wohlan. *Igen jól vagyon, jól, így jól, derekaſan.*

Ēugĕnĭæ, ārum, f. *plur.* Colum. *Plemenito, dobro y verlo grozdje.* e. Edle Trauben. *Úri ſzöllö gerezdek.*

Ēvĭbrātĭo, ōnis, f. Aul. Gell. *Van mahnenye, izmahanye, 2. Izpruſenye, izbitenye* e. Herausſchvvingung, 2. Ausvverffung, Ausſchieſſung. *Kirántás, Ragadás, 2. Kilövés.*

Ēvĭbro, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Van maſſem, izmahujem, 2. Izpruſujem, izbitávam.* Heraus ſchvvinge, 2. Heraus vverffe, ausſchieſse. *Kirántom, Ragadom.* 2. *Kibotsátom, kilövöm.*

Ēvictĭo, ōnis, f. Liv. *Obladanye, predoblenye.* e. Übervvindung, Behauptung. *Meg győzés, nyerés.* 2. *Cheſza prodanoga, ob ambe naſze jemlenye y oſzegurenye.* ità Ulp. Die Beſchirmung, und Gevvehr eines verkaufften Guths, und Guthheiſſung. *Az eladásban arról-való kötés, hogy az eladó a' vevöt meg oltalmazza az eladott jóſzágban.*

Ēvĭdenter, *Adv.* Liv. *Ochivesſzto, ochitto.* Augenſcheinlich. *Nyilván, láthatóképen.*

Ēvĭdentĭa, æ, f. Cic. *Ochivesſztnoſzt, ochivesztocha.* e. Augenſcheinlichkeit, Klarheit. *Nyilván-valóság.*

Ēvĭgĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Tacit. *Izbugyamſze, prebugyamſze, zbugyujemſze.* Ermuntere, aufgevveckt vverde, ich bin vvachtſam. *Felſerkenek, ébredek.*

Ēvĭleſco, is, ere, ilŭi, (Neu.) Svet. *Ozlochesztim, zlochesat hivam, czenu gubim.* Ver-

achtet

achtet vverde. *Meg-roſzſzúlok, bitvânyodom.*

Ēvinciо, is, ire, inxi, inctum, (Act.) Synon. Vincio, ligo, circumligo, corono. Tacit. *Izveſujem, obveſujem, zveſujem.* Verbinde. umbinde. *Meg-kötözöm.*

Ēvinco, is, ere, ici, ictum, (Act.) Cic. *Obladujem, predobivam, premágam.* Ubervvinde, übertreffe. *Meg-győzöm, megnyerem.*

Ēvīrātio, ōnis, f. Senec. *Koplenye, izkoplenye.* e. Ausſchneydung, Entmannung. *Meg berélés.* 2. Transl. pro *perditio alicujus rei.*

Ēvīreſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Varro. *Zelenimſze, pochinyamſze zeleniti.* Grüne, grün vverde. *Kizöldellem, zöldülni kezdek.*

Ēvīro, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Kopim.* Verſchneide, entmanne. *Meg-bertlem.* Synon. *Caſtro, virilitatem exſeco.*

Ēviſcēro, as, are, avi, atum, [Act.] Virg. *Razchinyam, chreva iznemlyem.* Ausvveide das Eingevveid ausnehme. *Bélit kivetem.*

Ēvītābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Vugiblio.* Das man meyden kan. *Eltávoztatható.*

Ēvītātio, onis, f. Quint. *Vugiblenye, vugnenye, vugibanye, ogibanye.* e. Fliehung, Vermeydung. *Eltávoztatás.*

Ēvīto, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Ogiblemſze, vugiblemſze.* Meyde. *Eltávoztatom.*

Eumărus, i, m. Plin. *Chiſma, skornya, czepeliſs, v-kojeſze lehko obuva.* e. Schuhe, &c. darein man leicht ſchleiffen kan. *Tſizma, ſaru, melly könyen felvonattatik.*

Eunūcho, as, are, & Eunūchīzo, as, are, avi, atum, [Act.] *Varr.* Vide *Eviro.*

Eunūchus, i, m. Terent. *Zkoplenik, zkoplyen chlovek,* 2. *Hiſe za ſzpanye chuvar.* Verſchnittener, 2. r. des Schlaff-Zimmers Wächter, Hüter. *Herélt ember.* 2. *Háló ház őrzője.*

Ēvŏcātio, onis, f. Plin. V. *Provocatio.*

Ēvŏcātor, oris, m. Cic. V. *Provocator.*

Ēvŏcātrix, icis, f. V. *Provocatrix.*

Ēvŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Provoco.*

Ēvŏlĭto, as, are, avi, atum. (Frequ.) Colum. *Guſztokrat lécbem, izletávam.* Offt ausfliege. *Kirepdeſek.*

Ēvŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. V. *Avolo.* 2. Transl. pro *Aſcendo.* Conſultum non eſt, ut ille altius evolet. *Cic.* 3. pro *Vito, Effugio, me eripio.* Pœnam vix evolabit, *Cic.*

Ēvolvo, is, ĕre, olvi, ūtum. [Act.] Cic. *Odpletávam, odmátam, razviam, knige razvrácham.* Auseinander vvinckle. *Kifejtem, oldom, által-olvaſo.* 2. *Odvalujem, van válvam.* Heraus vveltze. *Kiforgatom.* 3. Transl. V. *Meditor, Animô expendo.* Fleviſſe & gelidis hæc evolviſſe ſub antris. *Virg. 4. Georg.* 4. V. *Lego, perlego.* Cic. Evolvere librum. 5. V. *Explico, expono. Cic. l. 4. Acad.* Naturam rerum evolvere. Cujus ego neque principium invenire, neque evolvere exitum poſſum. *Cic. pro Cœl. c. 23.* 7. V. *Eruo. Plaut. Pſeud. 1. 3. 87.* Aut terrâ, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi. 8. V. *Evado, Libero.* Nullo poſſum remedio me evolvere ex his turbis. *Teren. Phorm.*

Ēvŏlūtio, ōnis, f. Cic. *Odpletanye, odmotanye, odvianye.* e. Ausvvickelung, das auseinnander vvickeln, *Kifejtegetés.* 2. V. *Lectio, Explicatio.* Pöetarum librorum evolutio, *Cic. l. 1. Fin. c. 7.*

Ēvŏmo, is, ĕre, ŏmŭi, ĭtum. (Act.) Cic. *Izblyuvávam, blyujuch van bitam, van dajem, Povráchам.* Mich erbreche. *Kiokádom.* 2. Transl. V. *Emitto.* Evomere iram in aliquem. *Ter. Adelph. 3. 2.* *Szuprot komu ſzérdu ſzvoju zleati.* Seinen Zorn vvider einen ausgüſſen. *Valakin boſzſzút állani.*

Eupepsĭa, æ, f. Med. *Dobro ſeludcza prebavlyenye, Kuhanye.* Gute Däuung *oder* Kochung im Magen. *Gyomor jó emétſztése, meg-főzéſe.*

Eupnœa, œæ, f. *Lehkek duſſek.* r. Leichte Athem. *Könyű lehellet, Lélegzet.*

Ēurīcius, a, um. V. *Orientalis.*

Ēurĭpiſtus, i. m. *Sive* homo exiguæ fidei.

Ēurīpus, i, m. *eſt* fretum anguſtum, quod huc atque illuc jactatur, & velut vorago appropinquantia involvit. Hinc *prov.* Euripo mutabilior. Cic. *Kruto jáko meſzialen.* Sehr Unbeſtändig. *Igen állhatatlan.* 2. *Euripus Chalcidicus, eſt* mare anguſtum Boëtiam inter & Eubœam, in quod dicitur Ariſtoteles ſe præcipitaſſe. 3. *Euripus* appellatur foſſa, vel fluvius, qui locum aliquem circumcingit. *Plin.*

Ēurŭs, i, m. Ovid. *Veter od izhoda ſzunchenoga.* r. Oſt-Wind, Morgen-Wind, Süd-Oſt-Wind. *Napkeleti ſzél.* 2. Apud Poëtas. *Idem quod* pars Orientalis. *Val. Flac.*

Ēurȳthmĭa, æ, f. *Quint.* eſt *Concinnitas, Convenientia, apta diſpoſitio.*

Ēvulgo, as, are, avi, atum. [Act.] Liv. *Obznanujem, Puku, l. yuczivu na znanye dájem, Prezávam.* Offenbahr mache, gemein mache,

mache, ausruffe. *Kibirdetem, ki-jelentem.*

Ēvulsĭo, ōnis, f. Cic. *Isſèrganye, Isputnenye, Itkinenye, Itchupanye.* e. Ausreiſſung. *Kiſzaggatás.*

Ēx *præp.* Cic. *Iz*, vel *z-*, *Od.* Von, Aus. *Ki, Bôl, belôl, belôled, Tûl, Tôle*, &c. Variis verbis juncta, varias habet ſignificationes. Interdum notat *locum.* Ex Æthiopia eſt uſque hæc &c. *Tert.* 2. pro *cauſa efficienti ponitur.* Gaudium tibi ex me præſtabo, Nunquam ex me doluiſti. Ex te duplex me ſollicitudo afficit *Cic.* 3. Significat *Materiam.* Simulacrum ex ære. *Cic.* 4. Jungitur *Parti.* Laborare ex oculis, ex capite, &c. *Cic.* 5. pro *Poſt.* Diem ex die expectare. *Cic.* 6. pro *Propter.* Ex Gnei literis te in amicitiam recipio. *Cic.* 7. pro *Juxta, Secundùm.* Ex, *vel* è ſua natura alios fingere. *Cic.* Ex animo pro *juxta* vel *ſecundùm animi ſententiam.* Ter. Ex conſvetudine *Plin.* pro *Secundùm conſvetudinem. Sic:* Ex æquo, ex dignitate, ex præſcripto, &c. 8. pro *Inter.* Illi ex omnibus optimè volo. *Plaut.* 9. pro *præp. pro.* Ex tempore capere conſilium. *Cic.* 10. Ex vero *Ovid.* pro *verè.*

Ēxăcerbātĭo, onis, f. *Razlyútenye, razdraſzenye, razjadenye, raſzèrdenye.* e. Erzürnung, Erbitterung. *Meg boſzſzonkodás, háborodás.*

Ēxăcerbeſco, is, ere. (Neut. inch.) Apul. *Razjadujemſze, lyutimſze, ſzèrdit poſztájem.* Mich erbittere, zornig vverde. *Meg-haragszom, háborodom, boſzſzonkodok.*

Ēxăcerbo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Razdraſujem, raſzèrgyujem: lyutoga, jadovitoga chinim.* Verbittere, zornig mache. *Megkeſerítem, Megbúsítom, haragítom.*

Ēxăceſco, is, ere, (Neu. *Incheat.*) Colum. *Octimſze.* Zu Eſſig vverde. *Megeczetesûlôk.*

Ēxăcĭno, as, are, avi, atum. (Act.) *Pechke Zernulyem, van jemlyem.* Die Berlein und Kernlein auſs den Wein-Beer-und anderen Früchten thue. *Szôlô vagy más féle apró magokat, kivetem, hányom.* Dicitur etiam de *Pyris, Pomis*, &c.

Ēxactè, *Adv.* Exquiſitè, *Adv.* Sidon. *Compar.* Exactĭùs, *Gell.* Ēxactiſsimè. JCt. *Zbormo, verlo, rebravo, ſetno.* Genau, richtig. *Szorgalmatoſan, tſinoſan, derekaſan.*

Ēxactĭo, ōnis, f. Cic. *Tèrjanye.* 2. *Odtiranye, pretiranye.* e. Einforderung. 2. Vertreibung. *Adoság-kivánás,* 2. *Kiûzés, elûzés.*

Ēxactor, ōris, m. Liv. *Tèrjavecz.* 2. Exactor Regni, &c. *Pagadur.* 3. *Pretiravecz, odgánjavecz.* 1. Erforderer, Antreiber. 2. Einzieher. Einnehmer. 3. Verjager. 1. *Adóſzédô.* 2. *Beſzedô.* 3. *Kiûzô, Elûzô, kergetô.*

Ēxactrix, īcis, f. Ennod. *Terjavicza.* 2. *Odganjauka, pretiralitelicza.* e. Erforderin, Antreiberin. 2. Verjagerin. *Béſzedôné, adó-ſzedôné.* 2. *Kiûzôné, elkergetôné.*

Ēxactus, ûs, m. *Quint.* Vide *Venditio.*

Ēxăcŭo, is, ere, ŭi, ūtum. (Act.) Cic. *Ob* ali *Naoſtrujem, oſtrim, bruſzim.* 2. Transl. *Podbuſztujem, podſtrem.* Scherffe, Metze. *Metaph.* Anreize. *Kikôſzôrûlôm, kibegyzem, eléſitem.* 2. Transl. *Felingerlem, ôſztônôzôm.* In bella aliquem exacuere. Horat. *Kôga na Vojsku podbuſztiti.* Einen zum Krieg anreitzen. *Valakit hadra ingerleni.*

Ēxăcūtĭo, ōnis, f. Plin. *Ob*, ali *Naoſtrenye, nabruſſenye.* e. Schärffung. *Kikôſzôrûlés.*

Ēxadverſo, Ēxadverſum. *Adverbialiter ſumitur.* Ter. *Naproti, naſzuproti.* Entgegen, gegen über. *Ellenében.*

Ēxædĭfĭcātĭo, ōnis, f. Cic. *Izgotavlyanye biſe, ſztanya*, &c. *Dogragyenye.* 2. *Gotovo ſztanye*, &c. e. Ausbauung. 2. Ausgemachter Bau. *Megépités, felépités.* 2. *Kéſz épûlet.*

Ēxædĭfĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Dokonchavam ſztanye, dogotavlyam biſe*, &c. *Iz hiſe*, ali *ſztanya koga tiram.* Ausbaue, ein Bau vollende. 2. Aus dem Haus ausſtoſſe. *Megépitem.* 2. *Házból valakit kiûzôk.* Ex ædibus aliquem exædificare. Plaut. *Kôga iz ſztanya y hiſe pretirati.* Einen aus dem Hauſs ausſtoſſen. *Valakit házból kiûzni.*

Ēxæquātĭo, ōnis, f. Liv. *Z-jednacſenye.* e. Gleichmachung, Vergleichung. *Egyenlôvétévés.* 2. Vid. *Æqualitas.* Liv.

Ēxæquo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Jednáchim, ravno napravlyam.* 2. *Jednako preſtimam, kôga komu pára chinim,* Ebne, Eben mache. 2. Gleich ſetze, vergleiche. *Egyenlôvé-téſzem.* 2. *Haſonlitom.*

Ēxæſtŭātĭo, onis, f. Med. *Izpotenye.* e. Ausdünſtung. *Ki-izzadás, veritékezés.* 2. *Oſztro kipenye.* Das ſtarck ſieden. *Kiburgás.* 3. Maris exæſtuatio, Solin. *Burkanye morja.* Die Ebbe und Fluth, und Ungeſtümmigkeit des Meers. *Tengeri háborû.* 4. pro *Efferveſcentia iræ.* Cic.

Ēxæſtŭo, as, are, avi, atum. (Neu.) Curt. *Od potaſze kadim, potiti y kaditiſze henyam.* Ausdünſte. *Kigôzôlgôk.* 2. *Burkamſze,*

 itleoam-

izlèvamſze, prellvamſze. Ein ungeſtümm, vvüte, überlauffe. *Felbâbarodom, kiárradok.* 3. V. *Efferveo, Ferveo.* Irâ exæſtuare. Cic. *Jakoſze ſzerditi.* Sehr zornig ſeyn. *Igen baragunni.* 4. Vid. *Caleſio.*

Ēxaggĕrātio, ōnis, f. Cic. *kupoo ſzkup znaſſanye, ſzkup ſzpraolyanye.* e. Aufhäuffung, Zuſammen häuffung. *Rakásba gyüjtés.* 2. Transl. *Izviſſenye.* e. Erhöbung, groſsmachung. *Magaſztalás.* 3. Amplificatio Oratoria. V. *Dilatatio, Amplificatio.*

Ēxaggĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nakup znáſſam, ſzpraolyam.* Aufhäuffe, zuſammen häuffe. *Rakásba gyüjtöm.* 2. V. *Extollo.* 3. V. *Augeo, Amplifico.*

Ēxăgĭtātio, ōnis, f. *Naganyanye.* e. Antreibung. *Búſitás, gyötrés.* Vid. *Vexatio.*

Ēxăgĭtātor, oris, m. Cic. *Szim y tam pregănyavecz, nagányavecz.* Hin-und her-Treiber. *Gyötrö, búsító.* V. *Vexator.*

Ēxăgĭto, as, are, avi, atum. (Act) Cic. V. *Vexo, Inſector, Exerceo.* 2. V. *Tracto, Commemoro.* Fraudes alicujus & fallacias exagitare. *Cic.* 3. pro *Diſputando excutio.* Ea cauſa diu fuit exagitata. *Cic.* 4. pro *Ad iram provoco.* V. *Exacerbo.* 5. pro *huc & illuc impello.* Exagitare aliquid.

Ēxăgĭum, ii, n. JCt. *Vága.* e. Waage. *Mérték.* Erat olim certæ ponderationis genus. Sub exagio pecora vendere *JCt.*

Ēxalbeſco, is, ĕre. (Inch.) Cic. *Bèl y blêd poſztajem.* Erbleiche, vveiſs, bleich *oder* blaſs vverde. *Meg-fejéredem, halaványodom.*

Ēxalbĭdus, a, um. Plin. V. *Albidus.*

Ēxalburno, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Iz drevja lichje (koru) gûlim.* Die Rinden von Bäumen abſchäle. *Meg-hámzom, Héjját levonom.*

Ēxaltātio, ōnis, f. Tertul. *Izviſſenye, Podignyenye.* e. Erhöhung, Erhöbung. *Magaſztalás.*

Ēxalto, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Izviſſujem, Podigujem.* Erhöhe, erhöbe. *Felmagaſztalom.*

Ēxambĭo, is, ire, ivi, itum. (Act.) Plin. *Jakoſelim.* Hefftig verlange. *Igen kivánok.*

Ēxamblōſis, is, f. Vid. *Abortus.*

Ēxāmen, ĭnis, n. Cic. *Roj pchelſzki.* r. Bienen-Schvvarm. *Raj méh.* 2. Transl. *Izpitávanye, Izved, Izvidanye.* e. Erforſchung. *Kérdés, keresés.* 3. Examen piſcium. *Ribji plod.* Eine Schaar Fiſche. *Hal ſzaporitás,* 4. *Jezichecz ſeléſcze ſzrédnye vagu ravnajuche.* Das Zünglein in der Waag. *Fontnak, mértéknek középen álló egyenes vaſa.* Æquato examine lances ſuſtinere. Virg. *Jednako dèrſech jezichecz ſelezni vagati, meriti.* Das Zünglein gerad haltend vvagen. *Egyaránt tartva azon vaſat valamit mérni.* Phraſ. *Examen conſcientiæ.* Excutere conſcientiam, in ſemetipſum diligenter inquirere, explorare quotidie latebras conſcientiæ. Diurna facta ad Chriſtianæ religionis rationem exquirere, quotidianâ perſcrutatione intimos animorum receſſus inſpicere, totum diem ſecum ſcrutari, factáque & dicta omnia noctu remetiri.

Ēxāmĭnātio, onis, f. Vitruv. *Izpitanye, izvédanye, izpitavanye.* e. Erforſchung, Unterſuchung. *Kérdezés.* 2. Transl. *Perpenſio.*

Ēxāmĭnātor, oris, m. Caſſiod. *Zpitávavecz, ſzkuſſavavecz.* r. Erforſcher. *Kérdezkedö.*

Ēxāmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Izpitávam, iſzkuſſávam, izvédam.* Erforſche, unterſuche. *Kérdezem.* 2. Transl. V. *Perpendo, ſcrutor.* Cic.

Ēxămo, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Jako lyubim.* Sehr liebe. *Eröſen ſzeretem.*

Ēxămurco, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Szmràd olive zpreſſane odbitávam, ſzváſim.* Oel-truſen, Hefen von Oel abziehe, lauthere. *Olajnak törkölöt tajtékját elhányom, ſeprejéröl levéſzem.* 2. Etiam ad alia transfertur. *Apul. de corio urſæ:* Soli ſiccandum tradimus, ac dum cœleſtis vaporis flammis examurcatur, &c.

Ēxămuſſim, Ădămuſſim. *Adv.* Cic. *Prav poleg mere dèrvodélczev, ali zidárov.* Schnur-richtig. *Sinórra, egyeneſen, igen rendeſen.* 2. idem eſt quod *exactè, perfectè.* Plaut.

Ēxanguis & exſanguis, is, *com.* ve, n. Cic. *Prez kèrvi.* Ohne-Blut, Blut-loſs. *Vér nélkül-való.* 2. V. *Pallidus.* Aſpicis exangui chartam pallere colore. Hor.

Ēxănĭmātio, onis, f. Curt. *Vumorenye.* e. Tödtung *Elhalás.* 2. V. Timor: ità Cic. 3. V. Ecſtaſis, Deliquium.

Ēxănĭmo, as, are, avi, atum. (Act.) Curt. V. *Occido, Neco.* Multos exanimavit rigor inſolitæ nivis. *Curt. l. 7. c. 3.* 2. V. *Terrefacio, terreo.* Mequidem exanimant & interimunt hæ voces. Cic. Audiit exanimis trepidoque exterrita curſu, &c. *Virg. l. 4. Æn.* 3. Significat *halitum intercipere* v. g. *nimio curſu fatigatis.* Prædixerunt fore, ut duplicato curſu milites exanimarentur,

&

Digitized by Google

& laſſitudine conficerentur. *Cæs. l.* 3. *B. C. c.* 92.

Exănĭmus, a, um. & Exănĭmis, is, *com.* me, n. Liv. *Mèrtev.* Todt. *Elhólt.* 2. *Krute jako preſtraſſen, zamèrtev, napol ſiv.* Sehr erſchrocken, entſeelt, halb todt. *Igen meg-ijedett, rettent, halavànyodott.*

Exantĕ *præp.* Cic. *Pred.* Vor. *Elött.* exante diem. Cic. *Pred dnevom.* Vor Tages. *Nap-elött.*

Exanthēma, ătis, n. *Med.* Latinè *Efflorescentia.* dicuntur humorum eruptiones in cute ſubſidentes, ùt ſunt: *Morbilli puerorum, maculæ, variolæ,* &c.

Exantlo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. (*propriè* ſignificat: *Exhaurio Sentinam*: à græco *Hantlos* ſeu *Hantlon*, vel *Hantlia* id eſt *ſentina*) *Vodu* &c. *izbicbujem, van pulim, grabim.* Ausſchöpffe. *Kimeritem*: V. *Haurio.* Iſte vinum poculo pauxillulo ſæpè exantlavit. *Plaut.* 2. Transl. V. *Perpetior, ſufero, ſupero, Perfero*; Cùm exantlaviſſet omnes labores. *Cic.* 1. *Tuſc.*

Exărātĭo, onis, f. Martian. Capell. *Izoranye.* Das auspflügen, ackern. *Kiſzàntàs.* 2. Transl. *Piſzanye*; das Schreiben. *Iràs.*

Exărātus, a, um. Cic. 1. *Izkopan, izoràn.* 2. *Napiſzan, izpiſzan.* 1. Ausgegraben, ausgeackert. 2. Angeſchrieben. ausgeſchrieben &c.

Exarchātus, ûs, m. *Ea Italiæ pars* eſt, quæ olim *Exarchis* paruit, cujus metropolis *Ravena.*

Exarchĭāter, *vel* Exarchĭātrus, i, m. JCt. *Vrachitel, Likàr, Vrachàr.* peregr. *Doctor,* *ki je bil pri kojem Cesaru* ali *kralyu za Likàrà.* Der ein Kayſerlicher, *oder* Königlicher Leib Artzt und *Medicus* gevveſen. *Fö orvos, ki régenten Tsàszàrokat,* vagy *kiràlyokat orvosolt.*

Exarchus, i, m. *Hoc eſt* Princeps, eximius, inter proceres excellens. *Exarchi* dicti ſunt, qui ab Imperatoribus Romanis poſt occupatam à Barbaris *Italiam,* translatâ *Conſtantinopolim* Imperii ſede, in *Italiam* mittebantur, adminiſtraturi eas Provincias, quæ adhuc eorum ditioni ſuberant, qui dum jura daturi erant, *Ravennæ* morabantur.

Exardĕo, es, ere, arſi, arſum. (Neu.) *Cic.* Exardeſco, is, ĕre, (Inchoat) Cic. *Izgàrjam, Dogàrjam* 2. *Vuſiſemſze, Razſarujemſze.* Entbrenne. 2. Entzündet vverde. *Megégek.* 2. *Felgyúladok.*

Exārēſio, is, ĭeri, actus ſum. (Neu. Paſ.) Plin. Exāreſco, is, ĕre, (Inch.) *Colum.* Exārĕo, es, ēre, ŭi. (Neu.) Plaut. *Vſzuſiamſze, lăſzuſſamſze, vſzebàvam, zeſzúſſamſze.* Dürr vverde, ausdorre. *Elaſzok, Elſzàradok, kiaſzok.*

Exăreno, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Peſzek odnàſſam, izbitàvam, od pèſzka ſznaſim y chiſzatim.* Von Sand ſaübere. *Fövenytöl kihànyom, tiſztitom.*

Exarmo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Razorusújem, orusje odnèmlyem, jemlyem.* Entvvaffne, das Gevvehr nehme. *Fegyverétöl meg-foſztom.*

Exăro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Verlo-orjem.* 2. *Oranye dokancham, doàrjam.* 3. Transl. *Piſſem.* Wohl ackere. 2. Auspflüge. 3. Schreibe. *Kiſzàntom, Meg-ſzàntom.* 2. *Elvégzem a' szàntàst.* 3. Metaph. *Irok.*

Exārthrēma, ătis, n. Exartĭcŭlātĭo, ōnis, f. Cels. *Izvinenye, izmeknenye noge,* ali *koje koſzti iz meſzta genenye.* e. Verrenckung eines Bein, *oder* Glieds. *Lábnak,* vagy *más tagnak helyéböl ki-menéſe, ficzamodàſa.*

Exartĭcŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Izmekàvam, zvinam nogu,* &c. Ein Gelenck verrencke. *Kificzamitom.*

Exartŭātĭo, onis, f. *Kojega kotriga odrezanye.* e. Glied-Abſchneidung. *Valamelly tagnak elmetſzéſe.*

Exartŭātor, oris, m. *Kotrigo-rez, kotrigo-ſzek.* Glied-Abhauer, Abſchneider. *Valamelly tagnak elmetſzöje.*

Exartuo, as, are, avi, atum, (Act.) *Koj kotrig odrèſujem, razrezàvam, na dèle rèſem, làndam.* Glied abhaue, abſchneide, Gliedvveiſs zerlege, Tranſchire. *Valamelly tagot elmetſzek.*

Exaſcĭo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Izteſzàvam, Doteſzàvam.* Auszimmere, aushacke. *Bàrdolom, az àts bàrdjàval megſimitom.*

Exaſpĕrātĭo, onis, f. 1. *Razdraſenye, razlyuzenye,* 2. *Gèrla omuknenye.* 1. Das Erzörnen, 2. e. Rauchmachung. 1. *Meg-baraglàs.* 2. *Torok bé-rekedés.*

Exaſpĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. 1. *Bruſzim, oſtrim.* 2. *Lyutim,* Razdraſujem, *Na ſzèrdu giblyem,* 3. *Muklo chinim,* 1. Schärffe, vvetze, 2. Erbittere, erzörne, 3. Rauch oder heiſſer mache. 1. *élesitem,* 2. *Meg-baragitom, búsitom.* 3. *Rekedezövé, rekett torkúvà teſzem, tſinálom.* Enſem ſaxo exaſperare, Sil. *Mech na kamen nabruſziti, naoſtriti.* s. Schvverdt an einem Stein ſcharff machen. *A' kardot kövel megéleſiteni.*

Digitized by Google

exaſſe, pro *ex toto* ità Plin.

Exāuctōrātio, (Exautoratio) onis, f. ēxāuctōritas, atis f. JCt. *Od..... y oapuſceanye od priſzege y duſnoſzti vojnichke.* Das Entlaſſen deren Soldaten des Eyds, e. Pflicht-Erlaſſung. *Katonáknak kötelességektöl és eskűvéseektől meg-oldozása.* 2. *Odpuſchanye y odpoſſilyanye vojnikov od vojſzke.* e. Abdanckung der Soldaten. *Vitézeknek az hadtól elbotsátáſa.*

Exāuctōro, (Exautoro, *quibuſdam* Exauthoro) as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Od priſzege y duſnoſzti vojnichke odveſujem, odpúſcham y oſzlobágyam.* Der Pflicht, und des Eyds entlaſſe. *Katonákot kötelességektől, és eskűvéſſektől meg-oldom,* 2. *Od voiſzke* &c. *Oſzlobagyam, odpoſſilyam.* Die Soldaten abdancke. *Katonákot a' ſeregtől elbotsátom.* 3. Eſt etiam illa miſſio, cùm expletis ſtipendiis militantes omni militiæ onere levabantur, exceptâ tamen pugnâ in hoſtes. *Lipſ. l. 5. Milit.* Rom. *Dial.* 19. *Suet. in Tib.* 4. pro *officio, dignitate* &c. *privo.* Trajanus Centurionem adulterii reum exauctoravit, atque etiam relegavit. *Plin. l. 6. ep.* 31.

Exāudio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Poſzluſſam, uſzliſſam.* Erhöre. *Meg-hallgatom.* 2. V. *Audio.*

Exāuditio, onis, f. Auguſt. *Poſzluſſanye, Uſzliſſanye.* e. Erhörung. *Meghalgatás.*

Exāuditor, oris, m. Fort. *Poſzluſſitel, Uſzliſſavecz.* r. Erhörer. *Meg-halgató.*

Exāugeo, es, ere, auxi, auctum, (Act.) Teren. *Vnogo povekſávam.* Sehr vermehre, *Igen meg-bővitem, öregbítem.*

Exāugūrātio, onis, f. *Liv.* (Dēgrādātio, JCt.) *Poſzvecchenya, Redyenya nazad jemlenye, odredyenye, odſzvetenye.* e. Entvveichung. *Szentségből-való kivetés, Tiſztségből letevés.*

Exāugūro, [Dēgrādo JCt.] as, are, avi, atum, [Act.] Gell. *Odſzvetujem, ſzvechenye kömu jemlyem, od redov izhichujem.* Entvveiche, entſetze, degradire. *Szentségből kivetem.*

Exāuſpico, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Oſzlobagyam.* Loſs mache, erledige. *Megſzabaditom.*

Excæcātio, onis, f. *Oſzleplyenye,* e. Verblindung. *Megvakitás.*

Excæco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Oſzlepujem, ſlepim.* Blind mache. *Megvakitom.*

Excalceo, as, are, avi, atum, [Act.] Svet. *Izhuvam.* Die Schuhe abziehe. *Saruimat levonſzom.*

Excalceus, ei, m. Paul. *Golo-nog, Boſz.* Ohne Schuh, Barfüſſer. *Mezit-lábú.*

Excălĕfăcio, Excalfăcio, is, ere, eci, actum, Plin. Vid. *Calefacio.*

Excălĕfactio, onis, f. *Plin.* Vid. *Calefactio.*

Excălĕfio, Excalfio, is, ieri, actus ſum. *Plin.* Vid. *Calefio.*

Excandĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, Varro. Vide *Candefacio.*

Excandeſcentia, æ, f. Cic. *Naglo razlyutenye, nagla lyutoſzt, hitra ſzerda.* Hitziger und gäher Zorn, geſchvvinder Zorn. *Felgyúladás, megharagvás.*

Excandeo, es, ere, andui, [Neut.] & Excandeſco, is, ere, [Incho.] Cic. *Razbelyujemſze; bél, ognyen hivam, raſiſemſze,* 2. Transl. *Nagloſze lyutim, ſzerdit poſztajem.* Weiſs, glüend, entzündet vverde, 2. Bald zornig vverde. *Felgyúladok, megtüzesülök,* 2. *Igen megharagſzom, hirtelen boſzonkodok.*

Excanto, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. 1. *Finio canere.* 2. *Izbájam, czopram.* Verzaubere, verhexe. *Megbűvölöm, Bájolom, Boſzorkanyozom.*

Excarnifico, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Dilanio.* 2. Translatè V. *Crucio, Diſcrucio.* Democritus à Cyprio tyranno dirè excarnificatus.

Excăvātio, onis, f. Sen. *Izdubenye.* e. Aushölung. *Meg-vájás, kivájás.*

Excāudico, as, are, V. *Excodico.*

Excăvo, as, are, [Act.] Cic. *Izdubujem, van dubem.* Aushölere, hohl mache. *Kivájom.*

Excēdo, is, ere, eſſi, eſſum, [Neu.] Cic. V. *Diſcedo, Egredior, Exeo.* Excedere urbe. Cic. *Od varaſſa oditi.* Von der Stadt abziehen. *Várá-ból elmenni.* 2. V. *Morior.* E vita excedere. Cic. *Vumriti.* Sterben. *Meghalni.* 3. V. *Supero, Emineo.* Ejus virtus modum virtutis humanæ excedit. Partium nulla extra excedit. *Cic.*

Excellens, entis, om. Cic. *Kruto verli, Drechen, vech od drugeh preſztiman, hvaiſſen.* Fürtreſſlich. *Fellyül-haladó, Méltóságos.*

Excellenter. Adv. Cic. *Kruto verlo, drechno, previrlo.* Fürtreſſlich. *Méltóságoſon, Fennyen.*

Excellentia, æ, f. Cic. *Nad drugemi izviſſenoſzt, verlocha, drechnoſzt.* e. Fürtreſſlich-

keit,

keit, Übertreffung. *Fellyebb-haladás, Nagy miltóság.*

Excello, is, ĕre, ŭi, elſum, [Neu.] Cic. *Vekſi, viſſeſi jeſzem.* Übertreffe. *Fő vagyok.* 2. Transl. V. *Supero, Antecello, Emineo.* Phraſis pro *excellere inter alios.* Ingeniò præſtare. Multum ad honorem antecellere. Animi viribus anteſtare. Ingeniò primus haberi. Quem longè ingenioſiſſimum ætas noſtra tulit. Qui induſtriâ priorem neminem patiatur, pleroſque anteveniat. Haud dubiè ingenii palmam poſſidet.

Excelsè. *Adv.* Cic. *Viſzoko.* Hoch. *Magaſan, Felségeſen.*

Excelsĭtas, atis, f. Cic. *Izviſſenoſzt, viſzokoſzt, viſina, viſzicbina.* e. Hoheit, Höhe. *Méltóság, Felség, Magaſság.*

Excelſus, a, um, Cic. V. *Altus, ſublimis.*

Excentŭrio, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Iz ſztotnika ebáſzti*, peregr. *Iz kapitanie izbicbujem.* Aus der Haubtmanſchafft einen thue, ausmuſtere. *Tiſztségéből levetem, kimuſtrálom.*

Exceptĭo, onis, f. Cic. [Exceptĭuncŭla, æ, f. ſen.] *Iznémanye, Iznémlenye.* e. Ausnehmung. *Kifogás.* 2. *Apud JCtos eſt* excluſio actionis, *id eſt*, oppoſitio adversùs petitionem actoris.

Exceptitĭus, a, um, Plin. *Van vzèt, ſzuèt.* Das man ausdinget, ausnimmt. *Kivétetett.*

Excepto, as, are, avi, atum, [Frequ.] Cic. *Guſztokràt van jemlyem, znémlyem.* Offt ausnehme. *Kiveddegelem*, 2. idem quod *eximium reddo & immunem.* Senec.

Excerno, is, ĕre, ēvi, ētum, [Act.] Colum. V. *Subcerno.* Excernere furfures à farina. Colum. *Melyu preſzejati.* Das Mehl ausſieben. *Liſztet ſzitálni.* 2. V. *Purgo.* In area detrita frumenta &c. excernere. 3. V. *Diſcerno.*

Excerpo, is, ĕre, pſi, ptum, [Act.] Cic. *Izbirájuch púchem, Iztergávam, izpukávam.* Herausklaubend ausziehe, ausreiſſe. *Ki-szagy le-ſzakaſztom, ki-válaſztom.* 2. V. *Eximo.* Excerpere ſe hominum conſuetudini. *ſen. ep.* 5.

Excerptĭo, ōnis, f. Gell. 1. *Izpuknenye, Iztergnenye.* 2. *Iz knig izpiſzavanye.* e. Ausziehung, Ausrupffung. 2. Das Auszeihnen, Aus denen Büchern ausſchreiben. *Kiſzaggatás.* 2. *Könyvből ki irás.*

† Excesſivus, a, um. *Neſzmeren, Prevelik. Prez reda velik.* Das über die Maſs gros iſt, übermäſſig groſs. *Igen felette nagy.*

Exceſſus, ūs, m. Cic. *Odhod, odhajanye.* 2. *Nemertuchlivozt.* 3. *Szmért* illiti *Prebajanye iz ſvéta vvoga.* Das vveg gehen, Austritt. 2. e. Unmaſs, übermaſs. 3. Der Todt, Abſchied. 2. *Kimenés, Elmenés.* 2. *Mértékletlenség* 3. *Meg-halás.*

Excĕtra, æ, f. Cic. V. *Hydra.* Transl. Excetra pro *Execrando.* Plaut.

Excĭdĭum, ii, *Plin.* Excĭdio, ōnis, f. Feſt. *Rászip, Poruſſenye, ſzkonchanye, búmet, na niſtar metanye, zaterenye.* e. Zerſtörung, Vervvüſtung, Schleiffung. *Elromlás, kivágás, veſzedelem.*

Excĭdo, is, ere, ĭdi, (Neu.) Cic. *Izpádam.* Ausfalle. *Kieſem.* 2. Transl. V. *Obliviſcor.* è memoria excidere. *Liv.* pro *oblivisſi.*

Excīdo, is, ĕre, īdi, īſum (Act.) Cic. *Izſzekujem, poſzekujem, Izrezávam.* Aushaue, Abhaue, Ausſchneide. *Kivágom.* Transl. *Izbichujem, odnémlyem.* Abſetze. *Leteſzem, kivetem.* Aliquem numero Civium excidere. Plin. *Koga zmed varaſczev izbiti.* Einen von Burger-Rechts abſetzen. *Valakit a' váróſiak ſzáma közűl kihagyni, vetni.*

Excĭeo, es, ēre, *vel* Excio, is, īre, īvi, ītum à *Cieo*: ītum à *Cio.* (Act.) Cic. *Izzávam, van pozávam, zezávam.* 2. *Izbúgyam.* 3. *Izvlekujem, van vlichem.* Hinaus berueffe, Ausfordere. 2. Aufvvecke. 3. Ausziehe. *Felinditem, Felizgatom, kihivom, felöſztönözöm,* 2. *Alombúl valakit felköltök, ébreſztek.* 3. *Ki-vezetem.* Somno aliquem excire. Liv. *Koga zbuditi.* Einen aufvvecken. *Valakit álomból felkölteni, ébreſzteni.* 4. V. *Excutio, Elicio.* Excire lacrymas. Plaut.

Excĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum. (Act.) Cic. *Znémlyem, Van jemlyem.* Ausnehme. *Kiveſzem.* 2. V. *Accipio, Recipio, Capio.* Beatam Patriam, quæ hunc virum excepit. *Cic.* Dicta mea omnia magnâ gratiâ excepit. 3. V. *Suſtineo.* Labentem aliquem excipere. Se à lapſu in poplites, in pedes poplitibus excipere *Cic. Liv.* 4. V. *Sequor, Succedo.* Una calamitas alteram excipit. *Cic.* Turbulentior inde annus excepit. *Liv. l. 2. c. 61.* pro *Secutus eſt, Succeſſit.* 5. V. *Suſcipio.* Amicorum causâ magnos labores, moleſtias &c. excepit. 6. V. *Intercipio.* Literas hoſtium, aliquem in fuga excipere. 7. V. *Faveo.* Non ego te vidi caprum excipere inſidiis? *Virg. Ecl. 3. v. 18.* 8. Vid. *Eximo, Caveo.* Cum lex nominatim exciperet, ut liceret, &c. *Cic. pro Balbo.* Hac ſignificatione ſæpe uſurpatur à JCtis. 9. pro *Deſcribo aliquo dictante.* Notis quo-

Digitized by Google

que excipere velociſſimè ſolitum. *Suet.*10. Excipi dicuntur etiam peregrini ab hoſpitibus. Apparatis epulis excipere. *Tacit.* Hic hoſpes te polentâ excipiet. *Sen. ep.*21.

Excĭpĭum, ii, n. & Vēnābŭlum, i, n. Feſt. *Lovcseo Dárda.* r. Jäger-Spies. *Vadáſz Dárda.*

Excĭpŭlæ, ārum, f. *plur.* Excĭpŭlum, i, n. & Excĭpŭlus, i, m. Plin. *Verſſa, keſs za ribji lòv,* 2. *Chep* ali *Pipa lagoena.* 3. *Sztekle za ſganye likarſtko.* r. Korb zum Fiſch fangen, r. Fiſch-Reuſſen. 2. Faſs-Zapffen. 3. s. Vorleg-Glaſs, Diſtillir-Glaſs. *Varſa,* 2. *Tſap,* 3. *Patikáriuſſok via égetö üvege.*

Excīsĭo, f. Cic. *Izrězanye.* Das Ausſchneiden. *Kimetſzés.* 2. Vide *Excidium.*

Excīſo, as, are, *Plaut.* Excīſſo, as, are, avi, atum [Act.] *Non.* Vide *Excido.*

† Excĭtābĭlis, is, *com.* le, n. *Zbudliv, Prebudliv.* Ermunterlich. *Felébreſzhetö.*

Excĭtātè, *Adv.* Plin. *Berzo, marlivo, nezaſtpano.* Friſch, hurtig, fleiſſig. *Vidámon, Serényen.*

Excĭtātĭo, onis, f. *Zbudenye, prebuggenye, izbugyenye.* Das Aufmunteren, e. Aufmunterung. *Felköltés, Felébreſztés.*

Excĭtātrix, icis, f. *Zbuditelicza.* e. Aufvveckerin. *Felköltöné, ébreſztöné.*

Excĭtātor, oris, m. Prud. *Zbuditel, prebuditel, izbuditel.* r. Aufvvecker, Aufmunterer. *Felköltö.*

Excĭtātōrĭum, ii, n. *Zbugyavajuche vure.* e. Weck-Uhr. *Felébreſztö-óra.*

Excĭto, (à Cieo.) Excĭto (à Cio) as, are, avi, atum (Act.) Cic. 1. V. *Adhortor, Inflammo, Impello, Invito, Incito, Commoveo, Concito, Stimulo, Elicio.* 2. V. *Voco, Evoco.* Excitandus nobis erit ab inferis C. Marius. *Cic. pro Pont.* 3. V. *Expergefacio.* E ſomno excitare. Cic. *Kōga od ſana prebuditi.* Einen vom Schlaff ervvecken. *Valakit álmából felſerkenteni.* 4. V. *Conſolor, Recreo, Sublevo.* Excitare animos; afflictos, &c. *Cic.* 5. V. *Erigo, Ædifico.* Excitare ſepulcrum è lapide. *Cic.* Excitare ædificia, &c. *Senec.* 6. V. *Expello.* Qui hoc noctis me à portu excitavit. *Plaut.* 7. V. *Moveo.* Excitare riſum, iram, Sermonem, &c. *Cic. & alii.*

Exclāmātĭo, onis, f. Cic. *Vik, krik, zakriknenye, Zaviknenye, Zavapenye, Vàp.* s. Geſchrey. *Felkiáltás.*

Exclāmo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Zakrichujem, Zavikujem, Zavàpim.* Ausſchreye ſehr laut ſchreye. *Felkiáltok.*

Exclāro, as, are, avi, atum. (Act.) Vitr. *Razſvetlyujem, raſvetchujem.* Erleuchte. *Meg-világoſitom.* 2. *Izchiſchujem.* Erläutere. *Kitiſztitom.*

Exclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. *Van tiram, izbitàvam, zvergàvam, zbitàvam.* Ausſchlieſse. *Kirekeſztem.* 2. pro *incubando pullos emittere.* Ex quibus pullos cum excluſerint. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* 3. V. *Impedio. Cic. in Ver.* 3. *c.* 56. Anguſtiis temporis excluduntur omnes. 4. V. *Excutio, Ejicio.* Excludere alicui oculos. Plaut. *Kómu ochi izbiti, izpehnuti.* Einem die Augen ausſchlagen. *Valakinek ſzemeit kiütni.*

Exclūſĭo, ōnis, f. Ter. *Van tiranye, izganyanye, iztiranye.* e. Ausſchlieſſung. *Kirekeſztés.* 2. apud JCt. V. *Exceptio.*

Exclūſor, oris, m. Aug. 1. *Iztiravecz.* r. Austreiber. *kiüzo.* 2. *Chuvàr nad Vràti, Vratàr.* Ein Thor Wärter. *Ajtón-álló.*

Exclūsōrĭus, a, um. JCt. *Iztirajuchi, van tirajuchi.* Ausſchlieſſend. *Kikergetö, kirekeſztö.*

Excŏdĭco, as, are, avi, atum. [Act.] Pallad. *Izpukàvam, iztergàvam, van púchem, tergam.* Ausreiſse, ausräute. *Kiſzaggatom.*

Excōgĭtātĭo, onis, f. *Cic.* Excōgĭtātus, ûs, m. Gell. *Izmiſslenye.* e. Erdichtung, Erfindung. *Kigondolás.*

Excōgĭtātor, ōris, m. Quint. *Izmiſslyavecz.* r. Erfinder, Erdichter. *Kigondoló.*

Excōgĭto, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Zmiſslyàvam, izmiſlyujem, motrim.* Erdencke, erſinne. *Ki-gondolom.*

Excŏlo, is, ĕre, ŏlŭi, ultum, [Act.] Cic. *Nakinchujem; Lépo napravlyam,* 2. *Oram, orjem, kopam,* &c. *Délam.* Ziere, butze, 2. Baue, übe. *Megmivelem, ékeſitem,* 2. *Megſzántom, kapálom,* &c.

Excōlo as, are, avi, atum, [Act.] Pallad. *Preczéjam, izczéjam.* Ausſeige, durchſeige. *Meg-ſzürŏm.*

Excommūnĭcātĭo, onis, f. Eccleſ. *Od obchine verneh razluchenye, iz obchine izbichenye, proklecztvo.* e. Ausſchlieſſung von der Chriſtlichen Gemeinde, r. Kirchen-Bann. *Kivetés, Gyülekezetböl kirekeſztés.*

Excommūnico, as, are, avi, atum, (Act.) Eccl. *Izvérneh obchine razluchújem, proklecztvo dévam.* Aus der Chriſtlichen Gemeinde ausſchlieſſe, verbanne. *Az hivek közül kivetem.*

Exconſul, ŭlis, m, Iſid. *Ki je bil ſtvetnik, ſztàri ſavetnik.* Der Burgermeiſter gevveſen

Digitized by Google

ſen iſt. Alt-Burgermeiſter. *A' ki Polgár-meſter vólt, ó Polgár-meſter.*

Excontrārĭo, pro *E contrario Adverbialiter* Jul. Cæſ. *Náproti, naſzuproti, ſtuprotivno.* Hervvider, hergegen, hingegen. *Ellenbe.*

Excŏquo, is, ĕre, ōxi, octum, (Act.) Senec. *Iz kuhávam, dobro-kúham.* Auskoche. *Kifőzőm.* 2. Transl. V. *Excogito.* Uſque dum excoxero Leoni malum. *Plaut.*

† Excordātus, a, um, *Nebatrio, Neſzércsen, prez ſzércza.* Der kein Hertz hat, verzagt iſt. *Szivetlen, bátorságtalan.* 2. Idem quod *Inſaniens.*

† Excŏrĭātĭo, onis, f. *Oderenye, Ogulenye.* e. Hautſchindung. *Meg-nyúzás.*

† Excŏrĭātor, oris, m. *Gulyiſs, oderitel, derecz.* r. Schinder. *Meg-nyúzó.*

† Excŏrĭo, as, are, avi, atum, (Act.) *Oderujem, gúlim, derem.* Schinde. *Meg-nyúzom.*

Excors, ordis, *om.* Cic. 1. *Prez ſzercza,* 2. *Lúd, Bedaſzt, Glyumpaſzt, Neſzpameten, Supetyak.* Ohne Hertz, 2. Unbeſinnet, unverſtändig, tumm, taub. *Szivetlen,* 2. *balgatag, eſztelen, oſtoba.*

Excrĕābĭlis, Exſcrĕābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Izbrakfyio.* Leicht zu ausſpeyen. Kipőkbető.

Excrĕātĭo, & Exſcrĕātĭo, onis, f. *Plin.* Excrĕātus, ûs, m. Cæl. Excrētĭa, æ, f. Vitruv. Excrētio, onis, f. Plin. *Izplyuvanye, iaſzebe van bitanye, izbratanye, van plyuvanye.* e. Ausſpeyung. *Hákogva kipőkés.*

Excrēmentum, ti, n. Plin. *Hráchek, ſzmrád iz tela iduchi.* r. Ausvvurff, Unflath ſo aus dem Leib gehet. Pők, *Torba; teſtből kimenő rútság.*

Excrĕo, Exſcrĕo, as, are, avi, atum, (Act.) Cels. *Izbrátujemſze, Hráchem.* Ausvverffe, ſpeye. *Hákogva*-kipőkőm.

Excreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Plin. *Izraſztújem.* Aufvvachſe. *Kinövök.*

Excrētum, ti, n. Colum. *Obchinek, ſzmrad koj od obchinyanya oſztaje.* r. Wuſt *oder* das Unreine ſo im Reiter bleibet *oder* ſonſt gefegt vvird. *Roſta-ally, utóly, utsó.* 2. Vid. *Excrementum.*

Excrūcĭābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Muke vréden.* Würdig gepeyniget zu vverden. *Gyötrelemre, kénzáſra méltó.*

Excrūcĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Jáko-trápim Jáko-múchim.* Sehr peynige, ſehr plage. *Igen gyötrőm, kénzom.*

† Excruſto, as, are, avi, atum, (Act.) *Lúpim, Luſchim, koru odvéimlyem.* Ausſchäle, die Rinden ablöſe, abziehe. *Meg - hámzom, meg-hántom.*

Excŭbātio, ōnis, f. Val. Max. *Sztráſenye, Viroſztuvanye, zkoznuvanye.* e. Wachthaltung. *Vigyázás, ſtrásállás, őr-állás.*

Excŭbiæ, arum, f. *plur. Quint.* Excŭbĭtus, ûs, m. Hirt. *Sztráſa.* e. Wacht, Schildvvacht. *őr-állás, őrzés, Strása-állás, Stráſa.*

† Excŭbĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) *Sztrafim.* Wache. *Strását-állok, Strásállok.*

Excŭbĭtor, oris, m. Jul. Cæſ. *Sztráſnik, ſztrasan.* Ein Wächter. *őrálló, vigyázó.*

† Excŭbĭtōrĭum, rii, n. *Sztráſnicza, Sztráſna Hiſa.* Das Wacht-Hauſs. *őr-álló-báz, Stráſa-báz, hely.*

Excŭbo, as, are, ŭbŭi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Sztráſim, zkoznujem, viroſztujem.* e. Wacht halte, vvachte. *Strását-állok, vigyázok, őrizek.* 2. pro *Fovere ova ad pullos excludendos* ità Colum. l. 8. c. 5. 2. *Transl.* V. *Proſpicio.* Qui ſemper animo ſic excubat, ut ei nihil improviſum accidere poſſit. *Cic.* 4. *Tuſc.*

Excūdo, is, ere, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Zkávam, Dokávam, kújem.* Ausſchmiede, ſchmiede. *Kiverem, kikovátsolom.* 2. Transl. pro *componere & ſtudioſè invenire, elucubrare.* Excudam tibi aliquid commentarii de gloriâ. *Cic.* 3. pro *ova excludere.* Negat anſer aliena excudere ova, niſi ſubjecta ſua quoque habuerit. *Colum. l.* 9. 4. Ignem excudere Virg. *Ogeny zkreſzáti.* s. Feuer-Schlagen. *Tüzet ütni-ki.*

Exculco, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæſ. *Z-nogami tlachim, terem, gazim, izterpávam, zgaſujem, poteptávam, van zterkávam.* Hefftig mit Füſſen trette, heraus trämple, heraus trette. *Kinyomom, tapodom, ki gázolom, tépem.* Si cujuſquam ſcrofam in publico conſpexero, exculcabo furfures. Plaut.

Ako ebik gde praſziczu.
Vani hodech ja zapazim,
Nebum gledal gardariczu,
Vſze poſzeje iz nye zgazim.
Wann ein Mez ſich gibt hervor
In hellen Tag Licht ohne Scheuch
Wird ſie ervvard bey jeden Thor
Mit friſchen Ruth und Geiſl-Streich.
Ha valakinek diſznajat
Tiltott helyen vagy ártányát

Digitized by Google

Meg találom, az korpáját
Ki tapodom S'-az burkáját.

Exculpātio, onis, f. *Ispricháoanye.* e. Entſchuldigung. *Meg-mentegetés.*

Exculpo, Exſculpo, is, ere, ulpſi, ulptum, (Act.) Cic. 1. *Izrezáoam.* Ausſteche. *Kivájom, kifaragom.* 2. Exculpo, as, avi, atum, (Act.) Vide *Excuſo.* JCt.

Excūrio, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Iz vechniczе Iztiraoam.* Aus dem Rath-Hauſs ſtoſſe. *Tanátſ-házbúl ki űzöm.*

Excurro, is, ěre, curri, (*apud antiquos* execucurri) urſum, (Neu.) Cic. *Iztekavam, Izdêrkavam, van techem, dêrchim.* 2. *Nakôga navalyújem, vudiram.* Auslauffe, 2. Einen Anfall thue. *Kifutok, valahová kimégyek,* 2. *Valakire rohanok.*

Excursātio, & Excurſio, ōnis, f. Val. Max. Excurſus, ûs, m. Virg. *Iztékanye, izdêrchanye,* 2. *Nakôga navalenye, vudrenye.* 1. Das auslauffen, 2. Der Ausfall, das anfallen. *Kifutás,* 2. *Ellenségre* kiütés, *valakire rohanás.*

Excursātor, oris, m. *Iztekavecz, Izdêrkavecz,* 2. *Na kôga navalitel, vudritel, na chetu boditel, Chetnik.* Ein Auslauffer, 2. r. Streiffer, Parteygänger. *Kijáró, ſathyel* - járó, 2. *Valakire rohano, portára* járó.

Excurſor, ōris, m. Cic. *idem.*

Excūsābĭlis, is, *com.* le, n. *Vrêden izprichanya zagovorjenya.* Das vvohl zum entſchuldigen iſt. *Menthető, mentségre való.*

Excūsābĭlĭter, *Adv.* Aug. *Izprichlivo, zagovorlyivo, izprichajuch.* Auf entſchuldigende Art. *Mentségképen.*

Excūsābundus, a, um, Apul. *Hotechiſze izprichati.* Der ſich entſchuldigen vvill. *Mentegető.*

Excūsātè *Adv.* Quint. *Iz izprichavanyem.* Mit Entſchuldigung. *Mentségképen, mentegetve.*

Excūsātio, onis, f. Cic. *Izprichanye.* e. Entſchuldigung. *Mentség.*

Excūsātor, oris, m. Salvian. *Izprichavavecz, zagovoritel.* r. Entſchuldiger. *Ki mentegető, mentő.*

Excūsātōrius, a, um, Quint. *Izprichajuchi.* Entſchuldigend. *Mentegető.* Epiſtola excuſatoria. Quint. *Izprichavajuchi liſzt.* s. Entſchuldigungs-Schreiben. *Mentegető levél.*

Excūſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izprichávam, Zagovárjam.* Entſchuldige. *Mentem. Meg-mentem.*

Excuſsio, onis, f. JCt. 1. *Izbijenye,* Izbitenye, *Pretepanye, Z pobnenye,* 2. *Pregledanye cheſza, Previdyenye, Zitkavanye.* e. Ausſchlagung, Abſtaubung, 2. Das Nachſchauen, fleiſſige Erforſchung. 1. *Kiütés, Kiverés, kirázás,* 2. *Meg-vizsgálás.*

Excuſſor, oris, m. *Izbiavecz,* 2. *Mlatecz.* r. Ausſchlager, 2. Ausklopffer, Dreſcher. *Kiverő,* 2. *Tséplő.* 3. idem quod *Inquiſitor, Reviſor.*

Excŭtio, is, ere, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. 1. *Izbiam, Izpehávam.* 2. *Ztreſzujem, Pretreſzavam.* 3. *Pregledam, Previgyujem.* 4. *Izistujem, Zitkávam.* 5. *Nepokorenſzem.* 1. Ausſchlage. 2. Schitle. 3. Durch ſehe. 4. Erforſche. 5. Ich bin ungehorſam. 1. *Kiütöm, Kivájom.* 2. *Kirázom.* 3. *Meg-vizsgálom, ſzemlélem.* 4. *Felkereſem.* 5. *Engedetlen vagyok.* Excutere oculos. Svet. *Ochi izpehnuti.* e. Augen ausſchlagen. *Ki-vájni az ſzemeit.* Rationes excutere. Plin. jun. *Prevideti y pregledati rachune.* e. Rechnungen durch ſehen, unterſuchen. *A' ſzám-adáſokat meg-vizsgálni.*

† Excŭtium, ii, n. Excŭtia, æ, f. Excŭtiæ, ārum, f. *plur. Metla za opravu, &c.* e. Kehr-Bürſte, s. Kehr-Peſen. *Ruha tiſztító, ſeprő.*

Exdĕcĭmo, as, are, avi, atum, [Act.] Feſt. *Deſzeto jemlyem, deſzetkujem.* Daſs Zehende nehme. *Tizedet veſzek.*

Exdorsŭo, as, are, avi, atum. [Act.] Plaut. *Hêrbet razbiam.* 2. *Koſzti od herbta jemlyem, tergam.* Den Rucken ſpalte, Zerpreche, 2. Die Gräden heraus nehme. *Hátát betöröm.* 2. *Tſontjait hátából kiveſzem.* Ex dorſuare Congrum. Plaut. Iz *Ugora* (*Ribe.*) *herbet y koſzti vzéti, ſzméti.* Von der Meer-Aal (Fiſch) die Gräden ausnehmen. *a' tengeri ángolnának derekát és tſontját kivenni.*

Exdūtæ, arum, f. *plur.* Vide *Exuviæ.*

Exĕco, Exsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum. (Act.) Cic. *Izſzekujem.* Aus hacke. *Kivágom.*

Exĕcrābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Sztraſſen, oduren.* 2. *Preteſek, nepodneſſen,* 3. *Proklet.* Grauſam, Wiedervverdig. 2. Unerträglich. 3. Verflucht. *útálatos.* 2. *Nehéz, Elnemſzenvedhető.* 3. *átkozott.*

Exĕcrābĭlĭtas, atis, f. *Apul.* Exĕcrātio, onis, f. Cic. *Preklinyanye, kunenye.* e. Verfluchung. *átkozódás.*

Exĕcror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Zlo ſelim, odurjávam.* 2. *Kunem, Preklinyam.* 1. Vervvünſche, Abſchey trage. 2. Verfluche, vermaledeye. 1. *Gonoſzt kivánok, útálom.* 2. *átkozom.*

Exĕcūtio,

Exſecútio, (exſecútio.) onis, f. Tacit. *Obverſ-ſenye, opravlenye.* e. Vollziehung. *Meg-mivelés, Végbez-vitel.*

Execútivus, a, um. JCt. *Vuchinechi, Zverſſujuchi, opravlyajuchi, nakonecz dopelyavajuchi.* Vollſtreckend, vollführend. *Meg-mivelhető, Tſelekedhető, Végbez-vihető.*

Execútor (Exsecútor, Exsequútor) oris, m. Svet. *Doverſitel, vuchinitel, dokanchavecz.* 2. *Nakaj ſzkerbitel, Paitel.* r. Vollzieher. 2. Verſorger. *Végbez- vivő.* 2. *Valaminek Gondviſelője.*

Exédo, is, *vel* exes, édi, éſum. (Act.) Cic. *Razjedam, Izjédam, Pojédam.* Zerfreſſe, ausefſe. *Kieſzem, kirágom.*

Exédra, æ, f. Cic. *Szedaliſche, ſzedalnicza.* 2. *Meſzto*, ali *biſa za ſzpominanye.* Ein Ort von Stühle. 2. Ort *oder* Geſpräch-Zimer. *Ülő hely akár hol.* 2. *Beſzélgető ház* vagy *hely.*

Exédrium, ii, n. (*Diminut.* ab Exedra) Cic. *Malo ſzedaliſche, ſzedalnichicza, ſzedalſchecze.* 2. *Hiſichka.* Ein kleines Ort von kleinen Stühlen. 2. Kleines Zimer. *Ülő helyetske.* 2. *Házatska.*

Exefficio, is, ere, eci, ectum. (Act.) Plaut. *Ze vſzlma zverſſávam, oprávlyam.* Ausrichte. *Végbez viſzem.*

Exégéſis, is, f. *Razſzvetlenye, Razlaganye, Lepo, razumno napervo davanye.* e. Erklärung, Auslegung. *Megvilágoſitás, Meg-magyarázás.*

Exégétes, æ, m. *Razlofitel Sv. piſzma* ali *Szveteh dugovany, Tolnachnik.* r. Ausleger und Erklährer der heiligen Schriſſt *oder* heiliger Sachen. *Szent irásnak meg-magyarázója.*

Exégéticus, a, um. *Raztolnachujuchi, Razlagajuchi, Razſzvetlujuchi.* Erklärend, Auslegend. *Meg-magyarázó.*

Exemplar, áris, n. Cic. Exemplárium, rii, n. *Valla.* Exemplare, is, n. *Vitruv.* Exemplum, i, n. Cic. *Ogled, Vidilo.* 2. *Náchin, Példa, Prilika ſzpodoba.* Ein Muſter, Form, Modell. 2. Exempel, Beyſpiel, Vorbild. *Példa, Eredett példa.* 2. *Előmben adatott Mód és-irás.*

Exempláris, is, *com.* re, n. *Lepu priliku dajúchi.* 2. *Napriliceben, Poleg prilike nachinyen.* Untadelhafft, Exemplariſch. 2 Nach dem Muſter gemacht. *Jó példát adó.* 2. *Mód ſzerént tsinált atott.*

Exemplo, as, are, avi, atum. (Neu.) Gregor. Tur. *Na ogled y pokazan nachin prikladujem, Poleg prilike dane chinim, piſſem, málam*, &c. Nach der Form *oder* Vorſchriſſt mache, Schreibe, mahle, &c. *Formájára, és módjára tsinálom, irom*, &c.

Exemptilis, is, *com.* le, n. Colum. *Iznemliv, lehko jemlyiv.* Leichtlich heraus zu nehmen. *Könnyen-kivehető.*

Exemptio, *vel* Exemtio, ónis, f. *Colum.* Exemptus, ûs, m. Vitruv. *Van znémlenye, iznémlenye.* e. Ausnehmung, Ausdingung. *Kivétel.*

Exemtor, *vel* Exemptor, oris, m. Plin. *Iznemitel.* Der heraus nimmet. *Kivévő.*

Exenterátio, onis, f. *Razparanye, razchinyanye.* Die Herausnehmung des Eingevveides. *Bél-kivetés, Has-felbasitás.*

Exentero, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Razchinyam, paramdrob. chreva iznémlyem.* Ausvveide, das Eingevveid ausnehme. *Bélét kivetem, felbaſitom.*

Exeo, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. *Izhájam, izhagyam, van idem.* Hinaus gehe. *Kimegyek.* Ære alieno exire, Cic. *Dugovſzte oſzlobaditi.* Aus den Schulden kommen. *Adoſságbúl meg-ſzabadulni.*

Exéquens, entis, *om. Superlat.* Exequentiſsimus, Aul. Gell. *Opravlyajuchi, marlivo chinechi.* Ausrichtend. *Szorgalmatoſſan végbez-vivő.*

Exéquiæ, & Exséquiæ, árum, f. *plur.* Cic. *Pokop, pokapanye.* e. Leich - Begängnuſs, e. Leich-Beſtattung, e. Leich. *Halott temetés.*

Exequiális, is, *com.* le, n. Ovid. *Pokopni, mértvechki.* Zur Leich gehörig. *Temetési.*

Exéquior, aris ari, atus ſum, [Dep.] Var. ap. Non. *Pokápam.* e. Leich - Begängnuſs halte. *Halottat temetek.* 2. Idem ac *exequiis conditor.*

Exéquor, & Exséquor, eris, equi, útus ſum, [Dep.] *Cic.* Executioni mando, V. *Perficio, conficio, abſolvo.* 2. V. *Perſequor, ulciſcor, vindico.* Deorum, hominúmque ſimul violata jura exequemur. *Liv. l. 2. c. 10.* 3 V. *Patior, ſuſtineo.* Exequi ærumnam, pro *pati.* Plaut.

Exerceo, es, ere, ercui, ercitum, (Act.) Cic. *Chinim, privúcham, délam, trudim &c.* übe, treibe, bemühe, &c. *Gyakorlom, oktatom, mivelem, fáraſztom &c.* 2. V. *Affligo.* Fortuna variis illum caſibus exercet. Me fatum Reip. valde exercet. *Cic.* 4. pro In *opus aliquod cogo, apto.* Exercete viri tauros. *Virg.* 2. *Georg.* Sic exercere ſervos, remiges, jumenta &c. *Ter.* 5. Metaph. *dicimus:* Exercero ingenium, memoriam, ſtylum.

Digitized by Google

Meg tapodom, az korpáját
Ki tapodom S'-az burkáját.

Exculpātio, onis, f. *Ispricbávanye.* e. Entſchuldigung. *Meg-mentegetés.*

Exculpo, Exſculpo, is, ere, ulpſi, ulptum, (Act.) Cic. 1. *Izrezávam.* Ausſteche. *Kivájom, kifaragom.* 2. Exculpo, as, avi, atum, (Act.) Vide *Excuſo.* JCt.

Excūrio, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Iz vecbnicze Iztiravam.* Aus dem Rath-Hauſs ſtoſſe. *Tanáts-házból ki űzöm.*

Excurro, is, ĕre, curri, (*apud antiquos* excucurri) urſum, (Neu.) Cic. *Iztekavam, Izdêrkavam, van techem, dêrchim.* 2. *Nakôga navalyújem, vudíram.* Auslauffe, 2. Einen Anfall thue. *Kifutok, valahová kimégyek,* 2. *Valakire rohanok.*

Excursātio, & Excurſio, ōnis, f. Val. Max. Excurſus, ûs, m. Virg. *Iztékanye, izdêrchanye,* 2. *Nakôga navalenye, vudrenye.* 1. Das auslauffen, 2. Der Ausfall, das anfallen. *Kifutás,* 2. *Ellenségre kiűtés, valakire rohanás.*

Excursātor, oris, m. *Iztekavecz, Isdêrkavecz,* 2. *Na kôga navalitel, vudritel, na chetu boditel, Chetnik.* Ein Auslauffer, 2. r. Streiffer, Parteygänger. *Kijáró, ſzéllyel* - járó, 2. *Valakire rohano, portára járó.*

Excurſor, ōris, m. Cic. *idem.*

Excūsābilis, is, *com.* le, n. *Vrêden izpricbanya zagovorjenya.* Das vvohl zum entſchuldigen iſt. *Menthető, mentségre-való.*

Excūsābiliter, *Adv.* Aug. *Izpricblivo, zagovorbyivo, izpricbajucb.* Auf entſchuldigende Art. *Mentségképen.*

Excūsābundus, a, um, Apul. *Hotecbiſze izpricbati.* Der ſich entſchuldigen vvill. *Mentegető.*

Excūsātè *Adv.* Quint. *Iz ſzpricbavanyem.* Mit Entſchuldigung. *Mentségképen, mentegetve.*

Excūsātio, onis, f. Cic. *Izpricbanye.* e. Entſchuldigung. *Mentség.*

Excūsātor, oris, m. Salvian. *Izpricbavavecz, zagovoritel.* 1. Entſchuldiger. *Ki mentegető, mentő.*

Excūsātōrius, a, um, Quint. *Izpricbajucki.* Entſchuldigend. *Mentegető.* Epiſtola excuſatoria. Quint. *Izpricbavajucbi liſzt.* e. Entſchuldigungs-Schreiben. *Mentegető levél.*

Excūſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izpricbávam, Zagovárjam.* Entſchuldige. *Mentem, Meg-mentem.*

Excuſsio, onis, f. JCt. 1. *Izbijenye,* Izbitenye, *Pretepanye, Zpebnenye,* 2. *Pregledanye chesza, Previdyenye, Ziskavanye.* e. Ausſchlagung. Abſtaubung, 2. Das Nachſchauen, fleiſſige Erforſchung. 1. *Kiűtés, Kiverés, kirázás,* 2. *Meg-vizsgálás.*

Excuſſor, oris, m. *Izbiavecz,* 2. *Mlatecz.* 1. Ausſchlager, 2. Ausklopffer, Dreſcher. *Kiverő,* 2. *Tsépló.* 3. idem quod *Inquiſitor, Reviſor.*

Excŭtio, is, ere, uſſi, uſſum. (Act.) Cic. 1. *Izbiam, Izpebávam.* 2. *Ztreſzujem, Pretreſzavam.* 3. *Pregledam,* Previgyujem. 4. *Iziskujem, Ziskávam.* 5. *Nepokorenſzem.* 1. Ausſchlage. 2. Schitle. 3. Durch ſehe. 4. Erforſche. 5. Ich bin ungehorſam. 1. *Kiűtöm, Kivájom.* 2. *Kirázom.* 3. *Meg-viſgálom, ſzemlélem.* 4. *Felkereſem.* 5. *Engedetlen vagyok.* Excutere oculos. Svet. *Ochi izpebnuti.* e. Augen ausſchlagen. *Ki-vájni az ſzemeit.* Rationes excutere. Plin. jun. *Prevideti y pregledati rachune.* e. Rechnungen durch ſehen, unterſuchen. *A' ſzám-adáſokat meg-viſgálni.*

† Excŭtium, ii, n. Excŭtia, æ, f. Excŭtiæ, ārum, f. *plur. Metla za opravu, &c.* e. Kehr-Bürſte. s. Kehr-Peſen. *Ruha tiſztító, ſöprő.*

Exdĕcĭmo, as, are, avi, atum, [Act.] Feſt. *Deſzeto jemlyem, deſzetkujem.* Daſs Zehende nehme. *Tizedet veſzek.*

Exdorsŭo, as, are, avi, atum. [Act.] Plaut. *Hêrbet razbiam.* 2. *Koſzti od herbta jemlyem, sergam.* Den Rucken ſpalte, Zerpreche, 2. Die Gräden heraus nehme. *Hátát betöröm.* 2. *Tſontjait hátából kiveſzem.* Ex dorſuare Congrum. Plaut. *Iz Ugora* (*Ribe.*) *herbet y koſzti vzéti, ſrnéti.* Von der Meer-Aal (Fiſch) die Gräden ausnehmen. *a' tengeri ángolnának derekát és tſontját kivenni.*

Exĕūtæ, arum, f. *plur.* Vide *Exuviæ.*

Exĕco, Exsĕco, as, are, ĕcŭi, ectum. (Act.) Cic. *Izſzekujem.* Aus hacke. *Kivágom.*

Exĕcrābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Sztraſſen, oduren.* 2. *Preteſzek, nepodneſſen,* 3. *Proklet.* Grauſam, Wiedervverdig. 2. Unerträglich. 3. Verflucht. *útálatos.* 2. *Nehéz, Elnemſzenvedhető.* 3. *átkozott.*

Exĕcrābĭlĭtas, atis, f. *Apul.* Exĕcrātio, onis, f. Cic. *Preklinyanye, kunenye.* e. Verfluchung. *átkozódás.*

Exĕcror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Zlo ſelim, odurjavam.* 2. *Kunem, Preklinyam.* 1. Vervvünſche, Abſchey trage. 2. Verfluche, vermaledeye. 1. *Gonoſzt kivánok, útálom.* 2. *átkozom.*

Exĕcūtio,

Exĕcūtio, (exſĕcūtio.) onis, f. Tacit. *Ovverſſenye, opravlenye.* e. Vollziehung. *Megmivelés, Végbez-vitel.*

Exĕcūtivus, a, um. JCt. *Vuchinechi, Zverſſujuchi, opravlyajuchi, nakonecz dopelyavajuchi.* Vollſtreckend, vollführend. *Megmivelhetö, Tſelekedhetö, Végbez-vihetö.*

Exĕcūtor (Exsĕcūtor, Exsĕqvūtor) oris, m. Svet. *Doverſſitel, vuchinitel, dokanchavecz.* 2. *Nakaj ſzkêrbitel, Patitel.* r. Vollzieher. 2. Verſorger. *Végbez- vivö.* 2. *Valaminek Gondviſelöje.*

Exĕdo, is, *vel* exes, ēdi, ēſum. (Act.) Cic. *Razali Izjédam, Pojédam.* Zertreſſe, auseſſe. *Kieſzem, kirágom.*

Exĕdra, æ, f. Cic. *Szedaliſche, ſzedalnicza.* 2. *Meſzto, ali hiſa za ſzpominanye.* Ein Ort von Stühle. 2. Ort *oder* Geſpräch-Zimer. *Ülö hely akár hol.* 2. *Beſzélligetö ház* vagy *hely.*

Exĕdrium, ii, n. (*Diminut.* ab Exedra) Cic. *Malo ſzedaliſche, ſzedalnichicza, ſzedalſchecze.* 2. *Hiſichka.* Ein kleines Ort von kleinen Stühlen. 2. Kleines Zimer. *Ülö helyetske.* 2. *Házatska.*

Exefficio, is, ĕre, ĕci, ectum. (Act.) Plaut. *Ze vſzima zverſſávam, oprávlyam.* Ausrichte. *Végbez viſzem.*

Exēgēſis, is, f. *Razſzvetlenye, Razlaganye, Lepo, razumno napervo davanye.* e. Erklärung, Auslegung. *Megvilágoſitás, Megmagyarázás.*

Exēgētes, æ, m. *Razlofitel Sz. piſzma ali Szveteh dugovany, Tolnachnik.* r. Ausleger und Erklährer der heiligen Schrifft *oder* heiliger Sachen. *Szent iráſnak meg-magyarázója.*

Exēgēticus, a, um. *Raztolnachujuchi, Razlagajuchi, Razſzvetlujuchi.* Erclärend, Auslegend. *Meg-magyarázó.*

Exemplar, āris, n. Cic. Exemplārium, rii, n. *Valla.* Exemplāre, is, n. *Vitruv.* Exemplum, i, n. Cic. *Ogled, Vidilo.* 2. *Náchin, Példa, Prilika ſzpodoba.* Ein Muſter, Form, Modell. 2. Exempel, Beyſpiel, Vorbild. *Példa, Eredett példa.* 2. *Elömben adatott Mód e-írás.*

Exemplāris, is, *com.* re, n. *Lepu priliku dajúchi.* 2. *Naprilichen, Poleg prilike nachinyen.* Untadelhafft, Exemplariſch. 2 Nach dem Muſter gemacht. *Jó példát adó.* 2. *Mód ſzerént tſinált atott.*

Exemplo, as, are, avi, atum. (Neu.) Gregor. Tur. *Na ogledy pokazan nachin prikladujem, Poleg prilike dane chinim, piſſem, málam,* &c. Nach der Form *oder* Vorſchrifft mache, Schreibe, mahle, &c. *Formájára, és módjára tſinálom, írom,* &c.

Exemptĭlis, is, *com.* le, n. Colum. *Iznemlivo, lehko jemlyiv.* Leichtlich heraus zu nehmen. *Könnyen-kivehetö.*

Exemptio, *vel* Exemtio, ōnis, f. *Colum.* Exemptus, ûs, m. Vitruv. *Van znémlenye, iznémlenye.* e. Ausnehmung, Ausdingung. *Kivétel.*

Exemtor, *vel* Exemptor, oris, m. Plin. *Iznemitel.* Der heraus nimmet. *Kivevö.*

Exentĕrātio, onis, f. *Razparanye, razchinyanye.* Die Herausnehmung des Eingevveides. *Bél-kivetés, Has-felhaſitás.*

Exentĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Razchinyam, paramidrob. chréva iznémlyem.* Ausvveide, das Eingevveid ausnehme. *Bélét kivetem, felhaſitom.*

Exĕo, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. *Izhájam, izhagyam, van idem.* Hinaus gehe. *Kimegyek.* Ære alieno exire, Cic. *Dughovſze oſzlobóditi.* Aus den Schulden kommen. *Adoſságbúl meg-ſzabadulni.*

Exĕquens, entis, *om. Superlat.* Exĕquentiſsimus, Aul. Gell. *Opravlyajuchi, marlivo chinechi.* Ausrichtend. *Szorgalmatoſſan végbez-vivö.*

Exĕquiæ, *&* Exsĕquiæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Pokop, pokapanye.* e. Leich - Begängnuſs, e. Leich-Beſtattung, e. Leich. *Halott temetés.*

Exĕquiālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Pokopni, mértvechki.* Zur Leich gehörig. *Temetéſi.*

Exĕquior, aris ari, atus ſum, [Dep.] Var. ap. Non. *Pokápam.* e. Leich-Begängnuſs halte. *Halottat temetek.* 2. Idem ac *exequiis convivor.*

Exĕquor, *&* Exsĕquor, ĕris, ĕqui, ūtus ſum, [Dep.] *Cic.* Executioni mando, V. *Perficio, conficio, abſolvo.* 2. V. *Perſequor, ulciſcor, vindico.* Deorum, hominúmque ſimul violata jura exequemur. *Liv. l 2. c. 10.* 3 V. *Patior, ſuſtineo.* Exequi ærumnam, pro *pati.* Plaut.

Exercĕo, es, ĕre, ercŭi, citum, (Act.) Cic. *Chinim, privuchavam, délam, trudim &c.* Übe, treibe, bemühe, &c. *Gyakorlom, oktatom, mivelem, fáraſztom &c.* 2. V. *Affligo.* Fortuna variis illum caſibus exercet. Me fatum Reip. valde exercet. *Cic.* 4. pro In *opus aliquod cogo, apto.* Exercete viri tauros. *Virg. 3. Georg.* Sic exercere ſervos, remiges, jumenta &c. *Ter.* 5. Metaph. *dicimus:* Exercere ingenium, memoriam,

ſtylum. &c. *Cic.* 6. Exercere Principem, eſt *Principem agere, uti Principis poteſtate.* Paulatim Principem exercuit. *Suet. in Tib. c.* 33. 7. Exercere diem, eſt *diem opere tranſigere.* Exercere vectigalia, eſt *publicanum agere, vectigalia adminiſtrare.* Exercere tellurem, eſt *diligenter terram colere.* 8. V. *Foveo, nutrio, conſervo.* Militia præmiis exercetur. *Cic. de repub. ord. ad Cæſ.*

Exercĭo, & Exſercĭo, Exarcĭo & Exſarcĭo, is, ire, arsi, artum, (Act.) Tent. *Iz ali poklrpávam.* Ausflicke. *Földozom.*

Exercĭtāmentum, ti, n. *Apul.* Exercĭtĭo, ōnis, *Gell.* Exercĭtātĭo, onis, *Cic.* Exercĭtĭum, ii, n. Gell. *Navuchanye, privuchanye, zouchanye, naſztojanye.* peregr. *Muſtranye.* e. Ubung. *Gyakorlás, tanitás, oktatás.*

Exercĭtātè, *Adv.* Exercĭtātĭus, Exercĭtātiſsĭmè Arnob. *Zoucheno, navuchno.* Geübt. *Gyakorolva, oktatva, tanitva.*

Exercĭtātor, ōris, m. & Exercĭtor, ōris, m. Plaut. *Podvuchavecz, privuchavecz, navuchavecz.* r. Unterrichter. *Gyakorló, máſt-tanitó, oktató.*

Exercĭtātrix, īcis, f. Quint. *Privuchavicza.* Die ſich übet, e. Unterrichterin. *Gyakorlóné, Máſt-tanitóné, oktatóné.*

Exercĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freqv.*) Tertul. Vide *Exerceo.*

Exercĭtŭo, as, are, avi, atum, [Neu.] Sambuc. *Vojnike popiſzávam, pobiram, ſzpravlyam.* peregr. *Birmam.* Soldaten vverbe. *Hadi ſereget gyüjtök.* 2. *V-tabor idem.* In Krieg gehe. *Táborban megyek.*

Exercĭtus, a, um, *Cic.* Exercĭtĭor, Tertull. Exercĭtiſsĭmus, Feſt. Plin. *Zoucheno.* Geübet. *Gyakorlott, forgott, kitanúlt, oktatott.*

Exercĭtus, ûs, m, Cic. *Vojſzka.* e. Armee, s. Kriegs-Heer, s. Kriegs-Volck. *Sereg, hadi ſereg.* 2. Vide *Exercitamentum.* 3. *Vnoſina velika.* Groſse Menge. *Nagy ſokaság.*

Exĕro, is, ĕre, exĕrŭi, ertum, (Act.) Plin. *Vàn táſcm, vàn zplazujem.* Hinaus ſtrecke. *Kinyújtom; kivonſzom.* Exerere caput. Lucan. *Glavu van pokazati.* Den Kopff herausſtrecken. *Fejét kimutatni.*

Exerrātio, onis, f. Gell. *Zabludenye, ſakrivenye, zmenykanye.* 2. *Fulyanye, nezgodenye.* r. Irrthum, 2. Das Verfehlen. *Eltévelyedés.* 2. *Meg-vétés.*

Exerro, as, are, avi, atum, [Neu.] Gell. *Zabluduiem,* 2. *Sakrivlyam,* 3. *Zmenykávam,* 4. *Fulyam, nezgagyam.* peregr. *Falim.* Irr gehe, 2. Irre, 3. Fehle, 4. Etvvas verfehle. 1. *Eltévelyedem,* 2. *Meg-vétem,* 3. *Elfogyok,* 4. *Nem tanálom.*

Exertè, Exertiſsĭmè, Spart. *Virlo, marlivo.* Sehr hefftig. *Derekaſſan, ſzorgalmatoſſan.*

Exerto, as, are, avi, atum, [Frequent.] *Guſztokrat vàn ſztéſem, zplazujem.* Offt hinaus ſtrecke. *Gyakran kinyujtom, dugdogalom.* Exertare aliquid, Stat. *Guſztokrat kaj vàn poſztaviti,* &c. Offt etvvas hinaus ſtrecken. *Gyakortavalamit kinyujtogatni.*

Exertus, a, um, Stat. *Van zplaznyen, izvlécheu, iztegnyen, poſztavlyen,* 2. *gol,* &c. Hinaus gezogen, gereckt, herfür rangend, 2. Entblöſt. *Kinyujtatott, kinyúlt,* 2. *Mezítelen.* Brachia exerta. Stat. *Do lakta gole ruke.* Entblöſte Aerme. *Könyökig mezítelen kéz.* Exertus gladius, *Van izvlecben, gol mech.* Ausgezogenes, bloſſes Schvverd. *Kivont kard.* Exerti dentes, Plin. *Zubi van zrinyeni, izteguyeni, ſztojechi.* Die ausſtreckte Zähne. *Ki álló fogak.* (Exertiſſimus *habet Spart.*)

Exēſor, ōris, m. Lucret. *Izjédavecz.* r. Freſſer. *Ki-évő, kirágó.*

† Exſeſtūco, as, are, avi, atum, (Act.) idem quod *Deveſtio.* 2. idem quod *honorem alteri abrogo.* Vid. *Detrabo.* N. 3.

Exfĭbŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. *Odkapchuiem.* Die Häfften, Schnallen aufmache, aufſchnalle. *Kikaptſolom.*

Exfĭlātus, a, um, Feſt. *Zvàn z-konczom obſit.* Ausvvendig mit Faden genähet. *Kivül tzérnával meg-varrott.*

Exfĭo, is, ire, īvi, ītum, (Act. *abſol.*) *Sznaſim chiſztim.* Säubere, reinige. *Meg-tiſztitom.* Synon. *Purgo, as,* ita veteres ap. *Feſt.*

Exfĭtus, ûs, m. Feſt. *Oſznaſenye, ochiſchenye.* e. Reinigung, Säuberung. *Meg-tiſztitás.*

Exfŏdĭo, is, ĕre, ōdi, oſſum, (Act.) *Plaut.* Vide *Effodio.*

Exfŏlĭātio, ōnis, f. *Liſztja izpadanye.* r. Abfall der Blätter. *Levél lehullása.*

Exfŏlio, as, are, avi, atum, (Neu.) Apic. *Liſztje odtergávam.* Die Blätter abrupffe. *Levelét leſzaggatom.*

Exfrĭco, as, are, ŭi, ctum, *aliis* avi, atum, (Act.) Apul. *Izſztrugavam, Izſztruſujem.* Abreibe. *Kivakarom.*

Exgrĕgĭus, a, um, *Feſt.* Vide *Egregius.*

Exgrŭmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Varro. *Iz zemlye van gruzim, plazim.* Aus der

Erden

Erden herfür krieche. *Kimáſzok, tſúſzok, kitürom magamat az földből.*

Exgurgito, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Van gi gram, rigam.* Heraus gäckſe, kotze. *Kiokádom, itádom.*

Exhæreditatio, & Exhæredatio, onis, f. Quint. *Od ocbinſztvga déla iztiranye.* e. Enterbung. *örök ſégből-való kitagadás.*

Exhæres, ædis, *com.* Cic. *Od ocbinſztva iztiran, prez ocbinſztva.* Erbloſs. *öröKſégből kitagadott.*

Exhæreſimus, a, um, *Cic.* Dies exhæreſimus. *Dan k iſze van iz meſzecza jemlye, ſzněmlye.* t. Tag, ſo aus dem Monath genommen vvird. *Nap melly az holnapból kivétetik.* ità Cic. Vid. *Exemptilis.*

Exhalatio, onis, f. Cic. *Zblaplenye, ſzappanye, ſzappa, ſzlap.* t. Dampff, e. Dunſt. *Kilehellés, füſtös, gőzölgés.*

Exhalo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zblapim, ſzapu puſcham.* Ausdünſte, ausdämpffe. *Kilehellek, kigőzölgök.*

Exhaurio, is, ire, auſi, auſtum, (Act.) Cic. *Izgrabuiem, van grabim.* Ausſchöpffe, erſchöpffe. *Kimeritem.* Exhaurire aquam è ciſterna. 2. V. *Evacuo.* Exhaurire ærarium, exhaurite ſentinam &c. *Cic.* 3. Transl. V. *Exequor.* Antequam proficiſcaris, mandata noſtra exhaurias. *Cic. Attic. l. 5.* 4. V. *Perfero, ſufero, exantlo.* Labores immanes, ærumnas, tædia &c. exhaurire. 5. V. *Ceſſo, deſino, finio.* Cic. *ad Q. Fr. l. 1.* Exhauſtus eſt enim ſermo hominum, *id eſt*: ea de re jam loqui eſt deſitum. 6. Vid. *Voro, Ingurgito.* Tantum vini exhauſeras, ut tibi neceſſe eſſet in Pop. Rom. conſpectu vomere poſtridie. *Cic. in Phil.*

Exhauſtum, i, n. Virg *Izgrablenye, van grabenye.* e. Ausſchöpffung. *Kimerités.*

Exhauſtus, a, um. Cic. *Izgrablyen, izprâznyen.* Ausgeſchöpfft, ausgeleert. *Kimerittetett.* 2. pro *ærumnis, laboribus,* &c. *mactatus.* 3. pro *Fatigatus.* Curſu exhauſtus equus. *Lucan. l. 8.*

Exhedra, æ, f. Vid. *Exedra.*

Exherbo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Plêiem.* Ausgäte, von Kräuteren ſaubere. *Kigyomlálom, megnyeſem a' fűtől.*

Exhæredo, Exhæredito, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Od déla ocbinſztva iztirávam, pretirávam.* Enterbe, Erbloſs mache. *Örök ſégtűl meg-mentem, foſztom.*

Exhibeo, es, ere, ibui, itum, [Act.] Cic. *Pokaſujem,* 2. *Podajem.* Bevveiſe, erzeige, 2. Darreiche. *Kimutatom,* 2. *Elő-adom.* V. *Præbeo, ſiſto, profero.*

Exhibitio, onis, f. Gell. *Pokazanye,* 2. *Podajenye.* e. Bevveiſung, Erzeigung, 2. e. Darreichung. *Kimutatás,* 2. *Elő adás.*

Exhibitor, oris, m. Arnob. *Pokazavecz,* 2. *Podavavecz.* t. Bevveiſer, 2. t. Darreicher, Darſteller. *Kimutató,* 2. *Elő-adó.*

Exhilaratio, onis, f. V. *Conſolatio.*

Exhilaro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razveſzelyaiem, obraduiem.* Erfreue, fröhlich mache. *Megvigaſztalom, vidámitom.*

Exhinc. Adv. *Sueton.* Exinde: Adv. *Virg.* Exin *Adv.* Cic. *Od onoga chaſza, od onda, Odtud, od ovud, odſzeb dob, zatem.* Darnach, nach dieſem, von dan, demnach. *Ezután, annakutánna.*

Exhorreo, es, ere, orrui, (Neu.) Exhorreſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Preſztraſſuiemſze, ztreſzavamſze, oduriavamiſze.* Entſetze mich, einen Grauſen habe. *Eliſzonyodom, irtózom.*

Exhortatio, onis, f. Quint. *Nagovárjanye.* 2. *Opominanye.* e. Beredung. 2. Vermahnung. *Intés.*

Exhortor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Opominam.* 2. *Nagovárjam.* Vermahne, 2. anrede, zuſpreche. *Intlek, Intem.*

Exhubero, as, Vide *Exubero.*

Exhydrias, æ, m. *Deſgyeni veter.* t. Regen-Wind. *Eſős ſzél.*

Exibilo, as, are. Vide *Exſibilo.*

Exicco, as, are, Vide *Exſicco.*

Exicia, æ, f. Plaut. *Skarje za laſz.* e. Haar-Scheer. *Haj-vágó olló.*

Exient pro *Exibunt* Lact. *obſol.*

Exigo, is, ere, egi, actum, (Act.) Cic. *Potrebujem, Proſſum, Térjam.* Erfordere, begehre, einfordere. *Kérem, kivánom.* Exigere nomina. Cic. Ver. 3. *Dúge terjati.* e. Schulden einforderen. *Az adoſságot még-kérni.* Exigere aliquid ab aliquo. Cic. *Sta ali kaj od koga proſziti.* Etvvas von einen begehren. *Valamit valakitől kérni.* 2. *Iztirávam, Pretirávam, Odgányam van tiram, Izbichuiem.* Wegiage, forttreibe, hinaustreibe. *Kiűzöm, Elűzöm.* Urbe aliquem exigere. Cic. *Koga iz váraſſa van pretirati.* Einen aus der Stadt hinaus treiben. *Valakit a' várasbúl kiűzni.* 3. *Troſſim, Potroſſuiem.* Zubringe. *Elvégezem.* Ætatem (vitam &c.) exigere. Plaut. *Stolenye potroſſiti.* Das Leben zubringen. *életét elvégezni.* 4. *Dokánchavam, zvérſuiem, Dogotávlyam.* Vollende, endige, aus-

ge, ausmache. *Elvégezem.* Opus exigere. Ovid. *Dilo dokonchati, svė. ſiti.* Ein Werck ausmachen, vollenden. *A' dolgot végbez-vinni.* 5. *Prebádam.* Durchſteche. *Által-verem, ſzúrom.* Ferrum per præcordia exigere. Ovid. *Prèk chèſz ſrè. cze prebeſzti.* Den Degen durchs Hertz ſtoſſen. *Valakit ſzivében által ſzúrni.* 6. *Tiram, Gonim.* Treibe. *Űzöm.* Exigere ſues paſtum. Var. *Szvinye na paſſu tirati, goniti.* Die Schvveine auf die Weide treiben. *A' diſznókat ételre hajtani, űzni.* 7. *Ravnam, Naregyujem.* Anordne. *Elrendelem.* Actiones ſuas ad normam rationis exigere. Cic. *Chinyenya ſzvoja poleg razuma odrediti,* &c. 8. Transl. *Tèrpim, Podnaſſam.* Leide, erdulde, ausſtehe. *Tartom, ſzenvedem.* Tu, cujus causâ hanc ærumnam exigo. Plaut. *Ti, zarad kōga ovu nevolyu tèrpim.* Du, vvegen deſſen ich die Mühſeeligkeit leyde. *Te, a' ki miánn ezt a' nyomoruságot ſzenvedem.* 9. *Kaſtigam, káram.* Straffe. *Büntetem.* Pœnam ab aliquo exigere. Ovid. *Kōga kaſtigati.* Einen ſtraffen. *Valakit büntetni.* 10. *Dobro razglèdam, razmiſlyavam.* Wohl betrachte, ervvege. *Jól elgondolom.* Exigere de re aliqua, Plin. Jun. *Kaj dobro razmiſslyávati.* Etvvas vvohl betrachten, überlegen. *Valamirül jól gondolkozni.* 11. *Piſſem.* Schreibe. *Irok.* Exigere ſtilo. Quint. *Piſzati.* Schreiben. *Irni.*

Exĭgŭè *Adv. Cic.* Exĭgŭùm *Adv.* Plin. *Malo.* Wenig. *Kitſinnyé, kevésſé.*

Exĭgŭĭtas, ātis, f. Cic. *Malócha, Malóſzt, Malahnocha, Malahnoſzt.* e. Wenigkeit. *Kitſinyſég.*

Exĭgŭŭs, a, um, Cic. *Mal.* Wenig, klein. *Kitſiny, kevés.* Spes exigua. Liv. *Malo uffanye.* Kleine Hoffnung. *Kevés reménſég.* Animi exiguus. Claud. *Plaſslyiv, malege ſzèrcza.* Kleinmüthig. *Félénk, félelmes ſzivü.* Comp. Exĭgŭĭor, *ſuperl.* Exĭgŭiſsĭmus *rara ſunt.* Si derivetur aqua, ut exiguior facta, minus ſit navigabilis. *Ulp. l. 1. §. 15. Dig. de flum.* De fratrum populo pars exiguiſſima reſtas. *Ovid. Heroid. ep. 14 v. 115.* Item exiguiſſima legata accipient ab hærede. *Plin.*

Exĭlĭo, is īre. V. *Exſilio.*

Exīlis, is, *com.* le, n. Cic. *Lehket, Lagek, Ligek.* Gering. *Kōnnyü.* Item *Tenek.* Dünn. *Vékony.*

Exīlĭtas, atis, f. Cic. *Malócha, Tenkócha.* e. Wenigkeit, Dünne. *Kitſinség, vékonyſág.*

Exīlĭter, *Adv.* Cic. *Pomalo, Szlabo.* Gering. *Vékonyan, Gyengén.* Exiliter & jejune diſputare. Cic. *Compar.* Exīlĭus. Sed exilius de poſteriore. *Var. imt. l. 4. de LL.*

Exĭlĭum, ii, n. Cic. *Pregon, Pretiranye, Pregnanye iz domovine.* Das Elend. *Számkivetés.* Exilii causâ ſolum vertere. Cic. *id eſt:* in exilium proficiſci.

Exĭmĭè *Adv.* Cic. *Vèrlo, Gozpodzki, Drèchno, Jako dobro.* Fürnehmlich, ſehr. *Fenn, Jeleſen, ékeſen, derekaſan, úri módon.*

Exĭmĭus, a, um, Cic. Vide *Egregius.*

Exĭmo, is, ĕre, ēmi, emptum, (Act.) Cic. *Iznémlyem, znémlyem, van jemlyem, izvagyujem.* Ausnehme, herausnehme, ausſchlieſse. *Kivéſzem.*

Eximprōvīsò, *Adv.* Cic. Iz *nenade, znevarcze, neprevigyeno.* Unverſehens. *Vétletlenül.*

Exin, *Adv.* Vide *Exhinc.*

Exĭnānĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Izpraznujem,* 2. *Nanikaj ſzpravlyam.* 3. *Vàn Grabim.* Leer mache, auslähre. 2. Zu nichten mache, 3. Ausſchöpffe. *Kiüreſítem,* 2. *Semmire teſzem,* 3. *Kimerem.* Omnibus gentibus exinanitis, Cic. 2. pro lege Agr. *Po na nikaj ſzpravlenemi y verſenemi vſzemi narodi.* Nach dem die alle Völcker zu nicht gemacht ſind. *Minekutánna minden nemzetſéget ſemmiretétettek volna.* Exinanire navem. Cic. *Izprazniti, ládiu, vàn izgrabiti.* s. Schiff auslähren, und ausladen. *Kiüreſíteni az hajót.*

Exĭnānĭtĭo, onis, f. Plin. *Zpraznenye,* 2. *Na nikai devanye, vèrſenye,* 3. *Ponizenye.* e. Ausleerung, 2. Zu Nichten-Machung, 3. Erniedrigung. 1. *Megüresítés,* 2. *Semmirevévés,* 3. *Megalázás.* Exinanitio Chriſti, Theol. *Ponizenye kriſtuſſevo.* e. Erniedrigung Chriſti. *Kriſtuſnak meg-aláztáſa.*

Exindè, *Adv.* Virg. Vide *Exhinc.*

Exjŏcor, āris, āri, atus ſum, (Depon.) Catull. *Izſtalimſze, Naſtalimſze, Doſzitaſzitiſze Salim.* Ausſchertze. *Untig tréfálódok.*

Existentĭa, æ, f. Theol. *Bitie, ſztanye.* Das ſeyende Weeſen eines Dings. *Jelenség, Vagyonság.*

Exiſtĭmātĭo, ōnis, f. Cic. *Stimanye, Szudenye, Dèrſanye,* 2. *Preſtimávanye,* 3. *Czenenye, Precenenye.* Das Beduncken, e. Meynung, s. Urtheil, e. Erachtung, 2. e. Achtung, Ehr, 3. e. Schätzung. *Vélekedés,* 2. *Becsület.* 3. *Valaminek ára.*

Exiſtĭmā-

Exiſtimātor, oris, m. *Precsenitel*, 2. *Studeuz.* r. Schätzer, 2. r. Richter. *Vileitedő, Betſullő*, 2. *Itélő.*

Exiſtĭmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Tak dèrſim, vidimiſze, Stimam*, 2. *Czenim*, 3. *Poſtimávam ſzúdim.* Meine, dafür halte, 2. Schätze. 3. Achte. 1. *Vélem*, 2. *Betsülļem*, 3. *Negyra tartom.*

Exiſto, is, ĕre, ſtiti, ſtitum, (Neu.) Cic. *Jeſzem, ſzrim, vodiſzem.* Entſtehe, ich bin da, entſpringe. *Vagyok, Jelen-vagyok.*

Exitiābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Exitiōſus, a, um. Tertull. *Pogibelen, Pogibelni, koir chinechi Jako pokvarlivo* Höchſt verderblich, ſehr ſchädlich. *Veſzedelmes, Halálos, kártévő.*

Exitiābĭlĭter, *Adv.* Auguſt. *Prezlo, Jako kvarlivo, Pogibelno, Pogiblivo.* Sehr verderblich. *Veſzedelmeſen, Halálosan.*

Exitiālis, is, *com.* le, n. Cic. Vide *Exitiabilis.*

Exitio, onis, f. Plaut. 1. *Izhagyanye, van idenye*, 2. *Zgublenye, Pogibelnoſzt*, 3. *Kvar.* e. Ausgehung. 2. Das Verderben, 3. r. Schaden. 1. *Kimenés*, 2. *Veſzedelmeſség*, 3. *Kár.*

Exitiōſè, *Adv.* Exitiōſius, Exitiōſiſsimè, Aug. Vide *Exitiabiliter.*

Exitium, ii, n. Virg. (*Antiquis fuit idem ac* Exitus.) *Kvar velik*, 2. *Poginenye*, 3. *Pogibel.* r. Schaden. 2. e. Verderbnuſs, r. Untergang, 3. e. Höchſte Gefahr. 1. *Nagy kár*, 2. *Halállal egéſzen eltörlés*, 3. *Veſzély, Veſzedelem.*

Exitus, ûs, m. Cic. *Izhod.* 2. *Zvèrha, konecz*, 3. *Szmèrt*, ità Cic. 4. *Dohodek létni.* r. Ausgang, 2. s. Ende, 3. r. Todt, 4. e. Jährliche Einkünffte. 1. *Kimenetel*, 2. *Vég*, 3. *Halál.* 4. *Eſztendőbéli jövedelem.*

Exjūro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Z priſzegum potvèrgyujem, Jako priſzeſzim.* Mit den Schvvur beſtätige, ſehr beſchvvöre. *Eskűvéſſel bizonyítom, Igen eskűſzöm.*

Exlætus, a, um, Apul. *Jako veſzel.* Sehr frölich. *Igen-vig.*

Exlēgo, as, are, avi, atum, (Neu.) JCt. *Chinim da zapoved nikaj nevalya, niti jakoſzti kakve ima, zapoved kvarim.* Mache das ein Geſetz nicht zu ſtatten kommen kan. *Parantſolatot ſemmivé-téſzem.*

Exlex, ēgis, *om.* Cic. *Prez zapovedi, Neprimoran obdèrſavati zapoved, Neobderſavajuchi zapoved, ſzlobodem.* Der kein Geſetz achtet, ohne Geſetz, von Geſetz befreyet. *Szabados, Törvény nélkül-élő.*

Exlŏquor, Vide *Eloquor.*

Exmăgiſter, tri, m. JCt. *Ki je bil skolnik, Navuchitel.* Der ein Schulmeiſter, oder Lehrer gevveſen iſt. *Régi Iskola Meſter; Letett Meſter.*

Exobsĕcro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Jako proſzim.* Heftig bitte. *Szorgalmatoſan kérem.*

Exŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Szlepim, van ochi tèrgam, ochi izdregávam, Izpehávam, Izbiam.* Die Augen ausreiſſe, ausſteche, blind mache. *Szemét kitolyom, vakítom.*

Exōdium, ii, n. *Var. Feſt.* Exōdus, *vel* (*ut vult Manut. in Ortbogr.*) Exhōdus, i, f. V. *Exitus. N.* 1. *&* 2. Item V. *Finis.* 2. Exodia dicebantur ridicula quædam verſibus & fabulis contexta, quibus poſt Tragoediæ caſus Mimi ſpectatores exhilarabant. Svet.

Exŏleſco, is, ĕre, ēvi, (ŏlŭi.) ētum, (Neu.) Cic. *Od ſztarine neſztáiem, ginem, preſztáiem, prehágyam, dotèrgávamſze.* In Abgang komme, veralte, vergehe. *Kiavulok, kiaggok*, 2. *Preſztajem ráſzti.* Aufhöre zu vvachſen. *A' növéſtől meg-ſzűnöm.* Ætas tua jam exolevit. Cic. *Vreſzu preſzla léta tvoja.* Deine Jahren ſeynd ſchon in Abgang gekommen. *Már el-múltak a' te eſztendőid idei.*

Exolvo, vide *Exſolvo.*

Exōmis, ĭdis, f. *Aul. Gell.* Exōmium, ii, n. Quint. *Zobuncz, ali Halya prez rukávov.* Ein Rock ohne Ermel. *Ujjatlan zubony, köntös.*

Exomnis, Vide *Exſomnis.*

Exŏmŏlŏgēſis, is, f. Petron. *Valluvanye, ſzpoved.* e. Bekandtnuſs, Beicht. *Meg-vallás, gyónás.*

Exomphălos, i, m. Exomphălon, i, n. Plin. *Otok púpka.* e. Geſchvvulſt des Nabels. *Köldök dagadáſa.*

Exŏnĕrātio, onis, f. *Odtovorenye, Razbremenenye, Terha odnémlenye.* e. Ausladung. *Terhétűl meg-mentés, ſzabadítás.*

Exŏnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Odtovorujem, Razbremenujem, Razpèrtim, Tèrh dole jemlem, od tèrha oſzlobagyam raztovorim.* Ablade, entlade, entledige. *Terhét eloeſztem.*

Exŏphthălmus, i, m. *Veliko-ok.* Groſs-Aeugig. *Nagy ſzemű.*

Exoptābĭlis, is, *com.* le, n. Silon. *Preſelni.* Zu vvünſchen, ervvünſcht. *Kévánatos.*

Exoptâtus, a, um. Exoptâtior, Exoptâtiſsĭmus, Cic. *Jako ſèlen.* Sehr gevvünſcht. *Igen kivánt.*

Exopto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kru-to ſè'im.* Hefft g vvünſche. *Igen kivánom.*

Exōrābĭlis, is, *com.* le, n. *Silon.* Exōrābĭlior Senec. *Izproſ'lyto, lehek za zproſſinyu.* Erbittlich, leicht zu erbitten. *Engeſztel-hetŏ, Megkérelhetŏ.*

Exōrātor, ōris, m. Ter. *Izproſzitel. Izmolitel.* r. Erbitter, Erbehter. *Megengeſztelŏ, ké-réſſel megnyerŏ, kérlelŏ.*

Exorbĕo, & Exſorbĕo, es, ere, orbŭi, *vel* orpſi, Itum, *vel* optum, (Act.) Cic. *Izſzér-kuiem, ſzèrchuch piem.* Ausſchlurffe, ausſauge. *Kibŏrpentem.*

Exorbĭtantĭa, æ, f. *JCt.* Exorbĭtātĭo, onis, f. Tertull. *Preſztup'enye, pre-kérſſenye,* propriè *Izhâjanye kola iz kolo-techine.* e. Ubertrettung, das aus dem Gleiſsfahren ſchreiten. *Vètés, âltal bâgâs, ke ék vâgâ búl kiugrâs.*

Exorbĭtātor, ōris, m. Tertull. *Preſztuplya-vecz, odviſe reda, y prevech pougjavecz, preuzetecz.* r. Ubertretter, der als zu grob machet. *âltal bâgó.*

Exorbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Izhajam iz kolotechine, 2. Nedoſztoino y prevech, negbi valyalo, chinim, 3. Preſz-tup'yuiem.* Aus dem Gleiſs fahre, oder gehe, 2. Gar zu grob komme, 3. Ubertrette. *Az igaz útból kitántorodok, 2. Feletéb tſe-lekſzem, 3. âltal hâgok.*

Exorbo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vide *Exoculo.* animam alicujus exorbare, Plaut. *Kôga vumoriti.* Einen tödten. *Va-lakit meg-ŏlni.* 2. Vid. *Privo.*

Exorcīzo, as, are, avi, atum, & Exorciſſo, as, are, &c. Ulp. *Hman dûha zaklinyam, Preganyam.* Beſchvvöhre ein böſen Geiſt. *Ŏrdŏgŏt-ûzŏk.*

Exordĭor, īris, īri, itus ſum, (Depon.) Cic. *Prichinyam, Pochinyam, Zachinyam.* Anfange, anhebe. *Elkezdem.*

Exordĭum, ii, n, *Cic.* Inĭtĭum, ii, n, Quint. *Prichetek, Pochetek, Zachetek.* r. Anfang. *Kezdet.*

Exŏrĭor, ĕris, *vel* īris, īri, ortus ſum, (Dep.) Cic. *Izhâjam.* Aufgehe, entſtehe. *Feltá-madok.* 2. Pro *Reſpiro, Levor, Recreor.* Ego nunc paulò exorior è literis Româ allatis. *Cic.* 3. V. *Ex* vel *Inſurgo.* Exoritur clamórque virûm, clamórque tubarum *Virg.* 2. *Æneid.*

Exornātĭo, ōnis, f. Cic. *Nacifranye, Nakin-chenye.* e. Zierung. *Meg ékeſítés.*

Exornātor, oris, m. Cic. *Nakinchitel.* r. Auszierer, Ausſchmücker. *Meg ékeſítŏ.*

Exorno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Na-kinchavam, Nacifrâvam, kitim.* Ausziere. *Megékeſitem, tziſrázom.*

Exōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izproſ-ſujem.* Erbitte. *Megnyerem.* 2. pro *Ve-hementer oro, rogo.* Tandem exoro &c. ut ejus mihi ſit copia. *Plaut. Mil.* 4. 6. 12.

Exors, Exſors, ortis, *om.* Liv. *Prez cheſzta bivajuchi, dila nemajuchi.* Nicht theilhafftig, ausgeſchloſſen. *Réſzetlen.* Exors amicitiæ. Liv. *Prez priatelſztva, nemaiuchi priatelſztva.* Der aus der Freundſchafft ausgeſchloſſen. *Nintſen barâtja.*

Exorſum, i, n. *Virg.* Exorſus, ûs, m. *Cic.* Vid. *Exordium.*

Exos, oſſis, *om.* Plaut. *Nekoſzten, Prezkoſz-ti.* Ohne Bein. *Tſont-nélkül való.*

Exoſcŭlātĭo, ōnis, f. Plin. *Kuſſavanye, Polyu-benye.* e. Küſſung. *Megtſokolâs.*

Exoſcŭlor, aris, ari, atus, ſum, (Dep.) Gel. Svet. *Jako kuſſujem, Polyubim.* Sehr küſſe. *Meg tſókolom.*

Exoſſis, is, *com.* e, n. Apul. V. *Exos.*

Exoſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Ter. *Koſzti ſzném'yem.* Die Bein heraus nehme. *Tſontját kivéſzem.* Murænam exoſſare. *Plaut.*

Exōſus, a, um, Cic. *activè:* qui odio habet. *Mèrzechi, Odurjâvajuchi.* Haſſend. *Ki mást gyûlŏl.* Trojanos exōſus. Virg. *Mèr-zechi na Troiancze.* Der die Trojaner haſſet. *A' Troiaiakat meg-gyûlŏlte. Paſſivè:* exoſus, *qui odio habetur.* Omnibus exoſus. Gel. *Vſzèm odûren, mèrzek.* Bey jedermann verhaſt. *Mindentŏl meg-gyû-lŏltetett.*

Exōtĕrĭcus, a, um. *Var. Gel.* Vid. *Peregri-nus, Extraneus.*

Exōtĭcus, a, um, Plaut. V. *Peregrinus, Ad-ventitius, Extraneus.* Non omnes poſſunt olere unguenta exotica. *Plaut.* *nemogu vſzi po zvanſzki maſzti diſati.* Metaphoricè. *Nemogu vſzi po tugyeh orſzageh diſ-ſati:* To je: *Nemore vſzem biti, dabiſze po tugyih orſzagih klatili &c.*

Expallĕo, es, ere, allui, (Neu.) Stat. *Obledu-jem.* Erbleiche. *El-halaványodok, ſârgû-lok.*

Expalleſco, is, ere, (Inchoat. Neu.) Cic. *Blèd pojztaiem.* Bleich vverde. *Halaványodni kezdek.*

Expal-

Digitized by Google

Expallio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Pliſcb od kôga odnaſſam, ſzilum jemlyem.* Den Mantel vveg nehme. *Paláſtyát elvé-ſrem, Meg-köppenyegeitelenitem.*

Expalpo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Z lipemi rěcbi opràvlyam y dobivam.* Mit ſchönen Worten abſchmeichle. *Szép ſzó-val belőle kivéſzem, megnyerem.*

Expalpōnides, is, m. Plaut. *Z lépim y ſlega-vem govorenyem opravitel, vkanitel.* Mit ſchönen Worten Abſchmeichler, Ab-ſchvvatzer. *Szép, és tſalárd béſzéddel élő, máſokat rávevő.* Expalpōnides, nummorum *Plaut.* eſt. qui blanditiis, & fallaciis num-mos ab aliquo extorquet.

Expandītor, ōris, m. Plin. *Raſzpreſzteritel, Razpreſzeiravecz. Raſſiritel.* Der ſich aus-breitet. *Kiterieſztő.* Expanditor omnis. Plin. *Potok, kiſze raſſiruje.* Ein Fluſs der ſich ausbreitet. *Szélesen kivető folyó-viz.*

Expando, is, ere, andi, aſſum, & anſum, (Act.) Plin. *Razpreſztiram, Razgernujem.* Ausbreite. *Kiterjeſztem.* 2. Transl. V. *Declaro, Explico.* Rerum naturam expan-dere dictis. *Lucr. l. 1. v. 126.*

Expango, is, ěre, anxi, actum, (Act.) Plin. V. *Figo, Conſtituo.*

Expansio, ōnis, f. Cæl. Aurel. *Razpreſztira-nye. Raztegnenye, Razgernenye.* Das Aus-ſtrecken. *Kiterjeſztés.*

Expātro, as, are, avi, atum. (Act.) Catul. V. *Patro.* Quid? an hæc ſiniſtra liberalitas pa-rum expatravit? *Catul. in Cæſ.*

Expăvěfăcio, is, ěre, ěci, actum, (Act.) Sen. V. *Terreo, Terrefacio.*

Expăvěo, es, ěre, ăvi, (Neu.) Expăveſco is, ěre, (Inch.) *Sztraſſimſze, Plaſſimſze, Pre-ſztraſſuiemſze, Preplaſſuiemſze.* Erſchrecke. *Megijedek, Elrettenek.*

Expectātio, Exſpectātio, onis, f. Cic. *Pocha-kanye, Ochekanye.* Das Warten. *Várás.*

Expecto, Exſpecto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Chákam. Chekam.* Warte. *Várok.*

Expecto, is, ere, exi, *vel* exŭi, exum, (Act.) Quint. *Izcheſſuiem, Pocheſſujem.* Auskäm-me. *Kifésüllöm.*

Expectŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Od ſzercza bitam, odvèrgávam, tiram.* Vom Hertzen treibe. *Szivemből kivetem.* Pavor mihi omnem ſapientiam ex animo expectoravit: Cic. *Sztrah mi ie vſzu mu-droſzt iz ſzercza pretiral.* Es hat mir der Schrocken alle Weisheit aus dem Her-tzen vertrieben. *A félelem minden böl-ſeſſéget ki-vetett a' ſzivemből.* 2. Vid. *Aperio (videlicet* me) *manifeſto.*

Expědio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Od-pràvlyam, oſzlobágyam, odvefujem, od ali Razmátam.* Entledige, aufflöſe, entvvirre. *Meg-ſzabaditom, mególdom, kifeitem.* La-queo ſe expedire, Cic. *Od veſzálnicz*, pe-regr. *galgibſze oſzloboditi.* Von Galgen, ſich loſs machen. *A törből magát ki ſza-baditani.* 2. Transl. V. *Perficio, abſolvo.* Negotia expedire: Cic. *Poſzle zvèrſiti, opraviti.* Die Geſchäfften verfertigen. *A' dolgokat végben vinni.* 3. pro *Promptum facio, & facilè ſine impedimento compa-ro.* Peto à te ut eam expedias. Expedire ſe negotiis. *&c. Cic.*

Expědit, *Imperſ.* Cic. *Jeſzt dobro, jeſzt haſznovito.* Es iſt gut, es nutzet. *Haſz-nál.* Omnibus expedit ſalvam eſſe Rem-publicam. *Cic. 13. Phil.*

Expědītè *Adv.* Cic. *Bèrzo, lehko.* Hurtig, leichtlich, fertig. *Készen, könnyen.*

Expědītio, ōnis, f. Cic. *Opravlyanye, k-poſz-lu pripravlyanye.* e. Verrichtung, zu Werck-Richtung. *Elkéſzités, dologra kéſzület.* 2. *Priprava k-vojſzki, v-tabor zpravlyanye.* e. Kriegs-Rüſtung, r. Feld-zug. *Hadi kéſzület, hadi indulás.* In ex-peditionem proficiſci. *Plin.*

Expěditus, a, um, Cic. *Gotov, pripraven, bérz, lehkek, nezadéſan.* Fertig, rüſtig, hurtig, leicht, entlediget. *Keſzitett, kéſz, gyors, könnyü, ſzabad.* 2. Expedita Cœna. Plin. *id eſt* brevis, ſuccincta. Expeditæ rationes. Cic. *id eſt* liquidæ & minimè in-tricatæ. In expedito eſſe. Plin. *id eſt.* ad manum, in promptu eſſe.

Expello, is, ěre, ŭli, ulſum, (Act.) Cic. *Izti-rávam, pretirávam, früſtam.* Austreibe. *Kiüzöm.* Civitate expellere. Cic. *Iz varaſſa iztirati.* Aus der Stadt treiben, jagen. *A' Varosból valakit kiüzni, kergetni, kivetni.*

Expendo, is, ere, endi, enſum, [Act.] Cic. *Mérim Váſem.* Wäge. *Megmérem.* 2. Transl. Vide *Conſidero, perpen-do.* Aliquid ſecum expendere. Cic. *Kaj ali ſto ſzam ſzobum premiſzlyavati.* Etvvas bey ſich ſelber betrachten. *Valamit ma-gában jól meg gondolni, fontolni.* 3. V. *Impendo.* Dignum pretium expendere. Sil. *Vredno troſſiti.* Würdiglich etvvas verzieren. *Meltán valamit eltölteni, jó-ra kiadni.* 4. V. *Luo, ſolvo, do, pendo.* Pœnas alicui expendere. Cic. *Od kôga ka-ſtiguvanomu biti.* Von einem geſtrafft vverden.

Digitized by Google

vverden. *Valatitól meg-büntettetni.*

Expenſa, æ, f. *Plin. Claud.* Expenſum, i, n. Cic. *Potroſſek, ſtroſſek.* Die Ausgabe. *Költség.* Codex accepti & expenſi. Cic. pro Roſc. Amer. c. 3. *Rachunſka kniga prijemanya y van dávanya.* s. Ausgab- und Einnahm-Buch, Rechen-Buch. *Jövedelemnek és költségnek feljegyző lajſtroma.*

Expenſilātio, onis, f. Aul. Gel. & JCt. *Prerachunanye van davanya, ſztroſkovo.* e. Verrechnung, vvegen der Ausgabe. *Elköltésnek ſzámadáſa.*

Expenſo, as, are, avi, atum, [Act.] Serv. *Sztroſike popiſzávam, prerachunujem.* Die Ausgabe einſchreibe, verrechne. *A' költségről ſzámot adok.* 2. V. *Impendo. Expendo.* N. 3. argentum &c. acceptô expenso. *Plaut.*

Expenſum, i, n. Cic. V. *Expenſa.*

Expergĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, [Act.] Cic. *Izbugyávam, Budim.* Aufvvecke, ervvecke. *Felſerkentem.*

Expergēfactio, onis, f. Auguſt. *Izbugyenye Prebugyenye, Izbugyavanye, Izbudenye.* e. Aufvveckung, Ervveckung. *Felſerkentés.*

Expergēfio, is, ĭeri, actus ſum, Svet. *Izbugyujemſze, Prebúgyamſze.* Aufgevveckt vverde, ervvache. *Felſerkenek.*

Expergĭſĭco, as, are, avi, atum, (act.) Gell. V. *Expergefacio.*

Expergĭſĭcus, a, um, Apul. *Izbugyávajuchi.* Aufvveckend. *Felſerkentő.*

Expergiſco, is, ere, [Neut.] *Plin.* Vid. *Expergiſcor.* 2. [Act.] Plaut. V. *Expergefacio.* Urtica lethargicos expergiſcit tactis cruribus. Plin. l. 22. c. 13.

Expergiſcor, ĕris, iſci, errectus ſum, [Dep.] *Prebúgyamſze, Z-bugyujemſze.* Ervvache, aufvvache. *Felſerkenek.*

Expergĭtè *Adv.* Apul. *Zkoznújuch, zbugyeno.* Wachſam, ervveckt. *Felſerkenve.*

Expergo, is, ĕre, errexi, ectum, [Act.] Lucr. V. *Expergefacio.* Expergite pectora tarda, ſopore exurgite. *Acc.* 2. V. *Diſpergo.* Lucr.

Expĕrientĭa, æ, f. *Cic* Expĕrĭmentum, i, n. Cic. *Z poznanoſzt, z-poznanye, kuſſanye.* e. Erfahrung, Erfahrenheit, Prob, r. Verſuch. *Külömbkülömb féle dolgoknak megkisértéſe, megprobálás.*

Expĕrĭmento, as, āre, avi, atum, [Act.] Veget. V. *Experior.*

Expĕrĭmentum, i, n. *Cic.* Vid. *Experientia.*

Expĕrior, īris, īri, ertus ſum, [Dep.] Cic. *Z poznávam, kuſsávam.* Erfahre, verſuche. *Megkisértem, megprobálom.*

Expĕritus, a, um, pro *Imperitus.* Feſt. V. *Imperitus.*

Expers, ertis, *om.* Cic. *Pres déla, Niſtar nemajuchi.* Kein Theil habend. *Réſzetlen.* jungitur cum *genit.* Conſilii, ingenii, eruditionis &c. expers. Item cum *ablat.* Ea res me domo expertem facit. *Plaut.* omnibus expers unguentis. *Catul.*

Expĕteſſo, vel Expĕtiſſo, is, ere, [Frequ. antiqu.] Plaut. V. *Expeto.*

Expĕtĭbĭlis, is, *com.* le, Tacit. V. *Optabilis.*

Expĕto, is, ĕre, īvi, ītum, [Act.] Cic. *Kruto proſzim, jako ſelim.* Sehr begehre bitte, verlange. *Igen kérek, kévánom.* 2. Expetere pœnas pro *punire.*

Expĭābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Ochiſztliv, Iztezplive.* Das man ausblieſsen kan, ausblieſslich, reiniglich. *Megtiſztithatô, Eltörölhető.*

Expĭātio, onis, f. Cic. *Ochiſchenye, Itterplenye.* e. Ausblieſsung, Verſöhnung. *Eltörlés, Tiſztitás.*

Expĭlātio, onis, f Cic. *Poroblenye, Oplenenye.* e. Blünderung. *Meg-foſztás.*

Expīlātor, ōris, m Cic. *Razbojnik, Porobitel, Tát, Oplenitel.* r. Blünderer, Rauber, Dieb. *Meg-foſztó, Nyúzó, Lopó.*

Expīlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Razbiam, oplenyujem, ſzilum jemlyem, raznáſſam.* Ausblündere, beraube. *Elprédálom, kifoſztom.*

Expingo, is, ere, inxi, ictum, [Act.] Plin. *Z-bojum piſſem, izmálam.* Ausmahle. *Kiirom, kifeſtem.*

Expĭo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Ochiſchujem, itteplyujem, terpech zadoſzta chinim.* Ausblüſſe, reinige. *Kitiſztitom, kitörlöm, eleget ſzenvedek.*

Expīrātio, Vide *Exſpiratio.*

Expīro, as, Vide *Exſpiro.*

Expiſcor, aris, ari, atus ſum. [Depon.] *Cic.* 1. propriè. *Izlavlyam, Ribe polavlyam.* Ausfiſche. *Ki-haláſzom.* 2. Transl. *Zezvédam, izvédam, ziskávam, izpitávam.* Erkundige, erforſche. *Tudakozom.*

Expiſſo, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Guſztim.* Dick mache. *Sűritem.*

Explānābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Ravnio,* 2. *Razloslio, Kaztolnachliv.* Das ſich eben laſt machen, 2. deutlich, klärlich. *Kiegyenesithető, Meg-magyarázható.*

Explānātè, *Adv.* Explānātiùs, Cic. *Ravno, Zravnano,* 2. *Razloſno, Razumno, Chiſzto.*

Eben,

Eben, deutlich, klar, verſtändlich. *Egyeneſen*, 2. *Magyarán*, *Nyilván*.

Explānātio, ōnis, f. Cic. *Ravnanye*, 2. *Razlaganye*, *Raztolmachenye*, *Razumlivo na pravo davanye*. e. Auslegung, 2. e. Erklährug. 1. *Egyeneſités*, 2. *Megmagyarázás*.

Explānātor, oris, m. Cic. *Razloſitel*, *Raztolmachitel*, 2. *Ravnitel*, *Ravnavecz*. 1. Ausleger, Erklährer, 2. Ebner. 1. *Megmagyarázó*, *kifejtő*, 2. *Simító*, *Egyenesítő*.

Explāno, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Ravnam*, *Jednako napravlyam*, *izravnujem*, 2. *Razlagam*, *razlaſem rěchi*, *raztolmachujem*. Eben, glatt mache, ebne, 2. Auslege, erklähre, deutlich mache. 1. *Meg-ſimitom*, *egyeneſitem*, 2. *Megmagyarázom*, *kifejtem*.

Explanto, as, are, avi, atum, [Neu.] Colum. *Izpukávam*, *drach*, *trávu puchem*, *plějem*. Die Pflantzen ausreiſſe, auspflantze, ausjatte. *Kigyomlálom*.

Explēbilis, is, *com.* le, n, Cic. *Izpunliv*, *izpunit*, *napunliv*. Leicht zu erfüllen, erſättlich. *Betelhető*, *betőlthető*.

Explēmentum, ti, n. *Senec*. Explētio, onis, f. Cic. *Izpunenye*, *napunenye*. e. Erfüllung, Ausfüllung. *Betőltés*, *tőltevény*. In eaque expletione naturæ &c. Cic.

Expleo, es, ēre, ēvi, ētum, [Act.] Cic. *Napunyávam*, *zevſzěma punim*, *izpunyávam*, *dopunyavam*. Erfülle, ausfülle. *Megtőltőm*, *betellyeſitem*. 2. V. *Satio*, *ſaturo*. Quorum crudelitas noſtro ſanguine non poteſt expleri. *Cic. de or.* 3. V. *Conſolor*. Hem tot mei ſolius ſoliciti ſunt cauſâ, ut me unum expleant. *Ter. Heaut.* 4. V. *Exonero*, *Evacuo*. Navibus explebant ſeſe, terraſque replebant. *Enn. ap. Serv.* 5. Explere damnum. pro *reficere*, *reparare*. Liv. Explere labores pro *perferre*: Vellej.

Explētio, ōnis, f. Cic. V. *Explementum*.

Explicābilis, is, *com.* le n. Plin. *Razloſliv*, *raztolmachliv*, *razumlivo-povedliv*, *pokazliv*. Leicht zu erklähren. *Kifejthető*, *Megmagyarázható*.

Explicātè *Adv*. Cic. *Razpreſzterto*, 2. *Razloſeno*, *raztolmachlivo*. Ausgewickelt Weiſe. 2. klärlich, deutlich. *Kitérjeſztve*, 2. *Nyilván*, *Magyarán*.

Explicātio, onis, f. Cic. *Razlaganye*, *raztolmachenye*, 2. *Razpletenye*, *razpreſztrenye*. e. Erklährung, 2. Ausbreitung, Auswickelung. 1. *Meg-fejtés*, *Meg-magyarázás*, 2. *Kiterjeſztés*.

Explicātor, ōris, m. Cic. *Raztolmachitel razloſitel*, *raztolmachnik*, 2. *Razpreſztritel*. 1. Ausleger, Erklährer, 2. Ausbreiter. *Meg-fejtő*, *Megmagyarázó*. 2. *Kiterjeſztő*.

Explicātrix, icis, f. Cic. *Raztolmachitelicza*, *raztolmachicza*, 2. *Razpreſztritelicza*. e. Auslegerin, 2. e. Ausbreiterin. *Meg-fejtőné*, *meg-magyarázóné*, 2. *Ki-terjeſztőné*.

Explicātus, ûs, m. Cic. Vide *Explicatio*.

Explico, as, are, icui, & avi, itum, & atum, [Act.] Cic. 1. *Razlagam*, *razlaſem*, *raztolmachujem*, 2. *Razpreſztiram*, 3. *Odveſujem*, *odvezávam*, *razveſujem*. Erklähre, auslege, 2. Ausbreite, 3. Auswickle, aufleſe. 1. *Kifejtem*, *kimagyarázom*, 2. *Kiterjeſztem*. 3. *Feloldozom*, *kirántzolom*. Meas omnes cogitationes tibi explicavi. *Cic. ad Attic. libro* 10. &c.

Explōdo, is, ere, ōſi, ōſum, [Act.] Cic. 1. *Z-vikum y z-bukum van tiram*, *izganyam*, 2. *Poſpotavamſze*, *oſzmehavamſze*, 3. *Izpruſávam*, *izbitávam*. Mit Hohn und Spott oder Getöſs austreibe, verjage, 2. Ausſpotte, 3. Loſs mache. *Süvöltéſſel*, *kiáltáſſal kivetem*, *kisüvöltöm*, 2. *Kinevetem*, 3. *Kipattantom*, *lövöm*.

Explōranter, *Adv*. Amm. an. *Zezvedlivo*, *ziskajuch*. Anforſchend. *Kérdezés s-kémlőképen*.

Explōrātè, *Adv*. Cic. *Zvigyeno*, *zezvěgyeno*, 2. *Sztanovito*, *iſztinſzki*, *ſzegurno*, *doiſzto*. 1. Erfahren, ausforſchendlich, 2. Gewiſslich, ſicherlich. *Még-kémlélve*, 2. *Nyilvan*, *Bizonnyal*, *Bátran*. Explōrātè navigare: Cic. *Szegurnoſzè vu ladji voziti*. Sicherlich Schiffen. *Bátran hajózni*.

Explōrātio, onis, f. Macrob. *Izvedavanye*, *zvédanye*, *pregledanye*, *razvigyenye*, 2. *kuſſanye*. e. Erforſchung, Erkundigung, Nachforſchung, 2. Das Koſten, verſuchen. *Kérdezés tedés Meg-vigyázás*, 2. *Kóſtólás*.

Explōrātor, oris, m, Cic. 1. *Izvedavecz*, *Vuhoda*, *zezvedavecz*, *razgledavecz*, *pregledavecz*, peregr. *Spion*. 2. *Kuſſavecz*. 1. Ausſpecher, Kundſchaffter, 2. Der koſtet, verſuchet. *Kém*, *megkéértő*, *próbáló*, *kérdezőskedő*, *tudakozó*, 2. *Kóſtoló*.

Explōro, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Zezvédam*, *zpitávam*, *izpitávam*, *razgledavam*, *razvigyujem*, 2. *kaj kuſſam*, peregr. *probujem*. 3. *Vichem*, *glaſznoſze plachem*, *jako krichim*. ita Varro. 1. Erforſche, erkundige, 2. Erfahre, verkoſte, 3. Heule und bahnne, mit heulen ſtarck ſchreye. *Megkémlélem*, *kísértem*, *próbálom*, 2. *Kóſtolom*, 3. *Igen kiáltok*, *ſirok*.

Explōſio, onis, f. Cic. *Zpruſenye puſzte*, *Izbitenye*,

bitenye, 2. *Zeſzmiehâvanye, oſzmehâvanye.* Einer Bixen, Piſtolen &c. e. Loſsmachung, Ausvverffung, 2. Auslachung. *Puska kiſütés, lövés*, 2. *Gúnyolás, nevetés.*

Expŏlĭo, as, Vide *Exſpolio as, are*, &c.

Expŏlĭo, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Oſznaſujem, lechiſchujem, oſzvetlujem, Izgladyujem*, peregr. *Palerujem, palêram.* Ausputze, ausſege, poliere. *Meg-ſzépîtem, megékeſîtem, tiſztîtom, fényeſîtem, ſimîtom.*

Expŏlītĭo, onis, f. Cic. *Ochiſchenye, oſznaſenye, ogladenye, oſzvetlenye*, peregrin. *Zpaléranye.* Das Ausputzen, ausſegen, polieren. *Kitiſztîtás, megtiſztîtás, fényeſîtés, ſimîtás.*

Expōno, is, ĕre, ŏſŭi, ĭtum, (Act.) Cic. *Vàn poſztávlyam, vàn ſztavim*, 2. *Na ſzrechu oſztávlyam*, 3. *Razláſem, tolmachim.* Hinaus ſetze, lege, 2. Dem Glück überlaſſe, 3. Auslege, erklähre. *Kitéſzem, rakom*, 2. *Szerentsére hagyom*, 3. *Megmagyarázom*, 4. V. *Abiicio.*

Expŏpŭlātĭo, onis, f. Colum. *Oplenenye, Poroblenye.* e. Beraubung. *Puſztîtás, Megfoſztás.*

Exporrĭgo, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Terent. *Van podájem*, 2. *Razpreſztiram*, 3. *Odláchim.* ità Senec. Erſtrecke, darreiche, 2. Ausbreitte, 3. Aufſchiebe, verlängere. *Kiadogálom, nyujtom*, 2. *Kiterjeſztem.* 3. *Halogatom.* Quid menſes tibi, & annos exporrigis? Senec. *Zakaj na meſzecze, y na lita odláchiſſ?* Warum auf die Monath und Jahren verſchiebeſt. *Miért holnapokra és eſztendőkre halaſztod, halogatod.*

Exportātĭo, onis, f. Cic. *Iznaſſanye.* Das Austragen. *Kihordás.*

Exporto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Iznáſſam.* Hinaustrage. *Kihordom.*

Expoſco, is, ere, pŏpoſci, (Neu.) Jul. Cæſ. *Jáko proſzim, kruto proſzim*, 2. *Vàn zezávam.* Sehr heftig bitte, 2. Heraus fordere. *Igen kérem*, 2. *Ki hívom.*

Expŏsĭtè *Adv.* Gell. Vide *Explanatè.*

Expŏsĭtĭo, onis, f. Cic. *Van poſztavlyanye, prigovarjanye, zverſenye*, e. Ausſetzung, Legung. *Kitétel, Meg-ſzolás, tſufolás.* 2. Vide *Explanatio.*

Expŏsĭtĭtius, a, um, Plaut. *Zabitlyiv, odvérglív, zabichen, zavérſen.* Vervvorffen. *Kivetett, elvettetett.*

Expŏsĭtor, oris, m, Cic. 1. *Prigovárjavecz*, 2. *Van poſztávlyavecz.* r. Tadler, 2. Ausleger. *Meg-ſzóló, tſufoló*, 2. *Kitévő.*

Expoſtŭlātĭo, onis, f. Cic. *Káranye, ſzerdita tusha.* 2. *Vàn zezavanye, zezvanye.* Ernſthaffter Zanck, 2. e. Ausforderung. *Panaſzolkodás, Zúgolódás*, 2. *Kihívás.* 3. V. *Poſtulatio.*

Expoſtŭlātor, oris, m, *Pokaravecz*, 2. *Vàn zezavavecz.* r. Zancker, 2. r. Ausforderer. *Panaſzolkodó, zúgolódó*, 2. *Kihívó.*

Expoſtŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Kruto proſzim*, 2. *Nad drugem zabávlyam, káramſze*, ali *oſtro prevech govorimſze, tuſimſze*, 3. *Vàn zezávam.* Heftig oder ſehr begehre, 2. Etvvas heftig vervveiſe, Zancke, 3. Ausfordere. *Igen kérem*, 2. *Zúgolódom*, 3. *Ki-hívom*, 4. V. *Conqueror.* Et plerumque uſurpatur cum ablativo perſonæ, & præpoſitione *cum* vel cum his particulis, *mecum, tecum, ſecum, nobiſcum, vobiſcum.* Interdùm verò præter ablativum perſonæ cum ablativo rei, de qua quis expoſtulat, mediante præpoſitione *de.* Locus alienus videtur tecum expoſtulandi. *Cic.* Facilis à te exiſtimari debeo, qui mihi tecum de his ipſis rebus expoſtulem. Cic. Meter.

Expreſsè, *Cic.* Expreſſim, *Adv.* Plin. *Ochivesztto razumno, pravo.* Deutlich, augenſcheinlich. *Nyilván, Nyilván ágaſan.*

Expreſsio, onis, m, Plin. 1. *Zgnetenye, oſmekenye, ſztiſznenye*, 2. *Dobro izgovarjanye.* Das Ausdrucken, 2. Das vvohl Ausſprechen. *Kinyomás, kifatſarás*, 2. *Szóknak jó kibeſzéllése.*

Exprĭmo, is, ere, eſſi, eſſum, (Act.) Cic. *Ztiſzkam, ispreſſávam, oſmikávam*, 2. *Zgovárjam.* Ausdrucke, auspreſſe, 2. Ausſpreche. *Kinyomom, kifatſarom*, 2. *Tiſztán megmondom beſzéllem.* 3. V. *Extorqueo.* Transl.

Exprŏbrātĭo, onis, f. Cic. *Zpoganyanye, spotikanye, oponaſſanye, prikaranye.* r. Fürvvurff, e. Vorrückung, das Fürhalten. *Szemére-vetés, panaſzlás.*

Exprŏbrātor, oris, m, Senec. *Szpotikavecz, zpogányavecz, oponáſſavecz, izpoganitel.* r. Vervveiſer, Vorrucker, Fürhalter, der einen etvvas vorvvirfft. *Szemére-hányó, pirongató, panaſzoló.*

Exprŏbrātrix, īcis, f. Senec. *Szpotikavka, zpoganyavka.* e Vorruckerin, Vervveiſerin. *Pirongatóné, ſzemére-hányóné, panaſzlóne.*

Exprŏbro, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Szpogányam, oponáſſam, prikorim.* Vorhalte, fürvverffe, fürrucke, vervveiſe. *Panaſzolom, pirongatom, ſzemére hányom, vetem.*

Expro-

Exprōmo, is, ere, ompſi, omptum, (Act.) Cic. *Iznemlyem, naperve noſzim, iznaſſam.* Herfür ziehe, hervor thue, heraus nehme. *Elő-hozom.* variè applicatur: ſupplicium in aliquem expromere, Cic. *Koga ſzmertjum kaſtigati.* Einen am Leben ſtraffen. *Valakit halállal büntetni.* Expromere aliquid. Varr. *Kaj vàn ſzneti.* Etvvas herfür ziehen. *Valamit Kivenni.* Pectore aliquid expromere, Plaut. *Kaj z-recbjum povedati.* Etvvas ſagen. *Valamit ſzóval mondani.* Induſtriam in re aliqua expromere Cic. *Marlivoſze ehcſza popaſzti.* Seinen Fleiſs an ein Ding vvenden. *Szorgalmatoſan valamiben fogni.*

Expugnābĭlis, is, *com.* le, n. Stat. *Predobliv, obladavno.* Ubervvindlich. *Könnyen meggyőzhető, megvihetó.*

Expugnātio, ōnis, f. Cic. *Oblàdanye, predoblenye.* e. Eroberung, Ubervvältigung. *Viadallal megvitel, megvivás.*

Expugnātor, oris, m. Cic. *Obladavecz, Predobitel.* r. Ubervvinder. *Elrontó, Hatalommal, oſtrommal meg-vevő.*

Expugno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Obladùjem, predobivam, ſtilom podláſem.* Erobere, übervvinde. *Erővel megvéſzem, megvivom, viadállal meg-győzöm,* 2. Transl. V. *Extorqueo.*

Expŭĭtio, Exſpŭĭtio, onis, f. Plin. *Izplyuvanye, vàn plyuvanye.* e. Ausſpeyung. *Kipöké́s.*

Expulſim, *Adv.* Varro. *Odbiajuch, biuch, iz odbianyem, z-bienyem.* Mit ſchlagen. *Kiűzve, verve.* Pilâ expulſim ludere. Varro. *Kapuſſaſze igrati.* Den Schlagball ſpielen. *A' labdával kiütőt, ki-kapóját játſzani.*

Expulsio, onis, f. Cic. *Iztiranye, izganyanye, pretiranye, odtiravanye, prefrovanye, zfráſtanye.* e. Austreibung, Verjagung. *Kiűzés, kikergetés.*

Expulſor, oris, m. Cic. *Izgonitel, odgonitel odganyavecz.* r. Vertreiber. *Kiűző, kergető.*

Expulſo, as, are, avi, atum, [Frequent. *Act.*] Mart. *Uſzevdily odtiravam, iztiravam, odganyam.* Stets austreibe, verjage. *Kiűzögetem, kergetem.*

Expultrix, icis, f. Cic. *Izgonitelicza, odganyavicza.* e. Austreiberin, Verjagerin. *Kiűzőné.*

Expūmo, *vel* Exſpūmo, as, are, āvi, ātum, (Neu. apud alios etiam Act.) Cels. *Openujem, Jakoſze penim, penu van bitam.* Sehr ſchaume, Schaum heraus vverffe. *Kitajtékozom.*

Expungo, is, ĕre, unxi, unctum, (Act.) Cic. *Izbàdam, izdraplyuiem, vàn dráplyem.* Ausſteche, auskratze. *Kitörlöm, Szaggatom.* 2. *Metaph.* Expungere æs alienum. *Dug naplatiti.* Die Schuld bezahlen. *Az adósſágot meg-fizetni.*

Expŭo, is, ere, ŭi, ūtum, (Act.) Cic. *Van plyuiem, izplyùvam.* Ausſpeye. *Kipököm.*

Expurgātio, onis, f. Plaut. *Izchiſchenye, treblenye, oſznaſenye, ochiſchenye.* e. Reinigung, Säuberung. *Kitiſztitás.*

Expurgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Ochiſchujem, trebim.* Ausſäubere, reinige. *Kitiſztitom.*

Expurpŭrātus, a, um, Scrib. *Iz kermaſinſzke ali skarlatne oprave izſzlèchen.* Dem der purpur ausgezogen iſt. *Skárlátból levetkeſztetett, meg-foſztatott.*

Expŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izſrekávam, odrezávam, porezávam.* Ausſchneide, aushacke, beſchneide. *Kinyeſem, a' ſzőlőt meg-metſzem.* 2. Transl. V. *Perpendo, puto.* Exputare totam vitem, Colum. *Veſz terſz obrezati.* Den gantzen Weinſtock umſchneiden. *Az egéſz ſzőlő-veſzſzőt meg-metſzeni.*

Expŭtreſco, is, ere, ŭtrŭi, [Inchoat. Neu.] Plaut. *Pochinyam veſz gnyiti.* Gantz faul vverde. *Kirothadok.*

Exquæſtor, oris, m. *Ki je jur bil pagadùr, ſztari orſzachki naplatitel, y penez dobodneh prijemitel.* Der Seckelmeiſter gevveſen iſt. *Ki orſzág vagy vármegye-bélieknek fizetője vólt.*

Exquĭliæ, arum, f. *plur.* Ovid. *Naj viſſeſſi breg pri Rimu, na kom MARIÆ Major zvane ſztoi Czirkva.* Der höchſte Berg zu Rom, da jetzo die Kirch Maria Majore ſtehet. *Leg nagyobb Romai hegy, mellyen boldog aſzſzony ſzentegyháza Maria major nevű vagyon épitve.*

Exquiro, is, ere, ſivi, ītum, (Act.) Cic. *Marlivo ziskávam, poiskávam.* Fleiſsig ausſuche. *Igen kereſem, kikereſem.*

Exquisitè, *Adv.* Exquīsitiùs, *Suet.* Exquiſitiſsĭmè, Aul. Gel. *Zebrano, verlo, zborno, marlivo.* Mit Fleiſs, fleiſsiglich. *Szorgalmatoſon, ſzoroſan, jeleſen, kikereſve.*

Exquisitim, *Adv.* Varro. Idem.

Exrādico, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Varro. V. *Eradico.*

Exſanguis, is, *com.* ve, n. Cic. *Prez krvi.* Ohne Bluth, Bluthloſs. *Véretlen.*

Exsănio, ias, are, avi, atum, (Act.) Colum. Cels. *Gnoj iz rane z tiſzkam.* Den Eyter austrucke. *Evet, genyet ki-gét kinyomom.*

Exsătio, Exătio, Liv. Exsătŭro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Naſzitchuiem, zaſzitim.* Erſättige. *Meg elégitem.*

Exſcalpo, is, ere, pſi, ptum, (Act.) Cato. *Iz-dubújem, vàn dubem, srezávam.* Aushöhle, aushaue. *Kivájom, kimetſzem.*

Exſcendo, is, ere, endi, enſum, (Neu.) Liv. *Odſzédam.* Hinab ſteige. *Leſzállok, kiſzállok.*

Exſcensio, onis, f. Liv. *Odſzédanye, vàn idenye.* Das Ausſteigen. *Le-vagy kiſzállás.*

Exſcenſus, ûs, m. Tacit. *Idem.*

Exſcindo. Excindo, is, ĕre, ĭdi, iſſum, (Act.) Cic. *Izrezávam.* Ausſchneide. *Kimetſzem.*

Exſcrĕābĭlis, is, *com.* le. n, Plin. *Izbrachlyiv.* Leicht auszuſpeyen. *Kipökbető.*

Exſcreātio, onis, f. Plin. *Izbrakanye.* Das Ausſpeyen. *Hákogva kipökés.*

Exſcreātus, ûs, m, Cæl. Aur. *Idem.*

Exſcreo, eas, are, avi, atum, (Act.) Cels. *Izbrakuiem.* Ausſpeye. *Hákogva kipököm.*

Exſcribo, ibis, ere, ipſi, iptum, (Act.) Plin. *Izpiſzávam.* Ausſchreibe. *Ki-irom.* Exſcribere patrem ſimilitudine. Plin. *K-otczu ſzpodobnomu biti.* Dem Vatter gleich ſeyn. *Az attyához haſonló ábrázatunak lenni.*

Exſculpo, is, ere, pſi, ptum. (Act.) Cic. *Izrezávam.* Ausſteche, ſchnitze. *Kimetſzem, kivájom, kifaragom.*

Exsĕco, Exĕco, as, are, ĕcŭi, ectum, (Act.) Cic. *Izſzetávam.* Aushaue. *Kivágom.*

Exsĕcrābĭlĭtas, atis, f. Apul. V. *Abominatio, execrabilitas.*

Exsĕcrāmentum, i, n, Tertull. V. *Execrabilitas.*

Exsĕcrātio, onis, f, Salluſt. V. *Execrabilitas.*

Exsĕcror, aris, ari. Cic. V. *Execror.*

Exſectio, onis, f, Cic. *Izrezanye, izſzékanye.* e. Ausſchneidung, Aushauung. *Kivágás.*

Exſector, oris, m, Apul. *Izrezávavecz, Izſzekavecz, kilo-rez, kopjár.* 1. Ausſchneider, Aushauer, Bruch-Schneider. *Kivágó, kimetſző, meg-herélő.*

Exsĕcūtio, onis, f. Tac. V. *Executio.*

Exsĕcūtor, oris, m, Svet. V. *Executor.*

Exsĕquiæ, arum, f. *plur.* Ter. V. *Exequiæ.*

Exsĕquiālis, Ovid. V. *Exequialis.*

Exsĕro, is, ere, ĕrŭi, ertum, V. *Exero.*

Exsibilo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izſzmehávamſze, ſpótamſze.* Auszişche, auslache. *Kikurjoltom, nevetem.*

Exſiccātio, onis, f. *Po-ali, preſuſſanye.* Das Austrocken. *Meg-ſzáraztás.*

Exſicco, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Poſzuſſuiem, izſuſſam.* Austrockne. *Meg-ſzáraztom.*

Exſigno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. V. *Obſigno, ſigno.*

Exsĭlio, is, ire, ĭvi, ĭlŭi, & ilii, ſultum, (Neu.) Ter. *Vàn ſzkáchem.* Ausſpringe, einen Sprung aushin thue. *Kiſzökellem, kiugrok.* 2. pro *Vehementer gaudeo.* Tuis literis perlectis exilui gaudio. *Cic. Fam. 16. ep. 16.*

Exsĭlium, ii, n, Cic. V. *Exilium.*

Exsinŭo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *idem eſt atque* è ſinu emitto.

Exſolvo, is, ere, olvi, ūtum. (Act.) Ter. *Izplachuiem, naplàcham.* Bezahle, auszahle. *Kifizetem.* 2. *Raz-ali odveſuiem.* Auflöſe, aufbinde. *Meg oldom.* Exſolvere vincula &c. Nomina exſolvere. Cic. *Duge naplatiti.* Die Schulden Zahlen. *Meg fizetni az adóſságot.*

Exsŏlūtio, onis, f. ſcæv. *Iz-ali naplàchenye.* e. Bezahlung. *Kifizetés.*

Exſomnis, is, *com.* ne, n. Vellej. *Prez ſzna, zkoznio.* Ohne Schlaff, wachtſam. *Nem alhato, álmatlan.*

Exsŏno, as, are, ŏnŭi, ĭtum, (Neu.) Petron. V. *Perſono.*

Exſors, ortis, *om.* Liv. V. *Exors.*

Exſpătior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Ovid. V. *Spatior.*

Exſpergo, is, ere, erſi, erſum, (Act.) Virg. V. *Aſpergo.*

Exſpes, *om.* Tac. *Prez-uffanya.* Ohne Hoffnung. *Reménység-nélkül-való.* Exſpes vitæ. *Hor.*

Exſpīrātio, onis, f, Cic. *Zdehnenye.* e. Ausathmung. *Kilehellés, kigőzölgés.*

Exſpiro, as, are, avi, atum. (Neut.) *Izdihávam, oſzlapáiem.* Aushauche, ausdampffe. *Kilehellem.* 2. V. *Morior.* 3. Exſpirare odorem. pro *odorem emittere.* Lucr. Catul. 4. Vid. *Defino.*

Exſpiſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Guſzto chinim, ſtanyeno chinim.* Dick mache. *Megſűrítem.* Lac expiſſatum. Plin. *Sztanyeno mleko.* Dicke Milch. *Meg-sűrűdött, öſzve-ment tej.*

Exſpŏlio, as, are, &c. (Act.) Cic. V. *Spolio.*

Exſpūmo, as, are, &c. Gell. V. *Expumo.*

Exſpūitio, Expuitio, onis, f. Plin. *Izplyuvanye, vanplyuvanye.* Das Ausſpeyen. *Kipökés.*

Exſpuo.

Exſpuo, is, ere, ŭi, ūtum. (Act.) Plin. V. *Expuo.*

Exſtantia, æ, f. Cæl. Aurel. V. *Extantia.*

Exſtăſis, is, f. vide. *Ecſtaſis.*

Exſtercoro, Exſterno, Exſtillo, Exſtimulator, Exſtimulo, Exſtinctio, Exſtirpatio, Exſtirpo. V. *Extercoro, Externo &c. hujus modi.*

Exſuccus, a, um, Sen. V. *Aridus, macer.*

Exſūdātio, onis, f. Med. *Izpotenye.* e. Ausſchvvitzung. *Kiverlzéſzés.*

Exsūdo, as, are, avi, atum, [Neu.] Col. V. *Exudo.*

Exsūgo, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Plaut. V. *Exugo.*

† Exſufflātio, onis, f. V. *Efflatio.* &c.

Exſul, *vel*, Exul, exŭlis, *com.* Cic. *Pregnanecz, chlovek iz domovine pretiran.* Ins Elend vertriebener, Vervvieſener. *vulgò* Bandit. *Számkivetett.*

Exſultanter, *Adv.* Plin. *Kruto veſzelo, z-velikem veſzelyem.* Mit groſſen Freuden. *Vigadva, örömmel, örvendetesen.*

Exſultantia, æ, f. *Gel.* Exultātio, onis, f, Plin. *Odveſzelya ſzkákanye, raduvanye.* 1. Freuden-Sprung. e. Frolockung. *Vig - ugrás, vigadás, tombolás, örvendezés.*

Exſultātim, Exultim, *Adv.* Hor. *Veſzelo-ſzkáchuch, naſzkákajuch.* Sprung - Weiſe mit Freuden. *Örömmel ugrándozva, tombolva, ugordva, vigadva.*

Exſulto, as, are, &c. Cic. V. *Exulto.*

Exſūpĕrābĭlis, V. Exuperabilis.

Exſūpĕrans, antis, *om*, comp. Exſuperantior Gell. Superl. Exſuperantiſſimus, Apul. *Preobladajuchi.* Ubertreffend, vortrefflich. *Meg - győző, fellyül - haladó.*

Exſūpĕrantia, æ, f. Cic. Exſūpĕrātio, onis, f, Auct. ad Her. *Preobilnoſzt, 2. preobládanye.* 1. Uberfluſs, 2. e. Vortrefflichkeit. *Fellyül-haladás, fellyül-múlás.*

Exsŭpĕro, (Exŭpĕro,) as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Preobladujem, predobivam.* Ubervvinde, Ubertreffe. *Fellyül - haladom, meg győzöm.*

Exſurdo, as, are, avi, atum, [Act.] Val. Max. *Ogluſſujem, g'ubega chinim.* Gehörlos mache. *Meg ſiketítem.*

Exſurgo, is, ere, exi, ectum, (Neu.) Cic. *Izſtajemſze, podiſemſze, goreſze ſztájem.* Aufſtehe. *Felkelek.* 2. Transl. *Napravlyamſze, zidamſze, &c.* Gebaut vverde. *Fel építetem.* Urbs muro exurgit. Liv. *Zidaſze váraſſ.* Die Stadt vvird gebauet. *A' váras épül kő - falakkal.*

Exſuſcitātio, (Exuſcitatio) onis, f, Auct. ad Herenn. *Zbuđyenye, Razbiſztrenye* e. Aufvveckung, Aufmunterung. *Fel ébreſztés, Fel-gerjeſztés.*

Exſuſcĭto, (Exuſcĭto,) as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zbudyávam, na noge poſztavlyam, Razbiſztrujem.* Aufvvecke, aufrichte, aufmuntere. *Fel ébreſztem, Fel-ſerkentem, Fel-gerjeſztem.* Exſuſcitare memoriam, Cic. *Pamet iliti Pomlivoſzt razbiſztriti y razveſzeliti.* Die Gedächtnuſs ermuntern. *Elmét megvidámítani.*

Exſyncērastus, a, um, *Syn.* Emedullatus. Plaut. 1. *Prez mozga, mozgo-puſzt.* Kein Marck mehr habend. *Velő-nélkül-való.* 2. *Szlab, nemoguch, nemochni.* Krafftloſs. *Erőtlen, Tehetetlen.*

Exta, orum, n, *plur.* Plin. *propriè ſunt* ſummitates fibrarum, *aliàs* viſcera *alii* ab extando, *alii* ab exſecando (exſecta enim diis immolabantur) dicta. *Chreva, Drobecz.* s. Eingevveyd, Gehenck, oder Geſchling. *Belső részek, ugy mint ſzív, máj &c.*

Extābeſco, is, ere, (*Inch.* à tābeo, es, ui,) Cic. *Ginem, ſzuſſimſze, pogiblyam, na nikaj dohajam.* Verſchvvinde, ausdorre, verſchmachte. *Elſenyvedek, Elaſzſzok.* Transl. *Opinio extabeſcit.* Cic. *Szumnya, ali krivo ſzimanye z-vremenom neſztáje.* Der Wahn *oder* die falſche Meynung verliehret ſich mit der Zeit. *A' roſz vélekedés idővel elvéſz, elmúlik.* Synon. *Tabe conficior, marceſco, tabeſco.*

Extæniātus, a, um, Liv. *Verila glave menthuvan.* Dem die Haupt Binde abgezogen iſt. *Fő-kötőtől meg-foſztott.*

Extāles, ium, m, *plur.* Petr. Bles. *Siroko y debelo chrevo, chesz koje ſzmrad ide, or a tar téla.* 1. After - Darm. *Segg - végburka.*

Extantia, (Exſtantia) æ, f. Colum. *Vàn ſtérchanye.* e. Herfürragung. *Kitetſzés.*

Extāris, is, *com.* re, n, Plaut. K - *Chrévam* &c. *ſzpadajuchi.* Zum Eingevveyd gehörig. *Belső részekhez-való.*

Extemplo *Adv.* Varr. Extempŭlo *Adv.* Curt. *Synon.* Stātim, Illĭco, Ilĭcet, Contĭnŭò, Actūtum. *Taki, ſzeidom.* Von Stund an, alſobald, fluchs, ſtracks, in dieſem Augenblick. *Mindjáráſt, Mindjárt.*

Extempŏrālis, is, *com.* le, n. Quint. *Na berzom vuchinyen, Hitni, vnogo nepremiſſlyen.* Eylfertig, unverzüglich, ohn vorgehendes Nachſinnen. *Sietve való, hertelen tſinált; Nem ſok elmélkedéſſel - való.* Ex-

temporalis Rhetor. Mart. *Dobro - Govoritel, ki prez oſzake ſzkoro pripravne ſzloſno govoriti gotov je.* r. Redner, der gleich aus dem Stegreif öffentliche Rede, ohne darauf gedacht zu haben, ableget. *Az üteſen ſzólásra mindenkor kéſz.* Extemporalis actio. Quint. *Nepremiſzleno chinenye.* Unbedachtſame Ubung. *Előbb megnem gondolt tſelekedet.* *Synon.* Ex tempore factus, Impræmĕdĭtātus, Sŭbĭtus, Rĕpentīnus.

Extempŏrālĭtas, atis, f, Svet. *Hitroſzt, Berzocha, Nagloſzt.* e. Behendigkeit, Geſchvvindigkeit, Fertigkeit. *Minden alkalmatoſságra kéſzség.*

Extempŏrālĭter, *Adv.* Sidon. *Na berzom, Hitno, Hitro, Nepremiſzleno.* Behend, unverzüglich, eylfertig, ohne groſsen Bedencken. *Sietve, gondolkodás nélkűl.*

Extempŏrānĕus, a, um, Vid. *Extemporalis.*

Extendo, is, ere, tendi, enſum, *vel* entum, (Act.) Colum. *Synon.* Porrigo, Protraho, Explico. *Raztezujem, Razpreſztiram, Raszſtruiem.* Ausſtrecke, ausſpanne, ausbreite, ausdehne, erlängere. *Kinyújtom, kiſeſzitem.* Extendere ævum, *Sil.* Extendere ætatem ſuam. Plaut. *Dugo živeti.* Eine lange Zeit leben. *Sokáig élni.* Extendere ſe ſupra vires. Liv. *Zverhu ali viſſe ſzvoje moguchnoſzti chiniti.* Über ſeyn Vermögen thun. *Ereje felett iparkodni.* Extenditur in majorem partem noctis. Plin. *Szkoro czélo noch terpi.* Es vvähret faſt die gantze Nacht durch. *Majd egéſz ejſzakán tart.* Extendere epiſtolam. Plin. jun. *Dug liſzt piſzati.* Einen langen Brief ſchreiben. *Hoſzſzú levelet irni.* Rura longa extendere. Lucan. *Velika y razſirena imanya ladati.* Groſse und vveitläufftige Güther beſitzen. *Nagy darab és ſzéles joſzágot bírni.*

Extentārium, Vexillum, i, n, Veget. *Konyanichka Zaſztava.* e. Standarte, Reuter-Fahne. *Lovaſok Záſzlója.*

Extento, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Jako raztezujem, Razſtrujem.* Weit ausſtrecke. *Kinyújtogatom.* Ammian. 2. *Zkuſávam, kuſſam peregr. probujem.* Erfahre, verſuche. *Megkiſértem, peregr. Meg probálom.* Vires ſuas extentare. Plaut. *Szvoju móch kuſſati, probuvati.* Seine Kräfften probieren, erfahren. *Erejt mutogatni.*

Extĕnuātio, onis, f, Cic. *Pomenſſavanye, V-tenyenye.* e. Verkleinerung, Verringerung, Erniedrigung, Geringmachung. *Kiſebbítés, megvékonyítás.*

Extĕnuo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Mĭnuo, Attenuo, Deprĭmo. 1. *Teniim, tenko-chinim.* Dünn mache. *Megvékonyítom.* 2. *Pomenſſávam.* Verkleinere. *Kiſebbítem. Metaph.* Extenuare laudem alicujus. *Hvalu chiju pomenſſati, za nikaj derſati.* Eines Lob verringern, verachten. *Valakinek ditsíretét kiſebbíteni, meg-vetni.*

Exter, *&* extĕrus, a, um, *Comp.* Extĕrior, *Superl.* Extĭmus. Stat. *Zvunſzki, pribuden.* Aeuſſerlich, ausländiſch, frembd. *Kűlső, kivűl-való.* Extimæ partes corporis. *Zvanſzke ſztrani téla* &c.

Extercŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Calep. *Synon.* Purgo, mundo. *Sznaſim; ſzmerad odnaſſam, odvázam.* Ausmiſte, Miſt ausfege. *Ganéjtől megtiſztítom.*

Extĕrĕbro, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevertávam, izvertávam.* Aus - *oder* durchbohre. *Kifúrom.* Metaphoricè autem Vide 1. *Extorqueo.* Numquam herele exterebrabis tu, ut ſis prior, quàm ego. Plaut. 2. pro *Perquiro, perſcrutor.* Exterebrat artes *pro* perquirit. *Varr.*

Extergeo, es, ĕre; *&* Extergo, is, ĕre, terſi, terſum, (Act.) Plaut. Vid. *Detergeo.*

Extermĭnātor, oris, m, Cic. *Odgonitel, na nikaj ſzpravlyavecz, dlavecz.* r. Vertreiber, Verjager, Vervvüſter, Zerſtörer. *Kiűző, Puſztító, Rontó.*

Extermĭnium, ii, n, *Tertul.* Extermĭnātio, onis, f, JCt. *Pretiranye, na nikaj dévanye.* e. Lands - Vervveiſung, Fortſchaffung, Austilgung, Zerſtöhrung. *Kiűzés, Puſztítás.*

Extermĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Iz domovine preganyam.* Aus dem Land *oder* Gebieth vertreibe, verbanne, vervveiſe. *Kiűzom.* 2. Vid. Depopulor.

Externo (Exſterno,) as, are, avi, atum, (Act.) Pacuv. 1. *Z-pameti tiram.* Unſinnig mache. *Elrémítem, meg-bolondítom.* 2. Vid. *Terreo.* ita Apul.

Externus, *&* Extraneus, a, um, *Liv.* Vid. *Exter.*

Extĕro, is, ere, trivi, tritum, (Act.) Colum. *Zteram, teruch van tiram.* Austreibe austreſche. *Kitöröm.* Exterere meſſem. Varr. *Mlatiti, Verſiti.* Dreſchen. *Gabonát tsépelni.* 2. Ferrum exterere. *Selezo nabruſiti, oboſtriti.* Eyſen vvetzen, ſchleiffen. *Fegyvert valaki keziből kitekerni.* 3. Vid. *Erado* N. 1.

Exterrānĕus, a, um, *Feſt.* Vid. *Exter.* 2. *Prerano rogyen.* Vor der Zeit gebohren. *Idő előtt ſzületett.*

Exterreo

Digitized by Google

Exterreo, es, &c. Cic. V. *Deterreo, Terreo.*

Extexo, is, ere, ui, extum, (Act.) Plaut. 1. *Raſtkàvam, odplètam.* Wieder auſvvevve, ein Gevveb auflöſe. *Kiſejtem*, 2. *Metaph.* pro *averto aliquem ab aliquo propoſito.* Extexam ego eum pulchrè. Plaut. *Hochu ja nyega lèpo premamiti, preobernuti* &c. Ich vvill ihn fein ſauber überreden, bekriegen. *Szépen kifordítom ki ôtet javaiból.*

Extillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Van kaplyem.* Heraus tropffe, tröpffle. *Kitſepegek, tſorgok.* Extillare lachrymis eſt totum in lachrymas diſſolvi, *ità Terent.*

Extimeo, es, ere, ŭi, (Act.) *Tacit.* Extimeſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Boimſze, preplaſſniemſze.* Förchte, erſchrocken bin. *Megfélemlem.* Variè conſtruitur: *vg.* Extimeſcere de fortunis, Cic. *Zbog ſvojega blaga vu ſztrahu biti.* Wegen ſeiner Güther in Forchten ſtehen. *Maga gazdagsági miàtt félelemben lenni.* Extimeſcere minas alicujus, Tibul. *Chieſze groſnye bojati.* Eines Trohen beförchten. *Valaki fenyegetéséstől félni.* Extimeſcere periculum ab aliquo, Cic. *Bojatiſze od koga kakoe pogibelyi.* Sich einer Gefahr von einem beförchten. *Elremülni a' máſtól okozott veſzedelemtől.* Noſtris navibus caſus erat extimeſcendus. *Jul. Cæſ.* Invenitur etiam in ſignificatione neutra *apud Terent.*

Extimŭlātor, oris, m, Tacit. V. *Stimulator.*

Extimŭlo, as, are, &c. Vid. *Stimulo.*

Extimus, a, um, Plin. *Najzvunſzkei.* Der äuſſerſte. *Legutólsóbb, külsőbb.* Extimæ gentes. Plin. *Daleko lesechi ſztojechi narodi.* Weit abgelegene Völcker. *Meſzſze lakó népek.*

Extinctio, onis, f, Cic. *Vgaſſenye.* e. Auslöſchung. *Kióltás.* 2. Metaph. *Na nikaj devanye, zaterenye.* item *Vtiſſenye, otaſenye.* e. Austilgung. *item* e. Dämpffung, Friedmachung. *Semiretítés, felfordítás.* item *Megtſendeſitès, Békeség ſzerzés.*

Extinctor, ōris, m. Cic. *Vgaſzitel.* r. Auslöſcher. *Kióltó.* 2. Metaph. *Pokvaritel, ſzkonchavecz, na nikaj ſzpravlyavecz, zatiravecz.* r. Zerſtöhrer, Verderber, Austilger. *Semiretítő, elrontó.* Extinctor patriæ. Cic. *Zatiravecz y na nikaj ſzpravlyavecz domovine.* r. Verderber des Vatterlandes. *Hazának elrontója. item.* Extinctor belli, Cic. *Vtiſitel*, iliti *mira preſzâtèrbitel.* Ein Friedens-Stiffter. *Hadakozáſnak, megtſendeſitője.*

Extinguo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) *Cic. Vgaſſujem, gaſzim.* Auslöſche. *Mególtom, ellótom.* Extinguere ignem, famem, ſitim &c. Plin. Metaphoricè verò. 1. *Na nikaj ſzpravlyam, zatiram, ſzkanchavam.* Ausrotte, austilge, verſtöhre. *Semiretéſzem, felfordítom* 2. *Vtiſſujem, mir chinim.* Etvvas ſtille; Fried ſtiffte. *Megtſendeſitem.* 3. *pro* occīdo. Extinctus vulnere crudeli *pro* occiſus. *Virg.* 4. pro *morior.* Extingui maturiùs vulnere. *Cic.* obſcurâ & ignoboli morte extingui. *Curt.* pro *mori.* 5. Pudor extinctus. *Virg.* pro *Perditus, amiſſus.* 6. Extingui oblivione. Cic. *Zpozablenomu biti.* Vergeſſen vverden. *Valakitől elfelejtetni.*

Extinctus, ûs, m, Plin. Vid. *Extinctio.*

Extirpātio, onis, f, Colum. *Zpukanye, fundanye, zaterenye.* e. Ausrottung. *Kigyomlálás, kiſzaggatás.*

Extirpo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *propriè idem ſignificat, ac* cum ſtirpe evello. extraho, Vid. *Eradico.* 2. Transl. pro *Tollo, Funditùs extinguo.* Extirpare perturbationes. *Cic. 4. Tuſcul.* id eſt: *funditùs tollere, extinguere.*

Extiſpex, ĭcis, m, Cic. *Gonotnik, prorok, ki iz drobcza prorokuje*, iliti *dojdúcha povedа.* r. Wahrſager aus dem Eingevveid. *Bélnek nézéséből jövendőlő.*

Extiſpĭcium, (extiſpĭcīna, æ, f.) ii, n, Suet. *Znanoſzt, meſtria prorokuvati iz drobcza.* e. Kunſt aus dem Eingevveid zu vvahrſagen. *Bélből jövendőlő tudomány.*

Exto (Exſto) as, are, tĭti, tĭtum, (*apud aliquos* extātum *unde* extātūrus, a, um, Plin.) Virg. *Synon.* Emineo, ſuperſum, Appareo. Conſto, ſum. *Vàn ſztoim, vàn ſztèrchim.* Herfür gehe, heraus rage. *Kiállok, kitetſzem.* Extat ab humo, ex terra, ſuper *vel* ſupra terram. Colum. *Zvàn zemlye ſztèrchì, ſztoì.* Es gehet über die Erden aus. *Kitetſzik a' földből.* 2. pro *actu ſum.* Extant exempla. Cic. *Nahajajuſze*, ali *ochivеſzte ſzu pelde.* Es ſind die Exempel vorhanden, offenbar. *Megvagynak a' példák.* Multa tua in me extant beneficia. Cic. *Tiſzi meni vnogo dobra vchinil.* Du haſt mir ſehr viel gutes gethan. *Sokkal kötelesztél engem.* Dum id exſtabit. Cic. *Doklam ovo ochivеſzto bude.* So lange dieſes kund ſeyn vvird. *A' míg az emlekezetben léſzen.* 3. pro *in libro ſcriptum eſſe.* Verba hæc exſtant in proximo capite. *Rèchi ove vu pervom dilu piſzane jeſzu.*

jeſzu. Dieſe Worte ſtehen im erſten Capitel. *Ezek az igék irattak a' könyvnek elő részében.*

Extollo, is, ere, extŭli, elātum, [Act.] Plaut. *Synon.* In altum elevo, educo, effero. *Zdiſzávam, zdviſzujem.* Authebe, erhebe. *Felemelem, magaſztalom.* 2. Extollere aliquid verbis. Salluſt. *Kaj jako hvaliti.* Etvvas ſehr loben. *Valamit igen ditsérni.* 3. Extollere animum, ſalluſt. *Gizdatiſze, na vyeſze derſati, napuhavatiſze.* Stoltz, hochmüthig ſeyn. *Fel fuvalkodni, kevélykedni.* Extollere ſe gloriando. Cic. *Jakoſze dichiti.* Sich hoch rühmen. *Ditsekedve magát felmagasztalni.* Extollite lumbos. Plaut. *Pokaſite vaſſu jakoſzt.* Laſſet eure Stärcke ſehen. *Mutaſſátok-ki erejeteket.* 4. Extollere Liberos. Plaut. *Deczu odhraniti, odkoiti.* Kinder auferziehen. *Gyermekeket felnevelni.* 5. Rem extollere ex die in alium. Plaut. *Kaj od dneva do dneva odlachiti.* Etvvas von Tag zum Tag aufſchieben. *Napról napra valamit halogatni.*

Extorqueo, es, ēre, torſi, tortum. (Act.) Cic. *Szilum jemlyem, z-nachini ſzilu kakvu, y primarjanye ſzobum donaſſajuchemi kaj doblvam.* Mit Gevvalt nehme, abnöthige, auspreſſe, abtringe. *Kitekerem, erővel kivonſzom.* 2. Extorquere articulum. Senec. *Kakov kotrigſzi zmeknuti.* Ein Glied verrencken. *Kifitzamitani valami tzét.* Hinc derivantur *Extorſio, Extortor, Extortus.* &c. Sen.

Extorris, is, *com.* Liv. *Pretiran, prehubnyan,* peregr. *Bandit.* Vertribener, Verjagter, Landes-Vervvieſener, Vogel-frey. *peregr.* Bandit. *Számkivettetett, földiből, kibujdosott.* Extorris urbe, Domo, à patrio ſolo. Liv.

Extrā *præpoſ.* Cic. *Vuni, zvan.* Drauſſen, auſſerhalb, auſſer. Kûnn, *kinn*, kivûl, *ki.*

Extrăho, is, ere, axi, actum, (Act.) Cic. *Vanvlechem, izvlekujem, van znemlyem.* Heraus ziehe, heraus nehme. *Kivonom, kivonſzom.* 2. Extrahere certamen uſque ad noctem. *Liv. pro* producere, extendere. *Tja do nochi bitiſze, y vojuvati.* Biſs in die Nacht ſtreiten. *Mind eſtvélig harttzolni.* Extrahere aliquid in annum, pro *differe.* Liv. *Kaj na czelo letto odlachiti.* Etvvas ein gantzes Jahr lang aufſchieben. *Valamit egéſz eſztendeig halaſztani.* 3. Extrahere aliquid in lucem. Liv. *Kaj na ſzvetloſzt poſztaviti,* iliti: *kaj na pervo doneſzti.* Etvvas an den Tag (an das Licht) bringen. *Valamit világoſſan felvenni.* 4. Extrahere ſe ex aliquo negotio, pro *liberare.* Terent.

Extrānĕus, a, um, Plaut. 1. Vid. *Exter.* 2. apud JCt. *Szlobaden, Proszt, nepodloſen.* Frey, ledig, keinem untervvorffen. *Szabad, ſzabados.*

Extrāordĭnārius a, um, Cic. *Zvan reda ali navade vuchinyen, nenavaden, oſzebujni.* Auſſer der Gevvonheit, *oder* Ordnung gemacht, ungevvöhnlich, auſſerordentlich. *Rend kivül való.*

Extrāquàm, *Adv.* Cic. *Zvan toga.* Ohne, ausgenommen. *Azonn-kivül.* Vid. *Extra.*

Extrār us, a, um, Svet. Vid. *Exter.*

Extrēmò *Adv.* Cic. *Zadnyich, na konczu.* Zum letzte, endlich. *Végezetre, utólſzor.*

Extrēmus, a, um. (*Superl.* ab exter.) Cic. *Zadnyi, naj zvanſzki.* Letzter, äuſſerſter. *Legvégső.* 2. *idem ac* Peſſimus. *Naj zlochesztejſi, najgorſſi.* Der Schlimſte, Leichtfertigſte. *Leg-roſzſzabb.* Uſus: Extrema ætate. Tacit. *Podſztaroſzt.* Im hohen Alter. *Vénségben.* Extremam manum imponere. Virg. *Kaj zvérſiti, dogotoviti, dokonchati.* Fertig machen, vollenden. *Elvégezni.* Extrema manus nondum acceſſit operi. Cic. *Joſche ni delo dogotovleno.* Es iſt noch nicht ausgearbeitet. *Még nem-vitetett végbe a' dolog.* Illud te ad extremum oro. Cic. *To ſzamo joſche proſzim.* Dieſes bitte ich noch zu guter letzte. *Végtére tſak aztat kérem.* Extremum tunicæ. *Plin.* Extremum diei. *Salluſt.* Ponam in extremo, quod ſentio. *Cic.* Extrema voluntas *id eſt* ultima. *JCt.* &c.

Extrīco, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Synon.* Explico, expedio, libero. *Izbavlyam, izbavimſze, odouzlujem, Oſzlobadyam.* Ausvvickle, ausknüpffe, aufloſe, entledige. *Kifejtem, kifejlek, kiſzabaditom.*

Extrīnsĕcē & extrīnsĕcùs *Adv.* Cic. *Odzvuna, iz zvan.* Von auſſen, ausvvendig, auſvvärts. *Kivül.*

Extrītĭdus, & extrīſidus, a, um. Aul. Gell. *Nekvaren, Prez kvara.* Schadlos. *Kártalan, kár-nélkül-való.*

Extrorſum, & Extrorsùs, *id eſt* verſus exteriorem partem, *ſicut* introrſum & introrsùs, verſus interiorem. *Adv.* Calep. *Na zvana.* Hinausvverts. *Kifelé.*

Extrūdo, is, ere, ūſi, ūſum (Act.) Cic. *Zrivávam, vanrivam.* Ausſtoſſe, hinaus trucke. *Kitaſzitom, kitolyom.* Aliquem do-

Digitized by Google

mo *vel* ex ædibus extrudere Cic. *Koga iz kuće tiraati, srinuti.* Einen aus dem Hauſs ſtoſſen. *Valakit házából kihányni.*

Extruo (Exſtruo) is, ere, uxi, uctum. [Act.] Cic. *Napravlyam, podigávam* v.g. *Sztanye* &c. Aufbaue, aufrichte. *Megépitem, megrakom.* 2. Extruere menſas epulis. Cic. *Jeſztvine na ſztol noſziti*, ali: *Sztol z-jeſztvinami napuniti.* Das Eſſen zu Tiſch tragen, *oder*: den Tiſch mit Speiſen beladen. *Az aſztalt étekkel megrakni.*

Extūberātio, onis. f. Plin. *Chesza vàn zraſztenye, naraſztenye, natok, nabuhtenye.* e. Höhe, Aufſchvvellung. *s.* Höckerlein. *Dagadás, kidüllyedés.*

Extūbero, as, are, avi, atum [Neu. *Seneca etiam* Activè *dixit.*] Plin. *Synon.* Excreſco, Intumeſco. *Naraſztujem, otekujem, nabuhtim.* Aufſvvachſe, aufſauffe, aufſchvvelle. *Kidagadok, megtſomóſodom.* Inde id malum, veluti ex radice extuberat. Plin. *id eſt*: provenit, naſcitur, oritur.

Extūmeo, es, ēre, &c. *&* Extumeſco, is ĕre, &c. Plaut. Vid. *Intumeo*, & *Intumeſco.*

Extunc. *Adv.* Apul. *Od onda, od tada.* Von danen. *Attól fogva.* Sicut è contra. Ex nunc: *Od vezda, od ovoga chaſza.* Von jetzt an, von dieſer Zeit an. *Moſtantol-fogva.*

Extundo, is, ere, tŭdi, ūſum [Act.] Svet. *Izteplyē, izbiam.* Ausklopffe, ausſtoſſe, ausſchlage. *Kikotrogatom, kitaſzitom, Kitalpátſolom.* Uſurpatur *Metaph.* Precibus aliquid extundere. *pro* extorquere. *Svet.* Extundere artes. *pro* invenire, excogitare. *Virg.*

Exturbo, as, are, avi, atum [Act.] Cic. *Synon.* Ex loco dejicio, expello, vi ejicio. *Vàn tiram, izbitávam.* Hinaus ſtoſſe, ausjage, austreibe. *Kitaſzitom, kiverem, megzavarom.* Exturbo bonis, fortunis, poſſeſſionibus, &c. Cic. *Iz imanya, ladanya tiram, preganyam.* Einen von ſeinem Guth vertreibe, ausjage. *Valakit javaiból kifordítani.* Exturbare mentem alicujus. Cic. *Koga pameti mentuvati, iz pameti ztirati.* Einen von Sinnen bringen. *Valaki elméjét megháboritani.* 2. Oculos exturbare. Plaut. *Ochi zpehnuti.* Die Augen ausreiſſen, ausſtechen. *Szemeit kiſzurni.*

Extuſſio, is, ire, īvi, ītum. [Neut.] Plin. *Iz kaſslyuitem, kaſlyuch vàn mechem, bitam.* Heraus huſte, ausvverffe. *Kiköhögöm, köhögéſſel valamit kivetek.*

Exūbĕro, [*aliis* Exhūbĕro.] as, are, avi, atum [Neut.] *Virg.* Vide Synon. *Affluo, Abundo.* Poma exuberat arbor. Virg. *Drevo je puno jábuk, ali vnogo noſzi, ima jábuk.* Der Baum trägt viel Aepffel. *Sok gyümöltſöt termett ez a' fa.* Sumitur. 2. Activè. *Rodnoga chinim.* Fruchtbahr mache. *Termetté teſzem, tſinálom.* Flores exuberant mella. Colum. *Czvetje dáje vnogo ſzoka za med.* Die Blumen geben reichen Safft zum Hönig. *A' virágok elegendő mézhez-való nedvesſéget adnak.*

Exuccus [exſuccus *&* *Comp.* Exſuccior *apud Lactant.*] a, um. Senec. *Szùh, prez ſzoka.* Safft-loſs, dürr. *Nedveſség-nélkül-való ſzáraſz.*

Exuctus, [exſuctus] a, um. Juven. *Comp.* Exuctior, Var. *Izczeczan, izpit, zeſzuſſen.* Ausgeſogen, ausgedürret. *Kiſzopatott, ößzveaſzott.*

Exūdo, as, are, avi, atum (Neu.) Pli. *Izpotimſze potaſzemeutuvam.* Ausſchvvitze. *Veritékezem.*

Exverro, is, ere, &c. Vid. *Everro.*

Exverto, [Everto.] is, ĕre, erti, verſum. [Act.] Plaut. 1. Vid. *Anteverto, præocupo.* 2. Evertere. *Prebititi, preobernuti, fundati, na nikai ſzpraviti.* Umvverffen, umkehren, verſtöhren. *Megforditani, Felforditani, Elpuſztitani.* 3. Metaph. Aliquem fortunis ſuis evertere. Cic. *Koga z-ſzega mentuvati.* Einen um ſein Haab und Guth bringen. *Valakit jóſzágából kiforditani.*

Exūgeo, es, ēre, *&* exūgo, (exſūgo) is, ere, uxi, uctum. (Act.) Colum. *Czeczajuch iliti ſzaſzuuch izpiam, vàn vlechem, ſzèrkam.* Ausſauge, heraus locke. *Kiſzopom, ſziom.*

Exul, ŭlis. Vid *Exul.*

Exulcĕrātio, onis, f. Plin. *Razdraſenye, y ponovlenye rane*, transl. *ponovlenye ſaloſzti, razſaloſztenye ſzèrcza.* e. Verſeerung, vervvundung. *transl.* e. Erneuerung der Betrübnus, Betrübung des Hertzens. *Megſebeſités*, transl. *Felboſzſzontás, megſzomoritás.*

Exulcĕrātōrius, a, um. Plin. pro *exulcerans*, ſubinde etiam pro *Exulceratus.*

Exulcĕrātrix, icis, f. Plin. *Razdraſztelicza, razſaloſzitelicza.* e. Aufritzerin, Betrüberin. *Meg ſebesitőné*, transl. *Fel-boſzſzontóné, meg ſzomoritóné.*

Exulcĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Cheſzuch ránim, odraptyujem, ocleſſujem, Razdraſuiem ranu na ſzèrbechem meſztu.* Die Haut aufkratze, vvund mache, verſerre. *Vakarva meg-ſebeſitem, ſebet tſinálok.* 2. Metaph. Animum mihi exulceravit. Cic. *Jako me je raſzerdil, razſaloſztil,*

Digitized by Google

loſztil. Er hat mich ſehr zornig (betrübt) gemacht. *Engem igen meg boſzontott, megbaragitott.*

Exŭlo, (Exsŭlo) as, are, avi, atum, Ovid. *Synon.* Patriâ privatus ſum, exul ſum. *Iz domovine &c. pretiranſzem, zvan domovine prebivati moram.* In Elend bin, vertrieben bin. *Számkivetésben vagyok.* Per externas profugus pater exulat oras. *Ovid. 3. triſt.* idem eſt ac *in externis oris exulat*, & ſignificat locum, in quo exul degit. *E contra*: domo exulo. *Terent.* A patria exulo. *Plaut.* ſignificat locum ex quo *exul pulſus eſt.* Exulat avaritia ex urbe. Plaut. *Szkupoſzt nima vech meſzta vu varaſſu.* Der Geitz iſt nicht mehr in der Stadt. *A' fösvénység a' várasból kiirtatik.*

Exulto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Od veſzelya poſzkatujem, krutoſze radujem.* Vor Freuden auffſpringe, aufhupffe, ſehr fröhlich bin. *Örömömben tombolok, igen örvendezek.* 2. Exultare rebus ſecundis. Senec. *Vu dobromſzepreozeti, gizdati, na nye derſati.* Sich in dem Wohlſtand überheben. *A' jó ſzerentsében, éppen elmerülni, és magát elbizni.*

Exum, (Exſum,) exes, exeſt, exeſſe. *Vaniſzem, zvanſzem.* Auſserhalb bin. *Kinn vagyok.*

Exundātio, onis, f. Plin. *Povodnya, Razlevanye vòd.* e. Ausflieſsung, Uberſchvvemmung, Uberlauffung. *Kiáradás.*

Exundo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Razlevamſze, Prék idem.* Uberlauffe, überflieſse. *Kiáradok.* Exundat piſcina. *Colum.* transfertur etiam *ad alia:* Exundat eloquentia. *Tacit.* id eſt: *abundanter affluit.* 2. pro *copiosè oſtentari.* Senec. Ille exundat in omnibus. *Onſze vu vſzem zmoſznoga káſe, ſtima.* Er laſſet ſich in allen mächtig ſehen. *Mindenben kérkedező, magát nagyra tartó.*

Exungŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Nohte, kopito, parklye odémlyem, odreſujem, iztergávam.* Die Klauen abnehme, abſchneide. *Körmöt elſzedem.*

Exŭo, is, ere, exui, exūtum, [Act.] Virg. *Synon. propria.* Indumenta detraho, denudo. *Szlachim, razopravlyam.* Abziehe, ausziehe. *Levetkezem, meg-foſztom.* 2. *Metaphoricè*: Exuere ſe fortunis paternis. *Liv.* pro *Spoliare.* Aliquem regno exuere. Plin. *Koga kralyevſztva mentuvati, iz kralyuvanya izbititi.* Einen vom Reich ſtoſſen, vom Thron abſetzen. *Valakit orſzágától meg-menteni.* Spiritum inimicum exuere. Senec. *Szkerbi na ſztran oſztaviti, dobre volye biti, z-nichimſzi glave netréti.* Die Sorge fahren laſſen, gutes Muths ſeyn, ſich nichts bekümmern. *Minden gondot félre tenni, Víg kédvel lenni, ſemmin a' fejit nagyon nemtörni.* Hominem exuere. Solin. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.* Mores antiquos exuere. Liv. *Sztaru navadu.* ali *pervo derſanye oſztaviti.* Seine alte Weiſe laſſen. *Elhagyni a' régi ſzokáſt.* Omnem humanitatem exuit. Cic. *Zevſzema nechlovechen je poſztal; iz chlovechanſztva iliti vrédnoga derſanya zevſzema ſze je zpozabil.* Er iſt gantz unmenſchlich vvorden: Er hat aller Höfflichkeit vergeſſen. *Minden emberiéget félre-tett; egéſzlen embertelenné lett.* Hæc res exuit novitatis gratiam. Plin. jun. *Ova ſztvar vu ſzebe nikaj vech novoga nezaderſava,* ali: *To je vre ſztaro duguvanye, to je vre oſztarelo.* Dieſes Ding hat nichts mehr ſeldſames in ſich; *oder* iſt nichts neues mehr, das iſt ſchon vvas alts. *Ez már nem tartyák ujſágnak. Ez már régi dolog.* Exuere aliquem aliqua re. Sil. *Komu kaj vzeti, koga chesza mentuvati.* Einen eines Dings berauben. *Valakit valamitől meg-foſztani.* Exuere alicujus aſpectum. Cic. *Koga zpred ſzebe (iz ochih) zgubiti.* Einen vor dem Geſicht [aus Augen] verliehren. *Valakit ſzemei-elől elveſzteni.* Exuere ſe ex laqueis. Cic. *Iz lanczaſze (leſzica, onze, prugla &c.) oſzloboditi.* Sich von Banden loſs machen. *Magát a' törből kiſzabadítani.* Exuere tributa. Tacit. *Dobodke ſzkratiti, nedati.* Kein Steuer geben. *Adózni nem akarni.*

Exŭpĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Claud. *Premochlivo, preobladlivo, kajſze preobladati more.* Uberwindlich. *Meggyőzhető.*

Exŭpĕrans, *Partic.* Vid. *Exſuperans.*

Exŭpĕrantia, æ, f. Vid. *Exſuperantia.*

Exŭpĕrātio, onis, f. Vid. *Exſuperatio.*

Exŭpĕro, as, &c. Vid. *Exſupero.*

Exurdo, as, &c. Vid. *Exſurdo.*

Exurgo, is, &c. Vid. *Exſurgo.*

Exūro, is, ĕre, uſſi, uſtum [Act.] Cic. *Popalyujem, zatſſem, zezgujem, z-ognyem ſzkanchum.* Verbrenne, mit Feuer verderbe. *Megégetem, kipörsölöm.* 2. Vid. *Exſicco.* 3. *Metaph.* Venenum ferrum exurit. Curt. *Chemer prejéde ſelezo.* Der Gifft durchbeiſt das Eyſen. *A' méreg elemészti a' vaſat.* Mare exurere. Prov. *Kaj nemoguchnoga ſze popaſzti,*

popaſiti, podſztupiti: all: *ſaludo ſze truditi, delati.* Unmöglicher Dinge ſich unterfangen: *oder*: Vergeblich ſich bemühen, arbeiten. *A' mi lehetetlen azon iparkodni; vagy hiában munkálodni.*

Exuſcitātio, onis, f. Vid. *Exſuſcitatio.*

Exuſcito, as, &c. Vid. *Exuſcito.*

Exuſtio, onis, f. Cic. *Zaſganye, popalenye.* e. Verbrennung. *Meg égés.* 2. *Zeſzuſſenye. Velika ſzuſſa.* Groſſe Dürrung, dürre Zeit. *Nagy ſzárazſág.*

Exūviæ, arum, f. *plur.* Cic. *Zalechena kóſa, oprava neprialelu vzeta.* Ausgezogene Haut. Kleider der Feinde, e. Beut. *Lenyúzott bŏr, Ellenségtŏl elvont ruhá.*

Exūvium, ii, n. Claud. *Oprava, kóſa.* Ein Kleid, eine Haut. *Ruha, Bŏr.*

F.

FĂbā, æ, f. Plin. *Bob.* e. Bohne. *Bab.* Faba arabica. *Káva.* r. Caffe. *Kávé.* Hæ toſtæ nobilem potum faciunt.

Fābāceus, a, um. *Pallad.* Fābārius, a, um. Cato. *Iz boba nachinyen, k-bobu ſzpadajuchi.* Aus Bohnen gemacht, zum Bohnen gehörig. *Babból-való.*

Fābācia, æ, f. Plin. *Teſzzenicza, jeſztvina kubana* ali *pechena iz boba.* Bohnen-Kuchen. *Bab béles.*

Fābāginus, a, um. Cato. *Bobji.* Was von Bohnen iſt. *Babból-való.*

Fābālis, is, *com.* le, n. Ovid. Vid. *Fabaginus.*

Fābāgo, inis, f. *Bobja moſſnicza.* e. Bohnen-Hülſe. *Babnak hŏvelyke.*

Fābāle, is, n. Plin. *Bobie ſzteblo, ſzlama od boba.* r. Bohnen Stengel, s. Bohnen-Stroh. *Bab ſzár, bab ſzalma.*

Fābāria, æ, f. Botan. *Bobu ſzpodobna trava, tilo-trava,* ali *koren.* 2. Apud Antiqu. *Polye z bobom naſzeiano.* e. Donner-Bohne, Bruch-Wurtz, s. Wund-Kraut. 2. s. Bohnen-Feld, *oder* r. Acker. *Babhoz haſonló fü. tökéletesség gyógyító fü vagy gyŏkér.* 2. *Babbal vetett mezŏ.*

Fābella, æ, f. *Dimin.* Vid. *Fabula.*

Fāber, bri, m. Cic. *Delo-meſter, kovàch, meſterſzki chlovek, ki kaj obteſzavajuch,* ali *kujuch* &c. *napravlya, zkup ſzloſe.* r. Werck Meiſter. *Kézi meſter ember.* Nomen eſt *generale,* & ideo, ut certam Artificum ſpeciem ſignificet, ab *Adjectivo* determinari debet; *ſic dicimus*: Faber ferrārius. *Selezo-kovàch, kovàch iz ſeleza delajuchi.* r. Eyſen-Huf-Waffen-*oder* Grob-Schmied. *Vas mives, kovàts.* Faber ſerārius. *Klyuchenichàr, klyuch-kovach, ki klyuchenicze &c. déla.* r. Schloſſer. *Lakatos.* Faber aurārius. *Zlatàr.* r. Goldſchmied. *Ŏtves, Arany mives.* Faber argentārius. *Szrebernàr.* r. Silber-Schmied. *Ŏtves, ezüſt mives.* Faber Cuprārius. *Kotlàr.* r. Kupffer-Schmied. *Réz mives.* Faber ærārius. *Zvonov zlevàr, zvonàr,* item *Szlovo-zlevacs.* r. Glocken-und Stuck Gieſſer. *item* r. Schrifft-Gieſſer. *Harang ŏntŏ.* item. *Bŏtü ŏntŏ.* Faber Stannārius, *ſeu* in ſtanno laborans. *Koſzitro-zlevàr.* r. Zinn-Gieſſer. *Fejér ón mives.* Faber lignārius. *Drevo-delacz, drevo-delecz, hiſo-delecz.* r. Zimmermann, Schreiner. *Ács, fából dolgozó.* ità *Cic.* 2. transfertur etiam eleganter *ad alia*: Sic dicimus quemlibet ſuæ eſſe fortunæ Fabrum. &c.

Fāber, fābra, fābrum, *Superl.* Fāberrimus *ità* Solin. *Delo-meſterſzki, Delo-znan.* Werckmeiſteriſch, kunſtreich, künſtlich. *Meſterséges.*

Fābrè, *Adv.* Plaut. *Meſterſzki, znano, poleg meſterſzke znanoſzti.* Künſtlich. *Meſterségeſen.*

Fābrĕfăcio, is, ere, ēci, actum, Plin. *Po meſterſzki napravlyam, znano-delam.* Künſtlich mache, *oder* baue. *Meſterséggel tsinálok.* 2. Metaph. Fabrefacere fallaciam. Plaut. *Chalarnoſzt, bimbu, okenyuvanye zmiſzliti.* Eine Liſt erdencken. *Tſalárdságot kigondolni.*

Fābrica, æ, f, Plin. *Meſzto za delanye, kovanye* &c. e. Werckſtatt. *Mü-hely,* 2. *Delo-znanye.* e. Kunſt zu arbeiten. *Dolgos meſterség.* ità Cic. 3. *Satanye drevemo* ali *zidano.* s. Gebäu. *épület.* Cic. 4. *Zkup ſzloſenye zkup ſzpravlyanye,* ali *poſztavlyanye.* e. Zuſammenſetzung. *Öſzve-helybeſzerzetés.* Cic. 5. Fabricam alicui admovere. Plaut. *Kéga okaniti, prevariti.* Einen betrügen, einen mit Liſt über den Tölpel vverffen, einen übertölpeln. *Valakit meg-tſalni.*

Fābricātio, onis, f. *Cic.* Fābricātus, ûs, m, Sidon. *Delanye, znano-delanye.* Das Zimmern, Bauen. *Tſinálás, épités.* Eſt nomen generale *apud Cic.*

Fābrico, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Kujem, ſztanye napravlyem, delam* barbarè *czimpram.* Schmiede, baue, zimmere. *Kovátſolok, épitek, valamit tſinálok.*

2. Metaph. Fabricare verba. Cic. *Rěchi zmiſlyavati.* Die Wort erſinnen. *Szókot kigondolni.* Hinc derivantur *Fabricatus, a, um. Fabricator* &c.

Făbrĭcor, aris, atus ſum, [Dep.] Cic. Vid. *Fabrico.*

Făbrīlis, is, *com.* le, n. Plin. *Kovachki, k kovachu,* ali *k-biſo-delcu* &c. *ſpadajuchi.* Zu einem Schmied *oder* Werckmann gehörig. *Kovátſi, átſi. téri meſterſéget.*

Făbŭla, æ, f, (*Dimin,* ex faba) Plaut. *Bobek.* s. Böhnlein. *Babotska.*

Făbŭla, æ, f, *Cic.* propriè. *Obchinſzko govorenye, glaſz.* e Gemeine Red, s. Geſchrey. *Közönſéges beſzéd. hír.* Jam nos fabulæ ſumus. Terent. *Vre vſzaki od naſz govori, vſzèm ſzmo na jeziku.* Jedvveder redet von uns, vvir gehen den Leuthen in den Maulern herum. *Már minden rólunk beſzéll, mások nyelvein hordoztatunk.* 2. *Salna pripovieſzt.* s. Mährlein. *Tréfás beſzéllés.* Aniles fabulæ: Terent. 3. *Puna navuka zmiſzlenka* peregr. *Fabula.* Lehrreiches Gedicht, *peregr.* e. Fabel. *értelmes okos és tanító Kigondolt beſzéd.* peregr. *Fabula.*

Făbŭlāris, is, *com.* re, n. Sveton. *Zmiſzlen.* Erdacht, erdichtet. *Költött beſzédi.*

Făbŭlātor, oris, m, Svet. *Zmiſzlyavecz, ſálecz.* r. Erdichter, Fabel Hanſs, Mährlein-Trager. *Beſzéllö. ſzóſzaporító.*

Făbŭlo, as, are, avi, atum, (Neut.) *Plaut,* & Făbŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Liv. *Salno govorim, zmiſzlyávam.* Schertzvveiſs rede. erdichte. *Beſzéllgetek, ſzóſzaporítok.* Fabulari aliquid de aliquo, *pro* fingere. *item* Fabulari cum aliquo *pro* loqui. *Terent.*

Făbŭlōsè, Fabuloſiùs, Fabuloſiſſimè, *Adv.* Plin. *Zmiſzleno, ſalno, laſlivo.* Fabelhafftig, Lügenhafftig. *Kigondolva, Hazudozva.*

Făbŭlōsĭtas, atis, f, Plin. *Zmiſzlenye, ſalnih y laſlivih pripovieſztih zkup-zpravlyanye.* e. Erdichtung. s. Fabelvverck *Szerzés, bolondságra és tréfaságra hajlandóság.*

Făbŭloſus, a, um, *Curt.* Vid. *Fabularis.*

Făbŭlum, i, n. *Aul. Gell.* Vid. *Fabula.*

Făceſſo, is, ere, ceſſi, & ceſsivi, ceſſum, & ceſsitum, (*Freqv.* à Facio.) Cic. Vid. *Facio.* Faceſſere alicui negotium. Cic. *Komu ſzèrk vuchiniti, ſzkèrbi dodati, neprilíku vuchiniti.* Einen zu ſchaffen machen, Unruhe machen, zu thuen geben. *Valakinek bajt ſzerzeni.* Propriè Vid. *Finio. perficio.* 2. Vid. *Abeo.* Faceſſe hinc. Terent. *Odbajaj od ovud, Czuti van.* Pack dich fort, *Takarodjál-el innet, eriggy innen.* 3. Vid. *Pello.* Faceſſe hinc hominem. Cic. *Tiraj-ga zpred moih ochih.* Thue mir ihn aus den Augen, treibe ihn fort. *Űzd-el innen.* Reipublicæ faceſsere. Cic. *Za obchinſzku baſzen nemarati.* Gemeiner Stadt-Nutzen nicht achten. *Semire baitani a' közönſéges jót.* Sed hæc faceſſant. Solin. *Od toga nechu ni miſzliti, ali: To bochemo na ſztran oſztaviti.* Ich mag hiervon nichts gedencken, vvir laſſen dieſes fahren. *De erről nem is akarok gondolkozni, de ezek mulyanak-el.*

Făcētè, făcētiùs, făcētiſsimè, *Adv.* Cic. *Salno, Segavo.* Schertz-vveiſs, artig. *Tréfáſon, jeleſen.*

Făcētia, æ, f, *Plaut.* Făcētiæ, arum, f, Plin. jun. *Sale* vulgò *norie, ſegavo govorenye.* e. Schertz-Worte. kurtzvveilige, artige, vexier Rede, Stiche ohne bluten, Narrenpoſſen, Poſſereyen. *Tréfa beſzédek, Helyes tsúfolódás.*

Făcētior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Sidon. *Segavoſze ſalim, norujem.* Artig ſchertze. *Jeleſen tréfálódom.*

Făcētōſus, a, um, *Cic.* Făcētus, a, um, Plaut. *comp.* Facetior, *Feſt. Superl.* Facetiſſimus, Svet. *Sal. pun, segav.* Schertzhafft, ſchertzhafftig, artig, kurtzvveilig. *Tréfás, malatságos, jeles.* Accipitur in bonam & malam partem.

Făcētum, ti, n. Quint. Vid. *Facetia.*

Făcies, iēi, f. Cic. *Obraz.* s. Angeſicht, Antlitz. *Ortza, Artzúlat, ábrázat.* *Uſus* De facie nôſſe, Cic. *Po obrazu koga poznati.* Von Angeſicht kennen. *Személyében iſmérni.* 2. Facies arboris Plin. *Prilika, Podoba zvunſzka dréva.* e. Geſtalt eines Baums. *Fának állása, külső mivolta.* Sic dicitur: *Amœna cæli facies* &c. 3. *Sztaliſz kakovga dugovanya.* e Beſchaffenheit, r. Zuſtand. *állapot.* Triſtis eſt omnium rerum facies. Cic. *Tuſen y ſaloſzten je vszeh ſztvárih ſztaliſz.* Es ſtalles erbärmlich beſchaffen, es hat allerſeits ein erbarmliches Anſehen. *Minden dolgoknak ſzomoru az állapotja.*

Făcĭlè, *Adv.* Plaut. *Lehko, Laſzno.* Leichtlich. *Könnyen.* *Uſus:* Facilè eſt dictu. Curt. *Lahko je rechi, govoriti.* Es iſt leicht zu ſagen. *Könnyu mondani.* Hominum facilè miſerrimus. Cic. *Najneſzrechne ſzi chlovek.* Der aller elendeſte Menſch. *Mindeneknél szegényebb ember.* 2. Vid. *certè, certò.*

Digitized by Google

tertè. Cic. 3. Vid. *Liquidè, liquidò.* Donat.

Făcĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Legek, Lehkeh, Lagek.* Leicht, gering. *Könnyü.* 2. Vid. *Vitis, Benevolus,* &c. Da te mihi facilem. Ovid. *Vchini mi ovu miloſchu, vchini poleg moie proſnye, tpuni proſnyu [volyu] moju.* Thue mir dieſen Gefallen, thue mir das zu Gefallen. *Tſelekedd meg nékem ezt a' jó-akaratot, tſelekedgyél akaratom ſzerint.*

Făcĭlĭtas, atis, f. Cic. *Lehkocha, Lehkota, Lagahnoſzt.* e Geringheit; Gelindigkeit. *Könnyüſég.* 2. Vid. *Manſuetudo; Promptitudo, Benevolentia.*

Făcĭlĭtĕr *Adv. Vitruv.* Vid. *Facilè.*

Făcĭnŏrōſus, a, um, Cic. *Zlochinſzki, zlocheſzt, hmanyoche pun, Malovréden.* Boſshafftig, laſterhafftig; voller Bubenſtück. *Gonoſztévő, Lator. Comp.* Facinoroſior. *Sidon. Apol. ſuperl.* facinoroſiſſimus. Cic.

Făcĭnus, ŏris, n. Cic. *Zlo* ali *dobro veliko delo, veliki chin.* Schlechte *oder* gute groſse That. *Jó avagy gonoſz nagy tſelekedet.* In bonam partem ſumitur *hoc modo:* Facinus nobile, magnum, clarum, luculentum, immortale, &c. *in malam verò sic.* Facinus atrox, audax, horendum, morte dignum &c. *item quoties ferè ſine Adjectivo ponitur: ut:* Facinus edere, *id eſt* flagitium. Cic. Vid. *Flagitium.*

Făcio, is, ere, fēci, factum, (Act.) Cic. *Chinim, napravlyam, poſzlujem.* Mache, thue, ins Werck richte. *Tſinálom, tſelekſzem, mívelem, ſzerzek, téſzem.* Uſus: Facere adversùs (contra) aliquem, Terent. *Szuprot kōmu biti.* Wider einen ſeyn. *Valaki ellen lenni.* Facit hoc adversùs illum. *Toje ſzuprot nyemu.* Das iſt wider ihn. *Az ellene vagyon.* Viriliter facere. Horat. *Pojunachki (viteſzki) ſze derſati.* Sich tapffer halten. *Katonáſon magát tartani.* A ſe aliquid facere. Plaut. *Od ſzebe prez tugyega nagovarjanya kaj vuchiniti.* Von ſich ſelbſt (das iſt: ohne eines andern Rath) etwas thun. *Magától más tanátſa nélkül valamit tſelekedni.* 2. Facere cædem *pro* Commitere. *Kōga vumoriti.* Einen tödten, einen Todtſchlag begehen. *Valakit meg-ölni.* 3. Ova facere. Varr. *pro* parere. *Jaicza zneſzti, poſzavlti.* Eyer legen. *Tojni.* 4. Facere mercaturam. Cic. *pro* Exercere. *Terſiti, terſtvo tirati.* e. Kauffmannſchafft treiben. *Kalmárkodni.* 5. Facere naves. Jul. Cæſ. *pro* Fabricare. 6. Facere Claſſem. Jul. Cæſ. pro *inſtruere, armare, & omnibus neceſſariis providere.* 7. Aliquid magni (parvi) facere. Cic. *pro* æſtimare. *Kaj vnogo (malo) preſtimavati.* Etwas hoch (gering) achten. *Valamit nagyra (kevésre) betsülni.* Pili non facere, nihili facere. Catull. *pro* Contemnere. *Za nikaj derſati, nevrezma za nikai preſtimavati.* Gar nicht achten. *Semminek tartani.* 8. Facere conſilium: pro *dare.* Liv. *Tolnach, ſzvituvanye dati.* Einen Rath geben. *Tanátſot adni.* 9. Facere naufragium: pro *pati.* Cic. *Ladie vtonenye terpeti.* Einen Schiffbruch leiden. *Hajó-töréſt ſzenvedni.* 10. Facere imperata, juſſa: pro *exequi.* Plaut. *Chiju zapoved ſpuniti, obderſavati.* Eines Befehl verrichten. *Valakinek parantſolatján eljárni.* 11. Facere ſacra, facere ad aras, *id eſt:* Divina peragere, Miſſam celebrare. *Szlu bu Boſju obnaſſati, ſz. Meſſu chteti, Bogu aldovati.* Den Göttlichen Dienſt verrichten, die heilige Meſs Gott aufopfferen. *Iſteni ſzolgálatot végbez vinni, Miſét mondani; Iſtennek áldozni.* 12. Facere æs alienum, pro *Contrahere debita.* Liv. *Zaduſitiſze.* Schulden machen. *Költsön pénzt kérni.* 13. Facere iter. Cic. *Putuvati.* Reiſen. *Utazni.* 14. Facere conſulem, pro *eligere.* Cic. 15. Facere animum alicui. Liv. *Kōmu ſzercza dodati, kōga hatrivoga vuchiniti.* Einen behertzt machen. *Valakit fel bátoritani, kedvet adni.* 16. Facit hoc ad bonos mores, *pro* Conducit, Juvat. 17. Faciam tibi copiam eius, *vel* eum videndi. *Vuchinim,* ali: *Preſzkérbim ti priliku nyega videti.* Ich werde dir die Gelegenheit machen ihn zu ſehen. *Meg-tſelekſzem, hogy te őtet meg-láthaſſad.* Facere alicui alicuius rei copiam. *Kōmu kaj preſzkérbeti, kōmu kakvoga duguvanya dopuſchenye dati; kōmu k chemu priliku kakvu vuchiniti.* Einem etwas zu wegen bringen; einem zu etwas die Erlaubnuſs geben; einem zu etwas die Gelegenheit machen. *Valakinek valamit ſzerzeni; valakinek valami dolognak élésére ſzabadságot adni; valakinek valaminek megnyeréſére alkalmatoſságot kéſziteni.* 18 Juſta alicui facere. Cic. *Kōmu zadnyu lyubav y ſzluſbu ſkazati,* iliti: *kōga pokopati pomochi.* Einem die letzte Ehr anthun, *oder* begraben helffen. *Valakinek utolsó tiſztelétét meg-adni,* vagy *Eltemetni ſegiteni.* 19. Facit mecum. Cic. *Z-menum chuti, derſi.*

Digitized by Google

derſi. Er halt mit mir. *Velem egyet ért, egyet tart.* 20. Facere fidem. Cic. *Uchiniti, daſze veruje.* Ein Glauben gevvinnen. *Azon igyekezni, hogy hidgyenek néki.* 21. Fac eſſe: pro *pone caſum, poſito quòd ita ſit.* Cic. *Poſztavemo, da je tomu tak.* Geſetzt, das dem alſo ſey. *Engedgyük hogy úgy légyen: Bár úgy légyen.*

Făcitergium, ii, n. Iſid. *Rubecz.* s. Schnupftuch. *Keſzkenő.*

Factio, onis, f. Cic. *Chinenye*, 2. *Sztráne Podignyene nekojeh ſzuprot nekojem, nekojeh zkup derſanye y zvezanye.* s. Thun. 2. Etlicher vvider andere Zuſammenrottung, e. Aufrŭhrung. *Tſinálás,* 2. *Némelyeknek máſok ellen fel-induláſa, háborodáſa.*

Factiōſus, a, um, *Cic.* Factiōſior. *Aur. Vict.* Factiōſiſsĭmus, Plin. jun. *Szpachlyiv, zmutliv, nemiren, zbuchliv, podiglio.* Aufrŭhriſch. *Pártolkodó, öſzve veſztő, zenebonát, háborúſt indító, ſzerző.*

Factĭtātio, onis, f. Tertull. *Kontinom delanye, vechkrat chinenye, guſzto-krat nachinyanye, napravlyanye.* Das ſtetige und öfftere Thun. *Tſeleteddegelés, teddegelés.*

Factĭtor, oris, m, Tertull. *Guſztokrat nachinitel, delavecz, napravlyavecz.* Der etvvas ſtets und offt thut. *Teddegelő, mívelő, tſelekeddegelő.*

Factĭto, as, are, avi, atum, [Frequent.] Cic. *Guſztokrat nachinyam, délam, chinim, napravlyam.* Offt thue. *Tſeleteddegelem, teddegelem, mívelem.*

Factor, oris, m, Ulp. *Chinitel, napravitel, nachinitel.* Der etvvas macht. *Tſináló, tſeleketdő, tévő, &c.*

Factum, ti, n, Cic. *Chin, Chinenye.* e. That. *Tſelekedet.*

Factūra, æ, f, Plin. *Delo vuchinyeno, napravleno, chin, nachinyek.* Gemachtes Werck. *Tſinálmány, végbez vitt dolog.*

Factŭrio, is, ire, [deſiderat.] Plaut. *Selim kaj chiniti.* Ich begehre zu thun. *Tſinálhatnám.*

Factus, ûs, m, Cato V. Factio.

Făcul. *Adv.* Feſt. Vid. *Facilè.*

Făcŭla, æ, f. [*Diminut.* à fax.] Propert. *Duplyérezz.* e. Kleine Fackel. *Vialz fáklyátska, gyertyátska.*

Făcultas, atis, f, Cic. 1. *Móch, oblaſzt.* 2. *Dopuſchenye,* 3. *Bogacztvo, Blágo.* Cic. 4. *Znanſztvo.* e. Macht, 2. e. Erlaubnuſs, 3. r. Reichthum, s. Vermögen, 4. e. Wiſſenſchafft, Facultet. 1. *Tehetség, Erő, hatalom,* 2. *Engedelem,* 3. *Gazdagság,* 4. *Tudomány, értelmesség.*

Fācundè *Adv. Liv.* Facundiſſimè: ſenec. *Lepo-rechno, Lépo-govorno, Blago-rechno, kraſzno-rechno, Izgovorno, Dobro-rechno.* Beredt, beredtſam. *ékeſen ſzólva.*

Fācundĭa. æ, f, *Ovid.* Fācundĭtas, atis, f. Plaut. *Izgovornozt, Lepo-rechnozt, Blago-rechnozt, Dobro-govornozt, kraſzno-rechnozt.* e. Beredſamkeit, Wohlredenheit. *ékes beſzéd, ékeſen ſzólás.*

Fācundus, a, um, Fācundĭor, Fācundiſsĭmus, *Quint.* Fācundiōſus, a, um, Gell. *Vnogo-rechliv, Lepo-govorliv, Blago-rechliv, kraſzno-rechliv, Dobro-govorliv.* Wohl, zierlich bered. *ékeſen ſzóló, beſzéllő.*

Fæcinĭæ, [uvæ,] arum, f, *plur.* Colum. *Grózdje jako meſznato, vech nego drugo-grózdje drògy chineche.* Fleiſchichte Weinbeer, ſo mehr Lagel, Truſen oder Heſen machen als die anderen. *Igen húſos ſzőlők, mellyekből több-ſeprő vagyon, mint ſem máſokból.*

Fæcinĭus, Fæcŭlīnus, a, um, Colū. *Jako meſznat, Drogyen.* Sehr fleiſchicht, Lagel, Truſel, Heſen machend. *Igen húſos, s-azért jobban ſeprős.*

Fæcŭlentè *Adv.* Plin. *Truſno,* 2. *Droſgyeno.* Heficht, laglecht. *Seprőſön, zavaroſon.*

Fæcŭlentia, Fēcŭlentia, æ, f, Sidon. *Drogyenozt, Truſznocha.* Hefichtes Weſen. *Seprőség, Zavaroſság.*

Fæcŭlentus, Fēcŭlentus, a, um, Plin. *Truſſen, Mutni, Pun drògy.* Voller Heſen, Lagel, Truſen. *Seprős, Gazos, Zavaros.*

Fæx, *vel* Fēx, ēcis, f, Cic. *Szmèt,* 2. *Vinſzke drogye.* r. Unflat, 2. r. Lagel, e. Heſen, Truſen. *Gaz,* 2. *Seprő, Seprőlék.*

Fāgĕus, *Plin.* Fāgĭnĕus, *Ovid.* & Fāgĭnus, a, um, Virg. *Bukov, Bukoveni, a, o.* Von einer Buchen. *Bikfából-való.*

Fāgĭcŏla. æ, *com.* Plaut. *Na Bukoi prebivajuchi, gnyezdo imajuchi.* Der in Buchen niſtet, ſich aufhaltet. *Bikfán féſzket rakó, lakó.*

Fāgĭnētum, ti, n. *Bukovje.* r. Buchvvald. *Bikfás Erdő.*

Fāgus, i, f. Virg. *Bukva [Drévo,]* r. Buchbaum. *Bikfa.*

Fāgūtal, ālis, n, Varro. *Kapelicza negda V-Rimu Bogu Jupiteru zezidana, vu kojoj je Bukva ſztala nyemu alduvana.* Eine Capell zu Rom, dem Jovi zu Ehren erbauet, in vvelcher ein Buchbaum ſtund, ihme aufgeopffert. *Régenten Jupiter iſtennek*

Digitized by Google

nek építtetett kápolna, mellyben néki Bikſás áldottak Romában.

Fāle, *vel* Phālæ, arum, f. *plur.* dicitur *etiam* Fālandum *vel* Phālandum, i, n. *apud Enn.* *Turni Drevenі kojeſzu negda za varaſſevo jemanye*, ali *za Izgledanye imali.* Hölzerne Thurn die man vor Zeiten in Einnehmung der Städten *oder* auch in Schauſpielen gebraucht. *Fa-tornyok, mellyeket elein az várofok megvévésére, óditására, vagy meg-ſzemlélésére tſináltak.*

Fālārica, æ, f. Virg. Vid. *Phalarica.*

Falcātor, oris, m. & Falcārius, ii, m. Cic. *Vojnik z-koſzum.* Soldat ſo in Feld Senſen führet. *Kaſzával hadakozó*, 2. *Koſzecz.* r. Heymäder. *Kaſzás.*

Falcĭcŭla, æ, f. Pallad. *Koſzicza, mala koſza.* Kleine Senſen. *Kaſzátska.*

Falcātus, a, um, *Plin.* formam falcis habens, *vel* falcibus inſtructus.

Falcidĭa, æ, f. *Scil.* lex *à Falcidio Trib. pl.* lata erat, ne quis præteritô legitimô hærede, teſtamentô ullum alium ex aſſe faceret hæredem, quin quarta ſaltem pars legitimo hæredi cederet, quòd ſi ſecus fieret, liceret legitimo hæredi minuere legata, & quartam ſuam implere. *JCt.*

Falcĭfĕr, a, um, Mart. *Koſza-noſz.* Senſen tragend. *Kaſza-hordozó.*

† Falco, as, are, avi, atum, (Act.) *latinè* falce ſeco. *Koſzim.* Mit der Senſen abſchneide, mäde. *Kaſzálok.*

Falco, ōnis, m, Jul. Firm. *Sokol,* 2. Transl. *Cslovek muter zvitemi, y nagnyenemi zubmi.* r. Falck, 2. Menſch mit einvverts gebogenen Zähnen. *Sólyom,* 2. *Bé-hajólt fogú ember.*

† Falcōnārĭus, rii, m. *Szokolàſſ, z-ſzokoli lovecz.* Ein Falckonier, ein Jäger, der mit Falcken umgehet. *Sólyom fogó; ſólyommal vadáſzó.*

† Falcōnārĭa, æ, f. *Lòv z-ſzokoli.* Die Jagd mit Falcken. *Sólyom fogás, vadáſzás.*

Falcŭla, æ, f, *Cato.* Falcĭcŭla, æ, f. Pallad. *Szèrp,* 2. *Koſzir, vinyak, nòr za obrezavanye terſzja, drevja* &c. 3. *Koſzicza.* e. Sichel, 2. s. Reben-Garten-Meſſer, 3. Kleine Senſen. *Sarló,* 2. *Katzor, ſzőlő metſzőkés,* 3. *Kaſzátska.*

Fālernum, ni, n. Mart. *Drechno vino na gori* Falernus *zvanoj vu Latinſzkoj zemlyi raztuche.* Ein köſtlicher Wein der in Italien auf dem Berg Falerno vvachſt. *Olaſz orſzágban Falernus nevű hegyen termő jó bor.* Repetitur etiam Falernus, i, m. *Tibul.* fumoſos falernos. *Tibul.*

Fālifci, ōrum, m. *plur.* Virg. *Lyudztvo, koje jeſzu negda vu Latinſzki zemlyi ſztalo.* Völcker ſo vor Zeiten in Italien gevvohnet. *Olaſz orſzágban néha lakó népek.*

Fālifcus, i, m. Mart. *Nadeven ſzvinyſzki ſteludecz,* vulgò *Vraſja mati.* Gefüllter Sau-Magen. *Töltött diſznó Gömbötz.*

Fallācia, æ, & Fallācies, ēi, f. Cic. *Vkanitva, Cziganja, Himba.* r. Betrug, e. Falſchheit. *álnokság, Tſalárdság.*

Fallācĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Vkanlyivo govorenye y neiſztinſzko.* Betrügeriſche Red. *Tſalárd, nem igaz beſzéllés.*

Fallāciōſus, a, um, Apul. *Pun ukanitve, cziganie, neiſztine.* Voll Falſchheit. *Teli tſalárdsággal, Hamisággal.*

Fallācĭter, *Adv.* Cic. *Vkanylivo, Neiſztinſzki, Neiſztinito, Himbeno.* Fälſchlich, betrüglich. *Tſalárdságoſan, Hamiſan.*

Fallax, ācis, *om.* Cic. Fallācior. *Ovid.* Fallācifsĭmus, *Cic.* Fallĭbĭlis, is, *Com.* le, n. *Vkanylivo, Neiſztinſzki, cziganyazt, varlivo, Privarlivo, Himben.* Betrüglich, falſch, fälſchlich, fehlbar. *Tſalárd, Hamis, Tſaló.*

Fallo, is, ere, fĕfelli, falſum, (Act.) Cic. *Vkanyujem, Varram, Hinim.* Betrüge, hintergehe. *Megtſalom.* Curam ſomno fallere. Horat. *Szkèrb z-ſznom pretirati.* Die Sorg mit Schlaffen vertreiben. *Gondját álommal enyhíteni* &c. Fraude circum venire aliquem, Cic. *Koga vkaniti.* Einen betrügen. *Valakit meg-tſalni.*

Falsārĭus, rii, m. Svet. *Penez, piſzma* &c. *krivo-chin, Pobabitel.* Ein Verfälſcher, falſcher Müntzer, Brieff-Verfälſcher. *álnok ember, hamis pénzel és petséttel élő, Hamis pénz verő ember.*

Falsè *Adv.* *Cic.* Falsò *Adv.* Terent. *Superl.* Falſiſsĭmè. *Krivo, Vkanylivo, Neiſztinſzki.* Fälſchlich. *Hamiſan, álnokúl.*

Falsĭdĭcus, a, um, Plaut. *Krivo govorlyivo, krivo-rech, neiſztinit.* Lugen redend, lugenhafftig. *Tſalárd-ſzavú, Hazugság mondó.*

Falsĭfĭcus, a, um, Plaut. *Krivo-chin, Vkanylivo, Cziganylivo.* Betrüglich. *Hamis.*

Falsĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *JCt,* idem ac *crimen falſi committo.*

Falsĭgrăphus, i, m. Sarisb. *Vkanitel y krivo piſzma preobrachitel,* ali *Izpiſzitel,* &c. Ein Verfälſcher, Betrüger in Schrifften. *Hamis iráſt Magyarázó,* vagy *leiró.*

Digitized by Google

Falsĭjūrĭus, a, um. Plaut. *Krivo - priſreſuiuchi*. Falſch ſchvvörend. *Hamis-eskůvő*.

Falsĭlŏquĭum, ii, n. Plaut. *Krivo, laſno govorenye*. Falſches, lügneriſches Reden. *Hazug ſzóllás, hamis beſzéd*.

Falsĭlŏquus, a, um, Plaut. Vid. *Falſidicus*.

Falsĭmōnĭæ, arum, f. *plur* Plaut. *Láſi, Vkanyuvanya, Vkanitve, Cziganie*. e. Lugen, Betrügereyen. *Hazugság, Meg-tſalás, tſalárdság*.

Falsĭpărens, entis, m Cato. *Stimanoga otcza imaiuchi, koi vendar pravi otecz nè*. Der einen vermeynten Vatter hat. Kinek *nem igaz, hamis ſzülei vadnak*.

Falsĭtas, atis, f. Cic. *Prevara, Vkanyuvanye, Himba*. e. Falſchheit, Lügen, Betrügung. *Hamiſság*.

Falſo, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. Vide *Falſifico, Adultero*.

Falſum, i, n. Tacit. *Neiſztina*. e. Falſchheit. *Hamiſság*.

Falſus, a, um, Cic. Falſior. *Petron*. Falſiſsĭmus, Colum. *Neiſztinſzki, Neiſztinit, Vkanyliv, Nepravedni, Nepravedan*. Falſch, betrogen. *Nem-igaz. Hamis*.

Falx, falcis, f. Cato. *Koſza*. e. Senſe. *Kaſza*. 2. Falx meſſoria. Vid. *Falcula*. N. 1.

Fāma, æ, f. Cic. Fāmōsĭtas, ātis, f. & Fāmen, inis. n. Feſt. *Glaſz, Razglaſzenye*. s. Gaſſen-Geſchrey, r. Ruff. *Hir*. Uſus: Sic Fama fert. Liv. *Tak je glaſz*: ali: *tak lyudi govore*; *takſze gláſzi*. So iſt der Ruff: *oder*: So geht die gemeine Red: ſo reden die Leuth; ſo vvird geſagt; ſo ſaget man. *úgy az hire*; *úgy beſzélnek az emberek felőle*; *úgy mondgyák*. Dare famæ aliquid: pro *credere*. Accipere fama & auditione. *Tacit*. pro *audire*, vel *narrata narrare*. 2. Accipitur *pro* bono nomine. *Dobro ime, dober glaſz imena*. Guter Nahm. *Jó név*. Incolumem tueri famam. Horat. *Dobro ime, dober glaſz obchuvati*. Seinen guten Nahmen erhalten. *Jó hirét nevét meg-tartani*. 3. Sumitur pro *infamia*, *malo nomine*. ita Cic.

Fămēlĭcus, a, um, & Fămēlĭcus, i, m. Feſt. *Gladen, Gladan, Lachen*. Hungerig, hungeriger. *éhező, éhel-hólt*.

† Fămeo, es, ere, (Neu.) Vid. *Eſurio*.

Fămes, is, f. Cic. *Glàd, Lachnott*. r. Hunger. *éhség*. Transl. V. *Deſiderium*.

Fămeſco, is, ere, (Inchoat.) Alcim. *Gladen-bivam*. Hungerig vverde. *éhezek*.

Fămĭger, ĕra, ĕrum, *Varro*. Famigerātor, oris, m. Plaut. *Glaſzo-noſz, Razglaſitel*. Ein Mährlein-Trager. *Hir hordozó*.

Fămĭgĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Prezávam, Razglaſſuiem*. Ausruffe, ausſchreye. *Kibirdetem. Elhireſtem*.

Fămĭlĭa, æ, f. Cic. *Drushva, Chelyád*. s. Hauſs-Geſind. *Tſeléd*. 2. *Pleme, Ród*. r. Stam. *Nemzetség*.

Fămĭlĭareſco, is, ere, (Inchoat.) Sidon. *Poznavamſze, znan, domach bivam*. Heimlich bekand vverde. *Eſmérkedem, othon-valóvá leſzek*.

Fămĭlĭāris, is, *com*. re, n. Cic. *Domachi, priatelſzki, drushinſzki, Chelyadni*. 2. *Z-kim zpoznan, poujjan, ſzloboden*. Zur Hauſshaltung gehörig. 2. Der mit jemand Bekand iſt, Gemein, Vertreulich, Frey. *Tſelédbez-való, házi, barátságos*. 2. *Szabados, eſmérős*. Quotidianá cum aliquo uti conſvetudine; arctiſſimâ neceſsitudine coniungi. *Cic*.

Fămĭlĭārĭtas, atis, f. Cic. *Prinavadnoſzt, vnógo-ujjanoſzt, velika zpoznanoſzt, ſzkrovno-priatelſztvo, obitelnoſzt*. Geheime Freundſchafft, ſonderbahre Bekandtſchafft, Verträulichkeit. *Barátság, együtt nyájaskodás*.

Fămĭlĭārĭter, *Adv*. Cic. *Priatelſzki, naujjano, ſzlobodno, obitelno*. Freundlich, Verträulich. *Barátságoſan, Nyájaſon*.

Fāmōſa, orum. n. *plur*. Gloſſ. *Oſzramotlyivo napiſzek otajno ſzuprot komu vuchinyen*, vulgò *Paſquil*. Ein Paſquill. *Valaki ellen hamiſan költött irás*. Vid. *Paſquillus*.

Fāmōſus, a, um. Plin. *Glaſzovit, na glaſzu*. 2. *Izglaſſen, Hman glaſza*. ità Cicero. Berühmt. 2. Verſchreit eines übeln Nahmen. *Hires, neves*. 2. *Gyalázatos*.

Fămŭla, æ, f. Cic. *Szlushbenicza, dekla*. e. Diennerin, e. Magd. *Szolgáló, ſzolgáló leány*.

Fămŭlanter. *Adv*. Accius. *Szlushbeno, Szluſech*. Dienſtiglich, unterthäniglich. *Szolgai módon*.

Fămŭlāris, is, *com*. re. n. Cic. *Szlushbeni*. Zum Dienſt gehörig. *Szolgai*.

Fămŭlātio, onis, f. *Apul*. Fămŭlĭtĭum, ii, n. Macrob. Fămŭlātus, ûs, m. Cic. *Szlugi, dvorjaniki*. 2. *Szluſenye, ſzlushba, dvorenye*. e. Knechten. s. Dienſt-Geſind. 2. Das Diennen. *Szolgák, udvari ſzolgák*. 2. *Szolgálás, ſzolgaság, ſzolgálat, udvarlás*.

Fămŭlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Szluſim*. Dienne. *Szolgálok*.

Fămŭlĭtas, atis, f. Accius. *Szlushba*. e. Dienſtbahrkeit. *Szolgálat*.

Fămŭlus, li, m. Cic. *Szluga, ſzlushbenik*. r. Knecht, r. Dienner. *Szolga*.

Fămŭ-

Digitized by Google

Fămŭlus, ă, um. Ovid. *Sluſni, ſzlubeni.* Dienſtlich. *Szolgálatra való.*

Fānăticè *Adv.* Apul. *Mahnito, pameti gubno, zmutno, bedaſtto.* Unſinniglich. *Bolondúl, eſztelenûl, ſzellőſen.*

Fānăticus, a, um. Cic. *Mahnit, vrago-duſſen, eſzefiyen od duha, zvan pameti.* Unſinnig, beſeſſen von einem Geiſt, ſchvvermeriſch, fantaſtiſch. *Eſzelős, léleklûl megſzáll tt.*

† Fannătio, onis, f. *Vréme vukőmſze koſſute plode.* Die Zeit in vvelcher die Dannhirſchen trächtig ſind. *Idő, mellyben az ſuták az ſzarvasfokkal ſzaporitáſnak okáért öſzve-gyulnek.*

Fānum, ni, n. Cic. *Czirkva, czrikva, czerkva.* e. Kirch. *Templom.*

Fār, ăris, n. Cic. 1. *Sitek vſzakoiacbki.* Allerley Getreyd. *Minden ſéle gabona.* 2. propriè nunc accipitur pro *farre adoreo* id eſt pro *Siligine & tritico.*

Farcīmen, ĭnis, n. Varro. *Klobaſzicza.* f. Bratvvurſt. *Kolbáſz.*

Farcio, is, ire, farſi, fartum, *aliis* farctum (Act.) Cic. *Nadivam, nagnyetávam.* 2. Transl. *Tuſitim.* Ausfülle, anfülle. 2. Mäſte. *Megtőltőm.* 2 *Hizlalom.*

Fărīna, æ, f. Varro. *Melya, Braſſno, Múka.* s. Mehl. *Liſzt.*

Fărīnācĕus, a, um. Fărīnŭlentus, a, um. Apul. *Melyni, iz melye.* Aus Mehl gemacht. *Liſztből való, Liſztes.*

Fărīnārĭum, rii, n. Vet. Onomaſt. *Hambar za melyu,* ali *druga poſzuda, ſkrinya melyna.* f. Mehl Kaſten, e Mehl-Kamer. *Liſztes ka[illegible], Liſztes ſzekrény.*

Fărīnārius, a, um. Cato. *Melyni, k-melyi zpadajuchi.* Das zum Mehl dienet. *Liſztes.*

Fārio, ōnis, m. Vide. *Trutta.*

Fāris, *vel* fāre, fātur, fāri, fatus ſum. Cic. (Dep. *Defect.*) Fandus *Feſt.* Fatu, Solin. *Govoriti.* Reden *Szólni.* Ajunt ex oraculo ità fatam Pythiam. *Cic.*

Farrāceus, a, um, & Farrācĭus, a, um. *Plin.* Farrĕus, a, um. Colum. *Pſſenichni, Hérſeni,* &c. Von Weitzen Mehl, &c. *Búsai, buza liſztbůl való, rozſos* &c.

Farrāgo, ĭnis, f. Feſtus. *Iz vnogeb trav, ali ſitka zmeſſana hrana, ſérmo, zmeſz.* Von allerley Kraut, *oder* Getreyd, &c Gemiſchtes Futter vor Viech, zuſammen gemiſchtes Ding. *Egyveles gabona,* vagy *fû.*

Farreātio, ōnis, f. Feſt. *Kolach,* ali *pogacha pſſenichna z kojum aldu vanum ieſze potverjavala ſzvadba popovſzka ſzaroga vremena.* Ein Opffer-Kuchen damit die Hochzeiten in alten Zeiten beſtättigt vvorden. *Búza kaláts, mellyel régenten áldozat után az papi házaſſág meg-erőſittetett.*

Farrĕum, ei, n. Plin. *Hleb, Kolach, pogacha ali druga jeſztvina kuhana iz pſſenichne melye.* Ein Lab, *oder* Kuchen aus Weitz-Mehl. *Tipó* vagy *búza kaláts.* 2. *Stagely, Hambar ſitni.* f. Stadel, Getreyt-Kaſten. *Pajta, tsûr, gabona tartó ſzekrény.*

Fartĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nadet, Otuſchen.* Das gefüllt iſt, gemaſt. *Hizlalt, meg-tőltőtt.*

Fartim *Adv.* Apul. *Nadevajuch, nagnyetuch.* Gefüllt, ausgeſtopffet. *Meg-tőltve.*

Fartor, oris, m. Cic. *Nadevavecz, klobaſzichár, devenichár.* f Füller, Wurſtmacher. *Tőltő, kolb[illegible] tſináló.*

Fartum, i, n. Plaut. *Nadev.* Fülle. *Tőltel[illegible].*

Fartūra, Farctūra, æ, f. *Cic.* Fartus, ûs, m. Arnob. *Nádev. nadevanye, natuſchenye, otuſztenye, nagnyetenye.* e. Füllung, Mäſtung, Stopffung. *Tőltés, hizlalás.*

Fartus, & Farctus, a, um. Cic. *Nadeven, nadet, otuſchen, nagnyeten.* Gefüllt, Gemäſtet. *Hizlalt, tőltő. f.*

Fas, *Indeclinab.* & ſolùm in *Nominativo, Accuſat, Vocat.* habetur. Cic. *Pravo, vredno, ſzlobodno, pohoſno, doſztojno.* Recht, billich, Gottſeelig. *Méltó, ſzabad.*

Faſcĭa, æ, f. Cic. *Povoj, plenicza, povialo, povezilo, povezacha.* Ein Windel, Binden, Umſchlag. *Mindenféle kötő, póla.*

Faſciātim, *Adv.* Quint. *Obviajuch, naprilik kiticze.* Bündvveiſe, Büſchelvveiſe. *Polálva, meg-kötve.*

Faſcĭcŭlus, i, m. (*Dimin.* à faſce) Cic. 1. *Snopek, kiticza,* 2. *Povoiek.* s. Büſchlein, 2. s. Bündlein. *Bokréta, nyalábotska.* 2. *Kötelet ke, póla.* 3. Vid. *Manipulus.*

Faſcĭnāmentum, ti, n. *Apul.* Faſcĭnātio, onis, f. Plin. *Vrechenye, chāranye, czopria.* e. Verzauberung, Hexerey, Bezauberung. *Igézet.*

Faſcĭnātōrĭus, a, um, JCt. *Vrechlio, vrechni, vrechlyiv.* Zauberiſch. *Igéző.*

Faſcĭno, as, are, avi, atum, (Act.) *Virg.* Faſcĭnor, aris, ari, (Depon.) *Vrekuiem, czóp am, chāram.* Verzaubere, vergalſtere, beſchreye, behexe. *Meg-igézem.*

Faſcĭnum, i, n. Horat. *Z kémſze vreche, czopria, vūroki.* e. Zauberey, das Beſchreyen. *Igézet.* 2. Dicitur etiam Faſcinus, i, m. *Auct. Car. Priap.* Non me vocabis &c. ad feriatos faſcinos.

Faſcio,

Faſcio, as, are, avi, atum, Lampr. *Z-plenicrami obviam, poviam.* Verbinde. *Bépólálom.*

Faſciŏla, æ. f. Cic. *Plenicbicra, povojecz.* s. Kleine Bündel. *Pólátska, kötötske.*

Faſcis, is, m Jul. Cæſar. *Synon. propriè*: Lignorum vel aliarum rerum congeries. *Sznop, kitta, rukovet z-cheſza god zkup ſzpravlyen.* peregr. *Puſſely.* s. Büſchel, e. Binde, r. Bindel von Holtz *oder* anderen Dingen. *Kéve, nyaláb, rakás.* Sic legimus apud *Jul. Cæſ. 8. bell. Gall.* Faſces ſtramentorum ac Virgultorum. *apud Martial. lib. 14.* Faſces calamorum, &c. Et quia faſces quarundam rerum, præſertim majores, bajulis graves ſunt, ideo per *Tranſlationem* Faſcis pro *onere* nonnumquam ſumitur. *Térh, breme.* Bürde, Laſt. *Tereh, Nehézség.* Ità Virgil. *in buc.* - - Ego hoc te faſce levabo. 2. Faſces, ium. *plur.* apud Romanos Magiſtratuum erant inſignia. Fiebant autem plerúmque ex virgis betulæ, quorum cuilibet ſecuris ita includebatur, ut circumductô lorô ſola ſecuris acies in ſumitate faſcis emineret; Idque, ſi Plutarcho credimus, eo conſilio factum, ut palàm conſtaret Magiſtratum in ſumendis ſuppliciis non debere eſſe præcipitem, utpote cui Faſces quidem, ſed ligati præferrentur. Hujuſmodi Faſces *Regibus* & *Conſulibus* numerô 12. *Dictatoribus* 24. *Pro-Conſulibus* & *Prætoribus* Seni, à totidem Lictoribus præferri partim, partim poſtferri Solebant, quoties nempe illi prodibant in publicum Magiſtratûs togâ inſignes. Porrò Virgis cædebantur facinoroſi de plebe homines, quorum emendatio ſperari potuit; deplorati verò ſecuri ſubjiciebantur capite minuendi. *Znamenye Rimſzkeh negda Chaſztnikov najveſſih y Vecbnikov*, vulgo *ſenatorov. Znamenye pak ovo bili jeſzu ſznopi* peregr. *puſſlyi iz brezovoga ſibja, z-remenom obviti v-ru kojeh ſzetira babarſzka tak je bila obmotana y zavezana, daſze je od zgor ſznopa ſzama oſtrina ſzekire videti mogla. Po tum Poglavari Rimſzki na znanye dati boteli jeſzu, da Vecbniki vu kaſtiganyu malovrédneh nagli biti nemoraju; poteh dob ſznope one, iz kojih oſtrina ſzetire jeſze videla, pred nyimi y za nyimi vſzegdar dobro zvezane ſzlugi Varaſzki (Habari, Grabanti) noſzili jeſzu.* Ein Zeichen der Römiſchen Raths-Herren, *das iſt* Die Büſchel-Ruthen, ſo man der Obrigkeit zu Rom vortrug, in deren Mitten ein ſcharffes Henckers-Beil gebunden vvar. *Régenten Romai Tanáts bilieknek jele.* Az az: *Nyalábban öſzve-kötött veſzſzö, melynek közepén hóhérok ſzéles fejſzéje vagy bárdja együtt-kötve volt, é́ úgy a' méltóságok-elött vitetett.* Hinc factum, ut faſces *tranſl.* pro *ipſo Magiſtratu* acciperentur. *Vecbnichtvo, chaſzt Rimſzkib vecbnikov y Poglavarov.* e. Würde der Römiſchen Obrigkeit. *Romai tanáts béli méltóság.* Non illum populi faſces, non purpura flexit. *ita Virg.* Nunc verò ad omnes Dignitates non ineleganter transfertur: *ſic dicimus*: Faſces tenet, Faſces conſecutus eſt, *id eſt* certam Dignitatem. Ex quo natum eſt *Proverbium*: Faſces ſunt Faſces. *Chaſzt je térh y breme.* Würde iſt Bürde. *A' méltóság nehézség.* ita Cic. Faſces habere. Svet. *Zapovidati, Poglavarom biti.* Das Regiment vvürcklich führen. *Parantſolni, módjával a' Birodalmat igazgatni.*

Făſellus, Faſcēlus, & Phăſēlus, li, m. Ovid. *Ladja berza, chun, Saichicza bitra.* Ein ſchnelles Schifflein. *Sebes hajótska.*

Făſēlus, li, m. Virg. 1. Vid. *Faſellus.* 2. Vid. *Faſeolus.*

Făſĕŏlus, & Phăſĕŏlus, li, m. Colum. *Baſulyek.* Kleine Bohnen. *Apró rátz babotska, Faſzulyka, Horgas bab.*

Faſti, orum, m. *plur.* Cic. *Dnevnik*, vulgò *Kalendar, iliti kniga dugovany vſzakoga dneva cheſz czelo leto zaderſavajucha.* Calender *oder* Buch, in vvelchen man von Tag zum Tag durchs Jahr alle Geſchichten aufzuzeichnen pflegt. *Kalendárium*, vagy *könyv, mely minden napi történt dolgokat eſztendö-által magában foglal.* 2. Faſti dies dicti ſunt, quibus licebat fari Prætoribus tria verba hæc: *Do, dico, abdico.* Nefaſti verò, quibus fari vetabantur. Ille nefaſtus erit per quem tria verba ſilentur: Faſtus erit per quem lege licebit agi. *Ovid.* l. 1. Faſt.

Faſtīdienter, *Adv. Apul.* Faſtīdīliter *Adv.* Varro. Faſtīdĭōſe *Adv.* Cic. *Ogrutno, gruztno, doſzadlivo.* Mit Verdruſs, ecklich. *útálva, unalmaſan, unalkodva.*

Faſtīdio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Gruſztimiſze, durmiſze, Doſzagyamiſze.* 2. *Gizdamſze, oholimſze.* ità Plautus. Ein Verdruſs, Grauen habe, verſchmähe, 2. Ich bin ſtoltz und hoffärtig. *Megútálom, megúnom,* 2. *Kevélykedem*, kényes vagyok.

Faſtīdĭum, ii, n. Cic. *Gruztenye, dodeanye, durenye, doſzágyenye.* 1. Verdruſs, Eckel, Abſchen.

Abſcheu. *Ylávás, megutálás*, 2. *Obolott girdoss*. e. Hoffart. *Kevélység*. ità *Cic*.

Faſtigiātio, onis, f. & Faſtigiātio, onis, f. Plin. *Oſpicbenye, naoſtrenye*. e. Zuſpitzung. *Megtetézés, begyezés*.

Faſtigio, as, are, & Faſtigo, as, are, avi, atum. (Activ.) Liv. *Oſtrim*. vulgò *Oſpicbujem, verh délam*. Zuſpitze, in die Höhe vvie ein Hügel erhöhe. *Meg-begyezem, tetézem*.

Faſtigium, ii, n. Varro. *Verbunecz biſe, dreva, cairkve* &c. 2. *Glubina koje velike jame*. Varro. 3. *Konecz, krai kakvoga dugovanya*. 4. *Izviſſenye*. Der Gipffel oben am Hauſs, 2. Die Tieffe einer Gruben, 3. Das End, das eiſerſte und letzte eines Dings, 4. e. Erhebung, Würde. *Hegyes teteje valaminek*. 2. *Valamellyároknak vagy méllysége*. 3. *Vége valaminek*. 4. *Felmagaſztalás*. Faſtigium tenere inter homines. Plin. *Med lyudmi izviſſenemu biti, nad drugemi preſtimavanye imati*. Oben anſitzen, über andere erhebt ſeyn. *Máſok fölött fel magaſztaltatni*. Faſtigium operi imponere. Cic. pro *finire opus*.

Faſtōsè & Faſtuōſè *Adv*. Mart. *Obolo, gizdavo, babato*. Stoltz, hochtrabend. *Kevélyen*.

Faſtōſus, Faſtuōſus, a, um, Mart. *Obol, gizdav, babat*. Stoltz, hochtrabend, prächtig. *Kevély, nagy akaratú*.

Faſtus, ûs, m. Claud. *Gizdozt, obolozt, Izviſſenoſzt, babatoſzt, navelike derſanye*. 1. Pracht, Hochmuth, e. Prahlerey, Hoffart. *Kevélység, nagy akarat*.

Faſtus, a, um, Ovid. *Szudnyi*. Des Gerichts. *Törvényes*. Faſtus dies, Ovid. *Dan za ſzud, ſzudnyi dan*. 1. Gerichts Tag. *Törvény napja*.

Fātālis, is, *com*. le, n. Cic. *Szmertni*, 2. *neſzrechni*. Tödlich, 2. Unglückſeelig. *Halálos*, 2. *Böldogtalan, ſzerentsétlen*.

Fātāliter, *Adv*. Cic. 1. *Z Bosjem naredyenyem, volyum*. 2. *Szmertno, neſzrechno*. Tödlich, unglückſeelig. *Iſteni végezés ſzerint*, 2. *Halálosan, ſzerentsétlenül*.

Fătĕor, ēris, ēri, aſſus ſum, (Dep.) Cic. *Valuiem*. Bekenne. *Meg-vallom*.

Fātĭcinus, Fātĭcănus, Fātĭdĭcus, i, m. Ovid. *Odluchenſa Bosjega navteſztitel, Prorok, ne ovina*. 1. Wahrſager, der Ordnung Gottes Vorſager. *Iſteni akarat jelentö, jövendölö*.

Fātĭfĕr, ĕra, ĕrum, Fātĭfĭcus, a, um, Claud. *Szmerto-noſz, ſzmertni*. Tödlich. *Halálhozó, halálos*.

Fătīgātio, onis, f. Curt. *Trudenye*. e. Müdigkeit. *Fáradás, fáraſztás*.

Fătīgātōrĭus, a, um. Sidon. *Trudliv*, 2. *muchliv, traplio*. Müd machend, 2. Vexieriſch, plagend. 1. *Fáraſztó*, 2. *Kinzó*.

Fătīgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Trudim*. Müd mache, bemühe. *Fáraſztom, Fáradok*. 2. Vid. *Torqueo*. Fatigari fame, igne &c. *Cic*.

Fătim. *Adv*. Serv. *Zadoſzta, obilno*. Gnugſamlich, überflüſſiglich. *Bövségeſen*.

Fătiſco, is, ere, (Inchoat.) Virg. *Puczamſze, Razpadamſze*. 2. *Prepádam, Truden, ſzlab poſztajem; Namenyeidem*. Voneinander gehe, aufſpalte, mich zerthue. 2. Müd, matt, mager, Krafft-loſs vverde. *Megnyilatkozom, Haſadok*. 2. *Poſſadok, Fáradozok*.

Fātor, āris, ari, (*Frequ. Dep*. à Faris.) Feſt. *Vnogo govorim*. Viel rede. *Sokat ſzólok, beſzéllek*.

Fătŭè *Adv*. Quint. *Bedaſzto, budalaſzto, maneno*. Närriſch. *Gorombául, Bolondúl*.

Fătŭĭtas, atis, f. Cic. *Budalaſchina, budalia, budalozt, manenozt*. e. Thorheit. *Bolondság, bolyóndſág, eſztelenség*.

Fātum, ti, n. Virg. 1. *Poſzlanye Bosje, naregyenye boſanſzko*. 2. *Szmert*, 3. *Bosji odgovor*. Virgil. l. 5. Æneid. 4. *Neſzrechno pripechenye*. e. Schickung, *oder* Ordnung Gottes, 2. Der Todt, 3. Eine Göttliche Antvvort, 4. Ein unglückſeeliger Zufall. *Iſteni végezés, rendelés*, 2. *Halál*, 3. *Iſteni felelet*, 4. *Szerentsétlen eſet, történet*.

Fătŭor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Senec. *Budalim, bedalim*. Ich bin närriſch, *oder* thöricht. *Bolondozkodom*. Deſine fatuari. Sen. *Preſztani budaliti*. &c.

Fătŭus, a, um, Cic. *Manen, budalast bedaſzt*. Thor, Tölpel, Narr. *Bolond, eſztelen*.

Fauces, ium, f. *plur*. Vide *Faux*.

Făventĭa, æ, f. Accius. *Dobro k-komu nagnenye, ſelenye*. e. Wohlgevvogenheit. *Jó akarat, kivánás*.

Făveo, es, ere, favi, fautum, (Neu.) Cic. *Dobroſzem k-kömu nagnyen, dobro kömu ſelim, chinim*. Ich bin vvohl einem geneigt, vvohl vvolle, thue. *Jót kivánok, kedvezek*.

Făvilla, æ, f. Terent. *Pěrbanka, ſerjavka, ognyeni pepel*. Glüende Aſchen, darinn das Feyer verborgen iſt. e. Funck. *Tüzes hamu*. 2. V. *Cinis*. Virg.

Digitized by Google

Făvillācĕus, a, um, Sil. *Perbaoni, pepepelni.* Das von Aſchen iſt. *Türes hamvas.*

Făvillātĭcus, a, um. Solin. *Perbaoki, pepelu ſzpodoben.* Aſchen gleich. *Hamuhoz haſonló.* 2. V. *Favillaceus.*

Făvĭtor, ōris, m. *pro* Fāutor, oris, m. *Pomocbnik, dobro ſelitel, dobro-rad.* Ein vvohlgeneigter Patron. *Jó akaró, jót kivánó.*

Fāunus, i, m. Aur. Vict. *Lozni, ſumſzki, planinſzki Bog.* r. Wald - Gott. *Az erdei Iſten.*

Făvōnĭus, ii, m, Cic. Vide. *Zephyrus.*

Făvŏr, ōris, m. Senec. *Miloſcba, dobro k-komu nagnenye, milozt.* e. Gunſt, Gevvogenheit, Gnad, geneigter Willen. *Jó akarat, kegyelem.*

Făvōrābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Prieten, dobro-volyni, k-dobrem k-komu nagnyeni, dobro-ſelni.* Wohlgevvogend. gut vvollend. machend. *Kedves, Jót kivánó.*

Făvōrābĭlĭter, *Adv.* Svet. *Dobro Volyno, ſelno, dobro-chinlivo, prietno.* Wohlgevvogendlich, güttiglich. *Kedvesen.*

Fauſtè *Adv.* Cic. Vide *Feliciter.*

Fauſtĭtas, atis, f, Hor. V. *Felicitas.*

Fauſtus, a, um, Terent. Vide *Felix.*

Fāutor, oris, m, Cic. Vide *Favitor.*

Fāutrix, īcis, f. Cic. *Dobro ſelitelicza, chinitelicza.* e. Gönnerin. *Jó akaróné.*

Făvus, i, m. Cic. *Szetina, ſzetiè, vofchina.* s. Bienen-Haufslein, Waben. *Lép méz, lépes méz.*

Fāux, fāucis, f. Cic. *Poſiraka zachetek, Lamp.* r. Rachen, Schlund. *Nyeldeklő.*

Fax, făcis, f, Cic. *Duplyèr. Baklya, luch,* 2. Transl. *Prichetnik, zachetnik, zrok, pochinyavecz, prichinyavecz.* Brennende Fackel, 2. r. Urheber, e. Urſach. *Fáklya,* 2. Transl. *Elő kérdő, oka valaminek.* Addere facem alicui, Tacit. *Koga podbuſztiti.* Einen anreitzen. *Valakit őſztőnözni, buſzitani.* Fax accuſationis & origo. Plin. *Zrok tuzbe y Prichetek.* Die Urſach und Anfang der Anklag. *Vádolásnak oka, és kezdője.*

Făxim, Faxo, pro *fecerim*, vel *faciam.* Cave faxis, Terent. *Pazi chuvaiſze, da to neuchinis.* Siehe, das du es nicht thueſt. *Ne tſelekedd.* &c.

Fĕbreſco, is, ere, (Inchoat.) Solin. *Zimliczu dobivem.* Das Fieber bekomme. *Hideg lelés kedek.*

Fĕbrĭcĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Zimliczu imam.* Das Fieber habe. *Hideglelés bánt.*

Fĕbrĭcōſus, & Fĕbrĭcŭlōſus, a, um, Gell. *Zimlychav, groznichav.* Voll Fieber. *Hideglelős.*

Fĕbrĭcŭla, æ, f. Cic. *Zimlichicza, Groznichicza.* Kleines Fieberlein. *Hideglelé etske.*

Fĕbrīlis, is, *com.* le, n. Apul. *Zimliczen Groznichin.* Febriſch, fieberlich, zum fieber gehörig. *Hideglelési.*

Fĕbrĭo, is, ire, ivi, itum, [Neu.] Cels. Vid. *Febricito.*

Fĕbris, is, f. Cic. *Accus.* Febrim, *vel* brem, *Abla.* febri, *vel* bre. *Zimlicza, Groznicza, Merzlicza.* Das Fieber. *Hideglelés, Hideg.*

Fĕbrŭārius, ii, m. Varro. *Szvechen Meſzecz, veliàk.* Der Monat Hornung. *Bőjt-előhava.*

Fĕbrŭātum, i, n. *Feſt.* Fĕbrŭāmentum ti, n. *Cenſor.* & Februātio, onis. *Ochiſchenye.* e. Reinigung. *Megtiſztitás.*

Fĕbrŭo, as, are, avi, atum, [Act.] Varro. *Chiſztim, ſznaſim.* Reinige, ſäubere. *Megtiſztitom.*

Fĕbrŭus, ui, m. *Macrob.* Cognomen Plutonis.

Fĕcĭālis, is, *com.* le, n. Cic. 1. quod pertinet ad Feciales Viros, quorum 20. Romæ Collegium à numa Pompilio fundatum incoluēre. 2. *Mir chinechi,* ali *Vojſzku obznanujuchi.* Deren Verrichtung vvar. den Frieden zu ſchlieſſen, oder Krieg anzukündigen. *Békeség ſzerző vagy hadat hirdető.*

Fĕcialis, is, m. Liv. Feſt. *Poſzel,* ali *chaſztnik, koj more mir vuchiniti,* ali *potverditi,* ali *pak razmetati y Boj naruchiti.* Ein Bothſchaffter der den Krieg kan andeuten, *oder* den Frieden beſchlieſsen. *Tiſzt-viſelő, kinek hatalma vagyon vagy békeſséget tſinálni, vagy meg-erőſiteni az hadat.*

Fĕl, fellis, n. Cic. *Zuch.* e. Gall. *Epe.*

Fēlīcĭtas, atis, f. Cic. *Szrecha.* e. Glückſeeligkeit. *Boldogság, ſzerentſe.*

Fēlīcĭter, *Adv.* Cic. *Szrechno.* Glücklich. *Szerentséſen, Boldogúl.*

Fēlīcĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Szrechnoga chinim.* Glückſeelig mache. *Boldogitom, ſzerentséſitem.*

Fēlis, (*melius* Fēles, *vel* Felles.) is, f. Plin. *Machka.* Eine Katz. *Matska.* 2. Transl. V. *Fur. Raptor.* Feles Virginaria. *Plaut. id eſt:* Raptor Virginis.

Fēlix, īcis, *om.* Cic. *Szrechen.* Glücklich, Glückſeelig. *Boldog, ſzerentsés.* Scribitur et am fœlix. *Manut.* & *alii.*

Fellĭco, *vel* Fellĭto, as, are, avi, atum. (*Frequ.*) Solin. *Czeczam.* Sauge. *Szopok.*

Felĭdŭ-

Digitized by Google

Fellīdūcus, a, um, Cæl. Aurel. *Sùch van ole-kucii.* Die Gall ausziehend. *Epét kibúzó.*

Fellĕus, a, um. Plin. *Suchen, gorek od ſucha.* Bitter von Gall. *Epé, keſerü.*

Fellō, as. are, avi, atum, (Act.) Varro Vide. *Fellico.*

Fellōſus, a, um. Cæl. Aurel. Vide *Felleus.*

Fĕmĕn, ĭnis, n. *Plin.* Fĕmur, ŏris, n. Cic. *Sategno. Bedro.* Die äuſserſte Dicke am Schenckel. *Ágyék. Tzomb.*

Fēmĭnā. Fœmĭna, æ, f. Cic. *Senſtka glava.* s. Weibsbild. *Aſzſzŏny állat; nő, nőſtény.*

Fĕmĭnāle, & Fĕmŏrāle, is, n. Svet. *Gache ſzvitiere.* e. Gatchehoſen. *Gatya, Berbe.*

Fēmĭnĕus, & Fēmĭnīnus, a, um, Virg. *Senſzki.* Weibiſch, Weiblich. *Aſzſzonyos; Aſzſzonyi.*

Fĕnĕbris, vide *Fœnebris.*

Fēnĕrātor, vide *Fœnerator.*

Fĕneſtella, æ. f. *Colum.* Fĕneſtrŭla, æ, f. Apul. *Prozorek, okencze, oblocbecz.* s. Fenſterlein. *Ablakotska.*

Fĕneſtra, æ, f. Cic. *Prozor, okno, oblok.* (Deriv. ab *obloſew.*) s. Fenſter. *Ablak.*

Fĕneſtrālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Okneni, prozorni, oblocbni.* Zum Fenſter gehörig. *Ablakhoz való.*

Fĕneſtrātus, a, um, Vitruv. *Oknazt, obloshen,* 2. *Odpert.* Das Fenſter, hat, 2. Offen. *Ablakos,* 2. *Megnyilt.* Pectora feneſtrata. Vitruv. *Lyudi odpertoga ſzèrcza,* Offenhertzige Leuth. *Nyilt és tiſzta ſzivű emberek.*

Fĕneſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Okmim, okno, prozor napravlyam.* s. Fenſter mache. *Ablakot tsinálok.*

Fĕra, æ, f. Cic. *Zver, Zvirche.* Wildes Thier, Gevvild. *Vad.*

Fĕrācĭtas, Colum. Vid. *Fertilitas.*

Fĕrālia, ōrum, n. plur. Var. *Dan vſzeh mèrtveh, vſzeh duſſicz dan.* Aller Todten Tag, aller Seelen Tag. *Minden meg-holtak napja,* 2. *Koſzti lyudih mertveh.* e. Todten Gebeiner. *Hólt emberek tſontjai, tetemi.*

Fĕrālis, is, *com.* le, n. Lucret. *Mèrtvechki.* Das den Todten zuſtehet. *Halálos.* Feralis cœna. Apul. *Mèrtvechka vecherja, kármina.* s. Todten-Mahl. *Temetés-utánvaló vatſora.*

Fĕrax, ācis, *om.* Ovid. *Ploden, Roden.* Tragbar fruchtbar. *Bőtermő, tenyéſző.*

Fercŭlum, i, n. Juv. 1. *Jeſztvina,* 2. *Vechjeſzt... namab n. ſnya,* peregr. *Pogáſs* 3. *Sztolecz* &c. *za noſnyu, noſzilo,* 4. *Mèrtvechki kony,* &c. 1. e. Speiſs, 2. e. Tracht der Speiſen, 3. r. Trag-Seſſel, und alles darauff man vvas trägt, 4. r. Sarg, e. Tragbahre. 1. *étek, étel,* 2. *étek fogás,* 3. *Szék vagy pad, melyben valaki hordoztatik,* 4. *Szent mihály lova.*

Fĕrè, Pēnè *Adv.* Terent. *Szkoro, Malo danè.* Schier, faſt. *Tſak nem, majd, de nem.* 2. Idem ac *plerumque.* Ut ferè fit. *Cic.*

Fĕrentārius, ii, m. Varro. *Lehkoga oruſia vojnik.* Ein leicht bevvaffneter Kriegs-Mann. *Könnyű fegyverű vitéz.* Ferentarius amicus. *Plaut.* dicitur, qui eſt celer, & expeditus ad opem ferendam.

Fĕrĕtrum, tri, n. Liv. Vid. *Ferculum. N.* 4.

Fĕriæ, arum, f. *plur.* (à *ſing.* Feria. Eccl.) Cic. *Szvetki, ſzvetechni dnevi.* e. Feyertäg. *Innepek, ünnepek.* Feriæ belli. Gell. *Pokoj, pochinek vojſzke, y mir do chaſza.* r. Stillſtand im Krieg. *Hadakozástól ſzűnés.* Indicere ferias. Cic. *Nazveztiti ſzvetke ali ſzvetkuvanye od dela.* Anſagen zu feyeren. *Innepeket jelenteni vagy parantſolni.*

Fĕriātus, a, um, Cic. 1. *Szvetechni,* 2. *Dangubechi, hmanyikuiuchi, manguiuchi, lèn.* Feyerlich, 2. Müſſig. *Ünneplő,* 2. *Hivalkodó.* Malè feriatus. Horat. *Hman, Merzko-leni,* (ſcilicet *chlovek.*) Ubler, ſchlechter Menſch, *oder* ein Müſſiggänger. *Roſz-ember, vagy rőſt.*

Fĕrīnus, a, um, Cic. *Zvèrji, divji.* Wilder Arth, vvild. *Vadi, vadtól-való.*

Fĕrio, is, ire, (Act.) Cic. *Vudiram, biem.* Schlage. *ütöm, verem.* Translatè. Ferire alicuius frontem: Cic. *Kőga ohſſamiti.* Einen ſchamroth machen. *Valakit meg-gyalázni, beſtelleniteni.*

Fĕrior, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Hmanyikujem, nepoſzlyujem.* Ich bin müſſig. *Hivalkodok,* 2. *Idem ac* ferias celebro. *Szvetim.* &c.

Fĕrītas, atis, f. Mart. *Okrutnoſzt, divjina, ſztraſnocha,* 2. *Narav zverinſzka.* e. Grauſamkeit, 2. Wilde Art. *Kegyetlenség,* 2. *Vadság.*

Fermè *Adv.* Teren. Vide. *Ferè.*

Fermenteſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Vkvaſzujemſze, podiſemſze kakti okvaſſeno teſzto.* Sauer vverde, aufgehe vvie ein ſauriger Taig. *Kováſzoſodok, kováſzoſulok.*

Fermento, as. are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kvaſzim, okiſzelim,* 2. Neutraliter. *Kiſzawſze, burkamſze, kipim.* Verſäure, 2. Brauſe. *Megködöſitöm, ſavanyitom, megkováſzolom.* 2. *Meg kováſzoſodom &c.*

Fermentum, ti, n. Plaut. *Kváſz.* r. Sauertaig,

taig, e. Heſen, r. Hebel, Grum. *Kovâſz.* 2. Tranſl. V. *Ira.* Tota in fermento jacet. Plaut.

Fĕro, fers.ferre.tŭli.(tĕtŭli *Plaut.*)lātum.(Act.) Cic. *Noſzim.* Trage.bringe. *Hozom,hordozô.* 2.V.*Tolero,patior.* Ferre cōtumelias Plaut. *Obſſanoſzti pune rěchi podneſzti.* Schmach-Reden leiden, dulten. *A' boſzſzúſágokat el-ſzenvedni.* 3. V. *Aufero.* poſtquam te fata tulerunt. *Virg. Ecl* 5.v. 28. Argentum ab aliquo ferre. Plaut. *Peneze od kôga odneſzti.* Geld von einem hinvveg tragen. *Pénzét valakinek el-vinni.* 4. V. *Produco, gigno.* Fert omnia tellus. *Virg. Ecl. 4. v. 39.* Arabia fert Saccharum. *Plin.* 5. V. *Dico, ajo.* Apollinem Delphos ferunt adveniſſe. *Cic.* 6. V. *Conſtituo, Decerno* Ferre ad populum de re aliqua. *Cic.* 7. V. *Opinor, Conjicio, ſpero.* Ut opinio mea, ut conjectura fert. *Cic.* 8. V. *Percipio, reporto.* Avano populo repulſam fert. *Item* palmam, primas ferre &c. *Cic.* 9. V. *Extollo, celebro, laudo.* In cœlum te omnes laudibus ferunt. *Cic.* 10. V. *Obtineo, conſequor.* Quot ſuffragia tuliſti? Cic. *Sic variis nominibus adjunctum, varias habet ſignificationes, ut:* Ferre aliquem in oculis, *eſt* impensè amare. Ferre ſententiam, *pro* pronunciare, *Cic.* Ferre ventrem *eſt* gravidam eſſe *Varro.* Ferre alicui aliquid expenſum *pro* Alicui aliquid adſcribere, attribuere, in acceptis referre. *Tranſl.* ferre pedem *pro* opem ferre, adeſſe. *Virg.* Ferre ſe, *eſt* ire, incedere, *Suet.* Ferri rabie *pro* rapi. *Plin.* &c.

Fĕrōcia, æ, f. *&* Fĕrōcitas, atis, f. Cic. *Jadovitoſzt, divjo-lyutoſzt.* e. Grauſamkeit. *Kegyetlenség.* 2. V. *Inſolentia.*

Fĕrōcio, is, ire, (Neu.) Gell. *Krutoſze jáko, alipo divje lyutim, jadim. dúſzimſze.* Ich bin vvild, übermüthig, mich ergrümme, tobe. *Dühöſködök, kegyetlenkedek.* 2. V. *Inſoleſco.*

Fĕrōciter, *Adv.* Cic. *Divjo-lyuto.* Ubermüthig, Wild. *Vadúl, kegyetlenül.*

Fĕrox, ōcis, *om.* Cic. *Divjo-lyut, prelyut, kruto iadovit.* Wild, übermüthig. *Vad természetű, kegyetlen.*

Ferrāmentārius, ii, m. Firmic. *Selezâr, tlaſtelezom těrſi, ali ſeleſo nochinya.* r. Eyſen Handler, *oder* Eyſen-Schmied. *Vas-áros, vas-tinâló, vas-míves.*

Ferrāmentum, i, n. *plur.* Ferramenta, orum n. Cic. *Seleżno orudelie.* Eyſen-Werck. *Vas-ſzerſzám.* 2. V. *Arma.* Cic.

Ferrāria, æ, f. Jul. Cæſ. *Seléżna ruda.* e. Eyſen-Ertzgrube, s. Eyſē Berg-Werck. *Vas-bánya.*

Ferrārius, a, um. Plin. *Selleżni.* Zum Eyſen gehörig. *Vaſas.* Ferraria officina. Plin. *Kovâchnicza.* e Schmied-Werckſtatt. *Kovâts műhely.*

Ferrārius, ii, m. Firm. *Kovâch, Seleżâr.* r. Eyſen-Schmied. *Kovâts, vas-míves.*

Ferrātilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Seleżo-noſzechi.* Eyſen tragend. *Vas termő.*

Ferrātus, a, um. Hor. *Podkovan.* Mit Eyſen beſchlagen. *Megvaſazott.*

Ferrātus, i, m. Tac. *Vojnik oklopnik.* r. Kürreſier-Reuter. *Vaſas katona.*

Ferrĕus, a, um. Cic. *Seléżni.* Eyſern. *Vaſas.* 2. Tranſl. V. *Durus.* Cic.

Ferrĭfŏdīna, æ, f. Varro. V. *Ferraria.*

Ferrĭtĕrium, ii, n. Plaut. *Vúza okovaneh, kadi ou ſeleṛiu bodech nye dodiraiu.* e. Gefängnuſs, allvvo die Gefangene ihre Feſseln an Händen und Füſſen abreben und abnutzen. *Oly temletz, a' hol a' vasban-lévő rabok a' kezeken és lábakon-lévő vaſat koptattyák.*

Ferrĭtĕrus, a, um, *&* Ferritrĭbax, ācis, *om.* Plaut. *Vu ſeléżneh putah bodechi, vu ſeléżju okovan.* Der in Eyſen und Banden iſt. *Vas bilcsót viſelő.*

Ferrūgĭnĕus, a, um. Plaut. *Seleżno-hergyav.* Eyſen Roſtig. *Vas-rozdás.*

Ferrūgo, inis, f. Plin. *Hergya na ſeleżu.* Der Roſt am Eyſen. *Vas-roſda.* 2. Tranſl. *dicitur* color ruſus.

Ferrum, i, n. Cic. *Seleżo.* s. Eyſen. *Vas.* 2. per Synec. *ponitur pro* re facta ex ferro: ut: gladio &c. *Cic.*

Ferrūmen, ĭnis, n. Plin. *Varnicza.* s. Löth-Werck, Löth-Metall. *Forraſztó ſzerſzám.*

Ferrūmĭnātio, onis, f. JCt. *Zkup varenye.* e. Zuſammenlöthung. *Egybe-forraſztás.*

Ferrūmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Varim.* Löthe. *Öſzve-forraſztom.*

Fertĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Roden, ploden.* Fruchtbahr. *Termett, Tenyésző.*

Fertĭlĭtas, atis, f. Colum. *Rodnoſzt, plodnoſzt.* e. Fruchtbarkeit. *Tenyéſzés, termettſég, termés.*

Fertĭlĭter, *Adv.* Plin. *Rodno, plodno.* Fruchtbar. *Termetten.*

Fertōrium, rii, n. Cæl. Aurel. Vide. *Ferculum.* N. 3.

Fertus, a, um. Cic. *Roden, ploden.* Fruchtbar. *Termett, gyümöltsős.*

Fervĕfăcio, is, ere, ēci, actum, (Act.) Plin. *Chinim kipiti, vreti.* Siedend *oder* heiſs mache. *Meg-forralom, hevítem.*

Ferven-

Ferventer, *Adv.* Cic. *Jako- ſelno, vervle -jako, vruche.* Sehr hefftig, eyferig, hitzig, einbrünſtiglich. *Hevenyében, forrón.*

Ferveo, es, ere, fervi, *&* ferbüi, [Neu.] *Plin. &* Fervo, is, ĕre, &c. Terent. *Kipim, vrem.* Siede, ſtrodle. *Burgok, forrok.* 2. Transl. Fervere irâ. Senec. *Jakoſze lyutiti, ſzerditi.* Sehr zornig ſeyn. *Igen boſzonkodni, baragudni.*

Ferveſco, is, ere, (Inch.) Lucret. *Zakipujem, pochinyam kipeti, vreti, vruch biti.* Anfange hitzig vverden, ſieden, ſtrodlen. *Forrani, burgani kezdek.*

Fervidè *Adv.* Vide *Ferventer.*

Fervidus, a, um, Horat. *Vruch, kipuch.* Sehr *oder* heiſs ſiedend. *Forró, hév.* 2. Transl. V. *Vehemens, Ferox, diligens, ſedulus.* Cic.

Fĕrŭla, æ, f. Mart. (à ferendo) *Prichka*, peregr. *Pacska.* Eine Batzen. *Lapotska.*

Fervor, ōris, m. Cic. *Vruchina, žar, Vrénye.* e. Hitz, das Sieden, Strodlen. *Rekkenö hévség, Forróság, Melegség.* Transl. V. *Amor.* Cic.

Fĕrus, a, um, Cic. *Divji.* 2. Transl. *Prelyut, Jakoſzerdit, Divjo-lyut, Sztraſſen.* Sehr zornig, vvild, grauſam. *Iſzonyú, vad, kegyetlen, Dühös.*

Feſnôæ, Feſcenninæ, *&* Feſcennōnēæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Sene znajuche odczoprati, iliti od czoprie oſzloboditi.* e. Weiber ſo da die Bezauberungen und Hexereyen vertre ben konten. *Boſzorkányságtúl meg-ſzabadító aſzſzonyok.* Hinc *Carmen feſcenninum*, quod omni ſpurcitia plenum eſt. *Feſt.*

Feſſus, a, um, Cic. *Truden, Trudan.* Müd. *Fáradtt, Fáradott.*

Feſtinābundus, a, um, Val. Max. *Hitechi, Naglechi.* Eylfertig. *Siető.*

† Feſtinantia, æ, f. Vid. *Feſtinatio.*

Feſtinātè, Feſtinanter, *&* Feſtinè *Adv. Cic.* Feſtinātim, *Non.* Feſtinātò. Quint. *Poſzpeſno, Naglo, Hitro, Berzo.* Eylend, geſchvvind. *Sietve, Hamarsággal, Sietséggel, Hamar, Hertelen.*

Feſtinātio, onis, f. Cic. *Hitenye, Berzenye, Poſzpeſſenye, Hitroſt, Nagloſzt, Poſzpeſznoſt, Hitnya.* Das Eylen, die Eylfertigkeit. *Sietség, Hamarság.*

Feſtinātor, oris, m. Quint. *Poſzpeſnik, Naglitel, Popaſchitel.* Der Eylet, eylender. *Siető.*

Feſtino, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Hitim, Setujem, Naglim.* Eyle. *Sietek.* Synon. *Propero, maturo, Accelero.*

Feſtīnus, a, um, Claud. *Nagel, Hiter, Berz.* Geſchvvind, eylfertig. *Siető, Gyors, Hamarkodó.*

Feſtīvè, *Adv.* Cic. Feſtīvius, *&* Feſtīviſsĭmè, *Aul. Gell.* Feſtīviter *Adv.* Gell. *Veſzelo, Drago, Prietno, Ravno prav, Povolyno,* 2. *Salno.* Lieblich, holdſeeliglich, angenehm, recht gut, vvohlan. 2. Schertzvveiſs. *Vigan, éppen-jól, kedveſen.* 2. *Tréfáſan.*

Feſtīvĭtas, atis, f. Terent. *Lyublyenoſt, Prietnoſt, Nakinchenoſt, Dragoſt,* 2. *Veſzelja ſzvetek, ſzvetkovina, veſzelo obſzluſavanye ſzvetka.* e. Lieblichkeit, Holdſeeligkeit, Zierlichkeit, 2. s. Freuden Feſt. *Vigság, kedveſség.* 2. *Vigságnak, örömnek napja.*

Feſtīvus, a, um, Cic. *Veſzel, Drag, Priet,* 2. *Szvetechni.* Luſtig, lieblich, angenehm, 2. Feyertäglich. *Víg, kedves,* 2. *ünnepi.*

Feſtra, æ, f. *Feſt.* (ad ſimilitudinem feneſtræ minuſculum oſtium.) Macrob. *Okencze, vratcza.* s. Fenſterlein, Thürlein. *Ablakotska, Ajtótska.*

Feſtūca, æ, f. Plin. *Truba, Plevicza, Szlamichicza.* e. Spreiſsen, r. Strohalm, Splitter. *Szálka.*

Feſtum, ti, n, Ovid. *Szvetek, Szvetkovina, Szvetak.* Ein Feſt. *Innep, ünnep.*

Feſtus, a, um, Liv. *Szvetechni, ſzvetkovni, ſzvetachni* Feyerlich. *Innepi, ünneplö.*

Fēudum, i, n. JCt. *Pogodba, vu koji, Imanye, zemlya &c. dajeſze na balzen y vſivanye tak, da on koi takvo imanye, &c. priemlye, mora (akoprem z-penezi nikai nè duſen.) biti veren Goſzponu, od koga je vzel imanye, y ſzam poſzebi moramu na ſzlužbu biti, kadamu ſze reche, ali zapovè.* e. Lehen, s. Lehn-Guth, das einer aus Gnad des Lehen-Herrns genieſſet, und deſſentvvegen ſchuldig iſt dem Lehen-Herrn für dem Nieſsbrauch treulich zu dienen, und beyzuſtehen, doch ohne Schuldigkeit etvvas in Geld *oder* Natura zu zahlen. *Öröktbe adott* jóſzág, *fejedelemtöl valakinek* kötött jóſzág

Fex, fēcis, f. Vide *Fæx.*

Fiba, æ, f. Apic. Vide *Fibula.*

Fiber, bri, m. Plin. Vide *Caſtor.*

Fibræ, arum, f. plur. ſunt rei cujuſque extremitas, ſed propriè rei inciſæ. Pulmo in duas fibras ungulæ modô dividitur. Celſ. 2. *Szlichicze kakve godſztvari.* Die Zäſerlein, Fäſelein an jedvveder Sache. *Az teſt-*

teſt lili imat-kôzul leg kiſebb inatták. 3. *Si'cze okilu korenya.* s. Härlein an denen Wurtzeln. *Fáknak gyôkeretskéi.* 4. V. Præcordia. Viſcera. Nec enim mihi cornea fibra eſt. *Perſ. Sat.* 1. id eſt non ſunt mihi ità dura præcordia, ut laudis amore non capiar.

Fibratus, a, um, Plin. *Silichicze imajúcbi.* Das Fäſerlein hat. *Szálás, ſzôſzôs.*

Fibrinus, a, um, Plin. Vid. *Caſtoreum.*

Fibŭla, æ, f. Jul Cæſ. *Kopcha, zapinyach, kapcha.* e. Hafften, eine Spange. *Kapots,* 2. eſt *ferramentum*, pro tignis conjungendis. *Celſ.*

Fibŭlārius, rii, m. *Kopchar.* Heffteleinmacher. *Kapots-tſináló.*

Fibŭlātio, onis, f. Vitruv. *Kopchenye kapchenye, zapinyanye, zapnenye.* e. Hefftung. *ôſzve-kaptſolás.*

Fibŭlo, as, are, avi, atum. (Act) Colum. *Kopchim, Kapchim, ſtiup-ſapinyam, zakapchuiem, zapinyam.* Zuſammen heffte, füge. *ôſzve kaptſolom.*

Fīcāria, æ, f. Pallad. *Figa, ſzmokva drevo.* r. Feigenbaum. *Fige fa.* 2. V. *Ficetum.*

Ficārius, a, um, Cato. *Figov, ſzmokven.* Zum Feigen Baum gehörig. *Figés.*

Ficēdŭla, æ, f. Gell. *Figo-ſzmokoo-jedicza pticza.* Feigen-Vogel. *Fige evô - madár.* r. 2. Sed perperàm. *Szluka.* Schnepf. *Szalonka.*

Ficētum, ti, n. Mart. *Figoviſche, ſzmokviſche, vert za fige.* r. Feigen-Garten. *Figés kert,* vagy *hely.*

Ficitas, atis, f. Nævius apud Non. *Obilie, y vnoſina Fig.* r. Uberfluß der Feigen. *Fige bôvſége, ſokaſága.*

Ficitor, oris, m. Næv. apud Non. *Figo-rad, figo-lyub.* Liebhaber der Feigen. *Fige-ſzeretô.*

Fictè *Adv.* Cic. *Zmiſslyeno.* Erdichtet. *Tettetés képen, ki-gondolva.*

Fictile, is, n. Juv. *Zemlyena poſzuda.* Irrden Geſchier. *Fôldbôl-való edény.*

Fictilis, is, *com.* le, n. Plin. *Iz zemlye nachinlyiv, zemlyeni, iz zemlye napravlyen, lonchar ſki.* Töpfferen, Irrden, aus der Erden gemacht. *Fôldbôl, ſárból tſináltatott.*

Fictio, onis, f. Quint. *Zmiſslenye, zmiſslyavanye.* e. Erdichtung. *Kigondolás, tettetés.*

Fictor, oris, m. Plaut. *Zmiſslyitel, zmiſslyavavecz, izmiſlitel.* 2. *Lonchár.* Der etwas erdichtet. 2. r. Haffner. *Kikôltô, gondoló.* 2. *Gerentsér, Fazakas.*

Fictrix, īcis, f. Cic. *Zmiſslyavicza, izmiſslyavicza.* 2. *Loncharicza.* e. Erdichterin. 2. e. Haffnerin. *Kikôltôné, gondolóné.* 2. *Fazakasné.*

Ficulnĕus, a, um. *Varro.* Ficulnus, a, um. Eraſ. Vide *Ficarius* 2. Metaph. *Zlochester.* Schlecht. *Semmire-kellô, roſzſz.* Item Vid. *Debilis*, ità Varro.

Ficŭlus, li, m. (*Dimin*) *Figicza, mala figa.* Kleine Feigen. *Figécske.*

Ficus, ci, *vel* ûs. f. Plin. *Szmokva, figa ſzád,* ali *drevo.* e. Feigen-Frucht *oder* r. Feigen-Baum. *Fige gyumôlts* vagy *fa.* Ficum petere *prov.* Calep. *Priliznavatiſe.* Schmeichlen, Streichlen. *Hizelkedni.* Ficos dividere. Mart. *Sakupe-zderſavati, nerad dati, deliti, ſtiup biti.* Zuſam ſammlen, ungern austheilen, gorg vverden. *Fôſvénykedni.*

Ficus, ci, m. Mart. *Mozol* ali *Bradavka na meſztu ſrametlyivom.* Feig-Blatter *oder* Feig-Wartzen an den Schaam-Gliedern. *Szemérmes helyen ſzômôltsô, súly.*

Fidè, Fidēliter & Fidenter *Adv.* Cic. *Verno.* 2. *Ufano, nauſſanom.* Treulich. 2. Verträulich. *Híven, hiséggel, bûséggel.* 2. *Bizodalmaſon.*

Fidēcommitto, *vel* Fidĕicommitto, & *locò hujus* Fidĕcommitto, is, ere, iſi, iſſum (Act.) & *ſic de cæteris verbis ex fide compoſitis.* JCt. *Nadrugoga oſztavlyam, na drugoga veru puſcham, zauffam.* Anbefehle, anvertraue. *Másra hagyom, bízom.*

Fidējŭbeo, es, ere, iuſſi, juſſum. JCt. *Za kôgaſze jemlyem, jeſzem poruk.* e. Bürgſchafft leiſte. *Kezes leſzek.*

Fidējuſſio, onis, f. JCt. *Poruchtvo.* e. Bürgſchafft. *Kezeſség.*

Fidējuſſor, oris, m. JCt. *Poruk, jemecz od ſztrane drugoga.* r. Bürg. *Kezes.*

Fidē-juſsōrius, a, um. JCt. *Porukov, porukni.* Des Bürgs. *Kezeſségi.*

Fidēlè, *Adv.* Vid. *Fidè.*

Fidēlia, æ, f. Cic. *Verch z-vuſzkem vrâtom. Stucza zemlyena za napitek, poſzuda.* r. Krug, Erdenes Geſchier zum trincken engen Hals habend. *Fôld edény.* Diſce nec invideas, quod multa fidelia potet. *Perſ.*

> *Vúchſze niti nenavidi,*
> *Da on vnoge vérche zllva:*
> *Megyimorſka ſtucza vidi,*
> *Nit nerazme kam z-nye déva.*

2. Eâdem fideliâ. *Z-jednem delom, z-jednim poſzlom, trudom, prilikum.* Zugleich, mit einer Mühe, arbeit, Gelegenheit. *Egy munkával, fáradsággal, alkalmatoſsággal.* Eâdem fideliâ duos inalbare parietes. *Cic.* propriè:

Digitized by Google

propriè: *Z - jednim poſzlom y prilikum dve ſtréne pobeliti.* Translatè verò: *z - jednum prilikum dvem poſzluſiti.* Zugleich zwveyen dienen. *Egy alkalmatoſſággal kettőnek ſzolgálni.*

Fidēlis, is, *com.* le, n. Cic. *Veren.* Treu. *Hív. hű.*

Fidēlitas, atis, f. Cic. *Vernoſzt.* e. Treue. *Hívség, hűség.*

Fidēliter, *Adv.* Vide *Fidè.*

Fidentia, æ, f. Cic. Fidūcia, æ, f. Cic. *Szegurno ufanye, y jakoſzti dodavanye.* Das groſſe Vertrauen. *Bizonyos reménység, bizodalom.*

Fides, fidēi, f. Cic. *Vera, vira.* r. Glaub. *Hit,* 2. V. *Auxilium.* Fidem alicujus implorare *Ter.* Homo promptâ fide. *Cic.*

Fides, ium, f. *plur.* Cic. *Guſzle, igra na ſztrunye.* s. Saiten Spiel, e. Gaigen. *Hegedű, minden húros muſika.*

Fidīcen, ĭnis, m. Cic. *Guſzlár, guſzlách.* peregr. *hegeduſs.* Der auf die Saitten Spielt. *Hegedűs.*

Fidicīna æ, f. Terent. *Guſzlaricza,* pereg. *Hegeduſicza.* e Saitten-Spielerin. *Hegedűsné.*

Fidicinius ludus, i, m. Plaut. *Guſzleni navuk, ſkola.* e. Saitten-Schul. *Hegedűlni tanító oskola.*

Fidicŭla, æ, f. Cic. *Guſzlicze.* Kleine Saiten-Spiel, Gaigen. *Hegedűcske.*

Fido, is, ere, fiſus ſum (Neu.) Virg. *Veruiem, ufam.* Traue, glaube. *Bízom bíſzek.* Synon. *fidem habeo, credo, ſpem & fiduciam in aliquo repono.*

Fidūcia, æ, f. Cic. Vid. *Confidentia, fidentia.*

Fidus, a, um. Cic. *Ufan, veruvan, veren.* Treu, dem zuglauben iſt. *Hív, hű, hív-séges.*

Figlina, æ, f. Plin. *Lonchárnicza.* e Haffner-Werckſtatt. *Fazakas műhely.* 2. Accipitur etiam *pro* ipſa arte figulorum, *Plin.*

Figlinum, i, n. Plin. *Lonchárſzko delo.* Des Haffners Arbeit. *Fazakas mű, munka.*

Figlinus, a, um. Plin. *Lonchárſzki.* Dem Haffner gehörig. *Fazakaſi, fazakashoz való.*

Figmentum, ti, n. Cic. *Dugovanye zmiſlyeno.* Ein erdichtes Ding. *Kigondolt dolog.*

Figo, is, ĕre, fixi, fictum. (Act.) Cic. *Vbádam, zabádam, zabiam, vuptram.* Stecke, annagle, anſchlage. *által ütöm, ſzegezem.* Figere cuſpide. Cic. *Preboſzti.* Durchſtechen. *által-ſzúrni.*

Figŭlāris, is, *com.* le, n. Colum. Vid. *Figlinus.*

Figŭlātŭrio, is, ire, ivi, itum (Neu. *Deſider.*) Cic. *Loncháriesze vuchiti ſelim.* Verlange ein Haffners Handwerck lehrnen. *Fazakasſágot tanúlni kivánok.*

Figŭlina, Vid. *Figlina.*

Figŭlinus, Plin. Vid. *Figlinus.*

Figŭlo, as, are, avi, atum (Act.) Tertul. *Lonchárim, iz blatá kai napravlyam.* Haffners-Handwerck treibe. *Fazakaskodok.*

Figŭlus, li, m. Plin. *Lonchár.* r. Haffner. *Gerentsér, Fazakas.*

Figūra, æ, f. Terent. *Prilika, kip, oblichai, Obraz.* e. Geſtalt, e. Form, s. Vorbild. *Kép, ábrázat.*

Figūrātio, onis, f. Gell. *Obrazenye, Prilichenye.* e. Bildung, Formirung. *Kiábrázolás, Formálás.* 2. Idem quod *Imaginatio.* Quint.

Figūro, as, are, avi, tum. [Act.] Cic. *Obrazim Naprilikm, kip napravlyam.* Geſtalte, Bilde, formire. *ábrázolok, Formálok.*

Filāmentum, ti, n. Feſt. *Iztonczeno delo.* 2. *Silichicze vu czvetiu,* &c. s Faden-Werck, 2. Faſerlein in Blumen, &c. *Tzérnas Munka.* 2. *Virág inatskája.*

Filātim. *Adv.* Lucr. *Pokonczu, na koncze.* Dem Faden nach. *Szálanként.*

Filia, æ, f. Cic. *Kchi, Kcher, Hcher.* e. Tochter. *Leánya.* Filia familias. *Kchi pri hiſi, doma.* Tochter im Hauß. *Leánya a' háznál.*

Filiāſtra, æ, f. Valla *Paſtorkinya.* e. Stief-Tochter. *Moſtoha leány.*

Filiāſter, tri, m. Vall. *Paſztorek.* r. Stief-Sohn. *Moſtoha fiu.*

Filiātio, onis, f. JCt. *Kzga za ſzina jemlenye,* ali *za kcher.* e. Annehm- und -Erkennung für einen Sohn, *oder* Tochter. *Fiává, vagy leányává valakit vévés.*

Filĭco, ōnis, m. Cic. *Neoréden, zlochesſt, nechimuren chlovek.* Unnutzer, und nichtswürdiger Menſch. *Semmire-való, kellő ember.*

Filiŏla, æ, f. Cic. *Kcherchicza, kcherka.* s. Töchterlein. *Leányotska.*

Filiŏlus, li, m. Teren. *Szinek, ſzinchek, ſzinko, Szinak.* s. Söhnlein. *Fiatska.*

Filius, ii, m. Cic. *Szin.* r. Sohn. *Fiu.* Filius Familias, filii familias, m. Cic. *Szin pri hiſi, doma.* Sohn im Hauß. *Fiu a' háznál.* Illum filium familias habere devinctum. Cic. *pro Cœl. c.* 15.

Filix, ĭcis, f. Horat. *Praprut, paprut, preprut.* s. Farnkraut. *Perie, ördög bordája fű.*

Filum, li, n. *Cic.* Filus, li, m. Arnob. *Konecz, nit.* e. Faden. *Tzérna, fonal.* Pollice filum ducere. Ovid. *Preſzti.* Spinnen. *Fonni.* 2. Uſurpatur *pro* lineamentis faciei: *item* pro *Chorda.* Sonantia fila movere. Ovid. *Naſz-*

Digitized by Google

Na-ſtrune igrati. Auf den Saiten ſpielen. *Az húrt pengetni.* 3. pro *linea.* Filum ducere atramento. Varr. *Z-chernilom*, (*v.-tintom*) *jeden potez* (peregr. *liniu*) *vuchiniti.* Mit der Dinten einen Strich machen. *Tentával vonást* [*lineát*] *húzni.* 4. *Metaph.* Filum vitæ: pro *tempore vitæ.* Filum providentiæ: pro *ſerie providentiæ.* Filum æquæ: Pro *recto curſu aquæ.* Filum orationis: pro *debita orationis partitione* &c. Sic paſſim Authores. *Hinc eleganter dicitur:* Filum providentiæ cujuſpiam hominis eſſe præciſum, interruptum, turbatum &c.

Fimbria, æ, f. Solin. *Perèm. okrajek oprave.* s. Gebräme, Saum am Kleyd. *Ruha perém, Paſzamány.* 2. Sumitur pro *qualibet extremitate.* Et madentes cincinnorum fimbriæ. *Cic. in Piſon.*

Fimbriätus, a, um. Svet. *Operéman.* Verbrämt, verbordirt, eingeſäumt. *Perémes, paſzamányos.*

Fimetum, ti, n. Plin. *Gnoiſche, Smetiſche, gnojnik.* r. Miſthauffen, e. Miſt - Grube. *Ganéj-hely.*

† Fimo, as, are, avi, atum, (Act.) *Gnoim.* Miſte, dünge. *Ganéjozok.*

Fimus, i, m. Fimum, i, n. Plin. *Szmràd, Gnoj.* r. Miſt. *Ganéj.* Fimum Caballinum. *Konyſzki Gnoj.* r. Roſs-Miſt, *Ló ganéj.*

Finälis, is, *com.* le, n. JCt. *Krajni, Zverſtlio, dokanchliv.* Zum End gehörig. *Végſő, végi.*

Finäliter, *Adv.* JCt. *Krajno, zverſtlivo, dokonchlivo, na konczu, na kraju, na zverhi.* Endlich, ſchlieslich. *Utolyára, Végtére, végſő - képen.*

Findo, is, ere, ïdi iſſum, (Act.) Plaut. *Kalam, raczcepàvam.* Spalte. *Meghaſitom, haſitok.* Findere mare. Proper. *eſt* navigare. Findere aëra *Ovid.* eſt *volare.*

Fingo, is, ere, inxi, ictum (Act.) Cic. *Zmiſſlyam. izmiſſlyuiem, izmiſſlyam.* Erdichte. *Gondolok, költök.* 2. V. *Simulo.* 3. V. *Imaginor.* Finge aliquem nunc fieri ſapientem. *Cic.* 4. *Acad.*

Finio, is, ire, ïvi, ïtum, (Act.) Cic. *Dokancham, dokànyam, zverſſuiem.* Ende. *Elvégezem.*

Finis, is, m. *vel* f. in *Ablat.* fine, *vel* fini, Cic. *Konecz, zverha, kraj.* s. Ende, r. Schluſs. *Vég.* 2. V. Intentio. 3. V. Mors. Septem à Neronis fine menſes ſunt. *Tacit.*

Finïtè, *Adv.* Cic. *Krajno, zverſſno, dokonchno.* Mit gevviſſer Maſs *oder* Ziel, End. *Végezetre, elvégezve.*

Finïtimus, a, um. Cic. *Bliſni, krajinſzki, mejaſski.* Nach gelegen. *Határos, végbéli ſzomſzéd.* Transl. V. *Similis.* Ita finitima Sunt falſa veris. Cic. 4. *Acad. c.* 21.

Finïtio, onis, f. Quint. Vide *Definitio.* 2. *Dokonchanye, zverſſenye* e. Endigung. *Végezés.*

Finïtor, öris, m. Cic. *Zverſſitel, dokonyavecz, dokonchitel.* 2. *Polyo - mernik, zemlyo - mer, mernik.* r. Endiger: 2. Auſsmeſſer, r. Feld-Meſſer, r. Land- Meſſer. *Végező.* 2. *Föld-mérő.*

Fio, is, ïeri, factus ſum. Cic. *Bivam, poſztajem.* Werde, geſchehe. *Léſzek, levendő léſzek.*

Firmämen, ïnis, n. *Ovid.* Firmämentum, ti, n. Gell. *Chverſztocha, tverdina, jakoſzt.* e. Stärcke, e. Veſte. *Erőſség.*

Firmätor, oris, m. Tacit. *Tverditel, objachitel.* r. Befeſtiger, Beſtättiger. *Erősítő.*

Firmè *Adv. Salluſt.* Firmiter. *Adv.* Varro. *Chverſzto, tverdo, ſztalno.* Kräfftig, ſtarck, ſteiff, beſtändig. *Erőſen.*

Firmïtas, atis, f. *Cic.* Firmïtüdo, ïnis, f. Plaut. *Sztalnoſzt, chverſztocha, tverdoſzt, jakoſzt.* e. Beſtändigket, Veſte, Standhaifftigkeit. *Erőſség.*

Firmo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Tverdim, jàchim, chverſztim.* Befeſtige, feſt mache, ſtärcke, *Erősitem.*

Firmus, a, um. Cic. *Chverſzt, jàk, ſztalen.* Veſt, ſteiff, ſtarck, beſtendig. *Erős.* Transl. V. *Sanus, incolumis.* Cic.

Fiſcälis, is, *com.* le, n. JCt. *Komorni.* Das zu rend - Cammer gehöret. *Tárházi, közönséges jóboz - való.*

Fiſcärïus, ii, m. *Firm.* Fiſci curam gerens.

Fiſcella, æ, f. *Cato.* Fiſcellum, li, n. Colum. *Sapletenka, ſzirna czedilnicza, ſzirna leſza.* 2. *Koſs za ribe, verſſa.* 3. *Kladicza volovſzka, 2 - kumſze vuſzta ſzklaplyaju.* r. Käſs - korb. 2. Fiſch-korb. 3. Maul- korb. *Túró* vagy *ſajt ſzűrő kosár.* 2. *Varſa.* 3. *kalodátska, melyel az* ökrök *ſzája bérekeſztetik.*

Fiſcelus, li, m. *Lyubitel razplaznencza*, ali *mehkoga drugoga ſzira.* Liebhaber des vveichen Käſes. *Lágy túro,* vagy *ſajt ſzerető.* 2. vid. *Fiſcella.* N. 1. & 3.

Fiſcïna, æ, f. Cic. *Rogosàr, koſſara* &c. peregr. *Korba.* e. Zeine, r. Korb. *Koſár, ſzatyor.* Fiſcina ficorum. Cic. *Koſſara fig.* r. Feigen-Korb. *Fige kosár.*

Fiſcus, ci, m. Colum. *Koſſara, koſs.* 2. *Ladicza* ali *ſep za novcze* ali *za kinch.* 3. *Komora kralyevſzka* &c. 4. *Kralyevi, obchinſzki* &c. *Novczi, Dobodki.* 5. Fictione juris. *Chaſzatnik, al baſzen komore y dohodkov*

Digitized by Google

bodkov kralyevſkih, varaskih &c. *iſcbe, y ſzterbi.* peregr. *Fiſkus.* 1. r. Korb, 2. Geld-*oder* Schatz-Kaſten, *oder* Sack, 3. Deren Fürſten, &c. e. Schatz-*oder* Rent-Kammer. 4. Das Königliche, Gemeine &c. Geld, Einkommen, der Gemeine Seckel. 5. r. Uber die Königlichen, Gemeinen &c. Einkünfften Sorghaber. *1. Kosár, kas,* 2. *Pénzes-vagy kintſe-láda* vagy *tuſzó.* 3. *Királyi* &c. *tárház,* 4. *Királyi pénz,* 5. *Tárház gondviſelő.*

Fiſſilis, is, *com.* le. n. Virg. *Razczeplív, Razkolyiv.* Geſpaltlich. *Kétfelé-Haſadó, Haſitó.*

Fiſſūra, æ, f. *Colum.* Fiſſum, i, n. *Celſ.* Fiſſus, ûs, m. *Cic.* Fiſſio, onis, f. Cic. *Razczep, Czep, Putlina, Razkálanye, Razkol, Réz.* e. Spalt, Ritze, Schrunde, Zerſpaltung. *Haſadás, Haſadék.*

Fiſſipes, ĕdis, *om.* Auſon. *Razkolenoga kopſta.* Das zerſpaltene Klauen, Stuffen hat. *Kétfelé haſitott ſark.*

Fiſtūca, æ, f. Cæſ. *Tukach, Bat, z-kimſze zemlya nabija, tûche.* Ein Schlägel, Stämpffel, damit die Erden geſchlagen wird. *Leverő kos, ſulyok, kivel valamit a' földbe vernek.*

Fiſtūcātio, onis, f. Vitruv. *Nabianye zemlye, Natukanye, zabianye.* Das Einſchlagen der Pfahlen, &c. *Koſſal, ſulyokkal valaminek földbe leverése.*

Fiſtūco, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. *V-zemlyu zabiam, zemlyu nabiam, natukávam, ravnám.* Pfähl in die Erden ſchlage, einſchlage, eben mache. *Sulyokkal verem, egyenesítem.*

Fiſtŭla, æ, f. Cic. 1. *Piſzka, Piſchal, Piſchalka, ſvégly, ſzvirala,* 2. *Csev.* Eine Pfeiffe, Flöten. 2. Ein Rohr. *Sip,* 2. *Tjû, Tsöv, Thv, Tsö.*

Fiſtŭlātor, oris, m. Cic. *Sveglár, Piſzkavecz.* r. Pfeiffer. *Sipoló, Sipos.*

Fiſtŭlo, as, are, avi, atum, (Neut.) Plin. *Lyuknyaſzt, ſ'upely y jamichaſzt jeſzem,* 2. *Piſzkam, ſucbkam,* ità JCt. Ich bin Löcherricht, voller Löcher werde, 2. Pfeiffe. *Lyukas, odvas, árokos vagyok.* 2. *Fütyölök, Sipolok.*

Fiſtŭlōſus, a, um, Colum. *S'uplyaſzt, Piſchiv, S'uplyiv, Jamichaſzt.* Gelöchert, fiſtulirt. *Lyukatſos, odvas.*

Fixŭla, æ, f. Feſt. Vide *Fibula.*

Fixus, a, um, Cic. *Zaboden, zabit.* Geſteckt angeheftt. *Bévertett.* 2. V. *Firmus.*

Flābellĭfĕr, a, um, Plaut. *Branilo-, Mabalo-, Mahalo-, Hladilo-noſzecz.* Der einen Wedel, *oder* Sommer-Fecher trägt. *Legyező, árnyék hordozó.*

Flābello, as, are, avi, atum, (Neu.) Tertull. *Vetrimſze, Hladimſze, od mûh ſze branim, z-mahalczem maſſem.* Fuchere, wedele. *Legyezek, ſzellőzök.*

Flābellum, & Flăbellum, li, n. (*Dim.* à flabrum.) Teren. *Branilnicza, Mahalnicza, Branilcze, Mahalnicza, Mahalcze, vetrenik, Hladnik.* s. Wederlein, r. Fliegen-Wedel, Sommer-Fecher. *Legyezőtske, Szellőtske.*

Flābilis, is, *com.* le. n. *Cic.* Flābrālis, is, *com.* le. n. Prud. *Publiv, Prepubliv, vetren.* Das man blaſen kan, lüfftig. *Fúható, ſzeles, ſzellős.*

Flābrum, ri, n. Virg. *Branilo, Mahalo, Hladilo, Muhalo, vetrenik, puhalo.* r. Wedel, Mucken-Wedel, Sommer-Fecher. *Legyező, ſzellő, fúvás.*

Flacceo, es, ere, cŭi, (Neut.) *Varro* Flacceſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Venem; Mlahav, ſzlab, nemochen bivam.* Schwach, *oder* welck werde. *Lankadok, ſonnyadok.*

Flaccĭdus, a, um, Cic. *Povenyen, mlahav, nemochen, ſzlab.* Welck, Schlottericht, ſchwach. *Lankadt, Hervadt.*

Flaccus, a, um, Cic. *Vuho-klapaſzt, vuhoklap, z-klaplyenemi vuhi, dugo-vuh.* Der hangende Ohren *oder* ſchlapp Ohren hat. *Lefüggő nagy fülü.*

Flăgellātio, onis, f. *Bichuvanye.* e. Geiſslung. *Oſtorozás.*

Flăgellātor, oris, m. *Cic* Flāgrātor, oris, m. Feſt. *Bichom vudritel, Bichuvavecz.* r. Geiſsler, Peitſcher. *Oſtorozó.*

Flăgello, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. *Bichujem.* Geiſsle, peitſche. *Veſzſzőzöm, oſtorozom.* 2. *Mlatim.* Dreſche. *Sajtolom.* Flagellare frumentum. Plin. *Sitek mlatiti.* s. Getreyd treſchen. *Gabonát tsépelni.* 3. Flagellare annonam. Plin. *Sitka czenu podignuti.* Des Getreyds Theurung machen. *A' gabonának árrát fel-verni.* 4. Flagellare mortuum. Prov. *Mertvoga ogovariati.* Dem Todten übel nachreden. *A' kimeg-hólt, azt gyalázni.*

Flăgellum, li, n. (*Dimin.* à Flagrum) Var. *Bich.* e. Geiſsel, Peitſchen. *Oſtor.* 2. Eſt lorum & quodvis verber, quo ſervos nudatos Rom. cædere ſolebant.

Flāgĭtātor, oris, m. Cic. *Proſzitel, Proſzecz.* Der da fordert. *Igen kérő.*

Flāgĭtiōsè, *Adv*. Cic. *Greſſno, ſzramotno*. Laſterlich, ſchändlich. *Gonoſzúl*, *Vétkeſen*.

Flāgĭtiōſus, a, um. flagitioſior. *Salluſt*. flagitioſiſſimus, Tacit. *Greſſno - ſzramoten*. Schändlich, laſterhafft. *Gonoſz tévő*, *Gonoſz-lator, vétkes*.

Flāgĭtium, ii, n. Teren. *Velika budoba*, *ſzramota, nezbiſzta odurnoſt*, *ſ mrad iz oſzakojachkoga greboo ſzmrada*. Schändliche That, grofs Laſter, allerley Sünd und Miſſethat. *Gonoſzság, vétek*. 2. Eſt *efflagitatio* ſive *acris poſtulatio* cum clamore aut conviciis. *Plaut*.

Flāgĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ*.) Teren. *Szvedily proſzim*; *Verlo*, *Jako proſzim*. Stets begehre, ernſtlich bitte. *Erőſen kérem, igen kivánom*, 2. V. *Accuſo*. Peculatorem flagitari juſſit. *Tacit*.

Flāgranter, *Adv*. Tacit. *Goruche*, *Verlo-ſelno*. Hitzig, hefftig, inbrünſtig. *égve, buzgón*.

Flāgrantia, æ, f. Gell. *Plaſzikanye, plaſzk, tár*. 2. *Hlepenye*. e. Brunſt, r. Brand, 2. e. Begierd. *égés, lángolás*, 2. *óhajtás*.

Flāgrio, ōnis, m. Afran. apud Non. *Bichúvan, nechimuren ſzluga*, ali *chlovek*, *palichja vréden*, ali z - *palichjem pretiran*, *potepuh*. Ein boſshaffter Knecht, *oder* Menſch, ausgeſtrichener Kerl. *Semmirekellő-ember*. *Páltzát vagy oſtorozáſt érdemlő*. *kioſtoroztatott*.

Flāgro as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Sarimſze*. *Plaſztam*. *Gorim*. Brenne, Flammen gebe. *égek*. *lángolok*.

Flāmen, inis. n. Horat. *Szapa*, *Prepuh*, *Vihrek* e. Blaſe, r. Wind. *Fuvás*, *ſzellő* / *ebellés*. 2. Flamen, m. *Apud Romanos* Sacerdos, qui unius alicujus DEI ſacra curabat. *Cic*.

Flamma, æ, f. Cic. *Plamen*. e. Flammen. *Láng*. Transl. V. *Amor*. Aſſumere novas flammas. *Cic*. 3. *de Or*. eſt *novo amore flagrare*.

Flammandus, a, um. Tacit. *Zgorlio*, *koi mora zgoreti*. Das ſoll verbrennet vverden. *Meg-égetni-való*.

Flammea, eæ, f. Botan. Vide *Viola*.

Flammeārius, rii, m. Plaut. *Cherlenitel*. Ein Roth Färber. *Veres feſtékkel feſtő*.

Flammeus, a, um. Cic. *Plamno-cherlen*. *Ognyeno- cherlen*. Feuer-roth, Flammenroth. *Láng ſzinű*, *veres*, *piros ſzinű*.

Flammĭdus, a, um. Apul. *Ognyen*, *plamnen*. Feurig. *Lángadozó*.

Flammĭfer, ĕra, um. Cic. *Plamno - noſz*, *plamenit*. Das Flammet. *Láng-hozó*.

Flammĭgĕro, & Flammĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) Gell. *Plamnim*. *plamnom ſzichim*, *plamen puſcham*. Feuer ausvverffe. *Lángot ereſztek*.

Flammo, as, are, avi, atum. [Act.] Virg. Vid. *Incendo*, *Inflammo*.

Flammōſus, a, um. Cæl. *Pun plamna*. Voll Flammen. *Teli lángal*, *lángos*.

Flammŭla, æ, f. Cic. *Plamnek*, *plamenek*, *mali plamen*. Kleine Flamme, Flämmlein. *Lángotska*.

Flātilis, is, *com*. le, n. Prud. Vid. *Flabilis*.

Flātor, oris, m. Feſt. *Puhavecz*, *napuhavavecz*. r. Bläſer. *Fuvalló*, *Fuvó*, *fújó*.

Flāto, as, are, avi, atum (Neu. *Frequ*.) *Guſtokrat, puſſem*. Oft blaſe. *Gyakran fúvok*.

Flātŭlentia, æ, f. Medic. *Vetrenoſzt*, *napuhnyenoſzt*, *otok od vetroo*. e. Wind Blähung, Schvvellung von Winden. *Szellősség, puffadás*.

Flātŭlentus, a, um. *Medic* & Flātuōſus, a, um. *Vetren*, *od vetroo napuhnyen*, *otechen*. Windig, bläſtig. *Szellős, puffadós*.

Flātūra, æ, f. æris flatura. Vitruv. *Razcsvorenye, zlevanye meda*, *bruncza*, &c. e. Schmelzung deſs Ertzes, &c. *Ertznek* &c. *el - olvaſztása*.

Flātus, ūs, m. Cic. *Puhanye*, *ſzóp*, *púh*. 2. *Veter*. e. Blaſung, Hauchung. 2. r. Wind. *Fuvás*. 2. *ſzél*. Transl. V. *Favor*. Cic. Item V. *Superbia*. Sil.

Flāvēdo, inis, f. *Sutina*, *ſutoſzt*. Die gelbe Farb, e. Gelbe. *Sárgaság*.

Flāveo, es, ere, ui, [Neut.] & Flāveſco, is, ere, [Inchoat.] Virg. *Sutimſze, ſüt poſztájem*. Ich bin gelb, gelb vverde. *Sárga vagyok*, *ſárgalok*.

Flāvĭcŏmus, a, um. Petron. *Suto-laſz*. Gelb-Haarig. *Sárga*, *veres haju*.

Flāviſſæ, arum. f. *plur*. *obſolet*. Gell. V. *Theſaurus*.

Flāvus, a, um. *Virg*. Flāvidus, a, um. Gell. *Sut*, *rigy*. Gelb. *Sárga*.

Flēbĭlis, is, *com*. le, n. Hor. *Plachlyiv*, *plachu vréden*. Bevveinend, kläglich. *Siralmas*.

Flēbĭlĭter. *Adv*. Cic. *Plachlyivo*, *z - plachom*, *plachno*. Mit vveinen. *Sirván, ſiralmaſan*.

Flecto, is, ere, exi, exum. (Act.) Cic. *Zvíjam*, *privijam*, *nagiblyem*. Biege. *Hajtom*. 2. Transl. V. *Diverto*, *Declino*. flectere currum de via. Cic. *Kola z puta obernuti*. Den Wagen von dem Weeg ableiten. *Kifordulni, kitérni a' ſzekérrel az útból*. 3. V. *Moveo*, aliquem oratione flectere. Cic. *Koga nagovoriti*, *nakaj genuti*. Einen bereden. *Valakit beſzédével könyörületeſ égre forditani*. 4. V. *Averto*. nisi Dii immortales omni ratione placati ſuo numine prope fata ipſa

ipſa flexiſſent. *Cic. in Catil.* 5. Flectere genua, flectere cantus *Lucr.* &c.

Flegmen, ĭnis, n. *Med.* dicitur, cùm ex labore viæ ſanguis circa talos effluit.

Flēmen, ĭnis n. Plaut. Feſt. *Idem.*

Fleo, es, ere, ēvi, ētum (Neu. *alii* Act. *eò quod utrámque habeat ſignificationem, id quod & de pluribus alii verbis nota*) Cic. *Plachemſze, plachem.* Weine. *Sírok, ſíratom.*

Flētus, ûs, m. Cic *Plach.* Das Weinen. *Siralom, ſírás, rívás.*

Flexănĭmus, a, um, & Flexănĭmis, is, *com.* e. n. Cic. *Szercéo-genylive, nagovorliv, giblive.* Hertz-bewveglich, bewveglich. *Szivét meghajtó.*

Flexilis, is, *com.* le, n. *Ovid.* Flexĭbĭlis. Cic. *Sidek, zvitliv, prigibliv.* Das ſich biegen laſt. *Hajlandó, hajtható.* 2. Transl. V. *Inconſtans.* Cic.

Flexĭlŏquus, a, um, Cic. *Rêcho-plet, ki z-rechmi plete. dvojno govori.* Zvveiffelhafftig in Reden. *Kétséges ſzólású, beſzédű.*

Flexio, onis, f. Cic. *Privianye, zgibanye, oklanenye.* e. Biegung. *Meghajtás, hajlás.* 2. Vid. *Anfractus.*

Flexo, as, are, avi, atum, (Act. *Freqv.*) Cato. *Privſam, zviam, zaviam.* Biege. *Hajtom.*

Flexum, i. n. Geogr. (*olim dictum* Poſonium urbs.) Vid. *Poſonium.*

Flexŭōſè, *Adv.* Plin. *Zaviato.* Krumm. *Horgaſon, tekergősön.*

Flexuōſus, a, um, Cato. *Zaviat.* Daſs ſich biegen laſt. *Horgas-borgas, tekergős.*

Flexūra, æ, f. Svet. Colum. *Zavianye, zvianye, privianye, zavoj.* e. Krümmung. *Hajtás, meghajtás.*

Flexus, ûs, m. Quint. *idem.*

Flo, as, are, avi, atum, (Neut.) *ejus tamen compoſita etiam* Activam *habent ſignificationem.* Cic. *Puſſem.* Blaſe *fúvok.* Flare & ſorbere. *prov.* eſt rebus diverſiſſimis eodem tempore operam dare. *Plaut.*

Floccidus, a, um, Apul. *Pahulyaſzt, pahulyen, faſulyaſzt, Pazderliv.* Voll Wollen, Flöcklein. *Pihes, Pozdorjás.*

Floccifăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Terent. *Zaniſzar, za malo derſim.* Verachte, vvenig achte, gering ſchetze. *Semmire becsűlöm, ſemminek tartom.*

Floccipendo, is, ere, pendi, enſum, [Act.] Terent. *idem.*

Floccŭlus, i, m. Plin. *Pavulicza, pahulyek, pazderek.* s. Flöcklein. *Pihetske.*

Floccus, i, m. Plin. *Pahuly, pahuly, pazder, pavulya, faſulyek.* e. Flocken, e. Fäſslein. *Pih.* 2. Transl. ſumitur pro *re nullius pretii.* Aliquem flocci pendere. *Ter.* Vel: Ne quidem flocci facere. *Cic.*

Flōces, ōcum. *plur.* f. Gell. *Chiger, vino iz tropin nachinyeno.* Treſter Wein. *Tsiger.* 2. *Vinſzke droſgye.* e. Heſen. *Bor ſeprő.*

Flōrēnus, i, m. *Kanyichki.* Ein Gulden. *forint.* à flore lilii, quem moneta aurea *Florentiæ* An 1252. cuſa referebat, dictus.

Flōreſco, is, ere, (Inchoat.) Colum. *Zacsvetujem.* Anfange zu blühen. *Virágozni kezdek.*

Flōreo, es, ere, ōrui, [Neut.] Cic. *Czvetem, czvatem.* Blühe. *Virágozok.* 2. Transl. V. *Excello, vigeo.* Florere ingeniô, gloriâ, auctoritate &c. *Cic.*

Flōrĭdè, *Adv.* *Apul.* Flōrĭdius. *Lact.* flōrĭdiſſimè. *Czvetno, czvatno.* Blühend. *Virágoſan.*

Flōrĕus, a, um. *Czvetni, czvatni.* Blühend. *Virági, virágból-való.*

Flōrĭdus, a, um, (*Diminutiv.* Flōrĭdŭlus *Catull.*) Cic. *Czveten, czvaten.* 2. *Iz czvetja napravlyen.* Blühend. 2. Von Bluhmen gemacht. *Virágos.* 2. *Virágból tſinált.*

Flōrĭfĕr, & flōrĭgĕr, a, um, Lucret. *Czvetonoſz, czvet donoſſajuchi, imajuchi.* Das Bluhmen tragt. *Virág-hozó.*

Flōrĭlĕgium, ii, n. *Pobiranye, terganye czvetja.* e. Bluhmen-Sammlung, Bluhmen leſe. *Virág ſzedés, ſzaggatás.*

Flōrĭlĕgus, a, um, Ovid. *Czveto-ber, czveto-brach.* Das Bluhmen ſammlet. *Virágſzedő.*

Flōrĭpărus, a, um, Auſon. Vide *Flōrĭfer.*

Flōrŭlentus, a, um, Solin. *Pun czvetja.* Voll Bluhmen. *Teli virággal, virágos.*

Flōs, ōris, m. Virg. *Czvêt, Czvit.* e. Bluhm. *Virág.* 2. Transl. pro *Excellentia* in quacunque re, *ut.* Flos æris, flos ſalis, juventutis &c.

Floſcŭlus, li, m. *Cic.* Floſcellus, li, m. Apul. *Czvetek, Czvitak.* s. Blühmlein. *Virágotska.*

Fluctĭcŏla, æ, *com.* Sidon. *Vu vodi prebivajuchi.* Der im Waſſer vvohnet. *Vizben lakó.*

Fluctĭcŭlus, i, m. Apul. *Vodeni mali ſzlap, Val.* Kleine Welle. *Habotska.*

Fluctĭfrăgus *vel* Fluctĭfrăgus, a, um, *& ſic de aliis hujuſmodi.* Lucret. *Razmetajuchi vodene ſzlape, valove.* Das die Wellen zerſchlaget. *Hab-törő, Rontó.*

Fluctĭgĕna, æ, m. Mart. *Vu vodi regyen.* In Waſſer gebohren. *Vizben ſzűletett.*

Digitized by Google

Fluctĭsŏnus, a, um. Sil. *z-vodum-ſumechi ſzlapechi*. Mit Waſſer rauſchend, brauſend. *Viz-zengérü*.

Fluctĭvăgus, a, um, Stat. *Naſzlapeh p'ava-juchi*. ali *vozechiſze*. Der auf Wellen ſchvveht, *oder* daher fährt. *Habok kõzött Lábbogó, uſzó*.

Fluctuātim, *Adv*. Arnob. *Szlape hitaiuch*, 2. *Gizdavo*, *Oholno*. Die Wellen vverfend, 2. Stoltz, hochmüthig. *Habozva*, *Hánykódva*, 2. *Kevélyen*.

Fluctuātio, onis, f. Liv. *Vodeno valyanye*, *lulyanye*, *ſzlapov gibanye*. e. Waſſer-Schvvebung, Schvvenckung. *Habzás*, *Habozás*.

Fluctuātus, a, um, Plin. *Od ſzlapov ſztreſhen, valyan, ſzim y tam hitan*. Hin und vvieder von Wellen gevvorffen. *Ide s-tova Hányattatott*, *Habozott*.

Fluctuo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Plin*. Fluctuor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Liv. 1. *Szlape hitam*, *chinim*. Wellen treibe, mache. *Hánykódom*. Validè fluctuat mare. *Plaut*. 2. *pro* fluctibus jactor, agitor. *Szim y tamſze od ſzlapov hitam*. Hin und vvieder von Wellen gevvorffen vverde. *Habozok*, *lábbogok*. Quadriremémque in ſalo fluctuantem reliquerat. *Cic*. 3. pro *fluito, innato, ſupernato*. Lapidem fluctuare tradunt, *id eſt* ſupernatare. *Plin*. 4. Metaphoricè *pro* vacillo, anxius hæreo, dubius ſum. *Dvoim*, *neznam s'to ſzem chinechi*. Zvveiffele. *Kételkedem*. Fluctuare animo. Liv. *Dvoiti*. Zvveiffelhafftig ſeyn. *Kételkedni*. Invenitur etiam *apud nonnullos* fluctuo *Activ*.

Fluctus, ûs, m. Cic. *Szlap*, *vál vodeni*. e. Wellen, Waſſer-Wellen. *Habzás*, *Hab*, 2. V. *Perturbatio*, *Agitatio*. Cic.

Fluenter, *Adv*. Plin. *Vodo-tekuch*, *kaktipotok*. Wie ein Fluſs. *Folyva*, *Folyváſt*.

Fluentĭsŏnus, a, um, Catull. Vid. *Fluctiſonus*.

Fluentum, ti, n. Virg. *Otok od velikoga potoka*, v. g. *Draviſche*, *ſzaviſche*, &c. *Mali potok*. Ein kleiner Fluſs, Waſser-Strom, s. Bächel. *Folyó-viznek úgymint ſzávának, drávának* &c. *elſzakatt ina*, *ki árradott vize*.

Fluibundus, a, um, Mart. *Tekuchi*. Flieſsend. *Folyó*, *folyható*.

Fluĭdus, a, um, Liv. *Czurechi*. Flüſſig. *Híg*, *Folyó*.

Fluĭto, as, are, avi, atum. (Neu. *frequent*.) Liv. *Szvoda plavam*. Stetig fort und fort ſchvvimme. *Uſzdogalok*, *fenn lábbogok*. 2. Transl. V. *Dubito*.

Flūmen, ĭnis, n. Cic. *Potok*, *Réka*. Ein Fluſs. *Folyó viz*. 2. Transl. V. *Copia* Flumen orationis, verborum. *Cic*.

Flūmĭnālis, is, *com*. le, n. *Cæl. Aurel*. Flūmĭnĕus, ea, um. *Ovid*. Flŭviālis, is, *com*. le, n. *Colum*. Flŭviātĭcus, a, um, *Colum*, Flŭviātĭlis, is, *com*. le, n. Vitruv. *Potochni*. Von Fluſs. *Folyó vizi*.

Flūmĭnōſus, a, um, JCt. *Pun potokov*. Das voll von Flüſſen iſt. *Folyó-vizes*, *teli folyó-vizekkel*.

Fluo, is, ere, uxi, uxum. (Neu.) Cic. *Czurim*, *Techem*. Rinne, flieſſe. *Folyok*. 2. Transl. V. *Naſcor*, *Exeo*, *Emano*. Hæc omnia ex eodem fonte fluxerunt. *Cic. de nat. Deor*. 3. V. *Tendo*. Videamus illius conſilia, quo fluant. *Cic*. 1. 6. *Fam*. 4. V. *Succedo*, *Evenio*. Ad voluntatem noſtram, fluentibus. *Cic*. 1. *Off*. c. 26. 5. V. *Diffluo*, *Dilabor*. Fluit voluptas corporis. Fluunt omnia, nec diutiùs uno eodémque ſtatu perdurant. *Cic*. 6. V. *Excido*, *Cado*. Excident gladii, fluent arma de manibus. *Cic. Phil*. 12. c. 3. 7. *pro dedere ſe Vitiis*, *mollitiei*, *voluptati*. Voluptate liqueſcere & fluere mollitiâ. *Cic. Tuſc*. 4. c. 22. 8. V. *Abundo*. Fluere facetiis: *Plaut*. pro *abundare*.

Fluor, ōris, m. *Apul*. fluxus, ûs, m. *Celſ*. fluxūra, æ, f. *Colum*. flŭxio, ōnis, f. Plin. *Czurenye*, *Techenye*, *Tochenye*. Das Flieſſen. *Folyás*.

Fluſtra, ōrum, n. *plur*. Feſt. *Krotkocha morja*. e. Meer-Stille. *Tengeri tſendeſség*.

Flūta, æ, f. Macrob. *ſive* Anguilla marina. *plural*. *uſitatior eſt*.

Flūto, as, are, avi, atum, (Frequent.) *Lucret*. Vid. *Fluito*.

Flŭviātus, a, um, Plin. *Z-vodum zmeſſan*. Gevväſſert. *Vizzel keverett*. 2. Idem ac *maceratus in flumine*. Plin. l. 16. c. 39.

Flŭvĭdus, a, um, Lucret. Vid. *Fluidus*.

Flŭvius, ii, m. Lucret. *Potok*. Ein Fluſs. *Folyó-viz*.

Fluxè *Adv*. Varro. *Czurkom*, *Czurech*, *Tekuch*. Flüſsiglich, rinnend. *Folyva*. 2. Idem ac *Remiſſè*, *Lentè*.

Fluxus, a, um, Plin. *comp*. Fluxior Svet. 1. *Czurechi*, *Tekuchi*, *Czurliv*. 2. Transl. *Prehajaiuchi*, *Neſztalni*, 3. *Zguſchen*, *maloreden*, 4. *Raſſiren*, *razpuſchen*, 5. *Mehek*, *ſenſzki*. 1. Flüſsig. 2. *Metaph*. vergehentlich, unbeſtändig, 3. Ausgelaſſen, liederlich, 4. Weit, ſchlappericht, 5. Weich,

5. Weich, vveibiſch. *Elfolyó*, *Tſepegő*, 2. *Múlandó*. 3. *Szabad életű*, *akaratú*, *ſemmire-kellő*. 4. *Elterjeſztett*, 5. *Lágy*, *Aſzſzonyos*. Formæ gloria fluxa eſt, Sall. *Lepote dika je neſztalna*. Die ſchöne Geſtalt verliehrt ſich bald. *A'ſzépségnek ditsősége álhatatlan*, *és múlandó*. Veſtimenta fluxa. Plin. *Siroka y razpuſchena oprava*. Weit, ſchlotterende Kleydung. *Széles*, *bő öltözet*, *ruha*. Animi fluxioris eſſe. Svet. *Zpuſchenomu y malovrednomu biti*. Ausgelaſſen und liederlich ſeyn. *Szabad akaratúnak*, *ſemmire-kellőnek lenni*.

Fluxus, ûs, m. Celſ. Vid. *Fluor*.

Fōcālē, is, n. Quint. 1. *Ogerlin*, *Navratnyak*, peregr. *Holztub* 2. *Golèr*, 3. *Selero*, z-*kemſze laſzi ſerkaju*, *rugaju*. ita Horat. 1. e. Halsbinde, ſ. Halstuch, 2. r. Kragen, 3. Ein Eyſen, damit man das Haar kräuſelt. *Nyakra-való*. 2. *Gallér*, 3. *Haj fodorító-vas*.

Fōcāle, is, n. (*à* focus) Senec. *Kubinſzka kerpa*, *zaſztor*, iliti *Pripregа kubára*. e. Schürtze, ſ. Schurtztuch, r. Kuchen-Fleck. *Konyhán egy-máſt törlő ruha*, *ſzakáts előkötő*, peregr. *ſurtz*.

Fōcānĕus, a, um, Focaneus palmes. Colum. *Mladicza*, *zaverſek med dvemi rozgvami*, *y med ofztalem ſzverſju priraſchena*. Ein Nebenſchoſs ſo zvviſchen den Gabeln der Wein-Reben ausſchieſt. *Kés ſzőlő tő*, vagy *más ágak között termett fattyú ágatska*.

Fōcāria, æ, f. JCt. *Kubaricza*, 2. *Kubinyſzka dekla*. e. Köchin, 2. e. Kuchen-Magd. *Szakátsné*, 2. *Konyha ſzolgáló*.

Fōcārius, a, um. *Kominſzki*. Das zur Heerdſtatt dienet. *Tűz helyes*, *tűz helyhez-való*.

Fōcārius, rii, m. JCt. *Kubinſzki dechak*. r. Kuchel-Bub. *Konyha gyermek*, *kukta*, *tűz-rakó*.

Fōcillātio, onis, f. *Okreplenye*, 2. *Sztoplenye*, *prigrejenye*. e. Erquickung, 2. e. Ervvärmung. *Enyhítés*, 2. *Megmelegítés*.

Fōcillātor, oris, m. 1. *Okrepitel*, *objachitel*, 2. *Prigrejavecz*, *ſztopitel*. r. Erquicker, 2. r. Ervvärmer. *Enyhítő*, 2. *Meg-melegítő*.

Fōcillātrix, icis, f. *Okrepitelicza*, *objachitelicza*, 2. *Zgrejavitelicza*, *ſztopitelicza*. e. Erquickerin, 2. e. Ervvärmerin. *Enyhítőné*, 2. *Melegítőné*.

Fōcillo, as, are, *Plin*. Fōcilo, as, are, avi, atum. (Act. à Foveo.) Ovid. 1. *Krépim*, 2. *Topim*. *grejem*. Erquicke, 2. Ervvärme. *Táplálom*, *éleſztem*, 2. *Melegítem*.

Fōcillor, aris, ari, atus ſum, [Dep.] Varro. *Krepimſze*, *jachimſze*, 2. *Grejemſze*, *Topimſze*. Ich vverde erquicket, 2. Ervvärmet. *Megéledek*, 2. *Melegſzem*. Eſt etiam verbum *Paſsivum* apud Plin.

Fōcŭla, orum, n. *plur*. *Plaut*. Fōcŭlāre, is, n. Nonius. *Hrana*, *kreplenye*. e. Nahrung. *Tápláló eledelek*.

Fōcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Vide. *Focillo*.

Fōcŭlus, i, m. (Fōcillus, i, m.) *Diminut*. Juven. *Malo ognyiſche*. Kleiner Heerd. *Tűz helyetske*.

Fōcus, ci, m. (*à foveo*.) Cato. *Kámin*, *ognyiſche*, 2. *Hiſa*, *ſatanye*, *domovina*. 1. r. Heerd, e. Feuerſtatt, 2. e. Hauſs-Wohnung, s. Vatterland. *Tűz-hely* 2. *Ház*, *hazánk*.

Fŏdĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Pribádam*, *podbádam*, *bodem*, *dubem*, *klyujem*, *kopam*. 2. Transl. *Turobnoga chinim*, *z-rechmi bodem*, *duſiſem*, *bòl dodajem*. Einen anreitze, grüble, grabe. 2. *Metaph*. Bekümmert mache, Stich-Wort gebe. *áskálok*, *turkálok*, *ſzurkálok*, *vájkálok*, 2. Transl. *Szomorítom*, *ſzóval ſzúrom*. Fodicare alicui animum. Plaut. *Kōmu bòl vu ſzerczu dodati*. Einen im Hertzen vveh thuen. *Valakinek ſzivében fájdalmat okozni*.

Fŏdīna, æ, f. Plin. *Ruda*, *jama rudárſzka*, *iz koje ſzeſzrebro*, *zlato*, *ſelezo &c. kopa*. e. Ertz-Grube, Gold-, Silber-Grube, &c. *Értz*, *Ezüſt*, *arany &c. bánya*.

Fŏdio, is, ere, fōdi, foſſum, (Act.) Cæſ. *Kopam*, *dubem*. 2. Transl. *Bodem*, *prebadam*, *morim*. 1. Grabe. 2. *Metaph*. Steche, durchſteche, umbringe, tödte. *ások*, *kapálok*, *vájok*. 2. Metaph. *Szúrom*, *megölöm*. Stimulis bovem fodere, Cic. *Z-bodalom* pereg. *Spiczum iz oczeli ali iz ſeleza bodech vola priganyati*, *tirati*. Einen Ochſen mit dem Stachel *oder* Eyſen forttreiben. *Öſztönnel az ökröt öſztönözni*, *ſzurkálni*. Fodit eum dolor. Terent. *Veliku ima on bòl*. Er hat groſsen Schmertzen. *Nagy fájdalomban vagyon*. Dicitur & per *4tam Conjugationem*. Fodio, is, ire &c. Fodior, iris, iri, &c. Adhuc fodiri poſſunt. *Colum*. *lib*. 11. *c*. 2.

Fœciālis, is, *com*. le, n. Vide. *Fecialis*.

Fœcundē, *Adv*. Cic. *Rodno*, *Plodno*. Fruchtbar. *Gyümöltsösön*, *Termetten*.

Fœcundĭtas, atis, f. Plin. *Rodnoſzt*, *Plodnoſzt*.

Digitized by Google

e. Fruchtbarkeit. *Tenyéſſeg*, *Bőség*, *ſzaporaság*.

Fœcundo, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Rodno, plodno, chinim*. Fruchtbar mache. *Szaporitom termékenyé teſzem*.

Fœcundus, a, um. *Plin*. Fœcundior, *Juven*. Fœcundiſſimus, Tacit. *Rodien*, *ploden*. Fruchtbar. *Tenyéſző*, *Gyümölt őző*. 2. V. *Copioſus*, *abundans*. Fœcundi calices quem non fecêre diſertum. *Hor*.

Fœdātus, a, um Cic. *Oſzmeragyen*, *pogergyen*. Beſudlet, verunreiniget. *Undokitott*, *otsmányitott*.

Fœdè *Adv*. Fœdiùs, Fœdiſſimè, Cic. *Merſzko*, *oſzmeragyeno*, *pogergyeno*, *gerdo*. Schändlich, unflätig, garſtig. *Undokúl*, *otsmányúl*.

Fœdĕrātus, a, um. Cic. *Zdruſen*, *vuveren*, *zvezan vu vernoſzti*. Verbündet, Allirt, *Frigyes*, *ſzövetſéges*.

Fœdĕro, as, are, avi, atum (Act.) Tacit. *Vu vernoſzti kôga veſem*, *druſim*, *moje ſztrane chinim*. Verbünde, durch einen Bund vereinige, Alliere. *Szövetkezek*, *frigyeſkedek*.

Fœdĭfrăgus, a, um. Cic. *Vuſzkok od vere dane*, *krivorotni*, *kvari vera*, *preterſſitel zaveta*. Bund-brüchtig. *Hitit-hagyott*, *hit törő*.

Fœdĭtas, atis, f. Cic. *Gerdocha*, *Merſzkocha*, *Gerdoba*. e. Garſtigkeit, Abſcheulichkeit, e. Schand. *Undokſág*, *otſmányſág*.

Fœdo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Pogergyuiem*, *ſmeradim*, *merzkoga chinim*. Beſudle, verunreinige, beflecke, bemackle. *Undokítom*, *Tſúnyítom*. 2. Transl. V. *Dehoneſto*. Cic.

Fœdus, a, um. Fœdior. *Liv*. Fœdiſſimus. Cic. *Gerd*, *Merzek*, *Pogan*. Garſtig, unflätig, ſchändlich. *Undok*, *otſmány*, *Fertelmes*.

Fœdus, ĕris, n. Cic. *Pogodba*, *zavez vu vere*, *vurotenye*. e. Bündnuſs, r. Bund, e. Verbindung. Vereynigung. *Frigy kötés*, *ſzövetſég*. Transl. accipitur pro *quocunque pacto amicitiæ vinculo*. ut: fœdus conjugale &c. Item pro *Lege*. Virg. *Phras*. Fœdus cum aliquo facere, agere, ſancire, jungere, ferire, icere, paciſci cum aliquo, in fœdus tranſire. Fœderibus cum hoſte devincire fidem, fœdere ſtare.

Fœmĭna, (Femina) æ, f. Plin. Fœmella, (Femella) æ, f. diminut. *Sena*, *ſenchicza*, *ſzamicza*. s. Weib, Weiblein. *Aſzſzony*, *aſzſzonyka*. dicitur etiam de animantibus, *ut*: Porcus fœmina Cic. &c.

Fœmĭnĕus, a, um. *Juv*. Fœmĭninus, a, um Quint. *Senſzki*. Weibiſch, Weiblich. *Aſzſzonyos*, *aſzſzonyi*.

Fœnārĭus, a, um Cato. *Szenov*, *a*, *o*. *Szenſzki*, *a*, *o*. Zum Heu gehörig. *Szénás*.

Fœnĕbris, is, *com*. bre, n. Liv. *Uſuraski*, *krivo kamatni*. Wucheriſch. *Uſorához való*.

Fœnĕrālia, orum. n. *plur*. Cic. *Tempus*, quo Uſurarius accipit, vel reddit uſuram.

Fœnĕrārius, a, um. Vide *Fœnebris*.

Fœnĕrārius, rii, m. Firm. *Uſuràs*, *kamatnik*. r. Wucherer. *Uſorás*.

Fœnĕrātio, onis, f. Cic. *Uſuraſtvo*, *krivo-kamatenye*. Daſs Wuchern. *Uſoráskodás*. V. *Fœnus*. N. 1.

Fœnĕrātĭtius, a, um. *Calep*. Vide *Fœnebris*.

Fœnĕrātò, *Adv*. Plaut. *Po uſuri*, *uſuraski*, *kamatno*. Wucheriſch. *Uſoráſon*.

Fœnĕrātor, oris, m. Cic. Vide *Fœnerarius*.

Fœnĕrātōrius, a, um. Val. Max. Vide *Fœnebris*.

Fœnĕrātrix, īcis, f. Val. Max. *Uſuraſſicza*, *kamatnicza*. e. Wucherin. *Uſoráſné*.

Fœnĕro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Na uſuru*, *kamatu dajem* ali *jemlyem*. Auf Wucher gebe *oder* nehme. *Uſorára adom*, *Uſorára adok*, vagy *véſzek*. 2. Transl. Interdum pro *cum lucro licito*, *reddo*. Terent.

Fœnĕror, aris, ari, atus ſum (Deponens) Martial. *idem*.

Fœnĭcŭlārius, a, um. Cic. Vide *Fœnarius*.

Fœnĭcŭlum, li, n. Plin. *Szlatki januſ*, *ſzlatki kopar*, *Koromach*. r. Fenchel. *Kapor*.

Fœnĭſex, icis, & Fœnĭſex, sĕcis, m. Plin. *Koſzecz*. r. Mäder. *Kaſzás*.

Fœnile, is, n. Colum. *Szenik*, *ſzenyak*. r. Heugaden, ein Ort da man daſs Heu behaltet. *Széna-tartó hely*. 2. per abuſum ſumitur pro *Prato*.

Fœnĭsĕca, æ, *com*. Colum. Vide *Fœniſex*.

Fœnĭsĕcium, ii, n. *Colum*. Fœnĭsĕcia, æ, f. Varro. *Koſzitva*, *koſzenye*, *koſzitba*. Daſs Mäden. *Kaſzálás*.

Fœnŏgræcum (Fœnum græcum) i, n. Colum. *Trava*, *Borja travicza zvana*, *piſzkavicza*. r. Bocks-Horn (Kraut) *Bak ſzarvú fű*.

Fœnum, i, n. Colum. *Széno*. s. Heu. *Széna*.

Fœnus, ŏris, n. Cic. 1. *Uſura*, *kamata* iliti *vech neg kôga ide jemlyenye*. 2. *Haſzen*, *Dobitek*. 1. r. Wucher. 2. r. Nutz, Gevvin. 1. *Uſora*. 2. *Haſzon*, *Nyereség*. 3. V. *Cenſus*. N. 5. Dare peccuniam fœnori. Cic. *Dati peneze na vujem*, vulgò *na Intereſs*. s. Geld auf Zinſs auſsleichen. *Intereſre pénzt adni*. Nummi in fœnore poſiti. Horat. *Peneze*

neti na uſuru dani. In Wucher gelegtes Geld. *Uſorára adott pénz.*

Fœnuſcŭlum, li, n. [*Diminut.*] Plaut. *Malauſura,* ali *mal dobichek.* Kleiner Wucher, *oder* Gevvinn. *Uſorátska.*

Fœteo, es, ere, fœtui. [Neu.] Mart. *Szmerdim, vonyam.* Stincke. *Budős vagyok.* Synon. *malè oleo.*

Fœtĭdĭtas, atis, f. Senec. *Szmerdlivocha, ſmerdlivozt: hman, merſzka duha, vonyba.* Böſer Geruch. *Budőſég.*

Fœtĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Vonyati. ſzmerdeti chinim.* Stinckend mache. *Budő ſitem.*

Fœtĭdus, a, um. Plaut. *Szmerdliv, vonyav, vonyúchi.* Stinckend. *Büdős, dohos.*

Fœtĭfer, ĕra, ĕrum. Plin. (à fœtus) *Szád, plód donaſſajuchi.* Frucht tragend. *Gyümőltsős, magzatot hozó, ſzülő.*

Fœdĭfĭcus, a, um. Plin. *Ploden.* Fruchtbar. *Gyümőltsőző, tenyéſző.*

Fœtor, ōris, m. Colum. *Szmrad, hojnba, vonyba.* r Geſtanck. *Bűz, budőſég. Phras.* Fœtente eſt Spiritu. Non modò non animum integrum, ſed ne animam quidem puram conſervare potuit. Ore fœtido teterrimam peſtem nobis inhalat. Homo contaminato ſpiritu, qui omnes abs ſe odoris fœditate depellat, locum mutare cogat, qui aliorum naſis maximam exhibeat moleſtiam.

Fœtŭlentus, a, um. Apul. Vide *Fœtidus.*

Fœtus, ûs, m. Cic. *Szád, plód, zanoſſek.* e. Leibs-Frucht, *und* andere Frucht. *magzat, és egyéb féle gyümőltſ.*

Fœtus, a, um. Virg. *Noſſecha, brej, ploden.* Früchtig, daſs da trägt. *Terhes, hefas.* Fœta ovis. Virg. *Ovcza breja.* Trachtiges Schaaff. *Haſas juh.*

Fŏlĭāceus, ea, eum. Plin. *Liſztov, kakti liſzt.* W e Bläter. *Leveles.*

Fŏlĭātĭlis, is, *com.* le, n. Fortunat. *Liſzteni, liſzten, liſztan.* Blätterich *Leveles.*

Fŏlĭōſus, a, um. *comp.* Folioſior. Plin. *Pun liſztia, liſzten.* Voll Blätter. *Igen leveles, ſok levelü.*

Fŏlium, ii, n. Plin. *Liſzt.* Ein Blat *Levél.*

Follĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Napukavam.* 2.(Neu.) *chesz noſzgovorim, buntam.* 3. *Otichem.* Aufblaſe. 2. Durch die Naſe rede, ſchnauffe. 3. Geſchvvelle. *Felfuvom.* 2. *Az orrommal ſüvők, Orrom-áltál ſzólok.* 3. *Meg dagadok.* Caligæ follicantes, & follicatæ. Hier. *Gege.* ali *ſiroke hlache, vulgò plyundre.* e. Blunder-Hoſen. *Bő nadrág, avagy Plundra.*

Follĭcŭlāre, is, n. Feſt. *Satran veſzla z-kóſum obvitoga.* Ein Theil von dem Ruder ſo mit Leder umgebunden. *Evező lapátnak bőrrel béborított réſze.*

Follĭcŭlus, i, m. Svet. *Mali meh, puhalcze iz koſe, meſſichek.* s. Blas-Balgl. *Fuvótska.*

Follis, is, m. Juv. *Meh.* r Blas-Balg. *Fuvó.* 2. Eſt *pila maxima* vento inflata vulgò *Ballon.* Folle decet pueros ludere. *Mart. l.* 14. *ep.* 47.

Fōmentātio, onis f. *Toplenye, grejenye, okreplenye.* e. Warmung, Zuſuſchung. *Táplálás, melegités.*

Fōmento, as, are. avi, atum. (Act.) Cæl. Aurel. *Grejem, krepim, topim, netim.* Wärme, kräftige. *Melegitem, táplálom.*

Fōmentum, i, n. Colum. *Netilo, krepoſzt, objachenye, toplota.* e. Kräfftigung, e. Ervvärmung. *élődés, Melegség.*

Fōmes, ĭtis, m. Prud. *Podnětek, guba za kreſsanye, czanyet reſzani, y oſztala koja ſze rada vuſgu.* r. Zunder: allerley das gut iſt Feuer zuerhalten, *oder* anzuzinden. *Taplo, Tűz éleſztéſre égetett ruha.* 2. Transl. *Fomes* dicitur, quidquid nos excitat & ſtimulat ad aliquid agendum. *Gell.* Sic dicitur *Fomes peccati,* &c.

Fons, fontis, m. Cic. *Zdenecz (najmre tekuchi) ſztudenecz.* r Brunn, r Brunn Quell. *Forrás, kút-fő.* 2. Metaph. *Pochetek, arok.* r. Urſprung, e. Urſach. *Kezdet, ok.* Sceleratiſſimorum Conſiliorum fontes aperire. Cic. ad Brut. *Nai gorieh to nachev pochetke y zroke povedati.* Die ſchlechteſte Räth offenbahren und Urſachen vorbringen. *Leg roſzabb tanáts-adáſnak kezdetét mondani.*

Fontālis, is, *com.* le, n. *Plaut.* Fontānus, a, um. *Solin.* Fontānĕus, ea, um. Plin. *Zdenecheni, zdenchni.* Von dem Brunn. *Forrásbéli, kúti.*

Fontānālia, Fontĭnālia, orum, n. *plur.* Feſt. *Obſzluſavanye negdaſſnye, iliti Szvetek zdenczev, v-koiemſzu vencze v-zdencze bitali, y zdencze korunili.* s. Brunnen-Feſt. *Kút ünneplő napok.*

Fontĭcŭlus, i, m. *Diminut.* Horat. *Zdenchecz,* Ein Brünnlein. *Kútacska, Forráſtska.*

Fontĭgĕnus, a, um Mart. *Iz Zdencza izhajajuchi.* Aus einen Brunnen entſproſſen. *Kút forrásból ſzármazó.*

Fŏră, orum, n. *plur.* Vide *Forum.*

Fŏrābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Vertliv, dubliv.* Das ſich bohren laſt. *Meg-furható.*

Fŏrāgo,

Digitized by Google

Fŏrāgo, ĭnis, f. Feſt. *Nit preje, ali konecz, z - koiem Tkalczi jednoga dneva tkanye razluchavaju od tkanya drugoga dneva.* r. Faden damit die Weber ihr Tag-Werck abzutheilen von Werck deſs anderen Tag pflegen. *Fonal vagy tzérna ſzál, mellyel az takátsok ſzővéſeket napról napra elrendelik.*

Fŏrāmen, ĭnis, n. Cic. *Prelo, ſkulya, lyuknya, vúzlina, vèrt.* s. Loch. *Lyuk, lik.*

Fŏrāmĭnātus, a, um. Sidon. *Vutel, lyuknyaſzt, ſkulaſzt.* Gelöchert. *Lyukaſztott.*

Fŏrāmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Sidon. *Prelo, lyuknyu, ſkulyu napravlyam.* Durch löchere, ein Loch mache. *lyukat tſinálok, lyukaſztom.*

Fŏrāmĭnōſus, a, um. *Vutel, lyuknyaſzt, ſkulyaſzt.* Voll mit Löchern. *Lyukas, likas.*

Fŏrārĭa, æ, f. Mart. *Filyarka ali ſena vſzaka, koja mleko, ſzir, verhnye, &c. jabuke y ſtàd vſzakojachki na piacz noſzi prodavat.* s. Weib *oder* e. Magd, ſo Millch, Käſs, &c. und allerley Frucht auf dem Platz traget, und verkauffet. *Minden - féle állapottal kufárkodó aſzſzony, kufárné.*

Fŏras, *Adv.* Cic. *Van, vun, nadvor, vanka.* Hinauſs, herauſs. *Oda - ki, kifelé, ki.*

Fŏrārĭa, & Fŏrārĭa, æ, f. Vide *Foraria.*

Fŏrātus, a, um. Vitruv. *Vèrtan, duben, ſupel, vutel.* Gebohrt, durchlöchert. *Lyukas, likaſztott, fúratott.*

Fŏrātus, ús, m. Lact. Vide *Foramen.*

Forceps, ĭpis, f. Feſt. Plin. &c. *maſc. verò.* Priſc. Cel. *Kleſche.* e. Zangen. *Fogó, barapófogó.* Ad id facto forcipe. *Celſ.* 2. ponitur Transl. pro *chelis cancrorum, ſcorpionum, & quarundam locuſtarum.* Plin. l. 9 c. 31.

Forcillo, *legitur &* Furcillo, as, are, avi, atum (Act.) Plaut. Vid. *Debilito.*

Forda, æ, f. Ovid. *Breja krava.* Trächtige Kuhe. *Haſas, borjuzó tehén, Tőlgyes ünő.*

Fordĭcīdĭa, orum, n. *plur.* Feſt. *Szvetek vu kojem ſzu negda breje krave alduvali.* Feſt da man tragende *oder* trächtige Kühe opfferte. *Innep, mellyben régenten az borjuzó teheneket áldozták.* Dicitur *etiam* Fordicidium, ii, n. Sing. *Feſt.*

Fŏrenſis, is, *com.* ſe, n. Cic. *Szudnyi.* Gerichtlich. *Törvényes.* Nec ſi id facerem in cauſis forenſibus, &c.

Fŏres, Fŏrium, f. *plur.* nunc *uſitatior.* Cic. *item.* Fŏris, is, f. *Sing.* uſus eſt Cic. Plaut. Terent. *propriè* Significat januam, quæ *foris* aperitur, ità Serv. Sumitur tamen *pro* omni porta. *Vrata naimre zvunſzka.* e. Thür von auſſen. *Külſő ajtó.* 2. Metaph. *dicitur.* Fores amicitiæ, gratiæ, &c. pulſare: pro *amicitiam, gratiam cujuſpiam quærere.* Fores amicitiæ &c. aperire: *pro* amicitiam alicui offerre. *Prilika prijatelſztva komu dati.* Gelegenheit zur Freundſchafft machen. *Valakinek barátságra alkalmatoságot adni, utat nyitani.* ità Cic. Item: In foribus adeſſe: Præ foribus eſſe. *Plin.* de eo eleganter dicitur, quod inſtat & proximum eſt.

Forfex, ĭcis, f. Colum. *Skarje.* e. Scheer. *Olló, ollo.* 2. Eſt genus *aciei.* inſtructæ in militia ad figuram forficis. *Gell. l.* 10. *c.* 9.

Forfĭcŭla, æ, f. [*Diminut.*] Plin. *Skaricze.* s. Scheerlein. *Ollócska.* 2. Transl. *Forficulæ* dicuntur extremitates brachiorum, &c. in cancris, &c.

Fŏri, orum, m. *plur.* Cic. *Table, iliti debele deſzke na ladji, po kojeh ſze ſzim y tam hodi.* e. Brucke am Schiff, ſo man darauff hin und her gehet. *Széles deſzkákból - való pallé az hajóban, mellyen ide s-tova járnak.* 2. V. *Circus, N.* 2. Item *Sulcamen.*

Fŏria, orum, n. *plur.* Varro. *Tenyko y mehko chlovechje blato.* 2. *Driſztavicza.* Menſchlicher dünner Koth. 2. Durchlauff. *Emberi tejjnek vékony és lágy Foſa.* 2. *Has folyás.*

Fŏrĭca, æ, f. Juv. *Zahod, Meſzto za potrebochu izpraznitiſze.* Ein Abtritts Ort. *Szükséges hely, árnyék ſzék.*

Fŏrĭcārĭus, rii, m. *Cal.* Fŏrnĭcārius, rii, m. Budæus. *Chiſztitel zahoda, iliti meſzta za potrebochu znaſitel.* Der den Abtritt ſäuberet. *árnyék ſzék, ſzükſéges hely tiſztitó.*

Fŏrĭcŭla, æ, f. (*Diminut.*) Varro. *Mala vrata.* s. Thürlein. *Ajtócska.*

Fŏrinsĕcŭs, *Adv.* Solin. *Zvuna, izvan, izvuna, izvana.* Von auſſen her, auſſerhalb. *Kűvűl, kivűl.*

Fŏrio, as, are, avi, atum, (Neu.) Schol. ad Juven. *Potrebochu od mene puſcham, na zahodu ſeludecz chiſztim.* Den Unrath des Leibs von mir laſſe. *Szükségemet hátúl tiſztitom.*

Fŏrĭŏlus, i, n. Nonius. *Driſztavecz, Griſavecz.* Der den Durchbruch hat. *A'kinn a' has-folyás vagyon.*

Fŏris, *Adv.* Cic. *Vani, Vuni, na dvoru, napolyu.* Drauſsen. *Ott künn, kivűl, kinn.*

Forma, æ, f. Cic. 1. *Zvunſzka prilika vſzakoga dugovanya,* 2. *Nachin,* 3. *Kip.* 4. *Lepota,* 5. *Obraz,* 6. *Szpodoba,* 7. *Felya.* Aeuſſerliche Geſtalt eines jeden Dinges,

2. e. Ma-

2. e. Manier, 3. e. Bildung, 4. e. Schönheit, 5. Das Geſicht, 6. e. Gleichnüſs, 7. e. Arth. 1. *Minden dolognak Külső, állapotja.* 2. *Mód* 3. *kép*, 4. *Szépség*, 5. *ábrázat*, *Artza*, 6. *Haſonlatoſſág*, 7. *Valaminek Neme*, *nem*.

Formāmentum, ti, n. Lucret. *Szpodobenye*, *Obrazenye*. e. Bildung, Geſtaltung. *Formálás*, *ábrázolás*.

Formātor, oris, m. Plin. *Szpodobitel*, *obrazitel*, *nakakov nachin y priliku nachinitel*, 2. *Navuchitel*. r. Geſtalter, Formirer, 2. r. Lehrmeiſter. *Formáló*, *ábrázoló*, 2. *Tanitó Meſter*.

Formātrix, icis, f. Claud. *Szpodobitelicza*, *obrazitelicza*, *koja na kakovu priliku y nachin kaj napravlya*, 2. *Navuchitelicza*. e. Bilderin, 2. e. Lehrmeiſterin. *Formálóné*, *ábrázolóné*, 2. *Tanitóné*.

Formātūra, æ, f. Lucret. Vide *Formamentum*.

Formīca, æ, f. Hor. *Mravlya*, *Mrav*. Ein Ameis. *Hangya*, 2. Formicæ Indicæ, *animalia Ægypti lupi magnitudine*, *felium colore ſed cornuta*. Plin. l. 11. c. 30.

Formīcabīlis, is, *com.* le, n. Formīcālis, is, *com.* le, n. Formīcans, antis, *om.* Plin. *Gibuchiſze kakti Mravlya*. Sich bevvegend vvie ein Ameis. *Hangya módra mozgó*. Pulſus formicabilis, formicans. *Szlabo y mlabavo ſile bienye*. Schvvacher Puls. *Érnek gyenge és gyors ütése*, *vertſe*.

Formīcārium, rii, n. *Mraviſche*, *mravinyak*, *mravinyak*. r. Ameis-Hauffen. *Hangya rakás hely*, *hangya-boly*.

Formīcātio, onis, f. Plin. *Vrucha ſzerblyavicza*. Ein heiſse Raud. *Hangya módra peſgés*, *viszketés*.

Formīcātum, ti, n. Apul. Vide *Formicarium*.

Formīcīnus, a, um, Plaut. *Mravji*, *mravlyinſzki*. Den Ameiſen zugehörend. *Hangyai*.

Formīco, as, are, avi, atum, [Neu.] Plin. *Idem kakti mravlya*. Krieche vvie ein Ameis. *Mégyek mind a' hangya*.

Formīcōſus, a, um, Plin. *Pun mravlyih*. Voll Ameiſen. *Teli hangyával*.

Formīcŭla, æ, f. Matt. *Mravlyicza*. Ein Ameiſlein. *Hangyátska*.

Formīdābīlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Sztraſſen*, *ſztrahovit*. Erſchröcklich. *Rettenetes*, *Iſzonyú*.

Formīdātio, onis, f. & Formīdo, inis, f. Cic. *Plaſſlivoſzt*, *plahoſzt*, *ſztrah velik*. 2. Schrecken, groſse Forcht. *Nagy rettegés*, *félelem*, *iſzonyodás*.

Formīdo, as, are, avi, atum, Formido mihi (Neu.) Plaut. Formido te [Act.] Cic. *Bojimſze*, *ſztraſſimſze*. Förchte, mich ſchrecke. *Félek*, *rettegek*.

Formīdŏlōsè, *Adv.* Cic. *Sztraſſlivo*, *ſztrahovito*. *Bojazlivo*, *plaſſlivo*, *ſztraſno*. Erſchröcklich. *Félelmeſen*, *rettegve*.

Formīdŏlōſus, a, um, Cic. *Sztraſſliv*, *plaſſliv*, *ſztrahovit*, *bojazliv*. Erſchröcklich, forchtſam. *Félelmes*. Compar. Formidoloſior, *Veget*. *Superl.* Formidoloſiſſimus, *Svet*.

Formo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Priliku y ſzpodobu napravlyam*, *prilichim*. Geſtalte, Bilde; Form, oder Geſtalt gebe. *Formálok*, *ábrázolok*. 2. *Podoúchavam*, *Prioúchavam Navúchavam*. ità *Quint*. Untervveiſe, unterrichte. *Tanitok*.

Formōſe, *Adv.* Apul. *Prilichno*. Hübſch. *ékeſen*, *rendeſen*.

Formōſitas, atis, f. Cic. *Lepa prilichnozt*, *Prilichna lepota*. Die Schönheit von Geſtalt. *ékeſség*, *Rendeſség*.

Formōſus, a, um, Formoſior, Formoſiſſimus, Terent. *Lepo-prilichen*, *prilichno-lep*. Hübſch, vvohlgeſtaltet. *ékes*, *rendes*.

Formŭla, æ, f. [*Diminut.*] Plaut. *Mali nachin*, *mala prilika*, *nachinecz*, vulgo *forma*. e. Kleine Weiſe, s. Muſter, e. Form. *Formátska*.

Formŭlārius, rii, m. Quint. *Piſzecz*, *koj vſzakoiache nachine piſzati zna*. r. Schreiber der allerhand Formular hat und kan. *Iró-Deák*, *különb féle iráſt tudó*, *iró*.

Formus, a, um, Feſt. Vide *Calidus*.

Fornācālia, orum, n. *plur.* Plin. *Pechih ſzvetek na kojem ſzu pechom na zahvalnozt negda ſzvoje aldove chinili*. s. Kuchen-Feſt. *ünnepek*, *mellyekben régenten az kementzéknek áldozatot tſináltak*.

Fornācārius, rii, m. Ulp. *Pek*. 2. *Lonchár*. 3. *Pechár*, *ki pechi kuri*. r. Beck, 2. r. Offner, 3. r. Einheitzer. *Kenyér sütő*, 2. *Gerentsér*, *faſzekas*, 3. *kementze fütő*.

Fornācĕus, ea, um, Plin. *Na ſzpodobu pechi napravlyen*. Wie ein Ofen geſtaltet, *oder* gemacht. *Kementze formára tſinált*.

Fornācŭla, æ, f. [*Diminut.*] Juv. *Mala pech*, *pechicza*. Ein Oeſelein. *Kementzétske*.

Fornax, acis, f. Plin. *Pech*. Ein Ofen. *Kementze*. 2. Fornax Dea fuit, in cujus honorem Fornacalia inſtituit Numa. *Plin. l.* 18. c. 2.

Digitized by Google

Fornicārius, rii, m. Scæv. *Tergovecz*, *il pod boltum terſi* 2. *Prāznik*, *Kurviſſ*. *Loter*. 1. Kramer ſo unter den Gevvölbern feyl hat. 2. Ein Hurer. *Böltos kalmár*, 2. *Kurváltodó*.

Fornicātio, onis, f. Senec. 1. *Bölt-verānye*, *vèr*, *Böltanye*. 2. *Kurvarīa*, *Praznenye Put*. 1. Schvvibbogen, e. Gevvölbung. 2. e. Hurerey. *Böltozás*, 2. *Kurváltodár*.

Fornĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Böltam*, *Bolte vèſem*. Wölbe. *Böltozok*.

Fornĭcor, aris, atus ſum, [Dep.] JCt. *Kurvarimſze*. e. Hurerey-Treibe. *Kurválkodok*.

Fornix, ĭcis, m. Cic. *Bölta*, *Vèz*. 1. Gevvölb, 1. Schvvibbogen. *Böltozat*, *Bolt*. 2. Transl. Idem ac *Meretricia cella*. Lenonum pueri quocunque in fornice nati. *Juv. ſat.* 3. *V.* 156.

Fŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Vertam*. Bohre, löchere. *Fúrok*.

Forpex, ĭcis, f. Vitruv. *Laſſne Skarie*. e. Haar-Scheer. *Nyírő olló*. Legendum fortè eſſet *Forfex*.

Fors, *Vocat.* ô fors. *Ablat.* Forte, f. Cic. *Szrechno pripechenye*. 2. *Szrecha*. 1. Glückfall, 2. s. Glück. *Szerentsés eſet*, 2. *Szerentse*. ità Cic.

Fors, *Adv.* Forsăn, Forsĭtăn: *Terent.* Fortaſsis, Fortaſsē: *Cic.* Fortaſsēān. Apul. *Morebiti*, *Moſebiti*, *Bêrs*. Vielleicht. *Talám*, *Netalám*.

† Fortălitium, ii, n. *Grād*, *zavetje*, *Jachkina*, *ogragya za obrambu*. e. Veſtung, beveſteter Orth. *Vár*, *óltalom hely*.

Fortax, ăcis, f. Turn. *Zid*, iliti *Kómin na kojem pech ſztoi*. 1. Heerd darauf der Ofen ſtehet. *Kementze tartó allya*, kő *fala*.

Fortè, *Adv.* Liv. Fortuītō *Adv.* Cic. *Naſzrechu*, *po ſzrechi*, *Napetcze*, *Iz nenade*, *z pripechenyem*. Zum Glück ohngefehr. *Történet-ſzerént*, *ſzerentsére*.

Forteſco, is, ere, [Inch.] Aul. Gell. *Jak poſztajem*. Starck vverde. *Meg-erősödöm*.

Fortex, ĭcis, m. Juv. *Beloza na kraiu roſe liſzta*. Das vveiſse am Roſen Blat, an der Spitz. *Roſa levél ſzélen valo fejérég*.

Fortĭcŭlus, i, m. Cic. *Nekuliko jàk*. Etvvas ſtarck. *Erőſet ke*.

Fortĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Jachim*, *Tverdim*, *Krépim*. Starck mache. *Meg-erősitem*.

Fortis, is, *com.* te, n. Jul. Cæſ. *Jàk*, *Mechen*. Starck. *Erős*. Phras. *Vir fortis*: ſingulari animi magnitudine, qui humana omnia premat: omnia, quæ in hominem cadere poſſent, ſubter ſe habeat & deſpiciat: firmiore animô præditus: infra ſe omnia humana ducens. Robuſtô animô & invictâ conſtantiâ: cui ſuppetunt animi ad invidiam ſuperandam: quem nullus unquam terror dejiciat.

Fortĭtĕr, *Adv.* Jul. Cæſ. *Jako*, *Mechno*, *Precze*. Starck. *Erőſen*.

Fortĭtūdo, inis, f. Cic. *Jakoſzt*, *Mich*, *kréposzt*. e. Starcke. *Erőség*.

Fortiuſcŭlus, a, um, Plaut. Vid. *Forticulus*.

Fortuĭtus, a, um, Tacit. *Pripetno*, *Dogodni*, *Nenadni*. Zufällig, vvas ſich ohngefehr zutragt. *Történetből való*.

Fortūna, æ, f. Cic. *Szrecha*. s. Glück. *Szerentſe*, 2. *Pripechenye*. *Pripad*. 1. Fall. *Történet*. Forte fortuna Cic. *Napetcze*, vel *Na ſzrechu*. Ohngefehr, vel zum Glück. *Történet ſzerént*, vel *ſzerentſére*. 3. Vid. *Condi io*. Cic. 5. de fin. Infimæ fortunæ homo. 4. Vid. *Divitiæ*. Cic. Div. in Verr. Cur &c. eos nunc planè fortunis omnibus conatis evertere? *Idem de amicitia C.* 16. Sæpè enim quibuſdam aut animus abjectior eſt, aut ſpes amplificandæ fortunæ fractior. 5. Frequenter epithetis: *Secunda* & *adverſa* diſtinguitur. *Cic. in Famil.* Vidimus aliquoties ſecundam pulcherrimè te ferre fortunam, magnámque ex ea re te laudem adipiſci: fac, aliquando intelligamus adverſam quoque te æquè ferre poſſe. 6. Ab antiquis *Fortuna* Dea credita eſt. *Cic. de amic. Cap.* 15. Non enim ſolum ipſa Fortuna cæca eſt, ſed nos etiam plerumque efficit cæcos, quos complexa eſt. *Phras.* *Fortunæ ſe committere*. Ut negotium meum caſus gubernabit, quemcunque curſum fortuna dederit, acqu etiam: in dubiam aleam ivi quam fortuna rem dabit, in eam vires & conſilium applicabo. Sorti rem commiſi, fortunæ mea conſilia applicabo.

Fortūnātē, *Adv.* Cic. Fortūnātim, *Enn.* ap. Non. *Szrechno*. Glücklich. *Szerentséſen*. Fortunatim, feliciter, ac bene vertat. *Enn.* apud Non. Cap. 2. N. 33. 4.

Fortūnātus, a, um, Cic. *Szrechen*. Glückſeelig. *Szerentsés*.

Fortūno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szrechu dajem* (*ſzrechnoga chinim*). Glückhafft mache. *Szerentséſitem*. Tibi patrimonium Dii fortunent. *Cic. L.* 2. *Fam. Epiſt.* 2.

Fŏrŭli, orum, m. *plur.* [*Dimin.* à fori] Feſt. Vid.

Vid *Circus*. 2. *Kniſne polichicze, Pridelicze kniſne, ormarchecsi, za knige prechke*. Bücher - Lädlein, Käſtlein, &c. *Könyv lárták kák, Polczoczkák, kis almáriom*.

Fŏrum i, n, Cic. *Terhiſche, Terg. meſzto za terg*. Teregr. Piacz. r. Marckt, Platz. *Piacz*. 2. *Meſzto na kömſze praude ſzude Orſzachke; Varoſke Hiſe*. Das Gerichts-Hauſs, Rath-Hauſs, Recht Hauſs. *Törvény-tévő hely; Tanács Ház*. Foro uti. *prov. eſt* præſentem rerum ſtatum boni conſulere. & ſe omni fortunæ accomodare. *Terent*. Cedere foro dicuntur; qui ære alieno oppreſſi ſolvendo non ſunt. *Juv. Sat.* 11. v. 50.

Fŏrus, i, m. Colum. Vid. *Foramen*.

Forvus, a, um, Serv. Vid. *Callidus*.

Foſſa, æ, f. Cic. Fŏvĕa, eæ, f. Plaut. *Graba, Jama*. e. Grub. r. Graben. *Árok, Verem*.

Foſſātius, ii, m. Hieron. *Grabar, Jamo-kopar*. r. Grabet. *Árok-ásó*.

Foſsĭlis, is. *com.* le, n, Plin. *Kopni*. Das ſich graben läſt. *Ásott, Vájható, ásható*.

Foſſio, ōnis, f. Cic. *Koppanye*. Das Graben. *Ásás, kapálás*.

Foſſo. as. are. avi, atum, (Act.) Varro. *Koppam*. Grabe. *Ások, kapálok*.

Foſſor, ōris. m. Virg. *Koppach*. r. Graber. *Ásó, kapás*. 2. Transl. pro *Homo agreſtis & imperitus*. Cum ſis cæterà foſſor. *Perſ*.

Foſsŭla. æ, f. [*Diminut*.] Colum. *Grabicza, Jamicza*. Ein Gräblein. *Árkotska, Vermetske*.

Foſsūra, æ, f. Svet. Vid. *Foſſio*.

Fōtus, ûs. m. Plin. Vid. *Fomentum*.

Fŏvĕa, eæ, f. Plaut. Vid. *Foſſa*. 2. Vid. *Fraus, inſidiæ*. Ego ille doctus leno penè in foveam incidi. *Plaut*.

Fŏveo, es, ere, fōvi, fōtum, (Act.) Cic. *Krepim, Greiem, Tepim, Netim*. Kräfftige, ervvärme, vvarm halte. *Táplálom, Melegitem*. 2. Vid. *Tueor*. 3. Vide *Nutrio, Alo* Vitam ſpes fovet. *Tibul*.

Fŏvĕŏla. æ, f. Galen. *Velik ochiu otok*. Hoches Augen-Geſchvvär. *Nagy ſzem dagadás*.

Fráceo. es, ere, ācui, (Neu.) *Nonius*. Fraceſco, is, ere, [Incho.] Colum. *Od ſztarine tukmem gnyiem. pleſznivem*. Von Alter ſchimmlicht, und faul vverde. *Meg-rothadok, Avaſodok*. Synon. *Corrumpor, vetuſtate putreſio*. 2. Transl. Vid. *Diſpliceo*. Fracebunt. *id eſt* diſplicebunt. *Feſt*.

Frāces, ium, f. *plur*. Colum. *Smurad, y Droſgye olia*. e. Trüſen *oder* Heſen des Oel. *Olai ſeprőllétie, Gazza*.

Frăcĭdus. a. um. Cato. *Tukzen, Pleſznive. Napol gnyil*. Teig. halb faul, ſchimmlicht. *Pochadt, ſenyvedett. Rothadott. Penéſzes*.

Fractillum. i, n. Iſid. *Melin mali za kavu, ali za Perper*, &c. e. Kaffee-Mühl, *oder* Pfeffer-Mühl, &c. *Kávé, Bors &c. őrlő, törő malmotska*.

Fractio. onis, f. *Poterenye, Lamlyenye, Utergnenye, Utergnutje, kerſenye*. Das Brechen. e. Brechung. *Meg-törés, ſzaggatás*.

Fractūra. æ, f. Plin. *Lom, Lamanye, Uterſek*. Ein Bruch. *Törés, Romlás, ſzegés*.

Frænum, i, n. Vid. *Frenum, cum derivatis*.

Frāga, ōrum. n. *plur*. Virg. *Jagode*. e. Erdbeer. *Eperj*. Dicitur etiam Fragum, i, n. *in Sing*. ità Apul.

Frāgāria, æ. f. Plin. *Jagodna trava, Jagodina*. e. Erdbeer-Kraut. *Eperj-fü*.

Frăgĭlis, is, *com*. le, n. Cic. *Kerhek, Kerhke, Kerſhiv*. Gebrechlich. *Romlandó, Töredékeny*. 2. Transl. Vid. *Caducus, Inconſtans*.

Frăgĭlĭtas, atis. f. Plin. *Kerhkocha, Kerhkoſzt*. e. Gebrechlichkeit, Brüchigkeit. *Romlandóság*. 2. Trans. Vid. *Imbecillitas*.

Frăgĭlĭter, *Adv. Comp*. Fragilius, Plin. *Kerhko, Kerſhivo*. Gebrechlich. *Romlandó képen, Gyarlón*.

Frăgium, ii, n. Apul. Vide *Fractura*.

Fragmen, ĭnis, n. *Virg*. Fragmentum, i, n. Cic. *Kerhet, Okerhek, Vlomek, Kerſek, Oterſen falat*. Ein gebrochenes Stuck. *Töredék, Hulladék*.

Frăgor, ōris, m. Plin. *Puk, Praſzk, Ropot, Luſzk*. r. Knall, Krach, Knack. *Harſogás, Tſattogás, Ropogás*.

Frăgōsè, *Adv*. Plin. *Z Praſzkum, Luſzkum, Hruplivo, Z-ropotom*. Mit einem Krach, *oder* Knall. *Harſogva, Ropogva*.

Frăgōſus. a, um, Valer. *Praſzketliv; Luſzketliv, Ropotliv*. Item *Kerſliv, Vlomliv*. Krachig, knallig, Schroffícht. *Harſogós, Ropogós*. Item *Romlandós*. 2. Transiat. Vid. *Rudis, Impolitus*. 3. Vide *Aſper, durus*. Quint.

Frăgrans, antis. *Om*. Virg. *Lepo-diſſechi*. Wohl-riechend. *Jó illatú, ſzagú*.

Frăgrantia, æ, f. Val. Max. *Lepa duha*. Wohlriechender Geruch. *Jó illat, ſzag*.

Frăgro, as. are. avi, atum. (Neu) Mart. *Lepo diſſim, duhu vugodnu dajem*. Einen guten Geruch von mir gebe. *Jó ſzagot, vagy*

vagy *illatot bocsátok*. Synon. *Redoleo*; *oleo*, *frangendo odorem emitto*.

Frăgŭ'a, æ, f. Botan. Vid. *Fragaria*.

Frămĕa, eæ, f. Juv. *Szablya*, olim *ſtulicza*, *dárda*. r. Säbel, ein gebogenes ſcharffes Gevvöhr, vor Zeiten ein ſpitziges Gevvöhr. *Szablya, kard. Dárda.*

Frango, is, ere, frēgi, fractum, (Act.) Cic. *Terem*, *Lamlyem*, *Lomim*. *Kerſſem*. *Potiram*. Breche. zerbreche. *Töröm*, *Rontom*. 2. Transl. Vid. *Dejicio*, *Debilito*. Fractum Hanibalis animum &c. *Cic.*

Frāter, tris, m. Cic. *Brat*. r. Bruder. *Öcsém*, vagy *Bátyám*. Frater germanus *eſt ab eodem patre & Matre*. Uterinus *ſolùm ab eadem matre*.

Frātercŭlus, li, m. *Dimin*. Cic. *Bratecz*. r. Brüderlein. *Öcſécském*.

Frāternè, *Adv*. Cic. *Bratinſzki*. Brüderlich. *Atyafiſágoſon*, *Atyafiú-képen*.

Frāternĭtas, atis, f. Quint. *Bratinſztvo*. e. Brüderſchafft. *Atyafiſág*.

Frāternus, a, um, Cic. *Bratinſzki*. Brüderlich. *Atyafiúi*.

Frātilli, & Frantelli, orum, m. *plur*. Feſt. *Od ſzága &c. dole viſzechi kraj*. e. Frantzen an Teppich &c. hinab henckende. *ſzönyegeknek*, &c. *ſzélei*, *kárpit rojtja*.

Frātrĭa, æ, f. Feſt. *Jeterva*, *dveh bratov med ſzobum ſene tak zvane*. Zvveen Brüdern Weiber. *ángyom*, *Bátyám feleſége*.

Frātrĭcida, æ, *Com*. Cic. *Brato moreczali Brato-Moricza*. r. Bruder Mörder, *oder* e. Brüder Mörderin. *Bátya*, *öcse*, *Attyafia gyilkoſa*.

Frātrĭmōnĭum, ii, n. JCt. *Bratovo ocbinſztvo y imanye*. e. Habſchafft des Brüders, Brüders Güther und Vermögen. *Atyafiúi jóſzág*.

Frātruēlis, is, & Frātruus, ui, m. Iſid. *Szinovecz*. *bratov ſzin*. r. Bruders-Sohn. *Bátyám* vagy *öcſém fia*.

Frāudātio, onis, f. Cic. *Vkanyuvanye*, *Cziganenye*. r. Betrug. *Megtſalás*.

Fraudātor, oris, m. Cic. *Vkanitel*. r. Betrüger. *Meg tſaló*.

Fraudātōrĭus, a, um, *JCt*. Fraudŭlentus, a, um, Cic. *Cziganyaſzt*, *Vkanyujuchi*, *pun Cziganſe y vkanyuvanya*. Betrügeriſch, voll Betrug. *Tſalárd*, *álnok*.

Fraudātrix, icis, f. *Vkanitelicza*. e. Betrügerin. *Meg-tſalóné*.

Fraudo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon*. Decipio, Fallo. Deſtituo Ludifico. *Chalarim*, *Vkanyujem*, *z-Cziganium bodim*. Betrüge, hintergehe. *Meg-tſalom*. 2. V. *Detrah*. V. 2. Fraudare Stipendium militum. *Jul. Cæſ.* 3. Fraudare genium in re aliqua. *Cic. pro* ſibi ipſi aliquid *ſubtrahere*. ſeipſum re aliqua privare. Reperitur etiam Fraudor, aris, (Dep.) *Hinc* Frauſus, *Feſt*.

Fraudŭlenter, *Adv*. Colum. Fraudŭlentiùs, *Plin. Jun*. Fraudulentiſſimè Plaut. *Vkanylivo*, *Cziganſzko*, *Chalárno*, *Prevárctvè*, *z-Cziganium*. Mit Betrug. *Tſalárdúl*.

Fraudŭlentia, æ, f. *Plaut*. Fraus, dis, f. Cic. *Czigania*, *vkanyliveſzt*, *Chalaria*, *Hinba*. r. Betrug, e. Liſt. *Tſalárdſág*.

Frāus, audis, f. Cic. Vid. *Dolus*, *Deceptio*, *Fallacia*. 2. Pro *Culpa*, *Crimine*. Ulp. lib. 130. dig. de V. 5.

Frāuſus, a, um, (Antiqu. Particip. Activæ ſignific.) Liv. *Ki je tóga vkanil*. Der einen betrogen hat. *Ki valatit meg-tſalt*. Capitalem fraudem frauſus eſt. Liv. *Jega tak vkanil*, *daie vrêden glavnoga zgublyenya*. Hat einen ſo betrogen, das er des Todts vverth iſt. *Ugy meg-tſalta*, *hogy meg-érdemelye az fejét elveſzteni*.

Frax, ācis, f. *Legitur &* Frages & Flaces, Vid. *Fraces*.

Fraxātor, oris, m. Feſt. *Ki ſztraſe okolo pohaja*, *y pregleda*. Der die Wachten Rund beſuchet. *őr-állók*, *ſatrárák viſgálója*.

Fraxĭnētum, ti, n. Plin. *Jeſzenovie*. r. Orth vvo die Eſchen-Bäumer vvachſen. *Kőrős-fa nővő hely*, *erdő*.

Fraxĭnĕus, ea, um. *Colum*. Fraxĭnus, a, um, Ovid. *Jeſzenov*. Deſs Eſch-Baum. *Kőrős fából-való*.

Fraxĭnus, i, f. Virg. *Jeſzen*, *jeſzenovo dreva*. r. Eſch-Baum. *Kőrős-fa*.

Fraxo, as, are, avi, atum, (Neu.) Teſt. *Sztraſe pobagyam*. Die Wachten beſuche. *Sztráſákat viſgálok*.

Frĕmĕbundus, a, um, Ovid. *Duſzechiſze*. Trĕmendus, a, um, Sat. *Prejako ſzerdit*, *od lyutine ruchech*, *morgujuch*, &c. Gar, ſehr zornig; brauſend, raſend. *Igen haragos*, *agyarkodó*.

Frĕmĭtus, ûs, m. Jul. Cæſ. *Duſzenye*, *morguvanye*, *mermranye*, *praſzka*. Das Murren, Rauſchen, Brauſen. *Morgolódás*, *agyarkodás*, *zúgás*.

Frĕmo, is, ere, ui, ĭtum, (Neu.) Plin. *Duſzimſze*, *buchim*, *z-mermranyem ſumim*. Murre, brauſe, brumme. *Agyarkodom*, *zúgolódom*, *dúlok-fúlok*. Fremebat ereptum

ſibi

Digitized by Google

ſibi conſulatum. *Item.* Fremunt imani murmure venti. Ovid. &c.

Frĕmor, ŏris, m. Virg. Vid. *Fremitus.*

Frēnātor, (Frænator,) oris, m. Plin. *Zauuz-ditel, ki uuzda.* Der zaumt. *Meg-zabo-láſó.*

Frendeo, es, ēre, endui, eſſum, *Cic. &* Frendo, is, ĕre, eſi, eſſum, [Neut.] Plaut. 1. Vid. *Frango.* Hinc *porcelli* dicuntur *ne-frendes*, eò quòd nondum fabam frendere, *id eſt* frangere poſſint. 2. *accipitur* pro *fremo, ſævio.* Plaut. *Od ſzerde ſ-kergu-tam, bruſztam, z-zubmi ſkripam, pe-nimſze &c.* Von Zorn mit den Zähnen kirre, knirſche, ſaume, &c. *Fogamot ba-ragomban tſikorgatom, agyarkodok.* Ità frendebat dentibus. *Plaut.*

Frēno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Vuz-dam, zauuzdávam, zaſzalyuiem.* 2. Metaph. *Krotim, tiſſim.* Zäume, 2. *Metaph.* Demme, bändige. *Meg-zaboláſzom.* 2. Metaph. *Szelidítem, lerſendeſitem.*

Frēnum, (Frænum,) i, n. in *plur.* hi freni, *&* hæc frena, orum, Cic. *Vuzda ſzalya.* r. Zaum, s. Gebiſs. *Fék, zabola, kantár.* 2. Frenos alicui injicere. Cic. *Kóga k-che-mu primorati a'i: kóga vuchem obladati.* Einen bezvvingen. *Valakit valamire kén-ſzeríteni.* Mordere frenos. *proverb. pro* nolle pati diſciplinæ & legum rigorem.

Frĕquens, entis, *om.* Cic. Vid. *Frequentatus.* N. 1.

Frĕquentāmentum, ti, n. Gel. *Oſztebujni na-chin popevanya, y z-glaſzom zgravanya y vechkrat podrugachenya.* Eine abſonderliche Arth zu ſingen, *oder* Coloriren mit der Stimm. Triller zu machen, und öffter vviederhohlen. *Szónak külömböztetéſé-vel, és kettőztetéſével kiváltképen-va-ló rendes éneklés.*

Frĕquentārius, a, um, *Antiqu.* Feſt. Vid. *Frequens.*

Frĕquentātio, onis, f. Cic. *Guſto krat chi-nenye, pohajanye.* &c. Ein ſteter Gebrauch *Gyakorlás.*

Frĕquentātor, oris, m. Apul. *Navadni poha-javecz cheſzto pohoditel.* Der offt beſuchet *Gyakorló.*

Frĕquentātus, a, um, Cic. *Vnogi.* Viel. *Sok.* 2. *Glaſzovit.* Berühmt. *Híres-neves.* Aliud genus eſt non tam ſententiis frequentatum. *Cic. in Brut. C. 91.*

Frĕquenter, *Adv.* Cic. Vide *Crebrò, ſæpè.*

Frĕquentia, æ, f. Cic. *Vnoſina, vnoſtvo.* e. Menge, Viele. *Gyakorság, ſokaſág.* Summa hominum, aſſidua amicorum frequentia me celebrat & ornat. *Cic.*

Frĕquento, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Guſztokrat kam hodim, pohajam.* Offt beſuche. *Gyakorlom.* 2. pro *Celebro* ſicuti & *Celebro* pro *Frequento.* Muſa quibus numeris herbas & arma frequentas. *Sulpic.* 3. Vid. *Congrego, concervo.* Quos cùm caſu hîc dies ad ærarium frequentaſſet. *Cic. Catil.* Item Frequentare alicui, *eſt* frequentem operam dare. *Plaut.* Ciſt. 1.

Freſſus, a, um, *&* Freſus. Col. Feſt. Gels. *Potèrt, ſtert.* Zerbrochen, Gereumlet. *Meg-töretett.* Cicera freſſa. *Col.*

Frētum, i, n. *Cic.* locus anguſtus in mari, *à fervendo* dictum quaſi *fervetum*, quòd eò ſemper concurrant æſtus & efferveſcant. *Morja teſznócha, ouzina.* e. Meer-Enge, r. Sund. *Szoros hely a' tengeren.* 2. Ponitur pro *ipſo mari.* Vid. *Mare.* 3. Transl. Vid. *Fervor. Commotio ad iram.* 4. Reperitur & Fretus, ûs, m. *Cic. Ver.* 7. C. 66. *ut refert Gel.* Item: Nam fretus ipſe anni permiſcet frigus & æſtum. *Lucr.* L. 6. V. 363.

Frētus, a, um, Cic. *Jungitur* Ablat. *Nakaj-ſze uffaiuchi.* Sich auf etvvas vertröſtend verlaſſend. *Bízván, Bízott.* Ingeniô, Innocentiâ, Militiâ fretus, &c. *Cic.*

Frētus, ûs, m. Symmach. Vid. *Fiducia.*

Friābilis, is, *com.* le, n. Plin. *Perhek, perh-kek.* Marb, mürb. *Elmorsólható, törté-lhető.*

Frībŏlum, i, n. *Ap. Iſid.* Dicitur genus divortii, cùm conjuges eô animô ſeparantur, ut rurſum ad ſe invicem revertantur.

Frībŏlus, a, um, Ariſtoph. *Jednoga bécha vréden.* Ein Pfenning vverth. *Egy pillért érő.* 2. Transl. Vid. *Frivolus.*

Frībuſcŭlum, li, n. *JCt.* eſt leve jurgium inter maritum & uxorem. *Dicitur &* Frivuſculum.

Frĭcātio, onis, f. *Colum.* Frictio, onis, f. *Celſ.* Frĭcātūra, æ, f. *Vitruv.* Frĭcātus, ûs, m. Plin. *Cheſzanye, ſztruganye.* peregr. *Ribanye.* Das Reiben, Kratzen. *Vakargatás, vakarás.*

Frĭcātor, oris, m. Gels. *Sztrugavecz, cheſza-vecz.* r. Reiber, Kratzer. *Vakaró.*

Frĭcātūra, æ, f. Vid. *Fricatio.*

Frĭcātus, ûs, m. Frictus, ûs, m. Juven. Vid. *Fricatio.* Adject. Frĭcātus, Frictus. *Juven.* & Frixus *Celſ.*

Frĭco, as, are, ĭcui, (*olim* frĭcāvi) ictum, *&* atum, *in uſu eſt.* (Act.) Plin. Colum. *Cheſ-ſem,*

Digitized by Google

ſem, *ſitruſem*, *drap'yem.* peregr. *Ribam.* Reibe kratze. *Vakarom törtölöm.* 2 Metaph. *Sip mivam, napomet donaſſam, ponavlyam.* Wiederhohle, erinnere, erneuere *Emlitem, eſzemre hozom, juttatom.*

Frictrix, icis, f. Tert. *Strugachicza. cheſsavicza.* e. Reiberin, Kratzerin. *Vakaróné.*

Frigēfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Cic. Vid. *Frigero.*

Frigēdo, inis, f. Varro Vid. *Frigus.*

Frigĕfacto, Frigidĕfacto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Plaut. *Guſttokrat hladim.* Offt kühle. *Gyakran hidegitem.*

Frigĕfactio, onis, f. Cic. *Hladenye.* e. Erkühlung. *Hidegités, hivesités.*

Frīgeo, es, ere, ixi, (Neut.) Cic. *Zimem, zima mi ieſzt.* Es iſt mir kalt: Froſt leyde. *Fázom.* 2. Metaph. *Lino, mlabavo, polahko, keſzno chinim*, ali *opravlyam.* Nachläſſig verrichte, faul ſchvvach vvürcke. *Erötlenül, reſtül, laſſan mivelem.* Frigent judicia. Cic. *Lenoſze*, ali *polahkoſze ſzüdi.* Das urtheilen gehet her langſam und nachläſſig. *Reſten, és laſſan folynak a' törvények.*

Frigĕro, as, are, avi, atum, (Act.) *Catull.* Frigĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Lucil. *Hladim.* Kühle. *Hidegitem.*

Frigeſco, is, ere, (Inchoat.) Cato. *Nazimujem, hladen, merzel hivam.* Kalt vverde. *Hiveſedem, fásni kezdek.* 2. Transl. Vid. *Langveſco.* Frigeſcit opus. *Quint.*

Frigĭdārium, rii, n. Plin. *Hladilnicza, poſzuda za hladenye.* e. Kühl-Wanne. *Hütö edény.*

Frigĭdè *Adv.* Plin. *Merzlo, hladno, ſzudeno.* 2. Transl. *Nerado, neugodno.* Kalt. 2. Transl. Ungenehm, kaltſinnig. *Hidegen.* 2. Transl. *Nem örömeſt, izetlenül, kedvetlenül.*

† Frigĭditas, atis, f. *Merzlina.* e. Kälte. *Hidegſég.* Vid. *Frigus.*

Frigidŭlus, a, um, *Catull.* Frigĭdiuſcŭlus, a, um, Aul. Gel. *Prihladen, primerzel.* 2. Transl. *Neugoden, neteſhen.* Etvvas kalt. 2. *Transl.* Unangenehm, abgeſchmackt. *Hidegecske.* 2. Transl. *Izetlen.*

Frigĭdus, a, um, Plaut. *Merzel, hladen, zimen, ſzuden.* Kalt. *Hideg, Hives.* 2. Transl. Vid. *Segnis, Langvidus.* 3. Frigida *ſine addito* ponitur pro *aqua non calida, non tepida.* Plin. Frigidam ſuffundere. *Plaut.* Prov. à fabris ferrariis: *eſt* rem magis inflammare.

Frīgilla, & Fringilla, æ, f. *Avicu.* Gener. Epic. *Zeba pticza.* peregr. *Fink.* r. Finck. *Pinty, pintyőke madár.* 2. *Merzla kupely, hladnenicza.* Ein kaltes Bad. *Hideg förödö.*

Frīgo, is, ere, ixi, ictum, & ixum, (Act.) Feſt. Plin. Vid. *Torreo.*

Frīgŏrĭfĭcus, a, um, Aul. Gel. *Merzlo, ſztudeno, hladno chinechi.* Kalt machend. *Hideget tsinálö.*

Frīgus, ŏris, n. Cic. *Zima, merzlina, hlad.* r. Froſt, e. Kälte. *Hideg.*

Frīgusculum, i, n. Ulp. *Prihladnoſzt*, *prihladno.* Etvvas kalt. *Hidegecske.* 2. Transl. *dicitur* dum amor conjugalis, ex diffidio, non nihil remiſit. *Ulp.*

Frĭgŭtio, *vel* Friguttio. *Plaut.* Fringultio *vel* Fringuttio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Apul. *eſt* cantare proprium fringillæ avis. 2. *Transl.* dicitur de hominibus fracta voce & ſubtili loquentibus. *Fulgent.* Vix ſyllabas ſingulas fringultientem. *Apul. in Apol.*

Fringilla, *vel* Frigilla, æ, f. *vel* Fringillus, i, m. Mart. Feſt. *Zeba*, peregr. *Fink pticza.* r. Finck ein Vöglein. *Pinty, pintyőke madár.* Nunc ſturnos inopes, fringillarúmque querellas audit. *Mart. lib. 9. ep. 55.*

Frio, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Terem, na drobno tuchem*, *drobim, na drobno ſitruſem, razdrobuiem.* Zermalme, zerreibe, zerbroſame. *Törom, törsölöm.*

Frĭtillus, i, m. Mart. *Stabla na kojuſze z koczkami igra*, ali: *na ko iſzekotachecsi poteſu.* e. Bret-Spiel. *Oſtábla, kotzka tábla.* 2. Vid. *Pyrgus.* N. 1.

Frĭtinnio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Non. *Chvergechem, piſchim kakti laſztovicza.* Pipſe, *oder* zvvitſchere vvie die Schvvalben. *Fecske módon, ſitſiritölök.* 2. Dicitur de infantibus *loqui incipientibus* & *garrientibus.* Sic dulci Marcus, qui nunc ſermone fritinnit. *Epig. 8. inter opera Senecæ.*

Frĭvĭcŭlum, Frĭvuſcŭlum, li, n. Ul. *Pomenykanye lyubavi, y mala ſzerda y neſzloſz ſzt med muſom y ſenum.* e. Nachlaſſung der Liebe, und kleiner Zvvietracht zvviſchen zvveyen Eheleuten. *Házaſok között ſzeretetnek valami keveſ egyenetlenſége, s-viſzſza vonáſa.*

Frivŏla, orum, n. *plur.* Feſt. *Male czene poſzude biſne iz Zemlye nepravlyene.* 2. Metaph. *Rechi malo-iſztinſzke, malo vredne, Nehaſznovite, neveruvane.* Klein, zerbrechlich,

Digitized by Google

lich Haus-Geſchier, alte Scherben. 2 Nicht Wahrhafftige, unnützige, liederliche Worten Köröndeges, és keveset érő hiti földi &c. edények. 2. *Haſzontalan beſzéd-valo beſzéd.*

Frivolarius, ii, m. JCt. *Terſecz, tergovecz, koi z-marchem terſi y male czene vlochesita y nepreſtimana duguvanya prodaje.* r. Kramer ſo mit geringen Dingen Kram Führet. *Kalmár, ki kevés érteku dolgokkal keres kedik.*

Frivolus, a, um. Plin. *Prazen ou rechch, malo-vréden, nevalyan, nikakot czene.* Lehr in reden, nichtswürdig, ſchlecht, unnütz. *Hijába-való, ſemmire kellő.*

Frixorium, Frictorium, rii, n. Valer. *Praſilnicza, poſtuda za praſenye.* e. Tempf-Pfanne, Reſt-Pfanne. *Rántó, ſütő, pergelő edény.*

Frixus, a, um Celſ. *Zpraſen, zſrigan.* Geröſtet. *Rántott, pergelt.*

Frondarius, a, um. Plin. *Szoverſen.* Zur Aeſten gehörig. *Ágas.*

Frondatio, onis, f. Colum. *Kleſtrenye, ſzoverſeb ſzechenye.* e. Behauung der Aeſten. *Ág vágá metſzés.*

Frondator, oris, m. Virg. *Szoverſo-ſzek, ki ſzoverſi ſzeche, kleſtritel.* r. Aeſt Behauer. *Ág-nyeső, erdőlő, vágó, metſző.*

Frondeo, es, ere ondui [Neu.] Colum. *Szoverſi paſcham, ſzoverſimſze, kitimſze, liſztimſze.* Aeſt bekomme. Blätter überkomme. *Ágazom, ágaim nőnek.*

Frondeſco, is, ere, [Inchoat.] Colum. *Liſztimſze, pochinyam dobivati ſzoverſi, zeleniti-ſze.* Anfange zu grünen. Aeſten bekommen. *Ágazom, zöldűk, zöldellek.*

Frondeus, ea, eum Plin. *Szoverſni, kitni.* Von Laub. *Zöld, ági, ágbol-való, ágas.*

Frondifer, a, um. Lucr. *Szoverſo-noſz, Kitonoſz.* Aeſt-Laub tragend. *Zöld ág hozó.*

Frondo, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Kleſtrim, ſzoverſi ſzechem, odſzekavam.* Laub, Aeſten behaue. *Ágat vágat, metſzet.*

Frondoſus, a, um. Vio Frondoſior. Sil. *Pun ſzoverſi, Granovit.* Voll mit äſten. *Ágas, Bukros, ágas-bogas.*

Frons, ondis, f. Virg. *Szoverſ, kita, veja, Grana.* r. Aſt, s Laub *ág, Zöld-ág.*

Frons, ontis, f. Cic. *Chelo.* e. Stirn. *Homlok.* 2 Transl. *Obraz.* s. Angeſicht. *ábrázat.* 3. *Pochetek, perva ſztran.* r. Anfang *Kezdet, Elei.* 4. *Szramé livoſzt* e. Schamhafftigkeit *Szemérem, ſzemérmeteſség.* Frons caperata. Plaut. *Nepovolyen y lyut obraz.* e. Verdrüſliches Geſicht. *Komor, Kedvetlen, Telentet, ábrázat.* Dura primâ fronte quæſtio. Quint. *Teſko z-pochetka pitanye.* Den erſten Anſehen nach harte Frag. *Nehéz első elöre-nézve.* Frons illi periit. Perſ. *Vſzuje ſzramechivoſzt pogubil.* Er hat alle Scham verlohren. *Minden ſzemérmeteſségét elveſztette.*

Frontale, is, n. Plin. *Kinch konyſzki. Remenye na chelu konyſzkom.* &c. 2. *Zenſzki Kinch.* *Nachelak.* e. Stirn-Zierd an Pferden, &c. Stirn-Blat, Stirn-Riem. 2. Weiber-Zierd am Stirn. *Üſtök nyomatékja a' lónak.* 2 *Homlok-elő, homlok kötő.*

Frontatus, a, um. Vitruv. *Na perve poſztavlyen.* Zu forderſt geſtellt. *A' mi elöl vagyon téve.* 2. Idem ac *frontem habens.* Plin.

Frontiſpicium, ii, n. Eraſm. *Perva ſztran kniega ſztanya, czirkve, &c.* Der Vordertheil an einem Gebäu, Kirchen, &c. *Épületnek első réſze.*

Fronto, onis, m. Cic. *Chelat, ki veliko ima chelo.* Der eine groſſe Stirn hat. *Homlokos, Nagy homlokú.*

Frontoſus, a, um Frontoſior. Auguſt. *Chelaſzt, veliko chelo imajuchi.* 2. Metaph. *Prez ſzrama, nechloveechen.* peregr. *Grobian.* Groſſe Stirn habend. 2. *Metaph.* Unverſchaumt, grob. *Homlokos.* 2. Metaph. *Szemé metlen, embertelen.*

Fructifer, a, um. Plin. *Roden, ploden, plodoviti, ſzadni.* Fruchtbahr, Frucht-tragend. *Gyümölts-hozó, termő.*

Fructificatio, onis, f. Tertull. *Donaſſanye ſzáda.* e. Frucht Bringung. *Gyümölts termés, hozás.*

Fructifico, as, are, avi, atum. (*uſurpatur* & Activè, & Neut.) Tertull. *Szád noſzim, dajem.* 2. *Rodno, plodno chinim.* Frucht gebe 2 Fruchtbar mache. *Gyümölt ót hozok, termek.*

Fructificus, a, um. *Szad noſzechi, dajuchi.* Frucht bringend. *Gyümölts-hozó.*

Fructuaria, æ, f. *Sena ſzád prodavajucha* e. Verkäufferin der Obſt-Früchte. *Gyümölts árulóné*

Fructuarius, a, um. & Fructuoſus, a, um. Cic. *Haſznovit.* Nutzlich. *Haſznos.* 2. *Szádni.* Zum Früchten gehörig. *Gyümöltsös.*

Fructus, a, um. Cic. *Vſzivajuchi.* Genoſſen, genieſſend. *Véle-élt.* Amœnitate ſumma fructus eſt. Cic. &c.

Fructus, ûs, m. Cic. *Szád plod.* 2. *Haſzen.* e Frucht. 2. r. Nutz. *Gyümölts.* 2. *Haſzon.* 3. Transl. Vid. *Fœtus* Scil. *animalium.*

Fruendus, a, um. Cic. *Vſzivanya vréden,* Daſs

zu ge-

zugenieſſen iſt. *a' mivel élhetni.* Fruendus ager. *Cic.* &c.

Frūgālis, is, *com.* le, n. Varro. *Comp.* Frugalior. *Seneca. Super.* Frugaliſſimus. Cic. *Mertuchlio.* peregr. *Sparlio, ſporen.* Mäſſig, ſparſam. *Mértékletes.* Frugali menſa uti *pro* parcè vivere. &c.

Frūgālitas, atis, f. Cic. *Mertuchlivost*, peregr. *ſparlivost, ſpornost.* e. Mäſſigkeit, Sparſamkeit. *Mértékletſég, takarékoſság.* 2. *Szàd, plod - zemelyſzti.* Erd-Früchte. *Földi gyümöltstermés.* Ita Apul.

Frūgāliter. *Adv.* Cic. *Mertuchlivo*, peregr. *Sporno.* Sparſamlich. *Mértékletesen.*

Frūgāmentum, i, n. Feſt. *Iz ſzada haſzen.* e. Frucht-Nutzung. *Gyümölts - haſzon.*

Frūges, gum. f. Cic. *Vſzakojachki zemlye ſzàd, plod.* Allerley Erd-Frucht. *Minden - féle földi vetemény.* Transl. Vid. *Utilitas.*

Frūgeſco, is, ere, (Inchoat.) Prud. *Poſztajem ploden biti, pochinyam roditi.* Fruchtbar vverde. *Gyümöltsözni kezdek.*

Frūgi. *Nom. indecl. gen. om.* Cic. *Haſznovit, dober.* Nutzlich, Gut. *Haſznos, jó.* Frugi homo. Cic. *Haſznovit, dober chlovek.* Ein nutzlicher, guter Menſch. *Haſznos, jó ember.* 2. ſumitur *pro* eo, qui in victu, veſtitu, ſimilibuſque temperans eſt. *Cic. in Ver.* Homines ſatis fortes, & ſatis planè Frugi, ac ſobrii. 3. Sumitur *pro* eo, quod modica impenſa fit. Frugi victus. *Quint.* Frugi cœnula. *Juven.* &c.

Frūgĭfĕr, a, um. Liv. *Sitek, ſzàd noſzechi.* 2. Transl. *Ploden, roden.* Frucht-tragend. 2. Fruchtbahr. *Gyümölts hozó.* 2. *Termő.* 3. Vid. *Utilis.*

Frūgĭlĕgus, a um. Ovid. *Sitek beruchi.* Frucht-ſammlend. *Gyümölts, gabona-ſzedő.*

Frūgĭpărus, a, um. Avien. Vid. *Frugifer.*

Frūgĭperda, æ, *com.* Plin. Transl. *Kvari-kruh, malovréden chlovek, y ſzamo za ſreti, pianchuvati rogyen, chlovek prez vſzake haſzne.* Ein Unnützziger Menſch, nur zum freſſen und ſauffen gebohren. *Kenyér - veſztegető, haſzontalan, ſemmire - való ember.* Propriè arborem ſignificat, quæ facilè fruges amittit. *Homer.*

Frūgĭperdus, a, um. Plin. *Szàd vikakov nedonaſſajuchi.* Der keine Früchten bringet. *Gyümöltstelen.* Frugiperda Salix. Plin. *Verba Prez vſzatoga ſzàda.* Wie den Baum ohne Frucht. *Gyümöltstelen fűz-fa.*

Frūgis, genit. (*à Nominat. antiq.* Frux) *Defectiv.* Dat. Frugi. *Accus.* Frugem. Terent. *Haſzne, koriſzti.* 2. *Sitek.* 3. *Szàd.* Nutzens. 2. s. Getraid. 3. e. Frucht. *Haſzon.* 2. *Gabona.* 3. *Gyümölts.* Ad frugem redire *pro* ex malo bonum factum eſſe.

Fruiſcor, ĕris, uiſci. (Dep.) Aul. Gell. Vid. *Fruor.*

Frūmen, ĭnis, n. Iſid. *Jabuchicza gerlina.* 2. *Poſtrati.* r. Halſs-Opfel. 2. r. Schlund. *Ádám-almája a' torokban.* 2. *Nyelő - torok.*

Frūmentācĕus, a, um. *Veget.* Frūmentārius, a, um. Julius Cæſ. *Sitni.* Des Getraids. *Gabonár.*

Frūmentātio, onis, f. Jul. Cæſ. *Sitka ſzpravlyanye.* e. Getreid - Samlung. *Gabona - gyüjtés.* 2. Eſt diſtributio frumenti. *Suet.*

Frūmentātor, oris. m. Liv. *Braſſnàr, ſitnik ki ſito v-tabor vozaſa.* peregr. *Profuntàr.* 2. *Szpravlyàch ſitka.* r. Profiant-Meiſter. 2. r. Getraids Einſammler. *Profont - meſter.* 2. *Gabona gyüjtő.*

Frūmentor, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Sitek, tek ſzpravlyam.* Getraid einſammle. *Gabonát - gyüjtök.*

Frūmentum, i, n. Plin. *Sitek, tek.* s. Getraid. *Gabona.*

Frūniſcor, eris, iſci. Lucil. Vid. *Fruor.*

Fruor, eris, uitus ſum. (fructus ſum *apud Priſcian.* Dep.) Terent. *Vſivam.* Genieſſe. *élek vele.* 2. Vid. *Delector.* Qui fruitur pœnâ, feruseſt. *Claud.*

Fruſtātim. *Adv.* Plin. *Na falate, na darape, na komade.* Stuck- Weiſe. *Darabonként.*

Fruſtillātim. *Adv.* (Dimin.) Plaut. *Na falachecze, na komadiche.* Auf klein Stücklein. *Apró-falatonként, darabonként.*

Fruſtillum, i, n. Arnob. Vid. *Fruſtulum.*

Fruſtrā. *Adv.* Terent. *Zabman, zaſztuny, zaludo.* Umſonſt. *Hijában.*

Fruſtrātio, onis, f. Colum. *Vkanyuvanye.* Das Betrügen. *Meg - tſalatás.*

Fruſtrātus, ûs, m. Vid. *Fruſtratio.*

Fruſtro, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Vkanyujem.* Betrüge. *Meg - tſalom.*

Fruſtror, aris, ari, atus ſum. (Comm.) Priſc. Vid. *Fallo, decipio, fruſtro.* Spes me fruſtrata eſt. Cic. *Vkan lomeje ufanye.* Die Hoffnung hat mich betrogen. *Meg - tſalt a' reménség.* Primum à Fabio maximo fruſtratus, deinde à Valerio Flacco repulſus. *ità Plin.*

Fruſtŭlentus, a, um. Plaut. *Pun falatov, falataſzt.* Voller Stücken. *Darabokkal - teli.*

Fruſtŭlum, li, n. (*Diminut.*) Plaut. *Falachecz, komadich.* Ein Stücklein. *Darabotska.*

Fruſtum, i, n. Plaut. *Falat, kuſz, darap, komàd-*

Digitized by Google

mid. Ein Stuck. *Darab, falka.* Fruſtum hominis. *Eſt* Convicii genus. *Plaut.*

Frŭtētōſus, a, um. Fructētōſus, *vel* Frŭtectōſus. Plin. *Pun germia, ſikárje.* 2. *Kliczaſst, kerlio.* Voll Stauden. 2. Schoſs *oder* Zvveig-reich. *Bokros.* 2. *Rimbo, tſemetés.*

Frŭtētum., i, n. Colum. Frŭtĭcētum, i, n. Horat. *Sitárie, ſumicza.* s. Geſtaude, Buſch-Holtz. *Bokros-bely.*

Frŭtex, Icis, m. Plin. *Sitarie.* e. Staude, Hecke. *Temete, bokor, tóró.*

Frŭtĭcātio, onis, f. Plin. *Stoirficz puſchanye.* e. Ausſproſſung der Bäumer. *Tſemetéſis, bimbózás.*

Frŭtĭceſco, is, ere. (Inch.) *Plin.* Frŭtĭco, as, are, avi, atum. (Neut.) *Colum.* Fruticor, aris, ari, atus ſum. (*Depon.*) Cic. *Puſcham ſte erficze.* Ausſproſſe, ausſchieſſe, Reiſſer gevvinne. *Bimbózom, tſemetétem, Korbozom.*

Frŭtĭcōſus, a, um. Frŭtĭcōſior, Frŭtĭcōſiſsimus. Plin. *Germaſst, ſikaraſst, pun mladiet.* Schoſs-voll, Staudigt. *Tſemetés, kórós, &c.*

Fūca, æ, f. Galen. *Svelchicza, ribicza mala kâſe med kamenyem rada derſi.* s. Stein-Fiſchl ein. *Kö tövi-hal.*

Fūcātus, a, um. Cic. *Laslino farban, naſajtan, namazan.* Falſch gefärbt. *Hamiſan feſtet t.* 2. Transl. ponitur pro *Simulatus, Fictus.* Cic.

Fūco, as, avi, atum. (Act.) Virg. *Vkanlyivo, laſlivo farbam, z-bojum-maſem.* pereg. *Malam.* Falſch färbe. *Hamiſan feſtem.*

Fūcōſus, a, um. Cic. Fūcĭlis, is, com. le, n. Feſt. *Laslivo, vkanlyivo po obrazu z-bojum namazan.* Falſch angeſtrichen, gefärbt. *Feſtett, tettetett ſzinü.*

Fūcus, i, m. Cic. *Laslivа maſzt, boja za obraz, rumenilo.* vulgò *Farba.* 2. *Oſzinecz, medo-tât.* 3. Transl. *Vkanitva, chalaria.* 4. *Lèn chlovek.* Ita Virg. r. Anſtrich, e. falſche-Farb. 2. Eine Hummel, Bräme, r. Hönig-dieb. 3. *Transl.* r. Betrug, e. Falſcheit. 4. Ein Fauler Menſch. *Arttendezö feſték.* 2. *Here, mézlopó féreg.* 3. Transl. *Tsalárdság.* 4. *Tunya, reſt ember.* Fucum alicui facere. Plaut. *Kàga okaniti.* Einen betrügen. *Valakit meg-tſalni.* Sinè fuco Cic. *Prez cziganie, y chalarie.* Ohne betrug. *Minden ſzine ſkedés nélkül.* Ignavum fuci pecus. Virg. *Lèn chlovek.* Ein fauler Menſch. *Tunya ember.*

Fŭgă, æ, f. Cic. *Bèg, beſanye.* e. Flucht, Vermeidung. *Futás, ſzaladás.* Fŭgēla, æ, f. [*Dimin.*] Apul. *Phras.* In fugam ſe conjicere, dare; fugam arripere; fugâ ſalutem quærere, petere. Fugâ ſibi conſulere. Terga vertere. Fugam capeſſere Fugâ dilabi; in fugam effundi; in pedes ſe conjicere, in fugam converti; in fuga ſibi præſidium ponere; effusè loca tuta petere.

Fŭgācĭtas, atis, f. Plin. *Beſlyivoſzt.* e. Flüchtigkeit. *Szaladás.*

Fŭgax, ăcis, *om.* Ovid. *Beſlyiv.* Flüchtig. *Futható.*

Fŭgio, is, ere, fūgi, ĭtum. (Act.) Cic. *Beſim.* 2. *Habamſze.* 3. *Neznam, ſzkrovno mi jeſzt.* Die Flücht nehme, Entrinne 2. Meyde. 3. Weiſse nicht, es iſt mir verborgen. *Futok, ſzaladok.* 2. *Távoztatom.* 3. *Nem tudom, titkos nèk m.* Hoc me fugit. Cic. *Toga neznam.* Ich vveiſs es nicht. *Nem tudom ezt.*

Fŭgĭtīvārius, a, um. Varro. *Iziskavecz oneh, koiſzu pobegli, Lovecz, y nazad dopelyavecz.* Der die Flüchtigen ſucht und zuruck bringet. *Elfsökötteknek felkeresöie és-viſzſza-hozója.*

Fŭgĭtīvus, a, um, Cic. *Od-, ali Pobeglyiv.* Flüchtig. *Elfutó.*

Fŭgĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Terent. *Szim y tam, od ovud, y od onud beſim.* Hin und her, von dann und von dort fliehe. *Ide s'-tova futkározok.*

Fŭgĭtor, ōris, m. Plaut. *Vuſzkok.* r. Entloffner. *Futó.*

Fŭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Preſiràvam v-ſzrak tiram, Pregangam.* In die Flucht ſchlage, fort treibe. *Üzöm, kergetem, Futamtatom, Futtatom.*

Fulcīmen, ĭnis, n. *Lucret.* Fulcīmentum, ti, n. *Plaut.* Fulcrum, i, n. *Suet.* Fulmentum, i, n. *Varr.* Fultrum, i, n. Varr. *Podpornya, podpor, podpora.* Eine Stützen, r. Schutz-Pfeiler, Unterſatz. *Támaſz, Gyámol.*

Fulcio, is, ire, fulſi, fultum, (Act.) Cic. *Podpiram.* Unterſtütze. *Támaſztom, Gyámolitom.*

Fulcrum. Vide *Fulcimen.*

Fulgeo, es, ere, fulſi, fulſum, (Neu.) Cic. *Svetimſze, Liſzikamſze, Leſcbimſze, Treſchim.* Scheine, ſchimmere, gleiſse, glantze. *Fénylek, tündöklök, villámlok.* Transl. Vid. *Emineo.*

Fulgeſco, is, ere, (Inchoat.) Firm. *Pochinyamſze ſzvetiti, Liſzikati, Leſchiti.* Anfange ſcheinen, Glantzen. *Fényleni kezdet.*

Fulgĕtra, æ, f. *Plin.* Fulgĕtrum, i, n. *Plin.*

Digitized by Google

Fulgur, ŭris, n. Lucret. *Obleſzk*, *Bliſzk*; *Liſzk*, *Munya*. r. Blitz. *Villámlás*.

Fulgĭdus, a, um. Lucr. *Liſzkav*, *ſzvetel*, *Bliſzkiv*. Glantzend, ſcheinend. *Villámló*, *Fényes*.

Fulgo, is, ere, fulſi, fulſum, [Neu.] *Lucr. Senec. Non. Virg.* Vid. *Fulgeo*. Tremulo tempeſtas impete fulgit. *Lucr. L.* 6. *V.* 173.

Fulgor, ōris, m. Cic. *Szvetlina*, *Liſzk*, *Bliſzk*. r. Schein, Blitz, Glantz. *Fénylés*, *Villámás*.

Fulgur, ŭris, n. Lucr. Vid. *Fulgetra*.

Fulgŭrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Bleſzicbni*, *Bleſzkiv*. Dem Blitz gehörig. *Villámláſi*.

Fulgŭrātio, onis, f. Senec. *Bleſzikanye*, *Leſzikanye*, *Bleſzkanye*. Das Blitzen, Wetterleuchten. *Villámlás*.

Fulgŭrātor, ōris. m. Cic. *Bleſzko-babor*, *ki iz bleſzikanya babori*. Der aus dem Blitz vveiſsaget. *Villámlásból Jővendőlő*.

Fulgŭrĕus, a, um. Cæſ. Vid. *Fulguralis*.

Fulgŭrĭtas, atis, f. *Lucr.* Vid. *Fulgor*.

Fulgŭro, as, are, avi, atum, (Neut.) Stat. *Leſzikamſze*, *Bleſzikamſze*, *Bleſzkamſze*. Blitze, vvetterleuchte. *Villámlok*.

Fŭlĭca, æ, f. *Virg.* *Kokoska*, *pticza berecbna*, e. Rohrhenne. *Vizi-tyúk*.

Fūlĭgĭnĕus, a, um. *Prud.* Fūlĭgĭnōſus, a, um, Petron. *Szajav*, *ſzajaſzt*, *cbern od ſzaj*. Ruſsig. *Kormos*.

Fūlīgo, ĭnis, f. Quint. *Szaja*, *ſzaje*, *v-dimnyaku*, ali *vu pecbi*. r. Rus am Ofen, *oder* in dem Rauchfang. *Korom*.

Fŭlix, ĭcis, f. Cic. Vid. *Fulica*.

Fullo, ōnis, m. Plin. *Liny riba*, 2. *Cbervo*, *ſtrigavicza*, 3. *Meſter*, *ki ſzukno*, *opravu pere*, *cbiſzti*, *ſznaſi*. r. Schleyn-Fiſch, 2. r. Ohren-Wurm, 3. r. Walcker, Bleicher, Kleyder-Butzer. *Tzompó hal*, 2. *Fülbe mászó féreg*, 3. *Poſztó tiſztitó*, *feſtő*.

Fullōnĭca, æ, f. Ulp. *Meſtria prati*, *beliti y cbiſztiti balye*, *ſzukno*. e. Walcker-Kunſt. *Feſtő meſterség*. 2. Officina Fullonis. *Cato*.

Fullōnĭum, ii, & Fullōnĭcum, ci, n. *Ammian.* V. *Fullonica*.

Fullōnĭus, Fullōnĭcus, a, um, Plin. *Szukno-*, *Halyo-pralſzki* &c. Zu Walcken gehörig. *Feſtőkhöz-való*, *Feſtői*.

Fulmen, ĭnis, n, Cic. *Treſzk*, *Grom*. r. Donner-Streich, Strahl. *Meny-ütő-kő*, *Meny-kő*. 2. Transl. idem ac *grave infortunium ex improviſo* eveniens. *Liv.* fulmina fortunæ contemnere Cic.

Fulmĭnaſter, tri, m. Cic. *Chlovek*, *ki govori*, *prodekuje* &c. *kakdabi germel*, *treſzkal*. Der im Reden, Predigen gleichſam donnert. *Szóval dörgő ember*.

Fulmĭnātor, oris, m. Arnob. *Treſzkavecz*. r. Donnerer. *Dörgő*, *dörgős*.

Fulmĭnĕus, a, um, Ovid. *Treſzkov*, *treſzkovni*. Donneriſch. *Meny-kőves*. 2. Transl. Vid. *Celer*, *vehemens*. Ovid. 2. Faſt.

Fulmĭnĭfĕr, a, um. Quint. *Treſzk donaſſajucbi*. Die Strahlen tragend. *Meny-kővet-hozó*.

Fulmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Senec. *Treſzkam*. Mit Strahlen ſchieſse. *Dörgök*.

Fultrum, i, n. *Varr.* Vid. *Fulcimen*.

Fultūra, æ, f. Plin. *Podſztavlenye*, *podpiranye*. e. Unterſetzung, Unterſtützung. *Meg-támaſztás*.

Fulvaſter, tra, trum. *Apul.* Fulviaſter, a, um, Cic. *Temno-sut*, ali *cherlen*, *koſztanyo-sut*. Dunckel-roth. *Verhenyős sárga*.

Fulvus, a, um, Virg. *Idem*.

Fūmārĭum, ii, n. Mart. *Dimnyak*. r. Rauchfang, s. Rauchloch. *Kémény*. Kürtő.

Fūmĕus, ea, eum, *Mart.* Fūmōſus, a, um, *Ovid.* Fūmĭdus, a, um, Ovid. *Dimaſzt*, *dimen*. Rauchig, rauchericht. *Füſtős*, *Füſti*.

Fūmĭfĕr, a, um, Virg. *Dimmo-noſz*. Rauch bringend. *Füſt-hozó*.

Fūmĭfĭco, Fūmĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Kadim*. Ein Rauch mache. *Füſtölgők*, *Füſtőlőm*.

Fūmĭfĭcus, a, um, Varr. *Dimmo-cbin*. Ein Rauch machend. *Füſtőlgő*.

Fūmĭgātio, onis, f. *Dimenye*, *kadenye*. e. Räucherung. *Füſtőlés*.

Fūmĭgātōrĭum, ii, n. Paul. Diac. *Dimnicza*, *kadilnicza*. s. Rauch Faſs. *Fuſtőlő edény*.

Fūmo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Dimimſze*, *kadimſze*. Rauche. *Füſtőlgők*.

Fūmōſus, Vid. *Fumeus*.

Fūmus, i, m, Mart. *Dim*. r. Rauch. *Füſt*. 2. Transl. *Promiſſio magnifica ſine effectu*.

Fūnāle, is, n. Cic. *Baklya*, *Duplyèr*, 2. *Vuſe*. e. Fackel, Torſche, 2. Strick. *Fáklya*, *Viaſz-gyertya*, 2. *Kötél*.

Fūnālis, is, *com.* le, n. Svet. *Vuſinſzki*. Dem Strick gehörig. *Kötéli*.

Fūnambŭlo, ōnis, m. Fūnambŭlus, i, m. Terent. *Na vuſu pleſzavecz*, *ſzkakavecz*. &c. r. Seil-Tantzer. *Kötelen* járó.

Fūnārĭus, ii, m. Aurel. Vict. & Ammian. V. *Reſtiarius*.

Functio, onis, f. Cic. *Obnaſſanye*, *zverſſavanye*.

nye. e. Verrichtung, Vervvaltung. *Tiſzt-viſelés.*

Funda, æ, f. Virg. *Precha.* e.Schlinge. *Parittya.* 2. *Plavticza* Retis rotundi genus, qvo in fundum miſſo piſces extrahuntur. *Virg.*

Fundāmen, ĭnis, n. Ovid. *Dno, temely*, peregr. *Fundamentum.* r. Grund, s. Fundament. *Fundámentom.*

Fundāmentum, i, n. Cic. *Idem.* 2. Transl. Vid. *Principium, Initium.*

Fundātio, onis, f. Cic. *Poſztavlyenye temelya,* vulgò, *fundamenta.* e. Grundlegung. *Fundálás, fundámentom vetés.* 2. Transl. *accipitur pro* dotatione cujuſpiam loci, monaſterii, Eccleſiæ, *&c. ità JCt.*

Fundātor, oris, m. Apul. *Poſztavitel temelya.* r. Grundleger. *Fundáló, fundámentom vető.* 2. Transl. *pro* eo, qui aliquem pium locum dotat, eique media intertentionis attribuit. *ità JCt.*

Fundĭbŭlārius, ii, m. & Fundĭtor, oris, m. *Liv.* Fundĭbŭlātor, oris, m. *Veget.* Fundĭbălus, i, m. Fundĭtŭlārius, ii, m. Fundĭbăliſta, æ, m. *Veget.* Fundĭbălārius, ii, m. Liv. *Prechàr, vojnik, ki z-prechum hita, vojuje.* r. Schläuderer. *Parittyás, parittyával vívó.*

Fundĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Guſztokrat z-prechum bitam.* Offt mit Schlingen vverffe, ſchläudere. *Gyakron parittyával hajtok.* 2. *Guſzto-krat vlévam.* Offt gieſse. *Gyakron töltögetek.*

Fundo, as, are, avi, atum, [Act.] *Synon.* Fundamentum jacio, ago, pono, conſtituo. Virg. *Temely poſztavlyam.* Den Grund lege, baue. *Fundámentomot vetek.* 2. *Idem ac* loco alicui de annuis proventibus provideo *ità JCt. Kaj podiſem.* peregr. *fundujem.* Stiffte. *Fundálok.* 3. Transl ad incorporea ſignificat *idem ac*, ſtabilio, firmum facio.

Fundo, is, ere, fūdi, fūſum, [Act.] Cic. *Vlévam, Tecbim.* Gieſse. *Töltök, öntök.*

Fundŭlus, i, m. Plin. *Pêſzak ribicza.* e. Grundl. (s. Fiſchlein.) *Kövi halatska, mely a' víz fenekén hever.*

Fundus, i, m. (perperàm Fundum, i, n.) Cic. *Meſzto nakoiemſze kaj napravlya.* peregr. *Grund, Fundus.* 2. *Zemlye ſztanovita ſztran, Baſcbina.* JCt. 3. *Dno.* r. Grund, 2. s. Feld-Gut, 3. r. Boden. *Hely, a' hol valamit tsinálnak, épitnek.* peregr. *fundus.* 2. *Földnek bizonyos réſze, joſzág.* 3. *Fenék.* 4. Transl. ſumitur *pro* cujuſcunque rei fundamento. Plaut.

Fūnĕbris, is, *com.* re, n. Cic. *Mertvéchki, Potopſzki.* Das zur Leich dienet. *Halotti.* Funebre Convivium. *Karmina, Goſchenye mêrtvechko.*

Fūnĕrālis, is, *com.* le, n. JCt. Vid. *Funebris.*

Fūnĕrārius, ii, m. JCt. *Ki na ſsprevod ima ſzkerb.* Der die Begräbnuſs verſorget. *Temetéſre gondviſelő.*

Fūnĕrēpus, i, m. *Apul.* Vid. *Funambulo.*

Fūnĕrĕus, a, um, *Mart.* Vid. *Funebris.*

Fūnĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) *Plin.* Funeror, aris, atus ſum. (Depon.) Horat. *Potápam.* Begrabe. *Eltemetem.* Synon. *Juſta mortuo perſolvo, funebrem pompam duco.*

Fūneſto, as, are, avi, atum, [Neu.] Catull. *Z-potopom nedoſztojnem obſpanuiem, ſzmradim, ali Bantujem.* Mit einer Leich Leyd mache, verunreinige. *Valakit temetéſsel meg-bötstelenitek. Meg-fertesztetem.* Synon. *Cæde polluo, funere inquino.*

Fūneſtus, a, um, Liv. *Potop tuſen, Zlocheſzt imavuchi.* 2. *Saloſzten, Turoben.* Funeſta veſtis. Cato. *Saloſztna halya, chernina,* 3. *Mertvechki, ſztraſsen.* Leich habend. 2. Traurig, 3. Tödlich, Greulich. *Roſzſzul temetett, Halottas,* 2. *Szomorú, Gyáſz.* 3. *Halálos.*

Fūnētum, i, n, Plin. *Terſz k-kolczu privezan, y obvit.* e. Wein-Reben am Stock gebunden und geflochten. *Karóboz kötött ſzőlő veſzſző.*

Fungĭnus, a, um, Plaut. *Glivov, Glivni, Glivaſzt.* Schvvammicht. *Gombás.*

Fungor, eris, fungi, functus ſum. (Depon.) Cic. *propriè* idem eſt ac *perficio, finio.* Sed generatim ſumitur pro: *Cháſzt katou obnaſſam.* Ein Ambt vervvalte. *Tiſztemben, hivatalomban eljárok, dolgamat végbe-viſzem.* Conſtruitur cum *Ablat.* ſinè *præp.* ſuo munere fungi. *Cic.* Item cum *Accus. Reperitur. apud Plaut. Terent.* & *Suet.* Diem fungi, *eſt* mori *Juſtin. vel* Vitâ fungi. *Idem.*

Fungōſĭtas, atis, f. Plin. *Rahlost glivja, &c.* e. Schvvämmigkeit. *Ritkasága, likatſoſsága valaminek.*

Fungōſus, a, um, Plin. *Glivaſzt, Gubaſzt, Kabel kakti guba, Gliva.* Schvvammicht. *Ritka, Puha, Pöſsfeteges.*

Fungus, i, m, Horat. *Gliva, Guba.* r. Erd-Schvvamm, Pfifferling. *Gomba.* 2. Vid. *Ellychnium.* 3. Transl. Vid. *Inutilis ſtolidus.* Plaut.

Digitized by Google

Fūnĭcŭlus, i, m. Cic. *Vuſncbecz, Vêrbeza, konopacz.* Ein kleiner Strick. *Kôteletske.*

Fūnĭrēpus, i, m. Vid. *Funambulo.*

Fūnis, is, m. Virg. *Vuſe, konop, povraz.* Ein Strick, s. Seil. *Kötél.* Reducere funem, *eſt* mutare opinionem aut conſilium. *Perſ. ſat. 5. V. 118.*

Fūnus, ĕris, n. Cic. *Szprevod mertvoga têla.* 2. *Pokop.* 3. *Szmert.* Sic *Cic.* e. Leich, 2. s. Begräbnuſs, 3. r. Todt. *Halottas kâzbez-való menetel,* vagy *gyûlés.* 2. *Temetés,* 3. *Halál.* Solvere juſta paterno funeri. Cic. *Poſteno y doſtoino otcza ſzvôga u-zemlyu ſzpraviti, pokopati.* Seinen Vatter ehrlich zur Erden beſtatten, begraben. *Tiſzteſſégeſen az attyának meg-hólt tejtét eltemetni.* Crudeli funere extinctus. Virg. *Z ſztraſsnumje ſzmertium vumerl.* Er iſt eines grauſamen Todts geſtorben. *Rettenetes iſzonyú halállal hólt-meg.*

Fur, fūris, *com.* Cic. *Tat, Taticza.* Ein Dieb, e. Diebin. *Lopó, or, orozó, Lopóné.* &c.

Fūrācĭtas, atis, f. Plin. *Nagnenye, Hlepenye kraſzti, kradlivozt.* e. Begierd zu ſtehlen, e. Stehlleichtigkeit. *Lopóság, Lopásra hajlandóság.*

Fūrācĭtĕr, *Adv.* Cic. *Hlepno-tatinſzki, Tatbeno.* Mit Luſt zu ſtehlen, diebiſch. *Lopóul.*

Fūrax, ācis, *om.* Cic. *Kradlyiv, Tatlyiv.* Diebiſch. *Igen lopó.*

Furca, æ, f. Virg. *Vilicze,* 2. *Ville, Raſzohe, Roglye, y vſze kaj je villam ſzpodobno,* 3. *Szoha, veſsalo,* pereg. *Galge.* e. Gabel, 2. Alles vvas zvvey-Zänckig iſt, vvie eine Gabel, 3. r. Galgen. *Villa, Vas-villa, fa-villa.* 2. *Minden a' mi két ágú,* 3. *Akaſztó-fa.* In Furcam agi, Plaut. *Obeſzitiſze.* Aufgehenckt vverden. *Fel-akaſztatni.*

Furcifer, ĕri, m. Cic. *Obéſsenik,* vulgò *Galgenoſz, Gallsenyak.* Ein Galgenbub, Galgen-Schvvengel, Galgen-Trager. *Akaſztó-fa hordozó, Akaſztó fára-való.*

Furcilla, æ, f. [Dimin.] Varr. *Raſzohnicze,* 2. *Vilicbicza.* Ein Gäblein. *Villátska.*

Furcillo, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Z-villicbiczum* ali *z raſzohiczum podpiram.* Mit einem Gabelein beveſtige. *Villával támaſztom, támogatom.*

Furcŭla, æ, f. Liv. Vid. *Furcilla.*

Fŭrenter, *Adv.* Cic. *Preſzerdito, Mahnito, Maſzlacbno.* Unſinnig. *Dûhôsön, Bolondúl.*

Furfur, ŭris, m. Plaut. *Poſzeje, Metine.* e. Kleyen. *Korpa,* 2. *Pêrhuti glavnê.* Weiſe Schuppen die vom Haupt fallen. *A' fôn lévô korpa.*

Furfŭrācŭlum, i, n. *Arnob.* Vid. *Terebra,* 2. Vid. *Caligo, Eclipſis, Tenebræ.* Ita Iſidor.

Furfŭrācĕus, *&* Furfŭrĕus, a, um, Aul. Gell. *Poſzejſzki, Iz poſzej.* Von Kleyen. *Korpából-való.*

Furfŭrōſus, a, um, Plin. *Poſzejaſzt, Metinaſzt, ſzpodoben poſzejam.* Wie Kleyen. *Korpás.*

Fŭrĭa, æ, f. Cic. *Lúd, Mahnit, Maſzlachki Chlovek,* 2. *Griz, Muka nuternyega zpoznanya.* Ita *Virg.* 3. Furiæ, arum, f. plur. *Peklenſzke Boſicze.* Alecto, Tiſiphone, y Megæra *tak zvane tri Poglavara peklenſzkoga kchere.* Unſinniger Menſch, 2. e. Peyn des Gevviſſens, 3. Drey helliſche Göttinen gley oben genandt. *Dûhös, Maſzlagos ember,* 2. *Lelki isméretnek gyötrelme, férge,* 3. *Három pokolbéli Iſten aſzſzonyok.*

Fŭrĭālis, is, *com.* le, n. Cic. *Ludo-ſzerdit, Mahnit, Maſzlachen.* Toll, unſinnig, vvütig. *Dûhöſséges.*

Fŭrĭālĭter, *Adv.* Ovid. *Mahnito, Maſzlachno, noro-lyuto.* Unſinnig. *Dûhôſen.*

Fŭrĭātus, a, um, Virg. *Ludo-raſzerdyen, Maſzlako-razlyuten, Mahnit, od ſzerde divji.* Ervvildet, unſinnig gemacht, ertäubet. *Dûhösködött, Dûhödt.*

Fŭrĭbundus, a, um, Horat. *Jako raſzerdyen, razlyuten, iadovit.* Sehr zornig, vvütig, raſend. *Igen megharagudt, teli dûhöſséggel.*

Fŭrĭōsè, *Adv.* Cic. *Jako-lyuto, iadovito, zvan ſzebe, ſzerdito, mahnito, maſzlachno.* Unſinnig. *Dûhôsen, igen haragudva.*

Fŭrĭōſus, a, um. Furioſior, *Ovid.* Furioſiſſimus. Cic. *Jako lyut, od ſzerde zvan ſzebe, mahnit.* Sehr zornig, vvütig, unſinnig, raſend. *Dûhôs, igen haragos.*

Furnācĕus, a, um, Plin. *Pechni, vu pechi pechen.* Zum Ofen gehörig, im Ofen gebachen. *Kemenczei, sütô kemenczében ſult.*

Furnārĭa, æ, f. Svet. *Petarſtvo,* 2. *Pecharicza, Petaricza.* s. Becker-Handvverck, 2. e. Beckerin. *Kenyér* vagy *akármi sütés,* 2. *Sütôné.*

Furnus, i, m, Plaut. *Kruſsna. Pech.* r. Backofen. *Sütô kemencze.*

Fŭro, is, ere, *fine præt. & ſup.* [Neu.] Cic. *Prejakoſze lyutim, Maſzlachim, od ſzerde kakti ſzteekam.* Raſes ich bin raſend, und unſinnig

Digitized by Google

ſinnig von Zorn: Wütte: Tobe. *Igen baragſzom, dühöſködöm.*

Füror. aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Kradem* Stehle. *Lopok, orozok.* Phraſ. Furtum facere, avertere pecuniam publicam; depecu'ari: compilare provinciam: ex compoſito aliquid ſubducere; furtis ſe adſtringere, illigare.

Füror. ōris. m. Cic. *Veliko y neraʒloſno lyutenye, mahnitozt, maſzlak.* Das Wütten, e. Unſinnigkeit, Raſerey. *Igen nagy barag, dühöſség.*

Furtim, *Adv.* Cic. Furtīvè. *Adv.* Plaut. *Taczki, po tatinſzki, tatbenim nachinom, ukradczè, muchèch, ſzkriocʒè, kradom.* Verſtohlen, Diebiſch. *Orozva, lopva.*

Furtīvus, a, um. Plaut. *Tatbeni, tatczki, tatinſzki, ukragyen.* Geſtohlen. *Lopott.* 2. Vid. *Clandeſtinus.* Furtivum iter. *Cic.*

Furtum, i, n. Cic. *Tatbina.* r. Diebſtahl. *Lopás.* 2. Furtum dicitur, quid quid clam agitur. *Virg. Vellej.*

Fürunculus, i, m. Plin. *Tatich.* Kleiner Dieb. *Lopótska.* 2. *Vruchi otok, veliki vruchi priſchaj,* ali *mozólecz cherleni, kervavi mozol.* Ein hitzig Geſchvvär, Blut-Eiſs. *Kelevény, vér-kelés.* 3. Dicitur palmes juxta alium bonum pa'mitem enatus, quòd ſuccum ei ſuffuretur. *Colum.*

Furvus, a, um. Ovid. *Skuro-chern, temnoskur, temen.* Schvvartz-Dunckel, Finſter. *kormos, ſötét-ſzin, fekete.*

Fuſcātor, oris, m Lucan. *Potemnitel, mrachitel.* Der etvvas verdunckſet. *Sötét, fekete-ſzin feſtö.*

Fuſcina, æ, f. Cic. *Oſzti* ali *vilicze, z-kojemiſze ribe nabadaju vu vodi.* e. Fiſch-Gabel. *Haláſzó ſzigony.*

Fuſcitas. atis, f. Apul. *Stivocha, skuroſzt, mrachnoſzt.* e Dunckelheit. *Szürkéſég.*

Fuſco. as, are. avi, atum. (Act.) Ovid. *Stivo, skurochinim, mrachim, temnim.* Verdunckle. ſchvvärtzlich *oder* braun mache. *Meg-ſzürkitem, feketitem.*

Fuſcus, a, um Cic. *Skur, ſziv, plàv, potemnyen, mrachen, Vran, a, o.* Braun, Dunckel-Schvvartz. *Barna, feketellö, ſzürke-ſzin.*

Fuſè. *Adv.* Cic. *Sirno, obilno.* Weitläufftig, überflüſsiglich. *Bövön.*

Fūſile, is, n Plin. *Zleani pily, kip,* &c. Gegoſſen Bild, &c. *öntött kép.*

Fuſilis, is. *com.* le, n. Colum. *Zlevlio, kajſze more zleati, razcverlio.* Güſſig, das ſich güſſen laſt. *Meg-önthetö.*

Fūſio, onis, f. Cic. *Zlevanye, vlevànye.* 2. *Razczviranye.* r. Guſs, Ausguſs. 2. e. Schmelzung. *öntés.* 2. *Olvaſztás.*

Fūſor, oris, m. Cal. *Zlevàch.* koj *bruncz,* &c. *zlevа.* r. Güſſer, Schmeltzer. *értz, ón, réz,* &c. *öntö.*

Fūsōrium, ii, n. JCt. *Pèch, biſa, razczviralnicza, zlealnicza, vu kojoiſze bruncz, kotlovina &c. razczvira, zleva.* 2. *Zlealnicza, vu kojoiſze ſzmrad,* ali *kaj za otok zleva.* r. Schmeltz-Ofen. s. Güſs Haus. 2. r. Schüt-Stein vvo man Unflat, &c. Ausgüſſet. *értz, ón,* &c. *öntö ház.* 2. *Hely, melyen a' gaz, moſlék, és egyéb rútság ki-öntetik.*

Fuſterna, æ, f. Plin. (*alii* Suſterna, æ, f.) *Naj gornya jelve dreva ſztran fruntaſzta, y vuzlaſzta.* r. Oberſte Theil der Tannen, vvelicher knodicht iſt. *Fenyö-fának ágas-bogás felsö réſze.*

Fuſtibūlum, i, n. Feſt. *Nakoſzanyka, oſchek, kihacha.* Knopfeter Prügel, Schieſs-Prügel. *Paraſzt bot, görtsös bot.*

Fuſtibulātor, oris, m. Feſt. *Kolchàr, kihachàr.* Der einen Knopfeten Prügel, *oder* Schieſs-Prügel führet. *Paraſzt botos.*

Fuſticulus, i, m. Pallad. *Mali oſchek, kihachicza.* Kleiner Stock, *oder* Prügel. *Bototska.*

Fuſtigātio, onis, f JCt. *Palichuvanye, z-palichjem pretepanye.* e. Abprüglung. *Meg-páltzázás.*

Fuſtigo, as, are. avi, atum. (Act.) JCt. *Palichje da em, preteplyem, z-paliczami vbjlam.* Mit Prügel ſchlage. *Páltzázom, Botozom.*

Fuſtim. *Adv.* Val. Max. *Z-oſchekom, z-kihachum.* Mit einen Knüttel, Prügel. *Páltzázva, botozva.*

Fuſtis, is, m. Cic. *Oſchek, ſchàp, Kihacha.* r. Knüttel, Prügel. *Bot.*

Fuſtuārium, ii, n. Cic. Vid. *Caſtigatio.*

Fuſtuārius, ii, m. JCt. *Z-paliczami dobro ſztepen, ſzpraſſen.* Einer der geprügelt vvird. *Jól meg-páltzáztatott.*

Fūtum, i, n. Virg. *Nit iz preje, Preja.* Ein Faden. *Fonal.*

Fūsūra. æ, f. *Plin.* Vid. *Fuſio.*

Fūſus, a, um. Cic. *Zlean.* Zerlaſſen. *öntött.* 2. Idem ac *Fugatus, propigatus.* 3. Vid. *Copioſus, abundans.* Gell.

Fūſus, i, m. Plin. *Vreteno.* e. Spindel. *orſó.*

Fūtilis, is. *com.* le, n. Terent. *Malovréden, nevalyan, lebuditakov.* Leichtfertig, Liederlich, Heillos, Unnutz. *Semire-kellö, tsélsap. kiben a' ſzó meg-nem-áll.*

Fūtiliter, Fūtilè. *Adv.* Enn. *Malovrédno, nevalyano,*

valyano, lebûditak. Leichtfertig, Unnützig. *Tſtltſapó-módon.*

Fūtĭlĭtas, atis, f. Cic. *Malovrídnoſzt, zlochetſtocha, nevalyanoſzt, dugovanye lebuditakoo.* e. Leichtfertigkeit. *Tſtlt ſapóság, ſemmire-valóság.*

Fūtum, i, n. *Varr.* Fūtis, is, f. Sipont. *Vodena poſzuda, verch.* s. Waſſer-Geſchier. *Viz-hordó edény.*

G.

GĂbălus, i, m. Varr. (*Legitur*, & Gabala, æ, f.) *Veſſala, galge*, pervo toga, *Kriz.* Ein Galgen *Vorzeiten* Creutz. *Akaſztó-fa*, Régen, *Kereſzt.* 2. dicitur homo ſceleratus ſuſpendio dignus.

Găbăta, æ, f. Mart. *Zdela muska g'uboka.* Ein dieffe bauren Schüſſel. *Mély paraſzt tál.*

Găbēlla, æ, f. JCt. Vid. *Tributum.*

Găgātes, is, m. Plin. *Sztanoviti cherni kamen, z-vodumſze vuſiſe à z-oljem vgaſſuje.* Ein gevviſſer ſchvvartzer Stein den man mit Waſſer anzindet, mit Oel aber ausleſchet. *Egy bizonyos fekete kő, mely vizzel meggyúl, olajjal pedig el-alusrik.*

Găgītes, is, m. Plin. *Orlov kamen, nahaiaſze vu orlovom gnyezdu.* r. Adler-Stein. *Sas-kő, mely a' ſasnak fészkében találtatik.*

Gălactītes, æ, m. Galen. *Beli mramor.* r. Weiſſer Marmel-Stein. *Fejér márvány-kő.*

Gălactŏpŏta, æ, m. Gălactŏphăgus, i, m. Colum. *Mleko-piecz.* r. Milch-Trincker. *Tej-ivó.*

Galba, æ, m. Svet. *Chervo koiſze ragya vu hraſztovom drevu.* r. Holtz-Wurm in denen Eych-Baumer. *Tölgy-fában termő ſzreg.*

Galbănātus, a, um. Mart. *V-belom opravlyen.* Weiſs bekleydet. *Fejérbe öltözött.*

Galbănus, i, f. Galbănum, i, n. Plaut. *Sztanoviti ſzok vu vracharniczi.* 2. *Syrianſzka ſmola.* 3. *Bélo-ſzvetla oprava.* Sic *Juven.* Ein Safft der Artzney. 2. Von Syrien Gummi. 3. Ein Weiſſes Kleyd. *Bizonyos nedveſſég* vagy *lév az orvoſoknál.* 2. *Siriai gyanta, Gumi.* 3. *Fejér öltözet.*

Galbĕus, Galbĭnus. Galbinĕus, a, um. *Veg. Vopiſc.* Vid. *Galbus.* 2. *Galbinus* ob veſtes Galbini coloris, quibus molles & effœminati utebantur, ſumitur pro *molli* & *laſcivo.* Fuſcos Colores, galbinos habet mores. *Mart.* l. 1. Epigr. 97.

Galbŭla, æ, f. *Mart.* Picus viridis. *Vugapticza.* r. Pyrolet *oder* Gevvolff-Vogl. *Zöld harkály.*

Galbŭlus, i, m. Varr. *Cipreſzovoga dreva ſzád, oréſiecz.* s. Cypreſſen-Nüslein. *Tzipros-fának a' diója.*

Galbus, a, um. *Zeleno-sút.* Grün-Gelb. *Zöldellő-sárga.*

Găle, es, f. Plin. Vid. *Muſtela.*

Gălĕa, eæ, f. Jul. Cæſ. *Siſſak.* r. Helm. *Siſak.* Galeam, Gladium, haſtam Lacedæmonii invenêre. *Plin. L.* 7. *c.* 59.

Gălĕārius, rii, m. Veget. *Siſſak na glavi imajuchi.* Der einen Helm auf hat. *Siſakos.*

Gălēna, æ, f. Plin. *Olovna vu rudah* ali *ſzreberna ſila.* e. Bley-*oder* Silber-Ader. *Ábányákban ónnak vagy ezüſtnek ere.*

Gălĕo, as, are, avi, atum. (Act.) Hirt. *Siſſakomſze pokrivam, na glavu poſztavlyam.* Ein Helm auffetze. *Siſakba öltöztetem.*

Gălĕōtæ, arum. m. *plur.* Cic. *Raztolnachniki Chudneh znameny.* e. Ausleger der Wunder Zeichen. *Tſudálatos jeleknek meg-magyarázói.*

Gălēra, æ, f. *Soſipat. Apul.* Gălērus, i, m. *Cic.* Galerum, i, n. Stat. *Skrilyak.* Ein Huet. *Kalap, kalapos-süveg.*

Gălērita, æ, f. Plin. Vid. *Alauda.*

Galgŭlus, i. ex termin. *gen. m.* ex Signif. (& ſic de aliis Similibus) *Gen. Epic.* Plin. *Szternad, Szternadka.* r. Ammerling Vogel. *Sármántyú madár.*

Galla, æ, f. Plin. *ſiska, ſisketa, Jabuchicza* ali *zerno na braſztu raſztuche.* 2. *Chernilo ſoſtarſzko.* 3. *ſilek, ſoſtarſzko ſilo.* Ita Macrob. r. Gall-Apffel. 2. e. Schuſter-Schvärtze. 3. e. Schuch-Ahl. *Galles, Biga.* 2. *Varga fejték.* 3. *Varga-tő, ár.*

Gallĭa, æ, f. Geogr. *Franczoſzka zemlya.* s. Franckreich, die Landſchafft Gallien. *Frantzia orſzág.* Regnum eſt, ſeu Ingeniorum, ſeu Terræ culturam ſpectes, omnium etiam Europæorum facilè princeps.

Gallĭcæ, arum. f. *plur.* Cic. *Franczuſzke korne za deſzyeno vreme.* Bundtſchuch, Stiffel ſo die Frantzoſen tragen, vvan es Regen-Wetter iſt. *Frantzia ſarú erős időben.*

Gallĭcānus, Gallĭcus, a, um. Cic. *Franczuſzki.* Frantzöſiſch. *Frantziai.*

Gallĭcĭnium, ii, n. Apul. *Kukurikanye.* s. Hahnen Geſchrey. *Kakas kukurítáſa.* 2. *Chetertonochi zkoznuvanye.* Sic Ammian. Die vierte Nacht-Wache. *Eſzakának negyedik réſze virraſztáſa.*

Gallīna,

Digitized by Google

Gallīna, æ, f. Cic. *Kokoſs*. Eine Henne. *Tik, tyúk*. Gallina glociens. *Koocbka*. e. Gluck-Henne, Bruth-Henne. *Kotló, karitsálo, kodkodátsoló tyúk*. Ga[illegible]albæ filius. *Juven.* hoc eſt: *Felix, nobili*[illegible]

Gallīnāceus, ea, eum. Varr. *Kokoſiji*. Von Hinnern. *Tyúki*. Gallinaceum Lac. *prov. pro* rerum omnium Copia, ut vel lactis gallinacei Sperare poſſis hauſtum. *Plin.*

Gallīnāgo, inis, f. *Szluka*, *kojaſze pri vodah nezaderſava*. r. Schnepff ſo ſich nicht im Waſſer auffhalt. *Szolonka* peregr. *Sneff madár, mely nem a' vizek mellet lakik.*

Gallīnāria, æ, f. Plin. *Kokoſſaricza, kâ Kokoſſ hrani, tuſzti*. e. Hüner-Schopperin. *Tyúk hizlalóné, éltetőné.*

Gallīnārium, ii, n. Colum. *Kurnyak, kokóſnyak*. s. Hünner-Hauſs. *Ketretz, tyúk-ól.*

Gallīnārius, ii, m. Plin. *Kokoſsár*. r. Hüner-Wartér, Hüner-Vogt. *Tyúkász.*

Gallīnārius, a, um, Colum. Vid. *Gallinaceus.*

Gallīnŭla, æ, f. Apul. *Kokoſska*. Ein Hünlein. *Tyúkotska.*

Gallo, as, are, avi, atum, [Neut.] Varro. *Ludim. Máſzlachim: ſzim tam búbam, treſzkam, biem*. Unſinnig vvüte. *Bolondoskodom.*

Gallŭlaſco, is, ere, (Inchoat.) Næv. *Gerla glaſz gubim, Glaſz gerleni premenyam*. Die Stimm ändere, (vvann ſie einem bricht.) *Torkomat el-veſztem*, 2. *Mabme pobia, koſzmat na bradi poſztajem, Bradu dobivam*. Mannbar vverde, einen Bart bekomme. *Pihéſedek, ſzőrösődök, ſzakállaſodok.*

Gallŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Noni.* Vid. *Pubeſco.*

Gallus gallīnāceus, galli gallinacei, m. Cic. *Kokot. Pevecz*. Ein Hahn. *Kakas*. Gallus indicus. *Puran*. Indianiſcher Hahn. *Púlyka, púika*, vagy *Póka.*

Gallus, i, m. Geogr. *Francauz*. Ein Franzos. *Frantzia*. Populus cultiſſimus.

Galrēda, **Gĕlātīna**, æ, f. Botan. *Hladnetina*. r. Sultz. *Kotſonya, Hideg étek.*

Gammărus, i, m. Mart. *Rak morſzki*. r. Meer-Krebs. *Tengeri rák.*

Gānea, eæ, f. *Colum*. **Gāneum**, ei, n. Terent. *Burdelnicza: Nechiſzta, nepoſtena Hiſa*. Ein Sauff-und Huren-Hauſs. *Bordély ház*. 2. Vid. *Ingluvies*. Plin. L. 8. c. 51. de Porco.

Gāneo, ōnis, m. Cic. *Burdelnik, Kurvinſzke Hiſe Goſzpodár*. r. Huren-Wirth. *Bordély-ház gazdája*, 2. *Vſzagdeſnyi po kurvinſzkih hiſah klateſs, Tepecz, kurviſt, kozel ſzmerdechi*. Der täglich in die Huren-Häuſer gehet, Huren-Treiber, ſtinckender Bock. *Bordélyba járó, kurvás, büdös bak.*

Ganges, is, m. Ovid. *Potok Ganges vu Indii*. Der Fluſs-Ganges in Indien. *Nagy folyo-viz Indiában*. Fluvius aurô dives.

Gangărīdæ, arum, m. *plur.* Virg. *Lyudztvo polig potoka* Ganges *Szojeche*. Die Völcker ſo an Fluſs *Ganges* Wohnen. *Ganges folyó-viz-mellet lakó népek.*

Gangrǣna, æ, f. Plin. *Bol, rak zvana iliti gnyilo vuſzano divje meſzo*. Eine Kranckheit Krebs genandt, *oder* Brand an faulen Fleiſch. *Fene, vad-hús.*

Gannio, is, ire, ivi, itum. [Neu.] Plin. Feſt. *Lajem, ſchavkam kakti liſiicza*. Belle, beffze vvie ein Fuchs. *Nyikogok mint a' róka*. Transl. Vid. *Garrio, murmuro.* Quid ille gannit? *Terent.*

Gannītus, ûs, m. *Mart*. **Gannītio**, onis, f. Feſt. *Schavkanye, Lajanye Liſzichje*. Das Fuchs-Belffern. *Róka nyikogás.*

Gargărīzātio, onis, f. Plin. *Gërgranye, Gerla popiranye*. Das Gurglen des Halſes. *Torkában rotyogtatás.*

Gargărīzo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Gergram, Gerlo popiram*. Hals gurgle. *Torkomban meg-rotyogtatom.*

Gargittius, tii, m. Jul. Poll. *Peſz veliki, ki je Geryona Marhu od oroſzlanyov chuval*. Der groſse Hund ſo des Geryonis Rinder vor den Lövven bevvahret. *Geryon nevű embernek marháit az oroſzlántól meg-őrző nagy kutya.*

Garrio, is, ire, ivi, itum, [Neut.] Cic. *propriè* dicitur de avibus. *Transfertur* ad homines. *Krichim, neprilichno govorim, tepem, ſerfram*. Schreye, plaudere. *Tſátſ-gok, kiáltozok.*

Garrītus, ûs, m. Liv. *Krich*. s. Geſchrey, Geſchvvätz. *Kiáltozás.*

Garrĭdo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Varro.* Vid. *Garrio.*

Garrŭlĭtas, atis, f. Svet. *Vnogo-rechnoſzt, zlabranye, chvercbanye*. e. Schvvätzhafftigkeit. *Tsevegés, tsátſogás.*

Garrŭlus, a, um, Virg. *Krichliv, vnogo-rechliv, krichi-rad*. Schreyend, Plauderend. *Tsátsogó, kiáltozó.*

Gārum, i, n. Plin. *Tuſztina, maſzt ribja*. 2. *Hladnetina, ſzlane ribje ikre*, &c. e. Fiſch-Fette, Sultz. 2. e. Fiſch-Brühe, &c. *Hal háj, hal zsír*. 2. *Sós hal ikrája.*

Gārus, i, m. Plin. *Riba morſzka iz ſelye kobilicz.*

Digitized by Google

kilicz. Ein Fiſch aus Heuſchrecken Arth. *Sáska formájú tengeri hal.*

Gărvŏphĭlum, li, n. Vid. *Caryophilum.*

Gaſtrĭcus, a, um, Med. *Seludczov, terbuhov.* Zum Bauch *oder* Magen gehörig. *Gömbŏtzŏs, haſas.*

Gaſtrĭmargĭa, *uſus* Gaſtrĭmargĭa æ, f. *Poſerlivoſzt, ferenye.* e. Schlemmerey, Freſſerey. *Nagy torkoſság.*

Gaſtrĭmargus, i, m. Græc. *Poſerlivecz, ferliv chlovek.* r. Schlemmer, Praſſer. *Igen torkos.*

Gaſtrŏtŏmĭa, æ, f. Med. *Rezanye, odpirange terbuha.* e. Bauchſchneydung, Eröffnung. *Haſnak felmetſzéſe.*

Găudeo, es, ere, Gāvīſus ſum, (Neu.) Cic. *Synon.* Lætor, exulto, triumpho, geſtio, gaudio afficior. *Veſzelimſze, radujemſze, veſzelſzem.* Mich freuet, ich bin frölich, ich erfreue mich. *örülök, örvendek, örvendezek.* Phras. De proſpero rerum alicujus ſucceſſu immortaliter gaudere, lætitiis perfundi, voluptate propè inſanire, ex iis voluptatem non mediocrem capere, in ſinum gaudere, inſatiabili gaudio repleri, omnibus lætitiis inceſſere, vix præ gaudio ſui compotem eſſe, ſuperfundenti ſe lætitiæ non temperare, præ lætitia ſibi non conſtare. 2. Vid. *Delector.* Cic. Virg.

Gaudĭālis, is, *com.* le, n. Apul. *Veſzele naturé, narave.* Luſtiges Gemüths. *Vigtermészetü.* 2. Vid. *Lætus, jucundus.*

Gaudĭbundus, a, um, & Gaudebundus, Apul. *Idem.*

Gaudĭŏlum, i, n. (*Dimin.*) Plaut. *Veſzeliche.* Kleine Freud. *örömöcske.*

Gaudium, ii, n. Cic. *Veſzelie, radoſzt.* e. Freud. *öröm, vigság.* Gaudio affici, perfundi. Cic. *Veſzelitiſze, raduvati.* Sich erfreuen. *örülni.*

Gāvĭa, æ, *gen. Epic.* Plin. *Ribich pticza.* r. Kiwwitz-Vogel. *Hal fogó, halászó madár.*

Gāvīſus, a, um, Cæl. ad Cicer. *Razveſzelen.* Erfreut. *Meg-örvendeztetett.*

Gāulus, i, m. Plaut. *Mala okrugla ladja.* Ein klein rundes Schiff. *Gömbölyü, kerekded haiócska.*

Gāunăcum, i, n. Gāunăca, æ, f. Varr. *Jako debela halya.* Ein grob dick Kleyd. *Igen vaſtag goromba ruha.*

Gāurānus, a, um, Plin. *Verli.* Köſtlich. *Jeles.* Gauranum vinum. Plin. *Verlo vino.* Köſtlicher Wein. *Jeles, jó bor.*

Gāurus, i, m Geogr. *Gora vu kampanii, na kojoj verlo, y drichno vino raſzte.* Ein Berg in Campanien, darauf köſtlicher Wein vvachſet. *Kámpániában hegy, melyen igen derekas bor termik.*

Gāusăpe *in ſing.* [illegible] *in plur.* Gausăpă, ōrum, n. *Mart.* [illegible] Gāusăpă, æ, f. Varr. *Choha.* Ein Zottigt, Haaricht, rauches Kleyd. *Guba, Laſnak, ſzür.* 2. Ponitur pro *barba hirſuta & prolixa.* Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas. *Perſ. ſat.* 4. *v.* 37.

Gausăpātus, a, um, Senec. *Z-chobum oblechen.* Mit zottigten Kleyd bekleydet. *Gubában fel-öltözött.*

Gausăpīna, (*intellige* veſtis) æ, f. Mart. Vid. *Gauſape.*

Gāusăpīnus, a, um, Mart. *Chobaſzt, iz chohe, k-chobi ſzpadaiuchi.* Zum zottigten Kleyd gehörig. *Gubához-való, gubás.*

Gāză, æ, f. Curt. *Bogatztvo,* 2. *Vſze bogato pohiſtvo,* 3. *Kinch.* r. Reichthum, 2. s. Haab und Guth, 3. r. Schatz. *Gazdagság,* 2. *Minden házi jóſzág,* 3. *Kints.*

Găzella, æ, f. Scal. *Divja kozicza, od koje dobajo moſk, piſmo.* s. Bieſem-Böcklein. *Balſamot adó kecskécske.*

Găzŏphўlăcium, ii, n, Græc. *Skrinya, ladicza, komora, vu koiiſze kinch y oſztala draga dugovanya chuvaju, kinchna komora, &c.* r. Schatz-Kaſten, e. Schatz Kammer, &c. *Kints-tartó hely, Láda, kamara.*

Gedānum, i, n. Geogr. Vid. *Dantiſcum.*

Gĕhenna, æ, f. Hier. *Razbojna dolicza.* Metaph. *Pekel.* Ein Würg-Thal, Rauber-Thal. *Metaph.* Die Höll. *Tolvajos völgy.* Metaph. *Pokol.*

Gĕlābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Zmerzliv.* Gefrierlich. *Meg-fagyható.*

Gĕlăſīnus, i, m. *Mart.* Dicitur Deus ex primis quatuor, qui ridendo denudantur.

Gĕlaſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Zmerzavamſze.* Gefriere. *Meg-fagyok.*

Gĕlātio, onis, f. Plin. *Zmerzavanye.* Das Frieren. *Fagyás.*

Gĕlĭcĭdĭum, ii, n. (*ex* gelu & cădo, is,) Columm. *Opadanye mraza,* 2. *Sztreſſina.* Das Reiff-Fallen, 2. r. Eyſs-Zapff. *Jég-csepegés,* 2. *Fagy.*

Gĕlĭde, *Adv.* Horat. *Merzlo, bladno, ſztudeno, mrazno.* Kalt. *Hidegen, fagyoſon.*

Gĕlĭdus, a, um, Ovid. *Merzel, bladen, ſztuden, ledven.* Eyſskalt. *Fagyos,* 2. *Gelida* abſolutè accepta pro *aqua gelida* uſurpatur. *Horat.*

Gĕlĭſa-

Gĕliſactus, a, um, *Fortun.* Gĕlātus, a, um, Colum. *Zmerſnyen*, *ledven.* Gefroren. *Meg-fagyott.*

Gĕlo, as, are, avi, atum, (Act.) Juv. *Zmerſnyem, mrazno chinim.* Gefroren mache. *Meg-fagy'alom. fagyo'ttom.*

Gĕlor, aris, ari, atus ſum, (Paſſiv.) Colum. *Zmerzavamſze.* Gefroren vverde. *Meg-fagyok.*

Gelſĕminum, i, n. Botan. *Gelzemin, ialſemin czvet* ali *trava*, r. Gelſemin, Jaſmin, *Gelſemin nevű virág* vagy *fű.*

Gĕlu, *Indecl.* Virg. *Szreß*, *Lĕd.* r. Eyſs. *Fagy, jég.*

Gĕmĕbundus, a, um, Ovid. *Jako ſaloſztno zdibavaiuchi, jechechi, ſzkuczajuchi.* Sehr von Traurigkeit ſeufftzend. *Sohajtozó*, *ſzomorú, nyegő.*

Gĕmellar, āris, n. Colum. *Poſzuda*, *v-koju joſche jenkrat vlerne tuliko*, *kuliko vlerti more vu drugu*; *poſzuda, mera jedenput vekſſa od druge.* 2. *Poſzuda dveh pintov.* Eines Geſchirr da noch einmahl ſo viel hinein gehet als in ein anders, 2. Geſchirr, das zvvey Maals hält. *Oly edény, melyben kétſzer annyi megyen mint másban.* 2. *Két pintes* vagy *ejteles edény.*

Gĕmellĭpăra, æ, f. Ovid. *Rodicza dvojkov.* e. Zvvilling-Gebährerin. *Kettős gyermek ſzűlő.*

Gĕmellus, a, um. (Dimin.) Ovid. *Dvojek*, *dvojki.* Zvveyfach, Zvvilling. *Kettős, kettőskőcske.* Fratres gemelli. *Ovid.* 2. ponitur pro *valdè ſimili.* Par nobile fratrum *&c.* & amore gemellum. *Horat.*

Gĕmĭnātio, onis, f. *Cic.* Gĕmĭnĭtūdo, ĭnis, f. Nonius. *Dvojverſztenye*, *dvojverſztnott*, *dvojſztrukost*, *dvojſztruchina.* e. Verdoppelung, Verzvveyfachung. *Kettőztetés, kettőzés.*

Gĕmĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Terent. *Dvojverſzttim, dvojſztruchim*, 2. *Podrugachujem.* Zvveyf chmache, 2. Verdopple. *Kettőztem, kettőztetem*, 2. *Meg-máſtom.* 3. Vid. *Jungo*, *copulo.* Serpentes avibus geminentur, tigridibus agni. *Horat. in art. poët. v. 13.*

Gĕmĭnus, a, um, Cic. *Superl.* Geminiſſimus, Plaut. *Dvoi, a, e.* Zvveyfach, doppelt. *Kettős.* Fratres gemini, *id eſt* duo Fratres uno partu editi. *ſic Virg. L. 8. Æneid.* geminos huic ubera circum &c. *item* trigemini, quatergemini, *id eſt*, tres vel quatuor ſimul nati. *Colum. l. 4.* 2. Transl. Vid. *Similis.* Par eſt avaritia, ſimilis improbitas, eadem imprudentia, gemina audacia. *Cic. pro Roſcio.*

Gĕmiſco, is, ere, (Inch. Neut.) Claud. *Odnuternye ſtuſike y ſaloſzti*, *zdibavam, jechim, ſzkuczam.* Vor innerlichen Aengſtigkeiten ſeufftze. *Sohajtok*, *keſervesnagyok*, *nyögök.*

Gĕmĭtus, ûs, m. (Legitur apud *Plaut.* gemiti *in genit.*) Cic. *Zdibavanye*, *ſaloſztno jechanye*, *ſzkuczanye.* Das Seufftzen, r. Seufftzer. *Sohajtás, keſergés, nyögés.*

Gemma, æ, f. Colum. *Terſzovo oko*, 2. *Iz dragoga kamena ali iz gyungya poſzudicza za pitje*, 3. *Dragi kamen*, *biſzer*, *gyungy.* s. Reb-Aug, 2. Ein Trinck-Geſchirrlein aus Edelgeſtein, *oder* Perlen, 3. r. Edelgeſtein, gute Perl. *Szőlő bimbó*, *ſzőlő ſzem*, 2. *Gyémántból-való ivó-edény.* 3. *Gyémánt*, *drága* kő, vagy *gyöngy.*

Gemmans, antis, *om.* Matt. *Szvetecbiſze kakti dragi kamen.* Glantzend vvie ein Edelgeſtein. *Tündöklő mint a' gyémánt.*

Gemmārius, ii, m. Plin. *Drago-kamenar*, *ki drago kamenye réſe, gyungyar, biſzernik*, 2. *Terſecz z-dragem kaményem, z-gyungyom, biſzerom.* r. Edelgeſtein-Schneider, 2. Der mit Edelgeſtein handlet. *Gyémánt metſző, faragó*, 2. *Gyémántal kereskedő, gyöngy árus.*

Gemmaſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Terſzno oko van rivam, puſcham*, 2. *Tverd kakti koj dragi kamen poſztajem*, 3. *Dragem kamenom*, *gyungyom*, *biſzerom bivam.* Reb-Augen überkomme, 2. Hart vvie ein Edelgeſtein vverde, 3. Zu Edelgeſtein vverde. *Bimbózom*, *bimbóval fakadok*, 2. *Meg-Keményedem mint a' gyémánt*, 3. *Drága kővé változom.*

Gemmātus, a, um, Plin. *Z-dragem kamenyem, gyungyom, Biſzerom nakincben.* Mit Edelgeſtein *oder* Perlen geziert. *Gyémántal fel-ékesítetett.*

Gemmĕus, a, um, Cic. *Gyungyeni, Biſzerni, dragokameni.* Von Edelgeſtein. *Drága köves*, *gyémántos.* Metaph. *Lyublen, Drág.* Lieblich. *Kedves, ſzerelmes.*

Gemmĭfĕr, a, um, Plin. *Gyungyo-noſz. drago kamenye noſzechi*, *rodechi.* Edelgeſtein-Perl-tragend. *Drága* kő, *Gyöngy termő*, *hozó.*

Gemmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Oka, pupke puſcham, rivam*, 2. *Szvetimſze kakti dragi kamen.* Sic. *Virg.* Augen *oder* Knoſpen ausſchlage, treibe, 2.

Digitized by Google

Glantze vvie ein Edelgeſtein. *Bimbótom*, 2. *Tündöklöm mint á gyémánt.*

Gemmōſus, a, um, Apul. *Pun gyungya, Biſzera, dragoga kamenya.* Voll Perlein, Edelgeſtein. *Gyémántos, gyöngyös, drága köves.*

Gemmŭla, æ, f. [Dimin.] Apul. *Malo oko na terſzu, oheko*, 2. *Gyungyek, dragi kamenecz.* Ein Aeugelein an Reben, 2. Ein Perlein, kleiner Edelgeſtein. *Szölö bimbóttska*, 2. *Gyémántotska.*

Gĕmo, is, ere, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Jechim, ſzkuchim, od nyuternye ſztiſzke terko zdihávam.* Aechze, krächze, vvinſele, von innerlichen Aengſtigkeiten hart ſeufftze. *Sobajtok, nyögök.*

Gĕmŭlus, a, um, Apul. *Jechechi, ſzkuchechi, ſaloſztno zdihavajuchi.* ächzend, ſeuffzend. *Sohajtó.*

Gĕmurſa, æ, f. Plin. *Kurje oko pod ali med naj menyſſem nogè perſztecrom.* 1. Hüner-Aug unter *oder* zvviſchen den kleinſten Zehen. *Láb új alatt-való kelés* vagy *tſomózás.*

Gĕna, æ, f. Stat. *Nadochnicza y podochnicza*, iliti *koſicza, z-kümſze ſzmejechemu ochi pokrivaju*, 2. *Licza*, Horat. 3. *Sztran licza okolo vuſzt na kojoi pochinya brada raſzti.* Ita Virg. 1. Augen-Häutlein, *e.* Augen-Wimpern, 2. *e.* Backen, 3. Derjenige Theil um den Mund, vvo der Barth am erſten hervor vvachſt. *Szem héjja*, 2. *Orcza*, 3. *Poſa*, vagy *akármely réſz, a' hol a' ſzakál nöni-kezd.*

Gĕnāvĭus, a, um. *Varr.* Vide *Guloſus.*

Gĕnĕālŏgia, [*aliàs reipſa penultima* brevis *eſt, uti & in cæteris ſimilibus græcis.*] æ, f. Cic. *Rodo-rèd, rodſztva pokazanye.* 1. Geſchlecht-Regiſter. *Nemzetségnek lajſtroma.*

Gĕnĕālŏgus, i, m. Prud. *Kolena*, iliti *roda rèdom popiſzavecz, piſzecz.* 1. Geſchlecht-Regiſter-Schreiber. *Nemzetséget rendel le-iró.*

Gĕnĕarcha, æ, m. Græc. *Pervi, od kojega ſzeje koje koleno pochelo, y rod koj zachel.* Das Haupt eines Stamms *oder* Geſchlechts. *Nemzetségnek elö kezdöje.*

Gĕnĕr, ĕri, m. Cic. *Kchere múš, zet.* 1. Tochter-Mann, Eydam. *Leányom férje, vö.*

Gĕnĕrābĭlis, is, *Com.* le, n, Plin. *Rodlivo, Plodlivo.* Gebährlich, vvas leicht gebohren vvird. *Születhetö.*

Gĕnĕrālis, is, *com.* le, n. Quint. 1. Vid. *Univerſalis, Communis*, 2. *Glavni.* Hauptſächlich. *Nemi, nemzetségi.* 3. † *Poglavàr Vojnichki.* 1. Feld-Herr. *peregr.* 1. General. *Eserer. pereg. Gyenerális.* Hinc *etiam* † Gĕnĕraliſsĭmus, i, m. pro *ſummo belliduce.*

Gĕnĕrālĭter, *Adv.* Cic. *Obchinſzki.* Insgemein. *Közönségeſen.*

Gĕnĕrātim, *Adv.* Jul. *idem* ac *Generaliter*, 2. *Po rodu.* Geſchlechten nach. *Nemzetség-ſzerint.* Generatim diſtributi in Civitates. Jul. Cæſ. *Po rodu razdeleni po varaſſeh.* Den Geſchlechten nach in die Städte abgetheilet. *Nemzetség-ſzerint el-oſztattak a' városokban.*

Gĕnĕrātio, onis, f. Cic. *Ród, Plod, Porod, Plemen, koleno, Pokolenye.* e. Entſprieſſung, Geburth, 1. Stamm. *Születés, Nemzetség, Fajzat, Faj.*

Gĕnĕrātor, oris, m. Cic. *Roditel.* 1. Gebährer, Schöpffer, Vatter. *Szülö, Nemzö, Fajzó.*

Gĕnĕrātrix, īcis, f. Pompon. *Mela.* Vid. *Genitrix.*

Gĕnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Rodim, Léſem, Plodim.* Gebähre. *Szülök, Nemzek.*

Gĕnĕrōsè, *Adv.* Horat. *Plemenito, junachki, gyegyerno, viteski, verlo.* Adelich, tapffer, friſch, fürtrefflich. *Nemeſen, fö módra, bátran.*

Gĕnĕrōsĭtas, atis, f. Plin. *Plemenitoſzt, poglavitoſzt, gyegyerlivoſzt.* Gute Arth, edler Stamm, e. Tapferkeit, Mannhafftigkeit. *Nemeſség, fö nem, bátorság.*

Gĕnĕrōſus, a, um, Cic. *Plemenit, poglavit, gyegyeren, drèchen, goſzpodzki.* Wohlgebohren, Edl, Mannlich, Tapffer, Herrlich. *Nemes, fö nemböl-való.*

Gĕnĕſis, is, *vel* ĕos, f. Svet. *Porod, rodſztvo.* e. Geburt. *Szülés, nemzés.* 2. Nomen libri primi *Moſis.*

Gĕnĕthlĭa, orum, n. *plur.* Græc. *Obſzlúſávanye dneva poroda.* Des Geburts-Tag Feyerliche Begehung. *Születéſe napján-való vendégség.*

Gĕnĕthlĭăcus, i, m, Aul. Gell. *Vuhvecz, kiiz dneva porogyenya dojducha poveda.* 1. Wahrſager aus den Geburts-Tag. *Születéſe órájából jövendölö.*

Gĕnĕthlĭăcus, a, um, Cal. *Porodſzki.* Zur Geburth gehörend. *Születéſröl-való.*

Gĕnĕthlĭălŏgia, æ, f. *Vuhvenye, iz vure poroda buduchéh dugovany povedanye.* e. Wahrſagung aus der Geburts-Stund. *Születéſnek órájából jövendölés.*

Digitized by Google

Gĕnĭālis, is, *com.* le, n. Juv. *Naturi povolyen, veſzel, drag, porodſzki.* Der Natur angenehm, lieblich, luſtig, des Geburths-Tag. *Víg, örvendetes, ſzuletéſe napjához-való.*
Gĕnĭālĭtas, atis, f. Ammian. *Veſzelocha.* e. Fröl chkeit. *Gyönyörüség.*
Gĕnĭālĭtĕr, *Adv.* Ovid. *Goſzpodſzki, veſzelo, povolyno, obilno.* Herrlich, frölich. *Vígan, Nemesül.*
Gĕnĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Od kolencza do kolencza.* Von einem geleich, Knotten-Weiſe. *Bötkönként, Isenként.*
Gĕnĭcŭlātio, onis, f. Teren. *Prigibanye kolena.* Das Knie biegen. *Bötsözség.*
Gĕnĭcŭlātus, a, um, Plin. *Kolenaſzt, pun kolen.* Das voll Gelenck und Knotten iſt, knötigt. *Bötkös, Izes.*
Gĕnĭcŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Aul. Gell. *Koleno prigiblyem, poklekam.* Die Knie biege, knie. *Térdet hajtok, térdepelek.*
Gĕnĭcŭlum, i, n. (*Diminut.*) Plin. *Kolencze.* Kleines Knie, *oder* Knielein. *Térdetske.*
Gĕnĭmen, ĭnis, n. Vide. *Generatio.*
Gĕnĭtābĭlis, is, *com.* le, n. *Lucr. ap. Var.* Gĕnĭtālis, is, *com.* le, n. *Cic.* Gĕnĭtīvus, a, um, Ovid. Svet. *Porodni.* Dienlich zu gebähren. *Szülctésre-való.*
Gĕnĭtālĭter, *Adv.* Lucr. *Porodno.* Dienlich zu gebähren. *Születés-képen.*
Gĕnĭtor, oris, m. *Otecz, Roditel.* r. Vatter, Gebährer. *Atya, Nemző, Szülő.* Genitor Deorum *id eſt* Jupiter, Ovid. 2. Triſt.
Gĕnĭtrix, icis, f. Ovid. *Roditelicza, Rodicza, Mati.* e. Gebährerin, Mutter. *Szülő Anya.* Frugum genitrix *id eſt* Ceres. *Ovid.* 5. *Met.* v. 490.
Gĕnĭtūra, æ, f. Plin. *Rogyenye.* e. Gebährung. *Szülés, Nemzés.*
Gĕnĭtus, ûs, m. Apul. Vide *Generatio.*
Gĕnĭus, ii, m. Apul. *Natura, Narav. Chud, Naguenye nature,* 2. *Duh dobri,* ali *hudi.* Die natürliche Art, angebohrne Neygung, 2. Guter *oder* böſer Geiſt. *Természet,* 2. *Jó* vagy *gonosz lélek.* Indulgere genio, *eſt* naturæ ductum ſequi. Defraudare genium, *eſt* negare naturæ, quod appetit. *Ter. Phor.* 1.
Gens, gentis, f. Cic. *Narod, Pokolenye.* Ein Geſchlecht, Stamm, ein Volck. *Nemzetség.* 2. Sumitur *latè pro* Populo aliquo, ſeu civibus alicujus urbis: *ut:* gens Faliſcorum &c. *Plin.*
Gentĭcus, a, um, *Tacit.* Gentĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Od ſztanovitoga naroda, Pokolenya, Lyudztva.* Von einem gewiſsen Geſchlecht, Stammen, Volck. *Egy nemzetnek tulajdona,* 2. *Poganinſzki.* Heydniſch. *Pogányi.* 3. *Iz jednoga naroda, Lyudztva, Pokolenya.* Von einem Geſchlecht, Volck. *Egy nemből-való:* Gentilis meus *Auguſt.*
Gentīlĭtius, a, um, Cic. *K rodu* ali *kolenu poroda ſzliſſajuchi.* Das einem Geſchlecht, *oder* Stamm gehört. *A' mi valami nemzetnek tulajdona.*
Gentīlĭtas, atis, f. Plin. jun. *Pokolenye, Plemen, Plemenſztvo,* 2. *Rodbinſztvo,* 3. *Poganinſztvo.* Ein Geſchlecht, Stamm, 2. e. Freundſchafft, 3. Heydenſchafft. *Nemzetség,* 2. *Rokonság,* 3. *Pogányság.*
Gĕnū, *Indecl.* in Sing. *Plur.* Gĕnŭă, uum, ĭbus. *&* ŭbus, Tacit. *Koleno.* e. Knie. *Térd.*
Gĕnŭālĭa, ium, *plur.* n. Ovid. *Podveſnye.* s. Knie-Band. *Térd-kötő.*
Gĕnŭflĕxio, onis, f. *Klechanye, kolen prignenye.* Das Knien, Knie biegen. *Térd hajtás, Térdepelés.*
Gĕnŭīnus, a, um, Cic. *Pravi, iſztinſzki, domachi, Narodni, Naturalſzki.* Eigentlich, angebohren, der Rechte, natürlich. *Igaz, Természet szerént-való.* 2. Genuinus dens. Cic. *Kutni zub.* r. Stock-Zahn. *Záp fog.*
Gĕnŭs, ĕris, n. Teren. *Plemen, Rod, Koleno.* e. Arth. s. Geſchlecht, Herkommen, r. Stamm. *Nem, Nemzetség, Faj,* 2. Vid. *Species.* Cic. 3. V. *Soboles. Liberi.* Hymen Uraniæ genus. *Catul.*
Gĕōdæsĭa, æ, f. *Meſtria y znanye Meriti.* e. Meſs-Kunſt, Viſier-Kunſt. *Föld-mérésnek tudománya.*
Gĕōdætes, æ, f. (*Latinè,*) Ăgrĭmensor, oris, m. *Polyo-, zemlyo-merecz.* r. Feld-Meſſer. *Föld-mérő.*
Gĕōgrăphĭa, æ, f. *Izpiſzovanye zemély* ali *Kraleſztvih.* e. Erd-*oder* Land-Beſchreibung. *Föld,* vagy *Királyság-Leirása.*
Gĕōgrăphus, i, m. *Orſzagov Izpiſzavecz, Zemlyo-piſz.* Erd-*oder* Land-Beſchreiber. *Föld,* vagy *Királyság-Leiró.*
Gĕōmĕtres, Gĕōmĕtra, æ, m. *Zemlyo-merecz.* r. Erd-Meſſer. *Föld-mérő.*
Gĕōmĕtrĭa, æ, f. *Znanye y meſtria zemlyu meriti.* e. Erdmeſſerey-Kunſt. *Föld-mérés tudománya.*
Gĕōmĕtrĭcè, *Adv.* *Mérech Zemlyu, Po znanyu y meſtrij mérenya zemlye.* Nach der Kunſt der Ausmeſſung der Erden. *Föld-mérés szerént.*

Digitized by Google

Gĕōmĕtrĭcus, a, um. Plin. *Zemlyo-merſzki, Zemlyo-merni.* Zum Erdmeſſen gehörig. *Föld-mérésre-való.*

Gĕorgĭca, ōrum, n. *plur.* Virg. *Knige od oranya, ſzésve y oſztalega Polyſzkega dela.* Bücher ſo vom Acker-Bau handlen. *Mezei műről, vetésről &c. irott könyv.*

Gĕorgĭa, æ, f. *latinè* Agricultura.

Georgĭcus, a, um, Colum. *Polyſzko-teſachki.* Zum Acker-Bau gehörig. *Mezei műbőz-való.*

Gĕorgus, i, m. Colum. Vide *Agricola, Colonus.*

Gĕrārĭa, æ, f. Plaut. *Dekla, chuvaricza, Ponaſſavicza detinſzka, Deczo-noſzicza.* e. Kinder-Magd. *Gyermek hordozó, őrző leány, vagy aſzſzony.*

Gerdĭus, ii, m. Lucill. Vide *Bajulus.* 2. V. *Textor.*

Germanè *Adv.* Cic. *Bratinſzki.* Brüderlich. *Atyafiui-képen, Igaz barátságoſan.*

Germānĭa, æ, f. Geogr. *Nemſka zemlya.* e. Teutſchland. *Német orſzág.*

Germānĭcus, a, um. *Nemſki.* Teutſch. *Németes.*

Germānĭtas, atis, f. Cic. *Pravo bratinſztvo.* Rechte Brüderſchafft. *Igaz Atyafiúság.*

Germānĭtùs *Adv.* Pompon. Vide *Germanè.*

Germānus, a, um. Cic. *Pravo-bratinſzki.* 2. *Nemſki, a, o.* Recht Brüderlich. 2. Teutſch. *Igaz barátságos.* 2. *Németes.* 3. Transl. ſumitur pro *mero, vero, ſyncero.*

Germen, ĭnis. n. Plin. *Klicza.* e. Schoſs, Sproſs, Ein Zvveyg. *új növés, jövés.* 2. V. *Origo.* quæ germen ab æthere traxit. *Prud.*

† Germĭnaſco, is, ere. (Inchoat.) *Pochinyam klicze puſchati, kliti.* Anfange hervor zu ſproſſen. *Tſirázni, bimbózni kezdek.*

Germĭnātio, onis, f. *Klienye, niknenye, klicz puſchanye.* Daſs hervor ſproſſen. *Bimbózás, tſirázás.*

Germĭnātus, ûs, m. Plin. *idem.*

Germĭno, as, are, avi, atum. (Neu.) Plin. *Niknem, klicze puſcham.* Aufsſproſſe, hervor ſproſſe. *Bimbózom, tſirázom.*

Gĕro, is, ere, eſſi, eſtum. (Act.) *Cic.* Variè ſumitur. 1. *Imam.* 2. *Derſimſze zlo* ali *dobro, Ponaſſamſze.* 3. *Chinim.* 4. *Obnaſſam.* 5. morem gero, *Pokorenſzem, Podlaſemſze.* 1 Habe. 2. Mich halte, auf führe, 3. Thue. 4. Vervvalte. 5. Mich untergebe. gehorſamme. 1. *Vagyon,* 2. *Jól* vagy *roſzſzúl viſelem magamat.* 3. *Tſeleſzem.* 4. *Viſelem.* 5. *Engedelmes vagyok.* Ingenium callidum gerere. Plaut. *Segavu imati glavu.* Ein verſchlagenen Kopff haben. *Álnok, ålnés fejunek lenni.* Se gerere honeſtè, Cic. *Poſtenoſze derſati.* Sich ehrlich halten. *Betsületeſen viſelni magát.* Se pro Cive gerere. Cic. *Za varaſchanaſze imati.* Sich für einen Burger halten, aufsgeben. *Városi polgárnak tartani magát.* Gerere Magiſtratum. Cic. in Catil. *Obnaſſati vechnichtvo, glavarſztvo.* Eines Oberen Ambt vervvalten. *Tanáts-béli uraſágot viſelni.* Gerere ali cui morem. Cic. *Kômu pokornomu y poſzluſſnomu biti.* Einē gehorſamen, folgen. *Valakinek engedelmeskedni.*

Gĕro, ōnis, m. Plaut. Vide *Bajulus.*

Gerræ, arum, f. *plur.* Plaut. Feſt. *Koß zemlyum nabit za obrambu ve ikeb puſſak, y ſztrelavczev, koſſara.* 2. Transl. *Norie, budalie, lebudikatve ſ ale.* 1. Schantz-Korb. Geflochtener-Korb. 2. Narren-Poſſen, liederliches Geſchvvätz, nichts vvürdige Dingen. *Sántz kosárok, kosár.* 2. *Tréfaság, bolondság.*

Gerres, ium, m. *plur.* Mart. *Zlocheſte ſolene ribe.* Schlechte eingeſaltzene Fiſch. *Hitván sós halak.*

Gerro, ōnis, m. Tacit. *Bedàk, klopotavecz, slabravecz, netechni ſalecz, ſerſravecz, ſiſnyar.* Närriſcher Blanderer, Klopper-Maul, Unnütziger Schvvätzer, Maul-Treſcher. *Tréltſapó, Bolond beszédes, tſevegő.*

Gĕrŭla, æ, f. Apul. Vide *Geraria.*

Gĕrŭlo, ōnis, m. Gĕrŭlus, ii, m. Vide *Bajulus.*

Gĕrŭlus, a, um. Solin. *Noſzechi.* Tragend. *Hordozó.*

Gĕrūsĭum, ii, n. & Gĕrūsĭa, æ, f. Varro. *Szpraviſche ſztareh prejtimaneh lyudih.* e. Verſammlung alter anſehlicher Männer. *Vénekből-álló gyűlés.*

Gĕſŏdānum, i, n. Geogr. Vid. *Livcium.*

Geſta, orum. n. *plur.* Plaut. 1. *Verli, dréchni chini.* 2. *Kniga vu kojuſze vſzakojachka pripechenya v. g. Varaſka zapiſzavaju.* peregr. *Protokollum.* 3. *Popiſzavanye verleh, dréchneh, viteſkeh chinov.* Herrliche Thaten. 2. ein Buch, vvorin alles aufgeſchrieben vvird, vvas v. g. in einer Stadt vorgehet *peregr.* Protocoll. 3. e. Beſchreibung der vollbrachten Thaten. 1. *Ditséretes lött, Viselt dolgok.* 2. *Történt dolgokrúl irtt könyvek.* 3. *Történt dolgoknak meg-írása.*

Geſtāmen, ĭnis, n. Virg. *Vſze kajſze noſzi y ponaſſa, Terh.* Alles vvaſs man tragt, e. Bürde *oder* e. Laſt. *Minden a' mi hordoztatik.*

Geſtātio, onis, f. *Celſ.* Geſtātus, ûs, m. Plin. *Noſzenye, ponaſſanye.* Daſs Tragen. *Hordozás, viſelés.*

Geſtātor,

Geſtātor, oris, m. Val. Flacc. *Noſzitel, ponaſſavecz.* r. Trager. *Viſelő, hordozó.*

Geſtātōrium, rii, n. Svet. *Noſzitnicza, ponaſſalo.* Eine Senffte, r. Trag-Seſſel. *oder* etvvaſs anders darinn man einen tragt, *Sétrel, ſzék a' melyben az embert hordozzák.* Den que eſt *Carruca, Sella, & omne id,* in quo geſtatur. *Plin.*

Geſtātōrius, a, um. Svet. *Noſſni; ponoſſni.* Zum tragen dienlich. *Viselésre, hordozásra-való.*

Geſtātrix, icis, f. Val. Flacc. *Noſzitelicza, ponaſſavicza.* Eine Tragerin. *Viſelőné, hordozóné.*

Geſticŭlāria, æ, f. Gell. *Na vuſu* &c. *ſzkakavicza ſena.* peregr. *Kauklaricza.* e. Gaucklerin, Auſsſpöterin. *Kőtélen ugrándozó aſzſzony, máſt tſufolóné.* V. *Mima.*

Geſticŭlārius, rii, m. *Ammian.* Geſticŭlātor, oris, m. Colum. *Na vuſu,* &c. *ſzkakavecz, norijb ſpravlyavecz.* Ein Gauckler, Poſſenreiſſer. *Kőtélen járó, ugrándozó, tréfaságot űző.* V. Mimus.

Geſticŭlātio, onis, f. Apul. *Na vuſu,* &c. *ſzkakanye, igranye, norijb ſpravlyanye, oponaſſanye.* Die Gaucklerey, Poſſen-Ubung, Auſsſpötung. *Kőtélen ugrandozás, jádzás, tréfa űzés.*

Geſticŭlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Svet. *Na vuſu* ali *drugde poſzkakujem, norie delam, druge oponaſſam.* Gauckle, Poſſen-treibe. *Kőtélen* vagy *máſutt ugrándozok, bolondozkodok.*

Geſtio, onis, f. Cic. *Obotrſſavanye.* e. Verrichtung, Vervvaltung. *Viſelés, tſelekedés.*

Geſtio, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Cic. *Jakoſze raduiem, verloſze veſzelim.* Frolocke, mich frölich Erzeige. *Őrvendek, vigadok.* 2. Pro *valde cupio.* Geſtio ſcire omnia: *Cic. ad Att.*

Geſtito, as, are, avi, atum. (Freq. à geſto) Plaut. *Szvodil ponaſſam.* Sehr offt trage. *Hordozdogalom.*

Geſto, as, are, avi, atum. (*Freqv.* Act. à gero) Tacit. *Ponaſſam, guſztokrat noſzim.* Offt trage. *Viſelgetem.*

Geſtor, oris, m. Plaut. 1. Vide *Gero, onis.* & *Geſtator.* 2. Vide *Gerro, onis.*

Geſtōrium, rii, n. Svet. Vide *Geſtatorium.*

Geſtuōſè *Adv.* Apul. *Z-chlini.* 2. *Z-rukami maſſuch.* Mit Gebärden. 2. Mit Händen Schvvingend. *Tſelekedetekkel,* vagy: 2. *Kézzel hányva, vetve.*

Geſtuōſus, a, um. Apul. *Vnogo z-rukami ſzim y tam maſſuchi.* Vill mit Händen ſchvvingend. *Kezét ide s'-tova hányó, vető.*

Geſtŭrio, is, ire (Meditat.) Ammian. *Selim z-rukami ſzim, y tam mahati.* Ich vvil gern hin und her mit Händen ſchvvingen. *Kezemet ide s'-tova hánni vetni kivánom.*

Geſtus, ûs, m. Cic. *Naredba téla, y ruk mahanye.* e. Gebehrden, Minen und Weiſe eines Menſchen. *Maga viſeléſe.*

Gēſum, i, n. Cic. Geſſum, i, n. Liv. *Sztréla.* 2. *Kopje.* r. Pfeil. 2. r. Wurff-Spieſs. *Nyil.* 2. *Dárda, Kopja.* Geſa in hoſtem conjicere. Cic. *Sztrele vu nepriatela zpuſztiti, kopjemſze bititi.* Pfeil auf dem Feind abſchieſſen, die Wurffſpieſs vverffen. *Nyilat ellenségre ereſzteni, Dárdát hajtani.* Geſſa gerere. Liv. *Sztrele, kopje noſziti.* Pfeil, Wurff-Spies tragen. *Nyilakat, Dárdákat hordozni.*

Gētæ, arum, m. *plur.* Ovid. *Moldavecz,* &c. r. Moldaver, &c. *Moldvai népek.*

Gētĭcus, a, um. *Moldavſzki,* &c. Aus Moldau gebürtig, &c. *Moldvai,* &c. 2. Sumitur pro *Turcico, barbaro.*

Gibba, æ, f. *Ammian.* Gibber, ĕris, n. & Gibbus, i, m. Juv. *Gerba na herbtu.* peregr. *Puklya.* Ein Buckel. *Görbeſég.*

Gibbĕr, ĕra, ĕrum. *Varro.* Gibbĕrōſus, & Gibbōſus, a, um. *Jul. Firm.* Gibbus, a, um. Svet. *Gerbav, gerbaſzt,* peregr. *Puklyaſzt.* Bucklicht. *Görbe, görbe hátu, púpos, Tſútſos.*

Gibbōſitas, Gibbĕrōſitas, atis, f. *Gerbavoſzt, gerbina, gerbavina.* e. Bucklichkeit. *Görbeſég.*

Gibbus, i, m. Svet. Vide *Gibba.*

Gibbus, a, um. Vide *Gibber.*

Gibĕria, æ, f. Feſt. *Zdela z-ſzadom puna.* Eine Schüſſel voll Obſt. *Gyümöltſel teli töltött tál.*

Gigantēus, ea, eum, Ovid. *Goliatchki.* 2. *Sztraſno velik.* Zum Rieſen gehörig. 2. Ungeheuer groſs. *Óriáſi.* 2. *Kiváltképen nagy.*

Gigantŏmăchĭa, æ, f. *Goliatchki boj, vojſzka.* Der Rieſen-Krieg. *Óriás had.*

Gĭgas, antis, m. Juv. *Goliat.* r. Rieſe. *Óriás.*

Gigĕrium, rii, n. Lucil. *Kokoſzki ſeludecz, kokoſiji dröb.* s. Eingevveid der Hünner, als Magen, &c. *Tyúk aprólék, bél.*

Gigno, (*Antiqv.* Gĕno) is, ere, gĕnŭi, gĕnĭtum. (Act.) Cic. *Rodim, plodim.* Gebähre. *Szülök, nemzek.*

Gilbus, Gilvus, a, um. Virg. *Rigy, Olove Farbe, Voſzkene Farbe.* Gelb-Braun, bleich-

bleich-Farb, Wachs-gelb. *Verbenyős*, *Viaſz-ſzinű*, *ón ſzinű*.

Gingiber, Vide *Zingiber*.

Gingīva, æ, f. *Plin*. Gingīvŭla, æ, f. (*Diminut*.) Apul. *Zuberine*, iliti *meſzo okolo zúbi*. Das Zahnfleiſch. *Iny*, *fogak-körűl-lévő hús*.

Gingrio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Feſt. *Gágam kakti guſzka*. Gage vvie ein Ganſs. *Gágotok mint a'lúd*.

Gingrītus, ûs, m. Arnob. *Gáganye guſzkino*. Das Gagen *oder* Schnatten der Gänſen. *Lúd gágogás*.

Girgillus, i, m. *Kolovrat*, ali, *Vitlo*, *nakôſze preja navia*. s. Spinnrad, e. Garnvvind. *Tſörlő*, *gombolyitó*.

Gith, *Indeclin*. Plaut. *Cherni koriander cherni Komin*. Schvvartzer Coriander, ſchvvartzer Kümmel. *Fekete Kóriánder Kömény*.

Glăbella, æ, f. Mart. *Med-óbervje*. Das mittelſte zvviſchen denen zvvey Augen-Bräumen oben auf der Naſen. *Szemöldök között*.

Glăber, bra, brum, Varro. *Compar*. Glabrior, Plaut. *Gladek*, *Prez dlák*. Glatt, ohne Haar. *Sima*, *ſzőr nélkűl-való*.

Glăbrāria, æ, f. Mart. *Sena*, *kojaſzi laſzi izpukava*, *iztergava*. Ein Weib ſo ſich die Haar ausrupfft. *Magának haját ſzaggató aſzſzony*.

Glăbreo, es, ere, ui, [Neut.] *Colum*. Glabreſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Puznem*, *Pleſſivem*, *Gladekbivam*. Glatt und ohne Haar vverde. *Koppaſz léſzek*, *ſimúlok*.

Glăbrētum, ti, n. Colum. *Zemlya gladka*, *nerodna*; *neplodno Meſzto*. Ein unfruchtbahrer Orth, *oder* Erd. *Kopály*, *kopár*, *Gyümöltstelen hely*.

Glăbrio, onis, m, Cic. *Gladek y prez dlák chlovek*. r. Menſch der gantz kahl und ohne Haar iſt. *Kopaſz és ſzőr nélkűl-való ember*.

Glăbrĭtas, atis, f. Arnob. *Gladkocha*. e. Glätte. *Simaſág*.

Glăbro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Dlake*, *laſzi*, *ſchetine odnemlyem*, *púchem*, *briem*, *gladim*. Die Haar ausrupffe, abſchabe, glatt mache. *Koppaſztom*, *Simítom*. Suescandente aqua glabrare, Colum. *Kernyakom z-vrelum vodum ſchetine jemati*, *pukati*, *odſchetiniti*, *gladiti*. Denen Schvveinē die Borſten mit ſiedenden Waſſer vvegnehmen, ausrupffen, glatt machen. *Diſznót mellyeſzteni*.

Glăbrōſus, & Glăbriōſus, a, um, Vide *Glaber*.

Glăciālis, is, *com*. le, n. Ovid. *Ledven*, *ledden*, *ledni*. Eyſicht. *Jeges*, *fagyos*.

Glăciātus, a, um. Colum. *Zledven*, *zmerſznye*. Eys-gefrohren. *Meg-fagyott*, *alutt*.

Glăcies, iei, f. Cic. *Léd*. s. Eys. *Jég*.

Glăcio, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. Horat. *Ledom chinim*, *led napravlyam*. Eys mache. *Jegeſitem*, *meg-fagylalom*.

Glăcito, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Philom. *Gágam kakti guſzka*. Schnattere vvie ein Gans. *Lúd módra gágogok*. Cacabat hinc perdix, hinc glacitat improbus anſer. *Auct. Phil*. alii legunt *glocitat*, alii *gratitat*, vel *gratitat*.

Glădiātor, oris, m. Cic. *Mecho-bojnik*. r. Schvverdt-Fechter. *Kardos-bajnok*.

Glădiātōrium, ii, n. Apul. *Meſzto za mechni boj*, *biſa za navuk mechom vojuvati*. r. Fecht-Boden, s. Fecht-Hauſs. *Bajnokok*, *viaskodók helye*, vagy *Ház*, *mellyben tanitnak*, *kardal viaskodni*.

Glădiātōrius, a, um, Cic. *Mecho-vojnichki*. Fechteriſch. *Bajnokhoz*, *bartzoláshoz-való*.

Glădiātūra, æ, f. Tacit. *Mecho-vojnichtvo*, *meſtria ſzéchenya*, *mecho-vojnichtva*, *Mecho-bodſtvo*, *bodenichtvo*. e. Fecht-Kunſt. *Bajvivadalra*, *bartzoláſra tanitó tudomány*.

Glădiolus, i, m. Apul. *Mali mech*, *pallaſſecz*. s. Schvverdtlein, ein Dolch. *Kardotska*, *tőrötske*.

Glădius, ii, m. Cic. *Pallaſs*, *mech*. s. Schvverdt, r. Degen. *Kard*, *tőr*. Gladius plumbeus in eburnea vagina, *Proverb*. id eſt: *Lép chlovek pres pameti*. Ein ſchöner Menſch ohne Verſtand. *Szép ember eſz nélkűl*. 2. Transl. ſumitur *pro* cauſa, vel materia occiſionis. *Plaut*. ſuo gladio jugulari, *eſt* ſuo dolo aut invento decipi. Gladio plumbeo jugulare *eſt* futili leviqueargumento convincere aliquem. Cùm illum plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. *Cic. ad Attic*.

Glandārius, a, um, Varro. *Seludni*, *ſeludov*. Des Eychels. *Makkos*.

† Glandātio, Glandĭnātio, onis, f. *Branye*, *y ſzpravlyanye ſeluda*, 2. *Szvinyſki tir*. e. Eychlen-Sammlung, 2. Eychel-Maſtung. *Mak ſzedés*, 2. *Makkal-való Hizlalás*.

Glandĭfer, a, um, Plin. *Seludo-roden*, *ſeludom roden*, *ſeludo-noſs*. Eychlen tragend. *Makk-termő*.

Glandium, ii, n. Plin. *Vratna ikra*, *zavratnyak divjaka*, *podgerlka*. Drüſen an Hälſen

ſen der Wild - Schvveine. *Vad kannak ikrás torka.*

Glando, ĭnis, f. Avien. V. *Glans.*

Glandŭla, æ, f. (*Diminut.*) Plaut. 1. *Mali ſelud*, 2. *Vratno ikraſzto meſzo.* Kleine Eychel, 2. Drüſelein an Schvveinenen-Hals. *Makkotska*, 2. *Diſznónak Torka alatt - való ikrás bús.* 3. Glandula plumbea. *Sprib.* s. Schrot. *Serét.*

Glandŭlōſus, a, um, Colum. 1. *Pun ſeluda*, 2. *Ikraſzt.* Voll Eychlen, 2. Druſicht. *Makkos.* 2. *Ikrás.*

Glans, andis, f. Plin. *Selud*, 2. Plumbea glans. *Olovno zerno, zèrno iz olova.* 1. Eine Eychel, 2. Eine Bley-Kugel. *Makk*, 2. *ón golyóbis.*

Glārĕa, eæ, f. Virg. *Mùly, vòd velikeh prùd po bregeh, debeli péſzek.* r. Grieſs, grober Sand. *Követſes föld.*

Glārĕŏla, æ, f. Plaut. *Mali mùly, mâlo péſchje, mâli péſzek.* Kleiner Grieſs, kleiner Sand. *Követs, rögötske.*

Glārĕōſus, a, um, Plaut. *Mulynaſzt, peſznat, pruden.* Grieſicht, Sandicht. *Követſes, Rögös.*

Glāucĭnus, a, um. Mart. *Selezno-moder, Plav.* Liecht-blau, Eyſen-blau. *Világos kék.*

Glāucĭto, as, are, avi, atum, [Neu.] (Frequent.) Auct. Phil. *Vreſchim kakti machka.* Schreye vvie ein Katz. *Matska módra mingok.*

Glāucōma, ătis, n. & Glāucōma, æ, f. *Plaut.* Glāucōſis, is, f. *Belo-modra y zelena piknyicza vu oku, od koje oko boli.* 2. *Szleparia, vkanlyivozt*, ità Plaut. Ein Weiſs-Blauer grünner Fleck in Aug von vvelichen die Augen leiden. 2. r. Betrug. s. Blend-Werck. *Fejér, kék, vereſſes-elegy ſzem homályoſsága.* 2. *Ravaſzság. meg-tsalás.*

Glāucōpis, ĭdis, f. Plin. *Sena machkineh plaveh ochin.* Ein grau-Aügig Weib. *Kek ſzemű aſzſzony.* 2. V. *Bubo.*

Glāucus, a, um. Aul. Gell. *Plav, moder, machkineh ochin.* Grau-blau. *Kék matska ſzemű.*

Glēba, æ, f. Virg. *Gruda.* r. Erden-Kloſs, Erd-Schroll, Erd Knoll. *Göröngy, darab-föld, tſoport, hant.* E gleba natus. *Prover.* id eſt: *Priproſztoga roda.* Von Schlechten Herkommen. *Gaz nemből-való.*

Glēbālis, is, *com.* le, n. *Ammian.* Glēbŭlentus, a, um. *Apul.* Glēbōſus, um. Plin. *Grudaſzt, grudovit, pun grùd.* Schrollicht, knollicht, voll Erd-Schrollen. *Göröngyös, tſoportos, hantos.*

Glēbārius, rii, m. Varro. *Grudo-tuk, ki grude raztukuje.* Der die Erd-Schrollen zerſchlaget. *Hant-rontó, törő.*

Glēbŭla, æ, f. (*Diminut.*) Juv. *Grudicza*, Kleiner Erd-Schroll. *Göröngyötske.*

Gleſſum, i, n. Plin. Vid. *Electrum.*

Glēucīnum, i, n. (*Scilic.* Oleum) Colum. *Pervo olje koje ſzamo odſzebe prez preſſe czuri, czvèt olja.* Vorſchuſs, von den Oliven ehe daſs Oel herauſs gebreſt vvird. *Sajtolás-nélkűl folyó ſzín olaj.*

Glīrārium, rii, n. Varro, *Puſzina*, ali *puno meſzto puhov, pubóvje.* Ort da viel Pillich ſind, *oder* ernähret vverden. *Kőző, patkányos hely.*

Glīrius, a, um. Iſid. *Zaſzpan, poſzpan kakti puh*, Schläfrig vvie ein Pillich. *álmas mint a' gőző.*

Glīs, īris, m. Plin. *Puh*, (perperàm *Stakor.*) Ein Pillich. *Gőző*, *Patkány.*

Glīs, itis, f. Plin. *Illovacha zemlya.* e. Töpffer-Erd, r. Laim. *Agyag.*

Glis, iſſis, f. *Lopùh tráva.* e. Kletten. *Lapu.*

Gliſco, is, ere, (Neu.) Tacit. *Kliem, raſztem, na dalyeſze zpuſchaw.* Glimmere, vvachſe. *Nevekedem, öregbedem.* 2. pro *vehementer cupio.* Gliſcis regnare. *Stat. l.* 3. *Theb.*

Glittus, a, um. Feſt. Vide *Levis, tener.*

Glŏbātim, *Adv.* Ammian. *Kupom.* Häuffig. *Tsoportonként.*

Glŏbōsè *Adv. Oblichno, okruglo.* Rund, Kuglicht. *Gömbölyen.*

Glŏbo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Kruſim, okruglo chinim.* Rund, Kuglicht mache. *Gömbölyítem.*

Glŏbōsĭtas, atis, f. Cic. *Okruglina, kruſina.* Die Runde. *Gömbölyűség.*

Glŏbōſus, a, um. Cic. *Okrugel, oblichaſzt.* Rund, Kugelicht. *Gömbölyű.*

Glŏbŭlus, li, m. (*Diminut.*) Plin. *Okruglicza, oblichicza.* vulgò *Globuſſecz.* s. Kügelein. *Golyobisotska.*

Glŏbus, i, m. Varro. *Okruglo, okrup, oblo, oblicza*, vulgò *Globus*. Runde, e. Kugel. *Golyóbis.* Globus plumbeus. *Olovno zerno.* Bley-Kugel. *ón golyóbis.*

Glōcĭo, Glōcĭdo, as, are, avi, atum. (Neu.) Colum. *Koochem.* Gaxe *oder* glucke vvie eine Henne. *Kotyogok, kodátsolok.*

Glōcĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Feſt. *Guſztokràt koochem kakti kokoſs.* Offt Gaxe, glucke. *Gyakrán kotyogok.*

† Gloctōrium, ii, n. *Klokoticza.* e. Angſter, ein Glas Geſchier zum trincken. *kotyogós üveg.*

Gloctōro, as, are, avi, atum. (Neut.) Auct. Phil.

Phil. *Klokochem* *kakti ſtròk*, *ſtèrk.* Schnattere vvie ein Storch. *Klokolok mint az gólya.*

Glŏmĕrābĭlis, is. *com.* le. n Manil. *Na klupko motliv*, *zvitliv*. Daſs man aufvvinden kan. *Gombolyitható.*

Glŏmĕrāmen, ĭnis, n. *Lucret* Glŏmus, i, m. & ĕris, n. Plin. *Klupko.* Ein Kugel-Faden, Kneul. *Gombolyag.*

Glŏmĕrātim. *Adv.* Plin. *Na klupko zviajuch*, *motajuch.* Aufvvindend, die Wollen aufvvindend. *Gombolyagonként.*

Glŏmĕrātio, onis, f. Plin. *Klupchenye, motanye, na klupko zvianye.* Daſs aufvvinden. *Gombolyítás.*

Glŏmĕrātor, oris, m. Ennius. *Namotavecz*, *na klupko zviavecz*, *motavecz.* Der auf Kneul vvindet. *Gombolyító.*

Glŏmĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Namàtam, na klupko, zviam, motam.* An ein Kneul die Faden aufvvinde. *Gombolyítom.* 2. Transl. pro *Congrego*, *cogo.* Legiones in teſtudinem glomerabantur. *Tac.*

Glŏmĕrōſus, a, um. Colum: *Klupchaſzt*, *kakti na klupko zvit*, *zmotan.* Kneulicht, vvie ein Kneul zuſammen gevvicklet. *Gombolyittatott*, *gombolyagos.*

Glŏmus, i, Vide *Glomeramen.*

Glōria, æ, f. Cic. *Dika*, *ſzlava.* e. Ehr, r. Rhum. *Ditsőség*, *Ditséret.*

Glōriăbundus, a, um. Aul. Gell. *Hvalechiſze*, *Dichechiſze.* Rhum redig. *Ditsekedő*,

Glōriandus, a, um. Cic. *Hvale*, *ſzlave vréden.* Rhum-Würdig. *Ditsőitendő*, *ditsérendő.*

Glōriātio, onis, f. Cic. *Dichenye*, *ſzlavlenye.* e. Rühmung, Lobpreiſung. *Ditsekedés.*

Glōriātor, oris, m. Apul. *Szamſzvoj dichitel*, *Hvalitel*, *ſzlavitel*; *Hvala-Peter.* Der ſich rühmet, Prahler, Groſsſprecher. *Ditsekedő.*

Glōrificātio, onis, f. Tacit. *Dike*, *ſzlave davanye*, *dichenye.* Daſs einen rühmen, Lobpreiſen, e. Herrlichmachung, Verherrlichung. *Ditséret*, *Ditsőség adás.*

Glōrifico, as, are, avi, atum. (Act.) *Diku*, *ſzlavu dajem*, *dichim*, *ſzlavim.* Rühme, Ehre, verherrliche. *Ditséretet*, *ditsőséget adok*, *ditsőitem.*

Glōriŏla, æ, f. Cic. *Dichicza*, *ſzlavicza.* Kleiner Rhum. *Ditsőségetske*, *hir nevetske.*

Glōrior, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Dichimſze*, *ſzlavimſze.* Ich rühme mich. *Ditsekedem*, *kérkedem.* Interdum conſtruitur *abſolutè* ſinè caſu aliquo, & *præp.* Tu gloriaris. *Cic.* Interdum cum *ablat.* & *præp. de.* Quis aut de miſera vita poſſit gloriari, aut non de beata? *Cic. 5. Fin. c. 8.* Interdum cum *præp. in*: Nobis quoque licet in hoc quodammodo gloriari. *Cic. in offic.* Interdum cum *Accus. communi.* Equidem poſſe vellem idem gloriari, quod Cyrus. *Cic.* Aliquando cum *Ablat. ſine ulla præp*: Nominibus veterum gloriantur. *Cic. in or. c. 50.* aliquando cum *Dativo*: Is mihi etiam gloriabitur ſe omnes magiſtratus ſinè repulſa aſſecutum *hoc eſt*: apud vel coram me.

Glōriōsè, *Adv.* Cic. *Odichено, ſzlavno.* Rühmlich. *Ditsőségeſen.* 2. Accipitur in malam partem & *pro* inani jactantia.

Glōriōſus, a, um. Cic. *Dichen*, *odichen*, *ſzlaven.* Rühmlich. *Ditsőséges.* 2. Interdum accipitur in malam partem, *ùt*: glorioſus dicitur, qui ſe inaniter jactat, laudarique quærit.

Glōrius, a, um. *idem.*

Glōs, ōtis, f. Feſt. Mariti ſoror, vel etiam fratris uxor. *Szvàſzt*, *neveſzta.* e. Schvvägerin. *Ángyom*, *bátyám feleſége.*

Gloſſa, æ, f. Plaut. Quint. *Jezik.* e. Zung. *Nyelv.* Metonymicè ſumitur *pro* ſermone. *propriè* verò gloſſæ vocantur vocabula obſcuriora & minùs uſitata, quæ interpretatione opus habent. 2. Gloſſa accipitur etiam *pro* interpretatione ſive explicatione eorum, quæ ab aliis obſcurè ſcripta fuêre.

Gloſsārĭum, rii, n. Aul. Gell. *Kniga raſztolnachenya, Mudro-rechenya.* s. Auslegung-Buch, deren Gelehrten Auſsſpruch-Buch. *Bőlts ſzólás magyarázó kőnyv.*

Gloſsātor, oris, m. JCt. *Raztolnachitel*, *razloſitel.* Ein Ausläger. *Magyarázó*, *kifejtő.*

Gloſsēma, ătis, n. Quint. *Raztolnachenye rechi*, *koja teſko razmetiſze more.* e. Auslegung eines Worts, das ſchvver zuverſtehen iſt. *Nehéz értelmű ſzóknak magyarázáſa.*

Gloſsŏgrăphus, i, m. *Piſzecz raztolnachenya teſko razumlivih rechèh.* Der die Auslegungen über die Wörter, ſo ſchvver zuverſtehen ſeynd, ſchreibt. *Nehéz értelmű ſzóknak kimagyarázója*, *irója.*

Glottis, ĭdis, f. Plin. *Chepecz.* s. Zünglein. *Nyeldeklő*, *nyelv tsapja.* 2. Eſt avis è genere coturnicum, quæ à lingva prælonga *Glottis* dicitur. Vid. *Ortygometra.*

Glūbeo, es, ēre, *Cato.* Glūbo, is, ĕre, ūbi, ĭtum, [Act.] Feſt. *Oglablyem*, *ogrizavam*, *lúpim.* Abknipffe, abſchele. *Nyúzom*, *hántom*, *hámozom.* Synon. *Pellem*, vel *corticem detraho*, *Excortico.*

Glūtĕn,

Glūtĕn, Inis, n. & Glūtinum, i, n. *Plin.* Glūtinĭum,ii,n. Apul. *Kelje.* r. Leim,e. Pappe. *Enyő, enyo.*

Glūtināmentum, ti, n. *Plin.* Glūtinātio, onis, f. Apul. *Kelenye.* e. Leimung. *Enyvezés.*

Glūtinātor, oris, m. Cic. *Kehtel.* Ein Leimer. *Enyvező.*

Glūtino, as, are, avi, atum, [Act.] Plin. *Kelim.* Leime. *Enyvezek.* Synon. *Conjungo, ferrumino.*

Glūtinōſus, a, um, *Plin.* Glutinoſiot, *Scrib. Larg.* Glūtinōſiſsĭmus, Colum. *Keljen, lepliv.* Leimicht. *Enyves.*

Glūtinum, Vide *Gluten.*

Glūtio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Juven. *Pożiram, Gutbem.* Verſchlinge, ſchlucke. *Bényelem.* Synon. *Devoro.*

Glūto, ōnis, m. Pers. *Poſiravetz, Seretz, oblizavecz, poſerlivetz.* r. Schlucker, Schlemmer, Schlecker. *Torkos, dobzodó.*

Glūttus, i, m. Pers. *Poſirati.* e. Gurgel. *Nyeldeklő, torok.*

Glūvia, æ, f. Lucil. *Poſerliva ſena, nigdar ſita.* e. Freſſige Weibs-Perſohn, ſo nie zu erſättigen iſt. *Torkos aſzſzony, dobzódóné.*

Glȳcēa, eorum, n. *plur.* Paul. Aegin. *Noſzni vnutra priſcbaj, otok.* s. Naſen - Geſchvvär. *Orr dagadás, belől kelés, fekély.*

Glȳcȳmēlum, i, n. *Szlatka jabuka.* r. Süſs-Apffel. *édes alma.*

Glȳcyrrhīza, æ, f. Glȳcyrrhīzon, i, n. Plin. *Saladki koren.* e. Süſs-Wurtz. *édes gyökér.*

Gnæus, æi, m. Feſt. Vide *Nævus.*

Gnārē *Adv.* Apul. *Znano, znaiuch.* Wiſſentlich. *Tudóſan, értelmeſen.*

Gnārĭtas, atis, f. Salluſt. *Znanoſzt, znanye.* e. Wiſſenſchafft, Erfahrenheit. *értelmeſſég, tudóſág.*

Gnārus, a, um, Sil. *Znajuchi, zvan.* Erfahren, verſtändig. *Tudós, okos.*

Gnāta, æ, f. Nāta, æ, f. Virg. *Kchi, kcher.* e. Tochter. *Leányom.*

Gnāthōnĭcus, a, um, *Terent.* Părăsītĭcus, a, um, V. *Paraſitus.*

Gnāthos, *vel* Gnāthus, ti, m. Vid. *Gena.*

Gnātus, ti, m. Lucr. Vide *Filius.*

Gnāvē *Adv.* Vell. Pat. *Bérzo, petno, marlivo.* Hurtig, fleiſſiglich, emſiglich. *Serényen, ſzorgalmatoſan.*

Gnāvĭtas, atis, f. Arnob. *Fletnoſt, marlivocha.* r. Fleiſs, e. Embſigkeit. *Serény ég.*

Gnāvĭtĕr, *Adv.* Liv. Vide *Gnave.*

Gnāvo, as, are, &c. (Neu.) Gic. V. *Navo.*

Gnāvus, a, um, Plaut. *Fleten, marliv, naſztojen.* Hurtig, embſig, fleiſſig. *Serény, gyors ſzorgalmatos.* Synon. *Navus, Strenuus, celer.*

Gnĕphōſus, a, um, Feſt. Vide *Obſcurus.*

Gnōme, es, f. Quint. idem ac *Sententia brevis.*

Gnōmon, ōnis, m. Plin. *Vure na ſzuncze kazalo.* peregr. *Czegar.* r. Richt-Scheit-Zeiger auf der Sonnen-Uhr. *Mútató vas az árnyék órában.*

Gnōmōnĭca, æ, f. *Meſtria ſzunchene vure napravlyati.* e. Kunſt, Sonnen - Uhr zu machen. *árnyék órá ſinálo meſterség.*

Gnōmōnĭce, es, f. Plin. *Szunchena vura.* e. Sonnen-Uhr. *árnyék óra.*

Gōbio, ōnis, m. & Gōbius, ii, m. Plin. *Glavach, riba mala.* r. Kopp, ein Fiſchlein. *Gob hal, nagy fejű kis hal, görgötse.*

Gomphiăſis, is, f. Med. *Gibanye zubov.* Die Wackelung der Zähnen. *Fogak mozditáſa, ingatáſa.*

Gomphĭasmus, i, m. Cæl. Rod. *Sztomine zubne.* Stumpe Zähne. *Fog-váſolás.*

Gomphus, i, m. Stat. *Dreveni chavel, klin.* Höltzernet Nagel. *Fa-ſzeg.*

Gŏnāgra, æ, f. Med. *Vulogi v kolenah.* s. Zipperlein an den Knyen. *Térdekben levő kőſzvény.*

Gordius, ii, m. *Nom. propr.* Curt. *Pervi Frigianſzki kraly y otecz Mide, koi poklam kambi bil od pluga na kralyeſztvo vzet, je ſvojeh kól remenye tak chelarno zavuzlal, da nye nè nigdo mogel odvezati, y nye je vu czirkvu Jupitera obeſzil, z - obechanyem, da nigdo drugi Aſiu necblada, nego on, koj iz remeny vuchinyen vuzel odveſe, koje z - vremenom je Alexander Kraly z - mechom preſzekel, y raſztepel, y Aſiu obladal. Odkud izeſla je prirechka iliti navadno govorenye:* Gordius nodus: *Gordie vuzel,to je: teſko zmeteno dugovanye, vu kojem ſze Chlovek najti, y pomochi nemore.* Der erſte Phrygiſche König, und Vatter *Midæ,* der von Pflug zum Königlichen Thron gekommen, hat ſeinen Wagen-Riemen, der ſo künſtlich in einander gebunden, das ihn niemand aufzulöſen vermöchte, in Tempel Jovis aufhengen laſſen, mit dieſem hinzu-fügen, das keiner *Aſien* eroberen vvürde, er habe dann zuvor dieſes Gordii Knoten aufgelöſet, daher Sprüchvvort: *Nodus Gordius:* Eine vervvirtte Sachen, daraus man nicht kommen kan. *Első Frigyiai Király, Midáſnak attya, ki mivekutánna az eté-*

Digitized by Google

az etétül királyságra válaſztatott vólna, az maga ſzekerén lévő ſzijakat olly meſterségeſen öſzve tsomáſita, hogy azt ſenki fel nem oldozhatta, és azon ſzijas tsomót az Jupiter *Templomában fel-akaſztotta illyen igérettel, hogy ſenki más meg-nem győzi* Áſiát, *hanem tsak az a'ki azon ſzijakból tsinált tsomót fel-oldja, mellyet idő folyáſa után nagy Sándor király kardal által vágván, és fel oldván Áſiát meg győzte. Honan tikölt ezen közenséges mondás:* Gordius tſomója *Azaz: nehéz öſzve keveredett dolog, melyben az ember nem tudja, ſ-nemis érti, mit tſelekedjen, ſ-mihez kapja magát.*

Goſsipium *vel* Goſsypium ii, n. Plin. *Pamuk, bumbak, gyoput.* e. Baumvvolle. *Pamut, gyapott.*

Goſsipinus, Goſsipius, a, um. *Bumbachni, pamuchni.* Baumvvollen, Barchend. *Pamutos, gyapottas.*

Grabatus, i, m. *Apul.* Grabatum, ti, n. Gel. Auct. *Sziromaska mala poſztelya.* Ein kleiner und Armer bett. *Szegény ágyatska.*

Graccito, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. Vide *Glacito.*

Gracilentus, a, um, *Aul. Gell.* Gracilis, is, *com.* le, n. Teren. *Tenek, gingav, ſzuhorlaſzt.* Dünn, Rah, Mager. *Vékony, kartsú, öſztövér, gyenge.*

Gracileſco, is, ere, [Neut. Inch.] Plin. *Tenek, lebek paſztajem, gingavim.* Dünn, gering, mager vverde. *Vékonyodom, keskenyedem, ſúgárodom.*

Gracilis, Vide *Gracilentus.*

Gracilitas, atis, f. *Cic.* Gracilitudo, inis, f. Non. *Tenkocha, tankocha, tenkozt, gingavocha.* e. Dünnigkeit, Geringigkeit. *Vékonyság, keskenység, kartsúság.*

Gracilo, as, are, avi, atum, [Neu.] Auct. Phil. Vide *Glocio.*

Graculus, i, m. (Gen. Epic.) *Varro.* Gracula, æ, f. (Gen. Epic.) *Quint.* Gracus, i, m. (Gen. Epic.) Varro. *Sojka.* r. Häher. *Szajkó.* Hic graculus mas, hæc Gracula mas. *Szamecz ſojka.* Hic Graculus fœmella. *Sojka ſzamicza.* r. Häher Mandel, Häher Weibel. *Him ſzajkó, nőſtény ſzajkó.*

Gradarius, a, um, Jul. Fir. *Korachliv. ſztuplio.* Schritt gehend. *Léptetve-járó.* Gradarius equus. *Pruſzecz kony dobroga hoda.* r. Paſsgänger. *Jó lépő ló.*

Gradatim, *Adv.* Varro. *Koratom, ſztupaj po-ſztupaju.* Schritt vor Schritt. *Garádittenként, nyomdokonként.*

Gradatio, onis, f. Cic. *Koráchanye, od jednoga do drugoga viſſe ſztupanye.* Daſs Aufſteigen von einem Tritt zum anderen. *Fellyebb-fellyebb hágás.*

Gradatus, a, um. Plin. *Na ſztupajév nachin napravlyen.* Stiegen oder Stuffenvveiſs gemacht. *Garádits módra tsinált.*

Gradior, eris, gradi, greſſus ſum. [Depon.] Colum. Virg. *Korakam, ſztúpam, idem.* Trette, fortſchreite, gehe. *Lépek, járok, mégyek.*

Gradivicola, æ, *com.* Sil. *Poſtuvavecz Boga vojſzke.* Der den Kriegs-Gott *Mars* verehret. *Hadak Iſtenét tiſztelő, bötsülő.*

Gradivus, *vel* Gradivus, i, m. Senec. *Mars Bog vojſzke.* r. Kriegs-Gott *Mars. Hadak Iſtene.*

Gradus, ûs, m. Cic. *Korak, ſztupaj.* 2. *Sztupalnicze, ſztupicza.* peregr. *ſtenge.* 3. Metaph. *Chaſzt, meſzto vrednoſzti.* 4. *Razluchenye vu chaſzteh.* 5. *Koleno poroda.* &c. 1. Ein Schritt, 2. Die Stiegen, Staffeln, 3. e. Stell, e. Würde, 4. r. Unterſchied der Aembter, 5. r. Grad in der Freundſchafft. 1. *Lépés,* 2. *garádits, által vető fák az lajtorján,* 3. *tiſzt,* 4. *tiſztviſelésben különbözés,* 5. *Atyafiságos garádits.* Item *gradus latitudinis, altitudinis* apud Geogr. *&c.* 1. Gradum aliquo facere, Cic. *Nekam pojti.* Etvvo hin gehen. *Valahová menni.* 2. Centum gradibus aditur turris. Liv. *Chesz ſzto ſztupalnicz ideſze vu turen.* Es iſt durch hundert Staffeln auf den Thurm zu gehen. *Száz garáditson mehetni az toronyban.* 3. Altiſſimus dignitatis gradus. Cic. *Velika chaſzt, y meſzto vrednoſzti veliko.* Hohe Ehr. *Nagy méltóság, tiſztviſelés.* 4. Senatorius gradus. Cic. *Vechnichka vrédnoſt, y chaſzt.* e. Raths-Herren-Würde. *Tanáts-béli érdemes tiſztviſelés.* 5. Gradus Conſanguinitatis, Affinitatis, JCt. *Pervo, drugo &c. Koleno Rodbinſztva, ſzvakſztva.* &c.

Græcanicus, & Grajugenus, a, um, *Plin.* Grajus, a, um, Cic. Græcienſis, is, *com.* ſe, n. *Plin.* Græcus, a, um, Plaut. *Gerchki.* Griechiſch. *Görögbőz-való.*

Græcatim, *Adv.* Tertull. *Po Gerchi.* Nach Arth der Griechen. *Görögül.*

Græcatio, onis, f. Vet. Gloſs. *Naſzleduvanye Gerchkoga zakona, nachina.* e. Nachfolgung,

folgung der Manier deren Griechen. *Görög szokáſás követés.*

Græcè *Adv.* Cic. *Gercbki*. Griechiſch. *Görög-nyelven.*

Græcia, æ, f. Geogr. *Gercbka zemlya.* s. Griechen-Land. *Görög orſzág.* Quondam omnium cultiſſima.

Græcigĕnă, æ, *com.* *Auguſt.* Grāiŭgĕna, æ, *com.* Cic. *Gercbkiga roda, Gerk, med gerki rogyen.* Der *oder* die in Griechen-Land gebohren, r. Griech. *Görög nemzet. Görög orſzágban ſzületett.*

Græcium, ii, n. Geog. *Gradecz, lépi y perſi varaſs ſtajerſzke Derſave.* Grätz, e. Haupt-Stadt in Steyer-Marck. *Grätz Városa.*

Græcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Po gercbki ſivem.* Nach Arth der Griechen lebe. *Görög módra élek.* 2. *Szerem, pirem, lebudi kak ſivem.* Freſſe, ſauffe, liederlich lebe. *Dobzódom, Lakozom.*

Græcŭlus, i, m. (*Diminut.* uſurpatur per contemptum.) Cic. *Gercbicb, Gerkecz, mali gerk.* Kleiner Griech. *Görögötske,* 2. *Sziromah gerk.* Ein armer Griech. *Szegény Görög.*

Græcus, a, um, Vide *Græcanicus.*

Græcus, i, m. Geogr. V. *Græcigena.*

Grallæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Hodalnicze.* e. Krucken, Steltzen. *Fa láb.*

Grallātor, oris, m. Plaut. *Hoditel na hodálnicaab.* Der auf Krucken *oder* Steltzen gehet. *Fa-lában járó.*

Grāmen, ĭnis, n. Virg. Plin. *Tráva.* s. Graſs. *Páſit, fü.*

Grāmĭa, *vel* Grāma, æ, f. *Feſt.* eſt pituita oculorum, quæ palpebras velut conglutinat. V. *Lippitudo.*

Grāmĭnĕus, a, um, Plin. Grāmĭnōſus, a, um, Colum. *Traven, pun tráve.* Graſſicht, voll Graſs. *Páſitos, Füves.*

Grāmiōſus, *vel* Grāmōſus a, um, Cæcil. *Krmetliv.* Trieff-oder Butter-Aeugig. *Tſipás, Vakſi.* Synon. *Lippus, Pituitoſus.*

Gramma, ătis, n. V. *Linea.*

Grammătēus, ei, m. Apul. V. *Notarius.* hinc Archi-grammateus *id eſt* Protonotarius.

Grānārium, ii, n. Varro. *Sitnicza, Hambár.* r. Korn-Boden, s. Korn-Haus. *Gabonásház.*

Grānātim, *Adv.* Apul. *Po zérnu, od zerna do zérna.* Körner-Weiſs. *Szemenként.*

Grānātum, i, n. Plin. V. *Malogranatum.*

Grānātus, a, um, Col. *Pun zérnya, koſcbicz.* Voller-Körner. *Magvas, Magos.*

Grandævĭtas, ātis, f. Acc. ap. Non. *Sztaroſzt velika.* Hohes Alter. *Nagy vénség, élemedet idö.*

Grandævus, a, um, Ovid. *Vnogo-dobni, Vnogo-letni, kruto ſztar.* Eines groſſen Alters, vvohl betaget. *Nagy idejü, Idös, koros.*

Grandabŏlæ, arum, f. *plur.* Med. *Dlake pod pazuhum.* Die Haar unter den Achſeln. *Hónal-alatt-való ſzör.*

Grandeſco, is, ere. (Inchoat.) Cic. *Velik poſztájem, Ráſztem.* Groſs vverde, vvachſe. *Nagygyá-léſzek, Növök.*

Grandicŭlus, a, um, (*Dimin.*) Plaut. *Povelik.* Gröſſigt. *Nagyotska, öregetske.*

Grandilŏquus, a, um, Cic. *Velika dugóvanya, govorecki, Bahato govorliv.* Groſs-ſprechend, prahleriſch in Worten. *Fennyenſzóló.*

Grandĭnat, *Imperſ.* Sen. *Tucha, léd opáda.* Hagel fället, ſteinigt, ſchloſſet. *Kö-esös eſik.*

Grandĭnōſus, a, um, Colum. *Pun tuche.* Voller Hagel. *kö-esös.*

Grandio, is, ire, īvi, ītum, [Act.] Plaut. *Velikoga chinim.* Groſs mache. *Nagygyá-téſzem.* Virgultáque grandiri ſinas. *Cato.*

Grandis, is, *com.* de, n. Cic. *Velik.* Groſs. *Nagy.* Comp. *Grandior.* Grandioribus literis &c. erat inciſum. *Cic. in ver.* ſuperl. *grandiſſimus.* Grandiſſimæ olivæ. *Plin.* 15. c. 3.

Grandĭtas, atis, f. Cic. *Velikocha.* Die Gröſſe. *Nagyság.*

Grandĭter, *Adv.* Sidon. *Veliko, jako, kruto.* Groſs, hefftig, ſehr. *Nagyon, eröſen.*

Grandiuſcŭlus, a, um, Teren. V. *Grandiculus.*

Grando, ĭnis, f. Cic. *Tucha.* r. Hagel, e. Schloſſen. *Kö-esö.*

Grānĕa, eæ, f. *Cato.* dicitur puls, vel potus ex frumento, vel (*ut Hieron. in Paralip. ſcribit.*) eſt cibus è primitivis ſpicarum, & granis toſtis.

Grānellum, i, n. Grānŭlum, i, n. (Dimin.) Plin. *Zérncze.* s. Körnlein. *Magotska, ſzemetske.*

Grānōſus, a, um, Plin. *Pun zérnya.* Voll Körner, *oder* körnen. *Magvas.*

Grānum, i, n. Cic. *Zérno.* Ein Kern, s. Korn. *Mag, ſzem.*

Grăphe, es, f. Plin. V. *Scriptura.*

Grăphārium, ii, n. *Mart.* theca, in qua ſtyli reponebantur, quibus & ſcribere & pingere ſolebant, antequàm penicilli & colores invenirentur.

Digitized by Google

Grăphĭce, es, f. Plin. *Malarie meſtria.* e. Mahler-Kunſt. *Feſtő meſterség.*

Grăphice, *Adv.* Plaut. V. *Accuratè, egregiè, eleganter.*

Grăphĭcus, a, um, Plaut. *Verlo, dréchno, oſzebuino, po meſterſzki napravlyen.* Meiſterlich, künſtlich, &c. gemacht. *Meſterségeſen, szépen tſinált.*

Grăphis, idis, f. Vitr. V. *Penicillus.* 2. Eſt lineandi peritia, 3. Eſt ipſa delineatio, ſeu primus linearum ductus.

Graſsārĭus, ii, m. Feſt. V. *Latro.*

Graſsātio, onis, f. Plin. *Naglo y ſzilno hodenye, chinenye, klatenye.* &c. Das vvichtige und hefftige gehen, thuen, &c. *Kóborlás,* 2. *Razbianye.* e. Rauberey. *Dúbőskődés, tolvajkodás.*

Graſsātor, oris, m. Cic. *Razbojnik.* peregr. *Tolvaj.* r. Rauber. *Kóborló, tolvajkodó.* 2. Generatim dicitur de quovis *viarum obſeſſore,* ſive in urbe, ſive extra urbem. 3. Olim ſumebatur pro *Adulatore,* quod paraſiti, atque adulatores per plateas otioſi graſſarentur, id eſt: deambularent ac vagarentur.

Graſsātūra, æ, f. Svet. V. *Graſſatio.*

Graſſor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Naglo hodim, razbajamſze,* &c. Ungeſtümig, oder ſehr, mit Gevvalt gehe. *Kóborlok.* Se jure graſſari non vi, *hoc eſt*: jure procedere. *Liv. l.* 3. 2. Sæpius in deteriorem partem ſumitur; *Razbiam.* Raube. *Tolvailok.* 3. à Veteribus uſurpatum eſt pro *Ădūlor.* Obſequio graſſare &c. *Horat. l.* 2, *Sat.* 5.

Grātābundus, a, um, *Tac.* Grātŭlābundus, a, um, Gell. *Radujuchiſze.* Frolockend. *őrvendező.*

Grātanter, *Adv.* Ammian. *Veſzelech, rad. zveſzeljem.* Mit Freuden, gern. *Vigan, őrőmeſt.*

Grātè adv. Liv. *Zahvalno.* Danckbarlich. *Kedveſen.*

Grātes, um, f. Cic. *Zahvalnoſzt.* e. Dancksagung. *Hálá-adás.* Agrippinam laudibus gratibúſque venerati ſunt. *Tac. Ann.* 12. *c.* 37.

Grātĭa, æ, f. Cic. 1. *Miloſcha, Milozt,* 2. *Zahvalnost,* 3. *Opráſchanye,* 4. *Volya, Lyubav.* Et aliis variis accipitur modis. 1. e. Gnad, 2. r. Danck, 3. e. Nachlaſſung, 4. r. Willen, Gefallen. 1. *Kegyelem, Irgalmaſság,* 2. *Hálá-adás,* 3. *Engedelmeſség.* 4. *Kedv, akarat, ſzeretem.* 5. Vid. *Elegantia, Pulchritudo, Venuſtas,* Non erit ignotæ gratia magna lyræ. *Ovid. l.* 3. *de arte amandi. v.* 400. Gratias habere, referre. *Zahvaliti.* Sich bedancken. *Háláț adni, Meg kőſzőnni.* Habere quem in gratia, Svet. *Koga vu miloſchi imati.* Einem mit Gnaden gevvogen ſeyn. *Valakit kedvelni.* Facere gratiam delicti, Liv. *Oproſztiti pregresku.* Das Unrecht nachlaſſen, verzeihen. *Vétkét meg-botsátani.* Gratiæ cauſâ. Cic. *Za volyu, za lyubav.* Zu Gefallen. *Kedvért, ſzeretetért.*

Grātĭæ, arum, f. *plur.* Cic. 1. *Hvala, Zahvala,* 2. *Dobrote, tri Boſicze.* Aglaja, Thalia, Euphroſine. r. Danck, 2. Drey Göttinnen. *Hálá-adás,* 2. *Barátságnak három iſten aſzſzonyi.*

Grātĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Drago y povolyne chinenye, vugogyenye, na volyu poſzluſenye.* e. Willfahrung, Dienſt-Ervveiſung. *Kedveskedés, Kedvére ſzolgálás.*

Grātĭfĭcor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Drago y povolyno dugovanye chinim, navolyu chinim, vugagyam, is Zahvalvozti vuchem kômu ſzluſim.* Zu Gefallen thue, ein Dienſt thue, etvvas dienſtlich ervveiſe. *Kedveskedem, kedveskedek, ſzolgálatot tészek.* Reperitur cum *Accus*: perverſam gratiam gratificans. *Cic. in Tuſc.* Et cum *Ablat.* & præp. *pro.* Gratificari pro Romanis poſſet. *Liv. Phras.* Gratificari alicui de aliqua re. Voluntati alicujus obſequi, ſtudiis alicujus ſervire. Alicui velificari. In juſtam ejus cupiditatem incumbere. Pro ſuo in aliquem officio agere.

Grātĭfĭcus, a, um, Colum. *Zahvalen.* Danckbar. *Hálá-adó, kedveskedő.*

Grātĭis, *Adverb.* pro *gratis,* Plaut. *Z-miloſche, Zaſztuny Zobſztuny, ſztuny.* Umſonſt, aus Gnaden. *Ingyen, kegyelemből.*

Grātiōsè, *Adv.* Ulp. *miloſztivno, Prietlivo, Lyubleno, Dobro-chinivlivo.* Günſtiglich, mit Gunſt, Gnad. *Kedveſen, kedveskedő képen, kegyelmeſſen.*

Grātiōsĭtas, atis, f. Tertull. *Prietnoſzt, dragoſztivnoſzt.* e. Angennehmlichkeit. *Kedveſség, kegyelemſég.*

Grātiōſus, a, um. Cic. *Dragoſztiv, Vugoden, miloſztiv, lyublyen.* Angehnem, Gnädig, Mildreich, Lieblich. *Kedves, kellemetes, kegyelmes.*

Grātis, *Adv.* Cic. Vide *Gratiis.*

Grātĭtò, as, are, avi, atum [Neu. *Frequ.*] Auct. Phil. Vide *Glacito.*

Grātĭtūdo, inis, f. JCt. (*melius dicitur.* grata mens,

Digitized by Google

mens, voluntas) *Zahvalnoſt.* e. Danckbahrkeit. *Háláadatóſság.*

Grātor, aris, ari, atus ſum, [Depon.] Ovid. Virg. *Veſzelimſze, radujemſze.* Frolocke, mich erfreye. *Örülök, hálát adok.*

Grātuītò, *Adv.* Cic. Vide *Gratiis.*

Grātuitus, a, um. Plin. *Nezaſzluſen, zaſztunyſzki, zaobſztunyſzki, iz miloſche prikazan.* Unverdient, auſsGnaden Geſchenckt. *Ingyen-való.* Gratuitum hoſpitiū. *Plin.* &c.

Grātŭlābundus, a, um. Aul. Gell. *Dobro ſelèch, ſzrechu ſelèch.* Glück vvünſchend. *Örvendező.*

Grātŭlātio, onis, f. Cic. *Szreche ſelenye, radovanye.* e. Glückvvünſchung. *Örvendezés, kedv-mútatás.*

Grātŭlātor, oris, m. Cic. *Szreche ſelitel.* r. Glückvvünſcher. *Valakinek örülő, ſzerentsét kivánó.*

Grātŭlātōriè. *Adv.* Auguſt. *Radujuch, veſzelech, ſzrechu ſelèch.* Erfreuend, Glückvvünſchend. *Örvendezve, vigan.*

Grātŭlātōrius, a, um. Cic. *Szrechu ſelechi, radujuchiſze.* Glückvvünſchend. *Örvendetes.*

Grātŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) *Selim ſzrechu,* &c. *raduiemſze.* Glück vvünſche. *Örvendezek, ſzerentsét kivánok.*

Grātus, a, um. Cic. *Comp.* Gratior. *Ovid.* Superlat. Gratiſſimus. *Cic.* Vide *Gratificus.*

Grăvăbĭlis, is, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Teſek* Beſchvvärlich. *Nehezedő.*

Grăvāmen, ĭnis, n. Caſſiod. *Smechina, tegota, térh.* 2. *Turba.* ità JCt. 1. e. Beſchvvehrung. 2. e. Klag. *Nehézség.* 2. *Panaſz.*

Grăvaſtellus, i, m. Plaut. *Sztar chlovek, ſztaracz, ſztarecz.* Ein alter Mann. *Öreg ember.*

Grăvātè. *Adv.* Plaut. Grăvātim, Liv. *Z-teskochum, nerad, tesko.* Hart, Ungern. *Nehéſztelve, nehezen.*

Grăvēdĭnōſus, a, um. Cic. *Hubnyav, buntav, iz velike mokrine glave-bolyen.* Pfnüſſlechtig, dem Pfnüſel untervvorffen. *Náthás, nehezedett fejü, feje-fájó.*

Grăvēdo, ĭnis, f. Cic. *Hubnyavicza, glavnà ſmechina, zapiranye noſza, Iz mokrine velike glave-bolya, Iz glave vu noſz otok.* r. Haubt-Fluſs, Pfnüſel, Schnupffen, Strauchen. *Fünek nehésſége, fájdalma, Nátha.*

Grăvĕŏlens, entis, *om.* Virg. *Tesko-duh, zlo-duh ſzmêrdechi.* Ubel riehend, ſtinckend. *Nehéz ſzagú, Büdös.*

Grăvĕŏlentia, æ, f. Plin. *Tesko-duha, zlo-duha, ſzmerdlivoſt.* Ein ſtarck-böſer Geruch, Geſtanck. *Nehéz Büdöſség.*

Grăveſco, is, ere, [Inch.] Tacit. 1. *Teſek poſztajem.* 2. *Povekſávamſze.* Schvver vverde. 2. Zunehme. *Megnehezedem.* 2. *Nevelkedem, Sokaſodom.* Graveſcit valetudo. Tacit. *Povekſavalze bol.* Die Kranckheit nimt zu. *Nevelkedik a' betegség.*

Grăvĭdĭtas, atis, f. Cic. *Smehkocha, ſmechina ſenſzke utrobe.* e. Schvvangerheit, das Schvvanger ſeyn. *Aſzſzonyi Terheſség.*

Grăvĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Noſzechu (Breju) ſmehku chinim.* Schvvanger mache. *Terhesitem, nehezkesitem.* 2. Transl. Vid. *Onero.*

Grăvĭdus, a, um, Cic. *Teſek, ſmehkek, Noſèch, Brej.* Schvver, ſchvvanger. *Terhes, Nehezkes.* propriè dicitur (*ſicut &* Gravido, as.) de feminis, quæ concepto fætu gravantur; *impropriè* verò etiam ad alia transfertur.

Grăvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Teſek, ſmehkek.* Schvver, vvichtig. *Terhes, Nehéz, Sulyos.* 2. Transl. V. *Moleſtus.* Cic.

Grăviſtellus, Vide *Gravaſtellus.*

Grăvĭtas, atis, f. Cic. *Teſina, Smechina, Smehkocha, Teskócha.* Die Schvvere, e. Beſchvverlichkeit. *Nehézség*

Grăvĭtĕr, *Adv.* Cic. *Tesko, ſmehko.* Hart, ſchvver. *Nehezen.*

Grăvĭtūdo, ĭnis, f. Apic. Vide *Gravedo.*

Grăviuſcŭlus, a, um, Aul. Gell. *Priteſek Poteſek.* Ein vvenig ſchvver. *Nehezetske, Sulyoſotska.*

Grăvo as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Teſim, ſmehchim.* Beſchvvere. *Nehezitem, Terhelem,* 2. pro *moleſto.*

Grăvor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Nerad,* ali *z-teskochum,* ali *nedoſztojamſze,* ali *nechemiſze, vègyamiſze kaj chiniti,* &c. Ungern, *oder* mit Beſchvverden, *oder* ich vvürdige mich nicht, ich vveigere, ich beſchvvere mich etvvas zu thun. *Nehezittetem, Terheltetem, nem méltoztatom.* Ne graveris hoc facere, Cic. *Neſakratiſze to vuchiniti.* Beſchvvere dich nicht dieſes zu thun. *Ne nehezteld eztet tſelekedni.* 2. eſt Verb. *Paſſ.* ab *Act.* gravo. Vid. *Gravo.*

Grĕgālis, is, *com.* le, n. Cic. *Chrédni.* Zur Heerd gehörig. *Tſordás* 2. Vid. *Vulgaris,* Gregalia poma: *Senec.*

Grĕgārius, a, um, Sall. *Obchinſzki,* 2. *Chrédni.* Gemein, 2. von der Heerd. *Közönséges,* 2. *Tſordai.* Gregarius miles: Sall. *Vojnik*

nik iz obchine; Vojnik priproſzt pret cha-ſzti. Ein gemeiner Soldat. *Köz katona, közönséges vitéz.*

Grĕgātim, *Adv.* Varro. *Od Chrlde do chrlde, od ſztada do ſztada, kupom.* Hauffen-vveiſs. *Seregenkint, Nyájankint, Tſordánkint.*

Grĕmium, ii, n. Cic. *Naruchaj, Nadra, krilo.* r. Schooſs. *Kebel.*

Greſſio, onis, f. Pacuv. *Hodenye.* Das Gehen. *Menés, Járás.*

Greſſor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Plaut. *Idem.* Gehe. *Megyek.*

Greſſus, ûs, m. Cic. *Hòd, korak, ſztupaj.* r. Gang, Schritt. *Járás, Menés.*

Grex, grĕgis, m. Cic. *Chrêda, Jato, ſtado.* e. Heerd, e. Schaar. *Nyáj, ſereg, tſorda.* 2. accipitur etiam pro *multitudine avium.* Horat. 3. Transl. pro *multitudine hominum.* Me in gregem veſtrum recipiatis. *Terent.*

Grillus, Vide *Gryllus.*

Griphus, phi, m. Aul. Gell. r. Vid. *Rete*, 2. *Zapleteno, zmeteno govorenye, kojeſze niti razumeti, niti raztolnachiti labko nemore.* Ein vervvirrte dunckle Red, die ſchvver aufzulöſen. *Öſzve keveredett ſzó, mellyet könnyen meg-nem érthetni.* Synon. *Ænigma.*

Groccio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Apul. *Kvákam, krómpam, kvárkam kakti karvan, krómpach.* Kräe vvie der Rab. *Holló módra krákolok.*

Grōma, æ, f. Vide *Gruma.*

Groſſeſco, is, ere, (Inch.) *Debel poſztajem.* Dick vverde. *Vaſtagúlok.*

Groſsĭtas, atis, f. Groſsĭties, ĕi, f. *Debelina.* e. Dickheit. *Vaſtagság.*

Groſsĭtūdo, ĭnis, f. Solin. *Idem.*

Groſſiuſcŭlus, a, um, (Dimin.) *Pridebel.* Gröblicht. *Kevéſsé vaſtag.*

Groſsŭlus, i, m. (Diminut.) 1. *Figicza nezrela, ſzmokvicza.* 2. *Groſsichek, Groſsich.* Kleine unzeitige Feigen, 2. kleiner Groſchen. *éretlen fügécske,* 2. *Garaſotska.*

Groſſus, i, m. *vel* f. *Figa nezrela, ſzmokva, Rana Figa.* 2. *Groſs.* unzeitige Feigen, frühzeitige Feigen. 2. Ein Groſchen. *Éretlen Füge,* 2. *Garas,* 3. Groſſus, a, um, Vid. *Craſſus.*

Gruis, is. f. (*Epic.*) Vide *Grus.*

Grūma, æ. f. Non. *Mera z-kumſze puti, polya y oſztale zemlye mére,* 2. *Kriſo-putje.* s. Feldmeſſer-Inſtrument, 2. r. Creutz-Weeg. *Föld mérték, út-jegyzö, mérö,* 2. *kereſzt-út.*

Grūmātĭcus, Grōmātĭcus, a, um, Caſſiod. *Mero-polyſzki, zemlyſzki.* Zum Feld, und Erden-meſſen gehörig. *Föld méréshez-való.*

Grūmātĭcus, *vel* Grōmātĭcus, i, m. Hygin. *Polyo-zemlyo-ali; puto-merecz.* r. Feld *oder* Erd-Meſſer. *Föld-mérö, út-mérö.*

Grūmōſus, a, um. Plin. *Grudo-naſzipliv y pun grudench kupov ſzkup zraſchench.* Voll Häuffen, auſs Erd-Schöllen zuſammen gevvachſenen Klumpen. *Dombos, göröngyös.*

Grūmŭlus, i, m. (Dimin.) Plin. *Kupecz zemlye.* Ein kleines Häufflein Erde. *Dombotska, göröngyötske.*

Grūmus, i, m. Col. *Kup iz zemlye, grúd, kamenya ſzkup zraſchenoga.* Ein Häuffen Erde, auſs Erd Schollen, Steiner zuſammen gevvachſene Erde. *Domb, göröngy, rakás, hant.*

Grunnio, (*ant.* Grundio.) is, ire, ivi, *vel* ii, ītum. (Neut.) Plin. *Krulim po ſzvinyſzki.* Gruntze vvie die Schvvein. *Nyikorgok, görrögök mint a' diſznó.*

Grunitus, ûs, m. Cic. *Krulenye, hrup ſzviniſzki.* Das gruntzen der Schvveinen. *Nyikorgás, röbögés, diſznó módra görrögés.*

Gruo, is, ere, grui. (Neu.) Aut. Phil. *Krichim kakti ſerjáv.* Schreye vvie ein Kranich. *Daru módra kiáltok.*

Grus, is, m. (*legitur etiam* Gruis, *in Nomin.*) Cic. *Serjáv.* r. Kranich. *Daru.* Ferentes membra gruis Sparſi *Hor. l. 2. Sat. ult. ad fin.* Item *gen.* f. perſvaſa gruis. *Phadr. l. 1. fab. 8. v. 7.*

Gryllo, *vel* grillo, as, are, avi, atum. [Neu.] Auct. Phil. *Chvérchim kakti ſzmérchek.* Schreye vvie ein Grill. *Kiáltok mint a' házi ptrütsök.*

Gry, n. *Indecl.* Lipſ. *Nikaj, nituliko.* Nichts, Nicht ſo viell. *Semmi, ſemit-ſem.*

Gryllus, i, m. Plin. *Szmérchek, ſchurkez, chvérchek.* e. Grill, e. Mühheim, Heime. *Ptrütsök.* 2. Grilli etiam dicuntur picturæ quædam ridiculæ. *Plin. l. 35. c. 10. ſub fin.*

Gryps, *Gen.* grȳphis *vel rectiùs* grȳpis, m. & Grȳphus, i, m. *Plin.* (*Gryphes* ſunt animalia pennata & quadrupedia: omni ex parte *Leones*; alis ſolùm & facie *Aquilis* ſimilia, Equis valde infeſta. *Virg.*) *Griff, orlu, vech pak Oroſzlanu ſzpodoben zvér.* r. Greiff, ein Thier dem Adler und dem Lövven gleich. *Griff madár.*

Grȳpus, i, m. (*latinè*) Aduncus, naſi aquilini. *Orlovoga noſza ſztvár.* Der eine Habicht-Naſe hat. *Sas orru.*

Gŭbernācŭlum, i, n. Cic. *Rudo na ládji, kormán, timún.* Das Steuer-Ruder im Schiff. *Kormány.*

Digitized by Google

Kormány. 2. Transl. *Ladanye, ravnanye lyueztvá.* Das Herrſchen. *Uralkodás.*

Gūbernātio, onis, f. Cic. *Ravnanye ládje.* e. Schiffs-Lenckung. *Kormány hajtás, kormányozás.* 2. Transl. *Ladanye, Goſzpoduvanye, ravnanye lyueztvá.* e. Herrſchung, Vervvaltung. *Igazgatás, uralkodás.*

Gūbernātor, oris, m. Cic. *Ladjo-Ravnitel.* r. Schiff-Vervvalter. *Hajó igazgató.* 2. Transl. *Meſzto králya ládavecz, Ravnavecz.* r. Vervvalter, Land-Pfleger. *Király bellyében tétetett igazgató.* Item transfertur & ad alias Præfecturas.

Gūbernātrix, icis, f. Cic. *Ladavicza, ravnitelicza, vladavka, vladavicza.* e. Regentin, Regiererin, Herrſcherin. *Igazgató-aſzſzony.*

Gūbernium, ii, n. Cic. Vid. *Gubernaculum. n. 2.*

Gūbernius, ii, m. Aul. Gell. Vide *Gubernator.*

Gūberno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Ládju ravnam.* Schiff vervvalte, ſteure, regire. *Hajót igazgatok.* 2. Transl. *Ládam, ravnam.* Vervvalte, regiere. *Igazgatom, bírom.*

Gūla, æ, f. Plaut. Transl. *Poſerlivoſzt, Lakomoſzt*, propriè *Poſirák.* e. Schlemerey, Freſſerey. 2. Der Schlund. *Zabállódás, Torkoſság.* 1. *Torok, Nyelő torok.* Gulam laqueo frangere. Sall. *Kõga obeſziti.* Einen erhencken. *Meg-fojtani, fel-akaſztani valakit.*

Gūlo, ōnis, m. Apul. *Lakomecz, Poſerlivecz, Vnogo-Szrecz.* r. Viell-Fraſs. *Torkos.*

Gūlōsē, *Adv.* Colum. *Lakomno, Poſerto.* Freſſiglich. *Torkoſan.*

Gūlōſus, a, um. Mart. *Lakom, Poſerliv.* Freſſig. *Torkos.*

Gūmen, ĭnis, n. Vide *Gummi.*

Gūmia, æ, m. *Apul.* Vide *Gulo.*

Gummātus, a, um. Pallad. *Szmolaſzt, ſzmolen.* Gummicht, Bechig. *Gyantás, ſzurkos.*

Gummi, n. *Indeclin.* Gummis, is, f. Plin. *Gumimmſzka ſzmola* peregr. *Gumi.* s. Bech. *Matſka mez. gyanta.*

Gummitio, onis, f. Colum. *Szmolenye gumimma.* Mit Bech, Gummi bekleibung. *Gyantározás.*

Gummĭnus, a, um. Plin. *Iz ſzmole gumimmſzke.* Von Gummi-Bech. *Gummiból-való.*

Gummōſus, a, um. Plin. *Jako ſzmolen, ſzmolnat, pun ſzmole gumimmſzke.* Voll Gummi-Bech. *Szurkas, igen gyantás.*

Gummus, a, um. *Szmolen, iz Gumimma.* Auſs Gummi Bechig. *Gummiból-való.*

Gurdus, i, m. Quint. *Bedák, Glyumpalo, glyumpák.* r. Narr, Tölpel. *Bolond, balgatag.*

Gurges, itis, Cic. *Vir, viranyek, vertalecz vu vodi gluboki.* e. Waſſer-Strudel, r. Waſſer-Wirbel. *Örvény.* 2. Metaph. *Lakomecz, poſerlivecz.* Ein Schlemmer. *Torkos.* Gurges eſt, natus ſuo abdomini. Cic. *On jeſzt velik lakomecz.* Er iſt ein Schlemmer. *Igen nagy torkos, nagy ebető.*

Gurgĭto, as, are, avi, atum (Act.) Vide *Satio, Ingurgito.*

Gurgūlio, ōnis, m. Varro. *Gergrányek, guthanyek, gírchanyek, poſirák.* 2. *Siſek.* ità *Plin.* e. Lufft-Röhre, r. Schlund. 2. r. Korn-Wurm. *Nyeldeklő, lélekző.* 2. *Búza féreg.* 3. *Chepecz.* s. Halſs-Zäpfflein, Zünglein. *Nyelv-tſap.*

Gurguſtiŏlum, i, n. Apul. *Téſzno prebivaliſche, muska mala hiſichka, kulibicza, paſztirſzka hubicza.* Ein enge und ſchlechte Wohnung, s. Bauern-Häuſslein, Hüttlein. *Paraſzt hajlékotska.*

Gurguſtium, ii, n. Cic. *Idem.*

Gurrio, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Apul. *Kricbim kakti ſzlavichek.* Schreye vvie ein Nachtigall. *Fülemüle módra kiáltok.*

Guſtātio, onis, f. Petron. *Kuſſanye, okuſzenye.* Daſs Verſuchen, e. Koſtung. *Kóſtolás.*

Guſtātor, oris, m. *Jeſzt-vin okuſzitel, kuſſavecz.* Einer, der die Speiſen koſtet. *Kóſtoló, próbáló.*

Guſtātōrium, rii, n. Plin. *Jedalnicza, kuſſalnicza, viſa za jegyek, obed, vecherju.* Ein Eſs-Stuben. *Ebédlő, Vatſoráló ház.*

Guſtātus, ûs, m. *Cic.* Guſtus, ûs, m. Cic. 1. *Okuſz.* 2. *Tek.* Daſs Koſten, *oder* Verſuchen. 2. r. Geſchmack. *Kóſtolás.* 2. *Iz-érzés.*

Guſto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Kuſſam,* peregr. *Kóſtam.* Verſuche, koſte. *Megkóſtolom.* 2. Metaph. *V-pamet jemlyem, zapazujem.* Mercke. *Eſzre-veſzem.* Guſtare ſermonem alicujus. Plaut. *Nekojega govorenye v-pamet jemati.* Eines Reden mercken. *Valaki ſzavát eſzében venni.* 3. *Malo znam, razmem.* Etvvas vvenig vviſſe, verſtehe. *Keveſet tudok.* Guſtare aliquid primis labris. Cic. *Dugovanye kakvo malo, ali nikaj razmeti, znati.* Kleine, *oder* ſchlechte Wiſſenſchafft eines Dings haben. *Valami dolgot kevéſre vagy ſemmiképen nem érteni.* 4. *Komaj pochinyam.* Kaum anfange. *Alig kezdek.* Vix guſtavit Philoſophiam. Cic. *Komaj je pochel vuchitiſze mudroznanſztva.* Er hat die Philoſophey kaum angefangen. *Tſak alig kezdette-el az bölcſeſégnek tanúlását.*

Guſtus, ûs, m. Plin. *Tek, ſzlaſzt.* Der Geſchmack. *Iz-érzés.*

Gutta, æ, f. Ovid. *Kaplya.* Ein Tropff. *Tſepp.*

Guttans, antis, *om.* Plin. (quaſi à participio verbi

Verbi non Latini *Gutte*) *Kaplech.* Tropffend. *Tſeppenként - hüllő.*

Guttātim, *Adv.* Apul. *Kapom, kaplyu po kaplyi.* Tropffen vveiſs. *Tseppenként.*

Guttātus, a, um. Pallad. Mart. *Pokaplyen, poſtroplyen.* peregr. *Poſprſchin.* Getröpffelt, geſprengt. *Tſeppegetett*

Guttĕrĭa, æ, f. Med. *Zgarjavicza, bol vu poſtra-keb.* Präune im Halſs, e. Kranckheit deſs Schlucks, *oder* Keble *Torokban levő, égető fájdalom.*

Guttŭla, æ, f. (*Diminut.*) Plaut. *Kaplyicza.* s. Tropffein. *Tsöppötske.*

Guttŭlus, i. m. Plaut. *Klokotuſſicza.* 2. *Putra* iliti *poſzuda z-tenjiem y vuzkem vratom.* Ein Angſter, Ein Geſchier mit engen halſs. *Kótyogós üvegetske, Bugyogós, ſzoros nyakú korsó.*

Guttur, ŭris, n. Plaut. *Girlo, gút.* e. Gurgel, e. Kehl. *Torok.*

Gutturnĭum, ii, n. Fest. *Pehar, z-kemſze na ruke vleva.* 2. *Pehar iz koga kapom czuri.* Gieſs-Krug. 2. r. Krug auſs vvelichen daſs Waſser tropffend rinnet. *Moſdó korsó.* 2. *Oly edény mellyből tſeppenként tſepeg a' víz.*

Guttŭrōſus, a, um. Ulp. *Keblyav, keblyaſzt.* Kropffïcht. *Gelyvás, golyvás.*

Guttus, i, m. Plin. *Poſzuda za vlevanye.* 2. *Poſzuda za olje.* 3. *Klokotuſſa.* 1. s. Güſs-Faſs. 2. Oel-Krug. 3. Enghalſig Glaſs. Ein groſſer Angſter. *Öntöző edény.* 2. *Olajos korsó* 3. *Kótyogós üveg.*

Gўăra, æ, f. Gўărus, i, m. Juv. *Malo megyimorje vu Gerchkom morju.* Ein kleine Inſul in dem Griechiſchen Meer. *Egy ſzigetetske az Görög tengeren.*

Gўgarthus, i, m. *Paul.* Lectus eſt in quo Paralytici, mente capti, Dæmoniaci vincti ſeſe jactant.

Gymnăsĭarchus, i, m. Cic. Gymnaſiarcha, æ, m. *Glavar nad Skolami najvekſi.* Der oberſte Schul-Herr. *Iskolában fő parantsoló.*

Gymnăsĭum, ii, n. Plaut. *Meſzto, na kojemſze znanya vſzakojactka vuche.* vulgò *Skole.* Ein Orth in vvelchen man ſich übet. *Deáki tudományt tanúló - hely, Iskola.*

Gymnaſtes, æ, m. Gymnaſta, æ, m. *Meſter od navuka,* vulgò *Skolnik, navuchitel.* r. Schulmeiſter. *Iskola tanító meſter.*

Gymnaſtica, æ, f. Quint. *Meſtria od navuka.* e. Lehr-Kunſt. *Tudománynak és értelemnek meſtersége.*

Gymnĭcus, a, um, Cic. *Ludi gymnici* in Arcadia primùm, *ut ſcribit Plin. l. 7. c. 56.* à Lycaone inventi, ac tum ſubinde Romæ à Nerone inſtituti, *teſte Suet. in eius vita C. 12.* dicebantur ii, in quibus nudi & uncti palæſtritæ ſeſe exercebant.

Gymnŏpōdĭa, orum, n. *plur.* Pollux. *Szvetek negdaſſni, vu kojem na hvalu Bolvanov boſzi ſzkakali y pleſzali jeſzu.* Ein Feſt bey denen Alten, in dem man zu Ehren deren Göttern barfuſs tanzete. *Oly innep vólt a' régieknél, mellyen a' Bálványok tiſzteſségére mezít-láb tántzoltak, ugrándoſztak.*

Gўnæcēum, ēi, n. Terent. *Goſtpilnicza, Goſzpoczkeh ſenſzkeh glav hiſa, Divojachnicza, divojachka hiſa.* s. Frauen-Zimmer, Jungfrau-Zimmer, Zimmer *oder* Gemach, vvo ſich das Weibliche-Geſchlecht allein aufzuhalten pfleget. *Aſzſzonyok lakó házok, palotájok.*

Gўnæcŏcrătĭa, æ, f. *Senſzko gozpodatvo y ladanye nad muſi ſzvojemi, ſenſzko ravnanye y gozpoduvanye nad goſzpodari (ne muſi y gozpodari, nego ſzlepo zalyubllyeni prez hlach bedáki, ſeno-lizavczi.)* e. Weiber-Regierung, e. Weiber-Herrſchafft über die Männer, (Männer ? ſo verliebte Narren, ohne Hoſen, garſtige Weiber-Lecker.) *Aſzſzonyoknak férjeken-való uralkodáſa. (de az ollyanok nem férfiak és gazdák, hanem vak módra feleség ſzeretők, és feleség nyalogatók.) latinè.* Dominium uxorium.

Gўnæcŏcrătŭmĕnus, i, m. *Mus ſeni podloſen, kojega hlache ſena noſzi, koj chiniti mora, nè kaj ſzam hoche; nego kaj ſena zapoveda, vech ſena nego mus i pſi.* Der dem Weib gehorchen muſs, Weiber-Mann, *oder* mehr Weib als ein Mann, der thun muſs nicht vvas er, ſondern vvas das Weib haben vvill, pfui! *Feleségének engedelmes férfi, kinek gattyáját az feleſége hordozza és azt kell néki tſelekedni, a' mit az feleſége parantſol, de azollyan inkább aſzſzony hogy ſem férfi.*

Gўnæcōnītis, idis, f. Corn. Nep. Vide. *Gynaceum.*

Gўnæcŏnŏmus, i, m. *Koj ſzkerb y pajsku ima nad ſenſzkeh glav odbranenyu.* Der auf die Weiber-Zucht Achtung giebt. *Aſzſzonyi állatok táplálója, gond-viſelője.*

Gypsātio, onis, f. Auguſt. *Iz gipſza vápnom delanye,* iliti: *ztuchenem kamenom* &c. *lichenye, mazanye.* e. Gypſung, das Gypſen. *Gipſus méſzſzel-való munkálódás, kendőzés, gyantározás.*

Digitized by Google

Gypsâtor, ōris, m. *Is gipſza vapnom*, iliti : *Z-bêlem kamenom ztuchenem &c. dêlavecz.* r. Gypſer, Stuccador. *Gipſus mêſzſzel munkálódó.*

Gypsātus, a, um, Gypsâtior, Gypſatiſſimus, Cic. *Z-gipſza vápnom*, iliti *z-bêlem kamenom ztuchenem*, &c. *namázan y pollchen, pôblen.* Gegypſet, gevveiſset. *Gipſus mêſzſzel mázolt, fejérîtett, mázas.*

Gypsĕus, ĕa, ĕum, Spart. Iz *gipſza vápnom*, *iz bêloga kamena ztuchenoga nachinyen*, *bêlo-kameniti*. Aus Gyps gemacht. *Mázból-való.*

Gypſo, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Is gipſza vápnom*, iliti. *Z-bêlem kamenom máſem, lichim, dêlam.* Gypſe, vveiſs mache. *Gipſus mêſzſzel mázolok, dolgozok.*

Gypsŏplaſtes, æ, m. Vide *Gypſator*.

Gypſum, i, n. & Gypſus, i, m. Plin. *Bêli kamen.* r. Gyps, ſpat, Spar-Kalck. *Fejérîtő mêſz, máz, gyanta.*

Gȳrātio, onis, f. *Okolo mahanye, ferkánye okruſenye, koturenye, vu okrug obráchanye.* DasUmdrehen, ein Ring, Kreiſs, e. Umvvendung. *Kőrül tekerîtés, kerengés.*

Gȳrātor, ōris, m. *Vu okrug mahavecz, obrachavecz, okruſitel, koturitel.* r. Umdreher, eines Kreyſs, rings Umvvender. *Kőrül tekerîtő, kerengető.*

Gȳrātus, a, um, Plin. *Vu okrug mahan, obráchan, koturen, okruſen.* Circkel - Weiſe geſchvvimmet, gedrehet, ümgetrieben. *Tekerîtett, kerengitett.*

Gyrgithium, ii, n. Suid. Vide. *Gygarthus.*

Gȳro, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Vu okrug maſem, vêrtim, obrácham, koturim.* Im Ring umtreibe. *Kőrűl tekerîtem, karikázom, kerengetem.*

Gȳrus, i, m. Cic. *Okrug, kolobar, mah vu okrug, okolo.* Das Ring - vveiſs Schvvencken, r. Kreyſs, Wirbel. *Kerengő, kerekſég, kerengézés.* Equum cogere in gyrum, Ovid. *Konya vu okrug verteti, obráchati.* Das Pferd in einem Creyſs umvvenden tummeln. *Lovat kerengetni.*

H.

HA. *Interjectio*, Corripientis, vel admonentis. *Ha.* Ha. *Aha.* Plautus.

Hăbēna, æ, f. Cic. *Satezalo, remenye na vuzdi*, 2. *Vſzaki remen.* Hor. 3. Metaph. *Razpuſchenoſzt, ſzloboda.* 1. r. Zügel, 2. Ein jeder Riem, 3. e. Ausgelaſſenheit, Freygelaſſenheit. *Fék ſzár*, 2. *Minden-féle ſzíj*, 3. *Szabad Akarat*, 4. *Oblaſzt.* e. Gevvalt. *Hatalom.* Rerum habenas alicui dare Cic. *Kômu oblaſzt dati.* Einem die Gevvalt übergeben. *Valakinek hatalmat adni.* In ſcalis latuit metuens pendentis habenæ. Horat. 2. Ep. 2.

Med ſztupinah ſzkrivenoga
Derhtalaje ſztraſſno gacha:
Kâd na klin' obeſſenoga,
Jeſze boja! krio korbacha.

Hăbēnŭla, æ, f. Cels. *Remenyiche na vuzdi.* s. Riemlein am Zaum. *Gyeplőtske, fék ſzáratska.*

Hăbĕo, es, ere, ui, itum, (Activ.) Cic. *Imam.* Habe. *Vagyon, Birom, tartom, lakom.* Habe tibi. Cic. *Imaiſzi.* Habe es dir. *Legyen tiéd.* Uſus: Aliquem habere deſpicatui *vel* deſpicatum. Terent. *Kôga za nikaj imati, derſati.* Einen verachten. *Valakit ſemmire tartani.* Aliquid potius habere aliqua re, Cic. *Jedno dugovanye na vech neg drugo preſtimavati.* Ein Ding einen anderen vorziehen. *Valami dolgot máſnál nagyobbra bőtsülni, tartani.* 2. pro *teneo.* Somnus eos habet. Ovid. *Szpanye nye zaderſava.* Der Schlaff hält ſie auf. *Az álom őket tartóztatja.* De me ſic habeto. Cic. *De mene tak derſi.* Halte von mir alſo. *Rólam így vélekedjél.* 3. Sic habeto. *Cic. pro* intellige. *Tak to razmi*, Verſtehe es alſo. *Úgy értsd-meg.* 4. Habere aliquem in ſuis. Cic. *pro* numerare inter ſuos amicos. *Kôga med ſzvojemi brojiti*, ali *med dobremi priateli rachunati.* Einen unter die Seinigen zehlen, *oder* unter ſeine gute Freunde rechnen. *Valakit jó Akarói-közi ſzámlálni.* 5. Sus deque habere aliquid. Plaut. *Kaj za malo derſati, preſtimavati.* Etvvas nicht groſs achten. *Valamit nem nagyra betsülni, tartani.* 6. Habere aliquid inſuper. Aul. Gell. *pro* contemnere, negligere. *Kaj za nikaj derſati; za kaj nemarati.* Etvvas verachten, nicht achten. *Valamit megvetni, nem bánni.* 7. pro *Fero.* Ægrè habuit filium id auſum. Plaut. *Nerad je videl, da je to ſzin vuchinil.* Er hat es ungern geſehen, das der Sohn ſolches gethan. *Nem örömest látta, hogy az fia azt tſelekedte.* 8. pro *Scio, poſſum.* De illis, quid agam, non habeo *pro* non ſcio. *Cic.* Nihil habeo ad te ſcribere *pro* nihil poſſum. *Cic.*

9. Habe-

Digitized by Google

9. Habere aliquem aliquo numero, *pro aliquantum æſtimare. Cic.* 10. Habere ſe, *pro gerere Cic.* 11. Habere in votis, pro *deſiderare.* 12. Habere alicui honorem, pro *deferre, exhibere honorem.* 13. Habere alicui gratias, pro *grates agere, gratum eſſe.* 14. Habere rationem abſentis pro *Sollicitum eſſe de abſente, ejus recordari.* 15. pro *Facio.* Habere verba, ſermonem *&c.* 16. pro *Judico, dico.* Aliquid in bonis, in perditis, in deſperatis habere: Aliquid in beneficio, pro derelicto habere *&c.* 17. pro *Tracto.* Præclarè, bene, malè aliquem habere. *Plaut.* 18. Bellè me habeo, pro *Bene ſentio, valeo.* 19. Res ſe præclarè habent, pro *optimè ſubſiſtunt*, vel *optimè conſtituta ſunt.* 20. Hoc habet in deliciis, pro *hoc eſt illi in deliciis*: vel: *hoc illum ſummè delectat.* 21. Aliquid religioni habere, *pro* ducere. *Kajſzi zagréh derſati,* ali *ou kakvom dugovanyu grebaſze bojati.* Etvvas für die Sünd halten, ſich über etvvas ein Gevviſſen machen. *Valamit vèteknek tartani: vagy: Valamiben a' vètektől félni.* 22. Eleganter jungitur cum *Participiis paſſivis:* Ità perſvaſum, perſpectum, exploratum habeo &c.

Hăbilis, is, *Com.* le, n. Cic. *Prikladen, ſpeten.* Geſchickt, füglich. *Alkalmatos, illendő, hajlandó, reá-termett.* Comp. Habilior. *Suet.* Superl. habiliſſimus *Celſ.*

Hăbĭlĭter, *Adv.* Paul. *Prikladno, ſpetno.* Geſchicklich, füglich. *Alkalmatoſan, helyeſen.*

Hăbĭlĭtas, ātis, f. Cic. Vid. *Aptitudo.*

Hăbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Prikladnoga chiniti,* Geſchickt mache. *Alkalmatoſsá tſinálom.*

Hăbĭtābĭlis, is, *Com.* le, n. Cic. *Prebivavlyiv, gdeſze ſzáti y prebivati more.* Da man vvohnen kan. *Lakható.*

Hăbĭtācŭlum, i, n. Prud. *Prebivaliſche, ſztanye.* e. Wohnung. *Lakó-hely.*

Hăbĭtātio, onis, f. Cic. *Idem.*

Hăbĭtātor, oris, m. Cic. *Prebivalitel, prebivalnik, ſztanovnik, naſztanyenik.* r. Einvvohner. *Lakó.*

Hăbĭtātrix, icis, f. Auſon. *Hiſaritza, prebivaliteliza, naſztanyenicza.* e. Einvvohnerin. *Lakóné.*

Hăbĭtio, onis, f. Aul. Gell. *Imanye.* Das haben. *Vagyonság.*

Hăbĭtior, *comp.* Plaut. *ſuperlat.* Habitiſſimus, Aul. Gell. *ab Adject.* Habitus, a, um, Plaut. *Tuſzt, tuſzteſſi, najtuſzteſſi, debel, debleſſi, naj debleſſi.* Fett, fetter, der Fetteſte, ſtarck, ſtärcker, der ſtärckeſte. *Kövér, kövérebb, leg-kövérebb. vaſtag, vaſtagabb, leg-vaſtagabb.* Equus habitiſſimus Aul. Gell. *Kony naj tuſzteſſi, y jakſſi.* Das fetteſte Pferd und ſtärckeſte. *Leg kövérebb, és vaſtagabb ló.*

Hăbĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Szatim, prebivam.* Wohne. *Lakom.*

Hăbĭtūdo, inis, f. Cic. *Prilichnoſzt, prikladnoſzt, ſztaliſs kojega téla.* Des Leibs Beſchaffenheit. *állapotja, mivólta akárminek.*

Hăbĭtūrio, is, ire, (Deſiderat.) Plaut. *Radbi imati.* Ich möchte haben. *örömeſt akarnám ha vólna.*

Hăbĭtus, ûs, m. Cic. 1. *Prilika, prikladnoſzt tela,* 2. *Navada, obichaj,* 3. *Szpodoba.* 4. *Oprava, noſznya.* 1. e. Geſtalt des Leibs, 2. e. Gevvohnheit, 3. e. Gleichnuſs, 4. e. Kleydung, Tracht. *állapot, állás, termet,* 2. *Szokás,* 3. *Haſonlatoſság,* 4. *öltözet.*

Hāc, *Adv.* Terent. *Ovúd, ovúda, ovèm, ovudek.* Hiedurch. *Erre, ezen.*

Hac Illac. *Adv.* Terent. *Szim tam; Ovud, Onud.* Daher, Dorthin, Hin- und vvieder. *Erre amarra.*

Hac propter. Varro. *Zato.* Darum. *Azért.*

Hactĕnŭs. *Adv. temporis.* Hucuſquè. Cic. *Dovezda, doſzada, doſzad, Doſzlye.* Biſs hieher, Biſs auf dieſe Zeit. *Eddig.*

Hadrŏbŏlum, i, n. Plin. *Sztanovita ſzmole felya.* Ein Art Gummi-Bech. *Bizonyos ſzurok.*

Hædīle, is, n. Horat. *Kozarnicza, kozelſzko ſztanye, zapor.* peregr. *stala.* r. Geiſs-Stall. *Ketske ól, Gödölye akol.*

Hædicŭlus, Hædillus, i, m. *Plaut.* Hædŭlus, i, m. Juv. *Kozlek.* s. Geiſs-Böcklein. *Gödölyétske.*

Hædinus, a, um. Cic. *Kozelſzki, kozlichki.* Von Geiſſen *oder* Ziegen. *Gödölyéből-való, ketskés.*

Hædus, (Hœdus *cum aliis ſuprà derivatis*:) i, m. Cic. *Kozel, Jaracz.* r. Bock, e. Geiſs. *Ketske, Gödölye.*

Hæma, ătis, n. Vid. *Sanguis.*

Hæmălops, ŏpis, m. *Kervavo y modro-Oko.* Blutiges Aug, blau und braun geſchlagenes Aug. *Véres, kék ſzem.*

Hæmanthĭnum, i, n. *Cherlyeno ſzteklo.* Rothes Glaſs. *Veres üveg.*

Hæmanthĭnus, a, um, Plin. *Cherlen.* Roth. *Veres.*

Hæmătītes, æ, m. *Plin.* Ămĕtўſtus, i, m. Ovid.

Kervni

Kervni Kamen. r. Bluth-Stein. *Vèrkö.* Unus è pretioſis lapidibus.

Hæmătōſis, is, f. *kervi bivanye y kubanye vu tèlu.* e. Blutmachung, Blut-kochung in dem Leibe. *Vèrnek a' tejtben maradàsa, ès meg-emeſztéſe.*

Hæmŏptōe, es, f. Hæmŏptēſis, is, f. Græc. *kervi iz jezika plyuvanye.* e. Blut-Ausſpeyung aus der Zungen. *Nyelvéböl vèr-ereſztö botſátás.*

Hæmorrhăgĭa, (*uſiæ*) Hæmorrhăgĭa, æ, f. & Hæmorrhæa *vel* Hæmorrhēa, æ, f. Medic. *Kervi Otok.* r. Blut-fluſs. *Vèr folyás.* Latinè *Sanguinis fluxus, profluvium.*

Hæmorrhŏĭcus, a, um, Med. *Kervi otok od zada terpechi.* Der dem Blut-fluſs untergeben iſt. *Vèr folyáſt alóll ſzenvedö.*

Hæmorrhŏĭdes, ŏĭdum, f. *plur.* Med. *Sile Ziate.* Die guldene Adern. *Aranyos èrek.*

Hæmorrhŏis, ĭdis, f. Lucret. Plin. Celſ. *Kacha, od koje griza vſzakervo iztechi mora.* Eine Schlangen, aus vvelcher biſs das velliges Bluth entflieſsen muſs. *Kigyó, Mellynek marása után a' tejtböl minden vèr kifoly.* 2. Hæmorrhoides *plur.* *Otok kervni zlateb zil.* r. Blut-fluſs der guldenen Adern. *Arany èrnek folyáſa.*

Hæmorrhūſa, æ, f. *Med.* Fœmina menſtruis laborans defluxionibus.

Hæmŏſtătĭcus, a, um, Med. *Kerv vſztavlyajuchi.* Bluth-ſtillend. *Vèr tartóztató.*

Hērēdĭpĕta, *rectiùs* Hērēdĭ, ĕta, æ, *Com.* Colum. *Ochinſztva proſzitely, Iztavecz.* Der nach Erbſchafft ſtrebt. *öröksèg keresö.*

Hærēdĭtārĭus, Hērēdĭtārĭus, a, um, Cic. *Odvetni, Delnichki.* Erblich. *örökös.*

Hērēdĭtas, Hereditas, atis, f. Cic. *Ochinſztvo, Dèl, Baſchina.* e. Erbſchafft, s. Erbtheil. *öröksèg.*

†Hærēdĭto, Heredito, as, are, avi, atum, *Meliùs* in hæreditatem venio. *Jeſzem dèlnik ochinſztva.* Erbe. *örökö edem.*

Hærēdĭum, Heredium, ii, n. Varro. *Imanye dela ochinſzkoga.* s. Erb guth. *örökös jóſzág.*

Hæreo, es, ere, hæſi, hæſum, (Neu.) Cic. *Vuſztajem.* Anhange. *Rajta maradok, Akadok.* 2. Vid. *Dubito.* Hæret aqua, *id eſt* Negotium malè procedit. *ità Cic.* Hæret lingua mea. Terent. *Odſztraba govoriti nemorem.* &c.

Hæres, (Heres) ēdis, *Com.* Cic. *Dèlnik blaga ochinſzkoga, odvetek.* r. Erb. *örökö.* Hæres ex aſſe *dicitur*, qui ſolus in totam hæreditatem ſuccedit: Hæres ab inteſtato, *id eſt:* Qui abſque ultima voluntate, *ſeu* Teſtamento hæreditatem adit, & obtinet. *ità JCti.*

Hæreſco, is, ere, (Inch.) Lucr. *Vgrezujem, Pochinyam vuſztajati.* Anfange zu hangen. *Hozzá ragazkodok.*

Hærēſiarcha, æ, f. *Pochetnik krive vere.* r. Urheber der Kezerey. *Eretnekségnek kezdöje.*

Hærēſis, is, f. Cic. *Krivo-verſztvo.* peregr. *Herèticanſztvo.* e. Kezerey. *Eretnekség.*

Hærĕtĭcus, a, um, Plin. *Krivo-verni, Krivo-Verſzki.* Kezeriſch. *Eretneki.*

Hæreticus, i, m. Plin. *Krivovernecz,* peregr. *Heretnik.* r. Kezer. *Eretnek, Hamis hitü.*

Hæſĭtābundus, a, um, Plin. *Komaj Zgovorliv, dvojech, vuſztajuch.* Kaum redend, Zvveiffelhafftig, zvveifflend. *Akadozó, kètelkedö.*

Hæſĭtantia, æ, f. Cic. *Vuſztajanye, komaj zgovorenye, dvojnoſzt, vu rechek popikavanye, muczanye, z-jezikom metenye.* e. Stammlung, r. Anſtoſs, e. Gazung, r. Zvveiffel. *Tántorgás, akadozás, kételkedès.*

Hæſĭtātio, onis, f. Cic. *Idem.*

Hæſĭtātor, oris, m. Plin. *Vuſztajavecz, Muatavecz, V-rechèh popikavecz.* 2. *Zamudlivecz, vu vſzakom ſzkoro meſztu zaderſavavecz, Omubavavecz,* 3. *Dvoitel.* Der hanget, 2. r. Vervveiler, 3. Der immer zvveifflet. 1. *Akadozó.* 2. *Késedelmes.* 3. *Kételkedö.*

Hæſito, as, are, avi, atum, (Neut. Fr.) Cic. *Po meſztab ſze zaderſávam, Vuſztajem, Poſztajam.* 2. *Dvoim.* Hange, ſtecke, bleibe, 2. Zvveiffle. *Kételkedek.* 2. *Késedelmeskedek Múlatozok.*

Hăgĭŏgrăphus, i, m. *Szveteh dugovany piſzecz.* Der heilige Sachen ſchreibet. *Szent dolgokat író.*

Hăgĭŏlŏgĭum, ii, n. *Réd popiſzan.* vulgò *Kalendar ſzvetczev.* Calender der Heiligen. *Szentek Kalendáriumja.*

Hăhă, *Interj. adclamantis.* Senec.

Hălăpanta, æ, m. *Feſt.* Hălŏphanta, æ, *com.* Plaut. *Vajda nad laſczi.* r. Erzlugner. *Fö hazug.*

Hălec *vel* Ălec, *item* Hălex, ēcis, f. Plin. (*apud Horat. etiam* gen. n.) *Szerdun,* vulgò *Haring.* r. Hering. *Hering.* 2. idem ac liquamen ex piſcium inteſtinis factum. *Mart.*

Hălēcŭla, æ, f. Colum. *Szerdlunicz, Harinchecz.* Ein kleiner Hering. *Heringetske.*

Hălĭca, æ, f. *Colum.* & Ălĭca, æ, f. *Pira, zlochesſzt ſitek.* e. Spälte, Graupen. *Tzirok, Tönköly, vagy Tenkely.*

Hălĭcăcăbum, i, n. Halicacabus, i, m. Botan. *Sidovſzka Viſsnya.* e. Juden - Kerſchen, Boberellen. *Sidó tſereſnye, Pap monya.*

Hălĭæĕtus, *alii* Hălĭætus, ti, m. Plin. *Morſzki Orel.* r. Meer-Adler. *Tengeri ſas keſelyö, ölyv.*

Hălĭeutĭca, orum, n. *plur.* Plin. *Knige od rib nature.* Bücher von der Natur der Fiſchen. *Halaknak termeſzetekröl irt könyv.*

Hălĭnĭtrum, i, n. Vid. *Nitrum.*

Hălĭphlœus, œi, f. *Czerovo Drevo, Czer.* r. Baum vvie Eicheln, ſo auch ebenfals Eicheln trägt. *Tſer - fa.*

Hălĭto, as, are, avi, atum, (*Frequent.* ab *Halo.*) *Guſztokrat ſzapu puſchaw, ſzopim.* Offt hauche. *Lebeldegelek.*

Hălĭtus, tûs, m. Cic. *Dehnenye Hukanye, ſzapa, Dùh, Duſſecz, Duſchik.* r. Ahtem, Dampff, Dunſt. *Fuvás, Lebellés.* Extremum halitum efflare, *pro* mori.

Hallūcĭnor, V. *Allucinor, Erro.* 2. Idem ac *Decipior.*

Hallus, i, m. *Feſt.* & Halluc, ūcis, m. *Rúke ali noſhni pálecz*, item *Pálecz na ruki.* Der Daum an der Hand, *oder* groſse Zehen am Fuſs. *Láb vagy kéz nagy ujja, hövelyk.*

Halma, ătis, n. Cæl. Rod. Vid. *Saltus.*

Halme, es, f. Idem quod *Muria* vel *Salſugo.*

Hălo, ōnis, m, Feſt. *Sum vu glavi joſche od ſznochkanyega prevech pitja.* Ein Rauſch noch vor geſtrigen viel trincken. *Fejzengés tegnap eſtvéli ſok italtól,* 2. *Kolobar oblachni okolo meſzecza, ali zvèzd.* r. Circkul um Mond und Sternen. *Nap és hold udvara, ſzérleje.*

Hālo, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. *Dehnem ſzapu, duhu puſcham.* Einen Dampff, Geruch gebe. *Pihék, lebellek.*

Hălŏbarches, Hălŏſarches, æ, m. *Glavar nad ſzolium.* r. Saltz-Vervvalter. *Só - felett való tiſzt.*

Hălŏphanta, æ, m. Plaut. Vid. *Sycophanta, balapanta.*

Hălŏpōlĭum, ii, n. *Terſztvo z - ſzolium.* r. Saltz-Handel. *Sóval-való kereskedés.*

Hălos, i, f. Senec. Vid. *Halo, onis.*

Hălŏſachne, es, f. *Morſzkapenna.* r. Meer-Schaum. *Tengeri hab.*

Hălŏſanthus, i, m. *Najbolya y najlepſſa ſzol.* Das feinſte und beſte Saltz. *Leg - jobb, és leg-ſzebb só.*

Hălōſis, is, f. Svet. *Bojno dobitje y vzetje grada kakovga, ali varaſſa.* e. Erobetung einer Stadt, oder Veſtung. *Vallamelly városnak meg-vétele.*

Halter, ēris, m. Mart. *Olovni globuſs, z-kimſze pleſzavczi na vuſu ravnaju.* e. Spring-kugel, *ſ.* Gevvicht, Kugel der Seil-Tantzer. *Ón golyobis, mellyel kötelen az tántzoſok magokat igazityák.* V. *Alter, ĕris.*

Hălȳſis, is, f. Aſtrol. *Kolobar oblachni okolo ſzuncza.* Ein Circkel von Wolcken um die Sonnen. *Nap körül homályos udvari ſzérü.*

Hāma, æ, f. Plin. *Hakely, kvaka za obrambu ognya.* Ein Feuer-Hacken. *Vas horog, vagy tsáklya melyel égéskor az ház fedelét vonnyák-le.*

Hămădrȳădes, ădum, f. *plur.* Virg. *Lòz velikeh ali: Sùm Boſicze, ville.* e. Walt-Göttinnen. *Erdei iſten aſzſzonyok.* Singul. *Hămădrȳăs, ădis.* Synon. *Dryădes.*

Hāmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Vudichliv.* Das zu dem Angel gehört. *Gattos, Horgos.*

Hāmātus, a, um, Cic. *Vudichaſzt, vudiczu imajuchi.* Mit Angel bevvahret, angelicht. *Horgos, ſzigonyos.*

Hămāxa, æ, f. Aul. Gell. Vide *Plauſtrum.*

Hāmĭōta, æ, m. Plaut. *Vudichar: Ribich, ki na vudicze lovi,* 2. *Na morju razbojnik.* Der mit dem Angel fiſchet, 2. Ein See-Rauber. *Horgáſz, Haláſz,* 2. *Tengeri tolvaj.*

Hammōnĭum, ii, n. Varro. *Boja,* peregr. *Farba, z-kojumſze cherlenkaſzto bojati,* peregr. *farbati more.* Ein Farb vvomit man röthlicht färben kan. *Piros feſték.*

Hāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Petron. *Z-vudiczum popadam, na nachin vudicze zviam, priviam.* Mit dem Angel fange, ergreiffe: biege, krümme vvie ein Angel. *Horoggal-fogom, horog módra tekerem.*

Hāmŭlus, i, m. (*Diminut.*) Cels. *Vudichicza, kvachicza.* Ein Angelein, s. Häcklein. *Tſattotska, Horgotska.*

Hāmus, i, m. Plaut. *Vudicza.* e. Angel. *Horog, Tſatt.*

Hānŭla, orum, n. *plur.* Feſt. *Male krivoverczev czirkvicze.* Kleine Götzen - Tempel. *Hitetlenek templomotskája.*

Hăpălătĭa, ium, n. *plur.* Auſon. *Poſzude vkebſze jajcza chuvaju.* Gefäſse in vvelchen die Eyer aufbehalten vverden. *Edény, mellyben az tyúkmonyak tartatnak.*

Hapſus, i, m. Cels. *Vehet, Puna Saka.* r. Lock, Flock, Hend voll. *Teli marok,*

Digitized by Google

Hără, æ, f. Plaut. *Kotecz, ſzvinyarnicza, ſzvinyak.* r. Schvvein-Stall. *Diſznó ól.*

Hăriŏlă, æ, f. Plaut. *Vuhvicza, zgagyavicza, dojducheh povedavicza.* e. Wahrſagerin. *Jövendölö aſzſzony.*

Hăriŏlātio, Ārĭŏlātio, onis, f. Cic. *Povedanye dojduchch, zganyanye, prorokuvanye.* Das Wahrſagen. *Jövendöles.*

Hăriŏlor, *vel* Ārĭŏlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Terent. *Dugovanya dojducha povedam, zgagyam, prorokujem, vuhvim.* Wahrſage, errathe. *Jövendölök.*

Hăriŏlus, Ārĭŏlus, i, m. Terent. *Zgagyavecz, iſztino-kaſecz, povedavecz, vuhvecz, ge-notnik.* r. Wahrſager, Errather. *Jövendölö.*

Harmŏnĭa, æ, f. Cic. *Szloſenye, ſzloga, ſzloſno-glaſzje, glaſzo-ſzloſnoſzt.* e. Zuſammen-ſtimmung. *Ékes egyezö zengés, megegyezés.*

Harmŏnĭce, es, f. Græc. *Meſtria* iliti *znanye glaſzo-ſzloſnoſzti.* e. Kunſt der Muſic. *Muſikaj meſterség.*

Harmŏnĭcus, a. um, Plin. *Szloſno-glaſzni.* Zuſammen ſtimmend. *Egyezö zengésü.*

Harpăgātus, a, um, Plaut. *Z-seleznum machkum potegnyen, vzet.* Mit einem Hacken vveg genommen. *Vas matskával vonatott, húzatott.*

Harpăgo, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. *Z-seleznum machkum k-meni vlèchem.* Mit Hacken zu mir ziehe. *Horgúſzok.* 2. Metaph. *Kradem. ſzilum jemlyem.* Stehle, mit Gevvalt nehme. *Lopok, erövel elveſzem.*

Harpăgo, ŏnis, m, Geſ. *Selezna machka.* Ein Feyer-*oder* Schiff-Haggen, r. Feyer-Hacken, Schiff-Haggen. *Vas matcka, kútból kivonó horog.* 2. Transl. Vid. *Raptor, fur.* Plaut. 3. V. *Avarus.* Plaut.

Harpaſtum, i, n. Mart. *Okruglo zeſſita kóſa, y napunyena z dlakami* &c. vulgo *Pila.* Ein mit Haaren, *oder* Woll ausgefüllter Ballen. *Lapta,* 2. *Velika pila,* vulgo *Ballon.* Groſser Ballen. *Nagy lapta.* Harpaſto ludere. Mart. *Kapuſta v-kolobar igratiſze, ali Balona, to jeſzt veliku pilu na viſſinu poſſikavati.* Dem Ballen ſchlagen, mit Ballen ſpielen. *Nagy laptával játszani,*

Harpa. æ, f. *Plin.* eſt Avis ex ſpecie vulturis. Vid. *vultur.*

Harpe, es, f. Lucan. *Szablya.* Ein Säbel, *oder* krummes Schvverdt. *Szablya.*

Harpўiæ, *vel* Harpўiæ, Harpўæ, ārum, f. *plur.* Virg. *ſunt tres crudeles inferni Aves,* Aëllo. Ocypetes & Gæleno, 2. *Appellatione* Harpўa, æ, f. Virg. *idem ac* Avis rapax. *Hinc Transl.* 3. Vid. *Prædo, Raptor* &c.

Hārumce, pro *Harum,* cum particula demonſtrativa *Ce.* Cato.

Hărundo, ĭnis, f. Vid. *Ărundo.*

Hăruſpex, ĭcis, *com.* Feſt. Vid. *Ăruſpex.*

Hăruſpĭca, æ, f. Plaut. Vid. *Ărĭŏla.*

Hăruſpĭcīna, æ, f. *Cic.* Hăruſpĭcĭum, ii, n, Catull. *Meſtria vuhvenya, povedanya dojduchch dugovany, zgagyanye* &c. e. Wahrſager-Kunſt. *Jövendölö tudomány.*

Haſta, æ, f. Cic. *Kopje.* r. Spieſs. *Kopja, Dárda.*

Haſtārĭus. a, um, Feſt. *Kopjen.* Zum Spieſſen gehörig. *Kopjás, dárdás.*

Haſtarius miles, Liv. *Kopjanik junák.* Mit Spieſsen bevvaffneter Soldat. *Kopjás, dárdás vitéz.*

Haſtĭcus, a, um, Svet. Vid. *Haſtarius.*

Haſtile, is, n. Liv. *Kopià drevo, kopjenicza.* e. Spieſs-Stangen. *Dárda nyele.*

Haſtŭla, æ, f. (*Dimin.*) Plin. *Malo kopje, kopjiche.* Ein Spieſslein. *Kopjátska, dárdátska.*

Hău, *Interject.* Plaut. *Hu! jaj!* Au, auvveh! *Hü.*

Hăud, *Adv.* Cic. *Ne.* Nein, nicht. *Nem.*

Hăurĭo, is, ire, hauſi, hauſtum, (Act.) Cic. *Zaimlyem.* Schöpffe. *Meritek.* Variè Sumitur. *Metaph.* ſtudia haurire: Cic. *Vuchitiſze.* Lernen. *Tanúlni.* Auribus gaudia haurire. Liv. *Kaj veſzeloga chuti.* Etvvas luſtiges hören. *Víg hirt hallani.* Incendium hauſit urbem, Liv. *Varaſs je pogorel.* Die Stadt iſt verbrunnen. *El-égett a' város.* Latus alicujus haurire. Virg. *Koga vu rebro vboſzti, poſzechi.* Einen in die Seyten ſtechen, &c. *Valakit óldalban ſzúrni, vágni.* Primam lucem haurire, *pro* naſci, *Curt.* Calamitates, haurire, *Cic.* pro *pati* & *perpeti,* &c.

Hăuſto, as, are, (Frequent. ab *Haurio*) Feſt. Vid. *Haurio.*

Hăuſtor, oris, m, Lucret. *Zajemitel, Grabitel, koj zajemlye, Grabi.* r. Schöpffer, der ſchöpfft. *Meritö.*

Hăuſtrum, i, n. Lucr. *Zaimach. Herg.* s. Schöpff-Geſchirr, ein Schöpff-Rad, *Viz meritö-edény,* Vid. *Sitŭla, Cadus.* ità Nonius.

Hăuſtus, ûs, m. Cic. 1. *Grablenye, vode zaimanye,* 2. *Napitek.* Das Schöpffen, 2. Ein

 Trunck.

Trunck. *Merítis*, 2. *Ital.* Hauſtus aquæ mihi nectar erit. Ovid. *Napitek vodè bude meni jako vugoden.* Ein Trunck Waſſer vvird mir vvohl ſchmecken. *Egyital víz fog nékem tetſzeni.*

Hebdŏmăda, æ, f. Hebdŏmas, ădis, f. Cic. (ſeptĭmāna *barbarè dicitur.*) *Tieden*, *nedelya dána.* e. Wochen. *Egyhét, Hétnap.*

Hebdŏmădālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Tiedenſzki*, *na tieden.* Wochentlich. *Hétnapi.*

Hebdŏmădārius, ii, m. JCt. *Szluʃbe kakve chez tieden obnaſavecz, opravitel.* Der durch eine Wochen etvvas zu verrichten hat. *Hétnapi ſzolga*, *betes.*

Hebdŏmădātim, *Adv.* Aul. Gell. *Od tiedna do tiedna.* Von Wochen zu Wochen, Wochentlich. *Hétről hétre*, *betenként.*

Hĕbĕnūs, i, f. Hĕbĕnum, i, n. Ĕbĕnus, i, f. Virg. *Indianſzko drivo tvèrdo*, *Ebanovo drivo.* Hart Indianiſch Holtz, s. Eben-Holtz. *Indiai fekete-fa, ébanum-fa.*

Hĕbĕo, es, ere, (Neu.) Lucr. *Tùpſzem*, *jeſzem tumpaſzt.* Ich bin ſtumpff. *Tompúlok, életlenűlök.* Synon. *Hebes ſum.*

Hĕbes. ĕtis, *om.* Cic. Hĕbĕtior. *Suet.* Hebetiſſimus, Plin. *Tùp*, *Tumpaſzt.* Stumpff. *Tompa, életlen*, *Homályos.*

Hĕbeſco, is, ere, Cic. *Tùp poſztajem.* Stumpff vverde. *Meg-tompúlok.*

Hĕbĕtātio, onis, f. Plin. *Tupenye*, *Tupoga chinenye.* Das ſtumpff machen. *Tompítás, életlenítés.*

Hĕbĕtātrix, īcis, f. Plin. *Tupitelicza.* e. Stumpffmacherin. *Valamit tompán tſinálóné, meg-homályosítóné.*

Hĕbĕtātus, a, um, Solin. *Tùp vuchinyen.* Stumpff gemacht. *Meg-tompúlt.*

Hĕbĕteſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. Vid. *Hebeſco.*

Hĕbĕto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Tupim, tùpo chinim.* Stumpff mache. *Tompítom, életlenítem*, *Homályosítom.*

Hĕbĕtūdo, īnis, f. Macrob. *Tupoſzt.* e. Stümpffe, Blöde. *Tompaság*, *homályoſság.*

Hēbræus, (*ab* Hēber nepote Semi.) æi, m. *Sidov.* Ein Hebräer. *Sidó.*

Hēbræus, a, um, Hēbrāĭcus, a, um. *Sidovſzki.* Hebräiſch. *Sidó-béli.*

Hĕcătombe, es, f. Juv. *Od ſzto márh aldov.* Ein Opffer von hundert Thier. *Száz baromból-álló áldozat.*

Hĕcătomphŏnĭa, orum, n. *plur.* Plutarchus, *Obſzluſávanya negdaſnya ſzvetkovna, kojemi ſzu vſzegdar ſzto aldevov alduvali.* Gevviſſe! Vor Zeiten Feſt-Tägen, an vvelchen allemahl, 100. Opffer geopffert vvurden. *Bizonyos ünnepek régenten, melyekben ſzáz áldozatokat tſináltak.*

Hĕcăton, *latinè* Centum.

Hĕcătonchīros, i, m. *latinè* Centimănus.

Hĕcătontarchus, i, m. *Szotnik.* peregr. *Kapitan.* r. Hauptmann, über hundert Man. *Százados Kapitány.* Vid. *Centurio, onis.*

Hecta, æ, f. Feſt. *Dugovanye kruto male vrednoſzti.* Ein ſehr geringe Sach. *Igen kevés értékű, érdemű dolog.* Hic homo me hectæ facit. Pompon. *Ov me chlovek kruto za malo dèrſi.* Der Menſch halt ſehr vvenig von mir. *Ez az ember engem igen kevésre böts ül.* Propriè autem ſignificat. *Meburicz na krubu. &c.*

Hectĭca, æ, Hectĭce, es, f. Galen. *Suha bòl.* peregr. *Szubi beteg.* e. Dürrſucht, Schvvindſucht. *Száraz betegség.*

Hectĭcus, a, um. *Suho-bolyen*, *ſuhu bòl imajuchi.* Dürrſüchtig, Schvvindſüchtig. *Száraz betegségben-lévő.*

Hectŏrĕus, ea, eum, Ovid. *Viteski*, *Junachki.* Tapffer, heroiſch. *Vitéz.* propriè quod ad *Hectŏrem* Heroem celeberrimum *Priămi* & *Hecuba* filium ſpectat, qui in bello Trojano ab *Achille* interemptus eſt. *ità Virg.*

Hĕcŭba, æ, f. *Sena Priama*, *y mati Hectora*, *kojaſzeie po obladanoj y od nepriatelov vzetoj Troji varaſſu, na pſza preobernula*, 2. Metaph. *Huda y zla ſena.* Das Ehe-Weib Priami und Mutter *Hectŏris* ſo da nach eingenommener Stadt Troja in einen Hund vervvandelt vvorden. 2. *Metaph.* Ein böſes Weib. *Priamus feleſége, Hektornak annya, melly az Trója győzedelme után ebbé változtatott*, 2. Metaph. *Gonoſz és roſzſz aſzſzony.*

Hĕdĕra, æ, f. Feſt. *Berſſlyan, trava v-zimi y vu letu zelena*, 2. *Znamenye vina za kerchmarenye* vulgò *Cségar.* e. Epheu, eine Art des Wind krauts, 2. Wein-Zeichen. *Folyó boroſtyán*, 2. *Bor tzégér.*

Hĕdĕrācĕus, a, um, Cato. *Berſſlyanyov, iz berſſlyana nachinyen*, Ephevenin. Aus Epheu gemacht. *Boroſtyánbol-való.*

Hĕdĕrōſus, a, um, Prop. *Pun Berſſlyanya.* Voll Epheu. *Boroſtyános.* Dicitur & Hĕdĕrĭgĕr, ĕra, ĕrum, *Catull.*

Hĕdra, æ, f. *Sztolecz, ſzedalo.* r. Stuhl, Sitz. *Szék, ülő-hely.* Hinc. *Cathĕdra*, *Exĕdra.*

Hēgūmĕnus, i, m. *Græc.* Idem quod *Præfectus Monaſteriorum*, hinc Raſcianorum Re-

ligioſo-

ligioſorum. *Igúman* (ut vocant) *Guardianus.*

Hei, *Interj: ingemiſcentis.* Cic. *Oh! Ai! Ah!* Ey, ey, ach! *Jaj.*

Hējŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Aul. Gell. pro *Ejulo.*

Helciārius, ii, m. Mart. *Ki Ladje obtèrſene, ali Brode potèſe, vlèche.* Der ein Schiff ſchvvet geladen mit Seil ziehet. *A' ki kötelen terhes hajót von, hajó húzó.*

Helcĭum, ii, n. Apul. *Konyſzki hàm*, s. Pferd-Kommet, Pferd-Geſchirr. *Szügy hám, hám.*

Helcusma, & Helcyſma, ătis, n. Plin. *Idem quod* ſcoria argenti.

Helĕnĭum, ii, n. Plin. *Véliki koren.* e. Alant-Wurtz. *örvény nagy gyökér.*

Hĕlĕnites, æ, m. *Korenet vino.* r. Alant-Wein. *Orvény gyökeres bor.*

Hĕliăcus, a, um, Idem quod *ſolaris.*

Hĕlice, es, f. ſeu urſa maior. *Vekſa medvedicza zvìzda, kola zvezdena na nebu od ſzevera vetra.* Der Heer-Wagen von den zvvey himmliſchen Geſtirnen gegen Norden, davon das eine *Arctos* oder *Helice* ; das andere *Cynoſūra* (der kleine Bähr) benamſet vvird. *Göntzöl ſzekere, égi tſillagzat:* ità Aſtrologi.

Hĕliŏcămīnus, i, m. *Letna hiſa.* e. Sommer-Stuben, s. Sommer-Hauſs. *Nyári-ház.*

Hĕliŏlătra, æ, m. *Szuncze za Boga poſtujuchi.* r. Verehrer der Sonne. *Napot Iſten gyanánt tiſztelő.*

Hĕliŏtrŏpĭum, ii, n. Hĕliŏpus, i, m. Solin. *Szunchena roſa, ſzunchevi czvèt, Navrot.* e. Sonnen-Blum, Sonnen-Winde. *Katáng kóró, napra fordúló virág.*

Hĕlix, ĭcis, f. Plin. *Szlàk.* Erden-Epeu. *Földi boroſtyán.*

Hellădĭcus, a, um, Vid. *Græcus, a, um.*

Hellas, ădis, f. *Gerchka zemlya.* s. Griechen-Land. *Görög orſzág.*

Hellĕbŏrum, i, n. Ēlĕbŏrus, Hellĕbŏrus, i, m. Virg. *Maſzlak, chemerika trava ali koren chemerike.* e. Nieſs-Wurtz. *Prüſzſzentő gyökér, záſzpa.*

Helluātio, Hĕluatio, onis, f. Cic. *Serenye, Srènye, Sdrènye.* Das Schlemmen, e. Schvvelgerey. *Dobzódás, zabálódás.*

Helluātor, Hĕluator, oris, m. *Serecz, Poſerlivecz.* r. Schlemmer, Schvvelger. *Dobzódó.*

Hĕlops, ŏpis, m. Colum. Vid. *Sturio.*

Hĕlos, i, m. *Kurje oko na nogi.* s. Hüner-Aug an Füſsen. *Szömölts az lábon*, latinè: *Clavus pedis, fungus*, 2. Inuſtio olivæ à ſole, 3. *Hĕlos*, Civitas Ægypti.

Hĕlōſis, is, f. *Prevernenye trepavicze.* e. Umkehrung der Augen-Lieder. *Szem-héjának ki-fordúláſa.*

Hĕlūcus, i, m. Feſt. *Od vcheraſnyega pitja lèn, poſzpan, Neprikladen.* Von geſtrigen Sauffen faul, ſchläffrig, ungeſchickt. *Tegnapi italtól reſt, ſzunyadozó, Alkalmatlan.*

Helvellæ, arum, f. *plur.* Cic. *Iz vſzakojachkeh trào Salata, zmèſz.* r. Kräutel-Salat. *Külömb-féle füvekből tſinált ſaláta.*

Helvēlæ, arum, f. *plur.* Genus eſt viliſſimæ *braſſicæ.* 2. Vid. *Helvella.*

Hĕluātio, Vid. *Helluatio.*

Hĕlŭo, & Hĕluo (*idem eſt de aliis hujus generis.*) Helluo, onis, m. Cic. *Serecz, Poſtriivecz, Lakomecz.* r. Schlemmer, Praſſer, ein Fraaſs. *Dobzódó, zabálódó, Pazárló,* 2. Transl. *pro eo*, qui ſceleribus ſuis Patriam perdit & infamat, *vel* qui Patriæ &c. bona prodigit ac devorat.

Helvŏlus, a, um, Helvĕŏlus, a, um, Cato. *Rùſz.* Schiller. *Verbenyős ſzinü.* Helvolum Vinum. *Ruſzo vino.* Schiller-Wein. *Verbenyős-bor.*

Hĕluor, Helluor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Serem, Piancbujem, Lebudi kak ſvem.* Preſse, praſſe, ſchlemme, liederlich lebe. *Dobzódok, zabálok, Réſzegeskedek, Pazárlok.*

Hĕlus, i, m. Vid. *Olus*, *Braſſica.*

Helvus, a, um, Varro. *Rùſz.* Schiel. *Verbenyő*, *Tégla ſzinü*, *Tetſzin.* Synon. *Albidus, Fulvus.*

Helxīne, es, f, Plin. *Szlàk.* e. Winde, Zaum-Glocken. *Pogoly fü.*

Hĕm, *Interject.* indignantis, *vel* admirantis, &c. Terent. *à! ah! ai! o! ha!* Ey! ach! *ïm maid! úgy néked!* Hem aſtutias! Terent. *Ah chelarie!* Ach Argliſtigkeiten! *Haj ravaſzság!* &c.

Hēmĕrēſius, a, um, Plin. Vid. *Diurnus.*

Hēmĕtis, ĭdos, f. Plin. *Czer, czerovo drevo ſzadovno.* Art von einem Baum Eicheln tragend. *Makkos tſere-fa.* Vid. *Ilex.*

Hēmĕrŏbius, ii, m. Plin. *Chervo ebez jeden ſzamo dan fivuchi,* 2. Metaph. *Chlovek neſzkerbliv, koj ſzamo od dneva do dneva ſive.* Ein Wurm der nur einen Tag lebet, 2. Sorgloſer Menſch, der in den Tag hinein lebt. *Egy napig élő féreg,* 2. Metaph. *Gondviſeletlen, naprol napra élődő ember.*

Hēmĕrŏdrŏmus, mi, m. Liv. *Berzo-hodecz, Derka-*

Digitized by Google

Derkavecz, Berzecz, Berzo-tek, ki na dan vnogo prederchi, peregr. *Lajar.* Schneller Lauffer, der ein Tag vveit lauffet. *Serényen járó, futó.*

Hēmĕrōgĭum, ii, n. Vid. *Calendarium.*

Hēmi, *Voci alicui conjunctum*, ſignificat idem, quod *Dimidium.*

Hēmĭcrānĭa, æ, f. Med. *Bòl glave iz jedne ſzamo ſztrane z-velikem otokom.* s. Haupt-Weh, an einer Seyten des Haupts mit groſser Geſchvvulſt. *Egy réſzről nagy dagadáſſal-való fej fájás.*

Hēmĭcўclus, i, m. Cic. Idem quod *Semicirculus.*

Hēmĭcўlindrus, i, m. Euclid. *Pòl vála* iliti *dreva okrugloga, z-kèmſze ſito &c. válya.* Die Helffte eines runden Waltz - Stein, *oder* Holtz. *Fél hömbölgő, Görgö-fa, fél kerék oſzlop.*

Hēmĭlāutus, a, um, Catull. *Napòl opran.* Halb gevvaſchen. *Félnyére meg-moſott.*

Hēmīna, æ, f. Plaut. *Pòl mèczlya (Maſzlina.) mera.* e. Maaſs von halben Seitel. *Fél meſzſzely.*

Hēmĭnārĭus, a, um, Quint. *Pòl meczelyni, pol meczlya derſechi.* Halb Seitel haltend. *Fél meſzſzeles.*

Hēmĭŏlĭus, a, um. *Idem quod* totus cum dimidio, Aul. Gell. *Pol-drugi.* Anderthalb. *Más-fél.*

Hēmĭpāgĭa, æ, f. Vid. *Hemicrania.*

Hēmĭplāgĭa, Hēmĭplēgĭa, æ, f, Med. *Idem quod* dimidia apoplexia. *Gutta* iliti *Kaplya, koja Poloviczu tèla vudri.* Halbe Schlag ſo nur eine Seyte trifft. *Fél guta ütés, mely tſak egyik réſzét üti-meg a' teſtnek.*

Hēmĭplēxĭa, æ, f. Med. *idem.*

Hēmĭrăōpĭa, (*melius* Hēmĕrălōpĭa) æ, f. *Vu nochi vigyenye, boiye neg vu dnevu, Machkin vid.* Des Nachts beſser als am Tag ſehen, s. Katzen-Angeſicht. *Etzakán jobban mint nappal-való látás, Matska ſzemű nézés.*

Hēmis, *in compoſitione* idem atque *ſemis*, vel *dimidium.*

Hēmisphærĭum, ii, n. Vitruv. *Pol neba, pol kolobara nebeſzkoga ali zemelyſzkoga po okrufilu pravo razdelyenoga.* Der halbe Himmel, die Helffte der Erd oder Himmels da durch einen Gircul die Sphæra in evvey gleiche Theilen getheilet vvird. *Fél ég, Fél gömbölyegség, A' földnek vagy világnak fele.*

Hēmĭtōgĭum, ii, n. *Pòl halye pervu ſzamo ſztran imajuche.* r. Halb-rock, ſo nur das vorder Theil hat. *Oly ruha, melynek tſak elő réſze vagyon.*

Hēmixeſtes, æ, m. Bud. *idem ac* ſemiſextarius.

Hēnĕtĭa, Vēnĕtĭa, æ, f. *Benetki.* Venedig. *Velentze.*

Hēnĕti, Ĕnĕti, *hodie* Vēnĕti, m. *plur.* Geogr. *Benetchani.* Die Venetianer. *Velentzeiek.*

Hēpăr, ătis, n. Plin. *Jètra.* Die Leber. *Máj.* Latinè *Jecur.*

Hēpătārĭus, a, um. *Plaut.* Hēpătĭcus, a, um, Plin. *Jeterni.* Denen Leber gehörig. *Májos.*

Hēpătĭcus, i, m. Medic. *Jetro-bolyen, ſzuboj boli podloſen, ſzubo-bolyen.* Leber-ſüchtig. *Mája-fájó.*

Hēpătites, æ, m. Plin. *Dragi kamen, zarad ſzpodobe jèter, kamen jeterni zvan.* Ein Edel-Geſtein, vvegen der Gleichheit, r. Leber-Stein genandt. *Máj haſonlatoßágú drága kő.*

Hēpătītis, is, f. *Vusganye jéter.* e. Entzündung der Leber. *Máj, égés, gyúladás*, Latinè: *Accenſio jecŏris.*

Hēpĭălus, i, m. Ēpĭălus, i, m. *Methlyecz, koj okolo y vu ſzvechu lèche, ſzvèchni methly.* Ein Schmetterling, ſo um die Liechter flieget. *Gyertya körül rebdező pillangötska, legyetske.*

Hepsēma, ătis, n. Plin. *Moſt, kojega ſzeje tretji dèl pokuhal.* r. Moſt ſo den dritten Theil eingeſotten. *Főtt muſt, mellynek harmadik réſze elforrott.*

Hepsētĭa, æ, f. Græc. *Zdolnya Kruha kora.* Die untere Rinde des Brods. *Kenyérnek alsó héja.*

Hepta, æ, f. *idem quod* ſeptem.

Heptăchordus, a, um, *Hæſiod. Szedem ſztruny imajuchi.* Sieben Saiten habend. *Hét húros.*

Heptăgōnĭa, æ, f. Liv. *Szedmero-vuglina, dugovanye ſzedem vuglov imajuche, ſzedem vuglov.* Sieben Eck. *A' mi hét ſzegletű.*

Heptăgōrum, i, n. *Hygin. Idem.*

Heptăpăchys, is, f. *Mera, ali duſina ſzedem rèfov.* e. Maaſs *oder* e. Länge von ſieben Elen. *Hét réfű mérték*, vagy *Hoſzſzaság.*

Heptăpўlus, a, um. Apul. *Szedem vrát imajuchi.* Sieben Thör, *oder* Porten habend. *Hét ajtós, kapus.*

Heptaſtŏmus, a, um. *Na ſzedem ſztran odpert.*

Sieben

Sieben Oeffnungen habend. *Hét réſzre fel-nyilt.*

Heptâtêuchus, a, um, & Heptâticus. *Szedem vu ſzebe Knig zaderſavajuchi.* Aus ſieben Bücheren beſtehend. *Hét fele Könyvekből-álló.*

Heptâtŏnus, a, um. Vid. *Heptachordus.*

Heptēres, is, f. Liv. *Ladja z-ſzedmemi veſzli.* Ein Schiff mit ſieben Rudern. *Hét rend evezőjü hajó.*

Hēra, æ, f. Cic. *Goſzpa, hiſna goſzpodaricza.* Die Frau im Hauſs, e. Hauſs-Frau. *Gazda aſzſzony, házi gazdáné.* 2. Hērā. *Boſicza Juno.* Die Göttin Juno. *A' Júnó Iſten aſzſzony.*

Hērăclius, vel Hērăclēus, aut Hērăclēiŭs, lăpis, lapidis, m. Plin. *Kamen za poznanje ſzrebra, zlata.* Ein Prob-Stein. *Proba-kő.* Sic dictus ab *Hĕrăclēa Lydia urbe.* Unde & *Lapis lydius* appellatur.

Herba, æ, f. Cic. *Trava.* s. Graſs, s. Kraut. *Fű.* Dare alicui herbam. Gregor. Tur. *Koga oſztvariti, z-chemerom vumoriti.* Einen mit Gifft vergeben. *Valakit méreggel megölni.*

Herbācĕus, a, um. Plin. *Trávni.* Das von Graſs iſt. *Fűből-való.*

Herbārĭum, ii, n. Med. *Kniga od vſzakojachkeh tráv.* 2. *Travnik, travinjak.* s. Kräuter-Buch. 2. Ein Ort vvo das Graſs vvachſet. *Minden-féle füvekről irott könyv.* 2. *Füves hely.*

Herbārĭus, a, um. Plin. *Travni.* Den Kräuteren gehörig. *Füves.*

Herbaſco, is, ere. (Incho.) Plin. *Travum poſztajem.* Zu Kraut, Graſs vverde. *Füvéleſzek.*

Herbeo, es, ere, ui, (Neu.) Plin. Vid. *Herbaſco.*

Herbeſco, is, ere. Cic. Vid. *Herbaſco.*

Herbēus, ea, eum. Cic. *Travo-zelen.* Graſsgrün. *Fű-ſzinü.*

Herbĭdo, as, are, avi, atum. [Act.] Mart. Capell. *Travno, travnato chinim.* Graſsicht mache. *Füvesitem.*

Herbĭdus, a, um. Plin. jun. *Travnat, pun tráve.* Voll Kraut oder Graſs. *Füves, teli füves.*

Herbĭfĕr, a, um. Plin. *Travu rodechi, noſzechi.* Das Graſs oder Kraut herfür bringend. *Fűtermő.*

Herbĭgrădus, a, um. Cic. *Po travi plazechi, gmazechi.* Im Graſs Kriechend. *Füben-járó.* Herbi grada Cochlea. Cic. *Puz.* e. Schneck. *Füben-járó tſiga.*

Herbĭsĕcus, a, um. Virg. *Travo-rez, travokoſz.* Graſs obſchneidend. *Fű-metſző.*

Herbōſus, a, um. Herbōſior, Herbōſiſſimus. Plin. *Traven, travaſzt, pun trave.* Graſsicht, voll Graſs. *Füves.*

Herbŭla, æ, f. *Dimin.* Cic. *Travieza.* s. Kräutlein. *Füvetske.*

Herbuſcŭla, æ, f. Capell. *Idem.*

Herciſco, & Herciſcor, Vid. *Erciſco.*

Herclè, Hercŭlè. *Adv. Jurantis.* Plaut. *Za iztinu, ſztanovito.* Fürvvahr. *Bizonyára.* Quaſi diceres: *me Hercules perdat* &c. Vid. *Ædēpŏl.*

Hercŭlĕē. *Adv.* Cic. *Verlo, Viteski, Junachki.* Topfferlich. *Ugyan emberűl, katonáſan.* Adject. à *Subſtant.* Hercŭles, is, m. qui fuit inſignis heros, ex fabulis græcis notiſſimus. *Hinc proverbia.* Dextro Hercule. *Szrechno.* Glücklich. *Szerentséſen.* Clavam Herculi extorquere. *Cheſzaſze prijeti, kaj ni moguche.* Was unmögliches vornehmen. *Lehetetlenen iparkodni.* Herculem laceſsĕre. *Na jakſſegaſze poſztaviti, ali z-moguchneiſsem y jakſſem kaj imati, z-njimſze boriti.* Mit einem Stärckeren zu thun bekommen. *Magánál erőſebbre tamadni.* Ad columnas Herculis. *Nepreſztancze.* Unaufhörlich. *Szüntelen, Végezet-nelkül.* Herculis cothurnos infanti aptare. *Kaj neſzpodobnoga, bedaſztoga chiniti.* Etvvas ungereimtes thun. *Valamit balgatagúl tſelekedni.* Nec Hercules contra duos. *Teško ſze je jednomu ſzuprot dvem ali vech poſztaviti: Inache: vech pèſz na jednoga.* Viel Hunde ſind des Haaſen Todt. *Sok lúd diſznót győz.* Denique *Metaph.* Hercules hebræus *dicitur* Samſon, potest & ad alios fortitudine ſingulari præſtantes nomen *Hercules* propter ſimilitudinem transferri.

Hērĭfŭga, æ, m. Catull. *Szluga od goſzpodara beſechi.* Ein entloffener Knecht. *Urától elſzökő ſzolga.*

Hērĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Goſzponov, goſzpodarov.* Dem Herrn gehörig. *úré, gazdáé, úrhoz tartozó.*

Hērĭnācĕus. Vid. *Erinaceus.*

Hermăphrŏdītus, i, m. JCt. *Obojega ſzpola chlovek.* Zvvitter, Zvviedorn, der Mann und Weib zugleich iſt. *A kinek férjfi, és aſzſzonyi ſzemérmetes teſte vagyon.*

Hermēnīa, æ, f. Gal. Idem quod *Interpretatio.*

Hermes, is, & ētis, m. *Tolnachnik krivch Bogov.* Der Götter Dollmetſcher. *Bálvány Iſtenek tolmátſa.* Synon. *Mercurius.*

Hermŏclīnĭum, ii, n. *Razgrealnicza, z-kimſze poſztelya razgreva, ali: poſztelnya grealnicza.* vulgò *Skandalet.* f. Bett-Wärmer. *Ágy melegitő ſzerſzam.*

Hermŏglyphus, i, m. Stat. *Kipo-rez, kamenorez*, peregr. *Piltávar.* Ein Bildhauer. *Kép faragó.*

Hernĭa, æ, f. Celſ. *Kila.* r. Leiſten-Bruch, Leib-Schaden. *Tökőſség.*

Hernĭōſus, a, um. Med. *Kilav.* Der ein Bruch hat. *Tökős.*

Herniŏtŏmĭa, æ, f. *Kile rezanye.* e. Schneidung eines Bruch. *Tökőſség metſzés.*

Herniŏtŏmus, i, m. Med. *Kilo-rez.* r. Bruch-Schneider. *Tökőſség metſző.*

Hērŏdĭus, ii, m. Homērus. *Morſzka guſzka.* e. Meer-Gans. *Tengeri lúd.* Theodōrus verò *ardeŏlam* vocat.

Hērōĭcus, a, um. Cic. Vid. *Hectoreus.*

Hērōĭna, æ, f. & Hērōis, ĭdis, f. Svet. *Vitezi-eza, viteskinya, ſena kruto ſzpametna.* Eine Heldin. *Vitezné, fő aſzſzony, úri aſzſzony.*

Hērōs, ōis, m. Cic. *Vitez, junak,* &c. r. Held. *Vitéz, híres katona, nevezetes ember.*

Hērōum, ōi, n. Liv. *Viteski grob.* r. Helden-Grab. *Vitézi koporsó, úri temető hely.*

Hērōus, a, um. Cic. *Viteski, junachki, dréchni, glaſzoviti,* &c. Helden-hafftig. *Vitézi, fő emberi.*

Herpes, ētis, m. Herpēta, æ, f. Med. *Do koſzti grizechi y izjedajuchi mozol.* Ein um ſich, auch biſs auf die Beiner freſſend Geſchvvär. *Tſontig rágó fekély, tüzes orbántz.*

Herpillus, i, m. Serpyllum, li, n. & Serpyllus, li, m. Plin. *Chrěveze trava za ptiecze dobra.* r. Quentel, Hünner-Klee, Wild-Poley, Hünner-Darm. *Galamb begy nevű fű.*

Herthus, i, m. *Tacit.* Vid. *Terra.*

Hĕrus, i, m. Terent. *Hiſni goſzpon, goſzpodar,* r. Hauſs-Herr. *Házi gazda.*

Heſpĕrĭa, æ, f. Poëtæ. *Latinſzka zemlya.* Italien. *Olaſz orſzág.* Heſperia ultima, *Spanyolſzka zemlya.* Spanien. *Spanyol orſzág.*

Heſpĕrus, i, m. & Heſpĕrŭgo, ĭnis, f. Senec. *Zvezda vecherna.* Der Abend-Stern. *eſtveli tſillag.*

Heſternus, a, um. Terent. *Vcheraſſni, vcheranyi.* Geſtrig. *Tegnapi.*

Hĕtærĭa, æ, f. Vid. *Sodalitas, Societas.*

Hĕtĕrŏclĭton, i, n. Cal. *Koje nè obderſava reda obchinſzkoga, y ſzuprot obchinſzkomu derſanyu ebini.* Das von gemeiner Regul obvveicht. *Közönséges rendbéli jót megvető.*

Hĕtĕrŏclĭtus, a, um. *Rèd, nachin obchinſzki neobderſavajuchi, y ſzuprot chinechi,* ali: *od obchinſzkoga nachina odſtupajuchi.* Von der gemeinen Regul und Satzungen obvveichend. *A közönséges jót ſemmire tartó.*

Hĕtĕrŏcrănĭa, vel propter accentum Hĕtĕrŏcrānēa aut Hĕtĕrŏcrănĭa Vid. *Hemicrania.*

Hĕtĕrŏdŏxus, xi, m. *Koj krivi nauk uchi y naſzleduje.* Der eine unrechtige Lehr führet. *Hamis hit követő.*

Hĕtĕrŏgĕnĕus, aut Hĕtĕrŏgĕnĭus, a, um. *Szuprotivne y druge ſelye, ali naroda.* Das eines anderen Geſchlechts iſt, oder vvieder ſtehet. *Más külömböző nemből-való.* Huic opponitur *Hŏmŏgĕnĕus,* vel *Homogenius, a, um.* Vide ſuo loco.

Hĕtĕrōnўmus, a, um. *Idem ac* diverſum nomen habens. *Drugoga imena,* &c.

Hĕtĕros. Vid. *Falſus.* Item Vid. *alius, a, um.*

Heus. *Adv. vocantis.* Plaut. *Hoj! chujes! hodi ſzim.* Holla, hie zu. *Hallodé.*

Heu. *Interj. dolentis.* Terent. *Jaj! oh!* Ey! ach! *Oh! jaj!*

Hĕx. *Nomen numerale. indecl.* Latinè: Sex. *Séſzt.* Sechs. *Hat.*

Hĕxăchordus, i, m. Vitruv. *Igra na ſéſzteh ſztrunyah.* Inſtrument mit Sechs Saiten. *Hat húrú muſika.*

Hĕxăclĭnon, i, n. Mart. *Séſzt ſztolczev.* Sechs Seſſel. *Hat ſzék.*

Hĕxăĕdron, i, n. *Séſzt vuglov.* Sechs-Eck. *Hat ſzeglet.*

Hĕxămĕrus, a, um. *Séſzto-dnev.* Sechs-Tägig. *Hatod napi.*

Hĕxăgōnum, i, n. *Séſzt zevſzema jednaki vugli, séſzt jednakeh ſztran imajuchi.* Das Sechs-gleiche Seiten, oder Winckel hat. *Hat egyenlő ſzegletek, kiknek hat egyenlő réſzek vagyon.*

Hĕxăgōnus, a, um. Colum. *Séſzto-vuglaſzt.* Sechs-Eckig. *Hat ſzegletű.*

Hĕxămĕter, ĕtri, m. (Verſus) *vel* Hexămĕtrum, i, n. (Carmen.) *Séſzto-nog, red popevke.* s. Sechs-füſſig Sang. *Hat lábú vers.*

Hĕxăplus, a, um. *Latinè* Sexdŭplex. *Séſztero-ſztruk, séſztero-verſzt.* Sechs-fach. *Hatos, hatſzoros.*

Hexaſtўlos, i, m. Vitruv. *Kaj séſzt ſztupov ima.* Das Sechs Säulen hat. *Hat oſzlopú.*

Hĕxĕrēs, is, f. Liv. *Ladja z-séſztemi veſzli.* Schiff das ſechs Ruderen hat. *Hat lapattal evedzős hajó.* Latinè: *Navis*, quæ ſex remorum ordinibus agitur; *ſicut Birēmis* à duobus *Trirēmis* à tribus remorum ordinibus dicta, &c.

Hĕxis, is, f. Apul. *Tela prikladna ſzloſnoſzt.* e. Geſtaltung deſs Leibs. *ékes termetű-teſt.* Latinè *Habĭtus corporis.*

Hiaſco, is, ere, (Inch.) Gato. Vid. *Hiſco.*

Hiātus, ûs, m. *Cic.* Transl. *Zianye, Puklina, puczavicza zemlye.* 2. propriè. *Zevavicza, vuſzt raztezanye.* e. Spalt, Klufft. 2. Daſs Jähnen. *Nyilás, haſadás.* 2. *ásitás.*

Hiberna, Hyberna, orum, n. *plur.* Cic. *Sztanuvanye*

kuvanye zimſzko vojnikov. s. Winter-Läger, s. Winter - Quartier. *Teli kvártély.*

*H*ibernācŭlum, *Hy̆*bernaculum, i. n. Liv. *Sztan, meſzto prebivanya vu zimi.* Winter - Quartier, s Loſchierung - Ort. *Teli ſzállás, lakás.*

*H*ibernātio, ōnis, f. Vid. *Hyematio.*

*H*iberno, *H*yberno, as, are, avi, atum (Neu.) Cic. *Chez zimu; ali v - zimi prebivam, ſztanujem, zimujem.* Das Winter-Läger habe, übervvintere. *Telelek.*

*H*ibernus, Hy̆bernus, a, um. Cic. *Zimſzki.* Das zum Winter dienet. *Teli.*

*H*ibla, *Hy̆*bla, æ, f. Strab. *Gora vu Sicilii.* Ein Berg in Sicilien. *Sitziliai begy.* Celebratur à copioſis apibus in eo mellificantibus.

*H*ibrĭda, *Hy̆*brĭda, æ, *Hibris*, *Hy̆*bris, ĭdis, *com.* Plin. *Pòldivjata, praſze iz divjaka y domache praſzicze.* Halb vvild Schvvein, Schvvein ſo von einen vvilden Eber und Zarmen Sau gevvorffen. *Vad kantól és ſzelid bizi, emitől fajzott ſüldő, malatz.*

*H*icce, hæcce, hocce. Terent. *Ov, a, o. 2. Ravno ov.* Der, die, das. 2. Eben dieſer. *Ez, az. 2. éppen ez.*

*H*iccinĕ, hæccine, hoccine. Plin. *Ov lije? ie jeli ov?* Iſt dan dieſer? *Ugyan ezé? ezé az?*

*H*ic. *Adv. loci.* Teren. *Ovde, ovdi, ovdek, ovdeka.* Hie. *Itt, itten.*

*H*iems, Hy̆ems, ĕmis, f. Tacit. *Zimſzko, vreme, zima.* Der Winter. *Tél.* Hieme uti injucundâ, triſti, & perodioſa.

Hiĕrăcitēs, æ, m. Plin. *Jaſztrebove farbe kamen, jaſztrebov kamen.* r. Habicht-Stein. *Ölyv ſzinű - kő.*

Hiĕrarcha, æ, m. *Glavar veliki nad dugovanyu duhovnom, ſzvètem, veliki duhovnik.* r. Ertz-Prieſter. *Szentséges rend fejedelme, fő pap.*

Hiĕrarchīa, æ, f. *Glavarſztvo czirkveno. 2. Rèd y vrednoſzt Angelſzka.* e. Kirchen-regierung. 2. e. Ordnung der heiligen Engeln. *Szent fejedelemség. 2. Angyali rend és méltóság.*

Hiĕrāx, ācis, m. Latinè: *Accipitĕr, ĭtris.*

Hiĕrŏcŏmīum, ii, n. *Ubogezev hiſa.* peregr. *Spital.* s. Siechen-Hauſs, Spittal, Lazareth. *Pokloſoknak iſpotályok, iſppotály - ház.*

Hiĕrŏdūlus, *vel juxta accentum.* Hiĕrōdūlus, i, m. *Szlusbe czirkvene dvoritel, czirkveni ſzluga.* Der den Gottes - Dienſt abvvartet. *Sentegy - ház ſzolgája.*

Hiĕrŏglȳphĭcum, i, n. *Szpodoba y pelda od prilike ſrvinſzke vzeta.* Ein etvvas Geheimes Sinn - Bild von Thieren hergenohmen, eine bildnuſs-Schrifft. *Oktalan állatok képéről vett haſonlatoság.*

Hiĕrŏglȳphĭcus, a, um. *Z-mudrem ſzpodobum y od ſrvin vzetum na razmenye dan.* Mit Sinn-Bilderen von Thieren genohmenen, etvvas verſtehen gebend. *Okoſan élő - allaktottól vett haſonlatoſságnak értelemre adáſabos - való.*

Hiĕrŏglȳphus, i, m. *Szveteh dugovanj ali kipov izrezavecz.* Der heilige Sachen *oder* Bilder ſticht, *oder* grabt. *Szent dolgoknak vagy képeknek ki-faragója.*

Hiĕrŏphanta, æ, m. *Corn. Nep.* Vid. *Hierodulus.* & Latinum *Ædĭtĭmus, Ædĭtŭus.*

Hiĕrŏphy̆lax, *vel juxta accentum (& ſic de plerisque græcis.)* Hiĕrŏphy̆lax, *vel ut aliis placet* Hiĕrŏphȳlax, ăcis, m. Scæv. *Chuvar ſzvèteh czirkveneh dugovany.* Der über die heilige Kirchen ſachen Sorg hat, r. Kirchen-hüter. *Szentséges állapot őrzője.*

Hiĕrŏſarchus, i, m, Alex. ab Alex. *Najvekſſi nad ſzvètem dugovanyu, Papa.* r. Kirchen-Obriſter, Pabſt. *Fő pap, Romai Pápa.* Latinè *Præpoſitus ſacrorum.*

Hiĕrŏthēca, æ, f. *Poſzvechena poſzuda.* Ein gevveichtes Gefäſs, *Szentelt edény.* Latinè *Capſa,* vel *capsŭla benedicta, ſacra.*

Hīla, Hilla, æ, f. (*plur.* Hilla, orum, n.) Horat. *Klobaſzicza.* Wurſt. *Kolbáſz.* Hilla infumata. *Plaut.*

Hĭlărè *Adv. Tacit.* Hĭlărĭus. *Cic.* Hilariſſimè *Plaut.* Hĭlărĭtĕr. Auct. ad Herenn. *Veſzelo, radujuchſze.* Luſtig, frölich, vvohlauf. *Vigan, Vidáman.*

Hĭlăreſco, is, ere, (Neu. Inch.) Varr. *Veſzel poſztajem.* Frölich, luſtig vverde. *Meg-vidúlok.*

Hĭlărĭa, (*vel juxta græcam ſcriptionem, Latinis tamen non uſitatam* Hĭlărĭa) ōrum, n. *plur.* Budæus. *Szvètek, vu kojem negda na protuletje pochetek dugſſega od nochi dneva poſzluſavali jeſzu.* Feſt im Frühling, da Tag und Nacht gleich ſind, und gleych darauf der Tag länger vvird, dann die Nacht. *Innep vólt a' régieknél, melyet Tavaſzkor, mikor a' nap hoſzſzabbúlni kezd, illettek.*

Hĭlăris, is, *com.* re n. & Hĭlărus, a, um. Cic. *Veſzel, biſzter, gyegyeren.* Frölich, muthig, freudig, hurtig, luſtig. *Vig, vidám.*

Hĭlărĭtas, atis, f. *Cic.* Vid. *Jucunditas, lætitia.*

Hĭlăro, as, are, avi, atum. (Act.) *Cic.* vid. *Exhilaro.*

Hīlum, (aliis Hīlum) i, n. Cic. *Pikmjicza cherna na bobu, bobje oko.* 2. Metaph. *Nikaj dugovanye nikaj nevredno.* Das kleine ſchvvartze Flecklein an den Bohnen. 2. Ein nichts-vvürdiges Ding, Nichts. *A babnak feketéje. 2. Semmi, ſemmire-való dolog.* Hinc componitur *Nihilum*, quaſi *ne hilum quidem*; &

per Apocōpem *nibil*, & per ſyncōpem *Nil.* Ex nihilo nihil, in nihilum nil poſſe reverti. *Lucret.*

Hinc, *Adv.* à loco. Terent. *Od ovud, od oode, odaulye.* Von hier, dannen. *Innen, Innét.*

Hinnĭbĭlis, is, com. le, n, Cæl. Aurel. *Virchiv, berzliv,* Das vviehret. *Nyerítbető.*

Hinnĭbundè, *Adv.* Claudius ex Nonio. *Herſuch kakti kony.* Wiehrend vvie ein Pferd. *Nyerítve, Nyerítő formán.*

Hinnĭbundus, a, um, Non. *Viscbecbi, berſuchi.* Wiehrend. *Nyerítő.*

Hinnio, is, ire, ivi, itum, [Neu.] Quint. *Hérſem, Viscbim kakti kony.* Wiehre vvie ein Pferd. *Nyerítek.*

Hinnīto, *vel* Hinnītito, as, are, avi, atum, (Frequent.) Varro. *Gúſztokrat herſem, berſechem, Viſchim.* Oft vviehre. *Nyerítdegelek.*

Hinnītus, ûs, m. Cic. *Herzanye, Viſchenye.* Das Wiehren. *Ló nyerítés.*

Hinnŭlĕus, ĕi, m. Hinnŭlŭs, i, m. Plin. *Mlado od zveri, ali ſvincheta domacbega; ſrebchecz, Telchecz, Divjachecz, Medvedchecz &c.* Ein junges von einem Thier; als s. Rößlein, Oechslein, Reh-böcklein, Hirſchlein, junge Wild-Schvvein, Bährlein, &c. *Bánek, ſzarvasnak s.-egyéb oktalan állatoknak vembe, fia.*

Hinnus, i, m. Varr. *Mezg.* r. Maul-Eſel, Pferd-Eſel. *Öſzvér.*

Hio, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Ziam, chubim.* Aufthue, jähne, klaffe, geine. *Nyílok, nyitva-vagyok.* Tellus æſtu hiat. *Salluſt. zemlyaſze od vruchine púcza, resi.* &c. Nec flos ullus hiat. Propert. *Ni jeden czvètſze nè joſche odperl.* 2. Metaph. *Nakai blepim, komaj chakam, jako ſelim.* Etvvas hefftig begehre. *Valamit igen óhajtok, kivánok.* Semper ad ſpem futuri hiat. ſenec. *Vſzegdar jako blepi y komaj chaka na dojduche.* Er vvartet hefftig auf das künftige. *Mindenkor óhajtja a' jövendőt.* 3. Oratio hiat. *Quintil.* pro *non cobaret.* 4. Vid. *Miror, Dubito, Stupeo.*

Hippăce, es, f. Plin. *Kobilyak, kobilſzki ſzir, z-kobilyega mleka ſzir.* Käs von Roſsmilch. *Ló vagy kantza tejből tſinált ſajt.*

Hippăco, as, are, avi, atum, [Neut.] Feſt. *Neduſzlivem, ſzopim, tesko-diſsem, ſzoputim.* Keiche, hart oder ſtarck athme. *Nehezen lebellek, fúvok.*

Hippāgōga, æ, f. *Liv.* Hippāgo, ĭnis, f. *Aul. Gell.* Hippāgĭum, ii, n. *Konyſzki bród, vu kömſze konyi prevaſaju.* Ein Schiff, darinn die Pferd über das Waſſer geführt vverden. *Rév-hajó, Lóvakat a' vizen általköltöztető bidas.*

Hipparchus, i, m. *Idem quod* Magiſter equitum.

Hippăsĭa, æ, f. *Latinè* Equitatio.

Hippĕlăphus, vel Hippĕlăphos, i, m. Theodor. *Konyo-jelen, jelen z-konyſzkemi grivami velikemi, y dugemi, y k-tomu bradaſzt.* r. Pferd-Hirſch. *Ló formáju ſzarvas.*

Hippĭa, æ, f. *Chrevcze trava, kokoſsja trava razſsirena.* Groſser Hünner-Darm, gevviſſes Kraut. *Galamb-begy nevű fű.*

Hippiădes, ădum, f. *Statuæ* mulierum equeſtres.

Hippŏboſcus, i, m. *Konyàr, paſztir konyſzki.* r. Roſs-Hirt. *Ménes Páſztor, ló Páſztor, Tſikós.*

Hippŏcampi, orum, m. *plur. Nonius.* Hippocampæ, arum, f. *plur.* Plin. *Morſzki konyi.* Meer-Pferden. *Tengeri lovak.*

Hippŏcentăurus, i, m. Hiſt. Poët. *Napervo chlovek, od z'id kony; konyo-chlovek.* Von vornen Menſch, von hintenher Pferd, halb Menſch, halb Pferd. *Oly állat, melynek fele ember, fele ló.*

Hippŏcŏmus, i, m. Pollux. *Konyo-terſecz, konyo-menyecz.* r. Roſs-Tauſcher, Pferd-Handler. *Ló tſerélő, ló árros,* 2. *Konyſzki Vrachàr, likàr.* r. Roſs-Heiler, Roſs-Artzt. *Ló orvos.*

Hippŏcrēne, es, f. Poës. *Boſicz, Muſa zvaneb, zdenecz.* Ein Muſen-Brunn. *A' Músák kúttya.* Hippocrena non hauſi. Maſen. *ja nè ſzem Diak pete skole.* Ich bin kein Poët. *Nem vagyok Poëta.*

Hippŏdrŏmus, i, m. Plaut. *Derchalnicza gdeſze na konyeb zderkavaju, vtéchu.* r. Renn-Platz, e. Renn-Bahn. *Ló-Futtató hely.*

Hippŏmăchĭa, æ, f. Gal. *Boj konyanichki.* r. Streit zu Pferd. *Lovas viadal.*

Hippŏmănes, is, n. Plin. *Falachecz mèſza na chelu ſrebeta, koga mati, kakga zleſe, taki zgrize y odtergne.* Ein Stücklein Fleiſch, ſo das Füllen an Stirn von der Mutter bringt. *Ló vembetskének homlokán függő darabotska hús, mellyet mihelyt ſzül, azonnal le-harap az Annya.*

Hippŏmărăthrum, i, n. Plin. *Divji ſzlatki januſs.* Wilder Fenchel. *Vad ánis, ló ködmény.* Latinè *Fœniculum ſylveſtre.*

Hippŏmulgus, i, m. *Kobilo-dojecz.* r. Roſs-Meckler. *Kantza ló fejő.*

Hippōna, æ, f. *Hiſt. Poët.* Dea Equorum.

Hippŏpēra, æ, f. Senec. *Konyanichka biſzaga.* Ein

Digitized by Google

Ein Fell-Eyſen, ſo man zu Roſs führet. *Lovag táska, Turba.*

Hippŏphorbus, i, m. *Konyſzki paſztir, konyár.* r. Pferd-Warter, Hirt. *Ló páſztor* Latinè: *Paſtor Equorum.*

Hippŏpĭon, ii, n. & Gāvĭon, ii, n. Avicen. *Jechmenecz, Mozolecz na oku.* s. Eyter, Eyter-Geſchvvär im Aug. *Szemen nött árpa. ſlimblitsötske.*

Hippŏpŏdes, ŏdum, m. *plur.* Solin. *Morſzki lyudi z-konyſzkemi nogami.* e. Meer-Menſchen mit Pferd-Füſsen. *Ló lábú tengeri emberek.*

Hippŏpŏtămus, i, m. Solin. *Morſzki kony, Vodeni kony.* s. Meer-Pferd, Waſſer-Roſs. *Tengeri ló, vizi ló.*

Hippŏs, i, m. Latinè: *Equus.*

Hippŏsĕlinum, i, m. Plin. *Divji perſin*, pereg. *petroſil.* Wilder Peterſil, Alexandriſch Peterlein. *Vad Petreſelyem.*

Hippŏtŏxŏta, æ, f. Hirc. L. 5. belli Aſiat. *Sztrelo-konyanik.* Pfeil-führende Reiter. *Nyilas lovaſok.*

Hippūris, is, f. Plin. *Konyſzka metlicza, tráva.* s. Roſsvvadel-Kraut. *Ló fark fü.* Latinè *Equiſētum.* Vulgo *Cauda equina.*

Hippus, i, m. Vid. *Hippos.*

Hir, *Indecl.* Cic. *Dlan.* e. Fläche *oder* Höhle der Hand. *Tenyér.* Synon. *Vola manûs.*

Hira, æ, f. Plaut. *Prazno Chrevo.* r. Leere Darm, der ledige Darm. *üres bél.*

Hircīnus, a, um. (*Legitur* & Hirquīnus.) Plaut. *Kozelſzki, Jarachzki.* Zum Bock *oder* Geiſs gehörig. *Ketske-bakhoz-való.*

Hircīpilus, a, um, Feſt. *Tverdó laſz, kozló-laſz.* Hart-haarig, Böck-haarig. *Kemény ketske-bak haju.*

Hircīpes, ĕdis, *om.* Mart. *Kozlo-nog, kozonog.* Bock *oder* Geiſs-Füſſig. *Ketske-baklábú.*

Hircŏmulgus, i, m. Mart. *Koza-dojecz.* r. Geiſs-Melcker. *Ketske fejö.*

Hircōſus, (*Hirquōſus*) a, um, Plaut. *Kozlomſzmerdechi, kozlaſzt.* Bockenlechtig, ſtinckend. *Ketske bak ſzagú, Bak büzü.* 2. Metaph. Vid. *Laſcivus.*

Hircus, i, m. Virg. *Kozel, Pērch, Jaracz.* r. Bock. *Ketske bak.*

Hirnĕa, eæ, f. Plaut. *Vinſzki pehar.* Ein Wein-Krug. *Boros korsó.*

Hirquīnus, a, um, Vid. *Hircinus.*

Hirquītallio, is, ire, īvi, itum, [Neu.] Cenſorin. *Po kozlu ſzmerdim.* Nach dem Bock ſtincke. *Büdös vagyok mint a' ketske-bak.* Dicitur *propriè* de pueris pubeſcentibus, vel quòd tunc vocem edant raucam, hircinæque ſimilem: vel certè quòd tunc primùm hircum olere incipiant, cùm priùs omnium laſcivorum motuum expertes, ideóque feliciſſimi, & Angelis quàm hircis ſimiliores fuerint.

Hirquītallus, i, m. Cenſor. *Gerlo-glaſzo-gub, kómuſze glaſz premenya y gerlo gubi.* Der die Stimm anhebt zu änderen. *A' kinek meg-tſattant a' ſzava, ſzó zengéſét el-veſztette.* 2. Idem ac, *qui hircum olet.* Hoc nomine *propriè* appellantur pubeſcentes maſculi & femellæ.

Hirquus, i, m. Virg. *Küt, kraj ochni.* Ein Augen-Winckel. *Szem vég, ſzem ſzeglet.*

Hirrio, (*aliis* Hirtio) is, ire, ivi, itum, (Neu.) Gal. *Hērchim kakti ſztochni peſz.* Murre vvie ein vvindiger Hund. *Morgok mint a' dühös eb.*

Hirrītus, ûs, m. Sidon. *Peſzje hērchanye.* s. Hunds-Murren. *Eb morgolódás.*

Hirsūtia, æ, f. Solin. *Koſzmina, koſzmatoſzt.* e. Haarichte Rauhe, rauhe Haarichtigkeit. *Szőrősség.*

Hirsūtus, a, um, Cic. Hirtĭpilus, & Hirtus, a, um, Vellej. Pat. *Koſzmat.* Rauh, Stachelicht, Haaricht. *Szőrös, Borzas.*

Hīrūdo, ĭnis, f. Cic. *Pijavka.* Ein Egel, Blüt-Sauger, r. Sau-igel, Blüt-igel. *Vér ſzopó.* 2. Metaph. *Hirudo plebis, Patriæ &c.* Qui Plebem, Patriam exſugit.

Hīrundĭnĕus, ea, eum, Hirundĭniānus, & Hirundĭninus, a um, Plaut. *Laſztovichki, Laſztovichji.* Den Schvvalben gehörig. *Fetskét.*

Hīrundo, ĭnis, f. Cic. *Laſztovicza.* Eine Schvvalbe. *Fetske.*

Hiſco, is, ere, (Neu. Inch. *ex* hio.) Liv. *Zivam, vuſzta odpiram, chmērgam.* Das Maul aufſperre, aufthue, jähne. *Számat fel-nyitom, huſadok, meg-nyilom.* Nec hiſcere quiſquam audebat. Liv. *Ni vuſzta odpreti*, ali: *ni chmērgnuti nijeden nēſze uſſal, &c.*

Hiſpānĭa, æ, f. Geogr. *Spanyolſzka kralevoſztvo.* Das Königreich Spanien. *Spanyol Orſzág.* Una ex primis Europæ Regionibus, propter fidei Romanæ puritatem *Catholica* dicta.

Hiſpānus, i, m. Geogr. *Spanyol.* Ein Spanier. *Spanyol.* Gens acris ingenii.

Hiſpĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Catull. *Koſzmato, Laſznato chinim.* Rauh, haarig mache. *Szőrösitem, borzositom.*

Hiſpĭdōſus, *Catull.* Hiſpĭdus, a, um, Cic. *Koſzmat,*

mat, *Laſzaſzt*, *Bradaſzt*. Rauh, haaricht, bartig. *Borzas*, *ſzőrős*. Non dico pueris ſed hiſpidoſis. Catull. *Negovoritm Deczi, nego bradáchem y ſzpametnem, verſzitnem lyudem.* Ich ſage es nicht den Kindern, ſondern bärtigten und verſtändigen Männern. *Nem gyermeketnek ſzólok, hanem ſtriſiaknak.*

Hiſter, tri, m. Liv. 1. *Igrach, noruvavecz.* r. Gauckler. *Játékos*, *komédiás*. 2. Hiſter & Iſter, tri, m. Vid. *Danubius*. ità ſalluſt.

Hiſtŏrĭa, æ, f. Cic. *Pripoveſzt iſztinſzka.* Wahrhafftige Erzehlung. *Meg-lett dolognak meg-iráſa.*

Hiſtŏrĭālis, is, *com.* le, n. Plin. *Iſztinſzko-pripoveſztni.* Zur Wahrhafftigen Erzehlung, *oder* Geſchicht gehörig. *Hiſtoriához-való.*

Hiſtŏrĭca, æ, f. Hiſtŏrĭce, es, f. Hiſtŏrĭŏgrăphĭa, Quint. *Navuchno znanye* iliti *Meſtria pripoveſzti y pripechenya piſzati.* Die Kunſt Geſchichten, *oder* Hiſtorien zu ſchreiben. *Hiſtoria tudományа*, vagy *iráſa*.

Hiſtŏrĭcus, i, m. Cic. Hiſtŏrĭŏgrăphus, i, m. Jul. Cap. *Piſzecz pripoveſztih.* r. Hiſtorien-Schreiber. *Hiſtoria iró.*

Hiſtrĭo, ōnis, m. Cic. Vid. *Hiſter*. N. 1.

Hiſtrĭŏdŏmĭce, es, f. *Meſtria napravlyati ladje.* e. Schiff-Bau-Kunſt. *Hajó tſináló meſterség.*

Hiſtrĭōnĭa, & Hiſtrionĭca, æ, f. Plaut. *Veſzelo-igre znanoſzt.* Gauckler, *oder* Schau-ſpielers-Kunſt. *Játékos tudomány.*

Hiſtrix, ĭcis, f. Plin. *Morſzka ſzvinya jeſu ſzpodobna.* s. Meer-Schvvein als vvie ein Igel. *A' tövises diſznóhoz haſonló Tengeri diſznó.*

Hittus, i, m. (*ab* Hittio, is, ire, ivi, itum, *Neu.* Vet. gloſ. *Czvilenye pſzje.* s. Winſeln der Hunden. *Eb nyikogás.*

Hiulcè, *Adv.* Cic. *Razpuczano*, *ziaſzto*, 2. *Nepriklаdno.* Spaltig. Gaend. 2. Ungeſchickt. *Haſadtan*, *repedezve*, 2. *Alkalmatlanúl.*

Hiulco, as, are, avi, atum, (Act.) Catull. *Odpiram*, *ziaſzto chinim*, *hálam.* Aufthue, ſpalte, von einander treibe. *Meg-haſitom*, *repedeztetem.*

Hiulcus, a, um, Cic. *Razkalan*, *razpuchen*, *razdvojen*. 2. Tranſl. *Nepriklаden.* Ausgeſpalten, von einander getrieben, zerſchrickt, 2. Ungeſchickt, untauglich, ungereimt. *Haſadozott*, *repedezett*, 2. *Alkalmatlan.* Oratio hiulca, Cic. *Govorenye neſzloſno*, *nepriklаdno*. e. Rede ſo gantz nicht zuſammen hängt, und ungereimt iſt. *Alkalmatlan*, *aſtoba beſzéd.* Gens hiulca. Plaut. *Narod y pokolenye nepriklаdno y bedaſzto.* Ungeſchicktes und ungereimtes Volck. *Oſtoba*, *buta nemzet ég.*

Hŏdĭe, *Adv.* Cic. *Deneſz*, *Danaſz*. Heut. *Ma.* Qui non eſt hodie, cras minus aptus erit, Ovid.. *Kaiſze chlovek z mladoſzti ne nauchi, necheſze ni pod ſztaroſzt.* Was Hänslein nicht lernet, lernt Hanns nimmermehr. *A' mit ifjú korában valaki meg-nem tanúl, vénségében ſem fogja-meg.* 2. Accipitur pro *hoc tempore*, *hac ætate*. Cic.

Hŏdĭĕdum, *Adv.* *melius diceres cum* Cic. hodieque. *Joſche deneſz.* Heute noch. *Még-ma.*

Hŏdĭēque, *Adv.* Liv. *Dodeneſz*, *do vezda.* Biſs auf den heutigen Tag, biſs jetzo. *Mai napig*, *mind eddig.*

Hŏdĭernus, a, um, Cic. *Deneſsnyi*, *Danaſsnyi.* Heutig. *Mai.*

Hŏdæpŏrĭcum, i, n. Latinè. *Itinerarium.*

Hŏdæpŏrus, i, m. *Szim tam po varaſeb hodiiſs*, *putnik.* r. Wanders-Mann. *Ideſ-tova bujdosó*, *vándorló.*

Hœdīle, is, n, Vid. *Hædile & alia ſimilia.*

Holcas, ădis, f. *Latinè* Navis oneraria.

Holcĭmus, a, um, latinè: *Glutinōſus*,

Hŏlĕrum, i, n. *Lucill.* Idem quod *Holus.*

Hŏlĭmos, i, m. Med. *Bol jeterna.* r. Leber-Schmertz. *Máj fájás.*

Holmiſcus, i, m. Pollux. *Jamicza vu kutnom zubu*, propriè *Jamicza kutnoga zuba*, *gde je zúb ſztál.* e. Zahn-Lucke. *propriè* Das Grüblein vvo ein Stock-Zahn geſtanden. *Hátulsó fogaknak lyukatskája*, *odva*. propriè *Ki vont hátulsó fognak lyuka.*

Holmus, i, m. Latinè: *Mortarium.*

Hŏlŏcauſtum, i, n. & Hŏlŏcautōma, ătis, n. Prud. *Aldov czēle ſiome*, ali *pak zeſgane.* Gantz und Brand-Opffer. *Egéſz áldozat*, *egéſzen égetendő áldozat.*

Hŏlŏchrȳſus, a, um, *Veſz zlát.* Gantz gülden. *Egéſzen aranyos.*

Hŏlŏgrăphum, i, n. *Zadnya volya*, peregr. *Teſtament*, *z-ſzamum nachinitela teſtamenta rukum napiſzan.* s. Teſtament, vvelches der Teſtator mit eigner Hand geſchrieben. *Oly teſtámentom*, *mellyet a' teſtáló maga kezével ír.*

Hŏlŏgrăphus, a, um, Sidon. *Z-pravum ſzvojum rukum napiſzan.* Mit eigner Hand geſchrieben. *Saját kezével írott.*

Hŏlŏphanta, æ, m. *Plaut.* Vid. *Sycophanta.*

Hŏlŏpos-

Digitized by Google

Hŏlŏporphȳrus, a, um, *Latinè* Totus purpureus.

Hŏlŏsērĭcus, a, um, Lamprid. *Barſſonſzki, Iz barſſona, Chiſzto ſzvilyen.* Gantz Seiden. *Bárſonyos.* Holoſerica veſtis, *vel* Holoſerica, orum, n. *plur. ſubſtantivè.* Lamprid. *Barſſonſzka halya.* Gantz Seiden Kleyd, Kleyd aus Sammet. *Bárſony ruha.*

Holoſericum villōſum, i, n. Vopiſc. *Barſſon, kadif.* r. Sammet. *Bárſony.*

Hŏlus, ĕris, n. *item* Holus *vel* Holos, i, m. Vid. *Olus.*

Hŏmăgium, ii, n. (Hŏmĭnĭum, ii, n. JCt. *Priſzega vernozti, koju podloſni najvekſſemu goſzpodinu ſzvojemu jeſzu duſni.* e. Huldigung, (Eyd.) vvelche die Untetthanen ihrer höchſten Lands - Obrigkeit ſchvvören müſſen. *Földes Urunkhoz való hűségre eskűvé ſunk.*

Hŏmēlĭum, ii, n. Feſt. *Sztanovita skerlyakov ſelya.* Gevviſſe Arth von Hütten. *Bizonyos kalapos-süvegnek formája.*

Hŏmērŏ - maſtix, ĭgis, m. Plin. *Prigovarjavecz Homera.* Des Homeri Tadler. *Homéruſt ſzidalmazó.*

Hŏmĭcīda, æ, m. Cic. *Lyudomorecz.* r. Todtſchläger, Menſchen-Mörder. *Gyilkos, Ember ölö, öldöklö.*

Hŏmĭcĭdĭum, ii, n. Cic. *Lyudo - morſtvo.* r. Todtſchlag, Mord. *Gyilkoſság.*

Hŏmo, ĭnis, *m.* apud alios *com.* Cic. (Hŏmo, ōnis, m. Ennius.) *Chlovek.* r. Menſch. *Ember.* Poſt homines natos, Cic. *Odſzpomenka lyudih*, ali: *od pochetka ſzvéta.* Bey Menſchen Gedencken, *oder:* von Anbeginn der Welt. *Emlekezettöl-fogva*, vagy *világ kezdetétöl fogva.* Mortui boves incurſant vivos homines. Plaut. *Lyudiſze z-voloviſzkum ſilum &c. biju.* Die Leut vverden mit Karbatſch gebeitſchet. *Szijal verettetnek az emberek.*

Hŏmœŏmĕrĭa, æ, f. Lucr. *Délov y ſztrán med ſzobum ſzpodoba, y jednakozt.* Der Theile Gleichheit. *Részeknek haſonlatoſſága.*

Hŏmŏgĕnĕus, ea, eum, *Latinè* æqualis, ſimilis, ejuſdem generis *vel* ſpeciei *aut* rationis. *Jednakoga kolena, plemena, y roda, Jednak, ſzpodoben.* Gleiches Geſchlechts. *Egyenlö nemböl-való.*

Hŏmŏlŏgēſis, is, f. *&* Hŏmŏlŏgĭa, æ, f. *Latinè*, Confeſſio, Pactum, Aſſenſus. *Inveniatur etiam:* Hŏmŏlŏgo, as, are, &c. *apud Budæum.*

Hŏmōnȳmĭa, æ, f. *Latinè* diverſa ejuſdem nominis. *Dvojverſztno znamenuvanye, kadaſze jedna rech na dve ſztrane razmeti more.* e. Zvveydeutung, vvann ein Wort zvveyerley Bedeutung hat. *Valamely ſzónak két-féle értelme.*

Hŏmōnȳmum, i, n. *dicitur* dum res diverſæ eodem nomine ſeu vocabulo nominantur; *latinè* vox æquivoca.

Hŏmōnȳmus, a, um, Idem ac *æquivocus.*

Hŏmŏphăſis, is, f. *Idem quod* petitio principii apud ſcholaſticos.

Hŏmŏphŏrĭum, ii, n. *Latinè* genus Pallii. *Sztanoviti plaſch.* e. Arth eines Mantels. *Bizonyos paláſt.*

Hŏmŏplăta, æ, f. Latinè: *Scapula.*

Hŏmŏtŏna, æ, f. *Szevdily terpécha zimlyicza.* Anhaltendes Fieber. *Mind - untalan rázó hideglelés.*

Hŏmŏūſĭus, a, um, *Latinè* ejuſdem ſubſtantiæ, coëſſentialis.

Hŏmŭlus, i, m. (*Diminut.*) Hŏmuncio, onis, m. *&* Hŏmuncŭlus, i, m. Cic. *Chlovechecz.* Kleiner Menſch, e. Menſchlein. *Emberke, kis ember.*

Hŏneſtāmentum, i, n. Senec. *Kinchenye, Lepotenye.* e. Zierde, Ehre. *Meg - tiſztelés, ékesítés.*

Hŏneſtas, atis, f. Cic. *Chlovechnozt, Poſtenozt.* e. Ehrbarkeit. *Tiſzteſſég, betſület.*

Hŏneſtè, *Adv.* Cic. *Poſteno, Chlovechno.* Ehrlicher-Weiſe, ehrlich. *Tiſzteſségeſen, betſületeſen.*

Hŏneſtĭtūdo, ĭnis, f. *Nonius* Vid. *Honeſtas.*

Hŏneſto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poſtujem, Poſteno komu chinim, Poſtenoga chinim.* e. Ehr anbiete, Ehr anthue, ehrlich mache. *Tiſztelem, betsűlöm*, Synon. *Decoro, honoro, honore afficio.* Nec domo Dominus, ſed Dominô domus honeſtanda eſt. *Cic. 1. offic.*

Hŏneſtum, i, n. Cic. Vid. *Honeſtas.*

Hŏneſtus, a, um, Cic. *Poſten, Doſztojen, chlovechen*, 2. *Sznaſen, Lép.* Ehrlich, ehrſam, vvohl geacht, 2. Schon, hübſch. *Tiſztes, betſületes, emberséges*, 2. *Szép, diſzes* Honeſta facies. Terent. *Lép obraz.* Ein ſchönes Angeſicht, ſchöne Geſtalt. *Szép ſzemély, ábrázat.*

Hŏnŏr, ōris, m. Cic. (Honos.) *Poſtenye.* e. Ehr. *Tiſztelet, betsület, Tiſzteſſég.* Habere honorem alicui. Cic. *Koga poſtuvati, poſteno komu vuchinit.* Einem Ehr ervveiſen. *Valakit betsülni.*

Hŏnōrābĭlis, is, *com.* le, n. Honorabilior. Cic. *Poſtuvani, Poſtenya vréden.* Ehr-vvürdig. *Tiſztelendö, Tiſzteletes.*

Hŏnōrā-

Digitized by Google

Hŏnōrābĭlĭtĕr, *Caſſiod.* Hŏnōrĭfĭcè, *Cic.* Hŏnōrātè *Adv.* Tacit. *Poſteno*, *Poſtuvano*, *Hvale vrédno*, *chlovechno*. Ehrlich, ehrbar, Ehrent vvegen. *Betsületeſen*, *Tiſzteleteſen.*

Hŏnōrārĭum, ii, n. Cic. (*Barbarè* Regale.) *Chaſztni dàr*, *Aldomaß*. r. Ehren-Schanck. *peregr.* e. Diſcretion. *Tiſzteßéges ajándék.*

Hŏnōrātus, a, um, honoratior, honoratiſſimus, Tacit. *Vu poſtenyu y vrednosti poſztavlyen*, *poſtuvan.* In Ehren geſezt, geehrt. *Tiſzteletes*, *betsületes.*

Hŏnōrĭfĭcè, *Adv.* Cic. Vid. *Honorabiliter.*

Hŏnōrĭfĭcentia, æ, f. Arnobi. *Poſtenye*, *Dika.* e. Ehr-Zierd, Ehr-Ervveiſung. *Tiſzteßég tévés.*

Hŏnōrĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Lact. Vid. *Honoro.*

Honorificus, a, um, *Cic.* honorificentior, honorificentiſſimus. Vellej. Pat. *Poſteno-chinechi.* Ehrlich. *Tiſzteſſég tévő.*

Hŏnōrĭpĕta, æ, *com.* Apul. *Za dikum*, *poſtenyem*, *izviſſenyem hlepitel.* Der nach Ehr ſtrebet. *Betsület kivánó.*

Hŏnōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Poſtujem.* e. Ehr ervveiſe. *Tiſztelem*, *betsülöm.*

Hŏnōrus, a, um, *Tacit.* Vid. *Honeſtus.*

Hŏplŏmăchus, i, m. Mart. *Vojnik oboruſen.* Ein gevvaffneter Soldat. *Fegyveres katona.*

Hōra, æ, f. Cic. *Vura.* e. Stund. *óra.* In horas exſpectare. Plin. *Szkoroſze cheſza nadenti*, ali: *Komaiſze cheſza dochekati.* Auf ein jede Stund etvvas ervvarten, *oder* etvvas kaum ervvarten. *Valamit mindegyre várni*, vagy *valamit elig várni.*

Hōrālis, lis, *com.* le, n. Fort. *Vuru jednu dug*, *vreme y chaſz jedne vure.* Ein Stund lang. *Egy óráigvaló.*

Hōrārĭum, ii, n. *Vuro-delo* (vulgo *vura*) *oſzakojachko*, *kaſeche broj vùr.* Ein Inſtrument *oder* Uhr, ſo die Stunden anzeigt. *mutató óra*, *ütő óra*, *óra.*

Hōrārĭus, horologiarius ii, m. *Vuro-del*, *vkrar.* r. Uhrmacher. *óra tſináló*, *órás.*

Hōrārius, a, um. *Suet.* Vid. *Horalis.*

Horctus, a, um, *Feſt.* Vid. *Bonus.*

Horda, & Forda, æ, f. Varr. *Breja krava.* Eine tragende Kuhe. *Borjas tehén*, *haſas knő.*

Hordeācĕus, ea, eum, Plin. *Jechmenov*, *Jechmeni*, *a*, *o.* Von Gerſten. *árpából-való.*

Hordeŏlus, li, m. Mart. *Jechmenecz.* Ein Geſchvvār ſo zu äuſſerſt an den Augbraunen vvāchſt. *árpa ſzem.*

Hordĕum, ei, n. Plin. *Jechmen.* e. Geiſten, *árpa.*

Hordĭcālĭa, lium, n. *plur.* Varr. *Negdaſnye obſzluſavanye dneva*, *vu kômſzu kravi breje poſztale.* Feſt-tägen, an vvelchen tragende Kühe vvurden. *Régen ünnep napok*, *mikor a' tehenek borjuztak.*

Hordĭcĭa, & hordĭcĭdĭa, ōrum, n. *plur.* Feſt. *Szvetek na kômſzu negda krivoverczi breje krave tukli y Bogom ſzvojem alduvali.* Ein Feſt bey denen Heyden, daran tragende Kühe geſchlachtet und geopffert vvurden. *Oly innepek voltak*, *melyekben a' haſas teheneket meg ölték*, *és a' bálványoknak feláldozták.*

Hornōtĭnus, a, um, Cic. *Letoßnyi.* Heurig. *Ez idei.*

Hōrŏlŏgĭfex, ĭcis, m. JCt. Vid. *Horarius.*

Hōrŏlŏgĭum, ii, n. Cic. Vid. *Horarium.*

Hōrŏmĕtrum, i, n. *Mertuk z-kômſze vure mére.* Ein Stund-abmeſſend Inſtrument. *órát mérő mérték.*

Hōroſcŏpus, i, m. Plin. *Hip vu kômſze chlovek rodi.* e. Geburths-Stund, und Augenblick da der Menſch gebohren. *Embernek ſzületéſe órája*, *ſzem-pillantáſa.*

Horreārius, ii, m. JCt. *Sitnik*, *koj ima ſzkerb na ſito y ſtaglye.* r. Magazin-Korn-Häuſer-Vervvalter. *Tſür őrző*, *Tſür biró*, *gondviſelő.*

Horrendùm, *Adv.* Virg. *Sztraßno*, *ſztrahovito*, *Rusno.* Schröcklich, Grauſam. *Rettenetesen*, *Iſzonyúan.*

Horrendus, a, um, Cic. *Sztraßen*, *Ruſen.* Greulich, abſcheichlich. *Rettenetes*, *Iſzonyú.*

Horreo, es, ere, horrui, [Neu.] Cic. *Sztraſſimſze*, *Durimiſze*, *Boimſze*, *Plaſimſze.* Ich bin rauh, ſtachelicht, fürchte, mich entſeze, erſchrecke, einen Grauen habe. *Irtózom*, *Iſzonyodom*, *Rettegek.* Horrent capilli, Comæ. Tibull. *Laſzi na viſiàk idu.* Die Haare ſtehen, (ſteigen) gen Berg. *A' hajam ſzálai félteemben fel-álnak.*

Horreſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Pochinyamſze bojati*, *ſztraſſiti.* Anfange zu fürchten mich entſezen. *Retegni kezdek.*

Horreŏlum, li, n. Valer. Max. *Staglinecz*, *mali ſtagely*, *stedeny.* Kleiner Stadel. *Tſürötske*, *pajtátska.*

Horrĕum, ei, n. Cic. *Stagely*, *Stedeny.* e. Scheuer, r. Stadel. *Tsür*, *Pajta.*

Horrĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Cic.* Horribilior, *Jul. Cæſ.* Horrĭdus, a, um, Cic. *Sztraſſen*, *ruſen*,

ruſen, ſtrabovit. Erſchröcklich, Grauſam, Greulich, Abſcheilich, heſslich. *Iſzonyú, borzadit, rettenetes.*

Horribiliter, *Adv.* Horribiliùs, *Cic.* Horridè, *Adv.* Cic. *Sztraſſno, ruſno, ſztrabovito.* Greulich, Erſchröcklich, Grauſamlich. *Iſzonyán, borzaſan.*

Horricomis, is, *com.* me, n. Apul. *Czapaſzt jako koſzmat, dlakaſt.* Zotticht, Strebhaaricht. *Igen ſ örös.* Horricomes canes, Apul. *Czapaſti pſi.* Zottichte Hunden. *Igen ſzörös ebek.*

Horridè *Adv.* Cic. Vide *Horribiliter.*

Horriditas, atis, f. Nev. *Derhtanye od zime* ali *od ſtraha.* Das Zitteren von der Forcht, *oder* Kälte. *Félelem, rettegés, iſzonyúság.* 2. Vice *Horror.*

Horridulus, a, um. Cic. *Nekuliko ſtraſſen, ruſen.* Etvvas greulich, grauſam. *Keveſſé iſzonyú.*

Horridus, a, um. Vide *Horribilis.*

Horrifer, a, um. Cic. *Sztraſſechi, ſztrah dodajuchi.* Schrecken machend. *Iſzonyitó, rettentö.*

Horrifico, as, are, avi, atum, [Act.] Virg. *Sztràh chinim, plaſſim, ſztraſſim.* Erſchrecken mache. *Elrettentem.*

Horrificus, a, um. Cic. *Sztràh chinechi, plaſſechi.* Furcht verurſachend. *Iſzonyitó, rettentö.*

Horripilo, as, are, avi, atum. (Neu.) Apul. *Jeſzem czapaſzt, jako koſzmat, dlakaſzt.* Ich bin Zotticht. *Igen ſzörös vagyok.*

Horriſonus, a, um. Cic. *Sztrabo-glaſzen.* Ein erſchröckliches Getöſs machend. *Rettenetes zúgáſſal-való.*

Horror, öris, m. Cic. *Sztrah, ſztrahota.* 2. *Chùm, dergot.* e. Erſchreckung, Forcht. 2. Das Schanderen, Zitteren. *Iſzonyodás, reſzketés.* 2. *Meg-bámúlás, zſibbadás.* Animum alicujus horrore perſtringere. Cic. *Koga jako od ſztraha derhtati vuchiniti.* Einen vor Forcht ſehr ſchüchtern machen. *Valakit félelemmel igen meg-rettenteni.* Horrore perfundi. Cic. *Sztraſſnoſze preſztraſſiti.* Grauſam Erſchrecken. *Igen elyſzonyodni.*

Horſum, *Adv.* Plaut. *Ovùd, ovuda.* Hiehervverts, herzu. *Idefelé, erre.*

Hortämen, inis, n. Hortämentum, i, n. Hortätio, onis, f. & hortätus, ús, m. Cic. *Nagovor, nagovarjanye.* e. Bereduug, Anreizung. *Intés, nógatás, kiſztetés.*

Hortätor, oris, m. Cic. *Nagovoritel, nagovarjavecz, nudkavecz.* r. Anreizer, Bereder, Antreiber. *Intö, izgató.*

Hortätrix, icis, f. *Nagovoritelicza, nagovarjavicza, nudkavicza.* e. Anreizerin, Ermahnerin. *Intöné.*

Hortätus, ús, Vide. *Hortamen.*

Hortellus, i, m. (Diminut.) Cic. *Vertecz, verchak, Baſchicza.* s. Gärtlein. *kertetske.*

Hortenſiänus, hortenſius, a, um. Plin. *Vertarov, Baſcharov.* Gärtneriſch. *Kertéz-béli.* 2. quod ad Hortenſium (eſt *Nomen prop. viri:*) ſpectat.

Hortenſis, is, *com.* ſe, n. *Plin.* Hortuälis, is, *com.* le, n. Apul. *Vertni, povertelyni.* Waſs aus garten iſt. *Kerti.* Hinc *Hortenſia, ium. n. plur.* Plin. *Povertlye.* Die Garten-gevväckſe. *Kerti vetemények,* &c.

Hortïcultüra, æ, f. *Verta obdelanye.* r. Garten-bau. *Kerts munka.*

Hortilio, onis, m. Jul. Firm. *Vertlyar. baſchar.* r. Gärtner. *Kertéſz.*

Hortor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Nagovarjam, nudkam, nutkujem.* Ermahne, anreize, antreibe. *Intem, intlek.*

Hortülänus, i, m. Tertull. Vide *Hortilio.*

Hortülus, i, m. Cic. Vide *Hortellus.*

Hortus, i, m. Cic. *Vert, Baſcha.* r. Garten. *Kert.* Hortus olitorius. Cic. *Zelja vert.* Kraut-Garten. *Kapuſztás kert.* Alcinöi vel Adönidis horti. *Prover.* id eſt: *Goſ podzki veſſelja-verti.* Herrliche Luſt-Gärten. *Uri mulatozó kertek.* Horti penſiles, quos in aëre extruxit *Semiramis.*

Hoſpes, itis, *com.* Cic. *Hiſni goſpodàr.* 2. *Sztanovnik.* 3. *Pribodnik.* 4. *Goſchenik, goſzt.* 5. *Kerchmàr, oſtariaſs.* r. Hauſs-Herr. 2. Einvvohner. 3. Fremdling. 4. Gaſt. 5. Wirt. *Házi Gazda.* 2. *Lakós.* 3. *Jövevény.* 4. *Vendég.* 5. *Kortſmáros.* 6. Metaph. *idem ac* Ignarus rerum novarum. *Phras.* Hoſpitii jus, & amicitiæ officium præſtare. Commodô hoſpitiô, hoſpitali menſâ, blandè & benignè accipere. Hoſpitio, ædibus ſuis aliquem excipere. Humanô Hoſpite uſus ſum. Satis lautè apud amicum diverſatus ſum.

Hoſpita, æ, f. Cic. *Goſzpodaricza biſna,* pereg. *Gazdaricza.* 2. *Pribodna ſena.* 3. *Kerchmaricza,* &c. e. Hauſs-Frau. 2. Frembdes Weib. 3. e. Wirtin, &c. *Házi gazda aſzſzony.* 2. *Jövevény aſzſzony.* 3. *Kortſmároſné,* &c.

Hoſpitäcülum, li, n. JCt. *Hiſa za goſzte, ſztanovnike, pribodnice.* e. Gaſt-Stuben. *Vendég ház.*

Hoſpitäle, is, n. Vitruv. *Dvor goſchenichki.* r. Gaſt Hoff. *Vendég udvar.* 2. *hiſa ubogeh,* peregr. *Spital.* s. Armen-Haus *peregr.* Spital. *Iſpotály.* ità Eccl.

Hoſpitälis, is, *com.* le, n. *Cic.* Hoſpitalior,

Digitized by Google

Flor. hoſpitaliſſimus, Cic. *Goſchenichki, goſzteni, 2. Naſztanovni, 3. Goſzpodarov,* Das den Gäſten, 2. Ankommenden Fremden, 3. Wirthen gehörig iſt. 1. *Vendéglö, 2. Béſzgadó 3. öröméſt, Gazdálkodó.*

Hoſpĭtālĭtas, atis, f. Cic. *Lyubljeno na ſztan priemſztvo, goſztinſztvo* e. Freundliche Empfangung der Gäſten, e. Gaſt-Freyheit. *Jó gazdaſág, gazdálkodás, vendéglés, ſzivesen ſzáláſra bevevés.*

Hoſpĭtātor, oris, m. Apul. *Naſztanitel.* 1. Beherberger. *Szálásra-vevö.*

Hoſpĭtiŏlum, i, n. *Sztanchecz, mali ſztàn.* e. Kleine Herberge. *Szálláſotska.*

Hoſpĭtĭum, ii, n. Cic. *Sztàn, 2. Goſztilnicza, goſchinicza, 3. Priatelſztvo.* ita Cic. e. Herberg, 2. s. Gaſt-Haus, 3. e. Freundſchafft. *Száll's, 2. Vendég-fogadó hely, 3. Barátság.* 4. Vid. *Caupōna.* Fuit mihi cum illo vetus hoſpitium. Cic. *Biliſmo ſztup ſztari priateli.* Wir ſeind alte Freunde gevveſen. *Régi barátok együtt voltunk.* Item, *jaſzem z-nyim imel ſztari ſztan.* Ich habe mit ihm ein alte Herberg gehabt. *Vele-együtt régi ſzálláſom volt.* Hoſpitium facere cum aliquo, hoſpitio iungi &c.

Hoſpĭtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Senec. *Naſztàn priemlyem, naſztanujem, 2. Naſztanu jeſzem, ſztanujem.* Beherberge, 2. Zu Herberg lige. *Szálláſra fogadok, 2. Szálláſon vagyok.*

Hoſpĭtus, a, um, Stat. *Tugy, zvanſzki, ſztranſzki, prihodni, 2. Sztanovni.* Frembd, 2. Das ſich bevvohnen laſt. *Idegen, jövevény, 2. Jó ſzivel fogadó.* Terra hoſpita, Virg. *Sztanovna zemlya na koji gdo ſztoi.* Erden, da man herbergt. *Idegen földön megtelepedés.*

Hoſtĭa, æ, f. Cic. *Aldov.* s. Opffer. *áldozat.*

Hoſtĭcăpax, ăcis, m. Feſt. *Nepriatelov lovecz.* Der die Feinde auffanget, vvegnimt. *Ellenség fogdosó.*

Hoſtĭcum, i, n. Liv. *Zemlya nepriatelſzka, meſzto nepriatelſzko.* Des Feinds-Land. *Ellenség földe.*

Hoſtĭcus, a, um, *Horat.* Hoſtĭfer, a, um, Manil. *Nepriatelſzki.* Feindlich. *Ellenséges.*

Hoſtīlis, is, *com.* le, n. Cic. V. *hoſticus.*

Hoſtīlĭtas, atis, f. *Nepriatelſztvo.* e. Feindſchafft. *Ellenségeſég.*

Hoſtīlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Po nepriatelſzki, nepriatelſzki.* Feindlicher-Weiſe. *Ellenségeſen.*

Hoſtīlius, a, um, Feſt. Vide *hoſticus.*

Hoſtīmentum, ti, n. Plaut. Feſt. *Povrachanye dobra vrctoga, nadomeſchanye.* e. Wiedergeltung der empfangenen Wohlthaten. *Meg-fizetés, viſzſza mérés, haſonlóval fizetés*

Hoſtio, is, ire, ivi, itum, [Neu *obſol.*] Plaut, Feſt. *Povracham, nadomeſcham, zadovolyno chinim.* Wiedergelte, vergleiche. *Meg-fizetem, viſzſza-adom, 2.* V. *Coireo.* ità Pacuv. 3. Vid. *Offendo, cado. Pacuv.*

Hoſtis, is, *com.* Cic. *Nepriatel.* 1. Feind. *Ellenség.*

Hoſtōrium, ii, n. Cal. *Drevo za jednachenye, gladenye.* s. Streich-holtz. *Simitó, pallérozó fa.*

Hoſtus, i, m. Cato. *Tuliko olja, kulikofrega na jenkrat z-preſſa: jedna olja preſſa.* Ein Truck Oels, ſo viel man auf einmahl trucken kan. *Annyi olaj, kit egyſzerre ki-ſajtolnak.*

Hūc *Adv.* Teren. *Szim, ſzimo, ovam, ovamo, ámo.* Hieher, daher. *Ide.*

Huccĭne, *Adv.* Salluſt. *idem ac* an huc? *Szimli?*

Hūcuſquĕ, *Adv.* Plin. *Do ovde, dovlye, dovdek.* Biſs hieher. *Eddig.*

Hūjuſcĕmŏdi, Hujuſmodi, *Indeclin.* Salluſt. *Ovakov, ovaki, na ov nachin.* Solcher, dergleichen, auf dieſe Arth. *Illyen.*

Hūmānē, *Adv.* Cic. *Chlovechki, lyudzki, Poſteno, Prietno dvorjanſzki, priatelſzki.* Menſchlich, ehrlich, freundlich. *Emberségeſen, barátságoſon, emberül.*

Hūmānĭtas, atis, f. Cic. *Chlovechtvo, Dvorjanſztvo, poſtenye.* e. Menſchheit, Freundlichkeit. *Emberség.*

Hūmānĭtĕr, & humaniùs. *Cic.* humaniſſimè *Adv.* Petron. *Chlovechki, dvorjanſzki, poſteno, lyudſzki.* Höfflich, freündlich. *Emberségeſen, betsületeſen.*

Humanĭtùs *Adv.* Cic. *Na chlovechanſzki nachin, chlovechki, po chlovechanſzki.* Menſchlicher-Weiſe. *Emberi mód ſzerént.*

Hūmānus, a, um, Cic. *Chlovechanſzki, chlovechen, dvorjanſzki, poſten, prietliv, lyudzki.* Menſchlich, höfflich, freundlich, gütig. *Emberséges, emberhez-illö.* Summâ comitate aliquem complecti.

Hŭmātio, onis, f. Cic. *Pokapanye, pokop.* e. Begräbnuſs, zur Erden Beſtättigung. *Eltemetés.*

Hŭmātor, oris, m. Lucan. *Pokópich.* 1. Todtengräber. *Temetö, eltemetö.*

Hūmectātio, onis, f. Virg. *Pomochenye, namochenye.* e. Befeuchtigung. *Nedveſités.*

Hūmecto, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Mochvarno chinim, mochim* Befeuchte, naſs mache. *Nedveſitem.* Synon. *Irrigo.*

Hūme-

Digitized by Google

Hūmectus, a, um. *Varro* humectior. *Apul.* humectiſſimus. *Macrob.* Vide *humidus*

Hūmeo, es, ere, humui, [Neut.] Ovid. *Mochvaren ſem, jeſem moker.* Ich bin feucht, *oder* naſs. *Nedves vagyok.*

Hūmĕrāle, is, n. Ulp. *Ramèn pokrivalo, nāramek, oplechet.* Ein Achſel-Kleid, e. Achſel-Decken. *Vállra-való, ſ:oknya váll.*

Hūmĕrōſus, a, um. Colum. *Ramenaſit, plechaſ:t.* Der breite Schulteren hat. *Vállas.*

Hūmĕrus, i, m. Cic. *Rame, plecha.* e. Schulter, e. Achſel. *Váll.*

Hūmeſco, is, ere. (Inch.) Plin. *Mochvaren, moker poſztajem.* Feucht, naſs vverde. *Megnedveſedem.*

Hūmidŭlus, a, um. *Vubkek, malo mochvaren, primochvaren.* Ein vvenig naſs, feucht. *Nedveſetske.*

Hūmĭdĭtas, atis, f. Ovid. *Vlaga, mochvar, mochvarina, mochvarnoſit, vubkoſit, vubkocha,* e. Feuchtigkeit, Naſsigkeit. *Nedveſség.*

Hūmidus, a, um. Colum. *Vubkek, mochvaren.* Feucht, naſs. *Nedves.*

Hūmĭfĕr, a, um. Cic. *Vubko-noſit, mochvarno chinechi, vlago-noſit.* Feucht und naſs machend. *Nedvesitő.*

Hūmĭfico, as, are, avi, atum (Act.) Auſon. *Vubko, vlagno, mochvarno, mokró chinim.* Feucht, naſs mache. *Nedvesitem.*

Hūmĭfĭcus, a, um. Apul. *Vubko, vlagno, mochvarno chinechi.* Feucht, naſs machend. *Nedvesitő.*

Hūmĭgātus, a, um. Apul. *Vubkek, mochvaren, moker vuchinyen.* Befeuchtet. *Nedves, ázott.*

Hūmĭgo, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. Vide *humecto.*

Hūmĭlĭātio, onis, f. Tertull. *Ponizenye.* e. Erniedrigung. *Alázatoſság.*

Hūmĭlio, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Ponizujem, ponizávam.* Erniedrige. *Megalázom, alatsonitom.*

Hūmĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Poniżen.* 2. Metaph. *Zabichen, nepreſtiman, ſlab.* 3. *Nizek.* 1. Demüthig. 2. *Metaph.* Verachtet, gering. 3. Niedrig. *Alázatos.* 2. *Meg-vettetett.* 3. *Alatson.*

Hūmĭlĭtas, atis, f. Salluſt. *Ponižnoſt.* 2. *Nizkocha.* e. Demüttigkeit. 2. e. Nidrigkeit. *Alázatoſság.* 2. *Alatsonság.*

Hūmĭlĭter, *Adv.* Cic. 1. *Ponižno.* 2. *Niſko.* Demüthiglich. 2. Niederträchtiglich. *Alázatoſan.* 2. *Alatsonúl.*

Hūmi-rūbus, i, m. *Kupinſzki germ.* e. Brombeer-Staud. *Tüskés bokor.*

Hūmo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zakápam.* Begrabe. *Eltemetem.*

Hūmor, oris, m. Cic. *Vubkocha, mochvar, vlaga.* e. Feuchtigkeit. *Nedveſség.*

Hūmōrōſus, a, um. Apul. *Jako vubiek, puin mochvarnoſtii, vlage.* Voll Feuchtigkeit. *Igen nedves.*

Hūmus, i, f. Cic. *Zemlya, tla.* e. Erden, r. Erdboden. *Föld.*

Hungăria, (Ungaria) æ, f. Geogr. *Vugerſzka Zemlya.* Das Königreich Hungarn, Ungern. *Magyar Orſzág.* Hungaria, Græcorum ac Romanorum tempore ſub *Pannōniæ* nomine celebrabatur. Appellationem hanc traxit à *Pannōnĭbus* populo bellicoſiſſimo, quem nonnulli eundem fuiſſe cum *Illyrico* aſſerunt. Et certè id evincere videtur vel ipſa *lingua Slavonica* maximè etiamnum Hungariæ parti dominans, quam antiquis Pannonibus communem fuiſſe, & per eorum poſteros cum Hunnis commiſſos ad noſtra uſque tempora, etſi non nihil mutatam, perſeveràſſe, vix quodpiam ratione nixum dubium ſuboriri poteſt. Linguam autem Slavonicam Idiomati Illyrico, quod his etiam temporibus Latè per Illyricum, & Moſcoviam floret, ſimillimam eſſe, hujúſque, ſi non ſororem, certè filiam, peritorum nemo controvertit. Pannoniam ſubinde ſub ſex ducibus, quorum Princeps *Athila*, (aliis *Attyla*) Hunni ex *Scythia Europæa* (volunt alii ex *Aſiatica.*) oriundi, magnô numerô, invaſerunt. Hi Europam propè univerſam fœdè lacerantes, à Theodorico tandem & Aëtio Romano Senatore in campis Catalaunicis victi, *Pannonias* repetiêrunt: ubi novis ex Scythia, ſub ſeptem Ducum gubernio, aucti ſuppetiis ſedem fixêre; abolitóque *Pannonum*, & aſſumpto *Hungarorum* nomine (quod ex vocibus *Hunnus* & *Avares* conflatum creditur) ex *Pannonia Hungariam* effecerunt. Hungari poſita ſenſim gentili feritate Civilem cum triumphatis Pannonibus vitam colere, legibus ſubjici, atque ad omnem humanitatem informari cœpêre; donec plenè exculti ſub SS. Duce *Stephāno Geyſā*, primi ex hungaris fidem Catholicam profeſſi, filio, victas Religioni orthodoxæ manus darent. Tantus SS. Ducis Zelus, populíque ſubjecti tam bellè mutati pietas illud promeruit, ut coronâ regiâ Polono Duci deſtinatâ Sylveſter II. Papa divinitùs præmonitus, deferente eam Legato *Aſtrico* Colocenſi Epi-

 ſcopo,

ſcopo, *A. Chr. 1000. die 27. Martii*, S. Stephanum honorárit: eique ſingularia quædam privilegia vigore Bullæ eodem tempore transmiſſæ impertîerit. Primum eſt: *S. Stephanum* eiúſque legitimos ſucceſſores, authoritate apoſtolica *Reges Apoſtolicos* eſſe declaratos, illiſque crucis præferendæ, quæ eſt Apoſtolatûs inſigne, jus conceſſum. *Alterum*: Sedis Romanæ vice Eccleſias Regni (*verba ſunt Bullæ*) diſponere atque ordinare, iiſque Prælatos præficere. Et hæc præcipua. Ex prima Regum familia, cujus præcipua gloria ſunt SS. *Stephanus* & *Ladislaus*, tot numerat Hungaria Sanctos, quot nulli hactenus aliorum Regnorum ac Provinciarum domui inter ſuos cenſere licuit. Sunt & alia quàm plurima, quæ Regnum Hungariæ commendant, ſed quia paſſim à Domeſticis & exteris conſcripta viſuntur, nec nobis hiſtoriam texere propoſitum, ſufficiet inſtituto noſtro pauca ex multis delibáſſe. Regio eſt pulcherima, cui Nobiles, Regiæque Civitates plurimæ, divite repletæ Cive: Munimenta totâ Europâ celebrata: copioſam conciliant elegantiam & venuſtatem. Rebus omnibus, quæ traducendæ humanæ vitæ ſerviunt, non modò ad commoditatem, verùm etiam ad delicias magnâ ſui parte inſtructa, ut adeò una ſibi ſufficere videatur. Metallum omnis generis, Salem & Colores profundit largiſſimè. Cornuta pecora ſingularis bonitatis & magnitudinis, quibus ſuperabundant Incolæ, Italis, & Germanis: Vinum Bohemis, Polonis, Sileſiis, &c. liberaliter ſubminiſtrat. Ab aurea *Kremnitzii* cuſa moneta; Atque à liquore verè aureo, quem Montes *Tokaini*, vel ideo omnium montium primi & nobiliſſimi, generant, orbi plurimùm innotuit; & gentes etiam remotiſſimas in ſui æſtimationem & amorem excivit. *Inſigne* Hungariæ duobus ſcutis conſtat. Primum exhibet in *campo rubro quatuor albas faſcias*, quæ, ut concors vult ſententia, quatuor fluvios *Danubium*, *Savum*, *Dravum*, & *Tibiſcum* Significant. Et hoc antiquæ Pannoniæ fuiſſe *inſigne* valde eſt probabile, ut quæ latiùs patens etiam *Savum* & *Dravum* complectebatur, quos moderna Hungaria propriè accepta excludit. Scutum alterum ſub aſpectum ponit modernæ Hungariæ *inſigne* proprium, éſtque privilegiorum Pontificiorum Regnique Apoſtolici maximè index. Eſt autem *Campus* itidem *ruber* cum *triplici monte viridi* ſive *Tricolli* Hungariæ; hujus medio, ſummóque vertici *Corona* impoſita, Coronæ *crux duplex argentea* (paſſim patriarchalem dicimus.) inſerta conſpicitur, Sed & de hoc ſatis.

Hunnus, i, m. Ungărus, i, m. Geogr. *Vugrin*. r. Hunger. Ungarer. *Magyar*.

Hūſo, ōnis, m. Plin. *Viza riba*, *Vizovina*. r. Hauſen. ein Fiſch. *Viza hal*.

Hўăcinthus, thi, m. Virg. *Hiacint czvèt* ali *dragi kamen*. e. Hyacinth-Blum, *oder* s. Edelgeſtein. *Hiatzint ſzü*, vagy *drága kö*. 2. Nom. pr. pr. *pulcherrimi pueri*, quem *Apollo* adamabat.

Hўădes, ădum. f. *plur.* legitur & *hўăs*, in ſingulari. *Szedem zvèzd*, *koje kad iſze na nebu pokaſu*, *ſzkoro vſzegdar deſch znamenuju*. Das Sieben Geſtirn, vvelches mehren theils Regen-Wetter in ſeinen Aufgang mit ſich bringt. *Het tſillagok*, *mellyek midön ki nyilatkoznak*, *eſöt jelentenek*. ità Aſtronŏmi.

Hўălĭnus, a, um, Vide *Vitreus*.

Hўălŏĭdes, um. f. *plur. idem quod* humor vitreus in oculis. *Ochni ctök*. &c.

Hўăŏthēca, æ, f. *Meſsto za chuvanye ſztekèl*, r. Glaſs-Kalter. *üveg tartó*, *örzö hely*.

Hўălurgĭa, æ, f. *Szteklenicza*, *gdeſze ſztekla napravlyaju*. e. Glaſs-Hütten. *üveg tſináló hely*.

Hўălurgus, i, m. *Szteklar*, *koj ſztekla napravlya*. r. Glaſs-macher. *üveg tſináló*. Vid. *Vitriarius*.

Hўălus, i, m. Vide *Vitrum*.

Hўberna, orum, n. *plur.* Vide *Hiberna*.

Hўberno, Vide *Hiberno*.

Hўbernus, Vide *Hibernus*.

Hўbla, Vide *Hibla*.

Hўbrĭca, Vide *Hibrida*.

Hўbris, Vide *Hibrida*.

Hўdătŏĭdes, is, m. eſt humor oculi aqueus.

Hўdĕrĭcus, a, um. Vide *Hydropicus*.

Hўdron, i, n. Cæl. Rod. *idem ac* tuber terræ.

Hўdra, æ, f. Hўdrus, i, m. *Vodena kacha*. e. Waſser-Schlang. *Vizi kígyó*.

Hўdrargўrum, i, n. (ex minio excoctum, purgatumque) Plin. *Sivo ſzrebro*, *ochiſcheno*, s. Queckſilber. *Eleven kéneſö*.

Hўdrāula, *&* Hydraules, æ, m. item Hydraulus, *vel* Hydraulos, li, m. *Organiſt na vodèneh orgulah*. r. Organiſt der auf die Waſſer-Orgel ſchlagt. *Vizi Organáſ*.

Hydraula, æ, *&* Hydraūlis, is, f. *Orgule vodene*, *negda od Gerkov zmiſlyene*. e. Waſser-Orgel die vor Zeiten die Griechen ausgedichtet. *Vizi orgona régenten a' Görögöktül kigondolt*.

Hydrau-

Hydraulax, ăcis, m. Cal. *Brazda, Járek vodni.* e. Waſser-Furch. *Viz barázda.* Latinè *Sulcus*, vel *Canalis aquaticus*.

Hydraulĭca, æ, f. Vitruv. *Meſtria po cZevek izpelyati vodu iz dolnye na viſsinu*, 2. *Vodeni mlh. z klmſte voda na viſsinu, ali kam drugam tira.* Die Kunſt das Waſser von unten heraus durch die Röhren biſs zu oberſt eines Orths zu leiten, 2. Die Waſser-Pompe. *Tſőtőkben alatſonſágról magaſságra az vizet felvinni meſterség*, 2. *Vizet fúvó, mellyel az viz magaſságra felkzerik.*

Hydraulis, is, m. Petron. Vide. *Hydraula, æ, m.*

Hydrelæum, æi, n, Galen. *Olja z vodum smeſsanye.* e. Vermiſchung aus Waſser, und Oel. *Olajt vizzel egybe-keverés.*

Hydria, æ, f. Cic. *Poſsuda vodena, vedricza.* s Waſser-Gefäſs, groſser Waſser-Eymer. *Viz edény, veder.*

Hydrocardia. æ, f. *Szercze - Vodena bol.* e. Hertz-Waſser-Sucht. *Viztől ſzív fájdalom.*

Hydrŏcēle, es, f. Plin. *Vodena Kila.* r. Waſser-Bruch. *Tőkőr, Tőkiben gyűlt viz.*

Hydrŏcĕphălum, i, n. hydrocepbalos, *vel* us, *i*, m. Cels. *Glavo - bolya iz mechvarnoſsti med lubanyum y koſum ſstojeche.* s Haupts-Weh von vielen Flüſsen zvviſchen Hirn-ſchaalen und Haut liegenden. *Fej fájás az kaponya és bőr kőzőtt-való nedveſségtűl.*

Hydrologia, æ, f. *Sztara negdaſsnya vodena vura meſzto ſzadaſsnye peſzbene potrebuvana.* Ein vor Zeiten Waſser-Uhr, vvelche ſtatt der Sand Uhr gebraucht vvurde. *Régi viz óra, mely régenten a' moſtani folyó órák helyett vólt.*

Hydromantes, æ, m. Catull. *Vuhvecz, koj iz ſzraiſſa vode doiduchu povida.* r. Wahrſager aus dem Waſser. *Vizből jövendőlő.*

Hydrŏmantia, æ, f. Auguſt. *Vuhvenye iz vode.* Das Wahrſagen aus dem Waſser. *Vizből jövendőlés.*

Hydromantĭcus, i, m. Vide *Hydromantes.*

Hydrŏmel, & hydromĕli, n. *Indeclin. Medicza*, barbarè *cerbet.* s. Honig-Waſser. *Méses viz, Méh-ſer.*

Hydromphălus, *vel* hydromphălos, i, m. hydromphalum, i, n. Cal. *Vodena na pupku kila.* r. Waſser-Bruch des Nabels. *Kőldőkőn vizi tőtőſſég.*

Hydromyla, æ, f. hydromylium, ii, n. Vitruv. *Vodeni melin.* e. Waſser-Mühl. *Vizi malom.*

Hydrŏpărăſtăta, æ, f. *Meſsnik, koj pri meſsi meſzto vina vodu poſzveti y alduje.* r. Prieſter der bey der Meſs, Waſser ſtatt des Weins vveihet und gebrauchet. *Pap, ki miſé ſzolgáltatáskor vizet bor hellyet fel-áldoz.*

Hydrŏphŏbia, & hygrophobia, æ, f. Plin. Cels. *Bol iz griza ſztechnoga pſza dobajajucka, v-koj bolen nemore ni z-daleka vode gledati, menye piti.* Ein Kranckheit, nach empfangenen tollen Hunds-Biſs, da der Krancke kein Waſser auch von vveiten leyden kan. *Dűkős eb marásától-való fájdalom, mellyben az vizet ſemmiképen nem láthatya az ollyan beteg.*

Hydrŏphŏbus, i, m. *Vgriſen od ſztechnoga pſza, y z-daleka ſze vode bojechi, menye nyu pijuchi.* Von tollen Hund gebiſsen, der das Waſser fürchtet, und noch vveniger trüncket. *Dűkős ebtűl meg-harapott, ki az vizet távulról ſemmézheti, annál inkább ſem láthatja.*

Hydrophŏrus, i, m. *Vodo-noſz.* r. Waſser-Trager. *Viz-hordozó.*

Hydropĭcus, a, um. *Vodenu bol imajuchi, Vodenichen.* Waſser ſüchtig. *Vizkórſágos.*

Hydrŏpĭſis, is, f. *Plin.* Hydrops, ŏpis, m. *Vodena bol, vodena nemoch, Beteſzt.* e. Waſser-ſucht. *Viz kórſág.*

Hydrŏpŏta, & hydropotes, æ, m. *Vodopia.* Ein Waſser-Trüncker. *Bornemiſzſza.*

Hydrops, ŏpis, m. Vide *Hydropiſis.*

Hydrotĭcus, a, um. *Vodu tirajuchi, ſzilechi*, 2. *Pot tirajuchi.* Waſser-treibend, 2. Schvveiſs-treibend. *Vizet hajtó*, 2. *Izzadást kergető.*

Hydrus, i, m. Plin. Vide *Hydra.*

Hyĕmālis, is, *com.* le, n. Colum. *Zimſzki.* Winterlich. *Téli.*

Hyemătio, onis, f. Varro. *Zimuvanye.* e. Übervvinterung. *Telelés.*

Hyemătus, a, um, Plin. *Zmerſnyen.* Übertrohren. *Meg-fagyott.*

Hyĕmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Zimujem, chefs zimu prebivam.* Übervvintere. *Telelek.* Synon. *Hyberno, Hyemem perago.*

Hyems, ĕmis, Vide *Hiems.*

Hygĕa, eæ, f. Mart. *Boſicza zdravja.* e. Göttin der Geſundheit. *Egéſségnek iſten aſzſzonya.*

Hygiĕia, æ, f. *idem quod* Sanitas.

Hygrŏcollyrium, ii, n. *Ochna voda.* s. Augen-Waſser. *Szemben-való viz.*

Hyllus, i, m. *Nom. prop.* filius Hercŭlis.

Digitized by Google

Hўmen. & Hўmen, ĕnis, m. membranula in natura muliebri, nota virginitatis, quamvis inter rei Anatomicæ peritos ſatis conſtet in virginum diſſectionibus pelliculam ejuſmodi nullam inveniri *ità Cal.* 2. *Popevka ſzvadbena. ſzvatovna. Piſzma pirovna, Pirovnicza*, Ovid. 3. *Bog ſzvadbeni.* 2. s. Braut-Lied, 3. r. Gott der Hochzeiten. 2. *Menyegzôi ének*, 3. *Menyegzôi Iſten.*

Hўmĕnæus, æi, m. *Nom. propr.* Virg. 2. Vide *Hymen.* N. 2. & 3. Item *Szvadba.* e. Hochzeit. *Lakadalom. Nagzi.*

Hymnia, æ, f. *Cognomen eſt* Dianæ.

Hymnio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Prud. Vide *Canto, Cano.*

Hymnŏlŏgus, i. m. Firm. 1. *Peſzmo-Pevecz, Popevavecz*, 2. *Pohvalitel.* r. Lieder-Singer, 2. r. Lobſprecher. *énekelô*, 2. *Ditsérô.*

Hymnus, i, m. Mart. *Hvalna popevka*, *peſzem.* s. Lob geſang, Lied. *ének*, *iſteni ditséret.*

Hўpæthrum, i, n. & *Hypethrĭum*, ii, n. (*barbarè* Altāna.) *Sztaliſche na zraku pod nebom prez krova.* Offener Orth unter dem Himmel. *peregr.* Altan. *Fedetlen hely*, *ſzabad ég allyai.*

Hypæthrus, a, um, Virg. *Nepokrit*, *pod ſzamem nebom.* Unbedeckt, offen unter dem Himmel. *Fedetlen.*

Hўpăgōgēus, ei, m. *Orudje*, *z-kimſze kamenye gladi.* s. Inſtrument die Steiner damit glatt zu machen. *Szerſzám, mellyel az kövek palléroztatnak.*

Hўpăpante, es, f, *idem ac* Feſtum Purificationis, B. V. M. *Szvechnicza*, &c.

Hyparchos, i, m. *Latinè* Gubernator.

Hўpĕra, æ, f. *Na Ladji vuſe.* s. Segel-Seil am Schiff. *Hajó kötél.*

Hўpĕraſpiſtes. æ. m. *idem ac* Propugnator.

Hўperbŏla, æ, & *Hyperbole*, es, f. *latinè.* Exceſſus.

Hўperbŏrĕus, a, um, Vid. *Septemtrionalis.*

Hўpĕrīon, ŏnis, m. *idem ac* ſol. *Item* Pater Solis. *ita Poëta.*

Hypnāle, es, f. *Kacha*, *koja chloveka vu ſznu mori.* e. Schlange, ſo den Menſchen im Schlaff tödtet. *Kigyó*, *melly az embert álmában meg-öli.*

Hўpŏcătharſis, is, f. *Mehko y lehko Terbuha ochiſzchenye.* e. Gelinde Bauch-Reinigung. *Lagy és könnyü has menés*, *tiſztúlás.*

Hypocauſtum, i, n. Vitruv. *Hiſa*, ali *meſzto za pot*, *kupely za pot*, *Potna kupely.* s. Schvveiſs-Bad, e. Bad-Stuben *oder* ſonſt eine Stuben, Orth zu baden. *Izzadó fördö, förd̄öház.* 2. Vid. *Cella* N. 1. 3. 4. & 5.

Hўpŏchondriăcus, a, um. *Od ſzlezene boli y cherne zlatenicze vesz zamiſſlyen y žaloſzten.* Von der Milz-vvehe, und ſchvvartzer Gall-Kranckheit melancholiſch. *Lép, és fekete epétül eſze-nelkül való ſzomorú.*

Hypochondrĭum, ii, n. *Hypochondrĭa*, æ, f. *Veſchina*, *ſztran tela.* Das vveiche Orth unterhalb den kurzen Rippen. *Két oldalnya az embernek.* 2. Transl. Vid. *Triſtitia*, *Mœror.*

Hypochўma, ătis, n. *Hypochўſis*, is, f. *Okrepnenye oka.* r. Uberlauff der Augen, Staaren im Aug. *Szemben-való nedveſségnek meg-keményedése.*

Hypŏcrĭſis, is, f. *Latinè* Simulatio. *Zkazlivozt, Liczumirnoſt, Liczumirje.* e. Gleiſsnerey, *Heucheley.* *Kép mútatás, ſzín mútatás.*

Hypocrĭta, æ, m. *Zkazlivecz, zkazlivicza, Liczumirecz.* r. Gleiſsner. *Kép-mútató.* Latine *ſimulator.*

Hypocrĭtĭcus, a, um. *Zkazliv*, *Liczumiren*, *Neiſztinit.* Gleiſsneriſch. *Kép-mútató.*

Hypodidaſcălus, li, m. *Podvuchitel.* r. Unter-Lehrmeiſter. *Oskola meſter alat-való Tanító, Preceptor.*

Hypodўtes, æ, m. *Nuternya dolamicza*, *halyicza*, *zobun.* s. Unter-Kleyd. *Dolmányotska*, *Belſô ruha.*

Hypogēum, ei, n. *Latinè* Cella ſubterranea. *Hiſa pod zemlyum*, *zemunicza*, *pivnicza*, &c. s. Hauſs unter der Erden, r. Keller, &c. *Föld alatt-való ház*, *pintze*, &c.

Hypŏglotſis, ĭdis, f. Cal. eſt *Caruncula* quâ lingua cohæret inferiori parti; vel *inflammatio* linguæ in parte inferiori, 2. *Medicina* contra raucedinem.

Hypolāis, ĭdis, f. (Avis.) *Muho-lovicza ptticza.* e. Graſsmuck. *Légy* vagy *bogár-fogó madár.*

Hypomnēma, (*juxta accentum græcum* hypomnēma) ătis, n. Cic. *Zaznamenuvanye dugovany*, 2. *Raztolmachenye*, 3. *Kniga zapiſzanya vſzakojachkeh chesz leto dugovany.* e. Aufzeichnung deren Sachen, 2. Eine Auslegung, Erklährung, 3. Regiſter *oder* Buch gemeiner Handel, s. Jahrzeit-Buch. *Dolgoknak fel jedzése*, 2. *Magyarázás*, 3. *Eſztendöbéli dolgokat fel-jedzö könyv.* Ita Cic.

Hypopēdium, hypopŏdĭum, ii, n. *Latinè* ſcabellum pedum. *Noſna klupchicza.* r. Fuſs-Schäm-

Schämmel. *Láb-alatt-való ſzék*, *Zámoly.*

Hypophäulum, i, n. *Medic.* Vid. *Diata.*

Hypŏpÿon, ii, n. *Ocbni gnoj.* s. Aug-Eyter. *Tſipa.*

Hypŏpĭon, ii. n. Cal. *Modricza pod okom.* Blauer Strich, *oder* e. Maſen unter dem Aug. *Szem-alatt-való kékség.*

Hyposphagma, ătis, n. Galen, *Latinè* ſuffuſio ſanguinis, Corruptio ſanguinis ſuccutanei à verbere&c. inducta. *Modricza kervava med koſum y meſzom od vudarcza kakvoga vucbinyena*, 2. *Modro*, ali *kervavo oko.* Die Unterlauffung des Blūts voneinem Schlag, 2. B'aues, *oder* blütiges Aug. *Megtörött fekete vér a' bőr-alatt*, 2. *Kék* vagy *véres ſzem.*

Hypoſtăſis, is, f. Vid. *Perſona N.* 2.

Hypotĕnūſa, æ, f. Geometr. *Naprèk rèz*, peregr. *Linia.* e. Zvverg-Linien. *Kereſztül tſinált linea.*

Hypŏthēca, æ, f. Cic. *Zalog*, *zaſztav dugovanya negibucbega.* s. Unterpfand, e. Verpfändung eines unbevveglichen Dings. *Zálag.* Hypotheca conventionalis, expreſſa, tacita, legalis &c. *ità JCti.*

Hypothecārius. a, um, JCt. *V-zalog dan*, *ali priet; k-zalogu ſzpadajucbi*, *ſsliſſajucbi.* Was auf Pfand gegeben, *oder* genommen vvird, zu Pfand gehörig. *Zálagban adott* vagy *vett*; *Zálagboz-való.*

Hypothecārĭus, ii, m. JCt. *Latinè*: *Creditor*, cui Debitor rem quampiam immobilem vg. Prædium (per hoc enim hypotheca differt à pignore, quod ſolùm circa rem mobilem verſatur) in hypothecam dat. *Poſzuditel penez* &c. *Za imanye* &c. *vu zalog dano*; *Primitel*, *Zadaveczalog imanya za dūg zaloſenoga.* r. Ausleyher des Gelds auf die Verpfändung eines unbevveglichen Guths; r. Empfanger *oder* Beſizer eines um die Schuld verſetzten Guths. *Zálagért pénzt adó*: vagy *Jóſzágot zálagban tartó.*

Hypothĕſis, is, f. *latinè* Conditio, ſub qua aliquid dicitur, quæritur, &c. *Theſis* è contra eſt, dum aliquid abſolutè proponitur, &c.

Hўpŏthўra. æ, f. *Hypothyrum*, i, n. Vitruv. *Idem ac* Cavitas valvarum.

Hypozÿgĭa, orum, n plur. *Sivina, kojajárem vlecbe.* s. Joch-Thier. *Iga-hizó barom.*

Hysgĭnus, a, um, Tertul. *Fiolicbne boje* peregr. *farbe.* Viol-Färbig. *Viola ſzinü.*

Hyſsōpītes, æ, m. Colum. *Iz Iſopa Vino*, *velendubovo-vino.* r. Iſopp-Wein. *Iſópos bor.*

Hyſsōpus, i, f. Hyſſopum, i, n. Plin. *Iſop*, *Velendub.* Hyſopp. *Isóp.*

Hyſtĕra, æ, f. *Latinè* Uterus.

Hyſtĕra, orum, n. *plur.* ſtrabo. *Idem quod* ſecundinæ. *Zaporod.* e. Nach-geburth. *Születés-után való.*

Hyſtĕralgĭa, æ, f. Medic. *Maternicza.* Mutter-Weh. *Anya-méh.*

Hyſtĕrŏlŏgĭa, æ, f. *Zadnyi govor*, *govorenye*, 2. *Zmeſſanye cbeſza*, *kadaſze pervo poſztavi nazàd, y zadnye na pervo.* e. Lezte Rede, 2. e. Vermiſchung, vvann das erſte zu lezten, und das lezte zu erſt geſezt vvird. *Utólsó beſzéd*, *beſzélgetés*, 2. *Egybe-zavarás*, *keverés*, *mikor valaminek az eleje hátúl*, *az hátúlya elöl fordúl.*

Hyſtĕrŏtŏmŏtŏcia, æ, f. Embrўŏtŏmia, æ, f. Medic. *Ploda*, iliti *deteta izrezanye iz terbuba.* e. Auſſchneydung einer menſchlichen Frucht. *Magzatnak a' méhből kimetſzése.* Latinè *Sectio uteri*, *partus Caſareus.*

Hyſtĕrŏtŏmia, æ, f. Medic. *Razkotriſenye rodecbe Matere.* e. Zergliederung der Gebähr-Mutter. *Nebezkes aſzſzonynak izenként felbontáſa.*

Hyſtrix, ĭcis, f. Vid. *Hiſtrix*, *ĭcis*,

I.

I *Imperat.* (*ab* eo) *Pojdi*, *idi.* Gehe du. *Fredi*, *Menj.*

Jacchus, chi, m. *Virg.* Vid. *Bacchus.* 2. per *Metonym.* Vid. *Vinum.*

Jăceo, es. ere, jacui, (Neu.) Cic. *Synon.* Cubo, Decumbo, proſtratus ſum. *Léſim.* Lige. *Fekſzem*, *Feküſzöm.* 2. Transl. Vid. *Torpeo*, *Deſideo.*

Jăcio, is, ere, jēci, jactum, (Act.) Cic. *Hitam*, *Baczam*, *Mechem*, *Berczam.* Werffe. *Hajitom*, *Vetem.*

Jactābundus & Jactĭtābundus, a, um, Gell. *Znaſſajuchiſze*, *Hvalechi*, 2. *Szlape hitajuchi.* Ruhmſichtig, ſich lobend, preyſend, 2. e. Wellen vverffend. *Ditſekedő*, *kérkedő.* 2. *Habzó*, *Hánykodó.*

Jactans, antis. om. *Quint.* Jactantior. *Virg.* Jăctantiſſimus. *Spartian.* Vid. *Jactabundus.*

Jactan-

Jactanter, *Adv.* *Amian.* Jactantiùs. Tacit. *Hvalech, znaſſajuch.* Mit Ruhm, prächtig. *Kérkedve.*

Jactantia, æ, f. Quint. *Szamega ſzebe hvalenye, znaſſanye, prejtimavanye.* e. Ruhmredigke t. *Kė kevekeny ég.* Inanis jactantia. Quint. *Prazna hvala.* &c.

Jactatio, onis, f. Cic. *Raztreſſenye, Razgibanye,* 2. *Hitanye, Metanye, Baczanye, Berczanye.* e. Bevvegung, das Schütteln, 2. Das Werffen, Schmeiſſen. *Meg-rázatás,* 2. *Hányás vetés,* 3. Vid. *Jactantia.*

Jactātor, ōris, m. Claud. *Pohvalicza, ſzam ſzoji hvalitel, Hvala-Januſs.* Ein Prahler, r. Ruhmreder, Groſsſprecher. *Kérkedö, Maga hányó.*

Jactātōrium, ii, n. Galbin. *Hitalnicza, z kojumſze kamenye, ſztrele &c. kitaju.* Ein Werff-Zeug, mit vvelchem man Steiner, Pfeilen &c. vvürfft. *Szerſzám, melyből követ, nyílat hajtbatni.*

Jactātus, ús, m. *Virg.* Vid. *Jactatio.* N. 2.

Jactĭto, as, are, avi, atum, (Frequent. à *Jacto*) Cic. *Guſztokrat hitam,* 2. *Guſztokratſze hval.m. znaſſam.* Liv. Offt vverffe, 2. Ich rühme mich offt. *Gyakron hányom, hánydogalom,* 2. *Kérkedezek.*

Jacto, as, are, avi, atum, (*Frequent. à jacio.*) Cic. *Idem.* 2. Transl. Vid. *Oſtento, vexo, Objicio.* Jactari fluctibus, Conviciis. *Cic.* Jactari odiis: *Virg.* Jactari morbo: *Horat.* Jactare genus: *pro* laudare ſuam originem: *Ovid.*

Jactuōſus, a, um, *Noni.* Vid. *Jactans.*

Jactūra, æ, f. Cic. *Izhitanye vu morie blaga, vu pogibeli vtoplenya.* r. Ausvvurff der Güther in das Meer an ein Schiff-Gefahr. *Jóſzágnak, partékának veſzedelemkor tengerbe hányáſa, vetéſe,* 2. *Kvar.* r. Schaden. *Kár-vallás.* Jacturam facere. Cic. *Kvarnomu biti, kvar imati.* Schaden leyden. *Kárt vallani.*

Jactus, ûs, m. Cic. *Hit, Hitecz, bitacz.* r. Wurff, Schuſs. *Hagyitás, hanyitás, hajtás.* Jactus fulminis *Cic.* Ad teli jactum pervenire: *pro* propè invicem accedere: *Curt.*

Jăcŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Hitliv, ſztrelyiv, kaj.* ali *iz chiſzaſze hititi more.* Das ſich vverffen laſt, aus vvas man ſchieſsen kan. *El-lövetö, elhagyítható.*

Jăcŭlāmen, ĭnis, n. & Jăcŭlāmentum, i, n. *Liv.* Jăcŭlātio, onis, f. Quint. *Hitanye, ſztrelyanye.* s. Schieſsen. *Hagyitás, lövés,* 2. Transl. *Z recbmi bodenye, pehanye.* s. Stichvvort. *Szóval-való ſzúrás.*

Jăcŭlātor, oris, m. Liv. *Sztrèlecz, hitavecz.* r. Schütz, Werffer. *Hagyító, Lövö.*

Jaculātōrius, a, um, JCt. *Sztrelszki, ova, ovo ſztrélni.* Zum Schieſsen gehörig. *Lövés-hez-való.*

Jaculātrix, icis, f. Ovid. *Sztrelyavicza, ſztrelkinya.* e. Schieſserin. *Lövöné.*

Jăcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) *Sztreljam, hitam.* Schieſſe, vverffe. *Lövök, hagyitok, hajnyitok, hajtok.*

Jăcŭlum, i, n. Cic. *Kopje, darda, ſida.* e. Wurff-Spieſs. *Hagyitó darda.* 2. Idem quod *Jactus.* ità Claud.

Jăcŭlus, i, m. Ælian. *Kacha na drevo gmazecha, iz kògaſze hita na mimo iduche.* Eine Schlang die auf dem Baum kriechet, und von oben her auf die Leute ſich vverffet. *Fára máſzó kigyó, melly az által-menőkre leboesatkozik.*

Jālyſus, is, m. Vid. *Bacchus.* Legitur & *Jalyſſus.*

Jam. *Adv.* Terent. *Szada, vezda, ſzad.* Jezund, jezt. *Immár, már, moſt.* Jamdūdum. *Adv.* Plaut. Jam pridem, iam diu *Adv.* Cic. *Jur zdavnya, jur od davna, vre zdavnya, jeſt od davna.* Schon längſt. *Már régen.* Nota etiam *uſus ſequentes:* Jam jam. Cic. *Taki, kak najberſé.* Alsobald, ohne verzug, grad jezt. *Mindjárt, majd majd.* Jam tum. Cic. *Vre onda.* Schon damahls, ſchon davumahl, zur ſelben Zeit. *Már akkor.* Jam tum, cùm juſſit. Terent. *Ravno onda, kada je zapovedal.* Eben zu der Zeit, als er befohlen hat. *épen akkor, mikor parantſolta.* Jam à principio. Cic. *Taki od pochetka.* Stracks von Anfang. *Mindjárt kezdetétöl-fogva.* Jam inde à pueritia, *vel* jam uſque à pueritia, &c. Terent. *Vre taki od detinſztva.* Gleich von Kinds-Weſen an. *Már mindjárt gyermekségemtöl-fogva.* Jam olim. Terent. *Vre od negda.* Schon längſt. *Már régtöl fogva.* Jam primùm. Terent. *Sztopram ſzada.* Erſt jezt. *Még moſt.* Jam verò. Cic. *Szada pak.* Nun aber. *Már pedig.* e. g. Jam verò quid dicam? *pro* nunc verò, *&c.* Jam tandem, pro *tandem aliquando.* Cic. *Konaj negda, jedvaj jenkrat.* Nun einmahl. *Már valaha.* Perficiam, ut iam tandem, quod intendo, eveniat. *Vuchinim, da vre negda jeden pùt, kaj kanim, na konecz dojde.* Ich vverde verſchaffen, das endlich, vvas ich vorgenomen, geſchehe. *Megtſelekſzem, hogy már valaha meg-légyen, a' mit akartam.*

Jānēum, ei, n. Vid. *Alumen.*

Jānĕus, ei, m. Feſt. Vid. *Janitor.*

Jānĭtor,

Digitized by Google

Jānĭtor, oris, m. Cic. *Vratàr.* r. Thor-Hüter, Portner. *Ajtón-álló.*

Janĭtrix, ĭcis, f. Plant. *Vrataricza.* e. Thor-hüterin, Portnerin. *Ajtón állóné.*

Janthĭnus, a, um, Mart. *Violichni.* Viol-braun. *Viola-ſzinü.*

Jānŭa, æ, f. Cic. *Vráta.* e. Thür, Pforte, s. Thor. *Ajtó.*

Jānŭal, is, n. Feſt. *Pogacha, Gibanicza, Janu kralyu diachkomu (Latinſzkomu) aldu-vana.* Gevviſſe Arth von Kuchen, *oder* Torten, dem lateiniſchen König *Jano* ge-opffert. *Pogátſa,* vagy *béles, mellyet régenten Jánus Iſtennek áldoztak.*

Jānŭārius, ii, m. (à Janua anni, *vel* à Jano) Cic. *Szécben* ali: *Proſzinecz meſzecz.* Der Monath Jenner. *Kis karátſon hava,* vagy *Boldog aſzſzony hava.*

Jānus, i, m. *Nom. propr.* qui bifrons fuiſſe ob ſingularem providentiam dicitur, eò quòd & præterita noſceret, & futura proſpiceret.

Jāpyx, ўgis, m. Horat. *Veter od ſzunchenogá zahoda.* r. Weſt-Wind. *Napnyúgoti ſzél.* Synon. *Caurus.*

Jasminum, i, n. *Botan.* Vid. *Gelſeminum.*

Jaſpis, *vel* Iăſpis (*ſic & in aliis ſimilibus una ſyllaba (præſertim in carmine) dividi poteſt in duas.*) ĭdis, m. Plin. *Zelenkaſsti dragi kamen.* Ein grünliches Edelgeſtein. *Zöld drága jáſpis kö.* Pro exemplo ſerviat *Diſtichon* ſubjunctum:

> Sardŏnўchas, ſmaragdos, Adamantes, Iăſpĭdăs uno.
> Portat in articulo Stellæ Severe meus.
> *Mart. l. 5.*

Jaſpŏnyx, ўgis, m. Plin. *Bél kakti ſzněg dragi kamen.* r. Schneevveiſſe-Eedelgeſtein. *Hó formájú fejér drága kö.*

Jātrălīptes, æ, m. Petron. *Vrachàr, likàr, ſzame maſzti napravlyajuchi, y z-ſnyimi vrachechi y terſechi.* r. Arzt der nichts als Salben macht, und andere damit ſalbet und handlet. *Keneteket tſináló* vagy *járúló orvos.*

Jatrus, i, m. Plin. *Vrachàr, likàr,* 2. *Ime perſzta perſzténoga.* 1. r. Arzt, 2. r. Zunahm des Ring-Finger. *Orvos,* 2. *Gyűrü hordozó újnak neve.*

Jăurīnum, i, n. Geogr. *Gyura, glaſzoviti varaš. Gràd y Jachina vu Vugerſzkom kralyeſztvu.* Rab, eine berühmte Stadt und Veſtung in Ungarn. *Győr, Egy nevezetes város és egyſzer s-mind Vár Magyar orſzágban.* Sedes eſt Gubernatoris militaris *Vulgò* Generalis, qui annua Stipendia ab Imperio Romano-Germanico accipit. Eſt autem Generalatus Jaurinenſis uti inter Cæſareo-Regios antiquiſſimus, ità dignitate primus. Huic proximus eſt Varaſdinenſis *in Croatia*, vel ſi antiquorum linguâ loqui malis, *in Szlavonia ſuperiore*, de quo ſupra. Vid. *Croatia.*

Jāzygia, æ, f. Geogr. Vid. *Dacia.*

Jazyges, um, m. *plur.* Vid. *Dacus.*

Ibēria, æ, f. Geogr. *Spanyolſzki kotàr Ărăgōnia zovano,* ali: *Spanyolſzko kralyeſztvo.* e. Hiſpaniſche Landſchafft Aragonien, *oder* das gantze Königreich Spanien. *Spanyol orſzág határa, melly Aragoniának neveztetik,* avagy *Egéſz ſpanyol orſzág.*

Ĭbex, ĭcis, m. Plin. *Divji kozel.* r. Stein-bock. *Vad ketske.*

Ĭbī *vel* ĭbī *Adv.* Cic. *Onde; ondi, totek, totu.* Dort, an dem Orth. *Ott, amott, ottan.*

Ĭbīdem, *vel etiam* ibĭdem. *Adv.* Cic. *Onde-iſzto, onde-ravno.* Eben daſelbſten, eben dort. *Ugyan ott.*

Ībis, is, & ĭdis, f. (Epic.) Solin. *Egiptonſzki ſtrok, ſtèrk, neki chern, neki naſſem ſzpodoben.* Ein Egyptiſcher Storch. *égyiptomi gólya.*

Ībyx, ўgis, *vel* ўcis, f. Plin. *Ribich, chulik pticza.* r. Kybiz, ein Waſser-Vogel. *Hal-fogó bibitz nevü madár.*

Ichnēumon, ŏnis, m. Plin. *Egiptonſzki miſs.* Eine Egyptiſche Mauſs. *égyiptomi egér.* Detinent ſe ad Nilum *fluvium.*

Ichnŏgrăphia, æ, f. *Vitruv.* Eſt futuri operis delineatio. *Kip, obraz, pelda* ali *ſzpodoba zrezana* ali *zmalana dugovanya nakanyenoga vg. hiſe, koju hoches zidati vuchiniti.* &c.

Ichthyŏcolla, æ, f. Plin. *Kelje ribje.* r. Leim von einem Fiſch, Hauſen-Blaſs. *Halból főtt enyv.*

Ichthyŏphăgus, (*aliis* Icthiopăgus,) i, m. *Ribo-jed.* Ein Fiſch-Freſser. *Hallal élő, hal evő.*

Ichthyopōla, æ, m. *Ribo-terſecz, Rib prodavavecz.* r. Fiſch-Handler. *Hal-áros.*

Ichthyopōlium, ii, n. *Tergoviſche ribje; meſzto za prodavanye rib.* r. Fiſch-Marckt. *Hal-piatz.*

Ichthyŏtrŏphium, ii, n. Colum. *Chuvalnicza rib; Ribja poſzuda, vu kojoj ſze ſive chuvaju ribe.* r. Fiſch-Gehalter; Fiſch-Weyer. *Eleven hal tartó bárka.*

Īco, is, ere, ici, ictum, (Act.) Cic. *Synon* Ferio, percutio. *Biem,* 2. *Chinim.* Schlage. 2. Mache,

Digitized by Google

a. Mache. *Verem*, *ütöm*, 2. *Tſinálom*. Icere fœdus, Cic. *Vuchiniti verno druſtvo, y zavez.* Ein Bund machen. *Szövetséget, frigyet kötni.* Tu fœdus iceras. *Cic. in Piſon.*

Ĭcon, ŏnis, f. Icŏna, æ, f. Iconia, orum, n. *plur.* Plin. *Kip, obraz.* s. Bild, e. Bildnuſs. *Kép, ábrázat.*

Icŏnĭcus, a, um. Svet. *Obrazni, Kipni, ſzpodobni.* Der Bildnuſs, vveſentlich abgemahlet. *ábrázati, képi.*

Ĭcŏniſmus, i, m. *Stampan, namalan obraz, kip, obrazenye, zmalanye obraza.* &c. r. Abtruck einer Bildnuſs. *Nyomtatott*, vagy *irott kép, ábrázat.* 2. Eſt Figura Rhetoricæ, ſimilis Ethopœjæ.

Iconŏclăsia, æ, f. *Poruſſenye, pogerdenye, preganyanye, ztanchanye kipov.* Das Stürmen der Bilder. *Kép üldözés, káromlás.*

Iconŏclaſta, æ, m. *Poruſſitel, zkonchitel kipov.* r. Bilder-Stürmer. *Kép üldözö, káromló.*

Ĭcŏsăĕdrum, i, n. & Icoſiedrum. *Mathematicum corpus* ex viginti triangulis æqualibus conſtans.

Ĭctĕrĭcus, a, um, Juven. *Zlatenichen, pun zlatenicze, kralyevſzku bòl imajuchi, veſz žut.* Gelb ſüchtig. *A' kinn a' ſárgaſág vagyon.*

Ictĕrĭtĭa, æ, f. Ictĕrus, i, m. Plin. *Zlatenicza y ſuſina po vſzem telu razleana, kralyevſzka bòl.* peregr. *Kralyevſzki beteg*, 2. *Szternatka pticza.* Plin. L. 3. C. 1. e. Gelbſucht, 2. r. Amerlinck, Vögelein. *Sárga betegség*, 2. *Gáborka madár.* Avis *Icterus* vocatur à colore (*flavo*) quæ ſi ſpectetur, ſanari id malum (*videlicet* regium morbum) tradunt & avem mori. Hanc puto latinè vocari Galgulum *ita Plin l.* 30. *c.* 11. Aliqui Chloridem putant. Vid. *Chloris.*

Ictis, ĭdis, f. Plin. *Küna.* r. Mader. *Nyeſt, erdei menyét.*

Ictus, ûs, m. Cic. *Vudarecz*, 2. *Hit.* r. Streich, 2. r. Wurff. *ütés, tſapás*, 2. *Hagyitás.*

Ĭcuncŭla, æ, f. Svet. *Kipecz, kipchecz, obrazchecz, peldicza.* s. Bildlein. *Képetske.*

Ĭd, ējus, n. Cic. Id temporis, Cic. *Vu onom*, ali *ovom vremenu.* Zu jener, dieſer Zeit. *Azon időben.* Aliquid id genus, Cic. *Nekaj takvoga.* Etvvas dergleichen. *Valami haſonló.*

Idcircò, *Conj.* Cic. *Zato, zarad toga, toga-radi, radi-toga.* Derohalben, darum, desvvegen. *Azért, annak-okáért.*

Ĭdēa, eæ, f. Cic. *Prilika, nachin.* peregr. *Forma.* e. Geſtalt, s. Vorbild, s. Muſter. *Formája*, vagy *képzelése, valaminek.*

Ĭdentĭdem, *Adv.* Cic. variè ſumitur. 1. *Guſzto krat, ſzplob.* 2. *Negda y negda, kad kad*, 3. *Vſzegdàr, kontinoma*, 4. *Jedno z-drugem, jedno na drugo.* 1. Offt, immerfort, 2. Dann und dann, 3. Allemahl, 4. Nach und nach, eins über das ander. 1. *Mind untalan, ſokſzor, gyakran*, 2. *Néha néha, egſzer s-máſszor*, 3. *Mindenkor*, 4. *Egyik a' máſikra.* Hoc identidem dicitis. *To guſzto krat velite.* Das ſaget ihr offt. *Azt gyakran mondjátok.*

Ĭdentĭtas, atis, f. Schol. *Jedinoſzt, iſztocha.* e. Ebenvveſenheit, einerley. *Egység, egyeſség.*

Ĭdĕō, *Conj.* Cic. Vid. *Idcirco.*

Ĭdĭŏchīra, orum, n. plur. *Prave ſzvoje ruke piſzma.* Eigene Handſchrifften. *ðnnön maga keze iráſa*, 2. *Zpochetka vuchinyeno piſzmo, iz kögaſze drugo izpiſzáva.* peregr. *Original.* Latinè, *Originale ſcriptum.* Original *oder* Haupt-und Urſchrifft. *Valamely dolognak elsö leiráſa, eredete.*

Idiŏgrăphum, i, n. *Idem quod* Idiochira, N. 1.

Idiŏgrăphus, a, um. Aull. Gell. Vid. *Autographus.*

Ĭdĭōma, ătis, n. *Vlaſztovitoſzt, oſzebujnoſzt jezika kojega.* e. Eygenſchafft einer Sprach. *Nyelvnek tulajdonsága.*

Ĭdĭōta, æ, com. Cic. *Chlovek prez chaſzti.* 2. *Proſchak, Priproſchak, ki nezna piſzma*, ali *nikaj nè vuchen.* Ein Menſch der kein Ambt hat, 2. Ein ungelehrter, unverſtändiger Menſch. *Tiſzt-viſelés-nélkül-való ember*, 2. *Tudatlan, paraſzt, iráſt nem tudó ember.*

Idiōtiſmus, i, m. *Oſzebuini kojega naroda nachin govorenya.* Abſonderliche Redens-Arth. *Köz ſzóláſnak formája, módja.*

Ĭdōlēum, ei, n. *Meſzto krivih Bogov, Bolvanſzka hiſa.* s. Götzen-Haus. *Bálványoknak háza.*

Ĭdōlŏlătra, æ, m. *Bolvanik, Bolvano-ſzluga, ki bolvane poſtuje, kipe iz dreva, kamenya*, &c. *za Boge derſi.* r. Götzen-Diener, der die Holtz-, Stein-, &c. Bilder für ein Gott haltet, und verehret. *Bálványt imádó, tiſztelő.*

Idololatria, æ, f. Idolŏmănia, æ, f. *Bolvanov poſtuvanye, za Boga imanye, Bolvanſztvo.* r. Götzen-Dienſt, und e. Verehrung. *Bálvány imádás.*

Idolŏthўtum, i, n. *Aldov, kiſze Bolvanom daje.* s.

jo. s. Götzen-Opffer. *Bálványoknak tett áldozat.*

Idōlum, i, n. Cic. *Bolvan, kip krivoga boga,* 2. *Sztraſſilo.* 1. Götz, s. Götzen-Bild, 2. s. Geſpenſt. *Bálvány,* 2. *Tündér, Lüdérts.*

Idōnĕē, *Adv.* Cic. *Prilichno, Prikladno, Verſztno, Vugodno.* Bequemlich, füglich, geſchicklich. *Alkalmatosan, illendő-képen.*

Idoneus, a, um, Cic. *Prikladen, Verſzten.* Geſchickt, bequem, füglich. *Alkalmatos; illendő.*

Idyllium, ii, n. *Kratko izmiſslenye.* Kurtzes Gedicht. *Rövid ki-gondolás.*

Jĕcĭnōrōſus, Jĕcōrōſus, a, um. Scribon. *Jetrobolen, ki na jetrah terpi.* Leber-Süchtig. *Mája fájó.*

Jĕcūnānus, i, m. *Feſt.* Vid. *Victimarius.*

Jĕcur, ŏris, *vel* cinŏris, n. Cic. *Jetra.* e. Leber. *Máj.*

Jecuſcŭlum, i, n. (Dimin.) Cic. *Jetricza.* s. Leberlein. *Májatska.*

Jejūnātio, onis, f. Tertull. *Poſztenye.* s. Faſten. *Böjtölés.*

Jejunātor, oris, m. Auguſt. *Poſztitel.* Der da faſtet. *Böjtölő.*

Jejūnē. *Adv.* Cic. *Natesſche; Nataſche.* 2. Metaph. *Zlochesſzto; ſzlabo; Prőſzto; Nevolyno.* Nüchtern. 2. *Transl.* Schlecht, ſchvvach, elendlich, ohne Nachtruck. *ékomra.* 2. *alávalóúl, ſzegényűl, Gyengén, paraſztúl.*

Jejuniōſus, a, um. Jejunioſior. *Plaut.* Jējūnus, a, um. Cic. *Teſch, Taſch, Poſztni.* Nüchtern. *éhomra-való.*

Jejūnĭtas, atis, f. Cic. *Teſchina, Taſchina.* 2. Transl. *Neznanoſzt.* e. Nüchterkeit. 2. e. Unvviſſenheit. *éhomſág.* 2. *Alávalóſag; Tudatlanſág.* Jejunitas bonarum artium. Cic. *Neznanoſzt dobreh meſtrsih.* e. Unvviſſenheit in Künſten. *A' jó meſterſégeknek tudatlanſága.*

Jējūnĭum, ii, n. Colum. *Poſzt.* s. Faſten. *Böjt.*

Jējūno, as, are, avi, atum. (Neut.) Pruden. *Poſztim, Poſztimſze.* Faſte. *Böjtölök.*

Jējūnus, a, um. Cic. Vid. *Jejunioſus.* Biduum ſinè alimento traho, Cibi nihil cepi.

Jentācŭlum, i, n. *Mart.* Jentātio, onis, f. Firm. *Predobedje, Predrúchak,* peregr. *Froſtukely.* s. Frühſtuck. *Feleſtőköm.*

Jento, as, are, avi, atum. (Neu.) Varr. *Predobedujem, Predrúcham.* peregr. *Froſtuklyam, froſtuklyujem.* Frühſtücke. *Feleſtőkömezek.*

JESUS, *gen. & Dat.* u *Accus.* um m. *Latinè* Salvator. *Prelyubl eni ſzvéta odkupitel y zvelichitel, jedini ſzin Bosji, druga vu preſzvetom Trojſztvu perſſona, y Szin vſzegdar prechiſzte Devicze MARIE vſzeh greſſnikov zagovornicze, y zavetnicze.* Der allerliebſter Welt-Erlöſer und Seeligmacher, Sohn GOtt des Vatters, andere in heiligſter Dreyfaltigkeit Perſon, Sohn der Unbefleckter Jungfrauen MARIÆ aller Sünder Vorſprecherin. *A' leg-ſzerelmeſebb világ meg-váltója, és üdvezítője; az Atya Iſtennek egyetlen egy fia; ſzent Haromſágnak máſodik ſzemélye, mindenkoron ſzeplőtelen ſzűz MARIAnak, minden bűnösök ſzó-ſzólójának ſzerelmes magzatja.*

Igĭtur, *Conj.* Cic. Vide *Ergo.*

Ignārius, a, um. *Marcell.* Vid. *Ignitus.*

Ignārus, a, um. *Quint.* Ignariſſimus, a, um. Plaut. *Neznajuchi.* 2. *Nepoznan.* Unvviſſend. 2. Unbeckandt. *Tudatlan.* 2. *Eſmeretlen.* Clementia ignara barbaris. *Tac.* pro *ignota.*

Ignāvē. *Adv. Cic.* Ignāvĭter. *Adv.* Hirt. *Leno, bojezlivo, nemarlivo.* Faul, Träg. *Tunyán, reſtűl.*

Ignāveſco, is, ere. (Inchoat.) Tertull. *Len, nemarliv poſztajem.* Faul vverde. *Reſtűlni, túnyáúlni kezdek.*

Ignāvia, æ, f. *Cic.* Ignāvĭtas, atis, f. *Juſt.* Vid. *Inertia, timiditas, formidatio.*

Ignāvio, ōnis, m. Aul. Gell. *Lenyák.* 1. Faulenzer. *Tunya.*

Ignāvus, a, um. Cic. 1. *Len.* 2. *Bojezliv, neſzerchen.* 3. *Bedaſzt, glyumpaſzt, neprikladen.* Faul, Träg. 2. Verzagt, ohne Hertz. 3. Untüchtig, Ungeſchickt. 1. *Tunya, reſt.* 2. *Félénk.* 3. *Balgatag, oktalan.* Habet in Comp. *Ignavior.* Plaut. ſuperl. *Ignaviſſimus.* Terent. Ignavus & timidus miles. Cic. *Len, bojezliv, y neſzerchen vojnik.* Faul, Träg, und verzogter Soldat. *Tunya és félénk katona.*

Igneſco, is, ere. (*Inch.* ab antiquo Verba *Igneo, es, ere.* &c.) Colum. *Vuſſſemſze, ognyen poſztajem.* Feurig vverde. *Meg-tüzeſedem.* 2. transl. pro *Excandeſco, vehementer iraſcor.*

Ignĕus, a, um. Cic. *Ognyen.* Feurig. *Tüzes, égő.*

Ignia, orum, n. *plur.* Feſt. *Pienye od ſganya ali zemlye na poſzudi zemlyeni.* Flecken und Schäden an irrdenen Hafen und Schüſſeln. &c. *Fazakas edényeken-lévő motskok.*

Ignĭārĭum, ii, n. *Plin.* Ignĭtābŭlum, i, n. Feſt. *Kreſzalnicza; kreſzalo, ognyilo.* s. Feur-Zeug. *Tűz ki-ütő ſzerſzám.*

Igniārius, a, um. Plin. *Kreſzalni, ognyeni.* Zum Feur-zeug, *oder* Fever gehörig. *Tűz ütő ſzerſzámhoz-való, tűzhöz-való.*

Ignĭcŏlor, ōris, *om* Compoſ. *Ognyo-lizz.* peregr. *Ognye-farb.* Feur-Färbig. *Tűz ſzínű.*

Ignĭcŏmans, antis, *om.* Prud. *Ognyolicze-laſz.* Feur-Farbende Haar habend. *A' kinek tűz ſzínű haja vagyon.*

Ignĭcŏmus, a, um. Virg. *Idem.*

Ignicŭlus, i, m. (*Diminut.*) Cic. *Mali ogeny, ognyecz.* s. Feuerlein. *Tüzetske.*

Ignĭfer, a, um. Lucr. *Ognyo-noſz.* Feur-tragend. *Tüz hozó.*

Ignĭfluus, a, um. Claud. *Ognyo-eczur, ognyo-ezurechi.* Feuer-flieſſend. *Tüzzel-folyó.*

Ignĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Ognyo-rod, iz ognya rogyen.* Von Feur gebohren. *Tüzböl ſzületetett.*

Ignio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Prud. *Ognyeno chinim.* Feurig mache. *Tüzessé tsinálom.*

Ignĭ-pŏtens, entis. *om.* Virg. *Ognyo-mochen, z-ognyem moguchi, ladajuchi.* Feur-mächtig, der mit Feuer gebiethen kan. *Tüzzel-biró.*

Ignis, is, m. (*in Ablat. ſing.* Igne & Igni) Cic. *Ogeny.* s. Feuer *Tüz.* 2. Transl. *Nepriatelſztvo veliko.* e. Groſſe Feundſchafft. *Ellenség.* Ignem igni ne addas. Prov. *Szerdu y nepriatelztvo, nepridaj k-ſzerdi y k-nepriatelſztvu*: Drugach: *ne vlej olje vu ogeny.* Man ſoll den Zorn und die Feindſchafft nicht vermehren: *oder*: Mann ſoll nicht Oel ins Feuer gieſſen. *Ellenségnek nagyobb ellenkezésre okot ne adj.* 3. *Lyubav.* e. Liebe. *Szeretlem, ſzeretet.* Vulnus alit venis & Cœco carpitur igni. *Virg. Æneid.* 4. v: 2.

> *Kad lyubavi hrani plamen,*
> *ák' prem z-nyega chine moreza;*
> *kakti tverdi térpi kamen,*
> *za ſzlavichka derſi skvorcza.*

IgnisSacer. Vid. *Canceroma.* Ignis feſtivus. *Kriſz, ogeny na veſzelje gorechi.* s. Freuden-Feuer-Werck. *Vigaſágnak Tüze.* Igni & aqua alicui interdicere. Cic. *pro* aliquem in exilium mittere. *Kŏga z-domovine pretirati.* Einem das Land verbiethen, aus Land vertreiben. *Valakit ſzámkivetésben kuldeni.* Igni, ferróque minari. *id eſt* propriè *Kŏmuſ̃e z ognyem y z-mechom au z-ſzablyum groziti.* Transl. *Kŏmu najvekſe nepriatelſztvo naznveſztiti y izkazati.* Mit Feuer und Schvverd dröhen. *Transl.* Einem die allerärgſte Feindſchafft ankündigen. *Tüzzel és fegyverrel valakit fenyegetni.* 2. Transl. *Valakinek igen nagy ellenkezéſt tudtára adni.*

Ignitabŭlum, i, n. *Feſt.* Vid. *Igniarium.*

Ignitus, a, um. *Comp.* Ignitior. *Cic.* Vid. *Igneus.*

Ignĭvŏmus, a, um. Lact. *Ognyo-blyujuchi, ognyo-bli.* Feur-Speyend. *Tüz okádó.*

Ignōbĭlis, is. *com.* le, n. Ignobilior, Ignobiliſſimus. Cic. *Neplemenit.* Unedel. *Nemtelen, nem nemes..* *Phras.* Nulla parentum laude commendatus, obſcuró locó natus. Ignobili, obſcuro, infimo genere editus. Conditione & fortuna, genere infimus. 2. Vid. *Vilis, Abjectus.*

Ignōbĭlĭtas, atis, f. Cic. *Neplemenitoſzt, neplemenſztvo.* Unedle geburht, Stand. *Nemtelenség.*

Ignobilĭter. *Adv.* Solin. *Neplemenito.* Unadelich. *Nemtelenül.*

Ignōmĭnĭa, æ, f. Cic. *Szramota,* peregr. *Spot.* e. Schand, Spott. *Gyalázat.*

Ignomĭnĭātus, a, um. Aul. Gell. *Oſzramoten, opſſanyen.* Verleumdet, Geſchändet. *Meg-gyaláztatott, gyalázatos.*

Ignomĭnĭōsè. *Adv.* Cic. *Oſzramotno, merſzko.* Schimpfflich, ſchmählich. *Gyalázatoſon.*

Ignōmĭnĭōſus, a, um. *Quint.* Vid. *Ignominiatus.*

Ignōrābĭlĭtĕr. *Adv. Apul.* Ignoranter. *Adv.* Cyprian. *Neznano, neznajuch.* Unbekantlich. *Tudatlanúl.*

Ignorantia, æ, f. *Cic.* Ignorātio, onis, f. Cic. *Neznanoſzt, neznanye.* e. Unvviſſenheit. *Tudatlanſág.*

Ignōrātus, a, um. Ignoratior. Tacit. *Neznan.* Unbeckand. *Nem tudatott.*

Ignōro, as, are, avi, atum. (Neu.) Terent. *Neznam.* Ich vveiſs nicht. *Nem tudom.* Phraſ. *Quid eventurum ſit, ignoro*; Quid caſurum ſit, quid conſequi poſſit, non diſpicio; quid tempus laturum, daturum ſit, exploratum non habeo; latent me, quæ naſci poſſunt; futura me fugiunt; non aſſequor ea, nec conjecturâ complector. Divinare non poſſum, aut mente percipere, ferre, patefacere, quæ dies ipſa poteſt. 2. *pro* non noſco. (Act.) *Ovid.* Ignorat Patrem ſuum. Terent. *Nepozna Oteza ſzvojega.* Er kennet ſeinen Vatter nicht. *Nem iſméri az maga attyát.*

Ignoſcentia, æ, f. Aul. Gell. *Oproſzchenye, Odpuſchenye.* e. Verzeichung. *Meg-botsátás, botſánat*

Ignoſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Odpuſtlivo, odproſzilivo.* Verzechlich, das zu verzeihen iſt. *Meg-Botſátható.*

Ignoſco, is, ere, ōvi, ōtum. (Act.) pro *valde noſco*, item pro *valde diſco*. ità *Varro.* ſed hæc ſignificatio conſvetudine eſt abrogata. 2. *Oproſcham, odpuſcham.* Vergebe verzeiche. *Megbotſátok.* Ignoſcet præteritis. Ignoſcere adoleſcentiæ. *ità Cic.* 3. pro *neſcio.* Quid legerint, ignoverunt. *ità Lactant.*

Ignōtum eſt. *Imperſon.* Terent. *Jeſzt oproſcheno.* Man hat es verziehen. *Meg-botſátatott.*

Ignōtūrus, & Ignoſciturus, a, um. Cic. *Ki bude oproſzil.* Der verzeihen vvird. *Meg-botſátandó.*

Ignō-

Ignōtus, a, um. *Cic.* Ignotior. *Quint.* Ignotiſſimus. Claud. *Nepoznan.* Unbeckant. *Iſmèretlen.*

Ilarcha, æ, & Ilarchus, i, m. Cæl. Rhod. *Konyanichki ſztotnik.* peregr. *Kapitan.* r. Rittmeiſter. *Száz katonáknak Kapitánya.*

Ile, is, n. Plin. *Uſitatius in plurali.* Ilĭă, ilium, ilibus. Senec. *Chrĕva, drob.* Das Gedärm, Eingevveyd. *Bél*, vagy *haſnak belsö réſze.*

Ilĕos, Ilĕus, ei, m. Plin. *Dugo chrĕvo.* r. Lange Darm. *Hoſzſzú bél.* 2. Eſt *Inverſio ſtomachi ac inteſtinorum*, dum ſurſum ſtomachus per os ejicit, quod viâ ordinâriâ egerendum eſſet. Vulgo *Volvulus* dicitur.

Ilex, ĭcis, f. Virg. *Czerovo drevo, czer.* e Stein-Eych, eine Art des Eychbaums. *Tser-fa.*

Ilia, ium. n. *plur.* Vid. *Ile.*

Ilia, æ, f. *Nom: prop.* Mater Romuli & Remi.

Iliăcus, a, um. Plin. 1. *Chrĕvni, k-chrevam ſpadajuchi.* 2. *Chrevo-bolni.* Zu Gedärm gehörig. 2. Darm-Gichtig, Bauch-grimmig. *Bélhez-való.* 2. *Bele-fájó.* Morbus, dolor (Paſſio, Affectio) iliacus. *Chrevo-bolja, kada ſzmrad nè dole, nego gore chez vuſzta ide.* Das miſerere, e. Darmvvinde. r. Darm-Gicht. *Bél-betegség, mikor a' rútság felfelé-megy.*

Iliăs, ădis, f. Cic. *Kniga Homerovih zmiſsleny od poruſſenya Troje Varaſſa.* 2. *Velika vnoſina.* s. Buch des Homeri Gedichten von der Zerſtöhrung Troja. 2. Groſſe menge. *Homèrus kőnyve a' Trója veſzedelmèröl.* 2. *Nagy Sokaſág.*

Ilicet. *Adv.* Terent. Plaut. 1. *Pojti je, maj bude kak hoche, iti je.* 2 *Vezdaj, taki.* 3. *Konec je vverha jeſzt.* 4 *Nekaj da, Tuſze zna, prez dvojne, za ſztanovito.* Es mag gehen vvie vvill, es iſt zu gehen. 2 Als bald, gleych, in Augenblick. 3. Es iſt aus, ein End. 4. Ohne Zveiffel, vvas dann, vergevviſs. *Elkel menni.* 2. *Mindjárt, ezentúl.* 3 *Meg-lett, vége vagyon.* 4. *Igenis, kétség-nélkül.*

Ilicētum, ti, n. Mart. *Czerovje, Lòg czerov, Meſzto gde czeri raſztù.* Ort vvo Stein-Eychen-Baumer vvachsen. *Tſer-fa erdö.*

Ilicĕus, a, um. *Stat.* Ilignĕus, a, um. *Cato.* & Ilignus, a, um. Plin. *Czerov.* Von Stein-Eych-Baum. *Tſer-fás.*

Iliōſus, a, um. Plin. *Chrevo-Bolen.* In Darm leydend. *Bél-fájós.*

Ilium, ii, n. Ilios, ii, f. *Varaſs Troja.* e. Stadt Troja. *Trója Váraſa.*

Illăbĕfactus, a, um. Ovid. *Neozkrunyen, nevraſen, cazl.* Unverletzt, gantz. *Romlatlan, épen maradtt, ſzeplötelen.*

Illābor, ĕris, ābi, apſus ſum. (Dep.) Cic. *Na, ali vukaj vuzoduo padam.* Sanfft an etvvas falle, mich hinein laſſe, *Kieſem, belé-eſem, Reá-eſem.*

Illăbōrātus, a, um. Quint. *Nevdèlan, nedodelan.* Unausgearbeitet. *Tſinálatlan, Mivelet len.*

Illăbōro, as, are, avi, atum. (Neut.) Tac. *Na ali cheſz kakvo dugovanye ſta délam.* Uber eines Ding arbeite. *Rajta-dolgozom, Valamin munkálódom.* 2. *Jakoſze veſz delu podajem.* Mich ſehr bearbeite. *Egéſzſzen magamot dologra adom.*

Illāc, *Adv.* Cic. *Tam, onud,* Dorthin, dardurch. *Ammarra, arra,*

Illăcĕrābĭlis, is, *com,* le, n. Sil. *Nerazdèrliv,* Unzerreiſslich, *Elſzakaſzthatatlan,*

Illăchrȳmābĭlis, is, *com,* le, n, Horat. *Niti z-plachem megenliv, niti ſzuzami neizproſzliv,* Mit vveinen und Zäheren nicht bevveglich, unerbitlich. *Kőnyhulatáſra ſem hajlndó.*

Illăchrȳmo, as, are, avi, atum. [Neu,] & Illachrymor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Scribitur &* Illacrymor. *ſzuze puſcham, plachemſze,* Zäher vergieſse, vveine, *Kőnyvezek, meg-siratom.* alicujus morti illacrymari. Cic. *Nad chiim ſze ſzmertjum zplakati.* Eines Tod bevveinen, *Valaki halálát meg-siratni,*

Illæc *pro* illa hæc: *Terent.* Nimia illæc licentia, *Terent.*

Illæsibĭlis, is, *com,* le, n, Lact, *Nevrazliv.* Unverletzlich, *Sèrthetetlen,*

Illætābĭlis, is, *com,* le, n, Virg. *Neveſzel.* Unluſtig. *Vigſagtalan, ſzomorú.*

Illævīgātus, a, um, Diomed. *Neoglagyen.* Ungeglättet. *Simitatlan,*

Illapſus, ûs, m, Colum *Nuter-opad.* Das hinein fallen, *Bell-esés, ereſzkedés, folyás,*

Illăqueo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic, *Z-zanykami zamátam,* Verſtricke, an ſtrick binde, *Megkötelezem, tõrbe ejtem,*

Illātĕbro, as, are, avi, atum, [Act.] *Nuter ſzkrivam.* Hinein verberge. *Barlangba elrejtem, ellappantom,*

Illātio, onis, f. Ulp. *Nuter noſſenye.* Das hinein tragen, *Belölc kihozás, behozás,* 2, Apud Philoſ, *eſt* concluſio ſyllogiſmi.

Illātro, as, are, avi, atum, (Neu,) Sil. *Nuter, ali Nutri lájem.* Hinein belle. *Bé-ugatok, Reá-ugatok.*

Illaudābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Hvale nevrèden.* Das nicht kan gelobet vverden. *Nem dicsèrendö.*

Illaudātus, a, um, Virg. *Nepohvalen.* Nicht gelobet. *Nem dicsèrtetett.*

Illĕ, illă, illud, *gen.* illius, Cic. *On, ona, ono.* Jener, jene, jenes. *Ez, Az, ő.*

Illĕce, illăce, illudce. *Plaut.* pro *ille.*

Illĕcĕbra, æ, f. Cic. *Naſzladno vabenye, nagibanye.* e. Anreitzung. *édesgetés a' gyönyörűségre.*

Illĕcĕbrōſus, a, um, Plaut. *Naſzladno-vabliv, Naſzladliv.* Anreizeriſch, anreizlich, anlockend. *édesgető.*

Illectāmentum, i, n. *Apul.* Illectātio, onis, f. *Gell.* Illectus, ûs, m. Plaut. *Privabenye, Mamenye.* e. Anlockung. Anreizung. *Kiſztetés, édesgetés.*

Illēgĭtĭmus, a, um, Val. Max. *Nepravdeni, Nepravi, Protiven zapovedi.* Unrechtmäſſig, den Geſätzen nicht gemäſs. *Akadályos, nem Törvény-ſzerént-való.* 2. V. *Adulterinus, ſpurius.*

Illĕpĭdē, *Adv.* Plaut. *Nepovolyno, Nelyublyeno.* Unfreundlich, unlieblich. *ékeſség-nélkül, értetlenül, kedvetlenül.*

Illĕpĭdus, a, um, Cic. *Nepovolyen, Nelyublyen.* Unholdſeelig, unlieblich. *ékeſség-nélkül-való. izetlen, Durva.*

Illex, ēgis, *om.* Plaut. *Prez zapovedi ſivuchi, zapuſcben vu vſzem. ſzlobodan.* Ohne Geſätz. *Törvény-nélkül ſzabadon élő.*

Illex, ĭcis, *om.* Plaut. *Vabéchi.* Anreitzend. *Hozzá-tſaló, édesgető,* 2. Subſtantivè *Vabecz (pticza.)* r. Lock-Vogel. *Tſalóka madár.*

Illī, *Adv.* pro *Ibi.* Terent.

Illībātus, a, um, Liv. *Nedotaknyen, Neoſzkrunyen, Czél.* Unberührt, unbefleckt, unbetaſtet, gantz. *Illetlen, ſzeplőtelen, ép.*

Illībĕrālis, is, *com.* le, n. Plin. V. *Ignobilis ſordidus, Inhumanus,* 2. *Nedareslivo.* Unfreygebig. *Zsobrák, nem adakozó.* Duplex eſt omnino jocandi genus, *unum illiberale, petulans* &c. Alterum *elegans, urbanum* &c. Cic. 1. Offic.

Illībĕrālĭtas, atis, f. Cic. V. *Inurbanitas,* 2. *Nedareslivoſzt.* e. Unfreygebigkeit. *Nem-adakozáſság, Fősvénység.*

Illībĕrālĭter, *Adv.* Terent. *Nesblovechno, Nedovrjanſzki, Muski.* Unhöfflich. *Embertelenül,* 2. *Nedareslivo.* Unfreygebig. *Nem-adakozva, Fősvényül.*

Illic, æc, oc. *pronom.* pro *ille.* Terent. 2. *Adv.* Plaut. *Tam, Onde.* Dort, daſelbſt. *Amott, ott.*

Illĭcio, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. V. *Allicio.*

Illĭcĭtè, *Adv.* Varro. *Neſzlobodno.* Unerlaubt. *Tilalmaſon.*

Illĭcĭtus, a, um, Cic. *Neſzlobodan, Nedopuſcben.* Unerlaubt. *Nem ſzabad, Tilalmas.* Superlat. Illicitiſſimus. *Auguſt. ep.* 202.

Illĭcium, ii, n. Varro. V. *Illectamentum.*

Illĭco, *Adv.* Cic. V. *Ilicèt. N.* 2.

Illīdo, is, ere, iſi, iſum, (Act.) Val. Max. V. *Allido.*

Illĭgo, as, are, &c. (Act.) Cic. V. *Alligo.*

Illīmis, is, *com.* me, n. Ovid. *Neblaten, Prez blata.* Ohne Lätt, *oder* Koth. *Sár-nélkül-való.*

Illinc, *Adv.* Cic. *Od onud.* Von dannen. *Amonnan.*

Illĭnīmentum, i, n. *Cal. Aur.* Illĭtus, ûs, m. Plin. *Máz, Mazanye.* e. Salb, e. Salbung, Beſtreichung. *Kenet, kenés, mázolás.*

Illĭnio, is, ire, & Illĭno, is, ere, ivi, & evi, ĭtum, [Act.] Colum. *Namaчujem.* Beſtreiche, beſchmiere. *Belé-kenem, Reá-kenem, Bé-kenem.*

Illĭquĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Cic. *Raztalyujem, Raztzviram.* Zerlaſſe, einſchmeltze. *Meg olvaſztom, Belé-olvaſztom.*

Illīſio, onis, f. & Illīſus, ûs, m. Plin. *Nakaj treſzk, bit, vudarecz.* e. Anpitſchung, Anſtoſsung. *Belé ütés, Hozzá-ütés, tſapás.*

Illĭtĕrātus, a, um, Cic. *Piſzmo-neznan, Nevucben.* Ungelehrt, der vveder Schreiben noch leſen kan. *Deákttalan, Tudatlan.*

Illĭuſce, *Genit.* pro *Illius.* Cato.

Illix, ĭcis, *om.* Apul. V. *Illex, icis.*

Illò, *Adv.* Terent. *Tam, onamo.* Dorthin. *Amoda, oda.*

Illŏcăbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Nenameſztliv, Neodatliv.* Unausſteurlich, unvermiethlich. *Nem helyheztethető, Férjnek nem adható.* Virgo illocabilis, Plaut. *Divojka káſze odati nemore.* Eine Jungfer die keinen Mann bekommen kan. *Férjhez nem mehető leány.*

Illŭc, *Adv.* Cic. V. *Illò.*

Illūceo, es, ere, uxi, (Neu.) Cic. *Szvetimſze, ſzvitamſze.* Hell, licht vverde. *Meg világoſodom, Virradok.* Ubi illuxit, Liv. *Kakje ſzvenulo.* Als der Tag angebrochen. *Mihelyt megvirradott.*

Illūceſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Pochinyam ſzvetitiſze, ali ſzvitatiſze.* Anfange ſcheinen, licht zu vverden. *Megvilágoſodok, Világoſulni kezdek.*

Illuctor, aris, ari &c. (Dep.) Stat. V. *Luctor.*

Illūdo, is, ere, ūſi, ūſum, [Neu.] Cic. *Oſzmehavamſze iz kôga, za Bedáka dertim.* Verſpotte, einen auslache. *Megneveтem, megtsúfolom.*

tsuſolom. 2. Interdum ponitur pro *Ludendo noceo, decipio.* Illius miſeri fortunis ac dignitati illuſit. *Cic. pro Roſc.* Interdum pro *Corrumpo ſtupro.* Illuſiſſe pueritiæ Britannici Neronem. *Tac, Ann.* 13. *c.* 17. Illudere pecuniæ, *eſt* pecuniam prodigere, *Tac.* Illudere chartis, *eſt* per ludum ſtudiis operam dare. *Horat.* Conſtruitur vel *abſolutè.* Illuſeras heri inter ſcyphos. *Cic.* vel cum *Accuſ.* Ipſa verò præcepta ſic illudere ſolebat. *Cic.* 1. *de Or.* vel cum *Ablat. & prap. in.* In quibus ſic illudatis. *Teren.* vel cum *Accuſ. & prap. in.* Ut ne impunè in nos illuſeris. *Teren.* Vel cum *Dativo.* Illudere alicui. Cic. *Iz kôgaſze oſzmehavati*, ali: *kôga za márkaj derſati*, ali: *kôga vkaniti.* Einen auslachen, verſpotten; *oder* verachten, *oder* betrügen. *Valakitôl tſúfot lizni*, vagy *ſemmire tartani, meg-utálni*, vagy *tsalni.*

Illūmĭnābĭlis, is, *com.* le, n. Claud. *Razſzvetlivo.* Leicht zu erleuchten. *Még-világoſitható.*

Illūmĭnātè, *Adv.* Cic. *Razſzvetleno, ſzvetlo.* Klärlich, hell. *Megvilágoſitva.*

Illūmĭnātio, onis, f. Macrob. *Razſzvetlenye, oſzvetlenye.* Das Erleuchten, 2. Erleuchtung. *Meg-világoſitás.*

Illūmĭnātor, oris, m. Lact. *Razſzvetitel, oſzvetitel, Razſzvetlitel.* 1. Erleuchter. *Meg-világoſitó.*

Illūmĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Razſzvetlujem, Oſzvetlujem, ſzvetlim.* Erleuchte. *Meg-világoſitom*, 2. Transl. *Krichim.* Ziehre. *Fel ékeſitem. ſzépitem.* Illuminare orationem, Cic. *Nakinchiti govorenye.* Die Rede ziehren. *Szolá át, beſzédét fel-ékeſiteni.*

Illūmĭnus, a, um, Apul. *Neſzvetel, prez ſzvetloſzti, Temen.* Ohne Schein, dunckel. *Sötétes.* Noctis illumino tempore. Apul. *Vu neſzvetlom y temnom nochi vremenu.* Bey danckler Nachts-Zeit. *Etzakai ſötétes idöben.*

Illunc pro *illum* Plaut. *Onoga.* Denſelben. *Amazt.*

Illūnis, is, *com.* ne, n. Plin. *Nemeſzechen, prez meſzecza, Temen.* Ohne Mondſchein, finſter. *Sötétes, mikor a' höld nem fénylik.*

Illūnius, a, um, Apul. *Idem.*

Illūrii, orum, m. plur. *Idem quod* Illyrij.

Illūſio, onis, f. Cic. 1. *Oſzmehavanye, oſzmeh*, 2. *Za-nikaj derſanye*, 3. *Salenye, Sala*, 4. *Vkanyuvanye, Varanye*, 1. Verlachung, 2. Verachtung, 3. Das Schertzen, Spaſs machen. 4. c. Betrügerey. *Kinevetés*, 2. *Meg-utálás, Tſúfolás, ſemmire tartás*, 3. *Tréfálás*, 4. *Tſalás.*

Illūſor, oris, m. Auguſt. *Oſzmehavavecz, ſpotlivecz*, 2. *Vkanitel, Prevaritel.* 1. Aushöner, Verlacher, Verſpotter, 2. 1. Betrüger. *Kinevetö*, 2. *Meg-tſaló.* &c.

Illuſtrāmentum, i, n. *Quint.* Illuſtrātio, onis, f. *Quint.* illuſtrātus, ûs, m. *Cic.* Vid. *Illuminatio.*

Illuſtrātor, oris, m. *Hieron.* Vid. *Illuminator.*

Illuſtrè *Adv.* Cic. Vid. *Illuminatè.*

Illuſtris, is, *com.* e, n. Illuſtrior, Illuſtriſſimus, Cic. Senec. *Szvetel*, 2. Transl. *Plemenit*, 3. *Predert. Prek-vidliv.* Scheinbar, heiter, 2. Edel, 3. Durchſichtig. *Fényes, világos*, 2. *Nemes, nemzetes*, 3. *által-látható.*

Illuſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Transl. 1. *Dichim. Izviſſujem. Preſtimanoga chinim*, 2. *Kinchim*, 3. *Na ſzvetloſzt dajem.* Erhöbe, groſs mache, 2. Ausziehre, 3. Ans Tages-Licht bringe. 1. *Ditsöitem*, *Magaſztalom*, 2. *Tziffrázom*, 3. *Világoſitom*, 4. Propriè Vid. *Illumino.* N. 1.

Illūtibarbus, i, m. (*ex* lūtum & barba: *vel* Illūtibarbus *ex* In lavo & barba) Apul. *Blato-brad, Neſznago brad, Bradāch neoumien. zamazan, Merzek.* Ungeſchoren, unſauber, ungewaſchener Barttrager. *Sáros ſzakállú.*

Illūtĭbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Neochiſztliv, Neoſznasliv.* Das man nicht ſäuberen kan. *Kimosbatatlan.*

Illūvies, ēi, f. Terent. *Szmrād, Neſznaga, otok pun ſzmetjà y ſzmrada.* 1. Wuſt, Unflat, ein Guſs voll mit Unreinigkeit. *Otsmányság, ſzennyeſég.*

Illȳrĭcum, ci, & Illȳrium, ii, n. Illȳria, æ; & Illȳris, idis, f. Geogr. *Illirianſzka zemlya, Derſava*; iliti *Veliko ſzlovenſzko Czarſztvo, Kralyevſztvo; koje vu ſzebi vech kralyeſztvib, kakti Horvatzko, Dalmatinſzko, Boſzanſzko, Bugarſzko, Szerblinſzko, ſzadaſſnye ſzlovenſzko* &c. *Zaderſava.* Das in Hiſtorien berühmbte und groſsmächtige Land Illyrien, welches in ſich begreifft mehr Königreich und Landſchafften, als Croatien, Dalmatien, Sclavonien, Boſnien, Servien, Bulgerey &c. *Nagy, és az hiſtoriákban igen ditsért tartomány Illiriom, melly magában foglalja Horvát, Dalmátzia, Boſnya, Bulgar, Rátz, és Töt &c. Orſzágokat.* Illyrium Regio quondam Europæarum ampliſſi-

pliſſima: Hanc enim D. *Hieronymus* à Conſtantinopoli uſque ad alpes julias; *Cluverius* à Gallia, lacuque brigantino ad Pontum euxinum protendit. Sic accepti Illyrici limites ſunt: *Mare ponticum, Ægeum & Adriaticum, Græcia, Italia, Gallia, Germania & Danubius:* atque adeò ſinu ſuo complectitur. 1. *Pannoniam* ſuperiorem ſeu Occidentalem, quæ & *prima Conſularis* & *Noricum* dicebatur; eſtque illa terræ portio, in qua hodie *Croatia*, *Carniolia*, *Carinthia*, *Vindorum Marchia*, *Styria*, *Auſtriæ pars major*, & huic vicina *Hungariæ plaga* ſita eſt. 2. *Pannoniam* inferiorem ſeu orientalem, quæ & *ſecunda Conſularis*. In hac cenſetur eſſe hodierna *Sclavonia*, *Boſnia* & pars *Hungariæ* cis danubianæ. Ubi adverte eum Pannoniarum tractum, qui *Savo*, *Dravóque* intercipitur, etiam *Valeriam*, *Pannoniam interamniam* ſeu *interamnenſem*, *ſaviam* & *Riparenſem* dictam eſſe. 3. *Mœſiam* utrámq; id eſt, *Serviam*, *Bulgariam*, *Raſciam* & *Dardaniam* 4. *Thraciam ſeu Romaniã*. 5. *Liburniam* veterem, per quam intellige omnem illam plagam, quæ ab Iſtria uſque Græciam ſecundùm oram Maris Adriatici porrigitur; videlicet *Iſtriam*, *Dalmatiam*, *Albaniam* & *Epirum*. Sunt qui & ipſam veterem *Daciam* veteri *Illyrio* adjiciant. Sed neque deſunt, qui illud pro temporum diverſitate & bellorum vario eventu arctioribus circumſcribant limitibus. Quamquam, ſi à populi *illyricè*, id eſt: *Slavicè*, *Croaticè* &c. loquentis, ac latiſſimè diffuſi multitudine, *Illyrii* magnitudinem metiri placeret, illud hodiéque ampliſſimum eſſe facilè evinceremus. Natio porro illyrica, quam generali vocabulo, eóque antiquiſſimo *Orbinus* & *Ranzanus* Sclavõnes, alii *Szlavones*, *Szlaunios* aut *Szlavonios* ab illyrica voce *Szlava*, latinis *gloria*, cujus numquam non ſtudioſi erant Illyri, nominant; originem traxit ex poſteris *Japhet* Noëmo patre geniti. Ab his enim lingua ſzlavica (corruptè) ſclavonica, quam recepto hucuſque apud eruditos more Illyricam (*alii* Croaticam, Dalmaticam &c.) dicimus, ſuum ſumpſit exordium in *Scandinavia*, maxima Europæ ad ſeptemtrionem Peninſula, quam primi incoluêre. Multùm ſubinde crevit Slavorum numerus; ideóque pars magna illorum ad ſarmatiam ſuas ſedes promovit, *Sarmatia* autem Poloniam, Ruſſiam, Moſcoviam, Lithuaniam, Pruſſiam, Pomeraniam & Tartariam Occidentalem comprehendit. Ex Sarmatia denique iteratis vicibus ex Slavorum deductæ ſunt Coloniæ, quæ reliquæ toti, utut ampliſſimæ plagæ, ad ſinum uſque Maris adriatici, occupandæ ſuffecerunt. Hinc factum, ut lingua etiam *Slavica* aliàs *Illyrica* latiſſimè per orbem diffunderetur. Hæc ſiquidem etiam noſtris hiſce temporibus à *Croatiæ*, *Dalmatiæ*, *Albaniæ*, *Thraciæ*, *Boſniæ*, *Serviæ*, *Bulgariæ*, *Slavoniæ*, *Iſtriæ*, *Carnioliæ*, *Carinthiæ*, *inferioris Styriæ*, *Moraviæ*, *Bohemiæ*, *magnæ partis Hungariæ*, *Poloniæ*, *Lithuaniæ*, *Moſcoviæ*, *Ruſſiæ* &c. incolis cũ lacte ſugitur: apud Turcas verò etiam *Aulica* titulô gloriatur. Et quamvis à frequentibus gentium migrationibus, quas confuſio linguarum comitari conſvevit, lingua Slavonica in compluribus Provinciis multum detrimenti acceperit, ea tamen in Illyrico ſtrictè tali ab omni ferè corruptela immunis perſtitit; unde & promeruiſſe videtur, ut aliarum; ſeu ſolâ dialecto diverſarum, ſeu etiam à puritate longiùs abeuntium, affinium tamen, Mater diceretur. Sacra verò inde nominatur, quòd Sacrum Miſſæ Officium *Illyricè* æquè atque *Latinè*, *Hebraicè*, & *Græcè* peragere liceat; qui mos à SS. *Cyrillo & Methodio* Epiſcopis, authoritate Sedis romanæ, introductus, etiamnum in pluribus illyricanis Eccleſiis viget. Hæc de lingua Slavorum. Nunc, qua ratione Slavi nomen Illyrorum obtinuerint, perſequamur. Nationi Slavicæ adeò, ut vidimus, diffuſæ plures imperitáſſe Duces ac Regulos extra controverſiam eſt: hinc evenit, ut à diverſa imperantium appellatione diverſa etiam Slavi ſortirentur nomina, quæ & ipſis, quas incolebant, Provinciis adhæſerunt. Nonnunquam verò locorum nomina populo ſunt attributa. Polyphẽmus igitur (ut vult Appianus) ex Galatẽa *Celtum* genuit & *Illyrium*, qui ex Sicilia ad Slavonios advenæ principatum ſupra certas Slavorum ditiones ſunt conſecuti, quibus unà & ſubjecto populo ſua nomina impoſuerunt, Illyrio *Dardãnus & Autarius*; Autario *Pannonius & Scordiſcus*: Pannonio ſeu Pæõno *Tribãlus* natus eſt filius, & ſic de cæteris Ducibus, quorum nomina Slavonios ab invicem diſtinxerunt. Cæterùm appellatio *Illyrorum* præplacuit, ut adeò communem ſibi omnes Slavi vellent. Illyri animô & linguâ ſemper conjunctiſſimi, etſi terrarum intervallo diſſiti, gentibus à ſua alienis formidandi vivebant. Cui eruditos Annalium ſeu græcos, ſeu latinos ſcriptores conſulere integrum, deprehendet ſanè maxi-

mam

Digitized by

mam Virtutis bellicæ gloriam, atque Civilis vitæ laudem nullo non tempore accreviſſe Illyris. Alii enim Sclavorum, Dalmatarum, Pannoniorum; alii Liburnorum, Tribalorum, Mœſiorum, Venedorum, Iſtriorum; Croatarum alii & Dardanorum, Celtarum, Albanorum, Thracum, Epirotarum, Bulgarorum &c. facta heroica univerſæ poſteritati, verbis haud ambiguis, commendarunt. Nec immerito: Græcos enim ſæpiùs in triumphum duxerunt Illyri. Ab his bello ſuperatus Philippus Macedonum Rex, filio ſuo Philippo Alexandri M. patre in obſidem dato, pacem mercatus eſt. Ab Alexandro M. Orbis domitore non tam victi, quàm pugnæ vario ſucceſſu ad ſocietatem bellorum, quæ is contra alias gentes geſſit plurima, ſunt invitati. Romanorum deinde potentiam omnium ferè ultimi ſunt venerati, quam longiſſimo tempore viribus & viris freti contemnebant. Et certè etiam porro contempturi erant, nî domeſticæ Civium diſcordiæ aditum romanis præbuiſſent. *Agro* Rex Illyrorum Annis ante Chriſtum natum ducentis, viginti & uno è vivis ſublatus, in Teutam conjugem imperii faſces tranſtulit, apud quam ſubinde reus agebatur Demetrius partium ad mare adriaticum præfectus. Hic pelli ſuæ malè metuens cum multis Urbibus ad Romanos defecit, ſimul commodam occaſionem Cn. Fulvio Centimano præbuit oram maritimam pro Senatu romano occupandi: & hæc prima inclinatæ ad romanorum pedes Illyrorum gloriæ cauſa. Neque tamen diu romanorum jugum Dalmatæ ſuſtinuerunt, qui, ut palàm facerent, quo in pretio eſſet apud Illyros libertas, excuſſo romanorum dominatu, eorum ſocios infeſti laceſſere non deſtiterunt. Irritati tot injuriis, cladibúſque acceptis romani *Anitium* prætorem cum valido exercitu adversùs Illyros expediunt. Is expugnatâ Scodrâ ab arte & natura probè munitâ *Gentium* Illyrorum regem captivis ſuis annumeravit, coactóque Procerum Illyricorum Concilio edixit, Illyros libertate priſtina minimè privandos, modò dimidium tributi, quod Regi ſuo pendere ſolebant, ſenatui romano non denegarent. Stabilitâ his pactis pace Illyricum in tres Provincias partitus diſceſſit. At Illyri nativæ memores libertatis, cui inſveverant, paſſim imperia romanorum detrectare cœperunt; ipſiſque adeò Congentilibus ſuis, quos romanis adhærere noverant, igni, ferróque minabantur: donec mutuis attriti cædibus, primùm poſt Chriſtum natum, atque poſt tot relatas de romanis victorias eorum tandem imperio omnes acceſſerunt. In diviſione demum Orientalis ab occidentali imperio, Illyrium Orienti obtigit, à quo etiam magna gentis Illyricæ, quam ſecundam S. Paulus Apoſtolus ad veræ fidei agnitionem convertiſſe creditur, pars ſciſmate græco eſt infecta, cui hodiedum plurimi perditè adhæreſcunt. Hæc aliáque ſimilia uberiùs ſcire cupiens conſulat Herodotum, Porphyrogenitum, S. Hieronymum, Tacitum, Appianum, Orbinum, Cluverium, Ranzanum &c. in quibus ſparſim multa leget, quæ ad pleniorem hiſtoriæ Illyricæ notitiam non mediocriter faciunt. Multa præterea hanc in rem ſuppeditant rerum Polonicarum & Bohemicarum ſcriptores Dubravius, Balbinus, Vietrovſzkius &c Item Hiſtorici Ungariæ Bonfinius & Iſtvanfius. Minimè verò negligendi domeſtici Tomco, Ratkaius, Ritter &c. ut qui præ cæteris curioſi erant in rebus ad Illyrium pertinentibus velut in unum faſcem conferendis. His adde Joann. Lucium & Ludov. Tuberonem. Quod verò ad Modernum Illyricum ſtrictè ſumptum attinet, iſtud longè arctioribus, ac vetus, circumſeptum eſt terminis. Præter enim Dalmatiam, Croatiam, Boſniam, Slavoniam, Serviam, Bulgariam, ac minoris nominis provincias, quas paulò antè recitata regna continent, nihil ultrà Illyrio vicinorum avaritia attribuit, ſuis duntaxat intenta proferendis finibus. Deſcriptionem autem perbrevem Regnorum ac Provinciarū illyricarum, ſuo ordine, in hoc opere reperies. Quia tamen eorundem inſignia conſulto alibi prætermiſimus, hîc ſub unum omnia aſpectum collocare placuit. *Croatiæ* itaque ſcutum gentilitium nobiliſſimum vel ex eo eſt, quia antiquiſſimum. Exhibet autem *Fritillum* ſeu *Teſſellas argenteas rubris mixtas*, vel: ùt Comes Revva loquitur: *Campum clatratum*, aut *cancellatum*, *Clypeum albo & rubro colore diſtinctum*. Dalmatiam pro inſigni ſuo *tribus Leonis capitibus coronatis in triquetro conſtitutis* uti contendit Petrus de Revva. Nec deſunt, qui illi *tria Leopardorum capita coronata in campo cæruleo* attribuant. De Sclavoniæ ſcuto gentilitio non convenit inter ſcriptores, quantum tamen ex vetuſtioribus iconibus conjicere fas eſt, Slavonia in *Campo viridi tres albos canes* (venaticos dicunt) *decurrentes* oſtentat. *Boſnia*

refert in *campo viridi* (aliis *aureo*) *Brachium rubeo colore veſtitum cum framea argentea*. Ex ſententia verò Revvæ utitur pro inſigni *armatâ hominis cubitâ*, aut *ferratâ dextrâ gladium vibrante*. Serviæ pro inſigni obvenit *Caput apri inſertô ori ſpiculô in campo rubro*. Bulgaria deniquè *in terno campo rubeo*, reliqui enim ſunt cærulei; *quaternis faſciis* (alii dicunt *geminis*) *auratis obliquè ſciſſum lupum album currenti ſimilem* exhibet. Et hæc de Illyrico, quod nonnunquam generali nomine *Slavonia*, aliàs etiam *Dalmatia* aut *Liburnia* &c. dicebatur: imò & *Croatia* nomine totum ſignificari *Illyricum* non rarò audies.

Illy̆rĭcus, a, um, Illy̆rĭcānus, a, um, & Illy̆rĭus, a, um. *Illirianſzki* ali *Salovenſzki*, *Horvátczki* &c. Illyriſch, *das iſt*: Croatiſch, Dalmatiniſch &c. *oder* zum Croaten, Sclavoniern &c. gehörig. *Illiriai*, az az: *Horváti*, *Dalmátziai* &c.

Illy̆rus, i, m. & Illy̆rĭus, ii, m. *Illirianecz*, *ilitj Saloveneci*, *Horvat*, *Dalmatin*, *Boſnyak* &c. r. Illyrier, *das iſt*: r. Croat, Sclavonier, Dalmatiner, Boſnier &c. *Illirus*, az az: *Horvát*, *Tót*, *Dalmata*, *Boſnyai* &c. Populus illyricus, quem Illyricum propriè tale procreat, eſt univerſim armorum amans, laudis militaris appetens, & adeò bellicoſus, ut parem fortè ſibi alium quempiam, ſuperiorem certè nullum habeat: id quod tot inſignia domi, foriſque edita Illyrorum antiquorum & præſentium facinora abundè probant; probaréntque ampliùs, ſi occaſio exercendæ virtutis bellicæ crebrior iſtis præberetur.

Ĭmāgĭnābĭlis, is, *com.* le, n. *Namiſzlio*, *na pamet doneſzlio*, *miſzlio*. Einbildende *oder* in Gemüth vorſtellende Krafft habend. *Elmében kigondolható*.

Ĭmāgĭnārĭè, *Adv.* Sidon. Apoll. *Mnech*, *Pred pamet poſztavlyeno*, *ſtimano*. In der Einbildung. *Vélekedve*, *Elmélkedve*.

Imaginarius, a, um, Svet. *V pameti poſztavlyen*, *tak ſtiman*. In der Einbildung beſtehend, eingebildet. *Elmélkedő*, *képzelő*, *vélekedő*. *Elmében formált*.

Imaginarius, ii, m. Vid. *Pictor*. 2. Vid. *ſignifer*.

Ĭmāgĭnātio, onis. f. Plin. *Mnenye*, *Namiſlyenye*. e. Einbildung. *Gondolkodás*, *képzelés*.

Imagĭnĭfer, ĕri, m. Veget. *Kipo - noſz*. Der ein Bild (*Contrefait*) *oder* Bildnuſs tragt. *Kép hordozó*.

Ĭmāgĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Aul. Gell. *Kip*, *obraz*, *ſpodobu pred ochi daiem*, *poſztavlyam*, *kaſem*, 2. *Kipe napravlyam*. Ein Bild vorſtelle, 2. Ein Bild mache. *Képet-adok*, *mutatok*, 2. *Képet chinálok*.

Ĭmāgĭnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. *Mnim*, *Pred pamet poſztavlyam*. *Miſzlim*, *ſtimam*. Einbilde, nachſinne, erdencke, in die Gedancken *oder* Sinn faſſe. *Elmélkedem*, *képzelem*. Imaginari aliquid, *id eſt*: Ante oculos animoſque proponere, verſare aliquid.

Ĭmāgĭnōſus, a, um. Catull. *Pun kipov*. Voll Bilder. *Képpel-teli*, *képes*.

Ĭmāgo, ĭnis, f. Cic. *Kip*, *Prilika*. Ein Bild, e. Bildnuſs. *Kép*. 2. Interdum imagines dicuntur ſomnia. *Virg*. 3. Echo etiam imago dicitur, quod vocis imago ſit. *Varro*. 4. Imago eſt cogitātio, quâ aliquid animo velut præſens proponitur. Magnam partem noctium in imagine tua vigil exigo. Plin. l. 7. ep. 5.

Ĭmāguncŭla, æ, f. Svet. *Kipecz*, *Prilichicza*. Ein kleines Bild. *Képetske*.

Imbarbeſco, is, ere, (Inchoat.) Feſt. *Bradami raſzte*, *Pochinyam bradat biti*. Bartig vverde, Barth bekomme. *Szakállaſodom*.

Imbēcillis, is, *com*, le, n. Cic. *Szlab*, *Gingav*. Schvvach, unkräfftig. *Gyenge*. *Erőtlen*.

Imbēcillĭtas, atis, f. Cic. *Szlaboſzt*, *Gingavocha*. e. Schvvachheit. *Erőtlenség*. 2. Transl. ponitur *pro* vilitate & parvitate animi. Cic.

Imbecillĭter, Adv. Cic. *Szlabo*, *Gingavo*. Schvvächlich, Krafft-loſs. *Erőtlenül*.

Imbecillus, a, um, Cic. V. *Imbecillis*. Comp. imbecillior. Superl. imbecillimus. Cic. dicitur & imbecilliſſimus. Imbeciliſſima materia. Celſ. l. 2. c. 18. Imbecilliſſimus, ac facillimus ſanguis. Senec. de benef. l. 4. c. 18.

Imbellia, æ, f. Macrob. *Nerazumnoſzt*, *y neznanye ravnati y ladati Boj*, *y tabora*. e. Unvviſſenheit im Krieg. *A' hadi dolgokhoz nem tudás*, *nem értés*.

Imbellis, is, *com*. le, n. Cic. *K-voiſzki neprikladen*. *Bojezliv*, *ſztraſſliv*. Zum Krieg ungeſchickt, verzagt, furchtſam. *Nem mérész*, *Erőtlen*, *Puha*, *Bátortalan*.

Imber, bris, m. Cic. *Nagel z-vihrom dezgy*. r. Platz-Regen, Schlag-Regen. *Zápor-eső*. Imbrem cribro gerere. *prov*. eſt incaſſum agere. In ablat. Sing. habet imbre, & imbri. & ventis pulſatus & imbri. Virg. 4. Æneid.

Imberbis, is, *com*. be, n. Cic. *Golo brad*, *Nebradat*, *Prez brade*. Unbebartet, glatt um das Maul, ohne Barth. *Szakáltalan*, *ſzakállatlan*.

Imberbus, a, um. Lucil. ap. Non. *Idem*.

Imbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum, (Neut.) Cic. *Vume piem*,

piem, mokrinu vume vlichem. Eintrincke. *Beiſzom.*

Imbito, as, are, avi, atum. (Neu. *ab ito, as.*) Plaut. V. Ineo, Intro. Ingredior.

Imbrex, ĭcis, m. Plin. *Krovni chrèp*, r. Dach-Ziegel. *Ház fedő tſerép.* Tegula ab imbrice differt, quòd imbrex in modum canalis factus ſit, Tegula verò nomen generale eſt, & interdum pro imbrice uſurpatur. Vitr. Reperitur etiam in gen. fœm. Meas confregiſti imbrices. Plaut. Mil.

Imbrĭcium, ii, n. Mart. V. *Imbrex.* Imbricio poteras ſexte lavare pedes. Mart. l. 2. ep. 39.

Imbrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. Sidon. Vitr. *Zebrèpom pokrivam.* Mit hohlen Ziegel decke. *Tſeréppel béjatom.*

Imbrĭcus, a, um, *Plaut.* Imbrĭdus, a, um, Solin. *Vihro-Desgyen.* Platz - Regenhaftig. *Zápor-erőt hozó. Záporos.*

Imbuo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Cic. propriè. *Napunyavam.* Anfülle. *Bébitóm.* 2. *Namatbem*, eintuncke. *Belé-mártom.* Mundam lanam imbuere oportebit. Col. l. 10. 3. Transl. *Podoucbam.* Untervveiſe. *Tanítok.* Parentum præceptis imbui. Cic.

Ĭmĭtābĭlis, is, com, le, n. Cic. *Naſzledliv; Meguch naſzleduvatiſze.* Leicht nach zu machen. *Követhető.*

Imitāmen, ĭnis, n. *Ovid.* Imitāmentum, ti, n. *Gell.* Imitātio, onis, f. Cic. *Naſzleduvanye.* e. Nachmachung, Nachfolgung. *Követés.*

Ĭmĭtātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik.* r. Nachfolger. *Követő.*

Ĭmĭtātrix, ĭcis. f. Cic. *Naſzlednicza.* e. Nachfolgerin. *Követőné.*

Ĭmĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Naſzledujem.* Nachfolge. *Követem.* Phraſ. *Decet te majores imitari:* Majorum laudem cupidiſſimè perſequi; vitam avorum & conſvetudinem exprimere; imitando conſequi; è majoribus ſimilitudinem ducere; majorum veſtigia perſequi: ad majorum facta te exercere; in majorum mores & inſtituta abire; ingredi veſtigia majorum; facta eorum & conſulta ſectari, adumbrare; eorum veſtigiis inhærere, inſiſtere; ad majorum mores velut ad legem unicam mores ſuos & actiones exigere, caſtigare, &c.

Ĭmĭtus, *Adv.* Aul. Gell. *Iz dubline, iz temelya*, vulgo *iz fundamenta.* Von Grund aus. *Fundámentomból.*

Immăcŭlābĭlis, is, *com.* le. n. Apul. *Neoſzkrunyliv, Nevtepliv.* Unbefleckig, umbefleck-lich. *Szeplőtelenithetetlen, Motskosithatatlan.*

Immăcŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Vid. *Maculo.*

Immădeo, es, ere, ădui. (Act.) Ovid. *Veſz ſze mochim, moclvaren, vubkek bivam.* Ganz naſs und feucht vverde. *Megázom, megnedveſedem.*

Immāne quantum. Aurel. Vict. *Sztraſſnim pachinom, kruto ſztraſsno, nigdar nevidyeno.* Schröcklicher - Weiſe. *Rettenetesen.*

Immānis, is, *com.* ne, n. Cic. *Kruto-ſtraſſen.* Sehr grauſam. heſslich, Scheilich. *Igen ſzörnyü, iſtenyü.* 2. Vid. *Ingens, Immenſus.* Cic.

Immāniter *Adv.* Ammian. *Sztraſſno, kruto jako.* Grauſam. unmenſchlich. vveidlich. heſslich. *felette kegyetlenül, ſzörnyüséggel, rettenetesen.*

Immānitas, atis, f. Cic. *Sztrahovitoſt, grozovitoſzt, ſztraſſna udurnoſt, divjina.* e. Grauſamkeit, Abſcheilichkeit, Grimmigkeit. *Kegyetlenség, ſzörnyüség, rettenetesség.*

Immāno, as, are, avi, atum (Neu.) Aug. *Nutter czurim.* Einfl. eſſe. *Béfolyok.*

Immanſvētus, a, um. Cic. *Neukrotten, divji, nevtiſſen.* Unbändig, ungezamt Wild. *Nem ſzelid, vad.* Compar. Immanſvetior. Superl. Immanſvetiſſimus. Senec.

Immarceſcĭbĭlis, is. *com.* le, n. Hieron. *Nepovenyen, neiubten, negnien.* Unverfaulich, Unvervvelcklich. *Elhervathatatlan.*

Immarceo, es, ere, arcui (Neu.) Imarceſco, is, ere, (Inch.) Horat. *Venem, gniem, tubtenim.* Verfaule, vvelck vverde. *Elhervadok, fonnyadok.*

Immātūrē. *Adv.* Apul. *Nezrelo, pred vremenom, pred dobum.* Unzeitig. *éretlenül, igen idején.*

Immātūrĭtas, atis, f. Cic. *Nezrelocha, nezreloſt.* e. Unzeitigkeit, Unreiffe. *éretlenség.*

Immātūrus, a, um. Cic. *Nezrel.* Transl. *Preranı.* Unzeitig. 2. Gar zu fruh. *éretlen.* Transl. *Igen hamarán-való.* Immatura mors. Cic. *Prerana ſzmert.* Fruhzeitiger Tod. *Idő előtt-való halál.*

Immēdĭātè. *Adv.* Aul. Gell. 1. *Iſzkerezé, vtik, taki-poleg.* 2. *Taki.* Unmitelbarer-Weiſe. 2. Als bald, gleych. *éppen, ſzintén mellette.* 2. *Mindjáráſt.*

Immēdĭātus, a, um. *Iſzkerni, taki poleg, vtik ſztojechi.* Unmittelbarer. *Mellette-való, legközelebb.*

Immēdĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Nezlichliv, nezvráchliv.* Unheilſam, unheilbar. *Meggyógíthatatlan.*

Immēdĭcātus, a, um. Apul. *Neozdravlyen, nezlichen, nezvrachen.* Ungeheilt *Nem gyógyíttatott.*

Immēdĭtātè. *Adv.* Aul. Gell. *Nepremiſlyeno* Unbedachtſamer-Weiſe, ohne Bedacht. *Gondolatlanul.*

Digitized by Google

Immĕdĭtātus, a, um Apul. *Nepremiſlyen.* Unbedacht. *Nem gondolt.*

Immĕmor, ŏris, *om.* Cic. *Neſzpomenliv.* Uneingedenck. *Nem emlékező.*

Immĕmŏrābilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Neſzpomenliv, ſzpomenka nevreden.* Ungedencklich. das man nicht gedencken kan, noch ſoll. *Reá nem emlékezhető.*

Immĕmŏrātus, a, um. Horat. *Nigdar neſzpomenyen, ali chujen.* Das nie erzelt oder gehört vvorden iſt. *Kit ſenki nem emlit.*

Immensĭtas, atis, f. Cic. *Nezmernoſzt, neizmernoſzt.* e. Unermäſslichkeit. *Mérhetetlenség.*

Immensùm. & Immensè. *Adv* Tacit *Nezmerno, neizmerno.* Unmäſslich. *Mérhetetlenűl.*

Immensus, a, um. Cic. *Nezmeren.* Unermäſslich. *Mérhetetlen.*

Immeo, eas, avi, atum. (Neu.) Plin. *Nuter idem, vlezávam.* Hinein gehe, ſchlieſſe, fahre. *Bemégyek, béhatok.*

Immĕrenter. *Adv. Val. Max.* Immerĭtò *Adv.* Terent. *Nevrédno, netaſzluſno.* Unvvürdig, unverd enter-Weiſe. *Érdemetlenűl.*

Immergo, is, ere, erſi, erſum. (Act.) Cic. *Vtáplyam.* Eintuncke, hinein ſtoſſe. *Belé-merítem, bé-mártom.*

Immĕrĭtum, i, n. Plaut. *Netaſzluſnoſzt, nevrédnoſzt.* r. Unverdienſt. *Érdemetlenség.*

Immĕrĭtus, a, um. Liv. *Nevriden.* Unvvürdig. *Nem érdemlett, érdemetlen.*

Immersābĭlis, is, *com.* le, n. Hor. *Nevtopliv.* Das man nicht eintuncken, verſencken kan. *Elmerithetetlen.*

Immētātus, a, um. Hor. *Nezamegyen, na megye nepoſztavlyen, neokotaren.* Nicht mit dem Marck-Stein abgemeſſen. *Határozatlan, határ-nélkül-való.*

Immĭgro, as, are, avi, atum (Neut.) Cic. *Prenaſſamſze vkatvomeſzto, Preſzelujemſze.* Einziehe zu vvohnen. *Bé-hordozkodom, béköltözöm.*

Immĭnentĭa, æ, f. Gell. *Priblisavanye, doſzpevnoſzt.* Die nache, Gegengvvart eines Dings, Bevorſtehung. *Közelgetés*

Immĭneo, es, ere, inui, (Neu.) Cic. *Priblisávamſze, blizu dohajam, doſzpévam.* Hinzu nahe. *Reá-következem, Közelgetek.* 2. V. *Inſto, Impendeo.*

Immĭnŭo, is, ere, nui, ūtum. (Act.) Cic. Vid *Minuo.*

Immĭnūtio, onis, f. Cic. *Pomenyſſanye.* e. Verminderung. *Megkiſſebbités.*

Immiſceo, es, ere, &c. (Act.) Liv. V. *Miſceo.*

Immĭsĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Hor. *Od nikud miloſzerdnoſzti nemajuchi.* Mit dem man kein Erbarmen hat. *A' kiun ſenki nem könyörül.*

Immĭsĕrĭcordĭa, æ, f. Liv. *Nemiloſzerdnoſzt.* e. Unbarmhertzigkeit. *Irgalmatlanság, könyörületlenség.*

Immĭsĕrĭcordĭter. *Adv.* Ter. *Nemiloſzerdno.* Unbarmhertzig. *Irgalmatlanúl.*

Immĭsĕrĭcors, ordis, *om.* Cic. *Nemiloſzerden* Unbarmhertzig. *Irgalmatlan, könyörületlen.*

Immiſſārĭum, ii, n. Cic. *Zaderſalyſche vodé.* r. Waſſer-Behalter. *Viz-tartó hely.*

Immiſſio, onis, f. Cic. *Nuterpuſchanye.* e. Einlaſſung. *Bébotsátás, béereſztés.*

Immītĭgābĭlis, is, *com.* le, n. Aurel. *Nevkrotliv, nevtaſliv, nevmirliv.* So nicht zu lindern iſt. *Enyhitetlen.*

Immītis, is, *com.* te, n. Plin. V. *Acerbus, Immaturus.* Immitia poma. *Plin.* immitis uva. *Horat.* 2. Transl. *Netrotek, divji.* Nicht mild, Unbarmhertzig, Wild. *Nem ſzelid, kegyetlen.* Immitia vulnera. *Ovid.* Immitior. *Tacit.* Superl. immitiſſimus. *Plin.*

Immitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cic. *Nuterpuſcham.* Hinein laſſe. *Bé-botsátom.* 2. V. *Immiſceo, Infero.* Immiſit ſe armatum in hoſtium manus. *Cic.* 3. V. *Suborno.* Alii Tarquinium á Cicerone immiſſum dicebant. *Saluſt. in Catil.* 4. Immittere aliquid in aures: *hoc eſt*: auſcultare. *Plaut.*

Immixtim, *Adv.* Plaut. V. *Mixtim.*

Immò, Imò. *Adv.* Cic. *Dapache, da joſt.* Ja, ja auch, ja vvohl. *Söt, söt inkább, vajnem.* Sæpè admittit particulas: *certè, enim, etiam, verò.*

Immōbĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Negenliv.* Unbevveglich. *Mozdithatatlan, Megindithatatlan.*

Immōbĭlĭtas, atis, f. Arnob. *Negenlivoſzt.* e. Unbevveglichkeit. *Mozdithatatlanſág.*

Immŏdĕrātè. *Adv.* Cic. *Nerazloſito, nevrédno, Nemertuchno.* Unmäſſig. *Mértékletlenűl.*

Immŏdĕrātio, onis, f. Cic. Immoderantia, æ, f. Tertul. *Nerazloſitoſzt, Nemertuchlivoſzt.* e. Unmäſſigkeit. *Mértékletlenség.*

Immŏdĕrātus, a, um. Cic. *Nerazloſit, Nemertuchliv.* Unmäſſig. *Mértékletlen.*

Immŏdestè, *Adv.* Plaut. *Nechedno.* Unbeſcheiden. *Mód-nélkül, Szeretlenűl, ſzemérmetlenűl.*

Immŏdestia, æ, f. Plaut. *Nechednoſzt.* e. Unbeſcheidenheit. *Mód-nélkül-valóság, Diſztelenség.*

Immŏdestus, a, um. Cic. *Necheden* Unbeſcheiden. *Mód-nélkül-való, diſztelen*

Immŏdĭcè, *Adv.* Cic. *Prevech, viſſe reda.* Zu viel, über die Maaſs, zu ſehr, aus der Weiſe. *Felettébb, mértékletlenűl.*

Immŏ-

Immŏdĭcus, a, um. Cic. *Viſſe redni, odviſs, zvrhu mere, neraslosit.* Ubermäſſig, über die Maaſs ergeben. *Mód-nélkül-való, felettébb-való.*

Immŏlātio, onis, f. Cic. *Aldovo ſzveti, alduvanye.* e. Opfferung. *áldozás.*

Immŏlātor, oris, m. Cic. *Aldovnik.* r. Opfferer. *áldozó.*

Immŏlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Aldujem* Opffere. *Megáldozom.*

Immŏrior, ĕris, ŏri, ortuus ſum. [Dep.] Hor. *Vu-ali nad kým vumiram.* Uber einem Ding erliege, und ſterbe. *Belé-halok.* Immori ſtudiis. *Hor.* Immori vino. *Plin.*

Immŏror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Quint. *Zadërſavamſze, keſznim, ſtentam.* An einem Ort bleibe, mich ſaume, verzögere. *Bennemúlatozok, késődöm.*

Immortālis, is, *com.* le, n. Cic. *Nevumertelni, nevumerliv.* Unſterblich. *Halhatatlan.*

Immortālitas, atis, f. Cic. *Nevumertelnoſzt, nevumertlivoſit.* e. Unſterblichkeit. *Halhatatlanság.*

Immortālĭtĕr, *Adv.* Cic. *Nevumertelno, nevumerlivo* Unſterblich. *Halhatatlanúl.*

Immōtus, a, um. Plin. *Negenyen.* Unbevvegt. *Megmozdúlhatatlan.*

Immūgio, is, ire, &c. [Neu.] Virg. V. *Mugio.*

Immundābĭlis, is, *com.* le, n. Tertul. *Neochiſztiv, mofznasliv.* Das nicht kan gereiniget vverden. *Meg tiſztithatatlan.*

Immundĭtĭa, æ, f. *Cato.* Immundities ĭēi, f. Colum. *Neſznaga, nechiſztócha.* e. Unreinigkeit. *Tisztalanság, nem tiſztaság, ſundaság.*

Immundus, a, um. Catul. *Neſznaſen, nechiſt.* Unſauber, Unrein. *Tisztalan, tiſztálatlan, ſunda.*

Immūnĭfĭcus, a, um. Plaut. V. *Illiberalis. N.* 2.

Immūnis, is, *com.* ne, n. Cic. *Prez chaſti.* Der kein Ambt zuvervvalten hat. *Tiſzt-nélkül-való* 2. *pro* Non particeps, V. *Expers.* Immunes tanti nec ſinit eſſe boni. *Ovid. l.* 4 *triſt el.* 2. 3. *pro* eo qui nulli obnoxius aut devinctus eſt, *Próſzt, ſzloboden.* Phlicht-frey. *Szabados.* Immunia jugera, Vineæ, &c. *Cic.* 4. V. *Innoxius.* Immunis aram ſi tetigit manus. *Hor. l.* 3. *od.* 23.

Immūnĭtas, atis, f. Cic. *Bitje prez vſzake chaſti.* Das Weſen ohne alle Ambt und Dienſt. *Tiſzt-nélkül-valóság.* 2. *Szloboda, oſzlobogyenye od těrhov obchinſzkeh.* e. Freyheit, Ausdingung von gemeinen Beſchvverden. *Szabadság, mentség.* 3. Vid. *Innocentia.* &c.

Immurmŭro, as, are, &c. Virg. V. *Murmuro.*

Immūtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nepremenyliv, nezmenliv.* Unveränderlich. *Elváltozhatatlan.*

Immūtābĭlĭtas, atis, f. Cic. *Nepremenlyivoſzt, nezmenlivoſit.* e. Unveränderlichkeit. *Elváltozhatatlanság.*

Immūtābĭlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Nepremenlivo.* Unveränderlich. *Megváltozhatatlanúl.*

Immūtātio, onis, f. Cic. *Premenyanye, zmenyavanye.* e. Veränderung. Abvvechslung. *Megváltoztatás, megváltozás.*

Immūteſco, is, ere, ui, (Neu.) Quint. *Nem poſztajem, zamuknujem.* Erſtume, ſtill ſchvveige. *Megnémúlok, elhalgatom.*

Immūto, as, are, &c. (Act.) Cic. V. *Muto.*

Imò, *Adv.* Cic. V. *Immo.*

Impācātus, a, um. Virg. *Nemiren.* Unruhig. *Nem tsendes, békételen.*

Impactio, onis, f. Senec. V. *Illiſio.*

Impāges, is, f. Feſt. *Zabit ťlin, ſzklopecz.* Ein eingeſchlagener Nagel. Zvverch-Leiſte. *Foglaló ſzeg, keresztül belé-kötsoló fa.*

Impalleo, es, ere, allui, [Neu.] *Stat.* Impalleſco, is, ere, [Inchoat.] Perſ. *Bled bivam.* Erbleiche, bleich vverde. *Elsárgúlok, halaványodok.*

Impar, ăris, *om.* Cic. *Nejednàk, nepar.* Ungleich, Ungerad. *Feletlen, egyenetlen.*

Impărātus, a, um. Cic. *Nepripravlyen.* Unbereit. *Keſzületlen, kéſzittetlen.*

Impārens, entis, *om.* Feſt. V. *Inobediens.*

Impārentia, æ, f. Gell. V. *Inobedientia.*

Impărĭlis, is, *com.* le, n. Aurel. Vict. V. *Diſpar, impar.*

Impărĭlĭtas, atis, f. Col. Gell. *Nejednakoſzt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség.*

Impărĭtĕr, *Adv.* Hor. *Nejednako.* Ungleich. *Feletlenűl, egyenetlenűl.*

Impartĭo, is, ire, &c. V. *Impertio.*

Impaſco, [Neu.] & Impaſcor, &c. [Dep.] V. *Paſco.*

Impaſſĭbĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Terpeti nigdar nemoguch.* Den Leiden nicht untervvorffen. *A ki nem ſzenvedhet.*

Impătĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nepodneſzliv.* Unleidlich. *Szenvedhetetlen.*

Impătiens, entis, *om.* Colum *Neſzterpliv.* Ungedultig. *Nem tűrhető, tűrhetetlen.*

Impătĭenter, *Adv.* Plin. *Neſzterplivo.* Ungedultiglich. *Tűrhetetlenűl.*

Impătĭentia, æ, f. Plin. *Neſzterplivnoſzt.* e. Ungedult. *Tűrhetetlenség.*

Impavidè, *Adv.* Liv. *Nebojezlivo.* Unerſchrocken. *Merészen.*

Impăvĭdus, a, um. Liv. *Nebojezliv, neplaſſliv.* Unerſchrocken. *Merész.*

Impeccābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Nevgreſsliv, nigdar*

nigdar grěſſen. Unſündhafftig, der ſündigen nicht kan. *Vetkezbetetlen.*

Impecto, is, ere, exui, exum. (Act.) Varr. *Laſzi neraunam, nechesſem.* Die Haar nicht ſtrehle *oder* kämme. *Nem feslilem.* 2. Vid. *Verbero, Impello.* Sed hoc jam. *Obſol.* eſt.

Impědĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Ammian. *V-zanyke zamitam, zaplětam, lovim.* In Schlingen anſeſſele, fange. *Tòrbe ejtem, tòrbe kerengetem.*

Impĕdimentōſus, a, um. Caſſiod. *Idem ac* impedimentis plenus. *Szpachen.* Voller hindernuſs. *Akadályos.*

Impĕdimentum, ti, n. Cic. *Szpáchka.* e. Hindernus. *Akadály.* Alicui impedimento eſſe. Cic. *Kòmu na ſzpáchku biti.* Einem verhinderlich ſeyn. *Valakit meg-akadályoſztatni.* 2. Impedimenta dicuntur *Sarcinæ, inſtrumenta, jumenta, &c.*

Impĕdio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Plaut. *Noge zapletam, zamitam.* Die Füſſe vervvickele. *Lábát öſzve tekerem, kötelözem.* Ipſus ſeſe impedivit in plagas. *Plaut. Mil. 4. 9. 11.* Item Transl. *Páchim, mútim.* Verhindere. *Akadályoſztatom.*

Impĕditio, onis, f. Cic. *Zapletenye, zametanye.* Das Vervvickeln. *Oſzve-kötölödés.* 2. *Szpachenye.* e. Verhinderung. *Meg-bántás, Akadályoztatás.*

Impĕdo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Kole zabiam, koleze zabádam, tolim.* Pfähle ſtecke, anpfahle, anſtengele. *Meg támogatom, karózom.* Impedare vineam. Colum. *Nakoliti vinograd.* Einen Wein-Garten bepfählen. *A ſzölöt meg-karózni, ki-karózni.*

Impello, is, ere, ŭli, ulſum. (Act.) Cic. *Priáli natirávam, priganyam, primárjam.* Antreibe, anreize. *Reá hzöm.* 2. *Nuter tiram.* Hinein treibe. *Belé-hajtom.*

Impendĕo, es, ere, endi, enſum. (Neu.) Cic. *Nad këm viſzim.* Ober-über ein hange. *Felette-függöt.* Accendit etiam mora, quæ quaſi ſaxum Tantalo, ſemper impendet. *Cic.* 2. Transl. V. *Inſto, Immineo.* Quanta impenderet procella reipublicæ. *Cic.*

Impendiò, *Adv.* Cic. *Vnogo vech, vnogo bolye.* Vielmehr. Sehr. *Sokkal több.* 2. V. *Valde, Impensè.* Impendiò loquacior. Cic. *Jako rechliv, vnogo bolye goverliv.* Sehr ſchvvätzig. *Sot beſzédü, tsátſogó.*

Impendiōſus, a, um. Plaut. *Prevech troſiliv.* Viel, und prav aufgehen laſsend, verthuig. *Bö-költségü.*

Impendium, ii, n. Cic. *Sztroſek, troſek.* e. Aufgab, Unkoſt, Koſten. *Költség.*

Impendo, is, ere, endi, enſum. (Act.) Cic. *Troſim, ſztroſke chinim.* Unkoſten mache. *Rea-költöm, elköltöm.* 2. Transl. dicitur de *Opera, Labore, cura. &c.* conſtruitur cum *Dativ.* Roſariis impendere curam. *Cic.* vel cū *Accuſat. & prep: in.* Operam, curam, pecuniam impendere in eas res, quas &c. *Cic. 6. Verr.*

Impennātus, a, um, Feſt. V. *Implumis.*

Impenſa, æ, f. Cic. V. *Impendium.*

Impensè *Adv.* Cic. propriè ſignificat *ſumptuosè.* Transl. verò. V. *Vehementer, valde, magnopere.*

Impenſus, ûs, m. Symmach. V. *Impendium.*

Impĕrātivè. *Adv.* Ulp. *melius*: cum Imperio, Imperando. *Zapovedajuch.* Gebietend. *Parantſolva.*

Imperativus, a, um, *melius* imperans. Macrob. *Zapovedajuchi.* Gebietend. *Patrantſoló.*

Impĕrātor, oris, m. Cic. *Voduit y glavár najvekſi vu vojſzki.* Oberſter eines Kriegs-Heers. *Fö hadi vezér.* 2. à Julio *Cæſare* ad ſucceſſores appellatio Imperatoris derivata eſt. *Czeſzar, czar.* r. Kayſer. *Tsáſzár.* 3. Generaliter ponitur *pro* omni eo, qui imperat. *Cic.*

Impĕrātōrius, a, um. Cic. *Zapovedni* ali *Czeſzarſzki.* Kayſerlich. *Tsászári.*

Impĕrātrix, icis, f. Cic. *Zapovedaliteliczа, zapovedavka.* e. Befelcherin, Schafferin. *Parantſolóné.* 2. *Czeſzaricza, czaricza.* e. Kayſerin. *Tsáſzárné.* Hæc utraque vox etiam ad alios ſuperiores transfertur.

Impĕrātus, ûs, m. *Ammian.* Impĕrātum, ti, n. Corn. Nep. Vid. *Mandatum.*

Impercito. *Futur imperat.* pro *parcito.* Feſt.

Imperco, is, ere, &c. Plaut. Vid. *Parco.*

Imperfectè. *Adv.* Gell. *Nezverſſeno, nezgotovleno, neopravleno.* Unvollkommen. *Keſzületlenül, vëghez nem vitetve.*

Imperfectio, onis, f. Auguſt. *Nezverſſenoſzt, nezgotovlyenye, neopravlenye.* e. Unvollkommenheit. *Kéſzületlenség.*

Imperfectus, a, um. Ovid. *Nezverſſen, nezgotovlyen, neopravlyen.* Unvollkommen. *Nem kéſz, nem tökéletes.*

Imperfoſsus, a, um. Ovid. *Nepredren, neprekopan.* Das nicht durchgeſtochē, *oder* durchgegraben iſt. *Által-áſatlan, által-lyukaſztatlan.*

Impĕriālis, is, *com.* le. n. *Czeſzarſzki* ali *Craſzki, kralyevſzki.* &c. Keyſerlich. Königlich Fürſtlich. *Cſáſzári, királyi.* 2. Imperialis, is, m. *Czeſzarſzki taler.* r. Reichs-thaler. *Cſáſzári* vagy *Királyi tallér.*

Impĕrio-

Impĕriōsè, *Adv.* Varro. *Zapovedlivo*, *Zapovedno.* Herriſcher-Weiſe. *Parantſolva.*

Impĕriōſus, a, um, Liv. 1. *Ladajuchi*, 2. *Zapovedljo.* Der zu regieren hat, 2. Herriſch, gevvaltig. *Uralkodó*, *Igazgató*, 2. *Parantſoló.*

Impĕritè, *Adv.* Cic. *Neznano*, *Nezpoznano.* Unvveiſslich, ungeſchickt, unerfahrner Weiſe. *Tudatlanúl.*

Impĕrītia, æ, f. Plin. *Neznanye*, *Nezpoznanye.* e. Unvviſſenheit, Unerfahrenheit. *Tudatlanság.* Synon. *Inſcitia*, *Inertia*, *Defectus experientiæ.*

Impĕrĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Liv. *Guſztokrat zapovedam*, *Prevech zapovedam*, 2. *Ladam*, *Goſzpodujem.* Offt und gar offt befehle. 2. Regiere, herrſche. *Parantſoldogalok*, 2. *Uralkoddogalok.*

Impĕrītus, a, um, *Plaut.* Imperitior. *Minut.* Imperitiſſimus. Cic. *Nezpoznavſſi*, *neznavſſi*, *Neznajuchi*, *Nezpoznajuchi*, *ki nikaj nè videl niti zpoznal.* Unerfahren, unvviſſend. *Tudatlan*, *oſtoba*, *goromba.* Phras. *Homo dicendi, juris, rerum omnium imperitus*, *& rudis*: Nulla cognitione rerum, nullâ ſcientiâ ornatus; qui inſcitè faciat, dicátque omnia. Rerum indoctus & ignarus: omnis eruditionis expers; rabula indoctus, inurbanus: moribus agreſtis: in quo literarum minimum. Homo remotus à Dialecticis, ſinè ulla bona arte, ſinè humanitate, ſinè ingenio, ſinè literis ad rempublicam ſe conferre audet.

Impĕrium, ii, n. Plaut. *Zapoved*, *Oblaſzt*, *Zapovednichtvo*, 2. *Goſzpodatvo*, *Czeſzarſztvo*, ali *Czarſztvo*, 3. *Gornya nemska zemlya.* s. Geboth, Herren-Geheiſs, e. Gevvalt, 2. e. Herrſchafft, s. Kayſerthum, 3. s. Reich. *Parantſolat*, 2. *Birodalom*, *Uraság*, *Császárság*, 3. *Felső Német Orszag a' Rajna vize körül.*

Impejūrātus, a, um, Ovid. *Nepriſzeſen.* Nicht geſchvvoren, nicht meineydig. *Hiti ſzegetlen.*

Impermiſſus a um. Horat. *Nedopuſchen.* Unerlaubt, nicht zugelaſsen. *Meg-nem engedtetett*, *Tilalmas.*

Impermixtus, a, um, Ambros. *Nezmeſſan.* Unvermiſcht. *Öſzve nem kevert.*

Impĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Zapovedam*, *Goſzpodujem*, *kralyujem*, &c. Gebiethe, befehle, herrſche. *Parantſolok*, *Uralkodom.* Legitur etiam *Paſſivè* Imperor apud Senec.

Impeтſpectè, *Adv.* Aul. Gell. *Neprevigyeno.* Unvorſichtiger-Weiſe. *Gondolatlanúl.*

Imperſpĭcuus, a, um, Plin. jun. *Prek-nevidlio.* Undurchſichtig. *Által-nem látható*, *nem világos.* 2. Vid. *Obſcurus.*

Imperterrĭtus, a, um, Prudent. *Nepreſztraſſen*, Unerſchrocken. *Meg-nem rettenő*, *bátor.*

Impertĭnens, entis, *om.* Mart. Cap. *K-chemu nejduchi*, *neſzliſſajuchi.* Ungereimbt zur Sach. *Valamibez nem illendő.*

Impertĭnenter, *Adv.* JCt. *K-chemu nejdúch*, *neſzliſſno.* Zur Sach ungereimbt, undienlich. *Nem illendő-képen*, *illetlenül.*

Impertĭnentia, æ, f. JCt. *K-chemu neprilichnoſzt*, *Neſzliſſnoſzt.* e. Undienlichkeit. *Illetlenség.*

Impertio, is, ire, ivi, itum, (Act.) *Cic* Impertior, iris, iri, itus, ſum. (Depon.) Cic. *Podajem*, *delim*, *Darujem*, *Delnika chinim*, *razdelujem.* Mittheile, theilhafftig mache, gebe. *Réſzeſsé teſzem*, *Adok*, *Ajándékozok.* Aliquid alicui impertiri, *vel*: re aliqua impertire aliquem, *vel*: impertiri alterum re aliqua. Cic. *Koga vuchem delnika vuchiniti*, *komu kaj dati*, *daruvati.* Einem etvvas geben *oder* mittheilen. *Valamiben valakit réſzeſsé tenni*, *valamit ajándékozni*, *adni.*

Impertītio, onis, f. Arnob. *Razdelenye*, *Podelenye*, *Danye.* e. Mittheilung, Gebung. *El-oſztás*, *réſzekre oſztogatás*, *adás.*

Imperturbātus, a, um, Plin. *Nesmuten*, *Nerazſaloſzten.* Unberuhiget, unbetrübt, unbekümmert. *Meg-nem háborodó*, *Fel-háboríttatatlan.*

Impervetſus, a, um, Manil. *Nepreobernyen*, *Nepreovernyen.* Unverkehrt. *Meg-nem fordúlt*, *el-nem fordúlt.*

Impervestigābĭlis, is, *com.* le, n. *Neſzledlio*, *Nezijſzklio*, *Neziſzkan*, *Kajſze iziſzkati*, ali *iſpitati nemore.* Unerſuchlich, unerforſchlich. *Fel-keresbetetlen.*

Impervius, a, um, Tacit. *Nepreidlio*, *Neprejden*, Neproſzlio, *Neprelazlio*, *chefz kaj nè mochi prejti.* Nicht durchgängig, unvvegſam, undurchgängig, ungangbar. *Út-nélkül való*, *Járatlan*, *mellyen el-nem mehetni.*

Impes, ĕtis, m. *obſol.* Lucr. Vide *Impetus.*

Impeſco, is, ere, eſcui. [Neut.] Feſt. *Na paſſu puſcham*, *Tiram.* Aufdie Weide laſſe, treibe. *Legeltetésre bocsátom*, *hajtom.*

Impĕtībĭlis, is, *com.* le, n. Solin. *Neizproſzlio*, *Neproſzlio*, *kajſze proſziti nemore.* Ungebir-

Ungebittlich. *Kérbetetlen.* Impetibile ſcelus. Solin. *Grib koiega ėproſchenye je Neizproſzlivo.* Eine Sünd *oder* Schand - That, die nicht kan abgebettet vverden. *Meg-nem botsátbatandó vétek.*

Impĕtīgĭnōſus, a. um, JCt. *Liſſav, liſſaſzt, ſzrabliv.* Voll Zittermahl, krätzig. *Fokadétos, ſzeplős, Kôbôs.*

Impĕtīgo. ĭnis, f. *Plin.* (*&* Impĕtix, icis, f. *obſol.* Feſt.) 1. *Liſchaj,* 2. *Szubi ſzrab.* 1. Zittermahl, 2. dürre Krätzen. *Szeplő,* 2. *Száraz ſenyedék, ſzáraz rüh.*

Impĕto, is, ere, ivi, itum, [Act.] Apul. *Synon.* Invado, is. Adorior, peto. *Navalyujem, zaganyamſze, nakôga vudiram, Naſzkachem, nad kojem kaj zachinyam,* 2. *Pſzujem, Pſſanim, karamſze.* Uberfalle, anfalle, anlauffe, anrenne, 2. Einem ausmache, ſchände, zancke. *Reá robanok, Meg-bántom,* 2. *Meg-gyalázom.* Impetere aliquem verbis. *Kôga opſzuvati.* Einen ausmachen, ſchänden. *Valakit ſzóval meg-gyalázni.* Jurgiis aliquem impetere. Apul. *Z-kêmſze karati.* Mit einem zancken. *Valakivel perelni.*

Impĕtrābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Izproſzliv, Stoſze izproſziti more.* Erbittlich, leicht zu erlangen und zu erhalten. *Meg-nyerhetô, Meg-ſzerezhetô.*

Impĕtrātio, onis, f. Cic. *Izproſſenye, Naproſſenye.* e. Erlangung, Erhaltung, Ausbittung. *Meg-nyerés, El-nyerés.*

Impĕtrātum, ti, n. JCt. *Idem.*

Impĕtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izpraſſam, Napreſſam, Zadobivam.* Erbitte, ervverbe, überkomme. *Megnyerem,* Synon. *obtineo, Conſequor.*

Impĕtuōſus, a. um, Plin. *Nagel, Mehnit, Navalyiv.* Gäch, anläuffig, ungeſtümmig. *Sebes, rohanó, Erôſzakos.*

Impĕtus, ûs, m. Cic. 1. *Máh, Nagloſzt, Navaly,* 2. *Szila.* 1. Schvvung, e. Anfallung, Ungeſtümmigkeit, 2. e. Gevvalt. *Robanás, Reá rôhanás,* 2. *Erôſzak.*

Impexus, a, um, Virg. *Nepocheszan.* Ungekämpelt, ungekämmt. *Fäsületlen, Eſéſeletlen, Borzas.* 2. Transl. V. *Incultus.*

Impĭa, æ, f. Botan. *Chrevczi ptichja trava.* 1. Hünner Darm, 2. Vogel-Kraut. *Tyúk vagy madár bûr neolifû, Gyomor-fû.* Synon. *Centuncŭlus, i, m.* Liv.

Impĭātus, a, um, Apul. 1. *Vtepen, zaſzmraǵyen,* 2. *Gréſſen.* Beſudelt, 2. Laſterhafftig. *Bûnnel ferteztetett,* 2. *ártalmas, gonoſz.*

Implco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Zaſzmolujem, z-ſzmolum maſem, tverdim.* Verpiche, mit Pech beſtreiche, ſtarck mache. *Meg ſzurkozom, ſzurokkal bé-kenem.*

Impiè *Adv.* Quint. *Nepoboſno, Hmav, Greſſno, Bogo-nebojno, Nezduſſno.* Gottloſs, böis, läſterlich. *Iſtentelenül.*

Impĭĕtas, atis, f. Cic. *Nepoboſnoſzt, Nezduſſnoſzt, Bogo-Nebojnoſzt.* e. Unfrommigkeit, Gottloſigkeit, Ungottsförchtigkeit. *Iſtentelenség, Nem aitatoſság.*

Impĭger, a, um, Cic. *Neleu, Marliv, Pſzlocken.* Unträg, fleiſsig, hurtig, embſig. *Szorgalmatos, gyors.*

Impĭgrè, *Adv.* Liv. *Neline, Marlivo.* Fleiſſig. embſiglich. *Gyorſan, ſzorgalmatoſan.*

Impĭgrĭtas, atis, f. Cic. *Nelénoſzt, Marlivoſzt.* e. Unfaulheit, Embſigkeit, 1. Fleiſs. *Gyorſaság, ſzorgalmatoſság.*

Implĭa, orum, n. *plur.* Varro. *Vupletki, mali povojczi, ali terticze, z-kimiſzi ſene laſzi véſu (bolye rechem) z-kimiſzi vu ſzadaſſnye vreme muske glave laſzi véſu, ar.*

Szad je Vreme chalarie,
Muske glave kam gledite?
Senſzke znate Cziganie,
Ter z-vaſz ſzameh Sto chinite!
Laſzi ſzvoje ſatriſu ſene,
Duge pak vam oſztavlyaju,
Z-Vami razum da premene,
Kratku Pamet vam davaju.
Vi batrive pak Dalile,
Oſztriſene Samſonicze,
Kéſzte laſzi zabitile,
Pamet iſchuch, drago licze.
Golo pachi joſs bradiſche,
V-kubinyuſze vſze ſzkup ſzkrite,
Kelje takvo dà ognyiſche,
Daſzi brade prikelite.
Ak v-ſz Muſi pak popadu,
Glejte dobro kak vchinite,
Ter vam ſzpuchu mudru bradu,
I vſzu pamet pogubite.

Die kleine Bänder damit die Weiber ihre Haar binden. *Aſzſzonyok haj kötôje, fonója, pántlikája,* 2. Dicuntur pedum tegumenta è lana Coacta. Ità Vulpian. *Gladki ſzäg, guny.* 2. Filtz-Werck, glatte Teppich. *Sima ſzônyeg, ôtôtt botos kaptzák.*

Impingo, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Cic. Variè ſumitur. 1. *Nater-rivam, ſztiſzkam, vudiram,* 2. *Naſztupujem, zadevamſze,* 3. *Zatacziujem,* 4. *Biem,* 5. *Krivim, Potvarjam,* 6. *Okavam,* 7. *Kuſſujem,* 8. *Na ſzúd zovem.* 1. Eintreibe, einſtoſse, 2. Anſtoſse,

Digitized by Google

Anſtoſse, 3. Einſchüſtere, einbüſse, 4. Schlage, 5. Zumeſſe, überzeuge, 6. Anfeſſele, 7. Küſse, 8. Vor Gericht biete. 1. *Bétaſztom*, 2. *Megbotlom, meg-akadok*, *Botorkáſom*, 3. *Vétek, vétkezem*, 4. *Verem, ütöm*, 5. *Okozom, Vétkeſsé téſzem*, 6. *Vasba verem, Békózom*, 7. *Tſókolom*, 8. *Törvényre hivom*. Impingere in lapidem. *Zadetiſze vu Kamen*. An einen Stein anſtoſsen. *Kőbe meg-akadni*, *meg botlani*. In aliqua re impingere. *Vu kakvom dugovanyu zakaczati*. In einer Sach einſchüſteren. *Valamely dologban vétkezni*. Impingere alicui pugnum, Plaut. *Koga Z-S'akum vudriti*. Einen mit der Fauſt ſchlagen. *Valakit poſon tſapni*. Impingere culpam in aliquem, Plaut. *Drugoga kriviti*. Auf einen die Schuld legen. *Maga vétkit máſra tenni*, *máſt okozni*. Compedes alicui impingere, Cic. *Koga okovati*. Einen anfeſselen, in die Eyſen ſchlagen. *Valakit vasba verni*. Impingere Epiſtolam, Cic. *Z-piſzanyem iliti z-liſztom potvoriti*. Mit einen Schreiben überzeugen. *Vétetlen igen kedvetlen levelet adni-meg valakinek*. Svavium alicui impingere, Plaut. *Koga kuſnuti*. Einen küſsen. *Valakit meg-tſókolni*. Diem alicui impingere, Terent. *Koga na ſsúd pozvati, groziti ſze*. Einen vor Gericht bieten. *Valakit törvényre hini, valakit törvényel fenyegetni*.

Impinguo, as, are, avi, atum, (Act.) Gal. *Tuſsto chinim, Tuſsim*. Fett mache. *Kövérítem*.

Impio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. 1. *Maſtim*, *ſzkvaradim*. Vid. *Contamino*, *Polluo*. 2. *Duſſu z-grehi zaſzmragnujem*, *Greſsim*. Die Seel mit Sünden beflecke. *Lelkemet vétkekkel fertezetetem*. Erga parentes ſe impiare: Plaut. *Zuprot roditelom vgreſiti*. Sich gegen den Elteren verſündigen. *Szülők ellen vétkezni*.

Impius, a, um, Lucr. *Nepobojen*, *Nedusſen*. Gottloſs, unandachtig unfromm. *Iſtentelen, nem Ajtatos*.

Implācābilis, is, com. le, n. Cic. *Nevtaſhyiv*, *Neutiſslio*, *Neomirliv*. Unverſöhnlich, unfriedlich. *Engeſzteihetetlen*.

Implācābiliter, *Adv*. Tacit. *Nevtaſhyivo*, *Nevtiſslivo*, *Neomirlivo*. Unverſöhnlich. *Engeſztelhetetlenül*.

Implācātus, a, um, Ovid. *Nevtaſhyiv*, *Nevtiſſeni Neomiren*. Unverhöhnt, unberuhiget. *Engeſzteletlen*.

Implācābilitas, atis, f. *Nevtaſhyivoſt*, *Nevtiſſenye*, *Nevtiſſenoſt*, *Neomirenye*, e. Unverſöhnlichkeit. *Engeſztelhetetlenség*.

Implăcidus, a, um, Horat. *Nepocolyen*, *Nepokojen*, *Nemiren*. Unangenehm, unfriedſam, unruhig. *Nyughatatlan*, *kedvetlen*.

Implāgo, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. Apoll. *Z-mreſami obſztiram*, *obviam*. Mit Netzen oder Garnen verſtricke. *Hálókkal környül-veſzem*.

Implāgium, ii, n. Sidon. Apoll. *Obſztrenye*, *obvianye z-mreſami*. e. Verſtrickung mit Netzen. *Hálókkal körül-vétés*.

† Implāno, as, are, avi, atum, (Act.) Cyprian. Vid. *Decipio*.

† Implānātor, oris, m. Vid. *Impoſtor*.

Implānus, a, um, Aurel. Vict. *Neraven*, *Nejednak*. Uneben. *Nem egyenes*, *Egyenetlen*.

Implecto, is, ere, exi, (exui.) exum, (Act.) Apul. *Zapletávam*, *zamátam*. Einflechte. *öſzve-gömbölyítem*, *Egybe-kötelezem*.

Implēmentum, i, n. *Napunenye*, *ſzpunenye*. e. Erfüllung. *Meg-töltés*.

Impleo, es, ere, ēvi, ētum, (Act.) Cic. *Punim*, *zalivam*, *Napunyavam*. Erfülle, anfülle. *Megtöltöm*.

Implexus, ûs, m. Plin. 1. *Obimlenye*, 2. *Zaplet*. e. Umfahung. 2. Verwicklung. 1. *Ölelgetés*, 2. *Egybe-fűzés*, *Egybe-foglalás*.

Implexus, a, um, Plin. *Zapleten*. *zamotan*. Eingeflochten, verwicklet. *Egybe-kötelezett*, *Egybe-fűzetett*.

Implicātè, *Adv*. Firm. Vide. *Intricatè*.

Implicātio, onis, f. Cic. & Implicātūra, æ, f. Sidon. *Zapletenye*, *Vpletenye*. e. Einwicklung, Verwirrung. *Belé-kötelezés*.

Implicatus, a, um, Cic. Implicatior, Implicatiſſimus, *Aul. Gell*. Vide *Implexus*.

Implicitè, *Adv*. Cic. *Zapleteno*, *zamotano*. Verwirret. *Belé-kötelezve*.

Implico, as, are, icui, (avi,) itum, & atum, [Act.] Cic. Varie Sumitur. 1. *Zaplitam*, *zamátam*. Einwickle, verwirre. *Belé kötelezem*, 2. Transl. *Páchim*. Verhindere. *Meg-gátolom*, *akadályoztatom*. Implicari curis, Cic. *Z-poſzli ſzpachenemu biti*. Von Sorgen verhindert ſeyn. *A' gondokban elmerülni*. 3. *Bludim*. Irre. *Tévelygek*. Erroribus implicari. Cic. *Bluditi*, *ſzkriviti*. Irren. *Tévelyegni*, 4. Transl. V. *Occupo*, *detineo*.

Implōrātio, onis, f. Liv. *Molenye*, *Priſſenye*, *Tuſsna proſsnya*, *z-plachem molitva*. e. Klägliche Bitt. *Siralmas kérés*, *ſegitſégre-hívás*.

Implōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Invoco,

Invoco, opem peto. *Placbucb proſzim, Tuſnay ſaloſztnoſze molim, Pomocb iſchem.* Mit weinenden Augen bitte, anruffe, Hülff begehre. *Segitségre - hivom, ſegitséget kévánok, ſiralmaſan kérek.*

Implumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Z-olovom varrim*, peregr. *lotam.* Mit Bley löthe. *Onnal egybe-foglalom, forraſztom.*

Implūmis, is, *com.* me, n. Horat. *Nepernat*, *Neperutaſzt*, *Prez perja.* Ohne Federn. *Tollatlan, Pihetlen.*

Implŭo, is, ere, ŭi, ūtum, (Act.) Plin. *Nuter desgyim, Czur m.* Hinein regne. *Bé vagy Reá-esem.*

Implŭvia, æ. f. Varro. *Deſgyeni kepenyek.* r. Regen-Mantel. *Eſö-ellen való Köppenyeg.*

Implŭvium, ii, n. Varro. *Prèkkap pri hiſi, kud voda deſgyena pretèche, y od zgor ſzvetloſzt zu ſztanye dobája.* Ein Ort im Haus dahin das Regen Waſser laufft. *Eſö vizfogó, olly helly a' háznál, a' hová az esö-viz gyül.*

Impœnitendus, a, um, Apul. *Nezalyen, ſaluvanya nepotreben.* Das nicht zu bereuen iſt. *Nem ſzánáſra-való.*

Impŏlitè, *Adv.* Cic. *Neoſzvetleno, Neodelano, Neochiſcheno, Priproſzto.* Unſäuberlich, ungearbeit, gröblich. *Tiſztátalanúl, Nem-ékeſen.*

Impŏlitia, æ. f. Aul. Gell. *Nemarlivozt, zapuſztlivoſzt, Nemarnoſzt.* e. Hinlaſſigkeit, Faulheit, r. Unfleiſs. *Gondviſeletlenség*, *Diſztelenség, nem tsinoſság.* Synon. *Incuria, negligentia, ſocordia.*

Impŏlitus, a, um, Cic. *Neochiſchen*, *Neoſznaſen, Neoſzvetlan.* 2. Metaph. *Mucki Nechlovechen.* 1. Unausgebutzt. 2. *Metaph.* Bäuriſch, unhöfflich. *Kitiſztitatlan, ékesitetlen,* 2. *Embertelen.*

Impollūtus, a, um, Sil. *Neoſzkrunyen, Neoſzmragyen, Chiſzt.* Unbefleckt, unbeſudelt, rein. *Fertezetlen, tiſzta.*

Impŏmenta, Impŏnimenta, orum, n. *plur.* Feſt. *Szàd y ſzlaſchicze za odneſſenemi iz ſztola jeſztvinami*, pereg *Confect. Poſtpaſt.* r. Nachtiſch. Confect. *Gyümölts, az étkek után való fogás.*

Impōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, [Act.] Cic. Variè ſumitur. 1. *Nuter poſztavlyam, Vtichem*, 2. *Zapovèdam*, 3. *Vkanyujem.* Einlege. 2. Befehle, auflege, 3. Betrüge. *Reá-téſzem, Bétéſzem*, 2. *Meghagyom, Parantsolom*, 3. *Megtſalom.* Spes tibi impoſuit. Quint. *Uſſanye te je vkanilo.* Die Hoffnung hat dich betrogen. *Meg tſalt a' reménség.* Imponere alicui. Quint. *Kōga ukaniti.* Einen betrügen. *Valakit meg tſalni.* Imponere alicui ſilentium. *Kōmu, da muchi, zapovedati.* Einem das Stillſchweigen befehlen. *Megparantsolni hogy ne ſzóljon.*

Imporcātor, & Imporcĭtor, ōris, m. Varro. *Brazdàr, ki brazde napravlya na ralyi.* Der Furchen im Acker machet. *Barázdát-tſináló.*

Imporco, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Brazde napràvlyam, brazdim.* Furchen mache. *Barázdát tſinálok.*

Importo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nuter noſzim, Donaſſim, Nanaſſam.* Eintrage, einbringe. *Béhordom.* Importare alicui calamitatem, Cic. *Zrok biti kōmu nevolye velike.* Einem groſses Elend verurſachen. *Oka lenni valaki nagy nyavalyájának.*

Importūnè, *Adv.* Cic. *Neprilichno, V nedoſztojno vreme*, *doſzadlivo*, *do gruſztenya.* Ungelegentlich, zur Unzeit. *Alkalmatlanúl, Helytelen idöben.*

Importūnĭtas, atis, f. Intempeſtivĭtas, atis, f. Cic. *Neprilika, Doſzadlivoſzt, Doſzadenye.* e. Ungelegenheit. *Alkalmatlanság.*

Importūnus, a, um, Cic. *Neprilichen*, *Neopetliv*, *Doſzadliv*, *Naſzitliv*, *Zlo-vpetliv*, *Teſek.* Ungelegen, ungeſtüm, überlegen, beſchwerlich, unbeſcheyden. *Alkalmatlan, nem idejében-való.*

Importuōſus, a, um, Plin. *Nebroden* : *prez Broda, Brodiſcha* : *Nebrodovit.* Ohne Port, oder Schiff-Lenden. *Révetlen.*

Impos, ŏtis, *om.* Plaut. *Nemoguch, ſzam ſzebi nezadovolyen.* Der ſeiner nicht mächtig iſt, ungewaltig, unmächtig. *Meg-fogyatkozott*, *Tehetségtelen.* Impos animi, Plaut. *Prez pameti.* Unſinnig. *Nintſen elméjén, Eſzetlen.*

Impŏsitio, onis, f. Plin. *Nuter poſztavlenye, vtikanye*, 2. *Poſztavlyanye* v. g. *dáche*, &c. Das Einlegen, 2. Das Auflegen, e. Auflage, v. g. eines Steurs, &c. *Bétévés*, 2. *Portió, Adó &c. vetés.*

Impŏsĭtitius, a, um, *Varro* Impŏsĭtivus, a, um, Plin. *Drugach neg jeſzt, Pridan y primiſſlyen.* Anderſt als iſt, auferlegt. *Máskint mint vagyon kigondolt, adatott.*

Impŏsĭtus, ûs, m. Plin. *Poſztavlenye.* Das Auflegen. *Reá-tétel*, *Feltétel.*

Impoſsibĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nemoguchi, a, e.* Unmoglich. *Lehetetlen.*

Impoſ-

Digitized by Google

Impoſſibilitas, atis, f. Apul. *Nemoguchnoſzt*. e. Unmöglichkeit. *Lehetetlenség*.

Impoſtor, öris, m. Ulp. *Potmajnik*, *Nalaſivecz*, *vkanitel*, *Potvoritel*. Lugnerischer Anklager, Betrüger. *Tjáró*, *Megcsaló*, *Hazudozó*.

Impoſtüra, æ, f. Ulp. *Vkanyuvanye*. 1. Betrug. *Megcsalás*. Impoſturam facere. Ulp. *Vkaniti*. Betrügen. *Megcſalni*.

Impŏtens, entis, *om*. Cic. *Nemoguch*, *ſzam neſzvoj*, *ſvojeh poſeleny neladavecz*. Unmächtig, der ſeine Begierden nicht kan überwinden, *Erötelen*, *ki magával nem bír*. Impotens iræ, Liv. *Kojſze od ſzerde zderſati nemore*. Der den Zorn nicht hinterhalten kan. *A' ki nem bír haragjával*.

Impŏtenter, *Adv*. Senec. *Comp*. impotentiùs Liv. *Superl*. impotentiſſimè. Senec. 1. *Nemoguchno*. Unmöglich. *Lehetetlenül*, 2. V. *Tyrannicè*.

Impŏtentia, æ, f. Cic. *Nemoguchtvo*, *Nemoch*. e. Unvermöglichkeit. *Lehetetlenség*, *Erötelenség*. 2. Vid. Tyrannis.

Impraegno, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Noſzéchu chinim*. Schvvängere, ſchvvanger mache. *Terheſſé teſzem*, *haſát teltinálom*.

Impræpĕdĭtò, *Adv*. Ammian. *Neſzpachno*, *Neſzpachlivo*. Unverhindert. *Gátolhatatlanul*.

Impræpĕdĭtus, a, um, Ammian. *Neſzpachen*. Ungehindert. *Gátolhatatlan*.

Impræſentiarum, (*elegantiùs* in præſentia rerum) Tacit. *Szada*, *vezda*; *vu ſzadaſnye*, *vezdaſnye vreme*. Jetzund, in dieſer Zeit. *Moſtan*, *Moſtani alkalmatoſſággal*.

Imprānſus, a, um, Horat. *Prez obeda*. Ohne Mittagmahl, der nicht zu Mittag geſſen. *Ebéd nélkül való*, *Ebédtelen*.

Imprĕcātio, onis, f. Senec. *Zlo ſelenye*, *kletva*, *preklinyanye*. e. Verfluchung. *átok*, *valatire gonoſz kévánság*.

Imprĕcor: aris, ari, atus ſum, (Depon.) Quint. *Zlo ſelim*, *kunem*. *Preklinyam*. Böſes vvünſche, fluche. *Megátkozom*, *Gonoſzt kivánok*. Accipitur etiam in *bonam partem*, ſalutem alicui imprecari, Apul. *Koga pozdraviti*. Einen grüſſen. *Valakit köſzönteni*.

Imprensibilis, is, *com*. le n. Aul. Gell. *Nerazumlio*, *Neraumen*, *kajſze razmeti zadoſzta nemore*, *neprejzetio*. Nicht begreifflich, das nicht kan genug verſtanden vverden. *Meg-foghatatlan*.

Impreſſibilis, is, *com*. le, n. *Pritiſzliv*, *kaj ſze more pritiſzkati ali ſtampati*. Das leicht eingedrucket vverden kan. *Meg-nyomtatható*.

Impreſſio, onis, f. Varro. *Navalenye*, *Na koga vudrenye*, 2. *Pritiſzkanye*, *ſtampa*, 3. *Vpamet Zabianye*, *Jako zapametenye*. 1. Einfall, 2. Der Druck, 3. e. Einbildung, Eindruckung. *Reá rohanás*, 2. *Megnyomás*, *Nyomtatás*, 3. *Eſzre-vévés*. Impreſſionem facere in hoſtes, Varro. *Navaliti na nepriatele*. Die Feind anfallen. *Az ellenségre ütni*, *rohanni*.

Imprīmis *Adv*. Liv. *Z-pervincze*, *naj pervo*, *naj bolye*. Fürnehmlich, am allermeiſten. *Leg-elöbbſzör*, *Eleintén*, *Leg-jobban*.

Imprīmo, is, ere, eſſi, eſſum, (Act.) Cic. *Stampam*, *Pritiſzkam*, 2. *V-pamet zabiam*, 3. *Pechatim*, ità Cic. Drucke, eintrucke, 2. Einbilde, einpreſſe, 3. Verpetſchiere. 1. *Belé-nyomom*, *Reá-nyomom*., 2. *Eſzre veſzem*, 3. *Bépetsételem*.

Imprŏbābĭlis, is, *com*. le, n. Cic. *Nepokazliv*, *Nepotverdliv*, 2. *Odbitliv*, *kudliv*. Nicht zuſagen, ungevviſslich, 2. Vervverfflich, Tadlens vvürdig. *Nem javallandó*, 2. *Reá nem hagyható*.

Imprŏbātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Nepotvergyenye*, *kudenye*. *odbitenye*. e. Vervverffung. *Nem javallás*.

Imprŏbator, oris, m. Apul. *Nepotverditel*, *kudlivecz*, *odbitavecz*, *zavergavecz*. 1. Vervverffer. *Nem javalló*.

Imprŏbè *Adv*. Improbiùs, improbiſſimè: Svet. *Krivo*, *Nedoſztojno*, *krivichno*, *Grêſno*, *Hman*, *zlochezto*. Unrecht, ungebührlich, boſshafftig, läſterlich. *Nem jámborúl*, *Latrúl*, *Gonoſzan*.

Imprŏbĕrium, Imprŏbrum, Imprŏperium, ii, n. *Zla kakvoga dela zpoganyanye*, *pod nóſz otikanye*. Das Fürvverffen. *Szemére-hányás*, *gyalázás*, *pironság*.

Imprŏbĕro, Imprŏpĕro, & Imprŏbro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Zlo kakvo delo zpoganyam*, *pod nóſz bitam*. Eines Ubel-That vorvverffe, tadle. *Szemére hányom*, *Pirongatom*.

Imprŏbĭtas, atis, f. Cic. *Nechimurnoſzt*, *krivichnoſzt*, *Malovrednoſzt*, *Grehota*. e. Unfrömmigkeit, Böſsfertigkeit, Gottloſigkeit. *Nem jámborság*, *Gonoſzság*.

Imprŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) Synon. *Damno*, *rejicio*, *vitupero* Cic. *Nepotverdjem*, *nehvalim*, *kudim*. Nicht billige, nicht lobe, verachte. *Nem javallom*, *nem dicsérem*.

Imprŏbro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut.

Szramotim, Pſanim, Gerdim. Schmähe, ſchimpffe, verunglimpffe. *Szemire bányom, Pirongatom valamiről.*

Imprŏbŭlus, a, um, (Diminut.) Liv. *Nekulikohman, Jedno malo zlocheſzt.* Ein vvenig boſshafftig, ſchlecht. *Tſintalanka.*

Imprŏbus, a, um, Cic. *Nechimuren, Malovréden, Hman, Zel, Zlocheſzt, Nepraviſhen.* Boſshafftig, gottlos, arg, ſchlecht, unfrom, ungerecht. *Nem júmbor.* 2. Vid. *Magnus, difficilis.* Labor omnia vincit improbus. *Virg. 1. Geor. v. 145.*

Imprōcērus, a, um, Aul. Gell. *Neviſzok.* Nicht hoch gevvachſen. *Nem magas. Alatſon.*

Imprōcreābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neſztvorlio.* Unerſchüttlich. *Nem teremtethető.*

Imprōlis, is, *com.* le. n. Feſt. *Prez decze.* Ohne Kinder. *Gyermek-nélkül-lévő.*

Imprōmiſcuus, a, um, Aul. Gell. 1. *Nezmeſſan,* 2. *Neobchinſzki.* Nicht gemiſcht, 2. Nicht gemein. *Nem elegyült.* 2. *Nem-közönséges.*

Impromptus, a, um, Liv. *Negotov, Nepripraven,* 2. *Keſzen.* Nicht fertig, 2. Langſam, unbehend. *Keſzületlen,* 2. *Kéſedelmes, késő.*

Imprŏpĕrātus, a, um, Virg. *Neberz, keſzen.* Nicht eylend, langſam. *Kéſedelmes kedő,*

Imprŏpĕrĭum, ii, n. Vide. *Improberium.*

Imprŏpĕrio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. Vide. *Improbo.*

Imprŏpĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Naz-chi zlo kakov ſzpominjam, ſzpoganyam, ſzramotim, pſanim, Gerdim.* Fürvverffe, ſchände, ſchmähe, vorn Geſicht übel rede, ſchimpffe. *Pirongatom, ſzidom, ſzemére bányom.*

Imprŏprĭè, *Adv.* Plin. *Nèpravo, Neolaſztovite.* Nicht eygentlich. *Nem tulajdonúl.*

Imprŏprĭĕtas, atis, f. Aul. Gell. *Neolaſztovitoſzt.* e. Uneygentlichkeit. *Nem tulajdonság.*

Imprŏprius, a, um, Quint. *Neolaſztovit.* Nicht eygentlich. *Nem tulajdona valakinek.*

Improſpĕr, a, um, Tacit. *Neſzrechen.* Unglücklich. *Szerentsétlen.*

Improſpĕrè, *Adv.* Colum. *Neſzrechno.* Unglücklich. *Szerentsétlenül.*

Imprōtectus, a, um, Aul. Gell. *Nebranyen, Prez obrambe,* 2. *Nepokrit.* Unbeſchirmt, ohne Schutz, 2. Unbedeckt. *Óltalom-nélkül-valo, oltalmatlan,* 2. *Fedeletlen.*

Imprōvĭdè, *Adv.* Liv. *Neprevigyeno, Nepripravno.* Unfürſichtig. *Meggondolatlanúl vigyázatlanúl.*

Imprōvĭdus, a, um, Liv. *Nepreviđlio, Nepripravlyen, Neſzpraven.* Unfürſichtig, unbereit. *Jövendőt meg-nem tekéntő, vigyázatlan.*

Imprōvīſò, *Adv.* Cic. & Improvisè Plaut. *Neprevigyeno, nenadjajuch, neznanczè, Iz nenade, nezpravno.* Unverſehens. *Reménytelenül.*

Imprōvīſus, a, um, Cic. *Nenadean, Neprevigyen.* Unverſehen. *Reménytelen.*

Imprūdens, entis, *om.* Plaut. *Nerazumen, neſzpameten, bedaſzt.* Unvveiſs, thöricht, unbehutſam. *Eſztelen, oktalan.*

Imprūdenter, *Adv.* Terent. *Nerazumno, neſzpametno, bedaſzto.* Unvveislich, unbeachtlich, thörlich. *Eſztelenül.*

Imprūdentia, æ, f. Cic. *Nerazumnoſzt.* e. Unvveisheit. *Eſztelenség, oktalanság.*

Impūbes, & Impubis, is, *com.* be, n. Impūber, ĕris, *om.* Plin. Liv. Ovid. *Golo-brad, prez bráde, mladenecz 14. lèt.* Unmannbar, ohne Barth, Jüngling unter 14. Jahren. *Szakállatlan iſjatska, bajuſzatlan, ſzőrőtlen 14. eſztendős iſju.*

Impūbeſcens, entis, *om.* Plin. *Mladenecz joſche, màh* iliti *pavulicze na bradiſchu nepuſchajucki.* Jüngling, der die erſten Barth-Haaren nicht hat. *Iſjatska, a' kinek ſzakálla még nints.*

Impŭdens, entis, *om.* Cic. *Neſzrametlio, prez ſzrameslio-ſzti, neſztidlio.* Unverſchämt, unſchamhafftig. *Ortzátlan, ſemmit nem ſzégyenlő.*

Impŭdenter, *Adv.* Cic. *Neſzrameslivo, prez ſzráma.* Unverſchamter-Weiſe. *Ortzátlanúl.*

Impŭdentia, æ, f. Cic. *Neſzrameslivoſzt, neſzramnoſzt, Neſztidlivoſzt.* e. Unſchamhafftigkeit, Grobheit. *Szemtelenség, ortzátlanság.*

Impŭdīcè, *Adv.* Eutrop. *Neſzramno, nechiſzto,* Unzüchtig, unkeuſch. *Szemérmetlenül, ſzemtelenül.*

Impŭdīcĭtĭa, æ, f. Cic. *Neſzramnoſzt, nechiſztocha.* e. Unkeuſchheit, Unzucht. *Szemérmetlenség.*

Impŭdīcus, a, um, *Plaut.* Impudicitior, *Plaut.* Impudiciſſimus, Senec. *Neſzramoten, neſzramen, nechiſzt.* Unkeuſch, unzüchtig. *Szemérmetlen, ſzemtelen.*

Impugnātio, onis, f. Cic. Vide. *Oppugnatio.*

Impugno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. Vide *Oppugno.*

Impulſio, onis, f. Cic. *Nagovanye, Vugnanye, otiranye, natiranye, primoranye.* r. Antrieb,

trieb, Zvvang. *Reá-bajtás, ingerlis, kénszerítés.*

Impulſor, oris, m. Cic. *Nagonitel, naganyavecz, natiravecz, primoravecz.* r. Antreiber, Anſtiffter, Zvvinger. *Kiſztető, Nógató, Reá hajtó.*

Impulſus, ûs, m. Cic. *Nágon, nátir.* r. Antrieb. *Indítás, Reá-bajtás.*

Impunctus, a, um, Apul. *Vboden.* Geſtochen. *Meg-ſzúratott.*

Impūnè, *Adv.* Cic. Impuniùs, Impuniſſimè, Cic. *Prez kaſtige.* Ohne Straff. *Büntetlenül.* Nec quum malè facerem, crederem mihi impuniùs licere. *Terent. in Heaut.* Impuniſſimè Tibi quidem hercle vendere has ædes licet. *Plaut.* Impuniùs id factum putavit. *Cic. 6. Verr.* 2. Idem ac *Sinè damno.* Virg.

Impūnis, is, *com.* ne, n. Solin. *Prez kaſtige nekaſtigan.* Ohne Straff, ungeſtrafft. *Büntetlen.*

Impūnĭtas, atis, f. Cic. *Nekaſtiguvanye.* e. Erlaſſung der Straff. *Büntetéjtől-való ſzabadság, Büntetlenség.*

Impūnītus, a, um, *Cic.* Impunitior, Horat. *Nekaſtigan.* Ungeſtrafft. *Büntetetlen.*

Impūrātus, a, um, Terent. *Nechiſt, neſznaſen.* Unrein, unflätig. *Tiſztátalan.*

Impūrè, *Adv.* Liv. *Nechiſto, neſznaſno.* Schändlich, unſäuberlich. *Tiſztátalanúl.*

Impūrĭtas, atis, f. Cic. *Nechiſztocha, neſznaga.* e. Unreinigkeit, Unlauterkeit. *Tiſztátalanság.*

Impūrus, a, um, Cic. *Nechiſt, neſznaſen.* Unrein, unſauber. *Tiſztátalan.*

Impūtātio, onis, f. *Priracbunanye, 2. Potvorenye.* e. Zurechnung, 2. e. Zumeſſung. *Hozzá-ſzámlálás, 2. Néki tulajdonitás.*

Impūtātor, oris, m. Senec. *Ki na drugoga mechè, krivi, Potvoritel.* r. Zumeſser, der einem anderen etvvas aufrupfft *oder* vervveiſt. *Valakit valamiben okozó.*

Impūto, as, are, avi, atum. (Act.) Quint. *Na drugoga navergavam, mechem, potvarjam, krivim, drugomu pripiſſujem.* Zurechne, einem eines Dings beſchuldige. *Néki tulajdonitom, okozom.*

Impūtātus, a, um, Plin. *Neobrezan, neoklеſtren, 2. Drugomu pripiſsan, na drugoga verſen.* Unbeſchnitten, 2. Beygemeſſen, zugerechnet. *Tiſztitatlan, metſzetlen, 2. Okoztatott.*

Impūtreſco, is, ere, ŭtrui, [Neutr.] Colum. *Pochinyam z-nutra gnyiti.* Etvvorinn faule. *Belől rothadni kezdek.*

Īmus, a, um, Cic. *Naidolnyi, najdolneiſi.* Unterſte, niedrigſte. *Leg-alsó.* Inde imūtùs *Adv.* Apoll. *Odzdol gore.* Von unten auf. *Leg-alsóbban.* 2. V. *Poſtremus.* Horat.

Ĭn, *Præpoſ.* cum *Accus.* & *Ablat.* Cic. *Vu, Na, u.* An, in, auf. *Ban, Ben, au, eu.* Hoc ſum in te animo. Cic. *Ovak od tebe derſim, ovak ti bochu.* Ich bin alſo gegen dir geſinnt, alſo vvill ich dir. *Azt tartom feloled, úgy vélekedem feloled.* In Aquam ſcribere, Prov. *Zabiti.* Vergeſsen. *Elfelejteni.* In doctis eſt: Cic. *Med vuchenemiſze broji.* Er vvird unter die Gelehrten gezehlt. *Böltſek-közé ſzámláltatik.* Ponitur ergo *In* 1. pro *uſque ad.* 2. pro *Erga.* 3. pro *Contra.* 4. pro *Inter.* 5. pro *Propter.* ita Cic. Liv. Plaut. &c.

Īna, æ, f. Feſt. *Laſzna filicza.* Die kleine ſubtile und dünne Ader. *Leg kiſſebb eretske.*

Ĭnabruptus, a, um, Stat. *Nerazpuchen, neodtérgnyen.* Ungebrochen, unabgeriſsen. *Nem baſadozott, El-nem ſzakaſztatott.*

Ĭnabsŏlūtus, a, um, Apul. *Nezvérſſen, negotov, nedotonchan, nedogotovlyen.* Unausgemacht. *El-nem végeſztetett.*

Ĭnaccenſus, a, um, Claud. *Neousgan.* Unangezündet. *Gyújtatlan.*

Ĭnacceſsĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Tertull.* Ĭnădĭbĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. Ĭnacceſſus, a, um, Plin. *Nepriſtupliv, k-kômu dojti nè mochi.* Unanzugänglich, vvo man nicht hinkommen kan. *Hozzá nem mehető, mehetetlen.*

Ĭnaccūsātus, a, um, Tertull. *Neobtuſen.* Unverklagt. *Bé-nem vádoltatott.*

Ĭnăceo, es, ere, ăcui, (Neu.) *Apul.* Inaceſco, is, ere, (Inch.) *Kiſzel poſztajem.* Sauer vverde. *Savanyóvá-leſzek.*

Ĭnăchĭdæ, arum, m. *plur.* Argīvi, orum, m. *plur.* Stat. *Gerki.* e. Griechen. *Görögök.*

Ĭnadſpĭcuus, a, um, Auſon. *Nevidliv.* Unanzuſehend, das nicht anzuſehen iſt. *Láthatatlan.*

Ĭnadverſùm, *Adv.* Jul. Cæſ. *Naproti.* Vornen zu. *Innenn ellennében.*

Ĭnadvertentia, æ, f. Plin. *Nezpazenye.* e. Unbeſonnenheit. *Éſzre nem vévés.*

Ĭnădūlābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Neprilizliv, ki prilizanye nemore terpeti.* Der ihm nicht ſchmeichlen laſt. *Nem hízelkedhető.*

Ĭnăduſtus, a, um, Prud. *Oſgân, oſmojen.* Eingebrandt. *Meg-égettetett.*

Ĭnædĭfĭcātio, onis, f. Plaut. *Hiz, ſztanya na-*

Digitized by Google

pravlenye, e. Aufbauung. *Ház épülés, épités.*

Inædifĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæſ. *Zverhu chesza zidam, Hiſe, ſztanye dilam.* Auf etvvas baue. *Reá-épitek*, 2. *Pridelavam k jztányu*, 3. *Hiſe ſztanye podiram.* 2. Zubaue, 3. Ein Gebäu abbreche, ſchleiffe. 2. *Epületbez más épületet építek*, 3. *Az épületet, elbontom.*

Inæquābĭlis, is, *com.* le. n. Varro. *Nejednachliv.* Ungleichlich. *Nem egyenlöitbető, Egyenetlen.*

Inæquābĭlĭtas, atis, f. Arnob. *Nejednakoſzt, neravnoſzt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség.*

Inæquābĭlĭter, *Adv.* Varro. *Nijednako, nèravno.* Ungleich, uneben. *Egyenetlenül.*

Inæquālis, is, *com.* le, inæqualior, *Plin.* Inæqualiſſimus, Svet. *Nijednák, nèraven.* Ungleich, uneben. *Nem egyenlő.*

Inæquālĭtas, atis, f. Colum. *Nejednakoſzt, neravnoſzt.* e. Ungleichheit, Unebene. *Egyenetlenség.*

Inæquālĭter, *Adv.* Colum. Vide *Inæquabiliter.*

Inæquo, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæſ. *Jednáchim, Ravnam.* Eben mache, Ebne. *Egyenesé-tészem, Meg-egyengetem.* aliquid inæquare terrâ. Jul. Cæſ. *Nekaj zazemlyum pojednachiti.* Etvvas mit Erden gleich machen. *Valamit földel egyenesiteni.*

Inæſtĭmābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Nepreczenlyiv. nepreczenyen.* Unſchätzbar. *Megbecsülhetetlen.*

Inæſtuo, as, are, avi, atum, (Neu.) Horat. *Jakoſze razgrachujem, od Vruchineſze vuſiſem*, 2. Metaph. *Lyutimſze, ſzerdimſze.* 1. Sehr groſse Hitz habe, vorgroſser Hitz entzünde mich, 2. *Metaph.* Ich bin Zornig. *Meghevülök*, 2. Metaph. *Haragſzom.* Bilis inæſtuat præcordiis: Horat. *Jakoſze ſzerdim.* Ich bin ſehr zornig. *Igen haragſzom.*

Inaffectātus, a, um, [Inadfectatus] Plin. *Neprimoran.* Ungezvvungen. *Reá nem vágyott.* Synon. *Connaturalis.*

Ĭnăgĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Negiblyiv, nemabliv.* Unbevveglich. *Nem ingatható.*

Ĭnăgĭtātus, a, um, Senec. *Nemaban, neczecsan.* Unbevvegt. *Nem ingattatott.*

Ĭnăgo, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Apul. *Dole bitam, tréſzkam, lúpam, perivam.* Hinab vverffe, ſtürtze. *Lehányom, vetem, taſzitom.* Inagere aliquem in præceps, Apul, *Kōga naglo dole porinuti.* Einem herab ſtürtzen. *Valakit hertelen levetni.*

Ĭnalbeo, es, ere, ui, (Neu.) *Apul.* Ĭnalbeſco, is, ere, [Inch.] Cels. *Bél poſztajem* Weiſs vverde. *Meg-fejérülök, fejéredem.*

Inalbo, as, are, avi, atum. [Act.] Apul. *Bèlo chinim, belim.* Weiſs mache, vveiſse. *Meg fejéritem.*

Inalgeſco, is, ere, [Inchoat.] Celſ. *Pochinyam zebſzti.* Anfange kalt zu vverden. *Meg-hidegülök, hidegedem, fázni kezdek.*

Inaltātus, a, um, Apul. *Izviſſen.* Erhöhet. *Fel magaſztaltatott.*

Ĭnalto, as, are, avi, atum, [Act.] Paullin. *Izviſſujem.* Erhöhe. *Fel-magaſztalom.*

Ĭnămābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nelyubliv, nelyublyen.* Unlieblich. *Szerethetetlen.*

Ĭnămāreſco, is, ere, [Inch.] Horat. *Szkkek, Gorkek poſztajem.* Anfange bitter zu vverden. *Megkeſeredem.*

Inambĭtiōſus, a, um, Ovid. *Neohol, nepoklepen.* Unehrgeitzig. *Tiſzteſséget nem kajászó.*

Inambŭlātio, onis, f. Plin. Vide *Deambulatio.*

Inambŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. Vide *Deambulo.*

Ĭnāmiſsĭbĭlis, is, *com.* le. n. Lact. *Nezgubliv, nepogubliv.* Unverliehrlich. *El-nem veſzthető.*

Inămœnus, a, um, Ovid. *Neveſzel, neraſzkoſſen, nepovolyen, netechen, nemil.* Unlieblich, unluſtig, unangenehm. *Kietlen, Gyönyörüségetlen, kedvetlen.*

Ĭnāne, is, m. Virg. *Praznocha, zràk*, e. Leere, e. Lufft. *üreſség, levegő-ég.* Magnum per inane, Virg. *Po ſirokom zraku y praznochi.* Durch die vveite Lufft. *Széles levegő égen.*

Ĭnānĕfăcio, is, ere, eci, actum, JCt. *Kvárim, zabman chinim.* Caſſiere, unnütz mache. *Hejába tſinálom.*

Ĭnāneſco, is, ere, [Inchoat.] Ammian. *Praszen puſzt poſztajem.* Anfange leer zu vverden. *üres, puſzta leſzek.*

Ĭnānia æ, f. Ĭnānĭtas, atis, f. Plaut. *Praznocha, praznina, teſchina.* e. Leerheit, Ledigkeit. *üreſség, üresség.* 2. Metaph. *Neſztalnoſzt.* e. Eytelkeit. *állhatatlanság.* ità Plin.

Ĭnānĭlŏgus, Inanilŏquus, a, um, Plaut. *Prazno-govorliv, Markaj teplio.* Der unnütze Dingen redet. *Hejába-valóságot beſzéllő.*

Ĭnānĭmālis, is, *com.* le, n. *Apul.* Inanimātus,

a, um,

a, um, Cic. *Neſiven, Prez ſivlenya.* Leb-los. *Nem eleven.*

Ĭnănimentum, i, n. Plaut. *Prazno, meſzto.* Leerer Ort. *üres hely.*

Ĭnănĭmus, a, um, Cic. *Prez duſſe, Prez ſitka.* Ohne Seel, ohnlebhafft. *Lélek-nélkül-való.*

Ĭnānio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Synon. *Evacuo.* Plin. *Praznim, prazno cbinim, izpraznujem.* Leere, leer mache, ausleere. *Megüresitem.* Veſicas inanit. Plin. *Izpraznuje mehure, vodu puſcha.* Das Harn-Blaſen oder Ploter ausleere, das Waſser abſchlage. *Holyagot üreſit, vizeletet botsát.* Inanire alvum, Plin. *pro* purgare.

Ĭnānis, is, *com.* ne, n. Inanior, Inaniſſimus, Cic. *Prazen*, 2. *Teſcb*, *Taſcb.* Leer, 2. Nüchtern. *Hejában-való, üres,* 2. *éhomra-lévő.* 3. Transl. V. *Vanus.*

Ĭnānĭtas, atis, f. Vide *Inania.* 2. Transl. V. *Vanitas.*

Ĭnānĭtĕr, *Adv.* Cic. *Zabman, zaludo, prez baſzne, prez napredka,* 2. *Prez zroka.* Umſonſt, 2. Ohne Urſach. *Hejában, üreſten, haſzontalanúl,* 2. *Ok-nélkül.*

Ĭnānitio, onis, f. idem quod *Exinanitio.*

Ĭnantè *Adv.* Propert. Veget. *Na, va.* An, auf. *Ben, ban, an.* 2. *Odſzeh dob, odſzada, unapridak.* Hinfüro, ferner, künfftig. *Ettül fogvájſ, Mostanságtúl-fogva.*

Inapertus, a, um, Sil. *Neodpert, neotvoren, zapert, zatvoren.* Nicht offen, verſperrt. *Kinyilatlan. Nyitatlan.*

Ĭnappărātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Nepripravlyanye, lénoſzt, nemarlivoſzt, nepripravnoſzt.* e. Uubereitung, r. Unfleiſs. *Keſzületlenség, Reſtſég.*

Inappĕtentĭa, æ, f. Ănŏrēxĭa, æ, f. Med. *Ne-bi tenye jeſzti.* e. Unluſt zu eſſen. *Enni nem kivánás.*

Ĭnapprĕhenſibĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. Vide *Incomprehenſibilis.*

Ĭnăquōſus, a, um, Cyprian. *Nevoden, prez vodè.* Ohne Waſser. *Vizetlen, viz-nélkül-való.*

Ĭnarcŭlum, li, n. Feſt. Scalig. *Sibaali ſzvers iz velikoga sipka zvinyena, koju je negda naglavi noſzila kralicza, kadaje aldov chinila.* Zweig von einem Granat-Apffel-Baum, welchen die Königin, wann ſie zu Opffern pflegt, auf dem Haupt getragen. *Gránát alma fából öſzve-tekertt veſzſző, mellyet eleintén az királyné az fején hordozott mikor áldozatot tſinált.*

Ĭnardeo, es, ere, arſi, arſum, [Neu.] Inardeſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Vuſijemſze.* Angezündet werde. *Felgyúladok.*

Ĭnārēfactus, a, um, Plin. *Vſzehnyen, v-ſzuſſen.* Gedörret, getrocknet. *Megaſzott, ſzáradtt.*

Ĭnāreſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Vſzehujem, vſzuſſamſze.* Verdorre, vertrockne, dürr werde. *Megaſzok, ſzáradok.*

Ĭnargentātus, a, um, Plin. *Poſzrebernyen.* Überſilbert, verſilbert. *Megezüſtözött.*

† Inargento, as, are, avi, atum, (Act.) *Poſzrebrujem.* Verſilbere. *Meg-ezüſtezem.*

Ĭnargūte, *Adv.* Aul. Gell. *Nemudro, tupo, proſzto, nè oſtro.* Nicht ſpitzfindig, nicht ſubtil, einfältig. *Nem okoſan, nem éſzeſen, nem éles elmével.*

Ĭnăro, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Nuter oram, orjem, podárjam.* Einackere, unterpflüge. *Felſzántom.*

Inartĭfĭcĭālis, is, *com.* le, n. Quint. *Nemeſterszki, neznanſzki.* Unkünſtlich, unartlich. *Meſterség-nélkül-való.*

Inartĭfĭcĭālĭter, *Adv.* Quint. *Nè po meſterſzki, nemeſterſzki, nè po znanoſzti.* Nicht künſtlich, unkünſtlich. *Meſterség-nélkül.*

Inaſcenſus, a, um, Plin. *Nezaſzupliv, nezaſzupen.* Ungeſteiglich. *Mellyre fel-nem mehetni.*

Inaſpectus, a, um, Stat. *Nevigyen, nezagledān.* Nicht angeſehen. *Láthatatlan, melly még nem vólt ſzem-előtt.*

Inaſsātus, a, um, Plin. *Nepechen.* Ungebraten. *Nem ſült.*

Inaſsvētus, a, um, Ovid. *Nenavaden, nenavagyen, neobiknyen.* Ungewohnt. *Szokatlan.*

Inaſsvētūdo, ĭnis, f. *Nenavada, neobichaj.* e. Ungewohnheit. *Nem ſzokás.*

Ĭnātĕres, um, f. Græc. *Dveh bratov ſene.* e Weiber zweyer Brüder. *Két bátyák feleségei.* Sicut è contra: Ǣĕlii, orum, m. *plur.* *Dveh ſzeſztrih Mussi.* e. Männer Zweyer Schweſtern. *Két néník Ferjei.*

Ĭnattĕnuātus, a, um, Ovid. *Neiztenyen, neiztenchen, neiztanyen.* Unverminderet, Ungeſchweineret. *Meg-nem vékonyittatott, nem kiſebbedett.*

Ĭnaudax, ăcis, *om.* Horat. *Nehatriv, neſzlerchen, bojezliv, plaſsliv, ſatraſsliv.* Nicht kühn, forchtſam, verzagt. *Merészetelen, félénk, nem bátor.*

Ĭnaudĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nevreden poſzluſſanya, koga nè mochi chuti.* Das nicht gehöret werden kan. *Nem hallható.*

Inaudientia, æ, f. Cyprian. *Nepoſluſſnoſzt, nepokornoſzt.* e Ungehorſamkeit, r. Ungehorſam. *Nem hallás, engedelmetlenség.*

Ĭnādio,

Digitized by Google

Inâudio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Cic. *Chujem, zachujem, pochujem.* Erhöre, höre. *Meghallom.*

Inauditiuncŭla, æ, f. Aull. Gell. *Z-daleka chujenye, zachujenye, pochujenye.* 2. *Neſztanovitoſzt chujenya, govorenya, povedanya.* Das von weiten hören. 2. e. Ungewiſsheit von hören, ſagen. *Meſzſzünnen-való hallás.* 2. *Hallíſnak, beſzédnek nem értéſe.*

Inâverſibĭlis, is, *com.* lo, n. *vel* Inâverſâbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neogibliv.* Nicht abgewöhnlich. *El-nem kerülhető.* Synon. *Inēvitābĭlis, indeclīnābĭlis.*

Inâugŭrâtò, *Adv.* Cic. *Szrechu po pticzah nazveſchajuch.* 2. *Poſzvechujuch.* Durch Vögel Geſchrey. 2. Geweihter-Weiſe. *Jövendölésképen madarak által.* 2. *Fel-ſzentelve.*

Inaugŭrâtus, a, um. Apul. *Poſzvechen, aldovan.* Geweichet, Geopffert. *Meg-ſzentelt, áldozatott.*

Inâugŭro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Poſzvechujem.* 2. *Szrechu nazveſzchujem, po ptichjem glaſzu ſzrechu povedam.* Einſegne, einweiche. 2. Einem das Glück durch Vögel Geſchrey ankündige, Weis ſage. *Szentelem.* 2. *Szerentsét madarak ſzava-által jövendölök.*

Inâurâtor, oris, m. Jul. Firm. *Pozlatitel, zlatár.* r. Vergulder. *Aranyozó.*

Inâuris, is, f. Plin. *Navuſſnicza, navuhicza.* s. Ohren-Ringlein, Ohren-Gehenck. *Fülben függő, fülbe-való.*

Inâurītus, a, um. Aul. Gell. *Prez vüh.* Ohne Ohren. *Füketlen.*

Inâuro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zlatim, pozlachujem.* Verguldе, über gulde. *Meg-aranyozom.*

Inâuſpĭcâtò, *Adv.* Cic. *Vu hman chaſz, v-neſzrechen hip, v-neſzrechno vreme, v-zlu vuru, neſzrechno, ù zao chaſz, ù zlu üru, ſzát.* Zu einer unglücklicher *oder* böſen Stunde, unglücklich. *Róſzſz órában, ſzerentsétlenül.*

Inauſpĭcatus, a, um. Inauſpicatior, Inauſpicatiſſimus. Plin. *Zlo-noſz, neſzrechno-hod, neſzrechen.* Etwas Böſes bringend, *oder* deutend, Unglückſeelig. *Szerentsétlen, roſzſz órában jött.*

Inâuſus, a, um. Senec. *Neſzmen, neponſſan.* Das keiner ſich unterſtanden zu thuen. *Kit még ſenki meg-nem mertt probálni.*

Inbanĭties, iêi, f. Lucil. *Neredna kupely, kupely viſit reda.* 2. *Nepotrebavanye kupelyi, nekúpanye.* e. Unordnung des Bads. 2 Unbrauchbarkeit des Bads. *Rendetlen fördő.* 2. *Szükségtelen fördő.*

Incæduus, a, um. Ovid. *Neſzechliv.* Das man nicht abhauet. *Mellyet még-nem vágnak vagy vágtak.*

Incălātivè, *Adv.* Feſt. *idem quod* Vocativè.

Incăleo, es, ere, ălui, (Neu.) & Incaleſco, is, ere, (Inch.) Liv. *Topel poſztajem.* Warm werde. *Megkezdek melegülni.*

Incălĕfăcio, is, ere, eci, actum. Ovid. Vide *Calefacio.*

Incallidè, *Adv.* Cic. *Neſegavo, nechalarno.* Ohne Liſt, unverſchlagener Weiſe. *Nem ravaſzúl, együgyüen.*

Incallidus, a, um. Cic. *Neſſegav, prez ſége, nechalaren, prez chalarie, priproſzt, Nepotmajen.* Ohne Liſt, Unverſchlagen. *Nem ravaſz, együgyü, nem álnok.*

Incălo, as, are, avi, atum. [Act. *Obſol.*] Feſt. *Zazávam.* Anruffe. *Hívom.*

Incandeſco, is, ere, andui (Inchoat.) *Bél od ognya poſztajem, razbelyujemſze.* Glüend werde. *Megtüzeſedem.*

Incandĭdo, as, are, avi, atum. (Act.) Firm. *Belim, bélo chinim.* Weiſſe, weiſsmache. *Fejérítem.*

Incâneſco, is, ere, anui, (Inchoat.) Catul. *Széd poſztajem.* Grau werde. *Őſzülni kezdek.*

Incantâmentum, ti, n. *Plin.* Incantâtio, onis, f. Plin. *Bajanye.* 2. *Charanye, ſatria, zaczopranye, baboria.* e. Zauberey, Hexerey, Verzauberung. *Bűbájolás, Meg-bűvölés, boſzorkányozás.*

Incantâtor, oris, m. Firm. *Bajavecz, charavecz, ſatrivecz, czopravecz.* r. Zauberer. *Bűbájoló, boſzorkányozó.*

Incantâtrix, icis, f. *Baboricza.* e. Zauberin. *Bűbájolóné.*

Incanto, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. *Bajam, charam, ſatrim, czopram.* Durch Zauberey verhexe. *Megbűvölöm, bájolom.* 2. pro *Canto in aliquo loco.* Apul.

Incânus, a, um. Virg. *Jako ſzéd, bél.* Sehr weiſs, grau. *Igen elöſzült, őſz.*

Incăpâcĭtas, atis, f. Schol. *Neprĭimlivoſzt, tupoſzt.* e. Unfehigkeit. *Tökfejüség, tompa elméjüség.*

Incâpax, âcis, *om.* Plin. *Neprĭimliv, tùp, tupoglav.* Unfehig, untüchtig. *Tök fejü, tompa elméjü.*

Incăpiſtro, as, are, avi, atum (Act.) *Oglavnichim, glavnik na konya poſztávlyam.* Ein haltere. *Meg fékezem, kantározom, zabolázom az lovat.* Metaph. Malis incapiſtrare erroribus, Apul. *Kôga vpleſzti vu kakvu krivnyu, zmutnyu.* Einen in Irrthum verwickeln. *Valakit bűnöſſé tenni, vétekbe keverni.*

Incarcĕrâtio, onis, f. *V-temniczu poſztavlenye, vuzenye.*

Digitized by Google

vazanye. e. Einſchlieſſung ins Gefängnus. *Tömlötzbe-vetés.*

Incarcĕro, as, are, avi, atum. (Act.) *Vezim, vu temniczu poſztavlyam.* Ins Gefängnus lege. *Tömlötzbe vetem.*

Incarnâtio, onis, f. Theol. *V-telovlenye, v-chlovechenye.* e. Menſchvverdung. *Meg-teſteſülés.*

Incarnâtus, a, um. Theol. *V-telovlen, v-chlovechen.* Eingefleiſchet, Menſch vvorden. *Meg-teſteſült.*

Incaſſum, *Adv.* Salluſt. *Zaſzluny, zahman, za ludo.* Unſombſt, vergeblich. *Hejában.*

Incaſtīgātus, a, um, Horat. Vide *Impunitus.*

Inceſtus, a, um. *Nechiſzt.* Unkeiſch. *Tiſztátalan, fertelmes, dorgálatlan, büntetetlen.*

Incăvillātio, onis, f. *Potmajno oſzmehavanye.* e. Höniſche Auslachung. *Titkos kinevetés, túfolás.* In *anget hic ſignificationem.*

Incăvo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Dübem.* Hohl mache. *Megvájom.*

Incāutè, *Adv.* Cic. *Nepazeeb, prez paſzke, nezvigyeno, nepazlivo.* 2 *Bedaſzto, neſzpametno.* Unbehutſamlich, Unbevvarlich. 2. Thöricht, Ungeſcheid. *Nem okoſon, eſztelenül.*

Incāutēla, æ. f. Salvian. *Nepazlivoſzt, neprevidnoſzt.* e. Unbedachſamkeit. *Vigyázatlanság, nem idején-való gondviſelés.*

Incāutus, a, m. Tacit. *Nepazliv, prez paſzke.* Unbehutſam. *Eſztelen, örizet-nélkül-való.*

Incēdo, is, edere, eſſi eſſum, (Neu.) Cic. *Bahato idem.* 2. *Hodim.* 3. *Nuter idem.* Stoltz her gehe. 2. Gehe. 3. Hinein trette. *Kevélyen járok.* 2. *Mégyek.* 3. *Bémégyek.* Omnibus lætitiis incedere. Cic. *Jakoſze veſzeliti.* Gantz frölich ſeyn. *Igen vigan lenni.* Tardo paſſu incedere. Ovid. *Polahko hoditi.* Gemach gehen. *Laſſan járni.* &c.

Incĕlĕbrātus, a, um. *Tacit.* Incĕlĕbris, is, *com.* bre, n. *Neobſzluſen, prez glaſza, nerazglaſſen, nezviſſen.* Ungemeld, unberühmt. *Nem híres, nem nevezetes.*

Incendiārius, rii, m. Quint. *His vuſigavecz, Ognya podlagavecz.* Ein Brenner, Häuſer Abbrenner, Mord-Brenner, Feuer-Einleger. *Gyújtogató, Ház-égető.*

Incendiārius, a, um. Ammian. *Vuſiſuchi, vuſgajuchi.* Anzündend. *Gyújtogató, égető.*

Incendiōſus, a, um. Apul. *Vuſisliv.* 2. *Ognyen.* Das anzindet. 2. Feurig. *Felgyújtható.* 2. *Tüzes.* Folia incendioſa, Apul. *Meburezi ognyeni.* Feurige Blätter. *Tüzes bólyagotskák.*

Incendium, ii, n. Cic. *Pogor, ogeny.* e. Feuers-Brunſt, eine Brunſt. *Gyúladás, égés.* Transl. *Nenavidnoſzt.* ità Cicero. r. Neyd. *Irigység.*

Incendo, is, ere, endi, enſum, (Act.) Cic. *Vuſiſem.* Anzünde. *Felgyújtom.* Transl. Animum alicujus irâ incendere, Terent. *Koga razlyutiti, razſzerditi.* Einen erzürnen. *Valakit meg-boſzſzontani, haragitani.*

Incensè *Adv.* Aul. Gell. *Vuſgano, zaſgano* Enzündet, entbrennet. *Felgyújtva.* 2. Transl. V. *Valdè, vehementer.*

Incenſio, onis, f. Feſt. Vide *Accenſio.*

Incenſo, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ. ab* Incendo.) Lambert. *Temian vuſiſem, kadim.* Weyrauch anzünde, rauche. *Temjént gyújtok, füſtölök vele.*

Incenſor, oris, m. Veget. 1. Vide *Incendiarius, rii.* 2. Metaph. *Hujſzkitel, podſigavecz, podbuſzkitel.* r. Anreizer. *Boſzſzuságra, haragra ingerlő, inditó.* Incenſor turbarum. Ammian. *Podſigavecz podiganya, y zmutnye.* Erwecker, Anreizer der Aufruhr. *Pártütésre, háborodásra inditó.*

Incenſōrium, rii, n. Vide *Acerra.*

Incenſum, i, n. Iſidor. Vide *Thus.*

Incenſus, a, um. Cic. *Vuſgan.* Angezündet. *Felgyúladott.* 2. Metaph. *Razſzerdyen, razlyuten.* Bevvegt, erzürnet. *Megharagudt.*

Incentio, onis, f. Aul. Gell. *Na guſzle, tamburu &c. z-popevkum igranye.* s. Geſang auf Inſtrument. *Énekeldegélés muſika mellet.*

Incentīvum, i, n. Varro. *Podſiganye, podbuſzkenye.* e. Reizung. *Inditó ok, erőſség.*

Incentīvus, a, um. Varro *Podſigajuchi, podbuſzkechi.* 2. *Na pervo popevajuchi, popevku pochinyajuchi.* 1. Anreizend. 2. Vorſingend. *Meginditó, felgerjeſztő.* 2. *Előre éneklő.*

Incentor, oris, m. Varro. *Pred-pevecz, napervo popevavecz.* 2. *Podſigavecz, nahuſzkitel.* 1. r. Vorſinger. 2. r. Anreizer. *Előre-éneklő.* 2. *Felgerjeſztő.*

Inceps, *Adv.* (*Obſolet.*) pro *Deinceps.* Feſt.

Incepſit (*Obſolet.*) pro *Inceperit.* Feſt.

Inceptio, onis, f. Cic. *Prichinyanye, pochinyanye, zachinyanye.* r. Anfang. *Elkezdés.*

Incepto, as, are, avi, atum (*Frequ. ab* Incipio. *vel* Incœpto, as, &c. *Freq. ex* Cœpi.) Terent. *Guſztokrat prichinyam.* Offt anfange. *Elkezdegetem.*

Inceptor, *vel* Incœptor, oris, m. Terent. *Pochetnik, zachetnik, prichetnik.* r. Anheber, Anfänger. *Elkezdő.*

Inceptum, *vel* Incœptum, i, n Salluſt. *Prichetek, zachetek, pochetek.* s. Vorhaben, r. Anfang. *Elkezdés, kezdet.*

Incērātus, a, um. Cels. *Navoſchen, evoſchen.* Gevvichſet. *Viaſzſzazott, viaſzſzal, bé öntött.*

Incernĭcŭlum, li, n. *Plin.* Crībrum, i, n. Cic. *Reſſeto.* s. Sieb, r. Reiter, *Roſta.* pro purgando

do frumento antequam molatur. Ne frumenti negotiatores, ab incerniculis eum arcerent. *Plin. l. 8. c. 44.*

Incerno, is, ere, ēvi, ētum, (Act. *aliis* Neu.) Cato. *Obchinyam.* Ausreitere. *Meg-roſtálom, gaſztól meg-válaſztom.* Terram cribro incernito. *Cato de re ruſtica c. 48.*

Incēro, as, are, avi, atum. (Act.) Juven. *Voſchim, z-voſſ: tom gladim, jáchim.* Wichſe, mit Wachs überziege. *Megviaſzſzazom, viaſzſzal beöntöm.*

Incertè, *Adv. Enn.* Incertò, *Adv.* Plaut. *Neſztanovito, dvojno.* Ungevviſslich, Ungevvis. *Bizonytalanúl.*

Incertitūdo, inis, f. JCt. *Neſztanovitoſzt.* e. Ungevviſsheit. *Bizonytalanság.*

Incerto, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. Apul. *Dvojno, neſztanovito chinim.* Ungevviſs mache. *Bizonytalanná-teſzem.* Sermonem incertare: Apulēius, *Neſztanovito y dvojno govorenye chiniti.* Eine ungevviſsliche Red machen. *Bizonytalan és kétséges ſzóláſt tſinálni.*

Incertus, a, um, Liv. *Neſztanovit.* Ungevviſs. *Bizonytalan.*

Inceſſanter, *Adv. Nepreſztanczè, prez preſztanyka.* Unaufhörlich. *Mind-untalan.*

Inceſſio, onis, f. Cic. *Pſzuvanye, ſpotanye.* Das Schelten. *Szitkozódás, pirongatás.*

Inceſſo, is, ere, eſſi, *vel* ceſſivi, itum, (Act.) Liv. 1. *Nahoganavalyujem,* 2. *Pſzujem,* 3. *Popádam,* 4. *Pochinyam,* 5. *Je navadno,* 6. *Dohajam,* 7. *Hitam.* Anhalte, 2. Schelte, 3. Angreiffe, 4. Anfange, 5. Es iſt der Brauch, 6. Ankomme, 7. Werffe. *Valakire rohanok,* 2. *Szidom,* 3. *Fogom, kapom,* 4. *Kezdek.* 5. *Szokásban vagyon.* 6. *Jövök járok,* 7. *Hajtom.* Inceſſit morbus in caſtra; Liv. *Navalyilaje bòl y nemoch na tabor.* Es hat eine Kranckheit das Lager angefallen. *A' Betegség és erötlenség az Táborra rohantt.* Inceſſere maledictis, Quint. *Pſzuvati z-hman rechmi ruſiti, preklinyati.* Schelten, verfluchen. *átkozni, ſzidni valakit.* Inceſſit me, *vel* mihi cupido, Liv. *Popalameje ſelya.* Es hat mich ein Luſt angegriffen. *Meg-fogott engem az kivánság, meg-kivántam.* Quum Autumnus inceſſerit, Colum. *Kadaſze pochne jeſzen.* Wann der Herbſt anfangen vvird. *Midön az öſz kezdödni-fog.* Quoniam inceſſit mos, Cæſ. *Pokehdob je navada poſztala.* Dievveilen a'ſo gebräuchlich iſt. *Mintbogy ſzokásban vitetett.* Inceſſere hoſtes ſaxis, Liv. *Hitati na neprijatele kamenye.* Die Feind mit Steinen vverffen. *Kövekkel hajigálni az ellenségeket.* &c.

Inceſſus, ûs, m. Ovid. *Hòd, korak, korachaj.* r. Gang, Tritt. *Járás, Menés.*

Inceſtè, *Adv.* Lucr. *Kervno-Szramotno, Rodonechiſzto, z rodom neſzramotno.* Mit Blut-Schand. *Attyafiával-való paráználkodással.*

Inceſtificus, a, um, Stat. *Z-rodom nechiſzto chinechi.* Ein Blut-Schand begehend. *Attyafiával paráználkodó.*

Inceſto, as, are, avi, atum, (Act.) *Tacit. Synon.* Polluo, Conſpurco, Fœdo. *Z-rodom nechiſzto ſtvem.* Ein Blut-Schand begehe. *Attyafiával paráználkodom.*

Inceſtum, ti, n. & Inceſtus, ûs, m. Cic. *Rodo-praznoſzt, Rodo bludnoſzt, Rodo-bludenye.* e. Blut-Schand. *Rokonſággal-való paráznaság.*

Inceſtuōſus, a, um, Cic. *Rodo-bluden, Rodo-prazen, Rodo-nechiſzt.* Blut-Schänderiſch. *A'ki vér-ſzerint-való attyafiával paráználkodik.*

Inchoāmentum, & Incoamentum, ti, n. Martian. Capell. *Prichetek, Pochetek, Zachetek.* r. Anfang. *Kezdet.*

Inchoātio, & Incoātio, onis, f. Cic. *Prichinyanye, Zachinyanye, Pochinyanye.* e. Anfahung. *Elkezdés.*

Inchoātivus, Incoativus, a, um. *Pocheoſſi, Pricheoſſi, Zacheoſſi.* Anfangend. *Elkezdendö.*

Inchoātor, & Incoātor, oris, m. Prud. *Pochetnik, Prichetnik, Zachetnik.* r. Anfänger. *Elkezdö.*

Inchoo, Incoo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prichinyam, Pochinyam, Zachinyam.* Anfange. *Elkezdem. Phras.* Tantum abeſt, ut opus ad finem deduxeris, ut etiam in ipſis pene principiis conſtiteris. Tantum abes à perfectione operis, ut principia ipſa vix appareant.

Incīdo, is, ere, īdi, āſum, (Neut.) *Vpadam, nuter opadam.* Hinein fälle. *Reá-akadok, Reá-találok, Bé'-eſem.*

Incīdo, is, ere, īdi, īſum, (Act.) Cic. *Vreſujem, vuſzekavam, nuter réſem, ſzechem.* Abhaue, abſchneide. *Megmetſzem, Bévágom.*

Incīduus, a, um, Ovid. *Nepoſzekliv, neſzechliv, nepoſzechen.* Unabgehauig, unabgehauen. *Megvághatatlan, nem vágható.*

Incīle, is, n. Colum. *Jarek za izpelyanye vodè.* r. Canal oder s. Gräblein, dadurch man das Waſser leitet. *Viz árok, Tſatorna.*

Incīlo, as, are, avi, atum, (Act.) Accius apud Non. *Pſzujem, ſpótam, ſzramotim.* Schelte. *Fed-*

Digitized by Google

te. *Peddem, pirongatom.* Incilare aliquem probris: Accius. *Kôga opſzuvati, oſsramotiti.* Einen ſchänden. *Valakit pirongatni, ſzidni.*

Incĭnĕrātio, onis, f. *Na pepel zeſgarye.* e. Verbrennung zu Aſchen. *Hamura égetés.*

Incingo, is, ere, inxi, inctum, [Act.] Apul. *Opaſſujem, ogragyam.* Umgürte, umgebe. *Bĕövedzem* vagy *Kôrnyűl-vêjzem.* Incingere ſe gladio, Apul. *Paloſs opaſzati.* Das Schvverdt umgürten. *Pallyſt ſe kötni.*

Incĭno, is, ere, inui, entum, (Act.) Prop. *Zapploam, z-drugemi popêvam.* Zugleich ſinge. *Énelek, együtt maſſokal énekelek.*

Incĭpio, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Cic. *Prichinyam, pochinyam, zachinyam.* Anfange, anhebe. *Elkezdem.*

Incipiſſo, is, ere, *obſol.* Plaut. Vid. *Incipio.*

Incisè, Inciſim, *Adv.* & Minūtātim, Cic. *Na falatcze.* Stuckvveiſe. *Darabonként.*

Inciſio, onis, f. Colum. *Zarezanye, vrezanye.* 1. Einſchnitt. *Metſzés*, 2. Vid. *Inſitio N.* 3.

Inciſor, oris, m. Iſid. *Zarezavavecz, vrezavavecz.* 1. Zerſchneider, Einſchnitter. *Metſzô.*

Inciſōrius a. um, *Zarezni.* Damit man ſchneidet. *Metſzô.*

Inciſum, i, n. & Inciſus, ûs, m. Cic. *Zárez.* 1. Schnitt, 2. Strichlein. *Metſzés.*

Incīsūra, æ, f. Plin. Vide *Inciſio.*

Incita, æ, f. Varro. 1. *Megya krajinſzka,* 2. *Zadnyi rêd ali rez na ſtable igri,* 3. Transl. *Naj vekſe ſziromaſtvo.* 1. Die Granitz Linien, 2. Die auſserſte Linien auf dem Damen Bretſpiel, 3. *Metaph.* e. Höchſte Armuth. 1. *Vég bîli bár r,* 2. *Oſtáblán utólsó-rend,* 3. *Leg nagyobb ſzegénység.* Ad incitas redactus: Plaut. *Vbogczom ſe poſztal.* Er iſt ein Bettler vvorde. *Koldusságra jutott.*

Incĭtābŭlum, i, n. *Aul. Gell.* Incitus, ûs, m. *Plin.* Incitāmentum, ti, n. *Cic.* Incitātio, onis, f. *Cic.* Incitātus, ûs, m. & Incitāmen, inis, n. Cal. *Prignanye, nagnanye, nudkanye, pochuſsenye, natiranye* e. Anreitzung, 2. Antrieb. *Reá kiſztetés, izgatás, ingerlés.*

Incitātè, *Adv.* Cic. *Berzo, bitro, naglo.* Schnell. *Gyorſan, hamarkodva.*

Incĭtātio, onis, f. Cic. Vide *Incitabulum.*

Incitātor, oris, m. Prud. Vide *Incenſor*, *Metaph.* N. 2.

Incitātrix, icis, f. Lactant. *Nadbuſztitelicza,* e. Anreitzerin. *Ingerlôné.*

Incĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nadbuſztujem, podſiſem, podbuſztujem, buſztim, drâſim.* 2. *Tiram, primárjam, potiravam, poganyam.* 1. Anreitze, anhetze, 2. Antreibe. *Ingerlem, Izgatom* 2. *Reá haitom.*

Incīvīlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Nechlovechen.* Unhöfflich. *Embertelen, paraſzt.*

Incivīlĭter, *Adv.* Incivilius. Stat. *Nechlovechno, nedvorjanſzki.* Unhöfflich. *Embertelenül.*

Inclāmātio, onis, f. Tertull. *Zakriknenye, zavitnenye, nazavanye.* e. Anſchreyung, Anruffung. *Reá-kiáltás.*

Inclāmĭto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plaut. *Gujzto krat na koga krichim, nakrikavam, zavitujem, nazavam, zazavam.* Offt anſchreye, anruffe. *Reá-kiáltogatok.*

Inclāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Na koga krichim, nazâvam, zazâvam. glaſzno zovem.* Anſchreye, laut ſchreye, anruffe. *Békiáltom, elô kiáltom.*

Inclāreo, es, ere, ui, [Neut.] & Inclāreſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Razglaſſujemſze, pochinyam naglaſzu biti,* 2. *Razſvetchujemſze, ſzvetel poſztajem.* Berühmt vverde, 2. Hell, klar vverde. *Elhíreſedem,* 2. *Megvilágoſodom.*

Inclārus, a, um, Symmach. *Neſzvetel, temen,* 2. *Nerazmen.* Nicht klar, 2. Zvveiffelhafftig, unverſtändlich. *Nem világos* 2. *értelmetlen.*

Inclēmens, entis, *om.* Liv. *idem quod* Immiſericors.

Inclēmenter, *Adv.* Terent. Vide *Immiſericorditer.*

Inclēmentia, æ, f. Virg. Vide *Immiſericordia.*

Inclīnābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Prigiblio.* Das ſich biegen laſt. *Hailandó.*

Inclīnāmentum, ti, n. *Aul. Gell.* Inclinatio, onis, f. Cic. 1. *Nagnenye, prignenye,* 2. *Preobrachanye.* 1. e. Neygung, Biegung, Zuneygung, 2. e. Veränderung. *Hajlás,* 2. *Meg-fordítás.* Inclinationes rerum & temporum Cic. *Preménenye dugovany y vremén.* e. Abvvechslung der Sachen und der Zeiten. *Az idôknek és dolgoknak megváltozáſok.*

Inclīnātus, ûs, m. Aul. Gell. *idem.*

Inclīnis, is, *com.* ne, n. Valer. Flacc. *Prignyen, nagnyen.* Geneigt, gebogen. *Hajlott.*

Inclīno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Synon.* Inflecto, Accedo, Appropinquo, Admoveo. *Na-ſzi prigiblyem.* Biege Neige. *Hajlok.* 2. Significat *propendere, proclivem fieri.* 3. Acies *inclinari* dicitur, cum retro cedit, & paulatim in fugam convertitur. *Liv.* 4.

Digitized by Google

Inclinat dies, vel Sol, cùm ad veſperam vergit. *Hor.* Inclinata & propè jacens fortuna. Cic. *pro* malè mutata.

Inclūdo, is, ere, ūſi, ūſum. (Act.) Cic. *Nuter zapiram, zapiram.* Einſchlieſſe, einſperre. *Berekeſztem, zárom.* Certis finibus orationem includam, circumſcribam, cancellos non egrediar.

Inclūſio, onis, f. Cic. *Zapiranye, zatvorenye,* Das Einſchlieſſen. *Berekeſztés, zárás.*

Inclytus, a, um. *Cic.* Inclūtus, a, um. Virg. *Verlo-glaſzovit, vnogo ſzlavni, vu velikom preſtimanyu y diki poſtavlyen.* Sehr berühmt, Fürtrefflich. *Igen híres, jeles, dicséretes.*

Incoactus, a, um. Val. Max. *Neprimoran, nepriſzilen.* peregr. *nepritruczan.* Ungezvvungen. *Kinſzerites-nélkül-való.*

Incoctile, is, n. Plin. *Kalajſzana poſzuda.* Ein verzinntes Geſchirr. *Belől meg-ónozott vagy mázolt fa-ö edény.*

Incoctio, onis, f. Cæl. Aur. *Pokuhanye.* Das Einkochen. *Belé-fozés, meg-fözés.*

Incœnātus, a, um. Plaut. *Prez vecherje.* Ohne Abend Eſſen. *Vatſorálatlan.*

Incœnis, is, *com.* ne, n. Plaut. *idem.*

Incœno, as, are, *&c.* (Neu.) *Suet.* V. *Cœno.*

Inceptio, onis, f. Cic. *Pri-ali pochinyanye,* Das Anfangen. *Kezdés, el-kezdés.*

Incœpto, as, &c. V. *Incepto.*

Inceptor, oris, m. *Ter.* Vid. *Inceptor.*

Incœptum, i, n. Incœptus, ūs, m. *Nep.* V. *Inceptum.*

Incōgitābilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Nepremiſzliv.* Unbedacht. *Gondolhatatlan.* Nunc demum ſcio me fuiſſe excordem, cæcum, incogitabilem. *Plaut. Mil.*

Incōgitans, antis, *om.* Teren. *Nemiſzlechi.* Unbeſonnen, unbedacht. *Gondolatlan.*

Incōgitandus, a, um. Plaut. *Nemiſzliv.* Undencklich. *Nem Gondolhatandó.*

Incōgitantia, æ, f. Plaut. *Nemiſzlyenoſzt.* e. Unbeſonnenheit, Unbedachtſamkeit. *Meggondolatlanság.*

Incōgitātus, a, um. Plaut. *Nemiſzlyen.* Unbeſonnen, Unbedacht. *Maga meg gondolatlan.*

Incōgito, as, are, avi, atum. (Neu.) *Horat.* valde cogito. V. *Cogito,*

Incola, æ, *com.* Cic. *Sztanovnik, ſelyár.* r. Einvvohner. *Lakóſa valamelly köz helynek.*

Incolātus, ūs, m. Ulp. *Sztanovanye na tugyem meſztu, ſelyaria, ſelyarſtvo.* Das Einvvohnen in frembden ort. *Valamelly városban, vagy helyben lakás.*

Incŏlo, is, ere, olui, ultum. (Act.) Cic. V. *Inhabito.*

Incŏlŭmis, is, *com.* me, n. Cic. V. *Sanus, ſalvus, Integer.* Incolumes ædes. Ulp. *id eſt* integræ. *Compar.* incolumior. *Ità Gell. l. 17. c. 2. ex Q. Claud. Ann.* Phras. Incolumes tibi ſunt adhuc res tuæ, integræ: nihil dum perdidiſti. Eodem locô ſunt, quô antè fortunæ tuæ. Nulam res tuæ jacturam fecerunt, nihil adverſi ſubierunt.

Incŏlŭmitas, atis, f. Cic. *Dobro zdrávje.* e. Vollkommne Geſundheit. *Egéſzség, épség.*

Incōmes, itis. *com. Antiq.* Feſt. *Prez pajdaſſa, drúga, tovaruſſa.* Ohne Geleits-Mann. *Társ-nélkül-való.*

Incŏmitātus, a, um. Cic. *Neprevodyen, prez zprevodnikov.* Unbegleitet. *Kit ſenki nem kisér.*

Incommendātus, a, um. Ovid. *Nepreporuchen.* Deſſen ſich niemand annimmt. *Ditsiret és ajánlás-nélkül-való.*

Incommŏdātio, onis, f. Cic. *Neprilike chinenye,* e. Ungelegenheit. *Alkalmatlanság tſinálás, ártás.*

Incommŏdè. *Adv.* Cic. *Neprilichno, Nenaredno, neprikladno.* Ungelegen. *Alkalmatlanúl.*

Incommŏdĭtas, atis, f. Cic. *Neprilika.* e. Unbeqvemlichkeit, Ungelegenheit. *Alkalmatlanság.* 2. V. *Damnum, Moleſtia, Detrimentum.*

Incommŏdo, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Chinim neprilike.* e. Ungelegenheit mache. *Alkalmatlankodok.* 2. *Bantujem, ſkodim.* Ich bin beſchvvährlich, überläſtig, Schaden zufüge. *ártok, kárt-teſzek, bántom.*

Incommŏdum, i, n. Cic. V. *Incommoditas.*

Incommŏdus, a, um. Cic. *Nehaſznovit, neprilichen.* Schädlich, Ungelegen, unbequem, überlegen. *Káros, alkalmatlan.*

Incommūtābilis, is, *com.* le, n. Varro. *Nepremenyliv, nezmenyliv.* Unveränderlich. *Elváltozhatatlan.*

Incompărābilis, is, *com.* le, n. Plin. *Npriſpodobliv,* Unvergleichlich. *Haſonlíthatatlan.*

Incompărābiliter, *Adv.* Hier. *Npriſpodoblivo.* Unvergleichlich. *Haſonlíthatatlanúl.*

Incompertus, a, um. Plin. *Neznan.* Unerkannt, unerfahren. *Tudhatatlan, eſméretlen.*

Incompĕtens, entis. *om.* JCt. *Nedoſztojen.* Nicht zukommend. *Nem illendő.*

Incompĕtenter, *Adv.* Caſſiod. JCt. *Nedoſztojno,* Nicht zukommend. *Nem illendő-képen.*

Incompŏsite, *Adv.* Liv. *Neſzloſno, nenaredno.* Unordentlich. *Rend-nélkül.*

Incompŏsĭtus, a, um. Liv. *Neſzloſen, nenaredyen, prez reda.* Unordentlich, ungereimt. *Rendetlen.*

Incom-

Digitized by Google

Incomprĕhensibĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepreſteslív, nepremiſliv.* Unbegreifflich. *Meg-fogbatatlan.*

Incomprĕhenſus, a, um. Cic. *Nepreſieſen.* Unergriffen. *Meg nem fogatott.*

Incomtus, *vel* incomptus, a, um. *Cic.* Incōmis, is. *com.* me, n. Macrob. *Neſipravlyen, nenakinchen, nevluden, neſzpreten.* Ungebutzt, ungeziert. *Nem tsinos, ékeſſég-nélkűl-való.*

Inconceſſus, a, um. Ovid. *Nedopuſchen.* Unbevvilliget. *Nem engedett.*

Inconcilio, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Nemirim, nemirne chinim, czargu podiſem, razdvajam.* Uneinig, zvveyträchtig mache. *Elſzeleſztem, öſzve-háboritom.*

Inconcinnĭtas, atis, f. Svet. *Nevludnoſzt, nenakinchenoſzt, neſzpretnoſzt, neſzpravnoſzt.* e. Ungereimheit, Ungeſchicklichkeit. *Illetlen tétele valaminek, éktelenség, diſztelenség.*

Inconcinnus, a, um. Cic. *Nevluden, mirzek, nenakinchen, neſzpreten.* Ungereimt, unfein. *Éktelen, diſztelen.*

Inconcŭpiſco, is, ere, (Inchoat.) Apul. *Jako ſelim.* Sehr begehre. *Igen kivánom, kérem,*

Inconcuſſus, a, um. Stat. *Neſztreſſen, megnyen, nepreplaſſen, ſzéreben, ſztálen.* Unbevvegt, unerſchrocken, ſteiff, ſtät. *Meg-nem rázatott, mozdúlhatatlan, állhatatos, ſzives.*

Inconditè, *Adv.* Cic. V. *Incompoſitè.*

Inconditus, a, um. (à Condio.) Plin. *Nezachinyen, netéchen.* Ungeſchmackt. *Izetlen.* Metaph. V. *Incompoſitus, Inconcinnus.*

Inconditus, a, um, Cic. V. *Incompoſitus.* 2. pro *non ſepultus.* Incondita corpora. *Lucan. l. 6. v. 101.* 3. pro *non conditus,* ſeu *repoſitus.* Inconditum fructum mercantibus vendere. *Col. l. 3. c. 2.*

Inconfūſus, a, um. Senec. *Nezméſſan, nezmuten.* Unvermiſchet. *Öſzve-elegyitetlen rendes.*

Incongĕlābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Nezmérzliv, kajſze zmerznuti nemore.* Das nicht gefrieren mag. *Meg-fagyhatatlan.*

Incongruens, entis, *om.* Gell. *Nepriſztojen, nedoſztojen.* Ungereimt. *Illetlen.*

Incongruus, a, um. Val. Max. *idem.*

Inconſcius, a, um. Liv. *Neznajuchi.* Unvviſſend. *Tudatlan.*

Inconſentānĕus, a, um. Mart. V. *Incongruens.*

Inconsīdĕrantia, æ, f. Cic. *Nepremiſlyenoſzt, nepremiſlenye.* e. Unbeſonnenheit, Unbedachtſamkeit, Sinnloſigkeit. *Maga-gondolatlanſága, éſzre nem vévés.*

Inconsīdĕrātè, *Adv.* Cic. *Nepremiſlyeno.* Unbedächtlich. *Maga-gondolatlanúl.*

Inconsīdĕrātio, onis, f. V. *Inconſiderantia.*

Inconsōlābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Nerazveſzelyiv, nigdar nerazveſzelen.* Der nicht zu tröſten iſt. *Megvigaſztalhatatlan.*

Inconſpĭcuus, a, um. Flor. *Nevidliv, neglaſzovit.* Unanſehnlich. *Meg nem látſzó, nem látſzatós.*

Inconſtans, antis, *om.* Cic. *Neſztalen.* Unbeſtändig. *Állhatatlan.* Animo in omnem partem mobilis, fluctuans, flexilis.

Inconſtanter, *Adv.* Cic. *Neſztalno.* Unbeſtändiglich. *Állhatatlanúl, Tökéletlenűl.*

Inconſtantia, æ, f. Cic. *Neſztalnoſzt.* e. Unbeſtändigkeit. *Állhatatlanſág.* *Phras.* Non puto mihi famam inconſtantiæ pertimeſcendam, ſi tam ingratum hominem, tam immemorem officii, proſequi officiis nolui. Non vereor, ne quis tribuat, adſcribat inconſtantiæ, levitati; ne quis in me inconſtantis, levis, mobilis, parum firmi animi vitium conferat; notam inurat inconſtantiæ; ne inconſtantiæ nomine malèaudiam.

Inconſultè, *Adv.* Cic. *Prez tolnacha, prez pitanya.* Ohne Rath. *Meg-nem gondolva,* 2. V. *Temerè, ſtultè.*

Inconſultò, *Adv.* Ulp. *idem.*

Inconſultus, a, um, Cic. *Tolnacha nepitan.* Ohne gefragenen Rath. *Tanátsal nem élő.* 2. *pro* eo, cui non eſt datum conſilium. Inconſulti abeunt, ſedémque odêre Sybillæ. *Virg. Æneid. 3. v. 452.* Item interdum *nomen* eſt, & *activè* ſumitur. pro *imprudente, temerario, nullius conſilii.* Homo inconſultus, &c. hæc non videbat. *Cic. pro Dejot.*

Inconsūtĭlis, is, *com.* le, n. *Nezazeſiliv, Nezeſſit.* Ungenähet. *Varhattatlan.*

Incontāmĭnātus, a, um. Varro. *Neoſzkrunyen, Nevtepen, Neoſzmragyen.* Unbefleckt, unvervvüſtet. *Meg-nem ferteztetett.*

Incontĭnens, entis, *om.* Sen. *Nezdérsliv, Nevſztegnyen.* Ungehalten. *Ki magát meg-nem tartóztatja.* 2. *idem ac* Intemperans, qui ſe à libidine, guláve non continet.

Incontĭnentia, æ, f. Cic. *Nezdérslivoſzt, nezdérſanye.* e. Ungehaltenheit. *Magát meg-nem tartóztatás.* 2. Sumitur *pro* intemperantia gulæ, aut libidinis.

Inconvĕniens, entis, *om.* Quint. *Nepriſztojen, Nedoſztojen.* Unanſtändig, ungereimt, ungezimt. *Alkalmatlan, illetlen, nem illendő.*

Inconvĕnientia, æ, f. Cic. *Nepriſztojnoſzt, nedoſztojnoſzt.* e. Ungebühr, e. Unanſtändigkeit. *Alkalmatlanſág, illetlenség.*

Incŏquo, is, ere, oxi, octum, [Act.] Plin. *Vkuhavam, pokuhávam.* Einkoche. *Belé-főzöm.*

Digitized by Google

Incorpŏreus, a, um. *Gell.* Incorpŏrālis, is, *com.* le, n Quint. *Netelovem, prez tila.* Leiblos. *Teſt-nélkül-való.*

Incorpŏro, as, are, avi, atum. (Act.) Solin. V. *Unio, Conjungo.*

Increātus, a, um Lact. *Neſztvorjen.* Unerſchaffen. *Teremtetlen.*

Incrēdendus, a, um. Apul. V. *Incredibilis.*

Incrēdibilis, is, *com.* le, n. Cic. *Neverovni, neveruvliv.* Unglaublich. *Hihetetlen.* Phraſ. *Incredibile eſt*: Non eſt, ut credatur; ut habeatur fides; fidem ſuperat; à vero longè abeſt: veritatis magnitem nullam oſtendit. Ejuſmodi eſt, ut fide careat; ut adjungi fides nulla poſſit. Humanam fidem excedit; Ultra fidem eſt.

Incrēdibilitas, atis, f. Apul. *Neverovanoſzt, neveruvanye.* e Unglaub. *Hihetetlenség.*

Incrēdŭlus, a, um. Gell *Neveruvliv, neveruvan.* Unglaubig. *Hihetetlen.*

Incrēmentum, i, n. Cic. (incrementŭlum, i, n. Dimin. Apul.) *Vraſztenye, priraſztenye, naraſztenye, povekſſavanye.* e. Zuwachſung, Zunehmung, Mehrung. *Neve-edés, öregbedés.*

Incrĕpĭtus, a, um. Liv. *Pokaran, opſzuvan.* Geſcholten. *Meg-feddetett.*

Incrĕpĭtus, ús, m. *Apul.* Incrĕpātio, onis, f. JCt. *Pſzovka, pſzuvanye, karanye.* Das Schelten. *Feddés.*

Incrĕpo, as, are, ĕpui, (*ap. Plaut.* Incrĕpāvi) ĭtum. (Neu.) Cic. (*legitur & Incrĕpātum ſed rariùs*) V. *Crepo.* 2. V. *Pracino, Intòno.* Age tu hymenæum increpa. *Turpil.* 3. Tranſl. pro *audiri, referri* Simul atque increpuit ſuſpicio tumultûs. *Cic. pro Mur. c. 10.* Item eſt verbum *Activ.* & ſignificat *Objurgare, Accuſare.* Vid. *Objurgo.* Cum illius in me perfidiam increparet. *Cic. ad Q. Fr.* Item V. *Ferio, pulſo.* Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves. *Tibul. l. 1. el. 1. v. 22.*

Incrēſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Liv. *Naraſztujem, raſztem.* Wachſe. *Növök.* 2. *Poveſſavamſze* vermehret werde, zunehme. *Felnevekedem, öregbedem.*

Incrēto, as, are, avi, atum. (Act.) Petron. *Z belilom máſem, belim.* Weiss anſtreiche. *Fejérrel békenem, béfeſtem.*

Incruentus, a, um *Liv.* Incruentātus, a, um. Tac. *Nekervaven, prez kérvi prolevanya.* Unblutig, ohne Blut vergieſſen. *Verháláatlan, vér-nélkül-való.*

Incruſtātio, onis, f *Z klakom mazanye, liebenye.* e. Ubergläſung. *Bemázolás, beſzenlés, fedés, béjazás.*

Incruſto, as, are, avi, atum. (Act.) Varro. *Klekom, z-klakom &c. máſem.* Mit Glaſt überziehe, übertünche, gläſte. *Bémázolom, befedem, béjazom.*

Incŭbātio, onis, f. Incŭbātus, ús, m. & Incŭbitus, ús, m. Plin. *Nalega nye, nadleſanye, na ruke naſlányanye.* Das auf etwas ligen, das unterſtützen auf den Armen. *Reá fekvés,* 2. *Na jajczah ſzedanye, ſzed.* Das Brüten, e. Brütung, e. Brut. *Tyúkmony-ülés.*

Incŭbātor, oris, Macrob *Nalegavecz, naſzlanyavecz,* 2. *Nakrivom dugovanyu ſzedavecz.* ità Macrob. r. Anlehner, Unterſtützer, 2. Der etwas unrecht beſizet. *Rajta-ülő, fekvő,* 2. *Hamiſan bírt jószágot bírző.*

Incŭbĭto, as, are, avi, atum. (frequ.) Colum. *Na jajczeh ſzedim.* Brüte *Rajta-üldögélek.*

Incŭbo, as, are, ŭbui, (*apud Plin.* bavi) Cŭbĭtum & ātum. (Neu.) Cic Senec. *Nalegamſze, naſzlanyamſze,* 2. *Lefim, chepim, chepim,* 3. *Na jajczeh ſzedim.* Auf etwas lige, anſpreitze 2. Anknüpfe, hab ſitze, 3. Brüte. *Reá-fekſzem,* 2. *Meglülőm, Rajta-üldögelek,* 3. *Tyúkmonyat ülök.* Incubare ovis, Plin. *Na jajczah ſzedeti.* e. Eyer brüten *A tyukmonyat ülni.* Incubuitque toro, dixitque noviſſima verba. *Horat.* *V poſtelyuje ſzekum jeknul, z-zadnyum recsjum tuki ſztreenul.* &c.

Incŭbus, i, m. *ſive* Incŭbo, ōnis, m. *Cal. Aur.* Morbus eſt, noctu quieſcentes infeſtans, cùm ſcilicet extrema quædam vis dormientes videtur invadere, & velut pondere ſuo preſſos gravare, 2. Sunt *dæmones* cum *ſtrygibus* agentes inſtar maritorum.

Inculco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *V-puchluem, dopovédam, natukávam, zabijam, natiſzkávam.* Unterweile, eintrette einſtoſse, einknete, eintreibe. *Belé tőtőm, Nyomodom.*

Inculpābilis, is, *com* le, n Solin. & Prud. *Nekrivlyiv, netriv.* Untadelich. *Bűntelen nem ítélendő ártatlan.*

Inculpo, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Krivo tuſim, neprav na kog kivnya mecsem,* Unſchuldig anklage. *Bűntelenül bé-árulom.*

Incultè *Adv.* Cic. *Prez kincha, prǒſzto, priprǒſzto, neſanſno.* Ohne Zierd, gemein, unſauber. *Paraſztul, ékeſség-nélkül.*

Incultus, a, um, Cic. *Neobdelan,* 2. *Nenakinchen, proſzt, neojznaſen, neſznaſen.* Ungebaut, 2. Ungeziert, unausgebutzt, unſauber. *Mivelletlen,* 2. *ékeſitetlen.*

Incultus, ús, m. Liv. *Neobdelanye,* 2. *Nekinchenye*

chenye. Ungebäu, 2. Das keine Zierd iſt. *Mi̇̈eletlenſég*, 2. *Diſzteleniég*.

Incumba, æ, f. Vitruv. *Gornya ſztran ſztupa, na koju bolta vuperta ſztoi*. Der Obertheil einer Saulen, darauf das Gevvölb liget. *Fel ſ rèſze az oſzlopnak, melyen a' bólt fekſzik*.

Incumbo, is, ere, übui, ĭtum, (Neu.) Cic. Vide *Incubo numero 2mo*. 2 Variè *conſtruitur*. Incumbere in *vel* ad ſtudia. Cic. *Marlivoſzt vuchiti*, ali *navuku dati*. Dem ſtudieren fleiſſig obliegen. *Szorgalmatoſon tanúlni*. Incumbere gladio, *vel* in gladium. Virg. Cic. *Na palaſſ͡ſze nalechi*. Sich auf einen Degen lehnen. *Fegyverbe ereſzkedni*. Cicero ferè ſemper uſurpat cum *præpoſ*. In, *vel* ad *in Accuſat*. Dum vult niſum majorem exprimere; *ut*; Incumbas in rempublicam. Ad id bellum incumbere. ut in me omnis illa inclinatio incumberet. 3. *Navalyujem*. Anfalle. *Reá rohanok*. Si morborum peſtifera vis incubuit, Lactant. *Akoje kuga navalila*. Wann die Peſt ſchon eingeriſſen. *Ha már a' peſtis* vagy *Döghalál erőt vett*.

Incūnābŭla, orum, n. *plur*. Liv. *Zibka*, 2. Transl. *Prichetek, pochetek*. e. Kindsvviegen, 2. r. Anfang. *Bölcső, bölcsőbéli rengetés* 2. *kezdet*. Incunabula amicitiæ, Cic. *Prichetek priatelſztva*. :r. Anfang der Freundſchafft. *Barátságnak kezdete*.

Incunctābĭlis, is, *com*. le, n. *Neſzentliv*, *nemudliv*, *nezaderſavliv*. Ohnverzüglich. *Nem késedelmes, nem mulatozó*.

Incunctanter, *Adv*. *Neſzentajuch*, *nemudèch*, *nezaderſavajuchſze*. Ohne Verzug. *Nem mulatozva*.

Incūrābĭlis, is, *com*. le, n. *Nezvrachliv*, *neizlichliv*. Unheilſam. *Gyógyithatatlan*.

Incūrātus, a, um, Horat. *Nezvrachen, neizlichen*. Ungeheylt. *Gyógyittatlan, kiregondnints*.

Incūrĭa, æ, f. Cic. *Nezkèrbliivoſzt*. e. Sorgloſigkeit. *Gondviſeletlenſég*.

Incūrĭōsè, Incurioſiùs, Incurioſiſſimè, Tacit. *Neſzkèrblivo, prezbrige*. Hinläſſiglich. *Szorgalmatlanúl gondviſeletlenül*.

Incūrĭōſus, a, um, Incurioſior, Incurioſiſſimus, *Plin*. Incūrĭus, a, um, Juſt. *Neſzkèrbliv*. Sorglos, hinläſſig, unfleiſſig. *Gondviſeletlen*.

Incurro, is, ere, curri, urſum, (Neu.) Cic. 1. *Nuter derchim, techem*, 2. *Napádam*, 3. *Navalyujem, vudiram*. Hineingehe, 2. In etvvas gerathe, 3. Anfalle. *Bell-futok*, 2. 1. *Bell-ütközöm*, 3. *Reá-rohanok*. Item *variè ſumitur*; Incurrere in oculos. *Pred ochi doiti, viditiſze*. Vor die Augen kommen, geſehen vverden. *Szeme-eleibe jönni*. Incurrere in hoſtes. Cic. *Navaliti, vudriti na nepriatele*. Die Feinde anfallen. *Neki menni az ellen ſégnek*. In morbum incurrere. Cic. *Obetèrſati, vu bètel opaſzti*. In eine Kranckheit fallen. *Betegſégben eſni*. Verbis in aliquem incurrere. Cic. *Nad-kim, zabavlyati*. Einen mit Worten anfahren. *Valakire ſzóval támadni*. &c.

Incurſio, onis, f. Cic. *Navalenye, nepriatelſzkó vudrenye, zatechenye*. Feindliches Einfallen. *Reá-ütés*.

Incurſĭto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Senec. *Guſztokrat navalyujem, zatekavamſze, vudiram na nepriatele*. Offt anfalle, einfalle. *Reá-futoſok, bele-ütközöm*.

Incurſo, as, are, avi, atum, (Neu. Frequ.) Cic. *Navalyujem, vudiram na nepriatele, zatekujemſze*. Anfalle, einen Einfall thue. *Reá-futok, reá-ütök*. Incurſare in fortunas alicujus. Cic. *Na dobrochie y imetek navaliti*. Einem in ſeine Güther einfallen. *Valaki jóſzágára rohanni*.

Incurſus, ûs, m. Cic. Vide *Incurſio*.

Incurveſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *Gerbav bivam, pochinyamſze zviati, gerbaviti*. Krumm vverde. *Megborgadok*.

Incurvātio, onis, f. *Privinenye, prignenye*. Das Krümmen. *Meghajtás, Görbités*.

Incurvo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Privíam, prigiblyem, gerbim*. Krümme, biege. *Megborgattom, Görbitem*.

Incurvus, a, um, Plin. *Privit, privinyen, prignyen, Gerbav*. Krumm, gebogen. *Horgas, görbe*.

Incus, ūdis, f. Horat. *Nakoválo*, Ein Amboſt. *Üllő-vas, üllő*. 2. Metaph. Incudi reddere verſus. Horat. *Pobolſſati rèd popevke*, ali *peſzmired prechteti*. Die Verſe vvieder überleſen, verbeſſeren. *A' verſet ismég meg-olvaſni, meg jobbitani*.

Incūſābĭlis, is, *com*. le, n. Tertull. *Krivliv, tuſliv, krivnye vréden*. Des Anklagens vvürdig. *Bé-vádolható, vádolást érdemlő*.

Incūſātio, onis, f. Cic. *Obtuſenye, okrivenye, Pokrivenye*. e. Anklag, Klag. *Vádolás*.

Incūſo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Krivim, tuſim*. Anklage, beſchuldige. *Panaſzolkodva vádolom*.

Incuſſus, ús, m. Tacit. *Vudarecz, zaboj, bitnye*.

nye. Das Schlagen. *Bleeris, Meg - ütés.* Armorum incuſſu præcipitati, Tacit.

Incuſtōditus, a, um, Ovid. *Nechuvan.* Unvervvahrt. *Őrizetlen.*

Incūtio, is, ere, uſſi, uſſum, (Act.) Cic. *Zabiam.* Hineinſchlage. *Belé ütöm.* Metaph. Incutere alicui terrorem. Liv. *Kōga vu ſztrah nagnati.* Einem ein Schrecken einjagen. *Valakit meg-ijeſzteni.* Incutere ſcipionem in caput alicujus: Liv. *Kōga z-palicczum po glavi udriti.* Einem den Stecken auf den Kopff ſchlagen. *Valakinek fejébe verni a' páltzát.* Alicuius animo religionem incutere. Liv. *Kōga na duſno ſzpoznanye dopelyati, preſtraſiti.* Einem ein Gevviſſen machen: *oder* einem die Forcht der Sünden einjagen; erſchrecken. *Valakit lelkében meg-dobbantani.*

Indāganter, *Adv.* Colum. *Ziſzkajuch, iziſzkavajuch, iſchuch.* Mit Nachſuchen, unterſorſchen. *Vadáſzva, kereſve.*

Indāgātio, onis, f. Cic. Indāgo, inis, f. *Tacit.* Indāgātus, ûs, m. Apul. *Izvedanye, zezvedanye, iziſzkanye, ziſzkavanye.* e. Nachſuchung, Nachforſchung. *Kereſés, tudakozás.*

Indāgātor, oris, m. Colum. *Izvedavecz, iziſzkavecz, zezvedavecz.* r. Nachſucher, Nachforſcher. *Kérdezkedő, kereső, tudakozó.*

Indāgātrix, icis, f. Cic. *Izvedavka, iſzkavicza, zezvedavka, zezvedavicza.* e. Nachſucherin, Nachforſcherin. *Kérdezkedőné, tudakozóné.*

Indāgo, as, are, avi, atum, (Activ.) *Iziſzkujem, ziſzkavam, zezvēdam, izvēdam, traſim.* Nachſuche, erforſche, ausſpühre. *Vizsgálom, kereſem, tudakozom.* Verbum hoc propriè ad venatores pertinet, qui feras inveſtigant ſeu indagant. *Transfertur* autem etiam ad alios.

Indāgo, inis, f. Tacit. 1. Vide *Indagatio.* 2. *Lovne mreſe, z-kémi Lovczi obſztiraju loze, ali prebivaliſche zvérja.* s. Garn ſo die Jäger ausſpannen, und die Wälder umgeben. *Vadáſz háló.* Saltuſque indagine cingunt. Virg. 4. Æneid. *I luge z-mreſami obſztiraju.* Und ſie die Wälder mit Netzen umgeben. *A' berkeket hálókkal környül-veſzik.* 3. *Lov.* r. Fang. *Fogás.* 4. Metaph. *Vkanenye.* r. Betrug. *Megtsalás.* Romæ teſtamenta & orbos velut ejus indagine capi. *id eſt* captorem eſſe orborum, ità ut nullus captiones ejus evadat: *Tacit. L. 13. de Seneca.*

Indě, *Adv.* Liv. *Odtud, odtuda, odatle.* Von dannen, daher. *Onnét, Ennekutánna.* 2. *Zato.* Deſſentvvegen. *Azért,* ità Terent. 3. *Potlam, zatēm.* Darnach, nach dieſem. *Azutánn, Annakutánna.* Sic Livius. Inde ab ineunte ætate. Plaut. *Od mladoſzti,* &c.

Indēbĭtus, a, um, Ovid. *Neduſen, neduſan.* Unſchuldig. *Méltatlan.*

Inděcens, entis, *om.* Indecentiſſimus, Senec. *Nedoſztojen, nepriſztojen.* Ungebührlich, unanſtändig. *Diſztelen, illetlen.*

Inděcenter, *Adv.* Indecentius, Indecentiſſimè Quint. *Nedoſztojno, nepriſztojno.* Ungebührlich, ungeziemlich. *Illetlenül.*

Inděcentia, æ, f. Vitruv. *Nedoſztojnoſzt, nepriſztojnoſzt.* e. Ungebührlichkeit, Ungebühr. *Illetlenség, Nemilléség.*

Inděcet, *Imperſ.* Plin. jun. *Nedoſztoiſze, nepriſztoiſze.* Es gebühret, *oder* geziemt ſich nicht. *Nem illik.*

Indecīſus, a, um, JCt. *Nedoſzugyen, nedopitan, nedokonchan.* Unerörtert *El-igazitatlan, Meg-nem itélt.* Lis indeciſa. *Nedokonchana pravda.* Unerörterter Streit-Handel. *El nem végezett, itéletlen törvény.*

Indeclīnābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Neougiblio, neognutlio, kōgaſze nè mochi ognuti.* Unvermeydlich. *Elkerülhetetlen, eltérithetetlen,* 2. Quod Caſuum inflexione caret *ità Gramm.*

Indēclinātus, a, um, Ovid. *Neougnyen,* 2. *Sztalen, nepremenyen.* Unvermeydet, 2. Standhafftig, ſtät, unverändert. *El - nem került.* 2. *állandó.* Indeclinata Amicitia Ovid. *Nepremenyeno, ſztalno Priatelſztvo.* e. Beſtändige Freundſchafft. *állandó barátság.*

Indēcoctus, a, um, Corn. Nep. *Neprehavlyen, Neſkuhan.* Unverdäut, ungekocht. *Meg-nem emiſztetett, főtt.* 2. Metaph. Indecoctus dolor, Corn. Nep. *Neprebavlena bōl, iz kojeſze nè mochi ſzpozabiti.* Unverdäuter Schmertz, deſſen man nicht vergeſſen kan. *Szivének nagy fájdalma, mellyről nem könnyen felejtkezhetni.*

Inděcor, oris, *om.* (Virg. Attic. apud repetitur etiam) Indecōris, is, *com.* re, n. *ut:* Indecoris vita. Vide *Indecens,* item *Inutilis, Ineptus.*

Indēcōrè, *Adv.* Plaut. Vide *Indecenter.*

Indēcōrus, a, um, Plin. *Merzek, nepriſztojen.* Ubel anſtändig, garſtig, ungebührlich. *Rút, gyalázatos, illetlen.*

Indēſāti-

Digitized by Google

Indēfătīgābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Neotrudlio.* Unermüdet, der nicht müd vvird. *Fáradhatatlan.*

Indēfectus, a, um, Apul. *Prez pomenykanya, nepomenykan.* Unmangelbar. *Nem híjas.*

Indēfensè, *Adv.* JCt. *Nebranechſie.* Unbeſchirmlich. *Nem pártfogóúl, óltalmazatlanúl.*

Indēfēnſus, a, um, Liv. *Nebranyen.* Unbeſchirmt, unbeſchützet. *óltalmazatlan.*

Indēfeſsè, *Adv.* Spart. *Neotrudno, nepreſztancze, ſztalno.* Unbemüdt. *El-fáradhatatlanúl, ſzorgalmatoſan.*

Indēfeſſus, a, um, Apul. *Neztruden, nepreſztavſſi, nepreſztajuchi, ſztalen.* Unermüdet, nicht abgemattet, ſtandhafft. *Elfáradhatatlan, állhatatos.*

Indēfĭcienter, *Adv.* Vide *Indeſinenter.*

Indēfĭcio, is, ere, eci, actum, Tibull. *Nikakvoga pomenykanya nemam, nepomenykavam.* Keinen Mangel habe. *Semmi híjával nem vagyok.*

Indēfĭnītè, *Adv.* Aul. Gell. *Nedokonchano, nezpiſzano.* Unerörtert, unbeſchrieben, ohne eine gevviſſe Zeit. *El-nem Végezve.*

Indēfĭnitus, a, um, Aul. Gell. *Nedokonchan, neizpiſzan, prez ſztanovitoſzti.* Unerörtert, unbeſchrieben. *Meg-nem határozott, el-nem végezett.* Tempus indefinitum, Aul. Gell. *Vreme nedokonchano, neſztanovito.* Ungeſchehene Zeit, ungevviſs. *El-nem végezett idő.*

Indēflētus, a, um, Ovid. *Neoplakan.* Unbevveint. *Meg-ſiratatlan.*

Indēflexus, a, um, Plin. *Neprignyen, neprioinyen.* Ungebogen. *Meghajlatlan.*

Indējectus, a, um, Ovid. *Nezbichen, neobalyen,* 2. *Sztalen.* Nicht abgevvorffen, 2. Beſtändig. *Levettetlen,* 2. *állhatatos.*

Indēlaſſātus, a, um, Manil. Vide. *Indefeſſus.*

Indēlēbĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Nezbriſzlivo, nepomerlyivo.* Unauslöſchlich. *Eltörölhetetlen.*

Indēlectātus, a, um, Petron. *Nenaſzladen, prez naſzladnoſzti.* Unergötzet. *Kinek nintſen ſemmiben kedve.*

Indēlībātus, a, um, Ovid. *Neokuſſen, nekuſſan,* peregr. *Nekuſzan.* Unverſucht. *Meg nem kóſtolt.*

Indēlictus, a, um, Feſt. *Nekriv, prez krivnye.* Ohne Schuld. *Bűntelen.*

Indemnātus, a, um, Cic. *Za krivcza nevbſzudyen.* Unverurtheilt. *Vétkeſnek nem tartott.*

Indemnis, is, *com.* ne, n. Senec. *Nekvaren, prez kvara.* Schadlos. *Kár-vallatlan, kár-nélkül-való.*

Indemnĭtas, atis, f. Lact. *Zachuvanye od kvara, nekvarnoſzt.* e. Schadloſ Haltung. *Káratlanság, kár-nélkül valóság.*

Indēmonſtrābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Nepokazlivo.* Unbevveislich. *Meg-nem mutatható.*

Indēmūtābĭlis, is, *com.* le, n. Tert. *Nepremenylivo, neomenylivo.* Unveranderlich. *El-nem változtatható.*

Indēnunciātus, a, um, Senec. *Nenazveſzchen, neozvan.* Unangekündiget. *Meg-nem izentetett.*

Indēpendens, entis, *om.* *Szvoj., nikomu podlojen, nepodloſen, proſzt.* Frey, niemand untervvorffen. *Szabados, ſenki-alatt nem-lévő.*

Indēpendenter, *Adv.* JCt. *Nepodloſno, ſzlobodno, z drugem nikaj nemajuch.* Gantz frey. *Szabadoſan, ſenki-alatt nem-lévő képen.*

Indēpendentia, æ, f. JCt. *Z nikem nikaj nemanye, nepodloſenye, nepodloſnoſzt, ſzloboda, ſzlobodſchina,* 2. *Nai vekſa zmoſnoſzt.* e. Freyheit, 2. e. Höchſte Gevvalt. *Szabadoſság, ſenki-alatt nem-lévőség.*

Indēpiſcor, eris, iſci, &c. (Depon.) Vide *Indipiſcor.*

Indēplōrātus, a, um, Ovid. Vide *Indefletus.*

Indēprāvātus, a, um, Senec. *Nepokvarjen.* Unverderbt. *Megveſztegetetlen.*

Indēprĕcābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Neizproſzliv.* Unabbittlich. *Megkérelhetetlen.*

Indēprĕhensĭbĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nenajdliv, nepopadliv.* Unbegreifflich, nicht zu erfinden, zu begreiffen. *Megtapaſztalhatatlan, fel-találhatatlan.*

Indēprĕhenſus, a, um, Prud. *Nepopaden, nepopadyen.* Unergriffen. *Rajta-nem találtatott.*

Indepto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Varro, *Vechkrat dobivam, zadobivam.* Offt erlange. *Megnyerem.* Hæreditatem indeptare. *Varro.*

Indēſertus, a, um, Ovid. *Neoſztavlyen.* Unverlaſſen. *El nem hagyatott.*

Indēſes, ĭdis, *om.* Aul. Gell. *Nelen, neotrdgliv.* Nicht faul. *Nem rest, Fáradhatatlan.*

Indēſĭnenter, *Adv.* Varr. *Nepreſztancze, nepreſztajuch.* Unauf hörlich. *Szüntelen.*

Indeſpectus, a, um, Lucan. *Nepogerdyen, neopſſanyen, zanikaj nederſan.* Unveracht. *Meg-nem utált.*

Digitized by Google

Indētonſus, a, um, Ovid. *Neobrit, neobriov, neokolyban*. Unbeſchoren. *Megnyiretlen*.

Indēvītātus, a, um, Ovid. Vide. *Indeclinabilis*.

Indēvōrātus, a, um, Mart. *Nepojeden, nepoſert*. Ungefreſsen. *Meg nem ëtetett*.

Indēvōtus, a, um, Caſſiod. *Nepoboſen*. Unandächtig. *Nem ajtatos*.

Index, icis, m. Colum. 1. *Tuſecz, prepovéditel*. Synon. in hac ſignificatione *Dēlātor, oris*, Svet. 2. *Kazallo, pokazallo*, Colum. 3. *Kratko dugovany ou knigi zaderſaneh pokazanye* Barbarè *Laiſtrom*, Aul. Gell. 4. *Kamen za poznanye ſrebra*, &c. Ovidius. 5. *Perſt od pálcza pervi, z kimſze kaſe*, 6. *Kazallo na vuri*. 1, r. Anzeiger, Angeber, Verräther, 2. e. Anzeigung, 3. s. Regiſter, 4. r. Probſtein, 5. r. Zeigfinger, 6. r. Zeiger an der Uhr. *Bé-vövö, béárúló*, 2. *Mútató*, 3. *Mútató tábla a' könyvbe*, vagy *laiſtrom*, 4. *Ezüſt próbakö*, 5. *Mútató új*, 6. *Az óra mútatója*.

Indicātio, onis, f. *Plaut*. Indicātūra, æ, f. Plin. *Oznanenye*, 2. *Czéne poſztavlyanye, povedanye, Czenenye*, 3. *Kazanye*. e. Anzeigung, 2. r. Anſchlag, e. Schätzung, vvas ein Ding vverth ſey, 3. e. Weiſung. *Megmondás, jelentés*, 2. *Valaminek árra megmondáſa, árának réá tartáſa*, 3. *Megmútatás, ki-beſzéllés, ki-hirdetés*. Tua merx & tua indicatio, Plaut. *Tvoie je blago, y ti nye znas czeniti*. Die Wahr iſt dein, du vveiſt ſelbige anſchlagen. *Tiéd az árú és te tudod az árrát*.

Indicito, as, are, avi, atum, [Act.] Vide. *Indigito*.

Indicium, ii, n. Cic. Indicīna, æ, f. Apul. 1. *Prepovedanye* (*hie krivnye, zdavanye y oznanenye ckiega kman dela*, &c. 2. *Znamenye*. 3. *Plácha onoga, ki chie zlo delo*, ali *kai takoga*, &c. *prepovéd*, JCt. Ein Anzeigung oder Entdeckung eines Laſters, &c. 2. Ein Anzeichen, 3. r. Lohn ſo dem, der etvvas anzeigt, gegeben vvird. 1. *Vétkének*, &c. *Kijelentéſe*, 2. *Jel*, 3. *Vétket* &c. *kijelentőnek árra, fizetéſe*. Per indicium res enunciata, Cæſ. *Po prepovedanyu dugovanye znano*. Durch Verrätherey entdeckte Sach. *El-árúló böl ki-nyilatkozott dolog*. Ipſe fur indicium à me accepit. JCt. *Szam tat je od mene plácbu priel*. Er ſelbſt, der Dieb iſt gevveſen, hat von mir den Lohn bekommen. *Maga az lopó én tölem bért vett*.

Indico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Oznanujem, naznanye dajem*, 2. *Czenim*, 3. *Na réd poſztavlyam*. Verkündige, anſage, 2. Schätze, 3. Anordne, anſeze, auflege. 1. 1. *Kihírdetem*, 2. *árrát beszúlem*, 3. *El-rendelem*. Indicare in vulgus, Cic. *Oznaniti*, ali *púku na znanye dati*. Jedermann kund thun. *Közönségeſſé tenni*. Rogito piſces, indicant caros. Apul. l. 1. *Proſzim y proſzim ribe, ali nye drago czene*. Ich halte an um die Fiſch, allein ſolche vverden hoch geſchätzet. *Kérdegelem az halat, és igen drágán tartják*.

Indico, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Obznanujem*. Verkündige, ankündige. *Meghírdetem*. Indicere bellum, Cic. *Voiſzku obznaniti, na znanye dati*. Einem den Krieg ankündigen. *Hadat izenni valakinek*, 2. Sumitur pro *Impono, ordino, demando*. Tributum indicere populo. Sveton. *Dáchu zapovedati, poſztaviti, odrediti*. Den Tribut oder Steuer dem Volck auflegen, anordnen. *A' községre adót vetni, rendelni*. Indicere diem Liv. *Sztanoviti dan za praudu odluchiti*. Einen Tag zum Gerichts-Termin anſetzen, beſtimmen. *Törvénytezésre napot ſzabni, rendelni*.

Indictio, onis, f. & Indictum, i, n. Bud. *Stibra, dácha, za ſztanye ſelyarſzka plácha*, peregr. *Chins*, 2. *Czéna, Preczenenye*. e. Steuer, r. Tribut, e. Zins, 2. e. Schätzung. *Adó-felvetés, Bér*, 2. *Valaminek árra, becsi*.

Indictīvus, a, um, Feſt. *Obznanyen*. Ausgeruffen. *Kihírdetett*.

Indictus, a, um, Cic. *Zapovedan*, 2. *Obznanyen*. Gebothen, 2. Angekündet. *Parantsóltatott*, 2. *Meg hírdetett*.

Indiculum, i, n. Auguſt. *Pokazalcze, Malokazallo*. Kleines Regiſter. *Laiſtromotska*.

Indicus, a, um, *Indianſzki*. Indianiſch. *Indiai*.

Indidem, *Adv*. Cic. *Raono odtud, od toga meſzta, natom meſztu*. Eben von dem Orth her, dannen, eben da. *Ugyan-onnan*.

Indies, *Adv*. Saluſt. *Na vſzaki dan, od dneva do dneva, vſzakdanyi, vſzagdaſnyi*. Tag für Tag, täglich. *Minden nap, naponkint*.

Indifferens, entis, om. Cic. *Vſze jednak, na nijednu ſztran bolye nenagnyen, nerazlichen, prez razlike*. Gleichgültig, auf keine Seyten beſser geneigt, nicht unterſchieden. *Köz dolog, ſem jó, ſem gonoſz*. &c.

Indifferentia, æ, f. Aul. Gell. *Na nijednu bolye ſztran nenagnyenye, vſze jednakoſzt, nerazlicenoſzt, nerazlika*. Weder auf eine Seyten, vveder auf andere Neygung, Gleichgültig-

gültigkeit, ohne Unterſcheyd. *Nem külöm-bözés.*

Indifferenter, *Adv.* Svet. *Na nijednu belye ſztran; nit ſzim, niti tam vſzejednako, nerazlichno.* Weder mehr auf dieſe vveder auf andere Seyten, gleichgültiglich. *Válogatás-nélkül, különbözés-nélkül, elegy, elegy.*

Indigena, æ, *com.* Liv. *Domo-rodacz, ki ſztoi na onom meſztu, na kojemſze je rodil: Zleſenik, domachina, domorodyen, ſzkup vu orſzagu prebivaliſche imajuchi y na nyem ſztojechi.* Daheim gebohren, eingebohrner, Inheimiſcher, 2. Lands-Kind. *Földiben-lakó, haza-fia.*

Indigenitalis, is, *com.* le, n. Cic. Vide *Nativus.*

Indigentia, æ, f. Cic. *Potrebchina, potrebocha, potriba, 2. Szíromaſtvo.* e. Nothdurfft, Dürfftigkeit, 2. e. Armuth. *Valaminek ſzükége, 2. Szegénység.*

Indigenus, a, um, *Apul. & veteres.* Vide *Nativus.*

Indigeo, es, ere, igui, (Neu.) Cic. *Treba mi jeſzt, Potrebochu imam, Potrebocha mi je, Potrebujem, potribu imam, tribujem.* Bedörffte, ich bin mangelbar. *Szükölködöm.*

Indiges, etis, m. *vel* Indigetes, um, *plur.* m. Liv. *Lyudo-Bogi: Iz lyudih Bogi vuchinyeni, 2. Lyudi ozvani od Sz. Czirkve ſzvetczi, 3. Pridevek rima varaſſa.* Vergötterte Menſchen, 2. Canoniſirte Heiligen, 3. r. Zunahme der Stadt Rom. *Emberből lett iſten, 2. Az Anyaſzentegyház-tól ſzentek közé ſzámláltatott. 3. Vezeték neve Roma váro'ának.* Roma Urbs, Indiges, terrarúmque Dea. *ità Frontin.* 4. & quidem propriè *Indigetes* à gentilibus vocabantur *Dii tutelares.* Hinc accepta occaſione *Chriſtiani* peculiares Urbium, certorum ſtatuum & ordinum *&c.* tutelares Sanctos, *Indigetes ſuos*, nominare conſueverunt. *Szvetczi za oſzebujne zagovornike y zavetnike* peregr. *Patrone Kojega Meſzta, Reda*, ali *Sztaliſſa izebrani.* e. Schutz-Heiligen. *oltalmazó ſzentek, Pátrónuſok.*

Indigeſtè, *Adv.* Aul. Gell. *Neredno, zmeſſano, nerazluchено, zmeteno, prez reda.* Vervvirrt, unordentlich. *Rend-nélkül, rendetlenül.*

Indigeſtio, onis, f. Medic. *Seludcza neprebavlenye.* Des Magens Unverdaulichkeit. *Nem emêſztés a' gyomorban.*

Indigeſtus, a, um, Ovid. *Nereden, prez reda, zmeten, nenaredyen, nerazluchen, 2. Neprebavlen.* Unordentlich, vervvirret. 2. Unverdäut. *Rendeletlen, 2. Megnem emêſztett a' gyomorban.* Rudis indigeſtáque moles. Ovid. *Zmeten, prez reda, y veſz zmeſſan kup.* Ungeordneter und vervvirrter Hauff. *Rend-nélkül-való rakás, gyüjtés.*

Indigitamenta, Indigetamenta, orum, n. *plur.* Feſt. *Knige, vu kojeſze lyudi, ſzvetczi ozvani, zapiſſuju.* Bücher, darinnen die Nahmen der Canoniſirten Menſchen, und Heiligen ausgeſprochen, beſchrieben ſind. *Könyvek, a' ſzent a' ſzentek-közt ſzámláltattaknak nevei irattatnak.*

Indigito, as, are, avi, atum, (Act.) Macrob. (*apud Arnob.* Indigeto) 1. *Zazavam, 2. Z-perſztom kaſem.* 1. Anruffe, 2. Mit dem Finger deute. 1. *Hivom, nevezem, emlitem, jelentem, 2. Ujjal mútatom.* Apollinem indigitare. Macrob. *Krivoga boga Apollo zvanoga zazavati.* Den Abgott Apollo anruffen. *Apolló Iſtent ſegitségül hini,* 3. Vid. *Nomino.*

Indignabundus, a, um, Liv. *Lyut, ſzerdit.* Zornig. *Haragos, 2. Nepodneſzliv, neterpliv, zlovolyen.* Unvvillig. *Boſzſzonkodó, türhetetlen.*

Indignans, antis, *om.* Indignantior, Indignantiſſimus, Colum. *idem.*

Indignanter, *Adv.* Ammian. *Neterplivo, nepodnoſzlivo, zlovolyno, nepodnoſſno, ſzerdito, Lyuto.* Unvvilliglich, zorniglich. *Megharagudva, haragoſon.*

Indignatio, onis, f. Juv. *Zlovolynoſzt, nepodnoſſnoſzt, lyutoſzt, ſzerda, nehotnoſzt.* r. Unvvill, Zorn, Widervvillen. *Boſzſzonkodás, Harag.*

Indignatiuncula, æ, f. Plin. *Mála nepodnoſſnoſzt, zlovolynoſzt, lyutina, nehotnoſzt.* Kleiner Unvvill, Zorn. *Boſzſzonkodáſotska, Haragotska.*

Indignè, *Adv.* Cic. *Nevredno.* Unvvürdig. *Méltatlanúl.*

Indignitas, atis, f. Cic. *Malovrednoſzt, nevrednoſzt, odurnoſzt, nedoſztojnoſzt, merſzko dugovanye.* e. Ungebührlichkeit, Unvvürdigkeit, r. Ubelſtand, ein garſt ge Sach. *Méltatlanság.*

Indignor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Mermram, Lyutimſze.* Ich bin murriſch, ich erzürne mich, murre. *Boſzſzonkodom, haragſzom, nem méltóztatom.*

Indignus, a, um, Liv. *Nevrêden, nevridan.* Unvvürdig. *Méltatlan.* Tantò beneficiò indignus

Digitized by Google

indignus es: *Phras.* Non es, is cui tanta gratia conferri debeat. Non ità meritus, non ea tua merita ſunt, ut affici beneficiô debeas. Non eſt is animus tuus, qui tantam gratiam capiat, comprehendat, complectatur, concipiat, excipiat: qui tantum ferat beneficium. Beneficii magnitudo tua merita exced t, ſuperat, vincit. Impar es tanto beneficio. Inferiora ſunt beneficiô merita tua. Minora ſunt tua merita, quàm ut tantum illis beneficii debeatur.

Indĭgus, a, um. Virg. *Potreben, potribit.* Bedürfftig. *Szükölködő.*

Indilĭgens, entis, *om.* Virg. *Nemarliv,* Unfleiſſig. *Szorgalmatlan.*

Indilĭgenter, *Adv.* Terent. *Nemarlivo.* Unfleiſsiglich. *Szorgalmatlanúl.*

Indilĭgentia, *æ. f.* Cic. *Nemarlivoſt.* 1. Unfleiſs, 2. Hinläſſigkeit. *Szorgalmatlanság, gondatlanság.*

Indimenſus, a, um, Ammian. *Nezmerliv.* 2. *Nezmerjen.* Unermeſslich, 2. Ungemeſſen. *Mérhetetlen*, 2. *Méretetlen.*

Indimiſſus, a, um, Tert. *Neodpuſchen.* Unerlaſſen. *El nem ereſztett.*

Indĭpiſcor, ĕris, iſci, eptus ſum. [Depon.] Liv. *Dobivam, zadobivam* Überkomme, erlange. *Megnyerem.* Apud *Plaut.* legitur etiam *Activè* Indĭpiſco, is, ere.

Indirectè, *Adv.* Plin. *Neravno, krivo.* Nicht gleich, überzwerg. *Egyenetlenűl.*

Indirectus, a, um. Quint. *Neraven, kriv.* Ungericht, krumm, nicht gerad. *Nem egyenes, egyenetlen.*

Indiſciplĭnātio, onis. *f.* Caſſiod. *V-redu y v-ſitrahu nederſanye.* Nicht-haltung in der Zucht. *Fenyitéktelenség, rend-nélkűl-való tartás.*

Indiſciplĭnātus, a, um, Cyprian. *V-redu y V-ſitrahu neodhranyen, prez reda y ſitraha ſioucbi, izpuſchen.* Übel auferzogen, keine Zucht annehmend. *Fenyitéktelen, rend-nélkűl tartott.*

Indiſcrētè, Indiſcrētim, *Adv.* Solin. *Nerazloſno, neprilicbno,* 2. *Nechloveebno.* Ohne Unterſcheyd, unbedachtſamlich, 2. Grob. *Válaſztatlanúl,* 2. *Embertelenűl, gorombán.*

Indiſcrētus, a, um, Varro. *Nerazlocliv,* 2. *Nechloveeben, nedvorjanſtvi.* Ohne Unterſcheyd, nicht unterſchieden, 2. Unhöfflich, grob. *Válaſztatlan, dolgot megválaſztani nem tudó.* 2. *Embertelen.*

Indiſcrīmĭnātim, *Adv.* Varro. *Prez izbiranya, van jemlyenya; nerazlucbajuch, nerazlucbno.* Ohne Unterſchied. *Egy-aránt, válogatás nélkűl.*

Indiſertè, *Adv.* Cic. *Neraſborno, nerazgovorno.* Ohne Wohlredenheit. *ékes beſzéd-nélkűl.*

Indiſertus, a, um, Cic. *Dobro-negovorliv, neraſboren.* Unberedt. *Nem ékes beſzédű, nem bő ſzavú.*

Indiſpŏsĭtè, *Adv.* Senec. *Neprikladno, nenaredno, prez reda, nepripravno, neredno.* Unbequem, unordentlich, ungeſchickt. *Rendeletlenűl, alkalmatlanúl.*

Indiſpŏsĭtio, onis, *f.* *Nenaredyenye, nenarednozt,* 2. *Bol, zmeſſanye zdravja, zlo chutenye.* 1. e. Unordnung, 2. e. Unpäſslichkeit, Kranckheit. *Rendetlenség,* 2. *Egéſzségtelenség.*

Indiſpŏsĭtus, a, um, Tacit. *Prez reda,* 2. *Neprikladen,* 3. *Zmeten,* 4. *Nepripravlyen.* Unordentlich, 2. Unbequem, 3. Verwirrt, 4. Unbereit. 1. *Rendetlen,* 2. *Alkalmatlan,* 3. *Háborított, zavarodott,* 4. *Nem kéſzült, kéſzületlen.*

Indiſsĭmĭlis, is, *com.* le, n. Vell. Paterc. *Jako neſpodoben.* Sehr ungleich. *éppen haſonló.* Indiſſimillimus. *idem apud eundem.*

Indiſsĭmŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Nezamucbliv.* Nicht beſchweiglich vertuſchlich. *El-titkolhatatlan, tettethetetlen.*

Indiſsŏciābĭlis, is, *com.* le, n. Lact. *Nerazdruzliv, nerazlucbliv, nerazdelyiv.* Unzertrennlich. *El-válaſzthatatlan.*

Indiſsŏlūbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nerazlucbliv, nerazvezliv.* Unauflöslich. *Megoldhatatlan, meg bonthatatlan.*

Indiſsŏlūtus, a, um, Cic. *Neodvezan, nerazvezan, zvezan.* Unaufgelöſt, verknüpfft. *öſzve-kötött. El nem oldatott.*

Indiſtinctè, *Adv.* Aul. Gell. *Nerazlucbno, nerazlucbajuch.* Ohne Unterſchied. *Megválaſztatlanúl.*

Indiſtinctus, a, um, Quint. *Nerazluchen.* Ohne Unterſchied, nicht unterſchieden. *Megválaſztatlan.*

Indiſtrictus, a, um, Ovid. Vide *Illaſus.*

Inditus, a, um, Tacit. *Nuterpoſztavlyen,* 2. *Dan.* Hineingelegt, 2. Gegeben. *Belé-tétetett,* 2. *Bé adott.*

Indivĭduus, a, um, Cic. *Nerazdeliv, nerazlucbliv.* Unzertrennlich. *El-oſzolhatatlan, el-válaſzthatatlan.*

Indivīsĭbĭlis, is, com. le, n. Mathem. Nerazdelyiv. Unzertheilig. *El-oſzthatatlan.*

Indivīsĭbĭliter, *Adv.* Mathem. *Nerazdelno,*

nerazd-

neraʒdeleno. Untertheilig. *El-oſzthatatlanúl.*

Indiviſus, a, um, Varro. *Neraʒdelen, cżel,* 2. *Jedin, ſiloſen.* Untertheilt, gantz, 2. Einmüthig. *El-oſztatlan, egéſz,* 2. *Egyetö, egyenlö.*

Indivulſus, a, um, Macrob. *Neodtergnyen,* 2. *Stalen.* Unzertrennig, 2. Beſtändig. *El-válaſztatlan,* 2. *Meg maradandó.*

Indo, is, ere, didi, itum, (Act.) Plaut. *Nuter poſztavlyam, nadajem, dajem.* Hinein thue, hinein lege, auflege, gebe. *Bétesʒem, béadom.* Dii me infelicitent, ſi ego in os meum vini guttam indidi, Plaut. pro *Impoſui.* Indere alicui nomen, *Plaut. pro* Dare &c. *Kömu ime nadati* ali *dati.* Einem einen Nahmen geben, auflegen. *Valakit el-nevezni.*

Indŏcĭbĭlĭtas, & Indŏcĭlĭtas, atis, f. Apul. *Nenavuchlivoſzt.* e. Ungelehrſamkeit. *Taníthatatlanság.*

Indŏcĭlis, [Indŏcĭbĭlis] is, *com.* le, n. Cic. *Nenavuchliv.* Ungelehrſam. *A' kit meg-nem taníthatni, taníthatatlan.*

Indoctè, *Adv.* Cic. *Nenavuchno.* Ungelehrt, unartig. *Tudatlanúl.*

Indoctus, a, um, Cic. *Neoucheen.* Ungelehrt. *Tudatlan.* Indoctior, Indoctiſſimus. *Cic.*

Indŏlātĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. *Neoſztrusliv, neogladliv.* Ungehoblich, das nicht kan gehobelt werden. *Meg-ſimíthatatlan.*

Indŏlātus, a, um, Arnob. *Neoſztruſen, neogladyen,* peregr. *Neoboblan.* Ungehobelt. *Simítatlan. Gyalúlatlan.*

Indŏlentia, æ, f. Cic. *Netálenye, nechutenye boli, neturobnoſzt, nebòl, neſaloſzt, neſaloſztenye.* e. Unbetrübung, Unempfindlichkeit des Schmertzens. *Fájdalmatlanság.*

Indŏleo, es, ēre, ŏlui, itum, [Neu.] & Indŏleſco, is ere, [Inch.] Cic. *Jako mi je jal, boli me jako.* Ich bin heftig bekümmert, traure. *Igen bánom, Fájlalom.* Tuis malis indolui, &c.

Indŏles, is, f. Cic. *Chúd, narava* ali *Narav* peregr. *Natura, nagnenye.* e. Art, Neygung, Zuneygung, Natur. *Elmének termeſzet-ſzerint-való indúlatja.* 2. Vid. *Incrementum,* ita Feſt. 3. Accipitur *pro* præſtantia virtutis *ità Liv. L. 1. ab urbe.* 4. Vid. *Ingenium,* 5. Sumitur etiam *pro* Prudentia.

Indŏlōria, æ, f. Sidon. Apoll. Vide *Indolentia.*

Indŏmābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Neukrotliv.* Ungezäumlich, nicht zu demmen, zähmen, bändigen. *Szelidíthetetlen.*

Indŏmĭtus, a, um, Cic. *Neukroten.* Unbändig, ungezähmt. *Nem ſzelid, ſzelidítlen.* Metaph. Oculi indomiti, Plaut. *Prokſtene y malovrédne ochi, Jaſztrebechke ochi.* Leichtfertige fürwitzige Augen, des Habicht Augen. *Ide s tova kandáſzó, vigyázó ſzemek.* Mare indomitum. Tibul. *id eſt* fluctuans, æſtuans &c.

Indŏnātus, a, um, Lamprid. *Nedaruvan.* Unbegabet. *Nem ajándékoztatott.*

Indormio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. *Zaſzpavam, pochinyam ſzpati.* Einſchlummere, darüber einſchlaffe. *Rajta elaluſzom,* 2. Metaph. *Zamúdyam, lenyzem.* Nachläſsige, ich bin faul. *El-hagyom, El henyélem.* Indormire cauſæ alicui, Cic. *Zamuditi odgovor na pravdi,* ali *poſzel kakov zaſzpati.* Ein Rechts-Handel verſaumen, *oder* einen Handel verſchlaffen. *Elhenyélni az törvényt, vagy Valami bajjal ügyel rajtúl bánni.*

Indōtātus, a, um, Terent. *Prez ſzvadbenoga dara, nedaruvan.* Unbegabt, unbeſchenckt, ohne Heuraths-Guth. *Nem ajándékoztatott, nem kiházaſíttatott.* Indotata Virgo. Terent.

Indū. *præpoſitio obſoleta*, pro *In. vg.* Indumari, *pro* in mari. *Feſt.*

Indŭbĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nedvojliv, nedvojen.* Unzweiffelhaftig. *Kit ég-nélkül-való.*

Indŭbĭtābĭlĭter, *Plin.* Indŭbĭtātè *Vell. Pat.* & Indŭbĭtanter, *Adv.* Plin. *Nedvojno, nedvojech: ſztanovito, zviſzto, za ſztanovito.* Ohne Zweiffel: Gewiſslich, unfehlbarlich, gewiſs. *Nem kételkedve, Bizonyoſon.*

Indŭbĭto, as, are, avi, atum, [Neu.] Stat. *Dvoim, néſzem ſztanovit.* Zweiffle, einen Zweiffel habe. *Kételkedem.*

Indŭbius, a, um, Tacit. *Nedvojni, ſztanovit.* Ungezweiffelt, unfehlbar, gewiſs. *Nem kételkedö, Bizonyos.*

Indūciæ, ārum, f. *plur.* [*à ſing. obſoleto* Inducia.] Cic. *Boja preſztanek do nekuliko vremena.* f. Anſtand des Kriegs auf eine gewiſſe Zeit, f. Stillſtand. *Frigy, hadakozó kit fel-kötött bizonyos napig való ſzövetség.* Facere inducias in decem dies, Cic. *Od boja chesz deſzet dni preſztati:* ali: *Mir deſzet dnevov vuchiniti.* Auf zehen Tag Stillſtand machen. *Tíz napig-való frigyet ütni.*

Indūco, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Cic. *V pelyavam, nuter pelyam, úvedem.* Einführe. *Bévíſzem,*

Bĺoiſsem. 2. Variè accommodatur, *vg.* Inducere calceum pedi, *vel* in pedem. *Czepeliſſa obuti, navlechi.* Einen Schuch anziehen. *Tsipelkisbe öltözni, lábába venni.* Inducere aliquem in miſericordiam. Cic. *Koga na miloſzerdnoſzt genuti.* Einen zur Barmherzigkeit bevvegen. *Valakit könyörületességre indítani.* In animum meum inducere non poſſum ut credam, Cic. *Nemoremſzi ſzam dopovedati, da to veruyem.* Ich kan mich ſelbſt nicht bereden, das ich es glaube. *Nem vehetem-reá magamot, hogy el-hidgyem.* Inducere parietes, Senec. *Sztene pobeliti.* Die Wänd vveiſsen. *A' falakot meg-fejérſteni.* Alicujus nomen inducere, Svet. *Chije ime izbriſzati.* Eines Nahmen durchſtreichen. *Valaki nevét kitörölni.* Inducere homines honeſtiſſimos, *pro* Decipere. *Cic.*

Inductio, onis. f. Cic. *Nuterpelyanye, V-pelyanye,* 2. *Napelyanye, okanyuvanye,* 3. *Isbriſzanye katooga piſzma.* ità Ulp. e. Einleitung, Einführung, 2. Das Anführen, e. Verführung, r. Betrug, 3. Das Ausſtreichen *oder* abvviſchen einer Schrifft. 1. *Bévitel,* 2. *El hitetés,* 3. *Le-törlés,* 4. Eſt etiam *incruſtatio* & *tectorii appoſitio.* Pallad.

Inductor, oris, m. Plaut. *V-pelyavecz,* 2. *Napelyavecz, okanyuvavez.* r. Einführer, 2. r. Verführer, Betrüger. *Bévezető,* 2. *Reá-vivő, Megtſaló.*

Inductrix, icis, f. Apul. *V-pelyavicza,* 2. *Napelyavicza, Vpuchavicza, Vkanitelicza.* e. Einführerin, 2. e. Verführerin, Betrügerin. *Bévezetőné,* 2. *Reá-vivőné, Meg-tſalóné.*

Inductus, ûs, m. Auct. ad Herenn. Vide *Inductio.*

Indūcŭla, æ, f. Plaut. *Nuternya balicza, Podbalya, Podbalicza.* s. Unter-Kleyd. *Alsó dolmányka, zubbon.*

Indūfŏrus, *ſeu* qui in foro eſt. *Enn. Feſt.*

Indulgenter, *Adv.* Cic. Indulgentiùs, Cic. Indulgentiſſimè: Quint. *Dopuſcheno, ſzlobodno, dopuſchajuch, Milo.* Nachläſſiglich, mit Willſahrung. *Kedvezve, Lágyon, Engedve.*

Indulgentia, æ, f. *Senec.* Indulgĭtas, atis, f. *Siſenna apud Nonn.* Baſſus aſſidua indulgitate victus. *Odpuſchenye, dopuſchenye, proſchenye. proſtenje.* e. Nachlaſſung, Erlaubnuis, Bevvilligung, r. Ablaſs, vvillſahr. *Engedelmeſség, kedvezés.*

Indulgeo, es, ere, ulſi, ultum, (*Act. apud Gell.*) Cic. *Odpuſcham* 2. *Dopuſcham.* Nachlaſſe, 2. Erlaube. *Engedek, kedvezek.* 2. *Szabadságot adok.* 3. Sumitur pro *operam do, cupiditatibus obſequor, ſervio,* ità Virg. *ut:* Genio, animo, luſui, amori, odio, dolori, iræ, mœrori, lætitiæ, ſenſibus, propriis commodis, voluptatibus carnis &c. indulgere, *ſeu:* deditum eſſe, operam dare, obſequi. Indulget Fortuna malis, ut lædere poſſit. Cato. *Hmanyem y Boga nebojechem ſzrecha je na vekſſi kvàr, neg haſzen.* Der Gottloſen Glück gereicht ihnen mehr zum Schaden, dann zum Nutzen. *A' ſzerentſe az Roſzſzaknak inkább ártalmokra vagyon, hogy ſem haſznokra.* 4. Indulge valetudini tuæ. *Cic. pro* Conſule tuæ valetudini, curandæ valetudini tuæ ſervias, ſtudeas. *Szkērbiſze za zdravje tvoje.* Trage Sorg deiner Geſundheit. *Viſelly gondot egéſzségedre.* 5. Indulgentem eſſe in aliquem: *id eſt:* facilem, mitem. *ità Plin.* Conſtruitur non numquam etiam cum *Accuſat.* Nimis me indulgeo *Terent.* pro *nimis mollis, mitis ſum erga aliquem* vel *in aliqua re.* Te, qui iram indulges nimis, manus abſtinere à muliere melius eſt. *Lucil.* pro *Te, qui iræ deditus es:* vel: *qui iræ frenos laxas.*

Indûmentum, ti, n. Cic. *Oditely, Odeo, Oprava, Prateſſ.* s. Kleyd, e. Kleydung, s. Habit. *Öltözet, Ruha.*

Induo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Cic. *Oblāchim, Opravlyamſze.* Anlege. *Öltöm, öltözöm.* ſumitur *variè.* Induere annulum digito, Plin. *Perſzten na perſzt poſztaviti.* Einen Ring an ſeinen Finger ſtecken. *A' gyűrűt újjába tenni.* Induere ſe in laqueum, *vel* laqueo: Cic. *Obeſsitiſze.* Sich verſtricken. *Magát nagy bajba elegyíteni, keverni.* Induere ſoleas jumentis, Plin. *Konya ali drugo ſtvinchepodkovati.* Ein Roſs, *oder* ein ander Thier beſchlagen. *Lovat vagy egyéb állatot patkolni.* Metaph. Induere animum bonis artibus, Tacit. *dobreſze Meſtrie vuchiti.* Gute Kunſt lernen. *Szép és jó meſterségeket tanúlni.* Meliores induere mores. Teren. *Bolyega ſze derſanya prieti, pobolſſatiſze.* Sich beſſeren. *Erkölts jobbé lenni, Magát meg-jobbitani.*

Indŭpĕdio, is, ire, ivi, itum, [Act.] pro *Impedio,* Lucret. *Páchim.* Verhindere. *Meg-akadályoztatom.* legitur & *Endŭpĕdio.* Vid. *Impedio,*

Indŭpĕdītus, a, um, Lucr. *pro* Impeditus.

Indŭpĕditè, *pro* Impeditè, *Lucr.*

Indŭpĕrātor, oris, m. Cic. *Naj vekſſi vu vojſzki Glavàr.* r. Kriegs-Oberſter. *Leg-nagyobb*

Digitized by Google

gyobb badi Vezér 2. *Cseſzar*. r. Kayſer. *Tſáſzár*. Et ſic de aliis, quæ componuntur ex antiquis Præpoſitionibus *Indo*, *Indu*, *Endo* pro *In* : ut : Indūgrĕdior , Endŏpĕrātor &c.

Indūrātio, onis, f. Auguſt. *Otverdenye*. e. Verhärtung, Verſtockung. *Meg-keményülés*.

Indūrātor, oris, m. Hieron. *Tverditel, Tverdochinitel*. r. Verhärter, Hartmacher. *Megkeményitő*.

Indūreo, es, ere, ūrui, (Neu.) & Indūreſco, is, ere, (Inchoat.) Colum. *Tverd poſztajem*. Hart vverde , verſtarre. *Megkeményülök, keményedem*.

Indūriōſè, *Adv*. Caſſiod. *Jako tverdo*. Sehr hart. *Igen keményen*.

Indūriōſus , a, um, Val. Max. *Jako tverd*. Sehr erhartet. *Igen kemény*.

Indūro, as, are, avi, atum, (Act.) Senec. *Tverdochinim, otvardyujem , otbverſztujem*. Verharte, hart mache. *Megkeményitem*.

Indūſiārius, ii, m. Plaut. *Rubachàr, ki z-rubachami terſi* ali *nye napravlya*. r. Hembd-Verkauffer , *oder* Hembdmacher. *Imeg* vagy *ing-árulò, tſinálò*.

Indūſiāta, æ, f. *Plaut*. Indūsium, ii, n. Varro. *Rubacha, koſſulya*. Ein Hembd. *Imeg, Ing*.

Indūſiātus, a, um, Varro. *Rubachji, z-rubachum oblechen*. Des Hembds , mit Hembd angethan. *Inges, Ingben öltözött*.

Indūſio, as, are, avi, atum, (Act.) Martian. *Z-rubachum* ali *Z koſſulyum pokrivam, rubachu obláchim*. s. Hembd anziehe , mit dem Hembd bedecke. *Ingel be-takarom , inget magamra veſzek*.

Indūſium, ii, n. Vide *Induſiata*.

Induſtria, æ, f. Cic. *Oſzebujna marlivoſzt , Preſzkerblivoſzt , oſzebujni trùd*. Abſonderlicher Fleiſs, e. Müh und Arbeit. *Nagy ſerény ég ſzorgalmatoſság*.

Indūſtriè, *Adv*. Induſtriùs , *Cic*. Induſtriōsè , Induſtrioſiſſimè, Cato. *Kruto marlivo, preſzkerbno*. Fleiſsig, embſiglich. *Serényen*.

Induſtrius a um, Cic. *Comp*. Induſtrior. *Plaut*. & Induſtriōſus, a, um, Val. Max. *Kruto marlivo, ſzkèrblivo, delatlivo, vàſztojni , nabajailivo, obartan*. Embſig, fleiſsig, vvitig, behend. *Serény, ſzorgalmatos*.

Indūtilis , is, *com*. le, n. Cato. *Oblechlivo, opravlivo, obutlivo*. Zum Anziehen, Anlegen tüchtig, tauglich. *Fel öltető*.

Indūtus , ûs, m. Tacit. *Obláchenye , oblèchenye, obuvanye , opravlyanye* , 2. *Oprava*. Das Anlegen, 2. Die Kleydung , 3. Kleyd. *Fel-öltözés*, 2. *öltözet , ruha*.

Indŭvīæ , ārum , f. *plur*. Plaut. *Oprava*. ѐ. Kleyder. *Ruházat , öltözet*.

Indŭvīum, ii, n. *Plin*. Induvium arboris. *Kora na drevu*. Die Rinde an einem Baum. *Fa-héj*.

Indūxim , is , it. *obſol. pro*. Inducam , as , at. *Plaut*.

Inēbriātio, onis, f. *Opianye, zopianye , zopitſe, opitje*. Das Vollſauffen. *Meg-réſzegedés*.

Ĭnēbrio, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Opiam, zopiam, pianoga chinim*. Truncken mache , voll ſauffe. *Megréſzegitem*. 2. Metaph. Voluptatibus inebriati. *Vu naſzladnoſztiſze zakopati. Naſzladnoſztjam ſze vſzega podati*. In den Wollüſten gantz erſoffen ſeyn. Den Wollüſten ſich völlig ergeben. *A gyönyörüségekben uſzkálni , Egéſzſzen magát gyönyörüségekben botsátani*.

Ĭnēdĭa, æ, f. Cic. *Neied, Glàd*. r. Hunger. *Nem-evés, ehség, koplalás*.

Inēditus, a, um, Ovid. *Na ſvetlo, na dèn nedan*. Das noch nicht an Tag gebracht iſt. *Ki-adatlan*.

Ĭneffābilis , is, *com*. le , n. Plin. *Neizgovoren, neizgovorlivo*. Unausſprechlich. *Kimondhatatlan*.

Ineffābilitas, atis, f. Auguſt. *Neizgovornoſzt, Nezgovorlivoſzt*. e. Unausſprechlichkeit. *Kimondhatatlanság*.

Ineffabiliter, *Adv*. Auguſt. *Neizgovorno, neizgovorlivo*. Auf unausſprechliche Arth *oder* Weiſe. *Kimondhatatlanul*.

Ĭnefficāciter, *Adv*. JCt. 1. *Nezverſſeno , nemochno* , 2. *Nehaſznovito , zabman*. Unkräfftiglich , 2. undienlich , unnüzlich. *Nem téſsen*, 2. *Erőtlenül , hejában*.

Ineffĭcax, ācis, *om*. Plin. *Nezverſhlivo , neopravlivo ; nemaiuchi jakoſzt kaj opraviti , na konecz dopelyati*. Das kein Krafft *oder* Würckung hat, etvvas zu vvegen bringen : Unkräfftiglich. *Erőtelen, nem ható*.

Ĭneffĭgiābĭlis, is, *com*. le, n. Tertull. *Nakip nenapravlivo, neſzpodoblivo, neobrazlivo*. Unabbildlich. *Formálhatlan , ábrázolhatlan*.

Ineffĭgiātus, a, um, Aul. Gell. *Na takov kip nenapravlyen*. Ungeſtaltet. *ábrázatlan , Formátlan*.

Ĭneffŭgĭbĭlis, is, *com*. le, n. Apul. Vide *Inevitabilis*.

Ĭnēlābōrātus, a, um, Quint. *Neizdelan*, 2. *Zlo-*

obgſzto

cheſato zdelan. Unausgemacht, 2. Schlecht gemacht. *El-nem kiſzült, 2. Roſzſzúl kéſzült.*

Inelēgans, antis, *om.* Plin. *Neverli, neſēp, nepriſtalni, nedrichni, nenatinchen.* Unzierlich, unlieblich, nicht hübſch, nicht ſtattlich. *ékeſség nélkül-való, kelletlen.*

Inelegantĕr, *Adv.* Cic. *Neſēpo, neverlo, nedrichno, priproſzto.* Unzierlich, heſslich, nicht hübſch. *ékeſség nélkül.*

Inēlŏquens, entis, *om.* Lact. *Verlo negovorlio, lépo negovorlio.* Unberedt. *Nem ékes ſzávú.*

Inelŏquibilis, is, *com.* le, n. Lact. Vide *Ineffabilis.*

Inēluctābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Iz cheſza ſze nè mochi izkerpati, oſzloboditi, kaj nè mochi obladati.* Unüberwindlich, daraus man ſich nicht helffen kan. *Mellyből ember ki-nem menekedhetik.*

Inēmendābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nepobolſlio, nepopravlio, kiſze nikak pobolſiati nemore.* Das man nicht verbeſſeren kan, unverbeſſerlich. *Meg-jobbithatatlan.*

Inēmendātus, a, um, Hieron. *Nepobolſſan.* Unverbeſſert. *Meg-nem jobbitott.*

Inēmŏrior, ĕris, ŏri, ortuus ſum, (Dep.) Horat. *Nad chim vumiram, zverhu cheſza rat.* Auf oder über etwas ſterbe. *Bele-halok.*

Inemtus, a, um, Colum. *Nekuplen.* Unerkaufft. *Vásárlatlan.*

Inēnarrābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepovedlio, nepripovedlio.* Unzehlich, unſäglich. *Kibeſzéllhetetlen.*

Inenarrabĭlĭter, *Adv.* Liv. *Nepovedlivo, nepripovedlivo.* Auf unausſprechliche Arth und Weiſe. *Kibeſzéllhetetlenül.*

Inenarrātus, a, um, Aul. Gell. *Nepripovedan, nepovedan.* Unerzehlet. *Kibeſzélletlen.*

Inēnōdābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nerazvuzlio, Nerazvezlio.* Unauflöslich. *Kioldhatatlan.*

Inēnormis, is, *com.* me, n. Apul. *Nepreveliki.* Nicht zu groſs. *Nem mód-nélkül nagy.*

Ineo, is, īre, īvi, ĭtum, Cic. 1. Vide *Ingredior,* 2. Sumitur variè, *ut:* Inire certamen Cic. *Boj pocheti.* Einen Streit anfangen. Inire conſilium, Cic. *Tolnach Megvini.* Inire conſilium, Cic. *Tanáts-chiniti.* Mit einen zu Rath gehen. *Tanáts-kozni.* Inire Rationem. Cic. *Rachunati.* Rechnen. *Számot venni.* Inire ſomnum, Virg. *Zaspat iti.* Sich Schlaffen legen. *Aludni menni* Febris ipſum iniit. Plaut. *Ziméza gaje popala.* Das Fieber iſt ihm ankommen. *Az hideglelés türnyki vette.* Gratiam ab aliquo [cum aliquo, apud aliquem] inire, Cic. Liv. *Zahvalnoſzt, Priatelſztvo, miloſchu pri kom zaſzluſiti.* Danck, Freundſchafft, Gunſt bey einem verdienen. *Valakinek kedvében, barátságában, jóakaratában eſni.*

Ineptè, *Adv.* Quint. *Nepriliadno, neſzpretno, neprilichno.* Ungeſchickt, unbequem. *Alkalmatlanúl.*

Ineptĭa, æ, f. Cic. *Nepriliadnoſzt, neſzpretnoſzt, 2. Bedalia, noria.* e. Ungeſchicklichkeit, 2. Lapperey. *Alkalmatlanság, 2. Bolondság.* Mittere ineptias. Terent. *Na kraj oſztaviti norie y Bedalie.* Die Narrenpoſsen fahren laſſen. *Félre hadni, tenni a' bolondságokat.*

Ineptio, is, ire, ivi, itum, [Neut.] Terent. *Norie, bedalie zganyami; lebudkaj, y neprilichne richi tepem.* Narren poſsen treibe, ungereimbte Sachen rede oder treibe. *Alkalmatlankodom.*

Ineptiŏla, æ, f. (Diminut.) Auſon. *Noriicza, Mala neſzpretnoſzt, ali Bedalia.* Kleine Thorheit. *Alkalmatlankodáſotska.*

Ineptĭtūdo, ĭnis, f. Gæcil. *Nepriliadnoſzt, neſzpretnoſzt, budalaſchina.* e. Ungeſchicklichkeit. *Alkalmatlanság.* Vid. *Ineptia.*

Ineptus, a, um, Cic. Ineptior, ineptiſſimus, Quint. Catull. *Nepriliaden, neſzpreten.* Ungeſchickt, ungereimbt. *Alkalmatlan, Illetlen.* 2. Vid. *Stupidus, Rudis.*

Inĕquĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Curt. *Z-konyem nehodlio, kud ſze na konyu pojti nemore.* Da man nicht zu Pferd kommen kan. *Lovagolhatatlan.* Inequitabiles campi. Curt.

Inĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neut. *aliis* Act.) *Jaſſem.* Reite, zu Pferd ſitze. *Lovaglok, nyargalok.* 2. Metaph. Vid. *Inſulto* N. 2. Inequitare inimico *pro* inſultare.

Inermis, is, *com.* me, n. Inermus, a, um, Tibull. *Neoborujen, neorujen, prez oruſja.* Gewöhr-los, unbewaffnet. *Erőtlen, fegyvertelen.*

Inermo, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Oruje iz kóga jem'yem, odnaſſam.* Wehr-los mache, entwaffne, der Waffen beraube. *peregr.* Deſarmire. *Fegyvertől meg-foſztom.*

Inerrābĭlis, is, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Nezabludlio, nezkrivlio.* Unirrſam, der nicht irren kan. *Ki-beſzélhetetlen.*

Inerro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. jun. *Bludim,*

Digitized by Google

Bludim. zabâjam, ſzim y tam z-puta bodim. Irr gehe. *Bújdoſom, Tévelygek.*

Iners, ertis, *om. Plin.* Inertior *Cic.* Inertiſſimus, Curt. 1. *Nikakve meſtrie neznajucbi: prez znanya, y Meſtrie. 2. Lèn. Tùp.* Kunſt-los, ohne Kunſt, 2. Faul, träg. *Meſterség-nélkül-való, Tudatlan, 2. Túnya.* Iners ad rem aliquam. *Lèn na kakvo dugovanye.* Träg zu einem Ding. *Valamire reſt és túnya.* Iners membris: Plin. *Szlabeb, necbverſzteb kotrig, Prez jakeb kotrig, Mlabav, Nejak.* Krafft-loſs. *Gyenge erejü.* Sal iners, Plin. *Szòl prez jakoſzti.* Unkräfftig Saltz. *Erö-nélkül-való ſó.* Inertes querelæ, Liv. *Nehaſznovite, neunyane, lebudi kakve tužbe.* e. Unnütze Klagen. *Haſzontalan panaſzolkodáſok.*

Inertia, æ, f. Cic. *Lénoſzt, 2. Neznanye meſtrie, 3. Naſzladnoſzt*, ità *Plin. iun.* 1. e. Trägheit, Nachläſſigkeit, 2. e. Unvviſſenheit, 3. e. Wolluſt. 1. *Reſtség, Túnyaság, 2. Tudatlanság, 3. Gyönyörüség.*

Inerticŭlus, a, um, (Diminut.) Plin. *Priſèn, Nekuliko lèn.* Etvvas faul. *Erötlenetske, Gyengétske.*

Ĭnērŭditē, *Adv.* Ineruditiſſimè. Quint. & Svet. *Neuucheno.* Ungelehrt. *Tudatlanúl.*

Inērŭditus, a, um, Quint. *Neoucben.* Ungelehrt. *Tudatlan.*

Ĭneſco, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. *Z-jeſztvinum dráſim, vkanyuiem.* Mit Speiſen reitze, betrüge. *Etelre tſalogatván meg-fogom, meg-tſalom.*

Ĭnēſus, ſis, m. Plin. *Jéliſs, jèd, jènye, jèdenye.* Das Eſſen. *Evés.*

Inēvitābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. jun. *Neogiblio, Neognutlio.* Unvermeydlich. *Eltávoztbatatlan.*

Inēxātūrābĭlis, *vel* Inexſaturabilis, is, *com.* le, n. Virg. *Nezaſzitlio.* Unerſättlich. *Megelégítbetetlen, Bételbetetlen.*

Inēxcĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Neprebudlio, nezbudlio.* Unervvecklich. *Fel-nem költbetö.*

Inexcĭtātus, a, um, Plin. *Neprebudyen.* Unervvecket. *Fel-nem ſerkentt, költött.*

Inexcōgĭtābĭlis, is, *com.* le, n Lact. *Nezmiſzlio.* Unausdencklich. *Ki-gondolhatatlan.*

Inexcōgĭtātus, a, um, Plin. *Nezmiſslyen.* Unausgedacht. *Kit még ſenki meg-nem gondolt.*

Inexcultus, a, um, Aul. Gell. *Neobdelan.* Ungebauet. *Megtisztitetlen, mívelet len.*

Inexcūsābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Neizprichan, kalſze izprichati nemore, neoſzvetlyio.* Das man nicht mag entſchuldigen. *Mentbetetlen.*

Inexercĭtātus, a, um, & Inexercĭtus, a, um, Cic. *Nezvuchen.* Ungeübt. *Gyakorlatlan.*

Inexēſus, a, um, Minut. Felix. *Neizjèden.* Unvernaget. *Ki-nem ett, ki-nem rágott.*

Inexhāuſtus, a, um, Cic. *Neizgrablen, neizpit.* Unerſchöpflich. *Kimerítetlen.*

Inexōrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neizproſzlio, Nezamolen.* Unerbittlich. *Megengeſztelbetetlen, kérelbetetlen.*

Inexpectātus, *vel* Inexſpectatus, a, um, *Synon.* Imprōvīſus, a, um, Quint. *Necbakan, Nenadian.* Unverſehens, unervvartet. *Váratlan, vèletlen.*

Inexperrectus, a, um, Ovid. Vide. *Inexcitatus.*

Inexpertus, a, um, Curt. *Neizkuſſan, ki nikaj ni kuſſal.* Unverſucht, unerfahren. *ki ſemmit nem próbált.*

Inexpiābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Neocbiſztlio.* Unverſöhnlich. *Kitiſztitbatatlan.*

Ĭnexpiātus, a, um, Auguſt. *Neocbiſcben.* Unausgeſöhnet. *Ki-tiſztitatlan.*

Inexplēbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neizpunlio, nenapunlio, 1. Nezaſzitlio.* Das nicht zu erfüllen iſt, 2. Unerſättlich. *Telbetetlen, 2. Meg-elégitbetetlen.*

Inexplicabilis, is, *com.* le, n. Cic. *Neoſzlobodlio, nerazpreſztlio, neraztolnacblio, 2. Zabludlio.* ità *Liv.* Das nicht zu erklären, und zu auslegen iſt; das man nicht ausſprechen kan, 2. Irr. *Meg-fejtbetetlen, 2. Tſavargó.* Vlæ inexplicabiles, Liv. *Bludni puti.* e. Irrvvege. *Tévelygö útak.*

Inexplĭcābĭlĭter, *Adv.* Apul. *Nerazvezlivo, neoſzlobodlivo, neraztolnacblivo, nerazpreſztlivo.* Unerklährlich, unausſprechlich, unauflöslich. *Meg-fejtbetetlenül, kiterjeſztbetetlenül.*

Inexplĭcātus, a, um, Mart. *Nepreſztert, nerazloſen, neraztolnacben, neodvit, nerazvezan, zamotan, nepovedlio.* Unausgeſtreckt, unausgelegt, nicht erkläret, vervvirrt. *Meg-nem fejtett, kiterjeſztetlen, Egybe-kevert, zavorodott.*

Ĭnexplōrātè, & Inexploratò *Adv.* Liv. *Neizvidyeno, neizvedano, nepregledano.* Unbekandtlich, ohne Erkundigung. *Megkémletlenül, Megvizgálás-nélkül.*

Inexplōrātus, a, um, Liv. *Neizvidyen, neizvedan, nepregledan.* Unerforſchet, unverſucht, unerfahren. *Kémletlen, kéſértetlen.*

Inexpugnābĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Nepredo-*

blio,

blio, neobladliv. Das nicht zu erobern iſt. *Megoſbatatlan, Meggyőzhetetlen.*

Inexpŭtābĭlis, is, *com.* le, n. Colum. *Nezra-chunlio, neizbrojlio.* Unauszahlbar, nicht auszurechnen. *Meg ſzámlálhatatlan.*

Inexsătŭrābĭlis, is, *com.* le, n. Virg. Vide *Inexaturabilis.*

Inexſpectatus, Vide *Inexpectatus.*

Inexſtirpābĭlis, is. *com.* le, n. Plin. *Neizko-renlio, neizpuklio, neizkonchlio, nedaju-chiſze fundati, neizkerchlio.* Das man nicht ausreuten kan. *Kigyomlálhatatlan.*

Inexsŭpĕrābĭlis, *vel* Inexuperabilis, is, *com.* le, n. Liv. Vide. *Inexpugnabilis.*

Inextinctus, *vel* Inexſtinctus, a, um, Ovid. *Nevgaſſen.* Unausgelöſcht. *Elöltatlan.*

Inextinguĭbĭlis, & Inexſtinguibilis, is, *com.* le n. Varro. *Nevgaſzlio, nepogaſzlio.* Unauslöſchlich. *Eloltbatatlan.*

Inextrĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Neoſzlo-bodlio,* Unauflöslich. *Kifejthetetlen.*

Inextricabĭlĭtĕr, *Adv.* Plin. *Neoſzlobodlivo.* Unauflöslicher Weiſe. *Ki-fejthetetlenül.*

Infăbre, *Adv.* Liv. *Neznanſzki, nemeſterſz-ki, priprojzto.* Nicht meiſterlich, tölpiſch. *Meſterségtelenül, tudatlanúl.*

Infăbrĭcātus, a, um, Virg. *Neodelan, nedo-gotovlyen.* Ungevvercket, ungezimmert. *Faragatlan.*

Infăcētiæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Nepoſtenoſzt, nechlovechtvo, nedvorjanjztvo: Rechi ne-prilichne, muske.* e. Unhöfflichkeit, Baueriſche Worten. *Paraſzt, embertségtelen beſzédek.*

Infăcētus, a, úm, Cic. 1. *Nechlovechen,* 2. *Nerazgovorlio.* Unholdſeelig, unhöfflich, 2. Unberedt. *Nem nyájas, nem emberséges,* 2. *Nem ékes ſzavú.*

Infăcundia, æ, f. Aul. Gell. *Nerazgovorli-voſzt, priproſzto-rechnoſzt.* e. Unberedſamkeit. *Nem ékeſen-való ſzólás.*

Infăcundus, a, um, Liv. *Nerazgovorlio.* Unberedt. *ékeſen ſzólás nélkül-való.*

Infallĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Nevkanylio, nepre-varlio, neſzkrivlio.* Unbetrüglich, unfehlbar. *Nem tsalárd, nem hamis, nem ra-vaſz.*

Infāmātus, a, um, Ovid. *Zlo-oglaſzen.* Ubel verſchreyt. *Meg gyaláztatott, Gyalázat-ba keverit.*

Infāmĭa, æ, f. Cic. *Hman, zal glaſz: nepoſte-nye, poſtenya jemlenye.* Böſer Leumund, e. Unehr, Schmach, Ehrverletzung. *Gyalázat, Roſz hir, név. Phras.* Conflare infamiam alicui, infamia aliquem aſpergere, infamiæ notam alicui inurere. Laborare infamiâ, ſubire infamiam. Inuſta eſt mihi nota ad ignominiam ſempiternam. Æterna meo nomini macula adhæreſcet. Infamiæ ſuſpectum eſt nomen meum: gravi ignominiâ ſum affectus: ignominiosè tractatus. Dedecore & infamiâ opprimor.

Infāmis, is, *com.* me, n. Terent. *Zloglaſſen, nepoſten.* Ehrlos, verſchreyt. *Gyalázatos.*

Infāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Zlo-glaſzim, zlo od kóga govorim, Hman od dru-goga tepem, nepoſtenoga chinim.* Verleumde, unehrlich, *oder* Ehrlos mache, verſchreye. *Meggyalázom, ki hireſitem.*

Infandùm! *Interjectio,* Synon. *Mălum.* Virg. *ô zlo! ô Neſzrecha!* Item pro *Adverbio.* Infandè, Virg. *Neſzrecha prevelika! ô zlo prez koncza y kraja!* O Ubel über die Maaſs, aus der Weiſe. *ô Mértik-nélkül-való Roſzság.*

Infandus, a, um, Cic. *Nezrechlio, od ſzrama nezgovorlio.* Unſäglich; das ſo ſchändlich, das man es nicht ſagen kan. *Mondhatatlan, ſzégyentől ki beſzélhetetlen.* Res infanda & crudelis, Cic. *Dugovanye mer-ſzko, nezrechlivo y ſztraſzno.* Eine ſchändliche, unausſagliche und grauſame Sach. *Ki-mondhatatlan és Kegyetlen dolog.*

Infans, antis, *com.* (à *non fando* dictus) Plin. 1. *Déte negovorlivo, govoriti neznajuche,* 2. *Kaj je god mlado, vu ſivini, pticzah &c.* Ein Kind vvelches noch nicht reden kan, 2. Eines jedes junges Thier, Vogel. &c. *Tſetſemö gyermek ki ſzólni nem tud.* 2. *Iju lelkes állat.*

Infans, antis, *om. Adject.* Cic. *Compar.* Infantior. Cic. *Superl.* Infantiſſimus, Auth. ad Heren. 1. *Negovorlio, govoriti neznajuchi.* Unberedt. *Szólni nem tudó.* Nihil infantius hoc homine Cic. *Ov chlovek dokoncza nikaj govoriti nezna, ov chlovek je zevſze-ma nerazgovorlio.* Der Menſch iſt gar unberedt. *Éppen ſzótalan ember.* 2. accipitur pro Parvus: *Mal.* Klein. *Kitsiny.* Infans boletus, Plin. *Mala blagva gliva.* Kleiner Pfifferling. *Nevedékeny apró úr gomba.* 3. *pro* Infandus. *Nepovedliv, nerechlio, nez-govorlio, kaj je teſko y nè vrédno povedati.* Das nicht zu melden. *Kimondhatatlan.* Infans facinus. *Accius* apud Non *Hman y nepovedlio chin, kojega je teſko povedati.* Eine böſe That, die nicht zu melden. *Ki-mondhatatlan roſzſzſ cſelekedet.* 4. Metaph. *pro* rudis, ſtupidus, ſtultus. *Bedak, Bedaſzt, Budalaſzt, Dechinſzat, Neſzpametten.* Närriſch,

Digitized by Google

riſch, thöricht, einfältig, kindiſch, ungeſcheyd, unvernünfftig. *Goromba*, *Bolond*, *gyermekes*, *Eſztelen*. *&c.*

Infantāria, æ, f. Mart. *Sena v-detinſzkoj poſzteli.* e. Kindbetterin. *Gyermek ágyban-lvő aſzſzony.*

Infantia, æ, f. Cic. *Detinſtvo.* e. Kindheit. *Gyermekſég.*

Infanticīda, æ, *com.* Apul. *Deczo-mor*, *Deczo-moreca*, *Deczo-moricza.* r. Kinder-Mörder, e. Kinder-Mörderin. *Gyermek ölöklö.*

Infanticidium, ij, n. Apul. *Deczo-morſtvo.* r. Kinder-Mord. *Gyermek öldöklés.*

Infantīlis, is, *com.* le, n. Apul. *Dechinſzki*, *detinſzki.* Kindiſch. *Gyermekségi*, *Gyermeki.*

Infantūla, æ, f. (Diminut.) *mala Deklicza.* Junges Mägdlein. *Leányka.*

Infantūlus, li, m, Apul. *Déte do chetertoga leta.* Junges Knäblein bis 4. Jahren. *Négy eſztendön alól-való gyermeketske.*

Infarcio, is, ire, arſi, artum, (Act.) Cic. *Synon.* Impleo, Inculco, Intrudo. *Nadivam*, *napunyavam*, *nuter gnyetem*, *rivam*, *nagnyetávam.* Fülle, einſtoſſe, hinein ſchleppe, ſchoppe. *Bé-töltöm.* Cibum ori diducto per vim infarcire, Sveton. *Vnogo y naglo z-ſzilom jeſzti:* ali: *z-ſzilom jeſztvine vu ſze gnyeſzti.* Die Speiſe mit Gevvalt hinein freſſen, ſtoſſen, &c. *A' mi elég azon felyül magát étkekkel bé-tölteni.* vagy *Igen mohon enni.* 2. Metaph. Infarcire verba. Cic. *Vnogo prez reda govoriti*, *klabrati.* Viel Schvvatzen. *Sok bejába-valót beſzélent.*

Infas. *obſol pro* Infans. *Enn.*

Infătigābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Neotrudlivo*, *neopeſzlivo*, *neumorlivo.* Unermüdet, der nicht müd vvird. *Fáradhatatlan.*

Infătigābĭlĭtĕr, *Adv.* Auguſt. *Neotrudlivo*, *neopeſzlivo*, *neumorlivo.* Unermüdet. *Fáradhatatlanul.*

Infátŭo, as, are, avi, atum, (Act.) Synon. *Fatuum & ſtultum reddo, dementem efficio, mente privo* Senec. *Omamlyujem*, *zmamlyujem*, *kômu pamet jemlyem*, *Ludoga chinim.* Bethöre, zu Narren *oder* toll mache. *Izetlenitem*, *megbolondítom.*

Infauſtus, a, um, Ovid. *Neſzrechen*, *neſzrichan.* Unglücklich. *Szerentsétlen.*

Infector, oris, m. Plin. *Galichitel*, *Bojacz*, *ſatroilecz*, *ki z-galiczem*, *z-ſztroilom ilyti z-bojam maje.* Vulgò à Germanis acceptum *Farbaſz*, ali *Farbar.* r. Färber. *Feſtö*, *bemázoló.* 2. Accipitur etiam *pro* eo, qui venenô vel aliâ re inficit.

Infectus, a, um, *ab inficior*, Svet. *Sztrojen*, vulgò *pofarban*, *vu farbu namochen*, 2. *Ochemeren*, *oſztuerjen*, *otrovan*, *okuſen.* ità Svet. 1. Gefarbt, eingedunckt, 2. Vergifftet. *Feſtet*, 2. *Mérge'itett*, 3. Ex *prapos.* In *pro* non, & factus. *Neouchinyen*, *nenapravlyen*, *neopravlyen.* Ungemacht, unverrichtet. *Tſinálatlan*, *végbe nem vitt.* Infectis rebus abſcedere. Corn. Nep. *Nikaj neopravivſi oditi.* Unverrichter Sache vveggehen. *A' dolgokat végbe nem vivén elmenni.* Infectum argentum. Liv. *Neobdelano* ali *vu peneze nezkovano ſzrebro.* Silber das nicht ausgearbeitet *oder* gemünzet iſt. *Valamire fel nem dolgozott ezüſt.* 4. Metaph. Pravis moribus infectus. Liv. *Z-zlochbeſztim derſanyem* (*navukom*) *oſamradyen*, *oſzkrunyen*, *ogerdyen.* Mit böſen Sitten angeſtecket. *Roſzſz erkölcsökkel meg-rutitott.* Eaſdem ſignificationes habet verbum *Inficio* cum ſuis cœteris *Derivatu.*

Infēlīcitas, & Infœlicitas, atis, f. Cic. *Neſzrecha*, *neſzricha.* s. Unglück. *Boldogtalanság.*

Infēlīciter, & Infœliciter *Adv.* Liv. *Neſzrechno.* Unglücklich. *Boldogtalanul.*

Infēlicito, & Infœlicito, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Plaut. *Neſzrechnoga chinim.* Unglückhafft mache, in Unglück führe. *Megboldogtalanitom*, *Boldogtalanná-teſzem.*

Infēlix, & Infœlix, icis, *om.* Cic. *Neſzrechen*, *neſzrichan.* Unglückſeelig, elend. *Boldogtalan*, *ſzerentsétlen.*

Infensè, *Adv.* Tacit. Infensiùs, *Liv.* Infenſiſsimè, JCt. *Naſztorno.* Feindſeeliglich. *Fenekedve*, *ártalmaſon.*

Infenſo, as, are, avi, atum, (Act.) Tacit. *Naſztorim.* Anfeinde. *Fenekedem*, *ártok.* Vid. *Infeſto.* 2. *Naſztoren*, *neprïatel jeſzem.* Feindſeelig bin. *Ellenkedem*, *ellenséges vagyok.*

Infenſus, a, um, *Cic.* Infenſior. *Claud.* Infenſiſſimus, JCt. *Naſztoren*, *nazloben.* Feindſeelig. *Fenekedö*, *roſzſzat kivánó.* ſumitur tam *Activè* quàm *Paſsivè:* id eſt, tam *pro* eo, qui aliis eſt infenſus & inimicus; quàm *pro* eo, qui alios habet ſibi infenſos & inimicos: *Ità Cic.*

Infĕr, ĕra, ĕrum, *obſol.* Infĕrus, a, um, &. Infernus, a, um, Cic. *Dolnyi.* Untere. *Alatt-való.*

Inſĕrax, ăcis. *om.* Hieron. *Nerođen, Nepłođen, Jalov.* Unfruchtbar. *Gyümőltsetlen, termetlen, Tenyéſzetlen.*

Infercio, is, ire, &c. Vid. *Infarcio.*

Inſĕri, orum, m. *plur.* Cic. *Dolina, Dublina vu zemlyi, Pekel.* c. Dieſſe in der Erden, c. Hölle. *Föld-alatt-való, belyek, Pokol,* 2. *Idem ac* Manes. Dii inferni. *Mërtvi pod zemlyum prebivajuchi.* Die Verſtorbene unter der Erden. *Megbóltak lelkei, föld alatt-való lelkek.* Credebant enim gentiles, poſt mortem *malos* ſuppliciis apud *Inferos* DEos, *bonos* præmiis apud *ſuperos* affici. *Uſus.* Ab inferis revocare. Cic. *Od mertvih zbuditi.* Von Tódten auferwecken. *Halottaiból fel-támaſztani.* Ab inferis proficiſci. *Prov.* id eſt longam viam facere. *Daleko putuvati.* Eine weite Reiſe thun. *Meſzſze útazni.* Ab inferis teſtes excitare. Cic. *Od daleka ſzvedoke izkati.* Von Weiten die Zeugen herſuchen. *Távul-való és bizonytalan bizonyságokat kereſni hini.*

Inſĕriæ, arum, f. *plur.* Virg. *Obverſſavanye za mërtve, Aldov y Meſſa zà mërtve.* Zum Seel-Ambt gehöriges Opffer, ſo man den Todten Opffert; 2. Seel-Ambt. *Halotti áldozat.*

Inſĕriālis, is, *com.* le, n. Apul. *Mërtvo-meſſni, Meſſo-mërtvechni, Mërtvo-aldovni.* Zum Seel-Ambt gehörig. *Halotti áldozat-hoz-való.*

Infernas, ātis, *om.* (*oppoſitum* Supernas, àtis, *om.* Plin. *Od zgòr. gornyi.* Von oben, obere. *Onnan felyül-való*) Vitruv. *Od zdòl, dolnyi.* Von unten her. *Onnan alól-való.*

Infernè, *Adv.* Plin. *Zdola, od zdòl.* Von unten. *Alatt, alól.*

Infernus, ni, m. *plur.* Inferna, orum, n. Vid. *Inferi* N. 1. ità Scriptores *Sacri*, cum grammaticis aſſeclis, non item *Claſſici.*

Inſĕro, ers, erre, tŭli, illātum, [Act.] Cic. *Vnaſſam, nuter noſzim.* Hineinbringe, eintrage. *Bé-hozom, béviſzem.* Pecuniæ quidam plus intulerunt. Plin. *Netojiſzu vech penèz (novàca) doneſzli.* Etwelche haben mehr Geld zugebracht. *Némellyek több pénzt hoſztak-bé.* Nota etiam *uſus ſequentes.* Inferre pedem huc. Liv. *Szim dojti, priſztupiti.* Hieher kommen, zutretten. *Ide jőni, közelgetni,* 2. Crimen alicui inferre. Cic. *pro* Dare, objicere. *Komu kakvo zlo-chinſztvo zpomaſſati,* ali *pripiſzati.* Einem eine Ubelthat vorwerffen, *oder* zumeſſen. *Valakit árultatáſſal bé-vádolni, vétket ſzemére vetni.* 3. Inferre alicui injuriam. *Cic.* Inferre damnum, detrimentum, cladem alicui. Jul. Cæſ. *Komu kriviczu, kvàr &c. vuchiniti.* Einem unrecht Schaden. &c. zuſügen, verurſachen. *Valakinek boſzſzúſágot, kárt &c. tenni.* 4. Litem capitis in aliquem inferre: Cic. *Koga na glavno zgublenye tužiti.* Einen auf Leib und Leben klagen. *Halálra, feje veſztésére valakit kereſni.* 5. Arma, bellum patriæ inferre. Cic. *pro* Bellum contra patriam ſuſcipere, gerere. *Z-Voiſzkumſze ſzuprot Domovini podignuti, Vojuvati ſzuprot Domovini.* Das Vatterland bekriegen. *Az hazára hadat indítani, hadakozni.* 6. Vid. *Ingero* N. 1. Inferre ſe in locum aliquem. *V-kakvo meſztoſze vrinuti.* Sich in ein Ort eindringen. *Magát bé-ſzerkeztetni, tolakodni.* 7. Inferre ſermonem de re aliqua: pro *Afferre, in medium ferre:* Cic. Inferre mentionem alicujus rei. Liv. *Iz cheſzaſze ſzpomenuti.* Eines dings gedencken. *Valamiröl emlekezni.* 8. Inferre ſtuprum in domum aliquam. Cic. *id eſt:* ſtuprum in domo aliqua committere, patrare. *Nechiſzto delo vu kojoj hiſi vuchiniti.* Unzucht in einem Hauſs begehen. *Valamely házban paráznaſágot elkövetni.* 9. Vid. *Concludo* N. 2. ità *Senec.* Quid hinc infers. *Kaj z-toga izpelyavaſs, dokanchaſs?* Was ſchlieſſeſt du hieraus? *Mit hozaſz ebböl ki?* 10. Inferre ſe. *Liv.* pro Cum impetu irruere. *Navaliti.* Mit Gewalt anrennen, anfallen. *Reá-rohanni.* 11. Inferre manus alicui. Cic. *pro* Injicere. *Koga zgrabiti, popaſzti, vloviti, zbubati.* Einen Feindlich angreiffen, fangen, ſchlagen. *Valakit meg-ragadni, meg-fogni, ölbözni.* Alicui violentas inferre manus, *vel:* Mortem alicui inferre: Cic. *pro* Occīdĕre. *Koga vumoriti.* Einen umbringen, tödten. *Valakit meg-ölni.* 12. Converſa ſigna in hoſtem inferre. *Cæſar. id eſt.* Signa contra hoſtem ferre: *Seu:* Hoſtem aggredi: 13. Inferre vim alicui: pro *cogere, adigere aliquem ad aliquid.* 14. Inferre ſe in diſcrimen: pro: *Objicere, exponere ſe periculo.* 15. Inferre metum *pro* Incutere. &c.

Infervĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Colum. *Jako vkipeti*, ali *jako vruche chiniti.* Sehr ſiedend *oder* heiſs mache. *Igen fel-forralom.* Synon. *Calefacio.*

Infervĕſio, is, ĕri, actus ſum, (*Paſſ. Sign.*) Scrib. Larg. *Jakoſzem vruch, vrùch bivam,*

Jako

Jako kipim. Sehr heiſs vverde, ſehr ſiede. *Igen fel-forrok, Igen meg-melegedem.* Synon. *Caleſio.*

Inferveo, es, ere, erbui, (Neu.) *Cato.* Synon. *Caleo, incăleo.* Infervesco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Synon.* Incăleſco. *Pochinyam jako vruch biti, ali kipeti.* Ich anfange ſehr heiſs zu vverden, *oder* ſieden. *Igen kezdek melegedni, forrani, buzgani,*

Infĕrus, a, um, Vid. *Infer.*

Infeſtātio, onis, f. Feſt. *Nazloba, zabava, ſtruſſavanye, ſzuprotichinenye, napaſzt,* e. Feindſeeligkeit, Anfechtung, Widerthuung. Beleydigung. *Fenekedés, Elenkezés, Ingerlés.*

Infeſtātor, oris, m. Plin. *Nazlobitel, zabavicza, Nadrapicza.* Feindſeeliger Menſch; r. Anfechter, Bedranger. *Fenekedő, Elenkező, zaklató.*

Infeſtè, *Adv. Liv.* Infeſtiùs, *Flor.* Infeſtiſsĭmè. Cic. *Nazlobno, ſzuprotivno, zabavno, ſtkuſſávajuch, zabavlivo, Nepriateljski, napaſztno.* Feindſeelig, ſchädlich. *Ellenséges-képen, Izgatva, Ingerelve,*

Infeſtiviter, *Adv.* Aul. Gell. *Nechlovechno, Nedvorianſzki, Neprietno, Nevugodno.* Unhöflich, unannehmlich. *Embertelenül, nem kedvesen.*

Infeſtivus, a, um, Aul. Gell. *Nechlovechen, nedvorianſzki, nevugoden.* Unhöflich, unangenehm, plump. *Nem nyájas, komor, nem kedves.*

Infeſto, as, are, avi, atum, (Act.) Synon. *Divexo, moleſtiam infero.* Plaut. *Nazlobujem, zabavlyam, ſkuſſavam, naproti chinim, napaſztujem.* Ich bin feindſeelig, ſchädige, groſſe Unruhe mache, ich bin ſehr beſchvvörlich. *Izgatom, ingerlem, bolygatom.*

Infeſtus a, um, Cic. *Synon.* Infenſus. *Nazloben, ſzuprotiven, zabavlio, nepriatelſzki: zlu, nevolyi &c. podloſen.* Feindlich, vviedervvärtig der Gefahr, Schaden &c. untervvorffen. *Fenekedő, ellenséges.* Sumitur tam *Activè* quam *Paſſivè.* Animo infeſto aliquem reprehendere. Cic. *Koga z-nazlobnem ſzerdczem pokarati.* Einen mit Feindlichen Gemüth beſchelten. *Valakit ellenséges ſzivből pirongatni.* Infeſtum eſſe telis, Cic. *Vu bitanyu dárd, ſtrél, kopià &c. pogibeli biti.* Dem allerley Gevvurff und Geſchoſs untervvorffen ſeyn. *Veſzedelemben lenni a' lövéſektől.* Infeſtis ſignis. *Caeſ.* Infeſtis haſtis in hoſtem provolare. *Liv.* pro *irruere.* Infeſtior, Infeſtiſſimus. *Cic. pro Plancio.*

Infibŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Zakopchujem.* Einheffte. einſchnüre, die Hafften einneſtle. *Békaptſolom.*

Inficētè, *Adv. Solin.* Inficetiſſimè: Plin. *Nepovolyno, neprikladno, nedoſztojno,* Metaph. *Neſzláno!* Unannehmlich, unangenehm, vviedervvärtig, unartig. *Iaetlenül, kedvetlenül.* Metaph. Vid. *Inſulsè N. 1.*

Inficētus, a, um, *Plaut.* Inficetior Catull. *Nepovolyen, neprikladen, nedoſztojen.* Metaph. *Neſzlán, nechlovechen.* Unangenehm, unartig, *íaetlen, ertetlen,* Metaph. Vid. *Inſulſus N. 1.*

Inficiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Tajiv.* Laugnend. *Tagadható, mellyet ellehet hazudni.*

Inficiandus, a, um, Ovid. *idem ac* negandus.

Inficias, *Accuſat. plur.* conſtruitur cum verbo *eo, is, ire,* tantùm, *ut:* Inficias, ire, Plaut, *Tajiti y nevaluvati.* Laugnen und nicht geſtehen vvollen. *Elhazudni, tagadáſt tenni, tagadni.*

Inficiātio, ōnis, f. Cic. *Tajenye, nevaluvanye.* Das Laugnen. *Tagadás.*

Inficiātor, oris, Cic. *Tajnik, zataitel, zatajnik, nevaluvavecz.* r. Laugner. *Tagadó.*

Inficiātrix, icis, f. Prud. *Zatajnicza, zataitelicza, tajnicza.* e. Laugnerin. *Tagadóné,*

Inficio, is, ere, eci, ectum, (Act.) Varro, 1. *Z-bojum,* pereg. *farbum lichim,* pereg. *farbam.* Färbe, eintuncke. *Feſtem, feſtékbé mártom.* Capillos nigro colore inficere. Plin. *Laſzi pocherniti.* Die Haaren ſchvvartz färben. *Az haját feketén megfeſteni.* 2. Metaph. *Maſem, zamaſujem, ſzmradim, oſzmradyujem.* Beſchmire, beflecke, beſudle. *Bérútitom, békenem, mázolom.* 3. pro *nihil facio, deſes ſterto.* 4. Veneno inficio. *Oſztvarjám, otrujem, okuſivam.* Vergiffte. *Méreggel meg-ételem.* Aliquem inficere. *Koga otrovati, okuſiti oſztvariti.* ita Sveton. Einen vergifften. *Valakit meg-étetni.*

Inficior, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Tajim, nevaluſem,* Etvvas laugne. *Tagadom.*

Infidēlis, is, *com.* le, n. *Jul. Caeſ.* Infidelior, infideliſſimus, Cic. *Neveren.* Untreu. *Nem hív, Hitetlen.*

Infidēlitas, atis, f. Jul. Caeſ. *Nevernoſzt, nevera,* e. Untreu, Treuloſigkeit, Miſstraüigkeit. *Hitetlenség.*

Infidēliter, *Adv.* Salvian. *Neverno,* Treuloſig, untreu. *Hitetlenül,*

Digitized by Google

Infidus, a, um, (à *fido, is.*) Liv. *Neotruban, neugan, neveren.* Treulos. *Nem hív, hitetelen.*

Infigo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Plin. *Zabádam, vubádam, utichem.* Einſtecke, einheffte. *Belé-ütöm, belé-ſzegezem.*

Infimas, ātis, *om.* Vide *Infimus.*

Infimātes, atum, m. *plur.* Plaut. *Iz naroda ali lyudztva naj menyſi y naj zlochejſzteiſi.* Die niederſten *oder* ſchlechteſte eines Volcks. *Község, alsó rend.* His opponuntur. *Summātes* & *optimātes* ita Plaut.

Infimātus, a, um, Apul. *Zapoſztávlyen, za drugemi zavérſen.* Nieder gedruckt, am unterſten gevvorffen. *Megvetett, alánya-matott.*

Infimo, as, are, avi, atum, (Activum) Apul. *Med naj zadnyeiſe poſztavlyam, ponizujem.* Unter die allerlevte ſetze, erniedrige. *Alávalóvá teſzem.* Infimare aliquem, Apul. *Kõga zapoſztaviti.* Einen nieder drucken, nachſetzen. *Valakit alávalová tenni, megvetni.*

Infimus, a, um, Cic. *Naj nizeiſi, naj menyſi, naj zadnyeiſi, naj nepreſtimaneiſi, naj zdolneſi.* Der niedrigſte, der allerunterſte, der geringſte. *Legalább-való, legalsó.* Infimis precibus aliquid petere: Liv. *Naj ponizneiſſe proſziti.* Aufs allerdemüthigſte bitten. *Alázatos könyörgéſſel kérni valamit.*

Infindo, is, ere, idi, iſſum, (Act.) Virg. Vide *Findo.* propriè ſignificat, *findendo incido.*

Infinibilis, is, *com.* le, n. *Apul.* Vide *Infinitus.*

Infinitas, atis, f. & Infinitio, onis, f. Cic. *Nedokonchnozt.* e. Unendlichkeit. *Végbetetlenség.*

Infinitè, Cic. & Infinitò *Adv.* Plin. *Nedokonchno, prez kraja y koncza.* Unendlich, ohne End. *Végetlenül, végbetetlenül.*

Infinities, *Adv.* Vid. *Infinitè.* 2. *Nezbrojno, prez broja.* Unendlichmahl. *Számtalanúl.* meliùs dixeris *ſinè numero.*

Infinitus, a, um, Cic. *Nedokonchan, nedokonchlivo, vichni*, iliti *vekovechni, prezkoncza y kraja.* Unendlich, evvig. *Végbetetlen, végetlen.* 2. idem ac *valde longus magnus.* Comp. Infinitior; Cic. *in Top.* c. 8. Partium diſtributio ſæpè eſt infinitior.

† Infirmāria, æ, f. *Hiſa bolneh, nevolyneh, nemochneh.* e. Krancken-Stuben. *Betegek háza.* Latinè *Æder infirmorum.*

† Infirmarius, rij, m. *Bolneh dvoritel, ſlugai* r. Krancken-Warter. *Betegekhez látó.* Meliùs *ab obſequiis infirmorum* &c.

Infirmātio, onis, f. Cic. *Omlabovenye, oſlablenye, oboleuye:* peregr. *obeteſanye.* e. Schvvächung, Kranckvverdung. *Erötlenités, meg-betegülés.*

Infirmè, Cic. & Infirmiter, *Adv.* *Arnob.* Infirmiùs, Svet. *Mlabavo, nevolyno, ſlabo, bolyno.* Schvvach, Krafft-los. *Erötlenül.* Tonitrua & fulgura paulò infirmiùs expaveſcebat. Sveton. *Germlyavicz, y bleſzikavicz jeſze kruto jako bojal.* Er fürchtete ſich ſehr vor den Gevvittern. *Igen erőſſen félt az égi-háborútól.*

Infirmitas, atis, f. Cic. *Nemoch, ſzlaboſzt, Gingavócha; Ból* peregr. *Beteg.* e. Schvvachheit, Blödigkeit, Krafftloſigkeit, Kranckheit. *Erötlenség, betegség.* 2. V. *Invaliditas.*

Infirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Infirmum, debilem reddo; Refuto, Imminuo, Refello. *Mlahavò, nemochno, bolno chinim,* 1. *Pomenyſſavam, Prigovarjam, kvárim.* Schvväche: kranck, *oder* krafftlos mache, 2. vermindere, vviderſage, ungültig mache, vernichtige. *Meg-erötlenítem,* 2. *Elenne mondok, ſemmivé teſzem, meg-hamiſítom.* 3. pro *Dubium reddo*: ità Cic. *Dvojno chinim.* Zvveifelhafftig mache. *Kételkedövé teſzem.* Infirmare fidem. Cic. *eſt* fidem frangere. Infirmare legem. Quint. *eſt* Legi authoritatem adimere.

Infirmus, a, um, Cic. *Mlabàv, ſlab, nemochen, Bolen, boleſztan* peregr. *beteſen.* Schvvach, unvermöglich, Krafft-los, unpäſslich, kranck. *Gyenge, erötlen, beteg.* Synon. *Imbecillis, debilis, languidus, non firmus,* 2. *Nederslív, kaj nevalya, nederſi niti krepoſzti néma.* Ungültig. *Nemtartható.* Infirmior. *Horat.* infirmiſſimus. *Cic.*

Infit. *Verb. Defect.* 1. pro *inquit.* Liv. 2. pro *incipit.* Plaut.

Infitior, eris, eri, eſſus ſum, (Depon.) Feſt. *Nevalujem.* Nicht bekenne. *Nem vallom.*

Inflābilis, is, *com.* le, n. Lact. *Napublív, kajſze napuhnuti puſzti.* Aufblaſslich, das ſich aufblaſen läſt. *Fel-fúható.*

Inflāgro, as, are, avi, atum, (Neu.) Solin. *Vuſiſemſze, podſiſemſze.* Angezündet vverde. *Fel-gyúladok.*

Inflammābilis, is, *com.* le, n. *Vusglív, kajſze vujgati more.* Das ſich anzünden läſt. *Meg-gyújtható.*

Inflammanter, *Adv.* Aul. Gell. *Plamnene, vuigano*

vuſgano. Erhitz, enthrennt. *Langolva, fel-gyúltva.*

Inflammātio, onis, f. Cels. *Plamuenye, vuſganye.* e. Anzündung, Entzündung. *Fel-gyúladás.*

Inflammātor, oris, m. Cic. *Vuſgavecz, zaſgavecz.* 2. Metaph. *Nadbuſztitel, podbuſztitel.* 1. Anzünder, 2. 1. Anreitzer. 1. *Gyújtogató,* 2. *Fel-ingerlő.*

Inflammātrix, icis, f. Ammian. *Zaſgavicza, vuſgavicza.* 2. Metaph. *Nadbuſztitelicza, Podbuſztitelicza.* e. Anzünderin, 2. e. Anreizerin. 1. *Gyújtogatóné,* 2. *Fel-ingerlőné.*

Inflammo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Plamnim plamen chinim, vuſiſem.* 2. Metaph. *Huſztim, draſim.* Ein Flammen mache, anzünde, 2. Anreize, anhetze. *Fel-gyúlaſztom,* 2. *Fel-ingerlem.*

Inflatè, Inflatiùs, *Adv.* Jul. Cæſ. *Napuhnyeno,* 2. Metaph. *Obolo, Gizdavo.* Aufgeblaſen, 2. Hochmüthig, ſtoltz. *Felfuva,* 2. *Kevéljen.*

Inflātio, onis, f. *Cels.* Inflātus, ûs, m. Cic. *Napuhnenye, napuhavanye, naduvanye, otechenye, otekanye.* 2. Metaph. *Oboloſzt, Gizdoſzt.* e. Aufblaſung, Geſchvvulſt, 2. 1. Hochmuth, e. Hoffarth. *Felfuvás, megdagadás,* 2. *Felfuvalkodás.*

Inflecto, is, ere, exi, exum, (Act.) Cic. *Prigiblyem, priviam, zviam, nagiblyem.* Metaph. *Giblyem, nagovarjam, nanye jemlyem.* Biege, erbiege, krümme, 2. Zu etvvas bevvege, antreibe. *Bébajtom, béhorgaſztom,* 2. *Indítom.* Lacrymis aliquem inflectere. Aul. *Kōga z-ſuzami genuti.* Einen mit Weinen bevvegen. *Valakit ſirással felindítani.*

Inflētus, a, um, Val. Flacc. *Neoplakan.* Unbevveint. *Meg-nem ſiratott.*

Inflexibilis, is, *com.* le, n. Plin. *Neogiblio, nenagiblio, nenagnutlio, nezvinlio; kajſze nagnuti, privinuti, &c. nedà.* Unbieglich, das man nicht krümmen kan. *Hajlíthatatlan, hajthatlan.*

Inflexio, onis, f. *Cic.* Inflexus, ûs, m. Terent. *Zvienye, privianye, nagnenye, prignenye, pognenye, prigibanye.* e. Biegung, Neygung. *Meghajtás, Horgaſztás, Indítás.*

Infligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Bitm, udiram, zabádam, &c.* Schlage, einen Streich gebe, zufüge. *Ütöm, tſapom.* Infligere alicui colaphum. *Kōga plyuſnuti.* Einem einen Backenſtreich geben. *Valakit nyakon tſapni.* 2. Metaph. Sibi turpitudinem infligere. Cic. *Szamoga ſebe oſzramotiti.* Sich ſelber ſchänden. *Maga magát meg-gyalázni.*

Inflo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Napuhavam, nadubujem, napuhniem.* 2. Metaph. *Kōga obologa chinim.* Aufblaſe. 2. *Metaph.* Stoltz mache. *Felfuvom, fuvallom.* 2. Metaph. *Fuvalkodtatom, kevélyé teſzem.* Inflare animum alicujus, Cic. *Kōga Gizdavoga vuchiniti.* Einen ſtoltz machen. *Valakinek ſzívét kevélységre emelni.* 3. Inflare alicui ſpem. Liv. *Kōmu ufanye povekſſati.* Einem die Hoffnung mehren. *Valakit reménséggel táplálni, vagy valakit igen felbiztatni.*

Influentia, æ, f. Firm. *Nuterczurenye, vutok.* 1. Einfluſs. *Bé-folyás.*

Influo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) Cic. *Nuterczurim, techem.* Hinein rinne, flieſſe, lauffe. *Belé-folyok.* 2. Metaph. *Variè uſurpatur: ut:* In animos hominum influere. Cic. *Iyudem dragomu y povolynomu biti.* Der Menſchen Gunſt erlangen. *Jó akarbiová tenni az embereket.* Influunt nobis omnia bona. Seneca. *Obilje nam vſzakoga dobra dohaja.* Es fallet uns alles hauffenvveis zu. *Minden jók reánk jönek, ſzaporodnak.*

Influxio, onis, f. *Macrob.* Influxus, ûs, m. *Firm.* Vide *Influentia.*

Infōdio, is, ĕre, ōdi, oſſum, (Act.) Colum. *Zakópam, vukápam.* Eingrabe, vergrabe, beſtatte *Bé-ásom, Békapálom.*

Infœcundè, *Adv.* Aul. Gell. *Neplodno, nerodnò.* Unfruchtbarlich. *Gyümölçſetlenül, tenyéſzetlenül.*

Infœcunditas, atis, f. Colum. *Neplodnoſzt, nerodnoſzt.* e. Unfruchtbarkeit. *Gyümölçtelenség.*

Infœcundus, a, um, *Plin.* Infœcundior. *Colum.* Infœcundiſſimus: JCt. *Neroden, Neploden.* Unfruchtbar. *Gyümölçſetlen, tenyéſzetlen.*

Infœlix, Vide *Infelix.*

Informābilis, is, *com.* le, n. Terent. 1. Vid. *Ineffigiabilis.* 2. Transl. Vid. *Indocibilis.*

Informātio, onis, f. Cic. *Vputenye, naputenye, podvuchanye, prilike davanye.* e. Untervveiſung. *Megtanítás, oktatás,* 2. *Formálás.*

Informātor, oris, m. Terent. *Vputitel, podvuchitel, vuchitel.* 1. Untervveiſer, 1. Lehrmeiſter. *Megtanító, oktató.*

Informātrix, icis, f. JCt. *Vuchitelicza, vputitelicza.*

Infidus, a, um, (à *fido, is.*) Liv. *Neovernan, neuſſan, neveren.* Treulos. *Nem bio, hiu-ſégtelen.*

Infigo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Plin. *Zabádam, vubádam, vtichem.* Einſtecke, einheffte. *Belé-ütöm, belé-ſzegezem.*

Infimas, ātis, *om.* Vide *Infimus.*

Infimātes, atum, m. *plur.* Plaut. *Iz naroda ali lyudztva naj menyſſi y naj zlochesztejſſi.* Die niederſten *oder* ſchlechteſte eines Volcks. *Község, alsó rend.* His opponuntur. *Summātes* & *optimātes* ita Plaut.

Infimātus, a, um, Apul. *Zapoſztávlyen, za drugemi zavérſen.* Nieder gedruckt, am unterſten gevvorffen. *Megvetett, alánnyomatott.*

Infimo, as, are, avi, atum, (Activum) Apul. *Med naj zadnyejſſe poſztavlyam, ponizujem.* Unter die allerlerte ſetze, erniedrige. *Alávalóvá teſzem.* Infimare aliquem, Apul. *Köga zapoſztaviti.* Einen nieder drucken, nachſetzen. *Valakit alávalová tenni, megvetni.*

Infimus, a, um, Cic. *Naj niszejſſi, naj menyſſi, naj zadnyejſſi, naj nepreſtimaneiſſi, naj zdolneſſi.* Der niedrigſte, der allerunterſte, der geringſte. *Legalább-való, legalsó.* Infimis precibus aliquid petere: Liv. *Naj poniznejſſe proſziti.* Aufs allerdemüthigſte bitten. *Alázatos könyörgéſſel kérni valamit.*

Infindo, is, ere, idi, iſſum, (Act.) Virg. Vide *Findo.* propriè ſignificat, *ſidendo incido.*

Infinibilis, is, *com.* le, n. *Apul.* Vide *Infinitus.*

Infinitas, atis, f. & Infinitio, onis, f. Cic. *Nedokonchnozt.* e. Unendlichkeit. *Végbetetlenség.*

Infinitè, *Cic.* & Infinitò *Adv.* Plin. *Nedokonchno, prez kraja y koncza.* Unendlich, ohne End. *Végetlenül, végbetetlenül.*

Infinities, *Adv.* Vid. *Infinitè.* 2. *Nezbrojno, prez broja.* Unendlichmahl. *Számtalanúl.* meliùs dixeris *ſinè numero.*

Infinitus, a, um, Cic. *Nedokonchan, nedokonchliv, vichni, iliti vekovechni, prez koncza y kraja.* Unendlich, evvig. *Végbetetlen, végetlen.* 2. idem ac *valde longus magnus.* Comp. Infinitior: *Cic. in Top. c. 8.* Partium diſtributio ſæpè eſt infinitior.

† Infirmaria, æ, f. *Hiſa bolneh, nevolyneh, nemochneh.* e. Krancken-Stuben. *Betegek háza.* Latinè *Ædes infirmorum.*

† Infirmarius, rii, m. *Bolneh dvoritel, ſzlugar.* Krancken-Warter. *Betegekhez láto.* Meliùs *ab obſequiis infirmorum* &c.

Infirmātio, onis, f. Cic. *Omlahovenye, oſzlablenye, obolenye:* peregr. *obeteſanye.* e. Schvvächung, Kranckvverdung. *Erőtlenités, meg-betegülés.*

Infirmè, *Cic.* & Infirmĭter, *Adv. Arnob.* Infirmiùs, Svet. *Mlahavo, nevolyno, ſzlabo, bolyno.* Schvvach, Krafft-los. *Erőtlenül.* Tonitrua & fulgura paulò infirmiùs expaveſcebat, Sveton. *Germlyavicz y bleſzikavicz jeſze kruto jako bojal.* Er fürchtete ſich ſehr vor den Gevvittern. *Igen erőſſen félt az égi-háborútól.*

Infirmĭtas, atis, f. Cic. *Nemoch, ſzlaboſzt, Gingavócha: Bòl* peregr. *Beteg.* e. Schvvachheit, Blödigkeit, Krafftloſigkeit, Kranckheit. *Erőtlenség, betegség.* 2. V. *Invaliditas.*

Infirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Infirmum, debilem reddo: Refuto, Imminuo, Refello. *Mlahavo, nemochno, bolno chinim,* 2. *Pomenyſſavam, Prigovarjam, kvárim.* Schvväche: kranck, *oder* krafftlos mache, 2. vermindere, vviderſage, ungültig mache, vernichtige. *Meg-erőtlenítem,* 2. *Elenne mondok, ſemmivé teſzem, meg-hamisítom.* 3. pro *Dubium reddo:* ità Cic. *Dvojno chinim.* Zvveifelhafftig mache. *Kételkedővé teſzem.* Infirmare fidem. Cic. *eſt* fidem frangere. Infirmare legem. Quint. *eſt* Legi authoritatem adimere.

Infirmus, a, um, Cic. *Mlahav, ſzlab, nemochen, Bolen, boleſztan* peregr. *beteſen.* Schvvach, unvermöglich, Krafft-los, unpäſslich, kranck. *Gyenge, erőtlen, beteg.* Synon. *Imbecillis, debilis, languidus, non firmus,* 2. *Nederslív, kaj nevalya, nedersi niti krepoſzti nima.* Ungültig. *Nemtartható.* Infirmior. *Horat.* infirmiſſimus. *Cic.*

Infit. *Verb. Defect.* 1. pro *inquit.* Liv. 2. pro *incipit.* Plaut.

Infiteor, eris, eri, eſſus ſum, (Depon.) Feſt. *Nevaluſem.* Nicht bekenne. *Nem vallom.*

Inflābilis, is, *com.* le, n. Lact. *Napuhliv, kajſze napuhnuti puſzti.* Aufblaſslich, das ſich aufblaſen läſt. *Fel-fúható.*

Inflagro, as, are, avi, atum, (Neu.) Solin. *Vuſiſemſze, podſiſemſze.* Angezündet vverde. *Fel-gyúladok.*

Inflammābilis, is, *com.* le, n. *Vuzgliv, kajſze vuſgati more.* Das ſich anzünden läſt. *Meg-gyújtható.*

Inflammanter, *Adv.* Aul. Gell. *Plamneno,*

vuzgano

Digitized by Google

vuſgana. Erhitt, entbrennt. *Langolva, fel-gyúitva.*

Inflammátio, onis, f. Celſ. *Plamenenye, vuſganye.* e. Anzündung, Entzündung. *Fel-gyúladás.*

Inflammâtor, oris, m. Cic. *Vuſgavecz, zaſgavecz.* 2. Metaph. *Nadbuſatitel, podbuſatitel.* r. Anzünder, 2. r. Anreitzer. 1. *Gyújtogató,* 2. *Fel-ingerlő.*

Inflammâtrix, icis, f. Ammian. *Zaſgavicza, vuſgavicza.* 2. Metaph. *Nadbuſzatitelicza, Podbuſzatitelicza.* e. Anzünderin, 2. e. Anreizerin. 1. *Gyújtogatóné.* 2. *Fel-ingerlőné.*

Inflammo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Plamnim plamen chinim, vuſiſem.* 2. Metaph. *Huſzatim, dráſim.* Ein Flammen mache, anzünde, 2. Anreize, anhetze. *Fel-gyúlaſztom,* 2. *Fel-ingerlem.*

Inflâtè, Inflatiùs, *Adv.* Jul. Cæſ. *Napuhnyeno,* 2. Metaph. *Obolo, Gizdavo.* Aufgeblaſen, 2. Hochmüthig, ſtoltz. *Felſúvalkodva,* 2. *Kevélyen.*

Inflâtio, onis, f. *Celſ.* Inflâtus, ûs, m. Cic. *Napuhnenye, napuhavanye, naduvanye, otechenye, otekanye.* 2. Metaph. *Oboloſzt, Gizdoſzt.* e. Aufblaſung, Geſchvvulſt, 2. r. Hochmuth, e. Hoffarth. *Felſúvás, megdagadás,* 2. *Felſúvalkodás.*

Inflecto, is, ere, exi, exum, (Act.) Cic. *Prigiblyem, privijam, zvijam, nagiblyem.* Metaph. *Giblyem, nagovarjam, nanye ſtumlyem.* Biege, erbiege, krümme, 2. Zu etvvas bevvege, antreibe. *Bébajtom, béhorgaſztom,* 2. *Indítom.* Lacrymis aliquem inflectere. Aul. *Koga z-ſuzami genuti.* Einen mit Weinen bevvegen. *Valakit ſiráſſal felindítani.*

Inflêtus, a, um, Val. Flacc. *Neoplakan.* Unbevveint. *Meg-nem ſiratott.*

Inflêxibilis, is, *com.* le, n. Plin. *Neogibliv, nenagibliv, nenagnutliv, nezvinliv: kaj ſe nagnuti, privinuti, &c. neda.* Unbieglich, das man nicht krümmen kan. *Hajólhatatlan, hajthatatlan.*

Inflêxio, onis, f. *Cic.* Inflexus, ûs, m. Terent. *Zvienye, privianye, nagnenye, prignenye, pognenye, prigibanye.* e. Biegung, Neygung. *Meghajtás, Horgaſztás, Indítás.*

Infligo, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Biem, vudiram, zabadam, &c.* Schlage, einen Streich gebe, zufüge. *Ütöm, tſapom.* Infligere alicui colaphum. *Koga plyuſnuti.* Einem einen Backenſtreich geben. *Valakit nyakon tſapni.* 2. Metaph. Sibi turpitudinem infligere. Cic. *Szamoga ſebe oſzramotiti.* Sich ſelber ſchänden. *Maga magát meg-gyalázni.*

Inflo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Napuhavam, naduhujem, napuhujem.* 2. Metaph. *Koga obologa chinim.* Aufblaſe. 2. *Metaph.* Stoltz mache. *Felſúvom, ſúvalkom.* 2. Metaph. *Fúvalkodtatom, kevélyé teſzem.* Inflare animum alicujus, Cic. *Koga Gizdavoga vuchiniti.* Einen ſtoltz machen. *Valakinek ſzívét kevélységre emelni.* 3. Inflare alicui ſpem. Liv. *Komu vufanye povekſſati.* Einem die Hoffnung mehren. *Valakit reménséggel táplálni,* vagy *valakit igen felbiztatni.*

Influentia, æ, f. Firm. *Nuterczurenye, vutok.* r. Einfluſs. *Bé-folyás.*

Influo, is, ere, uxi, uxum. (Neu.) Cic. *Nuterczurim, techem.* Hinein rinne, flieſſe, lauffe. *Belé-folyok.* 2. Metaph. *Variè uſurpatur: ut:* In animos hominum influere. Cic. *Lyudem dragomu y povolynomu biti.* Der Menſchen Gunſt erlangen. *Jó akarbiová tenni az embereket.* Influunt nobis omnia bona. Seneca. *Obilje nam vſzakoga dobra dohaja.* Es fallet uns alles hauffenvveis zu. *Minden jók reánk jőnek, ſzaporodnak.*

Influxio, onis, f. *Macrob.* Influxus, ûs, m. *Firm.* Vide *Influentia.*

Infôdio, is, ĕre, ôdi, oſſum, (Act.) Colum. *Zakopam, vukápam.* Eingrabe, vergrabe, beſtatte *Bėáſom, Békapálom.*

Infœcundè, *Adv.* Aul. Gell. *Neplodno, nerodno.* Unfruchtbarlich. *Gyümöltſetlenül, tenyéſzetlenül.*

Infœcunditas, atis, f. Colum. *Neplodnoſzt, nerodnoſzt.* e. Unfruchtbarkeit. *Gyümőlt-telenség.*

Infœcundus, a, um, *Plin.* Infœcundior. *Colum.* Infœcundiſſimus: JCt. *Neroden, Neploden.* Unfruchtbar. *Gyümöltſetlen, tenyéſzetlen.*

Infœlix, Vide *Infelix.*

Informâbilis, is, *com.* le, n. Terent. 1. Vid. *Ineffigiabilis.* 2. Transl. Vid. *Indocibilis.*

Informâtio, onis, f. Cic. *Vputenye, naputenye, podvuchanye, prilike davanye.* e. Untervveiſung. *Megtanítás, oktatás,* 2. *Formálás.*

Informâtor, oris, m. Terent. *Vputitel, podvuchitel, vuchitel.* r. Untervveiſer, r. Lehrmeiſter. *Megtanító, oktató.*

Informâtrix, icis, f. JCt. *Vuchitelicza, vputitelicza.*

titelicza. e. Lehrmeiſterin. *Meg-tanitó-né, oktatóné.*

Informidātus, a, um. *Nebojeзliv, nebojan, neſztraſhliv*. Ungefürchtet. *A' kitől nem félnek.*

Informis, is, *com.* me, n. Plin. *Neprilichen, nekipen*. Unformlich, ungeſtalt. *Rút, formátlan.* Informis caro. Plin. *Neprilichno, nekipno meſzo.* Ungeſtaltet Fleiſch. *Formátlan hús.* Informis hyems. Horat. *Neprilichna y merſzka zima.* Ein ungeſtalter und garſtiger Winter. *Alkalmatlan, tſunya idő.*

Informītas, atis, f. *Neprilichnoſzt, Merſzkocha.* e. Ungeſtalt. *Rútság, Formátlanság.*

Informĭter, Adv. *Neprilichno, Merſzko.* Unförmlich, garſtig. *Rútúl, formátlanúl.*

Informo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prilichim: perou priliku, kip* ali *obraz dajem.* 2. Metaph. *Vpuchujem, vuchim, napuchujem, podouchavam, navuchavam, natukavam kaj v-glavu.* Entvverffe, bilde, die erſte Form *oder* Geſtalt gebe. 2. *Metaph.* Unterrichte, Lehre. *Formálom, leraiſzolom.* Metaph. *Tanitom.* Artibus ad humanitatem ætas puerilis informari ſolet. Cic. Animus bene à natura informatus, Cic. 1. offic.

Infŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Nuter vertam.* Einbohre. *Béfúrom.* 2. *Prezavam: na tergoviſchu* iliti *piacam kaj razglaſzujem, ozávam.* Offentlich verkünde ausruffe. *Kibirdetem.* Plaut. *Synon.* In foro traduco. fori fabulam facio.

Infortūnātè, *Adv.* Cic. *Neſzrechno.* Unglückſeelig. *Szerentsétlenül.*

Infortūnātus, a, um, Infortunatior, Infortunatiſſimus, Cic. *Neſzrechen.* Unglückhafftig, unglückſeelig. *Szerentsétlen.*

Infortūnĭtas, atis, f. *Aul. Gell.* Infortūnium, ii, n. Liv. *Neſzrechа.* ɛ. Unglück. *Szerentsétlenség.*

Infoſſio, onis, f. Pallad. *Zakapanye, vukapanye.* e. Eingrabung. *Beásás.*

Infrā, *prep.* Cic. *Pod, zdola, ſzpoda, od zdòl.* Unter, unterhalb. *Alatt, Alattad, Alatta.*

Infractio, onis, f. Cic. *Potrenye.* e. Zerbrechung, Erſchlagung. *Törés, Meg-ſzegés.*

Infractus, a, um, Cic. *Potert, zlomlyen.* Gebrochen. *Romlott, Törött.* 2. Transl. accipitur *pro* Vilis, remiſſus, abiectus, dejectus. *ità Cic.* 1. *Acad.* Res infracta *pro* perdita, afflicta, deſperata. *idem ad Attic.* l. 9. 3. Legitur in ſignificatione contraria *apud Plin. Serv.* pro *Invictus, Fortis, non fractus, Conſtans.* Fractæ opes infractos animos repererunt: Symmach. L. 1. ep. 3. *Na nikaj zpravlyen Imétek batrivo y nezdvojlivo ſzerdcze je naſſel:* iliti: *Akoprem je pomenyſſano y pogublemo blago, ſzerdcze vendar ſzvoiu jakoſzt y batrivoſzt je obderſalo.* Die zu Grund gerichte Güther haben ein ſtarckmüthiges und unverzagtes Hertz angetroffen. *A' meg-kiſſebbitett gazdagságok merész és bator ſzivet találtak:* vagy: *ámbár a' gazdagság igen meg-kiſſebbitetett légyen, a' ſzivnek mindazonáltal bátorságát meg-nem kiſſebbitette.* Animo infracto eſſe. *Batrivom biti.* Unverzagt ſeyn. *Bator ſzivel lenni.* Comp. Infractior. *Valer. Max.*

Infrænis, *vel potiùs* Infrēnis, is, *com.* ne, n. *&* Infrēnus, a, um, Colum. *Nevouzdan, Prez vuzde.* Zaum-los. *Féketlen, zabolátlan.* 2. Metaph. Vid. *Demens:* ità *Colum.*

Infræno, *meliùs* Infrēno, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. V. *Freno.*

Infrangĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Senec.* Infrăgĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nepoterliv, nevlomliv.* Unbrechlich. *Nem romlandó, Törhetetlen.*

Infrĕmo, is, ere, &c. *Virg.* Vid. *Fremo, frendo.* 2. idem ac *Perſtrepo perſono, ſonitu horrorem incutio.*

Infrĕquens, entis, *om.* Cic. *Rédek, malogdaſhnyi.* Selten, ungevvöhnlich. *Nem gyakorta-való.* 2. Activè pro *eo, qui non frequentat.* In prædiis infrequens Cic. Infrequentior. *Caſ.* Infrequentiſſimus: *Liv.*

Infrĕquentia, æ, f. Cic. *Rédkocha, y malocha ſzpravlyench.* Kleine Verſammlung. *Ritkaság, emberek kevéſſége.*

Infrīco, as, are, ĭcui, ictum, (*&* aturus,) (Act.) Colum. *Nuterſztruſem, naſztrugávam.* Einreibe. *Belé-törsölöm, merſolem, ſurlom.*

Infrictio, onis, f. Cels. *V-ſztruganye, naſztruganye.* Das Einreiben. *Belé-törsölés, ſurlás.*

Infrīgĭdo, as, are, avi, atum, [Act.] Cæl. V. *Refrigero.*

Infrīgo, is, ere, ixi, ixum, *&* ictum, (Act.) Plin. *Praſim.* Röſte, frecaſſire. *Belé-pergelem.*

Infringo, is, ere, ēgi, actum, (Act.) Cic. *Potiram.* Zerbreche. *Eltöröm.* 2. Transl. V. *Debilito, Minuo.* Gloriam per tales viros infringendam. *Cic. pro Mil.* 3. V. *Illido, Infligo.* Plus quingentos colaphos infregit mihi. *Terent.* 4. V. *Reprimo.*

Ut

Digitized by Google

Ut primus excurſus, viſque militum infringeretur. *Caſ.* 3. *B. Civ.* 5. Vid. *Violo.* Infringere jus. *Tac. l.* 4. *Ann.*

Infrio, as, are, &c. (Act.) Cato. Vid. *Frio.*

Infrons, ondis, *om.* & infrondis, is, *com.* de n. Ovid. *Neſzvérſaſzt*, *neſzvérſen*, *prez ſzvérſi.* Ohne Aeſten. *Zöld ágatlan.*

Infructuōſitas, atis, f. Tertul. V. *Inanitas.*

Infructuōſus, a, um, Colum. *Neroden*, *nepleden*, *prez ſzáda.* Unfruchtbar. *Gyümöltstelen.*

Infrūnitus, a, um, Senec. *Lúd*, *Mahnit*, *prez rázloga.* Närriſch, ohne Witz. *Eſztelen*, *bolond*, *ſzetlen bolond.*

Infūco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Zhazlivo y laslivo málam*, *namaſujem.* Eine falſche Farbe anſtreiche. *Béfeſtem*, *kendözöm*, *titkolom.*

Infūla, æ, f. Cic. Vid. *Mitra*, *Diadema.* 2. Erat ornamentum victimarum. *Varro.* 3. pro *velamine caducei* adhibebatur. 4. *Infula* dicebantur ornamenta & inſignia Magiſtratuum. *JCt.*

Infŭlātus, a, um, *Suet.* id eſt *Infulâ ornatus.*

Infūmĭbŭlum, i, n. Plin. *Dimno prelo*, *lyuknya za dim.* 2. Rauchloch. *Füſtös lyuk.*

Infundĭbŭlum, i, n. Cato. *Tochèr*, *Lakomicza*, r. Einguſs, Trachter. *Tölcsér.* 2. dicitur *Canalis*, per quem frumentum in molam decurrit. *Vitruv. l.* 10. *c.* 10.

Infundo, is, ere, ūdi, ūſum, (Act.) Cic. *Vlivam*, *nalévam*, *natákam*, *nuter tochim.* Einſchencke, eingieſſe. *Bell - töltöm.* 2. *Metaph.* Vitia in Civitatem infundere. Cic. *Zla vnoga y pregreske vu varaſ doneſsti.* Viel Laſter und Ubel in eine Stadt bringen. *Sok roſzaságokat és vétkeket a' várasba bé vinni.*

Infurnĭbŭlum, i, n. Plin. *Pechna lopata z-kümſza kruh nuter poſztavlya y ravna.* Kuchen- *oder* Brod - Schauffel, ſo man das Brod hinein thuet. *Sütö lapát.* Vid. *Pala n.* 2.

Infuſco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Changyavoga*, *pocherno̅ga chinim.* Braun *oder* Schvvärtzlicht mache. *Barnitom*, *Meg-feketitem.* 2. Transl. Infuſcari barbarie. Cic. pro *inquinari*, *infici.* Infuſcare vinum. Plaut. *Vino z-vodum zmeſſati.* Wein mit Waſſer miſchen. *A' bort vizzel meg - elegyiteni.*

Infuſcus, a, um. Colum. *Pocherno*, *Chingyavo.* Schvvärtzlicht. *Feketés*, *barnás.*

Infūſio, onis, f. Infūſum, i, n. Infuſus, ûs, m. Plin. *Nalevanye*, *vlevanye*, *natakanye.* 2. Eingieſsung. r. Einguſs. *Bele-töltés.*

Infūſor, oris, m, Prud. *Vlevavecz*, *nalevavecz*, *natakavecz.* r. Eingieſſer. *Fele-töltö.*

Ingēlābĭlis, is, *com.* le, n. Gell. *Nezmerzlivo.* Das nicht gefrieret. *Fagyhatatlan.*

Ingĕmĭnātus, a, um, Ovid. *Dvojverſzt vuchingen*, *Podrugachen.* Gedoppelt, zvveyfach. *Meg - kettöztetett.*

Ingĕmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Dvojverſzt chinim*, *napravlyam*, *podrugachujem.* Doppelt mache. *Megkettöztetem.* 2. Vid. *Augeo* N. 1. *Accumulo* N. 1. & 2. 3. Eſt *Verbum Neutrum* & ſumitur *Paſſivè.* Ingeminant Auſtri, & denſiſſimus imber. *ità* Virg. *pro* Ingeminantur *ſeu* creſcunt, augentur. *Povekſſavajuſze vetri y guſzti deżgy.* Es nehmen zu die Winde, und ein dicker Platz-Regen. *Sokaſodnak a' ſzelek és az igen ſürü zápor esö.*

Ingĕmo, is, ere, ui, ĭtum, (Neu.) & Ingĕmiſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Synon.* Vehementer gemo; Ægrè, graviter fero. *Krutoſze ſalujem*, *zdihávam*, *ſzkechim*, *jechim.* Sehr bedaure, ſeuffze. *Igen nyegek*, *ſohajtok.* Ingemiſcere malo alicui. Cic. *Jakoſzè zbog ali zverhu kakvoga zla raz-ſaloſztiti*, *y zdihavati.* Uber ein Ubel (Unglück) ſehr ſeuffzen. *Valami roſzſzan* (*ſzerentsétlenségen*) *igen bú lalni*, *jajgatni.*

Ingĕnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Ingigno; gignendo inſĕro, indo. *Plodim*, *Priradyam.* Eingebähre. *Belé-nemzem.* Ingenerantur hominibus mores à ſtirpe generis. Cic. *Prirodyeno je lyudem derſanye od naroda iliti od ſzvojeh ſztareiſſeh.* Es vverden denen Menſchen ihre Sitten von ihren Aeltern angebohren. *Belé - rögzik az emberekben az erkölts a' maga ſzüleitöl.* 2. Metaph. *Zaſzadyujem*, *priſzadyujem.* Einpflantze. *Belé - óltom.* Ingenerare alicui amorem. Cic. *Kóga na lyubav obernuti*, iliti *lyubav vu chievu ſzerdczu zaſzaditi.* Einem zur Liebe bevvegen, *oder* einem die Liebe einpflanzen. *Valakit ſzeretetre gerjeſzteni*; vagy *Valakiben ſzeretetet óltani.*

† Ingĕnĭārĭus, ii, m. *melius dixeris* Architectus militaris, ſtructor munimentorum &c. *Koi gráde*, *Jachine* &c. *Podignuti*, *y vu potrebni ſztaliſs poſztaviti zna*, *y razme.* peregr. *Ingyenir.* r. Veſtung - &c. Baumeiſter. *peregr.* Ingenieur. *A' ki várak*, *Báſtyát* &c. *építésében ért.* peregr. *Indzenyér.*

Digitized by Google

Ingĕnĭcŭlo, as, are, avi, atum, [Neut.] & Ingĕnĭcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Lamprid. *Pok'ekam, kolena prigiblyem, na kolena opadam.* Die Knye biege, auf die Knye niederfalle. *Térdre eſem.*

Ingĕnĭŏlum, i, n. (Diminut.) Arnob. *Mala Pamet, Razumbecz.* Kleiner und geringer Verſtand. *Elmétske.*

Ingĕnĭōſè, *Adv.* Cic. *Szpametno, Mudro, Razumno, chalarno.* Künſtlich, Artlich, Sinnreich, Liſtig. *Elméſen, Ravaſzúl.*

Ingĕnĭōſus, a, um. Cic. *Chalarno-Szpametan.* Sinnreich, Scharfſinnig. *Elmés.* Vir ſumma indole, mente acri, egregiâ ingenii acie, abundantiâ ingenii præditus.

Ingĕnĭtus, a, um. Ovid. *Prirodyen, V rodyen, od Natúre dan, iman, priſztojen.* Angebohren, von Natur geſchickt und tauglich. *Benne-termett, ſzűletett; Termeſzettől adatott.*

Ingĕnium, ii, n. Cic. *Cúd, Narav, Prirodni razum, naravſzko nagnyenye.* Die angebohrne Art, Natürliche Zuneigung. *Elme, Termeſzeti hajlandóság.* Uti alicujus ingenio, Tacit. Eſt *opera alicujus uti.* Ingenio ſuo vivere. Liv. *Po ſzvojoj volyi y chudi ſzveti.* Nach ſein ſelbſten Willen und Sinn leben. *Maga akaratján járni.* 2. Vid. *Mores.*

Ingens, entis, *om.* Terent. Ingentior. Symmach. Ingentiſſimus, Veget. *Jako velik, Golem.* Sehr groſs. *Igen nagy.* Ingentior armis Virg. Ingens animi. Virg. pro *Fortis.* Ingens eloquio, *pro* Valde eloquens.

Ingĕnŭè, *Adv.* Svet. *Chlovechno, poſteno, pravo-lepo, neprimorano, ſzvoj volyno, ſzlobodno.* Höfflich, Aufrichtiglich, vvoll und von freyen aufrechten Gemüth. *Emberséggeſen, ſzabadon, bátran.*

Ingĕnŭĭtas, atis, f. Synon. V. *Honeſtas, liberalitas, nobilitas.* Cic. *Dobro y lepo doſztoinoſzt, plemenito rodyenoſzt, ſzerczo-odpertoſzt, prirodyena ſzlobodnoſzt, dobrotivnoſzt.* e. Angebohrne Freyheit. e. Aufrichtigkeit, Treymüthigkeit, Erbahrkeit. *Nemes erkölts, diſzeſség.* &c.

Ingĕnŭus, a, um. Liv. *Plemenito-poſteno-rodyen, nature dobre y derſanya, lepe chudi, dobrotiven.* Ehrlicher Geburth, Sitten; Aufrichtig, züchtig. *Nemes erkölcsü, termeſzetü, jeles.* Ingenuæ artes. Cic. pro *liberales.*

Ingĕro, is, ere, eſſi, eſtum, (Act.) Plaut. *V-tiſzkam, nuter tiſzkam, v-tikavam.* 2. Metaph. *Naſzepchujem, natukávam.* Hinein thue. 2. Metaph. Einblaſe, einbleue. *Belétolyom.* 2. *Sugom.* 3. Variè ſumitur, ut: Scelus, ſceleri ingerere: Svet. *Grih na grih ohiniti.* Ein Laſter über das andere begehen. *Vétket vétekre tſinálni.* Ingerere probra in aliquem. Liv. pro *maledicere alicui.* Ingerere cibum &c. ægroto: Celſus pro *porrigere.*

Ingeſtābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nenoſzliv, neponoſzliv.* Nicht zu tragen. *Viſelhetetlen.*

Ingigno, is, ere, ĕnui, ĕnitum, (Act.) Cic. Vid. *Ingenero.*

Ingĭtas, (*quaſi diceres* Indigĭtas.) atis, f. Plaut. Vide *Paupertas.*

Inglŏmĕro, as, are, avi, atum (Act.) Stat. *V klupku zviam, na klupku motam, namitam, v-klupchim.* Auf einen Kugel Faden vvinde, aufvvinde. *Bé-gombolyitom.*

Inglōrĭus, a, um. Cic. *Nedichen, prez dike, hvale nevrēden.* Unberühmt, ohne Ehr, nicht-Lobvvürdig. *Ditséret nélkül-való, ditséretlen.*

Inglŭvĭes, ēi, f. Apul. *Pataeba; Kehlyena ptichjem, kokoſijem* &c. *gerlu.* 2. Metaph. *Poſerlivoſzt lakomoſzt.* 3. *Poſrak.* ità Apul. Der Kropff an Vöglen, 2. Metaph. e. Freſſigkeit, Gierigkeit. 3. e. Gurgel. *Madaraknak begye.* 2. Metaph. *Zabálódás, torkoſság.* 3. *Nyeldeklő.*

Inglŭvĭōſus, a, um. Feſt. *Poſerliv, lakom.* Freſſig, Gierig. *Torkos, zabáló.*

Ingrandeſco, is, ere, andui, (Incoat.) Columel. *Poſztajem velik.* Groſs vverde. *Megöregbedem, nagyá leſzek.*

Ingrātè *Adv.* Terent. *Nezáhvalno.* Undanckbahrlich. *Háládatlanúl.*

Ingrātĭfĭcus, a, um. Cic. Vide. *Ingratus.*

Ingrātiis, *Ablat. Adverbialiter poſitus.* Plaut. *Prez volye, prez hvale.* Ohne Danck, ohne Willen. *Kedv-nélkül, háládatlanúl.*

Ingrātis. *Adv.* Cic. *Nerado, nehotemo.* Wider vvillen. *Kedvem-ellen.* Synon. *Ingratiis, invitè, ingrato animo.*

Ingrātĭtūdo, inis, f. Caſſiod. *Nezahvalnoſzt.* e. Undanckbarkeit. *Háládatlanság.*

Ingrātus, a, um. & Ingratior. Liv. Ingratiſſimus, Senec. *Nevugoden, nezahvalen.* Undanckbar. *Kedvetlen, háládatlan. Phraſes.* Gratiam non referre, non reddere. Gratiam ab aliquo non referre. Ingratum ſe præbere. Officium ſuum non præſtare. Officium in ſe reqviri, deſiderari ſinere. Alicujus in ſe meritis haud reſpondere. Alicujus in ſe non imitari officia. de ſe bene meritis obſequia non rependere. &c.

Ingrăvātè *Adv.* Ammian. *Prez teskoche.* Unbeſchvvehrt, ohne Beſchvvehrung. *Nehézség-Nélkül.*

Ingrăveſco, is, ere, (Inch.) Cic. *Teſek poſztajem.* Schvvehr vverde. *Megnehezedem.* Synon.

Gravior & moleſtior fio. Ingraveſcit morbus. *pro* creſcit. *Cic.*

Ingrăvo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Teſim, teſkkſzem, teskochinim.* Ich bin beſchvverlich, beſchvvehre. *Megnehezitem.*

Ingrĕdior, ĕdĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Depon.) Cic. *Nuter dohajam, nuter idem, vlezávam.* Hineingehe, Eintrette. *Bémegyek, járok.* 2. Vid. *Gradior, eris.* Ingredi iter pedibus. Cic. *Peſſicze putuvati; na pùt ſze peſſicze napraviti.* Zu Fuſs gehen, ſich zu Fuſs auf den Weeg begeben. *Gyalog útazáſra eredni.* 3. Ingredi in vitam. *Cic.* pro *naſci.* Ingredi Conſulatum. *Cic.* pro *inire, auſpicari.* Ingredi orationem ad dicendum. Cic. *Pocheti ſzloſno-govornoſzt imati.* Anfangen Wohl zu reden. *Az ékes ſzóláſhoz fogni.*

Ingreſſio, onis, f. *Cic.* Ingreſſus, ûs, m. Quint. *Nuter idenye, vlezenye.* 2. *Pochinyanye.* 1. Eingang. 2. 1. Anfang. 1. *Bémenés.* 2. *Elkezdés.*

Ingruo, is, ere, ui, (Neu. *Dovio à* Grus.) Synon. *Confertim & cum clamore impetum facio; more gruum* (qui non niſi magno agmine & vehementi clangore volitant.) *irruo, incurro, incurſionem facio.* ità Plaut. Virg. *Z-krichom y vekſiinom Nadopádam, naſzilyujem, navalyujem.* Ungeſtümm anfalle, Hauffenvveis einfalle. *Reá-rohanok, omlok.* Dicitur etiam de *Bello, pluvia, tempeſtate, ruina.* &c. Ingruit pluvia: pro *irruit*, &c. 2. Vid. *Immineo, Accedo, Appropinquo.* Ingruente hyeme: *Colum.* pro *imminente.*

Inguen, ĭnis, n. (ab Anatomicæ rei peritis *Inguen* vocantur partes corporis concavæ utrinque ad pubis latera ſitæ, ubi ſuâ inſtructum coxâ Femur, & Coxendix coëunt) Liv. *Slézda.* e. Lenden-Seite, Schaam-Seite. *Ágyék.* 2. Sumitur *pro* partibus genitalibus, *ſeu* pudendis utriuſque ſexûs. Virg. *Saram, ſzramotlive ſztráni.* e. Schaam am Leib. *Szemérem teſt.* Obſcænum inguen. *Horat.*

Ingurgĭtātio, onis, f. Firm. *Slivenye, naſerenye, naglo-ſerenye;* Das Schlemmen, das Hineinſchlicken. *Dobzódás, Torkát meg-tölteés, zabálás.*

Ingurgĭto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Slévam, naglo ſerem, natramſzt.* Erlend ſchlucke, voll ſchoppe. *Dobzódom, Torkomat meg-töltöm, mohon zabálódom.* Ingurgitare ſe cibis. *Cic.* pro *implere.* 2. Metaph. Ingurgitare ſe in flagitia. Cic. pro *immergere.*

Ingŭſtābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nekuſſliv.* Das nicht zu koſten iſt; unverſuchlich. *Kóſtolhatatlan.*

Ingŭſtātus, a, um. Hor. *Nekuſſen, nekuſſan.* Unverſucht, nicht gekoſtet. *Kóſtolatlan.*

Ĭnhăbĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Nepriikladen, neprilichen.* Unbequem, untauglich, ungeſchickt. *Alkalmatlan valamire.*

Ĭnhăbĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neprebivalni, nenaſztányen.* Unbevvohnt. *Lakhatatlan.*

Ĭnhăbĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Sztanujem, prebivam, ſztoim.* Wohne, bevvohne, einvvohne. *Lakom, benne-lakom.*

Ĭnhæreo, es, ere, æſi, æſum. (Neu) & Inhæreſco, is, ere, (Inch.) *Vezanem, grezanem.* Anhange, anklebe, anhaffte, *Belé ragadok.* Inhærere limo. *V-blato vgreznuti.* In Koth ſtecken, ankleben. *Meg-akadni a' Sárban.* Synon. *Adhæreo, affigor.* 2. Inhærere voluptatibus. pro *deditum eſſe.* Cic. *Szlaſztjam podanomu biti.* Den Wollüſten ergeben ſeyn. *Rút gyönyörüségekre hajlandó lenni.* 3. Inhærere alicuius veſtigiis. pro *aliquem imitari, ſequi.* Colum. *Koga naſzleduvati.* Einem nachfolgen. *Valakit követni.* 4. Hæc inhærent (*pro* ſunt) in mente. Cic. *Ova dugovanya jeſzu na pameti.* Die Ding ſind in dem Gedächtnus. *Ezek vadnak á gondolatomba, eſzembe.*

Ĭnhălātio, onis, f. *Plin.* Inhălātus, ûs, m. Apul. *Nadehnenye, naſzopenye.* e. Einhauchung. *Belé-lehellés.*

Ĭnhālo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nadehnujem, nadehávam, naſzopujem.* Hinein hauche, Anhauche. *Belé-lehellek.*

Inhĭbeo, es, ere, ibui, itum. (Act.) Cic. Vid. *Prohibeo, Cohibeo.* Profluvium Sanguinis Inhibere: pro *Siſtere.* Plin. *Krv,* ali *Krvi curenye vſztaviti.* Den Blut-Fluſs ſtopffen. *A' vér folyáſt meg-állitani.* Inhibere curſum. *Curt.* Inhibere remos. Quintil. *id eſt.* In re cœpta ulteriùs *non progredi*, ſed *ſubſiſtere.* Inhibere incendium. *Curt.* pro *impedire*, vel etiam pro *extinguere.* Inhibere ſupplicium alicui: *pro* minari, intentare: *vel pro* Pœnâ corporis aliquem multare. *ità Cic.* Phil. 13. c. 18.

Inhĭbĭtio, onis, f. Cic. *Prepovidanye, nedopuſchanye, ſpachenye, zkrachenye.* 1. Verboth, e. Verhinderung. *Megtiltás, Tartóztatás*, &c.

Inhio, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. V. *Hio.* 2. Transl. *Jáko zelim.* Hefftig begehre. *Igen kivánom.* Hæreditatem *vel* hæreditati inhiare. Plaut. *id eſt* vehementer appetere, ut lupus eſuriens eſcam.

Ĭnhŏneſtāmentum, i, n. Sen. Apul. Vid. *Dedecus.*

Ĭnhŏneſtas, atis, f. Terent. *Nepoſtenoſzt, nedoſztojnoſzt.* e. Unerbahrkeit, *Tiſztelettlenség.*

Digitized by Google

Inhŏneſto, as, are, avī, atum (Act.) Ovid. V. *Dedecoro.*

Inhŏneſtus, a, um. Cic. *Nepoſten, nechiſat, mirzek.* Unehrbar, unehrlich, ſchändlich. *Tiſzteſségtelen, betstiletlen.*

Inhŏnōrātus, a, um. Cic. *Nepoſtuvan, nepoſten.* Ungeehrt, umbehrühmt, verachtet. *Tiſztelетlen.* *Compar.* Inhonoratior, *Superl.* inhonoratiſſimus. *Liv.*

Inhŏnōro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Nepoſtujem, obſſanyujem.* Entehre, Verunehre. *Meggyalázom.*

Inhŏnōrus, a, um. Plin. V. *Inhonoratus.*

Inhorreo, es, ere, ui, (Neu.) Virg. *Sztraſſen poſtájem, od ſztraha derhchem, preſzenetimſze:* Grauſam werde, von Forcht zittere. *Iſzonyodom, Iſzonyú vagyok.*

Inhorreſco, is, ere, (Inchoat.) Plin. *Idem.*

Inhortor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Apul. V. *Hortor.*

Inhoſpitālis, is, *com.* le, n. Plin. *Neſztanovni, na ſztán neprijemlyujuchi.* Ungeheur, Ungaſt-Frey. *Nem gazdálkodó, ſzállás-tagadó.*

Inhoſpitālitas, atis, f. Cic. *Neſztanovnichtvo, na ſztán nepriemſztvo.* e. Ungaſt-Freyheit. *Szállás tagadás, Gazdátlanság.*

Inhoſpitus, a, um. Virg. *Nenaſztanyen, zaſztanye, prebivanye neprilichen.* Unbewohnt. *Még ſzállásra alkalmatlan.*

Inhūmānē. *Adv.* Cic. *Nechlovechno, nepoſteno.* Unmenſchlich, unfreundlich, gröblich. *Embertelenűl.*

Inhūmānitas, atis, f. Cic. *Nechlovechnoſzt, nepoſtenoſzt, nedvorjanſztvo.* e. Unmenſchlichkeit, Untreundlichkeit, Grobheit. *Embertelenség.*

Inhumāniter, *Adv.* Cic. V. *Inhumanè.*

Inhumānus, a, um. Cic. *Nechlovechen, nedvorjanſzki.* Unmenſchlich, Unfreundlich. *Embertelen.* *Phraſ.* Humanitatis expers, vitæ communis ignarus, nunquam particeps humanitatis, multum ab humanitate diſcrepans, inops humanitatis, immemor. Ab omni humanitate derelictus; inſvavium morum; omnem humanitatem exuens; ſummâ morum acerbitate præditus: Immanitate naturæ omni humano generi inſociabilis, à cultu & humanitate longiſſimè remotus; agreſtis, aſper, ferus & durus.

Inhŭmo, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Zakopam, z Zemlyum pokrivam.* Vergrabe, zur Erden beſtatte. *Földbe-takarítom, Eltemetem.*

Inĭbī, *Adv.* Cic. *Ravno onde, Pravo tade, Ravno na tom meſztu.* Eben an den Ort. *Ugyan-ott.*

Injectio, onis, f. *Quint.* Injectus, ûs, m. Plin. *Vr-hitanye, naterhitanye.* r. Einwurff. *Bévetés, Belé-vetés.*

Injĭcio, is, ere, ēci, ectum. (Act.) Cic. *Nuter hitam.* An- *oder* Hinein werffe. *Belé-vetem.* 2. pro *Apprehendo.* Manum alicui injicere. *Plaut.*

Inĭmīcālis, is, *com.* le, n. Sidon. V. *Inimicus, a, um.*

Inĭmīcè. *Cic.* Inimīcĭter. *Adv.* Gell. *Po nepriatelſzko, nepriatelſzki.* Feindlich. *Ellenſégeſen.*

Inĭmīcĭtia, æ, f. Cic. *Nepriatelſztvo.* e. Feindſchafft. *Ellenkezés, Barátságtalanság.*

Inĭmīco, as, are, avi, atum. (Act.) Hor. *Nepriatelim, nepriatele chinim.* Feindſeelig mache. *Ellenségeſſé-téſzem.* Et miſeras inimicat urbes. *Hor. L. 4 od. ult.*

Inĭmīcus, a, um. Cic. *Nepriatelſzki.* Feindlich. *Kedvetlen, ellenséges.* Inimicior, Inimiciſſimus. *Colum.*

Inimicus, i, m. Cic. *Nepriatel.* Ein Feind. *Ellenség.* 2. V. *Diabolus.* ità Arnob.

Inĭmĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nenaſledliv.* Unnachthunlich. *Követhetetlen.*

Inindè. *Adv.* pro *Ex eo loco.* Liv. *Iz onoga meſzta.* Von den Ort. *Abból a' belyből.*

Iniquè *Adv.* Cic. *Krivo, nepravichno.* Unrecht. *Hamiſan.*

Iniquĭtas, atis, f. Cic. *Nejednakoſzt.* e. Ungleichheit. *Egyenetlenség.* 2. V. *Injuſtitia, Injuria.* Cic. 3. V. *Difficultas, Anguſtia.* Serviêrunt tempora iniquitate preſſi. *Liv. l. 35.*

Iniquus, a, um. Cic. *Nejednak.* Ungleich. *Egyenetlen.* 2. V. *Injuſtus. non æquus.* 3. V. *Impar.* pugnâ congreſsus iniquâ. *Virg. 10. Æn. v. 889.* Item ſumitur pro *Inimico, noxio, infeſto.* Cic. Ver. 7. *Compar.* Iniqvior, *Liv. ſuperl.* iniquiſſimus. *Cic.*

Initia, orum, *plur.* n. *Cic.* Initālia, um, n. *Capitol.* Alii legunt *Initialia.* Cereris erant ſacra, ità dicta, quòd eſſent initium melioris vitæ. *Vid. Varr. de re ruſt. l. 2. c. 4.* *Szvetek Boſiete polyſzkoga ſzáda.* Feſt der Göttin der Feld-früchten. *Tserés Iſten Aſzſzony áldozatja.*

Initiālis, is, *com.* le, n. Apul. *Prichetni.* Anfänglich. *Elkezdő.*

Initiāmentum, i, n. *Senec.* Vid. *Initium.*

Initiātio, onis, f. *Svet.* *Eſt* ipſa ſacrorum celebratio. *Poſzvechenye, redenye.* e. Einweihung. *Felſzentelés.* 2. Vid. *Inchoatio.*

Initiātor, oris, m. *Tertull.* Qui in ſacrorum communionem aliquem adſciſcit. *Poſzvetitel, reditel.* r. Einweiher, *Felſzentelő.* 2. Vid. *Inchoator.*

Initio,

Digitized by Google

Initio, as, are, avi, atum. (Act.) *Poſzvetchujem, rédim.* Einvveihe. *Felſzentelem.* Synon. *Sacris imbuo, Inauguro.* Hinc *Initiatus* idem eſt ac *Conſecratus, ſacris imbutus.* Unde & feſta Cereris *Initia* dicebantur, eò quòd iis, non nisi *Sacris imbuti* ſeu initiati, intereſſe auderent. 2. Vid. *Inſtituo N. 3. Doceo, Erudio, Edoceo.* Studiis initiari. *Quintil.* pro *Inſtitui.* 3. Vid. *Incboo.* Ver initiatur, cùm primam *arietis* partem *Sol* fuerit ingreſſus, Jul. Firmicus. *Protuletje ſze pochinya, kada ſzuneze vu Znamenye Oven zvano pochne iti.* Der Frühling fangt ſich an, da die Sonne in das Himmliſche Zeichen, der Widder benahmſet, eingehet. *A' tavaſz kezdődik mikor a' nap abban az égi jegyben menyen, mellyet Baknak hinak.*

Initiò: *Ablat. adverbialiter poſitus* ſinè præpoſ. *ab.* Cic. *Z-pochetka. Z-pèrvineze.* Anfangs, anfänglich, vom Anfang. *Elein, kézdetetől.*

Initium, i, n. Cic. *Prichetek, Pochetek.* r. Anfang. *Kezdet.* Synon. *Principium, Exordium, Primordium, Captum, Inceptum, Ingreſſus.* Initium facere, ſumere, capere, ducere, ab aliqua *vel* ex aliqua re. *vel* Initium rei ponere. Cic. *Kaj pocheti*: *ali*: *od cheſa pochetek vuchiniti.* Etvvas anfangen; den Anfang von einem Ding machen. *Vallamit elkezdeni.* vagy *Valami dologtól kezdetet venni.* Ad initium reverti. Cic. *Na pochetek ſze povernuti*: *Pak na pèrvo, ſtáro dojti.* Wieder zum Anfang ſich Wenden: Wieder auf das erſte, alte kommen. *Iſmég az elôre viſzſza-térni*: *Iſmég az előbbire, régire jőni.* 2. Sumitur *pro* fine & extrema rei alicujus parte. *ità Curt.*

Initus, ûs, m. Plin. V. *Coitus.* 2. V. *Ingreſſus, Adventus.* Lucr.

Injucunde, *Adv.* Cic. *Nevugodno, Neveſzelo, nepovolyno.* Unlieblich, unangenehm, *Gyönyörüségtelenül.*

Injucunditas, atis, f. Cic. *Neradoſzt, neveſzelje, nevugodnoſzt.* e. Unfreundlichkeit, unannehmlichkeit, Unlieblichkeit. *Gyönyörüségtelenség.*

Injucundus, a, um. Cic. *Neveſzel, nevugoden.* Unfreundlich, unlieblich. *Gyönyörüségtelen.*

Injudicatus, a, um. Gell. *Neoſzudyen.* Unverurtheilt. *Meg-nem ítélt.*

Injunctio, onis, f. Sidon. V. *Juſſum, Mandatum.*

Injungo, is, ere, unxi, unctum. [Act.] Cic. *Zklaplyam, zkupvèſem.* Zuſammen füge, und gatte. *Öſzve kötöm.* 2. Transl. V. *Demando, Præcipio.* 3. V. *Addo.* Injungere injuriam. *Liv. l. 3. c. 65.* pro *facere, addere.* Injungere alicui laborem: *pro* imponere *demandare*,

Injuratus, a, um, Cic. *Nepriſzeſen, koj nè priſzégel.* Der nicht geſchvvoren hat. *Eskütlen.*

Injuria, æ, f. Cic. *Krivicza, krivda, y vſzako ſzuprotiono chinenye.* e. Unbilligkeit, Ehren-Verletzung, Beleydigung, Läſterung, Schand, &c. *Boſzſzuſág, méltatlanſág*, &c. Injuria eſt, quæ aut pulſatione corpus, aut convitiò aures, aut aliqua turpitudine vitam cujuſpiam violat. Fitque *vel* Vi *vel* fraude. *Uſus*: Injuriam alicui *facere*, inferre, afferre, imponere, conflare. Injuriâ aliquem afficere, onerare, lacerare. Injuriam in aliquem jacere, mittere. Inde nata, orta eſt injuria. 2. Injuriam *pati*: accipere, ferre æquô animô præſtat; quàm inferre. Injuriâ premi, affligi; nec tamen injuriam reddere, fortis eſt indicium animi. 3. Injuriis *reſiſtere*: Injurias propulſare, ulciſci, inſectari, perſequi. Injuriam prohibere. Ab injuria aliquem deterrere, 4. *Abſtinere* injuriâ: Injuriarum obliviſci. Injurias oblivione conterere, beneficiô penſare, bene meritis compenſare. 5. *Immerito injuriam inferre.* Si me injurium ſenſiſſes; ſi quâ te læſiſſem; Si tuis commodis adverſatus eſſem; ſi quâ eſſes à me laceſsitus, provocatus injuriâ; ſi quando tecum iniquius egiſſem, jure hæc in me conferres: nunc verò, contrà quàm juſtitia præſcribit, contrà quàm meritus ſum; injuriam abs te tuli. Læſus à te ſum immerito meo, nullo meo merito, nullâ culpâ, nihil tale meritus. Provocâſti me injuriâ nullius affinem culpæ, omnis expertem culpæ, ab omni culpa vacuum: ſed parem aliquando gratiam referam; ſed erit, cùm idem tibi reponam: ſed par pari referam &c. *ità Cic. Liv. Curt. &c.*

Injuriè, *Adv.* Næv. apud Non V. *Injurioſè.*

Injurior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Senec. *Krivo*, ali *ſzuprot chinim.* Unrecht thue. *Boſzſzuſággal-illetem.*

Injurioſè, *Adv.* Cic. *Krivo, obſſanlivo.* Unrecht, ſchimpflich. *Boſzſzuſágoſon &c.*

Injurium, ii, n. Feſt. V. *Perjurium.*

Injurius, a, um, & Injurioſus, a, um, Cic. *Nepravichen, krivo chinlio, kriviczu chinechi.* Unbillig, unrecht. *Boſzſzuſágos, boſzſzuſág-tévő.*

Injuſſus, a, um, Horat. *Nerechen, nezapovedan.* Ohne Befehl, ohne Geheiſs. *Hagyatlan, Parantſolatlan.* Injuſſu meo, *Subſt.* Curt,

Injuſtè, *Adv.* Cic. *Krivichno, krivo.* Ungerecht. *Nem igazán, Hamiſan.*

Injuſtitia, æ, f. Cic. *Krivicza, neprauda.* e. Ungerechtigkeit. *Hamiſság.*

Injuſtus, a, um, Cic. *Krivichen, nepraudem.* Ungerecht. *Hamis, nem igaz.*

Injux, ūgis, *om.* Feſt. *Nevjarmen, prez járma, nevpreſen.* Ohne Joch, frey. *Iga-nélkül-való.*

Inlĭcitātor, oris, m. Feſt. V. *Emptor.*

Inlutibarbus, i, m. *Apul.* Vid. *Illutibarbus.* Et ſic de cæteris hujuſmodi.

Innaſcor, ĕris, aſci, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Priradyamſze.* Angebohren vverde. *Benne-termek.* Synon. *Naſcendo inſeror.*

Innītor, ĕris, iti, ixus, *vel* iſus ſum, (Dep.) Cic. *Naſzlanyamſze, nalegamſze.* Mich anlehne, aufliege. *Reá-támaſzkodom.*

Inno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Cic.* Innăto, as, are, avi, atum, (Frequ.) Virg. *Zverhu plavam.* Oben auf. Schvvimme. *Benne-úſzok.* Innatare, flumini *vel* flumen. *Plin.*

Innŏcens, entis, *om.* Cic. *Nekriv.* Unſchuldig. *Ártatlan.* Vid. *Juſtus.*

Innŏcenter, *Adv.* Cic. *Nekrivo, negrĕſno.* Unſchuldiglich. *Ártatlanul.*

Innŏcentia, æ, f. Cic. *Nevraſĕnoſzt, nekrivnoſzt, negrĕſnoſzt.* e. Unſchuld. *Ártatlanság.*

Innŏcŭus, a, um. *Plin.* Innoxius, a, um, *Liv.* Innox, ŏcis, *om.* Plaut. V. *Innocens.*

Innōmĭnābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Neimenuvliv.* Das nicht kan genennet vverden. *Meg-nem nevezhető.*

Innōteſco, is, ere, nŏtui, (Neu.) Tacit. *Synon.* Notus fio, Inclareſco. *Znan bivam, vu glaſz dohajam, glaſzovit poſztajem.* Bekandt, kund vverde; an Tag komme. *Megeſmérkedem.* Illud mihi ex fama innotuit. *Ono mi je iz glaſza (povedanya) znano poſztalo.* Jenes iſt mir aus gemeiner Rede kund vvorden. *Az nékem hírből adatott tuttomra.*

Innŏvātio, onis, f. Arnob. V. *Renovatio.*

Innŏvo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Renovo, reparo.*

Innūbĭlo, as, are, avi, atum. [Act.] Solin. *Oblachim; mrachim, temno chinim.* Verdunckle, bevvolcke. *Bé-homályoſitom.*

Innūbĭlus, a, um, *Lucr.* Innūbis, is, *com.* be, n. Senec. *Prez oblaka, vedro.* Heiter, ohne Wolcken. *Felhőtlen, tiſzta.*

Innūbo, is, ere, nupſi, nuptum, (Neu.) Lucil. V. *Nubo.*

Innūbus, a, um, *Ovid.* Innuptus (*ſed de fœmina tantùm*) a, um. Cic. *Neodan.* Unverheyrathet, unvverehlicht. *Házasúlatlan.*

Innūmĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Neizbrojliv, Nigdar neizbrojen.* Unzahlbar. *Számlálhatatlan.*

Innūmĕrābĭlitas, atis, f. Cic. *Neizbrojnoſzt.* e. Unzahlbarkeit. *Számlálhatatlanſág.*

Innumerabĭlitĕr, *Adv.* Lucr. *Neizbrojlivo.* Unzahlbarlich. *Számtalanſzor, ſzámlálhatatlanul.*

Innūmĕrālis, is, *com.* le, n. *Lucr.* Innūmĕrōſus, a, um, *Plin.* Innūmĕrus, a, um, *Cic.* Vid. Innumerabilis.

Innuo, is, ere, ui, ūtum, (Neu.) Cic. *Namigávam, z-glavum nakimávam.* Wincke, ausdeute. *Reá-intek.*

Inŏbēdiens, entis, *om.* Caſſiod. *Nepokoren.* Ungehorſam. *Engedetlen.*

Inobsĕquens, entis, *om.* Cic. *idem.*

Inobſervābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Nezpazliv, v-pamet nevjemliv.* Unmercklich. *eſzébe nem vehető.*

Inoculātio, onis, f. Plin. *V-czéplenye.* Das Zvveigen, Aeugeln. *Ágatskák béoltáſa.*

Inoculātor, oris, m. Plin. *Vczepitel, koi czépi.* r. Zvveiger, Aeugler, Pfropffer. *Faſzem oltó.*

Inŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Pod kóru czépim.* Einzvveige, äugele. *Faſzemet, bimbót bé oltok.*

Inŏdōro, as, are, avi, atum, (Act.) Col. *Hman y nepovolynu dubu dajem, ſzmerdlivo kaj chinim.* Einen böſen Geruch gebe, ſtinckend mache. *Meg-ſzagoſitom, Büdöſitem.*

Inŏdōrus, a, um, Apul. *Nediſſechi, dube nikakoe nemajuchi.* Das kein Geruch hat. *Szagotlan.*

Inoffenſus, a, um, Gell. *Nevraſen, nezbantuvan.* Unverlezt, unanſtöſſig. *Botránkoztatlan, Bántatlan.*

Inoffĭciōſus, a, um, Cic. *Nepoſzlusliv, nepoſzluſechi.* Undienſtbar. *Barátságtalan.* Inofficioſus in aliquem. Cic.

Inŏleo, es, ere, ēvi, ĕtum, [Neut.] *Gell.* Inŏleſco, is, ere, (Inch.) *Virg.* Vid. *Accreſco, Adnaſcor.* Inolevit conſvetudo. *Gell.* pro *facta, nata, confirmata eſt.* 2. Inŏ'ui, ĭtum, Vid. *Oleo.*

Inōmĭnālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Inōmĭnātus, a, um, *Horat.* pro *malè ominatus.* Vid. *Infauſtus, Infelix.*

Inŏpāco, as, are, avi, atum, [Act.] Col. *Szenchim, ſzenczu, ali temno nachinyam.* Beſchatte, Schatten mache. *Árnyékozom.*

Inŏpia,

Inŏpia, æ, f. Cic. *Szironaſtvo*, *Pomenykanye*. c. Armuth, r. Mangel. *Szükség*.

Inŏpinābilis, is, *com*. le, n. Gell. *Nenadliv*, *nenadjan*. Das man nicht gemeynt. *Vilbetetlen*, *remenyhetetlen*.

Inŏpinanter, *Adv*. *Tibul*. Inopīnātè & inopinātò, *Adv*. Liv. *Iz nenade*, *z-nenarezè*, *neuſſano*. Unverſehens, unverhofft, unvermuthet. *Véletlenül*.

Inŏpinātus, a, um, Cic. *Neſtiman*, *nenadean*, *nechákan*. Unverſehens, unverhofft. *Véletlen*.

Inŏpinus, a, um, Virg. *Idem*.

Inŏpiōſus, a, um, *Plaut*. Inops, ŏpis, *om*. Cic. *Nebog*, *ubog*, *ſziromah*, *potreben*. Bedürfftig, mangelbar. *Segitsig-nélkül-való*, *ſzükölködő*.

Inordĭnātè, *Adv*. Cels. *Prez reda*, *nenaredno*. Unordentlich. *Rendeletlenül*.

Inordĭnātim, *Adv*. Amm. Marcell. *Idem*.

Inordĭnātio, onis, f Apul. *Nenarednoſzt*, *nered*. c. Unordnung. *Rendeletlenség*.

Inordĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Col. *Redim*, *naredyujem*, *na rèd dèvam*. In Ordnung ſetze. *Rendelem*. Retinet ſignificationem *ſimplicis*, quam *Derivata* negant.

Inornātè, *Adv*. Auth. ad Her. *Nenakincheno*, *priproſzto*. Unzierlich. *ékeſségtelenül*.

Inorno, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Orno*. Retinet ſignificationem *ſimplicis*.

Inōris, is, *com*. re, n. *Turpil. ap. Feſt*. Inōrus, a, um, Gell. *Neouſzten*, *prez vuſzt*. Ohne Maul. *Szájatlan*.

Inōtiōſus, a, um, Quint. *Nelen*, *poſzlujuchi*. Unmüſſig. *Soha nem heverő*.

Inquies, ētis, f. Plin. V. *Inquietudo*.

Inquies, ētis, *om*. Salluſt. V. *Inquietus*.

Inquiētātio, onis, f. *Liv*. Inquiētas, atis, f. *Cel. Aur*. Vid. *Inquietudo*.

Inquiētātor, oris, m. Tertull. *Bantuvavecz*, *zabavlyavecz*. Unruhiger Menſch. *Háborító*.

Inquiēto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Nemirujem*, *zabavlyam*. Unruhig mache. *Nyugodalmát háborgatom*.

Inquiētūdo, ĭnis, f. Senec. *Nemir*, *nemiruvanye*, *nepochinek*. c. Unruh, Beunruhigung. *Nyughatatlanság*, *háborítás*.

Inquiētus, a, um, Liv. *Nemiren*, *nepochinyen*, *zabavlyiv*. Unruhig. *Nyughatatlan*.

Inquĭlinātus, ûs, m. Sidon. Apoll. Vide. *Incolatus*.

Inquĭlinus, i, m. Cic. *Selyer*, *Hiſar*, *Sztanovnik*. r. Einvvohner, Hausgenoſs, Hausmann. *Zſellér*.

Inquĭnāmentum, ti, n. Aul. Gell. *Szmrád*, *Neſznága*. r. Unflath, c. Unſauberkeit. *Fertelem*, *fertő*, *motlék*.

Inquĭnātè *Adv*. Cic. *Szmradlivo*, *zatepeno*, *zamazano*, *vtepeno*, *neſznaſno*, *omerzulyano*, *oſzkrunyeno*. Unfläthig, beflecket, unſäuberlich, beſudelt. *Meg-fertéſztetvén*, *paraſztúl*.

Inquĭno, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Zaſzmradyujem*, *zamaſzujem*, *oſzmradyujem*, *vtéplyem*, *oſzkrunyujem*, *pomerlyujem*. Beſudle, beflecke; Unflätig, unſauber mache; ſchände, vervvüſte. *Békeverem*, *Meg-fertéztetem*. Inquinat egregios adjuncta ſuperbia mores. *Claud*.

> *Verlo*, *lipo baſſ derſanye*.
> *Merſzka gizdoſzt vſze oſzmradi*:
> *kiſze jako dersi na nye*.
> *Drugi z-nyim nehode radi*.

Inquio, is, it, *Cic*. In *Imperat*: Inque, pro *dic* vel *reſponde*: Terent. *Velim*, *ti velis*, *on veli*. Ich ſage, du ſageſt, er ſagt. *Mondom*. Synon. *Dico*, *Ajo*, *Affirmo*. Inque tu. Terent. *ti odgovori*. Du gibe Antvvort. *Te felelj*.

Inquīro, is, ere, iſivi, itum. (Act.) Cic. *Ziſzkujem*, *ziſzkávam*, *zpitávam*, *pozvédam*, *izvédam*, *trážim*. Unterſuche, nachforſche, nachfrage, erkundige. *Fel-kereſem*. Inquirere in aliquid, *vel* de re aliqua. Cic. *kaj ziſzkavatis zakaj ſzpitavati*. Einem Ding nachforſchen. *Valamiről tudakozódni*.

Inquiſītè. *Adv*. *Aul. Gell*. Inquiſitiùs, Inquiſitiſſimè. JCt. *Ziſzkano*, *zpitano*, *traſeno*. Nachforſchlich. *Kérdezve*, *felkereſve*.

Inquiſitio, onis, f. Quint. 1. *Iskanye*, *ziſzkavanye*, *pozvedanye*, *Zpitavanye*, *iſpitanye*. c. Unterſuchung, Erkundigung. Nachfragung, Erforſchung. *Felkereſés*, *kérdezés*. 2. *Szkup ſzpravlyanye*. c. Zuſammen Samlung. *Öſzve-ſzedés*. Inquiſitio novorum militum. Curt. *Szkup-ſzpravlyanye novih vojnikov*. c. Recruten-Werbung. *Katonák gyüjtéſe*, *ſzedéſe*.

Inquiſitor, oris, m. Cic. *Iziskavecz*, *Traſnik*, *pozvedavecz*, 2. *Zpitavavecz*, *upitavecz*. r. Ausſucher, Ausſpecher, 2. Nachfrager, Nachforſcher. *Felkereső*, 2. *Kérdező*.

Inrādo, is, ere, āſi, āſum, (Act.) Cato. *Nuter ſtruſem*, peregr. *Nuter ribam*. Einſchabe, einreibe. *Bé-vakarom*.

Insalūbris, is, *com*. bre, n. Inſalubrior, Inſaluberrimus: Aul. Gell. Plin. *Nezdrav*. Ungeſund. *Nem egéſzséges*.

Insalūbrĭtas, atis, f. *Nezdravje*. c. Ungeſundheit. *Egéſzségtelenség*.

Inſalu-

Inſalubriter, *Adv.* Salvian. *Nezdravo.* Ungeſund. *Egéſségtelenül.*

Inſalūtātus, a, um, Virg. *Nepozdravlyen.* Unbegrüſſet. *Köſzöntetlen.* Inſalutato hoſpite diſcedere Virg. *Oditi. y od nikoga proſchenye nezeti: ali: z-nikemſze blagoſzloviti.* Weggehen, und von niemand Abſchied nehmen, vveder einen grüſſen. *Elmenni minek-elötte ſenkitöl el- nem búcsúznék.* Synon. *Clanculùm ſe ſubducere.*

Inſānābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Neizlichlio, neizvrachtlio, neozdravlio, koiſze izvrachiti, ozdraveti nemore.* Unheylſam. *Gyógyithatatlan.* Inſanabilior. *Liv.*

Inſānè, *Plaut.* Inſānĭtĕr. *Pomp. ap. priſc.* Inſānùm, *Adv.* Plaut. 1. *Prejako,* 2. *Prenaglo,* 3. *Mahnito.* 1. Gar ſehr, 2. Gar zu geſchvvind, 3. Unſinnig. *Igen erôſen,* 2. *Igen hamar,* 3. *Eſzelö'ön, bolondúl*

Inſānĭa, æ, f. & Inſānĭtas, atis, f. Cic. V. *Dementia, ſtultitia.*

Inſānio, is, ire, ivi, itum, [Neu.] Cic. *Mahnitim, iz pameti idem, Bedalim, Pamet gubim.* Ich bin taub, blöd, unſinnig. *Bolondoskodom.* E poteſtate mentis exire, à mente diſcedere, abire. *Obnoreti.* Närriſch vverden. *Bolondoskodni.* Inſanire inſaniam hilarem. Senec. *Vu bedalaſchini vaſzelomu biti.* Bey ſeiner Unſinnigkeit frölich ſeyn. *Maga bolondságában gyönyörködni.*

Inſānus, a, um, Cic. *Mahnit, nepameten, zevrele pameti.* Unſinnig, thöricht, taub, blöd. *Bódult, Bolond, Eſzelöt.* 2. V. *Ingens, immenſus, magnus:* Inſani ſumptus, Cic. *Velikiſztroſki.* Groſe Unkoſten. *Ektelen nagy költéſek.* Inſani fluctus. *Virg.* pro *Ingentes &c.* 3. Vide *Vanus, nugigerulus.* Pers. Sat. 3.

Inſătiăbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nezaſzitlio.* Unerſättlich. *Telhetetlen.*

Inſătiăbĭlĭtas, atis, f. Ammian. *Nenaſzitlyivoſzt.* e. Unerſättlichkeit. *Telhetetlenség.*

Inſatiabĭlĭter, *Adv.* Lucr. *Nezaſzitno, neſzitno, nezaſzitlivo.* Unerſättlich. *Elégithetetlenül.*

Inſătiĕtas, atis, f. Plaut. Vide. *Inſatiabilitas.*

Inſătīvus, a, um, *Plin.* quod non ſeritur. *Neposzean, ſzam od ſzebe raſztech.* Ungeſäet, von ſich ſelbſt vvachſend. *Vetetlen, vettetlen.*

Inſătŭrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Vide. *Inſatiabilis.*

Inſaturabiliter, *Adv.* Lucr. Vide. *Inſatiabiliter.*

Inſcendo, is, ere, endi, enſum, [Neu. *Gellio* Act.) *Plaut.* Vide *Aſcendo, conſcendo.*

Inſcenſio, onis, f. Plaut. *Vlezenye, nuter-hodenye, gore zplazenye, nazaj zhajanye.* e. Hineinſteigung, Hinaufſteigung. *Bé-hágás, Fel-hágás.*

Inſciè, *Adv.* Apul. *Neznano.* Unvviſſend. *Tudatlanúl.*

Inſciens, entis, *om.* Teren. Vide. *Ignarus.*

Inſcienter, *Adv.* Cic. Inſcientiſſimè: Hygin. *Neznajuch.* Unvviſſend, unvviſſendlich. *Tudatlanúl, Gorombáúl.*

Inſcientia, æ, f. *Terent.* Inſcitia, æ, f. Cic. *Neznanye, neznanoſzt, neumetje.* e. Unvviſſenheit. *Tudatlanság.* Ex inſcitia laborare: Cic. *Neznati.* Nicht vviſſen. *Nem tudni.*

Inſcitus, a, um, *Plaut.* Inſcitior, *Cic.* Inſcitiſſimus, Plin. 1. *Neznan,* 2. *Nenatinchen,* 3. *Neprikladen, nedoorjanſzki, muſzki, bedaſzt.* 1. Unbevvuſt, 2. Unzierlich, 3. Ungeſchickt, grob, närriſch. 1. *Tudatlan, Goromba,* 2. *Ékesítetlen,* 3. *Durva, Alkalmatlan.*

Inſcius, a, um, *cum genit.* Cic. Vide. *Ignarus.*

Inſcrībo, is, ere, ipſi, iptum, (Act.) Cic. *Napiſſujem, zapiſzávam, vpiſſujem, upiſſujem.* Einſchreibe. *Beirom, Felirom,* 2. Metaph. *Biem, Pechatim.* Schlage, verſiegle. *Verem, petsétlem.* Corpus tuum virgis vimeis inſcribam. *Plaut.*

Inſcriptio, onis, f. *Plin.* Inſcriptūra, æ, f. Tertull. *Napiſzanye, napiſzek, úpiſzanye, zapiſzanye, v-piſzanye.* e. Einſchreibung, Uberſchrifft. *Fellyül-valóirás.*

Inſcriptum, ti, n. Lucr. *Czedulicza, napiſz, zapiſz.* 1. Zettul, e. Uberſchrifft. *Tzédula, Jegy valamin.*

Inſcrūtor, aris, ari, &c. [Depon.] *Macrob.* Vide *Strutor.*

Inſculpo, is, ere, ulpſi, ulptum, [Act.] Cic. *V-rezávam, dübem.* Einſchneide, eingrabe. *Belé-metſzem.* Metaph. Hoc animo meo inſculptum eſt. *Cic.* pro *Inhæret.*

Inſĕcābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Neoſzeklio, nerazſzechlio, nerazdvojlio.* Unzerthelig, unzerhacklich. *Elvagdalhatatlan.*

Inſĕco, as, are, ĕcui, ectum, [Act.] Liv. *Zaſzekujem, nuter ſzichem, v-ſzekávam.* Ein Hacke, auf haue, einſchneide. *Bévágom, Fel-vágom.*

Inſectātio, onis, f. Quint. *Preganyanye, Naſlebenye.* e. Verfolgung. *Kergetés.*

Inſe-

Inſectātor, oris, m. Quint. *Pregonitel*, *naſlobnik*. r. Verfolger. *Háborgató*.

Inſecto, as, are, avi, atum, (Neu.) *Plaut.* Inſector, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Cic.* Legitur *paſſivè ſicut & Conſector* apud Nonium. *Preganyam*, *naſlobim*, 2. *Tiram*, *naganyam*. Verfolge, 2. Nachſetze. *Üldözöm*, 2. *Kergetem*, 3. Metaph. *Pſzujem*, *ſpitam*. Schmähe. *Szidom*. Inſectari aliquem maledictis, Cic. *Koga pſzuvati*, *pljuvati*. Einen ſchmähen. *Valakit ſzidni*. Aliquem haſtâ inſectari. Cic. *Koga z-kopjem naganyati*, *za nyim oſtro techi*. Einem mit Spieſs nachſetzen. *Valakit kopjával kergetni*.

Inſectum, i, n. *plur.* Inſecta, orum, n. Plin. *Neſznage male vſzakojachke*, *kakti chervi*, *guſzenicze*, *muhe* &c. Kleines Ungezieffer, *als*, r. Wurm, e. Raupen, Mucken, &c. *Minden-féle apró állat*. *Ugy mint*; *az férgek*, *bogarak*, *darázsok*. &c.

Insĕcūtio, & Insĕquūtio, onis, f. Prud. Vide *Inſectatio*.

Insĕcūtor, (Inſequutor,) oris, m. Vide *Inſectator*.

Insēdābilis, is, *com.* le, n. Lucr. *Neotaslivo*, *Neotiſslivo*. Das man nicht ſtillen kan. *Meg-tſendesitthetetlen*.

Inſedabiliter, *Adv.* Lucr. *Neotaslivo*, *neotiſslivo*. Nicht ſtillend. *Tſendesithetetlenül*.

Insēdātus, a, um, Cic. *Neotaſen*, *neotiſſen*. Ungeſtillet. *Tſendesitetlen*.

Insēmino, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Szejem*. Einſäe. *Bell-vetem*. Synon. *Inſero*, *implanto*.

Insĕneſco, is, ere, ĕnui, (*Inch.* Neu.) Tacit. *Satar poſztajem*. Alt vverde. *Bele-aggok*. Inſeneſcere curis, Tacit. *Od ſkerbi vſztarati*. Von Sorgen alt vverden. *A gondokban meg-vénülni*. 2. Inſeneſcere libris &c. pro *Immorari*, & *quaſi ætatem in iis conſumere*, *atterere*.

Inſensātus, a, um, Inſenſuālis, is, *com.* le, n. *Caſſiod.* Inſensĭtivus, a, um. *Prez chutenya*. Sinn-los. *Érzékenség-nélkül-való*.

Inſensĭbilis, is, *com.* le, n. *Aul. Gell.* Inſensĭlis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nechutlivo*. Unempfindlich. *Érezhetetlen*.

Inſenſibilĭtas, & Inſenſilĭtas, ātis, f. *Nechutlivoſzt*, *nechutenye*. e. Unempfindlichkeit. *Érezhetetlenség*.

Insēpărābilis, is, *com.* le, n. Cypr. *Nerazluchlivo*. Unzertrennlich. *Elválaſzthatatlan*.

Inſeparabilĭter, *Adv.* Macrob. *Nerazluchlivo*, *nerazluchene*. Unzertrennlich. *Elválaſzthatatlanul*.

Inſeptum, i, n. Feſt. *Meſzto negradyeno*. r. Orth, ſo keinen Zaun hat. *Kertelenlen hely*.

Insĕpultus, a, um, Cic. *Nezakopan*, *nepokopan*. Unbegraben, un zur Erden beſtattet. *Eltemetetlen*. Mortem inſepultam minari. Seneca. *Grozitiſze komu*, *da nebude po ſzmerti zakopan*. Einem drohen, das er nach dem Todt nicht ſoll begraben vverden. *Valakit fenyegetni*; *hogy el-nem fog-temettetni*.

Insĕquens, entis, *om.* Liv. *Nenaſzledujuchi*, 2. *Naganyajuchi*, 3. *Za kim iduchi*. 1. Nicht nachfolgend, 2. Nachſetzend, treibend, 3. Darauf folgend, nachkommend. 1. *Nem követő*, 2. *üldöző*, *kergető*, 3. *Következendő*.

Inſequenter, *Adv.* Gell. *Nenaſzledujuch*, 2. *Za kim iduch*. 3. *Nagnano*, *pretirano*, 4. *Nazlobno*. Unfolgendlich, 2. Nachfolgendlich, darauf folgendlich, 3. Nachſetzend, 4. Mit Verfolgung. *Nem követve*, 2. *Következendő-képen*, 3. *Kergetve*, 4. *üldözve*.

Insĕquor, ĕris, ĕqui, sĕcūtus, *vel* quutus ſum, (Dep.) Cic. 1. *Naſzledujem*, *zadrugem idem*. 2. *Preganyam*, *naslobujem*, 3. *Koga tiram*, *naganyam*. 1. Nachfolge, darauf folge, 2. Verfolge, ſchmähe, 3. Einen vor meiner jage, einem nachſetze, nacheyle. 1. *Követem*, 2. *üldözöm*, 3. *Kergetem*.

Insĕrēnus, a, um, Stat. *Nevedér*. Nicht heiter. *Nem tiſzta*, *homályos*.

Insĕro, is, ere, ĕrui, ertum, [Act.] Cic. *Nuter poſztavlyam*, *utichem*, *med-poſztavlyam*. Hinein thue, einſtecke, einmiſche. *Bell-ſzerkeztetem*, *belé-tészem*. Cibum in os inſerere. Cic. *Jeſztvinu vu vuſzta vteknuti*, *vrinuti*. Die Speiſs ins Maul ſtoſſen, ſchieben, thuen. *Szájába adni az ételt*. 2. pro *Inſcribo*, *inſero*. Inſertus libro, vel in librum. *V-knigu poſztavlyen* ali *zapiſzan*. In das Buch geſetzet, *oder* eingeſchrieben. *Könyvbe iratott*. 3. Inſeritur huic loco fabula. Liv. *pro* Volat, vagatur per hunc locum *vel* Pervadit hunc locum fabula.

Insēro, eris, ere, ēvi, ĭtum, (Act.) Colum. *Szejem*, *ſzadim*, *czépim*. Einſäe, einpflantze, peltze, einzvveige. *Bell-vetem*, *belé óltom*. 2. Transl. Natura tibi vitia inſevit Horat. *Natura je vu te krivnye y zlavnoga zaſzadila*, Die Natur hat dir Fähler

und

Digitized by Google

und viel Ubels eingepflantzet. *Sok vétkeket a' termèſzet beléd öntött*. Hinc *Partic*. Inſitus, a, um. Cic. 1. *pro* inſeminatus, implantatus, 2. *pro* Innātus, Adnatus, Ingenitus &c.

Inſerpo, is, ere, erpſi, erptum, (Neu.) Stat. *Nuter plazim, gmazim, Lézem*. Hineinkrieche, ſchleiche. *Belé - máſzok*. Synon. *Obrepo, Leniter invado, ſurrepo*,

Inſertātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Nuter poſztavlenye, vtetnenye*. Das Hineinthun, Rucken, ſetzen. *Belé-tétel, Belé taſzitás*.

Inſertim, *Adv*. Lucr. *Nuter poſztavlyajuch, vtichuch*. Durch das Hineinthun. *Belé-ereſztve, tève*.

Inſerto, as, are, avi, atum, (Act. Frequ.) Virg *Guſztokrat nuter poſztavlyam, medpoſztavlyam, v-tichem*. Offt hinein thue, einſtecke. entzvviſchen ſetze. *Belé - teddegelem. belé-mártogatom*.

Inſervio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) Cic. Vide *Servio*, 2. Transl. V. *Studeo, Nitor*. Artibus inſervire pluribus. *Cic*.

Inſeſſor. oris, m. Symmach. *Na putu zaſzedavecz, Razbojnik*. Der auf den Weeg nachſetzet, r. Straſſen-Rauber. *úton - álló tolvaj*.

Insibilo, as, are, &c. *Ovid*. Vide *Sibilo*.

Inſiccābilis. is. *com*. le, n. Sidon, *Nevſzuſhlïv, nepoſzuſhliv*. Das nicht leicht trocken vvird. *Szárazhatatlan*.

Insiciārius, rii, m. (*legitur & Eſiciarius*) *ab* Inſicium. *Nadevavecz jetreni : devenichàr jetreni, ki jeternicze devenicze napravlya*. Der eine gefüllte Leber, *oder* Leber-Wurſt machet. *Májból kolbúſzt tſinálo*.

Insicium, ii, n. Varro. *Vſzakojachka jeſztvina ſzkoſzana*, 2. *Jetrenicza devenicza*, 3. *Jetra ſzkoſzana*. 1. e. Zerhackte Speiſs, 2. e. Leber - Wurſt, 3. Gehackte Leber. 1. *Aprón vagdalt étek*, 2. *Májos*, 3. *Meg-vagdalt máj*.

Insideo, es, ere, edi, eſſum, (Neu.) Cic. *Nakaj ſedam, zaſzedam, zgora ſzedim*, 2. *Sakrivcze zaſzèdam, Obſzèdam, obſztiram*. Auf etvvas ſitze, oben ſitze, 2. Heimlich nachſetze, umgebe, beſetze. 1. *Reá-ülök, Fel-ülök, rajta ülök*. 2. *Meg ſzállom, környül-veſzem*, 3. Transl. V. *Conſiſto*, Item *Inhæreo, immineo, incumbo*. Cic. Hor. Inſidere equo : Liv. *Na konyu ſzedeti*. Auf einem Pferd ſitzen. *Lóra ülni*. Inſidere animo. Cic. *Vu ſzerdczu imeti*. In Hertzen haben. *Elméjében forgatni*. Inſidere arcem militibus. Liv. 6. Bell. Pun. *Koji grád obſzeſzti, obſztreti*. Ein Schloſs mit Soldaten beſetzen, umgeben. *A' várat katonakkal környül-venni*. Inſidere itinera : Liv. 5. bell. Pun. *Püte zaſzeſzti*. Die Straſſen verlegen. *Az útakat el állani*. Legitur *paſſivè* inſideri *apud Liv. 5. bell. pun.*

Insidiæ. arum, f. Cic. *Zaſzeda, záſzed, otajno zaſzedanye, buſzia*. Heimlicher Aufſatz, Hinterliſt. *Les*. Inſidias parare, moliri, ponere, tendere alicui. *Cic*. pro *Inſidiari*.

Insidianter, *Juſt*. Inſidiōsè, *Adv*. Cic. *Zaſzedlivo, otajno, zaſzedchki, okanylivo*. Hinterliſtiglich, heimlich, betrüglich. *Leſelkedve, ólálkodva*.

Insidiātor, oris, m. Cic. *Zaſzedavecz, zaſzednik*. r. Laurer, der hinterliſtig nachſtellt. *Leſekedő, ólálkodó*.

Inſidiātrix, icis, f. Ammian. *Zaſzedavicza, zaſzednicza, zaſzedavka*. e. Laurerin, ſo hinterliſtiger Weiſe einem nachſtellet. *Leſekedőne, ólálkodóné*.

Insidior, āris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Zaſzédam, otajno na koga chakam*. Laure, hinterliſtig nachſtelle, *oder* aufsetzig bin. *Leſekedem, ólálkodom*.

Inſidiosè, Vide *Inſidianter*.

Insidioſus, a, um, Inſidioſior, Inſidioſiſſimus. Cic. *Zaſzedliv*. Hinterliſtiger-Weiſe aufſetzig. *Leſekedő, ólálkodó*.

Insido, is, ere, edi, eſſum, (Neu.) Quint. *Nakaj ſzedam* : 2. *Nuterſzedam* : 3. *Doleſze z-puſcham, ſzèdam*. Auf etvvas ſitze, 2. Einſitze, 3. Mich niederlaſſe, ſetze. *Reá-ülök*, 2. *Bé-ülök*, 3. *Le-ülök*.

Inſigne, is, n. Cic. 1. Vid. *Signum*. *N*. 1. Inſigne Fortunæ. Cic. *Znamenye* ali *zlamenye ſzreche*. Ein Zeichen des Glücks. *Szerentsének jele*. 2. *Kinch, kinchenye, nakinchenye, nakitenye*. r. Schmuck, e. Zierd. *Ékeſség*. Inſigne capitis : *id eſt* : ornamentum, ornatus. Inſigne Regni : *Cic*. Vid. *Diadema*. 3. Inſignia *vocantur*, quæ veſtibus, vexillis &c. inſignita ſunt ; *aut etiam* ipſæ veſtes, vexilla, aliáque ſimilia ; quibus v. g. Acies ab acie, eques ab equite, una familia ab alia, Rex à Conſule &c. diſcerni ac dignoſci poteſt, *ità* Liv. Saluſt. &c. *Czimer, znamenye kojega roda, gráda &c*. e. Wappen. *Tzimer*. Inſignia Regalia, Conſularia, Quæſtoria, Præturæ &c. *Oprava y oſztala druga, po kojehſze kraly, Poglavàr vechnikov, &c. poznáva*. 4. Inſigne militum, *Zaſztava vojnikov*, e Soldaten-

daten-Fahne. *Katonák záſzlója.* Inſignia Danaum: *Virg.* Vid. *Clypeus.* 5. Inſignia laudis, gloriæ &c. *dicuntur* facta heroica, quæ ad laudem & gloriam alicujus faciunt. *Sic etiam dicimus* Inſignia Urbis, Familiæ, Provinciæ &c. *Oſzebaina y ſzpomenka najoredneijſa dugovanya kojega varaſſa, pokolenya, derſave &c.* Die fürtreflich-ſte und denckwürdigſte Ding einer Stadt, Geſchlechts, Landſchafft. *Valami városnak, nemzetségnek, Tartománynak kiváltképen-való, és emlékezetre méltó, tiſzteſséges dolgai.* ità Cic.

Inſignio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Virg. *Zaznamenujem*, 2. *Kinchim.* Zeichne, 2. Ziehre. *Jegyezem*, 2. *ékesítem.* Sinon. 1. *Signo noto*, *diſtinguo*, 2. *Inſignem, celebrem, memorabilem facio.* Inſignire annum cladibus *Terent. pro* celebrem reddere à cladibus. *Po vojſzke razbojeh leto gláſzovito vuchiniti.* Ein Jahr mit Feld-Schlachten berühmt machen. *Valamely eſztendőt viadal-által nevezetesſé tenni.*

Inſignis, is, *com.* ne, n. Cic. 1. *Zaznamenuvan*, 2. *Verli, dréchen.* Gezeichnet, 2. Vornehm, vortrefflich. *Jegyzet*, 2. *Jeles.* Compar. inſignior: ſuperl. inſigniſſimus. *Liv. L. 4. c. 4.*

Inſignite, & Inſigniter *Adv.* Cic. *Verlo, zevſzema dobro, Dréchno, viteski.* Uberaus, gar ſehr. *Jeleſen.*

Inſile, is, n. Lucr. *Tkalcheva za pritiſzkanye klupchicza.* f. Trittſchämmel an Weber-ſtuhl. *Oſztovátában-lévő lábító.*

Inſilio, is, ire, ui, ivi, & ii, ultum, (Neu.) Liv. *Na ali vu kaj ſzkáchem.* Etwvorein, *oder* etwvorauf ſpringe. *Belé-ugrom, belé-ſzökellem.* Inſilire in equum. Liv. *Na konya ſzkochiti.* Auf ein Pferd ſpringen. *A' lóra ülni.* Inſilire undis. Ovid. *Vu vodu ſzkochiti.* Ins Waſſer hinein ſpringen. *Vizbe ugrani.*

Inſimulatio, onis, f. Cic. *Potvorenye, potvarjanye.* e. Beſchuldigung. *Vádolás, Bűnbe-keverés.*

Inſimulator, oris, m. Apul. *Potvoritel, potvarjavecz.* r. Beſchuldiger. *Vádoló, Bűnbe-keverő.*

Inſimulo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Potvariam, túſim, drugoga krivim.* Beſchuldige, anklage. *Vádolom, bűnbe-keverem.* Aliquem avaritiæ inſimulare, Terent. *Koga daje ſzkúp, potvoriti.* Einen des Geitzes anklagen, für einen Geitzigen ausgeben. *Valakit fösvénynek állítani.*

Inſincerus, a, um, Virg. *Neiſztinſzki, neprav.* Falſch. *Nem tiſzta, nem őſzinte-való, wegoeſztegetett.*

Inſinuatio, onis, f. Cic. *Objavlenye, ebznanenye, naznanenye, oglaſſenye*, 2. *Prilizavanye, priſerkanye, napianye.* Das andeuten, 2. e. Einſchleichung, das Schmeichlen. *Magának ki-jelentéſe*, 2. *Béjzerkeztetés, béjſzinlés.*

Inſinuo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Javlyamſze, oglaſſujemſze*, 2. *Prilizavamſze, priſerkavamſze, napiamſze, Ponudyamſze.* 3. *V-nadrapoſztavlyam, jemlyem*, ità Virg. Andeute, 2. Mich einſchmeichle, 3. In die Schoſs lege, *oder* nehme. *Magamat ki-jelentem.* 2. *Magamat bé-ſzínlem*, 3. *Kebelembe teſzem, veſzem.* Inſinuare aliquem animo alterius. Plin. *Koga vuchiniti kômu povolynoga.* Einem eines Gunſt zuwvegen bringen. *Valakit valakinél kedveſſé tenni.* Inſinuare ſe in conſvetudinem alicujus, *vel* inſinuare ſe ad aliquem. Cic. *Znanoga ſze pri kôm*: ali: *Priatelom chiniti*: ali: *za priatela napiati.* Sich bey einem bekandt machen: *oder* für einen Freund einſchmeichlen. *Valaki esméretségébe férkeztetni magát*: vagy: *Valakinek magát barátjává ajánlani.*

Inſipidus, a, um, Gell. *Netéchen*, peregr. *Neſmaben.* Ungeſchmackt. *izetlen.*

Inſipiens, entis, *om.* Cic. *Lúd, bedaſzt, neſzpameten.* Thor, unweis. *Eſztelen, Bolond.* Inſipientiſſimus. *Seneca.*

Inſipienter, *Adv.* Plaut. *Lúdo, neſzpametno, Bedaſzto.* Thörlich. *Tudatlanúl, eſztelenűl.*

Inſipientia, æ, f. Cic. *Neſzpametnoſzt, ludoſzt.* e. Thorheit. *eſztelenség, bolondság.* Synon. *Imprudentia, Dementia, ſtultitia, temeritas.*

Inſipo, as, are, avi, atum, [Act. *obſol.*] Cato. *V-ſzipávam.* Einſchütte. *Bévetem.* Omnia bene permiſceto, & in ollam novam inſipato. *Cato de re ruſt. c. 85.*

Inſiſto, is, ere, ſtiti, ſtitum, (Neu.) Cic. 1. *Sztoim nachem.* Auf etwvas ſtehe. *Valamin állok, Rajta-állok.* Alternis pedibus inſiſtere. Plin. *Szada na jedni, ſzada na drugi nogi ſztáti.* Bald auf einem, bald auf dem anderen Fuſs ſtehen. *Moſt egyik, moſt máſik lábán állani.* 2. *Naſzlanyamſze.* Mich anlehne. *Reá-támaſzkodom.* Inſiſtere haſtæ. Plin. *pro* inniti. *Na kopjeſze naſzlonitt, nalechi.* Sich auf einen Spieſs lehnen. *A' kopjához támaſzkodni.* 3. *Za*

kim Idem: *ſzledim, naſzledujem kốga*. Einem nachgehe, nachfolge. *Utánna megyek, követem*. Inſiſtere veſtigiis alicujus. *pro* inhærere, ſequi, imitari. *Kốga ſzlediti, po kojega ſzledeh iti*. Item: *Kốga naſzleduvati ū derſanyu*. In eines Fuſstapffen tretten. einem nachgehen. *Item*: Einem in etwas nachfolgen. *Valakinek nyomdokán menni*. Item: *Valakit valamiben kővetni*. 4. Inſiſtere veſtigia: *Virg*. pro *firmare, greſſum figere*. 5. Inſiſtere viam. Cic. *Putuvati*. Fort reiſen. *Utazni*. 6. Inſiſtere in aliquam rem, *vel* alicui rei. Cæſ. *pro* operam dare. *Chemuſze oſzega dati, za kakoo dugovanye jakoſze ſzkerbeti*. Allen Fleiſs auf ein Ding wenden. *Valamely dolgon igen ſzorgalmatoskodni*. 7. pro *ſolicito, urgeo, impello*. Frequentiusque, ut ageret, inſiſtebat. Plin. *Dabi to vuchinil, vechkratga je primorial*. &c. 8. pro *Reſiſto*. Cic. Vide, ne impulſus irâ gravè inſiſtas. Terent. *Vidj, daſze od ſzerde nagnan jakoſzuprot nepoſztaviſs*. Sehe, damit du von dem Zorn angetrieben, dich nicht hefftig wiederſetzeſt. *Lásd hogy az haragod miatt igen erőſſen ellene-ne álly*. 9. pro *morari, ſiſtere gradum*: Cic. *Poſztájam, zaderſávamſze*. Mich aufhalte, verweile, auf einen Orth bleibe. *Múlatozok, meg-állapodom, késődöm*. 10. In aliqua re inſiſtere. *Quint*. pro *ſiſtere, quieſcere in aliqua re*.

Insĭtio, onis, f. & Insĭtus, ûs, m. *Colum*. 1. Seminis: *Szejenye*. 2. Plantæ: *Szadenye*. 3. Surculi: *V-czéplenye*. 1. Das Säen, 2. Das Einpflantzen, 3. e. Einzweigung. 1. *Bé-vetés*, 2. *ültetés*, 3. *óltás*.

Insĭtĭtius, a, um, *Plin*. Insĭtīvus, a, um, Cic. *Za ſzejanye, ſzadenye, vczéplenye prikladen*. Das Zuſäen, Einzupflantzen, Einzuzweigen iſt. *Vetni-való, plántálni* vagy *ültetni-való, óltani-való*. Transl. Inſitivus hæres. Plin. *Vuchinyen odvetek, prijet za odvetka*. Eingeſezter Erb. *Örökségre fel-vétetett*.

Insĭtor, oris, m. Plin. *Szejach ſzaditel, czepitel*. r. Säer, Pflantzer, Einzweiger. *Vető, ültető, óltó*.

Insĭtum, i, n. Colum. *Czép, mladicza, Sibicza za v-czéplenye*. r. Zweigſchoſs. *óltovány*, &c.

Insŏciābĭlis, is, *com*. le, n. Liv. *Nezdruslio, z-drugem neſzpravlio, nevpajdaſlio*. Ungeſsellig. *Tárſalkodhatatlan*.

Inſociabilĭter, *Adv*. Horat. *Prez pajdaſſa, nepajdáſsno, nedruſno, brez drúga, prez tovaruſſa*. Ungeſselliglich, ohne Geſsellen. *Tárſalkodhatatlanúl*.

Insŏlābĭlĭter, *Adv*. Hor. *Prez radoſzti, nerazveſzelivo*, Ohne Troſt. *Vigaſztalhatatlanúl*.

Insŏlens, entis, *om*. Cic. Inſolentior, Inſolentiſſimus, Eutrop. *Nenavaden, neobichan*. Seltſam, ungewohnt. *Szokatlan*. 2. Transl. V. *Superbus, Arrogans, Audax*, Cic.

Insŏlenter, *Adv*. Cic. *Ohólo, Gizdavo*, 2. propriè: *Nenavadno, redkokrat*. Hoffärtiglich, 2. Seltſam. *Kevélyen, nyalkán*, 2. *Szokatlanúl, ritkán*.

Insŏlentia, æ, f. Cic. 1. *Nenavada*. 2. *Gizdoſzt, oholoſzt*, 3. *Novina*. 1. e. Ungewohnheit, 2. r. Hoffarth, 3. Eine neue Sach. *Szokatlanság*, 2. *Kevélység, büſzkeség*, 3. *újság*. Insŏlentia verborum, Liv. *Nenavadne rechi*. Ungewohnte Wort. *Szokatlan ſzólás*. Inſolentia hominis, Cic. *Gizdoſzt chloveka*. Des Menſches Hoffart. *Embernek kevélysége*. Moveor etiam loci ipſius inſolentiâ: Cic. pro Deiot. *Szamoga me takaj meſzta novina nagiblye*. Es thut mich auch die Neuigkeit und Seltſamkeit des Orts darzu bewegen und antreiben. *Kénſzerítt és indít engem még az helynek újsága-is*.

Insŏleſco, is, ere, (Incoat.) Sall. *Na veliko ſze pochinyam derſati, ohol poſztajem biti*. Hochmüthig, ſtoltz werde. *Elbiſzem magamat, Fennyen vagyok*.

Insŏlĭdò, Inſolidùm: *Adv*. Synon: *Integrè, plenè*. Senec. *Na czélom, navſzem*. Gäntzlich, gantz. *Egéſzen*.

Insŏlĭdus, a, um, Senec. *Neczel, necéſz*. Nicht gantz. *Nem egéſz*. 2. pro *Non ſolidus*.

Insŏlĭtus, a, um, *Caſ*. Vide *Inſolens*.

Insōlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Na ſzunczu ſzuſſim, na ſzuncze poſztavlyam*. An der Sonne drückne, dörre, an die Sonn lege. *Verő-fényen ſzárasztom*.

Insŏlūbĭlis, is, *com*. le, n. Quint. *Neodvezlio, nerazvezlio*, 2. *Neizplatlio, nezplachen*. Unauflöslich, 2. Unbezahlig. *Meg-óldhatatlan, fejthetetlen*. 2. *Meg-fizethetetlen*. Inſolubile debitum, Sen. *Dug nigdar nezplachen*. Eine Schuld die nicht kan bezahlt werden. *Meg-fizethetetlen Adósság*.

Insŏlūbĭlĭter, *Adv*. Macrob. *Nerazvezlivo, neodvezlivo*, Unauflöslicher-Weiſe. *Meg-*

ßdbatatlanûl, 2. *Nezplacheno*. Unbezahliger Weiſe. *Meg-fizetbetetlenûl.*

Insŏlūtus, a, um, Senec. *Neplachen*, *nenaplachen*; *neizplachen*. Unbezahlt. *Meg-nem fizetett.*

Insomnia, æ, f. Terent. *Zkoznuvanye*, *kada gdo ſzpati nemore*. Das Wachen, vvann einer nicht ſchlaffen kan. *álmatlanság*, *nem alkatás.*

Inſomniōſus, a, um. Cato. 1. *Pravo y mirno neſipechi*. 2. *Vnogo ſzenyajuchi*. ità Colum. 1. Schlaff-los, der nicht recht ſchlaffen kan. 2. Vill traumend. *álmatlan*, *álmában nyughatatlankodó*. 2. *álmadozó.*

Inſomnis, is, *com*. ne, n. Virg. *Prez ſzna*. Ohne Schlaff, Schlaff-los. *álmatlan*. Noctem inſomnem ducere, *Virg*. *Cheſz vſzu pöch zkozmuvati* Die gantze Nacht vvachen. *Az egész éjtzakán vigyázni.*

Inſomnium, ii, n. Cic. *Teski ſzeny*, *vſzakojachka vu ſzuu naperve dobadyanya*. Harter Traum: s. Geſicht, ſo einem im Schlaff fürkommt. *Nehéz álmadozás*, *külömb-féle álom*, *látás.*

Insŏno, as, are, ŏnui, ĭtum. (Neu.) Lucan. *Zazvanyam*, *zaſvenchujem*, *zaglaſſujem*, *ſvenchim*. Erthöne, erſchalle. *Megzendülök*, *harſogok.*

Inſons, ontis, *om*. Liv. Vide. *Innocens*, *Innocuus.*

Insŏnus, a, um. Apul. *Neglaſzen*, *prez gláſza*. Ohne Thon. *Zengés-nélkül-való.*

Insŏpĭtus, a, um. Ovid. Vide *Inſomnis.*

Inſpātior, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Prud. Vide *Spatior.*

Inſpectātio, onis, f. Senec. *Vugledanye*, *v-gledanye*, *nuter gledanye*, *premiſſlyanye*. e. Einſehung. Einſchauung, Betrachtung *Benézés*, *Meg-nézés*, *Meg-gondolás*, *gondolkozás.*

Inſpectio, onis, f. Cic. *Prigledanye*, *ſzkerb zverbu cheſza*. 2. *Nuter gledanye*. e. Beſichtigung, Beobachtung. 2. e. Einſchauung. *Meg-látogatás*, *reá-vigyázás*. 2. *Benézés*, *nézegetés.*

Inſpecto, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Marlivo*, *guſztokrat prigledam*. Fleiſſig und offt beſichtige. *Nézellem*, *ſzemlélem.*

Inſpector, oris, m. Plin. *Prigledavecz*. Ein Aufſeher, Beſchauer, Achthaber. *Megnéző*, *ſzemlélő.*

Inſpectus, ûs, m. Apul. Vide *Inſpectio.*

Inſpērābĭlis, is, *com*. le, n. Ammian. *Nenadliv*, *kajſze gdo nenadia*, *niti neuffa*. Das nicht zuhoffen iſt. *Reménylhetetlen.*

Inſpērans, antis, *om*. Cic. *Neuffajuchiſze*. Nicht hoffend. *Reménység-nélkül-való.*

Inſpērātus, a, um. *Plin*. Inſperatior, Inſperatiſſimus. Plaut. *Nenádian*, *neuffan*. Unverhofft. *Reménylhetetlen.*

Inſpergo, is, ere, erſi, erſum. (Act.) Cic. 1. Inſpergo pulvere, &c. *Poſzipávam*, *vſzipávam*. Beſtreue, Einſtreue. *Bé-hintem*, *reá hintem*. 2. Inſpergo aquâ. *Skropim*, *poskraplyam*. Beſprenge, einſpritze. *Bé-hintezem*, *Reá-hintezem*. 3. vid. *Miſceo*. Inſpergere potioni Salem: Plin. *Napitek z-ſzolium zmeſſati*. Den Tranck mit dem Saltz miſchen. *Az italt sóval meg-elegyiteni.*

Inſperſio, onis, f. *Pallad*. Inſperſus, ûs, m. Apul. 1. pulveris: *Poſzipanye*. 2. aquæ: *Poskroplenye*. 1. Das beſtreuen. 2. e. Einſprengung. 1. *Bé-hintés*. 2. *Bé-hintezés.*

Inſpĭcio, is, ere, exi, ectum. (Act.) Cic. *Nuter gledam*. 2. *Prigledam*. Einſchaue. 2. Beſichtige, Aufſicht habe. *Bé-nézek*. 2. *Meg-látogatom.*

Inſpīrāmentum, ti, n. *Cal. Aurel*. Inſpīrātio, onis, f. Firm. *Nadehnenye*, *Priſſeptanye*. Das Einblaſen, Einhauchen, e. Einathmung. Einſprechung. *Belé-lehellés*, *Fúvás*; *súgás*, *Bé-ſuttogás.*

Inſpīrātor, oris, m. Cæl. Aurel. *Nadehnitel*. *Priſſeptavecz*. r. Einblaſer, Einhaucher, Einſprecher. *Bé lehellő*, *Fúvó*; *ſuttogó.*

Inſpīro, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. *Nadehnujem*, *nadehávam*, *naſſeptyujem*. Einhauche, Einblaſe, Einathme, Einſpreche. *Belé-fúvok*, *Iblek*, *Lehellek*; *Súgok.*

Inſpiſsātio, onis, f. Med. *Zguſztenye*. e. Dickmachung. *Meg-Sûrûités.*

Inſpiſſo, as, are, avi, atum. (Act.) Med. *Guſztim*, *Guſzto chinim*. Dick mache. *Meg-Sûrûitem.*

Inſpŏliātus, a, um. *Neporoblyen*, *nerazbit*, *neoplenyen*. Unberaubt. *Meg-foſztatlan.*

Inſpuo, is, ere, ui, ūtum. (Act.) Plaut. *Nuter plyujem*. Einſpeye. *Belé-pökőm Reá-pökőm.*

Inſpūto, as, are, avi, atum. (Act. Frequ.) Plaut. *Guſztokrat plyujem*. *Plyuſkam*, *Flichkam*. Offt ſpeye, mit Speichel ſpritze. *Belépökdösök.*

Inſtābĭlis, is, *com*. le, n. Plin. *Neſztalen*, *neobſztojechi*, *Premenliv*. Unbeſtändig, unſtät, veränderlich. *Nem állandó*, *állhatatlan.*

Inſtābĭlĭtas, atis, f. Plin. *Neſztalnoſzt*, *neobſztojnoſzt*. e. Unbeſtändigkeit. *állhatatlanság.*

Inſtans, antis, *om*. Inſtantior, inſtantiſſimus. Aul. Gell. 1. *Naſztojni*, *naſztojechi*. 2. *Bliſnyi*, *Pribliſavajuchiſze*, *ſzadaſnyi*. 1. Anhaltend, hefftig, nachdrücklich. 2. Inſtehend, vorhanden, gegenvvärtig. *Rajta-levő*. 2. *Közelgető*, *Jelen-való*. 3. Inſtans tempus. *Jeden chaſz*, *hip*. Ein Augenblück. *Egy ſzempillantás*. ita Phyſici.

Inſtantānĕus, ea, um. 1. *Neſztalen.* Unbeſtändig. *Nem állandó.*

Inſtanter, *Adv. Quint.* Inſtantiùs, inſtantiſſimè Aul. Gel. Svet. *Naſztojno.* 2. *Nepreſztancze, ſzevdily.* 1. Anhaltender-Weiſe. 2. Inſtändig, unaufhörrlich, beharlich, ſtätig. *Kénſzeritve.* 2. *Mind-untalan, mind-egyre.*

Inſtantia, æ, f. Plin. *Naſztojanye, naſztojnoſzt.* 2. *Na pervo donaſſanye, proſſnya.* 1. e. Anhaltung. 2. Vortrag, eine Bitt. *Rajta-lévőség, kénſzerités.* 2. *Könyörgés, kérés.*

Inſtăr, n. *Indecl.* ponitur *adverbialiter*, cum *Genit.* Cic. *Kakti, na náchin, na priliku.* Gleich, Gleich vvie. *Képen, módjára, Helyett.* Mittitur Gylippus Solus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum erat, *id eſt*; ſed qui Solus tantum potuit, quantum omnes auxiliarii. *Item.* Inſtar omnium auxiliorum in eo eſt. Juſt. *On more ſzam toliko pomochi, kuliko vſzi drugi.* Er kan allein ſo vvoll helffen, als a'le andere. Ő *egyedül annyit tehet, mind a' többi minyáján.* Ad inſtar omnium: *Gell.* vel: Inſtar omnium. Svet. *Zverhu vſzega.* Uber alles. *Mindenek felett.*

Inſtāurātio, onis, f. Cic. Vide *Renovatio.*

Inſtaurātor, oris, m. *Ponavlyavecz, popravitel, prenapravitel.* r. Erneuerer, Zurechtbringer. *Helyére-hozó, Meg-ujitó.*

Inſtaurātivus, a, um. *Cic.* vide *Renovativus.*

Inſtāuro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Popravlyam, ponavlyam, prenapravlyam.* Erneuere, zurechtbringe, verbeſſere, vviderum aufs neue enrichte. *Felépitem, helyére-hozom, megújitom.* Inſtaurare tunicam adversùs hyemem. Plin. *Popraviti, ponoviti halyu ſzuproti zimi.* den Rock vvider den Winter verbeſſeren, erneueren. *A' dolmányt az hideg-ellen meg-újitani, meg-jobbitani.*

Inſterno, is, ere, ſtravi, atum. (Act.) Liv. *Podſtiram, preſztiram.* 2. *Odivam.* Beſtreue, überbreite. 2. Bedecke. *Alá-teritem.* 2. *Béteritem, reá-teritem, fel teritem.*

Inſtigātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Podbodenye, nadhuſzcenye, naduſzenye, Podbadanye.* e. Anhezung, Anreizung, r. Antrieb, e. Anregung. *Izgatás, ingerlés.*

Inſtigātor, oris, m. JCt. *Podbadavecz, nadhuſztavecz, nadhuſztitel.* r. Anreizer, Anhezer, Antreiber. *Izgató, unſzoló, kénſzeritő, ingerlő.*

Inſtigātrix, īcis. f. JCt. *Podbadavicza, podbadavka, nadhuſztitelicza.* e. Anreizerin, Anhezerin, Antreiberin. *Izgatóné, ingerlőné.*

Inſtīgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Podbadam, nadhuſztujem.* Metaph *Podtiſcem.* Anreize, Antreibe, Anheze: *Metaph.* Das Feuer unterlege. *Izgatom, öſztökéllem.* 2. *Ingerlem.* Inſtigare aliquem in alterum. Liv. *Köga ſzuprot drugomu nahuſztiti.* einem vvider einen anderen anhezen. *Valakit valakire ingerelni, izgatni.*

Inſtillātio, onis, f. Plin. *Nuter kaplyenye.* e. Eintröpfflung. *Belé-tſepegetés.*

Inſtillo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kaplyu po kaplyi puſcham, czurkom vlévam.* Eintröpffle, tropffenvveis eingieſſe. *Belé-tſepegetem.* Metaph. Inſtillare alicui pietatem. Cic. *Kőga polahko na pobožnoſzt vuchiti.* Einen die Frömmigkeit lehren. *Valakit Iſtenes életre tanitani.*

Inſtĭmŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Ovid. Vide *Inſtigo.*

Inſtinctus, ús, m. Sen. Vide *Inſtigatio.*

Inſtīpo, as, are, avi, atum. (Act.) Marcell. Emp. *V-tiſzkam, nuter gnyetem.* Hinein ſtopffe, feſt aufeinander ſtopffe. *Bé-ſzoritom, tömöm, bé-nyomom.*

Inſtĭpŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Plaut. *Obechem.* Verheiſſe. *Igérem, fogadok.* Inſtipulatus eſt viginti minas. Plaut. *Je obechal dvadeſzeti funtov.* Er hat zvanzig Pfund verſprochen. *Húſz fontot igért,*

Inſtĭta, æ, f. Horat. *Senſzke halye perém.* ſ. Gebram, e. Borten an einen Weiber-Rock. *Aſzſzonyi ruhán köntösön-való perém.*

Inſtĭtio, onis, f. Cic. *Poſztajanye.* Das ſtillſtehen. *Meg-állapodás, békével maradás.*

Inſiſto, as, are, &c. (Frequ.) Cæſ. *Guſztokratſze ſzuprot poſztavlyam.* Offt vvider ſtehe. *Ellene tuſakodom, fegyverrel ellent-bányok.*

Inſtitor, oris, m. Quint. *Terſecz, tergovecz,* peregr. *Krámar.* 2 propriè *Naſztojnik.* r. Kauffman, Kramer, Handler. 2. r. Wider-Steher, der Anhaltet. *Kalmár.* 2. *Ellene támadó, tuſakodó.*

Inſtĭtōrĭum, rii, n. Svet. *Stacziun, terſilnicza,* peregr. *duchán.* r. Kram-Laden. *Kalmárok boltja.*

Inſtitorius, a, um, Svet. *Terski, tergovni, tergovechki.* 2. *Naſzto nſzti.* Krameriſch. 2. Anhaltend. *Kalmári árúhoz-való.* 2. *Ellene tuſakodó, támadó.*

Inſtĭtrix, īcis, f. JCt. *Dekla meſzto Goſzpe v ſtaczúnu ſzedecha.* e. Magd ſo für ihre Frau in dem Kram-Laden ſizt. *Szolgáló leány a' ki az aſzſzonya helyet a' boltban árúl.*

Inſtĭtuo, is ere, ui, ūtum. (Act.) Cic. 1. *Kánim.* 2. *poſztavlyam, odredyujem.* 3. *navúcham, vuchim.* 4. *Pochinyam.* 1. Fürnehme. 2. Setze, Verordne. 3. Unterweiſe, lehre. 4. Anfange. 1. *Igyekezem, magamban felteſzem.* 2. *Szerzem,*

zem, rendelem. 3. *Oktatom, tanitom.* 4. *Kezdem.* Inſtituere in aliquem pœnam. Cic. *Poſztaviti kômu kaſtigu.* Einem eine Straff ſetzen. *Valakire bünteteſt rendelni.* Inſtituere hæredem: Cic. *Kôga za delnika odluchiti; vuchiniti.* Einen zu Erben ordnen, machen. *Valakit ôrôkôſſé tenni.* Aliquem literis Græcis inſtituere. Cic. *Kôga Gerchki govoriti vuchiti.* Einen in der Griechiſchen Sprach untervveiſen. *Valakit Gôrôg nyelvre tanitani.* Ubi vineæ inſtitui poſſunt. Cic. in Rullum. *Gdeſze Vinogradi poſztaviti, zaſzaditi mogu.* Wo mann die Weingarten anſetzen kan. *Ahol a' ſzôlôt ültetni lehet.* Sicut facere inſtituiſtis, benignè audiatis. Cic. pro Cluent. *Kakſzte chiniti pochéli, dobrovolyno poſzlubnete.* Wie ihr zuthun angefangen, höret an güttiglich *A mint elkezdettétek tſelekedni, jó kedvel hallgaſſátok.* Iter inſtituere. Cic. *Putuvati nakaniti.* Eine Reiſe vornehmen *útazni igyekezni.* Inſtituere amicitiam cum aliquo. Cic. *pro* inire, facere.

Inſtĭtūtio, onis. f. Quint. 1. *Nakanenye.* 2. *Naredyenye;* 3. *Navuchanye, vuchenye.* &c. Das Fürnehmen. 2 e. Anordnung. 3. e. Untervveiſung. 1. *Magában feltévés.* 2. *Rendelés.* 3. *Oktatás, tanitás.*

Inſtĭtūtor, oris, m. Firm. *Navuchitel, naredi-tel,* &c. r. Untervveiſer. Lehrer, Verordner. *Oktató, tanitó, rendelö.* &c.

Inſtĭtūtum, i, n. Quint. *Navada, obichaj.* 2. *Red, naredba, dopitanye.* 3. *Zapoved, poſztavlenye.* 4. *Nakanyenye.* 5. *Pochetek.* 1. e. Gevvohnheit. 2. e. Ordnung, Anſtalt. 3. s. Geſetz. 4. Das Fürnehmen. 5. r. Anfang. 1. *Szokás.* 2. *Rend, rendelés.* 3. *Parantsolat, törvény.* 4. *Magában feltévés.* 5. *Kezdet.* More, inſtitutóque majorum. Cic. *Po navadi ſztarejeh.* Nach Ælteren Gevvohnheit. *Az elöink ſzokáſa-ſzerént.* Abduci ab inſtituto ſuo. Cic. *Od nakanenya ſzvojega zaderſanomu biti.* Von ſeinem Fürnehmen abgehalten vverden. *Feltett ſzándékába meg-akadályoztatni.* Leges & inſtituta cognoſcere. Cic. *Naredbe y zapovedi zpoznati, y valuvati.* Die Anſtalt und Geſetzen bekennen. *A' törvényt, rendeléſt, és parantſolatot meg-iſmérni, vallani.* Ad hoc noſtrum inſtitutum illa nihil pertinent. Juven. *Na ove naſſe nakanenye ona nikaj nejdu, niti nepomagaju.* Jene Ding gehören zu unſeren Vorhaben nicht. *A' mi feltett ſzándékunkhoz azok nem tartoznak, nem illenek.* &c.

Inſto, as, are, ſtiti, ſtitum. (Neu.) Cic. *Naſzteim, Primárjam, marlivoſze derſim.* Dran-bin, anhalte, auf etvvas dringe, antreibe. *Rajta-vagyok, kénſzeritem.* Inſtare veſtigiis, Liv. *Kôga ſzledovati.* Einem auf dem Fuſs nachfolgen. *Követni valakit.*

Inſtrāgŭlum, i, n. Cato. *Poſztilek, pokrówecz* &c. *Za preſztiranye.* Allerley Decke, Streu, &c. *Lepel, lepedö, boritó* &c.

Inſtrātum, i, n. Ulp. *Idem.*

Inſtrēnuus, a, um. *Plaut.* Vid. *Imbellis, Timidus, Piger.*

Inſtrĕpo, is, ere, ui, itum. (Neu.) Virg. V. *Strepo.*

Inſtringo, is, ere, inxi, ictum. (Act.) Quint. *Jako, ali chverſzto viſem, ſztiſzkam.* Hart einbinde. *Igen meg-ſzoritom.*

Inſtructio, onis, f. Cic. *Naredenye, v-réd poſztavlyanye poſzpravlyanye.* e. Ausrüſtung. Zurüſtung, Ordnung *Keſzület, készités.* 2. *Navuchanye.* e. Untervveiſung. *Tanitás.*

Inſtructor, oris, m. Cic. *Nareditel, pripravitel, poſzpravitel.* r. Zubereiter. *Felkészitö.* 2. *Navuchitel.* r. Untervveiſer. *Tanitó.*

Inſtructus, ûs, m. Cic. V. *Apparatus.*

Inſtrūmentum, i, n. Cic. *Orudje, orudel'e.* 1. Handvvercks-Zeig, Werck-Zeig. *Eſzköz.* 2. Transl. V. *Subſidium, Auxilium.* Cic. 3. *Inſtrumenta litis* dicuntur ea *chirographa*, ſeu *tabulæ*, quibus lis inſtrui poteſt. *Quint.*

Inſtruo, is, ere, uxi, uctum (Act.) Cic. V. *Paro, Adorno, compono.* 2. & *propriè* Significat in aliqua re ſtruere, ædificare. V. *Struo, Ædifico.* 3. V. *Ordino, diſpono.* Terent. 4. V. *Doceo, Erudio.* Inſtruere ad omne officii munus. *Cic. de Senect.* Inſtruere locum inſidiis. Fraudes alicui inſtruere. *Liv.*

Inſvāſum, i, n. *Feſt.* Eſt color ſimilis luteo, qui fit ex fumoſo ſtillicidio.

Inſvāvis, is, *com,* ve, n. Cic. *Nevugoden, nepovolyen, netéchen, nelyubljen.* Unlieblich. unannehmlich. *Gyönyörüségtelen.*

Inſvāvĭtas, atis, f. Gell. *Nevugodnoſt.* e. Unannehmlichkeit. *Gyönyörüségtelenség.*

Insūbĭdè, *Adv.* Gell. V. *Improvisò.* 2. alii exponunt: *Invenuſtè, Ruſticè.*

Insūbĭdus, a, um. Gell. V. *Improviſus.* 2. alii exponunt: *Invenuſtus, Ruſticus, truculentus, durus.*

Inſucco, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Szochno chinim, vlagu dodájem, primáchem.* Befeuchtige, ſafftig mache, benetze. *Megkenem.*

Inſvēfācio, Cæſ. Vid. *Aſſvefacio.*

Inſveſco, is, ere, ēvi, ētum, (Neu.) Liv. V. *Aſſveſco.* Inſvevit fallere patrem. Terent. *Navadilſzeje Oteza vkanyuvati.* Er iſt ge-

vvohnt

vvohnt den Vatter zu betrügen. *Szokásba vette az attyát meg-tſalni.* Hoc Pater me inſvevit. Horat. *K-tomu me je Otecz navadil, privchil.* Der Vatter hat mir dieſes gevvohnt. *Arra ſzoktatott az atyám.* Inſveſcere alicui rei. *Tacit.* 2. *Paſſivè.* Sic inſveſci debent. *Colum. l. 11. c. 3.*

Inſvētè *Adv.* Gel. Aurel. *Nenavadno, neobichno.* Ungevvöhnlich. *Szokatlanúl.*

Inſvētūdo, ĭnis, f. Spart. *Nenavada, nenavadnoſzt, neobichaj.* e. Ungevvohnheit. *Szokatlanság.*

Inſvētus, a, um. Cic. *Nenavadyen, nenavaden, nenavuchen, neobichen.* Ungevvohnt. *Szokatlan.*

Inſufficient, entis, *om.* JCt. *Nezadovolyen, nezadoſzta.* Nicht genug, ungenugſam. *Nem elegendő.*

Inſufficientia, æ, f. Tertull. *Nezadovolynoſzt.* e. Ungenugſamkeit. *Nem elegendőség.*

Inſufflātio, onis, f. Hier. *Podpuhavanye, nutter puhnenye.* e. Anblaſung, Einblaſung. *Bé-fúvás, Fel-fúvás.* 2. Transl. Vid. *Inſtigatio.*

Insūla, æ, Cic. *Medyimorje, kotár z-vodami okolo y okolo obſztert.* e. Inſul, Engelland, s. Land mit Waſſer umgeben. *Sziget, vizzel környül-vett tartomány.* 2. Metaph. *Hiſa naſzamom od drugeh bis razdelena ſztojecha*, ità *Vitruv. Suet.* Ein freyſtehendes Haus, daran kein angebaut. *Egyedül-való ház, magános ház.*

Insūlānus, a, um, & Insūlāris, is, *com.* re, n. Plin. *Medyimorſzki, med-vodni.* Zu einer Inſul gehörig. *Szigetbéli, ſzigeti.*

Insūlārius, rii, m. Pompon. *Megyimorchan*, 2. *Glavár y chuvár Medyimorja*, 3. *Vu hiſi na ſzamom ſztanovnik.* Ein Inſulaner, 2. Uber die Inſul Vervvalter, Hieter der Inſul, 3. Ein Hauſs-Vogt, ſo in freyſtehenden Hauſs vvohnet, daran kein angebaut. 1. *Szigetben-lakó, ſzigetből-való*, 2. *Szigetnek gondviſelője, tiſztje*, 3. *Magános házban-lakó.*

Insūlātus, a, um, Apul. *Medyimorjom vuchinyen.* Zu einer Inſul gemacht. *Szigetté lett.*

Insūlenſis, is, *com.* ſe, n. Solin. Vide. *Inſulanus.*

Insūlōſus, a, um, Ammian. *Medyimorjen, pun medyimorja.* Voll Inſuln. *Szigetekkel teli.*

Inſulsè, *Adv.* Cic. *Neſzlano, netechno.* 2. Metaph. *Neprikladno, neugodno, neprilichno, nedeſztojno, nevpretno.* Ungeſalzen, ungeſchmackt. 2. *Metaph.* Unbequem, unartlich, unangenehm, ungeſchickt. *Sótalanúl, izetlenül.* 2. Metaph. *Ostobáúl, Diſztelenül.*

Inſulsĭtas, atis, f. Cic. *Netechnoſzt, netek, neſzlanocha, neſzlanoſzt.* 2. Metaph. *Neprikladnoſzt, neugodnoſzt, nevpretnoſzt.* e. Ungeſalzenheit, r. ungeſchmack. 2. *Metaph.* e. Unbequemigkeit, e. Unannehmlichkeit, Grobheit, Unartigkeit, Ungeſchicklichkeit. 1. *Sótalanság, izetlenség*, 2. Metaph. *Oſtobaság, diſztenlenség.*

Inſulſus, a, um: Inſulſiſſimus, Plaut. *Neſzlan, netechen.* 2. Metaph. *Neprikladen, neprilichen, neugoden, nedvorjanſzki, muzki.* 1. Ungeſalzen, ungeſchmackt, 2. *Metaph.* Ungeſchickt, ungereimbt, thöricht, bäuriſch. 1. *Sótalan, izetlen*, 2. *Oſtoba, goromba.* Aliquem operâ ſuâ ex inſulſo, ſalſum facere: Plaut. *Iz koga neprikladnoga, kaj dobra y prikladnoga vuchiniti.* Aus einem Ungeſchickten etvvas geſchicktes und rechts machen. *Alkalmatlanból alkalmatoſt tſinálni.*

Inſultātio, onis, f. Quint. Vide. *Exagitatio, inſectatio.*

Inſultātōriè, *Adv.* *Poſpotajuch, oſzmehavajuch.* Spöttiſch, höhniſch. *Fel-ingerelve, boſzſzontva.*

Inſulto, as, are, avi, atum, (Frequ. à *Neu.* Inſilio, lui, ultum.) Cic. 1. *Naſzkakujem*; 2. *Iz drugaga norcza delam, poſpotavamſze, oſzmehavam.* Mit ungeſtüme Springe, 2. Spotte, poche, trotte. *Rajta-tapodok*, 2. *Boſzſzontom, Ingerlem.*

Inſultūra, æ, f. Plaut. *Naſzkakanye, Goreſzkochenye.* e. Hinaufſpringung. *Rajta-tapodás*, 2. *Oſzmehavanye, draſenye, zpotnaſſanye.* e. Verſpottung, Vorvverffung. *Ingerkedés, boſzſzontás.* Synon. *Inſultatio, Exagitatio, Inſectatio, divexatio.*

Inſum, Ĭnes, eſſe, fui, (Neu. Defect.) Terent. *Vu chem jeſzem, z-nutraſzem.* Ich bin in etvvas, darinnen bin. *Benne-vagyok.* Spes nobis ineſt. *Plaut. pro* ſperamus. *Ufſamoſze.* Wir hoffen. *Vagyon reménységünk.* In ſumma: Cic. *Vu zavjetju, z-jednum rechjum.* In allen, in der Summ, mit einem Wort. *Summa ſzerint, röviden.*

Insūmo, is, ere, umſi, *vel* umpſi; umtum, *vel* umptum, (Act.) Cic. Vide *Impendo, expendo.* Inſumere operam. Cic. *pro* Strenuè laborare, agere.

Inſuo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Liv. *Vuſzivam,*

vam, nuter s'ivam, naßvávam. Einnähe. *Bell-varrom, Bivarrom.*

Insüper, *Conjunct.* Cic. *Zverbu-toga, k-tomu, nato, izvuſſe, veche.* Uber dieſes, ferner, darüber, über das. *Annak felette, azon-felyül.* 2. pro *deinceps.* Sveton. *Odſzebdib, napotlam, odſze, & nápridak.* Hernachmahls. *Ennekutánna.* Inſuper habere aliquid. Gell. *Kaj za malo, ali za nikaj derſati.* Etvvas vvenig *oder* gar nicht achten. *Valakit kitſinyre* vagy *ſemmire tartani.*

Insüpĕrābilis, is, *com.* le, n. Plin. Vide *Invincibilis.*

Insüpĕrhăbeo, es, ere, ăbui, ĭtum, [Act.] Apul. *Za malo, ali za nikaj kōga derſim.* Einen vor gering *oder* nichts halte. *Valakit kevésre* vagy *ſemmire tartok.*

Inſurgo, is, ere, exi, ectum, [Neut.] Quint. *Podiſemſze, gore ſztaiem, zdiſemſze,* 2. *Szuprotſztajem.* Aufſtehe. 2. Mich vvider einen ſetze, empöre, erhebe. *Felkelek,* 2. *Reá-támadok.*

Inſuſceptus, a, um, Ovid. *Nepriet.* Nicht aufgenommen. *Fel nem vétetett.*

Inſuſtentābilis, is, *com.* le, n. Lact. Vide Intolerabilis.

Insūſurro, as, are, avi, atum, (Neu.) Sen. *Priſſeptyujem, naſſeptyujem, naſſeptávam, tiho na vubo govorim.* In das Ohr blaſe, in das Ohr ſage. *Fülibe-ſuttogom, Fúvom, ſúgom.*

Insūſurrātio, onis, f. *Naſſeptanye, priſſeptanye.* In das Ohr blaſen, ſagen. *Fülbe-ſuttogás, ſúgás.*

Insūſurrātor, oris, m. *Naſſeptavecz, priſſeptavecz.* In das Ohr Einblaſer, Einſager. *Suttogó, fülébe-ſúgó.*

Insūſurrātrix, icis, f. *Naſſeptavicza, priſſeptavicza, koja kaj na vubo povéda.* c. In das Ohr Einblaſerin, Einſprecherin. *Fülbe-ſúgóné, ſuttogóné.*

Intābeſco, is, ere, ăbui, (*Ireh: à* tabeo.) Colum. *V-ſzuſſamſze, ginem.* Eintrockne, ſchvvinde, verdorre. *Elporhadok, bétzárradok.*

Intactilis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nedotekliv.* Unberührlich, unbegreifflich. *Illetbetetlen, nem illetbetö.*

Intactus, ûs, m. Lucr. *Nedotik, vetik.* c. Unberührung. *Nem illetett.*

Intactus, a, um, Liv. *Nedotetnyen.* Unberührt. *Illetlen, ép.*

Intāmĭnātus, a, um, *Horat.* Vide *Immaculatus.*

In tantum, in quantum: Eātĕnus, Quātĕnus. Senec. *Tuliko. kuliko: sidtuliko; da.* So viel; als. *Annyira, annyiban.*

Intectus, a, um, Tacit. *Nepokrit, nepokriven, neodet, neodeven.* Unbedeckt. *Bé-nem fedetett.*

Intĕgellus, a, um, (Diminut. ab *Integer.*) Cic. *Priczel, nedotekvyen.* ich Catull. 2. *Zdrav.* Sic. *Cicero.* Gantz, unberührt, 2. Geſund. *Egéſz, ép.* 2. *Egéſzséges* &c. V d. *Integer.*

Intĕger, tĕgra, tĕgrum: Cic. 1. Cæl. Gantz. *Egéſz.* Integer ævi homo. *pro eo*, cui ætas eſt integra, non imminuta. *Ita Ennius* de Diis utpote immortalibus. 2. *Neoſzkrunyen, nevtepen, nedoteknyen, chiſzt.* Unverſehrt, Unbefleckt, Unverletzt, Rein, Unberührt. *Tiſztaſéges, ép.* Synon. *Immăcŭlātus, Intāmĭnātus, Intĕmĕrātus, Impollūtus, Incorruptus, Inviŏlātus, Intactus, Pūrus.* Integra Virgo. Plaut. *Nevtepena, nedoteknyena, neoſzkrunyena Divojka.* Eine unberührte reine Jungfrau. *Tiſztaſéges ſzüz.* 3. *pro* Sanus, Fortis, Vegetus, Validus, Incolumis, Robuſtus. *Ják, gyegyeren, zdrav.* Starck, Friſch, Geſund. *Erös, egéſzséges.* Quum crebrò integri defeſſis ſuccederent. Cæſ. *kadabi guſztokrat jáki, y zdravi, na meſzto ſlabeh y trúdneh dohajali.* Als zum öfftern friſche und geſundte, die ſchvvachen und ermüdeten ablöſeten. *Mikor gyakran az épek és egéſzségeſek, a' meg-fáradtak és erötlenek helljet állananak.* 4. *pro* Juſtus, Rectus, Sincerus, honeſtus, Ingenuus. *Pravichen, dricheen, vérli, poſten.* Gerechtig, Recht, Rechtſchaffen, Aufrichtig, ehrlich, ehrſam. *Igaſz, jeles.* Vir integer. Cic. *Pravi y vérli chlovek.* Ein rechtſchaffener Mann. *Jeles és derekas ember.* 5. *pro* Liber, ſui juris. *Szloboden, ſzlobodno-volyen.* Frey, Freyvvilig. *Szabados, ſzabad akarattú.* Aliquid alicui integrum eſſe. Cic. *Kaj kōmu ſzlobodno biti ali chiniti: ſzlobodnomu biti.* Freye Hand, *oder* die Freyheit haben etvvas zuthun: Frey ſeyn. *Valakinek valamire Szabadſága lenni.* 6. *pro* habens poteſtatem *Oblaſzt imajuchi.* Gevvaldt habend. *Tehetséges.* Integrum mihi eſt ſuſcipere. Cic. *Imam oblaſzt prijeti.* Ich habe die Gevvaldt aufzunehmen. *Vagyon tehetségem ſzvenni.* 7. *pro* Sobrius, temperans. *Treżen, Merluchliv.* Niechter, Mäſſig. *Józan, Mértékletes.* Multò plura evenirent, ſi ad quietem integri iremus; nunc onuſti cibô & vinô &c. Cic. *Vnogo bi nam vech doſslo y pribiljalo, dabi na pokoj treżni iſsli; ſzada pak napunyeni z-jeſztvinami y z-vinom, &c.* Es möchte uns vveit mehr zukommen, vvan vvir uns zu der

Ruh

Ruh niechter begebeten; jezt aber mit Speiſen und Wein beladen. &c. *Sokkal több jók reánk jőnének há az alirváſra józanon mennénk: Moſt pedig étkekkel és borral teli, &c.* 8. *pro* Nulli parti adhærens, ad neutram partem declinans. *Z-nijednum ſztránum nederſechi*: ali: *Niti na jednu, niti na drugu ſztrán nagnyen.* Mit keiner Seiten mehr haltend: *oder:* Weder auf eine, vveder auf die andere Seiten mehr geneigt. *Egy reſzre ſem hajlandó.* 9. In integrum aliquid reſtituere. Cic. *Kaj zopet vu dober*: ali: *vu pervi ſztaliſſi poſztaviti.* Etvvas vvieder gut machen: *oder:* Etvvas in vorigen Stand ſezen. *Valamit a' régi és jó állapotjára iſmég viſzſza-hozni.* 10. Res adhuc eſt integra: *vel:* Res adhuc in integro eſt. Cic. *Joſche je vréme, joſche nikaj ni zamudyeno*: ali: *Dugovanye je joſche dobro, y vu dobrom ſztaliſſu*: ali: *Dugovanye kakvo joſs ni zdvojeno.* Es iſt noch Zeit, Es iſt nichts verſäumet: *oder* Es iſt noch die Sache gut, und in guten Stand: *oder:* die Sache iſt noch nicht verzvveiflet. *Még elég ideje vagyon, Még ſemmi el-nem veſzett*: vagy: *Még az dolog jó állapotjában vagyon*: vagy: *Még vagyon reménység felőle.* 11. Integer à debitis. Curt. *Próſzt od dugov.* Frey von Schulden. *Az adóſſágoktól ſzabad.* 12. Mihi non eſt integrum hoc facere. Cic. *pro* non licet, prohibeor, non audeo. *Neſmem*, ali: *prepovedano mi je to vuchiniti.* Ich darff nicht: *oder* Es iſt mir verbothen dieſes zu thun. *Nem merem*; vagy *meg-tiltatott nékem hogy azt ne tſelekedjem.* Integra ætate eſſe. Cic. *pro* optimæ: *vel:* vegetæ ætatis eſſe. *Vu najbolſſoj dobe biti.* In ſeinem beſten Alter: *oder*: in der Blühte des Alters ſeyn. *Életének leg-jobb idejében lenni.* Integri ſensûs homo. Cic. *Zdravoga razuma chlovek.* Menſch einer geſunden Vernufft. *Ember kinek helyén vagyon az elméje.* Ab integro. *Virg.* de integro. *Adv.* Cic. *pro* De nuò, rurſus, iterum. Ad N. 1. 2. 3. & 4. Spectantes *Uſus:* Cùm eſſet exemplum innocentiæ, quo nemo integrior, nemo Sanctior: vitæ innocentiſſimæ, integerrimæ. Dum exiſtimatio, valetudo eſt integra. Integerrimas gentes, florentes ac integros hoſtes devicit. *Ad N. 5. 6. 10. &c.* Si mihi integra omnia & libera eſſent. Hæc re adhuc integra feceram. Viderint, quibus integrum eſt. Rem ad meum reditum integram eſſe juſſi. Rem integram ad Senatum referam. *Horat.* Vulnere intacti, nuſquam antè libatis viribus, integri, Vigentésque cum feſſis pugnárunt. Integros milites defatigatis ſufficere *pro* ſubſtituere. Eâ victoriâ, quam integri de hoſte retulimus, Imperium incolume, Sarta tecta Reſp. manſit. Integro & florente exercitu, integram (*id eſt:* plenam) Victoriam retulit. Integris adhuc bellatorum viribus, hoſtis in triumphum ductus eſt. Recipe me Integrum diſcipulum: *id eſt:* rudem, & nihil penitùs ſcientem.

Intĕgo, is, ere, exi, ectum. [Act.] Liv. Vid. *Tego.* Integebatur porticus lignis. Cæſ. 2. bel. Civ. *Fetaliſche, zbodaliſche priſztrehſſe z-drevom je pokrito bilo.* Der Spazier-Gang vvare mit Holtz bedeckt. *Fával vala bé-fedve a' tornátz.*

Intĕgraſco, is, ere, (Inch.) Terent. *Pochinyam pak krépoſzt dobivati, k-moche dohajati, zdrav y gyegyeren biti.* Ich fange an die Kräfften zu überkommen; friſch und geſund zu vverden. *Meg-újúlok, épűlök.* Synon. *Integror, inſtaurer, ab integro redeo, ad priorem ſtatum me repono.*

Intĕgrātio, onis, f. *Czélo-v-chinyenye, popravlyanye, ponovlenye.* e. Ergänzung, Verneurung. *Meg-újitás.*

Intĕgrātor, oris. m. *Czélo-vchinitel, popravitel, ponovitel.* r. Ergäntzer, Erneuerer. *Meg-újitó.*

Intĕgrātrix, īcis, f. *Popraviteliçza, ponoviteliçza.* e. Ergäntzerin, Erneuerin. *Meg-újitóné.*

Integrè *Adv.* Cic. 1. *Czélo.* 2. *Pravichno, iſztinito, verno, pravo.* 3. *Chiſzto, neoſzkrunyeno, zevtepeno.* 1. Gäntzlich. 2. Redlich, recht, aufrichtig. 3. Rein, keuſch, unverlezt, unverſehrt. *1. Egéſzen. 2. Igazán, helyeſen. 3. Tiſzteſſegeſen, tiſztan, ſzüzen.* &c. V. *Integer.*

Integritas, atis, f. Cic. 1. *Czelócha, punocha,* 2. *Iſztinitoſzt, pravdenoſzt, Pravednoſzt, pravichnoſzt,* 3. *Chiſztócha, nevtepenoſzt, neoſzkrunyenoſzt, nebludnoſzt.* 4. *Zdravje, jakoſzt.* &c. 1. e. Gäntzlichkeit. 2. e. Redlichkeit, Gerechtigkeit, Aufrichtigkeit. 3. e. Reinigkeit, Unverſehrtheit. 4. e. Geſundheit, Kräfftigheit. *1. épség. 2. Igazság, helyjeség. 3. Tiſzteſség, tiſztaság, Fertelmetlenség. 4. Egeſzség.* &c. Vid. *Integer.*

Intĕgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Czélo chinim, z-novich pochinyam, ponavlyam.* Gantz mache, von vorn anfange, vvider-hole, erneuere. *Meg-újitom, egéſzitem, elkezdem újitani.* 2. Vid. *Recreo, refocillo.*

Intĕgŭmentum, ti, n. Cic. *Pokrivalo, odevalo.* e. Decke. *Fedél, Lepel, Lepedő.* Integumenta vitiorum quærere. Cic. *pro* vitia tegere, excuſare.

Intel-

Intellectio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Razmenye.* e. Verſtehung. *értelmeſſég*, *értelem.*

Intellector, oris, m. Auguſt. *Razumlivecz*, *koj kaj razme.* Der vvas verſtehet. *értő.*

Intellectuālis, is, *com.* le, n. *Razumliv.* Verſtändlich. *érteni-való*, *értelembez-való.*

Intellectuālĭtas, atis, f. Tertull. *Razumlivoſzt.* e. Verſtändigkeit. *értelmeſſég.*

Intellectus, ûs, m. Quint. *Razum.* r. Verſtand. *értelem.*

Intellexem, es, et: *pro* Intellexiſſem, es, et. *Plaut.*

Intellextin? *pro* Intellexiſtine? Terent. *Jeſzili razmel?* Haſt du es verſtanden? *Megértetted?*

Intellĭgenter, *Adv.* Cic. *Razumno.* Verſtändlich. *értelmeſen.*

Intellĭgentia, æ, f. Cic. *Razumnoſzt*, *razmenye.* e. Verſtandigkeit, r. Verſtand. *értelem.*

Intellĭgĭbĭlis, is, *com.* le, n. Macrob. *Razumliv*, *kajſze z-razumom preſzéchi more.* Verſtändlich. *Meg-érthető.*

Intelligibilĭtĕr, *Adv.* Intelligibiliùs. *Idem.* Vide *Intelligenter.*

Intelligo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. *Razmem*, *razumem.* Verſtehe. *értem.* Synon. *Cognoſco*, *mente percipio*, *penetro*, *aſſequor.* Ex quo uno cætera facilè intelligetis. Cic. pro *Aſſequemini &c.*

Intĕmĕrandus, a, um, Valer. Flac. *Neoſzkrunlyiv*, *neoteplio*, *nezamerlyiv.* Das da nicht muſs befleckt vverden. *Nem fertezetetendő*, *nem rútitandó*, 2. *Nevradliv*, *nezbantuvan.* Nicht zu beleydigen. *Megnem bántandó.*

Intĕmĕrātus, a, um, Virg. *Neoſzkrunyen.* Unbefleckt. *Fertezetetlen*, *rútitatlan.*

Intempĕrans, antis, *om.* Cic. *Nemertuchliv*, *Nemertuchen.* Unmäſſig. *Mértékletlen.* Synon. *Immoderatus*, *incontinens*, *ſenſibus indulgens & frenos laxans*, *immodicus*, *Voluptatibus ſerviens.*

Intemperanter, & Intemperatè *Adv.* Cic. *Nemertuchlivo*, *nemertuchno*, *neobichno.* Unmäſſiglich, ohne Maſs, ohne Beſcheydenheit. *Mértékletlenül.* Intemperantiùs: *Cic.* Intemperantiſſimè: *Apul.* Synon. *Immodicè*, *immoderatè.*

Intempĕrantia, æ, f. Cic. *Nemertuchlivoſzt*, *nemertuchnoſzt*, *nezderzlivoſzt*, *chuтenyapuſchenoſzt.* e. Unmäſſigkeit, Unenthaltung, Sinn-Auslaſſenheit. *Mértékletlenség.* Sic dicitur: Intemperantia animi, ſenſuum: Intemperantia in victu &c. *pro* Incontinentia.

Intempĕrātus, a, um. *Comp.* Intemperatior, *Superl.* Intemperatiſſimus. *Cic.* Vid. *Intemperans.*

Intempĕriæ, arum, f. *plur.* (*ab obſol. ſing.* Intemperia, æ, f.) Vocabantur *Deæ*, quibus gentiles vim nocendi, & per intemperantiam ſæviendi poteſtatem attribuebant. Has Cato *de re ruſt. c. 141.* facto ſacrificio propulſari jubet. *Hudi vrazhi duhi.* Die böſe Plag Geiſter, Wüt Geiſter, Furien. *Gonoſz lelkek.* Larvæ hunc atque intemperiæ agitant Senem. *Plaut.* 2. *Zla vremena*, *zburkanye zraka.* Böſe Wetter, s. Ungevvitter. *Rút idők*, ità Cato. 3. *Poſzli*, *opravki.* e. Verrichtungen, Geſchäffte. *Nagy és nehéz dolgok.* ità *Aul. Gell.*

Intempĕries, ĕi, f. Cic. 1. *propriè* de Cœlo, Aëre &c. dicitur, quum *Aër* eſt immoderatè Calidus *aut* frigidus, humidus *vel* ſiccus. Intemperies Cœli. Liv. *Zburkanye zraka.* e. Unmäſſigkeit der Lufft. *égnek háborítáſa.* 2. Vid. *Intemperantia.*

Intempeſtas, atis, f. Plin. *Hman*, *zlo vréme.* Schlecht Wetter, s. Ungevvitter. *Háborús idő.*

Intempeſtīvè, *Adv.* Cic. *Neodobno*, *zvan dobe*, *zvan vremena*, *neprilichno.* Unzeitig, zur Unzeit, unbequem, ungelegen. *Alkalmatlanul.*

Intempeſtīvĭtas, atis, f. Aul. Gell. *Nedoba.* e. Unzeitigkeit. *Alkalmatlanság.*

Intempeſtīvus, a, um, Cic. *Neodobni*, *zvan dobe*, *zvan vremena*, *neprilichen*, *nenareden.* Unzeitig, ungelegen. *Alkalmatlan.*

Intempeſtus, a, um, *Cic.* 1. idem ac *Intempeſtivus.* 2. Intempeſta nox, *Tiha noch*, *mirna noch*: *Vréme okolo pol nochi.* Die ſtille Nacht-Zeit, beyläuffig der Mitternacht. *Nyúgadalmas éjtzaka*: *késő és ſetét éjtzaka*, *éjfél.*

Intempŏrālis, is, *com.* le, n. *Prud.* Vide *Intempeſtivus.*

Intendo, is, ere, endi, entum, & enſum, (Act.) Cic. 1. *Napinyem*, *natéſem.* Spanne, ausſpanne, anſpanne, ausdehne, ausſtrecke, auseinander ziehe, ausbreite. *Kiterjeſztem*, *kifeſzitem.* Intendere arcum. Cic. *Nategnuti*, *napéti luk.* Ein Handbogen anſpannen. *A' kéz-ívat meg-húzni.* Tabernacula intendere Cic. *Satore podignuti y razpreſztréti.* Zelten ausſpannen *oder* aufſchlagen, &c. *Synon.* Vehementer tendo, extendo, diduco. 2. Metaph.

 Kánim,

Kánim, naperrosſzi kaj jemlyem, miſslim. Gedencke, mir fürnehme, Vorhaben habe. *Igyekezem.* Fugam intendere. Curt. *pro* meditari. *Béſati nakaniti ali miſsliti.* Gedencken die Flucht zu nehmen. *Futásról gondolkozni.* 3. *Marlivo pázim, pazku ali ſzkérb imam.* Embſig mercke, auf etvvas genauer acht gebe. *Figyelmezek, reá-hal-gatok.* Rei alicui propiùs intendere animum, *pro* Adjicere, applicare. Solin. *Na kakvo dugovanye marlivo paziti.* Auf ein Ding genauer mercken. *Valamire ſzorgalmatoſan figyelmezni: Elméjét igen reá-vetni.* Animum in aliquid intendere. *Solin.* Item: Re aliqua animum intendere. *Cic.* pro *totù ingenii viribus in aliquid incumbere.* Quæro, non quibus intendam rebus animum, ſed quibus relaxem. *Cic. in Hortenſio.* 4. Intendo, *vel* Actionem intendo, *ſumitur pro* Ago. *ità Cic.* 5. pro *Augeo*: ità Plin. *Sic dicimus:* Curas, ſolicitudines, dolores &c. intendi: *pro* augeri creſcere. 6. Intendere alicui actionem perduellionis. Cic. *pro* Accuſare aliquem reum eſſe perduellionis.

Intenſio, onis, f. Cic. 1. *Nategnenye, napinyanye.* 2. *Povekſſanye.* Das Spannen, 2. e. Vermehrung. 1. *Kifeſzités, kiterjeſztés.* 2. *öregbités.* ità uſus.

Intentè, *Adv.* Intentiùs: *Liv.* Intentiſſimè: Lamprid. *Marlivo, Pazecb, z-terſzenyem.* Fleiſſig, aufmerckſam, bedachtſam, ernſtlich. *Figyelmeteſen, ſzorgalmatoſan.*

Intentio, onis, f. & Intentus, us, m. Cic. *Nakanenye.* 2. *Nategnenye, napinanye,* 3. *Terſzenye,* 4. *Povekſſavanye.* ità Aul. Gell. 1. Vorhaben, e. Meynung, Abſicht, s. Abſehen. 2. Das Spannen, 3. e. Anvvendung, f. Fleiſs, 4. e. Vermehrung, Erhebung, Erhöhung einer Sache. *Igyekezet,* 2. *Kifeſzités, Kiterjeſztés,* 3. *Akarat,* 4. *öregbités.* Atque ſic fert *uſus.*

Intento, as, are, avi, atum, (Act. Frequ. *ab intendo*) Cic. *Nagrúſamſze, grozimſze.* Dräue, ſchröcke, vvieder einen etvvas habe. *Fenyegetdegelem, Fenyegetem.* 2. Variè ſumitur: *v. g.* Intentare alicui mortem. Virg. *Kôga nakaniti, buteti vumoriti.* Einen vvollen umbringen. *Valakit halállal ijeſzteni.* Intentare manus alicui (*vel* in aliquem) Liv. *Kôga z-rukami zgrabiti, popaſzti, vloviti, zbiti.* Einen mit Handen ergreiffen, anfahren: die Hände an einen legen. *Valakit kizzel meg-kapni, fogni: vagy: Valakira kezét felhúzni.*

Synon. *Injicere alicui manus.* Vid. *Injicio.* 3. Vid. *Tento, Experior.* ità *Liv.* 4. Alicui aliquid intentare. *Cic. id eſt:* Adversùs aliquem aliquid moliri, ſuſcipere efficiendum. *Szuprot kômu kaj nakaniti, iskati.* Wider einen etvvas ſchmieden, *oder* vorzunehmen trachten. *Valakire valamit igyekezni tſelekedni.*

Intentus, a, um, Cic. 1. *Napet, nategnyen,* 2. *Pazlив. pazecbi,* 3. *Marliv.* Geſpannt, angezogen, 2. Merckend, acht gebend, 3. Fleiſſig. 1. *Kiterjeſztetett, kifeſzitetett.* 2. *Figyelmetes, Reá-Vigyázó,* 3. *Szorgalmatos, ferény.*

Intentus, ûs, m. Cic. V. *Intentio. N.* 2.

Intĕpĕo, es, ēre, ēpui, (Neu.) *Propert.* Intĕpeſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Mlacben bivam* Laulicht vverde. *Meg-kezdek hûlni.* Synon. *Incaleſco, tèpidus fio.* 2. Ab oppoſito Vid. *Refrigeo & Refrigeſco.*

Intĕr, *prapos.* cum *Accuſat.* Cic. *Med, Medyu, medy, opſzred.* Zvviſchen. *Között, között.* 2. Accipitur etiam pro *In, poſt, invicem, mutuò, ſub.* Cic. Virg. *Dii inter ſe diligunt.* &c.

Intĕralbĭco, as, are, avi, atum, [Neu.] Plin. *Med drugemiſze belim.* Zvviſchen anderen vveiſlicht herfür ſcheine. *Közöſleg fejéreſedem.*

Intĕramnus, a, um, & Intĕramnis, is, *com.* ne, n. JCt. *Med vodami ſztojecbi.* Zvviſchen Waſſeren liegend. *Víz-között fekvő-való, lakó.*

Intĕrānĕa, eorum, n. *plur.* Cic. Vid. *Inteſtinum.*

Intĕrāreſco, is, ere, ārui. (Inch.) Cic. *Synon. penitùs areſco, aridus fio, exareſco, exareo, exareſco.* &c *Zvoſzemaſze ſzuſim, ſzehnem, zeſzuſamſze.* Gar verdorre, vertrockne. *Egéſzen elapadok, kiſzáradok.*

Intĕrātim, *Adv.* (*obſol.*) pro *Interea:* Feſt.

Intĕrbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum, [Neut.] Plaut. *Vſze izpiam.* Gar austrincke. *Mind megiſzom, mind kiiſzom.*

Interbīto, as, are, avi, atum, (Frequ. *ab eo, is*) Plaut. *Med-dohadyam, nad do hajam.* Darzvviſchen komme. *Közikbe-megyek,* 2. V. *Pereo.* Plaut.

Interblandior, iris, īri, ītus ſum, (Depon.) Auguſt. *Z-klm,* ali *poleg cheſzaſze priliſávam.* Darbey ſchmeichle. *Valaki körül hizelkedem.*

Intercălāris, is, *com.* re, n. *Cic.* Intercălārius, a, um, Liv. *Preſztupni, medſztupni, naddohajajuchi, med-dohajajuchi.* Eingeſchaltet

tet, darzvviſchen kommend. *Kőzibe-tehető, ſzámlálható, vethető.* Intercalaris verſus, Virg. *Med poſztavlena peſzem, ali rèd.* Darzvviſchen geſetzter Vers. *Kőzbe-tétetett vers.*

Intercălārium, rii, n. Cic. *Vrème med vremenom preſztupnem, vrème med-ſztupno.* e. Zeit ſo zvviſchen eingeſetzt vvird. *Kőzbe-vetett idő.*

Intercălātio, onis, f. Macrob. *Medpoſztavlyanye, kada najmre jeden dan chefs vſzako cheterto leto vu meſzeczu ſzvéchnu imajuchemu dnevov 28. pridájeſze jeden, iliti 29.* Das darzvviſchen ſetzen, vvann nemlich ein Tag alle 4. Jahr in dem Februario mit eingeſchaltet vvird, das, da er ſonſt 28. er als dann 29. Täg bekommt. *Egy napnak kőzbe-vetése: ugy mint, mikor minden négy eſztendő-múlva Boldog aſzſzony havába, mellynek 28. napja vagyon, egy nap kőzbe-vettetik, és úgy 29. napja léſzen.*

Intercălātio Epactarum. *Zoveſze, kadaſze k-navadnem 12. meſzeczom jednoga leta, trinaiſzti pridaje.* Intercalatio epactarum: Wird genennet, vvann zu denen ordentlichen zvvölff Monathen des Jahrs, der dreyzehende hinzu geſetzt vvird. Intercalatio epactarum: *Hivattatik, mikor az eſztendőnek kőzőnséges tizenkét hólnapjahoz tizen harmadik ſzámláltatik.* Ità Aſtronomi.

Intercălātor dies, *vel* Intercălāris dies: Macrob. *Preſztupni, ali Medſztupni dan.* 1. Schalt-Tag. *Kőzibe-ſzámláltatott nap.*

Intercălo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Medpoſztavlyam vrème preſztupno, 2. Odláchim.* ità *Livius.* Zvviſchen einſetze, einſchalte, einen Schalttag, oder Zeit einſchiebe, 2. Etvvas auffſchiebe. *Kőzibe-vetem á napot, 2. Halogatom.*

Intercăpēdinātus, a, um. *Martial. Capell.* à ſequenti: *Med vremenom, ali med doojem meſztom poſztavlyen.* Zvviſchen zvveyen Zeiten *oder* Orten geſetzt, gelegen. *Kèt idő vagy hely-kőzőtt tétetett.*

Intercăpēdo, ĭnis, f. *Cic.* 1. Intercapedo temporis: *Med-vremenye, ſzredina med doojem proſſaſztnem vremenu.* 2. Intercapedo loci: *Medmeſztje: Duſina, Sirina ſzredine med doojem razluchenem meſztu.* 1. Die darzvviſchen lauffende Zeit, 2. Die Weite, Länge, zvviſchen zvveyen Oerteren, Dingen. *Időnek két idő-kőzőtt vetéſe, 2. Kőz-kőz hely.*

Intercēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.) Cic. 1. *Med-dohajam:* ali: *Med-dohadyam: Med-poſztavlyen jeſzem.* Darzvviſchen komme, darzvviſchen lige, *oder* geſetzt bin. *Kőzibe-jútok.* Synon. *Intervenio, interponor, interjaceo, inter duo medius ſum.* Vix Annus intercesserat. *Cic.* L. 2. de Orat. *Komaj je jedno leto med-temtoga preſlo: iliti: Jedno ſzamo leto je med-tèm poſztavlyeno bilo.* Es iſt kaum ein einziges Jahr unterdeſſen vorbey, *oder* darzvviſchen verfloſſen &c. Inter eos Sylvæ intercedebant; *id eſt:* interjacebant. *Caſ.* Si nulla ægritudo huic gaudio intercesſerit: *id eſt:* intervenerit: *vel* ſi nulla ægritudo hoc gaudium turbaverit. *ità* Terent. 2. *Med-poſztavlyamſze; za drugoga ſze jemlyem, zaveſujem; za drugoga veru dájem, porok bivam.* Für einen gut ſtehe, mich verbinde, Bürg vverde. *Kőzben-járok.* Synon. *Spondeo, fidejubeo, fidem interpono* vel *obligo pro aliquo.* Intercedere pro aliquo. Cic. *Za-kôgaſze vztiti, porokom biti.* Für einen gut ſtehen, Bürg vverden. *Máſért kezes lenni, kőzben-járni.* Adſcribit & quaſi calcar admovet, interceſſiſſe ſe pro iis magnam pecuniam: pro *ſpopondiſſe.* ità *Cic.* Attic. l. 6. 3. *Zakôgaſze molim, proſzim.* Für einen bitte, fürſpreche. *Máſért eſedezem.* Pro filio apud Patrem intercesſit. *ità Cic.* Hæc ſignificatio convenit cum præcedente. 4. Vid. *Obſto, Adverſor, Impedio.* Meæ rogationi nemo Tribunorum interceſſit. Cic. *pro* nemo adverſatus eſt: *vel:* Nemo rogationem meam impedivit. 5. Intercedit mihi cum illo amicitia, familiaritas. Jul. Cæſ. *Med menum, y med nyim dobro je priatelſztvo: ali: Ja imam z-nyim dobro priatelſztvo: ali: Jaſze z-nyim dobro razmem.* Zvviſchen mir und ihm iſt gute Freundſchafft: *oder:* Ich habe gute Freundſchafft mit ihm: *oder:* Wir verſtehen uns guth untereinander. *Jó barátſág vagyon kőzőttünk.* Veteres mihi neceſſitudines cum his omnibus intercedunt, quibuscum ego agere de te non deſtiti. *Cic. famil.* 6. *in ep. ad Appium pulchrum.*

Interceptio, onis, f. Cic. *Prevzetje, zaderſanye, prevjemlenye, zavjemlenye.* e. Auffahung, das Auffangen, e. Aufhaltung. *Elfogás, Megtartóztatás.*

Interceptor, oris, m. Liv. *Prevjemnitel, prevjemnik, prevzetnik, zavjemitel, za-*

 derſitel.

derſitel. r. Auffänger, der einem fürkomt, r. Aufhalter. *Elfogó, Megtartóztató.*

Interceſſio, onis, f. *Cic.* Interceſſus, ûs, m. *Val. Max.* 1. Vide *Impeditio.* 2. *Za drugoga proßnya, molyba, jemlyenye.* e. Vorbitt, Vorſprechung, Vermittelung. *Eſedezés, közben-járás.*

Interceſſor, oris, m. Cic. 1. *Idem quod* oppoſitor, impeditor. 2. *Proſzitel, za drugoga molitel, kiſze za kôga jemlye.* r. Vorbitter, Vorſprecher; der für einen gut ſteht. *Eſedező, közben-járó.*

Intercido, is, ere, idi, iſum, (Act.) Plin. *Na dvoje ſzêchem, kálam, preſzekujem.* Entzvvey zerhacke, zertheile, abhacke. *Ketté-vágom, közöpett elmetſzem.*

Intercĭdo, is, er, idi, căſum, (Neu.) Liv. *Prepádam, Ginem.* Verfalle, untergehe, verlohren vverde. *Eleſem, meg eſem, hitvánodom, elveſzek.* Synon. *Pereo, intereo, temporis ſpatio evaneſco.*

Intercilium, ii, n. Iſid. *Med-obervje.* r. Raum zvviſchen den Augen-Liedern. *Szemöldök köze.*

Intercĭno, is, ere, cĭnui, centum, (Act.) Horat. *Med-ali z-drugem popévam.* Mit, unter, *oder* darzvviſchen ſinge. *Múſſal együtténeklek, zengek; közötte-éneklek.*

Intercĭpio, is, ere, ēpi, eptum, [Act.] Liv. *Prevjémlyem.* Auffange, vvegnehme. *Bêfogom, elfogom.* Alicui Sermonem medium intercipere. Quint *pro* interfari, interloqui, intergarrire. *Chije govorenye pachiti; Rêchi y ſzpomenek kômu prevzeti.* Einem mitten in die Rede fallen. *Valakinek az beſzédét el-bontani.*

Interciſè, *Adv.* Cic. *Na déle, razdeleno, raſzecheno.* Zerſchnittener-Weiſe. *Tsikkelyenként, darabonként.*

Interciſio, onis, f. Plin. *Preſzékanye, Razſzekanye.* e. Durchhackung, Schneidung: r. Durchſchnitt, das von einander Hauen. *Által-metſzés.*

Interclāmo, as, are, avi, atum, (Neu.) Ammian. *Med-druge krichim.* Darzvviſchen ſchreye. *Együtt kiáltok.* 2. Eſt Verbum *Activ.* Vid. *inter* & *clamo N.* 2. & 4.

Interclūdo, is, ere, ūſi, uſum, [Act. *ex* iter & claudo.] Cic. *Put zapiram, preprechujem: obſztiram, opoſzred jemlyem.* Den Weeg verlege, verſchlieſſe; etvvas einſchlieſſe, umgebe, umringe. *Utát meg-rekeſztem, el-rekeſztem.* 2. Vid. *Impedio, prohibeo.* Hoſtibus Commeatum intercludere: *vel:* Commeatu *aut* à Commeatu hoſtes intercludere. *Caeſ. 1. Bel. Gall. id eſt:* Impedire, & itinera obſidere, ne inimicis Commeatus poſſit deferri, *vel etiam:* ne ultro citróque hoſtes commeent, prohibere, impedire: *vel:* Commeandi poteſtatem hoſtibus adimere. *Hranu taborſku (braßno) nepriatelom zkratiti, zapréti, preprechiti.* Den Feinden das Proviant abſchneiden. *Az ellenségnek élését elfogni.* Intercludi dolore. *Cic.* pro *impediri.* Intercludere alicui fugam. Cic. *pro* prævertere, antevertere, impedire, prævenire fugam alicuius.

Interclūſio, onis, f. Cic. *Obſztertje, obſztiranye, zapertje, zapiranye, preprechenye opoſzred vzetje, nedopuſchanye, zkratenye.* e. Umgebung, Einſchlieſſung, Verhinderung. *Meggátolás, Elfogás.* Interclusio animæ. Cic. *Zagutenye.* Das Ervvürgen. *Fúladozás.*

Intercŏlumnium, ii, n. Cic. *Med-ſztupje, proſztor med-dvemi ſztúpi.* r. Platz unter zvveyen Säulen. *Oſzlopok köze.*

Interconcĭlio, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Jednoga z-drugem mirim, mir medyu drugemi chinim* Mit einander verſöhne. *Öſzve-engeſztelem, békéltetem.*

Interculco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Med drugemi drugoga z-nogami gazim, tlachim.* Darzvviſchen nider mit Fieſſen trette, *oder* ſtampffe. *Közibe-tapodom.*

Intercurro, is, ere, curri, urſum, (Neu.) Cic. *Opoſzred techem, dirchim.* Darzvviſchen lauffe, ſcheide. *Közibe-futok.*

Intercurſo, as, are, avi, atum, (Frequ.) Plin. *idem.*

Intercurſus, ûs, m. Liv. *Med, ali opoſzred techenye, derkanye, derk, tek:* e. Darzvviſchen-Lauffung. *Közibe-elegyedés, futás.* 2. Vid. *Interceſſio.* Conſulum intercurſu (*id eſt* interventu) rixa ſedata eſt. *Liv.*

Intercus, ŭtis, *om.* Cic. Intercŭtāneus, a, um, Medic. *Podkosni, med köſum y meſzom poſztavlyen.* Zvviſchen Haut und Fleiſch. *Bőr allyai.* 2. Transl. V. *Occultus.* Gell. l. 13. c. 8.

Interdiānus, a, um. Cæl. Aurel. *Deneßnyi, chesſe den bivajuchi.* Täglich, das bey Tag geſchicht. *Nap között-való.*

Interdīco, is, ere, ixi, ictum, (Act.) *Synon.* Veto, prohibeo. Cic. *Prepovédam.* Vervvehre, verbiete. *Megtiltom.* Alicui Aquâ & igni interdicere. Plin. *Kôga iz orſzaga pretirati:* ali: *kômu prepovedati vu orſzagu biti.* Des Lands vervveiſen: *oder* verbie-

verbitten in Land zu vvohnen. *Valakit ha-záól ſzamkivetéſre küldeni, vetni.*

Interdictio, onis, f. Cic. *Prepovedanye.* e. Ver-vvehrung, Verbietung. *Megtiltás.*

Interdictor, oris, m. Tertull. *Prepoveditel, pre-povednik.* r. Verbieter. *Megtiltó.*

Inter dictōrius, a, um. Salvian. *Prepovedajuchi.* Verbietend. *Megtiltó.*

Interdictum, ti, n. Plaut. *Prepoved.* r. Ver-both. *Tilalom, Meg-tiltás.*

Interdiu, *Adv. Horat.* Interdiùs (obſol.) *Adv.* Plaut. *Po dne, po-dnevu, vu dne, dnevom, ebeſz dan, danom.* Unter Tagen, bey Tages, des Tags über. *Nappal.*

Interdo, as, are, ēdi, ātum. (Act.) Lucr. *De-lim, med druge dájem.* Austheile, darzvvi-ſchen gebe. *Közibe-adom.*

Interductus, ûs, m. Cic. *Medvlácbenye, poteg a vu piſzmu, med rechmi zárez.* r. Zvviſchen-Zug, s. Strichlein unter den Wörtern. *Az Irásban-való jegy vonás, által-vonás.*

Interdum. *Adv. Terent.* (Interduātim, *Adverb. Obſolet.* Feſt.) *Negda.* Bisvveilen, zu Zeiten. *Néha.* Synon. *Aliquando, nonnunquam.*

Intĕrĕā, *Adv.* Terent. & Intĕrim, *Adv.* Quint. *Med-temtoga, med tèm Uto, utom.* Unterdeſſen, Inzvviſchen, Mitlervveile, Indeſſen. *Azon-közben.* Synon. *Tantiſper, hoc interim ſpatio.*

Intĕremtio, onis, f. Plin. *V-morjenye, vubienye.* r. Todtſchlag, e. Mordthat, e. Tödtung. *Megölés.*

Interemtor, oris, m. Sen. *Vumoritel, vubitel.* r. Todtſchläger, Mörder. *öldöklö ember-ölö.*

Intĕremtrix, icis, f. Lact. *Vumoritelicza, vubi-telicza, vubialicza.* e. Todtſchlägerin, Mör-derin. *öldöklöné.*

Intĕrĕo, is, ire, ivi & ii, itum, (Neu. *Anom.*) Cic. *Pogiblyujem, ginem, na nikaj idem, vumi-ram, prebadyam, neſztajeme.* Verderbe, um-komme, zu grund gehe, untergehe, ſterbe. *Elveſzek, elfogyok, meg-halok.* A valentio-re interire: Cic. *id eſt*: occidi, interfici. Segetes intereunt, Virg. *Szterni idu na ni-kaj, ginu.* Die Saat zu grund gehet, verdirbt. *Jóſzágok elveſznek. Phras.* Multi cives peſte interiére: Magna Civium interitio facta eſt. Terræ vaſtitatem ab hoſtium barbara manu inductam, Internecio civiuum conſecuta eſt. Ad occaſum, interitum, exitium civita-tis vergunt, ruunt omnia: Peſte velut in-cendio conflagravit civitas. Res, copiæ, ci-vitates peſtilentiâ admodùm ſunt acciſæ. Perinde ac ſi internecino bello certatum eſſet, itâ exhauſta eſt civitas.

Intĕrēquito, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Med, zmiſz, opoſzred jaſſem.* Darzvviſchen reite. *Maſok között levon mégyek, közibeн lo-vaglok.*

Intĕrerro, as, are, avi, atum. (Neu.) Prud. *Okolo, opoſzred blúdim (ali bolye govoreéh) Lúdim, izgubivamsze, iz púta (pameti) iz-badjam, zablyeſztivamſze.* Herum, darzvvi-ſchen irre. *Ide s tova tévelygek.*

Intereſt. *verbum impers.* (*quaſi diceret* in reeſt) Variè ſumitur: *ut*: Hoc inter me & te in-tereſt. Cic. *Ovo je med tobom, y menum raz-luchenye.* Das iſt der Unterſchied zvviſchen mir und dir. *Mink egy máſztúl különbözünk.* Quid intereſt, proferantur necne? Cic. *Kaj je zato? aliſze naperuo donéſzu ali ne?* Was ligt daran, mann mag es vorbringen, oder nicht? *Mi az? vagy elöl hozatatnak, vagy nem?* Item conſtruitur cum *Genit.* quorun-dam pronominum. *Ejus, ipſius, iſtius &c.* Iſtius intereſt. *Njemu je zato, Njegova je ſzkérb.* Es iſt ihm daran gelegen. Es iſt ſeine Sorg. *Ennek az haſznára vagyon, ennek az gondgya.* Item: *Ablat. Med, tuâ ſuâ, noſtrâ, veſtrâ* in-tereſt. *Je meni, tebi, nyemu, nam, vam zato.* ali *ſzkèrb.* Es iſt mir, dir, ihm, uns, euch daran gelegen, *oder* die Sorg. *ënnékem, te-néked, annak, minéklink, tinéktek Haſznunkra* vagy *gondviſeléslinkre vagyon.* Item cum vocibus: *Permagni, multùm, Plus, plurimum, parum, paululùm, nihil, aliquid, Magis, minus, maximè, minimè.* &c. intereſt. Hominum in-tereſt. Cic. *Lyudem je zato,* ali: *lyudem je ſzkérb nato.* Es iſt den Menſchen daran gelegen. *Embereknek haſznakra* vagy *gondviſelésökre va-gyon.* vagy: *Az embereknek ſzükséges.* Tri-duum non intereſt ætatis. Cic. pro *non deeſt, non intercedit.* Tuâ non intereſt. *Phras.* Hoc tuâ minimùm refert meâ plurimùm. Hoc tuâ nullam in partem intereſt, meâ pluri-mùm. Hoc ad te nihil, ad me va'de perti-net, attinet. Tua res in hoc nulla, mea verò tota agitur. Hoc ad tuas res momenti nihil adfert, vim nullam habet, minimum valet; ad meas res multum intereſt, multum habet ponderis.

Interfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) Liv. *Med-ali opoſzred chinim, napravlyam.* Derzvviſchen thue, *oder* mache. *Közben-mivelem.*

Interfāris, atur, ari, atus ſum (*Defectiv.* De-pon.) Liv. *Prevzeti réchi, med govorlebe go-voriti, Réchi preſzechi.* Einen einreden, in-die Red fallen, darzvviſchen reden. *Köz-ben-Szólni, elbontani az beſzédett* vagy *ſzolaſt.*

Interfātio, onis, f. Quint. *Prevzetje réchih, pre-ſzechenye réchi, Med govorlebe govorenye, Med-gover.*

govor. Das einreden, zvviſchen reden. *Közben-ſzólás.*

Interſectībĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Vumerliv.* Tödtlich. *Meg-ölhetetlen.*

Interſectio, onis, f. Lampr. *Vumorjenye, vubitje.* r. Mord, Todtſchlag. *Megölés.*

Interſectīvus, a, um, Cæl. Aur. V. *Lethabilis.*

Interſector, oris, m. Cic. *Vubitel, Vumoritel.* r. Todtſchläger. Mörder. *Megölö.*

Interſectrix, icis, f. Tac. *Vumoriteliсza.* e. Todtſchlägerin, Mörderin. *Megölö aſzſzony.*

Interfĭcio, is, ere, eci, ectum, (Act.) *Cic.* Vid. *Occido.* Multi ſanè interfecti ſunt: *Phras. & Synon.* Max ma cædes eſt facta, perpetrata. Hoſtium copiæ occiſione, internecione deletæ ſunt. Mortem multi oppetiĕre. Mors allata, illata eſt plurimis. Sententiæ mortis ſubjecti ſunt quàm plurimi. Complures acerbiſſima morte affecti, è numero viventium exturbati, jugulati, trucidati, de medio ſublati, interemti, luce privati, cæſorum ſyllabo inſerti, interfectis annumerati ſunt. Multi cervices, jugulum dedêre; ferrum corpore recepêre; ferrô concidêre. Multi capite minuti, plexi ſunt. Plures feralem ictum ſubiverunt, vindex ferrum experti ſunt. Non pauci ſuis ipſi manibus vitam exhauſêre; ſe ipſos morte multârunt; violentas ſibi manus intulerunt; uſuram vitalis auræ ſibi ipſi ademerunt; filum vitæ ſibi præciderunt; ſui ipſorum effecti carnifices mortem ſibi concivêre.

Interſio, is, ĭĕri, [*obſol.*] Lucr. *pro* Conſumor, deſtruor, intereo, pereo.

Interfluo, is, ere, uxi, uxum, [Neu.] Liv. *Med*-ali: *opoſzred techem.* Zvviſchen, *oder*: durch flieſſe, rinne, lauffe. *Közben-folyok.* Flumen medium oppidum interfluit. *Plin.*

Interfluus, a, um, Plin. *Opoſzred*-ali: *Medtekuchi.* Darzvviſchen flieſſend. *Közbe-folyó.*

Interfŏdio, *Lucr.* Interſtringo, *Cato.* Interfulgeo, *Liv.* Interfŭro, *Stat.* &c. Vid. *Inter & ſimplicia verba*, è quibus componuntur.

Intergarrio, is, ire, īvi, ītum, [Neu.] Apul. Vid. *Interloquor.*

Interjăceo, es, ēre, jăcui, [Neu.] Plin. *Med*-ali: *vu ſzredi leshim.* Zvviſchen *oder* in der Mitte liege. *Közben-fekſzem.* Synon. *Interpoſitus ſum, Intercedo* N. 1.

Intĕrĭbi, *Adv.* Plaut. V. *Interea,*

Intĕrĭbĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. V. *Tranſitorius, vanus, mortalis.*

Interjectio, onis, f. *Quint.* Interjectus, ûs, m. Cic. *Medbitanye, Medpoſztavlyanye, Medbit.* e. Zvviſchen-Einvverffung, r. Einvvurff, e. Untermengung. *Közbe-vetés.*

Interjĭcio, is, ere, jēci, jectum, [Act.] Cic. *Medbitam, medpoſztavlyam.* Zvviſchen einvverffe, darzvviſchen lege. *Közbe-vetem.*

Intĕrim, Intĕrĕā, *Adv.* Cic. *Medtemtoga, dotlam.* Unterdeſſen, dievveil, indeſſen. *Azonközben, azonban.*

Intĕrĭmo, is, ere, ēmi, emptum, [Act.] Cic. V. *Occido, Macto.* 2. Transl. V. *Deſtruo, deleo.* Cic.

Intĕrior, *com.* interius, n. *Gen.* oris, Cic. *Nuterneiſſi.* Invvendig, Inner. *Belsöbb.*

Intĕrĭtio, onis, f. & Intĕrĭtus, ûs, m. Cic. *Poginenye, zginenye, poruſſenye.* r. Untergang, e. Zerſtöhrung. *Kimulás, elveſzés.*

Interlŏquor, ĕris, lŏcūtus ſum, [Dep.] Ter. *V-rech pádam, rech preſzekujem.* In die Rede falle. *Belé, közbe-ſzólok.*

Interlūnis, is, *com.* ne, n. Ammian. *Medmeſzechni; Novo-meſzechni, kada meſzecz iz naſſe ſztráni od ſzuncza nè razſzvetchen, y zato nyega joſs nè videti.* Wenn ſich der Mond erneuert, da noch kein Mond am Himmel zu ſehen iſt. *Hóld közé, midön a' Hóld nem világoſit.*

Interlūnium, ii, n. Horat. *Med-meſzechje; ali novo meſzechje, kada joſs meſzecza nè videti.* r. Zvviſchen-Mond; *oder* r. Neu-Mond, da der Mond noch nicht ſichtbar iſt. *Hóld közé, midön a' Hóld nem világoſit.*

Intermēdium, Interlūdium, Interſcēnium, ii, n. *Med-igra.* s. Zvviſchen-Spiel. *Közbe-játék.*

Intermēdius, a, um, Cic. Vid. *Medius.*

Intermĭnor, aris, ari, atus ſum, [Dep.] Plaut. *Jako, ali ſztraſsnoſzc groзim.* Sehr drohe. *Igen meg fenyegetem.* & Intermĭno. *Plaut.*

Intermiſſio, onis, f. *Cic.* Intermiſſus, ûs, m. Plin. *Zaoſztavlenye, oſztavlyanye.* e. Unterlaſſung, r. Anſtand. *Félbe-hagyás, hetſátás.*

Intermitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) Cic. Vid. *Ceſſo, omitto, deſero.*

Intermŏrior, ĕris, &c. [Dep.] Cic. V. *Pereo, intereo.*

Intermūrālis, is, *com.* le, n. Liv. *Medzidni.* Das zvviſchen *oder* innerhalb der Mauer iſt. *Kétfalközött-való.*

Inter-

Digitized by Google

Intermundium, ii, n. *Cic.* Eſt ſpatium medium inter plures mundos, *uti Epicurus* ſomniabat.

Internecio, onis, f. Cic. *Vſzeh bametom pomorienye, zkonchanye.* e. Gäntzliche Niederlag, Todtung. *Halállal egéſzen eltörlés.*

Internectio, onis, f. Feſt. V. *Occiſio, Internecio.*

Interneco, as, are, ecui, ectum, (Act.) Plaut. *Vſze bametom morim.* Zugleich umbringe, alles ermorde. *Mindenestöl-fogva elveſztem, megölöm.*

Internodium, ii, n. *Plin.* Internodius, ii, m. *Colum.* Eſt Spatium medium inter duos nodos.

Internuncio, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *id eſt:* nuncios viciſſim mitto.

Internuncius, [Internuntius] ii, m. Cic. *Od vech ſtràn poſzlenik, Med-poſzel.* r. Unterboth, r. Unterhändler, Mittler. *Közben-járó.*

Internundinium, ii, n. Varro. *legitur & Internundinum.* Eſt autem ſpatium temporis medii nundinarum ad nundinas. *Vrème med ſzenymi, med-ſzenymje.* r. Raum und Zeit zvviſchen den Meſſen und Jahrmärckten. *Két ſokadalom-között-való idő.* 2. Dicitur tempus, continuis novem diebus durans. *Devet danbivajuchi.* Neun Tag mit einander vvährend. *Kilentzed-napi idő.*

Interordinium, ii, n. Colum. Spatium, quod eſt inter ordines arborum. *Meſzto, proſztor med rèdom raſztuchem drèvjem &c. Med-redje.* r. Platz und Weite zvviſchen zvveyen Zeilen, *oder* Reyhen. *Rend közi, ágyak közi a' kertben, meſgye.*

Interpedio, is, ire, &c. (Act.) Macrob. V. *Impedio.*

Interpellatio, onis, f. Cic. *Prekoſzenye, ali preſzèchenye govorenya, Med-govorenye.* Das Einreden, zvviſchen Reden. *Közbe-ſzóllás.* 2. Transl. V. *Impeditio, Impedimentum.*

Interpellator, oris, m. Cic. *Medgovoritel, pregovoritel, preſzekavect govorenyá.* r. Einreder, der darzvviſchen redet. *Közben-ſzólló.*

Interpello, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Medgovorim, V-rèch pádam, pregovarjam.* Einrede, in die Rede falle. *Közbe-ſzóllok.* 2. Transl. V. *Impedio, Remoror.* Sive error aliquis, ſive etiam fortuna partam jam &c. victoriam interpellaſſet. *Cæſ. 3. B. C.* Item interdum pro *Commoneo, Dico.* Verùm tu quid agis? interpella me, ut ſciam. *Lucil. ap. Non. c. 4. N. 264.* Item interpellare debitorem, *eſt* debitum exigere. *Pomp.*

Interpolatio, onis, f. Plin. V. *Renovatio, Reparatio.* &c.

Interpolator, oris, m. *Tertul.* Qui antiquas veſtes renovat, ut faciliùs vendat. Vid. *Reparator.* &c.

Interpolatrix, icis, f. *Pompon.* Quæ rei veteri novam ſpeciem inducit. *Ponoviteliczа.* e. Erneuerin. *Meg-újitóné.*

Interpolis, is, *com.* le, n. Plin. *Ponovlyen, popravlyen, poboljſan.* Erneüert, verbeſſert. *Meg-újittatott.* 2. Transl. Interpoles vetulæ & edentulæ. *Plaut.* Quæ videlicet vitia corporis fuco occultant.

Interpolo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Ponávlyam, popravlyam, Iz ſtaroga nòvo nachinyam.* Erneuere, verbeſſere, etvvas altes vvieder neu mache. *Meg-újitom, óbúl újat tsinálok.* Togam interpolare. *Cic.* 2. Vid. *Impedio, moror. Curt.* 3. Vid. *Addo, Interpono N. 1. Inſero, trui &c.* Interpolare alicujus ſcripta. Cic. *id eſt:* ſcriptis alicujus aliquid inſerere, immiſcere, addere. 4. Vid. *Interrumpo N. 1.* ità *Curt.*

Interpolus, a, um, Ulp. V. *Interpolis.*

Interpono, is, ere, oſui, itum, (Act.) Cic. *Med poſztavlyam.* Zvviſchen einſetze, lege. *Közibe téſzem, vetem.* 2. V. *Oppono, intercedo.* Tribus ſe interponebat. *Cic. pro Mil.* Interponere auctoritatem ſuam; *eſt:* ne aliquid fiat, auctoritate ſua impedire. *Cic. 2. Phil.*

Interpoſitio, onis, f. & Interpoſitus, ûs, m. Cic. *Med poſztavlyenye, za drugogaſze jemanye.* e. Zvviſchen Einſetzung, Unterhandlung. *Közbe-vetés, közibe-tétel.* Vid. *Interceſſio*: N. 2.

Interpres, etis, *com.* Cic. *Razloſitel, preobràchavecz, tolnachnik.* r. Dolmetſcher, Ausleger. *Tolmáts, Magyarító.* Apud alios eſt *Adject. gen. om.*

Interpretatio, onis, f. *Cic.* Interpretamentum, i, n. Gell. *Razloſenye, preobernyenye, raztolnachenye.* e. Auslegung, Verdolmetſchung. *Tolmátslás, Megmagyarázás.*

Interpretator, oris, m. Tertull. V. *Interpres.*

Interpretium, & Interpendium, ii, n. *Amm.* eſt lucrum inter emptum & venditum. *Dobichek na ſztvári kupleni y pak prodani. &c.*

Digitized by Google

Interprĕtor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. V. *Expono, explico, explano.* 2. *paſſivè:* Locum, qui olea arbor interpretatur: *uſurpavit Ammian. l. 27. c. 12.* juxta quem proinde eſt *Verb. Com.*

Interpunctio, onis, f. Cic. *Medpiknyicza, ali zárez, razluchenye rêchi od rêchi.* e. Unterſcheydung der Wörter. *Ponttal-való mégkülömböztetés, megválaſztás.*

Interpunctum, i, n. Cic. V. *Interpunctio.*

Interpungo, is, ere, unxi, ctum. (Act.) Senec, *id eſt:* Interpunctionibus diſtinguo. *Z-piknyiczami ali z-zárezi rêchi vu piſzmu razluchávam. &c.*

Interregnum, i, n. *Cic.* Tempus illud, quo Regnum rege vacat. *Vrême ono, vu kojem kralyevſztvo kralya nima. &c.*

Interrex, ĕg s, m. *Cic.* Qui regis demortui munere fungitur, donec Rex novus creetur. *Meſzto kralya preminuchega poſztavlyen, doklamſze novi kraly izbere y poſztavi.* r. Stadthalter eines abgeſtorbenen Königs. *A' király halála utánn-való orſzág Gubernátora az új király válaſztáſáig.*

Interrĭtus, a, um, Ovid. *Nepreſztraſslio, neoſztraſſen.* Unerſchrocken. *Rettenetlen.*

Interrŏgātio, onis, f. Cic. *Pitanye, Izvêdanye.* Eine Frag. *Kérdés.* Hujus *Diminut.* Interrogatiuncula, æ, f. *Cic.*

Interrŏgātōrius, a, um, Tert. & JCt. *idem ac* ad interrogandum pertinens.

Interrŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pitam, Izvêdam.* Frage, forſche. *Kérdem. Uſus:* Quid egiſſet ex aliquo quærere, requirere, ſciſcitari, captioſo etiam interrogationis genere uti, percontari ſollicitè, rogitare; nihil tamen percontationibus ex eo exſculpere poſſe. &c.

Interrumpo, is, ere, ūpi, uptum, (Act.) Cic. *Vu ſzredini preſztájem, pretergávam, razdvájam.* Zerbreche, unterbreche. *Közben-elſzakaſztom.* 2. V. *Dirimo, deleo, deſtruo.*

Interruptio, onis, f. Cic. *Vu ſzredi preſztájenye, pretergavanye.* Die Zerbrechung, Unterbrechung. *Közben-elſzakaſztás.* 2. Vid. *Impeditio N.* 1.

Interſcalmium, ii, n. Vitr. *Proſztor med bervényem, ali ladje klupmi.* r. Ort zwiſchen den Ruder-Bäncken. *Evező ſzékek-nek közi.*

Interſcăpĭlĭum, [Interſcăpŭlium] ii, n. Apul. Spatium illud in dorſo, quod inter ſcapulas eſt. *Medplechje.* Der Theil zwiſchen den Schultern. *Válla-közi.*

Interſcrībo, is, ere, ipſi, iptum, (Act.) Plin. *Med kaj piſſem.* Darzwiſchen ſchreibe *Közibe irom.*

Interſcindo: *Cic.* Intersĕco: *Auct. ad Heren.* Intersēpio: *Cic.* Intersĕro, is, ēvi, ĭtum: *Colum.* Intersĕro, is, ĕrui, ertum: *Ovid.* Interſiſto. *Quint.* Interſterno. *Plin.* Interſto: *Quint.* Interſtrĕpo: *Virg.* Interſtringo: *Plaut.* Interſtruo: *Silius.* Intertingo: *Plin.* Intertrăho: *Plaut.* Interturbo: *Terent.* Intervăco: *Colum.* Intervello: *Plaut.* Intervĭgĭlo: *Senec.* Intervĭreo: *Claud.* Intervŏmo. *Lucan.* Interjungo: *Liv.* Interlābor, ĕris, &c. *Stat.* Interlăteo: *Senec.* Interlĭgo: *Stat.* Interlĭno. *Cic.* Interlūceo: *Liv.* Interlūdo: *Auſon.* Intermăneo: *Lucan.* Intermeo: *Plin.* Interluo: *Cato.* Intermĭco: *Claud.* Intermiſceo: *Liv.* Internaſcor: *Plin.* Internector. *Stat.* Internĭteo: *Plin.* Internoſco: *Cic.* Intĕro: *Terent.* Interplĭco: *Stat.* Interprĕmo: *Plaut.* Interpurgo: *Plin.* Interpŭto: *Cato.* Interquĕror: *Liv.* Interquieſco: *Plin. jun.* Interrādo: *Colum.* Intondeo: *Colum.* Intremiſco & Intremo: *Ovid.* Introdo, as, ĕdi, ĭtum: *Cic.* Intrōfĕro: *Cic* Introrēpo: *Apul.* Intrōrumpo: *Plaut.* Introſpecto: *Plaut.* &c. Vid. *Præpoſitiones & Verba ſimplicia*, ex quibus componuntur: Nonnulla autem *Compoſita* eandem prorſus ſignificationem cum *ſimplicibus* habent, perinde ac ſi nullam penitùs *præpoſitionem* ſibi ſociatam haberent. Idem eſto judicium de plurimis aliis *Compoſitis & Derivatis*, quæ datâ operâ prætermiſi, ne à ſuperfluis vocibus nimiùm tumeret liber.

Interſpīrātio, onis, f. Cic. V. *Reſpiratio.*

Interſpiro, as, are, avi, atum, [Neu.] Catull. V. *Reſpiro.*

Interſtinguo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Feſt. V. *Extinguo.*

Interſtĭtio, onis, f. Gell. *Preſztajenye, preſztanek.* e. Unterlaſſung. *Közben-hagyás.*

Interſtĭtium, ii, n. Macrob. *Proſztor, vrême, ſzredina med dvemi dugovanyi.* Die Weite, *oder* Raum zwiſchen zweyen Dingen. *Közi valaminek, két fél között-való köz.*

Interſum, es, fui, [Neu. *anomal.*] Cic. *Ovdeſzem, nazochiſzem.* Da bin ich, gegenwärtig bin, beywohne. *Jelen-vagyok, között-vagyok.* 2. Significat in medio eſſe, interjacere, interponi *Cic.* 1. *Catil.* 3. Transl. V. *Differo, diſcrepo:* Et conſtruitur

d by Google

tur cum *Actuſ.* & præp. *inter.* Sed inter hominem & belluam hoc maximè intereſt, quòd *&c.* *Cic. 1. offic.*

Intertignium, ii, n. *Vitr.* Spatium inter tigna. *Med-tramje, Sirina y proſztor med Roſeniczami vuſztanyu.* Die Weite zvviſchen zvveyen Balcken in einem Gebäu. *Gerendák közi.*

Intertrigo, inis, f. Plin. *Od jabanya &c. oderta kóſa:* vulgò *vùt.* e. Fratt-Reibung, r. Reitvvolff. *Agyéknak, alſoinek lovaglásban, járásbanfeltöréſe, börnek feldörgöléſe.*

Intertrimentum, i, n. Liv. *Oglodanye, ochebanye, oſztruſenye dveh med ſzobum dugovány.* e. Abreibung, Abnutzung zvviſchen zvveyen Dingen. *Öſzve törés.* 2. Transl. ſumitur *pro* damno & jactura in negotio dantis & accipientis. *Cic. 2. Ver. C. 50.* Vide *Detrimentum.* 3. Accipitur *pro* evanida argenti parte, quæ ex coctione deperit. *Liv.*

Intertritura, æ, f. JCt. V. *Intertrimentum; N. 1. & 3.*

Intervallum, i, n. Cic. *propriè* eſt ſpatium inter palos, qui vallum caſtrenſe conſtruunt. *Proſztor med kolczmi.* 1. Platz zvviſchen zvveyen *oder* mehr Stecken. *Két vagy több karó - között - való hely.* 2. Per ſynecdochen. *Poſzredje, proſztor med dvemi ſztvári, duſina vu vremenu.* &c. r. Zvviſchen-Zug, Unterſcheyd, e. Weite, r. Raum, &c. *Köz kreſség, vagy köz kétt-dolog között.*

Intervenio, is, ire, &c. (Neu.) Cic. *Nad-dohadyam, nad-doſzpevam, med-dohájem.* Darzvviſchen komme, darzu komme. *Közibe-jutok Reá-mégyek.* Nox intervenit pugnæ *&c.* 2. V. *Intercedo.* ità *Cic. 2. Phil.*

Intervenium, ii, n. *Vitr.* dicitur id, quod eſt inter venas terræ. *Proſztor med zemlye ſilami.* Die Weite zvviſchen den Adern des Erdreichs. *A' föld erei között-való föld.*

Interventio, onis, f. JCt. *idem ac* Interceſſio, Interpoſitio, *ſeu* fidejuſſio.

Interventor, oris, m. Cic. V. *Interpellator.* 2. Accipitur interdum *pro* fidejuſſore, Interceſſore. *JCt.*

Interventus, ûs, m. Cic. V. *Interventio.*

Interverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. *Kakou ſztvár z'egavo prevráchavam, chalarno podkápam.* Ein Ding liſtiger Weiſe unterſchlage, vervortheile. *Álnokſággal elkütatom, elſerdítom.* Synon. *Callidè ſurri-*

pio, intercipio, ad me transfero, ab alio averto.

Interula, æ, f. Tert. V. *Subucula, induſium,* & *veſtis* omnis corpori proxima.

Interulus, a, um, Apul. V. *Interior.*

Inteſtabilis, is, *com.* le, n. *Horat.* qui in jure teſtimonium nec dare, nec recipere poteſt. *Koj niti dati, niti prijeti ſzvedochanſztvo, nima oblaſzt; y zato zádnye volye odluku iliti Teſtament vuchiniti nemore.* Untüglich ein Teſtament zu machen. *Teſtámentom tételre alkalmatlan.* 2. V. Deteſtabilis. *Gell. l. 7. c. 18.*

Inteſtatò, *Adv.* Cic. *id eſt:* Sinè teſtamento. *Synon.* Ab inteſtato.

Inteſtatus, a, um, Cic. qui potuit teſtamentum facere, nullum tamen confecit. *Koj Teſtamentum nevuchinil.* Der kein Teſtament gemacht. *Teſtámentom-nélkül megholt.* Inteſtatò vel inteſtatus mortuus eſt. *Cic.* 2. Cujus verbis non habetur fides. 3. Qui nullis teſtibus convictus eſt. *Plaut.* Alii aliter.

Inteſtinum, i, n. Cic. *Cherevo.* Ein Darm. *Bél.* Inteſtinus, i, m. *habet Plin. l. 11. c. 37.*

Inteſtinus, a, um, Cic. *Nuternyi, ſzkroven.* Invvendig, innerlich. *Leg-belsö.* 2. *pro Civili* ſæpe ponitur: *ut:* inteſtina diſcordia, inteſtina peſtis, odium, &c. *Liv.*

Intexo, is, ere, xui, xtum, (Act.) Cic. *Vutkávam, Med-kaj tkem.* Unter anders einvvebe. *Belé-ſzövöm.* 2. Transl. V. *Immiſceo.* Læta triſtibus intexere. Cic. *Veſzelje Z-ſaloſztjum meſſati, ali premeniti.* Die Freuden mit traurigen Dingen miſchen, oder vvechslen. *A' ſzomorúságot vigaſſággal elegyiteni.*

Intimè, *Adv.* Cic. *Najnuternejſſe.* Inniglich, invvendig, auf inniglichſte vveiſe. *Leg-belsö képen.* 2. Transl. *Iz ſzrdcza, ſzrdcheno.* Hertzlich. *Szivbéli belsö indúlatból.*

Intimo, as, are, avi, atum, (Act.) 1. *Nazveſcham, nazveſztyam, zvano kaj chinim, naznanye dájem.* Ankünde, andeute, anmelde, kund thue, zu vviſſen gebe *oder* mache. *Meg-jelentem, hirdetem, tudtára adom.* Synon. *Inſinuo N. 1. Annuncio,* ità Liv. 2. *pro* Intimum reddo. *Tertull.*

Intimus, a, um, Cic. *Najnuternejſſi, vu ſzrcdini chesza poſztavlyen, najzkrovnejſſi* Der Innerſte, in der Mitten geſetzt, der geheimlichſte. *Leg-belsö.* 2. *pro* Familiaris, domeſticus, acceptus &c. In intimis alicujus ſum. *vel:* Intimus ſum alicui. *Jeſzem*

köme

kimu oſzebujno lyublen, povolyen, priet, drâg, vugoden, zauſſan: ali: vu velikoj lyubavi y zauſſanoſzti ſtoim ali jeſzem pri kojem. Ich bin einem, oder bey einem ſehr beliebt, angenehm, vertraut: *oder:* Ich ſtehe bey einem in einer ſehr groſſen Liebe, und Verträulichkeit, als ſeyn geheimſter Freund. *Valakinél igen kedves, bizodalmas, és hites vagyok: vagy: Valakinél nagy ſzeretetben és hitben vagyok.*

Intingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plin. *Synon.* Immergo. Madefacio, Inficio N. 1. Aliquid colore imbuo *vel* induco. *Namâchem, mokrochinim. &c.* Eintuncke, naſs mache. *Belé-mártom, meg-mártom.*

Intŏlĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nepodneſzlio.* Unleidlich, unerträglich. *Elviſelhetetlen, Türhetetlen.*

Intolerabĭlĭter, *Adv.* Colum. *Nepodneſzlivo.* Unerträglich. *Elſzenvedhetetlenül.*

Intŏlĕrandus, a, um. *Liv.* Vid. *Intolerabilis.*

Intŏlĕranter, *Adv.* Cic. *Nezterpivo, neterpno.* Ungedultiglich, unleidlich. *Szenvedetlenül.* Intolerantiùs: *Gell.*

Intolerantĭa, æ, f. Cic. *Nepodneſzlivoſzt, neterplivoſzt, nepodneſztnoſzt.* e. Unerträglichkeit, Unleidlichkeit, Ungedult. *Szenvedhetetlenség.*

Intollo, is, ere, &c. (Act.) *Apul.* Vid. *Attollo.*

Intŏno, as, are, tŏnui, ĭtum, *apud Horat.* ātum, (Neu. *aliàs* Act.) Cic. *Germim, glâſz podiſem, zaviknujem, bruſztimſze: ſztraſſim, plaſſim z-oſtrem glaſzom &c.* Donnere, die Stimm erhebe, erthöne, tobe, poche, poltere, mit heftigen Schreyen ſchröcke. *Dörgök, dördülök, Fenyegetözöm.* Vox ejus intonuit. Cic. *On je jâko zakriknul, zaviknul.* Er hat ſich ſtarck hören laſſen. *Igen nagyon kiáltot.* Minas intonare: *Ovid.* pro *minari.* Canis ingenti latratu intonuit: *Cic.* pro *Horridè latravit.* 2. Intonare aliquid *pro* Canere, præcinere: *adhibét Eccleſia.*

Intorqueo, es, ere, torſi, tortum, (Act.) *Cic.* Vid. *Torqueo.* Haſtam alicui: *Virg.* Telum in aliquem intorquere: Cic. *pro* cum impetu ejaculari, ejicere, vibrando emittere.

Intra, *præp. cum Accuſ.* Cic. *Med, Vu.* Zwiſchen, innerhalb, unter. *Közt, között, belé, ben, belöl.* 2. Intrà *Adv. ſinè Caſu:* Colum. *Znutra.* Drinnen, inwendig, hineinwerts. *Benn, belöl, oda bé.*

Intractābĭlis, is, com. le, n. Virg. *Neprivolyno, tvérdokoren, tvérdo-glav, nenagnutliv.* Ungeſchlacht, hartnäckigt, hartſinnig, unbeweglich. *Tapogathatatlan, engedhetetlen.* Vid. *Indomabilis.*

Intrĕpĭde. *Adv.* Liv. *Neplaho, neplaſſivo, neſztraſſivo, nederhtlivo, hatrivo.* Unerſchrocken. *Bátran, Rettentetlenül.*

Intrĕpĭdus, a, um, Ovid. *Neplah, neplaſſlio, neſztraſlio, hatriv.* Unerſchrocken, unverzagt, beherzt. *Bátor, merész.*

Intrico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vid. *Involvo N. 2. Implico.*

Intrigo, inis. f. Varro. Vid. *Intertrigo.*

Intrinsĕcùs. *Adv.* Varro. *Znutra.* Inwendig. *Belöl, belsöképen.*

†Intrinsĕcus, a, um. (*huic oppoſitum* †Extrinſecus, a, um.) *Nuternyi.* Innerlich. *Belsö-való.* Synon. Internus, a, um, *Senec.*

Intrīta, æ, f. *Plin.* Intrītum, ti, n. *&* Intrimentum, ti, n. *Apul.* Eſt edulii genus, ex allio, porro, caſeo, oleo, & ovis factum, ità dictum, quòd in mortario teratur. 2. Sic vocatur *Calx* ſubacta & macerata. 3. Eſt *Emplaſtri* genus, quo inſitiones ligantur.

Intro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. Vid. *Ingredior, Introeo.* 2. Transl. Vid. *Inſinuo.* Intravit animum militaris gloriæ cupido. Intravit eos metus. *Tacit.*

Intrò, *Adv.* Cic. *Nuter.* Hinein. *Belé, bé.*

Intrŏcēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.) Apul. *Nuter priſztuplyujem.* Mich hinein begebe. *Bé-megyek.*

Intrŏclūdo, is, ere, ūſi, ūſum. (Act.) Senec. *Z-nútra zapiram.* Inwendig beſchlieſſe. *Bérekeſztem, Bézárlom.*

Intrŏdūco, is, ere, uxi, uctum, (Act.) Cic. *V-pelyâvam, nuterpelyam.* Hinein führe, *oder* leite. *Bévivſzem, Béhozom.* Conſvetudinem introducere. Cic. *Navadu pochéti.* Eine Gewohnheit aufbringen. *Uj ſzokáſt hozni-bé.*

Introductio, onis, f. Cic. *V-pelyanye, opelyavanye, nuter pelyanye, vodyenye.* e. Einführung, Einleitung. *Béhozás, Bévivés.*

Intrŏĕo, is, ire, ĭvi, ĭtum, (Neu. *Anomal.*) Cic. *Nuter idem, nuter dohajem ali dohadyam.* Hinein gehe. *Bémégyek.* Introire in vitam. Cic. *Poroditiſze, na ſzvét dojti.* Gebohren werden, in die Welt kommen. *Születtetni, világra lenni.*

Intrŏgrĕdior, eris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Cic. Vid. *Introeo.*

Intrŏĭtus, ûs, m. Cic. *Nuter-hod, nuter hodenye: Vleziſche, vuhodiliſche.* e. Eingehung, e. Eingang. *Bémenés, bémenetel.*

Intrŏ-

Intrōmitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cic. *V-puſcham*, *nuter puſcham*. Hinein laſſe. *Bé-bocsátom*.

Introrſum, *Cæſ.* & Introrſus *Adv.* Liv. *Nutter obrachajuch, od znútra, k-nuternyoj ſtráni*. Hineinvverts, einvverts, darinn. *Béfelé*.

Introſpicio, is, ere, exi, ectum, [Act.] Cic. *Vglédam, nuter gledim*. Hineinſehe, einſchaue. *Bénézek*. Metaph. Voluntates aliorum introſpicere: Tacit. *pro* Aliorum ſenſa & intentiones conſiderare. *Tugye miſzli y nakanyenya premiſslyavati*: *iliti*: *Na drugeh nakanyenya paziti*. Frembde Meynungen beovvachten: *oder*: mercken, vvie andere geſinnet ſind. *Vigyázni, mit mások gondolnak és akarnak*. Introſpicere in mentem ſuam. Cic. *pro* ſeipſum contemplari. *Szamoga ſzebe premiſslyavati*. Sich ſelbſten betrachten, *oder*: in ſich ſelbſt gehen. *Maga magát meg-visgálni*.

Intrōvŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nuter zovem, vzávam*. Hinein ruffe, einruffe. *Béhívom*.

Intrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *V-rivávam, nuter rivam*. Hinein ſtoſſe, eintringe. *Bétolyom*.

Intŭbus, i. m. Intŭbum, i, n. Intўbus, i, m. & Intўbum, i, n. Plin. *Indivia ſalata*. r. Endivien, Weegvvart. *Endivia Saláta, katáng-kóró*.

Intueor, eris, eri, uĭtus ſum, (Depon.) Cic. 1. *Gledim*. 2. Transl. *Premiſslyam*. 1. Anſchaue, 2. Betrachte. *Reá-nézek, Szemlélem*. 2. *Meg-gondolom*.

Intuĭtus, ūs, m. Quint. *Pogled, Gled, Gledanye*. r. Anblick, das Anſchauen, *oder* Anſehen. *Reá-nézés, Tekintés*.

Intŭmeo, es, ere, ŭmui, (Neu.) & Intumeſco, is, ere, (Incoat.) Horat. *Otécbem, naticbem, naduvamſze*. Geſchvvelle, aufblehe. *Feldagadok, Felfuvalkodom*. 2. Transl. V. *Superbio*. Item V. *Iraſcor*. Ovid.

Intŭmeſcentia, æ, f. *Otok*. e. Geſchvvulſt. *Dagadás, Felfuvás*.

Intŭmŭlātus, a, um, Ovid. *Nepokopan, nezakopan*. Unbegraben. *Temetés nélkül-való*.

Intundo, is, ere, ūdi, ūſum, (Act.) Scrib. Larg. *Nabiam, pribiam, natukávam, v-tukujem, naterkávam*. Einſtoſſe, einſchlage. *Bé verem*. *Bényomom*.

Intuor, ĕris, intui, ūtus ſum. (*Obſol.*) Plaut. *Vide Intueor*.

Inturbātus, a, um, Plin. *ſen.* *Nezmuten*. Unbetrübt. *Háborítatlan, zavaratlan*.

Inturbĭdus, a, um, Tacit. *Nemuten, nezmeſſan*, 2. *Miren, pokojen*. 1. Nicht trüb, unvervvirt, 2. Nicht unruhig, ruhig. *Zavaratlan*, 2. *Tſendes*.

Intus, *Adv.* Plin. *Nutri, znútra, k nutra, nutre*, Drinnen. *Otthenn*. Intus domum noſtram: Plaut. *Nutre v-naſſoj biſſ*, Drinnen, in unſerem Haus. *Benn, a' mi házunkban*.

Intūtus, a, um, Plin. *Neſsiguren*. Unſicher. *Nem bátorságos*.

Invādo, is, ere, āſi, āſum. [Neu] Cic. *Synon.* Adorior, irruo, impetum facio, aggredior, apprehendo, peto vehementius aliquem, Capio. *Na koga navalyujem, nadſzkakujem, nadiram*. Anfalle, angreiffe. *Reá támadok*. Invadere capillos alicujus, Proper. *Kōmu v-laſzi ſzkochiti*. Einem ins Haar fallen. *Valakinek hajába kapni*. Invadere in fortunas alicujus: Cic. *Na chie imanye y blago z ſzilum navaliti*. Einem mit Gevvalt in das Seinige fallen. *Valaki javait bántani*. Invaſit cupiditas pleriſque *Varr*, vel: Libido pleroſque invaſit. *Salluſt*.

Invălentia, æ, f. Apul. *Nemoch, Szlaboſzt, Nemochnoſzt*. e. Unpäſslichkeit, Unvermöglichkeit, Leibs-Schvvachheit. *Tehetetlenség*.

Invăleo, es, ēre, ălui, (Neu.) & Invăleſco, is, ĕre, (Inch.) Plaut. 1. *Objachujemſze, jakſi poſztájem, premáſem, obladujem*. Zunehme, ſtärcker vverde, über die Hand nehme, übervvachſe. *Meg-erőſedek, felhaladom, erőſ-vőſzek*. Increbuit paſſim & invaluit conſuetudo. *Vre je pri vnogeh poſztala y preobladala navada*. Die Gevvohnheit iſt ſchon gemein, und hat überhand genommen. *Immár ſokaknál ſzokásba ment*. ità Plin. 2. *Ginem, ſzlab poſztájem*. Abnehme, ſchvvächer vverde. *El fogyok, erőtlen leſzek*. ità Quintil.

Invălētūdĭnārius, rii, m. Sen. *Boleſztlio, bolen, nemochni, Hateslio chlovek*. Kräncklicher Menſch. *Beteges ember*.

Invălētūdo, (*Ligat.* Invălētūdo.) inis, f. (Invălĭtudo.) Cic. Vide *Invalentia*.

Invălĭdĭtas, atis, f. *melius latinè dixeris* Infirmitas. *Nevalyanye*. e. Ungültigkeit. *Tarthatlanság*.

Invălĭdus, a, um. Liv. *Nejak, nemochen, beteſztan, bolen, ſzlab*. Schvvach, blöd, kranck, Krafft-los. *Erőtlen*. 2. Vid. *Infirmus*. N. 2.

Invărĭābĭlis, is, *com.* le, n. Vide *Immutabilis*.

Invāſor, ōris, m. Aurel. *Nadſzkochitel, na kōga navalyitel, popaditel, naderiecza.* r. Anfaller, Feindlicher Angreiffer. *Reá-támadó, reá-menő, robanó.*

Invāſus, ûs, m. Cæl. Aurel. *Nakōga naſzkochenye, navalyenye.* r. Anfall. *Reá-támadás, robanás.*

Ĭnūber, ĕris, om. Aul. Gell. *Nepleden, nerodin.* 2. *Szúh, práżen.* Unfruchtbar. 2. Mager, Leer, Dür. *Meddő, nem gyümöltsös.* 2. *Száraz, üres.*

Invectio, onis, f. Cic. *V-pelyanye, nuter vozenye, vuvezenye, pripelyanye.* e. Einführung Zufuhr. *Bébordás, bévitel.* 2. *Opſzuvanye, ſzerdito pokaranye.* e. Anfahrung mit ſchelten. *Pirongatás, ſzidás.* Vid. *Inſectatio.*

Invectītius, a, um. Plin. *Od kud drugod dopelyan, doneſſen.* Anderſt vvoher gebracht. *A' mibe bordatik máſunnan.*

Invectivè. *Adv.* Plin. *Karajuch, pſzujuch.* Scheltend, nach Art eines ſcheltenden. *Pirongatva, ſzidva.*

Invectīvus, a, um. Plin. *Karajuchi, pſzujuchi.* Scheltend. *Szidalommal kárboztató.* Invectiva oratio *dicitur*, qua quis reprehenditur.

Invectuālĭter. *Adv.* Sidon. Vide *Invectivè.*

Invectus, ûs, m. Plin. Vide *Invectio.*

Invĕho, is, ere, exi, ectum. (Act.) Cic. *V-pelyujem, v-pelyávam, nuter pelyam, vozim, nuter vezem, pripelyávam.* Hineinführe, hinzu führe, hinzubringe, ein führe; *Bébordom, bévitszem.* Invehi equo. Liv. *Jahati.* Reiten. *Lovagolni.* Invehi Navi. *Virg.* pro *Navigare.* Invehi curru, flumine. Cic. *Na kólah &c. ali po vodi dojiti, pripelyatiſze.* Auf einem Wagen, auf dem Waſſer kommen. *Szekeren, vizen jőni.*

Invĕhor, eris, ĕhi, ectus ſum. (Dep.) Cic. *Synon.* Inſector, maledictis aggredior, Sermonis impetu in aliquem feror. *Kōga pſzujim, preklinyam, káram; z-jadovitemi rechmi na kōga navalyniem.* Schmähle, läſtere, ſchelte; grob anfahre, einen ausſchände. *Szidalmazom, pirongatom, ſzidalommal valakit kárboſitatok.* Graviter in aliquem invehi. Cic. *Kōga merſzko oſſpotati, pſzuvati.* Einen hart anfahren, ausſchänden. *Valakit erőſen ſzidalmazni,* 2. Vid. *Adorior, Invado.* Vehementer invehi in hoſtes. Curt. *Oſtro y mochno na nepriatela vudriti, navalyiti.* Den Feind tapffer angreiffen, anfallen. *Felette keményen az ellenségre robani, támadni.*

Invēlātus, a, um. Scrib. *Nepokrit, nezakrit.* Unverdeckt, unbedeckt. *Betakaratlan.*

Invendĭbĭlis, is, com. le, n. Plaut. *Neprodajen, ſto ni na prodaju.* Unverkäufflich. *El-nem adható.*

Invendĭtus, a, um, Ulp. *Neprodan.* Unverkaufft. *El-nem adatott.*

Invĕnībo. *futurum Obſolet.* pro *Inveniam.* Pompon.

Invĕnio, is, ire, ēni; entum, (Act.) Synon. *Reperio.* Terent. *Nahadyam, nahajam, zmiſlyujem.* Finde, Erfinde, erdencke. *Találok, lelek, Meglelem.* 2. Vid. *Adipiſcor.* 3. vid. *Agnoſco, cognoſco.*

Inventārium, rii, n. JCt. *Knige vu kojuſze dugovanya domācha &c. popiſzavaju.* s. Buch darein eines Haus-Rath und Guth &c. beſchriben iſt. *Feljegyző laiſtrom.*

Inventio, onis, f. Plaut. *Najdenye, nahajanye, naſſaſztje, zmiſlenye.* e. Erfindung, Erſinnung r. Fund *Találás, megtalálás, fel-gondolás.*

Inventiuncula, æ, f. (Diminut.) Quint. *Najdenecze, najdenicza, naſſaſztnicza.* s. Fündlein. *Találiſotska.*

Inventor, oris, m. Cic. *Nahajavecz, najditel, naſſaſztnik, pochetnik, zmiſlyavecz.* r. Erfinder, Urheber, Erſinner. *Találó, lelő, kigondoló.*

Inventrix, īcis, f. Plin. *Nahajavicza, najditelicza, naſſatnicza.* e. Erfünderin, *Találóné.* &c.

Inventum, i, n. Terent. *Najdilo, naſſaſzt, zmiſlyavka.* r. Fund, ein erdacht-Ding. *Találmány.*

Inventus, ûs, m. Plin. vide *Inventio.*

Invĕnuſtè *Adv.* Gell. *Merſzko, nevludno.* Garſtig, Heſslich. *Rútúl, ektelenül.*

Invĕnuſtus, a, um, Cic. *Nelep, nelyublen, merzek, nevluden.* Nicht hübſch, Unlieblich, Heſslich, Garſtig, Unholdſeelig. *ékeſségtelen, ektelen.*

Invĕrēcundè, *Adv.* Macrob. *Neſzramezlivo, neſztidlivo, ſzramotno.* Unverſchämt, Szemérmetlenül.

Invĕrēcundia, æ, f. Senec. *Neſzramezlivoſzt, ſztidlivoſzt, prezochnoſzt.* e. Unverſchämte vveiſe, Unſchamhafftigkeit. *Szemérmetlenség.*

Inverecundus, a, um. *Cic.* Inverecundior *Val. Max.* Inverecundiſſimus. Plaut. *Neſzramezliv, ſzramoten, neſztidliv.* Unverſchämt, unſchamhafftig. *Szemérmetlen.*

Invergo, is, ere, erxi, erctum. (Neu.) *Synon.* Infundo, Illabor, Influo. Plaut. *Nalevam, nuter vlēvam, nuter techem.* Eingieſse, darauff gieſse, einflieſſe. *Bele-folyok, reá-hajlok, reá-hajtom.* 2. Vid. *Inſpecto, N.* 1.

Inverſio, onis, f. Cic. *Preobernenye, obernenye,*

nye, prevrachanye, *obrachanye*. Das Umkehren, e. Umkehrung. *Meg-fordítás*.

Inverſūra, æ, f. Vitruv. *Preobrachanye, preobernenye*. e. Verkehrung. *Viſszsza-fordulás*. Vid. Inverſio.

Inverto, is, ere, erti, erſum, [Act.] Cic. *Prevrácham, preobráchám, preobernujem*. Verkehre, umkehre, umvvende. *Meg-fordítom, el-fordítom*.

Inveſpĕraſcit, aſcĕre, *Imperſon*. Liv. *Vecherisze, vecher dohaja, vecher poſztáje, bíva, pochinyaſze*. Abend vverde. *Beeſtveledik*. Inveſperaſcebat: Tacit. *Dohadyaſſe vecher*. Es vvurde Abend. *Eſteledni kezd vala*.

Inveſtigābĭlis, is, *com*. le, n. Eraſm. *Neſzledlive, netrazhive, nezvedlive*. Unerforſchlich. *Meg-tudakozhatatlan*.

Inveſtigātio, onis, f. Cic. *Szledenye, traſenye, zvédanye*. e. Nachtrettung, Geſpur, Erforſchung, Nachforſchung, Erkundigung. *Kereſés, felnyomozás, tudakozás*.

Inveſtigātor, oris, m. Cic. *Sleditel, Traſitel, ſzlednik, traſnik, zezvédavecz*. r. Nachtretter, Nach-*oder* Erforſcher, Nachſucher. *Felkereső, Felnyomozó*.

Inveſtigo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Sledim, tráſim, ziſzkávam*. Nachſuche, Tritt zu Tritt nachgehe, erforſche. *Kereſem, Tudakozom, nyomozom*. Synon. *Inquiro, indago*.

Inveſtimentum, ti, n. Liv. *Oprava, obutely*. s. Kleyd. *Ruha*.

Inveſtio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Plin. *1. Opravlyam, obláchim*. Bekleide. *Meg ruházom*. 2. Inveſtire bona: *id eſt*: Alicui aliquam terræ portionem ad uſum e. g. in feudum, &c. conferre. *Kômu kakvo imanye na vſivanye, y dohodek dati*. Einem ein Lehen verleihen. *Valakinek valami jóſzágot véle-éléſre adni*. Inveſtire pecuniam: *id eſt*: mutuò dare, ad cenſum elocare. *Noveze na vujem (Intereſſ) dati*, Geld auſs Intereſſe anlegen. *Pénzt Intereſre kiadni*. JCt.

Inveſtis, is, *com*. te, n. Nonius. Vid. *Impubes*. Huic oppoſitum eſt *Veſticeps, icipis*.

Inveſtitūra, æ, f. JCt. *Vpelyanye vu kakvo imanye* ali *poſztavlyanye y podiganye na kakvo chiſzt*. e. Einſetzung *oder* Inſtallirung in ein Amt *oder* Gut. *Jóſzágnak véle-élésére* vagy *tiſztségre vitel, Bé-vezetés*. Inveſtitura alia eſt *Secularis*, alia *Eccleſiaſtica*.

Invĕtĕraſco, is, ere. (Inch. Neut.) Cic. *Oſztárujem, ſztar, navaden poſztajem*. Veralte, alt vverde, in die Gevvohnheit komme. *Meg-aggok, meg-öregedem, meg-vénhedem, ſzokásba menyek*. Synon. *Vetuſtatem acquiro, Invaleſco, In conſuetudinem abeo vel venio*.

Invĕtĕrātio, onis, f. Cic. *Oſztarenye, ſztarina, ſztara navada*. s. Alterthum. *Meg-aggás, vénhedés, valamiben megrögzés*. Synon. *Vetuſtas, Antiquitas*.

Invĕtĕrātus, a, um. Cic. *Sztar, ſztaro-navaden, zakorenyen*. Veraltet, alt-gevvöhnlich, eingevvurzelt. *Megaggott*. Inveteratus malorum: *Koj je vu zlu oſztarel*. Der in böſen alt vvorden. *A' ki a' roſzſzaſágban megvénült*. Inveteratum malum. Cic. *Sztáro, zakorenyeno zlo*. Ein altes, eingevvurzeltes Übel. *Régi, megrögzött roſzſzaság*. Sic: Inveteratus dolor, invidia inveterata. Cic.

Invĕtĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Curt. *Sztaro kaj chinim, ſztaroſzt chemu dájem*. Alt mache. *Meg-öregítem*. ità *Plin*. 2. eſt *Verb. Neu*. Vid. *Inveteraſco, Invaleſco*. ità Cic.

Invĭcem, *Adv*. *Med ſzobum, jeden z-drugem, premenczé*. Unter einander, Wechſels-Weiſe. *Viſzontag, költsön*.

Invictus, a, um. *Superl*. Invictiſſimus: Cic. *Neobládan, nepredoblen, nepredobit, nepredobliv*. Nicht übervvunden, unübervvinclich. *Győzetlen, győzhetetlen*.

Invĭdentia, æ, f. Gell. *Nazlobenye, nenavidenye, veliki názlob, jál*. Heftiger Neyd, Haſs, e. Miſsgunſt. *Irigykedés*.

Invĭdeo, es, ere, idi, iſum, (Neu.) Cic. *Nazlobim, nenavidim; nenaviden, jálen, ſzuprotiven, nazloben jeſzem*. Ich bin einem neydig, miſsgünſtig, neyde. *Irigylem, irigykedem*. Synon. *Æmŭlor, alterius felicitate offendor*. Nemo alterius, qui ſuæ confidit, virtuti invidet. *Cic. 6. Philipp*. Fortuna mihi invidet divitias. *Plin*. 2. Sumitur *paſſivè impers*. Qui invident, egent: illi, quibus invidetur, rem habent. *Plaut*.

Invĭdiŏla, æ, f. (*Dimin*.) Cic. *Mala nenavidnoſzt*. Kleine Miſsgunſt, kleiner Neyd. *Irigyſégetske*.

Invĭdia, æ, f. Cic. *Názlob, nenavidnoſzt, Jál*. r. Neyd, e. Neydigkeit, Miſsgunſt. *Irigység*. Invidia temporum. Plin. *Zla, neſzrechna vremena*. Böſe, unglückliche Zeiten. *Roſzſz, ſzerentsétlen idők*. Abſit verbo invidia. Curt. *Najbude prez vſzake hvale moje to rechено*, Dieſes ohne Ruhm zu melden. *Kérkedékenység-nélkül legyen mondva*. Sumitur jam *Activè*, jam

paſſivè

paſſivè: cùm è contra Invidentia ſolùm *Activè* accipiatur. *Uſus*: Alicui invidiam *conflare*, concitare, parare: Aliquem in invidiam vocare, adducere. Invidiam in aliquem transferre. Invidiæ & odio hominum quempiam exponere. *Paſſivè*: Invidiam *pati*, ſubire, aſſumere, ſuſtinere, habere: In invidia eſſe: In invidiam venire, incidere: Invidiâ premi, flagrare, conflagrare. Ex invidia laborare. &c.

Invidiōſe, *Adv.* Cic. Invidioſiùs, *Vellej. Pat.* Invidioſiſſimè: Cic. *Nazlobno*, *nenavidno*, *Jálno*. Neydig, miſsgünſtiglich, verhaſt. *Irigyſségeſen*, *Irigyül*.

Invĭdiōſus, a, um, Cic. *Nenaviden*. Verhaſt. *Irigyſéget ſzerző*, *gyülölséges*.

Invĭdus, a, um, Cic. *Nenaviden*, *Jálen*, *Nazloben*. Neydiſch, neydig, miſsgünſtig. *Irigy*.

Invĭgĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Pazim*, *paſzku imam*, *zarad kakvoga dugovanya marlivo ſzkoznujem*. Achtung habe, vvachtbar bin, ob einem Ding fleiſſig vvache. *Reá-ſzorgalmatoſon vigyázok*.

Invincĭbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Nepredobliv*, *neobladliv*. Unübervvindlich. *Meggyőzhetetlen*.

Invinius, a, um, Apul. Vide *Abſtemius*.

Inviŏlābĭlis, is, *com.* le, n. Silius. *Neoſzkrunlyiv*, *neprekerſſliv*. Unverletzlich. *Megſértezhetetlen*, *felbonthatatlan*, *meg-ſérthetetlen*.

Inviŏlātè, *Adv.* Cic. *Neoſzkrunyeno*, *neprekerſſeno*. Unverſehrt, unverlezt. *Megſértezhetetlenül*, *bántás-nélkül*. Synon. *Integrè*, *incorrupte*.

Inviŏlātus, a, um, Cic. *Neprekerſſen*, *neoſzkrunyen*, *nezbantuvan*. Unverlezt, unverſehrt, unbeleydigt. *ép*, *sértetlen*, *megbántatlan*. Inviolata ſtabit noſtra amicitia, *&c.*

† Inviſcātio, onis, f. *Lepchenye*. Das Verleumen. *Léppel-való Bémázolás*.

† Inviſco, as, are, avi, atum, (Act.) *Lepchim*. Verleime. *Léppel bémázolom*, *bekenem*.

Inviſĭbĭlis, is, *com.* le, n. Prud. *Nevidliv*. Unſichtbar. *Láthatatlan*.

Inviſĭbĭlĭtas, atis, f. *Nevidenoſzt*. e. Unſichtbarkeit. *Láthatatlanság*.

Inviſĭtātus, a, um, Quint. *Nepohodyen*, *nepohoden*. Unbeſucht, unbeſchauet. *Meg-nem látogattatott*.

Inviſo, is, ere, iſi, iſum, (Act.) Cic. *Pohadyam*, Heimſuche. *Meglátogatom*, 2. V. *Inſpicio*, *Intueor*. Virg. *Uſus*: Et ut inviſas nos, nòn-ſolùm rogo, ſed etiam ſuadeo. *Cic. ad Attic. l.* 1.

Inviſor, oris, m. Apul. *Nazlobnik*, *nenavidnik*, *oduritel*, *merzitel*. r. Haſſer. Miſsgönner, neydiger Menſch. *Gyülölő*, *Irigy ember*.

Invīſus, a, um, & Inviſior, Inviſiſſimus: Senec. *Nerad vidyen*, *oduren*, *Merzek*, 2. *Nevidyen*. 1. Verhaſt, vviderwertig, 2. Nicht geſehen. *Gyülölséges*, 2. *Nem láttatott*. Inviſus Deo, Liv. *Oduren Bogu*. Dem Gott vviderwertig. *Iſten-előtt gyülöletes*.

Invītābĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Veſzel*, *ougoden*, *k-ſebi povlechliv*, *vabliv*. Lieblich, annehmlich, lockend, anreitzend. *Hozzá vonó*, *Hitegethető*. 2. Nonnunquam ſumitur pro *Inevitabilis*.

Invītāmentum, ti, n. Invītātio, onis, f. & Invitātus, ûs, m. Cic. *Pozvanye*, *pozavanye*. e. Einladung. *Elhivás Elhitegetés*. *uſus*: Primò meâ ſponte, deinde tuo invitatu hoc egi &c.

Invītātor, oris, m. *Pozivich*. r. Einlader. *Elhivó*, *hozzá vonó*, *kinálò*, *hitegető*.

Invītè, invitiùs, invitiſſimè: Cic. *Nerado*, *nehtech*, *prék volye*, *prez volye*, *ſuprot volyi*, *primorano*. Ungern, mit Unvvillen, ohne Willen, Widervvillen. *Akarat-ellen*. Synon. *Repugnanter*, *invitò*, *coactè*.

Invīto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pozivam*, *vábim*. Einlade, locke, anreitze. *Elhivom*, *kinálom*. Synon. *Voco*, *allicio*. Aliquem ad aliquid præmiis invitare. *Cic.* pro *allicere*, *ſtimulare*. Quis eſt, qui eum tectô, domóque non invitet? &c.

Invītus, a, um, Cic. *Nerad*, *nehotéchi*, *prot volye chinéchi*. Ungern, unvvillig, gezvvungen. *Akaratja ellen-való*, Synon. *Recuſans*, *tergiverſans*, *coactus*, *dolens*, *rogatus*, &c. *Uſus*: Invitus, per vim & imperium feci. Sapiens nihil facit invitus. Invitâ Minervâ aliquid facere, dicere. Cic. *id eſt*: contra naturam & indolem aliquid agere.

Invius, a, um, Liv. *Prez puten*, *neputen*, *kadi putuvati ni mochi*. Unvvegſam. *Útatlan*. *Uſus*: Invii ſaltus: *Liv.*

Ĭnŭla, Ēnŭla, æ, f. Colum. *Veliki koren*, *Oman*. e. Alant-Wurtz. *Irmény gyökér*. Vid. *Helenium*.

Ĭnulte, *Adv.* Curt. *Neſanteno*, *neſantech*, *neoſzvitene*. Ungerochen. *Büntetetlen*.

Inultus, a, um, Cic. *Neſanten*, *neoſzviten*. Ungero-

Ungerochen. *Bhntetés nélkül-való*, *Boſtſzú állatlan.*

Inumbro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Szencsu chinim, ſaenchim*. Beſchattige, überſchatte. *Beárnyékozom*, *Megbeárnyékosítom.*

Inunco, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Zakvachujem, kvaku otichem, olechem z-kvakum, grabim, popádam*. Mit einem Hacken ziehe, erwiſche. *Horoggal-elrántom, fel-kapom.*

Ĭnunctio, onis, f. Plin. *Namazanye, pomaz*. e. Anſalbung. *Megkenés.*

Inundatio, onis, f. Curt. *Povodnya, poplavenye, Razlevanye vód*. r. Überlauff des Waſſers. Waſſer-Guſs, e. Überſchwemmung. *Kiáradás.*

Ĭnundo, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. Vid. *Exundo*. 2. Sumitur *Activè* Cic. *Povodnyu chinim, potaplyam*. Überwäſſere, überſchwemme. *Kiáradok*. Terram inundat aqua: Cic. *pro* obruit, operit.

Ĭnungo, is, ere, unxi, unctum, (Act.) Plin. *Namaſujem, namazivam*. Beſalbe. *Megkenem*. Synon. *Illinio, Illino.*

Invŏcātio, onis, f. *Nazavanye, Zazavanye*. e. Anruffung. *Segitségül-hivás.*

Invŏcātus, a, um, Cic. *Nezvan*. Unberufft. *Hivatlan*. 2. *pro* Vocatus in auxilium. *JCt.*

Invŏco, as, are, avi, atum, (Act.) Quint. *Nazávam, zazávam, pomoch proſsim*. Anruffe, um Hülff ſchreye. *Segítségre-hivom.*

Invŏlātus, ús, m. Cic. *Létanye*. Das Fliegen. *Bé-repülés, Reá rohanás.*

Invŏlentia, æ, f. *Salvian*. Nōlentia, æ, f. Tertull. *Nehtenye, nehotenye*. Das nicht wollen. *Nem akarás.*

Invŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Varr. Invŏlito, as, are, avi, atum, (frequent.) Horat. *Zaletavamſze vu kaj*. Anfalle. *Reá-rohanok* Synon. *Invado*. 2. Accipitur *pro* Introvŏlo, Introvolito. *Varr.*

Invŏlūcer, Vide *Involucris.*

Invŏlūcre, is, n. Plaut. *Ogernyacha, z-kim Podbrivach (Barber) one, koje podbriva, pokriva*. Ein Scheertuch, Barbier-Tuch. *Fő-törlő, vagy az beretválandó ember eleibe teríteni ſzokott ruha a' borbélyoknál.*

Invŏlūcris, is, *com.* & Invŏlūcer, m. cris, f. cre, n. Aul. Gell. *Jeſche neletechi, koi jeſche létati nemore*. Noch nicht fliegend, das noch nicht fliegen kan. *Repülhetetlen, ſzárnyatlan.*

Invŏlūcrum, i, n. Cic. *Zavitek, zamotak, zaviák, povitek, zavialo, zamotalo*. Alles darein man etwas wicklet, e. Überdeck, Rolle. *Bétakaró, valaminek takarója.*

Invŏluntārius, a, um, Cæl. Aurel. *Nedobrovolyen, neprivolyen, nehotechi, nerad*. Unwillig. *Akarat-nélkül-való.*

Involvo, is, ere, olvi, vŏlūtum, (Act.) Cic. *Obvíam, namátam, naviam*, 2. *Zamátam, zapletam, zamotávam, zakrívam*. 3. *Nuter valyam, valyam*. Etwoτauff wickle, 2. Einwickle, verberge. 3. Hineinwaltze. 1. *Bé-tekerem*, 2. *Bétakarom*, 3. *Reá-hengeritem.*

Invŏlūtè, *Adv.* Spart. *Zvito, zamotano, Zapleteno*. Verwirt. *Bé-tekerve, bé-takarva.*

Involvŭlus, i, m. & Involvŭlum, i, n. *Plaut.* Convolvulus, li, m. *Chervek, kiſze vu liſztje drevja, y terſzja zamáta*. Ein Würmlein, das ſich in die Bäumen, *oder* Reben blätter einwicklet. *Szőlő levelét öſzve-ſodró férgetske.*

Ĭnurbānè, *Adv.* Cic. *Nechlovechno, nedvorjanſzki, muski*. peregr. *Grobianſzki*. Unhöfflicher-weiſe. *Paraſztúl, emberteleniil.*

Inurbānus, a, um. Cic. *Nechlovechen, nedvorjanſzki, muski*. Unhöfflich, Bauriſch. *Embertelen, paraſzt.*

Inurgeo, es, ere, urſi, (Act.) Lucr. *Natiraem, primarjam, priganyam*. Antreibe, Nöthige. *Kénſzerítem, nógatom, kiſztetem*. Synon. *Urgeo, impello, ſtimulo.*

Inūrino, as, are, avi, atum. (Neut.) Colum. *Pod vodom plávam, bodim, gmazim*. Unter dem Waſser ſchwimme, gehe, krieche. *A' vizbe búvárkodom, viz-alatt úſzok, megyek.*

Ĭnūro, is, ere, uſſi, uſtum. (Act.) Cic. *Pripékam, pripékam, priſgávam, pricsverkávam, priſiſem*. Einbrenne, Anbrenne, Aufbrenne. *Bégetem, belé-ſütöm*. Stigma fronti inurere. Liv. *Znamenku k-chelu priſgati*. Ein Zeichen an die Stirne brennen. *Valaki homlokára bélyeget ſütni*. Metaph. Inurere alicui maculam infamiæ. Cic. *Köga obſſaniti*. Einem eine Schandflecken anhencken. *Valakit meg gyalázni.*

Inuſitatè, *Adv.* Cic. *Nenavadno, neobichno, neobichajno*. Ungewöhnlich. *Szokatlanúl.*

Ĭnūsĭtātus, a, um. *Cic.* Inuſitatior, Inuſitatiſſimus. Plin. *Nenavaden, neobichni, neobichajni, neobikovan*. Ungewönlich, ungebräuchlich. *Szokatlan*

Ĭnūſus, ús, m. Plaut *Vmanyikuvanye*. r. Müſſigang. *Hivalkodás, tunyaság, henyélés.*

Ĭnūtĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Nehaſznovit, nekoriſztan*. Unnütz. *Haſzontalan.*

Ĭnūtĭlitas, atis, f. Cic. *Nehaſznovitoſzt, nehaſzen, nekoriſzt,*

Digitized by Google

nekoriſzt. e. Unnützlichkeit. *Haſzontalanſág.*

Inutiliter. *Adv.* Plin. *Nekaſznovito, nekoriſztno.* Unnützlich. *Haſzontalanúl.*

Ĭnŭtrĭum, ii, n. *Geogr.* hodie Oenĭpons, ontis, m. *vel* œnĭpontum, ti, n. Civitas in Tyroli.

Invulgo, as, are, avi, atum. (Act.) Aul. Gell. *Púku, obchini na znanye dájem, obznanujem.* Gemein mache, publicire. *Kibiresitem.*

Invulnĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nevraslifv, kajſze raniti nemore.* Unverletzlich. *Meg-nem ſértheto.*

Invulnĕrātus, a, um. Cic. *Neranyen, nevrajen.* Unverletzt. *Sebesitetlen.*

Ĭō! *vel* Ĭō! *Interjec. Gaudentis.* Ovid. *Juh! ju! Hu!* Ahe! Heia! *Haja! ohja! ehja!* Eſt etiam Irridentis. *Plaut.* Item dolentis: *Tibull.*

Jōbĭlum, li, n. Vide *Jubilum.*

Jŏcăbundĭtas, atis, f. Apul. *Sála, igra, nerevanye.* e. Schertzhafftigkeit *Tréfaság.*

Jŏcăbundus, & Jŏcŭ ābundus, a, um, *Val. Max.* Jŏcŭlans, antis, *om.* Liv. *ſályiv, ſályen, ſalechi.* Schertzend. *Tsúfolódó, tréfás.*

† Jŏcālĭa, ĭum, n. plur. *Vſzakojachke ſ'ále.* Alles vvomit man Kurtzvveil, und Freud hat. *Tréfaságok.*

Jŏcālĭter, *Ammian.* Jŏcŭlārĭter. *Plin.* Jŏcōsè. *Cic.* Jŏcanter, Jŏcŭlārĭter. Jŏcò, *Adv.* Terent. *S'álno, iz ſ'ále, ſ'álezà, z-ſ'álom.* Im Schertz, Schimpffs-vveiſe. *Tréfáſon, tsúfságoſon.*

Jŏcaſta, æ, f. *Nomen Propr.* Filia Creonis Conſors Laji. (perperam uſurpatur pro *S'álecz.*)

Jŏcor, aris, ari, atus ſum. & Jŏcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *S'alimſze, Igramſze.* Schertze, ſpiele. *Tsúfolódom, tréfálódom. játſzom.*

Jŏcōsè. *Adv.* vide *Jocaliter.*

Jŏcōſus, a, um. Cic. *S'álen.* Schertzhafftig. *Túſos, tréfás.*

Jŏcŭlāris, is, *com.* re, n. *Terent.* Jŏcŭlātōrĭus, a, um. *Cic.* Vid. *Jocoſus.*

† Jŏcŭlārĭtas, atis, f. Jŏcātio, onis, f. Cic. *S'álenye.* Das Schertzen. *Tréfálódás.*

Jŏcŭlātio, onis, f. Firm. *idem.*

Jŏcŭlātor, oris, m. Cic. *S'álecz.* 1. Schertzer, Poſſenreiſser. *Tsúfolódó, tréfálódó.*

Jŏcŭlum, li, n. Cic. (Diminut.) & Joculus, li, m. Plaut. *S'álicza, mala ſ'ála.* 1. Schertzlein. *Tréfátska.*

Jŏcus, i, m. *plur.* Joci, & Joca, orum. Plaut. *S'ála.* 1. Schertz. *Tsúfság, tréfa.*

Jŏbia, *Interjectio Renuentis, & Cunctantis.* Plaut. *Aj moj dragi! aj idi. ò nedaj Bog!* Ey! behüte Gott! *Ej kérlek! ne adja Iſten.*

Jŏvĭālis, is, *com.* le, n. Macrob. *Jupiterov.* 2. Metaph. *Priet, vugoden, odperte volye, ſ'álen, veſzel.* Dem Jupiter gehörig, 2. Angenehmen, Auffrichtig. Luſtig. *Jupiter Iſtenhez-való. 2. Mulatságos, nyájas, víg.*

Ips, ĭpis, f. Plin. *Keber, ûukecz, koj mladiczé terſzja, y drévja popke obĭéda.* 1. Würmlein ſo die Reb- *und* Baum-Augen zernagt. *Szoló-ſzem rágó ſéreg, ſzú, moly.* Sicut *Cis* Frumentum, *Trips* ligna, *Sis* veſtes, *His* vel *Is* vitrum, *Midas* fabam. *Plin.*

Ipsĕ, a, um. (*Apud Antiquos* Ipſus, a, um.) Cic. *Szam, iſzti.* Selbſt, Derjenige. *ö, ö maga.* Sum mihi ipſe teſtis (*perperam* mihi ſolus) Cic. *Ja ſzam jeſzem moj ſzvedok.* Ich bin ſelbſt mein eigner Zeug. *Magam bizonysága vagyok.*

Ipſiſsĭmus, a, um. & Ipſipſus, a, um. Plaut. *Ravno on ſzam.* Eben er ſelbſt. *éppen ûnnön maga, épen az.* Cæterùm *Ipſiſſimus* etiam aliis perſonis applicatur. *Plaut.* 2. Vid. *Ipſe.*

Īra, æ, f. Cic. *Szerda, Jád.* 1. Zorn. *Harag.* *Uſus* Per iram fecit. *Cic.* Iram movere in aliquem. *Terent.*

Īrācundè, Iracundiùs, Iracundiſſimè. Cic. *Szerdito, lyúto.* Zorniglich. *Haragoſon.*

Īrācundia, æ, f. *Terent.* Īraſcentia, æ, f. Apul. *Szerditoſzt, lyutina, lyutoſzt.* 1. Zorn, e. Zornmüthigkeit. *Haragoſság.*

Īrācundĭter, *Cæcil. ap. Non.* Īrātè, & Iratiùs. *Adv.* Colum. vide *Iracundè.*

Īrācundus, a, um. *Plaut.* Iracundior. *Horat.* Iracundiſſimus. Senec. *Lehko, berzo ſzerdit, lyùt.* Leicht Zornig. *Harages, könnyü haragra. 2. Dugo ſzerdit.* Lang zornig. *Sokáig haragvó.* Ità Horatius.

Īraſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Firm. *Szerdit.* Zornig. *Haragudható.*

Īraſcor, ĕris, aſci, atus ſum. (Depon.) Cic. *Szerdimſze, lyutimſze.* Bin zornig, mich zörne. *Haragſzom.*

Īrātè, *Adv.* Colum. vide *Iracunditer.*

Iratus, a, um. Iratior, Iratiſſimus. Cic. *Szerdit, raſzerdyen, razlyúten.* Zornig, Ertzirnet. *Meg-haragutt.* *Uſus:* Iratum Mare. *Horat.* pro *Fluctuans, æſtuans. &c.* Venter iratus: Horat. *id eſt:* Fame preſſus. Irata ſitis *id eſt:* Magna. *Propert.* Iratum habere aliquem: *pro* infenſum. *Cic.*

Īrcĕus, ei, m. Ircĕa, æ, f. Feſt. *Devenicza.* e. Wurſt. *Kolbáſz.*

Īrēnarcha, & Irenarches, æ, m. Ulp. *Glavár nad Varaskemi ſzlugi.* vulgò *S'ergi, grabanti.* 1. Rumor-Meiſter, Rumor-Hauptman. *Darabontok, Város ſzolgai gondviſelője, tiſztje.*

Irēne,

Digitized by Google

Īrēne, es, f. *Boſicza mira.* e. Göttin der Friedens. *Békeség Iſten Aſzſzonya.*

Īrēnĭcus, a, um. *Mirni.* Zum Frieden gehörig. *Békeséghez tartozandó.*

Irenōdĭa, æ, f. *Popevka od mira.* s. Friedens-Lied. *Békeségi vers.*

Īrīnum, i, n. Plin. *Mazt iz modreh lilyanov, iliti lilianov napravlyena.* Ein Salb von blauen Lilien gemacht. *Kék liliomból-való kenet, ir.*

Īris, ĭdis, *vel* iris, f. Virg. *Duga. puga.* 2. *Lilium*, ali *Lilyan módri.* ità Plin. *l: 21. cap. 7.* r. Regenbogen. 2. Blaue Gilgen, Lilien. *Égi Szivárvány. 2. Kék liliom.*

Īrīnus, a, um. Plin. *Iz modroga liliuma napravlyen.* Aus blauen Lilien gemacht *Kék liliomból-való.*

Īrōnia, æ, f. *græc.* Cic. Vid. *Illuſio.*

Irpex, (Irpix,) ĭcis, f. *plur.* Irpĭces, um, f. Feſt. *Grablye ſélezne. 2. Brána.* Eyſerne Rechen. 2. e. Egge. *Vas gereblye. 2. Borona.*

Irpus, i, m. Feſt. *Vuk.* r. Wolff. *Farkas.*

Irrădio, as, are, avi, atum. (Act.) Plaut. *Razſzvetlujem, z-ſzvetlemi tráki kaj napunyavam.* Beſcheine, Beſtrahle. *Megvilágositom.*

Irrāſus, a, um. Plaut. *Neoſtruſen, neobrit.* Unabgeriben, Unbeſchoren. *Nyiretlen, vakaratlan.*

Irrătiōnābĭlis, is, *com.* le, n. Quint. *Nerazumliv.* Unvernünfftig. *Oktalan, okos elme nélkül-való.*

Irrationabĭlĭtas, atis, f. Apul. *Nerazumlivoſzt, nerazum.* e. Unvernünfftigkeit, r. Unverſtand. *Oktalanság, elmétlenség.*

Irrationabĭlĭtĕr, *Adv.* Apul. *Nerazumno, prez razuma.* Unvernünfftiglich, ohne Verſtand, ohne Raiſon. *Oktalanúl, elmétlenül.*

Irratiōnālis, is, *com.* le, n. *Quint.* vide *Irrationabilis.*

Irrāuceſco, is, ere. (Inchoat.) *Cic.* Irrāucio, is, ire, āuſi, āuſum. (Neu.) Priſcian. *Zamukliv, hrepav poſztajem.* Heiſer vverde. *Rekedek.*

Irrāucus, a, um. Plin. *Zamukliv, Hrepav.* Heiſer. *Rekedező, rekett.* Synon. *Raucus.*

✝ Irrĕcĭtābĭlĭtĕr, *Adv.* Lact. Vid. *Ineffabiliter.*

Irrĕconcĭlĭābĭlis, is. *com.* le, n. *Nevmirliv, nepomerliv.* Unverſöhnlich. *Meg-engeſztelhetetlen. meg-békélthetetlen.*

Irrĕcordābĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. *Nezpomenlyiv.* Deſsen man ſich nicht beſinnen kan. *Reá-emlékezhetetlen.*

Irrĕcŭpĕrābĭlis, is, *com.* le, n. *nazad nedobliv.* Unvviederbringlich. *Viſzſza-nyerhetetlen, vehetetlen.*

Irrĕdĭvīvus, a, um. Catull. *Neoſivlyiv.* Das da nicht kan vvieder lebendig gemacht vverden. *Meg-nem elevenendő, Meg-nem épitendő, viſzſza-nem jövendő.*

Irrĕdux, ūcis, *om.* Lucan. *Nepovernliv, nepovrachliv, nepovratliv.* Unvviederkehrlich. *Meg-nem térendő.*

Irrĕformābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Nepopravliv, neponovliv.* Unvverbeſſerlich. *Meg-nem jobbithatandó.*

Irrefragābĭlis, is, *com.* le, n. *Chemuſze ni mochi ſzuprot poſztaviti.* Dem ſich man nicht vviederſetzen kan &c. *A' ki-ellen ſenki magát nem meréſzli tenni.*

Irrĕfrāgābĭlĭtĕr, *Adv.* Sarisb. *Szuprotiſze niſztavlyajuch, iz vſzeh volye.* Unvviederſetzlich, mit aller Willen. *Minden akarattal ellene-állva, Engedetlenül.*

Irrĕfūtābĭlis, is, *com.* le, n. *Negovorliv, ſzuproti nerechliv, Komuſze ſzuproti nemore rechi, ali govoriti.* Das nicht zuvvider legen iſt. *Meg-hamisithatatlan, tzáfolhatatlan.*

Irrēgŭlāris, is, *com.* re, n. JCt. *Prez réda, neredni.* Ohne Ordnung, Unordentlich. *Rendetlen, törvénytelen.*

Irregularĭtas, atis, f. JCt. *Prez-rednoſzt, nered.* e. Unordnung. *Rendetlenség, Törvénytelenség.* 2. Eſt Inhabilitas tam ad ſuſceptionem ordinum, quàm ad ſuſceptorum exercitium; oritur autem vel ex *delicto*, vel ex *defectu.* ità *Jus Canon.*

Irregularĭtet, Irregulātim, *Adv.* JCt. *Prez reda, neredno.* Ohne Regul, Unordentlich. *Rendetlenül, törvénytelenül.*

Irrĕlĭgātus, a, um. Ovid. *Nezvezan, odvezan, próſzt.* Ungebunden, Aufgelöſt. *Meg-nem kötött, eloldott.*

Irrĕlĭgio, onis, f. Apul. *Nepoboſnoſzt, Boga nepoſtuvanoſzt, neredovnichtvo.* e. Gottloſigkeit, Ungevviſſenhafftigkeit. *Hitetlenség, Iſtentelenség.*

Irreligiōsè. *Adv.* Quint. *Nepoboſno, neredovnichko.* Gottloſig, ohne Religion. *Hitetlenül.*

Īrrelĭgiōſus, a, um. Plin. *Nepoboſen, neredovnichki, Boga nepoſtujuchi.* Gottlos, ohne Religion. *Hitetlen, Iſtentelen.*

Irrĕmeābĭlis, is, *com.* le, n. Senec. *Nepreſliv, neputen, kuda iti ni mochi.* Da man nicht gehen kan, Unvveegſam. *A' honnat viſzſza nem térhetni.*

Irrĕmĕdĭcābĭlis, is, *com.* le, Plin. *Nezvrachliv, neizlichliv.* Unheilſam. *Meg-gyógyithatatlan.*

Irrĕmiſsè. *Adv. Neodpuſcheno, neoproſcheno.* Unnachläſſig. *Meg-nem botſátva.*

Irrĕmiſsĭbĭlis, is, *com.* le, n. Theol. *Neoproſztliv,*

Digitized by Google

ſztliv, neodpuſtliv. Unvvergeblich. *Meg-nem botsátandó.*

Irrĕmūnĕrābilis, is, *com.* le, n. *Nedarovliv, nedarovit, nenaplatliv.* Unvergeltlich. *Meg-fizetbetetlen.*

Irrĕpărābilis, is, *com.* le, n. Virg. *Nepopravliv, nenadomeztliv.* Unvviederbringlich, unerſetzlich. *Helyre hozathatatlan.*

Irrĕpertus, a, um, Hor. *Nenajden, nenaſſaſzt, nenaſſaſzni.* Unerfunden. *Találatlan.*

Irrēpo, is, ere, epſi, eptum, (Neu.) Cic. *Sakrivcze, neznano o-lezávam, nuter lezem, plazim, gmazim.* Heimlich hinein ſchleiche, krieche. *Bétſúſzok, Bémáſzok.*

Irrĕpoſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Nazad neproſzliv, nepotrebliv.* Ungeforderlich. *Viſzſza nem kivánhatandó.*

Irrĕprĕhensĭbĭlis, is, *com.* le, n. Firm. *Nepokarliv, neoſpotliv.* Untadelich. *Meg-feddhetetlen.*

Irrĕprĕhenſus, a, um, Ovid. *Nepokaran, neoſpotan.* Ungeſcholten, ungeſtrafft. *Meg-nem feddetett.*

Irrepto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Stat. *Guſztokrat nuter lězem, plazim.* Offt hinein krieche, ſchleiche. *Laſſan-laſſan bétsúſzok, máſzok.*

Irreptor, oris, m. *Skomczè nuter lězecz, plazitel, Gmazitel.* Heimlicher Einſchleicher. *Laſſan bétsúſzó.*

Irrĕquiĕtus, a, um, Plin. *Nemiren, nepochinyen.* Unruhig. *Nyúgbatatlan.*

Irrĕsĕcātus, a, um, Hor. *Nepoſzechen, neoklellyen, neodrezan.* Ungehackt, unabgeſchnitten. *Elmetſzetlen.*

Irrĕſectus, a, um, Horat. *idem.*

Irrĕsŏlūbĭlis, is, com. le, n. Apul. *Neodvezliv, neoſzlobodliv, neodreſliv, neoproſztliv.* Unauflöslich. *El-óldhatatlan, elſzabadíthatatlan.*

Irrĕsŏlūtus, a, um, Ovid. *Neproſzt, neodvezan, neoſzlobodyen.* Unaufgelöſt. *Mególdatlan, Meg-nemſzabadúlt.*

Irreſtinctus, a, um, Mart. *Neugaſſen.* Ungelöſcht. *Meg-nem óltott.*

Irrĕtio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Zamreſujem, Z-mreſum zaplětam, zamátam, lovim.* Verſtricke, in ein Garn bringe, vervvickle, fange. *Hálóba-ejtem, meg-fogom.* 2. Metaph. *Na zlo pelyam, napelyávam, Vkanyuiem.* Verführe, betriege. *El-hitetem, roſzſzra ingerlem.* Irretire ſe erratis: Cic. *Vu krivnyeſze zaplesztі.* Sich mit Fehlern verſtricken. *Magát tévelygésben ejteni, kötölözni.* Irretire aliquem illecebris: Cic. *Kŏga z-naſzladnoſztmi vabiti, vkaniti.* Einen mit Wollüſten anreitzen, betrügen. *Valakit gyönyörűségekkel kecsegetni, meg-fogni, meg-tsalni.*

Irrĕtortus, a, um, Horat. 1. *Negenyen, raven,* 2. *Nezvit, nezgurvan.* Unabgevvend, unvervvend, ungerührt, gerath, 2. Ungebogen, ungekrümmt. 1. *Egyeneſen-álló, mozdúlatlan,* 2. *öſzve nem tekert, öſzve nem gunyolt.*

Irrĕvĕrens, entis, *om.* ſpart. *Nepoſtujuchi.* Unverſchämt, unehrbietig. *Nem tiſztelő.*

Irrĕvĕrenter, *Adv.* Plin. *Nepoſtuvano, nepoſtujuch.* Ohne Ehrerbietung. *Tiſztességtelenül.*

Irrĕvĕrentia, æ, f. Tacit. *Nepoſtuvanoſzt, nepoſtuvanye.* e. Unehrbietigkeit. *Tiſztesség nem tétel.*

Irrĕvŏcābĭlis, is, *com.* le, n. Lucr. *Nigdar nazad nevzetliv, nepozovliv, nedozovliv, kajſze nazad povernuti y dozvati nemore.* Unvviderruflich, unvviederbringlich. *Viſzſza-hihatatlan.*

Irrĕvŏcandus, a, um, Claud. *idem.*

Irrĕvŏcātus, a, um, Horat. *Nazad nedozvan.* Den man nicht zuruck rufft. *Viſzſza-hivatlan.*

Irrĕvŏlūtus, a, um, Mart. 1. *Neodvalyen,* 2. *Nepreverhyen.* Umgevvältzt, 2. Unumgekehrt. 1. *Viſzſza-fordúlatlan,* 2. *Meg-nem fordított.*

Irrīdeo, es, ere, iſi, iſum, (Act.) Cic. *Oſzmehavam kŏga, zeſzmehavamſze.* Verlache, auslache. *Megnevetem, tsúfolom.* Synon. *Derideo, ludibrio habeo, parvi facio.* Irridere aliquem. *Phras.* Ludibriô lædere: Deſpicatui habere, convicium facere; multa dicere in aliquem, quibus totus explodatur; cum riſu cavillari aliquid; alicui illudere; aliquem ludificari: In ora hominum pro ludibrio abire; per civium ora traduci, deridiculo haberi, licentiſſimè eludi; conviciis, ſibilis conſcindi.

Irrīdĭcŭlè, *Adv.* Caeſ. *Oſzmeſno, ſzméha vredno, neprikladno.* Lächerlich, ungereimbt. *Megnevethető-képen, Meg-nevetheſden.* Synon. *Infacetè, ineleganter.*

Irrīdĭcŭlum, & Dērīdĭcŭlum, i, n. *Plaut.* Irrīſio, onis, f. *Cic.* Irrīſus, ûs, m. Plin. *Oſzmeh, oſzmehavanye, poſzmehavanye, zeſzmehavanye, poſpotavanye.* e. Auslachung, Verlachung, r. Spott. *Megnevetés, tsúfolás.*

tsúfolás. Irridiculo habitus, Plaut. *Oſzmehan*. Ausgelachet. *Kinevetett*.

Irrĭgātio, onis, f. Cic. *Poskroplenye*, *zalevavanye*. e. Wäſſerung. *Megöntözés*.

Irrĭgo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Poskroplyujem*, *zalévam*. Bevväſſere, befeuchtige, befeuchte. *Megöntözöm*. Irrigare aquam in areas, Cato. *Grede poskropiti*. Die Garten-Bether vväſſeren. *A' veteménynyes ágyakat meg-öntözni*.

Irrĭguus, a, um, Cic. *Poskroplив*, 2. *Poskropechi*, *zalevajuchi*, *czurechi*. Wäſſericht, 2. vvas da vväſſert. *Megöntözetethető*, 2. *Meg-öntöző*. Fons irriguus. Virg. *Zdenecz ſkropechi*. Ein vväſſerender Brunn. *Ki-folyó kút fő*.

Irrĭpio, is, ere, ipui, eptum, (Act.) Cic. *Znutra*, *ali nuter vlechem*, *zgrablyujem*, *v-grablyujem*. Darinnen oder hinein ziehe, reiſſe. *Béragadom*, *Hozzám-venom*. Irripiunt ſe in ædes ſubitò. Cic. *pro* inferunt.

Irriſio, onis, f. Vide *Irridiculum*.

Irriſor, oris, m. Cic. *Oſzmehavavecz*, *poſzmehavavecz*, *zeſzmehavavecz*, *poſpotavavecz*, *poſhotlivecz*. r. Verlacher, Auslacher, Verſpötter. *Megnevető*, *tſúfoló*.

Irrītābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Razdraslив*, *razjadliv*, *nadhuſzliv*, *raſzerdliv*, *razlyutliv*. Anreitzlich, erzürnlich, zornmüthig. *Hamar-felháborodó*, *hirtelen haragú*.

Irrītābĭlĭtas, atis, f. *Apul.* Irrītāmen, inis, n. *Ovid.* Irrītātio, onis, f. *Liv.* Irrītāmentum, ti, n. Plin. *Razdraſnya*, *razdraſenye*, *razhuſztenye*, *razjadenye*, *nadhuſztenye*, *raſzerdenye*, *draſenye*. e. Anreitzung, Reitzung, Erzürnung. *Ingerlés*, *haragra gerjeſztés*.

Irrītātor, oris, m. Sen. *Razdraſitel*, *naduſzitel*, *razjaditel*. r. Anreitzer. *Ingerlő*, *haragra gerjeſztő*.

Irrīto, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Razdraſujem*, *naduſzujem*, *podpuhávam*, *podſiſem*. *zadercsávam*. Anreitze, zum Zorn reitze. *Ingerlem*, *boſzſzontom*, *búsítom*. Irritare Crabrones. *Prov. id eſt* · Homines ad rixas aliudve ſimile proclives, novis prætereа ad id ipſum urgere ſtimulis.

† Irrĭto. as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *pro* Irritum facio.

Irrĭtus. a, um, Liv. *Zabman*, *zaludo*, *zalud*, *nevalyan*, *za nitaj*. Vergeblich, ungültig, unkräfftig, umſonſt, nichtig. *Hijában való*, *haſzontalan*. Spes ad irritum cadit. Liv. *Ufanye na nitaj ide*, *zahman y zaludo je*. e. Hoffnung iſt umſonſt, nichtig. *Eltünt*, *elveſzett a' reménység*.

Irrŏbŏro, as, are, avi, atum.[Neu.] *Aul. Gell.* Vid. *Invaleo N.* 1. *Inveteraſco*. Irroboravit, inveteravitque falſa opinio. Gell. *Neiſztinito ſtimanye je preobladalo*, *navadno poſztalo*. Der falſche Wahn hat über die Hand genommen. *Az hamis vélekedés ſzoká ba ment*. 2. Sumitur. *Activè pro* Roboro. *V-terdyujem*, *v-terditi*; *objachujem*, *objachiti*: *Kaj tverdo* ali *jáko chinim*. Stärcke, bekräfftige, ſtarck oder veſt mache. *Meg-erősítem*.

Irrŏgātio, onis, f. Gic. *Napoſztavlyanye*, *odluchenye*, *poſztavlyanye* vg. *Birſaga*, *ali kaj drugoga ſzuprotionoga*. e. Auflegung. *Reá-vetés*, *büntetés*. Irrogatio mulctæ; Cic. *Poſztavlyanye ali odluchenye birſaga*, *pokore*. &c. ali: *kaſtiganye*, *birſaſenye*. e. Auflegung der Buſs, Straff: e Abſtraffung. *Büntetésnek reá-vetése*, *Megbirságolás*. Synon. *Impoſitio N.* 2. *Inſtitio*, *conſtitutio multa*.

Irrŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Pokoru*, *kaſtigu* ali *kaj drugo ſzuprotivno odluchujem*, *poſztavlyam*, *dopitávam*; *obſzudyujem*. Auflege, aufferlege. *Reá-vetem*, *Meg-büntetem*. Vetant XII. Tabulæ leges privatis hominibus irrogari. Cic. pro *imponi*. Irrogare alicui mortem. Tacit. *Z-ſzmertjum kōga kaſtigati*, *na ſzmert obſzuditi*. Einen am Leben ſtraffen, zum Todt verurtheilen. *Valakit halállal büntetni*. Irrogare alicui pœnam: *Plaut.* pro *Infligere*.

Irrōro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Naroſzujem*, *z-roſzum mochim*, *ſkropim*. Bethaue, mit Thau befeuchte, beſprenge. *Meg-harmatozom*, *nedvesítem*. Agros irrorare aquâ vel Aquam irrorare agris. Ovid. 2. *Metaph.* Somnus irrorat oculis. *Silius l.* 1. *Szeny dije ochima pokoj*. Der Schlaff giebet denen Augen die Ruhe. *Az álom nyúgadalmat ád a' ſzemeknek*. 3. Sumitur. *Neut. Imperſonaliter*. Irrōrat. *Roſziſze*. Es thauet, *Harmatozik*, ità Colum.

Irrŭbeo, es, ere, ŭbui, [Neut.] & Irrŭbeſco, is, ere, (Inch.) Stat. *Zacherlenujemſze*, *zarumenujemſze*: *cherlen*, *rumen poſztájem*. Roth vverde. *Meg-vereſedem*. Irrubuit Cælum. Stat. *Nebofze je zacherlenilo*. Der Himmel iſt roth vvorden. *Az ég meg-vereſlit*. Ignis irrubuit vultibus. Stat. *pro* ſuffudit vultus.

Digitized by Google

Irructo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vid. *Eructo.*

Irrūſo, as, are, avi, atum, (Act.) Hieron. *Hervgyavo chinim.* Roth mache. *Verbenyöſitem.*

Irrŭgio, is, ire, īvi, *vel* īi, ītum, (Neu.) *Jáko ruchim.* Hefftig brülle. *Reá-ordítok, igen ſivok.*

Irrūgo, as, are, avi, atum, (Act.) Aul. Gell. *Naguzávam, guzam, guzano chinim.* Runzlicht mache. *Meg-rántzolom.*

Irrumātio, onis, f. *Catull.* 1. *apud Antiquos* Vid. *Ruminatio.* 2. Metaph. *Podrugachenye, zopet na pervo donaſſanye.* e. Wiederhohlung. *Máſodſzorozás, kétſzerezés.* 3. Vid. *Lactatus, ûs.*

Irrumātor, oris, m. Catull. 1. Juxta Antiqu. *Preſivavecz, preſvckavecz.* r. Wiederkäuer. *Kérő-rágó, kérődő, kérőző.* 2. Metaph. *Zopet na pervo donaſſavecz, podrugachb.* r. Wiederholer. *Máſodſzorozó, kétſzerező.* 3. idem quod *Lactans.* Hinc Transl. *Irrumator* dicitur, qui obſceno Veneris genere ſe oblectat.

Irrūmo, as, are, avi, atum, (Neu.) 1. *Apud antiquos juxtà Feſt.* Vid. *Rumino.* 2. Metaph. *Podrugachujem, podrugachiti: zopet na pervo donaſſam.* Wiederhohle. *Máſodſzorozom, kétſzerezem.* 3. (Deriv. à *Ruma*) Vid. *Lacto.* Hinc *Irrumare* accipitur *Transl. pro* obſceno veneris genere ſe oblectare.

Irrumpo, is, ere, ūpi, uptum, [Neut.] Cic. *Z-ſzilum nabrupujem, navdiram, navalyujem.* Mit Gevvalt einfalle, einbreche. *Reá-törők, Bé-rohanok.* Synon. *Invado, cum impetu ingredior, aliquid rumpendo irruo.*

Irruo, is, ere, ui, ŭtum, [Neu.] Cic. Vid. *Invado.* In poſſeſſiones alicujus irruere. *Cic.* pro *invaderè.* In aliquem irruere. Cic. pro *aggredi aliquem cum impetu.* In odium alicujus irruere *pro* Incidere. *Cic.*

Irruptio, onis, f. Cic. *Navalyenye, navdrenye, navudiranye, naſzkochenye.* r. Einfall, Angriff. *Bétörés, bérohanás, bélütés.*

Irtiŏla, æ, f. *Plin.* Eſt genus peculiare vitis in agro Umbriæ, piceno, & Mevanati. *Oſzebujni Terſz latinszki vu Umbrii.* Ein vvelſcher Weinſtock in Umbrien. *Olaſz ſzőlő veſzſző Umbriában.*

Irus, i, m. *Homer.* Eſt nom. propr. pauperrimi Viri. *Ime jednoga kruto uboga chloveka v-görchkoj zemlyi, vu varaſſu Ithaca zvanom.* r. Zunahm eines ſehr armen Mannes in der Stadt *Ithaca* in Griechenland. *Egy igen ſzegénynek neve Itaka váro ſában, mely görök orſzágban vagyon.* 2. Appellativè & per ſynecdoch. *Bogecz, Proſzecz, ſziromah, ubog.* Ein jeder Bettler, Allmoſen-Sammler, Armer Mann. *Kóldus, ſzegény.* Iro pauperior: *Proverb.* Ovidii. *Zevſzema ſziromah, niſta neimajuchi, kruto ubog.* Blut arm. *Igen ſzegény, igen nyomorult.*

Is, ĕa, Id, ējus. Cic. *On, ona, ono. Ov, ova, ovo.* Der, derſelbige. *Az. Uſus:* Is amicus eſt, qui in re dubia juvat. Plaut. *On je iſztinſzki priatel, koj vu ſzuprotivchini y potrebochi na pomoch s'ztaje.* Der iſt ein rechter Freund, ſo in Widervvärtigkeit und Noth mit der That hilfft. *Az az igaz barát, a' ki utólsó ſzükségben és ſzerencſétlenségben ſegítségül vagyon.* Quæ primùm navigandi nobis facultas data erit, eâ utemur. Cic. *Z-pervam prilikum na ladji pelyati (vezti) ſze bochemo.* Wir vvollen uns der erſten Gelegenheit zu Schiffen gebrauchen. *Első alkalmatoſággal hajókázni akarunk.* 2. Simus ii, qui haberi velimus: pro *ſimus tales, quales &c.* Eâ (pro *tali*) te ſapientiâ eſſe judico, ut meum Conſilium non anteponam tuo. Cic. *Za tak razumnoga tebe preſtimávam, daſze moj rázlog y ſzvituvanye tvojemu prepoſztaviti nebi ujal.* Ich halte dich für ſo verſtändig, das ich meinen Rath dem deinigen nicht vorziehen dörffte. *Oly böltsnek állítlak lenni, hogy a' te tanátſodnak az enyimet nem merjem eleibe tenni.* 3. Aut aliquid id genus. Cic. *Ali kaj drugo takvoga.* Oder ſonſt etvvas dergleichen. *Vagy valami haſonló.* Miſeram eâ re: *id eſt* propterea *Cic.* Id ætatis ſumus: *Cic.* Id auctoritatis nemo eſt. *Tacit.* pro *Eâ ætate, eâ auctoritate.* Id genus homines *vel* Id genus hominum: *Terent.* pro *hujusmodi homines.* Id tempus *vel* id temporis venit ad me. Cic. *Ravno onda je k-meni doſſel.* Er iſt eben dazumahl (zu der Zeit.) zu mir kommen. *Éppen akkor jött hozzám.*

Is, īſis, m. Plin. *Chervo, ki ſzteklo zjéda, grize.* s. Würmlein, ſo das Glaſs zernagt, r. Glaſs-Wurm. *Üveg-féreg, mely üveget rág.*

Isāgōge, es, f. *Græc.* 1. propriè: *Kakvoga navuka ali Meſtrie pochetek y pervi dèl pelyajuchi na vekſi navuk: Privuchanye, vpelyavanye vu kakov navuk.* e. Erſte Untervveiſung, und Anfang einer Kunſt *oder* Wiſſenſchafft: e. Einleitung, Einführung in

Digitized by Google

in die Lehr. *Valami tudományinak az eleji.* Vid. *Inſtitutio N. 2. Introductio.*

Ĭsătis, is, f. Græc. 1. *Bojo-trava, iz koje módra boja* (peregr. *Farba :*) *biva : Módrobojavicza :* Polonis *Farbovnik.* ſ. Wayd-Kraut, damit man blau färbet. *Feſtő - fü.* 2. Eſt ſpecies *lactucæ ſylveſtris.* ità *Plin.*

✠ Iſca, æ, f. Aëtius. *Orehovoga dréva ſzérchika.* r. Nuſs-Holtz-Kern. *A' diò-fának belső keménny béle.*

Iſchădes, (*juxtà accentum* Iſchădes) ădum, f. *plur.* Græc. *Szuhe fige : ſzuhe ſzmokve.* Dürre Feigen. *Aſzſzú fige.*

Iſchădoptes, æ, m. Græc. *Kruh iz fig.* ſ. Feigen-Brod. *Fige-Kenyér.*

Iſchĭa, orum, n. *plur.* (Iſchium, ii, n.) aliis Iſchĭa, æ, f. *Græc.* Plin. Vide *Coxendix.*

Iſchiăcus, & Iſchiădicus, a, um, Plin. *Kukobolyen, ledjo-bolyen.* Hüfft-Weh habend. *Far-fájós.*

Iſchiădes, ădis, f. *vel* Iſchĭas, ădis, f. Plin. *Ledjo-bòl, kuko bòl, kukov boleſzt.* ſ. Hüfft-Weh, Lenden-Weh. *Tſipő-tſont fájdalma.* Eſt ſpecies *Arthritidis*, vulgo *ſciatica.* Medic.

Iſchūrĭa, æ, f. (*juxta accent.* Iſchurĭa) *Græc.* Medic. *Lúcbecz bòl : iliti : Vode chiavechje zapiranye, zablértvenye.* c. Harns-Verſtopffung. *Vizelletnek fúladáſa, Tſepegve folyáſa, ſzorúláſa, felakadáſa.* Synon. *Stranguria.*

Iſiciarius, ii, m. & Iſicium, ii, n. Vid. *Inſiciarius & Inſicium.*

Ĭsŏpȳron, & Iſopyrum, i, n. *Græc.* Plin. *Latinſzki baſuly ali bob.* Welſche Fiſolen, *oder* Bohnen. *Olaſz faſzulyka, bab.*

Iſtăc, *Cato.* Iſthăc *Adv.* Terent. *Ovud, ovem putem, tùd, tùda, tuder.* Dadurch, hindurch, daſelbſt. *Arra felé, feléttek.*

Iſtăce, pro *Iſta.* Cato. *Ova, Ta.* Dieſe da. *Ez, az, amaz.*

Iſtactĕnus, *Adv.* Plaut. Vide *Haſtenus.*

Iſtĕ, ă, ŭd, *Pronom.* Cic. *Ov, ova, ovo, Taiſzti.* &c. Der, die, das. *Imez.*

Iſtĕr, tri, m. Vid. *Danubius.*

Iſthic, iſthæc, iſthoc, *vel* Iſtic, æc, oc. Terent. *Ov iſzti, ova Iſzta, ovo iſzto.* Dieſer da. *Szinte imez.*

Iſthīc, *Adv.* Terent. *Totu, tote, toteka, totekar, vode.* Daſelbſt, da, da dann. *Imitt, ott, Amott.*

Iſthicce, iſthæcce, iſthocce. *Ravno ov, te pravi.* Eben dieſer da. *Ipen ez.*

Iſthinc, *vel* Iſtinc, *Adv.* Cic. Vide *Hinc.*

Iſthmus, i, m. Svet. *Vuſzka na dugam zemlya med dvojem Morju.* Enges und ſchmales Land, zwiſchen zweyen Meeren. *Hoſzſzú és keskeny föld két tenger-között.*

Iſtic, *Adv.* Cic. Vide *Iſthic.*

Iſtīmŏdi, pro *Iſtiusmodi*, Plaut. *Takov, na ov nachin.* Dergleichen. *Ollyan, ollyat én.*

Iſtò, *Adv.* Plin. Illò, Terent. *Tam, tamo, tamoka,* 2. *Ovde, ovdeka, tu, tote.* Dorthin, daſelbſt hin. 2. da *Amoda, oda, imitt, ott.*

Iſtorſum, *Adv.* Terent. *Tùd, tùda, tudar.* 2. *Ovud.* Dahin, dorthinwerts, 2. Daher. *Oda-felé, A'-felé.*

Iſtria, (Hiſtria) æ, f. Geogr. *Iſztria ſzlovenſzkoga naroda derſava, ſzada z-vékſe ſztráne Benetanczem podloſna.* c. Illyriſche Landſchafft Hiſterreich, zu dieſer Zeit wird unter die Welſche Landſchafften gerechnet. *Iſtria, Illiriának Tartománya.* Olim celebrioribus Illyrorum Provinciis accenſebatur, hodie à pleriſque Geographis Italiæ adjicitur, eò quòd major ejus pars Veneto ſubſit. Pars altera Auſtriacum agnoſcit Dominum: Populus Illyricam loquitur & Italicam.

Iſtŭc, *Adv.* Terent. *pro* iſtud, *Ovo.* Das. *Oda.*

Iſtuccine, pro *Iſtudne*: Terent. *Jeli ovo.* Ob das. *Ezé? Azé?*

Iſtŭla, (Viſtŭla) æ, f. Geogr. *Veliki potok vu Polyſzkoj zemlyi.* r. Weichſel - Fluſs in Pohlen. *Nagy folyó-viz Lengyel orſzágban.*

Ĭtă, *Adv.* Cic. 1. *Ovak, tak, jer.* Alſo, ja. *úgy. uſus:* Ità eſt. Cic. *Tak je.* Es iſt alſo. *úgy vagyon.* Itáne? *Takli?* Iſt dem alſo? *úgyé? m.* Ità ajunt. *Tak povedaju.* Alſo wird geſagt. *úgy mondják.* Adhibetur etiam in jurejurando: *ut:* Ità me DEus amet: *vel* Ità mihi velim DEum propitium. Cic. Terent. *Tak mi Bòg pomozi.* So wahr mir GOtt helffe. *Iſten úgy ſegéljen.* 2. Præpoſitâ negatione accipitur pro *valde, adeò.* Nec ità multo poſt: *vel* non ità multum poſt. Cic. *Ni tak vnogo za tèm.* Nicht ſo gar lang hernach. *Nem ſokkal azutánn.* 3. *ponitur pro* Itaque, igitur. *Anda, ada.* Nun, darum, derowegen. *Annakokáért.* Ità nobiliſſima Civitas Græciæ, & olim potentiſſima, ſepulchrum Civis ſui ignoráſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet. *Cic.* 4. Ità *præponi ſolet particulis* Sanè, ut, uti, etſi, quaſi, tamquam, quemadmodùm, quomodo, ſicut, ſi, ne, ut ne, ut non. *Uſus:* Facis ità, ut te facere oportet. Plaut. *Tak chiniš, kako je trèba, kakoſze tébi doſztoja.*

Da

Du thuſt, vvie es dir vvohl anſtehet. *úgy tſeletſzel, a' mint ſzükség tſelekedned.* Ità ſanè res ſe habent. *Cic. pro* Ità prorſus. &c. *Synon.* Sic, ità enim verò, præclarè, certè, ut maximè, profectò &c.

Ĭtălĭa, æ, f. Geogr. *Latinſzka zemlya.* Welſchland. *Olaſz-orſzág.* Sic dicta ab Italo Rege ſiculorum: olim *Heſpĕrĭa* magna vocata: Aliàs quoque teſte Plinio *Oneria*, & *Auſonia.* Regio eſt amœna adeò, ut ab Urbium nobiliſſimarum frequentia, Ædificiorum eleganti magnificentia, & delicioſa agrorum cultura, *Hortus Europæ* paſſim audiat. Huic uni cùm ob Primatum ſedis Apoſtolicæ; tum ob plurimorum Martyrum, & innumerabilium ſanctorum ſplendorem ac gloriam, Cæteræ Orbis Provinciæ Principatum aut deferunt, aut certè, ſi, quid æquum ſit, nôrunt, deferre deberent. Quod ad ſcientias, Artésque attinet; de earum palma cum Hiſpania ac Germania jure contendit: ſed neque ipſi adeò Galliæ hanc ità concedit ut nihil inde decerptum honoribus ſuis reſervet.

Italĭcus, a, um, & Italus, a, um, *Talianſzki, vlaſzki, latinſzki.* Welliſch, Italiäniſch. *Olaſzi.*

Ĭtălus, i, m. *Latin, Talian:* propriè: *Vlah.* Welſcher, Italiäner. *Olaſz ember.*

Ĭtănĕ? *Adv. Sciſcitantis.* Vide *ſiccine.*

Ĭtĕm, *Adv.* Plin. *Takaj, Tulikaſſe, Takogyer; Pak tak, k-tomunech, k-tomuviſſe, veche.* Und, aber, desgleichen, auch. *Is mét.* In mentem venit te divitem eſſe, me item eſſe pauperrimum, Plin. &c.

Ĭtĕr, Itĭnĕris, n. Liv. *Pùt, Putuvanye.* 1. Weeg e. Reiſe. *út.*

Ĭtĕrātio, onis, f. Colum. *Podrugachenye, Povrachanye, Povernenye.* e. Wiederholung. *Ismét elöl-kezdés.*

Ĭtĕrātivus, a, um, Diomed. *Podrugachlio, Povrachlio.* Das vviederhohlet vvird. *újjolag mivelt.*

Ĭtĕrātò, *Juſt.* Ĭtĕrum, *Adv.* Cic. *Pak, drugoch, zopet, nazopet, opet.* Wiederum, zum andern mahl, abermahl. *újolag, ismét.*

Ĭtĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Drugáchim, Podrugachujem, Povracham, Pakchinim, Pak pochinyam.* Wiederhohle, vviederum anhebe. *Megkettöztetem, újjolag mivelem.* Vitam morte iterare. Plin. *Po ſzmerti pak oſivoti, gore ſztati.* Von Todten vviederum auferſtehen. *Halottaiból ismég feltámadni.* Iterare agrum, Columm: *Polye podorati, drugoch orati.* Einen Acker zum andern mahl pflügen. *Máſodſzor ſzántani.* Verba iterare: *Cic.*

Ĭtĕrum, *Adv.* Cic. Vid. *Iteratò. Ujjra:* Semel atque iterum: ſemel aut iterum: & iterum ac ſæpius: iterum ac tertiùm *vel* tertiò: iterum iterúmque, id eſt: *ſæpe, frequenter.* ſemel atque iterum pecuniam dare coacti ſunt. *Jeſzu drugoch primorani bili peneze dati.* Sie ſind zum andern mahl Geld zu geben gezvvungen vvorden. *Ismét kénſzeríttettek pénzt adni.* ità Cic. Primò, iterum, tertiò, Cic. *Prvoich, drugoch y tretjich.* Zum erſten, andern, und dritten mahl. *Elöbbſzör, máſodſzor, harmadſzor.*

Ĭthăca, æ, f. *Geogr.* Inſula in Mari Jonio. *Ulyſſis* patria, frequentibus ſcopulis aſpera, caprarum feraciſſima; lepores non educat.

Ĭthymbus, i, m. Poll. *Veſzeli ſzkok, ali Peſzem negda Bogu pianſztva vuchinyena.* Ein Tantz oder Lied vor Zeiten zu Ehren dem Baccho gethan. *Tántz vagy énekllés régen a' Bakkus Iſten tiſztele tire tjánált.*

Ĭtĭdem, *Adv.* Terent. *Takaj, ravno tak, takaiſſe, takojer, takogyer.* Ebner maſſen, gleichfals, gleicher Weiſe, gleicher Geſtalt. *Ismét, haſonló-képen.*

Ĭtĭner, ĕris, n. *obſol.* idem quod *Iter.* Plaut.

Ĭtĭnĕrārĭum, rii, n. Auguſt. *Putovna kniga, vu kojuſze dugovanya na putu pripechajucha zapiſzavaju.* 1. Reis-Buch, darein die auf der Reis geſchehende Sachen beſchrieben vverden. *útan járójnak meg-iró könyve.* 2. *Mèſzt y puta vojnichkoga naredba.* e. Marſch-Route. *Katonák utazáſának elrendeliſe.*

Ĭtĭnĕrārius, a, um, Lamprid. *Pútni, putovni.* Zur Reis gehörig. *útazásboz-való.*

Ĭtĭnĕror, aris, ari, atus ſum. (Depon.) *Apul.* Claſſici verò Authores, *pro* Itineror *ponunt*, iter facio. *Putujem.* Reiſe. *útazok.*

Ĭtio, onis, f. Terent. *Hodenye, Idenye.* Das Gehen. *Menés.*

Ĭtĭto, as, are, avi, atum, (*Frequ. ab* ito) *Gu ſztokrat ſzim y tam hodim.* Offt hin und her gehe. *Ide 's-tova járogatok, mendegelek.*

Ĭto, as, are, avi, atum, (*Frequent. ab* eo) Feſt. Vid. *Itito.*

Ĭtōnĭda, æ, f. *Feſt.* Agnomen Minervæ.

Ĭtrĭum, (Ĭtrĭon,) ii, n. Græc. *Pogacha ali kolàch z-medom*

z-medom napravlyen. Ein Brodt mit Hönig gemacht. *Mézes pogátta.*

Itus, ûs, m. Cic. *Hód.* r. Gang. *Menés.*

Ivănicium, ii, n. (Joannŏpŏlis, is, f.) Geogr. *Ivanich, Grad y Varaſs Horvatzki.* Ivanitich eine Veſtung in Croaten. *Ivanits, vár és Város Horvát orſzágban.* Munimentum eſt in Groatia Generali Varasdinenſi ſubjectum: Reſidentia unius è Præfectis militaribus Confiniorum *Tribuni* titulo inſignis.

Jŭba, æ, f. Plin. *Griva oroſzlanyſzka, konyſzka, &c.* Die langen Hals-Haar an den Thieren, als: Löwen, Roſs &c. *Serény, Nyakon-való ſzőr.*

Jŭbar, ăris, n. Virg. *Szvetloſzt, Laſzk, ſzvetlina, 2. Dika, kinch.* r. Glantz, s. Licht, 2. e. Ehr, Zierd. *Fény, világoſság. 2. Tiſzteſség, ékeſség.*

Jŭbātus, a, um, Plaut. *Grivaſzt.* Das Hals-Haar hat. *Serényes.*

Jŭbeo, es, ere, juſſi, juſſum, (Act. *apud nonnullos* Neu.) Cic. 1. *pro* Præcipio, impero, mando, Hortor. *Zapovedam, nagovarjam.* Heiſse, befehle. *Meg-hagyom, parantſolom.* Jubere aliquem aliquid facere. Cic. *Komu kakvo delo (poſzel) zapovedati.* Einen etwas zu thun heiſsen. *Valakinek valami dolgot parantſolni.* Adverte autem *Jubeo* conſtrui cum *Accus. perſona*, quæ jubetur, & *Infinitivo Activo*: cum *paſſivo* verò, ſi illa deſit. *ut*: Hoc me facere juſſit: Hoc fieri juſſit. &c. *Cic.* 2. *pro* Precor. *Selim, proſzim.* Wünſche, begehre. *Kívánom.* Jubeo te ſalvere. Terent. *Selim, da zdrav budeſs:* ali: *Bog ti pomozi: Daſzi zdrav: zdrav budi.* Wünſche, das du geſund bleibeſt: *oder:* GOtt grüſſe dich: ſey gegrüſt. *Kívánom, hogy egéſséghben maradj, légy.* 3. Vid. *Statuo, Decerno, Ordino, Creo.* Populus Rom. legem juſſit: pro: *Statuit.* Conſulem juſſit: pro: *Creavit.* &c.

Jŭbĭlæum, (*apud alios* Jŭbĭlæum *à Jubilo*) & Jubileum, i, n. *vel:* Annus Jubilæus. Eccleſ. *Obſzluſavanye, ali ſzvetek radoſzti y veſzelja: Leto veſzelja y radoſzti. 2. Szveto Leto, Godiſche: Obilno proſchenye Z-ſzebuinemi miloſchami nakinchено.* peregr. *Jubileum.* s. Jubel-Feſt, Jubel-Jahr, 2. Vollkommener Ablaſs mit abſonderlichen Gnaden. *Örömnek innep-napja, örömnek eſztendője. 2. Különkèpen-való telyes búcsú.*

Jŭbĭlātio, onis, f. & Jubilātus, ûs, m. Varr. *Huſkanye veſzelo, veſzelja y radoſzti krich.* Das Jubiliren, Freuden-Geſchrey. *Örömben kiáltás.*

Jŭbĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Feſt. *Od veſzelja kuſskam, Jukkam.* Von Freuden jauchze, frolocke. *Örömemben kiáltok.*

Jŭbĭlum, i, *Silius.* Vide *Jubilatio.* Poſt nubila jubila. Proverb. *Po degyu ſzuneze ſzveti.* Nach dem Regen ſcheinet die Sonne. *Eső-utánn a' nap fénylik.* Id eſt: *Po ſaloſzti dohaja veſzelje.* Nach der Betrübnuſs kommt die Freude. *Szomorúság-utánn öröm, vigaság következik.*

Jūcundè, *Adv.* Cic. *Veſzelo.* Luſtig, frölich. *Kedvesen, Vigan.*

Jucunditas, atis, f. Cic. *Radoſzt, Naſzladyenye, Veſzelocha.* e. Freundlichkeit, Luſtbarkeit. *Gyönyörűség, Vigaság.*

Jūcundor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Aug. *Radujemſze, Veſzelimſze, naſzladujemſze.* Mich erfreue, ergötze. *Vigadozok, gyönyörködöm.*

Jūcundus, a, um. Cic. *Dobrvolyen, veſzel, priet, drág, povolyen.* Luſtig, frölich, lieblich, Angenehm. *Gyönyörű, kedves.* Jucundus ſum alicui. Cic. *Komu drág y povolyen jeſzem.* Einem Lieb und angenehm bin. *Valakinél kedves vagyok.*

Jūdæa, æ, f. Svet. *Sidovſzka zemlya.* s. Jüdiſches-Land, Juden-Land. *Zſidó orſzág.*

Jūdæus, a, um Svet. *Sidovſzki.* Jüdiſch. *Zſidói.*

Jūdæus, æi, m. *Sidov.* Ein Jud. *Zſidó.*

Jūdaïcus, a, um. Juven. Vide *Judæus, a, um.*

Jūdex, ĭcis, m. Cic. *Szúdecz* peregr. *Ribtar, Biro: Szudinya* peregr. *Ribtaricza, birovicza.* r. Richter, e. Richterin. *Bíró, Bíróné.* Eſt & gen: f. Hanc ſibi Judicem conſtituit. *Cic. Phil. 5. c. 18.*

Jūdĭcātio, onis, f. Cic. *Szudenye.* Das Urtheilen, e. Urtheilung. *Megitélés.* 2. V. *Judicatum.*

Jūdĭcātò, *Adv.* Aul. Gell. *Previdyeno, premiſlyeno.* Bedächtlich, Bedächtig, Behutſam. *Meg-gondolva, itélettel.*

Jūdĭcātrix, ĭcis, f. Quint. *Szudinya.* peregr. *Ribtaricza,* ali *birovicza.* e. Richter n. *Itélet-tévő aſzſzony.*

Jūdĭcātum, ti, n. Cic. *Odſzudyeno dugovanye, ſzud vuchinyen.* Eines Gerichts rechtlicher Ausſpruch. *Megitéltetett dolog.* Synon. *Res judicata.* Cic.

Jūdĭcātus, ûs, m. Cic. Vide *Judicatio.* 2 *Oblaſzt ſzuditi,* e. Macht zu urtheilen. *Itéletre-való Hatalom.*

Jūdĭcĭālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szudnyi, pravdeni.* Zum Gericht gehörig. *Itéletbez-vagy törvénybez-való.*

Jūdiciālĭter, *Adv.* Cic. *Z-ſzúdem, z-pravdum,* Gerichtlich. *Törvényes - képen.*

Jūdiciārius, a, um. Cic. Vide *Judicialis.*

Jūdiciosè, *Adv.* Amm an. *Szpametno, razumno.* Vernünfftiglich. *Meg - itélve, okoſon, böltsen.*

Jūdiciōſus, a, um. Amm an. *Szpameten, razumen.* Vernünfftig, Verſtändig. *Okos, értelmes.*

Jūdĭcium, ii, n. Cic. *Szúd.* 1. Gericht, 1. Urtheil. *Törvény - tétel, itélet.* 2. *Razum.* 1. Verſtand. *Értelmeſség. Phras* Judicium alicui intendere, conflare. Judicio aliquem circumvenire; judiciô aliquem opprimere. Alieno judicio, quàm ſuo ſtare præſtat. In jus rapi, trahi, de capite cauſam dicere cauſæ dictionem denunciare alicui. Judicio cum aliquo contendere. Hic ingeniô, ille judiciô præſtat, &c

Jūdĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szúdim.* Urtheile. *Megitélem.* 2. *Stimam, tak dersim.* Ich vermeine, darfür halte. *Gondolom, vélem. Synon.* Jus dico, cauſas cognoſco, &c.

Jūga, æ, f. Agnomen Junonis. *Feſt.* Veteres enim opinabantur Junonem Matrimonia jungere.

Jŭgābilis, is, *com.* le, n. *Macrob.* Jŭgālis, is, *com.* le, n. Cic. *Zakonyſzki.* 2. *Jarmenni, hamni.* 1. Zur Ehe gehörig. 2. Zum Joch gehörig. *Házaſsághoz - való.* 2. *Igához - vagy járomhoz - való.*

Jŭgāmentum, ti, n. Cato. *Vſzakojachko vezilo.* Allerley Band. *Öſzve - gúzsolás, öſzve-tsatlás, kötés.*

Jŭgarius, rii, m. Colum. Vide *Bubulcus.*

Jŭgātio, onis, f. Cic. *Szklopleme, vjarmenye,* e. Zuſammen Fügung. Bindung: Zuſammen Jochung. *Öſzve - kötés, öſzve jármazás, ſzöllö kötés a' karóhoz.*

Jŭgātor, oris, m. Arnob. *Szklopitel; Vjarmnik, Vjarmitel, ki vole v - jarem poſztavlya.* 1. Zuſammen fügef; Anſpanner der Ochſen, der zuſammen Jocht. *Egybe - kötö, Járomba fogó.*

Jŭgātōrius, a, um. Varro. Vide *Jugabilis. N.2.*

Jŭgĕrātim, *Adv.* Colum. *Na ráli, Rál po ráli.* Acker-vveiſe. *Holdonként.*

Jŭgĕrum, i, n. (*Antiquis* Juger, *vel* Jugus, eris, n.) Cic. *Rál.* 1. Acker. *Egy hold ſzantó-föld.*

Jūgis, is, *com.* ge, n. Cic. *Szevdilyni, Sztálni, Nepreſztalni.* Stets, immervvährend. *Szüntelen.* Theſaurus jugis mihi in domo eſt. Plaut. *Nepreſztalni, ali Sztalni imam doma kincb.* Ich habe zu Haus (oder Daheim) einen immervvährenden Schatz. *Otthon el-fogyhatatlan kintſem vagyon.* Jugis Puteus. *Cic.* Fons jugis aquæ: *Horat.* id eſt: *indeficiens.*

Jūgĭter, *Adv.* Plaut. *Nepreſztanezi, ſztalno, vſzigdar, ſzvagda, vazda, vſzele, prez preſztanyka.* Stets, ohne Unterlaſs, Allezeit. *Szüntelenül, mindenkor, állhatatoſon.*

Jūglans, andis. f. *Cic.* Nucea; *Oreb.* 2. Amygdalina: *Mandala.* 1. e. Nuſs. 2. e. Mandel 1. *Dió.* 2. *Mandula.* Propriè eſt ſpecies Nucis optima, Jovi quondam ſacra.

Jŭgo, as, are, avi, atum (Act.) Virg. *Szkloplyem, v-jarem poſztavlyam, Jármom, Hámom.* Zuſammen geſelle, zuſammen kuppele, unter ein Joch ſpanne, einſpanne. *Egybe - fogom, öſzve - ſzerkeztetem, Egybe-jármazom.*

Jūgo, is, ere. & Jūgio, is, ire, ivi, itum (Neu.) Varr. & Feſt. *Piſchim, kakt i Jaſztreb.* Schreye vvie ein Hünner-Geyer. *Kánya módra kiáltok.* Jugit milvius. Varro. *Krichi, piſchi jaſztreb.* Der Hünner-Geyer pfeiffet, ſchreyet. *Kiált a' kánya.* 2. Transl. *Fuchkam, Puſſem, na ſveglyu* &c. *igram.* Pfeiffe. *Süvöltök.* Jubet tibiam jugere. Feſt. *Zapovida vu ſip puhati, ali na ſveglyu igrati.* Er heiſset, ſchaffet pfeiffen. *Parantſolja hogy ſipoljon.*

Jŭgōſus, a, um. Ovid. *Goraſzt, Planinaſzt.* Bergicht. *Meredekes, Hegyes, bértzes.* Jugoſæ ſylvæ. *Ovid.*

Jŭgŭlātio, onis, f. Hirt. *Klanye, kolyenye.* e. Ervvürgung, Tödtung. *Megölés, Torka megmetſzés.*

Jŭgŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Kolyem katti praſcza; vrat, Gerlo, poſirake prebadam, rifem.* Die Gurgel oder den Hals abſteche. *Megölöm, torkát megmetſzem.* Vid. *Interficio, occido.* Metaph. Jugulare aliquem ſuis verbis. Terent. *Köga z-nyegvemi rechmi obladati.* Einen mit ſeinen eigenen Worten übervveiſen. *Magát maga ſzavaival meg - fogni, elnyomni.*

Jŭgŭlum, i, n. *Cic.* Jŭgŭlus, i, m. Quint. *Po ſiraki okolo vratne jabuchicze.* Gurglein umb den Knopff am Hals, e Gurgel. *Torok.* Jugulum petere. Quint. *Noſs vu poſirake, iliti, vu vràt zaboſzti.* Das Meſſer an die Kehle ſetzen. *A' kéſt tork ába ſzúrni, torkát meg-metſzeni.* Metaph. *Köga nakaniti na nikaj deti, ſzpravıti, zatrèti.* Einen zum nichten bringen vvollen; auf eines Untergang, und Verderben ziehlen. *Valakit nagy nyomoruságra igyekezni vetni, ſemmivé tenni.*

Jŭgum, i, n. Cic. 1. *Vrh, Vrhunecz Gore.* e. Spitz oder Gipffel eines Bergs. *Hegy teteje.* Arduo jugo ſurgit alta rupes. *Senec.* Juga montium petere &c. 2. *Járem, hám konyſzki.* 2. Joch. *Iga, Járom.* Leones

Digitized by Google

nes jugum ſubeunt: *id eſt* Juncti inſtar boum jugum ferre coguntur. *Plin.* Hinc *Metaphoricè: velika terhocha, terb.* e. Beſchvverlichkeit, Schvvehre, Laſt. *Nehezſég.* Ego ac tu idem trahimus jugum: *id eſt:* pari onere premimur: *vel:* Simili aut eodem gravi negotio occupamur ac diſtinemur. Item: *szluzhba, ſzuſanjſztvo.* e. Dienſtbarkeit, Leibeigenſchafft. *Szolgálat, Fogság.* Aliquem ſub jugum mittere. Liv. *Kôga vu te ku ſzlusbu nagnati: ali: Vu ſzuſanjſztvo poſztaviti.* Einen in die ſchvvere Dienſtbarkeit, *oder* Leib-Eygenſchafft bringen: Einem das Joch der Dienſtbarkeit auflegen. *Valakit fogságra, ſzolgálatra hajtani. Uſus:* Hoſtes ſub jugum mittere: Victis jugum imponere: Colla jugo Victoris ſubdere. Jugum excutere: Cervices jugo Dominantis ſubducere, imperia detrectare, &c. 3. *Jeden pàr, Dvoicza.* Ein paar. *Egy pár.* Jugum hominum impiorum. Cic. *Dvoicza zlochesztib y Boga nebojìchib lyudib.* Ein paar gottloſer Menſchen. *Egy pár roſzſz emberek.* Jugum boum Plin. *Jeden pàr volov.* Ein paar Ochſen. *Egy pár ökör.* 4. *Tkalchevo vreteno.* r. Weber-Baum. *Takáts-Zugoly fája.* Tela jugo juncta eſt. *Ovid.* l. 6. Metam. *Na vreteno tkalechno platno je navito.* Das Wabb iſt dem Weber-Baum angebunden: *oder:* um Weber-Baum umgevvicklet. *A' vàſzony zugoly fára tekertetett.* 5. *Brajde pri Terſzju, iliti: Letve, na kojeſze terſzi privezuju.* Die Latten, daran man die Reben auf bindet. *Kereſztül tett fák, a' mellyekre a' ſzôlô felfoly.* ità Plin. 6. Juga longa. Virg. *Duge klupi na ladji.* Lange Schiff-Bänck. *Hajóban hoſzſzu pad. Synon.* Tranſtra. 7. *Rál, kojaſze chez dan z-jednim plugom zorati more.* Ein juchert Feldes. *Egy hold ſzántó-föld.* Vid. *Jugerum.* ità Varr. *L. 1. de re ruſtic. c. 10.* 8. Sumitur pro ſigno zodiaci, quod *libra* dicitur. Cùm in jugo luna eſſet. Cic. *Kadabibil Meſzecz vu znamenyu nebeſzkom, kojeſze Vaga zove.* Als der Mond in der Waag vvar. *Mikor a' hold font neveü égi jegyben vólna.* Hinc etiam *Jugum* dicitur ferrum vel lignum tranſverſum in Libra, à quo lances dependent. *Prechka na vagi, na kojoj zdeliczе viſze.* Das Mittel an der Waag. *A' fontnak közepén-való vas, melyröl függnek a' ſerpenyök.*

Jŭjŭbæ, arum, f. *plur.* Medic. *Cherleni na perſzah priſchaji.* Rothe Bruſt-Beerlein. *Köles forma veres keléſetskék a' tejten.*

Jūlăpĭum, ii, n. Jūlăpum, Jūlēbum & Jūlēpum, pi, n. *item* Jūlēpus, pi, m. Medic. *Szladki ſzok za napitek, iz drobnoga eberlenoga grozdiicha y czukora vuchinyen.* Ein ſüſſer Safft, zum Trincken dienend. *Apró veres ſzölöböl kinyomott innya-való édes lév.*

Jūlĭus, ii, m. *Svet.* 1. Nomen proprium *Caji Caſaris* primi Romanæ Monarchiæ Inſtitutoris, & celeberrimi Bellidocis. Romæ tandem viginti tribus confoſſus vulneribus, quæ in ſenatu à Conjuratis acceperat, interiit. Originem traxiſſe dicitur à Julo Aſcanio Æneæ filio. *ità Virg.* Hinc 2. Menſis *quintilis*, in honorem Julii Cæſaris, eo menſe, nati, *Julius* appelari cœpit. *Szerpen, Jakopovchak.* r. Heu-Monath. *Szent Jakab hava.*

Jūlus, *vel* Iūlus, li, m. *Virg.* 1. Nomen proprium *Aſcanii* Ænea patre geniti. 2. *Appellatione propriè* Jūli, ōrum, m. *plur.* Plin. *Pupki na drevju, koje ſzrevo drévo pred czvetjem van tira.* Die erſte Sprïſslein *oder* Blätter an den Bäumen, vvelche vor der Blühe ausgetrieben vverden. *Virágzandó fáknak bimbója.* Latiùs etiam ſumitur pro ipſo arborum, præſertim nucum *flore.* Hinc 3. Metaphoricè: *Pervi mah ali pavulicza na bradi.* Die erſten Barth-Haare. *Elsö ſzörötske, Pib.* Quis te Julum inficiabitur? *Gdo reche, da nè ſzi golobrad: i. iti: da nijzi joſchè vu pavuliczah y mahu.* Wer ſolt laugnen, das du noch die erſten Barth-Haare trägſt. *Ki fogja tagadni, hogy ſzöſzötlen vagy.* Ex hac enim Metaphora contendit *Servius* Aſcanium dictum eſſe Julum, quòd nempe adhuc adoleſcens, quum primam cœpiſſet emittere lanuginem, Mezentium ſingulari certamine ſuperâſſet. 4. *Julus* eſt ſpecies vermis. *Chervo koſzmat y vnogo-nog.* Ein raucher und viel-füſſiger Wurm. *Szörös és ſok lábu féreg.*

Jūmentārĭus, a, um, Apol. *Tovorno-zivinſzki.* Zum Laſt-Thieren gehörig. *Baromhoz-való.*

Jūmentum, ti, n. Colum. *Vſzako delajuche, terh noſzeche zivinche, kakti Mezg, kony &c.* Ein jedes arbeitſames, laſtbares, und Laſt-tragendes Thier: als, Maul-Eſel, Roſs, &c. *Minden-féle dologra-való barom, ugy mint ſzamár, ló &c.* Suo ſibi jumento malum accerſere. Plaut. *Szamomuſzi*

muſzi zkrokom biti ſvojega zla. Seines Ubels und Unglücks ſelbſt Urſach ſeyn. *Maga kárának oka lenni.*

Joncētum, ti, n. Varro. *Rogozovina, Rogózje, meſzto nakôm rogoz rúſzte.* r. Orth, allvvo Binzen vvachſen. *Kákás hely, ſzittyos hely.*

Juncēus, ea, eum, *Colum.* Juncĭdus, a, um, *Varro.* Juncīnus, a, um, Plin. *Rogozni, iz rogoza, k-rogozu ſzliſſajuchi.* Binzern, aus Binzern, zu Binzen gehörig. *Szittyos, kákás, kákából való.*

Juncōſus, a, um, Plin. *Rogoza pun.* Binzicht, *Kákával bövös.*

Junctim, *Adv.* Svet. *Szklopno, zdruſno, ſzkup.* Sämmentlich, beyſammen. *Öſzve-foglalva.*

Junctio, onis, f. Cic. *Szklopenye, ſzloſenye, ſzkup poſztavlyanye, zdruſenye.* e. Zuſammenfügung. *Öſzve-foglalás, kötés.*

Junctor, oris, m. *JCt.* Boum: *Vjarmitel,* Equorum: *Pripregavecz. V-pregavecz.* r. Anſpanner der Pferde, Ochſen, &c. *Járomba fogó, hámba fogó.*

Junctūra, æ, f. Quint. Vide *Junctio.*

Junctus, a, um, *Liv.* Junctior: *Ovid.* Junctiſſimus. Tac. *Szkloplen, ſzloſen, zvezan, ſzkup-ſzpravlyen.* Zuſammen gefügt, vervvand, verbunden. *Öſzve-foglaltatott. Uſus.* Mihi cognatione, ſanguine junctus. Vineæ montibus junctæ. Puella matrimonio juncta &c. *Liv.*

Juncus, i, m. Virg. *Rogoz.* s. Binz-ried-gras. *Káka ſás, ſzittyó.* Hinc. *Dimin.* Junculus, li, m. Variæ autem ſunt Junci ſpecies, ut refert *Plin.*

Jungo, is, ere, junxi, junctum, (Act.) Cic. *Szklaplyem, ſzkup poſztavlyam, druſim,* 2. *Vpreſujem, Pripregávam.* Zuſammen füge, ſetze, 2. Einſpanne. *Öſzve-foglalom,* 2. *Bé-jármazom. Uſus.* Conſvetudinem & amicitiam cum aliquo jungere, Dies noctéſque fletibus jungere. Libenter me tibi jungam: ad tuas rationes me adjungam: res meas tecum, vel tuis ſociabo. Ad te unum omnia mea conferam, ſocietatem tecum & fœdus inibo: ſummâ conjunctione tecum agam: Societate, fœdere tibi jungar. Bene mihi tecum ſemper conveniet: Arcta nos inter necesſitudo numquam non intercedet. Qui cognatione invicem jungimur, etiam amoris vinculô arctiùs connectamur. Quem mihi *vel* mecum Amicitia junxit, eum amoribus meis nulla temporum iniquitas eripiet.

Jūnĭcŭlus, i, m. Plin. *Sztari terſz, terſzovo ſzteblo.* r. Stamm des Weinſtocks. *Mag veſzſző, Hemlító ſzőlő-veſzſző.*

Jūnĭpĕrus, i, f. Plin. *Bor, Borovichno drévo ali gérm.* r. Wachholder-Baum, Kranavvitz-Baum, *oder* e. Staude. *Gyalog fenyő, Mag-termő fenyő.*

Jūnĭus, ii, m. Macrob. (olim *ſaturnalis* dictus, & Mercurio Sacer.) *Ivanſchak, klaſzen, Mlechen, Lipan.* r. Brachmonat. *Sz. Iván hava.*

Jūnix, icis, f. Plaut. *Junicza, Teliczа.* e. Junge Kuhe. *Üſző, üsző.*

Jūno, ōnis, f. *Nom. propr.* Saturni filia, uxor Jovis, Dea Regnorum, & Divitiarum, Præſes nubentium, ac parturientium. 2. Junonis nuncia. *Puga, Duga.* r. Regen-Bogen, *égi ſzivárvány.*

Jūnōnālia, ium, *plur.* n. *Szvetek negdaſnyi y obſzluſavanye dneva na diku Boſicze Juno imenuvane.* Feſt zu Ehren der Juno. *Júnó tiſzteletire rendelt innnep vólt.*

Jūnōnĭcōla, æ, *com.* Ovid. *Poſtuvavecz y Poſtuvavka Boſicze Juno.* Der die Göttin Juno ehret. *Júnó iſten aſzſzonyt tiſztelő.*

Jūnōnĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Od Boſicze Juno rodyen.* Von der Juno gebohren. *Júnó iſten aſzſzonytól ſzületett.*

Jūnōnĭus, a, um, *Ovid,* & Jūnōnālis, is, *com.,* le, n, Ovid. *K-Boſicze Juno ſzpadajuchi.* Der Juno gehörig. *Júnóhoz-való.*

Jūpĭtĕr, Jŏvis, m. *Poët.* 1. Plures viri, præſertim Reges hoc nomen olim gerebant; unde factum, ut Reges omnes, teſte Iſacio, paſſim *Joves* appellarentur. 2. *Poëſis græca* Deum fulminis, Aëris, Cœli, aliorúmque Deorum, quos dari fingebat, Præſidem *Jovem* vocabat. *Hinc* Jupiter. *Bòg nad vſzemi krivemi Bogi.* Gott über alle falſche Götter. *Hamis iſteneknek Iſtene. Uſus:* Ne Jupiter quidem omnibus placet. *Prov.*

Akoprem zlat imaſs veſz grád,
Goſzti, poſzti, ſzluſs, moiti:
Budi bradaſzt, ál golobrad,
Nemreſs vendar vſzem drág biti.

Niemand kan jedermann angenehm und lieb ſeyn. *Senki nem tehet mindeneknek eleget.* Jovis omnia plena. Prov. *Bog je vſzagdi.* GOtt iſt allenthalben. *Az Iſten mindenhütt vagyon.* Dies Jovis (*id eſt* Dies Jovi Sacer.) *Chetertek.* Donnerſtag, Fünſttag. *Tſötörtök.* 3. Jupiter *pro* Planeta. *Zvezda zmed bludechih y pervih jedna.* Einer von den Haupt-Planeten. *Egy a' tſillagok közül.* ità Aſtron. 4. Jupiter *pro* Aëre. *Zrak.* e. Lufft. *Éltető-ég.* Jove aperto. Plin. *Vane na zraku.* In freyer Lufft, unter

ter dem freyen Himmel. *Az ég-alatt kinn, hajlék-nélkül.*

Jūrāmentum, i, n. *Sen.* Jūrandum, i, n. Plaut. *Priſzega.* r. Schvvur, Eyd. *Eskȣvés.*

Jūrātio, onis, f. Macrob. *Priſzeganye.* r. Eyd-Schvvur, das Schvvören. *Eskȣvés, hit adás.*

Jūrātò, *Adv.* Plaut. *Z-priſzegum.* Mit einem Eyd-Schvvur. *Eskȣvéſſel.*

Jūrātor, oris, m. Senec. *Priſzeſnik.* r. Schvvörer. *Eskȣvȍ.*

Jūrātus, a, um. Cic. *Priſzeſni.* Der geſchvvoren hat. *Megeskȣtt.* Jurati judices. Cic. *Priſzeſni ſzudczi.* Die geſchvvorne Richter. *Eskȣtt Bírák.* Sumitur *Activè & paſſivè.*

Jūrĕa, (*intellige* placenta) & Jurca, æ, f. Plaut. *Hladnetina.* Ein Sultz; ein Kuchen aus Brühe gemacht. *Hideg étek.*

Jūrĕjūro, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Priſziſem.* Schvvöre. *Eskȣſzȍm.*

Jurgātōrius, a, um. *Ammian.* Jurgiōſus, a, um, Aull. Gell. *Szvadlio, karlio, vadlio.* Zänckiſch. *Feddȍdȍ, Garázdás, zſémbes.*

Jurgium, ii, n. Cic. *Szvada, karka, ſzvadenye, karanye, vada.* r. Zanck, Hader. *Feddȍdés, Morgás.*

Jurgo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Terent.* Jurgor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Horat. *Szvadyujemſze, karamſze, vadimſze.* Zancke, Hadere. *Z-émbelȍdȍm, Feddȍdȍm, viſzſzátvonok, garázdálkodom.*

Jūridiciālis, & Jūdiciālis, is, *com.* le, n. Cic. *Pravdeni.* Zum Rechten gehörig. *Tȍrvénybez-való.*

Jūridicus, a, um, Plin. *Po pravdi vuchinyen, dopitan.* Nach dem Recht geſprochen. *Tȍrvényre rendeltetett.* Juridicus Conventus. *Plin.* ubi *Activè* ſumitur. Hinc,

Jūridicus, i, m. Sen. *Meſzto ſzudcza poſtavlyen, pravde povedavecz.* Des Richters Stadthalter, Rechtſprecher. *Vitzé Bíró, Tȍrvény-kimondó.*

Jūr ſconſultus, i, m, Cic. *Pravdaſs, Pravdoznanecz.* r. Rechts-Gelehrter. *Tȍrvény tudó.*

Jūrisdictio, onis, f. Cic. *Szudno primoranye.* 2. *Oblaſzt.* r. Gerichts-Zvvang, 2. e. Macht, Gevvalt, Bothmäſſigkeit. *Tȍrvény ſzolgáltatásra-való hatalom, 2. Tehetség.*

Jurisperītus, i, m. *JCt.* Vide *Juriconſultus.*

Jūrisprūdentia, æ, f. Ulp. Jurisperītia, æ, f. *Pravdo-znanye.* e. Wiſſenſchafft des Rechts. *Tȍrvény-tudomány.*

Jūro, as, are, avi, atum, (Neu. *apud Lucan.* Act.) Cic. Vid. *Jurejuro.* In verba alicujus jurare: Cæſ. *Zevſzemaſze rechih ch eb derſati.* Sich ſteiff und gäntzlich an eines Worten halten. *Más ſzava utánn esküdni.*

Jūrūlentus, a, um, Cels. *Juſſen, Juhaſzt.* Suppicht, vvas mit Brühe zugerichtet iſt. *Leves, ázalékos.*

Jus Montanum, is, i, n. JCt. *Gornicza.* s. Berg-Recht, r. Zehend des Wein. *Bor dézma.*

Jūs jūris, n. Cic. 1. *Pravda, Pravicza.* Das Recht, *Tȍrvény. Uſus:* Jure optimo. Plaut. *Poleg vſzake pravicze.* Mit sehr guten Recht. *Méltán és igaſzság-ſzerént.* Jure *adverbialiter,* Quint. *pro* Meritò. *Pravdeno.* Mit allen Recht, billich. *Méltán, tȍrvény-ſzerént.* Jus gentium. Ulp. *Pravicza vſzéh narodov.* Das Völcker-Recht. *Mindenütt bévett ſzokás.* Jus naturale. Ulp. *Naravſzke (iliti vu naturi kakti zakorenyene) Pravicze.* Das natürliche Recht. *Természet tȍrvénye.* Jus Civile. Ulp. *Czeſzarſzke, kralyevſzke &c. pravicze.* Das bürgerliche Recht, das Kayſerliche Recht. *Tsáſzári, királyi, Hazai tȍrvény.* Jus publicum. JCt. *Obchinſzke pravicze.* Das Staats-Recht. *Kȍzȍnséges tȍrvény.* Jus ſingulare. Plaut. *Oſzebujne jednoga pravicze.* Beſonderes Recht. *Valakinek tulajdon tȍrvénye.* Jus bellicum. *Junachke, vojnichke pravicze.* Das Kriegs-Recht. *Hadi tȍrvény.* Jus alluvionis. *Zverhu kakvoga dugovanya po povodnyah zadoblenoga pravicze.* s. Zuvvachs-Recht. *Víz ki-áradás-miatt-való tȍrvény.* Jus Commercii. *Pravicze terſtva.* s. Handlungs-Recht. *Kalmári tȍrvény.* Jus feudale. *Pravicze davanya Imány na vſivanye.* s. Lehn-Recht. *Ȍrȍkbe adott jóſzágról-való tȍrvény.* Jus divinum. *Odluchenya y Pravicze boſanſzke,* s. Göttlich Recht. *Iſteni tȍrvény.* Jus Canonicum, Eccleſiaſticum, Pontificium. *Czirkvene pravicze.* Das Geiſtliche Recht. *Szentegyház tȍrvénye, Papi tȍrvény.* Jus Municipale. *Kojega kralyevſztva, varaſſa, &c. Oſzebujne pravicze.* s. Land-Recht, Stadt-Recht. *Valami orſzágnak, városnak, &c. tulajdon tȍrvénye.* Jure agere: *id eſt:* juſtè aliquid moliri, Jus dicere: *pro* ſententiam ferre. Aliquem in jus vocare: *id eſt:* alicui litem indicere. Jus obtinere, conſequi, indipiſci &c. 2. *Oblaſzt,* 3. *Juha, Chorba.*

Digitized by Google

2. r. Fug. e. Macht. Gevvalt, 3. e. Brühe, Suppe. 2. *Szokás*, 3. *Lév*. Jus concretum. *Hladnetina*. s. Sultz. *Kotsonya*.

Juscŭlentus, a, um, Apul. *Juſsen*, *V-juhi kuhan*. In der Brühe gekocht. *Lében főtt*, *levet*.

Juscum, i, n. Apul. *Uſitatius* Juſcŭlum, li, n. (Diminut.) Cato. *Juſſicza*. Ein Brühlein. *Levetske*.

Jusjūrandum, Jurisjurandi, n. Cic. Plaut. Vide *Juramentum*. Jurejurando rem quærunt. *Plaut*. Jurejurando majores arctius eſſe voluerunt. *Cic*. 3. *Offic*. *&c*.

Juſſio, onis, f. & Juſſum, i, n. *Cic*. *Zapovedanye*. r. Befehl. *Parantſolás*.

Juſſor, oris, m. *Zapovednik*, *zapovedavecz*, *zapoveditel*. r. Befehler. *Parantſoló*.

Juſſus, ûs, m. Cic. Vide Juſſio.

Juſtă, ōrum, n. *plur*. Cic. *Pokop*, *obſzluſavanye za mertve*. e. Begräbnüs, s. Seel-Ambt. *Halott temetéſi tiſzteſség* vagy *tor*. Ultima juſta alicui ſolvere. *Kőga poſteno pokopati*; ali *kômu zadnye poſtenye izkazati*. Einen ehrlich begraben, *oder* einem die letzte Ehr bevveiſen. *Valakit eltemetni*. Solvere juſta funeri alicujus. Cic. *idem*. Juſtis exequiarum carere. *Cic*.

Juſtè, *Adv*. Cic. *Pravichno*, *pravo*, *pravedno*. Recht, nach Gerechtigkeit. *Igazán*.

Juſtĭdĭum, ii, n. JCt. *Szudnyi dan*. r. Gerichts-Tag. *Törvény napja*.

Juſtĭficātio, onis, f. JCt. *Pravde*, *pravicze dopitanye*, e. Rechtfertigung. *Igazság tétele*.

Juſtĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Pravichnoga chinim*. Gerecht ſpreche, rechtfertige. *Igazzá tſinálom*.

Juſtĭfĭcus, a, um, Catull. *Pravicznu chinechi*. e. Gerechtigkeit übend. *Igazság-tévő*.

Juſtĭtĭa, æ, f. Cic. *Pravicza*, *pravda*. e. Gerechtigkeit. *Igazság*.

Juſtĭtiārius, a, um. JCt. 1. *Szamoga ſzebe za pravichnoga derſechi*. 2. *Szudnoga ſztola ſzluga*. 1. Der ſelbſt gerecht ſeyn vvill. 2. Gerichts-Bedienter. *Igaznak látſzó*. 2. *Igazság tétel ſzolgája*.

Juſtĭtium, ii, n. Cic. *Pravde-preſztanye*, *vreme vu kôm pravde ne teku*. r. Anſtand der Gerichten. *Törvénynek és perlésnek ideig-való meg-ſzünéſe*.

Juſtus, a, um, Cic. *Pravichen*, *pravedan pravedni*. Gerecht. *Igaz*.

Jūvāmen, ĭnis, n. *Macrob*. Jūvāmentum, i, n. Veget. *Pomoch*, *Pomaganye*, e. Hülff. *Segítség*.

Jŭvāvĭa, æ, f. Jŭvāvĭum, ii, n. *hodiè* Salisburgum, i, n. Geogr. *Szolo-grad*, *ſzolenſzko*. *Varaſſ*. Saltzburg. *Saltzburg vára*. Urbs ampla, Reſidentia Archi-Epiſcopi Primatis Germaniæ.

Jŭvāvius, ii, m. *Geogr*. Fluvius, à quo ſalisburgum ſuum nomen traxit. *Szolenicza*, *Potok*. e. Saltz ein Fluſs. *Só folyó-víz*.

Jŭvĕnālia, ium, n. *plur*. Tacit. *Igre y dnevi radoſzti na zdravje mladeh lyudih*. s. Freuden-Feſt, in Geſundheit junger Leute. *Az ifjuságnak elő-menetelíért-való áldozat és innep*.

Jŭvĕnālis, is, *com*. le, n. *Plin*. Jŭvĕnīlis, is, *com*. le, n. *Liv*. Juvenilior. Ovid. *Mlàd*. 2. *Detinſzki*, *dechinſzki*. Jung, 2. Kindiſch. *Ifjúi*, *ifjuſági*, 2. *Gyermeki*.

Jŭvenca, æ, f. Varro. *Junicza*, *telicza*. Junge Kuh. *Tehén tinó*.

Jŭvencŭlus, i, m. (*Diminut*.) Catull. *Junchecz*, *telchich*, 2. *Mladenchecz*, *Mladichich*. s. Kalb, Stierlein, junges Oechslein, 2. r. Jüngling, s. Knäblein. *Tinótska*, *Tulokotska*, 2. *Ifjatska*.

Jŭvencus, ci, m. Varr. *Junecz*, *Telecz*. Junger Ochs *oder* Stier. *Tinó*, *Tulok*. 2. apud Horat. *Mladenecz*, *Detich*, *Ditecz*. r. Jüngling. *Ifjú*.

Jŭvĕneſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Mlàd poſztájem*, *Mladimſze*. Jung vverde. *Megifjadom*.

Jŭvĕnīlĭtas, ātis, f. *Varro*. Jŭventus, ūtis, f. *Cic*. Jŭventa, æ, f. Liv. *Mladoſzt*. e. Jugend. *Ifjuság*. *Synon*. Ætas florens, vigens, firma, valida, integra. 2. *Juventus & Juventa* Accipitur pro ipſa juvenum multitudine. 3. *Juventus* Vid. *Iuventas*.

Jŭvĕnīlĭter, *Adv*. Cic. *Mladovito*, *kakti mladi lyudi*. 2. *po detinſzko*. Nach Arth der Jugend, 2. Kindiſch. *Ifjúi-képen*, *ifjan*, 2. *Gyermeki-módra*. *Uſus*: Juveniliter exultare.

Jŭvĕnis, is, *com*. Accipitur *Subſtantivè & Adjectivè*. Plaut. *Comp*. Jūnĭor. *Horat*. Jŭvĕnior: Apul. *Mladenecz*, *Mladich*; *Mladenka*; *Mlàd*. r. Jüngling, junges Mägdlein, jung. *Ifjú*, *menyetske*, *ifjúi*. Imberbis Juvenis. Horat. *Golobrad mladenecz*. Bart-loſer Jüngling. *Szakállatlan Ifjú*. Juvenes anni. Ovid. *Mladoſzt*, *Mlada léta*. e. Jugend, die jungen Jahre. *Ifjúság*, *Ifjúság ideje*. Læta juvenem frons decet, triſtis Senem. *Prov*. *Veſzela Mladoſzt*, (*Mladoſzt noroſzt*) *ſztaroſzt nikamo nemore*. Was jung iſt, das ſingt; vvas alt iſt,

iſt, das hinckt. *Iſfiúſág bolondſág, a' vénſég ſemit nem tehet.* Facta ſunt juvenum, Conſilia mediocrium, vota ſenum. *Prov. Mládeh chini, ſzrednyeh tolnachi y razlogi, ſztareh poſelenya redko gda zavman jeſzu.* Der jungen That, der Mittlern Rath, der alten Wunſch, ſind ſelten umſonſt. *Iſjak tſelekedeti, közép rend tanátſai, vének kivánſági ritkán hijába-valók.* Synon. *Adoleſcens.*

*J*ŭvĕnor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Horat. *Vetraſzto chinim ali govorim, kakti mladi lyudi.* Läppiſch thu *oder* rede, vvie junge Leute. *Iſjú-módra tſintalankodom.*

Jŭventas, atis. f. (*aliàs* Hebe.) Horat. *Boſicza Mladoſzti.* e. Göttin der *Jugend.* *Iſjúſág Iſten aſzſzonya.* 2. Vid. *Iuvenilitas & juventus N.* 1. Juventas occipit, & molli veſtit lanugine malas. *ità Lucr.* 3. Vid *Lanugo.* Virg.

Juventus, utis, f. Vid. *Juvenilitas.*

Jŭverna, Īverna, *&* Jerna, æ f. *hodie* Hibernia, æ, f. *Juven.* Inſula eſt ad Brittaniam ſpectans. *Ludo-zemlya, Medmorje,* s. Irrland. *Hibernia orſzág.*

Jŭvo, as, are, jūvi, (Act.) Cic. *Synon.* Auxilior, opem fero, adſum, præſtò ſum alicui. *Pomaſem, Pomagam.* Helffe. *Segitek.* Conſilio & re juvare aliquem. *Cic.* *Kôga z-razlogom y chinom pomochi.* Einem mit Rath und That helffen. *Valakit tanát ával, munkájával ſegiteni.* 2. Jŭvat *Impers.* Cic. *Razveſzeluje, na radoſzt y veſzelje je.* Es ergözet, beluſtiget, es iſt ein Luſt, es freuet einen. *Gyönyörre vagyon.* Id demum juvat. Cic. *Ono najpotlam razveſzelyuje, ono zadnich haſzni y na veſzelye je.* Das erfreuet zum letzten, das endlich helffet, das iſt alsdann eine rechte Freude. *Az immár végiſztal, az végezetre haſzonra és gyönyörre vagyon.* Sic: Juvat indulgere labori: juvat meminiſſe laborum: juvat meminiſſe dolorum, quos quis generoſo pertulit pectore &c. *Invenitur etiam cum Dativo.* Quando ità tibi juvat, vale. Plaut. *Pokehdob te to tak veſzeli, oſztani zdrav.* Dievveilen es dich alſo freuet, ſo bleibe geſund. *Midel magad úgy kivánod, maradj egéſségben.*

Juxta, *Præp.* Cic. 1. *Poleg, poleg, kod.* Neben, bey, beyneben, nächſt, nebſt, darbey. *Mellett, közel.* Juxta te ſum. Plaut. *Jeſzem poleg ali: kod tebe.* Ich bin neben deiner. *Melletted vagyok.* Synon. *Prope, propter,* 2. *Szkup, ſzkupa, zajedno.* Zugleich, mit einander. *Együtt.* Synon. *Conjunctim, Simul.* Quum interea lucubrando faceret juxta ancillas lanam: *id eſt* ſimul cum ancillis. *Varro* 3. *pro* poſt. *Za.* Nach. *Utánn.* Juxta Varronem doctiſſimus. Aul. Gell. *Za Varronom najvucheneiſi.* Der Gelehrteſte nach dem Varro. *Varró utánn leg-böltſebb.*

Juxtà *Adv.* Cic. *Synon.* Æquè, ſimiliter, eodem modo. *Jungitur autem eleganter poſtpoſita particula* Ac. *Kakti, tak, kak i kakano; kako, kao.* Gleich, vvie. *Mindjárt, ſzintén úgy.* Hyemem atque æſtatem juxtà pati. Cic. *Tak zimu, kak vruchinu terpeti.* Die Kälte gleich als die Hitz leiden. *Hideget, meleget egyaránt ſzenvedni.* Juxtà ac si meus Frater eſſet. Cic. *Kakti, dabi moj Brat bil.* Nicht anderſt, als vväre er mein Bruder. *Mintha az én bátyám volna.*

Juxtim, *Adv.* Svet. *Taki poleg, v-tik, zpot, uzpol.* Gleich darneben, zu nächſt darbey. *Mellete, egyaránt, éppen mellette.*

Ĭynx, iyngis, m. (ex ſignific. *generis Epic.*) Græc. *aliàs* Vertĭcilla, æ, f. *vel* Torquilla, æ f. Plin. *Verto-vrat pticza.* r. Drehehals, Wende-hals, gevviſſer Vogel. *Nyakát forgató madár.*

K.

Etſi Litetera K apud Latinos nullus ſit uſus, quia tamen in antiquis Inſcriptionibus ac Diplomatibus nonnulla reperiuntur voces, cum litera K ſcripta, eas hic inſerere viſum eſt.

KAlendæ, arum, f. *plur.* Suet. Vid. *Calendæ.*

Kalendarium, ii, n. Vid. *Calendarium.*

Kalo, as, &c. Vid. *Călo, as &c.*

Karolus, *pro* Cărŏlus.

Karthago, *pro* Carthāgo, ĭnis, f. *Geogr.* Eſt autem Nom. propr. Civitatis, à *Didone,* poſt Trajanum bellum in *Africa* conditæ. Hæc cum Romana Urbe de orbis imperio multos Contendit annos; donec tandem, tertiô bellô punicô à Scipione Æmiliano penitùs everteretur. Eſt & alia Carthago in Hiſpaniis ſita, quæ ad prioris diſtinctionem nova dicitur.

Kauſticus, a, um. Vid. *Cauſticus.*

Kŏy-

2. r.Pug. e.Macht.Gevvalt,3. e.Brühe, Suppe. 2. *Szokás*. 3. *Lib*. Jus concretum. *Hladnetina*. s. Sultz. *Kotsonya*.

Juscŭlentus, a, um, Apul. *Juſsen, V juhi kuhan*. In der Brühe gekocht. *I ſoben főtt, leves*.

Juscum, i, n. Apul. *Uſitatius* Juſcŭlum, li, n.(Diminut.)Cato. *Juſſcza*. Ein Brühlein. *Levetske*.

Jusjūrandum, Jurisjurandi, n. Cic. Plaut. Vide *Juramentum*. Jurejurando rem quærunt. *Plaut*. Jurejurando majores arctius eſſe voluerunt. *Cic. 3. Offic. &c.*

Juſſio, onis, f. & Juſſum, i, n. Cic. *Zapovedanye*. r. Befehl. *Parantſolás*.

Juſſor, oris, m. *Zapovednik, zapovedavecz, zapoveditel*. r. Befehler. *Parantſoló*.

Juſſus, ûs, m. Cic. Vide Juſſio.

Juſtă, ōrum, n. *plur*. Cic. *Pokop, obſzluſavanye za mertve*. e. Begräbnüs, s. Seel-Ambt. *Halott temetéſi tiſzteſség* vagy *tor*. Ultima juſta alicui ſolvere. *Kôga poſteno pokopati; ali kômu zadnye poſtenye izkazati*. Einen ehrlich begraben, *oder* einem die letzte Ehr bevveiſen. *Valakit eltemetni*. Solvere juſta funeri alicujus. Cic. *idem*. Juſtis exequiarum carere. *Cic*.

Juſtè, *Adv*. Cic. *Pravichno, pravo, pravedno*. Recht, nach Gerechtigkeit. *Igazán*.

Juſtĭdium, ii, n. *JCt*. *Szudnyi dan*. r. Gerichts-Tag. *Törvény napja*.

Juſtĭfĭcātio, onis, f. *JCt*. *Pravde, pravicze dopitanye*, e. Rechtfertigung. *Igazság tétele*.

Juſtĭfĭco, as, are, avi, atum,(Act.) *JCt*. *Pravichnoga chinim*. Gerecht ſpreche, rechtfertige. *Igazzá tſinálom*.

Juſtĭfĭcus, a, um, Catull. *Pravicznu chinechi*. e. Gerechtigkeit übend. *Igazság-tévő*.

Juſtĭtĭa, æ, f. Cic. *Pravicza, pravda*. e. Gerechtigkeit. *Igazság*.

Juſtĭtĭārius, a, um, *JCt*. 1. *Szamoga ſzebe za pravichnoga derſechi*. 2. *Szudnoga ſztola ſzluga*. 1. Der ſelbſt gerecht ſeyn vvill. 2. Gerichts-Bedienter. *Igaznak látſzó*. 2. *Igazság tétel ſzolgája*.

Juſtĭtĭum, ii, n. Cic. *Pravdo-preſztanye, vreme vu kôm pravde ne teku*. r. Anſtand der Gerichten. *Törvénynek és perlésnek ideig-való meg-ſzűnéſe*.

Juſtus, a, um, Cic. *Pravichen, pravedan pravedni*. Gerecht. *Igaz*.

Jūvāmen, ĭnis, n. *Macrob*. Jūvāmentum, i, n. Veget. *Pomoch, Pomaganye*, e. Hülff. *Segítség*.

Jūvāvĭa, æ, f. Jūvāvĭum, ii, n. *hodie* Salisburgum, i, n. Geogr. *Szolo-grad, ſzolenſzko. Varaſſ*. Saltzburg. *Saltzburg vára*. Urbs ampla, Reſidentia Archi-Epiſcopi Primatis Germaniæ.

Jūvāvius, ii, m. *Geogr*. Fluvius, à quo ſalisburgum ſuum nomen traxit. *Szolenicza, Potok*. e. Saltz ein Fluſs. *Só folyó-víz*.

Jŭvĕnālia, ium, n. *plur*. Tacit. *Igre y dvevi radoſzti na zdravje mladeh lyudih*. s. Freuden-Feſt, in Geſundheit junger Leute. *Az ifjuságnak elő-menetelért-való áldozat és innep*.

Jŭvĕnālis, is, *com*. le, n. *Plin*. Jŭvĕnīlis, is, *com*. le, n. *Liv*. Juvenilior. Ovid. *Mlád*. 1. *Detinſzki, dechinſzki*. Jung, 2. Kindiſch. *Ifjui, ifjusági*, 2. *Gyermeki*.

Jŭvenca, æ, f. Varro. *Junicza, telicza*. Junge Kuh. *Tehén tinó*.

Jŭvencŭlus, i, m. (*Diminut*.) Catull. *Junchecz, telchich*, 2. *Mladenchecz, Mladichich*. s. Kalb, Stierlein, junges Oechslein, 2. r. Jüngling, s. Knäblein. *Tinótska, Tulokotska*, 2. *Ifjatska*.

Jŭvencus, ci, m. Varr. *Junecz, Telecz*. Junger Ochs *oder* Stier. *Tinó, Tulok*. 2. apud Horat. *Mladenecz, Detich, Ditecz*. r. Jüngling. *Ifjú*.

Jŭvĕneſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Mlád poſztájem, Mladimſze*. Jung vverde. *Megifjadom*.

Jŭvĕnīlĭtas, ātis, f. *Varro*. Jŭventus, ūtis, f. *Cic*. Jŭventa, æ, f. Liv. *Mladoſzt*. e. Jugend. *Ifjúság*. *Synon*. Ætas florens, vigens, firma, valida, integra. 2. *Juventus & Juventa* Accipitur pro ipſa juvenum multitudine. 3. *Juventus* Vid. *Iuventas*.

Jŭvĕnīlĭter, *Adv*. Cic. *Mladovito, kakti mladi lyudi*. 2. *po detinſzko*. Nach Arth der Jugend, 2. Kindiſch. *Ifjui-képen, ifjan*, 2. *Gyermeki-módra*. *Uſus*: Juveniliter exultare.

Jŭvĕnis, is, *com*. Accipitur *Subſtantivè & Adjectivè*. Plaut. *Comp*. Jūnior. *Horat*. Jŭvĕnior: Apul. *Mladenecz, Mladich; Mladenka; Mlád*. r. Jüngling, junges Mägdlein, jung. *Ifjú, menyetske, ifjui*. Imberbis Juvenis. Horat. *Golobrad mladenecz*. Bart-loſer Jüngling. *Szakállatlan Ifjú*. Juvenes anni. Ovid. *Mladoſzt, Mlada léta*. e. Jugend, die jungen Jahre. *Ifjú ág, Ifjúság ideje*. Læta juvenem frons decet, triſtis Senem. *Prov*. *Veſzela Mladoſzt, (Mladoſzt noroſzt) ſztaroſzt mikam nemore*. Was jung iſt, das ſingt; vvas alt iſt,

iſt, das hinckt. *Iſjúság bolondság, a' vénség ſemit nem tehet.* Facta ſunt juvenum, Conſilia mediocrium, vota ſenum. *Prov. Mládeh chini, ſrednyeh tolnachi y razlogi, ſztareh poſelenya redko gda zaoman ieſzu.* Der jungen That, der Mittlern Rath, der alten Wunſch, ſind ſelten umſonſt. *Iſjak tſelekedeti, közép rend tanátſai, vének kivánsági ritkán hijába-valók.* Synon. *Adoleſcens.*

Jŭvĕnor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Horat. *Vetraſzto chinim ali goverim, kakti mladi lyudi.* Läppiſch thu oder rede, wie junge Leute. *Iſjú-módra tſintalankodom.*

Jŭventas, atis, f. (*aliàs* Hebe.) Horat. *Boſicza Mladoſzti.* e. Göttin der Jugend. *Iſjúság Iſten aſzſzonya.* 2. Vid. *Iuvenilitas & juventus N.* 1. Juventas occipit, & molli veſtit lanugine malas. *ità Lucr.* 3. Vid *Lanugo.* Virg.

Juventus, utis, f. Vid. *Juvenilitas.*

Jŭverna, Ĭverna, & Jerna, æ f. *hodie* Hibernia, æ, f. *Juven.* Inſula eſt ad Brittanniam ſpectans. *Ludo-zemlya, Medmerje,* s. Irrland. *Hibernia orſzág.*

Jŭvo, as, are, jūvi, (Act.) Cic. *Synon.* Auxilior, opem fero, adſum, præſtò ſum alicui. *Pomaſem, Pomagam.* Helffe. *Segitek.* Conſilio & re juvare aliquem. *Cic. Kōga z razlogom y chinom pomochi.* Einem mit Rath und That helffen. *Valakit tanátsával, munkájával ſegiteni.* 2. Jŭvat *Impers.* Cic. *Razveſzeluje, na radoſzt y veſzelje je.* Es ergözet, beluſtiget, es iſt ein Luſt, es freuet einen. *Gyönyörre vagyon.* Id demum juvat. Cic. *Ono najpotlam razveſzelyuje, ono zadnich haſzni y na veſzelye je.* Das erfreuet zum letzten, das endlich helffet, das iſt alsdann eine rechte Freude. *Az immár végtſztal, az végezetre haſzonra és gyönyörre vagyon.* Sic: Juvat indulgere labori: juvat meminiſſe laborum: juvat meminiſſe dolorum, quisquis generoſo pertulit pectore &c. *Invenitur etiam cum Dativo.* Quando ità tibi juvat, vale Plaut. *Pokehdob te to tak veſzeli, oſztani zdrav.* Dievveilen es dich alſo freuet, ſo bleibe geſund. *Mivel magad ugy kivánod, maradj egéſségben.*

Juxta, *Præp.* Cic. 1. *Poleg, poleg, kod.* Neben, bey, beyneben, nächſt, nebſt, darbey. *Mellett, közel.* Juxta te ſum. Plaut. *Jeſzem poleg* ali: *kod tebe.* Ich bin neben deiner. *Melletted vagyok.* Synon. *Prope, propter,* 2. *Szkup, ſzkupa, zajedno.* Zugleich, mit einander. *Együtt.* Synon. *Conjunctim, Simul.* Quum interea lucubrando faceret juxta ancillas lanam: *id eſt* ſimul cum ancillis. *Varro* 3. *pro* poſt. *Za. Nach. Után.* Juxta Varronem doctiſſimus. Aul. Gell. *Za Varronom najouchenejſi.* Der Gelehrteſte nach dem Varro. *Varró után leg-bölcſebb.*

Juxtà *Adv.* Cic. *Synon.* Æquè, ſimiliter, eodem modo. *Jungitur autem eleganter poſtpoſita particula* Ac. *Kakti, tak, kak kakano; kako, kao.* Gleich, wie. *Mindjárt, ſzintén úgy.* Hyemem atque æſtatem juxtà pati. Cic. *Tak zimu, kak vruchinu terpeti.* Die Kälte gleich als die Hitz leiden. *Hideget, meleget egyaránt ſzenvedni.* Juxtà ac is meus Frater eſſet. Cic. *Kakti, dabi moj Brat bil.* Nicht anderſt, als wäre er mein Bruder. *Mintha az én bátyám volna.*

Juxtim, *Adv.* Svet. *Taki poleg, v-tik, zpot, ſzpol.* Gleich darneben, zu nächſt darbey. *Mellete, egyaránt, éppen mellette.*

Ĭynx, iyngis, m. (ex ſignific. *generis Epic.*) Græc. *aliàs* Verticilla, æ, f. *vel* Torquilla, æ f. Plin. *Verto-vrat pticza.* r. Drehehals, Wende-hals, gewiſſer Vogel. *Nyakát forgató madár.*

K.

Etſi Litetera K apud Latinos nullus ſit uſus, quia tamen in antiquis Inſcriptionibus ac Diplomatibus nonnullæ reperiuntur voces, cum litera K ſcripta, eas hic inſerere viſum eſt.

Kalendæ, arum, f. *plur. Svet.* Vid. *Calendæ.*

Kalendarium, ii, n. Vid. *Calendarium.*

Kalo, as, &c. Vid. *Călo, as &c.*

Karolus, *pro* Cărŏlus.

Karthago, *pro* Carthăgo, ĭnis, f. *Geogr.* Eſt autem Nom. propr. Civitatis, à *Didone,* poſt Trajanum bellum in *Africa* conditæ. Hæc cum Romana Urbe de orbis imperio multos Contendit annos; donec tandem, tertiò bellô punicô à Scipione Æmiliano penitùs everteretur. Eſt & alia Carthago in Hiſpaniis ſita, quæ ad prioris diſtinctionem nova dicitur.

Kauſticus, a, um. Vid. *Cauſticus.*

Kĕy-

Digitized by Google

Kĕyri (Cheiri.) Græc. *Sute Violicze.* Gelbe violen, Negel-violen. *Sárga viola.* Vocatur aliàs apud *Botan.* Leucorum luteum, *vel* Viola lutea.

Kici, n. *Chuda-drevo.* Wunder-Baum. *Tſuda-fa.* Legitur apud *Botan.* Ricĭnus, i, f. *vel* Cataputia major.

Krapĭna, æ, f. Geogr. *Krapina, Varaſs y Grád Szlovenſzki vu ſzadaſſni Horvatzki zemlyi leſecbi, koj vu ſztarib negda vremenab kruto zmoſen y glaſzovit je bil.* Krapina, ein uralte Illiriſche Stad in Croaten, vvelche vor zeiten hoch berühmt, und mächtig vvar. *Krapina, egy igen régi Város Horvát orſzágban, mely igen nevezetes vólt régenten.* Civitas hæc (niſi humanis traditionibus, omnino inhumani, fidem omnem abrogare malimus) jam tum ante Chriſtum natum floruit, & plura gloriæ ſuæ ſæcula numeravit. Imperatorum enim Illyricorum Regia fuiſſe traditur, átque adeò totius ampliſſimi Illyrii caput. *Chebus* & *Lebus* regii Principes, à quibus Regna *Bohemiæ* ac *Poloniæ* ſuum ſumpſēre exordium, eam natalem habuerunt: Non nulli tertium nomine *Moſcum*, primum gentis Moſcoviticæ Ducem ac Fundatorem adjiciunt. Et Certè etiam poſt tot retro lapſorum ſæculorum viciſſitudines, ſacrum quid & magnificum hodiéque ſpirant vel ipſa Krapinenſia rudera, quæ ab invitis etiam advenis loci reverentiam extorquent. Hæc porrò traditio minimè pugnat cum narratione hiſtorica, quam *paginâ 319. & ſequentibus* addidimus: utut enim veriſſimum ſit, Gentem Szlavonicam, è Sarmatia deductis Coloniis, Illyiricum primùm occupâſſe, atque in eo ſedem fixiſſe; fieri tamen potuit, ut auctus ſubinde Illyrorum numerus, ſparſo ad ſeptentrionales plagas Szlavico populo ſuppetias ferret; ſicque nominatis ſubjectus Ducibus, novis Regnis initia daret: id quod & factum ſcribitur.

Kўpellŏmăchia, æ, f. Græc. *Borenye y vadlya vu pitju y pianſztvu.* Wett-Streit im Sauffen. *Ivásban ès dorbèzolásban fel-tètel, ki többet ihatik.*

Kўpellŏmăchus, i, m. Græc. *Vitez, ali pervonik vu pitju.* Held im Sauffen. *Ivásban vitèzkedö.*

Kyriĕles *Indecl. id eſt* Litaniæ. *Hinc invenitur* Kyrieleiſare *pro* Litanias decantare. *ità Eccles.*

Kўrie ĕleiſon: *Latinè* Domine miſerere. *Goſzpone ſzmilujſze.* Herr erbarme dich. *Uram irgalmazz.*

L.

Lăbărŏphŏrus, ri, m. Græc. *Zaſztavnik.* r. Fahnlein-Trager. *Záſzló-tartó.*

Lăbărum, i n. *Græc.* Vexillum erat ab auro, gemmiſque dives, quod Imperatoribus exercitum ducentibus præferri Solebat. Huic ſubinde *Conſtantinus M.* crucis inſigne ſuffecit. Inde autem nomen *Labari* ad ſignificanda etiam alia vexilla eſt translatum: Vid. *Vexillum* Hodie tamen hoc nomine potiſſimùm piorum Cætuum rotunda vexilla compellamus. *Bratovſzka zaſztava*: peregr. *Labarum.* e. Bruderſchafft Fahne. *peregr.* Labarum. *Társaság záſzlója*: peregr. *Labarum.*

Lăbaſco, is, ere: (Inch.) *Terent.* Labaſcor, ĕris, aſci (Dep.) *Varr* Lăbĕtio, is, ĭĕri, factus ſum. *Na poruſſenye nagnyen jeſzem, ruſſitiſze ali opadati pochinyam.* Zum Fall geneigt bin, anfange zum ſchvvancken, niederſencke. *Esö fèlben vagyok, eltántorgani fogok.* 2 idem ac *Animo concido, frangor, de priſtina conſtantia remitto.* Labaſcit victus uno verbo, quàm cito! *Terent.*

Labda, æ, *com.* Varr. *Neſzramlyiv, neſzramoten chlovek.* Unverſchämter Menſch. *Artzátlan ember.*

Lăbēcŭla, æ, f. (*Dimin.*) Cic. *Truſſicza, trubicza, oſzkrunyenicza, zamazlivicza, mala oſzkrunyenoſzt, malo zamazanye, vlepenye, piknyicza.* s. Flecklein, Mäslein. *Eſcsetske, motskotska.*

Lăbĕfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) Cic. *Habim, kvarim, ruſſim, poruſſujem; kaj mlahavo, gibuche, padajuche chinim.* Beſchädige, verderbe, einreiſse, niederbreche, ſchvväche, vvanckel-mühtig mache *Meg-rútitom, Meg-erötlenitem, Meg-tántorítom.* Dentes alicui labefacere. Terent. *Komu gibuche zube vuchiniti.* Machen das einen die Zähne vvacklen. *Valakinek fogait meg-mozditani.*

Lăbĕfactātio, & Lăbĕfactio, onis, f. Plin. *Szlabenye, gingavenye, podiranye, ruſſenye.* e. Schvvächung, Wackelung, Zerrüttung, Niederreiſſung. *Meg-gyengeitès, leontás, meg-bontás.* Labefactio dentium. Plin. *Szlabenye, treſzenye zubov.* Das Wacklen der Zähne. *Fogaknak meg-mozdulása.*

Lăbĕfacto, as, are, avi, atum (Act. *Frequ. à* Labefacio.) *Cic.* Vid. *Labefacio.* *Uſus.* Leges Labefactare. *Cic.* Fidem alicujus pretio

Labe-

labeſactare. *Liv.* 2. Alicujus commoda labeſactare. Cic. *id eſt*: alicui damnum inferre. 3. Labeſactare aliquem: *pro* Aliquē à propoſito dimovere. *Koga od vuchinyenoga nakanyenya*, ali *odluchenya odvernuti.* Einen von ſeynem Fürſatz obvvendig machen. *Valakit fel-tett ſzándékáról le-vetni.* ità *Terent.* 4. pro *imminuo, violo, vexo.* Cic.

Lābellum, i, n. (*Dimin.* à Labrum) Cic. *Vuſznichicza, Chubichicza.* Ein Leffzlein, lippe, mündlein. *Ajakatska.* Digito labellum compeſcere. *Muchati, ſutiti.* Das maul halten, Still ſchvveigen. *Halgatni.* 2. *Poſzuda, vercb, pehar z-vuſztnicami.* Ein Geſchirr, Krug mit Mündlein. *Szájas-korsó.* ità Cic.

Labēna, æ, f. *Sznesna velika klupka.* Groſse ſchnee-klumpen, ſchnee-lauenen. *Hóbol tſinált nagy gombolyag.*

Lābens, entis, *om. Particip.* Virg. *Prehajajuchi, Neſztajuchi.* Vergänglich, hinfahrend. *El-múló, múlandó.* Anni labentes tacito pede. Ovid. *Szkrovczè prehajajuche léta.* Unvermerckter-Weiſe hinlauffende Jahren. *Titkon el-múló eſztendök.* *Synon.* Tranſiens, evaneſcens, fluxus N. 2. Evanidus. 2. *Opadajuchi, ruſſechiſze.* Hinfällig. *Eſö, hulló.* ità Liv.

Lābĕo, ōnis, m. Plin. 1. *Chubàt, velike-vuſzt.* Der ein groſses Maul hat, Groſs-Maul. *Nagy ajakú.* 2. *Szatanovita riba.* Ein gevviſſer Fiſch. *Egy bizonyos hal.*

Lāberna: Vid. *Laverna.*

Lābes, is, f. (*à labendo.*) Cic. 1. *Vruſsenye, opad, opadanye, zemlye prepaſzt, kvàr.* r. Niederfall, Einfall, Erdfall, Schade. *Eſet, Föld-Szakadás, kár.* Synon. *Ruina, Lapſus.* 2. Vid. *Macula.* Accipitur autem *translatè, idque frequentiùs pro* dedecore, & quovis fœdiore animi vitio. *Oſzkrunyenoſzt, ſzmrad, pregreska, otepenoſzt, truba, ſzramota.* e. Beſudelung, s. Gebrechen, e. Schande, r. Schandfleck. *Szeplö, ſzenny, motſok, gyalázat.* Inferre labem alicui. Cic. *Koga oſzmraditi, oſzramotiti.* Einem einen Schandflecken anhencken. *Valakit meg-ſzeplö-ſiteni, rútitani.* *Uſus*: Hanc labem turpitudinis & inconſtantiæ poterit populi romani dignitas ſuſtinere? Hunc tu quas conſcientiæ labes in animo cenſes habuiſſe? quæ vulnera? *Cic.* Num tu hanc aſperſam nomini tuo labem perferre diutius poteris? Vide, ne quæ labes integris, probrum caſtis, infamia bonis inferatur. Hunc hominem Reipublicæ labem fore prævideo. Labem ejus dignitati aſperſit, intulit: notam infamiæ inuſſit.

Lābia, æ, f. *Nonius* Vid. *Labium.* Labiæ primores: Gell. *Napervo vuſztnicze, chube.* e. Vörder Lippen, Leffzen. *Elsö ajakat.*

Lābĭdus, a, um, Vitruv. *Opadlio, ſzklizek, gdeſze labko opade.* Schlüpfferig, da man leicht fällt. *Sikos, Sikamló.* Labidum iter. Vitr. *Pùt, na kömſze lehko opada.* r. Weeg, darauf man leicht fällt. *Síkándozó út.*

Lābĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. *Padlio, vruſlio, na vruſſenye nagnyen.* Hinfällig, zum Fall geneigt. *Eſendö.*

Lābiŏlum, li, n. (*Diminut.*) Vid. *Labellum.*

Lābiōſus, a, um, Lucret. *Vuſztnichaſzt, chubaſzt.* Groſſe Leffzen habend. *Ajakos, nagy ajakú.*

Lābium, ii, n. Cato. 1. *Vuſztnicza, chuba, nadzubnicza.* e. Leffzen, Lippen. *Ajak.* Labia, orum, n. *plur. uſitatius eſt.* 2. Vid. *Labrum.*

Lăbo, as, are, [Neut.] Cic. *Opàdam, dole gmazim, dole lézem.* Dahin falle, darnieder ſincke, vvancke, ſchvvancke, zum fallen hencke. *Tántorgok, esdegelem.* Labant genua. Virg. *Kolena derhchu, od zlabavoche prepadaju.* Die Knie ſchvvancken. *Tántorognak a' térdeim.* 2. *Transl.* Vid. *Deficio.* Labat ipſi animus. Liv. *pro* deficit, *ſeu pro* Ipſe animo concidit, à fortitudine & conſtantia remittit. *On je vſzu ſzerdchenoſzt.* (peregr. *koraſu*) *y hatrivoſzt pogubil:* ali: *On nima ſzerdcza, boiiſze.* Er hat allen Muth verlohren: *oder*: Er hat kein Hertz, er fürchtet ſich. *Nintſen ſzive, félénk.* Sic *dicitur*: Labat Conſilium, memoria, fides, pietas, &c. Labare ſermone: Plin. *Vu govorenyuſze popikavati, muczati, terkati.* In der Rede ſtoſſen, gatzen, ſtammeln. *Beſzédében tſapongani, tétovázni.*

Lābor, ĕris, Lābi, lapſus ſum, (Dep.) Cic. *Opàdam, pàdam, ruſſimſze.* Falle, ſchlipffe, ſincke. *Eltántorodom, eldölök, eſem.* Labi ad opinionem. Cic. *Vu kakou ſztimanye opaſzti, doſzpeti*: ali: *K-kakvomu ſzimanyu pridatiſze, privoliti.* Auf eine Meynung fallen. *Valamelly értelmet bévenni.* Labi ad foſſam: *pro* Cadere, ruere. 2. *pro* Evaneo. *Prehajam, neſztajeme, ginem.* Vergehe. *Elenyészem.* Tempora Labuntur. *Vréme prehaja.* Die Zeit vergehet. *Az idö múlik.* 3. *pro* Deficio, erro, pecco, fallor, decipior. *ità Cic.* Labi conſilio: Cic. *Vu razlogu y tolnachu zmenykati, okaniti ſze.*

pkanitiſze. In dem Rath manglen, fehlen. *A' tanáts-adásban vétteni.* Labi imprudentiâ: Cic. *Iz nerazumnoſzti luditi, zakriveti.* Aus Unverſtand fehlen. *Gondolatlanúl vétkezni.* Diſciplina paulatim labitur. Quint. *pro* deficit, exoleſcit.

Lābor, ōris, m. *Cic.* Lābos, oris, m. Plaut. *Delo, poſzlu‑vanye, trúd.* e. Arbeit, Mühe. *Munka.* Laborem fero; inani ductus ſtudio operam ludo; oleum & operam perdo; inutiliter ſtudium omne conſumo, loco: &c. *Prez baſzneſze trudim y delam.* Ohne Frucht und Nutzen mich bemühe und Arbeite. *Haſzon-nélkül dolgozom.* 2. Labores Solis, Lunæ. Vid. *Eclipſis.* 3. Defungi laboribus. Horat. *Pogibel prebaviti y obladati.* e. Gefahr ausſtehen. *Synon.* Afflictio, contentio animi, opus, vigiliæ, ſudor, aſſiduitas. *Uſus.* Alienus à noſtra ætate nos labor tenet. Multum laboris ac operæ in latinitatem inſumpſi. Laborem ſuſcepi, tuli, ſuſtinui, finivi. *Phras. Labor magnus:* Multum mihi oneris impoſui, injunxi. Aſſiduis laboribus, curis, concurſationibus conficior. Multa me deprimit laborum moles. Immenſi laboris, & multi certaminis ea res eſt, cui meam omnem operam loco. Multam operam pono in condiſcendis geometriæ placitis.

Lăbōrātio, onis, f. Hieron. *Delanye, poſzluvanye.* e. Arbeitung. *Dolgozás.*

Lăbōrātor, oris, m. *Delavecz, Teſák.* r. Arbeiter. *Dolgos, dolgozó.*

Lăbōrātōrium, rii, n. *Hiſa, komora za delanye.* r. Arbeit-kommer. *Dolgozni-való ház, kamara.*

Labōrātus, a, um. Virg. *Delan.* Gearbeitet. *Tſinálatott.*

Lăbōrĭfer, ĕra, ĕrum. Ovid. *Delo-terpliv, teſko delo podnaſſajuchi.* Arbeittſam, der ſchwehre arbeit, vertragen kan. *Munka tehető.*

Lăbōriōsè, *Adv.* Cic. *Teſko, muchno, z teſkem trudom, delom.* Schwehrlich, mit groſſer Arbeit. *Munkáſon, bajoſon.*

Labor ōſus, a, um. Cic. *Poſzliv, delatliv, vdelu marliv.* Arbeitſam, Embſig. *Munkás.* Sumitur *Activè & Paſſivè.*

Lăbōro, as, are, avi, atum. (Neut.) Cic. *Delam, poſzlujem.* Arbeite, etwas mache. *Munkálkodom, mívelek.* 2. *Bol terpim, bolenſzem.* Ich bin kranck. *Fáradozom, igyekezem.* Laborare ex pedibus. Cic. *Biti bolnomu na nogah, noge bolne imeti.* Übel, kranck zum Fuſs ſein. *Lábai fájni.* Laborare morbo *vel* ex morbo. Cic. *Beteſnomu biti.* Kranck ſeyn. *Betegeskedni.* 3. *Trudimſze, muchimſze, ſzkerbim.* Mich bemühe. *Nyavalgok.* De hac re non laboro. Cic. *Zato ſze dugovanye ja netrudim, neſzkerbim, niti nemuchim.* Ich bemühe mich nicht hierum oder in der Sach. *Ebben a' dologban nem fáradozok.* Laborare in famam. *Senec.* pro *Solicitum eſſe de bono nomine.* 4. Laborare ære alieno. *Duſnomu biti.* Schuldig ſeyn. *Adós lenni.* 5. Malis laborare alicujus. Cic. *Zarad chiega drugoga zla ſaloſztnomu biti.* Anderer leuthe unglück ihme laſsen zu hertzen gehen. *Máſok nyavalyáit fájlalni, rajta-búsúlni.* 6. Ambitione laborare. Horat. *Obolnomu biti, giſzdatiſze.* Hoffärtig, ehrgeizig ſeyn. *Kényeskedni, kevélykedni.* 7. Vitiis laborare. Liv. *pro* eſſe vitiis infectum. *Phras. Labores ſuſcipere, opus facere.* Labore ſe exercere, laboribus ſe frangere operam dare; contendere omnibus nervis, curis ac vigiliis angi, multum laboris exhaurire, ſub re: non mediocrem operam adhibere, multum operæ rei cuipiam perficiendæ tribuere. *Transl. ad animi morbos.* Inſcitiâ, ambitione, animô, cerebrô, ex deſiderio alicujus, ex invidia laborare. Inviſum eſſe, alienâ injuriâ laborare, commoveri, affici. Domeſticâ crudelitate, inteſtinis hoſtibus laborat Reſpublica.

Lābōſus, a, um. Lucil. Vid. *Labidus. vel* Lăbōſus à *Labos.* Vid. Laborioſus.

Lĭbrātum, i, n. Vet. Gloſs. *Kuffecz na ruku.* Hand-kuſs. *Kéz-tsók.*

Lăbrax, ăcis, m. Plin. *Riba z-velikemi vuſzti.* 2. *Kurviſs.* Ein Fiſch mit groſsen maul. 2. Hurren-Jäger. 1. *Egy nagy ſzájú hal.* 2. *Kurválkodó.*

Labrōſus, a, um. Vid. *Labioſus.*

Lăbrum, ri, n. Cic. 1. Vid. *Labium.* Hinc *Metaphoricè:* Primoribus, *vel* primis, *aut* ſummis labris aliquid deguſtare: *id eſt:* leviter & perfunctoriè aliquid attingere, parum eſſe in re quapiam verſatum. Hunc cenſes primis, ut dicitur, labris guſtâſſe Phyſiologiam. *Cic.* 1. de nat. Deor. *derſiſs y ſzudiſs, daſze te ov kruto malo iz Mudro Znanoſzti ſzvéta nauchil: ali: da je ov mudro-znanoſzt iſzti m zadebnul.* Du haſt darfür, das dieſer wenig aus der Philoſophey gelernet hat: *oder:* das dieſer die Philoſophey kaum geſchmäcke hat. *Te véled, hogy ez keveſet tanúlt a' Filoſofiából.* Quæ iſti Rhetores, ne primoribus quidem labris attigerunt. &c. *Cic.* Mordere labrum. *Prov.* ad imitationem græ-

græcorum. *Krutoſſe ſzerditi, lyutiti.* Sich ſehr zörnen. *Igen haragudni.* 2. *Labra.* Dicuntur cujusvis rei extremitates. *Srelo, vuſatje, gornyi kraj vſzakojachke poſzude y drugih takaj dugovany.* r. Rand, *oder* der obere Theil an einem Geſchirr, *oder* auch anderen Dingen. *Minden-féle edénynek vagy akárminek-is kinyilt felsö részé.* A' labris poculum argento circumcludere. Cæſar. *Pehar okolo gornye ſztrani z ſzrebrom okovati.* Einen Becher oben mit Silber einfaſſen. *Felsö részét a' pohárnak meg-aranyozni.* Labrum foſſæ. Cæſ. *Srelo, gornyi kraj okolo Grabe.* Der Rand an einen Graben. *ároknak felsö kerületi.* 3. Labrum *dicitur* Vas in balneo: *Cic.* Vas amplum & patulum, in quod aqua è fonte delabitur. *Plin.* Labra Vinaria, lupinaria, olearia, &c. *Cato*: Vocantur vaſa ſupernè aperta ad muſtum, oleum &c. excipiendum parata. *Vſzaka poſzuda ſiroka od zgòr odperta: kakti Bedeny, Vodilnicza, parilnicza, kupelynicza, drevenka, vagan. &c.* Ein jedes breites und oben offenes Faſs: als r. Poding. s. Waſſer-Faſs, Waſch-Faſs, r. Zuber, e. Bad-Stande, r. Kübel. &c. *Minden-féle, a' mi fellyül kinyilt, és ſzéles: úgy mint kád, ſajtár, Medentze, Feredö kád, Véka, Tſéber. &c.*

Lăbruſca, æ, f. *&* Labruſcum, i, n. Virg. *Vinika, Divji terſz.* e. Wilde Wein-Reben. *Vad-ſzölö.*

Lăburnum, ni, n. Plin. *Szmerdeche drévo, na koje ga czvèt pchele nigdar neſzedaju.* Stinckender Baum. *Büdös-fa.*

Labyrinthēus, *Catull.* Labyrinthĭcus, a, um. Sidon. *Zmèſſan, preprecchen, zmutlio, zakainolio, skrivlio.* Verwirrt, verwickelt, irrgänglich. *Keringös.* Viæ labyrinthicæ.

Lăbўrinthus, i, m. *Græc.* Plin. *Preprechen vert, zabodiſche.* r. Irr-Garten, Irr-Gang. *Fortélyos épület, keringés.* 2. Transl. *Sumitur pro* omni re difficili & inexplicabili.

Lăc, lactis, n. *Virg.* Lactĕ, is, n. Plaut. *Mléko.* e. Milch. *Téj.* Serum Lactis. *Sziratka.* s. Käſs-Waſſer, e. Milch-Schotten. *Savó.* Flos Lactis. *Vèrhnye, czvèt Milka.* r. Milch-Raum, Milch-Schaum. *Téj-fel.* Lac agitatum. *Sztepki.* e. Butter- *oder* Rühr-Milch. *Vert téj. Köpült téj.* Lac concretum. *Sztanyeno, kiſzelo Mléko.* Geſtockte *oder* geronnene Milch. *Aludt téj.* Lac Virginis. *Divojachko Mléko.* e. Jungfer-Milch. *Leány téj.* Lac gallinaceum, *id eſt:* Album ovi. *Belanyek vu jajczu kokoſſ.* m. s. Eyer-Weiſs. *Tyukmony fejére.* Lac amygdalinum. *Mandalſzko Mleko, dobro za pitje.* e. Mandel-Milch. *Mandulából tſinált téj.* 2. Metaph. Aureum lac haurire: *pro* à præſtanti Magiſtro optimâ doctrinâ imbui.

Lăcĕr, (*legitur &* Lacerus.) ĕra, ĕrum, Lucret. *Razdrapan, raztergan, razdert.* Zerriſſen, zerfetzt, zerlumpt. *Szakadozott, Rongyos.*

Lăcĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Auſon. *Razderlív, Raztergliv.* Zerreiſslich. *El-ſzakaſzthatò, ſzaggathatò.*

Lăcerātio, onis, f. Cic. *Drénye, drapanye, razderenye, deranye, razterganye,* 1. *Razmerczvarenye.* e. Zerreiſſung, das Zerreiſſen, Zerſetzen, 2. e. Zerfleiſchung. *El-ſzaggatás,* 2. *Felmetſzárlás.*

Lăcerātor, oris, m. Auguſt. *Razderlivecz, Razdiravecz.* r. Zerreiſſer. *Elſzaggatò.* 2. Idem ac *Dilaniator.*

Lăcerna, æ, f. Cic. *Kepenyek, bunda, Japungyia, kapenak.* r. Regen Mantel, Wetter-Mantel. *Köpenyeg, Felsö-ruha.*

Lăcernŭla, æ, f. (*Diminut.*) Arnob. *Kepenychecz, Japungyicza, Bundicza.* Ein kleiner Regen-Mantel, Mäntlein. *Köpenyegetske, felsö rubátska.*

Lăcĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Dilanio, Conſcindo, diſcindo, membratim diſcerpo. *Derem, draplyem, raztergavam, merczvárim.* Zerreiſſe, Zerfleiſche. *El-ſzaggatom, Meg-veſzdzödzöm.* 2. *Metaph.* Lacerare aliquem contumeliis, Cic. probris. *Liv. pro* Conviciis inſectari. *Kòga pſzuvati, ſzramotiti.* Einen ſchmähen, ſchänden. *Valakit ſzidni, ſzidogatni.* Lacerare famam alicujus. Liv. *Kòga ogovarjati.* Einen verleumbden. *Valakit gyaláz-ni.* 3. Lacerare patriam: *Cic. pro* Nocere patriæ. 4. Meus me mœror lacerat & conficit. *Cic.* pro *Affligit N.* 2. *Vexat, cruciat.* 5. Lacerare rem ſuam: Cic. Plaut. *Szvoj imétek na nikaj ſzpraviti, razfrovati, raztepſzti.* Das ſeinige verthun, verſchwenden. *Javait eltékozolni.* Lacerare diem. Plaut. *Den zaman potrosſiti.* Den Tag unnütz zubringen. *Hijában eltölteni a' napot.*

Lăcerta, æ, f. Cic. *Kuſchar, guſcher dvoje felye: jednizu menyſſi z-chernkaſztemi pihnyiczami; drugi zeleni y vekſſi, drugach: zelembak, zelembaki.* Grüner Heydex, Ajdex, Adex. *gyik.*

Lăcertōſus, a, um. *Miſſichaſzt, filaſzt, dugo-ruk.* Aderricht, langen Arm habend. *Inas,*

eres;

eres: Hoſzſzú kezü, hoſzſzú karú. ità Varro. 2. *Jako-ruk.* Starck an Armen. *Erős kézű, karú.* Vid. *Robuſtus, Validus.* ità Cic.

Lăcertus, i, m. *Cic.* propriè *Miſhcza, Miſſ: ali: Silne ſtrani tila, vu kojih jakoſzt ſztoi.* Die Maus, *oder* die Aderichten Theile des gantzen Leibs, daran die Stärcke liegt. *Inas és eres részei a' testnek, mellyekben az erő vagyon.* Hinc 2. Vid. *Brachium.* Item: *Gornya ſztran ruke zverhu lakta.* Der obere Theil der Hand, Obertheil des Arms. *A' karnak felső része könyökig.* Cic. 3. *Metaph.* Vid. *Vires, ium.* Cic. 4. Vid. *Lacerta.* Virg. 5. *Klen riba.* Gevviſſe Art von Fiſchen. *Egy bizonyos hal.*

Lăceſſio, is, ire, ivi, itum, (Act.) *Cic.* Vid. *Laceſſo.*

Laceſsitio, onis. f. Ammian. *Zezavanye, draſenye, podſiſenye.* e. Anreitzung. *Boſzſzontás, ingerlés.*

Lăceſſo, is, ere, īvi, & eſſi, ītum, [Act.] Cic. *Podſiſem, draſim, zezávam, vábim, mámim.* Reitze, anreitze, trotze, ausfordere, ausbiethe, locke. *Boſzſzontom, ingerlem.* Vid. *Irrito, incito, provŏco.* Sumitur autem tam in bonam, quàm in malam partem. *Ut:* Méque amabis & ſcripto aliquo laceſses. *Cic. L. 12. Fam.* Ultro maledictis me laceſſiſti. *Cic. Phil.* 2. Aliquem prælió, belló laceſſere: Cic. *Kōga z-bojem na boj zezvati, vabiti, nagnati, primorati.* Einen mit Krieg zum Krieg ausfordern, auslocken, anreitzen, trotzen. *Valakit hartzal hartzra gerjeſzteni.* 2. Laceſſere Deos: *pro* precibus fatigare. *Horat.* 3. Vid. *Titillo.* Lucret. 4. Vid. *Ferio, tango.* Lucr. 5. Hos ego ſermones laceſſivi numquam: Cic. *id eſt:* nunquam promovi, excitavi, provocavi.

Lăchăniſſo, Lachanizo, as, re, avi, atum, [Neu.] *Græc. Suet.* Vid. *Langueo.*

Lăchănŏpōla, æ, m. Græc. *Vertar s'alátu, zelje &c. prodavajuchi.* Ein Gärtner, der Salat, Kraut verkaufft. *Kerti vetemény árúló.*

Lachanopōlis, ĭdis, f. Græc. *Vertaricza ali Drugaſena, kā povertelje prodáva.* e. Kräuter-Frau. *Paréj vagy kerti vetemény árúló Aſzſzony.*

Lăchănŏpōlium, ii, n. *Græc.* Virg. *Piacz na kōmſze ſzamo povertelje prodáva.* Ein Platz vvo man die Kräuter verkaufft, r. Kräuter-Marck. *Zöld piatz.*

Lăchănum, i, n. *Græc.* Horat. *Povertelje.* Allerhand Eſs-Kräuter. *Minden enni-való kerti vetemény, paréj, Laboda &c.*

Lăchrўma, (*meliùs* Lacryma, *ut Manut. in Orthogr.*) æ, f. Cic. *Szuza.* e. Zähren, Thränen. *Könyv, Könyhúllatás,*

Lăcĭnia, æ, f. Cic. *Skriez halye, ſzkut, kraj halye.* 2. *Rez, falat vezdrapanoga ſzukna, ali halye.* r. Zipffel am Kleyd; belege, *oder* e. Falt eines Kleyds, 2. Ein abgeriſſener Stuck Tuch, *oder* des Kleyds. *Haſiték, ſzél a' ruházaton. Poſztóból vagy Ruhából leſzakaſztott darab.*

Lacĭniātim, *Adv.* Apul. *Na Skricze, Nabráno, Narugano.* Falten-Weis. *Fürtönként, Hasábonként.*

Laciniātus, a, um, *Plin.* Vid. *Lacinioſus.*

Lăcinio, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Stricze, Szkute popravlyam.* Die Falten mache. *Rántzolok, rántzot-tsinálok.*

Laciniōsè, *Adv.* Plin. Vide. *Laciniatim.*

Laciniōſus, a, um. Apul. *Striczaſzt, ſzkutaſzt, nabrán.* Voller Falten, faltiche. *Rojtos, Haſogatott.*

Lăcino, as, are, avi, atum, (Act.) Prud. Vide *Lacero.*

Lăcio, is, ĕre, lăcui, & lexi, lăcitum, & lectum, [Act,) Lucret. *Vkanyujem.* Betrüge. *Megtſalom.* Verb. eſt *obſol.*

Lăcon, & Lăco, ōnis, m. Horat. Corn. Nep. *Jāk y berz peſz.* Ein ſtarcker und geſchvvinder Hund. *Erős és ſerény kutya.* 2. idem quod *Lacedæmonius.*

Lăcōnĭcè, *Adv.* Horat. *Na kratkom.* Kürtzlich. *Röviden.*

Lăcōnĭcum, i, n. Cic. *Botna kupely, Hiſa za kupely.* s. Schvvitz-Bad, e. Bad-Stube. *Gőz-feredő, Izzaſztó feredő.*

Lăcōnĭcus, a, um, *Horat.* 1. *K Lacedemonczem* iliti *ſpartanczem ſzpadajuchi.* Zum Spartanern gehörig. *Spártabéliekhez-való* 2. Laconicus Sermo. *Kratko govorenye.* e, Kurtze Red. *Rövid ſzólás.*

Lăcōniſmus, i, m. *Græc.* Cic. *Kratkorechie, nachin na kratkom kaj rechi, ali govoriti.* Kurtze Art zu reden. *Lákóniai módra-való röviden, és fontoſon ſzólás.*

Lăcrўma, (*apud Terent.* Lacruma) æ, f. Cic. Vid. Lachryma.

Lacrymābilis, is, *com.* le, n. Ovid. *Oplachlio, placha, ſzuz vreden.* Thränen-vvürdig, das zu bevveinen iſt. *Meg-ſiratható.*

Lachrymābundus, a, um, Liv. *Szuzechi, ſzuze totechi.* Die Thränen gieſſend, vveinend. *Siránkozó. Siratandó.*

Lacrymātio, onis, f. Plin. *Szuzenye,* Das Zähren

Zähren gieſsen, Weinen. *Sírás*, *könyvezés*.

Lăcrўmo, & Lăcrūmo, as, are, avi, atum, (Neut.) *Terent.* Lăcrўmor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szuzim*, *ſzuze tochim.* Thräne, Zähren vergieſse. *Sírok*, *könyvezek*. Synon. *Illacrymor*, *ploro*. *fleo*, *lugeo*. Lacrymari. *Phras.* Literas lacrymis propè delere, lacrymis debilitari, confici. Fletu impediri. Oculos miserè corrumpere. Lacrymis nunquam abſtinere, in lacrymis jacere: lacrymis nullum finem ponere: Luctu contabeſcere, conſumi: modum lugendi nullum facere: totum in luctu verſari; lacrymis uſque indulgere. Lachrymas excire, lamentis ſe conficere. 2. *Lacrymis modum ponere*: Lacrymas tenere, cohibere, reprimere. Imperare dolori, temperare lacrymis. Citò areſcit, conſumitur lachryma in alienis malis.

Lacrymōsè, *Plin.* Lacrymabilĭter, *Adv.* Ovid. *Szuzno.* Mit Thränen, Zähren. *Könyvezve*, *Siralmaſon.*

Lacrymōſus, a, um, Horat. *Pun ſzuz*, *ſzuzlio.* Voll Thränen, trieffend. *Könyvező*, *siránkozó*, *keſerves.*

Lacrymŭla, æ, f. Cic. *Szuzicza.* Ein Thränlein. *Könyvetske*, *könybüllatáſotska.*

Lactārius, a, um, Plin. *Dojechi*, *Mleko imajuchi*, *davajuchi.* Zu ſaugen gebend, das Milch hat, giebt. *Tejes*, *Tejet-adó.* Lactaria animalia. *Varro.*

Lactārius, rii, m. Lamprid. *Napravitel mlechneh jeſtvin.* r. Milch-Speiſs-Macher. *Tejes-étel-tſináló.*

Lactātus, ûs, m. Plin. *Dojenye*, *z-mlekom odhranenye*, *Czeczanye.* e. Mit Milch-Ernährung, Säugung. *Szoptatás*, *ſzopás.*

Lacteo, es, ere, (Neut.) Cic. *Czeczam*, *ſzaſzem.* Sauge. *Szopok.* Vituli lactentes, Ovid. *Czeczajuchi telichi.* Säugende Kälber. *Szopó Borjuk.* 2. pro *Lacte plenum eſſe.* *Ut*: Lactentia frumenta: Lactens ficus, Ovid.

Lacteŏlus, a, um, Cato. *Kakti Mliko bil.* Weiſs wie Milch. *Fejérlő mint a' tej.* (*Dimin.* à Lacteus.) Lacteolæ puellæ. *Cato.*

Lactes, ium, f. *plur.* Plaut. *Mehka chreva.* Die weiche Darm. *Gyenge belek.* Et Lactes, is, f. *Sing. apud Priſc.* Lactes piſcium. *Plin.*

Lacteſco, is, ere, (Incoat.) Cic. *Mlechimſze*, *Mlekom poſtajem.* Zu Milch werde. *Megtejeſedem*, *Tejjé válom.*

Lactĕus, a, um, Cic. *Mlechen.* Was von Milch iſt. *Tejes.* Lactea Cœli via. Ovid. pro *Candida*, *alba.*

Lacticinia, orum, n. *plur.* Apic. *Mlechne jeſtvine.* e. Milch-Speiſen. *Tejes ételek.*

Lacticŏlor, ōris, *om.* Auſon. *Mlechne Boje farbe.* Milch-Färbig. *Tejes ſzínű.*

Lactinĕus, a, um, Venant. Fortun. Vide *Lacteus.*

Lactito, as, are, avi, atum, (Freq. Act.) *Mart.*

Lacto, as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Doim.* Zu Saugen gehe. *Szoptatok.* 2. Transl. *pro* blanditiis traho, allicio, decipio. *Terent.*

Lactōſus, a, um. *Pun Mlika.* Voll Milch. *Tejjel teli.*

Lactūca, æ, f. Varro. *Saláta*, *Jedo-trava.* r. Lattich, Salat. *Saláta.*

Lactūcella, & Lactūcŭla, æ, f. Colum. *Salaticza*, *mala Saláta.* Klein Salat, Lattich. *Apró Saláta.*

Lăcūna, æ, f. Varro. *Mlaka*, *Bara*, *kal.* Eine Lacken, Pfütze. *Tótſa*, *Potſolya*, *Motsár.* 2. Eſt *Cavitas* infra ſupercilia. *Varro* 3. *Transl.* Explere lacunam rei familiaris: *Cic.* *pro* farcire damnum acceptum. 4. Lacuna in auro: *Cic.* *id eſt*: fraus, *vel* imminutio valoris. *Hinc* Lacuna famæ. *Gell.*

Lăcūnar, āris, n. *Suet.* Eſt tignorum interſtitium. *Med roſtenizami y ſztinum proſtor*, *Podkup*: alii: *Popodenye.* &c. r. Eſtrich, e. Vertäfelung eines Gemachs. *Boltozatnak párkánya.* V. *Laquear.* 2. Eſt trabs præcipua in ædificiis. Vid. *Trabs.* ità *Cic.*

Lăcūnārium, ii, n. (*Dimin.* à Lacunar.) *Vitr.* Vid. *Lacunar.*

Lăcūnārius, (à Lacuna) rii, m. Jul. Firm. *Grabar*, *Jamo-kopach*, r. Gruben-Graber, *árok-ásó.* 2. V. *Laquearius.*

Lăcūnātus, a, um, Plin. *Na priliku grabe zrezan*, *ſupely.* Hohl wie eine Grube. *üres mint a' lyuk* vagy *árok.*

Lăcūno, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Na ſpodobu grabe zrezávam*, *dubem*, *perſzeniciim.* Eine Grube, *oder* Tilck mache, etwas hohl mache nach der Geſtalt einer Gruben. *árkot tſinálok*, *árok módra kiváſom.* Item V. *Fornico.*

Lăcūnōſus, a, um, Cic. *Mlakaſzt*, *Grabaſzt*, *Baraſzt*, *Berechaſzt.* Voll Gruben, Lacken, Pfützicht, Grubicht. *Vermes*, *Motsáros.*

Lăcus, ûs, m. Cic. *Jezeriſche*, *Jezero.* Einer See. *Gödör*, *Verem*, *Tó.* 2. Transl. Vid. *Labrum N.* 1. ità *Cic. Ovid.* Item Vid. *Foſſa*: Vitruv. 3. Vid. *Lacunar. N.* 1. Lucil.

Lăcuſcŭlus, i, m. Colum. *Jezeriſchecze*. *Jezerecze*,

zercze, *malo jezero.* Kleiner See. *Tavat'ka, tótska.*

Lăcuſtris, is, *com.* tre, n. *K-jezeriſchu ſzpadajuchi, iz jezeriſcha.* Zum See gehörig, aus dem See. *Tóból-való.* Lacuſtres piſces. *Ribe iz jezeriſcha.* See-Fiſchen. *Tóbéli halak.*

Lădănum, *jonicè* Lădănum, i, n. Plin. *Szok ali roſzna pavulicza trave* Lada *zváne.* r. Safft von dem Kraut Lada. *Jó illatú ſzurkos nedveſség.* Dicitur etiam *Labdănum* vel *Laudănum* à Medic.

Lædo, is, ere, Læſi, Læſum, (Act.) Cic. *Synon.* Verbo factóve aliquem offendo. *Ranim*, *Vrajujem.* 2. Metaph. *Bantujem*, *Vrédim.* 1. Verletze, beſchädige. 2. *Metaph.* Beleidige. *Meg-sértem*, 2. *Meg - bántom.* Perjuriô, dictis, ludibriis aliquem lædere. *Cic. Syn.* Alicujus nomini lucem eripere, tenebras obducere. 3. Lædere fidem: *id eſt:* violare. *Caſ.*

Læmargia, æ, f. *Græc.* Vide. *Guloſitas.*

Læmargus, i. m. *Græc.* Vide *Gulo.*

Læna, æ, f. Cic. *Gornya halya.* Ein Oberkleyd. *Felsö ruha.* Veſtis erat Flaminum *ſeu* Sacerdotum romanorum. *Cic.* Item Regum & Heroum, *Virg.*

Læſio, onis, f. Cic. *Ranenye Vrazenye.* 2. Metaph. *Zbantuvanye*, *Urédenye.* e. Verletzung, r. Schade, 2. e. Beleydigung. *Sértés*, *Sérelem*, 2. *Bántás.*

Lætābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Razveſzelív*, *Veſzelív.* Erfreulich. *Örvendetes.*

Lætābundus, a, um, Gell. *Veſzelech*, *Veſzel.* Sich erfreuend. *Vigadozó.*

Lætāmen, inis, n, Plin. *Gnoj*, *ſzmrad.* r. Miſt. *Gané*, *Ganézas.* Lætamen efferre. Pallad. *Gnoj van noſziti*, *voziti.* Miſt austragen, führen. *Ganéjt kihordani*, *vinni.*

Lætandus, a, um, Cic. *Veſzelja vréden.* Freuden-vvürdig. *Vigaſſágra méltó.*

Lætans, antis, *om.* Cic. Vide *Lætabundus*, *Lætus.*

Lætanter, *Adv.* Lamprid. Lætè, *Adv.* Cic. *Veſzelo.* Freudlich, frölich. *Vigan.* Lætiùs, *Pallad.* Lætiſſimè *Gell.* Synon. *Jucundè*, *Hilariter*, *hilarè.*

Lætātio, onis, f. *Jul. Caſ.* Lætĭtĭa, æ, f. *Cic.* Lætĭtūdo, ĭnis, f. Accius. *Veſzelje*, *Radoſzt*, *Raduvanye.* e. Freud. *Örülés*, *öröm*, *vigaſſág.*

Lætĭfĭcātio, onis, f. Arnob. *Razveſzelenye*, *Genenye na veſzelje.* e. Freudmachung, Bevvegung zur Freude. *Vigaſztalás*, *Vidámitás.*

Lætĭfĭcātor, oris, m. Tertull. *Razveſzelitel*, *Veſzelitel.* r. Freudmacher. *Vigaſztaló*, *Vidámító.*

Lætĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *Luc.* Læto, as, are, avi, atum, (Act. *obſol.*) Accius. *Razveſzelyujem*, *veſzelim*, *veſzologa chinim.* Erfreue, frölich mache. *Vigaſztalom*, *Vidámítom.* 2. Idem ac *pinguem facio*, *Stercoro.* Lætificare agros. *ità* Cic.

Lætĭfĭcus, a, um. Cic. *Razveſzelechi.* Das frölich macht, erfreulich. *Vidámító*, *Vigaſság-ſzerző.*

Lætiſco, is, ere, *pro* Lætus fio. (Neu. Inch.) Siſen. *apud* Non. *Veſzel poſztajem.* Erfreuet vverde. *Vig kezdek lenni.*

Lætĭtia, æ, f. Cic. Vide. *Lætatio.* *Uſus*: Hic tu qua lætitiâ perfruere? *Cic.* Lætitiâ efferri. *Terent.* Lætitiam capere, afferre, lætitiâ afficere. Cic. 2. Lætitia agrorum, arborum: *id eſt* Fertilitas. *Colum.*

Lætor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Veſzelimſze*, *Radujemſze.* Ich freue mich. *Vigadok*, *örvendek.* *Synon.* Exulto, triumpho, lætitiâ efferor, lætitiam apertè ferro, lætitiis incedo. *Uſus.* De tua fortuna lætor. Tuis præclaris operibus, in tuis progreſſionibus magnopere mihi lætandum duco. *Phraſ.* Tuis rebus valde *lætor:* Magnam lætitiam è rebus tuis capio, haurio, ſuſcipio, ſumo; Res tuæ vehemens mihi gaudium præbent, pariunt; gaudiô me afficiunt ſingulari res tuæ. Magna mihi inde voluptas, jucunditas, delectatio oritur. Lætitiâ me res tuæ ſecundæ complent, cumulant, perfundunt. Magnam animi voluptatem, hilaritatem colligo è ſecundis rebus tuis.

Lætus, a, um, *Cic.* qui gaudium internum animi, etiam vultu oſtendit, & in lætitiam convertit. *Veſzel.* Luſtig, frölich. *Vig.* *Uſus*: Vagantur læti. *Cic.* Lætus beneficiô. *Tacit.* Lætus de amica. *Terent.* Lætus laboris, *poëticè* Lætus bellare, Lætiſſimus ire. *Silius.* 2. Læta cædes *pro* lætitiam afferens. *Tacit.* 3. Lætiſſimi fructus vitium: *id eſt* fertiles & uberes. *Cic.* 4. Læta armenta: *id eſt* pinguia. *Virg.* 5. Lætus *pro* libens. *Plaut.* 6. *pro* Felix, fauſtus. *Plin.*

Læva, æ, f. (*intellige* Manus) Cic. *Levacha*, *Livicza*, *Leva Ruka.* Die lincke Hand. *Bal kéz.*

Lævè, *Adv.* Horat. *Na levuſztran*, *nalevo*, *k ſzebi.* Auf lincke Hand, auf lincke Manier. *Balfelöl*, *Balog módra.* 2. Transl.

Vid.

Digitized by Google

Vid. *Siniſtrè N.* 1. 3. *Bedaſzto, Glyumpaſzto.* Törlich, plump. *Bolondúl.*

Lævigābĭlis, is, com. le, n. *Ogladlio, Kaiſzegladko vuchiniti more.* Das ſich glätten laſt. *Meg ſimithath.*

Lævīgātio, onis, Vitr. f. *Gladenye.* e. Glattung. *Megſimitás.*

Lævīgātōrius, a, um. *K - gládenyu ſzluſechi.* Zum Glätten *oder* Reiben dienlich. *Megſimitásra-való.*

Lævīgātor, oris, m. *Gladitel.* r. Glattmacher. *Meg-ſimitó.*

Lævīgo, (*vel* Lēvigo: *idem eſt de Derio.*) as, are, avi, atum, (Act.) Varro. *Gladim, Gladko chinim. Chiſztim, ſzvetlim.* peregr. *Paltram.* Glatt-mache, glätte, poliere. *Meg-ſimitom, pallérozom.*

Lævis, (*vel* Lēvis) is, *com.* ve, n. Varro. *Gladek, oſzvetlen, ochiſchen,* peregr. *zpaleran.* Glatt, auspoliert, ausgebuzt. *Sima, Pallérozott,*

Lævĭtas, atis. f. Plin. *Gladkocha, Skalnoſzt, Puznost, Skál.* e. Glätte, Schlüpffrigkeit. *Simaság, ſikamlás, ſikándozás.* Lævitas inteſtinorum, Cels. *Griſa, Driſztavicza,* r. Durchlauff. *Haſnak menéſe.*

Lævo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. Vide *Lævigo.*

Lævor, oris, m. *Lucr.* Vide *Lævitas.*

Lævorſum, Lævorsùs: *Adv.* Apul. *Nalevo, na levu ſztran.* Auf die lincke Seiten, *Balkéz-felé,*

Lævus, a, um. Cic. *Lèv, a, o.* Linck. *Balog,* 2. Metaph. *Neſzrechen.* Unglücklich, *Szerentsétlen.* 3. Vide *Fatuus, Stolidus,* Horat.

*Lăgănum, i, n. Horat. *Strukely, Teſztenicza nadevena z ſzirom, &c. ſzirna pogacha, kolach z-ſzirom napravlyen.* e. Käſs-Strudel: eine Gattung Küchlein, ſo aufgehen; e. Paſtete mit Käs &c. gefüllt. *Túrós béles, ſajtos palatſinta, pogátſa,*

Lăgēna, (Laguna) æ, f. Plaut. Mart. *Baril,* peregr. *Flaſſka.* Eine Flaſchen, s. Lägel. *Palatzk, Tſobolyó, Tſobán, Légely, Kártya* vagy *Kártos.*

*Lăgēos, ei, f. *Virg.* Uva leporina. *Siprina grozdje.* Eine Gattung Weinbeer, ſo die Haaſen ſehr lieben. *Bizonyos ſzőlő neme, mellyet a' nyúlak ſzeretnek.*

*Lăgēus, ea, eum, *Sil.* idem quod *Ægypticus.*

*Lăgōs, ĭdis, f. *Latinè* Lepus marinus Horat. *Morſzka riba, meſzo imajucha zajchevo dube.* Ein Meer Fiſch, deſſen Fleiſch wie Haaſen-Fleiſch ſchmeckt. *Tengeri hal, mellynek a' húſa oly ízű, mint a' nyúl-hús.*

*Lăgōnŏpŏnus, i, m. Plin. *Grizavicza, chrevo griz.* s. Darm-Grimmen, Reiſſen. *Nyilallás, haſnak tekerése.*

*Lăgōphtalmus, i, m. Cels. *Ochiu pomenykanye, bòl, kada gornya trepavicza dolnyu doſzechi, y z - nyumſze ſzklopiti nemore, zajchev pogled, ſmir, ſmirenye.* e. Augen - Kranckheit, da die obere Augen-Braunen zu denen unteren nicht langen: s. Haaſen-Geſicht. *Szemnek nyavalyája, mikor a' felső ſzem héja fenn marad, nem hunyódik-le: Nyúl' módra nézés, kantſalság.* Huic contrarium vitium eſt *Ectropium, ii, n. Græc.* cùm inferior palpebra attolli, & cum ſuperiore committi non poteſt.

*Lăgōpus, ŏpŏdis, f. Mart. 1. *Béla, vu velikeh planinah ſztojecha, Terchka,* 2. *Zajcheva trava, koja naprilíku zajcheve noge raſzte medſitkom.* ità Plin. s. Weiſs Rebhuhn, welche in hohen Gebürg ſich aufhaltet, s. Schnee-Huhn, Stein-Huhn, 2. r. Katzen-Klee, e. Haaſen - Pfötlein, gewiſſes Kraut. *Gatyás ſajd, havasi fogoly madár.* 2. *Nyúlláb fü, ugorka nőſző fü.* Lagopus ſiſtit alvum è vino pota, aut in febri ex aqua. Naſcitur in ſegetibus,

*Lăgōtrōphium, (Lagotrophion.) ii, n. & Lagotrophia, æ, f. Colum. *Meſzto, vuko̅mſze zajczi hráne.* r. Ort, da die Haaſen ernehret werden. *Nyúlakot éltető hely, Nyúlaskert.*

Lăguncŭla, æ, f. (Diminut.) Colum. *Barilecz, Barilchecz.* Kleines Fläſchlein, Läglein. *peregr.* Bouteille. *Palatzkotska.*

Lāĭcus, a, um, *à græco* Laos *latinè* populus. Tertull. *Obchinſzki, ſzvetzki, nepoſzvechen.* Gemein, weltlich, ungeweiht. *Közönséges, világi, külső rendbéli,*

Laicus, i, m. *Chlovek prez ſz. redov: Redovnik prez redov* vulgò *Lajkuſs.* Ein Menſch ohne Weyhe: Geiſtlicher, ſo keinen Geiſtlichen Orden hat, Lay - Bruder. *Világi, külső rendbéli ember: Papi rend nélkül-való ſzerzetes:* peregr. *Fráter Lajkus.*

Lălætānĭa, æ, f. (Laletania) *Mart.* ubi hodie pars Cataloniæ. *Kotar vu ſpanyolſzkoj zemlyi.* Eine Landſchafft in Spanien. *Tartomány Spanyol - orſzágban.* Lalætanum vinum. Plin. *Gingavo, zlocheſzto vino, kakti laletanſzko.* Schlechter Wein, gleichwie der Laletaniſche pflegt zu ſeyn, *Roſzſz bor, mint a' Lálétániai.*

Lălĭsĭo, ōnis, m. Mart. *Divji oſzlich, tak zvan doklamſze doji.* Ein junger Wald - Eſel, alſo

alſo benahmſet, da er noch ſäugt. *Erdei ſzamárotska.*

Lallo, as, are, avi, atum, [Neu] Pers. *propriè* Vid. *Sugo, Lacteo.* 2. Transl. *Bekam, Berbram, Neumrem prav izrecbi kakti malo dete.* Lalle, nicht recht Reden könne. *Gögitsélet, Dadogok.*

Lallus, i, m. *Auſon.* Vox nutricum prolectantium infantes ad lac ſugendum.

Lāma, æ, f. Horat. *Latinè* Collectio aquarum, Lacūna major. Vid. *Lacuna N.* 1.

Lambĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. Vide *Lacero, Laceſſo.*

Lambĭto, as, are, avi, atum, [Act. Freq.] Solin. *Guſztokrat liſem, oblizávam.* Offt lecke. *Gyakran nyalok.*

Lambĭtus, ûs, m. Vict. *Oblizavanye, Lizanye, Liz.* Das Ablecken, Lecken. *Nyalás.*

Lambo, is, ere, ambi. (Lambĭtum *Obſol.* apud *Priſc.*) (Act.) Colum. *Liſem,* Lecke. *Nyalom, nyalok.* 2. transl. *idem ac* Leviter tango. *Virg. vel* Alluo. *Horat.*

Lāmella, æ, f. (*Dimin.*) Vitruv. *Plaſticza, Ploſchicza.* peregr. *Plehek.* Ein Blechlein. *Lamnátska, plébetske, Bádokotska.*

Lāmenta, æ, f. *Obſol.* Pacuv. *apud* Non. Lamentātus, ûs, m. *Apul.* Lāmentum, i, n. *Cic.* Lāmentātio, onis, f Cic. *Tuſenye, plakanye, javkanye, tuga, placb glaſzni, naretuvanye.* e. Wehk'ag, s. Kläglich heulen, und Schreyen, e. Wehklagung von groſsen Leyd. *Siralom, ſiralmas panaſzolkadás.*

Lāmentābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Placha, tuge, y javkanya vriden, oplachliv.* Kläglich, das zum Weinen bevvegt. *Siralmas.* Voce lamentabili deplorare. Cic. *id eſt* Lamentis plena voce aliquid deflere.

Lamentārius, a, um. Plaut. *Na placb gibuchi.* Zum Weinen bevvegend. *Siráſra indito, gerjeſztő.*

Lamentātio, onis, f. Vid. *Lamenta.*

Lāmentor, aris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Glaſzno ſze plachem, tugujem, javchem, naretujem.* Jammere, Wehklage, mit Geſchrey Weine. *Siratom, ſirok.* Paſſivè ſumit *Apul.* Mœretur, fletur, lamentatur diebus pluſculis.

Lamentum, i, n. Vid. *Lamenta.*

Lāmĭa, æ, f. Plin. *Riba morſzka, z-tulikemi lampi, da z oklopi junaka more poſreti; y verujeſze, daje ova riba Jonu proroka poſerla bila.* 2. *Czopernicza.* 3. *Nochno ſztraſſilo.* 1. See-Fiſch, See Hund vvelcher einen panzerten Soldaten verſchlicken kan, etvveliche glauben das diſer Fiſch den *Jonæ Propheten* verſchlicket hat. 2. Eine Zauberin, Hexe. 3. Nacht-Geſpenſt. 1. *Tengeri kutya-hal, a' melly egy vaſas katonát lovastól együtt elnyelhet: mondják hogy Jónás Prófétát ollyan nyelte volna-el.* 2. *éjel járó ördöngös aſzſzony.* 3. *Rettegtető éjeli állatok.* 4. Lamiæ, arum, m. *plur.* Juven. Nobilis familia Æliorum Romæ.

Lāmĭna, æ, f. Cic. Lamna, æ, Horat. *Plocha, Plaſta,* peregr. *Pleh.* Ein Blech, eine Küpfferne, Zinnerne, &c. Blatte. *Lapoſan kivertt réz, értz, Lánna, Bádok.*

Lāmĭnārius, rii, m. *Plaſto-del, Plocho-del.* r. Plech-Schlager, Spengler. *Bádokot lapoſan kiverő, értzet &c. vékonyon tſináló.*

† Lāmĭno, as, are, avi, atum. (Neut.) *Plaſte, ploche.* peregr. *Pleh delam, napravlyam.* Blech ſchlage, ſpengle. *értzet &c. Lapoſan kiverek, tſinalok.*

Lāmĭnŭla, (Lamnŭla) æ, f. *Tertull.* Vide *Lamella.*

Lāmĭum, ii, n. Plin. *Koprива nepekucha.* Taub-Neſſel, nicht brennende Neſſeln. *Hólt tſalán, parēj.*

Lampădārĭus, rii, m. *Szvecho noſz, ki lampaſs noſzi, ſzvéti.* r. Lampen-Träger. *Lámpás, fáklya hordozó.*

Lampădŏdrŏmi, orum, m. *plur.* Græc. *Z-Goruchemi duplyeri na poſztavleno meſzto tekuchi.* Die mit brennenden Fackeln nach dem Ziel lauffen. *Égő gyertyákkal fogadásból futók.*

Lampădŏdrŏmĭa, æ, f. Græc. *Vadlanye za derchati, ali vadlyo-derk z-goruchemi duplyeri.* Das Wett-Lauffen mit brennenden Fackeln. *Meg-gyújtott gyertyákkal fogadásból futás.*

Lampădŏphŏra, æ, f Græc. *Naſzenye ſzvéche, ſzvechenieze,* iliti *Lampaſſa.* e. Tragung einer Lampen. *Lámpás hordozás.*

*Lampas, ădis, f. Cic. *Szvechenicza, ſzvechnyak, ſzvetnicza, ſzvetnyak,* vulgò *Lampaſs.* Eine Lampe, Leichter. *Lámpás.* Propriè. Vide *Ignis, ſplendor, fax.* Virg. 1. Æneid. v. 6. *dicitur &* Lampăda, æ, f. *Plaut.*

Lampĕtra, æ, f. (*dicitur etiam* Lampreta) Plin. *Piskur berechni, ali pak morſzki* peregr. *Lampreta.* Tſchik, Biskurn, ein Fiſch in dem Moraſt ſich aufhaltend, gröſſer als ein Neunaug: *oder* gleiches Meer-Fiſchlein, Lampreten, groſs Neunaug. *Tsik, berki vagy tengeri hal* peregr. *Lámpréta.*

Lampsăna, æ, f. Plin. *Divji vukret.* Wilder-Köhl. *Vad káposzta.*

*Lampyris, ĭdis, f. Plin. *Chervek, kiſze v-nochi ſzveti.* Ein Würmlein, ſo Nachts ſcheinet,

Leucht-

Digitized by Google

*L*iecht - Muck. *éjjel fénlö bogaratska.* *L*atinè: *Cincidēla, nitedŭla, noctilūca.*

*L*āmpȳrus, i, m. *Plin.* Piſcis ad formam lacertæ.

*L*ana, æ, f. Cic. *Vuna.* e. Wolle. *Gyapjú.*

*L*ānāris, is, *com.* re, n. Varro. *Vunaſzt, vunen.* Von Wollen, das Wollen trägt. *Gyapjas.*

*L*ānārius, rii, m. Plaut. *Vunár.* r. Wollen-Bereiter. *Gyapjú-míves, tſapó.*

*L*ānātus, a, um. *Colum.* Vide *Lanaris.*

*L*ancĕa, eæ, f. Varro. *Szulicza, kopje, darda.* e. *L*anze, r. Spieſs, r. Speer, e. Pique. *Lándsa; dárda.*

*L*anceārius, rii, m. Svet: *Szulichár, dardáſt, kopjanik.* r. *L*antzen oder Spieſs-Träger, l'Iquenirer. *Dárda hordozó, dárdás.*

*L*anceātus, a, um. Firm. *Z-ſzuliczum oboruſen.* Mit einen *L*antzen bevvaffnet. *Dárdás.*

*L*anceo, as, are, avi, atum. (Neu.) *Z-ſzuliczum, z-kopjemſze bitam, bodem.* *L*antzen auf einen vverffe. *Máſra dárdát hajtok.*

*L*anceŏla, æ, f. *Capitol.* Lancella, æ, f. Medic. (*Diminut.*) *Szulichicza, dardicza, Malo kopje.* 2. *Barberſzko Sekzeze.* 1. s. Spieſslein. 2. *L*aſs-Eyſen, e. *L*antzetten. *Dárdátska, Lántsátska.* 2. *érvágó vas.*

*L*ancĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Plin. Vide *Lacero, vexo.*

*L*ancŭla, *vel L*angŭla, æ, f. (*Diminut.* à *L*anx.) Varr. *Vaſicza za zlata vaganye.* s. Gold-Wäglein. *Fontostka.*

*L*ānĕa, *vel L*ania, æ, f. *L*iv. Vide *Laniena.*

*L*āneſtris, is, *com.* tre, n. Vopiſc. *Iz vune.* Aus Wollen. *Gyapjúból-való.*

*L*ānĕus, ea, eum. Cic. *Vunaſzt, vunen.* Wollen. *Gyapjas.* Metaph. *L*aneo pede incedere. *Na tihom hoditi.* In der Stille gehen. *Láb-hegyen menni.* Vid. *Mollis* Catull.

*L*angvĕfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) Cic. *Mlahavim, Mlahavo kaj chinim.* Schvvach mache. *Ellankaſztom.*

*L*angveo, es, ere, gui (Neu.) Cic. *Mlahavſzem, Mlahavo chu iman.* 2. *Lenimſze.* Ich bin ſchvvach, Matt. 2. Ich bin faul. *Ellankadok.* 2. *Reſt vagyok.* *L*angvet juventutis noſtræ induſtria; *Phras. & Uſus:* Ut pulcherrimè calebat, ità ignaviter nunc facit omnia, indormit. Reſtinctô ſtudiorum ardore, ità frigidè agit, ut nolle exiſtimetur. Juventute utimur frigidiſſimâ: Ardor omnis refrixit penitùs & obriguit: Fractis animis elangveſcit, ceſſatione torpet. Veternus quidam occupavit, invaſit juventutem: Tam ſolutè, tam leviter, tam oſcitanter agit. Niſi faces admoveamus, ni calefaciamus, frigore frigeſcunt. Otiô ſeneſcere, hebeſcere juventutem videmus. Juventus non gloriâ movetur, non utilitate; pene jam elanguit. Non jam eadem juventus eſt, tardè commovetur, raro incaleſcit.

*L*angveſco, is, ere, (Inch. Neu.) Cic. *Mlahav, len poſztajem.* Matt, Schvvach, faul vverde. *Ellankadok, bádjadok.*

*L*angvide, *L*angvidius. *Adv.* Cæſ. *Mlahavo; leno.* Gemächlich, faul, kraftlos. *Lágyan; puhán.*

*L*angvidŭlus, a, um. (*Diminut.*) Catull. *Primlahav, Prilen; Nekuliko mlahav, len.* Etvvas ſchvvach, matt, faul. *Lankadttatska, Fonnyadtt.*

*L*anguĭdus, a, um, Cic. *Mlahav, trom, len.* Schvvach, matt, faul. *Lágy, lankadtt, reſt.*

*L*anguĭfĭcus, a, um, Auſon. *Mlahavoga, lenoga chinechi.* Matt machend. *Ellankaſztó.*

*L*anguor, oris, m. Cic. *Mlahavōcha, Mlahavoſzt, Lenōcha.* e. Schvvachheit, Mattigkeit, Trägheit, Faulheit. *Lankadttság, Erötlenség, Reſtség.* Langvori ſe dare, permittere, dedere &c.

*L*ăniārius, rii, m. Varro, *L*ănio, ōnis, m. *Paul. JCt.* *L*ănius, ii, m. Cic. *Meſzar.* r. Fleiſcher, Metzger. *Hús-vágó, Méſzáros.*

*L*ăniātio, onis, f. *Senec.* Laniātus, ûs, m. Cic. *Meſzarenye, na falate ſzkchenye, Merczvarenye.* Das Fleiſch-hacken, morden, metzeln, e. Zerfleiſchung, Zerreiſsung. *Darabokra ſzaggatás, elvagdalás, Felméſzárlás.*

*L*ānĭcium, ii, n. Virg. *Iz vune dobichek.* r. Nutzen von der Wolle. *Gyapjú mű, tſapó mű.*

*L*ănĭēna, æ, f. *Plaut.* *L*ăniārium, rii, n. *Varro.* *L*aniātōrium, rii, n. Vet. Gloſſ. *Meſznicza, Meſzarnicza.* s. Schlacht-Haus, e. Fleiſch-Banck. *Méſzárſzék, Marha-nyúzó hely.* 2. Laniena. *Meſzarenye, Merczvarenye, Marhe tuchenye.* Das Schlachten, Morden. *Felméſzárlás.*

*L*ānĭfex, ĭcis, m. *L*ānĭfĭcus, i, m. *Vuno-del, vuno-chin, vunár.* r. Wollen-Weber. *Gyapjúval-bánó.*

*L*ānĭfĭcium, ii, n. Colum. *Vuno-chinſztvo, delo z vune: vunſzka, vunena tkalchia.* e. Wollen-Arbeit, s. Wollen-Handvverck, e. Weberey. *Gyapjúval-bánás.*

*L*ānĭfĭcus, a, um, Tibull. *Vuno-chin, vuno-pred.* Das Wollen macht, ſpinnet. *Gyapjúval bánó.*

*L*ānĭgĕr, a, um, Cic. *L*ānĭfer, a, um, Plin.

Vuno-

Vuno-noſt. Das Wollen trägt. *Gyapjas.* Lanigeri greges. *&c.*

Lănio, onis, m. Vide *Laniarius.*

Lănio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Meſzárim, na ſalate ſzechem, draplyem, tergam, mercevárim.* Zerſtücke, zerreiſſe, zerhacke, zerſetze. *Elſzaggatom, méſzárlom, darabokra vagdalom.*

Lăniōnĭus, a, um, Svet. *Meſzarov.* Dem Merger, Fleiſcher gehörig. *Méſzárosboz-való.*

Lănista, æ, m. Cic. 1. *Na greben vune chiſztitel.* 2. *Z-mechi vojuvanya, bodenya Meſter, Navuchitel.* r. Wollen-Kämmer, 2. r. Fecht-meiſter. *Gyapjú rendelő,* 2. *Vi-adal Meſter.*

Lăniſtĭtius, a, um, *Petron.* h. e. Ad Laniſtam pertinens.

†Lānĭtor, Lānilūtor, ōris, m, *Vuno - per.* r. Wollen - Waſcher. *Gyapjú moſó.*

Lānōſitas, atis, f. Tertull. *Vunſztvo, Vunina.* e. Wolligkeit. *Gyapjaſság.*

Lānōſus, a, um. Colum. *Vune pun, Vunaſzt, Vunat.* Voll mit Wollen, vvollig, vvollicht. *Gyapjas.*

Lānūgĭnōſus, a, um, Plin. *Pavulichaſzt, Pun mába y pavulicz na bradiſchu.* Der viel kleine erſte Härlein hat. *Szőrős, Pibes.*

Lānūgo, ĭnis, f. Lucr. *Mab, Pavulicze na bradiſchu.* Die erſten Bart-Haare, Milch-Haare, Gauch-Haare. *Pib, Moh,*

Lānŭla, æ, f. Cels. *Vunicza, mala vuna.* Kleine vvollen-Flecklein. *Gyenge gyapjú.*

Lanx, lancis, f. Virg. 1. *Zdela ſiroka y okrugla,* 2. *Mirna zdelichka na vági.* Eine breite und runde Schüſſel. 2. Waag-Schüſſel. *Sik tál, tál.* 2. *Mérték ſerpenyő.* ità Cic. *Hinc,* Æqua lance penſare, *dicitur pro* juſtè, rectè.

*Lăpăthum, thi, n. Lapathos, i, m. *&* Lapathes, is, f. Plin. *Kiſzelicza trava.* s. Sauer-ampffer, Lende - Kraut. *Keserü lapu,* Mollit alvum. *latinè* Rumex *vocatur.*

Lăpĭcīda, æ, m. Varro. *Kamenàr. Kamenorez, kameno - delecz.* peregr. *Staimeczar.* r. Steinmetz. *Kő faragó, kő-vágó.*

Lăpĭcīdĭna, æ, f. Cic. *Kamena ruda, kameniſche, kamenarnicza.* r. Steinbruch. *Kőbánya, kő-vágó hely.*

Lăpĭdārius, a, um, Plaut. *Kamenarov, kaménarnichin.* Dem Steinbruch gehörig. *Kőbányához-való.*

Lapidarius, rii, m. Ulp. *Kameno-ter, kamenàr.* r. Steinbrecher. *Kő-ſzegő, kő-ásó, kő-vágó.*

Lăpĭdat, ābat, avit, *Impers. Liv. id eſt:* Lapidibus pluit.

Lăpĭdātio, onis, f. Cic. *Kamenuvanye.* e. Steinigung. *Megkővezés,*

Lapidātor, oris, m. Cic. *Kameno-tuk, kamenuvavecz, z-kamenyem bitavecz.* r. Stein-vverffer. *Kővező, kővel-hajigáló, kő - hányó,*

Lăpĭdeſco, is, ere, (Inch. Neu.) Plin. *Kamenom, ali kameno - tverd poſztaiem.* Zu Stein, *oder* Stein-hart vverde. *Kővé-lészek, kővé-válom.*

Lăpĭdĕus, ea, eum, Cic. *Kameni, kamenati.* Steinern. *Kőből való, kővi.* Metaph. *Teſek.* Schvvehr. *Nehéz.* Lapideus ſum, Plaut. *Jeſzem teſek.* Ich bin ſchvvehr. *Nehéz vagyok.* 2. Vid. *Durus.*

Lăpĭdĭcīda, æ, m. *&* Lăpĭdĭcæſor, ōris, m. V. *Lapicida,*

Lăpĭdĭcīna, æ, f. Vid. *Lapicidina.*

Lăpĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Sveton. *Kamenujem, z-kamenyem bitam.* Steinige. *Megkővezem.* Metaph. Aliquem verbis lapidare. *Kőga jako opſzuvati, chiſzaniti.* Einen hart ſchmähen. *Valakit igen meg - ſzidalmazni.* Synon. Lapidibus cædo, obruo, lapides in aliquem jacio.

Lăpĭdōſitas, atis, f. Tertull. *Kamenitoſzt.* Steiniges Weeſen. *Kőveſség.*

Lăpĭdōſus, a, um, Plin. *Kamenit, kamenat, kamenyaſzt.* Steinigt. *Köves.* 2. V. *Durus.* Virg.

Lăpillus, *Horat*, Lapillŭlus, i, m. (Dimin.) Solin. *Kamenecz, kamenchecz.* s. Steinlein. *Kövecske.*

Lăpio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Pacuv. *apud* Non. *Kaj na kamen obracham, tverdo chinim, kamen napravlyam.* Etvvas hart *oder* zu einen Stein mache. *Kővé teſzem.* 2. apud *Feſt.* Lapire aliquem. *Kőmu ſaloſzt dodati.* e. Schmertzen machen. *Fájdalmasitani.*

Lăpis, ĭdis, m. Cic. *Kamen.* r. Stein. *Kő.* Lapis, & lapillus pro diverſitate Adjectivorum ſibi junctorum diverſas ſignificant gemmas, & ſpecies lapidum. *Uſus:* Lapidem ferre altera manu, altera panem oſtentare. *Prov.* Plaut. *eſt* coram amicè blandiri, clam nocere. *Lapidem vel* aërem verberare. *Prov.* h. e. In vanum laborare: *Plaut.* omnem movere lapidem: h. e. omnia experiri, conari. *Plin.* Lapis bibulus: *Virg.* Vid. *Pumex.* Lapis viridis: *Plin.* Vid. *Smaragdus.* Lapis vivus: *Catull.* Vid. *Pyropus.* Lapis parius, (à Paros *Inſula*) Hor. Vid.

Digitized by Google

Vid. *Parius Lapis.* 2. idem ac *Lydius Lapis.* Vid. ſuo loco. Lapillús niveus. *Dragi kamen, gyungy.* Perlen. *Gyöngyök.* Lapis molaris. Quint. *Melinſzki kamen.* r. Mühl-Stein. *Malom-kö.* Lapis Sacer. Tibull. *Megye-kamen.* r. Gräntz-Stein, Marck-Stein. *Határ kö.* 2. Metonymicè. V. *Milliare.* Romani enim ſingula paſſuum millia erecto lapide diſtinguebant, cui inſcriptus numerus deſignabat, quotum milliarium eſſet. *Hinc* ad decimum ab urbe lapidem manere : *eſt*, ad decem milliaria abeſſe : *Liv.* 3. Transl. Vid. *Durus, ſtolidus, ſtupidus, rudis, negligens, incurioſus.* Quid ſtas, lapis? Terent. *Kaj ſztoiſ, budalo!* Was ſteheſt du, Stock? *Mit állaſz oſtoba Tök-kolop?* Lapides loqui : h. e. duro & aſpero ſermone uti. *Plaut.* 4. Homo de lapide emptus : *id eſt* Viliſſimus, & nullius pretii. *Cic.* Erat enim Romæ *Lapis* locus eminens, ſeu ſuggeſtus lapideus, ad quem ſervi, viles homines, exponebantur venales.

Lappa, æ, f. major, *aliàs* perſonata. Plin. *Lopuh.* e. Groſſe Klette. *Lapu.*

Lappa, æ, f. minor, *aliàs* Aparine, es, f. Plin. *Toricza.* e. Mitlere Klette, s. Kletten-Kraut. *Ragadó fü.*

Lappăcĕus, a, um, Plin. *Pun toricza, lopuſſaſzt.* Voll Kletten. *Ragadó fü, lapui.*

Lapsăbundus, a, um. Senec. *idem ac* Labaſcens.

Lapsăna, æ, f. Plin. *Divji vukret.* Wilder Köhl. *Vad káposzta, erdei ſokbagyma.*

Lapſio, onis, f. Cic. *Padanye, opadanye.* Das Fallen. *Esés.*

Lapſo, as, are, avi, atum. (Neu. *frequ. à* Labor, eris) Virg. *Popikavamſze, poſſemerujemſze, ſztoro opadam.* Wancke, zum fallen daumle, Dorckle. *Tſiszamodom, Iſzamodom.*

Lapſus, ûs, m. Horat. *Pád, padecz, opadecz.* r. Fall. *Eſet, vétek.* 2. Transl. V. *Error, culpa.* ità Plin.

Lăquĕăr, Lăquĕāre, āris, n. *Virg.* Laqueārĭum, rii, n. Serv. *Perſznicze, poperſznicze, gornya ſztran ſzobe, Czirkve, &c.* Ein Vertäfelte Tille, die Büne eines Zimmers, *oder* Kirchen, &c. e. Stuben-Decke. *Menyezet, padlás felsö réſze.* Item V. *Fornix, lacunar.* Plin. Laquear enim à *Lacunar* per *Antiſthecon* ſeu immutationem literarum venit.

Laqueārius, rii, m. JCt. *meliùs* Lacunarius. *Boltar; perſznicz, gornye ſztrane vu ſzobi, Czirkvi &c. napravlyavecz.* r. Gevvölb-Macher. Gipſer, Stuccador. *Boltozás, menyezet tſináló.*

Lăqueātus, a, um. Cic. *Poperſznicheno, z-perſzniczami pokrit; od zgór z deſzkami obit, obdelan; podboltan.* Vertäfelt, untergevvölbt. *Menyezetes, deſzkás, boltos.* 2. apud Colum. *Zapleten, zamotan, z-vuſem zvezan.* Vervvücklet, verſtrickt. *Törbe eſett.*

Lăqueo, as, are, avi, atum (Act.) Solin. 1. Vid. *Lacuno, fornico,* quæ tutiùs, quàm *Laqueo*, in hac ſignificatione adhibueris. 2. *Zapletávam, zamátam, z-vuſem zadergnujem.* Wervvückle, Einſtricke, vverſtricke. *Törbe eſtem.*

Lăqueus, ei, m. Cic. *Zanyka, zadergalyka, zadergnicza, pruglo, vúſe.* r. Halſſing, Seil, r. Fallſtrick, Strick. *Tör, kötél.* 2. Transl. *Vſzako dugovanye z-kemſze kaj more vloviti, zapleſzti, ali vkaniti.* Ein jedes Ding, damit man etvvas fangen, verſtricken, *oder* betrügen kan. *Minden-féleeſzköz, mellyel meg-fóghatni, törbe-ejteni, meg-tſalni lehet.* ità Cic. *Uſus:* Collum in laqueum inſerere: h. e. ſe ex fune ſuſpendere. *Cic.* Laqueo gulam frangere: *Salluſt.* Laqueo vitam finire: *Senec.* eſt ſuſpendió interire. Laquei verborum, argumentorum, legum, judicii. *Cic.* Induere ſe in laqueos. *Vu kakvu teſtöchuſze zapleſzti.* ſich in die Vervvirrte Sachen einmiſchen. *Törbe eſni.*

Lăr, lăris, m. *Plaut.* Lăres, ium, m. *plur.* Tibull. *Hiſni Bogi, kuchni krivi Bogovi, domachi duhi, y chuvari.* e. Haus-Götzen. *Házi Iſtenek.* Erant duo filii Laris, ſeu Laræ, aut Larundæ Nymphæ, qui compita ſervare, & pro urbis Romæ conſervatione vigilare credebantur. *Ovid. 2. Faſt.* 2. Metonymicè, Lar *vel* Lares. Vid. *Ædes, Domus, Urbs.* Antenorei Laris : *id eſt* Urbis Patavii. *Mart.* *Uſus:* Homo ſine pignore, ſine Lare. Curt. *Kruto ſziromah chlovek, Kój niſta néma.* Ein Bluth-armer Menſch, der nichts hat. *Igen ſzegény ember, a' kinek ſemmije nintsen.*

Lărārium, rii, n. Lamprid. *Kapelicza hiſnih Bogov.* e. Haus-Götzen-Capellen. *Házi Iſtenek Kápolnája.*

Lardārium, rii, n. JCt. *Szlaninſzka igla.* 2. *Szlanilnicza, vu kojoiſze ſzlanine chuvaju.* 3. *Dácha od ſzlanin, kojeſze prodavaju.* 1. e. Spick-Nadel. 2. Eine Speck-Kammer. 3. Speck Zoll, ſo man von dem Speck, der zu verkauffen iſt, zahlet. 1. *Szalonna tü,* peregr. *Spékelö.* 2. *Szalonna tartó hely.* 3. *Bladó ſzalonnából-való vám, adó.*

Lardum, i, n. *Ovid.* Lārĭdum, i, n. Plaut. *Szlanina.* r. Speck von Schvveinen. *Szalonna.*

Largè, *Cic.* Largĭter, *Adv.* Plaut. *Adv. Obilno.*

Digitized by Google

Reichlich, überflüſſig. *Bővőn*. Synon. *Affatim, abundè, liberaliter*.

Largificus, a, um. Lucan. *Obilno-chin, obilno-chinechi*. Reichlich, überflüſſig-machend. *Bővítő*.

Largifluus, a, um. Cic. *Obilno-tek, obilno ezurechi, tekuchi*. Uberflüſſig-, reichlich-flüſend. *Bővőn-folyó*.

Largi-loqvus, a, um. Plaut. *Obilno govorlív, ali govorechi; vnogo-rechliv*. Uberflüſſig redend. *Bővőn-ſzóló*.

Largior, iris, iri, itus ſum. (Depon.) Cic. & *Largio*, is, ire, ivi, itum. (Neu.) *Obſolet*. Lucil. apul. Non. *Obilno dajem, prikaſujem*. Reichlich gebe, ſchencke. *Nyújtok, Bővőn-adok*. Dona in quemquam conferre; liberalitate uti, munere afficere aliquem.

Largitas, atis, f. Cic. *Dareslivoſzt*. e. Groſſe Freygebigkeit. *Bő-kezűség, adakozóság*.

Largiter. *Adv*. Plaut. Vide *Largè*.

Largitio, onis, f. Cic. *Obilno davanye, prikazanye*. Das freygebig geſchencken. *Bővőn-adás*.

Largitor, oris, m. Cic. *Obilno delitel, nadelitel*. Der reichlich auſstheilt. *Bővőn-adó*.

Largitudo, inis. f. *Nepos*. Vide *Largitas*.

Largiuſculus, a, um. (*Diminut*.) Solin. *Prida-reslív, nekuliko dareslív*. Um etvvas freygebiger, nicht gar Freygebig. *Keveſre-bő*.

Largus, a, um. Cic. *Dareslív*. Freygebig. *Bő*. 2. Idem ac *Prodigus, in dando effuſus*. Cic.

Lariceus, & *Larignus*, Plin. *Larignus*, a, um. Vitruv. *Tiſzov*. Zum Lerchen-baum gehörig. *Terpentina-fából-való*.

Larigna, æ, f. *Lariſma*, atis, r. Botan. *Terpentinſzko olye*. Terpentin Oel. *Terpentina olaj*.

Lariſuga, æ, m. Petron. *Hiſo-bez, klátes*. Der nicht zu Haus bleibt, r. Stirtzer. *Háztól futó, ház-kerülő*.

Larinus, a, um. Plin. *Tuſzt*. Fett. *Kövér, zſíros*. Larini boves, Plin. *Tuſzti voli*. Fette ochſen. *Kövér ökrök*.

Larix, icis, f. Plin. *Tiſzovo drivo, tiſza*. r. Lerchen-Baum. *Fenyő fa neme, melly terpentinát tſepeg, tiſza-fának-is hijják*.

Larva, æ, f. Plaut. *Nochni duh, ſztraſſilo*. 2. *Tugyi obraz, preobraz, obraz norſzki*. r. Nacht-Geiſt, s. Geſpenſt, r. Rumpel-Geiſt. 2. Ein vermummtes Geſicht, ein Larve, Narren-Antlitz, Maſque. *Éjjeli bújdosó lélek*. 2. *Áll-ortza, idegen ábrázat*. Transl. V. *Stupidus, inſanus*. Plaut.

Larvalis, is, *com*. le, n. (*dicitur* & *Larvialis*) Senec. *Kakti nochni duh, ſztraſſilo, norſzko-obrazen*. Wie ein Larve: dem Nacht-Geiſt, Geſpenſt gehörig. *Kisértő, áll-ortzás*.

Larvatus, a, um. Plaut. *Norſzki, po faſſenſzki obrazen, tugyega obraza*. Vermummet, vermaſquet. *Áll-ortzájú, más ſzínbe öltözött*. 2. V *Furioſus*.

Larvo, as, are, avi, atum. (Act.) Firm. *Preoblachimſze vu halye faſſenſzke, napravlyeni obraz na obraz poſztavlyam*: 2. *Norſzkim preobrazenyem kuga plaſſim*. Mich Verkleide, Vermumme, ein Larven oder Maſque vor das Geſicht thue; mit Larven ſchröcke. *Máſok ábrázatjába, ruhájába, ſzínébe öltözöm. Áll-ortzával ijeſztek*.

*Larus, (*Laros*,) ri, m. *Morſzka Kokoſſka*. Ein Meer-Hünlein, gevviſſer Vogel. *Tengeri tyúkotska*.

*Laryngotomia, æ, f. *Poſirakov rizanye*. e. Gurgel-Schneidung. *Torok metſzés*.

*Laſanum, i, n. Horat. *Nochna poſzuda, ali ſztolecz zapotrebochu*. s. Nacht-Geſchirr, r. Nacht-Scherben, Kammer-Topf. *Éjjeli ſzükségre-való edény, buddi edény*.

Laſcivè, *Adv*. Mart. *Synon*. Libidinosè, molliter, petulanter, procaciter. *Bludno, Lotro-ſelno, nechiſzto-blepno, nechiſzto, prokſeno*. Geil, unzüchtig, leichtfertig. *Fajtalanúl, buján, ſzilajúl*.

Laſcivia, æ, f. ſæpe caret omni malitiâ, nonnumquam verò cum hac coniungitur: idem dic de *cæteris Derivatis*. Cic. *Synon*. Petulantia, procacitas, Libido. *Preozetnoſzt, Prokſenoſzt, Lotro-Selnoſzt, Nechiſzto-blepnoſzt, Bludnoſzt*. e. Leichtfertigkeit, Uppigkeit, Frechheit, Muthvvilligkeit, Geilheit. *Szilajság, fajtalanság, buján*. Laſcivia Orationis. *Quint*. Cùm nempe intemperanti, & nimis florido ſtylo quis utitur.

Laſcivibundus, a, um. *Synon*. Laſciviens. Plaut. *Lotro-Selen, Nechiſzto-blepechi, bludechi; Prokſechiſze, Podſzkakajuchi od preozetnoſzti*. Geil-begierig, frech, muthvvillig, hupffend, ſpringend. *Fajtalankodó*.

Laſcivio, is, ire, ivi, *vel* ii, itum, (Neu.) Liv. *Bludim; nechiſzto-ſelim, blepim: Prokſſimſze; preozet, prokſen jeſzem*. Uppig, geil, frech, ausgelaſſen, muthig bin, geilere. *Szilajkodom, Fajtalankodom*. Nunquam vacat laſcivire diſtrictis. Senec. *Obterſſeni z-delikemi poſli, nimaju chaſz prokſeni biti*. Die mit ſteten Geſchäfften beladen ſind, haben niemahl Zeit Kurtzvveil zu treiben. *A' kik gondokkal teli vadnak*

vadnak, ritkán tſintalankodhatnak. 2. Metaph. Arbores laſciviunt, Luxuriant: *pro* copioſos flores &c. emittunt.

Laſcivĭtas, ātis, f. Firmic. V. *Laſcivia, Procacitas.*

Laſcivus, a, um, Cic. *Na necbiſztochu vuzgan, lotro-ſelen, necbiſzto-bludno-blepen, bluden; Prokſzen, prevzet, razpuſchen.* Geil, üppig, muthvvillig, unzüchtig, frech, Meiſter-los, ausgelaſſen. *Szilaj, ſzitalan, buja.* Siculi, ut ſunt laſcivi & dicaces. *Quintil.*

Lăſer, ĕris, n. Plin. *Diſſechi ſzok ali trava vraije blato zvána.* r. Teuffels-Koth-ſafft, *oder* e. Meiſter-Wurtz. *ördög ſzarnak hiják a' patikában.* Laſer cyrenaicum.

Lăſerpĭtiātus, a, um, Cato. *Z-korenom* alj *z-ſzokom trave vraije blato zváne zmeſſan, zachinyen.* Mit Meiſter-Wurtz *oder* Laſer Safft vermiſcht. *Büdös ſuver.*

Lăſerpĭtĭum, ii, n. Plaut. (Med. *Aſam fœtidam* appellant.) *Szok,* ali *koren ſzmerdechi.* s. Laſer-Kraut, *oder* r. Meiſtervvurtz-Safft. *Egy büdös ſünek öſzve-ſzűritet leve.* Hinc laſerpitĭfer, *Catull.* Laſerātus, *vel* Laſaratus, *Plin,* Laſerpitiārĭum, ii, n. *Petron.*

Laſſeſco, is, ere, (Neu. Inch.) Plin. *Synon.* Fatigor, laſſor, feſſus fio. *Truden poſztajem, trudimſze, muchimſze.* Müd vverde. *Fáradok, lankadok.*

Laſsĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Vtrudenye, trùd, opeſſanye, tumorenye.* e. Mattigkeit, Ermüdung. *Fáradtſág, Bágyadás, lankadás.*

Laſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Trudim, trudnoga chinim, tumorim.* Müd mache, abmatte, ermüde. *Fáraſztom.*

Laſſŭlus, a, um, Catull. *Malo truden, natruden, pritruden.* Ein vvenig müd, abgemattet. *Fáradttotska.*

Laſſus, a, um, Plaut. *Truden, tumoren, potren.* Müd, matt, erlegen. *Fáradtt, lankadtt. Uſus:* Laſſus de via: *Plaut.* Laſſus viâ. *Ovid.* Laſſus viarum: *Horat,* Terra laſſa. *Plin.* h. e. ſterilis & effœta.

Lātè, *Adv.* Cic. *Siroko, na ſirokom, razſirenno.* Breit. *Széllyel, ſzéleſen.* Longè, latèque. Cic. *Dalko y ſiroko, dugo y razſireno.* Weit und breit. *Széllyel és hoſzſzan, ide 's tova.* Latiùs, latiſſimè. *Cic.*

Lătĕbra, æ, f. Cic. *Szkrivaliſche, ſzkrovische, taiſche, zakutek, otajno zdubeno meſzto.* e. Klufft, der Schlupffvvinckel, ein verborgener, heimlicher Orth. *Barlàng, rejtek hely, bujó hely.* 2. Transl. idem ac Excuſatio & declinatio rei objectæ. *Cic.*

Lătĕbrĭcŏla, æ, m. Plaut. *Vu ſzkrionom, otajnom meſztu Prebivavecz, Puſchine ſztanovnik.* Der in einem verborgenen Ort, *oder* in Höhlen vvohnet. *Barlangban-lakó.*

Latebrōsè, *Adv.* Plaut. *Synon.* Occultè, Clam. *Szkrivno, ſzkrovno, tajno, otajno, zakrito.* Heimlich, verborgener-Weiſe. *Rejtekben, titkon.*

Lătĕbrōſus, a, um, Cic. *Puv zakutkov, kruto ſzkroven, otajen, temen, tmichaſzt.* Voll Hölen, ſehr verborgen, heimlich, finſter. *Teli rejtetekkel, rejtek helyes, barlangos.*

Lătenter, *Adv.* Cic. V. *Latebrosè.*

Lăteo, es, ere, lătui, (Neu.) Cic. *Synon.* Deliteſco, in occulto ſum. *Szkriven, ſzkroven, otajen &c. jeſzem, ſztoim.* Verborgen liege, unbekandt bin. *Lappang k. Uſus:* Latere tectò. Terent. *Szkriven mu pod krovom biti.* Unter dem Dach verborgen liegen. *A' padláſon elrejtezve lenni.* Latere in ſpecu, latere ſub. tecto, *Cic. Liv.* 2. Vid. *Ignoro.* Hoc me latet: *Ovid.* Hoc mihi latet. Cic. *Zato ja neznam; to mi je ſzkrovno, neznano.* Das vveiſs ich nicht: das iſt mir verborgen, unbekandt. *Azt nem tudom.* In hac autem ſignificatione ſumitur *imperſonaliter,* & potiſſimùm cum *Accus. perſona,* & *Nominat.* rei ignoratæ conſtruitur.

Lătĕr, ĕris, m. Cic. *Opeka.* peregr. *Czigel.* r. Ziegel. *Tégla.* Laterem lavare: *Prov.* Terent. *Zavman delati.* Umſonſt arbeiten. *Hijában munkálódni.*

Lătĕrālis, is, *com.* le, n. (*à* Latus) Plin. *Sztranen, na ſztrani, na boku.* Auf der Seiten, *oldalt.*

Lătĕrālĭter, *Adv. Od ſztrane, od Boka.* An der Seiten. *oldalul.*

Lătĕrārĭa, æ, f. Plin. *Opekalnicza.* peregr. *Czigleniczа.* r. Ziegel-Ofen, Ziegel-Hütte. *Tégla vető hely, tégla tsűr, tégla égető kementze.*

Lătĕrārĭus, ii, m. Non. *Opekàr* vulgò *Cziglàr.* r. Ziegel-Brenner, Ziegler. *Tégla tſináló, Téglás.*

Lătercŭlus, li, m. Colum. *Mala opeka, opekicza.* peregr. *Czigl ek.* Kleiner Ziegel. *Téglátska.*

Lătĕrĭtius, *&* Laterarius, a, um, Plin. *Opechni, iz opeke napravlyen.* peregr. *Cziglen.* Vom Ziegel gemacht. *Téglából tſinált.*

Lāterna, æ, f. Cic. *Szvechnicza*, *Lucherba*: e. Latern. *Lámpás*. Vid. *Lampas*.

Lāternārĭus, ii, m. Cic. 1. Vid. *Lampadarius*. 2. *Szvechnicza-del*, *Lucherbo-delavecz*, *napravlyavecz*. r. Latern-Macher. *Lámpás-tſináló*.

Lāteſco, is, ere, (Neu. Inch.) Colum. *Vſſirinu raſztem, debel poſztajem*. Breit, dick vverde. *Kiſzéleſedem*, *kiterjedek*.

Lăteſco, is, ere, (Inch. à Lateo.) Cic. Vid. *Lateo*.

Lătex, ĭcis, m. Lucr. Vid. *Fons*. 2. Metonymicè Vid. *Humor*, *liquor*. Virg. *Vſze kaj je god mokro, kakti vino, voda, olje &c.* Allerley feuchtes, als Wein, Waſſer, Oel. *Minden-féle a' mi nedves, ugy mint bor, viz, olaj*. Sic dicitur: Latex lyæus: V. *Vinum* Latex palladius: V. *Oleum*. Sacer Latex: *id eſt*: Aqua baptiſmatis. &c.

*Lāthy̆ris, ĭdis, f. Plin. *Vnogo-liſzt*, *Mlechtrava*. s. Spring-Kraut, e. Spring-Körner, Treib-Körner. *Fűnek neve*. *ugró gyököy*.

Lătiālis, is, *com*. le, n. *Plin*. Lătiāris, re, Cic. Vid. *Latinus*, *a*, *um*.

Latialĭter, *Virg*. Latiarĭter, *Adv*. Sidon. V. Latinè.

Lătĭbŭlo, as, are, avi, atum, *Obſol*. (Neu.) *Varr*. Latibulor, aris, atus ſum, *Obſol*. (Dep.) Accius *apud* Non. V. *Lateo*.

Lătĭbŭlum, li, n. Cic. V. *Latebra*.

Lātĭclāvĭus, a, um, Valer. Max. *id eſt*: qui latum clavum habet. *Hinc* Laticlavia tunica. Valer. Max. *Sztareh rimſzkeh vechnikov halya*, *velike z ſzvilum cherlenum naſſite chavle za znamenye imajucha*. Ein Kleyd der Raths-Herrn zu Rom, welches sehr dicht mit Purpur, wie breite Blatten, *oder* Koppen an den groſsen Nageln, anzuſehen war. *Római tanáts úri drága köntös*. 2. Lātĭclāvii, orum, m. *plur*. Svet. Dicti ſunt Senatores & Patritii Romani, ejusmodi tunicâ inſignes. *Rimſzki negdaſni vechniki iliti ſenatori z rechenum halyum oblecheni*. e. Römiſche Raths-Herrn, mit dem obbemeldten Purpur-Rock angethan. *Római tanáts urak*.

Lātĭfŏlius, a, um, Plin. *S'iroko-liſztni*, *s'iroko-liſzt*. Breitblätterig. *Széles-levelü*.

Lātĭfundĭum, ii, n. Plin. *S'iroka Ledina*, *Baſchina*, *proſztran kotàr*. Ein weit und breitliegender Boden, ein breites Land-Guth. *Széles mezei örökség*.

Lătīnè, *Adv*. Cic. *Latinſzki*. (Italus enim illiricè propriè *Vlah*, & ſic de cæteris hujus generis) vulgò *Diachki*, *po diachki*. Lateiniſch, nach Arth der Lateiner. *Deákúl*.

Lătīnĭtas, atis, f. Cic. *Synon*. Latina locutio, ſermo latius, lingua latia. *Latinſzko* (vulgo *diachko*) *govorenye*, *latinſzki jezik*, *latinſztvo* ali *diachtvo*. Die lateiniſche Sprach, das Latein. *Deák ſzó*, *deákúl tudás*. *Phras*. Incorruptâ quadam latini ſermonis integritate, ad latii ſermonis leges caſtigata locutione uteris. Nihil ab emendata latinitate alienum, abhorrens loqueris. *Vel è converſo*: Non es is, qui aliquid purè latinè reddas: Tibi minimè licet verba latinitate donare: Non es idoneus auctor latinitatis. Id eſt: *Ti niſzi verli latin ali diak*. Du biſt kein guter Lateiner. *Te nem vagy jó deák*.

Lătīnīzo, & Lătīno, as, are, avi, atum, (Act.) Cæli. Aurel. *Synon*. Latinè aliquid reddo, Latinitate dono. *Na latinſzki* (*diachki*) *jezik preobrácham*. Ins Latein überſetze, lateiniſch gebe. *Deákra fordítom*.

Lătīnus, a, um, *Cic*. Quidquid ad Latium, vel ad populum Latinorum ſpectat. *Latinſzki*, vulgo *Diachki*, *k-latinom ali k-latinſzkoj zemlyi ſzpadajuchi*. Lateiniſch, zum Lateinern *oder* Lateiner-Land gehörig. *Látziumi*, *deáki*, *Látziumbéli*. Latinior, Latiniſſimus. *Hieron*.

Lătīnus, i, m. 1. *Nomen propr*. Viri ex Fauno, qui fuit Saturni nepos, nati: ſunt, qui ab hoc nomen Latii & Latinorum deducant. Regni faſces in Latio (*Italia*) tenente Latino Æneas, Trojâ à græcis expugnatâ, in Italiam venit, cui pars agri Laurentis in poſſeſſionem, & Lavinia Latini filia in matrimoniū eſt conceſſa. Latinus in prælio cum Rutulis interiit. *ità Virg*. 2. Appellativè: *Chlovek vu latinſzkoj* (*Diachkoj*) *zemlyi rodyen*, *ſztojechi*. r. Einwohner des Lateiner-Lands. *Látziumba ſzületett*, *Látziumba lakó*. 3. *Ki latinſzki* (*diachki*) *zna*. peregr. *Diak*. Der lateiniſch kan. *Deákúl tudó*, *Deák*.

Lātio, onis, f. Cic. *Noſzenye*. e. Tragung. *Hozás*, *vitel*.

Lătĭtābundus, a, um, Sidon. *Sakrivajuchiſze*, *ſelejuchiſze ſzkriti*. Sich verbergend, der verborgen ſeyn will. *El-rejteʒni kivánó*.

Lătĭtātio, onis, f. Quint. *Szkrovno*, *otajno bivanye*, *ſzkrivanye*, *tajenye*, *ſzkrienye*. Das Verbergen, e. Verbergung. *Lappagás*, *Lappangás*.

Lătĭto, as, are, avi, atum, (Freq. Neu.) Cic. V. *Lateo*.

Lătĭtūdo,

Lātĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Sirina.* Die Breite. *Széleſſég.*

Lătium, ii, n. Cic.. *Latinſzka (diachka) zemlya, derſava vlaſke ali talianſzke,* vulgo *latinſzke zemlye med betrurium derſavum, Terracinum varaſſu, y Tybreru potoku leſecha.* Der Lateiner-Land in Italia nahe bey Rom, heutiges Tags Champagna di Roma. *Látzium, olaſz orſzági tartomány a' Tiberis mellet a' tengerig.*

Lătius, a, um, Ovid. V. *Latinus.*

*Lātŏmĭa, (*juxta accent.* Lātŏmīa) *vel* Lāutŭmĭæ, Lātŭmiæ, *aut* Latomiæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Rude kamenate.* e. Stein-Brüche. *Kő-bánya.* V. *Lapicidina.* 2. *Cicero* ſic præcipuè Carcerem Syracuſanum appellavit: Ex quo translatum eſt nomen ad ſignificandos carceres Romanos. Liv. *Vuza y ſzuſanſztvo vu rimu, vu kojemſzu ſzuſni morali kamenye trèti y rezati.* e. Gefängnüſs zu Rom, wo die Gefangene Stein brechen, und ſchneiden muſten. *Tömlets Romában, mellyben a' rabok köveket vágtanak, metſzettenek.* V. *Carcer.*

*Lātŏmus, i, m. Vid. *Lapicida, lapidarius.*

Lātōnĭa, æ, f. à Matre Lātōna. *Virg.* Vid. *Diana.*

Lātōnĭgĕna, æ, *com.* ſunt Apollo & Diana Latonâ matre nati. *Senec.*

Lātor, ōr's, m. Senec. *Noſzecz, Noſzitel.* r. Trager. *Hozó, Vivő.* Lator literarum: Svet, *Liſzto-noſz.knigo noſz.* r. Brief trager. *levél-hozó.* Legum *vel* Legis Lator: Cic. *Zapovedi odreditel, Pravicze-davavecz, odluchitel kakvoga obderſavanya y zapovedi.* r. Geſetz-Geber. *Törvény ki-adó.* Lator ſuffragii. *Na izboru ali pri drugom kakvom dokanchanyu, ſzovicga glaſza y privolyenya davavecz.* r. Stimmgeber, der zu etwas ſeine Stimme giebt. *Vokſoló.*

Lātrātor, oris, m. Virg. *Lajavecz, ſchavkavecz.* r. Beller, Kreiſſer. *Ugató.* Metaph: *Berbravecz, ferfravecz, ſiſnyavecz, Blaznik.* r. Zungen-Dreſcher, verleumbder. *Bátſogó, más-ellen ſzóló.* ità Quintil.

Lātrātus, ûs, m. Virg. *Laj, lajanye, ſchavk, ſchavkanye.* Das Bellen, Klaffern. *Ugatás.*

*Lātria, æ, f. Vid. *Cultus: N. 4. & 5.*

Lātrīna, æ, f. *Plaut.* quaſi *Lavatrina* à Lavando. Lucill. 1. *Hiſni zahod, komornyak.* 2. *Mlaka, ali jama vſzakojachkoga ſzmrada kubinyſzkoga.* 3. *Otok vſzega Varaſſa ſzmrada.* 1. Haus-Abtrid 2. Senck-Grube, Lacken allerley Unflaths. 3. r. Guſs und Abzug voll Unflath, Stadt-Mering. 1. *árnyék-ſzék, ſzükség tenni-való hely.* 2. *Gödör, mellyben a' konyhán-lévő moslék foly.* 3. *Hely, mellyben az egéſz város gazza lefoly.*

Lātro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cic. *Lajem.* Belle. *Ugatok.* Transl. Stomachus mihi latrat. Horat. *Jakoſzem gláden.* Es hungert mich ſehr. *Igen éhſen éhetném.*

Lātro, ōnis, m. Cic. *Razbojnik, lüpez, lupeſnik, puſztaia, hajduk.* r. Straſſen-Rauber, Mörder. *Tolvaj, lator, puſztai.*

Lātrōcĭnālis, is, *com.* le, n. Apul. *Razbojnichki.* Straſſen-Rauberiſch. *Tolvajsághoz-való.*

Latrocinaliter, *Adv.* Martian. Capel. *Razbojnichki, razbojnim nachinom.* Rauberiſch, Mörderiſch-Weiſe. *Tolvajul.*

Lātrōcĭnātio, onis, f. Plin. *Razbianye.* e. Stroſſen-Rauberey. *Latorság, tolvajság.*

Latrocĭnium, ii, n. Cic. *Razbojnichtvo, razboj, lupeſtvo, puſztainſztvo.* e. Rauberey. *Tolvajság.* 2. Apud veteres: *Vojſzka.* r. Krieg. *Had.* Qui apud Regem in latrocinio fuiſti, ſtipendium acceptâſti. Plaut. *Kiſzi pod Kralyem bil vu vojſzki, plachuſzi vzel.* Der du unter dem König zu Feld gedienet, haſt auch die Beſoldung empfangen. *Ki a' Király alatt hadakoztál, fizetéſt-is vettél.*

Lātrōcĭnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Razbiam na pútu, púte zaſzèdam.* Auf der Straſſen raube. *Tolvajlok, latorkodom.* 2. Apud veteres V. *Milito.* Plaut.

Lātruncŭlārius, a, um: Senec. *Szkakove igre, k-Szkaku igri ſzpadajuchi.* Zum Schach Spiel gehörig. *Szák játékhoz-való.*

Lātruncŭlātor, oris, m. Ulp. *Iziskavecz razbojnikov.* 2. *Szudecz zverhu razbojnikov.* r. Rumor-Meiſter der die Rauber auffuchet. 2. Ein über die Rauber Banrichter. *Latrokat fogdosó.* 2. *Tolvajokat itélő Biró.*

Lātruncŭlus, i, m. (Dimin.) Cic. *Razbojnichecz, mali razbojnik, bajdukich, lupeſich.* s. Straſſen-Räuberlein. *Latrotska, tolvajotska.* 2. Transl. *Kamenczi, ſztupichki, ali ſzkaki, igre ſzkaknicza zváne.* r. Schach-Stein. *Szákon-való ravatolyotskák, követs-kék.* Latrunculis ludere. Senec. *Na ſzkaknicza, ali z-ſzkaki ſze igrati.* In dem Schach-ſpiel ſpielen. *Szákkal jádzani.*

Lātus, a, um, Latior, *Cic.* Latiſſimus: *Senec.* Vid. *Amplus.*

Lătŭs, ĕris, n. Cic. *Bok, ſztran.* e. Seite. *Oldal.* Uſu: Dolor Lateris. *Cic. Bokov bol, Bodecz.* r. Seyten-Weh, *oder* r. Stich. *Oldal fájdalom.* Regi à Latere: Curt. *Kralyov ſzvitnik, tolnachnik.* Des Königs geheimer Rath. *Királynak leg-belső tanáts-*

nätt-adója. Lateri alicujus adhærere. Liv. *Blizu kôga biti*. Bey einem nahe ſeyn. *Valaki mellett lenni*. Homines mihi à latere: Curt. *Moji priateli*. Meine Freunde. *én jó barátim*. Latus tegere, claudere: h. e. Alicui à latere incedere, illudque protegere ac defendere. *Horat*. Hinc dicitur: Latere tecto diſcedere: *pro* periculum evadere, ſuperare. *Terent*. 2. Metonymicè Vid. *Vires*. Cic. 3. *Latus* dicitur etiam de rebus aliis: *ut*: Latera Inſulæ: *Cic*. Latus campi, navis: *Ovid*. Latera exercitûs. *Caſ*.

Lătuscŭlum, i, n. (Diminut. à Latus) Lucret. *Bocbecz*, *bokich*, *ſatranyka*. s. Seitlein, kleine Seite. *óldalotska*.

Lăvăcrum, i, n. Gell. *Kupely*, *pralynyak*. r. Ort da man badet, ein Bad, e. Waſch-Standen. *Feredő*, *mosódás*, *mosdás*.

Lăvātio, onis, f. Plin. *Pranye*. Das Waſchen, e. Waſchung. *Moſodás*, *mosás*. 2. V. *Lavacrum*. ità Cic.

Lăvandŭla, æ, f. Botan. *Spikinarda*. e. Lavendel, Spicanarde. *Levendula*, *Spikinárd*.

Lăvātrīna, æ, f. *Varro*. Vide. *Balneum*, *latrina*, *lavacrum*.

Laudābilis, is, *com*. le, n. Cic. *Hvale vréden*. Lobvvürdig, löblich. *Ditsiretes*.

Laudabĭlĭtas, atis, f. JCt. *Hvale-vrédnoſzt*. e. Lobvvürdigkeit. *Ditsiretesſég*.

Laudabilitĕr, *Adv*. Cic. *Hvale-vrédno*. Löblich, mit Lob. *Ditsiretesen*.

Laudănum, i, n. Med. *Lik iliti vrachtvo iz makovoga ſzoka*, *koje jemlyuchi ſzeny donaſza*. Gevviſſes Artzney-Mittel aus Mahnſaamen zubereitet, um, der es einnimmt, ſchlaffend zu machen. *Máknak nedveſségébôl tſinált orvoſság*, *melly álmat okoz annak a' ki béveſzi*.

Laudātè, *Adv*. Cic. *Hvalno*. Gelobet. *Ditsirve*. Laudatiùs, laudatiſſimè. *Plin*.

Laudātio, onis, f. Cic. *Hvalenye*, *Falenye*. s. Lob. *Ditsiret*.

Laudātīvus, a, um, Quint. *Hvalio*, *za hvalenye prikladen*. Löblich, das zu Lob bequem iſt. *Ditsiretbez-való*, *ditsiretre-való*.

Laudātor, oris, m. Cic. *Hvalitel*, *Hvalnik*. r. Lober, der etvvas lobt. *Ditsirő*.

Laudātrix, icis, f. Cic. *Hvalitelicza*, *Hvalnicza*. Eine Loberin. *Ditsirőné*.

Lāudēmĭum, & Laudimium, ii, n. JCt. *Dácha od vſivanya kakvoga imanya*, *koju oncha vſivavſſa Goſzpenu imanya takvoga dati mora*, *kada nyemu vſivanye ſzvojega imanya vre dopuſcheno potvérdyáva y ponavlya*. s. Lehn-Geld, Handlohn. *Uletre vett jóſzágtól a' föld urának járó pénz*, *adó*.

Lāudĭcœnus, i, m. Plin. *Liſi-tanyér*, *hvalitel vecherje*, *iliti on ki kôga ſzamo zato hvali*, *daſze pri nyem vecrat oblezuuti y nakraniti more*. r. Suppen-Freſſer, der einen pur allein um des Mauls vvillen lobt. *Udvari hazug*, *nyalakodó*, *máſt jó lakástért ditsérő*.

Lāudo, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Hvalim*. *preſlimávam*. Lobe. *Ditsérem*. *Phras*. In aliquem omne laudis genus conferre: Laudibus quempiam efferre, celebrare, cumulare: in ore, animóque habere.

Lăvendŭla, æ, f. Vide *Lavandula*.

Lăver, ĕris, n. Plin. *Vodeni opih*. r. Waſſer-Eppich. *Iſten kortskája fű*.

Lăverna, æ, f. Horat. *Boſicza Tátov*. e. Diebs-Göttin. *Lopók iſten Aſzſzonya*.

Lăverna, æ, m. *Auſon*. Lăvernio, onis, m. *Feſt*. Vid. *Fur*.

Lăvo, is, ĕre, *Obſol*. Horat. & Lăvo, as, are, lāvi, lōtum, lāutum, & Lăvātum, (Act.) Cic. *Perem*, *mivam*, *umivam*. Waſche. *Moſom*.

Lāurĕa, æ, f. 1. propriè: *Liſzt od drěva javorike*. s. Lorbeer-Blat. *Boroſtyán-fa levél*. Ovid. 2. *Javorika drěvo*. r. Lorbeer-Baum. *Boroſtyán-fa*. Horat. 3. *Vénecz iz javorike*. r. Lorbeer-Krantz. *Boroſtyán levél koſzorú*. Cic. 4. Metonymicè tam *Laurus*, quàm *Laurea* accipitur pro rei militaris gloria, item pro victoria: ità *Cic*. Vid. *Gloria*, *Victoria*.

Laureātus, a, um, Cic. *Z-javorikovoga liſztja vénczem korunyen*. Mit Lorbeer-Blättern gekrönt. *Boroſtyán levél koſzorúval koronáztatott*. Victoribus ejusmodi Laurea corona decernebatur olim à Romanis.

Lāurentĭa, æ, f. Liv. *Pridavek odkoitelicze Romula y Rema pochetnikov Rima varaſia*. Zunahme der Ernehrerin des Romuli und Remi. *Romulus és Rémus Dajkájának vezeték neve*. In hujus honorem Romani Ferias *Laurentalia* dictas instituerunt.

Laureŏla, æ, f. Cic. *Iz Javorike vénchecz*. s. Lorbeer-Kräntzlein. *Boroſtyán levél koſzorútska*. 2. *Vénecz zamuchenike*, *Sz. Devicze*. &c. Laureolam in muſtaceo quærere. Cic. *Vu malom dugovanyu dikuſzi iskati*. In geringen

tingen Sachen eine Ehr ſuchen. *Alatson dolgokban ditséreget keresni.*

Laurētum, i, n. Plin. *Javoriſche, javoriſchnyak, meſsto gde Javorike raſstu.* 1. Lorbeer-Garten. *Boroſtyán-fás hely.* 2. Eſt Civitas Piceni in Italia, celebris ab ædicula B. V. M. quæ Angelorum virtute à Nazareth Terſactum in Croatiam, inde Lauretum translata eſt.

Laurēus, ea, eum, Plin. *Javoriton.* Von Lorbeer. *Boroſtyán-fából-való.* Ramus Laureus. Plin.

Laurīces, um, plur. Plin. *Mlade tekunicze, morſzki kralyiczi, zajcheczi.* Junge Caninichen, Meer-Königlein. *Kregéttkék.*

Lauricŏmus, a, um, Lucr. *Z Javorikami obraſzten, nakinchen.* Mit Lorbeer-Bäumen bevvachſen, geziehret. *Boroſtyánnal ékeſitetett.*

Laurifĕr, a, um, *Plin.* Laurĭger, ĕra, ĕrum, Ovid. *Javoriko-noſe.* Lorbeer tragend. *Boroſtyánt hozó, viſelő, termő.*

Laurīnus, a, um, *Plin.* Vide *Laureus.*

Laurus, ri, f. Horat. *Javorika, lororika drèvo.* 1. Lorbeer-Baum. *Boroſtyán-fa.*

Laus, Laudis, f. Cic. *Hvala, fala.* 1. Lob. *Ditséret.* Laudi aliquid alicui dare: ponere aliquid in laude alicujus. *Cic.*

Lautē, *Adv.* Cic. *Obilno, goſzpodzki.* Reichlich, ehrlich. *Friſſen.*

Lautia, orum, n. *plur.* Liv. *Dári tugyem poſzlanikom* vulgò *Ablegatom, od Rimlyanov negda dani.* e. Geſchencke ſo die Römer frembden Bothſchaffteren gaben. *Ajándékok, mellyeket a' Romaiak idegen, külső követeknek attak régenten.*

Lautitia, æ, f. Cic. *Obilje, zmoſnoſzt, ſzanaga y lepota vu opravi, pobiſtvu, najmre pak vu jeſztvinah, goſchenyu.* e. Pracht, Herrlichkeit, Überfluſs und Säuberkeit in Kleydern, Haus-Rath, ſonderlich aber in Speiſen und Mahlzeiten. *Bőség, nagyság és tiſztaság a' ruhában, házi eſzközben, főképen pedig az étkekben, és vendégségben: friss étkek, friss Lakodalom.* 2. apud Feſt. *Melya iz pſenicze vu vodi namochene, y oprane.* s. Mehl aus gevvaſchenen Weitzen. *Meg-ázott, és meg-moſott búzából-való liſzt.*

Lautiuſcŭlus, a, um. (*Dimin.*) *id eſt* aliquantum lautus. *Apul.*

Lautŭmărius, ii, m. *Cic.* h. e. Lautumiarum Incola. *Zlochinczt chlovek, ki vu kamenitih ruddh, ali vu vúzi zbog ſzvojih pſzin prebivati mora.* Ein Ertz-Böſevvicht, der immer vvegen loſer Handel im Gefängnüſs vvohnen muſs. *Hamis ember, a' ki a' maga hamiſſágiért tömlöczöt érdemel.*

Lautimiæ, *vel* latumiæ, arum. f. *Cic.* V. *Latomia.*

Lautus, a, um. (*à* Lavo) *Cic.* propriè: *Umit, opran.* Gevvaſchen. *Moſott.* 2. Tranſl. *Obilen, velik, zmoſen, drág.* Überflüſſig, groſs, mächtig, koſtbar. *Iris, nagy, hatalmas, böſéges.* Vid. *Abundus, mundus, nitidus, elegans, magnificus, delicatus, pretioſus, dives, potens, magnus.* Hujus porrò translationis origo inde eſt, quòd homines opibus abundantes & magnifici crebrò admodum ſeſe in balneis lavare conſveverint: ità *Cic.* Lautum Patrimonium. Cic. *Veliko, obilno, y bogato ochinſztvo.* Eine groſſe, und reiche Vätterliche Erbſchafft. *Nagy és gazdag atyai örökség.* Lauti cibi. Terent. *Oſzebujne czlne y dobrote jeſztvine.* Koſtbahre Speiſen. *Drága étkek.* Lauta cœna: h. e. Magnifica & opipara: *Cic.* Lauta Civitas, *id eſt* Dives & potens. *Cic.* Lautum negotium: h. e. Magnum. *Cic.* Lautior, Lautiſſimus. *Cic.*

Laxāmentum, i, n. Cic. *Razpuſchenye, popuſchenye, razſſirenye.* 2. *Pochivanye, pochinek, polehchicza, odehnenye, razveſzelenye.* e. Erbreittung, Nachlaſſung. 2. e. Ruhe, Ergötzlichkeit, Erlabung. 1. *Meg-tágitás.* 2. *Nyugodalom, vidámság.*

Laxātio, onis, f. Vitruv. Vid. *Laxamentum.*

Laxātīvus, a, um. Cæl. Aurel. *K razpuſchanyu, ali razſſirenyu haſznujuchi.* Das zu der Ervveiterung, Laxirung dienet. *Meg-tágitáſra-való.*

Laxe *Adv.* Cic. V. *Lautè, largè.*

Laxĭtas, atis, f. Cic. V. *Amplitudo, capacitas N. 1.* 2. Vid. *Remiſſio.* Laxitas animi. *Senec.* Hinc Metaph. *Razpuſchenoſzt vu derſanyu, ſzloboda, nechednoſzt.* e. Ausgelaſſenheit. *Kikapóság, pajkoſság, ſzabadság.*

Laxo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Popuſcham, odpuſcham, ſzlabim, ſzlabo kaj chinim.* Nachlaſſe. *Tágitom, bővitem.* 2. Tranſl. V. *Amplio, Dilato, Lenio, Recreo.* ità Cic. 3. Vid. *Aperio:* ità Virg. *Uſus:* Laxare habenas equo. Curt. *Vuzdu konyu popuſztiti.* Den Zügel ſchieſſen laſſen. *Lónak kantár-szárát meg-botsátani.* Laxare animum à laboribus, curis &c. Cic. *Henyati, ali pochinutiſzi od delá y ſzkèrbi.* Sein Gemüt von der Arbeit erhohlen, ſich zur Ruhe begeben. *Meg-ſzünni, meg-nyúgodni a' dolgoktól, és gondoktól.* Annona non multum Laxaverat. Liv. *Dragocha, y czéna hrane ni vnogo menyſſa poſztala.* Die Theurung deren Lebens-mitteln hat nicht viel nachgelaſsen. *Nem ſokat éttsődott meg az élet.* Item pro *libero:* Laxare

Ddd dd

xare aliqem à vinculis: Laxare aliquem curis: *id eſt* liberare. *Cic.* Laxare habenas cupiditabus: h. e. totum ſe iis dare. Laxare alvum: *id eſt* purgare. &c.

Laxus, a, um. 1. Vid. *Amplus:* Colū. 2. Vid *Longus:* Cic. 3. Vid. *Magnus.* Mart. 4. propriè *Odpuſchen, popuſchen, oſzlaben, razſiren.* Nachgelaſsen, Ervveitert. *Bö, tág, kibotsátott.* ità *Virg.* Hinc ttansl. Laxæ vitæ homo. *Razpuſchenoga, nechednoga ſitka chlovek.* Menſch eines auſgelaſsenen lebens. *Szabadon élő ember.* &c. Laxior: *Plin.* Laxiſſimus: *Cic.*

Lĕa, æ, f. Lucr. Vid. *Leæna.* 2. * Lēa, æ, f. eſt ſpecies braſſicæ. *Plin.*

* Lĕæna, æ, f. Virg. *Lávicza* iliti *oroſzlanyicza.* e. Lövvinn. *Nőſteny oroſzlán.*

* Lĕbēs, ētis, m. Virg. *Kotel.* r. Keſsel, Tiegel. *Vas fazék, ſerpenyő.*

Lectè *Varr.* Lectiſſimè *Adv.* Cic. *Zebrano, oſzebuino, izebrano.* Auſerleſen. *Válogatva.*

Lectīca, æ, f. Cic. *Noſzilnicza, ſztolecz za noſſenye, vu kojemſze gdo noſziti chini: negda vu takvih noſzilniczah poſ telicza napravlye- na je bila.* r. Trag-Seſsel, s. trag-Bett, e. Senffte. *Zettzel-ſzék, lektika.*

Lectīcāriŏla, æ, f. *Mart.* vilis fæmina, quæ amores *Lecti*cariorum ſectatur.

Lectīcārius, rii, m. Cic. *Koj rechenu noſzilniczu noſzi, Poſztelyo-noſs, noſzitel.* r. Senfften-Trager. *Lektika hordozó.*

Lectīcŭla, æ, f. (*Diminut.*) Cic. *Noſzilnichicza, poſztelicza.* e. Kleine Senfften. *Lektikátska, ágyatska.*

Lectio, onis, f. Cic. *Chtenye, Chtejenye, Chitanye.* Das Leſen, e. Leſung. *Olvasás.* 2. *Zebiranye, Odbiranye.* e. Auserleſung, Wahl. *Válaſztás.* Svet. 3. *Branye, Pobiranye, ſzkup ſzpravlyanye.* e. Zuſammen-Sammlung. *Szedés.* Colum. Eam lectionem nemo ratam habuit. Liv. *Ovo zebiranye nigdo nè potverdil.* Es hat dieſe Wahl niemand gut geheiſſen. *Ezt az válaſztáſt ſenki meg-nem bizonyitotta, erősitette.*

Lectiſterniātor, oris, m. Plaut. *Poſztelye napravlyavecz, Popravlyavecz.* r. Bettmacher. *ágy-vető.*

Lectiſternium, ii, n. Liv. *Poſztelyo ſzpravam kakti vilabni, blazine y oſztala za poſztelyu potrebna.* s. Bett-Gerath. *ágy eſzköz.* Apud Romanos *Lectiſternium* Sacrificii, per triduum fieri ſoliti, genus erat: inde ſic dictum, quòd inſtructis Lautè epulis, quibus manu factorum Deorum locò Flamines numerô ſeptem fruebantur, ſex prætetea Lectis totidem pulvinaria impoſita, ac inſtrata in templis Deorum viſerentur. *Primus Lectus* Jovi & Junoni: *2dus* Neptuno ac Minervæ: *3tius* Marti & veneri: *4tus* Apollini ac Dianæ: *5tus* Vulcano & Veſtæ: *6tus* Mercurio ac Cereti Sacer erat.

Lectito, as, are, &c. *Cic.* Lecto, as, are, avi, atum, (Act. Frequ.) Horat. *Guſztokrat Chtejem, Pobiram.* Offt leſe, ſammle. *Olvasdogalok, olvasgatok, ſzedegetek.*

Lectiuncŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Kratko, malo chtenye.* Ein kurtze, *oder* kleine Leſung. *Kitſiny olvasás, Letzkitske.*

Lector, oris, m. Cic. *Chtavecz, Chtejecz, Chitavecz.* r. Leſer. *Olvasó,* 2. *Pobiravecz.* r. Sammler. *Szedő.*

Lectuālis, is, *com.* le, n. Spartian. *Na poſztelyi leslio, rad leſechi.* Bett-lägerich, gern ligend. *ágyba heverő, ördmeſt feklivő.*

Lectŭlus, i, m. (Diminut.) Cic. *Poſztelicza.* s. Bettlein. *ágyatska.*

Lectūra, æ, f. Vide *Lectio.*

Lectūrio, is, ire, (Deſiderat.) Sidon. *Hotenye imam chteti, chitati.* Ich habe eine Begierd zu leſen. *Olvashatnám.*

Lectus, ûs, m. Tacit. *Izbor, zbor.* e. Erkieſung, Ervvählung. *Kiválaſztás.*

Lectus, i, m. Cic. *Poſztelya, Leſalnicza, Poſztely.* s. Bett. *ágy, nyoſzolya.*

Lectus, a, um, Lectior, Lectiſſimus, Cic. *Chten, chtan.* Geleſen. *Olvaſott.* 2. pro *Electus, præſtans:* Cic. *Zebran, odebran, verli, oſzebujni.* Ervvählt, auserleſen, vornehm, fürtrefflich. *Válaſztott, hires, neves, nevezetes.* Lectiſſimi atque ornatiſſimi Viri. *Cic.* 3. apud Quint. *pro* Collectus cum delectu. *Pobran, zebrano ſzkup ſzpravlyen.* Eingeſammlet. *Válogatott.* *Lecti* flores. &c.

* Lēcȳthus, thi, m. Cic. *Olenka, Ulenka, Ulenicza, Bojanicza, Poſzuda za boju iliti farbu.* r. Oehl-Krug, e. Farb-Büchse. *Olajos korsó, baſas üveg.* Non eſt oleum in Lecytho: *Prov.* Ariſtophanis. *Niga miloſzerdnoſzti.* Es iſt kein Barmhertzigkeit. *Semmi irgalmaſſág.* 2. Transl. Vid. *Pigmentum;* item *Splendor, ornatus orationis:* ità Cic. Lecythum habere in malis *vel* ad mala: dictum eſt *ænigmaticum* Ariſtophanis: *id eſt:* Anus, quæ rugas, illitis pigmentis, diſſimulat, ac tegere ſtudet.

Obraz ſztruſi, kak znaſs maſi:
Akoti je parta ſztara:
Z-oljem, z-maſzrjum, z-farbum laſi:

Dobit

Digitized by Google

Debit vendar necheſs pára. &c.

Lēgālis, is, *com.* le, n. Quint. *Zakonſzki, zapovedzki.* Zum Geſetz gehörig. *Törvényi, Törvényhez-való.*

Lēgāta, æ, f. Cic. *Nameſztnicza, meſzto köga poſzlara.* e. Abgeſandterin, Bothſchaff-terin. *Tiſzt-tartóné, Követné.*

Lēgātārius, a, um, JCt. *Kômuje kaj vu teſtamentu oſztavleno.* Dem etvvas im Teſtament vermacht iſt. *Kinek teſtámentomban valamit hagytak.* 2. *pro* Delegatus, demandatus: *Cic.*

Lēgātio, onis, f. Cic. *Poſzelſztvo. meſzto ſzebe poſlyanye.* e. Bothſchafft, Geſandſchafft. *Követség.* 2. Vid. *Legatus;* ità *Cic.* & *Quintil.*

Lēgātor, oris, m. Svet. *Koj vu Teſtamentu kômu kaj oſztavlya.* Der einem in Teſtament etvvas vermacht. *Teſtámentom-tévô.*

Lēgātum, i, n. Cic. *Oſztavek, vu teſtamentu dugovanye kômu zvunſzkomu oſztavlyeno.* e. Vermächtnüſs, das im Teſlament vermacht vvorden einem, der kein Erb nicht iſt. *Teſtámentomban hagyott jóſzág.*

Lēgātus, i, m. Cic. *Poſzel, nameſztnik, od ſztrane kakvoga Goſzpodina, z-kakovum oblaſztjum poſzlan, odluchen.* r. Abgeſandte, Bothſchaffter. *Követ, Tiſzt-tartó.*

Lēgibilis, is, *com.* le, n Ulp. *Statliv, chteti ſze moguch.* Leſerlich, leslich, das man leſen kan. *Megolvashatô.*

Lēgicrēpa, æ, m. Plaut. *Zapovedi kuditel.* r. Geſetz-Tadtler. *Törvény megvetô.*

Lēgifĕr, a, um, Virg. V. *Legislator.*

Lēgio, ōnis, f. *Cic.* Vulgo † Rĕgĭmen, ĭnis, n. *Kupchina izebranih voinikov*, vulgo *Regiment.* Ein hauffen Kriegs-Leuth, ein Regiment Soldaten. *Válaſztott hadi ſereg*, vulgo *egy Regiment.* A Romanis *Legio*, à legendo milite dicta, dividebatur in decem Cohortes peditum: Cohors (*peregr.* Battalio) in quinquaginta manipulos: Manipulus viginti quinque milites habebat. His adjungebantur tres Centuriæ, *vulgo* Compannniæ, nonnunquam verò tres Turmæ, *peregr.* Squadrōnes Equitum. Unde una Romana Legio numerabat Pedites 12500. Equitum tres centurias, vel tres turmas centuriis majores. Neque tamen numerus hic in Legionibus idem ſemper fuit: Nam ſub Romulo in una Legione cenſebantur tria millia peditum, trecenti equites. Bello punico Legio complectebatur, teſte *Livio*, quatuor millia; bello vero Aſiatico contra Antiochum quinque millia, quadringentos; & bello perſico ſex millia, teſte *eodem.* Denique, ut vult Vegetius, Legio eſt 6666. Militum. Porrò Legiones ex ſolis Civibus Rom: Auxilia ex ſociis Legebantur, quibus varia nomina imponebant. Hodie *Legiones* aliæ ſolos pedites, Equites aliæ comprehendunt: illæ duobus millibus militum, iſtæ uno definiuntur; quem numerum etſi excedant. aut deſiderent ſæpius; exceſſus tamen & defectus non ità magnus eſſe conſvevit. *Uſus:* Legiones ſcribere. Cic. *Kupchine vojnichke podignuti, Vojnike kupchiti, pod zaſztave zapiſzavati*, peregr. *hermati.* Regimenter vverben. *Regimenteket fel-állitani.* Legiones ſupplere. Liv. *Kupchine vojnikov ſzpuniti.* Die Regimenter ergäntzen. *Regimenteket bé-tölteni.* Tu in Legione, ego in culina: *Prov. Najſze vſzaki ſzvojega poſzla y ſztaliſſa derſi.* Ein jeder bleib in ſeinem Beruff. *Kiki elégedjék-meg magá állapotjával.*

Lēgiōnārĭus, a, um, Cic. *Jeden iz zebraneh vojnikov kupchine*, ali: *Szpadajuchi k-vojnichkoj kupchini.* Zum Regiment gehörig. *Seregbez-való*, vagy *Regimentbez-valo.* Legionarii milites. Cic. *Redo-vuchni Vojniki.* Regulirte, vvohl untervviſene Soldaten. *Jól meg-tanitott régulás katonák.*

Lēgĭrūpa, æ, m. & Legirupio, onis, m. Plaut. *Zapovedi prekerſſitel.* r. Geſetz-Brecher. *Törvény ſzegô.*

Lēgĭrūpus, (*licent.* & *neceſſ.* Lēgĭrūpus) a, um, Prud. *Zapoved prekerſſechi.* Geſetzbrechend. *Törvény ſzegô.*

Lēgislātio, onis, f. *Davanye, Poſztavlyanye zapovedi.* e. Geſetz-Gebung. *Törvény-ſzerzés.*

Legislātor, oris, m. Cic. *Zapovedi-poſztavitel, Zakonik.* r. Geſetz-Geber. *Törvény-ſzerzô.* Vid. *Lator.*

Legis-pĕritus, i, m. Cic. *Pravdo-znanecz.* r. Geſetz-*oder* Schrifftgelehrter. *Törvény-tudó.*

Legis-ruptio, onis, f. Plaut. *Zapovedi prekerſſenye.* e. Ubertrettung des Geſetz. *Törvény ſzegés.*

† Legiſta, æ, m. Vide *Juriſperitus*, *Juriſconſultus.*

† Legiſtērium, rii, n. *Pravdo-znanye.* Die Rechts-Wiſſenſchafft. *Törvény-tudománya.*

Lēgĭtĭma, æ, f. JCt. *Tretji dêl dêla anega, koj*

Digitized by

koj ide detetupo navadi, iz oſztavlyenoga pravoga ochinſztva. Der dritte Theil derjenigen Theilſchafft, ſo ſonſt ordentlich ein Kind bekombt. *Egy réſzvek harmadik réſze, mikor az fiak az atyai örökségböl oſztozbdnak.*

Lēgĭtĭmè, *Adv.* Cic. *Pravdeno, Pravo, Popravicai, Pravem nachinom, Po zakonu, Pravedno, zakonito, Poleg praude.* Rechtmäſſiglich, mit Recht, Rechtmäſſiger-Weiſe. *Törvény-ſzerént.*

Legitimâtio, onis, f. JCt. *Opoſtenenye, poſtenenye zvan birnoga zakona rodyene dece: Decrè poſtene, iz nepoſteneb chinenye.* e. Ehrlichmachung der unehrlichen Kinder. *Fattyut becsületeſſé tévér.*

Lēgĭtĭmo, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. *Iz nepoſteneb poſtenu chinim deczu: koj pobolſſávam, podverdyavam.* Unehrliche Kinder, ehrlich mache, erkenne: etvvas gut mache, verbeſſere. *A' Fattyut becsületeſſé teſzem: Valamit meg-jobitok, újítok.*

Lēgĭtĭmus, a, um, Cic. *Pravi, zakonſzki, poſteni, pravedni.* Billich, rechtmäſſiglich, ehrlich. *Törvény-ſzerént-való.*

Lĕgiuncŭla, æ, f. (*Diminut.*) Liv. *Mala, na mala ſzpravlyena kupchina vojnikov.* Ein klein Regiment Soldaten. *Kis hadi ſereg.*

Lēgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Poſſilyam, odluchujem.* Verſchicke, abſende. *Követségben küldöm.* Legare quempiam aliquò ad aliquem. Cic. *Kôga kam poſzlati, odrediti, odluchiti.* Einen an ein Ort verſchicken, abſenden. *Valakit valahová küldeni.* Legare ſibi aliquem: Cic. h. e. ſufficere, ſubſtituere; loco ſui ad aliquid deſtinare. *Kôga meſzto ſzebe poſztaviti.* &c. 2. *Oſztavlyam, delnika chinim.* Vermache, hinterlaſſe, theilhafftig mache. *Teſtámentomban-hagyom.* Legare aliquid alicui. Cic. *Kômu kaj vu zadnyoj volyi oſztaviti.* Einem etvvas vermachen. *Valakinek valamit hagyni.* Teſtamentô aliquid alicui legare: *idem.* 3. Metalepticè: V. *Committo N.* 1. Legare alicui negotium: Plaut. *Kômu kakov poſzel zaufati, izruchiti, naruchiti, preporuchiti.* Einem ein Geſchäfft anvertrauen, auftragen, anbefehlen. *Valakire bízni a' dolgot.* 4. Vid. *Adſcribo, imputo.* Patere proſpera omnia tuo conſilio aſſignare, adverſa caſibus incertis belli, & fortunæ legare. Liv.

Lĕgo, is, ere, lēgi, lectum, (Act.) Cic. 1. propriè: *Berem, Pobiram, ſkup ſzpravlyam.* Leſe, ſammle, zuſammen trage. *Szedek.* Synon. *Colligo, deligo, hinc atque illinc decerpo.* Poma legere ab arboribus. Tibull. *Jabuke iz jablanov tergati, zbirati, pobirati.* e. Aepffel von den Bäumen abbrechen, leſen, ſammlen. *A' fákról gyümölcsöt ſzedni.* Hinc 2. Metalepticè *Chtejem, étcjem, chitam.* Leſe, ableſe. *Olvaſok.* Libros Legere. Cic. *Knige chteti.* e. Bücher leſen. *Könyveket olvaſni.* 3. Vid. *Eligo.* Legere ſenatum: Cic. *Vechnichtvo zebrati, odrediti, poſztaviti.* Den Rath ervvählen. *Tanácsot válaſztani.* Legere aliquem in ſenatum. Cic. *Kôga za vechnika. (Senatora.) Zebrati, ſzvétnikom vuchiniti.* Einen zum Raths-Herrn machen. *Valakit tanácsbéli tiſztségre válaſztani.* Legere milites. Cic. *Vojnike pobirati, popiſzavati, ſzpravlyati, kupchiti,* peregr. *bermati.* e. Soldaten vverben. *Katonákat ſzedni, verbovàlni.* 4. V. *Ferio.* Legere aliquem pugnô: Plaut. *Kôga zdravo zbiti, verlo zbubati, dobro ztuchi.* Einen praf abprüglen. *Valakit meg-verni, ütlözni.* 5. Oram alicujus regionis legere: *Liv.* h. e. Præternavigare, & quaſi lambere. 6. Sermonem alicujus legere. Plaut. *Verno kôga poſzluhnuti, poſzluſſati.* Einen fleiſſig zuhören. *Valakit ſzorgalmatoſon hallgatni.* 7. Legere viam. *Virg.* h. e. iter facere.

Lĕgŭla, æ, f. Sidon. *Šup'a zvanyſzka ſztràn vuha.* Der hohle euſſere Theil der Ohren. *Fülnek külsö üres réſze.*

Lēgŭlējus, (*alii legunt* Lēgŭlēius) ii, m. Cic. Vid. *Advocatus, Juriſconſultus, Legis-peritus.*

Lĕgŭlus, li, m. *Cato.* Qui uvas, oleas *&c.* colligit. *Brach, Pobirach, ſzpravlyach.* r. Sammler, Winſer, Leſer. *Szedö.*

Lĕgūmĕn, inis, n. *Cic.* Lĕgārĭum, ii, n. *Varr.* Lĕgūmentum, ti, n. Gell. *Szochivo, ſzochivje; iliti oſze kajgod iz ſzemena v-zemlyu poſzadyenoga vu Mošnyiczah raſzte: kakti grah, bob, baſuly.* &c. e. Hülſen-Früchte, s. Gemüſs, Zimmes: als Erbſen, Bohnen, &c. *Borsó, bab, és effele héjas gyümölcſü vetemény.*

Leguminaria, æ, f. *Szochivaricza, koja ſzochivo prodaje.* Die die Hülſen-Früchte verkaufft. *Héjas vetemény árúlóne.*

Lĕgūmĭnārĭus, ii, m. *Szochivar, kis-ſzochivom terſi.* Der die Hülſen-Früchte verkaufft. *Héjas vetemény árúló.*

Lēgum lātor, oris, m. Quint. Vid. *Legilator.*

***Lēma**, æ, f. Plin. *Kermeslyecz bili vu ochnom*

nom

nom kutczu. e. Augen-butzen, r. Augen-Zieger, Butter in Augen. *Szem olgin-való fejér nedveſség.*

Lembārĭus, ii, m. Ulp. *Vojnik na Ladji, Ladjo-bojnik.* r. Soldat zu Schiff. *Hajói katonás.*

Lembŭlus, *Prud.* Lembuncŭlus, i, m. (*Dimin.*) Tacit. *Ladicza, Chunek.* Ein kleines Schifflein. *Tſónakotska.*

Lembus, i, m. Liv. *Chùn, berza Ladja.* r. Weidling, kleiner Kahn, Boot. *Haláſzbajó, tsónak.*

*Lemma, ătis, n. *Latinè* Sumptio: ità Cic. *Mudro-kratek napiſzek, podpiſzek, govor.* Eine kürtzlich viel begreiffende über- *oder* Unterſchrifft. *értelmes rövid írás, értelmes summás beſzéd.*

Lemniſcātus, a, um, *Synon.* Lemniſco ornatus: Cic. *Z-traki, ali z-veziczami* peregr. *Z-pantleki dole viſzechemi nakinchen.* Mit herunter hangenden Bänderen gezieret; mit Franſen belegt. *Kanafos, ſürtös, pántlikás.* Transl. *idem ac* decorè ornatus.

Lemniſcus, i, m. Plin. *Vezicza, veza, privezach.* peregr. *Pantlin.* e. Franſen, Bänder *oder* Schnüre an Kleydern. *Pántlika.* 2. V. *Linamentum* ità Feſt.

Lĕmōnĭum, ii, n. Plin. *Kachja tráva, Mlechecz, Mlěchna tráva.* s. Natter-Kraut, Milch-Kraut. *Kigyó gyökér, Tejes fü.*

Lĕmŭres, ŭrum, m. *plur.* Varr. *Nochneh hwan duhov zkazila. ſztraſſila.* e. Nachts-Geſpenſter, Polter-Geiſter, Schreck-Geiſter. *éjjeli bolygó, ijeſztő lelkek, lüdértzek.* Legitur apud *Apul.* Lemur, ŭris, m. *ſingul.*

Lĕmūrĭa, orum, n. *plur.* Ovid. *Nochneh ſztraſſil, y ſztraſſechech duhov ſzvetek, za pretiranye takveh duhov negda obſzluſavan.* s. Der Nachts-Geſpenſter und Schreck-Geiſter-Feſt, ſie zu vertreiben. *éjjeli bolygó, ijeſztő lelkek tiſzteſségére rendeltetett innep vólt régenten, hogy kiki magától az által azokat elüzze.*

Lēna, æ, f. Tibull. *Roſianka, nad kurvami goſzpodaricza.* e Kupplerin, Huren-Wirthin. *Kerítő Aſzſzony, Bordély tartó aſzſzony.* 2. Transl. V. *Conciliatrix, Allectrix, Blandus, Blandidicus.* ità Cic.

Lēnæus, æi, m. Agnomen Bacchi. Inde Lenæus, a, um, *Virg.*

† Lendigĭnōſus, a, um, *Gnyidav, gnyidaſzt.* Nüſſigt. *Serkés, ſerkével teli.*

Lēnē, *Adv.* Mart. Vid. *Leniter.*

Lēnĭmen, ĭnis, n. *Ovid.* Lenīmentum, ti, n. Plin. *Polehchicza, odehnenye.* e. Linderung. *Megenyhités.*

Lēnio, is, ire, ivi, *&* ii, itum, (Act.) Cic. *Vtiſſujem, krépim, lehkotim, polehchiczu dájem, krottoga chinim.* Miltere, lindere, leicht mache, erleichtere, beſänftige. *Enyhitem, tſendesitem, megengeſztelem.*

Lēnis, is, *com.* ne, n. Lenior, leniſſimus, Cic. *Mehkek, tih, krotek.* Gelind, ſanfft, ſtill. *Lágy, gyenge, tſendes.* Vid. *Mollis n.* 1. *Pacatus, mitis.*

Lenĭtas, ātis, f. *&* Lenĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Mehkocha, Tihocha, Krotkocha.* e. Gelindigkeit, Mildigkeit, Sanfftmuth. *Lágyság, Gyengeség, Tſendeſség, Engedelmeſség.*

Lēnĭter, lenius, leniſſimè, *Adv.* Cic. *Mehko, krotko, tiho, mirovno.* Gelind, lind, ſanfft, mildig. *Lágyan, gyengén, tſendeſen, gyengédeden, halkal.*

Leniuſcŭlus, a, um, (Dimin.) Plin. jun. *Pritih, nakrotek, malo mehkek.* Etvvas ſanfftmüthig, etvvas gelind. *Gyengétske, lágyatska, tſendeſetske.*

Lēno, ōnis, m. Cic. *Nad kurvami goſzpodar, z-neſzramechivemi ſenami terſecz, Mladenczev y Divojak oſzkrunitel, Roſian.* r. Kuppler, Huren-Wirth. *Kerítő ember, bordély-tartó gazda.* 2. Transl. V. *Delinitor, Mediator.* ità *Iſidor.* apud *Juſtin.*

Lēnōcĭnĭum, ii, n. *Cic.* Lenocināmentum, i, n. Sidon. *Z-ſzramotnim delom terſenye, z-nepoſtenemi ſenami Goſzpodarſztvo,* peregr. *Roſianſztvo.* e. Huren-Wirthſchafft, Kupplerey. *Bordélyſággal-való kereskedés.* 2. Transl. V. *Delinimen, illecebra,* item *ornamentum.* Lenocinia verborum. Cic. *K-lyubavi vabeche, maſzne, prilizlive rechi.* Zu der Lieb anreitzende, ſchmeichleriſche Worten. *Szerelemre gerjeſztő ſzók, hizelkedő beſzédek.* Lenocinia Corporum: *id eſt:* inſignia ornamenta. *Cic.*

Lēnōcĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. propriè: *Z-nepoſtenemi ſze vodim, zvagyam, z-nyimi goſzpodarim, terſim,* peregr. *Roſianim.* Mit Huren umgehe, Kupplerey treibe, Huren-Wirthſchafft halte. *Kurvát kerítek, Bordélyoskodom.* 2. Transl. *K-lyubavi nagovarjam, vabim, podſiſem; Prilizujem* ali *prilizavamſze.* Zur Lieb anreitze, ſchmeichle. *Valakit ſzerelemre gerjeſztek, édesgetek; Hizelkedem.*

Lēnōnĭus, a, um, Plaut. *K-nepoſtenomu tiletertlou ſzpadajuchi, na nechiſztoſzt vlekuchi. &c.* Kuppleriſch, Huren-Wirtiſch,

zur Kopplerey gehörig. *Bordélyſághoz-való.*

Lens, dis, f. Plin. *Gnyida.* e. Nüſs von Läuſen. *Serke.*

Lens, tis, f. Virg. *Lécha.* e. Linſe. *Lednek, Lentſe.* 2. Tranſl. *Zeſztrugano y egladyeno ſzteklo, jedno zmed treh, kojaſze perva poſztavlyaju vu Gledi-tzèo*, peregr. *vu perſpectiv.* Ein Linſen-förmiges, *oder* hohl geſchliffenes Perſpectiv Glaſs, ſo voran in einem Perſpectiv eingeſetzt vvird. *Perſpektivában-lévő meg-ſimitott, kipallérozott lentſe formájú üveg.*

Lentè, Lentiùs, *Cic.* Lentiſſimè *Adv.* Senec. *Mudno, polahko, polagano, s'tentlivo.* Langſamlich, gemäch ich, nach und nach. *Laſſan.* Synon, *Tardè, cunctanter, remiſsè, ſegniter.* Feſtina Lentè: *Prov. Auguſti* apud *Svet.* h. e. Age ſeduló, ſimul tamen & ſapienter. *Hitri berzi, s'etui. paſchiſze; ali ſzpametno:* iliti: *Polahko hodech, dalye zajdeſs.* Ey'e mit Weile. *Igyekezzél, de jól meg-gondolva:* vagy: *Laſſan járj, tovább jutſz.*

Lenteo, es, ere, ŭi, [Neu.] Lucr. *Muden keſzen jeſzem.* Langſam, vveich bin. *Laſsú vagyok, lágy vagyok.*

Lenteſco, is, ere, (Inch.) Ovid. *Muden poſztajem.* Langſam vverde. *Meg-laſſodom.* 2. apud Virg. *Mehkeh, lepchen bivam.* Weich, zäh vverde. *Meg-lágyúlok.*

Lentīcŭla, æ, f. (*Dimin. à* Lens, tis.) Plin. *Léchicza.* Kleine Linſen, Linſen - Mues. *Lentsétske.* 2. apud Celſ. *Lechicza na obrazu ali télu, iliti piknyicze léchi ſzpodobne.* e. Sommer-Sproſſen, Rieſeln in Angeſicht *oder* Händen, Laub - Flecken am Leib. *Szeplő.*

Lentīcŭlāris, is, *com.* re, n. Apul. *Lechni, lechji, léchi ſzpodoben, k-lechi ſzpadajuchi.* Von Linſen, vvie eine Linſen. *Lentsés, lentséből-való.*

Lentīgĭnōſus, a, um, Val. Max. *Lecho-pikaſzt, lechno-piknyaſzt, pun hergyavih piknyicz.* Rieſelicht, voll Laub-Flecken, Sommer-Sproſſen. *Szeplős, teli ſzeplővel.*

Lentīgo, ĭnis, f. *Plin.* Vid. *Lenticula N.* 2.

Lentĭpes, ĕdis, *om.* Auſon. *Keſzno-nog, mudno-nog.* Langſam an Füſſen, ſchvvehr-füſſig. *Nehéz lábú, laſſan járó.*

Lentiſcĭfĕrus, a, um. *Ovid. Mirtoikovinu noſéchi, rodéchi.* Maſtix-tragend. *Máſtikstermő.*

Lentiſcĭnus, a, um, Plin. *Mirtoikov, iz mirtoikovine drévo.* Aus Maſtix-Baum gemacht. *Lentiskusból-való.*

Lentiſcus, ci, f. Cic. *Mirtoika, mirtoikovo drévo.* r. Maſtix-Baum, *Arabiában-termő fa, mellyből a' Máſtiks, jó illatú gyanta tſepeg.*

Lentitia, æ, f. Plin. *Sidkocha, Mehkocha, lepchena motrina.* e. Zahe. vveiche, k'eberichte Feuchtigkeit. *Higányú ág, Enyveſség.*

Lentĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Kaſznocha, keſznina, Polaganoſzt, Mudnocha.* e. Langſamkeit. *Szivóſság, Laſſúság.*

Lento, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Kőga ali kaj kaſznim, mudim, odvlachim.* Einen aufhalte, vervveile. *Meglaſſítom.* 2. *Mehchim, lepchenoga chinim.* Weich, zäh, klebericht mache. *Meg-lágyítom, enyvesítem.*

Lentor, ōris, m. Plin. Vid. *Lentitia.*

Lentŭlus, a, um, Cic. *Prikeſzen, primuden.* Etvvas langſam. *Laſsú, reſtetske.*

Lentus, a, um. 1. *propriè* Vid. *Mollis N.* 1. *Tener.* Salicis virgis lentior: *Ovid.* 2. Tranſl. Vid. *Tardus Piger.* Lentus in dicendo: *Cic. in Brut.* 3. Vid. *Placidus, lenis.* In quo ego nimiùm patiens & lentus exiſtimor. *Cic.* 2. *de Or.* 4. Vid. *Otioſus, ſecurus.* Tu Tityre lentus in umbra. *Virg. Ecl.* 1. 5. Vid. *Frigidus.* Noctis lentus non deficit humor. *Virg.* 1. *Georg.* 6. *pro* Temperatus. *Mertuchliv, ſzmeren, nepretnaglen.* Mittelmäſſig, beſcheiden, gemach. *Mértékletes, maga meg-gondoló.* ità *Plin. L.* 12. *c.* 19.

Lĕnullus, (*alii legunt* Lenŭlus) & Lenuncŭlus, i, m. (*Dimin. à* Leno) Plaut. *Neporſlenih sèu Goſzpodarchich.* s. Huren-Wirthlein. *Bordély-tartó gázdatska, kurva-kerítő-inas.* 2. Lenunculus *apud* Cæſ. *Ribichov Ladjicza.* s. Fiſcher - Schifflein. *Halász-tsónakotska.*

Leo, ōnis, m. Cic. *Lav, oroſzlany.* r. Lövv. *Oroſzlán.* Fuit Leo Cybele ſacer, cujus & currum trahere fingitur. *Tranſl.* verò dicitur de viro forti, ut Cervus & Lepus de imbelli, ac timido. Hinc *Tertull. de coron. mil. c.* 1. *ait:* In Prætoriis Leones, in caſtris Lepores. *Uſus:* Subulâ Leonem excipere: *Prov. apud Senec.* h. e. Viribus majora aggredi. *Vech nataniti, neg gdo vuchiniti more:* iliti: *Prijetiſze cheſza zverhu ſzvojega razuma.* Mehr vornehmen als man verrichten kan. *Sokat akar a' ſzarka, de nem bírja a' farka.* Leonem ſtimulas. *Jakſsega y smoxneſſega, negſziſzam,*

Digitized by Google

ſzam, na zlo tvoje buſztiſs, draſſs y podſiſeſs. Einen ſtärckeren, dann du biſt, zu deinem Untergang anreitzeſt. *Náladnál erőſebbet a' magad károdra gerjeſzteſz.* Leonem ex ungvibus æſtimare. *Iz jednoga druga, ali iz cheſza maloga vnoga y vekſsa ſzpoznati, prevideti, razumeti, preczeniti.* Aus einem Ding die übrige, *oder*, aus geringen Sachen viel andere und groſse Dingen erkennen, vorſehen, verſtehen. *Egy dologból a' többit*, vagy *egy kis dologból ſokkal nagyobbakot meg-ismérni, meg-ítélni.* Ex unguibus leo noſcitur: *id eſt:* Ex ſigno res, ex loquela & moribus externis agnoſcitur homo. &c. *Poznati ſe pticzu iz peſzme.* Aus den Federn erkennet man den Vogel. *Madarat énekit éből ismérheti-meg.* 2. Leo, quem in nemea ſylva Hercules interemit, fingitur in Cælum eſſe à Jove translatus. *Znamenye nebeſzko*, iliti, *Zvezdiſche jedno zmed dvanajszteh, po kojeh ſzuncze hodi.* Das fünfte Geſtirn in dem Thier-Kreiſe. *Egy az égi jegyek-közül, mellyet oroſzlánnak mondanak.* ità Plin. 3. apud *eundem* Leo marinus. *Felya morſzkeh Rakov.* Eine Gattung Meer-Krebs. *Egy bizonyos nem a' tengeri rákok-közül.*

Leo, les, lēre, lēvi, lētum, (Act. *obſol.*) Priſc. 1. propriè: V. *Lævigo.* 2. Metalepticè, V. *Ungo, Linio.* Hinc compoſ. *Deleo.*

Leōnĭcīda, æ, *com.* Solin. *Zvèr vu Sirianſzkoj zemlyi, koja oroſzlanya mori: Lávomorecz.* Ein Thier in Syrien, ſo den Lövven tödtet. *Egy bizonyos fene-vad ſiriában, melly oroſzlánokot öl.*

Leōnīnus, a, um, Varr. *Lávov, oroſzlanyſzki, Oroſzlanyov.* Lövviſch, von einem Lövven. *Oroszláni. Verſus leoninus*, ſic dictus à *Leone vel Leonio* Monacho S. Benedicti, qui circa annum Chr. 1160. indignum ac frivolum ejusmodi carminis, in medio, & in fine ſimiliter cadentis, genus non quidem invenit, cum primis tamen ſub Ludov. VII. Rege Pariſiis ſectatus eſt, ac frequentavit. *ità Hiſt.* Societas Leonina. *Pajdaſtvo*, ali *druſtvo dveh takvo, da ſzam jeden veſz dobichek vléche, drugi pak ſzam veſz zgubichek y kvar podneſzti mora.* Eine gevviſſe Geſellſchafft zvviſchen zvveyen, da einer allein den Gevvinn und Nutzen hat, der andere aber den Schaden allein tragen muſs. *Kettő-között-való társaság, kik-közül egyik nyereséget húz a' máſik pedig kárt vall.*

Leŏpardus, i, m. Vopiſc. *Lávo-riſz, oroſzlányo-riſz.* r. Leopard, s. Pantertbier. *Párdutztól és oroſzlántól fajzott vad állat.*

*Lĕpargus, i, m. *Sznego-bél vol, ali oſzel.* Schnee-vveiſser Ochs *oder* Eſel. *Igen fejér ökör vagy ſzamár.* 2. Metaph. *Delavecz chlovek.* Arbeitſamer Menſch. *Dolgos ember.*

*Lĕpaſta, *vel* Lepiſta, æ, f. Varr. *Sztanovita vodena poſzuda, odzgòr na ſzpodobu skolyke odperta.* s. Waſſer-Geſchirr. *Vizes edény.*

Lĕpĭdiānă'ax, ăcis, f. JCt. *Zapoved, koja prepoveda drage ezène jeſztvine vu goſchenyu.* Ein Geſetz, vvieder die Köſtlichkeit in Gaſtereyen. *Drága étkeket tiltó törvény.*

Lĕpĭdè Cic. Lĕpĭdŭlè, *Adv.* Plaut. *Prietno, lyubleno, povolyno, ſzmeſſno, vludno* Lieblich, Angehnem, Holdſeelig, Artig. *ékeſen, diſzeſen, kedveſen.*

*Lĕpĭdĭum, ii, n. Colum. *aliàs* Piperitis. *Paprika.* s. Pfeffer-Kraut. *Bors fü.*

Lĕpĭdus, a, um. Cic. *Povolyen, priet, vugoden, ſzmeſſen, vluden, lyublen.* Angenehm, Artig, Holdſeelig, lieblich. *ékes, kedves* Lepidi mores. Plaut. *Povolyno, y vugodno derſanye.* Angenehme Sitten. *Kedves erkölcsök.*

Lĕpor, *vel* Lepos, ōris, m. Cic. *Vugodnoſzt, prietnoſzt, lyubleneſzt, vludnoſzt.* e. Angenehmigkeit, Holdſeeligkeit, Lieblichkeit. *ékeſség, kedveſség.* Synon. *Venuſtas, Jucunditas, feſtivitas, hilaritas, humanitas, urbanitas, concinnitas.* In Sylvis lepōres, in verbis quære lepōres. *Adagium vulgare.*

Lĕpŏrārĭum, rii, n. Varro. *Meſzto, vu kom ſze vnogo zajczev zadersáva, zvèrnyak.* Ort vvo ſich viel Haaſen aufhalten, Thier-Garten. *Nyúlas kert, vad kert.*

Lĕpŏrīnus, a, um. Varro. *Zajechki, zajchji, Zechji.* von Haaſen. *Nyúli.*

Lĕpra, æ, f. Plin. Vid. *Elephantia.*

Lĕprōſus, a, um. Prudent. *Gubav, kraſztav.* Auſsätzig. *Bélpoklos.*

*Leptŏcāryon, ii, n. Vid. *Avellana.*

*Leptŏrax, āgis, f. Plin. *Grozdje, koje ſzlatke, ali kruto male pechke ima.* e. Trauben mit ſüſen doch kleinen Beerlein. *Igen apró magú ſzőlő ſzemek.*

Lĕpūs, ŏris, m. Cic. *Zajecz, zajacz, zecz.* Ein Haas. *Nyúl.* Duos inſequens lepores, neutrum capit. Prov. *Koj prevech proſzi, nikaj ne dobi.* Welcher zu viel haben vvill, der bekommt gar nichts. *A' ki felette ſokat kér, ſemmit ſem nyér.*

Lepuſcŭlus, i, m. (*Diminut.*) Cic. *Zajchecz, zajchek,*

zajchek, zechich. Ein Häslein. *Nyúlatska.*

Lēria, orum, n. *plur.* Feſt. *Peremi zlati, ali ſzrebernj, peregr. Galoni.* Gold, *oder* Silber borten, Gallaunen. *Ezüſt* vagy *arany paſzamány, perém*

*Lerna, æ, *vel* Lernē, es, f. *Z-ſveplom ſzmerdecha, y lyudem &c. kruto ſkodlivo v-Gerchkoj zemlyi jezeriſche; odkuda Pete skole znanczi zmiſzlili jeſzu, da je vu nyem bila kacha vodena ſzedmo-glava,* Hydra *zvána, koju je Herkules ſzkonchal.* Stinckend - Schvvefelichter und eben darum denen Menſchen, &c. Schädlicher See in Griechen Land, Daher die Poëten gedichtet, es vväre in demſelben die ſieben - Köpffigte Waſser - Schlangen, *Hydra* genant, ſo Hercules erleget. *Kénkőtől büdős, és azért ártalmas tó Görök orſzágban: Innét költötték a' poéták hogy hét fejű sárkány* (Hydra) *lakott vólna benne, mellyet Herkules ölte meg.* Hinc: Lerna malorum *Prov.* à Græcis ortum. *Meſzto* ali *Cslovek vſzega zla, y neſzrechc pun* Ein Ort vieles unglücks: ein meſch alles Schanden voll. *Sok nyomoruſágokkal teli hely: item: Sok vétkekkel, roſzſzaſággal teli ember.* Ex Lerna Lernæus, a, um. *Lucret.*

Lesbiăcus, a um. *Cic.* quod ad Lesbum pertinet.

*Lesbĭus, & Lesbōus, a, um. *Horat.* h. e. Ex Lesbo.

*Lesbos, i, f. *Ovid* Olim Hemerte, Laſia, Ægira, Pelaſga, Æthiope, Macaria dicebatur. Inſula eſt Aſiæ minoris in mari ægæo, versùs oram Troadis, & Myſiæ majoris. Soli fertilitate, & vini generoſitate cæteris inſulis præſtat.

Leſsus, ûs, m. Cic. *Saloſztna popevka, mértvechka popevka, narekuvanye.* Ein Kläglichs vveinen und Heulen; s. Todten-lied. *Siralom, óhajtás.*

Lēthābilis, *vel* Letabilis, *Ammian.* & Lethālis *vel* Letalis, is, *com.* le, n. Virg. *Samertni.* Tödtlich. *Halálos.*

*Lethæus, a, um. Ovid. *Iz peklenſzkoga potoka, Lethe imenuvanoga.* Von Hölliſchen Fluſs Lethe. *Léthé pokolbéli folyó-vizhez-való.* 2. Transl. Vid. *Obliviosus.*

Lethalĭter. *Adv.* Plin. *Szmértno, na ſzmért.* Tödtlich. *Halálosan.*

*Lēthargia, æ, f. *Plin.* Vid. *Veternus.*

Lethargĭcus, a, um Plin. *Mertvi ſzeny imajuchi, od ſzna nezbudliv.* Schlaffsüchtig. *álomi mélységbe esett betegségbez-való.* 2. V. *Furioſus.* Horat.

*Lēthargus, i, m. Cels. Vid. *Veternus.*

Lēthātus, *vel* Letatus, a, um. Ovid. *Vumorjen, vubit, mertev.* Getödtet, todt. *Megöletett.*

*Lēthē, es, & Lethes, æ, f. Ovid. *Peklenſzki potok, iz koga pivchi tak jako zabliv poſztane, da ſzam ſzvoje ime nezna povedati.* T. Höllen-Fluſs, auſs vvelchen trinckend gantz vergeſſen vvird, das er auch ſeinen eigenen Nahmen nicht zu nennen vviſſe. *Neve egy pokolbéli folyó-viznek, mellyben ha ki feredik vagy iſzik, mindenekről elfelejtkezik.* Ità Poëtæ, idque inde, quòd Ethnici morientibus rerum omnium oblivionem ſurrepere paſſim crederent. 2. V. *Oblivio.* Hinc, Lethen bibere, *eſt* rerum præteritarum obliviſci, oblivioſum reddi: *ut:* Non ego, ſi biberes ſecuræ pocula lethes, Excidere hæc credam pectore poſſe tuo. *Ovid. de pont. l. 2. El. 4.*

Lēthēus, Vide *Lethæus.*

Lēthĭfer, a, um, Virg. Vide *Lethabilis.*

Lētho, *vel* Leto, as, are, avi, atum, [Act.] Virg. *Morim, vubiam, ſzmért dodajem.* Tödte. *Megölöm.*

Lethum, *vel* Letum, i, n. Cic. *à.* Lethe, *vel ſup.* Letum. *Szmert.* T. Todt. *Halál.* Non eſt lethi fuga. Pers. *Szmerti nè mochi vujti.* Dem Todt kan niemand entrinnen. *A' halált ſenki el-nem kerülheti.*

Lĕvāmĕn, inis, n. Levāmentum, i, n. Lĕvātio, onis, f. Cic. Vide. *Allevamentum.*

Lĕvaſſo, *pro* Levavero. *Cic.*

Lĕvātor, oris, m. Liv. *Labkotitel, polehchitel.* Ein Erleichterer. *Könnyebbítő.* 2. Vid. *Fur. ità* Petron.

Lēuca, æ, f. Ammian. Hieron. *Franczoſzka milya zemlye, korakov 1500 imajucha.* Eine Frantzöſiſche Meile von 1500 Schritt. *Franczia mért-föld 1500 Lépésből álló.* alii Scribunt *Leuga,* & *Leuva.* Nunc bis mille paſſibus conſtat.

* Lēucăcantha, æ, f. Plin. *Veliki ſztrichak po liſztju bele pikmye imajuchi.* Ein groſser Diſtel mit vveiſsen Flecken. *Nagy fejér matalár bogáts-kóró.*

* Lēucăthiops, ŏpis, *com.* Plin. *Béli barap.* Der vveiſse Mohr. *Fejér ſzerecſen.*

* Lēucargĭllon, *vel* Leucargilium, ii, n. Plin. *Béla ilovacha.* Weiſser Lätt, Leim, Thon. *Fejér agyag.*

*Lēucē, es, f. *Plin.* Nomen herbæ ſimilis Mercuriali. 2. *Nomen. propr.* plurium Inſularum Aſiæ minoris.

*Leucĭſcus, i, m. *Bélyka ribicza.* 2. *Viſzmiſſu ſzpodobna laſzatovicza, koja ako opadne, tez-koſzo*

boſze podigne, jako piscbi. 1. Weiſs-Fiſchlein. 2. Eine Arth Schvvalben denen Blindmäuſen gleich. 1. *Fejér hal.* 1. *Bizonyos nemû fetske hasonló a' denevérhez.*

* Lĕucŏchrȳſus, i, m. Plin. *Dragi kamen statu zlata majuchi.* Gevviſſer Edelgeſtein, mit guldener Ader. *Egy drága kö, mellynek aranyos ére vagyon.*

* Lĕucŏgæa, æ, f. Plin. *aliàs* Galactites, Lĕucŏgrăphia. *Veſz bil kakti mleko dragi kamen.* Ein Edelgeſtein, der Milchvveiſs iſt. *Téj ſzínû, formáju drága kö.*

* Lĕucŏion, *melius* Leucōĭon, Leucojum *vel* Leucoium, ii, n. *Plin.* 1. Vid. *Viola.* 2. Vid. *Caryophillum.* Leucoion album, luteum, purpureum. *Colum.*

* Lĕucŏgrăphis, ĭdis, f. Plin. *Trava zdrava onem, koji z-kervjum mechu.* Gevviſſes Kraut, ſo denen Blutbrechenden nutzlich iſt. *Egy bizonyos fû, melly haſznos azoknak, a' kik vért pöknek,* vagy *ot...*

* Lĕucŏnĭum, Leuconicum, i, n. Mart. Vid. *Goſſipium.*

Lĕucŏphæātus, *vel* Leucopæatus, a, um, Mart. *Vu pepelnate farbe opravu oblechen.* Der ein Aſchenfarbiges Kleyd an hat. *Szürke, hamu-ſzín ruhába öltözött.*

* Lĕucŏphæus, a, um, Plin. *Pepelnato-bojen,* iliti *pepelnato-farben, pepelnate farbe.* Aſchenfarbig. *Szürke, hamu ſzínû.*

* Lĕucŏphŏrum, *vel* Leucophoron, ri, n. Plin. *Ke'je, z-kemſze zlato k drevu keli.* 1. Gold Leim. *Arany-enyv.* Fit ex Sinopidis ponticæ dimidia libra, ſalis lucidi libris decem & melini græcienſis libris duabus, mixtis, & per dies 12. unà tritis.

* Lĕucŏphthalmos, *vel* Leucophthalmus, i, m. *Plin.* Gemma candidam, & nigram oculi ſpeciem continens: *Aliàs* rutila.

* Leucŏſtĭctos, i, m. Plin. *Cherleni, belo-pikaſzt mramor.* Rother, vveiſs-gedüpffelter Marmor. *Fejér makulás veres márvány.*

Lĕvĭcŭlus, a, um, (*Dimin. à* Levis) Cic. *Prilebkeb, prilebek, lebko verujuchi.* Etvvas gering, etvvas leichtfertig. *Könnyetske, állhatatlan elméjûtske.*

Lĕvĭdenſis, is, *com.* ſe, n. (*alii legunt.* Levidenſus, a, um,) Cic. 1. *Rétko zetkan kakti darovcs, darovchen.* Schlecht obenhin gevvebet, zottricht. *Ritkán, gyéren, tágan ſzött.* Levidenſis (levidenſa) veſtis. Iſidor. *Iz pripr. ſztoga ſzukna iz darovcza oprava.* Ein Kleyd von groben Faden, grob Kleyd. *Vaſtag ruha, tzondra-poſztó ruha.* 2. Metaph. Vid. *Vilis.* Munus levidenſe: Cic. *Zlochesztni, male valne, priproſzt dar.* Ein geringes Geſchenck, ſchlechte Verehrung. *Alá-való, tsekély ajándék.*

Lĕvĭfĭdus, a, um, Plaut. *Kômu nikaj ſzkroznoga zaufati ni mochi, vech nedersliv, neveruvan, nepouiſan, nezamuchliv.* Der ſeine Zuſag nicht hält, den man nicht trauen kan, leichtſinnig. *A' kire ſemmi titkot nem bizhatni, nem halgathatô, mindent kifetsegö.*

Lĕvĭgo, as, &c. Vide *Lævigo cum ſuis.*

† Lĕvio, as, are, avi, atum, (Act.) Vet. Dict. *Lebko chinim.* Leicht mache. *Könnyebbé tsinálom, teſzem, meg-könnyebbitem.*

Lĕvĭpēs, ĕdis, *om.* Cic. *Lebko-nog.* Ring zu Fuſs, leichtfüſſig. *Könnyü lábú, jó futó.*

Lĕvĭr, (*q. d.* Lævus vir.) ĭri, m. Feſt. *Brat ſene,* ali *muſa deber.* Des Ehemanns, oder Ehevveibs-Bruder. *Férjem bátja, feleségem bátja.*

Lĕvĭrātus, ûs, m. JCt. *Deverſztvo, ſenè ali muſa bratinſztvo.* Des Mannes, oder Weibs-Bruderſchafft. *Férjem vagy feleségem attyafiusága.*

Lĕvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Lebkek, lebek, lagak, legek, lagaban.* Leicht, gering, nicht ſchvver. *Könnyü.* Levis armatura. Cic. Hinc *Transl.* ad orationem: ſed hæc fuerit nobis, tanquam levis armaturæ, prima orationis excurſio: *id eſt:* Prima leviorum & debiliorum argumentorum textura. 2. *Transl.* ad Animum: *Neſztalen, nepreſtiman, zlochesztni, neſzpameten.* Unbeſtändig, leichtſinnig, leichtfertig, unbehutſam. *Állhatatlan, alá-való, oktalan.* ità Cic. Homo levis, Plaut. *Neſztalen y zlochesztni chlovek.* Ein unbeſtändiger und leichtſinniger Menſch. *Állhatatlan, tekétsérdemû ember.* 3. Transl. ad Inanimata: Vid. *Vanus, inanis.* Quod apud omnes Leve & infirmum eſt. *Cic.* 4. Vid. *Parvus, exiguus.* Cic. 5. Vid. *Mitis, benevolus, benignus.* Cic. 6. Levi brachio agere: h. e. negligenter. *Cic.* 7. In levi aliquid habere: *eſt* parum curare. *Tacit.*

Lĕvĭſomnus, a, um, Lucr. *Labkoga ſzna, Lebko-ſzeny, koj lahko y tichno ſzpava.* Der einen leichten Schlaff hat. *Ébren-aluó.*

Lĕvĭtas, atis, f. Cic. *Lahkocha, Lebkota.* 1. Leichte, Leichtigkeit. *Könnyüség.* 2. Transl. V. *Inconſtantia, vilitas, vanitas, debilitas, imprudentia,* ità Cic. Summæ levitatis homo, Cic. *Najneſztalneiſi, &c.*

Digitized by Google

Chlovek. Ein unbeſtändiger &c. Menſch. *Nagy állhatatlanságú &c. ember*. Homines levitate Græci, crudelitate barbari. *Cic. pro Flac.*

Lĕvĭtĕr, Levius, Leviſſimè, *Adv.* Cic. *Lehko, lahko, lagahno*. Leicht, leichtlich. *Könnyen*. 2. Transl. V. *Negligenter*, *debiliter*, *modicè*, *leniter*, *breviter*, *facilè*, ità Cic.

Lĕvītes, *vel* Levita, æ, m. V: *Diaconus*. Eſt ſacer ordo Eccleſiaſticus ſacerdotio proximus. Origo nominis habetur à tribu *levi*, ex qua apud hebræos ſacrorum Miniſtri, inde *Levita* dicti, aſſumebantur. Albiſo Antiſtes, Proculúſque Levites. *Sidon.*

Lĕvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Disem*, *podigujem*, *zdigávam*. Hebe, aufhebe, erhebe. *Emelem*, *Felemelem*. Levare manum. *Quintil.* 2. Vid. *Minuo*. Levare annonam. *Cic.* *id eſt*: pretium annonæ minuere. *Czenu bráne pomenyſſati*: *menyſſu*, *lehſu vuchiniti*. Die Theurung der Nahrung ringern, leichter machen. *Alább-szállítani az élés árrát*. 3. V. *Lenio*, *recreo*, *conſolor*. Nonnihil me levant literæ tuæ. *Cic.* 4. V. *Libero*. Levare aliquem metu: *Liv.* Levare alicui metum. *Cic.* Epiſtola tua me ægritudine levavit: *pro* liberavit. *Cic.* 5. Vid. *Subvenio*, *adjuvo*. Gaditani populum Romanum in caritate frumento ſuppeditato levaverunt. *Cic. pro Corn. balb.* 6. Vid. *Exonero*, Ego te hoc faſce levabo. *Virg.* 7. V. *Sano*. Serpentum ictus contactu levare. *Plin.* 8. Vid. *Aufero*. Arcta levari vincla jubet Priamus, *Virg.*

Lĕvo, *vel* Lævo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. *V. Lævigo, Polio*.

Lĕvor, ōris, m. Lucr. V. *Levitas*,

Lex, lēgis, f. Cic. *Zakon*, *Zapoved*, s. Geſatz, Geſetz, r. Befelch. *Törvény*, *parantſolat*. Vid. *Jus*, *ejusque diviſiones*. *Uſus*: Lege agebatur, cùm Prætor pro tribunali ſedens tria verba, *Do*, *Dico*, *Addico* proferebat. V. *Faſti*. Item. Lege agere; *pro* Exequi ſententiam à Judice latam. *Liv.* Item: Lege agere: *pro* Judicio aliquid experiri, *ſeu* lite cum aliquo contendere. *Cic.* Legibus aliquem aggredi: *id eſt*: lite aliquem impetere. *Suet.* Lege ad me rediêrunt bona: h. e. Jure, *vel* ſecundùm legem, ex lege. *Terent.* Legibus aliquem ſolvere, *id eſt* Aliquem per privilegium ab obſervatione legis eximere. *Cic.* 2. Accipitur *Lex* pro Conditione, pacto. *Dogovor*, *dogovorjenye*, *nachin*. e. Bedingung, s. Beding. *Ok*, *állapot*, *mód*. Eâ lege. Terent. *Z-ovem dogovorom*, *iliti nachinom*. Mit dem Beding. *Ollyan okkal móddal*. 3. Vid. *Norma N. 1.* Hanc ad legem formanda nobis oratio eſt. *Cic.* 4. *Navada*, *obichaj*. e. Gevvohnheit. *Szokás*. Ego mea lege utor. Terent. *Jaſze moje navade derſim*: *Ja poleg moje navade chinim*. Ich halte meinen Brauch: ich richte mich nach alten Brauch. *En á' magam ſzokáſom-ſzerint élek*, *tſelekſzem*.

* Lexĭcŏgrăphus, i, m. *Szlovo-knig piſzecz*: *Rêcho-knig napravitel*, *ſzkup-ſzpravlyavecz*, *koi Dikczionarium zpiſſuje*. r. Wort-Buch-Schreiber, Dictionari - Schreiber. *Szók értelmét le-írója*, *Diktzionáriomot író*.

* Lexĭcon, *vel* Lexicum, i, n. *Rêchna kniga*, *ſzlovo-kniga*. s. Wörter-Buch. *Szók értelmét magában foglaló könyv*, *Diktzionáriom*. V. † *Dictionarium*.

* Lexĭdĭon, *vel* Lexidium, ii, n. (*Dimin.* à Lexicon.) Gell. *Szlovo kniſicza*, *mala rechna kniga*. s. Wörter-Büchlein, kleines Lexicon. *Diktzionáriomot ka*.

* Lexis, is, *vel* eos, f. Cic. *Latinè* Dictio. *Rêch*, *ſzlovo*. s. Wort. *Szó*.

Liæ, ārum, f. plur. *Luknye y prêla na viſſini brodnoga ſztupa*, *chesz kojeſze vuſa prevlekuju*. e. Löcher zu öberſt im Segelbaum, dadurch die Seiler gehen. *Árbotzfa tetején-lévő likak*, *mellyeken a' kötelek által-járnak*.

Liacŭlum, i, n. *Vitr.* Inſtrumentum, quo lævigantur inteſtoria parietum. *Gladilo*, *Lichilo*. &c.

* Lĭbădĭon, *vel* Libadium, ii, n. Plin. *alias* * Centāurĭa, æ, f. *vel* Centaurium, ii, n. *item* Centaurēa, æ, f. *vel* Centaurēon *aut* Centaurion & Centaurium, ii, n. Plin. *Zemlye-ſuchka*, *cherleno-kitticza*, vulgò *Czentauria tráva*. s. Tauſendgulden-Kraut, Erd galb, Biber-Kraut, Fieber-Kraut. *Föld epéie fü*, *Czentauria-fü*.

Lĭbāmen, inis, n. *Virg.* Libāmentum, ti, n. Cic. *Aldov z-polevanyem*, *ali okuſzenyem bivajuchi*: *iliti Vſzeono*, *kajſze od b-âne pravomu Bogu ali krivem Bogom alduje*. Allerley Opffer, Fladen: alles vvas man dem vvahren Gott, *oder* falſchen Göttern von der Leibs-Nahrung auffopffert. *Minden ételi*, vagy *italí áldozat*, ita Cic. *Hinc apud Gell.* Transl. *Okuſz*, *obuz*; *zal-ſaj za*

okuſzenye

okuſzenye. s. Koſt-Biſslein. *Kóſtolásra-valo ſalatotska.*

Libănōtis, ōtĭdis, f. Plin. V. *Roſmarinus.*

Libānus, i, f. Iſid. *Temianovo drevcze, na kojem temian ráſzte.* s. Weihrauch-Bäumlein. *Temjén-ſát:ka.* 2. V. *Thus.* 3. Libanus, i, m. Mons eſt Syriæ omnium Palæſtinorum celeberrimus : ab agro Damaſceno Tripolim uſque Phœnicis urbem excurrit. Eminentia altiſſimi hujus montis juga longiſſimè conſpicuas exhibent nives. Fertilis tamen eſt & amœnus, in valles & campos hinc inde effuſus. Cedris abundat. Jordanis fontes è Libano prodeunt. Huic ex adverſo ſitus eſt Mons Antilibanus, valle duntaxat interjacente ſeparatus. Olim murô jungebantur. In medio horum montium Orontes fluvius oritur. *Plin.*

Lībārius, ii, m. Senec. *Z pogachami terſecz, pogachàr, kolachàr.* r. Fladen-macher, Fladen-Verkauffer. *Kalács-sütö, árúló.*

Lībātio, onis, f. Cic. *Alduvanye jéſztvin.* e. Speiſs-Opfferung. *Eteli vagy itali áldozattal áldozás.* 2. *Kuſſanye, okuſzenye, oblezvenye, obuznenye jeſztvinſzkoga aldova,* ali *cheſza drugoga.* Das Koſten, Verſuchen, eines Speiſs-Opffers. e. Koſtung ins gemein. *áldozatnak vagy akárminek elsö kóſtolása.*

Libella, æ, f. (*Dimin.* à Libra) Cic. *Vaſicza, Vagicza, mala mera.* Eine kleine Waage. *Mértéketske.* Item. *Litricza, Polovicza male oke* vulgo *funtek.* Ein Pfündlein. *Egy Fontotska.* Hinc. Ex Libella hæres. *Cic. h. e.* Ex aſſe hæres. V. *As N.* 1. 2. Accipitur Libella *pro* nummulo argenteo, quia hic apud Rom. unam libram ſeu aſſem æris valebat. *Szreberni novchecz.* Silberner Pfennig. *Kitsiny Ezüſt pénz.* Vid. *As N.* 2. ità Cic. 3. *Szpletenyka, terticza za meru* (peregr. *ſnora*) *Dervo-delczev, ali zidarov.* e. Richtſchnur. *Mérö ſinór.* Plin.

Libellārium, ii, n. (*alii legunt* Librarium) Cic. *Kniſni ormár, kniſna ladicza, vu kojoiſze oſzakojachke piſzma y liſzti chuvaju.* r. Bücher-Kaſten, e. Truhe, vvo die Brieflichen Urkunden aufbehalten vverden. *Könyvez almáriom, Láda.* Vid. *Archivum, Tabularium.*

Lībellio, ōnis, m. Varr. V. *Tabellarius.* 2. apud Stat. *Knigo-piſzecz, knigo-terſecz; koj knige piſſe, ali prodaje.* r. Buch-Schreiber, Buch-Verkauffer. *Könyv író, könyv árúló.*

Libellus, i, m. (*Dimin.*) Cic. *Kniſicza, kniſichka.* s. Büchlein. *Könyvets:ke.* 2. Vid. *Epiſtola.* 3. V. *Commentarius.* 4. Accipitur pro ſcripto quocunque, quod ſupplicationem, accuſationem, aliúdve ſimile continet: *ita Cic.* Hinc, Libellus ſupplex: Mart. *Proßnye piſzmo.* e. Bittſchrifft. *Alázatos ſupplikátzio.* A libellis Miniſtri, quorum apud Principes muneris eſt, libellos ſupplices accipere, evolvere, illiſque reſpondere. *Suet.* Libellus famóſus. JCt. *Piſzmo ſzuprot poſtenyu:* vulgo *Paſquill.* e. Schmähſchrifft, s. Paſquill. *Páſquillus.* 5. Libellus *etiam dicitur* ſcripti genus, quo quis in judicium vocatur. *Plaut.*

Lĭbens, *vel* Lŭbens, entis, *om.* Cic. *Rad, dobrovolyen.* Gern, gutvvillig. *örömeſt, akarat-ſzerint-való.* 2. Vid. *Lætus, hilaris.* Terent.

Libenter, (Lubenter) *Cic.* Libentiùs, *Horat.* Libentiſſimè *Adv.* Cic. *Rad, dobrovolyno, iz drage volye.* Gern, vvilliglich. *örömeſt.* *Synon.* Libenti animo, magna voluntate, ſtudiosè, non repugnanter; non gravatè, ſummô ſtudiô, ſumma voluntate, egregiâ animi alacritate; non modò non recuſans, non repugnans, ſed ultro etiam & ſponte ſe offerens. *Phras.* Reducem te cupidè & libenter videbo, delectabit me tuus reditus; delectabor, acquieſcam tuo reditu; In optatis mihi eſt te coram amplecti; hilarè & libenter tibi obviàm (obvius) procedam; Lætè, comiter te accipiam. *Libenter tibi gratificabor: aliter:* Animo libenti ac prolixo, benignè, facilè, ſtudiosè, perlibenter, propensè; animô æquô, imò verò & gaudenti; pronis animis; ſtudiô effusô tibi omnia concedam, votis tuis & deſideriis ſerviam, obtemperabo, morem geram, petitionis compotem faciam; utrâque manu, ſumma alacritate dabo omnia, nihilque eorum, quæ petieris, negabo.

Lĭbentia, & Lŭbentia, æ, f. Plaut. *Dobrovolya, drago-volya.* e. Gutvvilligkeit, Beliebung. *Jó kedv; jó akarat valamiben.* Synon. *Voluptas, gratia, complacentia, Libido N.* 1. 2. Lubentia. *Boſicza naſzladnoſzti y veſzelia.* e. Göttin der Wolluſt, und der Freuden. *Gyönyörüségnek, és vigaßágnak Iſten aſzſzonya.*

Līber, bri, m. Cic. *Mezdro, nuternya kóra drèva, na koju negda piſzali jeſzu.* s. Baſt, *oder* die innere Rinde eines Baums, darauf man vor Zeiten geſchrieben. *Fa béjnak vékony*

vékony fejér belső hártyája, mellyre írták a' régiek. Hinc 2. Metonymicè: *Kniga.* 1. Buch. *Kőnyv.* 3. *Satràn, dèl Knige.* Ein Theil in einem Buch. *Kőnyv réſze.* 4. Vid. *Inventarium*: ità Cic.

Liběr, ěri, m. Cic. V. *Bacchus.* 2. Tranſl. V. *Vinum.* Horat.

Liběr, ěra, ěrum, Cic. *Szlobaden, pròſzt, ſzamſzooj, nepodloſen, nezavezan, ſzvojvolyni.* Frey, ledig, unbeherricht, ungebunden. *Szabados, ſzabad, nem kőteles.* Synon. *Liberatus*, ſolutus, expeditus; nulla re implicatus, non impeditus; Nullius dominationi ſubditus, parens; Suo jure & libertate utens; nemini mancipatus; ſuum jus retinens, &c. *Uſus*: *Liber* ab aliqua re, *vel* aliquâ re. Cic. *Pròſzt, oſzlobodyen od kakve ſztvàri.* Frey, befreyet von einem Ding. *Ment valami dologtól.* Eſt mihi liberum. Quintil. *Na mojoj volyi ſztoi.* Es ſteht mir frey. *Szabadságomban áll.* Liber Laborum. *Horat.* Non poteſt jure quiritum liber eſſe, qui in numero Quiritum non ſit. Cic. *Nemore zarad pravicz ſzabineczeu ſzloboden biti, koj ſzabineczni, &c.* Liber à delictis, ſumptu, moleſtia, munere: *Cic.* Liber à Legibus: *Plaut.* id eſt *Immunis, non obnoxius.* Liber à fide: h. e. qui fidem ſolvit; qui id, quod promiſit, præſtitit. *Liv.* Liber ab irriſione: *id eſt*, qui nihil irriſione dignum egit. *Cic.* Liberum arbitrium Liv. *Szlobodna volya.* Freyer Willen. *Szabad akarat.* 2. Vid. *Audax, impudens, temerarius.* ità Cic. Liberâ lingvâ uti. Plaut. *Batrivo, odperto govoriti.* Ohne Scheu reden. *Szabadoſon beſzéllni.* 3. Liberum tempus: h. e. ab omni labore vacuum. *Cic.* Vid. *Vacuus.* 4. *Liberum* Cœlum; *id eſt*: omnibus commune. *Cic.* 5. *Liber* campus: h. e. Amplus, magnus, patens, apertus. *Cic.* 6. Libera mandata; *id eſt*: quæ plenam rei conſtituendæ poteſtatem continent. *Liv.* &c.

Liběra, æ, f. *Cic.* Filia Jovis primi, & Cereris, Soror *Liberi*, *aliàs* Proſerpina. 2 etiam *Ariadna*, eò quòd *Liberi* uxor fuerit, ab Ovidio *Libera* nominatur.

Liběrālia, āłium, n. *plur.* Cic. V. *Bacchanalia.*

Liběrālis, is, *com.* le, n. 1. propriè *Ingenuus, nobilis, liber N.* 1. ità Cic. pro Cæl. *Uſus*: Liberales artes, quæ ingenii, non manuum miniſteriô exercentur, & ideo liberos homines decent. Illiberales verò ſeu Mechanicæ, quæ in manuum opera conſiſtunt, ideòque ſervis propriæ. *Cic.* Liberale conjugium: h. e. quod liberè & inter liberos fit. *Terent.* 2. Vid. *Sincerus, benignus, humanus.* ità Cic. *Uſus*: *Liberale* reſponſum. Cic. *Chloveчben, vrìden odgovor.* Hefflìche, Ehrliche Antvvort. *Emberséges, betsűletes felelet.* Liberali ingenio eſſe Terent. *Dobre, povolyne, lyublene nature, odpertoga ſzerdeza biti.* Von einer angenehmen und lieblicher Natur, von einem aufrichtigen Gemüth ſeyn: *Igaz ès jó indulatú, ebnejú, termèſzetű lenni.* 3. Vid. *Elegans, pulcher, egregius*: Nam egregia forma hominis liberi propria eſſe vulgò exiſtimatur. *Uſus*: *Liberali* facie eſt. Terent. *Lépe y verle prilike, obraza je.* Er iſt von einer Stattlicher und ſchöner Geſtalt. *ékes ès ſzép ſzemellyű.* 4. idem ac *Munificus*, Virtus enim munificentiæ non ſervorum, ſed liberorum eſt. *Dareslìv, blágo-daran, darevit.* Freygebig. *Adakozó, bő-kezű.* ità Cic. *Uſus*: Roſcius ſemper liberaliſſimus, munificentiſſimúsque fuit. *Cic.* Animum ad ſpem liberalioris fortunæ adjecit. *Liv. l. 22. c. 26.*

Liberālitas, atis, f. Cic. 1. Vid. *Ingenuitas, humanitas, honeſtas, nobilitas, benignitas, bonitas. &c.* Pudore & liberalitate Liberos retinere ſatius eſt, credo, quàm metu. *Terent.* 2. ſæpiùs accipitur pro *munificentia.* Cic. *Dareslivoſzt, blagodarnoſzt, blagodarſztvo, blagodarje, chaſztnoſzt, radodarſztvo. c.* Freygebigkeit. *Adakozáſág, bő-kezűſég.* Eâ liberalitate utamur, quæ proſit amicis, noceat nemini. *Cic. 1. offic.* Hæc virtus inter vitium Avaritiæ & prodigalitatis media conſiſtit.

Liberalĭter, *Adv.* Cic. *Dareslìvo, blago-darno, obilno.* Genugſam, überflüſsiglich. *Adakozóúl, bőkezűen, bőven.* 2. Vid. *Honeſtè, ingenuè, benè, liberè. &c.* Liberaliter aliquem tractare. Cic. *Koga verlo, obilno goſztiti, chaſztiti.* Item *Koga poſteno imati, derſati.* Einen Ehrlich und überflüſſig Gaſtiren, einen ehrlich halten. *Valakit betsűletesen megvendégelni*, vagy: *Szivesen, ſzolgálni, látni.* Liberaliter educatus. *Cic.* h. e. optimis moribus, & honeſtis diſciplinis inſtructus. &c.

Liběrātio, onis, f. Cic. *Oſzlobodyenye, izbavlenye, oproſchenye.* Eine Erledigung, Erlöſung. *Szabadítás, ſzabadúlás.*

Liběrātor, oris, m. Cic. *Synon.* Vindex, Aſſertor Libertatis. *Oſzloboditel, oproſztitel, izbavitel.* r. Erlöſer, Ledig-Macher. *Szabadító.*

Liběre, *Adv.* Cic. *Szlobodno.* Frey, Freymüthig. *Szabadon.* 2. V. *Confidenter*; Liberè loqui, dicere, agere, &c. *Cic.*

Libě-

Lĭbĕri, orum, m. *plur.* Cic. *Deteza, ſzini, ſzinovi y kchere.* e. Kinder. *Fiaim, leányim, gyermekim.* Liberi, dicitur etiam de unica prole, *item* de Nepotibus & Pronepotibus. *Cic.*

Lĭbĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Szlobodnoga chinim, iz ſzlusbe vu ſzloboſchinu puſztavlyam, oſzlobadyam, ſzlobodim, izbavim.* In die Freyheit ſetze, erledige, befreye, erlöſe. *Meg-ſzabaditom. Uſus:* Aliquem ab aliqua re, *vel* aliquâ re liberare. *Cic.* Arcem urbis ab incendio & flamma liberavi: *id eſt:* defendi, incolumem ſervavi. *Cic.* Liberare fidem ſuam: *Cic. pro* præſtare promiſſum. *Veru danu ſzpuniti, obechanyu zadoſzta vuchiniti, vu veri y iſztini obſztati.* Dem Verſprechen nachkommen, ſein Glauben halten. *Fogadáſát, meg-tellyesiteni.* Liberare ſe ære alieno. Cic. *Duge naplatiti, dugovſze mentuvati.* Die Schulden bezahlen, ſich von Schulden los machen. *Adóſſágát kitenni.* Liberare aliquem culpâ. Cic. *Koga od pregreſhe odvezati, proſztoga vuchiniti.* Einen von der Schuld los ſprechen, ihn e die Ubertrettung nachlaſſen. *Valakit meg-menteni a' vádtól.* Synon. *Libertatem do, in libertatem vindico, in integrum reſtituo, ſolvo, laxo, levo.*

Liberta, æ, f. Horat. *Szlobodnyakinya, ſzlobodnyacha.* Eine Freygebene *oder* Freygelaſſene. *Szabadságot nyert rab-aſzſzony.*

Libertas, atis, f. Cic. *Szloboſchina, ſzloboda.* e. Freyheit. *Szabadság.* 2. Vid. *Confidentia, fidentia, audacia. Cic.* Liv. 3. Libertas vocatur Dea liber atis *Cic.* 2. *de nat. Deor.*

Libertina, æ, f. Cic. Vide *Liberta.*

Libertīnĭtas, atis, f. Ulp. *Sztaliß ſzlobodnyachki, Szlobodnyachtvo.* r Zuſtand der Freygeloſſenen, e. Freygelaſſenſchafft. *Szabadoſok állapotja, ſzabadoſág.*

Libertinus, i, m. Cic. *Szlobodnyak rodyen, 'ali vuchinyen.* Von einem Freygelaſſenen gebohren, *oder* ein Freygeloſſener. *Rabi állapotból ſzabadságra ment ember, ſzabados ember.*

✝Liberto, as, are, avi, atum. (Act.) *Koga vu ſzloſodu poſztavlyam, ſzlobodnoga chinim.* In die Freyheit ſetze. *Szabadosſá teſzem.*

Libertus, i, m. Cic. *Iz ſzluge vuchinyen ſzloboden.* Ein Freygelaſſener Knecht. *Rabi ſzolgaſágból ſzabadságra mentt.*

Libet, *vel* Lubet, ere, uit, itum eſt. *Impers.* Cic. *Rachiſze, hocheſze, lyubiſze.* Es geluſtet, es gefallet, es geliebt. *Teţſzik.* Libet mihi hoc facere. Cic. *Hochemiſze, da tô vuchinim.* Es Gefällt mir ſolches zutuun. *Teţſzik nékem azt tſelekedni.*

*Lĭbēthra, æ, m. *Solin.* fons in monte Libethro Muſis Sacer: unde Lĭbēthrĭdes, ĭdum, f. *plur.* idem quod Muſæ. *Virg.*

Lĭbīdĭnor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Svet. *Nechiſzto ſivem, naſzladnoſztjam ſzluſim.* Unzucht treibe. *Bujálkodom.*

Lĭbīdĭnōsè, *Adv.* Cic. *Nechiſzto, prazno, naſzladno.* Unzüchtig, Wolüſtig. *Bujálkodva.* &c. V. *Sequens.*

Lĭbīdĭnōſus, a, um. Cic. *Nechiſzto-ſelyen, nechiſzt, pun merſzkoga poſelenya.* Geil, Mutvvillig, Frech, Unzüchtig, Unkeiſch. *Bujálkodó, buja.* 2. V. *Intemperans.* 3. Metaph. Dapes libidinoſæ. Colum: *Jeſztvine goſzpodakе, zebrane, y oſzebujno pripravlyene.* Herrliche und vvohl Zugerichtete Speiſen. *Úri és diſzeſen kéſzitett étkek.* Libidinoſior, Libidinoſiſſimus. *Cic.*

Lĭbīdo, *vel* Lŭbēdo, ĭnis, f. *Cic.* 1. Accipitur in genere tam in bonam, quàm in malam partem: Vid. *Cupedo.* 2. Vid. *Intemperantia.* 3. Vid. *Laſcivia.* ità *Cic.* 4. Fingere aliquid ad libidinem: *id eſt:* Secundùm ſuum placitum & arbitrium. *Cic.*

Lĭbĭtīna, æ, f. 1. *Nom. propr.* Deæ, in cujus templo vendebantur & locabantur ea, quæ ad apparatum funebrem pertinebant, *ità Poëtæ.* 2. Metonymicè V. *Mors.* ità *Horat.* Vitare Libitinam. Horat. *Szmertiſze ohnvati, vugibati.* Den Todt meiden. *Az halált távoztatni, kerülni.* In libitinæ rationem venire. Svet. *Vumreti.* Sterben. *Meg-halni.*

Lĭbĭtīnārĭus, ii, m. Senec. *Pokopich mertveh,* r. Todten-Graber. *Halott-temető, sir-ásó.*

Lĭbĭtīnenſis, is, *com.* ſe, n. Lamprid. V. *Lethabilis.*

Lĭbĭto, as, are, avi, atum. (Act. Freq.) Cic. *Gusztokrat kuſſam.* Offt verſuche. *Kóſtolgatom.* Vid. *Sequens.*

Lĭbo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Aldujuch polevam, aldujem.* Opfferend güſſe, opffere. *Áldozva öntök, áldozom.* Libare aliquid Diis. Cic. Liv. *Bogom kai alduvati.* Den Göttern etvvas opfferen. *Valamit Iſtenneknek áldozni.* 2. Transl. *Kuſſam, obuznujem, okuſzmujem.* peregr. *Kóſtam.* Verſuche, koſte. *Megkóſtolom, megillетem.* Metunt flores, & flumina libant. *Virg.* h. e. Leviter deguſtant, & quaſi primis duntaxat labris attingunt. 3. V. *Deligo.* Libaſque (*pro* ſeligis, deligis, legendo excerpis) ex omnibus, quodcunque te maximè ſpecie veritatis movet. *Cic.* 4. Nomini ſuo ex aliorum laboribus libare laudem: h. e. Laudis alteri debitæ partem præripere, & ſibi vendicare. *Tugye hvale ſztrgu ſzebi*

ſebi pripiſzati y oſvoiti. Von frembden Lob etwas ihme zueignen. *Más ditſiretiből valamit magának tulajdonítani.* ità *Auth. ad Heren. l. 4.* 4. Oſcula libavit natæ: h. e. leviter dedit. *Virg.*

+Lībo, ōnis, m. V. *Libum* N. 2.

Lībra, æ, f. Liv. *Litra, pól oke*, vulgo *jeden funt.* s. Pfund. *Egy font.* 2. apud Cic. *Vaga, mera.* e. Waag, Maaſs. *Mérő-eſzköz, mérő-font, mérték.* Hinc Libra mercalis *ſeu* Regia. *Litra iliti funt tergovſzki, ima lotov* 32. Kramer-Pfund hält 32 Loth. *Kalmárok fontja harmintzkét latos.* Libra Medica (Romana.) *Apatekarſzki ſunt imajuchi 24 lote.* Apothecker-Pfund hält 24 Loth. *Patikai font huſzon négy latos.* Libra nummularia (vulgo *Marca*) *Funt ali penez zlata ali ſzrebra, ima lotov* 16. Das Gold *oder* Silber Mintz hält 16 Loth. *Arany* vagy *ezüſt mérő-font tizenhat latos.* 3. Eſt Signum Zodiaci, ideo *Libra* dictum, quòd Sol in hoc ſigno conſtitutus diem æqualem nocti faciat. *Aſtron.*

Librālis, is, *com.* le, n. Plin. *Jednoga funta, litreni.* Einpfünd g. *Fontos, fontnyi.*

Librāmen, īnis, n. Liv. *Jednaka mera, jednako merenye, vaganye.* 2. *Mdb.* Die Gleichheit in Abmeſſen. 2. r. Schwang. 1. *Megmértéklés, mérés, hoſzve mérés.* 2. *Lenyomás, lökés.*

Librāmentum, i, n. 1. Vid. *Libramen, aquabilitas.* ità Cic. *Hinc* Libramentum aquæ in Aquæ ductibus, eſt collatio altitudinis loci, unde deducitur, cum altitudine loci, ad quem ducitur, ut aqua commodè vel aſcendere, ubi opus ſit, vel deſcendere poſſit. *ita Plin.* In machinis (vulgo *tormentis*) bellicis Libramentum vocantur illa pondera, quæ Balliſtis illigantur, ut facilius & majore impetu miſſilia ejici poſſint, *Tacit.* Hinc apud *Liv.* Libramentum. V. *Pondus N.* 1.

Lībrāria, æ, f. Gell. V. *Bibliotheca.*

Lībrāriōlus, li, m. Cic. *Synon.* Servulus à manu. *Piſzaritz, od ruke ſzluſicza.* Ein Schreiberlein. *Író deákotska, írótska.*

Lībrarium, rii, n. Cic. V. *Libellarium.*

Lībrārius, ii, m. Cic. *Knigo-piſzecz, knig prepiſzavavecz.* r. Buchſchreiber, Abſchreiber. *Könyv író.* 2. apud eundem: *Knigo-terſecz.* r. Buchführer. *Könyv árros.* Vid. *Bibliopola.* 3. Librārius (à Libra) Juven. *Chaſztnik, koj dobodke y pláche deli;* *Pagadur Vojnichki &c.* r. Auſspender, Kriegs-Caſſirer. *Kifizető, katonáknak fizetéſt oſztogató.*

Lībrārius, a, um, (à liber) Cic. *K-knigam, ali k-knigo-piſzczem ſzpadajuchi.* Zu den Büchern, *oder* zur Bücher-Schreiberey gehörig. *Könyvekhez-való.* Hinc: Taberna Libraria: Cic. *Knigo-terſilnicza, s'taczun za prodavati knige.* r. Buchladen. *Könyves bolt, könyv-árúló bolt.* Vid. *Bibliotheca.*

Lībrārius, a, um, (à libra) Colum. Vid. *Libralis.*

Lībrātio, onis, f. *Diomed.* Vid. *Ponderatio.* 2. Libratio aquarum *Vitruv.* Vid. *Libramentum ſub N.* 1.

Lībrātor, oris, m. Plin. *Merecz, Meritel, Vagavecz; Meſter vodo-mere, Vodo-merecz, vode napelyavavecz.* r. Waag Meiſter; Brunnen-Meiſter, Waſſer-Leiter. *Mérő, fontoló; Vizi meſterséget tudó.* 2. apud Tacit. L. 13. Annal. c. 39. *Hitavecz kamenya, Voinik z-kamenyem.* r. Stein-Schütz, Schleuder, r. Steinwerffer im Krieg. *Kő hajigáló régen az hadakozásban, Pattantyus.*

Lībrīle, is, n. Feſt. *Prechka na vági, iz koje zdelicze viſze.* e. Waag-Stange. *Serpenyő rúdja.* 2. apud Gell. V. *Libra N.* 2.

Lībrīlis, is, *com.* le, n. Jul. Cæſ. V. *Libralis.*

Lībrīpens, endis, m. Plin. *Pláchò-merecz, Novàcz Vagavecz, Vaga-Meſter.* r. Müntz-Wäger, Waag-Meiſter. *Pénz-fontoló, Fontoló-Meſter.*

Lībro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Vágam, mérim.* Wäge, meſſe. *Fontolok, meg-mérem.* Librare aquam: *Vitruv.* Eſt ejus altitudinem explorare, hàncque cum altitudine loci, quo illa ducenda eſt, conferre. 2. Transl. Vid. *Examino, exploro N.* 1. & 2. *perpendo.* ità *Stat.* 3. Metaleptìcè. V. *Æquo N.* 1. ita *Colum.* 4. pro *Jaculor, Librando jacio.* Virg. *Z-velikim mahom hitam.* Mit groſſen Schwung werffe. *Erőſzakkal hajitom.* Telum librare. *Kopie oſtro hitati, z-nabadum ſztrelyati.* Ein Spieſs ſcharff werffen, mit einem Wurff-Spieſs ſchieſſen. *Hajigálni, lövöldözni.* Hinc 5. Librat ſe avis, cùm ſe in aëra tollit, vel inde demittit. Virg. Librat ſe ſe ex alto Aquila. *Iz viſſineſze dole puſcha orel, iz gora dole leti.* Der Adler-Laſt ſich von oben herunter. *A' ſas leſzáll repül.*

* Libs, libis, m. Plin. V. *Africus.* 2. apud Sidon. Homo ex Libya.

Lībum, i, n. Varr. *Pogacha z-ſzirom y z-jajczi napravlyena, Bolvanom negda alduvana.* Item *Gibanicza, y vſzakojachki drugi prokſſeni*

prokſſeni krub, ali Teſztenicza. Brod, mit Käſs und Eyer gemacht, vvelches vor Zeiten den falſchen Göttern geopfferet vvorden. *item* Eine Illyriſche Torten (*Gibanitza* oder *Pogatſcba* benahmſet) aus Mehl, Käſs, Butter, Milchreim, *oder* Schmaltz gemacht, auch ein jedes ſchleckerhafftiges Brod *oder* Kuchen. *Túróval és tikmonnyal ſütött áldozati kaláts.* Item *Béles és minden féle gyengén tſinált fánk.* 2. *Hleb kruba, czipov. cêlli krub.* Ein Laab Brod. *Tzipó, egy egéſz kenyér.*

Liburna, vel Liburnica, æ, f. Liv. *Labka y bitra Ladja, za tirati ali vloviti ládja.* Ein Ring-Jagd-Schifflein. *Könnyü hajó, folyó hajó.* Navis à Liburnis inventa, à quibus & nomen traxit.

Liburnia, æ, f. Geogr. *Liburnia Illyrianſzka (Szlovenſzka.) Derſava.* Liburnien, Eine Illyriſche Landſchafft. *Liburnia, Illyriomnak tartománnya.* Liburnia à Liburno Attico dicta, Provincia erat ex antiquioribus Illyricis una, quæ oram Maris Adriatici (*aliàs* Illyrici, Liburnici &c.) totam ferè complectebatur. Alii minorem fuiſſe volunt, eamque Iſtriâ ac Dalmatiâ claudunt. Hodie à peritioribus Geographis nulla Illyricæ terræ portio hoc nomine compellatur; quidquid enim ad ſinum Adriaticum inter Iſtriam & Dalmatiam Continentis eſt, totum id ad Croatiam pertinet, ſi Fluminenſes, à Mari & Croatia arctiſſimis conſtrictos limitibus, excipias; hi ſiquidem Cammeræ græcenſis ſubditi, quàm Croatiæ Cives liberi eſſe malunt. Ne verò, dum Croatæ aud re renuunt, & Italos ſe eſſe ſapientibus perſvadere deſperant, Carnioli audiant; vetuſto Liburnorum nomine gloriari elegerunt. Sed quàm id glorioſum apud Romanos fuerit, ſatyram quartam & ſextam Juvenalis conſulant.

Liburni, orum, m. *plur.* Populus Illyricus, quem ab Amazonibus originem duxiſſe, & Rhætorum vindelicorum partem fuiſſe, Servius ex Horatio contendit. *Virg.* 1. *Æn.* Illyricos penetrare ſinus, atque intima tutus Regna Liburnorum.

Liburnicus, & Liburnus, a, um: quod ad Liburnos vel ad Liburnam ſpectat. *ut:* Liburnicæ inſulæ. *Plin. l.* 31. *c.* 26. Contis roſtra liburna ſequi. *Propert. L.* 3. *El.* 9. *v.* 41.

Libus, i, m. *Non.* Vid. *Libum.*

*Libўa, æ, *vel* Libўē, es, f. Geogr. 1. *Velika Afrikanſzke zemlye ſztran y Derſava.* Groſſe Landſchafft in Africa. *Nagy tartomány áfrikában.* 2. Sumitur pro tota Africa.

Libўcus. *Virg.* Libyſsinus, & Libyſſus, a, um. Catull. *Libianſzki, Afrikanſzki.* Libyſch, Africaniſch. *Libiabéli, áfrikabéli.*

Libўs, ys, *vel* ўos, m. Prudent. *Libianin, Afrikanecz.* Ein Libyer, Africaner. *Libiabéli, áfrikabéli.*

Libўſſa, æ, f. *Catul.* Libyſtis, idis, f. Virg. *Libianka, Afrikanka.* e. Libyerin, Africanerin. *Libiabéli Aſzſzony, áfrikabéli Leány.*

Lica, *vel* Licca, æ, f. Geogr. *Lika, horvatzka Derſava.* Lica, Croatiſche Landſchafft. *Lika, horvát orſzágban Tartomány, vármegye.* Comitatus eſt Croatiæ Generalatui Carloſtadienſi inſertus. Gubernatorem proprium habet, qui in militaribus quidem à Generali Carloſtadienſi, in Civilibus verò à ſola Cammera Cæſarea dependet. Anno 1685 plurimum detrimenti ab ignibus Turcorum accepit; ſed quod cùm aliàs, tum vel maximè anno hoc 1739 utcunque reparavit; quando nempe, Duce illuſtri Viro *Joſepho Depecsé*, Supremo Liccenſium Præfecto, Mille Liccani Croatæ viginti barbarorum millia, illatâ magnâ clade, factis compluribus Captivis, obtentâque opimâ prædâ, in fugam conjecerunt.

Licens, entis, *om. Stat.* Licentior, licentiſſimus, Cic. *Saloboden, razpuſchen, zpuſchen, kömuſze prevech prepuſcha; Koj ono, kaj hoche, obderſava.* Frey, frech, freventlich, dem gar zu viel nachgelaſſen vvird. *Szabados, Igen bátor, erköltſtelen, illetlen modon élő.*

Licenter, Licentiùs, licentiſſimè *Adv.* Cic. *Prevech ſzlobodno, ſzpuſcheno, razpuſcheno.* Freventlich, frech, ungebunden, ausgelaſſener-Weiſe. *Szabadon, ortzátlanúl.*

Licentia, æ, f. Cic. propriè & frequentiùs in malam partem accipitur. *Prevech velika ſzlobodnoſzt, razpuſchenoſzt, zpuſchenoſzt.* Uber die Maaſs groſſe Freyheit, Frechheit. *Igen nagy ſzabadság, nagybátorkodás.* 2. In bonam partem. *Dopuſchenye, ſzlobo-ſchina.* e. Erlaubnuſs, 1. Gutheiſſen. *Engedelem.*

Licentiōſus, a, um, Senec. V. *Licens, Liber N.* 2.

Liceo, es, ēre, licui, itum, (Neutrum Paſſivum) Cic. *Czenimſze, pretznyamſze.* Geſchätzt vverde, feil vverde. *árron - tartatom.* *Uſus:* Quanti licuit hortus? Cic. *Za kuliko*

gitized by Google

kiko je vert pretzenyen, preſtimav? Wie theuer iſt der Garten geſchätzt vvorden. *Mint tartiák a' kertet?* Parvô pretiô licet. Martial. *Za maloſze czeni, za malu nyega czénu puſcha.* Es vvird um ein geringen Preiſs geſchätzt, er biethets vvohlfeil. *ótſon tartja, nem drágán tartja.* Licet præſenti pecuniâ: *pro æſtimatur.* *Plaut.*

Liceor, ēris, ēri, ĭtus ſum. (Dep.) Cic. *Czénu poſztavlyam, obéchem, povekſavam.* Ein Ding feil biethe, ſchatze, den Preiſs ſetze. *árrát igérem.* Liceri contra aliquem. Cic. *Naproti drugomu za kakvo dugovanye vech obechati.* Wider einen auf ein Ding biethen. *Valaki ellen többet igérni.* Conſtruitur vel *abſolutè*, vel cum *Accus*, vel cum *Genit.* vel cum *Abl. pretii.*

Licet, ēre, uit, *Impers.* Cic. *Synon.* Jus eſt, fas eſt, integrum eſt. *Szlobodno, dopuſcheno je.* Es iſt erlaubt. *Szabad.* *Uſus:* Per me licet tibi hoc facere. Cic. *Ja nebudem ſzuprotiven, ako to vchiniſs.* Meinethalben magſt du dieſes vvohl thun. *Tſelekedd, nem bánom.* Licet tibi eſſe bono viro, *vel* bonum virum. Fremant omnes, licet, dicam, quod ſentio. *Cic.*

Licèt, *Conj.* Cic. Vid. *Etiamſi.*

* Lichen, ēnis, m. Plin. *Liſſaj, Liſchaj.* 2. *Jetrenyak trava ſzuprot liſſaju haſznovita.* s. Zittermahl. 2. s. Stein-Leber-Kraut. *Sömörjeg, sömör.* 2. *Máj fü.*

Liciātōrium, ii, n. Jun. *Tkalechko Vratillo, naviale.* r. Weber-Baum, Wendel-Baum. *Tekerő-fa, a' mellyre hátúl a' fonalat, elől a' vásznat tekerik a' takátsok.*

Licĭtātio, onis, f. Cic. *Precsénenye, czéne povekſavanye.* Ein Both auf ein Ding, e. Feilſchung, Daraufbiethung. *árrán-kérés, árrát felverés.*

Licitātor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz, czenitel, czéne poſztavlyavecz, zviſſavavecz, naddavavecz.* Der mehr biethet. *árrát felvető, felverő.*

Licĭtè, & Licitò *Adv.* Solin. *Szlobodno, dopuſcheno.* Frey, ſicher, kek, mit Erlaubnuſs. *Szabadoſon.*

Licĭtor, aris, ari, atus ſum, (Dep. *Frequ.* à Liceor.) Curt. Vid. *Liceor.*

Licĭtus, a, um, Virg. *Szloboden, Dopuschen.* Erlaubt, zugelaſſen. *Szabados, ſzabad.* Licita negotiatio, Ulp. *Dopuſcheno terſtvo.* Erlaubte Handlung. *Szabados kereskedés.*

Licĭum, ii, n. *meliùs* Licia orum, n. *plur.* Virg. *Strantzeli,* item *Nitbalnicza, Berdo,* ali *greben tkalechi.* Die Franſen, Trümmer, daran die Weber das Garn aufknüpffen. Item s. Weber-Blat, Weber-Kamp. *Szövéſtől maradt Roſt.* Item *Nyüst fonal, Borda.*

Lictor, oris, m. Cic. *Varaſski, Gradjzki, ſzudczov ſzluga.* r. Stadt-Schloſs- *oder* Stadt-Richter-Knecht. *Város ſzolgája, Poroſzló.*

Lictōrius, a, um, Plin. *K varaſkem ſzlugam ſzpadajuchi.* Den Stadtknechten zugehörig. *Poroſzlóhoz való.*

Lidūna, æ, f. Marcell. Emp. *Opadanye, y odraſztenye, odſztuplenye morja.* r. Ablauff des Meers. *Tengernek megapadáſa, viſzſza menéſe.* Huic opponitur *Malina.*

Lien, ēnis, m. *Cato* & Liēnis, is, m. Cels. *Szlezena.* s. Miltz. *Lép.*

Liēnĭcus, Lienōſus, a, um, Plin. *Szlezenaſzt, Bòl imajuchi na ſzlezeni.* Miltz-ſüchtig. *Dagadott lépű, lépſájó.*

* Lientĕria, æ, f. Cels. *Driſztavicza, Driſzk.* r. Durchlauff. *Has folyás.*

Lientĕricus, a, um, Plin. *Driſztav.* Bauchflüſſig. *Haſa folyáſos.*

† Liga, æ, f. Vide *Societas, Fœdus.*

Ligāmen, ĭnis, n. *Colum.* Ligāmentum, ti, n. Tacit. *Vezilo, vez, kakti Podvesnya, Hlachnyak, ſzvitnyak.* s. Band, e. Wied. *Kötél, kötözet.*

Ligātio, onis, f. *Scrib. Larg.* & Ligatūra, æ, f. Pallad. *Vezanye.* e. Anbindung. *Kötés, kötözés.*

† Lignārium, ii, n. *Dervarnicza, komora vu kojuſze derva ſzpravlyaju.* e. Holtz-Kammer, r. Holtz-Boden. *Fa-tartó hely.*

Lignarius, ii, m. Liv. *Dervar.* r. Holtz-Hacker. *Fa-vágó, Fa-ſzedő.*

Lignārius, a, um, *Capitol.* quod ad ligna pertinet: *ut:* Faber lignarius. *Dervo-delya.* r. Zimmermann. *áts meſter.* &c.

Lignātio, onis, f. Jul. Cæſ. *Dervarenye, ſzechenye, ſzpravlyanye derv.* e. Holtzſammlung, Holtzung. *Fa-ſzedés Fa-vágás, Fa-ſzerzés a' tűzre.*

Lignātor, oris, m. *Vojnik, kí po derva ide, ſzeche, veſe, noſzi.* r. Soldat der um das Holtz gehet, hacket, bindet, traget. *Katona a' ki fáért menyen, fát vág, öſzve köti, viſzi.* ità Liv. 2. V. *Lignarius.*

Ligneōlus, a, um, (*Diminu.* à Ligneus.) Cic. V. *Ligneus.*

Lignĕus, a, um, Cic. *Derveni, dreveni.* Hölzerner, von Holtz. *Fából-való, Fás.*

† Lignīle, is, n. V. *Lignarium.*

† Lignīpes, ĕdis, *om.* *Drevenu nogu imajuchi, ali na drevenih czoklyah hodechi.* Einen

nen höltzernen Fuſs habend, *oder* höltzerne Schuhe tragend. *Fa-lábu*, vagy *fa-tzipellyt viſelő.*

Lignor, aris ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Dervarim, derva zbáſam, derva ſpravlyam.* Holtz, nach Holtz ausgehe, Holtz zuführe, ſammle. *Fát ſzedek, gyüjtök.* Verbum eſt militare, *quemadmodùm & Aquor*, Pabulor, Frumentor &c.

Lignōſus, a, um. Plin. *Dreven, drevenaſzt, tvérd kakti drévo.* Holtzigt, hart vvie ein Holtz. *Fás, kemény mint a' fa.*

Lignum, i, n. Cic. *Dervo, Drévo.* s. Holtz. *Fa.*

Līgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Veſem, zavuzlujem.* Binde, knüpffe. *Kötöm, kötözöm.* Transl. Ligare quempiam legibus: *Stat.* Ligare pacta: *pro* firmare *Propert.*

Līgo, ōnis, m. Horat. *Motika.* e. Haue, r. karſt. *Kapa.*

Līgŭla, æ, f. (à Ligo.) Juven. *Vezilcze, Podveſnyicza, Remencbecz.* &c. s. Bändlein, e. Neſtel, s. Schuh-Riemlein. *Köteletske, kötöző ſzijatska.* 2. Līgŭla, *à lingua*: Mart. Vid. *Lingula.*

Līgūrio, (*apud Manutium* Ligurrio) is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. V. *Abligurio.*

Līgurītio, onis, f. Cic. V. *Abliguritio.*

Liguritor, oris, m. Auſon. V. *Abliguritor.*

Liguſtrum, i, n. Virg. *Drévo, biſzerno-béli czvèt imajuche, ſzeme pak cherno korian dru ſapodobno.* s. Beinholtz, Mundholtz. *Pagyal-fa.* Accipitur etiam tam pro flore, quàm pro ſemine, *ſeu* baccis Liguſtri. Creſcit ad aquas.

Līliāceus, a, um. Pallad. *Lilyanov, Liliumſzki.* Zum Lilien gehörig, aus Lilien. *Liliomi.*

Līliētum, ti, n. Pallad. *Liliumſzki vert, Lilyano-baſcha, Meſzto lilyanov.* r. Lilien-Garten, s. Lilien-Feld, vvo die Lilien vvachſen. *Liliomos kert.*

Līlium, ii, n. Varr. *Lilyan, Lilium.* e. Lilien, Gilgen. *Liliom.*

Lilium convallium, Lilii convallium, n. *Gambelium, Gyuricz, protuletni Lilyanecz.* s. May-Blümlein, Thal-Lilien. *Gyöngy virág.*

Lima, æ, f. Apul. *Gladilka, ſpolyarſzka pilicza.* Eine Feile. *Reſzelő.* 2. Metaphoricè: *Pobolſsanye, Popravlyanye.* e. Verbeſſerung. *Meg-jobbitás, Friſſités.* Ultimam (ſupremam) limam operi addere Quintil. *Kakvo delo dobro pregledati y pobolſsati, popraviti.* Ein Werck recht überſehen, und verbeſſeren. *Valami dolgot jól meg-olvaſni, és meg-jobbítani.*

Līmārius, a, um, Front. V. *Limoſus.*

Limātè, limatiùs, *Adv.* Cic. 1. propriè. *Izpileno, ogladyeno, oſnaſeno.* Ausgefeilet, ausgeſaubert. *Reſzelve.* 2. Transl. *Pobolſsano, popravlyeno, nakincheno.* Verbeſſert, ausgeziert. *Meg-jobbitva, meg-ſzépitve.*

Līmātŭlus, a, um, (*Dim.* à Lima) Cic. V. *Subtilis.* Limatulum judicium. *Cic.*

Līmātūra, æ, f. Plin. *Odpilki, odpadki od pilenya.* r. Feil-Staub, Feil-Späne. *Reſzelés por.*

Līmātus, a, um, Cic. 1. *Izpilen, ogladyen, oſzvetlen.* Gefeilt, geſäubert, gebutzt. *Meg-reſzelt, tiſztitatott.* 2. *idem ac* ſubtilis, ornatus, emendatus. *Pobolſsan, popravlyen, nakinchen.* Verbeſſert, geziert. *Meg-jobbitott, meg-ſzépitett.* Vir moribus & urbanitate limatus. Cic. *Lipoga y doſztojnoga derſánya chlovek.* Ein Mann von feinen Sitten. *Emberséges jó erkölcsü ember.*

Limax, ăcis, m. Varr. *Puſz.* e. Schneck. *Tſiga.*

Limbŏlārius, *vel* Limborarius, ii, m. Plaut. *Peremar; ki pereme déla, ali kalye ſenſzke z-peremi obſsiva.* r. Blegenmacher, Verbrähmer, der die Saume der Weiber-Röcke zu machen pfleget. *Perémező ſzabó.*

Limbŭlus, li, m. (*Dim.* à Limbus) Plaut. *Krilcze, peremecz.* s. Säumlein, Blegelein. *Szélyetske, Perémetske.*

Limbus, i, m. Virg. *Krilo, obtoka, perém.* r. Saum am Kleyd, Blege. *Perém.* 2. Limbus Patrum, Limbus parvulorum: Theol. *Meſzto v-zemlyi poleg pekla za negdaſnye ſz. Otcze, y za nekerſchenu decz-u Limbus zvano.* e. Vorhöll für die alte Vätter, und vor die ungetauffte Kinder. *Limbus, pokol tornátza.*

Līmen, ĭnis, n. Cic. *Prag.* e. Schvvelle an einer Thür. *Küſzöb.* apud *Plaut.* Limen inferum. 2. *Szleme nad vráti.* r. Zvverch-Thramel ober der Thür. *Ajtó ſzemöldök.* apud *Plaut.* Limen ſuperum. 3. *Vuhod vu hiſu, ſzobu &c.* Der Eingang ins Haus, Zimmer, &c. *Ház &c. eleje.* 4. V. *Domus, Ædes.* Virg. 5. Transl. V. *Initium.* Limen vitæ. Senec. *Pochetek zivlenya.* Der Anfang des Lebens. *Életnek kezdete.* Eſt in limine ſenectæ, Prov. *Pochinya ſztar biti.* Er fangt an alt zu vverden. *Vénség elejére jutott.* In limine offendere. Prov. *Tatiſze z-pochetka popiknuti*: iliti: *taki z-pochetka ſzkrivnyiti, faliti.* Gleich im Anfang fehlen. *Mindjárt az elein meg vétkezni.*

Digitized by Google

oltkezni. 6. Muſas (Artes, Diſciplinas, ſcientias) vix à limine ſalutavit. *Prov. metaphoricum apud* Senec. *On ni gluboko vu navuk pogledal:* iliti: *on ſzeje joſche malo navchil.* Er hat ſich in Studieren nicht vertiefft. *Tſag alig kapott-belé a' tudományba.* 7. Mors eſt in limine, *vel* præ foribus. Prov. *Szmèrt vre kuchi*: iliti: *blizu je.* Der Todt klopfft ſchon an: *oder*: der Todt iſt ſchon nahe bey. *Ajtón van az halál.*

* Līmĕnarcha, æ, m. Paul. JCtus. *Poglavàr nad krodiſchem.* r. Meiſter der See-Häven. *Rèvi tiſzttartò.*

Līmĕs, ĭtis, m. Cic. *Szteza.* s. Fuſs-Pfad. *Oſveny.* 2. Vid. *Via.* Liv. 3. *Meja, megya: kamen ali drugo znamenye megye.* e. Grāntzen, r. Marck-Stein. *Határ, határ jel, határ kő.* Virg. *Hinc metaphoricè:* Limites poteſtatis excedere: *Zverhu dane oblaſzti chiniti.* Mehr als erlaubt iſt, thun. *Többet hogy-ſem ſzabat tſelekedni.*

Limeum, ei, n. Plin. *Chemerika tràva z-kūmſze Sztrèle, mechi &c. chemeriti mogu.* Gevviſſes Kraut, damit man die Degen und Pfeile vergifften kan. *Fegyvert meg-mé-geſitő fü.*

Līmĭcŏla, æ, *com.* Auſon. *Vu blatu prebivajuchi.* Der in Koth vvohnet. *Sárban lakó.*

Līmĭgĕnus, a, um. Auſon. *Vu blatu rodyen.* In Koth gebohren. *Sárban ſzületett.*

Līmĭnāris, is, *com.* re, n. Vitruv. *K-pragu ſzpadajuchi, pragov, vratni.* Zur Thür-Schvvellen gehörig. *Küſzöbbez-való.*

Līmĭnium, ii, n. *Isztiranye, izczukanye van iz hiſe, ali zſzeb krajov: izegnanye, Pregon.* e. Ausſtoſſung aus dem Haus *oder* Grāntzen: Elend. *Házból, vagy hazából kiüzés, kikergetés.*

Līmis, is. *com.* me, n. Plin. V. *Limus.*

Līmĭtānĕus, a, um, Spartian. *Krainſzki, Mejaſzni, Kraini.* Angrāntzen. *Határos, öſzve érő.* Limitaneus miles. *Krainſchani, krainſzki vojniki, ſztraſani.* e. Grentz-Soldaten. *Határ-őrző vitézek.*

Līmĭtāris, is, *com.* re, n. Varr. *K-megyi ſzpadajuchi.* Zu den Grāntzen gehörig. *Határhoz való.* Limitare iter: Varr. *Krainſzki napravlyen pùt* &c.

Līmĭtātio, onis, f. Colum. *Megye poſztavlyanye, megyenye, mejenye, mejaſſenye, razluchenye zemlye, kraiev zaznamenuvanye.* e. Untermarck, e. Unterſcheidung der Erden und Grāntzen. *Megbatározás.* Hinc Transl. ad alia: V. *Diſtinctio.*

Līmĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Synon.* Limitibus diſtinguo, divido, termino. *Meje, ali megye poſztavlyam: kraje razluchavam, razdelujem; megyim: mejaſſim.* Marck-Stein ſetze, begrāntze, Unterſchied mache, unterſcheide. *Megbatározom.* Hinc Transl. ad alia. Limitare poteſtatem cujuſpiam, *eſt* eam reſtringere, & veluti certis limitibus circumſcribere.

Līmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Limá polio, lævigo, ſuperflua detraho. *Pilim.* Feile. *Megreſzelem.* 2. Transl. V. *Lævigo, Mundo.* ità Cic. 3. V. *Corrigo N.* 1. *Emendo N.* 1. Veritas ipſa limatur in Diſputatione. Cic. *Vu mudrom razgovoru ſzama takajſſe iſztina bolyeſze iſche, zpoznáva, y nahaja.* Die Warheit vvird durch die Diſputation genauer geſucht, und leichter gefunden. *Az igazság ſzebben kitetſzik a' vetélkedéſſel.*

Līmò, Adv. Solin. *Skilyaſzto, ſperlyaſzto, potmajno, iz ſztrane, na krù.* Schielicht, überzvverg, über die Seite ſehend. *Kantsalúl, Félre nézve, kanditsúl.*

† Līmŏnāda, æ, f. Medic. *Iz Citròn, ali iz lemonſzkoga ſzoka, czukora y vodè napitek:* vulgo *Lemonada.* Ein Sommer-Tranck von Limonien-*oder* Zitronen-Safft, Zucker und Waſſer gemacht: *vulgo* Lemonadi. *Lémóna vagy tzitrom léből nádmézzel tſinált nyári ital:* vulgo *Lémónáda.*

* Līmōnium, ii, n. Plin. *Divja blitva, Lemonſzka trava.* Wilde Rohnen. Limonien-Kraut. *Vad tzékla.* Item: *Kachji koren.* e. Nater-Wurtz. *Kigyó-gyökér.*

Līmōnium malum. *Lemonſzka jabuka, Lemona.* r. Limonien-Apffel. *Lémóna alma.* Limonia malus, *Lemonſzko drèvo.* r. Limonien-Baum. *Lémóna-fa.*

Līmōſus, a, um. Virg. *Ilovachen, blaten, berechen, kaluſen.* Leimicht, lettig, moraſtig, kothig. *Sáros, motsáros.*

† Limpĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) *Biſztro chinim, biſztrim.* Klar mache, lautere. *Higgadttá, tiſztává tſinálom.*

Limpĭdus, a, um, Colum. *Synon.* Clarus, purus, Pellucidus. *Biſzter, Chiſzt, ſzvetel kakti voda.* Lauter, hell, klar vvie Waſſer. *Higgadtt, tiſzta mint a' viz.* Limpida vox: limpidæ gemmæ: *Plin.* Limpidior aqua: *Vitruv. l. 8. c. 7.*

Limpĭtūdo, ĭnis, f. Plin. *Biſztrócha, chiſztócha.*

Digitized by Google

ſtas. e. Klarheit, Lauterkeit. *Tiſztaſág, Higgadtſág.*

Limŭlus, a, um. (*Dimin. à* Limus, a, um.) Plaut. V. *Limus, a, um.*

Limus, i, m. Virg. *Mùl, kaluſa, kallna, blato,* r. Schleim, Lett, Koth. *Iſzap, ſár.*

Limus, a, um, Terent. *Synon.* Obliquus, transverſus, obtortus: *Stilyao, ſperlyeſzt, krivo-ok, Iaſztrane gledechi, prevernyen.* Uberzvverg durch, ſcheel, ſchelb, über die Seiten. *Horgas, bajlott, tekergős, kandits.* Limis (*apud Plaut.* Limulis, *apud Ammian.* Limibus) oculis intueri. Plin. *Potmajno, krivo, iz ſztrane,* ali *stilyavo pogledati.* Uberzvverg, über die Seiten, *oder* ſcheel anſehen. *Pél ſzemre nézni, meglopni ſzemmel.* Limus aſpiciens dicitur, qui ſe ſimulat non videre, quod tamen transverſâ facie, & obliquè intortô oculô videt.

Linămentum, ti, n. Cels. 1. *Satèny za rane:* ali: *Ocheſzano y naſztrugano platno, mehka guba, kudelya, kojaſze vu rane poſztavlya za izvlechenye ſzmráda.* Ein Meiſsel, ſo man in die Wund thut. *Pih kérő, ſeb kérő, tépett ruha a' ſebre.* 2. apud Plin. *Konecz, preja, pregyniy vſze kajje iz kudelye, Lána &c.* r. Faden, und alles vvas aus dem Flachs iſt. *Tzérna, Fonal, és minden a' mi lenből van.*

Linăria, æ, f. (*intellige* Avis) *Jurichicza, lanenka, konoplyenka pticza.* r. Hänffling, Flachs-Finck Vogel. *Kenderike madár.* 2. Herba Linaria. *Divji lán, ſztanovita tráva.* s. Flachs-*oder* Lein-Kraut; s. Harn-Kraut. *Vad len, béka len.*

Linărius, ii, m. (*alii legunt* Lanarius) *Plaut. Gudelyar, koi kaj iz Lána napravlya.* Der im Flachs arbeitet. *Lennel mivelkedő.*

Linărius, a, um. *K-lanu, k-kudelyi ſzpadajuchi, laneni, kudelni.* Zum Flachs gehörig. *Lenhez-való.*

Lincium, ii, n. Geogr. *Linez, glavni váraſ gornye Auſztrie.* Lintz eine Haupt-Stadt in Ober-Oeſterreich. *Lintz fő Város felső Auſtriában.*

Linctus, ûs, m. Plin. *Lizè, Lizanye.* Das Lecken, e. Leckung. *Nyalás.*

Lincĕa, æ, f. (*à* Linum.) Mart. 1. *Konopchicz, konopich, ſzpletenicza* peregr. *Snora na vudicai.* e. Angel-Schnur, r. Faden. *Heſzſzú póráz, madzag, ſpárga.* Hinc Transl. apud *Plaut.* Lineam mittere: *eſt:* Decipere, fallere. 2. V. *Libella N.* 9. ità *Cic.* 3. Transl. *Rédka, potezicza, potez, réz.* peregr. *Linea.* r. Strich, e. Linie. *Iinea.* ità Plin. *Uſus:* Primas rei cujuſpiam lineas ducere: h. e. prima illius principia examinare, pertractare. *Quintil.* Mors ultima linea rerum: *id eſt* Finis. *Horat.* Ad lineam *vel* rectâ lineâ agere, *eſt,* juſtè & æquè agere: *Cic.* Lineas egredi, tranſilire, tranſire; *pro* à recto deflectere, errare, peccare. *Cic.* 4. apud *JCtos* Linea vocatur ordo conſanguinitatis; eſtque alia *Recta vel directa,* aſcendentium videlicet aut deſcendentium; *Indirecta* alia ſeu *Lateralis,* eorum nempe, qui in arbore conſanguinitatis ad duo latera collocantur, ut ſunt ſorores, Fratres, &c. eorúmque proles.

† Lineăle, is, n. *Ravnilo potezov,* peregr. *Linoval.* Ein Linial, gevviſſes inſtrument, nach vvelchem man Linien ziehet. *Lineáló eſzköz.*

Lineălis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Linearis.*

Lineămentum, ti, n, Cic. 1. V. *Lineatio,* 2. *Oblichaj, nachin oblichaja, Prilika obraza ali cheſza drugoga.* Die Geſtalt des Geſichts oder eines andern dinges. *Ábrázatnak jelentéſe.* Animi enim lineamenta ſunt pulchriora, quàm corporis. *Cic.*

Lineăris, is, *com.* re, n. Quintil. *Potezni, Redkovni, k-potezom ſzpadajuchi.* Mit Linien, zur Linien gehörig. *Lineai, Lineához való.*

Lineătio, onis, f. Vitruv. *Lineamentatio,* onis, f. Firmic. *Potezanye reza, Rédkovanye,* peregr. *Linuvanye,* item: *ſzpodoblenye, obrazenye cheſza* peregr. *riſzanye,* e. Linierung, der Linien-Zug, s. Abreiſſen. *Le-lineálás, le-rajzolás.*

Lineo, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Reze potezem,* peregr. *Linujem;* item: *Obrazujem, ſzpodobu chemu dájem.* Liniere, mit Linien entvverffe, abreiſſe. *Le-lineálom, ki-rajzolom.*

Lineŏla, æ, f. Gell. *Rezicza, potezek, Rédkicza, Trakek,* peregr. *Liniicza.* s. Strichlein, kleine Linien. *Lineátska.*

Lineus, a, um, Virg. *Lanen, Platnen.* Fläch-ſern, leinern. *Lenből-való.*

Lingo, is, ere, linxi, linctum, (Act.) Plaut. *Lizem, obnzávam, oblizavam, ſhlizujem.* Lecke. *Nyalom.*

Lingua, æ, f. Cic. *Jezik.* e. Zunge. *Nyelv.* 2. Metonymicè V. *Locutio, ſermo:* ità Cic. 3. V. *Idioma.* Hinc dicimus, Lingua latina, græca &c. Et in græca quinque diverſas dialectos, *Linguas* nominamus, videlicet

videlicet Communem, Atticam, Æolicam, Jonicam & Doricam: *ità Cic. & Horat.* 4. Lingua: *Jezichecz tráva okolu zdenczeo raſztucha.* e. Ochſen-Zunge, Hunds-Zunge ein Kraut. *Ökör-nyelo fü.* Duplicem habet linguam. *Prov.* h. e. duplicis cordis homo, qui aliud ore, aliud mente volvit. *Neiſztinit, okanyuvavecz, dvojega ſzerdcza chlovek.* Falſcher Menſch. *Két ſzinü. tſalárd ember.*

Linguarium, ii, n. Senec. *Operi jezik*, iliti *Primorana dácha (Birßag) za bedaſzto govorenye*, vulgo *Emenda Lingua.* Item: *Preczep, lokot za jezik.* e. Zungen-Straff. *item.* r. Zungen-Zaum, s. Maul-Schloſs. *Nyelo-birság, nyelo-büntetés.* Item: *Száj-ra-való zár.*

Linguatus, a, um. Tertull. V. *Linguoſus.*

Linguax, âcis, *om.* Gell. V. *Verboſus.*

Lingula, (*Martial.* contendit debere dici *Ligula à lingua*, non autem *Lingula*) æ, f. Priſcian. *Jezichecz.* s. Zünglein. *Nyelvetske.* 2. Transl. apud *Colum. Plin. Varr. & Vitruv.* propter ſimilitudinem. *Motichicza, Lopatichicza, Prebodalcze, Mechecz. y oſztala druga orudelja jeziku ſzpodobna.* s. Hauelein, Schäuffelein, Spieſslein, r. Dolch, und andere Werckzeug der Zungen gleich. *Kapátska, vas ásótska, Tövötske, és minden nyelvhez haſonló eſzköz.*

Lingulaca, æ, f. Varr. 1. *Sena klafura, klopotalnicza, Fiſnyarka, dugoga jezika, Berbravka.* 2. *Sztanovita riba jeziku ſzpodobna.* 1. e. Schvvätzerin, Plauderin, s. Waſch-Maul. 2. Eine Gattung Fiſches der Zungen gleich. 1. *Nyelves Leánka, Tſátſogó Aſzſzony,* 2. *Bizonyos hal nyelvhez haſonló.* Hinc de piſce & muliere lepidè dixit *Plaut.* Vis ne Lingulacas? Quid opus eſt? quando uxor eſt domi; ea nobis lingulaca eſt: nam nunquam tacet.

Lingulatus, a, um, Vitruv. *Jeziku ſzpodoben.* Der Zungen gleich. *Nyelv formájú.*

Linguoſus, a, um, Petron. *Jezichlio, velikoga jezika, pun rechih.* Waſchhafftig, von groſser Zungen, groſs Maul, r. Maul-macher. *Nyelves, nagy nyelvü, ſzós.*

Liniger, a, um, Ovid. V. *Linteatus.*

Linimen, inis, n. *Priſcian.* Linimentum, i, n. *Pallad.* Linitus, ûs, m. *Cels.* Vid. *Unctio.*

Linio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Colum. *Máſem, z-maſztjum zmazivam, z-rukum ali drugach z-kém mehkem kôga gládim.* Salbe, ſchmiere, beſtreiche. *Kenem, meg-kenem, Törölöm.*

Liniphiarius, ii, m. & Liniphio, ônis, m. *Vopiſc.* Vid. *Linteo.*

Linipola, æ, m. *Z-lanom terſecz, platnar, z-platnom terſecz.* r. Flachs-Händler, Leinvvad-Krämer. *Len-árúló, Váſznat árúló, váſzon rubával kereskedö.*

Linna, æ, f. Iſidor. *Franczuſzka opravo.* Frantzöſiſches Kleyd. *Frantzia ruha.*

Lino, is, ere, lini, livi, lêvi, litum. (Act.) Horat. V. *Linio.* 2. idem ac *Poliendo exorno:* Vid. *Limo n.* 3. Lucretii poëmata, ut ſcribis, lita ſunt multis luminibus ingenii. *Cic. ad Q. Fr. L. 2. Ep.* 11.

† Linoſpermon, mi, n. *Meliùs Latinè.* Semen lini. *Lána ſzeme, leneno ſzeme.* r. Lein-Saamen. *Len-mag.*

* Linoſtrophon, *vel* linoſtrophum, i, n. Plin. *Pluchja-tráva.* r. Andorn, s. Lungen-kraut. *Tüdö-fü.*

Linoſus, a, um. *Lanaſzt, pun lána.* Flachsreich, Lein-reich. *Lenes, teli lennel.*

Linquo, is, ere, Liqui, lictum, (Act.) Cic. *Puſcham, oſztavlyam.* Laſſe, verlaſſe. *El-hagyom.* Linqui animô. Svet. *Omegleti.* In Ohnmacht fallen. *Elájúlni.* Animas, *vel* lumina vitalia linquere. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meg-halni.* Linquentem animum revocare. Curt. *Od omeglyavicze k-ſzebi dojti.* Aus Ohnmacht zu ſich kommen. *Felébreſzteni az elájúlttat.*

Linteamen, inis, n. Apul. *Vilahen, Plahta,* s. Leylach. *Lepedö.* Item V. *Linteum.*

Lintearius, a, um, Ulp. *Rubni, Rubji, k-rubju ſzpadajuchi, Platnen.* Zu Leinvvad gehörig. *Rubából-való.*

Lintearius, ii, m. JCt. *Rubjàr, Platnàr, Vilahnàr, ki kaj iz platna déla.* Der etvvas aus Leinvvad macht. *Váſzonból dolgozó, Lenböl dolgozó.* 2. Vid. *Linipola.*

† Linteator, oris, m. V. *Linteo.*

Linteatus, a, um. Liv. *Platnenu opravu noſzechi; vu platno oblechen; Z-vilahnom, z-plahtum, z-pechum odet, pokrit, odeven.* In *oder* mit Leinvvad bekleidet; mit Leilach bedeckt. *Len rubába öltözött; Lepedövel betakartt.*

Linteo, ônis, m. Plaut. *Rubni Tkalecz, Platna za rubje pripravlyavecz.* r. Leinvveber, Leinvvadmacher. *Lenböl ſzövö takáts, váſznas.*

Linteolum, i, n. (*Dim.* à Linteum.) Plin. *Rubchecz, obriſzachecz, Plahticza, Ponyavicza, Pechicza.* e. Tüchlein. *Keſzkenötske, kis rubátska.* 2. Vid. *Linamentum.*

Linter, tris, m. & f. Cic. *Chun, Ladjicza iz*

czeloga

tzelega dreva izdubena. r. Weidling, Kahn, kleines Schiff-Boot aus einem Stuck gemacht. *Tſónak.* Hinc propter ſimilitudinem: *Korito.* e. Molder, r. Bach-Trog. *Válu, teknő.* Et apud Tibull. *Kopanya pri preſſ, vu koiuſze moſt stiche.* e. Höhle in einem Preſs-Boden, darauſs der Moſt flieſſet. *Sajtó-válu.*

Lintĕum, ei, n. (à Linum.) Cic. Plaut. Virg. *Obriſzich, Ruchnik, Rubecz, Plahta, Ponyava, Rubje, y vſze drugo, kaj je iz platna napravlyeno.* s. Hand-Tuch, Facinet, (Fatſcheinle) Schnupptuch, Leilach, allerhand Leinvvad, und alles vvas aus Leinvvad gemacht vvird. *Kendő, kendező, kezkenő, lepedő, és minden a' mi váſzonból tſinált.*

Linteus, ea, eum, Cic. *Lanen, Platnen, iz platna ali Lána.* Von Leinvvad. *Lenből-való, váſzből-való.* Libri Lintei: Liv. *Knige na platnu piſzane, ali pritiſznyene.* e. Bücher auf Leinvvad geſchrieben *oder* gedruckt. *Váſzonra irtt, vagy nyomtatott könyvek.*

Lintrarius, ii, m, Ulp. *Chunáricz, Brodarich, ki na chunu prevácza.* r. Schiffmann, der in kleinem Schifflein übers Waſſer führet. *Tſonakkal által-hordozó.*

Lintĭcŭlus, i, m. Cic. *idem ac* Parvus Linter.

Lĭnum, i, n. Virg. *Predivo, Lin.* r. Flachs. *Szöſz. Len.* 2. V. *Filum, funis, Carbaſa, Rete, Caſſis, & quidquid ex lino fit:* ità Cic. Virg. Ovid. &c.

Lio, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Lavigo.*

Lipio, is, ere, (Neu.) Auctor Carm. de Philom. *Piſchem kakti kanya, iliti kanyuh.* Schreye vvie ein Geyer. *Héja módra kiáltok.* Accipiter pipat, milvus hiánſque lipit. *Idem V. 24.*

*Lipŏthymia, & Lipopſychia, æ, f. *Jáka y velika omeglyavicza, omeglyenye.* e. Schvvehre und ſtarcke Ohnmacht. *Nehéz el-ájulás.*

Lippio, is, ire, ivi, itum. (Neu.) Cic. *Kermeſlive imam ochi, ochi mi czure.* Trieffende Augen habe. *Tsipás ſzemmel vagyok.* 2. Metaph. Lippiunt mihi fauces fame: Plaut. *Jakoſzem gladen.* Es hungert mich ſehr. *Igen éhetném.*

Lippitud , inis, f. Cic. *Kermeslivoſzt, kermuslyt, ochno czurenye.* Das Augen-Trieffen. *Szem tſepegés, tſipáſság.*

Lippus, a, um. Horat. *Kermeslìv, oko-czurliv,* Trieff- *oder* Butter-äugig. *Tsepegő-ſzemű, tſipás.* 2. Metaph. Homo vilis, & parvi momenti. *Priproſzt y zlocheſzt chlovek.* Schlechter und geringer Menſch. *Tſekély és ſemmire kellő ember.* Lippis & tonſoribus notum. Prov. *Vſzakomu je znano:* ali: *To vſzaki zna.* Es vveiſs es jederman. *Mindenektűl tudva vagyon.*

Lippŭlus, a, um. (*Dim.*) Arnob. V. *Lippus.*

*Lipsăna, orum. n. *plur.* Ulp. *Oſztanyki od ſzvetch tél, ſzvetztvo, ſzvetinye, Mochi.* Ubergebliebene heilige Leiber, Heilig-Thümer. *Szentek ereklyéi, Tſontjai.*

*Lipўria, æ, f. Med. *Vruchina bol.* Hiziges Fieber. *Forró betegség.*

Liquābĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Razczverliv.* Zerſchmelzlich. *Meg-olvaſztható.*

Liqvāmen, inis, n. Colum. *Razczverta tuſztina.* Zerlaſſene Fette. *Meg-olvaſztott zsír.*

Liquāmĭnōſus, a, um. Marcell. *Pun tuſztine.* Voll Fetten. *Teli kövérséggel, zsírral.*

Liquātio, onis, f. Vopiſc. *Razczviranye, czvrenye, raztalenye, razpuſchanye.* e. Schmelzung, Zerlaſſung. *Meg-olvadás, meg olváſztás.*

Liquĕfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) & Liquo, as, are, avi, actum. [Act.] Cic. *Czvrem, razczviram, talim, razpuſchaam, raztaplyam.* Schmeltze, zerlaſſe, flieſſend mache. *Megolvaſztom.* Liquefacere voluptatibus aliquem. Cic. *id eſt* Mollem & effeminatum reddere.

Liquĕfio, is, ĭeri, actus ſum. (Neu. Paſs.) Cic. *Talimſze, razczviramſze, raztaplyamſze, razpuſchamſze.* Weich, Zerſchmelzt vverde. *Megolvadok.*

Liquens, entis, *om.* Varr. *Czurechi.* Flüſſig. *Olvadó, kifolyó.* Liquentia mella. Virg. *Czurechi méd.* Flüſſiger Hönig. *Folyó méz.* Vid. *Liquidus.*

Lĭqueo, es, ere, liqui. (Neu.) *Plaut.* Liqueſco, is, ere. (Incoat.) *Cic.* Vide *Liqueſio.* 2. Liqueo *idem ac* Clarus, purus fio.

Liquet, ēbat, *Impers.* Cic. *Ochivefzto, ochito, znano je, znaſze, vidiſze, videti je.* Es iſt klar und offenbar, es iſt bekandt. *Nyilván vagyon.*

Liquidè Gell. Liquidò, Liquidiùs. *Adv.* Cic. *Ochiveſzto, ochito, znano.* Klärlich, deutlich, offentlich. *Nyilván, nyilvánsággal.*

Liquĭdĭtas, atis, f. Apul. *Vlaga, ſzok, y vſze kaj je mochvarno, mokrina.* e. Feuchtigkeit, feuchte. *Nedveſség.*

Liquidiuſcŭlus, a, um. Plaut. *Namoker, malo-ſzochen, vlagan.* Etvvas naſs, feucht. *Nedveſetske.* 2. Vid. *Lenis, mollis. N. 1.*

Digitized by Google

Liquidum, i, n. Horat. *Voda.* s. Waſſer. *Viz.* Cyathus liquidi: Horat. *Peharcez pun vodè.* r. Becher voll Waſſer. *Kantsó teli vizzel.*

Lĭquĭdus, a, um. Cic. *Moker, mehkek, ezurecbi, tekuchi.* Naſs, feucht, gelind, flüſſig. *Hig, olvadt, folyó.* 2. Vid. *Purus, limpidus, clarus &c.* Liquidiſſima Cœli tempeſtas: h. e. Serena. *Lucret.* Hinc *Transl.* Oratio ità erat pura, ut nihil liquidius: *id eſt:* purius. *Cic.* Liquidum auſpicium: h. e. fauſtum. *Plaut.* Liquida vox: *id eſt:* pura, limpida. *Lucret.* Liquida fides: h. e. Sincera. *Valer. Max.* Liquidô animô eſſe: h. e. ſine curis. *Plaut.* Videre aliquid mente liquida: h. e. clarâ, nullo turbatâ affectu. *Catull.* Liquida voluptas: h. e. pura, & ab omni dolore immunis ac libera. *Cic.* Liquidus venter: *id eſt:* Fluidus, fluxus. n. 1. *Mart.* Liquidi odores: *ſunt* Ungventa olida. *Horat.* Ad liquidum aliquid redigere: *Senec.* h. e. apertum, manifeſtum, clarum, indubitatum reddere. Ad liquidum res explorare: *Liv.* h. e. ſine ambagibus, & clarè rei veritatem indagare.

Lĭquiritĭa, & *Glyzirrhiza, æ, f. *Saladko drevò* s. Süſs-Holtz. *édes fa.*

Lĭquo, as, are, &c. Vid. *Liquefacio.*

Lĭquor, ĕris, liqui, (Depon.) Virg. Vide *Liquefio.*

Lĭquor, ōris, m. Cic. *Szok, vlaga, mokrina, y kaj god techе kakti voda.* r. Safft, e. Feichtigkeit, flüſſig Ding. *Nedveſſég.*

Lĭra, æ, f. 1. *Brazda, jarek.* ità Non. 2. *Szlog.* ità *Colum.* e. Acker-Furch, Waſſer-Furch eines Ackers. 2. Ein Beeth oder aufgevvorfene Erde zvviſchen zvveyen Furchen. *Barázda, vagy barázda közi, mellyen a' viz elfoly.* 2. *Felſzántott hold föld.* 3. Metaph. *Nehaſznovito, bedaſzto govorenye.* ità *Plautus.* Ein Unnütz, Törliches Geſchvvätz oder Reden. *Haſzontalan bolond beſzédek.*

Lĭrātim, *Adv.* Colum. *Na brazde, na jarke.* 2. *Na ſzloge, ſzlog po ſzlogu.* Der Waſſer-Furcht nach, Furchenvveis. 2. Beethvveis. *Barázdánként.* 2. *Holdanként.*

Lĭrĭnon, i, n. *Plin.* Ungventum ex liliis confectum.

Lĭrĭnus, a, um. Plin. *Liliumſzki, lilyanov, iz liliumov, iz lilyana.* Aus Lilien, oder Gilchen. *Liliomból-való.* Lirinum oleum. Plin. *Liliumſzko olje.* s. Gilchen- oder Lilien Oel. *Liliom olaj.*

*Lĭrĭŏpē, es. f. Ovid. *Boſicza morſzka.* Eine Waſſer-Göttin *Viz Iſten aſzſzony.*

Lĭro, as, are, avi, atum. (Act.) Varr. *Brazde, jarke med ſzlogi za otechenye vodè napravlyam.* 2. *Szloge delam.* 3. *Draſim, branim.* Waſſer-Furchen mache. 2. Zur Saat furche. 3. Egge. *Folyamatot-tſinálok.* 2. *Mag-alá ſzántok.* 3. *Boronálok.* Metaph. *Nehaſznovito, y bedaſzte rechi govorim.* Ein unnütz Geſchvvätz oder Törliches Reden führe. *Eſzetlenkedem, bolondságot beſzéllek.*

Lĭs, lĭtis, f. Cic. *Pravda, ſzvada, vada.* r. Rechts-Handel, Zanck, Hader. *Pör, pörlődés, vetekedés.* Lite cadere. *Ieſt.* Litem perdere. Cic. *Pravdu pogubiti.* Sach-Fällig vverden, den Proceſs Verlieh̃ren. *A' perlekedeſt elveſzteni.* Litem alicui intendere: *pro* movere. *Cic.* Hinc: Litem movebit, ſi vel Aſinus canem momorderit. *Prov.* h. e. Ille promptus eſt ad lites movendas. Litem dare: h. e. adjudicare: *Cic.* Litem ſuam facere, *eſt* Cauſam litis ſuſcipere, & velut ſuam defendere. *Cic.* Litem perorare: *id eſt:* Cauſam dicere. *Cic.* Litem in rem ſuam vertere: *h. e.* Rem inter duos controverſam ſibi adjudicare, cùm nempe illi, agente judice, jure ſuo cedunt. *Liv.* Lites ſequi. Terent. *Pravdatiſze.* Rechten. *Perlekedni.* 2. V. *Certamen, controverſia.*

Lĭſa, æ, f. Med. *Velika vratna ſila.* Groſſe Hals-Ader. *Vaſtag ér a' nyakban.*

Lĭtābĭlis, is, *com.* le, n. Litabilior. *Lact.* *Bogu darovliv, aldovliv.* Was man opffern kan. *Fel-áldozható.*

*Lĭtănĭæ, arum, f. (*à Litania*) *plur.* Sidon. *Ponizne molitve, y proſſnye,* vulgò *Litanie.* Demüthige Gebether *vulgò.* Litaney. *Alázatos imádságok,* vulgò *Litániák.*

Lĭtāmĕn, ĭnis, n. Prudent. *Aldovanye, Bogu darovanye. Bogo-vtiſſenye.* e. Opfferung, Verſöhnung. *áldozás, engeſztelés.*

Lĭtātio, onis, f. Liv. V. *Litamen.*

Lĭtātò *Adv.* Liv. *Aldujuch, za aldovom, na ſzrechu aldovov.* Wanns Opffer gerathen. *Áldozati engeſztelés-ſzerént.*

Lĭtĕra, (*apud Manutium* Littera.) æ, f. Cic. *Szlovo* peregr. *Litera.* Ein Buchſtab. *Betü.* Litteras invenerunt Cadmus, & Evander: auxerunt Palamēdes & Simonĭdes. *ità Plin.* *Uſus:* Ad Litteram: Cic. *Od rechi do rechi.* Von Wort zu Wort. *Szóról, ſzóra.* Ad literam. Quinct. *vulgo* Litteraliter, juxta ſenſum literalem. *Poleg razuma y znamenuvanya rechih.* Nach dem Wort-Verſtand, vvie die Worte lauten. *Betü-ſzerint.* 2. Homo trium literarum. *Plaut.* Vid. *Fur.* 3. Literam longam ex ſe facere. Plaut. *Szamoga ſzebe obeſziti.* Sich ſelbſt aufhencken. *Magát fel-akaſztani.* 4. Litera ſalutaris, eſt A, quia

quia *Abſolvo*; triſtis verò C, quia *Condemno* ſignificat. *Cic. pro Mil.* 5. per Synecdochen apud *Cic.* 3. *Ver.* Vid. *Scriptum*, *ſcriptura.* 6. Metonymicè apud *Cic.* pro *Scribentis manu.* 7. Literæ, arum: *plur.* Vid. *Doctrina, eruditio, peritia, ſcientia.* Litteris operam dare; verſari in litterarum ſtudiis; Litteris ſe dare, dedere; totum ſe ad litteras abdere. *Cic.* Literis probè eruditus, imbutus, tinctus. *Cic.* aliique. *Dobro vuchen.* Stattlich gelehrt. *Jól tudós, okós, böltſ.* Vir nullis litteris, ſinè litteris. *Cic.* Neſciens litteras. *Senec.* In omni diſciplina rudis. *Sueton.* Id eſt: *Priproſztyak, nevuchen, piſzmo-neznanecz.* Einfältig, Ungelehrt, in Schreiben und leſen Unerfahren. *Deáktalan.* 8. Vid. *Monumentum, codex, libellus, ſcripta, ſcriptura.* Hinc literis aliquid mandare, conſignare, &c. *pro* ſcribere. *Cic.* 9. Vid. *Epiſtola, tabella n.* 2. Litteras ſcribere, exarare; conficere; reddere *pro* perferre, accipere, mittere. *Cic.* Poëticè etiam litera *pro* Epiſtola: ità *Ovid.* 10. Litteræ publicæ. *Cic.* Vulgò barbarè *Regiſtra publica*, vel græcè *protocollum*, &c.

Litĕrārius, Litterarius, a, um. Plin. *Szlovni, piſzmeni, navuchni.* Zu den Buchſtaben, Geſchrifft, und ſtudiren gehörig. *Betűi, deáki.* Ludus literarius. Plin. *Skola, meſzto za navuk.* e. Schul, s. Ort zum lehrnen, *Oskola, tanúló hely.*

Literātè, Litteratè, *Adv.* Literatiùs. Cic. *Piſzmeno, mudro, vucheno.* Der Schrifft nach, Gelehrt. *Tudóſon.* Vid. *Doctè, eruditè, eleganter.*

Literātor, Litterator, oris, m. Svet. *Szlovoznanecz, malo-vuchen.* r. Anfänger in Leſen, und Schreiben, vvenig Gelehrt. *Irni, olvaſni tudó, kevéſſé tudós.*

Literātrix, Litteratrix, īcis, f. Senec. *Szlovoznanka, malo chteti y piſzati vuchena.* e. Anfangerin in Leſen und Schreiben. *Irni, olvaſni tudó Aſzſzony.*

Literātŭlus, Litteratulus, i, m. Hieron. *Malo vuchen.* Ein vvenig Gelehrt. *Tudóſotska.*

Literātūra, Litteratura, æ, f. Cic. *Piſzmo-znanſztvo, ſzlovo-znanſztvo, liter znanye, piſzmo.* Die Kunſt der Buchſtaben, und Geſchrifft. *Deákságnak meſterſége.* 2. Vid. *Eruditio.*

Litĕrātus, Litteratus, a, um. *Cic.* Literatior, *Senec.* Literatiſſimus. *Cic.* Literōſus *vel* Litteroſus, a, um. Non. *Piſzmo-znan, knigoznan, vuchen.* 2. Apud Plaut. *Z-ſzganyem na chelu zaznamenuvan.* 3. Apud eundem: *Z-ſzlovami, vulgò literami zaznamenuvan.* Gelehrt, Schrifft-Gelehrt. 2. Dem man ein Zeichen an der Stirn gebrennt: 3. Mit Buchſtaben bezeichnet. *Irni, olvaſni tudó, tudós.* 2. *Homlokán bélyeget sütöttek.* 3. *Akármi, a' mire bélyeget ſütöttek, betűkvel jegyzettek.*

Litĕrio, Litterio, onis, m. Ammian, Vide *Literatulus.*

Litĕrŭla, Litterula, æ, f. (Dimin.) Cic. *Malo ſzlovo,* vulgò *mala litera.* Kleiner Buchſtab. *Betske.*

*Lithargўrium, ii, n. & Lithargўrus, i, m. Plin. *Szreberna penna, ſzreberna ſzmét.* r. Silber-Schaum, e. Silber-Glätte. *Ezüſt tajték, Glét, más.*

*Lithargĭus, ii, m. *Iskavecz kaminya po rudah.* Ein Erforſcher der Steine in Berg-Wercken. *Kő-bányáſz.*

*Lithiăſis, is, f. *Bubrekov-bol, iz kojeſze kamenecz napravlya.* Lenden-Weh, in vvelchem ſich ſammlet der Sand, und Stein gemacht vvird, Lenden- *oder* Blaſen-Stein. *Veſének fájdalma, mellyből kővetskék termenek az emberbe.*

*Lithŏcolla, æ, f. Plin. *Kelje, z kojemſze kamenye ſzkup keli.* e. Kütt, damit man die Stein zuſammen löth, e. Stein-Kütt. *Enyv, mellyel követ enyveznek-öſzve.* Fit ex Lapide pario, aut marmore cum taurino glutine.

*Lithŏglўphus, i, m. Plin. *Kameno-rez, kamenar.* r. Bild-Hauer, Stein-Hauer. *Kőmetſző.*

*Lithontriptĭcus, a, um. Vide *Nephtripticum.*

*Lithoſtra, æ, m. *Taraczar, ki taracz po vuliczah &c. napravlya.* Der die Gaſſen mit Steinen beſetzet. *Utzát kővel pádimentomozó.*

*Lithoſtrōtus, (juxta accentum Lithoſtrŏtus.) & Lithoſtratos, i, m. Lithoſtrotum, i, n. *Taracz, meſzto z-kamenyem popodyeno.* Ein beſetzte, *oder* Ort mit Steinen beſetzt oder gepflaſtert. r. Stein-Weeg. *Kővel pádimentomozott, kövctſtel bintett hely.*

*Lithŏtŏmia, æ, f. Vid. *Lapicidina.* Item eſt operatio chirurgica, vi cujus calculi in veſica comminuuntur.

Lithŏtŏmus, i, m. Celſ. V. *Lapicida.* Item Chirurgus, qui calculos exſcindit, vel in veſica comminuit.

Lithurgus, i, m. Vide *Lapicida, Lapidarius.*

Lĭtĭcen, ĭnis, m. Varr. *Sipus, trublyar, ki vu zaviátu vo nichku trublyu,* vulgo *trabentu trubi, puſſe* r. Zincken-Blaſer. *Horgas trombitáſó, sipos.*

Litĭgātio, onis, f. *Pravdanye, karba, karanye, ſzvada, ſzvadenye, vadenye.* r. Rechts-Handel, e. Zanckerey, r. Streit. *Pörlödés, verſengés, vetekedés.*

Litĭgātor, oris, m. Cic. *Pravdaſi, kiſze pravdas ſzvadlivicza, ſzvadlivecz.* Der einen Rechts-Handel Führet, r. Zancker, Streiter. *Pörlödö, verſengö.*

Litĭgātrix, icis, f. Cic. *Pravdaſſicza, ſzvadlivka ſena.* Die einen Rechts-Handel führet, e. Zanckerin. *Pörlödöné, verſengöné.*

Lītĭgātus, ûs, m. Quintil. Vid. *Litigatio, lis, contentio. N. 2.*

Litigiōſus, a, um. Cic. *Kiſze rad pravda, ſzvadliv, vadliv.* Zänckiſch, Streitiſch, Zanckſüchtig, haderhafftig. *Verſengös, feddödö.* 2. Res litigioſa *pro* Controverſa. *Cic.*

Lītĭgium, ii, n Plaut. Vid. *Lis, contentio N. 2. controverſia.*

Litĭgo, as, are. avi, atum (Neu.) Cic. *Pravdamſze, vadimſze, ſzvadyujemſze.* Rechte, Zancke, Streite, Hadere. *Pörlök, báborgok, verſengek.*

Lĭto, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Aldov dajem Bogu, z-aldovom mi Boga miloſztivnoga chinim.* Opffer thue, mit Gott mich verſöhne. *áldozattal engeſztelem, kérlelem.* Litare Diis victimas: h. e. Cæſis victimis Deos placare, Diis ſatisfacere. *Propert.* Vid. *Placo, ſatisfacio.* 2. Vid. *Sacrifico.* Hoſtiam, honorem, laudem Deo litare: *pro* Sacrificare. *Tertull.*

Lītŏrālis, is, *com.* le, n. *Catull.* Litorĕus, a, um. Virg. *Bregovni, vode-krajni, k-vodnem krajom ſzpadajuchi.* Zum Ufer gehörig, Uferricht. *Parti, partboz-való.*

Lītŏrōſus, a, um. Plin. *Bregaſzt, bregovit, blizo morja, vode poſztavlyen.* Voll mit Uffer, Nahe bey dem Meer-Geſtadt. *Partos, part-mellett-lévö.*

Litūra, æ, f. Cic. *Piſzma prekriſenye, zbriſzanye, pomachkanye ebeſza, pomazanye.* r. Durſtrich, e. Auſslöſchung, Beſtreichung. *Kitörles, által-vonás, Bémázolás, bekenés.*

*Lĭturgia, æ, f. *Szvete meſſe nachin.* Das Amt der heiligen Meſs. *Szent Misében-való tzeremónia.*

Liturgus, i, m. *idem quod* circa res Sacras operans, Sacerdos.

Litūro, as, are, avi, atum. (Act.) Sidon. Apol. *Piſzmo izbriſſujem, machkam, máſem.* Austilge, durchſtreiche, auskratze. *Kitörlöm, bekenem, bémázolom.*

Lītus, *aliis* Littus, ŏris, m. Cic. *Kraj vodeni, breg morſzki, y oſztaleh velikeh potokov.* s. Geſtad am Meer *oder* Fluſs. *Part, mart.* Litus *proprié* de mari, Ripa de fluminibus dicitur. *Ovid.* Sed apud *Virg.* pro eodem ſumuntur.

Lĭtus, ûs, m. Plin. Vide *Linitio, unctio.*

Lĭtuus, ui, m. Cic. 1. *Mala zaviata vojnichka trublya* vulgo *trubenta.* Kleine gebogene Kriegs-Trompete, Zincke. *Hadi borgas trombita.* Synon. *Buccina.* Jam Lituus pugnæ ſigna daturus erat. *Ovid.* 2. Apud Cic. *Palicza zgora zaviata, kojuſzu negdaſſni zgoniteli, iliti Proroki, na krich ptichji dojduche povedajuchi, ponaſſali.* Ein Stab oben gebogen den vor Zeiten die Weiſsager getragen *Jövendölök borgas botjok vólt.* Hinc propter ſimilitudinem. V. *Pedum.*

Līvēdo, ĭnis, f. Apul. *Modrina, bledo-modrina.* e. Blaue. *Kékség.*

Liveo, es, ere, (Neu.) Virg. *Bledo-moder jeſzem, olovneſzem farbe.* 2. Apud *Tacit.* Metaph. *Nenavidim, jalenſzem.* Ich bin Bleu-Farbig, *oder* Schvvartz-Bleich. 2. *Metaph.* Ich bin neudig. *Megkéklülök.* Metaph. *Irigykedem.*

Līveſco, is, ere, (Incoat.) Lucr. *Od vudarcza &c. moder, bledo-moder. olovne farbe poſztajem.* 2. Apud *Claud.* Metaph. *Nenaviden, jalen biti pochinyam.* Blau, Schvvartz-Bleich vverde. 2. *Metaph.* Neydig, Miſsgünſtig vverde. *Elkéklülök, feketedem,* 2. Metaph. *Irigykedni kezdek.*

Līvĭdè, *Adv.* Plin *Od vudarcza &c. modro, cherno-bledo.* 2. Metaph. *Nenavidno, jalno.* Schvvartz-Bleich, ſchvvartzlicht. 2. *Metaph.* Misgünſtlich, verhaſt. *Elkékülve.* 2. Metaph. *Irigykedve, irigyül.*

Līvĭdŭlus, a, um. (Dimin.) Juven. *Namoder, Malo-moder, Modrichaſzt,* 2. Metaph. *Malo jalen, Nenaviden.* Etvvas blau. *Metap.* Etvvas neydiſch. 1. *Kékeſetske.* 2. Metaph. *Irigyetske.*

Līvĭdus, a, um. Cic. *Moder, Bledo-moder, Pochern, cherno-bléd.* Metaph. *Jalen, Nenaviden.* Blau, Schvvartz-Bleich. *Metaph.* Misgünſtig, Neydiſch. *Kékes, Fekete.* Metaph. *Irigy.*

Livor, ōris. m. Cic. *Modricza, Chernyavka,* Metaph. *Jal, Nenavidnoſzt.* r. Blauer Strich, e. Maſe vom Schlagen. *Metaph.* r. Neyd, Mis-Gunſt. *Kék, ön ſzin, kékség.* Metaph. *Irigyſég.* Paſcitur in vivis Livor, poſt fata quieſcit. *Ovid.*

Jál ſivlenyu neda mira,
Vſzudſze paſzech, iſche ſira:
Tada vech dât nemre rane,
Kád po ſzmerti ga neſztane.

Lix, licis, f. Varro. *Lúſni pepel, Voda z-pepelom zmeſſana.* r. Laug-Aſchen, Waſſer mit Aſchen gemiſcht. *Hamu, Párlúg.*

Lixa, æ, m. Liv. *Kuhta, kuhar taborſzki, Pralyecz,*

lytez, popiravecz kuhinyſzki, jvode prinaſia-vecz. r. Sudel-Koch, Feld-Koch, Kuchel-Wäſcher, Kuchel-Bube der Waſser zu trägt. *Fôzô, moſó, motlék tiſztitó a' táborban.* 2. Transl. *Lixæ*, arum. *Malo dobra. zlocheſzti lyudi.* Allerhand Lumpen-Volck. *Gizgaz emberek.*

Lixāmĕn, ĭnis, n. *Lixāmentum*, i, n. & Lixātūra, æ, f. *Sidon. Apol.* Vid. *Coctio, coctura.* 2. *Oparenye.* e. Mit Laug-Siedung. *Lúggal forralás, Lúgzás.*

Lixīvia, æ, f. Colum. *Lúg.* e. Laug. *Párlúg.* Lixiviam ſapere. Colum. *Po lugu diſſati.* Nach Lauge ſchmecken. *Lúgtól ſzagos lenni.*

Lixīvĭum, ii, n. Colum. V. *Lixivia.*

Lixīvĭus, *Plin.* Lixīvus, a, um. Colum. *Luſni.* Laugicht. *Lúgos.*

†Lixo, as, are, avi, atum. (Act.) *Varim, kuham.* Siede. Koche. *Forralok, Sütök, fôzök.* 2. *Parim.* In Laug Siede. *Lúgzok, ſzapúllok.*

Lixŭla, æ, f. Varro. *Mechuyak; iz melye, vode y ſzira kaſſicza.* Mus oder Brey von Mehl, Waſſer und Käſs. *Liſztel, ſajtal, ės vizzel tſinált dara, gombótz.*

Lixus, a um. *Varen, prekuhan.* Geſotten, gekocht. *Forralt, fôtt.*

*Lŏba, æ, vel melius Lolxe, arum, f. *plur.* Plin. *Szteblo ali lát ſita, iliti proſza indianſzkoga.* Halm am Indianiſchen Hirſe. *Indiai köles ſzár.* Item *Kukuruza, turſzka pſſenicza.* Türckiſcher Wajtzen. *Török búza, kukuruza, málé.*

*Lŏbus, i. m. *Dolnya mehka ſztrán vuha, kojaſze natéſe opominajuch kôga.* Das unterſte am Ohr-Lapplein. *Fülnek leg-alsó réſze.* 2. Lobus hepatis aut pulmonis. *Zvunſzka ſztran jeter ali pluych.* Der äuſserſte Theil an der Leber oder Lungen. *Külsô réſze a' májnak vagy tüdônek.*

Lŏcālis, is, *com.* le, n. Ammian. *Meſztni, k-meſztu ſzpadajuchi.* Zum Ort gehörig. *Helyes, helybez-való.*

Lŏcālĭter, *Adv.* Ammian. *Od meſzta do meſzta, po meſztu.* Orts-Weiſe. *Helyeſen.*

Lŏcārĭum, ii, n. Varr. *Plácha od ſztanuvanya, od meſzta, od ſtale.* Miethzins, Stand- oder Stall-Geld. *Ház-vagy Iſtálló-bér*

Lŏcārĭus, ii, m. *Mart.* Qui in ſpectaculis & ludis publicis ſedes locabat.

Lŏcātio, onis, f. Cic. *Naſztanenye. ſztána &c. za pláchu davanye.* e. Vermiethung, Auſleihung einer Wohnung &c. um bezahlung. *Bérbe-adás.* Synon *Elocatio.* 2. apud *Quintil.* Vid. *Collocatio, diſpoſitio. &c.*

Lŏcātĭtius, a, um. Sidon. Vid. *Conductĭtius.*

Lŏcātor, ōris, m. Plin. 1. *Cheſza za pláchu poſzuditel.* Der etwas um die Bezahlung ausleihet. *Bérbe-adó.* Synon. *Elocator.* 2. Locator operæ. *Za pláchu delavecz, tesák.* Der um die Bezahlung arbeitet, r. Taglöhner *Fizetéſért dolgozó, napſzámos.* 3. *Na meſzto, na réd poſztavlyavecz.* Der etwas auf ein Ort, in die Ordnung ſetzet. *Helybeztetô.* V. *Diſpoſitor N. 1.*

Lŏcellus, i, m. (*Dimin.* à Loculus.) Mart. *Moſinyichka, keſzicza, ſep, ſaklinecz.* Kleiner Beutel, Schiebſack, s. Secklein. *Erſzényetske, tarſoly, zſeb.* 2. Vid. *Loculus. N. 1.*

*Lŏchia, orum, n. plur. *Otok ſenſzki za porodom, ochiſztenye poroditelicze.* Der Nachfluſs einer Kindbetterin, Kindbetts-Reinigung. *Az Aſzſzonyon ſzülés-atán-való vérfolyás.*

Lŏcĭto, as, are, avi, atum (Act. *Frequ.* à loco.) Terent. *Guſztokrat kaj za pláchu poſzudyevam, na vſivanye dajem.* Offt und ſtets vermiethe, um Geld verleihe. *Bérbe-addogalom, valamit nyereségre kiaddogalok.* Agellum locitare foras. *Terent.*

Lŏco, as, are, avi, atum (Act.) Cic. 1. *Nameſztujem, poſztavlyam, ſztavim.* An ein ort ſtelle, ſetze. *Helybeztetem, valahová téſzem.* Synon. *Colloco, pono.* Locare inſidias alicui. Plaut. *Kömu pút zaſzeſiti, otajno na kôga chakati.* Einem heimlich nachſtellen. *Valakinek leſt hányni.* Caſtra locare ad urbem. *id eſt*, Metari, collocare prope urbem. In inſidiis locare milites &c. *Cic.* 2. Vid. *Eloco N. 2.* Et tunc conſtruitur cum *Accus.* rei, *Dat.* perſonæ, & *Abl.* pretii; utut non ſemper omnes hi caſus exprimantur. *Cic.* Argentum fœnori locare. Plaut. *Noveze na dobichek, na vujem poſzuditi.* s. Geld auf Wucher, Zins ausleihen. *Uſorára, intereſre pénzt adni.* Vectigalia Genſoribus locare. *Cic.* Non ſolùm autem rem quampiam, ut Domum, agrum &c. ſed etiam operam, laboremſ, obſequia homines hominibus locant. Operam ſuam tribûs nummis locare alicui. Plaut. *Kômu za tri noveze delati.* Einem um drey dreyer dienen, arbeiten. *Valakinek három pénzért dolgozni.* 3. Vid. *Eloco N. 3.* Locare Virginem in matrimonio. *Cic.* Vel; in matrimonium. Plaut. *Divojku vdati, za muſ dati.* Eine Jungfrau verheyrathen. *Elházaſitani leányát.* Item: Filiam locare. Virginem nuptum locare Adoleſcenti. *Terent.* Locare aliquam alicui nuptiis. *Auth.*

ad Heren. h. e. nuptui tradere. 4. V. *Inſumo, impendo.* Argentum, operam, beneficia bene vel malè locare. Liv. Plaut. *Peneze, delo, dobrochinenya dobro y haſznovito, ali pak zlo y nehaſznovito potroſiti, ou kai poſztaviti.* s. Geld, e. Arbeit, Wohlthaten gut und nutzlich, oder aber übel und unnutzlich anvvenden, anlegen. *A' Pénzt, dolgot, Jótéteményeket jól és haſznoſon, vagy roſzſzul és hazontalanul eltölteni.* Addi autem poteſt in hac ſignificatione vel *Accus.* rei cum præp. *Ad*: vel *Dat.* perſonæ. *Plaut.* 5. Idem ac *aliquid alicui, conſtitutâ mercede, faciendum committo, do.* Quod opus DLX. millibus faciendum locâſti. *Cic.* Et gaudet iiſdem caſibus, quibus in 2*da* ſignificatione.

Lŏcŭlāmentum, i, n. *Colum.* Eſt locus ab alio vicino diſtinctus, ubi Aves, apes &c. nidificant, aut etiam majora animalia habitant. *Hinc:* Loculamenta Columbarum. *Golubinyak.* s. Tauben-Haus. *Galamb-búg.* Loculamentum Avium. *Ptichje duplye, gnyezdo.* s. Vogel-Haus. s. Neſt. *Madár lyuk, Fészek.* Loculamenta Apium. *Pchelni koſ.* r. Bienen-*oder* Immen-Korb. *Méhkosár, Méhek álláſok.* Loculamenta librorum. *Kniſne policze, ormarczi.* s. Bücher-Geſtell. *Könyvek póltzok.* Loculamentum dentium. *Meſzo okolo zùb.* s. Zahn-Fleiſch. *Fog-hús.* 2. Accipitur pro omni capſula, theca & inſtrumento, cui aliquid includi poteſt. *Senec.*

Lŏcŭlātus, a, um, Varr. *Vnogo mèſzt zaderſavajuchi, pun prèl, lukeny: na vnogo ſztràn razdelen, predèlan, preprechen.* Viel Unterſchläg, Löcher, Abtheilungen habend; unterſchieden, abgetheilt. *Külömb-féle rekeſzekkel teli, ſias, Lyukatſos.*

Lŏcŭlōſus, a, um, *Synon.* Loculamentis plenus. *Plin.* Vid. *Loculatus.*

Lŏcŭlus, li, m. Plaut. *Meſztaſzcze, malo meſzto.* Ein kleiner Ort. *Helyetske.* 2. per Synecdochen apud *Varr.* Vid. *Loculamentum & Loculamenta.* 3. apud *Horat.* Vid. *Locellus N.* 1. 4. apud Plin. *Mertvechki leſz, mertvechki kony, grob. &c.* r. Sarck, e. Todten-Báar. *Sz. Mihály-lova, koporſó.*

Lŏcum-tĕnens, tis, m. (*intellige* Vir.) Compoſit. *Nameſztnik, meſzto drugoga poſztavlyen, Pod-ſztotnik,* vulgo *Lajdinont, Vice-Kapitan:* Latinè *Pro-centurio, Sub-Centurio.* Ein Stell-Vertretter, r. Blatzhalter, Unter-Hauptmann. *peregr.* Lieutenant. *Hely-tartó, Hadnagy.*

Lŏcŭples, ētis, *om.* Locupletior, Locupletiſſimus, Cic. 1. Vid. *Dives, Abundus.* Annus locuples frugibus. h. e. Abundans, fertilis. *Horat.* Homines egentes in locupletes (*id eſt* in multa poſſidentes) armabantur. *Cic.* Translatè *ad alia*: Locuples oratio: *id eſt:* Dives verborum, copioſa & abundans. *Cic.* 2. Locuples Auctor, teſtis, fidejuſſor &c. h. e. Firmus, magnæ auctoritatis, indubitatæ fidei, de qua nemo ambigere debeat.

Lŏcŭplēto, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. V. *Dito.* Synon. Opibus, divitiis augeo; Fortunis orno. *Uſus:* Orationem graviorum artium inſtrumentô, villam picturis, Civitates Fortunis locupletâſti. *&c.*

Lŏcus, i, m. *Plurali* Loci, orum, m. & Loca, orum, n. Cic. *Meſzto.* s. Orth. *Hely. Uſus:* Summa eſt huius loci amœnitas. Loca, ſiquid ſcribere velis, ab arbitris libera. Locus naturâ & arte munitus, opportuniſſimus, ædificiis frequens, uberrimô agrô, mitiſſimô cœlô. &c. E *ſuperiore loco* dicere, agere, dicitur Orator, qui pro roſtris dicit, & agit aliquid: *Ex Æquo,* qui in ſenatu: *Ex inferiore* denique, qui ad judices. *ità Cic.* Nam ſive de cœli natura loquitur, *&c.* Sive ex inferiore loco, ſive ex æquo, ſive ex ſuperiore. *Cic.* 3. *de Orat.* 2. Vid. *Status, Conditio N.* 1. *&* 2. *Fortuna N.* 1. 2. *&* 3. Optimô locô ſtat Reſpublica. In eum locum res rediit, reducta eſt; *vel* eo loci res eſt, ut pejore eſſe non poſſet. *Cic.* 3. Vid. *Pretium, Æſtimatio, gratia, amor, Dignitas, honor. Auctoritas.* Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? Eodémque apud me locô eſſet, quo eſt apud Patronum ſuum. Principem ſemper locum tenuiſtis. Nec juſtitiæ ullus eſſet, nec bonitati locus (*id eſt* æſtimatio, pretium) *Cic.* Hinc locô movere, dejicere, deturbare: *eſt vel* ex loco pellere: *Terent. vel* Dignitatem, honorem, poteſtatem &c. adimere. *Cic.* 4. Dare locum: *Interdum ſignificat* Cedere, *ut* Dandus eſt locus Fortunæ, cedendum ex Italia. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 1. *Interdum* Dare cauſam, anſam. Quoad ætas M. Cœlii dare potuit ſuſpicioni locum. *Cic. pro Cæl. Interdum* dare facultatem, opportunitatem. Nec das reſpondendi locum. *Cic* 3. *de nat. Deor.* C. 8. 5. Vid. *Occaſio, tempus, ſpatium.* Si nunc eſt ullus gaudendi locus. *Cic.* nullum locum prætermittemus tui juvandi,

aut

Digitized by Google

aut levandi. *Cic.* Hinc : Priore loco cauſam dicere, *eſt* eam priùs defendere, quàm quis accuſatus ſit. *Cic.* Poſteriore loco dicere *eſt* Defenſorem cauſæ in judicium jam delatæ agere. 6. Vid. *Genus.* Homo honeſtô, equeſtri, ſummô, clariſſimô : *vel contrà* Ignobili, obſcurô, infimô locô natus. *Cic.* 7. pro *Vice.* In parentis eum loco colere debebam. Cur eum habes in loco patrui? Illis in patris locum ſucceſſiſſet. *Cic.* 8. In injuriæ, præmii, beneficii loco aliquid numerare, ponere, putare: *Cic.* h. e. in numerum beneficii &c. referre, *vel* pro beneficio &c. reputare. 9. *Locus* etiam dicitur alicujus Doctrinæ, vel libri pars. *Cic.* 10. Non ſoli Homero locus eſt in Poëtis: *id eſt* non is ſolus inter Poëtas numeratur. *Cic.* 11. Is enim, ſi eo loco eſſet, negavit ſe facturum fuiſſe: *Cic.* h. e. Is enim, ſi ejus negotium eſſet, ſi ejuſdem res ageretur. &c.

Lŏcuſta, æ, f. Tacit. *Kobilitza, kobilka.* e. Heuſchreck *Sáska.* 2. apud Plin. *Pelye rakove morſzka kozicza, riba.* In Geſtallt eines Meer-Krebſen Meer-Kizlein. *Tengeri rák formájú tengeri kecskécske.* 3. Hoc nomine appellabatur Mulier veneficiis inſignis, Neroni grata. *Tacit.*

Lŏcūtio, *vel* Lŏquutio, onis, f. Cic. *Govorenye.* e. Rede. *Szólás.*

Lŏcūtius, (Aius Locutius ab ājendo) ii, m. Liv. *Pridevek Rimſzkoga bolvana, kogaſzu zazavali vu to ime, dabi nyihova decza berſe govoriti mogla.* Zunahme eines falſchen Römiſchen Gottes, welcher, um die Kinder bald redend zu machen, angeruffen wurde. *Rómaiak hamis iſtene neve, kit ſegitségül hittak, hogy hamarább a' kis gyermekek ſzóllni kezdjenek.* Cùm enim nocte audita eſſet vox humana major, admonens Gallos adventare Romam, DEI cujuſciam vox eſſe credebatur ; cujus nomen, cùm ignorarent Romani, ex reipſa Ajum Locutium nominavêre. *Liv. l.* 5. *c.* 50.

Lŏcūtor, *vel* Lŏquutor, oris, m. Gell. *Govoritel, govornik.* r. Sprecher, Redner. *Szóló.* 2. Vid. *Blatero, onis.*

† Lŏcūtōrium, Lŏquutorium, ii, n. *Govorilnicza, hiſa za govorenye, ſzpominanye* vulgo *Parlamentum.* e. Sprach-Stuben. *Beſzélgető ház.*

Lŏcūtŭlējus, ji, m. Gell. *Jezichlio Klafura, Berbraſt.* Metaph. *klepetecz.* e. Groß-Zung, Plauderer, Wäſcher. *Nyelves, ſzátyogó.* Vid. *Blatero, onis, linguax, verboſus.*

Lŏcūtus, (Loquutus) ûs, m. *Apul.* Vide *Locutio, ſermo, loquela.*

Lōdicŭla, æ, f. (Diminut.) Svet. *Malo poſztelye pokrivalo, vilahnicza.* s. Bett-Decklein, Leilach. *ágy-lepletske.*

Lōdix, icis, f. Juv. *Poſztelye pokrivalo, vilahen.* e. Bett-Decke. Leilach. *ágy lepel.* Vid. *Linteamen, tegumentum.*

Lœbertas, *pro* Libertas *apud vet. Feſt.*

Lœbĕſus, a, um, *Feſt.* pro *Liber, a, um.*

* Lœdŏria, æ, f. Macrob. Vide *Convicium.*

* Lœmōdēs, is, *com.* e. n. Vide. *Peſtilens.*

* Lœmōdŏchīum, ii, n. *vulgo* Lazarētum, i, n. *Hiſa z-kugum betneh, vu kojiſze kuſtti vráche, vulgo Lazarèt.* s. Haus oder Lazaret, da denen Peſthafftigen Krancken geholffen wird. *Dög-halálosok háza Lázárétom.*

* Lŏgārium, ii, n. Ulp. *Za vſzagdaſſnye racheune, y troſkov popiſzavanye kniſicza.* Tägliches Rechnungs Regiſter. *Minden napi dolgokot bé-irásra-való könyvetske.*

* Lŏgēum, ēi, n. *Vitruv.* 1. Vid. *Theatrum.* 2. Vid. *Cathedra.*

* Lŏgi, ōrum, m. *plur.* Cic. V. *Facetia.*

* Lŏgica, æ, *vel* Logicē, es, f. Cic. *Mudrogovornoſzti znanye ; Meſtria, navuk mudroga pregovarjanya ; razumneh miſzlih* &c. Vid. *Dialectica.*

Lŏgicus, a, um, Cic. *K-znanoſzti mudroga pregovarjanya ſzpadajuchi.* Zur Logic *oder* Vernunfft-Lehre gehörig. *Logikai tudományhoz való.*

Lŏgicus, ci, m. Sidon. *Razumno-miſzlih znanecz, mudroga pregovarjanya nauchitel.* Der die Logic *oder* Vernunfft Lehre, Diſputir-Kunſt verſtehet: r. Vernunfft-Künſtler, Vernunfft-Lehrer. *Logika tudományt tudó, Meſter, Tanitó.*

* Lŏgiſta, æ, m. Vid. *Arithmeticus.*

* Lŏgiſtica, (*intellige* Ars) æ, f. *&* Logiſtice, es, f. Vid. *Arithmetica.*

* Lŏgŏdædālia, æ f. Auſon. *Meſtria ; znanye lepo, nakinchena govoriti.* e. Zierliche Wörter-Kunſt. *Szépen, ékeſen ſzóllni tanító tudomány.*

* Lŏgŏdædălus, i, m. *Kinchitel govorenya zebranemi rechmi za vkaniti, prevariti koga : ki ſzamo na lepo rechi paſi, za dugovanye pak malo mára, recho chinecz.* Der ſchöner und zierlicher Worte, um einen zu betrügen, ſich bedienet ; die Wahrheit

Digitized by Google

aber zu bevveiſen ſich nicht viel bemühet. *Tſalátra kéſzitett fejtett beſzédü.*

*Lŏgŏmachia, æ, f. *Pregovarjanye, Tekmenye vu rechih, Recho-boj, karka nad rechmi.* r. Wort-Streit, Wörter Kampff, Zanck über die Wörter. *Szó* vagy *ige-bartz, ſzó-val-való tuſakodás.*

*Lŏgŏgrăphus, i, m. *Rechih, Rachunov popiſzavavecz; obchinſzkih dugovany, y pripechenny zpiſzavavecz.* r. Wort-*oder* Rechnung-Schreiber; gemeines Weeſen und Geſchicht-Schreiber. *Beſzédeknek* vagy *ſzámvetéſnek leirója; Meglött dolog és Hiſtória-író.*

*Lŏgos, *vel* Logus, i, m, Plaut. 1. V. *Sermo.* 2. apud Cic. V. *Facetia.*

Lŏliăcĕus, a, um. Varro, *Kukolyni, iz kukolya.* Aus Lülch *oder* Unkraut. *Konkolyból-való.*

Loliārius, a, um. Colum. *K-kukolyu zpadaiuchi.* Zum Lülch gehörig. *Konkolyi, rosnoki.*

Loligĭnĕus, Loligĭnōſus, & Loliōſus. a, um. Plin. *Kukolyaſzt, pun kukolya, dracha.* Voll mit Lülch, voll Unkrauts. *Konkolyos; konkolyal* vagy *Roſnokkal telt.*

Lōligo, aliis Lolligo, ĭnis, f. Horat. *Kalamar, morſzka riba chernu kero imaiucha kakti tinta.* r. Meer-Fiſch, der ſchvvartz Blut hat vvie Dinten, Dinten-Fiſch, Black-Fiſch. *Tengeri hal, melly mint a' tinta, olly fekete vért ont-ki.* Succus ſeu ſanguis loliginis *alias* ſepia dicitur, & Metonymicè *pro* Atramento accipitur. V. *Atramentum.* 2. Metaph. V. *Invida, Liver N.* 2. ità Horat.

Lōlium, ii, n. Cic. *Kukoly, Drach.* r. Lülich, s. Unkraut. *Konkoly, Roſnok.* Metaph. Loliō victitare *Prov.* Plaut. *Zlochesſte ochi imati.* Schlechte Augen haben. *Roſzſz ſzemei vadnak.* Et careant loliis, oculos viti-antibus, agri. *Ovid. 1. Faſt.*

Lōmentum, i, n. Mart. *Bobja, Bobova melya.* s. Bohnen-Mehl. *Bablisſzt.* 2. *ſzvetlo-modra, nebeſzka farba.* Liechtblaue, Himmel-Farbe. *ég ſzin kék.*

Londīnum, i, n. Tacit. *Londin, ſztolni varaſs y prebivaliſche kralya Anglianſzkoga.* London die Haupt-Stadt in Engeland. *Londin, fő városa, Angliának.*

Longăbo, ōnis, m. Varro. V. *Longanon.*

Longævĭtas, atis, f. Macrob. *Dugo-vechnoszt, dugo vreme, velika ſztaroſzt.* Immervvehrende Zeit, hohes Alter. *Sokáig tartó idő, örökség; nagy vénség.*

Longævus, a, um, Virg. *Dugovechni, ſztar, Dugo ſio.* Lang vvehrend, lang lebend, alt: *Hoſzſzú életü, ſokáig tartó.*

Longănĭmĭtas, atis, f. *Dugo-ſzterplivnoszt, ſztalno-terplivnoszt.* e, Langmüthigkeit. *Nagy türhetőség.*

Longănĭmus, a, um, & Longănĭmis, is, *com.* me, n. *Dugo-terpliv, dugo-terplivén.* Langmüthig. *Nagy türhető.*

Longānon, *vel* Longāno, ōnis, m. Veget. *Dugo y ravno chrevo.* Ein langer und gerader Darm. *Hoſzſzú és egyenes burka, ſegg-vég burka.* 2. Metaph. *Ie dugoga chreva devenicza, duga klobaſzicza.* Eine lange Wurſt, *Hoſzſzú Májos, kolbáſz.* ità Varro.

Longè, iùs, ſſimè, *Adv.* Cic. *id eſt:* Longō intervallō, longō loci ſpatiō. V. *Procul.* Et conſtruitur vel *Abſolutè:* ut: Longè abſum. Cic. *Daleko ſzem.* Ich bin vveit entfernet. *Távol vagyok.* Longè, latéque: *id eſt:* In multis, variiſque locis. *Cic.* Vel cum *Abl.* & præp. A vel Ab. Satis longè ab oppido ad fanum. Oppidum eſt non longè à ſyracuſis. *Cic.* Longè eſſe alicui: *Virg. vel:* Longè eſſe ab aliquo *Cæs.* h. e. unum ab altero procul diſtare, *quod ſignificat* unum alteri valde diſſimilem eſſe: *vel* unum ab altero juvari non poſſe. Vel cum *Genit. Gentium.* pro *Longiſſimè, omnino procul.* Tu autem abes longè Gentium. *Cic.* Longiſſimè ab imperitorum intelligentia disjunctum. *idem.* 2. Vid. *Longinquè,* loco barbaræ locutionis *à longè, de longè.* Litora longè reſonantia. *Virg.* 3. Vid. *Intervallum temporis, Diu n. 1.* Tempus muneris dandi longè abeſt. Varro vitam Nævii producit longiùs. *Cic.* Hinc: Longè proſpicere futuros caſus: *&* eos longè ante videre, quàm eveniant. *Cic.* 4. Vide *Valdè, multùm.* Et tunc jungitur vel *ſuperlativis*, aut *Adjectivis* vim ſuperlativorum habentibus: *ut:* quarum ſacra longè maximis, atque ocultiſſimis cæremoniis continentur. Pœtus longè princeps. *Cic.* Vel cum *Compar.* Pedibus longè melior Lycus. *Virg.* Vel cum *nominibus* diverſitatem aut diſſimilitudinem ſignificantibus: *ut:* Longè alia conditione ego ſum, ac cæteri Imperatores. Facultates longè diverſæ. *Cic.* Vel cum *Verbis* Antecello, præſto, ſupero, vinco, diffundo, diſcrepo, diſſentio, fallor, & *ſimilibus.* Longè illam vitam huic anteponit. *Cic. 3. offic.* Sic dicimus: Longè falleris opinione tua: longè omnes ſuperas. Vel denique cum *Adverbiis.* Aliter, ante, poſt,

poſt, ſecus *&c ſimilibus*. Eſt longè aliter in verſibus. *Cic.*

Longeſco, is, ere, (Inch.) Obſoletum. *Dug bivam*. Lang vverde. *Hoſzſzu leſzek*. Meliùs *longus fio, in longum creſco*.

Longĭmănus, a, um. *Dugo-Ruk*. Lange Hände Habend. *Hoſzſzu kezu*. 2. Cognomen *Artaxerxis* Regis Perſarum, qui alteram manum longiorem habuit.

Longinquè, *Adv*. Enn. *apud* Non. *Z-daleka*. Von vveiten. *Meſzſzünen*.

Longinquitas, atis, f. Cic. *Dalekocha*, *Dalechina*. Die Länge und Weite, *oder* Ferne des Orts. *Meſzſzeſég*, *távol-valóság*. 2. Vid. *Diuturnitas*.

Longinquus, a, um, *Cic*. Longinquior. Cæſ. *Dalek*, *dalechni*, *z-daleka*. Weit, fern gelegen, entlegen. *Meſzſzünen-való*, *Távol-való*. E Longinquis venire locis. Cic. *Od daleka dojti*. Von Weiten herkommen. *Meſzſzünen jöni*. 2. Vid. *Diuturnus*. Longinquus morbus. Liv. *Dugo terpécha boleſzt*. Langvvierige Kranckheit. *Hoſzſzu betegség*. 3. per Catachreſin V. *Longus*. Longinqua vita: *Plaut*. Longinqua æquora: *pro* Longa: *Claudian*. 4. Metaph. V. *Exter*, *peregrinus*. ità *Cic*. 5. Vid. *Tardus*. ità *Plaut*.

Longĭpes, ĕdis, *om*. Plin. *Dugo-nog*. Langfüſſig. *Hoſzſzu lábu*.

Longiſco, is, ere, (Neu. Inch.) Enn. *apud* Non. Vide *Longeſco*.

Longĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Duſina*. e. Länge. *Hoſzſzuság*. 2. V. *Longinquitas* N. 1. 3. Vid. *Diuturnitas*. ità Cic.

† Longĭturnĭtas, atis, f. V. *Diuturnitas*.

† Longĭturnus, a, um, Vide *Diuturnus*.

Longiuſcŭlus, a, um, Cic. *Pridug*. Etvvas länger. *Hoſzſzatska*. Synon. Paulò longior.

Longo, as, are, avi, atum, (Act.) Venant. Fortunat. *Kaj dugo chinim*. Lang mache. *Hoſzſzuvá teſzem*. Vid. *Extendo*, *Diſtendo*.

Longŏbardĭa, æ, f. *Geogr*. *Lombardia*, *gornya ſztran Talianſzke ihti Vlaſske zemlye*. e. Lombardey. *Lombárdia*. Regnum & pars Italiæ, nomen accepit à Longobardis, qui eam occupárunt. Continet majorem partem Veteris Galliæ ciſalpinæ. Dividitur in ſuperiorem & inferiorem. *Longobardia ſuperior* continet Pedemontium, Ducatum mediolanenſem & montem ferratum. *Inferior* verò Ducatum Mantuanum, Mutinenſem & Parmenſem: *Item* partem occidentalem ditionis Venetæ, ubi territoria Cremenſe, Bergomenſe, Brixianum, Veronenſe, Vicentinum, & Patavinum. Adde Ducatum Ferrariæ, & Territorium Bononienſe.

Longŭlè, *Adv*. (Dimin.) Plaut. *Podugo*, *Malo na duſem*. Etvvas länger. *Hoſzſzatskán*.

Longŭlus, a, um, (Diminut.) Cic. Vide. *Longiuſculus*.

Longùm, Adv. Virg. *Dugo vremena*, *dugo*. Lange Zeit. *Hoſzſzu ideig*. Longùm vale Virg. *Dugo vremena zdrav oſztani*. Lange Zeit gehab dich vvohl. *Sokáig élj*. Synon. *Diu*.

Longūrio, ōnis, m. Varro. *Dug chlovek*, *Duga ſtanyga*, *Dugàch*. Langer Menſch, lange Stangen. *Hoſzſzu ember*.

Longūrius, ii, m. Cæſ. *Dug Drùg za podiganye*, *Kolecz*. 2. *Zatvor hiſni*. Langer Hebbaum, Stange, 2. Riegel an einem Gebäu. *Hoſzſzu rúd*, *Hoſzſzu karó*. 1. *Záró fa*.

Longus, a, um, Cic. *Dug*. Lang. *Hoſzſzu*. Conſtruitur cum *Accus*. vel *Abl. menſura*. Septem pedes longus. *Plin*. Seſquipede, quàm tu, longior. *Plaut*. Interdum cum *Genit*. longus pedum 50. *Colum*. 2. Transl. V. *Diuturnus*. Horæ longæ videbantur, *Cic*. Longum eſt: *pro* multi temporis. *Cic*. 3. Longa oratio; *id eſt*: prolixa, diffuſa. *Cic*. 4. Ille nihil ſibi fuiſſe longius ait, quàm ut me videret: *id eſt*: Ille nihil æquè ſe deſiderare ait, quàm *&c*. vel: Ille nullius rei tanta cupiditate aut expectatione teneri ſe ait, quantâ &c. *Cic*. 5. Ne longum faciam: *pro* ut breviter dicam. *Horat*. 6. Homo longus: *pro* ſtolidus. *Catull*.

Lŏquācĭtas, atis, f. Cic. *Rado-rechlivoſzt*, *Rado-govorlivoſzt*, *jezichtvo*, *vnogo-govorlivoſzt*, *klafurlyivoſzt*. e. Schvvatzhafftigkeit, Plauderey, das viel Reden, Begierd viel zu Reden. *Tsátſogás*, *Nyelveſség*.

Loquacĭtĕr, *Adv*. Cic. *Vnogo-govorlivo*, *jezichlivo*, *Rechlivo*. Schvvatziglich, mit viel unnützen Reden. *Tsátsogva*.

Lŏquācŭlus, a, um. (Dimin.) Lucret. Vid. *Garrulus*, *verboſus*.

Lŏquax, ācis, *om*. Cic. V. *Linguoſus*, *verboſus*.

Lŏquēla, æ, f. Cic. *Govor*, *govorenye*. e. Rede. *Beſzéd*, *ſzó*. Fallacis loquelæ: Cic. *Alii legunt* Fallaciloquentiæ.

Lŏquĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep. Frequ.) Plaut. *Guſztokrat govorim*. Offt, immer rede. *Szóldogalok*. Vid. *Garrio*, *Blatero* N. 2.

Lŏquor, ĕris, cūtus *&* quūtus ſum. (Dep.) Cic.

Cic. *Govorim.* Rede. *Szólok.* Conſtruitur variè: *ut:* Aliâ quadam linguâ loqui. ornatè loqui. Loqui cum aliquo aliquid, *vel* de aliqua re aut perſona. Sæpius iſta loquemur inter nos. &c. *ita Cic.* Loqui alicui. *Plaut.* Merum bellum loqui. Lucr. *Nikaj, nego od ſzamoga boja govoriti.* Von nichts anders, als von Kriegen reden. *Egyedül csak az hadakozásról beſzélleni.* Loqui ad voluntatem: *id eſt:* Aſſentari, adulari. *Cic.* Loqui ad voluptatem: *eſt* Sermone ſuo alios recreare velle. *Cic.* Loqui in eandem ſententiam. *id eſt:* (ut barbarè aliàs dicitur:) in eandem ſenſum. Cæſ. *Jednako z-drugim govoriti, jednake miſzli y volye z-nyim biti.* Einerley Meynung ſagen. *Máſſal egyet érteni, tartani.* 2. Monumenta vetuſtatis loquuntur: *id eſt* oſtendunt, indicant, teſtantur. *Cic.* Vid. *Indico, oſtendo, teſtor.* Res ipſa loquitur: *pro* certiſſima eſt, nec indiget ſermone & confirmatione. *Cic.* 3. Loquitur: *paſſivè imperſonaliter* uſus eſt *Varro.*

Lōra, æ, f. *Varro. Iz tropin z-vodum poleaneh zpreſſana chavarika, cſigèr.* r. Treſter-Wein, Lauer. *Tsiger, Lôre.*

Lōrāmentum, ti, n. Juſtin. *Veliki remen.* Groſser lederner Riem. *Nagy ſzíj.* Vid. *Lorum.*

Lōrārius, ii, m. Aul. Gell. 1. *Sluga, ki je negda pri Rimlyaneh ſzluge druge z-remenyem moral pretepati.* 2. *Remenár.* r. Knecht, der die Knechte bey Römern muſte peitſchen. 2. r. Riemer. *Szolga vólt a' Rómaiaknál a' ki más ſzolgákat ſzíjjal vert.* 2. *Szíj-gyártó.*

Lōrātus, a, um, Virg. *Z-remenyem zvezan.* Mit Riemen gebunden. *Szíjjal megkötöztetett.*

Lōrĕa, æ, f. *Cato* Vide *Lora.*

Lōrĕus, a, um, Plaut. *Remenat, iz remena.* Aus Riemen. *Szíjból-való.*

Lōrica, æ, f. 1. Eſt munimentum pectoris, quod *teſte Varrone* olim ex loris, aut crudo corio fiebat, donec ſubinde ferreæ loricæ invenirentur. *Obramka perſz, oklop, kóſna ali Selezna nadperſzinya*, peregr. *Pancsèr.* r. Pantzer, Harniſch. *Vas Pántzél,* ità Cic. 2. Metaph. *Mali krov pred zidom, priſztrobſſek.* s. Vordächlein einer Mauer, Sturm-Dach. r. Eſterich. *Kö-falnak, ház-fedelének kipárkányozáſa.* Curt. *Item* Vid. *Albarium, tectorium.* Vitruv. *Item* Vide *Munimen, Munimentum, Mœnia.* Cæſ. *Denique* Vid. *Sepimentum.* Apul.

Lōrīcātio, onis, f. Vitruv. *Oklopom oblechenye.* Beharniſchung. *Vas öltözet.* 2. Vid. *Tabulatio, Tectorium.*

Lōrīcātus, a, um, Liv. Vid. *Cataphractus.*

Lōrīco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Oklope. Pancsèr oblachim.* Pantzer anthue. *Pántzélba öltözöm.* 2. Metaph. apud *Varr.* Loricare parietes: *eſt* iis albarium vel tectorium inducere.

Lōrīcŭla, æ, f. (Diminut.) Hirt. *Oklopecz, oklopchek.* Kleiner Pantzer. *Kiſſiny pántzélocska.*

Lōrīpes, ĕdis, *om.* Juven. *Krivo-nog, Santav, Sépav, Rom, zvernyene noge imajuchi.* Krummfüſſig. *Horgas lábú, Tzibertes.* Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. *Juven.*

Lōrum, i, n. Cic. *Remen.* Ein Riemen. *Szíj.* 2. apud *Ovid.* Vid. *Habena N.* 1. 3. apud *Gell.* Vid. *Ligamen.*

Lōrus, i, m. *Inuſitatum.* Apul. Vid. *Lorum.*

Lŏthăringĭa, æ, f. *Geogr.* Regnum Lotharii, olim Auſtraſia, quæ tamen latiùs patebat. Pars eſt Galliæ belgicæ, inter Campaniam ad occidentem, & Alſatiam ad orientem, inter Luxemburgum ad ſeptentrionem, & inter Burgundiæ Comitatum ad meridiem. Nomen accepit à Lothario Galliæ Rege.

Lōtio, onis, f. Cels. *Pranye.* e. Waſchung. *Moſás, Mosódás.*

Lōtium, ii, n. Svet. *Voda chlovechja, ſzczalina.* s. Menſchen-Waſſer, Harn, Bruntz. *Húgy, vizellet.*

Lōtor, oris, m. *Pralyecz.* r. Waſcher. *Mosó.*

Lōtrix, īcis, f. *Pralya.* e. Wäſcherin. *Mosóné.*

Lōtūra, æ, f. Plin. Vide *Lotio.*

Lōtus, ûs, m. Cels. V. *Lotio.*

Lubens, Lubenter, Lubentia, lubet, Lubido. Vid. *Libens &c.*

Lŭbrīcè, *Adv.* Cic. *Zkuzko, zklizko, zklizlivo, Gliſzko, Puzko, S'kalko.* 2. Metaph. *Neſztalno, zkozlivo, Dvojno.* Schlüpfferig, 2. unbeſtändig, zvveiffelhafftig. *Síkos.* 2. *állhatatlanúl.*

Lubrīcĭtas, atis, f. *Skàl, gliztocha, zkliſzkocha.* 2. Metaph. *Neztalnozt, zkozlivozt.* e. Schlüpffrigkeit, 2. e. Unbeſtändigkeit. *Síkság.* 2. *állhatatlanság.*

Lŭbrīco, as, are, avi, atum, (Act.) Juven. *Zklizamſze, Glizko, zklizko, puſzko, s'kalko,* ali

ali *gladko napravlyam*. Schlüpfferig glatt mache. *Tſiſzamóſſá-téſzem, ſikitom.*

Lūbricum, i, n. Tacit. Vide *Lubricitas*.

Lubricus, a, um, Cic. *Szkuzek, ſ'kalen, zklizek, puzek, zklizlio, glizek, ſ'kalek, puzlio, gladek*. 2. Metaph. *Neſztalen, laslio, neſztanovit, zkazlio*. Schlüpfferig, glatt, 2. Unbeſtändig, falſch, ungewiſs, lügneriſch. *Sikamló, ſsuſzamló*. 1. *állhatatlan, hamis, ſ'alárd*. Vid. *Mobilis, difficilis, N. 1. Incertus, Inconſtans*. ità Cic. *Item* Vid. *Fallax* ità *Virg.* ſpes lubrica. Stat. *Laſlivo, y okanylivo uffanye*. Eine betrügliche Hoffnung. *Megtsaló reménység*.

Lūca, *vel* Lucas bos, Lucæ bovis, *com*. Plin. *l. 8. c. 6.* Vid. *Elephantus*. Sic dictus à Lucania, in qua Romani, Pyrrhi bello, primùm conſpexerunt Elephantos, quos, utpote maximos inter animalia ibidem viſa, more ſuo, boves nominârunt.

Lūcānica, æ, f. (genus eſt farciminis à *Lucanis*, Regni Neapolitani populis, primùm inventum) Cic. *Globaſzicza*. e. Bratwurſt. *Kolbáſz*.

Lūcār, āris, n. Liv. *Od komedie plácba; Dácba za meſzto komedie; Penezi, Novczi, za igre vidyene dani, ali vzeti*. s. Schau-Geld bey Schau-Spiel; Loſungs - Geld. *Komédiáſok bérek, fizetéſek*. 2. apud *Feſt.* Pretium eſt, quod ex lucis captatur. *Dobodek iz gajev, Plácba od gajev. &c.*

Lucāria, ōrum, *vel* Lucaria, ium, n. *plur.* Feſt. *Szvetecbno obſzluzavanye Rimlyanov vu gajeb nato odlucbeneb*. s. Feſt, ſo von denen Römern in denen Lucis *oder* Walderen begangen wurde. *Innep nap, mellyet a' Romaiak a' berkekben illettek*. Victi enim à Gallis Romani, fugâque dilapſi in magno inter viam ſalariam & Tyberim luco ſeſe occultaverunt.

Lūcellum, i, n. (*Dimin.* à lucrum) Cic. *Mal dobiček, mali dobitek*. Kleiner Gewinn, s Gewinſtlein. *Nyereségetske*.

Lūceo, es, ere, luxi, (Neu.) Cic. *Szvetim, ſzvetimſze*. Leichte, ſcheine. *Világoſodom, világoskodom*. Synon. *Splendeo, lucem emitto*. Luce lucere alienâ: *id eſt*: re aliena gloriari, &c. Cic. Lucere alicui facem. Plaut. *Kômu z duplyerom ſzvetiti, z ſzvêckom pred kim iti*. Einem Fackel *oder* Latern vortragen, einem vorleuchten. *Valaki előtt lámpáſt vinni*. 2. Transl. æquitas lucet ipſa per ſe *id eſt* ſe ipſam abundè commendat, clara & manifeſta eſt. *Cic.*

Lūcerna, æ, f. Cic. *Leſcberba, Lampaſs, ſzvetilnicza, vu kojoj olje gori*. Ein Ampel, Leuchte. *Lámpás, Gyertya*. Vid. *Lampas*. 2. Nomen proprium Civitatis Helvetorum. 3. Piſcis.

Lūceſcit, ēbat. *Imp.* Cic. *Daniſze, ſzvetlo* ali *dan poſztaje*. Es taget. *Megvirrad*.

Lūceſco, is, ere, (Incoat.) Virg. *Pocbinyamſze ſzvetiti, zoriti, daniti*. Anfange zum leuchten, liecht werde. *Világoskodni kezdek, világos léſzek*.

Lūcet, ebat, *Imp.* Cic. *Szvetiſze*. Es ſcheinet, es iſt heiter, liecht. *Virrad, verrad*. Vid. *Luceſcit*.

Lūcī, *Adv.* Plaut. V. *Interdiu*.

Lūcidè, *Adv.* Cic. *Szvetlo*. Klärlich, hell. *Világosúl, Tündöklőleg*.

Lūciditas, atis, f. V. *Claritas, ſplendor*.

Lūcido, as, are, avi, atum, (Act.) Caſſiodorus. *Szvetlim, ſzvetlo cbinim*. Licht mache. *Világoſſá tſinálom, Meg-világoſitom*.

Lūcidus, a, um, Quint. *Szvetel*. Klar. *Világos*.

Lūcifer, a, um, Cic. *Szvetlo-noſz, ki ſzvetloſzt donaſſa*. Liecht-tragend, das Licht bringt. *Világoſság-hozó*.

Lūcifer, i, m. Cic. *Danicza zvezda*. r. Morgenſtern. *Hajnal tsillag*.

Lūcificus, a, um, Cæl. Aurel. *Szvetlo-cbin, ki ſzvetlo napravlya*. Liecht machend. *Világoſság tsináló*.

Lūcifūga, æ, *com.* Senec. V. *Lucifugus*.

Lūcifūgus, a, um. Cic. *Szvetlo-beg, ki od ſzvetloſzti beži*. Licht ſcheuend, Lichtfliehend. *Világoſságtól-futó*.

Lūcīna, æ, f. Cic. Virg. *Pridevek Boſiceze Porodа* Juno *zvane*. Zunahme der Geburts Göttin *Juno* genant. *Szülétés Iſten Aſzſzonyának neve*. 2. Vid. *Luna*.

Lūcius, ii, m. Auſon. *Scbuka riba*. r. Hecht. *Tſuka*. 2. Prænomen eſt Romanis familiare, quod primo ſic dicto ideo impoſitum creditur, quia prima luce natus fuit: *Feſt.*

Lūcrātivus, a, um, Quintil. *Dobitliv*. Gewinnſam. *Nyereséges*.

Lūcrātor, oris, m. Svet. *Dobitel, dobivavecz*. r. Gewinner, Wucherer. *Nyerekedő*.

Lucri-cŭpido, inis, f. Apul. *Selya y blepenye dobitka, dobicbka*. e. Gewinn-Sucht. *Nyereség-kévánság*.

Lūcrĭfăcio, is, ere, feci, factum, (Act.) Mart. *Dobivam*. Gewinne, Gewinſt mache. *Megnyerem, nyerek*. Lucrifacere injuriam, Plin. *Zaſzluſeneſze, za vucbinyenu kriviczu, kaſtige oſzloboditi, izbaviti*. Einer verdienten Straff entge-

entgehen. *Valakit bĺuntetlen ſzidni* : Lucri facere nomen. Varro. *Verloſzi ime zadobiti.* Einen groſſen Nahmen überkommen. *Nagy nevet nyerni.*

Lucrificabilis, is, *com.* le, n. Plaut. *Dobichek donaſſajuchi, dobitliv, dobitko-noſz, dobitkodobliv, haſznovitliv.* Das man gevvinnen kan, nutzbar, profitirlich. *Haſznot-hozó.*

Lucrificus, a, um. Plaut. V. *Lucrificabilis.*

Lŭcrĭfio, is, ĭĕri, actus ſum. (Paſs *Anom.*) Cic. *Dobivanſze, k-dobitku bivam.* Gevvonnen vverde. *Megnyerettetem, megnyeretem.*

Lucrĭfŭga, æ, *com.* Plaut. *Ki za dobichek nemára.* Der dem Gevvinn nicht achtet. *Nyereſégen nem kapó.*

Lŭcrĭo, onis, m. *Feſt.* Lŭcrĭpĕta, æ, *com.* Plaut. *Lakom na dobichek, dobichka ſelen.* Ein Gevvinn Süchtiger, Gevvinn-begieriger. *Nyereség-leső.*

Lŭcror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. Vide *Lucrifacio.*

Lŭcrōſus, a, um. Ovid. *Pun dobichka, pun haſzne.* Gevvinn-reich, voll Gevvinn, und Nutz. *Nyereſéggel teli, nyereſéges.*

Lŭcrum, i, n. *Cic.* Lucrus, i, m. Plaut. *Dobichek, dobitak.* r. Gevvinn. *Nyereség. Uſus:* Lucri eſt: *Plaut.* Lucro eſt: *Cic.* h. e. prodeſt. Ponere aliquid in lucro: *id eſt*: fortunæ adſcribere, *vel etiam* Lucrari. *Cic.*

Lucta, æ, f. *Sidon.* Luctātio, onis, f. *Liv.* 1. *Borenye vu igri dvüh, koj koga na zemlyu obali.* 2. Metaph. *Borenye na ſzmertnom vremenu.* Item *Boj, vojuvanye.* 1. Das ringen in Spielen, ſo ein andern zum Boden vverffen mag. 2. *Metaph.* r. Letzter Todt-Kampff. *Item* e. Kämpffung, r. Streit, Kampff. 1. *Küſzködés, birakozás.* 2. *Halállal-való tuſakodás.* Item: *Veſzekedés, viadal, verekedés.*

Luctāmĕn, ĭnis, n. Virg. V. *Lucta.*

Luctātio, onis, f. Cic. V. *Lucta.*

Luctātor, oris, m. Plaut. *Boritel vu igri, boritel na ſzmerti, vojnik.* Der ringet in dem Spiel, der ringet in Todts-Zeit, r. Kämpffer, Fechter. *Küſzködő, bajnokoskodó, tuſakodó.*

Luctātus, ûs, m. Plin. Vide *Lucta.*

Luctĭfer, a, um. Senec. *Tugo-noſz, placho-noſz.* Leid bringend. *Siralom-hozó.*

Luctĭfĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Perſ. *Tuſen, placha pun.* Kläglich, betrübt, voll Leid. *Siralommal-teli.*

Luctĭfĭcus, a, um. Cic. *Placho-tugo-chin.* Das Leid, kläglich, betrübt machet. *Siralom-ſzerző.*

Luctĭsŏnus, a, um. Ovid. *Tuſno-glaſn.* Kläglich lautend. *Siralmas-ſzavú.*

Luctĭto, as, are, avi, atum. (Frequ.) *Priſcian.* & Lucto, as, are, avi, atum. (Neu.) Terent. V. *Sequens.*

Luctor, aris, ari, atus ſum (Depon.) *Borimſze, vojujem.* Ringe, Kämpffe. *Küſzködöm. Hartzolódom.* 2. apud. Quint. Vid. *Conor, nitor.* 3. apud Cic. V. *Diſputo.*

Luctuōsè *Adv.* Liv. *Plachlivo, tuſno, ſaloſztno.* voll traurens, kläglich. *Siralmaſon, keſerveſen.*

Luctuōſus, a, um. Horat. *Plachliv, tuſen, ſaloſzten.* Kläglich, leidig, traurig. *Siralmas, keſerves.* 2. apud Cic. Vid. *Luctifer, Luctificus.*

Luctus, ûs, m. Cic. (*apud veteres genit.* lucti.) *Plach, tuga, ſaloſzt.* e. Klag, s. Leyd. *Siralom, sirás, keſergés.* 2. Accipitur pro ipſo habitu hominis lugentis. *Liv.*

Lŭcŭbrātio, onis, f. Cic. *Zbozmuvanye, poſzluvanye, zkup-ſzpravlyanye, poſzel, delo nochno pri ſzvéchi.* e. Wache, Zuſammen-Tragung, Schreibung eines Wercks, Arbeit bey dem Liecht. *éjjeli gyertya világnál-való munkálódás, irás, tanúlás, dolog, munka.*

Lucubrātiuncŭla, æ, f. Aul. Gell. *Malo delo y poſzluvanye pri ſzvéchi.* Kleine Arbeit bey dem Liecht. *Világnál-való munkálodáſótska.*

Lucubrātōrius, a, um. Sveton. *K-nochnomu navuku, poſzluvanyu &c. ſzpadajuchi, priklađen.* Zur Nachts-Arbeit gehörig, tauglich. *Éjjeli munkalódáſhoz-való.*

Lucubrātus, a, um. Cic. *id eſt*: Lucubrando elaboratus.

Lŭcŭbro, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. *Delam, poſzlujem, vuchimſze po nochi pri ſzvéchi.* Des Nachts bey Liecht arbeite, ſtudire. *Valamit gyertya világnál mivelek, tanúlok, irok.*

Lŭcŭlentè, & Luculentĕr, *Adv.* Cic. *Szvetlo, ochiveſzto, verlo, dréchno, jako, vnogo, veliko, vidno.* Klar, Scheinbar, Stattlich, Wohl, Sehr, Viel, Groſs, Deutlich. *Világoſan, nyilván, böſégeſen, helyeſen.* Synon. *Clarè, ſplendidè, abundè, ſatis, lautè.*

Luculentia, æ, f. Arnob. V. *Splendor, nitor.*

Lŭcŭlentus, a, um, (à Lux) Cic. V. *Lucidus, ſplendidus, Illuſtris &c.* Propriè dicitur de camino, aut foco: Metaphoricè etiam de rebus aliis. *Szvetel, ochiveſzten, verli, dréchen, obilen, velik.* Liecht, ſcheinbar, klar, hell-leuchtend, ſtattlich, vornehmlich, anſehnlich, berühmt, reich, groſs. *Világos, nyilvan-való, Hires, nevezetes, gazdag, nagy. Uſus:* Camino luculento utendum: h. e. lucido. *Cic.* Luculentioribus verbis rem comprehendere: *id eſt*: Magis perſpicuis, ornatis, & apertis. *Cic.* Luculentus

Digitized by Google

tus ſcriptor: *id eſt:* Probatus, optimus, præſtans. *Dréchen, preſlimanya vrèden, y glaſzovit piſzecz.* Fürtreflich und berühmter Schreiber. *Hires, nevezetes író.* Luculenta forma. *Terent.* Luculenta facies. Apul. *Lep obichan, obraz.* Schöne Geſtalt, ſchönes Angeſicht. *Szép ſzemély, ábrázat.* Luculenta plaga. Cic. *Veliki vudarecz.* Groſſer Streich. *Nagy tſapás.* Multos jam lucrum luculentos homines reddidit: *id eſt:* divites, opulentos. *Plaut.* *Vnoge je lyudi dobichek bogate vuchinil:* Es hat viel Leute der Gevvinn reich gemacht. *A' nyereség ſokakat gazdagokká tett.*

Lūcŭmo, *per ſyncop.* Lucmo, ōnis, m. Auſon. V. *Melancholicus*, *Inſanus N.* 1. 2. apud. *Pauſan.* Nom. propr. Regis Arcadiæ.

Lūcuncŭlus, i, m. (*Dim. à Lucuns.*) Apul. *Kolàchitz, z-melyum bèlum poſzipan y opechen ſtrukely, vertany, perècz.* Ein vveiſſer Kuchen &c. *Kitsiny lepény, Pántó.*

Lūcuns, untis, f. Varro. V. *Lucunculus.*

Lūcus, i, m. Cic. *Synon.* Nemus; Sylva ſacra; Locus arboribus conſitus, aquam habens, Diiſque Sacer. *Gaj, negda krivem Bogom meſzto ſzveto.* r. Luſt-Wald, Tann-Wald, Hain, vor Zeiten für die Abgötter auserleſt. *Berek, ſzentelt berek.*

Lūdĭa, æ, f. Mart. *Sena Igravicza, ſzkakavcza* vulgo *Kauklericza.* e. Comödiantin, Gaucklerin. *Játékos, tántzos Aſzſzony.*

Lūdibriōſus, a, um. h. e. ludibrio plenus. Ammian. *Oſzmehſzni, oſzmeha-pun. oſzmehavanya vrèden.* Lächerlich, auslachens vverth. *Tſúfos, tſúfságra méltó.*

Lūdĭbrium, ii, n. Cic. *Szmeh, oſzmeh, ſpramota, Rugota,* peregr. *ſpot:* s. Spottvverck, Geſplitt, Gelächter, e. Auslachung. *Tſúfság. Játék.* Haberi ludibrio: *eſt* Derideri, illudi, contemni. *Terent.* Eſſe alicui ludibrio, *id eſt* Contemni, irrideri ab aliquo. *Cic.* 2. apud *Liv.* Ludibrium interdum accipitur pro ipſo homine, qui ludibrio habetur.

Lūdĭbundus, a, um. Cic. *Igrajuchi; oſzmehavajuchi, ſzmejech kaj chinechi.* Spielend, auslachend, lächerlich, kurtzvveilig, mit Lachen etvvas machend. *Játékos, tréfás.* Ludibundi oculi. *Igrajuche y zalyublene ochi.* Spielende und verliebte Augen. *Játzodozó és tſiklándozó ſzemek.*

Lūdĭcer, cra, crum. Cic. (apud Priſcian. Ludicris, is. *com.* cre, n. *apud aliquos* Ludicrus, a, um.) *Igrajuchi, norajuchi; vremetreſzni, ſzaleni* Schertzhafftig, kurtzvveilig. *Tréfás, tréfás.*

Ludicrè, *Adv.* Apul. *S'alno, ſzmeſzno, vremetreſzno, Igrajuch.* Schertzlich, kurtzvveilig, poſſentreiberiſch. *Tſúfoſan, tréfáſon.*

Ludicrum, cri, n. Catull. V. *Jocus*, *nuga.* 2. apud Tacit. V. *Ludus N.* 1. *ſpectaculum* V. 1.

Lūdĭfăcio, is, ere, feci, actum, (Act.) Plaut. V. *Ludifico.*

Lūdĭfĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Synon.* Plenus ludo, jucunditate. *Oſzmeſſen, oſzmeſzliv, pun ſ'ale, igre.* Vexieriſch, lächerlich. *Játékos, mulatságos.*

Ludificātio, onis, f. Cic. V. *Deceptio, fraus, irriſio.*

Ludificātor, oris, m. Plaut. V. *Deceptor, fraudator, irriſor.*

Lūdĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Decipio, irrideo.*

Ludificor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Idem ac Ludifico.* Tu me hic etiam nebulo ludificabere? *id eſt* ludendo & ridendo decipies. *Terent.*

Ludĭfĭcus, a, um, Plaut. *Oſzmehavajuchi, z-igrom y ſ'alum vkanyujuchi.* Auslachend, mit Spielen, und Schertzen betrügend. *Kinevető: játzodozó és tſintalankodón megtſaló.* Item V. *Ludificabilis.*

Lūdĭmăgiſter, tri, m. & Magiſter Ludi: Cic. *Navuchitel piſzma y oſztaloga navuka; meſter navuka; vuchitel piſzmo-zvanya,* vulgo *Stolnik.* r. Schulmeiſter. *Tanító-meſter, oskola-meſter.*

Lūdi-mŏdĕrātor, oris, m. V. Ludimagiſter.

Lūdĭo, ōnis, m. Liv. V. *Sequens.*

Lūdĭus, ii, m. Cic. *Na vuſzu ſzkakavecz, igrach, ſ'alecz,* vulgo *Kaukler.* r. Seil-Täntzer, Gauckler. *Kötélen tántzoló, tzinkos, komédiás, játékos, alakos.* Vid. *Hiſtrio, joculator.*

Lūdo, is, ere, lūſi, lūſum. (Neu.) Cic. *Igram, igramſze.* Spiele. *Játſzom.* *Uſus*. In foro aleâ ludere. *Cic.* Ludum ludere. *Terent.* Ludere aleam *pro* aleâ, dixit *Sueton.* 2. Ludere ſuô coriô. Mart. *Iz ſzvojega dati, dareslivomu biti, kaj pocheti.* Aus eigenem Guth etvvas geben, freygebig ſeyn, etvvas anfangen. *Magáéból, ſajátjából adni, adakozó lenni, valamit kezdeni.* Ludere alieno corio: Mart. *Z-tugyem daresliovomu biti.* Aus frembden Guth freygebig ſeyn. *Máséból adakozó lenni.* 3. Ludere in numerum. Virg. *Szkakati, pleſzati (tanczati) polek popevke ſzpadanya.* s. Springen, Tantzen

Tantzen dem Geſang nach. *A' mint vonnyák ugy tántzolni.* 4. Ludere calamô, *vel* ludere carmina, verſus *vel* verſibus. Virg. *Peſzme piſzati, delati, ſzkup zpravlyati.* e. Verſe ſchreiben, machen. *Verſeket irni, tſinálni.* 5. Vid. *Jocor.* In me quidem ille luſit, ut ſolet. *Cic.* 6. Eſt Verbum *Activ.* & ſignificat idem ac *Irrideo, illudo, Vexo.* Eum luſi jocoſè ſatis: h. e. irriſi, vexavi. *Cic.* Nec, me cur ludatis, ſcire poſſum. Plaut. *Zakajſze iz mene oſzmehavate, znati nemorem.* Ich kan nicht vviſſen, vvarum ihr meiner Spottet. *Miért nevettek-ki engemet, nem tudhatom.* 2. Idem ac *Decipio.* Spe vanâ aliquem ludere. *Virg.* item: Ludere aliquem dolis: Horat. *Kôga vkaniti, napelyati, z-obechanyem vu nehaſznovitom ujfanyu zaderſati.* Einen betrügen. *Valakit megtſalni.* Ludere operam: *Plaut.* eſt eam perdere, & fruſtra laborare. *Za ludo y prez haſzne poſzluvati, delo gubiti.* Vergeblich Arbeiten. *Hijában dolgozni.* In illis fructus eſt, in his opera luditur. Terent. *Iz onehſze dobiva, iz oveh ſze pak zgubiva. &c.*

Lūdus, i, m. *Cic.* Eſt quodvis ludicrum ad animi recreationem, vel corporis exercitationem, propoſitâ tamen lucri ſpe, & damni periculo, fieri ſolitum: quæ autem ad ſolam voluptatem fiunt *luſus* dicuntur. *Igra.* s. Spiel. *Játék.* 2. Intercum ponitur pro Joco: *Horat.* Vid. *Jocus.* 3. Per Synecdochen ſpeciei. V. *Cantilena.* ità Virg. 4. Transl. *pro* re jucunda & factu facili. *Cic.* 5. *pro* re vana, inani, futili. Hinc: Ludos operam facere, *eſt* operam perdere. *Plaut.* 6. Vid. *Irriſio, illuſio N.* 1. *&* 2. Hinc *Ludos facere* vel *ludos aliquem facere*, eſt illudere alicui, irridere aliquem. *Plaut.* 7. Vid. *Deceptio, dolus.* Ludum novi tuum. Plaut. *Zpoznalſzem sziganiu y vkanyuvanye tvoje.* Ich habe deine Falſchheit und Betrügerey vvohl in obacht genommen. *Jól megiſmértem ravaſzságodot, és tſalárdságodot.* 8. Metonymicè: Meſzto *za delo, za nauk, za igre, za vojuvanye, borenye. &c.* Ein Ort, allvvo man arbeitet; ſtudieret, ſpielet, fechtet, kämpffet, ringet, &c. *Dolgozó, tanúló, játzó, viaskodó &c. hely.* ità *Cic.* *Hinc.* Ludum aperire, tenere, habere. *Cic.* *Vuchiti, nauk derſati.* Lehren. *Tanitani, oskolát kezdeni.* 9. Ludi, orum *plur.* Erant publica ſpectacula in Cavea, aut circo, religionis causà, & ad populi voluptatem facta, & inſtituta. *Cic.* Apud *græcos* quatuor Ludorum genera præcipua erant: Olympici, Pythii, Iſthmici, Nemæi. Apud *Romanos* alii in Circo, Circenſes dicti, fiebant: videlicet Romani, Plebeii, Apollinis, Martis, Cereris, Cybeles, Auguſti, &c. *Alii* in Theatro, videlicet Tragœdiæ, Comœdiæ. *Alii* extra Circum & Theatrum; cujuſmodi fuêre Compitalia, Floralia, Lucaria &c. ità *Liv.* *Virg.* *&c.*

Luēla, æ, f. Lucr. V. *Expiatio, Pœna.*

Lues, is, f. Cic. *Propriè* magis latè patet, quàm peſtis. *Obchinſzka bol, nemoch, zadobitliva beteſnoſzt, kuga.* e. Gemeine Kranckheit, Sucht, Peſt. *Közönséges dög nyavalya. Dög-halal.*

Lūgeo, es, ere, luxi, *Supinum* quærit Alvarus, Lexicographi paſſim ponunt *Luctum*: id quod ſatis probare videtur nomen *Luctus* non aliunde derivatum. (Neu.) Cic. *Tugujem, ſaloſztno ſivem, turobno zdihávam, vu ſzerdczu me muchim.* Betaure, betrübt *oder* leidig bin, Hertz-Weh leyde. *Sirok, keſergek, gyáſzolok.* Synon. *Fleo, Ploro.* Hos pro me lugere, hos gemere videbam. *Cic.* 2. Sumitur *Activè.* Vid. *Defleo, Deploro.* Et tum Remp. lugebam. *Cic.* 3. Lugere parentem &c. *Liv.* eſt ejus interitum veſte lugubri teſtari.

Lūgūbrè, *Adv.* Plaut. *Turobno, ſaloſztno, terplivo, tuſno.* Traurig, jämmerlich, leidig, kläglich. *Siralmaſon.*

Lūgūbris, is, *com.* bre, n. Cic. *K-tugavanyu zpadajuchi, turoben, tuſen, terpni.* Zum Leyd *oder* Trauren gehörig, traurig, leydig. *Siralomra-való.* Lugubria, ium, n. *plur.* Ovid. *Chernina.* s. Trauer-Kleyd, *Gyáſz ruha.*

Lugubrĭter, *Adv.* Apul. V. *Lugubrè.*

Luĭtio, onis, f. Ulp. *Odkuplenye, za kakovu pregreſſu zadovolyenye, zadoſzta chinenye, odkuplenye.* s. Löſe-Geld, e. Rantzion. *Megváltás, Változás, Adóság, Fizetés.*

Lūma, æ, f. Feſt. *Polyſzka kupinicza.* Stechender Feld-Dorn. *Réten-termö töviskórö.*

Lūmārius, a, um, Varro. *K-polyzkomu kupinyu zpadajuchi.* Zum Feld-Dorn gehörig. *Tövisbez-való.*

Lumbāgo, ĭnis, f. Feſt. *Legyo-bolya, kuko bolya.* s. Lenden-Weh. *ágyéki fájdalom, Tzomb fájás.*

Lumbellus, i, m. Apic. V. *Lumbulus.*

Lumbĭfrāgium, ii, n. Plaut. *Legyo-ter, Potrenye*

trenye kukov. r. Lenden-Bruch. *ágyék-töréſ.*

Lumbo, ōnis, m. *Iſidor.* Lumbāre, is, n. Feſt. *Prepregа, Vezilo Rokov.* s. Schurtz-Tuch oder e. Binde um die Lenden. *ágyék ſzorító ſzíj vagy kötél.*

Lumbrīcus, ci, m. Colum. *Gliſzta.* r. Regen-Wurm, Erd-Wurm, Darm-Wurm, Spul-Wurm. *Geleſzta.*

Lumbŭlus, i, m. (*Dim.*) Plin. *Mali Bòk, malu legya.* Kleine Lenden. *ágyékotska.*

Lumbus, i, m. Cic. *Bòk, Legya.* e. Lenden. *ágyék, tzomb.*

Lūmectum, *vel* Lūmētum, i, n. Varr. *Meſsto puno polyizkih kupinicz, polyſzko kupinye.* e. Feld-Diſtel. *Tövis-termő hely.*

Lūmen, inis, n. Cic. *Synon.* Lux, ſplendor. *Szvetloſt, ſzvetlina.* s. Liecht, r. Schein. *Világ, Világoſság.* 2. Metonymicè accipitur *pro* quolibet corpore lucido, quod lucem emittit, vel claritatem aliquam diffundit, aut recipit: *Cic.* Vid. *Candela, Luna, Sol, Lucerna, Lampas, Oculus &c.* 3. Vid. *Dies.* Si te ſecundo lumine (*id eſt* Die) hic offendero, moriêre. *Cic.* 4. Transl. Idem ac *Colorum claritas.* Sic in pictura lumen opponitur umbris. *Plin.* 5. Vid. *Præſtantia.* Hinc: Lumina Civitatis extincta ſunt. Cic. *Najvekſſi y najpreſtimanieſſi varaſſa lyudi pomerli jeſzu.* Die vornehmſte, und fürtrefflichſte Manner aus der Stadt ſind abgeſtorben. *A' városnak leg-jeleſebb és kiváltképen-való ferjiai meghóltak.* 6. Vid. *Indicium N. 2. Nota, ſignum.* Quòd in eo quaſi lumen aliquod probitatis, & virtutis proſpicere videamur. *Cic.* 7. Vid. *Ornamentum.* Lumina orationis, *ſunt* ſententiæ, Figuræ aptæ &c. Lumina Patriæ, *ſunt* Docti & præſtantes viri. *Cic.* 8. Vid. *Explanatio N. 2.* Cic. 9. Vid. *Claritas, Perſpicuitas.* Oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. *Cic.* 10. Vid. *Feneſtra.* Luminibus obſtruere: *id eſt* Altius ædificando, vel parietem objiciendo, Domûs vicinæ feneſtris adimere lucem. *Cic.* Transl. verò *obſtruere alterius luminibus*, eſt ejus nominis claritatem obſcurare. *Cic.* 11. Alicujus menti lumen præferre: *eſt*: Alicui conſilium dare, opem ferre, ſubſidio eſſe. *Cic.* 12. Metaph. *Lumen pro* Vita. V. *Vita.* Lumine adempto animam moribundo in corpore ponam. *Lucret.*

Lūmētum, i, n. V. *Lumectum.*

Lūmināre, is, n. Cic. Vid. *Lumen N. 1. 2. 5. & 7.*

Lumĭnātus, a, um, Apul. *Oſtro-Vid, biſztro-Vid.* Scharffſichtig. *éles nézésü.*

Lūmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. Vid. *Illumino.*

Lumĭnōſus, a, um, Cic. *Szvetlaſzt, pun ſzvetloſzti, jako ſzvetel.* Voll Liecht, ſehr liecht. *Világgal teli, igen világos.*

Lūna, æ, f. Cic. *Meſzecz, jedna zmed ſzedmih meſzto preminyajucheh zvezda.* r. Mond. *Hóld.* 2. Eſt Dea partûs. V. *Lucina* ità Cic.

Lunāris, is, *com.* re, n. Cic. *Meſzechni.* Des Monds, zu Mond gehörig. *Hóldhoz-való.*

Lunātĭcus, a, um, Veget. *Meſzechliv, vibraſit, mahnit, cherno-kerv, V-pameti zmeſſan, z-kojim Meſzecz vnogo láda.* Mondſüchtig, in Hirn verruckt, dem Monds-Einfluſs untervvorffen. *Havas, Hóldnak járáſa ſzerént bolondoskodó.*

Lunātio, onis, f. Mathemat. *Menyanye Meſzecza, Mena.* r. Mondſchein. *Hóld-fordúlás.*

Lunātus, a, um, Virg. *Pognyen, zăluchen, na ſzpodobu polovicze Meſzecza napravlyen, Meſzechno-obichni.* Gemacht, geſtaltet vvie ein halber Mond. *Mint a' hóldnak a' ſzarva meghajlott.*

Lūno, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Prigiblyem, kluchim na ſzpodobu pòl meſzecza.* Krümme, biege. *Megborgaſztom.*

Lunŭla, æ, f. Plaut. *Mali meſzecz, Meſzechek.* s. Möndlein. *Holdotska.* Transl. *Perſztenecz, kolobarecz, polovicza kolobaraz y vſze malo, na ſzpodobu obichaja meſzechnoga napravlyeno.* s. Finger-Ringel. &c. *Gyűrűtske. &c.* Patricii romani Lunulas in calceis geſtabant figurâ C inſignes, quo ſignificabant ſe vel è numero centum illorum Patrum, quos primò Romulus in ſenatum adlegerat, eſſe; vel certè ex antiqua Evandri Regis ſtirpe oriundos, qui originem ſuam ad Lunam uſque referebât. ità *Plutarch.*

Luo, is, ĕre, lui, *apud Claud. legitur* pœnas Luitura. (Act.) Cic. *Synon.* Solvo, perſolvo, patior, ſatisfacio. *Plácham, terpim, zadoſzta chinim.* Bezahle, büſse, leide, genug thue. *Meg-fizetek, ſzenyvedem.* Æs alienum luere. Curt. *Tugye pencze povernuti, Dug naplatiti.* Die Schuld bezahlen. *Az adóſságot meg fizetni.* Luere peccata. *Liv.* vel: Luere peccati pœnas, ſupplicium. *Cic.* h. e. Peccati pœnas dare, ferre, pati, ſubire. *Luere capite:* Eſt capite plecti, puniri;

Digitized by Google

punire: caput perdere. *Liv.* 2. Vid. *Lavo*, *Eluo*, *Abſtergeo*. Morte, ſanguine ſuo maculas furtorum luere, *pro* Eluere, abſtergere, delere. *Cic.*

Lŭpa, æ, f. Ovid. *Vuchicza*. e. Wölffin. *Nőſtény farkas*, 2. Vid. *Meretrix*, *ſcortum*, *Lena N.* 1. ità Cic.

Lŭpānăr, ăris, n. *Quintil.* Vid. *Ganea N.* 1.

Lŭpānāris, is, *com.* re, n. *Apul.* Vid. *Lenonius*.

Lupanārĭum, ii, n. Ulp. V. *Lupanar*.

Lupanārius, ii, m. Lamprid. V. *Leno*, *Ganeo*.

Lŭpātus, ti, m. *Solin.* Lupatum, ti, n. Virg. *Oſtra ſvala*. Ein ſcharff Gebiſs. *Kemény*, *Erős zabola*.

Lupatus, a, um, Horat. *Z-oſtrum ſvalum zauuzdan*. Mit einem harten Gebiſs gezäumt. *Kemény zabolával meg-zabolázott*, *ſzoritott*.

Lŭperca, æ, f. Dea Romanorum, quæ Romulo & Remo Lupam reddidiſſe benignam credebatur. ità *Arnob.*

Lŭpercālia, lium, n. *plur.* Ovid. *Svetek y obſzluſavanye paſztirov na hvalu y diku Bolvana ſzvoga* Pan *zvanoga*. s. Wolffs-Feſt, vvelches von denen Römiſchen-Hirten dem Abgott *Pan* zu Ehren gehalten vvurde. *Páſztorok innepe*, *mellyet illetek a'* Pán *Iſten tiſzteſségére*. Fiebant hæc ſacra Romæ à Lupercis in Antro *Lupercal* dicto, quod ab Evandro *Pani* DEo Arcadiæ ſacratum fuerat, ne lupi in oves ſævirent. *ità Juſtin.*

Lŭpercālis, is, *com.* le, n. Svet. *id eſt* ad lupercalia pertinens.

Lŭpercus, ci, m. Ovid. *Pop*, *ki je Aldove y ſzluzbe Panu Bolvanu chinil*. Heydniſcher Pfaff, der dem Hirten-Abgott Pan geopffert, und gedienet hat. *Pán Iſtennek áldozó pap*.

Lŭpillus, i, m. (*Dimin.*) *Plaut.* Parvus lupinus.

Lŭpīnārius, a, um, Cat. *K-vuchjáku zpadajuchi*. Zum Feigen-Bohnen gehörig. *Fűge babhoz-való*.

Lupinarius, ii, m. Lamprid. *Z-vuchjákom terſecz*. r. Feig-Bohnen-Krämer. *Fűge babbal kereskedő*.

Lŭpīnus, i, m. *Virg.* Lupinum, i, n. Colum. *Vuchjak*, *Vuchji bob*. e. Feig-Bohne. *Fűge bab*.

Lŭpīnus, a, um. Cic. *Vuchji*, *Vukov*. Wölffiſch. *Farkaſi*.

Lŭpor, aris, atus ſum. (Dep.) *Turpil. apud Non.* Vid. *Meretricor*.

Lŭpŭlārius, ii, m. *Hmelyo-brach*, *Hmelyo-terſecz*. r. Hopffen-Sammler, Hopffen-Krämer. *Komló ſzedő*, *komló kereső*.

Lŭpŭlus, i, m. *Hmely*, *Mely*. r. Hopffen. *Komló*. 2. Lupulus (*Dim.* à lupus) *idem ac* Parvus lupus.

Lŭpus, i, m. *Cic.* Animal Marti ſacrum: Horat. *Vùk*, *kurjak*. r. Wolff. *Farkas*. *Uſus*: Ovem lupo commiſiſti: *Prov.* Terentii. *id eſt*: Ei rem cuſtodiendam tradidiſti, contra cujus inſidias illam cuſtodire debueras. Lupo agnum eripere: *Prov.* Plauti. *id eſt*: velle recipere prædam, dum recipi non poteſt. *Lupum auribus tenere*: *Prov.* Svetonii. Eſt in periculo verſari. Lupus eſt in fabula *Prov.* Terentii. *dicitur* de eo, qui ſupervenit ſermoni de ſe facto: quemadmodum enim lupus eorum, quos prior aſpexerit, vocem intercludere fertur; ità homo ſermonem de ſe factum interrumpit. *Lupus* pilum mutat non mentem. *Prov.* *Metaphoricum*. *Sztareſzt ſzlde laſzi kman lyudem donaſſa*, *hudobu vendar nyihovu neodnaſſa*. Das Alter bringet zvvar graue Haar, benihmt doch die Bosheit nicht. *A' vénség ősz hajakat hoz*, *de a' hamiſságot el-nem viſzi*. 2. Metaph. V. *Heluo N.* 1. *Lucius N.* 1. ità *Plin.* 3. Vid. *Lupatus*, *ti*. ità *Ovid.* 4. apud *Liv.* *Selezni macket*, *Hakely*. Ein Haggen, damit man etvvas heraus zeucht. *Vasmatrka*. 5. *Lupus* ſalictarius. Plin. V. *Lupulus N.* 1. 6. *Lupus apud Medic.* Eſt morbus carnes corporis exedens.

Lūra, æ, f. Feſt. *Vuſzta ali gornya ſztràn koſnatoga mehura*. Das Maul *oder* der obere Theil eines Schlauch. *Ződtnak*, *tömlőnek a' ſzája*. Item V. *Culeum* vel *Culeus*, & *Uter*, *utris*.

Lurcabundus, a, um, Cato. *Seruchi*. Schlemmend. *ételben telhetetlen*.

Lurco, ōnis, m. Plaut. *Potroſſlivecz*, *Raſzipnik imetka ſzvojega &c.* Vid. *Helluator*, *Heluo*.

Lurco, as, are, avi, atum, [Neut.] *Varr.* *Lurcor*, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Lucil.* V. *Heluor*.

Lurcōniānus, a, um, *Tertull.* Ad lurconem pertinens. *K-ſerenyu zpadajuchi*, *Poſerliv*, *Piancblio*, *vſzega potroſhiv*. Schlemmeriſch, verſchvvenderiſch. *Nagy ebedőhöz-valo*.

Lūrĭdus, a, um, Horat. *Blyutav*, *temno-ſiv*, *Jako blèd*, *mertvechke boje*. Miſt-färbig, ſchvvartz-gelb, gantz bleich, todt-färbig. *Kék*, *ſárga kék*, *verés utánu kékellő*.

Lūror,

Lūror, oris, m. Lucret. *Bledina, blědoſzt, pobledenye, mertvechka farba.* e. Bleiche, Todten-Farb. *Sárgaság.*

Luſcinia, æ, f. Plin. V. *Philomela.*

Luſcĭniŏla, æ, f. (*Dim.* à Luſcinia) Plaut. *idem ac* parva philomela.

Luſcĭnius, ii, m. Senec. V. *Philomela.*

Luſcĭnus, a, um, *Plin.* & Luſciōſus, a, um. Plin. *Temno-vid, ki pri ſzvѣchi y pri drugoj, ſzvetloſzti menye vidi.* Wenig, ſchvvach ſehend; der beym Liecht vveniger ſiehet. *Gyengén látó; A' ki a' gyertyánál nem jól lát.* Vid. *Myops.*

Luſcĭtio, onis, f. Teſt. *Falinga ochih, zbog koje gdo malo vidi.* Mangel der Augen, da einer vvenig ſiehet. *Vakoskodás, gyengén látás.*

Luſcĭtiōſus, a, um, Plaut. V. *Luſcinus.*

Luſcus, a, um. Cic. V. *Cocles.*

Lūſio, onis, f. Cic. *Igranye.* Das Spielen, e. Zeit-Vertreibung, e. Kurtzvveil. *Játſzodás.*

Lūſĭtānia, æ, f. *Cic. aliàs* Portugallia, æ, f. Geogr. *Luſitanſzko kralyeſztvo.* Das Königreich Portugall. *Portugáll orſzág.* Hodie proprios habet Reges, quorum ſedes eſt *Liſabōna'* (*Uliſippo*) totius Regni caput. Quondam pars erat Hiſpaniæ, dicta Luſitania à Luſo Bacchi filio; *Alii* Lyſitania à Lyſa ſocio Luſi. *Hinc* Luſitani, Lyſitani, Lyſiades populi. &c.

Lūſito, as, are, avi, atum, (Neut. *Freq.* à Ludo) Plaut. *Guſztokratſzе igram.* Offt ſpiele. *Játſzodozom.*

Lūſor, oris, m. *Ovid.* 1. Propriè: *Igraſ, Igravecz,* r. Spieler. *Játſzó.* Item V. *Joculator.* 2. apud Eundem: Luſor Amorum. *Piſzecz, zpiſzavavecz od lyubavi.* r. Schreiber von Liebes-Sachen. *A' ſzeretetről író.* 3. apud Plaut. V. *Deceptor.*

Lūſōriè, *Adv.* JCt. V. *Jocaliter.*

Lūſōrium, ii, n. Lamprid. *Igraliſche, meſzto za igru.* r. Spiel-Platz. *Játék hely.*

Luſorius, a, um, Plin. *Igrachki, k-igri ſzpadajuchi.* Zum Spiel gehörig. *Játékra-való.*

Luſtrālis, is, *com.* le, n. Virg. *K-Ochiſztenyu y pomirenyu ſzpadajuchi, ochiſztliv, zadoſzta chinliv.* Zur Reinigung und Verſöhnung gehörig, verſöhnlich. *Tiſztitásra-való, ſzentelésre való.* Aqua luſtralis. Ovid. *Szveta voda, poſzvechena, blagoſzlovlena voda.* s. Weih-Waſſer. *Szentelt víz.* Sacrificium luſtrale. Liv. *Pomirenya aldov.* s. Verſöhn-Opffer. *Megengeſztelésre-való áldozat.*

Luſtrāmen, ĭnis, n. *Valer.* Luſtrāmentum, ti, n. Marcell. *Odepravye, poſzvechenye, ochiſztenye po aldovu, s'atranyu ali bajanyu.* e. Reinigung durchs Opffer, Zauberey. *Tiſztulás áldozat-által.* &c. Vid. *Expiatio.*

Luſtrātio, onis, f. Colum. V. *Luſtramen, expiatio.* 2. Metalepticè apud Cic. *Pobajanye, pregledanye, previdyenye.* e. Beſichtigung, Muſterung. *Szemlélés, meg-nézélés, Tzirkálás, valaminek ſok között kereſése.* Vid. *Circuitio, peragratio.*

Luſtrātor, oris, m. Apul. *Pregledavecz, Previdyavavecz.* r. Beſeher. *Tzirkáló.* Vid. *Circator.*

Luſtrĭcus, a, um, Sveton. *id eſt* Pertinens ad Purgationem, luſtrationem, expiationem. V. *Luſtralis.* Luſtricus dies: Feſt. *Dan ochiſztenya, kerſztitki, dan kerſzta iliti kerſztenya.* r. Reinigungs-Tag, daran einer getaufft vvird. *Kereſztelésnek napja.* Hinc. Luſtricus Pater. *Kum na kerſztu.* r. Tauff-Gevatter, der einem aus der Tauff hebt. *Kereſzt atya.* Luſtrica Mater. *Kuma na kerſztu.* e. Gevatterin, die ein Kind aus der Tauff hebt. *Kereſzt anya.*

Luſtrĭfĭcus, a, um, Valer. V. *Luſtralis.*

Luſtro, as, are, avi, atum. [Act.] Cic. *Chiſztim, ochiſztujem, blagoſzlavlyam, opiram.* Reinige, vveihe. *Megtiſztitom, ſzentelem.* Vid. *Purgo, expio.* 2. Metalepticè. *Pregledam, razgledam, previdyevam.* Beſichtige, muſtere. *Meg járom, Szemlélem.* Vid. *Circumeo, peragro.* ita Cic. Luſtrare Campos. Lucr. *Pregledati polye.* Die Felder beſichtigen. *A' mezőt meg-járni, ſzemlélni.* Luſtrare Exercitum. Cæſ. *pro* Recenſere, recognoſcere. Corpus luſtrare oculis: *pro* circumquaque aſpicere. *Virg.* Ratione & animo aliquid luſtrare: *id eſt*: Perpendere, examinare. Cic. Alicujus veſtigia luſtrare: *pro* ſequi. *Virg.* Lampade luſtrare terras: *pro* Illuſtrare, illuminare. *Virg.*

Luſtro, ōnis, m. Catull. *Kurviſr.* r. Huren-Jäger. *Kurválkodó.* Vid. *Ganeo.* n. 2.

Luſtror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plaut. V. *Meretricor, beluor, diſſipo.*

Luſtrum, tri, n. 1. apud Virg. *Duplyе y prebivaliſche zvѣrja.* e. Höle und s. Läger vvilder Thieren. *Barlang.* 2. apud Cic. Transl. V. *Ganea.* n. 1. 3. apud *Liv.* & *Varr.* Vid. *Luſtratio.* n. 1. & 2. 4. apud Cic. Tacit. &c. *Peto-letje, pet lѣt vrѣme.* Fünff-jährige Zeit. *öt eſztendő elforgáſa.*

Lūſus, a, um, Cic. *Oſzmehuvan, zeſzmean, z-ſzmehom*

z-ſzmehom priet. Ausgelacht, verſpottet. *Kinevettetett*. 2. *Vkanyen, privaren*. Betrogen. *Meg-tſalatott*.

Lūſus, ûs, m. Quint. *Igra*. s. Spiel. *Játék*. Vide etiam *Jocus*.

Lŭtāmentum, ti, n. Cato. *Iz blata delo, zid*. Koth-Werck, Koth-leinene Mauer. *Sárból-való tapaſz, Fal*.

Lŭtārĭus, a, um, Plin. *Vu blatu zivuchi, prebivajuchi*. In Koth lebend, vvohnend. *Sárban-lakó*.

Lŭtātus, a, um, Pers. *Zablachen, z-blatom zatepen*. Mit Koth befleckt, beſchmiert. *Sározott*.

Lūtĕa, æ, f. *Plin*. Lūtum, ti, n. *Virg*. Lūtĕum, ei, n. Vitruv. *Sztanovita trava po bertchnih y mochvarnih meſztah ráſzte, czvèt ſuti ima za farbanye ſzukna baſznovit*. s. Bruſt-Kraut mit einer gelben Blume, damit man gelb färbt, Streich-Kraut. *Sárgán-feſtő fü*. Aliàs *Unguis milvinus*.

Lŭtenſis, is, *com*. ſe, n. Plin. *V-blatu rodyen, odbranyen*. In Moraſt erzogen. *Sárban-nőtt*.

Lūteŏlus, a, um, (*Dim*. à Lūteus.) Virg. *Naſut, poſut, malo sùt*. Gelblicht, ein vvenig gelb. *Sárgátska, sárgálló*.

Lŭteſco, is, ere, (Neu. Inch.) Colum. *Blatom poſztajem, na ſzpodobu blata mehkek bivam*. Zu Koth vverde, als vvie Koth vveich vverde. *Sárrá leſzek, sár módjára meg-lágyulok*.

Lŭtētia, æ, f. *vel* Lutetia pariſiorum. *Geogr*. Vid. *Pariſii*.

Lŭtĕus, a, um, Ovid. *Blaten, iz blata nachinyen*. Kothig, leimig, aus Koth gemacht. *Sáros, sárból-való*. 2. Transl. apud *Cic*. Vid. *Vilis, Ineptus*. n. 1. Luteus homo. Plaut. *Zlochesſzt chlovek*. Nichts-vverthiger Menſch. *Semmire kellő ember*.

Lūtĕus, a, um, Virg. *Sutkaſzt, Blédo-cherlen, Blédo-sùt*. Bleich-gelb. *Verhenyő, sárga*. Luteum ovi. *Plin*. Vid. *Vitellus* N. 1. Sic dicitur *Lutea aurora, luteus ignis, Luteum aurum, malum Cydonium &c*. ità *Virg. &c*.

Lŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cato. *Blatim; z-blatom lichim ali máſem*. Mit Koth ſchmiere, anſtreiche. *Besározom, sárral tapaſztom*. 2. apud Mart. V. *Maculo* n. 1.

Lūtor, ōris, m. Apul. 1. Vid. *Luror, pallor*. 2. Lūtor. V. *Lŭtum*.

Lŭtōſus, a, um, Plin. *Synon*. Cœnoſus, Lutô plenus, lutô infectus. *Blataſzt, pun blata, blaten, luſen, zkalyen*. Kothig, voll Koths, trüb. *Sáros*.

Lŭtra, *vel* Lytra, æ, f. Animal amphibium, à *Fibro*, qui caudam piſcis habet, ſolâ hac differt. Varro. *Vidra*. e. Otter. *Vidra*.

Lŭtŭlentus, a, um, Cic. Vid. *Lutoſus*.

Lŭtŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Zateplyem, oteplyem*. Beſudle, beflecke. *Bemázolom &c*. Vid. *Luto*. 2. Transl. Lutulare aliquem. *Plaut*. Eſt etiam aliquem injuriâ, contumeliâ afficere.

Lŭtum, ti, n. Cic. *Blato, kaly, kalyuſa*. r. Koth, Leym, Lett. *Sár*. In eodem luto hæſitare, *eſt* ità cuipiam negotio &c. implicari aliquem, ut ſe inde extricare non poſſit, quin in idem, aliudve ſimile recidat. *Terent. Hinc etiam:* In eodem luto hærere. *Vu jednakoj zkerbi pogibeli &c. biti*. In gleicher Gefahr ſtecken. *Ugyan azon veſzedelemben forogni*. In medio nunc luto ſum. *Prov*. Plauti. *Zapuſztyen jeſzem prez pomochi, y tolnacha*. Ich ſteck da ohne Hülff und Rath. *Segítség és tanács-nélkül vagyok*.

Lux, lūcis, f. Cic. *Synon*. Splendor, fulgor, claritas præſertim ſolis. *Szvetloſzt, ſzvetlina*. s. Liecht. *Világ, világoſság*. Luce meridianâ clarius. Cic. *Zvojzemu ochiveſzto*. Klar und offenbar. *Mindenek láttára, nyilván*. 2. Vid. *Dies*: Cic. *Hinc* Primâ luce. Liv. *Vu zorju, rano*. In aller Fruhe. *Jó reggel*. 3. Æſtiva Lux: *pro* Æſtas. *Virg*. 4. Vid. *Vita*. Lucem intueri, aſpicere: *eſt* vitâ frui, vivere. *Cic*. Uſuram lucis alicui dare: *id eſt*: ſinere aliquem vivere. *Cic*. 5. Verſari in luce: *id eſt*: in loco publico. *Cic*. 6. Transl. ſumitur pro omni re amabili, *item* pro omni eo, quod aliquid illuſtrat vel ornat. Vid. *Lumen* n. 5. 7. & 9. 7. apud Stat. V. *Oculus*. 8. apud Cic. Vid. *Stella &c*.

Luxātio, onis, f. *Premeknenye, zvinenye, zkluchenye, zmeknenye, zdruchenye, iz meſzta genenye*. e. Verrenckung, Ausvveichung. *Kifitzamodás*.

Luxātūra, æ, f. Marcell. Empir. V. *Luxatio*.

Luxo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Zvan meſzta giblyem, zmekavam, zviam, kluchim*. Verrencke. *Kimenyitem, kifitzamitom*.

Luxŭrĭa, æ, f. & Luxuries, ēi, f. Cic. 1. V. *Luxus* N. 1. *Intemperantia, ſuperfluitas*. 2. Vid. *Laſcivia*. 3. Transl. Accipitur *pro* ſumma germinum ubertate ac redundantia. *Preobilje y onoſina vu czvetju, liſztju, ſzvetju,*

Digitized by Google

ſzvertiu, ſzadju, drevju, terſzju, ſitku iliti ſzterni vſzakojachki, travi. &c. r. Uberfluſs, da einer Baum, Weinreben &c. zu viel Schoſs hat. *Elégen ſellyül-valóság, Bőség a' virágokban, levelekben, gyümöltsökben, fákban, ſzőlő-veſzſzőkben, gabonákban. &c.* Hinc: Luxuria ſegetum, foliorum &c. *Et Metaph.* Luxuria orationis, ſermonis &c. *itá Cic.*

Luxŭriŏ as, are, [Neu.] *Liv.* Luxŭrior, aris, ari, (Dep.) Colum. *Prez ſzkerbi vu obilju vſzega ſivem.* Ohne Sorg in Viellerey aller Dingen lebe. *Bőségben, mértékletlenségben élek.* Vid. *ſuperabundo*, *Laſcivio N.* 1 2. Transl. Luxuriantur arbores. Colum. *Drevje v-mèzgide, Mezgyiſze, pupke puſtba, Liſztiſze, ſzvertiſze. &c.* Die Baum treiben zu viel Aeſte, Blatter *&c.* aus. *Mezgéſülnek, igen bimbóznak, levelesznek a' fák.* Luxuriat humus. Ovid. *Zemlya jáko rodi, kruto je rodna.* Die Erden iſt ſehr fett und fruchtbar. *Igen termékeny a' föld.*

Luxŭriōsē. *Adv.* Cic. V. *Delicatè, molliter, intemperanter, laſcivè.*

Luxurioſus, a, um, *Cic.* Luxurioſior: *Senec.* Luxurioſiſſimus: *Trebell.* 1. Vid. *Intemperans, Delicatus, Mollis, Laſcivus.* 2. Metaph. dicitur de herbis, arboribus & plantis omnibus, cùm nimiâ foliorum, florum, frondium &c. ubertate abundant. *Prevech Czvetja, liſztja, ſzverja &c. imaucbi.* Uberflüſſige Blühen, Blätter, Zweigen habend. *Bimbókkal, virágokkal, levelekkel &c. bővölködő.*

Luxus, ûs, m. Cic. *Pre bi'noſzt, preobilje vu katerom dugovanyu iliti vſze ono, kai je prevech y viſſe reda vu hrani, opravi &c. Blago-rasſzipnichtvo, Raſzipnoſzt.* Ein Uberfluſs, Unordnung, Unmäſſigkeit, in der Nahrung, Kleydung &c. e. Verſchwendung. *Bőség, bővölködés, mértékletlenség az ételben, Ruházatban &c. Eltékozlás, veſztegetés, Pazárlás.* 2. apud *Virg.* accipitur in bonam partem pro *Magnificentia apparatûs.* 3. Vid. *Luxatio.* Apul.

Luxus, a, um, *pro* Luxatus, Feſt. *Zmeknyen, Zvinyen, zdruchen, zpelnyen, zdruknyen, prevernyen.* Verrenckt, verſtauchet. *Fitzamodott, kimenyült.*

* Lyæus, a, um, *Virg.* Cognomen Bacchi. *Inde* Lyæus, *vel* Lyæius, a, um.

* Lycanthrōpia, æ, f. *Latinè* Rabies Lupina. *Zteklina, zteklaſzt od grizaſztoechnoga pſza a'i vuka.* e. Raſerey von einem raſenden Hund - *oder* Wolffs-Biſs. *Kutya vagy farkas Dühöſség.*

* Lycēum, i, n. Cic. *Pri Athenianſzkom varaſſu ſkola, iliti meſzto navuka, gde je Ariſtoteles vuchil.* Die hohe Schul bey der Stadt Athen, allwo der Ariſtoteles gelehret hat. *Egy bely volt Athénásban, holott az Ariſtoteles oskolája volt.*

* Lychnītēs, æ, m. Plin. *Beli mramor kamen.* 2. *Dragi ognyo-ſzvetel kamen.* Ein weiſſer Marmol - Stein, 2. Ein liechtrother Edelgeſtein. *Fejér márvány kő,* 2. *Tüz módra tündöklő drága kő.*

* Lychnitis, idis, f. *Plin.* Herba foliis aut quaternis craſſis, pinguibus, plumoſis, ad lucernarum lumina utilibus.

* Lychnōbĭus, ii, m. Senec. *Nochn - del, ki ſzemo po nochi déla.* Der nur des Nachts arbeitet. *éjjel dolgozó, a' ki tſak éjjel dolgozik.*

* Lychnūchus, i, m. Cic. *Svechnyak y vſze drugo, kaj ſzvechu derſi,* 2. *Svechàr, ki ſzvechu noſzi.* r. Liecht - Stock, Leichter, Lampen - Stock, und alles darauff ein Liecht ſtehet, 2. r. Liecht-Trager. *Gyertya-tartó,* 2. *Gyertya-hordozó, Szövétnek hordozó.*

* Lychnus, i, m. Cic. V. *Lampas, Lucerna, Lumen N.* 1. *&* 2. Item. *Szeeny.* r. Dagt. *Méts, Gyertya bél.*

* Lўciſca, æ, f. Virg. *Peſz od vuka y pſzicze, rodyen, ali Vuku ſzpodoben.* Ein Hund der von einer Hündin und Wolff gebohren, *oder* dem Wolff gleich. *Farkaſtól és nőſtény kutyától fajzott kutya, vagy Farkas forma kutya.*

* Lўcophthalmus, *vel* Lycophthalmos, i, m. Plin. *Vukovomu oku ſzpodoben dragi kamen.* Ein Edelgeſtein, dem Wolffs - Aug gleich. *Drága kő farkas ſzem formáilú*

* Lўcos, ci, m. 1. V. *Lupus.* 2. apud Plin. *Felya najmenyſſih pavukov.* Eine Gattung von kleinſten Spinnen. *Leg kiſſebb pókoknak neme.*

* Lycurgus, i, m. *Cic.* Nobilis ſpartiata, Frater Polybitæ Lacedæmoniorum Regis, ejúſque in Regno ſucceſſor: Juſti, æquique tenaciſſimus. Hinc per *Antonomaſiam* pro ſeveriſſimo judice ponitur: Et Lўcurgēus, a, um: *pro* ſeverus. itá *Cic.*

* Lўdius, *Ovid.* Lydus, a, um, *Cic.* Ortus ex Lydia, *ſeu* Mœōnia (Meonia) Aſiæ Regione. *Lidianſzki.* Lydiſch. *Lidiabéli.* Lydius Lapis, *vel* Heraclius lapis: itá Theophraſt. *Kamen za zpoznanye zlata ali ſzrebra.* r. Probier-Stein. *Próba-kő.*

* Lympha, æ, f. Virg. Vide *Aqua.*

Lymphā-

Digitized by Google

Lymphāticus, a, um, 1. propriè. V. *Aqueus*. ità Virg. 2. *Mahnit*, *Maſzlachen*. Unſinnig. raſend. *Fiver*, *bavas*, *Dühösködö*. Vid. *Inſanus N.* 1. *furioſus*: ità Liv. &c.

Lymphātio, onis, f. & Lymphatus, ûs, m. Plin. *Mahnitoſzt*, *Maſzlat*. e. Unſinnigkeit. *Dühösködés*. Vid. *Dementia*, *furor*, *ſtultitia*.

Lymphātus, a, um, Cic. Vid. *Lymphaticus N.* 2. 2. apud. *Cal. Aurel.* Vid. *Aqueus*. Lymphatum vinum: Cæl. Aurel. *Vino z-vodum meſſano*. Mit Waſſer vermiſchter Wein. *Vizzel elegyitett bor*.

Lympho, as, āre, avi, atum, (Act.) Stat. *Kôga na prevelitu y preſztraſnu ſzerdu y Lyutinu vuhſem: Mahnitoga, Maſzlachnoga chinim*. Einen unſinnig mache, verwirre. *Dühö item, ha agitom, eſzeſöſitem*.

Lympĭdus, a, um, Vide *Limpidus*.

Lyncēus, a, um, (à Lynx) Cic. *Heuſzov*. 2. Metaph. *Oſtro-gled*, *biſztro-ok*. Von Luchs, 2. Scharffſichtig. *Hiúzi*. 2. *Fényesſzemü*. 3. Lincēus, ei, m. *Nom. prop.* unius ex Argonautis, optimi viſûs. *Inde* Lyncēus, a, um. *Varr.*

*Lynx, lincis, m. & f. Virg. *Heuſz*. Ein Luchs. *Hiuz*. 2. Metaph. *Oſtro-vid*, *biſztro-gled*, *oſtro-ok*. Scharffſichtig. *éles ſzemü*.

* Lўra, æ, f. Cic. *Lajna*. Ein Leyer. *Lant*. Aſinus ad Lyram. Prov. *Glyumpaſzt y nepriliaden k-chemu*. Untauglich zu einer Sach. *Valamire alkalmatlan*.

Lўrĭcus, a, um. Horat. *K-lajni ali k-drugoj na ſztrune igri ſzpadajuchi: Na lajnu igrajuchi y popevajuchi*. Auf die Leyeren ſpielend, und ſingend: Zur Leyer, Harpffen, &c. dienlich. *Lirához-való*, *lanthoz-való*. Hinc Lyrica Carmina, Lyricus Poëta &c.

† Lўrĭpipiārĭus, ii, m. *Dudaſs*. r. Dudelſack-Blaſer. *Dudás*.

† Lyripipĭum, ii, n. *Dude*. r. Dudelſack. *Duda*.

* Lўriſtes, æ, m. *Plin*. Lўrĭcen, icĭnis, m. Ovid. *Igravecz na lajnu*. r. Leyerer, Leyermann, der an Leyer ſpielet. *Lantos*.

* Lўrŏpæus, æi, m. *Lajnar, ki lajne za igru napravlya*. r. Leyeren-Macher. *Lant tſináló*.

* Lўtra, æ, f. V. *Lutra*.

* Lўtrum, i, n, Feſt. *Penezi odkupni, z-kimiſze gdo odkupuje*. r. Löſ-Geld, e. Ranzion. *Váltó pénz*.

* Lytta, æ, f. Plin. *Peſzji pod jezikom chervek, kiſze vu paſzjem jeziku nahaja, kôga dabi gdo ſchenczem, iliti czuchiczem ſznel, nebi potlam ſztechni poſztajali*. r. Hunds-Wurm unter der Zungen, wann ſolcher denen jungen Hunden ausgeſchnitten wird, ſo werden ſie nicht darnach raſend. *Eb nyelvéthen termö féreg, mellyet ha nyelvéböl ki-nem véſzanek, megdühödik*.

M.

M Accus, a, um. (â Macco muliere ſtupida & ſtolida) *Apul*. Vid. *Fatuus*, *demens*, *ſtupidus*, *ſtultus*.

Măcĕdo, vel Macedon, ŏnis, m. Cic. *Macedoniane*. 2. r. Macedonier. *Mátzedóniai*.

Măcĕdŏnĭa, æ, f. Cic. *Maczedonia kralyeſztvo Gerchko*. Macedonien. Griechiſches Königreich. *Jeles földü ſzéles tartománya Görög orſzágnak*.

Macedŏnĭus, a, um, *Ovid*. Macedonienſis, is, *com*. ſe, n. *Plaut*. Macedonĭcus, a, um, Cic. *Macedonſzki*. Macedoniſch. *Mátzedóniai*, *Mátzedóniához-való*.

Măcellārĭus ii, m. Svet. *Hrano-terſecz, prodavavecz ne ſzamo meſza, nego vſzega kaj god za hranu chlovechju je, meſzar, braſnar*. &c. Der allerley Speis verkaufft, r. Merger, Fleiſchhacker. Proviant-Meiſter, &c. *Eledel árúló kúfár, méſzáros, próſont-meſter*.

Macellarius, a, um, Val. Max. *Meſzarſzki, terſiſchki, ali piaczki, braſnarſzki, k-brani chlovechanſzkoj zpadajuchi, y na prodaju iduchi*. Fleiſchhaueriſch, und alles zum Speis-Marck gehörig. *Méſzárſzéki, piatzi*.

Măcellōta, æ, f. Varro. *Vertna vrata*. e. Garten-Thür. *Kert ajtó*.

Măcellum, i, n. Cic. *Meſzto na kômſze vſzakojachka dugovanya k-brani doſztojna prodavaju: brano-terſiſche*. r. Ort, wo allerhand Lebens-Mittel verkaufft werden: r. Speis Marck. *étek piatz*. 2. Vid. *Lanienа*.

Măcellus, a, um (*Dimin*. â Macer.) Lucill. *Szuborkaſzt*, *Mledaban*, *merſſav*. *Mleden*, Mager. ſchlanck. *ſoványotsk*.

Măceo, es. ēre, ui, (Neut.) Plaut. *Mledenſzem. merſſavim*. Ich bin mager. *Soványo vagyok*.

Măcĕr,

Digitized by Google

Macer, era, um. *Cic.* Vide *Macellus.*

Mācĕrātio, onis, f. Arnob. 1. *Mildenye*, *merſzavenye.* 2. apud Vitruv. *Namakanye vu vodi, vu vinu &c. ope-bkotenye, mechenye, kiſzmutie.* Das mager machen, 2. das Einvveichen, e. Einvveichung, Einbeitzung, Marbmachung, Einvväſſerung. *Fonnyaſztás, törés, faggatás*, 2. *Vizben áztatás.*

Macerātūra, æ, f. JCt. *Idem.*

Mācĕreſco, is, ere, [Neu. Inch.] Cato. *Namocben vu vodi, oczta &c. mehkek, perhkek bivam.* In Waſſer &c. vveich, marb vverde. *Megázom, lágyúlok.*

Mācĕria, æ, f. *Cic.* Maceries, ēi, f. *Afran.* apud Non. *Zid prez vapna, y pèſzkaſztojechi; ſzubi iz ſzamoga kamena nanizani zid; okolo Terſzja zid, ogradja, oberſtje.* e. Mauer von trockenen Steinen, ohne Pflaſter *oder* Kalck; e. Weinberg-Mauer. *Méſz nélkül tsinált fal; ſzöllö körül-való kö-fal, sövény, mezgé.* 2. Mācĕries *idem ac* macies.

Mācĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Synon.* Attenuo, Conſumo, Macrum reddo. *Kōga mlednoga, merſzavoga chinim.* Mager mache, ausmergele, abzehre. *Öſztövérítem fonnyaſztom, ſenyveſztem.* Incluſos fame macerare. *Liv.* 2. apud Caton. *Idem ac* Emollio, ſubigo, mollem tenerúmque reddo. *Z-namakanyem mehchim; mehko, perhko chinim; vu ocztu trápim.* peregr. *Páczam.* In Waſſer vveiche, vväſſere; in Eſſig einbeitze. *áztatom, lágyítom, pátzolom.* Aquâ *vel* in aqua aliquid macerare: Cato. *Kaj vu vodi trapiti, mehchiti.* Etvvas in Waſſer einbeitzen. *Valamit vízben megáztatni.* Sale aliquid macerare. Terent. *Kaj naſzoliti.* Etvvas einſaltzen. *Valamit bésózni.* Calcem macerare. Vitruv. *Vapno namochiti, z-vodum poleati.* Kalch anfeuchten. *A' meſzet mególtani.* 3. Transl. ad Animum. Vid. *Fatigo, crucio, vexo.* Noli te macerare: Terent. *Naiſze trapiti y prevech ſaloſztiti, ali z-ſkerbjum triti.* Bekümmere und plage dich nicht. *Ne búſúlj.*

Mācēſco, is, ere, [Neu. *Inch.* à Maceo) Varr. *Milden, merſzav poſztajem, ſzuſſiſze pochinyam.* Mager vverde, anfange abzunehmen. *Megöſztövéredem, bitvánkozom.*

*Māchæra, æ, f. Plaut. *Synon.* Sica, gladius, Culter. *Habarſzki mech, hangyar, dug nos, ſzablya.* s. Schvverdt, r. Dolch, s. Meſſer. *Tör, kard, handzsár, nagy kés.*

*Machærium, ii, n. (*Dim.* à Machera) Plaut. V. *Gladiolus.*

*Māchærŏphŏrus, i, m. Cic. *Mecho-noſz, ſzablye-noſz &c.* Der ein Schvverdt, Dolch &c. trägt. *Tör, kard-viſelö, fegyver-viſelö.*

*Machærŏpæus, i, m. *Szablyár, nosár, mechodelavecz, cseſztar.* r. Dolch-*oder* Degen-Schmied, Meſſer Schmied, Schvverdfeger. *Tör, kard, kés &c. tsináló, tsiſzár.*

*Machærŏpōla, æ, m. *Z-ſzablyami, mechi, hangyári &c. terſecz.* r. Schvverd-Degen-*oder* Meſſer-Kramer, Klingen-Händler. *Tör, kard, kés &c. árrúló.*

*Machærŏpōlium, ii, n. *Szablyarnicza &c. vu kojoiſze ſzable, mechi &c. delaju y prodáju.* r. Schvverdfegers-Laden, Schvverdt-Degen-*oder* Meſſer-Kram. *Fegyver tsináló, árrúló hely, bólt.*

*Māchāōn, ŏnis, m. Filius Æſculapii, Medicus inſignis. *Hinc* Ars Machaonia *id eſt* Medica.

*Māchĭna, æ, f. Cic. Horat. &c. *Poleg razuma y meſtrie napravlyeno orudelje, naſſolzt, ſzlöga, ſztvor* peregr. *Gruſt za podignuti, ali potegnuti kaj. &c.* Künſtliches Werckzeug, s. Gebäu, Gerüſt &c. *Okos kigondolt ſzerſzám, meſterséges tsinálmány, gépely, állás az épület körül. Uſus.* Machinæ belli: *id eſt* Inſtrumenta, quibus utuntur milites præſertim in obſidionibus: Cujuſmodi ſunt: *Turres, baliſta, vinea, arietes, tormenta, ænea fiſtula. &c.* ita Vitruv. *Vojnichko, taborſzko orudje, kakti velike puske, lumbarde &c.* s. Feld-Zeug, als Feld-Stuck, *&c. peregr.* e. Artillerie. *Mindenféle hadi eſzköz: ugy mint ágyú, taratsk &c.* Item Vide *Fabrica* N. 4. *moles, cumulus.* Ut: Machina Mundi. h. e. Moles, Fabrica. *Lucret.* 2. Transl. Vid. *Dolus, inventum, aſtus.* ità *Cic.*

Māchĭnālis, is, *com.* le, n. *Plin.* Ad Machinas ſpectans.

Māchĭnāmentum, ti, n. *Liv.* Vid. *Machina.*

Machĭnārius, ii, m. JCt. *id eſt* Machinarum opifex. *Taborſzkoga orudja &c. napravlyavecz, meſter, ſkerbitel, zmiſzlyavavecz, najditel.* r. Kriegs-Zeug-Meiſter, Sorger, Erſinner, Erfinder. *Hadi ſzerſzámokot &c. tsináló, kigondoló, feltaláló.*

Machinarius, a, um: Ulp. *idem ac* Machinalis. *K-orudju vojnichkomu &c. zpadajuchi.* Zur Rüſtung *oder* Machine gehörig. *Hadi &c. ſzerſzámokhoz való.*

Machinātio, onis, f. Cic. Vid. *Inventio, fabricatio,*

bricatis, artificium. 2. apud *Cat.* Vid. *Machina. N.* 1. 3. Transl. V. *Dolus, aſtus.* it: *Cic.*

Machinātor, oris, m. *Liv.* Vid. *Machinarius, ii.* 2. Apud *Cic.* Transl. in genere V. *Inventor, Architector ſeu Architectus, Artifex.* Scelerum Machinator. Cic.

Machinātrix, icis, f. *Senec.* Vid. *Inventrix.*

Machinātus, ûs, m. Apul. V. *Machinatio.*

Măchĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) *Cic.* Accipitur in bonam & malam partem. V. *Molior, excogito, meditor.* Natura machinata eſt: *Cic.* h. e. Conata & molita. *Cic.* Machinati peſtem in aliquem: *Cic.* Turno necem machinatur: *id eſt* Meditatur. &c. *Liv.*

Machinōſus, a, um. Sveton. *Po razumnom y meſterſzkom orudju vuchinyen, ſzkup-ſzloſen.* Künſtlich und mit Machinen gemacht. *Meſterséges tſinálmányos.* 2. Transl. *Pun vkanyuvanya y kimbe.* Voller Liſt. *Teli ravaſzsággal, Fortélyos.*

Machĭnŭla, æ, f. Feſt. *idem ac* Parva machina.

Măcĭdātus, a, um. Apul. *Namochen.* Von eingegoſſenen Safft *oder* Waſſer befeuchtet. *Megázott, áztatott.*

Măcĭes, ēi, f. *Cic.* Măcor, *&* Măcror, oris, m. *Pacuv. apud Non.* Măcrēdo, īnis, n. *Colum.* Măcrĭtas, ātis, f. *Vitr.* Măcrĭtūdo, īnis, f. Plaut. *Mlednoſzt, mlednócha, merſzavoſzt, merſſavócha, ſzuhócha.* e. Mägere, Magerkeit, Dürre. *Śſzövérség, elſzáradás, fonnyadás.*

Măcĭlentus, a, um, Plaut. *Vtenchen, vseſzuſſen, merſſav vuchinyen.* Ausgemergelt; mager, dürr gemacht. *Kifonnyatt, ſzövénült.*

Măcio, as, are, avi, atum, (Act.) Solin. *Mlednó, Merſzavo chinim.* Mager mache. *Megöſzöveritem.*

* Măcis, ăcis, *vel* ĭdis, f. (Macir) Plaut. *Vulgo* Nux muſchata. *Oreſſecz.* vulgò *Muſkatnuſz.* e. Muſcatnuſs. *Szerecſen - dió.* Hinc: Flos Macis. *Oreſka czvét.* peregr. *Muskaplet.* e. Muſcaten-Blum, *oder* Blüth. *Szerecſen-dió virág.* Fructus eſt Indicus magnitudine minora noſtra perſica æquans. Nux ipſa triplici cortice clauditur: Primus nonnihil viridior in arbore rumpitur, ubi Fructus maturitatem attigerit. Zdus flavior *Flos macis* dictus. *Tertius* durior nucleum, quem *nucem muſchatam* vocant, tegit.

Măcor, ŏris, m. Vide *Macies.*

Măcreſco, is, ere, (Inchoa.) Varr. Vide *Maceſco.*

Măcreo, es, ere, ui, (Neu.) Colum. Vide *Maceo.*

† Macro, as, are, avi, atum, (Act.) Vide *Macio.*

* Măcrŏchīra, æ, f. (*legitur &* Macrochēra) Lamprid. *Halya z-dugemi rukavi, ſuba, kontuſs.* e. Rock mit langen Ermeln: Geiſtlicher Oberrock. *Hoſzſzú ujjú ruha.*

Măcrŏcollum, *vel* Macrocōlum, i, n. Cic. *Veliki papèr.* (vulgo charta regia) 2. *Pargamèn.* Groſs Regal-Papier, 2. Pargament. *Öreg régál papiros.* 2. *Pargament, bártya.*

* Măcrŏcoſmus, i, m. *Veliki ſzvèt.* Die groſſe Welt. *Ez a' nagy világ.*

* Măcrŏlŏgia, æ, f. *Vnogo y dugo govorenye.* Das weitläufftiges Reden. *Bö beſzéllés.* Huic opponitur *Laconiſmus.*

* Macropnœa, æ, f. *Teska zduha, odehnenye.* e. Harte Athem - Holung. *Nehéz lehellet.*

Macror, oris, m. Vide *Macies.*

Maſtābĭlis, is, *com*, le, n. Lucr. *Vubitlio, vumorlio, zatuchlio.* Der geſchlachtet werden kan. *Megölhető.*

Maſtātor, oris, m. Senec. *Vubitel, vumoritel, ubiicza, ubojnik.* e. Tödter, Schlachter. *Megölö, levágó.* Item V. *Lanio.*

Maſtātio, onis, f. *Klanye, vubianye, moritvye, tuchenye.* Das Schlachten, Tödten, Metzgen. *Megölés, levágás.*

Maſtātus, ûs, m. Lucret. *idem.*

Maſte *Vocat. à* Maſtus, a, um. Plaut. *Nuda bolye! junachki! dokonzsa verlo!* Wohl anfriſch! fürtrefflich! tapfferlich. *Noſza rajta! jeleſen! friſen.*

Maſtè, *Adv.* Plaut. *Jako, verlo.* Sehr, ſtarck. *Igen, erőſen.* Maſtè amare. Plaut. *Jako lyubiti.* Sehr lieben. *Igen, erőſen ſzeretni.*

Maſteæ, arum, f. *plur.* Svet. *Salaſchicze, jeſztvine zebrane.* e. Koſtbare Speiſen, Schlecker-Biſslein, *Tſemege, drága étek, utólétek.*

Maſteŏla, æ, f. (Dim. à Maſtea *vel* Maſteæ) Arnob. *Salaſchichicza, mala jeſztvinicza zebrana y jako tecbna.* Klein Schlecker-Biſslein. *Tſemegétske. utólétkeske.*

Maſto, (*quaſi* magis auſto *ab* augeo) as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Propriè ſignificat* Deorum felicitatem ſacrificiis augere. Hinc *Transl. Ad alia* Vid. *Augeo, cumulo.* Maſtare honoribus. Cic. *Chiu diku podekſſati, kaga jako hvaliti, dichiti; velyko kamu poſtenye izkazati, vuchiniti.* Eines Ruhm vermehren, einem groſse Ehr anthun. *Megtiſztelni.* 2. Metaleptice V. *Immolo*

Immolo. Maſtant (*pro* immolant) lectas de more bidentes. *Virg*. 3. Transl. ad res alias extra ſacrificium. V. *Occido*. Clodius diviſores tribuum domi ſuæ crudeliſſimâ morte maſtavit: *pro* interfecit, occidit. *Cic*. 4. Maſtare infortuniô *pro* afficere. *Plaut*. 5. Hoc me maſtat *pro* Fatigat moleſtiam creat. *Plaut*.

* Maſtra, æ, f. Gell. *Korito za tèſzto*. 1. Bach-trog. *Sütö teknö, dagaſztó teknö*.

Maſtus, a, um, (*Compos. ex magis auctus, quaſi* Mauctus: Cato. *Synon*. Auctus, Cumulatus. *Povekſſan, ſzacsen*. Gemehrt, beglücket. *öregbült, nevekedett*. Hinc: herba maſta, *id eſt* Adulta, matura, magna. *Cato*. Item V. *Magnus, egregius*. In elegan-ti uſu eſt Vocativus ſing. *Maſte*, & Plur. *Maſti*, quos es gratulamur, plaudimus, cohortamur, & ferè cum Ablat. conſtruuntur: *Maſte* de uno, *Maſti* de pluribus dicitur: *ſic*: Maſte novâ virtute puer: h. e. Aucte, cumulate. *Virg*. Item: Maſte virtute eſto, Senec. *Verlo, junacski, hvale-vrédno, hatrivoſze derſi*. Halted ch vvohl, tapffer, ſtattlich, fürtreſſlich. *Ember légy, emberül tartsd magad, Derekaſon forgódjál*. Maſti virtute eſtote. Liv. *Szerdcheno y glaſznovitoſze derſete*. Halteteuch vvohl und tapffer. *Erdſen éſ ſzivesſen tartsátok magatokat*. Jungitur interdûm cum *Genit*. Maſte animi vir. *id eſt* Cumulate animô, egregie, præſtans Vir. *Martial*. Reperitur etiam Maſte ſine omni caſu *pro* Euge, belle, egregiè. V. *Maſte*. Hæc autem loquendi formula ortum habet à *Sacrificiis*, in quibus Flamen dicere ſolebat ad DEum *Maſte eſto* pro *Maſtus* h. e. *Cumulatus, auctusque hac hoſtiâ*.

Măcŭlă, æ, f. Plin. *Olzkernys, pika od ſzmrade, zamaza*. e. Flecken, Maaſen. *Motſok*. 2. apud *Plaut*. Vid. *Nota N. 1. Signum N. 1*. 3. Transl. apud *Cic*. Vid. *Dedecus, infamia, ignominia, nota N. 2*. 4. Rete minutis maculis: Cic. *Mreſa z-vuzkemi prelczi, ali luknyiczami*. Ein Netz mit engen Schlupffen. *Kitsiny ſzemü háló*.

Maculātio, onis, f. Apul. *Zamazanye, pomazanye, oſzmradenye*. e. Befleckung, Beſchmitzung, Beſchmierung, Beſudelung. *Szennyezés, Motskolás*.

Macuľatūra, æ, f. Firm. *idem*.

Mācŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. Vid. *Inficio N. 1. Inquino, contamino, Fœdo N. 2*. 2. Transl. apud *Cic*. Vid. *Fœdo N. 2. Dehoneſto, infamiâ afficio*.

Maculōſus, a, um, Cic. *Neſzmaſen, zamazan, ſzmradliv*. 2. apud Virg. *Pikaſzt, ſár*. 3. apud *Cic*. Metaph. *Nechiſzt, neſzramoten*. Voll Unſauberkeit, unrein. 2. Maaſechtig, voll Maaſen, fleckig. 3. *Metaph*. Unkeuſch, unzüchtig. *Sz nnyes, motskos*. 2. *Jegyes*. 3. *Ortzátlan, ſzemérmetlen*.

* Mădărōſis, is, f. *Puzenye laſzib, pleſſina, pleſſivoſzt*. 2. *Iapadanye ochneh trepavicz*. Das Ausfallen des Haars, glatzkopff. 2. Das Ausfallen der Augenbraunen. *Hajhullás, kopaſzság*. 2. *Szemöldök kihullása*.

Mădĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plaut. *Mochim, kvaſzim*. Naſs mache, beſeuchtige, benetze. *Meg-nedveſitem*. 2. *Metaph*. Madefacere ſe vinô. Plaut. *Opitiſze*. Sich beſauffen. *Magát Megrészegiteni*.

Mădĕfĭo, is, ieri, actus ſum. (Paſs. Anom.) Gic. *Moker poſztajem*. Naſs vverde. *Megnedveſülök*.

Mădeo, es, ere, ădui. (Neu.) Cic. *Jeſzem moker*. Ich bin naſs. *Nedveſedem, nedves vagyok*. Madere vinô, Cic. *Pianomu biti*. Truncken ſeyn. *Megrészegülni a' bortól*. Madere metu, Plaut. *Od ſztrahaſze potiti*. Aus Furcht ſchvvitzen. *Iszadni félelemben*.

Mădeſco, is, ere, (*Inch*. à Madeo) Ovid. *Moknem*. Naſs vverde. *Megkezdek nedveſedni*. Vid. *Madefio*.

Mădĭdè, *Adv*. Plaut. *Mokro*. Naſs, feuchtig. *Nedveſen*. Madidè madere: *eſt* egregiè ebrium eſſe. *Plaut*.

Mădĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) *Claud*. Mădĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *Plin*. Vide. *Madefacio*.

Mădĭdus, a, um, Cic. Madidior Plin. *Moker*, Naſs Feucht. *Nedves vizenyös*. 2. apud *Plaut*. Vid. *Ebrius N. 1*. Madidâ eſſe memoriâ: Cæcil. *Szlabu y malu imati pamet*. Ein ſchvvaches Gedächtnuſs haben. *Rövid és kevés elméjü lenni*.

Mădor, ōris, m. Salluſt. *Mokrina, mochvar, mochvarnoſzt, vlaga*, peregr. *Faibtenotha, ſajhtenoſzt*. e. Näſſe, Feuchte. *Nedveſség*.

Mădrĭtum, i, n. *Geogr*. Princeps & Regia Civitas Hiſpaniarum. *Madrit, glavni ſztolni) varaſs ſpanyolski*. Madrit Haupt-Stadt in Spanien. *Spc*.

Mădūſa, æ, *Feſt*. Madulſa, æ, m. (*obſol*.) Plaut. *Pianecz, ſztreſzi tanto*. Ein Betrunckener, Vollſauffer. *Részeges*.

Mæander, (*Ovid*. 8. *Met*.) & Mæandrus, (*Silius L. 7. V. 139*.) dri, m. *Fluvius* ingens *Phrygiæ magnæ* in Aſia: Oritur ex Aulocrene fonte. Et quia multum limi ſecum vehit, obliquum adeò curſum tenet, ut in

Digitized by Google

ſeipſum recurrere videatur: Sexcentas enim flexiones facit. *Hinc* 1. More Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuosè & flexuosè fit. *Colum.* 2. Transl. omnes gyri, obliquitates & flexus *Maandri* vocantur. 3. *Maandri* etiam dicuntur Conſilia vafra, aſtuta & doloſa. *ità Cic.*

Mæandrātus, a, um. *Varr.* Vid. *Tortuoſus.*

Mæandrĭcus, a, um. *Tertull.* & Mæandrĭus, a, um. *Avien.* h. e. Ad Mæandrum pertinens. *Sic* Fluxus *Maandricus.*

Mæcēnas, ātis, m. Vid. *Mecœnas.*

Mællum, ii, n. Varro. *Z-nabadami* (vulgo *ſpiczami*) *naperen ogerlin za pſze.* Stachlichtes Halsband der Hunde. *Kutya nyakára-való ſzeges örv.*

*Mænădes, ădum, f. *plur.* *à monte* Arcadiæ Mænălo. Catull. *Mahnite y piane ſene, koje ſzu krivoga Boga pianſztva Popicze ou Aldovu bile.* Unſinnige volle Weiber, ſo des Bacchi Prieſterinnē geweſen. *Eſzelenkedö Aſzſzonyok, kik a' Bakkuſnak áldoztak.* Singul. Mænas, ădis, f. *Senec.*

* Mæŏnĭdes, (*Patron.* à Mæŏne Patre) æ, m. *Mart.* Cognomen Homeri. *Hinc* Vates Mæŏnicus.

Mæōtis, ĭdis, f. *Cic.* Lacus in Tartaria.

* Mæŏtrum, i, n. *Plácha bib popkoreaneh*, t. Hebammen-Lohn. *Bábák fizetéſe.*

Māgālia, orum, n. *plur.* Virg. V. *Mapalia.*

Măgĕ, *Adv. poëticum.* Plaut. V. *Magis.*

* Măgĭcē, es, f. Plin. *alii* Măgĭa, æ, f. *Czopria.* e. Zauberey. *Ördöngöſſég, Bhoblis*, Vid. *Incantamentum.*

* Măgĭcus, a, um. Cic. *Czopervi*, *Charovni*, Zauberiſch. *Ördöngöſségi, varáslási*,

* Măgīrus, i, m. Vid. *Cocus*, Archimăgīrus. *Glavár nad kuhinyum, kuho-meſter.* t. Kuchel-Meiſter. *Konyha-meſter.* Magiriſcium, ii, n. (*Dim.* à Magirus) *idem ac* Parvus Cocus. *Plin.*

* Măgīrĭcus, a, um. *Kuharſzki.* peregr. *Szakachki.* Zum Kochen dienlich. *Föző hozzávaló.*

Măgis. *Adv.* Cic. *Vech. Vechc, Bolye.* Mehr. *Több, Inkább.* Annos natus magis quadraginta. Cic. *Vech je ſztar, nego cheter deſzet let.* Er iſt mehr als viertzig Jahr alt. *Több ideje vagyon negyven eſztendőnél.* Magis & magis: Cic. Magis magiſque *Liv.* Magis atque magis: *Plaut.* idem ac plus & plus. *Vech y vech: z-kem duſe, z-tem vech.* mehr und mehr, Je länger, je mehr. *Több is több, minél tovább annál több,* Tacita bona eſt mulier magis, quàm loquens. *Plaut:*

Jel na ſzvetu v-kojem klutu
Sena, koja vada muchi?
Jeli vidit gde na plutu,
Ku jezichni negda ſuchi?
Kakſze rodi, tak je znati,
Daje ſenſzko pokolenye:
Ar nemore zamuchati
Kai je: vreſchech da znamenye,
Vech je Sena, nego Sena,
Kā z-jezikom nejiſnyari,
Ter ou rechch nè prekſzena,
Tū iſchite Goſzpodari, &c.

Das Weib iſt beſser, wann es ſchweiget, als wann es redet. *Jobb az aſzſzony mikor hallgat mint-ſem mikor beſzéll.* add: Magis, *pro* Potiùs. *Raiſſ.* Lieber. *örömeſtebb.* ità Cic.

Măgiſter, tri, m. Cic. *Navuchitel*, *Meſter.* t. Lehrer. Meiſter. *Gondviſelö*, *Meſter.* Propriè V. *Præfectus*, *Gubernator.* Hinc. Magiſter equitum. *Liv.* Aliàs *Vulgo* Generalis Equitatûs, *vel* Cavalleriæ. *Najveſſi konyanichki Poglavar.* General von der Cavallerie, *Lovas régimentek fö Generáliſſa.* Magiſter Peditum: *vulgo* Generalis armorum Præfectus *Najveksi peſiczko poglavar.* t General-Feld-Zeugmeiſter, General von der Infanterie. *Gyalogſág fö Generáliſſa.* Sic dicitur: Magiſter Artium, Conv vii. Navis, ſcripturæ, Auctionis, Vicorum &c. *Cic. aliique.* 2. apud Terent. V. *Praceptor*, *Pædagogus.* Transfertur & ad alia: *ut:* Stylus optimus dicendi Magiſter. *Cic.*

† Măgiſtellus, i, m. *Meſterichek.* t. Meiſterlein. *Meſteret ke.*

Măgiſtĕrium, ii, n. Cic. *Poglavarſztvo: Navuchitelſztvo: vrednoſzt y Chaſzt Navuchitelſzka, Meſterſzka, poglavarſzka.* t. Regiment, e. Meiſterſchafft, die Würde eines Lehrers, Meiſters, Vorſtehers. *Felyül-valóſág: Tanitóſág: Tanitók, Meſterek &c. méltóſága.*

Măgiſtra, æ, f. Cic. *Navuchitelicza, Meſtricza, Poglavaricza.* e. Lehrerin, Meiſterin, Vorſteherin. *Tanitóné, Meſterné, Elüljáróné.*

Magiſtrālis, is, *Com.* le, n. Vopiſc. *Navuchiteſzki*, *Meſterſzki.* Lehrmeiſteriſch. *Gondviſelői, Meſterséges.*

Magiſtrātus, ûs, m. Cic. *Poglavarſztvo, ſztareſinſztvo varaſſa, &c. Goſzpoda varaſka: Chaſzt y vrednoſzt Glavarov varaſkeh &c.*

tës &c. e. Obrigkeit einer Stadt &c. Das Ambt, und Würde Stadts-&c. Obrigkeiten. *Tiſzt, Tiſztbéli ſzemélyek.* Magiſtratu abire, ſe abdicare, *pro* Officium Magiſtratûs deponere.

Măgiſtro, as, are, avi, atum, (Act.) *Feſt.* Vid. *Guberno N. 1. & 2. Impero, Doceo, Inſtituo N. 2. & 3.*

*Magma, ătis, n. Plin. *Oſtatavyti od ѓbeſza zpreſſavaga.* Das Dicke ſo verbleibet nach dem etvvas ausgedruckt. *Sabló törköly, keneteknek a' ſeprejek.*

Magmentum, i, n. (*quaſi* Majus augmentum) Varro. *Satanavita jeſztvina za aldov trivem Bogom negda davana Bogu voiſzke Mars zvanemu, y Jupiteru.* Gevviſſe Speiſe von Heyden ihren Abgöttern Marti, und Jovi aufgeopfferte. *Étteli áldozat vólt régen a' pogányoknál, Márſnak és Jupiternek.*

Magnālia, ium, n. *plur.* Tertull. *Chini veliki y prechudni.* Groſse und vvunderbarliche Thaten. *Nagy és tsudálatos tselekedetek.*

Magnănĭmĭtas, atis, f. Cic. *Jako-velynoſzt ſzerchenoſzt.* e. Groſsmüthigkeit. *Bátor ſzív, nemes elme* Synon. *Magnitudo animi.*

Magnănimus, a, um, Cic. *Szerchen, jakovelyen.* Groſsmüthig. *Szíves, Bátor, Nemes elméjü.*

Magnārius, ii, m. Apul. *Veliki Terſecz, Tergovecz,* peregr. *Krámar.* r. Groſs-Händler. *Nagy kereskedő, Fő árros ember.*

Magnas, ătis, m. Magnātes, ātum, m. *plur.* JCt. *Velikaſs, Velikaſſi: Veliki Goſzpon, Velika Goſzpoda.* Groſser Herr, groſse Herrn. *Fő és Fejedelmes úr, nagy méltóſágú urak.*

*Magnes, ētis, m. Cic. *Kamen ſelezo-vlek, ſelezo-vuk.* r. Magnet-Stein. *Mágnes-kő.* Sic dictus à Magneſia urbe Lydiæ, ad quam naſcitur, ità *Lucr.*

Magnēticus, a, um. Claud. *Magneſſov, kamena ſelezo-vlcka.* Magnetiſch. *Mágnes kőből való.*

Magnĭdicus, a, um. Plaut. *Veliko-govorliv, rechliv, obalo govorliv.* Groſs-ſprecheud, prahleriſch. *Fennyen ſzóló kérkedező.* Magnidicamendacia Plaut. *Obale láſi.* Prahlende Lügen. *Kérkedező hazugſágok.*

Magnĭfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Terent. *Na veliko derſim, Preſtimávam.* Groſs mache, hoch ſchätze, hoch preiſe, rühme, lobe. *Nagynak tartom.*

Magnĭfĭcātio, onis, f. Macrob. *Na veliko derſanye, preſtimavanye, hvalenye.* Die Groſsmachung, Hochſchätzung. *Nagynak-tartás.*

Magnĭfĭcè, entiùs, tiſſimè, *Adv.* Cic. *Goſzpodſzki, zmoſno.* Herrlich, prächtig, mächtig. *Nagyſágoſon, fő módra, úri módon.* Synon. *Magnopere, ſummè, ſplendidè, lautè, honorificè.*

Magnĭficenter, (*ab inuſit.* Magnificens.) *Adv.* Vitr. *Idem.*

Magnĭfĭcentia, æ, f. Cic. *Veliko-meguchtvo, Veliko moſtvo, Veliko-chinſztvo, Velichanſztvo, Goſzpodztvo.* e. Hochachtbarkeit, Herrlichkeit. *Nagyſág.*

Magnĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Velichim.* Sehr rühme. *Magaſztalom.* Vid. *Exalto, extollo, Magnifacio.*

Magnĭfĭcus, a, um, entior, tiſſimus, Cic. *Goſzpodzki, veliko-meghnii, vnogo preſtimani.* Herrlich, mächtig, hochgeehrt, prächtig. *Nagyſágos, Méltóſágos,* 2. Vid. *Lautus, ſplendidus.* Magnifici apparatus, *Cic.*

Magnĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Veliko-rechje, vnoge-govorenoſzt, vnogo-richie, Govorenye od velikeh dugovany.* Eine Rede von hohen, und groſsen Dingen. *Mélyen ſzólás.*

Magnĭlŏquus, a, um. Tacit. *Ki od velikeh rechih govori, velika govorechi, velé-richav, na velikoſzt vu govorenyu derſechi.* Der groſse Ding redet, ſtoltz mit Worten, Groſs-Rühmer. *Mélyen ſzóló, úri batálommal ſzóló.*

Magni pendo, is, ere, pendi, penſum, (Act.) Terent. Vide *Magni facio, Magnifico.*

Magnĭtas, atis, f. *Accius.* Magnĭtūdo, inis, f. Cic. *Velikoſzt, velikecha, velichina.* e. Gröſſe *Nagyſág, öregſég.* Magnitudo animi: *pro* præſtantia. *Cic.*

Magnŏpĕrè, *Adverbialiter* Cic. *Kruto jáko, verlo, oſtro, velito.* Sehr hefftig, groſs, ſonderlich. *Erőſen, nagyon. Synon.* Summè, etiam atque etiam, vehementer, apprimè, admodùm, oppidò, cumprimis, majorem in modum, non vulgariter, non mediocriter, non parum, non ex communi conſuetudine, non ùt ſolet, non ùt mos eſt, extra morem, ſic ut nihil magis, ſic ut nihil tale, ſic ut nihil ſupra, ſic ut nihil ultra, ſic ut nihil aliud, ſic ut conferri nihil poſſit, ſic ut nihil ſimile, ſic ut ejuſmodi nihil ſit, &c.

Magno, ponitur abſolutè *pro* magno pretio. *Cic.* Magno vendere. Plin. *Dragoprodati.* Theuer verkauffen *Drágán adni.*

Magnùm, *Adv.* Plaut. V. *Magnopere, valde.*

Magnus, a, um, Cic. *Velik, Golem.* Groſs. *Nagy,*

Digitized by Google

ſeipſum recurrere videatur; Sexcentas enim flexiones facit. *Hinc* 1. More Mæandri illud fieri dicitur, quod tortuosè & flexuosè fit. *Colum.* 2. Transl. omnes gyri, obliquitates & flexus *Mæandri* vocantur. 3. *Mæandri* etiam dicuntur Conſilia vafra, aſtuta & doloſa. *ità Cic.*

Mæandrātus, a, um. *Varr.* Vid. *Tortuoſus.*

Mæandrĭcus, a, um. *Tertull.* & Mæandrīus, a, um. *Avien.* h. e. Ad Mæandrum pertinens. *Sic* Fluxus *Mæandricus.*

Mæcēnas, ātis, m. Vid. *Mecænas.*

Mællum, ii, n. Varro. *Z-nabadami* (vulgo *ſpiczami*) *naperen ogerlin za pſze.* Stachlichtes Halsband der Hunde. *Kutya nyakára-való ſzeges örv.*

*Mænădes, ădum, f. *plur. à monte* Arcadiæ Mænălo. Catull. *Mahnite y piane ſene, koje ſzu krivoga Boga pianſztva Pepicze ou Aldovu bile.* Unſinnige volle Weiber, ſo des Bacchi Prieſterinnē geweſen. *Eſzetlenkedő Aſzſzonyok, kik a' Bakhuſnak áldoztak.* Singul. Mænas, ădis, f. *Senec.*

*Mæŏnĭdes, (*Patron. à* Mæŏne Patre) æ, m. *Mart.* Cognomen Homeri. *Hinc* Vates Mæŏnĭcus.

Mæŏtis, Idis, f. *Cic.* Lacus in Tartaria.

*Mæŏtrum, i, n. *Plácha bàb pupkoreznih*, r. Hebammen-Lohn. *Bábák fizetéſe.*

Măgālia, orum, n. *plur.* Virg. V. *Mapalia.*

Măgĕ, *Adv. poëticum.* Plaut. V. *Magis.*

*Măgĭcē, es, f. Plin. *alii* Măgia, æ, f. *Czopria.* e. Zauberey. *Ördöngöſség*, *Bűbájiſág*, Vid. *Incantamentum.*

*Măgĭcus, a, um. Cic. *Czopernì*, *Charovni*, Zauberiſch. *Ördöngöſségi, varásláſi.*

*Măgīrus, i, m. Vid. *Coquus*, Archimăgīrus. *Glavàr nad kuhinyum, kuhomeſter.* r. Kuchel-Meiſter. *Konyha-meſter.* Măgīriſcium, ii, n. (*Dim. à* Magirus) *idem ac* Parvus Cocus. *Plin.*

*Măgīrĭcus, a, um. *Kuharſzki.* peregr. *Szakácsbéli.* Zum Kochen dienlich. *Főző-hez-való.*

Măgis. *Adv.* Cic. *Vech. Veche, Bolye.* Mehr. *Több, Inkább.* Annos natus magis quadraginta. Cic. *Vech ie sztar, nego cheter deſzet let.* Er iſt mehr als viertzig Jahr alt. *Több ideje vagyon negyven eſztendőnél.* Magis & magis: *Cic.* Magis magiſque *Liv.* Magis atque magis: *Plaut.* *idem ac* plus & plus. *Vechy vech i z-kem duſe, z-ſzim vech.* mehr und mehr, Je länger, je mehr. *Több és több, mindentovább annál több,*

Tacita bona eſt mulier magis, quàm loquens. *Plaut:*

Jél na ſzvetu u-kojem kútu
Sena, koja rada muchi?
Jeli vidlt gde na plutu,
Kű jeziczni nęgüe ſuchi?
Kakſze rodi, ták je zvati,
Daje ſenſzko pokolenye:
Ar nemore zamuchati
Kaj je; vreſchech da znamenye,
Vech je ſena, nego Sena,
Ká z-jezikom nejiſzyari,
Ter ou rechch ni proiſzena,
Tű iſchite Goſzpodari, &c.

Das Weib iſt beſſer, wann es ſchweiget, als wann es redet. *Jobb az aſzſzony mikor halgat mint-ſem mikor beſzéll.* 2dò: Magis, *pro* Potiùs. *Raiſ.* Lieber. *Örömeſtebb.* ità Cic.

Măgĭſter, tri, m. Cic. *Navuchitel*, *Meſter.* r. Lehrer, Meiſter. *Gondviſelő*, *Meſter.* Propriè V. *Præfectus*, *Gubernator.* Hinc. Magiſter equitum. *Liv.* Aliàs *Vulgo* Generalis Equitatûs, *vel* Cavalleriæ. *Najvekſi konyanichki Poglavar.* General von der Cavallerie, *Lovas regimentek fő Generálisſa.* Magiſter Peditum: *vulgo* Generalis armorum Præfectus *Najvekſi peſiczko poglavar.* r General-Feld-Zeugmeiſter, General von der Infanterie. *Gyalogſág fő Generálisſa.* Sic dicitur: Magiſter Artium, Convivii, Navis, ſcripturæ, Auctionis, Vicorum &c. *Cic. aliique.* 2. apud Terent. V. *Præceptor*, *Pædagogus.* Transfertur & ad alia: *ut:* Stylus optimus dicendi Magiſter. *Cic.*

*Măgĭſtellus, i, m. *Meſterichek.* t. Meiſterlein. *Meſterecske.*

Măgĭſtĕrium, ii, n. Cic. *Poglavarſztvo*; *Navuchiteſztvo*; *vrednoſzt y Chaſzt Navuchitelſzka*, *Meſterſzka*, *poglavarſzka.* t. Regiment, e. Meiſterſchafft, die Würde eines Lehrers, Meiſters, Vorſtehers. *Fejedelem-valóſág*; *Tanitóſág*; *Tanitók*, *Meſterek &c. méltóſága.*

Măgiſtra, æ, f. Cic. *Navuchitelicza*, *Meſtricza*, *Poglavaricza*, e. Lehrerin, Meiſterin, Vorſteherin. *Tanitóné*, *Meſterné*, *Elöljáróné.*

Măgiſtrālis, is, *Com.* le, n. Vopiſc. *Navuchiteſzki*, *Meſterſzki.* Lehrmeiſteriſch. *Gondviſelői*, *Meſterségei.*

Măgiſtrātus, ûs, m. Cic. *Poglavarſztvo*, *ſztareſſinſztvo varaſſa*, *&c.* *Goſzpoda varaſka*: *Chaſzt y vrednoſzt Glavarov varaſkeh &c.*

ksb &c. e. Obrigkeit einer Stadt &c. Das Ambt, und Würde Stadts-&c. Obrigkeiten. *Tiſzt, Tiſztbéli ſzemélyek.* Magiſtratu abire, ſe abdicare, *pro* Officium Magiſtratûs deponere.

Magiſtro. as. are, avi, atum, (Act.) *Feſt.* Vid. *Guberno N. 1. & 2. Impero, Doceo, Inſtituo N. 2. & 3.*

*Magma. ătis, n. Plin. *Oſztanyki od ihefta ſpreſſanoga.* Das Dicke ſo verbleibet nach dem etvvas ausgedruckt. *Sáſó türköly, ſenetteknek a' ſeprejek.*

Magmentum, i, n. (*quaſi* Majus augmentum) Varro, *Szlanovita jeſztoina za aldov krivem Bogom negda davana Bogu voiſzke Mars zovanemu, y Jupiteru.* Gevviſſe Speiſe von Heyden ihren Abgöttern Marti, und Jovi aufgeopfferte. *Eteli áldozat völt régenn' pogányoknál, Márſnak és Jupiternek.*

Magnālia. ium. n. *plur.* Tertull. *Chini veliki y prechudni.* Groſse und vvunderbarliche Thaten. *Nagy és tſudálatos tſelekedetek.*

Magnănĭmĭtas. atis, f. Cic. *Jako - volyneſzt ſzerchenoſzt.* e. Groſsmüthigkeit. *Bátor ſzív, nemes elme* Synon. *Magnitudo animi.*

Magnănĭmus. a. um. Cic. *Szerchen, jakovolyen.* Groſsmüthig. *Szives, Bátor, Nemes elmélü.*

Magnārĭus, ii, m. Apul. *Veliki Terſecz. Tergovecz.* peregr. *Krámar.* t. Groſs-Händler. *Nagy kereskedő, Fő árros ember.*

Magnas, ătis. m. Magnātes, ătum, m. *plur.* JCt. *Velikaſs, Velikaſſi: Veliki Goſzpon, Velika Goſzpoda.* Groſser Herr, groſse Herrn. *Fő és Fekintetes úr, nagy méltóſágú urak.*

*Magnes, ētis, m. Cic. *Kamen ſelezo-vlek, ſelezo-vuk.* t. Magnet-Stein. *Mágnes-kő.* Sic dictus à Magneſia urbe Lydiæ, ad quam naſcitur, ità *Lucr.*

Magnēticus, a, um. Claud. *Magneſſov, kamena ſelezo-vlka.* Magnetiſch. *Mágnes kőből-való.*

Magnĭdĭcus. a. um. Plaut. *Veliko-govorliv, rechliv, ohalo govorliv.* Groſs-ſprechend, prahleriſch. *Fennyen ſzóló kérkedező.* Magnidica mendacia Plaut. *Obale láſi.* Prahlende Lügen. *Kérkedező hazugſágok.*

Magnĭfăcio, is, ere, eci, actum. (Act.) Terent. *Na veliko derſim, Preſtimávam.* Groſs mache, hoch ſchätze, hoch preiſe, rühme, lobe. *Nagynak tartom.*

Magnĭfĭcātio, onis. f. Macrob. *Na veliko derſanye, preſtimavanye, hvalenye.* Die Groſs-machung, Hochſchätzung. *Nagynak-tartás.*

Magnĭfĭcè, entiùs, tiſſimè, *Adv.* Cic. *Goſzpodſki, xmoſno.* Herrlich, prächtig, mächtig. *Nagyſágoſon, fő módra, úri módon.* Synon. *Magnopere, ſummè, ſplendidè, lautè, honorificè.*

Magnĭfĭcenter, (*ab inuſit.* Magnificens.) *Adv.* Vitr. *Idem.*

Magnĭfĭcentia, æ, f. Cic. *Veliko-moguchtvo, Veliko moſtvo, Veliko-chinſztvo, Velichanſztvo, Goſzpodztvo.* e. Hochachtbarkeit, Herrlichkeit. *Nagyſág.*

Magnĭfĭco, as, are, avi. atum, (Act.) Plaut. *Velichim.* Sehr rühme. *Magaſztalom.* Vid. *Exalto, extollo, Magnifacio.*

Magnĭfĭcus, a. um, entior, tiſſimus. Cic. *Goſzpodzki. veliko-mochni. vnogo preſtimani.* Herrlich, mächtig, hochgeehrt. prächtig. *Nagyſágos, Méltóſágos,* 2. Vid. *Lautus, ſplendidus.* Magnifici apparatus, *Cic.*

Magnĭlŏquentia, æ. f. Cic. *Veliko-rechje, vnogo-govorneſzt, vnogo-richie, Govorenye od veliteb dugovany.* Eine Rede von hohen. und groſsen Dingen. *Mélyen ſzólás.*

Magnĭlŏquus, a. um. Tacit. *Ki od velikeb rechih govori, velika govorechi, veli-rechov, na veliteſze vu govorenyu derſechi.* Der groſse Ding redet, ſtoltz mit Worten, Groſs-Rühmer. *Mélyen ſzóló, ösi batalommal ſzóló.*

Magnĭpendo. is, ere. pendi, penſum, (Act.) Terent. Vide *Magnifacio, Magnifico.*

Magnĭtas, atis, f. *Accius* Magnitudo, inis. f. Cic. *Velikoſzt, velikochba, velichina.* e. Gröſſe *Nagyſág, öregség.* Magnitudo animi: *pro* præſtantia. *Cic.*

Magnŏpĕrè, *Adverbialiter* Cic. *Kruto jáko, verlo, oſtro, velito.* Sehr hefftig. groſs ſonderlich. *Erősen, nagyon.* *Synon.* Summè, etiam atque etiam. vehementer. apprimè, admodùm, oppidò cumprimis majorem in modum, non vulgariter, non mediocriter, non parum, non ex communi conſuetudine, non ùt ſolet. non ùt mos eſt, extra morem, ſic ut nihil magis, ſic ut nihil tale, ſic ut nihil ſupra, ſic ut nihil ultra ſic ut nihil aliud, ſic ut conferri nihil poſſit, ſic ut nihil ſimile, ſic ut ejuſmodi nihil ſit. &c.

Magno. ponitur abſolutè *pro* magno pretio. *Cic.* Magno vendere. Plin. *Drago prodati.* Theuer verkauffen *Drágán adni.*

Magnùm, *Adv.* Plaut. V. *Magnopere, valde.*

Magnus, a, um, Cic. *Velik, Golem.* Groſs. *Nagy,*

Digitized by Google

Nagy, lreg. Magni eſſe, *vel* fieri : *pro æ-ſtimari. Cic.*

Măgus, i, m. (*Dictio perſica*) 1. Propriè *Mudroznanecz, Madaracz, Vilovnik.* Ein vveiſer Mann, Weiſſager. *Bölts, Jövendölö.* Vid. *Sapiens, Philoſophus.* ità Cic. 2. *Czepernik, viſtacz.* r. Zauberer, Schvvartz-Künſtler. *ördöngös, Bübájos.*

Măjālis, is, *com.* le, n. *Veliko-travni.* Zum Mayen gehörig. *Pünkösti havához-való.* 2. apud *Cic.* Majalis à *Maja* Atlantis filia, quæ ex Jove Mercurium ſuſcepit. Vid. *Porcus. ſiu.* Verres enim anniculi caſtrati, Maiæ immolabantur. *Varro.*

Majeſtas, atis, f. Cic. *Velicbanſztvo.* e. Maieſtät. Herrlichkeit, s. Anſehen. *Nagy méltóság, felſég.*

Majōrāna, æ, f. Botan. *Majoran.* r. Mayeran. Majoran, Maſeran ein Kraut. *Majoránna.*

Majōrennis, (Major annis) is, *com.* ne, n. JCt. *Sztarej ou letah, nemajuchi vech tutora, ali koga nad ſzebum ravnitela.* Aelter an Jahren, voigtbar, mündig, der keine Gerhaben oder Curatores und Vormünder mehr bedarff. *A' kinek annyi ideje vagyon, hogy már tútorſág alatt nem él.*

Majōres, ōrum, m. *plur.* Cic. *Pregyi.* Die Groſs-Aeltern, Vor-Aeltern. *Eleink, Atyáink.*

Mājus, ji, m. (Apollini olim Sacer.) Cic. *Veliki traven, Filipovſchak, Roſo-czvet ſzvibau.* Der Mey-Monath. *Pünköſt-hava.* Majus à *Majoribus,* (alii volunt à *Maja*) ſicut Junius à *Junioribus* dictus. Hunc utrique honorem Romulo debent, qui populum in majores & minores partitus, Majum à *Majoribus,* Junium à *Junioribus* nominavit. *Adj.* Majus, a, um. *Cic.*

Majuscŭlus, a, um, (Diminut.) Cic. *Povelik.* Gröſslicht. *Nagyobbatska.*

Māla, æ, f. Plin. Vide *Gena N. 2. Maxilla.*

Mălăcia, æ, f. Jul. Cæſ. *Tiſſina morja, Vtaſenye morja.* e. Meer ſtille. *Tengeri tſendeſség.*

Mălăciſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Tiſſim, krotim.* 1. *Mehchim.* Zahm mache, bändige. 2. Weich mache. *Tſendeſitem, ſzeliditem,* 2. *Lágyyá tſzem, Lágyitom.*

* Mălăcoſtrăcon, i, n. *Mehkeh lupány rak.* r. Krebs von vveichen Schaalen. *Lágyhátú rák.*

* Malacoſtrăcus, a, um. *Mehkeh lupany all mehko-kor.* Weiche Schaalen habend. *Lágy héjú, lágy-hátú.*

Mălactĭcus, a, um, *Razmechechi.* Ervveichend. *Lágyyá-tevő.*

* Mălăcus, a, um, Plaut. *Mehhek.* Weich. *Lágy. Puha.*

* Mălagma, ătis, n. Colum. *Mehka ſzmolenicza od koje mezo mehko biva.* peregr. *Flaſter mehki.* Weich Pflaſter. *Lágyitó ír, vagy kenet.*

† Mălārium, ii, n. Vide *Pomarium.*

* Mălaſſo, Mălaxo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Mollio.* Philoſophia ma axat hominem: *Varro: pro* Emollit: mitem, mollem reddit.

Mălaxātio, onis, f. Priſcia *Mechenye Vmehkenye* e Knetung, Weichung. *Meglágyitás.* 2. *Veretenye.* e. Beſänfftigung. *ſzeliditès.*

* Malce, es, f. Cel. Rhod. *Ozebenye ruk y nog* r. Froſt in Händen und Füſſen. *Kéznek vagy lábnak hidegtöl megtſipéſe, megvévéſe.*

Mălè, *Adv.* Cic. *Zlo, hman, zlochefzto.* Böslich, übel. *Gonoſzúl, Roſzúl.* Synon. *Pravè, nequiter, vitioſè, improbè, malitioſè.* 2. Vid. *Valde.* Addebat ſcriptores illos malè multatos. *Cic.* Tibi timui malè Terent. *Jakoſzemſze za te bojal. &c.* 3. Vid. *Infeliciter.* Malè rem gerere: *pro* infeliciter. *Nepos.* Hinc: Malè tibi vertat: *eſt imprecatio Terentii* Res malè cecidit: *pro* infeliciter ceſſit, ſucceſſit. *Caſ.* 4. Malè cogitare de aliquo: *eſt* alicui malè velle. *Cic.* 5. Malè aliquem habeo: *id eſt:* Vexo, malè accipio. *Terent.* 6. Malè audire apud homines: *eſt* malam famam habere. *Cic.* Similiter uſurpantur. *Pejùs & peſſimè.*

Mălĕdĭcè, *Adv.* Cic. *Zlogovorech, zlogovorno, zlorichno, kunech.* Schmählich. *Szitkoſúl.*

Maledicentĭa, æ, f. Aul. Gell. *Zlogovorenye, kunenye preklinyanye, zlorichje.* Das Schmähen, e. Läſterung. *Szitkozódás, átok.*

Mălĕdico, is, ere, ixi, ictum, (Neu.) Cic. *Zlogovorim, kunem, preklinyam, merzko pſzujem, ruſim.* Schändlich zu rede, fluche, läſtere. ſchelte. *átkozom, ſzidom, gonoſzt mondok.* Neſcis, cui nunc maledicas Viro. *Terent.* 2. Accipitur *Paſſivè Impers.*

Maledictio, onis, f. Cic. Vide *Maledicentia.*

Maledictor, oris, m. Feſt. *Preklinyavecz.* r. Verfluchet. *Szitkozodó, átkozódó.* Vid. *Maledicus.*

Maledictum, i, n. Cic. *Preklinyanye, kletva, kunenye.* r. Fluch. e. Schmach-Rede. Läſterung. *Szitok, átok.*

Maledicus, a, um, *Cic.* Maledicentior: *Plaut.* Maledicentiſſimus, Cic. *Kunechi, preklinyajuchi, zlogovorechi, pſzujuchi.* Läſterend,

ſcheltend,

ſcheltend, fluchend, ſchmähend. *Gonoſzúl ſzóló, ſzitkozódó.*

Mălĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Neut.) Cic. *Zlo, nazlobno chinim.* Böſes thue. *Gonoſzúl tſelekeſzem.* Dii iſti Segulio malefaciant. *Cic.* 2. Uſurpatur *Paſſivè impers.* Plaut.

Malefactor, oris, m. Plaut. *Zlo chinitel, zlotvor.* r. Ubelthäter. *Gonoſztévő.*

Malefactum, i, n. Cic. *Zlochinſztvo, zlochinenye, hudodelſztvo, zlotvorſztvo.* Eine böſe That. *Gonoſz tſelekedet.*

Mălĕfĕriātus, a, um. Horat. *Nemiren,* 2. *Lèn.* Unruhig, 2. Faul. *Nyugbatatlan.* 2. *Reſt.*

Mălĕfĭcè, *Adv.* Plaut. *Zlochinſzki, hudodelſzki, skodlivo.* Boshafftiglich, ſchädlicher Weiſe. *Gonoſzúl.*

Maleficentia, æ, f. Plin. Vide *Malefactum, damnum, Injuria.*

Maleficiōsè, *Adv.* Cic. V. *Malitiosè, Maleficè.*

Mălĕfĭcium, ii, n. Cic. Vide *Malefactum, Injuria, noxa.*

Maleficus, a, um, Cic. *Zlo-chin, zlochinecz, zlotvor: skodliv, kvar chinechi, Hudodelnik,* ali *Hudodelnicza.* Schädlich, r. Ubelthäter, *oder* e. Ubelthäterin. *Gonoſztévő, ártévő.*

Mălĕfĭdus, a, um, Virg. *Neverruvan, Neverni.* Untreu. *Hitetetlen.*

Mălĕ nātus, malè ſanus &c. *duæ voces* ſunt.

Mălĕ prĕcor, &c. Cic. Vid. *Imprecor.* Idem eſt de aliis verbis, quibus *malè* præponi poteſt.

Mălĕſvādus, a, um, Virg. *Na zlo nagovarjajuchi.* Ubel *oder* zum Böſen rathend. *Gonoſzra-intő, kiſztető.*

Mălĕtractātio, onis, f. Arnob. *Zlo derſanye.* Ubele Behandlung. *Roſzſzúl tartás.*

Mălĕvŏlè, *Adv.* Plaut. *Zlo botech, zlovolyno.* Miſsgünſtig. *Gonoſzúl akarva.*

Mălĕvŏlens, entis, om. Plaut. *Zlo botechi.* Ubel vvollend. *Gonoſz-akaró.*

Malevolentia, æ, f. Cic. *Zlovolynoſzt, zlovolya, zlo botenye.* Böſer vvill, Ungunſt. *Gonoſz-akarat.*

Mălĕvŏlus, a, um, Cic. *Zlovoly, zlo-botechi, zlovolyen.* Ubel vvollend, bös vvill. *Gonoſz-akaró.*

Mălĭcōrium, ii, n. Plin. *Granatzke Jabuke kóra.* e. Granat-Aepffel-Schaale *oder* Rinde. *Poma-gránát héja.*

Mālĭfĕr, a, um, Virg. *Jabuko-noſz, Jabuko-rod.* Aepffel-tragend. *Alma hozó, Termő.*

Mălignè, *Adv.* Liv. 1. V. *Avarè, illiberaliter N.* 1. 2. *Zlobno, hudobno, nazlobno, neverno, neiſztinſzko.* Boſshafftig, ungünſtig, untreulich. *Gonoſzúl, mérgesül.*

Mălignĭtas, atis, f. Liv. 1. V. *Avaritia, illiberalitas N.* 1. 2. *Hudoba, zloba.* e. Boſsheit, Ungunſt. *Gonoſzſág, fúſvényſég.*

Mălignus, a, um, Plaut. 1. V. *Avarus, illiberalis N.* 1. 2. *Zloben, nazloben, hudoben.* Boſshafftig, Bösvvillig. *Gonoſz indulatú.* Vid. *Malevolus, invidus, improbus N.* 1. *&c.* ità *Virg.* 3. Malignus ager *pro* ſterilis. *Virg.* 4. Maligna via *pro* Anguſta, ardua, difficilis. *Terent.*

Mălīna, æ, f. Marc. Emp. *Povekſanye morja.* Das Anlauffen des Meers. *Tengernek kiárradáſa.* Huic oppoſitum: Vid. *Liduna.*

Mălīnus, a, um, Colum. *Jabuchni, Jablanſzki, iz Jablana vuchinyen.* Zum Apffel, *oder* Aepffel-Baum gehörig, aus Aepffel-Baum gemacht. *Alma fából való.*

Mălĭtia, æ, f. Senec. *Zlócha, hmanyocha, hudoba.* e. Boſsheit, r. Muthvvill, e. Bösvvilligkeit. *Gonoſzſág.* 2. apud *Cic.* Vid. *Aſtus, Dolus, Aſtutia, verſutia.*

Mălĭtiōsè, *Adv.* Plaut. *Hudobno.* Bösvvillig, Boſshafftig. *Gonoſzúl, Latrúl.* 2. apud *Cic.* V. *Callidè N.* 1. *Aſtutè, dolosè.*

Mălĭtiōsĭtas, atis, f. Tertull. Vide *Malitia.*

Malitiōſus, a, um, Cic. *Hudoben, hman, zelzav.* Bösvvillig, boſshafftig. *Gonoſz.* 2. Vid. *Aſtutus, fallax, fallacioſus, doloſus, verſipellis N.* 2. *Vafer, Callidus N.* 1. *&c.*

Malleātor, oris, m. Mart. *Z-kladivom natukavavecz: kladivar, ki z kladivom pribia, natukáva, tuche, kakti kovach &c.* Der einen Hammer braucht, r. Hammer-Schmied. *Pőrőlyel verő, kalapátsoló, kalapáló.*

Malleo, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. *Z-kladivom biem, tuchem, pribiam, natukávam.* Mit einen Hammer ſchlage. *Pőrőllyel-verem, kalapátſolom.*

Malleŏlāris, is, *com.* re, n. Colum. 1. *Propriè* ad malleum ſpectans. 2. Transl. *Iz terſzove mladicze.* Von einen jungen Reb-Schoſs. *Az új jövésben-való.*

Malleŏlus, i, m. Feſt. *idem ac* Parvus malleus. 2. apud Cic. *Iz terſza mladicza.* 3. *Samolenyka z-ſveplom &c. napravlyena, kojuſzu vuſganu iz gradov na nepriatele hitali.* 2. r. Reb Schoſs, 3. r. Pech-Krantz. 2. *új jövés a' ſzőlő tövéről,* 3. *Szurokból &c. tsinált kénkővel koſzorú, mellyet az ellenségre a' várakból hajigálnak.*

Digitized by Google

Malleus, ei, m. Plaut. *Kladivo.* r. Hammer. *Pőrőly, kalapáts, verő.*

Mallo, ōnis, m. Veget. *Kombska, Moßnyicza.* e. Schelffen, Hülſen. *Borſó, &c. tokja, bő-velyke* 2. Idem ac *Tumor morboſus* in genibus vel Articulis jumentorum.

Mallŭvĭum, ii, n. Feſt. *Vmivalnicza, Medenicza za Vmivanye.* s. Waſch-Faſs, Hand-Becke. *Moſdó medentze.*

Mālo, māvis, mallĕ, malui, (Neu. *Def.* & *Anom.*) Cic. *Rajſi hochu, volyim.* Lieber vvolle. *Inkább - akarom.* Apud *Plaut.* Mavolo *pro* malo *ſeu* magis volo.

Mālŏgrānātum, i, n. Hieronym. *Sipek veliki, Jabuka puna zernya.* r. Granat - Apffel. *Gránát-Alma.*

*Maltha, æ, f. Plin. 1. *Vöiſzk z-ſmolum zmeſſan.* Ein Wax mit Bech vermiſcht. *Szurokkal elegyitett.* 2. *Is ſivega vapna z ſzalom ſvinzkim zmeſſanoga kelje, za zidanye haſznovito y najſztalneiſſe.* Märter, mit Schvvein-Fette gerührter unausgeleſchter Kalck. *Oltatlan mèſzből zsirral tſinált enyv.* Vid. *Gluten.* 3. Eſt certum genus *limi* in quodam ſtagno ad urbem *Samoſatam* provenientis; naturæ adeò mirabilis, ut aquâ accenſus, non niſi terrâ reſtingui poſſit, ità *Plin.*

Maltho, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Z-vechenim iz vapna keljem máſem, ſichim, kelim.* Mit dem Kalck - Küttanſtreiche, kütte. *Enyvezek.* Vid. *Glutino.*

Malva, æ, f. Cic. *Szlez tráva.* Ein Pappeln, Käslein-Kraut. *Málva-fü.*

Malvātĭcum Vinum, i, m. *Malasia.* r. Malvaſier-Wein. *Málvás bor.*

Mālum, i, n. Cic. *Jabuka.* r. Apffel. *Alma.* Malum punicum *ſeu* granatum. V. *Malogranatum.* Malum Cydonium, Coтoneum. V. *Cotoneum, Cydonius.* Malum aureum. *Narangya.* Eine Pommerantzen. *Narants.* Malum perſicum. *Breskva, Breska.* e. Pfirſchen. *Baratzk.* Malum citreum. *Czedronszka jabuka, Czitrona.* Eine Citron. *Tzitrom.*

Mălum, i, n. Cic. *Zlo.* Ein Ubel. *Roſzſzſág.* Vid. *Adverſitas, Miſeria, Ærumna, Calamitas, Peccatum, ſcelus, flagitium, Incommodum, detrimentum, lues, Peſtis, pœna, malefactum* &c. ità *Cic. Terent. aliique.*

Mălum! *Interjectio* eſt iraſcentis, deteſtantis, & indignantis. *ut:* quæ, malum! iſta fuit amentia? *Cic.*

Mălus, a, um, Cic. *Hman, zal, zlocheſzt.* Bös, ſchlecht. *Roſzſz, gonoſz.* Homo minimè malus: *id eſt* bonus. *Cic.* 2. Vid. *Noxius* ità *Horat.* 3. apud *eundem* Vid. *Infelix, Infauſtus, Inauſpicatus.* 4. apud Tibull. V. *Magicus.* Hinc: Malum carmen: Vid. *Incantamentum.* 5. Mala facies: *id eſt:* deformis. *Quintil.* 6. Mala ætas, eſt ſenectus *apud Plaut.*

Mālus, i, f. Virg. *Jablan.* r. Apffel - Baum. *Alma-fa.* Malus Aſſyria, medica *vel* Cytrea. *Czitronſzko drivo.* r. Citron - Baum. *Tzitrom - fa,* &c.

Mālus, i, m. Cic. *Brodni ſztùp, Jedarni pány.* r. Segel-*oder* Maſt - Baum, Schiff - Baum. *árbotz - fa, vitorla-fa.*

Mămilla, æ, f. (*Dim.* à Mamma) Juven. V. *Mamma.* Item V. *Mammula N.* 1. & 2.

Mămillānus, a, um, Plin. *K - czeczkom ſzpodoben.* Denen Dutten gleich. *Tſets - formájú.*

Mămillāre, is, n. Mart. *Senſzki Rubecz; naperſznicza; Perſzni naſzlon, zaſztor, zakrivalo.* s. Weibs - Tüchel, Bruſt - Tuch, Müder. *Aſzſzony keſzkenő, mely takaró, Tſets fedél. &c.*

*Mamma, æ, f. (apud Græcos veteres idem ac *Mater*) Cic. *Czeczek, ſzaſzacz, Perſza, Perſzi.* e. Dutten, Bruſt. *Tſets, tőlgy.* 2. Transl. apud *Plin.* accipitur pro parva illa extuberantia in arborum cortice, unde primùm rami ac germina enaſcuntur.

Mammālis, is, *com.* le, n. Apul. *K-czeczkom zpadajuchi.* Zu denen Brüſten gehörig. *Tſetsbez-való, Tſetſes.*

Mammeātus, a, um, Plaut. V. *Mammoſus.*

Mammōna, æ, f. Vox eſt Chaldaica: *Auguſt.* Vid. *Divitiæ.*

Mammōſus, a, um, *Mart.* *Czeczkaſzt, pun czeczkov, velike czecske imajuchi.* Vollbrüſtig, groſſe Dutten habend. *Tſetſekkel teli, nagy tőlgyü.*

Mammŭla, æ, f. (*Dim.* à *Mamma*) Varr. 1. *Mali czeczek, czeczkek.* e. Kleine Bruſt, s. Dütlein. *Tſetſetske,* 2. *Bradavka na Czeczku.* s. Brüſt - Wärtzlein, Dutten-Wärtzlein. *Tſets-bimbója.* 3. Dicitur etiam de meatibus pudendis, qui aliquam mammulæ ſimilitudinem referunt. *Celſ.*

Mānābĭlis, is, *com.* le, n. Lucr. *Czurliv, tekliv, Czedliv, Labko prehajajuchi.* Flüſſig, leicht durchgehend. *Folybató.*

Mānālis, is, *com.* le, n. *Feſt.* 1. à *Mano.* *Vſzevdily czurechi, tekuchi.* Stets flieſſend. *Mindenkor folyó.* 2. *Manalis* à *Manes*: Feſt. *id eſt.* Ad manes ſpectans.

Mānātio,

Digitized by Google

Mānātio, onis, f. Frontin. *Vodê &c. czurenye, techenye, czedenye.* e. Flieſſung, Rinnung des Waſſers. &c. *Folyás, ſzivárgás.*

Manceps, cĭpis, m. *Compoſit. ex Manus & capio.* 1. apud *Tertull.* Vid. *Poſſeſſor.* 2. apud *Cic.* Vid. *Emtor, Emphyteuta, &c.* qui conducit vel emit aliquid publicum. 3. apud Plin. V. *Mercator, quaſtor.* 4. apud Plaut. V. *Fidejuſſor.* 5. apud Plin. V. *Redemtor.*

Manciŏla, æ, f. Gell. *Ruchicza.* Kleine Hand, s. Händlein. *Kezetske.*

Mancĭpātio, onis, f. JCt. V. *Abalienatio.* 2. apud Plin. V. *Venditio.* 3. apud *JCtos* Vid. *Appropriatio.*

Mancĭpātus, ûs, m. Plin. *idem.* 2. *Szuſanztvo.* e. Leibeigenſchafft. *Rabſág.*

Mancĭpĭ (*apud alios* Mancŭpi *pro* Mancipii *aut* Mancupii) res. Cic. *Laſztovita dugovanya, oſzvojene ſztvari, z-kojemi je gdo ſzloboden chiniti kaj hoche.* Eigenthümliche Sachen *oder* Güther, damit einer thun darff, vvas er vvill. *Sajátunk, Tulajdonunk.* Vid. *Sequens.*

Mancĭpĭum, (*apud Antiqu.* Mancŭpium à *Manu* & *capio*) ii, n. *Senec.* propriè. V. *Dominium. proprietas, Poſſeſſio.* Hinc apud Cic. *Res mancipi* dicuntur, quas quis alienare poteſt, *non mancipi* verò, quæ alienari nequeunt. *Hinc etiam* Sui mancipii eſſe *pro* ſui juris eſſe. *Brut. ad Cic.* 2. Vid. *Mancipatio.* ità Cic. 3. apud eundem. *Szuſeny, rob, robinya, Podloznik, vuznik prodan ali v-boju vlovlyen.* Leibeigener Menſch. *Rab.*

Mancĭpo, as, are, avi, atum, [Act. *à mancepi*] Cic. *Synon.* In mancipium ſeu dominium alterius aliquid trado, vendo, obligo, Vid. *Abalieno, vendo, alieno.* Mancipare alicui aliquid. Cic. *Kômu kaj prodati, v-ruke dati, izruchiti.* Einem etvvas verkauffen, einhändigen. *Valamit valakinek eladni, kötelezni.* 2. apud *Jolm.* Vid. *Approprio.*

Mancŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *idem.*

Mancus, a, um, Cic. *Jedno-ruk, prez jedne rûke, knaſzt, chuklyav, neczèl.* Einhändig, der nur eine Hand hat, mangelhafftig, nicht gantz. *Tſonka, bénna, nem egéſz.* 2. Transl. V. *Infirmus, debilis.*

Mandātārĭus, ii, m. JCt. *Zapoved* ali *oblaſzt od drugoga dânu imajuchi.* r. Befehlhaber, Gevvalthaber. *A' kinek máſtol parantſolatja, hatalma valamire vagyon.*

Mandātor, oris, m. Tertull. *Zapoveditel, Zapovedavecz. Zapovednik.* r. Befehler, Befehlgeber. *Parantſoló.*

Mandātrix, icis, f. Claudian. *Zapoveditelicza.* e. Befehlgeberin, Gebietherin. *Parantſolóné.*

Mandātum, i, n. Cic. *Zapoved.* ſ. Befehl, s. Geboth, r. Geheis. *Parantſolat.*

Mandātus, ûs, m. Svet. V. *Mandatum.* Uſurpatur autem ſolùm in *Abl. ſingul.* Mandatu meo, *id eſt* Juſſu meo. *Leg. 45. Dig. Mandati.*

Mandĭbŭla, æ, f. *&* Mandĭbŭlum, i, n. Macrob. V. *Maxilla.*

Mando, ōnis, m. *Lucil.* apud Non. V. *Comedo, Edo, Heluo N.* 1. *Gulo.*

Mando, is, ere, mandi, manſum, [Act.) Cic. *Zvechem, ſockam, grizem, jeſztvine z-zubmi koſzem, drobim.* Käue, beiſſe, zerbeiſſe. *Rágom, eſzem.* Alia vorant, alia mandunt. Cic. 1. *de nat. Deor.*

Mando, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. V. *Jubeo.* Mandare alicui aliquid: Cic. *Kômu kaj zapovedati, naruchiti.* Einem etvvas befehlen, anbefehlen. *Valakinek valamit parantſolni.* 2. Mandare aliquem in ultimas terras: *pro* mittere. Cic. *Kôga vu daleke orſzage poſzlati.* Einen in vveit entfernte Lande ſchicken. *Valakit számkivettèsbe meſzſze kûldeni.* 3. Mandare aliquem vinculis. Cic. *Kôga vu ſeleze y vuzupoſztaviti.* Einen in Eyſen ſchlagen, und ins Gefängnüs ſetzen. *Valakit fogságra adni.* 4. Vid. *Committo* N. 1. *trado.* Hinc: Terræ mandare corpus. *pro* ſepelire. Virg. *Kôga zakopati.* Einen begraben. *Valakit eltemetni.* Mandare ſemina terræ. Colum. *Sejati.* Säen. *Vetni.* Mandare aliquid memoriæ, animo, menti &c. Cic. *Na pametſze ſta vuchiti, zapametitiſzi kaj.* Etvvas ausvvendig lernen. *Megtanulni.* Mandare aliquid literis. Cic. *Od cheſza piſzati, kakvo dugovanye vu piſzmo poſztaviti, ſztupſzpraviti.* Etvvas ſchrifftlich verfaſſen. *Valamit írásba hagyni.* Sic: Mandare aliquid monumentis, immortalitati, poſteritati *&c.* Mandare alicui Magiſtratum, honores &c. Cic. *Kômu kakvu chaſzt dati, kôga na chaſzt zviſziti, podignuti.* Einem einen Ehren-Stand auftragen. *Valakinek tiſztet adni.* Mandare ſe fugæ. Cæſ. *Pobechi, vu bêg ſze puſztiti,* Flüchtig vverden, ſich in die Flucht begeben, Flucht nehmen. *Elſzaladni.* Aliquid alicujus fidei mandare, *pro* credere, committere. Plaut. *Kômu kaj zauffati.*

Einem

Einem etwas anvertrauen. *Valamit valakire bízni.* Mandare filiam Viro: *pro* locare, elocare. Plaut. *Kcher odati.* Die Tochter verheurathen. *Elházasítani Leányát.*

* Mandra, æ, f. Mart. *Pojata fioinzka na ſirokom polyu.* 1. Vieh-Stall auf weitem Feld. *Akol, ól.* Item V. *Bovile, Ovile, ſpecus, ſtabulum.*

* Mandrăgŏra, æ, f. Plin. *Trava ſzeny donaſſajucha, veliko-zelje.* Alraun, ein Kraut. *Natragulya, álom-hozó fü.* Mandragoram bibiſſe. *Prov. græc.* h. e. Pigrum, deſidem & negligentem eſſe in ſuo negotio. *Lenomu, poſzpanomu, nemarlivomu biti vu ſzvojem poſzlu, ali chaſzti obnaſſanyu.* Nachläſſig, ſchläffrig ſeyn in ſeinem Amt. *Reſtül és tunyául vinni végbe tiſztſégét, dolgait.*

Mandūco, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. V. *Comedo; Edo; Mando, is &c.*

Mandūco, onis, m. *Apul.* Mandūcus, ci, m. Plaut. V. *Comedo; Edo, onis &c.*

Mānè, *Adv.* Cic. *Synon.* Prima luce, diluculô, cum prima luce, ſimul atque luceret, Antelucano tempore, ad primam auroram, luce appetente, orta luce, ſub ortum Solis, Albente cœlo, ubi dies cœpit, ubi lux adventabat, ipſo diei crepuſculô, dubio adhuc die, ſub noctis extremum. *Ranno, Jutro, v-jutro, zaranna.* Frühe, Morgenfrüh, am Anfang des Tags, *Reggel.* Jungitur 1. *Adverbiis.* Bene manè: Cic. *Kruto ranno.* Gar früh. *Jó reggel.* 2. Inſtar ſubſtantivorum *Adjectivis.* Clarum manè. Perſ. *Szvetlo, chiſzto, Jaſzno jutro.* Der helle Morgen. *Világos virradtta.* Veteres etiam dicebant *Mani* pro *Manè*: ſicut *Luci* pro *Luce*, *veſperi* pro *veſpere.*

Măneo, es, ere, manſi, manſum, [Neu.] Cic. *Synon.* Moror, loco inſiſto. *Sztoim, oſztajam.* Bleibe. *Maradok, múlatok.* Vid. *Conſiſto N.* 1. Manere apud aliquem, manere ſub Jove *pro* pernoctare: *Cic.* 2. Vid. *Conſiſto N.* 2. *Duro N.* 2. *Perſevero.* Lex manet: *id eſt* perſeverat, vim ſuam retinet. *Cic.* Manere in officio, fide &c. h. e. perſeverare. *Liv.* Manere promiſſis, *id eſt:* ſtare. *Virg.* 3. Vid. *Expecto, Immineo.* Et conſtruitur cum *Accus.* Manſurus (*pro* expectaturus.) Patruum Pater eſt, dum huc adveniat. *Terent.* Cujus te fatum manet, *id eſt:* expectat, tibi imminet: Cic.

Mānes, ium, m. *plur.* Cic. Virg. *Duſſe pokojneh, Dúbi mertveh lyudih: Bogi mertvechki, nochni.* Die Geiſter der Abgeſtorbenen. *Megbóltaknak lelkek, hlidosó lelkek.* Obſerva autem nocturnos ſpiritus ab antiquis *Lemures* vocitatos fuiſſe, ex his boni *Lares*, mali *Larvæ* appellabantur. Et quia incertum erat, An hujus vel illius demortui ſpiritus, boni vel mali compellationem ſortitus ſit? Eos poſteri univerſim *DEos Manes* nominabant. 2. *Metonymicè.* Vid. *Pœna, Supplicium, Miſeria, Inferi N.* 1. Quiſque ſuos patitur Manes: *id eſt* ſupplicia, quæ ſunt apud Manes. *Virg.* Transl. verò ad alia. *Vſzaki chlovek ſzvoje nevolye ima.* Es hat ein jeder Menſch auch ſeine Plage. *Mindennek vagyon maga baja.*

Mango, ōnis, m. *Mart.* *Szuſnov nakinchench prodavavecz.* Der die Leibeigene aufbutzet, und alſo verkaufft. *Fel tzifrázott Rabot eladó.* 2. apud *Plin.* Transl. ad alia. *Ponavlyavecz, Poprap'yavecz ſztarih dugovány, da nye leſe prodati more.* Grempler, der die alte Dinge zum verkauffen ausbeſſeret. *ó ruhát meg-fejtó, hogy annál inkább eladhaſſa.* 3. apud Quintil. *Sunta-munta, ki konye &c. ménya: Terſecz.* 1. Roſs-Tauſcher. *Ló tſerélő, Lóval kereskedő &c.* Hinc Mangōnĭcus, a, um, *Plin.* h. e. Pertinens ad Mangones.

Mangōnĭum, ii, n. Plin. *Ponavlyanye, oſznaſenye, kinchenye kakvih dugovany, daſze lagle prodati megu: prodavanye, preménye-nye takvih dugovány.* e. Erneuerung, Ausbeſſerung, Aufbutzung eines Dings auf dem Kauff; e. Tauſcherey. *Valaminek fejtáſa, ſzebbítéſe, hogy jobban eladaſſék; vagy ollyan dolognak eladáſa.*

Mangōnizo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kakvo dugovanye ponavlyam, popravlyam, ſznáſim, kinchim za prodaju.* Etwas erneuere, ausbeſſere, aufbutze zum verkauffen. *Valamit meg-jobbitok, ſzépitek &c. hogy könnyebben eladhaſſam.*

* Mānia *juxta accentum*, *aliàs* Mānĭa, æ, f. Cic. *Mahnitozt, Ludozt, Maſzlak, Pomamlenye.* e. Wütende Unſinnigkeit, Raſerey. *Dühöſſég.* Vid. *Furor, Inſania.* 2. apud *Varr.* Dea Mater Manium *ſeu* Larium & Larvarum, *alias* Eumenĭda. Hinc apud *Feſt.* accipitur etiam pro qualibet deformi perſona, & terriculamento infantium.

Mănĭăcus, a, um, Ammian. *Mahnit, Lud, maſzlachen.* Raſend, taubſüchtig. *Bódult.* Vid. *Inſanus N.* 1. *Furioſus.*

Mānĭca,

Digitized by Google

Mănĭca, æ, f. Virg. *Rukàv*. r. Ermel. *Kön-tös &c. ujja*. 2. apud eundem: *Selezne Liſzicze*. e. Hand-Feſſel. *Bilines*. 3. apud Cic. V. *Chirotheca*. 4. Apud Juven. *Na-rukva iz ſeleza &c*. e. Blech-Handſchuh. *Kar vas*.

Mănĭcātus, a, um, Cic. *Rukàve*, *Rukavicze ali narukve kakve god imajuchi*; *z-ruka-vi napravlyen*. e. Ermel, Handſchuh habend; mit Ermel gemacht. *Köntös ujjas*, *keſztyüs*.

Mănĭcŭla, æ, f. Plaut. *Ruchicza*. s. Händlein. *Kezetske*. 2. Tranſl. apud Varr. *Drèvo na pluſnih ruchiczah o-kih je poſztavlyeno*. s. Holtz an der Pflug-Stertze. *Az eke markolatján fa*.

Mănifeſtārius, a, um, Plaut. V. *Manifeſtus*.

Manifeſtātio, onis, f. Sulpic. ſever. *Ochitu-vanye, oznanenye, pred ochi poſztavlenye, objavlenye*, *prepovedanye*. e. Offenbahrung. *Nyilván-valóſág*.

Manifeſtè, & Manifeſtò, *Adv*. Cic. *Synon.* Apertè, clarè, perſpicuè, non obſcurè. *Ochiveſzto, ochito, na zochi*, *na javi*. öffentlich. *Nyilván*.

Mănifeſto, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Ochitujem. na znanye dajem*, *ochiveſzno kaj chinim*, *prepovèdam*, *oznanujem*, *javim*. Offenbahre, entdecke. *Kijelentem*, *kimondom*.

Mănĭfeſtus, a, um, Cic. Manifeſtior, Manifeſtiſſimus, Quintil. *Ochiveſzten*, *ochit*, *znan*. Offenbahr. *Nyilván-való*. Jungitur eleganter. *Genitivo*. Jugurtha manifeſtus tanti ſceleris. *Salluſt*. Manifeſtus mendacii. Plaut. *V-láſi zapopan*, *kojega làs je ochiveſzta*. Der auf einer Lügen öffentlich ergriffen wird. *Rajta érték a' hazugſágon*.

Mănĭōſus, a, um, Ammian. V. *mamacus*.

Mănĭpŭlāris, (*per Syncopen* Maniplaris) is, com. re, n. Cic. *K-vojnichkoj cheti zpadajuchi*, *vojnichke chete*. Zur Kriegs Rott gehörig. *Zászló alljához való*. Manipulares judices. Cic. *Iz vojnichkih chèt izebrani ſzudczi*. Aus Kriegs-Rotten erwählte Richter. *Köz vitézekből válaſztott Birák*. 2. propriè: *Rukovetni*. Zur Hand-voll gehörig. *Egy maroknyi*.

Manipulārius, a, um, Sveton. *Idem*.

Manipulātim, *Adv*. Liv. *Na chete*, *Po chetah*. Von Rott zu Rotten, Rott-Weis. *Zászló alljánként*, *ſeregenként*. Manipulat in ſtructa Acies. *Liv*. 2. propriè: *Na rukovetti*, *po rukovetti*, *Rukovet po Rukovet*. Hand-voll-weis. *Maroklatonként*.

Mănĭpŭlus, (*per Sync*. Maniplus) li, m. Plin. *Rukovet*, *Snop*. Eine Hand-voll. *Egy marok*, *egy kéve*. 2. apud Ovid. *Cheta voj-nichka*. Eine Rott Kriegs-Leuthe. *Egy zászló allja*. Manipulus furum. *Terent*.

Mānius, ii, m. Plin. *V-jutro rodyen*. Einer, der am Morgen gebohren. *Reggel ſzületett*.

‡**Manna**, æ, f. Plin. *Manna Vráshov*, *drobtinicze iz temianovoga dréva opadajuche*, *dobra dúha od ſzvetih tél*. 1. Manna; r. Himmel-Honig, von Weihrauch-Baum fallende Bröſamlein, der liebliche Geruch von heil. Leibern. *Patikában-való Manna*, *Fáról-való édes nedveſség*. &c. 2. Manna, n. *Indecl. ab hebr*. Man. Tertull. *Nebezki kruh*, *Angelzki kruh*. s. Himmel-Brod, Engel-Brod. *Mennyei kenyér*. *Angyali kenyér*. Cæterùm ſumuntur etiam pro eodem.

Mannŭlus, li, m. (*Dim*.) Mart. *id eſt* Juvenis mannus. *Srèbe*. Ein Füllen. *Tſitkó*, *Tſikó*.

Mannus, i, m. Lucret. *Mal y berz kony*, *konyichek*. Ein kleines und geſchwindes Pferdlein. *Kis, és gyors lovatska*.

Māno, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. &c. *Czedimſze*, *Czurim*, *techem*, *puſtcham*. Tropffe, rinne, flüſſe. *Folyok*, *ſzivárkodom*, *tſepegdegelek*. *Uſus*: Toto corpore ſudor gelidus manat, *Virg*. Arbor manat picem: *id eſt* ex arbore pix fluit, manat. *Plin*. Culter manat cruore: h. e. ex cultro ſtillat, fluit ſanguis. *Liv*. Aqua fontibus *vel* è fontibus manat, *pro* fluit. *Feſt*. 2. Vid. *Percrebeſco*, *ſerpo*. Cùm triſtis à Mutina fama manaret. *Cic*. Manaverántque à Capua conſilia in exercitum omnem. *Liv*.

Manſio, onis, f. Cic. *Oſztajanye*, *zaoſztajanye*, *zaderſanye vu kakvom meſztu*. Das Hinterbleiben; verbleiben an einem Ort, r. Auffenthalt. *Maradás*. 2. apud Plin. *Sztanye*, *prebivaliſche*. Das Wohnen, Nacht-Lager. *Szállás*, *Lakó-hely*. Vid. *Diverſorium*.

Mansito, as, are, avi, atum, (Neu. *Frequ*. à maneo) Tacit. *Guſztokrat oſztajem*, *zaoſztajem*. Stets und offt bleibe, mich aufhalte. *Maradozok*, *Lakdogalom*. 2. à Mando, is, Plaut. *Guſztokrat jèm*, *ſvechem*. Offt eſſe, ſtets käue. *Eddegelem*, *Rágódom*.

Manſtūtor, oris, m. (*quaſi* Manu-tutor, qui manu tenet & tuetur) Plaut. *Branitel*, *obranitel*. r. Beſchirmer, Beſchützer. *Oltalmazó*.

Manſvēfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Liv. *Krotim*, *tiſſim*. Begütige, ſtille, bändige, berähme.

Digitized by Google

berühme. *Meg-ſzelíditem.* Vid. *Cicuro*; *Lenio.*

Manſvēſio, is, ēri, factus ſum. (Paſs. *Anom.*) Gæſ. *Krotimſze, Pitomimſze*; *Pitom, krotek, tib poſtajem.* Zahm, ſtill vverde. *Meg-ſzelidülök.*

Manſveſco, is, ere, ēvi, [Neut.] Stat. V. *Manſveſio.* Hinc *metaph.* Tellus manſveſcit arando: *id eſt* bona & fertilis redditur. *Virg.* 2. Activè apud Stat. V. *manſvefacio.*

Manſvētārius, ii, m. Lamprid. *Vkrotitel divjih ſztvarih, kakti kony, medvedov &c.* r. Bändiger, der die vvilden Thiere zahm machet. *Vadat-ſzelídítő.*

Manſvētè, *Adv.* Cic. *Krotko, tiho, pitomo.* Sanfftmüthig, gelind. *Szeliden.*

Manſvētūdo, inis, f. Cic. *Krotkócha, Tihócha, Pitomſzt.* e. Sanfftmüthigkeit. *Szelidſég, ſzeligyſég.*

Manſvētus, a, um, Cic. *Synon.* Lenis, mitis, Placidus, Cicur, Facilis N. 2. *Krotek, tih, Pitom.* Sanfftmüthig, gelind, zahm. *Szelid, ſzelid.*

Manſum, ſi, n. *Cic.* Cibus, quem dentibus ſuis comminutum Nutrices infantibus præbent.

Mantēle, is, n. *Mart.* Mantēllum, ii, n. Varr. *Satólnyak.* s. Tiſch-Tuch. *Abroſz.* 2. apud Plin. V. *Mappa N.* 1.

Mantēlum, & Mantellum, i, n. Lucill. V. *Mantele.* 2. Vid. *Tegumentum*: Hinc *metaph.* à Plauto uſurpatur pro quolibet velamine ad occultandum dolum ſerviente. *Vkanylivi izgovor, bimbeno zakrivalo.* e. Betrügeriſche Ausrede, ein Deckmantel der Bosheit. *Hazugſág, Ravaſzſág fedező.*

* Mantēs *vel* mantis, is, m. Cic. V. *Vates, Divinus & ſacerdos N.* 2.

* Mantēum, ei, n. Plin. *Meſzto za prorokuvanye.* r. Orth zum Wahr-*oder* Weiſſagen. *Jövendölők, varáslók ſzoegyülő helyek.*

Mantica, æ, f. Horat. *Biſzaga, putna torba, ſakely na ſzredini razrezan za pobiranye kruha &c. haſznovit.* s. Felleiſen, r. Wadſack, e. Sattel-Taſche, r. Tourniſter, Rantzen. *Nyatharvető két fél iſzák, tariſznya, által-vető.*

* Mantīcē, es, f. Cic. *Prorochanſztvo, Prorokuvanya znanye, Prorochtva úmetje.* e. Wahr-*oder* Weiſſager-Kunſt. *Jövendölő, vagy varáslő, Jóſoló meſterſég.*

Manticŭla, æ, f. (*Dimin.*) Feſt. *Torbicza, Biſzaſicza.* s. Räntzlein, kleines Felleiſen, Säcklein. *Iſzákotska, Tariſznyátska, által-vetőtske.*

Manticŭlārius, ii, m. Tertull. *Biſzago-kradlyivecz, moſnyo-ali keſze-rez, tat.* r. Beutelſchneider, Dieb. *Erſzény lemetélő, Lopó.*

Manticŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Feſt. *Torbe preglédam, pod kepenyek ali plaſch otajno jemlyem, zpred ochi kradem; Iz ſepa kaj tatczki vadim, jemlyem; Tugye moſnye praznim, odreſujem, &c.* Aus der Taſchen nehme, unter den Mantel ſtecke, heimlich vor Augen ſtehle, Beutelſchneiderey treibe. *Tzigánykodom, valaki erſzényében vagy zſebében kere kedem.*

Mantīle, is, n. *Ovid.* propriè V. *Mantele.* Vulgo verò accipitur pro ſolo Linteo, quo manus terguntur. V. *manutergium.*

Mantīliārius, ii, m. Plaut. *Ki Ruchnike, ſztólnyake &c. déla, ſ'iva.* r. Handtuch-*oder* Handquel-macher, Schneider. *Kendő, Abroſz tſináló ſzabó.*

Mantiſcinor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plaut. V. *Divino.*

Mantiſſa, æ, f. (*aliàs* Mantīſa) Feſt. *Pridavek, Pridav, Pridodak, Nadavek, Nadodak, Nadodavak.* e. Zugab, r. Zuvvurff, e. Zuvvaag. *Rendelt eledelhez adatott toldalék, ſzerzés.*

Manto, as, are, avi, atum, [Neut. *abſol.*) Plaut. V. *Expecto, maneo.* Manta modò; *pro* expecta. *Plaut.*

Mănuāle, is, n. *Ruchna kniſicza, molitvena kniſicza,* vulgo *manuoal.* s. Hand-Büchlein, Beth-Büchlein. *Imádſágos könyv.*

Manualis, is, *com.* le, n. Plin. *Ruchni, naruchni, k-ruki zpadajuchi, za jednu ruku ſ'irok.* Zur Hand gehörig, Hand-breit, Hand-vveit. *Kézi, kézhez-való, kézben foghatő, egy kéz, egy nyomnyi ſzéles.*

Mănuārius, a, um, Gell. *Z-rukami zaſzluſen, z-delom ruk zadoblyen.* Mit Hand-Arbeit gevvonnen. *Kézi munkával nyert, keresett.* Item V. *manualis.*

Mănūbiæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Vojnichki dobitek, dobichek od obladanoga nepriatela vuzet, zadoblen.* e. Kriegs-Beut von übervvundenen Feind gevvonnen. *Ellenſégtől táborba nyert préda.* Hinc Transl. ad alia in genere V. *Præda, ſpolium.* ità *Cic.* Manubias facere: *pro* prædari. *Cic.* 2. apud Aſconium. *Penezi iz prodanoga vechenega dobitka prieti.* Aus Verkauffung der Kriegs-Beut gelöſtes Geld. *Prédából árrúlt pénz.*

Manubiālis,

Digitized by Google

Manubiālis, is, *com.* le, n. Svet. *Vu nepriatelske vojſzke razboju doblen, k-vojnichkomu ſzilnomu dobitku zpadajuchi.* Von übervvundenen Feinden gevvonnen, zur Kriegs-Beut gehörig. *Prédából-való.*

Manubiārius, a, um, Plaut. *Idem.*

Mănūbius, a, um, Plaut. *Idem.*

Mănūbriātus, a, um, Ammian. *Derſalo imajuchi.* Hefft habend, mit einer Handhab. *Nyeles, maroklatos.*

Manubriŏlum, i, n. Celſ. *Ruchicza, derſalcze, Toporiſchecze, Balangyicza.* Kleines Hefft, Hefftlein, Handgriffein. *Nyeletske, Moroklatotska.*

Mănūbrium, ii, n. Plaut. *Ruchicza, Derſalo, Toporiſche, Balangya &c.* e. Handhebe, r. Hefft. *Maroklat, nyele valaminek.*

Mănuciŏlum, *vel* Maniciolum, li, n. Petron. V. *Faſciculus N.* 1. *Manipulus N.* 1.

Mănŭcŭla, (*aliis* Mănūcŭla, *idem eſt de cateris hujuſmodi derivatis*) æ, f. Vitruv. V. *Manica N.* 1.

Manucŭlātus, Maniculātus, *vel* Manuleātus, a, um, Plaut. V. *Manicatus.*

Mănū dūco (*vel inſtar Compoſita vocis* Mănŭdūco, *id quod & de aliis hujusmodi compoſitis, qua brevitatis gratiâ pratermitto, intelligi debet.*)is, ere, uxi, ŭctum. (Act.) *Za ruku pelyam, vodim, kôga vu kaj vputyujem.* Bey der Hand führe, anleite. *Kézen vezetem, valakit valamire igazgatok.*

Manuductio, onis, f. *Za ruku pelyanye, vodenye, vputenye.* e. Handleitung, Anleitung. *Kézen vezetés, igazgatás, oktatás.*

Manuductor, oris, m. *Za ruku voditel, vodya, vpuchavavecz.* Bey der Hand Führer, Leiter. *Kézen vezetö, igazgató, oktató.*

Manufactūra, æ, f. Plin. *Ruke-delo, z-rukum vuchinyena dugovanye.* e. Hand-Arbeit, Waar ſo mit der Hand gemacht vvird. *Kézi munka, kézzel tſinált munka.*

Manufactus, a, um, Cic. *Z-rukum napravlyen, Ruko-delni.* Von Hand gemacht. *Kézzel tſinált.* Item V. *Artificialis.*

Mănūlĕa, (Mănūlĕa) æ, f. Vitr. V. *Manica N.* 1.

Manuleārius, ii, m. Plaut. *Krajâch, ki z-rukavi opravu déla.* r. Schneider der mit Ermeln Kleyder machet. *Hoſzſzú újú rukát varró ſzabó.*

Manuleātus, a, um, Plaut. V. *Manicatus.* Homo manuleatus: *id eſt* Tunicis manicatis indutus. *Soeton.*

Manumiſſio, onis, f. Cic. *Szlobode davanye, ojâ! b dyenye; od podloſnozti odpuſchanye, odvezanye: ſzlobodnozti dopuſchanye.* e. Freylaſſung, Befreyung, Erlaſſung der Leibeigenſchafft. *Rabſágból, jobbágyſágból ſzabadſágra botſátás.*

Manumiſſor, oris, m. Tertull. *Szlobode davavecz, ſzloboditel, puſztitel, odpuſchavecz, ki kôga iz ſzuſanſztva ali podloſnozti ſzvoje puſcha.* r. Befreyer, Lediglaſſer, der einen in die Freyheit ſetzet. *Rabſágból, jobbágyſágból ſzabadſágra botſátó.*

Mănūmitto, *aliis* mănūmitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) *Sic & alia quàm plurima verba, cum ſuis derivatis, eodem jure componi poſſunt.*) Cic. *Szlobodu dijem, ſzlobodnoga chinim, odpoſſ'yam, vu ſzlobodſchinu poſztavlyam; Iz ſzlu·be, duſne podloſnozti ali ſzuſanztva drugam puſcham.* e. Freyheit gebe, in die Freyheit ſetze, frey mache, der Dienſtbarkeit, Leibeigenſchafft erlaſſe. *Szabadſágra botſátom; Jobbágyomat, rabomat ſzabad emberré téſzem.*

Mănūor, aris, atus ſum. *Verb. Antiqu.* (Depon.) *Laberius* apud Gell. V. *Furor.*

Manuprĕtium, ii, n. Cic. *Plácha za delo, preſtimavanye dela.* r. Macher-Lohn, e. Schätzung der Arbeit. *Munkái bér, munka fizetés.* Alii legunt *Manupretium & Manipretium.*

Mănūs, ûs, f. Cic. 1. *Ruka.* e. Hand. *Kéz. Ujjus:* Plenâ manu. Cic. *Z-punum rukum, obilno.* Mit voller Hand, reichlich. *Teli kézzel, Böven.* Vide *Amplè, Copiosè, Abundanter.* Per manus: *pro* Operâ manuum. *Cic.* Manibus, pedibúſque aliquid agere: *pro* omnibus viribus, omni conatu, ſummâ diligentiâ. Terent. *Z-vſzum marlivoſtjum y mochjum kaj opravlyati.* Mit allen Fleiſs und Kräfften etvvas verrichten. *Nagy ſzorgalmatoſſággal és erövel valamit végbez vinni.* Multas manus poſcit hoc opus: *pro* Eſt multi laboris. *Plin.* Manus conſerere, conferre. *Cic.* Item: Accedere ad manum: Nepos. *Iz bliza vojuvati, pochetiſze bitti, na ruke ali ſzablye dojti.* Nahe ſtreiten, anfangen zu ſtreiten, ſchlagen, fechten. *Közélröl harczolni, badakozni, viaskodni, kardoskodni kezdeni.* Vide *Conſero.* Manum non verterim: *Cic. Vulgus verò:* Nec pedem moverem propterea. *Ja nebi zato ni ruku (nogu) zdignul, genul.* Ich vvollte nicht die Hand darum umkehren. *Még a' kezemet vagy lábamot ſem mozdítanám-meg érette.* Manus dare. *Horat. Et* Manus ſurſum tollere. Cic. *Podlotitiſze, podatiſze, pokornomu biti, privoliti.* Sich untervverffen, ergeben,

 gehor-

berühme. *Meg-ſzeliditem.* Vid. *Cicuro*; *Lenio.*

Manſvēſio, is, ēri, factus ſum. (Paſs. *Anom.*) Gel. *Krotimſze, Pitomimſze; Pitom, krotek, tih poſtájem.* Zahm, ſtill vverde. *Meg-ſzelidülök.*

Manſveſco, is, ere, ēvi, [Neut.] Stat. V. *Manſveſio.* Hinc *metaph.* Tellus manſveſcit arando: *id eſt* bona & fertilis redditur. *Virg.* 2. Activè apud Stat. V. *manſuefacio.*

Manſvētārius, ii, m. Lamprid. *Vkrotitel divjih ſztvarih, kakti kony, medvedov &c.* r. Bändiger, der die vvilden Thiere zahm machet. *Vadat-ſzelidítő.*

Manſvētè, *Adv.* Cic. *Krotko, tiho, pitomo.* Sanfftmüthig, gelind. *Szeliden.*

Manſvētūdo, inis, f. Cic. *Krotkócha, Tihócha, Pitomoſzt.* e. Sanfftmüthigkeit. *Szelidſég, ſzeligyſég.*

Manſvētus, a, um, Cic. *Synon.* Lenis, mitis, Placidus, Cicur, Facilis N. 2. *Krotek, tih, Pitom.* Sanfftmüthig, gelind, zahm. *Szelid, ſzelid.*

Manſum, ſi, n. *Cic.* Cibus, quem dentibus ſuis comminutum Nutrices infantibus præbent.

Mantēle, is, n. *Mart.* Mantēlium, ii, n. Varr. *Sztólnyak.* 1. Tiſch-Tuch. *Abroſz.* 2. apud Plin. V. *Mappa N.* 1.

Mantēlum, & Mantellum, i, n. Lucill. V. *Mantele.* 2. Vid. *Tegumentum*: Hinc *metaph.* à Plauto uſurpatur pro quolibet velamine ad occultandum dolum ſerviente. *Vkanylivi izgovor, bimbeno zakrivalo.* e. Betrügeriſche Ausrede, ein Deckmantel der Boſsheit. *Hazugſág, Ravaſzſág fedező.*

* Mantēs vel mantis, is, m. Cic. V. *Vates, Divinus & ſacerdos N.* 2.

* Mantēum, ei, n. Plin. *Meſzto za prorokuvanye.* r. Orth zum Wahr-oder Weiſſagen. *Jövendőlőt, varáslók ſzoegyülő helyek.*

Mantica, æ, f. Horat. *Biſzaga, putna torba, ſakely na ſzredini razrezan za pobiranye kruha &c. haſznovit.* 1. Felleiſen, r. Wadſack, e. Sattel-Taſche, r. Tourniſter, Rantzen. *Nyatbavető két fél iſzák, tariſznya, által-vető.*

* Manticē, es, f. Cic. *Prorochanſztvo, Prorokuvanya znanye. Prorochtva umetje.* e. Wahr-oder Weiſſager-Kunſt. *Jövendőlő, vagy varáslo, Jóſolő meſterſég.*

Manticūla, æ, f. (*Dimin.*) Feſt. *Torbicza, Biſzagicza.* 1. Räntzlein, kleines Felleiſen, Säcklein. *Iſzákotska, Tariſznyátska, által-vetőtske.*

Manticūlārius, ii, m. Tertull. *Biſzaga-kradlyivecz, moſnye-ali keſze-rez, tat.* r. Beutelſchneider, Dieb. *Erſzény lemetélő, Lopó.*

Manticūlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Feſt. *Torbe preglédam, pod kepenyek ali plaſch otajno jemlyem, zpred ochi kradem; Iz ſepa kaj tatczki vadim, jemlyem; Tugye moſnye praznim, odreſujem, &c.* Aus der Taſchen nehme, unter den Mantel ſtecke, heimlich vor Augen ſtehle, Beutelſchneiderey treibe. *Tzigánykodom, valaki erſzényében vagy zſebében kerekedem.*

Mantīle, is, n. *Ovid.* propriè V. *Mantele.* Vulgo verò accipitur pro ſolo Linteo, quo manus terguntur. V. *manutergium.*

Mantīliārius, ii, m. Plaut. *Ki Ruchnike, ſztólnyake &c. déla, ſiva.* r. Handtuch-oder Handquel-macher, Schneider. *Kendő, Abroſz tſináló ſzabó.*

Mantiſcinor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. V. *Divino.*

Mantiſſa, æ, f. (*aliàs* Mantiſa) Feſt. *Pridavek, Pridav, Pridodak, Nadavek, Nadodak, Nadodavak.* e. Zugab, r. Zuvvurff, e. Zuvvaag. *Rendelt eledelhez adatott toldalék, ſzerzés.*

Manto, as, are, avi, atum, [Neut. *abſol.*) Plaut. V. *Expecto, maneo.* Manta modò pro expecta. *Plaut.*

Mănuāle, is, n. *Ruchna kniſicza, molitvena kniſicza*, vulgo *manuual.* s. Hand-Büchlein, Beth-Büchlein. *Imádſágos könyv.*

Manualis, is, *com.* le, n. Plin. *Ruchni, naruchni, k-ruki zpadajuchi, za jednu ruku ſirok.* Zur Hand gehörig, Hand-breit, Hand-vveit. *Kézi, kézbez-való, kézben fogható, egy kéz, egy nyomni ſzéles.*

Mănuārius, a, um, Gell. *Z-rukami zaſzluſen, z-delom ruk zadoblyen.* Mit Hand-Arbeit gevvonnen. *Kézi munkával nyert, kereſett.* Item V. *manualis.*

Mănūbiæ, arum, f. *Plur.* Cic. *Vojnichki dobitek, dobichek od obladanoga nepriatela vuzet, zadoblen.* e. Kriegs-Beut von übervvundenen Feind gevvonnen. *Ellenſégtől táborba nyert préda.* Hinc Transl. ad alia in genere V. *Præda, ſpolium.* ità Cic. Manubias facere: *pro* prædari. *Cic.* 2. apud Aſconium. *Penezi iz prodanoga vechenoga dobitka prieti.* Aus Verkauffung der Kriegs-Beut gelöſtes Geld. *Prédából árrúlt pénz.*

Manubiālis,

Digitized by Google

Manubiālis, is, *com.* le, n. Svet. *Vu nepriatelske voiſske razboju doblen, k-vojnichkomu ſzilnomu dobitku zpadajuchi.* Von überwundenen Feinden gewonnen, zur Kriegs-Beut gehörig. *Prédából-való.*

Manubiārius, a, um, Plaut. *Idem.*

Mănūbĭus, a, um, Plaut. *Idem.*

Mănūbriātus, a, um, Ammian. *Derſalo imajuchi.* Hefft habend, mit einer Handhab. *Nyeles, maroklatos.*

Manubriŏlum, i, n. Celſ. *Ruchicza, derſalcze, Toporiſchecze, Balangyicza.* Kleines Hefft, Hefftlein, Handgriffein. *Nyeletske, Maroklatotska.*

Mănūbrĭum, ii, n. Plaut. *Ruchicza, Derſalo, Toporiſche, Balangya &c.* e. Handhebe, r. Hefft. *Maroklat, nyele valaminek.*

Mănuciŏlum, *vel* Maniciolum, li, n. Petron. V. *Faſciculus N.* 1. *Manipulus N.* 1.

Mănŭcŭla, (*aliis* Mănūcŭla, *idem eſt de ceteris hujuſmodi derivatis*) æ, f. Vitruv. V. *Manica N.* 1.

Manucŭlātus, Maniculātus, *vel* Manuleātus, a, um, Plaut. V. *Manicatus.*

Mănū dūco (*vel inſtar Compoſitæ vocis* Mănŭdūco, *id quod & de aliis hujusmodi compoſitis, quæ brevitatis gratiâ prætermitto, intelligi debet.*) is, ere, uxi, ŭctum. (Act.) *Za ruku pelyam, vodim, kōga vu kaj vputyujem.* Bey der Hand führe, anleite. *Kézen vezetem, valakit valamire igazgatok.*

Manuductio, onis, f. *Za ruku pelyanye, vodenye, vputenye.* e. Handleitung, Anleitung. *Kézen vezetés, igazgatás, oktatás.*

Manuductor, oris, m. *Za ruku voditel, vodya, vpuchavavecz.* Bey der Hand Führer, Leiter. *Kézen vezető, igazgató, oktató.*

Manufactūra, æ, f. Plin. *Ruke-delo, z-rukum vuchinyeno dugovanye.* e. Hand-Arbeit, Waar ſo mit der Hand gemacht wird. *Kézi munka, kézzel tſinált munka.*

Manufactus, a, um, Cic. *Z-rukum napravlyen, Ruko-delni.* Von Hand gemacht. *Kézzel tſinált.* Item V. *Artificialis.*

Mănūlĕa, (Mănūlĕa) æ, f. Vitr. V. *Manica N.* 1.

Manuleārius, ii, m. Plaut. *Krajachb, ki z-rukavi opravu déla.* r. Schneider der mit Ermeln Kleyder machet. *Hoſzſzu ujjú rukát varró ſzabó.*

Manuleātus, a, um, Plaut. V. *Manicatus.* Homo manuleatus: *id eſt* Tunicis manicatis indutus. *Sueton.*

Manumiſſio, onis, f. Cic. *Szlobode davanye, oſzlobodyenye: od podloſnozti odpuſchanye, odozzanye: ſzlobodnozti dopuſchanye.* e. Freylaſſung, Befreyung, Erlaſſung der Leibeigenſchafft. *Rabſágból, jobbágyſágból ſzabadſágra botſátás.*

Manumiſſor, oris, m. Tertull. *Szlobode davavecz, ſzloboditel, puſztitel, odpuſchavecz, ki kōga iz ſzuſanſztva ali podloſnozti ſzvoje puſcha.* r. Befreyer, Lediglaſſer, der einen in die Freyheit ſetzet. *Rabſágból, jobbágyſágból ſzabadſágra botſátó.*

Mănūmitto, *aliis* mănūmitto, is, ere, īſi, iſſum, (Act.) *Sic & alia quàm plurima verba, cum ſuis derivatis, eodem jure componi poſſunt.*) Cic. *Szlobodu dijem, ſzlobodnoga chinim, odpuſtyam, vu ſzobodſchinu poſztavlyam: Iz ſzlu be, duſne podloſnozti ali ſzuſanztva drugam puſcham.* e. Freyheit gebe, in die Freyheit ſetze, frey mache, der Dienſtbarkeit, Leibeigenſchafft erlaſſe. *Szabadſágra botſátom: Jobbágyomat, rabomat ſzabad emberré téſzem.*

Mănŭor, aris, atus ſum. *Verb. Antiqu.* (Depon.) *Laberius* apud Gell. V. *Furor.*

Manuprĕtium, ii, n. Cic. *Plácha za delo, preſtimavanye dela.* r. Macher-Lohn, e. Schätzung der Arbeit. *Munkái bér, munka fizetés.* Alii legunt *Manupretium & Manipretium.*

Mănŭs, ûs, f. Cic. 1. *Ruka.* e. Hand. *Kéz.* *Uſus:* Plenâ manu. Cic. *Z-punum rukum, obilno.* Mit voller Hand, reichlich. *Teli kézzel, Bōven.* Vide *Amplè, Copiosè, Abundanter.* Per manus: *pro* Operâ manuum. *Cic.* Manibus, pedibúſque aliquid agere: *pro* omnibus viribus, omni conatu, ſummâ diligentiâ. Terent. *Z-vſzum marlivoſztjum y mochjum kaj opravlyati.* Mit allen Fleiſs und Kräfften etwas verrichten. *Nagy ſzorgalmatoſſággal, és erővel valamit végbez vinni.* Multas manus poſcit hoc opus: *pro* Eſt multi laboris. *Plin.* Manus conſerere, conſerre. *Cic.* Item: Accedere ad manum: Nepos. *Iz bliza vojuvati, pochetiſze bitti, na ruke ali ſzablye dojti.* Nahe ſtreiten, anfangen zu ſtreiten, ſchlagen, fechten. *Közelről hartzolni, hadakozni, viaskodni, kardoskodni kezdeni.* Vide *Confero.* Manum non verterim: *Cic.* *Vulgus verò:* Nec pedem moverem propterea. *Ja nebi zato ni ruku (nogu) zdignul, genul.* Ich wollte nicht die Hand darum umkehren. *Még a' kezemet vagy lábamot ſem mozdítanám-meg érette.* Manus dare. *Horat.* *Et* Manus ſurſum tollere. Cic. *Podloſitiſze, podatiſze, pokornomu bitti, privoliti.* Sich unterwerffen, ergeben,

 gehor-

gehorchen, *oder* gehorſam ſeyn, zu etvvas vervvilligen. *Kezet adni*, *Magát más-alá vetni*, *Engedelmes lenni*, *Egyet érteni*. Manum afferre *vel* inferre: *pro* vim facere. *Cic.* Vide *Infero N.* 11. Manibus prælium facere: *id eſt:* Manus conſerere, cominus pugnare. *Salluſt.* Manu docere: *pro* apertè docere. *Cic.* Manum ferulæ ſubducere: *Eſt* in literis profeciſſe, & jam deſinere in ludo litterario verſari. *Juven.* Manus tollere: *id eſt* ſigna lætitiæ dare. *Cic.* Manum de tabula tollere. Cic. *Vu zverſſenyu kakvoga poſzla lenomu biti*; *pochet poſzel oſztaviti*. In Vollendung eines Dings nachläſſig ſeyn; von der angefangenen Arbeit aufhören, nachlaſſen. *Valami dolognak elvégezéſében reſtelkedni*; *Az elkezdett munkát félbe-hadni.* Manus tendere. *Cæſ. Pomoch*, *miloſchu proſziti*; *molitiſze.* Um die Hülffe, Barmhertzigkeit anruffen. *Segítſéget és irgalmaſságot kérni.* Manum habere intra pallium *vel* ſub pallio: h. e. Languere, in otio verſari, ſinè labore eſſe. *Quintil.* Ad manus rem venire; *vel* Rem ad manus revocare: *pro* Ad arma venire, prælium incipere, Manus conſerere. *Cic.* Summam manum alicui rei imponere: *eſt* rem perficere. *Virg.* Abſtinere manus: *pro* Continere animi impetum. *Cic.* Manus Manum lavat. *Prov. Seneca.* h. e. Alter alteri ſuccurrit, opitulatur, auxilio eſt, opem fert. 2. Metonymicè *Oblaſzt*, *mòch*, *krìpoſzt*. e. Gevvalt, Macht. *Hatalom*, *Tehetség*, *Erő.* *Uſus:* Præ manibus. *vel* manu eſſe. *Plaut.* Inter manus, *vel* ſub manu (Manibus) *vel* in manu (Manibus) alicujus eſſe. Cic. *Riti pod chium oblaſztjum.* Unter eines Gevvalt ſeyn. *Va'aki hatalma alatt lenni.* Eſt ad manum. Cic. *Pri rukah imam*, *pod mojum oblaſztjum je.* Ich habe es bey Handen, unter Händen. *Kezembem vagy kezemnél vagyon*; *hatalmamban vagyon.* Non eſt in mea manu. Plaut. *To mi na mojoj volyi*: *To mi pod mojum oblaſztjum.* Das ſteht nicht bey mir. *Nem rajtam áll*, *nintſen az én akaratomban.* 3. Pariter Metonymicè. *Ruke piſzmo.* e. Handſchrifft. *Kéz írás.* Manus eorum docent. Cic. *Piſzma nyihova vuchè y ſzvèdoche.* Ihre Handſchrifften bevveiſen dieſes. *Magok kezek íráſai bizonyítják.* 4. iterum *Metonymicè* Vid. *Picturæ.* ità Mart. 5. Transl. *Vnoſina*, *kup lyudatva*, *kupchina Junakov &c.* Ein Hauffen Volcks. *Hadi Sereg*, *Gyülés.* Parata prælio manus. Tacit. *Kupchina junakov za vojuvanye pripravna.* Ein Hauffen Soldaten, ſo zum Streit gerüſtet. *Hadakozásra kéſzen-lévő ſereg.* 6. Præ manu dare pecuniam alicui. Terent. *Kòmu peneze naperve odbroiti.* Einem Geld vorſchieſſen. *Valakinek pénzt előre adni.* 7. Ferrea manus. Lucret. *Selezna machka.* Ein Eyſerner Hacke. *Vas matska*, *vas horog.* &c.

Mănus, a, um, (*obſol.*) *Varr.* & Mănuus, a, um, (*obſol.*) Feſt. V. *Bonus.*

Mănutĕneo, es, ere, ui, entum, (Act.) *Kaj branim*, *vu pervom ſztaliſſu vderſavam.* Vertheidige, ein Ding bey ſeinem Weſen erhalte. *Oltalmazom*, *maga állapotjában meg-tartom.*

Mănutergĭum, ii, n. Iſidor. *Ruchnik*, *obriſzach.* s. Handtuch, Wiſchtuch, e. Handquele, s. Schnuptuch. *Kendő*, *teſzkendő.*

Măpālĭa, ium, n. *plur.* Liv. *Paſztirzke huticze*, *Muzke hiſicze*, *Polſzke kuchicze.* e. Schäffer-Hütten, s. Hirten-Bauern-*oder* Feld Häuslein. *Kalyibák*, *Juhásza hajlékok.*

Mappa, æ, f. Quintil. *Sztolni rubecz*, *za briſzanye ruk y vuſzt rubecz.* s. Teller-Tuch, e. Tiſch-Serviet, s. Fa ſcheinle, Facinet. *Aſztal keſzkenő*, *Tányér törlő.* 2. In ſenſu vulgari V. *Mantele N.* 1. 3. apud *Mathem.* Mappa geographica. *Karta zemelyzka*, *na kojoiſze ali vſza zemlya*, *ali pak ſztran kakva zemlye izpiſſuje.* Eine Land- *oder* Welt-Charte, vvorauff entvveder die gantze Welt, oder ein Theil derſelben entvvorffen iſt. *Tábla*, *mellyen vagy az egéſz világ*, *vagy réſze a' földnek le-írattatik.*

Mappŭla, æ, f. (*Dim.* â Mappa) *Hieronym.* Parva mappa, Linteolum. *Vulgo* Vid. *Mappa N.* 1. 2. propriè: *Mali ſztolni rubchecz*, *obriſzachicz.* s. Teller-Tüchlein, Tiſch-Tüchlein. *Aſztal keſzkenőtske.*

* Mărasmus, i, m. Medic. *Tela ginenye*, *neſztajenye.* e. Leibs-Verzehrung. *Teſtnek elaſzáſa*, *ſzáradáſa.*

* Mărăthrĭtēs, æ, m. Colum. *Iz ſzladkoga Januſſa Vino.* r. Fenchel-Wein. *Kapros-vagy Köményes-bor.*

* Mărăthrum, *vel* Marathron, i, n. Plin. Vid. *Fœniculum.*

Marceo, es, ere, cui, (Neu.) Liv. *Venem*, *tuhnem*, *gynem.* Welch vverde, vervvelcke, verderbe. *Elhervadok*, *Fonnyadok.* 2. Transl. apud *Lucr.* Vid. *Dejicio N.* 1. *Langueo.*

guet. Marcet animus : *pro* Languet. *Celſ.* Marcere Vinô. Liv. *Od vina oſzlabiti, ſzlabomu poſztati.* Vom Wein ſchvvach vverden. *Bortól meg-erőtlenedni.*

Marceſcibilis, is, *com.* le, n. PP. *Povenliv, tubniv, ginliv, gnyinliv, cheſza neſztaje, prehajajuchi.* Vervvelcklich, vergänglich. *Elfonnyadható, hervadható.*

Marceſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Venuti, ginuti, tubneti, gnyiti pochinyam.* Welck, vverde; anfange faul, vvelck zu vverden. *Fonnyadni, hervadni, ſenyvedni kezdek.* 2. Metaph. V. *Langueſco.* Marceſcere deſidiâ & otiô. Liv. *Zevſzemaſze polêniti; V-nemar y lênoſzt ſze puſztiti; Dokoncza lenomu poſztati, biti.* Gantz faul und träg ſeyn. *Elpuhulni a' nagy reſtség miá.*

† Marchio, ōnis, *com.* *Et* † Marggravius, ii, m. *Latinè* Limitum Dominus, *vel* Limitum Præfectus. *Goſzpodin Megye, Megye vlaſztelin, Poglavár Megye.* r. Marggraff, Grentz-Richter. *Márk-gróf-úr; Tartománynak, határnak tiſztje.*

† Marchionātus, ûs, m. *Megye-Vlaſztelinztvo; Megy poglavarztvo, Goſzpodinztvo.* e. Marggraffſchafft. *Márk-gróf-uraság; Tartománynak, határnak tiſztsége.*

Marcidulus, a, um, (Dim.) Martian. Capell. *Malo povenyen, navenyen; malo tubnen, Prituhnen.* Etvvas vvelck, ein vvenig faul *oder* hinfällig. *Kevéſre fonnyadt, rothadott.*

Marcidus, a, um, Ovid. *Povenyen, tubnen.* Welck. *Elfonnyadtt, elhervadtt.* Tranſl. apud *Plin.* Vid. *Languidus.*

Marcius, (Martius, Marſicus) panis, *aliàs* Paſta regia. *Marczepan, oſzebuine ſzladkoche y dobrote krub.* r. Marcipan. *Mártzapánk.*

Marcor, ōris, m. Senec. *Tubnenoſzt, venenye, gnyilina, Povenyenoszt.* e. Vervvelckung. *Elfonnyadás, Elhervadás.* 2. Tranſl. apud *Vellej.* Vid. *Languor.*

Marcŭlus, i. m. Martial. *Kovachko, naimre pak kotlarzko kladivcze, iliti natukachecz.* s. Schmied-Hämmerlein, Kupfferſchmied-Hämmerlein. *Kovátſok kalapátſa, Rézm-veſek kalapátja.*

Măre, măris, n Cic. *Morje, more.* s. Meer. *Tenger.* Mare cœlo miſcere: *Virg. vel* confundere: *Juven.* h. e. omnia perturbare, nihilque non tentatum relinquere, Mari, terrâque quærere; *eſt* ſummam diligentiam in re quapiam inveſtiganda adhibere. *Cic.* Maria & montes polliceri: *eſt* res maximas polliceri. *Salluſt.*

Marga, æ, f. Plin. *Béla zemlya za gnojenye polya haſznovita.* Gevviſſe vveiſſe Erden. *Fejér kréta ſzabású föld.*

* Margăris, idis, f. Plin. *Od palme drévá ſzád biſzeru ſzpodoben.* Eine Gattung Dattel-Kern. *Pálma gyümölts gyöngyhöz haſonló.*

* Margărita, & Margărĭta, æ, f. Cic. *Biſzer, Gyungy.* s. Perlein. *Drága gyöngy.*

Margaritārius, ii, m. Jul. Firm. *Biſzernik, Biſzero-terſecz, Gyungyar, Gyungyo-terſecz.* r. Perlein-Krämer, Jubilierer. *Gyöngy-árros.*

Margaritātus, a, um, Fortunat. *Z-biſzerom nakinchen.* Mit Perlein geziehret. *Gyöngyel ékesitett.*

Margaritĭfer, ĕra, ĕrum: Plin. *Gyungyo-noſz, Biſzero-noſz.* Das Perlein trägt. *Gyöngy-termő.*

Margaritum, i, n. Tacit. V. *Margarita.*

Marginālis, is, *com.* le, n. *Krajni, k-kraju ali k-okrajku zpadajuchi.* Zum Rand gehörig. *Szélhez-való.*

Margĭnātus, a, um, Plin. *Kraj ali okrajek imajuchi.* Das einen Rand hat. *Széles, kinek ſzéle van.*

Margĭnĕus, a, um. *Idem.*

Margino, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Kraje délam, okrájam.* Einen Rand mache, Berande. *Békeritem, Bépárkányozom.*

Margo, ĭnis, m. *vel* f. *Curt.* Extremitas, atis; f. Cic. *Kraj, okrajek, konecz.* Rand, Bort eines Dings. *Széle akárminek.* Margines Libri, folii, fluminis, imperii &c. *id eſt* Extremæ partes, ſeu Extremitates.

MĂRĬA, *vel* MARĪA, æ, f. *Preſzladko y ſzlavno Ime Bogorodicze, prechiſzte vſzagdar Devicze; prez vſzake trube y ſzkrunye griha od Sz. Anne y Joakima prietey rodyene kchere.* r. Süſſe Nahmen der Gebährerin Gottes, der reinſten Jungfrauen; vvelche ohne einziger Mackel der Sünde von der Heil. Anna und Joackim empfangen und gebohren vvorden. *Gyönyörüséges és leg-édeſebb neve az iſten ſzent Annyának, mindenkoron ſzeplötelen maradott ſzüzanek; a' ki minden makula és motſok-nélkül ſzent Annától és Sz. Joákimtól fogantatott és ſzületett.*

Mărīnus, a, um, Cic. *Morſzki, od morja, k-morju ſzpadajuchi.* Aus dem Meer, dem Meer zugehörig. *Tengeri.*

Mărīſca, æ, f. Cato. *Velika y neteebnaſzmokva.*

Digitized by Google

koe. Groſſe und ungeſchmackte Feigen. *Nagy és ízetlen füge.* 2. Transl. apud *Juven.* idem ac *Tubercula ulceroſa*, quæ ex præpoſtera libidine in poſteriore corporis parte enaſcuntur.

Măriſcus, ci, m. *vel* Măriſcum, i, n. Plin. *Morſzki veliki rogoz.* Groſser See-*oder* Meer-Bintz. *Nagy tengeri káka.*

Mărita, æ, f. Horat. *Zakonzka Sena.* e. Ehefrau. *Férjhez mentt Aſzſzony.*

Mărităliſ, is, *com.* le, n. Colum. *Zakonzki*, *hiſno-druſni.* Zu der Ehe gehörig. *Férjhez-való.*

Mărĭtĭmus, a, um, Cic. *Primorzki.* Bey dem Meer. *Tenger mellyéki.* Item V. *Marinus.* Æſtus maritimi *pro* marini. *Cic.*

Mărito, as, are, avi, atum, (Act.) Sveton. *Za muſo dajem*, *V-dajem*, *Omuſim.* Verheirathe, verehliche. *Férjnek-adom.* Dicitur etiam de viris apud *Tacit.* item de Beſtiis apud *Varr.* item de rebus aliis, ut vitibus &c. apud *Horat.* Adulta vitium propagine maritare altas populos: *id eſt* Palmites Vitium altis populis illigare, innectere, circumvolvere. *Horat.*

Mărĭtus, i, m. Cic. *Mus, hiſni tovaruſs, hiſni drüg*, *zakonzki chlovek.* r. Ehemann. *Férj.* Dicitur etiam de beſtiis apud *Horat.* &c.

Mărĭtus, a, um, Liv. *Hiſno-zakonzki, hiſno-tovaruſki, hiſno-druſki*, *druſni* Ehlich. *Férjes, Férji.*

Marmor, ŏris, n. Cic. *Mramor, kruto tverdi kamen.* r. Marmelſtein. *Márvány-kő.* 2. Poëticè apud Virg. V. *Mare.*

Marmŏrārĭus, ii, m. Senec. *Mramorar*, *ki Mramore réſe, gladi, &c.* r. Marmorſtein-Polierer, der im Marmelſtein arbeitet. *Márvány-kő faragó.*

Marmŏrātio, onis, f. Apul. *Mramorenye, Zidanye iz mramora.* e. Bemarmelung, r. Bau aus Marmelſtein. *Márványozás, Márványból épités.*

Marmŏrātum, i, n. Varr. *Iz ztuchenoga mramora y vapna ali drugoga belila napravlyena maz; Pomramorenye; Na ſzpodobu mramora ſztèn kinchenye.* Pflaſter von gezerſtoſſenen Marmelſtein und Kalck gemacht. *Márvány kőből tſinált méſz.*

Marmŏrātus, a, um, Cic. *Pomramoren*; *Z-mramorom obdèlan.* Mit Marmelſteinen beſetzt oder belegt. *Márvány-kővel megrakodtt.* Marmorata pavimenta. Cic.

Marmŏrēus, a, um, Cic. *Mramorni*, *Mramorzki*, *iz mramora.* Marmelſteinern, aus Marmelſtein. *Márvány-kőből-való.* 2. apud *Ovid.* *Metaphoricè* Collum marmoreum. *Bèlo y lèpo gladko gerlo.* Ein vveiſs und ſchön glatter Hals. *Fejér ſzép nyak.*

Marmŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Lamprid. *Z-mramora dèlam; na ſzpodobu mramora napravlyam, obdelávam, kinchim.* Aus Marmelſtein mache, dem glatten Marmelſtein gleich mache. *Márványozok, Márvány-kő formára tſinálok.*

Marmŏrōſus, a, um, Plin. *Pun mramora*, *mramoru ſzpodoben.* Voll Marmor, dem Marmolſtein gleich. *Márványos, Márványhoz hafonló.*

*Marra, æ, f. Colum. *Plevelnyak*; *motichicza za podrezavanye ali izkápanye tràv*, *dracha.* e. Jäthaue, s. Grab-Eyſen, e. Krauhacke. *Gyökér ásó kapátska, gyomláló kapátska.*

Mars, martis, m. *per Syncop. ab antiq.* Mamers. *Et per Epenthesin.* Māvors, ortis, m. Cic. *Bòg vojſzke pri Poganineh.* r. Kriegs-Gott Mars bey denen Heyden. *A' hadnak Iſtene.* Mars communis. *Cic. id eſt:* Varius; quia jam huic, jam illi parti favet. 2. Metonymicè. *Boj, Voj, Vojſzka.* r. Krieg. *Had.* Hinc: Aperto marte aliquem aggredi. Ovid. *Odperto y ochivеſzto ſzuprot kômu vojuvati*: *Ochiveſztoſze koga popaſzti.* Einen aufrichteig und öffentlich beſtreiten: *oder*: Einen öffentlich angreiffen, anfahren. *Nyilván valaki ellen hadakozni*: vagy: *Himezés hámozás-nélkül ſzóval reámenni.* Æquo marte pugnare. Liv. *Z-jednakum jakoſztjum y ſrechum vojuvati, boritiſze.* Mit gleichen Kräfften und Glück ſtreiten. *Egyenlő erővel és ſzerentsével hadakozni.* Siniſtro marte pugnare. *Neſzrechno vojuvati.* Unglüchlich kriegen. *Szerentsétlenül hadakozni.* Ancipiti, dubio, *vel* vario marte pugnare. *Dvojno vojuvati*: iliti: *Neſztalnu ſzrechu vu bojuivati.* Zvveiffelhafftig kämpffen. *Kétségeſen hadakozni.* Noſtro marte aliquid agere. Cic. *Iz ſzame naſſe moguchnoſzti*, *prez vſzake tugye pomochi*, *kaj chiniti*, *opraviti.* Aus unſeren eigenen Kräfften etvvas thun. *Magunk tehetségünkből mivelni valamit.* 3. Mars. *Jedna zmed ſzedem meſzto preménynyajuchèh zvèzd* iliti *Planèt, koja vu dveh lettah jenkrat nebo obhaja.* Einer aus den ſieben Planeten, vvelcher bey nahe in zvvey Jahren um den Himmel herum laufft. *Egyike a' hét plánétáknak.* ità Cic.

Marspiter,

Digitized by Google

Marspĭter, ĭtris, m. *id eſt* Mars pater: *Sicut* Jupiter, Jovis pater. *Gell.*

*Marsūpĭum, ii, n. Varro. *Moſnya, keſza za novcze.* s. Geld-Seckel, r. Beutel. *Erſzény, Farſoly.*

Martes, is, f. Martial. *Kuna.* e. Marder. *Neſt, Nyeſt.* Martes ſcythica. *Nyuſzt.* r. Zobel. *Nyuſzt, Nuſzt.*

Martiālis, is, com. le, n. Cic. 1. *K-krivomu Bogu Mart zvanomu zpadajuchi.* Item: *Vojnichki, Taborſzki, Junachki, Vitezki.* Zu dem Abgott Mars gehörig. *Item:* Kriegeriſch, tapffer, Heldenmüthig. *Mársboz-való.* Item: *Hadakozó, hadi.* 2. Martialis, is, m. *Poëta epigrammaticus*, qui ſub Imperatoribus Domitiano, Nerva, & Trajano vixit ac floruit.

Martiānus, a, um, Cic. V. *Martialis N.* 1.

Martĭcōla, æ, m. *Ovid.* Qui Martem colit. *Vojnik, Junak.* r. Kriegs-Mann. *Tábori ember, katona.*

Martĭgĕna, æ, com. Ovid. *Od Boga Voiſzke Mars zvanoga rodyen, rodyena.* Von Mars gebohren. *Márstól ſzületett*, Apud *Plin.* Martigenus, a, um. *idem.*

Martĭus, ii, m. Varro. *Szuſſecz Meſzecz*, ali: *Gregurſchak.* r. Mertz-Monath. *Böjtmás' hava.* Sumitur *Adjective* Martius, a, um. Cic. *K-ſzuſczu meſzeczu zpadajuchi, ſuſchev.* Zum Mertz-Monath gehörig. *Mártziuſi.* Idus martiæ. *Cic.* Item

Martĭus, a, um, Ovid. V. *Martialis, bellicoſus.*

Martŭlus, li, m. Vid. *Marculus.*

*Martyr, ўris, com. Prudent. *Muchenik: kí, z-prelëanyem kervi ſvoje, Iſztini prave verе ſzvedochanztvo daje, y nyu potverdyava.* r. Martyrer, Blut-Zeug, der mit Vergieſſung ſeines Bluts die Chriſtliche Warheit bezeuget. *Mártirom, Vérrel Bizonyság-tévő.* Propriè V. *Teſtis.*

*Martўrĭum, ii, n. *propriè* Vid. *Teſtimonium.* Apud Xtianos *Muchenichtvo, Muchitelztvo.* r. Martyrer-Tod, e. Marterung. *Mártiromság* ità Tertull.

†Martўrīzo, as, are, avi, atum, (Act.) *Muchenike chinim, za kerſztyanzku pravicзu muchim Muchenike.* Martyrer mache, Martyrer beinige. *Mártirommá teſzem, kínzom.*

*Martўrŏlŏgĭum, ii, n. *Muchenikov Kniga.* s. Martyr-Buch. *Mártiromokot hiiró könyv.*

Mās, măris, m. Cic. *Szamecz, Mushaglava.* r. Mann, s. Männl, Mannsbild. *Him, Férjfi.* dicitur promiſcuè de hominibus & beſtiis.

Mascŭleſco, is, ĕre, (Inchoat.) Plin. *Synon.* Maſculus fio. *Szamecz poſztájem. Muskoga ſzpola bivam.* Männlich vverde. *Férjfivá léſzek.*

Maſcŭlētum, ti, n. Plin. *Meſzto, na kojem ſzamczi terſzi na viſzinu rozgue puſchajuchi poſzadyeni jeſzu.* r. Ort allvvo die hoch auferzogene Männel-Wein-Reben gepflantzet ſind. *Magason fák a felbotſátott ſzőlő veſſzőkkel teli hely.*

Maſcŭlinè, *Adv.* Arnob. *Po muſko, kak ſze muskoga ſzpola doſztoja.* Männlich. *Férjfiui módra.*

Maſcŭlinus, a, um, Plin. *K-muskomu ſzpolu zpadajuchi, muskoga ſzpola, Muski.* Zum Mannsbild gehörig, des Männlichen-Geſchlechts, Männlich. *Férifiui, himbez-való.*

Maſcŭlus, i, m. (*Dimin.* à Mas) Liv. *Szamchecz.* s. Männlein. *Himetske, Férjfiatska.*

Maſcŭlus, a, um. Horat. 1. V. *Maſculinus.* 2. apud eundem *Transl.* Vid. *Fortis, Animoſus, Generoſus.*

Maspĕtum, ti, n. *Plin.* Folium Laſerpitii Apio ſimile.

Maſſa, æ, f. Virg. *Téſzto.* r. Teig. *Téſzta.* Transfertur etiam ad alia: *Ut* Maſſa picis. *Virg.* Maſſa ferri. *Colum.*

Maſsăgĕtæ, arum, m. *plur.* à *Singul.* Maſsăgĕtes *vel* Maſſageta. Populus Sarmatiæ Europææ, *aliis* Scythicæ.

Maſsĭcus, i, m. Horat. *Breg vu Kampanii, na kojem oſzebujne dobrote vino ráſzte.* Ein Berg in Gampanien, darauf köſtlicher Wein vvächſt. *Hegy Kámpániában, mellyen igen jó bor termik.*

Maſsĭcus, a, um. Horat. *Zpadajuchi k-rechenoj gori ali bregu.* Zum benandten Berg gehörig. *Maſſikához-való.* Maſſicum Vinum, Virg. *Goſzpodzko y verlo Vino.* Ein herrlicher und köſtlicher Wein. *Drága és úri bor.*

Maſſo, as, are, avi, atum, (Act.) Lucr. *Teſztim, Vteſztim, Téſzto napravlyam.* Teig mache, dick mache. *Dagaſztom.*

Maſsŭla, æ, f. (Dimin.) Colum. *Téſztecze, Malo téſzto.* Kleiner Teig. *Téſztátska.*

Maſtĭcātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Snekanye, Svechenye.* Das Käuen. *Megrágás.*

*Maſtĭchē, *vel* Maſtĭcē, es, f. Plin. *Szmola iz drèva Maſtik, drugach Mirzvike.* Ein Gummi aus dem Maſtix-Baum. *Máſtiks fáról-való ſzurok.*

Maſticinus, a, um, Pallad. *Mirtvike-ſemeleni.* Zum Maſtix-Gummi gehörig. *Máſtiks ſzurokh:z-való.* Vid. *Lentiſcinus.*

Maſtico, as, are, avi, atum, (Act.) Medic. *Svem, Svekam.* Kaue, Käue. *Megrágom az-eledelt.* Vid. *Mando, is.*

Maſtigĕus, a, um, & Maſtigeus, ei, m. Plaut. Vid. *Sequens.*

*Maſtigia, æ, m. Plaut. *Bichuvanya vrèden chlovek.* Menſch der Geiſslens vverth iſt. *Oſtorozásra méltó.*

*Maſtigŏphŏrus, i, m. Prudent. Vide *Lictor.*

*Maſtix, igis, m. *Bich, Korbàch.* Eine Geiſſel, Beitſche. *Oſtor, korbát.* 2. Metaph. *Ki drugoga nazochi z-rechmi pſzuje, krivo govorech:* ali iz ſ'ále pſſani, *ſzramoti, prigovarja.* 1. Verläumbder, Schmächer, Schelter, Tadler. *Máſt ſzemben gyaláző, meg-ſzóló, Tsúfoló, Tréfálódó.*

Maſtrūca, *vel* Maſtrūga, æ, f. Veſtis ex pellibus, qua Sardi utebantur. *Cic.*

*Maſtus, i, m. Virg. 1. Vide *Mamilla.* 2. Transl. *Cèvzdenchena, iz koje voda Curi na priliku pèrſz* ali *Czeczka napravlyena.* s. Brunnen-Rohr denen Brüſten gleich. *Kút tsév, tſetsbez haſonló tſatorna.* ità Vitruv.

*Mătæŏtechnia, æ, f. *Meſtria prez vſzake haſzni.* Eine vergebliche Kunſt. *Haſzontalan meſterség.*

Mătella, æ, f. (*Diminut.* à Matula) Mart. *Nochna potrebnoche poſzudicza.* s. Nacht-Geſchirrlein. *Húgyó edényetske.*

Mătellio, ōnis, m. Cic. *Vodena Poſzuda.* s. Waſſer-Geſchirr. *Víz-edény,* 2. apud Vitr. Vid. *Matella.*

Mătĕŏla, æ, f. Cato. *Plevacha, Grablye, Motichicza.* e. Jetthaue, Karſtlein. *Gereblye neme, kapátska.*

Măter, tris, f. Cic. *Majka, Mati, Mater.* e. Mutter. *Anya.* 2. Transfertur & ad Arbores, & ad cauſas rerum alias etiã inanimatas.

Mătercŭla, æ, f. Cic. *Majchicza, Mamicza.* s. Mütterlein. *Anyátska.*

Măterfămĭliās, Matrisfamiliās, f. Cic. *Goſzpodinya, Goſzpodaricza.* peregr. *Gazdaricza.* e. Haus-Frau. *Gazd-Aſzſzony.*

Mătĕria, æ, *vel* Materies, iēi, f. Cic. *Materia, dugovanye, ſztvàr vſzakojachka, iz koje kaj biva, chiniſze.* Aller Zeug, allerley Materi, vvoraus man etvvas macht. *Matéria, minden a' miből valami léſzen.* Materia dicendi; *id eſt* Res, de qua fit ſermo. *Quintil.* 2. apud Salluſt. V. *Occaſio, Cauſa.* Cupido pecuniæ eſt materies omnium malorum: Salluſt. *Szkupoſzt y prevelko hlepenye za peneze vſzega zla y neſzreche je zrok.* Aus dem Geitz kommt alles Unglück her. *A' fösvénység, és a' pénznek felettébb-való kivánsága, minden roſzſznak és ſzerentsétlenségnek eredete és oka.*

Mătĕriālis, is, *com.* le, n. Macrob. *K-materii zpadajuchi, iz materie.* Zum Zeug gehörend, aus Materi gemacht. *Matériához-való, Matériából-való.*

Materialiter, *Adv.* Sidon. *Poleg materie, po materialzki.* Nach der Materi, Zeugvveis. *Matériáál.*

Materiārius, ii, m. Plaut. *Drèvja y oſztaleh k-ſztanyu potrebneh ſztvarih pripravitel, preſzkerbitel.* Der das Holtzvverck und andere Nothvvendigkeiten zum Bauen verſchafft. *A' ki épületre-való fát és egyéb a' mi épületre ſzükséges ſzerez, készitt.* 2. Vid. *Faber lignarius.*

Materiarius, a, um, Plin. *K-ſztanyu ali k-podignyenyu ſztanya potrebni, zpadajuchi.* Zum Bau-vverck gehörig. *épitésbez tartozó, ſzükséges.* Vid. *Materialis.*

Materiātio, onis, f. Vitruv. *Drèvja k-kakvomu ſztanyu pripravlyanye.* e. Verſchaffung des Holtzvvercks zu einem Gebäu, Zimmervverck. *épületre-való fa bordás, készités.* 2. Vid. *Ædificatio.*

Materiātūra, æ, f. Vitruv. *Idem.*

Materiātus, a, um, Cic. *Iz drèva &c. napravlyen.* Aus Holtzvverck &c. gemacht. *Fából &c. épült.*

Mătĕrīnus, a, um, Cato. Vid. *Durus N.* 1. *Materina* terra, *id eſt:* dura, ſolida. *Cato.*

Materiŏla, æ, f. (Dimin.) *Tertull.* Parva materia.

Mătĕrior, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cæſ. *Dervarim; Drevje za ſztanye, ogradyu &c. ſzechem, ſzkerbim, zvaſam.* s. Bau-Holtz niederhaue, verſchaffe, zuführe. *épületre-való fát vágok, ſzerzek, hordok.* 2. apud Vitruv. *Activè* Materio, as, are, avi, atum. *Iz drèvja ſztanye podiſem, napravlyam.* Aus Holtzvverck baue, Gebäu aufführe. *Fákból épitek.*

Mătĕris, *vel* Mătăris, is, f. & Mătăra, æ, f. Cæſ. *Negdaſnyih Franczuzov Darda, kopje, ſzulicza.* Der alten Frantzoſen Lantzen, Wurff-Spieſs. *A' régi Frantziáknál dárda, kopia.*

Măternus, a, um, Cic. *Materinſzki, majkin, materin.* Mütterlich. *Anyai.*

Mătertĕra, æ, f. Cic. *Materina ſzeſztra,*

Tecza,

Tetza, Tetka, Teta. e. Mutter-Schvveſter. *Anyám ninnye.*

* Măthĕmătĭca, æ. *vel* Mathematĭcē, es, f. Seneca. *Znanoſzt, znanye zemlye-mere, &c. Rachunſztva, zvezdarie.* Die Wiſſenſchafft alles ausrumeſſen. Rechnen, Sternkucken. *Matmatika, Mérésnek, ſzámvetésnek, cſillagba nézéſnek tudománya.*

* Măthĕmătĭcus, i, m. Cic. *Diak, ali Navuchitel zemlyo-merenya, Rachunſztva, zvezdarie.* Gelehrter in der Mathematick, Meſſer, Künſtler, Sternkucker. *Mátématikát Tudó.*

* Mathematicus, a, um. *Plin.* Ad Matheſim pertinens.

* Măthēſis, is, f. Juven. V. *Mathematica.*

Mātrālĭa, ĭum, n. *plur.* Ovid. *Szvetkovina y obſzluſavanye negdaſnye Roditelicz, najmre pak matere* Matuta *zváne.* e. Feſt-Täge der Mutter, abſonderlich der Mutter, vvelche *Matuta* genanndt. *Innepek régen az anyáknak, leg-fő képen egy Matuta nevü anyának.*

Mātreſco, is, ere, (Inch.) Pacuv. *apud* Non *Materi ſzpodoben bivam.* Der Mutter gleich, ähnlich vverde, nacharte. *Anyúhoz haſonló leſzek.*

Mātrĭcālis, is, *com.* le, n. Apul. *K-materniczi zpadajuchi.* Zur Mutter gehörig. *Aſzſzony méhéhez-való.* Matricalis herba, *Apul.* Apud *Botanum* Mātrĭcārĭa, æ, f. *Materinska tráva.* s. Mutter-Kraut. *Aſzſzony méhét gyógyitó fü, mádra fü.*

Mātrĭcīda, æ, *com.* Cic. *Majko-morecz.* r. Mutter-Mörder. *Anya-ölő, Anyának gyilkoſa.*

Mātrĭcīdĭum, ii, n. Cic. *Majko ali materomorſztvo.* r. Mutter-Mordt. *Anya-ölés.*

Mātrĭcŭla, æ, f. Veget. *Kniga vu kűſze zapiſzavaju imena.* s. Buch darinn die Nomina geſchrieben, s. Nahmen-Buch. *Embereknevoiket bé-iró könyv, vagy laiſtrom.*

Mātrĭmōnĭālis, is, *com.* le, n. Jul. Firmic. *Hiſno-zakonſzki.* Zur Ehe gehörig. *Házaſsághoz-való.*

Mātrĭmōnĭum, ii, n. Cic. *Hiſni zakon, hiſno druſtvo, tovaruſtvo, ſenitba.* r. Eheſtand. *Házaſság. Uſus:* Collocare aliquam in Matrimonium. Aliquam in matrimonium ducere: Matrimonium inire: *Phras.* Nuptias, connubium, Societatem vitæ perpetuam, ac mortis tantùm vi dirimendam, oneroſam, & ærumnoſam contrahere, inire. Ad rem uxoriam animum adjungere. Thori conſortem accipere. In Sanctum connubii fœdus, & indiſſolubilem vitæ, thoriſque ſocietatem convenire. Uxorem ſibi adſciſcere, matrimonio conjungere. Conjugem ſibi nuptiis jungere, copulare. *Secundum Matrimonium. Phras. & Uſus:* Ad ſecunda vota tranſire; Ad ſecundas nuptias animum adjicere: Ad ſecundos, tertios thalamos procedere. *vel è contra:* poſt virum ſuum primum, alterum neſcire: Viduum thorum ſanctè conſervare, viduitatem colere.

Mātrĭmus, a, um, Cic. *Koj joſs ſivu ima Majku.* Deſſen Mutter noch bey Leben iſt. *Anyás, kinek él még az annya.* Puer patrimus & matrimus. Cic. *Dechak, koj jeſche ima otcza y Majku ſive.* r. Bub deſſen Vatter und Mutter noch bey Leben iſt. *Gyermek, kinek az attya és annya él.*

Mātrix, icis, f. Plin. *Materinzka vutroba, Plodnicza, Maternicza, prijetja detinzkoga vu vutrobi meſzto.* e. Gebähr-Mutter, Mutter-Thier; r. Empfängnüſs-Ort in Mutter-Leib. *Aſzſzonynak a' méhe, Anya méh, foganásnak helye a' hasban.* 2. apud Varr. *Plodna ſena, mati.* Fruchtbares Weib, Mutter. *Kebeles aſzſzony, Anya.* Hinc: *apud Colum.* Aviculæ incubantes *Matrices* vocantur. *Transl.* verò apud *Sueton.* Arbor Matrix: *id eſt* germinans & frondes mittens. Civitas Matrix: *id eſt* à qua aliæ ortum ducunt, *vel* cui aliæ ſubſunt.

Mātrōna, æ, f. Cic. *Zakonſzka, poſtenya vredna ſena; Goſzpa, Goſzpoja.* s. Ehren-Weib, e. Ehren-Frau. *Tiſztes öreg-aſzſzony, Fő aſzſzony.*

Mātrōnālia, ĭum, n. *plur.* Juven. *Szvetki zakonyſzkeh sen, Tovaruſicz hiſneh.* e. Feſt-Täg der Ehe-Weiber, Ehe-Frauen. *Házas Aſzſzonyok innepe.*

Matronālis, is, *com.* le, n. Liv. *Poſtenya vrédnoj Goſzpi doſztojen, Goſzpin, k-vrédnoj zakonzki ſeni zpadajuchi.* Das einem Ehren-Weib, Frauen zuſtehet. *Házas aſzſzonyi, Tiſztes aſzſzonyi.*

Matronātus, ûs, m. Apul. *Poſteneh zakonzkeh Goſzpeh, ali ſenſzkeh gláv ſztaliſs.* r. Ehrbarer Weiber, *oder* Frauen-Stand. *Tiſztes házas aſzſzonyok állapotja.*

Mātruēlis, is, m. *Mart.* Ex Matris Fratre natus. *Vujchecz, vujchevo déte.* Der Mutter Bruder Kind, ein Vetter. *Annya báttya fia.*

Matta, æ, f. Ovid. *Szpletenka iz ſzalſe, voſzka, debele vune: ſtarra, Paſzdirſzko ſzuproti*

proti bman vremenu iz ſzaſſa &c. pokrivalo: Bunda. Eine Matte, e. Stroh-Decke, r. Hirten Mantel. *Gyékény, ſzalma takarodzó. Bunda.*

Matticus, i, m. Feſt. *Buchaſztoga licza chlovek.* r. Menſch der groſſe Backen hat. *Nagy pofájú ember.*

* Mattya, *vel* Mactya (Mattĕa *vel* Mactea, *Sveton.*) æ, f. Mart. *Szlaſchicze ; ſladka, zebrana jeſztvina.* e. Schleckerhaffte Speis. *Drága étek, tſemege.*

Mătŭla, æ, f. Plaut. *Nochna poſzuda.* e. Nacht-Geſchirr. *Húgyó edény.*

Mātūrātè, *Adv.* Livius. *Zaran, Rano, Zagoda, k-vremenu, k-chaſzu rechenomu.* Fruhe, bey Zeiten, fürderlich, zu rechter Zeit wann es ſeyn ſoll. *Idején, ſietve.* Synon. *Tempeſtivè, opportunè.* 2. Vid. *Cito, feſtinatè.*

Mātūrātio, onis, f. Auct. ad Herenn. *Paſchenye, ſcztuvanye, naglenye, bitenye, berzenye, zaranenye, bitrenye.* Das Eylen. *Sietés, ſietség.*

Mātūrātus, a, um, Cic. 1. V. *Maturus N.* 1. 2. apud Liv. V. *Citus, Celer, tempeſtivus, Feſtinus.* Maturato opus eſt. Liv. *Potrebnoje biteti, berzomu biti.* Man muſs eylen. *Hamar kell bánni véle.*

Mātūrè, iùs, iſſimè, *Cic.* Maturimè. *Adv.* Cæſ. Vide *Maturatè.*

Mātūreſco, is, ere, ūrui, (Neu.) Jul. Cæſ. *Zorimſze, zrelimſze, zrel poſztajem.* Zeitig werde. *Megérem.* 2. apud *Ovid.* & *Quint.* etiam ad alia transfertur: *ut*: Maturuit Ingenium, puella, liber, &c.

Mātūrĭtas, atis, f. Cic. *Zrelina, zreloſt, dozorenye, dozrianye.* e. Reiffe, Zeitung. *Érettség.* 2. Metaph. V. *Perfectio.* Maturitas ætatis, ingenii &c. *Cic.* 3. apud Tacit. V. *Prudentia.* 4. apud Cic. V. *Opportunitas.*

Mātūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zrelim, zrelo chinim.* Zeitig mache. *Megérlelem.* 2. apud *eundem.* Vid. *Feſtino, Accelero.* Maturare cœpta: Liv. *Rano kaj zverſiti, Paſchitiſze pocheto dugovanye zverſiti.* Bey Zeiten etwas vollenden. *Valamit idején elvégezni, elkezdett dolgot ſietni elvégezni.* Maturare fugam. Virg. *Naglo pobechi.* Eilends fliehen. *Elſzaladni.*

Mātūrus, a, um, maturior, maturiſſimus, *Cic.* Maturrimus. Tacit. 1. *Zrel.* Zeitig. *érett, érett.* 2. Transl. Vid. *Opportunus, Aptus, Tempeſtivus.* Virgo matura viro. Gell. *Divojka verſztva, zamuxna.* Mannbare Jungfrau, tauglich zum Heyrathen. *Férjhez adható Leány.* Sic dicitur: Maturus ad arma, maturus malitiæ. *Liv.* 3. Maturus ævi homo: *pro* Senex. *Virg.* 4. Facultas dicendi matura *pro* perfecta *Cic.* Maturâ luce, *pro* plena, perfecta. *Virg.* 5. Maturô judiciô condemnari, *id eſt*: gravi, conſtanti. *Cic.* 6. Animô & ævô maturum eſſe, *pro* prudentem & expertum eſſe. *Ovid.* 7. Vid. *Celer, Feſtinus* ità Cic. Maturam aliquam rem facere: *id eſt*: Rem quampiam citò expedire, ad finem deducere. *Gell.*

Mātūta, æ, f. Cic. *Synon.* Aurora. *Zorja, Zora, Juternicza.* e. Morgenröthe. *Hajnal, Reggel.* Erat autem Cadmi filia, uxor Athamantis, quæ à Græcis *Ino* aliàs etiam *Leucothea* dicebatur.

Mātūtīnālis, is, *com.* le, n. *Auctor Carm. de Philom.* Vid. *ſequens.*

Mātūtīnus, a, um, Cic. *Juterni.* Was morgen fruhe geſchicht, zum morgens früh gehörig. *Reggeli, Hajnali.*

Māvŏlo, &c. Plaut. Vide *Malo.*

Māvors, ortis, m. Cic. Vide *Mars.*

Mavortĭus, a, um, Virg. Vide *Martialis N.* 1. *Bellicoſus.*

Mauricè, *Adv.* Gell. *Harapſzki.* Mohriſch. *Szeretſenkül.*

Māurĭtānĭa, æ, f. Tacit. *Harapſzka ou Afriki zemlya.* Das Mauritanien, *oder* Mohren-Land in Africa. *Szeretſenek földje Afrikában.*

Māurĭtānus, *vel* Māurus, i, m. Salluſt. *Cherni Harap.* Schwartzer Mohr. *Szeretſen.*

Māuſōlēum, ēi, n. *Mart.* Mausōli Regis Cariæ ſepulchrum, eâ magnificentiâ ab Artemiſia uxore extructum, ut inter ſeptem orbis miracula numerari meruerit. *Hinc* Appellativè & per *Synecdoch.* Mauſoleum: *Kralyevzki grob; glaſzovito y lipo pokopa meſzto.* Fürſtlich Begräbnüſs, ein ſtattlich und ſchönes Grabmahl. *Királyi koporsój épület, minden ſzép és drágalátos koporsó, sír.*

Maxilla, æ, f. Plin. *Laloka, chelyuſzt.* r. Backe, Kienbacke, Kieler. *áll, áll-tſont, áll-kaptza.*

Maxillāris, is, *com.* re, n. Plin. *Lalochki, Lalochni.* Zum Kienbacken gehörig. *Áll-tſonthoz-való.*

Maxĭmè, *Adv.* Cic. *Krutoiako, Najvech, Najbolye, Nad vſzem, velle, verlo.* Sehr hefftig, überall. *Főképen, igen erősen.*

Maximitas,

Maxĭmĭtas, (*alii* Maxŭmĭtas,) atis, f. Lucret. *Velikôcha.* e. Gröſſe. *Nagyság.*

Maxĭmŏpĕrè, *Adv.* Cic. Vid. *Maximè.*

Maxĭmus, (*alii* Maxumus,) a, um, Cic. *Najvekſi, Najvecbi.* Der allergröſte. *Igen nagy, Leg-nagyobb.*

* Māza, æ, f. Suid. *Szanecz.* &c. Ein Teig mit Milch *oder* Schmaltz gemacht, Stertz. *Gombótz.* &c.

* Māzĕra, æ, f. Cæſ. Vid. *Materis.*

* Māzŏnŏmum, i, n. Horat. *Velika y gluboka zdela, Medenicza.* Eine groſse und tieffe Schüſſel. *Nagy tál, medentze.*

Meābĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Prohodliv, prolazliv, chesz kajſze prejti more.* Dadurch man leichtlich kommen kan. *Könnyen által-járható által ſzüköldhető.*

Meapte, *Terent.* ex ablativo *mea*, & particula *pte* extra compoſitionem nihil ſignificante: Meapte cauſa. Terent. *Zarad meneſzamoga.* Von meiner ſelbſt vvegen. *Magam kedvéért.*

Meātus, ûs, m. Plin. *Prehod, Prîlaz, Prelazenye, Prohod, Hód.* r. Durchgang, Gang. *Menés, Járás.* Meatus Siderum: *id eſt* motus, curſus. *Plin.* Meatus avium: *pro* Volatus. *Plin.* 2. apud *eundem* Vid. *Foramen, Porus.*

Mēcaſtor, *Adv. Jurandi,* Terent. *Takmi kaſtor pomozi, takomi kaſtora, po Boga kaſtora.* Alſo helffe mir Caſtor. *Káſtorra eskűſzöm, káſtor engem úgy ſegéljen.* Vid. *Herclè, Ædepol.*

* Mēchănēma, ătis, n. Sidon. *Latinè* Ingenioſum manûs artificium, opus artificioſum. Vid. *Machina, Inventum.*

* Mēchănĭca, æ, f. *vel* Mechanice, es, f. Jul. Firmic. *Meſtrio-znanoſzt, meſterzkoga dela znanye.* r. Handvverck, e. Kunſt. *Kézi-meſterſég.*

* Mēchănĭcus, ci, m. Sveton. *Meſterzki chlovek, delo-znanecz.* r. Handvvercker, r. Handvvercks-Mann, Werck-Meiſter. *Kézi meſter ember.*

* Mechanicus, a, um, Lamprid. *Meſzterzki, delo-znanzki.* Künſtleriſch. *Meſter emberi.*

Mēcœnas, (*apud Manut.* Mæcēnas) ātis, m. *Mart.* Nomen proprium cuiuſdam Thuſci, Equitis Romani, Auguſto chariſſimi. Huic, velut præcipuo ſtudiorum Fautori, Virgilius ſua Georgica, & Horatius Libros Carminum inſcripsêre. Munificus planè erat in doctorum hominum egeſtate ſublevanda. Hinc *Appellativè* Mecœnas. *Oſzebujni Pomochnik, obranitel y nadelitel Piſzmoznancztv, y vuchenih lyudih vu potrebochi poſztavlenih.* Ein vornehmer Helffer, Beſchützer und Wohlthäter, Gönner, und Beförderer der Gelehrten Nothdürfftigen. *Kiválképen való ſegitője és Pátronuſa a' ſzükölködő tudós és bölts embereknek.*

* Mēcōnĭum, ii, n. *Iz maka zpreſſan ſzok.* r. Magſaamen-Safft. *Mák nedveſség, mák olaj.*

Mēcum, *Euphoniæ cauſâ pro* cum me. Cic. *Z-menum.* Mit mir. *Én velem, velem.* Mecum facit: *pro* mecum ſentit, meæ eſt ſententiæ & opinionis: *Cic.* Tacitè mecum gaudeo: *id eſt:* Intra me: *Terent.* Sic dicimus *Tecum, ſecum, nobiſcum, vobiſcum.* ità Cic.

* Mēdēa, æ, f. *Cic.* Erat inſignis incantatrix; Æetæ Colchorum regis filia; Abſyrti fratris ſui, propriorúmque filiorum, quos ex Jaſone ſusceperat, crudelis interfectrix.

Mĕdēla, æ, f. Gell. V. *Medicamen.* N. 1. 2. Tranſl. V. *Auxilium.*

Mĕdeor, ēris, ēri, (Dep.) Cic. *Vrachim, Lichim, k-zdraviu pomúſzem, zdravim.* Artzneye, heile. *Orvoslom, gyógyitom.* Mederi vulneribus: *Cic.* Mederi contra ſerpentium ictus: *Plin.* Mederi morbum. *Terent.* 2. Tranſl. V. *Adjuvo, Auxilior, ſubvenio.* Mederi afflictæ Reipublicæ. *Cic.* Mederi ſatietati Lectoris: h. e. Cavere, ne ſatietate obtundatur. *Nepos.* Mederi inopiæ frumentariæ: *id eſt:* Providere, ne res frumentaria deſit. *Cæſ.*

Mĕderga, *pro* Erga me. *Plaut.*

* Mēdia, æ, f. Plin. *Derſava Aſie med Armenium y Parthium.* Das Land Meden in Aſien, zvviſchen Armenien und Parthien gelegen. *Áſiai Tartomány, árménia és Párthia között.*

Mĕdiānus, a, um, *Vitruv.* Medialis, is, *com.* le, n. Solin. *Poſzrednyi, ſzrednyi.* Das in der Mitte iſt, das Mittelſt. *Közepi, közben-való.*

Mĕdiaſtinum, i, n. Medic. V. *Diaphragma.* N. 2.

Mĕdiaſtinus, i, m. Cic. Colum. *Domachi, biſzni ſzluga.* r. Haus-Knecht. *Házi Szolga.*

† Mĕdiātio, onis, f. Vid. *Conciliatio.*

Mediātor, oris, m. Prudent. V. *Conciliator.*

Mediātrix, īcis, f. Alcimus. V. Conciliatrix.

† Mĕdiātus, a, um, *pro* Diviſus, ſeparatus, Disiunctus. *Hinc* † Mediatè *Adv.*

Mĕdĭbĭlis, is, *com.* le, n. Feſt. *Vrachliv, Zvrachliv,*

Digitized by Google

Zaratchliv, *Ozdravliv*, *Lichliv*. Heilbar, das zum heilen iſt. *Orvoſolbató*.

* Mĕdĭca, æ, f. Trium foliorum herba, nomen accepit à Media, ex qua ad nos translata eſſe ſcribitur. *Virg*. Vid. *Trifolium*.

Mĕdĭcābĭlis, is, *com*. le, n. Ovid. V. *Medibilis*. 2. apud Colum. V. *Medicinalis*.

Medicabĭlĭter, *Adv*. Pallad. *Vrachlivo*, *Lichlivo*, *Vráchech*. Heilſamlich. *Orvoſolbatoúl*.

Medicābŭlum, i, n. *Vrachbarnicza*, *meſzto vrachenya*. 1. Ort, da man heilet. *Orvosló hely*. Vid. *Apotheca N*. 1. 2. Vid. *Medela*.

Mĕdĭcāmen, ĭnis, n. Cic. *Vrachtvo*, *Lik*. e. Artzney. *Orvoſság*. 2. apud Tacit. V. *Venenum*. 3. apud Plin. *idem ac* ſuccus, quo lanæ tinguntur.

Mĕdĭcāmentārius, a, um, Plin. *K-vrachtvu zpadajuchi*, *k-vrachenyu bajznovit*, *Vrachni*, *Lichni*. Zur Artzney gehörig, dienlich. *Orvoſságra-való*, *egéſſégre haſznos*. Hinc. 1. Medicamentaria (*intellige* Ars) æ, f. Plin. V. *Medicina N*. 1. 2. Medicamentarius (*ſubaudi* Artifex) ii, m. Plin. *Vracho-chin*, *Liko-chinacz*, vulgo *Apotekár*. r. Artzneymacher, Apothecker. *Orvoſság tſináló*, *Patikárius*. Item V. *Medicus*, *i*, *m*.

Medicāmentōſus, a, um, Cato. *Vrachtva kreposzt imajuchi*, *k-zdravju bajznovit*. Kräfftig zur Artzney. *Orvoſságra-való erejü*, *orvoſſágos*.

Medicāmentum, ti, n. Cic. V. *Medicamen N*. 1. 2. apud Senec. V. *Venenum*. 3. Transl. V. *Auxilium*, *Lenimen*. Medicamenta doloris, *id eſt*: Lenimina. *Cic*.

Mĕdĭcaſter, ſtri, m. *Markatov Vracharicz*, *Likaricz*. Schlechter Artzt. *Alá-való orvos*.

Medicātio, onis, f. Colum. *Vrachenye*, *Lichenye*. e. Heilung, das Artzneyen. *Orvoslás*.

Medicātor, oris, m. Tertull. V. *Medicus*, *i*.

Medicātus, ûs, m. Ovid. V. *Medicatio*. 2. Vid. *Medicina N*. 1.

Medicātus, a, um, (*à* Medico, as, &c.) Virg. *Z-vrachtvom zmeſſan*, *napravlyen*. Mit Artzney gemiſcht, gemengt. *Orvoſſággal elegyittett*, *kéſzittett*. Vina medicata: h. e. condita medicamentis, aromatibus, herbis vel radicibus. *Colum*. 2. Vid. *Venenatus*. Medicatus boletus, *id eſt*: Veneno infectus. *Sveton*. Medicata venenô tela. Silius. *Otrovane ſztrile*. e. Vergifftete Pfeile. *Méreggel meg-kent nyilak*. 3. Medicatus, a, um, ior, iſſimus, (*Adject*. *à* Medicor.) Plin. V. *Medicamentoſus*.

Mĕdĭcīna, æ, f. 1. *Znanye vrachenya*; *Likoznanoſzt*. e. Artzney-Kunſt. *Orvoſi tudomány*. 2. Vid. *Medicamen N*. 1. 3. Transl. V. *Lenimen*, *Auxilium*, *Opis*. Huc uſque *Cic*. 4. apud *Non*. Vid. *Venenum*. 5. apud *Plaut*. Vid. *Medicabulum N*. 1. Medicinæ, ſeu Artis medendi Inventor perhibetur eſſe Chiron Centaurus, qui herbarum vires ſingulariter intellexit. Nonnulli id honoris Æſculapio deferunt; Ovidius verò Apollini, Homerus cuidam Pæoni.

Medicīnālis, is, *com*. le, n. Plin. *Vrachni*, *Lichni*. Zur Artzney gehörig. *Orvosló*, *orvoſſági*. Vid. *Medicamentarius*. Medicinalis Ars. *Celſ*. Vid. *Medicina N*. 1.

Medicīnius, a, um, Auſon. *Idem*.

Mĕdĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Synon*. Medicamentô inficio, tingo, imbuo. *Z-vrachtvom meſſam*, *zachinyam*. Mit Artzney miſche. *Orvoſſággal elegyitem*, *kenem*. Medicare capillos, *id eſt* Fuco tingere. *Ovid*. 2. apud *Sil*. Vid. *Sequens*.

Mĕdĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Virg. V. *Medeor N*. 1. & 2. Conſtruitur autem vel cum *Dativ*. vel cum *Accus*.

Medicōſus, a, um, Cæl. Aurel. V. *Medicamentoſus*.

Mĕdĭcus, i, m. Cic. *Vrach*, *Vrachar*, *Likár*. r. Artzt. *Orvos*. 2. apud *Plaut*. Vid. *Chirurgus*.

Mĕdĭcus, a, um, Varr. V. *Medicinalis*. Ars medica: *alii Legunt* Ars medicina. *Varr*. *Lib*. 4. *de L*. *L*. Vid. *Medicina N*. 1.

Mēdĭcus, a, um. *Lucan*. Ad Mediam ſpectans, *vel* quod eſt ex Media.

Mĕdĭdies, ēi, m. (*obſol*.) Cic. V. *Meridies*.

Mĕdiē, *Adv*. Plaut. Vid. *Mediocriter*, *temperanter*.

Mĕdiĕtas, atis, f. Apul. *Polovicza*, *ſzredina*, *ſzreda*, *Poſzridak*. Der halbe Theil, die Helffte, die Mitte ſelbſt. *Fele vagy közepe valaminek*. Vid. *Dimidium*. Cicero verò *de Univ*. *c*. 7. ità loquitur: Ut in ſingulis eſſent bina media, vix enim audeo dicere medietates.

* Mĕdimnus, *vel* Medimnos, i, m. & Mĕdimnum, *vel* Medimnon, i, n. Cic. *Mera s'eſzt vaganov ali drevènyh vu ſzebe zaderſavajucha*. 1. Getraid-Maaſs von ſechs Metzen. *Hat ikblü gabona mérték*.

Mĕdio, as, are, avi, atum, (Act.) Pallad. V. *Dimidio*.

Medio-

Digitized by Google

Mediocriculus, a, um. (*Dim.* à Mediocris.) *Cato.*

Mĕdiŏcris, is, *com.* cre, n. Cic. *Szrednyi*, *Poſzrednyi.* Mittelmäſſig. *Közép ſzerént-való*, *mértékletes.*

Mĕdiŏcrĭtas, atis, f. Cic. *Poſzrednyoſat*, *ſzredina*, *ſzredocba*, *ſzrednya doba.* e. Mittelmäſſigkeit. *Középség*, *mértékleteſség.* Vid. *Temperantia.*

Mediocriter. *Adv.* Cic. *Szrednye*, *Poſzrednye.* Mäſſiglich, mittelmäſſiger-Weiſe. *Közép ſzerént*, *meglehetöſön.* Vid. *Temperanter*, *moderatè.*

Mĕdiŏlānum, & Mĕdiŏlānum, i, n. Liv. *Milyan veliki latinzki*, *negda Franczuzki varaſ*, *grad.* Groſse Stadt Mayland in Welſchland. *Egy igen nagy város olaſz orſzágban.*

Mĕdiŏximè, *Adv.* Varr. Vide *Mediocriter.*

Medioxĭmus, Medioxŭmus, a, um, *Plaut.* Vide *Mediocris*, *Medius N.* 1.

Mĕdĭtābundè, Adv. *Vu miſslenyu*, *zamiſzleno.* In vollen Gedancken. *Gondolkodva*, *Elmélkedve.*

Mĕdĭtābundus, a, um, Juſtin. *Premiſslyavajucbi*, *Zamiſslen*, *vu miſslenyu hodecbi.* Betrachtend, in Gedancken gehend. *Gondolkodó*, *Gondolkozásban forgó.*

Mĕdĭtāmen, ĭnis, n. Sil. V. *Conſideratio.*

Medĭtāmentum, i, n. Tacit. *Idem.*

Mĕdĭtātè, *Adv.* Plaut. Vide *Conſideratè.*

Medĭtātio, onis, f. Cic. Vide *Conſideratio.*

Mĕdĭtātīvus, a, um, Priſcian. *Pun premiſslyavanya.* Betrachtung voll. *Teli gondolkozással.*

Meditātor, oris, m. Prud. *Premiſzlitel*, *Razmiſzlitel.* r. Betrachter, der tieff nachſinnet. *Gondolkodó.* Vid. *Conſiderator.*

Mĕdĭtātus, a, um, 1. Activè: *Dobro premiſslyavajucbi.* Wohl betrachtend. *Jól meggondoló.* 2. paſſivè. *Dobro premiſslyen.* Das vvohl betrachtet vvorden. *Jól meggondoltatott.*

Mĕdĭterranĕum, ei, n. Plin. *Szredina zemlye med dvemi kraji.* s. Mittel der Erden entzvviſchen zvveyen Ecken. *A' föld között-való.*

Mĕdĭterrānĕus, a, um, Cic. *Szredo-zemlyeni*, *med zemlyum poſztavlyen.* Mittelländiſch, mitten im Land. *Földdel minden-felöl bekerittetett.*

Mĕdĭtor, āris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Premiſslyam*, *Razmiſslyam.* Betrachte. *Gondolkodom*, *meg-gondolom.* Vid. *Conſidero.* Uſus: Meditari aliquid, *vel* de aliqua re: meditari ſecum. *Cic.*

Mĕdĭtrīna, æ, f. Feſt. *Boſicza Vrachtva*, *Likarie.* e. Göttin der Artzney. *Orvoſság iſten Aſzſzonya.*

Mĕdĭtullium, ii, n. Cic. *Szréda*, *ſzredina*, *Poſzredje*, *ſzrediſche kakvoga dugovanya.* Die Mitte eines Dings. *Akárminék a' közepe.*

Mĕdium, ii, n. Cic. V. *Meditullium*, *dimidium*, *medietas.* Uſus: In medium aliquid afferre, *vel* proferre: *Item* in medio ponere, *vel* proponere: *id eſt*: Publicè, palam, in cœtu hominum, in loco publico, *vel* luce publica aliquid exponere. *Cic.* De *vel* è medio pellere: *pro* Extra conſortium & Societatem abigere. *Cic.* De *vel* è medio tollere, *pro* occidĕre, *vel* è conſpectu auferre. *Cic.* De medio recedere *vel* diſcedere: *pro* è conſortio *vel* conſpectu abire, ſecedere, ſeſubducere, occultare. *Cic.* è medio excedere, *pro* mori. *Terent.* 2. Vid. *Communitas*, *communis uſus.* ità *Cic.* Conſulere in medium. Virg. *Szkerbetiſze za dobro obchinſzko*, *obchine haſzen iskati.* Für die Gemeinde Sorgen, dem Gemeinen Beſten rathen. *A' közönséges jót munkálódni.* 3. In medio eſſe, in medio poſitum eſſe: *pro* manifeſtum, facile, vulgare, in promptu eſſe. *Cic.* Sumere aliquid de medio, *id eſt*: Ex uſu vulgari, *vel* ex rebus manifeſtis, & paſſim notis. *Cic.* 4. Vid. *Dubietas*, *Ambiguitas &c.* *Hinc* Relinquere aliquid in medio, *id eſt*: Indeciſum, controverſum relinquere, nihil de eo ſtatuere. *Cic.*

Mĕdius, a, um, Cic. 1. *Szrednyi*, *poſzrednyi*, *vuſzrednyi*, *vu ſzredini ali med dvemi kraji poſztavlyen.* Zvviſchen zvveyen, das mitten iſt. *Közép ö.* *Uſus*: Medius Juvenum *pro* In medio juvenum. *Ovid.* Medius inter duos: *Cic.* 2. Sumitur *pro* moderato, temperato. V. *Mediocris.* Medium ingenium *pro* temperatum, moderatum, mediocre. *Tacit.* Mulier ætatis mediæ. Phædr. *Szrednye dobe ſena.* Eines mittelmäſſigen Alters Weib. *Jókorbéli Aſzſzony.* 3. Vid. *Anceps*, *Dubius*, *Ambiguus.* ità *Cic.* *Liv.* 4. Sed rariùs V. *Dimidius* ità Capitol.

Mĕdius fidius, *Adv.* & *Formula Ethnica jurandi* Per Jovis filium (*antiqu.* fidium.) *id eſt* Herculem. Cic. *Na moju veru*, *tako mi vere.* Bey meiner treu. *Hitemre.* Vid. *Me-Hercule*, *Me-caſtor*, *Ædepol.*

Mĕdulla, æ, f. Virg. *Mozg*, *Mozak.* s. Marck. *Velö.* 2. apud Cic. *Szerchika vu drévu.* Das Hertz in Bäumen. *Fa béli.* Accipitur etiam apud eundem pro *interiore*, uti & pro

Digitized by Google

pro *optima cujuſque rei parte*. In medullis ac viſceribus alicujus inhærere. Cic. *Jako dragomu y prietnomu pri kòm biti.* Einem gar lieb ſeyn. *Valakinél nagy ſzeretetben lenni.* Medulla Svadæ, *id eſt :* ſingularis eloquentia. Cic.

Mědullāris, is, *com.* re, n. Apul. *Mozgyen.* Dem Marck gehörig. *Velös.*

Mědullātus, a, um, Apul. *Pun mozga.* 2. *Tùſzt.* Voll Marck, 2. Fett. *Velős,* 2. *Kövér.*

Medullĭtùs, *Adv.* Varr. *Do Mozga, iz mozga, zevſzema van iz ſzerchike.* Biſs zum Marck, gar von dem Marck aus, von dem innerſten heraus. *Velőig.* 2. Transl. V. *Intimè :* ità *Plaut.*

Mědullo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Emedullo.*

Medullōſus, a, um, Celſ. V. *Medullatus.*

Medullŭla, æ, f. (Dim.) Catul. *Mozgek, mali mozg.* Ein kleines Marck. *Velőcske.*

* Mědūſa, æ, f. *Ovid.* Filia Phorci ex Ceto marina bellua, cujus crines in angues mutâſſe fingitur Minerva.

* Mĕgæra, æ, f. *Virg.* Furia infernalis, Acherontis & noctis filia. *Jedna iz peklenſzkib vrafica.* Eine aus den hölliſchen Furien. *Egy a' pokolbéli dühös Aſzſzonyok közül.*

Mĕgālēsĭa, orum, n. plur. *Cic.* Feſta Deorum Matri, uxori Saturni, Cÿbĕle dictæ, ſacra.

* Mĕgallĭum, ii, n. *Plin.* Præſtantiſſimi unguenti genus.

* Mĕgălŏpſychĭa, æ, f. Vide *Magnanimitas.*

* Mĕgiſtānes, num, m. *plur.* Senec. *Velika Goſzpoda.* Groſſe Herren. *Nagyságoſok, Tekintetes ſzemélyek.* Vid. *Magnus.*

Mē-Hercŭle, *Adv. jurandi. Item* Me Hercules. Cic. *Za ſztanovito, Iſztinito, Takomi Herculeſſa.* Fürvvahr, bey dem Hercule. *Bizonyára mondom, Herkulesre mondom.* Vid. *Herclè.*

Mējo, is, ĕre, minxi, minctum, *aliis* mictum à *Mingo* (Neu.) Pers. V. *Mingo.*

Mĕl, mellis, n. Cic. *Mèd.* Honig. *Méz.* 2. Transl. accipitur *pro* quavis re dulci, ſvavi, amabili. *Horat.*

* Mĕlampŏdĭum, ii, n. Plin. *Cherni zakibanye koren.* e. Schvvartze Nieſs-Wurtz. *Fekete kunyor fü.*

* Mĕlampus, ŏdis, m. 1. *Nom. prop. Viri.* Virg. 2. *apud* Ovid. *Veliki Akteona peſz.* Der groſſe Hund des Actæŏnis. *Aktéon nagy kutyája.* 3. Melampodis herba, quæ turbatum cerebrum componit & ſanat.

* Mĕlanchætes, is, m. *Cherno-czapaſzt peſz, Cherno-czapak.* Schvvartz-zottichter Hund. *Hoſzſzu fekete ſzőrü kutya.*

* Mĕlanchŏlĭa *juxta accent. aliis* Melancholĭa, æ, f. *Latinè* Atra bilis, quæ ſæpè in furorem agit homines. Cic. *Cherna zlatenicza, cherna kerv : odkuda : turobnoſzt, ſaloſzt.* e. Melancholey, ſchvvartze Gall, ſchvvartz Geblüth; von dann e. Traurigkeit, Schvvermuth. *Fekete epe, Fekete vér, Mellyből a' ſzomorúság, komor kedv jő.* Hinc. 2. Meton. V. *Mæror, Triſtitia.*

Melancholĭcus, a, um, Cic. *Pun cherne zlatenicze, kervi.* Voll ſchvvartzer Gall und Geblüth, melancholiſch. *Teli fekete epével, vérrel.* 2. Metonymicè. *Saloſzten, turoben, ſzam ſzebi y drugem teſek.* &c. Vid. *Triſtis, Mæſtus.*

* Mĕlancŏrÿphus, i, m. Plin. *Latinè* Ătrĭcăpilla, æ, f. Feſt. *Pticza muho-lovicza, muho-jedicza, cherno-glavka onogo ſzlavicsku zpodobna.* e. Graſsmuck, mit einem ſchvvartzen Kopff, Mücklein. *Fekete fejü légy fogó madárka.*

* Mĕlandrys, ÿos, m. *Plin.* Eſt Species Thynnorum, V. *Thynnus.* 2. Melandryum, ii, n. *Plin.* Species herbæ inter ſegetes creſcens, flore albo, odorem ſpargens, medetur morbis jecinoris.

Mĕlānĭa, æ, f. Plin. *Chernyavka, Cherni liſſai.* Ein ſchvvartzer Fleck. *Fekete jegy, motſok.* Vid. *Nigredo.*

* Mĕlānorrhīzon, i, n. Vid. *Melampodium.*

* Mĕlantērĭa, æ, f. *Chernilo Soſtarſzko.* e. Schuſter-Schvvärtze. *Fekete varga feſték.*

* Mĕlanthĭum, ii, n. Plin. *Churek tráva, cherni komin.* Schabab, Römiſcher Koriander, ſchvvartzer Kümmel. *Sarkantyú virág, Fekete kömény.*

* Mĕlănūrus, i, m. Colum. *Morſzka riba ochatka, uklatta.* Gevviſſer Meer-Fiſch. *Tengeri bizonyos hal.*

* Mĕlāppĭum, ii, n. Plin. *Mandaſia jabuka,* 2. *Muskatna velika jabuka.* Ein Apffel, *Mandaſia* genandt, 2. Ein groſser Muskateller-Apffel. *Mandaſia alma,* 2. *Nagy muskotály alma.*

* Mĕlē, n. *plur. Indecl.* Lucr. V. *Melor.*

* Mĕleăgris, ĭdis, f. Varro. *Indianſzka kokoſs.* Ein Indianiſches Huhn. *Indiai Tyúk.*

* Mēles, *vel* Mēlis, is, f. Plin. *Apud alios* Mælis, *vel* Mæles, is, f. *Jazvecz.* Ein Dachs, gevviſſes vvildes Thür mit kurtzen Füſſen. *Borz.*

* Mĕlĕtēma, ătis, n. Vide *Meditatio.*

* Mĕlĭa, (*juxta accentum verò* Melĭa) æ, f. Plin. Vide

Vide *Fraxinus*. 2. Melia terra. V. *Melinum N.* 1.

*Mělicrāton, ti, n. *Medicaa*. 1. Meth. *Méb-ſer, méz-ſér*. Vid. *Hydromel*.

* Mělicus, a, um, Cic. V. *Lyricus, muſicus*.

*Mělilōtus, ti, m. Plin. *Tráva ſafranu ſzpodobna*. 1. Stein-Klee. *Sár kelep, ſom-kóró fü*.

*Mělimēli, is, n. Colum. *Kutinski ſzok, iz kútin napravlyena ſzlaſtbicza*. 1. Quitten-*oder* Kütten-Safft, e. Quitten-Latvverge. *Biſalmából ſütött liktárium*.

*Mělimēlum, i, n. Varr. *Kakti méd ſzladka jabuka*. Ein Apffel vvie Honig ſüs, Paradaſslein. *Édes alma, Paraditſom alma*.

*Mělīnum, *vel* Mělinum, i, n. Varr. *Meliſza tráva, pehelzka tráva*. s. Meliſſen-Kraut, Bienſaug, e. Honig-Blum, s. Mutter-Kraut. *Méb-fü*. Latinè *Apiaſtrum, i, n.* Varr. 2. apud Plin. *Béla farba*. Weiſse Farb. *Fejér feſték*. Vid. *Creta N.* 1. 3. apud Plin. *Kutinſzko olje*. s. Quintten-Oel. *Biſalma olaj*.

*Mělīnus, *vel* Mělinus, a, um, Plaut. *Medo-Sut*. Honig-Gelb. *Méz ſzínü*. 2. *Jazvečkji, Jazvečbev*. Des Dachs. *Borzból-való*.

Měliŏr, *com.* melius, n. *Genit.* meliōris. (*Compar. Anomal.* à Bonus) Cic. *Bolſi, Bolji*. Beſſer. *Jobb*.

✝Meliorātio, onis, f. JCt. *Pobolſſanye, Popravlyanye kakvoga dugovanya, Imanya &c.* e. Verbeſſerung, Beſſerung eines Dings, Erb-Lehens, &c. *Megjobbitás, Jóſzágnak &c. meg-épitéſe*. Vid. *Emendatio*.

Meliōreſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Bolſi poſztájem*. Beſſer vverde. *Jobbá leſzek*.

✝Měliōro, as, are, avi, atum, (Act.) Ulpian. *Bolſe chinim, Pobolſſavam, Popravlyam*. Beſſer mache, verbeſſere, in Beſſerung bringe. *Meg-jobbitom, Jobbá téſzem*. Vid. *Emendo N.* 1.

*Mělis, is, f. Plin. V. *Meles*.

*Mělissa, æ, f. Nympha, quæ mellificium prima invenit. *Colum.* 2. Vid. *Melinum N.* 1.

*Mělissŏphyllum, (*per Syncop.* Meliphyllum) i, n. Plin. Vid. *Melinum N.* 1.

*Mělita, æ. & Mělitē, es, f. *Cic.* Inſula Maris africi inter Siciliam & Africam, ſedes Equitum S. Joannis Jeroſolymitani. Hinc *Melitenſes* dicti, quemadmodum priùs *Rhodii* à Rhodo Inſula appellabantur. 2. *Melita* vulgo *Meleda* Inſula Dalmatiæ in mari adriatico. *Melitenſes vel Melitai catuli*. Plin. *Mali goſzpinski pſzi*. Die Frauen-Hündlein. *Aſzſzonyok kis ebetski*.

*Mělitēs, is, *vel* æ, m. Plin. *Medo-sút dragi kamen*. Ein Honig-gelber Edelgeſtein. *Egy méz-formájú sárga drága kő*.

*Mělītites, is, *vel* æ, m. Plin. *Medeno vino, Z-medom kubano vino, iz meda y moſta kuban napitek*. 1. Honig-Wein, mit Honig gekochter Wein, aus Honig und Moſt gekochter Tranck. *Mézzel főtt bor*. 2. apud eundem: *Kamen pepelnate farbe, koj raztuchen medo-ſzladku dubu dáje*. 1. Stein, vvelcher, ſo er zerſtoſſen vvird, einen Honig-ſüſſen Geſchmack von ſich giebt. *Hamu ſzín kő, melly ha aprón töretik, ſzagos mint a' méz*.

*Mělitrŏphium, ii, *vel* Melittophēum, ĕi, n. Varr. V. *Alveare, Apiarium, Mellarium*.

*Mělitton, ōnis, m. Varr. *idem*.

*Mělitūrgus, i, m. Varr. V. *Mellarius, ii, m.*

Měliùs, *Adv.* Cic. *Bolſe, Bolye*. Beſſer. *Jobban*.

Měliuſcūlè. *Adv.* Cic. *Pobolye, malo bolye, nekuliko bolye*. Ein vvenig beſſer, etvvas beſſer. *Jobbatskán*.

Meliuſcūlus, a, um. Plaut. *Malo bolyi, nekuliko bolſſi, Pobolji*. Ein vvenig beſſer. *Jobbatska*.

Mella, æ, f. Colum. *Šerbet, Medo-voda*. s. Honig-Waſſer. *Mézes viz*.

Mellārium, ii, n. Varr. *Pchelſzki vert*. Biennen-Garten, Biennen-Haus. *Méhes kert*. Item V. *Apiarium, Alveare*.

Mellārius, ii, m. Varr. *Pchelzki ſzkerbitel, ali medo-dekez*. Biennen-Wärter, *oder* Honig-Macher. *Méh tartó*, vagy *Méz ereſztő, Mézzel bánó*.

Mellarius, a, um. Plin. *K-medu zpadajuchi, Medeni*. Zum Honig gehörig. *Mézhez-vagy Méznek-való*.

Mellātio, onis, f. Colum. *Medenye, Medaizvadenye*. e. Sammlung des Honigs, Honig-ausnehmung. *Méz ſzüret, meh ſelverés*.

Mellātium, ii, n. Non. V. *Mella*.

Mellĕus, a, um. Plin. *Medeni, Iz meda, medu ſzpodoben*. Von Honig, aus Honig, dem Honig gleich. *Mézi, Mézből-való*. 2. Transl. V. *Dulcis, ſuavis*.

Mellicūlum, i, n. (*Dim.* à mel) *Vox blandientis*. Meum melliculum. Plaut. *Drago ſzerdcze moje*. Mein liebes Hertz. *Én ſzívetském*.

Mellĭfĕr, ĕra, ĕrum. Ovid. *Medo-noſz*. Honig bringend. *Méz hozó*.

Mellĭficium, ii, n. Colum. *Meda-chinſztvo*. s. Honigvverck, das Honig machen. *Méz tſinálás, méz gyüités*.

Mellĭfĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg.

Digitized by Google

Mèd napravlyam, zvàſſam. Honigmache. *Mézet gyüjtök, tſinálok.*

Melliſicus, a, um, Colum. *Medo-chin, medodel, k-delanyu meda zpadajuchi.* Das Honig macht, zum Honigvverck gehörig. *Méz tſináló.*

Mellifluens, entis, *om.* Auſon. V. *ſequens.*

Mellifluus, a, um. Avien. *Medo-tzurecki.* Honig flieſſend. *Mézzel folyó.* Vid. *Dulciſſimus.* 2. Metaph. V. *Dulcis, ſvavis, gratioſus, dulciloquus.*

Melligĕnus, a, um, Plin. *Jedne z-medom felye; medu ſzpodoben, jednak.* Dem Honig gleich, ähnlich. *Méz nemü, méz ízü.*

Mellīgo, ĭnis, f. Plin. 1. *Szlaſchicza, kû iz czvetia, drevja, ali trăv pchele za mèd pobiraju.* 1. Safft von Blumen, Bäumen, *oder* Kräutern, ſo die Bienen ſaugen, Honig zu machen. *A' lév, mellyet a' méhek a' virágokról, Fákról, és Füvekről ſzínak.* 2. Transl. apud eundem: *Szok kakvogagod joß nezreloga ſzáda.* Safft deren unzeitigen Früchten. *Akármit ſoda gyümöltſ nedveßége.*

Mellilla, æ, f. (*Dim. à* mel.) Vox blandientium feminis. *Plaut.* Vid. *Melliculum, Dulcedo, Svavitas.*

Mellillus, a, um, Plaut. Vid. *Dulcis, ſvavis, gratioſus, dulciloquus.*

Mellīna, æ, f. *&* *Mĕlīna, æ, f. Plaut. V. *Melicraton.*

Mellĭnia, æ, f. Plaut. V. *Melicraton.* Item V. *Dulcedo. ſvavitas, gratioſitas.*

Mellītŭlus, a, um. (*Dim. à* Mellitus.) Apul. *Priſzladek, poſzladek, malo ſzladek.* Etvvas ſüſs. *édeſetske.*

Mellĭtus, a, um, Horat. *Z-medom napravlyen.* Mit Honig gemacht. *Mézzel tſinált.* 2. apud *Cic.* Vid. *Dulcis, ſvavis.* Melitiſſimus *apud Apul.*

*Mĕlo, ōnis, m. *Pallad.* 1. Propriè Vid. *Mālum,* 2. propter ſimilitudinem cum malo cidoneo: *Dinya.* e. Melaun, *Dinnye.*

*Mĕlōdes, is, m. Sidon. *Szladko-pevecz, ſzladko-pojacz, drago-poja.* Ein lieblicher Singer. *Ékeſen éneklő.* Vid. *Muſicus, Dulciloquus, Dulciſonus, Cantator, Concentor.*

*Mĕlōdīa *juxta accentum, re ipſa* Melodia, æ, f. Martian. Capella. *Szladka y draga popevka, vugodno ſzkup ſzlaganye gláſza.* Ein lieblicher Geſang, angenehme Zuſammenſtimmung *Kedves éneklés, Együtt zengéſe az éneknek.* Vid. *Melos, Concentio, Cantilena.*

*Mĕlōdus, a, um, Auſon. *Szladko-drago-gláſz.* Lieblich thönend. *Ékeſen éneklő, vagy zengő.* Vid. *Dulciſonus, Melicus.*

*Mĕlŏmĕli, is, n. Vid. *Melimeli.*

*Mēlŏpĕpo, *vel* Mēlŏpĕpon, (*juxta accent.* Mēlŏpĕpo) ōnis, m. Plin. *Gerchka, z-cherlenemi koſch czami dinya.* e. Waſſer-Melaun, Melone. *Görög dinnye.*

*Mĕlos, n. *Indecl.* (Accius tamen apud Cic. uſurpavit in *Dativ.* & *Abl.* Melo &c.) Pers. *Vugodnoſt gláſza od peſzme.* 1. Thon und Annehmlichkeit des Geſangs. *Gyönyörköséges ének zengéſe.* Vid. *Concentio, Cantilena, Cantatio.*

*Mĕlōta, æ, f. *Mĕlōtē, es, f. Declin. prima, vel* Melote, is, f. *tertia.* Caſſian. *Ovchja kóſa z-vunum.* Ein Schaaf-Fell mit der Wollen. *Szőrös bárány bőr.*

**Melpŏmĕnē*, es, f. *Horat.* Una ex novem *Muſis*, Inventrix Tragœdiarum. *Jedna zu ed devet Navuka Boſicz, iliti Popevkih.* Eine aus den neun *Muſen*-Göttinnen. *Egy a' kilentz Musák közül.*

Membrāna, æ, f. Cic. *Mrenna, tenyka koſicza.* Zartes Häutlein. *Hártya, Lantorna.* 2. apud *Plin.* Membrana Ligni. *Mezdra, Lichje na drevju.* Die Zarte Rinden zu innerſt am Holtz. *Fa belső héja.* 3. apud Horat. *Pargamina.* s. Pergament. *Pergámen.* Erant autem Chartæ ex pellibus animalium, Pergamenæ dictæ à Pergamo Civitate, ubi primùm in ejuſmodi pellibus ſcribi cœptum.

Membrānāceus, a, um, Plin. *Pargamenſzki, koſichni, mezdren.* Pergament zugehörig, dem Pergament gleich. *Pergámenás, hártyás.*

Membrānĕus, a, um, Ulp. *Iz Pargamina; mezdreni, Pargamenſzki, koſichni.* Aus Pergament, aus zarten Häutlein, *Pergámenából-való, Hártyából-való.*

Membrānŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Tenyka koſichicza, mezdricza, Pargamenychicza.* Ein Häutlein, kleines Pergament. *Pergámenátska, hártyátska.*

Membrātim, *Adv.* Cic. *Na vude, od ſztrane do ſztrane.* Gliedvveis, Glied zu Glied, *Tagonként.* Vid. *Fruſtatim.*

Membrātūra, æ, f. Vitruv. *Kotrigovje; vude dev y kotrigov ſztaliſt, vjedinyeneſzt.* e. Glieder-Geſtalt. *Tagainak állását.*

Membrōſus, a, um, Auct. Priap. *Velike vude imajuchi.* Groſs von Gliedmaſſen. *Nagy tagú, tagos.*

Membrum, i, n. Cic. *Vud tela.* s. Glied des Leibs. *Tag.* 2. apud eundem Transl. ad in-

inanimata. *Satràn*, *Dil*, *Palat.* Ein Theil, Stuck. *Réſz*, *darab.* Vid. *Pars*, *fruſtum.*

Mēmē, *Accuſat. gemin. pronominis ego.* Virg. *Item* Memet *pro* meipſum; Plaut. *Mene ſzamoga.* Mich ſelbſt. *önnön magamat.*

Mĕmĭni, iſti, init. (*Præt. ab antiq.* meneo, *vel* meno) *Inf.* Meminiſſe. (*Verb. Defect.* Neu.) Cic. *Szpominamſze.* Ich bin eingedenck, ich erinnere mich. *Megemlékezem, emlékezem reá.* Synon. *Recordor, memoria teneo.* Conſtruitur vel cum *Genit.* Meminiſſe conſtantiæ. *Cic.* vel cum *Accus.* Quem tu meminiſti. *Cic.* vel cum *Abl.* & præp. *de.* Meminero de omnibus, quæ te velle ſuſpicor. *Cic.* vel cum *Infin.* Memini, te mihi Phameæ cœnam narrare. *Cic.* vel cum *membro orationis.* Quæ ad te ultro attulerim, meminiſſe te credo. *Cic.* 2. *pro* Commemoro, mentionem facio. *Szpomenek cheſza chinim.* Melde, Meldung mache. *Emlitem.*

Mĕmor, ŏris, *om.* Cic. *Szpomlyiv, Pametliv, Nepozablív.* Der eines Dings eingedenck iſt, unvergeſſen. *Megemlékező.* Memorem in bene meritos animum præſtare. Cic. *Zahvalnoga pokazatiſze, zahvalnomu biti.* Sich danckbar erzeigen, danckbar ſeyn. *Háláadó lenni.* Transfertur etiam ad inanimata. *Liv.*

Mĕmŏrābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. Memorandus, a, um, Plaut. *Szpomenyka ali ſzpomena vréden.* Denckvvürdig. *Emlékezetrő*, *említésre méltó.*

Memŏrācŭlum, i, n. Apul. V. *Mnemoſynon.*

Memorātio, onis, f. Corn. Gall. *Povedanye, ſzpomenek, ſzpominanye.* e. Erzehlung, Erinnerung. *Megemlités*, *előbozás.*

Memorātor, oris, m. Propert. *Pripovedavecz, ſzpominavecz.* r. Erzehler, Erinnerer. *Megemlitő, előbozó.*

Memorātrix, icis, f. Val. Flacc. *Pripovedavicza, ſzpometnicza.* e. Erzehlerin, Erinnerin. *Megemlitőné*, *Előbozóné.*

Mĕmŏrātus, a, um, *Adject.* ior, iſſimus, Gell. V. *Celebris.*

Memoratus, ûs, m. Aul. Gell. Vid. *Memoratio.*

Mĕmŏrè, *Adv.* Pomp. *apud* Non. *Napamet*, Auswendig. *Könyo-nélkül.*

Mĕmŏria, æ, f. Cic. *Pamet, Pomnya.* e. Gedächtnus. *Emlékező elme.* 2. Vid. *Recordatio.* Aliquid memoriâ complecti, comprehendere, tenere: *vel* Rei cujuſpiam memoriam habere, tenere, retinere, ſervare, conſervare: *vel* Aliquid in memoria habere, retinere &c. *pro* ſcire, recordari. *Cic.* Rem aliquam memoriâ repetere; *vel* in memoriam revocare, reducere, redigere; *vel* in memoriam rei redire, reverti &c. *id eſt* Alicujus Rei memoriam & recordationem renovare, refricare. *Cic.* Aliquid memoriæ mandare, imprimere &c. *pro* Addiſcere. *Cic.* Memoriam alicujus rei deponere, abjicere; *vel* memoriâ aliquam rem deponere; *pro* Oblivisci. *Cic.* Aliquid in memoria, *vel* memoriæ inſidet, inhæret: *pro* memini, recordor optimè. *Cic.* Geſta aliqua poſteritatis memoriæ tradere, prodere, conſecrare, mandare, commendare; *vel* ad memoriam poſterorum propagare; *vel* memoriam ſui relinquere. &c. *id eſt:* Tale quidpiam agere, vel præſtare, quod poſterorum recordationem mereatur, & cujus poſteri recordari ac meminiſſe, ſi non debeant, meritò certè poſſint. *Cic. aliique.* Ex memoria ali.ui aliquid exponere &c. *id eſt* memoriter dicere, è memoria recitare. *Cic.* Memoriâ falli, vacillare: *id eſt:* In recordatione cujuſpiam rei errare, non bene meminiſſe, *Cic. Phraſis* Juvat hæc ſubinde in memoriam revocare, rem commemorando renovare, vetera recognoſcere, excitare antiquitatis memoriam, mentem ad antiqua revocare, jucunda recordatione in antiquis verſari: animum ad vetera illa referre: antiquitatis ſpeciem animis repræſentare: *id eſt* antiquitatis meminiſſe, recordari utile eſt. 3. V. *Mnemoſynon, Nomen, Fama.* Fortium virorum memoriam (*hoc eſt* nomen, famam) honore proſequi. *Cic.* 4. Vid. *Tempus.* Omni memoria: *pro* omni tempore. *Cic.* Sic dicimus *noſtrâ memoriâ. Patrum*, vel *ſuperiore memoriâ hoc, illudve geſtum eſſe.* Nihil poſt hominum memoriam glorioſius accidere vidi: *id eſt* Toto anteacto *ſeu* retrolapſo tempore. *Cic. L.* 10. *Fam. ep.* 16.

Memoriæ, arum, f. *plur.* Cic. Gell. &c. *Piſzma za ſzpomenek.* 2. *Chini y pripechenya ſzpomenyka vredna.* 3. *Pripoveſzti.* 1. e. Gedenck-Schrifften, 2. e. Denckvvürdige Thaten und Geſchichten, 3. e. Hiſtorien. *Emlékezetre-való íráſok*, 2. *Emlékezetre méltó történt dolgok és tselekedetek*, 3. *Hiſtóriák.*

Mĕmŏriālis, is, *com.* le, n. Svet. *Zapametliv, Pomnyiv, ſzpomlyiv, k-zapametenyu haſznovit.* Zu gedencken dienlich. *Emlékezetű.*

netk. Memorialis libellus. *Knifieza*, ali *Piſzmo ſzpomenyka*, *ſzpomenutja*. Ein Gedenck-Buch *oder* Schrifft, *Kis jegyzö könyvetske*, vagy *irás*.

Memoriŏla, æ, f. Cic. *Pameticza*, *mala pamet*, *Pomnyicza*. Klein Gedächtnuſs. *Emlékezetetske*.

Memoriōsè, iùs, iſſimè, *Adv.* Frontin. Vide *Memorè*.

Měmōriōſus, a, um, oſior, oſiſſimus, Feſt. *Dobro-pameten*, *Dobro-pomniv*, *dobre pameti*, *dobroga ſzpomenutja*. Ein gut Gedächtnüs habend. *Elmés*, *jó elméjü*.

Měmōrĭter, *Adv.* Cic. Vide *Memorè*.

Měmŏro, as are, avi, atum, (Act.) Cic. *Povedam*, *Na pamet donaſſam*, *opominam*. Erzehle, melde, vorbringe. *Emlitem*, *Elöſzámlálom*: Synon. *Commemoro*, *Recordor*, *memini*.

Menda, æ, f. Ovid. V. *Macula*. Nocte latent mendæ *Prov.* Ovid. *Po nochiſzu vſze krave cherne*. Bey der Nacht ſind alle Katzen ſchvvartz. *Ejtzaka a' fejér tehénis feketének látſzik*.

Mendācĭ'ŏquus, a, um, Plaut. *Laslív*, *Laslivo govorechi*. Lügneriſch. *Hazugság-ſzóló*.

Mendāciŏlum, & Mendaciuncŭlum, i, n. Cic. *Laſicza*, *mala lás*. Kleine Lügen. *Hazugságotska*.

Mendācisſĭmè, *Adv.* Auguſt. *Naj laslivejſſe*, *Prelaslivo*. Am lügenhafftigſten. *Igen hazugúl*.

Mendācĭter, *Adv.* Solin. *Laslivo*. Lügenhafftig. *Hazugúl*.

Mendācium, ii, n. Cic. *Lás*. Ein Lug, Lugen. *Hazugság*.

Mendaciunculum, i, n. (Diminut.) Cic. Vide *Mendaciolum*.

Mendax, ācis, *om.* Cic. Mendacior, Mendaciſſimus, Plaut. *Laslív*. Verlogen, Lügenhafft, Lügneriſch. *Hazug*. Item V. *Futilis*, *Vanus*. Mendax fundus: h. e. qui ſpes coloni fruſtratur. *Horat.* Mendax alicujus rei: *pro* in aliqua re. *Plaut.*

Mendīcābŭlum, i, n. Plaut. *Proſzecz*, *Proſzjak*, *Vbogecz*, Peregr. *Koldus*, *Petlyar*, *Peklyar*, (Vataſdini *Stercz.*) Ein Bettler. *Koldús*.

Mendīcātio, onis, f. Senec. *Proſſenye*, peregr. *Petlanye*, *Peklanye*, *kolduvanye*. Das Bettlen. *Koldúlás*.

Mendicè, *Adv.* Senec. *Vboski*, *Proſzechki*, *po proſzjachki*, *Proſzjachki*. Peregr. *Petlyarſzki*, *Peklyarſzki*, *Po kolduſzko*. Bettleriſch. *Koldúsúl*.

Mendīcĭtas, atis, f. Cic. *Vboſtvo*, *Proſzechtvo*, *Proſzjachtvo*. Peregr. *Petlyarſztvo*, *Peklyarſztvo*, *kolduſtvo*. e. Bettlerey, Betteley. *Koldúſság*. Vid. *Inopia*.

Mendĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Od hiſe do hiſe hranu iſchem*, *vu ime boʒje proſzim*. Peregr. *Pek'yam*, *Petlyam*, *Koldujem*. Bettle, Allmoſen ſuche, ſammle. *Koldúlok*, *kúldúlok*.

Mendīcŭla, æ, f. Plaut. 1. *Proſzicza*, *Proſzkinya*, *Vboſicza*, *ſziroticza*. Peregr. *Peklyaricza*, *Petlyaricza*, *kolduſicza*. e. Bettlerin. *Koldúsné*. 2. Veſtis genus, quo Magiſtratus apud Oſcos utebantur.

Mendicŭlus, i, m. (Diminut.) Cic. *Sziroték*, *Vbogchecz*. Junger Bettler. *Koldúſotska*.

Mendīcus, a, um, *Superl.* Mendiciſsimus, a, um. Cic. *Vbog*, *Proſzechki*, *Proſzjachki*, Bettleriſch, Bettelhafft. *Koldúshoz-való*. Vid. *Pauper*. *Inopioſus*, *Egenus*. Item Mendicus, *Subſ.* Vid. *Mendicabulum*. Item Mendica, æ, f. *ſubſt.* Vid. *Mendicula N.* 1.

Mendōsè, *Superl.* Mendoſiſſimè, *Adv.* Cic. *Zſaleno*, *krivo*. Fälſchlich, mit Fehlern. *Vétkesen*, *Hibáſon*.

Mendōsus, a, um, Mendoſior, Mendoſiſſimus, Cic. *Pun fáling*, *y ſzkrivenya*, *krivnye*: *Falív*, *Greſ'ív*. Voller Fehler. *Vétkes*, *Hamis*, *Hibás*.

Mendum, i, n. Cic. Vid. *Error*.

* Mēninx, ingis, f. *Koſicza na mosgyanih*. s. Hirn-Häutlein. *Agyvelö bétakaró hártyák*. Meninx dura, *vel* Dura Mater. *Tverda gornya koſicza okolu mosgyanov*. Die harte ober Hirn-Haut. *Külsö kemény agyvelö hártya*. Meninx pia, *vel* pia Mater. *Szlabo-tenyka pod tverdum mo'gyanov koſicza*. Zartes und unteres Hirn-Häutlein. *Belsö gyenge agyvelö hártyácska*.

Mēniſcor, ēris, isci, (Depon. *Obſolet.*) Vide *Memini*.

Mens, mentis, f. Cic. *Pamet*, *Miſzel*, *Razum*, e. Vernunfft, s. Gemüth. *Elme*, *ész*, *értelem*. *Uſus*: Mentis errore affici, à mente diſcedere, mente captum eſſe, mente emotâ eſſe; de mente deturbari, dejici; à mente deſeri &c. *id eſt* ſtultum, dementem fieri. Mentis ſuæ eſſe, mentis compotem eſſe; mente conſtare, conſiſtere &c. *id eſt* Bonæ & ſanæ mentis eſſe. *ità Cic. aliique.* 2. Vid. *Memoria N.* 1. & 2. ità Cic. 3. Vid. *Conſilium N.* 1. & 2. *Sententia*. Defendebam, hac eum mente fuiſſe: *pro* hac opinione, ſententia, Animo, conſilio. *Cic.* Dii tibi illam mentem indiderunt; Dii

fecerunt,

Digitized by Google

ſecerunt, ut ad illud mentem appelleres, ut mentem in ea re locares, ut eam mentem ſuſciperes. Nihil me ab hac mente avocabit, nihil ſemel conceptam mentem flectet, nullo pacto ab hac mente diſcedam, deſiſtam, deſciſcam, deflectam *&c. ità paſſim Claſſici.* 4. Vid. *Voluntas.* Una mens omnibus, *pro* una voluntas, una voluntatis inclinatio & affectio. *Virg.* 5. Vid. *Arbitrium, Libertas N.* 1. Et me linque meæ menti, *id eſt:* arbitrio, libertati. *Sil.* 6. Demittere mentem, *pro* Deſperare. *Virg.* 7. Mens *pro* Dea à Romanis colebatur. *Liv.*

Menſa, æ, f. Cic. *Sztol.* r. Tiſch. *Aſztal.* Menſarum aſſecla. Cic. *Liſi-tanyèr.* r. Schmarutzer. *Mindenhet Nyalakodó.*

Mensālis, is, *com.* le, n. Vopiſc. *Sztolni, k-ſztolu ſzliſſajuchi.* Zum Tiſch gehörig. *Aſztalhoz-való.*

Mensārius, ii, m. Cic. *Penès Zmenyavecz, Z-penezi Terſecz, kamatar.* r. Wechsler, Wechſel-Herr. *peregr.* Banquirer. *Pénzváltó.*

Menſio, onis, f. Cic. *Merenye.* Das Meſſen. *Mérés, Mértéklés.*

Menſis, is, m. Cic. *Meſzecz, Miſzacz.* Propriè. *Meſzeczo-tek, Meſzeczo-techina.* s. Monath. *Hó, vagy Hólnap, Hónap.*

Menſor, oris, m. Colum. *Merecz, Mernik, Meritel.* r. Meſſer. *Mérő,* 2. apud *Veget. Taborſzki Vojnikov Naſztanitel, Vojſzke Razdelitel.* r. Quartier-Meiſter. r. Fourier *Táborhely járó.*

Menſtrua, ōrum, n. *plur.* Cels. V. *Menſtruum* N. 2.

Menſtruālis, is, com. le, n. Plaut. *Meſzechni, meſzechki, Jednoga meſzecza.* Monathlich, eines Monaths. *Minden hónaponként-való, minden hólnapi.* 2. Idem ac menſtruis, ſeu ſanguinis profluvio obnoxius.

Menſtruum, ui, n. Liv. *Hrana na jeden meſzecz; Plácha jednoga meſzecza.* 2. apud Colum. *Senſzki Czvèt.* 1. e. Monath-Speis, monathlicher Lohn, *oder* Sold, 2. e. Weiber-Zeit, *oder* monathliche Blume, r. Weiber-Fluſs. *Egy hónapig-való élés, próſont; Hó pénz.* 2. *Havi vérfolyás.*

Menſtruus, a, um, Cic. Vide *Menſtrualis N.* 1.

Mensŭla, æ, f. (Diminut.) Plaut. *Sztolek, mali ſztol.* s. Tiſchlein. *Aſztalotska.*

Mensŭlārius, ii, m. Senec. Vide *Menſarius.*

Mensūra, æ, f. Plin. *Mera, mertuk.* s. Maas. *Mérték.* 2. apud Cic. Transl. V. *Modus.*

Mensūrābilis, is, *com.* le, n. Prud. *Merliv, kajſze more meriti.* Ermeſslich, das da kan gemeſſen vverden. *Megmérhető.*

Mensūrāliter, *Adv.* Hygin. *Na meru, po meri, merno.* Meſslich, auf ermeſsliche Weiſe. *Megmérve.*

† Mensūrārius, ii, m. V. Menſor *N.* 1.

Mensūrātio, onis, f. V. *Menſio.*

Menſurātor, oris, m. V. Menſor. *N.* 1.

Menſurnus, a, um, Cic. Vide *Menſtrualis.*

Mensūro, as, are, avi, atum, (Act.) Veget. *Mèrim.* Meſſe. *Mérek.*

Mentăgra, æ, f. Plin. V. *Lichen N.* 1.

† Mentālĭter, Adv. *V-pameti.* Bedächtlich, ſinnlich. *Elmével.*

* Mentha, (*aliis* Menta) æ, f. Plin. *Meticza tráva.* e. Müntze, Deumente Kraut. *Fodor ménta.*

* Menthaſtrum, i, n. Plin. *Divja meticza tráva.* Wilde müntz, *oder* vvilde Poley, Roſs-Müntz Kraut. *Vad ménta, ló ménta.*

Mentīgo, ĭnis, f. Colum. *Kraſzte na gubczu Ovácz, &c.* Ein böſe Raude um das Maul und Leffzen der Schaaffen, &c. *Apró barom ſzáján vagy ajakán termő gonoſz ſtkely.*

Mentio, onis, f. Cic. *Szpomenek, ſzpominak, ſzpomenenye, ſzpomen.* e. Meldung, Erinnerung. *Emlekezet, Emlités.* Vid. *Memoria N.* 2. *Recordatio.* Non in oblivione eſſe, ſed in aſſidua commemoratione. Mentionem de aliquo ſerere, agitare inferre &c.

Mentior, īris, īri, ītus ſum, (Depon.) Cic. *Laſem.* Lüge. *Hazudok.* 2. Vid. *Fingo, ſimulo, Imitor.* Mentiris Juvenem. *Mart.*

Mentītio, onis, f. Cic. Vide *Mendacium.*

Mento, ōnis, m. Arnob. *Veliko-bradiſchaſzt, veliko-podbradaſzt; velikoga bradiſcha, Podbradnyaka.* Der ein groſſes Kinn hat. *Nagy állú.*

* Mentor, ŏris, m. Cic. V. *Calator, Tornator.*

Mentŭla, æ, f. *Catull.* Membrum pudendum Viri.

Mentum, i, n. Cic. *Bradiſche, Podbradek, Podbradnyak.* s. Kinn. *áll, ál.*

Meo, eas, are, avi, atum, [Neut.] Plin. *Idem, Prebadyam, Vozimſze, ſzim y tam hodim, Techem, Czurim.* Gehe, hinüber gehe, fahre, hin und her gehe, vvandere, flüſſe. *Megyek, Járok.* Aqua meat, *pro* fluit. *Plin.*

Meopte, *id eſt* meo ipſius. *Plaut.*

Mĕphўticus, a, um, Sidon. *Szmerdechi, vonyechi.* Stinckend. *Büdös, Dohos.*

* Mĕphȳtis, is, f. Virg. *Gnyila s-ſveplom ſamerdecha zemlya, mlaka, kaly, Pekleni-tsa, Vonyba &c.* Vid. *Fœtor*, *Fœtiditas*, *Graveolentia.* 2. apud *Plin.* Eſt Dea contra graveolentiam olim invocata.

Mepte, *pro* me ipſum, Plaut. *Mene ſzamoga.* Mich ſelbſten. *Magamat.*

Mĕrācus, a, um, ior, iſſimus, Cic. *Chiſzt, nezmeſſan.* Rein, lauter, unvermiſcht. *Tiſzta, elegyitetlen.* Vinum meracum, *Cic.* Vinum merum. Plaut. *Chiſzto, y nezmeſſano vino.* Reiner und unvermiſchter Wein. *Tiſzta és elegyitetlen-bor.* Hinc *Dimin.* Meracŭlus, a, um. *Plin.*

Mercābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Kupliv, kupni.* Käufflich. *Megvehető, vásárolható.*

Mercālis, is, *com.* le, n. Colum. V. *Vendibilis.*

Mercātio, onis, f. Aul. Gell. *Terſenye, Pazarenye.* r. Kauff und Verkauff, das Handlen, Kauffen und Verkauffen. *Vásárlás, kereskedés, kalmárkodás.*

Mercātor, oris, m. Cic. *Terſecz, Tergovecz,* peregr. *Krámar.* r. Kauff- *oder* Handelsmann, Kramer. *Kalmár.*

Mercātōrĭus, a, um, Plaut. *Terſechki, Tergovechki, Terſtveni, Pazarſzki,* peregr. *Kramarſzki.* Kauffmanniſch, Krameriſch. *Kalmári.*

Mercātūra, æ, f. Cic. *Terſtvo, Pazarſztvo, Tergboje;* peregr. *Kramarſztvo.* e. Handelſchafft, Kauffmannſchafft. *Kalmárság, kereskedés.* Mercaturam facere, exercere &c. *pro* mercari *Cic.*

Mercātus, ûs, m. Cic. Vide *Mercatio.*

Mercēdŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Plachicza, Naplachicza, mala plácha.* s. Löhnlein, kleiner *oder* geringer Lohn. *Béretske, Jútalmatska.*

Mercēnārĭus, ii, m. Cic. *Pláchni težák, delavecz za pláchu najet.* r. Taglöhner, Miedling. *Fizetésért dolgozó, Béres, nap-ſzámos.* Vid. *Stipendiarius.*

Mercenarius, a, um, Cic. *Za plachu najet, najmeni, náplachni.* Taglöhneriſch, um Lohn beſtellt, gedingt, gemiethet. *Valamit pénzért tselekedő, Fizetésbez-való.* Equites marcenarii. Curt. *Pláchni konyaniki.* Beſoldende Reuter. *Béres Lovas katonák.* Vid. *Servilis.*

Merces, ēdis, f. Cic. *Plácha.* r. Lohn. *Bér, Jútalom.* Vid. *Stipendium*, *Præmium*, *Pretium.*

Mercĭmōnĭum, ii, n. Plaut. 1. Vid. *Mercatura, mercatio.* 2. *Vſzakojachko blago na prodaju*, peregr. *Krama.* e. Waare, e. Kauffmanns-Gut. *árrú, kalmár marha, eladó marha.*

Mercor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Terſim, Pazárim, Prodajem y kupujem.* e. Handlung treibe, Kauff-ſchlage, kauffe und verkauffe. *Kalmárkodom, veſzek 's eladok.* Præſenti pecunia, *vel* græca fide mercari ab aliquo aliquid. Plaut. *Kaj od koga za gotove novcze kupiti.* Etwas von einem um baar Geld kauffen. *Valakitől valamit kéſz pénzel vásárolni.*

Mercŭrĭus, ii, m. (*Dim.* Mercŭrĭŏlus, i, m. *Apul.*) *Cic.* Sex hoc nomine cenſentur. Celeberrimus erat Sextus ex Jove tertio, & Maja Atlantis filia natus. Hunc Poëtæ, Eloquentiæ Præſidem, Alatum Deorum nuntium, mercatorum & Furum DEum eſſe fingebant; id quod cœci gentiles etiam crediderunt. *Hinc Adject.* mercurialis: *ut:* mercuriales Romæ mercatores & Equites. *Cic.* mercurialis herba, *Plin.* 2. Mercurius, ex ſeptem Planetis unus: *ità Cic.* 3. apud Chymic. *Sivo ſzrebro.* s. Queckſilber. *Kéneső.*

Merda, æ, f. Horat. *Chlovechanzko &c. blato.* r. Menſchen-Koth, Unflath. *Szar, Ganélat.*

Mĕrè, *Adv.* Plaut. *Szamo, chiſzto, nezmeſſano.* Lauter, allein, hell, unvermiſcht. *Tiſztán, ſzintin, elegyitetlenül.*

Mĕrenda, æ, f. Plaut. *Juſina, Jeliſt zvan obeda po poldan.* e. Jauſen, das Nachmittag Eſſen. *Ozſonna.* Propriè *Cœna*, quæ ſub Veſperam mercenariis dari ſolebat.

Mĕreo, es, ēre, ĕrui, ĕrĭtum, [Neu.] & Mĕreor, ēris, ēri, ĭtus ſum, (Depon.) *Cic.* ſumitur in bonam & malam partem. *Zaſzluſujem, vredenſzem.* Verdiene, vvürdig bin. *Reá-ſzolgálok, megérdemlem.* 2. Sumitur *pro* Stipendia facere in militia *ſeu* Stipendii gratià militare, idquè fere Verbum mereo. *Salutim vu vojſzki, za pláchu vojujem.* Zu Feld diene, um Beſoldung ſtreite. *Fizetésért vitézkedem.* Et uſurpatur vel *Abſolutè.* Quo tu Imperatore meruiſti. *Cic.* vel cum *Accus.* Meruiſſe ſtipendia. *Cic.* vel cum *Abl. inſtrumenti.* Merere equô Cic. *Na konyu ſzluſiti. vojuvati.* Zu Pferd dienen. *Lovon ſzolgálni, vitézkedni.* Merere pedibus: Liv. *Peſichki ſzluſiti, vojuvati.* Ein Fuſs-Knecht, Muſquetier ſeyn. *Gyalog hadban lenni.* Vel cum *Abl. pretii.* Merere parvô, magnô ære, mille nummis. *Cic.* vel cum *Abl. Societatis*

ciettali, interpoſitâ præp. *Cum*. Cum aliquo merere. *Cic.* vel cum *Abl.* additâ præp. *ſub.* Trienniò ſub Asdrubale Imperatore meruit. *Liv.* vel cum *Dat. Commodi:* Non hi tibi merent. *Stat.* 3. Mereo etiam, ſed frequentiùs Mereor denotat aliquid boni vel mali in aliquem conferre. Conjungitur autem cum *Abl.* & præp. *De*, vel cum *Accuſ.* & præp. *Erga.* Quid de te merui? Terent. *Kajſzem ti vchinil?* Was habe ich dir gethan. *Mit tſelekedtem nlked?* Eleganter hic adduntur Adv. *Bene, meliùs, optimè; Malè, pejùs, peſſimè. e. g.* Bene mereri de aliquo. Cic. *Kõmu dobro poſzluſiti: ali unogo dobra vuchiniti.* Sich um einen verdient machen, *oder* viel guts thun. *Valakinek valamiben jól ſzolgálni: vagy valakivel valamit jót tenni.* Malè mereri de aliquo. Plaut. *Pri kõmu zakacsati, kõmuſze zameriti, kõmu kaj zla vuchiniti, ali kõga zbantuvati.* Einem etwas übels thun, einen beleidigen. *Valakit gonoſzſzal illetni.* 4. Mereo, *pro* Turpem quæſtum facio. *Svet.* Hinc dictæ *Meretrices*, quia turpem corpore ſuo quæſtum faciunt, & merentur.

Mĕrĕtrīcĭè, *Adv.* Plaut. *Bludno, kurvinſzki, po kurvinſzko.* Huriſch, auf huriſche Weiſe. *Kurvául.*

Mĕrĕtrīcĭum, ii, n. Svet. *Bludnoſzt, kurvaria, kurvinſztvo, kurvarenye.* e. Hurerey, r. Huren-Handel. *Kurva'ág.*

Meretricius, a, um, Cic. *Kurvinſzki, bludnichki.* Huriſch. *Kurvákhoz-való, Illendö.*

Mĕrĕtrīcor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Colum. *Kurvamſze, kurvarimſze, Bludim.* Hurerey treibe. *Kurválkodom.*

Mĕrĕtrīcŭla, æ, f. Cic. *Bludnicza, kurvicza, Mlada kurva.* Junge Hure, unzüchtiges Thier. *Kurvátska.*

Mĕrĕtrix, icis, f. Cic. *Kurva, Bludnicza vu ſzmradu vtoplyena, vech ſvinche negoſena, Mlaka daleko ſzmerdecha, kvari ſzvèt, Pogerdenye kipa Bosjega, Peruſſenye pokolenya chlovechanſzkoga, ſiva y ſiroka vrata peklenſzka.* e. Hure, unzüchtiges in Unflath ſchwimmendes Weib. *Kurva, tſúnyaságokban elmerült tiſztátalan ſzajha.*

Merga, æ, f. Feſt. *Raſzohe, ville, Roglye.* e. Korn-Gabel, Heu-Gabel. *Villa, mereklye.* 2. Vid. *Falx.* ita Plaut.

Merges, itis, m. Virg. *Sznop, Rukovet iz klaſzja.* r. Korn-Garbe, s. Garb. *Búza kéve, Galena kéve.* Vid. *Manipulus N. 1.*

Mergo, is, ere, merſi, merſum, (Act.) Cic. *Namácham, Vtaplyam, vu Vodu vtichem.* Eintuncke, verſenke, ins Waſſer ſtoſſe. *Elmeritem.* 2. Transl. *pro* Involvo, obruo. *Liv.* &c. Ultimis ſuppliciis aliquem mergere. Plin. *Kõga na Szmert kaſtigati.* Einen am Leben ſtraffen. *Valakit halállal büntetni.* Mergi ſecundis rebus: *Liv.*

Mergus, i, m. Ovid. *Pondúrek, Popek, Racziecza berechna.* Ein Taucher, e. Tauch-Endte, s. Tuck-Endtlein. *Búvár, Búár.* 2. apud Colum. *Grebenicza od terſza.* r. Grub-Reb, Wein-Fechſer. *Homlitani-való ſzöllö-tö.* Hinc *Dim.* Mergŭlus. *Pakad.*

Mĕrĭbĭba, *vel* Mĕrŏbĭba, æ, f. Plaut. *Vino-pijka, ká ſzamo Vino pije.* e. Wein-Trinckerin. *Bor ivónė.*

Mĕrĭ-bĭbŭlus, i, m. Auguſt. *Vino-pia.* r. Wein-Trincker. *Bor ivó.*

Mĕrīdĭālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Meridiānus, a, um. Cic. *Poldnevni, Poldanyi.* Mittägig, zum Mittag gehörig. *Délre-való, Déli.*

Mĕrīdĭātio, onis, f. Cic. *Po pol dan pochivanye, Po obedu ſzpanye.* e. Mittag-Ruhe, der Schlaff nach dem Eſſen. *Déli alvás.*

Mĕrīdĭes (*Lieut.* Mĕrīdĭes.) iēi, m. Cic. *Poldan, Poldne.* r. Mittag. *Dél.* 2. apud *eundem* ponitur *pro* ea cæli parte, ad quam meridies notatur. 3. apud *Varr.* per Catachreſin *pro* media nocte.

Mĕrīdio, as, are, avi, atum. (Neu.) & Meridior, aris, ari, atus ſum (Depon.) Catull. Svet. *Okolo poldan ſzpim, Pochivam.* Zu Mittag ſchlaffe, Mittags-Ruhe halte. *Délelek, ebéd utánn aluſzom.* Apud aliquos, ſed tamen abſque claſſico Authore V. *Prandeo.*

Mĕrīdĭōnālis, is, *com.* le, n. Jul. Firmic. Vide *Meridialis.*

Mĕrĭtiſſĭmè. *Solin.* Meritiſſimò, *Adv.* Cic. *Najvrednejſe, najvrednejſſe, Prevredno.* Sehr wohl verdient, ſehr billig. *Felettemėltán.*

Mĕrĭtò, *Adv.* Cic. *Vrèdno, zaſzluſeno.* Billig. *Méltán.*

Mĕrĭto, as, are, avi, atum. (Act.) *Freq.* à mereo) Cic. *Guſztokrat zaſzluſujem.* Offt verdiene. *érdemeldegelem.*

Mĕrĭtōrĭum, ii, n. Firm. *Sztanye, Hiſa za plachu.* s. Zins-Haus. *Bérbe fogadott ház.*

Meritorius, a, um, Cic. *Zaſzluſni, najemni, náplachni, Plachu-ſzluſni, za plachu dani, poſzudyeni.* Das um Geld geliehen wird, damit man Geld verdienet. *A' mit pénzért adnak vagy pénzzel fogadnak.* Meritoria vehicula: Svet. *Kola za plachu dana y poſzudyena.* Wägen, die ums Geld gegeben und geliehen werden. *Pénzel fogadott kotſi* 2.

Taberna

* Mĕphȳtis, is, f. Virg. *Gnyila a-ſveplom ſamerdecha zemlya, mlaka, kaly, Pekleniczа, Vonyba &c.* Vid. *Fœtor, Fœtiditas, Graveolentia.* 2. apud *Plin.* Eſt Dea contra graveolentiam olim invocata.

Mepte, *pro* me ipſum, Plaut. *Mene ſsamega.* Mich ſelbſten. *Magamat.*

Mĕrācus, a, um, ior, iſſimus, Cic. *Chiſzt, nezmĕſſan.* Rein, lauter, unvermiſcht. *Tiſzta, elegyitetlen.* Vinum meracum, *Cic.* Vinum merum. Plaut. *Chiſzto, y nezmeſſano vino.* Reiner und unvermiſchter Wein. *Tiſzta és elegyitetlen-bor.* Hinc *Dimin.* Meracŭlus, a, um. *Plin.*

Mercābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Kuplio, kupni.* Käufflich. *Megvehető, vá'árolható.*

Mercālis, is, *com.* le, n. Colum. V. *Vendibilis.*

Mercātio, onis, f. Aul. Gell. *Terſenye, Pazarenye.* t. Kauff und Verkauff, das Handlen, Kauffen und Verkauffen. *Vásárlás, kereskedés, kalmárkodás.*

Mercātor, oris, m. Cic. *Terſecz, Tergovecz,* peregr. *Krámar.* t. Kauff- *oder* Handelsmann, Kramer. *Kalmár.*

Mercātōrius, a, um, Plaut. *Terſechki,* Tergovechki, *Terſtveni, Pazarſzki,* peregr. *Kramarſzki.* Kauffmanniſch, Krameriſch. *Kalmári.*

Mercātūra, æ, f. Cic. *Terſtvo, Pazarſztvo, Tergovje;* peregr. *Kramarſztvo.* e. Handelſchafft, Kauffmannſchafft. *Kalmárság, kereskedés.* Mercaturam facere, exercere &c. *pro* mercari *Cic.*

Mercātus, ûs, m. Cic. Vide *Mercatio.*

Mercēdŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Plachicza, Naplachicza, mala plácha.* g. Löhnlein, kleiner *oder* geringer Lohn. *Béretske, Jútalmatska.*

Mercēnārius, ii, m. Cic. *Pláchni teság, delavecz za pláchu najet.* t. Taglöhner, Miedling. *Fizetésért dolgozó, Béres, nap-ſzámos.* Vid. *Stipendiarius.*

Mercenarius, a, um, Cic. *Za plachu najet, najmeni, náplachni.* Taglöhneriſch, um Lohn beſtellt, gedingt, gemiethet. *Valamit pénzért tſelekedő, Fizetésbez-való.* Equites mercenarii. Curt. *Pláchni konyaniki.* Beſoldende Reuter. *Béres Lovas katonák.* Vid. *Servilis.*

Merces, ēdis, f. Cic. *Plácha.* t. Lohn. *Bér, Jútalom.* Vid. *Stipendium, Præmium, Pretium.*

Mercĭmōnium, ii, n. Plaut. 1. Vid. *Mercatura, mercatio.* 2, *Vſzakojachko blago na prodaju,* peregr. *Krama.* e. Waare, s. Kauffmanns-Gut. *Árrú, kalmár marha, eladó marha.*

Mercor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Terſim, Pazárim, Prodajem y kupujem.* e. Handlung treibe, Kauff-ſchlage, kauffe und verkauffe. *Kalmárkodom, veſzek 's eladok.* Præſenti pecunia, *vel* græca fide mercari ab aliquo aliquid, Plaut. *Kaj od koga za gotove novcze kupiti.* Etwas von einem um baar Geld kauffen. *Valakitől valamit kéſz pénzel vá'árolni.*

Mercŭrius, ii, m. (*Dim.* Mercŭriŏlus, i, m. *Apul.*) *Cic.* Sex hoc nomine cenſentur. Celeberrimus erat Sextus ex Jove tertio, & Maja Atlantis filia natus. Hunc Poëtæ, Eloquentiæ Præſidem, Alatum Deorum nuntium, mercatorum & Furum DEum eſſe fingebant; id quod cœci gentiles etiam crediderunt. *Hinc Adject.* mercurialis: *ut:* mercuriales Romæ mercatores & Equites. *Cic.* mercurialis herba, *Plin.* 2. Mercurius, ex ſeptem Planetis unus: *ità Cic.* 3. apud Chymic. *Sivo ſzrebro.* s. Queckſilber. *Kén-eső.*

Merda, æ, f. Horat. *Chlovechanzko &c. blato.* t. Menſchen-Koth, Unflath. *Szar, Ganélat.*

Mĕrè, *Adv.* Plaut. *Saamo, chiſzto, nezmeſſano.* Lauter, allein, hell, unvermiſcht. *Tiſztán, ſzintén, elegyitetlenűl.*

Mĕrenda, æ, f. Plaut. *Juſina, Jeliſi zvan obeda po poldan.* e. Jauſen, das Nachmittag Eſſen. *Ozſonna.* Propriè *Cœna*, quæ ſub Veſperam mercenariis dari ſolebat.

Mĕreo, es, ēre, ĕrui, ĕritum, [Neu.] & Mĕreor, ēris, ēri, ĭtus ſum, (Depon.) *Cic.* ſumitur in bonam & malam partem. *Zaſzluſujem, vredenſzem.* Verdiene, wűrdig bin. *Reá-ſzolgálok, megérdemlem.* 2. Sumitur *pro* Stipendia facere in militia *ſeu* Stipendii gratià militare, idquè fere Verbum mereo. *Szlužim vu vojſzki, za pláchu vojujem.* Zu Feld diene, um Beſoldung ſtreite. *Fizetésért vitézkedem.* Et uſurpatur vel *Abſolutè.* Quo tu Imperatore meruiſti. *Cic.* vel cum *Accus.* Meruiſſe ſtipendia. *Cic.* vel cum *Abl. inſtrumenti.* Merere equô Cic. *Na konyu ſzluſiti, vojuvati.* Zu Pferd dienen. *Lovon ſzolgálni, vitézkedni.* Merere pedibus: Liv. *Peſtichki ſzluſiti, vojuvati.* Ein Fuſs-Knecht, Muſquetier ſeyn. *Gyalog hadban lenni.* Vel cum *Abl. pretii.* Merere parvô, magnô ære, mille nummis. *Cic.* vel cum *Abl. Societatis*

Digitized by Google

tietatis, interpoſitâ præp. *Cum*. Cum aliquo merere. *Cic.* vel cum *Abl.* additâ præp. *ſub.* Trienniò ſub Asdrubale Imperatore meruit. *Liv.* vel cum *Dat. Commodi*: Non hi tibi merent. *Stat.* 3. Mereo etiam, ſed frequentiùs Mereor denotat aliquid boni vel mali in aliquem conferre. Conjungitur autem cum *Abl.* & præp. *De*, vel cum *Accuſ.* & præp. *Erga.* Quid de te merui? Terent. *Kajſzem ti vchinil?* Was habe ich dir gethan. *Mit tſelekedtem néked?* Eleganter hìc adduntur Adv. *Bene, meliùs, optimè: Malè, pejùs, peſſimè. e. g.* Bene mereri de aliquo. Cic. *Kômu dobro poſzluſiti: ali vnogo dobra vuchiniti.* Sich um einen verdient machen, *oder* viel guts thun. *Valakinek valamiben jól ſzolgálni: vagy valakivel valamit jót tenni.* Malè mereri de aliquo. Plaut. *Pri kômu zakacsati, kômuſze zameriti, kômu kaj zla vuchiniti, ali kôga zbantuvati.* Einem etvvas übels thun, einen beleidigen. *Valakit gonoſzſzal illetni.* 4. Mereo, *pro* Turpem quæſtum facio. *Svet.* Hinc dictæ *Meretrices*, quia turpem corpore ſuo quæſtum faciunt, & merentur.

Mĕrĕtrīciè, *Adv.* Plaut. *Bludno, kurvinſzki, po kurvinſzko.* Huriſch, auf huriſche Weiſe. *Kurváúl.*

Mĕrĕtrīcium, ii, n. Svet. *Bludnoſzt, kurvaria, kurvinſztvo, kurvartnye.* e. Hurerey, r. Huren-Handel. *Kurvaság.*

Meretricius, a, um, Cic. *Kurvinſzki, bludnichki.* Huriſch. *Kurvábos-való, Illendő.*

Mĕrĕtrīcor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Colum. *Kurvamſze, kurvarimſze, Bludim.* Hurerey treibe. *Kurválkodom.*

Mĕrĕtrīcŭla, æ, f. Cic. *Bludnicza, kurvicza, Mlada kurva.* Junge Hure, unzüchtiges Thier. *Kurvátska.*

Mĕrĕtrix, īcis, f. Cic. *Kurva, Bludnicza vu ſzmradu otoplyena, vech ſvinche negoſena, Mlaka daleko ſzmerdecha, kvari ſzvèt, Pogerdenye kipa Bosjega, Poruſſenye pokolenya chlovechanſzkoga, ſiva y ſiroka vrata peklenſzka.* e. Hure, unzüchtiges in Unflath ſchvvimmendes Weib. *Kurva, tſúnyaságokban elmerült tiſztátalan ſzajha.*

Merga, æ, f. Feſt. *Raſzohe, ville, Roglye.* e. Korn-Gabel, Heu-Gabel. *Villa, mereklye.* 2. Vid. *Falx.* ita Plaut.

Merges, itis, m. Virg. *Sznop, Rukovet iz klaſzja.* r. Korn-Garbe, s. Garb. *Búza kéve, Galona kéve.* Vid. *Manipulus N. 1.*

Mergo, is, ere, merſi, merſum, (Act.) Cic. *Namâchem, Vtaplyam, vu Vodu vtichem.* Eintuncke, verſenke, ins Waſſer ſtoſſe. *Elmeritem.* 2. Transl. *pro* Involvo, obruo. *Liv. &c.* Ultimis ſuppliciis aliquem mergere. Plin. *Kôga na Szmert kaſtigati.* Einen am Leben ſtraffen. *Valakit halállal büntetni.* Mergi ſecundis rebus: *Liv.*

Mergus, i, m. Ovid. *Pondúrek, Popek, Racziecza berechna.* Ein Taucher, e. Tauch-Endte, s. Tuck-Endtlein. *Búvár, Búár.* 2. apud Colum. *Grebenicza od terſza.* r. Grub-Reb, Wein-Fechſer. *Homlitani-való ſzőlő-tő.* Hinc *Dim.* Mergŭlus. *Pallad.*

Mĕrĭbĭba, *vel* Mĕrŏbĭba, æ, f. Plaut. *Vino-pijka, kâ ſzamo Vino pije.* e. Wein-Trinckerin. *Bor ivóné.*

Mĕrī-bĭbŭlus, i, m. Auguſt. *Vino-pia.* r. Wein-Trincker. *Bor ivó.*

Mĕrīdiālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Meridiānus, a, um. Cic. *Poldnevni, Poldanyi.* Mittägig, zum Mittag gehörig. *Délre-való, Déli.*

Mĕrīdiātio, onis, f. Cic. *Po pol dan pochivanye, Po obedu ſzpanye.* e. Mittag-Ruhe, der Schlaff nach dem Eſſen. *Déli alvás.*

Mĕrīdies (*Licent.* Mērīdies.) iēi, m. Cic. *Poldan, Poldne.* r. Mittag. *Dél.* 2. apud *eundem* ponitur *pro* ea cæli parte, ad quam meridies notatur. 3. apud *Varr.* per Catachreſin *pro* media nocte.

Mĕrīdio, as, are, avi, atum. (Neu.) & Meridior, aris, ari, atus ſum (Depon.) Catull. Svet. *Okolo poldan ſzpim, Pochivam.* Zu Mittag ſchlaffe, Mittags-Ruhe halte. *Délelek, Ebéd utánn aluſzom.* Apud aliquos, ſed tamen abſque claſſico Authore V. *Prandeo.*

Mĕrīdiōnālis, is, *com.* le, n. Jul. Firmic. Vide *Meridialis.*

Mĕrĭtiſsĭmè, *Solin.* Meritiſſimò, *Adv.* Cic. *Najvrednеje, najvrednejſſe, Prevredno.* Sehr vvohl verdient, ſehr billig. *Felette méltán.*

Mĕrĭtò, *Adv.* Cic. *Vrêdno, zaſzluſeno.* Billig. *Méltán.*

Mĕrĭto, as, are, avi, atum. (Act.) *Freq.* à mereo) Cic. *Guſztokrat zaſzluſujem.* Offt verdiene. *érdemeldegelem.*

Mĕrĭtōrium, ii, n. Firm. *Sztanye, Hiſa zaplachu.* s. Zins-Haus. *Bérbe fogadott ház.*

Meritorius, a, um, Cic. *Zaſzluſni, najemni, náplachni, Plachu-ſzluſni, za plachu dani, poſzudyeni.* Das um Geld geliehen vvird, damit man Geld verdienet. *A' mit pénzért adnak vagy pénzzel fogadnak.* Meritoria vehicula: Svet. *Kola za plachu dana y poſzudyena.* Wägen, die ums Geld gegeben und geliehen vverden. *Penzel fogadott kotſi* 2.

Taberna

Taberna meritoria: *Juven.* Vid. *Caupona, Diverſorium.* 3. Meritorii pueri: *id eſt* Meretricii, qui ad turpem quæſtum proſtituuntur. *Cic.* Hinc Domus meritoria: Vid. *Ganea N. 1.* Firmic.

Mĕrĭtum, i, n. *Cic.* *Najem, Zaſzluſenye, Zaſzlusba, vrédnoſzt.* r. Verdienſt. *Szolgálat, érdem.* Accipitur in utramque partem: In bonam V. *Beneficium.* In malam V. *Culpa, Delictum, maleſactum.* Meritô meô: *id eſt* meis beneficiis, beneſactis; *vel è contra* meâ culpâ. *Cic. Plaut.* Pro merito. Terent. *Poleg vrédnoſzti y zaſzluſenya.* Nach dem Verdienſt. *érdeme ſzerént.* Tot tua extant in me merita: *pro* tot beneficia à te accepi. *Cic.* Nullis ſuffragantibus meritis Conſulatum eſt Conſecutus: *id eſt* nullis bene factis, præclarè geſtis præcedentibus. *idem.* 3. Meritum *pro* Cauſa. *JCt.* 4. Meritiſſimum, i, n. Plaut. *pro* Maximum meritum

Mĕrĭtus, a, um. uſurpatur *Activè*, nonnunquam & *Paſſivè.* Cic. *Vréden, zaſzluſen, ki je kaj zaſzluſil.* Werth, Verdient, der etvvas verdienet hat. *érdemlett, méltó.* De Populo Romano bene meritus. Cic. *Ki je lyudztvu Rimſzkomu vnogo poſzluſil, y dobra vuchinil.* Der ſich um das Römiſche Volck vvohl verdienet, und viel Guths gethan hat. *A ki a' Római nemzetnek Sokat ſzolgált, vagy Sok jókkal vólt.* Vid. *Mereo N. 2.* Iracundia merita. Cic. *Zaſzluſena, ali vrédna ſzerda.* Verdienter *oder* billiger Zorn. *Megérdemlett* vagy *igaz harag.*

Mĕro, ōnis, m. Svet. V. *Bibaculus, Bibo, Potator.*

*Mĕrŏpē, es, f. *Ovid.* Inter Plejades ſtellas obſcuriſſima dicitur.

*Mĕrops, ŏpis, m. Virg. *Sina.* r. Immen- *oder* Biennen-Fraſs. *Küllő.* 2. Matina hirundo.

Mersĭto, as, are, avi, atum. (Act. *Freq. à* Mergo) Solin. *Gyſzstokrat namáchem, vtaplyam.* Offt eintuncke, ſencke, ins Waſſer ſtoſſe. *Elmeritdegelem, Mártogatom.*

Merſo, as, are, avi, atum. (Act. *Freq.* à Mergo) Virg. *idem.*

Mĕrŭla, æ, f. Cic. *Koſz.* Eine Amſel. *Rigó.* Apud *Auct. Carm. Phil. legitur* Merulus, i, m.

Mĕrŭla lăcūſtris, merulæ lacuſtris, f. Plin. *Liny Riba.* Ein Schlein-Fiſch. *Egy bizonyos hal.*

Mĕrum, i, n. Plaut. *Vino prez vode, chiſzto Vino.* r. Wein ohne Waſſer, Lauter Wein. *Szin bor, tiſzta bor.*

Mĕrus, a, um, Cic. *Szam, Chiſzt, nezmeſſan, Jedini.* Allein, Lauter, unvermiſcht, gantz allein. *Szinte, Tiſzta, Tſupa, merő azon.* Vid *Meracus, ſolus, purus.*

Merx, mercis, f. Cic. Vide *Mercimonium N. 2.*

*Mĕsāuli, orum, m. & Mĕsāulæ, arum, f. *plur.* Ædium ambulacra inter duas aulas, id eſt, inter duas Cubiculorum Series intercedentia. *Vitruv.*

*Mĕsentĕrĭum, ii, n. *Obraſzt chréva, Tuſztina nachrévah.* s. Krös an Därmen. *Bel körül-való temérdek kövérség, Fodor háj.*

*Mĕſes, is, m. *Plin.* Ventus inter Boream & Cæciam medius.

*Mĕsŏchŏrus, i, m. Plin. *Rannitel Muſike, Glavár nad Muſikaſſi.* r. Capell-Meiſter. *Muſikáſok között leg-nagyobb.*

*Mĕsŏlăbum, i, & Meſolabium, ii, n. *Vitruv.* Inſtrumentum, quod ad inveniendum rei alicuius medium ſervit.

*Mĕsŏcrānĭum, ii, n. *Verhunecz glave, lubanye ſzredina.* Das obere in mitten des Haupts, r. Scheitel des Haupts. *Koponyának a' teteje.*

*Mĕsŏpŏtămĭa, æ, f. *Cic.* Regio Aſiæ ampla & fertilis, inter Euphratem & Tigrim fluvios ſita.

*Meſpĭlum, i, n. Plin. *Neſplin.* Meſpel. *Náſzpolya.*

*Meſpĭlus, i, f. Plin. *Neſplinovo drévo.* r. Meſpel-Baum. *Náſzpolya-fa.*

Meſsīas, æ, m. *Vox hebr.* Vid. *Chriſtus.*

Meſſis, is, f. Cic. *Setva, vréme ſetve.* e. Erndte, Erndten-Zeit. *Aratás, Aratáſi idő.*

Meſſor, ōris, m. Cic. *Snyách.* r. Schnitter. *Arató.*

Meſsōrĭus, a, um. Cic. *Snyachki, ſetni, ſetveni, k-ſetvi zpadajuchi.* Zur Erndte gehörig. *Aratói, Aratáshoz-való.*

*Mĕsŭrānĭum, ii, n. *Szredina Neba.* e. Mitte des Himmels. *Az égnek közepe.*

Mēta, æ, f. Cic. V. *Finis N. 1. Terminus N. 1. Extremitas.* 2. Speciatim V. *Terminus N. 1. Lapis Sacer, Limes N. 3.* ità *Virg. front &c.* 3. apud Horat. *Namera, Zmera; Zaznamenuvano meſzto, kam gdo dojti, dotechi, ali ſztreliti móra.* s. Ziel im Lauff *oder* Schieſs Platz, r. Zvveck. *Tzél.* 4. Transl. *Vſzako dugovanye vuſzku y ſpichaſztu Zverhu imaiuche.* Alles vvas zum Ende ſpitzig iſt. *Akármi hegyes rakás, hegye s aſztag.* Vid. *Conus N. 3.* Meta fœni, Lignorum, &c. *id eſt* Cumulus in cuſpidem deſinens, *vel* extremitatem faſtigiatam habens. *Colum.* 5. apud. Paul. JCt. *Dolnyi melinzki Kamen.* r. Untere Mühl-Stein. *Alsó malom kő.* Contrarium docet *Scaliger ad Manil.* vult enim *Metam* Superiorem, *Catillum* vero inferiorem lapidem molarem eſſe.

*Mĕtăbăſis, is, f. *Latinè* Tranſitio. *Quintil.*

Digitized by Google

Eſt Figura Rhet. cùm à quibuſdam jam dictis ad alia tranſimus.

*Mĕtăbŏlē, es, f. *Latinè* Traiectio. *Terent.* Eſt Figura, quæ fit contrariis ità diſpoſitis, ut à priori poſterius proficiſcatur. e. g. Quoniam id fieri, quod vis, non poteſt; id velis, quod poſſit. *Terent. Andr.* Dicitur etiam *Metaboliſmus, i, m. *idem.*

*Mĕtăcarpium, ii, n. V. *Vola.*

*Mĕtăciſmus, i, m. Eſt, cùm Verborum conjunctio aſſiduitate literæ M colliditur, vel cùm voci in literam M deſinenti poſtponitur ſtatim alia à *Vocali* incipiens. *e. g.* Mammam ipſam amo, quaſi meam animam. *Martian. Capell.*

*Mĕtăgramma, ătis, n. *Prepoſztavlyenye*, ali *prepiſzavanye piſzma.* e. Uberſetzung einer Schrifft, Abſchrifft. *Egy iráſnak máſutt által-iráſa, Leiráſa.*

*Mĕtălepſis, is, f. *Latinè* Transmutatio. *Quintil.* Tropus eſt in Rhet. notus. e. g. Poſt aliquot, mea regna videns mirabor ariſtas. *Virg. 1. Ecl.*

Mĕtallārius, ii, m. JCt. *Rudàr, Rudo-del; Rudo-kop, Kopàch.* r. Berg-Mann, Ertz-*oder* Berg-Knapp, r. Ertz-Graber. *Bányában dolgozó, ertz ásó.*

Mĕtallĭcus, i, m. Plin. *idem.*

Metallicus, a, um. Plin. *Brunchen, meden, Ruden.* Zum Ertz gehörig, aus Ertz gemacht. *értzhez-való.*

Metallĭfer, ĕra, ĕrum. Silius. *Medo-noſz, Medovit, Rudo-noſz, Rudovit.* Ertz bringend, Ertz-reich, Metall-reich. *értz-hozó, Bányáſzna-termő.*

Mĕtallum, i, n. Plin. *Medo, kakti zlato, ſzrebro, Kotlovina, Koſziter, Olov, Oczel, Bruncz, Selezo,* &c. Metall, allerley Ertz. *értz.* 2. Vid. *Fodina.* Tacit. 3. V. *Lapicidina.* Lucan.

Mĕtămorphōſis, is, f. Ovid. V. *Transfiguratio.*

*Mĕtănœa, æ, f. Auſon. V. *Pœnitentia, Reſipiſcentia.*

*Mĕtăphŏra, æ, f. *Latinè* Translatio. Cic. *Prenaſſanye Rìchi vu drugo Znamenuvanye, y to zbog ſzpodobnozti.* Eine Art zu reden, da ein Wort von ſeiner eigentlichen deutung auf eine andere gezogen wird. *Szónak maga értelméből más értelemre vivéſe.*

*Mĕtăphrăſis, is, f. Figura Rhet. *Govorenya na drugi náchin preobernenye.* e. Redens-Veränderung in eine andere Art. *A' beſzédnek egy módról más módra változáſa.*

*Mĕtăphysĭca, æ, *vel* Metaphyſice, es, f. *Znanoſzt Premiſlyavanya:* vulgo *Deveta Skóla.* e. Uberforſchungs-Kunſt, Betrachtungs-Wiſſenſchafft: *vulgo* e. Neunte Schul. *A' dolgoknak mivoltát viſgáló tudomány:* vulgo *A' kilentzedik Oskola.* Hinc Metaphyſicus, i, m. *Profeſſor,* vel *Studioſus Metaphyſicæ.* Et Metaphyſicus, a, um. *pertinens ad Metaphyſicā.*

*Mĕtaptōſis, is, f. Medic. *Preménenye jedne boli vu drugu.* e Veränderung einer Kranckheit in die andere. *Egy betegſégnek más betegſégre változáſa.*

*Mĕtaſtăſis, is, f. *Zverſenye krivnye na koga drugoga, ki na zochi dojti nemore.* Ableinung der Schuld auf einen, der nicht gegenwärtig ſeyn kan. *Vétteknek ollyanra fogáſa, a' ki jelen nem lehet.*

Mĕtātio, onis, f. Colum. *Mejenye, méj poſztavlyanye, kotarenye.* e. Marckſtein-Setzung, Austheilung, Eintheilung. *Határozás, Határ kimérés.*

Mĕtātor, oris, m. Cic. *Méjnik, Kotare-Razdelnik, Mejo-merecz.* r. Marck-Stein-Setzer, Ausmeſſer. *Határozó, Kimérő.* 2. Vid. *Menſor N. 2.* Metator Urbis, Caſtrorum. *Cic.*

Mĕtātōrius, a, um. Sidon. *K-kotarenyu, merenyu,* ali *Razdelenyu méj zpadajuchi.* Zu der Feldmeſſerey &c. gehörig. *Határhoz-való,* &c.

*Mĕtaxa, æ, f. *Koſzmata, neobdelana ſzvila,* ali *Poplun iz takve ſzvile napravlyen.* Eine rauhe und ungearbeitete Seiden, *oder* eine Decke aus ſolcher Seiden. *Ki kéſzitetlen tſepűs ſelyem,* vagy *Ollyanból-való takarodzó.*

*Mĕtăxārius, ii, m. JCt. *Z-neobdelanum, koſzmatum ſzvilum Terſecz.* Der mit rauhen Seiden handlet. *Ki kéſzitetlen ſelyemmel kereskedő.*

Mĕtellus, i, m. *Cic.* Familia erat plebea apud Romanos clarorum virorū virtute inſignis.

*Mĕtempsȳchōſis, is, f. *Prebadyanye duſs iz tela jednoga vu drugo.* Der Seele wandern aus einem, in einen andern Leib. *Léleknek egy teſtből más teſtbe által menéſe.*

*Mĕtĕōrum, i, n. *Dugovanye zmeſſano, kojeſze vu zraku pripécha, y chini.* s. Lufft-Geſicht, ſo ſich in der Lufft zuträget. *A' levegő égben ſokféle réſzekből öſzve elegyitett eſzközök.*

*Mĕthŏdĭcē, es, f. *Quintil.* Pars grammaticæ, rationem loquendi complectens.

*Mĕthŏdĭcè, *Adv.* ab *Adject.* Methodicus, a, um, Cels. *Redno.* Ordentlich. *Jó Renddel.*

*Mĕthŏdus, i, f. Auſon. *Náchin, Rèd Navuka, Meſtrie; znanya.* e. Richtige Lehr-Art. *A' tanitásban-való jó rend.* Vid. *Modus N. 1.*

Mĕtĭcŭlōſus, a, um, Plaut. Vide *Timidus.*

Mĕtior, īris, iri, menſus ſum, (Depon.) Cic. Vide *Dimetior, menſuro.* 2. Transl. apud eundem V. *Æſtimo.* Magnos homines virtute

tute metimur, non fortunâ, *id eſt* à Virtute, non à fortuna æſtimamus. *Nepos.* Peccata non rerum eventu, ſed vitiis hominum metienda ſunt: *pro* æſtimanda, conſideranda, ponderanda, menſuranda. *Cic.*

Mĕto, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. V. *Metor.*

Mĕto, is, ĕre, meſſui, meſſum, (Act.) Cic. *Senyem.* Erndte, Getraid ſchneide. *Aratok, Learatom, metélem.*

* Mĕtōnȳmia *juxta accent. re ipſa* Metonymīa, æ, f. *Cic.* Tropus, dum contimens pro contento, vel ſignum pro re ſignificata, vel cauſa pro effectu; aut contra ponitur. *Synon.* Hypallăge, Transnominatio, Denominatio.

* Mĕtōpoſcōpia, *re ipſa* metopoſcopīa, æ, f. *Latinè* Divinatio ex facie.

* Metopoſcōpus, i, m. *Latinè* Divinator ex facie. *Sueton.*

Mētor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *Mejim, megyim; meje, kraje poſztavlyam, nameſchujem.* Auszyle, ausmarcke, abtheile, Marckſtein ſetze. *Határt kijárok.* 2. apud Ovid. V. *Metior.* Metari cœlum *pro* menſurare: *Ovid.* 3. apud Virg. V. *Diſpono, Colloco, Paro, Eligo.* Caſtra metari, *id eſt:* Locandis Caſtris locum præfinire, circumſcribere: *vel:* Caſtra collocare, diſponere. *Vojſzki meſzto priprapiti, odluchiti: Vojſzku naſztaniti, na rèd poſztaviti.* Das Lager ſchlagen. *Tábort járni,* Salluſt.

Mĕtrēta, æ, f. *Mart,* Eſt menſuræ genus apud græcos decem, congios, id eſt ſexaginta ſextarios, ſeu unam Amphoram atticam cum quadrante complectens. Vulgo hodie V. *Modius.*

* Mĕtrŏpŏlis, is, f. *Latinè* Urbs Matrix, ſeu Mater Urbium. *Sztolni varaſs, Pervi varaſs, Glavni varaſs.* e. Haupt-Stadt. *Fővàros.*

* Metropŏlīta, æ, m. & Metropolites, æ, m. *Vu Glavnom Varaſsu ſztojéchi.* Der in Haupt-Stadt vvohnet. *Fő városban lakó,* 2. Vid. *Archiepiſcopus.*

* Metropolitānus, a, um. Ad metropolim pertinens.

* Mĕtrum, tri, n. Quintil. V. *Menſura.* 2. apud Colum. V. *Verſus, ûs, m.*

Mĕtuendus, a, um, Cic. *Sztrahovit, kogaſze je bojati potrebno.* Der zu fürchten iſt. *Félő, kitől félni kell.*

Mĕtŭla, æ, f. (*Dim. â* meta.) Plin. *Namericza, zmerilcze,* peregr. *mala méta, miticza, Cell.* Kleines Ziel. *Hegyes rakáſotska, Buglyátska.*

Mĕtuo, is, ere, mĕtui (Act.) Cic. V. *Timeo.* Metuo te, *id eſt* Timeo, ne quid mali mihi inferas. Metuo tibi, *id eſt:* Timeo, ne quid mali tibi accidat. *Virg.* De vita mea metuit. *Cic.* Metuo amori meo moram. *Plaut.* Inſidias à me metuunt: *Cic.* Ab inimico ſibi periculum metuebat. *Auct. ad Heren.* Metuo, ne langueſcat ſenectute, *id eſt* nollem eum langueſcere: *Cic.* Metuis, ut, *vel* ne non meæ domui curetur ſatis diligenter: *pro* velles domui meæ ſatis non eſſe proviſum. *Terent.* Metuo æquore tingi. *Virg.* Adverte *metuere* ſervorum, *vereri* verò Liberorum proprium eſſe. *Cic.*

Mĕtus, ûs, m. Cic. V. *Timor.*

Mĕtūtus, a, um, (*Particip. antiq. ab obſol. ſup.* Metutum) Lucr. *Bojan, od koga ſze gdo boji.* Der geſürchtet vvorden iſt. *A' kitől valaki félt.*

Meus, a, um, Cic. *Moj.* Mein. *Enyim.* Meus ſum, *id eſt:* mei juris, meæ poteſtatis. *Pers.* Nihil addo de meo: *id eſt:* Totum hoc alienum eſt, nec in minima parte à me inventum. *Terent.* Vocat. maſc. *mi.* apud Sidon. verò *meus.*

Mi pro Mihi: Catull. *Meni.* Mir. *Nekem.*

Mīca, æ, f. Lucr. *Majczukeni pěſzek, kiſze med drugem kakti ſzrebro ſzvéti.* Kleines Sändlein, ſo unter andern gleich vvie Silber glitzert. *Fővenyben fénylő követske.* Hinc transl. ad alia. *Drobtina, merva, mervicza.* s. Bröſamlein. *Akármi morſalék, darabotska.* Nulla in eo mica ſalis eſt: *Prov.* Catulli. *On je zevſzema nezpameten, neſzpreten: ni malo néma pameti.* Er iſt gar unverſtändig, ungeſchickt: Er hat kein Körlein Verſtand. *éppen oſtoba és eſztelen; egy ſzikra eſze ſintſen.* Ne micam bonæ mentis habet. *Niti dobroga láſza ni na nyem.* Es iſt kein gutes Haar an ihm. *Még jó ſzőr ſints rajta.* Prov.

Mĭcāmen, ĭnis, n. Plaut. *Leſsk, leſzikanye, bliſzkanye, bleſchenye.* e. Scheinung, das Schimmern, Glitzern. *Fénylés, Tſillámlás.*

Mĭcātus, ûs, m. Martian. Capell. *idem.*

Mĭcātus, a, um, Plin. *Razdroblyen, drobno ztuchen.* Klein geſtoſſen. *Apróra morſolt.*

Mĭco, as, are, mĭcui, (Neu.) Liv. *Leſchimſze, Leſzkamſze, Bleſzitamſze, Bliſzkamſze.* Schimmere, glitzere. *Fénylem, Tſillámlom, villámlom.* 2. apud Cic. Transl. *Trepechem.* Zittere. *Reſzketek.* 3. apud *eundem:* mico digitis. *Na broiſze perſztov, perſzte káſuch y ztiſujuch, igram.*

Grad

Grad *oder* ungrad mit Fingern ſpiele. *Ujjaimmal játſzodozom.*

* *M*icrŏcoſmus, i, m. *Mali ſzvèt*, *Chlovek.* Die kleine Welt, der *M*enſch. *Kis világ, az ember.*

* *M*icroſcŏpium, (*apud alios M*ăcroſcŏpium) ii, n. *Szteklo povekſavanya, chesz kojeſze dugovanye vnogo vekſe vidi, nego je vu ſzebi.* s. Vergröſſerungs-Glas. *Valamit nagyobnak mutató üveg.*

*M*ictio, onis, f. Veget. *Vode od ſzebe puſchanye, Piſſanye.* Das Harnen, Waſſer abſchlagen, e. Harnung. *Húgyozás.*

*M*ictōrius, a, um, *Cal. Aurel. M*ictuālis, is, *com.* le, n. *Apul.* Ad mingendum pertinens.

*M*ictŭrio, is, ire, (Neu. *Meditat.*) Juven. *Radbi vodu puſztiti, piſſati.* Zu Harnen verlange. *Huddozhatnám.* Item ſimpliciter V. *Mingo.*

*M*ictus, ûs, m. Cæl. Aurel. V. *Mictio.*

*M*icŭla, æ, f. (*Dim. â M*ica.) Cels. *Drobtinicza.* s. Bröſerl. *Morſácska.*

* *Midās*, æ, m. *Ovid.* Rex Phrygiæ, Filius Gordii, homo ſtolidus, aures prælongas aſininis non abſimiles habuit; pecuniæ tamen copiâ cunctos pene Reges anteceſſit. Atque hæc fuit fabularum occaſio. Hinc & *Prov. M*idæ auriculis (*intellige juxta fabulam* aſininis) dignus: *id eſt:* homo ſtolidus, ſtupidus, hebes.

Z - Vkbi rúſen jeſzt on oſzel,
Kibi vſze rad imal zlato:
Kâmu v-blagu veſz je poſzel,
Kak dâb ſivel ſzamo zato.

2. apud Theophr. *Bobji chervek, Bobji ſiſek.* r. Bohnen-Wurm. *Bab féreg.*

*M*igrătio, onis, f. Cic. *Preſztanenye, Preſzelenye, ſzelenye, ſzprimlenye, prenaſſanye.* e. Veränderung der Herberg, r. Auszug. *Elköltözés, ſzállás váltás.*

*M*igro, as, are, avi, atum, [Neut.) Cic. *Szeàn premènyam, preſztanlujemſze, ſzelimſze, drugam odhájem.* Die Wohnung, Herberg verändere, vvandere. *Portékástól valahová költözöm, Hordozkodom. Uſus & Synon.* Solum vertere; in aliam civitatem nomen dare; Novum domicilium deligere; alias ſedes petere, vetere ſtatione relicta. 2. *M*igrare è *vel* de vita: Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.* 3. Legitur nonnunquam apud *Cic.* & *Liv.* Activè *pro M*uto, transfero.

*M*iles, itis, *com.* Cic. *Vojnik, Vojak, Bojnik, Vojno-junak.* r. Kriegs-*M*ann, Lands-Knecht, Soldat. *Vitéz, Vitézlő, Katona. M*iles *Sing.* pro collectione militum eleganter uſurpat *Liv. L.* 22.

*M*iliăria, æ, f. Varr. *Proſzo-jedka pticza.* r. Vogel der vom Hirs lebet. *Köleſſel élő madár.*

*M*iliārius, a, um, Plin. *Proſzeni, proſzen, probni.* Zum Hirs gehörig. *Kölesbez-való, köleſſel élő. M*illiaria herba, *Plin.* quæ milium necat.

*M*ilitāris, is, *com.* re, n. Cic. *Vojnichki, vojachki, bojnichki, junachki, k-boju ali voju zpadajuchi.* Soldatiſch, zum Krieg gehörig, kriegeriſch. *Vitézi, hadhoz-való. M*ilitaris via, *id eſt* publica, communis, regia, conſularis; cujusmodi erant Romæ Salaria, Flaminia, Appia, Æmilia. *Cic. Orſzachki pút.* e. Land-Straſſen. *Orſzág útja.*

*M*ilitāriter, *Adv.* Liv. *Vojnichki, po vojnichko, junachki, po junachko.* Soldatiſch, Kriegeriſcher-Weiſe. *Katona módon*, *katonáſon.*

*M*ilitārius, a, um, Plaut. V. *Militaris.*

*M*ilitia, æ, f. Cic. *Vojnichtvo, Vojuvanyé, Vojſzka.* r. Krieg, s. Kriegs-Weeſen. *Vitézség. M*ilitiæ nomen dare. Cic. *Vojnikom* (pereg. *Szoldatom*) *poſztati.* Sich unter die Soldaten ſchreiben *oder* vverben laſſen. *Katonává lenni.* Domi, militiæque. Cic. *Vu vremenu mira y boja.* In Kriegs- und Friedens-Zeiten. *Mind békeséges, mind hadi időben. M*ilitiam urbanam ſequi: *id eſt:* In judiciis forenſibus verſari, Advocatum cauſarum agere. *Cic.*

*M*ilito, as, are, avi, atum, [Neu.) Cic. *Synon. M*ereo N. 2. Stipendia facio, ſtipendia belli ſequor, mereor. *Vojuiem, zapláchu vu taboru ſzluſim.* Kriege, im Krieg um Sold diene, ſtreite. *Vitézkedem, Hadakozom.*

*M*ilium, ii, n. Plin. *Proſzo, Proba, drobno ſito.* r. Hirs. *Köles.*

*M*illĕ, *Nom. numer.* Cic. *Jezero, Tiſzuche, Hilyadá.* Tauſend. *Ezer.* Accipitur 1. *ſubſtantivè*, & eſt in *Singul. Indecl.* In *plur.* verò habet millia, millium, millibus. *gen. n.* Et conſtruitur cum *Genit.* mille hominum verſabatur. *Cic.* Decem millia, (*intellige* hominum) & ducenti homines. *Cic.* 2. *Adjectivè*, & eſt *gen. om. Indecl. numeri duntaxat pluralis.* Edixitque, ut ab urbe abeſſet mille paſſus, *vel* mille paſſibus. *Cic.*

*M*illĕpĕda, æ, f. *Plin.* Vermis piloſus, ex genere erucarum. V. *Centipeda.*

†*Milleſies*, Adv. *Jezerokràt*. Tauſendmahl. *Ezerſzer*.

Milleſimus, a, um, Cic. *Jezerni*, *tiſzuchni*. Der tauſendſte. *Ezeredik*.

Milliare, is, n. Cic. *Jezero korakov*, *jedna milya zemlye*. Tauſend Schritt, eine Meil. *Ezer lépés*, *mély fóld*.

Milliarium, ii, n. Cic. Vide *milliare*.

Milliarius, a, um, Varr. *Jedno jezero vu ſzebi zaderſavajuchi*. Ein tauſend in ſich begreiffend. *Ezer-ſzámú*.

Millies, *Adv*. Cic. Vide *milleſies*.

†*Millio*, ōnis, m. *Deſzet-ſzto jezer*, *milihn*. Zehenmal hundert tauſend, million. *Tizſzáz ezer*, *ezerſzer ezer*.

Millus, i, m. millum, i, n. Varro. *Peſzji z-chavli naperen ogerlin*, *navratnyak*, *korlat*. Stachlichtes Halsband, *oder* Ring der Hunde. *Eb nyakára-való örv*.

* *Milton*, i, n Vitruv. *Fárba Czinober zvana*. Zinnober-Farb. *Veres feſték*. Apud alios *miltus i*, *f*. Vid. *Minium*.

Milvinus, a, um, Cic. *Kanyev*, *kannyi*. Was von einen Weyhe *oder* Geyer iſt. *Héjai*, *kányai*.

Milvius, ii, m. *Plin*. milvus, i, m. Cic. *Kanya*, *kanyacz*, *kányuh*. r. Weyhe, Geyer. *Hé ja*, *Kánya*. Dicitur *Transl*. De homine rapaci. *Plaut*.

Mima, æ, f. Cic. V. *Geſticularia*.

Mimarius, a, um, *Capitol*. Ad mimos vel mimas pertinens.

* *Mimeſis*, is, f. Quintil. V. *Geſticulatio*, *imitamen*.

Mimicè, *Adv*. Catull. *Oponoſzno*, *ſzmeſzno*. Lächerlich, kaukleriſch. *Játék módra*. Vid. *Ludicrè*.

Mimicus, a, um, Cic. *Oponaſzajuchi*, *ſalni*, *ſzmeſzliv*. Kaukleriſch, lächerlich, kurtzvveillig. *Játékboz-való*. Vid. *Ludicer*.

Mimula, æ, f. (*Dim. à* mima) *Cic*. Parva mima.

Mimus, i, m. Cic. V. *Ludio*, *Geſticularius*.

Mn' ? *pro* mihine ? *Perſ*.

Mina, æ, f. mna, æ, f. *Vocabulum Atticum*. Eſt autem libra, vel nummus. Et quidem mina attica ſeu vetus continet 75. græca verò, ſeu major 100 Drachmas; *ità Plin*. *Alii aliter*. 2. apud *Varr*. mina menſuræ genus eſt, qua menſores agros metiuntur. 3. *apud eundem* mina ovis dicitur, quæ eſt ventre glabro. 4. *apud vulgus* minæ dicuntur loca ſuffoſſa, atque pulvere pyrio farta, quæ *Latinè* Cuniculos vocat *Liv*.

Minaciæ, arum, f. *plur*. Plaut. *Grozeche*, ali *grozlive rechi*, Dreu-Worten. *Fenyegetés*. Vid. *mina*.

Minaciter, *Adv*. Cic. *Grozlivo*, *z-groznyum*. Mit Drohen. *Fenyegetve*.

Minæ, arum, f. Cic. *Groſnya*. e. Drohung. *Fenyegetés*. Cato uſus eſt *ſing*.

Minanter, *Adv*. Ovid. Vide *Minaciter*.

Minatio, onis, f. Cic. *Groſenye*, *nagraſanye*, *Groſnya*. e. Drohung. *Fenyegetés*.

Minator, oris, m. Tertull. *Grozlivecz*, *nagraſavecz*, *grozlivicza*. r. Droher. *Fenyegető*.

Minatorius, a, um, Amm. *Grozliv*, *nagrasliv*. Bedrohlich, drohig. *Fenyegető*, *fenyegetős*.

Minctio, onis, f. & *Minctura*, æ, f. Veget. V. *Mictio*.

Minax, ācis, *om*. *Cic*. Qui frequenter minatur. V. *Minatorius*.

Mineo, es, ere, ui, (Neut. *Obſol*.) Lucr. V. *Promineo*, *exto N*. 1.

† *Minera*, æ, f. V. *Metallum*. Sic Minera ſolis. V. *Aurum*, Minera Saturni V *Plumbum*. Minera Martis V. *Ferrum*. prout nempe effoditur.

†*Mineralia*, ium, n. plur. *Brunecza*, *ſeleza* & *c*. *Kamenye*, *y oſztala takva pod zemlyum*. 1. Ertz-Metall- &c. Steine, Welche aus der Erden gegraben vverden. *Réz*, *vas*-&*c*. *kő*, *melly a' bányákból kiáſatik*.

† *Mineralis*, is, *com*. le, n. Ad mineras ſpectans.

† *Minerarius*, ii, m. V. *Metallarius*.

Minerva, æ, f. Quinque Minervæ à *Cic*. *L*. 2. *de nat*. *Deor*. numerantur. Præcipua cenſetur, quam Poëtæ ex cerebro Jovis primi natam fabulantur. Hæc ingeniorum &, bonarum artium Dea, Inventrix Olei, Lanificii, & belli habebatur. ità Cic. *Boſicza ali Boginya Navukov*, *Mudroſzti*, *y razuma*. e. Göttin der Wiſſenſchafften, Weiſheit und Vernunffts. *A' tudományok Iſten-Aſzſzonya*. 2. Metonymicè V. *Ingenium*, *ars*, *ſcientia*. *Hinc* Pingvi (craſſâ *vel* rudi) Minervâ aliquid facere: Horat. *Priproſzto y bedaſzto kaj vuchini: i*. Etvvas grob und einfältig machen. *Valamit gorombául mivelni*. Invitâ Minervâ aliquid agere. Cic. *Szuproti volyi y nagnyenyu ſzvojemu*, *nerado kaj chiniti*. Etvvas vvider ſeinen Willen, Natur und ungern thun. *Maga akaratja ellen*, *kénſzeritve valamit tſelekedni*. Item apud *eundem* Invitâ Minervâ. *Lenpaſzto*, *neprikladno*, *bedaſzto*. Ungeſchickt, Dumm. *Együgyűen*. Sus Minervam. *Subaudi* docet, *vel* monet. *Prover*. h. e. Indoctus doctum docet, à qvo ipſe docendus eſset: *Ità Cic*. Omnis Minervæ homo · *id eſt* · Valde ingenioſus, eruditus, & doctus. *Petron*.

3. apud

Digitized by Google

3. apud Ovid. *Metonymicè* Vid. *Tanificium.*

Mĭnervāl, ālis; n. Varro. *Navuchitelov plácha: Plácha káſze daje navuchitelom od vuchenikov.* s. Lehr-Geld, Einſtand-Geld eines Schulers. *Tanitásért-való jutalom, tanitó bér.*

Mingo, is, ere, minxi, minctum, *apud Horat. verò* mictum. (Neut.) Veget. *Vodu puſcham, piſſam.* Das Waſser abſchlage, harne. *Vizellem, bugyom, buddom.*

Mĭniācĕus, a, um. Vitruv. *Cherlen kakti Czinober.* Roth vvie Zinnober. *Veres mint a' miniom.* Vid. *Miniatus.*

Mĭniānus, a, um. Cic. Mĭniārĭus, a, um. Plin. *idem.*

Mĭniārĭa, æ, f. Plin. *Cherlene zemlye (Czinober zvane) rúda.* e. Mennig-*oder* Berg-Zinnober-Grube. *Miniom bánya.*

Mĭniātus, & Miniātŭlus, a, um. Cic. *Z-Czinobrom poſarban.* Mit Berg-Zinnober gefärbt. *Miniommal feſtett, miniomos.* Item. Vid. *Ruber.*

Mĭnĭcŭlārĭus, ii, m. JCt. *Cherlinichàr, ki z-czinobrom fárba.* Der etvvas mit Zinnober *oder* mennig färbet. *Miniommal feſtő.*

Mĭnĭmè *Adv.* Cic. *Nikak, nikako, zevſzema nikak, po nijedan pùt, na nijedan náchin.* Mit nichten, durchauſnicht. *Semmiképen-nem.* Minimè gentium. *Terent.* Minimè omnium: Minimè verò. *Cic.* h. e. *Prorſus non, nequaquam.* Minimè feceris, *pro* Ne feceris, non facias. *Plaut.*

Mĭnĭmŏpĕre *Adverbialiter, pro* minimo opere *Licin. apud Priſcian.* Vid. *Minimè.*

Mĭnĭmùm *Adv.* Cic. *Naj menye.* Zum vvenigſten. *Egy igen keveſſé.* Vid. *Minimè.* 2. apud Varr. *pro* Ad minimum, ut minimum. Vid. *Saltem.*

Mĭnĭmus, a, um. (*Superl. anom. à* Parvus) Cic. *Naj manyi, naj menyſſi.* Der aller Kleineſte. *Legkiſebb.*

Mĭnio, as, are, are, avi, atum. (Act.) Plin. *Synon.* Miniô tingo. *Z-Cinoberom farbam, málam, cherlenim, z-cherlenum zemlyum máſem.* Mit Minien mahle, Roth mache, roth färbe. *Miniommal feſtem, vereſitem.*

Mĭniſter, ſtri, m. Cic. *Dvorjanik, ſzlusbenik, dvoritel, dvornik, dvorjanin.* r. Diener, Bedienter, Aufvvarter. *Segitő, udvarló ſzolga.* Miniſter à *minus* vel *minor:* ſicut Magiſter à *Magis.*

Miniſtĕriālis, is, *com.* le. n. *Dvorjanichki, dvorjanſzki, ſzlusbenichki, ſzlusbeni.* Zum Dienſt gehörig. *Szolgálati, ſzolgálatboz-való, udvarláshoz-való.*

Mĭniſtĕrium, ii, n. Virg. *Dvorjanſztvo, dvorba, ſzlusbenichtvo, ſzlusba.* r. Dienſt, e. Dienſtbarckeit, s. Ambt, e. Verichtung. *Szolgálat.* 2. apud *Plin.* accipitur pro *Miniſtris*, ſicut ſervitium pro *ſervis.*

Miniſtra, æ, f. Cic. *Dvoritelicza, Szlusbenicza, dvorjanka, ſzluskinya* e. Aufvvarterin, Dienerin. *Szolgáló-aſſzony* vagy *Leány.* Miniſtræ & ſatellites voluptatum, *Cic.*

Miniſtrātio, onis, f. Vitruv. *Dvorenye, ſzluſenye.* Das Dienen, r. Dienſt, e. Bedienung. *Udvarlás, ſzolgálat.*

Miniſtrātor, oris, m. Cic. V. *Miniſter.*

Miniſtrātōrĭus, a, um. Mart. Vid. *Miniſterialis.*

Miniſtrātrix, icis, f. Cic. Vid. *Miniſtra.*

Mĭniſtro, as, are, avi, atum. (Neut. *apud Cic.* Act. *apud Colum.*) Cic. *Dvorim, ſzluſim, podájem.* Diene, aufvvarte, Darreiche. Bediene. *Szolgálok, Szolgáltatok, oda-adom.* Vinum verba miniſtrat. Horat. *Vino rechi dáje, chinì govoriti.* Wein gibt vvörter, der Wein macht reden. *Sokat beſzéll a' bortól az ember.* Miniſtrare pocula alicui: *pro* Implere, *vel* impleta porrigere. *Cic.*

Mĭnĭtābĭlĭter, *Adv.* Pacuv. Vid. *Minaciter.*

Mĭnĭtābundus, a, um. Liv. *Synon.* Valde minans, plenus minarum. *Grozechiſze.* Drohend. *Fenyegető.*

Mĭnĭto, as, are. avi, atum (Neu.) *Plaut.* Mĭnĭtor, aris, atus ſum. (Depon.) Cic. *Groziмſze, Nagraſamſze.* Drohe, dräue. *Fenyegeddegelem, fenyegetem.*

Minĭum, ii, n. Vitruv. *Cherlenyarba, cherlena zemlya Cinober zvana.* s. Minien, Mennig, Zinnober. *Miniom.* In fodinis cum argento vivo inveniri ſolet.

Mĭno, as, are, avi, atum, [Neut.] *pro* minor (ſicut Partio *pro* Partior, munero *pro* muneror, minito *pro* minitor) uſurpabant veteres, ita *Priſcian.* 2. poſterioribus ſæculis *mino, as, &c.* (Act.) Vid. *Impello, Pello, Urgeo.* minare pecus: *id eſt:* Ante ſe pellere agere, ſtimulô increpare, vel urgere, ità *Auſon. Feſt.*

Mĭnŏr, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. V. *Minito.*

Mĭnor, *com.* minus, n. *Genit.* mĭnōris, Cic. *Menyſſi, manyi.* Kleiner, minder. *Kiſebb.* Minoris aliquid vendere, emere, Cic. *Kaj ali ſto za leſeſſu czénu prodati, kupiti.* Etvvas vvohlfeiler verkauffen, kauffen. *Valamit óltóbban eladni, venni.* Minor natu, ætate, annis. Cic. *Mlajſſi.* Jünger. *Iſjabb.* Minores, *pro* Junioribus, *vel etiam pro* Poſteris, *ſicut* majores *pro* ſenioribus, *vel* Anteceſſoribus. *Horat.*

Mĭnōrātio, onis, f. JCt. *Pomenyſſanye.* e. Verringerung. *Kiſebbités.*

† Mĭnōrennis, is, *com.* ne, n. *pro* minor annis. *JCt.*

Mĭnōro, as, are, avi, atum, (Act.) JCt. Vide *Minuo.*

Mintrio, is, ire, īvi, ītum, & mintro, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. *Czvilim*, *Czvichim kakti miſſ.* Winſele vvie die Mäuſe. *Tzintzogok, mint az egér.*

Mĭnuiſco, is, ere, (Neut. *Inch.*) Auſon. *Menyſſi poſztajem*, *manyi bivam.* Weniger, kleiner vverde. *Kiſebbedem.*

Mĭnuo, is, ere, mĭnui, ūtum, (Act.) Cic. *Pomenyſſávam, menye chinim, na menyſſe zpravlyam, drobim, mervim.* Verkleinere, vermindere, zerbresle, minder mache. *Kiſebbitem.*

Mĭnūrio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Sidon. *Czverchim kakti ptichicze, Guchim kakti golubi.* Zvvitſchere vvie die Vögelein, ruckſe vvie die Tauben. *Tſipegek mint a' madarak, Burukolok mint a' galamb.*

Mĭnūrītio, onis, f. Cic. *Pticz chergetanye, cherchanye, czverchanye, popevanye.* e. Vogel-Zvvitſcherung, r. Vogel-Geſang. *Madarak Tſipegéſe, éneklése.*

Mĭnùs, *Adv.* Cic. *Menye.* Weniger, minder. *Kevésbé.* Quo minùs, *pro* ut non, ut ne. *Cic.* Sin minus, *pro* Quòd ſi verò non, ſed ſi non. *Cic.* minus, minúſque, *pro* quò diutiùs, eò minùs. *Terent.*

Mĭnuscŭlus, a, um, (*Diminut.*) Cic. *Majczuken, majczen, majczek, droben, ſzitan.* Der minſte. *Kisded, kiſinke.*

Mĭnūtăl, ālis, n. Mart. *Drobno ſzkeſzana jeſztvina.* e. Zerhackte Speis. *Vágottból főtt étek.* Dicitur etiam de aliis rebus minutis. *Tertull.*

Mĭnūtātim, *Adv.* Cic. *Na male falate, na falachecze, na drobno, na mervе, drobno, ſzitno.* Von Stuck zu Stuck, in kleinen Stücklein, faſt klein. *Apró darabonként, aprbra, aprónként, aprón, apródonként.* 2. apud Varr. *Polahko, Pomalo, Polagahno.* Allgemach, nach und nach. *Laſſanlaſſan, Gyengén.*

Mĭnūtè, iùs, Cic. iſſimè, *Adv.* Cato. V. *Minutatim N.* 1.

Mĭnūtia, æ, f. *Feſt.* mĭnūties, iēi, f. Apul. *Kruto malo y nepreſtimano dugovanye, kakti ſzunchenі prah &c.* Kleines und verachtes Dinglein, Stücklein. *Aprolékſág, Aprósag.* Minutia etiam vocabatur porta urbis Romæ ſacello DEI *Minutii* proxima.

Mĭnūtim, *Adv.* Colum. Vid. *minutatim.*

Mĭnūtio, onis, f. Gell. *Pomenyſſanye, namenye chinenye, droblenye, mervlenye.* e. Verminderung, Verkleinerung. *Kiſebbités, kiſebbedés.*

Mĭnūtŭlus, a, um, Plaut. *Jako droben, mal, ſziten.* Sehr klein, kleinlicht. *Igen apró.*

Mĭnūtus, a, um, *Cic.* minutior *Quintil.* minutiſſimus, *Svet.* Eſt Nom. Adiect. *Droben, mal, zlochest.* Klein, gering. *Kitsiny, kis, kevéſet érő, alá-való.* 2. Particip. à *minuo* Tacit. *Pomenyſſan na menye zpravlyen.* Vermindert, verringert. *Meg-kiſebbitett.* Capite minutus, *pro* privatus. *Tacit.*

Mīrābĭlis, is, *com.* le, n. mirabilior, *Cic.* mirabiliſſimus, Colum. *Chuden, Chudovit, Chuda vrиden.* Wunderbarlich, vervvunderlich, vvunderns vverth. *Tſudálatos.*

Mīrābĭlĭtas, atis, f. Cic. *Chudnovitoſzt, Chudnoſzt, Chudnoviſchina.* e. Vervvunderung. *Tſudálatoſság.*

Mirabiliter, *Adv.* Cic. *Chudno, Chudnovito.* Wunderlich. *Tſudálatoſon, Tſudaképen.*

Mīrābundus, a, um. Liv. *Chudechiſze, Pun chudenya.* Sich vervvunderend, voll Vervvunderung. *Tſudálkozó.*

Mīrācŭla, æ, f. Plaut. *apud* Varr. *Merzka y odurna za tri filére kurva.* Garſtige drey Hellers-Hur. *Fertelmes három fillérre Kurva.*

† Mīrācŭlōsè, Adv. *Chudno, Chudovito.* Wunderbarlich, vervvunderlich. *Tſudálatoſon.*

† Mīrācŭlōſus, a, um, Vid. *Mirabilis.*

Mīrācŭlum, i, n. Cic. *Chudo. Chudovito dugovanye.* s. Wundervverck. *Tſuda.* Miracula mundi ſeptem hæc ſunt: Templum Dianæ Epheſinæ, Mauſoleum, Coloſſus ſolis, Jovis olympici ſimulacrum, Muri Babylonis, Pyramides Ægypti, Domus Cyri Medorum regis, quam *Mennon* illigatis auro lapidibus conſtruxit. Aliqui ſeptimo loco ponunt Templum Jovis Capitolini; Alii Turrim Phari Inſulæ. *Plin.*

Mīrandus, a, um, Cic. V. *Mirabilis.*

Mīrātio, onis, f. Cic. *Chudenye.* e. Vervvunderung. *Tſudálás.*

Mīrātor, oris, m. Mart. *Chuditel, Chudjavacz.* Der ſich vervvundert, vervvunderer. *Tſudáló.*

Mīrātrix, īcis, f. Juven. *Chuditelicza.* e. Vervvunderin. *Tſudálóné.* Miratrix turba: *Juven.*

Mīrè, & Mirifice, *Adv.* Cic. Vide *Mirabiliter.*

Mirificiſſimus, a, um, *Terent*. Mirificentiſſimus, a, um. Auguſt. *Precbuden*. Sehr vvunderbar. *Igen-igen tſudálatos*.

Mirifico, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Chudnoga chinim*. Wunderſam mache. *Tſudálatoſá teſzem*.

Mirificus, a, um, Cic. *Chudo-chinechi*. Wunderbar. *Tſudálatos*. Vid. *Mirabilis*.

Mirio, onis, m. Varro. *Chlovek z-vuſztmi zaviatemi, krivo-vuſzt*. r. Menſch mit einem krummen Maul, Krumm-Maul. *Fél ſzáju, görbe ſzáju*. 2. apud Tertull. V. *Admirator, ſtupor N.* 1.

Mirmillo, (myrmillo, murmullio, *vel* mirmilio. *Feſt.*) ōnis, m. Cic. *Mecho-Borecz kiſze z-drugem ſzeche, ali bode; y na ſzmert s'etuje*. r. Fechter auf Leib und Leben. *Viadalra, élet veſztésre ki-hívó, kimenő*.

Mīror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Chudimſze*. Ich vervvundere mich. *Tſudálom, Tſudálkozom*. 2. Mirari *pro* neſcire, *Terent*. 3. Mirari ſe, *pro* ſibi placere. *Mart*. De hac re valde miror: *Phras*. Magna me tenet admiratio hujus rei, magnâ hujus rei capior admiratione; Magna mihi de hoc negotio incidit, vel me in ceſſit admiratio; magnam hæc res habet admirationem, admirationem facit: Hujus negotii eventu ſtupeſco,

Mīrus, a, um, *Cic*. mirior. *Feſt*. Vide *Mirabilis*. mirum, quantum illi viro hæc fides fuerit. *Liv.*

Mis, *Genit. antiquus ab* Ego. *Enn. apud Priſcian.*

Miſcellānĕa, orum, n. *plur*. Juven. *Knige, vu keſze vſzakojachka dugoványa, prez vſzakoga reda zapiſzavaju s'under bunder Kniga*. Bücher die allerley Sachen ohne Ordnung begreiffen; Miſchmaſch. *Könyv, mellyben elegyesleg ſok féle dolgok vagynak felírva*.

Miſcellānĕus, a, um. Aul. Gell. *Iz vnogeh dugovany ſzkup zmeſſan*. Zuſammen-gemiſcht aus vielen Dingen. *Öſzve zavartt, elegyes*.

Miſcellio, ōnis, m. Feſt. *Chlovek zmeſſane glave, y pameti neſztalen vu dokanchanyu*. Ein Vervvirrter Kopff. *Meg-bódúlt fejü ember*.

Miſcellus, a, um. Svet. Vid. *Miſcellaneus*.

Miſceo, es, ere, miſcui, miſtum, & mixtum. (Act.) Cic. *Meſſam*. Miſche. *Elegyitem, zavarom, keverem*. Miſcere Conſilia cum aliquo: *pro* Communicare. Senec. *Z-kimſze dogovarjati, tolnach chiniti*. Mit Einem berathſchlagen. *Valakivel tanátskozni*. Miſcere omnia, *pro* Perturbare, commovere, Res novas agitare. *Cic*. Miſcere ſe partibus: *pro* Adhærere. *Vellej*. Miſcere certamina, Miſcere manus. *Liv*. Vid. *Manus conferere &c*. Miſcere ſeditiones, *pro* Agitare. *Tacit*. Miſcere corpus cum aliqua. Cic. *Z-kojum nechiſzto, bludno ſtveti*. Mit einer unzucht treiben. ſich fleiſchlich vermiſchen. *Valakivel viaskodni*. Miſcere mulſum, *pro* Potum ex melle alteri miniſtrare, præbere. *Cic.*

Miſellus, a, um. (*Diminut. à* miſer) Cic. *Sziromachecz*. Armſeelig. *Nyavalyáſotska*.

Miſer, a, um. Cic. *Nevolyen, nebog, ſziromah, ſziromaski*. Elend, Armſeelig. *Szegény, nyavalyás, nyomorúlt*. Miſer animi, animô, *vel* ex animo. *Plaut.*

Miſĕrābĭlis, is, *com*. le, n. Cic. *Nevolyen, nebog, pomiluvanya vréden*. Erbarmungs-vverth, Elend. *Szánakozáſra méltó*.

Miſerabĭlĭter, *Adv*. Cic. *Nevolyno*. Elendlich, Erbärmlich, Jämmerlich. *Nyomorúltúl, nyavalyásúl, ſzánakodva, ſzánva*.

Miſĕrandus, a, um. Cic. *Szmiluvanya vréden*. Erbärmlich. *Szánandó, keſerülendő*.

Miſeranter *Adv*. *Gell*. Vid. *Miſerabiliter*.

Miſerātio, onis, f. Cic. *Szmiluvanye, pomiluvanye*. e. Erbarmung, s. Mitleiden. *Szánakodás, keſerülés*.

Miſerātor, oris, m. Juvenc. *Szmilenik, pomilitel, ſzmilyuvecz, ſzmilitel*. r. Erbarmer. *Szánó, keſerülő*.

Miſerātrix, īcis, f. *Szmilitelicza, ſzmilyuvavicza, Pomilitelicza*. e. Erbarmerin, Mitleiderin. *Szánóné, keſerülőné*.

Miſĕre, *Adv*. Cic. V. *Miſerabiliter, infeliciter*.

Miſĕreor, ēris, eri, ertus ſum, (Dep.) Cic. *Szmilujemſze, pomilyujem*. Mich erbarme, Mitleiden habe. *Szánom, keſerülöm*. Antiqui apud *Non*. Miſereo, es, *&c.* (Neu.) dicebant, *pro Miſereor*.

Miſĕreſco, is, ere, (Inchat.) Liv. *Pochinyamſze ſzmiluvati*. Anfange zu erbarmen. *Szánakodom, keſerülöm*. Miſereſcere Regis: *Virg.*

Miſĕret, ēbat. *Impers*. Cic. *Item* miſereſcit, ebat, *Imperſ*. Terent. *Milomi jeſzt*. Es erbarmet, *oder* jammert mich. *Könyörülök, Szánom*. Miſeret me illius. Cic. *Je miga milo*. Ich erbarme mich ſeiner. *Szánom ötet*. Miſereſcat te inopis. Terent. *Szmiluiſze nad ſziromahom*. Erbarme dich über den Armen. *Könyörülly az ügyefogyottan.*

Miſĕria,

Miſĕrĭa, æ, f. Cic. *Nevolya, Neboſtvo.* s. Elend. *Nyavalya, Nyomoruſág.* Vid. *Infelicitas.*

Miſĕrĭcordĭa, æ, f. Cic. *Miloſzerdnoſzt. Miloſzerdje.* e. Barmhertzigkeit. *Irgalmaſság.*

Miſericordĭter, *Adv.* Claud. *apud* Non. *Miloſzerdno.* Barmhertziglich. *Irgalmaſúl.*

Miſĕrĭcors, ordis, *om.* Cic. miſericordior. *Plaut.* miſericordiſſimus, Auguſt. *Miloſzerden.* Barmhertzig. *Irgalmas, kegyelmes.*

Miſĕrĭmōnĭum, ii, n. *Laber.* apud *Nonium.* Vide *Miſeria.*

Miſĕrĭter, *Adv.* Catull. V. *Miſerabiliter.*

Miſĕrĭtūdo, ĭnis, f. *Accius* apud *Non.* Vid. *Miſeria.*

Miſĕror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. Vide *Miſereor.* miſerari Fortunam alicujus. *Cic.* Accius apud Non. miſero, as, are, avi, atum, dixit. *pro* Miſeror.

Miſĕrŭlus, a, um, Catull. *Neboſecz, ſziromaſſecz; neboſicza, ſziromaſſkinya: Neboſe, ſziromaſche.* Armſeelig, armſeelige, armſeeliges. *Nyavalyáſotska.* Vid. *Miſellus.*

Miſſa, (*ſubaudi* Hoſtia) æ, f. Cic. *Maſſa, Meſſa, Miſza, Aldov meſſni.* Die Meſs, sMeſs-Opffer. *Miſe, ſzent Miſe áldozatja.* Audire Miſſam: *Phras.* Intereſſe divinis, ſacris, divino ſacrificio, rem divinam obire. *Miſſam facere,* ſacrificare; ſacrificium, ſacrum, res ſacras, ſacra, rem divinam facere, conficere, peragere; ſacris operari; ſacra perpetrare; cœleſtem hoſtiam immolare; rem divinam apparatiſſimâ pompâ conficere, ſolemnia miſſarum inire.

Miſſĭcŭlo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Guſztokrat poſſilyam, s'alyem.* Offt Schicke. *Gyakran küldözgetek, küldözöm.*

Miſſĭlis, is, *com.* le, n. Liv. *Poſſalio, za poſzlanye, kaiſze more poſzlati.* Item *Hitlio, k-bitanyu prikladen, kaiſze bititi, ali baciti more.* Das man ſchicken, *oder* vverffen kan. *Küldhető.* Item *Hagyithatő.* Miſſile pondus. *Propert.* Miſſiles lapides. *Liv.* 2. Abſolutè Miſſilia, ium, n. *plur.* Liv. *Vſzajachko orusje y orudalje za bitanye, kakti ſztréla, ſida, kopie &c.* Allerley Gevvehr, ſo man vvirfft *oder* ſchieſt, als Wurff-Pfeil, Lantze, Granaten &c. *Mindenféle hagyitó, lövellö fegyver, nyil.* 3. Miſſilia *abſolutè* dicebantur munera rerum variarum, quæ â Principe ſpargebantur in populum, ad diripiendum. *Vſzakojachkih dugovány dári, ki ſze na prikazen daju, poſſilyaju, ali bitaju.* Allerley Gaben, die man ausgiebt, verſchickt, verſchenckt, oder ausvvirfft. *Mindenféle ajándékok, mellyeket küldnek, Adnak vagy Elvetnek.* ità Sveton.

Miſſio, onis, f. Cic. *Poſzlanye, Poſſilyanye.* e. Sendung, Verſchickung, Ausſchickung, das Schicken. *Küldés.* 2. apud Cæſ. *Odpravlenye, Razpuſchanye, ſzlobode davanye.* e. Abfertigung, Loslaſſung, r. Urlaub. *Elereſztés, Botsátás.* Vid. *Licentia N.* 2. *Dimiſſio, Manumiſſio.* Quibus miſſionem negâſſet ante Belli finem. *Liv.* 3. apud Vitruv. *Hitanye, Baczanye.* e. Werffung. *Hagyitás, Lövés.*

Miſsĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* â Mitto.) Liv. V. *Miſſiculo.*

Miſſor, oris, m. Cic. *Poſſilyavecz.* Item *Hitavecz.* r. Ausſchicker. *Item* r. Ausvverffer. *Küldő.* Item *Hagyitó.* Vid. etiam *Manumiſſor.*

Miſſus, ûs, m. Liv. 1. V. *Miſſio N.* 1. & 2. *Emiſſio, Dimiſſio.* 2. apud Capitol. *Jeden red y noſſnya jeſtvin*, vulgo *Fegiſs.* Tracht-Eſſen. *Egy rendbéli tál étek, egy fogás.*

* Miſthōtes, æ, m. Vid. *Mercenarius.*

Miſtĭlis, *vel* Mixtĭlis, is, *com.* le, n. *Zmeſsliv, kaiſze zmeſſati more.* Das ſich miſchen *oder* mengen läſt. *Elegyithető.*

Miſtim, *vel* mixtim *Adv.* Lucr. *Zmeſſano.* Vermiſcht, vermenget. *Elegyesleg.*

Miſtio, *vel* mixtio, onis, f. Vitruv. *Meſſanye, zmeſſanye.* e. Miſchung, Vermiſchung. *Elegyités, zavarás.*

Miſtūra, *vel* mixtura, æ, f. Lucr. *idem.*

Miſtus, *vel* mixtus, a, um, Cic. *Zmeſſan.* Vermiſcht, vermenget. *öſzve-elegyitett, zavartt.* Miſtus aliquâ re, ex aliqua re, *vel* cum aliqua re. *Cic.* Gravitas modeſtiæ miſta *Ovid.* miſtiſſimus: *Vellej.*

Mĭtella, æ, f. (*Dim.* â mitra) Cic. *Kapichicza.* s. Mützlein, Käpplein. *Főkötőtske, ſapka.* Item ſpeciatim: *Papinzka, ali Biskupzka kapicza.* s. Pabſt-*oder* Biſchoff-Mützlein, kleine Haupt-Zierde. *Pápai vagy Püſpöki ſüvegetske.* 2. Vid. *Faſcia, Faſciola:* ità Cels.

Mĭteſco, is, ere, (Inch.) Plin. V. *Manſueſco.* 2. Vid. *Matureſco.* Uvæ miteſcunt. *Colum.* 3. Transfertur ad inanimata. Miteſcente hyeme, *pro* remittente â nimio frigore. *Liv.*

Mĭthrĭdātes, is, m. Rex Ponti, qui duarum & viginti gentium linguis promptè loquebatur. Bellum cum Romanis geſſit acerrimum,

Digitized by Google

mum, à Sylla & Pompejo bis victus. Venenis comedendis adeò aſsveverat, ut iis, cùm etiam maximè vellet, confici non potuerit. *Martial.* Hinc

Mithridāticus, a, um. Ad Mithrydatem ſpectans: *ut:* Mithridaticum antidotum, *aliàs etiam* Mithridātum, *&* Mithridatium, ii, n. *dictum ab Inventore.* Plin. *Terjak, Vrachtvo ſzuproti chemeru*, vulgo *Mediretot.* Eine Lattvverge vvider das Gifft, ſonſten Mithridat genannt. *Méreg-ellenvaló Teriák. orvoſság.*

Mitifico, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Manſuefacio.* 2. Mitificare cibum, *pro* concoquere. *Cic.*

Mitificus, a, um, *Apul.* 1. Activè: *Kretechi krotkoga, tihoga chinechi; k-vtiſſenyu haſenujuchi.* Sanfft, gelind machend, beſänfftigend. *Szelidítő, engeſztelő.* 2. Paſſivè V. *manſvetus.*

Mitigābiliter, *&* mitiganter, *Adv.* Cæl. Aurel. Vid. *Manſvetè, benignè, leniter.*

Mitigātio, onis, f. Cic. *Krotenye, Vtiſſenye.* e. Milderung, Linderung. *Meg-ſzelidítés, Engeſztelés.*

Mitigātor, oris, m. *Krotitel, Vtiſitel.* t. Beſänfftiger, Linderer. *Meg-ſzelidítő, Engeſztelő.*

Mitigātōrius, a, um, Plin. V. *Mitificus N.* 1.

Mitigo, as, are, avi, atum, (Act.) 1. V. *Manſuefacio.* 2. Vid. *Maturo N.* 1. 3. Vid. *Concoquo N.* 1. itâ Cic.

Mitilo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Popevam kakti ſzlavichek.* Singe vvie ein Nachtigall. *Filemile módra éneklek.*

Mitis, is, *com.* te, n. Cic. *Tih, krotek, Dragovolyen.* Mild, gelind, ſanfftmüthig. *Szelid, ſzilígy, Engedelmes.* Vid. *Manſvetus, Benignus, Lenis.*

Mitiùs, *Ovid.* mitiſſimè, *Caſ.* Adverbia ſinè Poſitivo. *Krotkeiſſe, najkrotkeiſſe; Tiheiſſe, naitiheiſſe.* Sanfftmüthiger, allerſanfftmüthigſt. *Szelidebben, Leg-ſzelidebben.*

Mitiuſcŭlus, a, um, (*Dim.* à mitis.) Cæl. Aurel. *Prikrotek, Pritih.* Etvvas ſanfftmüthig. *Egy kevéssé ſzelid.*

*Mitra, æ, f. Virg. *Kinch glâve, kapa povojcze dole viſzeche imajucha.* e. Hauptzierd, Mütze, Haube. *Fej ékeſség, napkeleti népek, áſzſzonyak ſüvege.* Hinc 2. ſpeciatim *Biskupzka, ali Papinzka kapa.* peregr. *Infula.* t. Biſchoffs-Hut, e. Inful. *Püspöki ſüveg.*

Mitrātus, a, um, *Plin.* Qui mitram habet, geſtat, *ut:* Mitrati Arabes. *Plin.*

Mitrŭla, æ, f. (*Dim.*) Solin. V. *Mitella.*

Mitto, is, ĕre, miſi, miſſum, (Act.) Cic. *Szalyem, Poſſilyam.* Schicke, ſende. *Küldem.* Mittere alicui ſubſidium, *vel* mittere alicui aliquid ſubſidio: *pro* Aliquem aliquâ re miſsâ juvare. *Caſ.* 2. Vid. *Dimitto*, itâ *Plaut. &c.* 3. Mittere curas. Liv. *Szkerbi na ſztràn puſztiti.* Die Sorgen geben, fahren laſſen. *Félre tenni a' gondokat.* Mitte me. Terent. *Puſzti me, oſztavi me na miru.* Laſſe mich gehen. *Hagyj békét, ereſz-el engem.* 4. Mittere vocem, *pro* Emittere. Cic. *Pregovoriti, Rech rechi.* Reden. *Kimondani.* 5. Mittere ſe è Saxo, *pro* Dejicere, Deturbare, Præcipitem agere. *Ovid.* Haſtam mittere, *pro* Jacere. *Ovid.* 6. Mittere Urbes in ſervitutem, *pro* ſubjicere, in poteſtatem ſuam accipere, ſub ſuum dominatum redigere. *Liv.* 7. Mittere aliquem in Fabulas & Sermones: *pro* Aliquem riſui exponere, Fabulam ex aliquo facere. *Quintil.* 8. Mittere Corpus ſepulcro, *pro* ſepelire. *Stat.* 9. Mittere aliquem in negotium: *id eſt:* Alicui quæſtum exercendum committere. *Cic.* 10. Mittere in acta, *pro* referre. *Senec.* 11. Mittere aliquem in ſuſpicionem, *pro* ſuſpectum reddere. *Quintil.* 12. Mittere ſe in fœdera, *pro* Fœdus cum aliquo inire. *Virgil.*

*Mna, æ, f. Vid. *Mina.*

*Mnēmŏnica, ōrum, n. *plur.* Auth. ad Herenn. *Náchin, y Navuk, kakſze more dobra pamet dobiti, ali pamet pomochi.* t. Unterricht, *oder* Mittel, vvie man zu einen guten Gedächtnüſs gelangen kan. *Elmét ſegítő, emlékezetéſre-való tanítás.*

*Mnēmŏnĭcus, a, um, *Pametji.* Zur Gedächtnüs gehörig. *Emlékezetbez való, Elmébez-való.*

*Mnemonicus, i, m. *Navuchitel, kakſze pamet dobra more dobiti.* Gedächtnus-Künſtler, vvie man zu einem guten Gedächtnüs gelangen kan. *Elmét ſegítő, Emlékezetétére-való Tanító.*

*Mnēmŏsўnē, es, f. Cic. *Boſicza Pameti.* e. Göttin der Gedächtnüs. *Emlékezet Iſten-Aſzſzonya.* V. Vid. *Memoria.*

*Mnēmŏsўnon, i, n. Catull. *Znamenye ſzpomenka, kaj danokêmu na ſzpomenek, Pametenye, ſzpominek, ſzpomen, ſzpomina.* s. Denckmahl, Gedenck-Zeichen, e. Gedächtnüs. *Emlékeztető jegy, ajándék.*

Mŏbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Pomekliv, Giblive, Gibuchi, Genliv.* Bevveglich.

Mozgó, Ingó. Mobiles res, *vel* Mobilia (*ſcilicèt* Bona) *Gibúcki imétek*, *Gibúcka imanya.* Bevvegliche Güter. *Ingó-bingó javaink.* Mobile lignum alienis viribus. Horat. *Giblivo ali Genlivo drévo.* Holtz, das ſich bevvegen läſt. *Ingóſa.* 2. Transl. V. *Inconſtans*, ità Cic.

Mōbĭ ĭtas, atis, f. Cic. *Giblivoſzt, Pomekli-voſzt, Giblivócska, Ganutje.* e. Bevveglichkeit. *Mozgóság.* 2. Apud *eundem* Transl. Vid. *Inconſtantia.*

Mobilĭter, *Adv.* Cic. *Giblivo*, *Genlivo.* Bevveglicher Weiſe. *Mozgadozva, Ingadozva.* 2. apud *eundem* Transl. V. *Inconſtanter.*

Mōbĭ ĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Lucr. *Guſztokrat giblyem, pomikávam.* Offt bevvege, bevveglich mache. *Mozgaddogal m.*

Mobilitor, aris, ari, atus ſum. (Paſſiv.) Lucr. *Giblyemſze, Pomikavamſze.* Bevvegt vverde. *Mozgattatom, Ingattatom.*

Mŏdĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Naredliv, ſzporeden, Razborliv, vladliv, Ravnio, ſztezliv, zderaliv.* Beſcheiden, vernünfftig, zügig, ſich vvohl ziehen laſſend, leichtlich zu meiſteren. *Vele könnyen bánható, magát meg-mérsékló.*

Mŏdĕrāmen, ĭnis, n. Ovid. *Ravnanye.* e. Beſcheidenheit, Regierung, Leitung. *Igazgatás.*

Moderāmentum, ti, n. Gell. *idem.*

Mŏdĕranter, *Lucret.* Mŏdĕrātè, *Cic.* Moderātim, *Adv.* Lucr. *Razloſno, z razlogom, z-dobrem náchinom, ſzporedno.* Mäſſiglich, beſcheidentlich. *Jó móddal, mértékletesen.*

Mŏdĕrātio, onis, f. Cic. *Ravnanye, ſzamoga ſzebe zderſanye, ſztegnenye.* e. Mäſſigung. *Igazgatás, Mérſéklés*

Mŏdĕrātor, oris, m. Cic. *Ravnitel, Ladavecz, Navuchitel.* r. Regierer, Ordner, Lehrmeiſter. *Igazgató, Tanító-Meſter.*

Moderātrix, icis, f. Cic. *Ravniteliсza, Ladavicza, Navuchiteliсza.* e. Regiererin, Ordnerin, Lehrmeiſterin. *Igazgatóné, Tanítóné.*

Mŏdĕror, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Ravnam, ládam*, item *zderſavamſze, zderſávam, v-redu derſim.* Mäſſige, regiere, in Zucht halte. *Igazgatom, Rendelem.* Moderari animo & orationi. Cic. *Zderſatiſze vu hotenyu, y govorenyu.* Sich in ſeinen Begierden und Reden mäſſigen. *Elméjét és beſzédét rendeſen igazgatni.* Moderari curſum equorum. Liv. *Konye vu nyihovom derkanyu ravnati.* Die Pferd in ihrem Lauff regieren. *Igazgatni a' futáſt a' Lovan.*

Mŏdeſtè, *Adv.* Cic. *Chedno.* Beſcheidentlich, züchtiglich. *Jó móddal, mértékleteſen.* Vid. *moderatè*, *Humiliter N.* 1.

Mŏdeſtia, æ, f. Cic. *Chednoſzt.* e. Beſcheidenheit, Zucht. *Szemérmeſség.* Vid. *Humilitas N.* 1. *moderamen, mediocritas.*

Mŏdeſtus, a, um, Cic. *Cheden.* Beſcheiden, züchtig, eingezogen. *Szemérmes, módos.* Vid. *Humilis N.* 1. *Humanus, mediocris.*

Mŏdiālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Vaganſzki, kuplenichki, drevenyſzki, jeden vagan imajuchi.* Det Korn-maaſs gehörig, das ein Metzen hält. *Köbölös, négy vékás.*

Mŏdĭcè, *Cic.* modicùm *Adv.* Plaut. *Malo, majczuno, mervo.* Ein vvenig, vvenig. *Keveſſé.* Synon. *Parum.* Item *Temperatè, moderatè, mediocriter.*

Mŏdĭcellus, a, um, Svet. *Majczuten, malahan, majuczek.* Gar klein. *Kevesetske, Jótska.*

Mŏdĭcum, i, n. Juven. *Jedno-malo.* Ein vveniges. *Egy kevés.*

Mŏdĭcus, a, um, 1. V. *Parvus*, *Puſillus.* 2. Idem ac *Mediocris, modeſtus, moderatus, temperatus.* 3. Vid. *Paucus*: ità Cic.

Mŏdĭf ĭcātio, onis, f. Senec. V. *Temperamentum, modus N.* 1. *menſura.*

Modificātor, oris, m. Apul. *Synon.* moderator, Temperator. *Mertuka poſztavlyavecz, Náchina vu kakvom dugovanyu nahajavecz, davavecz.* r. Mäſſiger. *Mérsékló, módot ſzabó.*

Mŏdĭf ĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *Hinc* modificatus, a um, Paſſivæ ſignificationis: *Cic.* & modificor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Gell. *Synon.* modum, vel menſuram alicui rei pono; modum rei invenio; Tempero. *Mertuk chemu poſztavlyam, kaj na ſztanoviti náchin napelyávam.* Einem Ding gevviſſes Ziel und Maaſs erfinde, ſetze, ſtecke: etvvas mäſſige. *Meg-mérséklem, módot, mértéket ſzabok.*

Mŏdĭmpĕrātor, oris, m. *Varr.* Magiſter Convivii. *Goſztyenya Ravnitel, koi dokáncha kuliko je pri ſztolu piti móra.* r. Taffel-Herr, der an Mahlzeiten vorſchreibet, vvie vielmann trincken ſoll. *Vendégség Tiſztje, a' ki az ivásban módot ſzab.*

Mŏdĭŏlus, i, m. Plaut. *Vaganchecz, drevenyсhicza, kuplenichecz.* s. Mäſslein. *Köbölötske.* &c.

Mŏdĭus,

Digitized by Google

Mŏdĭus, ii, m. Cic. *Vagan, kabal, drevenyka, kuplenik.* (hæc pro varietate locorum) Ein Korn-maaſs, eine Metzen, Scheffel. *Kőből, Negyed, Véka.* De capacitate & magnitudine tam modii, quàm modioli varii variè ſentiunt.

Mŏdò, *Adv.* Cic. *Szada, ſzad, oezda.* Jetzt. 2. *Moſt, moſtan.* 2. Vid. *Dummodo.* 3. Vid. *Duntaxat.* 4. Vid. *Saltem:* ità Cic.

Mŏdŭlāmen, ĭnis, n. *Auct. Philom.* &

Modulāmentum, i, n. Aul. Gell. *Samborenye, ſumbor, Prebiranye ou peſzmi poleg znanya popevati.* Ein Geſang, Melodey. *énekl̈s, ének-mondás.* Vid. *Melodia, melos.*

Mŏdŭlātè, *Adv.* Cic. *Z-oſzebuinem náchinom:* Item *poleg reda navuchene popevajuch.* Nach der Kunſt, nach dem Sing-Tackt. *éneki mondás-ſzerént, rendeſen.*

Modulātio, onis, f. Quintil. Vide *Modulamen.*

Modulātor, oris, m. Horat. *Navuchni poleg navuka znanya popevati, popevavecz, prebiravecz.* Nach der Kunſt Singer. *Meſterségeſen éneklő.* Vid. *Cantator, melodes.*

Modulātus, ûs, m. Senec. Vide *Modulamen.*

Modulātrix, īcis, f. Stat. *Poleg meſtrie popevanya popevavicza, prebiravicza.* Nach der Kunſt Singerin. *Meſterségeſen éneklőné.* Vid. *Cantatrix.*

Mŏdŭlor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) 1. *Propriè* cum menſura & numerorum ratione aliquid compono: *ità Cic.* 2. apud Virg. *Poleg navuka znanya poplvam, prebiram.* Nach der Kunſt ſinge. *Nótájára éneklem.*

Mŏdŭlus, i, m. (*Dim. à* modus) Horat. *Mertuk, mera.* e. Maaſs, e. Leiſt. *Mérték, kapta.* Vid. *Menſura.* Metiri ſe quemque ſuô modulô, ac pede verum eſt. *Horatii* Prov. *Pretegnutiſze poleg odeve:* iliti: *Kaj poleg ſzvoje moguchnoſzti odrediti, chiniti.* Sich ſtrecken nach ſeiner Decke. *Magához ſzabni magát.* 2. apud Plin. *Náchin popevanya.* e. Weiſe des Geſangs. *ének nótája, mód.* Vid. *Melodia, melos, modulatio.*

Mŏdus, i, m. Cic. *Náchin, Prilika, Példa.* peregr. *Forma.* e. Weiſe, Art, Manier. *Mód, mértékleteſſég.* Vid. *Menſura, temperatio, moderamen.* Adhibere modum. Cic. *Z-dobrim razlogom y nachinom kaj chiniti.* Vernünfftig und mit guter Manier etvvas thun. *Valamit jó móddal tſelekedni.* 2. apud *eundem* accipitur ſpeciatim pro *menſura* illa, quam Poëtæ in ſcribendis verſibus, muſici inter canendum adhibent. Vid. *Modulatio, melodia.* Saltare ad Tibicinis modos: Cic. *Poleg prebiranya ou ſip igravcza pleſzati.* Nach der Pfeiffen Tantzen. *úgy járni a' mint fújják.* 3. idem ac *Ratio, via, ſpatium, tempus, finis.* e. g. ſtatuere, adhibere, præſcribere, imponere modum alicui rei: *pro* moderari, temperare, modificare, *vel* finire aliquid. *Cic.* Servare, tenere modum, *id eſt* obſervare tempus, rationem, temperamentum, mediocritatem rei. *Cic.* Modus ludendi, h. e. ratio, tempus. *Cic* Præter modum, *pro* ultra debitam menſuram. *Cic.* Modô, h. e. debito ordine, rectè. *Cic.* 4. apud eundem: *Sztaliſs, Derſanye, Ponaſſanye.* r. Zuſtand, e. Auffführung. *Állapot.* Ejuſdem modi homines. *Cic.* 5. Vid. *Copia, Quantitas.* Nihil ſcripſit niſi de modo agri, *id eſt* de quantitate, magnitudine, vel copia agri. *Cic. Att. L.* 13. *ep.* 33.

*Mœcha, æ, f. Martial. V. *Concubina, Adultera.*

*Mœchāgrĭa, orum, n. plur. *Kaſtiga zakonzkib gláv ou lotruvanyu zapopadenib.* e. Straff derjenigen, ſo im Ehebruch ergriffen vvurden. *Paráznaságban találtattaknak büntetéſe.* 2. *Zapopadanye lotrov.* e. Ertappung im Ehebruch. *Paráznaságban találás, Rajtakapás.*

Mœchātio, onis, f. V. *Fornicatio N.* 2. *Adulterium.*

Mœchātor, oris, m. V. *Fornicarius N.* 2. *Adulter.*

Mœchĭle, is, n. Petron. 1. V. *Ganea N.* 1. *Locus adulterii.* 2. Vid. *Fornicatio N.* 2. *Adulterium.*

Mœchĭmōnĭum, ii, n. Laber. *apud* Gell. V. *Adulterium, Fornicatio N.* 2.

*Mœchiſſo, as, are, (Neu.) Plaut. V. *Mœchor.*

*Mœchor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Catull. Vid. *Fornicor, Adulteror.*

*Mœchus, i, m. Plaut. V. *Mœchator.*

Mœne, is, n. *Ennius apud Feſtum.* Vid. *Murus.*

Mœnĕra, ĕrum, n. *plur. pro* Munera. *Lucr.*

Mœnĭa, ium, n. *plur.* Cic. *Zidi okolo Varaſſa, gradski zidi, kamenzka gradya.* e. Stadt-Mauer, Ring Maur. *Város falai, kőfal.*

Mœniānus, a, um, Svet. *Na gradyi iliti zidu varaskom ſztojechi.* An der Stadt- oder Ring-Maur vvohnend. *Város kőfala mellett lakó.*

Mœnio, is, ire, ivi, itum, (Act. *Obſol.*) Priſcian. Vid. *Munio.* Hinc

Mœnitus, a, um, *pro* Munitus. Plaut. *Objáchen, jáko ogradyen.* Beveſtiget. *Meg-erősittetett.*

Mœreo, es, ere, (mœrui *obſol.*) mœſtus ſum. [Neut. Paſs.) Cic. *Saloſztimſze, Tugujem, vu turobnoſzti ſivem.* Leyd trage, traure. *Szánakodom, ſzomorkodom.* Dolore & eventu alterius mœrere. Cic. *Nad drugemſze ſaloſztiti; zverhu neſzrechbe y ſaloſzti drugoga tuguvati.* Mitleyden mit einem haben; über eines andern Unglück und Traurigkeit Leyd tragen, trauren. *Valakit ſzánni; Valaki fájdalmán, ſzerentsétlenségén bánkodni.* Mœreo caſum *vel* de caſu ejuſmodi: h. e. Doleo ejuſmodi caſum eveniſſe, indoleo ejuſmodi caſui. Cic. Vid. *Ingemo, Lugeo, Gemo, Doleo.*

Mœro, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Pacuv. *Saloſztim, zlovolyujem, ſaloſztnoga chinim. ſaloſzt komu dodajem, &c.* Vid. *Contriſto.*

Mœror, oris, m. Cic. V. *Mæſtitia.* Mœrore confici, affligi, premi, contabeſcere &c. *pro* valde triſtari, mœrere: Cic. Mœrore aliquem afficere, *pro* Contriſtare: mœrorem deponere, demere &c. *Cic. alitque.*

* Mœsia, *vel* Mysia, æ, f. *Velika ſzlovenſkoga naroda derſava. ſzuproti ſzunchenomu izhodu, poleg dunaja do Morja potochena.* Mœſien, eine groſſe Illyriſche Landſchafft gegen Aufgang der Sonne. *Illiriomnak nagy tartománya nap-kelet felől a' Duna mellet.* Regio eſt ampla Europæ, Pars & Provincia Illyrici Orientalis, ab Oriente in Occidentem extenſa: ad Meridiem Macedoniâ, Thracia & Hæmo monte clauditur. A ſeptentrione habet Daciam, à qua Danubiô fluviô ſeparatur. In ea ſunt Dardani, Mœſi, Triballi, Pontôque contermini ſcythæ. *ità Plin.* Hodie in Serviam, & Bulgariam dividitur; hæc *Inferior*, illa *Superior Mæſia* olim dicebatur. Vid. *Servia, Bulgaria.*

Mœſtè, *Adv.* Auth. ad Her. *Saloſztno, turobno, tugovito, zlovolyno, tugo-volyno.* Betrübt, traurig, mit Leyd und Schmertz. *Keſerveſen, ſzomorúan.*

Mœſtifico, as, are, avi, atum, (Act.) Sidon. V. *Mæro.*

Mœſtificus, a, um, Non. *Saloſzt donaſſajuchi, ſaloſztichi, tugu dodajuchi.* Traurig, *oder* betrübt machend. *Szomorító, keſerveſſé tévő.*

Mœſtiter, *Adv.* (apud Vet.) Plaut. V. *Mæſtè.*

Mœſtitia, æ, f. Cic. *Velika tuga, ſaloſzt.* Groſse Betrübnuſs. *Nagy ſzomorúság.* Vid. *Triſtitia, Luctus, Dolor.*

Mœſtitudo, inis, f. (apud veteres) Plaut. V. *Mæſtitia.*

Mœſto, as, are, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Laber. *apud* Non V. *Mæro.*

Mœſtus, a, um, Cic. *Turoben, ſaloſzten, Tuſen, tugo-volyen, kruto ſaloſzten.* Betrübt, ſehr traurig, vvehmüthig. *Szomorú, keſerves, igen ſzomorú,*

Mŏla, æ, f. Cic. *Melin.* e. Mühl. *Malom,* Mola verſatilis, *Manualis,* Truſilis, *Manuaria.* *Serne, Sermlye, Ruko-melin.* e. Hand-mühle. *Kézzel forgató malom.* Mola Aquaria. *Na vodi Melin, Vodenicza.* e. Waſſer-mühle. *Vizi malom.* Mola alata. *Vetro-melin, koga veter obrácha.* e. Wind-mühle. *Szél malom.* Mola navalis. *Ladjo-melin, melin na Ladji.* e. Schiff mühle. *Hajói malom.* Mola jumentaria, Aſinaria &c. *Melin, koga voli, konyi ali oſzli obrachaju.* e. Ochs- Roſs- *oder* Eſels- mühle, *Malom, mellyet ökrök, Lovak,* vagy *ſzamárok forgatnak.* Mola Chartaria. *Papirzki melin.* e. Papier-mühle. *Papiros malom.* Mola Olearia. *Melin za preſſanye olja,* e. Oehl-mühle. *Olaj malom.* Mola quadrina. *Na chetiri kola melin; Z-chetiremi kameni melin;* Eine Mühle mit vier Gängen. *Négy kerekű malom. &c.* Molas verſare, molis operam dare: Plin. *Mlinarom biti, Mlinarſtu obnaſſati.* Ein Müller ſeyn, das Müller-Handvverck treiben. *Molnár lenni, Molnárkodni.* 2. Meton. *apud* Virg. V. *Farreum N.* 1. 3. Transl. V. *Mandibula.* 4. denique *Mola* dicitur informis quædam caro utero mulieris accreſcens.

Mŏlāris, is, *com.* re, n. Plin. *Melinzki, k-melinu zpadajuchi.* Mühleriſch, zur Mühle gehörig. *Malomi.* 2. Dens molaris. Juven. *Kutni zub.* Ein Stock-Zahn. *Zápfog.* 3. Molaris, is, m. *abſolutè, pro* Saxo grandi. *Virg.*

Molārius, a, um, Cato. *idem.*

Mŏlendĭnārius, a, um, *JCt.* Ad molendinum pertinens.

Mŏlendĭnum, i, n. JCt. *Melinzko ſztanye.* e. Mühl-Gebäu. *Malom ház.*

Mŏles, is, f. Ovid. *Velike velike teſine dugovanye, ſmetlivi terh.* Ein groſſes und ſchvveres

ſchvvetes Ding, ſchvvete Laſt. *Nagy ès nehèz dolog, nehèz terh.* Rudis, indigeſtáque moles. *Ovid.* 2. apud Cic. *pro* Magno ædificio. *Veliko ſztanye.* Groſſes Gebäu. *Nagy èpület.* 3. Tranſl. *apud eundem* Vide *Pondus N.* 1. *Gravitas*, *Magnitas.* 4. apud Virg. V. *Difficultas N.* 1. Tantæ molis erat Romanam condere gentem: *id eſt:* tantæ difficultatis. *Virg.* 1. *Æn.* 27.

Mŏleſtè, *Adv.* Cic. *Neprigodno*, *Doſzadlivo*, *Doſzadno*, *Muchno*, *Trudlivo*, *Zabavno*, *Zabaulivo*, *Dodno.* Beſchvvehrlich, verdrüſslich. *Nehezen.* Vid. *Gravatè*, *graviter*, *Ægrè.*

Mŏleſtia, æ, f. Cic. *Neprigodnoſzt*, *neprilika*, *zabavlivoſzt*, *zabav*, *dodeanye*, *domaranye*, *doſzada*, *doſzadjevanye*, *doſzadenye.* r. Verdruſs, e. Beſchvvehrlichkeit, Ungelegenheit. *Nehèzsèg*, *Alkalmatlanság.* Item V. *Gravitas*, *Fatigatio*, *Difficultas.*

Mŏleſto, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Neprilike chinim*, *zabavlyam*, *nepokoim*, *mir nedam*, *doſzadyujem.* Verdrüſslich bin, beleidige, Verdruſs mache. *Nehèzsègère vagyok.* Vid. etiam *Gravo*, *Fatigo.* Nolo te moleſtare: *Phras.* Nolo te moleſtiâ aliquâ afficere. Nolo, ex mea opportunitate moleſtiam capias; meis rebus angaris; otiô tuô non gaudeas. Adeò nihil oneris imponere tibi vel audeo, vel debeo; ut animum tuum ab omni ſollicitudine abducere malim. Nullum tibi negotium conflabo, faceſſam.

Mŏleſtus, a, um. Cic. *Neprigoden*, *zabavliv*, *doſzadliv.* Uberlegen, verdrüſslich, beſchvvehrlich. *Bajos*, *nehèz.* Vid. *Incommodus.* Curabo, ne tibi ægrè faciam; ne tibi gravis, ne labori, oneri aut ſumptui ſim; ne moleſtus tibi interveniam, adveniam.

Mŏlētrīna, *vel* Molitrina, æ, f. Cato. V. *Mola*, *molendinum.*

Mŏlīle, is, n. Cat. *Melinsko orudelie*, *ali Hámi za mlenye ſzluſechi.* s. Mühlzeug, e. Mahlrüſtung. *Őrlő ſzerſzám*; *őrlő hám*, *mellyet a' marha nyakába vetnek.*

Mōlīmen, īnis, n. *&* Mōlīmentum, i, n. Liv. *Vzetie.* Das Fürnehmen. *Vágyakodás*, *valamibez való kezdèr.* Vid. *Conatus*, *Intentio* N. 1. *Machinatio N.* 1.

Mŏlīna, æ, f. Ammian. V. *Hydromyla*, *mola.*

Mōlior, īris, īri, ītus ſum. (Dep.) Liv. *Kakvo veliko y teſko dugovanye*, *z-velikim terſzengem giblem.* Ein ſchvvehre Laſt mit groſſer Bemühung bevvege. *Valami nagy ès nehèz dolgot mozdítok.* Montes ſuâ ſede moliri, *pro* movere. *Liv.* 2. apud Cic. V. *Conor*, *meditor*, *cogito*, *intendo N.* 1. Octavius magna molitur. Cic. *Oktavius velika dugovanya chiniti kani.* Octavius gedencket etvvas vvichtiges zu thun. *Oktávius gondol valami kiválţ képen-való dolgot mivelni.* 3. apud eundem V. *Ædifico N.* 1. *Ago N.* 1. *Laboro N.* 1. *Fabrico.* 4. Vid. *Aggredior.* Mundum efficere moliens (*pro* Aggrediens) DEus, terram primùm, ignémque jungebat: *Cic.* Uſus: Claſſem moliri, *pro* parare. *Virg.* Inſidias moliri, *pro* meditari, *vel* tendere. *idem.* Fulmina moliri, *pro* jaculari. *idem.* Iter moliri, *pro* peragere, iter facere. *idem.* Fugam moliri. *id eſt* Fugere, *vel* fugam parare. *idem.* Moliri moram, *pro* morari, facere moram. *idem.* Nonius dixit molio, is, ire, īvi, ītum *Activè*, & molior *Paſſivè*, id quod hodie inuſitatum eſt.

Mōlītio. onis, f. Cic. V. *Molimen.* 2. Molitio agrorum. *Colum.* Vid. *Agricultura.*

Mōlītor, (*à* Molior) ōris, m. *Cic.* Qui aliquid molitur, ſeu machinatur, conatur, ſtruit, meditatur. *Velikoga china ali dugovanya nakanitel*, *pochetnik*, *zachetnik*, *terſzitel*: *Verto glavera.* Der ſich unterſtehet etvvas groſses fürzunehmen, Urheber, Unterſteher. Unruhiger Kopff. *Valamin igen igyekező*, *elkezdő.* Rerum novarum molitores: *pro* Authores. *Sveton.* Vid. *Architector*, *Machinator.*

Mŏlĭtor, oris, m. (*à* Molo.) *Mlinar.* r. Müller. *Mólnár.*

Mŏlĭtōrĭus, a, um. *Mlinarſzki*, *k-mlinaru zpadajuchi*, *mlinarov.* Mülleriſch. *Molnári*, *mólnárhoz-való.* Ars molitoria. *Mlinaria.* s. Müller-hand-vverck. *Mólnárság*, *mólnár meſtersèg.*

Mōlītrix. īcis, f. Svet. *Velikih dugovány nakaniteliczа*, *pochetnicza*, *zachetnicza*, *terſzitelicza.* Die ihr vornihmt etvvas groſses zuthun, e. Urheberin groſser dingen. *Valamin igyekezőné.* Synon. *Machinatrix.*

Mŏlĭtrix, īcis, f. *Mlinaricza.* e. Müllerin. *Mólnárné.*

Mŏlĭtūra, æ, f. Plin. *Mlenye*, *ſernenye*, *ſernlyenye.* Das Mahlen. *Őrlès.*

Molleſco, is, ere, (Neut. *Inch.*) Plin. *Maknem*, *mehkeh poſztájem.* Weich vverde. *Meglágyúlok.* 2. Tranſl. Vid. *Manſueſo.* Ovid.

Molleſtra, æ, f. Feſt. *Ovchja kóſa.* s. Schaff-fell. *Bárány bőr*, *jú bőr.*

Digitized by Google

Mollĭcellus, (*Dimin. à* Molliculus) *Catull.*
Mollĭcŭlus, a, um. (*Diminut. à* Mollis) Plaut. *Namehkek.* Etvvas vveich. *Lágyatska, gyengécske, kenyeſetske.*
Mollĭcina, æ, f. Non. *Tanka y mehka halya, oprava.* Weiches und lindes Kleid. *Vékony és gyenge Ruha.*
Mollĭcŏmus, a, um. Avien. *Mehko-laſz.* Weich-harig. *Lágy hajú, gyenge hajú.*
Mollĭfĭco, as, are, avi, atum. (Act.) Æmil. *Mehchim, mehko chinim.* Weich oder lind mache. *Lágyítom.*
Mollĭfĭcus, a, um. Cæl. Aurel. *Mehko chinechi.* Weich-machend. *Meg-lágyító.*
Mollĭmentum, i, n. Seneca. *Mehchanye, mekchanye.* e. Weich-machung, Gelindigkeit. *Enyhítés.* 2. Transl. Vid. *Delinimen, Lenimen.*
Mollio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. Vid. *Mollifico.* 2. Transl. Vid. *Mitigo, Lenio, Manſuefacio.* Gell. 3. Vid. *Effæmino, tempero.* Cic.
Mollĭpēs, ĕdis, *om.* Cic. *Mehko nog.* Lind-füſſig. *Lágy lábú, gyenge-lábú.*
Mollis, is, *com.* le. n. 1. *Mehkek.* Weich, Lind. *Lágy, puha.* 2. Transl. Vid. *Flexilis N. 1.* 3. Vid. *Debilis.* 4. Vid. *Effæminatus, Delicatus N. 1. Laſcivus.* Hucusque *Cic.* 5. apud Virg. Vid. *Amœnus.* 6. apud Cic. V. *Manſuetus, Lenis N. 1. Facilis N. 2. Mitis &c.* 7. Vid. *Jucundus.* 8. V. *Maturus. N. 1.* Ità Virg. 9. Cœlum molle *id eſt*: temperatum. *Plin.*
Mollĭter *Adv.* Cic. 1. *Mehko.* Weich. *Lágyan, puhán,* 2. transl. V. *Laſcivè, Delicatè, effœminatè.* ex Adject. *effœminatus.* 3. Vid. *Leniter, Manſuetè, Benevolè, Benignè &c.*
Mollĭtia, æ, & Mollĭties, ē, f. Cic. 1. *Mehkocha.* e. Weiche, Lindigkeit. *Lágyſág, puhaſág.* 2. transl. V. *Effæminatio, Laſcivia, Languor, Deſidia. &c.* 3. Vid. *Manſuetudo, Lenitas, Amœnitas, Benignitas, Facilitas N. 2. &c.* ità Cic.
Mollĭtūdo, ĭnis, f. Cic. Vid. *Mollitia.*
Mollĭuscŭlus, a, um. (*Dimin. à* Mollis) Plin. Vide *Mollicellus.*
Molluſca, æ, f. Plin. *Mehkach oreh.* Ein Nuſs mit vveichen ſchalen. *Gyenge héjú dió.*
Mŏlo, is, ere, mŏlui, ĭtum. (Act.) Terent. *Melyem, Sernem, ſermlyam.* Mahle. *Örlök, megörlöm.*
*Mŏlŏchē, es, f. Colum. Vid. *Malva.* Hinc
Mŏlŏchĭnārius, ii, m. *Plaut.* Qui aliquid colore Malvæ ſeu purpureo tingit.
Mŏlŏchĭnus, a, um. *Non.* Malvæ colorem referens, Ad purpureum colorem accedens.
*Mŏlŏchites, is, *vel æ*, m. *Plin.* Pretioſus Lapis colorem malvæ referens.
*Mŏlorthus, i, m. Stat. Vid. *Perpendiculum.*
*Mŏloſſus, i, m. Virg. *Veliki peſz meſzarſzki, ovcharſzki paſz.* Ein groſser Fleiſchhacker-oder Schaffer-Hund. *Öreg eb, komondor, ſzelindek.*
Mŏluſca, æ, f. Plaut. *Breſzkva.* e. Pfirſing. *Baratzk.*
*Mŏlybdæna, æ, f. Plin. *Sila olova y ſzrebra ſkup zmeſſanoga.* e. Blei-und Silber-Gruebe, Ader. *Ón és ezüſt ér, folyás: Ezüſt ér ónnal elegy a' bányában.*
*Mŏlybditis, is, f. Plin. *Olovna pena.* e. Bley-Schaum. *Gelét, Glét.* Sic. *Argyritis,* vel *Argyrites, is, f.* Spuma Argenti. *Chryſitis, is, f.* Spuma aurea. *Plin.*
*Mŏlyris, idis, f. Ariſtot. *Kobilicza velika, koja ſzadje poiêda.* e. Heuſchrecke, ſo die Frucht abfriſt. *Nagy ſáska, melly a' gyümöltsöt vetemínyeket elrontja.*
Mŏmen, ĭnis, n. Lucr. V. *Momentum.*
Mŏmentānĕter, *Adv.* Fulgent. *V jednom hipu, za Chaſz, za ochno megnenye.* Augenblicklich. *Egy ſzempillantásban.*
Mŏmentānĕus, a, um, Lucr. *Hipni, za ochno megnenye teepechi, chaſzni.* Augenblicklich. *Egy-ſzempillantásnyi.* Item V. *Fluxus N. 2. Inconſtans, Caducus, Vanus.* ità Tertull.
Mŏmentārius, a, um, Apul. *idem.*
Mŏmentōſus, a, um. Quintil. *Vnogo zaderſavajuchi, velike ſztvári vu ſzebi derſechi, velikoga preſtimanya ali preczembe, ne nikaj, je nekaj.* Das viel in ſich hat, das etvvas iſt, vvichtig. *Nem ſemi, értékes, valamit érő.*
Mŏmentum, i, n. Cic. 1. V. *Pondus N. 1.* Hinc Transl. V. *Pretium, vires, Robur N. 2. Efficacia.* 2. Accipitur. *pro* Tempore. *Hip, chaſz, oko-megnenye.* e. Augenblick. *Egy ſzempillantás.* 3. apud Plin. *pro* re quacunque minima. *ut*: Cinis earum bibatur, addito Reſinæ momento, *id eſt* Reſinæ pauxillo. *Plin.*
*Mŏmus, i, m. *Vitruv.* Deus Nocte matre, Somno patre genitus, qui ipſe otioſus aliorum Deorum acta cum ſumma libertate carpere fingitur. Hinc per ſynecdoch. *Prigovarjavecz, koi vſzaholye hoche znati, vtekni miſz.* Ein Tadler aller Dinge. *Kinek ſemmi nem tetſzik, a' mit lát, mindenben gántſot talál.*
*Mŏnăchus, i, m. (*idem quod* ſolitarius) *Szamóchnik,*

mochnik, Redovnik nu ſzamochi, ali puſchini ſivuchi. r. Mönch. *Egyedül élő Barát.* Monachorum vitam amplecti: *Phras:* Religioſorum caſtra ſequi, vitam inire, inſtituta profiteri. Omnia vitæ hujus blandimenta deſpicatui habere, aſpernari, conculare: Rebus humanis, & caducis hujus vitæ commodis, voluptatibus nuntium remittere; & totum jam in cœlis animô & cogitatione conſiſtere. Rebus mortalibus valere juſſis, mancipare ſe cœnobiis, addicere ſe religioni *vel* vitæ monaſticæ, ut in religioſorum familiis, humanarum rerum curâ ſoluti Deo liberiùs, & divinis rebus vacare poſſint. Ad Chriſti vexilla confugere; Deo ſe devovere; in religioſam ſe dicare familiam; religionis arctiſſimô ſacramentô ſe obligare; Religioſæ militiæ, Cœtui ſacro nomen dare; ad religioſum ordinem appellere animum; religioſis viris accenſeri; in cœnobium ſe cauſâ religionis conferre; in monachum tonderi. In familia DEO dicata vivere, nec ampliùs ſæculi fluctibus involvi.

* *Mŏnarcha*, æ, m. *Szamo-ladavecz. Ceſzar*, ali *kràly*. Monarch der allein herrſchet. Kayſer. König. *Egyedül uralkodó hatalmas Fejedelem, Tſáſzár, király.*

*M*ŏnarchātus, ûs, m. *Szamo jednoga Ladanye, kralyuvanye.* Das eines allein herrſchen. *Egyedül-való uralkodás, Hatalmasſág.*

* *M*ŏnarchīa, æ, f. Tertull. *Kralyevſztvo, koje ſzam kraly ravna, láda: ſzamo-ladavſztvo.* s. Königreich über vvelches einer allein herrſchet. regieret; e. *M*onarchie da einer allein regieret. *Egyedül-egy fejedelemſég.* Hinc

*M*ŏnarchĭcus, a, um. Ad *M*onarchiam, *vel* *M*onarcham ſpectans.

* *M*ŏnas, ădis, f. Macrob. V. *Unitas N.* 1.

Mŏnaſteriālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Szamochnichki, ſzamo-ſztanovni*, vulgò *Kloſterſzki.* Einſiedleriſch, klöſterlich. *Kalaſtromhoz-való, kalaſtromi.*

* Mŏnaſtērĭum, ii, n. Auguſt. *Szamochnikov ſztanye, vu puſchini na ſzamom prebivaliſche:* peregr. *Kloſter.* s. Kloſter, e. Einöde. *Kalaſtrom.*

* Mŏnaſtrĭa, æ, f. JCt. *Szamochnicza, Redovna Goſzpa*, vulgo *Opaticza.* Eine Nonne, Cloſter-Frau. *Apátza, Kalaſtromi aſzſzony.*

* Mŏnaulos, i, m. Mart. *Jedne verſzti piſzkalka, ſvegly.* e. Einfache Pfeiffen. *Egy Tſétſz [illegible]*

Mŏnēdŭla, æ, f. (*ſic dicta à* moneta, quia monetam & pecuniam furatur) *Kavka, Chavka, Chola pticza.* e. Tull, Dole Vogel. *Tſóka madár.*

Mŏneo, es, ere, ui, ĭtum, (Act.) Cic. *Opominam.* Vermahne, vvarne. *Intek, intem.*

Mŏnēris, is, f. (Italis *Felucca*) Liv. *Ladjicza, vu koiſze gde ſzam vozi, chún.* s. Schifflein, da einer allein rudert. *Egy evezős hajótska, tſónak.*

Mŏnēta, æ, f, Mart. *Penez.* e. Müntz, s. Geld. *Pénz.* 2. Mater muſarum. *Liv.* 3. Nomen Junonis. *Cic.*

Mŏnētālis, is, *com.* le, n. Cic. *Penezni, K-penezom zpadajuchi.* Der Müntz gehörig. *Pénz verésbez-való, vert pénzhez-való, Pénzhez-való.*

Mŏnētārĭus, ii, m. Firmic. *Penezàr, novczodelavecz, ki peneze kúje.* r. Müntzer, Müntz-Meiſter. *Pénz-verő.*

Mŏnētārĭus, a, um, Firmic. V. *monetalis.* monetaria Officina. *Hiſa, ſtaczun, gdeſze penezi dělaju: Penezarnicza.* s. Müntz-Haus. *Pénz verő ház.*

† Mŏniālis, is, f. Vid. *monaſtria.*

Mŏnīle, is, n. Ovid. *Gyungyeni ali zlati lanchecz, gerla kincb.* e. Guldene Kette. Hals-Zierde. *Arany lántz, Nyaki drága ékeſség.* 2. apud Virg. *Kantàr, viſzechi na konyſzkem vratu kinch, lĕpa konyzka ſzpràva.* r. Pferd-Schmuck. *Lóra-való ékes ſzerſzám, mint a' ſzügyellő, tzafrang.*

*M*ŏnĭmentum, ti, n. Cic. V. *monumentum.*

*M*ŏnĭtio, onis, f. *Opominanye, opomenutje.* e. Ermahnung, Erinnerung, Warnung. *Intés.*

Mŏnĭtor, oris, m. Terent. *Opomenitel, opominavecz.* r. Mahner, Erinnerer, Warner. *Intő.* 2. apud Cic. V. *Pædagogus, Inſtitutor.* 3. apud eundem V. *Conſiliarius.*

Mŏnĭtōrĭus, a, um, Senec. *Opominajuchi, k-opimavanyu ſzluſechi.* Mahnend, erinnerend, vvarnend. *Intő, ſzóvendőlő.*

*M*ŏnĭtum, i, n. Cic. *Opomenek, opomena.* e. Mahnung, Warnung. *Intés.* Vid. *Monitio, Præceptum.*

Mŏnĭtus, ûs, m. Cic. *idem.*

* Mŏnŏcĕros, ōtis, m. Plin. *Jedno-rog, jednoroſecz zvèr.* s. Einhorn Gevvild. *Egy ſzarvú állat, Vad.*

* Mŏnŏchordum, i, n. *Guſzle ſzamo z-jednum ſztrunum.* e. Geigen, oder Inſtrument, ſo nur eine Saiten hat. *Egy húrú hegedű.*

*Mŏnŏ-

*Mŏnŏchordus, a, um. *Jedno-ſtrunen.* Mit ein Saiten. *Egy húrú.*

*Mŏnŏchrōmătus, a, um. Plin. *Jedne farbe.* Einfärbig. *Egy ſzinü.*

*Mŏnŏcōlus, i, m. Solin. *Jedno-vud, jednoga vuda chlovek, &c.* Der nur ein Glied hat. *Egy izü..*

*Mŏnŏcoſmum, i, n. *Kóla, Taliga, kochie, koje ſzamo jeden kony vleche.* (*Ital.* ſedia volante (Wagen, ſo nur ein pferd ziehet. *Egy lovú taliga, koſi.*

Mŏnŏcŭlus, i, m. (Vox eſt hybrida, ex græco *Monos*, & Latino *Oculus* conflata. *Jul. Firmic.*) *Jedno-ok, chorævec.* Einäugiger. *Egy ſzemü.*

*Mŏnŏdos, i, m. Plin. *Jedno-zub, ki ſzamo jeden zub ima.* Der nur einen Zahn hat. *Egy fogú.* Hoc nomine vocabatur filius Regis Bithyniæ, qui locò dentium in ſuperiore oris parte os unum continuum habuit. *Plin.*

*Mŏnŏgămia, æ, f. Tertull. *Senitva ſzamo jenkrat vuchinyena.* Da mann nur einmal heyrathet *Egyſzeri házaſság.*

*Mŏnŏgămus, i, m. Hieronym. *Jenkrat ſzamo oſenyen.* Der nur ein Ehe-Beib genommen hat. *Egy feleségü ember.*

*Mŏnŏgrammus, a, um. (Transl. à *Monogrammos*, quod picturam tenuem, lineis con ſtantem denotat.) Cic *Szlab, ſzuboriav, mleden, merſzav, ſztenchan.* Schvvach, Dürr, Mäger. *Erötelen, ſzáraz, herpaſz, vékony.*

*Mŏnŏmăchīa, *re ipſa* Monomachīa, æ, f. *Boj dveh ſzámeh, Majdan.* Ein Beſonderer Kampff, da zvvey mit einander ſich ſchlagen. *Két ſzemély között-való bajviadal.* Vid. *Duellum.*

*Mŏnŏmăchus, i, m. *Kiſze ſzam z-kim na majdanu bie.*, Der ſich allein mit einem anderen ſchlagt, balget. *Máſſal megvivó.* Vid. *Duellator.*

*Mŏnŏphăgia, æ, f. *Szamo-jedje, Jednoga na ſzamom jédenye.* Das Allein-Eſsen. *Egyedül-való evés.*

*Mŏnŏphăgus, i, m. *Szamo-jedecz.* Allein-Eſsend. *Egyedül evö.*

*Mŏnophthalmus, i, m. Vid. *Monoculus.*

*Mŏnŏpŏdĭum. ii, n. Liv. *Sztol jedno-nog.* r. Tiſch mit einem Fuſs. *Egy lábú aſztal.*

*Monopod us, a, um. Lamprid. *Jedno-nog.* Ein-füſſig. *Egy-lábú.*

*Mŏnŏpōla, æ, m. Cat. *Szamo-terſecz, preterſecz, ki ima oblaſzt v.g. Duhan &c. ſzam prodavati, à nigdo drugi.* Der eine Sach v.g. Taback &c. allein Verkaufft. *A' ki valamit egyedül árúl, és mindennek tsak tőle kell vásárlani.*

*Mŏnŏpōlĭum, ii, n. Svet. *Szamo-terſtvo, preterſtvo, Szamoga jednoga takvo terſtvo, da nigdo poleg nyega z-takvim dugovanyem terſiti neſzme.* e. Freyheit da einer allein mit einer Sichern vvaare handlet, kauffet, und verkauffet. *Egyedül-való kalmárkodás, mellyet máſnak nem ſzabad árúlni.*

*Mŏnoptĕrus, a, um. Vitruv. *Jeden krelyut imajuchi.* Einen Flügel habend *Egy ſzárnyú.*

*Mŏnŏſyllăbus, a, um. Auſon *Jedne ſzilabe.* Nur ein Sylbigt *Egy Sillabából-álló.*

*Mŏnoxўlus, a, um. *Iz jednoga czeloga drêva zdelben, ali napravlyen.* Aus einem gantzen Stuck Holtz gemacht. *Egy merö fából vájott.* Monoxyla Navis, *vel* Monoxўlum, i, n. Plin. *Ladja iz jednoga czeloga dreva napravlyena.* s. Schiff. aus einem gantzen Stuck gemacht. *Egy merö fából vájott hajó.*

Mons, montis, m. Cic. *Gora.* Ein Berg. *Hegy.* Montes aureos polliceri: *Prov. Hyperbolicum Terentii:* h. e. Magna quæque promittere, & immenſarum rerum ſpem alicui facere. *Item* Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus: *Prov.* Horatii: *id eſt:* Res magnæ ſunt propoſitæ & conceptæ; ſed ſinè effectu.

Monſtrābĭlis, is, *com.* le. n. Plin. *Pokazliv.* Das zu zeigen iſt. *Mutatható.*

Monſtrātio, onis, f. Terent. *Kazanye, pokazanye.* e. Zeigung, Weiſung. *Mutatás.*

Monſtrātor, oris, m. Virg. *Kazitel, kazavecz, kazivacz.* Ein Weiſer, Zeiger. *Mutató.*

Monſtrātus, ûs, m. Apul. Vid. *Monſtratio.*

Monſtrĭfĕr, a, um, & Monſtrĭficus, a, um. Plin. *Sztrahoten, ſztraſſen, ſztrahovit, Ruſen, neprilichen, gerd, gerdoben, ſzpachliv, chuden.* Ungeheur, Ungeſtaltet, Wundergeſtaltig, Wunderſam, unförmlich, Heſslich. *Tſudás, képtelen, tſudálatos formájú.*

Monſtrĭfĭcè *Adv.* Plin. *Chudno, ſzpachlivo, ſztraſſno, ſztrahovito.* Wunderlich, Ungeſtaltet. *Tſudáſon, képtelenül.*

Monſtro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Káſem, pokaſujem.* Ertzeige, deute, Zeige, vveiſe. *Mutatom, mutatok.*

Monſtrōsè *Adv.* Cic. Vid. *Monſtrificè.*

Monſtrōſus, a, um. Cic. Vid. *Monſtrifer.*

Monſtrum, tri, n. 1. Propriè *Kazilo, dugovanye za kazanye.* Ein muſter, ein Ding zum zeigen. *Mutató eſzköz.* 2. Vid. *Oſtentum N. 1. Prodigium.* Ità Cic. 3. *apud* Terent. *Sztraſſilo, plaſſilo, ſzpáchka, od na-*

rave

vatve odverſek; neſzpretni plod. s. Ungeheuer, e. Wunder-gebuhrt, Miſs-gebuhrt. *Tündér, termeſzet ellen-való ellés, ſzületés.* Hinc 4. *Transl.* accipitur *pro* Homine ſceleſto, ſententia abſurda &c. *Cic.*

Monſtruōsè, *Adv.* (legunt aliqui apud *Cic.*) Vid. *Monſtrificè.*

Monſtruōſus, a, um, Monſtruoſior, Monſtruoſiſſimus *Lactant.* Vid. *Monſtroſus.* Aliqui etiam apud *Cic.* Monſtruoſus *pro* Monſtroſus legunt.

Montāna, orum, n. *plur.* Liv. *Gore, bregaſzta miſzta.* s. Gebürge, die Bergichte Oerter. *Hegyek, hegyes völgyes helyek.*

Montānus, a, um. Cic. *Gorſzki, Gorni.* Bergicht, Waſs aus einem Berg kommt. *Hegyi.*

†Montāniſta, æ, m. *Gornyák.* r. Berg-recht-geber, der Berg-recht, *oder* Wein-zehend geben muſs. *Dézsmát-adó, fizető.*

Montĭcŏla, æ, m. Ovid. *Nagorecz, Gorecz, ki v-gori ſztoi.* Auf dem Berg *oder* im gebürg vvohnend. *Hegyen-lakó.*

Montĭcŭlus, i, m. (Dimin.) *Goricza, Breſanyek.* s. Berglein, r. Hügel. *Hegyetske.*

Montĭgĕna, æ, *com.* *V-gori rodyen.* Im gebürg gebohren. *Hegyen-ſzülettetett.*

Montĭvăgus, a, um. Cic. *Gorſzki klāteſs, kiſze po gorah klāti.* Berg-Streichend, in bergen ſtreiffend, herum ſchvvermend. *Hegyen bolygó, bújdosó.*

Montōſus, & Montuōſus, a, um. Cic. *Goraſzt.* Bergicht, *Hegyes, halmos.*

Mŏnŭmentum, ti, n. *Dicitur,* quidquid res præteritas in memoriam revocat, aut revocare poteſt: *ut ſunt:* Libri, Hiſtoriæ, Statuæ, Coloſſi, columnæ, Sepulcra, Fana, Faſti, Magnifica ædificia, Tituli, & cætera ejusmodi, ità *Cic.* Vid. *Mnemoſynon, memoria, ſignum N. 1. Memoria N. 2. & 3. Inſigne N. 1. 3. & 5.* Commendare aliquid monumentis, celebrare aliquid monumentis annalium: *id eſt* Ad poſterorum memoriam conſcribere, Ad Poſteritatem transmittere. *Cic.* Item 2. *transl.* Inſigne honoris, & monumentum laudis. Multa ſunt tuæ clementiæ monumenta. *Cic.* Vid. *Inſigne N. 5.*

Mŏra, æ, f. Cic. *Synon.* Cunctatio, Dilatio, Prolatio, Tergiverſatio, Retardatio, Procraſtinatio, Tarditas. *Stentanye, zaderſavanye, mudenye, keſznenye.* e. Vervveilung, Weile, r. Verzug. *Késedelem, várakozás.* 2. apud Liv. Vid. *Impedimentum.* Reſtituendæ Romanis Capuæ mora tu es: *id eſt:* Tu es in mora, ſeu Tu es impedimentô, Tu impedis & moraris. *Liv.*

Mŏrācillus, a, um. (Dim.) Feſt. Vid. *Durinſculus.*

Mŏracĭus, a, um. Feſt. Vid. *Durus N. 1.*

Mŏrālis, is, *com.* le, n. Cic. *K-derſanyu zpadajuchi.* Zu den Sitten gehörig, Sittlich. *Erköltsöket néző, tanitó.* Moralis philoſophia. *Cic.* Vid. *Ethica.*

Mŏrālĭtas, atis, f. Macrob. *Synon.* Morum conditio. *Sztaliſs, náchin derſanya.* e. Sittenheit. *Erkölteſſég.*

Mŏrāmentum, ti, n. Apul. Vid. *Mora.*

Mŏrātim *Adv.* Solin. *Z-stentanyem, mudno, zderſavajuch.* Mit Verzug. *Késedelmesül, várakozva.* Vid. *Lentè.*

Mŏrātio, onis, f. Vitruv. Vid. *Mora.*

Mŏrātor, oris, m. Liv. *Stentavecz, pachitel, zaderſavavecz, ki kōga zadersáva, stenta.* r. Verhinderer, Verzögerer, der einen Verſaumt, *oder* Verhindert. *Késleltető, várakozó.*

Mŏrātōrĭus, a, um. Plaut. *Zadersliv, zaderſavajúcin.* Zum Verzug gehörig, Verzögerig. *Késelő, múlattató.*

Mŏrātus, a, um. Cic. *V-reduſze lepo, ali zle derſechi, Dobroga ali zlocheſztoga derſanya.* Guthe *oder* böſe Sitten an ſich habend. *Szoktatott, tanittatott.* Bene moratus: Cic. *V-reduſze lepo, y dobro derſechi.* Guthe Sitten an ſich habend. *Jó erkölsű, emberül tanúlt.* Malè moratus. Plaut. *Zloſze, y merſzko derſechi.* Schlechte und üble ſitten an ſich habend. *Roſz erkölsű, ebül tanúlt.* 2. Transfertur etiam ad alia, *ut* Fabula rectè morata. *Plaut.*

Morbĭdus, a, um. Plin. *Hateſen, nezdrav, nemochliv, Bolezliv, bateſliv,* peregr. *Beteslirv.* Kräncklich, ungeſund, ſiech. *Beteges, vajutt.* 2. Vis morbida: *id eſt* Morbum afferens. *Lucan.* Vid. *Sequens.*

Morbĭfĭcus, a, um. *Bòl, nemoch chinechi.* Kranckeit-bringend. *Betegitő.*

Morbilli, orum, m. *plur.* Med. *Kozicze, koze dechinſzke, doberez.* e. Kind-Blattern, Flecken, e. kotzſucht. *Apró himlő.*

Morbōſus, a, um. Cic. *Pun boli, nemochi, beleſzti vſzakojachke.* Voll Kranckeiten. *Beteges, betegséggel teli.*

Morbus, i, m. Cic. *Bòl, nezdravje.* e. Kranckheit, ſucht. *Betegség.* Vid. *Infirmitas N. 2. Ægrimonia.* In morbum delabi, incidere, cadere; morbô corripi, affici, implicari, in morbum implicari &c. *Obeteſati.* Kranck vverden. *Meg-betegülni.* Cic. &c. Morbo *vel* cum

cum morbo conflictari, morbô opprimi, laborare, urgeri, teneri, intabeſcere &c. Cic. *Betesnomu biti.* Mit einer Kranckheit beladen ſeyn. *Beteg lenni. Betegségbe esni.* Morbô liberari, levari &c. Cic. *Ozdraveti: Boliſae mentuvati; iz boleſzti ſztati.* Von der Kranckheit auffſtehen, los vverden. *Betegségbôl könnyebbedni, kikelni.* Morbus major, caducus, comitialis. *Celſ.* Vid. *Comitialis N.* 2. *Epilepſia.* morbus epidemicus. *Obcbinzka bôl.* Die anfällige Land-Kranckheit. *Elragadô közönséges betegség.* Vid. *Epidemia.* Morbus gallicus, aliàs Neapolitanus. *Franczuſzka bôl, okolo neſzramnoga meſzta beteg.* e Franzoſen. *Frantzia betegség.* Morbus regius. *Razleánye zlatenicze, ſuto-bôl, kralyevſzki beteg.* e. Gelbſucht. *Sárgaság.* Morbus cronicus. *Dugo terpécha bôl.* e. Langvvierige Kranckheit. *Sokáig tartó betegség.* Morbus acutus. *Nagli beteg, Bodecz.* Geſchvvinde und gefährliche Kranckheit. *Hirtelen-valô. és veſzedelmes betegség.* Vid. *Calculus N.* 2. *Colica &c.* ità Medic. 2. *Transl. ad animum:* Morbus animi Vid. *Vitium N.* 1. *&* 2. ità Cic. 3. *apud eundem* Morbus DEus eſt, Herebi & Noctis filius, mortis frater.

Mordācĭtas, atis, f. Plin. *Vgrizenye, vjedlivoſzt, vjedenye.* e. Beiſsung. *Marôſság, tsípöſség.* 2. Metaph. *Ogovorlivoſzt.* e. Verleimbdung. *Rágalmazás.*

Mordacĭter, *Adv.* Ovid. *Vgrizlivo, grizlivo, vjedlivo.* Beiſſigt. *Marôſágúl.*

Mordax, ăcis, *om.* Plaut. *Vjedliv, vgrizliv, grizliv, na vgrizenye nagnyen.* Beiſſigt. *Marô, Harapô, Tsípôs.* 2 Metaph. *apud* Cic. *Ogovorliv; ki rad ogovárja, prigovarja.* Ubel nachredend, ſchmähend. *Rágalmazô.* 3. Urtica mordax. *pro* pungens, urens. *Plin.* 4. Sollicitudo mordax, *id eſt:* Animum excrucians. *Horat.*

Mordeo, es, ere, mŏmordi, morſum, (Act.) Cic. *Grizem, vjedam, kolyem.* 2. Metaph. *Ogovarjam, zlo od drugoga govorim.* 1. Beiſſe, 2. *Metaph.* Ubel nachrede, ſchmähe. 1. *Marom, Harapom.* 2. Metaph. *Rágalmazom.* 3. Vid. *Moleſto.* 4. Morderi, *pro* vehementer dolere. ità *Cic.*

Mordĭcĭtŭs, *Adv.* Plaut. *Grizom, z grizom, Grizuch, vjeduch.* Mit Beiſſen. *Mardosva, Harapôlag.*

Mordĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cæl. Aurel. V. *Moleſto, mordeo.*

Mordĭcŭs, *Adv.* Cic. Vid. *Mordicitùs.*

Mōrē, *Adv.* Plaut. Vid. *Stultè, Ludicrè.*

Mōrētum, i. n. *Ovid.* Mōrētārium, ii, n. *Terent.* Cibus ex Allio, apio, ruta, coriandro, bulbo, caſeo, oleo & aceto conſtans. V. *Intrita N.* 1.

Mŏrĭbundus, a, um, Cic. *Vumirajuchi.* Sterbend. *Halô félben-valô, meg-halô.*

Mōrĭcǣum, i, n. *Morvjè, meſzto na köm morve raſztu.* r. Orth vvo Maul Heidel-*oder* Schvvartzbeer vvachſen. *Szederjes hely.*

Mōrĭgĕrātio, onis, f. Nonius. *Podloſenye, Pokornoſzt.* e. Willfahrung, r. Gehorſam. *Szót fogadás, engedelmeßég.*

Mōrĭgĕro, as, are, avi, atum, [Neut.] Plaut. *Vgagyam. Po volyi chinim, Podlaſemſze, Poſzluſſam, Pokorenſzem.* Willfahre, ich bin gehorſam. *Valakihez lebot á kozom, engedek.* Alicui morigerare, Plaut. *Kömu vgoditi, ali po volyi chiniti.* Einem zu Willen ſeyn, genug thun. *Valakihez lebotſátkozni.*

Morigeror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Cic. *idem.*

Mōrĭgĕrus, a, um, Terent. *Pokoren, poſzluſſen, po-volyi chinéchi.* Gehorſam, gefolgig, vvillfährig. *Szót fogadô, engedelmes.*

Mōrĭo, ōnis, m. Mart. *Dvorni bedak. ſ'alecz,* peregr. *Norcz.* r. Hof-Narr, Schalck-Narr. *Udvari bolond.*

Mŏrior, ĕris, mŏri, mortuus ſum, (Depon.) Cic. *Vumiram, vmiram.* Sterbe. *Meghalok.* Morior: *Synon. & Phras.* Naturæ debitum perſolvo; Animam ago; Naturæ ſatisfacio; Vitam pono; mortem obeo, oppeto; De vita decedo; Ex vita, à vita diſcedo, recedo, excedo, migro, emigro, demigro; Vitam amitto, dimitto, reddo; Extremum vitæ ſpiritum edo; vitam pro patria profundo, pono; Ago ſupremum vitæ diem; Lucis uſuram reddo; vitam cum morte commuto; Mortem occumbo; Diem obeo; Extingvor; è viventium numero eripior; Naturæ concedo; fato cedo; lethum oppeto; Morbô conſumor, conficior; è vivis excedo, *ità paſſim Claſſici.* Conſciſcere ſibi mortem: *pro* ſuæ ipſius mortis cauſam eſſe. *Cic.*

Mŏrĭtūrio, is, ire, (*Meditat.*) Cic. *Radbi vumreti, ali vre vmiram.* Zu Sterben begehre, *oder:* ſchon ſterbe. *Halni kivánok, vagy ſzinte halok.*

Morlachĭa, æ, f. Geogr. *Hervatzkoga kralyeſztva derſava poleg morja.* Eine Landſchafft des Königreich Croaten bey Adriatiſchen Meer gelegen. *Horvát orſzágnak*

nak tartománya a' tenger mellet. Provincia eſt maritima Croatiæ, quam alii à Licca & Corbavia diſtinguunt, alii cum utraque confundunt.

Mŏror, aris, ari atus ſum (Dep.) Cic. *Zaderſavamſze, ſtem.amize, kaſznim.* Aufhalte, verziehe, vervveile, ſaume. *Késlelem*, Vid. *Cunctor*. 2. Morari aliquem, *pro* Detinere. Cic. Vid. *Retardo, Detineo, Impedio N.* 2. Nihil vos moramur Patres, *id eſt* non detinemus, nec impedimus veſtrum abitum. *Capitol.* 3. Morari alicubi, *pro* manere. *Cic.* Vid. *Maneo N.* 1. 4 Morari cum aliquo: *pro* unà vivere. *Senec.* 5 Iſtas factiones nihil moror, *pro* nihili facio, negligo. *Plaut.*

Mōror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Sveton. V. *Deſipio, inſanio, fatuor.*

Mōrōsē, *Adv.* Cic. V. *Faſtidienter, Lentè, Cunctanter, Tardè, Negligenter.*

Mōrōſitas, atis, f. Cic. *Gruſzolyivoſzt, Gruſtina, Gruſztócha. Nepovolynoſzt, ſzvojvolynoſzt.* e. Eigenſinnigkeit, s. Grauen, r. Eckel, ungeſchlachte der Sitten, da einem nichts gut genug iſt. *Kedvetlenség.* Vid. *Faſtidium.* Item V. *Tarditas, Negligentia, Lentitudo.*

Mōrōſus, (*per licent.* Mŏrōſus) a, um, Cic. *Gruſztliv, ſzamſzebi nepovolyen, chuden.* Ungeſchlachtet, feindſeelig, unfreundlich, verdrieſslich. *Komor, kedvetlen.* Item Vid. *Durus N.* 2. *Piger, Tardus.*

* Morphēus, i, m. *Ovid.* Somni Filius, vel Miniſter. 2. *Transl.* Vid. *Somnus.*

Mors, mortis, f. Cic. *Szmért.* r. Tod. *Halál.* Omnia ſub leges, mors vocat atra ſuas. *Ovid.*

Boſanſzkeſzu rechi práve,
ktſze bochev veſz odreti;
Szuprot ſzmerti niga trave,
Vujti nemres, moras vmreti. &c.

2. *Mors* apud veteres pro *Dea* colebatur, velut hæc vitæ, necisque poteſtatem haberet. Ex Herebo & Nocte natam delirabant. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Aliquem ad mortem dare. *Plaut.* vel: Aliquem morti dare. *Horat.* h. e. occidere, vel Adjudicare morti. V. *Morior.*

Morsĭcātim, *Adv.* Varro Vid. *Mordicitùs.*

Morsĭco, as, are, avi, atum (Act. *Frequ.* à Mordeo) Apul. Vid. *Mordeo.*

Morſiuncŭla, æ, f. Plaut. *Grizecz, grizek, mali griz.* s. Biſslein. *Harapáſotska.*

Morſus, ûs, m. Cic. *Griz, vgriz, vjed, vgrizacz.* r. Biſs. *Harapás, rágás.* 2. Metaph. *Ogovor, pſzuvanye, draſenye.* e. Verleumdung *Rágalmazás, ſzégyenités.* ità *Hor.* Inſequi aliquem morſibus. Ovid. *Koga ogovarjati.* Einen verleumden. *Valakit rágni, gyalázni.* 3. Vid. *Dolor, Ægrimonia, mœror.* ità Cic.

Mortālis, is, *com.* *Subſt.* Cic. Vid. *Homo.*

Mortālis, is, *com.* le. n. Cic. *Vumerliv, umertelni.* Sterblich. *Halandó, halálos.* 2. Activè *pro* mortem afferens. *Virg.* Vid. *Mortifer, Lethalis.* Vulnus mortale, *id eſt* Lethale: *Virg.* Sic dicitur *Peccatum mortale*, quia mortem animæ infert.

Mortālĭtas, atis, f. Cic. *Vumertlivoſzt, umertelnoſzt.* e. Sterblichkeit. *Halandóság.* 2. apud Curt. *Narav, Natura chlovechanſzka.* Die menſchliche Natur. *Emberi Természet.*

Mortalĭter, *Adv.* Auguſt. *Szmertno, vumerlivo.* Sterblicher-vveiſe. *Halandó-képen.* 2. Activè V. *Mortiferè.*

Mortārĭŏlum, i, n. Macrob. *Muſárecz.* Kleiner Mörſel. *Kis mosár, kŭlŭcske.*

Mortārium, ii, n. Plaut. *Muſár.* r. Mörſel, mörſner. *Mosár, kŭlŭ.*

Mortĭcĭnum, i, n. Varr. *Merczina, Czerklina,* s. Todten-Aas. *Dög.*

Mortĭcĭnus, a, um. Varro. *Szam iz ſzebe mertev, vczerknyen, czerknut, merczinyaſzt.* Selber geſtorben, verreckt. *Döggel holt.* Caro morticina. Plin. *Czerklina, vczerknyeno méſzo, mercina.* s. Schind-fleiſch, Aaſs. *Dög hús, irtékenység nélkűl-való hús.*

Mortĭfĕr, & Mortifĕrus, a, um, Cic. *Szmertni, ſzmerto-noſz.* Tödtlich. *Halált-hozó, ſzerző.*

Mortifĕrè, *Adv.* Plin. *Szmertno.* Tödtlich. *Halálosan.*

Mortĭfĭcātio, onis, f. Tertull. 1. *Vumorjenye, Vumarjanye.* 2 *Traplenye, múchenye, kaſtiganye.* e. Tödtung. 2 e. Caſteyung, Bezähmung, Abtödtung. 1. *Halóvá tévés.* 2. *Sanyargatás.*

Mortĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) 1. *Mertvoga chinim, vumarjam.* Tödte. *Halóvá teſzem.* 2. *Trápim, múchim, kaſtigam.* Abtödte, caſteye. *Sanyargatom, Fenyítem.*

Mortĭfĭcus, a, um, Val. Max. Vide. *Mortifer.*

Mortuālia, ium, n. *plur.* Plaut. *Mertvechke popevke.* Die Todten-Lieder. *Halotti énekek.*

Mortuālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Mertvechki, k-ſzmerti zpadajuchi.* Tödtlich, zum Todt gehörig. *Hólttbez való.*

Mortuārius, a, um, Cato. *idem.*

Digitized by Google

Mortuus, a, um, Cic. *Mertev.* Todt, geſtorben. *Hôltt, halott, meghôltt.*

Mŏrŭla, æ, f. (Diminut.) *Malo S'tentanye, na malom keſsnenye, mudénye.* Kleiner Verzug. *Keviſ-ſo kéſés, múlatozás.*

Mōrum, i, n. Horat. *Murva ſzadje.* iliti *Szederj-fa.*... e. Maulbeer. *Szederj.*

Mōrus, i, f. Plin. *Murva drévo.* r. Maulbeer-Baum. *Szederj-fa.*

Mōrus, a, um. Plaut. V. *Fatuus, ſtultus &c.*

Mos, mōris, m. Cic. *Navada, zakon, s'ega, obichaj.* r. Gebrauch, e. Weiſe, Art, Gevvohnheit. *Szokás, mód.* 2. Morem gerere alicui, Terent. *Pokornomu, podloſnomu biti.* Einem gehorſam ſeyn. *Valakinek ſzavát fogadni.* 3

Mōres, morum, m. plur. Terent. *Chlovechtvo: Lépo* ali *merzko derſanye*, e. Höfflichkeit: gute oder böſe Sitten. *Erkölts: jó vagy roſzſz maga viſelése.* Depravati mores: Cic. *Merzko y hman derſanye.* Uble Aufführung und böſe Sitten. *Meg-veſztegetett erkölts ök.*

Moſchāta. *Scil.* Nux. V. *Math.*

Moſchovĭa, *Moſcovia*, *Moſcia*, æ, f. *aliàs* Ruſsĭa, æ, f. Geogr. *Moskovitsko Czarſtvo vu Europi najveksſe, y zbog oſzebujne domáchih vojnikov ſzerdchenoſzti y jakoſzti najzmoſneiſſe.* Das gröſte in Europa, und mächtigſte Kayſerthum *Moſchau*, ſonſten Ruſsland. *Európában leg-nagyobb, és leg-hatalmaſabb Muſzkát Birodalma, Tſzárſága.* Regio Europæ ampliſſima; Mari Caſpio adjacet. Hoc vel maximè tempore, à ſingulari armorum vi, ac felicitate latiſſimè inclaruit. Nomen accepit ab urbe *Moſcha* ad fluvium *moſchum* ſita, quæ totius Ruſſici imperii Caput audit. V. *Illyricum.*

Moſchus, i, m. *vel* Moſcovita, æ, m. (*aliis* Ruſſus, i, m.) Lucan. *Moskovita, Narod ſzlovenzki kruto glaſzoviti.* Ein Moſchoviter, hochberühmtes Illyriſches Volck. *Muſzka, Leg-nevezeteſebb népe Illiriomnak.*

* Moſchus, chi, m. Vid. *Balſamum.*

Moſcŭlus, i, m. Cato. *Navadicza, mala navada, malahni obichaj.* e. Kleine Gevvonheit. *Szokáſotska.*

Mōtăcilla, æ, f. Varro. *Verto-repka, Paſztirichicza ptichicza.* e. Bachſteltz s. Vögelein. *Barázda billegető, Leányka madár.*

Mōtio, onis, f. Cic. *Gibanye, miczanye, ganenye, genenye, krenenye, maknenye, ganutje.* e. Bevvegung. *Mozgás, ingadozás.*

Motiuncŭla, æ, f. Senec. *Malo gibanye, genenye.* e. Kleine Bevvegung. *Mozdúláſatska.*

Mōto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à moveo) Virg. *Guſztokrat giblyem, miczam, okrechem.* Offt bevvege. *Mozgatom, ingatom.*

Mōtor, ōris, m. Mart. *Genitel, Ganitel, krenitel,* ... ali *maknitel.* 2. *Pochetnik, Prichetnik.* r. Bevveger. 2 r. Urheber. *Mozgató, ingató.* 2 *Elkezdő.*

Mōtus, ûs, m. Cic. 1 V. *Motio.* 2 Vid. *Tumultus, Perturbatio.* Motus animi, *id eſt:* Affectio, Inclinatio. *Cic.* Terræ motus. *Potreſz.* s. Erdbeben. *Föld indúlás.*

Mŏveo, es, ēre, mōvi, mōtum, (Act.) Cic. *Giblyem, miczam, premeſztujem.* Bevvege, rucke. *Mozdítom, mozgatom, indítom, ingatom.* 2 Vid. *Diſcedo N.* 1. Canuſiô moverat, *pro* Diſceſſerat. *Cic.* 3 Transl. V. *Privo, Dejicio, Deturbo.* Poſſeſſione, ex agro aliquem movere, *pro* Poſſeſſione, Agrô privare. *Cic.* Locô movere aliquem, *id eſt* de gradu ſuo *vel* dignitate, *aut etiam* de Conſtantia *vel* ſententia aliquem dejicere. *Cic.* Senatu *vel* è Senatu movere aliquem: h. e. Ex ordine & dignitate ſenatoria ejicere. *Cic.* 4. Caſtra movere ex loco ad locum: *id eſt* Transferre, mutare; *vel* diſcedere facere. *Caſ.* 5 Vid. *Curo, as &c. N.* 1. Nec me movet, (*id eſt* non curo) præſens homo fuerit, nec ne. *Papin. JCtus.* 6 Arma movere. *Virg.* Bellum movere adversùs aliquem *Liv.* h. e. Bellum alicui inferre, *vel* præliari cum aliquo. 7 Animum ad aliquid movere: *pro* Aliquem allicere, inducere ad aliquid *Virg.* 8 Moveri precibus &c. *pro* Flecti. *Cic.* 9 Riſum movere. *pro* Excitare. *Horat.* 10. Stomachum alicui movere: *id eſt propriè* Turbare, ad vomitum excitare: *ità Plin.* Metaphoricè verò *Koga na ſzerditoſzt genuti.* Einen zum Zorn anreitzen. *Valakit megboſzſzontani.*

Mox, *Adv.* Cic. *Taki, ſzridom, odma.* Behend, bald, von Stund an. *Majd, majdon, mindjárt.* 2. apud Plin. V. *Poſtea.*

Muccēdo, *vel* Mūcēdo, ĭnis, f. Apul. V. *Mucus.*

Muccinium, *vel* Mūcĭnĭum, ii, n. Arnob. *Noſzni rubecz.* s. Schnupfftüchlein. *Orr törlő keſzkenő.*

Muccōſus, *vel* Mūcōſus, a, um, Colum. *Item*

Muccŭlentus, *vel* Mūcŭlentus, a, um. Arnob, *S'merklyiv, s'merklyav, pun lepchene ſzline,*

ne. Rotzig, ſchnuderickt. *Náthás*, *Takonyos.*

Mūceo, es, ere, mūcui, (Neu.) Cato. *Pleſznivem*, *Pleſznivo jeſzem.* Ich bin ſchimlicht. *Penyéſzes vagyok.*

Mūceſco, is, ere, (Inch.) Plin. *Pleſznivo poſztájem.* Ich fange an ſchimlicht zu vverden. *Meg-penyéſzedűlök*, *Penyéſzűlni kezdek.*

Mūcidus, a, um, Juven. *Pleſzniv.* Schimlicht. *Penyéſzes.*

Mūcor, ōris, m. Colum. *Pleſznina*, *Pleſznivócha*, *Pleſznivoſzt.* Das Nüchteln, r. Schimmel. *Penyéſz*, *Peniſz.*

Mūcōſus, a, um, V. *Muccoſus.*

Mūcro, ōnis, m. Colum. *Oſtrina*, ali *nabada*, vulgo *Spicza kakvoga god oruſja.* e. Scharffe, oder Spitze eines Gevvehrs. *Fegyvernek hegye*, *és éle.* Vid. *Acies N.* 1. *Cuſpis*, *Acumen N.* 2. 2 apud Cic. per Synecdochen. V. *Enſis*, *Gladius N.* 1. 3 per Catachreſin V. *Cacumen*, ità Plin. 4 apud *Cic. Metaphoricè* Vid. *Potentia*, *Auctoritas*, *vis*, *Fiducia.* Mucro ſtyli, *id eſt:* Vis, Auctoritas. *Cic.* Hic eſt mucro defenſionis tuæ, *pro* Fiducia. *Idem.*

Mūcrōnātus, a, um, Plin. *Nabadaſzt*, *Bodaſzt:* peregr. *Spichaſzt.* Geſpitzt, ſpitzig. *Hegyeſíttetett*, *Hegyes.* Synon. *Cuſpidatus*, *ad formam Mucronis factus.* Item V. *Acutus N.* 1.

Mūcus, *vel* Muccus, i, m. Catull. *Smerkely*, *ſzoperina*, *moſzurina.* r. Rotz. *Takony.*

Mūgil, is, & Mūgilis, is, m. Plin. *Szom*, *glavách riba.* r. Schaaden, Groſskopff Fiſch. *Hartſa*, *egy nagy fejű hal.* Aliàs etiam *Capito major* appellatur.

Mūginor, (*Legitur etiam* Mugīnor.) aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. V. *Moror*, *Tardo:* item *Diſſimulo.* 2. apud Non. V. *Murmuro.*

Mūgio, is, ire, ivi, & ii, ītum, (Neu.) Liv. V. *Boo.* 2 Transfertur ad alios ſonos: *ut* Terra, ventus mugit. *Virg. &c.*

Mūgitor, oris, m. *Valer. Flacc.* Qui mugit.

Mūgitus, ūs, m. Virg. Vid. *Boatus.* 2. Transl. *pro* quovis ſono ſimili mugitui: *ut* Mugitus Terræ. *Cic.* Vid. Motus Terræ.

Mūla, æ, f. Juven. *Mezgicza*, *mezginya.* e. Mauleſelin. *Nőſtény öſzvér.* Fœta mula. *Prov.* Svetonii. *Nigdar nevchinyeno*, *niti nevidyeno dugovanye.* Ein ungeſehenes und unerhört Ding. *Soha nem látott*, *hallatott dolog.*

Mūlāris, is, *com.* re, n. Colum. *Mezgeni*, *mezgno.* Den Mauleſeln gehörig. *Öſzvéri*, *öſzvérhez-való.*

Mulcēdo, ĭnis, f. Gell. *Gladenye.* e. Streichlung. *Enyhítés*, *Törölgetés* Vid. *Blandimentum*, *Blanditia*, *Blandiloquentia*, *mitigatio.*

Mulceo, es, ere, mulſi, mulſum, *aliàs* mulctum, (Act.) Virg. *Gladim*, *Vtaſujem.* Streichle, ſtille. *Törölgetem*, *Enyhítem.* Vid. *Blandior*, *manſuefacio*, *lenio*, *mollio N.* 2.

Mulciber, ĕris, *vel* cibris, m. *Item* Mulciber, ĕri, *vel* cibri, m. Ovid. V. *Vulcanus.* 2 Metonymicè V. *Ignis.*

Mulco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Multo N.* 2. *Punio*, *Percutio N.* 1.

Mulcta, æ, f. Vide *Multa.*

Mulcto, as, are, &c. Vide *Multo.*

Mulctor, ōris, m. *Dojecz*, *Doitel.* r. Melcker. *Fejő.*

Mulctra, æ, f. & Mulctrāle, is, n. *Virg. item*

Mulctrum, i, n. Horat. *Doilnicza*, peregr. *Sahtarka.* s. Melck-Geſchirr, r. Melck-Kübel. *Fejő-Sajtár*, *Fejő-edény*, *dézſa.*

Mulctus, ūs, m. Varr. *Dojenye.* Das Melcken. *Tej-fejés.*

Mulgeo, es, ēre, mulſi, *vel* mulxi, mulſum, *vel* mulctum. (Activ.) Virg. *Doim.* Melcke. *Fejek*, *Fejem.*

Mūliēbris, is, *com.* bre, n. Cic. 1 *Senſzki.* Weibiſch. *Aſzſzonyi.* Vid. *Femineus.* 2 Transl. V. *Effeminatus*, *Delicatus*, *Debilis*, *Languidus.* 3. Muliebria, ium, n. *plur.* Pudenda mulierum. *Tacit.*

Mulīebriter, *Adv.* Cic. *Senſzki*, *po ſinzko*. Weiblicher Weiſe. *Aſzſzony módra.* Item V. *Effeminatè*, *molliter N.* 2.

Mŭlier, ĕris, f. Cic. V. *Femina.* 2 apud Plaut. *idem ac* Homo effœminatus, imbellis.

Mulierārius, a, um, Cic. V. *Muliebris*, *Femineus.* 2. apud Jul. Capitol. *Seno-ſelitel*, *ſeno-lyubitel.* Weiberſüchtig. *Aſzſzony-emberes*, *Aſzſzonyokkal társalkodó*, *Aſzſzonyt ſzerető.* Vid. *Effeminatus.*

Mulierc ŭla, æ, f. (Diminut.) Cic. *Senchicza.* s. Weiblein. *Aſzſzonyotska.*

Mŭliĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Effemino.*

Muliĕrōſitas, atis, f. Cic. *Seno-Selenye*, *za ſenami pohlepnoſzt.* Heſſtige Begierd zum Weibern. *Aſzſzony-emberség*, *Aſzſzonyok utánn járás.* Vid. *Effeminatio.*

Muliĕrōſus, a, um, Cic. *Seno-ſelni*, *ſenoblepni.* Weiber-begierig. *Aſzſzony kivánó.* Vid. *Mulierarius N.* 2.

Digitized by Google

Mūlinus, a, um, Vitruv. Vid. *Mularis.*

Mūlio, ōnis, m. Juven. *Mezgàr.* r. Eſeltreiber, Maul-eſeltreiber. *Öſzvérel-bánó.*

Mūliōnĭcus, a, um, *Lamprid.* Mūliōnius, a, um, Cic. *Mezgárov.* Zum Eſeltreiber gehörig. *Öſzvérrel bánáshoz-való.*

Mullĕus, ei, m. *Plin.* Calcei purpurei genus, quo primùm Albaniæ Reges, deinde Patritii Romani utebantur. *Kralyevſzka Lépo naſſita &c. obuv.* Köſtlich geſtickter, Königs-Schuh. *Piros tzepellus neme.* Vid. *Calceus.*

Mullŭlus, li, m. (Dim.) *Cic.* Parvus mullus.

Mullus, i, m. Cic. *Bradàch, Berkach riba Morſzka.* r. Meerbarben. *Tengeri bartſa.* 2. Fluviatilis mullus. *Mrena.* r. Barm. *Márna.* Dicitur aliàs Piſcis Barbatus *Cic.* Et Barbo, ōnis, m. *Scil.* minor mugile.

Mulſĕus, a, um, Colum. *Medichen.* Aus Honig. *Mézes.* Vid. *Dulcis.*

Mulſum, i, n. Plin. V. *Melitratum.*

Mulſus, a, um, Plin. 1. Vide *Mulſeus.* 2. Transl. V. *Suavis, Amabilis.* Plaut.

Multa, æ, f. Cic. *Kaſtiga, oſzuda penezna, Birſàg.* Auferlegte Geld-ſtraff. *Birság.* 2. Transl. apud *Plaut.* Vid. *Pœna.* Multam committere, *pro* aliquid multâ dignum perpetrare, *Cic.* multam facere alicui, *pro* irrogare, imponere. *Cato.*

Multangŭlus, a, um, Lucr. *Vnogo-vuglat.* Viel-eckicht. *Sok-ſzegü, ſzegeletü.*

Multātio, onis, f. Cic. *Penezno kaſtiganye, penezno oſzudenye, Birſaſenye.* e. Geldſtraff. *Birságlás.* Item V. *Punitio.*

Multātĭtius, a, um, Liv. *Iz kaſtige penezne, y birſaga dobajajuchi. Birſaſni.* Von den Geldſtraffen herkommend. *Birságból ſzedett.* Multatitia pecunia. Liv. *Birſaſni novczi, Iz penezne kaſtige novczi.* s. Straffgeld. *Birság pénz, Bitang.*

Multēsĭmus, a, um, Lucr. Vid. *Multus, multifarius.*

Multĭ-barbus, a, um, Apul. *Vnogo-bradaſzt.* Der viel Barth hat. *Nagy-ſzakállu.*

Multĭ-bĭbus, a, um, Plaut. *Vnogo-piecz.* Der viel trinckt. *Nagy-ivatù.* Vid. *Bibo, onis &c.*

Multĭ-căvus, a, um, Ovid. *Suplyaſzt, Vnogo-luknyaſzt.* Gelöchert, der viel Löcher hat. *Nagy-likü, Lyukatſos.*

Multĭ-cŏlor, ōris, om. Plin. *Vnogo-bojan, Vnogo-ſztroj, Vnogo-farb.* Vielfärbig. *Sok ſzínü.*

Mu[illegible]. Cic. *Na [illegible]ge ſztrane, na vnogo-fely, Vnogo-verſztno, na vnogi náchin.* Viel-fältiger-vveiſe. *Sok-képen.*

Multifariè, *Adv.* Plin. *idem.*

Multĭfārius, a, um, Gell. *Vnogo-verſzt.* Vielfältig. *Sokféle.* Vid. *Varius. Multiplex.*

Multĭfĕr, ĕra, ĕrum, Plin. *Vnogo-noſz, vnoge felye ſztvari noſzechi.* Das vielerey ding herfür bringt. *Sokat-termö.* Item Vid. *Fertilis.*

Multĭfĭdus, a, um. Martial. *Na vnoge déle razkolen.* In viel theil geſpalten. *Sok-felé haſadó, ſok-ágú.*

Multĭfŏrātilis, is, *com.* le, n. *Apul.* & Multĭ-fŏris, is, *com.* re, n. Plin. *Vnogo prél iliti vértov imajuchi, vnogo-vrátni, luknyaſzt, vnogo-luknyav.* Viel Thör, *oder* viel Löcher habend. *Sok-likü, Lyukatſos.*

Multĭ-formis, is, *com.* me, n Colum. *Vnogo-liczaſzt, Mnogo-licz.* Vielerley geſtalt. *Sok-formáju.* Item Vid *Varius.*

Multĭformĭter, *Adv.* Aul. Gell. *Na vnogi náchin.* Vielerley-vveiſe *Sok formán.* Itē V. *Multimodis,* ſeu *Variis modis.*

Multĭfŏrus, a, um Ovid. Vid. *Multiforis.*

Multĭgĕnĕris, is, *com.* re, n. Plaut. & Multĭgĕnus, a, um. Plin. *Vnogo ſzpol, vnogo-fely.* Von vielerley Art. *Sok-nemü.*

Multĭjŭgus, a, um. *Apul.* Multĭ-jŭgis, is, *com.* ge, n. Liv. *Vnogo jarmni, vnogo-hamni, vnogo jármov ali hámov imajuchi.* Vieljoch *oder* kommet habend. *Sok jármú.* 2. apud Cic. V. *Varius, multiplex.*

Multĭ-laudus, a, um. Amm. *Vnogo-hvalen, jako-hvalen.* Viel, ſehr gelobt. *Igen dicséretes, jeles.*

Multĭlŏquax, ācis, *com.* Plaut. *Vnogo-govorlyiv, vnogo-rechliv, klafurlyiv.* Viel-redend, Schvvatzhafftig. *Sok-ſzavú, ſokat-ſzóló.*

Multĭlŏquium, ii, n. Plaut. *Prevnogo-govorenye, klafurenye, vnogo-govornoſzt.* Viel Wortmachung, e. Schvvätzerey, plauderey. *Sok-beſzéd.*

Multĭ ŏquus, a, um Plaut. Vid. *Multiloquax.*

Multĭmŏdis, *Adverbialiter acceptus Ablat.* Cic. *Z-vnogem náchinom, na vnogi náchin.* Auf mancherley vveiſe. *Sok-módon.* V. *Multipliciter. Varié.*

Multĭmŏdus, a, um. Liv. V. *Multiplex, Varius.*

Multĭ-nōdus, a, um. & Multĭnōdis, is, *com.* de, n. Apul. *Vnogo-vuzlaſzt.* Voller knöpfflein, viel knorricht. *Sok tſomóju, gombú.*

Multĭ-nōmĭnis, is, *com.* ne, Apul. *Vnogo-imen, vnogo imèn imajuchi.* Der viel nomen hat. *Sok nevü, Sok-neve-etlü.*

Multĭ-

Multĭ-nūbus, a, um. Hieronym. *Vnogokrat oſenyen.* Der *oder* die offt geheyrathet hat. *Sokſzor házaſúlt, Férjhez menő.*

Multi-nummus, a, um. Varro. *Vnogo-novchen, penezit.* Viel Geld habend, bringend. *Sok-pénz érő, ſok-pénzt hajtó, ſok-pénzű.*

Multĭ-partītus, a, um. Plin. *Na vnoge déle, ſztráne razdelen.* Vielfältiglich getheilet. *Sok-réſzre oſztatott.*

Multĭ-pĕda, æ, f. Plin. Vid. *Millepeda.*

Multĭpēs, ĕdis, *om.* Plin. *Vnogo-nog.* Vielfüſſig. *Sok-lábú.*

Multĭplex, ĭcis, *om.* Cic. *Vnogo-verſzt, vnogo-ſztruk.* Vielfältig, mancherley, mannigfältig. *Sok-féle, ſok-rétü.*

Multĭplĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Povmoslyiv, vmoslyiv.* Das gemehret vverden kan. *Szaporodható, ſokasúlható.* Interdum accipitur pro *Multiplex.*

Multĭplĭcātio, onis, f. Colum. *Vnoſenye. mnoſenye, pomnoſenye, poveksávanye.* e. Vermehrung. *Szaporitás, ſokasitás.*

Multĭplĭcĭter, *Adv.* Plin. *Vnogo-verſztno, vnogo-ſztruko.* Vielfältiglich. *Sok-féle-képen.*

Multĭplĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Jul. Cæs. *Vnoſim, Vnogo-verſztim, vnogo-ſztrochim, vnogo-verſztno chinim.* Mehre, vielfältig mache. *Szaporitom, ſokasitom.*

Multĭ-pŏtens, entis, *om.* Plaut. *Vnogo-moguchi, premoguch.* Viel vermögend, Gevvaltig. *Sok-tehetségü, nagy hatalmú.*

Multĭ-ſcius, a, um. Apul. *Vnogo-znajuchi* Viel vviſsend *Sokat-tudó.*

Multĭ-sŏnōrus, a, um. *Claud.* Multĭ-sŏnus, a, um. Matt. *Vnogo-glaſzen, vnogo-verſztno-glaſzen.* Laut-thönend, das veilerley thon *oder* klang hat. *Nagy hangú, hangitsáló, ſokféle-ſzavú, nagy zörgéſſel-való.*

Multĭtĭa, ōrum, n. *plur.* Juven. *Iz pretenykoga platna oprava.* e. Kleider von aller reiniſter Leinvvand. *Gyenge, Lágy len-ruha.*

Multĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Vnoſina, mnoſtvo.* e. Viele, menge. *Sokaság, ſokság.* V. *Frequentia, Copia N. 1.* 2 V. *Populus, Plebs, Celebritas N. 1.*

Multĭvăgus, a, um. Plin. *Vnogo klatechiſze, klateliv.* Umſchvveiffig. *Sokat-bujdosó.*

Multĭvĭra, æ, f. Minut. *Vnogo-muſina, koja vnogo muſev je imala.* Die viele Männer hat. *Sok férjü Aſzſzony.*

Multĭvĭus, a, um. Apul. *Vnogo-putni.* Das viel Weege hat. *Sok útú.*

Multĭvŏlus, a, um. Catull. *Vnogo-hotliv, vnoga hotechi.* Viel-vvoilend. *Sok-akaratú, ſokat-akaró.* Sic & alia plura componi poſſunt.

Multo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Kaſtigujem, birſáſim, penezmi kaſtigu poſztavlyam.* Straffe, Geld-ſtraff auflege. *Megbirságolom.* 2. Latiùs apud *Cic.* Vid. *Punio.* item V. *Privo.* Vitia hominum &c. Damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exilio, morte multantur, *pro* puniuntur *Cic.* Bonis omnibus exules multantur, *pro* privantur, ſpoliantur, *Cic.*

Multò *Adv.* Cic. *Mnogo, velle.* Viel, Ein gutertheil mehr. *Sokkal.* Eleganter jungitur *Comparativis, & Superlativis;* Atque his vocibus, *Alius, aliter, Secus, Antè, poſt, Præſto, Malo, Antecello. &c.* Non multò poſt. Cic. *Malo zatém.* Ein vvenig darnach. *Egy kevéſſé az utánn.* Multò minoris vendidit: Cic. *Vnogo je leſe prodal.* Er hat es viel vvolfeiler verkaufft. *Sokkal kevesebben adta-el. &c.*

Multŏpĕrè, *Adv.* Plaut. *jako vnogo.* Sehrviel. *Igen-felette, ſokságoſon,* Vid. *Multum. Valde.*

Multŏtĭes, *Adv.* Florus in Epitome Livii. *Vnogokrat, mnogokrat.* Mehrmal, vielmahl, offt. *Sokſzor.*

Multùm. *Adv.* Cic. *Vnogo, mnogo.* Viel. *Sokkal.* Vid. *Valde, vehementer.*

Multus, a, um. Cic. *Vnogi, mnogi.* Viel. *Sok.* Vid. *Frequens N. 1. Copioſus.* 2. Vid. *Frequens N. 2. Celebris, Præclarus.* Tuum nomen multum eſt in his locis. Cic. *Ovud je verli glaſs imena tvojega.* Es iſt dein Namen ſehr berühmt in dieſen Oerteren. *A' te neved itt igen hires.* 3. Vid. *Prolixus, longus, Nimius, multiloquax.* Multus in laudando. Cic. *Prevech hvalechi.* Zuviel lobend. *Igen ditsérő.* Multus ſermo, ad multum diem protractus. Cic. *Dugo govorenye.* Eine lange Red. *Hoſzſzú beſzéd.* 4 Vid. *Multiplex.* Cic.

Mūlus, i, m. Cic. *Mezg.* 1. Meul-eſel. *Öſzvér.* 2. Transl. *idem ac* homo ſtolidus, ſtupidus, hebes. *Plaut.*

† Mūmĭa, æ, f. Arab. *Szmiola piſmena, zakûmſze chlovechanſzka tila máſu, da dugo tila obſztoje.* 2. Z-takvum ſzmolum namazana y poſzuſzena chlovechanſzka tila. 1. Balſam, mit vvelchen man die Menſchen-Leiber balſamiret, das ſolche gantz und unverſehrt lang bleiben mögen. 2. Mumien, balſamirt und ausgedörrte Menſchen-Leiber. *Balſamomból-való kenet, mellyel az hólt tejteket kenik, hogy el ne rodhadgyanak.* 2. *Illyen kenettel kent, és epen maradtt emberi tejtek.*

Munctio, onis, f. Arnob. *Vſzekuvanye, oſzekanye.*

Digitized by Google

kanyt. Das Schneutzen. *Orr kifúvás, ba-mu otolt.*

Mundānus, a, um. Cic. *Szvetſki, ſzvitovni.* Weltlich. *Világi.*

Mundātor, ōris, m. Jul. Firm. *Chiſztitel, ſznaſitel.* r. Reiniger, Ausfeger. *Tiſztitó.* Mundator orbis. *Sanaſi-ſzvèt.* Reiniger der Welt. *Világ tiſztitó.*

Mundè, *Adv.* Plaut. Vide *Purè.*

Mundiālis, is, *com.* le, n. Tertull. Vid. *Mundanus.*

Mundialiter, Mundānè, *Adv.* Tertull. *Szvetſki, poſzvetzki, poſzvitovno.* Weltlich. *Világi-képen.*

Mundicina, æ, f. Apul. *Prāh za chiſztenye.* s. Pulver zu reinigen. *Tiſztitó por.* Mundicina dentium, Apul. *Zubni prāh.* s. Zahn-Pulver. *Fog tiſztitó por.*

Mundificātio, onis, f. *Chiſztenye.* e. Reinigung. *Tiſztitás.*

Mundifico, as, are, avi, atum, (Act.) Macer. *Chiſztim, ſznáſim.* Reinige. *Tiſztitom.*

Munditer, *Adv.* Plaut. Vid. *Mundè.*

Munditia, æ, Cic. Mundities, iēi, f. Catull. *Sznága, Chiſztocha.* e. Sauberkeit, Reinigkeit. *Tſinoſság, Tiſztaság.*

Mundo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Sanáſim, Chiſztim.* Reinige. *Meg-tiſztitom.*

Mundūlè, *Adv.* Apul. *Preſznaſno, prechiſzto.* Sauberlich, gar zu ſauber. *Magát tſinoſgatóul.* Vid. *Exquiſitè, delicatè N. 1.*

Mundūlus, a, um, (*Dim. à* Mundus) Plaut. *Prevech chiſzt, ali ſznaſen.* Gar zu ſauber. *Maga tſinoſgató.* Vid. *Delicatus, exquiſitus.*

Mundus, a, um, Cic. *Chiſzt, ſznáſen.* Rein, ſauber. *Tiſzta, tſinos.*

Mundus, i, m. Cic. *Szvèt.* e. Welt. *Világ.* 2. Mundus muliebris. *Senſzki kinch,* peregr. *Smuk.* r. Weiber-Schmuck. *Aſzſzonyi ékeſség.* ità *Cic.* Oculus mundi: Ovid. V. *Sol.*

Mūnĕrābundus, a, um, Apul. *Daruvati hotechi.* Der einen beſchencken will. *Meg-ajándékozni akaró.*

Mūnĕrālis, is, *com.* le, n. Feſt. *Darovni.* Das zum Gaben gehört. *Ajándékozáshoz-való.* Lex muneralis: Feſt. *Zapoved prepovedajucha dáre davati, ali jemati.* Das Geſetz wider Gaben geben, und Penſion nehmen. *Ajándékozáſt tiltó törvény.*

Mūnĕrārius, ii, m. *Quintil.* Qui ludos gladiatorios populo exhibet. 2. *Adjectivè:* Munerarius, a, um, Vide *Muneralis:* ità Trebell.

Mūnĕrātio, onis, f. Ulp. *Daruvanye, Prikazanye.* e. Schencke. *Meg-ajándékozás.*

Mūnĕrātor, ōris, m. Flor. *Darovnik, Daritel.* r. Schencker. *Ajándékozó.*

Mūnĕri-gĕrūlus, i, m. Plaut. *Dare-noſz, ki dare noſzi.* Der ein Geſchenck trägt. *Ajándék vivő.*

Mūnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) *Plaut.* Mūnĕror, aris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Darujem* Beſchencke. *Ajándékozok.* Vid. *Largior.* Munerare aliquem re aliqua, Cic. *Kogá z-kakvem dugovanyem daruvati.* Einen mit etwas beſchencken. *Valakit valamivel meg-ajándékozni.*

Mungo, is, ere, munxi, munctum, (Act.) Catull. *Vſzekujem.* Butze, ſchneutze. *Kifúvom, kiſzloom.*

Mūnia, ōrum, n. Cic. *Chāſzt, obchinſzka ſzluʒba.* s. Ambt. *Tiſzt,* vagy *tiſzti-ſzerint-való ſzolgálat.*

Mūniceps, cipis, *om.* Cic. *Szkup varaſchan, Gradyanin,* peregr. *Purgar.* r. Mitburger. *Városi polgárok közzé iratatott.*

Mūnĭcĭpālis, is, *com.* le, n. Cic. *Varaſki, Gradſzki, varaſchanzki, orſzachki.* Der Burgern, *oder* Land-Leuthen; der Stadt, *oder* dem Land gehörig. *Tartományi, városi, polgári, varos régi ſzokáſa-ſzerint-való.* Jus municipale JCt. *Varaske ali orſzachke pravicze.* s. Stadt-*oder* Land-Recht. *Városi,* vagy *Tartományi* &c. *Törvény.*

Mūnĭcĭpātim, *Adv.* Sveton. *Od varaſſa do varaſſa, od grada do grada.* Von einem Flecken (*oder* Stadt) zum andern. *Városonként.*

Mūnĭcĭpium, ii, n. Cic. *Grād, Meſzto, Varaſs ſzvoje pravicze y ſzudni ſztol imajuchi, ſzamo kralyu ſzamu podloſen.* 2. *Varaſſanyſztvo.* Ein Flecken *oder* Stadt, ſo das Burger-Recht und ſein eigen Gericht hat, die einem Fürſten *oder* König unterworffen iſt. 2. e. Burgerſchafft. *Minden falu és város, mellynek tulajdon törvénye és igazsága vagyon.* 2. *Polgárság.* Propriè *Municipium* erat oppidum jure ſuo & legibus utens, cujus incolæ jure civium romanorum gaudebant.

Mūnĭco, as, are, &c. (*obſol.*) Feſt. V. *Communico N. 1.*

Mūnĭfer, a, um, Plaut. Vid. *Munerigerulus.*

Mūnĭfex, icis, *om.* Plin. *Chaſzt ſzvoju dobro obnaſſajuchi.* Der ſein Ambt wohl beobachtet.

Digitized by Google

bachtet. *Tiſztiben hiven el-járó.* Item V. *Abundus, Liberalis N. 4. Largus N. 1.*

Mūnificè, *Adv.* Cic. Vid. *Liberaliter N. 1. Largè, Abundanter.*

Mūnificentia, æ, f. Liv. V. *Liberalitas N. 1. Largitas.*

Mūnifico, as, are, avi, atum, (Act.) Lucr. *Daruiem, obilno delim.* Reichlich beſchencke, beſeelige, begabe. *Bövön adakozom, ajándékozok.* Vid. *Largior, dito.*

Mūnificus, a, um, munificentior, munificentiſſimus. Cic. V. *Liberalis N. 4. Largus N. 1.*

Mūnimen, inis, n. Virg. *Tverdyava, báſta, obrambа, zavetje, Jachina, ogradya za obrambu.* peregr. *Feſztunga.* r. Schirm, Schutz, e. Veſtung, Paſtey, Schantz, ſ. Bollvverck. *Erôsités, Kerítés, Palánk, Báſtya.* Vid. *Vallum, Fortalitium.*

Mūnimentum, ti, n. *Caſ.* Vid. *Munimen.*

Mūnio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. *Tverdim, Jáchim.* Bevvahre, beveſtige. *Erôsítem, bé-kerítem* Vid. *Fortifico.* 2 Vid. *Sterno N. 3. Reficio N. 1. Inſtauro.* Munire viam, alveum, ripam, aditum. 3 *Transl.* Vid. *Paro N. 1. Præparo.* Hucusque Cic. Viam ſibi ad dignitatem conſequendam munire, *pro* præparâre. *Cic.* Munire ſe audaciâ contra pudorem, *pro* obfirmare. *idem.*

Mūnis, is, *com.* ne, n. Plaut. Vid. *Officioſus, munifex* N. 1.

Mūnitè, *Adv.* Varro V. *Tutè.*

Mūnitio, onis. f. Cic. Vid. *Munimen.*

Mūnito, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Cic. *Gusztokrat tverdim, Jáchim.* Oft beveſtige. *Erôsitgetem, erôsitdegelem.*

Munitor, ōris, m. Liv. *Tverditel, objachitel.* Der beveſtiget, r. Beveſtiger. *Meg-erôsitô, oltalmazó.* Vid. *Ingeniarius.*

Mūnitus, a, um, munitior, munitiſſimus, Cic. *Vtverdyen, objáchen.* Bevvahrt, beveſtiget. *Meg-erôsittetett, oltalmaztatott.* Item *Transl.* Pectus Sapientiâ múnitum &c. *pro* obfirmatum *Cic.*

Mūnus, ĕris, n. Cic. 1. *Chaſzt* ſ. Ambt. *Tiſzt.* Vid. *Officium, negotium, onus.* Munus ſuum curare, colere, efficere, exequi, ſuſcipere &c. *Cic.* 2. Vid. *Donum, Beneficium.* Divino munere (*id eſt* donô, beneficiô) Reip. donatus, *Cic.* munera Liberi. Vid. *Vinum.* munera terræ. V. *Fructus* N. 1. *Fruges.* ità Horat.

Munuſcŭlum, i, n. Cic. *Darecz, mali dàr.* Kleines Geſchenck. *Ajándékotska.*

Mūræna, *vel* murēna, æ, f. *Plin.* fluviatilis muræna. (*Vulgo ſed perperàm* Ruta) *menyk riba, mlich.* Ruten ein Fiſch. *Meny-hal.* Muræna marina, eſt piſcis ſimilis Anguilæ V. *Lampetra.*

Mūrænŭla, æ, f. (Dimin.) *Svelchicza, Lampreta y oſztale mále kachiczam ſzpodobne Ribicze.* e. Neunaug, Lamprette, Pricke. *Kilenc ſzemü hal, és minden-féle halatskák, akár folyó vizi, akár tengeriek, mellyek kü kigyókhoz haſonlók.*

Mūrālis, is, *com.* le, n. Liv. *Zidni.* Zur Maur gehörig. *Kôfali.*

† **Mūrārius**, ii, m. *Zidár.* r. Maurer. *Kô-mivés.*

Mūrātus, a, um, Veget. *Zezidan, iz zida.* Gemauert. *Kôfallal kerittetett.*

Murcia, *vel* * Myrtĕa (á Myrto) æ, f. Plin. V. *Venus.* 2. apud Arnob. *Boficza Lenoſzti.* e. Göttin der Faulheit. *Reſtségnek Iſten Aſzſzonya.* 3. Murcia Civitas Hiſpaniæ.

Murcĭdus, a, um, *Plaut.* Murcus, a, um, Ammian. V. *Ignavus, Piger, Segnis.*

Mūrex, icis, m. Colum. *Pús ali Riba morſzka, iz koje kervi napravlyaſze skarlatna y karmaſinſzka cherlena boja, ſztroj,* vulgó *farba.* Eine Gattung Meer-Fiſch *oder* Schnecken, aus deſſen Bluth gleich vvie Purpur-Farb gemacht vvird: Purpur-Schneck. *Tengeri tsiga vagy hal, mellynek vérével á bárſonyt feſtik.* 2. Metonymicè Vid. *Purpura, Color purpureus.* 3. pro *quolibet flore purpureo.* ità Virg. &c.

Murgiſo, ōnis, m. Feſt. *id eſt* Homo deſidioſus, iners.

Mūria, æ, f. *Colum.* Mūries, iēi, f. Cato. *Szlána voda, zelia ſsok, Ráſzol.* ſ. Saltz-Waſſer, Kraut-Waſſer, e. Saltz-*oder* Fiſch-Brühe. *Sós viz, kápoſzta-lév; ſós hal-lév.* Vid. *Salſilago.*

Mūriātĭcus, a, um, Plaut. *Dugo vu ſzlani vodi,* ali *Ráſzolu namochen.* Das lang in Saltz-Waſſer *oder* Brühe gelegen iſt. *Sós vizben ázott, besózatott.*

Mūrĭcātim, *Adv.* Plin. Convolutè inſtar muricum.

Mūrĭcātus, a, um, *Plin.* Factus inſtar muricis, *vel* murice tinctus.

Mūrĭcĕus, a, um, *Auſon.* Spectans ad muricem, *vel* ex murice factus.

Mūrĭcĭdus, a, um, Plaut. V. *Ignavus, imbellis.*

Mūrĭlĕgŭlus, a, um. *Juſtin. L. 1. Codic.* Piſcator muricum.

Mūrīnus, a, um, (á Mus.) Plin. *Miſſji.* Von Mäuſen.

Mäuſen. *Egëri, Egër-forma.* 2. Murīnus, (*à* Murus) ad murum ſpectans. V. *Muralis.*

Murmur, ŭris, n. Cic. *Mermranye, morguvanye, S'um vodeni.* Das Murren, und Brummen, Gemurmel, Getümmel, Geräuſch, das Rauſchen eines Waſſers. *Morgás, zörgés, zúgolódás, zúgás.* 2 Transl. *pro* quolibet ſtrepitu. *Cic. Virg.* Vid. *Fremitus, Tumultus &c.*

Murmŭrābundus, a, um, Apul. *Mermrajuchi, morgujuchi.* Brummlend. *Morgolódó, Zúgó.*

Murmŭrātio, onis, f. Senec. Vid. *Murmur.*

Murmŭrātor, oris, m. Plaut. *Mermravecz, morguvavecz.* r. Murmeler. *Morgolódó, zúgolódó.*

Murmŭrillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Namermravam.* Etvvas murre. *Morgolódom.*

Murmŭrillum, i, n. (*Dim. à* murmur.) Plaut. *Namermranye, malo mermranye.* Klein Gemurmel, Geräuſch. *Dunnogás, morgolódás.*

Murmŭro, as, are, avi, atum, (Neutr.) Cic. *Morgujem, mermram, s'umim.* Murre, brumme, rauſche. *Morgok, Dörgök, zúgok.* 2 Transl. generatim V. *Strepo, ſtrepito,* ità *Plaut.* 3. Vid. *Muſſo N. 1.* ità Ovid.

Murſa, *vel* Murſia, æ, f. Geogr. V. *Eſſekinum.*

Murſenſis, is, *com.* ſe, n. Ammian. Hieron. *Oſzechki.* Oſſecker, Eſſecker. *Eſzék városa-béli.*

Murtātum, i, n. Plin. *Is debeloga chrieva verlo perprena devenicza.* Ein Pfeffer-Wurſt. *Borſos kolbáſz.*

Mūrus, i, m. Cic. *Zid.* e. Maur. *Kö-fal.* 2. Transl. V. *Præſidium, tutela, agger &c.*

Mus, mūris, m. Cic. *Miß.* e. Mauſs. *Egér.*

Mūſa, æ, f. Cic. *Boſicza navukov; popevka, vila, popevavicza, pivalicza, mudro-pojka, devetſze takvih boſicz broi.* Calliope, Clio, Erato, Thalia, Euterpe, Melpomene, Terpſichore, Polyhymnia, *vel* Polymnia, Urania. *Ovid.* e. Göttin der freyen Künſte. *Tudomány Iſten-Aſzſzony.* 2. Meton. V. *Cantilena, melos, Verſus, Carmen, Muſica, Scientia &c.* ità *Virg.* Officia Muſarum, earúmque Præſidis Phœbi, ſequentibus verſibus expreſſit *Auſon.*

Clio geſta canens transactis tempora reddit:
Melpomene tragico proclamat mœſta boatu:
Comica laſcivo gaudet ſermone *Thalia:*
Dulciloquis calamos *Euterpe* flatibus urget:
Terpſichore affectus citharis movet, imperat, auget:
Plectra gerens *Erato* ſaltat pede, carmine, vultu:
Carmina *Calliope* libris heroica mandat:
Uranie Cœli motus ſcrutatur, & Aſtra;
Signat cuncta manu: Loquitur *Polyhymnia* geſtu.
Mentis *Apollinea* vis has movet undique *Muſas.*
In medio reſidens complectitur omnia *Phœbus.*

* **Mūſæum**, (*ſed melius*) Muſēum, ēi, n. Varr. *Hiſa za vuchenye.* e. Studier-Stube. *Tanúló-ház.*

Muſca, æ, f. Varro. *Muha.* Eine Fliege, Muck. *Légy.* 2. Muſca, *pro* homine importuno, moleſto: *Cic.*

Muſcārium, ii, n. Mart. *Muhalnik, muhalnicza, Branilnyak, Branilnik.* r. Fliegen-Wadel. *Legyező.*

Muſcārius, a, um, Plin. *K-muham zpadajuchi, muhaſzti.* Zum Fliegen gehörig. *Légybez-való.*

Muſcerda, æ, f. Plin. *Miſsje lajno, blato.* r. Mäuſe-Koth. *Egér-ſzar.*

Muſcētum, i, n. *Muhovje, meſzto vu kom ſze vnosina múh zadersáva.* r. Orth allvvo ſich viele Fliegen *oder* Mucken aufzuhalten pflegen. *Hely ahol ſok Légy vagyon.*

Muſcidus, a, um, Sidon. V. *Muſcoſus.*

Muſcĭpŭla, æ, f. Varro. *Miſſo-lovnicza, mißnicza.* e. Mauſs-Falle. *Egér-fogó.*

Muſcōſus, a, um, Cic. *Mohnaſzt, pun mehna, mehlena, maha.* Mooſigt, voll Mieſs. *Mohos, teli mohval.*

Muſcŭla, æ, f. Auguſt. *Muſicza.* Kleine Mucke, Fliege. *Leggetske.*

Muſcŭlōſus, a, um, Celſ. V. *Nervoſus.*

Muſcŭlus, i, m. Cic. *Miſſek.* s. Mäuſslein, *Egeretske.* 2 apud Plin. *Vu telu miſsicza, miſſek.* s. Mäuſslein des Leibs. *Embernek teſtén-való inas domború hús.* 3 Genus Concharum, *Plaut.* 4. Certus piſciculus, qui caudæ ſuæ motu curſum Balænæ moderatur. *Plin.*

Muſcus, i, m. *Mehen, mah, mehlen na drévu &c.* s. Mooſs *oder* Mieſs an den Bäumen &c. *Moh, Fa-moha.*

* **Mūſēum**, ei, n, Varro. Vid. *Muſæum.*

* **Mūſēus**, (Muſæus.) a, um, Lucr. *Vilni, Boſicz navuka.* Zum Muſen gehörig. *Múſákhoz-való.*

* **Mūſĭca**, æ, Mūſĭcē, es, f. Cic. *Znanye y Meſtria popevanya, ſzlorno-ſzk'adno-glaſzje.* e. Sing-*oder* Thon-Kunſt, e. Muſic. *énekliſ*

lſi tudomány, *ének vagy éneki gyakorlás*.

Muſicè, *Adv*. Plaut. V. *Lautè*, *Abundè*, *Delicatè*. Item propriè *Szloſno*, *ſzkladno-glaſzki*. Muſicaliſch. *Muſikai módon*.

Muſicus, i, m. Cic. *Vuchen po meſtrii Popevavecz*; *ſzloſno-ali ſzkladno-pevecz*, peregr. *Muſikàſs*. r. Sing-Künſtler, Singer, Muſic-Verſtändiger. *Éneklés Meſter*.

Muſicus, a, um, Cic. *K-znanyu ſzloſno popévanya zpadaiuchi*. Zur Sing-Kunſt gehörig. *Éneki tudományhoz-való*.

Muſinor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. V. *Cano*, *Scribo*, *Fingo N. 1*.

Muſſitātio, onis, f. *Apul*. Muſſātio, onis, f. Ammian. *S'eptanye*, *ſepchenye*; *mumlanye*, *Na tihom*, *skomcze govorenye*, *Rechih ztegnenye*. Das heimliche Murmlen, Mumlen, und Verbeiſſung der Red. *Suttogás*, *tſendes beſzélgetés*.

Muſſitātor, oris, m. *Septavecz*. Heimlicher Murmler. *Suttogó*.

Muſſito, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. à Muſſo*) Plaut. *Guſztokrat s'epchem*. Offt murmle, heimlich, ſtill rede. *Suttogok*.

Muſſo, as, are, avi, atum, (Neut.) Liv. *S'epchem*, *tiho govorim*. Heimlich Brumle, ſtill rede. *Súgok*, *tſendeſen ſzólok*. Vid. *Mutio*. Interdum etiam accipitur *pro* Taceo: *Terent*.

Muſtācēum, ei, n. & Muſtaceus, ei, m. Cic. *Jéſztvina z-moſtom zmiſſana*, *kuhana ali pechena*. e. Speiſs mit Moſt eingemengt, gekocht, *oder* gebraten. *Muſtal elegyitett fött* vagy *ſült étek*. Laureolam in muſtaceo quærere: *Prov*. Ciceronis: *id eſt* ex re exigua, vili & frivola laudem quærere.

Muſtārius, a, um, Cato. *Moſten*, *k-moſtu ſzliſſajuchi*. Zum Moſt gehörig. *Muſthoz-való*.

Muſtēla, æ, f. Cic. *Laſzicza*. Ein Wieſelein. *Menyét*, *görény*.

Muſtēlātus, a, um, *Apul*. Coloris muſtelini res. V. *ſequens*.

Muſtēlinus, a, um, Terent. *Laſzichji*. Wieſelein gehörig, *oder* gleich. *Menyéti*.

Muſtēus, a, um, Varr. *Iz moſta*, *moſtu ſzpodoben*, *moſten*. Aus Moſt, dem Moſt gleich. *Muſtos*. 2. Tranſl. apud Plin. V. *Dulcis*: item *Recens*.

Muſtrīcula, æ, f. Afran. apud Feſt. *S'oſtarſzko drevo*, *kopito*: *S'oſtarſzka forma ali mera*. r. Schuſter-Leiſt, s. Muſter. *Varga kapta*, *fa*, *mérték*.

Muſtūlentus, a, um, Plaut. *Po moſtu diſſechi*, *pun moſta*. Als vvie Moſt, voll Moſt. *Muſtos*, *muſtal teli*.

Muſtum, i, n. Cic. *Moſt*. r. Wein-Moſt. *Muſt*.

Muſtus, a, um, Cato. *Synon*. Recens, novus, dulcis. *Veſzel*, *nov*, *ſzladek*. Luſtig, neu, friſch, süſs. *Édes-kedok*, *új*. Muſta juventa. Plaut. *Veſzela y gyegyerna mladoſzt*. Luſtige und friſche Jugend. *Víg és friſs ifjuság*.

* Muſurgia, æ, f. *Znanye*, ali *meſtria popevanya*. e. Geſang-Kunſt. *Éneki tudomány*, *meſterség*.

* Muſurgus, i, m. *Zmiſzlitel popevkih*. r. Geſang-Dichter. *Ének ſzerző*.

Mūtābilis, is, *com*. le, n. Cic. *Premenlyiv*, *zmenlyiv*, *neſztalen*. Veränderlich, unbeſtändig. *Változandó*, *változó*.

Mutabilitas, atis, f. Cic. *Pre-* ali *Promenlyivoſzt*, *neſztalnoſzt*. Veränderliches Weſen, e. Wanckelmüthigkeit, Unbeſtändigkeit. *Változóság*.

Mūtātio, onis, f. Cic. *Preménvenye*, *premenyanye*, *promina*, *prominba*. e. Veränderung, Vervvandlung. *Változás*.

Mūtātor, oris, m. Lucan. *Premenitel*, *ményavecz*. r. Veränderer. *Változó*.

Mūteo, es, ere, mūtui, (Neu. *Obſol*.) Vid. *ſequens*.

Mūteſco, is, ere, (Neu. Inch.) Apul. *Némim*, *ném poſztájem*. Erſtumme, ſtumm vverde. *Megnémulok*. Taciturnitate muteſcere. *Apul*.

Mūticus, a, um, Varro. Vid. *Truncus*, *a*, *um*. mutica ſpica, *id eſt* ariſtis carens, *Varro*.

Mutilātio, onis, f. Cels. *Obſzekuvanye*. *Prirézanye*, *Okernenye*, *Okerſſenye*. e. Behauung, Stutzung, Verſtümmelung. *Megtſonkitás*, *Bénnitás*. Vid. *Amputatio*, *Diminutio*, *Defectio*.

Mūtilo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Okerſſujem*, *Prirezávam*. Verſtümmele. *Megtſonkitom*, *Bénnitom*. Vid. *Amputo*, *deſeco*, *diminuo*. Mutilatus exercitus, *pro* diminutus. *Cic*.

Mūtilus, a, um, Cæſ. *Kernyaſzt*, *priſzéchen*, *obrézan*. Geſtümmelt, abgeſtoſſen, abgeſchnitten. *Bénna*, *tſonka*. Synon. *Truncatus*, *mutilatus*, *membro aliquo diminutus*, *truncus*, *a*, *um*. Mutilum cornibus pecus: *Cæſ*. vel *abſolutè* mutilum pecus: *Colum*. h. e. Cornibus carens. 2 *Tranſl*. apud Cic. V. *Imperfectus*.

Mūtio, *vel* Muttio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Plaut. *Mumlyam*, *muczam*. Muckſe, nüſele.

Digitized by Google

ſele. *Motſzamok*, *lopva ſuttogok*. Vid. *Muſſo*.

Mutitio, *vel* Muttitio, onis. f. Plaut. *Muczanye*, *mumlyanye*. Das Muckſen. *Motſzanás*, *Dunnogás*.

Mūtito, (*Turneb. legendum putat* Mutuïto) as, are, avi, atum, [Neut. *Freq. â* Mutuus) Gell. *idem ac* mutua cúm aliquo convivia agito.

Mūto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mènyam*, *Premènyam*, *zmènyam*, *Preobrácham*. Vervvechsle, verändere. *Változtatom*, *tſerélem*. Synon. *Verto*, *vario*, *inverto*. Mutare aliquid in pejus, in peiorem partem. Mutare animum, mores &c. *Cic*. Aliquid cum aliquo ære mutare, *pro* vendere, *Colum*. Factum mutare, *pro* Pœnitere. *Terent*. Mutare fidem, *pro* Fidem non ſervare. *Plaut*. Gaudium mœrore mutare, *id eſt* gaudium cum mœrore permutare, gaudium in mœrorem vertere. *Cic*.

Mūtuārius, a, um. Apul. V. *Mutuus*.

Mutuātio, onis, f. Cic. *Na poſzudbu jemlyenye*, *ù zájem uzimanye*, peregr. *Na porgu uzimanye*. e. Entlehnung, auf Borg-Nehmung. *Kôltſôn vévés*. Transfertur etiam ad alias acceptiones, & Dationes. *Cic*.

Mutuātitius, a, um, Gell. *Na poſzudbu dan*, *ali vuzet*. Auf Borg gegeben, *oder* genommen. *Kôltsôn-adott*, vagy *vött*.

Mutuātus, a, um, 1. *Activè* Cic. V. *Mutuor*. 2 *Paſſivè â* mutuo. *Poſzudyen*, *na poſzudbu vuzet*. Geborgt, entlehnt. *Kôltsôn vött*. Luna mutuatâ à ſole luce fulget, *pro* acceptâ. *Plin*.

Mūtuè, *Adv*. Cic. *Jeden drugomu*, *Prementczè jeden proti drugomu*, *med ſzobum*. Wechſel-Weiſe, hinvvieder, gegen einander, unter einander. *Viſzontag*. Officiis mutuè reſpondent. Cic. *Jeden drugomu pomáſe*, *med ſzobumſze pomáſu*. Einer helffet den andern, ſie helffen ſich unter einander. *Egyik a' máſikot ſegélti*.

Mutuĭter, *Adv*. Varr. *idem*.

Mūtuĭto, as, are, avi, atum, (*Freq. â* mutuo) Plaut. *Guſztokrat na poſzudbu jemlyem*, *na poſzudbu vechkrat proſzim*. Offt auf die Borg nehme, begehre. *Gyakran kôltsôn veſzek* vagy *kérek*.

Mūtŭlus, i, m. *Varr*. Lignum *vel* Lapis extra murum, aut alium parietem prominens, cui capita trabium inſident & innituntur.

Mūtuò, *Adv*. Cic. V. *Mutuè*.

Mūtuo, as, are, avi, atum, (Act. *apud alios* Neu.) 1. Vid. *Mutuor*. Aliquid ab aliquo mutuare. *Cæcil*. apud Non. *Meliùs tamen dixeris* Aliquid ab aliquo mutuum accipere. *Kaj od kôga poſzuditi*, *na poſzudbu vzeti*. Von einem etvvas entlehnen, auf die Borg nehmen. *Valamit valakitôl kôltsôn venni*. 2 *pro* mutuum do. *Poſzudyujem*; *na poſzudbu*, *ù zájem dajem*; peregr. *Porgujem*, *na porgu dajem*. Leihe, borge, lehne. *Kôltsôn adok*. Aliquid alicui mutuare: *Plaut*. Alii & meliùs *legendum cenſent* mutuum dare. *Kômu kaj poſzuditi*, *kômu kakovu ſztvàr ù zájem dati*. Einem etvvas borgen, leihen. *Valakinek valamit kôltsôn adni*.

Mūtuor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) *Cic*. 1 Propriè *Na poſzudbu*, ali *poſzudu jemlyem*, *ù zájem uzimlyem*, *ali uzimam*. Auf Borg nehme, entlehne. *Kôltsôn veſzek*. Mutuari aliquid ab aliquo: *Cic*. Vid. *Mutuo N*. 1. 2 Transl. *ad alia*. Orator ab Academicis ſubtilitatem mutuatur, *pro* accipit. *Cic*. Virtus à viris nomen eſt mutuata, *pro* Indepta, nacta eſt, accepit. *Cic*.

Mūtus, a, um, Cic. *Nèm*. *govoriti nemoguch*, *negovorechi*. Stumm, Sprachlos, nicht redend. *Néma*, *ſzótalan*, *nem beſzélô*. Mutum eſſe ſatius eſt, quàm, quod nemo intelligat, dicere. *Cic*. Forum mutum. h. e. In quo cauſæ non aguntur. *Cic*. Mare mutum, *pro* Placidum. *Plaut*. Commendatio muta, *dicitur* Facies formoſa, quæ etiam non loquens, ſatis ſe tuetur, & acceptam reddit. *Quintil*.

Mūtuum, (*intellige* Argentum, aurum &c.) ui, n. Plaut. *Poſzudyeno dugovanye*, *poſzudba*, *zájem*; peregr. *Pórga*. Geborgtes Ding, e. Borg, e. Darlehn. *Kôltsôn adott jóſzag*, *kôltsôn*.

Mūtuus, a, um, Cic. *Synon*. Reciprocus, par, æqualiter reſpondens. *Jeden proti drugomu*, *med dvemi*, *med ſzobum*. Eins ums ander. *Viſzontag-való*. Vid. *Reciprocus*. Mutuis officiis Remp. gubernare, *id eſt* paribus. *Cic*. Mutuus amor. Plin. *Lyubav jednaka med nekojemi*. e. Gegenliebe. *Egymás ſzeretet*. 2. Date aliquid alicui mutuum: *Cic*. Vid. *Mutuo N*. 2. Dicitur autem (uti & *mutuor*) de illis rebus, quæ non ſolent eædem reſtitui, ſed ejuſdem generis, ut ſunt *pecunia*, *frumentum &c*. In aliis autem Verbum *Commodo* uſurpandum eſt. 3 Accipere ab aliquo aliquid mutuum. *Cic*. Vid. *Mutuor N*. 1. 4 Transl. *ad alia*: Si pudoris egeas, ſumas mutuum. *Plaut*.

*Myăcan-

*Myăcanthon, i, n. *Plin.* Aſparagus Sylveſtris.

*Mydriăſis, is, f. *Celſ.* Oculorum morbus, dum pupilla effunditur & dilatatur, ejúſque acies habeſcit.

*Myja, *aliis* Mynda, æ, f. *Igra decbinzka, S'iß-Miß zvana.* Ein Kinder-Spiel, Blinde-Maus benahmſet. *Szemkötös játék.*

*Myllus, i, m. *Plaut.* Pars pudenda mulieris.

*Myŏpăro, ōnis, m. Cic. *Berza morſzkih razbojnikov ladja.* Eine Gattung Raub-Schiff, Jagt-*oder* Caper-Schiff. *Tolvajkodó ſebes hajó.* Italis *Nave corſara.*

*Myops, ŏpis, *com.* Ulpian. *Kratko-vid, ki Szamo iz bliza vidi.* Kurtzſichtig, der nur in der Nähe ſihet. *Rövid látású, Homályos ſzemü.*

*Myrācŏpum, i, n. Medic. *Måſzt, koja trudnoſzt odnemlye.* e. Salbe, ſo die Müdigkeit benimbt. *Kenet, melly a' fáradſágot elvéſzi, meg-könnyebbiti.*

*Myriarcha, æ, m. *Glavàr zverhu jezero lyudih.* Der über tauſend geſetz iſt. *Ezer ſtrjſiak eleje, tiſztje.*

*Myrĭas, ădis, f. *Broj, deſzet jezèr vu ſzebe zaderſavajuchi.* Eine Zahl von zehen tauſenden. *Tíz-ezer.* Per Synecdoch. *Veliki Broj.* Eine groſse Zahl. *Nagy ſzám.*

*Mўrica, æ, f. *Virg.* Genus humilis & parvi virgulti. Alio nomine Myrica Sativa *Tamarix*, ſylveſtris *Bria* vocatur. *Nizko raztéche tamarzko s'ibarje*, e. Tamarisken-Staude. *Tamarik tſemete, hanga-fa.*

*Myrĭnus, i, m. *Plin.* Mas murænæ. *Morſzka riba Angvili ſzpodobna, van ſterchechi zübe imajücha.* Gevviſser meer-Fiſch dem aal-Fiſch gleich, die Zähne auſserhalb habend. *Tengeri hal haſonló az ángolnához, kiálló fogakkal.*

*Myrmēcia, ōrum, n. *plur.* Vid. *Formicarium.*

*Myrmēcium, ii, n. Cels. Vid. *Verruca.*

*Myrmex, ĭcis, f. Vid. *Formica N. 1.*

*Myrŏpōla, æ, m. Plaut. *Z-maſztjum terſecz, Patikàr.* r. Salben-Kramer. *Kenetekkel kereſkedő, Patikárius.*

*Myropōlĭum, ii, n. Plaut. V. *Apotheca N. 1.*

*Mўrŏthēcium, ii, n. Cic. *idem.*

*Myrrha, (*More Latinorum y in u mutantium* Murrha, *& ſic de derivatis*) æ, f. Plin. *Mirha-drévo.* r. Myrrhen-Baum. *Mirha-fa.* 2. V. *Stacte.* 3 apud *Ovid.* Cinyræ Regis Cypriorum Filia, ob illicitos cum Patre amores in Arabiam profuga, ubi in arborem ſui nominis eſt converſa.

*Myrrhātus, a, um. JCt. *Z-Mirhe ſzokom* (vulgò *z-Mirhum*) *zachinyen, zméſſan.* Mit Myrrhen, *oder* beſser zuſagen, mit Myrrhen-ſafft angemacht, gemiſcht. *Mirhával kéſzitett, elegyitett.*

*Myrrhĕus, a, um. Horat. *Iz mirhe, mirheni.* Von Myrrhen. *Mirhás.*

*Myrrhĭna, æ, f. Plaut. *Szladki napitek, vino z-mirhum zachinyeno.* r. Süſser tranck, mit myrrhen angemachter Wein. *édes ital, mirhás bor.*

*Myrrhĭnus, *vel* Murrĭnus, a, um. *Seneca.* Quod eſt ex Murra vel Myrrha lapide pretioſo. 2. Myrrhinus à *Mirrha arbore.* V. *Myrrheus.*

*Myrrhītes, æ, m. *Plin.* Species gemmæ, quæ colorem Myrrhæ, odorem ungventi habet. 2. Vid. *Myrrhina.*

*Myrtăcĕus, a, um. Cels. Vid. *Myrteus.*

*Myrtātus, a, um. *Plin.* Myrtô conditus. *Z-Szádom mirrovinzkem zachinyen, zméſſan, napravlyen.* Mit heidelbeer gemacht, gemiſcht. *Mirtus gyümöltsével kéſzitett, elegyitett.*

*Myrtētum, i, n. Virg. *Mirroviſche; meſzto gde mirrovine raſzte.* s. Ort, vvo viel Myrten vvachſen. *Mirtus-fás hely.*

*Myrtĕus, a, um. Tibull. *Mirrovji, iz mirrovine.* Aus myrten, von myrten. *Mirtus-fái, Mirtuſi.* Myrteum oleum. Cels.

*Myrtĭnus, a, um. & Myrtĭdānus, a, um. Plin. *idem.* Myrtidanum vinum, *Plin.* V. *Myrtites.*

*Myrtiŏlus, a, um. Colum. *Mirrovo-farb, mirrovo-farben.* Myrten-färbig. *Mirtus feſtékü, ſzinü.*

*Myrtītes, æ, m. Colum. *Mirrovinſzko vino, z-ſzádom mirrovine zachinyeno y napravlyeno vino.* r. Myrten-Wein. *Mirtuſos bor.*

*Myrtuōſus, a, um. Plin. *Pun mirrovine, mirrovini ſzpodoben.* Voll myrten, der myrten gleich. *Teli mirtuſial, mirtuſos.*

*Myrtum, i, n. Cels. *Szád iz Mirrovine, oſzebujno povolyne dobrote y dühe, ſzuproti griza haſznovit.* e. Myrten-frucht, Heidelbeer-frucht. *Igen jó illatú és ízü mirtus-fa gyümölts.*

*Myrtus, i, f. *Virg.* Arbor eximiæ pulchritudinis & ſaporis in Arabia, & vel ideo Veneri Sacra. *Mirrovina drévo.* r. Myrten-Baum. *Mirtus-fa.*

*Myſta, *vel* Myſtēs, æ, m. Senec. *Meſſnik.* r. Prieſter. *Pap.*

*Myſtăgōgus, i, m. Cic. *Chuvár poſzvechenih ſztvarih, Glavar meſsnichki.* r. Vervvahrer der heiligen dingen, Prieſterlicher Oberer. *Szent eſzközökre vigyázó, fö pap.*

*Myſtax, ăcis, m. *Muſztách, berk.* r. Knebel-Bart, e. Schnauze. *Bajuſz.*

* Myſtēriarcha, *vel* Myſteriarchēs, æ, m. Prudent. *Szkrovnih y ſzvetih dugovàny navuchitel; ali pak ſzkerbitel y chuvàr, najmre pri ſztolnoj glavnoj Czirkvi*, vulgo *Cuſtos*. r. Geheimnuſs-Lehrer; *oder aber* r. Dom-*oder* Thum-Cuſtos. *Titkos ès ſzent dolgokot magyarázó*, vagy pedig *Titkos ès ſzent eſzközökre vigyázó*, vulgo *Kuſtós*. Vid. etiam *Myſtagogus*.

* Myſtērium, ii, n. Cic. *Szkrovnoſzt, otajſztvo*. s. Geheimnuſs. *Titok*. Vid. *Arcanum*. Myſteria aperire. Cic. *Szkrovna dugovanya na pervo dati, razglaſziti; ſzkrovnoſzti ochitovati*. Geheime dinge offenbahren. *Titkos dolgokot kijelenteni*.

Myſticè *Adv*. Solin. Vid. *Arcanè*.

Myſtĭcus, a, um. Virg. Vid. *Arcanus*.

* Mythĭcus, a, um. Plin. Vid. *Fabuloſus*.

* Mythiſtŏrĭa. æ, f. *Capitolin*. Narratio fabuloſa. *Zmiſilyena pripoveſzt*. e. Erdichte hiſtorie *oder* Geſchicht. *Költött beſzéd*. Vid. *Fabula*.

* Mythŏlŏgĭa, æ, f. *Razſzvetlenye iliti Raztolnachenye zmiſilenih pripoveſztih*. e. Erklärung der fabelen. *Fabuláknak értelmes kimagyarázáſok*.

* Mythŏlŏgus, i, m. *Razſzvetlitel, ki zmiſilene pripoveſzti raztolnachuje, iliti razſzvetluje*. Der die Fabeln erkläret. *Fabulákot Magyarázó*.

* Mythos, *vel* Mythus, i, m. Auſon. V. *Fabula*.

* Mytĭlus, i, m. *Plin*. piſcis ex genere concharum, cujus exuſti cinis carni affectæ applicitus cauſticam virtutem habet.

* Myūrus, i, m. Medic. *Szlabo, mlabavo Sile tuchenye, ali igranye: Sile ſzlabo-igra*. Schvvache Puls. *Gyenge erek üteſe, járáſa*.

* Myxos, *vel* Myxus, i, m. (à Myxa *Latinè* Mucus) *Czéuchicza ſzvéchnyaka, ali Lampaſſa, vu kojoj ſztèny ſztoi*. s. Röhrlein an der Ampel, darinnen der dach iſt. *Mécses lámpáskának a' tsöje, mellyen a' zsiros gyapjatska égdegel*.

N.

* NAblĭum, ii, n. *Ovid*. Inſtrumentum muſicum. V. *Pſalterium*.

Næ, *Adv. Affirm*. Cic. *Sztanovito, Zaiſzto, Iſztinito, Iſztinſzki, Doiſzto*. Gewiſs, vvarlich, fürvvar. *Bizonyára, Igenis*. Præponitur ferè cuipiam Pronomini, & Indicativum, vel Conjunctivum poſtulat. *ut*: Næ iſti vehementer errant: *pro* Profecto, Certè, utique iſti &c. *Cic. Catil*. 2. c. 3. Næ ego multò libentius emerim diverſorium Tarracinæ. *idem*.

* Nænĭa, æ, f. Cic. *Mertvechka peſzem, vſzaka ſaloſztna peſzem, narekuvanye, narek*. s. Todten-Lied, Leich-Geſang, Klag Lied, Klag-Geſchrey. *Halottra-való vers, ſzomorú ès keſerves ének, Halotti ének, Siralom, Jajgatás*. 2. Transl. apud *Horat*. Vid. *Ineptia N*. 2. *Jocus, Nuga*. Næniæ pueriles, *id eſt*: Nugæ, Crepundia. *Phædr*. 3. Dea funerum, ſeu funebrium carminum, à Romanis cultu honorata. *Feſt*.

Nævĭus, a, um, Arnob. *Liſſaſzt, znamenykaſzt*. Die Flecken, *oder* Mähler an ſich habend. *Jegyes*. Vid. *Maculoſus N*. 2.

Nævŭlus, i, m. Gell. *Od narave iliti naturè znamenychicza, Liſſajchecz. Piknyicza*. Angebohrnes kleines Mahl, Flecklein. *Vellünk ſzületett jegyetske, motskotska*.

Nævus, i, m. Cic. *Prirodyeno znamenye, znamenyka materinzka, od narave na tèlu znamenyka*. e. Angebohrne Maaſe an Leib, s. Muttermahl. *Vellünk ſzületett Jegy, Bélyek*. 2 Transl. ad Animum: *Zmenykanye, krivnya, Pregreska, zkaznoſzt, zlócha*. r. Mangel, Fehl, s. Gebrechen. *Hiba, Fogyatkozás*. Vid. *Macula N*. 1. 2. & 3.

Najădes, *vel* Naĭdes, um, f. *plur*. Ovid. *Boſicze potokov y zdenczev*. Der Flüſſen und Brünnen-Göttinnen. *Folyó-vizek, ès kútak Iſten-aſzſzonyik*. Sing. Najas, ădis, *vel* Nāis, ĭdis, f. *idem*. 2 apud Virg. V. *Nympha N*. 1.

Nam, *Conjunct. Cauſal*. Cic. *Ar, Kajti, jer, jere, jerbo*. Dann, denn, ſintemal. *Mert, Lám*. 2 apud Terent. V. *Ideo*.

Námque, *vel* Nánque, *Conj*. Cic. V. *Nam, enim, ſiquidem, certè*. 2 Vid. *Sed, verum*.

Nāna, æ, f. (*intellige* Femina) Lamprid. *Magaſicza, neſzpretno mala ſena*. e. Zvvergin. *Puja Aſzſzony*.

Nanciſcor, ĕris, ciſci, nactus ſum, (Dep.) Cic. *Zadobavlyamſze cheſza, zadobivam, dobivam*. Uberkomme, zuvvegen bringe, erlange. *Találok, ſzerit-téſzem, kereſek, elnyerem*. Vid. *Adipiſcor, Conſequor N*. 2. 2 Vid. *Invenio* N. 1. Quoniam nacti te ſumus aliquando otioſum, *pro* invenimus. Cic.

Digitized by Google

Nānus, i, m. Propert. V. *Pygmæus, ai.*

Nānus, a, um, Feſt. V. *Pygmæus, a, um.*

Năpēæ, *vel* Napææ, arum, f. *plur.* Virg. Vallium, ſylvarum & ſaltuum Deæ, ſeu Nymphæ. V. *Dryades.*

Năpellus, i, m. Medic. *Vuchjak, vuchja tráva ali koren.* Das giſſtige Kraut Eiſen-Hütlein, e. Münchs-Kappen, Wolffs-Wurtzel. *Katika répája ſu, Farkas répa.*

Nāpina, æ, f. Colum. *Za merkou zemlya, polye.* r. Steck-Ruben-Acker. *Karó Répás-fóld, Repeſes hely.*

Năpūra, æ, f. Feſt. *Vuſe iz ſzlame.* s. Stroh-Seil. *Szalma tekerts, kötél, búrs-kötél.*

Nāpus, i, m. Colum. *Merkva.* e. Gelbe Ruben, Steck-Rüben. *Karó-répa, Murok.*

Narciſſus, i, m. Plin. *Czvèt Narczisz.* e. Mertzen-Blum, Narciſſen-Blum, s. Röhrlein. *Nártzissus, köles-virág.* 2. *Nomen propr.* pulcherrimi Juvenis, Cephiſo *vel* Cepheo amne, & Lyriope nymphâ nati, qui in fonte conſpectæ ſuæ imaginis amore captus contabuit, atque in florem ſui nominis mutatus eſt. *Ovid.* 3. *Met.*

Nardīnus, a, um, Plin. *Is S'pikinarde, S'pikinardov.* Aus Spicanarden gemacht. *Spikinárdi.*

*Nardus, i, f. & Nardum, i, n. Cels. *Spikinarda.* e. Spicanard, s. Narden-Kraut. *Spikinárd.* Item V. *Lavandula.* Eſt autem duplex, alia piſtica, hortenſis, & nobilior; alia ſylveſtris, ruſtica & ignobilis nardus. *Horat. Tibull.*

Nāris, is, f. *Ovid.* Nares, ium, f. *plur. uſitatior.* Cic. *Noſznicza.* s. Nasloch. *Orr-lik, Orr lyuk.* 2. per ſynechd. V. *Naſus.* Obeſæ naris homo. Horat. *Tup y neſzpameten chlovek.* Tölpiſcher und unverſtändiger Menſch. *Oſtoba ember.* Acutæ, *vel* Emunctæ naris homo. Horat. *Szapameten, S'egav chlovek, kojega je tesko vkaniti.* Ein kluger, liſtiger, ſchlauer und abgefeimter Menſch. *Eſzes és fortélyos ember.*

Narrābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Pripovedliv, Kajſze pripovedati, ali napervo donesſzti more.* Das mann erzehlen kan. *Beſzellbető.*

Narrātio, onis, f. Cic. *Pripovédanye, povédanye.* e. Erzehlung. *Beſzelles.*

Narratiŭncula, æ, f. Quintil. *Kratko pripovédanye.* e. Kurtze Erzehlung. *Beſzellgetéſetske.*

Narrātor, oris, m. Cic. *Pripovédavecz, povédavecz.* r. Erzehler. *Beſzéllő.*

Narrātus, ûs, m. Ovid. Vid. *Narratio.*

Narro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Povédam, pripovédam, kásem, kazivam.* Erzehle, Vorbringe, Sage. *Beſzéllek.*

Naſcendus, a, um. Gell. Vid. *Naſcibilis.*

Naſcentia, æ, f. Vitruv. Vid. *Nativitas.*

Naſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Rodliv, porodliv, kajſze poroditi beche.* Das da ſoll gebohren vverden. *Születendő, ſzületbető.*

Naſcor, ĕris, naſci, nātus ſum. (Dep.) Cic. *Rodimſze, Poradyamſze, Radyamſze.* Gebohren vverde. *Születem.* *Uſus:* Patriæ non nobis naſcimur; In miſeriam naſcimur; Certo patre, ſummo loco (*id eſt* è nobiliſſimis & potentibus) natus; Ex me natus; Prope annos quinquaginta, *vel* ad Annos quinquaginta natus; *id eſt* homo annorum prope quinquaginta. ità *Cic.* De pellice natus. *Ovid.* 2. transfertur ad res inanimatas pro *Inchoo, Incipio eſſe.* Qui non naſcentibus Athenis, ſed jam adultis fuerunt. *Cic. in Brut.*

Nāsica, æ, *com.* Arnob. *Velikoga noſza chlovek, noſzina.* Der groſse naſe hat. *Nagy orrú ember.*

Nāsiterna, æ, f. *Plaut.* Vas aquarium cum tribus anſis, veluti naſis.

Nāſo, ōnis, m. *Poët.* Cognomen Ovidii à magno naſo deſumptum. *Appellativè* V. *Naſica.*

Naſſa, æ, f. Cic. *Verſſa za lov ribji.* e. Fiſcher-Reuſe. *Varſa, veſz, verſe.*

Naſturtĭum, ii, n. Cic. *Hren,* r. Krenn, Kreſſig. *Torma.*

Nāſus, i, m. *Cic.* Naſum, i, n. Plaut. *Noſz.* e. Naſen. *Orr.* 2. Metaph. Suſpendere aliquem naſô. Horat. *Iz kögaſze oſzmehavati.* Einen höniſch auslachen, Verſchimpffen, Verſpötten. *Valakit meg-tsúfolni, gúnyolni.* Vid. *Dicacitas.* 3. Vid. *Acumen, Sagacitas, Calliditas, Sapientia, Aſtutia, Acrimonia, Ira.* Naſus ſtyli, *id eſt* Satyra, quæ quamdam acrimoniam & acerbitatem habet. *Mart.* Et pueri naſum Rhinocerotis habent. *idem.* h. e. Nec pueri ſuâ aſtutiâ carent. &c.

Nāsūtè *Adv.* Senec. *Noſzato, noſzaſzto.* Nasvveiſe. *Orrosúl.* 2. Metaph. Vid. *Aſtutè.*

Nāsūtŭlus, a, um (*Dim. à* Naſutus) Apul. *Malo-noſzat.* Kleine Naſe habend. *Orroſotska.* 2. Metaph. *Nekuliko chalaren, s'egav, priſzerdit.* Etvvas liſtig, zornig. *Ravaſzotska, ſinnyátska, ſinnyáſotska.*

Nāsūtus, a, um. Horat. *Noſzat, noſzaſzt, veliko-noſz.* Groſs-naſig. *Orros, Orrával gúnyoló.* 2. Metaph. *apud* Martial. V. *Aſtutus, Sagax.* Item Vid. *Dicax, Derisor.* Naſutior. *Mart.* Naſutiſſimus. *Senec.*

Nāta, *Virg.* Gnāta, æ, f. Terent. Vid. *Filia.*

Nātābĭlis, is, *com.* le, n. Coripp. *Plavliv*, *preplavliv*, *kudſze preplavati more.* Dadurch man ſchvvimmen kan. *Megúſzható.*

Nātābŭlum, i, n. Apul. *Meſzto plavanya.* r. Ort, allvvo man ſchvvimmet. *úſzni - való hely.*

Nātāles, ium, m. *plur.* Tacit. *Synon.* Conditio Sanguinis, Familiæ origo, generis nobilitas *vel* Ignobilitas. *Rôd, pleme, koleno.* r. Stamm, s. Geſchlecht. *Nem.* Vid. *Genus N. 1. Gentilitas N. 1. & 2. Genitura.* 2 Transl. & generatim V. *Origo N. 1.* ità Tertull.

Nātālis, is, *com.* le, n. Cic. *K-porodu ſzliſſajuchi, Porodni.* Zur Geburth gehörend. *Szkletéſénki.* Natalis dies, *vel abſolutè* Natalis, (*intelligitur tamen* dies) is, m. Cic. *Dan poroda, porodni dan, Porodyenya dan, Rojſtvo.* r. Gebuhrts-Tag. *Születésünk napja.* Natale ſolum. Ovid. *Meſzto porodyenya.* r. Gebuhrts-Orth. *Születésünk helye.* Vid. *Patria.* 2 Transl. *ad inanima.* Natalis Romæ. Cic. *Dan pochetka Rimſzkoga, vu kojem najmre Rim zidati y napravlyati jeſze pochel.* r. Tag, an vvelchem mann angefangen Rom zu bauen. *Róma kezdetének napja.* 3. accipitur *pro* nativo, Inſito, Congenito. *Colum.*

Nātālĭtium, ii, n. *Cenſorin.* Natalitia, orum, n. *plur.* tantùm uſus Cic. *Dar porodni, obſzluſavanye dnèva narodyenya.* e. Gebuhrts-Tags-Gabe, freudliche Begehung eines Gebuhrts-Tags. *Születéſekor adott ajándék, ſzületéſe napjának tiſzteſſége.* Natalitia dare, *pro* Natalem diem celebrare. *Cic.*

Natalĭtius, a, um, Cic. V. *Natalis.*

Nātātile, is, n. Varr. V. *Natabulum*, *Piſcina.*

Nātātĭlis, is, *com.* le, n. Prudent. *Plavliv*, *Plavajuchi*, ali *Plavati moguch.* Schvvimmend, *oder* das da ſchvvimmen kan. *úſzó*, vagy *úſzható.*

Nātātio, onis, f. Cic. *Plavanye*, *Plivanye*, *Plovanye, Plòv, Plovſztvo.* Das Schvvimmen, e. Schvvimmung. *Feredés, úſzkálás.*

Natātor, oris, m. Ovid. *Plavavecz*, *Plavecz, Plivacz, Plovecz.* r. Schvvimmer. *úſzkáló.*

Nātātōrĭa, æ, f. Sidon. V. *Piſcina*, *Natabulum.*

Nātātus, ûs, m. Claud. V. *Natatio.*

Nātes, ium, f. Mart. *Dvè zadnye meſzaſzte ſztrâne têla, zadnyichke dvè blazine, zadnyicza.* Die zvvey Arſch-Backen. *Segg poſija.* Vid. *Clunis*, Natis *Sing.* Horat. Sed jam rarò in uſu eſt.

Nātĭnātio, onis, f. Feſt. V. *Negotiatio.*

Natinātor, oris, m. Feſt. V. *Negotiator*, *negotioſus.*

Nātĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep. *Obſol.*) Cato apud Feſt. V. *Negotior.*

Nātio, onis, f. (à No.) Cic. V. *Natatio.*

Nātio, onis, f. (à Naſcor) Cic. *Národ.* s. Land-Volck, Geſchlecht, e. Landsmannſchafft. *Egy egéſz nemzetség.* Vid. *Genus N. 1. Gentilitas N. 1. Gens.* Re ipſa tamen *Natio* Latiùs patet, quàm *Gens.* Erudita illa græcorum natio. *Cic.* 2 V. *Origo N. 1.* Natione *Macedo*, *id eſt* origine, Nativitate, *Plin.* 3 Natio *Nomen propr.* Deæ, quæ partus Matronarum tuetur. *Cic.*

†Nātĭōnālis, is, *com.* le, n. *Národni, národſzki, k-kakvomu národu ſzliſſajuchi.* Das der Nation *oder* Lands-Völcker iſt, einem Land-Volck gehörig. *Nemzetségi*, *nemzetséghez - való.* 2. in ſenſu vulgi. *Poleg ſzvojega ſzamo národa derſechi.* Der nur ſeinen Lands-Leuten vvohl gevvogen iſt. *Tſak maga nemzetségével tartó.*

Nātĭvĭtas, atis, f. Vlp. *Porod*, *Rodſztvo*, *narodyenye*, *rodyenye*, *porodyenye.* e. Geburth. *Születés.*

Nātīvus, a, um, Cic. *Rôdni, Prirodni*, *Prirodyen, naravni, od narave dan*, *z-naturum zadoblen.* Natürlich angebohren, von Natur gegeben. *Természet-ſzerint-való*, *velünk ſzületett.* Nativum malum. Cic. *Zlo od nature: zlo z-porodom zadobleno.* Ubel von der Natur. *Természetből-való roſzſzaság.* Nativus ſermo, Curt. *Materinzki jezik.* e. Mutter-Sprache. *Tulajdon nemzetsége nyelve.* Vid. *Primitivus, Domeſticus*, *Proprius. Nationalis N. 1. Genuinus N. 1. Naturalis.*

Nāto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.* à No.) Cic. *Gaſztokrat plavam.* Offt ſchvvimme. *úſzkálok.* 2. Vid. *Madeo, Mano N. 1. Exundo N. 1. Abundo.* Natabant pavimenta vinô, *pro* madebant, *vel* exundabant. *Cic.* Natare in Vino, *id eſt* Abundare, *vel* plenum vinô eſſe. *idem.* 3. Metaph. V. *Nuto, Metuo*, *Dubito*, *Dubius & Anxius ſum.* Mihi quidem Democritus natare videtur in natura Deorum, h. e. Hæſitare, dubitare, dubius hærere. *Cic.*

Nātrix, icis, m. & f. Cic. *Vodena kacha*, *zmia vodena.* e. Waſſer-Schlang. *Vizi-kígyó.*

Nātū, *Abl. uſitatus ab inuſitato & Defect.* Natus, ûs, *quod idem eſt ac* Nativitas, *Liv.*

Natu

Natu maior. *Sztareſſi. ſztarei.* Der Aelteſte. *Vénebb, idöſebb.* Natu maximus. *Najſztareſſi.* Der Aelteſte. *Leg-vénebb, Leg-idöſebb.* Natu minor. *Mlajſſi.* Jünger. *Kiſſebb.* Natu minimus. *Najmlajſſi.* Der Jüngſte. *Leg-kiſſebb, Leg-tſiabb.* Dicitur etiam *grandis natu.* ità Liv.

Nātūra, æ, f. Cic. *Narav, Natúra, nuternyi ſztaliſſ kakovga dugovanya.* e. Natur, innerliche Eigenſchafft, und Beſchaffenheit eines Dings. *Termëſzet.* Naturæ ſatisfacere, cedere &c. *pro* mori. Cic. Vid. *Morior.* Naturâ inſitum eſt: *item* ità natura comparatum eſt, *pro* naturale, congenitum, Cic. 2 Rerum natura. Cic. Vid. *Mundus, Univerſitas N.* 1. 3 Vid. *Subſtantia, Res, Eſſentia.* Natura tenuis aëris. *Lucret.* 4 Vid. *Proprietas, Vis, Virtus, Potentia.* 5 Vid. *Indoles N.* 1. *Inclinamentum N.* 1. Ut natura fert, aliquid facere: *id eſt:* juxta inclinationem & naturalem propenſionem. 6 Vid. *Animus, Mens, Conſilium, Ratio, Judicium.* Naturâ duce errare nemo poteſt. 7 Vid. *Origo, initium, Principium, Cauſa.* Hæc vitia â natura nactus es &c. 8. Vid. *Status, Conditio.* Ea erat natura temporum, is curſus &c. ità paſſim Cic. *aliique Claſſici.* 9 Vid. *Temperamentum N.* 1. Tametſi bona eſt natura &c. *Terent.* 10 V. *DEus:* ità Cic.

Nātūrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Synon.* Phyſicus, Innatus, Inſitus, Naturæ conjunctus, â natura profectus *vel* ortus, ſecundùm naturam, quod à natura eſt. *Naturalzki, naravji, naravſzki, k-naravi ſzliſſajuchi, Poleg narave vuchinyen.* Natürlich. *Termëſzeti.* 2. apud *JCtos* Naturalis filius V. *ſpurius.*

Naturāliter, *Adv.* Cic. *Poleg narave, po naravi, od narave, naturalzki, naravzki.* Der Natur nach, natürlich, natürlicher-Weiſe. *Termëſzet-ſzerént.*

Nātus, i, m. Cic. V. *Gnatus.* Dicitur etiam de pullis beſtiarum. *Colum.*

Nāvāle, is, n. *Ovid.* Navalia, ium, n. *plur. uſitatior.* Cic. *Brodiſche, Meſzto gdeſze ladie delaju, ali ſztoje.* r. Orth, allvvo die Schiffen gemacht vverden, *oder* Stehen. *Hajó tartó, vagy Hajó tſináló hely.* Vid. *Portus.*

Nāvālis, is, *com.* le, n. Cic. *Ladji, Brodni, Brodeni, Brodſzki, Plavni, K-Brodom ſzliſſajuchi.* Zu denen Schiffen gehörig. *Hajói.* Bellum navale. Cic. *Voiſzka na vodi, vu Ladjah.* r. Krieg zu Waſſer. *Vizi ſereg, viadal.*

* Nāvarchis, idis, f. *Ladia Glavára nad brodmi najvekſſega.* s. Admiral-Schiff. *Tengeri kapitány hajója.*

* Nāvarchus, i, m. Cic. *Glavár brodarſzki, Poglavár vu ladji.* Ein Schiff-Oberſte. *Hajó ura vagy Kapitányja.*

Nāuci, *Genit. uſitatus ab obſol.* Naucum, i, n. *vel* Naucus, ci, m. *Feſt.* Propriè *Lupinya orehova, kóſicza ali mezdricza orehova &c.* e. Nüſſen-Schaale: das innere Häutlein, die Schelffe invvendig von den Nüſſen &c. *Dió &c. hártyája.* 2 Transl. apud *Plaut.* Homo nauci, *id eſt* nihili, nullius frugis. *Chlovek zlochеſzt, ki nikaj ni vréden: Markaj, Nikaj dobra.* Nichts-vverthiger Menſch. *Semmire-való ember.* Nauci, *vel* Flocci aliquem facere. Plaut. *Koga za nikaj, za lebudkaj derſati.* Einen für nichts halten. *Valakit ſemminek tartani.*

Nāuclēricus, *&* Nauclerius, a, um, Plaut. *Brodarov, Brodarſzki: Brodaru, naulaſztito pak goſzpodaru Ladje ſzliſſajuchi.* Dem Schiff-Herren gehörig. *Hajós meſteri.*

* Nāuclērus, i, m. Plaut. *Goſzpon, ali Goſzpodár Ladje iliti Broda.* r. Schiff-Herr, Schiff-Patron. *Hajós-Meſter, hajós-úr.*

Nāucŭla, &c. *per Syncop.* Vid. *Navicula.*

Nāucŭlor, &c. Vid. *Naviculor.*

Nāufrăgālis, is, *com.* le, n. Martian. Capel. *Vtonlyiv, Vtoplyiv.* Schiff-brüchig. *Hajó-töréſt ſzenvedhetö.*

Nāufrăgium, ii, n. Cic. *Ladjo-terje, ladje ali Broda Vtoplenye, Vtunenye, Razbienye, Razkloplenye, Razderanye.* r. Schiff-Bruch. *Hajó-törés, vizi veſzedelem, Elmerülés.* 2 Transl. V. *Calamitas, Damnum, Exitium, Jactura.* Cic.

Nāufrăgo, as, are, avi, atum, [Neu.] Sidon. *Synon.* Naufragium facio, vel patior, ſubeo. *Vtaplyamſze, Ladjo-terje terpim.* Schiff-Bruch leyde. *Hajó-töréſt ſzenyvedek.* Omnes Naves naufragârunt. *Petron.*

Naufrăgus, a, um, *Cic.* Nāvĭfrăgus, a, um. *Ovid.* 1 Paſſivè *Vtoplyen, kiſze je v-ladji vtopil, Ladjo-terje podnaſſajuchi ali terpechi.* Der Schiff-Bruch erlitten hat. *Hajó töréſt ſzenvedö.* Homo naufragus: h. e. qui navi fractâ bona amiſit. *Cic.* 2 Activè *Vtaplyajuchi; Ladio-terje y potop chinéchi.* Das Schiff-Bruch verurſachet. *Hajó törö.* Unda naufraga: *id eſt*, quæ naufragium efficit. *Tibull.* 3 Transl. Homo pa-

 trimonio

trimoniô naufragus. Gic. *Chlovek, ki ſze je vſzega otchinſztva mentuval.* r. Menſch, der um alle Erbſchafft kommen. *Ember, kinek minden öſtöl-maradtt java eloeſzett.*

Nāvĭcŭla, æ, f. Cic. *Ladjicza.* s. Schifflein. *Tſónakotska.*

Nāvĭcŭlārĭa, æ, f. Cic. *Brodarztvo, Brodarſa, Ladjarztvo, Ladjaria, Brodarzka znanoſzt y Meſtrîa.* e. Schiffer-Kunſt. *Hajós-Mesterség.*

Navicularius, ii, m. Cic. V. *Nauclerus.*

Navicularius, a, um. JCt. V. *Nauclericus.*

Nāvĭcŭlātor, oris, m. Cic. V. *Nauclerus.*

Nāvĭcŭlor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Mart, V. *Navigo.*

Nāvĭgābĭlis, is, *com.* le, n, Liv. *Brodlivo, Ladjo-vozlivo, gde je brodariti*, ali *kudſze je z-ladji pelyati mochi.* Schiffreich, da man ſchiffen kan. *Evezhetö, Hajóval meg-járható.*

Navigātio, onis, f. Gic. *Na ladji vozenye, Voſnya ou Ladji, Brodenye, Ladjarenye,* e. Schiff-fahrt. *Hajózás, Hajón-járás.*

Navigātor, oris, m. Quintil. *Kiſze na Ladji vozi, Ladjenik.* Der auf ein Schiff fahret, *Hajókázó.*

Nāvĭgātus, a, um, Plin. *Kudaſze Ladje voze, plavaju.* &c. Vid. *Naviger.* Navigatus fluvius. *Plin.*

Nāvĭgĕr, ĕra, erum, Lucr. *Ladjo-noſz, Ladje noſzechi.* Schiff-tragend. *Hajó viſelhetö, Hajóval meg-járható.* Mare navigerum, *Lucr.*

Nāvĭgiŏlum, li, n. (Dim.) Gic. V. *Navicula.*

Navĭgium, ii, n. Gic. *Vſzakojachke felye Ladja, Bròd, Plav.* Allerley Schiff. *Akármi hajó.* 2 apud *Servium* Vid. *Navigatio.*

Nâvĭgo, as, are, avi, atum, [Neu.] Gic. *Na Ladji ſze vozim, Brodarim.* Im Schiff fahre, ſchiffe. *Hajókázom, Evezek.* Pinus (*id eſt* Navis ex pinu facta) navigat in undis. *Ovid.* Cum Meſcenio naviga, *pro* Navi iter fac, Navi veharis. *Cic.* 2 Propriè, minùs tamen uſitatè *Navigo* pro *Navem ago, promoveo, impello:* & tunc eſt *Verb. Act.* Nautæ appellantur omnes, qui navis navigandæ causâ in navi ſunt. *Ulp. L. 1. Dig.* 3 In portu navigare. *Prov.* Terentii. *Szegurnomu ſtveti, zvan vſzake pogibeli biti.* Verſicheret leben, vveit von aller Gefahr ſeyn. *Bátorságos állapotban lenni, veſzedelem kivül lenni.*

*Nāvis, is, f. Cic. *Ladja, Bròd, Plav.* s. Schiff. *Hajó.* Navis Prætoria. *Liv.* In qua Prætor, vel Dux claſſis bellicæ navigat. V. *Navarchis.* Italis *La Capitana.* Navis præſidiaria. Liv. *Jako oboruſna za obrambu drugih Ladja.* s. Convoy-Schiff. *Hadi hajó, kisérö hajó.* Actuaria navis. *Caſ.* quæ remis agitur. V. *Biremis &c.* Piratica, prædatoria navis. *Liv.* Vid. *Myoparo.* Speculatoria navis. Liv. *Lakka y berza ladja za zevoldanye nepriatelzkih ladjih; ſztraſi-ladja.* s. Speh-Schiff. *Vigyázó hajó, kémlelö hajó.* Frumentaria navis. Liv. *Hránu, Braſsno,* peregr. *Profunt noſzecha Ladja.* s. Proviant-Schiff. *Profont-hajó.* Navis curſoria, *Sidon.* Vid. *Lembus.* Piſcatoria navis, Liv. *Ribjichka Ladja.* s. Fiſcher-Schiff. *Haláſz-hajó.* Oneraria navis, *Cic.* item: Vectoria navis, Svet. *Blágo, Terh noſzecha Ladja.* s. Laſt-Schiff, Transport-Schiff. *Tereh-hordozó hajó.* Subducere naves, *id eſt:* Ad portum, vel in navalia pertrahere ad ſarciendum, aut cuſtodiendum. *Contra verò* deducere naves, *eſt* eas ad navigandum in aquam immittere. *ità Virg. 3. Æn.* Navem conſcendere; nave, vel è navi egredi; navi iter facere, Navigare mare, *vel* Mari, *Caſ.* 2 Transl. V. *Fortuna N. 1. 2. 3.* Hinc in eadem navi eſſe: *pro* Eſſe in eodem periculo; Parem, vel eandem cum alio fortunam experiri. *Cic. 2. Fam. ep. 5.* 3 propter ſimilitudinem, Navis templi *Gornya ſztràn Czirkve.* Der obere Theil der Kirchen. *Templomnak elsö réſze, boltja.*

Nāvĭta, æ, m, Gic. V. *Nauta.* Navita de ventis, de tauris narrat arator. *Propert. L. 2. eleg. 1. v. 43.* Metaph. *idem eſt, ac* Quilibet libenter loquitur de re ſibi nota, & circa quam vi ſuæ profeſſionis verſatur.

Nāvĭtas, atis, f. Cic. V. *Gnavitas, Celeritas, Diligentia, Induſtria.*

Nāvĭter, *Adv.* Gic. V. *Gnaviter, Strenuè.*

Nāulum, i, n. Juven. *Brodovina, od brodovne voſnye plácha.* s. Schiff-fahr Geld, Schiff-Lohn. *Hajó bér, Rév bér.* Transfertur & ad alia ſimilia vectigalia.

*Nāumăchĭa, æ, f. Sveton. *Latinè* Pugna navalis. *Brodni Voj, na Ladjah boj, vojuvanye na vodi.* r. Schiff-Streit, Streit zu Waſſer. *Vizen-való hadakozás.*

Naumachiārĭus, ii, m. Svet. *Vojnik, Bojnik na vodi.* r. Streiter auf dem Waſſer. *Vizen hadakozó katona* Vid. *Claſſiarius.*

Naumachiarius, a, um, Plin. *Vodo Bojnichki, Ladjo-Vojnichki.* Das zum Krieg auf dem Waſſer dienlich, denen Schiff-Soldaten gehörig. *Vizi hadhoz-való.*

Nāvo,

Nāvo, as, are, nāvāvi, nāvātum, (Act.) Cic. *Synon.* Studioſè aliquid ago, efficio, impleo: Alterius juvandi gratiâ induſtriam adhibeo, operam colloco. *Terſaimſze ouchiniti, naſztajem, trudimſze, verno chinim, marlivo opravlyam.* Mich befleiſſe etvvas zu thun, Fleiſs anvvende, mich bemühe: fleiſſig thue, verrichte. *Rajta-igyekezem, ſerényked em.* Operam ſuam *vel* ſtudium alicui navare. Cic. *Kômu pomochi, ali z-pomochjum ſzvojum poſzluſiti.* Einem mit ſeiner Hülffe behülflich ſeyn, *oder* bedienen. *Valakinek ſzolgálatjában lenni.* Fortiter in acie operam navare: *id eſt:* ſtrenuè pugnare, omnes præclari militis partes explere. *Liv.* Benevolentiam navare in aliquem, *pro* Conferre, vel oſtendere, præſtare, *Cic.* Opus, vel operam Reip. navare: h. e. bonum publicum curare, bono Reip. ſtudere, providere. *Cic.* Bellum navare Veſpaſiano, *id eſt:* pugnare pro Veſpaſiano, bellare ſub Veſpaſiano. *Tacit.* Flagitium navare, *pro* intendere & perpetrare. *Tacit.* Navatæ operæ honos ei habitus eſt: *idem ac* pro opera & labore præſtito honorem retulit. *Curt.*

* Nāupēgus, i, m. Firmic. *Ladjàr, ili ladje dila.* r. Schiff-macher. *Hajó-tſináló.*

Nāuſea, æ, f. Cic. *Seludcza zburkanye, gnyuſzenye, gruſztenye, gnyúſz.* s. Aufſtoſſen des Magens, s. Grauſen, Grauen, r. Eckel. *Tsömör, gyomor émelygés.*

Nauſeābilis, is, *com.* le, n. *Cal. Aurel.* Nauſeam afferens. *Od chefza gnyuſzenye dobája.* Das ein Eckel verurſachet. *Tsömörbozó, émelygős.*

Nauſeābundus, a, um, Senec. *Pun gnyuſzenya, gnyuſzenye imajúchi.* Eckel habend. *Meg-tſémerlő.*

Nauſeātor, oris, m. Senec. *Gruſztitel, merzitel, kômuſze taj gnyuſzi.* r. Kotzer der den Eckel hat. *Tsömörlő, émelygő.*

Nāuſeo, as, are, avi, atum, [Neut.] Cic. *Gnyuſzi mi ſze, durimiſze, gruſztimiſze, merzimiſze, ſeludecz mi na povráchanye tira, gnyuſzenye imam.* Zum Brechen genöthiget vverde, ein Eckel *oder* Unvvillen habe. *Tsömörlöm, émelygek.* 2. Interdum *Activè:* Aliquam rem nauſeo: *id eſt* Ab aliqua re ad nauſeam moveor. Cic.

Nauſeōla, æ, f. (*Dim.*) Cic. *Malo gnyuſzenye.* s. Ecklein. *Tsömörötske, émelygétske.*

Nauſeōſus, a, um, Plin. V. *Nauſeabilis.*

Nauſtibulum, i, n. Feſt. V. *Linter.*

Nāuta, æ, m. Cic. *Brodàr, ladjo-veszcz, ki na ladji ſzlúſi.* r. Schiff-Mann, Schiff-Knecht. *Hajós, Révéſz.*

Nautālis, is, *com.* le, n. Auſon. *Brodárom ſzliſſajuchi.* Schifferiſch, denen Schiff-Knechten gehörig. *Révéſzhez-való, Hajóſi, Révéſzi.*

* Nāutēa, æ, f. Plaut. *Brodnicza, V-brodu ſzmerdecha voda.* Stinckend Schiff-Waſſer. *Hajóba gyűlt sáros víz.* Tranſl. etiam alias ſordidas aquas denotat.

* Nauticus, a, um, Cic. V. *Nautalis, navalis.* Panis nauticus. Plin. *Brodarzki kruh, dvakrat opechen kruh*, peregr. *Piskota.* s. Schiff-Brod, *peregr.* e. Biſcoten. *Hajói kenyér*, peregr. *Piskóta.*

* Nautilus, i, m. Plin. *Riba morzka bobotnicai ſzpodobna.* Ein Meer-Fiſch, gleich einer Meer-Spinnen. *Tengeri hal, haſonló az habarnitzához.*

* Nāutŏlŏgus, i, m. *Prieminitel brodovine ilití pláche od brodov, y prevóſanya dobajajuche.* r. Einnehmer des Schiff-Geld. *Hajó-bért ſzedő.*

Nāvus, a, um, Cic. V. *Gnavus, Induſtrius, ſolers, ſolicitus.*

* Nāxium, ii, n. *Plin.* Cos eſt poliendis marmoribus, & ſcalpendis gemmis ſerviens, creſcit in Cypro inſula.

Nĕ, *Adv. Interrog. ſemper poſtponitur.* Eſt ne? Cic. *Je-li?* Iſt dem alſo? *Ugy-é?* 2. Nĕ *Adv. Prohibent. præponitur Modo ſubjunctivo.* Hoc ne feceris. Terent. *Toga náj, ali nemoj chiniti.* Du ſollſt dieſes nicht thun, thue dieſes nicht. *Azt ne tſélekedd.* 3. Nĕ *Adv. jurandi.* pro *Non.* Ne vivam, ſi ſcio. Cic. *Nedaj mi Bòg ſiveti*, ali: *Naj umerem, ako znam.* Gott ſtraffe mich am Leben, *oder* ich ſoll ſterben, ſo ich vveiſs. *Ne éljek*, vagy: *bár haljak-meg, ha tudom.* 4. Nĕ *Adv. Dubitan.* Vid. *Utrùm, An.* Honeſtum ne factu ſit, an turpe, dubitant. *Cic.* Juſtitiæ ne priùs mirer, belli ne laborum. *Virg.* 11. *Æn.* 5 *Ne Adv. Interrog. ſimul & dubitant.* poſtponitur particulæ *Nec.* Doleam nec ne (*pro* vel non) nihil intereſſe. *Cic.* 6 Ne non, *vel* ne nihil, V. *ùt:* item V. *Metuo.* Ne amicis nihil tribuamus, epulamur unà: *pro:* ùt amicis aliquid tribuamus &c. *Cic.* 7 *Ne Conj. Disjunct.* Vid. *neque:* quo caſu illi, intercedente aliâ quapiam voce, poſtponitur particula *quidem.* Nunquam illum, ne minimâ quidem re, offendi: *pro:* Neque in minimo illum unquam offendi, aut contriſtavi. *Cic.* 8 *Ne pro* ut non. Crude-

lis

lis Caſtor, ne dicam ſceleratum & impium. *Cic.* 9 *Ne* vos, ne te diutiùs teneam: *Ne* te pluribus morer: ne multa, ne multis, ne plura, ne pluribus; ne longus ſim; ne longum ſit; ne longum faciam. &c. *id eſt:* ut brevì expediam, ut breviter colligam, ut compendiò omnia complectar, ut paucis dicam. *Cic.* 10 *Ne* funera: h. e. non funera, *vel* Funera non ritè peracta. *Tibull.* Funera ne funera. *Pokop y nikakov pokop;* ali: *Pokop y prez nyega.* e. Leichen und keine Leichen. *Temetés nem temetés.*

*N*ĕāpŏlis, is, f. (*olim* Parthenŏpe, es, f. *Plin.*) Cic. Urbs nobiliſſima & ampliſſima, Regni neapolitani caput.

* Nĕbris, ĭdis, f. Stat. *Jelenzka, koſſutna, ali ſzerninſzka kóſa.* s. Hirſchen-Fell, Gemſen-Fell. *Szarvas vagy öz bör.*

* Nĕbŭla, æ, f. Plaut. *Megla, Magla.* r. Nebel. *Köd.*

*N*ĕbūlo, ōnis, m. Cic. *Meglenyak, mrachnyak, oblizavavecz, oſzmeknyenecz, tepecz, potepùh, markaj.* Liederlicher Vogel, Schelm, Schalck, Lotterbub, Lecker, Landlauffer. *Hitván, kóborló ember.*

Nĕbŭlōsĭtas, atis, f. Arnob. *Meglina.* e. Nebelhafftigkeit. *Ködöſség.* Vid. *Caligo, Fuligo.*

*N*ebulōſus, a, um, *Cic.* Nebulis plenus. *Meglen, Maglen, Meglenaſzt.* Nebelicht. *Ködös.* Vid. *Caliginosus.* Comp. Nebuloſior: *Cato.*

*N*ĕc, *Conj. Disjunct.* Cic. *Niti.* Weder. *Sem nem.* *Nec* melior fuit Africanô quiſquam, nec clarior. Cic. *Niti je gdo bil bolſsi od Afrikana, niti glaſzovitejſsi vojvoda.* Es iſt vveder beſſer, noch berühmter Feld-Herr gevveſen, dann der Africanus. *Sem jobb, ſem hireſebb hadi ember nem vólt ſenki Afrikánuſnál.* 2 Nec *Adv.* *Negant.* Vid. *Non.* Senatori, qui nec aderit, aut cauſa, aut culpa eſto. *Cic.* 3. *Nec* quidem. *Senec.* Vid. *Ne N.* 7. 4 *Nec* dum, Cic. *Joſche nè.* Noch nicht. *Még ſem.* 5 *Nec* nè. *particula dubitantis.* Cic. *Ali nè.* Oder nicht. *Avagy nem.* 6. *Nec* non: Vid. *Et, etiam.* Nec non ſæpe Laudabo. *Cic.* Hinc *nec non etiam* idem eſt ac *&* *etiam.* 7 *Nec* nihil, *pro* Aliquid. *Terent.* 8 *Nec* verò, *pro* Certè non, Profectò non. *Cic.*

*N*ĕcātor, oris, m. Lamprid. V. *Interfector.*

*N*ĕcātus, a, um, Salluſt. *Vumorjen, vubit, zaklan.* Umgebracht, hingerichtet. *Megöletett.*

Nĕceſsārĭè, & neceſſariò *Adv.* Cic. *Potrebno, vſzakojako, vſzakojachki, od potribe, poleg potribe.* Nothvvendiglich. *Szükségeſen.* Neceſſariò fieri dicitur, quod aliter fieri non poteſt.

*N*ĕceſsārius, a, um, Cic. *Potreben, potrebliv, moran.* Nothvvendig, unumgänglich, nöthig. *Szükséges.*

Neceſſarius, ii, m. Cic. *Dober y zaufani Priatel.* Guter und vertrauter Freund. *Jó barátom, köteles barátom.* Vid. *Amicus, Familiaris, Cognatus, Conſanguineus.* Sic etiam *neceſſaria* de feminis dici poteſt.

*N*ĕceſsĕ, *Indecl.* (*ab obſol.* Neceſſis, is, *com.* ſe, n. *Donat.*) Cic. *Potrebno, tò mora biti.* Nothvvendig, nöthig, von nöthen, das mus ſeyn. *Szükség.* *Neceſſe* fuit dari literas &c. *Cic.* Vid. *Sequens* N. 1.

*N*ĕceſsĭtas, atis, f. Cic. 1. *Potrebocha, Potrebnozt, Potriba, Primoranozt.* e. Nothvvendigkeit. *Noth.* *Szükség.* Alicui ultimam neceſſitatem denunciare. Tacit. *Szmert komu nazveſztiti.* Einem den Todt ankünden. *Valakinek Halált izenni.* Alicui neceſſitatem imponere, afferre &c. *pro* cogere aliquem. *Cic.* 2 apud *eundem* Vid. *Amicitia, Familiaritas, Cognatio, Conſanguinitas, Conjunctio.*

Nĕceſsĭto, as, are, avi, atum, (*Frequ.* â neceſſe) *Philoſophi.* Vid. *Cogo.*

Nĕceſsĭtūdo, ĭnis, f. Cic. V. *Neceſſitas.* Adverte tamen *neceſſitatem* in prima, *neceſſitudinem* in ſecunda ſignificatione ſæpius, & elegantius â Cicerone uſurpari.

*N*eceſſum, n. *Indecl.* Cic. V. *neceſſe.*

Nĕco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Occīdo, Interficio.*

* *N*ĕcrŏmantia, æ, f. Cic. *Prorokuvanye iz mertvih tèl, Cherno-Znanſztvo, Chernoprorochtvo.* e. Weiſſagung aus den Todten-Görpern, Schvvartz-Kunſt. *Halottaknak megkérdéſekböl-való jövendölés.*

* *N*ecromanta, *vel* Necromantes, æ, m. *Prorok iz mertvih tèl, Cherno-znanecz.* r. Schvvartz-Künſtler, Todten-Beſchvvöhrer. *Halottaknak megkérdéſekböl-való jövendölö.*

* Nectar, ăris, n, Cic. *Bogov-Napitek.* r. Götter-Tranck. *Iſtenek itala.* 2. Transl. *Dobro Vino, ſzladek napitek.* Guter Wein, ein ſüſſer Tranck. *Jó bor, édes ital.* Item V. *Mel* ità *Virg.* &c. Hinc Nectăreus, a, um. *Mart.* Quod ad nectar pertinet, vel quod ſaporem aut odorem nectaris habet. V. *Dulcis, Melleus* &c.

Nectărĕa, æ, f. Plin. V. *Enula.* Hinc nectareus,

reus, a, um. *id eſt* ad nectaream ſpectans.

Nectărītes, æ, m. Plin. *Korenek, ſsladki napitek.* r. Alant-Wein, ſüſſer-Getranck. *Ürmény gyökeres bor, ideital.* Vinum cum nectarea confectum.

Necto, is, ere, nexui, *&* nexi, nexum. (Act.) Cic. *Pletem, zkup vėſem, ſsláſem, zlaplyam.* Flechte, knüpffe, binde. *Foglalom, kötöm.* Alicui coronam nectere. Horat. *Kômu korunu pleſzti.* Einem eine Cron flechten. *Valakinek koſzorut fonni, kötni.* 2. Transl. Dolum alicui nectere. *Liv.* item: Retia alicui nectere. Propert. *Okolo kôga z-csiganium obhajati.* Einen mit Hinterliſt hintergehen. *Valakit tſalárdsággal reá-ſzedni.* Moras nectere, *pro* morari. *Valer. Flac.* Moram ex mora nectere, *id eſt* diu morari; iterum, iterùmque morari. *idem.* Cauſas inanes nectere: h. e. Cauſas ſeu rationes frivolas prætendere, afferre ad excuſandum quidpiam. *Virg.*

Nĕcŭbi, *Adv.* Liv. *pro* ne alicubi. *Da ni kadi, da nigder, da nigdi, da nè gde vu kojem meſztu.* Damit nicht irgends vvo, das nirgend, damit nicht an einem Ort. *Sohol ſem, ſohol.* 2. apud eundem *pro* ne aliquo tempore, *item pro* ne ulla in re.

Nĕcundĕ, *Adv.* Liv. *pro* ne ex aliquo loco. *Da nè odkud, da od nikud.* Das nicht etvvann vvoher. *Sem valahonnan.*

Nĕdum, *Adv. vel Conj.* Cic. 1. Si non præcedat negatio, *idem eſt ac* multo magis. *Nè kaj nebi, vnogo bolye.* Geſchvveige denn, vielmehr. *Nem hogy, ſokkal inkább.* Sanguinem pro te funderem, nedum pecuniam tibi crederem: Cic. *Kerv bi prelealza tè, Nè kaj nebi, ali vnogo bolye bi peneze tebi zaufal.* Ich ſetzete Leib und Leben für dich, vielmehr vvürde ich auch mein Geld dir anvertrauen. *Még a' vèremet-is ki-ontenèm èretted, nem hogy pénzt ne adnék.* Si verò præcedat negatio, ſervit parti deteriori, & accipitur *pro* multo minus. *Vnogo menye, z-tèm menye.* Viel minder, viel vveniger. *Sokkal keveſebbé, annál keveſebbé.* Plures non ſuſtinerent ſumptus hoſce, nedum unus. Cic. *Vech nyih nebi ove ſztroſke podneſzlo, à vnogo menye ſzamo jeden.* Die Koſten könten ihrer viel nicht ertragen, vielvveniger einer allein. *Többen ſem ſzenvedhetnék-el ezt a' költséget, annál keveſebbé egy.* 2. Nedum, poſitum ad orationis initium accipitur *pro* non ſolùm. *Nèſzamo.* Nicht allein. *Nem tſak.* Nedum hominum humilium, ſed etiam ampliſſimorum virorum conſilia ex eventu probari ſolent. *Cic.*

Nĕfandus, a, um, Cic. V. *Infandus, Abominabilis, Impius, Sceleratus, Sacrilegus, Execrabilis.*

Nĕfans, antis, *om.* (*obſol.*) Lucil. apud Non. *idem.*

Nĕfārĭè, Adv. Cic. *Neizgovorno zlem náchinom.* Unſaglich bös. *Iſzonyú latrúl.* Vid. *Abominanter, Impiè, ſceleratè.*

Nefarius, a, um, Cic. V. *Nefandus.*

Nĕfas, n. *Indecl.* Cic. *Synon.* Impium & execrabile facinus. *Velika krivicza, odurno zlo, merzek chin ali grèh, neizgovorna odurnoſzt.* Groſſes Unrecht, abſcheuliches Ubel, ein unbillige That *oder* Laſter, ein unſagliche Schand. *Nagy hamiſság vagy méltatlanság, utálatos Roſzſzság, kegyetlen dolog vagy gonoſzſág, kimondhatatlan utálás.* 2 Nefas! *Conj.* Virg. V. *Infandum.* 3 Nefas *Adjectivè* Vid. *Impoſſibilis, Illicitus, Impius:* Levius fit patientiâ, quidquid corrigere eſt nefas: *pro* quidquid corrigi non poteſt. *Cic.* Videtis nefas eſſe dictu, *pro* illicitum, impium, *idem.* 4 Per fas & nefas agere: h. e. nec juſtum, nec injuſtum attendendo. *Liv.*

Nĕfaſtus, a, um, Cic. *Neſzudnyi, nezrechliv, nezgovorliv.* Nicht des Gerichts, unſäglich, unausſprechlich. *Nem törvényes, Mondhatatlan.* Nefaſti dies V. *Faſti.* Accipitur etiam nefaſtus in partem deteriorem apud Cic. Vid. *Infandus, Impius.* 2. apud *Liv.* Nefaſtus V. *Infauſtus, ominoſus.*

Nĕfrens, endis, m. Varr. *Odojek, malo práſze, koje joß nikaj tverdoga grizti nemore.* Abgeſaugtes Fercklein, junges Schvveinlein, ſo noch nichts hartes beiſſen kan. *Szopáſtól elſzakaſztott ſüldő, melly még nem rágódhatik.*

Nĕgābundus, a, um, Feſt. *Tajechi.* Laugnend. *Tagadó.*

Nĕgantia, æ, f. Cic. *Szkratenye, odverſenye, neprivolyenye.* e. Abſchlagung, Weigerung. *Ellene Tuſakodás.* Vid. *Inficiatio.*

Nĕgātio, onis, f. Cic. *idem.*

Nĕgātīvus, a, um, Cajus JCtus. *Tajlyiv, tajechi, neprikladliv, zkratliv.* Laugnend, laugneriſch. *Tagadói.* Vid. etiam *Negatorius.*

Nĕgātor, oris, m. Prudent. *Zkratitel, neprivolyitel.* Verneiner, Abſchlager. *Megtitkolót meg-vonó, el-tagadó.* Item V. *Inficiator.*

Nĕgātōrius, a, um, Ulp. *K-zkratenyu, ali Tajenyu*

Tajenyu ſzpadajuchi. Zum Abſchlagen, *oder* Laugnen gehörig. *Tagadásboz-való.*

Nĕgātrix, icis, f. Prudent. *Zkratitelicza.* e. Verneinerin. *Segitségét megvenóné, el-tagadónė.* Item Vid. *Inficiatrix.*

Nĕgĭto, as, are, avi, atum. (Act. *Freq. à* Nego.) Plaut. *Guſztokrat zkratyujem, tajim.* Offt Verneine, abſchlage, laugne. *Segitségemet eltagaddogalom, tagaddogalom.*

Neglectè *Hieron.* Neglectim *Adv.* Petron. V. *Negligenter.*

Neglectio, onis, f. *Cic.* Neglectus, ûs, m. Terent. *Nemaranye. zamudyenye, zapuſchanye, Oſztavlyanye.* e. Verachtung, verſäumung, Vernachläſſigung. *Elhagyás, megvetés, elmulatás.*

Neglĭgens, (*Contrarium* Diligens.) entis, *om.* Cic. *Nemarliv, nemaran, neſzkerbliv, zapuſztliv.* Nachläſſig, hinläſſig, Fährläſſig, unachtſam. *Gondviſeletlen, Reſt, henyélö.*

Negligenter *Adv.* Cic. *Nemarno, nemarlivo, neſzkerblivo, zapuſztlivo, markak, lebudkak.* Nachläſſig, liederlicher-vveiſe, Schläfferig. *Reſtül, gondviſetlenül, immel ámmal.*

Neglĭgentia, æ, f. Cic. *Nemarnoſzt, nemarlivoſzt, zapuſchenoſzt.* e. Hinläſſigkeit, nachläſſigkeit, Fährlaſſigkeit. verſäumung. *Hivalkodás. henyélés.* Vid. *Deſidia, Inertia N. 1. Socordia, pigritia, incuria.*

Neglĭgo, is, ĕre, neg'ēxi, neglectum (Act.) Cic. *Zapuſcham, zaoſztavlyam, nemarim, za nemar mechem.* Nachläſſige, nicht achte, verſäume, aus der acht laſſe, Fahren laſſe. *Elhagyom, megvetem, megúsálom.*

Nĕgo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. V. *Inficior, inficias eo.* 2. apud Terent. *Nékam, nikam, nedopuſcham, zkratyujem, neprivolyujem.* Verneine. Abſchlage. verſage. *Megvetem.* V. *Denego, Recuſo.* Negat ſe facturum *pro* recuſat. *Terent.* Opem negavit patriæ, *id eſt:* Noluit opem ferre patriæ. *Ovid.*

Nĕgōtiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Poſzliv, k-poſzlovanyu zpadajuchi.* Geſchäfftig, zum geſchäfften gehörig. *Munkához-való, kereskedéshez-való.*

Nĕgōtiātio, onis. f. Cic. *Poſzlovanye, Poſzlov opravlyanye, terſenye.* s. Geſchäfft, e. Geſchäfft-treibung, Verrichtung, Handlung, Handthierung, r. Handel. *Munkálkodás, kereskedés.* Vid. *Mercatio, Mercatura.*

Negotiātor, oris, m. Cic. *Poſzlov opravitel.* r. Geſchäfft-Treiber. *Munkálkodó.* Vid. *Mercator.*

Negotiātōrius, a, um. Vopiſc. Vid. *Negotialis, Mercatorius.*

Negotiātrix, icis, f. Tertull. *Terskinya, premétavicza.* e. Handthiererin. *Munkálkodóné, kereskedőné.*

Nĕgōtĭnummĭus, a, um. Apul. *Tergo-novchen, tergovechkim novczom ſzliſſajuchi, Dobichek donaſſajuchi.* Zum handel-geld gehörig. *Kereskedő pénzhez-való.*

Negotiŏlum, i, n. *Cic.* Parvum negotium.

Nĕgōtior, aris, ari, atus ſum (Dep.) Cic. *Poſzlujem, Terſim, Preméchem.* Geſchäfftig bin, Handle, Handthiere. *Munkálódom, kereskedem.* Vid. *Mercor.*

Negotiōsĭtas, atis, f. Gell. *Vnosina poſzlov, Preveliko zpuſchenye vu terſtvo, viſſe reda ſzkerb terſtva.* e. Menge der Geſchäfften, gar groſſe ſorg der handlung, Wann mann ſich viel zu thun, und ſchaffen macht. *Igen gondos munkálódás, kereskedés.*

Negotiōſus, a, um. Cic. *Poſzlen, pun ſzkerbi y poſzlov, z-terſtvom ali z-drugem delom obterſſen.* Geſchäfftig, mit handlung *oder* mit einer andern arbeit überladen. *Munkás, Dolgos.* Negotioſior, *Senec.* Negotioſiſſimus: *Auguſt.*

Nĕgōtium, ii, n. (*ex* Nec & Otium *q. d.* non otium.) Cic. *Poſzel.* s. Geſchäfft. *Gond, munka, dolog.* Item Vid. *Cura N. 1. Moleſtia, ſolicitudo.* Negotium alicui faceſſere, exhibere. *pro* Moleſtiam exhibere, Curam & ſolicitudinem augere. *Cic.* Item Vid. *Labor N. 1. Opus N. 1.* Plurimum in eo negotii (*pro* Laboris) habui. *Cic.* Item Vid. *Controverſia, diſcrepantia, diſſenſio.* Video, mihi cum homine audaciſſimo, paratiſſimóque negotium eſſe. *Cic.* Item apud *Horat.* Vid. *Mercatura. &c.* Dare negotium alteri: *pro* Dare mandata, vel in mandatis. *Cic.* Nullo negotio, *id eſt* Facilè. *Cic.* Negotium conficere, curare, procurare, agere. &c. *Cic.*

Nĕgūmo, as &c. *apud veter. pro* Nego. *Feſt.*

* Nēma, ātis, n. JCt. Vid. *Filum.*

Nĕmĕſis, is, f. *Horat.* Dea ſcelerum ultrix, & bonorum remuneratrix, Jovis & Neceſſitatis (*juxta alios* Juſtitiæ) filia. *Synon.* Rhamnūſis, Adraſtēa, Rhamnūsĭa. *Boſicza pravicze.* e. Göttin der gerechtigkeit. *Igazságnak Iſten Aſzſzonya.* 2 Meton. *Szerda, raſzerdyenye zarad zleh y greſſneh chinov.* r. Zorn, unvvillen, ſo aus den thatten der gottloſen geſchöpfft vvird. *Harag, Boſzſzú-állás a' vétkek mián.*

Nĕmo,

Nĕmo, ĭnis, *com.* Singul. tantùm Gic. *Nigdo. Niſcho, Nitko.* Niemand. *Senki.* Nemo unus. *pro* Nullus omnino. *Liv.* Nemo homo: *pro* Nullus homo. *Cic.* Unus nemo. Liv. *Nigdo ſzam.* Keiner allein. *Egy ſem.* Nemo non. *Cic.* Vid. *Omnis.* Non nemo. *Cic.* Vid. *Aliquis.* Item Vid. *Nemo N.* 2. Me noverat nemo magis, quàm is, quem tu neminem putas: *id eſt* quem tu nullius momenti putas. *Cic.*

Nĕmŏrālis, is, *com.* le, n. *Mart.* Nĕmŏrenſis, is, *com.* ſe, n. Colum. *Lugovni, lugni, Gájni, k-gáiu zpadajuchi.* Waldicht, zum luſtvvald gehörig. *Erdei, berekből-való.*

Nĕmŏrĭvăgus, a, um. Gatull. *Gájo-klatni, po gájehſze klatechi.* In Luſt-vvälderη herum ſchvveiffend. *Erdőn bújdosó.*

Nemorōſus, a, um. Virg. *Gájaſzt, lugovit, pun gájev y drevjicha.* Sehr vvaldicht, voll holtz. *Erdős, Berkes, ligetes.*

Nempĕ, *Adv.* Cic. *Synon.* Nimirum, Quippe. Scilicèt, Videlicèt. *Najmre, navlaſzito.* Nemlich. *Tudniillik.* 2. apud *eundem* eſt Adv, Confirm. & cum confirmatione reſpondentis. *Sztanovito, doiſzto, iſztinito.* Warlich, Fürvvahr, Freylich. *Bizonyára, Nyilván.* Quid ergo tulit Pompejus? nempe ut quæreretur. *Cic.*

*Nĕmus, ŏris, *Cic,* propriè *Gáj veſzelja, s'etanya; lúg.* Ein Luſt-*oder* Spazier-Wald, *Erdő, Berek, liget.* Nemus, ſaltus, lucus & ſilva ab ipſis etiam *claſſicis* paſſim confunduntur, utut aliquâ ratione differe videantur.

*Nēnia, æ, f. Gic. Vid. *Nænia.*

Neo, nes, nēre, nēvi, nētum. (Act.) Ovid. *Predem.* Spinne. *Fonok.*

*Neŏcŏrus, i, m. Firmic. Vid. *Æditimus, Campanarius N.* 2.

Nĕŏgămus, i, m. *Mlado-ſenya.* r. Neu-Verlobter, der erſt in die Ehe getretten. *új házas.*

*Neŏmēnĭa, æ, f. Hieron Vid. *Novilunium.*

*Neŏnymphus, i, m. *Novi zaruchnik.* Neuer Bräutigam. *új vő-Legény.*

*Nĕŏphўtus, i, m. *Novák, novo-rodyen, ztopram poſzadyen, ſztopram nakaj vzet ali poſztavlyen.* r. Neuling, friſch gepflantzet, erſt zu etvvas ervvählt, geſetzt. *újonnan ſzűletett.* Transl. *Novo-kerſztyen.* Neugetaufft. *újonnan kereſztelt.*

*Nĕŏtĕrĭcus, a, um, Aurel. Vict. Vid. *Juvenis Adj. Recens.*

Nĕpa, æ, f. Gic. V. *Scorpius.*

Nĕparcus, a, um, Plaut. V. *Liberalis* N. 4.

*Nĕphralgīa, æ, f. Medic. V. *Nephritis.*

*Nĕphrītĭcus, a, um, Medic. *Legyo-bolen, Boleſztan na bubreteh, á-boli bubretov zpadajúchi.* Kranck an Lenden, *oder* Nieren, zum Nieren-Weh, *oder* Grieſs gehörig. *Vestje fájó, vestje fájához-való.*

*Nĕphrītis, ĭdis, f. Medic. *Bubreko-bolya; Bòl, Vužganye Bubretov.* s. Nieren-Weh, r. Grieſs, e. Anzündung der Nieren. *Vesek fájdalma, veſe fájás, vese felgyúladás.* Vid. etiam *Lumbago.*

*Nĕphros, i, m. *Bubrek.* e. Nieren. *Veſe.* Vid. *Renes.*

*Nĕphrŏtŏmīa, æ, f. *Izrezanye kamentza iz bubretov.* r. Stein-Schnitt aus der Nieren. *Vesékből kövecskék kivágáſa.*

Nĕpos, ōtis, m. *Cic.* Ex Filio vel Filia natus. *Vnuk,* r. Enckel, s. Enckels-Kind. *Unoka, Onoka.* Nepos ex filia. *Vnuk, kcherinski ſzin.* s. Tochter-Kind, r. Tochter-Sohn. *Leányom gyermeke, Leányom fia.* More Italorum: Nepos ex Fratre, *meliùs Latinè* Fratris filius. *Bratich, Sainovaca, Bratov ſzin.* r. Des Bruders-Sohn. *Bátyám vagy öcsém fia.* Nepos ex ſorore: *meliùs latinè* Sororis filius. *Szeſztrich, ſzeſztrin ſzin.* r. Der Schvveſter Sohn. *Néném vagy húgom fia.* 2 Nepotes *apud Horat.* Vid. *Poſteri, Poſteritas.* 3 Transl. V. *Prodigus.* Nepos in patrimonio ſuo. Gic. *Raſzipnik otchinſztva ſzvojega.* Der ſein Erbſchafft verthut. *Őstől maradtt jóſzágnak eltékozlója.*

Nĕpōtālis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Prodigus, Intemperans, Vorax.*

Nĕpōtātus, ûs, m. Plin. V. *Prodigitas, Intemperantia, Helluatio, Voracitas, Voratio.*

Nĕpōtīnus, a, um, Sveton. V. *Nepotalis.*

Nĕpōtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Senec. *Synon.* Prodigè, luxurioſè vivo. V. *Diſſipo, Heluor.*

Nĕpōtŭlus, i, m. Plaut. *Vnuchich.* Kleiner Enckel. *Unokátska.*

Neptĭcŭla, æ, f. Symmach. *Vnuchicza.* Junges Enecklein, s. Kinds-Töchterlein. *Leány unokátska.*

Neptis, is, f. Gic. *Vnuka.* s. Encklein, Enencklein, e. Kinds-Tochter, Neſſin. *Leány unoka.*

Neptūnus, i, m. *Cic.* Saturni & Opis filius, Tridentem pro ſceptro gerens. *Bòg morja y oſztáleh Vòd.* r. Meer-Gott, Waſſer-Gott. *Tengernek és más vizeknek Iſtene.* Hinc Neptūnĭus, a, um, *Cic.* & Neptūnālis, is, *com.* le, n. *Varr.* Ad Neptunum ſpectans: *ut* Neptunalia feſta. *Varr.*

Nĕpūrus, a, um, Feſt. V. *Impurus.*

Digitized by Google

Nēquà, *Adverbialiter* Cic. *Synon.* Nequà viâ, ne per aliquem locum. *Da nikud, da kud nè.* Das nirgend durch. *Hogy ne valamerre.* 2 apud Virg. *pro* ne aliqua ratione.

Nēquam, *om.* *Nom. indeclin.* Nequior, nequiſſimus. Cic. V. *Prodigus*, *nauci N.* 2. *Inutilis, Improbus, Impurus, Intemperans, Laſcivus, Doloſus.* 2 transfertur etiam ad alia, *ut* nequam Liber. *Ovid.*

Nēquando, *Adv. Temp.* Cic. *Da gda nè, Da kada nè, Da ni kàd.* Das nicht etvvan. *Ne valaha.*

Nēquāquam, *Adv.* Cic. *Synon.* Minimè, nullo pacto, nulla ex parte. *Nikak, zevſzema nikak, pod nijeden nàchin.* Gar nicht, mit nichten, durchaus nicht, auf keine Weis. *Semmikèpen nem.*

Nēquĕ, *Conj. Disjunct.* Cic. *Niti, ni. Takai ni.* Weder, noch, auch nicht. *Sem-nem.* Neque ego, neque tu. Cic. *Niti ja, niti ti.* Weder ich, noch du. *Sem èn, ſem te.* Neque enim, neque verò audiendi ſunt, qui &c. *Cic.*

Nēquĕ dum Cic. Vid. *Nec N.* 4.

Nēqueo, is, ire, ivi, *&* Ii, itum. *apud alios* nequitum *ab* eo, itum. [Neu. *Anom.*) Cic. *Nemorem.* Nicht könne, nicht möge. *Nem lehet, tőlem, nem tehetem.* Fut. nequibo *pro* nequeam. *Lucr.* Partic. nequiens, nequeuntis, *Auſon.* Paſſivè *imperſon.* nequitur *pro* non poteſt. *Salluſt.* nequitum *pro* non potuit. *Pacuv.*

Nēquicquam, *vel* nēquidquam, *Adv.* Cic. V. *Fruſtrà.* 2. apud *eundem* ſed rariùs, Vid. *nihil, non.* Secernere à corpore animum, nequicquam aliud eſt, quàm emori diſcere. *Cic.* 1. *Tuſcul. c.* 32.

Nēquis, nequa, nequod, *vel* nequid (*Anom.*) Cic. *Da nebi gdo, kÿ, alt koi; Da nijeden, Da niſche, Da nitko.* Das nicht vver, das nicht einer, das nicht jemand, das niemand, das keiner. *Hogy valaki ne, hogy ſenki ne.*

Nēquitĕr, *Adv.* Cic. V. *Prodigè*, *Inutiliter*, *Intemperanter*, *Ineptè.* 2. apud Liv. V. *Malitioſè N.* 1. *&* 2. *Improbè*, *Malè N.* 1. *Laſcivè.* nequiùs: *Liv.* nequiſſimè: *Plin.*

Nēquitĭa, æ, f. *Cic.* nequities, ēi, f. Horat. 1. V. *Prodigitas, Inutilitas*, *Intemperantia*, *Ineptia.* 2 apud *Ovid.* Vid. *Malitia, Improbitas, Impudentia, Impuritas*, *Laſcivia.* Feneſtram patefacere ad nequitiam. Terent. *Kômu priliku dati na zlo chinenye.* Einem Gelegenheit machen zu denen Ubelthaten. *Valakinek a' roſzſzra alkalmatoſságot adni.*

Nēquĭtùs, *Adv.* Feſt. V. *Nequiter.*

Nervĭa, æ, f. *Non.* nervium, ii, n. *Varr.* Magis tamen in uſu eſt *Plur.* utriuſque. *Iz ſile, ali iz chreva ſztruna.* e. Nerven-oder Darm Saite. *Inbol*-vagy *bèlből-való húr.* Vid. *Chorda.*

Nervĭcus, a, um. (*ali legunt.* * Neuricus *&* *fortaſſe rectiùs.*) Vitruv. *Bolen* ali *Boleſztan vu bileh ſilah.* An den Nerven kranck, gichtbrüchig. *Inai fájó.*

Nervinus, a, um. Medic. *Sitni*, *bélim ſilam ſzluſſajuchi.* Den Nerven gehörig. *Inakboz-való.*

Nervōsè, *Adv.* Cic. *Krepno, mochno.* Kräfftiglich, gevvaltig. *Vaſtagon.* Vid. *Firmè, Fortiter.*

Nervōsĭtas, atis, f. Plin. V. *Vires*, *Fortitudo*, *Firmitas*, *Robur N.* 2.

Nervōſus, a, um, Plin. *Silav*, *Silaſzt.* Aderricht, viel und ſtarcke Nerven habend. *Inas.* 2 Transl. apud *Cic.* Idque uſitatius V. *Validus, Firmus N.* 1. *Fortis, Roboroſus.* Idem eſto judicium de *Derivatis.*

Nervŭlus, i, m. (Dim.) Cic. *Silicza.* s. Spann-Aederlein. *Inatska*, *Idegetske.*

Nervus, i, m. Cic. *Sila béla prez krvi, krèpna-Sila.* e. Spann-Ader, Senn-Ader, Nerve. *In, ideg.* 2. Meton. & Transl. *apud eundem* Vid. *Robur N.* 2. *Vires, Fortitudo, Firmitas.* Omnes nervos intendere, Contendere omnibus nervis, *vel* omnes nervos. Cic. *Z vſzum marlivoſztjum koj chiniti*, ali *vſzu moch y jakoſzt vu kakvom dugovanyu izkazati, y kakti na pomoch dozvati.* Alle Krafft in einer Sach anvvenden. *Minden erejével rajta lenni.* 3 Vid. *Chorda*, *nervia.* Cic. 4 V. *Amentum*, *Chorda arcûs.* Virg.

Neſcienter, *Adv.* Prudent. V. *Inſcienter.*

Neſcientia, æ, f. Claud. Mamert. V. *Inſcientia, Ignorantia.*

Neſcio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Cic. V. *Ignoro N.* 1. 2 neſcio te *pro* non noſco Plaut. *Nepoznam te.* Ich kenne dich nicht. *Nem iſmérlek.* Vid. *Ignoro N.* 2.

Neſcitus, a, um, *Adject. ex Particip.* Sidon. V. *Ignoratus, Inſcitus N.* 1.

Neſcius, a, um. Cic. *Neznajuch, neumitan, neviſzteoit, neviſzt.* Unvviſſend. *Nem tudó, Tudatlan.* Vid. *Ignarus N.* 1. 2 Paſſivè apud Plaut. *Neznan, nepoznan.* Unbevvuſt, unbekandt. *Nem tudatott*, *nem iſmértetett.* Vid. *Ignoratus, Ignarus N.* 2.

*Neſtŭ-

Digitized by Google

* Neſsŏtrŏphium, ii, n. Colum. *Paſtnik, ogradya, gdeſze racze zaperte bráne y poſzu.* r. Endten-Stall, *oder* Endten-Weid. *Rétze tartó hely.*

* Neſtŏr, ŏris, m. *Ovid.* Filius Nelei & Cloridis, Rex Pyli in Peloponneſo. Vir erat apud Græcos ſingularis eloquentiæ, exquiſitæ prudentiæ, magnique judicii, ætatem vixit ſolito longiorem. Hinc *Appellativè* accipitur *pro* Homine valde prudente & eloquente. *ità Homerus.*

Nĕtrix, īcis, f. *Prelya.* e. Spinnerin. *Fonó Aſzſzony.*

Nētus, ûs, m. *Predenye.* Das Spinnen. *Fonás.*

Nĕu, *à* neve *per Apocopen deductum.* Vid. *nec N. 1. neque.* neu ſe, neu alium, Jul. Cæſ. *Niti ſsebe niti drugoga.* Weder ſich, vveder einen anderen. *Sem magát, ſem máſt.* 2 Vid. *nec N. 5.* ità Virg.

Nĕve, *Conj. Disj.* Cic. V. *Neu.*

Nĕvŏlo, nĕvis, nĕvult. *Antiq.* [Neut. *Anom.*) Plaut. V. *Nolo.*

Nĕurĭcus, a, um, *id eſt* Contractus, nervos affectos habens. *Vitruv.* Vid. *Nervicus.*

* Nĕurŏbăta, *vel* nĕurŏbătes, æ, m. Jul. Firm. Vid. *Ludio, Geſticularius, Hiſtrio.*

* Nĕurŏlŏgia, æ, f. *Latinè* Deſcriptio nervorum.

* Nĕuroſpaſton, i, n. Aul. Gell. *Igra drevenéh kipov, kojiſze potéſucb, kak dabi ſivelli, giblyu.* Ein Spiel da die Höltzerne Bilder durch heimlich Gedräth *oder* Haare bevvegt vverden: Pollicinell-Docken. *Apró játſzó képek, mellyeket ſinórok által rángatván játſzodtatnak, alakok.*

Nĕutĕr, a, um, nĕutrius, *in verſu etiam* neutrius. Cic. *Ni jedan ni drugi: niti ov, niti-ov i zmed dveh nijeden.* Weder der noch jener: keiner aus beyden. *Egyik ſem.*

Nĕutĭquam, *Adv.* Cic. Vid. *Nequaquam.*

Nĕutrālis, is, *com.* le, n. Quint. *Ni od jedne, niti od druge ſztrane.* Keines aus beyden, unpartheiſch. *Egyik réſzre ſem tartozó.*

Nĕutrō, *Adv.* Liv. *Niti ſzim niti tam: ni na jednu, ni na drugu ſztran.* Weder auf dieſe, noch auf jene Seite. *Egy felé ſem.*

Nex, nĕcis, f. Cic. *Szilna ſzmert, od drugoga vuchinyena ſzmert, vumorjenye, zaklanye, umor.* Gevvaltiger Todt. r. Todtſchlag. *Erőſzakkal-való halál, halál.*

Nexĭbĭlis, is, *com.* le, n. *Ammian.* Item

Nēxĭlis, is, *com.* le, n. Lucret. *Zvezlyiv, vezlyiv.* Bündig. *Öſzve-köthető.*

Nexio, onis, f. Arnob. *Zvezanye, ſzkupvezanye, ſzkup-ſzpravlyanye.* e. Bündung. *Kötögetés, öſzve kötés.*

Nexo, as, are. &c. *Virg.* & nexo, is, ere, nexui, nexum. (Act. Freq.) Priſcian. *Vechkrat Szkupveſem, zveſujem.* Offt bünde, zuſambünde, offt zuſammen knüpffe. *Kötögetem, Foglalgatom.* Vid. *Necto N. 1.*

Nexum, i, n. & nexus, ûs, m. Cic. *Szklopenye, vèz.* e. Schlieſſung, r. Bund. *Kötelesség, kötelezés, öſzve kötés.* Frequentiùs tamen accipitur à Cic. *pro* Obligatione civili.

Nexus, a, um, Cic. *Zvezan, ſzkloplyen.* Verbunden, verhafft. *Kötött, öſzve foglalt.*

Nī, *Conjunct. per Apocopen pro* niſi. Cic. *Ako nè.* Wo nicht. *Hogyha nem, ha pedig nem.* Jungitur tam *Conjunctivo*, quàm *Indicativo.*

* Nīcētērion, *vel* Nicēterium, ii, n. *Juvenalis Interpres*, Præmium, quod victores è collo ſuſpenſum geſtabant: cujuſmodi eſt Torques &c.

Nico, is, ere, nici, nictum, *obſol.* (Act.) Plaut. *Znamenye dajem.* Zeichen gebe. *Jelt adok.* Item V. *Moveo N. 1.* Emoriere ocyus, ſi manu niceris. *Plaut.*

Nīcōtiāna, æ, f. (à *Nicotio* Regis Galliæ Conſiliario dicta *herba*) Hiſtor. *Dubàn*, peregr. *Tobák*. r. Toback, s. Wund-Kraut. *Tobák.*

Nictātio, onis, f. Plin. *Z-ocbima miganye, namigavanye.* Das Wincken der Augen. *Pillogatás, Hunyorgatás.*

Nicto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. à* niveo *verbo inuſitato.*) *Plaut.* nictor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Plin. *Z-ocbima dájem znamenye, Migam, namigávam.* Mit den Augen Wincke, *oder* Zeichen gebe. *Pillogatok, Hunyorgatok, ſzememmel jelt adok.*

Nicto, is, ĕre, (Neu.) *Ennius* apud Feſt. *Lájem, chevkam kakti kopov peſz, kada zajcza &c. chuti, diſſi.* Belle vvie ein Spür-Hund. *Kutya módon bluzogetem, nyomozom.*

Nictus, ûs, m. Feſt. Vid. *Nictatio.*

Nidāmentum, i, n. Plaut. *Gnyèzdo.* s. Neſt. *Feſzek.*

Nideo, es, ere, nidui (Neu. *obſol.* Renideo *uſitatius*) Vid. *niteo.* 2 *Po ſzmradu ali oſzmedyenyu, ali po kubi diſſim.* Schmecke nach einem gebrendten Ding, rieche nach Speiſen. *Égett ſzagú vagyok.*

Nidicus, a, um, *Varro.* Ad nidum pertinens.

Nidificium, ii, n. Apul. *Gnyèzd napravlyanye, Gnyèzdenye.* Das neſten. *Féſzek-rakás, féſzkélés.*

Nidĭfico, as, are, avi, atum, (Activ.) Colum. *Gnyèz-*

Gnyizdimſze, Gnyizdo-napravlyam. Niſte, Neſt mache. *Fészket-rakok.*

Nidificus, a, um, Senec. *Gnyézdo-chinechi.* Neſt machend. *Fészek-rakó.*

Nidor, ōris, m. Cic. *Duha po ſzmrádu, ali oſzmojenyu, ali po kuhi y jeſztvinah; duha nepovolyna.* r. Küchen-Geruch, Geſchmack eines gebrendten Dings. *Égett ſzag, ſült étek ſzag.*

Nidŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Aul. Gell. Vide *Nidifico.*

Nidŭlus, i, m. Cic. *Gnyizdiche.* s. Neſtlein. *Fészketske.*

Nidus, i, m. Cic. Vid. *Nidamentum.*

Nigellus, a, um, Varr. *Pocbern, malo chern, pricbern,* Schvvärtzlicht. *Feketétske, barna.*

Niger, a, um, Cic. *Chern, vran.* Schvvartz. *Fekete.* 2 apud *eundem* Transl. V. *Malus. Nauci N.* 2. *Doloſus, infidelis, falſus, falſidicus, falſificus.* Nigrô *vel* atrô calculô notatus: *id eſt* malè apud aliquem deſcriptus, malè audiens, malam famam habens.

Nigrans, antis, om. Virg. *Chern, chernkaſzt,* Schvvartz. *Feketéllö.*

Nigina, æ, f. *Plin.* Herba tribus foliis intubaceis, applicata cicatrices ad colorem reducit.

Nigrātus, a, um, Tertull. *Pochernyen,* Geſchvvärtzet. *Meg-feketitett.*

Nigrēdo, ĭnis, f. Apul. *Chernina.* e. Schvvärtze, *Feketeség.*

Nigrĕfăcio, is, ere, ēci, actum, *Obſol.* (Activ.) *Chernim, cherno-chinim.* Schvvartz mache. *Meg-feketitem.*

Nigrĕfio, is, ĕri, actus ſum. (Neutro-Paſs.) *Accius.* & Nigreſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Virg. *Chern bivam,* Schvvartz vverde, *Meg-feketülök.*

Nigreo, es, ere, ui (Neu.) Pacuv. *Chern jeſzem, Chernimſze.* Schvvartz bin, *Feketé vagyok.*

Nigrico, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Nachern jeſzem, maloſze chernim.* Ich bin ſchvvärtzlicht. *Feketéllem.*

Nigricŏlor, ōris, *om.* Solin. *Cherno-farb, Cherno-bojan,* Schvvartz-färbig. *Fekete ſzinü.*

Nigrifico, as, are, avi, atum, (Act.) Marcell. empir. V. *Nigrefacio.*

Nigritia, æ, f. *Plin.* nigrities, ieī, f. *Celſ.* & nigrītūdo, ĭnis, f. *Plin.* Vid. *nigredo.*

Nigro, as, are, avi, atum, (Neu.) Lucr. V. *nigreo.* 2 Activè V. *Nigrefacio.* Stat.

Nigror, ōris, m. Cic. Vide *Nigredo.*

Nihil, *Indeclin.* Cic. *nikaj, niſt, niſte, niſtar, niſs.* Nichts. *Semmi.* neque nihil. Terent. *Je nekaj.* Es iſt etvvas. *Van valami.* Nihil dum Cic. *Joſche nikaj.* Noch nichts, *Még ſemmi.*

Nihilifăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) & nihiliæſtimo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Za nikaj derzim.* Nicht achte, verachte. *Semminek-tartom.*

Nihilipendo, is, ere, pendi, enſum, (Activ.) Plaut. *idem,* Et ſic etiam alia componi poſſunt.

Nihilnon, Liv. *Vſze.* Alles. *Minden.*

Nihilōminus, *Cic.* nihilō sēcius, *Terent.* Conjunguntur vulgo per modum Adverbii. *Niſtarmanye, niſtarnemanye, pod punoma, pendar.* Nichts deſtovveniger, *oder* minder, gleich vvohl, *A' bijával, a' miatt.*

Nihilum, i, n. Cic. *Niſtar, nikaj, niſt, kaj nikaj ne.* Das nichts iſt, nichts. *A'mi nintſen, ſemmi.* Minus nihilô eſt. Terent. *Jeſzt menye, nego niſt.* Iſt vveniger als nichts. *Semminél kevesebb,* Homo nihili, Cic. Vid. *Nauci N.* 2.

Nil, *per ſyncop.* Nepos. V. *Nihil.*

Nilum, n. *per ſyncop.* Lucr. V. *nihilum.*

Nimbātus, a, um: *pro* Faſciâ ligatus, *vel, ut alii interpretantur,* unguentô perfuſus, illitus. *Z-nachelnyákom,* vulgo *z-fizérom, ali z-drugem povojczem zavezan ali nakinchen.* Mit einer Stirn-Binden, *oder* ſonſten mit einem Band verbunden *oder* gezieret. *Homlok elővel vagy egyéb kötővel kötött,* vagy *tzifrázott.* Item *Z-diſſtchum maſztjum namazan, ali polean.* Mit vvohlriechender Salbe begoſſen. *Illatos kenettel meg-kent* vagy *öntetett.*

Nimbĭfĕr, ĕra, erum. *Ovid.* Ferens nimbos.

Nimbōſus, a, um, Virg. *Vihren, vihraſzt, desgyen, pun desgya nagloga.* Ungeſtüm, regneriſch. *Zápor erős.*

Nimbus, i, m. Cic. *Viher, Desgy z-vetrom, Nagel desgy.* Ein ſchneller Schlag-*oder* Platz-Regen. *Zápor eső.* 2. apud *Virg.* Sed rariùs pro *Nube* accipitur. 3. Transl. apud *Cic.* pro quavis ſubita & repentina calamitate, & Infortunitate. 4. apud *Valer. max.* pro qualibet denſa & ſubita ſparſione, vel multitudine, quæ in modum nimbi, aut procellæ ingruit. 5 *Meton.* Vid. *Ventus.* ita Virg. 6. apud Arnob. *Nachelnyak, Inache Fizér ali Fizir.* e. Stirnbinde, s. Stirnband. *Homlok elő, homlok kötő.*

Nimiè,

Digitized by Google

Nĭmĭè, *Adv.* Macrob. *Prevech, kruto jako, prejáko, odviſſe, velle jako, viſſe reda.* Gar zu viel, gar ſehr. *Igen, Felettébb, Felette igen.* Vid. *Immodicè, immoderatè.*

Nimiĕtas, atis, f. Colum. V. *Immoderatio, Redundantia, Superfluitas.*

Nĭmĭò, *Adverbialiter* Plaut. V. *nimiè, valde.*

Nĭmĭŏpĕrĕ, *Cic.* Vid. *nimiè, Immodicè, valde.*

Nimiô plus. Cic. V. *Immodicè, Immoderatè.*

Nimīrum, *Adv.* Cic. Vid. *Nempe N.* 1.

Nĭmis, *Adv.* Cic. Vid. *Nimiè.*

Nĭmĭm, *Adv.* Cic. V. *Nimiè.*

Nĭmĭus, a, um, Cic. *Prevechni, odviſſni.* Uberflüſſig, zu viel. *Felettébb-való.* Vid. *Immodicus, Immoderatus.*

Ningit, ningebat, ninxit, *Impers.* (*Ab obſol.*

Ninguo, *vel* Ningŏ, is, ĕre, ninxi, *pro* ningit, *Apul. Neu.*) Virg. *Sznesi, Sznèg ide.* Es Schneyet. *Hóùl-eſik, Hó módra eſik; havaz.*

Ningor, oris, m. Apul. *Sznesno vreme.* e. Schneyens-Zeit. *Havas idő.*

Ninguĭdus, a, um, Auſon. *Sznesen, pun ſznega.* Schneyicht, voll Schnee. *Havas; Hóbeeſte, hóval-teli.*

Ninguis, is, f. *Obſolet.* Lucr. V. *Nix.*

Ningŭlus, a, um. *Obſolet.* Enn. apud Feſt. V. *Nullus, nemo.*

* Ninnĭus, ii, m. Parvus equus. Vid. *Hinnulus.*

Niſi, *Conj.* Cic. 1. V. *Ni.* 2 Vid. *Praterquam.* 3 Vid. *Duntaxat, Tantùm.* niſi quòd: niſi fortè: niſi verò: *hucuſque Cic.*

Niſus, ûs, m. Cic. *Terſzenye, naſztojenye.* e. Unterſtehung, des Fleiſs Anvvendung. *Igyekezés, ſzándék, erőlködés.* Vid. *Conamentum.*

Niſus, i, m. Virg. *Kraguly.* 1. Sparber. *Karoly madár.* Erat hoc nomine Rex Megarenſium in avem mutatus.

Nĭtēdŭla, æ, f. Cic. *Polyſzki miſſek.* Eine kleine Feld-Maus. *Mezei egeretske.* Item V. *Cicindela.*

Nĭtĕfăcio, is, ere, ēci, actum, (Act.) *Gell.* nitidum facio. V. *Nitido.*

Nĭtēla, *vel* nitella æ, f. Solin. *Zlata iſzkricza, ſzvetli prah.* Glantzend Gold-Körnlein. *Fénylő morſalék, ſzikra.* Item V. *Nitor.* 2. apud Mart. V. *Nitedula.* 3 *Pràh zkimſze oruje &c. gladi, ſzvetli.* peregr. *Paléra.* s. Pallier-Pulver, ſo das Gevvehr &c. gläntzend macht. *Pallérozó por.*

Nĭtēlinus, a, um. *Plin.* Ad nitelam animal. ſpectans; vel eidem ſimilis. *Cherlenkaſzt.* Rötlicht. *Vereſellő, Tſillámló.*

Nĭteo, es, ere, nĭtui, (Neu.) Cic. *Szvetimſze, Leſchimſze, ſziam: ſznaſen,* ali *Chiſzt ſzem.* Scheine, gleiſſe, glantze, ſchimmere; ſchön, ſauber bin. *Tündöklöm, fénylem, tiſzta vagyok.* Transl. Oratio nitet, *pro* exculta, expolita eſt. *Cic.* nitent oratores, *pro* florent, celebres ſunt. *Vellej.*

Nĭteſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Cic. *Pochinyamſze ſzvetiti, leſchiti, chiſzt y ſznaſen biti.* Anfange zu ſcheinen, glantzen, und ſauber ſeyn. *Fényleni, tündökleni kezdek, tiſzta leſzek.*

Nitĭbundus, a, um, Aul. Gell. *Jakoſze terſzechi.* Sich unterſtehend. *Igen igyekező.*

Nitĭdè, *Adv.* Plaut. *Szvetlo, leſchivo, jaſzno, ſznáſno, Chiſzto.* Gläntzlich, ſcheinlich, rein, ſäuberlich. *Fényeſen, tiſztán.*

Nĭtĭdĭtas, atis, f. Accius apud Non. Vid. *Nitor.*

Nitidiuſcŭlè, *Adv.* (Diminut.) Plaut. *Naſzvetlo, nekaj ſzvetlo, chiſzto, ſznaſno.* Etvvas gläntzlich, ſcheinlich, rein, ſauber. *Fényeſetskén, tiſztátskán, ſzépetskén.*

Nitidiuſcŭlus, a, um, Plaut. *Nekaj chiſzt, ſznaſen, priſzvetel.* Etvvas reinlicht, etvvas glantzend. *Tiſztátska, fényeſetske.*

Nĭtĭdo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Szvetlim, chiſztim, ſznáſim.* Gläntzend mache, hell mache, ſäubere, ausbutze. *Fényeſítem, tiſztítom, pallérozom.*

Nĭtĭdus, a, um, Cic. *Szvetel, chiſzt, ſznaſen, jaſzen, lép.* Gleiſſend, glantzend, reinlich, ſauber, ſchön, aufgebutzt. *Tündöklő, tiſzta, ſzép.* 2 Transl. Jumenta nitida, *pro* Pingvia. *Horat.* nitida verba: *id eſt*: Ornata, culta, elegantia. *Cic.* Homo nitidus, *pro* Urbanus. *Horat.*

Nĭtor, oris, m. Cic. *Szvetlina, leſchina, lěſak, ſznága, chiſztina.* 1. Glantz, Schein, e. Säuberkeit, Reinigkeit. *Fénylés, tündöklés, tiſztitás.* 2. Transl. accipitur, *pro* vitæ cultu, orationis ornatu: *Cic.*

Nitor, ĕris, niti, nixus, *vel* niſus ſum. (Depon.) Cic. *Terſzimſze, naſztoim.* Unterſtehe, mich untervvinde, ſtrebe, mich befleiſſe. *Igyekezem.* Vid. *Conor.* 2 V. *Incubo N.* 1. *Innitor.* Haſtâ *vel* In haſta niti; *pro* incumbere, fulciri, firmari, ſuſtentari. *Virg.* Transl. etiam ad Incorporea. *Oſztavlyam na kôga, uffamſze, zanaſſamſze.* Mich verlaſſe auf einen, gründe, hoffe. *Valakiben bízom, valakiben folyamodom.* Conſiliô alicujus niti. Cic. *Vu tolnach y navuk kojega uffatiſze, ali oſztaviti: Puſztitiſze y zanaſſati na tugyi navuk.*

Sich auf eines Rath verlaſſen. *Valaki tanátsába bizni.*

Nĭtrārĭa, æ, f. Plin. *Ruda*, ali *Jama ſzanitra*, ali *ſzalnitra*. e. Salpeter-Grube, *Salétrom verem.*

Nĭtrātus, a, um, Mart. *Szanitren, ſzalnitrom nachinyen*, ali *zmeſſan*. Salpeteriſch, geſalpetert. *Saléttromos.*

Nĭtrōſus, a, um, Plin. *Jako ſzalnitren, pun ſzanitra.* Voll Salpeter. *Sok ſaléttromos, ſaléttrommal teli.*

Nĭtrum, i. n. Plin. *Zemelyſzka ſzòl, ſzalniter, ſzòl nitra.* r. Salniter, Salpeter. *Saléttrom.*

Nĭvālis, is, *com.* le, n. *Cic.* nĭvārius, a, um, Mart. *Sznesen, k-ſznegu zpadajuchi.* Schneyicht, zum Schnee gehörig. *Havi, hóból-való.*

Nĭvātus, a, um, Sveton. *V-ſznegu hladyen.* Im Schnee gekühlet. *Hóban hidegītett.*

Nĭvĕ, *Compoſ. ex* ni *&* ve. Plaut. V. *ni.*

Nĭveo, es &c. *Inuſitatum.* Vid. *Conniveo*, quod in uſu eſt.

Nĭveo, es, ere, nivui: *vel* Nĭvo, is, ere, nīvi (Neu. *obſol.*) Pacuv. *idem ac vetuſtum* Ningo, *vel* ninguo: V. *ningit.*

Nĭveſco, is, ere, (Inch.) Tertull. Vid. *Albeſco.*

Nĭvĕus, a, um, Aut. ad Her. V. *Nivalis.* 2 apud *Virg.* Metalepticè. *Bil kakti ſznèg.* Schnee-vveiſs. *Fejér mint a' hó.* Vid. *Albus N.* 1. *Candidus N.* 1.

Nĭvōſus, a, um, Liv. V. *Ningvidus.*

Nix, nĭvis, f. Cic. *Sznèg.* 1. Schnee. *Hó.* Transl. apud *Horat.* Nives capitis. *Szedine.* Graue Haar. *Ŏſzség.* Vid. *Canities.* Sub nive quod tegitur, cùm nix perit, omne videtur. *Prov. Metaphoricum.*

Licze gledech je ſzi ſzvetecz,
Arje lěpo tvě derſanye:
Z-nútra pakſzi merzek tepecz,
Dojde negda vſzem na znanye.
Kein Faden iſt ſo rein geſponnen,
Er kommt endlich an die Sonnen,
Nem lěſzſz ſoha úgy el-reitve;
Hogy légy mindenkor ki-fedve.

Nīxor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Lucr. Vid. *Nitor.*

Nīxus, ûs, m. Quinctil. V. *Conamen, Molimen.* Apud *Gell.* autem ſpeciatim *Porodyenye, Materinzko vu porodu terſzenye y trùd.* Das Gebähren, e. Mutter-Angſt bey der Gebuhrt. *Szülés, ſzülé ben igyekezet.*

No, nas, nāre, nāvi, nātum, [Neu.] Cic. *Plávam, Plivam.* Schvvimme. *Uſzok.* Nare ſine cortice. *Prov. Metaphoricum* Horatii. *Znati kaj iz ſzamoga ſzebe: kaj prez tugye pomochi vuchiniti.* Etvvas von ſich ſelbſten vviſſen: etvvas ohne Beyhülff eines anderen thun. *Maga magának elegendő lenni; Más ſegitsége nélkül valamit tſelekedni.*

Nōbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Plemenit, glaſzovito-rodyen.* Edel, vvohl-gebohren. *Nemes.* *Synon.* Nobili, ſummo genere natus; nobili, ſummô, equeſtri, honeſtô locô natus; Clariſſimô Patre, amplâ & honeſtâ familiâ natus, genitus; ſtirpe antiquiſſimâ ortus; Regali ſanguine creatus; Proſapiâ generosâ profectus; non ignobilis, non obſcurus; In veteri dignitate, fortunâque natus &c. *ità Cic. aliique.* 2 apud *Liv.* Nobilis, is, m. *abſolutè pro* viro nobili. 3 *apud Cic.* Vid. *Egregius, Celeber, Clarus N.* 2. *Excellens, Famoſus N.* 1. *&* 2. *Inſignis N.* 2. Nobilis Rhetor Iſocrates, h. e. Excellens, celebris. *Cic.* Nobile ſcortum, *id eſt* Famoſum, inſigne, ſingulariter nequam, *Liv.*

Nōbĭlĭtas, atis, f. Cic. *Synon.* Claritas, Antiquitas, Dignitas, Excellentia generis; Amplitudo nominis; vetuſtas familiæ, *Plemenſchina, Plemenitoſzt, Plemenſztvo.* Edler Stand, edle Art. *Nemeſség.* 2 apud *Liv.* Nobilitas *pro* Collectione nobilium hominum. *Plemenitaſſi. Plemeniti Lyudi.* r. Adel, Edle Leuth. *Nemes emberek.* 3 in genere apud *Cic.* Vid. *Claritas N.* 2. *Celebritas N.* 2. *Excellentia, Bonitas.*

Nobilĭter, *Adv.* Plin. *Plemenito, glaſzovito, verlo, goſzpodzki.* Adelich, berühmter Weiſe, ſtattlich, herrlich. *Nemesül, nemeſen.* Vid. *Decorè, Honorabiliter, inſignitè & inſigniter.*

Nōbĭlĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Nobilem facio, dignitatem addo, decoro. *Plemenitim, plemenitoga chinim.* Adele, Adelich mache, zum Edel-Stand erhebe. *Megnemesitem.* 2 apud *eundem idem ac* notum, celebrem & inſignem facio. V. *Illuſtro.*

Nŏcenter, *Adv.* Colum. *Skodlivo.* Schädlich, *ártalmaſon, vétkeſen.* Vid. *Damnosè.*

Nŏceo, es, ēre nŏcui, nŏcitum [Neut.] Cic. *Skódim.* Schade, Beſchädige. *Ártok.* Nocere nocti, *id eſt* Cænam nimis differendo, tempus dormiendi ſibi adimere. *Plaut.*

Nŏcivus, a, um, Plin. *Skodliv.* Schädlich, *ártalmas.* Vid. *Damnoſus.*

Nocteſcit, ēbat, *Impers.* Gell. *Nochiſze.* Es nachtet. *Eleſtveſedik, éjjeledik.*

Noctĭcŏla, æ, m. *Prudent.* Qui noctem colit.

Nocticō-

Digitized by Google

Noctĭcŏlor, ōris, *om.* Auſon. *Nochno-bojen, Temen, Chern.* Dunckel-färbig, ſchvvartz. *Sötét ſzinü, fekete.* Vid. *Ater, niger N.* 1.

Noctĭfĕr, ĕra, erum, Catull. *Nocho-noſz.* Nacht bringend. *éj-hozó.* 2 Subſtantivè apud eundem V. *Veſper, Heſperus.*

Noctilūca, æ, f. Varr. V. *Luna N.* 1. *Lucerna N.* 1. *Cicindela,* & quidquid noctu lucet.

Noctĭvăgus, a, um, Virg. *Po nochi ſze klatechi, nochni klateſs.* Nacht-ſchvvärmend. *éjjel kurityoló, éjjel-bolygó.*

Noctĭvĭdus, a, um, Martian. Capell. *V-nochi vidėchi.* Bey der Nacht ſehend. *éjjel látó.*

Noctĭvĭgĭlus, a, um, Plaut. *Po nochi zkoznujuchi.* Bey der Nacht vvachend. *éjjel vigyázó.*

Noctū, *Ablat. uſitatus pro* nocte. Cic. *Po nochi.* Zu Nacht, bey Nacht. *éjtſzakán, éjjel.* Diu, noctuque Laborare. Cic. *Dan y noch delati.* Tag und Nacht Arbeiten. *éjjel nappal foglalatoskodni.*

Noctua, æ, f. Varr. *Szova.* e. Nacht-Eul, r. Kautz, Liecht-ſcheuender Vogel. *Bagoly.* Noctuas ferre Athenas, *id eſt:* Eò rem quampiam ferre, ubi maxima ejus eſt copia. *Prov. Ciceronis.*

Noctuābundus, a, um, Cic. *Po nochi bodėchi,* ali *klatechiſze.* Zu Nachts gehend, *oder* herum ſchvveiffend. *éjjel-járó, kóborló.*

Noctuīnus, a, um, Plaut. V. *Glaucus.*

Nocturnus, a, um, *Cic.* Noctius, a, um, *Lucr.* Nocturnālis, is, *com.* le, n. Sidon. *Nochni, k-nochi zpadajuchi.* Nächtlich, der nacht gehörig. *éji, éjjeli, éjtſzakai, éjbez-való.* 2 apud *Plaut.* nocturnus, i, m. *ſubſtantivè:* Deus noctis. apud *Stat.* verò V. *Veſper.*

Noctŭvĭgĭlus, a, um, Plaut. V. *Noctivigilus.*

Nŏcŭmentum, i, n. Quint. V. *Damnum.*

Nŏcuus, a, um, Cic. *idem ac* nocens. V. *nocivus.*

Nōdātio, onis, f. Vitruv. *Vuzlanye, vuzlov napravlyanye, zavuzlanye.* e. Knüpffung, Verknüpffung. *Tſomózás, öſzve-tſomózás.*

Nōdĭa, æ, f. *Plin.* Herba *alio nomine* mularis, qua nomæ curantur, pota verò in vino adverſus ſcorpiones eſt efficaciſſima.

Nōdo, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *Vuzlam, vuzle chinim, zavuzlujem.* Knüpffe, verknüpffe. *Tſomózom, öſzve-tſomózom.*

Nōdōsĭtas, atis, f. Auguſt. *Vnoſina vuzlov, vuzlenoſzt.* e Menge der Knöpffen, *oder* Knoten, *Tſomók ſokaſága, tſomóſság.* Item V. *Duritas.*

Nōdōſus, a, um, Lucr. *Vuzlaſzt, vuzlat, vuzliv, bergaſzt, pun vuzlov, pun berg.* Knöpficht, knörricht, knotigt, voller Knöpffen, voller Knoten. *Tſomós, görtsös, botkos.* Item V. *Durus N.* 1. 2 Transl. apud *Horat.* Vid. *Arduus, difficilis, implicatus, implexus.*

Nōdŭlus, i, m. Plin. *Vuzlek, gumbek, hergicza.* s. Knöpfflein, Knötlein. *Tſomótska, gombotska.*

Nōdus, i, m. Cic. *Vuzel, gumb, berga.* r. Knopff, Knotte. *Tſomó, görts, gomb, botkó.* 2 apud *eundem* Transl. V. *Ænigma N.* 1. *Difficultas N.* 1. Expedire nodum. Cic. *Teſko dugovanye dobro opraviti, na koneca dopelyati.* Eine ſchvvehre Sach richtig machen. *A' bajból kifejteni magát.* Nodus gordius. Curt. *Nerazvezliv vuzel.* Unauflöslicher Knopff. *Kibonthatatlan tſomó.* 2. Metaph. & uſitatiùs V. *Gordium ad finem.* Nodum in ſcirpo quærere. *Prov. Metaphoricum* Terentii. *Vuzel na ſzitini iliti ſzitju izkati.* Einen Knopff in ſemſen ſuchen. *Kákán görtsöt kereſni:* Ideſt Metaphoricè. *Vu labkom dugovanyu dvoiti, prevechſze ſzkerbeti, teskochu vu nyem imati, ali chutiti.* In einem leichten Ding zvveifflen, gar zu viel ſorgfältig ſeyn, eine Schvvehrigkeit empfinden. *Könnyü dologban kételkedni, igen gondoskodni, nehézséget érzeni.* 3. Vid. *Vinculum.* ita Cic.

Nŏĕlæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Bradavke, koje kozam na poſirokih zvuna gerla raſztu, y viſze.* Die Wärtzlein, ſo den Geiſsen an dem Schlund des Halſes ausvvendig vvachſen und hangen. *Szakák vagy csimböltſök, mellyek a' ketskék torkán nönek és függenek.*

Noēma, ătis, n. Quint. *Zkrovne razmenye jednoga kratkega y ſzpametnoga Zgovora.* Verborgener Verſtand eines Spruchs. *Valami homállyos közmondáſnak értelme.*

Nōla, æ, f. Quint. *Okrugli Zvonchecz, kakviſze na Konye za ſzankanye poſztavlyaju.* Eine Schelle, Klöcklein. *Tſengetyü, zergő.* 2 Nōla, æ, f. *Plin.* Civitas Campaniæ.

Nōlentia, æ, f. Tertull. *Nehtenye.* r. Unvvill, Wiedervvill. *Nem akarás.*

Nōlo, non vis, non vult, nollĕ, nōlŭi, *à* non *&* volo: *Hinc apud veteres* Nevolo, nevis &c. *pro* nolo dicebatur (Neu. *Anom.*) Cic. *Nechu, nechem.* Ich vvill nicht. *Nem akarom.*

Nōluntas, atis, f. Enn. V. *Nolentia.*

Nōme, es, f. & Nōmæ, arum, f. *plur.* Plin. V. *Canceroma, Carcinoma, Ulcus.*

Nōmen, ĭnis, n. Cic. *Ime.* r. Name. *Nev, nevezet,*

nevezet. Item V. *Prænomen*, *Cognomen*, *Agnomen.* Nomen alicui imponere, nomine aliquem donare. Cic. *Ime, ali Pridevek kò-mu dati.* Einem den Namen geben. *Valakinek nevet adni.* Notus nomine *vel* de nomine. Horat. *Po imenu ali Pridevku znan.* Nach dem Namen beckandt. *Nevéröl iſméretes.* Habere tria nomina. *id eſt* Civem Romanum eſſe, hi enim tria nomina olim gerebant. *Juven.* Dare edere, profiteri nomen ſuum: *pro* offere, addicere ſe militiæ. *Liv.* 2 Vid. *Nobilitas N. 1. & 2. Fama, &c.* 3 Vid. *Cauſa.* Amicitiæ nomine. Cic. *Zbog priatelſztva.* Freundſchaffts halber. *Barátſágnak ſzine alatt.* Nomine tuo. Cic. *Meſzto tebe.* An Statt deiner. *Te érctted.* Hoc nomine ad te veni. Cic. *Zato, zarad toga, ali zbog toga ſzem k-tebi doſſel.* Derenthalben, *oder* um desvvegen bin ich zu dir kommen. *Azért, vagy ollyan okból jöttem hozzád.* 4 Nomen *pro* Pecunia credita, *vel* debita. V. *Debitum N. 1.* Neque in tuas Tabulas ullum nomen referes, *id eſt* Nullum debitum, vel nullum Debitoris nomen in tuo libro notabis, ſcribes. *hucuſque Cic.* Optima nomina, non appellando, fiunt mala: *id eſt* Optimi debitores fiunt mali, ſi moneri longiùs negligantur. *Colum.* Nomina facere: *ex mente Ciceronis* Eſt pecuniam mutuam ab altero accipere: *apud Senec. verò* Pecuniam alteri credere. Nomina tranſcribere in alios: *id eſt* pecuniam aliis creditam, & librum, in quo debita ſunt conſcripta, alteri donare, committere, tradere. *Liv.* Expedire, Solvere, Liberare nomina. Cic. *Duge naplatiti.* e. Schulden bezahlen. *Adóſſágait meg-fizetni.* Exigere nomina. Cic. *Duge terjati.* e. Schulden einfodern, einziehen. *Megkérni az adóſſágot.* Ratio autem horum eſt, quia Nomina Creditorum & Debitorum, uti & quantitas debiti vel Crediti in libris ad id deſtinatis notari ſolent.

Nōmenclātio, onis, f. Cic. Nomenclātūra, æ, f. Plin. *Imenuvanye, Povedanye Imèn.* e. Nennung, Benennung, Benahmſung, Erzehlung der Nahmen. *Nevezés, Nevén nevezés, Neveknek ſzámlálása.*

Nomenclātor, oris, m. *Cic.* Nomencŭlātor oris, m. Mart. *Imenovnik, imenuvavecz, po imenu zovecz.* r. Nenner, Namſer. *Nevén nevező, neveket elő-ſzámláló.*

Nōmĭnābĭlis, is, *com.* le, n. *Imenuvlyiv.* Nennbar. *Nevezhető.*

Nōmĭnālia, ium, *plur.* n. Tertull. *Godovni dan.* r. Namens-Tag. *Neve napja.*

Nōmĭnālis, is, *com.* le, n, Varro. *Imenovni.* Zum Nahmen gehörig. *Névhez-való.*

Nominālĭter, *Adv.* Arnob. *Po imenu, z-imenom.* Dem Nahmen nach, nahmentlich. *Név ſzerint.*

Nōmĭnātim, *Adv.* Cic. V. *Nominaliter.* Item apud eundem: *Navlaſztito, vuprav, vu glavu.* Eigentlich, ſonderlich. *Kiváltképen, nevezetesen, főképen.*

Nominātio, onis, f. Cic. V. *Nomenclatio, Appellatio N. 1.*

Nōmĭnātīvus, a, um, Varr. *Imenovit, Imenujuch.* Nennend. *Nevező.*

Nōmĭnātor, oris, m. Vid. *Nomenclator.*

Nomĭnĕtĕnus, *Adverbialiter*, Tacit. V. *Nominaliter.*

Nomĭnĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Frequ.*) Lucr. *Guſztokrat imenujem.* Offt nenne. *Nevezdegelem.*

Nōmĭno, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Synon.* Appello, nuncupo, nomen impono, voco. *Imenujem.* Nenne, Namſe. *Nevezem.*

Nōn, *Adv.* Cic. *Nè, ni.* Nicht. *Nem.* Nihil non tibi debeo: *pro* Omnia tibi debeo. *Ovid.* Non modò: *pro* non ſolùm. *Cic.* Vid. *nedum N. 2.* non ſcelus? *pro* non ne ſcelus? *Cic.* non poſſum non facere: *vel* non poſſum quin faciam. Cic. *Moram vauno tak ali to vuchiniti: Nemorem nikak drugach vuchiniti.* Ich muſs eben alſo *oder* dieſes thun: ich kan nicht anderſt thun. *Lehetetlen tüllem hogy másképen tſelekedjem.* Non unus: *id eſt* plures. *Cic.* Non, non hoc tibi ſic abibit: *pro* omnino non, profectò non. *Catull.* Non ità, non quòd, non quò, non ut, non verò, non niſi &c. *eleganter uſus eſt Cic.*

Nōnæ, arum, f. plur. *Cic.* Dies eſt ſeptimus Menſis Martii, Maji, Julii, Octobris; in reliquis verò dies quintus; ideo *nona* dictus, quia à die quinta vel ſeptima menſis incluſivè, uſque, ad *Idus*, id eſt uſque ad diem 13 vel 15 incluſivè, *novem* dies numerantur. *ità Varro.*

Nōnāgēnārĭus, a, um, Plin. *Devetdeſzeto-letni, devetdeſzetni.* Neuntzig-Jährig, neuntzigſte Zahl habend. *Kilentzven eſztendős, kilentzvenes.*

Nōnāgēni, æ, a, Plin. *Devetdeſzet y pak devetdeſzet; po devetdeſzet.* Je neunzig und neunzig. *Kilentzvenen-kilentzvenen.*

Nōnāge-

Nōnāgēſimus, a, um, Cic. *Devedeſeti.* Der neunzigſte. *Kilentzvenedik.*

Nōnāgies, *Adv.* Cic. *Devedeſettkrat.* Neunzigmahl. *Kilentzvenſzer.*

Nōnāginta, *nom. numer. Cardin. Indeclinab.* Cic. *Devetdeſet.* Neunzig. *Kilentzven.* plura vide ad calcem libri in *Tabula numeri.*

Nōnānus, a, um, Tacit. *Deveta-redni, k. devetomu broju zpadajuchi.* Zur neundten Zahl gehörig. *Kilentzven renden-való.*

Nondum, *Adv.* Cic. *Nè joſche, Iſche ni, Joſ nè, nè joſ.* Noch nicht. *Még ſem.*

Nongenti, æ, a. *plur.* Cic. *Devet ſzto.* Neun hundert. *Kilentz ſzáz.*

Nōningenties, *Adv.* Vitruv. *pro* novies centies. *Devetſztokrat.* Neunhundertmahl. *Kilentz-ſzázſzor.*

Nonnĕ, *Adv.* Cic. *Neli tak?* Iſt dem nicht alſo? *Nemé? nemde nem?*

Nonnēmo, inis, *com.* Cic. V. *Aliquis.*

Nonnĭhĭl, Cic. *Nekaj, nekuliko, neſto.* Etwvas. *Valami, valami kevés.* Vid. *Aliquantum.*

Nonnullus, a, um, Cic. V. *Aliquis.*

Nonnunquam, *Adv.* Cic. *Kad-kad, negda,* Biſsvveilen. *Néha, valaha.* Vid. *Interdum.*

Nonnuſquam, *Adv.* Plin. *Negde, v-nekeh meſztah, gde y gde.* Irgendsvvo, an etlichen Orten. *Néhol, valahol.* Vid. *Alicubi.*

Nōnò, nōnùm. Adv. *Devetich, deveti pùt, devetikrat.* Zum neundten, zum neundten male. *Kilentzedikſzer.*

Nōnus, a, um, Plin. *Deveti.* Der neundte. *Kilentzedik.*

Nōrĭcum, ci, n. Pars veteris Illyrici, Rhætis, Vindeliciſque finitima; hodie pars eſt circuli Auſtriaci & Bavariæ. V. *Cluverium l. de noric. & vindelic.* Hinc Noricus, a, um, *Horat.*

Norma, æ, f. Lucret. *Vuglo mera, Naredba, namera, omera, raunavicza.* s. Winckel-Maſs, e. Richt-Schnur, s. Richt-Scheit. *Szegelet linea, Linea, mérséklő fa,* vagy *rúd.* Vid. *Amuſſis Perpendiculum. Regula N.* 1. 2 Metaph. V. *Regula N.* 1. *Formula, Modus N.* 1. *Lex. N.* 2. ità Cic.

Normālis, is, *com.* le, n. Quint. *Poleg mere y zmerjenya napravlyen.* Nach dem Winckel-Maſs gemacht. *Régulára ſzabott, Mértékre tſinált, lineázott.*

Normālĭter, *Adv.* Ammian. *Poleg mere y raunanya.* Nach dem Winckel-Maſs &c. *Mérték ſzerint.*

Normātio, onis, f. Frontin. *Poleg mere chinenye, zmerjanye, poleg namere raunanye.* Das ſtellen und thun nach dem Winckel-Maſs, e. Einrichtung nach der Regul, Ordnung. *Régula ſzerint tſinálás, Mérteklés, Rendelés.*

Normātor, oris, m. *Po nameri zmerjavecz, Raonavecz.* Der nach dem Winckel-Maſs etvvas ſtellet, richtet. *Lineázó, Elmértékló.*

Normo, as, are, avi, atum, (Act.) Diomed. *Po nameri y zmerjanyu chinim, opravlyam.* Nach der Regul und Schnur einrichte, nach dem Winckel-Maſs mache. *Lineára ſzabom.*

Nōro, as, are, avi, atum, [Act. *obſol. & prorſus jam inuſitatum*) *pro* Scio, noſco.

Nos, noſtrum *vel* noſtri, *om.* Pron. *plur. ab* Ego. Cic. *Mi.* Wir. *Mi, Mü.* Noſmet, nos ipſi, *vel* noſmet ipſi. Cic. *Mi ſzami.* Wir ſelbſt. *Mi magunk.*

Noſcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Auguſt. *Poznavlyiv.* Erkenndtlich. *Esmérhető.*

Noſcĭtābundus, a, um, Aul. Gell. *Poznavajuchi.* Erkennend. *Esmérgethető.*

Noſcĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* noſco) *Liv.* Vid. *Noſco.*

Noſco, is, ere, nōvi, nōtum, (Act.) Cic. *Poznavam, znàm.* Erkenne, vviſſe, abnehme. *Esmérem, tudom.* Noſſe aliquem de facie &c. nôſſe animum alicujus. *Terent.* h. e. Perſpectum & bene cognitum habere.

* Nōsŏcōmīum, ii, n. Hieron. *Vbogichka hiſa, bolnih y nemochnih ſztanye,* peregr. *Spitàl.* s. Armen-Siechen- *oder* Krancken-Haus, r. Spital. *Betegek Iſpotályjok.* Vid. *Hoſpitale N.* 2. *Infirmaria.*

* Nōsŏcōmus, i, m, V. *Infirmarius.*

Noſter, a, um, *Pronom.* Cic. *Naſs.* Unſer. *Miénk.* 2. Noſtri dicuntur, qui ſunt ejuſdem Familiæ, Patriæ, vel Gentis, ità *Plaut.*

Noſtĭn, *pro* noſtine? Terent. *Neznaſsli? nepoznaſsli?* Weiſs du nicht? kenneſt du nicht? *Tudodé? Esmérted é?*

Noſtrāpſorum, *vel* noſtrāptĕ culpâ, Terent. *Po iſztoj naſz ſzámeh krivnyi.* Durch unſere eigene Schuld. *Mi magunk vétkünk miánt.*

Noſtras, ātis, *om.* Pronom. Cic. *Naſski, z-naſteh ſztran, naroda naſſega.* Der unſerige, unſers Landes. *Mi fölünk, hozzánk tartozó, Felekezetünk.*

Nōta, æ, f. Cic. *Znamenye, znamenyka, zaznamenuvanye.* s. Zeichen, Merckmahl, Gemerck. *Jegy, Megjegyzés,* Vid. *Signum, indici-*

Digitized by Google

indicium N. 2. 2 Speciatim V. *Litera N.* 1. *Scriptura.* ità *Cic.* Per notas ſcribere. Svet. *Rechi ou piſzmu okratiti.* Die Wort im Schreiben abkürtzen. *Szókot az írásban megrövidíteni.* Literarum notæ. *Cic.* 3 Vid. *Infamia, Ignominia, Dedecus, probrum.* Notam inurere alicui. Cic. *Kôga pogerditi, oſzramotiti, obſſaniti.* Einen verleumbden. *Valakit hírében gyalázni.* Habere notam, laborare notâ, ferre notam, ſubire notam, *pro* Ignominiam &c. *Cic. aliique.* Nota Cenſoria: *id eſt* Infamia & ignominia à Cenſoribus cuipiam inuſta, hi einim Cives, Romanos reos ex ſuis ordinibus pellebant, adimendo, quod in unoquoque ordine ſummum erat: Senatores videlicet ſenatu, Equites equo, & anulo aureo privando &c. *Cic.* Eximere aliquem notæ: Gell. *Kômu poſtenye ſvoje y pervi dober glaſz nazad povernuti.* Einem ſeine Ehr und guten Nahmen wieder geben. *Valakinek jó hírét nevét viſzſza adni.* 4. Accipitur etiam in bonam partem. *Ovid.* Primæ notæ homo. *Velikoga preſtimanya y najbolſſega glaſza chlovek, chlovek z-med najverleſſeh jeden.* Ein wohl berühmter Menſch, einer aus den ehrlichſten Menſchen. *Nagy betsületü és jó hírü ember; Egy a' leg-nevezetesebb emberek közül.*

Nŏtābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Oſzebujni, pomnye vréden, zaznamenuvanya vréden.* Sonderbar, denckwürdig, merckens werth. *Megjegyzendő.* Vid. *Conſpicuus, Inſignis N. 2. Memorabilis.*

Notabĭlĭter, notabiliùs, *Adv.* Tacit. *Znamenito, pomnyivo, vidlivo, znano.* Mercklich, klärlich, ſcheinbarlich. *Nyilván, Megjegyezhető képen.*

Nŏtăcŭlum, i, n. *Minut. Felix.* Vid. *Nota N.* 1.

Nŏtārĭātus, ûs, m. JCt. *Chaſzt varaſkoga &c. piſzcza, iliti Piſzara*: vulgo *Notaria.* s. Stadt-Schreiber-Notarius-&c. Amt. *Notárius Tiſztje.*

Nŏtārius, ii, m. Mart. *Piſzecz, piſzar.* t. Schreiber. *Író deák.* Notarius publicus, juratus, Cæſareus, Civitatis, &c. *Piſzecz, piſzàr obchinſzki, priſzeſni, Czeſzarſzki, varaſki.* Ein offentlicher geſchworner, Kayſerlicher, Stadt-Schreiber. *Közönséges, Megeskütt, Tſáſzári, Városi író deák, Feljegyző, Nótárius.*

Notātio, onis, f. Cic. *Znamenuvanye, pomnenye.* e. Aufzeichnung, s. Gemerck. *Feljegyzés, megjegyzés, Reá-vigyázás.* 2. Vid. *Caſtigatio.* Notatio Cenſoria. *id eſt* Caſtigatio, Punitio. *Cic.* Vid. *Nota cenſoria.*

Nōteſco, is, ere, nōtui (Neu. *Inch. ab inuſit.* Noteo. *Plin.*) Tacit. *Znan poſztajem, poznavamſze.* Bekandt oder kund werde. *Iſmérteteſſé-léſzek, Híreſedem.* Vid. *Innoteſco.*

* Nŏthĭa, ōrum, n. plur. *Blago od Otcza nezakonſzkoj deczi oſztavlyeno.* s. Guth ſo unehlichen Kindern vom Vatter gegeben wird. *Fattyoknak attyoktól adatott joſzág, örökség.*

* Nŏthus, i, m. Colum. Vid. *Spurius.*

Nŏtĭfĭcātio, onis, f. *Obznanenye, na znanye davanye, naznanenye.* e. Kundthuung. *Tudtára adás, ki-jelentés.*

Nŏtĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Obznanuiem, na znanye dâjem, oglaſſujem.* Kund thue, zu erkennen gebe, zu wiſſen thue. *Tudtára adom, ki-jelentem.*

Nŏtio, onis, f. Cic. *Znanye.* Das Wiſſen. *Eſméret, Megtudás.* 2 Notio verbi. *id eſt* Vis & ſignificatio verbi. *Cic.*

Nŏtĭtĭa, æ, f. *Cic.* notities, iêi, f. Vitr. *Znanye, znanoſzt, ſzpoznanye.* e. Wiſſenſchafft, Erkandtnus, Kundſchafft. *Megértés, megtudás.* 2. Notitiam feminæ habere, eſt cum ea concumbere. *Caſ.*

Nŏtĭus, a, um, Hygin. V. *Auſtralis.*

Nŏto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Zaznamenujem.* Mercke, aufmercke, zeichne, aufzeichne. *Meg-jegyzem, íſzre-veſzem, Máſban valamit meg-jegyzek.* 2 Notare, *pro* ab alio dictata vel dicta, compendiosè calamô, vel memori mente excipere. *Quintil.* 3 Vid. *Arguo, Reprehendo, Caſtigo, Afficio ignominia.* Furti aliquem notare. Cic. *Kôga za tâta potvoriti, derſati, imati: kôga z-tâta imenom ogerditi, oſzramotiti.* Einen des Diebſtahls beſchuldigen, bezüchtigen; für einen Dieb halten. *Valakit lopásban bünösé tenni.*

Nŏtor, ōris, m. Senec. *Poznavavecz,* Item *na znanye davavecz, obznanitel.* t. Kenner. *Item* Der etwas bekandt machet. *Eſmérő,* Item *Tudtára adó.*

Nōtōrius, a, um, Apul. *Vſzem znan, ochiveſzten.* Jedermann kund, bekandt, offenbar, kundbar. *Tudva-való, nyilván-való, esmééretes.*

Nōtus, a, um, Cic. *Poznan, znan.* Bekandt. *Eſméretes.* Item apud eundem Vid. *Amicus, Familiaris, Domeſticus.* 2 *Activè* notis prædicas, *id eſt* ſcientibus. *Plaut.* notior, *Cic.* notiſſimus. *Caſ.* 3 Subſtantivè notus,

Notus, i, m. *Znanecz.* Bekandter. *Eſmérôm.*

* Nōtus, i, m. Ovid. V. *Auſter.* 2 apud Virg. V. *Ventus.*

Nŏvācŭla, æ, f. Cic. *Britva.* s. Scheermeſſer. *Berètva.* 2 Interdum generatim V. *Culter.* ità Colum.

Nŏvālis, is, f. *Varr.* novale, is, n. Virg. *Zemlya ali ral za dojduche leto zpraſſena,* iliti *zorána, kojaſze iſzt ne vſzako druge letto ſzéie.* s. Brach-Feld, *oder* Brach-Acker, ſo nur alle andere Jahr geſäet vvird. *Szántó-föld, mellyet más eſztendőre ſzántanak-fel, és tſak minden máſodik eſztendőn vetnek-bé.* 2 apud *Plin.* novale: *Cselina pervikrat zorána y poſzejana.* Ein neues Feld-Acker, ſo zum erſten geackert und angebauet vvird. *Gyep* vagy *Ugar, mellyet elöbben ſzántanak-fel, és vetnek-bé.*

Nŏvāmen, ĭnis, n. Tertull. *Novina.* e. Neuigkeit. *ujság.* Item V. *Novatio.*

Nŏvātio, onis, f. Arnob. *Novo-chinényе, novlenye.* e. Neumachung, Neuerung. *ujitás.* Item V. *Mutatio.*

Nŏvātor, oris, m. Gell. *Novo-chinitel, Pervi kakve ſztvári amiſzlitel ali pochetnik, novitel.* Neumacher, Erneuerer. *ujitó.*

Novātrix, icis, f. Ovid. *Novo-chinitelicza, perva cheſza pochetnicza, novitelicza.* e. Neumacherin, Erneuerin. *ujitóné.*

Novātus, us, m. Auson. V. *Novatio.*

Novātus, a, um. Cic. *Znovich napravlyen, ponovlyen, preobernyen.* Neugemacht, erneuert, umgekehrt. *ujonnan-tſinált, megujittatott, ujult, megforditattott.* Novatus ager. Cic. *Drugoch vu jednom lettu orana,* ali *preobernyena, zpraſſena za ſzejanye zemlya.* &c.

Nŏvè, *Adv.* Auth. ad Her. *Na novi nachin.* Auf eine neue Weiſe. *uj módra, uj formán.*

Nŏvellæ, (*intellige* Leges, Conſtitutiones,) arum, f. *plur.* JCt. *nova doſzudyenya, nova odluchenya, novih návad poſztavlyanya, nove zapovedi, nove pravicze.* Neue Verordnungen, neue Satzungen, neue Rechte, Novellen. *uj rendeléſek, uj itéletek, uj törvények.*

Nŏvellaſter, ſtra, ſtrum, *Marcel. Empir.* Vid. *Novellus.*

Nŏvellētum, i, n. JCt. *Mladje, mlado terſzje, ſztopram zaſzadyeno terſzje, novo terſzje.* Ein neu-gepflantzter Weinberg, *oder* Weingarten. *uj ültetett ſzőlő, uj ſzőlő.*

Nŏvellĭtas, atis, f. Tertull. Vid. *Novamen; novatio.*

Nŏvello, as, are, avi, atum. (Act.) Sveton. *Mlado terſzje ſzadim, mladicze ali mladje zakápam, ſzanoſim.* Neuen Weinberg anlege, neue Reben einſchlage, butze. *uj ſzőlőt ültetek* vagy *palántálok; uj ſövéſt bomlitok, tiſztitok.* Transfertur etiam ad culturam agrorum &c.

Nŏvellus, a, um, Cic. *Prinov, novkaſzt, nov.* Neulicht. *ujatska. uj ágbéli.* Arbor novella: *id eſt* primò plantata, tenera. *Cic.*

Nŏvember, bris, m. Cato. *Szeſzvetchak Meſzecz.* r. Winter-Monat, Schlacht-Monat, Wolffs-Monat. *Sz. András hava.*

Nŏvēnārius, a, um, Varr. *Deveteri, devet zaderſavajuchi.* Neune in ſich begreiffend. *Kilentz-ſzámú.*

† Nŏvemdĕcim, (*meliùs Latinè* Undeviginti.) *Devetnaiſzt.* Neunzehen. *Tizenkilentz.*

Nŏvendiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Devetodnevni; Devet dnevov terpechi, chreſz devet dnevov kivajuchi.* Neuntägig, neun Tag vvährend. *Kilentz napig tartó.*

Nŏvēni, æ, a, Ovid. *Po devet, devet y devet, deveteri.* Je neun und neun. *Kilentzen-kilentzen, kilentz-kilentz.*

Nŏvennis, is, *com.* ne, n. *Devet lèt ſztar, devetto-letni.* Neun Jahr alt, neun Jährig. *Kilentz eſztendős.*

Nŏvennĭum, ii, n. *Devet lèt zaderſavajuche vrème.* Neun Jahr Zeit. *Kilentz eſztendei idő.*

Nŏverca, æ, f. Cic. *Machuha.* e. Stieff-Mutter. *Moſtoha anya.* 2 Transl. dicitur de re infeſta, inimica, contraria. *Plin.* novercæ enim prolibus ex priore uxore apud Maritum repertis inimicæ eſſe ſolent.

Nŏvercālis, is, *com.* le, n. Tacit. *Machuhin.* Der Stieff-Mutter gehörig. *Moſtohai.* 2 Transl. V. *Infeſtus, Contrarius, Inimicus, Adverſarius.* ità Senec.

Nŏvercor, aris, atus ſum. (Dep.) Sidon. *Po machuhinſzkoſze derſim, barachem: Hud, oſter, nemiloſztiven jeſzem, kakti Machuha paſztorkom.* Mich auf Stieff-Mütteriſche Manier erzeige, aufführe: Bös, Ungnädig, Unbarmhertzig bin, als vvie eine Stieff-Mutter. *Moſtoha módra tſelekſzem: kemény és kegyetlen vagyok, mint a' moſtoha anya.* Imbecillitati alicujus novercari. *Sidon.*

Nŏvies, *Adv.* *Numer.* Varr. *Devetkrat.* Neunmahl. *Kilentzſzer.*

Nŏvĭlūnĭum, ii, n. *Novi Meſzecz.* r. Neu-Mond. *Hóld ujsága.*

† Nŏvĭmeſtris, is, *com.* ſtre, n. *Devéto-Meſzechni, devet meſzeczov ſztar.* Neun Monatlich. *Kilentz hónapi.*

Nŏviŏdūnum, i, n. *Cæſ.* Urbs Sveſsŏnum in Gallia.

Nŏviŏmăgum, *vel* nŏvŏmăgum. *Auſon.* Urbs Belgii ad Vahalim.

Nŏviſsĭmè, *Adv.* Cic. V. *Poſtremò, nuperrimè.*

Nŏviſsĭmus, a, um, Cic. *Najzadnyeiſſi, naj poſzlednyi.* Allerletzte, allerjüngſte. *Utólsó, leg-utólsó.*

Nŏvĭtas, atis, f. Cic. *Novina, novi náchin, novo pochetje.* e. Neue, Neulichkeit, neues Aufkommen *oder* Herkommen eines Dings. *ujság, uj mód, uj dolog.* Novitas Familiæ. *Vellej.*

Nŏvĭter, *Adv.* Plaut. V. *Novè.*

Nŏvitĭus, a, um, Cic. *Sztorani, vetomadni.* Neulich, gantz neu. *Moſtan támadott.* Vid. *Novus N. 1. Novellus, nuperus.*

Nŏvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Novochinim, novim.* Neu mache, neuere. *ujonan tſinálom, ujítom.* Vid. *Innovo, Renovo.* Novare agrum. Cic. *Praſſiti, pripraviti zemlyu za ſzijanye. &c.*

Nŏvus, a, um, Cic. *Nov, ſztopram zmiſslyen ali najden.* Neu, erſt erdenckt *oder* erſunden. *uj, Előbbſzőr kigondoltt,* vagy *találtt.* Nova nupta. Cic. *Vulgo* neo-nupta. *Sznehа. Mlada ſena,* Junges Weib. *uj házas Aſzſzony.* Res novæ. Cic. *Vulgo* nova, orum, n. plur. *novine, nova pripechenya.* e. Neue Zeitungen. *ujságok.* 2 Idem ac *Mirandus, Inauditus, inſolens N. 1. Seu Inſolitus, Inſvetus, Inuſitatus.* Rerum novarum eſſe cupidum, Studere rebus novis: *Id eſt* Inſolitis &c. Cic. Novior. *Varr.* Noviſſimus, *Cic.*

Nox, noctis, f. Cic. *Nòch.* e. Nacht. *éj, éitſzaka.* Ab occaſu ſolis, uſque ad ejuſdem ortum ſeptem numerantur temporis ſpatia, quæ noctem complent. 1mum: V. *Veſper.* 2dum: V. *Crepuſculum veſpertinum.* 3tium: V. *Conticinium.* 4tum: Concubia, *vel* Intempeſta nox. Cic. V. *Intempeſtus N. 2.* 5tum: V. *Gallicinium. N. 1. & 2.* 6tum: V. *Crepuſculum matutinum, diluculum.* 7mum: V. *Aurora, Matuta.* Nec deſunt, Authores Claſſici, qui noctem in quatuor vigilias partiantur: Duæ præcedunt, duæ ſequuntur mediam ſeu concubiam noctem. Prima noctis vigilia. *Perve nochi zkoznuvanye, od ſzunchenoga zahoda do devete vure.* Die erſte Nacht-Wacht von der Sonnen Niedergang biſs neun Uhr. *Első vigyázáſa az éjtſzakának, nap haladattól fogva kilentz óráig.* 2da noctis vigilia. *Drugo nochi zkoznuvanye, od devete do dvanajzte vure.* Die anderte Nacht-Wacht von neun Uhr bis Mitternacht. *Máſodik vigyázáſa az éjtſzakának, kilentz órától fogva éjfélkorig.* 3tia noctis vigilia. *Tretje nochno zkoznuvanye, od pol-nochi, iliti od dvanajſzte do tretje vure.* Die dritte Nacht-Wacht, von Mitternacht, *oder* von zvvölff bis drey Uhr. *Harmadik vigyázáſa az éjtſzakának, éjfélkortól* vagy *Tizenkét órától fogva három óráig.* 4ta noctis vigilia. *Cheterto nochnò zkoznuvanye, od tretje vure do vremena, doklamſze ſzvane.* Die vierdte Nacht-Wacht, von drey Uhr bis auf den Tag-Schein. *Negyedik vigyázáſa az éjtſzakának, három órától fogva nap keletig.* ità paſſim *Cic. aliique.* Concubiâ, *vel* media nocte, Cic. *Opòl nochi.* Zu Mitternacht. *éjfélkor.* Ad multam noctem pugnatum eſt. *Cæſ. Do pozne nochi boj je terpel,* Der Streit hat bis in die ſpate Nacht hinein getauret. *Késő éjjelig tartott az hartz.* Noctes, Dieſque. Plaut. V. *Diu noctuque, ſemper, Continuò N. 2.* Nocte. *Cic.* Vid. *Noctu.* Dare noctes alicui: *Horat. item* Locare noctes: *Ovid.* Meretricum eſt admittentium amatores: *oppoſitum eſt* negare noctem. *Ovid.* Poſcere, rogare noctem: Amatorum eſt. *Ovid.* 2 Nox *Meton.* apud Stat. V. *Somnus.* 3 Metaph. apud Virg. V. *Mors,* 4 apud Cic. V. *Calamitas N. 2.,* 5 apud eundem V. *obſcuritas.* 6 apud Ovid. V. *Cæcitas, Ignorantia, Inſcitia.* 7 apud *eundem* eſt DEa, filia Terræ, incertò Patre nata.

Noxa, æ, f. Cæſ. V. *Nocumentum.* 2 per *Synecdochen* apud Cic. V. *Culpa, Delictum.* Nocere noxam: *id eſt* Culpam vel Crimen admittere, perpetrare. *Liv.* 3. Metalepticè Vid. *Caſtigatio, Pœna, Punitio.* Servum noxæ dedere, *pro* Pœnæ ſubiicere, tradere. *Ovid.* Aliquem noxæ eximere, *pro* culpam remittere, pœnâ liberare. *Liv.*

Noxālis, is, *com.* le, n. Ulp. V. *Noxius.*

Noxĭa, æ, f. Cic. V. Noxa *N. 1. & 2.*

Noxiālis, is, *com.* le, n. Prudent. V. *Noxius.*

Noxiōſus, a, um, Senec. V. *Noxius.*

Noxĭtūdo,

Noxĭtūdo, ĭnis, f. Accius apud Non. V. *Noxia.*

Noxĭus, a, um, Cic. *Kriv, grĕſſen.* Schuldig, ſündig, ſündhafft. *ártalmas, vétkes.* Vid. *Improbus*, *Facinoroſus.* 2. Generatim V. *Damnoſus.* ità Virg. &c.

Nūbĕcŭla, æ, Plin. *Oblachecz*, *mali oblak.* Ein Wölcklein. *Felhötske*, *Fellegetske.* 2. Metaph. Frontis nubecula, Cic. *Grusſzten obraz, Hud pogled.* Verdrüſslich Geſicht, ſaurer Anblick. *Komor tekintet, kemény nézés.*

Nūbes, is, f. Cic. *Oblak.* e. Wolcke. *Felleg, Felhö.* Metaph. V. *Triſtitia, Infortunium, Severitas.* 2. Vid. *Multitudo, Turba N.* 1. Nubes Peditum. Liv. *Vnoſina peſczev vojnikov.* Ein groſser Hauffen zu Fuſs Soldaten. *Sok gyalog had.*

Nūbĭfĕr, a, um. Ovid. *Oblako - noſz.* Das Wolcken bringt. *Felleget-hajtó, hozó.*

Nūbĭfŭgus, a, um. Colum. *Oblake pretirajuchi.* Die Wolcken vertreibend. *Felleget-eloſzlató, kergetö.*

Nūbĭgĕna, æ, *com.* Stat. *Z-oblaka rodyen.* Aus Wolcken gebohren. *Fellegböl-ſzületett.*

Nūbĭger, ĕra, erum, Stat. V. *Nubifer.*

Nūbĭlārĭum, ii, n. Colum. *Stagely, ali drugo meſzto, vu kŏſze pred oblaki y deſgyom ſitek ſzpravlya.* 1. Stadel, *oder* ein anderes Ort, darein man das Getreid von Wolcken und trüben Wetter verwahret. *Tslr, a' hol a' gabona az esö-ellen tartatik.*

Nūbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Zamuni, a, o.* Mannbar. *Férjhez-adható.*

Nūbĭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. *Synon.* Nubilum vel obſcurum facio. *Oblachno, temno chinim, oblachim, mrachim.* Wölckicht, trüb mache: mit Wolcken überziehe, verfinſtere. *Fellegeſitem, homályoſá tſinálom; Fellegezem.*

Nūbĭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cato. *Meglenſzem, Oblachimſze, Tmichnaſzt bivam ali jeſzem, z-oblaki ſze pokrivam.* Wölckicht, trüb, finſter werde, *oder* bin, mit Wolcken überzogen werde. *Fellegeſ, Homályos vagyok: Fellegzem.* Accipiuntur etiam *nubilo* & *nubilor* pro eodem. Si nubilare cœperit: Varro. *Akoſze pochne oblachiti.* Wann Wolcken daher kommen. *Ha fellegzeni kezd.*

Nūbĭlōſus, a, um, Apul. *Oblachen, mrachen.* Wölckicht, trüb. *Felhös, felleges, ſetétes, homályos.*

Nūbĭlum, i, n. Virg. *Oblachina.* Trüb, gewölckig Wetter. *Fellegzet*, *homályos idö.* Vid. *Nubes N.* 1. 2. Transl. V. *Triſtitia.* Plin.

Nūbĭlus, a, um, Plin. V. *Nubiloſus.* 2. Transl. V. *Obſcurus.* Plin. 3 V. *Triſtis. mæſtus.* Ovid.

Nūbo, is, ere, nupſi & nuptus ſum, nuptum, (Act.) Arnob. Propriè V. *Cooperio, tego, obduco N.* 1. *Velo.* Quia autem ſponſæ apud veteres nubere, id eſt velare capita ſolebant; dum viro tradebantur. Hinc 2. Metonim. *Vdajemſze*, *za muu idem*, *muſa jemlyem.* Verheyrathet werde, Freye, Mann nehme, Manne. *Férjhez-megyek.* Alicui nubere. *Kojega za hiunoga tovaruſſa vzeti.* Einen zur Ehe nehmen. *Férjhez menni, kibázasúlni.* Nupta eſt cum illo. *Za nyega je vdana.* Sie iſt mit jenem verheyrathet. *Hozzá ment férjhez.* In familiam claram nubere. *Iz glaſzovitoga Roda muſa vzeti.* Aus einem vornehmen Geſchlecht Mann nehmen. *Nagy familiában házaſodni.* Filiam ſuam nuptum collocare, dare &c. V. *Loco N.* 3. Hucuſque Cic. 3 Figuratè etiam vir nubere dicitur, dum ſe uxori ſubjicit. *Juven &c.* Uxori nubere nolo meæ: *pro* Parere, ſubjici. *Mart. L.* 8. *Epigr.* 12.

Nechu ſeni za muu iti,
Ar podloſen nemrem biti.
Nejdu za muſ ſzame ſene,
Ar y za muu idu múſi;
Kiſzu ſzlugi ſzvoje ſene,
Szuprot kimſze veſz ſzvèt tuſi.

Ich will meinem Eheweib nicht unterworffen ſeyn. *Nem akarok a' feleségem alatt lenni.* 4 Transl. dicuntur nubere vites arboribus, & Arbores vitibus &c. *Plin.*

Nŭcāmentum, i, n. Plin. *Berſat*, *ilìti dugovati czvèt na orehovom y leſzkovom drèvu viſzechi.* e. Kätzlein an Nuſsbäumen, und Nuſsſtauden. *A' dió és mogyoró fáknak boſzſzú virágjok, berkéjek, vagy matskafarkatskájok.*

Nŭcētum, i, n. Stat. *Oréſſie, meſzto na kōmſze orehovine ſzadè.* 1. Ort da man Nuſsbäume pflantzet, 1. Nuſs-Garten. *Dió-fás hely.*

Nŭcĕus, a, um, Plin. *Orehov, oreſſji, iz orehovoga drèva.* Nuſsbäumern. *Dió fából-való.*

Nŭcĭfrangĭbŭlum, i, n. Plaut. *Orehoterecza, tiſzkalcze, z-kimſze orehi ali léſnyaki teru.*

r. Nuſs-*oder* Haſelnuſs - Beiſſer, Nuſt - Knicker. *Dió* vagy *mogyoró törö*, Item V. *Dens.*

Nŭcŭprūnum, i, n. Plin. *Sliva vu orehove drévo vcseplena.* r. Pflaumen - *oder* Zvvetſchgen - Baum, ſo in einen Nuſsbaum - Stamm eingepfropffet, *oder* geimpffet. *Szilva-fába öltott dió.*

Nŭcĭfrăga.(Avis.)æ,f.Plin. *Dlezk.* r. Kernbeiſs, ein Vogel. *Dió rontó Harkály.*

Nŭclĕus, ei, m. Plaut. *Jedro, daklo orehovo, &c.* r. Nuſskern, *oder* anderer Kern in Schalen gevvachſen. *Dió bele, magva, ſzb-ki akármelly kemény gyümöltsnek.* Nucleus ferri, Plin. V. *Chalybs.* Qui vult nucleum, frangat nucem: *Prov. Metaph.* Terentii. *id eſt* qui vult commodum, non fugiat laborem.

Nŭcŭla, æ, f. Plin. *Orĕſſecz, mali oreh.* r. Nüſslein. *Diótska.*

Nūdè. Adv. *Golo.* Bloſs. *Mezítelenül.* 2. *Práſzto, priproſzto.* Schlecht, obenhin. *Nyilván.*

Nūdĭpes, ĕdis, *om.* Tertull. *Boſzo-nog, boſz.* Barfuſs, barfüſſig. *Mezítláb, Mezítlábú.*

Nūdĭtas, atis, f. Quint. *Golocha, Golota.* e. Blöſſe. *Mezítelenség.* 2. Metaph. V. *Paupertas, Inopia.*

Nūdĭus, Vox ex *nunc* & *dies* conflata, jungitur numeralibus, tertius, quartus, quintus, &c. *e. g.* Nudius tertius dedi ad te epiſtolam: *id eſt* Nunc eſt dies tertius, quòd ad te epiſtolam dederim. Cic. *Predeveherom ali pred dvemi danvi jeſzam tebi liſzt poſzlal: iliti: danaſz je tretji dan, daſzem liſzt tebi piſzal.* Ich habe dir vorgeſtern, *oder* vor zvvey Tagen einen Brief zugeſchickt: *oder:* Heut iſt der dritte Tag, das ich dir einen Brief geſchrieben. *Tegnap előtt vagy két nap előtt küldöttem néked levelet: vagy Ma harmadik napja, hogy néked levelet írtam.* Et ſic de aliis.

Nūdo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Synon.* Nudum facio, detego, ſpolio. *Golim, gologa činim, do gologa ſzláchim.* Entblöſſe, Nackend ausziehe. *Megmezítelenítem.* Transfertur ad multa alia V. *Detego N. 1. & 2. Manifeſto.* Animum nudare, *pro* Manifeſtare, &c. *Liv.* Nudatô gladiô. Liv. *Z golem mechom.* Mit bloſen Degen. *Kivonts fegyverrel.* 3 Vid. *Spolio, Privo.* Perditos Magiſtratus præſidiô nudare. *Cic.*

Nūdus, a, um. Cic. *Gol, razkrit, vazodeven.* Nackend, bloſs, entblöſſt. *Mezítelen.* Nudus pedem. *Ovid.* Nudus pede. *Virg.* Nudus veſtium. *Ovid. hæc poetica ſunt.* Nudus veſtibus, *vel* à Veſt bus. *Cic.* 2. Transl. ad varia V. *Simplex N. 2. Sincerus N. 1.* 3 Vid. *Inops, Pauper.* ità *Cic.* 4 Urbs nuda præſidiô: *pro* ſpoliata, privata, deſtituta. Cic. Ab amicis nudus. Cic. *Od priatelov oſztavlyen, priatelov mentuvan, priatela nemajuchi.* Von Freunden verlaſſen, keinen Freund habend. *Barátitól Elhagyatott.* 5. Sterile ac nudum ſolum: Curt. *Nerodna, puſzta y prazna zemlya.* Ein unfruchtbare, vvüſte und leere Erden. *Terméketlen, puſzta, és üres föld.*

Nūgæ, arum, f. *plur.* Cic. *S'ále, norie, nehaſznovito govorenye.* e. Narrenpoſſen, unnütz Geſchvvätz. *Hioság, tſél-tſap, hiávaltodó beſzéd.* Vid. *Ineptia, Jocus.* Et hoc per *Synecdochen: propriè* autem V. *Nænia N. 1.* ità Plaut.

Nūgācĭtas, atis, f. *Norcbia, Prokſia.* e. Waſchhafftigkeit. *Tſintalanság.* Vid. *Futilitas, Jocabunditas.*

Nūgālis, is, *com.* le, n. Gell. *Pun S'ále, S'álen, Prokſen.* Voll unnützes Geſchvvätz, Narrenpoſſen treibend, leichtfertig, plauderhafftig. *Hioságos, hiosági, hiválkodás; hoz-való, nevetséges.*

Nūgāmentum, ti, n. Apul. V. *Nugæ.*

Nūgārius, a, um, Varr. V. *Nugalis.*

Nūgātor, oris, m. Cic. *S'álecz, Prokſenyak, Trudi-jezik, Norchik.* r. Narrenpoſſentreiber, Plauderer, Spaſs - Vogel. *Hioággal máſt mulattató, Tſél-tſapó.* Vid. *Joculator, Mimus.*

Nūgātōrĭè, *Adv.* Cic. V. *Futiliter, Jocaliter, Inaniter N. 1. Frivolè.*

Nugatorius, a, um, Cic. V. *Nugalis, Frivolus, Jocoſus, Jocabundus, Futilis, Inanis N. 1.*

Nūgātrix, īcis, f. Prudent. *Prokſenka. Prevzetna ſena.* e. Narrenpoſſen - Treiberin. *Hioággal máſt mulattatónt, tſél-tſapónt.* Vid. *Mima.*

Nūgax, ācis, *om.* Cic. V. *Nugalis, garrulus, frivolus, jocoſus, nugator, nugatrix.*

Nūgĭgĕr, ĕra, erum, Cic. *S'álo-noſz.* Narrenpoſſen tragend. *Hazugság hordozó,* Vid. *Nugax.*

Nūgĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *idem.*

Nūgivendus, a, um, *alii legunt* Nūgivendŭlus, a, um, Plaut. V. *Frivolarius.* Item V. *Nugiger, nugax.*

Nūgo, ōnis, m. Apul. V. *Nugator, nugax.*

Nūgor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. Vid. *Jocor, Ineptio.*

Nullātĕnus, *Adverbialiter* Sumitur. *Zevſzema nikak, Pod nijeden náchin.* Keines Wegs, Gantz nicht, keinerley Weiſe. *Semmiképen nem.*

Nullibi,

Nullibi, *Adv.* Vitr. *Nigder, Nikadi.* Nirgends. *Sehol ſem.*

Nullifico, as, are, avi, atum. (Act.) Tertull. Vid. *Annullo, Annihilo.*

† Nullĭtas, atis, f. *Niſitarſtvo, Niſchet, Nikakocha.* e. Nichttigkeit. *Semmiſég.*

Nullus, a, um. Cic. *Nigdo, Nijeden, Nigdor, Nitko.* Keiner, niemand. *Senki, Egy ſem.* 2. ponitur pro *Non:* nullus dubito, *hoc eſt.* Non dubito. *Cic.* 3 Nullus non. Senec. V. *Omnis.* 4 Nullus dum, *pro* Nullus adhuc. *Liv.* 5 Nullo numerô homo. *Cic.* Vid. *Nauci N. 2.* 6 Homo nullis literis: *Plin.* Vid. *Illiteratus,* 7 Vid. *Irritus.* Nullus contractus, *pro* Irritus, Inanis, nullius valoris. *Cic.*

Num, *Adv. Interog.* Cic. *Jeli? Neli?* Ob? Ob nicht? *Vallyon? Vallyon nem-e'?*

Nŭmella, æ, f. Plaut. *Klada, Terlicza.* r. Arreſt-Stock. *Kaloda.* 2 apud Colum. *Korlat. &c.* s. Hals-Eyſen. &c. *Kopó-Lántz. &c.*

Nūmen, ĭnis, n. *à* Nuo. 1. Propriè V. *Nutus.* Lucret. 2 *Speciatim* ſumitur *pro* Deorum nutu, voluntate, potentia. *Bosja Mòch, Jakoſzt, volya, odluchenye.* e. Göttliche Macht, Gevvalt, Krafft, r. Willen, e. Verordnung. *Iſteni erò, Iſteni akarat.* Divino numine redditus ſum Reip. Cic. *Z-volyum y oſzebujnem odluchenyem Bosjem jeſzem nazad vu Domovinu dozvan.* Ich bin durch beſondere Schickung Gottes zuruck in Vatterland beruffen vvorden. *Iſten akaratjából állittattam viſaſza a' haza igazgatására.* 3 Numen Senatûs: *id eſt* Poteſtas, Potentia, Auctoritas, Voluntas. *Cic.* 4 Promiſsáque numine firmat: *id eſt* Invocato DEO firmat. *Ovid.* Vid. *DEus.*

Nŭmĕrābĭlis, is, *com.* le, n. Horat. *Broiljiv, s'toſhe broiti more.* Zahlbar, das mann zählen kan. *Könnyen megolvasható, Felſzámlálható.*

Nŭmĕrālis, is, *com.* le. n. Priſcian. *K-broju ſpadajuchi.* Zur Zahl gehörig. *Számláláshoz-való.*

Nŭmĕrārius, ii, m. Sidon. V. *Calculator, Quæſtor.* Hinc *Adject.* Numerarius, a, um.

Nŭmĕrātim Adv. *Na broj, po broju, Poleg broja.* Nach der Zahl. *Olvaſva, ſzám ſzerint.*

Numerātio, onis, f. Senec. *Brojenye.* Das Zählen. *Számlálás, Megolvasás.* 2 Vid. *Solutio N. 2.* Colum.

Nŭmĕrātô, *Abl. abſolutè pro Adv. poſitus.* Cic. *Odbrojeno, gotovo naplacheno.* Dabin gezählt, baar bezahlt. *Számlálva.* Mihi res & conditio placet, ſed ità, ut numeratô malim, quàm æſtimatione: *id eſt* Potius numeratâ pecuniâ, quàm aliorum bonorum æſtimatione. *Cic.*

Nŭmĕria, æ, f. *Varr.* Dea, quæ partûs celeritati præerat.

Nŭmĕrò & Numerè *Adv.* Plaut. *Prenaglo, preberzo, prerano.* Zubald, gar zufrühe. *Igen hamar, igen ſzaporán.* Vid. *Citò, Feſtinatè, Maturatè.* Numerò huc advenis ad prandium. Plaut. *Preranoſzi ſzim doſſel k-obedu.* Du biſt gar zufrühe hieher Zu mittagmahl kommen. *Igen idején jöttél ide az ebédre.*

Nŭmĕro, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Broim.* Zähle. *Meg-ſzámlálom, megolvaſom.* Pecuniam alicui numerare: *vel ſine Accus.* Numerare: *pro* Præſentem pecuniam alicui dare, ſolvere. Cic. *Kimu gotove novcze odbroiti, dati, ali platiti.* Einem baares Geld abzählen, geben *oder* Zahlen. *Valakinek kéſz pénzt olvaſni, adni, vagy fizetni.* 2 Vid. *Habeo, Cenſeo.* In mediocribus oratoribus, *vel* inter mediocres Oratores numerare aliquem: *pro* habere, æſtimare, cenſere. *Cic.* Aliquid in bonis, *vel* malis numerare: *pro* inter bona, *vel* mala aliquid referre, &c. *idem.* In beneficii loco, *vel* In beneficii partem aliquid numerare. *id eſt* Aliquid pro beneficio reputare, æſtimare, &c. *idem.*

Nŭmĕrōsè, *Adv.* Cic. *Po broju, lépo, ſzloſno.* Nach der Zahl, ſchön, Reim-vveis, ordentlich. *Szám ſzerint, ſzépen, ékeſſen, vers-ſzerint.* Vid. *Concinnè.* Numerosè dicere. *id eſt* Oratione concinnè & ſvaviter conclusâ uti. *Cic.* Fidiculæ numerosè Sonantes, *id eſt* per numeros, & menſuras muſicas. *idem.* 2 Vid. *Copiosè.* Feſt.

Numerōsĭtas, atis f. Sidon. *Veliki broj.* e. Groſſe Zahl. *Nagy ſzám.* Vid. *Multitudo N. 1. Copia N. 1.* 2 Vid. *Concinnitas, Elegantia.* Numeroſitas carminis. *Macrob.*

Numeroſus, a, um. Plin. *Velikoga broja, vnogo-broj.* Zahl-reich. *Nagy ſzámú, ſok ſzámú.* Vid. *Copioſus.* 2 V. *Concinnus, Aptus.* Oratio numeroſa: *Cic.*

Nŭmĕrus, i, m. Cic. 1. *Broj.* e. Zahl. *Szám.* 2 Vid. *Multitudo N. 1. Copia N. 1.* 3 Digerere in numerum, *pro* in ordinem. *Virg.* 4 Vid. *Concinnitas, Rythmus, Carmen N. 1.* Numerus orationis, Cantûs, &c. *Cic.* 5 Vid. *Exiſtimatio, Honor.* Quo numero fuiſti? *id eſt* In quo honore & exiſtimatione. *Cic.* 6 V. *Perfectio.* Omnibus numeris abſolutum opus. Cic. *Zevſzema verlo y zverſſeno delo.* Ein gantz vollkommnes Werck. *Egéſzen elkéſzült munka.*

* Nūmĭſmă, ătis, n. Horat. *Znamenye iliti kip na novczeh.* Das Gebräge auf dem Geld. *Jegy, vagy kép a' pénzen,* Item V. *Moneta. N. 1.*

ta N. 1. Hinc, numiſma ſacrum. *Sulenczia, Medalicza.* r. Ablaſs-Pfennig. *Olvaſtra-való ſzentség, pillangó.*

Nummārius, a, um, Cic. V. *Monetalis*, *Monetarius*. 2. Nummarius judex. *Cic.* Vid. *Mercenarius*. 3. Nummarius, ii, m. *Subſt.* Vid. *Subſt. Monetarius*.

Nummātio, onis, f. Cic. *Obilnoſzt novácz*, *Bogatſztvo vu gotovih novczih.* r. Uberfluſs, Reichthum an baaren Geld. *Bőség, gazdagság a' pénzben, pénzeſség.*

Nummātus, a, um, Cic. *Obilen, pun novácz*, *obilje penèz imajuchi, bogat vu gotovih novczih.* Den Uberfluſs in Geld habend; reich, vermögend an baaren Geld. *Igen pénzes.*

Nummōlus, a, um, Nigid. apud Gell. *idem*.

Nummŭlāriŏlus, i, m. *Senec.* Parvus, *vel* vilis & ſordidus nummularius.

Nummŭlārius, ii, m. Ulp. V. *Menſarius*.

Nummŭlus, i, m. Cic. *Novcbecz, Bècb, mali penez.* Kleines Geld. *Kis pénz.*

Nummus, (*vel* nūmus: *idem eſto judicium de Derivatis.*) i, m. Cic. *Vſzakojachke felye novecz, ali penez.* Allerley Geld-Müntz, Pfenning. *Minden-féle pénz.* Speciatim Nummus croaticus. *Novecz horvatzki, chetiri iden groſs chine.* Croatiſcher Dreyer, deren viere einen Groſchen ausmachen. *Horvát kis pénz, melly négy egy garaſt tèſzen.* Hungaricus: *Novecz vugerzki ali gyukez, pet nyih ide za groſs.* Ein Ungriſch *oder* ungriſcher Dreyer, deren fünffe auf ein Groſchen gehen. *Egy magyar pénz, mellyből öt egy garaſt téſzen.* Generatim V. *Numiſma*, *Moneta N.* 1.

Num nam. *Adv.* Terent. V. *Num, An.*

Num qua (*intellige* viâ) *Adverbialiter.* Plaut. *Jeli kud?* Ob irgends vvo? *Merre?*

Nunc, *Adv.* Cic. *Szada, Vezda.* Jezt. *Moſt.*

Nuncia, *vel* nuntia, æ, f. Cic. *Poſzlo-noſzicza, Glaſzaricza, Glaſzo-noſzicza.* e. Bothſchafferin. *Hir mondóné, Jelentőné.* Hiſtoria nuncia vetuſtatis. *Cic.*

Nunciātio, onis, f. Cic. *Naruchenye, Poruchenye, obznanenye, nazveſchenye, navesztenye.* e. Verkündigung, Andeutung. *Hir mondás, Jelentés.*

Nunciātor, oris, m. Arnob. *Poruchitel, obznanitel, nazveztitel.* r. Verkündiger, Anſager. *Hir mondó, meg-jelentő.*

Nunciātrix, icis, f. Iſidor. *Obznanitelicza.* e. Anſagerin. *Hir mondóné.*

Nuncio, *vel* nuntio, (*idem eſt de derivatis.*) as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Porucham, obznanujem, narucham, nazveſzcham.* Verkündige, anſage, e. Bothſchafft bringe, ſage. *Hirrè-adom, Meg-jelentem, Izenem, Hirdetem.*

Nuncium, ii, n. Varr. *Poſzelſztvo, ſzto ár kaſze po poſzlu, ali Poſzlaniku na znanye daje.* e. Bothſchafft, Poſt. *Izenet, Hír.*

Nuncius, *vel* nuntius, ii, m. Cic. *Nazveſztitel, Poſzel, Poſzlenik, Liſzto noſzecz.* r. Ankündiger, Anſager, Both, Brief-trager. *Hirdető, Jelentő, Levél hordozó.* 2. apud eundem V. *Nuncium*, *Mandatum.* 3. Nuncium uxori remittere: *pro* Repudiare uxorem. *Cic.* Nuncium virtuti remittere: h. e. virtutem deſerere, â virtute ad vitia animum transferre. *idem.* 4. Adjectivè, *pro* Nuncians. Habes animi nuncia verba mei. *Ovid.*

Nuncŭbi, *Adv.* Terent. *Je-da-li gde? Jeda gdi? Jeli gde? Jeli vu-cz cem.* Irgendsvvo? Jemahls. *Vallyon hol?*

Nuncŭpātim, *Adv.* Sidon. V. *Nominatim.*

Nuncŭpātio, onis, f. Sveton. V. *Nominatio.* 2 apud Plin. V. *Dedicatio.*

Nuncŭpātor, oris, m. Apul. V. *Nominator.* Item, qui aliquid dedicat.

Nuncŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Nomino.* 2. Vid. *Dedico.* nuncupare vota: *pro* offerre, votis ſe Deo conſecrare. *Cic.* nuncupare Teſtamentum. *id eſt* vivâ voce ſupremam voluntatem declarare. *Juſtin.*

Nundĭnæ, arum, f. *plur.* Cic. *Szenyem, ſzejem, ſzajam.* r. Jahrmarck, Meſsmarck. *Vásár, ſokadalom.* Item V. *Mercatio, mercatura.*

Nundĭnālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Szejemſzki, ſzenyem ſzki, k-ſzenymu zpadajuchi.* Zum Jahrmarck *oder* Meſſe gehörig. *Sokadalmi.*

Nundĭnārius, a, um, Plin. *Idem.*

Nundĭnātio, onis, f. Cic. *Szenymuvanye, ſzejmuvanye.* Das Marcken. *Sokadalmazás.* Vid. *Mercatio.*

Nundĭnātor, oris, m. Quintil. V. *Mercator.*

Nundĭnor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. *Szejmújem, Na ſzejmu Terſim.* Auf der Meſs handle, krame. *Sokadalomban árulok, vaſárlok.* Vid. *Mercor.* Sententiam ſuam pretiô nundinari. Apul. *Sùd y doſzudyenye ſzvoje za novcze prodati.* Sein Urtheil um Geld verkauffen. *Maga itéletit és értelmét pénzen adni-el.* Dicitur etiam Nundino, as, are, avi, atum, [Neu. *apud alios* Act.) Firmic. *idem.*

Nundĭnum, i, n. Cic. V. *Nundinæ.* Item V. *Nundinatio.*

Nun-

Digitized by Google

Nunquam, *Adv.* Cic. *Nigdar, nikada.* Niemahls, zu keiner Zeit, nimmer. *Soha nem.*

Nunquando, *pro* Num aliquando, Cic. *Jeli kada? jeli gda?* Ob jemahls? *Vallyon valaha, ha valaha.*

Nunquid, *Adverbialiter.* Cic. V. *An, num, nonne?*

Nunquidnam, *Adv.* Cic. *idem.*

Nunquis, nunquæ, nunquod, *vel* nunquid, *pro* numquis &c. Cic. *Jeli koi, jeli gdo.* Ob einer? *Vallyon kitſoda?*

Nuo, is, ere, nui, nūtum, (Neu. *Obſol.*) Lucret. V. *Annuo.*

Nūper, *Adv.* Cic. *Neki dan, onomadne, vetomadne, ſkoro, nedavno.* Neulich, kürtzlich, nicht lang. *Minap, nem régen.*

Nūperrĭmè, *Adv.* Cic. *Pred malemi dnevi, dokoncza naſzkorom, zadnyi put, kruto ſzkoro, to neki dan, naj poſzlej.* Unlängſt, jüngſt, gar neulichſt. *Tſak moſt nem régen.*

Nūpĕrus, a, um, Plaut. *Onomadni, nekodnevni, nekodavni, nekodanyi.* Neu, kürtzlich, friſch. *Minapi, nem régi.*

Nupta, æ, f. Terent. *Vdana ſzneha.* e. Braut, Ehe-Frau. *Férjhez mentt Aſzſzony, Menyetske.*

Nuptĭæ, arum, f. *plur.* Cic. *Szvatba, Pir.* e. Hochzeit. *Menyegző, lakadalom.* 2. Meton. *pro* Copula venerea. *Petron.*

Nuptiālis, is, *com.* le, n. Cic. *Szvatbeni, ſzvatni, pirni. pirovni.* Zur Hochzeit dienlich. *Lakodalmi, Menyegzőhöz-való.* Carmen nuptiale, V. *Epithalamium.*

Nuptialiter, *Adv.* Tertull. *Szvatbeno, po ſzvatbeno, pirovnim náchinom.* Hochzeitlich. *Menyegzői módon.*

†Nuptio, as, are, avi, atum, (Act.) Gloſs. *Szvatbu pripripravlyam.* Hochzeit mache. *Lakodalmat tſinálok.*

Nuptūrio, is, ire. (Medit.) Apul. *Selimſze ſeniti, ali zamuš iti.* Ich bin begierig zu heyrathen *oder* zu Mannen. *Óhaitok férjhez menni.*

Nuptus, a, um, Cic. *Vdan.* Verehlichet. *Elházaſultt, Férjhez mentt.*

Nuptus, ûs, m. *Vdánye.* e. Verehlichung. *Elházaſulás. Férjhez menés.*

Nūrus, ûs, f. Cic. *Szneha ſzinova ſena.* e. Schnur, Sohns Frau. *Menyem, menyed.* Antiquis *Arans.*

Nuſpiam, *Gell.* Nuſquam, *Adv.* Cic. V. *Nullibi.* Nuſquam gentium, Terent. *Dokoncza nigdi.* Gar nirgend. *Sohol e' világon.*

Nuſquam non, *Adv.* Plin. V. *Ubique.*

Nūtābĭlis, is, *com.* le, n. *Apul.* Nūtābundus, a, um, Silius. *Kimajuchi, treſzechiſze, dolegmazechi.* Wanckend. *Ingó, hajladozó, eſdegelő.* Transl. V. *Dubius, Haſitabundus, Anxius.*

Nūtāmĕn, ĭnis, n. *Silius.* Nūtātio, onis, f. Plin. *Dolegmazenye, kimanye.* Das Wancken, e Nickung. *Hajlás, Ide's-tova hajlás, tétovázás, eſdegelés.* Transl. V. *Dubietas, Haſitantia.*

Nūto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freqv.* à Nuo.) Plaut. *Guſztokrat namigavam, glavu nagiblyem, potverdyujem.* Offt vvincke, nicke mit dem Haupt. *Integetek.* Vid. *Annuo.* 2. apud Cic. Transl. *Puzim na oruſſenye, podiranye.* Mich ſencke, beuge. *Hajladozok.* Vid. *Labo.* 3 apud eundem V. *Dubito, Haſito N.* 2. *Fluctuo N.* 4. Nutare in aliqua re, Cic. *Vu takvom dugovanyu dvoiti.* In einer Sach zvveiffelhafftig ſeyn. *Valamiben kételkedni.* Animi nutant: *id eſt* Dubii fluctuant. *Cic.*

Nūtrĭcātio, onis, f. Aul. Gell. Vid. *Educatio, nutritio.*

Nutricātus, ûs, m. Plaut. *idem.*

Nūtrĭcia, *vel* nutritia, orum, n. *plur.* Ulp. *Plácha Dojkina za dojenye.* r. Saugammen-Lohn. *Dajka Fizetéſe, bére.*

Nūtrĭcius, *vel* Nutritius, ii, m. V. *Nutritor.* 2 apud Colum. *Adjectivè.* Ad nutricium ſpectans.

Nūtrĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *nutrio.*

Nūtrĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *idem.*

Nūtrĭcŭla, æ, f. (Diminut.) *Cic.* Parva nutrix,

Nūtrĭmen, ĭnis, n. *Ovid.* Nūtrĭmentum, i, n. Cic. *Hrana, kerma, zderſavanye.* e. Nahrung, r. Unterhalt. *Eledel, Táplálat.* Vid. *Cibus, Alimentum.* 2. Transl. Nutrimentum eloquentiæ. *Cic.* 3. Vid. *Nutritio.* Sveton.

Nūtrio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. V. *Alo, Educo, Lacto, Cibo.* 2. Transl. ad incorporea. Nutrire vinum, Colum. *Paſzku y ſzkerb na vino imati.* e. Sorg zum Wein haben. *Borra gondot viſelni.* Vid. *Conſervo.*

Nutrītio, onis, f. Cic. *Hranenye.* e. Ernehrung. *Táplálás.* Vid. *Cibatio, Educatio, Lactatus.* 2. Transl. V. *Conſervatio.*

Nūtrītivus, a, um. *Hranechi, zderſavajuchi, Jačechi.* Nehrend, nehrlich, erhaltend, ſtärckend. *Táplálo, meg-tartó, meg-erősítő.*

Nūtrītor,

Nūtrītor, oris, m. Stat. *Hravitel, kermitel.* r. Ernehrer. *Tápláló, nevelő.* Vid. *Altor, Educator.* 2. Transl. *Zderſavavetz.* r. Erhalter. *Tartó.*

Nutritōrius, a, um, Priſcian. V. *Nutritius.*

Nūtrītus, ûs, m. Plin. Vid. *Nutritio.*

Nūtrix, īcis, f. Cic. *Dojka, Doitelicza, kermitelicza.* e. Säugamme. *Dajka.* Vid. *Educatrix, Altrix.* 2. Transl. Nutrix ager: *Plin.* nutrix oratoris eloquentia. *Cic.* 3 apud Catull. V. *Mamilla.*

Nūtus, ûs, m. Cic. *Namiganye, z-glavum potverdyenye, nameguenye, kinutje, magnatje, magnenye.* Das Wincken des Haupts, *oder* Augen. *Intés.* 2. apud eundem Meton. V. *Voluntas, Aſſenſio, Annutus.* Ad alicuius nutum totum ſe fingere. Cic. *Vſzega ſze na volyu chiu dati, obernuti.* Sich gäntzlich in eines Willen ſchicken. *Valakinek mindenben kedoll kereſni.* 3. Transfertur ad inanimata. Nutu legum: *Cic.*

Nux, nūcis, f. Cic. *Oreh y Vſzakojachi ſzàd lupinyu tverdu imajuchi.* e. Nuſs, und allerley Früchte in harten Schalen. *Diò, és minden kemény bajú gyümölts.* Nux Sardinia *vel* Caſtanea. *Koſztany.* e. Käſten, Caſtanien. *Geſztenye.* Nux juglans, perſica, *vel* regia Vid. *Juglans.* Nux Pontica, *vel* avellana. *Léſnyak.* e. Haſelnuſs. *Mogyoró.* Nux Græca. *Mandula.* Mandelkern. *Mondola.* Nux juglans duri putaminis. *Oreh koſchàk, koſztiſ.* Harte Nuſs. *Fás diò.* Nux juglans teneri putaminis. *Oreh Mehkiſ.* e. Weiche Nuſs. *Gyenge béjú diò.* &c. ita Cels. Plin. Virg. &c. 2. *Orehovo y vſzakojachko drivo, na kojem z-tverdemi lupinyami ſzàd ráſate.* r. Nuſsbaum, und allerley Bäumer, daran Früchte mit harten Schalen vvachſen. *Diò-fa, és minden kemény bajú gyümölts-fa.* Vid. *Corylus, Amygdalus* &c. ità paſſim *Claſſici.* Nuces relinquere: *Prov. Metaph.* Perſii: *Dechinſzku igru oſztaviti*: iliti: *Sále -ſze oſztaviti y baſznovitih dugovany-ſze prieti.* e. Kinder-Schuh ausziehen. *érni kezdeni, elhagyni a' gyermeki bolondságot.*

*Nyctālops, ōpis, *om.* Ex mente *Priſciani* Significat eum, qui noctu quidem ſatis, Interdiu verò nihil cernit: Oppoſitum ſignificat apud *Plin.* Item V. *Luſcinus, Luſcus, Myops.* Hinc

*Nyctālōpia, æ, f. Vid. *Luſcitio.*

*Nyctĭcŏrax, ăcis, m. *Nochni karvan, Krampach, Gavran.* e. Nacht-Rabe. *éjjeli holló.*

*Nyctĭphўlax, ăcis, *om.* Vid. *Circator, Cuſtos.*

*Nyctŏſtrătēgus, i, m. *Latinè* Vigiliarum Præfectus. *Sztraſa-Meſter, ki na nochne ſztraſe ſzkerb ima.* r. Wacht-Meiſter, ſo des Nachts über die Stadt-Wächten Sorg haben muſs. *Stráſa-Meſter, a' ki az éjjeli vigyázókra gondot viſel.*

*Nympha, æ, & Nymphē, es, f. Cic. *Boſorka vode, Vila.* e. Waſſer-Göttin. *Viz Iſten Aſzſzony.* 2 per Catachreſin V. *Oreades, Dryades, Hamadryades.* 3 Vid. *Nova nupta, Sponſa.* ità Ovid.

*Nymphæa, æ, f. *Aliter* Heraclion, Nenuphar. *Plin.* Herba, quæ Venerem extingvit.

*Nymphēum, i, n. Julius Capitol. *Zpelyanye y ztekaliſche vòd za obchinſzko razveſzelenye.* s. Ort, vvo die Wäſſer zuſammen lauffen, der allgemeinen Ergötzlichkeit halber; Waſſer-Kunſt. *Hely, a' hová a' vizek öſzve folynak, közönséges mulatságra.* 2 apud Plin. *Czirkva Vil vodenih.* Der Waſſer-Göttin Tempel. *Viz Iſten Aſzſzonyok temploma.* 3. apud *Caſ.* Eſt Promontorium & Portus in ora Liburniæ, non procul à Liſſo appido.

*Nymphus, i, m. Vid. *Sponſus.*

*Nyſa, Niſa, *vel* Niſſa, æ, f. *Geogr.* Urbs Arabiæ, ubi Bacchus à Nymphis educatus traditur. 2 Nyſa Urbs Indiæ à Baccho condita & nominata. 3 Niſſa olim Neſſus, Urbs Illyrica Mœſiæ ſuperioris, Patria Conſtantini Magni Imper. Hanc Anno 1737. Turcæ, amicis pactis, Chriſtianis tradiderunt, ſed quam poſtliminio, ſub finem ejuſdem Añi, receperunt.

O.

O! *Interj. Exclamantis, Dolent. Admirant. Indign. Exult. Irriden.* *O!* O! *O!* Jungitur *Nomin. Accus. vel Vocat.* O Vir fortis! Terent. *ô jaki chlovek!* O Starcker Mann! *ô erös ember!* ô fallacem hominum Spem! Cic. *ô zkazlivo y vkanlyivo uffanye chlovechanſzko!* ô Falſche und betrügeriſche Hoffnung deren Menſchen! *ô tſalárd reménsége az embereknek!* ô paterni generis oblite! Cic. 2 *Adv. Vocandi.* O mi Furni! Cic. *ô moj dragi Furni!* O Lieber Furni! *ô édes barátom Furni.* 3 Adv. Optandi. V. *Utinam.* ô tantùm libeat. *Virg.* O utinam, ô ſi. *Ovid.* 4 Interdum O *omittitur.* Me cæcum! qui hæc ante non viderim. *Cic.*

Ŏb. *Præp.* Cic. *Za, Zarad, Zavoly, Zbog, Radi.* Um

di. Um, Wegen. *ért, Miatt, Azért.* 2 apud eundem: *Pred.* Vor. *Ez elött, Az elött.* Mors ab occulos verſatur. Cic. *Szmertſze pred ochima verti.* Der Todt ſchvvebet vor den Augen. *Szemeim elött forog az halál.* In compoſitis ferè ſemper accipitur pro *circum, contra.*

Obăcerbo, as, are, avi, atum. (Act.) Feſt. V. *Exacerbo.*

Obærātus, a, um. *Caſ.* Obæratior, Tacit. *Veſz vu dugih.* Tieff in Schulden ſteckend. *Adoſſágba kötelezödött.*

Obambŭlātio, onis, f. Auct. ad Herenn. Vid. *Deambulatio, Spatiatio.*

Ŏbambŭlo, as, are, avi, atum. (Neutr.) Liv. Vid. *Deambulo, Circumambulo, Spatior.*

Obardeo, es, ere, &c. Stat. V. *Exardeo.*

Ŏbāreſco, is, ere, (Inchoat.) Lact. *Veſz ſze v-okol ali na okolo ſzuſſiti pochinyam.* Um und um dürr vverde. *Körös-Környül ſzáradni kezdek.*

Ŏbarmo, as, are, avi, atum. (Act.) Horat. *Oberuſim, oberuſnoga chinim.* Bevvaffne. *Fegyverbe öltöztetem, Elkéſzitem.* Vid. *Armo.*

Ŏbāro, as, arare, avi, atum. (Neu.) Liv. *Vökol orjem, obarjam.* Umher ackere. *Béſzántom, környül-ſzántom.*

Ŏbāter, tra, trum. Plin. *Narbern, Pricbern.* Schvvertzlicht. *Feketéllö.* Vid. *Nigellus.*

Obāudio, is, ire, ivi, itum, (*reipſa eſt* Act. *conſtruitur tamen, ut plurimum more* Neutrorum.) Feſtus. *Pokorenſzem, Poſzluſſam.* Gehorche, Gehorſame. *Engedelmeskedem, ſzót-fogadok.*

Ŏbauro, as, are, avi, atum. (Act.) Apul. Vid. *Inauro.*

Obba, æ, f. Varro. *Drevena vinſzka poſzuda, Baril.* Höltzernes Trinck-Geſchier. *öreg fa Palatzk, tſobolyó, lágely.*

Ŏbbĭbo, is, ere, ibi, ĭtum. (Act.) Cic. *idem ac* Celeriter bibo. V. *Bibo.*

Ŏbbrūteo, es, ere, utui, (Neutr.) *Lucr.* Item Obbruteſco, is, ere, (Inchoat.) *Govedom poſztajem, nerazumen bivam.* Zu einem unvernünfftigen Thier vverde, *oder* unvernünfftig vverde. *Barommá leſzek, Elbúmúlok, Megkábúlok.* Vid. *Bruteſco.*

Obcæco, as, are, &c. V. *Occæco.*

Ŏbcœdes, is, f. Plaut. Vid. *Occiſio, Cædes, Nex.*

Obcæno, *vel* Obcœno, as, are, avi, atum. (Neutr.) Plaut. V. *Cœno.*

Obcăleo, es, ere, ălui, (Neutr.) Celſ. *Okolo y okolo ſzem vruch, topel.* Ich bin um und um vvarm. *Körös-környül megmelegülök.*

Obdo, is, ere, dĭdi, ĭtum, (Act.) Terent. *Zarivivam, zaſtunyujem, zaklepam, zakvachujem, peregr. zariglyavam.* Fürſtoſſe, als einen Riegel vorſchiebe, verſtopfte, zuſchlieſſe, verriegle. *Elkenébe-tſ...om, bé-tſukom, bé-lakom a' zárt.* Vid. *Oppono. claudo N. 1.*

Obdormio, is, ire, ivi, itum. (Neu. Cic. *Zaſzpavam, zadremljujem.* Einſchloſſe. *Elalſzom, ſzenderedem.* Vid. *Indormio.*

Obdormiſco, is, ere, (Inchoat.) Cic. *idem.*

Obdūco, is, ere, uxi, uctum. (Act.) Cic. *Navláchim, natéſem, Pokrivam, zaſzlanyam.* Überziehe, bedecke, fürſpanne, fürziehe. *Bévonſzom, Beboritom.* 2 apud eundem V. *Circumdo.* 3 V. *Induco.* Conatus eſt clariſſimis rebus tenebras obducere. *Cic.* 4 Obducere frontem, *pro* Contrahere, Corrugare. *Horat.* 5 Obducere diem, *pro* Conſumere. *Cic.*

Obductio, onis, f. Cic. *Navlechenye, nateſenye, zakrivanye.* 1. Überzug, 2. Bedeckung, Überziehung. *Bévonás, borítás, bétakarás.* Item V. *Circumductio in prima ſignificatione.*

Obducto, as, are, avi, atum. (Act. *Freq.*) Plaut. *id eſt* Frequenter Obduco, Induco, Circumduco.

Obdulco, as, are, &c. Ambroſ. V. *Dulco.*

Obdulceſco, is, ere, (Inchoat.) Vid. *Dulceſco.*

Obdūreo, es, ere, ūrui, (Neutr.) & Obdūreſco, is, ere (Inchoat.) Cic. Vid. *Induro.* 2 Tranſl. apud eundem V. *Aſſueſio.*

Obdūro, as, are, avi, atum (Act.) Horat. V. *Induro.* 2 Tranſl. apud Ovid. *Podnaſſam, terpim dobrovolyno.* Ausdaure, Ertrage, Ausharre. *Elviſelem, elſzenvedem.*

Ŏbēdiens, entis, *om. Cic.* Obedientior, *Liv.* Obedientiſſimus. Plin. *Pokoren, poſzluſſen.* Gehorſam, Gefolgig. *Engedelmes, ſzó-fogadó.*

Obedienter, *Adv.* Liv. *Pokorno, poſzluſno.* Gehorſamlich. *Engedelmeſen, ſzó-fogadó képen.*

Obedientia, æ, f. Cic. *Pokornoſzt, poſzluh.* 1. Gehorſam. *Engedelmeſség, ſzó-fogadás.*

Ŏbēdio, is, ire, ivi, ītum, (Neutr.) Cic. Vid. *Obaudio.* Legitur etiam *Obœdio.*

Ŏbēdo, is, ere, ēdi, ēſum. (Act.) *Vökol pojedam, izjedam, Objedam.* Verzehre, Um freſſe. *Környül elrágom, eléſzem.*

*Ŏbēliſcŏlychnium, ii, n. Quintil. *Lampaſ kiſze na turne &c. zaradi putnikov obeſſa.* e. Latern, ſo man zu Nutzen der Reiſenden an hohe Thürne &c. aufzuhängen pfleget. *Lámpás, mellyet az útazók kedvekért világólni magos tornyokra, &c. teſznek.*

*Ŏbēliſcus, ci, m. Plin. *Okrugel, Szuproti verhunczu tenyſſi, y na kraju bataſzt ſztup, ſztupich.* Eine runde Saüle, oben ſpitzig mit einem Knopff, und unten breit. *Kerekded óſzlop*

oſzlop alól ſzélyes, felyül keskeny, a' tetein gomb.

* Obĕlus, i, m. 1. apud Græcos V. *Veru*. 2 Transl. apud Auſon. *Zárez, znamenyka vu piſzmu za pobolſsanye kakve falinge.* s. Strichlein in der Schrifft, um etvvas zu verbeſſern. *Az írásban nyárſatska forma jegyzéſetske.* Obelô notare. *Pomachkati, pobriſzati, z-perom potegnuti.* Mit der Feder in der Schrifft Zeichen machen. *Tollal az írásban jegyeket tsinálni.*

Ŏbeo, is, īre, īvi, *vel* ii, ĭtum, (Neu. *Anom.*) Cic. V. *Circumeo.* 2 apud eundem. *Obnaſſam, opravlyam chaſzt, poſzel &c.* Verrichte, ablige. *Dolgomat végbe-viſzem.* Vid. *Fungor, Exequor N. 1.* Provinciam obire. Cic. 1. *Derſavu obhajati, obhoditi.* Im Land herum ziehen, das Land umgehen. *Tartományt környkül-járni.* 2. *Savoju chaſzt obnaſſati, opravlyati ſzvoj poſzel.* Sein Amt verrichten. *Maga hivataliában eljárni.* Obire munus vigiliarum. *Liv.* obire vigilias. *Plin.* id eſt *peragere.* Obire bella, Labores, pericula &c. *pro* ſuſcipere, ſubire *Liv.* Id enim obire non potui: *pro* Exequi. *Cic.* 3 Vid. *Circumdo.* Campus obitur aquâ: *pro* cingitur, circumdatur. *Ovid.* 4 Vid. *Morior, Intereo.* Obire diem ſuum, *vel* obire mortem, *aut* morte. Cic. *Vumreti.* Sterben. *Meghalni.* Obire ſupremum diem. *idem.* 5. Vid. *Occĭdo N. 1.* Obeunt ſidera. Plin. *Zvezde zahajaju.* Die Stern nieder gehen, das Geſtirn geht unter. *A' Tſillagok elhaladnak, elenyéſznek.* 6 Tres noctes obeunt. Plin. *Tri nochi prehajaju.* Es gehen drey Nachte hin. *Három éjtſzaka telik-el.* 7 Vid. *Luſtro N. 2.* Oculis obire Exercitum: Plin. *Voiſzku pregledati.* Ein Kriegs-Heer beſehen. *Szemeivel el-járni a' ſereget.* 8 Obire cœnas: *id eſt:* Modò apud hunc, modò apud illum cœnare. *Cic.* 9. Hæreditatem obire: *pro* Adire, capere. *Cic. &c.*

Ŏbĕquĭto, as, are, avi, atum. (Neu.) V. *Circumequito.* Stationibus hoſtium obequitare. Liv. *Nepriatelſzku vojſzku obhajati.* Die Feindliche Poſtirung und Lager umreiten. *Környkül-nyargalni az ellenség táborát.* Syracuſas obequitare. *idem.*

Ŏberro, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Synon.* Circumerro, Circumvagor, Circumeo, Circumvado, is, &c. *Szim y tam hodim; V-okol ſze lajbarim, klatárim; okolo blúdim.* Hin und vvieder gehe, herum ſchvveiffe, irr umgehe. *Ide s' tova buj-doſom, bolygok.* Oberrare Civitatem: In domo oberrare. *Plin.* Eâdem chordâ ſemper oberrare: *id eſt* eandem ſemper chordam pulſare: *vel Metaphoricè* eandem crambem recoquere. V. *Crambe.* Horat.

Ŏbeſco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. V. *Paſco, Cibo, Alo, Ineſco.* Alii legunt *obeſo* pro *obeſco.*

Ŏbēsĭtas, atis, f. Sveton. V. *Craſſedo N. 1. Pinguedo.*

Ŏbēſo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Impinguo, ſagino.* Madefacto triticeo pane obeſant avem. *Colum.* Alii legunt *obeſcant.*

Ŏbēſus, a, um, Virg. V. *Craſſus N. 1. & 2. Pinguis.* 2. Transl. V. *Hebes, Rudis.* Item V. *Tardus, Piger.* ità *Horat.* Naris obeſæ homo V. *Naris.*

Ŏbex, ĭcis, m. *apud Plinium* f. Virg. V. *Obſtaculum, impedimentum N. 1.* Item *Zaſzunyka, zavernka, zapor, zavor,* peregr. *Rigely, veruga na zapiranye kola.* 1. Fürſchub, Riegel, Lunne am Rad. *Reteſz, zár.*

Ŏbfirmātē, *Adv.* Svet. *Tverdokorno, Tverdo-volyno, Tverdo-glauno, ſzuprotiono.* Hartſinnig, vviderſetzlich. *Megátalkodva, Fejeſen.* Item V. *Conſtanter, Firmè.*

Obfirmātus, obfirmatior, obfirmatiſſimus. Cic. V. *Conſtans, Firmus N. 1. Imperterritus, obſtinatus.* Perferam abitum ejus animô forti atque obfirmatô. *Plaut.*

Obfirmo, *vel* offirmo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Firmo, Confirmo, N. 1. Fortifico.* 2 Eſt Verb. Neu. *Vterdo-volyimſze, ſztalno obſztajem, Nakanenya mojega tverdokorno ſzederſim.* Beſtändig beharre, ſteiff an meiner Meynung bleibe. *Álhatatoſon ſürok, Magam Szándékomban keményen megmaradok.* Vid. *Induresco.* ita Terent.

Obfuſco, as, are, avi, atum. (Act.) Tertull. *Nacherno, temno chinim.* Schvvärtzliche mache. *Feketítem.* Vid. *Obtenebro.* Obfuſcare juſtitiam. *idem.*

Obgannio, *vel* oggannio, is, ire, īvi, & ii, ĭtum, (Neu.) Terent. 1. propriè teſte Donatô. *Naproti chevkam kakti liſzicza.* Entgegen belle *oder* beſſze, vvie ein Fuchs. *Ellene tſevegek.* 2. Metaph. *Szuprot govorim, vuha z-nepovolynemi rechmi napunyávam, zagluſujem.* Wiederſpreche, die Ohren voll ſchreye. *Ellene ſzót vitatok.* Vid. *Murmuro, garrio, immurmuro.*

Ŏbhæreo, es, ere, hæſi, hæſum. (Neu.) Lucr. V. *Adhæreo, Hæreo N. 1. Inhæreo N 1.*

Obhæ-

Obhæreſco, is, ere, (*Neu. Inch.*) Apul. V. *Hæreſco, obhæreo.*

Obherbeſco, is, ere. (*Neu.* Inch.) Feſt. *Z-trávum ſze zaraſztujem.* Mit Graſs vervvachſen vverde. *Fűtől kőrnyűl vtetem.* Vid. *Herbaſco.*

Obhorreo, es, ere, rui. (*Neu.*) Plin. *Sztraſſen ſzem, ſztraſſen bivam.* Ich bin grauſam, grauſam vverde. *Iſzonyu-vagyok.*

Ŏbjăceo, es, ere, jăcui, (*Neu.*) Liv. *Naproti leſim.* Entgegen lige. *Ellene fekſzem*, 2. apud Enn. V. *Circumjaceo.*

Objectācŭlum, i. n. Varr. Vid. *Obex N.* 1. & 2. *Impeditio N.* 2.

Objectāmentum, i, n. Apul. V. *Objectio.*

Objectātio, onis, f. Cæſ. *idem.*

Objectio, onis, f. Cic. *Szuprot govorenye, ſzuprot-poſztavlyanye.* Das vvieder *oder* entgegen Reden, Einvvenden, e. Einrede, r. Wiederſtand. *Ellen-vetés, Ellen-ſzólás.* Vid. *Exprobratio, Improberium, Impeditio N.* 2.

Objecto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Cic. V. *Objicio, cum quo in omnibus convenit.*

Objectum, i, n. Solin. *Predſztavek, predverſtek.* r. Entgegenſatz. *A' mit ellenbe téſznek, vetnek.* Apud Theol. & Philoſophos vocatur res, de qua agitur.

Objectus, ûs, Tacit. V. *Objectamentum.*

Ŏbjĭcio, is, ere, jēci, jectum, (Act.) Cic. *Naproti bitam.* Fürvverffe, entgegen vverffe. *Ellene-vetem, Eleibe téſzem.* Spem, Lætitiam, Lucrum &c. alicui objicere, *pro* offerre. *Cic. Plaut. &c.* 2. Vid. *Oppono, Expono N.* 1. *Conjicio N.* 1. Objicere aliquid Adverſario: *pro* opponere. *Cic.* Objicere ſe periculis *vel* in pericula: *pro* Conjicere ſe in pericula, exponere ſe periculis. *Cic.* 3. Transl. Alicui crimen objicere; *vel* Alicui de aliqua re objicere; *vel* Alicui aliquam rem in magnis criminibus, *aut* in maledicti loco objicere; *vel* Alicui objicere, quòd &c. *id eſt* Exprobrare, Improberare. *Cic.* 4. Moram objicere, *pro* Retardare, Impedire, morari aliquam rem, *Plaut.* 5. Formæ menti meæ objiciuntur: *pro* occurrunt, incidunt. *Cic.* 6. Metus animo objicitur: *pro* Imminet. *idem.*

Ŏbĭgĭto, as, are, &c. *Feſt.* idem ac *Ante agito.*

Ŏbĭnānis, is, *com.* ne, n. Varr. V. *Inanis.*

Ŏbiraſcor, ĕris, ci, atus ſum. (Dep.) Senec. *Jakoſze ſzerdim, Lyutim.* Mich heftig erzürne. *Erőſen meg-haragſzom.* V. *Furo.*

Ŏbĭtĕr, *Adv.* Plin. *Kaktak, kako tako, poputnichko, lebudkat.* Obenhin, beyfälliger Weiſe. *Az alkalmatoſság a' mint hozta, tſak múlólag.*

Ŏbĭtus, ûs, m. Cic. 1. V. *Occaſus N.* 1. 2 Vid. *Occaſus N* 2. *Mors N.* 1. *Interitio.*

Ŏbĭtus, a, um. *Particip. ab* obeo, V. *Obeo.* Quos â Majoribus noſtris morte obitâ poſitos in illo loco videtis. *Cic.*

Objurgātio, onis, f. Cic. *Pokaranye, drugach zmivanye.* peregr. *Figanye.* r. Filtz, Vervveiſs. *Dorgálás, Feddés.*

Objurgātor, oris, m. Cic. *Karavecz, z-oſtremi rechmi zmivavecz*, peregr. *Figavecz.* r. Beſtraffer, der mit ſtrengen Worten vermahnet. *Feddő, dorgáló, pirongatózó.*

Objurgātōrius, a, um. *Cic.* Ad objurgationem ſpectans, objurgationem continens. *ut* objurgatoria epiſtola. *Cic.*

Objurgĭto, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.*] Plaut. *Guſztokrat karam, z-rechmi kaſtiguiem.* Offt Vervveiſs gebe, mit Worten ſtraffe. *Feddőzőm, zſémbelődőm.*

Objurgo, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. *Karam, z-rechmi kaſtigam, oſtro opominam.* peregr. *Figam.* Mit Worten ſtraffe; Vervveiſs gebe. *Meg-feddem.* 2. Vid. *Caſtigo, Improbero.* Quintil.

Objūro, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Adjuro.* Item *Neutraliter.* Vid. *Jurejuro.*

Oblangueo, es, ere, angui, (*Neu.*) Cic. V. *Langueo, Langueſco.*

Oblăqueo, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Illaqueo, Circumdo.*

Oblātio, onis, f. Aſcon. *Ponudenye, Alduvanye, Daruvanye.* e. Darreichung, s. Opffer, e. Eingabe. *áldozat, Jóakaratból-valő adomány.*

Oblātitius, a, um. *Sidon.* Oblātivus, a, um. *Serv.* Eſt id, quod offertur.

Oblātor, oris, m. Tertull. *Alduvavecz, Darovnik, Ponudyavecz, Ponuditel.* r. Opfferer, Darreicher. *áldozó, Jóakaratból-valő adó.*

Oblātrātor, oris, m. Sidon. *Szuprot lajavecz.* Metaph. *Ogovarjavecz.* r. Widerbeffzer, Wiederbelfferer. *Metaph.* Heimlicher Wiederſprecher, der übel nachredet. *Valaki ellen ugató.* Metaph. *rágalmazó.*

Oblātrātrix, īcis, f. Plaut. *Szuprot Lajavicza, Lajavka.* Metaph. *Ogovoritelicza.* e. Widerbeffzerin. *Metaph.* Die einen übel nachredet. *Valaki ellen ugató nőſtény eb.* Metaph. *Valaki ellen nyelveskedő aſzſzony.*

Oblātro, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Sil. *Oblajem,*

jem, vòkol lajem, na kòga lajem. Metaph. *Ogovarjam, zlo od drugoga govorim.* Anbelle, vviederbelſſere, keiffe. *Metaph.* Einem übel nachrede. *Ellene ugatok, Kò-rül-ugatok.* Metaph. *Nyelveskedem, Ellene-ſzólok.*

Oblātum, i, n. Liv. *Sztvàr alduvana, dàr, Ponuda, Prikaz.* e. Gabe, Ehren-Schencke. *áldozat, Adomány.*

Oblectāmen, ĭnis, n. *Stat.* Oblectāmentum, i, n. Cic. *Naſzladyenye, Naſzladnoſzt, Raduvanye, Radoſzt.* e. Ergötzlichkeit, Freud, Erluſtigung. *Gyònyòrkòdés, Gyònyòrkòdtetés, Múlatság.* Vid. *Delectamentum.*

Oblectātio, onis, f. Cic. Vid. *Oblectamen.*

Oblectātor, oris, m. Apul. *Naſzladnik, Naſzladitel.* r. Ergötzer. *Gyònyòrkòdtetò.*

Oblecto, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. V. *Delecto.* Oblectare animum: Se re aliquâ, *vel* cum re aliqua oblectare. *Cic.*

Oblector, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Ego me oblectabar in Cumano: *Cic.* 2. eſt Verb. *Paſſiv.* Ludis oblectamur & ducimur. *Cic.* Vid. *Delector.*

Oblēnio, is, ire, īvi, *&* nĭi, ītum, [Act.] Senec. V. *Lenio, Delenio, Mitigo N.* 1. *Delinio.*

Oblīdo, is, ere, iſi, iſum, (Act.) Colum. V. *Lado. N.* 1.

Oblĭgātio, onis, f. Cic. *Obvezanye, zavezanye, zavez.* e. Verbindung. *Bèkòtés, kòtelezés.* Transfertur etiam ad animum, ſcripturam, aliáque, quibus ſe aliquis alteri obligat. *Cic.* Vid. *Debitio.*

Oblĭgātōrius, a, um, JCt. *Zavezlyiv.* Das verpflichtet, verbündlich. *Kòtelezésbe-való.*

Oblĭgātus, a, um, Horat. *Zavezan, obvezan.* Verbunden, umgebunden. *Bèkòtòtt, kòteles.* 2. Transl. V. *Debitus. N.* 1. Cic.

Oblīgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Obveſujem, okolo vèſem, zaveſujem.* Umbinde, zubinde, verbinde. *Bèkòtòm, kòtelezem.* 2. Transl. apud *eundem*: Sibi aliquem obligare beneficiô. *Kòga z dobrem chinom ſzebi zavezanoga ali dužnika vuchiniti.* Mit Gutthaten einen ihm verbindlich machen. *Valakit jótètteménnyével magához kò-telezni.* Maximis me beneficiis tibi obligâſti: *Phras. & Synon.* Omnia tibi debeo: Maximis me beneficiorum vinculis aſtrictum tenes. Multis beneficiis velut pignoribus authoratum me habes. Agere mecum potes velut è ſyngrapha, itâ me tibi devinctum poſſides &c. Fidem ſuam pro aliquo apud aliquem obligare: *id eſt* Fidejubere pro aliquo. *Cic.* Sacramentô ſe militiæ obligare. h. e. Ad vexillum jurare, *Cic.* Se furti obligare: *pro* Furtum committere, *vel* ſe Furti reum facere. *Gell.* Bona ſua pignori obligare: *pro* oppignerare. *Suet.*

Oblĭgūrio, is, ire, īvi, ītum, (Act.) Cic. Vid. *Abliguro, Diſſipo N.* 1.

Oblĭgūrītor, oris, m. Jul. Firmic. V. *Abliguritor, Diſſipator.*

Oblīmo, as, are, avi, atum, (Activ.) Virg. *Omaſujem.* Mit Koth beſtreiche, beſudle. *Bèsározom.* 2. Transl. apud Claud. Luxus oblimat mentes. *Obilje ſzlepi pamet yrazum.* Der Uberfluſs verblendet die Gemüther. *A' Bòség megvakitja az elmét.*

Oblīnio, ĭnis, ire, īvi, ītum, *Colum. Item*

Oblīno, is, ere, ini, īvi, ēvi, ĭtum, (Activ.) Cic. *V-okol maſem, Namaſujem, Pomaſujem.* Uberſchmiere, umſtreiche, beſtreiche, überſtreiche. *Bèmázolom, Bèkenem, Motskolom.* Vid. *Circumlinio.* Metaph. Se oblinere externis moribus. Cic. *Tugyi chìud y derſanye naſze vzeti.* Frembde Sitten an ſich nehmen. *Más erkòltsét magára venni.*

Obliquātio, onis, f. Macrob. Vid. *Incurvatio, Curvamen.*

Oblīquè, *Adv.* Cic. *Krivo, Néravno, zvinyeno, zaviato, na ſztran nagnyeno.* Uberzvverck, krumm, ſchelb, auf eine Seite gebogen. *Félen, tſavarodva, bargaſon.*

Oblīquĭtas, atis, f. Plin. *Krivina, na ſztran nagnyenoſzt.* e. Krümme. *Horgaſság, tſavarodás, elhajlás az egyeneſtòl.* Vid. *Curvamen.*

Oblīquo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Na ſztran nagiblyem, zaviam, krivim.* Auf eine Seiten biege, krumm mache. *Meghorgaſitom, Az egyeneſtòl félre tſavaritom, elterítem.* Vid. *Incurvo, Curvo.* 2. Transl. Obliquare preces: *id eſt* varie verſare, precibus circumvenire aliquem. *Stat.*

Oblīquus, a, um, Cic. V. *Curvus, Incurvus, Inclinis, Indirectus, Limus.* 2. Transl. V. *Invidus, Invidioſus, Infeſtus.* Obliquô oculô alterius commoda limare. *Horat.* Allocutiones obliquæ. *Quintil.*

Oblĭterātio, onis, f. Plin. V. *Deletio* V. 1, *&* 2. *Maculatio.* 2. Transl. V. *Oblivio.* Arnob.

† Oblĭterātor, oris, m. Tertull. *Pomachkavecz, Izbriſzitel, Izbriſzavecz.* r. Auslöſcher, Austilger. *Kitòrlò, Eltòrlò.* Vid.

Deletor.

Deletor N. 1. 2 Transl. Vetuſtatis oblitterator, *pro* oblivionem inducens. *idem.*

Oblitĕro, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. Propriè V. *Pomachkujem, Pomerchkavam, Izbriſſujem, Pobriſzavam.* Auslöſche, austilge, durchſtreiche. *Eltörlöm, kitörlöm, meghomályositom.* Vid. *Deleo N.* 1. 2 Transl. *Zablyenyu dajem.* In Vergeſſenheit bringe. *Feledékenységben hozom.* Res vetuſtate obliterata. Liv. *Dugovanye Zbog Sztarine zableno.* e. Sache die von Alters vvegen längſt vergeſſen iſt. *Régi vólta miátt feledékenységbe mentt dolog.*

Oblitesco, is, ere, &c. Cic. Vid. *Deliteſco.*

Obliviālis, is, *com.* le, n. Prud. *Zablivoga chinechi.* Vergeſſen machend. *Elfelejtitö, felejteni tsináló.*

Oblīvio, onis, f. Cic. *Zablivoſzt, zablenye, pozablenye, zaboravenye.* e. Vergeſſenheit. *Elfelejtés.* Oblivioni dare. Cic. *Zábiti, zaboraviti.* Vergeſſen. *Elfelejteni.* Oblivione aliquid delere, *pro* oblivifci. In oblivione jacere: *vel contra:* Tuas laudes nulla unquam obſcurabit oblivio. Nunquam me tui capiet oblivio. Nunquam in oblivionem venient tuæ laudes, nulla vetuſtas obruet. Erunt ſemper, qui laudes tuas ab oblivione & ſilentio vindicent. *ita Cic. Liv.*

Obliviōſus, a, um, Cic. *Zablyiv, zaboravlyiv.* Vergeſslich. *Feledékeny.* Vid. *Immemor.*

Oblivifcendus, a, um, Plaut. *Kaiſze mora zabiti y zaboraviti.* Das man vergeſſen muſs. *Felejteni-való.* Mores obliviſcendi. *Plaut.*

Oblivifcor, ĕris, iſci, ītus ſum. (Depon.) *cum Genit. vel Accuſ.* Cic. *Záblyam, Pozablyujem, zaboravlyam, zaboravim.* Vergeſſe, in Vergeſſenheit ſtelle. *Elfelejtem.* Oblivifcor injuriarum: Totam cauſam oblitus eſt. *Cic.*

Oblivĭum, ii, n. Virg. Vid. *Oblivio.*

Oblivius, a, um. *Varr.* Obſoletus, oblivione deletus, oblivioni traditus.

Oblăco, as, are, avi, atum. (Act.) Svet. Vide *Loco N.* 1. & 2.

Oblŏcūtor, & Oblŏquūtor, oris, m. Plaut. *Pregovarjavecz, ſzuprotivno-govoritel, ogovarjavecz, ogovoritel.* r. Widerſprecher, Widerpart, der einem Übel nachredet. *Ellene ſzóló, Reá-ſzóló, Gyalázó.*

Oblongŭlus, a, um. Aul. Gell. *Podug, podugovat.* Langlicht. *Hoſzſzúka.*

Oblongus, a, um. Liv. *idem.*

Oblŏquĭum, ii, n. Sidon. *Szuprot rechenye, ſzuprot govorjenye, ogovor.* e. Widerſprechung, das übel Nachreden. *Ellene ſzólás, Gyalázás, Reá-ſzólás.* Vid. *Contradictio, Calumnia N.* 2. *Detractio N.* 1.

Oblŏquor, eris, lŏqui, ūtus, *vel* quūtus ſum, (Depon.) Cic. V. *Contradico, detraho N.* 3. *Calumnior.*

Oblūcĭno, as, are, avi, atum. (Neu. *Obſol.*) Feſt. *Ludim, Bludim vu pameti.* Irre im Sinn. *Eſzelöſködöm.*

Obluctātio, onis, f. Arnob. *Borenye, ſzuprot ſztajenye.* Das Widerſtreben, e. Widerſtehung, Widerſetzung. *Ellene-tuſakodás.*

Obluctor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Colum. *Borimſze, Naprotiſze ſztavim, ſzuprotſze poſztavlyam.* Widerſtebe, vviderſtrebe, vviderſetze mich. *Ellene-tuſakodom, ellenzem, ellene-állok.* Vid. *Contravenio.*

Oblūdo, is, ere, ūſi, uſum, (Neutr.) Plaut. *Naproti igram.* s. Gegenſpiel treibe. *Viſzontag játſzom.* Vid. *Ludo.*

Obmōlior, iris, iri, ītus ſum, (Depon.) Liv. *Z-velikem kakvem dugovanyem kaj zapiram, tverdim; kakvo veliko dugovanye ſzuprot, ali na pervo ſztavim.* Entgegen baue, etvvas groſses entgegen ſetze. *Valami nagy dolgot ellene-téſzek.*

Obmurmŭro, as, are, avi, atum, (Neutr.) Ovid. *Naproti, ſzuproti mermram.* Wieder einen murre. *Viſzſza morgok.*

Obmūteſco, is, ere, ūtui, *ab inuſit.* Muteo. (Neu. Inch.) Cic. *Onemim, Ném poſztájem, Múknem.* Verſtumme. *Megnémulok.* V. etiam *Conticeſco.* 2 Transl. V. *Ceſſo.* Studium obmutuit: *pro* Ceſſavit. *Cic.* 3. Vid. *Exoleſco N.* 1. Lydium ſardibus emelatur, quod nunc obmutuit: *id eſt* Exolevit, non eſt in uſu. *Plin.*

Obnăto, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. *Naproti plávam.* Dargegen ſchvvimme. *Ellene-úſzkálok.*

Obnātus, a, um, Liv. *Poleg rodyen*, ali *ki je poleg zraſzel.* Darbey gebohren, *oder* gevvachſen. *Mellé-ſzületett*, vagy *nött.*

Obnecto, is, ere, xui, exum, (Act.) Feſt. V. *Circumligo, obligo N.* 1. *Ligo N.* 1.

Obnĭger, a, um, Plin. *Pocbern, Nachern, Chernkaſzt.* Schvvärtzlicht, etvvas ſchvvartz. *Feketéllö.* Vid. *Nigellus.*

Obnītor, eris, iti, iſus, & ixus ſum, (Depon.) Cic. *Szuprotivimſze, Pertimſze, Borimſze, ſzuprotſze terſzim.* Widerhalte, vvider

befleiſse. *Ellene-tøretedem.* Item V. *Obluctor, Adverſor.*

Obnīxè, *Adv.* Terent. *Kruto, Jako, Mochno, ſzilno, z-vſzum mochjum.* Hefftiglich, mit aller Möglichkeit und Macht. *Erős törekedĕſsel, Nagy elſzántt igyekezettel.*

Obnōxiè, *Adv.* Liv. *Podverſno, Podano, Podato.* Untervvürffig. *Vétke léven reá, Reá kőtelezve.*

Obnoxio, as, are, avi, atum, (Act.) Claud. *Chinimſze vrednoga kaſtige.* Ich mache mich ſtraffvvürdig. *Magamot büntetéſre méltónak téſzem.*

Obnoxiōsè, *Adv.* Plaut. V. *Obnoxiè.*

Obnoxiōſus, a, um, Plaut. V. *Obnoxius.*

Obnoxius, a, um, Liv. *Zavezan, Podverſen, Podan, Prignyen.* Untervvorffen. *Kőteles, valamibe elegyedett, valami alá vettetett, kinek vétke vagyon valamire.* Uxori obnoxius, *pro* ſubjectus, obligatus. *Terent.* Culpæ obnoxius, *Gell.* Crimini obnoxius, *pro* reus criminis, culpæ ſubjectus. *Liv.* Pœnæ obnoxius es. Horat. *Vrédenſzi kaſtige: Tiſzi kaſtigu zaſzluſil.* Du haſt eine Straff verdienet. *Te meg-érdemletted a' büntetéſt.* 2. Vid. *Morigerus.* Niſi mihi obnoxius eris, &c. Salluſt. *Akomi nebudes pokoren.* Wirſt du mir nicht gehorchen. *Ha nékem engedelmes nem léſzeſz.*

Obnūbĭlo, as, are, avi, atum, (Activ.) Gell. Vid. *Nubilo.*

Obnūbĭlus, a, um, Cic. V. *Nubilus N.* 1. & 2.

Obnūbo, is, ere, upſi, uptum, (Activ.) Cic. V. *Nubo N.* 1. *Abſcondo.* Obnubito caput. Cic. *Pokri glavu.* Bedecke dein Haupt. *Veſd rubát a' fejére,* vagy *kőſd-bé a' ſzemét.*

Obnunciātio, *vel* Obnuntiatio, onis, f. Cic. *Zloglaſzenye, zla nazvéſchenye, obznanenye.* e. Verkündigung eines Ubels. *Gonoſz hír mondás.*

Obnuncio, *vel* obnuntio, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. *Zle gláſzi noſzim, obznanujem, nepovolyne novine povedam, nazveſcham.* Böſe Bothſchafft oder Zeitung bringe. *Gonoſz hírt hozok.*

Obnuptus, a, um, Macrob. *Pokrit, zaſztert.* Verborgen, bedeckt. *Béfedett, bétakart.*

Ŏbŏleo, es, ere, ŏlui, *ſup. inuſit.* itum (Neut.) Plaut. V. *Fæteo.* Oboles allium. Plaut. *Szmerdiſs po cheſsnyaku.* Du ſtinckeſt nach Knoblauch. *Bűzős vagy a' fokhagymától.* 2 Metaph. *V-pamet jemlyem, zapazujem, zadibávam, zadibujem.* Mercke, in obacht nehme, ſchmecke. *Sajditom, gyanitom.* Hujc oboluit marſupium, quod habes. Plaut. *Zadebnula je nyemu tvoja moſsnya.* Ihme hat dein Beutel geſchmecket. *Eſzibe vette, hogy tele az erſzényed.* Hanc rem ſuboluit *pro* Adverti, olfeci, ſubodoratus ſum, Prævidi. *Plaut.*

* Ŏbŏlus, i, m. Terent. *Bech.* Ein Pfenning. *Batka, Fillér.*

Ŏbōmĭnor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Apul. *Previdim, Previdyujem zlo kakvo ali neſzrechu dojduchu.* Eines Unglück, oder etvvas übels vorſehe. *Valami roſzſzat vagy ſzerentſétlenſéget előre meg-látok. Jővendőlők.*

Ŏbŏrior, ĕris, *vel* ŏrīris, iri, ortus ſum. (Dep.) Cic. Vid. *Orior, Exorior N.* 1. *Exſurgo N.* 1. *Adnaſcor.* Obortum eſt bellum. Liv. *Pochelſze je, ali poſztal je, ali iz toga je iziſſel boj.* Es iſt ein Krieg entſtanden. *Had támadott.* Lux mihi oborta eſt. *Cic.* Lætitia mihi oborta eſt. *Terent.*

Obrēpo, is, ere, epſi, eptum. (Neu.) Cic. Vid. *Irrepo.* In animum alicujus obrepere. Cic. *Zkroovcheſze kőmu prikerpati.* Sich heimlich bey einem einſlicken. *Valakibe magát titkon béſzinleni.* Obrepit ſenectus, Mors, Sommus, Fames, Dies &c. *id eſt* Tacitè & ſenſum fallendo advenit, ingreditur, *Cic.* 2. Vid. *Fallo.* obrepere Civitati, *pro* Fallere Civitatem, incautam aggredi. *Plin.* 3. Ad Magiſtratus obrepere. h. e. Magiſtratûs honores dolô conſequi. *Cic.*

Obreptio, onis, f. Arnob. *Otajno, okanlyivo vlezenye.* Eine heimliche und betrügeriſche Einſchleichung. *Titkon és ravaſzon be-ſzinlődés, Bémáſzás.*

Obrepto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. ab* obrepo) Plaut. *Guſztokrat otajno y okanlyivo vlezujem.* Offt heimlich und falſch einſchleiche. *Gyakran titkon és ravaſzon bémáſzok, béſzinlődőm.* Vid. *Irrepto.*

Obrētio, is, ire, &c. Lucr. Vid. *Irretio, Circumretio.*

Obrĭgeo, es, ere, ĭgŭi, (Neutr.) Cic. *Okrepenim, odrevenujem, od zime drevem poſztajem.* Vor Kälte erſtarre. *Meg fagyok, Merevedem.* Nive, pruinâ obrigere: *Cic.*

Obrĭgeſco, is, ere, (Inch.) Senec. *idem.*

* Obrīzum, *vel* obruſſum, i, n. Plin. *Chiſzto zlato.* Fein Gold. *Tiſzta finum arany.*

Obrōdo, is, ere, ōſi, ōſum, (Act.) Plaut. *Ogrizávam.* Umbeiſse, umnage. *Kőrűl rágom Megrágom.*

Obrŏgo, as, are, avi, atum, (Activ.) Cic. *Páchim,*

chim, ſzuprot goverim. Hindere, vviderrede. *Belt-ſzólok, Ellene-mondok, Ellenetſeletſzem.* Vid. *Derogo.* Legibus obrogatur: *pro* Derogatur. *Cic.*

Obructo, as, are, &c. Apul. *Naprotiſze zrigavam.* Entgegen görrſe. *Ellene böfögök.* Vid. *Eructo.*

Obrumpo, is, ere, ūpi, ūptum, (Activ.) Varro, Vid. *Rumpo.*

Obruo, is, ere, ui, ŭtum, (Activ.) Cic. *Zemlyum* &c. *Zaſzipavam, zaruſſujem, zamettavam.* Mit Erden *oder* anderen Dingen bedecke, vergrabe. *Béboritom, elboritom, valamit fellyül reá-hányok.* 2. Metaph. V. *Adorior N.* 1. *&* 2. *Invado.* Uſus: Obruere ſe vinô: Cic. *Prevech vina vuſze vlevati, zopitiſze.* Sich mit Wein überladen, ein Rauſch bekommen. *Igen megtölteni magát borral megréſzegülni.* Magnitudine laborum obrui: *pro* Gravari, nimium onerari. *Cic.* Vid. *Onero, gravo, &c.*

* Obrūſa, *vel* obruſſa, æ, f. Cic. V. *Lydius lapis.* Ad obruſſam aliquid examinare: Lips. *Marlivo kaj izkati, zezvedati.* Fleiſſig erforſchen, durchſehen. *Valamit ſzorgalmatoſon megvizgálni.*

Obry̆zum, *vel* obryſſum, i, n. Plin. V. *Obrizum.*

* Obry̆zus, a, um. *Oſznaſen, chiſzt.* Geſäubert, rein. *Meg tiſztitott, tiſzta.*

Obſævio, is, ire, ivi, & ii, itum, (Neutr.) Plaut. Vide *Contra* & *Sævio.*

Obsātūro, as, are, avi, atum, (Activ.) Terent. *Prevech ſzitim.* Zu viel erfülle, ſättige. *Igen Megelégitem.*

Obſcævo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *id eſt* malum omen adfero, V. *Obominor.* Alii legunt. *Obſcæno vel obſceno.*

Obſcēnè, obſceniùs, obſceniſſimè *Adv.* Cic. *Merſzko, nechiſzto.* Garſtig, unflätig. *Otsmányúl, undokúl, trágárúl.* Vid. *Impurè, impudicè.*

Obſcenĭtas, atis, f. Cic. *Nechiſztocha, neſznaga, merſzkocha, gerdoba, neſznaſnoſzt, gerdocha.* e. Unkeuſchheit, Unſauberkeit, r. Unflat. *Otſmányſág, Undokſág, Rútſág, Gyalázat.* Vid. *Impudicitia, Impuritas, Immunditia, Turpitudo.*

Obſcēnus, (*quod quidam deducunt ab* obs *&* cano: *alii ab* ob *&* ſcena: *Nonnulli ab* oſcis:) *alii* obſcœnus (*ab* obs *&* Cœnum: *idem ſentiendum de Derivatis.*) a, um, Cic. V. *Impurus, Impudicus, Turpis, Sordidus N.* 1. Hinc obſcena, orum, n. *plur.* *abſolutè,* ſunt pudenda. *Cic.* 2 *Zlo znamenujuchi, neſzrechu kakon naznanjuchi.* Etvvas böſes bedeutend, ein Unglück andeutend. *Valami roſzſzat jelentő, ſzerentsétlenséget jegyző.* Obſcenæ volucres. Virg. *Pticze kakoe zlo znamenujuche.* Vögel, die etvvas böſes bedeuten. *Roſzſzat jövendölő madarak.* Obſcenior, obſceniſſimus. *Cic.*

Obſcūrātio, onis, f. Cic. *Potemnenye, Pomrachenye, Pomerknenye, Potminenye.* e. Verfinſterung, Verdunckelung. *Homályoſitás.* Obſcuratio ſolis. Plin. V. *Eclipſis.* 2. Transl. Obſcuratio nominis, Famæ &c. V. *Diffamatio, Denigratio, Contemtio, Contemtus, Imminutio.*

Obſcūrè, *Adv.* Cic. *Temno, Mrachno, Merklo.* Dunckel, finſterer *oder* dunckler Weiſe. *Homályoſon.* 2. Transl. V. *Ignobiliter, Abjectè, Clam.*

Obſcūrĭtas, atis, f. Cic. *Merklina, Merkloſzt, Tma, Tamnoſzt, Temnoſzt.* e. Verfinſterung. *Homályoſſág.* Vid. *Caligo N.* 1. 2. apud Plin. V. *Caligo N.* 2. 3. Transl. V. *Difficultas N.* 1. Maxima rerum obſcuritas. *Cic.* 4. Vid. *Ignobilitas, Vilitas.* Cic.

Obſcūro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Lucem eripio: Tenebras offundo, obduco; obſcuritatem affero. *Temnim.* Verdunckle. *Meg-homályoſitom.* Vid. *Nubilo.* 2. Transl. Magnitudinem periculi lucrum obſcurat: pro *tegit, minuit.* Nomen alicujus obſcurare: *id eſt* Ignobile, vile & contemptum reddere, extenuare. *Cic.* Vid. *Minuo, Extenuo N.* 2. *Vilipendo, Contemno. &c.* 3. Obſcurare orationem Allegoriis: h. e. Involutam & intellectu difficilem reddere. *Cic.* Vid. *Involvo, implico, intrico.*

Obſcūrus, a, um, Virg. *Temni, Tamni, Merkel, Merkli.* Dunckel, finſter. *Homályos.* 2. Transl. *Teſek, nerazmolyiv, kajſze teſko razmeti more.* Undeutlich, unklar, ſchvvehr zu verſtehen. *Nehéz értelmű, értetlen, a' mit nehezen lehetni érteni meg:* Vid. *Difficilis, Implexus.* Res obſcuriſſimas videre. *Cic.* 3 V. *Dubius, Incertus.* Spes obſcura. *Cic.* 4 V. *Ignobilis, Vilis.* Majoribus obſcuris ortus. *Cic.* 5 V. *Fallax, Aſtutus.* Quòd ſi, quàm audax eſt ad conandum, tam eſſet obſcurus in agendo, fortaſſe nos fefelliſſet. *Cic. Verr.* 1. c. 2. 6. Non obſcurus: V. *Manifeſtus.* Non

obſcura

Digitized by Google

obſcura benevolentia tua in me. *Cic.* Obſcurior, obſcuriſſimus. *Cic.*

Obsĕcrātio, onis, f. Cic. *Synon.* Per ſacra petitio, Precatio, Obteſtatio, Preces. *Za Boga, Po Bogu ali za volyu Boſju proſsnya, molyba: kruto jáka proſsnya:* e. Um Gottes Willen Begehrung, ernſtliche Bitte. *Iſtenért kérés.* Vid. *Deprecatio N. 1.*

Obsĕcro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Synon.* Oro, obteſtor, Precor, per ſacra rogo, opem â ſacris imploro, enixis precibus auxilium invoco. *Za Boga, ali za volyu Boſju proſzim, Molim.* Um Gottes Willen bitte. *Iſtenért* vagy *Iſten nevében kérem, kénſzeritem.* Vid. *Deprecor N. 1.* Obſecro & obteſtor aliquem: obſecro precibus. Obſecro per Fratris mortui cinerem. *Cic.* Obſecro abs te, ut &c. *Plaut.* 2. Obſecro *Adverbialiter.* Cic. *No, Nuda, Dajda, Te drági, za Boga, po Bogu.* Ey lieber, um Gottes Willen. *De, de kérlek, az Iſtenért.* Obſecro, an is eſt? Terent. *Za Boga? jeli on?* Um Gottes Willen! iſt er es? *Az Iſtenért! Vallyon ő é?* Iliti: *Proſzim, moj dragi,* ali *Te dragi! jeli on?* Ey lieber! iſt er es? *De kérlek! vallyon ő-é?*

Obsĕcundanter, *Adv.* Nigidius apud Non. V. *Obedienter.*

Obsĕcundâtio, onis, f. JCt. V. *Obedientia, Morigeratio.*

Obsĕcundātor, oris, m. *JCt.* Qui obſecundat. *Tugye volye zpunitel.* Der eines Willen thut, vvilfähriger Menſch. *Akaratját tſelekedő.* Vid. *Morigerus.*

Obsĕcundo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. V. *Obedio, Morigero.*

Obsĕcūtio, *vel* obsĕquūtio, onis, f. Arnob. V. *Obedientia.*

Obsĕcūtor, *vel* obſequutor, oris, m. Tertull. V. *Obſecundator.*

Obsēpio, is, ire, īvi, *vel* epſi, eptum, (Act.) Cic. *Ogradyam, V-ókol gradim.* Umzäune, verzäune. *Békeritem, Békertelem.* Transl. Honores adipiſcendi viam alicui obſepire, *pro* impedire, præcludere. *Cic.*

Obsĕquēla, æ, f. Plaut. V. *Obedientia, Morigeratio.*

Obsĕquens, entis, *om.* obſequentior. *Cic.* obſequentiſſimus, Colum. V. *Obediens, Morigerus.*

Obsĕquenter, *Adv.* Plin. V. *Obedienter.*

Obsĕquentia, æ, f. Jul. Cæſ. V. *Obſequela.*

Obsĕquĭbĭlis, is, *com.* le, n. Aul. Gell. *Poſzlurſſiv, Poſzluſs'yiv, Podverliv.* Dienſtbar, folgſam. *ſzolgálatra kéſz.* Sumitur ut plurimum *Active.* Vid. *Morigerus.*

Obsĕquiōſus, a, um, Plaut. *Rad ſzluſechi, Dobrovolyno tugyu volyu zpunyavajuchi; ki kômu rad poſzluſs, podvori; ki rad poſzlubne drugoga nakanenye.* Gern dienend, freyvvillig eines anderen ſeyn Willen vollziehend: der einem gern dienet, aufvvartet, folget. *Örömeſt ſzolgáló, örömeſt más akaratját betőltő, a' ki örömeſt ſzolgál.* Vid. *Morigerus.*

Obsĕquium, ii, n. Cic. *Pokorna ſzluzba, Poſzluſsno ſzluſenye, poleg tugye volye chinenye.* Gehorſame Willfahrung, Dienſt; Eines andern ſeines Willens Vollziehung. *Engedelmes hivség, Engedelmes ſzó fogadás, Jó akaratból-való ſzolgálat.* Obſequium amicos, veritas odium parit. *Prov. Terentii Andr. 1. 41.*

Obsĕquor, ĕris, ĕqui, cūtus, *vel* quūtus ſum. (Dep.) Cic. V. *Morigero, Obedio, Inſervio N. 1.* Animo ſuo obſequi, *vel* Animo obſequi: *Eſt* ſibi ſeu genio ſuo indulgere, morem gerere, inſervire. *Plaut.*

Obsĕro, as, arĕ, avi, atum, (Act.) Terent. *Zakleplyem, Zaklényam, z-klyuchenicзum ali Z-lokotom zapiram.* Zuſchlieſſe, mit einem Schloſs zumache. *Bézárom, Lákatolom.* Vid. *Claudo N. 1.*

Obsĕro, is, ere, ēvi, ĭtum. (Act.) Cic. *Obſzéjam, obſzejávam, v-ókol ſzéjem, nadſzejávam, drugi pút ſzejem, podſzejávam.* Besäe, übersäe, umsäe, untersäe. *Maggal bévetem, újolag bévetem.* Vid. *Sero N. 1.* 2 apud Colum. *V-ókol ſzadim.* Herum pflantze. *Környül-ültetem.*

Obſervābĭlis, is, *com.* le, n. Quintil. *Poſtuvanya vréden, pazenya vréden, kajſze v-pamet vzeti more.* Ehrens-vverth, Merckens-vverth, das mann in Obacht nehmen kan. *Betsületet érdemlő, Reá gondot tartani méltó, észbe vehető.* Vid. *Honorabilis. &c.*

Obſervandus, a, um. Cic. *Vſzega poſtenya vréden, Na koga je vrédno paziti.* Aller Ehren vvertheſter, der da ſoll beobachtet vverden. *Minden betsületre méltó, Halgattatni méltó.* Vid. *Reverendus, Honoratus.* Comparativô & ſuperlativô caret, uti & *Reverendus.*

Obſervans, tis, *om. Nom. ex Particip.* Cic. *Synon.* Reverens, Alicuius reſpectum habens. *Poſtenye davajuchi, Poſtujuchi, vu poſtenyu koga derſechi.* Die Ehre gebend, vvohl ehrend, einen in Ehre haltend. *Méſt betsülő, Méſt nagyra tartó.* Obſervantior, *Claud.* Obſervantiſſimus. *Cic.* Obſervantiſſimus mei homini.

mo. *Cic.* 2 Legum obſervans. *id eſt* Leges exequens, cuſtodiens.

Obſervanter, *Adv.* Gell. *Marlivo pázech, poſlujuch.* Wohl beobachtend, Ehrerb etb g-lich. *Szorgalmatoſon reá balgatva, betölvc.* Vid. *Obedienter, Reverenter, Honorabiliter.*

Obſervantia, æ, f. Cic. 1 V. *Reverentia.* Aliquem obſervantiâ colere: *pro* revereri, honorem deferre. *Cic.* 2 Vid. *Obſervatio N. 1.* Obſervantia Temporum. *Vellej.* 3 V. *Obſervatio N. 2.* Juris obſervantia defecit. *Pompon.*

Obſervātè *Adv.* Gell. Pazlivo; pazech, v-pamet jemlyuch. Angemerckter-Weiſe. *Reá balgatva, elméjében tartva.* Vid. *Attentè, curiosè.*

Obſervātio, onis, f. Cic. V. *Animadverſio N. 1. Attentio, Memoratio.* Aliquid perpetuâ obſervatione dignum. *Quintil.* 2 apud Plin. *Obderſavanyè, zpunyavanye.* e. Haltung, Volziehung. *Megtartás, Bétöltés.* 3. V. *Cautela.* Summa erat obſervatio in bello movendo apud antiquos. *Cic. 1. Offic.* 4. V. *Honor, Reverentia.* Quo minus Religionibus ſuus tenor, ſuaque obſervatio redderetur. *Val. Max. L. 1. C. 1. N. 8.*

Obſervātor, ōris, m. Plin. *Pazitel, ki na kaj paſzkuima.* t. Wahrnehmer, der auf etwas achtet. *Reá balgató, Reá vigyázó.* Vid. *Animadverſor.* 2 apud Senec. *Obnaſſavecz, Obderſavavecz.* t. Beobachter, Vollzieher. *Reá gondot tartó, viſelö.*

† Obſervātōrium, ii, n. *Aſtron.* Locus, ex quo, ope tuborum opticorum, &c. Curſus & Conjunctio ſiderum obſervatur.

Obſervātrix, icis, f. Tertull. *Pazitelicza, koja na kaj paſzkuima, ali koja kaj v-pamet jemlye.* e. Wahrnemerin, Beobachterin. *Reá balgatóné, Reá vigyázóné.*

Obſervātus, a, um. Cic. *V-pamet vzet.* In acht genommen, Wahrgenommen, gemercket. *Meg-jegyzett, éſzben tartott.*

Obſervātus, ûs, m. Varr. V. *Obſervatio.*

Obſervĭto, as, are, avi, atum. (Act. *Frequ.*) Cic. *Synon.* Frequenter, Studiosè, curiosè obſervo. *Guſztokrat, ali marlivo pazim, paſzku na kaj imam, V-pamet jemlyem.* Offt und genau, in Acht nehme. *Gyakran és ſzorgalmatoſan reá balgatok.*

Obſervo, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Z-kraja, zkrovecze pázim: v-pamet jemlyem, paſzku imam.* Heimlich in Obacht nehme, Wahrnehme, Beobachte. *Reá vigyázok, reá balgatok.* Vid. *Attendo N. 1. Animadverto N. 1.* Obſervare ſe ſe. Cic. *Na ſze y na ſzvoje chinyenye paſzku imati.* Auf ſich ſelbſten, und auf eigenes Thun und Laſſen Acht geben. *Magára, és maga dolgaira gondot viſelni.* 2 apud eundem *Obderſávam, chuvam.* Behalte, hüte. *Reá gondot tartok, viſelek.* Leges obſervare. Cic. *Zapovedi Obderſavati.* Die Geſetz halten, in Acht nehmen. *A' törvényt megtartani.* 3 Nutum alicujus obſervare. h. e. Ad nutum alicujus ſe fingere, Voluntati alicujus in omnibus obſequi. Cic. *Chiu volyu vu vſzem izkati y zpuniti.* Sich nach eines Willen richten, Eines ſein Willen in allen ſuchen und volziehen. *Mindenben más akaratját kereſni, bétölteni.* 4 V. *Colo N. 1. Revereor, Honoro.* Me ſicut alterum parentem & obſervat, & diligit. *Cic.* 5 V. *Cuſtodio N. 1. & 2.* Oſtium obſervare. Plaut. *Vrata chuvati, na vrátah ſztraſiti, paziti na vráta.* Das Thor hütten, Bey dem Thor wachen, Aufs Thor acht haben. *Az ajtón állani.* 6 Obſervare ſidera: *pro* Conſiderare, contemplari eorum curſum &c. *Virg.*

Obſes, ĭdis, *com.* Cic. *Za poruchanſztvo zaſztavlyen, zarad vekſega veruványa y ſzegurnoſzti zaloſen chlovek; kojega obladavezem obladani megda davali jeſzu z-tem náchinom, dabi obladavezi z-nyim poleg ſzvoje volye chinili, akolibi obladani ſzvoje obechanye nezpunili.* Geiſsel, Pfandman, des gegebenen glaubens halber verſezter menſch. *Kezes, Rabságban máſért hagyatott kezes,* vagy *Zálog ember.* 2 Transl. ad alia. Habemus â C. Cæſare ſententiam tanquam obſidem perpetuæ in Remp. voluntatis. *Cic.* Libertatem animi obſidem alicui relinquere. *Szloboſchinu, iliti ſzlobodu volye ſzvoje kômu zaloſiti, za poruchanſztvo dati.* Die Freyheit des Gemüths einem zu pfand laſsen. *Maga elméje ſzabadságát máſnak zálagúl adni.* Cic. Obſides imperare: *pro* Exigere, habere velle. *Cic.*

Obſeſſio, onis, f. Cic. *Obſzedenye, podſzedenye.* e. Belägerung. *Vár meg-ſzállás, vár ſzállás. &c.*

Obſeſſor, oris, m. Cic. *Obſzednik, podſzednik.* t. Belägerer. *Meg-Szálló, vár ſzálló.*

Obſeſſus, a, um. Cic. *Obſzeden, obſzedyen, podſzedyen.* Belägert, verſperrt. *Megſzállatott.* A Dæmone obſeſſus. Vid. *Energumenus.*

Obsĭdātus, ûs, m. *Ammian.* Obligatio, vel ſtatus & Conditio obſidum.

Obsĭdeo, es, ere, ēdi, eſſum (Act.) Cic. *Obſzedam, podſzedam, oblégam, kakvo meſzto ſzilno zapiram.* Belägere, verlege, umgebe. *Meg-ſzállom, ellenébe-ſzállok.* Varia pericula vitam humanam obſident. Cic. *Vſzakojachke*

jackke pogibeli ſivlenye chlovechanſzko obſzedaju. Des menſchen Leben iſt mit vielen gefahren umgehen. *Az ember életét ſok féle veſzedelmek veſzik-környül.* Obſidere Capitolium, itinera, Arces, Urbes &c. *Cic.* Vid. *Cingo N. 1. Inſideo N. 1.* 2 Sumitur Neutraliter Vid. *Sedeo N 1.* ità Terent.

Obsĭdiæ, arum, f. Colum. Vid. *Inſidiæ.*

Obsĭdio, onis, f. Cic. Vid. *Obſeſſio.*

Obsĭdiōnālis, is, *com.* le, n. Liv. *K-obſzedanyu iduchi.* Zur Belägerung gehörig. *Vár ſzállásához-való.*

Obsĭdior. aris, ari, atus ſum, (Depon.) Colum. V. *Inſidior.*

Obsĭdium, ii, n. Tacit. Vid. *Obſeſſio.* Obſidiô, *vel* obſidione urbem cingere, premere &c.

Obsĭdo, is, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) Lucr. 1. V. *Circumſedeo.* 2 Activè. V. *Obſideo N. 1.*

Obsĭgillo, as, are, avi, atum, (Activ.) Senec. *Szkrivam.* Verberge. *Elrejtem.* Nunc multa obſigillant, & aciem veſtram vel ſplendore nimio repercutiunt, vel obſcurè retinent. *Senec. ep. 115.* 2 V. *Obſigno.*

Obſignātio, onis, f. JCt. *Zaznamenuvanye, zabilijenye, zapechatenye.* e. Verſieglung, Verpitſchierung. *Megjegyzés, Megpetsétlés.*

Obſignātor, ōris, m. Cic. *Zaznamenitel, pechatnik, zabilitel.* Verſiegler. *Meg-jegyző, Meg-petsétlő, Elpetsétlő.*

Obſigno, as, are, avi, ātum, (Act.) Cic. *Zaznamenujem, zabiliſim, pechatim.* Verſiegle, verpitſchiere. *Meg-jegyzem, Megpetsétlem.*

Obsĭpo, as. are, avi, atum, [Act. *ab antiq.* Sipo. *Feſt.*) Plaut. V. *Objicio. N. 1. Diſpergo.* Obſipare pullis eſcam. *Feſt.* Obſipare aquulam. *Plaut.*

Obſiſto, is, ere, ſtiti, ſtitum, (Act.) Cic. *Suprot ſztajem, nedamſze.* Widerſtehe, mich vviderſetze. *Ellene-állok.* Vid. *Adverſor, obnitor.*

Obsĭtus, a, um, Liv. *Obſzijan, obſzadyen.* Umgeſäet, umgepflantzet. *Bévettetett, Bélülvettetett.* 2. Transl. *Zakrit, Pokrit, zaſztert.* Uberzogen. bedeckt. *Béтakartatott, Bévonatott.* Annis & pannis obſitus. Terent. *Sztar y zlochesztо opravlyen.* Alt und übel bekleidet. *Vén's rongyos ember.* Obſita tenebris loca: *id eſt* repleta. *Cic.*

Obsŏlēfăcio, ăcis, ere, ēci, ăctum. (Act.) Arnob. *Sztaro, nenavadno, zatreno chinim, chinim preſztajati.* In Abgang bringe. *Szokásból levetem, ki-avítom.* Vid. *Invetero, antiquo.*

Obsŏlēſio, is, ĕri, actus ſum. (Paſs. *Anom.*) Svet. *Prebajam, naſztarinu idem, iz navade izbajam.* Abkomme, in Abgang gehe, abnehme. *Kiaggok, kiavúlok, ſzokásból letétetem.* Vid. *Exoleſco.*

Obsŏleo, es, ere, ēvi, ētum, [Neu.] Cic. V. *Exoleſco, obſoleſio.*

Obsŏleſco, is, cere, (Inch.) Cic. V. *Exoleſco.*

Obsŏlētè, obsŏlētiùs, *Adv.* Cic. *Sztaro, zaterto, detergnyeno, nenavadno.* Alt, veraltet, verlegen. *ómódra, régi módra.* Vid. etiam *ſordidè N. 1.*

Obsŏlētus, a, um, Cic. *Nenavadni, zatert, detergnyen, ſztar.* Abgangen, veraltet, das nicht mehr im Brauch. *Kiavúlt, megavúlt, ſzoktalan, régi.* Obſoletior, Cic. obſoletiſſimus, *Senec.* 2. ſumitur pro *detrito, ſordido &c.* obſoletiſſimi veſtitu. Senec. *Sztaru, y ztoſztrna ponoſſenu opravu noſzechi.* Die gar abgeſchabene Kleyder tragen. *ó és igen meg-kopott ruhát hordozók.*

Obsŏlido, as, are, avi, atum, (Act.) Vitruv. Vid. *Obfirmo.*

Obsōnātor, oris, m. (*legitur & opsōnātor.*) Plaut. *Kuho-kupecz, ki za kubinyu kupuje potrebna, ſzmoko-kupecz.* r. Speis-Einkauffer. *étek vásárló, eledel bé-ſzedő.* Vid. *Promus condus.*

Obsōnātus, ûs, m. Plaut. *Za kuhu kupuvanye, Jeſztvinzkih ſztvarih pripravlyanye.* e. Einkauffung der Speiſen. *étel nemü vásárlás, étel béſzedés.*

Obsōnīto, as, are, avi, atum, (Frequent.) Cato. *Guſztokrat za kuhu kupujem.* Offt für die Kuchel, *oder* die Speiſe einkauffe. *Gyakran eledelt, konyhára valót vásárlok.*

* Obsōnium, opſonium, ii, n. Plaut. *Tek, ſzmok, y vſze kajſze z-kruhom jé.* 1. Zugemüſs und alles vvas man mit Brod iſſet. *Eledel, étel, valamit ember kenyérrel eſzik, ázalik.*

Obsōno, as, āre, ōnui, ĭtum, [Neu.] Plaut. *Naproti zvonim.* Wiederſchalle. *Ellene Zengek.* Sermone alicui obſonare: *pro* obſtrepere. *Plaut.*

Obsōno, as, are. avi, atum, (Neu. *aliis* Act.) Plaut. *Za kuhu kupujem, za jeſztvineſze ſzterbim, pokupujem.* e. Speiſe einkauffe. *Eledelt, ételt keſzítek, véſzek, béſzedek.* Famem obſonare, *pro* Acuere, excitare, irritare. *Cic.*

Obsōnor, aris, atus ſum, (Dep.) Terent. V. *Obſono.*

Obsōnus, a, um, Varro. V. *Abſonus N. 1.*

Obsŏphă-

*Obsŏphăgus, i, m. Vid. *Gula*, *Guloſus*.

*Obsŏpō'a, æ, m. *Za jeſztvine dugovanya, ali takai jeſztvin Prodavavecz*: Der die Sachen zur Speiſe, *oder* die Speiſe verkauffet. *Eledel árrúló.*

Obsŏpio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Scribon. Larg. V. *Indormio*. Somnô obſopitus. *Solin.*

Obſorbeo, es, ere, orbui, *apud Alvarum caret ſupinô, apud alios*, orpſi, orptum, (Activ.) V. Plaut. *Abſorbeo, exorbeo.*

Obſordeo, es, ere, ordui. (Neutr.) *Non. &*

Obſordeſco, is, ere, (Inchoat.) Cæcil. *Szmradom poſztajem.* Wüſt vverde. *Megſzennyeſedem, ſzirtoſodom.*

Obſtăcŭlum, i, n. Plaut. *Szpachka, pachka, prépréchka, ſzuprotſztavnoſzt*. r. Widerſtand, e. Verhinderung, Hindernuſs. *Akadály, Megakadályoztatás.*

Obſtantia, æ, f. Vitruv. *Szuprot ſztajenye, ſzpachenye*. e. Gegenhaltung, Verhinderung. *Ellene állás, akadályoztatás.*

Obſtātur, *Impers.* Cic. *Szuprotſze chini, ſzpachka ſze déla*. Mann hindert, Mann vviderſtehet. *Ellene tétetik, akadályoztatik*

Obſtātūrus, a, um. Quintil. *Buducſh ſzuprot ſztajuchi, ſzpachku chinechi*. Der vvird vviderſtehen. *Ellene-állandó.*

Obſterno, is, ere, travi, atum (Act.) Apul. *Na pervo dajem, pred ochi poſztavlyam*. Vorſtelle, vor augen ſtelle. *Eleibe téſzem, Elöre adom, ſzeme eleibe téſzem.*

† Obſtĕtrĭcātio, onis, f. *Pupko-rezanye*. Das Nabels-ſchneiden. *Köldök metſzés, Bábálkodás.*

Obſtĕtrĭcium, ii, n. Arnob. *Pupko-rezne babe meſtria*. s. Der Heb-ammen-amt. *Bábák tudománya.*

Obſtĕtrĭcius, a, um. Arnob. *Pupko-rezni, k-pupko-rezni babi zpadajuchi*. Zum heb-ammen-amt gehörig, der Heb-ammen gehörig. *Bábához tartozandó.*

† Obſtĕtrĭco, as, are, avi, atum (Neut.) *Pupko-rezne babe poſzel, ali duſnoſzt obnaſſam*. Einer heb-Ammen-ambt verrichte. *Bábálkodom.*

† Obſtĕtrĭcor, aris, atus ſum (Dep.) Vid. *Obſtetrico.*

Obſtĕtrix, icis, f. Terent. *Pupko-rezna baba, pupo-rezka*. e. Heb-Amm. *Bába Aſzſzony.*

Obſtĭnātè, *Adv.* Terent. *Okorno, tverdo-glavno, ſzvoj-volyno, ſzamo-volyno.* Steiff, beharrlich, Eigenſinnig, halsſtarrig. *Vakmerökèpen, Megáltalkodva.* Obſtinatiùs, obſtinatiſſimè, *Sueton.* Sumitur autem in malum & bonam partem. V. *Obſirmatè.*

Obſtĭnātio, onis, f. Cic. *Okornoſzt, tverdo-glavoſzt, tverdokornoſzt, ſzamo-volya, ſzamo-volynoſzt, ſzvoj-volynoſzt*. e. Hartnäckigkeit, beharrung, hartſinnigkeit, halsſtärrigkeit. Eigenſinnigkeit, Truzigkeit. *Megáltalkodás, Vakmeröség, Akaratoſság.* Synon. *Pervicacia, Pertinacia, Perſeverantia, Firmitas, Obſirmatio.*

Obſtĭnātus, a, um, tior, *Liv.* iſſimus, Senec. *Okoren, Tverdo-glav, tverdo-koren, ſzamo-volyen, ſzvoj-volyen.* Hartnäckig, ſteiff, halsſtarrig, eigenſinnig, trutzig. der ſeinen Kopff aufgeſezt hat. *Megáltalkodott.* Animi obſtinati ad decertandum, *Curt.* Mori obſtinatus. *Liv.*

Obſtĭno, as, are, avi, atum, [Act.] Plaut. V. *Obſirmo N.* 1. Affinitatem obſtinavit gratia. *Plaut.* 2 Accipitur *Neutraliter.* Liv. *Tverdo-glavimſze; okornoſzę derſim; Tverdokornoſze ſzuprot poſztavlyam, glavu podiſem; Tverdokorimſze, Tverdokorenſzem.* Hartnäckig, eigenſinnig vverde, mich trutzig vviderſetze, mein Kopff auffſetze, ſteiff fürnehme. *Eltökéllem magamban.* Vid. *Obſirmo N.* 1. Obſtinaverant animis vincere, aut mori. *Liv.*

Obſtīpus, a, um. Colum. V. *Obliquus N.* 1.

Obſto, as, are, ſtiti, ſtitum, [Neu.] Cic. *Na putu ali ſzuprot ſztoim.* Im Weeg, *oder* entgegen ſtehe. *Elleibe-állok, ellene-állok.* Vid. *Impedio N.* 1. *Adverſor, obſiſto.* Commodis alicujus officere & obſtare. Cic. *Chijemu napredku y haſzni skoditi, y nyega pachiti.* Eines ſeinem Vorgang und Nutzen ſchaden, und verhinderen. *Valaki elömenetelinek és javainak ártani, és meg-gátolni.*

Obſtrăgŭlum, li, n. Plin. V. *Corrigia N.* 1. 2. Juxta Lexicographos, ſed ſine Authore Claſſico V. *Integumentum.*

Obſtrĕpĭtācŭlum, i, n. Tertull. V. *Reclamatio, ſtrepitus, oppoſitio.*

Obſtrĕpĭto, as, are, avi, atum. [Neu. *Freq.*] *Claudian.* Frequenter obſtrepo.

Obſtrĕpo, is, ere, ui, itum, [Neu.] Cic. *Szuproti buchim; ſzuprot berbochem, berbram.* Widerſtrebe: Ein Getös vvider einen mache. *Ellene-zajgok, zörgök.* Vid. *Contradico, Reclamo, Obluctor.* Accipitur etiam *Paſſivè*: Ejusmodi res obſtrepi clamore militum videntur & tubarum ſono. *Cic. l. 5. Famil. ep. 4.* Item *Imperſonaliter*: Decemviro obſtrepitur. *Liv.* 2 Generatim. V. *Impedio*: ità Plin.

Obſtrictus, ûs, m. Senec. V. *Anguſtia N.* 1.

Obſtrictus, a, um, Ovid. *Zavezan.* Verbunden. *Meg-kötött.* 2. Transl. V. *Deditus, Addictus.* Voluptatibus obſtrictus tenetur. *Cic.* Item V. *Debitus, obligatus.* Beneficii vinculis obſtrictus. *Cic.*

Obſtrigillâtor, oris, m. Varr. V. *Reprehenſor, Repugnator, Adverſarius.*

Obſtrigillo, (*aliqui legunt* Obſtringillo) as, are, avi, atum, [Neu.] Varro. V. *Obſto Impedio N. 2. Obſiſto, Adverſor, Repugno, Noceo.* Lex neque innocenti propter ſimultatem obſtrigillat: *id eſt:* Non repugnat, non adverſatur, non officit. *Varro.*

Obſtringo, is, ere, inxi, ictum, [Act.] Cic. V. *Devincio, obligo N. 1. & 2.* Viminibus obſtringere: *pro* Ligare. *Plaut.* Collum alicui obſtringere. Plaut. *Kôga zagutiti, zaduſiti.* Einen erwürgen. *Valakit megfojtani.* 2. Transl. Aliquem jurejurandô obſtringere. Jul. Cæſ. *Kôga z-priſzegum zavezati,* ali *zavezanoga vuchiniti.* Einen mit dem Eyd verbinden. *Valakit megesketni, bé-eſketni.* Aliquem ære alieno obſtringere. Cic. *Kôga vu duge natirati, nagnati, z dugmi zavezati.* Einen in Schulden bringen. *Valakit adóſſágra ingerelni.* Alicui memoriâ beneficii æternâ obſtringi. Cic. *Kômu ſze zarad dobrochinyenya na véke zavezanoga vuchiniti oſztati.* Einem in Ewigkeit mit Danckbarkeit verbunden bleiben. *Valakinek jó tétteményiért örökkön köteles lenni.* Scelere ſe obſtringere: *pro* ſcelus committere, perpetrare. *Cic.* Fidem ſuam alteri obſtringere: *pro* obligare. *Plin.* &c.

Obſtructio, onis, f. Cic. *Ogradyenye, zametanye, zapletenye, opletenye, zabertvenye, zatverdenye, zaprenye.* Das Umbauen, überbauen, mit Holtz *oder* Steinen umgeben, *e.* Verſtopffung, Vermachung, Einſchlieſſung. *Bédugás, Bétöltés.*

Obſtruo, is, ere, uxi, uctum, [Act.] Cic. V. *Obſepio, obturo, occludo.* Iter obſtruere. Cic. *Pût zametati, preprechiti, zagraditi.* Den Weeg vermachen. *útját elvenni, elrekeſzteni.* 2 Luminibus vicini obſtruere. Cic. V. *Lumen N. 10.* 3 Aures alicui obſtruere: h. e. Inexorabilem reddere. *Virg.*

Obſtŭpĕfăcio, is, ere, eci, actum. [Act.) Liv. *Oſzupnyenoga, ali odrevenyenoga chinim.* Erſtaunend mache. *Elrémîtem, Elbámitom*

Obſtŭpĕfio, is, ieri, actus ſum. [Paſs. *Anom.*] Cic. *Oſzupnujem, ſzûpnem, odrevenujem, oſzupnyen ali odrevenyen bivam, prezchutenya biti poſztajem.* Erſtaune, erſchröcke, aus Sinnen falle. *Elrémûlök, Bámûlok, Elbalok.* Obſtupefactis hominibus. *Cic. pro Dejot. C. 12.*

Obſtŭpeo, es, ere, ŭpui, (Neu.) Cic. *idem*

Obſtŭpeſco, is, ere, (Inch.) Cic. *idem.*

Obſtŭpĭdus, a, um, Plaut. *Oſzupnyen, odrevenyen.* Erſtaunend. *Elbámúltt, Bámúltt.*

Obſum, es, eſſe, obfui, (Neu. *Anom.*) Cic. V. *Noceo, impedio N. 2. Adverſor.* Gloria multis obfuit *Ovid.*

Obſuo, is, ere, ſui, ŭtum, (Act.) Ovid. *Obſſúvam, obſſivam.* Umnehe. *Bévarrom, körül-varrom.*

Obſurdeſco, is, ere, dui *ab obſol.* obſurdeo (Neu. *Inch.*) Cic. *Glub poſztajem.* Gehör-loſs werde, das Gehör verliehre. *Meg-ſiketülök.*

Obtĕgo, is, ere, exi, ectum, [Activ.] Cic. V. *Obduco N. 1. Contego, Nubo N. 1. Circumtego.*

Obtempĕranter, *Adv.* Prudent. V. *Obedienter.*

Obtempĕratio, onis, f. Cic. V. *Obſecundatio.*

Obtempĕro, as, are, avi, atum, [Neutr.] Cic. V. *Obſecundo.*

Obtendo, is, ere, endi, enſum, & entum, [Activ.] 1. V. *Oppono.* Huic mons adverſus Antilibanus obtenditur. *Plin.* 2. V. *Obtego.* Quaſi velis obtenditur uniuſcujuſque natura. *Cic.* 3. V. *Excuſo, Prætexo N. 2.* Rationem turpitudini obtendere: *id eſt* Turpe facinus ratione excuſare. *Plin.*

Obtĕnĕbro, as, are, avi, atum, [Act.] Lact. Vid. *Obſcuro N. 1.* & V. *Obſcuro N. 2.*

Obtentio, onis, f. Arnob. V. *Obtentus.*

Obtento, as, are, avi, atum, [Act. *Freq. ab* obtineo] Vid. *obtineo, Tento N. 2.* Spes me obtentabat: *pro* obtinebat, ſeu occupabat. *Cic.* 2. obtento *ab* obtendo: Vid. *Obtendo.*

Obtentus, ûs, m. *ab* obtendo. Virg. V. *obductio N. 1. Intenſio N. 1.* 2. Transl. V. *Prætextus:* Salluſt. 3 obtentus *ab* obtineo: *Zadobitie, doblenye, obderſanye.* Das Erlangen, e. Erlangung, Erhaltung. *Megnyerés, megnyerés.* Vid. *Acquiſitio.*

Obtĕro, is, ĕrere, trivi, tritum, [Act.] Varr. Vid. *Attero N. 1.* 2. Metaph. Vid. *Annihilo, conculco, deprimo.* Cic.

Obteſtâtio, onis, f. Cic. *Jaka molyba, jaka proſnya, proſzenye iz ſzerdcza.* Ernſtliche Bitt und zu ſprechen. *Nagy reményked ís, eſedezés.* Vid. *Obſecratio.*

Obteſtor, aris, ari, atus ſum, (Depon.) Cic. *Kruto*

Kruto jakoſze molim, jako proſzim. Heff-tig bitte. *Igen reménykedem, eſedezem.* Vid. *Obſecro.* 2. apud eundem. *Zaklinyamſze, Boga za ſzvedoka nazavam &c.* Beſchvvöbre. *Eskűſzőm.* Superos, fidem &c. obteſtor: *pro* in teſtes voco. *Cic.*

Obtexo, is, ere, exui, extum, [Activ.] Plin. *Vőtol-tkem.* Umvväbe. *Béſzővőm.* Vid. *Circumtexo.* 2. Vid. *Obtego.* Cœlum obtexitur umbrâ. *Virg.*

Obticentia, æ, f. Quint. Vid. *Taciturnitas*, *Reticentia.*

Obtíceo, es, ere, ĭcui, [Neu.] Terent. Vid. *Sileo, Taceo, Reticeo.*

Obtíneo, es, ere, ĭnui, entum, [Activ.] Cic. *Zadobivam, dobivam, obderſujem.* Ervverbe, erhalte, erlange. *Megnyerem, Bírom, ſzert-téſzek-reá.* Obtinere regnum *pro* Conſequi. *Cic.* Fama obtinet. Liv. *Takſze povéda, takrze glaſzi.* Es iſt die gemeine Rede, man ſaget. *Az a' híre, úgy mondják.* 2. Vid. *Conſervo.* Morem ſuum obtinere. *Cic.* 3. V. *Habeo.* Alterius parentis locum apud me obtinet. *Cic.* 4. V. *Suſtineo.* Obtinere partes accuſatoris. *Cic.* 5. V. *Occupo N.* 1. Urbem armis obtinere. *Liv.*

Obtingit, ēbat, ĭgit, ingēre, [*Imperſon.*] Terent. *Pripechaſze, dogagyaſze.* Es begegnet, vviederfahret. *Történik, eſik, megeſik.* Provincia tibi obtigit: *id eſt:* Tibi eſt Provinciæ Regimen per ſortes commiſſum. *Cic.* Dicitur etiam *obtingo.*

Obtinnio, is, ire, &c. Apul. Vid. *Circum & Tinnio.*

Obtorpeo, es, ere, orpui. [Neutr.] & obtorpeſco, is, ere, [Inch.] Cic. *Zoan ſzebe poſztajem, odrevenim; dreven, tverd, necsutliv bivam.* Erſtarre, unempfindlich vverde. *Megtompúlok, érzékenyſégemet elveſztem, megreſtűlők.* Miror ei manum non obtorpuiſſe. *Cic.*

Obtorqueo, es, ere, orſi, ortum. (Act.) Cic. *Zaviam, Okolo zviam, obrachám.* Umdrehe, umvvende. *Öſzve-tekerem, fatſarom.* Gulam obtorquere alicui. Cic. *Kömu vrat zavinuti.* Einem den Hals umdrehen. *Nyakát kitekerni.* Proram intorquere in undis. Stat. *Pervu ſztran Ladje vu vodi obernuti, okrenuti.* Den vörderen Theil des Schiffs im Waſſer umvvenden. *Elsö réſzit a' hajónak megforditani a' vizben.*

Obtrectātio, onis, f. Cic. *Ogovarjanye, ogovor; raztreſzanye.* e. Böſe Nachrede, Verleumbdung, Ehr-Abſchneidung. *Rágalmazás, 'ſzólás, Gyalázás.* Vid. *Detractio N.* 1. *Obloquium.*

Obtrectātor, oris, m. Cic. Vid. *Oblocutor*, *detractor N.* 2.

Obtrecto, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Ogovarjam, Raztreſzam, zlo govorim.* Ubel nachrede, verleumbde, läſtere. *Rágalmazom, ſzólom, gyalázom.* Vid. *Obloquor, maledico.* Obtrectare laudibus alicujus. Liv. *Kömu poſtenye jemati.* Einem die Ehr abſchneiden. *Valaki hírit 's nevit mocskolni.* 2. V. *Culpo, Damno N.* 2. Conſvetudinem obtrectare. *Cic.* 3. Impers. Si obtrectabitur, utar &c. *Cic.*

Obtrītus, ûs, m. Plin. *Szterenye, zdruzganye, ſztertje.* Das Zertretten, Zerſtampffen, Zerreiben. *Eltapodás, Megtörés.* Vid. *Contritio N.* 1.

Obtrūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Naproti rivam.* Vorſchiebe. *Reá-tolyom, Taſzitom.* Vid. etiam *Detrudo, deturbo.* Monumenta obtruſit: *pro* deturbavit. *Cic.* 2 & ſæpiſſimè apud *Cic.* Alicui aliquid obtrudo. *Kömu kaj z-ſzilom dajem, nebotechemu dájem i ſzuproti volyi ponujam.* Einem etvvas mit Gevvalt auftrage, aufdringe, auffeile, aufbürde. *Valakinek valamit erövel adok.*

Obtruncātio, onis, f. Colum. *Obſzekávanye, odſzechenye rúk, nóg &c. na tilu: all ſzvertja, verhuncza na drevu, doſzteblapanyom chinenye.* e. Weghauung, Abſchneidung, Behauung. *Megcſonkitás, Elvágáſa fejének, &c. Elmetſzés.* Vid. *Amputatio, occiſio, detruncatio, frondatio.*

Obtrunco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic, *Glavu, ruke &c. odſzekujem.* Enthaupte, den Kopff, die Hände &c. abhaue. *Fejét elſzem, megcſonkítom, megnyeſem.* Vid. *Occido, amputo, detrunco, frondo.*

Obtueor, eris, ēri, ĭtus, *obſol.* ūtus ſum, (Dep.) Plaut. *Marlivo vu kajgledim, Preglédam.* Steiff oder ſtarr etvvas anſchaue, beſchaue. *Egyeneſen reá-nézek, ſzememet reá-függeſztem.*

Obtūmeſco, is, ere, [Inch.] Plin. V. *Intumeo N.* 1.

Obtundo, is, ere, obtūdi, obtūſum, [Act.] Firmic. *V-okol bijem, tuchem, natukávam.* Um und um ſchlage. *Környül-verem.* 2 Metalepticè V. *Hebeto, Debilito.* Aciem oculorum obtundere, *pro* hebetare, debilitare. *Plin.* Hinc Transl. Mentem obtundere. Cic. *Pamet tupu y mlahavu vuchiniti.* Die Gedächtnuſs ſtumpff und

ſchvvach machen. *Megtompſtani az elmét.* Obtundere alicui aures. Cic. *Kòga z-prevech vnogim pripovédanyem zaglussiti.* Einen mit vielfältigen Geſchvvätz betauben. *Fìleit valakinek ſokkal fáraſztani.* Aliquem longis epiſtolis obtundere. Cic. *Kòmu z-dugemi liſztmi neprilìku chiniti.* Einem mit langen Brieffen beſchvvehrlich ſeyn. *Hoſzſzú levél-irásokkal fáraſztani valakit.* Ne me obtundas de hac re ſæpius : *pro* ne mihi moleſtiam & faſtidium afferas, eandem rem ſæpius repetendo, & inculcando. *Terent.*

Obtūrācŭlum, i, n. *Marcell. Empir.* Item

Obtūrāmentum, ti, n. Plin. *Zabertva, chep.* r. Loſsladen, Zapff, Stempffel, damit man verſtopfft. *Dugó, dugó tſap.*

Obturbātor, oris, m. *Aſcon.* Vid. *Turbator, Interpellator.*

Obturbo, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Turbo, Interpello.*

Obturgeſco, is, ere, [Inch.] Lucr. V. *Intumeo & Intumeſco N. 1.*

Obtūro, [*Aliqui legunt* obthuro] as, are, avi, atum, (Act.) Varr. *Zatikam, bertvim, tverdim, zabertvávam, zatverdyujem.* Verſtopffe, zuſtopffe, zuſchlieſſe. *Bédugom, Ajtaját blrakom.* Obſtructas eas partes, atque obturatas eſſe dicebat. *Cic.*

Obtūsè, obtūsiùs, *Adv.* Cic. *Tùpo, tumpaſzto, neſzpametno, bedaſzto.* Stumpff, grob, unverſtändlich, *Tompán, eſtobául, értetlenül.*

Obtūſus, a, um, *Nom. ex Part. Izbit, obbit, iztúcben.* Umgeſchlagen. *Oſzve-veretett.* Pugnis obtuſus. Plaut. *Z-ſ'akami ztúchen, zjekan.* Mit Fäuſten abgeſchmieret. *Ököllel megveretett.* 2. Transl. V. *Rudis, hebes, debilis, craſſus, ſtupidus.* Vires obtuſæ : *id eſt* debiles, debilitatæ. *Lucr.* obtuſa falx : *pro* Hebes, non acuta. *Colum.* Ingenium obtuſum : *pro* Craſſum, ſtupidum &c. *Cic.*

Obtūtus, ûs, m. Cic. *Vugled, Pogled, Glèd, Vìd.* Das Anſchauen, r. Anblick. *Egyeneſen reá-nézés, ſzeme reá-függeſztés.* Obtutum in aliquid *vel* aliquò figere. Effugere obtutum oculorum. *Cic.*

Obvāgio, is, ire, ivi, ītum, (Neu.) Plaut. V. *Contra & Vagio.*

Obvallātio, onis, f. *Objachenye, náſzipov podignenye, ogradya, ogradyenye, obtverdyenye baſtib, zidov &c.* e. Beveſtigung deren Paſteyen, s. Vollvverck. *Környül árkolás.* Vid. *Circummunitio.*

Obvallo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Circummunio, vallo, circum & vallo.* Locum obvallatum nobilitas tenebat. *Cic.*

Obvārĭcātor, oris, m. Feſt. *Na putu zvuntitel, zpachitel, naztochitel.* Der im Weeg ſtehet, und verhinderet. *Úton akadályoſztató.*

Obvārĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Na pùt ſztajem, páchim, mútim, zadersávam.* Im Weeg ſtehe. *Útón állok.* Vid. *Obſto.*

Obvāro, as, are, avi, atum, (Act.) Enn. apud Non. V. *Depravo.*

Obvĕnio, is, ire, vēni, entum, (Neu.) Cic. 1. V. *Obvio N. 1.* Eas daturus eram ei, qui mihi primus obveniſſet. *Cic.* 2 V. *Evenio N. 1. obtingit.* Sorte Provincia Sicilia Verri obvenit : *pro* obtigit. *Cic.* obvenit vitium, quod futurum prævideras : *pro* Contigit, evenit, accidit. *Cic.* 3. V. *Obtineo N. 1.* Fundus mihi hæreditate, *vel* ex hæreditate obvenit : *id eſt* Fundum hæreditate obtinui, conſecutus ſum. *Varr.*

Obventio, onis, f. Ulp. *Létni dohodek.* Jährliches Einkommen. *Eſztendönként-való jövedelem, haſzon vétel.*

Obverbĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. V. *Verbero.*

Obverſātio, onis, f. Cic. *V-ókol hodenye, obhajanye; Pred ochmi prehajanye, ſzimtam hodenye.* Das Umgehen, das vor den Augen hin und her gehen. *Előtte-járás, ſzem előtt forgás.*

Obversè, *Adv.* Colum. *Naproti obernyeno.* Entgegen gekehrt. *Ellenébe-fordúlva.*

Obverſor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plin. *Vſzejtat ſze pred ochima vertim, na óchi hodim, obhajam, prehajamſze, okolo cheſza ſze omubávam.* Stets vorſchvvebe, vorn Augen komme, um etvvas herum bin, *oder* gehe. *Előtte forgok.* 2. Transl. *Obverſari*, idem eſt, ac animo apparere, ità ut res coram adeſſe, & veluti oculis cerni videatur. *Cic.* Mihi ante oculos obverſatur Reip. dignitas. Cic. *Vſzevdily meni pred ochima*, ali *po pameti hodi chaſzt y odichenozt naſſe obchine.* Es kommt mir ſtets vor Augen, *oder* in Gedancken die Würde unſerer Gemeinſchafft. *Mindenkor nékem a' köz jónak méltósága ſzemem előtt vagy eſzemben forog.* Cladis memoria non animis modò, ſed prope oculis obverſabatur. *Liv.*

Obverſus, a, um, Plin. *Na proti obernyen, na òpak obernyen.* Entgegen gekehrt. *El-*

lenibe fordúlt. Capita obverſa ſoli. *Colum.*

Obverto, is, ere, erti, erſum, (Act.) Cic. *Naproti obracham*. Entgegen kehre. *Ellentbe-forditom*. Terga alicui obvertere. Virg. *Kômu herbet obernuti*. Einem den Rucken kehren. *Valakinek hátat forditani*. Alicui cornua obvertere: *pro* Adverſari. *Plaut.*

Obviam, *Adv. ex* ob *&* viam: *quaſi diceres*, Contra viam. Cic. *Naproti, naprot, naprotiva*. Entgegen. *Elômbe, elodbe*. Alicui obviam ire, *vel* obviam ſe ferre alicui. Cic. *Pred kôga iti*. Einem entgegen gehen. *Eleibe kimeni*. Mihi obviam veniſti. Cic. *Jeſsi pred me doſsel*. Du biſt mir entgegen kommen. *Elômbe jöttél*. 2. V. *Adverſùm, contra*. Cupiditatibus obviam ire. Cic. *Sauproti poſelenyamſze poſztaviti*. Sich denen Begierlichkeiten wvi derſetzen. *Kivánságok-ellen magát tenni*. Ire obviam periculis: *pro* Fortiter & generoſo pectore adire pericula, ſe imperterritè in pericula immittere, conjicere. *Salluſt*. 3. Nulla mihi res obviam eſt: *pro* in promptu. *Plaut.*

Obviâtio, onis, f. *Naproti idenye, pred kôga hodenye, zeſztajenye*. Das entgegen Gehen, Begegnen. *Eleibe menés, öſzve találkozás*.

Obvio, as, are, avi, atum, (Neu.) Quintil. 1. Obviam eo. *Naproti idem, pred kôga hodim, ſztajemſze ali zeſztajemſze z-kem*. Entgegen gehe, begegne. *Eleibe menyek, öſzve találkozom, ſzembe találkozom*. 2. V. *Obſiſto*. Nequitiâ obviatum eſt legi. *Quint.*

Obvius, a, um, *Cic*. Quod alicui occurrit, vel obviam fit. *Naproti idechi, pred kôga hodechi ali dojduchi, ſztajechiſze, zeſztajuchiſze, pred ochi dohajajuchi*. Entgegen gehend, am Weeg entgegen kommend, begegnend. *Eleibe akadó, öſzve találkozó, ſzembe találkozó*. Mihi obvius fuit, *vel* factus eſt. *Cic. vel* ſe mihi obvium dedit, præbuit. *Liv. vel* Illum obvium habui. Tacit. *Jeſze z-menum zeſztal: ali Jeſzemſze z-nyim zeſztal*. Er iſt mir begegnet: *oder* Ich bin ihme begegnet. *Velem öſzve találkozot: vagy én véle öſzve találkoztam*. 2 V. *Adverſus N.* 1. Signa obvia ſignis. *Lucan*. 3. Tranſl. Res obvia: *id eſt* quæ facilè haberi poteſt. Urbs obvia inimicis: h. e. quæ facilè adiri, capi, & obtineri poteſt ab inimicis. *Virg. &c.*

Ŏbumbrâtio, onis, f. Arnob. *Obſzénchenye*. Das überſchatten. *Beárnyékozás*. Vid. *Obſcuratio N.* 1.

Ŏbumbro, as, are, avi, atum, (Act.) Virg. *V-ôkol ſzénczu chinim*. Allenthalben überſchatte. *Beárnyékozom*. Vid. *Obſcuro N.* 1. 2. Tranſl. V. *Obſcuro N.* 2. Sub erroris imagine crimen obumbrare: *pro* Tegere, velare. *Ovid.* obumbrata nomina: *id eſt* obſcura & vilia facta. *Tacit.* Sapientiam vinô obumbrare: *pro* minuere, obfuſcare. *Plin.*

Ŏbuncâtus, a, um, Gel. Aurel. *Zoit, zaviat, zârenyen, kaklyaſzt*. Krumm. *Horgas*.

Ŏbuncus, a, um, Virg. *idem*.

Ŏbundo, as, are, avi, atum, (Act.) Stat. V. *Exundo*.

Obungo, is, ere, unxi, unctum, (Act.) Apul. *V-ôkol mâſem, zmazhjem*. Herum ſalbe, überſchmiere. *Bekenem*.

Obvolvo, is, ere, volvi, lûtum, (Act.) Cic. *Oboiam, v-ôkol zavíam*. Umwvickle, verwvickle, einwvickle. *Betakarom*. 2. Tranſl. V. *Obtego*. Verbis decoris obvolvas vitium. *Horat.*

Obvŏlûtio, onis, f. Macrob. *Oboianye, zavianye, zamotanye, obloſenye*. e. Einwicklung. *Betakarás*.

Obvŏlûtus, a, um, Cic. *Oboit, zavit, zamotan*. Verwickelt, eingewvickelt. *Betakartt*.

Ŏbuſtus, a, um, Ovid. *Obgan*. Allenthalben verbrennt. *Körôskörnyül mégegett*.

Occa, æ, f. Colum. *Brána*. e. Egge. *Eke, Borona*.

Occæco, *vel* obcæco, as, are, avi, atum, (Activ.) Liv. *Zaſzlepujem, ſzlepim*. Verblende. *Megvakitom*. 2 Tranſl. occæcare foſſas: *pro* obtegere. *Colum*. Occæcatum Semen. *pro* occultatum, terrâ obrutum: *Cic*. Obſcura narratio totam obcæcat orationem: *id eſt* omnem claritatem & perſpicuitatem orationi adimit. *Cic*. Fortuna occæcat animos. *Liv.*

Occallâtus, a, um, Senec. *Šiaſzt, tverd*. Verhartet. *Néki keményedett*. Vid. *Calloſus*.

Occalleo, es, ere, allui, (Neu.) Plaut. *Od klechanya, dela &c. na kôſi otverdyujem ſ tverd, ſ'iaſzt hivam*. Erharte, Schvvillen überkomme. *Munkától &c. fel tört, a' tenyerem, talpam, nyakam meg-keményedett a' bôrôm*. 2 Tranſl. Jam prorſus occallui, *id eſt* diutinâ malorum conſvetudine adverſa patienter ferre, perferre, perpeti didici. *Cic.*

Occalleſco, is, ere, (Inch.) Ovid. V. *Calleſco, occalleo*.

occalleo. 2 Tranſl. V. *Indureo*. Os meum occalleſcere ſenſi. *Ovid.*

Occāſio, onis, f. Cic. *Prilika*, *Prigoda*. e. Gelegenheit. *Alkalmatoſság*. Vid. *Opportunitas*. Datâ occaſione: *pro* facta opportunitate. *Cic.* Arripere occaſionem: *id eſt* Apto & commodo tempore uti. *Plaut.*

† Occaſiōnālĭter, *Adv.* JCt. *Z-prilikum*, *po priliki*. Bey geviſſer Gelegenheit. *Alkalmataſsággal.*

Occaſiuncŭla, æ, f. (Diminut.) Plaut. *Prilichicza*, *mala prilika*. e. Kleine Gelegenheit. *Kis alkalmatoſság.*

Occāſus, ûs, m. Auth. ad Her. *Zabod*, *zapad*. r. Niedergang, Untergang. *Elenyéſzés*, *elbaladás*. Occaſus ſolis. Auth. ad Heren. *Szunchcni zabod*, *zapad*. r. Niedergang der Sonnen. *Nap-elbáladás*. Item V. *Occidens*: ità Cic. 2. apud eundem *Prebajanye*, *preminutje*, *umertje*, *neſztajenye*. r. Abgang, Untergang, Todfall. *Elveſzés*, *megholás*. Vid. *Interitio*, *mors* N. 1. Poſt occaſum amici. Cic. *Po ſzmerti Priatela*. Nach des Freunds Tod. *Barátomnak halála-után*. Urbis occaſus. Cic. *Varaſſa iliti gráda na niſst zpravlyanye*, *poruſſenye*, *na nikaj devanye*, *zkonchanye*. Der Stadt Untergang. *Városnak elromlása*, *elveſzése.*

Occātio, onis, f. Cic. *Vlachenye*, *branenye*, *draſenye*. Das Eggen. *Boronálás.*

Occātor, oris, m. Colum. *Branacz*, *vlachàr*, *ki vlachi*. Der Egger. *Boronáló*. Tranſl. Occator ſcelerum. *Plaut.*

Occātōrius, a, um, Colum. *K-vláchenyu zpadajuchi*, *Branen*. Das zum Eggen dient, gehöret. *Boronálásboz-való.*

Occēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.] Plaut. V. *Obvio.*

Occento, as, are, avi, atum, (Act.) *Plaut.* Frequenter occino.

Occentus, ûs, m. Val. Max. *Naproti popêvanye*. r. Widergeſang. *Ellene-éneklés.*

Occepto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. ab* occipio) Plaut. *Vnogokrat pochinyam*. Offt anfange. *Gyakran elkezdegelem.*

Occĭdens, entis, m. (*intellige* ſol.) Cic. *Meſzto, vu kojem ſzuncze zabája*, *zabod ſzunchcni*. s. Weſten, s. Orth, vvo die Sonne untergehet, r. Niedergang der Sonnen. *Napnyúgot.*

Occĭdens, entis, *om.* Particip. *Padajuchi*, *zapadajuchi*, *opadajuchi*, *preminujuchi*, *umirajuchi*, *neſztajuchi*. Nieder-*oder* untergehend, hinfallend, zu Grund gehend, ſterbend. *Hanyatló*, *enyéſző*. Vita occidens; Reſp. occidens. *Cic.*

Occĭdentālis, is, *com.* le, n. Plin. *Szunczozábodni*, *pri ſzunchcnom zabodu ſztoiechi*, *k-zabodu ſzliſſajuchi*, *proti zabodu*. Weſtlich, Abendlich, zum Niedergang gehörig, gegen Niedergang. *Napnyúgoti.*

Occĭdio, onis, f. Liv. V. *Interfectio*, *Internecio*, *Occiſio*, *Cædes*, &c. Occidione occīdĕre: *id eſt* Internecione delere. Liv. *Vſze hametom pomoriti*, *potúchi*, *poraſiti*, *zkonchati*, *vubiti*. Alles umbringen. *Mind egymáſra megőlni*, *mind egy lábig levágni*. Copiæ occidione occubuerunt, occīdĕrunt, ceciderunt, periverunt &c. *id eſt* ad internecionem, vel internecione deletæ, interemptæ, interfectæ, cæſæ, occiſæ ſunt. *Tacit.* &c.

Occĭdo, is, ere, occĭdi, occāſum. (Neu. *à* Cado.) Propriè. *Opádam*, *zapádam*, *dole idem*, *zabajam*. Niederfalle, niedergehe, untergehe. *Elenyéſzem*, *elbaladok*, *leeſem*. Signa de Cœlo ad terram occidunt: *pro* Cadunt. *Plaut.* Sol occidit. *pro* occubuit. *Catull.* 2 Metalepticè. V. *Intereo*, *evaneo*, *flacceo*, *morior*. Vulnere, *vel* ex vulnere occidit. Ovid. *Od rane je vumerl*, *preminul*. Er iſt an einer Wunde geſtorben. *Meghalt a' ſeb-mián*. Sulpicius occidit: *pro* mortuus eſt. *Cic.* ſpes noſtra occidit: *pro* Evanuit, interiit. *Plaut.* A forti Achille occidit: *pro* occiſus eſt. *Ovid.* Herba occidet: *pro* flacceſcet. *Virg.* Suâ ſtultitiâ occidet: *id eſt* de priſtina dignitate dejicietur, deturbabitur. *Cic.* Occidi: *pro* Perii, nullus ſum, inſtar mortui factus ſum. *Terent.* Adhibetur velut Interjectio deſperantis.

Occīdo, is, ere, occīdi, īſum, (Activ. *à* Cædo.) Cic. *Morim*, *vubijam*, *kolyem*, *ráſam*. Tödte, umbringe. *Megőlöm*, *levágom*. Vid. *Interficio*, *Interimo*, *Cædo*. &c. Aliquem ſæpe rogando occidere *pro* excruciare, affligere. *Horat.* 2 Tranſl. Remp. occidere: *pro* Evertere. *Cic.*

Occĭduālis, is, *com.* le, n. Prudent. V. *Occidentalis.*

Occĭduus, a, um, Gell. V. *Occidens*, *Particip.* Tranſl. Occidua ſenectus: *id eſt* ad interitum vergens. *Ovid.* 2 apud Claud. V. *Occidentalis.*

Occillo, as, are, avi, atum, (Act.] Plaut. Vid. *Comminuo.*

Occĭno, is, ere, ĭnui [*Quidam etiam legunt* occănui *apud Salluſt*. *ſed credo erro-*

rem

rem eſſe typi,) entum. (Act.) Liv. *Naprotì drugomu pepèvam.* Entgegen ſinge. *Ellene éneklek.* Synon. *Cano, Cantu obſtrepo, Intino.*

Occĭpio, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Plaut. V. *Incipio.*

Occĭpitium, ii, n. Plaut. V. *Occiput.*

Occĭput, ĭtis, n. Auſon. *Zatilnyak, zadnya ſztran glave.* Der Nacken, das Hinter-Theil des Haupts. *Nyakſzirt, Fönek hátúlsó réſze.*

Occiſio, onis, f. Cic. *Vubijanye, pomorjenye, vumorjenye, zaklanye, raſanye.* r. Todtſchlag, e. Ermordtung, Tödtung. *Megölés, megöletés.* Occiſione occidere. Cic. V. *Occidione occidere.*

Occĭſito, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Feſt. *Guſztokrat morim, oubijam.* Offt tödte. *Gyagran ölöm, ölögetem.*

Occīſor, oris, m. Plaut. V. *Interfector &c.*

Occlāmĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Guſztokrat krichim, oreſchim.* Offt hefftig ſchreye. *Gyakran és erőſen kiáltozok.*

Occlūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Activ.) Cic. Vid. *Claudo. N.* 1. & 2.

Occo, as, are, avi, atum, (*Neutr.*) Varro. *Vláchim, draſim, grude razteplyem, drobim.* Egge, die Schöllen zerbreche. *Boronálok, boronálom.*

Occœpi, iſti, pit. (*Neut. Defect.*) *Plaut.* Item Cœpi, iſti, pit. (*Neu. Defect. ab obſol.* Cœpio) Nepos. V. *Incipio.*

Occŭbo, as, are, ŭbui, ĭtum, (*Neu.*) Liv. Vide *Morior, Intereo, Occido N.* 1. Occubare morte *pro* Mortuum eſſe. *Liv.* Occubuit Hector *pro* mortuus eſt. *Virg.* Sol occubuit: *pro* occidit. *idem.*

Occulco, as, are, avi, atum, [Act.] Cato. Vide *Conculco.*

Occŭlo, is, ere, ŭlui, ultum, (Activ.) Cic. Vid. *Abſcondo, Abdo N.* 1. *Celo, Occulto.*

Occultātio, onis, f. Cic. *Szkrivanye.* Das Verbergen, e. Verbergung. *Eltitkolás, Rejtés.* Vid. *Celamen.*

Occultātor, oris, m. Cic. *Tajitel, Tajnik, ſzkrivavecz, ſzkrivàch.* r. Verberger, Verheeler. *Rejtegető, Titkoló.* Vid. *Celator.*

Occultātrix, icis, f. Scrib. Larg. *Szkrivavicza, Tajitelicza.* e. Verbergerin, Verheelerin. *Rejtegetőné, Titkolóné.*

Occultè, *Cic.* Occultim. *Adv.* Solin. V. *Celatim.*

Occulto, as, are, avi, atum, (Activ. *Freq.*) Cic. *Szkrivam, zatájam, Tajim.* Verheele, verberge, verſtecke. *Elrejtem, Titkolom.* Occultare fugam. Jul. Cæſ. *Otajno beſati.* Heimlich fliehen. *Lopva elilllantani.* Occultare ſe ab aliquo: *Plaut.* Latebris ſe occultare, rem aliquam alicui occultare. &c. Cic. *Synon.* Abdo N. 1. Abſcondo, Tego, Obtego, Contego, Celo, ab oculis removeo, Tenebris involvo, Luci publicæ eripio &c.

Occultus, a, um, tior, iſſimus: *ab* occulo. Cic. *Synon.* Abditus, Abſconditus, Latens. *Szkriven. ſzkrit, otajen.* Verborgen, heimlich. *Titkos, elrejtetett.* Vid. *Clandeſtinus, Arcanus.* Homo occultus: *id eſt* Fictus, Aſtutus, Diſſimulator, Arcani tenax. *Cic.* In occulto: *item* Ex occulto. *Cic.* Vid. *Occultè, Arcanè.*

Occumbo, is, ere, cŭbui, ĭtum, (*Neu.*) Cic. V. *Intereo, occido N.* 1. Mortem pro Patria occumbere. *Cic.* Morte occumbere: *Liv.* Morti occumbere. *Virg.* Ferrô, &c. occumbere: *Ovid.* Sævo certamine occumbere. *Sil.* Occidione occumbere: Tacit. *id eſt* Mori.

Occŭpātio, onis, f. Cic. 1. *Oſzvojenye, Zavjemlenye, Zavjetje.* e. Eygenmachung, Einnehmung, gevvaltthätige Beſitzung. *Elfoglalás, Megvétel.* Obſeſſio templorum, occupatio fori. Cic. 2. *Poſzel, Poſzluvanye, Poſzlov Opravlyanye, Zabavlyanye.* s. Geſchäfft, e. Verrichtung, Geſchäfft-Treibung. *Gond, Munka, Munkálkodás, Foglalatoſſág.* Impediri, diſtineri, implicatum eſſe occupationibus: *id eſt* negotiis. *Cic.*

Occŭpātītius, a, um, Feſt. *Zavjemlyiv, zavjetlyiv, oſzvojlyiv.* Das ſich in Beſitz nehmen läſt. *Elfoglalható.*

Occŭpātus, ûs, m. Claud. apud Sidon. V. *Occupatio.*

Occŭpātus, a, um. Curt. *Zavjet, oſzvojen, predoblen.* Eingenommen, in Beſitz genommen, eygen gemacht. *Elfoglalt.* Alpium tranſitus præſidiis occupati. *Tacit.* Accepto vulnere occupatus: *id eſt* morte ſublatus. *Cæſ.* Hinc Tranſl. Animi beneficiis occupati. *pro* Attracti, Devincti. *Liv.* 2. apud Cic. *Z-poſzlom zaderſan, z-delom obterſzen.* Beſchäfftiget. *Munkás, Dolgos, Foglalatos.* Re aliqua, *vel* in re aliqua occupatus. *Cic.* Auditioni occupatus: *Plin.* Occupatior, Occupatiſſimus. *Cic.*

Occŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. *Zavjemlyem, Poſzvojivam, Oſzvájam, Preobladujem.* Einnehme, Eygenthum mache,

che, mich bemächtige eines Dings. *Elfoglalom, Magamnak véſzem.* Urbem occupare. Cic. *Gràd iliti varaſs zavjeti, preobladati, oſzvojiti.* Die Stadt einnehmen, überfallen. *Megveni a' váróſt, birtokába ejteni.* 2. apud eundem. *Poſzla dodajem, z-poſzlom zaderſávam, zabavlyam.* Zu ſchaffen gebe, mit Arbeit belade, auf halte. *Valakinek foglalatoſságot ſzerzek, dolgot adok.* Vid. *Diſtineo N.* 1. In ea funditus delenda occupati fuerunt. Cic. Affectibus occupari. *Quintil.* 3. V. *Praevenio, Anteverto.* Occupant bellum facere. *Liv.*

Occurro, is, ĕre, occurri, occurſum, (*Neu.*) Cic. *Naproti derchim.* Entgegen lauffe. *Eleibe-futok.* Vid. *Obvio N.* 1. 2. Transl. *Napamet dobajam, napervo dobajam.* Einfalle, fürkomme. *Eſzébe jutok.* Multa mihi occurrunt: *vel* Multa animo, menti occurrunt. Cic. *Vnoga meni napamet dobajaju.* Es fällt mir viel ein. *Sokak jutnak eſzembe.* Paludes occurrunt oculis: *id eſt* videndas ſe offerunt. *Colum.* 3. V. *Praevenio, Anteverto.* Sed ego occurram expectationi veſtræ. *Cic.* 4. V. *Obſto, obſiſto, adverſor.* Occurritur autem nobis, & quidem â doctis & eruditis &c. *Cic.* Etiam inermes armatis occurrerunt. *Cæſ.* 5. Occurrere ſupplicibus & calamitoſis: h. e. Eoſdem ultrò & ſponte juvare. *Cic.*

Occursăcŭlum, i, n. *Apul.* Quidquid alicui occurrit. –

Occursâtio, onis, f. Cic. *Naproti derchanye, ſzim-tam zderkavanye.* Das entgegen lauffen, hin und vvieder lauffen. *Öſzve-futas, öſzve-találkozás, ide 's-tova-futás.*

Occursâtor, oris, m. Auſon. *Naproti, Tekavecz, ſzim-tam derkavecz.* r. Entgegen-lauffer, hin und vvieder Lauffer. *Öſzve-futó, Eleibe-futó, öſzve-találkozó, ide 's-tova-futó.*

Occurſio, onis, f. Senec. V. *Occurſus.*

Occursĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Solin. V. *Occurſo.*

Occurſo, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Virg. *Guſztokrat naproti derchim, techem, pred kôga bodim.* Offt entgegen lauffe, gehe, begegne. *Gyakran eleibe-futok. megyek.* Vid. *Obvio.* 2. Transl. Multa mihi occurſant: *pro* Frequenter incidunt, ſeu in mentem veniunt. *Plaut.* occurſant animo, Plin. *idem.* Vid. *Occurro N.* 2.

Occursōrius, a, um, Apul. *Naproti tekuchi, iduchi.* Entgegen lauffend, gehend. *Eleibe-futó, eleibe-menö.* 2. *Napervo ali napamet dobajajuchi.* Fürkommend, einfallend. *Eſzibe jutó, jövö.*

Occurſus, ûs, m. Ovid. *Naproti derk, zaſztanek.* r. Entgegen lauff, e. Begegnung. *Eleibe-futás, öſzve-futás, öſzve-találkozás.* Vid. *Obviatio.*

* Ōceănus, i, m. Cic. *Veliko y viſzoko morje vſzu zemlyu obhajajuche.* Das groſſe und hoche Meer, ſo den gantzen Erd-Kreiſs umgiebt. *A' nagy és magas tenger, melly a' föld kerekségét környül állja.* Poëticè V. *Mare.* 2. Oceanus filius eſſe Cœli & Veſtæ olim credebatur, quem veteres ex Tethyde 24 filios genuiſſe ſunt fabulati. Horum nomina adnecto: Eūrȳnōme, Perſa, Æthra, Plejŏne, Clȳmĕne, Trīton, Dōris, Proteus, Coruphice, Nereus, Ăchĕlōus, Īnăchus, Peneus, Nilus, Alpheus, Crinīſus, Thebrus, Axius, Aſōphus, Cephiſſus, Mæander, Phillyra, Sperchius, Sol.

Ŏcella, æ, *com.* Plin. *Chlovek, male ochi imajuchi.* r. Menſch, kleine Augen habend. *Kitſin ſzemü ember.*

Ŏcellātus, a, um, Varr. *Vnogo-ok, oteka imajuchi, Prelaſzt, Lyukaſzt, Lyuknyaſzt.* Viel-äugig, mehr äuglein habend, gelöchert. *Sok ſzemü, ſok lyukú, roſtás, retzés.*

Ŏcellus, i, m. (*Dim.*) Catull. *Oteko, malo oko.* s. Aeuglein. *Szemetske.* 2 Transl. Ocellus Italiæ: *id eſt* Res præſtantiſſima, aut pulcherrima Italiæ. *Cic.* 3 Meus ocellus, mea roſa. *Plaut.* Vid. *Melliculum.*

* Ōchlŏgōgus, i, m. *Priproſztoj obchini pokoren, poſzluſſen, podloſen.* Dem gemeinen Volck gehorſam, nachgebend, untervvorffen. *Községnek engedelmeskedö.*

* Ōchlŏcrătīa, æ, f. *Ladanye priproſzte obchine, kada najmre vſzaobchina goſzpoduje, y med ſzobum ſzkupa zapovedi poſztavlya.* e. Regierung des gemeinen Volcks, da der Pöbel die Herrſchafft hat. *Község Birodalma, Uralkodása.*

* Ōchra, æ, f. Plin. *Suta zergána zemlya.* Gelb-verbrennte Erden, e. Augergeel, Berggeel. *Sárga és megégetett föld.*

Ōcior, ociſſimus. V. *Ocyor, ocyſſimus.*

Ōciter. Vid. *Ocyter*, quæ ſcribendi forma magis in uſu eſt.

Ōcium, ii, n. V. *Otium*: Probat enim *Manutius* otium, ejúſque derivata per *t* ſcribi debere.

Ōciùs, ociſſimè. Vid. *Ocyùs, ocyſſimè.*

Ŏcrĕa, eæ, f. Liv. *Skornya.* r. Stiefel. *Saru,*

ſzeker-

Digitized by Google

ſzekernye. Propriè *Nogo-oklop.* r. Bein-Harniſch. *Tübori vis ſaru.* Militaris calceamenti genus, ad obtegendas tibias ex ære factum. *Liv.*

Ocreātus, a, um, Plin. *Vu s'kornyah, s'kornyaſzt, s'kornat.* Geſtiefelt. *Sarus ſzekernyét.*

Ŏcreo, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. *Skornye oblivam.* e. Stiefel anziehe. *Saruba bútözöm.*

* Octachordos, i, m. & f. Item Octachordon, i, n. Vitruv. *Tambura &c. oſzem ſztrùn imajucha.* Muſicaliſches Inſtrument, acht Saiten habend. *Nyóltz-húrú lant.*

* Octaëtēris, idis, f. *Vréme od oſzem lėt.* e. Zeit von 8. Jahren. *Nyóltz-eſztendőig-való idő.*

* Octaëdrum, i, n. Figura mathematica 8 Triangula ſolida, 12 Latera, & 24 Angulos habens.

* Octăgōnus, a, um. V. *Octangulus.* Hinc apud *Mathem.* Octagonum, i, n. Figura octo angulorum.

Octangŭlus, a, um. Apul. *Oſzmero-vuglaſzt.* Acht-Eckig. *Nyóltz ſzegeletü.*

Octans, antis, m. *Vitr.* Eſt Pondus vel menſura octavam partem continens.

* Octaſtȳlon, i, n. Vitruv. *Dugovanye z-oſzmemi ſztúpi.* Ein ding mit acht Säulen. *Nyóltz oſzlopokon álló.*

Octăviānus, i, m Cognomen Auguſti, inde tractum, quod ex celeberrima Octaviorum familia in Cæſarum genus fuerit adoptatus. *Suet.*

Octāvùm, *Adverbialiter:* Liv. *Oſzmich, oſzmi-pùt, oſzmi-krat.* Zum achten, zum achten mahl. *Nyóltzadikſzor.*

Octāvus, a, um. Horat. *Oſzmi.* Der achte. *Nyóltzadik.*

Octāvus dĕcĭmus, octava decima, um. &c. Gell. *Oſzemnaiſzti.* Der Achtzehende. *Tizen-nyóltzadik.*

Octennis, is, *com.* ne, n. Ammian. *Oſzmak, oſzmo-letni.* Acht-jährig. *Nyóltz-eſztendős.*

Octennĭum, ii, n. Vid. *Octaeteris.*

Octĭduānus, a, um. *Oſzmo-dnevni, oſzmero-dnevni.* Acht-tägig. *Nyóltz-napi.*

Octĭdŭum, ii, n. *Oſzemdnicza, vréme od oſzem dnevov.* e. Acht-tag-Zeit. *Nyóltz-napig-való idő, nyóltzadnap.*

Octĭes, *Adv.* Cic. *Oſzemkrat, oſzempúti.* Achtmahl. *Nyóltzſzor.*

Octingēnārius, a, um. Varr. *Oſzmero-ſztotni, Oſzem ſztotin vu ſzebi zaderſavajuchi.* Acht hundert in ſich begreiffend. *Nyóltz ſzázas.*

Octingentēsĭmus, a, um. Cic. *Oſzmo-ſztotni, oſzemſzto-redni.* Der Achthunderſte. *Nyóltzſzázadik.*

Octingenti, æ, a. *plur.* Cic. *Oſzemſzto.* Achthundert. *Nyóltz-ſzáz.*

Octingentĭes, *Adv.* Aſcon. *Oſzem-ſztokrat, Oſzem-ſztopúti.* Achthundertmahl. *Nyóltzſzázſzor.*

Octĭpes, ĕdis, *om.* Ovid. *Oſzmero-nog, oſzem nog imajuchi.* Acht-füſſig. *Nyóltz-lábú.*

Octo *Nom. Adject. Num. Card. Indecl.* Virgil. *Oſzem.* Acht an der Zahl. *Nyóltz.* Hinc derivantur & componuntur:

Octōber, bris, m. Auſon. *Liſzto-pad, Lukovchak meſzecz.* r. Wein-Monat, Saat-Monath. *Mindſzent-hava.*

Octodĕcim: *Nom. Adject. Num. Card. Oſzemnaiſzt.* Achtzehen. *Tizen-nyóltz.*

Octŏgămus, i, m. Hieron. *Oſzem Sin imajùchi, ki je oſzem sén imal.* Der acht Weiber gehabt. *Kinek nyóltz feleſége vólt.*

Octŏgēnārius, a, um. Plin. *Oſzemdeſzeto-letni, oſzemdeſzet lèt ſztar.* Achtzig-jährig, achtzig jahr alt. *Nyóltzvanos, nyóltzvan eſztendős.*

Octŏgēni, æ, a. *Nom. Num. Diſtrib.* Liv. *Vſze po oſzem-deſzèt, oſzemdeſzèt y oſzemdeſzèt.* Je achtzig und achtzig. *Nyóltzvan-nyóltzvan.* 2 apud Plin. Vid. *Octoginta.*

Octŏgēsĭmus, a, um. *Nom. Num. Ordinis.* Cic. *Oſzemdeſzéti.* Der Achtzigſte. *Nyóltzvanodik.*

Octŏgĭes, *Adv.* Cic. *Oſzemdeſzétkrat, oſzemdeſzetpúti.* Achtzigmal. *Nyóltzvanſzor.*

Octŏginta, (*Nonnulli legunt* Octuāginta) *Nom. Adject. Num. Card. Indecl.* Cic. *Oſzemdeſzèt.* Achtzig. *Nyóltzvan.*

* Octŏgōnus, a, um. Vitruv. Vid. *Octagonus.*

Octŏjŭgis, is, *com.* ge n. Liv. *Oſzmero-jarmni, oſzem jarmov imajuchi.* Acht joch habend. *Nyóltz egy rendben*, vagy *kötésben.*

Octōnārius, a, um. Plin. *Oſzmeri, Broj iz oſzem dugovány.* Das vom achten iſt. *Nyóltzból-álló.*

Octōni, æ, a. *plur. Nom. Num. Diſtrib.* Cic. *Vſze po oſzem, oſzem y oſzem.* Je achte und achte. *Minden nyóltzad, nyóltzad-nyóltzad.* 2 apud Ovid. Vid. *Octo.*

* Octŏphŏrum, i, n. Cic. *Zà noſſnyu ſztolecz, kojega oſzmericza ſzlugov noſzi.* e. Senffte ſo von achten getragen vvird. *Szék, mellyet nyóltzan hordoznak.*

Octuăgĭes, *Pleríque legunt* Octogies. *Adv.* Plin. V. *Octogies.*

Octŭplĭco, as, are, avi, atum (Act.) Liv. *Oſzmero-verſztim, oſzmero-verſzto napravlyam.*

Digitized by Google

lyam. Achtfältige. *Nyóltzorozom, Nyóltzfélévé tëſzem.* Octuplicatóque cenſu ærarium fecerunt. *id eſt* Octuplo, ſeu octo vicibus multiplicato. *Liv.*

Octŭplus, a, um. Cic. *Oſzmero verſztni, oſzempúti tulik.* Achtfältig, Achtmal ſo viel. *Nyóltz annyi, nyóltz-féle.*

Octuſſis, is, m. *Horat.* Nummus octo aſſium. *Oſzmák penez oſzem novacz valyajuchi.* Eine Müntz acht dreyer geltend. *Nyóltz kis pénzt magában foglaló pénz.*

Ŏcŭlāris, is, *com.* re, n. Veget. *Ochni.* Zum aug gehörig. *ſzembez-való.*

Ocularĭtĕr, *Adv.* Sidon. *Z-ochmi, z-ochima, na zochi.* Mit augen. *Szemeſen.* Intueri oculariter. *Sidon.*

Ŏcŭlārĭus, a, um. Vid. *Ocularis.* Faber ocularius. *Ochalo-delavecz.* r. Brillen-macher. *Pápa ſzem* vagy *ókulár tſináló.* Medicus ocularius. Cels. *Oko-vràch, ki ochi vráchi.* r. Augen-Arzt, Oculiſt. *Szem-gyógyitó orvos,*

Ŏcŭlārius, ii, m. *Marcell. Empir.* Chirurgus oculorum.

Ŏcŭlāta, æ, f. Plin. *Veliko-oka riba.* Groſsaug Fiſch. *Nagy ſzemü hal.*

Ŏcŭlātus, a, um. Plaut. *Ochaſzt, ochi imajuchi, oſtro-vid, oſtro-videchi.* Der augen hat, ſcharffſichtig. *Szemes, éleſen látó.* Oculatior, *Tertull.* Oculatiſſimus: *Plin.* Locus oculatiſſimus: *id eſt* Maximè conſpicuus. Homo oculatiſſimus: *id eſt* Valde perſpicax & providus. *Plin.* Plus valet oculatus teſtis unus, quàm auriti decem: *id eſt* Teſtis perſpicax, & de viſu, ſeu qui, quod vidit, teſtatur. *Plaut.*

Ŏcŭlĕus, a, um. Plaut. *Ochaſzt, pun ochih.* Voll Augen. *Szemmel teli, ſzemmel rakva.* 2 Transl. Vid. *Perſpicax.* ità Apul.

Ŏcŭliſsĭmus, a, um. Plaut. *Najdraggſi, najlyubleneiſſi.* Der allerliebſte. *Legſzerelmeſebb.*

Ŏcŭ ĭtŭs *Adv.* Plaut. *Tak lyubleno, kakje oko: kakti oko drágo, kruto lyubleno.* Lieblich und hertzlich, vvie die Augen. *Tellyes ſzeretetböl.* Amat eam oculitus. Plaut. *Lyubi nyu kakti ochi ali duſsu ſzvoju.* Er liebet ſie, gleich vvie ſeine Augen *oder* Seel. *úgy ſzereti, mint a' ſzemét vagy lelkét.*

Ŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. *Videti chinim. Vid pevrácham, razſzvetivam.* Sehend mache, beleuchte. *Látóvá tëſzem, megvilágoſitom.* Hinc Transl. V. *Inoculo, gemmo N. 1.*

Ŏcŭlus, i, m. Cic. *Oko.* s. Aug. *Szem.* Emiſſitii Oculi. Plaut. V. *Emiſſitius.* Mollibus' eſt oculis. Ovid. *Lahko je nyega na plach genuti, takiſze pláche.* Ihn iſt leicht zum Weinen bevvegen. *Mindjárt ſirhat.* Lynceus oculus. *Oſtro-videche oko, biſzter pogled.* Ein ſcharffes Geſicht. *éleſen-látó ſzem.* Oculi cærulei, glauci, nigri, Cæſii &c. *Plaut. Plin.* Oculi torvi, minaces, ardentes &c. dicuntur de irato & ſævo à *Cic. Ovid. &c.* Fero aliquem in oculis: *vel* eſt mihi aliquis in oculis. *Cic. Item* Geſto aliquem in oculis. *Terent. Item* Amo aliquem plus meis oculis. Catull. *Kôga kruto - jáko lyubim.* Einen ſehr liebe. *Valakit erôſen ſzeretek.* Dolent mihi oculi: *id eſt* obliquô oculô alterius commoda aſpicio. *Nevidim rad, tesko mi je videti, nerad gledim y vidim.* Ich ſiehe es nicht gern. *Nem örömest látom.* Proverb. *Ciceronis.* Adjicere oculos alicui rei, *vel* ad aliquam rem: eſt eam vehementer cupere. *Cic.* Alicujus oculos in oculis habere: *eſt* oculos illius obſervare, quo ſpectent. *Plaut.* Aliquem ante oculos, *vel* præ oculis habere: *pro* Imitari aliquem. *Senec.* Eſſe in oculis civium, obverſari ante oculos, habitare in oculis: *id eſt* Patere omnium oculis, notum eſſe omnibus &c. *Cic.* Vid. *Lux N. 5.* Alicujus conſpectu oculos paſcere: *pro* Delectari: *Cic.* Captus oculis. Cic. V. *Cæcus.* Haurire oculis. Virg. *Videti.* Sehen. *Látni.* Magnus in omnium oculis. Cic. *Od vſzih jáko preſtiman, pri vſzih vu velikom gláſzu y preſtimanyu poſztavlyen.* Von allen hochgeſchätzet und geehret. *Nagyra betsüli a' köz nép.* In oculis exercitûs. Liv. *Pred vſzum vojſzkum*, iliti *nazochi vojſzke.* Vor dem Heerzug. *A' Tábori ſereg-elött.* 2 Transl. Oculus: *Najpreſtimaneiſſa*, ali *najdragſſa ſztvàr.* Ein vornehmſtes, *oder* angenehmſtes Ding. *Leg-drágább, legkedveſebb dolog.* ità *Cic. Plaut. Terent. &c.* 3 apud *Plin.* oculi: *Pikenye po ſ'aroj ſzvini, zverju, y na perju pávov, puranov &c.* Die Flecken auf den Thieren, vvie auch auf den Pfauen-Schvvänzen &c. *Tarka jegyek az állatokon, vadakon, és pávák &c. Farkain.* 4 apud *Colum.* Oculus: *Pupek, oko protuletno na terſzju, ali na ſ'ibiczah drévja.* s. Aeuglein *oder* Knoſpen an den Reben *oder* Zvveigen. *Bimbó a' ſzölö veſzſzön* vagy *ágakon.* Vid. *Gemma N. 2. Gemmula N. 1.* Hinc imponere oculos: *eſt* Inoculare. *Virg.*

*Ŏcȳmum,

* Ŏcўmum, *vel* Ŏcĭmum, i, n. Varr. *Zmèſz trâv za brânu y paſu ſvine.* Allerley Kräuter für das Vieh. *Mindenſéle fü a' barmok legeltetésére.* 2 apud Plin. *Baſilika tráva.* Baſilien-Kraut. *Barſalikom-fü.*

* Ŏcўor, ocyſſimus, *ſinè poſitivo.* Plin. *Berzeſi, Hitreiſi: Najberzeſi, Najbitreiſi.* Schneller, hurtiger: der allerſchnelleſte, allerhurtigſte. *Gyorſabb: Leg-gyorſabb.* Vid. *Celer, Citus, Agilis, Alacer.*

* Ŏcўtĕr, *Adv. obſol.* Apul. V. *Citatim, Citò, Celeranter, Agiliter.*

* Ŏcўùs, *Cic.* Ocyſſimè *Adv.* Salluſt. *Hitreiſſe, Berzeſſe: Najbitreiße, Najberzeſſe.* Geſchvvinder, aufs geſchvvindeſte *Gyorſabban: Leg-gyorſabban.*

* Ŏda, æ, *vel* Ŏdē, es, f. Auth. Carm. de Philom. V. *Carmen, Cantilena.*

Ŏdēum, ei, n. Cic. *Hiſa navuchno-popevavtzev* vulgò *Muſikaſſev.* Ein Stuben, *oder* Orth für Singer und Muſicanten, s. Opern-Haus. *Muſikáſok belye, éneklök kariok.*

Ŏdi, ŏdiſti, ŏdit, ŏdiſſe, ŏdĕrim, ŏdĕram, ŏsūrus. &c. (Neu. *Defect.*) Cic. *Odurjávam.* Haſſe. *Gyülölöm.* Malè odiſſe aliquem. Cic. *Kôga zevſzema odurjavati.* Einen ſehr haſſen. *Valakit igen gyülölni.* Apertè enim odiſſe magis ingenuum eſt, quàm fronte occultare ſententiam. *Cic. de Amic. c.* 18.

Odibĭlis, is, *com.* le, n. Lamprid. *Odurlyiv, oduren.* Verhaſt. *Gyülöletes.*

Ŏdiōsè, *Adv.* Cic. *Odurno, naſztorno, omrazlyivo.* Feindſeelig, verhaſt. *Gyülölségeſen, gyülölve.* Item V. *Moleſtè, Faſtidienter.*

Ŏdiōsĭcus, a, um, Plaut. *Omrazlyiv, oduren, protiven, merzek, merziv, teſek.* Verhaſt, verdrüſslich, feindſeelig, beſchvverlich. *Gyülölséges, ellenséges.* Synon. *Faſtidioſus, a, um, ſior, iſſimus. Cic.*

Ŏdiōsus, a, um, odioſior, *Cic.* odioſiſſimus, Capitol. V. *Odioſicus.* 2. Vid. *Moleſtus.*

Ŏdium, ii, n. Cic. *Omrazlyivoſzt, omrazenye, odurjávanye, merzenye, omraza.* Ein Haſs, Widervill, alter Groll. *Gyülölség.* 2 apud eundem V. *Moleſtia, Faſtidium.* Uſus: In aliquem magnum odium concitare, ſtruere, excitare, conflare, concipere. Conciliare alicui odium. Eſſe alicui odio, haberi odio, eſſe in odio. In odium aliquem vocare. Odium ſubire, in ſe convertere. Odium in aliquem capere, explere: odium deponere. Omnium odiô flagrare. odiô ab aliquo diſſidere. In odium venire omnibus. Habere odium alicujus rei. Habere odium in aliquem. *Ita paſſim Cic. Quint. &c.*

* Ŏdontalgĭa, æ, f. *Zubna bol.* e. Zahn-Weh, Zahn-Schmertzen. *Fog-fájás.*

Ŏdŏr, ŏris, m. Cic. *Duha, Miriſz.* 1. Geruch. *Szag, Bûz, Illat.*

Ŏdōrābĭlis, is, *com.* le, n. *Moguch diſſati, duhu dati.* Riechlich, das da kan gerochen vverden, und Geruch geben. *Szagolható.*

Ŏdōrāmĕn, ĭnis, n. *Macrob.* Ŏdōrāmentum, i, n. Plin. 1. V. *Odor.* 2 apud eundem. *Koren, y oſztala lepo diſſecha.* 2. Gevvürtz und andere vvohlriechende Sachen. *Illatozó gyökér, és minden a' mi jó ſzagú.*

Ŏdōrārius, a, um. Plin. *Lepo diſſechi, k-diſſanyu ſzliſſajuchi.* Das da reucht. *Szag illó.*

Ŏdōrātio, onis, f. Cic. *Diſſanye, Pridihavanye, Vohanye.* Das Riechen, e. Riechung. *Szaglás, ſzagát érzés, illatozás.*

Odorātor, oris, m. *Pridihavavetz, Duhavetz, Vohavecz.* Der riechet, der einen Geruch empfindet. *Szagát érző.*

Odorātus, ûs, m. Cic. 1. V. *Odoratio.* 2. *Chutenye y Mèch pridihavanya, diſſanya.* 2. Sinn, ſo den Geruch empfindet. *Szaglás.*

Odorātus, a, um, Horat. *Dúhu od drugoga imajuchi, diſſechi po dúhi zadobleni.* Einen anmuthigen Geruch bekommend und von ſich gebend. *Máſonnan vett ſzagát ki adó, ki botsátó, jó ſzagos.* 2 apud Virg. V. *Odoriſer N.* 1. Odoratior, odoratiſſimus, *Plin.*

Ŏdōrĭfĕr, ĕra, ĕrum, Plin. *Dobro diſſechi, dobro duhu imajuchi.* Wohlriechend, guten Geruch habend. *Jó ſzagos, jól illatozó.* 2. *Dúhu, diſſecha dugovanya noſzechi.* Riechende Sachen tragend. *Szag-hordozó.* Gens odorifera: *id eſt* Arabica, quæ odoramenta portat. *Ovid.*

Ŏdōrĭsĕquus, a, um. *Po dúhi iduchi, dúhu ſzledujuchi.* Dem Geruch nachfolgend. *Szagon nyomozó.* Canes odoriſequi. *Liv.*

Ŏdōro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Synon.* Odore repleo, imbuo: Facio odorem. *Lèpu dúhu chemu dodajem, Lèpo diſſati chinim.* Wohlriechend mache. *Jó ſzagúvá teſzem.* Aërem odorare fumis. *Ovid.*

Ŏdōror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Synon.* Olfacio, odorem percipio, ex odore aliquid deprehendo. *Diſſim, Pridihávam, Dúhu priemlyem, voſſem.* Rieche, ſchmecke, den Geruch empfinde. *Szaglom, ſzagát érzem.* 2 Transl. V. *Exploro N.* 1.

lyam. Achtfältige. *Nyóltzorozom*, *Nyóltzſzöröré téſzem.* Octuplicatóque cenſu ærarium fecerunt. *id eſt* Octuplo, ſeu octo vicibus multiplicato. *Liv.*

Octŭplus, a, um. Cic. *Oſzmero-verſztni, oſzempúti tulik.* Achtfältig, Achtmal ſo viel. *Nyóltz annyi, nyóltz-ſéle.*

Octuſſis, is, m. *Horat.* Nummus octo aſſium. *Oſzmák penez, oſzem novacz valyajuchi.* Eine Müntz acht dreyer geltend. *Nyóltz kis pénzt magában foglaló pénz.*

Ŏcŭlāris, is, *com.* re, n. Veget. *Ochni.* Zum aug gehörig. *ſzemhez-való.*

Ŏcŭlārĭtĕr, *Adv.* Sidon. *Z-ochmi, z-ochima, na zochi.* Mit augen. *Szemeſen.* Intueri ocu-lariter. *Sidon.*

Ŏcŭlārĭus, a, um. Vid. *Ocularis.* Faber ocularius. *Ochalo-delavecz.* r. Brillen-macher. *Pápa ſzem* vagy *ókulár tſináló.* Medicus o-larius. Cels. *Oko-vrách, ki ochi vráchi.* r. Augen-Arzt, Oculiſt. *Szem-gyógyitó orvos.*

Ŏcŭlārius, ii, m. *Marcell. Empir.* Chirurgus oculorum.

Ŏcŭlāta, æ, f. Plin. *Veliko-oka riba.* Groſs-aug Fiſch. *Nagy ſzemü hal.*

Ŏcŭlātus, a, um. Plaut. *Ochaſzt, ochi imajuchi, oſtro-vid, oſtro-videchi.* Der augen hat, ſcharffſichtig. *Szemes, éleſen látó.* Oculatior, *Tertull.* Oculatiſſimus: *Plin.* Locus oculatiſſimus: *id eſt* Maximè conſpicuus. Homo oculatiſſimus: *id eſt* Valde perſpicax & providus. *Plin.* Plus valet oculatus teſtis unus, quàm auriti decem: *id eſt* Teſtis perſpicax, & de viſu, ſeu qui, quod vidit, teſtatur. *Plaut.*

Ŏcŭlĕus, a, um. Plaut. *Ochaſzt, pun ochih.* Voll Augen. *Szemmel teli, ſzemmel rakva.* 2 Transl. Vid. *Perſpicax.* ità Apul.

Ŏcŭliſsĭmus, a, um. Plaut. *Najdraggſi, najlyubleneiſſi.* Der allerliebſte. *Legſzerelmeſebb.*

Ŏcŭ ĭtŭs *Adv.* Plaut. *Tak lyubleno, kakje oko: kakti oko drágo, kruto lyubleno.* Lieblich und hertzlich, vvie die Augen. *Tellyes ſzeretetből.* Amat eam oculitus. Plaut. *Lyubi nyu kakti ochi ali duſſu ſzvoju.* Er liebet ſie, gleich vvie ſeine Augen *oder* Seel. *úgy ſzereti, mint a' ſzemét vagy lelkét.*

Ŏcŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. *Videti chinim. Vid pravácham, razſzvetivam.* Sehend mache, beleuchte. *Látóvá téſzem, megvilágositom.* Hinc Transl. V. *Inoculo, gemmo N.* 1.

Ŏcŭlus, i, m. Cic. *Oko.* s. Aug. *Szem.* Emiſſitii Oculi. Plaut. V. *Emiſſitius.* Mollibus' eſt oculis. Ovid. *Lahko je nyega na plach genuti, takiſze pláche.* Ihn iſt leicht zum Weinen bevvegen. *Mindjárt ſírhat.* Lynceus oculus. *Oſtro-videche oko, biſzter pogled.* Ein ſcharffes Geſicht. *éleſen-látó ſzem.* Oculi cærulei, glauci, nigri, Cæſii &c. *Plaut. Plin.* Oculi torvi, minaces, ardentes &c. dicuntur de irato & ſævo à *Cic. Ovid. &c.* Fero aliquem in oculis: *vel* eſt mihi aliquis in oculis. *Cic. Item* Geſto aliquem in oculis. *Terent. Item* Amo aliquem plus meis oculis. Catull. *Kôga kruto-jáko lyubim.* Einen ſehr liebe. *Valakit erőſen ſzeretek.* Dolent mihi oculi: *id eſt* obliquô oculô alterius commoda aſpicio. *Nevidim rad, tesko mi je videti, nerad gledim y vidim.* Ich ſiehe es nicht gern. *Nem örömest látom.* Proverb. *Ciceronis.* Adjicere oculos alicui rei, *vel* ad aliquam rem: eſt eam vehementer cupere. *Cic.* Alicujus oculos in oculis habere: *eſt* oculos illius obſervare, quo ſpectent. *Plaut.* Aliquem ante oculos, *vel* præ oculis habere: *pro* Imitari aliquem. *Senec.* Eſſe in oculis civium, obverſari ante oculos, habitare in oculis: *id eſt* Patere omnium oculis, notum eſſe omnibus &c. *Cic.* Vid. *Lux N.* 5. Alicujus conſpectu oculos paſcere: *pro* Delectari: *Cic.* Captus oculis. Cic. V. *Cæcus.* Haurire oculis. Virg. *Videti.* Sehen. *Látni.* Magnus in omnium oculis. Cic. *Od vſzih jáko preſliman, pri vſzih vu velikom gláſzu y preſlimanyu poſztavlyen.* Von allen hochgeſchätzet und geehret. *Nagyra betsült a' köz nép.* In oculis exercitûs. Liv. *Pred vſzum vojſzkum*, iliti *nazochi vojſzke.* Vor dem Heerzug. *A' Tábori ſereg-előtt.* 2 Transl. Oculus: *Najpreſlimaneiſſa*, ali *najdragſſa ſztvár.* Ein vornehmſtes, *oder* angenehmſtes Ding. *Leg-drágább, legkedveſebb dolog.* ità *Cic. Plaut. Terent. &c.* 3 apud *Plin.* oculi: *Piknye po s'aroj ſivini, zverju, y na perju pávov, puranov &c.* Die Flecken auf den Thieren, vvie auch auf den Pfauen-Schvvänzen &c. *Tarka jegyek az állatokon, vadakon, és pávák &c. Farkain.* 4 apud *Colum.* Oculus: *Pupek, oko protuletno na terſzju, ali na s'ibiczah drévja.* s. Aeuglein *oder* Knoſpen an den Reben *oder* Zvveigen. *Bimbó a' ſzőlő veſzſzőn* vagy *ágakon.* Vid. *Gemma N.* 1. *Gemmula N.* 1. Hinc imponere oculos: *eſt* Inoculare. *Virg.*

*Ocymum,

* Ŏcȳmum, *vel* Ŏcĭmum, i, n. Varr. *Zmèſz tràv za brànu y paſſu ſtoine.* Allerley Kräuter für das Vieh. *Mindenſéle ſü a' barmok legeltetésére.* 2 apud Plin. *Baſilika tráva.* Baſilien-Kraut. *Barſalikom-ſü.*

* Ōcȳor, ocyſſimus, *ſinè poſitivo.* Plin. *Berzeſſi, Hitrejſſi: Najberzeſſi, Najbitrejſſi.* Schneller, hurtiger: der allerſchnelleſte, allerhurtigſte. *Gyorſabb: Leg-gyorſabb.* Vid. *Celer, Citus, Agilis, Alacer.*

* Ōcȳtĕr, *Adv. obſol.* Apul. V. *Citatim, Citò, Celeranter, Agiliter.*

* Ōcȳùs, *Cic.* Ocyſſimè *Adv.* Salluſt. *Hitrejſ-ſe, Berzeſſe: Najbitrejſſe, Najberzeſſe.* Geſchvvinder, aufs geſchvvindeſte *Gyorſabban: Leg-gyorſabban.*

*Ōda, æ, *vel* Ōdē, es, f. Auth. Carm. de Philom. V. *Carmen, Cantilena.*

Ōdēum, ei, n. Cic. *Hiſa navuchno-popevavczev* vulgò *Muſikaſſev.* Ein Stuben, *oder* Orth für Singer und Muſicanten, s. Opern-Haus. *Muſikáſok belye, éneklők karjok.*

Ōdi, ōdiſti, ōdit, ōdiſſe, ōdĕrim, ōdĕram, ōsūrus. &c. (Neu. *Defect.*) Cic. *Odurjávam.* Haſſe. *Gyülölöm.* Malè odiſſe aliquem. Cic. *Kőga zevſzema odurjavati.* Einen ſehr haſſen. *Valakit igen gyülölni.* Apertè enim odiſſe magis ingenuum eſt, quàm fronte occultare ſententiam. *Cic. de Amic. c. 18.*

Odibĭlis, is, *com.* le, n. Lamprid. *Odurlyiv, oduren.* Verhaſt. *Gyülöletes.*

Ŏdiōsè, *Adv.* Cic. *Odurno, naſztorno, omrazlyivo.* Feindſeelig, verhaſt. *Gyülölſégeſen, gyülölve.* Item V. *Moleſtè, Faſtidienter.*

Ŏdiōsĭcus, a, um, Plaut. *Omrazlyiv, oduren, protiven, merzek, merziv, teſek.* Verhaſt, verdrüſslich, feindſeelig, beſchvverlich. *Gyülölſéges, ellenséges.* Synon. *Faſtidioſus, a, um, ſior, iſſimus. Cic.*

Ŏdiōſus, a, um, odioſior, *Cic.* odioſiſſimus, Capitol. V. *Odioſicus.* 2. Vid. *Moleſtus.*

Ŏdium, ii, n. Cic. *Omrazlyivoſzt, omrazenye, odurjávanye, merzenye, omraza.* Ein Haſs, Widervill, alter Groll. *Gyülölſég.* 2 apud eundem V. *Moleſtia, Faſtidium.* Uſus: In aliquem magnum odium concitare, ſtruere, excitare, conflare, concipere. Conciliare alicui odium. Eſſe alicui odio, haberi odio, eſſe in odio. In odium aliquem vocare. Odium ſubire, in ſe convertere. Odium in aliquem capere, explere: odium deponere. Omnium odiô flagrare. odiô ab aliquo diſſidere. In odium venire omnibus. Habere odium alicujus rei. Habere odium in aliquem. *Ita paſſim Cic. Quint. &c.*

* Ōdontalgia, æ, f. *Zubna bol.* e. Zahn-Weh, Zahn-Schmertzen. *Fog-fájás.*

Ŏdŏr, ōris, m. Cic. *Duha, Miriſz.* r. Geruch. *Szag, Bűz, Illat.*

Ŏdōrābĭlis, is, *com.* le, n. *Moguch diſſati, duhu dati.* Riechlich, das da kan gerochen vverden, und Geruch geben. *Szagolható.*

Ŏdōrāmĕn, ĭnis, n. *Macrob.* Ŏdōrāmentum, i, n. Plin. 1. V. *Odor.* 2 apud eundem. *Koren, y oſztala lepo diſſecha.* s. Gevvürtz und andere vvohlriechende Sachen. *Illatozó gyökér, és minden a' mi jó ſzagú.*

Ŏdōrārius, a, um. Plin. *Lepo diſſechi, k-diſſanyu ſzliſſajuchi.* Das da reucht. *Szag tiló.*

Ŏdōrātio, onis, f. Cic. *Diſſanye, Pridihavanye, Vohanye.* Das Riechen, e. Riechung. *Szaglás, ſzagát érzés, illatozás.*

Odorātor, oris, m. *Pridihavavecz, Duhavecz, Vohavecz.* Der riechet, der einen Geruch empfindet. *Szagát érző.*

Odorātus, ûs, m. Cic. 1. V. *Odoratio.* 2. *Chutenye y Mòch pridihavanya, diſſanya.* r. Sinn, ſo den Geruch empfindet. *Szaglás.*

Odorātus, a, um, Horat. *Dúhu od drugoga imajuchi, diſſechi po dúhi zadobleni.* Einen anmuthigen Geruch bekommend und von ſich gebend. *Máſonnan vett ſzagát ki adó, ki botsátó, jó ſzagos.* 2 apud Virg. V. *Odoriſer N. 1.* Odoratior, odoratiſſimus, *Plin.*

Ŏdōrĭfĕr, ĕra, ĕrum, Plin. *Dobro diſſechi, dobro duhu imajuchi.* Wohlriechend, guten Geruch habend. *Jó ſzagos, jól illatozó.* 2. *Dúhu, diſſecha dugovanya noſzechi.* Riechende Sachen tragend. *Szag-hordozó.* Gens odorifera: *id eſt* Arabica, quæ odoramenta portat. *Ovid.*

Ŏdōrĭsĕquus, a, um. *Po dúhi iduchi, dúhu ſzledujuchi.* Dem Geruch nachfolgend. *Szagon nyomozó.* Canes odoriſequi. *Liv.*

Ŏdōro, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Synon.* Odore repleo, imbuo: Facio odorem. *Lèpu dúhu chemu dodajem, Lèpo diſſati chinim.* Wohlriechend mache. *Jó ſzagúvá teſzem.* Aërem odorare fumis. *Ovid.*

Ŏdōror, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Synon.* Olfacio, odorem percipio, ex odore aliquid deprehendo. *Diſſimi, Pridihávam, Dúhu priemlyem, voſſem.* Rieche, ſchmecke, den Geruch empfinde. *Szaglom, ſzagát érzem.* 2 Transl. V. *Exploro N. 1.*

Indago, Inveſtigo, Animadverto N. 1. Præſentiſco. Omnia veſtigare & odorari. *Cic.* Aliquem odorari: *eſt* callidè & clam explorare, quid is in animo habeat. *Cic.*

Ŏdōrus, a, um, Ovid. V. *Odorifer N.* 1. 2 apud Virg. *Dubu prijemlyujuchi, chutechi.* Den Geruch empfindend. *Szagát érző.* Odora canum vis. *Virg.*

*Oecōnōmĭa, æ, f. Cic. *Goſzpodarſztvo, Hiſno ravnanye.* e. Haus-Wirthſchafft, Haushaltung. *Gazdaság, Házi gondviſelés.*

Oecōnōmĭca, (*Scilic.* Ars) æ, f. *Znanye Goſzpodarſztva y hiſe ravnanya.* e. Kunſt und Wiſſenſchafft einer Haus-Wirthſchafft, und der Haus-Ordnung. *Gazdasági, és Házi gondviſeléſi tudomány.*

Oecōnōmĭcus, a, um, Cic. *Goſzpodarſzki, k-biſnoj ſzkerbi y rédu ſzliſſajuchi.* Zur Haus-Wirthſchafft, und Haus-Haltung gehörig, Wirthſchafftеriſch, Haushalteriſch. *Gazdasági, Házi gondviſelésbez-való.*

*Oecōnōmus, i, m. *Goſzpodar, Hiſnih potrebòch ſzkerbitel.* r. Haus-Wirth, Haus-Vogt, Haushalter, Schaffner, Hofmeiſter. *Gazda, Házi Gondviſelő, Tiſztartó.*

*Oecūmĕnĭcus, a, um, V. *Univerſalis.* Concilium œcumenicum. *Obchinſzko Sz. Matere Czirkve Zpraviſche.* e. Allgemeine Kirchen-Verſammlung. *Közönséges Anyaſzentegyház gyűléſe.*

*Oedĭpus, i, m. Laji Regis Thebanorum, & Jocaſtæ filius, qui Sphingis ænigma diſſolvit. in Phocidem quæſiturus Patrem venit, ubi eundem ignarus interfecit. Thebas redux, ob ingenii præſtantiam Rex creatus, Matrem ignorans in uxorem accepit. &c. *Plaut.* Hinc 2 *appellativè* ponitur pro Homine Callido, arguto, aſtuto, & ſagaci. *Terent.* Davus ſum non Oedipus. *idem.* Vid. *Davus.*

*Ōenŏphŏrum, i, n. Cic. *Za noſnyu vina poſzuda.* s. Wein-Geſchirr. *Bor-bordó kantsó, kanna.*

*Oenŏphŏrus, i, m. *Z-vinom dvoritel, Vinonoſzecz.* Der mit Wein Aufvvartet, r. Weintrager. *Bor-bordozó.*

*Oenŏpōla, æ, m. *Kerchmar, Z-Vinom terſecz, ki vino na prodaju tochi.* r. Weinſchenck. *Kortſomáros, Tſaplár.* Vid. *Caupo.*

*Oenŏpōlĭum, (*apud græcos etiam* Oenopolium *per* ei.) ii, n. Plaut. *Kerchma, Meſzto, vukomſze vino na prodaju tochi.* s. Geſchenck-Haus. *Kortſoma, Bor-ház.* Vid. *Caupona N.* 1.

*Oeſtrum, i, n. *vel meliùs* Oeſtrus, i, m. Virg. V. *Aſilus.* 2 Metonimicè V. *Furor.* Juno enim immiſſo æſtro animali in pellicem ſuam Jo, eam in furorem convertit. *Hinc* Perciti œſtrô Poëtæ: *pro* Furore divino correpti. *Horat.*

*Oesўpum, i, n. Plin. *Máſzt y ſzmràd na ovchji vuni.* Die Fette, und der Koth, ſo an der Schaaf-Wollen zu finden. *Moſatlan Gyapjúban-való zsír, és gaz.*

Ŏfella, æ, f. Mart. V. *Offula.* Exiguæ fruſtis imbutus ofellæ. *Juven.*

Offa, æ, f. Cic. *Velıki zaloſai chefza god, kaiſze jeſzti more.* Ein groſſer Mund voll eines Dings, ſo ſich eſſen läſt. *Egy falat akármi enni-valóból.* 2 apud Plin. V. *Maſſa N.* 1. 3 Transl. accipitur pro quacunque re informi, & nondum elaborata. *Juven.* 4 Alicui offam objicere: *Transl.* ſignificat Alicujus deſiderium in aliqua re nonnihil explere: *Propriè* autem ſignificat eſcam præbere. *Virg.* Inter os & offam, multa intervenire poſſunt: *Item* inter calicem, ſupremáque labra multa cadunt. *V-jednem ochnem megnenyu, vnogajze vechkrat pripechaju.* Es trägt ſich offt viel in einem Augenblich zu. *Egy ſzempillantásban gyakron ſokak történnek.* Adagium hoc ab Ancæo Neptuni filio, Rege Samiorum traxit originem. Hic enim ex prima â ſe plantatæ vineæ vindemia repletum calicem ori admoturus, intellexit vineam ab immani apro vaſtari. Abjecto itaque poculo, cùm aprum vellet interficere, ab illo dente ictus interiit. *Ovid.*

Offātim, *Adv.* Plaut. *Na zaloſaje.* Biſſen-Weis. *Falatonként.* Vid. *Fruſtatim.*

Offector, oris, m. Feſt. *Naskoditel.* r. Schaden-Zufüger. *Bántó, kárt tévő.* 2 V. *Infector N.* 1.

Offendĭcŭlum, i, n. Plin. *Popik, naſzkok, na kaj gdo naſzkochi &c.* r. Anſtoſs. *Botlás.* Vid. *Illiſio, Impedimentum N.* 1. *Obſtaculum.* 2 Transl. V. *Offenſa N.* 2. *Scandalum, Exacerbatio.*

Offendo, is, ere, endi, enſum, (Act.) Cic. *Naſzkakujem: Popikavam, terkam, ranimſze na kaj.* Anrenne, anſtoſſe, mich an etvvas verletze. *Megbotlom.* Vid. *Incurro N.* 2. *Impingo N.* 1. *Lædo N.* 1. *Allido.* Ad ſtipitem offendere. Colum. *Na koleczſze naterknuti, popiknuti, pobiti.* Sich an einen Zaun-Stecken ſtoſſen. *A' tökébe megütni magát. &c.* Pedem offendere ad lapidem: *pro* Lædere. *Cic.* Puppis offendit in

dit in ſcopulis: *pro* Impegit in ſcopulos. *Ovid.* 2 Metaleptice *Napetczè nahâjam, zeſztájem.* Zufälliger Weiſe finde, antreffe. *Reá-találok.* Vid. *Invenio, Deprehendo, Comperio, Obvio N.* 1. Aliquem, *vel* in aliquem offendere. Cic. *Kôga kadi najti, ali z-kémſze ſztati.* Einen antreffen, begegnen. *Valakire találni, valakivel találkozni.* 3. V. *Lædo N.* 2. *Exacerbo, Irrito, Moleſto.* Aliquem aliqua re, vel in aliqua re offendere. Cic. *Kôga vu kakvom dugovanyu razjaditi, razchemeriti, razdraſiti, urediti, zbantuvati.* Einen in einen Ding beleidigen. *Valakit valamiben megbántani, haragitani.* 4 Transl. V. *Erro, Pecco.* Quis eſt tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat? *Cic.* Apud aliquem offendere: *pro* Infeliciter agere, in ejus odium incurrere, in malam opinionem incidere. *Cic.* Aliquid in aliquo me offendit: *id eſt* Invenio aliquid, quod me lædat, quod mihi diſpliceat. *Cic.* &c.

Offenſa, æ, f. *Cic.* Sumitur tam *Activè*, quàm *Paſſivè.* 1. Sed rariùs uſurpatur in ſignificatione propria: V. *Offenſio N.* 1. 2. Transl. & uſitatiùs: *Zamera, zamer, ſzuprotivchina, nepovolynoſzt.* e. Beleydigung, Ungnad, Ungunſt. *Megbántás, sértés.* Vid. *Læſio N.* 2. *Exacerbatio, Moleſtia, Irritabilitas, Odium.* Magna in offenſa ſum apud Pompejum hoc tempore. *Cic.* Divortium fecit cum Petina, ex levibus offenſis. *Suet. in Claud. c.* 26.

Offensāculum, i, n. Apul. V. *Offendiculum.*

Offensātio, onis, f. *Senec.* Frequens offenſio, Lapſio, Lapſus, Erratio, Error, Offendiculum.

Offensātor, oris, m. Quint. 1. *Popikavavecz, Naterkavecz, Naſzkocbitel, kiſze vechkrat popikáva &c.* Der an etwas auf dem Weeg offt anſtoſſet. *Meg-botló, a' ki gyakran az úton megbotlik.* 2. *Mucsavecz, kômuſze vechkrat jezik zadéva; Pomenykavecz vu chtenyu &c.* r. Stammler, Gatzer, der mit der Zungen offt anſtöſſet, irret, fehlet. *Akadozó nyelvű, a' ki gyakran nyelvében hibázik, vét, roſzſzul olvas.* 3. *Zbantuvavecz, kiſze vechkrat zamérja, bantuje, nepriliku, àli kakvu ſzpachku chini &c.* r. Beleydiger, der offt beleydiget, Ungelegenheit und Verdruſs verurſachet. *Gyakran megbántó &c.*

Offenſio, onis, f. Cic. 1. *Popiknenye, Nazkochenye, Naterknenye.* Das Anſtoſſen, Antennen, r. Anſtoſs. *Botlás, ütközés.* Hinc Transl. V. *Læſio N.* 1. *Nocumentum.* In corpore ægro odioſa eſt omnis offenſio. *Cic. de ſen.* 2. V. *Offenſa N.* 2. *Inimicitia, diffidentia, Invidia.* Incurrere in odium, offenſionémque populi. In offenſionem alicujus cadere. Gravem offenſionem in aliquem concitare. Suſcipere offenſionem apud populum. Timere, vitare offenſionem. *Cic.*

Offenſiuncŭla, æ, f. *Cic.* Parva offenſio.

Offensīvus, a, um. *Zameruſuchiſze, ſzuprotivchinu chinechi, bantujuchi.* Beleydigend. *Megbántó.* Fœdus offenſivum. Polit. *Závez vere tretjemu ſzuprotiven y nepriatelzki.* s. Beleydigungs-Verbündnüſs. *Bántó frigy.*

Offenſo, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.*] Liv. *Guſztokrat nazkakujem na kaj, Popikavamſze, Naterkavam, Ranim.* Offt antenne, anſtoſſe, verletze. *Gyakran megbotlom.* 2 *Vechkratſze zamérjam, bantujem.* Offt beleydige. *Megbántogatom.* Vid. *Offendo.*

Offenſor, oris, m. Arnob. 1. *Nazkochitel, Popikavavecz, kiſze na kakvo dugovanye terkne, pobije, rani.* r. Antenner, Anſtoſſer, Verletzer. *Meg-botló.* 2 Transl. *Kiſze zamérja, bantuje, ſzpachku chini. &c.* r. Beleydiger. *Megbántó.*

Offenſum, i, n. *Activè* Cic. V. *Offendiculum N.* 1. & 2.

Offenſus, ús, m. Lucr. V. *Offenſio N.* 1. *Incurſus.*

Offenſus, a, um, 1. *Ranyen, pobit.* Verwundet, verletzt, angeſtoſſen. *Meg-ſértetett, megüttetett, megbotlott.* Pede offenſo: *pro* Læſo, vulnerato. *Ovid.* 2 *Uredyen, zbantuvan, razchemeren.* Beleydiget. *Megbántatott.* Voluntas offenſa. *Cic.* 3 V. *Exoſus paſſivè, Inviſus N.* 1. *Invidioſus.* Invidioſus multis & offenſus. *Cic.* 4. V. *Infenſus Activè, Iratus.* Homo cum Republica conjunctus, mihi offenſus. *Cic.* Offenſior. *Cic.*

Offĕro, ers, erre, obtŭli, oblātum, (Act. *Anom.*) Cic. *Ponudyam, Nudim, Dájem, Aldujem.* Antrage, fürbiethe, darbiethe, opffere. *Ajánlom, Adom, Eleibe-viſzem, áldozom.* Vid. *Præſento.* Te mihi opportune offers: *pro* ſiſtis. *Terent.* Se alicui obviam offere: *pro* ire obviam, præſentare, præſentem ſiſtere, obviare. *Cic.* 2 V. *Infero.* Reginæ ſtuprum obtulit: *pro* intulit. *Cic.* Hoſtibus mortem offerre: *pro* inferre. *idem.* 3 Metum alicui offere: *pro* injicere. *Cic.* 4 Alterius ſceleri ſe offerre: *pro*

Digitized by Google

pro opponere. *Cic.* 5. Temerè ſe periculis offerre: Vitam ſuam in diſcrimen offerre: Se pro patria ad mortem offerre: *pro* Tradere, exponere. *Cic.* 6 Beneficium alicui offerre: *Cæſ.* Alicui in omnia operam ultro offerre: Alicui auxilium, occaſionem &c. offerre: *Cic. pro* Polliceri, deferre, ſponte dare, &c.

† Offertōrium, ii, n. V. *Oblatio.* 2 *Meſzto aldovanya.* s. Orth der Opfferung. *áldozni-való hely.*

Offertus, a, um, Plaut. V. *Plenus*, *Refertus.* Offertiſſimus gaudiô. Plaut. *Pun veſzelja.* Voll Freuden. *Teli vigasággal.* Alii tamen legunt *effertiſſimus* in eadem ſignificatione.

Offĕrūmenta, æ, f. Plaut. V. *Vibex.* Item. V. *Verber.*

Offĕrūmentum, ti, n. Feſt. *Dàr Bogom alduvan.* s. Geſchencke, ſo denen Göttern aufgeopffertet vvird. *Iſtennek ſzenteltt ajándék.* Vid. *Oblatum.*

Offĭciālis, is, *com.* le, n. Lactant. *K-chaſzti, ali ſzluzbi ſzliſſajuchi.* Zu einem Amt *oder* Dienſt gehörig. *Tiſztibez-való, ſzolgálatboz-való.* Vid. *Miniſterialis.*

Offĭciālis, is, m. Apul. *Chaſztnik, ſzluga kakvu chaſzt imajuchi:* peregr. *Officzèr, officzian.* r. Beambter. *Tiſzt viſelő.*

Offĭcina, æ, f. Cic. V. *Opificina.* Nec verò quicquam ingenuum poteſt habere officina. *Cic.* 1. *offic.* Transfertur etiam ad loca, in quibus artes ingenuæ & liberales traduntur. Vid. *Muſæum*, *Odeum* &c. Officina ſapientiæ, officina dicendi. *Cic.* 2 apud Svet. V. *Taberna*, *Apotheca.* 3 apud Colum. V. *Aviarium N.* 1.

Offĭcīnātor, oris, m. Apul. *Meſterzki goſzpodar*, *Meſterski chlovek.* r. Handvvercks-Meiſter, Handvvercks-Mann. *Meſter ember*, *Mühely gazdája.*

Offĭcīnālis, is, *com.* le, n. *K-meſterzkoj bolti ali Duchánu ſzliſſajuchi.* Zur Werckſtatt gehörig. *Mühelybez-való.*

Offĭcio, is, ere, ēci, ectum, [Neu.] Cic. V. *Noceo.* Qui nomini officient meo. *Liv.*

Offĭciōsè, *Adv.* Cic. *Poleg chaſzti, po chaſzti, z-chaſztjum.* Von Amts vvegen. *Tiſztiſzerint.* Item V. *Civiliter N.* 2. *Comiter*, *Humanè*, *Humaniter.* Officioſiùs: *Cic.* Officioſiſſimè. *Plin.*

Offĭciōsĭtas, atis, f. Sidon. V. *Civilitas N.* 2. *Comitas*, *Humanitas.*

Offĭciōſus, a, um, V. *Obſequioſus*, *Miniſterialis.* Amicitia officioſa, Labores officioſi. *Cic.* Item V. *Civicus* & *Civilis N.* 2. *Comis*, *Humanus.* Volumnia debuit in te officioſior eſſe, quàm fuit. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 16. Natio officioſiſſima: *pro* Humaniſſima & obſequioſiſſima. *Idem in Piſon. c.* 23.

Offĭcium, ii, n. Cic. *Chàſzt, duſnoſzt, duſna ſzluzba.* s. Amt, e. Pflicht. *Tiſzt*, *Hivatál.* Item. V. *Munus N.* 1. *Miniſterium N.* 1. *Obſequium.* Conferre in aliquem officia ſua. Cic. *Szvoju vernu ſzluzbu komu izkazati, dobrovolyno poſzluſiti.* Einem ſeinen treuen Dienſt ervveiſen. *Valakinek maga ſzolgálatját kötelezni.* Eſſe frequenter in officio: *pro* ſæpe in officio ſuo adimplendo verſari. *Cic.* Amicitiæ officia omnia ſanctè, diligentérque ſervare: Satisfacere officio: Fungi officiô: exequi officia: Explere officii ſui partes. *vel contra:* Officium ſuum deſerere, diſcedere ab officio ſuo; deeſſe ſuo officio. *Cic.* Manere in officio. *Tacit.* Meminiſſe officium ſuum. *Plaut.* Vir ſingulari beneficio in Remp. *pro* optimè de Rep. meritus. *Cic.* ſuprema officia alicui exhibere &c. *pro* Juſta, ſeu Funus curare. *Tacit.* 2. V. *Honor.* Alicui officii causà aſſiſtere. *Suet.* 3 V. *Beneficium N.* 1. Odioſum ſanè genus hominum officia exprobrantium. *Cic. de Amic. c.* 20. Multa à te officia in me collata, profecta ſunt. Multa exſtant ejus in me officia. Vincere ſtudiis amicorum officia. Tibi nullum à me amoris, ſtudii, pietatis officium defuit. Non committam, ut meum officium deſideres, requiras &c. *ità paſſim Cic.* &c.

Offīgo, is, ere, ixi, ixum, (Act.) Liv. *Affigo*, *Infigo.*

Offirmo, as, are, &c. V. *Obfirmo.*

Offlecto, is, ere, exi, exum, (Act.) Plaut. *Naproti zviam, zaviam, obrácham.* Entgegen biege, vvende. *Ellene meghajtom, ellene téritem.* Item V. *Circumflecto.*

Offōco, as, are, avi, atum, [Act.] Flor. V. *Suffoco.* 2 apud Feſt. *Herbram, grlo z-vodum zpiram.* Gurgle. *Torkában leereſztett vizzel torkát moſni.*

Offrēno, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Freno.* Ut offrenatum me ſuis ductarent dolis. *Plaut.*

Offringo, is, ere, offrēgi, offractum, (Act.) Varro. *Zopet terem, drobim.* Wiederum zerbreche. *Ismég rontom, töröm.* Vid. *Confringo*, *Perfringo.*

Offucia.

Offūcia, æ, f. Plaut. V. *Fucus N.* 1. 2 Metaph. V. *Fraus N.* 1. *Techna.* ità Gell.

Offŭla, æ, f. (*Dimin. ex* offa) *Colum.* Parva offa. *Zaloſaiecz kruba*, *miſsa &c.* Ein Stücklein *oder* Biſslein Brod, Fleiſch. &c. *Egy falatotska kenyér, hús &c.*

Offulcio, is, ire, offulſi, offultum, (Act.) Apul. V. *Fulcio.*

Offulgeo, *vel* obſulgeo, es, ere, offulſi, *apud quoſdam* offultum. *ſed quod potius ad Verbum* offulcio *ſpectat.* (Neu.) Vid. *Affulgeo, Fulgeo, Circumfulgeo.* Nova lux oculis offulget. *Virg.*

Offundo, is, ere, offūdi, offūſum, [Act.] Cic. *Naproti olévam.* Entgegen gieſſe. *Bédöntöm, Reá-öntöm.* Item V. *Circumfundo.* 2. Tranſl. V. *Obtenebro, obſcuro.* Obſcuratur & offunditur luce ſolis, lumen lucernæ. Quaſi noctem quandam rebus offundere: Hæc doctorum animis offuſa caligo eſt &c. *Cic.* Errorem alicui offundere. Liv. *Koga vkaniti, krivo vputiti.* Einen betriegen, falſch berichten. *Valakit megtſalni.* Caliginem oculis offundere. *Ochi ſalepiti.* Die Augen blenden. *Megvakitani.* Idem.

Offūſco, as, are, &c. Vid. *Obfuſco.*

Offūſus, a, um, Cic. *Naproti Zlean.* Entgegen geſchütt. *Reá-öntetett.* 2 Tranſl. Pavore offuſus: *pro* Correptus, repletus. *Tacit.* Caligo animis offuſa. *Cic. &c.*

Oggannio, is, &c. Vid. *Obgannio.*

Oggĕro, is, ĕre, eſſi, eſtum, (Act.) Plaut. Apud veteres V. *Injicio N.* 1. 2. uſitatiùs *Zpoganyam, aponaſſam.* Vorvverffe. *Felhányom.* Vid. *Improbero, Objicio N.* 2.

Oh, *Interj.* variis animi affectionibus ſignificandis ſerviens. *Plaut. &c.*

Ohe, *Interj. Exclamantis.* Mart.

Oho, *Interj. Admirantis &c.* Plaut.

Ohoho, *Interj. Ejulantis*, Plaut.

Ŏlax, ācis, *om.* Martian. Capell. V. *Olidus.*

Ŏlĕa, æ, f. Cic. *Olika, Ulika drevo.* 1. Oel-Baum. *Olaj-fa.* 2 accipitur interdum pro ipſo oleæ fructu: ità *Varro, Horat. &c.*

Ŏleācĕus, a, um, Plin. *Olju, ali oliki ſpodoben, Olyen.* Dem Oel, *oder* dem Oel-Baum gleich, ölechtig. *Olajhoz-haſonló, Olajfához-haſonló, Olajból-való.*

Ŏleāgĭnĕus, a, um, *Varro &* oleāgĭnus, a, um, Virg. *Iz olike drva, Ulitven.* Vom Oel-Baum. *Olajfából-való.*

Ŏleāmen, inis, n. & Ŏleāmentum, ti, n. Scribon. Larg. *Iz olja mazt &c.* Eine Oel-Salbe. *Olajos kenet.*

Ŏleāris, is, *com.* re, n. Plin. *K-olju ſzliſſaju-chi, Oljen.* Zum Oel gehörig. *Olajhoz-való, olaji.*

Ŏleārius, a, um. V. *Olearis.* Cella olearia. *Cic.*

Olearius, ii, m. Plaut. *Oljar, ulàr, ki olje napravlya, ali prodáje, z-oljem terſecz.* 1. Oelmacher, Oel-Verkauffer. *Olaj-tſináló, olaj-ütö, olaj árúló.*

Ŏleaſtellus, i, m. Colum. *Divja olikvicza, drevcze olikovomu drevu ſpodobno.* Wildes Oel-Bäumlein, ein Bäumlein dem Oel-Baum gleich. *Vad olaj-fátska.*

Ŏleaſter, ſtri, m. Virg. *Divja olika.* Ein vvilder Oel-Baum. *Vad olajfa.*

Ŏleātus, a, um. *Z-oljem, ali iz olja napravlyen, z oljem zmèſſan.* Mit Oel, *oder* aus Oel gemacht, mit Oel gemiſcht. *Olajjal tſinált, elegyitett.* Pultes oleatæ. *Cal. Aurel.*

Ŏleĭtas, atis, f. Cato. *Bratva, pobiranye, ali Vrème branya olik.* e. Oel-Leſe, *oder* die Zeit Oliven abzuleſen. *Olaj ſzüret, vagy Olaj gyümöltsſzedésnek ideje.*

Ŏlentĭca, orum, n. *plur.* Loca mali odoris. *Feſt.* Vid. *Oletum N.* 2.

Ŏlentĭcētum, ti, n. V. *Sterquilinium, Oletum N.* 2. Semper in olenticetis ſuis jacet. *Apul.*

Ŏleo, es, ēre, ŏlui, ŏlĭtum, (Neu.) *Cic.* Accipitur in bonam & malam partem. *Diſſim, Dubu od mene dajem, diſsèch jeſzem, dubu imam.* Rieche, einen Geruch von mir gebe, riechend bin. *Szagos vagy büdös vagyok.* Malè olet omne cœnum. *Cic.* Unguentum, quod crocum olet. *idem.* Nardô olere. *Propert.* 2 Tranſl. Nihil olet ex Academia. *Cic.* Aurum huic olet: *pro* Hic auri odorem ſentit, aurum cupit. *Plaut.*

Ŏleōſus, a, um, *Plin. oljen, oljaſzt, olja-pun.* Oelicht, Oel-reich. *Olajos, olajjal teli.* 2. Vid. *Pinguis.* Butyrum oleoſum. *Plin.*

Ŏlĕrācĕus, a, um, Plin. *Povertelyni, vertnotravni.* Zum Garten-Kräutern gehörig. *Kerti veteményſzabású.*

Ŏlĕro, as, are, avi, atum, (Neu. *aliis* Act.) Priſcian. *Povertlye ſzjem, ali ſzadim.* Allerley Kuchen-*oder* Garten-Kräuter Säe, *oder* pflantze. *Minden kerti veteményt vetek, vagy palántálok.* Hortulos olerare: *pro* inſeminare. *Cn. Martius* apud *Priſcian.*

Ŏleſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Lucr. V. *Creſco, Adoleſco.*

Ŏlēto, as, are, avi, atum, (Act.) *Frontin.* oletô in-

ed by Google

tô inquino. *Szmerdeche chinim, vonyhu chemu dodajem.* Stinckend mache. *Megbüſzitem,*

Ōlētum, i, n. (*Deriv. ex* Oleo) Perſ. *Szmerdlyiva ſztvàr, chlovechie blato.* Stinckendes Weeſen, r. Menſchen-Koth. *Büdös dolog, Ember ganij.* 2 *ſzmràda meſzto,* Stinckendes Orth. *Büdös hely.*

Ŏlētum, ti, n. *ab* Olea: Cato. *Meſzto gdè olike raſztu, ulikovje, ulikov vert.* r. Oel-Garten. *Olajfás kert.*

Ŏlĕum, ei, n. Cic. *Olje, Ulje.* s. Oel. *Olaj.* Oleum & operam perdere. Cic. Plaut. *Zaludo delati, poſzluvati.* Sich umſonſt bemühen, arbeiten. *Hijában munkálódni.*

Olfăcio, is, ere, ēci, actum, [Act.] Cic. 1, V. *Odoror N.* 1. 2 Transl. *Domiſlyavamſze, zadebavam, zpoznavam.* Mercke, *tſare véſzem.* Vid. *Odoror N.* 2. *Subodoror, Praſentio, Praſagio N.* 1. *Praſentiſco. &c.* ità Cic.

Olfactātrix, &c. V. *Olfactrix.*

Olfacto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Guſztokrat pridibávam, privubávam.* Offt rieche, zuſchmecke. *Gyakran ſzaglok, Büzöldegelek.* Membrana partûs aſinarum olfactata. *Plin.*

Olfactōrium, ii, n. *Plin.* Faſciculus florum, vel aliorum odorum. Vid. *Odoramen. N.* 2.

Olfactrix, īcis, f. Plin. *Pridibavalicza, vohavicza.* e. Riecherin, Zuſchmeckerin. *Szagliné.* 2 Transl. *Prokſzena jena, kojabi vſze znati rada, zezvedavicza.* s. Weibsbild, ſo alles, vvas geſchiehet, vviſſen vvill, e. Nachforſcherin. *Mindent tudni akaróné, tſare vévöné.* Alii legunt *Olfactatrix.*

Olfactus, ûs, m. Plin. V. *Odoratio.* Item V. *Odoratus N.* 1.

Ŏlidus, a, um, Horat. *Diſſechi, dùhu dajùchi, diſſliv.* Riechend, einen Geruch gebend. *Szagos, Büdös.* Olidæque murice veſtes. *Mart.* Accipitur in utramque partem.

* Ŏligarchia, æ, f. *Poglavarſztvo, kada ſzamo nekoji, ter najverleiſſiy najvrednejſſi ladaju y goſzpoduju.* Ein Regiment, da ihrer vvenig, und zvvar die Vornehmſten regieren. *Birodalom, a' hol keveſek de a' leg-főbbek igazgatnak.*

* Ŏligochrŏnius, a, um, Firmic. *Malo vremena terpichi, kratkoga ſjolenya.* Eine kurtze Zeit vvährend, eines kurtzen Lebens. *Kevés ideig tartó, rövid életü.*

Ŏlim, *Adv. Temp.* Cic. *Negda, vu neko vreme, vu nekoju dobu.* Einmahl, vor Zeiten, vor Alters. *Régen, ez előtt,* Sic olim Loquebantur. Cic. *Takſzu negda goverili.* Alſo haben vor Zeiten geredet. *úgy ſzóllottak régenten.* Item V. *Jamdudum*, ità *Plin.* Item V. *Nuper.* ità Terent. 2 *Negda, Z vdojduchem vrememenom.* Ins künfftig, mit der Zeit. *Még valaha, még egyſzer valaha,* Hæc olim meminiſſe juvabit. Virg. *Haſznovito negda bude iz togajze ſzpominati,* Es vvird mit der Zeit nutzlich ſeyn deſſen zu gedencken. *Még valaha édes leſzen ennek emlékezete.* 3 apud Horat. V. *Aliquando.*

Ŏlĭtor, oris, m. *quaſi* olerum cultor. Cic. Vid. *Hortulanus.*

Ŏlĭtōrius, a, um, Plin. *Povertelni, Baſchotravni, Zelji.* Zum Kraut gehörig. *Kerti veteményhez-való.* Vid. *Oleraceus, Hortenſis.* Forum olitorium. *Liv.*

Ŏlīva, æ, f. Cic. *Olika ſzàd.* Oliven, die Frucht. *Olaj gyümölts.* 2 V. *Olea N.* 1. ità *Horat. &c.* Fuit autem Palladi, item Paci ſacra. Hinc, qui ſupplices pacem petebant, ramum olivæ præferebant. *Virg. &c.*

Ŏlīvārĭus, a, um, Colum. *Olikov.* Zu Oliven gehörig, dienlich. *Olajhoz-való.*

Ŏlīvētum, ti, n. Cic. V. *Oletum ab Olea.*

Ŏlīvĭfer, ĕra, erum. Ovid. *Olike noſzechi, z olikami roden.* Oliven tragend. *Olaj-gyümölts termő.*

Ŏlīvĭtas, atis, f. Cic. V. *Oleitas.*

Ŏlīvĭtor, oris, m. Apul. *Bràch olik, ſzberitel olik.* r. Oliven-Leſer, Oliven-Sorger. *Olaj-gyümölts ſzedő, Olaj-fa mivelő.*

Ŏlīvo, as, are, avi, atum, [Neu.] Plin. *Olike pobiram, berem, tergam.* Oliven ableſe, ſammle. *Olaj gyümöltsöt ſzedek.*

Ŏlīvum, i, n. Virg. *Olikovo olje.* s. Baum-Oel. *Fa-Olaj.* Vid. *Oleum.*

Olla, æ, f. Cic. *Lonecz.* r. Hafen, Topff, s. Erden-Geſchirr. *Fazék.* Dum fervet olla vivit amicitia. *Proverb. Priatelſzvo terpi, doklamſze kubinya kadi.* Die Freundſchafft vvähret ſo lang, biſs die Kuchen rauchen kan. *Addig tart a' barátság, míg zsíros a' konyha.*

Ollar, āris, n. Varr. *Pokrivalo,* ali *pokrivàch lonchení, Riglya.* r. Hafen-Deckel. *Fazék-fedő.*

Ollāria, æ, f. Plin. *Meda, Bruncza, Olova &c. ſzkup meſſanye.* e. Miſchung des Ertz &c. *értzeknek öſzve-ereſztéſek.*

Ollāris, is, *com.* & n. Colum. *Lonchen, na lonczu.*

lonczu derſan, Loncзu ſzhiſſajuchi, Loncзu ſzpodoben. Dem Hafen gehörig, in Hafen behalten, dem Hafen gleich. *Fazékba tartott, rakott, Fazékhoz haſonló.*

Ollŭla, æ. f. [*Dimin.*] Varr. *Loncbecz.* s. Häflein, Töpflein. *Fazékatska, Tsupor.*

Ŏlor, ōris, m. Plin. V. *Cycnus &* *Cygnus.* Ad vada Mæandri concinit albus olor. *Ovid.* 2 olor *ab* oleo. V. *Fœtiditas*, *Fœtor.* Nam *odor* ferè de bono, *olor* de malo odore uſurpatur. ità *Arnob.*

Ŏlōrīnus. a, um. Plin. *Labudov*, *k-labudu zpadajuchi.* Von Schvvanen, des Schvvanen. *Hattyúi, Hattyúból-való.*

Ŏlŭs, ĕris, n. Plaut. *Zelje y vſzako povertlye za kubinyu.* Allerley Kuchen-*und* Garten-Kraut. *Mindenféle kerti fü-veteminy.* 2 per ſynecdochen apud *Horat.* idem ac tenuis & parcus victus.

Ŏluſcŭlum, i, n. (*Dim.*) Cic. *Zeljicbe, y oſztalo povertelíſcbe.* Kleines Kraut und allerhand Garten-Gevvächs. *Partij ſaláta &c.*

* Ŏlympia, orum, n. *plur.* Cic. Certamen gymnicum, ſeu ludi, qui in honorem Jovis olympici apud olympiam urbem Elidis, quovis quinquennio, vel, ut aliis placet, menſe quinquageſimo celebrabantur. Inſtituti dicuntur ab Hercule poſt ſuperatum Augiam Elidis Tyrannum, ejúſque ſtabulum repurgatum, ut Juventus græca cæſtibus, curſu, ſaltu, diſco & palæſtrâ ſeſe exerceret. Victor ex Ludo oleâ redimitus, per murorum ruinas ſublimis in curru ad Civitatem revehebatur. *Hinc*

Olympiăcus, a, um. *Aut. ad Her.* ſpectans ad olympia.

* Ŏlympĭas. ădis, f. Ovid. *Vréme chetireh cztéeh lét y viſſe*, iliti *Vréme petdeſzét Meſzeczov.* Eine Zeit von vier gantzen Jahren und darüber, *oder* von 50. Monathen. *Négy eſztendö elforgáſa, és több.* Apud quoſdam V. *Luſtrum N. 4.* 2 Eſt Nom. proprium Filiæ Neoptolemi Regis Moloſſorum, ex qua Philippus Macedoniæ Rex Alexandrum Magnum genuit. *Juſtin.*

Ŏlympĭcus, a, um, *Horat.* ſpectans ad Ŏlympĭam Elidis urbem in Peloponeſo.

Ŏlympĭus, a, um, *Cic.* Ad Olympum vel olympiam pertinens. 2 *Transl.* Vid. *Cæleſtis.*

Ŏlympus, i, m. *Lucan.* Mons celeberrimus Oſſæ & Pelio montibus attiguus, qui Theſſaliam à Macedonia dividit. 2 *Transl.* apud Senec. V. *Cœlum.*

Ŏlȳſippo, & Ulyſippo, ōnis, m. *Plin.* Civitas Ulyſſis. *Pervi varaſ*, *y prebivaliſcbe kralya Luſitanzkoga.* Königliche Haupt-Stadt Liſſabon in Portugall. *Fö város Luſitániában.*

Ŏmāſum, i, n. Plin. *Debelo y tuſzto ſvinzko chrévo.* Der fette und dicke Darm der vvieder-käuenden Thiere, als Ochſen, Kühe, Kälber, Schaafe. *Ökreg kövér bél, az ökörben, Tehénben &c.*

Ōmĕn, ĭnis, n. *Cic.* Propriè. *Preznamena*, *Proroctvo ſzrecbe ali neſzrecbe z-chlovechanzkim jezikom vuchinyeno.* Ein Vorzeichen *oder* Vorbedeutung zum Glück *oder* Unglück. *Jövendöt jelentés, jövendöre mutató jó vagy roſz jel.* Item V. *Augurium, Auſpicium.* Bubo dirum mortalibus omen. *Ovid.* Accipere omen bonum, *id eſt* fauſtam precationem. *Cic.* Bonis, optimis, *vel* cum optimis ominibus aliquid incipere: *id eſt* fauſtis acclamationibus & auſpiciis. *Liv.*

Ōmentŭm, ti, n. Plin. *Mreſicza okolo drobcza.* Netze im Bauch, vvelches die Gedärme bedecket. *Bél körül-való retzés hártya.* 2 V. *Inteſtinum.* Juven.

* Ŏmĕtis, ĭdis, f. Ovid. *Vezilcze na opravi iz ramen viſzéche.* s. Band *oder* Schnur an Kleyd von Schultern herunter hängend. *Ruha válláról le-függö kötö, pántlika.*

Ŏmĭnātio, onis, f. Feſt. *Preznamenuvanye ſzrecbe ali neſzrecbe.* e. Vorbedeutung, Vorſagung eines Glück *oder* Unglück. *Jövendölés.*

Ŏmĭnātor, oris, m. Plaut. *Dojduche ſzreche ali neſzrecbe povedavecz, Preznamenuvavecz, Prorok.* Eines zukünfftigen Glücks *oder* Unglücks-Vorſager, Vorbedeutet, Wahrſager. *Jövendölö.*

Ŏmĭnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Synon.* Auguror, futurum aliquid pronuntio. *Doiduchu ſzrechu ali neſzrechu povidam, preznamenivam, prorokujem.* Zukünfftiges Glück *oder* Unglück vorſage, vvahrſage, vveiſſage, muthmaſſe, beſorge. *Jót vagy gonoſzt jövendölök.* Alicui aliquid, *vel* Alicui bene aut malè ominari. *Cic.*

Ŏmĭnōsè, *Adv.* Quintil. *Neſzrechu pre znamenúiuch, z-preznamenum neſzrechu.* Mit Vorzeichen eines Unglück. *Jövendöre mútató roſzſz jellel, ſzerentſétlenül.*

Ominoſus, a, um, Plin. *Neſzrechu preznamenujúchi.* Ein Unglück vordeutend. *Roſzſzat jelentö, ſzerentsétlen.*

Ŏmitto, is, ere, ŏmiſi, ŏmiſſum, (Act.) Cic. *Synon.*

Synon. Rem aliquam penitus relinquo, prætermitto, prætereo, miſſam facio, non exequor. *Oſztavlyam, Puſchan.* Untervvegen laſſe, gehen oder liegen laſſe, ſeyn laſſe, unterlaſſe. *Elhagyom, Belé-hagyom.* 2. V. *Taceo.* Omitto, quid ille prædo fecerit. *Cic.* 3 V. *Dimitto N.* 1. Nullo pacto poteſt prius hæc in ædes recipi, quàm illam omiſerim. *Plaut. Mil.* 4. 3. 2.

Omnicănus, a, um, Apul. *Vſza popevajuchi.* Alles ſingend. *Mindent éneklő.*

Omnicarpus, a, um. *Vſza tergajuchi, ogrizavajuchi.* Alles abbrechend, abbeiſſend. *Mindent Leſzaggató.* Capræ omnicarpæ. *Varr.*

Omnicŏlor, oris, *om.* Prudent. *Vſzakojachke boje,* iliti *farbe.* Von allerley Farben. *Minden ſzínű.*

Omnĭfāriam, *Adv.* Gell. *Vſzakojachki, ſzvakojaki, z-vſzakim náchinom, pod vſzaki put.* Mancherley Weiſe, in alle Weege. *Mindenképen.* Vid. *Omnimodè.*

Omnĭfārĭus, a, um, Sveton. *Vſzakojachki, ſzvakojaki, vſzakojachke felye.* Mancherley. *Mindenféle.*

Omnĭfĕr, a, um, Ovid. *Vſza-noſzechi.* Alles tragend. *Mindent-hozó, termő.*

Omnĭformis, is, *com.* me, n. Apul. *Vſzakojachkoga licza, vſzake felye.* Das allerley Geſtalt hat. *Minden formájú.*

Omnĭgĕnus, a, um, Virg. *Vſzakojachki, vſzako-verſztni, vſzajſzo-rodni.* Allerley Art, alles hervor bringend. *Minden-némü.*

Omnĭmŏdè, *Adv.* Lucr. *Zevſzema, na vſzaki náchin.* Gäntzlich, auf alle Weiſs. *Minden-módon.* Vid. etiam *Omnifariam.*

Omnimodis, *Adv.* Lucret. V. *omnimodè.*

Omnĭmŏdus, a, um, Lucret. *Vſzeb nachinov.* Auf allerley Weiſe. *Minden-modú.* Vid. *Omnifarius, omnigenus.*

Omnīno, *Adv.* Cic. *Neg kajda, da ſto, y-kruto, zevſzema.* In allen, überall, auf alle Weiſs, gäntzlich. *Egéſzen, Mindeneſtől-fogva, Igenis.*

Omnĭpărens, entis, *om.* Virg. *Vſza-rodechi.* Alles zeugend, gebährend. *Mindennek ſzülője, ſzerzője.*

Omnĭpăter, pātris, m. Prudent. *Vſzihſztvarih otecz.* Aller Dingen Vatter. *Minden dolgoknak attya.*

Omnĭpăvus, a, um, Cæl. Aurel. *Vſza bojechi.* Der alle Dinge fürchtet. *Mindentől-félő.*

Omnĭpŏtens, entis, *om.* Cic. *Vſzamoguchi.* Allmächtig. *Mindenható.* Omnipotentiſſimus. *Macrob.*

Omnĭpŏtentia, æ, f. Macrob. *Vſzamoguchnoſzt, Vſzamoguchanſztvo.* e. Allmächtigkeit, Allmacht. *Mindenhatóság.*

Omnis, is, *com.* ne, n. Cic. *Veſz, vſzaki, ſzvaki.* Alles, ein jedvveder. *Minden.* Omne genus hominum: *pro* omnis generis homines. *Varr.*

Omnĭſcius, a, um. *Vſza znajuchi.* Allvviſſend. *Mindent-tudó.*

Omnĭtuens, entis, *om.* Lucr. *Vſza videchi.* Alles ſehend. *Mindent-látó.*

Omnĭvăgus, a, um, Cic. *Vſzuda-hod, po vſzudſze klatechi.* Uberall umſchvveiffend. *Mindenütt bujdosó.*

Omnĭvŏlus, a, um, Catull. *Vſza-hotechi.* Alles begehrend. *Mindent-akaró.*

Omnĭvŏrus, a, um, Plin. *Vſze-jer, vſza pojedajuchi.* Alles ausfreſſend. *Mindent-megévő.*

* Ōmŏphăgus, i, m. *Szirovo meſzo jeduchi.* Rohes Fleiſch Freſſer. *Nyers hús évő.*

* Ŏnăger, *vel* Ŏnăgrus, ăgri, m. Cic. *Divji oſzel.* Wilder-Eſel, r. Wald-Eſel. *Vad ſzamár.*

* Ŏnāgos, i, m. Plaut. *Oſzlár.* r. Eſel-Treiber. *Szamárral Járó.*

Ŏnĕrārius, a, um, Cic. *Tovorni, Terho-noſz.* Die Laſt tragend. *Terhes-való.*

Ŏnĕrātio, onis, f. Auguſt: *Nakladanye, Tovorenye, Terſſenye, Opertenye.* e. Beſchvvehrung, Beladung. *Meg-terhelés.*

Ŏnĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Nakladam, Tovorim, Terſſim, Terh poſztavlyam, Pertim.* Belade, beläſtige. *Megterhelem.* 2 Metaph. *Napunyam, Punim.* Erfülle. *Megtöltöm.* Onerare ſe vinô. Curt. *Z-vinomſze napuniti, vinaſze naſreti.* Sich voll mit Wein anfüllen. *Borral magát meg-tölteni.* Onerare aliquem promiſſis. Liv. *Kómu vnoga obetati.* Einem groſſe Verheiſſungen thun. *Valakinek ſokat igérni.* Argumentis onerare judicem: *pro* Moleſtare. *Cic.*

*Ŏnĕrŏcrītes, æ, m. *Prorok, ki iz ſzény buduche povéda.* r. Wahrſager aus den Träumen. *álomból jövendölő.*

Ŏnĕrŏſus, a, um, Virg. *Obterſſen, Teſſek.* Läſtig, vvichtig, ſchvvehr. *Terhes, Terhelő, Nehéz.* 2 Transl. V. *Moleſtus.*

* Ŏniſcus, i, m. Plin. *Koſzmatiy vnogo-nog chervo.* Ein rauher und vielfüſſiger Wurm. *Szőrös pap matska féreg.* Vid. *Centipeda.*

Ŏnŏcrŏ-

Digitized by Google

*Ŏnŏcrŏtălus, i, m. Plin. *Vodeni Bik, Neſzit vodeni, pticza kebl'yava, kaktiefhel kricbt-cba.* r. Waſſer-Stier, Nimmerſatt, Waſſer-Vogel mit einen Kropff, Eſel-Schreyer. *Vizi bika, vizben ſzamárúl böſſentő gelyvás madár.*

Ŏnŭs, ĕris, n. Cic. *Terb, Breme.* e. Laſt. *Tereb.* 2 Transl. Vid. *Dignitas, Officium.* Cic. 3. V. *Moleſtia.* Ne & ipſe oneri eſſet: *pro* ne eſſet moleſtus. *Liv.*

Ŏnuſtus, a, um, Cic. *Obterſzen, Natovoren.* Beladen, beſchvvert. *Megterheltetett, Töltött.*

*Ŏnyx, ŏnўchis, m. *vel* f. Plin. *Dragi kamen nokta chlovechjega farbe, uſzakojachke ſiliczе imajuchi.* Onych ein Edelgeſtein ſo in der Farbeinem Menſchlichen-Nagel gleich mit allerley Strichlein geziehret. *Oniks drága kő.* 2 Vid. *Alabaſtrites.* Plin.

Ŏpācĭtas, atis, f. Colum. *Tmina od ſzencze.* e. Schattung, Finſtere *oder* dunckle vom Schatten. *árnyékoſság, ſetétség.* Vid. *Obſcuritas N. 1. Caligo N. 1.*

Ŏpāco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szenczu chinim, temnim, zakrivam, pokrivam.* Beſchattige, verfinſtere, bedecke. *Megſetétitem, homályositom, fedem, takarom.* Vid. *obumbro. N. 1.* Rami opacant humum. *Virg.*

Ŏpācus, a, um, *Cic.* opacior. *Plin.* opaciſſimus. Colum. *Szenchen, temen, prèk nevidlyiv.* Schatticht, finſter, undurchſichtig. *Setét, homályos.* Vid. *Umbroſus N. 1. Obſcurus N. 1.* In viridi, opacáque ripa inambulantes. *Cic.*

*Ŏpălus, i, m. *Plin.* Gemma colore candido, in qua ſimul & Carbunculi ignis, & Amethyſti purpura, & Smaragdi viror tranſlucet. *Oſzebujne lepote indianski dragi kamen, vnoge farbe imajuchi.* Ein Indianiſcher Edelgeſtein, von ſehr ſchönen und vielen Farben. *Sok ſzínt mútató igen ſzép drága kő.*

Ŏpella, æ, f. Horat. *Malo delo, mal poſzel, delcze, poſzlek.* e. Kleine Arbeit. *Mivetske, Munkátska.* Vid. *Opera.*

Ŏpĕra, æ, f. Cic. V. *Labor. N. 1. Negotium N. 1. Induſtria. Fatigatio, Cura N. 1. &c* 2. In aliquam rem, *vel* alicui rei operam dare: *pro* Studioſè aliquam rem agere. *Cic.* Deditâ *vel* Datâ operâ. *Cic. V. Studiŏ.* Eſt operæ pretium hoc, illudve agere: *pro* utile, *vel* dignum eſt, cui opera impendatur. *Cic.* 2 V. *Obſequium, Auxilium, Opis.* Alicui homini operam & ſtudium navare: *pro* Patrocinari, opem ferre, auxilio eſſe, adeſſe. *Cic.* 3 Vid. *Operarius, Mercenarius ſubſtantivè accepta.* Publicis operis diſturbare domum, ædificare navem. *Cic.* Plura de hac voce Vid. in Verbis *Fero, Impendo, Loco, Navo &c.*

Ŏpĕræ, arum, f. *plur.* Cic. *Teſaki, Delauczi.* Die Werckleute, Arbeiter, Taglöhner. *Munkáſok, Munkát felfogadó emberek, munkák.*

Ŏpĕrārĭa, æ, f. Plaut. *Teſakinya, Delavkinya, Teſachicza, Poſzluvavicza.* e. Arbeiterin, Taglöhnerin. *Napſzámos aſzſzony, vagy leány.*

Ŏpĕrārĭus, ii, m. Cic. *Teſàk, Delavecz, Poſzluvavecz.* r. Arbeiter, Taglöhner. *Munkás, napſzámos.*

Operarius, a, um, Cic. *Teſachki, delatni, poſzlen.* Was den Arbeitern zuſtehet. *Munkás, munka-tévő.*

Operātio, onis, f. Cic. *Delanye, Poſzluvanye.* e. Würckung, das Arbeiten, s. Werck. *Mivelés, Munkálódás.*

Operātor, oris, m. Firmic. V. *Operarius.*

Operātrix, icis, f. Tertull. V. *Operaria.*

Ŏpercŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Z-pokrivalczem pokrivam, prikrivam.* Mit einem Deckel zudecke. *Fedővel béfedem, Béſzádolom.*

Ŏpercŭlum, i, n. Cic. *Loncheno y oſztale poſzude pokrivalcze, pokrivalo, pokrivàch, poklop.* Des Hafen und des übrigen Geſchirrs Deckel. *Fedő, Fedele az edénynek.* Dignum patellâ operculum. *Prov.* Cùm Magiſtrô dignus aliquis diſcipulus inventus eſt. *Reperitur apud Hieron.*

Ŏpĕrimentum, i, n. Plin. V. *Coopertimentum, Integumentum.*

Ŏpĕrio, is, ire, ĕrui, ertum, [Act.] Cic. V. *Cooperio, Tego N. 1. Obtego.* Caput operire. Horat. *Pokriti glavu.* Das Haupt bedecken. *Fejét bé-takarni.* Transl. Contumeliâ aliquem operire: *pro* gravi contumeliâ afficere. *Cic.* 2 V. *Claudo N. 1.* Fores operire. Plaut. *Vráta zapréti.* Das Thor zuſchlieſſen. *Bézárni az ajtót.* 3 Transl. V. *Occulto, Celo, Abſcondo &c.* Luctum operire. Plin. *Saloſzt y tugu nepokazati, zâriti.* Das Leyd verbergen, verheelen. *Szomorúságát titkolni.* Hinc *Paſſivum* operior. *&c.*

Ŏpĕrior, iris, iri, &c. (Dep.) Vid. *Opperior.*

Ŏpĕror, āris, āri, atus ſum. (Dep.) V. *Laboro, Ago N. 1. Efficio, Facio.* In cute curanda plus æquo operata Juventus. *Horat. l. 1. ep.*

Digitized by Google

l. 1. ep. 2. v. 29. 2 Studiis litterarum operari: *pro* dare operam, ſtudere. *Tacit.* 3 operari ſacris: *vel abſolutè* operari. *Sz. Meſſu ſluſiti, chteti.* Die heilige Meſs leſen. *Szent Miſét ſzolgálni, mondani.* Divis operari: *pro* ſacrificium offerre Deo. *Virg.*

Ŏpĕrōsè, *Adv.* Cic. V. *Laborioſè*, *Difficulter.*

Operōsĭtas, atis, f. Quinctil. *Teško delo, trudlyivo poſzluvanye*, *Marlivo dělanye.* Schvvehre Arbeit, Arbeitſamkeit, embſige Bemühung. *Nehéz munka, Baj.* Vid. *Labor* N. 1. *Diligentia, Curioſitas* N. 1.

Operoſus, a, um, *Cic.* Sumitur *Activè* & *Paſſivè.* Vid. *Laborioſus, Curioſus* N. 1. *Difficilis.*

Ŏpertāneus, a, um. V. *Occultus.* Sacra opertanea. Plin. *Vu ſakrovnih meſztah bivajuchi aldovi &c.*

Ŏpertè, *Adv.* Gell. V. *Occultè.*

Ŏperto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Feſt. V. *Frequenter* & *operio.*

Ŏpertōrium, ii, n. Senec. V. *Coopertulum*, *operculum.*

Ŏpertum, i, m. Cic. V. *Myſterium.* Item V. *Oraculum* N. 1.

Ŏpertus, ûs, m. Apul. *Pokrivanye*, *odevanye.* e. Bedeckung, Zudeckung. *Béfedés, Fedezés*, *Takarodzás.*

Ŏpĕrŭla, æ, f. Arnob. V. *Opella.*

Ŏpes, ŏpum, ŏpĭbŭs, f. *plur.* Cic. *Imétek vſzakojachki, z-kim gdo láda.* s. Haab und Guth. *Jóſzág, Marha.* Vid. *Bonum, Divitiæ, Facultas* N. 3. Divitiæ, ut utare; opes, ut colare; honores ut laudere. *Cic. de Amic.*

* Ŏphīăſis, is, f. Celſ. *Béla kraſzta po glavi:* peregr. *Grinta.* r. Kopff-Grind. *Koſz.*

* Ŏphītes, æ, m. Plin. *Kachji kamen: Mramor kachje pikanye po ſzebi imajuchi.* r. Schlangen-Stein, Serpentin-Stein. *Kigyó-kö, tarka márvány-kö.*

Ŏpĭcus, a, um, Cato. V. *Agreſtis*, *Impolitus* N. 2. *Inhumanus*, *Incultus* N. 2. *Rudis*, *Indoctus.* 2 apud Juven. V. *Impurus*, *Immundus*, *Turpis*, *Sordidus.*

Ŏpĭfer, ĕra, ĕrum, Plin. *Pomagajuchi*, *Pomochni, pomoch donaſſajuchi.* Helffend, zur Hülff kommend. *Segitö.*

Ŏpĭfex, ĭcis, m. Cic. V. *Factor*, *Author*, *Magiſter*, *Inventor. &c.* Opifex, ædificatórque Mundi DEus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 8.* 2 per Synecdochen: *Priproſzti Meſter*, *Meſterzki chlovek*, *Ruko-delavecz*, *Rukódelja.* r. Handvvercks-Mann, Hand-Wercker. *Meſter-ember*, *Kézi-mkoes.* Omnes autem opifices in turpi ſunt exercitio. *Cic. 1. Offic. c. 42.*

Ŏpĭfĭcīna, æ, f. Plaut. *Delovnicza*, *Meſterzka hiſa, Hiſa ali komora za meſterzko delo.* e. Werckſtatt, Handvvercks-Stube. *Műhely.*

Ŏpĭfĭcĭum, ii, n. Varr. *Meſtria Ruko-delavczev, delo meſterzko.* s. Handvverck. *Mü, Mív. Tſinálmány.*

Ŏpĭfĭcius, a, um, Apul. *Meſterzki*, *Rukodelavni.* Werckmeiſteriſch, Handvverckeriſch. *Kézi munkához-való.*

Ŏpĭlio, (*apud Virg.* Ūpĭlĭo) ōnis, m. Colum. *Ovchár*, *Choban.* r. Schaaf-Hirt, Schäfer. *Juhaſz, Ihaſz, Júh páſztor*, *Pakulár.*

Ŏpīmè, *Adv.* Plaut. *Bogato.* Reichlich. *Gazdagon.* Vid. *Lautè*, *Copioſè*, *Abundanter.*

Ŏpīmĭtas, atis, f. Plaut. Vid. *Abundantia*, *Copia* N. 1. *Divitiæ*, *Opulentia.*

Ŏpīmo, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Tuſztim.* Fett, Feiſt mache, mäſte. *Megkövérítem*, *Ztirositom*, *Meghizlalom.* Item V. *Dito.*

Ŏpīmus, a, um, Cic. V. *Abundus*, *Copioſus*, *Dives*, *Pinguis.* Opima præda, opimus ager. *Cic.*

Ŏpīnābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Stimanlyiv*, *tak derzlyiv.* Wahrſcheinlich, glaublich. *Vélhetö, Hihetö.*

Ŏpīnātio, onis, f. *Cic.* Opinamentum, i, n. *Apul.* Opinātus, ûs, m. *Lucr.* Opinātum, i, n. Liv. *Stimanye*, *Mnenye*, *Mna*, *tak derſanye.* e. Meynung, r. Wahn, e. Muthmaſſung. *Vélés*, *Vélekedés.* Vid. *Exiſtimatio* N. 1.

Ŏpīnātò, Adv. Cic. *Stimano*, *Mnivno.* Vermerckter Maſſen. *Mikor vélném.* Vid. *Conſideratè.*

Opinātor, oris, m. Cic. *Stimavecz*, *ki tak derſi*, *Stima*, *Mnivacz.* Wähner, der vermeynet. *Vélekedö*, *Mindenben akadozó.*

Ŏpīnio, ōnis, f. Cic. 1. V. *Opinatio.* 2. V. *Exiſtimatio* N. 2. *Fama* N. 1. & 2. Magna eſt hominum opinio de te, magna commendatio. *Cic.*

Ŏpīniōſus, a, um, opinioſior, opinioſiſſimus, Cic. *Pun ſtimanya*, *Jako ſtimanlyiv*, *Mniv.* Voller Meynungen. *Igen kételkedö, vélekedö.* Homines opinioſiſſimi. *id eſt* Propriis opinionibus pleni. *Cic.*

Ŏpīnor, aris, ari, ātus ſum. (Depon.) Cic. *Stimam*, *Mnim*, *Gbinimiſze.* Vermuthe, meyne, vvähne, muthmaſſe. *Vélekedem*, *Vélem.* Vid. *Arbitror.* Primus, ut opinor, introi-

introitus. *Cic.* Partes perturbationum ex duobus inopinatis bonis naſci, & ex duobus opinatis malis. *Cic.*

Ŏpīnus, a, um. *Stimajuchi.* Vermeynend, muthmaſſend. *Mellyet ember vár.* Ferè cum *nec* jungitur. Mihi nec opino occurrit &c. *Liv.*

Ŏpĭpărè, *Adv.* Cic. *Obilno, Verlo, Pogoſzpodzki.* Uberflüſſig, herrlich, köſtlich. *Bővőn, Priſen, Gazdagon.*

Ŏpĭpăris, is, *com.* re, n. *Apul.* & Opiparus, a, um, Plaut. *Obilen, Verli, Goſzpodzki pripravlyen, Vnogo ſztojechi.* Reichlich, köſtlich, herrlich. *Bővölködő, Gazdagon készitett, költséges.* Vid. *Opimus.*

Ŏpis. ŏpem, ŏpĕ, f. (Defect.) Cic. *Pomoch.* e. Hülff. *Segitség, ſegedelem.* Vid. *Auxilium &c.* Non opis eſt noſtræ. Virg. *Nè na naſſoj mochi.* Es iſt nicht in unſern Vermögen. *Nintſen a' mi tehetségünkben.* Aliquid opis adferre. Cic. *Nekuliko pomochi.* Etvvas helffen. *Valamit Segéltení.*

Ōpis, is, f. *Virg.* Nympha, Comes & Miniſtra Dianæ.

Ŏpĭter, ĭtris, m. *Feſt.* dicitur, cujus Pater, ſuperſtite avo, mortuus eſt.

Opitulātio, onis, f. Ulp. Vid. Ŏpis.

Opitulātor, oris, m. Apul. V. *Auxiliator, Adjutor.*

Ŏpĭtŭlor, aris, ari, atus ſum. (Depon.) Cic. V. *Auxilior, Adjuvo, Subvenio, Medeor.* Reipublicæ opitulari. *Cic.* Medicina opitulatur morbis. *Plin.* Apud Liv. legitur etiam *Opitulo, as &c. idem.*

Ŏpĭtŭlus, a, um. Feſt. *Pomagajuchi.* Helffend. *Segítő.* Opitulus. *Subſtantivè* dictus eſt Jupiter, quaſi *opis lator.*

* Ŏpīum, ii, n. Plin. *Szok makov*, ali *iz maka zpreſſano mleko.* r. Maagſamen-Safft, *oder* aus Maagſamen ausgepreſte Milch. *Mákból fatjartt lév.*

* Ŏpŏbalsămum, i, n. Plin. *Szok oſzebujno dube iz piſmenoga drěva czurěchi.* Wohlriechender oprechter Balſam-Safft. *Igen jószagú leve a' balſamom fának.* Arbor autem Balſami in ſola Judæa naſcitur, quæ inciſa lapide, vitro vel oſseis cultellis ejuſmodi ſuccum miræ ſvavitatis emittit. ità *Plin.* De hoc *Stat. l. 5. Silv. 2. v. 141.* Candida felices ſudent opobalſama virgæ.

* Ŏpōrīnus, a, um, Mart. V. *Autumnalis.*

* Ŏpŏrŏthēca, æ, f. Varro. *Szadovnyak, meſzto, kam ſze jeſzenſzki ſzàd zpravlya.* r. Orth allvvo Herbſt-Obſt behalten vvird, e. Obſt-Kammer, r. Obſt-Gehalter. *Őſzi gyümölts tartó hely.*

Ŏportet, ĕre, ŏportuit, (Imper.) Cic. *Jeſzt potrebno, Trebaje.* Es iſt von Nöthen. *Meg-kell lenni.* Apollinis ſignum ablatum certè non oportuit. *Cic.* Accedat ſvavitas quædam, oportet, ſermonum. *idem.*

Oppango, is, ere, oppēgi, actum. (Act.) Plaut. *Zpinyam, kopchim.* Anheffte. *Őſzve tſattolom.* Vid. *Affigo, Conjungo.*

Oppecto, is, ere, xi *vel* xui, xum (Act.) Plaut. Vid. *Circum & Pecto N. 1.*

Oppēdo, is, ere, oppēdi (Neut.) Horat. Vid. *Contra & Pedo.* 2. Metaph. *Szuprot govorim, mermram, prigovarjam.* Widerſpreche, tadle, murre. *Ellene-ſzólok, viſzſza-morgok.*

Oppĕrior, īris, īri, ertus *vel* rītus ſum (Dep.) Cic. Vid. *Expecto vel exſpecto, Præſtolor.* Hoſtem magnanimum opperiens. *Virg.*

Oppeſsŭlătus, a, um. Plaut. *Zaſzunyen, pripert,* peregr. *Zariglyan,* Verriegelt. *Bézárlott.*

Oppeſsŭlo, & Obpeſsŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. *Chverſzto zapiram, Zaſzunyávam,* peregr. *Zariglyávam,* Verriegele. *Bézárlom.* Oppeſſulatas ante fores graditur. *Plaut.*

Oppĕto, & Obpeto, is, ere. īvi, & ĕtii, ītum. (Act.) *Cic.* 1. Propriè Vid. *Contra & Eo, Contra & Peto.* 2 uſitatiùs Vid. *Morior, Intereo, Obeo N. 4.* Mors neceſſitatem habeat naturæ, aut ſi ante oppetenda eſt, oppetatur cum gloria. *Cic.* Claræ mortes pro patria oppetitæ. *Idem.* Mortem oppetere, *vel ſimpliciter* Oppetere: *pro* Mori. *idem.*

Oppĭco, as, are, avi, atum (Act.) Cato. *Zaſzmolyujem, z-ſzmolom kelim, ſzmolim.* Verpiche. *Bé-ſzurkozom.*

Oppĭdānus, a, um. Cic. *Varaski, Tergoviſchni,* Städtlich, ſo in der Stadt iſt. *Városbéli.* V. *Civicus N. 1.*

Oppidanus, i, m. Jul. Cæs. *Varaſchan, varoſſcez, gradyanin,* peregr. *Purgar.* r. Stadt-Mann, Burger. *Váreſi-ember.*

Oppĭdātim, *Adv.* Svet. *Od Varaſſa do Varaſſa, cheſz vſze varaſſe.* Von Stadt zu Stadt, durch alle Städte. *Városonként.*

Oppĭdò *Adv.* Cic. Vid. *Multùm, Valdè, Sand.* Oppido pauci. Cic. *Kruto retki, Njih kruto malo.* Faſt vvenige. *Igen keveſen.*

Oppĭdŭlum, i, n. Cic. *Varaſſecz, Tergoviſchecz,* Ein Marckflecklein, Städtlein. *Városotska,*

Oppĭdum, i, n. Cic. *Tergoviſche.* r. Marckfleck, *Város,* Vid, *Urbs, Civitas,* ità *Cic.* Differt

autem

autem à Caſtello magnitudine, à Vico mœnibus.

Oppignerātio, & Obpigneratio, onis, f. *Zaloſenye, zaſtavlenye.* e. Verpfändung. *Zálagba adás, vetés.*

Oppignĕro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Zalágam, zaloſivam, v-zalog dájem, zaſztavlyam.* Verpfände, zu pfand gebe, verſeze. *Zálagba-vetem.* Libelli etiam pro vino ſæpe oppignerabantur. *Cic.* Perperam ſcribitur *Oppignoro.*

Oppilātio, onis, f. Cic. *Zachepujenye, zabertvenye, zatikavanye, zateknenye, zapiranye.* e. Verſtopffung, Verſperrung. *Béſzoritás, Bérekeſztés.* Vid. *Obſtructio.*

Oppīlo, as, are, avi, atum (Act.) Cic. *Zachepujem, zabertvavam, zatichem.* Verſtopffe. *Rekeſztem, zárom.* Vid. *Obturo, occludo.* Niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet, hiſque oppilatis, impetum tuum compreſſiſſet. *Cic.*

Opplĕo, es, ere, ēvi, ētum, (Act.) Cic. *Zapunyávam.* Zufülle. *Megtöltöm.* Vid. *Impleo.* Mors prava oppleta tenebris. *Cic.*

Opplōro, as, are, avi, atum (Neut.) Auct. ad Her. *Szuprot narekujem, plachemſze, plachuch gluſſim.* Vor einen Weine, mit Weinen betaube. *Előtte sirok, reá-sirok.*

Oppōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, (Act.) Cic. *Szuprot poſztavlyam.* Entgegen ſetze. *Elkibetéſzem.* 2. Vid. *Obnitor.* Hoſti ſe opponere. *Cic.*

Opportūnè *Adv.* Cic. *Zadobe, vu prævo vrime, ravno prav, ravno dobro, u dobar chaſz.* Zu rechter zeit, juſt recht, zum allen glück. *Jókor, Idején, korán, Alkalmatoſon.* Vid. *Commodè.* Opportuniùs. *Cic.* Opportuniſſimè. *Lucr.* 2 Vid. *Idoneè, utiliter.* Cic.

Opportūnĭtas, atis, f. Cic. *Prilika, prigoda.* e. Gelegenheit, Bequemlichkeit. *Alkalmatoſság, idejében-valóság.* Opportunitas temporis. *Cic.* Loci: *Cæs.* Ætatis: *Salluſt.* V. *Commoditas.* 2 corporis opportunitas. *Cic.* Vid. *Aptitudo.* 3 Vid. *Utilitas.* Amicitia magnas opportunitates habet. *Cic.*

Opportūnus, a, um. & Commodus, a, um. Cic. *Prilichen, prigodan.* Kommlich, vvohl gelegen. *Idein, korán-való, Alkalmatos, jó alkalmatoſságú, illendő.* Opportunior. *Plin.* Opportuniſſimus. *Cic.* Opportuna Urbs. Liv. *Prilichen Varaſs, vu kemſze po vſzud dobre prilike nahajaju.* Ein bequeme Stadt, die überal guthe gelegenheiten hat. *Olly Város, mellynek minden jó alkalmatoſsága meg vagyon.* 2 V. *Utilis.* Res alicui opportunæ. *Cic.* 3 Vid. *Aptus, Idoneus.* Ad omnia hæc magis oportunus. *Terent.* 4 Opportunus injuriæ. *pro* Obnoxius. *Plin.*

Oppŏsĭtio, onis, f. & Oppŏsĭtus, ûs, m. Cic. *Szuprot poſztavlyanye.* r. Entgegenſatz. *Ellene-tétel.* Vid. *Contrarietas, Adverſatio.*

Oppreſſio, onis, f. *Cic.* Oppreſſus, ûs, m. Lucret. *Pritiſzkanye, zagnyetenye, potlachenye.* e. Unterdruckung. *Lenyomás, megnyomoritás.* Legum & libertatis oppreſſio. *Cic.* 3. *Offic. c. 21.*

Oppreſſiuncŭla, æ, f. Plaut. *Malo pritiſzkanye, gnyetenye, potlachenye.* Kleine Unterdruckung. *Apróbb nyomorgatás, terhelés.* Vid. *Compreſſio.*

Oppreſſor, oris, m. *Potlachitel, pritiſzkavecz, ſzamoſzilnik.* r. Unterdrucker. *Lenyomó, Megnyomoritó.* Vindex & Oppreſsor conjurationis. *Cic.*

Opprĭmo, is, ere, eſſi, eſſum, (Act.) Vid. *Deprimo N.* 1. *Comprimo N.* 1. *Obruo N.* 1. Ruinâ opprimi. *Cic.* Somnus eum oppreſſit: *pro* Invaſit, obruit. Terent. *Szeny je nyega obladal.* Der Schlaff hat ihn überfallen. *Elnyomta őtet az álom.* Os opprime. Terent. *Muchi.* Schvveige ſtill. *Egyet ſe ſzolj.* 2 Transl. V. *Occulto, Celo, Tego, Deprimo N.* 2. Quo ſtudioſius ab ipſis opprimitur, & abſconditur, eo magis eminet & apparet. *Cic.* 3. Alieno ære, criminibus opprimi: *pro* gravari, onerari. 4. Rempublicam armis opprimere: *pro* Invadere, vexare, evertere. 5. Dolore, morte opprimi: *pro* obire, occumbere, mori. 6. Tertia te epiſtola ante oppreſſit; quàm &c. *pro* prævenit. 7. Ad quam diem hìc ità poſſim eſſe, ut ne opprimar: *pro* ne ex improviſo deprehendar. *ità Cic.*

Opprōbrāmentum, ti, n. Plaut. V. *Opprobrium.*

Opprŏbrātio, onis, f. Gell. *Pſzuvanye, oſzramotenye, zponaſſanye.* e. Scheltung, Vervveiſung, Schmähung, Beſchimpffung, Vorvverffung. *Gyalázás, ſzidalmazás, ſzemre-hányás.* Vid. *Exprobratio.*

Opprŏbrium, ii, n. Cic. V. *Ignominia, dedecoramentum, Improperium, Infamia.* Eſſe alicui opprobrio: *pro* Dedecori eſſe. Cic. Mordear opprobriis falſis: *id eſt* Calumniis, improperiis, exprobrationibus. *Horat.*

Opprŏbro, *vel* obprobro, as, &c. *Plaut.* quaſi diceres, Probrum objicio. *item* Ex prŏbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Vid. *Improbero, Improbro, Impropero, Oggero N.* 2. *Dedecoro, Calumnior.* Rus tu mihi opprobras? *pro* objicis? &c. *Plaut.*

Oppugnātio, onis, f. Cic. *Szuprot-borenye, bienye, vojuvanye, Podſzupenye, Podſzu-*

tup

tup, Podjémlyenye, Naskochenye. e. Gegenſtreitung. Beſtreitung, r. Anfall zum Sturm, e. Beſtürmung. *Ellene-vívás, oſtromlás.* Vid. *Obluctatio, Invaſio.* Nec ſegnior oppugnatio eſt, quàm pugna fuerat. *Liv.*

Oppugnātor, oris, m. Cic. *Szuprot vojuvavecz, Naskochitel, Podſztupitel, Podjemitel.* r. Beſtreiter, Bekrieger, Stürmer. *Vívó, oſtromló.* Vid. *Adverſárius, Invaſor.* Antonius oppugnator Patriæ. *Cic.*

Oppugnātōrius, a, um, *Vitruv.* Ad oppugnationem pertinens.

Oppugno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Szuprot chemu vojujem, Podjémlyem, Podſztupam, Udiram.* Beſtreite, bekriege, ſtürme. *Ellene vívok, oſtromlom.* Vid. etiam *Adorior N. 1. & 2. Invado, Impeto. &c.* Aggeribus, Vineis, Turribus oppugnare oppidum. *Cic.* 2 Transl. Exiſtimationem alicujus oppugnare. Commoda patriæ verbis oppugnare. *idem.* Alicui os oppugnare: *pro* Pugnis cædere. *Plaut.*

Oppūto, as, are, avi, atum, (Neu. *aliàs* Act.) Plin. *Obrezávam, obſzekávam.* Umhaue, abhaue. *Megnyeſem, Elvagdalom.* Vid. *Circumſcindo, Deputo N. 1. Deſeco, Frondo.*

Ops, ōpis, f. *ab abſol. Adject.* Ops, *Varr.* Cæli & Veſtæ filia, Saturni ſoror & Conjux, quæ & Terra, & Rhea, & Cybele, & Magna Mater, & Mater DEorum, & Berecyntia &c. vocatur. Alii Filiam Oceani & Salaciæ, Neptem Cœli & Veſtæ fuiſſe ſcribunt. Nomen traxit *ab Antiq. & obſol. Adiect.* Ops, *quod idem eſt ac* Dives, opulentus: *& cujus contrarium* Inops *pro* Paupere, in uſu hodiéque permanet.

Ops, ōpis, f. *Nomin. obſol.* Cic. 1. Vid. *ōpis, Auxilium, Facultas* N. 1. *Vires.* Omni ope, atque opere enitar. *Cic.* 2 Ops, ōpis, *om. Adj. obſol.* Feſt. V. *Dives, opulentus.* 3 opes. &c. *plur.* contrariam obtinet ſignificationem. Vid. *opes.*

Opſonium, ii, n. *&c.* Vid. *obſonium.*

Optābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Selev, Selenya vrēden: Sto je vrédno, daſze poſeli.* Wünſchens wverth, wvas zu wvünſchen iſt. *Kivánatos.*

Optabiliter, *Adv.* Cic. *Selno, Z-poſelenyem, voolyno, poleg ſelye.* Nach allen Wunſch, erwvünſcht. *Kivánatoſon.*

Optātio, onis, f. Cic. *Selya, ſelenye.* r. Wunſch. *Kivánás.* Dare optationem alicui. Cic. *Kômu kaj na volyu, na izbor puſztiti.* Einem etwvas frey laſſen, *Valamit valakinek válaſztáſra engedni.* Alii legunt *optionem.* Vid. *optio.*

Optātīvus, a, um, Priſcian. *Selyu zaderſavajuchi, znamenujuchi.* Einen Wunſch begreiffend, bedeutend. *Kivánſágot jelentő.*

Optātō, *Adv.* Cic. Vid. *Optabiliter.* Niſi quid te aliud impediet, mihi optatò veneris. *Cic.*

Optātum, i, n. Cic. V. *Deſiderium N. 1. Votum N. 2. optatio.*

* Optēria, orum, n. *Plur.* Munera Conjugum Dari, *koje vu biſnom zakonu peſzatvlyeni jeden drugomu davati navadu imaju.* e. Gaben, ſo Heuraths-Leuthe einander zu geben pflegen. *Ajándék, mellyet a' férjek egymáſnak ſzoktak adni.*

* Opticē, es, *vel* optica, æ, f. Vitruv. *Znanye y meſtria vidyenye ravnajucha.* e. Sehe-*oder* Perſpectiv-Kunſt. *Látni tanító meſterség.*

Optimas, ātis, *com.* Cic. *Najpreſtimaneiſſi vu obchini, ſztareſſina, ſztaroſzta.* Der Fürnehmſte des Volckes. *Népnek eleje.*

Optimè, *Adv.* Cic. *Najbolye, Predobro.* Aufs allerbeſte, ſehr gut. *Igen jól.* Vid. *Inſigniter, Præclarè.* 2 Nonnumquam apud *Terent.* Vid. *opportunè.*

Optimitas, atis, f. Plaut. V. *Commodum, utilitas.*

Optimus, a, um, Cic. *Najbolyi, Najbolſi, Predobri.* Der Allerbeſte. *Igen jó.*

Optio, onis, f. Cic. *Na volyu puſchanye, zebranya ſzlobodſchina, Dopuſchenye poleg ſvoje ſelye kaj izebrati.* e. Wilkühr, e. Freyheit nach eigenem Willen etwvas zu erwvählen. *Valamit elválaſztáſra-való ſzabadſág.* Alicui optionem dare, deferre, facere. Cic. V. *Optatio in ſimili.* 2 Metonymicè optio, onis, m. Varr. *Podſztotnik, Pomochnik Vojnichkoga Poglavara.* r. Unter-Hauptmann, Helffer eines Kriegs-Officiers, *vulgo* Lieutenant, Adjutant. *Hadnagy, Vitéz hadi tiſzt, ſegítő, ſeregbajtó.* Vid. *Locumtenens.* 3 Transl. ad alia V. *Adjutor,* Plaut.

Optiōnātus, ūs, m. Cato. *Vojnichkeh Pomochnikov, ali Nameſztnikov Chaſzt.* e. Adjutanten-*oder* Lieutenants-Stelle. *Adjutánt, Hadnagy és ſeregbajtó tiſztſége.*

Optīvus, a, um, Horat. V. *Adoptatitius, & Adoptivus.*

Opto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Cupio, Deſidero, Expeto N. 1.* 2 V. *Eligo.* Cic.

Digitized by Google

Optŭmus, a, um, &c. *Plaut.* more veterum. V. *optimus*.

Ŏpŭlens, entis, *om.* Salluſt. V. *Dives*, *Abundus*, *Abundans*, *Locuples*.

Opulenter, *Adv.* Liv. *Bogato*, *Blagovito*. Reichlich. *Gazdagon*.

Ŏpŭlentia, æ, f. Salluſt. V. *Divitiæ*, *Opes*, *Abundantia*.

Ŏpŭlentĭtas, atis, f. Plaut. V. *Opulentia*.

Ŏpŭlento, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. V. *Dito*.

Ŏpŭlentus, a, um. Cic. V. *Opulens*. Provincia pecuniæ opulenta. *Tacit.* Populi opulentiſſimi. Liv.

Ŏpŭleſco, is, ere, (Neu. *Incb.*) Furius *apud* Gell. *Bogat poſstájem.* Reich vverde. *Meggazdagúlok, gazdagúlni kezdem.*

Opŭlus, i, f. Varr. *Klen drévo.* r. Maſsholder-Baum. *Jubar fa.* Vid. *Acer.* Non deſunt, qui interpretentur *opulum* eſſe ex genere ſambuci.

Ŏpus, ĕris, n. Cic. *Propriè* eſt id, quod fit operando. *Delo.* s. Werck. *Tſinálmány.* Interdum pro ipſa actione ponitur, ità *Virg.* Vid. *Opera N.* 1. *Operatio.* Item V. *Artificium.* In aureo lecto &c. magnificis operibus picto. *Cic.* Item V. *Obvallatio*, *Munitio.* Locum reperit egregiè naturâ, & opere munitum. *Caſ.* Item generatim V. *Ædificium.* De extruendis, reficiendiſve operibus ad P. G. referebatur. *Sveton.* Opere magno, *vel* maximo. *Plaut*, Vid. *Magnopere.*

Ŏpus, *Nom. Indecl. Adjectivè & Subſtantivè* Sumitur: Vid. *Indigentia N.* 1. *Indigus*, *utilitas*, *utilis.* Legem curiatam Conſuli ferre opus eſſe, neceſſe non eſſe. *id eſt* utile eſſe, non autem neceſſe. *Cic.* Ex quo apparet, quòd *opus* utilitatem, vel indigentiam, non verò neceſſitatem denotet. Paſſim tamen *opus* & *neceſſe* pro eodem uſurpantur. Conjungitur cum *ſum*, *es*, *eſt*, & ferè *Dativum perſonæ* expreſsè, vel occultè poſtulat. Si *ſubſtantivè* adhibeatur, verbum *ſum* tertiæ perſonæ numeri ſingularis eſſe debet, atque tunc vel *Abſolutè* ponitur: *ut:* Fortaſſe, ſi opus fuiſſet, definiviſſes. *Cic.* vel cum *Ablat.* Apud Terentiam gratiâ opus eſt nobis. *Cic.* Vel cum *Genit.* ſed rariùs: opus erit elegantioris alicujus &c. *idem.* Vel cum *Conjunct.* & particula *ut:* Nunc tibi opus, ægram ut te aſſimules. *Plaut.* Vel cum *Infinit.* Anne opus ſit quidem nihil unquam omnino deeſſe amicis. *Cic.* Vel cum *Particip.* Primùm erat nihil, cur properato opus eſſet. *idem.* Sumptum *Adjectivè* ante ſe *Nominativum* exigit, quo caſu Verbum *ſum* ſecundùm numeros & perſonas variari debet: *ut:* Dux nobis & Auctor opus eſt. *Cic.* Ad comparanda ea, quæ opus erant, *Liv.* In utraque uſurpatione conjungi etiam poteſt cum Præp. *Ad.* Præſidiò firmiori opus eſſe ad iſtam Provinciam. *Cic.* Interdum locò *ſum* ponitur *habeo.* Feræ graminibus opus habent. *Colum.* Si ità factô opus eſt. *Synon.* Si ità commodum veſtrum fert: ſi ità res cogit, rerum ordo poſtulat, res deſiderat; ſi ità rationes poſtulant &c.

Ŏpuſcŭlum, i, n. Cic. *Delcze*, *malo delo.* s. Wercklein. *Munkátska*, *Mŭvetske.*

Ŏră, æ, f. *vel* Herſĭlia, æ, f. *Ovid.* Dea Juventutis & Pulchritudinis.

Ōra, æ, f. Cic. *Synon.* Extremitas. *Kraj.* Das äuſſerſte eines Dings, r. Rand. *Külső széle valaminek.* Ora veſtis. Feſt. *Stricz*, *Szkut.* r. Saum an Kleydern. *Köntösnek a' széli.* Vulneris oræ. Celſ. *Zounſzke ſztrani rane.* Die äuſſerſte Theil der Wunden. *A' sebnek ajakaji.* Poculorum ora. *Lucr.* *Gornya ſztran, iliti ouſztnicza poſzude za pitje.* r. Rand an Bechern. *Kantſók széja, teteje.* 2 Speciatim & Frequentiſſimè uſurpatur *pro* Regione litorali, ſeu *pro* extremitate Regionis prope litus maris. Ora maritima. Cic. *Primorje.* s. Land am Meer. *Tenger mellyéki tartomány.* Transfertur etiam ad alia litora. Ora dravana. *Podravje.* s. Land am Drack-Fluſs. *Dráva mellyéke.* Ora Savana. *Poſzavje.* s. Land am Sau-Fluſs. *Száva mellyéke.* Colopiana ora. *Pokupje.* s. Land am Kulpa-Fluſs. *Kupa viz mellyéke.* Solvere oram. *Quint.* Oram reſolvere: Liv. *K-bregu privezanu Ladju odvezati, genutiſze od kraja iliti brega vodenoga.* s. Schiff abbinden, vom Land abſchiffen. *El-ereſzteni a' hajót, a' parttól el-ereſzkedni.* Hinc 3 per *Synecdochen* Ora V. *Regio*, ità Cic.

Ōrācŭlum, i, n. *Cic.* Oraclum, i, n. Ovid. r. *Boſanzki Odgovor.* Gottes Antvvort. *Iſteni felelet.* Ab Jove oraculum petere, poſcere. *Cic.* 2 *Meſzto ali Csirkva Boſanzkih odgovorov.* Ort oder Tempel, vvo dergleichen Antvvorten gehohlet vvurden. *Jövendő mondó kápolna.* Plin. 3 Meton. V. *Idolum N.* 1. Conſulere oraculum. *Cic.* 4 Generatim V. *Vaticinatio*, *Vaticinium.* Quibus inflatæ mentes oracula funderent. *Cic.*

Cic. 5 *Mudri kakov y glaſzoviti izgovor.* Ein Sinnreicher und glaubvvürdiger Spruch *oder* Bericht. *értelmes és bölts közmondás.* Græcè *Apophthegma, ătis*, *n.*

Ōrārium, ii, n. (*ab* os, oris.) *obſol.* Lucil. apud Non. V. *Mappa N.* 1. *Mappula.*

Ōrārius, a, um, (*ab* ora) Plin. *Krajni, Breſni, pri kraju, poleg brega vozechi.* Zum Land am Meer &c. gehörig, am Geſtadt ſchiffend. *Part mellet - való.* Naves orariæ. Plin. *Male ladje, na kojihſze pri kraju vozi.* Die Ring - *oder* kleine Schifflein, auf vvelchen man beym Geſtadt ſchiffet. *Kö hajótskák, mellyekben a' viz mellet eveznek.*

Ōrāta, æ, f. Macrob. *Szanovita Zlatkaſzte ali cherlenkaſzte boje, iliti farbe Paſzterva, komarchja, iliti Biſztranga Riba.* e. Rothe Forel, Lachs-Forelle. *Piſztrang hal.* Vid. *Aurata.*

Ōrātim, *Adv.* Solin. *Po krajeh, poleg morja ali druge vode.* Dem Bort nach. *Part mellet, Partonként.*

Ōrātio, onis, f. 1. Generatim V. *Locutio, ſermo.* 2 Speciatim *Szloſno-govor, Naredno govorenye, Mudro-ſzloſno govorenye.* Ordentliche Rede, *oder* Oration. *Tellyes rendes beſzéd.* Item *Molitva.* s. Gebeth. *Imádság.* ità Cic.

Ōrātiuncŭla, æ, f. (Dim.) Cic. *Govorenyiche.* e. Kleine *oder* kurtze Rede. *Beſzédetske.* Item *Molitvicza.* s. Gebethlein. *Imádságotska.*

Ōrātor, oris, m. Cic. *Szloſno govoritel.* r. Wohl-Redner. *ékeſen ſzóló.* 2 apud Liv. V. *Legatus.* Differt à Rhetore, quòd *orator* ſit, qui in judiciis, concionibus, vel ſenatu &c. cauſas agit: *Rhetor* verò, qui profitetur artem bene dicendi. *ità Cic. in L. Rhet.*

Ōrātōria, æ, f. (*intellige tamen* Ars) Quintil. *Meſtria ali znanye ſzloſno govornoſzti.* e. Rede-Kunſt, Kunſt der Wohlredenheit. *Szóláſi Meſterség.*

Ōrātōriè, *Adv.* Cic. More oratorum. *Poleg náchina ſzloſno govoritelov, ali ſzloſno-govorenya: Mudro-govoritelzki.* Nach der Redner - *oder* Rede-Kunſt, vvohl-redneriſch. *Szóláſi meſterséggel.*

† Ōrātōrium, ii, n. *Meſzto ali hiſa molitve, Czirkva.* s. Beth-Haus, e. Kirche. *Imádkozó hely, kápolna.*

Oratorius, a, um, Cic. *Szloſno-govoritelſzki.* Kunſt - *oder* Wohl-redneriſch. *ékeſen ſzóláshoz-való.*

Ōrātrix, icis, f. Plaut. *Szloſno govoritelicza, Molitelicza.* e. Wohl-Rednerin, Bittetin. *ékeſen ſzólóné, Imádkozó aſzſzony.*

Ōrātum, ti, n. Terent. V. *Preces, Precatio, Petitio, petitum.*

Oratus, ûs, m. Cic. *idem.*

Orbātio, onis, f. Senec. V. *Privatio.*

Orbātor, oris, m. Ovid. *Mentuvavecz.* r. Berauber. *Megfoſztó.*

Orbĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Vu okrug, na okruglo.* Rund, Rings-Weiſe. *Kerekdédenként.* Vid. *Circulatim.*

Orbĭcŭlātus, a, um, Cic. V. *Rotundus, Globoſus.*

Orbĭcŭlus, i, m. (Dim.) *Plin.* Parvus orbis. *Vſze kaj je god na malom okruglo, takti karichicza, Tanyérecz, Kolobarecz, Oblochno ſzteklo,* peregr. *Sajba.* Alles vvas klein und rund iſt: e. g. s. Ringlein, Tellerlein, Kreiſslein, eine Scheibe. *Minden a' mi kitſiny és kerekdéd, e.g. Karika, Tányérotska, kereketske, üveg tányérotska.*

Orbĭcus, a, um, V. *Orbiculatus.* Sidera cœli circa terram, atque axem volvuntur motu orbico. *Varr.*

Orbĭfico, as, are, avi, atum, [Act.] *Accius* apud *Non.* Vid. *Orbo.*

Orbīle, is, n. Varr. *Gornyi kolobar kotácha ali kola.* e. Radfelge, r. Umkreiſs. *Kerék talp.*

Orbis, is, m. Cic. *Vſze kaj je okruglo, vu okrug napravlyeno: v.g. karika, perſzten.* Alles vvas rund iſt: v. g. r. Ring, Ringl. *Minden a' mi kerek: v.g. karika, gyürü.* Vid. *Circulus, Gyrus, Rotunditas.* In orbem ferri. *Cic.* In orbem volvi. *Liv.* Stellæ conficiunt orbes ſuos. Cic. *Zvezde vokol obhajaju vſzu zemlyu.* Die Stern lauffen den gantzen Erdkreiſs um. *Ottan - ot kerülnek a' tſillagok.* Terrarum orbis. Cic. *Zemelſzki ſzvèt.* r. Erd-Kreiſs. *Föld kerekſége.* Orbis cœleſtis Cic. *Kolobar, ali okruglina nebeſzka.* e. Himmliſche Kugel. *ég kerekſége* Totus orbis. *Ovid.* Vid. *Mundus N.* 1. *Globus.* Item V. *Regio.* In noſtro orbe proximè laudatur ſyriacum. *Plin.* Item V. *Annus.* Triginta orbes imperio explevit. Virg. *Trideſzeti lèt je kralyuval.* Er hat dreyſſig Jahr geherrſchet. *Harmintz eſztendeig uralkodott.* Item apud Virg. V. *Rota.* Item apud Varr. V. *Orbile.* Item apud Ovid. *Tanyèr.* Teller. *Tányér.* Verborum, *vel* orationis orbis: *id eſt* Periodus. *Cic.* Saltatorium orbem verſare: *pro* in orbem ſaltare. *V-kolo zkakati, kolaſze ali prichkancza igrati.* Rund herum tanzen, das Kehraus anſtellen. *Kerek tántzot járni, Lapotzkás tántzot jádzani.* ità Cic.

Orbĭta, æ, f. Cic. *Kolo-techina.* e. Fahrgleiſe. *Ke-*

Optŭmus, a, um, &c. *Plaut.* more veterum. V. *optimus.*

Ŏpŭlens, entis, *om.* Salluſt. V. *Dives, Abundus, Abundans, Locuples.*

Opulenter, *Adv.* Liv. *Bogato, Blagovito.* Reichlich. *Gazdagon.*

Ŏpŭlentia, æ, f. Salluſt. V. *Divitiæ, Opes, Abundantia.*

Ŏpŭlentĭtas, atis, f. Plaut. V. *Opulentia.*

Ŏpŭlento, as, are, avi, atum, (Act.) Horat. V. *Dito.*

Ŏpŭlentus, a, um. Cic. V. *Opulens.* Provincia pecuniæ opulenta. *Tacit.* Populi opulentiſſimi. Liv.

Ŏpŭleſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Furius *apud* Gell. *Bogat poſztájem.* Reich vverde. *Meggazdagúlok, gazdagúlni kezdem.*

Opŭlus, i, f. Varr. *Klen drevo.* r. Maſsholder-Baum. *Jubar fa.* Vid. *Acer.* Non deſunt, qui interpretentur *opulum* eſſe ex genere ſambuci.

Ŏpus, ĕris, n. Cic. *Propriè* eſt id, quod fit operando. *Delo.* s. Werck. *Tſinálmány.* Interdum pro ipſa actione ponitur, ità *Virg.* Vid. *Opera N.* 1. *Operatio.* Item V. *Artificium.* In aureo lecto &c. magnificis operibus picto. *Cic.* Item V. *Obvallatio, Munitio.* Locum reperit egregiè naturâ, & opere munitum. *Caſ.* Item generatim V. *Ædificium.* De extruendis, reficiendiſve operibus ad P. G. referebatur. *Sueton.* Opere magno, *vel* maximo. *Plaut.* Vid. *Magnopere.*

Ŏpus, *Nom. Indecl. Adjectivè* & *Subſtantivè* Sumitur: Vid. *Indigentia N.* 1. *Indigus, utilitas, utilis.* Legem curiatam Conſuli ferre opus eſſe, neceſſe non eſſe. *id eſt* utile eſſe, non autem neceſſe. *Cic.* Ex quo apparet, quòd *opus* utilitatem, vel indigentiam, non verò neceſſitatem denotet. Paſſim tamen *opus* & *neceſſe* pro eodem uſurpantur. Conjungitur cum *ſum, es, eſt,* & ferè *Dativum perſonæ* expreſsè, vel occultè poſtulat. Si *ſubſtantivè* adhibeatur, verbum *ſum* tertiæ perſonæ numeri ſingularis eſſe debet, atque tunc vel *Abſolutè* ponitur: *ut:* Fortaſſe, ſi opus fuiſſet, definiviſſes. *Cic.* vel cum *Ablat.* Apud Terentiam gratiâ opus eſt nobis. *Cic.* Vel cum *Genit.* ſed rariùs: opus erit elegantioris alicujus &c. *idem.* Vel cum *Conjunct.* & particula *ut:* Nunc tibi opus, ægram ut te aſſimules. *Plaut.* Vel cum *Infinit.* Anne opus ſit quidem nihil unquam omnino neceſſe amicis. *Cic.* Vel cum *Particip.* Primum erat nihil, cur properato opus eſſet. *idem.* Sumptum *Adjectivè* ante ſe *Nominativum* exigit, quo caſu Verbum *ſum* ſecundùm numeros & perſonas variari debet: *ut:* Dux nobis & Auctor opus eſt. *Cic.* Ad comparanda ea, quæ opus erant, *Liv.* In utraque uſurpatione conjungi etiam poteſt cum Præp. *Ad.* Præſidiô firmiori opus eſſe ad iſtam Provinciam. *Cic.* Interdum locò *ſum* ponitur *habeo.* Feræ graminibus opus habent. *Colum.* Si ità factô opus eſt. *Synon.* Si ità commodum veſtrum fert: ſi ità res cogit, rerum ordo poſtulat, res deſiderat; ſi ità rationes poſtulant &c.

Ŏpuſcŭlum, i, n. Cic. *Delcze, malo delo.* s. Wercklein. *Munkátska, Mŭvetske.*

Ŏră, æ, f. *vel* Herſĭlĭa, æ, f. *Ovid.* Dea Juventutis & Pulchritudinis.

Ōra, æ, f. Cic. *Synon.* Extremitas. *Kraj.* Das äuſſerſte eines Dings. r. Rand. *Külsŏ ſzéle valaminek.* Ora veſtis. Feſt. *Stricz, Szkut.* r. Saum an Kleydern. *Köntösnek a' ſzéli.* Vulneris oræ. Cels. *Zounſzke ſztrani rane.* Die äuſſerſte Theil der Wunden. *A' ſebnek ajakaji.* Poculorum ora. *Lucr. Gornya ſztran, iliti vuſztnicza poſzude za pitje.* r. Rand an Bechern. *Kantſok ſzája, teteje.* 2 Speciatim & Frequentiſſimè uſurpatur *pro* Regione litorali, ſeu *pro* extremitate Regionis prope litus maris. Ora maritima. Cic. *Primorje.* s. Land am Meer. *Tenger mellyéki tartomány.* Transfertur etiam ad alia litora. Ora dravana. *Podravje.* s. Land am Drack-Fluſs. *Dráva mellyéke.* Ora Savana. *Poſzavje.* s. Land am Sau-Fluſs. *Száva mellyéke.* Colopiana ora. *Pokupje.* s. Land am Kulpa-Fluſs. *Kupa viz mellyéke.* Solvere oram. *Quint.* Oram reſolvere: Liv. *K-bregu privezanu Ladju odvezati, genutiſze od kraja iliti brega vodenoga.* s. Schiff abbinden, vom Land abſchiffen. *El-ereſzteni a' hajót, a' parttól el-ereſzkedni.* Hinc 3 per *Synecdochen* Ora V. *Regio,* ità Cic.

Ōrācŭlum, i, n. *Cic.* Ōraclum, i, n. Ovid. 1. *Boſanzki Odgovor.* Gottes Antvvort. *Iſteni felelet.* Ab Jove oraculum petere, poſcere. *Cic.* 2 *Meſzto ali Czirkva Boſanzkih odgovorov.* Ort *oder* Tempel, vvo dergleichen Antvvorten gehohlet vvurden. *Jövendŏ mondó kápolna.* Plin. 3 Meton. V. *Idolum N.* 1. Conſulere oraculum. *Cic.* 4 Generatim V. *Vaticinatio, Vaticinium.* Quibus inflatæ mentes oracula funderent. *Cic.*

Cic. 5 *Mudri kakov y glaſzoviti izgovor.* Ein Sinnreicher und glaubvvürdiger Spruch *oder* Bericht. *értelmes és bölts közmondás.* Græcè *Apophthegma, ătis, n.*

Ōrārium, ii, n. (*ab* os, oris.) *obſol.* Lucil. apud Non. V. *Mappa N.* 1. *Mappula.*

Ōrārius, a, um, (*ab* ora) Plin. *Krajni, Breſni, pri kraiu, poleg brega vodechi.* Zum Land am Meer &c. gehörig, am Geſtadt ſchiffend. *Part mellet - való.* Naves orariæ. Plin. *Male ladje, na kojihſze pri kraju vozi.* Die Ring - *oder* kleine Schifflein, auf vvelchen man beym Geſtadt ſchiffet. *Kis hajótskák, mellyekben a' viz mellet eveznek.*

Ōrāta, æ, f. Macrob. *Sztanovita Zlatkaſzte ali cherlenkaſzte boje, iliti farbe Paſzterva, komarchja, iliti Biſztranga Riba.* e. Rothe Forel, Lachs-Forelle. *Piſztrang hal.* Vid. *Aurata.*

Ōrātim, *Adv.* Solin. *Po krajeb, poleg morja ali druge vode.* Dem Bort nach. *Part mellet, Partonként.*

Ōrātio, onis, f. 1. Generatim V. *Locutio, ſermo.* 2 Speciatim *Szloſno-govor, Naredno govorenye, Mudro-ſzloſno govorenye.* Ordentliche Rede, *oder* Oration. *Tellyes rendes beſzéd.* Item *Molitva.* s. Gebeth. *Imádság.* ità Cic.

Ōrātiuncŭla, æ, f. (Dim.) Cic. *Govorenyiche.* e. Kleine *oder* kurtze Rede. *Beſzédetske.* Item *Molitvicza.* s. Gebethlein. *Imádságotska.*

Ōrātor, oris, m. Cic. *Szloſno govoritel.* r. Wohl-Redner. *ékeſen ſzóló.* 2. apud Liv. V. *Legatus.* Differt à Rhetore, quòd *orator* ſit, qui in judiciis, concionibus, vel ſenatu &c. cauſas agit: *Rhetor* verò, qui profitetur artem bene dicendi. *ità Cic. in L. Rhet.*

Ōrātōria, æ, f. (*intellige tamen* Ars) Quintil. *Meltria ali znanye ſzloſno govorneſzti.* e. Rede-Kunſt, Kunſt der Wohlredenheit. *Szóláſi Meſterség.*

Ōrātōriē, *Adv.* Cic. More oratorum. *Poleg náchina ſzloſno govoritelov,* ali *ſzloſno-govorenya: Mudro-govoritelzki.* Nach der Redner - *oder* Rede-Kunſt, vvohl - redneriſch. *Szóláſi meſterséggel.*

† Ōrātōrium, ii, n. *Meſzto ali hiſa molitve, Czirkva.* s. Beth-Haus, e. Kirche. *Imádkozó hely, kápolna.*

Oratorius, a, um, Cic. *Szloſno-govoriteľſzki.* Kunſt - *oder* Wohl - redneriſch. *ékeſen ſzólásban-való.*

Ōrātrix, icis, f. Plaut. *Szloſno govoritelicza, Moliteľicza.* e. Wohl-Rednerin, Bitterin. *ékeſen ſzóló né, Imádkozó aſzſzony.*

Ōrātum, ti, n. Terent. V. *Preces, Precatio, Petitio, petitum.*

Oratus, ûs, m. Cic. *idem.*

Orbātio, onis, f. Senec. V. *Privatio.*

Orbātor, oris, m. Ovid. *Mentuvavecz.* r. Berauber. *Megfoſztó.*

Orbĭcŭlātim, *Adv.* Plin. *Vu okrug, na okruglo.* Rund, Rings-Weiſe. *Kerekdédenként.* Vid. *Circulatim.*

Orbĭcŭlātus, a, um, Cic. V. *Rotundus, Globoſus.*

Orbĭcŭlus, i, m. (Dim.) *Plin.* Parvus orbis. *Vſze kaj je god na malom okruglo, kakti karichicza, Tanyérecz, Kolobarecz, Oblochno ſzteklo,* peregr. *Sajba.* Alles vvas klein und rund iſt: e. g. s. Ringlein, Tellerlein, Kreiſslein, eine Scheibe. *Minden a' mi kitsinyés kerekdéd,* e. g. *Karika, Tányérotska, kereketske, üveg tányérotska.*

Orbĭcus, a, um, V. *Orbiculatus.* Sidera cœli circa terram, atque axem volvuntur motu orbico. *Varr.*

Orbĭfĭco, as, are, avi, atum, [Act.] *Accius* apud *Non.* Vid. *Orbo.*

Orbĭle, is, n. Varr. *Gornyi kolobar kotácha ali kola.* e. Radfelge. r. Umkreiſs. *Kerék talp.*

Orbis, is, m. Cic. *Vſze kaj je okruglo, vu okrug napravlyeno:* v. g. *karika, perſzten.* Alles vvas rund iſt: v. g. r. Ring, Ringl. *Minden a' mi kerek:* v. g. *karika, gyűrű.* Vid. *Circulus, Gyrus, Rotunditas.* In orbem ferri. *Cic.* In orbem volvi. *Liv.* Stellæ conficiunt orbes ſuos. Cic. *Zvezde vokol obhajaju vſzu zemlyu.* Die Stern lauffen den gantzen Erdkreiſs um. *Ottan - ot kerülnek a' tſillagok.* Terrarum orbis. Cic. *Zemelſzki ſzvèt.* r. Erd-Kreiſs. *Föld kerekſége.* Orbis cœleſtis Cic. *Kolobar, ali okruglina nebeſzka.* e. Himmliſche Kugel. *ég kerekſége.* Totus orbis. *Ovid.* Vid. *Mundus N.* 1. *Globus.* Item V. *Regio.* In noſtro orbe proximè laudatur ſyriacum. *Plin.* Item V. *Annus.* Triginta orbes imperio explevit. Virg. *Tirdeſzeti lèt je kralyuval.* Er hat dreyſſig Jahr geherrſchet. *Harmintz eſztendeig uralkodott.* Item apud Virg. V. *Rota.* Item apud Varr. V. *Orbile.* Item apud Ovid. *Tanyèr.* Teller. *Tányér.* Verborum, *vel* orationis orbis: *id eſt* Periodus. *Cic.* Saltatorium orbem verſare: *pro* in orbem ſaltare. *V-kolo zkakati, kolaſze ali prichkancza igrati.* Rund herum tanzen, das Kehraus anſtellen. *Kerek tántzot járni, Lapotzkás tántzot jádzani.* ità Cic.

Orbĭta, æ, f. Cic. *Kolo-techina.* e. Fahrglei-

 ſe. *Ke-*

ſte. *Kerék vágás.* Item apud *eundem* Vid. *Rota, Rotunditas, Circulus.*

Orbĭtas, atis, f. Cic. 1. Propriè. *Mentuvanye, zgublenye detcze, ali Roditelov.* t. Verluſt der Kinder *oder* der Aeltern. *Gyermekek vagy atyák elveſztése, árvaság.* Item V. *Viduitas.* 2 Transl. ad alia & generatim V. *Privatio.* Orbitas luminis. Plin. V. *Cæcitas.* 3 Meton. V. *Paupertas, Miſeria.*

Orbĭtōſus, a, um, Virg. *Kolotechni, puni kolotechine.* Viel Fahrgleiſe habend. *Kerék vágásos.*

Orbĭtūdo, inis, f. apud Veter. *Accius* apud *Non.* Vid. *Orbitas.*

Orbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. Propriè. *Chefza dragoga kakti otcza, matere, detcze koga mentujem, ſzirotim, vu ſzirotinſztvo poſztavlyam, ſzirotitze chinim.* Einen um etvvas liebes, als um ſeine Aeltern *oder* Kinder bringe, in Wayſen-Stand ſetze. *Kedves javától meg foſztom.* Transl. & generatim V. *Privo.* Italiam juventute, Aliquem auxiliô orbare. *Cic.*

Orbus, a, um, Cic. 1. propriè: *Chefza dragoga, kakti otcza, Matere, Detcze &c. mentuvan.* Beraubt, einſam, der um etvvas liebes kommen iſt. *Kedves javától megfoſztatott.* Patre orbi filii. *Cic.* 2 Transl. i. em ac *privatus, ſpoliatus.* Uſque eo orba fuit ab optimatibus illa concio. *Cic.* Orbus auxilii, opumque. *Plaut.* Orbam luminibus exegit ſenectam. *Plin.*

Orca, æ, f. *Plin.* Marinæ beluæ genus Balænis infeſtum. 2 apud *Varr.* Genus vaſis.

♀ Orcheſtra, æ, f. Cic. *Oſzebujno meſzto za Goſzpodu na obchinzkeh igrah iliti Komediah.* t. Herren-Sitz im Schau-Spiel. *A' játék néző épületben Fő rendek való helyek, vagy karjok.* 2 apud Græcos: *Meſzto za igro znancze iliti Muſikaſſe na komediah.* t. Orth, *peregr.* s. Apartement, allvvo bey einer Opera &c. die Muſicanten ſitzen und ſpielen. *Muſikáló hely.*

♀ Orchĭtis, *vel* Orchites, is, f. *Varr.* Magna olea.

Orcus, i, m. Cic. *Peklenzki Bòg.* Pluto *imenuvan.* Der Hölliſche Gott Pluto. *Pokolbéli Iſten, Plútó.* 2 apud *Homer.* Fluvius Theſſaliæ, ex ſtyge palude profluens, aquis valde pinguibus: & ideo dictus Fluvius inferorum. 3 *Meton.* Vid. *Inferi.* Bene vale, apud orcum (*id eſt* Inferos) te videbo. *Plaut.* 4 V. *Mors.* Impudens orcum moror: *pro* Mortem differo. *Horat.*

Ordĭnālis, is, *com.* le, n. Priſcian. *Rèd zamenujuchi.* Eine Ordnung bedeutend, zur Ordnung gehörig. *Rendhez-való.*

Ordĭnārius, a, um, Colum. *Redni, Naredni.* Ordentlich, nach der Ordnung. *Rendes, Rend-ſzerint-való.* 2 V. *Conſuetus.* Liv.

Ordĭnātè, *Adv.* Auct. ad Her. *Red-m, na redu, po redu.* Ordentlich, nach der Ordnung. *Szép renddel, rend-ſzerint.*

Ordĭnātim, *Adv. Brut. Cic. L. 11. Fam. ep. 13.* Vid. *Ordinatè.*

Ordĭnātio, onis, f. Colum. *Redyenye, naredba, na rèd poſztavlyanye.* e. Ordnung, Anordnung. *Rendelés.* 2 In ſenſu vulgi V. *Initiatio N. 1.*

Ordĭnātor, oris, m. Senec. *Reditel, naréditel, na rèd poſztavitel.* t. Anordner. *Rendelő, Rend ſzabó.* 2 In ſenſu vulgari. V. *Initiator. N. 1.*

Ordĭnātus, a, um, Liv. *Redyen, odredyen, na rèd ali na rèd poſztavlyen.* Geordnet, in die Ordnung geſetzt. *Elrendeltetett, Rendes.* Vulgo *ordinatus* pro *ſacris initiatus, ordine eccleſiaſtico inſignitus.*

Ordĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Redim, naredyujem, na rèd poſztavlyam.* Ordne; in Ordnung ſtelle, ſetze *oder* richte. *Rendelek, Rendelem, Elrendelem.* Res ſuas ſuô arbitriô ordinare. *Senec.* 2 In ſenſu vulgari. *Rèdim, Rede popovſzke dájem. &c.* Vid. *Initio N. 1.*

Ordior, īris, īri, orſus ſum. (Dep.) Cic. V. *Inchoo, Incipio.* Sed ut unde eſt orſa, in eodem terminetur oratio mea. *Cic.* Alterius vitæ initium ordimur. *idem Attic. L. 4. ep. 1.* 2 V. *Texo.* Aranea orditur telas. *Plin.* Ordiendus. *Cic.* Ordiundus. *Liv.*

Ordĭum, ii, n. Lucr. V. *Initium.*

Ordo, inis, m. Cic. *Rèd, Naredba.* e. Ordnung. *Rend.* Vid. *Ordinatio, Collocatio, Diſpoſitio, Digeſtio N. 2.* 2 ſæpe ponitur *pro* ſtatu, Conditione, vel qualitate hominum. *Sztaliſs Popovzki, Redovnichki, Poglavarzki, Konyanichki &c.* t. Geiſtliche Orden, allerley Menſchen-Stand. *Papi, ſzerzeteſi, világi rend, ſzer, állapot.* Hinc: Ordines alicui conferre: *pro* Initiare aliquem. Sacri ordines. *Szveti redi.* Die Heilige Orden. *Szent rendek.* Sunt autem tres, alio nomine Majores. *Subdiaconatus, Diaconatus, Presbyteratus,* quorum perfectio eſt 4tus *Epiſcopatus.* Minores verò, ſeu non ſacri. 4. *Oſtiaratus, Lectoratus, Exorciſtatus, & Acolythatus.* ità *Eccl.* Tres quoque erant apud Romanos civium Ordines: Senatorius, Equeſter, & Plebejus.

beius. *Cic. Liv. &c.* 3. Ordo pro multitudine hominum ejuſdem claſſis, ſeu *pro* ipſis eiuſdem dignitatis hominibus uſurpatur. *Cic.* Ordine *vel* ex ordine. *Cic.* Vid. *Ordinatè.* In ordinem cogere, redigere: *propriè* eſt aliquem ſua eminentiore dignitate privare, & ad inferiorem ordinem reponere. *Liv. Tranſlatè* verò ſignificat coërcere, cohibere. *Plin.*

Ŏrĕa, æ, f. Cato. *Svala na uuzdi.* Das Gebiſs am Zaum. *Zabalát fék.* Vid. *Frenum.*

* Ŏrĕădes, ădum, f. *plur.* Virg. Nymphæ montium. *Vile, Boſicze gor.* e. Berg-Nymphen, Berg-Göttinen. *Hegyi nimfák, vagy Iſten-Aſzſzonyok.* Sing. *Oreas, adis. f.*

* Ŏrĕŏsĕlīnum, i, n. Plin. *Divji perſin:* peregr. *Petroſil.* e. Berg-Peterlein, vvilde Peterſilien. *Vad petréſelyem.* Apium montanum.

* Ŏreſtes, is, m. Agamemnŏnis Argivorum Regis, & Clytemneſtræ filius. Pylădem omnium profectionum ſuarum perpetuum habuit comitem, & periculorum ſocium; inter quos tanta interceſſit amicitia, ut alter pro altero mori non recuſaret. *Cic. de Amic. Virg.* 3 *Æn. &c.*

Ŏrĕ-tĕnus. Tacit. *Do uuſt.* Biſs zum Mund. *Szájjal.*

* Ŏrexis, is, f. Juven. *Velika ſelya y sterpenye jeſztvine &c.* Groſſer Luſt zum eſſen &c. *Nagy ételi kivánság.* Vid. *Anhelatio* N. 2. *Appetentia.*

Orgănārĭus, ii, m. Firmic. *Orgulo-delecz, orgul delavecz.* r. Orgelmacher. *Orgonacsináló.*

Orgănĭcus, i, m. Lucr. *Orgulaſt, Orgunaſs, ki zvano vu Orgule prebira.* r. Organiſt. *Orgonával ſipuló, Orgoniſta.*

Orgănĭcus, a, um, Lucr. *Orgulam ſzliſſajuchi, pun lyublenega orgul-glaſa.* Zur Orgel gehörig, voll des lieblichen Orgel-Thons, *ékes orgona zengésü.*

† Orgănĭſta, æ, *com.* Vid. *Organicus, i.*

† Orgănĭſtrum, tri, n. Eccl. *Meſzto, gde Orgule ſztoje.* r. Ort, vvo die Orgel ſtehet. *Orgona bely.*

* Orgănum, i, n. Cic. V. *Inſtrumentum.* 2 apud *Vitruv.* per Antonom. *Orgule.* e. Orgel. *Orgona.* Per excellentiam enim omnia muſicorum inſtrumenta *Organa* vocantur. *Quintil.*

* Orgĭa, ōrum, n. *plur.* Virg. Quælibet ſacra apud Græcos. 2 ſpeciatim V. *Bacchanal.*

* Orgўa, Orgўa, *apud nonnullos* Orgĭa, æ, f. *Szeſeny, ſzeſal, Raztegaj.* peregr. *Klafter.* Ein Klaffter *oder* Lachter. *Egy ölni mérték.*

Ōrĭa, (Horia) æ, f. Plaut. *Ribjichka ladja, Ladjicza.* Ein Fiſcher-Schiff, *oder* Kahn. *Haláſzó Hajó.*

* Ŏrĭchalcum, i, n. V. *Aurichalcum.*

Ōrĭcilla, (*nonnulli legunt* Auricilla) æ, f. Catull. *Zounſzki kraj uuha.* e. Ohrläpplein. *Fül gombája.*

Ōrĭcŭlārius, a, um, Gels. V. *Auricularis.*

Ŏriens, entis, *om.* Particip. Cic. *Izhajajuchi, van iduchi.* Aufgehend, anbrechend. *Támadó.*

Ŏriens, entis, m. *Subſt.* Cic. *Meſzto ſzunce chenoga izhajanya, ſzunchent Izhod, Iztok.* e. Ort, vvo die Sonne aufgehet, r. Aufgang der Sonnen, der Morgen *oder* Oſt. *Napkelet, Támadat.*

Ŏrientālis, is, *com.* le, n. Pallad. *Szunczeizhodni, iztochni.* Morgenländiſch, Oſtlich, *Napkeleti.*

Ōrĭficium, ii, n. Macrob. *Vuſztno prelo, vuſzta vſzatojachke poſzude.* s. Mundloch, offene Theil eines Geſchirrs. *Száj lyuka, Edénynek a' ſzája.*

Ŏrĭgănum, i, n. *&* Origanus, i, m. Plin. *Dobramiſzel trava.* Wilder Wohlgemuth, *Fekete gyopár, ſzúr fü, ſzurok fü.*

Ŏrĭgĭnāle, (*intellige* ſcriptum inſtrumentum) V. *Autographum, Chirographum* & *Chirographum.*

Ŏrĭgĭnālis, is, *com.* le, n. Apul. *Pochetni, Pervo-pochet, od pochetka izhodni.* Urſprünglich, vvas von Urſprung her iſt. *Eredetbez-való, Eredetből-való.*

Ŏrĭgĭnātio, onis, f. Quint. V. *Etymologia.*

Ŏrĭgĭnĭtus, *Adv.* Ammian. *Iz pervo-perva,* Urſprünglich. *Eredetétől.* Vid. *Initiò.*

Ŏrĭgo, ĭnis, f. Cic. *Izhod.* r. Urſprung. *Eredet,* Vid. *Exordium, Initium, Cauſa, Ortus, Auctor* N. 1. *&* 4. *Fons.* 2 Vid. *Natales* N. 1. Troianus origine Cæſar. *Virg.*

* Ōrīon, Ŏrīon, *vel* Ŏrīon, ŏnis, *&* ōnis, m. *Virg.* Aſtrum eſt octo, & triginta ſtellas complectens. Enſem videtur habere ſtellarum fulgore terribilem. Si fulget, ſerenitatem; ſi obſcurus ſit, tempeſtatem denotat.

Ŏrior, ĕris, ĭtur, *&* īris, īri, ortus ſum. (Dep. *in omnibus reliquis temp.* 3. *Conj.*) Cic. *Pochinyamſze, na ſzvetloſzt dohájam, Izhájam.* Entſpringe, herkomme, entſtehe, aufgehe. *Eredek, Támadok.* Item V. *Naſcor, Exorior* N. 1. *Exſurgo* N. 1. Partic. *Oriturus.*

Ŏrites, æ, m. *Plin.* Gemma globoſa, cui ignis non nocet.

Ŏriundus, a, um, Liv. *Od kiga, ali iz kojega meſta rodom, izhajajuchi.* Von einem Orth &c. gebürttig. *Eredendö, valaboннan-való.* Nati Cartagine, ſed oriundi ab Syracuſis. *Liv.* Item. *Rodyen.* Gebohren. *Szülletett.* Qui ab ingenuis oriundi ſunt: *pro* Nati. *Cic.*

* Ŏrix, ĭgis, m. V. *Oryx.*

Ornāmentum, ti, n. Cic. 1. *Kinch, Czifra, Lepotenye, Nakitje, Nakinchenoſzt.* e. Zierde, r. Aufbutz, Schmuck, Geſchmuck, e. Ausrüſtung. *ékeſség.* Vid. *Elegantia.* Quod ornamentum pueritiæ Pater dederat. Ornamenta orationis. *Cic.* 2. V. *Honor, Gloria, Dignitas, Decus Honorificentia:* Te mihi ornamento fore dixit. Ornamentum Reipub. *Cic.* 3 Accipitur pro *Beneficio honorifico.* Quæcunque â me ornamenta in te proficiſcentur. *Cic.* 4 Generatim V. *Apparatus, Inſigne* N. 2. 3. 4. & 5. Ornamenta Conſularia, triumphalia &c. *Tacit.* Neque verò cæteras copias, ornamenta, præſidia veſtra cum illius latronis inopia, ac egeſtate debeo conferre. *Cic.*

Ornātè, ornatiùs, ornatiſſimè, *Adv.* Cic. *Nakinchено, Lipo-ſzpravno.* Zierlich, ſchön. *Díſzeſen, ékeſen.* Vid. *Eleganter, Luculentè.*

Ornātio, onis, f. Vitruv. *Kinchenye, Nakitjenye, Nagizdanye, Czifranye.* Das Zieren, Aufbutzen, Schmücken. *ékesítés.* Item V. *Ornamentum* N. 1. 2 Transl. V. *Glorificatio, Honorificentia, Honeſtamentum.*

Ornātor, oris, m. Jul. Firmic. *Nakinchitel, Czifravecz, Lepote dadavavecz.* r. Zierer, Schmücker, Putzer. *ékesítö, ditsöitetö.* 2 Transl. *Dichitel, odichitel, ſzlave* ali *poſtenya davavecz.* r. Rühmer, Ehrer. *Ditsöség adó.*

Ornātrix, īcis, f. Svet. *Kinchitelyicza, Czifravicza, Divojka, koja Goſzpe opravlya, kinchi, y nyim laſzi rѕga.* e. Ziererin, Schmückerin, Aufputzerin, s. Putz-Mägdlein. *ékesítö, ditsöitetö Leány* vagy *aſzſzony.*

Ornātus, ûs, m. Cic. V. *Ornamentum, Ornatio, Elegantia.* Ornatus orationis: *pro* Elegantia. *Cic.* Ornati *pro* ornatûs. *Terent.*

Ornātus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. *Nakinchen, nakitjen, olepoten, naczifran, narúgan.* Geſchmücket, geziert, gebutzt, aufgebutzt, gekräuſet. *ékes, ékesittetett, ſzépitett.* Magnificentius, atque ornatius eſſe illo nihil potuit. *Cic.* Item V. *Elegant; Luculentus metaphoricè, Honoratus, Conſpicuus.* Inter ornatiſſimos homines ſummo ſplendore fuit. *Cic.* 2 pro *Inſtructus, Paratus.* Domicilia Regis omnibus rebus ornata. *Cic.* Satis probè ornatus exercitus. *idem.*

Ornĕus, a, um, Colum. *Javerov.* Des Hagbuch. *Gyertyán-fából-való.*

* Ornīthĭæ, arum, m. Plin. *Polnochni, iliti od ſztrane ſzeverзke vetri,* e. Mitternächtliche Winde. *Napkeleti-ſzélnek egy neme.* Teſte *Colum.* Die 20. Februarii ſpirare incipiunt, & per Dies 30. ſpirant.

Orno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Kinchim, Lepotim, kitim.* Ziere, ſchmücke, aufbutze. *Felékesitem, ſzépitem.* Vid. *Como, Exorno.* Capillos ornare. *Ovid.* 2 Vid. *Apparo, Apto, Adorno* N. 2. Convivium ornare. Cic. *Goſztyenye iliti verſ obed pripraviti.* Gaſterey anſtellen. *Vendégséget kiſzitteni.* Fugam ornare. Terent. *V-zkok, V-bèg ſze pripravlyati.* Sich zur Flucht rüſten. *Szaladni kéſzülni.* Claſſem ornare. Cic. *Vojnichke Ladje pripraviti y oborofiti.* Eine Schiffs-Flotte ausrüſten. *Tengeri hadat kéſzitteni.* 3 Transl. V. *Honoro, Glorifico, Decoro, Honeſto.* Ornare aliquem beneficiis, officiis, ſuffragiô, Divitiis, gloriæ inſignibus. *Cic.* Laudibus ornare aliquem: *pro* Laudare. *Terent.*

Ornus, i, f. Horat. *Javor, Javerovo drѕvo,* r. Hagbuch-Baum. *Gyertyán-fa.* Apud *Colum.* Sylveſtris Fraxinus. &c.

Ōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Proſzim, Molim.* Bitte. *Kérlek, könyörgök, Imádkozom.* Vid. *Peto, Precor, Rogo, obſecro, Quæſo.* Illud unum vos magnopere oro. *Cic.* Legati auxilium ad bellum orantes. *Liv.* Quid enim, oro, liberale habent iſti jejuni vomitores? *Senec.* 2 Cauſam capitis orare: *pro* dicere, vel agere. *Cic.*

* Orphănŏtrŏphīum, ii, n. *Malih ſzirotics, iliti Zapuſchene decze hiſa, prebivaliſche.* s. Waiſen-Haus. *árva gyermekek házok, iſpotályok.* Item V. *Noſocomium.*

* Orphănus, i, m. & Orphăna, æ, f. *Szirotek, ſzirota, ſziroticza, Prez otcza y Majke déte.* s. Waislein, Vatter-*und* Mutter-los Kind. *árva, kinek ſem attya ſem annya.*

* Orpheus, ei, *vel* eos, m. Celebris Poëta ex Thracia oriundus. Hinc occaſio Fabularum: Nempe, acceptâ â Mercurio, vel, ut alii volunt, ab Apolline lyrâ eum tantum valuiſſe, ut ejus cantu ſylvas & ſaxa moverit,

rit, fluviorum curſum prohibuerit, feras mitiores reddiderit, Plutonem & Proſerpinam ad reddendam ſibi Eurydicen ſerpentis ictu occiſam uxorem flexerit, in Colchidem navigans ex vaticinio Chironis Sirenes cantûs ſvavitate ſuperaverit, & feliciter cum ſociis prætriverit &c. *Ovid. l. 10. & 11. Met.*

Orſum, i, n. Liv. V. *Initium, Exordium.*

Orſus, ûs, m. Cic. *idem.*

*Orthŏdoxus, a, um. *Latinè* Rectè opinans, rectè credens. *Pravo, iſztinzko verujuchi, Praudeno ſlimajuchi.* Recht-glaubig, recht geſinnet. *Igaz hitü, igaz értelmü.* Hinc *Orthodoxè. Adv.*

*Orthŏgōnus, *aliqui Legunt* Orthogonius, a, um. Colum. *Ravno-vuglaſzt, jednako-vuglaſzt, ravnih vuglov.* Winckel-Recht, Winckel-Gerad, Gerade Winckel habend. *Egyaránt-való ſzegeletü.*

*Orthŏgrăphia, æ, f. Quint. *Znanye pravo y dobro piſzati, Pravo y dobro piſzanye.* e. Kunſt recht zu ſchreiben, nach der Kunſt Schreibung. *Igazán-írni-való tudomány, Igazán írás.* Hinc

*Orthŏgrăphicè, *Adv. Po znanyu, ali poleg znanya pravo y dobro piſzati.* Nach der Schreib-Kunſt. *Igazán-írni-való tudomány-ſzerint, igazán írva.*

*Orthographicus, a, um. *Pravo-znano-piſzni, Poleg znanya dobro piſzati vuchinyen.* Nach der Schreib-Kunſt, *oder* Schreiber-Art, Orthographiſch. *Igazán iráshoz-való.*

*Orthŏmaſtĭcus, a, um. *Szeſzczom ſzpodoben.* Den Brüſten gleich. *Tſets formájú.* Mammarum effigie orthomaſtica ma'a. *Plin.*

*Orthŏpnœa, æ, f. Cels. *Téſznocha pèrſz, kada gdo ſzamo z nadignyenim gerlom dihati more.* e. Engbrüſtigkeit, da man nicht athmen kan, als mit ausgeſtrecktem Hals. *Fenn-ülve lélegzés.* Vid. *Anhelitus.* Hinc

*Orthŏpnoĭcus, a, um, Plin. V. *Anhelator, Anhelus.*

Ortīvus, a, um, Apul. Vid. *Oriens, Oriundus.*

Ortus, ûs, m. 1. *Izhajanye, Podiſenye.* r. Aufgang. *Támadat, kelet.* Vid. *Origo N. 1. Nativitas, Natio N. 2.* Cato ortu Tuſculanus fuit, civitate Romanus, Cic. 2 Transl. *Izhod ſzunchéni, Pervo ſzuncza izhajanye.* r. Aufgang der Sonne. *A' napnak feljövetele.* Ortus, occaſúſque ſiderum non fieri eodem tempore apud omnes, neceſſe eſt. *Cic.* 3 V. *Oriens ſubſt.* Spatiis immutabilibus ab ortu ad occaſum commeans. *Cic.*

Ortus, a, um. *Izhajajuchi, na ſzvetloſzt dan, rodyen.* Entſprungen, Herkommend, gebohren. *Feltámadtt, Támadott, indúltt, ſzületett.* Locô obſcurô ortus: *pro* oriundus, oriens. *Liv.* Ex concubina ortus: *pro* natus. *Salluſt.* Orto die *Tacit.*

*Orthўgōmĕtra, æ, f. *Plin.* Mater, Dux, Rex coturnicum, nonnihil major ac nigrior cæteris. *Harù, kraly med prepelicami.* r. Wachtel-König. *Ör madár, a' fürjek között legnagyobb és a' többinek veZére.*

*Ortyx, ўgis, f. V. *Coturnix.* 2 Vid. *Plantago.* Plin.

*Ŏryx, ўgis, m. Plin. *Divja z-jednim rogom koza, dlake ſzuproti glavi obernyene imajucha.* Einhörnicht wilde Geis. *Egy ſzarvú vad ketske.*

*Ŏrўza, æ, f. Horat. *Riſzkaſſa.* r. Reis, Reis-Brey. *Riskáſa.*

Ōs, ōris, n. Cic. *Vúſzta.* r. Mund, s. Maul. *Száj.* Homo durô ore. *Cic.* Vid. *Impudens.* Durities oris. *Senec.* Vid. *Impudentia.* In ore omnium eſt: *vel* In ore eſt omni populo: *vel* In ore vulgi verſatur &c. Cic. *Vſzi od nyega govore.* Es redet jedermann von ihm. *Mindenek azt beſzéllik.* Uno ore. Terent. *Z-volyum, ali privolenyem vſzeh; Z-jednim gláſzom.* Einhellig. *Egyaránt beſzéllik.* Habere aliquid ſemper in ore: *pro* ſemper de eadem re loqui: *Cic.* Laudare aliquem in os: *pro* laudare præſentem. *Terent.* Nulli lædere os: *pro* Neminem præſentem lædere: *idem.* Iugulatur in ore ejus: *pro* In conſpectu & præſentia: *Tacit.* 2 per Synecdoch. V. *Facies, vultus.* Licet ora ipſa cernere iratorum. *Cic.* 3 Transl. ad alia. *Odperta ſztràn kakovoga god dugovanya.* Alles was offen iſt. *Mindennek kinyilt réſze.* Reſcindere ſummum ulceris os. *Virg.* In ponti ore & anguſtiis. *Cic.* Vid. *Labrum N. 2. Hiatus N. 1. Aditus, Introitus.*

Ŏs, oſſis, n. Cic. (*apud Veter.* Oſſum, i, n.) *Kôſzt.* s. Bein, *Tſont, Tetem.* 2 apud Svet. *Koſchicza vu ſzádu,* Der Stein, *oder* Kern im Obſt. *Gyümölts magva.*

Oſcen, ĭnis, *om.* Cic. V. *Oſcines.*

Oſcillātio, onis, f. Feſt. *Nihanye na viſſu ali ſzverſi.* Das Seil-ſchwingen, ſchumpeln, Rutſcheln, Schaukeln, Bammlen, *Hintázás.*

Oſcillo, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Feſt. *Niſſemſze*

Digitized by Google

ſemſze na vuſu ali ſzverſi. Auf dem Seil reite, rutſchele, ſchumpele. *Hintázom*, *Lógatom.*

Oſcillum, i, n. (*Dim. ab*, os, oris) Colum. *Vuſzteicza*, *mala vuſzta.* s. Mündlein. *Szájatska.* 2 apud Feſt. *Nibalnicza.* Ein Schvving-*oder* Reit-Seil. *Hintázó kötél*, *ág.* Hinc oſcilla, orum, n. *plur.* Feſta Bacchi, quæ ſex dierum ſpatio per oſcillationem peragi ſolebant. *Feſt.*

Oſcĭnis, is, f. (*intellige* Avis) Cic. Plin. *Pticza popevajuch prorokujucha.* r. Vogel, ſo ſingend vveiſſaget. *énekelve jövendöt jelentö madár.* Hujuſmodi ſunt: *Corvus*, *Cornix*, *Noctua &c.*

Oſcĭnum, i, n. Cic. *Prorochanſztvo popevajucheh pticz.* e. Weiſſagung der Singenden Vögel. *Madár ſzából-való jövendölés.*

Oſcĭtābundus, a, um, Sidon. *Zébajuchi.* Jähnend. *ásító.* Item Transl. V. *Somniculoſus*, *Deſes*, *Deſidioſus*, *Otioſus*, *Negligens*, *Incurioſus.*

Oſcĭtans, antis, *om.* Cic. V. *Oſcitabundus.*

Oſcĭtanter. *Adv.* Cic. 1. Propriè: *Zébajuch.* Jähnender-Weiſe. *ásítva.* 2 Tranl. V. *Somniculosè*, *Deſidiosè*, *Negligenter*, *Otiosè*, *Incuriosè.*

Oſcĭtātio, onis, f. Plin. *Zébanye*, *Zébavicza.* Das Jähnen. *ásítás.* 2 Transl. V. *Somnolentia*, *Deſidia*, *Negligentia*, *Incuria.*

Oſcĭto, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Gell. *Zébam*, *Zébamiſze*, *Vuſzta od poſzpanoſzti preteſem.* Jähne, das Maul von einander Ziehe. *ásítok.* 2 Transl. V. *Hio N.* 1. Folia florum ad ſolem oſcitant: *pro* hiant, aperiuntur. *Plin.*

Oſcĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plaut. V. *Oſcito.* Item Transl. V. *Langueo N.* 2. Cùm etiam majores calamitates impendēre videantur, ſedetis, & oſcitamini. *Auct. ad Her.*

Oſcŭlabundus, a, um. Svet. *Kuſſujuchi*, *botechi kuſsnuti*, ali *polyubiti.* Küſſend, der küſſen vvill. *Tſókoló*, *Tſókolni akaró.*

Oſcŭlātio, onis, f. Cic. *Kuſſuvanye*, *Polyublenye.* s. Küſſen, e. Küſſung. *Tſókolás.*

Oſcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Kuſſujem*, *Polyubivam.* Küſſe, Schmatze. *Tſókolom.* 2 Metaph. *Jako lyubim.* Sehr liebe. *Igen ſzeretem.*

Oſcŭlum, i, n. (*Dim. ab* os, oris) Petron. V. *Oſcillum. N.* 1. 2 Meton. idque frequentiùs. *Kuſſecz*, *Iyubacz.* r. Kuſs. *Tſók.* Ad oſculum currere. *Cic.* Alicui oſcula figere, libare. Virg. *Kóga kuſſuvati*, *polyubivati.* Einen küſſen, Kuſs geben. *Valakit megtſókolni.* Oſcula officioſorum ſunt, Baſia pudicorum affectuum, Svavia libidinum, vel amorum. *ità Donatus ad Terent. Eun.* 3. 2. Hoc tamen diſcrimen alii non obſervant.

Oſcus, a, um, 1. *propriè*, quod ſpectat ad oſcos, oris impuri, populum Campaniæ in Italia. Hinc 2 Transl. V. *Opicus* ità Cic.

Ōſor. ōris, m. Plaut. *Oduritel*, *Merzitel.* Ein Haſſer. *Gyülölö.*

Oſsĕus, a, um, Colum. *Koſzten.* Beinern. *Tſonti*, *Tetemi.* Item Transl. V. *Durus N.* 1. *Fortis*, *Robuſtus.*

Oſsĭcŭlātim, *Adv.* Cæcil. *apud* Non. *Od koſchicze do koſchicze.* Vom Bein zum Bein. *Tſontonként.* Vid. *Minutatim.*

Oſsĭcŭlum, i, n. Plin. *Koſchicza.* s. Beinlein. *Tſontotska.*

Oſsĭfrăgus, a, um, Senec. *Koſzto-ter*, *Koſztolom.* Bein-Brechend. *Tſont-rontó.*

Oſſifragus, i, m. *Plin.* Oſſifraga, æ, f. Lucr. *Orel*, *koi kamen ali koſzt grize*, *tere.* r. Adler, ſo Stein *oder* Bein beiſſet, brechet. *Bizonyos ſas*, *melly követ* vagy *tſontot harapdos*, *ront.*

Oſsĭfrăgĭum, ii, n. *Koſzti terenye*, *lomlenye*, *lamlanye*, *kolo-trenye.* e. Bein-Brechung, Räderung. *Tſont-rontás*, *Tſigázás.*

Oſsĭlāgo, ĭnis, Oſsĭpāga, & Oſſipagĭna, æ, f. *Arnob.* Dea, quæ oſſa puerorum ſolida efficit.

Oſsĭlĕgĭum, ii, n. *Koſztih branye*, *zniſſanye.* e. Beinſammlung. *Tſont-ſzedés.*

Oſſuārĭum, ii, n. *vel* Oſſuaria (*intellige* Cella) æ, f. Ulp. *Meſzto*, *vu kojeſze mertvih lyudih koſzti zpravlyaju*, *koſztenicza.* s. Bein-Haus. *Tetem ház*, *Tetem-tartó hely.*

Oſtendo, is, ere, tendi, tentum, *vel* tenſum (Act.) Cic. *Pokaſujem*, *káſem.* Zeige, vveiſe. *Mutatok*, *megmutatom.*

Oſtentāmen, ĭnis, n. Prudent. V. *Oſtentatio.*

Oſtentātio, onis, f. Cic. *Zkasuvanye*, *ſlimanye*, *na nye derſanye.* r. Pracht, e. Prahlerey, Auffſchneidung. *Mutogatás*, *Magabányás.* Vid. *Jactantia*, *gloriatio.*

Oſtentātor, oris, m. Liv. Vid. *Jactator*, *gloriator.*

Oſtentātrix, īcis, f. Apul. *Zkazavka*, *gizdavka*, *ſzama ſzvoja hvaliteliczа.* e. Prahlerin, Prangerin, Auffſchneiderin, vvelche ſich ſelbſt rühmet. *Mutogatóné*, *magabányóné.*

Oſtento, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Cic. 1. Propriè: *Guſztokrat káſem*, *pokaſujem.*

Oſſi

Digitized by Google

Offt teige, vveiſe. *Gyakran mûtatok, mûtogatom.* 2 apud eundem. *Stimamſze zkim, zkaſujem, na nyeſze derſim, gizdam.* Herfür ſpiegle, prable, prange. *Magambányom.* Vid. *Glorior.* In aliis rebus ſe oſtentent. Cic. *Naiſze vu drugib dugovanyah dicbe y potaſu.* Sie ſollen ſich in andern Dingen prahlen, rühmen, und erzeigen. *Más dologban ſzolgáljanak, mûtogaſsák magokat.*

Oſtentum, ti, n. Cic. 1. V. *Indicium N.* 2. *Portentum*, *Prodigium.* 2 propriè, ſed minus uſitatè V. *Monſtrum N.* 1.

Oſtentus, ûs, m. Salluſt. 1. V. *Oſtentatio.* 2 V. *Irriſio.* Ut Iugurthæ ſcelerum oſtentui eſſem. *Salluſt.*

Oſtiārium, ii, n. Jul. Cæſ. *Dácbana vſzake biſe vráta poſtavlyena.* Ein Tribut auf jede Haus-Thür gelegt. *Minden ház ajtajára vetett bér, adó* Synon. *Tributum in ſingula domorum oſtia,* id eſt *in ſingulas domos imperatum.*

Oſtiārius, ii, m. Plin. V. *Janitor.*

Oſtiātim, *Adv.* Cic. *Od vràt do vrat, od biſe do biſe.* Von einer Thür zur andern, von Haus zu Haus. *Ajtónként, házanként.*

Oſtīgo, ĭnis, f. Colum. V. *Mentigo.*

Oſtiŏlum, i, n. Plin. *Vratcza, Vrataſcza.* s. Thürlein. *Ajtótska.*

Oſtium, ii, n. Cic. V. *Janua.* 2 Transl. V. *Hiatus N.* 1. *Aditus, Introitus*, *Anguſtia N.* 1. Oſtium tyberinum, oſtium portûs. *Cic.*

* Oſtŏcŏpus, i, m. *Bòl vu koſzteh imajuchi.* Bein-Schmertzen habend. *Tſontjai fájó.*

* Oſtrĕa, æ, f. Cic. V. *Oſtreum.*

Oſtreārium, ii, n. *Plin.* Locus, in quo Oſtreæ vivunt, & reperiuntur.

Oſtreārius, a, um, *Plin.* Ad oſtreas ſpectans.

Oſtreātus, a, um, Plaut. *Tverd, gerbaſzt, kraſztav kakti oſtriga.* Hart, rauh, gerunzelt, ſchäbicht. *Kemény hátú, Darabos, Tſigás.*

Oſtreōſus, a, um, Catull. *Pun oſtrig, morſzkeh púſov &c.* Voll Auſtern, Meer-Schnecken. *Tsigával bövölködö.*

* Oſtrĕum, ei, n. Cic. Speciatim. *Prilepek, iliti oſtriga* ali *Auſtriga.* Auſter. *Tengeri tsiga, Auſtriga.* Eſt autem nomen generale, & commune omnibus piſcibus, qui teſtam aſperam & ſcabram habent. V. *Concha*, *Conchylis N.* 1. & 2. *Murex N.* 1. *Purpura N.* 2.

Oſtricŏlor, ōris, *om.* Sidon. V. *Purpureus.*

Oſtrīnus, a, um, Propert. V. *Purpureus*, *Conchyliatus.*

Oſtrum, tri, n. *Plin.* Eſt ſanies, vel liquor ex oſtreis, Conchyliis, Muricibus, ſeu Purpuris (hæc enim paſſim pro eodem accipiuntur) expreſſus, uti & color inde confectus. *Skarlatinzka boja iliti farba, ſkarlatno rumenilo.* e. Purpur-Farb. *Bárſony-ſzin, Bárſony feſtö nedveſség.* 2 Metonymicè & uſitatiſſimè V. *Purpura N.* 1. *Conchylis N.* 4. Adverte autem oſtrum aliud alio plus, minúſve rubrum eſſe. Teſtatur enim *Vitruvius*, quòd ex Gonchyliis ad Septentrionem & Occidentem collectis, ſubrubeus; ad Orientem, violaceus; ad Meridiem ruber liquor eximatur: id quod in diverſum ſolis curſum, & aſpectum rejiciendum eſt.

* Ōtăcuſta, æ, m. Apul. *Otajni zezvedavecz, z-kraja poſzluſſavecz, ki na tugye rìchi otajno pàzi.* r. Spion, Verräther, Laurer, heimlicher Zuloſer. *Távulról halgatódzó, kémlö.*

Ōtiăbundus, a, um, Sidon. *Mangujuchi, pun lenoſzti, manguvanya.* Faullentzend. *Henyéllö, tunyálkodó.*

Otiŏlum, i, n. *Celius ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 7. Breve otium.

Ōtior, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Mangujem, dan gubim, prez poſzla jeſzem, dug chaſz imam, prez ſzkerbi obbajam.* Müſſig bin, faullentze, ohne Sorg lebe, müſſig gehe. *Hivalkodom, Tunyálkodom.*

Ōtiōſè, *Adv.* Cic. *Mangujuch, vrème gubèch, prez ſzkerbi y poſzla.* Müſſiglich, ohne Sorg und Arbeit. *Hivalkodva, Málólag.* Item V. *Lentè, Negligenter.* 2 V. *Securè, Quietè, Tranquillè.*

Otioſĭtas, atis, f. Sidon. *Manguvanye, Nepoſzlovanye, Danguba.* r. Müſſiggang, e. Weile. *Hivság, Henyéllés.*

Ōtiōſus, a, um, Cic. *Mangujuchi, Manguvanyu podan, dan gubechi, Nepoſzlujuchi, prez ſzkerbi y poſzla.* Müſſig, ohne Sorg und Arbeit. *Hivalkodó, Magát nyúgtató.* Synon. *Vacuus, à labore ceſſans, opere ſolutus, otiô affluens, Laxatus curis, liber à negotiis.* Item Vid. *Negligens*, *Feriatus N.* 2. Dicere ſolitum Scipionem accepimus, nunquam ſe minus otioſum eſſe, quàm cùm eſſet otioſus. *Cic.* 3. *offic. c.* 1. Dies otioſus: *pro* Feſtus. *Cic.* Animus ſtudiorum otioſus: *pro* Ceſſans à ſtudiis. *Plin.* 2 V. *Securus, Quietus, Tranquillus.* Otioſus à metu: *pro* ſecurus. *Gell.* Nihil

eſt

eſt otioſâ (*id eſt* quietâ, tranquillâ, â curis vacuâ) ſenectute jucundius. *Cic. de Sen.* 3 V. *Superfluus, Inutilis.* At ego otioſum ſermonem dixerim, quem auditor ſuô ingeniô non intelligit. *Quinct. l. 8. c. 2.* Pecunia otioſa. Plin. *Zaludo leſechi novczi, dobiçbka nedonaſsajuçhi novczi, Nebaſzvujuçhi penezi.* Todtes Capital, Geld ſo keinen Zins traget. *Veſzteg-álló pénz.* Otioſior: *Senec.* Otioſiſſimus: *Cic.*

* Ōtis, idis, f. Plin. *Traplya.* r. Trapp. *Túzok.* Vid. *Biſtarda.*

Ōtium, ii, n. Cic. *Chaſz, vrime prez ſzkerbi y poſzla.* e. Weile, Zeit ohne Sorg und Arbeit. *Gondét munka-nélkül-való idő.* Vid. *Otioſitas.* Plura ſcribam, ſi plus otii habuero. Cic. *Vech budem piſzal, ako vech chaſza imal budem.* Ich vverde mehr ſchreiben, ſo ich mehr übrige Zeit haben ſolte. *Többet fogok írni, ha több időm léſzen.* Non eſt mihi otium. Terent. *Nimam chaſza.* Ich habe keine Zeit. *Ninċſen időm, üreſségem reá.* In otio vivere: Abundare, otiô: *pro* otiari, otioſum eſſe. *Cic.* Per otium, *vel* Cùm otium eſt. Cic. *Z-prilikum: za dug chaſz; iliti kada je vrime od drugih poſzlov mirovno.* Mit der Gelegenheit, für die lange Weile, *oder* da ſonſten nichts zu thun iſt. *Alkalmatoſſággal, Mulatság kedvéért.* 2 V. *Securitas, quies N. 1, Tranquillitas, Pax N. 1.* Si antea auditum erit, otium eſſe in Syria. *Cic.* 3 Tropicè V. *Negligentia.* Diffluere, languere, marceſcere, tabeſcere otiô: *pro* Pigrum, deſidem eſſe. *Cic.* 4 Accipitur otium *pro* leviore animi, aut corporis occupatione, & *pro* ceſſatione â gravioribus negotiis. Quid dulcius otiô (*id eſt* ſtudiô) litterariô? *Cic. 5. Tuſc. c. 36.* Ad otium recedere: *pro* Ceſſare â labore, *Horat.* Vid. *Ceſſatio.*

* Ōtus, (Oetus) i, m. *Plin.* Avis noctuis major, bubone minor. V. *Aſio.*

† Ōvāgium, ii, n. Eccl. *Dácha od Jájecz.* Der Eyer-Tribut. *Tyukmonyból-való bér, adó.*

Ōvālis, is, *com.* le, n. *Jajchen, na ſzpodobu jajcza, naobli, okrugel kakti jajcze.* Einem Ey gleich, länglicht, Ey-Förmig, Ey-rund, Oval. *Tyukmony formáju.* Figura ovalis. *Mathem.*

Ŏvālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Ad ŏvātionem ſpectans V. *Triumphalis.* Corona ovalis. *Koruna iz mirrovjega liſztja zpletena, z-kojum korunyeni Rimſzki vojvode, iliti Poglavari vojnichki, zbog lakvega menyſſega, ali labkoga obladanya, vu Rim odichene vpelyavaliſze jeſzu.* Eine von Myrten-Blättern geflochtene Cron, mit vvelcher die Römiſche Feld-Herren gecrönet vvurden, da ſie aus einem Krieg, der ohne ſonderbares Blut-vergieſſen beygeleget vvorden, triumphirend in die Stadt eingezogen. *Mirtus fa levelébül kötött korona, mellyel koronáztattak a' római hadi vezérek, mikor valami könnyebb győzedelem utánn örvendetesen rómába viſzſza tértenek.*

Ŏvans, antis, *om.* Cic. *Radujuchiſze, veſzelechiſze, Radoſztan, od veſzelja zkakajuchi, Huskajuçhi, Vriſzkajuchi.* Frolockend, vor Freuden ſpringend, jauchzend. *Győzedelemben tomboló, győzedelemben örvendező.*

Ŏvātio, onis, f. *Gell.* Parvus triumphus. *Na malom ouchinyeno, veſzelo vendar y odicheno vpelyavanye vu varaſs onih vojvod, kojiſzu z-labkem obladanyem nepriatelov domovſze povernuli.* Kleiner Triumph. *Kiſſiny győzedelem,* vagy *győzedelmi pompa.* Item V. *Exſultantia.*

Ōvātio, onis, f. Plin. *Vrime Jajcza zneſzti, vu kôm kokoſſi jajcza noſze, legu.* Die Zeit des Eyerlegens. *Tyúkok tojáſoknak ideje.*

Ŏvātus, ûs, m. Valer. Flac. V. *Exſultantia, ovatio.*

Ōvātus, a, um, Plin. V. *Ōvalis.*

Ŏviārĭa, æ, f. Varr. *Chréda ovchja, Stado ovácz.* e. Schaaf-Heerd, Schaaf-Schaar. *Júh nyáj, ſereg júh.*

Ŏviārĭcus, (*alii legunt* Oviarius) a, um, Colum. *Ovchji.* Schäfin, den Schaafen gehörig. *Juhi, júhtól-való.*

Ŏvĭcŭla, æ, f. Aurel. Vict. *Ovchicza.* s. Schäfflein. *Juhotska, Jbotska.*

P. Ŏvĭdĭus, ii, m. Poeta Latinus, ex equeſtri Naſonum genere Sulmone ortus, Romæ verò liberalibus diſciplinis probè eſt inſtitutus. Hunc Auguſtus annum ætatis quinquageſimum agentem in Pontum relegavit, eò quòd ad Juliam ejus filiam ſub Corynnæ nomine laſcivas de amoribus elegias ſcripſerit. Nono exilii anno mœrore confectus interiit, & Tomis, in Mœſia inferiore, tumulo illatus eſt. *Hiſt.*

Ŏvīle, is, n, Ovid. *Ovcharnicza, ſztaja ovchja.* r. Schaaf-Stall, r. Hürde, Pferch. *Júh akol.*

Ŏvĭlio, onis, m. JCt. V. *Opilio.*

Ŏvīlis, is, *com.* le, n. Apul. V. *Oviaricus.*

Ŏvillinus,

Ŏvillīnus, a, um, Priſcian. *idem*

Ŏvillus, a, um, Liv. *idem*

Ŏvinus, a, um, Seren. Samonic. *idem.* Pellis ovina. *Ovchja koſicza.* s. Schaaf-Fell. *Júh bőr.*

Ŏvipărus, a, um, Apul. *Jajcza legucbi, noſiecbi.* Eyer legend. *Tyukmonytojó.*

Ŏvis, is, f. Cic. *Ovcza.* s. Schaaf. *Júh, Jh.* Ovim *pro* Ovem: *Plaut.* Ovi *pro* Ove. *Varr.* Lupo ovem committere. *Prov.* Terentii. *Kozu za vertlyara poſztaviti: to je: Na pravogaſze nameriti.* Den Bock zum Gärtner ſetzen. *Ebre ſzalannà bizni.* Simile huic eſt illud *Ciceronis:* O præclatum cuſtodem ovium, ut ajunt, lupum! V. *Lupus.* in ſimili.

Ŏvo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Gell.* Parvum triumphum, ſeu ovationem, coronâ ovali redimitus, perago. *Zaradi kákvega menyſſega obladanya korunyen y odichen ſze vu varaſ opelyávam.* Nach einem geringeren Sieg triumphirend einziehe. *Könnyebb gyözedelem után örvendezek, vigságoſon megyek.* Deductum ab *Ove:* Olim enim ovans in Capitolio romano oves ſacrificabat: Coronam autem ex Myrto Veneri ſacra geſtabat, quia ejuſmodi incruentæ victoriæ veneteæ potius, quàm Martiæ eſſe judicabantur. 2 & quidem uſitatiùs V. *Lætor, Exulto, Plaudo.* Romani ovantes, ac gratulantes Horatium accipiunt. *Liv.* In hac tamen ſignificatione ſolum *Ovat* & Partic. *Ovans* eſt uſitatum.

Ŏvum, i, n. Cic. *Jaje, Jajcze.* s. Ey. *Tikmony, Tyukmony.* Molle, ſorbile ovum. *V-mak, iliti mehko kuhano jajcze.* Lint-geſotten Ey. *Hígen sült, vagy fött tyukmony.* Durum ovum. *Tverdo jajcze,* Hatt geſotten Ey. *Keményen sült tyukmony.* Recens ovum. *Jajcze m'ádo; Szkoro, ali ni davno zneſſeno.* Ein friſches Ey. *Friſ, uj tojás.* Frixa ova. *Czvertje, Jajcza z-maſzlom pripravlyena.* Eyer mit Schmaltz. *Rátotta, rántott tyukmony.* Requietum Ovum. *Sztaro jajcze.* Verlegen Ey. *Régi, öreg tyukmony.* Piſcium ova. *Ikre, Jajcza, ali ikja ribja.* r. Fiſch-Rogen. *Hal ikra.* Teſta ovi. *Jajchena lupinya.* e. Eyer-Schaalen. *Tyukmony-haja.* Reliqua *vide ſuis locis.* Gallinis ova ſupponere. Cic. *Kokoſſi naſzaditi: Jajcza pod kokoſſi ſztaviti.* Den Hünern Eyer unterlegen. *Tyukokra tojáſt tenni, rakni.* Eodem ovo prognatus. *Prov. Horatii:* dicitur de geminis, & de iis, quorum mores ac ingenium ita conveniunt, ut iiſdem parentibus nati videri poſſint.

* Oxălis, idis, f. Plin. V. *Lapathum, Acetoſa.*

* Oxalmē, es, f. Plin. *Kiſzel ſzok, Ráſzol.* e. Sauer-Brühe. *Pátzolni-való ſavanyó lév.*

Oxĭa, (*alii legunt* Oria) æ, f. Gell. V. *Oria.*

Oxyăcantha, æ, f. *Latinè* Spina acuta. *Glogovina, germjeglogovo.* r. Hagdorn. *Galagonya fa,* vagy *tövis.* Baccæ oxiachantæ. *Glog.* e. Hagdorn-Beere. *Golagonya gyümölts.* ità Matthiolus.

Ŏxyăcanthus, i, m. *latinè* Spina acida (*Officinæ vocant* Berberis, Greſpinus) Matth. *Sutekovina.* r. Saurauch, Saurdorn, Weinſchedel. *Savanyó tövis.* Fructum ſeu baccas fert rubras, quæ comeſtæ acuunt appetitum, fortificant ſtomachum, proſunt hepati, medentur Diarrhœæ, & Dyſenteriæ. *Dodonæus* Oxyacanthum *pro* Oxyacantha ponit. *alii aliter.*

* Oxўgăla, æ, f. Colum. *Kiſzelo mlïko.* e. Sauer-Milch. *Szérdik, sós tej.* Vid. *Lac concretum.*

* Ŏxўgărum, i, n. Mart. *Is ribicz, ali pak is ribjih ikrits vu occztu ztiſzanih ſzok, Ráſzol.* e. Fiſch-Brühe, mit Eſſig vermiſcht. *Savanyú hal levé.*

* Oxўmĕli, is, n. Plin. *Napitek, ali pak Ráſzol iz meda y occta napravlyen.* r. Tranck, *oder aber* Syrup von Honig und Eſſig. *Etzetből és mézből tſinált ital, etzetes ſzibere.*

* Oxўrŏpōla, æ, m. Plin. *Kiſzelih jeſztviny prodavavecz.* r. Sauer-Speiſen-Krämer. *Savanyó étel árrúló.*

* Oxўſacchărum, i, n. *Szok ali Ráſzol iz occta y czukora.* r. Safft von Eſſig und Zucker. *Etzetből, és nádmézből-való sürü lév.*

* Oxys, idis, *vel* ios, f. Plin. *Zajcheva trava.* r. Haſen-Klee, Haſen-Ampffer. *Nyúl-fü.*

* Oxўtrĭphillon, i, n. *Machkina trava.* r. Katzen-Klee. *Matska-fü.*

* Ŏzæna, æ, f. *Szmerdecha otechenoga noſza bòl, Hunyavicza.* Ein ſtinckend Naſen-Geſchwär. *Orrban-való büdös kelevény.* Narium ozænas emendat ariſtolochia cum cypero. *Plin.* 2 Eſt piſcis ex genere polyporum, cujus caput graviſſimum fœtorem exhalat. Hinc morbo narium datum nomen. *Plin.*

* Ŏzē, es, f. Celſ. *Latinè* Fœtor oris. *Vonyba iz vüſzt.* r. Geſtanck des Munds. *Száj-nak büdöſsége.*

* Ozўmum, i, n, V. *Ocymum.*

by Google

eſt otioſâ (*id eſt* quietâ, tranquillâ, â curis vacuâ) ſenectute jucundius. *Cic. de Sen.* 3 V. *Superfluum, Inutilis.* At ego otioſum ſermonem dixerim, quem auditor ſuô ingeniô non intelligit. *Quinct. l.* 8. *c.* 2. Pecunia otioſa. Plin. *Zaludo leskchi novczi, dobiçbka nedonaſhajuçhi novczi, Nebaſzuujuçhi penezi.* Todtes Capital, Geld ſo keinen Zins traget. *Veſzteg-állô pénz,* Otioſior: *Senec.* Otioſiſſimus: *Cic.*

* Ŏtis, ĭdis, f. Plin. *Traplya.* r. Trapp. *Túzok.* Vid. *Biſtarda.*

Ŏtium, ii, n. Cic. *Chaſz, vrême prez ſzkerbi y poſzla.* e. Weile, Zeit ohne Sorg und Arbeit. *Gond és munka-nélkül-való idő.* Vid. *Otioſitas.* Plura ſcribam, ſi plus otii habuero. Cic. *Vech budem piſzal, ako vech chaſza imal budem.* Ich vverde mehr ſchreiben, ſo ich mehr übrige Zeit haben ſolte. *Többet fogok írni, ha több időm léſzen.* Non eſt mihi otium. Terent. *Nimam chaſza.* Ich habe keine Zeit. *Nintſen időm, üreſségem reá.* In otio vivere: Abundare, otiô: *pro* otiari, otioſum eſſe. Cic. Per otium, *vel* Cùm otium eſt. Cic. *Z-prilikum: za dug chaſz; iliti kada je vrême od drugih poſzlov mirovno.* Mit der Gelegenheit, für die lange Weile, *oder* da ſonſten nichts zu thun iſt. *Alkalmatoſſággal, Mulatság kedvéért.* 2 V. *Securitas, quies N.* 1, *Tranquillitas, Pax N.* 1. Si antea auditum erit, otium eſſe in Syria. *Cic.* 3 Tropicè V. *Negligentia.* Diffluere, languere, marceſcere, tabeſcere otiô: *pro* Pigrum, deſidem eſſe. *Cic.* 4 Accipitur otium *pro* leviore animi, aut corporis occupatione, & *pro* ceſſatione â gravioribus negotiis. Quid dulcius otiô (*id eſt* ſtudiô) litterariô? *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 36. Ad otium recedere: *pro* Ceſſare â labore, *Horat.* Vid. *Ceſſatio.*

* Ŏtus, (Oetus) i, m. *Plin.* Avis noctuis major, bubone minor. V. *Aſio.*

† Ŏvāgĭum, ii, n. Eccl. *Dácha ad Jájecz.* Der Eyer-Tribut. *Tyukmonyból-való bér, adó.*

Ŏvālis, is, *com.* le, n. *Jajchen, na ſzpodobu jajcza, naobli, okrugel kakti jajcze.* Einem Ey gleich, länglicht, Ey-Förmig, Ey-rund, Oval. *Tyukmony formájú.* Figura ovalis. *Mathem.*

Ŏvālis, is, *com.* le, n. *Gell.* Ad ŏvātionem ſpectans V. *Triumphalis.* Corona ovalis. *Koruna iz mirrovjega liſztja zpletena, z-kojum korunyeni Rimſzki vojvode, iliti Poglavari vojnichki, zbog lakvoga menyſſega, ali labkoga obladanya, vu Rim odichene vpelyavaliſze jeſzu.* Eine von Myrten-Blättern geflochtene Cron, mit vvelcher die Römiſche Feld-Herren gecrönet vvurden, da ſie aus einem Krieg, der ohne ſonderbares Blut-vergieſſen beygeleget vvorden, triumphirend in die Stadt eingezogen. *Mirtus fa levelékből kötött korona, mellyel koronáztattak a' római hadi vezérek, mikor valami könnyebb győzedelem utánn örvendetesen rómába viſzſza tértenek.*

Ŏvans, antis, *om.* Cic. *Radujuchiſze, veſzelechiſze, Radoſztam. od veſzelja zkakajuchi, Huskajuçhi, Vriſzkajuchi.* Frolockend, vor Freuden ſpringend, jauchzend. *Győzedelemben tomboló, győzedelemben örvendező.*

Ŏvātio, onis, f. *Gell.* Parvus triumphus. *Na malom vuchinyeno, veſzelo vezdar y odichено vpelyavanye vu varaſs onih vojvod, kojiſzu z-labkem obladanyem nepriatelov domovſze povernuli.* Kleiner Triumph. *Kitſiny győzedelem,* vagy *győzedelmi pompa.* Item V. *Exſultantia.*

Ŏvātio, onis, f. Plin. *Vrême Jajcza zneſzti, vu kôm kokoſſi jajcza noſze, legu.* Die Zeit des Eyerlegens. *Tyúkok tojáſoknak ideje.*

Ŏvātus, ûs, m. Valer. Flac. V. *Exſultantia, ŏvatio.*

Ŏvātus, a, um, Plin. V. Ŏ*valis.*

Ŏviārĭa, æ, f. Varr. *Chréda ovchja, Stado ovácz.* e. Schaaf-Heerd, Schaaf-Schaar. *Júh nyáj, ſereg júh.*

Ŏviārĭcus, (*alii legunt* Oviarius) a, um, Colum. *Ovchji.* Schäfin, den Schaafen gehörig. *Juhi, júhtól-való.*

Ŏvĭcŭla, æ, f. Aurel. Vict. *Ovchicza.* s. Schäfflein. *Juhotska, Jhotska.*

P. Ŏvĭdĭus, ii, m. Poëta Latinus, ex equeſtri Naſonum genere Sulmone ortus, Romæ verò liberalibus diſciplinis probè eſt inſtitutus. Hunc Auguſtus annum ætatis quinquageſimum agentem in Pontum relegavit, eò quòd ad Juliam ejus filiam ſub Corynnæ nomine laſcivas de amoribus elegias ſcripſerit. Nono exilii anno mœrore confectus interiit, & Tomis, in Mœſia inferiore, tumulo illatus eſt. *Hiſt.*

Ŏvīle, is, n. Ovid. *Ovchárnicza, ſztaja ovchja,* r. Schaaf-Stall, r. Hürde, Pferch. *Júh akol.*

Ŏvīlio, onis, m. JCt. V. *Opilio.*

Ŏvīlis, is, *com.* le, n. Apul. V. *Oviaricus.*

Ŏvillinus, a, um, Priſcian. *idem*

Ŏvillus, a, um, Liv. *idem*

Ŏvinus, a, um, Seren. Samonic. *idem*. Pellis ovina. *Ovchja koſicza*. s. Schaaf-Fell. *Júh bőr*.

Ŏvipărus, a, um, Apul. *Jajcza leguchi, neſiechi*. Eyer legend. *Tyukmonytojó*.

Ŏvis, is, f. Cic. *Ovcza*. s. Schaaf. *Júh, Jh.* Ovim *pro* Ovem: *Plaut*. Ovi *pro* Ove. *Varr*. Lupo ovem committere. *Prov*. Terentii. *Kozu za vertlyara poſztaviti: to je: Na pravogaſze nameriti*. Den Bock zum Gärtner ſetzen. *Ebre ſzalonná bízni*. Simile huic eſt illud *Ciceronis*: O præclarum cuſtodem ovium, ut ajunt, lupum! V. *Lupus*, in ſimili.

Ŏvo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Gell*. Parvum triumphum, ſeu ovationem, coronâ ovali redimitus, perago. *Zaradi katvoga menyſſega obladanya korunyen y odichen ſze vu varaſ vpelyávam*. Nach einem geringeren Sieg triumphirend einziehe. *Könnyebb győzedelem után örvendezek, vigságoſon megyek*. Deductum ab *Ove*: Olim enim ovans in Capitolio romano oves ſacrificabat: Coronam autem ex Myrto Veneri ſacra geſtabat, quia ejuſmodi incruentæ victoriæ venereæ potius, quàm Martiæ eſſe judicabantur. 2 & quidem uſitatiùs V. *Lator, Exulto, Plaudo*. Romani ovantes, ac gratulantes Horatium accipiunt. *Liv*. In hac tamen ſignificatione ſolum *Ovat* & Partic. *Ovans* eſt uſitatum.

Ŏvum, i, n. Cic. *Jaje, Jajcze*. s. Ey. *Tikmony, Tyukmony*. Molle, ſorbile ovum. *V-mak, ſliti mehko kuhano jajcze*. Lindgeſotten Ey. *Higon ſült, vagy főtt tyukmony*. Durum ovum. *Tverdo jajcze*. Hart geſotten Ey. *Keményen ſült tyukmony*. Recens ovum. *Jajcze mlado: Szkoro, ali ni davno zneſſeno*. Ein friſches Ey. *Friſ, uj tojás*. Frixa ova. *Czvertje, Jajcza z-maſzlom pripravlyena*. Eyer mit Schmaltz. *Rátotta, rántott tyukmony*. Requietum Ovum. *Sztaro jajcze*. Verlegen Ey. *Régi, öreg tyukmony*. Piſcium ova. *Ikre, Jajcza, ali jája ribja*. r. Fiſch-Rogen. *Hal ikra*. Teſta ovi. *Jajchena lupinya*. e. Eyer-Schaalen. *Tyukmony-haja*. Reliqua *vide ſuis locis*. Gallinis ova ſupponere. Cic. *Kokoſſi naſzaditi: Jajcza pod kokoſſi ſztaviti*. Den Hünern Eyer unterlegen. *Tyukalá tojáſt tenni, rakni*. Eodem ovo prognatus. *Prov. Horatii*: dicitur de geminis, & de iis, quorum mores ac ingenium ita conveniunt, ut iiſdem parentibus nati videri poſſint.

* Oxălis, idis, f. Plin. V. *Lapathum, Acetoſa*.

* Oxalmē, es, f. Plin. *Kiſzel ſzok, Ráſzol*. e. Sauer-Brühe. *Pátzolni-való ſavanyó lév*.

Oxĭa, (*alii legunt* Oria) æ, f. Gell. V. *Oria*.

Oxyăcantha, æ, f. *Latinè* Spina acuta. *Glogovina, germje glogovo*. r. Hagdorn. *Galagonya fa*, vagy *tövis*. Baccæ oxiachantæ. *Glog*. e. Hagdorn-Beere. *Golagonya gyümölts*. ità Matthiolus.

Oxyăcanthus, i, m. *latinè* Spina acida (*Officinæ vocant* Berberis, Greſpinus) Matth. *Sutekovina*. r. Saurauch, Saurdorn, Weinſchedel. *Savanyó tövis*. Fructum ſeu baccas fert rubras, quæ comeſtæ acuunt appetitum, fortificant ſtomachum, proſunt hepati, medentur DiarrhϾ, & Dyſenteriæ. *Dodonæus* Oxyacanthum *pro* Oxyacantha ponit. *alii aliter*.

* Oxўgăla, æ, f. Colum. *Kiſzelo mliko*. e. Sauer-Milch. *Sávdék, sós tej*. Vid. *Lac concretum*.

* Ŏxўgărum, i, n. Mart. *Is ribicz, ali pak iz ribjih ikritz vu ocztu zniſzanih ſzok, Ráſzol*. e. Fiſch-Brühe, mit Eſſig vermiſcht. *Savanyú hal leve*.

* Oxўměli, is, n. Plin. *Napitek, ali pak Ráſzol iz meda y octa napravlyen*. r. Tranck, *oder aber* Syrup von Honig und Eſſig. *Etzetből és mézből tſinált ital, etzetes ſzibere*.

* Oxўrŏpōla, æ, m. Plin. *Kiſzelih jeſztviny prodavavecz*. r. Sauer-Speiſen-Krämer. *Savanyó étel árrúló*.

* Oxўſacchărum, i, n. *Szok ali Ráſzol iz oczta y czukora*. r. Safft von Eſſig und Zucker. *Etzetből, és nádmézből-való ſürü lév*.

* Oxys, ĭdis, *vel* ios, f. Plin. *Zajcheva tráva*. r. Haſen-Klee, Haſen-Ampffer. *Nyúl-fű*.

* Oxўtrĭphillon, i, n. *Machkina trava*. r. Katzen-Klee. *Matska-fű*.

* Ŏzæna, æ, f. *Szmerdecha oteckenoga noſza bòl, Hunyavicza*. Ein ſtinckend Naſen-Geſchvvär. *Orrban-való büdös kelevény*. Narium ozænas emendat ariſtolochia cum cypero. *Plin*. 2 Eſt piſcis ex genere polyporum, cujus caput graviſſimum fœtorem exhalat. Hinc morbo narium datum nomen. *Plin*.

* Ŏzē, es, f. Cels. *Latinè* Fœtor oris. *Vonyba iz vuſzt*. r. Geſtanck des Munds. *Szájnak büdöſsége*.

* Ozўmum, i, n. V. *Ocymum*.

d by Google

P.

PĀbo, ōnis, m. Iſidor. *Tacbka na iednom Kotacbeczu, koju cblovek pred ſobom rivo.* r. Schubkarn, e. Rädl - Truhen. *Targontza, Taliczka.*

Pābŭlāris, is, *com.* re, n. Colum. *Kermeni, kermni, paſni.* Zum Futter gehörig. *Abrakhoz-való.*

Pabulātio, onis, f. Cæſ. *Kerme zpravlyanye, donaſſanye. kermo-noſenya.* e. Sammlung des Futters, Futter Hohlung, Fouragirung. *Abrak gyüjtés, Abrak ſzerzés.* Hoſtes pabulatione prohibere. *Cæſ.* 2 apud Varr. *Kermenye. Paſzenye.* e. Fütterung, Weydung. *Abraklás, Abrak adás.* Vid. *Nutritio N.* 1.

Pabulātor, oris, m. Liv. *Po kermu hoditel; kerme ſakerbitel, zpravlyavecz, donaſſavecz.* Der Futter hohlet, Futter-Sammler, Fouragirer. *Abrak utánn menő. Abrak gyüjtő.* Item *Kermitel, Paſztel* r. Fütterer. *Abrakló, Abrak adó.* Vid. *Nutritor N.* 1.

Pabulātōrius, a, um, Colum. *K kermo-noſenyi ali Kermenyu zpadajuchi, kermuſakerbni.* Zur Futterhohlung, Fouragirung, *oder* Fütterung gehörig. *Abrak gyüjtésbez-való, Abraklásra-való* Corbis pabulatoria. *Colum.*

Pābŭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cæſ. *Po kermu hodim, kermu znaſſam, donaſſam, ſakerbim* Dem Vieh Futter ſuche, auf die Fütterung fahre, um Futter gehe. Futter hohle, zutrage Fouragire. *Abrakért mennyek, abrakot gyüjtök.* 2 V. *Paſco. Nutrio N.* 1. 3 V. *Fimo.* Oleas pabulari. *Colum.* 4 V. *Piſcor.* Ad mare prodimus pabulatum. *Plaut.*

Pābŭlōſus, a, um, Solin. *Z-kermum obilen; kerme, ali paſse pun.* Futter-reich, voll Fütterung. *Abrakos, Abrakkal teli.*

Pābŭlum, i, n. Cic. *Kerma. Paſsa.* s. Futter, e. Weyde, Fourage. *Abrak, Barom kóſt.* Item latiùs ſumendo V. *Nutrimen N.* 1. 2 Tranſl. V. *Fomentum. Focillatio. N.* 1. *Oblectatio &c.* Studii & doctrinæ pabulum: *id eſt* Oblectatio, vel focillatio, qua animus paſcitur ac vegetatur. *Cic.*

Pācālis, is, *com.* le, n. Ovid. *Mir znamenujuchi, miro-zlamenit.* Frieden deutend. *Békeség jegyző.* Vid. *Pacifer, Pacificus.*

Pācātè, *Adv.* Petron. V. *Quietè, Tranquillè.*

Pācātio, onis, f. Frontin. V. *Pax, Pacificatio.*

Pācātor, oris, m. Senec. V. *Mitigator, Conciliator, Pacificator.*

Pācātus, a, um, Cic. V. *Tranquillus, Tranquillatus, Quietus, Mitis, Pacificus.*

Pācĭfer, ĕra, erum, Plin. *Miro-noſz, Mir naznveſchajuchi.* Fried bringend, *oder* anzeigend. *Békeség-hozó.*

Pācĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Vmirenye, Mira vchinenye.* e. Befriedigung, Friedmachung. *Békeség ſzerzés.* Vid. *Conciliatio, Mitigatio.*

Pacificātor, oris, m. Cic. Liv. *Miro-chinitel, Miro-tvoracz.* r. Friedmacher, Schiedmann, Verträger, Friedens-Stiffter. *Békeség ſzerző.* Vid. *Pacator.*

Pacificātōrius, a, um, Cic. *Miro-chinlyiv, k-vuchinenyu mira haſznovit.* Zur Friedmachung gehörig, zum Frieden machen dienlich. *Békeség ſzerzésre-való.* Item V. *Mitificus.*

Pacificè, *Adv.* Cyprian. V. *Pacatè.*

Pācĭfĭco, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Mir chinim, Mirim, v-jedinoſzt poſztavlyam.* Befriedige, Fried ſtiffte, Fried mache, vertrage. *Békeséget ſzerzek, Békéltetem.* Vid. *Concilio.* 2 V. *Mitigo N.* 1. *Delinio N.* 1. Divos pacificare. *Silius.*

Pācĭfĭcus, a, um, Cic. *Miroven, Mir lyubechi, mir chinechi.* Friedſam, Friedlich, Fried machend. *Békeséges, Békeség tſináló.* Vid. *Tranquillus, Quietus, Mitis, Mitificus.*

Pācīſcor, ĕris, iſci, pactus ſum. (*Com.* Nam in *Præt. Perf.* & *Pluſquamperf.* & *Part. præt. temp.* adhibetur etiam *paſſivè.*) Cic. *Pogadyamſze, Pogodbu z-kim chinim, Vadlyamſze zakaj.* Einen Vertrag mache, mit einem überein komme, vertrage, vergleiche, capitulire, um etwas wette. *Szegődöm, ſzerződöm, Alkuſzom, Fel ſogadok.* Inducias aliquot dierum paciſci. Cic. *Pogoditiſze za preſztanek boja do nekuliko dnevov.* Auf etliche Täg Waffen-Stillſtand machen. *Egynéhány napig frigyet vetni.* Cum illo paululâ pecuniâ paciſci potes Plaut. *Z nyimſze lahko, ter z-malemi penezmi pogoditi moreſs.* Du kanſt dich mit ihme mit wenig Geld vergleichen. *Kevés pénzzel megalkhatol véle.* Ab aliquo vitam paciſci. *Salluſt.* Cum Xerxe nuptias filiæ paciſci. *Juſtin.* Tabinus Provinciam ſibi pactus eſt. *Cic.* Is ne cauſam diceret,

Digitized by Google

ceret, duodecies cum Cæſare paciſcitur. *Cic.* De re aliqua paciſci cum aliquo. *Svet.* *Za takvo dugovanye z-kim opravlyati*, ali *vadlyatiſze.* Um etvvas mit einem handlen, *oder* vvetten. *Valamiröl valalkelfogadkozni*, vagy *Felfogadni.* 2 V. *Promitto N.* 1. Pretium prædonibus pro capite paciſci. *Cic.* *Razbojnikom za obchuvanye ſivlenya novcze obechati.* Den Räubern zur Erhaltung des Lebens Geld verſprechen. *Hogy a' tolvajok meg-ne öljék, pénzében megalkunni.* Filiam alicui paciſci: *pro* promittere. *Cic.* Item *paſſivè* Silani filia pacta erat Neroni. *Tacit.* *Sziláne kchi Nerönu je bila obechana, ali zaruchena.* Des Silani Tochter vvar dem Neroni verſprochen vvorden. *a' Silánus leánya Nérónak igértetett*, vagy *eljegyeztetett vala.* Cùm triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ. *Cic.*

Pāco, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Pacifico*, *Placo.* *Tranquillo.* Galliam pacare: *pro* tranquillam & pacificam reddere. *Cæſ.*

Pactīlis, is, *com.* le, n. *Zkup ſloſen*, *ztiſnyen*, *zkloplyen.* Zuſammen geheff. et, zuſammen gefüget. *Öſzve foglaltatott.* Corona pactilis. *Plin.*

Pactio, onis, f. *Cic.* *Pogadyanye*, *Pogodenye*, *Vadlyanye.* e. Vergleichung, Abhandlung, Wettung. *Szegödés*, *Megalkuvás*, *Fogadás.* Item V. *Conditio N.* 2. *Promiſſio*, *Deciſio N.* 2. *Pactum.* Res venit ad pactionem. *Cic.* Talibus pactionibus pacem facere. *Nepos.*

Pactītius, a, um. *Gell.* Conventiōnālis, is, *com.* le, n. *JCt.* *Pogodyen*, *k pogodbi spadajuchi*, *poleg pogodbe.* Mit einem Vertrag beſtättiget, zum Vergleich gehörig, dem Vertrag nach. *Alkuvàſſal végbez ment.*

* Pactōlus, i, m. *Horat.* *Potok z'zlato-peſzchenim vu Lidii.* r. Gold Sand führende Fluſs Pactolus in Lydien. *Arany fövenyt hozó folyó-víz Lidiában.*

Pactor, oris, m. *Cic.* *Pogadyavecz*, *Pogodnik*, *Vadlyavecz.* r. Unterhändler, Vertrag-Stiffter. *Alkudtató*, *ſzegödtetö*, *Fogadás ſzerzö.* Vid. *Arbiter N.* 1. *Definitor N.* 2. *Promiſſor.*

Pactum, i, n. *Cic.* *Pogodba*, *Pogoda*, *Vadlya.* r. Vertrag, Vergleich, e. Wette. *Szerzödes*, *ſzegödtség*, *Alkuvás*, *Fogadás.* Item V. *Conditio N.* 2. *Fœdus*, *Promiſſum.* Non ſtare pacto. *Liv.* Ex pacto (*id eſt* Conventione, promiſſo &c.) poſtulat, ut ſibi urbem tradant. *Nep.* Pacta ſervanda ſunt. *Cic.* 2 V. *Modus N.* 1. Nullô pactô: *pro* Nullo modo. *Cic.* Vid. *Nulla-tenus.*

Pactus, ûs, m. V. *Pactio*, *pactum.* Unius noctis pactu omnia vendere. *Petron.*

* Pădus, i, m. *vel* Ēridănus, i, m. *Plin.* Fluvius maximus Italiæ. In Gallia ſubalpina ortus, in mare adriaticum ſe exonerat.

* Pæan, ānis, m. *Nom. propr. Apollinis.* Parce, precor, pæan. *Juven.* 2 V. *Hymnus.* Lætum pæana canere. *Virg.*

* Pædāgōgium, ii, n. *Plin.* *Dechinzka vuchilnicza*, *ſztân*, *ali meſzto kadiſze detcza vu navuku odbranyuju.* e. Schul, *oder* Ort, allvvo die Kinder in der Lehr, und Zucht auferzogen vverden. *Gyermekek oskolájok*, vagy *tanitó helyek.*

* Pædāgōgus, i, m. *Cic.* *Detcze navuchitel*, *vu navuku y derſányu odhranitel*, *odbranitel.* r. Kinder-Lehrer, Zucht-Meiſter, in der Lehr, und Zucht auferzieher. *Gyermek-tanitó*, *Gyermek Feltartó.* Vid. *Inſtitutor*, *Inſtructor N.* 2.

* Pædia, æ. f. *Gell.* *Mále detcze podouchavanye*, *privuchavanye*, *vu navuku piſzmoznanſztva odhojenye.* e. Untervveiſung, Unterrichtung der Kindern. *Gyermekek igazgatása a' tudományban*, *gyermek feltartás.* Vid. *Diſciplina N.* 1. *Inſtitutio N.* 3. *Inſtructio N.* 2.

Pædicātor, oris, m *Svet* *Nechiſzti dechakov lyubitel*, *oſzkrunitel.* r. Knaben-Schänder, Sodomit. *Fiú gyermeket fajtalanúl ſzeretö*, *azokkal parázná'kodó.*

Pædico, ōnis, m. *Auct. priap. carm.* Vid. *pædicator.*

Pædico, as, are, avi, atum, (Act.) *Mart.* *Synon.* pueros corrumpo, violo, fœdo, polluo. *Nechiſzto y nazorno tioem z-mladenczi*, *mladencze oſzkrunyavem*, *oſzkrunyivam.* Knaben Schänderey treibe. *Gyermekeket parázna'tok*, *fajtalanúl ſzeretek.*

Pædĭdus, a, um, *Feſt.* V. *Sordidus N.* 1. *Incultus N.* 2. *Squalidus.*

Pædor, oris, m. *Cic.* *Oſzparine tila vonyba.* Aus Unflath des Leibs Geſtanck. *Teſtböl kijö bűdöſség.* Vid. *Squalor*, *Illuvies.* Obſitus pædore. *Tacit.*

Pæſtānus, a, um. *Cic.* Spectans ad *Paſtum* urbem Lucaniæ, ubi ob cœli clementiam bis in anno, menſe videlicet Majo & Septembri fructus producebantur. Roſæ paſtanæ præ aliis celebres. *Ovid.*

Pætŭlus, a, um. (*Dim. à* Pætus,) *Cic.* *Nafperlyaſzt*, *malo zkilyaſzt*, *krivo-gled.* Ein vvenig ſchielend, überſichtig, liebäugig.

Digitized by Google

Kevẽſſ hunyoritó, Fõre néző, keveſſé kandits.

Pætus, a, um, Horat. *Krivo-gled, ſkilyaſat, ſperlyaſzt, zalyubleno-ok.* Krummäugig, ſchiecklicht, überſichtig. liebäugig, ſchielend. *Hunyoritó, kereſztűl néző, kandits, ſzerelmeſen néző.*

Pāgānālia, orum, n. *plur.* Varr. *Szelako poſzvetiliſche, ſzelſzki ſzvetek, ſzvetkovina.* e. Dorff-Kirchvveyhe, s. Dorf-Feſt, e. Bauern-Kirchmeſs. *Faluſi egy-ház ünnepe, Falu ünnepe.*

Pāgānicus, a, um, Varr. *Szelski, ſzelyanzki.* Dorfiſch, Bäueriſch. *Faluſi, Falubéli, külföldi.* Item V. *Genticus & Gentilis* N. 2. ità uſus Chriſtian.

† Pāgāniſmus, i, m. & † Paganitas, atis, f. *Poganinſztvo.* s. Heydenthum. *Pogányság.* Vid. *Gentilitas* N. 3.

† Pāgānizo, as, are, &c. (Neu.) Eccl. *Po poganinzko ſivem, Poganina naſzledujem.* Heydniſch lebe, einen Heyden abgebe. *Pogányúl élek, pogánykodom.*

Pāgānus, i, m. Cic. *Szelyan, ſzelecz, ſzelyanin.* r. Dorff-Mann. *Kül-földi, Falubéli ember.* Vid. *Ruricola, Ruſticus.* 2 apud Auguſt. &c. *Poganin, nekerſztyenik.* r. Heyd, Unchriſt. *Pogány, nem kereſztyén.*

Paganus, a, um, V. *Paganicus, Ruſticanus.* Lege pagana cavetur. *Plin.*

Pāgarchus, i, m. *Juſtinian. in Novell. meliùs latinè dixeris* Præfectus pagi. *Szelzki poglavar, ſzudecz, knèz.* r. Dorff-Schultheis, Dorff-Richter, Dorff-Meiſter. *Faluſi tiſzttartó, Bíró.*

Pāgātim, *Adv.* Liv. *Od ſzela do ſzela.* Von Dorff zu Dorff. *Falunként.*

Pāgella, æ, f. (*Dim.* à Pagina] Cic. *jeden liſztek papéra, knige.* Ein Blätlein Papier. *Egy leveletske a' papirosban, könyvben.*

† Pagenſis, is, *com.* ſe, n. V. *Paganus.*

Pāgina, æ, f. Cic. *Jedna ſztránka papirnoga liſzta.* Die Seite eines Blats. *Egyfelől-való réſze a' papiros levelének.* Complere utramque paginam. Cic. *Z obedveh ſztrani liſzt napiſzati.* Ein Blat Papier beyderſeits anſchreiben. *Mind két-felől beirni.* Utramque paginam facere. *Prov. Plinii.* Dicitur de eo, ſinè quo nihil geritur, cui hoc & illud imputatur, adſcribitur. 2 per ſynecdochen V. *Liber, libri* N. 2. *Litera* N. 5. & 9. Laſciva eſt nobis pagina, vita proba. *Mart.*

Pāginŭla, æ, f. [Dim.] *Cic.* Parva pagina: V. *Pagella.*

Pagmentum, i, n. Vitruv. V. *Congeries.*

Pāgo, is, ĕre, pĕpigi, pactum. (Act. *Antiq.*) Quinct. *apud veter.* Vid. *Paciſcor, Pango.*

* Pāgūrus, i, m. Plin. *Veliki morski rak.* Groſser Meer-Krebs. *Nagy tengeri rák.* Italis *granciperro.*

Pāgus, i, m. Cic. *Szelo.* s. Dorff. *Falu.* Vicus pars pagi, pagus pars Provinciæ. *Tacit.*

Pāla, æ, f. Plin. *Lopata delavczev.* e. Schauffel. *Akármi lapát, ásó.* Item *Krußna lopata, z-kojumſzt kruh v-pèch poſztavlya y van jemlye.* e. Brod-Schauffel, damit man das Brod in und aus dem Backofen ſchiebet. *Sütő lapát.* Cato. 2 Anuli pala. *Gornya ſztran perſztena, vu kojoj dragi kamen ſztoi.* Das Käſtlein eines Rings, darinn man den Stein verſetzt. *Gyűrű fẽſzke, mellyben a' kő áll.* Cic.

Pālābundus, a, um, Tertull. V. *Palans.*

* Pālæſtes, æ, m. Lamprid. V. *Palæſtrita.*

* Pālæſtra, æ, f. Cic. V. *Lucta, Certamen.* 2 apud eundem Metonymicè: *Boritelnicza, meſzto borenya, gdeſze vuche boriti, boſzti &c.* e. Fecht-Schul, vvo man Fechten, Ringen, Kampffen, mit Pferd rennen &c. lernet. *Küſzködő hely, ahol vagdalkozni, bartzolni &c. tanúlnak.* 3 Transl. ſumitur *pro* omni re & loco, in quo ſe aliquis ſingulariter exercet. *Cic.* Vid. *Gymnaſium, Ludus N.* 1. 8. & 9.

Palæſtricè, *Adv.* Cic. *Boritelzki, na nachin, ali ſzpodobu Boritelov.* Fechteriſch, vvie ein Fechter. *Küſzködve, küſzködéſſel.*

* Palæſtricus, a, um, Cic. *Boritelski, Boritelov.* Zum Fechter gehörig. *Bajnokhoz-való.* Vid. *Gymnicus.* Ars palæſtrica. Quint. *Meſtria, ali znanye boritiſze, boſzti &c.* e. Ring- *oder* Fecht-Kunſt. *Bajnoki meſterség.* Item V. *Gymnaſtica.* Motus palæſtrici. Cic. *Znano-boritelſzko gibanye ruk, nòg &c.* e. Fechter-Sprünge. *Bajnok meſterségi Indúlás.* Vacare palæſtricis. Quint. *Vuchitiſze borenya,* peregr. *Febtanya.* Lernen Fechten. *A' küſzködésben gyakorlani magát.*

* Palæſtricus, i, m. Quint. *Meſter, Navuchitel borenya, bodenya &c.* r. Fecht- *oder* Ring-Meiſter. *Bajnok Meſter, küſzködéſt tanító.* Item V. *Gymnaſtes, Luctator.*

* Pālæſtrita, æ, m. *Cic.* Qui in palæſtra ſe exercet. V. *Luctator, Palæſtricus.*

Pālam, *Adv.* Cic. *Ochiveſzto, Ochito, Nazochi, vſzem znano.* Offentlich, offenbar. *Nyilván, ſzemlátomáſt.* Vid. *Apertè, Manifeſtè,*

itized by Goog

nifeſtè, Publicè. Aliquid alicui palam facere. Nep. *Kômu kaj na znanye dati, ochivefzto vuchiniti.* Einem etvvas kundbar machen. *Valamit valakinek kijelenteni.* Palam eſt. Plin. *Znano, ſzanovito, ochivefzto jeſzt.* Es iſt kund, gevviſs, und offenbar. *Nyilván vagyon.* 2 cum Abl. V. *Coram.* Rem creditori palam populo perſolvit. *Liv.*

Pālanga, æ, f. V. *Phalanga.*

Pālangārius, ii, m. V. *Phalangarius.*

Pālans, antis, *om.* Virg. *Szim-tam obbajajuchi, raztiran, raztepen, razeguan.* Hin und vvieder ſchvveiffend, zerſtreuet. *Elſzéledő, Tétova bújdosó.*

Pālāris, is, *com.* re, n. Ulp. *K-kolju, ali k-kolczemſzliſſajuchi.* Zum Pfählen gehörig. *Karóhoz-való.* Sylva palaris. Ulp. *Koloſzechina, loza za kolje. &c.*

Pālātīnus, a, um. *Cic.* Ad Palatium pertinens. *Hinc:* Palatina officia: *id eſt* Officiales Aulici, & Imperatorii. *Jul. Capit.* Ex quo

Pālātīnus, i, m. *id eſt*: vir in dignitate aulica conſtitutus: *ut:* Hungariæ Palatinus. *Vugerſzkoga kralya nameſztnik.* Königlicher Stadthalter, *oder* Vice König in Hungarn. *Palatinus, Vitéz király Magyar-orſzágban.* Palatini poloniæ, *Veliki Vojvode, y knezi polyſzki.* e. Pohlniſche Fürſten und Herzogen. *Lengyel Fejedelmek, Hertzegek.* Tres & triginta eſſe ſolent in Polonia Palatini, qui totidem Palatinatibus, ſeu Provinciis præſunt. &c.

Pālātio, ōnis, f. Vitruv. *Kolczev oboſtrenib zabijanye, kolenye, Nakolenye.* Das Pfahl-Schlagen. *Karó leverés, Tövek bé ütés.* Vid. *Fiſtucatio.*

*Pālātium, *&* Pālātium, ii, n. Unus ex ſeptem collibus romanis, in quo Roma primùm condita fuit. Nomen accepit à Palantio, ſeu Palanteo urbe Arcadiæ. ità *Plin.* Jovi ſtatori templum à Romulo in Palatii radice eſt collocatum. *Cic.* Quia verò teſte *Svetonio* Palatinus mons ſedes erat Imperii ut quem *Evander* primum, ſubinde *Romulus*, poſt hunc Conſules, ac denique ab Octavii Auguſti temporibus omnes Imperatores incoluerunt, inde 2 *Tranſl.* Sumitur Palatium *pro* Regia, & quolibet magnifico ædificio. *Palacha.* r. Pallaſt. *Királyi palota.* Vid. *Regia, Baſilica N. 1.*

Pālātūa, æ, f. *Varr.* Dea, in cujus tutela Palatium erat.

Pālātuāl, ālis. n. *Varr.* Sacrificium, quod in Monte palatino fiebat.

Palatuālis, is, m. *Feſt.* Flamen, qui Palatuæ victimas immolabat.

Pālātum, i, n. *Colum.* Palatus, i, m. Cic. *Vuſzt-nebo, nuternya ſztran vüſzt.* r. Rachen, Gaumen, innere Theil des Munds. *íny.* Hoc eſt ad meum palatum. Prov. *To mi je drágo.* Das iſt mir angenehm. *Kedvemre vagyon ez.* Adverte, Palatum ſedem eſſe ſensûs guſtatûs.

Pălĕa, æ, f. Colum. 1. *Pleva.* e. Spreuer, r. Heckerling, Kafft. *Polyva.* Hinc 2 Transl. V. *Inutilitas, Vanitas, Vilitas.* 3 apud eundem. *Podbradek kokotov.* r. Hahnen-Bart, s. Hahnen-Läpplein, r. Kamm an einem Haus-Hahn. *A' kakaſnak alsó tarlja.* 4 Palea æris, Plin. *Pena od brunczа, Brunchеni prăh.* r. Ertz-Schaum, Ertz-Staub, *értz-Füſt, réz por bülladék.* Alii legunt. *Pala æris.*

Pălear, āris, n. Virg. *Podgerliſche volovſzko, vratiſche, debela kóſa pod gerlom volu viſzecha.* Ochſen-Wamme, *oder* die Haut ſo an den Kählen den Ochſen hinunter hanget. *ökör nyakán, torkán alá-fityegő bőr.*

Păleāris, is, *com.* re, n. Fortunat. *Pleoni, Plevam ſzliſſajuchi.* Den Spreuer gehörig. *Polyvához-való.*

Păleārium, ii, n. Colum. *Plevnyák, Plevnicza, Meſzto za zpravlyanye y chuvanye plév.* r. Spreuer-Kaſten, Spreuer-Boden, Ort vvo man die Spreuer behaltet. *Polyva-tartó hely.*

Păleātus, a, um, Colum. *Plevnat, z-plevami zmiſſan.* Mit Spreuer vermiſcht. *Polyvás.*

*Păles, is, f. *Virg.* Dea pabuli, & paſtorum.

*Pălilia, orum, n. *plur.* Cic. *Szvetek Boſicze Pales, kojega negda dvadeſzeti y pervi dan maloga travna paſztiri na polyu, chefz ognye zkachuch, obſzluſavali jeſzu, za dobru paſſu y ſzrechni plod marhe.* Der Hirten-Göttinnen-Feſt, vvelches vor Zeiten, den ein- und zvvanzigſten Aprilis, ihr zu Ehren die Hirten gehalten. *Barom páſztorok innepek, mellyet régen huſzon egyedik napján Aprilisnek illették.* Dies paliliorum, erat etiam prima conditæ à Romulo Romæ dies. *Cic.*

*Pălimpſeſtus, (*Legitur etiam* Palinxeſtus) i, m. Cic. *Ojzlova, ali druga koſicza, ali kniſicza za zaznamenuvanye, ali rachunanye.* e. Eſel-Haut, Rechen Haut. s. Aufzeichnungs Büchlein. *Iſmét megvakarit jegyző könyv. mellyből az írájt lemoſhatni.*

*Pălinōdia, (*juxta accent. re ipſa* Palinodia) æ, f. *Latinè* Recantatio, Retractatio, Revocatio

catio dictorum &c. Cic. *Rechih, govorenya* ali *piſzanya povrachanye, nazad jemſhenye: Da jeſzt kaj bman y peſzki rechel valuvanye.* r. Wiederruff desjenigen, vvas man entvveder ſchimpflich von einem geredet, *oder* falſch von einer Sach geſchrieben. *Viſzſza tagadás, viſzſza beszéllés.* Palinodiam canere: *pro* Contraria iis, quæ prius dicta erant, affirmare; *ſeu* priùs dicta retractare. Macrob. *Szvoje rechi nazad vzéti.* Einen Wiederruff thun. *Viſzſza tagadni.* 2 Propriè V. *Occentus.*

Păliūrus, i, m. Frutex ſpinoſus, & aſper. *Virg.* Folio eſt ſubrotundo, fructu compreſſo. *Plin.* Sunt, qui Paliurum, Rhamnum, Oxyacanthum & Oxyacantham confundant.

Palla, æ, f. Virg. *Senſzki dugi plàſch, odevalo, zverhu halye duga goſzpinzka od ramen do pèt oprava, goſzpinzki kontuſ, kontuſſecz* peregr. *Kantuſhl.* r. Frauen-Mantel, e. Schaube, r. Saack, s. Kantuſchl. *Aſzſzony ember paláſt, ſuba, Köntös.* Accipitur 2dò generatim pro omni longa veſte, Integumento, & operimento: *Cic. Mart. Hinc* Palla altaris. *Eccleſ.*

* Pallăca, æ, *vel* Pallăcē, es, f. Svet. V. *Concubina.*

* Pallădĭum, ii, n. Cic. *Boſicze Mudroſzti kip, pily.* Der Göttin der Weiſsheit Bildnus. *A' bölcſeség iſten aſzſzony faragott képe.* Simulacrum erat Palladis, quod, regnante Ilô Priami avô, in Ilium è cœlo delapſum fingitur. De hoc conſultus Apollo reſpondiſſe fertur, incolumem futuram Trojam, uſque dum intra ejus mœnia Palladium retineretur. Sublato ſubinde Ulyſſis & Diomedis operá Palladio, Græci Trojam ſub jugum miſerunt. Tandem á græcis Romam delatum, in ſacello Palladis ſervabatur. Ne verò iiſdem cum ſacello flammis abſumeretur, effecit Metellus, cujus manibus ab incendio eſt vindicatum. *Virg.*

* Pallas, ădis, f. Cic. V. *Minerva.* 2 Meton. V. *Oleum, Pinguedo.* Ovid.

Palleo, es, ere, ui, (*Neu.*) Cic. *Blèd jeſzem.* Ich bin bleich. *Sárga vagyok.* 2 V. *Timeo.* Fraudes pallere. *Horat.*

Palleſco, is, ere, (Inch.) Prop. *Blèd poſztájem.* Bleich vverde. *Sárgúlok.* Vid. *Expalleſco.*

Palliaſtrum, i, n. Apul. *Kepenchèr, Zlochezzti plàſch.* Ein ſchlechter Mantel. *Rongyos paláſt, köppenyeg.*

Palliātus, a, um, Cic. *Vu plaſchu, z-plaſchem ogernyen.* Mit einem Mantel bekleydet. *Paláſtos.*

Pallĭdŭlus, a, um, Catull. *Priblèd, malo-blèd.* Etvvas bleich. *Sárgácska.*

Pallĭdus, a, um. Plin. *Blèd.* Bleich. *Sárga.*

Pallio, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Segovo kaj zkrivam, z-plaſchem zakrivam, naſzlanyam, otajno derſim.* Etvvas heimlich halte, bemäntele. *Valamit ravaſzúl titkolok, paláſtolok* Vid. *Occulto.*

Palliŏlātim, *Adv.* Plaut. *Z-plaſchem.* Mit Mantel. *Paláſtoſon.*

Palliŏlum, i, n. Cic. *Plaſchecz, mali plàſch.* s. Mäntelein. *Paláſtocska.*

Pallium, ii, n. Cic. *Plàſch, Zagernilo.* r. Mantel. *Paláſt.* Video barbam, & pallium, Philoſophum nondum video. *Gell. l. 9.*

Pallor, oris, m. Cic. V. *Luror.*

Pallŭla, æ, f. (*Dim.* á palla) Plaut. *idem ac* parva palla. Item V. *Palliolum.*

Palma, æ, f. 1. V. *Vola:* Cic. *Hinc* 2 per Synecdochen V. *Manus N. 1.* Virg. 3. *Poma*, iliti *Palma drévo.* r. Palm-Baum. *Pálma-fa.* Fructus palmæ. V. *Dactylus N. 2.* Palma arbor non cedit ponderi, ſed contra pondus aſſurgit. *Plin.* Hinc 4. Tranſl. *pro* Signo Victoriæ, atque etiam *pro* ipſa Victoria, &c. accipitur. V. *Victoria. Laus, Honor, Gloria.* Ferre palmam: *pro* Referre Victoriam. *Cic.* Plurimarum palmarum homo. Cic. *Glaſzoviti chlovek, ki je vechkrat obladal.* Sieghaffter Menſch, ein Berühmter Held. *Sok győzedelmű ember, Sokſzor nyertt ditsérettet.* Alicui palmam præripere. *Komu diku ali hvalu prevzeti, koga preobladati.* Einem zuvor thun, den Sieg abgevvinen. *Valakitől a' ditséretet elnyerni, valakit meggyőzni.* Eloquentiæ palmam alicui dare, deferre, cedere: *pro* Principatum & eminentiam in eloquentia alteri concedere. Alicui dubiam palmam facere: *id eſt* de victoria, vel principatu cujuſpiam rei certare, contendere. *ità paſſim Cic. &c.*

Palmāris, is, *com.* re, n. Cic. *Obladavſzki, predobitni.* Zum Sieg gehörig. *Győzedelem jutalmára-való.* Statua palmaris. Cic. *Obladanya-pily, komu Zbog obladanya poſztavlyen kip, ſztùp.* e. Sieg-Saule. *Olly oſzlop, melly valakinek győzedelem-felől állattatik-fel.* Sententia palmaris: *id eſt* Optima, palmâ præ reliquis digna. *Cic.* 2 apud Varr. *Jedne dlani, jednu dlan ſirok, ali dug* Einer Hand breit. *Egy Tenyérni.* Virgulæ palmares. *Varr.*

Palmārium, ii, n. Ulp. *Obladanya-dàr.* e. Sieges-

Sieges-Belohnung. *Győzedelemért-való ajándék.*

Palmārius, a, um. Terent. *Najvekſſe hvale vrėden.* Lob-Würdigſte. *Leg-nagyobb dicsěretre és tekéntetre-méltó.* Vid. *Excellens, Palmaris. N. 1.* 2 Palmarius à *Palma* vel *Palmus* Vid. *Palmaris N. 2.* Colum.

Palmātus, a, um. Liv. *Na ſzpodobu dlane, ali palmenovoga liſztja napravlyen, z-palmami Zetkan, obſſit.* Der flachen Hand, *oder* den Palmen-Blättern gleich gemacht, mit palmen gevvürckt. *Tenyér, vagy pálma-levél formával ékesitett.* Tunica palmata, *id eſt* Folia palmæ referens, quæ victoribus in donum cedebat. *Liv.*

Palmes, ĭtis, m. Colum. *Rozgva terſzova.* 1. Rebſchoſs, Reb-Zvveig. *Szőlő-veſzſző.*

Palmētum, ti, n. Plin. *Palmovje, Pomovje, Meſzto z-palmami zaſzadyeno.* 1. Palmen-Wald, Dattel-Baum-Wald. *Pálma erdő, Pálma-fás hely.*

Palmĕus, a, um. Plin. *Palmen, Palmeni, Iz palme ali iz Póme.* Von Palmen-Baum. *Pálma-fái.* Vinum palmeum capiti noxium. *Plin.*

Palmĭfer, ĕra, ĕrum, Ovid. *Palmo-noſz, Palme rodechi.* Palmen tragend. *Pálma-fa termő.*

Palmĭpĕdālis, is, *com.* le, n. Colum. *Jednu nogu, y jednu dlan dug.* Einen Schuh, und vier Finger lang. *Egy láb nyomni, és egy tenyérni.*

Palmipes, ĕdis, *om.* Plin. *Ploſſnato-nog, ſiroko-nog, ſiroke od zdòl noge imajuchi, na ſzpodobu dlane.* Flach-oder breit-Füſſig. *Széles talpú, lúd lábú.* 2. V. *Palmipedalis.* Menſura autem unius pedis, & palmi definitur ſpatio à cubito ad ſummos uſque digitos extenſos. *Plin.*

Palmo, as, are, avi, atum. (Act.) Colum. *Rozgve terſzove véſem, privesujem.* Die Reben heffte, anbinde. *Szőlő-veſzſzőt kötőzők.* Vid. *Ligo, Alligo, N. 1. Colligo, as, &c.* 2. *Z-dlanom pritiſzkam, znamenyechi im.* Mit flacher Hand eindrucke. Zeichen mache. *Tenyérrel lenyomom, jelt tſinálok.* ità Quinct.

Palmōſus, a, um. Virg. *Pun Palmo-drevja.* Voll Palm-Bäume. *Pálma-fás.*

Palmŭla, æ, f. (*Dimin.*) *Dlanicza, mala dlan, Ruchicza.* Kleine flache Hand, s. Händlein. *Tenyeretske.* Apul. 2 *Pómicza, Palmicza, mlado y malo palmo-drevcze.* Kleiner Palm-Baum. *Pálma-fátska.* Varr. 3. *Dolnya ſiroka ſztran veſzla, z-kojumſze voda odriváva.* Das äuſſerſte Theil eines Ruders, ſo ſchier vvie eine breite, oder ausgeſperrte Hand ausſiehet. *Evező ſzárny, melly a' vizben jár.* Virg.

Palmus, i, m. Vitruv. 1. Palmus minor. *Chetireh perſztov mera.* Vier Finger-*oder* vier Zoll-Maaſs. *Négy ujnyi mérték.* 2 Palmus maior. V. *Spithama.*

Pālo, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Kolim, Kolcze zabijam, z Kolczi tverdim.* Einpfähle, pfähle, einſchlage, mit Pfählen beveſtige. *Karózok, Tzöveket leverek.* Vid. *Fiſtuco.* Item generatim. V. *Sepio, Fulcio.*

Pālor, āris, ari, atus ſum. (Dep.) Liv. *Szimtamſze klatim, raztéchem, razhajam.* Hin und her ſchvveiffe. *Elofzlok, ſzéledek.* Palantes per agros milites. Liv. *Raztepeni po polyu Vojniki, ſzim-tam derkajuchi Junaki.* Hin und her auf den Feldern ſchvveiffende Soldaten, ſtreiffende Partheyen der Soldaten. *Ide s'-tova a' mezőkben elſzéledét katonák.*

Palpāmen, ĭnis, n. *Prudent.* & Palpāmentum, i, n. Ammian. V. *Palpatio.*

Palpātio, onis, f. Plaut. *Pipanye, Gladenye, Segetanye.* Das Streicheln, e. Betaſtung, Streichelung, Kitzellung. *Tapogatás, Törölgetés, ſimitás.* 2 Transl. V. *Adulatio, Aſſentatio.*

Palpātor, oris, m. Plaut. propriè *Pipavecz, Segetavecz.* 1. Antaſter, Streichler. *Tapogató, Törölgető.* 2 Transl. & uſitatiùs: V. *Adulator, Aſſentator.*

Palpĕbræ, arum, f. Plin. *Trepavicze ochje, illiti Laſzeki na köſiczi, zkùm ſze ochi zakrivaju.* Die Augen-Braunen. *Szem-héjánlévő ſzőrök.* 2 Apud Cic. *Koſicza z-kûmſze ochi zakrivaju.* Die Augen-Lieder. *Szem-héja* Vid. *Cilium N. 1.* Apud Cels. *Sing.* Palpebra. *Trepavicza.* &c.

Palpĕbrālis, is, *com.* le, n. Prudent. *Ochneh trepavicz, ochno-trepavni.* Zum Augen-Braunen gehörig. *Szem-ſzőrhöz-való.*

Palpĕbrātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Ochnih trepavicz gibanye.* e. Bevvegung der Augen-Braunen. *Szem-ſzőr mozditáſa.* Item V. *Nictatio.*

Palpĕbro, as, are, avi, atum. (Neu.) Cæl. Aurel. *Ochne trepavicze giblyem, z-ochnemi trepaviczami vechkrat migam.* Mit Augen-Braunen offt vvincke. *Szememſzőrét gyakran mozgatom.* Item V. *Nicto, as &c.*

Palpĭtātio, onis, f. & Palpĭtātus, ûs, m. Plin. *Trepetanye, Derbtanye.* Das Zittern, Klopffen. *Dobogás, Lebegés.* Cordis palpitatio. Plin. *Derbtanye ſzerdcza.* Das Zittern, *oder* Klopffen des Hertzens, s. Hertz-Klopffen. *Sziv dobogás.*

Digitized by Google

Palpĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) Gic. *Guſztokrat ſze pomalom giblyem, Trepechem, Derbchem, Treſzemſze.* Zittere, zappele, klopffe. *Gyakran és gyengén mozgok, Dobogok, lebegek.* Præcipuè de corde dicitur.

Palpo, ōnis, m. Perſ. V. *Adulator*, *Aſſentator*.

Palpo, as, are, avi, atum, [Act.] Ovid. *Pipam, tipam, gladim, ſegechem.* Betaſte, ſtreichele, greiffe, kitzle. *Tapogatom, tőrőlgetem, ſimogatom, ſürgőlődőm.* Vid. *Contrecto.* 2 Accipitur. *Neutr. & Transl.* pro *Adulor*, *Aſſentor.*

Palpor, aris, atus ſum. (Dep.) Gic. V. *Adulor*, *Aſſentor*. Quàm blandè mulieri palpabitur. *Plaut.*

Palpum, i, n. *vel* Palpus, i, m. *Synon.* Blanda contrectatio, Adulatio. V. *Palpatio*, *Adulatio*. *Aſſentatio.* Alicui palpum obtrudere: *id eſt:* Aliquem blanditiis decipere. *Plaut.*

Pălūdămentum, ti, n. Liv. *Duga, nakinchena Vojvodſzka, Kralyevſzka &c. halya, Odecha, plàſch.* Ein langer und vvohl gezierter Fürſtlicher, Königlicher &c. Rock, dem Mantel gleich. *Hadi vezérek, királyok &c. ékes hoſzſzu őltőzeti.*

Pălūdātus, a, um, Cic. *Z-dugum y nakinchenum kralyevſzkum &c. halyum oblechen.* Mit einem langen und ausgezierten Königlichen &c. Rock bekleydet. *ékes hoſzſzu rubábaőltőzőtt.*

Pălūdĭcŏla, æ, *com.* Sidon. *Poleg bereka ſztojechi, prebivajuchi.* Der in Pfützen, *oder* neben Moraſt vvohnet. *Tó mellet lakó.*

Pălūdĭfer, ĕra, um, Auct. Philom. *Bereke chinechi.* Moraſt, Sumpff machend. *Tóvá, Motsárrá tſináló.*

Pălūdōſus, a, um, Ovid. *Berechaſzt, Baraſzt.* Moraſtig, Sumpficht, Mooſicht. *Tovas, Motsáros.*

Pălumbes, is, *com.* (Nonnulli legunt apud *Propert.* Palumba, æ, f.) Plin. *Divji golub.* e. Wilde-Taub. Holtz-Taub. *Vad galamb.* Torquatus palumbes. Plin. *Gerlyak.* e. Ringel-Taube. *őrvös galamb.* Duo enim ſunt ſylveſtrium Columbarum genera: Unum torquatum; alterum minus, & non torquatum, quod labruſcis veſci ſolet. ità *Plin. l. 10. c. 35.*

Pălumbīnus, a, um, Plin. *Divjeh golubov, Divjo-golubſzki, gerlyachki.* Von vvilden Tauben. *Vad galambi.*

Pălumbŭlus, i, m. (Dim.) Apul. *Divji golubich.* Wildes Täublein, s. Holtz-Täublein. *Vad galambacska.*

Pālumbus, i, m. Mart. V. *Palumbes.*

Pālus, i, m. *Kolecz, kol, Proſztecz.* r. Pfahl, Zaun-Stöcken, Reb-Stöcken. *Karó.* Damnati producuntur, & ad palum alligantur. *Cic.*

Pălūs, ūdis, f. Cæſ. *Berek, Bara, Mlaka.* e. Pfütze, Sumpffe, r. Moraſt, e. Lache. *Tó, Motsár.* Siccare paludes. Gic. *Bereke oſzuſiti, ſzuhe vuchiniti.* Die Lachen trocken machen. *Meg-ſzáraztani a' tót, A' tót ſzántó főlddé tenni.*

Pălūſter, tris, tre, & Paluſtris, is, *com.* tre, n. Cæſ. *Iz mlake, ali Bereka, Berechen.* Aus Moraſt, aus Lachen. *Tói, Motsári.*

*Pamphĭlus, i, m. Terent. *Chlovek vſzakomu drág.* Der jedermann lieb iſt. *Mindennil kedves.*

Pampĭnācĕus, a, um, Colum. *Terſzo-liſztni.* Von Reben-Blättern. *Szőlő leveles, ſzőlő levélből-való.*

Pampĭnārĭum, ii, n. Plin. *Mlada rozgvicza ſzamo liſztje prez grózdja imajucha.* Junger Rebſchoſs ohne Trauben, das nur Blätter trägt. *Ifiu ſzőlő veſzſző, melly levéllen-kivül ſemmit-ſem hoz.*

Pampinarius, a, um, Colum. *K-terſzo-liſztju ſpadajuchi.* Den Reben-Blättern gehörig. *Szőlő levélhez-való.*

Pampĭnātio, onis, f. Colum. *Terſzo-pletva, Terganye liſztja iz rozgve terſzove.* Das Abbrechen der Reben-Blättern. *Leveledzés, vájtolás, gyomlálás.*

Pampĭnātor, oris, m. Colum. *Terſzo-plevach, Liſztja na terſzu tergavecz.* r. Reben-Mann, der die Reben-Blätter abbrechet. *Leveledző.*

Pampinatrix, icis, f. *Plevachicza terſzja, koja terſzovo liſztje odtergava.* s. Weib, ſo die Reben-Blätter abbrechet. *Leveledző Aſzſzony.*

Pampĭnātus, a, um, Plin. *Terſzovomu liſztju ſzpodoben, na ſzpodobu terſzovoga liſztja napravlyen.* Denen Reben-Blättern gleichend, *oder* gleich gemacht. *Szőlő-levél formára tſinált.*

Pampĭnĕus, a, um, Virg. V. *Pampinaceus*, *Pampinarius.*

Pampino, as, are, avi, atum, [Neu.] Colum. *Terſzje pliejem, Liſztje iz terſzja tergam.* Die Blätter von Wein-Reben abbreche, Wein-Laub abnehme, abblatte. *Leveledzek, ſzőlőt gyomlálok.* Vineas pampinare. *Plin.*

Pampĭnō-

Pampĭnŏſus, a, um, Colum. *Pun terſzo-liſztja, obilen z-terſzo-liſztnemi kitami.* Voller Reb-Blätter. *Szölö levelet, Burkos.*

Pampinus, i, m. Virg. *Terſzov liſzt, Liſztiokita okolo grozda, Prirozgvicza.* s. Reb-Blat, Reb-Laub, r. Reb Schoſs mit den Blättern um den Weintrauben. *Szölö-levél, ſzölö veſzſzö ág.* Heu male tunc mites defendit pampinus uvas. *Virg. l. 1. Georg. v. 449.*

* Pān, pānis, *vel* panos, m. Ovid. *Pridevek krivoga paſztirzkoga Boga.* r. Zunahme eines falſchen Hirten-Gottes. *Páſztorok Iſtene.* 2 Habitus eſt *Pan* totius naturæ DEus. *Virg. Macrob.*

* Pānăcē, es, f. *Celſ.* panacēa, æ, f. *Virg.* & panacēs, is, n. Plin. *Tráva ſzuproti vſzakoj boleſzti haſznovita.* Ein Kraut, vvelches alle Kranckheiten heilen ſoll, s. Heil-kraut. *Mindent gyógyító fü.* Hinc Metonymicè: V. *Panchreſton.*

pānaricium, ii, n. Apul. *Kukecz na perſztu.* r. Wurm am Finger. *Ujban lévö féreg.* Scyllæ radix pilata cum aceto, & pane, impoſita panaricium mirificè ſanat. *Apul. de herb. c. 42.*

pānāriŏlum, i, n. (*Dimin. à* panarium) Mart. *Kruſsni ormarecz, ali ladicbicza: kruſsna kaſſaricza, zdelicza kruſsna.* s. Brod-Käſtlein, Brod-Körblein. *Kenyeres ládátska, kosáratska.*

pānārium, ii, n. Varr. *Kruſsnicza, meſzto za ſzpravlyanye kruba, kruſsni koſs.* r. Brod-Kaſten, Brod-Schranck, Brod-Korb. *Kenyér-tartó hely, kosár.*

† pānāta, & panatella, æ, f. *Kaſſa iz Kruba, Kruſsna Kaſſicza.* e. Brod-Brühe. *Kenyérböl-való daráska, pépetske.*

* pānax, ăcis, f. Colum. V. *panace.*

* panchreſton, *vel* panchreſtum, i, n. Cic. *Obchinſzko Vrachtvo, z-kojemſze vſzaka boleſzt zvrachiti more.* Allgemeine Artzney, die alle Kranckheiten heilen ſoll. *Mindent gyógyító orvoſság, Minden nyavalyák ellen-való orvoſság.*

* panchrus, i, m. plin. *Dragi kamen vſzakojachke farbe.* Ein Edelgeſtein von allerley Farben. *Külömbféle ſzinü drága kö.*

* pancrătiaſtēs, æ, m. Gell. *Boritel na vſzakojachkem majdanu, obladavecz vu zkazanyu jakoſzti.* Ein Kämpffer, ein überwinder im Kampff-Spiel. *Hartzoló bajnok, erö viadalban gyözedelmes.* Vid. *Palaſtrita, Athleta &c.*

Pancrătĭcè, *Adv.* Plaut. *Krepno, Cbverſzto.* Kräfftig, Kämpfferiſch. *Vaſtagon. &c.* Vid. *Athleticè, Egregiè, Eximiè, Fortiter, palaſtricè.* pancraticè valere. Plaut. *Verlo zdravomu y jakomu biti.* Sonderlich geſund und ſtarck ſeyn. *Kiváltképen-való egéſségben és eröben lenni.*

* Pancrătium, ii, n. Quintil. *Igra vſzakojachkoga borenya, y telovne jakoſzti zkazivanya, koja negda pri gerkeh navadna je bila.* s. Kampff-Spiel, bey vvelchem allerley Leibs-Übungen geübet vverden. *Viadal és Hartzolás, mellyben a' görögök ſokféle-képen az erejeket probálgatták.* Vid. *Gymnicus, palaſtra N. 1. Ludus N. 9.*

Pandātio, onis, f. Vitruv. *Nagnenye, Nagibanye kakvoga dugovanya, kakti hiſe, zida &c.* Das Biegen, *oder* für ſich Bücken eines Dings. *Meghajláſa, vagy horgadáſa valaminek.* Vid. *Incurvatio.*

* Pandectæ, arum, f. *plur.* Gell. *Kniga, vſzakojachka dugovanya vu ſzebi zaderſavajucha.* s. Buch, ſo allerley Ding in ſich begreiffet. *Olly könyv, mellyben minden dolog közönséggel vagyon megirva.* Sic Libri Digeſtorum ex triginta ſeptem Juriſconſultis collecti, quia omnes leges, atque jura, & omnes Juriſconſultorum Diſputationes, ſeu reſponſa de jure continent, *Pandectæ* à Juſtiniano ſunt inſcripti. V. *Digeſtum. N. 1.*

Pandĭcŭlātio, onis, f. Feſt. *Sivota, ali kotrigov pretezanye, raztezanye, ſztezavicza, pretezavicza.* e. Ausſtreckung des Leibs, das Ausrecken der Glieder, das Rancken. *Húzódozás, Nyújtózás.*

Pandĭcŭlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Feſt. *Pretezamſze, Raztezamſze.* Mich rancke, ſtrecke. *Nyújtózom, Húzódozom.* Ut pandiculans oſcitator. Plaut. *Kakti zébavecz pretezajuchiſze.* Als vvie der, vvelcher ſich ſtreckend jähnet. *A' mint valaki nyújtózva áſit.*

Pando, as, are, avi, atum, (Act.) Quinct. *Nagiblyem.* Bucke, Biege. *Megborgaſodom, Meghajlok.* Vid. *Incurvo.* Arbores pandatæ. Quintil. *Nagnyeno, ali zvito drevje.* Gebogene, *oder* krumme Bäumer. *Meghajlott fák.*

Pando, is, ere, pandi, panſum, & paſſum (Act.) Cic. 1. V. *Aperio, Manifeſto.* Longè, latéque ſe pandunt divina bona: *pro* manifeſtant. *Cic.* Forem pandere: *pro* aperire. *Ovid.* 2 V. *Expando N. 1. & 2. Expono N. 3.* Rémque ordine pando. *Virg.*

* Pandōra, æ, f. *Latinè* Omne donum: *id eſt* omnium

omnium donum, *vel* omnium rerum genere, & ab omnibus donata. Inter mulieres prima, quam ſinguli Dii ſuis donis ornaverunt. Huic enim Pallas ſapientiæ donum contulit, Venus formæ, Apollo muſices, Mercurius eloquentiæ. Jovis juſſu à Vulcano fabricata eſt. *Hiſtor. poët.*

*Pandūra, æ, f. Iſidor. *Velike guſzle*, vulgo *Baiſz, Baſſus.* e. Baſsgeige. *Nagy begedü, öreg büdü begedü.* Sunt, qui alia inſtrumenta hoc nomine deſignari velint.

*Pandūrizo, as, are, avi, atum, (Neu.) Lampr. *Guſzlam, na guſzle &c. igram.* Geige. *Lantolok.*

Pandus, a, um. Virg. *Odpert, Razſſiren, Preſztert.* Offen, ausgebreitet, ausgeſtreckt. *Kinyitott, kiterjeſztett, kitakartt.* Lances pandæ. *Virg.* 2 V. *Incurvus.* Roſtrum pandum. Ovid. *Zaviati klyun, podſze prignyen klyun.* Krummer Schnabel, nieder ſich gebogener Schnabel. *Horgas orr.*

*Pānēgўrĭcus, i, m. (*Subaudi* ſermo) Cic, *Pohvala, Hvalno nad pukom od kôga govorenye, Pripovidanye, Prodechtvo.* s. Lob-Gedächtnüſs, e. öffentliche Lob-Rede, Predig. *Gyülekezetben valaki ditsëretiről tett beſzéd, Prédikátzió.* Item V. *Encomium.*

*Panegyricus, a, um, Cic. *Pohvalni. Pohvalu zaderſavajuchi, pred obchinum hvalu govorechi, ochiveſzto kôga hvalechi.* Eine offentliche Lob-Red in ſich behaltend, *Valaki ditsëretét magában foglaló. &c.* Oratio panegyrica. V. *Panegyricus, i.*

*Pānēgўris, is, f. Herodot. *Szpraviſche obchine, ſzenyem. zbodiſche.* e. Verſammlung der Gemeinde, r. Jahrmackt. *Közönséges gyülekezet, gyülés, ſokadalom.* 2 V. *Panegyricus, i, m.* Cic. Texere panegyrim &c.

*Pānēgўriſta, æ, m. Sidon. *Pred obchinum igre zkaznavecz, kakve ſztvari pohvalitel, hvalno pred pukom od cheſza govoritel, Pripovedavecz.* Der öffentliches Schau-Spiel hält, eine Lob-Rede öffentlich haltend. *Közönséges játékokat mutogató, inditó: Valami dolognak közönséges ditsërője.* Item Vid. *Encomiaſtes.*

Pango, is, ere, panxi, (*pĕpigi* enim, ut monet *Quint.* non à *pango* ſed à *pago* provenit) & pēgi, pactum (*Act. ab antiq* Pago) 1. *Zabijam, zklaplyem. ſzlágam.* Einſchlage, zuſammen füge. *Le ütöm. öſzve-foglalom.* Vid *Figo, Incutio, Injigo, Jungo N. 1.* Clavum pangere. *Liv.* 2 V. *Planto.* Caules pangere. *Colum.* 3 V. *Compono, Facio, ſcribo, Condo N. 1. & 4. &c.* Verſus pangere: Gell. *Peſzme piſzati, ſztup ſzpravlyati.* Verſe ſchreiben, machen. *Verſet írni, ſzinálni.* Oſculum pangere. Plaut. *Kuſnuti, kuſſeca dati.* Küſſen, einen Kuſs geben. *Megtſókolni, Tſókot adni.* Inducias pangere. Liv. *Preſztanek boja vuchiniti.* Waffen-Stillſtand machen. *Frigyet tenni.* Fœdus, *vel* pacem cum aliquo pangere. *Id. l. 24. c. 29.* Terminos pangere: *pro* ſtatuere. *Cic.* An pangis aliquid ſophocleum? fac opus appareat. *Idem.* Particip. *Panctur*us, *pro* pacturus. *Pallad.*

Pānicŭla, æ, f. (*Dim.* à Panus) Plin. *Laſzaſat czvèt, kiticza, pavulicze, ali oſzine na proſzu, Hajdini. Terſztiki, Orehu, y naoſzt alemu ſzmolu imajuchemu drevu.* e. Haarichte Blüthe, s. Büſchelein, *oder* Köpplein, wie an dem Fenchel-*oder* Hirs-Stengel, Kolbe am Rohr, Kätzlein an Nuſs-*und* anderen Pech-ſchwizenden-Bäumen. *Gyapjas, kjſötös, Fürtös teteje a' kölesnek, Hajdénanak, Nádnak, Dió-fának, és más ſzurkos fáknak &c.* 2 Tranſl. V. *panus N. 2.*

Pānĭcum, i, n. Cæſ. *Hajdina, Hajda.* s. Heid-Korn, r. Fenchel. *Hajdéna, Tatárka.*

*Pānīcus, a, um, Cic. *panu paſztirzkomu Bogu ſzlūſajuchi.* Zum Pan gehörig. *Pán iſtenbez-való.* 2 Veteres putabant à Pane DEo repentinos timores, & animi conſternationes immitti; *Hinc* Timor, Terror, Metus, pavor panicus. *Naglo, nepotrebno, prez zroka preplaſſenye, ſztraboта. ſztràh.* Ein leidiger, unnöthiger Schrecken, plötzliche Forcht. *Ok-nélkül hirtelen-való megrémülés.* Excitare panicum: *id eſt* Vanum & inanem metum incutere. Cic. *Vu ſztràh nagnati. Larmu podichi, kada ſze nebi potrébno bojati.* Einen blinden Lermen machen. *Ok-nélkül-való félelmet, lármát indítani, gerjeſzteni.*

Pānĭfĭcĭum, ii, n. Varr. *Krubo-pekſztvo,* s. Becken Werck. *Kenyér ſütés.*

pānis, is, m. Cic. *Krub.* s. Brod. *Kenyér.* Nauticus panis. Plin. *Krub dvakrat pechen, brodarzki Krub:* peregr. *piskota,* r. Zwieback. *peſzmét.* Italis *Biſcotto.* Secundarius panis, Senec. *Domáchi, druſinzki Krub.* s. Haus-Brod. *Köz Kenyér.*

*pāniſci, orum, m. *plur.* (*à* pan) Dii Sylveſtres, quaſi minutuli Panes. Sic Satyriſci à Satyro. *Cic.*

pannĭcŭlus, i, m. (*Dim.* à pannus) Celſ. *Szukenчac, kerpicza, czanyek.* Kleines Tüch-

lein,

Digitized by Google

lein, zottichtes Stücklein, r. Lump. *poſz-tótska, Fölt, Rongy.*

✝ pannĭfex, ĭcis, m. *Szuknàr, ſzukno-tkalecz, ki ſzukno dèla.* r. Tuchmacher. *poſztó-tſinàló.*

pannōnĭa, æ, f. Regio ampla Europæ, quæ olim pars erat Illyrici latè ſumpti. V. *Hungaria, Illyricum.* Nunc tibi pannonia eſt, nunc Illyris ora domanda. *Ovid. Triſt. l. 2. v. 225.*

pannōnĭcus, a, um, *Soet.* pannōnius, a, um, *Stat.* Ad pannoniam ſpectans.

pannōſus, a, um, Cic. *Debelo-ſzuknen, czunyav, vu koſzmato y priproſzto ſzukno oblechen, zlochcſzto y ſzirotinſzko opravlyen.* Grob tuchigt, zerlumpt, mit groben und ſchlechten Kleydern angethan. *Rongyos, Föltos, ſzakadozott köntöſsü.* Item V. *Villoſus, Lanoſus, Lacer.*

pannūcĕus, a, um, Plin. V. *pannoſus, Lanuginoſus.*

pannŭlus, i, m. (*Dim.* à pannus) Apul. V. *panniculus.*

pannus, i, m. Horat. *Szukno.* s. Tuch. *poſztó.* 2 V. *Lacernula, veſtis pannoſa.* Obſitus pannis. *Terent.* Vid. *Obſitus N. 2.* 3 V. *Linamentum.* Golum. *Nonius apud Navium legit* pannum, i, n. *pro* pannus.

* panthēon. ĕi, n. Templum erat Romæ omnium facilè pulcherrimum, quod M. Agrippa Auguſti gener in cultum DEorum omnium extrui curavit. Muro continuo 30. palmos lato cingitur. Unicâ januâ, uti & unicâ feneſtrâ in ſupremo culmine inſtructum. Ejus altitudo Latitudini ex æquo reſpondet. porticus templi 16 columnas numerat. Ab Hadriano, Septimio Severo, & Aureliano reſtauratum fuit. *ità Plin. l. 36. c. 15.* Subinde verò à Bonifacio IV. pontif. Max. in honorem B. M. V. & omnium Sanctorum conſecratum fuit, quo tempore Phocas Imperii faſces tenebat. *Hiſt. Eccl.*

* panthēr, ĕris. m. Varr. *Mreſa, z-kumſze pticze lové.* Gevviſſe Art vom Vogel-Garn, Zug-Garn. *Madaráſz háló.* 2 V. *panthera.* panther caurit amans, pardus hiando felit. *Auct. phil. v. 5.*

* panthēra, æ, f. (Beſtia maculoſa & fera, cujus mas pardus appellatur. *Plin.*) Cic. *pardſzamicza, vſzakojachke piknye imajucha,* s. panter-Thier, vveibliches Geſchlechts, *Nyöſtény párducz.* ità *plin.* Hinc

panthērinus, a, um, Plin. *pardov, pardo-ſzamichin.* Vom panther-Thier. *párdutzi.* Menſæ pantherinæ: *id eſt:* varii coloris maculas habentes. *plin.* 2 Transl. Homo pantherinus: *pro* Verſipellis, Fraudulentus, Doloſus. *plaut.*

pantĭces, ĭcum, m. *plur.* plaut. V. *Inteſtinum, Lactes, Venter.* Singul. *pantex, ĭcis, m.* Catull.

pānus, i, m. Lucil. *Vreteno z-prejum navito, czèv, na kojuſze preja navija: Tkalechki vital z-prejum obvit.* Eine Spindel, darauf man die Faden umvvickelt, e. Weber-Spuhlen. *örsó, tsö, vagy Tekerö-fa, mellyre a' fonalat tekerik.* item V. *Glomeramen.* 2 Transl. *Vſzaki otok na tèlu, blaziniczi ali czeczku ſzpodoben.* Eine jede Leib-Geſchvvulſt denen Brüſten gleich. *Mindenféle keléveny, dagadás a' teſten, melly domború mint a' tſets.* Gels. 3. *Herga, guba na drèvu.* r. Baum-Schvvamm. *Fa-gomba.* plin.

* pāpa, æ, m. Sidon. V. *pater, Senex.* Hinc 2 per Excellentiam. *pápa, Najvekſi y obchinſzki vſzega kerſztyanſztva Biskup, Otecz Otczev, Rimſzki otecz pápa.* r. pabſt, der oberſte Biſchoff, und Haupt der Römiſch-Catholiſchen Kirchen. *A' Római pápa, Leg-föbb és közönséges püspökje az egéſz keresztényſégnek.*

pāpa, æ, f. Varr. V. *pappa.* Vox eſt Infantibus propria, dum cibum petunt.

pāpæ, *Interj. admirantis cum irriſione.* Terent. *Aj aj! Nuti-nuti! Jeli megucbe!* Ey! das dich. Ey! behüts GOtt. *Védj Ur Iſten! Jé! Iſten óltalmazz!*

✝ pāpātus, ûs, m. *papinſztvo, chaſzt Sz. Otcza pápe.* s. pabſthum, des pabſts Würde, *Pápaság, A' római pápának birodalma.*

pāpāver, ĕris, n. plin. *Mak, Makovo ſzeme.* r. Mohn, *oder* Magſaamen. *Mák, Mákmag.*

pāpāvĕrĕus, a, um, Ovid. *Makov, Iz maka.* Von Mohn, *oder* von Mohn-Saamen. *Máki, Mákból-való.*

pāpilio, ōnis, m. plin. *Metùly, Lepir, Lepiricza.* r. Schmetterling, Sommer-Vogel, pfeiffholder, Molcken-Dieb. *Lóoöldék, Leppendék. pillangó, Lepke.* 2 V. *Tentorium.* Lamprid.

papiliuncŭlus, i, m. (*Dimin.*) Tertull. *Metulyecz. Lepirich.* Kleiner Schmetterling. *Lóoöldéket ke.*

pāpilla, æ, f. Virg. 1 propriè V. *Mammula N. 2.* 2 per Synecdoch. V. *Mamma.* 3 per Catachreſin V. *Fiſtula N. 2. Epiſtomium.* Varr.

Digitized by Google

* Pappa, æ, f. Varr. *Detinſzka jeſzteina, kaſſicza, kaſſa, Mochnyak*, Czeriß. r. Kinder-Mueſs, Brey, e. Pappe, r. Kleiſter. *Kis gyermekeknek-való pép, papa.*

* Pappas, æ, m. Juven. V. *Nutritor.*

Pappo, *vel* Pāpo, as, are, avi, atum, (Neu.) * Plaut. *Jeſzti proſzim.* Zum Eſſen begehre. *Ételt kérek.* 2 V. *Comedo.*

* Pappos, & pappus, i, m. Varr. V. *Aous, Senecio.*

Pāpūla, æ, f. Cels. *Priſchaj, Priſchajecz od vruchine.* s. Hitz-Blätterlein. *Bibirtsó, sömör, Tarjagoſág.*

Păpŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cælius Aurel. *Priſchimſze, priſchaje dobivam, z-priſchaji ſze poſzipavam.* Die Hitz-Blätterlein bekomme, auſschlage. *Megbibirtsósodom, sömörjösödöm.*

Păpȳrācĕus, a, um. *Plin.* Quod eſt ex papyro. *Paperni.* Papieren. *Papiroſi, papirosból-való.*

Papyrĭfĕr, ĕra, um, Ovid. *Papiro-noſz, papiro-rod.* Papier-tragend, bringend. *Papiroſt hozó, termő.*

Papyrinus, a, um, Varr. *Papiru ſzliſſajuchi.* Zum Papier gehörig. *Papirosboz-való.*

Papyrius, a, um, Auſon. V. *Papyraceus.*

* Păpȳrus, i, m. & f. papyrum, i, n. *Plin.* 1 propriè: *Papèr, iliti terſztika Egiptonzka, na koje mezdri negda piſzali jeſzu.* Egyptiſch Rohr, Papier genandt, deſſen einvvendiges Häutlein die Alten zum Schreiben gebraucht. *Egyiptomban termő nád, mellynek belső bártyájára írtak az régiek.* Hinc 2 Tropicè V. *Charta.* Emporetica, *vel* bibula papyrus. *Mokrinu k-ſzebi vlekuchi, ali pijuchi papèr:* peregr. *Diſtuvak.* s. Maculatur, r. Schrentz, s. Löſch-*oder* Kleck-Papier. *Folyó*, vagy *itató papiros.*

Păr, păris, n. *Subſtantivè.* Cic. *Dvoicza, dveh ſztvarih jednakeh kupchina,* vulgo *pàr.* Ein paar. *Feles, pár.* Par columbarum. Ovid. *jeden pàr,* ali *dvoicza golubov.* Ein paar Tauben. *Egy pár galamb.* Amicorum paria. *Cic.*

Par, paris, *om. Adject.* Cic. *Jednak, ſzpodoben, prikladen.* Gleich, recht, tauglich, gebührlich. *Feles, Egyenlő, Haſonló.* Alicujus, *vel* Alicui, *vel* cum aliquo eſſe parem. *Item* Famâ, Ingeniô, gratiâ aliquem alicui eſſe parem. *pro* æqualem, ſimilem, æquè idoneum &c. *Cic.* Neque mihi par (*pro* æqualis) ratio cum Lucillio eſt, ac tecum fuit. *Cic.* Laboribus parem eſſe: *pro* ſufficere, ſufficientem eſſe. *Cic. Quintil.* Par pari referre, reſpondere, reddere. Cic. Terent. *Jednako z jednakim odvernuti.* Gleiches mit gleichen vergelten. *Költsön belyében költsönt adni.* Paria facere. Quintil. *Drugim chinom Jednako chiniti.* Es machen vvie die andere. *Haſonló dolgot tselekedni.* 2. par eſt. V. *Decet.* Sed par eſt (*pro* Convenit, decet, æquum, dignum, & conveniens eſt) omnes omnia experiri. *Cic. in Orat.* Pariſſimus. *Plaut.*

Părābĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Lehko y berzo doblyiv, s'to ni teſko zadobiti.* Das man vvohl und bald überkommen kan. *Könnyen és hamar kéſzíthető*, vagy *ſzerezhető.* Res non magno parabilis. *Senec.*

* Părăbŏla, æ, f. Quintil. V. *Collatio, Comparatio N. 1. Similitudo.* Hinc

Părăbŏlĭcè, Adv. *Po priliki, po ſzpodobi, z-priſzpodablyanyem.* Gleichnuſs-Weiſe. *Haſonlitva, és öſzve-vetve.*

* Parabolicus, a, um, *Priliku, ali priſzpodobu imajuchi.* Gleichnuſs habend. *Peldat* vagy *haſonlatoſágot magában foglaló.*

* Părăbyſtus, i, m. *Pod-paſztelya, Poſztelyicza pod drugum poſztelyum ſztojecha, kiſe van y nuter riva.* s. Schub-Bett, kleines Bett, ſo mann unter dem groſſen hervor ziehen, und vvieder einſchieben kan. *Nagy ágy alatt-való tolyogató kis ágy.*

* Părăchărăctes, æ, m. JCt. *Ki okanlyive novcze kuje.* Falſcher Müntzer. *Hamis pénz verő.*

* Părăclēſis, is, f. V. *Adhortatio, Admonitio, Exhortatio.*

* Părăclētus, i, m. Prudent. V. *Conſolator, Adhortator, Advocator, Interceſſor N. 2.* De ſpiritu S. per excellentiam dicitur. *Tertull.* Perlicent. verò *Părăclĭtus.*

Părăda, æ, f. Sidon. *Krov, pokrivalo,* ali *zakrivalo ſzuprot de'gyu, ali ſzunczu na ladji, ali na kolah napravlyeno.* e. Decke, *oder* Tach über einem Schiff, Wagen, *oder* Karren gemacht. *Hajó a,* vagy *ſzekérre tſiná'tt árnyék tartó fedél.*

† Părăda, æ, f. (à paro) *Priprava Vojnikov: kada najmre zkup oboruſni ſztojè za prijeti, ali ſzprevoditi koga &c.* e. Verſamlung und Aufzug der Soldaten. *parádi, azaz a' katonáknak fegyveréjen öſzve gyülése.*

* Părădigma, ătis, n. Vid. *Exemplar.*

* Părădiſus, i, m. *Latinè.* Viridarium, pomarium, Hortus conſitus, Gell. *Veſzelja-vert, Raj.* r. Luſt-Garten, s. Paradies, Paradeis. *Gyönyörűſéges kert, paraditſom.* In

facr.

ſacris litteris ſpeciatim accipitur *pro* Amœniſſimo horto in Oriente, in quo primi noſtri parentes poſiti à DEo erant. *Zemelyſzki raj, Adamov perivoj.* s. Irrdiſche Paradies. *Földi paraditſom.* Hinc Transl. Cæleſtis Paradisus. *Nebeſzki Raj.* Himmliſches Paradeis. *Mennyei paraditſom.*

* Părădŏxum, i, n. Cic. *Chudnovit y nenadeani pregovor, govorenye chudno y necbekano, koje je tesko veruvati: Obchinzkomu ſtimanyu protivno dugovanye.* Unverhoffter Wunder-Spruch; eine unerhörte und unglaubliche Rede, dem gemeinen Wahn entgegen lauffende Meynung. *Tſudás és vletlen Mondás, Közönséges értelem ellen-való ritka mondás, beſzéd.*

* Părænĕſis, is, f. Vid. *Præceptio, Adhortatio, Admonitio.*

* Părænĕtĭcus, a, um, Senec. V. *Monitorius, præceptivus.* Hinc *Adv.* parænetĭcè.

* Părălipŏmĕna *juxta accent.* (*re ipſa verò* Paralipomĕna, ĕnōn.) ĕnon, n. *plur.* Libri Chronologici S. Scripturæ. *Singul.* Paralipomĕnon, i, n. *Dugovanye, koje je zaoſztalo,* ali *navlaſs prepuſchena, na drugu priliku odverſeno.* Das unterlaſſene, *oder* übergelaſſene. *A' mi elhagyatott, Máſuvá halaſztott.*

* Părallēlus, a, um, Vitr. *Latinè.* Alternus, Mutuus, Invicem comparatus, Juxta poſitus, Æqualiter diſtans. *Vſzagdi jednáko daléko od drugoga ſztojechi, jednáko od drugoga poſztavlyen.* Gleichvveit von einander ſtehend, gleich gegen einander geſetzt. *Egymáshoz egyaránt-való közben-vetéſſel helyheztetett.*

* Părălŏgiſmus, i, m. *Latinè* Erronea concluſio. *Krivo, neiſztinito govorenya zpelyavanye.* e. Irrige Schluſs-Rede. *Hamis és vétkes elvégezéſe,* vagy *béfejezéſe a' beſzédnek.*

* Părălȳſis, is, f. Cels. *Latinè* Nervorum reſolutio, & movendi impotentia. *Oſzlabenye, odpuſztenye, omlahavenye ali nemoch belih sil y oſztalih kotrigov: Derhtavicza.* e. Lähmung der Glieder, e. Gicht. *Valamelly tagnak* vagy *ereknek elesése.* Eſt ſpecies, vel pars Apoplexiæ. V. *Apoplexia.* Plin.

* Părălȳtĭcus, a, um, Plin. *Oſzlabene y nemochne ſile, y kotrige imajuchi.* Erlähmt, gutbrüchig, Glieder los. *Ina ſzakadtt, taga eleſett.* Per Synecd. V. *Apoplecticus.*

† Părămenta, orum, n. *plur.* Eccl. *Méſſna ſzprava, priprava, oprava: oltarzki ali tsirkveni kinch.* Prieſterlicher Gevvand, Altar-*oder* Kirchen-Zierde. *Papi öltözet, oltár vagy templom ékesége.* Sing. *Paramentum.* Melius latinè V. *Apparatus.*

* Părănymphus, i, m. Fortun. *Dever ſzvadbeni, pirovni.* r. Brautführer. *Vőfély, Náſznagy.*

Părăphernālia, (*intellige* bona) ium, n. *plur.* Ulp. Vocantur bona, quæ uxor Marito extra, & ſupra dotem attulit. Bona verò ex paraphernalibus, vel aliunde in matrimonio, ſed privatô, & ſoli uxori propriô titulô acquiſita *parapherna* dicuntur: ità JCti. *Laſztoviti zakonſzke ſene imétek zvan zapiſzka, kojega je ona múſu, y múž nyoj zapiſzal.* Eigenes Gut des Ehe-Weibs, neben dem, vvas ſie ihrem Mann, und ihr der Mann verſchrieben hat. *Tulajdon java és jóſzága az házas aſzſzonynak, azon kivül, mellyet maga az aſzſzony a' férjének, és a' férje az aſzſzonynak jegyül adott.*

* Părăphrăſis, is, f. Quintil. *Obilno kakvoga govorenya raztolnachenye, napervo-davanye: kakvoga dugovanya obilno zpiſzavanye, y ochituvanye.* Weitläufftigte Erklärung einer Rede: umſchriebene Auslegung eines Dinges. *Valaminek több igékkel-való bö magyarázatja.*

Părārius, a, um, Senec. *Pogodni, k-pogodbê pomagajuchi, pogodbu chinechi, pritupecz.* Zum Vergleich dienend, Unterhändler. *Alkuváshoz-való, vásárláshoz-való; árúban, vá'árlá'ban közben-járó.*

Părăſanga, æ, f. (Vox perſica) Plin. *Milya zemlye perſianzka: iliti velika dusina, y mera zemlye, poleg koje perſianczi dalekochu y dusinu pútov rachunali, y broili jeſzu.* Eine Perſiſche Meilvvegs, Perſiſche Meil. *Perſiai mély-föld.* Non ubique æqualis erat paraſanga: *Herodot.* enim & *Xenophon* eam definiunt 30. ſtadiis, alii 40. alii 60. ità *Plin.* Hinc Transl. accipitur pro *Magno intervallo.* Multis paraſangis aliquem præcedere, præcurrere. *Köga vu kakvom dugovanyu vnogo preſztichi, preſztignuti: daleko pred kim na pervo biti.* Einen vveit übertreffen, einem vveit vorgehen. *Valakit valamiben ſokkal megelözni, felyül haladni, valakinél ſokkal meſzſzebb elöl lenni.* Prov.

* Părăſcēvē, es, f. propriè. *Pripravlyanye, Priprava.* e. Vorbereitung, Vorrüſtung. *Késžület, Megkéſzítés.* Vid. *Præparatio.* 2. Apud Judæos dies ante ſabbathum *Paraſceve*

raſceve vocabatur, hac enim die neceſſaria parabant, ne præceptum ceſſandi ab opere die feſto ſabbathi violaretur. V. *Dies Veneris.* Et per Antonom. *Veliki petek.* r. Char-Freytag, ſtille Freytag. *Nagy péntek.*

* Părăsĭta, æ, f. Horat. *Tanyero - lizavka, uſzagdi rada, obleznenicza, káſze y nepozvana k-ſztolu zna pridruſiti, pripiliti: prilizavka, priſzmeknyenka.* e. Teller-Leckerin, Schmarotzerin, Zuſchmeichlerin. *Tányér nyaló, máſutt nyalakodó, Hizelkedő aſzſzony.* Vid. *Adulatrix. &c.*

Parasitaſter, tri, m. Terent. *Tanyero-lizavczev y priſzmeknyenczev Naſzlednik.* Schmarotzen Nachfolger. *Tányér nyalókot, és máſutt leskődőkőt követő.*

Paraſitátio, onis, f. Plaut. *priſzmeknyenye, oblizavanye, Tanyero- lizanye, Meſtria y navada k-tugyemuſze ſztolu prikerpati, prilizanye, priliſzichenye:* e. Schmarotzerey, Tellerleckerey, Schmeichlerey, Fuchsſchvväntzerey. *Nyalakodás, Máſutt leskődés, Tanyér nyalás, Hizelkedés.* Vid. *palpatio N. 2.*

Părăsĭticus, a, um, Plaut. *K-tanyero - lizavczem ſpadajuchi, priſzmeklyiv, l eſzichlyiv, prilizlyiv.* Zum Schmarotzen gehörig, Fuchsſchvväntzeriſch, ſchmeichleriſch. *Nyalakodókhoz-való.* Item V. *Adulatorius.*

Părăsĭtor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Plaut. *Jéſzt y nezvan dohájam, prikerpävamſze, primikavamſze, oblizavamſze, okolu kôga liſzichim, Tanyére liſem.* Schmarotze, heuchele, Fuchsſchvväntzerey treibe, Teller lecke. *Máſutt nyalakodom, leskődőm, Tányért nyalogatok.* Item V. *palpor.*

* Părăsĭtus, i, m. Cic. *Tanyero - lizavecz, k-ſztolu - rad, priſzmeknyenecz.* r. Schmarotzer, Tellerlecker, Tiſch-Rath, Heuchler. *Tányér nyaló, Ebéd 's vatſora leső, Máſutt nyalakodó.* Vid. *Menſarum aſſecla, Adulator, Aſſentator, Colax, Nugator, &c.*

* Părăſtas, ădis, f. *Vitruv.* Eſt lapis oſtio appoſitus. V. *poſtis.* paraſtades *plur.* Lapides utrinque oſtii latera munientes.

* Părăsÿnăxis, is, f. JCt. V. *Conventiculum.*

Părātè, *Adv.* Cic. *Gotovo, ſzpravno, pripravno, pripravlyeno.* Fertig, bereit, geſchickt. *Kéſzen.* Vid. *Expeditè, promptè.* paratiùs: Cic. paratiſſimè: *plin.*

Părātio, onis, f. Salluſt. V. *Comparatio N. 2. Apparatus, præparatio.*

Părātus, ûs, m. Tacit. V. *paraſceve N. 1. paratio.* Verborum paratus. *Quintil.*

Paratus, a, um, tior, iſſimus, Cic. *Gotov, ſzpraven, pripraven, pripravlyen.* Fertig, bereit, gerüſt, geſchickt. *Kéſzitett, kéſz, megtſinált, megſzerzett.* Vid. *Expeditus, promptus.* Ad omnem eventum paratus. Cic. *Na vſzako pripechenye bidchen, pripraven.* Auf allen Fall gerüſtet. *Kéſz akármire menjen a' dolog.* Equitatu paratus. Cic. *Z-konyaniti pripraven: Doſzta konyanikov imajuchi.* Mit der Reuterey verſehen. *Elég lovas bada vagyon.* Ab exercitu paratus. Cic. *Z-vojſzkum pripraven, vojſzku pripravnu y gotovu imajuchi.* Mit Kriegs-Volck verſehen. *Jó hadi kéſzülettel vagyon.* Optimè contra fortunam paratum, armatúmque cognovi. Cic. *Szuproti ſzrechi y neſzrechi zerſzema pripravnoga, objachenoga, y oboruſnoga zpoznal jeſzem.* Ich habe es gemercket, das er allerdings auf Glück und Unglück vvohl bereitet und gerüſtet ſeye. *Vettem eſzembe őtet, hogy mind a' ſzerentsére, mind pedig a' ſzerentsétlenségre jól és egyaránt kéſzülve és fegyverkezve légyen.* Id facere ſunt parati. Cic. *To vuchiniti gotovi jeſzu.* Sie ſind bereit dieſes zu thun. *Aztot tſelekedni kéſzen vagynak.* Certamini paratus. Quintil. *Gotov vojuvati, k-borenyu ſzpraven.* Zum Streit bereit, und gerüſtet. *Kéſzen és felfegyverkezett a' bajvivásra.* Ad navigandum paratus erat. Cic. *pripraven je bil na ladjiſze voziti.* Er vvare zum Schiffen bereit. *Elkéſzült-vala az hajókázáſra.* Animô erat paratiſſimô (*pro* promptiſſimô) ſuſtinere omnia, quæ impendebant. *Caſ.* Vir fuit tuendæ civitatis paratiſſimus. *Cic.* Paratum (*pro* in promptu, *vel* quod facilè haberi poteſt) id quidem, & in medio poſitum. *plin.* 2 eſt *partis.* ſed ſinè *Comp.* & *Superl.* Alienis nummis parata domus: *pro* Empta. comparata. *Za tugye novcze kuplyena, ſztravlyena hiſa.* Mit frembden Geld erkaufftes Haus. *Más pénzével vött ház. &c.*

Parcæ, arum, f. *plur.* Cic. *Chlovechanzkoga zivlenya y ſzreche tri Boſiche ali Vile,* Glotho, Lacheſis, y Atropos *zvane.* Drey Lebens - und Glücks - Göttinnen. *Ember életének és ſzerentséjének három Iſten aſzſzonyi.* Filiæ credebantur eſſe Noctis & Herebi, vitæ humanæ, quam nendo producere fingebantur, præſides. *Clotho* natu minima colum geſtat: *Lacheſis* ſecunda natu net: *Atropos* ſeniſſima, filum vitæ ſcindendo, homines è vivis tollit. Ità veteres

Digitized by Google

Veteres teſte *Cicerone.* Singul. *Parca.* Ovid.

Parcè, *Adv.* Cic. *Nedareſlivo, Zderʃno, Mertucbliвo, Sztedno*, vulgo *ſporo*, *ſporno.* Sparſam, mäſſiglich. *Fösvényen*, *Takarékoſon.*

Parcimōnia, &c. V. *Parſimonia.*

Parcĭprōmus, i, m. Plaut. *Szkùp goſzpodar, ki neraad dáje; Derſiga, ſztiſzni-s'aka.* Ein karger Filtz, Geitzhals, Knicker. *Takaros gazda.*

Parcĭtas, atis, f. Senec. *Zderslivoſzt, ſztiſznenye bráne, zmerno y ſzkupo ſivlenye*, vulgo *ſparanye.* Das Spahren, e. Einhaltung der Koſt, r. Abbruch. *Zobrákſág, ſzoros markuſág.* Vid. *Parſimonia*, *Frugalitas.*

Parco, is, ere, pĕperci, & parſi, parcĭtum, & parſum (*Neu.*) Cic. 1. propriè: *Zderſavamſze, babamſze odſta: praſztyam, ſztedim.* Mich einhalte, ſchone, verſchone. *Meg engedek*, *Megtartóztatom magam.* Vid. *Abſtineo*, *Contineo N.* 2. *Ceſſo*, *Indulgeo N.* 1. Alicujus dignitati parcere: *id eſt* Continere ſe propter dignitatem alicujus. *Cic.* Metui parcere: *pro* Abſtinere â metu, metum deponere. *Virg.* Ab incendiis & cædibus parcere: *pro* Abſtinere, ſe continere. *Liv.* Item V. *Ignoſco N.* 2. *Condono.* In hac ſignificatione ſolum Dativum admittit. *ut*: Italiæ parcitum eſt: *Plin.* Vid. *Ignotum eſt.* Homini ſcelerato parcere: *pro* ignoſcere. *Cic.* Nulli labori, nulli operæ parcere: *id eſt* Omnem laborem & conatum impendere, adhibere. *Cic.* 2 apud Plaut. &c. *Sztiſzkam, cbuvam*, vulgo *ſpáram.* Spahre. *kimélem.* Vid. *Conſervo.* Argenti &c. multa talenta natis parce tuis: *id eſt* conſerva, ſerva. *Virg.* Impenſæ parcere: *pro* Conſervare pecuniam, abſtinere ab impenſis. *Terent.* 3. Parce facere: *pro* noli facere, ne facias. *Virg.*

Parcus, a, um, Cic. *Synon.* Sumptibus parcens, tenax, parvo contentus. *Zderſlio, zmeren, z-malim zadovolyen, ſztiſznyen, ſztiſznut, ſpor, ſporni.* Karg, kündig, ſparſam, mäſſig, mit vvenigen vergnügt. *Fösvény, ſzoros markú, ſomſánál-fözö, kevéſſel megelégedö.* Vid. *Frugalis*, *Tenax N.* 2. *Modicus N.* 1. *Exiguus.* Comitatu parcus: Plin. *Malo z-ſzobum za ſzprovodenye imajuchi.* Wenig Leuth bey ſich zur Begleitung habend. *Kevés kiſéröi vagynak.* Aliquid manu parca dare, offerre. Horat. *Szkúpo, ſztiſznuto, ſporno kaj davati.* Kärglich etvvas geben. *Valamit fösvényen, ſzoros markokból adni.* In re danda parcus: *pro* Avarus, tenax. *Cic.* Colonus parciſſimus: *pro* frugaliſſimus. *Cic.* Somnus parcus: *pro* Modicus. *Plin.* Cibi parciſſimus: *id eſt* Exiguo & frugali cibo contentus. *Plin.*

*Pardălis, is, f. Curt. V. *Pardus.*

*Pardus, i, m. Plin. *Leubart, Pard-ſzamecz.* s. Panther-Thier männliches Geſchlechts. *Hím párduts.* Solo ſexu à Panthera differt: ità *Plin.*

*Părēlĭon, ii, n. Senec. *Szpodoba iliti Kip ſzuncza, koiſze na dergyenomu oblaku po vupiranyu ſzunchenih trákov kakti drugo ſzuncze vidi.* e. Geſtalt der Sonne, vvelche durch zuruckfallende Strahlen der Sonnen von einer dichten, aber zum Regen ſich ereigneten Wolcke vorgeſtellet vvird. *Napnak a' képe, melly a' napnak súgárai által a' felhöben látszik.*

Părens, entis, *com.* Cic. *Otecz, Mati: Roditel, Roditelicza.* r. Vatter, e. Mutter. *Szülö atya, ſzülö anya.* Parentes. *Roditeli, ſztareſſi.* Die Aeltern. *Szüléink, Eleink.* 2 Transl. *ad alia*: Socrates Philoſophiæ parens: *pro* Author. *Cic.* Sanctiſſima parens patria: *pro* Procreatrix. *idem.*

Părentālia, orum, *vel* ium, n. *plur.* Cic. *Vſzako-letni, iliti vſzako godiſche bivajuchi ſzpomenek za pokojne ſztareſſe.* Jährliche Gedächtnus für die abgeſtorbene Aeltern. *Minden eſztendei balotti tiſzteſſég megbóltt ſzüléinkért.* Item V. *Funebre convivium*, *Exequiæ.*

Părentālis, is, *com.* le, n. Ovid. *K-pokopu ſztareſſih zpadajuchi.* Zur Leich der verſtorbenen Eltern gehörig. *Megbóltt ſzüléink temetéſéhez-való.* Item generatim & per Synecd. V. *Exequialis*, *Funebris.* Dies parentalis. *Ovid.* Vid. *Parentalia*, *Parentatio.*

Părentātio, onis, f. Tertul. V. *Exequiæ*, *Funebre Convivium*, *Oratio funebris.*

Părentēla, æ, f. Jul. Capitol. V. *Affinitas N.* 1. *Cognatio*, *Conſanguinitas.*

*Părenthĕſis, is, f. Quintil. *Medgovor, Medpiſzek, Umetka, Umetnutje, Medpoſztavlenye zvanrednoga govorenya vu govorenyu, ali piſzanyu.* e. Zvviſchen-Rede, r. Einſatz, Zvviſchen-Satz, da man immerzu einen gantzen Spruch in einer Rede hinein ſetzt. *Közben ſzólás, közben vetés; Beſzédben vagy írá ban valami ſzónak rend-nelkül-való bébelybeztetéſe.* Vid. *Interjectio*, *Interpoſitio*, *Interruptio.* Scripta,

Digitized by Google

pta, aut typis excuſa parentheſis his ſignis ( ) notari conſvevit, quæ idcirco notæ parentheſis appellantur.

Părentĭcīda, æ, *com.* Plaut. V. *Matricida*, *Parricida*.

Părento, as, are, avi, atum, (*Neu.*) propriè ſignificat parentibus juſta facere, ſed per Catachreſin aliis quoque tribuitur. Cic. *Szpomenek za pokojne ſztareſſe imam, Mertvih obſzluſavanye chinim.* Der verſtorbenen Aeltern Gedächtnus begehe. *Megholt ſzüléimnek emlekezetit tartom.* Item generatim Vid. *Funero*, *Exequior:* Alicui parentare. *Cic.* Item *Transl.* parentare pietati. *Cic.* 2 Sanguine conjuratorum parentare Regi: *id eſt* Cædem Regis *vel* Conjurationem ulciſci: *q. d.* Manes occiſi, occiſoris, vel conjuratoris ſanguine placare. *Liv.* Luxuriæ parentare: *pro* Immoderatis conviviis, & omnis generis deliciis uti. *Senec.* Parentatur &c. *Imp. paſſ.* Cic.

Păreo, es, ere, părui, parĭtum, [Neu.] Cic. V. *Adſum N.* 1. *Praſtò ſum.* Item, id quod uſitatiſſimum eſt, V. *Obſequor, obtempero.* Voluntati architecti parere: *id eſt* obedire, dicto audientem eſſe. *Cic.* Gulæ parere: *pro* Indulgere. *Horat.* Promiſſis parere: *pro* præſtare promiſſa. *Ovid.* Neceſſitati parere: *pro* ſubditum, ſubjectum eſſe. *Cic.* Dicto paretur: *Impers. pro* obeditur. *Liv.* 2 juxta lectionem *Pauli Manutii.* Vid. *Appareo.* In adverſariis parere (*pro* apparere) contendit. *Cic.* Alii legunt *patēre*.

* Părergon, *vel* parergum, i, n. Plin. *Nenakanyena pridava: Dugovanye chemu prez potrebochë pridàno, koje pervo ni nakanyeno bila.* s. Neben-Werck, ohne Noth und vorgehender Meynung beygeſetztes Ding. *Minden a' mi valami tſinálmány melli ſzükség-nélkül adatik.* Sic arbuſculæ, aviculæ &c. quas pictor, ornandæ tabellæ gratia, imagini pictæ addit, *parerga* vocantur. &c.

Paricida &c. V. *Parricida cum Derivatis.*

Părĭēs, ĕtis, m. Cic. *Szténa.* e. Wand. *Fal.* Intra parietes, *vel* intra domeſticos parietes. Cic. *Doma*, *Na ſzamochi.* Daheim. *Az háznál, othon.*

Părĭĕtālis, is, *com.* le, n. Marcell. Empir. *Sztenin, iz ſzténe, ſztenovni.* Der Wand gehörig, ſo aus der Wand kommt. *Falboz való*, *Falból jövő.*

Părĭĕtārĭa, æ, f. Apul. *Zido-tráva*, *ſztenotráva, na ſzteni*, ali *zidu raztucha tráva.* s. Maur-Kraut, Tag-und Nacht-Kraut, St. Peters-Kraut. *Kő rontó-fű, Fal-fű.*

Părĭĕtārius, a, um, Jul. Firmic. *Szteno-delacz, Sztenàr.* r. Wandmacher. *Fal-tſináló.* Vid. *Murarius.*

Părĭētĭna, æ, f. Cic. *Sztara y nagnyena ſztena, na pòl poderta, ali vruſena ſztena, ſztara zidina.* Alt und niederfällige Wand, eine alt und niederfallende Mauer. *Romlott fal, Dűlő fal.*

Părĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. V. *Æqualis*, *Æquipar.*

Părĭlĭtas, atis, f. Gell. *Jednakoſzt*, *Jednachina.* e. Gleichheit. *Egyenlőség.* Vid. *Æqualitas.*

Părio, as, are, avi, atum, [Neu.] Ulpian. *Jednáchim, Jednako chinim, pàr chinim, vu rachunov davanyu Dohodek Z-Troſſkom jednak chinim.* Gleich mache, paar mache; In einer Rechnung Einnahme und Ausgabe einander gleich mache. *Haſonlóvá tſinálom, Máſſát adom valaminek; A' ſzám adásban a' hóvett jószágot a' ki adottal egyenlővé téſzem.* Vid. *Æquipar o, Æquo N.* 1. Hinc derivantur *Pariatio*, *onis, f. Pariator, oris, m.* JCt.

Părio, is, ĕre, pĕpĕri, partum, *&* părĭtum, (Act.) Cic. *Rodim*, *Léſem*, *Kotim*, *Neſzem.* Gebähre, Lege. *Szülök, Ellek, Tojok.* propriè denotat fœtum, vel ovum eniti, quod ad ſolas fœminas pertinet. V. *Enitor N.* 1. Mater parit filium. Cic. *Mati rodi ſzina.* Die Mutter gebähret einen Sohn. *Az anya ſzüli a' fiát.* Gallina parit ova. Cic. *Kokoſſ jájcza neſze.* Die Henne legt Eyer. *A' tyúk tojáſt tojik.* Gallina ova peperit. *Kokoſſ je jájcza zneſzla.* Equa peperit hinnulum. *Kobila je ſrébe zlegla: ali jeſze oſrebila.* Mures pariuntur: *Miſſze kote.* Vitulum parere. *Otelitiſze.* Capram parere. *Okozitiſze.* Canes parere. *Oſchenitiſze.* Nefrendes parere. *Opraſzitiſze. &c.* Item generatim V. *Genero*, *Gigno.* Terra parit fruges. Cic. *Zemlya rodi, plodi, ali donáſſa ſzàd.* Die Erde bringt Frucht herfür. *A' föld gabonát, és gyümöltsöt terem.* Vicinus noſter filium ſe pepeiſſe memorat. *Cæcil.* apud *Non.* 2 Transl. *Fingo N.* 1. *Excogito.* *Invenio N.* 1. Verba parere. *Cic.* Lethum ſibi manu propria parere: *pro* conſciſcere: *id eſt* Mortem ſibi ipſi inferre. *Cic.* 3. V. *Comparo N.* 2. *Conſequor N.* 2. *Acquiro, Indipiſcor, Obtineo.* Laudem ſibi parere. Cic.

Hvalu

Digitized by

Hvalu-ſzi zadobiti. Ihme ſelbſt ein Lob ervverben. *Magának dicſéretet nyerni. ſzerzeni.* Hæc res multas mihi curas peperit. *Vnogo mi je ſ. kerbi ovo dugovanye dodalo, zaudalo, zrok bilo.* Das Ding hat mir viel Sorgen verurſachet. *Ez a dolog ſok gondokot ſzerzett nékem.*

* Păris, ĭdis, m. Cic. Priami Trojanorum regis, & Hecubæ filius. In dirimendis controverſiis erat æquiſſimus. Hac juſtitiæ famâ permotæ DEæ Juno, Pallas & Venus eum judicem elegerunt, dum propter aureum pomum, cui à Jove cælitus demiſſo inſcriptum legebatur, *detur pulcherrima*, de formæ præſtantia diſceptarent. Is neglecto, quod Juno pollicebatur, regno; ſpretáque, quam Palas offerebat, ſapientiâ; ſententiam pro Venere tulit, à qua pulcherrimam mulierum promiſſam non diffidebat ſe obtenturum. Subinde in Græciam venit, ubi Helenam Menelai regis conjugem rapuit, ac in Aſiam deduxit, quo raptu univerſam pene græciam ad excidium Trojæ commovit. Et hæc celeberrimi illius trojani belli, in quo Paris Achillem dolo circumventum interemit, cauſa fuit. *Virg. Ovid.*

Părīſii, orum, m. *plur.* Ammian. *Pariz, Glaſzoviti Franczuzki váraſ, vu kojem kraly prebiva.* e. Haupt-*und* Reſidentz Stadt Paris in Franckreich. *Páris. fő váreja Frantzia orſzágnak, a' hol a' király lakik.* Civitas eſt poſt Byzantium maxima totius Europæ, populiſſima, & ditiſſima. A Carolo M. Galliarum Rege plurimis eſt aucta ornamentis. Inter præcipua eſt Univerſitas Artium pariſina, toto chriſtiano orbe facilè princeps, ex qua plurimi ordinum fundatores, aliique doctrinâ & ſanctitate maximè conſpicui viri prodivêre. &c. *ità paſſim Hiſtor.*

Părĭtas, atis, f. Arnob. V. *Parilitas, Æqualitas.*

Părĭter, *Adv.* 1. V. *Æqualiter.* 2. V. *Similiter.* 3. V. *Simul.* ità Cic.

Părĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à paro) Plaut. *Guſztokrat pripravlyam.* Offt zubereite. *Kéſzülgetek, kéſzitgetem.*

Părĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. V. *Geneſis N.* 1. *Genitura, generatio.*

* Părius, a, um. *Virg.* Spectans ad Inſulam *parium.* Lapis parius. Virg. *Béli mramor, kamen.* Weiſſer Marmor-Stein. *Fejér márvány kő.* Vid. *Lapis ſub N.* 1.

† Parix, icis, f. V. *Parra.*

† Parlāmentum, i, n. 1. V. *Colloquium.* 2. *Szpravişche najvekſſih vu kralyeſztvu.* e. Verſammlung der Fürnehmſten eines Lands. *Valamely orſzág fő embereinek öſzve gyülése.* Vid. *Comitia, Conventus.* Angliæ parlamentum: *pro* Comitia ordinum Angliæ. *Galliæ* parlamenta, ſunt cujuſque provinciæ ſupremus ſenatus, V. *Dicaſterium.*

Parma, æ, f. (à Thracibus & vox, & res ſignificata originem accepit) Liv. *Okrugel y kratek ſchit.* Runder kurtzer Schild. *Kerek és kurta paiz.* 2 Eſt Nomen Civitatis Italicæ.

Parmātus, a, um, Liv. *Z-takvim ſchitom oboruſen, zakrit.* Mit gleichen Schild bewaffnet, bedeckt. *Kerek és kurta paiſsal fegyverkezett, bétakartt.*

Parmŭla, æ, f. (*Dimin.*) Horat. *Mali okrugli ſchit.* Kleiner runder Schild. *Kis kerek paiſotska.*

Parmŭlārius, ii, m. Quint. *Bojnik okrugli ſchit imajuchi.* r. Fechter mit runden Schild bedeckt. *Kis kerek paiſsal hartzoló.*

Parnaſſus, i, m. *Herodotus.* Mons eſt Phocidis, Laudatiſſimâ laurô abundans, poëtis notiſſimus. Ad radices parnaſſi fons caſtalius effluit.

Păro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Pripravlyam.* Zubereite. *Kéſzitek.* Vid. *Apparo, Adorno N.* 2. *Inſtruo N.* 1. *Præparo, Orno N.* 2. Subſidium ſenectuti parare: ſe ad aliquid parare. *Cic.* 2 V. *Inſtituo N.* 1. *Intendo N.* 2. *Molior N.* 2. Iter, bellum &c. parare: *pro* molliri, intendere, meditari. 3. V. *Pario N.* 2. *Procuro.* Famulos, Agros, gloriam &c. ſibi parare: *pro* Acquirere, conſequi, procurare. *Cic.* 4. V. *Conſtituo, Delibero.* Ità paratum eſt: *pro* deliberatum, ſtatutum. *Plaut.*

* Păro, ōnis, m. Cic. V. *Myoparo.*

* Părŏchīa, æ, f. 1. propriè V. *Exhibitio N.* 2. *Præbitio*, ità Cic. 2 juxta communem acceptionem. *Ovcharnicza duhovna, Czirkva jedne menyſſe kerſztyanzke obchine: ſüpa* vulgo *Plebania, Plovania, Fara.* Eine Pfarre. *Mégye. Egy kiſſebb közönség a' keresztény ányaſzentegyházban, Plébánia, Fára.* Hinc

Părŏchiālis, is, *com.* le. n. & Părŏchiānus, a, um. *Farni.* Einer Pfarre, *oder* einem Pfarrer zugehörig. *Megyéhez tartozandó.* Eccleſia parochialis. *Farna czirkva.* e. Pfarr-Kirche. *öreg templom.*

* Părŏchus, i, m. 1. Proprie V. *Exhibitor N.* 2. *Præbitor.* Hoc nomine vocabantur apud romanos publici curatores, & miniſtri,

ſtri, qui peregrinis Reip. nomine munera, atque alia neceſſaria præbebant. ità *Cic.* Hinc 2 apud Chriſtianos per Tranſl. *Duhovni paſztir, duhovnik, Súpnik*, vulgo *plovan, plebanuſs.* T. Seelſorger, Pfarrer. *Megyés pap, Plébánus.*

* Părœcia, æ, f. V. *Parochia.*

* Părœmĭa, æ, f. Quint. V. *Adagio.*

* Părōnȳchia, æ, f. & Paronychium, ii, n. Plin. *Zanohticza, otok nohteni, kurje oko.* Ein bös Nagel-Geſchvvär, Hüner-Aug. *Köröm méreg, Láb-uj feltörése, tſomózáſa.*

* Părŏpſis, ĭdis, f. Juven. *Gluboka zdela.* Eine tieffe Schüſſel. *Mély tál.*

* Părŏxyſmus, i, m. *Pribodek zimlicze, zimlichno opominanye, zima pred zimliczum.* Das Ankommen, *oder* Anfallen des Fiebers, das Fröſteln, die Vorbothen des Fiebers. *Hideglelés elött-való hideg, Hideglelés izenö.*

Parricīda, *vel* paricida (*idem eſt de cæteris hujus generis*) æ, *com. aliis m.* Cic. *Otcza, ali Matere vumoritel, Otczo-morecz, Majko-morecz.* T. Todtſchläger des Vatters, *oder* der Mutter. *Attyának,* vagy *Annyának gyilkoſa.* 2 per Catachr. extenditur ad Interſectores, Propinquorum, Civium, & hominum liberorum. *Item* ad proditores patriæ, quæ inſtar parentum haberi debet. *ut :* Civium parricida: *pro* Interſector, *Cic.* Sacrorum, patriæ parricida: *pro* Proditor, Depopulator, Deprædator, Everſor, Oppreſſor. *Cic.*

Parricīdālis, *Quintil.* & Parricidiālis, is, *com.* le, n. Lamprid. *Roditelo-morſzki, Lyudomorſzki &c.* Vatter-Mörderiſch, Mutter-Mörderiſch. &c. *Illyen gonoſz-tévökhöz-való.*

Parricīdium, ii, n. Cic. *Otczo-Morſztvo, Majko-morſztvo: Rodbine, ali drugih domachih, ali Znanih Ubojſztvo, Umorenye.* Vatter-Mutter-eines Befreunden, *oder* Mit-Burgers Mord. *Atyai, Anyai, Attyafiai, Polgári gyilkoſſág.* Hic de patris, & pătrui parricidio cogitavit. *Cic.* 2 Nefarium patriæ parricidium: *pro* Everſio, proditio, depopulatio, deprædatio. *Cic.* Accipitur etiam pro quovis enormi ſcelere. Vituperare quiſquam vitæ parentem, & hoc parricidio ſe inquinare audet. *Cic.* Alii tamen, ſed minus rectè legunt *parricidioſè.*

Pars, partis, f. Cic. *Sztran, Dèl.* T. Theil. *Réſz.* Item V. *Fruſtum.* Varius eſt hujus vocis *uſus, ſic.* Facere partes. Cic. *Razdeliti,* Theilen. *Oſztani.* Diverſa, *vel* Adverſa pars. Quintil. V. *Adverſarius.* Parte: *pro* partim. *Plin.* Ex parte: *pro* ex una parte, *vel* partim. *e. g.* Tamen ex parte gaudeo. Tua laus ex aliqua parte fuerit. Ex magna parte tibi aſſentior. *Cic.* Milites pars (*pro* partim) victoriæ fiduciâ, pars (*pro* partim) ignominiæ dolore ad omnem lætitiam proceſſerant. *Sueton.* Pro ſua parte: *id eſt* pro virili, pro viribus. *ut :* Quibus aliquid opis fortaſſe ego pro mea, tu pro tua, pro ſua quiſque parte ferre potuiſſet. *Cic.* Multis partibus: *pro* Multò, Multùm. *Cic.* Duabus partibus amplius: *pro* duplô plus. *Cic.* Magnam partem, *per Helleniſmum, pro* Magna parte. *ut :* Magnam partem ex jambis noſtra conſtat oratio. *Cic.* Ubi ſubintellige præp. *ſecundùm.* In omnes partes: *pro* Omnino. *Cic.* Nullam in partem: *pro* Nullatenus, nullo modo. *Cic.* In optimam partem aliquid accipere, *vel* in mitiorem partem interpretari. Cic. *Kaj zevſzema za dobro vzeti.* Etvvas zum beſten aufnehmen. *Valamit jóra érteni.* In partem prædæ venire, vocare. In nullam partem diſputare &c. *Cic.* 2. Vid. *Locus N. 1. Regio.* Omnes, quæ in illis partibus eſſent, opes, copiaſque tuas eſſe. *Cic.* 3. V. *Factio N. 2.* Tenuerunt partes Cæſaris. *Cic.* 4. V. *Obligatio N. 2. Officium N. 1.* & 2. *Dignitas.* In hac autem ſignificatione adhibetur ſemper in *Num. plur. ut :* Mearum partium eſt: *vel* Meæ partes ſunt. Cic. *Moja chaſzt zſzobum donaſſa, moje duſnoſzti jeſzt, moja chaſzt ali duſnoſzt je.* Das bringt mein Amt mit ſich, es iſt mein Amt, *oder* Schuldigkeit. *Az én tiſztem vagy Hivatalom.* Hinc *dicitur,* primas partes agere, primas (*ſubaudi* partes) tenere: *pro* principem perſonam gerere, primatum in aliqua re habere. *Terent. Cic.* Alicui primas, *vel* priores (*omittitur Accuſ.* partes) deferre &c. *pro* Alicui primum locum, *vel* honorem tribuere. *Cic.* Meæ partes non deſiderabuntur: *vel* Meis partibus non deero: *pro* ſatisfaciam meo muneri, & obligationi: Meum officium omnino non negligam. *Cic.* Subire partes, imponere alicui partes: *id eſt* Officium, Munus, Miniſterium, obligationem. *Cic.* 5. Vid. *Cauſa, res.* Quod plura in ea parte verba fecerim. *Cic.* 6. V. *Cœtus, Numerus N. 1. Ordo N. 1.* In impiorum partem aliquem transferre. *Cic.*

Parsĭmōnia, æ, f. Cic. *Hrano-ztegnutje, ſztednya,*

Sztednya, *zmera-*, vulgo *Spornoſzt.* e. Kargheit, Sparſamkeit. *Kémélés*, *Kiméllve Költés.* Vid. *Frugalitas*, *Parcitas*, *Moderatio.*

*Parthĕnĭum, ii, n. Plin. V. *Matricalis herba:* ſunt & aliæ ſpecies parthenii herbæ apud *Plin.*

* Parthĕnĭus, ii, m. *Plin.* Mons Arcadiæ, in quo Virgines ſacra veneri faciebant, vel venari ſolebant.

*Parthĕnĭus, a, um, *Propert.* 1. Ad parthenium montem ſpectans. 2. V. *Virginalis.* Hinc proles parthenia: *Græcis* parthĕnias, ădis, f. *Divojachko*, ali *od divojke déte.* s. Jungfern-Kind. *Szüztöl-való gyermek.*

*Parthĕnon, ōnis, f. V. *Virgo.*

† Partiālis, is, *com.* le, n. *Melius latinè* Homo unius partis, *vel* Factionis. *Jedne ſztráne, Jedno-ſztran, z-jednum ſztránum derſechi.* Theilig, Partheyiſch, mit einer Parthey haltend. *Egy réſzü, egy réſzſzel tartó.*

† Partiālĭtas, atis, f. *Jedno-ſztranoſzt.* e. Theiligkeit. *Egy réſzüſég.*

Partiārĭō, *Adv.* Cato. *Na dvoje*, *jednako-razdelno*, *na jednake déle*, *ali ſztráne.* Gleich theilig, auf gleichem Theil. *Egyaránt két réſzre elosztva.*

Partiārius, a, um, Apul. V. *Communicativus*, *Diviſus.* Honor partiarius: *id eſt* inter duos diviſus. *Apul.*

Partiarius, ii, m. Cato V. *Communicator N.* 1. *Diviſor.*

Partibĭlis, is, *com.* le, n. Claudian. V. *Diviſibilis.*

Partĭceps, cĭpis, *om.* Cic. *Synon.* Participans, partem capiens, Hæres, Socius. *Délnik*, *Délnicza.* Theilhafftig. *Réſzes*, *közös.* Aliquem alicujus rei participem facere. *pro* Ei *vel* cum eo aliquid communicare, partiri, participare. *Cic.* Alicui in aliqua re *Quinct.* vel: de re aliqua *Plaut.* vel: rei alicujus participem eſſe. Curt. *id eſt* cum illo partem habere.

Partĭcĭpātio, onis, f. Spartian. *Déla jemlyenye, Délnichtvo.* e. Theilhafftigkeit. *Valakivel valamit közlés.* Vid. *Communio N.* 2. Item V. *Communicatio N.* 1.

Partĭcĭpātus, ûs, m. Spartian. *idem.*

Partĭcĭpiālis, is, *com.* le, n. *Quintil.* Ad participium pertinens: *id eſt* ex Nomine & Verbo aliquid participans. V. *Particeps.*

Partĭcĭpium, ii, n. *Quintil.* Eſt pars Orationis declinabilis, ſignificans cum tempore. *Delniko-Rechje.* Mit-genieſſende Rede. *Közös beſzéd.*

Partĭcĭpo, as, are, avi, atum, (Act.) 1. *Dél priemlyem*, *Délnikſzem*, *dél dobivam.* Mein Theil empfange, theilhafftig werde. *Réſzt véſzek, réſzet léſzek.* Synon. *particeps fio, partem capio.* Aliquid ab aliquo participare. participare peſtem. *Cic.* 2 idem ac participem facio. *Délnika chinim.* Theilhafftig mache. *Réſzeſſé téſzem.* Vid. *Communico N.* 1. *Diſtribuo*, *Divido*, *partior.* Aliquid cum aliquo *Liv. vel:* aliquem alicujus rei *vel* de aliqua re participare. Plaut. *Kôgavu kakvom dugovanyu delnika uchiniti.* Einen eines Ding theilhafftig machen. *Valakit valamiben réſzeſſé tenni.* Tuas laudes mecum participa. *Synon. & phras.* Fac me tuarum laudum participem. In Societatem, *vel* communionem me tuarum laudum venire patere. Communices mecum tuas laudes. Ne me tuorum decorum expertem ſinas. Gloriæ tuæ partem aliquam in me deriva. Tuæ mihi laudis aliquid impertire. In partem me tuorum decorum voces. Tuas mecum delicias conſocia. &c.

Partĭcŭla, æ, f. *Cic.* parva pars. *Délchecz*, *Sztranchicza.* Kleiner Theil. *Réſzetske.* Item V. *Fruſtillum.* 2 Apud grammaticos *particula* vocantur voces minores, quæ aliarum vocum conſtructioni, vel compoſitioni deſerviunt. *Gell.*

Partĭcŭlāris, is, *com.* re, n. Apul. *Délni*, *poſzebni*, *oſzebni*, *poſzobit*, *oſzobni.* Theilig, ſonderbar. *Egy réſzü*, *Magános.* Item V. *peculiaris.*

Partĭcŭlārĭter, *Adv.* Jul. Firmic. *Na délcze.* Theilweis. *Réſzenként.* Item V. *Fruſtatim*, *Fruſtillatim*, *Membratim*, *Diviſè*, *peculiariter.*

Partĭcŭlātim, *Adv.* Auct. ad Heren. *idem.*

Partĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Diviſibilis.*

Partĭlĭter, *Adv.* Arnob. *Razdelyivo*, *Razluchlivo.* Theilig, abſonderlich. *El-oſztatólúl, el-oſztatóképen.* Vid. *Diviſè.*

Partim, *Adv.* Cic. *Iz jedne ſztráne, iz druge ſztráne: Z-jednum*, ali *z-drugum ſztránum: Nekaj*, *Neſto.* Zum Theil, theils, eines Theils. *Réſz-ſzerint*, *egy réſzént.* In oratione fere ſemper repetitur. *e. g.* Ut eos partim ſcelerum ſuorum, partim etiam ineptiarum pœniteret. *Cic.*

Partio, onis, f. Varr. *Radyenye*, *plodenye*, *zleſenye*, *kotenye*, *zneſzenye.* Das Gebähzen,

ren, das Legen. *Szlllés*, *Ellés*. Item generatim. V. *Generatio*.

Partio, is, ire, ivi, itum, [Act.] V. *Diſtribuo*, *partior*. Cum illis prædam partiam. *Plaut*. paulo ſecus à me, atque ab illo partita ſunt. *Cic. 2. de Orat. c. 30.*

Partior, iris, iri, itus ſum, (Dep.) Cic. *Delim*, *Déle ebinim*. Zertheile. *Darabolom*. Vid. *Disjungo*, *Diſtribuo*, *Divido*, *Dimidio*. Aliquid partiri: aliquid in ſpecies certas partiri: Cauſas cum aliquo partiri. Officia inter ſe partiri. *Cic.*

Partitè, *Cic.* partitim, *Adv.* Claud. V. *Diviſè*, *Diſtributè*, *Dimidiatim*.

Partitio, onis, f. Cic. V. *Diviſio*, *Diſtributio*, *Disjunctio*, *Separatio*.

Partitò, *Adverbialiter*. Ulp. V. *partiariò*, *dimidiatim*, *partitè*.

Partitor, oris, m. Cic. *Razdovitel*. r. Zertheiler, Halbirer. *E'oſztó*. Vid. *Diſtributor*, *Diviſor*, *ſeparator*.

Partitus, a, um. *Adject. paſſive ſignific. ex partio*. Lucr. V. *Diviſus*.

Partor, oris, m. Plaut. *Zadobitel*. r. Ervverber, Zuvvegenbringer. *Szerző*, *kereső*, *nyerő*. Item V. *Auctor*. *N. 1.*

Partura, æ, f. Varr. V. *Partus*, *Partio*.

Parturio, is, ire, (*Ex mente Alvari, inſtar aliorum Meditativorum, caret præteritô & ſupinô, uti & Cœnaturio: apud alios verò præſertim apud SS. PP. paſſim reperies utrumque*) ivi, itum, (Act. *Medit.* à pario) Terent. *Radyam*: *Selim*, ali *Terſzimſze roditi*, *ploditi*, *llebi*, *Zneſzti*. Verlange, *oder* mich bemühe zu gebähren, in Kinds-Nöthen liege, zur Geburt Arbeite. *Szülbetném*. 2 Transl. Conceptum periculum parturire: *pro* Moliri, meditari, in lucem producere velle. *Cic.* Animus aliquid parturit. *idem*. Montes parturiunt &c. *ac ſi diceres*

Hruſztilovich jaki Momak,
Neima nigder ſzebi para:
A vu voiſzki verli Junak
Sto je vubil? dva pſza ſztara.

Mancher prahlet vvacker, und iſt doch nichts darhinter. *Sokatban kérkedezni*, *és a' mellet ſemmie ſem lenni*. Vid. *Mons*.

Partus, a, um, *Rodyen*, *porodyen*, *zléſen*, *zneſzen*, *zkoten*. Gebohren, gelegt. *Született*. Virg. 2 Transl. *pro* Acquiſitus, comparatus. *Zadobiyen*, *zadobit*. Ervvorben. *Kereſett*, *nyertt*, *találtt*. Malè parta, malè dilabuntur. Cic. *Kak dobiyeno*, *tak zgublyeno*. Wie gevvonnen, ſo zerronnen. *Ebül gyűltt marhának ebül kell el-veſzni*.

Partus, ûs, m. Cic. *Porod*, *Plod*. e. Geburt. *Születés*. Vid. *Partio*. 2 Metonymicè V. *Proles*, *Fœtus*. pro ſuo partu pugnare: *id eſt* pro fœtu, prole. *Cic.* 3 Transl. V. *Fructus N. 1. Fruges*. ità Plin.

Parvi duco, is, ere, xi, ctum, (Act.) Cic. *Kôga za malo derſim*. Gering halte, vvenig achte. *Kitsínynek alitom*. Vid. *Flocciſacio*.

Parvi facio, is, ere, eci, actum, [Act.] Pompon. *apud* Non. *idem*.

Parvipendo, is, ere, endi, enſum, (Act.) Cic. *Kôga, ali kaj za malo preſtimávam*, *ali czenim*. Gering ſchätze. *Keveſre betsüllöm*, *kitsíny árrát-ſzabom* Vid. *Parvi duco*. Sic & alia ſimilia verba componi poſſunt.

Parvitas, atis, f. Cic. *Malahnoſzt*, *Malina*, *Drobnoſzt*. e. Kleinheit. *Kitsinység*. Vid. *Exiguitas*.

Parum, *Adv.* Cic. *Malo*. Wenig. *Kitsínyent*, *keveſſé*. Parúmne eſt, Piſo, quòd tantùm homines feſelliſti? *Jeli to malo*? ali *Ni to doſzta*, *Piſo*, *daſzi ſzamo lyudi vkanil*? Iſt es dann ein geringes? *oder* iſt es nicht genug, Piſo, das du nur die Menſchen betrogen haſt? *Kitsínyé az*? vagy *Nem elégé az*, *hogy tſak az embereket tſaltad-le*? Cic.

Parumper, *Adv.* Cic. V. *Pauliſper*, *Aliquandiu*, *Aliquantillum*, *Aliquantiſper*, *Aliquantum*, *Modicè*.

Parus, i, m. Auct. philom. *Szeniczа*. Eine Meiſe. *Tzinege*, *kis párú madár*. parus major. *Szeniczа privekſſa*, *na terbuhu ſuta*, *na glavi cherna*, *okolo ôk béla*. e. Kohl-Meiſe. *Leg-nagyobb tzinege*, *a' mellyén sárga*, *a' fején fekete*, *a' ſzemei mellet feſér*. parus minor. *Szeniczа menyſſe felye*, *na glavi y krelyutah modra*. e. Blau-Meiſe. *Kiſſebb tzinege*, *a' fején és a' ſzárnyain kék*. parus caudatus. *Dugo-repta ſzenichicza*, *najmenyſſe felye*. e. Galgen-Meiſe. *Hoſzſzú farkú tzinegécske*. Sunt & aliæ parorum ſpecies.

Parvulus, a, um. Cic. *Kruto mal*. Sehr klein. *Igen kitsínyke*, *kicsike*. Vid. *Modicellus*.

Parvulus, i, m. Quintil. V. *puellus*, *puſio*. A parvulis duritiæ, & labori ſtudent: *id eſt* ſtatim à teneris, ab ipſâ pueritia, ſtatim à puero. *Cæſ.*

Parvus, a, um, Cic. *Mal*, *Malahan*. Klein. *Kitsíny*, *kis*. Vid. *Exiguus*. Interdum ponitur pro eo, quod eſt *exigui*, vel *minimi pretii*.

Digitized by Google

pretii. parva ſunt foris arma, niſi eſt conſilium domi. *Cic. 1. Offic.* Genit. *parvi* cum verbis æſtimandi eleganter adhibetur. *ut:* Illud primum parvi refert &c. *Cic.* 2 V. *Brevis N.* 1. parvæ conſvetudinis cauſa. *Terent.* 3 V. *paucus.* Plin. 4 V. *Humilis, pauper.* parvi properamus & ampli: *Horat.* Animus parvus: *pro* Abjectus, vilis. *Horat.* 5. ſubſtant. V. *puer.* Hinc à parvo, à parvis. *pro* ab infantia, vel pueritia. *Cic. Ho.* Minor, Minimus. *V. ſuis locis.*

Paſcālis, is, *com.* le, n. Lucil. *apud.* Non. *Paſsni.* Zur Weid gehörig. *Mezôn legelôi.*

Paſceŏlus, i, m. Plaut. *Koſnata vrechicza*, peregr. *ſaklinecz, ſakely.* Einledernes Säckel, lederne Taſche, r. Rantze, s. Felleiſen, r. Wadſack. *Lágy bôrbôl-való táska, tüſzô, tarſoly.*

Paſcha, æ, n. (vox hebræa) *Latinè* Tranſitus. Tertull. *Mimo iderye Mimoſsaſztje, Prebod.* r. Ubergang, Vorbeygang. *áltálmenés.* Ratio hujus eſt, quòd Angelus, dum cæderet Ægyptios, domos Israëlitarum ſanguine illitas immunes tranſierit. *Hinc* 2 accipitur *pro* Feſto Reſurrectionis dominicæ: *Vuzem, Vazam, Uſzkerſs, Uſzkerſsenye, Gore-ſztajenye Iſzu-Kerſzta.* e. Oſtern, Auferſtehung-Chriſti. *Huſvêt, Kriſtus feltámadáſa.*

Paſcha, ătis, n. Ambroſ. *idem.* Hæc tamen inflexio minus recta eſt, cùm nullum nomen in *a* tertiæ declinationis inveniatur, quod non ſit græcum, & more græco in *ma* deſinat.

Paſchālis, is, *com.* le, n. JCt. *Mimo iduchi, prebajaiuchi.* Vorbey gänglich, durchgänglich. *Mellette elmenô.* Item 2. *Vuzmeni. Uſzkerſzni.* Oeſterlich. *Huſvêti.*

Paſcĭto, as, are, avi, atum, (Activ. *Freq. à* paſco.) Varr. *Guſztokrat bránim, páſzem.* Oft vveide, füttere. *Legeldegelem.*

Paſco, is, ere, pāvi, paſtum, [Neu.] Plaut. *Paſzemſze, bránimſze, kermimſze.* Weide, mich ernähre. *Legelek, élôdöm.* Vid. *Comedo, Veſcor.* Conſtruitur vel *abſolutè.* Armenta per herbas paſcebant. *Ovid.* vel cum *Accus.* pavit ovis pratum: *pro* depaſta eſt, devoravit. *Ovid.* dicitur etiam de *homine.* Geſtis ire paſtum foras: *pro* comeſtum. *Plaut.* 2 eſt *Act.* Cic. *Páſzem, bránim, kermim kôga.* Weide, ernähre, füttere. *Legeltetem, éltetem, eledellel tartom.* Cùm ſues puer paſceret. *id eſt:* pabulum, vel paſcua ſuibus præberet, ſues ad paſcua duceret. *Cic.* Transl. V. *Delecto, Exhilaro, Recreo.* Cùm ejus cruciatu, atque ſupplicio paſcere oculos, animùmque exſaturare vellent. *Cic. 7. Ver.* Item V. *Nutrio* N. 1. *Foveo.* Amorem paſcere: *pro* fovere. *Ovid.* Barbam paſcere: *pro* nutrire. *Horat.*

Paſcor, ĕris, paſci, paſtus ſum. (Dep.) Vid. *Paſco N.* 1. paſcuntur verò ſylvas, & arbuta paſſim: *pro* Comedunt, depaſcunt, vel depaſcuntur. *Virg.* 2 eſt Verb. paſſiv. V. *Paſco* N. 2. *mutatâ ſignificatione activâ in paſſivam.* His ego paſcor. *pro* Nutrior, delector, recreor. Cic. *Z-temſze ja bránim, y naſzladujem.* Mit dieſem ich mich ernähre, und erluſtige, *oder* ernähret und erluſtiget vverde. *ėn ezekkel magamot táplálom ės gyönyörködtetem.*

Paſcua, orum, n. *plur.* Cic. *Paſſa, Paſsnik, Zpaſsinecz.* e. Weide, Weidung. *Legelô, legelô mezô.*

† Paſcua, æ, f. Tertull. *idem.*

Paſcuālis, is, *com.* le, n. Feſt. V. *Paſcalis.*

† Paſcuārium, ii, n. *Plácha za paſſu, Dácha od paſsnika.* r. Weide-Zins, ſo vvegen Weide gezahlet vvird. *Legeltetéſért-való bér.*

Paſcuè, *Adv.* Apul. V. *Opiparè, opimè.*

Paſcuōſus, a, um, Apul. *pun paſſe.* Voll vveide. *Legelettel teli.*

Paſcuum, ii, n. Colum. V. *Paſcua.*

Paſcuus, a, um, Plaut. *Za paſſu odluchen, popaſzliv, za paſſu dober.* Das zu vveiden verordnet, zur Weide *oder* Fütterung dienlich. *Legeltetéſre-való.*

† Paſquillus, i, m. V. *Libellus famoſus.*

Paſquinus, i, m. *Nom. propr.* Sutoris romani, qui domi ſuæ ſtatuam ſervabat à multis eidem affixis infamibus ſcriptis celebrem. Hinc Appellativè *Paſquinus*, vulgo *Paſquillus.* V. *Suo loco.*

Paſſer, ĕris, m. Cic. *Vrabecz.* r. Spatz. *Veréb.* plures ſunt paſſerum ſpecies: *ut* paſſer ſylveſtris ſeu torquatus; paſſer aquaticus; paſſer marinus, ſeu Avis lybica omnium avium maxima, quæ proprio nomine *Struthiocamelus* dicitur. *Plaut.* 2. Transl. paſſer *pro* homine venereo ponitur. Hinc *prov.* paſſere ſalacior. 3 *Lotrak, plochicza riba.* s. Plateslein. *Széles vékony hal, Platajtz tengeri hal.* Plin.

Paſſercŭlus, i, m. Cic. *Vrabchecz, Vrabchich.* Kleiner Spatz. *Verebetske.*

Paſſĕri-

Paſsĕrinus, a, um, Pompon. *apud* Non. *Vrabcbji.* Zum Spatz gehörig. *Verébi.*

Paſsĭbĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. *Terpeti mogucb, podloſen muki, mucbliv.* Der leyden kan. *Szenvedbetö.*

Paſſibilĭtas, atis, f. Arnob. *Mucblivoſzt, terpeti mogucbnoſzt.* e. Fähigkeit etvvas zu leyden. *Szenvedbetés.*

Paſſim, *Adv.* Cic. *Ovud-onud, Ovde-onde, ſzkoro vſzagde, kaj-gde, kaj-kud, kaj-kuda, ſzkoro vſzagda* ali *vſzegdar.* Hin und her, da und dort, ſchier allenthalben, gemeiniglich. *Imitt-amott, ſzéllyel, Majd mindenütt, Tſak nem mindenkor.*

Paſſio, onis, f. Apul. *Terplenye, podnaſſanye.* Das Leyden, Dulten. *Szenvedés.* 2 Speciatim. *Zburkanye,* ali *genenye kakvoga chutenya nuternyoga, Pobotenſztvo, Nagloſelnoſzt.* e. Gemüths-Bevvegung. *Indúlat, Felháborodás.*

Paſsīvè, *Adv.* Priſcian. *id eſt* More paſſivorum, *ita grammatici.*

Paſsīvus, a, um, Arnob. V. *Paſſibilis, patiens.* 2 idem ac paſſionem ſignificans. *Terplenye znamenujuchi.* Das Leyden bedeutend. *Szenvedéſt jelentö.* Verba paſſiva. *Priſcian. cum gramm.*

✝Paſsūla, æ, f. Minores paſſulæ. *Drobno cherno grozdiche,* Kleine Roſinen, Weinbeerlein. *Apró fekete ſzölöcske.* Major paſſula. *Szubo grozdje.* Zibebe, lange Roſin. *Maloſa ſzölö, aſzſzú ſzölö.*

Paſſum, i, n. *Varr.* Vinum eſt dulce ex uvis paſſis. *Szladko vino iz ſzuboga grozdja zpreſſano.* Süſſer Wein, ſo aus Zibeben gemacht vvird. *Maloſa ſzölöból tſinált édes bor.*

Paſſus, a, um, (*à* pando) Cic. *Razvit, razpuſchen, zpuſchen, razpreſztert, razſſiren, raztepen.* Ausgevvickelt, von einander gethan, ausgeſtrecket, ausgeſpannt, ausgebreitet, zerſtreuet. *Kiſejtett, kinyújtatott, feſzittetett, kiterjeſztetett.* Synon. *Explicatus, extenſus, extentus, porrectus, patens.* paſſis velis pervehi: *pro* expanſis. *Cic.* paſſus capillus. Terent. *Razcheſzani, razpuſcheni laſzi.* Zerſtreuetes Haar. *Kiterjeſztetett haj.*

Paſſus, a, um, (à patior) Virg. *Ki je terpel.* Der gelitten hat. *Szenyvedett.* Hinc *Uva paſſa,* quæ in vite diu retenta, & poſt vindemiam rurſum ad ſolem ſuſpenſa ejus ardorem paſſa eſt. *ità Plin.* Sunt, qui *paſſam uvam* ex eo dici putant, quòd ad ſolem pandatur: *q. d.* Uva expanſa. V. *paſſula major.* Hinc iterum ductâ *metaphorâ* dicuntur ſenes paſſi: *pro* exſucci, exſangues. *Lucil. apud Non.* Lac paſſum: *pro* coctum. *Ovid.*

Paſſus, ûs, m. Cic. V. *Gradus* N. 1. Tardo paſſu incedere. Virg. *polahko hoditi.* Langſam gehen. *Laſſan járni.* 2 eſt certa menſura, eáque duplex: *paſſus* nempe *minor*, qui & *greſſus* dicitur, eſtque dimidium majoris; continet enim pedes duos cum dimidio. Et *paſſus major*, ſeu *geometricus*, conſtans quinque pedibus, quo in dimetiendis locorum diſtantiis utuntur geometræ. *Cic. pro R. Am.* Edixit, ut ab urbe abeſſet millia paſſuum ducenta.

✝Paſta, æ, f. Vid. *Maſſa* N. 1.

Paſtĭcus, a, um, Apic. *Od paſſe, ali ſtra tùſzt, otuſzten* Gemäſtet. *Legelé ben hizlalt, kövéritett.* Synon. *paſtus, ſaginatus.*

Paſtillus, i, m. Feſt. *Zaſzukach iz téſzta; peregr. Makarun.* Ein rundes Küchlein, Knötlein. *Kis gömbölyeg gombócz, galuska.* 2 Accipitur etiam *pro* globulis medicinalibus. *Horat.* Item *pro* Medicamentis, quæ aliquo liquore ſubacta aruerunt. *Celſ.*

Paſtĭnāca, æ, f. Plin. *Domácha ali divja merkva, merkvicza, repicza.* Zahme oder vvilde Rüblein, Paſtmey, Möhren. *Kerti, vagy erdei mob répa, murck.*

Paſtĭnātio, onis, f. Colum. *Kopanye, Okapanye, ſzemena zakapanye, prekapanye polya &c.* Das Karſten, Hauen, e. Hackung. *Kapálás, göröngy rontás, Forgatás.* 2 per Catachreſin & generatim V. *Foſſio, circumfoſſio, aratio.*

Paſtĭnātor, oris, m. Colum. *Okapavecz, prekápavecz, podkápavecz, kopàch polyſzki.* r. Feld-Hauer, Hacker. *Kapás, ás.* Item generatim & per Catach. V. *Foſſor* N. 1. *Arator.*

Paſtĭnātum, i, n. Colum. *Polye okopano, preorano.* Umgehacktes, umgeackertes Feld. *Megkapált, kevertt, ſzántott föld.*

Paſtĭnatus, ûs, m. Plin. V. *Paſtinatio.*

Paſtino, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. *Polye za zaſzadenye okápam, prekápam.* Einen Acker umgrabe, umhacke, umkarſte, umhaue, *Földet kapálok.* Generatim V. *Fodio* N. 1. *Circumfodio, Aro.*

Paſtĭnum, i, n. Colum. *Dvoj-zubna,* ali *dvojzubata motika, kramp.* r. Karſt: Zvveyzinckigte Haue. *Két ágú vaskapa.* 2 accipitur *pro* paſtinatione, *item pro* agro paſtinato. *Pallad.*

Paſtio,

Digitized by Google

Paſtio, onis, f. Varro. *Paſzenye.* e. Weidung des Viehes. *Legeltetés, éltetér.* Item V. *pabulatio* N. 2. 2 V. *pabulum N.* 1. Cic.

* Paſtōmis, ĭdis, f. Lucil. *Selezni záklop, zkoterem ſze konyzke lalcke zaklápaju, iliti zapiraju, da grizti nemore.* e. Pferd-Klumpe, r. Knebel, s. Naſen-Band. *Harapó ló orrára-való vas &c. ſzerſzám.*

Paſtor, oris, m. Cic. *Paſztir, Marhe paſztir.* r. Hirt, Vieh-Hirt. *Páſztor, Barom-páſztor.* 2 Transl. Animarum paſtor. V. *Parochus N.* 2. *Curio N.* 2.

Paſtōrālis, is, *com.* le, n. Cic. *Paſztirzki.* Zu einem Hirten gehörig. *Páſztori.*

Paſtoralĭter, *Adv.* Fortun. *paſztirzki, po paſztirzki.* Auf Hirten-Art. *páſztori módon.*

Paſtōrĭtius, a, um, (*alii legunt* paſtoricius) Cic. V. *paſtoralis.*

Paſtōrius, a, um, Ovid. V. *paſtoralis.*

Paſtūra, æ, f. Pallad. V. *paſtio N.* 1.

Paſtus, ûs, m. Cic. V. *paſtio N.* 1. *&* 2. 2 Transl. V. *Delectamentum & Delectatio, Exhilaratio.* Svaviſſimus paſtus animorum. *Cic. Tuſc.* 5.

Pătăgiārius, ii, m. qui patagia facit. *Plaut.*

Patagiātus, a, um: *id eſt* patagiis ornatus. *ut:* patagiata veſtis. *Plaut.*

Pătăgĭum, ii, n. Feſt. *Vſze, z-kemſze oprava kinchi,* iliti *S'toſze zaradi lepote na opravu priſsiva, kakti, pertu zlati ali ſzreberni, ſtrkano iz ſnoricz delo,* peregr. *krepin, skofia, &c.* Alles, damit man die Kleyder zu ziehren pfleget, als guldene *oder* ſilberne Spitze *oder* Borte, Krepin, geſtückte Arbeit, Franſen, Quaſten. *Minden, a' mi a' ruhára ékesség kedvéért varratik-fel: úgy mint a' paſzamány, pertu, krepin, skófium.*

Pătĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Cic. 1. V. *Aperio* N. 1. *Immitto N.* 1. *Recludo, Detego N.* 1. Aditum alicui ad aliquem patefacere. *Cic.* 2 Transl. V. *Detego N.* 2. *Manifeſto.* Liberto tuo me totum pateſeci. *Cic.*

Patefactio, onis, f. Cic. V. *Apertio, Apertura N.* 1. *Detectio N.* 1. *&* 2. *Manifeſtatio.*

Pătĕfīo, is, ĭeri, actus ſum. (*Neu. paſſ. anom.*) Propert. *Odpiramſze, odkrivamſze.* Eröffnet, offen vverde. *Kinyilok.* Synon. *Aperior, Recludor, pandor.* 2 Transl. *Ochitujemſze, zeznavamſze; ochiveſzt, ochit, znan bivam.* Offenbar, kundbar vverde. *Kinyilatkozom.*

Pătella, æ, f. (*Dim.* à patina) Horat. *Zdelichka, Zdeliicza.* Kleine Schüſſel, s. Blätlein. *Tálatska.* Erat etiam vas picatum, vel fictile, ſacrificiis faciendis aptum. *Cic.* 2 apud Cels. *Jabuchicza, to jeſzt koſzt okrugla na kolenu.* e. Knie-Scheibe. *Térd kalátſa.* 3 apud Plin. *Razpuckenoga drva kerga.* r. Brenner an Bäumen. *Fának görtsös taplója.*

Pătēna, æ, f. Colum. V. *Catinus, Lanx N.* 1. *&c.*

Pătens, entis, *om.* Cic. *Odpert, odkrit.* Offen, entdeckt. *Megnyilt, kitakartt, nyitva.* Item V. *Amplus* N. 1. *Latus, Manifeſtus.*

Pătenter, iùs, &c. *Adv.* Cic. V. *Apertè, Manifeſtè.*

Păteo, es, ere, pătui, (Neu.) Cic. *Odpert, otvoren, odkrit jeſzem.* Offen, entdeckt bin. *Nyilván vagyok, Felfedve vagyok.* Omnium querelis aures patent. Cic. *Vſzakoga tuzbi odperta vúha jeſzu: Inache: Vſzakoga ſze tuzba poſzluſſa.* Eines jeden ſein Klag vvird angehöret. *Mindennek panaſzát meghallja.* Huc tibi aditus patere non poteſt. Cic. *Ti ſzim dojti, ali vleſzti nemores &c.* 2 Transl. Id eſſe æternum patet: *pro* conſtat, manifeſtum eſt. *Cic.* Hæc omnibus patent: *pro* conſtant; manifeſta & nota ſunt. *idem.* Et in hac ſignificatione adhibetur fere in *tertia perſona.* Vulneri, ſagittarum patere: *pro* expoſitum eſſe. *Liv.* In longitudine, *vel* in longitudinem patere: *item* Latiſſimè &c. patere: *pro* extenſum, latum, amplum eſſe. *Cic.* Maria & terræ romanis patent: *pro* in eorum poteſtate ſunt. *Cic.* Honores, præmia mihi patent: *pro* permittuntur, conceduntur, dantur. *Cic.* Longis morbis ſenectus, acutis adoleſcentia magis patet: *pro* obnoxia, opportuna eſt. *Cels.*

* Pătĕr, tris, m. Cic. propriè *Otecz, Otacz, Oche, Japa.* r. Vatter. *Atya, Apa.* Vid. *Generator, Genitor, parens.* 2 Transl. per *Catachr.* Vid. *Altor, Educator, Nutricius.* Patres: *id eſt* Majores, parentes. *ità Cic.* Pater patriæ: *id eſt* Conſervator. *Senec.* pater patratus: *pro* princeps fecialis, qui fœderi faciendo præerat. *Liv.* Vid. *Legatus.* patres conſcripti: *id eſt* Senatores, reverentiæ causâ ſic dicti. *Cic.* pater rerum: *pro* Conditor, Creator, Effector. *Virg.* Hoc nomine etiam Dii cum majores, tum minores, religionis gratiâ appellabantur. *Horat. Virg.*

Pătĕra, æ, f. Cic. *poſzuda ſiroka za pitje: Zdelichka:* peregr. *Salicza za kavu &c.* Ein vveites Trinck-Geſchirr, vveite

Trinck-Schaale. *Inni-való ſzélyes edény, ſzélyes tsėſze.* Vid. *Crater.*

Pătĕr fămĭlias, pătris familias, m. *Cic.* pater familiæ. Liv. V. *Hoſpes* N. 1.

Păternĭtas, atis, f. Auguſt. *Otchanſztvo.* e. Vatterſchafft. *Atyaság.*

Păternus, a, um, Cic. *Otchanzki, Otchinzki, Otchin, otchev.* Vätterlich, zum Vatter gehörig. *Atyai, őſtűl maradott.*

Pătesco, is, ere. (Inch.) V. *patefio* N. 1. ità *Virg.* Item V. *pateo.* Liv. 2 Transl. V. *patefio* N. 2. Virg.

* Păthĕtĭcè, *Adv.* Affectus adhibendo, *vel* permovendo ad affectus. *Macrob.*

* Păthētĭcus, a, um: *id eſt* Affectibus conſtans, ad movendos affectus aptus, utilis. *ut:* pathetica oratio. Macrob. *Na pobotenye kakvo gibuchi ſzpravno-govor, ganutlivo govorenye.* Zu einer Anmuthung bevvegende Rede. bevvegliche Rede. *Indúlatra gerjeſztő beſzéd, Inditó beſzéd.*

Pătĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. 1. *preterplyiv, podneſalyiv.* Was man leyden, und übertragen kan. *Eltűrhető, Elſzenyvedhető.* Dolores patibiles. *Cic.* 2 V. *paſſibilis.* Omne animal naturam patibilem habet. *Cic.*

Pătĭbŭlātus, a, um, Plaut. *Veſſalo-noſz.* Galgen-tragend. *Akaſztó-fa hordozó.* Item *Obeſſen, obeſſengak,* vulgo *galſenyak.* Gehenckt, Galgen-Schvvengel. *Felakaſztatott, Akaſztó-fára-való.*

Pătĭbŭlum, i, n. Plaut. *Veſſalo, Viſzalo, Viſznicza:* peregr. *Galge.* r. Galgen. *Akaſztófa, Világos báz.* Apud romanos facinoroſi cervices inter cornua patibuli, ſeu furcæ figuram litteræ Y referentis interſerebant; manus verò eorum iiſdem cornibus alligabantur: atque ſic geſtantes patibulum à carnifice, vel conſervo virgis cædebantur. *Plaut.* Transfertur etiam ad alia. *Plin.*

Pătĭbŭlus, a, um, Plaut. V. *patibulatus.*

Pătiens, entis, *om.* Cic. *Terpechi, podnaſſajuchi, poterpliv. zterpliv.* Leydend, dultend, gedultig. *Tűrő, ſzenyvedő.* Vetuſtatis patiens: *pro* diu durans. *Plin.* Laboris patiens: *id eſt* Labores non renuens. *Cic.* Vomeris patiens terra: *id eſt:* quæ facilè aratur. *Virg.* patientior, patientiſſimus. *Cic.*

Patienter, *Adv.* Cic. *Terplivo, podnoſzlivo, Zterplivo, poterplivo, Terpecſ.* Gedultig, gedultiglich. *Békeséges-tűréſſel.* Item V. *Conſtanter, Fortiter, Moderanter, Tranquillè.*

Patientia, æ, f. Cic. *poterplenye, podnoſzlivoſzt, terplivoſzt, zterplenye, podnaſſanye. preterplenye.* e. Gedult, Ubertragung. *Tűrés, ſzenyvedés.* Item V. *Conſtantia.* 2 accipitur in malam partem *pro* nimia tolerantia, vel ſtupiditate. *Plin.*

Pătĭna, æ, f. Cic. V. *patena.*

Pătĭnārius, a, um, Plaut. *Vu zdeli pripravlyen, vu zdelu poſztavlyen.* In der Schüſſel zubereitet, in eine Schüſſel gelegt. *Tálbaz-való.*

Patinarius, ii, m. Svet. *Zdelo-mlatecz, prazni-zdela, puni-terbuh, oblezni-perſzt.* r. Schüſſel-Treſcher, Schüſſel Lährer, Finger-Lecker. *Tál-nyaló, nyalakodó, Tál űreſitő.* Vid. *Gulo, Guloſus, Heluo* N. 1.

Pătior, ĕris, păti, paſſus ſum, (Dep.) Cic. *Terpim, podnaſſam.* Leyde. dulte, übertrage. *Tűrők. ſzenyvedek.* Aliæ nationes ſervitutem pati poſſunt. *Cic.* Mundus per ſe, & à ſe & patitur, & facit omnia. *Id.* 2 Sæpe ſumitur *pro* Admitto, permitto, ſino; æquô *vel* iniquô animô fero. *prepuſcham.* Zulaſſe. *Engedek.* Jungitur autem eleganter Adv. *Facilè, agrè, indignè, moleſtè.* Vel Abl. *Æquo animo, iniquo animo.* Non feram, non patiar, non ſinam. *Item* Facilè omnes patimur, eſſe quàm plurimos accuſatores. *Cic.* 3 pati ævum: *pro* diu durare. *Colum.*

Pător, ŏris, m. Apul. V. *Hiatus.*

Pătrātio, onis, f. Vellej. V. *Factio* N. 1. *Effectio, Conſummatio.*

Patrātor, oris, m. Tacit. V. *Auctor* N. 1. *Factor, Effector, Conſummator.*

Pătria, æ, f. Cic. *Domovina, otchevina, poroda meſzto.* s. Vatterland, Geburths-Ort. *Hazánk, ſzűletett főldűnk, haza.* 2 per Synecd. accipitur *pro* Regno, vel provincia, in qua locus nativitatis ſitus eſt. *Salluſt.*

* Pătriarcha, æ, m. Vopiſc. *Latinè* princeps patrum, primus pater. *Sztaroſſa, patriarka.* r. Ertz-Vatter, Patriarch. *Fő atya, őreg atya. pátriárka.*

Pătrĭcè, *Adv.* Plaut. *id eſt* More patriciorum, V. *Nobiliter, Lautè.*

Pătrĭcĭātus, ûs, m. Svet. *Chaſzt roda, vviſſenoſzt pokolenya.* r. Geſchlechts-Stand und Würde. *Nemzetséges méltó ág.*

Pătrĭcīda. æ, m. Cic. *alii legunt* parricida. V. *parricida.*

Pătrĭcius, a, um. Cic. *plemenito-rodyen, plemenitomu rimſzkomu pokolenyu ſzliſſajuchi.* Denen edlen Römern *oder* Geſchlechtern gehörig. *Nemzetséges, jó nemzetű.* Item

Item generatim & per Catachr. V. *Nobilis.*

Patricius, ii, m. *plur.* Patricii, orum, m. *Uſitatior eſt* Cic. *Vlaſztelini. Rimlyani, od pervih, ali od potlam pridánih velikih ſzvetnikov rodyeni, iz kojih ſzvetniki*, iliti *veliki vechniki* vulgo *ſenatori biváli jeſzu.* Die Römer, die von denen erſten, *oder* hernach darzu ervvählten Raths-Herren gebohren vvorden: Raths-fähige Geſchlechter. *Római tanácsbéli ſzemélyek maradéki, kik közül tanácsbéli tiſztégre válaſztattak.* Transl. dicitur de aliis *Nobilibus.* Dicti autem ſunt patricii, quia vel primorum, vel certè conſcriptorum, aut allectorum patrum progenies erant: illi *Majores*, hi *Minores* appellabantur, quæ diſtinctio & inter ſenatores viguit. ità *Cic. Liv. &c.* Subinde etiam ex plebe legi ſenatores cœperunt. *Tacit.* 2. Sub Conſtantino & ſequentibus Imperatoribus Patricii dicebantur ſolùm illi, qui imperatori honore erant proximi. *Caſſiodor. L. 8. ep. 9.* Exire è patriciis: *pro* fieri plebejum. *Cic. pro Dom.*

Pătriē, *Adv.* Quinct. *Po otchinzko.* Vätterlich. *Atya-módra, atyaképen.*

Pătrĭmōnĭālis, is. *com.* le, n. JCt. *Otchinszki, od otchinſztva, otchinſztva-delni.* Zu dem Vätterlichen Erb-Gut gehörig. *Atyától maradtt jóſzághoz-való.*

Pătrĭmōnĭum, ii, n. Cic. *Otchinſztvo, Imétek od otcza oſztavlyen, Baſchina, ſztarina, otaczbina.* Vätterliche Erbſchafft, Vätterlich Erbgut. *Attyától maradott örökség.*

Pătrīmus, & Patrĭmus, a, um, *Cic.* patrimis, e. Feſt. *Nevgaotcza imajuchi.* Deſſen Vatter noch im Leben iſt. *Kinek az attya még él.* plura V. in *Matrimus.*

✝ Pătrīnus, i, m. *Eccl.* Vid. *Luſtricus pater.*

✝ Pătriōta, æ, com. *Zemlyák, z-jedne domovine chlovek*, peregr. *Pajzan.* r. Landsmann. *Földim.*

* Pătriſſo, (Pătrīzo) as, are, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Otczuſzem ſzpodoben, vu otczaſzem ſze vergel, otcza naſzledujem.* Dem Vatter nachſchlage. *Atyámat követtem.*

Pătrītus, a, um, (*alii legunt* patrius) Cic. *Otchinzki.* Vätterlich. *Attyai.*

Pătrius, a um, Cic. 1. V. *Paternus, patritus.* 2. *Domovinſzki.* Zum Vatterland gehörig. *Hazánki.*

Pătro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Facio N. 1. Conſummo. Efficio, perficio.* Patrare facinus: *pro* committere, perficere &c. *Liv.* patrare promiſſa: *pro* præſtare. *Cic.* patrare iuſſa: *pro* facere, exequi. *Tacit.* 2 patrare *propriè, minus tamen uſitatè notat* rem veneream conſummare, liberis operam dare: *id quod ex hujus vocis radice* pater *clarè colligitur.*

Pătrōcĭnium, ii, n. Cic. *Synon.* Defenſio, Tutela, protectio. *Obramba, Branitelſztvo, zavetje, pomoch.* r. Schutz und Schirm. e. Beſchirmung, Vertheidigung, Hülffe. *Oltalom. Gondviſelés.* Vid. *Defenſio.*

Pătrōcĭnor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Quinct. *Bránim, pomáſem, zagovarjam.* Schirme, helffe, vertheidige. *Kedvekedem, óltalmazom, Az ö részéről állok.* Vid. *Defendo.* Sic, ut non homini patrocinemur, ſed fidei. *Quinct. l. 2. c. 4.*

Pătrōna, æ, f. Cic. *Branitelicza, zagovoritelicza, zavetnicza, pomochnicza.* e. Beſchirmerin, Fürſprecherin, Schutz-Frau, Vertretterin, Helfferin. *óltalmazó aſzſzony, gondviſelőné.*

Pătrōnātus, ûs, m. Plaut. V. *Patrocinium, Tutela.* Jus patronatûs à Romulo traxit originem, hic enim Patricios patronos plebis, plebejos verò patrum clientes eſſe conſtituit, relicta plebejis libertate, quos vellent, è patriciis patronos deligerent. Mutuum iſtud neceſſitudinis vinculum ex parte patriciorum *patronatum*, ex parte plebis *Clientelam* nominavit. Hinc *Transl.* apud *JCt.* Jus patronatûs. *Oblaſzt kômu kakou chaſzt, imétek, faru &c. pod ſzvojum obrambum poſztavlyenu dati.* Das Recht und Macht einen zu einer Würde, Lehen-Gut, Pfarre &c. einzuſetzen. *Hatalom, valakinek valami méltóságot, jóſzágot, megyét. &c. melly az maga birtoka alatt vagyon, adni.*

Patronus, i, m. Cic. *Zavetnik, Branitel, zagovoritel, Pomochnik*, peregr. *patròn.* r. Schutz-Herr, Beſchirmer, Fürſprecher, Vertretter. *óltalmazó. gondviſelő.* Item V. *Advocatus.* Judicis eſt ſemper in cauſis verum ſequi, patroni nonnumquam veriſimile, etiamſi minus ſit verum, defendere. *Cic. 2. off.* Item generatim V. *Defenſor.* Item *patronus* dicitur, qui ex ſervo *libertum* facit. *Cic.*

Pătruēlis, is, *com.* Cic. *Sztrichich, ſztrichichna, ſztrichevo detcza*, iliti *dveh bratov detcza med ſzobum.* Vetters-Kind, des Vatters Bruders-Kind, zvveyen Brüdern Kinder gegen einander. *Atyám teſtvér öttsének*, vagy *báttyának gyermeke.*

Digitized by Google

Patruelis, is, *com.* le, n. Ovid. *Sztrichichev*, *ſztrichichni*. Dem Vetters-Kind gehörig. *Atyám tejtvér öttsének*, vagy *báttyának gyermekeihez-való*.

Pātruus, ui, m. Cic. *Sztricz*, *Otcza brat.* r. Vetter, Vatters-Bruder. *Atyám tejtvér öttse* vagy *báttya*. Induere mores patrui: *id eſt* ſeveros. *Cic.* patruus magnus. *Dedov brat*. Des Groſs-Vatters Bruder. *Nagy apám öttſe* vagy *báttya*. patruus major, *ſeu* propàtruus. *Dedov ſztricz*, iliti *Brat prededov*. Des Groſs-Vatters Vetter, *oder* des Groſs-Vatters Vatters-Bruder. *Nagy apám attyának öttſe* vagy *báttya*. Patruus maximus, *ſive* Abpatruus. *id eſt* patruus proavi, *ſeu* Frater Abavi. *Sztricz prededov, prededovoga otcza brat.* Des Groſs-Vatters Vatters Vetter, *oder* des Groſs-Vatters ſeines Groſs-Vatters Bruder. *Nagy apám nagy apjának öttſe* vagy *báttya*. Vid. *leg.* 1. *Dig. de grad.*

Patruus, a, um. *Sztrichev*. Dem Vetter zuſtändig. *Atyám tejtvér öttſihez*, vagy *báttyához-való*. quia verò patrui fratrueles ſuos acerbiùs, quàm patres, tractate ſolent, ideo *patruus* etiam pro *ſevero* & *aſpero* ſumitur. *Horat.*

Pătŭlus, a, um, quod ſemper patet. *Cic.* Vid. *Semper* & *patens*.

Pāva, æ, f. Auſon. *Pavicza*. e. Pfauin. *Nyöſtény-páva*.

Paucĭlŏquium, ii, n. Plaut. *Malo-rechje*, *na malom govorenye*, *kratki govor*. Wenig Worte, kurtze Rede. *Keveſet ſzólás*.

Paucĭtas, atis, f. Cic. *Malo-brojnoſzt*, *mal broj*, *Malo*. e. Wenigkeit, wenig an der Zahl. *Kevéſség*, *ſzükség*.

Paucŭlus, a, um, Cic. *Malo-brojni*, *kruto mal na broju*, *kruto rédek*. Sehr wenig an der Zahl. *Keveſetske*. Pauculi dies. *Cic.* paucula verba. *Terent.* Singul. videtur eſſe inuſitatus.

Paucus, a, um, Cic. *Malo brojni*, *mal*, *rédek na broju*. Wenig. *Kevés*, *ſzük*. paucis te volo, paucis docebo: *Ablat. abſolutè poſitus pro* paucis verbis. *Virg. Terent. &c.* Singul. fere obſoletus eſt.

Pāvēſio, is, ēri, actus ſum. (*Neu.* paſſ.) Ovid. *Plaßliv*, *ali ſztraßliv bivam*. Erſchröckt werde. *Elrettenek*, *félemlem*. Vid. *Expaveo*.

Pavendus, a, um, Plin. *Sztrahoten*, *cheſzaſze gde plaſſi*. Erſchröcklich, das mann ſehr fürchtet. *Félendö*, *Félelmes*.

Păveo, es, ēre, pāvi, (Neu.) Cic, *Sztrah me prehaja*, *plaßimſze*, *ſztraßimſze*. Erſchrocken bin. *Rettegek*. Vid. *Trepido*, *Timeo*.

Pāvĕrus, a, um, Feſt. *Nerad luſchyio*. Ungern aus den Hülffen gehend. *Tekjából nem örömeſt menö*. Frumenta pavera. *Feſt.*

Păveſco, is, ere, (Inch.) Colum. *Bojati*, *ali plaßitiſze pochinyam*. Mich zu fürchten anfange. *Félni kezdek*. Item V. *paveſio*, *paveo*, *extimeo*.

Păvĭcŭla, æ, f. Cato. *Tukach*, *z-kimſze zemlya zbija y jednáchi*. r. Schlegel, damit man die Erden einſchlaget, und eben machet. *Sztrü egyengetö ſulyok*.

Păvĭdè, *Adv.* Liv. *Bojazlivo*, *plaho*, *plaßlivo*, *ſztraßlivo*. Erſchröcklich. *Félve*, *Rettegve*. Vid. *Timidè*, *Trepidè*.

pavidus, a, um, Plin. V. *Timidus*, *Trepidus*. 2 idem ac *paventem faciens*. pavidus lucus. *Stat.*

păvīmento, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Podim*, *poplochujem*; *gornyi ali dolnyi pod napravlyam*: *Tla obbijam*, *tverdim*, *taraczam*. Eſtrich *oder* Boden mache, den Boden veſt mache, ſchlage, pflaſtere. *Pádimentomozom*, *a' földet egyeneſſé teſzem*. porticum cum conclavibus pavimentatam concupierat. *Cic. pro Dom.*

păvīmentum, ti, n. Cic. *Pod*, *Tlo*, *Tle*, *Zemlya jednako nabita*. r. Eſtrich, Boden. *Pádimentom*, *döngölt föld*, *ſzérü*. Hic adverte vocem *pod* propriam eſſe Illyris, *pod* enim idem eſt ac *ſub*: & quia pavimentum ſub pedibus eſt, dum calcatur, ideo ab Illyris *pood* vel *pod* appellatur.

păvio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Zemlyu*, *&c. tlachim*, *z-tukáchem nabijam*, *ravnam*. Die Erden &c. ſtoſſe, ſtampffe, gleich ſchlage, ebne. *Sulyokkal paskolom*, *ütöm*, *ſulykolom*, *döngölöm*. Terra pavita, & complanata. *Plin.*

păvĭtātio, onis, f. Apul. V. *Trepidatio*.

păvĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.* à paveo) Terent. *id eſt* Frequenter paveo. V. *Trepido*.

paulātim, *Adv.* Cic. *Malo-pomallo*, *pomallo*, *polahko*, *polagahno*. Allgemach, langſam, nach und nach. *Laſſan-laſſan*, *gyengén*, *keveſſenként*.

paulĭſper, *Adv.* Cic. *Za mal chaſz*, *do malla*, *za mallo*. Eine kleine Zeit, kleine Gedult. *Egy kicsiſſé*, *kevéskorig*.

păulo, & paullo *Adv* Cic. *Mallo*. Wenig. *Valami keveſſel*. paulo ante. *Mallo pervo*, *mallo perle*, *mallo prie*. Ein wenig zuvor. *Egy keveſſel ez elött*, *elébb*. paulo poſt. *Mallo*

d by Goog

Mallo potlam, mallo poſzlye. Bald darauf, bald hernach. *Egy kevéſsel azután.* Paulo amplius, *item* paulo plus. *Jedno mallo vech.* Um etvvas mehr. *Egy kevéſsel több.* Paulo minus. *Jedno mallo menye.* Um etvvas vveniger. *Valamivel keveſſebb.* paulo nimium. *Jedno mallo prevech.* Um etvvas zuviel. *Egy keveſſé igen ſok, feletébb-való.* Paulo magis. *Nekuliko bolye.* Um etvvas beſser. *Egy kevéſsel inkább.* Quod iſti paulo magis placeret. *Sto biſze ovomu iſztomu nekuliko bolye,* ali *nekuliko vech dopadalo. &c.* Accipitur etiam *Paulo magis* pro *Nimium.* Paulo ſecus. *Jedno malo drugach.* Ein vvenig anderſter. *Egy kevéſſel különbbözve.* Hucuſque *Cic.* Paulo mox. *Plin.* Vid. *Statim.*

Paulŭlum, *vel* paullŭlum *Adv.* (*Dimin. à* paulum) Cic. *Kruto malo, zevſzema majuczko.* Sehr Wenig, bluth-vvenig. *Egy kevéſsetskéül, Igen keveſſé.*

Paulŭlus, ſeu paullŭlus, a, um. Cic. Liv. *Kruto mal.* Gar klein. *Egy keveſetske.* Vid. *Modicellus, parvulus.*

Paulum, *ſeu* Paullum *Adv.* (*Dimin. à* parum) Cic. *Jedno mallo, nekaj malo, mervichek.* Ein vvenig, etvvas vvenig. *Egy keveſſé.*

Paulus, *&* paullus, a, um. V. *Parvus, Paucus.* Paulo ſumptu. Terent. *Z-malem troſkom.* Mit vvenigen, *oder* geringen koſten. *Kevés költéſſel.* Solus fere Ablat. apud Authores invenitur. Apud *Quintil.* poſt paulum. V. *Paulopoſt.* 2 Paulus vel paullus cognomen gentis Æmiliæ. *Cic.*

Pāvo, ōnis, m. Avis eſt Junoni Sacra. Ovid. *Páv, pavun.* r. Pfau. *Páva.*

Pāvōninus, a, um. Colum. *Pávov, iz páva.* Dem pfauen gehörig, von pfauen. *Pávából-való, pávai.*

Pavonius, a, um. Varro. *idem.*

Păvor, ōris, m. Cic. V. *Timor, Tremor videlicet ex timore ortus, trepidatio.*

Păuper, ĕris, *om.* Cic. *Sziromah, Ubog.* Arm. *Szegény.* Vid. *Indigus, Inopioſus & Inops.* Pauper & jejuna eloquentia. *Quintil. l. 10. c. 5.* Pauper argenti. *Horat.*

Paupĕrātus, a, um. Sidon. *Oſziromaſſen, sziromah vuchinyen.* Arm gemacht. *Szegényé lött.*

Paupercŭlus, a, um. Varr. *Sziromaſſecz.* Ziemlich arm. *Szegényke.*

Paupĕries, ĕi, f. Horat. Vid. *Paupertas.*

Paupĕro, as, are, avi, atum (Act.) *Sziromaſſim, sziromaha, ali szirotu chinim, na szirotinſztvo poſztavlyam.* Arm mache. *Megſzegényitem.* Boni viri me pauperant, improbi alunt. *Plaut.* 2 V. *Privo.* Aliquem aliqua re pauperare. *Horat.*

Paupertas, atis, f. Cic. *Sziromaſtvo, uboſtvo.* e. Armuth. *Szegénység.* Item V. *Inopia, Egeſtas.*

Pāuſa, æ, f. Plaut. *Odlehnenye, odehnenye, preſztanek.* e. Stillhaltung, aufhörung. *Megſzünés, nyúgvás.* Vid. *Ceſſatio, Requies.*

Pausārius, ii, m. Senec. *Znamenye preſztanka dajúchi.* Der das Zeichen zum aufhören gebet. *Nyúgovásra jelt adó.*

Pausātio, onis, f. Plin. Vid. *Pauſa.*

Pāuſo, as, are, avi, atum (Neu.) Plaut. Vid. *Ceſſo, Quieſco, Requieſco.*

Pāvus, i, m. Gell. Vid. *Pavo.*

Pauxillātim *Adv.* Plaut. V. *Paulatim, Senſim.*

Pauxilliſper *Adv.* Plaut. V. *Pauxillatim, Pauliſper.*

Pauxillo *Adv.* (*Dim. à* Paulo) Cels. V. *Paulum.*

Pauxillŭlum, *Adv.* Plaut. Vid. *Paululum.*

Pauxillŭlus, a, um. (*Dimin. à* pauxillus) Terent. Vid. *Paululus.*

Paūxillum *Adv.* Plaut. Vid. *Paulum.*

Pauxillus, a, um. Lucr. Vid. *Paulus N. 1.*

Pax, pacis, f. Cic. *Mir.* r. Friede. *Békeſség.* Pacem cum aliquo facere, componere, habere, colere: pacem inter aliquos conciliare: pacem ab aliquo impetrare. *Cic.* Conſtituere paces. *Varro.* Fere tamen exolevit *plur.* 2 interdum ſumitur pro quacunque *quiete.* Quæ pax ſit rebus. *Cic.* 3 V. *Venia.* Pace tua dixerim. *Cic.* *Najmi bude ſzlobodno to rechi:* ali *najbude to prez zamere tvoje rechenu:* ali *proſchenya proſech, da to rechem.* Seye mir erlaubet ſolches zu ſagen: *oder* mit deiner erlaubnus zu ſagen: *oder* Nimm es nicht übel auf: *oder* damit ich es um verzeihung bittend ſage. *Megengedd, hogy azt mondom.* 4 Pax *adverbialiter.* Terent. *Tiho, muchi.* Still, ſchvveig. *Halgatás, Tſendeſség.* Pax, nihil amplius. *Plaut.* 5 Pax *pro* Dea apud Rom. *Ovid.*

Paxillus, i, m. V. *Palus, i.* ità Cic. Qui palum ex paxillo ductum afferit. 2 Apud aliquos eſt *Dim. à* palus. *Kolchecz, klin, lunyek.* Kleiner pfahl, Höltzerner nagel. &c. *Karótska, fa ſzeg, tengely vég-ſzeg, Fogas.*

*Paxĭmātium, *vel idque melius* paxămātion, ii, n. Gaſſian. *Perbki z-maſzlom &c. napravlyeni kolach,* vulgo *Strucza.* Marb mit butter &c. angemachter Strizel, s. Kipffel. *Puha vajjal &c. tſinált kaláts.* Vox hæc originem habet à paxamo. Paxămus enim in parandis delicatis juſculis, & conficiendis, miri

ſaporis, cibis ex farina, ac panibus excellebat. *Cal.*

Peccāmen, ĭnis, n. Prudent. Vid. *Peccatum*.

Peccanter *Adv.* Cæl. Aurel. V. *Malè N.* 1.

Peccātor, oris, m. Lactant. *Greſſnik.* r. Sünder. *Bűnős.* Vid. *Offenſor N* 2.

Peccātrix, ĭcis, f. Tertul. *Greſſnicza.* e. Sünderin. *Bűnős aſzſzony* vagy *Leány.*

Peccātum, i, n. Cic. *Grih, grehota, greſſenye.* e. Sünd, Miſshandlung. *Bűn.* Vid. *Crimen, culpa N.* 1. *Defectus, Delictum, Scelus, Offenſa N.* 2.

Pecco, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Greſſim.* Sündige. *Bűnt-tſzek, vétkezem.* Vid. *Delinquo N* 1. *Labor N* 3. *Offendo N.* 3. & 4. In aliqua re, *vel* aliquid in aliquem peccare. Cic. *Vu kakvom dugovanyuſze kōmu zacare meriti*, ali *kōga razſaleſztiti, vraziti, zbantuvati.* Einen in einer ſach beleidigen, *oder* vvider einen Sündigen. *Valamiben valaki ellen vétenì.* Multa peccare. Cic. *Vu vnogih dugovanyah zkriveti*, vulgo *faliti.* In vielen dingen fehlen. *Sokakban vétenì.* Sic dicitur ſyllabam peccare: pro errare in ſyllaba. *Plaut.* 2. Paſſivè: Quo in genere etiam in Rempubl. multa peccantur: *id eſt* Multæ injuriæ & damna Reipublicæ inferuntur. *Cic.* Id à te peccatum eſt: *pro* erratum eſt. *Cic.* Item *Imperſon.* Ne quid in eo genere peccetur: *pro* ne quis error committatur, aut offenſa incuratur &c. *Cic.*

† Pĕcia, *vel* petia, æ, f *Vala*, vulgo *Bala ſúkna.* &c. Ein Stuck tuch. *Egy vég poſztó.*

Pĕcŏrārius, ii, m. Aſcon. *Paſztir ebréde, marhe ſzkerbitel, goſzpodar, z-marhum terſecz.* r. Vieh-hirt, vieh-ſorger, e. Vieh-herr, Vieh-handler. *Barom-páſztor, barom őrző, Barom tartó, árrúló.* Meliores Codices habent *pecuarius.*

Pĕcŏrīnus, a, um. Varr. *Sſvinſzki.* viehiſch. *Baromi.*

Pĕcŏrōſus, a, um. Propert *Z-ſvinum bogat, vnogo marhe imajuchi.* Vieh-reich. *Barmos, ſok barmú.*

Pecten, ĭnis, m. 1. *Jablicza, tkalechki greben.* r. Kamp, *oder* ſ. Weber-blatt. *Borda.* Item V. *Carmen N.* 2. Virg. 2. *Cheſſely.* r. Kämpl, Krauſs-Kämpl, Haar-Kämpl. *Fűsű, Féső.* Ovid. 3 V. *Ralenla N.* 1. & 3. Colum. 4 V. *Occa.* Ovid. 5. *Luchecz guſzleni* &c. r. Geigen-bogen. &c. *Lant pengető.* Virg. 6. Species piſcis, ſe ex aqua inſtar ſagittæ jaculantis. V. *Paſſer N.* 3. Horat. 7 Pecten Veneris, herba à ſimilitudine pectinis ſic dicta. *Plin.* 8 Pectines arborum: *id eſt* Lineæ denticulatæ per arborem diſcurrentes. *Plin.* Pectine juncti digiti. *Ovid.* Vid. *Pectinatim.*

† Pectĭnārium, & pectĭnium, ii, n. *melius dixeris* Theca pectinis. *Cheſilya tok.* r. Kamm-*oder* kämpl-futteral. *Fűsű tok.*

† Pectĭnārius, ii, m. *Cheſilyar. ki cheſilye dila.* r. Kämpl-macher. *Fűsű-tſináló.*

Pectĭnātim *Adv.* Plin. *Na ſzpodobu grebena ali cheſilya zkup zpleteno, zmotano,* &c. Strels oder kamm vveiſe in einander geflochten, kämpl-artig. *Gereben* vagy *fűsű módra, őſzve kaptſolva,* Digitis pectinatim inter ſe implexis: h. e. ità complicatis manibus, ut digiti utrinque eminentes pectinis figuram exhibeant. *Plin.*

Pectĭnātus, a, um. Apul. *Na ſzpodobu cheſilya ali grebena napravlyen* Wie ein Kamm *oder* kampl geſtaltet. *Gereben* vagy *fűsű formára tſinált.* Item V. *pectitus*, & plura in *pectino.*

Pectĭno, as, are, avi, atum (Act.) Plin. 1 *Predive na grebenu mikam* &c. Vid. *Carmino N.* 1. 2 V. *Pecto N* 1. 3 V. *Occo.* 4 V. *Meto.* 5 *Plijem.* Das unkraut ausrotte, auſchneide. *Gyomlálom.*

Pectĭtus, a, um. Colum. *Razcheſzan, izgrebenyen, zmikan, zeſzuaſen.* Gekempelt, gekämmet, geſtrehlt, gebutzt. *Fűsűlt, gereben'ett, vakartt, tſinoſitott, megtiſztitott.*

Pecto, is, ere, pexui, & pexi, pexum & *apud quoſdam* pectitum (Act.) Horat. *Cheſſem.* die Haar ſtrehle, kämme, oder auskämple. *Fűsűlőm.* Pectere equos: h. e. ſtrigili mundare. *Virg.* 2 V. *Pectino N.* 1. Plin. 3 V. *Occo. Paſtino.* Terram pectere. *Colum.* 4 Transl. Fuſte pectere aliquem *Kōga oſtro izbiti, prebubnyati.* Einen vvohl obprügeln. *Valakire jól reá verni.*

Pectŏrāle, is, n. Plin. *Oklop perſzni, odeva perſzna, zakrov perſzni, náperſznyak.* r. Bruſt, harniſch. ſ. Bruſt-ſtuck, r. Bruſt-fleck. *Mely fedél.* Pectorale equi: V. *Antilena.*

Pectŏrālis, is, *com.* le, n. Cels. *Perſzni.* zur Bruſt gehörig. *Melyre-való.*

Pectŏrōſus, a, um. Colum. *Perſzaſzt, velikeh y jákeh perſz.* Starck-*und* groſs-brüſtig, vvohl gebrüſtet, *Melyes, Vaſtag ès nagy melyú, lád melyú.*

Pectus, ŏris, n. Cic. *Perſzi, parſzi.* e. Bruſt. *Mely.* Meton. V. *Cor.* Aliquem toto, *vel* ex toto pectore amare. *Cic.*

Pectuſcŭlum, i, n. Hieron. *Male perſzi, perſzicza.* ſ. Brüſtlein. *Melyetske.*

Pĕcu, u, n. *plur.* pĕcua, uum. *Plaut.* &c. V. *Pecus.*

Pĕcuā-

by Google

Pĕcuāria, orum, n. *plur.* Virg. *Chrĕda marhe.* Eine Heerde Vieh. *Barom tſorda.* Vid. *Armentum N.* 1.

Pecuaria, æ, f. Varr. *Znanye goſzpodarſztva s-marhum.* e. Wiſſenſchafft mit dem Vieh nutzlich umzugehen. *Barommal-való bánás, Barom tartás.* 2 apud eundem *Hlěva za marhu.* 1. Vieh-Stall. *Barmok legeltető helyek.* 3 V. *pecuaria, orum &c.*

Pĕcuārius, ii, m. Cic. V. *Pecorarius, Armentarius.*

Pecuarius, a, um, Cic. *Chredni, chredno-paſztirzki, k-marhi zpadajuchi.* Zur Vieh-Zucht, *oder* zum Vieh-Hirt, *oder* zum Vieh gehörig. *Barom tartásbeli-való, Baromi.* Rem pecuariam facere: *pro* Armenta & greges alere. *Suet.*

Pĕcuīnus, a, um, Apul. V. *Pecorinus.*

Pĕcūlātor, oris, m. *id eſt* Fur publicæ pecuniæ &c. Cic. V. *Depeculator.*

Pĕcūlātus, ûs, m. Cic. V. *Depeculatus.*

Pĕcūliāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Laſztovit, ſzvoj-imetni.* Eigen, eigentlich. *Tulajdon jóſzági.* 2 apud Cic. *Oſzebujni, oſzebni, poſzebni, navlaſztit.* Sonderbar, ſonderlich. *Kiváltt-képen-való, Tulajdon.* Edictum peculiare: *id eſt* ſpeciale, *ſeu* de una re certa. *Cic.*

peculiāriter, *Adv.* Quintil. &c. *Oſzebuino, Oſzebito, Navlaſztito, Najmre.* Sonderlich, inſonderheit, fürnehmlich. *Kiváltt-képen.*

pĕcūliātus, a, um, Cic. *Vu zadoblyenomu imètku obilen, Bogat vu novczeh, vnogo Marhe imajuchi.* Reich an Geld, Vieh &c. *Pénzzel gazdag, ſok pénzű, ſok marhájú.* Synon. *Peculio inſtructus: Nummatus; pecunia* vel *pecore abundans.*

pĕcūlio, as, are, avi, atum, [Act.] Aliquem peculiare: *Plaut. id eſt* peculiô aliquem donare, locupletare: *vel contra* peculiô aliquem multare, privare: *utroque enim modo explicatum legitur.*

peculiŏlum, i, n. (*Dim. à* peculium) *Quintil.* parvum peculium.

peculiōſus, a, um, plaut. V. *Peculiatus.*

pĕcūlium, ii, n, Cic. &c. *Laſztoviti dobitek; vſzaki preſzkerbeni, ali prigoſzpodarjeni imètek.* Eigener Gewinn, s. Eigenthum, ie, des eigenthümliches und erworbenes Gut. *Tulajdon örökség. Munkával ſzerzett jóſzág.* Item V. *pecunia N.* 1. peculium caſtrenſe, *JCti* vocant bona filii peculiaria, in caſtris, vel aliunde non ex hæreditate acquiſita, quæ à ſol us filii diſpoſitione pendent. Ejuſmodi peculium apud Rom. ſervi habebant: Et ideo bona ſervorum *peculium*, patrum familias verò *pecunia* vocari conſveverant. *ità paſſim Claſſici.*

pĕcūlor, aris, atus ſum, (Dep.) Flor. V. *Depeculor.*

pĕcūnia, æ, f. Cic. *Novczi, penezi.* 1. Geld. *Pénz.* Vid. *Moneta N.* 1. *Nummus.* 2 præſertim *Num. plural.* accipitur generatim *pro* Divitiis, opibus, poſſeſſionibus, bonis. *Cic. Ulp. &c.* pecunia à pecude dicta, vel quia pecudis imagine primùm ſignata fuit, vel quia ex corio fiebat, vel denique quia ex quæſtu pecorum maxima vis pecuniarum obtinebatur. ità *Plin. Colum. &c.*

pecuniālis, is, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Novcheni, penezni.* Zum Geld gehörig. *pénzi, pénzbez-való.*

pecuniārius, a, um, Cic. V. *pecunialis, Monetalis.*

pĕcūniōſus, a, um, Cic. V. *peculiatus, Nummatus, Dives.* pecunioſum hominem, quamvis ſit nocens, neminem poſſe damnari. *Cic.* 2. *Ver.* pecunioſior. *Suet.* pecunioſiſſimus. *Cic.*

pĕcus, ŏris, n. propriè eſt *Multitudo ovium.* ità Plin. 2 generatim. *Vſzakojachka ſtoina, chreda, ali Stado marhe drobne ali velike.* e. Heerd Vieh. *Barom Tſorda.* Item V. *pecus, udis.* ità *Varr. &c.*

pĕcus, ŭdis, f. Cic. 1 propriè V. *Ovis.* 2 uſitatiùs. *Vſzakojachko Sivinche, Marſe, Nèma ſztvar.* Allerley Vieh. *Mindenféle barom.*

pĕda, æ, f. Feſt. *Slèd, za ſztupajem noge oſztavlyen.* e. Spuhr *oder* Fusſtapffen. *Láb-nyom.*

† pĕdāgium, ii, n. JCt. *Dácha za prehod, puto-platni penezi, od puta plácha.* 1. Weeg-Geld, paſſage-Geld. *Út-bér, vám.*

pĕdālis, is, *com.* le, n. Cic. *Noge-merni, jedne noge ſirok ali dug.* Ein Schuh lang *oder* breit. *Láb-nyomni.*

pĕdāmĕn, inis, n. Colum. *podpor, podpornya, terſzgov kolecz.* e. Stütze, r. Wein-pfahl. *Gyámol, Támaſz, ſzőlő-karó.*

pĕdāmentum, i, n. Varro. *idem.*

pĕdānĕus, a, um, Colum. V. *pedalis.* Judices pedanei vocantur, qui de levioribus duntaxat cauſis & poſſunt, & ſolent cognoſcere: ſic dicti, vel quòd pedibus in publicum procederent, vel quòd ad pedes Magiſtratuum conſidentes, in plano judicarent. *Ulp.*

pĕdārius, a, um, Gell. *Peſhicze iduchi.* Zu

Fuſs

Digitized by Google

Fuſs gehend. *Gyaloglò.* Hinc *pedarii ſenatores*, qui Magiſtratum curulem nondum geſſerant, ideoque pedibus in curiam ibant. *Feſtus* verò cum aliis, illos ſic dictos putat, quibus jus adhuc non erat novæ ſententiæ dicendæ, ſed qui moventes ſe loco, in partem eius ambulabant, cujus ſententiæ aſſentiebantur. Ideo qui aliorum ſententiam ſequuntur, *pedibus ire in alienam ſententiam* dicuntur. *Cic. ep. ult.* Raptim in eam ſententiam pedarii (ſenatores) concurrerunt. *Onomu ſzudu y ſtimanyu vſze na jagmu pritimavavczi privolyili jeſzu.* Jener Meynung ſind alle Ja-Herren eylfertig beygefallen. *Abban a' ſententziában, gyorſaſággal mind ollyan itélök értettek egyet, a' kik a' más itéletét javallják.*

pĕdātim, *Adv.* Plin. *poſztupczè, nogu za nogum, od noge do noge.* Von Fuſs zu Fuſs. *Láb utánn.*

pĕdātio, onis, f. Colum. *Kolenye Vino-grada.* Das anpfählen der Wein-Stöcke. *Megkarózás.*

pĕdātus, ûs, m. Plaut. V. *Greſſus, paſſus* N. 1.

pĕdātus, a, um, 1. *Okolen, podpert.* Anpfählet, unterſtützet. *Megkarózott, Támaſzoltatott.* Plin. 2 *Noge imajuchi.* Füſs-habend. *Lábas.* Malè pedatus. *Zlochesſzt kóduſs, mlabav peſſecz.* Schlecht zu Fuſs. *Roſzſz járó, roſzſz gyaloglò.* Svet.

Pĕdĕs, itis, m. generatim. *Peſſecz.* r. Fuſs-Gänger. *Gyaloglò.* Curt. ſpeciatim verò. *Peſzecz vojnik, Haramia.* r. Soldat zu Fuſs, Fuſs-Knecht, Muſquetier. *Gyalog katona, Hajdù, Muskotèros.* Magnas brevi tempore equitum, & peditum copias contrahere. *Vu kratkem vremenu vnoſinu konyanikov y peſczev vojnikov ſzkup zpraviti.* Cic.

Pĕdeſter, tris, tre, *vel* pedeſtris, is, *com.* tre, n. Cic. *Peſſichki, peſſicze iduchi.* Zur Fuſs-gehung gehörig, zu Fuſs gehend. *Gyalog, gyaloglò.* Copiæ pedeſtres: *id eſt* pedeſtris exercitus, pedeſtre agmen. Cic. Vid. *Peditatus.* Iter pedeſtre. *Caeſ.* 2 Transl. Oratio pedeſtris: *id eſt* quaſi humi gradiens, & ſublimitate carminis carens. *Quintil.* Muſa pedeſtris: *id eſt* humilis, vulgaris, multúmque ad proſam orationem accedens. *Horat.*

Pĕdĕtentim, *Adv.* Cic. 1. V. *Lentè, paulatim, ſenſim.* 2 Metalepticè V. *Cautè, Moderanter.* pedetentim omnia dicere. *Cic.*

Pĕdĭca, æ, f. Liv. *Szponna, zanyka.* e. Schlinge, Schleiffe, Schneite *oder* r. Sprenckel. *Nyüg, Békó.* Item V. *Compes, Laqueus* videlicet *pedum.*

Pĕdĭcellus, i, m. Petron, *Mala vùſs, mlada vùſs.* Kleines *oder* junges Läuslein. *Tetütske.*

Pĕdĭcŭlāris, is, *com.* re, n. *Vuſſji.* Zum Läuſen gehörig. *Tetüi, tetvi.* Herba pedicularis, alio nomine pituitaria, & Staphiſagria, quæ pediculos necat. *Colum.* Morbus pedicularis, ex quo *L. Sylla* mortuus eſt. ità *Plin. l. 11. c. 33.*

Pĕdĭcŭlōſus, a, um, Mart. *& ut nonnulli ex Feſto adferunt* pĕdĭcōſus, a, um. *Vuſsiv.* Läuſig. *Tetves.*

Pĕdĭcŭlus, i, m. (*Dim.* à pes) *Noſicza, mala noga.* s. Füſslein, kleiner Fuſs. *Lábatska.* Plin. 2. *Vùſs.* e. Laus. *Tetü.* Colum.

Pĕdiŏlus, i, m. Afran. *apud* Non. V. *pediculus* N. 1.

Pĕdis, is, f. Plaut. V. *pediculus N.* 2.

Pĕdĭſĕquus, *nonnulli ſcribunt* pediſſequus, a, um, Cic. *Za kim bodechi.* Einem nachtrettend. *Valaki utánn menö.* Hinc *ſubſt.* pediſequa, æ, f. Terent. *Naſzlednicza, ſzlusbenicza za goſzpum bodecha.* e. Nachtretterin, Nachtrettende Dienerin. *Udvarlö leány, tütrö leány.* Pediſequus, (Famulus, Servus) i, m. Cic. *Za goſzponom bodechi ſzluga.* Nachtrettender Diener, Nachtretter ſeines Herrns, *úr utánn-járó apród, ſzolga.* 2 Transl. Idcirco iſtam juris ſcientiam Eloquentiæ tanquam ancillulam, pediſequámque adjunxiſti. *Cic. 1. de Or. c. 55.*

Pĕdĭtātus, ûs, m. Cic. *Peſſichtvo, peſſadia, peſczi, peſſichka vojſzka.* s. Fuſs-Volck, ein Kriegs Heer zu Fuſs, Infanterie. *Gyalog ſereg.*

Pĕdĭtum, ti, n. Catull. *Terbuha vetter, odpuh, perdecz.* r. Bauch-Wind. *Fing, fingás.* Vid. *Bombus N.* 4.

Pĕdo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Kolim; Terſzje, ali drevje podpiram.* Pfähle; die Weinſtöck, *oder* Bäumer unterſtütze. *Megkarózom, karóval gyámolitom.*

Pēdo, is, ĕre, pĕpēdi [Neu.] Horat. *Vetre iz terbuha puſcham, odpuhávam, perdim.* Einen Bauch-Wind ſtreichen laſſe, gehen laſſe, fartze. *Fingom.*

† Pĕdo, ōnis, m. V. *Longipes.*

Pĕdor, ōris, m. V. *pador.*

Pĕdum, i, n. Virg. *Paſtirzka odzgòr zavita palicza.* r. Hirten-Stab. *Páſztori bot.* 2 propter ſimilitudinem. *Biskupzka palicza.* r. Biſchoffs-Stab. *Püspöki páltza.*

Pĕdun-

Pĕduncŭlus, i, m. Plin. V. *Pediculus N.* 1.

*Pēgăſus, i, m. Equus alatus, ex ſanguine Meduſæ à Perſeo interemtæ natus, quo Perſeus Andromedam periculô maris liberavit. Is cùm in Helicona evolâſſet, ungulâ ſaxum feriens, fontem aperuit, qui ideo hippocrene, *id eſt* equinus dictus eſt. V. *Hippocrene*. Inde Pēgăſĭdes muſæ, pēgăsēus, a, um, &c. *ità Ovid. &c.*

*Pegma, ătis, n. Cic. *Pod iz deſzèk y ſztupov podignyen.* Zuſammen gemacht-*und* geſchlagenes Ding, Machine, Gerüſte. *Deſzkából oſzlopokra tſinált pádimentom* &c.

Pējĕro, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Krivoſze priſzlſem, zaklinyam, znamenuvanye rechih ou priſzegi zaderſanih neobderſávam.* Falſch ſchvvöhre, Eydbrüchig *oder* Meyneidig vverde. *Hamiſan eskűſzöm.*

Pējor, *com.* pejus, n. *genit.* ōris, Cic. *Gorſſi, zlochesſzteiſſi.* Böſer, Aerger. *Gonoſzb, Gonoſzabb, roſzſzabb.* Comp. à *malus*.

† Pējōro, as, are, avi, atum, [Act.] JCt. *Pogorſſávam, zlochesſzteiſſega chinim.* Schlimmer mache, einen verſchlimmere. *Roſzſzá tiſzem.* Vid. *Deterioro*.

Pējùs, *Adv.* Cic. *Gorſſe, zlochesſzteiſſe, huiſſe.* Übler, ärger. *Alább-való-képen, roſzſzabbúl.* Quo neminem pejus veterani oderunt: *pro* magis. *Cic.*

Pĕlăgia, æ, f. Plin. V. *purpura N.* 2.

*Pĕlăgicus, a, um, Colum. *Morſzki, iz morja, vu morju ſtouchi.* Zur See *oder* Meer gehörig, im Meer lebend. *Tengeri.*

Pĕlăgium, ii, n. Plin. V. *Oſtrum N.* 1.

Pĕlăgius, a, um, Varr. V. *pelagicus*.

* Pĕlăgus, i, n. Cic. *Glubina ali dubina morſzka.* Die Tieffe des Meers *oder* der See. *Tengernek mélysége.* Vid. *Mare*, *Oceanus N.* 1.

*Pēlămys, *vel* pelamis, ĭdis, f. Eſt juvenis Thynnus antequàm unum annum excedat, ubi verò hunc exceſſerit Thynnus dicitur. V. *Thynnus*.

*Pĕlasgus, a, um, Cic. V. *Græcanicus*.

*Pĕlĕcānus, *vel* Pĕlĭcānus, i, m. Hieron. *Pelikan, egiptomszka ptieza, od koje nekoji piſſu, da iz lyubavi ſzvojih piplichev ſzama ſzebe rani, y nyim ſzvoju kerv piti dáje, koja nye od kàch zaduſſene, zopet ſive chini.* r. Pelican Egyptiſcher Vogel. *Pelikán, égyiptomi madár.*

Pellācia, æ, f. Lucr. V. *Fallacia, Fraus, Illecebra, Blanditia, Blandimentum.* Alii legunt *Fallacia*.

Pellārius, ii, m. Jul. Firm. V. *Coriarius, Cerdo, Lorarius N.* 2. *Sutor* videlicet *pellium*.

Pellax, ācis, *om.* Virg. *Po prilizavanyu vkanyujuchi.* Durch Schmeicheleyen betriegend. *Hizelkedéſſel meg-tſaló.* Vid. *Fallax. &c.*

Pellex, ĭcis, f. Cic. *Zakonzkoga chloveka Hotnicza, prilegavicza.* Eines Ehemanns Beylegerinn, Kebs-Weib. *Házas emberrel paráználkodó kurva, ágyas.* Dicta pellex, quòd alienum maritum ad ſuos amores pelliciat: differt à Concubina, quæ cum cœlibe viro, locum uxoris, etſi ſine nuptiis, tenet.

Pellĭcātor, ōris, m. Feſt. *Z-prilizavanyem vkanyuvavecz, z-maſznemi rechmi vkanitel.* r. Betrieger, der mit Schmeichlen, und verſtellten ſüſſen Worten einen hinter das Licht führet. *Hizelkedéſſel Megtsaló.*

Pellĭcātus, ûs, m. Cic. Actus pellicis. V. *Adulterium*.

Pellĭceo, es, ēre, cui, [Neut.] Colum. *Z-prilizavanyem van vábim, ali izproſzivam, zadobivam.* Durch gute Worte heraus locke, ausbettle. *Hizelkedve kedvemre venom.*

Pellĭcĕus, a, um. JCt. *Kerznen, kerznat, iz kerzna napravlyen.* Beltzern, von beltz gemacht. *Bőrös, ködmönös, bélléses.* Hinc veſtis pellicea, *vel* pelliceum, ei, n. (*intellige* indumentum) *Kerzno, keſub.* r. Beltz. *Ködmön.*

Pellĭcio, is, ere, pellexi, pellectum (Act.) Cic. *Z-prilizavanyem vkanyujem, z-vkanlyivemi rechmi napelyavam, privábim, premámim.* Mit ſchmeichlen betriege, mit betrüglichen Worten anführe, anlocke. *Hizelkedve megtſalom, kitegetem, tſalogatom.* Sale, lepore, facetiis, fraude &c. aliquem ad ſe, *vel* ad aliquid pellicere; in fraudem pellicere. *pro* aliciendo inducere, blandiendo pertrahere, adulando decipere. *Cic.*

Pellĭcŭla, æ, f. Cic. *Kóſicza, tenyka kóſa.* s. Häutlein, dünne haut. *Bőröske.* Curare pelliculam: *pro* Corpus ſuum molliter tractare. *Horat.* Veterem pelliculam retinere: *pro* priſtinos mores conſervare. *Pers.* In tua te pellicula contine: *id eſt* intra tuam ſortem & ſtatum. *Mart.*

Pellĭcŭlo, as, are, avi, atum (Act.) Colum. *Z-kóſum, ali z-kerznom tverdim, z-kóſum kaj obláchim.* Mit einer Haut etvvas überziehe. *Bébőrözöm, bőrrel bévonom.*

Pellĭcus, i, m. Feſt. *Kuchma, kóſnata kapa.* e. Beltz-

Beltz-Haube, mit Fellen überzogene Haube. *Kutſma, bőr ſüveg.*

Pellio, ōnis, m. Plaut. *Kerznar, koſuhar.* r. Kürſchner. *Szőts, ſzűts.*

Pellis, is, f. Cic. *Kerzno, kóſa.* r. Beltz, e. Haut, s. Fell. *Bőr, bellés.*

Pellitus, a, um. Propert. *Kóſnat, kerznen: z-koſum ali kerznom odeven, opravlyen.* Bebeltzert, mit Beltz angetan, mit Beltz *oder* Haut über und über bezogen. *Ködmönös, Bőrrel béllett.*

Pello, is, ĕre, pĕpŭli, pulſum (Act.) Cic. *Tiram, Gonim, pudim.* Treibe, Abtreibe, verjage. Abſchaffe, vervveiſe. *Űzőm, kergetem.* Mœſtitiam ab animo, eloquentiam è Civitate, de loco aliquem pellere. Lapidibus aliquem forô pellere. Aliquem in exilium, *vel* patriâ pellere. *ità Cic.* 2. Fores pellere: *pro* percutere, agitare. *Terent.* Nervos in fidibus pellere: *pro* pulſare, digitis agitare, percutere. *Cic.*

Pellūceo, *vel* perluceo, es, ere, pelluxi (Neu.) Cic. *Prék ſze ſzvétim, prék ſze vidim.* Durchſcheine. *által-világoskodom, által-látſzom.* Item Vid. *Luceo.*

Pellūcĭdĭtas, atis, f. Vitr. *Prékvidlyivoſzt, prékſzvetlocha.* e. Durchſichtigkeit, r. Durchſchein. *által-világoskodás.*

Pellūcĭdŭlus, a, um. Catull. *Malo prék ſzvetel.* Etvvas durch ſcheinend. *által világoſotska.*

Pellŭvĭa, æ, f. Feſt. *Banya v-kojeiſze noge peru.* s. Fuſs-Beck, Gefäſs zur abvvaſchung der Füſsen dienlich. *Láb-mosó edény.*

* Pelta, æ. f. V. *Parma N. 1.* Amazones præcipuè in præliis peltâ uti ſolebant, quæ ſemilunam referebat. *Virg.*

* Peltaſtes, æ, m. Liv. V. *Parmularius, peltifer.*

Peltātus, a, um. *Liv.* Vid. *Parmatus.*

Peltĭfer, ĕra, um. Stat. *idem.*

Pelvis, is, f. Juven. *Meddenicza ali druga zdela za vmivanye rük &c,* s. Becken, Waſch-Becken, Butz-Becken. *Kéz, Láb &c. mosó édeny.*

Pēmĭnōſus, & pæminoſus, a, um. Varr. V. *Fœtidus.*

Pēnārius, a, um. *K-hrani ſzpadajuchi.* Zur Nahrung gehörig. *Eledelre-való.* Cella penaria. *Varr.* Vid *Cella penuaria.*

Pĕnātes, ium, m. *plur.* Cic. *Hiſni Bogi.* Haus-Götter. *Házi Iſtenek.* Vid. *Lar N. 1.* 2 Metonymicè Vid. *Ædes Domus.* Tacit.

Pēnātor, oris, m. Cato *apud* Feſt. *Hrano-noſz, Hrane noſzitel, ſzkerbitel* r. Nahrung-Trager, ſorger. *Eledel hozó, eledel ſzerző.*

Pendeo es, ēre, pĕpendi, penſum (Neu.) Cic. *Viſzim.* Hange. *Függők.* Ab arbore, ex arbore, *vel* de arbore pendere. *Cic.* In arbore pendere. *Virg.* per pedes pendere. *Plaut.* Serotina pyra ad Matrem (*id eſt* pyrum arborem) pendent. *Plin.* Incultiſque rubens pendebit ſentibus uva *Virg.* 2 Tranſlat. idem ac *Innitor. Confido, ſpem habeo.* Reſpublica pendet è Bruto. Cic. *Obchina ſze vu Bruta uffa, ali vu Brutu ſzvoje uffanye ima.* Das Gemeine vveeſen bauet *und* trauet auf den Brutum. *A közſégnek Brutusban vagyon minden reménsége.* Spe exigua pendere: *pro* inniti. *Cic.* Ex te uno pendet noſtra ſalus: *pro* In te uno conſiſtit, ſita vel poſita eſt. *Cic.* 3 Pendere pro *Regi, Gubernari, alterius voluntati per omnia addictum eſſe.* Ab ore alicujus pendere. Cic. *Kőga marlivo poſzluſſati, ali poleg chije volye vſze chiniti, chine ſzvoje ravnati.* Einen Wohl anhören, *oder* ſich nach eines Willen in allen richten. *Valakit figyelmeteſen hallgatni: vagy Magát valaki akaratjához ſzabni.* Ex ore imperitæ multitudinis pendere: *pro* Regi & gubernari ab imperita multitudine. *Cic.* 4. V. *Dubito, Haſito N.* 2. Vehementer animi, *vel* animis pendere. Cic. *Kruto jako dvoiti.* Sehr zvveifflen. *Igen kételkedni.* Ne diutiùs pendeat, (*pro* dubitet) palam tulit. *Cic.* 5. pendent opera interrupta: *pro* Ceſſant, deſinunt. *Virg.* 6. Cyathus pendet per ſe drachmas decem: *pro* decem drachmas ponderis habet. *Plin.*

Pendo, is, ĕre, pĕpendi, penſum, (Act.) Plin. V. *pondero.* 2 Tranſl. V. *Conſidero, Magnifacio, Æſtimo N. 1.* Magni aliquem pendere. Terent. *Kőga na vnogo derſati.* Einen hoch achten. *Valakit nagyra betsülni.* Si ex opibus, non ex veritate cauſa pendetur. *Cic.* 3 Metalepticè *Plachamo: plachu dájem.* Zahle. *Meg-fizetem.* Vectigal alicui pro aqua pendere. *Cic.* 4. V. *Luo N. 1.* Diis immortalibus pœnas pendunt: *id eſt* propter DEos immortales pœnas luunt, ſubeunt, patiuntur: *vel* Diis immortalibus, pœnas ſubeundo, ſatisfaciunt. *Cic.*

Pendŭlus, a, um, Ovid. *Viſzechi.* Hangend. *Függő, Tſüggő.* 2 V. *Declivis.* Loca pendula. *Colum.* 3 V. *Dubius, Anxius.* Spe pendulus. *Horat.*

Pēnĕ, *Adv.* Cic. *Malo da nè, ſzkoro.* Beynahe, faſt, ſchier. *Tſak-nem, Majd.*

* Pēnĕlŏpē, es, f. Uxor Ulyſſis, exemplar pudicitiæ: abſente enim totos viginti annos marito, nullis aut parentum precibus, aut procorum pollicitationibus eò adduci potuit,

tult, ut fidem, quam viro abeunti dederat, ſecundis nuptiis violaret. Ubi verò proci vim integritati jam jam illaturi viderentur, tantum ſibi moræ ab illis concedi poſtulavit, quantum telæ, quam manibus texebat, abſolvendæ ſufficeret: quod cùm impetrâſſet, quicquid interdiu texuerat, noctu retexebat, hácque ratione eorum cupiditatem in reditum mariti diſtulit, qui ab illa ſub mendici habitu hoſpitio ſuſceptus, procos ad unum omnes interemit. *Cic. &c.* Hinc *Prov.* Penelopes telam texere, *vel* retexere: *eſt* Rem prorſus dubiam & incertam perficiendam ſuſcipere: *vel* Rem cœptam vix, aut ne vix quidem ad finem deducere, terminare. &c. 2 *Penelope* Transl. *Chiſztochu zakonsku obderſavajucha ſena.* Ein keuſches Weibs-Bild. *Szemérmetes Aſzſzony.*

APODOSIS.

Gde je ſena takva ſzada,
Za ſzvâ Muſa kâ tak mari?
Ali ſzrednya, Ali mlada,
Kâ ſze taki z-klim nepari?
Nìl kak mùr nye vmreti bochę,
Vſzem nazochi javche, plache?
A na ſzamomſze rogeche,
Od veſzelja v-kutu zkache?
Van izglèda cheſz oblote,
Napijaſze, lyubav káſe.
Miſzli kad che po ſznoboke,
K-tomu ſzvoj chern obraz máſe.
Joſs chul néſzi, da je vdova,
A razmelſzi, daſze vdala,
Pak poſztala ſena nova,
Da bû drugoch okanyuvala.
Anda gdè cheſs takvu najti,
Kâ Penelope bude druga?
V-drugi ſzvèt bi moral zajti,
Gde neſztalnoſzt mori kuga.

Pĕnēs, *præp.* Cic. *poleg, pri, kod, ùz, uzkraj.* Bey. *Mellet, mellette.* Te penes culpa eſt. Terent. *Tiſzi tomu kriv.* Du biſt ſchuldig daran. *Te vagy oka ennek.* penes te es? *pro* Eſne ſanus mente? *Horat.* penes quos laus fuit: *pro* qui laudabantur. *Cic.* Fides, hujus rei penes auctores erit. Plin. *Pochetniki toga moraju zato znati.* Die Urheber deſſen müſſen zum beſten wiſſen. *Az Autorok tudják, a' kik felőle írtak.* Omne judicium penes Pompejum eſt: *pro* in poteſtate pompeji. *Cic.* Stare penes aliquem, Cic. *Sztáti poleg koga.* Neben einen ſtehen. *Valaki mellet állani.*

Pĕnētrābĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Prebitlyiv, prèk-vuderlyiv, prèk-prejdlyiv, kudſze preiti more, kojſze prebiti ali predertimore.* Durchdringig. *által-hathatò.*

Pĕnĕtrāle, is, n. *Virg. &c.* pĕnĕtral, ālis, n. Macrob. *Nuternya ſztran Hiſe, Czirkve &c.* Innerer Theil im Haus, Kirchen &c. *Belsö réſze az háznak, templomnak &c.*

Pĕnĕtrālis, is, *com.* le, n. Virg. *Nuternyi, Nutranyi.* Innerſt, innerhalb. *Bellyebbvaló.* Vid. *Interior.* Dii penetrales. *Cic.* Vid. *Penates.*

Penetrātio, onis, f. Apul. *Vlezenye, Nuterotiſzanenye, pregnyetenye.* e. Hinein-*oder* Durchdringung. *által-hatás, Béhatás.*

Pĕnĕtro, as, are, avi, atum. (Act.) Cic. *Vulezávam, prebijam, prèk-vudiram.* Hinein-*oder* durchdringe, durchſchlage. *Béhatok, által-hatok.* Vid. *permano, permeo, pertranſeo, pervado.* Cœlum, *vel* in cœlum, ad urbes, ſub terras penetrare. *Cic.* 2 Atlantem penetrare: *pro* prætergredi, ſuperare. *Plin.* 3 Intra ædes penetrare pedem: *pro* inferre. *Plaut.* Vid. *Inferre pedem.* Specum penetrare, *vel* ſe in ſpecum penetrare: *pro* inferre. *Gell.* Vid. *Infero N. 6.* 4 Se in fugam penetrare: *pro* Dare, conjicere. *Plaut.* 5 Transl. penetrare in animos. Cic. *Vu miloſchu dojti, Miloschu y lyubav najti, zadobiti.* Eines Gunſt erlangen. *Valaki kedvébe eſni.* Ad ſenſum alicujus penetrare. *Chie nakanenye dobro razmeti, y prevideti.* Eines ſein Meynung wohl verſtehen. *Valakinek ſzive gondolatját által-látni.* Cic.

Pĕnĭcillus, i, m. *&* penicillum, i, n. (*Dim. à* peniculus) Cic. *Schetieza, iliti pero malarzko.* r. Mahler-Pinſel, Penſel. *Feſtö etſetetske.* Penicillus tectorius. Plin. *Schet zidarzka, z-kûmſze zidi béle.* Ein Maurer-Pinſel, *oder* Bürſten. *Meſzelö etſet.*

Pĕnĭcŭlāmentum, i, n. Arnob. *Dolnya ſztran halye.* Der untere Theil eines Rocks. *Ruhának alsó réſze.*

Pēnĭcŭlus, i, m. (*Dim. à* penis) 1. propriè *Répicz.* Kleiner Schweiff. *Farkatska, ità Feſt.* 2 V. *Penicillus.* Plin. 3. *Metlicza, keficza, y vſze ono, z-klim ſze kaj ſznaſi, briſſe &c.* e. Kleyder-Bürſte, r. Borſtwiſch, und alles, damit man etwas wiſchet, butzet &c. *Seprûtske, kefe, és minden a' mivel valamit tiſztítnak, törölnek. &c.*

Pēninsŭla, æ, f. *q. d.* pene inſula. *Napolotok: Medmorje, Medvodje, kojeſze ſzamo pri nekojemu teſanomu kraju zemelzkoga kotára dotiche.*

doticke. Halb - Inſul, Eyland, das zvvar meiſtens, aber doch nicht gantz und gar mit Waſſer umgeben iſt. *Félig ſziget.* Inſula eſt, quæ undique, peninſula, quæ fere undique aquis cingitur. Anguſtia terræ, qua peninſula Continenti jungitur, Iſthmus appellatur. *Plin.*

Pēnis, is, m. Feſt. V. *Cauda.* 2 Transl. V. Mentula. *Cic.*

Pēnītus, a, um, Plaut. *Rèp imajuchi.* Einen Schvveiff habend. *Farkas.* Vid. *Caudeus.*

Pĕnĭtus, a, um, tior, tiſſimus, Plaut. V. *Penetralis, intrinſecus, intimus.*

Pĕnĭtùs, *Cic.* penitiùs, *Celſ.* penitiſſimè, *Adv.* Sidon. V. *Intrinſecùs, Intimè.* Bene penitùs in iſtius familiaritatem ſe dedit. *Cic.* 2 V. *Omnino, prorſum N. 2. Valde.* Virtutem penitùs evertere. *Cic.*

Penna, æ, f. Cic. V. *Ala N. 1. Calamus N. 1. pluma.* propriè tamen *penna* in avibus dicuntur, quæ majores ſunt, & duriores, è quibus cauda & alæ conſtant; *pluma* verò minores & molliores, quibus reliquum corpus tegitur. *Colum.* 2 Transl. Qui mihi pennas inciderant, nolunt eaſdem renaſci: *pro* qui mihi auctoritatem ademerant, nolunt, ut eandem recuperem. *Cic.* Majores nidô pennas extendere: *Metaph. proverbium pro* Amplius ſe efferre, quàm ſuæ fortunæ tenuitas poſtulat. *Horat.*

Pennātus, a, um, Plin. V. *Alatus N. 1. plumatus, plumoſus, pennifer.*

Pennĭfĕr, a, um, Sidon. *Pernat, peruti, ali perje noſzechi, imajuchi.* Federn tragend. *Toll-viſelő. Tollas.*

Pennĭgĕr, a, um, Cic. V. *pennifer.*

Pennĭpēs, ĕdis, *om.* Catull. *Pernat na nogah, pernato-nog.* Federn an Füſſen habend. *Tollas-lábú.* Vid. *Alipes.*

Pennĭpŏtens, entis, *om.* Lucr. *Z-peruti ali z-perjem letati moguch.* Das mit Federn fliegen kan. *Repülhető.* Et corpore pennipotentem. *Lucr.*

Pennŭla, æ, f. (*Dim. à* penna) Cic. *Pereze. 2.* Federlein. *Tollatska.*

Pensābĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. *Nadomeſztliv, Naplatliv.* Erſetzlich, vvas ſich vergelten läſt. *Kipótolható, Meg-fizethető.* Item V. *Æſtimabilis.*

Pensātio, onis, f. Quintil. V. *Ponderatio, Conſideratio, Deliberatio, Æſtimatio, Solutio N. 2. Compenſatio.*

Pensātor, oris, m. Plin. V. *Ponderator, Conſiderator, penſitator, æſtimator, compenſator.*

Pensè, penſiùs, penſiſſimè. *Adv.* Symmach. V. *Accuratè, Induſtriè, Magnopere, Studiosè, perpensè.*

Pensĭcŭlātè, *Adv.* Gell. *Z-pravichnum vagum, dobro-merno.* Mit richtigem Gevvicht und Maaſs. *Jól meg-fontolva.* 2 Transl. V. *Conſideratè, pensè.*

Pensĭcŭlo, as, are, avi, atum, [Act.] Gell. V. *penſito.*

Pensĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. V. *pendulus. N. 1.*

Penſim, *Adv.* Gell. *Alii legunt* penſiculatè. V. *penſiculatè.*

Penſio, onis, f. *Cic.* V. *Solutio N. 2.* Olim enim non numeratione, ſed pondere ſolutio fiebat. 2 *Metonymicè* ſumitur pro eo, quod pro re aliqua ſolvitur. *Dácha, plácha, Letni od podloſnikov dohodek,* vulgo *ſtibra &c.* 1. Zins, 2. Bezahlung. Beſtallung, Beſoldung, Jährliches Einkommen von Unterthanen. *Bér, Fizetés, Adó.* Vid. *Merces.* Cùm altera penſio ſolvenda eſſet. *Cic.*

Pensĭtātio, onis, f. 1. propriè V. *penſio, Compenſatio.* Aſcon. 2 *Marlivo premiſlenye, pregledanye, ziskavanye.* 2. Überlegung, genaue Ervvägung. *Jól meg-vizgálás, Jól meg-hányás, vetés.* Synon. *Conſideratio, Deliberatio, perpenſio, Examinatio.* Plin.

Pensĭtātor, oris, m. Gell. *Marliv kakvoga dugovanya vagavecz, premiſlyavavecz, pregledavecz.* Der eine Sach offt, und fleiſſig übervväget, überleget, betrachtet: genauer Nachforſcher, Nachgrübler. *Jól meg-mérő, vizgáló.* Vid. *penſator, Examinator, Deliberator.*

Pensĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* penſo) Plin. V. *ſæpe,* vel *Accuratè & pondero.* 2 Transl. V. *Accuratè & perpendo, Delibero, conſidero, examino.* Gell. 3. *Metaleptice* Vid. *Frequenter & pendo* N. 2. *Compenſo.* Aut eos, qui vectigalia vobis penſitant. *Cic.*

Penſiuncŭla, æ, f. *Colum.* parva penſio. *Dáchicza, mala plácha.* Kleiner Abtrag an Zinſen, kleine Zahlung. *Béretske, Fizetéſetske.*

Penſo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pendo.) Liv. V. *pondero.* Item Transl. V. *perpendo, Conſidero.* 2 V. *Compenſo.* Beneficia beneficiis penſare. *Senec.* 3. V. *Suppleo.* Aquæ marinæ vicem penſat. *Plin.* penſare pudorem nece: *pro* Amiſſum pudorem morte ulciſci, compenſare. *Ovid.*

Penſum, i, n. (*à* pendo *pro* pondero) 1 propriè: *Poveſzmo, ali kudelya iz vune &c.*

Za pre-

za predenye ſeni odluchena, ali na vagu dána. Ein Bündel Wolle, &c. ſo einem Weibs-Bild zu Spinnen verordnet, *oder* nach der Waage gegeben vvird. *Egy gusſaly* vagy *rokka gyapjú &c. mellyet az fonó aſzſzonynak ſzabnak*, vagy *mérve elvégezni adnak.* Carpere penſum. Virg. *preſzti.* Spinnen. *Fonni.* 2 Transl. *Odredyeni poſzel, odluchena delo, Chaſzt.* e. Auferlegte, *oder* verordnete Arbeit, t. Tag-Werck. *Szabott vagy rendelt munka, dolog, tiſztig.* Me ad meum penſum revocabo. Cic. *Jaſze na moj odluchena poſzel povernem.* Ich vvill mich zu meiner Arbeit verfügen. *Rendes dolgomat elő-véſzem.* penſum exigere. *Cic.* penſa imperare. *Quintil.* Suum penſum abſolvere. *Szvoj odluchena poſzel zverſiti.* Die fürgenommene Arbeit vollenden. *Elvégezni az eleibe ſzabott dolgott.* Varr.

Penſus, a, um, 1 *proprie* ponderatus. *Vagan, zvagan, na vagu dan.* Gevvogen, abgevvogen, nach der Waag gegeben. *Megmértt, mértékbe adott.* Dare penſam lanam. *Titin. apud Non.* 2 Transl. *Premiſslyen, precsenyen, preſtiman, razluchen, dokonchan, odluchen.* Beobachtet, geſchätzet, geachtet, in Obacht genommen, berathſchlagt. *Meg-gondoltt, megbecsültt, jól megvizgáltt, hányott.* Ultra ſit conditio penſior, virginem ne, an viduam habere: *pro* pretioſior, magis æſtimata, *vel* perpenſa. *Plaut.* Aliquid penſi habere: *pro* æſtimare, bene perpendere. *Gell.* Nihil penſum, *vel frequentius:* Nihil penſi habere, ducere: *pro* Nihili ducere, contemnere. *id.* Vobis minus penſi eſt hæc res: *pro* parvi penditis, parvi facitis hanc rem. *Liv.* Neque fas, neque fidem penſi habere: *pro* curare. *Tacit.*

*Pentăgōnus, a, um, Apul. *Peto-vuglaſzt, pèt vuglov imajuchi.* Fünff-eckig. *Öt-ſzegű.*

*Pentămĕter, ĕtra, ĕtrum. *Quintil.* Verſus, Carmen quinque pedibus conſtans.

*Pentăphyllon, i, n. Plin. *Petoperſzataca, trava z-petemi liſzti.* Fünff-Finger-Kraut, Fünff-Blat. *Öt levelű fű.*

*Pentătēuchus, i, m. Hieron. *petere Mójſeſa knige.* Fünff Bücher des Moſis. *Mójſes öt könyvei.*

*Pentēcoſtē, es, f. *Latinè* Quinquageſima. (*intellige* dies.) *pet deſzeti dan od vuzma, Trojaki, Duhovi.* Der 50 Tag nach Oſtern, e. Pfingſten. *Húsvét utánn ötvenedik nap, pünköſt.*

*Pentēris, is, f. Hirt. *Z-petemi veſzli ladja.* Fünff-Ruderig Schiff. *Öt lapátú hajó.*

*Pentīrēmis, is, f. *Nonnulli legunt apud Hirt. pro* penteris, *quæ vox hybrida eſt.*

Pēnuārius, a, um, Cic. V. *penarius.*

Pēnŭla, (pænula, *vel* pœnula) æ, f. Cic. *Kepenyek, plàſcb, za putuvanye gornya oprava.* r. Regen-*oder* Reiſe-Mantel. *Köpenyeg, Eső idődre-való mente.*

Pēnŭlātus, a, um, Gic. *Z-kepenyekum pokrit, z-putnichkum opravum opravlyen.* Mit einem Regen-*oder* Reiſe-Mantel bedeckt. *Köpenyeges.*

Pēnultimus, a, um. *q. d.* penes ultimum. Gell. *Predzadnyi.* r. Vorletzte. *Utólsó előtt-való.*

Pēnum, i, n. *Terent.* Vid. *penus.*

Pēnūria, æ, f. V. *paucitas.* Amicorum, ſapientum virorum penuria. *Cic.* Item V. *Defectus, Egeſtas, Inopia.* Conſilii penuria. *Plin.* Agri penuria. *Cic.* Edendi penuria. *Virg.*

Pēnus, ûs, f. *nonnunquam* m. *Cic.* Pēnus, i, m. *Plaut.* pēnus, ŏris, n. Gell. *Hrane y oſztalih za chlovechanzko ſivlenye potrebnih priprava.* Allerley Vorrath an Eſſen, und vvas ſonſt zur Erhaltung des Leibes gehöret. *Eledel, és mindennek a' mi az ember életére-való kéſzitésre, ſzerzése.* Vid. *Alimentum, Cibaria, Cibus, Eſca.* Cortam alicui eſſe penum, Plaut. *Malo imati, maloga y ſziromaſkoga imetka biti.* Wenig haben, bey kleinen Mitteln ſeyn. *Kevéſſel bírni.*

Peplum, i, n. & peplus, i, m. Claud. *Pecha, ſenſzko glave pokrivalo.* r. Schleyer, &c. Weibliche Tracht über das Haupt biſs auf die Schultern herab hangend, e. Flor-Kappe. *Főre-való gyólts.*

*Pĕpo, ŏnis, m. Plin. *Dinya.* e. Melone, Melaun. *Dinnye.*

*Pepſis, is, f. Gell. *Latinè* Concoctio. *Zkubanye, prebavlyanye jeſztvin vu ſeludczu.* e. Verdäuung, Veränderung der Speiſen im Magen. *Gyomori emẽſztés, főzés.*

*Pepticus, a, um. *K-prebavlyanu y zkubanyu haſznovit, zrelo chinechi.* Zur Verdäuung und Verkochung helffend, zeitigend. *Eméſztő, gyomori eméſztésre haſznos, érlelő.* Medicina peptica. *Plin.*

Pĕr, *præp.* Cic. *po, chez, okolo.* Durch, um. *által, Rajta, Meg.* Denotat 1. *Motum per locum.* Terreſtri per Gallias, *vel* per Gallos itinere Italiam petere. Liv. *Chez Franczuzku zemlyu vu Latinzku putuvati.* Durch Franchreich nacher Welſchland reiſen,

reiſen. *Frantzia orſzág által elaſz-orſzágba menni, útazni.* 2. *Tempus.* Aliquot jam per annos. Cic. *Vre nekuliko godiſcb vulgo lèt.* Schon etliche Jahr. *Immár egy nèhány eſztendŏk által.* per tempus: *pro* In tempore, tempeſtivè, opportunè. *Plaut.* 3 *Modum.* per otium. V. *Otium.* per ſpeciem: *pro* per ſimulationem, ſimulatâ occaſione. *Liv.* per ſummum dedecus vitam amiſit: *pro* cum ſummo dedecore. per ludum & jocum: *pro* ludendo & jocando aliquid agere. per fidem fallere aliquem: *id eſt* prætextu fidei. *Cic.* 4. *Cauſam.* per me non ſtetit, quo minus hoc fieret. *Ja nèſzem kriv, niti zrok, da to nè vucbinyeno.* Ich bin nicht Urſach daran, das dieſes nicht geſchehen. *èn miattam nintſen, hogy az nem lött.* Terent. 5. *Inſtrumentum, operam, opem, auxilium, officium, beneficium, patrocinium &c.* per vos vitam & famam poteſt obtinere: *id eſt* operâ, beneficiô, auxiliô, *vel* patrociniô veſtrô. *Cic.* 6 *Juramentum.* per Deos, atque homines. *Cic.* 7. *precationem, deprecationem.* Subveni per Deos, idque quàm primùm. *Cic.* 8. *Conceſſionem, permiſſionem.* per me licet: *id eſt* pace mea. *Szlobodno, ja nekrátim, kaj ja márim?* Meinethalben, *oder* vvas frage ich darnach? *èn miattam meglehet.* Dum per ætatem licet: *pro* dum ætas patitur, admittit. *Doklam je mochi, doklyuſje doba k-temu.* Da noch die Zeit des Alters zulaſſet. *A' míg az élet ideje engedi.* Cic. 9. per ſe: *id eſt* Ex ſe, vi ſua, propter ſe, ſuo nomine, ſua ſponte, ſuis viribus &c. *Cic.* per ſe, & propter ſe *conjunxit Cicero in eadem ſignificatione.* 10. Componitur *per* cum innumeris dictionibus, habétque ſæpe, præſertim cum poſitivis, ſignificationem Adverbii *valde:* Vid. *peracer, pergratus &c.* Nonnumquam etiam ab altera compoſiti parte, interjectâ voce quapiam, eleganter dividitur. *e. g.* per enim magni æſtimo, tibi factum noſtrum probari. *Cic.*

* Pēra, æ, f. Mart. *Torba.* e. Taſche, r. Leder-Sack. *Táska.* &c.

Pĕrabſurdus, a, um, Cic. V. *Valde & abſurdus.*

Pĕraccommŏdātus, a, um. V. *Valde & Accommodus.* per fore accommodatum tibi. *Cic.*

Pĕrācer, ācris, acre. *Jako oſter, preoſter.* Sehr ſcharff. *Igen erŏs, éles.* peracre judicium. *Cic.*

Pĕrăcerbus, a, um, Cic. V. *Valde & Acerbus.*

Pĕrăceſco, is, ere. (Inch.) Plaut. *Prekiſzel poſztájem.* Sehr ſauer vverde. *Igen megetzeteſülök.* Vid. *Valde & Aceſco.*

Pĕractio, onis, f. Cic. V. *perfectio N.* 1. *Finitio N.* 2. *Expletio.*

Peractor, oris, m. Senec. V. *Perfector, Finitor. N.* 1.

Peractus, a, um, Ovid. *Synon.* Abſolutus, Finitus, perfectus. *Zverſſen, Dogotovlyen.* Vollendet, vollbracht. *Elvégezett, Megfinált.*

Pĕrăcuo, is, ere, ui, ūtum, [Act.] Cat. *Jako oſtrim, preoſtro chinim.* Sehr ſcharff mache. *Igen meg-kŏſzŏrŭlŏm, élesítem.* Vid. *Valde & Acuo.*

Pĕrăcūtè, *Adv.* Cic. V. *Valde & Acutè.*

Peracutus, a, um, Martial. V. *Valde & Acutus N.* 1. 2 Transl. pro *valde ſubtilis, ingenioſus.* Ut ſibi ipſe peracutus eſſe videatur. *Cic.*

Perădŏleſcens, entis, *om.* Cic. *Jeſcbe premlad.* Noch gar jung. *Igen ifjú.*

Perădŏleſcentŭlus, i, m. Corn. Nep. *Kruto mlad Mladenchecz.* Sehr junges Knäblein. *Igen ifjú, Ifjatska.*

Pĕrædĭfico, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Sztanye dokanchavam, zverſſujem.* Den Bau vollende. *Az épületet elvégezem.*

Peræquè, *Adv.* Cic. *Ravno tak, ravno tuliko, vſze jednako, vſze jedno.* Eben alſo, eben ſo viel, ebenfalls. *Szinte igazán, Egyenlŏven, Egyaránt.* Quod cùm peræquè omnes, tum acerbiſſimè Bœotii ſenſerunt. *Cic.*

Pĕræquo, as, are, avi, atum, [Act.] Colum. V. *Prorſum N.* 2. & *Æquo, complano, Adæquo N.* 1.

Peræquus, a, um, Cic. V. *Valde & Æquus.*

Pĕrāgito, as, are, avi, atum, [Act. Freq.] Senec. V. *Valde & Agito, vel Frequenter Agito.*

Perăgo, is, ere, ēgi, actum, [Act.] Cic. V. *perficio, Finio.* Nota etiam *uſus ſequentes:* Rex cætera, ut orſus erat, peragit: *pro* agit. *Liv.* Latus enſe peregit: *pro* penetravit, perfodit. *Ovid.* Sol duodena peregit ſigna: *pro* percurrit. *Ovid.* Res pace, bellóque geſtas peragam: *pro* deſcribam. *Liv.* Omnia animô mecum peregi: *pro* perpendi, conſideravi, mecum reputavi. *Virg.* Reum peragere: *pro* Condemnare. *Plin.* Somnô vacuam noctem peragere: *pro* tranſigere. *Ovid.* Cibum peragere: *pro* Concoquere. *Plin.*

Perăgrā-

Digitized by Google

Perăgrătio, onis, f. Cic. *Obidenye*, *Obbajanye*, *Prejdenye*, *Prebadyanye*, *Szimtam bodenye*. Durchreiſung, Durchſtreichung, Durchgehung. *Meg-járás*, *Bújdosás*. Item V. *Commeatus* N. 1. *Circuitio*.

Peragrător, oris, m. *Prehajavecz*, *obbajavecz*, *ki ſze po ſzvitu kláti*. Durchvvanderer, der durch die Welt reiſet. *Meg-járó*, *Bújdosó*. Vid. *Circulator*, *Commeator*, *&c.*

Peragrātus, a, um, particip. paſſiv. *Prebeden*, *Obbeden*. Durchzogen, durchvvandert. *Megjártt*, *eljártt*. A quibus propter diſcendi cupiditatem videmus ultimas terras eſſe peragratas. *Cic. 5. Fin.*

Pĕrăgro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prébadyam*, *ſzvèt obbajam y preglédam*. Durch gehe, die Welt durchvvandere und beſehe. *Meg járom*, *Bújdoſom*. Vid. *Circumambulo*, *Circumeo*, *Circumvado*, *permeo*, *pervado*. Orbem omnium peragrâſſe terrarum. *Cic.* 2 Transl. Latebras ſuſpicionum peragrare. Fama de illo ultra fines imperii peragravit. *Cic.*

Perăgror, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *idem*. peragratúſque victor omnes partes germaniæ. *Vellej.*

Perămanter, *Adv.* Cic. *prelyubleno*. Gar lieblich. *Nagy ſzeretettel*. Vid. *Valde* & *Amanter*, *Amabiliter*.

Perambŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Varr. V. *Deambulo*, *peragro*.

Perămo, as, are, &c. Cic. V. *Adamo*.

Perămœnus, a, um, Tacit. V. *Valde* & *Amœnus*.

Peramplus, a, um, *Cic.* Vid. *Valde* & *amplus*, *valde magnus*.

Perampŭto, as, are &c. Colum. V. *perfectè* vel *prorſum* N. 2. & *Amputo*.

peranceps, ĭtis, *om.* Ammian. V. *Valde*, & *Anceps*.

peranguſtè, *Adv.* Cic. V. *Admodum* N. 1. & *Anguſtè*.

peranguſtus, a, um. Cic. *Admodum anguſtus*.

peranno, as, are, avi, atum. [Neu.] Macrob. *Cbez czelo godiſcbe iliti letto ſivem*. Das gantze Jahr durch lebe, oder vvähre. *Eſztendeig élek*, *tartok*. Apud Svet. verò *perenno* pro *peranno* legunt nonnulli.

perantiquus, a, um, Cic. V. *Valde* & *Antiquus*.

perappŏsĭtus, a, um, *Cic.* Vid. *peraccommodatus*, *valde appoſitus*, *perquàm aptus*.

perarduus, a, um, Cic. V. *Valde* & *Arduus*, *valde difficilis*.

perareſco, is, ere, [Neu. *Inch.*] Varr. *Jáko ſze ſzuſſim*. Sehr verdorre, gantz dürr vverde. *Megaſzok*, *Elſzáradok*.

perargūtus, a, um, Cic. *Valde argutus*.

perāridus, a, um, Colum. *Valde aridus*.

perarmo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *perfectè* & *Armo*, *Obarmo*. Exercitus perarmatus: *id eſt* perfectè armatus: *Curt.*

perăro, as, are, &c. Ovid. V. *Exaro* N. 1. & 2. 2. V. *Navigo*. pontum perarare. *Senec.*

peraſper, ĕra, um, Celſ. V. *Valde* & *aſper*.

peraſtūtè, *Adv.* Plaut. V. *Valde* & *Aſtutè*.

Peraſtūtŭlus, a, um, Apul. V. *Valde* & *Aſtutus*.

perattentè, *Adv.* Cic. V. *Valde* & *Attentè*.

perattentus, a, um. Cic. *Valde Attentus*.

perāudio, is, ire, &c. V. *Admodum* N. 1. vel *prorſum* N. 2. & *Audio*. Auribus per audienda hæc ſunt. *Plaut.*

perbacchor, aris, &c. V. *Valde* & *Bacchor*, Item V. *perpoto*. Quàm multos dies in ea villa turpiſſimè es perbacchatus. *Cic. 2. phil. c. 41.*

perbeātus, a, um, Cic. *Valde beatus*.

perbellè, *Adv.* Cic. *Valde bellè*.

perbĕne, *Adv.* Cic. *Valde bene*.

perbenevŏlus, a, um, Cic. *Valde benevolus*.

perbĕnignè, *Adv.* Cic. *Valde benignè*.

perbĭbo, is, ere, ĭbi, ĭtum, (Act.) Cato. *Verlo pijem*, *do kaptye izpiam*, *vſze popiam*. Gar austrincke, ausſauffe, alles verſauffe. *Jól megiſzom*, *egéſzen kiiſzom*. 2 Transl. Liberalia ſtudia perbibere: *pro* percipere, condiſcere, liberalibus ſtudiis apprimè imbui, ingenium excolere. *Senec.*

perblandè, *Adv.* Macrob. *Valde blandè*.

perblandus, a, um, Cic. *Valde blandus*.

perbŏnus, a, um, Cic. *Valde bonus*.

perbrĕvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Valde brevis*.

perbrĕvĭter, *Adv.* Cic. *Valde breviter*.

*Perca, æ, f. *Okon riba*. 1. Perſs, Perſſing, gevviſſer Fiſch. *Sigér*, *Sigér-hal*. Ex genere ſaxatilium piſcis delicatiſſimus, in cujus capite lapillus reperitur. *Plin.*

percædo, is, ĕre, cĕcīdi, cæſum, (Act.) *Valde*, vel *omnino cado*. Terga hoſtium percecidit. *Flor. L. 3. c. 20.*

percalefacio, is, &c. Vitr. *Valde calefacio*.

pĕrcălĕfio, is, ĭeri, &c. Lucr. *Valde caleſio*.

percălĕo, es, ēre, ălui, (Neu.) Lucr. *Jako mi je toplo*, *pretoplo mi jeſzt*. Es iſt mir ſehr vvarm, ich bin ſehr erhitzt. *Igen meleg vagyok*, *Igen melegem vagyon*.

percăleſco, is, ere, (Inch.) Ovid. *Jáko vrùch*

hvam,

bſodim, potbinam kruto topel biti. Sehr erhitzt vverde. *Igen megheolůdt.*

Percalleo, es, ēre, ui, [Neu.] V. *Valde* & *Occalleo.* Sed jam uſu obduruerat, & percalluerat civitatis incredibilis patientia. *Cic. pro Mil. c.* 28. 2 Vid. *perfectè* & *Calleo* N. 2. Si uſum rerum percallueris, nihil te effugiet. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 24.

percandĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Vitr. V. *Valde* & *Calefacio.*

percandĭdus, a, um, Cels. *Valde Candidus.*

percārus, a, um. (*Nonnulli legunt* præcarus) Terent. *Valde carus, valde pretioſus.*

percăutus, a, um, Cic. *Valde cautus.*

percĕlĕbris, is, *com.* bre, n. Plin. *Valde celeber.*

Percelĕbro, as, &c. Cic. V. *Maximè* & *Celebro* N. 1. 3. & 4. Item V. *Divulgo.*

Percĕler, ĕris, ĕre, Cic. *Valde celer.*

Perceleritet, *Adv.* Cic. *Valde Celeranter.*

Percello, is, ĕre, percŭli, ulſum, (Act. *ab antiq.* Cello, is, &c. *quod idem eſt ac* Moveo.) Cic. *Obalyivam, povalyivam, zavalyivam.* Niederſchlage, niederſtoſſe. *Ledotem, Meghatom, Elfordítom.* Si te dolor aliquis perculerit: *pro* proſtraverit. *Cic.* Quos improviſus turbo perculerat: *pro* Everterat. *Plin.* 2 V. *Terreo, Deterreo, Conſterno.* percellere pectus pavore: *pro* terrere, timorem incutere. *Liv.* Hæc te vox non perculit: *pro* terruit, deterruit. *Cic.* Addunt nonnulli præterit. *perculſi* ex Terent. & Horat. ubi tamen alii legendum putant *percuſſi* à percutio.

Percenſeo, es, &c. Cic. V. *Recenſeo.*

Perceptio, onis, f. *Priemanye, prietje, prijemlyenye.* e. Empfahung. *Elvétel, Béotjemlyenye.* Vid. *Acceptio, Collectio.* Frugum, fructuúmque perceptio. *Cic.* 2 Transl. *Z-pametjum doſztignyenye, zapametenye.* Genaue Faſſung, Verſtehung. *Elmének megértéſe, egéſzen megfogáſa.* Vid. *Cognitio, Intellectio.*

Perceptor, oris, m. Auguſt. *Priemitel.* 1. Einnehmer, Annehmer. *Béſzedő, Béotévő.* Vid. *Collector.* 2 Transl. *V-pamet-jemitel, Zapametitel,* Der etvvas genau verſtehet, und in Sinn faſſet. *Elméjével megértő, egéſzen megfogó.*

Percieo, es, ēre, īvi, ītum, (Act.) Lucr. V. *Valde* & *Cieo, Commoveo.*

Percingo, is, &c. Colum. V. *Circumcingo.*

Percio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Lucr. V. *Voco* N. 1. Item V. *percieo.*

Percĭpio, is, ere, ēpi, eptum, (Act.) Cic. V. *Accipio* N. 1. *Colligo, Comprehendo, perfectè* & *Capio* N. 2. 2 Transl. *Z-razumom doſztignjem, doſzigam. doſziſem, dobro razmem.* Genau faſſe und begreiffe, vvohl verſtehe. *Elmémmel fellrem, Jól megértem.* Vid. *Intelligo, Addiſco, Aſſequor* N. 2. Artem percipere. percipite, quæſo, diligenter, quæ dicam. *Cic.* 3. Oculis, auribus, ſenſu percipere. *pro* comprehendere: *id eſt* Videre, audire, ſentire. *Cic.*

Percĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *à* Cieo.) Pacuv. V. *Excito* N. 1. & 3. *Incito, permoveo.*

Percĭtus, a, um, *Synon.* Commotus, Incitatus. *Nagnan, prignan, natiran, kruto genyen, podbuſzten.* Angetrieben, ſehr bevvegt, angereitzt. *Igen megindúlt, Rázott.* Re atroci percitus: *pro* commotus. *Cic.* Inſaniâ percitus. Plaut. *pomamlyen, zvan ſzebe poſztavlyen.* Unſinnig, thöricht gemacht. *Megbolondúlt.*

Percīvīlis, is, *com.* le, n. Sveton. V. *Valde* & *Civicus* N. 2. *Humanus.*

Perclāmo, as, &c. Plaut. V. *Valde* & *Clamo* N. 1.

Perclāreo, es, ere, ārui, [Neu.] Alcim. avit. *Valde clareo.*

Perclāreſco, is, ere, (Inch.) Symmach. *Valde clareſco.*

Percoarcto, as, &c. Colum. *Valde coarcto, Conſtringo.*

Percoctus, a, um, Lucr. *Verlo prekuhan, dobro zkuhan.* Wohl gekocht. *Igen megfőtt, igen megértt.*

Percognoſco, is, &c. Plaut. *perfectè cognoſco.*

Percōlātio, onis, f. Vitr. *Precz̄éjanye.* e. Durchſeyhung. *Meg-ſzűrés.*

Percōlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Preczéjam, chez kaj czedim.* Durchſeyhe. *Megſzűröm.*

Percŏlo, is, ere, &c. V. *Peculiariter* & *colo* N. 1. *Veneror.* Suum patrem percolere. *Plaut.* 2 idem ac *Culturam abſolvo, perficio, compleo, ſupremam manum rei excolendæ impono.* Vid. *Excolo, perficio.* &c. Inchoata percolere. *Plin.*

Percōmis, is, *com.* me, n. Cic. *Valde comis, Valde humanus.*

Percommŏdè, *Adv.* Vid. *Admodum* N. 1. & *Commodè.*

Percommŏdus, a, um, Liv. *Synon.* Valde commodus. *Kruto prilichen, jako haſznovit, verlo na ruku pripraven.* Sehr bequem, vvohl nutzlich. *Igen alkalmatos, Haſznos.*

Percon-

Digitized by Google

Percontātio, onis, f. Cic. V. *Inquiſitio N. 2. Interrogatio, Indagatio, Inveſtigatio.*

Percontātor, oris, m. Horat. V. *Inquiſitor N. 1. Indagator, Inveſtigator.*

Percontor, aris, ari, ātus ſum. (Dep. *apud veter. etiam* perconto *dicebatur.*) V. *Diligenter & Inquiro, Indago, Interrogo, Inveſtigo.* Ex aliquo *vel* ab aliquo *vel* aliquem, aliquid *vel* de aliqua re percontari. *Cic.* Tua quod nihil refert, percontari deſinas. *Terent. Hec.* 5. 3. 12. Nonnulli ſcribendum volunt *percunctor.*

Percontŭmax, ācis, *om.* Terent. V. *Valde & Contumax.*

Percōpiōsè, *Adv.* Sidon. *Valde copiosè, copioſiſſimè.*

Percōpiōſus, a, um. Plin. *Valde copioſus.*

Percŏquo, is, ere, cōxi, octum, [Act.] Plin. V. *Valde & Coquo, Excoquo N. 1.*

Percraſſus, a, um. Cels. *Valde craſſus.*

Percrēbreſco, (*alii ſcribunt* percrēbeſco.) is, ere, crebui, (Neu.] *Razglaſſujemſze, znan bivam.* Laut vverde, bekandt vverde. *Elhireſedem.* Opinio perniciosa omnium ſermone percrebuit. *Cic.*

Percrĕpo, as, are, crĕpui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Jáko praſzkam, puczam, praſzkechem.* Sehr krache, ſtarck knarre, thöne, einen laut von mir gebe. *Igen zörgök, Tſattogok.* Item V. *perſono.* Lucus ille totus mulierum vocibus, & cantu percrepat. *Cic.*

Percrŭcio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Valde & Crucio.*

Percrūdus, a, um, Colum. V. *Valde & Crudus, Immaturus.*

Percūdo, is, ĕre, ūdi, ūſum, (Act.) Colum. V. *Valde & cudo, valde & percutio N. 1.*

Percunctātio, onis, f. V. *percontatio.*

Percunctor, aris, &c. V. *percontor.*

Percŭpĭdus, a, um, V. *Valde & Cupidus.* Cognovi Hortenſium percupidum tui. *Cic.*

Percŭpio, is, ere, &c. Terent. V. *Valde & Cupio.*

Percūrātus, a, um, Curt. *Zverſseno ozdravev, zevſsema vorácheu.* Vollkommentlich geſund gemacht, ausgeheilet, gantz geheilet. *Egéſzen meg-gyógyúltt.*

Percūriōſus, a, um, Cic. V. *Valde & Curioſus N. 1. & 2.*

Percūro, as, are, &c. V. *perfectè & Curo N. 3.* Deſperata à medicis vitia percurant. *Senec.*

Percurro, is, ĕre, percurri, percurſum, (Neu.) *Naglo Techem, oſtro derchim, jáko s'etújem.* Sehr lauffe, eile. *Erōſen futok, ſietek.* Ad forum percurro. *Terent.* 2. Uſurpatur Frequenter *Activè pro* Curſim pertranſeo. *Derchech prebadyam, prederkavam, Naglo chez kaj idem.* Etvvas durchlauffe, eilend durchgehe. *Által futom, Futva eljárom.* Agrum percurrere. Hinc Transl. *Na kratkom kaj pregledam, premiſslyam.* Kürtzlich durchſehe, betrachte. *Rövideden valamit által nézek, Meg-gondolom.* Vid. *Conſidero, Cognoſco, percipio N. 2.* Multa animo, & cogitatione, multa etiam legendo percurriſſe. *Cic.* Quæ valde breviter à te percurſa ſunt: *pro* ſtrictim attacta, dicta. *Cic.* per omnes Civitates percurrit oratio mea: *id eſt* Omnes civitates oratione mea breviter enumeravi, recenſui. *Cic.*

Percursātio, onis, f. Cic. *Guſzto prederkavanye, oſtro poderkavanye, Marlivo ſzimtam prebadyanye.* Das offt durchlauffen, durchſtreiffen, c. fleiſſige Durchvvanderung. *Gyakran által futás, ide 's tova futkozás.*

Percurſio, onis, f. 1. propriè. *Prederchanye, ſzim-tam prebadyanye.* c. Durchlauffung, Durchvvanderung. *által futás, által menés.* 2 Transl. *idem ac* Conſideratio, cognito, perceptio, enumeratio. *Na kratkom prebadyane, pregledanye, premiſslyavanye, v pamet jemlenye &c.* Kürtzliche Durchlauffung, Durchſehung, Betrachtung, Wiederhohlung eines Dings. *Valaminek rövid által nézése, Megvizgálása, elméjében vivése &c.* propter animi multarum rerum brevi tempore percurſionem. *Cic.*

Percurſo, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) *Guſztokrat ſze prederkávam, ſzim-tam ſze zderkávam.* Offt durchlauffe, hin und vvieder lauffe. *Gyakran által futkoſok, Ide 's tova futkározok.* Jam latronum modo percurſant totis finibus noſtris. *Liv.* 2. *Activè* percurſare provinciam &c.

Percuſſio, onis, f. Cic. *Vudrenye, udaranye, Udaracz, Treſznutje, Bijenye.* c, Schlagung, Zuſchlagung. *Verés, ütés.*

Percuſſor, oris, m. Cic. *Vudritel, Vubitel.* r. Schlager, Zuſchlager, Todtſchlager. *Verö, Meg-verö, Megölö.*

Percuſſus, ûs, m. Plin. V. *percuſſio, verber.*

Percŭtio, is, ere, cuſſi, cuſſum, [Act. *à* per *&* quatio) Cic. *Bijem, vudaram, udirem, Bubam, Buſsvam, Tepem köga, Lúpam, Mlátim.* Schlage, zuſchlage. *Verem, Meg-verem.* Synon. *Valde quatio, Ferio, Cædo, verbero, pulſo N. 2.* percutere de cœlo: *pro*

lo: *pro* Fulmine ferire. *Cic.* Foſſam percutere: *pro* fodere. *Plin.* Aliquem gladiô, ſecuri percutere: *pro* occidere, capite minuere. *Kômu glavu vzeti, glavu odſzechi.* Einem den Kopff vvegſchlagen, einen köpffen. *Fejét venni.* Sveton. 2. *Transl.* Animum alicujus atrocibus litteris percutere: *pro* affligere. Cic. *Z-prelyutem piſzanyem chije ſzerdcze zburkati y razſaloſztiti.* Mit grimmigen Schreiben eines ſein Gemüth ängſtigen, und bekümmeren. *Valakit kemény reá - iráſſal megháborítani.* Animos percutere probabilitate: *pro* Commovere. *Cic.* Calamitate aliqua percuti: *pro* affligi, premi ærumnâ. *Cic.* Aliquem palpô percutere: *pro* Adulari, blandiri. *Plaut.* Fœdus cum aliquo percutere: *pro* inire, pangere. *Mirni zavez vuchiniti.* Den Friedens-Bund machen. *Frigyet vetni, tſinálni.* Hirt. V. *Ico, Fœdus &c.* Flore Liberi ſe percutere: *pro* ſe inebriare. *Plaut.* Nummos percutere: *pro* ſignare. *Sueton.* Hinc *Transl.* Dicta & facta unâ formâ percutere: *pro* ſignare: *id eſt* procurare, ut dictis facta reſpondeant. *Seneca.*

Perdecōrus, a, um. Plin. V. *Valde & decorus.*

Perdeleo, es, &c. Tertull. *perfectè deleo.*

Perdelīrus, a, um. Lucr. *Valde delirus.*

Perdenſus, a, um, Colum. *Valde denſus.*

Perdicālis, is, *com.* le, n. Apul. *Terebkin,* Zum Rebhun gehörig. *Fogoly madárhoz-való.*

Perdicīum, ii, n. Plin. V. *parietaria.*

Perdifficilis, is, &c. Cic. *Valde difficilis.*

Perdifficilĭter, *Adv.* Cic. *Valde difficilè.*

Perdignus, a, um, Cic. *Valde dignus.*

Perdiligens, entis, *om.* Cic. *Kruto marliv, zevſzema poſzliv.* Sehr embſig, überaus fleiſſig. *Igen ſzorgalmatos.* Synon. *Valde diligens.* Cic.

Perdiligenter, *Adv.* Cic. *Valde diligenter.*

Perdiſco, is, ere, perdidici, (Neu.) Cic. *Zonchamſze.* Fertig lerne. *Megtanúlom.* Synon. *Addiſco, perfectè diſco.*

Perdiſertè, *Adv.* Cic. *Valde diſertè.*

Perdĭtè, *Adv.* Cic. 1. V. *Corruptè.* 2. V. *Vehementer.* perditè conari. *Quintil.* perditè amare. *Terent.*

Perdĭtio, onis, f. Plin. *Pogublyenye, pogubenye, poguba.* e. Verliehrung. *Elveſztés.* Vid. *Amiſſio.* 2. Transl. V. *Corruptio, Everſio.*

Perdĭtor, oris, m. Cic. *Zgubitel, pogubitel,* r. Verliehrer. *Elveſztő.* 2 Transl. V. *Deſtructor, Damnificus, Corruptor, Everſor.* Si ego te perditorem, & vexatorem Reip. fero, tu me conſervatorem & cuſtodem feras. *Cic.*

Perdĭtrix, icis, f. Tertull. *Zgubitelicza, pogubitelicza, gubitelicza.* e. Verliehrerin. *Elveſztőnė.* 2 Transl. V. *Corruptrix.*

Perdĭtus, a, um, Cic. *Zgublyen, pogub'yen.* Verlohren. *Elveſztett.* 2 Transl. *Na nikaj zpravlyen, zdvojen, pobablyen, pokvarjen.* übel zugericht, verzvveiffelt, verdorben. *Semmire tétetett, kétségben eſett, Megromlott.* O me perditum! *pro* Miſerum, afflictum. Mœrore perditus: *pro* jacens, contabeſcens. Valetudine perditâ: *pro* afflictâ, deſperatâ. Alieno ære perditus: *pro* gravatus, involutus, & quaſi ad nihilum redactus. Perditum perdere: *id eſt* jam afflictum, & jacentem magis affligere, & penitus evertere. *ità Cic.* 3. V. *Facinoroſus.* Nihil perditius his hominibus. Omnium profligatiſſimus & perditiſſimus. *Cic.*

Perdĭu, *Adv.* Cic. Vid. *Valde & diu N.* 1.

Perdĭves, itis, *om.* Cic. V. *Valde & Dives, Locuples, Opulentus.*

Perdĭus, a, um, Gell. *Czélo-dnevni, ob dan, chez dan.* Den gantzen Tag durch, bey Tags. *Egéſz napi.* Socrates ſtare ſolitus perdius atque pernox: *pro* Diu, noctúque. *Gell.*

Perdĭūturnus, a, um, Cic. *Kruto dugo terpechi.* Sehr lang vvährend. *Igen ſokáig tartó.* Vid. *Valde & diuturnus.*

Perdix, icis, f. Plin. *Terebka.* s. Rebhun. *Fogoly madár.* Græcè *Căcăbon, i, n.*

Perdo, is, ere, perdidi, itum, [Act.] Cic. *Gubim.* Verliehre. *Elveſztem.* Vid. *Amitto N.* 1. Aquam perdere: *pro* tempus datum fruſtra conterere. *Quinct.* Tempus perdere: *pro* Malè impendere, conſumere. *Cic.* 2 V. *Diruo, Deſtruo, Vaſto, Annihilo.* Civitatem funditus perdere: *pro* evertere, vaſtare &c. *Cic.* Dii te perdant: *pro* annihilent. *Terent.* Capitis aliquem perdere: *pro* vitâ privare. *Plaut.* 3 Transl. V. *Corrumpo N.* 1. *Inficio N.* 2. Adoleſcentem perdere: *pro* pravis moribus inficere. *Terent.*

Perdŏceo, es, ēre, ui, octum, [Act.] Cic. *Izvúchavam, Zverſſeno navúchavam, dobro y razſzloſno vuchim.* Fertig lehre, vollkommentlich lehre, vvohl und eigentlich lehre. *Jól meg-tanitom.*

Perdoctè, *Adv.* Plaut. *Valde doctè.*

Perda-

Digitized by Google

Perdoctus, a, um, Cic. *Verlo, ali kruto vucben.* Wohl gelehrt. *Igen tudós.*

Perdŏleo, es, &c. Plaut. *Vehementer doleo.*

Perdoleſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Liv. *Kruto, ali jákoſze ſaluvati, ali ſaloſztiti pecbinyam.* Sehr bekümmert vverde, anfange mich heftig zu bekümmern. *Igen erőſen búvkodni kezdek.*

Perdŏlo, as, &c. Vitr. *perfectè dolo.*

Perdŏmo, as, &c. *perfectè domo.* Apulia perdomita. *Liv.* Mortis perdomitor. *Prudent.*

Perdūco, is, ĕre, uxi, uctum, (Act.) Cic. *Nepreſztanczè*, ali *dugo pelyam, prepelyávam, Izpelyávam.* Stets *oder* lang führe, durchführe, ausführe. *Egyaránt*, vagy *ſokáig viſzem, által viſzem, végbez viſzem.* Vitam ad centeſimum annum perducere: *pro* producere, protrahere: *id eſt* Centum annis vivere. Rem ad exitum perducere: *pro* finire, perficere. *Cic.* Murum in altitudinem perducere: *pro* elevare, erigere. *Cæſ.* Aquam ex aliquo loco perducere: *pro* derivare. *Plin.* 2 Dictis aliquem perducere, ut &c. *pro* inducere, decipere. *Plaut.*

Perductio, onis, f. *Izpelyanye, prepelyanye.* e. Ausführung, Durchführung. *Végbez vivés, által vivés.* Aquarum perductio. V. *Derivatio, Deductio N.* 5. Vitr.

Perducto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Plaut. V. *Frequenter & perduco.*

Perductor, oris, m. Cic. *Dopelyavecz, pripelyavecz, prepelyavecz, Izpelyavavecz, do zverbe ali koncza pelyavecz.* r. Zuführer, Durchführer, Ausführer. *Elhordozó, Elhozó. által hozó, El-vivő, végbez vivő.*

Perdūdum, *Adv.* Plaut. *Vre dauno, prezdavnya.* Schon längſt, gar lang. *Már régen, igen régen.*

Perduellio, onis, f. Cic. *Krivnya*, ali *pregreſka ſzuproti najvekſsemu Ladavczu, kakov je Czeſzar, kraly, obchina &c.* ali *ſzuproti domovini vuchinyena: takve pregreſke jeſzu puntaria, Nevernoſzt, Nepodloſnoſzt &c.* e. Verletzung der höchſten Obrigkeit, *oder* des Vatterlands. *Fejedelme* vagy *hazája ellen való vétés, támadás.* Alicui perduellionem judicare: *pro* Aliquem perduellionis, *id eſt* Criminis læſæ majeſtatis &c. reum facere. *Liv.*

Perduellis, is, m. Cic. *Synon.* Hoſtis patriæ, hoſtis communis. *Nepriatel domovine*, ali *najvekſsega ladavcza: Obchinſzki nevernik: puntar czeſzarzki, kralyevſzki &c.* Ein abgeſagter Feind des Vatterlands, *oder* der höchſten Obrigkeit: Verräther des Gemeinſchafft: Stiffter einer Aufruhr vvider den Kayſer, König &c. *Hazájának* vagy *fejedelmének fő ellenſége: közönségnek árúlója: Tſáſzár, király &c. ellen támadó, pártütő &c.* Conſtruitur etiam more Adjectivorum, *ut:* perduellis voluntas, perduelles ſubditi: *pro* factioſi, rebelles. &c.

Perdūreſco, is, ere, (Inch.) Colum. V. *Valde & induresco.*

Perdūro, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Terent. *Dugo terpim, do koncza obſztáiem.* Sehr lang vvähre, ausdaure. *Igen ſokáig tartok, mind végig meg-maradok.* Legitur etiam apud *Senec.* perduratus, a, um *paſſivè, pro* Induratus.

Pĕrĕdĭa, æ, f. Plaut. V. *Orexis N.* 1.

Pĕrĕdo, is, ĕre, ēdi, ēſum, (Act.) Cic. *Izjedam, pojedam, prejédam.* Aufeſſe, durchfreſſe. *Egéſzen eleſzem, által rágom.* Vid. *Exedo.*

Pĕrĕger, ĕgris, gre, *Antiq.* Auſon. V. *peregrinus.*

Pĕrĕgrè, *Adv.* Cic. *Drugam, drugdi, od doma, zvan domovine, prèk kralyeſztva, na tugyih meſztah.* Auſſer Land, vveit vom Vatterland, über Land, an frembden Orten. *Hazán kivül, Idegen földön.*

Pĕrēgrēgius, a, um, Apul. *Valde egregius.*

Pĕrĕgrīna, æ, f. Terent. *Zvan domovine putujucha. ali ſztojecha ſena: pribodnicza.* In frembden Orten Weibs-Bild. *Idegen aſzſzony.*

Pĕrĕgrīnābundus, a, um: *pro* ſolitus peregrinari. Liv. *Rad putujuchi, po tugyih meſztah bodechi, radſze zvan domovine zaderſavajuchi.* Herum vvandernd, in der Frembde ſich pflegend aufzuhalten. *Bujdosó, idegen földön járó, maradó.*

Peregrinātio, onis, f. Cic. *Putuvanye, po tugyih meſztah bodenye, od ſzvoje hiſe odbadyanye.* e. Wanderung, Wanderſchafft, das Reiſen an frembde Oerter. *Bujdosás, Idegen földön járás.*

Peregrinātor, oris, m. Cic. *Putnik, prebadyavecz po tugyeh meſztah, od ſzvoje domovine odbadyavecz.* r. Wanderer, Reiſender an frembde Oerter. *Bujdosó, Idegen földön járó, ſzarándok.*

Pĕrĕgrīnĭtas, atis, f. Sveton. *Zvan domovine*, iliti *vu tugyih meſztah prebivanye, zaderſavanye.* e. Wohnung, Aufhaltung an einem frembden Ort. *Hazáján kivül,*

vagy *idegen fōldōn Lakás, múlatozás.* Redigere aliquem in peregrinitatem: *pro* Jure civitatis privare, peregrinis annumerare, *vel* inter peregrinos cenſere. *Soet.* 2 Transl. *Tugyina, Tujina, ſztranzko dugovanye, ſztranzko derſanye, govorenye &c.* Etvvas frembdes, frembde Art und Sitten, frembde Sprache &c. *Idegenség, Idegen ſzokás, Idegen nyelv. &c.* In urbem noſtram infuſa eſt peregrinitas. *Cic.*

Pĕrĕgrīnor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *Synon.* Iter peregrè facio, extra patriam proficiſcor, Alienas terras peragro. *Putujem, od domovine odhadyam, po tugyih meſztah hodim, zvan domovine ſze zaderſávam.* Wandere, vom Haus reiſe, in Frembd gehe, mich an frembden Orten aufhalte. *Utazok, Bujdoſom, Idegen fōldōn járok, Hazámon kivūl maradok, ſzarándok vagyok.* Longè, latéque peregrinari: *pro* procul proficiſci. In aliena civitate peregrinari: *pro* morari, manere &c. Totâ Aſiâ, *vel* per totam Aſiam peregrinari: *pro* totam Aſiam peragrare. *Cic.* 2 Transl. Animus, mens, Oculus, Aures &c. peregrinantur: *pro* divagantur. *Cic. Plin.*

Pĕrĕgrīnus, i, m. Cic. *Zvan domovine putnik, pribodnik.* 1. Frembder, Frembdling. *Hazáján kivūl útazó, Idegen.* Vid. *Advena, peregrinator.*

Pĕrĕgrīnus, a, um, Horat. *Sztranzki, zvunſzki, pribodni, tugy, putujuchi.* Frembd, ausländiſch, von frembden Orten herkommend, vvanderend. *Idegen, jövevény, esméretlen, Bujdosó.* Vid. *Adventitius, Externus N.* 1. Arbores peregrinæ: *pro* aliunde advectæ. *Plin.* 2 Transl. V. *Diverſus.* Facies peregrina. *Plaut.*

Pĕrēlĕgans, antis, *om.* Cic. V. *Valde & elegans.*

Pereleganter, *Adv.* Cic. *Valde eleganter.*

Perelixo, as, &c. Apic. *perfectè elixo.*

Perelŏquens, &c. Cic. *Valde eloquens.*

Pĕremptor, (peremtor) oris, m. Senec. V. *Interfector.*

Peremptoriè, *Adv.* JCt. *Kruto na berzom, Neodolachlyivo, na poſztavlyeno vreme, prez vſzakoga izgovora, pochakanya, zadnyi put.* Alſo bald, unverzüglich, ohne aller Ausrede und Friſt, zum letzten mahl. *Hamarsággal, Elhalaſzthatatlanúl, Mentség-nélkūl, végső-képen.*

Peremptōrius, a, um, Apul. V. *Lethabilis, Mortifer.* 2 Transl. *Neodolachlyiv, zadnyi, za zadnyi put:* Unerſtrecklich, unverzüglich, endlich, für das letzte mahl. *El-nem halaſzthatò, végképen elvégeztetett.* Citatio peremptoria. Ulp. *Zadnye y neodulachlyivo na ſzúd zványe, ſzuprot komu nikakov izgovor nebaſzni.* Eine unverzügliche, und letzte Vorladung vor Gerichte, ohne vveitere Verſtattung einer Friſt. *Utólsó, és el-nem halaſzthatò itéletre-való idézett, melly ellen ſemmi mentség nintſen.* Edictum peremptorium. *Idem.*

Pĕremptrix, īcis, f. Tertull. V. *Interfectrix.*

Pĕrendĭe, *Adv.* Cic. *Pozutra, preko-zutra, preko-jutra.* Ubermorgen. *Hólnap utánn.*

Pĕrendīnus, a, um, Cic. *Pozutraſnyi, preko-zutrani, preko-jutrani.* Ubermorgentlich. *Hólnap utánn-való.* Die perendino, *pro* perendie. *Caſ.*

Pĕrenna, æ, f. *Ovid.* Dea perennitatis.

Pĕrennis, is, *com.* ne, n. Cic. perennior, Horat. *Vnogo-letni.* Viel-Jährig. *Sok-eſztendőig-való.* Item Vid. *Æternus, perdiuturnus, perpetuus.*

Pĕrennĭſervus, i, m. Plaut. *Sztalni ſzluga, ki nima uffanya odpuſchen biti.* Beſtändiger Knecht, ohne Hoffnung freygelaſſen zu vverden. *örökös ſzolga* vagy *rab.*

Perennĭtas, atis, f. Cic. *Vnogo-letoſzt, chez vnogo godiſch obſztojnoſzt.* Viel-Jährige Dauerhafftigkeit. *Sokáig tartóság.* Vid. *Æternitas, perpetuitas, diuturnitas.*

Pĕrenno, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Vnogo let jeſzem, chez vnogo godiſch terpim,* ali *obſztoim.* Viel Jahr vvähre, langvvierig daure. *Sok ideig tartok.* Item V. *perduro, perſevero, æternum* vel *perpetuum permaneo.*

Pĕreo, is, ire, īvi, *vel* ii, ĭtum, [Neu.] Cic. V. *Intereo, Intercido, Depereo N.* 1. *Evaneo, Diſpareo, Emorior.* Peream, niſi ſolicitus ſum, *eſt formula* jurantis, vel imprecantis. *Cic.* Perii! *eſt* Exclamatio deſperantis. *Terent.* 2 V. *Depereo N.* 2. Efflictim aliquem perire: *pro* vehementer amare. *Plaut.* 3. Ab aliquo perire: *pro* occiſum, perditum, dignitate dejectum, fortunâ deturbatum, *vel* corruptum &c. eſſe. *Plaut.*

Pĕrĕquĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) V. *Obequito, valde & Equito.* Aciem perequitare. *Liv.* per omnes partes perequitare. *Caſ.* Sumitur etiam *Activè*, ut patet.

Pĕrerratus, a, um, Virg. *Synon.* Luſtratus, percurſus. *Obderkan, prehoden, pregledan, obhoden.* Durchgelauffen, durchgevvandert,

vvandert, beſichtiget. *Bejártt, Megſzemlélt.*

Pererro, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. V. *Oberro.*

Pereruditus, a, um, Cic. V. *perdoctus.* Synon. *Vir magnâ eruditione, perquàm doctus, Admodum eruditus, de litteris optimè meritus, omni eruditionis penu inſtructus.*

Perexcrŭcio, as, are, avi, atum, [Act.) Plaut. *Prejáko muchim.* Hefftig beinige. *Igen-igen kinozom.* Vid. *Vehementer & Excrucio.*

Perexiguè, *Adv.* Cic. *Valde exiguè.*

Perexiguus, a, um, Cic. *Valde exiguus.*

Perexilis, is, *com.* le, n. Colum. *Valde exilis.*

Perexoptātus, a, um, Gell. V. *Valde & exoptatus.*

Perexpeditus, a, um, Cic. *Valde expeditus.*

Perfābrico, as, are, avi, atum, [Act.] 1. *propriè*, ſed *inuſitatè:* Vid. *peradifico, perfectè fabrico.* 2 Transl. & *uſitatè:* Vid. *Decipio.* Ita me Toxillus perfabricavit : *pro* decepit, technis circumvenit, dolis feſellit. *Plaut.*

Perfacētè, *Adv.* Cic. *Valde facetè, perjucunde.*

Perfacetus, a, um, Cic. V. *prorſum N.* 2. & *facetus.*

Perfacīlè, *Adv.* Cic. *Valde facilè.*

Perfacilis, &c. Cic. *Valde facilis.*

Perfăcul, *Adv. antiq.* Feſt. V. *perfacilè.*

Perfacundus, &c. Juſtin. JCt. *Valde facundus.*

Perfamiliāris, &c. Cic. *Valde familiaris.*

Perfatuus, &c. Mart. *Valde fatuus.*

Perfectè, *Adv.* Cic. *Zverſheno, gotovo.* Vollkömmlich, fertig. *Tellyeſséggel, Tökéletesſen, Elvégezvül.* Item V. *Abſolutè, Cumulatè.*

Perfectio, onis, f. Cic. *Zverſhenye, Dogotovlenye, Dogotavlyanye, Dokonchanye, Na konecz* iliti *na zverhu dopelyanye.* e. Ausmachung, Vollbringung, Vollendung. *Elvégezés, Eltelſzités, Végbez-vivés.* 2 Transl. ad Animum &c. *Zverſhenoſzt, zpunenoſzt, oſzebujnoſzt vu krepoſzti, &c.* e. Vollkommenheit, Vortrefflichkeit. *Tökéleteſség, Tellyeſség.*

Perfector, oris, m. Cic. *Zverſhitel, zgotovitel, Dokonchavecz.* r. Vollender, Ausmacher. *Elvégező, Megtſináló.*

Perfectrix, icis, f. Corn. Nep. *Zverſhitelicza, Zgotovitelicza, Dokonchavka.* e. Vollbringerin, Vollenderin, Ausmacherin. *Elvége-zőné, Végbez-vivőné.*

Perfectus, a, um, tior, tiſſimus. Cic. *Zverſhen.* Vollkommen. *Hiba-nélkűl-való.* Summum & perfectiſſimum illud eſt, cui nihil addi poteſt. *Cic. pro Sext.* 2 Manet *partic. paſſ. ſinè Comp. & Superl.* Vid. *peractus.*

Perfectus, ûs, m. Vitr. V. *perfectio N.* 1.

Perfĕro, ers, erre, pertŭli, perlātum, [Act. *Anom.*] 1. *Do odluchenoga kraja ali konecza noſzim, prenáſſam, donáſſam.* Uberbringe, überliefere, übertrage. *Által-viſzem, által-hozom, elhozom.* Fama ad eum perlata eſt. Liv. *Zeznal*, ali *Zezvedelje.* Er hat vernohmen. *Megtudta, Megértette.* Litteras, mandata, nuntium perferre : *pro* Ferre, *vel* adferre. *Cic.* Opem alicui perferre : *pro* ferre. *Colum.* Et litteris multorum, & ſermone omnium perfertur ad me, (*id eſt* Fama & notitia ad me pervenit.) incredibilem tuam fortitudinem eſſe. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 1. 2 accipitur *pro* patienter fero, patior, ſuffero, ſuſtineo, Tolero. *Terplyivno podnaſſam, Terpim.* Gedultig übertrage, ausſtehe, leide. *Szenyvedve türöm, Elſzenyvedem, El-állom.* Facilè omnes perpetior, ac perfero. *Cic.*

Perfervĭdus, a, um, Colum. *Valde fervidus.*

Perfĕrus, a, um, Varr. *Valde ferus.*

Perfĭca, æ, f. *Arnob.* Dea, quæ rebus venereis perficiendis præeſſe ſingebatur.

Perfĭcio, is, ĕre, ĕci, ectum, [Act.) Synon. *Abſolvo, Finio, Compleo, Conficio, ad exitum perduco, extrema perſequor, ultimam manum operi appono, vel impono, Munus ſuſceptum expleo.* Cic. *Zverſhujem, Dokancham, Dogotavlyam, Na konecz*, iliti *Zverhu dopelyávam.* Vollende, verfertige, vollbringe, vollziehe. *Elvégezem, végbez-viſzem.* Promiſſa perficere : *pro* implere. *Terent.* perficiam profectò, ut neque Reſpublica civis à me animum, neque tu amici deſideres : *id eſt* efficiam, & obtinebo profectò &c. *Cic.* perfice, ſi potes : *pro* Evince, pervince. *Id.*

Perfĭcus, a, um. *Zverſhavajuchi.* Vollendend. *Végbez-vivő.* Natura perfica. *Lucr.*

Perfĭdè, *Adv.* Gell. V. *Infideliter.*

Perfĭdēlis, is, *com.* le, n. Cic. *Kruto veren.* Sehr treu. *Igen Hivséges.* Vid. *Valde & fidelis.*

Perfĭdĭa, æ, f. Cic. *Nevernoſzt.* &c. Vid. *Infidelitas, Fraus N.* 1. *Deſtitutio.*

Perfĭdiōſus, a, um, ſior, oſiſſimus. Cic. *Pun nevernoſzti.* Voll Untreu, gantz treulos. *Hitetlenséggel teli, Hiti-ſzegett.* Item V. *Infidelis, Infidus.*

Perfĭdus, a, um, Cic. V. *Infidelis, Infidus.*

Perfīnio, is, &c. Lucr. V. *Finio.*

Perfixus, a, um, Lucr. *preboden.* Durchſtochen. *által-gyakott, ſzegezett.*

Perflābĭlis, is, *com.* le, n. *Prepublyiv, chez kaj veter pubati more.* Dadurch der Wind blaſen kan. *által-fúbató, ſzéltöl megjárható.* Dii perflabiles. *Cic.* 2 Activè. *Prepubavajuchi.* Durchblaſend. *által-fúvó.* Ventus mediocris, ſinè vi perflabilis: *pro* perflans. *Pallad.*

Perflagitiōſus, &c. Cic. V. *Valde & flagitioſus.*

Perflāmen, ĭnis, n. Prudent. V. *Flatus, perflatus.*

Perflātĭlis, is, *com.* le, n. Apul. V. *Perflabilis N.* 1.

Perflātus, ûs, m. Plin. *Veter, prepub, prepubávanye.* r. Wind, e. Blaſung, das Durchblaſen, Durchſtreichen. *Szél, fúvás, ſzél weg-járás.*

Perflo, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Colum. V. *Valde & flo.* 2 Accipitur Activè. *Prepubávam.* Durchblaſe, durchvvehe. *Megfúvom, által-fúvom.* Et terras turbine perflant. *Virg.*

Perfluctuo, as, are, avi, atum, (Neu.) Lucr. *Szimo-tamſze valyam, bitam.* Hin und her ſchvvebe. *Ide's-tova bánkódom.* Vid. *Multùm & fluctuo.*

Perfluo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) *Prèk czurim, chez kaj techem.* Durchrinne, durchflieſſe. *Elfolyok, Tſorgok, által-folyok.* Infima valle perfluit Tyberis. *Liv.* 2 Uſurpatur *paſſivè.* Nimbis pluvialibus perfluuntur. *Arnob. L.* 6. 3 Transl. V. *Abundo.* Voluptatibus perfluere: *pro* diffluere, abundare. *Cic.*

Perfluus, a, um. *Prèk czurechi, chez kaj tekuchi.* Durchrinnend, durchflieſſend. *Elfolyó, által-folyó.* Apul.

Perfluxus, a, um. *Adject.* Quintil. V. *Valde & fluxus.*

Perfŏdio, is, ere, fōdi, oſſum, (Act.) Varr. *Prekápam.* Durchgrabe, durchhaue. *által-áſom.* 2 V. *Transfigo, Excavo, perforo.* Gladiô perfodere: *pro* transfigere. *Gell.* parietes perfodere: *pro* perforare. *Cic.*

Perfŏro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevertávam, prèk vertam, predíram, predubim.* Durchbohre, durchlöchere, Durchbreche. *által-fúrom.* Item V. *Transfigo,* Latus enſe perforare. *Ovid.*

Perfortĭter, *Adv.* Terent. V*alde fortiter.*

Perfoſſor, oris, m. *Prekopavecz, prevertavecz, prediravecz.* r. Durchgraber, Durchbrecher. *által-ásó, által-útő.* perfoſſor parietum. *Plaut.*

Perfractè, *Adv.* Cic. V. *Obſtinatè.*

Perfrĕmo, is, &c. Cic. V. *Vehementer & Fremo, Infremo.*

Perfrĕquens, entis, *om.* Liv. *Kruto-vnog, Vnogo-brojni, Vnogo lyudztva brojechi.* Zahl-reich, Volck-reich. *Igen ſok számú, Igen ſok népü.* Item V. *percelebris.*

Perfrĕto, as, &c. Solin. V. *Transfreto, pertranſeo.*

Perfrĭcātus, a, um. *Ochesſzan: Treu, Izterto: dobro oſutruſen,* peregr. *Oriban.* Sehr gekratzet, ſtarck gerieben. *Megvakartt, Meg-dörgölt.* Faucibus ſimô perfricatis. *Plin.*

Perfrĭco, as, are, cui, ictum. (Act.) Cic. V. *Valde & frico.* Os, faciem, *vel* frontem perfricare: *pro* pudorem abjicere, verecundiam exuere. *Cic.* Caput perfricare: *eſt* in eligendo, vel agendo dubium hærere. *Cic.*

Perfrictio, onis, f. Plin. *Zimo-trenye, ztrenye, zimo-tera; zima, koja koſzti tere.* Bein-brechende Kälte, ſo man in Gliedern empfindet. *Betegség, vagy hidegleles, mellyben a' tſontokot az hideg öſzve-járja.* 2 perfrictio (à perfrico) *Iztrenye, pochesſzanye, ochesſzanye, zeſztruganye* peregr. *Zribanye.* Das Kratzen, Reiben. *Megvakarás, Megdörgölés.*

Perfrīgĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plaut. *Jáko merzlo chinim.* Sehr kalt mache. *Igen meg-hidegitem.*

Perfrīgeo, es, ere, ixi, (Neu.) Mart. V*alde frigeo, perfrictionem patior.*

Perfrīgĕro, as, &c. Plin. V. *Refrigero.*

Perfrīgeſco, is, &c. Plin. V*alde frigeſco, perfrigeo.*

Perfrīgĭdus, a, um, Cic. V*alde frigidus.*

perfringo, is, ere, frēgi, fractum, (Act.) *Jáko terem, prèk terem, predíram, potiram, prelamlyem, Razbijam.* Zerbreche, durchbreche. *Elrontom, Eltöröm.* Vid. *Infringo N.* 1. Terent. 2. *Transl.* Vi, & auctoritate omnia repagula juris, pudoris, & officii perfringere: *pro* Violare, tollere, convellere. *Cic.* Anguſtias, objecta tela, vi & virtute perfringere: *pro* ſuperare. *Id.*

perfruor, ĕris, frui, ītus ſum. (Dep.) Cic. *Sztalno*

Digitized by Google

Satalno vſivam, zevſzema vuſivam. Beſtändig genieſſe, gäntzlich genieſſe. *Sokáig élek-vële, egéſzen élek-vële.*

Perfŭga, æ, m. Cic. V. *Transfuga.*

Perfŭgio, is, ĕre, fūgi, ĭtum, (*Neu.*) Cic. *Zaradi obrambe becim, Vtechemſze k-kômu ali kam, obrambu iſchem.* Um Rettung vvillen überlauffe, Zuflucht nehme. *Valakihez*, vagy *valami belyre futok, valaki öltalma alá ſietek.* Item V. *Transfugio.*

Perfŭgium, ii, n. *Vtekaliſche*, iliti *vſze ono, vu kajſze chlovek, vu potrebochi poſztavlyen, uſſati, y otechi more.* e. Zuflucht in der Noth. *Folyamodás, öltalom, a' hol ember ſzükségében bizik.* Vid. *Adjumentum, Auxilium, patrocinium, ſpes, Aſylum, Munimen, præſidium, Tutela.* Hæc ſtudia rebus adverſis perfugium, ac ſolatium præbent. Domus commune perfugium. Obſtruite perfugia improborum. &c. *Cic.*

Perfulcio, is, ire, ulſi, fultum, (Act.) Ovid. V. *Bene N.* 1. *&* 2. & *Fulcio.*

Perfunctio, onis, f. Cic. *Opravlyanye, obverſhenye, obnaſſanye kakvoga poſzla ali chaſzti.* e. Verrichtung, Auſrichtung, Vollendung, Vervvaltung. *Végbez-vitele valami dolognak.*

Perfunctōriè, *Adv.* Ulp. V. *Languidè, Negligenter, Oſcitanter N.* 2.

Perfundo, is, ere, fūdi, fūſum, (Act.) Cic. *Poltvam.* Begieſſe. *Megöntözöm, Megöntöm.* 2 Transl. pro *Impleo, Compleo, Imbuo.* Liberalibus ſtudiis perfundi: *pro* leviter imbui. *Senec.* Tecta aurô perfundere: *pro* inaurare. *Id.* Horror me perfudit. Cic. *Sztrah me je preſſel.* Es iſt mir ein Schrecken ankommen. *Az félelem megkörnyékezett.* Voluptate aliquem, animum ſvavitate perfundere: *pro* afficere, implere. *Cic.*

Perfungor, ĕris, fungi, functus ſum. (Dep.) Cic. *Doprinaſſam, do koncza poſzel kakvo opravlyam.* Verrichte, zu Ende bringe. *Tiſztemben eljárok.* Vid. *Diligenter & fungor, obeo N.* 2. Munere ſuo perfungi. Cic. *Szvoju chaſzt marlivo obnaſſati.* Sein Ambt embſig verrichten. *Dolgomat ſzorgalmatoſan végbe-viſzem.* Respublica bellô perfuncta eſt: *pro* bellum peregit, evaſit, perfecit, à bello liberata eſt. *Cic.* Malis, periculis, laboribus, honoribus perfunctus: *dicitur* de eo, qui pericula, vel mala ſuperavit & evaſit: *vel* qui honores geſſit, labores pertulit & perfecit. *Cic.* A febri perfunctus: *id eſt* qui ex febri convaluit. *Varr.* Fatô perfunctus: *pro* Mortuus. *Liv.* Vitâ perfunctus: h. e. qui vivere deſiit. *Lucr.*

Perfŭro, is, &c. Virg. *Valde furo.*

Perfūſio, onis, f. Plin. *Poltvanye.* e. Begieſſung. *Megöntés.*

Perfūsōriè, *Adv.* JCt. V. *Confusè, Dubiè, Simulatè.*

Perfūsōrius, a, um. Senec. *idem ac* Leviter perfundens. 2 apud JCtos *idem ac* Ambiguus, Involutus, Simulatus, Confuſus, obſcurus.

*Pergăma, ōrum, n. *plur.* pergămum, i, n. *&* pergămus, i, f, Cic. Virg. &c. *Trojanzki viſzoki grad.* Hoches Trojaniſches Schloſs. *Trójában egy magos vár.* Item V. *Ilium.* Appellationem autem hanc inde traxit, quod locum obtineret excelſum, olim enim omnia editiora loca *pergama* vocabantur. Unde & nos hodie Arces, urbeſque in edito poſitas *Transl.* pergama dicimus.

Pergămēnus, a, um, *id eſt* ad pergamum ſpectans. *ut:* Charta pergamena. V. *Membrana N.* 3. Varr. Naves pergamenæ. *Cic.*

Pergămĕus, a, um, *pro* Trojanus. *Virg.*

Pergăudeo, es, &c. Cic. *Vehementer Gaudeo.*

Pergnārus, a, um, Salluſt. V. *Bene N.* 2. & *Gnarus.*

pergo, is, ĕre, perrexi, perrectum, (Neu.) Cic. V. *Eo N.* 1. *Facio N.* 13. 2 Vid. *Feſtino.* Domum ire pergam. *Terent.* 3 Transl. V. *perſevero. proſequor N.* 1. Quamobrem pergite, ut facitis, adoleſcentes. *Cic.* perge porro, perge tenere iſtam viam, quam inſtituiſti. *Id.* 4. Sed pergo præterita: *pro* Omitto, prætereo. *Cic.*

pergracĭlis, &c. Plin. *Valde gracilis.*

pergræcor, aris, &c. V. *Valde & græcor.* Dies, noctéſque bibite, pergræcamini. *Plaut.*

Pergrandis, &c. Cic. *Valde grandis.*

pergraphĭcus, &c. Plaut. V. *Graphicus.*

pergrātus, a, um, *Kruto povolyen.* Sehr angenehm. *Igen kedves.* per mihi gratum feceris. *Cic.*

pergrăvis, &c. Cic. *Valde gravis.*

pergravĭter, *Adv.* Cic. *Valde graviter.*

pergŭla, æ, f. *Odrina, priſztanye, zhodaliſche nadignyeno yſztanyu pridáno, Meſzto izviſſeno za gledanye, y zraka vuſivanye.* 1. Ercker, *oder* 2. Chor an einem Gebäu zum Ausſehen und Lufft ſchöpffen. *Fenn-*

való

Digitized by Google

való ìpületbez adatott nézni vagy *ſzemlézetni való hely*. Vid. *Ambulacrum*. Plin. 2. pergula in vineis. *Brajda*. e. Reb-oder Wein-Laube. *Szölöben lugas hely*. Colum.

Perhaurio, is, ire, hauſi, hauſtum, (Act.) V. *Exhaurio N. 1. & 2. Ebibo, Epoto, perbibo*. Calicem uno hauſtu perhauſi. *Apul. &c.*

perhibeo, es, ere, ui, itum, (Act.) Cic. V. *Affirmo, Aſſevero, Dico, is &c. N. 1. 2. 3. & 19.* 2 V. *Exhibeo, Do N. 1.* Alicui locum perhibere: *pro* dare, concedere. *Plaut.* Teſtimonium perhibere: *pro* ferre teſtimonium, teſtari. *Varr.* Alicui honorem perhibere: *pro* exhibere. *Plin.*

perhiemo, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. V. *Hiberno, Hyemo.*

perhilum, *Adv.* Lucr. V. *paululum.*

perhoneſtus, &c. Arnob. *Valde honeſtus.*

perhonorifice, *Adv.* Cic. *Valde honorabiliter.*

perhonorificus, &c. Cic. *Valde honorificus.*

perhorreſco, is, &c. Cic. V. *Valde & horreſco, vehementer exhorreo.*

perhorridus, a, um, Liv. *Valde horribilis.*

perhoſpitalis, &c. Cic. *Valde hoſpitalis.*

perhoſpitus, a, um, *idem.* Unda perhoſpita campis. *Tibull.*

perhumaniter, *Adv.* Cic. *Valde humaniter.*

perhumanus, a, um, Cic. *Valde humanus.*

perhyemo, as, &c. V. *perhiemo.*

periclitabundus, a, um, Apul. *Vu pogibeli buduchi, kuſſajuchi, zpoznati hotechi*, peregr. *probujuchi*. In Gefahr ſtehend, verſuchend. *Veſzedelemben forgó, valamit mérétſzlö.*

periclitatio, onis, f. Cic. *Kuſſanye*, peregr. *probuvanye*. 1. Verſuch, e. Probe. *Szerentſe próbálás.* Vid. *Experientia, Tentatio.* Item *pogiblenye*. In Gefahr-Stehung. *Veſzedelemben Nyomorgás.*

periclitor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) 1. *Pogiblyem, ginem, vu pogibeli jeſzem, vu pogibelſze poſztavlyam.* Ich bin in Gefahr, mich in die Gefahr ſetze. *Veſzedelemben vagyok, forgok.* Synon. *In diſcrimine verſor, periculum ſubeo, periculum facio, periculo me expono, fortunæ me committo, diſcrimen adeo.* Capite *vel* vitâ periclitor. Cic. *Vu pogibeli ſzmerti jeſzem.* In Lebens-Gefahr ſtehe. *élet veſzélyben forgok.* Arbores gelu periclitantur. Plin. *Drevje ſztei vu pogibeli pozebenya y zmerzanenya.* Die Bäumer ſtehen in der Gefahr gefrohren zu werden. *Veſzedelmekre vagyon a' fáknak a' nagy hideg.* 2 V. *Tento, Experior.* Omnia periclitari. Cic *Vſze kuſſati, vſze zpoznati hoteti.* peregr. *probuvati.* Alles verſuchen, alles erfahren. *Mindent meg próbálni, mérétſzelni.*

* periclymenos, i, m. *Vulgo* Matriſylva. *Plin.* *Divji lilyan, lozni lilium.* e. Wald-Lilien. *Erdei liliom.*

* pericranium, ii, n. *Kóſa zverhu moſgyanov.* s. Hirnſchale-Häutlein. *Agyvelöt boritó hártya.*

periculor, aris, ari, atus ſum, (Dep. *inuſit.*) Cato V. *periclitor. N. 1.*

periculoſe, *Adv.* Cic. *Pogibelno.* Gefährlich. *Veſzedelmeſen.*

periculoſus, a, um, Cic. *Pogibelni, pogibni, pogibljiv.* Gefährlich, nahe bey der Gefahr. *Veſzedelmes.* Synon. *Lubricus, Anceps, præceps. &c.*

periculum, i, n. (*ab antiq.* perior.) Cic. 1. propriè: V. *Experientia.* Fortunæ periculum facere. Cic. *Szrechu kuſſati:* peregr. *probuvati.* Das Glück verſuchen, *oder* probiren: Einen Verſuch des Glücks thun. *Meg-próbálni a' ſzerentsét.* Alicujus innocentiæ periculum facere: *pro* experiri. Cic. 2 Accipitur frequentiſſimè pro ſalutis diſcrimine. V. *Diſcrimen N. 2.* Magnum periculum adire. Cic. *Vu velikuſze pogibel poſztaviti.* Sich in groſſe Gefahr ausſetzen. *Magát nagy veſzedelembe botsátani.* Offerre ſe periculis pro patria: ſubire periculum pro amico: Committere ſe mortis periculo *vel* In periculum capitis ſe inferre: *pro* exponere, adire. *Cic.* Alicui periculum conflare, facere, creare, procreare; *vel* periculum in aliquem, *vel* alicui intendere: *vel* Aliquem in periculum, & diſcrimen adducere. Cic. *Koga vu pogibel poſztaviti.* Einen in die Gefahr ſetzen. *Valakit veſzedelembe ejteni.* Non procul abſum à periculo vitæ: *vel* In ſummo vitæ, capitiſque periculo verſor. &c. *Cic.* Vid. *Capite*, vel *Vitâ periclitor.* Sub Verbo *periclitor.* Summum ab illo periculum eſt. Cic. *Od nyega ſze je najvekſe pogibeli bojati:* iliti: *Nyega ſze je naj vech bojati.* Mann hat ſich vor ihm höchſt zu befahren, *oder* zu beſorgen. *Attól igen félhetni.* Suô periculô. Cic. *Z ſzvojem kvarom, troſskom, ali pogibelum.* Mit ſeinem eigenen Schaden, Koſten, *oder* auf ſeinem eignen Hazard und Gefahr. *Maga kárával, költségével, veſzedelmével.*

Sic

Digitized by Google

Sic dicitur: *Meo, tuo, proprio, illius, alicujus periculô verſari in aliqua re.* Cic. Aliquem periculô obſidionis liberare. *Cic.*

Pĕrīdōnĕus, a, um, Cæſ. *Valde idoneus.*

* Pĕriergia, æ, f. *juxta accentum.* Quintil. V. *Curioſitas.*

* Pĕrīgēus, *vel* perigæus, a, um. *Blizu zemlye.* Nahe bey der Erden. *Földhöz közel-való.*

Perilluſtris, is, *com.* tre, n. Cic. *Multùm illuſtris, Admodum illuſtris.*

Perimbecillus, a, um, Cic. *Valde Imbecillis.*

Pĕrĭmo, is, ĕre, ēmi, emptum, [Act.] V. *Adimo, penitùs N. 2. & tollo N. 1. & 2. Aufero N. 1.* Occupatio conſilium ejus peremit: *pro* impedivit. *Cic.* Vis reditum peremit: *pro* intercluſit, ademit. *Id.* 2 Speciatim: V. *Occido, Interficio.* Matrem peremit. *Cic.*

Pĕrimpĕdītus, a, um, Hirt. *Z-poſzli zaderſan, jako obterſzen. prizaprechen, prizaderſan.* Sehr gehindert. *Igen meg-akadályoztatott.*

Perincertus, a, um, Salluſt. *Valde incertus.*

Perincommŏdè, *Adv.* Cic. *Valde incommodè.*

Perincommodus, a, um, Liv. *Valde incommodus.*

Pĕrinde, *Adv.* Cic. *Rauno tak, vſze jednako, vſze jedno, rauno tuliko.* Gleich ſo viel. *Azonképen, ſzintén-úgy.* Vid. *Æquè, pariter N. 1. & 2. Tam.* Item V. *Ita.* Et ei fere poſtponuntur particulæ *quaſi, ut, prout, Ac, Ac ſi, Atque, Tanquam, Adeò.* In re tua perinde faciam, ac ſi mea eſſet. Liv. *Tvoj poſzel y dugovanye rauno tak opravlyal budem, kakti dabi pravi moj poſzel bil.* Ich vvill ſo viel bey deiner Affaire, und Sache thun, als vvär es mein eigenes thun. *A' te dolgodot ſzintén-úgy végbez viſzem, mint-ha tulajdon magam gondom vólna.* Vereor, ut hoc, quod dicam, non perinde intelligi auditu poſſit, atque ego ipſe cogitans ſentio. *Cic. pro Marc. c. 4.* Nulla re perinde commotus eſt, quàm reſponsô &c. *Nyega nikaj nè tak genulo, kak odgovor.* Er iſt durch nichts mehr bevvegt vvorden, als durch die Antvvort. *Semmitől úgy meg-nem háborodott, mint a' felelettől.*

Pĕrindīgeo, es, &c. Tertull. *Valde indigeo.*

Perindignè, *Adv.* Sveton. *Valde indignè, graviter, moleſtè.*

Perindignus, a, um, Sidon. *Valde indignus.*

Perinfāmis, is, &c. Svet. *Valde infamis.*

Perinfirmus, a, um, Cic. *Valde infirmus.*

Peringeniōſus, a, um, Cic. *Valde ingenioſus.*

Peringrātus, a, um, Sen. *Valde ingratus.*

Periniquus, a, um, Cic. *Valde iniquus, valde injuſtus.*

Periniūrius, a, um, Cato. *Valde injurius.*

Perinſignis, &c. Cic. V. *Conſpicuus, Notabilis, valde inſignis.*

Perintĕger, ĕgra, um, Gell. *Valde integer, omnino inviolatus.*

Perinviſus, a, um, Cic. V. *Valde & inviſus N. 1.*

Perinvītus, a, um, Cic. *Valde invitus.*

Perinundo, as, &c. Alcim. avit. V. *Valde & inundo N. 2.*

Perinungo, is, &c. Varr. *Valde inungo, perungo.*

* Pĕriŏcha, æ, f. Cic. V. *Compendium N. 1. Synopſis, Argumentum N. 1.*

* Pĕriŏdicus, a, um. *Premenyajuchiſze, Odhadyajuchi y nazadſze vu ſztanovitomu vremenu povrachajuchi.* Abvvechſelnd, vvas vergehet und zu gevviſſer Zeit zurück kommt. *Elmúló ës bizonyos időkor ismég elő-kerülő.* Sic Febres tertianæ & quartanæ *periodicæ* dicuntur; Stationem enim, quam tantiſper deſeruerant, ſtatis temporibus repetunt, *Plin.*

* Pĕriŏdus, i, f. Cic. *Obtechek zkup-zvezanoga govorenya.* 1. Umgang, der an einander gebundenen Rede, e. Umfaſſung der Rede. *Öſzve-foglalt beſzédnek körül-járáſa.* Item generatim V. *Circuitus.* Hinc apud græcos Complexio quatuor ſacrorum Græciæ certaminum, Iſthmiorum, Nemæorum, Pythiorum, Olympiorum, *periodus* vocabatur: unum enim poſt aliud, veluti per circuitum & orbem, celebrari ſolebat.

* Pĕrĭpătētĭcus, a, um: 1. propriè: *Obhajajuchi, S'etajuchiſze.* Auf und abgehend, ſpatzierend. *Fel 's alá járó, sétáló.* Hinc 2 *idem eſt ac* pertinens ad peripateticos philoſophos. Appellationem verò hanc Sortiti ſunt à principe ſuo Ariſtotele, inde ſic cognominato, quòd philoſophiam docere ſolitus fuerit inambulando in Lyceo. *Cic.*

* Pĕrĭpătus, i, m. *Meſzto, kadi je Ariſtoteles hodech ſzvoje vuchenike Mudro-znanſztvo vuchil.* Ein Ort, da der Welt-vveiſe Ariſtoteles mit Spatzieren-gehen ſeinen Lehr-Jungen vorlas. *Hely, a' hol áriſtóteles sétálva tanitványit filoſofiára tanitotta.* Synon. *Lycēum, Athēnæum, ai, n.* 2. Idque propriè: V. *Ambulacrum.*

* Pĕrĭpĕtasma, ătis, n. Cic. V. *Aulæum, Cortina N. 1. Periſtroma.*

* Pĕrĭphĕria, æ, f. Euclid. V. *Circumferentia.*

Digitized by Google

* Pĕrĭphrăſis, is, f. *Tropus*, Quinct. V. *Circumlocutio*, *Circumſcriptio*.

* Pĕrĭpnĕūmŏnĭa, (*juxta accentum*) æ, f. Celſ. *Vuganye plyuch*, *plyucho-bólya*, *Teſko dihanye*. e. Lungen-Entzindung, Lungen-Sucht, ſchvvehrer Athem. *Tüdőnek feldagadáſa*, *gyúladáſa*, *Nehezen lehellés*. Vid. *Anhelitus*.

* Peripneumŏnĭcus, a, um, Plin. *Nadut na plyuchah*, *plyucho bólyu terpechi*, *plyuchobolen*, *piſzkutliv*, *ſzoplyiv*. Lungensüchtig. *Nehezen lehellő*. Vid. *Anhelus*.

* Pĕrĭpsēma, ătis, n. *Odpilyek*, *Iverjè*, *treſche*. r. Abſeil, Abſchnitz, e. Schätten. *Forgáts*, *por*, *kivető seprőlék*. Vid. *Ramentum*, *Aſſula N.* 1. 2 Transl. *Chlovek za nikaj derſan*, *nepreſtiman*, *zaverſet*. Ein verachteter Menſch, ſchabab. *Meg-útáltt*, *megvetett ember*.

Pĕrīrātus, a, um, Cic. *Valde iratus*.

* Pĕrĭſsŏlŏgĭa, (*juxta accent.*) æ, f. *Quint.* Eſt ſuperflua locutio, vitioſa periphraſis, inanium verborum accumulatio, otioſa vocum repetitio. &c.

* Pĕrĭſtăſis, is, f. V. *Circumſtantia*.

* Pĕrĭſtĕrŏtrŏphīum, ii, n. Varr. V. *Columbaria*, *Loculamenta columbarum*.

* Pĕrĭſtrōma, ătis, n. Cic. *Szteno-záſzlon*, *Zido-záſzter*, peregr. *Spalèr*. r. Umhang. *peregr.* Spallieta. *Falra-vonó Szőnyeg*. Vid. *Aulaum*.

* Pĕrĭſtȳlĭum, ii, n. *Varr*, Locus eſt columnis affabrè factis clauſus, inter quas plures porticus numerantur.

* Pĕrĭſtȳlum, i, n. Cic. *idem*.

Pĕrīto, as, are, avi, atum, [Neu. *Freq.* à pereo.] Plaut. V. *pereo N.* 1.

Pĕrītè, *Adv.* Cic. V. *Doctè*, *Gnare*, *Sapienter*.

Pĕrītĭa, æ, f. Quintil. *q. d.* per experientiam notitia V. *Notitia N.* 1. *Cognitio*, *Scientia*, *Gnaritas*, *Experientia*.

Pĕrītus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. *Ki je onoga videl*, *chul*, *spoznal*. Erfahren, vvohlbericht. *Látott-hallot*. Vid. *Gnarus*, *ſapiens &c.* Homo multarum rerum peritus, Cic. *Chlovek*, *koi je onoga kuſſal*, *zpoznal*, *chul y videl*. Ein Menſch, der viel verſuchet, erſahren, gehöret und geſehen hat. *Olly ember*, *ki ſokat látott-hallott*. Ad uſum & diſciplinam peritus. *Cic.* Adhibere homines uſu peritos. *Id.* Cantare peritus. *Virg.* peritiſſimus in iis ipſis rebus, quas &c. *Cic.* De agricultura periſſimus. *Varr.*

Pĕrjūcundè, *Adv.* Cic. *Valde jucundè*.

Perjucundus, a, um, *Valde jucundus*. Id mihi pergratum, pérque jucundum erit. *Cic.*

Perjūrātiuncŭla, æ, f. Plaut. *Kriva priſzeſicza*, *kriva zakletvicza*. Kleiner falſcher Schvvur. *Hiti-ſzegéſetske*, *Hamis eskűvéſetske*. Item perjurium in re parva.

Perjūriōſus, a, um, Plaut. V. *perjurus*.

Perjūrĭum, ii, n. Cic. *Krivo priſzeganye*, *kriva priſzega*, *kriva zakletva*, *kletva neizpunyena*, *ſzuproti priſzegi chinenye*. *priſzege neobderſavanye*. Meineyd, falſcher Eyd, falſcher Schvvur, übertrettung des Eyds, r. Eydbruch. *Hamis eskűvés*, *Hiti-ſzegés*.

Perjūro, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Horat. V. *pejero*. Hinc perjuratus, a, um, *paſſivæ ſignif. pro* perjuriô violatus. *Ovid.*

Perjūrus, a, um, Cic. *Krivo-priſzeſni*, *krivokleetnik*, *priſzegu neobderſavajuchi*, *ſzuproti priſzegi chinechi*. Meineydig, Eydbrüchig, ſeinen Eyd nicht haltend, übertrettend. *Hiti-ſzegett*, *Eskűvését meg-nem tartó*, *Hitetlen*. perjurior: *Plaut.* perjuriſſimus. *Cic.*

* Pĕrĭzōma, ătis, n. V. *Feminale*.

* Pĕrĭzōnĭum, ii, n. Varr. *idem*.

Perlăbor, ĕris, ăbi, &c. Cic. V. *Labor*, *perfluo N.* 1.

Perlætus, a, um, Liv. *Vehementer latus*, *perjucundus*.

Perlātè, *Adv.* Cic. *Valde latè*.

Perlăteo, es, &c. Ovid. V. *penitùs N.* 2. & *Lateo N.* 1.

Perlātor, oris, m. Ammian. *Donaſſavecz*, *preneſſavecz*, *Noſzitel*. r. Zutrager, überbringer, Trager. *Elhozó*, *által-hozó*, *vivő*.

Perlātus, a, um, Curt. *Doneſſen*, *preneſſen*. Zugetragen, überbracht. *Elhozott*, *által-hozott*. 2. *podneſſen*, *preterplyen*. Gedultig übertragen. *Elſzenvedtt*, *tűrtt*. Vid. *perfero*. 3. Compoſit. ex *latus*. Vid. *Valde* & *amplus*, *latus*.

Perlĕcĕbra, æ, f. Plaut. V. *Illecebra*.

Perlecto, as, are, avi, atum, (*Act. Freq.* à perlicio.) *Guſztokrat vabim*, *vechkrat mámim*, *privablyivam*. Offt locke, anreitze. *Hitegetem*, *Édesgetem*. Egentes &c. publicô viaticô perlectat. *Cic.* Nonnulli legunt *prolectat*.

Perlĕgo, is, ĕre, lēgi, ctum, (*Act.*) Cic. *Od pochetka do koncza chtejem*, *prechtevam proſtim*, *prèk ſtem*, *vſze ſtejem*. Durchleſe, überleſe, durchaus leſe. *El-olvaſom*, *Meg-olvaſom*, *által végig olvaſom*. 2 Transl. V. *Dili-*

V. *Diligenter* & *Intueor*, *Contemplor*, *perpendo*. Perlege diſpoſitas generoſa per atria ceras. *Ovid.* 1. *Faſt.* v. 591. Oculis omnia perlegere: *pro* contemplari, perluſtrare &c. *Virg.* Animiſ, *vel* Animô aliquid perlegere: *pro* perpendere, *Id.*

Perlepĭdè, *Adv.* Plaut. *Valde lepidè.*

Perlepĭdus, a, um, Plaut. *Valde lepidus.*

Perlĕvis, is, *com.* ve, n. Cic. *Valde levis.*

Perlĕvĭter, *Adv.* Cic. *Valde leviter.*

Perlĭbenter, *Adv.* Cic. *Valde libenter.*

Perliberālis, is, &c. Terent. *Valde liberalis.*

Perliberalĭter, *Adv.* Cic. *Valde liberaliter.*

Perlibratio, onis, f. Vitruv. *Æqualis libratio, perfecta ponderatio, perfectum libramentum.*

Perlĭbro, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Synon.* Æquilibro, &c. V. *Æqualiter* & *libro*, *perfectè libro*, *diligenter pondero*, *Æqualiter menſuro.*

Perlicio, is, &c. V. *pellicio*, *perlecto.*

Perlĭgo, as, are, avi, atum, (Act.) *Chverſto vezem, jáko ſztup vezem.* Veſt zuſammen binde. *Erőſen megkötözöm.* O perligatum pectus. *Plaut.* Alii legunt *præligatum*, idque meliùs.

Perlĭmo, as, &c. Vitruv. *Valde* vel *perfectè limo*, *oblimo.*

Perlinio, is, &c. Colum. *Valde*, *Accuratè*, *multùm*, *perfectè*, vel *undique Linio*, *oblinio.*

Perlĭno, is, &c. Colum. *perfectè oblino*, *undique lino*, *perlinio.*

Perliquĭdus, a, um, Cels. *Valde liquidus N.* 1.

Perlittĕrātus, a, um, Cic. V. *Valde* & *literatus.* N. 1.

Perlĭto, as, &c. Liv. *perfectè lito N.* 1. 2 Accipitur *Neutraliter pro* perfectè ſacrifico.

Perlongè, *Adv.* Terent. *Valde longè.*

Perlonginquus, a, um, Plaut. *Valde longinquus.*

Perlongus, a, um, Cic. *Valde longus.*

Perlŭbens, entis, *om.* Cic. *Valde libens.*

Perlŭbenter, *Adv.* Vid. *perlibenter.*

Perlŭbet, ēbat, buit, *vel* bĭtum eſt. *Impers.* Plaut. *Vehementer lubet*, *valde cupio.*

Perlūceo, es, &c. V. *pelluceo.*

Perlucidĭtas, atis, f. V. *pelluciditas.*

Perlūcĭdus, *vel* pellucidus, a, um, Horat. *Prèk ſzvetel*, *prèk vidlyiv.* Durchſcheinend, durchſichtig. *által-világos*, *által-látſzó.* Accipitūr etiam pro ſimplici *lucidus.*

Perluctuōſus, a, um, Cic. *Valde luctuoſus.*

Perluo, is, ĕre, lui, lūtum, (Act.) *Saverno perem*, *dobro popiram.* Durchvvaſche, ſauber ausvvaſche, rein auſpühle. *Tiſztán megmoſom*, *Jól meg öblitem.* Vid. *Abluo*, *lavo*, *perfectè lavo.* Tum vinô perluitur os. *Colum.*

Perluſtro, as, are, avi, atum, (Act.) *Marlivo preglèdam*, *razglèdam.* Wohl und fleiſſig beſichtige, durchſehe. *Szorgalmatoſon megjárom*, *nézllem.* Vid. *Diligenter* & *Luſtro N.* 2. Agros perluſtrare: *pro* peragrare &c. Omnia oculis perluſtrare: *pro* luſtrare. *Liv.* Animô aliquid perluſtrare, *pro* perpendere. *Cic.*

Permăcer, ăcra, um, Plin. *Valde macer.*

Permacĕro, as, &c. Vitr. *Valde* vel *perfectè macero.*

Permadefăcio, is, &c. Plaut. *Valde madefacio.*

Permădeo, es, &c. Colum. *Valde madeo.* Tranſl. Deliciis permaduimus: *pro* abundavimus, repleti *vel* perfuſi ſumus. *Seneca.*

Permadeſco, is, &c. 1. propriè: *Valde madeſco*, *madeſio.* 2 Tranſl. Fugite enervatam felicitatem, qua animi permadeſcunt: *pro* debilitantur. *Senec.*

Permagnus, a, um, Cic. *Valde* vel *Admodum magnus.*

Permānanter, *Adv.* Lucr. *Pretékuch*, *prehájajuch.* Durchflieſſend, durchgehend. *Elfolyóképen.*

Permānaſco, is, ere; [Neu. Inch.] Plaut. *Incipio permanare.*

Permăneo, es, ĕre, anſi, anſum, [Neut.] Cic. *Oſztájem*, *obſztájem.* Verbleibe, verharre. *Megmaradok.* &c. Vid. *Maneo N.* 1. & 2.

Permāno, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Prèk czurim*, *prèk techem*, *kaplye prèk puſcham.* Durchrinne, durchflieſſe. *Kiſzármazom*, *Elfolyok*, *által-folyok.* Item V. *penitùs N.* 2. & *Mano N.* 1. *permeo.* Cibus in omnes corporis partes permanat. Succus is, quo alimur, ad jecur permanat. *Cic.* 2 Tranſl. Neve permanet palam hæc noſtra fallacia: *pro* ne divulgetur. *Plaut.* 3. V. *pervenio*, *Mano N.* 2. Quæ etiam ad noſtras aures ſæpe permanant. *Cic.*

Permanſio, onis, f. Cic. *Obſztajenye*, *zaoſztajenye.* e. Beharrung, Verbleibung. *Megmaradás*, *valamiben megáltalkodás.*

Permātūreſco, is, &c. Ovid. *perfectè matureſco.*

Permatūrus, a, um, Colum. *perfectè maturus.*

Permaxĭmè, *Adv.* Cato. V. *Maximè.*

Permeābilis, is, *com.* le, n. Solin. V. *Meabilis. penetrabilis.*

Permeātus, a, um, *paſſive ſignif.* Ammian. *preiden, prebeden.* Dadurch mann gegangen. *által-járatott.* Navigiis parvis permeato amne. *Ammian.*

Permediŏcris, is, &c. Gic. V. *Admodum N.* 1. & *mediocris.*

Permeditātè, *Adv.* Plaut. *Valde meditatè.*

Permenſus, a, um, *paſſ. ſignif.* Golum. *Zmèren, dobro premèren, odmèren, zmèrjen.* Wohl gemeſſen, abgemeſſen. *Megmèretett.* 2. permensô defunctus tempore lucis: *pro* peractô, tranſacto. *Tibull.*

Permeo, as, are, avi, atum, (Neu.) Gic. *prehajam.* Durchgehe. *által-járom.* Vid. *penetro N.* 1. *peragro N.* 1. *percurro.* per omnia permeare: *Cic.* Sub maria permeare. *Plin.* Omnia permeare: *pro* pervadere, peragrare. *Ovid.* Ventus permeat: *pro* perflat. *&c.*

Permĕreo, es, &c. Stat. *Multùm & legitimè merea.*

Permetior, īris, &c. Gic. V. *Bene & metior N.* 1. 2 V. *pertranſeo.* Tumidum permenſi claſſibus æquor: *pro* pertranſivimus. *Virg.*

Permetuo, is, &c. Virg. *Valde metuo.*

Permingo, is, ere, xi, ctum, (Act. *apud Nonnullos* Neu.) *Vodu puſchajuch porkropivam, popiſſam, poſchivam.* Harnend beſudle, mit Waſſer abſchlagen etvvas beſeuchte. *Meg-húgyozom.* Hunc perminxerunt calones. *Horat.*

Perminūtus, a, um, Gic. *Valde minutus, perexiguus, Minutulus.*

Permirus, a, um, *Valde mirus, magnopere admirabilis.* Illud verò permirum mihi accidit. *Cic.*

Permiſceo, es, ēre, cui, ſtum, *&* xtum, (Act.) Gic. *Jáko meſſam, premèſſam, pomèſſam, zmèſſam.* Sehr miſche, vermiſche, untereinander menge, durcheinander miſche. *Jól elegyitem, Meg-elegyitem, zavarom.*

Permiſſio, onis, f. Gic. *Prepuſchanye.* e. Vervvilligung. *Megengedés.* Vid. *Conceſſio.*

Permiſſor, oris, m. Tertull. *Dopuſztitel, prepuſztitel.* r. Erlauber, Zulaſſer. *Megengedö. Botsátó.*

Permiſſum, i, n. Horat. *Dopuſcheno, ali prepuſcheno dugovanye.* Erlaubtes, zugelaſſenes *oder* vergünſtigtes Ding. *Megengedett dolog.*

Permiſſus, ûs, m. Gic. V. *permiſſio.*

Permiſtè, *vel* permixtè, *Adv.* Cic. *Jáko zmèſſano, premèſſano, pomèſſano.* Sehr vermiſcht, vermengter-Weiſe, untereinander gemengt. *Igen elegyitve, zavarva.* Item V. *Valde & confuſè, valde miſtim.*

Permiſtim, *&* permixtim, *Adv.* Prudent. *idem.*

Permiſtio, *vel* permixtio, onis, f. Gic. *Zmèſſanye, premèſſanye, pomèſſanye.* e. Vermiſchung, Vermengung. *Elegyités.* Vid. *Miſtio, Confuſio N.* 1. *Commixtio.*

Permiſtus, *vel* permixtus, a, um, Gic. *Valde mixtus.*

Permitis, is, *com.* te, n. Colum. V. *Valde & mitis, perfectè & maturus N.* 1.

Permitto, is, ĕre, miſi, iſſum, (Act.) Cic. *Synon.* Sino, Concedo, poteſtatem facio, Conſentio. *Dopuſcham, puſcham, prepuſcham.* Erlaube, vervvillige, zulaſſe. *Megengedem.* permitto aliquid iracundiæ tuæ. *Cic.* 2 pro Transmitto. *Dalye poſſylyam, drugam s'alyem, odpoſſylyam.* Weiter ſchicke, verſchicke. *által-küldöm.* Hoc genus caſei poteſt etiam trans maria permitti. *Colum.* 3 V. *Committo N.* 1. Totum ei negotium permiſi. *Cic.* Item V. *Dedo.* Se, ſuáque omnia in fidem, & poteſtatem alicujus permittere. *Caſ.* Cognitæ fidei ſe permittere. *Liv.* 4. V. *Immitto N.* 1. *Infero N.* 10. *Incito.* Concitant equos, permittúntque in hoſtem. *Liv.* 5. Ex ſummo ſe permittere: *pro* præcipitare, præcipitem dare. *Siſenna apud Non.* 6. Vela ventis permittere: *id eſt* vela expandere, ventis dare *vel* committere. *Quintil.*

Permodeſtus, a, um, Gic. *Valde modeſtus.*

Permŏdĭcè, *Adv.* Golum. *Valde modicè, valde parum.*

Permodicus, a, um, Sveton. *Valde modicus, Modicellus.*

Permŏleſtè, *Adv.* Cic. *Valde moleſtè.*

Permoleſtus, a, um, Cic. *Valde moleſtus.*

Permollis, is, &c. Quintil. *Valde mollis.*

Permŏlo, is, &c. *Valde molo.* 2 *Tranſl.* Alienas permolere uxores: *pro* Comprimere, violare. &c. *Horat.*

Permonſtro, as, &c. Ammian. V. *Monſtro, Demonſtro, Indigito* N. 2. *Indico, as, &c. N.* 1.

Permôtio, onis, f. Gic. *Genenye, Nagnenye, Giblenye.* e. Bevvegung, Ervvegung. *Megindúlás, Indítás.* Vid. *Motio, Commotio, perturbatio.* 2. ſpeciatim V. *paſſio N.* 1. permotiones animis à natura datæ. *Cic.*

Permô-

permŏveo, es, ĕre, ōvi, ōtum, (Act.) Cic. V. *Vehementer* & *moveo.*

permulceo, es, &c. Cic. V. *Valde* & *mulceo*, *Leviter N.* 1. & *Contrecto*, *Molliter N.* 1. & *palpo*, vel *attrecto.*

permultò, *Adv.* Cic. *Vnogo-vech.* Vielmehr. *Sokkal több.* permultò clariora, & certiora eſſe &c. *Cic.*

permultùm, *Adv.* Vid. *Valde* & *multùm.* In omni injuſtitia permultùm intereſt, utrum &c. *Cic.*

permultus, a, um. Cic. *Valde multus.*

permundus, a, um, Varr. *Valde mundus.*

permūnio, is &c. Tacit. V. *Valde* & *Munio N.* 1. *Bene N.* 1. & 2. & *Communio.*

permūtātio, onis, f. Cic. *Menyba*, *premenyanye*, *prominba.* r. Wechſel, e. Vervvechslung, Verhuyung, Vertauſchung. *Elváltás*, *Megtserélés.* Vid. *Mutatio*, *Commutatio.*

permūto, as, &c. Cic. V. *Commuto*, *Muto.* 2 Rempublicam permutare: *pro* perturbare. *Cic.*

* perna, æ, f. Plaut. *Szvinzko ſztegno, kùk, czèla ſzvinzka noga do najgornye zgibicze, ſzvinzka lopaticza.* r. Schvvein-Hamme, Schvvein-Schincke. *Diſznó sódor.* 2 Eſt piſcis ex genere concharum. *Plin.*

Pernāvĭgo, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Plin. *Na ladjiſze prevàſam, po vſzem ſze vozim, brodàrim.* Durchaus Schiffe. *Megjárom hajóval.* Accipitur etiam *Activè:* Tota pars vergens in caſpium mare pernavigata eſt Macedonum armis. *Plin.*

perneceſſarius, a, um, Cic. 1. V. *Valde* & *neceſſarius, a, um.* 2 V. *Valde* & *Neceſſarius, ii.*

Pernĕgo, as, &c. Cic. *Vehementer*, vel *omnino nego.*

perneo, es, ĕre, ēvi, ētum, [Act.] Mart. *Doprèdam, preſzti dokancham, prèdenye zverſhujem.* Ausſpinne, abſpinne. *Lefonom.*

pernĭciābilis, is, *com.* le, n. Curt. V. *Exitiabilis.*

pernĭciālis, is, *com.* le, n. Liv. *idem.*

pernĭcies, iēi, f. Cic. V. *Exitium*, *Interitio*, *Damnum*, *Mors.*

perniciōsè, *Adv.* Cic. V. *Damnosè*, *exitiabiliter.*

pernĭciōſus, a, um, V. *Damnoſus*, *Exitiabilis*, *Mortifer.* Is inutilis ſibi, pernicioſus civis patriæ alitur. *Cic.* pernicioſior. *Id.* pernicioſiſſimus. *Quinct.*

pernīcĭtas, ātis, f. Cic. V. *Celeritas*, *Acceleratio*, *Magna celeritas.*

perniciter, *Adv.* Liv. V. *Valde* & *Celeranter.*

pernīger, igra, um, *Plaut.* *Valde niger.*

per●imiùm, Adv. Plaut. *Prevech vnogo.* Gar zu viel. *Felette igen.*

pernio, ōnis, m. *Ozeba*, *Rájba*, iliti *zmerznyeno y razpuſchena odzime na nogah meſzo.* Erfrohren-*und* aufgebrochenes Fleiſch an Füſſen. *Lábnak hidegtül megoltele.* Rapum domeſticum perniones fervens impoſitum ſanat. *Plin.*

perniuncŭlus, i, m. (*Dim.* à pernio) Plin. *Ozebicza*, *Rájbicza.* &c. Vid. *pernio.*

Pernix, īcis, *om.* Liv. V. *Agilis*, *Celer*, *Induſtrius*, *Laborioſus.* Ventô pernicior. Stat. *Hitrejſi od vetra, Berzeſi neg veter.* Geſchvvinder als der Wind. *Gyorſabb, ſebeſebb a' ſzélnél.* Temporis perniciſſimi celeritas. *Senec.*

pernobĭlis, is, &c. Cic. *Valde nobilis*, *valde celeber*, *præſtans.*

Pernocto, as, are, avi, atum, [Neu.) Cic. *Prenochujem*, *Nochim*, *Chez nòch oſztájem.* Übernächtig bin, über Nacht an einem Ort verbleibe. *Meghálok*, *Hálok.*

pernoſco, is, &c. Cic. *perfectè noſco.*

pernōteſco, is, &c. Tacit. *Perfectè innoteſco*, *valde & certè noteſco.*

pernōtus, a, um, Curt. V. *Valde* & *Notus* N. 1.

pernox, octis, *om.* Liv. *Jedno-nochni*, *chez vſzu nòch terpechi.* Die gantze Nacht durch vvährend. *Egéſz éjtſzakán-tartó.* Luna pernox erat. *Meſzecz je czèlo nòch ſzvetil: ali Chez vſzu nòch je meſzechina bila.* Der Mond hat die gantze Nacht geſchienen. *Egéſz éjtſzakán tartott az hóld világ.* Liv.

pernŭmĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Dobrajam*, *prebrajam*, *izbrajam*, *zeoſzema broim*, *do koncza broim.* Auszehle, durchzehle, abzehle, *Tellyeſséggel megſzámlálom.*

pēro, ōnis, m. Virg. *Opanyek*, *priproſzta obutel.* r. Bauern-Bund-Schuhe, r. Baurn-Stiefel. *Botskor*, *ſzekernye.*

pĕrobſcūrus, a, um, Cic. *Valde obſcurus.*

pĕrōdi, iſti &c. Manil. *Valde odi.*

perodiōſus, a, um, Cic. *Valde odioſus.*

perofficiōsè, *Adv.* Cic. *Valde officiosè*, *perhumaniter.*

pĕrŏleo, es, &c. Lucr. *Valde oleo.*

pērōnātus, a, um, Pers. *Vz opanykeh*, *z-opanyki obuven.* Der Bauern-Bundſchuhe, *oder* Stiefel an hat. *Botskoros*, *ſzekernyés.*

Digitized by Google

pĕropportūnè, *Adv.* Cic. *Valde opportunè.*

peropportunus, a, um, Cic. *Valde opportunus.*

pĕroptātò, *Adv.* Cic. *Valde optabiliter, perquàm optatò.*

pĕrŏpus eſt. Terent. *Kruto je potrebno.* Es iſt hoch-nöthig. *Igen ſzükséges.*

pĕrōrātio, onis, f. Cic. *Zverba govortnya.* r. Beſchluſs der Rede. *Hoſzſzú beſzédnek bérekeſztéſe.* Vid. *Epilogus, Concluſio.*

perornātus, a, um, Cic. *Valde ornatus.*

perorno, as, &c. Tacit. *Valde orno.*

pĕrōro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Govorenye zverſujem, ſzloſno-govor na konecz izpelyávam.* Ausrede, die Rede zu Ende bringe. *Beſzédemet elvégezem.* Strepitu ſenatûs, coactus eſt perorare: *pro* finem longæ dictioni imponere. *Cic.* Crimen decumanum perorabo: *id eſt* de eo in peroratione dicam, agam, tractabo. *Id.* 2. Cauſam contra aliquem oratorem perorare: *pro* defendere, oratoriè dicere, concludere, agere. *Id.* 3 generatim. V. *Diſſero* N. 1. *&* 2. *Loquor* N. 1. Rabie quadam in omnes ævi medicos perorare: *pro* contra omnes medicos verba facere, loqui, differere. *Plin.*

pĕrōſus, a, um, V. *Valde & exoſus.* 1 *Activè:* Nomen Conſulum plebs peroſa. *Liv.* 2. *paſſivè:* Veritas tanto peroſior, quanto plenior. *Tertull. de anim. c.* 1.

perpāco, as, &c. V. *perfectè & paco.* paucóſque per dies omnibus perpacatis. *Liv.*

perpallĭdus, a, um. Cels. *Valde pallidus.*

perparcè, *Adv.* Terent. *Valde parcè, valde avarè.*

perpărum, Adv. Cic. *Valde parum.*

perparvŭlus, a, um, Cic. V. *Admodum* N. 1. & *parvulus.*

perparvus, a, um, Cic. *Valde parvus.*

perpaſco, is, &c. Varr. V. *paſco.*

perpaſtĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Eradico, Evello.*

perpaucŭlus, a, um, (*Dim.*) Cic. *Valde pauculus.*

perpaucus, a, um, Cic. *Valde paucus.*

perpăvĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plaut. *Valde terreo.*

perpaulŭlus, a, um, (Dim.) Cic. *Valde paululus.*

perpaulum, *Adv.* Cic. *Valde paulum.*

perpauper, ĕris, *om.* Cic. *Valde pauper.*

perpauxillum, *Adv.* Plaut. *Do koncza malo.* überaus wenig. *Szinte kevéſé.*

perpello, is, ĕre, perpŭli, pulſum, (Act.) Cic. V. *Impello* N. 1. *Cogo* N. 1. *Induco* N. 1. *permoveo.*

perpendĭcŭlāris, is, *com.* re, n. Geom. *Zraven dole viſzechi, jednako-raven poleg kalamíra napravlyen.* Gerad unter ſich hangend, ſchnur recht, ſchnur-gleich. *Egyeneſen alá-függő, Egyeneſen mértékre vett.* Linea perpendicularis: *id eſt* ad perpendiculum rectè ducta. *Geom.*

perpendĭcŭlum, i, n. Cic. *Olovna mera na vuſinchecau, kalamir, Mera zidarska, Dervo-delska,* &c. e. Bley-Waag, r. Bley-Senckel, s. Bley-Gewicht, r. Perpendicul. *Egyeneſen mérő ónos ſinór.* Columnas ad perpendiculum exigere. Cic. *Z-kalamírom kuſſati y prewidyevati, jeli ſztupi jednako-ravno ſztoje.* Mit dem Bley-Senckel erforſchen, ob die Säulen gerad ſtehen. *A' ſinór mértékkel megpróbálni, hogy ha egyeneſen álnake az oſzlopok.*

perpendo, is, ĕre, perpendi, perpenſum. (Act.) Cic. *Dobro razmiſſlyam, premiſſlyem, Na vágu y rachun jemlyem.* Wohl betrachte, fleiſſig erwäge, überlege. *Jól meghányom-vetem, Meg gondolom, vizgálom.* Vid. *Conſidero, Examino. &c.* Aliquid ad rationem, *vel* ad diſciplinæ præcepta perpendere: *pro* examinare &c. *Cic.* 2 propriè, minùs tamen uſitatè: V. *Accuratè & pondero.* In librili aliquid perpendere. *Gell.*

Perpensātio, onis, f. Gell. *Dobro y marlyivo premiſſlyavanye.* Genaue Betrachtung. *Jól megvizgálás.* Vid. *penſitatio N.* 2.

Perpensè, *Adv.* Ammian. *Marlyivo premiſſlyeno, Razmiſſlyeno.* Wohl betracht, überlegt, erwägt, geprüfet. *Jól meg-vizgálva.* Vid. *penſiculatè.*

Perpenſo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* perpendo) Ammian. *Accuratè*, vel *ſæpe pondero, perpendo.*

Perpĕram, *Adv.* Cic. *Krivo, Zlo, Hman, Nepravo, bedaſzto, Na-opak.* Fälſchlich, unrecht, übel, verkehrt. *Gonoſzul, Hitvánul, Viſzſzá'-fordúltúl.* Synon. *Leviter, Temerè, præpoſterè, pravè, perverſè.*

Perpĕrus, a, um, Tacit. V. *Inſanus N.* 1. *Ineptus, præpoſterus, temerarius, Amens &c.*

Perpĕs, ĕtis, *om.* V. *Conſtans, Indefeſſus, Jugis, perennis, Integer N.* 1. *Totus.* Quievi in navi noctem perpetem: *id eſt* totam, integram. *Plaut.*

Perpeſſio, onis, f. Cic. *Preterplyenye &c.* Vid. *Toleratio, Tolerantia.*

Perpeſsĭtius, a, um. *Terplyenyu vucheen. podnaſſanyu*

naſſanyu

Digitized by Google

naſſanyu priuutchen. Zu leyden und erdulten gevvöhnet. *Türni, ſzenvedni ſzokott.* Socrates perpeſſitius ſenex. *Senec.*

Perpeſſus, ûs, m. V. *Perpeſſio.* Multa perpeſſu aſpera. *Cic.*

Perpĕtim, *Adv.* Plin. V. *Conſtanter, Jugiter, perpetuò, Totaliter.*

Perpĕtior, ĕris, ĕti, peſſus ſum. (Dep.) Cic. *Preterplyávam.* Ausſtehe. *Igen ſzenyvedek.* Vid. *Patior N.* 1. *perfero N.* 2. *Tolero.*

Perpĕtrābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Vuchinlyiv, Vuchiniolyiv, ſtoſze vuchiniti more.* Das man thun *oder* begehen kan. *A' mit megtſelekedhetni, végbez-vihetni.*

Perpĕtrātio, onis, f. Tertull. *Vuchinenye.* e. Verübung, Begehung. *Megtſelekedés.* Vid. *Patratio.*

Perpĕtro, as, &c. V. *perfectè & patro.* Opus, pacem, ſacrificium, Cædem perpetrare. *Liv. Plaut. &c.*

Perpĕtuālis, is, *com.* le, n. Quintil. V. *perpetuus.*

Perpĕtuārius, a, um, Senec. V. *perpetuus.*

Perpĕtuĭtas, ātis, f. Cic. *Vſzevdilnoſzt, Nepreſztanoſzt.* Stete Beharrung, Ununterlaſſung. *Szüntelenſég.* Vid. *Æternitas, Conſtantia, perennitas, perſeverantia.*

Perpĕtuo, as, are, avi, atum, (Act.) *Nepreſztanenoga, vekivechnoga, vſzevdilynoga chinim.* Etvvas immer fort thue, evvig mache, *Srökößé téſzem, ſzüntelenné teſzem.* Vid. *Continuo.* Verba perpetuare: *pro* continuare. Cic. *Nepreſztanczè govoriti.* Unaufhörlich reden. *Egy lélekzet alatt let ſok ſzót kimondani.* Dii te perpetuent: *id eſt* perennem, perpetuum faciant, æternum eſſe velint. *Lamprid.* 2 Sumitur more *Neutrorum.* Vid. *perenno.*

Perpĕtuò, *Adv.* Cic. *Vſzevdily, neſztanoma.* Immerdar, ſtets. *Mind éltig.* Vid. *Conſtanter, Indefinenter, Jugiter, Inceſſanter, Æternò.*

Perpĕtuùm, *Adv.* Terent. *idem.*

Perpĕtuus, a, um, Cic. *Nepreſztani, Vſzeſztatni, Vſzevdilyni.* Immer vvährend, ſtetig. *Srökké-való, ſzüntelen-való.* Vid. *Conſtans, Jugis, Indefectus, perennis.* Item V. *Æternus.* Tempus eſt nos de illa perpetua jam, non de hac exigua vita cogitare. *Cic. Attic. l.* 1. Item V. *Continuus, Contiguus, continuatus.* Montes perpetui, valles perpetuæ, viæ perpetuæ, foſſæ perpetuæ, Ager perpetuus. *ita paſſim Cic. Caſ.* In perpetuum: *pro* perpetuò. *Cic.* perpetuior, perpetuiſſimus. *Cato, Pacuv.*

Perplăceo, es, &c. Cic. *Valde placeo.*

Perplexābĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. V. *Obſcurus* N. 1. 2. *&* 3. *perplexus.*

Perplexābĭlĭter, *Adv.* Plaut. V. *perplexè.*

Perplexè, *Adv.* Liv. V. *Confusè, Dubiè, Incertè, Implicitè, Involutè, Obſcurè* N. 1. *Ambiguè, Intricatè* (ab *intrico.*)

Perplexim, Adv. Plaut. *idem.*

Perplexĭtas, atis, f. Ammian. V. *Ambiguitas, Dubietas, Anxietas, Incertitudo, Confuſio* N. 1.

Perplexor, aris, āri, atus ſum. (Dep.) Plaut. *Zmèſſano, ali zmuteno chinim, govorim.* Vervvirret mache, *oder* rede. *Homályoſon-tſinálok, ſzólok.* Vid. *Confundo* N. 1. *Dubito, Incerto, Implecto, Involvo* N. 1. *&* 2. *Implico* N. 1.

Perplexus, a, um, Plin. V. *Implexus, Implicatus,* 2 Transl. V. *Ambiguus, Anxius, Dubius, Incertus, Obſcurus* N. 2. *&* 3. Sermonibus perplexis tentare amicos. *Liv.*

Perplĭcātus, a, um, Lucr. *idem.*

Perpluo, is, ĕre, plui, plūtum. (Neu.) *vel idque uſitatius* perpluit, ebat *Impers.* Cat. *prèk czurim, prèk ſze deſzgyim: prèk ſze deſzgyi, prek czuri.* Durchregne, es regnet durch. *Eső módra eſem, által tſepegek, által eſem: Bé-eſik, által tſepeg.* Cœnaculum perpluit, *pro* perpluitur Quintil. *Deſzgy ide vu jeſztvinzku hiſu.* Es regnet in das Speis-Zimmer. *Az ebédlő házba béeſik, bé-tſepeg, bé-tſorog.* 2 Transl. Amor perpluit mihi tempeſtatem in pectus meum: *pro* Amor ſe infundit meo pectori, occupat pectus meum. *Liv.*

Perplūrimum, *Adv.* Plin. *Prevnogo, kruto y zevſzema vnogo.* Gar viel. *Felette-ſokká, Felette-igen.* perplurimum refert. Plin. *Kruto vnogo je vu tom poſztavlyèno.* Es iſt gar viel daran gelegen. *Abban tétetett leg-több.*

Perpŏlio, is, īre, &c. Cic. *Valde polio, perfectè polio, perficio, Expolio. Exorno.*

Perpŏlītio, onis, f. Auct. ad Her. V. *Expolitio, Exornatio.*

Perpŏlītiſsĭmè, *Adv.* Auct. ad Her. *perquàm politè, omnino politè.*

Perpopŭlor, aris, &c. Liv. V. *Depopulor, Devaſto, Valde populor.*

Perporto, as, &c. Liv. V. *Deporto.*

Perpōtātio, onis, f. Cic. *Zapianye, popianye, Nepreſztano pijenye.* e. Verſauffung, ſte-

tiges

tiges Sauffen. *Itten-ivás*, *Réſzegeskedés*, *Mindennapi dobzódás.*

Perpōto, as, &c. Cic. *Zapiam.* Verſauffe. *Meg-iſzom.* Vid. *Epoto*, *Valde poto*, *perpetuò poto.*

Perprĭmo, is, ĕre, preſſi, eſſum, (Act.) Ovid. *Valde*, vel *perpetuò premo.*

Perprŏpĕrè, *Adv.* Plaut. *Valde properanter.*

Perpropinquus, a, um, Cic *Valde propinquus.*

Perproſper, ĕra, um. Sveton. *Valde proſper.*

Perprūriſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Plaut. *Valde prurio.*

Perpugnax, ācis. *om.* Cic. *Valde pugnax.*

Perpulcher, chra, um, Terent. *Valde pulcher.*

Perpurgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Expurgo*, *perfectè purgo.*

Perpŭſillus, a, um, Cic. *Valde puſillus.* Perpuſillum rogabo. *Cic.* Ubi dubium eſt, utrum Cicero perpuſillum hominem intellexerit, an verò perpuſillùm *pro* aliquantillum *adverbialiter* uſurpaverit.

Perquàm, *Adv.* Cic. *Zevſzema*, *kruto-jáko.* Sehr, überaus. *Szertelen.* Vid. *Maximè.*

Perquieſco, is, &c. Apul. V. *Quieſco*, *diu* N. 1. & *quieſco*, *multum quieſco.*

Perquiro, is, &c. Cic. V. *Inquiro*, *diligenter* & *Indago*, *Inveſtigo*, *Exploro.* N. 1. *Interrogo.*

Perquīsitè, *Adv.* Cic. V. *Diligenter*, *Indaganter*, *Inquiſitè.*

Perquīsitio, onis, f. Petron. V. *Indagatio*, *Inquiſitio*, *Inveſtigatio*, *Exploratio* N. 1.

Perquīsitor, oris, m. Plaut. V. *Indagator*, *Inquiſitor*, *Inveſtigator*, *Explorator* N. 1.

Perrārò, *Adv.* Cic. *Valde raro.*

Perrārus, a, um, Liv. *Valde rarus.*

Perrēpo, is, ĕre, epſi, eptum, (Neu.) Colum. *Prèk lèzem*, *preplazujem*, *pregmazujem.* Durchſchleiche, durchkrieche. *Elmáſzok*, *Eltſúſzok* Vid. *Adrepo*, *ſerpo.*

Perridĭcŭlè, Adv. Cic. *Valde ridiculè.*

Perridicŭlus, a, um, Cic. *Valde ridiculus.*

Perrōdo, is, ĕre, ōſi, ōſum, (Act.) Plin. *Prèk glodam*, *glodyem*, *preglodávam*, *prejidam*, *prèk grizem*, *pregrizujem*, *pregrizávam.* Durchnage, durchbeiſse, durchfreſſe. *Meg-rágom*, *által-rágom.* Item V. *Valde* & *rodo.*

Perrŏgito, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à perrogo.) Pacuv. V. *Rogito*, *ſciſcitor.*

Perrŏgo, as, are, &c. Liv. V. *Rogo*, *Interrogo.*

Perrumpo, is, ere, rūpi, uptum, (Act.) Cic. *Prebijam*, *prediram.* Durchbreche, einbreche. *Rajta által-török.* Vid. *Perfringo* N. 1. *Dirumpo*, *Valde rumpo.* 2 Transl. V. *Violo*, *Transgredior* N. 2. Leges perrumpere. Cic. 3. V. *Vinco*, *ſupero.* perrumpere periculum. *Cic.* 4 Metalepticè V. *Irrumpo*, *Irruo.* Nituntur perrumpere: *pro* irruere. &c. *Caſ.* per caſtra ad Capuam, in veſtibulum templi perrumpere: *pro* irrumpere. *Liv.*

Perſa, æ, m. *Cic.* Aſiæ populus, cujus Regio *Perſis*, vel *Perſia.* Uſque ad Alexandri magni tempora, poſt Medos, imperium Aſiæ tenuerunt. Mahometis deliria ſequuntur, in multis tamen à Turcis diſcrepant, quibus noſtrá hac ætate permagnas clades intulerunt. Solem cæteris Diis preferebant, eique equum immolabant. Voluptatibus cumprimis indulgebant. Unguentis pretioſis, conviviis lautie uti conſveverunt.

Persæpĕ, *Adv.* Cic. *Preevnogokrat*, *pregußtokrat*, *pregußzto.* Gar offt, zum öfftern mal, ſehr öffters. *Igen gyakorta.* Vid. *Valde* & *ſæpe.*

Perſalsè, *Adv.* Cic. *Valde ſalsè.*

Perſalſus, a, um, Cic. *Valde ſalſus.*

Perſalutātio, onis, f. Cic. V. *Salutatio.*

Perſalūto, as, &c. Cic. V. *Saluto.*

Perſanctè, *Adv.* Terent. V. *Religiosè*, *Valde ſanctè.*

persānātus, a. um, Senec. V. *percuratus.*

persāno, as, &c. *Plin.* *perfectè ſano.*

persānus, a, um, Cato. *perfectè ſanus.*

perſapiens, entis, *om.* Cic. *Valde ſapiens.*

perſapienter, *Adv.* Cic. *Valde ſapienter.*

perſcienter, *Adv.* Cic. *Omnino ſcienter*, *Valde gnarè.*

perſcindo, is, ĕre, ſcĭdi; iſſum, (Act.) Liv. *Zevſzema réſem*, *prèk réſem*, *prerezávam.* Durchſchneide, zerſchneide. *Elmetſzem*, *által-metſzem.* Auris perſciſſa. *Lucr.*

perſcitus, a, um, Cic. *Valde ſcitus.*

perſcribo, is, ere, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Do koncza piſſem*, *Izpiſſujem*, *Izpiſzávam*, *vſze popiſzujem*, Gantz ausſchreibe, aufſchreibe. *Meg írom*, *Feljegyzem.* Item V. *ſcribo.* Judicum dicta perſcribere: *pro* in acta *vel* publicas tabulas referre, Libro deſtinato inſcribere. *Cic.* Aliquid in tabulas publicas perſcribere: *pro* referre. *Id.* Jure civili perſcriptum eſt: *pro* ſancitum, conſtitutum, decretum. *Id.* Creditori pecuniam perſcribere: *pro* reddere per ſcripturam: *id eſt* (*ut vulgo dicitur*) Aſſignationem debito commenſuratam Creditori dare. *Id.*

Perſcriptio, onis, f. Cic. *Zpiſzavanye*, *Do koncza izpiſzavanye*, *zapiſzavanye*. e. Ausſchreibung, zum End Schreibung, Beſchreibung, Aufſchreibung. *Megirás*, *Feljegyzés*. 2. V. *Scriptura*.

Perſcriptor, oris, m. Cic. *Zpiſzavavecz*, *Dopiſzavavecz*, *Izpiſzavecz*, *Zapiſzavavecz*. r. Ausſchreiber, Beſchreiber, Aufſchreiber. *Meg-író*. Vid. *Notarius*, *Scriptor*, *Scriba*.

Perſcrūtātio, onis, f. Senec. V. *perquiſitio*.

Perſcrūtātor, oris, m. Capitolin. V. *perquiſitor*.

Perſcrūtor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Perquiro*, *diligenter ſcrutor*, *bene & perpendo N. 1.*

Persĕco, as, are, sĕcui, ectum, (Act.) Cic. *Na dvoje ſzéchem*, *preſzekujem*, *preſzekávam*. Entvvey haue, zerſpalte, durchhaue. *Elhasítom*, *által-vágom*. Item V. *Seco*, *perfectè ſeco*.

Perſector, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Lucr. V. *perſequor N. 1. & 2.* Item V. *diligenter & ſequor*.

Persĕcūtio, *vel* persĕquūtio, onis, f. Cic. *Preganyanye*, *pregon*, *Naſztorenye*, *Náſztor*, *pregonſztvo*, *neprijatelzko traſenye*. e. Verfolgung, Nachſtellung. *üldözés*, *kergetés*. Vid. *Inſectatio*.

Persĕcūtor, *vel* perſequutor, oris, m. Capitol. *Náſztorenchlovek*, *pregonitel*. r. Verfolger, Nachſteller. *üldöző*, *kergető*. Vid. *Inſectator*.

Persĕdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) V. *Inceſſanter & ſedeo*. In equo dies, noctéſque perſedere. *Liv*.

Perſegnis, is, &c. Liv. *Valde ſegnis*.

Persĕnex, sĕnis, *om*. Sveton. *Valde ſenex*, *perquàm ſenex*.

Perſentio, is, &c. Virg. V. *Sentio*, *Valde & ſentio*.

Perſentiſco, is, ĕre, (Act. Inch.) Terent. *Chutiti pochinyam*. Anfange zu empfinden. *Érezni-kezdem*. Item V. *Sentio*. Graviter aliquid perſentiſcere. *Terent*.

Persĕquax, ācis, *om*. Sidon. *Marlivo preganyajuchi*, *marlivo ſaledujuchi*. Fleiſſig verfolgend, embſig nachſtellend, verfolgeriſch. *állhatatoſon üldöző*, *kergető*.

Persĕquor, ĕris, &c. Cic. V. *Diligenter & ſequor*, *Imitor*, *Inſequor N. 1.* Aliquem in caſtra perſequi: *pro* ſequi aliquem aſſequendi gratiâ. *Cic*. Alicujus veſtigia perſequi: *pro* imitari, ejus mores imitatione exprimere. *Id*. 2 V. *Inſector N. 1. & 2.* *Inſequor N. 2. & 3.* Hoſtem fugientem perſequi: *Phraſ. & Synon*: Veſtigiis abeuntium inſiſtere: In tergis fugientium inhærere: Fugientium terga premere: Extremos agminis carpere: Noviſſimos inſectari: Fuſos agere hoſtes. *ità Cic. aliique*. Item V. *Ulciſcor*, *Vindico N. 1.* Inimicitias ſuas & injurias perſequi: Aliquem bellô perſequi. *Cic. &c.* Aliquem odiô perſequi. Senec. *Kôga kruto-júto odurjavati*. Einen ſehr haſſen. *Valakit igen gyűlölni*. 3 V. *Exequor N. 1.* Mandata perſequi. *Cic.* 4. V. *Defendo*, *Tueor*. Rem ſuam, Jus ſuum perſequi. *Cic.* 5. V. *Complector N. 2.* *Comprehendo*. Latinis litteris philoſophiam perſequi. *Cic.* 6. V. *Urgeo*. Alterius promiſſa perſequi: *pro* urgere, ut ille ſtet promiſſis. *Plaut*.

Persĕvēranter, *Adv*. Liv. *Sztalno*, *obſztojno*. Beharrlich, beſtändig, ſtandhafftiglich, beſtändiglich, unabläſſig, fort und fort. *állhatatoſon*, *Meg-nem-ſzakaſztva*. perſeverantiùs. *Liv*. perſeverantiſſimè. *Plin*.

Persĕvērantia, æ, f. Cic. *Obſztojnoſzt*. e. Standhafftigkeit. *Végig megmaradás*. Vid. *Conſtantia*.

Persĕvērātio, onis, f. Apul. *Obſztojenye*. e. Beharrung, das Beharren. *Meg-maradás*. Vid. *perſeverantia*, *Conſtantia*, *permanſio*.

Persĕvēro, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Do koncza obſztájam ſztalen jeſzem*. Verharre, beharre, ſtandhafftig bleibe. *Végig megmaradok*. Vid. *permaneo*, *perduro*.

Perſevērus, a, um. Tacit. *Valde ſeverus*.

* Persĕus, ĕi, m. (*Apud græcos* Perseus) Filius Jovis ex Danae, Acriſii Argivorum regis filia. Multa bellicæ fortitudinis reliquit monumenta. Clypeô Palladis munitus, pegaſo equo inſidens, Meduſam interfecit. Andromedam Cephei & Caſſiŏpes filiam liberavit, dum belluam, cui Virgo devoranda expoſita fuerat, interemit. *Ovid*. 2 Eſt Aſtrum, quod ſex & viginti ſtellis conſtat. *Cic*.

Persĭa, æ, f. & * Perſis, ĭdis, f. *Perſia*, *perſianzka zemlya*, *kralyeſztvo perſianzko*. s. Königreich Perſien. *Napkeleti tartomány*, *perſia orſzág*. Aſiæ perampla Regio ad Mare rubrum, quod ideo etiam ſinus perſicus appellatur, ſita. Nomen accepit à Perſe, vel Perſeo Rege. *Plin*. Vid. *perſa*.

Perſiccus, a, um. Cels. *Valde ſiccus*.

Persĭcus, a, um, Horat. *Perſianzki*. Perſiſch, Perſianiſch. *Perſiai*. Perſica malus. Plin. *Breſzkva*, *Breſzkovo drevo*. r. Pferſing-Baum. *Baratzk-fa*. Perſicum malum. Plin.

Breſzkva,

Digitized by Google

Breſzkva, preſzkva, breſzkov ſzàd. e. Pferſing, Pfirſchen. *Baratzk.*

Perſideo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) Plin. *Na miru ſzedim.* Still ſitzen bleibe. *Veſzteg ülök.* Vid. *permaneo.*

Perſido, is, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.] Lucr. *Na dno prebijam, na dno pàdam, na dno ſze ſzedam.* Zum Boden ſalle, mich an Boden ſetze. *Alá-ſzállyedek, Leülepedem.*

Perſigno, as, are, &c. Liv. V. *Obſigno.*

Perſimilis, is, &c. Cic. *Valde ſimilis.*

Perſimplex, icis, *om.* Tacit. *Valde ſimplex.*

Perſiſto, is, ĕre, ſtiti, ſtitum, (Neu.) *Na miru ſztoim.* Stehen bleibe. *Veſzteg állok, állva maradok.* Vid. *Perſevero.* pertinaciſſimus fueris, ſi in eo perſtiteris. *Cic.*

Perſolido, as, &c. Stat. *Valde ſolido.*

Perſolvo, is, ĕre, ſolvi, ūtum, [Act.] Cic. *Zplàcham, Izplàcham, na punom plàcham.* Bezahle, auszahle, abſtatte. *Meg-fizetem, kifizetem.* Vid. *perfectè* & *pendo* N. 1. Item V. *perfectè* & *reddo* N. 1. 2. Diis pœnas perſolvere: *pro* luere. *Cic.* 3. Alicui promiſſa perſolvere: *pro* explere. *Cic.* 4. Quæſtionem perſolvere: *pro* explicare, enodare, expedire, *Cic.* 5. Epiſtolæ cuipiam perſolvere: *pro* reſpondere, reſponſum reddere, ſatisfacere. *Cic.*

Perſōlus, a, um, Plaut. *Omnino ſolus, merus.*

Perſōna, æ, f. Gell. V. *Larva* N. 2. 2 Transl. *Szobſztvo, oſzoba.* e. Perſon. *Személy.* In ejus perſonam multa fecit aſperius. *Cic.* 3 pariter figuratè vario modo accipitur, imprimis pro *ſpecie*, *imagine*, *idea rerum incorporearum.* e. g. Turpiſſimam calumniæ perſonam Civitati imponere. *Cic.* Item pro *ſpeciali hominis natura, moribus, ſtatu, dignitate, exiſtimatione.* Abjectâ quæſtoriâ perſonâ, Comitiſque ſumptâ. *Cic.* Item pro *Onere, munere, officio.* Non capiunt anguſtiæ pectoris tui tantam perſonam. *Cic. in Piſon.* Item Meton. pro *Actore fabulæ.* Agere perſonam regis. *Terent.* &c.

Perſōnālis, is, *com.* le, n. Ulp. *Szobſztven, oſzobni.* Zur Perſon gehörig, die Perſon angehend, persöhnlich. *Személybez-való.* 2. Apud *Priſcian.* Verbum perſonale eſt, quod habet omnes perſonas utriuſque numeri.

perſōnāliter, Adv. Gell. *Vu oſzobi, po ſzobſztvu,* vulgo *vu perſſoni.* Persöhnlich, in Perſon. *Maga ſzemélyében.*

perſōnāta, (*Alii legunt* persōiāta) æ, f. Colum. V. *Lappa major.*

perſōnātus, a, um, Cic. V. *Larvatus* N. 1.

perſŏno, as, are, ſŏnui, itum, (Neu.) Cic. *Glaſzno zvenchim, Jáko zvechim, glaſz dajem, Jáko ſzumim.* Erthöne, erklinge, einen groſſen Thon von mir gebe, durchſchalle. *Igen Zengek.* Item V. *Valde* & *ſono, Clamo* N. 1. *perſtrepo.* Non loquuntur ſolum, verùm etiam perſonant. *Cic.* Domus canibus, cantu &c. perſonat. *Horat.* Aurem crebrò perſonare: *pro* clamare in aurem. *Id.*

perſŏnus, a, um, Val. Flacc. V. *Sonorus, valde ſonorus.*

perſorbeo, es, &c. Plin. V. *Exorbeo.*

perſpectè, *Adv.* Plaut. *Synon.* Diligenter, doctè, cognitè, circumſpectè, perpensè. *Razvidyeno, previdyeno, pregledano, zavſzema znano, v-pamet vzeto.* Bedächtlich. *Jól meg-ſzemlélve, gondolva.*

perſpecto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* perſpicio.) Plaut. *Guſztokrat zgledam, preglédam, do kraja y koncza gledim.* Fleiſſig umſehe, durchſehe, biſs zu Ende zuſehe. *Meg-ſzemlélem.*

perſpectus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. *Synon.* Cognitus, Exploratus, Viſus, Certus, diligenter animadverſus. *Znan, vidyen, dobro v-pamet vzèt.* Bevvuſt, bekandt, vvohl betrachtet. *Meglátott.* Alicujus fidem perſpectam, & exploratam habere. *Cic.*

perſpecŭlor, āris, &c. Hirt. V. *diligenter* & *ſpeculor.*

perſpergo, is, &c. Cic. V. *Aſpergo.*

perſpĭcābĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. V. *Conſpicuus.*

Perſpĭcācia, æ, f. Cic. *Oſtro-vidnoſzt, oſtro-pametnozt, Biſztro-razumnoſzt, Mòch ali krepoſzt oſtro y biſztro v-pamet vzeti, premiſzliti.* e. Scharffſinnigkeit. *Eles-elme, okoſság.* Vide *Acumen* N. 2. *Intelligentia.*

perſpĭcācitas, atis, f. Cic. *idem.*

perſpĭcāciter, *Adv.* Ammian. *Oſtro-vidno, Biſztro-razumno, oſtro pametno.* Scharffſinnig. *Eles elmével.* Vid. *Valde* & *Ingenioſè, peracutè, intelligenter.*

Perſpĭcax, ācis, *om.* Cic. *Biſztro-vid, oſtro-razumen, oſtro-pameten.* Scharffſinnig. *Eſzes, éles.* Vid. *peracutus* N. 2. *Clarividus.*

perſpicientia, æ, f. Cic. *Zverſhena zpoznanoſzt, prèk-vidnoſzt.* Genave Erkändtnuſs, Einſehung. *Egéſzen megiſmérés, által-látás.*

† Perſpicillum, i, n. *Ochàli.* e. Brille. *Okulár.* Vid. *Conſpicillum* N. 3.

perſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) Cic. V.

perſectè & *Video*, *Cognoſco*, *Intelligo*, *perluſtro*.

perſpicuè, *Adv*. Cic. V. *Clarè*, *Evidenter*, *Manifeſtè*.

perſpicuitas, atis, f. Cic. V. *Claritas N.* 1. *Evidentia*, *Pelluciditas*.

perſpicuus, a, um, Cic. 1. V. *Perlucidus*, *Lucidus*, *Diaphanus*. 2 Tranſl. V. *Certus*, *Clarus*, *Manifeſtus*. *perſpicuus*, *perſpectus*.

perſpiro, as, &c. Cato. V. *Spiro*, *valde ſpiro*.

perſtimŭlo, as, &c. Tacit. V. *Stimulo*, *valde ſtimulo*.

perſto, as, are, ſtiti, ĭtum, & *crebrius* ſtătum. (Neu.) Cic. V. *perſiſto*.

perſtrenuè, *Adv*. Terent. *Valde ſtrenuè*.

perſtrĕpo, is, &c. Terent. *Valde ſtrepo*. Tumultibus omnia, armiſque perſtrepunt: *pro* perſonant. &c.

perſtringo, is, ĕre, inxi, ictum, [Act.] V. *Valde* & *ſtringo*. Vitem perſtringere. *Cato*. Me horror perſtringit. *Liv*. 2 Tranſl. *Na kratkom povedam, zpiſſujem*. Kürtzlich ſage, beſchreibe. *Valamit röviden mondok, le-írok*. Unamquamque rem perſtringere. *id eſt* de qualibet re aliquid breviter & ſummatim dicere, vel ſcribere. Cic. *Od vſzakoga dugovanya na kratkom ſzpomenek vuchiniti*. Von einem jeden Dinge kurtze Meldung thun. *Minden dolgokról röviden emlekezetet tenni*. 3. V. *Modicè* & *reprehendo*, *contriſto*. Facetiis aſperioribus aliquem perſtringere. Cic. *Kōga z nekuliko oſtreiſſemi rechmi r'aliti, pokarati*. Einen mit etvvas ſchärfferen Worten abſtraffen. *Valakit boſzſzonto ſzókkal illetni, meg-feddeni*. 4. V. *Obnubilo*, *obſcuro N.* 1. *Obtundo N.* 2. Voluptas rationis inimica, mentis, ut ita dicam, perſtringit oculos. Cic. de ſen. *Naſzladnozt razumu ſzuprotivna, pamet tupu chini*. Die Wolluſt, vvelche der Vernunfft zuvvieder, ſchvvächet den Verſtand. *Az okoſſággal ellenkező gyönyörködtetés az elmét megtompitja*. Oculos ſplendore perſtringere. *Ochi z ſzvetloſztjum ſzlepiti*. Die Augen mit dein Glantz blenden. *Szemeit pillogatni a' fényeſſéggel*. 5. Terram aratrô perſtringere. Cic. *Zemlyu preorati*. Durchackeren. *A' földet felſzántani*.

perſtruo, is, ere, ūxi, ctum, (Act.) Vitruv. V. *Ædifico N.* 1. *Extruo N.* 1.

perſtudiōſè. *Adv*. Cic. *Valde ſtudioſè*.

perſtudiōſus, a, um, Cic. *Valde ſtudioſus*.

perſvādeo, es, ĕre, āſi, āſum, (Act.) 1. V. *Suadeo*. Et is mihi perſvadet, nuptias, quantum queam, ut maturem. *Terent*. 2. *idem ac* ſvadendo induco, in meam vel alterius ſententiam pertraho, fidem facio. *Nagovarjajuch napelyávam, vpuchujem*. Uberrede, berede. *Elhitetem-vele*. Cùm hoc vobis perſvadere velim. Cic. *Potehdob vaſz na to nagovoriti, y vu to vputiti kánim, ali hochu*. Dievveilen ich euch zu dieſer Meynung bereden vvill. *Mivel-hogy akarom azt elhitetni veletek*. Aliquid ſibi perſvadere: *vel* Aliquid alicui perſvaſum eſſe: *vel* Aliquid perſvaſiſſimum habere: *pro* Aliquid credere, velut certum habere, pro certo tenere. *Cic*.

perſvāſĭbĭlis, is, *com*. le, n. Quintil. *Dopovedlyiv, nagovorlyiv, vputlyiv*. Leicht zu bereden. *Könnyen elhitethető*. Item V. *Credibilis*.

perſvāſibiliter, *Adv*. Quintil. *Zevſzema dopovedajuch, dopovedlyivo, vputlyivo, nagovorlyivo*. Berednerifcher-Weiſe. *Elhitethetőképen*. Item V. *Credibiliter*.

perſvāſio, onis, f. *Dopoved*, *Nagovor*, *Vglavu zabianye*, *Tak-s'timanye*. Gefaſte Meynung, Uberredung, Einbildung. *Elhitel*. Vid. *Credulitas*, *Exiſtimatio N.* 1. *Opinatio*. Falſam ſibi ſcientiæ perſvaſionem induxerunt. *Quintil*.

perſvāſor, oris, m. *Dopovédavecz*, *Nagovoritel*, *Vputitel*. r. Bereder, Uberreder. *Elhitető*.

perſvāſōrius, a, um. Sveton. *K-vpuchenyu ali k-nagovoru haſznovit*. Dienlich zu bereden. *Elhitelre-való*.

perſvaſtrix, īcis, f. Plaut. *Vputitelicza*, *Dopovedavka*, *Nagovoritelicza*. c. Berederin, überrederin. *Elhitetőné*.

perſvāſus, ûs. m. *Nagovor*, *Vpuchenye*. e. Beredung, überredung. *Elhitetés*. Hujus perſvaſu, & inductu. *Cic. apud Quintil*. Cæteri vero *Caſus* inuſitati eſſe videntur.

perſvāſus, a, um. Cic. *Dopovedan*, *vpuchen*, *veruvan*. überredt, geglaubt. *Elhitt*, *elhitetett*. Perſvaſum eſt omnibus. Cic. *Vſzi tak s'timaju, vſzi ſzu vu to vpucheni*. Es hält jedermann darfür, *oder* jedermann iſt der Meynung. *Mindenek elhitték*. Mihi eſt perſvaſiſſimum, *Id*.

perſubtīlis, is, &c. Cic. V. *Valde* & *ſubtilis N.* 2.

perſulto, as, are, avi, atum. (Neu.) Liv. V. *Subſulto*, *ſubſilio*.

pertædet, ēbat, pertæſum eſt *apud Gell*. pertæduit. (Neu, *Imper*.) V. *Valde* & *tædet*. Levitatis græcorum me pertæſum eſt. *Cic*.

 pertæſus,

pertæſus, a, um. *Kômuſze kaj ôdêa, gruſzti.* Der einen Verdruſs hat. *Ki valamit meguntt.* Lenitudinis pertæſus. *Tacit.* Ignaviam ſuam pertæſus. *Soeton.*

pertĕgo, is, ĕre, exi, ctum. [Act.] Plaut. *Dobro pokrívam, oſze okolo zakrívam.* Wohl bedecke, um und um zudecke. *Jól béfedem, kôrôs-kôrnyûl béfedem.* Hinc *transl.* Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant. *Plaut.*

pertendo, is, &c. *Cat.* Vid. *Extendo.* 2. Video non licere, ut cœperam, hoc pertendere: *pro* ad finem ducere, longiùs producere, protrahere. *Terent.* 3. Romam pertendere: *pro* recta tendere, proficiſci. *Liv.*

pertento, as, are, avi, atum, [Act.] Terent. V. *Vehementer* & *Expiſcor* N. 2. *Exploro* N. 1. & 2. *Tento, perquiro.* 2. Rem perſpicere & pertentare: *pro* perpendere, conſiderare. *Cic.* 3. Gaudia pertentant pectus: *pro* permovent, commovent. *Virg.*

pertenuis, is, &c. Plin. V. *Valde* & *tenuis* N. 1. 2 Transl. V. *Valde* & *parvus.* ſpes ſalutis pertenuis oſtenditur. *Cic.*

pertĕrĕbro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prèk vertam, prevertávam.* Durchbohre. *Által-fúrom.*

pertergeo, es, ĕre, &c. & Pertergo, is, ĕre, &c. Colum. V. *Diligenter* & *Tergo, Detergeo, Extergeo.*

perterrĕfăcio, is, ĕre, eci, actum, (Act.) Terent. *Valde terreo.*

perterreo, es, ĕre, ui, ĭtum, (Act.) Cic. *Valde terreo.*

perterrĭcrĕpus, a, um. Lucr. *Sztraßno jáko puczajuchi, praſchechi.* Einen erſchröcklichen Geräuſch und Getös machend. *Rettenetesſen-zôrgô.*

perterrĭtus, a, um. *Kruto preplaßen.* Sehr erſchrocken. *Elrettentetett.* Omnes metu perterriti. Cic. *Vſzi odſztraba prepláſſeni, oſzupnyeni.* Alle aus Furcht erſchröckt. *Minnyájon féltekben megrettentenek.*

pertexo, is, ere, xui, xtum, (Act.) Cic. *Dotkávam.* Ausvvebe. *Meg-ſzôvôm.* 2 Transl. V. *perficio.* pertexe, quod exorſus es. *Cic.*

pertĭca, æ, f. Ovid. *Drùg, pràt,* peregr. *S'tanyga.* Ein langer Stecken, e. Stange. *Rúd, pózna.* 2. eſt genus menſuræ, Agrorum dimenſionibus ſerviens. *Propert.* &c.

pertĭcālis, is, *com.* le, n. Colum. *Drugaſzt, pruten, za prutje haſznovit.* Zur Stangen dienend. *Rúdboz-való.*

pertĭmeo, es, &c. Ovid. *Valde Timeo.*

pertimeſco, is, ĕre, (Inch.) *Valde timeo, Extimeo.* Audaciam non pertimeſcere. *Cic.*

pertĭnācĭa, æ, f. Cic. V. *Obſtinatio.* 2. In bonam partem. V. *perſeverantia.* Cic.

pertĭnācĭter, *Adv.* Cic. V. *Obſtinatè.* Item V. *perſeveranter.*

pertĭnax, ācis, *om.* 1. propriè, minus tamen uſitatè: V. *Valde* & *tenax.* Horat. *Hinc* 2. Transl. V. *Valde* & *Avarus.* Plaut. 3. V. *Obſtinatus*: & hoc uſitatiſſimum eſt. *Cic.* 4. V. *Durus, Diuturnus.* pertinax prælium. *Liv.* 5. V. *Firmus, Conſtans.* Vicit omnia pertinax virtus. *Id.*

pertĭnenter, *Adv.* Tertull. V. *Aptè, Convenienter, Idoneè.*

pertĭneo, es, ēre, tinui, (Neu.) 1. *K-kômu zpádam, idem.* Einem angehöre, angehe. *Hozzá, Reá-tartozom.* V. *Pertingo, attingo, pervenio.* Quæ poteſt igitur contagio ex infinito pene intervallo pertinere ad Lunam. *pro* pertingere. *Cic. l.* 1. *de Div.* Tanta eſſe conatos, quæ ad poſteritatis memoriam pertinerent: *pro* pervenirent. *Id. de Sen.*

pertĭnet, ēbat, tinuit, *Imperſ.* Cic. *Zpáda, ſzliſsa, priſztojno je, nekôga ide, podloſno je.* Es gehört, es dienet. *Valakire tartozik.* Regnum ad ipſos non pertinet. Curt. *Kralyeſztvo nè nyihovo.* Es gehört ihnen das Königreich nicht. *Nem tartozik hozzájok az orſzág.* Nota etiam *uſus ſequentes*: Hæc ſententia eo pertinet: *pro* tendit, ſpectat. *Cic.* Eodémque pertinet, (*pro* refertur) quòd cauſam ejus probo. *Id.* Sic dicitur: *Huc, illuc, quo, quorſum* pertinet. &c. *Id.* Id valde pertinet ad dignitatem tuam: *pro* è re eſt, non eſt à re alienum. *Id.* Ad eos nihil pertinet: *pro* non eſt eorum muneris & officii. *Id.*

pertingo, is, ĕre, pertĭgi, pertactum, (Neu.) Plin. *Doſztéſem, Doticbemſze.* An etvvas reiche, *oder* lange. *Elérek, Megilletem.*

pertorqueo, es, &c. Lucr. V. *Diſtorqueo.* 2 Transl. V. *Diſcrucio.*

pertractātio, onis, f. V. *Tractatio* N. 1. *Diſſertatio, Diſputatio, Explanatio.* N. 1. *Explicatio* N. 1. *Negotiatio, Lectio* N. 1. Rerum omnium pertractatio: *id eſt* Tractatio. *Cic.* Poëtarum pertractatio: *id eſt* Lectio. *Id.*

pertracto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. 1. propriè: V. *Contrecto, Attrecto.* 2 Transl. V. *Accuratè* & *perpendo* N. 1. Item V. *Diſſero ado loco, diſſerto, diſputo.* Ea, quæ rem continent, pertractemus. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 10.

pertrăho, is, &c. Liv. V. *Valde* & *Traho* N. 1.

Attrabo

Digitized by Google

Attraho. 2 Transl. V. *prolongo, extendo, produco* N. 2. Vitam pertrahere. *Plin.*
pertranſeo, is, &c. Plin. V. *Tranſeo, permeo.*
pertranslūcĭdus, a, um, Plin. *Valde perlucidus.*
pertrectātio, onis, f. Gell. V. *Attrectatio, Contrectatio.*
pertrecto, as, &c. Gell. V. *Pertracto N. 1.*
pertribuo, is, &c. Plin. V. *Tribuo.*
pertriſtis, is, &c. Cic. *Valde triſtis.*
pertritus, a, um, Colum. *Valde attritus.* 2. V. *Uſitatus, vulgaris.* ità Senec.
pertrux, ŭcis, *om.* Apul, *Valde trux.*
pertumultuōsè, *Adv.* Cic. *Valde tumultuosè.*
pertundo, is, ĕre, pertŭdi, tūſum, (Act.) Colum. *prebijam.* Durchſchlage. *által-ütyukaſztom, kiütöm.* Item V. *Perſringo N.* 1. *perforo, Valde percutio.*
perturbāte, *Adv.* Cic. V. *Confuſè, Valde turbatè, Inordinatè, permiſtè.*
perturbātio, onis, f. Cic. V. *Confuſio N.* 1. *Conturbatio, Inordinatio, Inquietatio, permiſtio.* perturbatio, eſt averſa à recta ratione contra naturam animi commotio. *Cic.*
perturbātor, ōris, m. V. *Conturbator, Inquietator, Turbator.*
perturbātrix, īcis, f. *Zmutlivicza, Zmutitelicza, pomutltelicza, Zburkavicza, Zabavlyavka, Nemirna ſena.* e. Vervvirrerin, Betrüberin, Aufvvieglerin. *Zavaróné, Felháborítóné, Háborgatóné.* Academia perturbatrix. *Cic.*
perturbo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Conturbo, Confundo* N. 1. *Inquieto, permiſceo.* 2. V. *Deturbo, Expello, Exturbo* N. 1. Fundis, ſagittis, lapidibus noſtros de vallo perturbare. *Caeſ.* Ex civitate præcipitem perturbare. *Auct. ad Her.*
perturpis, is, &c. Cic. *Valde turpis.*
pervādo, is, ere, āſi, āſum, (Neu.) *Prebadyam:* Durchgehe. *által-járom.* Vid. *peragro, pervagor.* per agros pervadere. In eas partes pervadit. Quas oras furor pervaſerat. Quo non illius diei fama pervaſerit. *Cic.* Ad caſtra Conſulis pervaſit. *Liv.*
pervăgo, as, are, avi, atum, (Neu. *inuſit.*) *Auct. ad Her.* Vid. *pervagor.*
pervăgor, aris, āri. ātus ſum. (Dep.) *Povſzudſze klátim, potéplyem.* Herum ſchvveiffe. *Környül-bújdosom.* Vid. *pervado, multùm vagor.* Moleſtiæ, Lætitiæ, Cupiditates, timores omnium mentes, *vel* per omnium mentes pervagantur. *Cic.* Res pervagata: *pro* divulgata. *Id.*
pervăgus, a, um, Ovid. *Valde vagus.*
pervalĭdus, a, um, Ammian. *Multùm validus.*

pervărie, *Adv.* Cic. *Zevſzema vſzakojachki.* Sehr viel-fältiglich. *Sok-féleképen.*
pervaſto, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. V. *Devaſto, Depopulor.*
pervĕho, is, &c. V. *Deveho* N. 2. *Transveho, perduco.* Ad exitus pervehimur optatos. *Cic.*
pervĕlim, is. it. *Verb. Optat.* Cic. *Krutobi rad, krutobi botel, krutobi ſelel.* Ich möchte gat gerne. *Igen örömeſt akarnám.*
Pervello, is, ĕre, velli, *vel* vulſi, vulſum, (Act.) Cic. V. *Vellico.* Alicui pilos pervellere, &c. 2. *Transl.* Vide *Crucio.* Si te dolor aliquis pervellerit: *pro* pupugerit, afflixerit, cruciaverit. *Cic.* Stomachum pervellere: *pro* appetitum edendi excitare. *Horat.*
Pervĕnio, is, ire, vēni, entum, [Neu.] Cic. *Dobodim, Dobadyam.* Komme, ankomme, gelange. *Elérkezem, oda mégyek.* 2. Transl. Res ad aures meas pervenit. *Chulſzem povedati.* Ich hab mirs ſagen laſſen. *Hírem mel lött.* Ad nummos pervenire. *Obogatetti.* Reich vverden. *Meg-gazdagúlni.* Ad ſeptuageſimum annum pervenire: *pro* attingere annum ſeptuageſimum. *Szedemdeſzetoga ſze letta, ali godiſtba doſiveti.* Das ſiebenzigſte Jahr erreichen. *Hetven eſztendöt elérni.* In maximam invidiam pervenire: *pro* adduci, incidere, *ità Cic.* 3. Accipitur *paſſ. Impers.* Vix ſerò, & rarò ad manus pervenitur: *prò* pugnatur. *Cic.*
Pervĕnor, aris, &c. Plaut. *Diligenter venor.*
Pervenuſtus, a, um, Sidon. *Valde venuſtus.*
Perversè, *Adv.* Cic. V. *perperam, corruptè, inordinatè, depravatè.*
Perverſio, onis, f. Tertull. *Na opak obernenye, krivo opuchenye, na hman put obrachanye.* e. Verkehrung, Verſührung. *Felforgatás, Felfordítás.* Vid. *Inverſio, depravatio.*
Perverſĭtas, atis, f. Cic. *Zpachlyivozt, neredmozt, preovernyenozt, krivo-zpravnoſzt, preobernyenozt.* e. Boſshafftigkeit, verkehrter Sinn, verderbte Art. *Gonoſzság, Elfordúltság.* Vid. *Malitia N.* 1. *Corruptela, Inordinatio, pravitas.*
Perverſus, a, um, Plin. *Na opak obernyen, prevernyen, preobernyen.* Verkehrt, umgekehrt. *Elfordított, megfordított.* 2 Transl. V. *Ineptus N.* 1. *Incommodus, Intempeſtivus, Malitioſus N.* 1. *Malus N.* 1. *præpoſterus, pravus.* perverſior, perverſiſſimus. *Cic.*
Perverto, is, &c. V. *Inverto, Affligo N.* 1. Tecta pervertere: *pro* dejicere, invertere. *Cic.*

Cic. 2. Tranſl. V. *Depravo*, *Labefacto*. Nunquam ille me ullo artificio pervertet. Rapinis, incendiis, cædibus omnia funditus pervertere. *Cic.*

Perveſpĕri, *Adv.* Cic. *Kruto keſsno pod vecher.* Sehr ſpäth Abends. *Igen késő eſtvén.*

Perveſtigătio, onis, f. Cic. V. *perquiſitio.*

Perveſtigător, oris, m. V. *perquiſitor.*

Perveſtigo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *perquiro.*

Pervĕtus, ĕris, *om.* Cic. *Valde vetus.*

Pervĕtuſtus, a, um, Cic. *Valde vetuſtus, pervetus.*

Perviam, *Adv.* Plaut. *Prehodno.* Durchgängig. *által-mehetve.*

Pervĭcăcia, æ, f. Cic. V. *Pertinacia.*

Pervĭcăciter, *Adv.* Curt. V. *pertinaciter.*

Pervĭcax, ăcis, *om.* pervicacior, pervicaciſſimus. *Terent. Tacit. &c.* Vide *pertinax N.* 3. & 5.

Pervĭcus, a, um, *Antiq.* Plaut. V. *pervicax.*

Pervĭdeo, es, ĕre, vidi, iſum, (Act.) *perfectè video, perluſtro.* Ibi te quàm primùm pervidere velim. *Cic.*

Pervĭgeo, es, &c. Tacit. *Valde vigeo.*

Pervĭgil, ĭlis, *om.* Plin. *Valde vigil.*

Pervĭgilătio, onis, f. Cic. *Dugo zkoznuvanye, Marlivo bdenye.* Langes Wachen, auf ſeyn. *Hoſſzſzú vigyázás.* Vid. *Excubatio.*

Pervĭgilium, ii, n. *Plin.* Multa vigilatio, diuturnæ vigiliæ. *Vſzeditynozkoznuvanye, bdenye, neſzpanye.* Stätes vvachen. *Szüntelen-való vigyázás.* 2. Speciatim apud *Liv.* Eſt ſacrum nocturnum, cujus gratiâ nocturnæ vigiliæ pridie indicebantur. Hinc *Tranſl.* apud Chriſtianos *pervigilium* dicitur dies proximè præcedens diem feſtum. *Dan predſzvetni, dan predſzvettom, predſzvetek.* Heiliger Abend, Vorabend eines Feſt-Tags, Feyer-Abend. *Innep eſti.*

Pervĭgilo, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Cic. *Vnogo zkoznujem, bdim, neſzpávam. &c.* Vid. *Diu* & *Excubo N.* 1. *Valde vigilo.* Noctem pervigilare. Cic. *Czelo nòch zkoznuvati.* Die gantze Nacht durchvvachen. *Egéſz éjtzakán vigyázni.* In multo nox eſt pervigilata mero: *paſſivè pro* traducta, transacta. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 326. Veneri pervigilare: *pro* Nocturnum ſacrum veneri facere. *Plaut.*

Pervīlis, is, *com.* le, n. Liv. *Valde vilis.*

Pervinco, is, ĕre, vici, ictum, (Act.) Cic. *Zeoſzema obládam, preobládam, predobivam.* übervvinde, den Handel gevvinne. *Meggyőzöm, megnyerem.*

Pervĭrĭdis, is, &c. Plin. *Valde viridis.*

Perviſo, is, ĕre, viſi, viſum, (Act.) Manil. V. *Cerno N.* 1. *pervideo.*

Pervivo, is, ĕre, vixi, ctum, [Neu.] *Doſivim, doſivem, priſivim, do ſztanovitoga koncza sivem.* Erlebe, durchlebe, biſs ans Ende lebe. *Meg-élek.* Uſque ad ſummam ætatem pervivere. *Plaut.*

Pervius, a, um, Cic. *Prehodljiv, prehoden, kudſze prehaja.* Durchgängig. *Rajta keresztyen által-mehető.* Domus non ulli pervia vento *Ovid.*

Pērŭla, æ, f. Senec. *Torbicza.* 1. Täſchlein. *Táskátska.* Item V. *Sacculus.*

Perunctio, onis, f. Plin. V. *Inunctio. unctio.*

Perungo, is, &c. Cic. V. *Inungo, valde ungo.*

Pervolgo, as, are, avi, atum, [Neu. *abſol.*] Lucr. V. *pervagor.*

Pervŏlitantia, æ, f. *Obhadyanye, obderkanye, preletanye.* e. Umgehung, das Durchfliegen. *Sebeſen járás valami körül.* Mundi circa terram pervolitantia. *Vitruv.*

Pervŏlito, as, are, avi, atum, [Neu.] Virg. *Vechkrat preletávam.* Offt durchfliege. *Gyakran által-repülöm.* 2 Tranſl. V. *Celeranter* & *permeo, pervado, peragro.*

Pervŏlo, as, are, avi, atum, [Neu.] *Preletam.* Durchfliege. *által-repülök.* Item V. *Advolo, volo, valde volo, celeranter volo.* Aërium iter pervolare. *Ovid.* 2. Tranſl. V. *pervolito N.* 2. In domum ſuam pervolabit. *Cic.*

Pervŏlo, vis, velle, vŏlui, (Neu. *Anom.*) Liv. *Vehementer volo.*

Pervolvo, is, ĕre, volvi, ūtum, (Act.) Plin. V. *Valde* & *volvo, verſo N.* 1. 2 Tranſl. V. *perlego N.* 1. Catull. 3. V. *Exerceo. N.* 1. In iis locis pervolvatur animus: *pro* exerceatur. *Cic.*

Pervŏlūto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pervolvo.) Cic. 1. propriè V. *Frequenter* & *volvo, verſo N.* 1. 2 Tranſl. V. *Accuratè* & *Lego N.* 1. *perlego N.* 1.

Perurbānè, *Adv.* Sidon. *Valde urbanè.*

Perurbānus, a, um, Cic. *Valde urbanus.*

Perurgeo, es, &c. *Valde urgeo.* Cum Aureolus perurgeret Illyricum. *Trebell. Poll. in Gallien.* 4. 5.

Pĕrūro, is, &c. *Valde uro, Exuro.* Ardentiſſima febre peruri. *Plin.*

Pĕrūtĭlis, is, &c. Cic. *Valde utilis.*

Pervulgātè, *Adv.* Gell. *Valde vulgariter, valde uſitatè.*

Pervulgātus, a, um, *Valde vulgatus, uſitatus, conſuetus, Notus N.* 1. Res apud omnes pervul-

Digitized by Google

pervulgata : *pro* divulgata, nota, comperta. *Cic.* pervulgatior. *Gell.* pervulgatiſſimus *Auct. ad Herenn. l. 4. c. 8.*

Pervulgo, as, are, avi, atum, (Act.) *Synon.* In vulgus ſemino. *Obchinsko kaj chinim.* Gemein mache. *Közönségeſſé-téſzem.* Vid. *Divulgo, Edo N. 1.* Libros pervulgare: *pro* edere. *Cic.* Mulier, quæ ſe omnibus pervulgat. Cic. *Sena, kojaſze na vſzakoga obeſſa:* ali *vſzakomu napija.* s. Weib, ſo ſich an jedermann henckt. *Aſzſzony, melly mindennek magát ajánlya.* Maledicta in omnes pervulgata: *id eſt* publica, omnibus nota. &c. *Id.*

Pēs, pědis, m. Cic. *Noga.* r. Fuſs. s. Bein. *Láb.* Nota *uſus ſequentes.* Conficere iter pedibus. *Cic. vel:* Ferre pedem. Virg. *Peſſicze iti, putuvati.* Zu Fuſs gehen. *Gyalog menni, járni.* Referre pedem. *Quintil. vel:* Revócare pedem. Virg. *Odſztupiti.* Sich zurück ziehen, retiriren, vveichen. *Viſzſza térni.* Limine, *vel* portâ efferre pedem Cic. *Iz biſe iziti.* Aus dem Hauſe gehen. *Kimenni a' házból.* In provincia pedem ponere. Cic. *Vu kakvi derſzvi ſze naſztaniti.* In der Landſchafft ſich niederlaſſen. *Valami tartományban meg telepedni.* Conferre pedem cum aliquo: *pro* congredi, ad certamen deſcendere, obſiſtere alicui. *Cic.* Nec pedem ab aliquo diſcedere: Nec pedem è villa egredi: *pro* ne tantillum quidem diſcedere. *Id.* Accidere ad pedes, *vel* ſternere, abjicere, projicere ſe ad pedes alicujus: *pro* ſupplicare. *Id.* Conjicere ſe in pedes: *pro* fugere. *Terent.* Servus à pedibus. *Cic.* Vide *pediſequus.* Suo ſe pede metiri. *Horat.* Vid. *Modulus, & ſuis locis plura.* 2 Transl. *pes* dicitur omne id, cui aliquid inſiſtit. Varr. Ovid. &c. *Dolnya ſztran vſzakoga dugovanya.* Der unterſte Theil eines jeden Dings. *Alsó réſze mindenféle eſzköznek.* 3 apud Cic. Plin. &c. *Czepeliſ ſztanovita mera meſterzka* Ein Werck-Schuh. *Mérték, egy láb nyomnál kevéſſé hoſzſzabb.*

Peſsimè, Adv. Cic. *Zevſzema zlo, najgerſe, najzlochbeſzteiſe.* Gar übel, aufs allerärgſte. *Leg-gonoſzbúl.* Vide *perquàm & malè.*

Peſsimus, a, um, Liv. *Najgorſi, najzlochbeſzteiſi.* Der allerärgſte. *Igen gonoſz.* Vide *perquàm & malus:* peſſumè, & peſſumus, *apud Plaut.*

Peſsŭlus, i, m. Terent. *Kvaka na vrátch, zarba, zapornicza, pripirech.* e. Thür-Schnalle, r. Riegel. *Kilints, zár.*

Peſſum, *Adv.* Lucret. *Globoko-dole, podſze, pod noge.* Unter ſich, unter die Füſſe, zum Füſſen. *Alá-felé, Láb-alá, Talp-alá.* Abeunt peſſum naves: *id eſt* in profundum, deorſum deſcendunt. *Plaut.* Hinc 2. *Transl.* peſſum ire: *pro* perdi, deſtrui, in pejus ruere. *Na nikaj iti, ginuti, po zlu iti.* Zu Grund gehen. *Veſzedelembe menni.* Plaut.

Peſſundo, as, ăre, dĕdi, dătum, (Act.) *Terent.* 1. propriè, ſed inuſitatè: *Dole dévam, dole poſztavlyam, z-nogami gazim.* Zu Boden vverffe, mit Füſſen trette. *Le-tereſztem, le-tapodom.* 2 Transl. & uſitatiſſimè: *Na nikaj zpravlyam, pozlu dévam.* Zu Grund richte, ins Verderben ſtürze. *Semmire teſzem, el-tékozlom, elpaſztérlom.* 3. Iram, inimicitiam, mœrorem &c. peſſumdare: *pro* extinguere, reprimere, tollere. *Plaut.*

Peſſum dejĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, (Act.) Apul. V. *Deturbo N. 1. & 2. Exturbo N. 1.*

Peſſum eo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu.) Plaut. *Po zlu idem.* Zu Grund gehe. *Semmire téteteem.* Vid. *pereo N. 1.*

Peſſum prĕmo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Act.) Plaut. V. *Peſſundo, perdo, deorſum premo.*

Peſtĭfer, (*apud Cels.* peſtĭfĕrus,) a, um, Cic. *Kugo-noſz, kugu imajuchi.* Peſt-tragend, *oder* habend. *Dög-halál-hozó.* Item V. *Exitiabilis, mortifer.*

Peſtĭfĕrè, *Adv.* Cic. *Kuſno, kugo-noſzno.* Peſtilentziſch. *Dögleleteſen.* Item V. *perniciosè.*

Peſtĭlens, entis, *om.* Cic. *Kuſen, kuſni.* Peſtilentziſch. *Dögleletes.* Item V. *peſtifer, pernicioſus.* Annus peſtilentior. *Liv.* Annus peſtilentiſſimus. *Cic.*

Peſtĭlentĭa, æ, f. Cic. *Kuga, kuſni pomor.* e. Peſtilentz, Peſt, gifftige Seuche. *Döghalál.* Vid. *Contages, Lues.* 2 V. *pernicies, corruptela.* Animorum labes, & peſtilentia. *Gell.*

Peſtĭlentiōſus, a, um, Ulp. V. *Peſtilens.*

Peſtĭlentus, a, um. *Nævius ab Gell.* Vid. peſtilens.

Peſtĭlis, is, *com.* le, n. Arnob. V. *peſtilens.*

Peſtĭlĭtas, ātis, f. Lucr. V. *peſtilentia.*

Peſtīnum, i, n. Geogr. *Peſt glaſzoviti vugerzki váraſ.* Peſt, eine berühmte Stadt in Ungarn. *Peſt, egy nevezetes Város Magyar orſzágban.* Civitas Hungariæ è primis una. Danubiô à Buda ſeparatur. Sedes eſt Tabulæ ſeptemviralis, & Regiæ, quæ ſunt præcipua totius Hungariæ Tribunalia.

Peſtis, is, f. Liv. V. *Peſtilentia N. 1.* 2 Generatim

Digitized by Google

ratim V. *Pernicies*, *morbus*, *noxa N.* 1. & 2. Machinari peſtem alicui: *pro* Ruinam, exitium, interitum. *Cic.* &c.

Pĕtăsātus, a, um, Cic. *Z-klobukom, ali z-ſterlyakom pokrit.* Mit einem Huth bedecket. *Kalappal* vagy *ſüveggel fédött.*

Pĕtăsĭo, ōnis, m. *Varro.* &

* Pĕtăſo, ōnis, m. Mart. *Kùk, ſzvinzki obrak, perva ſzvinzka noga.* r. Schincke, ſchvveinener Hamme. der vordere Schvvein-Fuſs. *Diſznó óldal, diſznó tompor, diſznó elsöbb láb.*

Pĕtăſuncŭlus, i. m. (*Dim.*) 1. *parvus petaſo.* Juven. 2. *parvus petaſus.* Arnob.

* Pĕtăſus, i, m. Plaut. *Sirok ſkerlyak, na ſzenczu klobuk.* Ein breiter Huth, Schatt-Huth. *Széles kalapos ſüveg.*

* Pĕtauriſta, æ, m. Varr. V. *Ludius.*

* Pĕtauriſtārius, pĕtāmĭnārius, *vel* petamenarius, ii, m. Jul. Firmic. *idem.*

* Pĕtāurum, i, n. Juven. *Igra na vuſu ſzkakavczev, po vuſu zkakanye.* s. Gauckel-Spiel, e. Seil-Tantzerey. *Játékoſok meſterséges ugráſok, ſzökéſek.* 2. *[illegible]zana kojojſze ſzkakavecz po zráku bita.* Eines Seil-Tantzers-Stange. *Kötélen meſterségeſen járóknak rudja.*

Pĕteſſo, is, ĕre, īvi, ītum, (Act. *Antiq.*) Cic. *Kruto proſzim, ſelno proſzim.* Hefftig begehre, bitte. *Igen kévánom, kérem, kéregetem, kunyorálom.* Nonnulli legunt *petiſſo*, alii *peteſco.*

Pĕtīgo, īnis, f. V. *Impetigo.* Petigini braſſicam opponito, ſanam faciet. *Cato.*

Pĕtīlus, a, um, Feſt. V. *Exilis.*

Pĕtīmen, īnis, n. Lucill. *apud* Feſt. *Mozol, kraſzta, otok na herbtu marſſeta.* Ein Geſchvvär auf dem Rucken der Thiere. *Barmoknak hátakon-kelö ſekély.*

Pĕtiŏlus, i, m. Cels. V. *pedunculus.* 2 Transl. *Klechek, derſalka na ſzadu.* peregr. *Stilek.* r. Stingl, *oder* der Stiel am Obſt. *Alma, és más gyümölts ſzára.*

Pĕtiſco, is, & pĕtiſſo, is, &c. V. *peteſſo.*

Pĕtītio, onis, f. Cic. *Molyba, proßnya, chaſzti iskanye.* e. Bitt, Anforderung, das Begehren, Verlangen, e. Bevverbung um eine Ehre &c. *Kérés, kértemény, tiſztnek kéréſe.* Item V. *Actio N.* 2. 2. V. *Impetus N.* 1. *Aggreſſio N.* 1. Quot ego tuas petitiones, parva quadam declinatione effugi? *Cic.*

Pĕtītor, oris, m. Cic. *Proſzecz, na pravdu pozavavecz, z-pravdum iskavecz.* Begehrer, Anſprecher, *oder* Forderer vor Gericht. *Kérö, peres, panaſzló.* Vid. *Actor. N.* 2. 2. apud Horat. *Chaſzti iskavecz, kiſze za chàſzt vlèche.* Bevverber, der ſich um ein Ehren-Ambt bevvirbt. *Tiſzt keresö, kévánó.*

Pĕtītōrius, a, um. *K-proßnyi haſznovit, proſsechi.* Zum Bitten dienlich, bittend. *Kérésre-való.* Judicium petitorium. *JCti.*

Pĕtītrix, īcis, f. Quintil. *Proſzitelicza, z pravdum izkavicza.* e. Anforderin, vor Gericht Anſprecherin. *Kérö Aſzſzony, peres Aſzſzony.*

Pĕtītum, i, n. Catull. V. *petitio.*

Pĕtītŭrio, is, īre, (Medit.) Cic. *Selno proſzim, kruto-jako proſzim, za chàſzt proſziti blepim.* Hefftig bitte, ein Ehren-Amt zu begehren verlange. *Erößen kérem, tiſztſéget kérni kévánok.*

Pĕtītus, ſis, m. Gell. V. *petitio.*

Pĕto, is, ere, īvi, & tii, itum, [Act.] 1. *Proſzim.* Bitte. *Kérem.* Vid. *Oro N.* 1. Auxilium ſibi per me à vobis petunt, Cic. *Po mene od vaſz pomoch proſze.* Sie bitten euch durch mich um die Hülffe. *En általam ti töletek ſegítſéget kérnek.* Item V. *Exigo N* 1. Hæc dixi brevius, quàm res petebat. Cic. *Od toga menye govoriljeſzem, neg je dugovanye potrebuvalo.* Ich habe von dem vveniger geſagt, als die Sache erforderet hätte. *Errül a' dologról keveſebbet ſzolottam, mint-ſem kelletett vólna.* Item V. *Appeto N.* 1. *Cupio*, *Deſidero*, *Ambio N.* 2. Magiſtratus, præturam &c. petere: *vel abſolutè* petere: *pro* Appetere, *Cic.* 2. V. *Quæro N.* 1. *Inquiro.* Ex ſtudiis ſolam delectationem petere. Cic. *Vu navuku ſzamu naſzladnoſzt izkati.* In freyen Künſten die Freud allein ſuchen. *A' tanúlásban tſak a' gyönyörüséget kereſni, nézni.* 3. V. *Impeto*, *Invado*, *Inveho*, *Appeto N.* 2. Aliquem lapidibus, *vel* ſaxis petere. *Ovid.* Vid. *Appeto N.* 2. Aliquem bello petere: *pro* aggredi. *Virg.* Aliquem gladiô, telis &c. petere: *pro* percutere, invadere, ictum alicui inferre, *vel* deſignare. *Virg.* Inſidiis, veneficiis &c. vitam alicujus petere: *pro* Impetere. *Cic.* &c. Aliquem fraude petere: *pro* decipere velle, *vel* dolos alicui ſtruere, fraudes machinari. *Virg.* Item *abſolutè* petere hoſtem: petere vitam alicujus, *vel* aliquem petere, *pro* aggredi, invehi in hoſtem &c. *Cic.* Aliquem criminibus petere: *pro* criminis accuſare. *Tacit.* Aliquem literis petere: *pro* Laceſſere, pungere. &c. *Cic.* 4. Fugam petere. Liv. *Beſati.* Fliehen. *Elfutni.* Fugâ ſalutem petere: *pro* Fugâ ſaluti conſulere: in fuga ſalutem conſtituere.

Digitized by Google

ſtituere. Nep. *Vu beſanyeſze zau jati, Reſéch ſze obchuvati.* Sich durch die Flucht erretten. *Magát futva meg-menteni.* 5. Ab aliquo pœnas petere: *pro* exigere. Salluſt. *Kâga kaſtigati.* Einen ſtraffen. *Valakit megbüntetni.* 6. Fortaſſe alium curſum petivit: *pro* tenuit. *Cic.* 7. V. *Eo N.* 1. *proficiſcor.* Romam petere. Cic. *Vu Rim iti.* Nacher Rom reiſen, auf Rom gehen. *Romába menni.* Loca calidiora petere. *Id.* 8. V. *Accipio N.* 1. Quæ docti à græcis petere mallent: *pro* accipere, ſumere, mutuari. Cic. *&c.*

Pĕtōrĭtum, *vel* petorritum, i, n. Horat. V. *Eſſedum, Carpentum.*

Pĕtra, æ, f. Plin. *Pechina.* r. Steinfels, e. Klippe. *Kőſzikla.*

Pĕtræus, a, um, Plin. *Pechinzki, kamenit, med pechinami raſztechi.* Felſicht, ſteinigt, zvviſchen Felſen vvachſend. *Kőſziklás, kőſziklábor-való, kőſziklából kinővő.*

Pĕtrenſis, is, *com.* ſe. n. Cœl. Aurel. *Med pechinami,* ali *med kamenyemſze zaderſavajuchi.* Das ſich an felſichten, *oder* ſteinigten Orten aufhält. *Kőſziklái, kőſziklás* vagy *köves helyeken maradó.* Item V. *petræus.*

Pĕtrīcōſus, a, um, Mart. V. *petroſus.*

Pĕtrĭnĭa, æ, f. *Antiquè* Pĕtrŏvium, ii, n. *&* Petrovia, æ, f. Geogr. *Petrinya, Váraſ y grád horvatzki.* Petrinia, Stadt und Veſtung in Croaten. *Petrinya, Város, és egyſzer 's mind Vár Horvát orſzágban.*

Pĕtro, ōnis, m. Feſt. *Tverdo-glav y zacchpan Muſina.* Hartnäckig, grober Bauer. *Nyakas és kemény fejü paraſzt ember.*

* Pĕtrŏſĕlīnum, i, n. Plin. *Perſin.* peregr. *Petroſil* e. Peterſilgen, Peterlein, e. Peterſil. *Petreſelyem.*

Pĕtrōſus, a, um, Plin. *pechinaſzt, kamenat, pun kamenya.* Felſicht, Steinicht, voll Felſen. *Kőſziklás, köves, teli kőſziklával.* 2 Transl. V. *Aſper, Incultus N.* 1.

Pĕtŭlans, antis, *om.* Cic. *Hinczlyiv,* &c. Vid. *Immodeſtus, impudens, procax, laſcivus, effrons, Licens.*

Pĕtŭlanter, *Adv.* Cic. V. *Immodeſtè, impudenter, procaciter, laſcivè, licenter.*

Pĕtŭlantia, æ, f. Cic. V. *Immodeſtia, impudentia, procacitas, laſcivia, licentia N.* 1.

Pĕtulcus, a, um, Colum. V. *petulans.* Vacca petulca: *id eſt* quæ cornu aliquem impetit. *Sulp. t. ſever.*

* Pēŭmĕnē, es, f. Plin. *Szreberna penna.* r. Silber-Schaum. *Ezüſt-tajték.*

Pēxātus, a, um, Mart. *Chobaſzt, ou koſzmatu halinu oblechen.* Mit einem zottigten Rock bekleidet. *Vaſtag gyapjú rubában öltözött.*

Pexĭtas, atis, f. pexitas telæ: *id eſt* Lanugo illa in tela recens texta remanens, quæ pectitur. *Plin.*

* Pezītæ, *vel* pezicæ, arum, f. *plur.* Plin. *Nizke glive, prez noſicze, ſztebelcza,* iliti *koczena,* ali *prez korena.* Schvvämme, *oder* Pfifferling ohne Stiel *oder* Wurtzel. *Szár-nélkül-való gombák.*

phæcăsĭātus, a, um, *Senec.* phæcaſiis indutus.

* phæcăsĭum, ii, n. *Senec.* Calceamenti genus.

* phænŏmĕna, ōrum, n. *plur.* ſunt effectus quidam, obſervatione digni, in äere, cœlo &c. apparentes. *ità Aſtron.* phænomenon, i, n. *Singul.*

* phăgĕdæna, æ, f. Plin. V. *Bulimia.* Hinc Transl. *Mozol* ali *otok vonyechi, do koſztih objedajuchi.* Ein bös um ſich freſſend und übel ſtinckendes Geſchvvär. *Büdös-fekélly, melly a' teſtben magát a' tſontig bé-eſzi.*

* Phăgĕdænĭcus, a, um, *id eſt* ad phagedænam pertinens. *e. g.* Ulcera phagedænica. *Plin.*

* Phăgo, ōnis, m. Non. V. *Edax, Edo, Gluto, Helluator, Heluo N.* 1. *&c.*

* Phălanga, æ, f. Varr. *Oſchek za noſſnyu, ali za nadigavanye.* r. Heb Baum, e. Trag-Stange. *Emelő rúd, Tereh-hordozó rúd.* Item generatim V. *Fuſtis, Fuſtibulum.* Plin.

Phălangārĭus, ii, m. Vitruv. *Terho-noſecz, Z-oſchekom podigavecz.* r. Laſt-Trager, Laſt-Heber. *Tereh hordozó, emelő.* 2 Eſt miles phalangis pugnans, vel ad phalangem ſpectans. *Lamprid.*

Phălangītæ, arum, m. *plur.* Milites ad phalangem ſpectantes. *Liv.*

* Phălangītes, æ, m. Plin. *Trava paouchka.* ſ. Spinnen-Kraut. *Pók-fü.*

* Phălangĭum, ii, n. Plin. *Veliki y chemerni zemlyo-pávuk.* Groſſe und giftige Erd-Spinne. *Nagy és mérges földi-pók.* 2. V. *phalangites.*

* Phălanx, angis, f. *Latinè* Agmen, *vel* cuneus peditum militum. Cæs. *Vojſzka, Cheta,* ali *kupchina dobro-redna peſſacko vojnikov, oſzem jezer glav imajucha.* Ein Kriegs-Heer von 8000. Fuſs-Knechten, ein vvohl geordneter Hauffen Kriegs-Volck. *Nyólcz ezer gyalog ſtrijiaktól álló jól rendelt ſereg.*

* Phălārĭca, æ, f. Liv. *Sztanovita felyn ve ike ſztrêleſelêsne, kopju ſzpodobne, z ſzmolum, z-ſveplom &c. napunyene, z-kojumi ſu negda y nepriatele vubijali, y nyih ... e*

 drevene

Digitized by Google

drevene turne &c. vuſigali. Eine Gattung Kriegs-Pfeile. *Bizonyos nemü tábori hajító fegyver, nyíl.*

* Phălăris, & phălēris, ĭdis, f. Plin. *Kokorka berechna.* s. Waſſer-Huhn. *Vizi tyúk.* Vid. *Fulica.* 2 apud Varr. *Koſztreß, divje proſzo.* Wilder-Brein, gevviſſes Kraut. *Vad tölet.*

* Phălēræ, arum, f. *plur.* Liv. *Konyzki kinch, zpráva za kinchenye kòny.* e. Roſs-Zierde. *Ló ékeßég, Tzifrázat.* 2 per catachreſin *ornamenta* equitum nobilium phaleræ vocantur. *Liv.* 3 Transl. Vir ſinè phaleris: *id eſt* ſine externo honore, & apparatu. *Cic.* Verborum phaleræ: *id eſt* ornatus, ſvavitas, dulcedo. *Hieronym.*

phălērātus, a, um, *phaleris ornatus.* Equus phaleratus. *Liv.* 2 Transl. Dicta phalerata: *pro* fucata, dulcia, ſvavia. *Terent.*

phălēro, as, are, avi, atum, (Act.) Cornel. Nep. 1. *phaleris orno.* 2 Metaph. V. *Fuco.* Verba phalerare: *pro* Verbis fucum facere, verbis ornatis ad deceptionem uti. *Ambros.*

* phantăsia, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Mnenye, Videnye, Zkazilo, Izkaza, Vſzakojake prilike na pervo donaſſajuche chutenye, Razmniva.* e. Einbildung, s. Geſicht, der innere Sinn, Phantaſey genandt. *Képzelés, Látás,*

* phantaſma, ătis, n. Plin. *Neiſztinito v-pameti zkazivanye, videnye, napervo dohadyanye.* Eine falſche Einbildung, Geſicht, Erſcheinung. *Hijeli vélekedés, látás, Hamis tetſzés.* Item V. *ſpectrum.*

* phărĕtra, æ, f. Virg. *Sztrelo-tok, Tèrkach.* s. Pfeil-Futter, r. Köcher. *Tegez, Nyíl-tok.*

phărĕtrātus, a, um, Virg. *Sztrelo-tok noſzechi.* Pfeil-Futter tragend. *Tegzes, tegez viſelő.*

phărĕtrĭger, a, um, Silius. *idem.*

phăria, æ, f. Inſula maris illyrici cum oppido. *Plin. l. 3. c. 26.*

* pharmăcēutĭcē, es, f. Cels. *Meſtria, ali znanye vrachtva pripravlyati,* peregr. *Apotekaria, patikaria.* e. Apothecker-Kunſt. *Patikai tudomány.*

* Pharmaceuticus, a, um, V. *Medicinalis.*

* pharmăcēutrĭa, æ, f. Virg. V. *Saga, Venefica.*

* pharmăcŏpœa, æ, f. V. *Pharmaceutice.*

* pharmăcŏpœus, i, m. *Vrachtvo-znanecz, Liko delavecz,* peregr. *Patekàr.* r. Apothecker, Artzney-Bereiter. *Patikáros, Patikár.*

* Pharmăcŏpōla, æ, f. V. *Pharmacopœus, Myropola.*

* pharmăcŏpōlium, [*apud græcos* pharmacŏpōlium.] ii, n. V. *Apotheca N. 1.*

* pharmăcum, i, n. Gell. V. *Medicamen N. 1. & 2.*

* phăros, *vel* pharus, i, f. *Stat.* Inſula eſt Ægypti, cum urbe olim regia. In hac Rex Ptolemæus Philadelphus, operâ Soſtrati Gnidii, ex albo lapide turrim magnificam poſuit, ex qua lumen navigantibus noctu elucebat. Tota machina 800. talentis ſtetit, meruitque ſeptem orbis miraculis annumerari.

phăsēlĭnus, a, um, Plin. *Baſulyzki, iz baſulya.* Aus Faſolen *oder* Fiſolen. *Fuſzulyi, török babi.*

* Phăsēlus, phaſellus, *vel* Făsēlus, i, m. & f. Cic. V. *Faſellus.* 2 in gen. tantùm maſc. Vid. *Faſeolus.* ità Virg.

* phăſeŏlus, i, m. (*Dim.* à phaſelus) Plin. V. *Faſeolus.* plurimi phaſelum & phaſeolum pro eodem accipiunt.

* phāſiāna, æ, f, Plin. *Pazian ſzamicza, Pazianka.* e. Faſanen-Henne. *Nöſtény-fátzán.*

phāſiānīnus, a, um, Pallad. *Pazianzki.* Zum Faſanen gehörig. *Fátzánhoz-való.*

* phāſiānus, i, m. Mart. *Pazian, paczian.* Ein Faſan. *Fátzán.*

* phāſiānus, a, um, & phaſiăcus, a, um, *Plin.* ad phaſidem urbem, & fluvium Colchidis in Aſia, pertinens. Hinc *Phaſiana aves,* ex Golchide ad Græciam, ex hac ad nos ſunt allatæ.

* phaſma, ătis, n. Plin. V. *Phantaſma, ſpectrum.*

* phiăla, æ, f. Mart. *Kupa, kupicza, ſiroka poſzuda za pitje,* peregr. *ſalicza.* e. Schale, Trinck-Schale, s. Trinck-Geſchirr. *Findſa, innya-való ſzéles pohár.*

* phĭlippĭcus, a, um, *id eſt* pertinens ad philippum. *Plaut.* Hinc Orationes, quas Demoſthenes in philippum Macedoniæ regem habuit, dictæ ſunt *Philippicæ.* Demoſthĕnem imitatus Cicero, ſuas pariter, quibus in Antonium invectus eſt, philippicas inſcripſit.

* philanthrōpīa, (*juxta accent.*) æ, f. Ulp. *Lyubav lyudih.* e. Leutſeligkeit, Liebe der Menſchen. *Ember-ſzeretet.* Item V. *Humanitas.*

* philāutīa, (*juxta accent.*) æ, f. *Szvojo-lyubav, ſzamoga ſzebe lyubav.* Liebe ſeiner ſelbſt, eigene Lieb. *Maga ſzeretés.*

* phĭlŏlŏgīa, (*juxta accent.*) æ, f. Gic. *Latinè* Amor ſermonis, ſtudium eloquentiæ.

* phĭlŏlŏgus, i, m. Gic. *Latinè* Amator ſermonis,

Digitized by Google

monis, ſtudioſus eruditionis & eloquentiæ.

*philŏmēla, æ, f. *Ovid.* Pandionis athenienſis regis filia, in avem agnominem mutata. Hinc 2. V. *Acredula.*

*Philŏsŏphia, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Lyubav mudroſzti, Naravno Mudro-znanſztvo.* Liebe zur Weisheit, e. Welt-Weisheit. *Bôltſeség ſzeretése, tudománya.*

*Philŏsŏphĭcus, a, um, Cic. *Mudro-znanzki, Mudro-znan, k-lyubavi mudroznanſztva zpadajuchi.* Zur Welt-Weisheit gehörig. *Bôltſeség ſzeretésbez-való, Filoſofiábоz-való.*

*Philŏsŏphor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Vuchimſze Mudro-znanſztva, Mudro-znano goverim, poleg mudroznanya ſze pregovárjam.* Der Welt-Weisheit obliege, von der Welt-Weisheit handle, Philoſophiſch diſputire. *Bôltſeséget tanúlok, Filoſofiával bánok, bôltsûl vetekedem.*

*Philŏsŏphus, i, m. Cic. *Lyubitel Mudroſzti, Mudro-znanecz, vſze narave premiſlyavavecz.* r. Liebhaber der Weisheit, Welt-Weiſe, der ſich auf die Welt-Weisheit begieht. *Bôltſeségnek ſzeretôje, Tanúlója, Tanítója.*

*Philtrum, tri, n. Ovid. *Latinè vocat Cicero* Amatorium poculum. V. *Amatorium.* 2. *Jamicza pod noſzom, podnoſzna jamicza, Lyubavi jamicza.* s. Grûblein unter der Naſen, das Liebe-Grûblein. *Orr-alatt-való vápátska.*

*Philos, *vel* philus, i, m. Petron. V. *Amicus.*

*Philŷra, æ, f. 1. *Nom. propr.* Filia Oceani, Mater Chironis centauri. *Ovid.* 2 apud Plin. *Mezdra lipovoga drêva, na koju negda piſzali jeſzu.* Linden-Baſt, iſt die zarte und innere Rinden des Linden-Baums, darauf die Alten Schrieben. *Hárs-fának vékony héja, mellyre írtanak régen.* Hinc Transl. *Jeden liſzt papéra,* vulgo *Arkuß, Folyuß.* Ein Blat, *oder* Bogen Papier. *árkos papíros.*

*Phlĕbŏtŏmia, (*juxta accent.*) æ, f. *Sile puſchanye.* Das Aderlaſſen. *ér-vágás.* Latinè *Vena inciſio, ſectio.*

*Phlĕbŏtŏmo, as, are, avi, atum, (Act.) Veget. *Silu puſcham.* Aderlaſſe. *Eret vágok.*

*Phlĕbŏtŏmum, i, n. Priſc. *Selezcze za sil puſchanye.* s. Laſseiſen, e. Lanzette, Fliethen. *ér-vágó vas.*

*Phlĕbŏtŏmus, i, m. Veget. *Latinè* Inciſor venæ. *Sile puſchavecz.* Einer, der Ader laſſet, ſchlägt. *ér-vágó.*

*phlegma, ătis, n. *Blyutavina, Mechuar, Mokrina y ſzline têla.* Die vväſſerige Feuchtigkeit des Leibs. *Turha, Vizes nedveßég a' teſtben.*

*phlegmătĭcus, a, um. *Blyutave nature, vodenoga têla, pun ſzlin y oſztále mokrine.* Wäſſerige Natur und Art habend, phlegmatiſch, voll vväſſerichter Feuchtigkeit. *Vizes nedveßéges termêſzetü; teli turhával.*

*Phlyctæna, æ, f. Medic. *Mehurecz, iz oſtrovaſzne mokrine têla izhajajuchi.* e. Hitz-Blatter, ſo von der ſcharffer Feuchtigkeit auffähret. *Holyagotska, melly az éles nedveßégtôl a' teſten kiüt.*

*phœbē, es, f. *Virg.* phœbi ſoror, Diana, *ſive* Luna.

*phœbus, i, m. Virg. *Idem ac* Apollo Muſarum præſes. V. *Muſa.* 2. apud *Horat.* idem ac *Sol.*

*phœnicē, es, *vel* phœnicĭa, æ, f. *Plin.* Regio Syriæ, abundat murice & oſtro tyrio. *Hinc* phœnicĕus, a, um. ut Color phœniceus, *id eſt* purpureo, vel puniceo ſimilis. *Plaut.* Phœnices, populi phœniciæ, qui, ut refert *Plinius*, primi artem navigandi, & litteras invenerunt. A mari rubro profecti Tyrum & Sidonem, aliáſque urbes in phœnicia condidêre. *Cicero* addit primos fuiſſe, qui mercaturam exercuerunt. Habiti ſunt vafri, malitioſi, perfidi: id quod græca teſtantur proverbia: *phœnicum pacta, phœnicum mendacium &c.*

*phœnicūrus, i, m. Plin. *Cherleno-repka, Cherleno-repicza pticza.* s. Rothſchvveiffſlein, Haus-röthelein ein Vogel. *Veres farkú madár.*

*Phœnix, icis, m. 1. *Nom. propr. Viri,* à quo phœnicia nomen accepit. Item alterius, qui Achillis ad bellum trojanum comes erat, & mortui ad Peleum patrem nuncius. 2 eſt Fluvius Theſſaliæ. 3. *Feniks pticza.* Phönix, ein Vogel. *Féniks madár.* Unicus eſt Phœnix, Iſque in Arabia ad orientem, qui ſuperato ſexcenteſimo ſexageſimo ætatis anno moritur, rurſúmque è cineribus ſuis reſurgit. ità *Plin.*

*Phōnaſcus, i, m. Quintil. *Navuchitel ſzleſno-pevanya, dobro izgovarjanya rechih.* r. Lehrer des Geſangs, und der Ausſprechung, Vorſinger, Stimm-Meiſter. *éneklésnek és ſzó hangolásnak tanítója, elôl-éneklô.* Vid. etiam *Muſicus, i. m.*

*Phoſphŏrus, i, m. Cic. V. *Lucifer, i.* Idem

Digitized by Google

enim Lucifer manè apparens, *Phosphorus*; veſpere verò, *Heſperus* appellatur.

* Phrăseŏlŏgia, (*juxta accent.*) æ, f. *Náchin oſzebuino, y nakinchenọ govoriti: Vſzako-jachkeh zebraneh rechih popiſzanye.* Beſondere und vvohl-gezierte Redens-Art: Allerhand ſchöner Wörter Beſchreibung. *ékeſen ſzólásnak módja, Mindenféle ékes ſzóknak le-íráſa.*

* Phrăſis, is, f. Quint. *Oſzebujni y nakinchebeni izgovor, Lépo-ſzloſno govorenye.* Ziehrliche Wortfügung, ſchöne Art zu reden. *ékes ſzóknak öſzve-foglaláſa, ékes beſzéd.*

* Phrĕnēſis, is, f. Senec. Phrĕnītis, idis, f. Cels. *Zmutenye pameti, y oſzib kotrigov ztegnenye, od zburkanya y kipenya kervi dohadyajuche:* peregr. *Fraſz.* e Schvvermuth, r. Fräſs. *Hagymáz, Bolond hagymáz.* Item V. *Deliramentum. Furor, Inſania.*

* Phrĕnĕticus, a, um, Cic. *Od zburkanya kervi pomamlyen.* Schvvermütig, Fräſshabend, vvohnvvitzig in Haupte. *Hagymáz beteg.* V. etiam *Furioſus, Inſanus N. 1.*

Phrĕnētīzo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cœl. Aurel. *phreneſi laboro, inſanio.*

* Phrȳgia, æ, f. Curt. *Frigia, menyſſe Aſie derſava, ou kojojje Troia glaſzovitt varaſ bil.* e. Landſchafft Phrygien in klein Aſia, allvvo die berühmte Stadt Troja gevveſen. *Frigyia Tartomány a' kiſebb Aſiában, mellyben Trója váróſa vólt.* Nomen accepit à fluvio *Phrya* dicto, cùm prius *Troas* nominaretur.

* Phrȳgiānus, a, um, Plin. *Z-zlatom &c. naſſit, ſkoſiumzti, z-skoſium obdelan,* peregr. *ſtikan.* Mit Gold &c. geſtickt. *Frigyiai módon ſzött, varrott.*

* Phrȳgio, ōnis, m. Plaut. *Z-zlatom ali z-ſzvilum &c. naſſivavavecz, ſkoſiaſs,* petegr. *Stikar.* r. Gold-*oder* Seiden-Sticker. *Aranyal, és Selyemmel ſzövő, Hím varró.* Et nominis, & artis hujus origo eſt à Phrygibus, ut qui primi, teſte *Plinio*, acu pingebant, & veſtes aurô intexebant.

* Phrȳgius, a, um, Cic. *Frigianzki, iz Frigie.* Phrygiſch, aus Phrigien. *Frigyiabéli.* Labor phrygius. Plin. *Skoſiatko delo, Lépo naſſito delo.* Geſtickte Arbeit. *Tziſrán varrott munka.*

* Phryx, phrȳgis, m. *Claudian.* phrȳges, um, m. *plur.* Cic. *Frigianecz, Trojanecz, Narod iz Frigie.* r. Phrygier, Trojaner. *Frigyiabéli.* Erant phryges ingenio ſervili, qui ſolis verberibus in officio continebantur. Inde Adag. *Phryx plagis melior fieri ſolet,* dictum à *Cic.* in eos, qui non honeſtate; ſed duntaxat verberibus emendantur. Idem de phrygibus Adag. *Serò phryges ſapiunt,* refert *Cic. l. 7. Fam. ep. 16. ex Tragœdia Livii Andronici.* dicitur autem de illis, quos non niſi ſerò pœnitet malè, vel ſtultè actorum. Trojani enim phryges, vix decimo tandem anno de reſtituenda Menelao Helena conſultare cœperunt; quam ſi ſtatim reddidiſſent, innumeris calamitatibus, quas durante longiſſimo bello, à græcis acceperunt, ſe ſe ſubduxiſſent.

* Phthīriăſis, is, f. Plin. *Vuſſivoſzt, vuſſi-ból.* e. Lausſucht. *Tetveſſég, tetves betegség.*

* Phthiſicus, a, um, Plin. *Szuho-bolen, pokvarjena plyucha imajuchi, &c.* Vid. *peripneumonicus.*

* Phthīſis, is, f. Colum. *Szuho-boleſzt, ſzuho-bólya-iz ranenih pluch.* e. Verzehrung der Lungen, ſchvvindende Sucht. *Száraz kórság, ſzáraz betegség.* Vid. *peripneumonia.*

Phthĭſiſco, is, ere, (Neu.) Sidon. *Neduſtlivoſzem, ſzuhu plyucho-bòl terpim.* Die Lungenſucht leide. *Száraz kórságban vagyok.*

* Phȳlăciſta, æ, m. Plaut. *Latinè* Cuſtos, *vel* præfectus carceris.

* Phȳlactērium, ii, n. 2. Amuletum contra morbos, & veneficia. *Marcell. emp.* 2. erant membranæ decalogum deſcriptum referentes, quas reminiſcentiæ gratiâ hebræi apud ſe deferebant. *Hieronym.*

* Phȳlarchus, i, m. Cic. *Czeh-Meſter.* r. Zunfft-Meiſter. *Tzéh-Meſter.* Item V. *princeps, tribunus.*

* Phȳsĭca, æ, f. Cic. *Latinè* Rerum naturalium ſcientia. *Naravſzkih dugovány znanye, Telo-znanſztvo.* e. Wiſſenſchafft von natürlichen Dingen, Natur-Kunſt. *A' termeſzetről-való tudomány.*

* Phȳsĭcè, *Adv.* Cic. *id eſt* more phyſicorum. Item V. *Naturaliter.*

* Phȳsĭcus, a, um, Cic. V. *Naturalis N. 1.*

* phȳsĭcus, i, m. Cic. *Naturalszkeh dugovany zeznedavecz y premiſlyavavecz, Telo-znanecz.* r. Natur-Kündiger. *Termeſzet viſgáló.* Item V. *Medicus N. 1.*

* phȳsiŏgnōmia, (*iuxta accent.*) æ, f. *Znanye z znati chiju naturu iz pogleda obraza.* e. Kunſt, aus Anſchauung des Geſichts die Natur des Menſchen zu erkennen. *Tudomány, melly által az ember termeſzetét ſzemélye nézéſéből által-láthatni.*

* phȳsiŏgnōmon, ōnis, m. Cic. *Iz obraza, kakot*

Digitized by Google

kakoe je gdo naravi, poznavavecz. r. Natur-Deuter, der des Menſchen Natur aus dem Geſicht urtheilet. *Külső tekintetből ember termeſzetit meg-ismérő.* dicitur etiam * *phyſiognōmus, i, m.*

* phyſiŏlŏgia, (*juxta accent.*) æ, f. Cic. *Latinè* rerum naturalium perſcrutatio, de rerum natura diſceptatio. V. *phyſica.*

* Phyſiŏlŏgus, i, m. *Latinè* perſcrutator naturæ, de rerum natura diſceptator. V. *Phyſicus.*

* Phyſis, is, f. Plin. V. *Natura N.* 1.

* Phytēuma, ătis, n. Plin. *Latinè* Herba amatoria, quæ amorem conciliat.

Piābilis, is, *com.* le, n. Ovid. V. *Expiabilis, placabilis.*

Piācŭlāris, is, *com.* re, n. *K-ochiſztenyu, zadoſzta vuchinyenyu, ali otaſenyu baſznovit.* Zum reinigen und verſöhnen dienlich. *Megtiſztitásra-való, Büntetésre-való.* Sacrificium piaculare: Liv. *Vjedinyenya y zadoſztachinyenya aldov.* s. Verſöhnungs-*und* genugthuungs-Opffer. *Engeſztelő áldozat.*

piācŭlo, as, are, avi, atum, [Act.] Cato. V. *Expio, placo.*

piācŭlum, i, n. Virg. V. *Crimen, delictum, flagitium N.* 1. 2 Meton. V. *Satisfactio, ſacrificium piaculare* ſub voce piacularis. Cic.

pia Mater. Medic. V. *Meninx.*

piāmen, ĭnis, n. Ovid. V. *Expiatio, placamen, Litamen, piaculum N.* 2. *Conciliatio.*

piāmentum, i, n. Plin. *idem.*

piātio, onis, f. Plin. *idem.*

piātrix, icis, f. Plaut. *Zadoſzta chinitelicza, Vtaſitelicza.* Welche genugthut. *Elegettévő Aſzſzony.* Item V. *Conciliatrix.*

pīca, æ, f. Plin. *Szraka.* Eine Aegerſt, Atzel, Elſter, Alſter. *Szarka.*

pĭcātus, a, um, Colum. *Oſzmolen, naſzmolen, z-ſzmolum obmazan.* Verpicht. *Szurkos, ſzurkozott.* Vinum picatum. Plin. *Vino po ſzmoli diſeche, ali z-ſzmolum zachinyeno.* Wein, der nach Pech ſchmeckt, *oder* mit Pech angemacht. *Szurok ſzagú bor, ſzurkos bor.*

pĭcĕa æ, f. Plin. *Szmrikula, menyſſe felye ſzmrek, ſzmolo rodno drevo, tretje med jelvum y ſzmrekom felye.* Kleinere Gattung von Fichten-Baum, Pech-tragender Baum. *Szurkot termő kiſſebb nemű fenyő-fa.*

pĭceaſter, tri, m. Plin. *Synon.* Sylveſtris picea, *Divja ſzmrikula.* Gewiſſe Gattung von wilden Fichten-Baum. *Kiſſebb nemű vad fenyő-fa.*

pĭceātus, a, um, Martial. V. *picatus.*

pĭceus, a, um, Virg. *Szmolen, ſzmolni.* Pechhafftig, aus Pech. *Szurkos.* Item V. *Tenax N.* 1. *Viſcoſus.*

pĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Szmolim, z-ſzmolum máſem.* Piche, verpiche. *Meg-ſzurkozom.*

pictĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *Pomálan, pobojen.* Gemahlet. *Meg-iratott, feſtett.*

pictor, oris, m. Cic. *Obraznik, ſzlikovalacz, kipo-piſzecz, Bojo-meſter:* peregr. *Málar.* r. Mahler, Contrafaiter. *Kép-író.*

pictōrius, a, um, Tertull. *Kipo-piſzni, obrazo-delni, ſzlikovni.* peregr. *málarzki.* Dem Mahler gehörig, Mahleriſch. *Kép-írói, kép-íróhoz-való.*

pictūra, æ, f. Cic. 1. *Kipo-piſzanye, ſzlikovanye, obrazenye, kipo-piſzichtvo, ſzlikotvorſztvo, obraznichtvo:* peregr. *Málanye, málarſztvo.* Das Mahlen, e. Mahlerey. *Kép-írás.* 2. Meton. *Kip, smalano dugovanye.* s. Gemählde, Mahlwerck. *Irott kép &c.*

pictūrātus, a, um, Stat. *Z-kipo-piſzanyem,* peregr. *Z-málanyem nakincheen, z-bojum napiſzan.* Mit Mahlereyen gezieret, angeſtrichen, gemahlt. *Iratos, kép-írással ékesített.*

pīcus, i, m. Plin. *Bérzdel, Bérglez, Bérzel.* r. Specht, Baumhacker. *Harkály.* picus viridis. *Vuga.* r. Grünſpecht. *Zöld-harkaly.* Sunt & aliæ picorum ſpecies.

piè, Adv. Cic. *pobožno, Bogo-uſſno, Bogo-bojno.* Andächtig, treulich, Gottsfürchtig. *Jámborúl, Iſtenesen, ſzentűl.* Item V. *Benignè, Clementer, obſervanter.*

* pīerĭa, æ, f. Regio & urbs Macedoniæ, in confinio Dardaniæ. *Plin.*

* pīerĭdes, um, f. *plur.* Novem filiæ Pieri macedonis, quæ certamine carminis & cantûs à Muſis victæ, & in totidem picas ſunt mutatæ. *Ovid.* 2. pierides *pro* Muſis. *Virg.* Vid. *Muſa.*

piĕtas, atis, f. Cic. *Pobožnoſzt, drago-voljnoſzt, Bogo-bojnoſzt, Lyubáv y podloſnoſzt proti Bogu, Domovini y ſztarejem.* e. Frömmigkeit, Holdſeeligkeit, Gottes-Furcht, Liebe und Ehrerbietung gegen Gott, Vatterland und Eltern. *Kegyeſség, Iſtenes élet; Iſteni, Hazái, ſzüléi ſzeretet és tiſztelet.* Magna ſit, oportet, pietas in parentes & propinquos, major in patriam, maxima in Deum. *Senſus eſt Ciceronis.* 2. V. *Benignè.*

Digitized by Google

Benignitas, *Clementia*. Claudian. 3. Nomen Deæ gentilium romanorum. *Cic.*

pĭger, a, um. Cic. *Lèn*, *Tròm*. Faul, träg. *Reſt*, *Lusta*. Vid. *Deſes*, *Iners N.* 2. *Negligens ſegnis*, *tardus*. 2 Activè pigra hyems: *id eſt* pigros faciens. *Ovid.*

pĭget, ēre, ēbat, uit, *Imp.* Cic. *Nechemiſze*, *Vgyjemiſze*, *Vtraga me je*, *gruſzti miſze*, *nerad imam*. Es verdrieſſet mich. *Reſtellem*. Ut me non ſolùm pigeat ſtultitiæ meæ, ſed pudeat. *Cic. pro Dom. c.* 11.

pigmæus, æi, m. V. *pygmæus*.

pigmentārius, ii, m. Cic. *Rumenilnik*, *ki rumenila y druge boje*(peregr. *Farbe*) *prodáje*, *ali napravlya*; *Rumenilo-terſecz*. r. Farben-Verkauffer, *oder* Bereiter. *Feſtéket árúló*, vagy *tſináló*.

pigmentum, i, n. Cic. *Malarzko rumenilo*, *obrazna boja*. e. Mahler-Farb. *Kenő-feſték*. Vid. *Color*. Speciatim autem V. *Fucus N.* 1. 2 Transl. *Izviſſenye y nakinchenye govorenya*. e. Zierd im Reden. *Szoláſnak ékeſsége*. Vid. *Exornatio*. 3. V. *Fucus N.* 2.

Pignĕrātio, onis, f. JCt. *V-základ aliv zalog jemlenye*. Des Pfands-Annehmung, e. Pfändung. *Zálogoſitás*, *zálogba vévés*. 2. V. *oppigneratio*.

pignĕrātitius, a, um, JCt. *V-zalog dan*, *zaloſni*, *základni*. Zum Pfand gehörig. *Zálogos*, *zálogboz-való*. Creditor pigneratitius: *id eſt*: ille, cui licet pignus capere. *Ulp.*

pignĕrātor, oris, m. (à pignero.) *V-zalog*, *ali v-základ davavecz*, *zaloſitel*. r. Verpfänder, der pfand giebt. *Zálogat adó*, *zálogba vető*. 2. à pigneror. *V-zalog jemitel*. Des pfand annehmer, der pfand nimmt, r. pfänder. *Zálogat vévő*. Cic.

pignĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Juven. V. *Oppignero*. Aliqui, ſed perperam, ſcribunt *pignoro*. idem dicendum de derivatis.

pignĕror, aris, āri, atus ſum. (Dep.) Cic. 1. propriè: *V-zálog ali v-základ jemlyem*, *zaſztavlyam*. s. pfand nehme, pfände. *Zálogba veſzem*. 2 Transl. Fidem militum præmiô pignerari: *pro* ſibi obligare, obnoxiam reddere, devincire. *Sueton.* Mars ipſe ex acie fortiſſimum quemque pignerari ſolet: *pro* ſibi afferere, ſibi ſubjicere, ſuum facere, & veluti in pignus accipere: *atque adeò ſenſus eſt*, quòd fortiſſimus quiſque primus in prælio occumbere ſoleat. *Cic.*

Pignŏris-căpio, ōnis, f. Cato *apud* Gell. *Zaloga jemanye*. e. pfand Nehmung. *Zálogba vévés*.

pignus, ŏris, n. Cic. *Zalog*, *zadav*, *základ*. s. pfand. *Zálog*, *zálag*. Apud JCtos differt hypotheca à pignore. V. *Hypotheca*. Apud Cic. verò *pignus* generatim accipitur. 2 Transl. V. *Securitas*, *obſes*, *Indicium N.* 2. *ſignum*. Magnum pignus ab eo Reip. datum: *id eſt* magna ſecuritas. *Cic.* Dextram reconciliatæ gratiæ pignus obtulit: *pro* indicium, ſignum, & argumentum. *Curt.* 3. pignora etiam vocantur *parentes*, *Filii*, *Filiæ*, *Nepotes*, *propinqui*. Quare & obſecratio illa judicium, *per cariſſima pignora*, utique, ſi reo ſint liberi, conjux, parentes, utilis erit. *Quintil.*

pĭgrè, *Adv.* Plin. *Léno*, *vtraglyivo*. Faul, träg. *Reſtül*. Item V. *Negligenter*, *deſidioſè*, *paulatim*.

pĭgreſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Plin. *Lèn bivam*, *vtraglyiv poſztájem*. Faul, langſam vverde. *Megreſtülök*.

pĭgrĭtia, æ, f. Cic. *Lénoſzt*, *vtraglyivozt*, *tromnoſzt*. e. Trägheit, Faulheit. *Reſtség*, *Luſtaság*. Vid. *Deſidia*, *Negligentia*, *Tarditas*.

pĭgror, aris, āri, (Dep.) *Lénimſze*, *lèn ali vtraglyivſzem*. Faul *oder* träg bin. *Reſtelkedem*. Item V. *Moror N.* 1. *gravor N.* 1. *Tardo*. Scribere ne pigrēre: *pro* ne differas, ne tardes, ne graveris, non negligas &c. *Cic.*

pĭgror, ŏris, m. Lucil. *apud* Non. V. *pigritia*.

pila, æ, f. Plin. *Sztuppa*, *poſzuda za tuchenye*, *tuchak*, vulgo *Mosár ali Mosgyar*. e. Stampff, r. Mörſel. *Külyü*, *Mosár*. *Minden eſzköz*, *a' mellyben valamit törnek*. 2. apud eundem. *Babicza*, *y oſzaki navlaſztito pak zidani*, *ali iz ſakup-zvezanoga kamenya vu vodi*, *ali drugdi napravlyen ſztúp*. s. Bollvverck, *oder* r. Pfeiler im Waſſer, Gebäu &c. *Híd-láb*, *és minden rakott oſzlop*, *legfő-képen kőfalból*.

pīla, æ, f. *Cic.* pila minor, *Labda*, *Lopta*, *Lopticza*, *oblicza za igru*. peregr. *pila*. r. Ball, damit man kurtzvveilet. *Lapta*, *Labda*. Vid. *Harpaſtum N.* 1. pila Maior. V. *Harpaſtum N.* 2. *Follis N.* 2. 2 apud Plin. V. *Globus*. 3 Transl. *pila fortunæ* dicitur homo variam, eámque ut plurimum adverſam fortunam expertus.

pīlānus, i, m. (à pilum.) Ovid. V. *Haſtarius miles*.

pīlāris, is, *com.* re, n. *Stat.* ad pilam luſoriam pertinens. *Lopti ſzliſſajuchi*. Zu Ballen gehörig. *Laptához-való*.

pīlārius, ii, m. Quintil. *Z-kamencsi igravecz*, *z-beraz-*

z-berzochum igre vkanyuvavecz, koi z-vſzakojachkem premitanyem ſzleparie chini, ſepo-igràſs. r. Taſchen-Spieler. *Apró golyóbiſokkal játſzó, &c.*

pīlātim, *Adv.* Vitruv. *Od ſztúpa do ſztúpa.* Von einem pfeiler zum andern, *Oſzloponként.* 2. V. *Denſè.* In agrum hoſtium veni, pilatim exercitum duxi. *Scaurus apud Servium in 12. Æn.*

pīlātrix, īcis, f. Titinn. apud Non. *Razbojnicza, porobitelicza, Taticza.* e. Blünderin, Rauberin, Diebin. *Megfoſztóné, Nyúzóné, Lopóné.*

pīlātus, a, um. (à pilum.) Ennius *apud* Non. V. *Denſus.* 2 apud Virg. *Z-kopjem, ali z-rimlyanzkum dardum oboruſen.* Mit einem Wurff-Spieſs bevvaffnet. *Dárdás, dárdával fegyverkezett.*

pīleātus, a, um. Liv. *Z-kapum,* ali *z klobukom pokrit.* Der eine Mütze *oder* Hut auf hat. *Süveges, süveggel fedett.*

pīlentum, i, n. Virg. *Kochije, ali Hintov viſzechi na dveh kolah.* Hangender Wagen *oder* Frauen-Gutſche mit zvveyen Rädern. *Két kerekü kotſi, séza.* Differt pilentum à petorito, quòd petoritum quatuor, pilentum duabus rotis conſtet; iſtud ab Hiſpanis, illud à Gallis eſt inventum. *Feſt.*

† pīleo, ōnis, m. *Klobuchar.* r. Hutmacher. *Süveges,* vagy *kalap tſináló.*

pīleŏlus, i, m. Ovid. *Klobuchecz, kapicza.* s. Hütlein, Häublein. *Süvegetske.* Apud Hieron. etiam legitur *pileolum, i, n.*

pīlĕus, ĕi, m. *&* pīleum, ei, n. Plaut. *Kapa, Klobuk, S'ke lyak pokrivalo glave.* e Haube, Kappen, Mütze, r. Hut. *Süveg.* 2 apud Liv. *Znamenye ſzloboſchine.* s. Zeichen der Freyheit. *Szabadság jele.* Servi enim per impoſitionem pilei libertate donabantur. *Hinc* vocare ad pileum. *Szlobodnoga vuchiniti, ſzlob ſ binu dati.* Einen frey machen, in die Freyheit ſtellen. *Valakit ſzabad emberré tenni.* Liv.

pīlĭcrĕpus, i, m. Senec. *Z labdum* iliti *z-pilum igravecz.* r. Ballen-Spieler. *Laptával játſzó.*

pīlĭūdius, ii, m. Jul. Firmic. V. *pilarius.* Item V. *pilicrepus.*

pīlo, as, are, avi, atum, (Act.) Mart. V. *Depilo.* 2 eſt *Verb. Neut.* Feſt. *Láſzi dobivam, koſzmatem, laſzaſzt* ali *koſzmat poſztájem.* Die Haar überkomme, haaricht vverde. *Meg-ſzőrőſődőm.*

pīlo, as, are, avi, atum, (Act.) Ammian. V. *Depilo, Expilo, Furor.*

pĭlōſus, a, um, Cic. *Dlakaſzt, koſzmat, Laſzaſzt.* Rauh, haaricht. *Szőrős.*

pĭlŭla, æ, f. Plin. V. *Globulus, parva pila.* 2 ſpeciatim: *Liko-kruglicza, za vrachtvo oblicza,* peregr. *pilula.* s. Artzney-Kügelein, Pillulein. *Orvoſsági golyobiſotska, pilula.* Vetus axungia phthiſin in pilulis ſumpta ſanat. *Plin.*

pīlum, i, n. Plin. V. *Piſtillum.* 2 Apud Cic. &c. *Kopje rimlyanzko tri nabade* (peregr. *ſpicze*) *imajuche, darda ſzulicza rimlyanzka za kitanye.* r. Wurff-Spieſs beyn Römern, ſo drey Spitzen gehabt. *A' Rómaiaknak három ſzegü vaſas dárdájok vólt.* Hinc à Romanis *primus pilus,* appellabatur prima centuria pilanorum, ſeu triariorum militum, qui pilis, ſeu haſtis romanis inſtructi pugnabant. *Suet.*

Pīlus, i, m. Cic. *Dlaka, Laſz.* e. Haar. *Szőr, Haj-ſzál.* Aliquem nec pili facere: *pro* parvi pendere, nauci facere. *Catull.* Ego ne pilo quidem minus te amabo: *pro* Nihilo omnino minus. *Cic.*

* pimpĭnella, æ, f. Medic. *Pimpinella, Jarchja trava.* Bibernell, ein Kraut, Steinpeterlein. *Bába-íre fü.*

* pimpla, æ, f. *Mart.* Mons Macedoniæ, Olympo vicinus, Muſis ſacer. *Hinc* pimplæus, *vel* pimplēus, a, um.

* pĭnăcŏthēca, æ, f. *&* pinacothēcē, es, f. Varr. *Meſzto, ali ſzoba, vu kojoiſze vſzakojachke malarie, czimeri, y kinchi chuvaju:* peregr. *Galleria.* Ein Ort, da Gemählder, Bilder &c. aufbehalten vverden, s. Gallerie-Zimmer. *Feſtett táblák, képek, czimerek &c. tartó hely.*

pīnaſter, ſtri, m. Plin. *Divji ſzmrek.* Wilde Fichte, vvilder Zirnen-Baum. *Vad fenyő-fa.*

pincerna, æ, m. Aſcon. in Cic. *Peharnik.* r. Mund-Schenck, Einſchencker. *Pohár-töltő, pohárnok.* Item V. *Oenophorus.*

pindus, i, m. *Plin.* mons ingens Macedoniæ inter Epirum & Theſſaliam, Muſis Sacer. Ex medio ſui brachium emittit, quod mons *parnaſſus* dicitur, ultima verò ejuſdem pars mons *Helicon* appellatur.

pīnĕa, æ, f. Colum. V. *pinus.*

pīnētum, i, n. Plin. *Szmrekovje, ſzmrekovische.* r. Ort, da die Fichten, *oder* Zirnen-Bäumer vvachſen. *Fenyő erdő.*

pīnĕus, a, um, Plin. *Szmrekov.* Von Zirnen-Baum, Fichtenen, Kiefern. *Fenyős, Fenyőfából-való.* Nux pinea. *Szmrekov ſzàd.* e. Zirbel-Nuſs. *Fenyő-fa dió.*

Digitized by Google

Pingo, is, ĕre, pinxi, pictum, (Act.) Cic. *Obrazim. z-bojum piſſem, ſzlikujem.* vulgo *Málam.* Mahle, abbilde, Schilderey mache. *Képet írok.* 2 Acu pingere. *id eſt* ſuendo varios colores inducere. *Ovid.* 3 V. *Deſcribo* N. 1. *&* 2. pingam coloribus tuis, penicillô meô. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 14.*

Pinguēdo, inis, f. Plin. *Tuſztina, Tuſztocha, Túſcha, Maſzt.* e. Fettigkeit, Fette, Feiſte. *Kövérség, zſír.*

Pingvēdĭnĕus, a, um, Plin. V. *pinguis, oleoſus.*

Pinguĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plin. *Tuſztim.* Fett mache. *Megkövérítem.*

Pinguesco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Tuſztimſze, túſzt bivam.* Fett vverde. *Megkövéredem.* Item V. *Craſſeſco.*

Pingviārĭus, ii, m. Mart. *Tuſzto-Lyub, Maſztnecz, ki túſzte y maſztne jeſztovine rad ima.* Fett liebend, Liebhaber von fetten Speiſen. *Kövért enni ſzerető.*

Pinguis, is, *com.* ve, n. Plin. *Túſzt, Maſzten.* Feiſt, fett. *Kövér, zſíros.* Vid. *Craſſus N.* 2. pingue ſolum: *pro* fœcundum. *Virg.* pingues menſæ: *id eſt* opiparè, & lautè inſtructæ. *Catull.* 2. V. *Denſus, Craſſus N.* 1. pingue & concretum cœlum: *Cic.* pingues lacernæ. *Juven.* 3 Transl. V. *Hebes, rudis.* ità *Cic.* pingui minervâ aliquid facere. V. *Minerva N.* 2.

Pingvĭter, *Adv.* Colum. *Túſzto, Maſztno.* Fett, feiſt. *Kövéren, zſíroſon.*

Pinguĭtia, æ, f. Arnob. V. *pinguedo.*

Pinguĭties, ēi, f. Apul. *idem.*

Pingvĭtūdo, inis, f. Quint. V. *pinguedo, Craſſedo N.* 1.

Pīnĭfĕr, a, um, Virg. *Szmreko-noſz, ſzmreko-roden.* e. Fichten, Kieſern, *oder* Kienholtz tragend. *Fenyő-hozó, Fenyő-termő.*

Pīnĭgĕr, a, um, Ovid. *idem.*

Pinna, æ, f. Colum. V. *penna N.* 1. 2 apud Plin. *Plavuti, ribja plavut.* e. Floſsen, Floſs-feder. *Hal-ſzárnya.* 3 apud *Vitr.* pinnæ. *Deſchicze, z-kojemi je melinzko kolo napereno.* Die Schauffeln, *oder* Brettlein am Mühl-Rade. *Deſzkátskák, mellyeket a' malom-kerékbe a' víz hajt.* 4 apud Liv. *pernicza.* r. Feder-Buſch, auf denen Gasquets-*oder* Sturm-Häuben. *Siſakon-való toll, Forgó.* 5 pinnæ turrium, murorum, valli, ſunt quædam propugnacula in ſummitate turrium &c. in acutum deſinentia. *Caſ.* 6. pinna, genus conchæ. *Cic. Plin.*

Pinnācŭlum, i, n. Tertull. *Verhunecz oſtereszeſze ſztup zhadyajuchi na czirkvi, hiſi, &c.* r. Giebel, e. Zinne. *Ház vagy Templom &c. ormója, pártánya.*

Pinnātus, a, um, Cic. V. *pennatus.* 2. V. *Aculeatus Acutus.* Plin.

Pinnĭcillum, i, n. Pallad. V. *penicillus.*

Pinnĭgĕr, a, um, Ovid. *Plavutaſzt, plavuti imajuchi.* Floſſen-habend. Floſs-Federn habend. *Hal ſzárnyas.* Item V. *pennifer.*

Pinnĭrăpus, i, m. Juven. *Zgrabitel pernicze, ki iz chije glave pernicze z ſzilum jemlye.* Der einem den Feder-Buſch vom Kopf mit Gevvalt nimmt. *Bajnok, ki máſnak erővel tollát vagy forgóját a' fejéről elragadja.*

Pinnŭla, æ, f. Plin. *Plavuticza, male plavuti.* s. Flöſslein, Floſs-Federlein. *Hal-ſzárnyatska.* Item V. *pennula.*

Pinſo, is, ĕre, ui, ĭtum, piſtum, *&* pinſum, (Act.) Varr. *Vu morgyaru ali vu ſztuppi tuchem.* Stampffe, zerſtoſſe. *Moſárban vagy külüben valamit törők.* Item V. *Attero N.* 1. *Comminuo, Confringo, Molo, Frango N.* 1. *Contundo, Tero.* Flagris pinſi: *pro* cædi. *Plaut.* 2 Transl. *&* uſitatiſſimè, ſed ſinè exemplo ullius Auctoris Claſſici. *Kruhpechem.* Brod backe. *Kenyeret ſütök.* Ratio hujus uſus eſſe videtur, quòd nempe grana prius pinſi, ſeu contundi & commoli debeant, atque ſic in farinam redigi; ut ex ea ſubacta, & in lintre contrita ſeu piſta, maſſa panis primùm confici poſſit, quæ cocta in fornace, verus tandem panis efficitur. Et ideo *panem pinſere*, pro *coquere* accipitur, veluti pro præcipua, & ultima conficiendi panis actione.

Pīnus, i, f. (in quibuſdam caſibus, præſertim in *Abl. ſing.* eſt etiam 4. *Decl.*) Plin. *Szmrek, ſzmrekovo drévo.* r. Fichten-Baum, Zirnen Baum. s. Kienholtz, r. Kiefer-Baum, Hartz-Baum, Föhren-Holtz. *Fenyő-fa.*

Pio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Expio, ſati facio.* Item V. *placo.* Plaut.

Pīpātus, ús, m. *Varr.* Vox pullorum.

Pīpĕr, ĕris, n. Plin. *perper, papar.* r. Pfeffer. *Bors.*

Pīpĕrātus, a, um, Colum. *Zaperpren, operpren, papren.* Gepfeffert. *Borſos, borſolt.*

* **Pīpĕrītis**, is, *&* ĭdis, f. Plin. V. *Lepidium.*

Pīpĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Catull. *Choerqulim, kakti vrabecz.* Wie ein Sperling, *oder* Spatz ſchreye. *Veréb módra ſiſegek, pipegek.*

Pīpio, is, ire, &c. [Neu.] Colum. *Piſchim, kakti piſche &c.* pipſe vvie ein Hühnlein. &c. *Madárſi módra ſzólok, zſibogok, tſiógok,*

gek, tivok, *Tſipegek*. Peſſimus at paſſer triſtia flendo pipit. *Auct. phil.* 2 Transl. pipire: *pro* cum ejulatu conqueri. *Feſt.*

Pīpĭo, ōnis, m. Lamprid. *Mladi golub, golubich.* Junges Täubelein. *Galambſi.* Dicitur & de aliarum avium pullis.

Pīpo, as, are, avi, atum, (Neu.) V. *Pipio.* Gallina pipat. *Varro.*

Pīpŭlum, i, n. & pīpŭlus, i, m. Varr. V. *Convicium, Irriſio, Maledictum:* Aliquem pipulô differre: *pro* conviciari. *Plaut.*

* Pīrāta, æ, m. Cic. *Morſzki razbojnik.* r. See-Rauber, Meer - *oder* Schiff - Rauber, *oder* Caper. *Tengeri tolvaj, hajós tolvaj.*

Pīrātica, æ, f. (*intellige* Ars.) Cic. *Morſzko razbojnichtvo.* e. See-Rauberey, Meer-Kaperey. *Tengeri tolvajſág.* Facere piraticam: Cic. *Na morju razbijati.* e. Caperey treiben. *Tengeren tolvajkodni.*

Pīrātĭcus, a, um, Cic. *Na-morju razbojnichki, Ladjo-razbojni.* See-Rauberiſch, zur Caperey, *oder* zum See - Raub gehörig. *Tengeri tolvajboz-való.*

Pĭrum, i, n. Plin. *Hruska.* e. Birn. *Körtvély.*

Pĭrus, i, f. Virg. *Hruskovo drévo.* r. Birn-Baum. *Körtvély fa.*

Piſcāria, æ, f. Varro. *Ribni terg, Tergovis-che za ribe.* r. Fiſch-Marckt. *Hal piatz.*

Piſcārius, a, um, Plaut. *Ribji, Ribni, ribam ſzliſſajuchi.* Zum Fiſch gehörig. *Halboz-való.*

Piſcātio, onis, f. Ulp. *Ribo-lov, Ribarenye, Rib lovlenye.* Das Fiſchen, e. Fiſcherey. *Haláſzat, Hal-fogás.*

Piſcātor, ōris, m. Cic. *Ribich, Ribar, Ribo-lovecz.* r. Fiſcher. *Haláſz.*

Piſcātōrius, a, um, Plin. *Ribichki, Ribarſzki, Ribichem ſzliſſajuchi.* Zum Fiſchern gehörig. *Haláſzboz-való.*

Piſcātrix, icis, f. Plin. *Ribichka, Ribaricza, Ribo-lovka.* e. Fiſcherin. *Haláſzné.*

Piſcātūra, æ, f. Tertull. V. *Piſcatio.*

Piſcātus, ûs, m. Cic. V. *Piſcatio.*

Piſcĭcŭlus, i, m. Cic. *Ribicza.* s. Fiſchlein. *Halatska.*

Piſcīna, æ, f. Cic. *Ribnyak, Ribnik, Ribnicza.* r. Fiſch - Teich, Fiſch - Hälter. *Halas-tó,* Plin. & Colum. transfert hanc vocem etiam ad alia loca clauſa, & aquâ repleta.

Piſcīnālis, is, *com.* le, n. Pallad. *Ribnyichki, Ribnyaku ſzliſſajuchi.* Zum Fiſch - Teich gehörig. *Halas tói, Halas tavi.*

Piſcinārius, ii, m. Cic. *Goſzpodar nad ribnyaki, chlovek ki ribnyakeh ſzvoje veſzelje imajuchi,* r. Fiſch-Teich-Herr, der ſeine Freud mit Fiſch-Teich hat. *Halas-tóban gyönyörködő.*

Piſcīnŭla, æ, f. (*Dim.*) Varr. *Ribnyachecz.* Kleiner Fiſch-Teich. *Halas-tótska.*

Piſcis, is, m. Cic. *Riba.* r. Fiſch. *Hal.* 2. Piſces ſunt unum ex 12. ſignis Zodiaci, quod quatuor & triginta ſideribus conſtat. *Virg.*

Piſcor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Ribe lovim, Ribárim.* Fiſch fange, Fiſche. *Haláſzok.* piſcari in aëre: *proverb. Plauti, pro* operam ludere, ſeu fruſtra laborare.

Piſcōſus, a, um, Ovid. *Z-ribami obilen, pun rib.* Fiſch-reich. *Halas, ſok halú.*

Piſcŭlentus, a, um, Plaut. V. *Piſcoſus.* Stagna piſculentiſſima. *Solin.*

Pīsito, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. *Chverchim kakti skvorcz.* Schreye wie ein Staar. *Tſcövegek mint a' ſeregély.*

Pīſo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Pinſo.* ità Legit *Harduinus.*

Pīſo, is, ĕre, piſi, piſtum, (Act.) Varr. V. *Pinſo.* ità Legit *Harduin.* Alii utroque loco *pinſo*, pro *piſo* legunt, ſimúlque *pinſo, as.* &c. quod *Turneb.* in MSS. Varronis ſe legiſſe teſtatur, rejiciunt, & ſolum *pinſo, is.* admittunt.

Pīſo, ōnis, m. Marcell. emp. V. *Mortarium, pila N.* 1. 2 Piſōnes, Nobiliſſima Romæ familia, dicti à piſis, quòd optimè piſa ferent; uti *Cicerones* à cicere, *Fabii* à faba, *Lentuli* à lente. &c.

* Piſſēlæon, æi, n. Plin. *Szmolenzko olje.* Ein Oel von Pech. *Szurok olaj.*

* Piſtācium, ii, n. *Plin.* Genus nucis. *Pallad.* habet etiam *piſtaceum, ei, n.* & *piſtacea, æ, f.* videlicet *Arbor.*

Piſtillum, i, n. (à pinſo.) Colum. *Tukala, Tukàch, z-kémſze kaj vu moſáru, ali ſztuppi tluche.* r. Stöſſel, Stämpffel, r. Mörſel-Keul, r. Klippel. *Mosár-törő, mosár-ütője, &c.*

Piſtillus, i, m. Virg. *idem.*

Piſto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pinſo.) V. *pinſo.* In pila lignea piſtabis, cernéſque ſubtiliter. *Veget. de re veterin. l.* 1. *c.* 21.

Piſtor, oris, m. Cic. *Krubo-pek, pek, pekar.* r. Brod - Beck, Pfiſter. *Kenyér sütő.* Adverte tamen piſtorem propriè eum dici, qui frumentum in pila pinſit, ſeu contundit, id quod olim in uſu fuit, antequam molas inveniſſent. Hinc factum, teſte *Feſto*, ut jam antiquitùs *piſtor* pro *Coquo farinæ* uſurparetur. Inventis verò molis, de eo dici cœpit, qui farinam ſubigit, & panem conficit. *Plin.*

Digitized by Google

piſtōrius, a, um, Plin. *Pekovſzki, pekarzki.* Beckeriſch, Fiſteriſch. *Sütőhőz-való.*

piſtrilla, æ, f. [Dim.] Terent. *Mala melinzka ſztuppa.* e. Kleine Stampff-Mühle. *Stompot-ka, kőlyütske.* Item V. *Mola verſatilis, &c.*

piſtrīna, æ, f. Plin. V. *piſtrinum.*

piſtrīnālis, is, *com.* le, n. Colum. *Melinzki, ſztuppi ſzliſſajuchi, melinzko ſztupni* Mühleriſch, zur Stamph-Mühle gehörig. *Malomhoz-való, kőlyűhőz-vagy ſtompoz-való.* Item V. *Molaris N. 1. Molendinarius.*

piſtrīnārius, ii, m. Ulp. V. *Mŏlitor, piſtor.*

piſtrīnenſis, is, *com.* ſe, n. Svet. V. *piſtrinalis.*

piſtrinum, i, n. Cic. 1. propriè. *Meſzto, vu kojemſze kaj tüche ali melye: Melinzka ſztuppa.* Ein Ort, allvvo man etvvas zerſtoſſet, ſtampffet, *oder* mahlet: e. Stampff-Mühle. *Hely, a' hol valamit őſzve-morſolnak, törnek, őrőlnek.* Vid. *Molendinum, Mola N. 1.* Hinc 2 Transl. ſumitur *pro* Domo correctionis. *Meſzto, ali Hiſa pobolſſanya, kadiſze zlochesſzti kaſtiguju y vu oſtrom ſztrábu derſè.* s. Zucht-Haus. *Fenyiték-ház.* Aliquem in piſtrinum dedere. *Plaut.* Detrudi compingi in piſtrinum. *Cic.* 3. pro *quovis laborioſo loco, & arduo labore.* Tibi mecum erit, Graſſe, in eodem piſtrino vivendum. *Cic. 2. de Or.* 4 Speciatim & uſitatiſſimè: *Pekarnicza,* peregr. *Fiſtarnicza.* e. Back-Stube, pfiſter-Stube. *Sütő-ház.* Exercere piſtrinum. Svet. *Obnaſſati pekariu.* s. Becken-Handvverck treiben. *Sütő-meſterséget űzni.* Item V. *Molas verſare &c.* Rationem uberiorem hujus 4tæ acceptionis Vide in vocibus *pinſo, & piſtor.*

piſtrix, īcis, f. Plin. *Pekaricza, Filyárka.* e. Beckin, pfiſterin. *Kenyér sütőné.* Item Mulier, quæ grana in pila pinſit, ſeu comminuit. 2 *apud Cic.* ſpecies balænæ, longo corpore & anguſto.

piſtūra, æ, f. Plin. *Krubo-pekſztvo, pekaria.* s. Becken-Werck. *Kenyér-sütés.* propriè & ex prima vocis inſtitutione idem eſt, ac *Contritio N. 1. Contuſio, Comminutio, Mŏlitūra.*

piſum, i, n. Plin. *Grah.* e. Erbs, Arbes. *Borsó.*

* pĭthăules, is, m. Senec. V. *Lyripipiarius.*

pĭtiſſo, as, are, avi, atum. [Act. *à græco* pitizo.) Terent. *Tenyto y po malom pijem, chmerkam, kakti kuſſajuch pijem.* Langſam und vvenig trincke, nipffe. *Kóſtolásnak okáért egy kis bort iſzom, ſzűrtőlők.*

pĭtuīta, [pĭtuĭta, *Horat.* pītuīta, *Pers. &c.*] æ, f. Cic. *Lepchena voda vu kervi, nezrela kerv.* Das ſchleimige Waſſer im Geblüt, r. Koder. *Ragadós nedvesség a' vérben.* Vid. *phlegma. Mucus.* 2 apud *Colum.* eſt morbus ex fluxu pituitæ ortus, gallinas cumprimis infeſtans. *Kika, kokoſſje piſzkutanye.* r. Pips, das Pfeiffen der Hennen. *Pipes nyavalya, tyúk pipe.*

pituitāria, æ, f. *Plin.* Herba, quæ pituitam oris ſiccat.

pituitōſus, a, um, Cic. V. *Phlegmaticus, Mucoſus.*

pius, a, um, Cic. *Boga-bojechi, pobožen.* Gottsfürchtig, fromm. *Iſtenfélő, Jámbor.* Item V. *Obſervans N. 1.* pius in parentes, patriam, &c. *pro* obſervans, bene affectus patriæ &c. *Cic.* 2. V. *Benignus, Clemens,* Terent. *piiſſimus.* Curt.

pix, pĭcis, f. Plin. *Szmola.* s. Pech. *Szurok.* Græca pix. *Szmola gerchka, vulgo koloſon.* r. Colophonien. *Gyanta, kalafónia.*

plācābilis, is, *com.* le, n. Cic. *Vtaſhyiv, Vtiſſlyiv.* Verſöhnlich. *Engeſztelhető, Tſendeſithető.* Alicui ſe placabilem præbere: *id eſt* benignum, clementem, facilem, propitium. *Cic.*

plācābilĭtas, ātis, f. Cic. *Vtaſhyivoſzt, vtiſſlyivoſzt.* e. Verſöhnlichkeit. *Engeſztelhetőſég.* Item V. *Benignitas, Clementia, Manſuetudo, Lenitas, Facilitas N. 2.*

plācābĭlĭter, Adv. Gell. *Vtaſhyivo, Vtiſſlyivo.* Verſöhnlich. *Engeſztelve.*

plācāmen, ĭnis, n. Liv. *Vtaſilo.* e. Verſöhnung. *Engeſztelő.* Item V. *piaculum N. 2. placatio.*

plācāmentum, ti, n. Tacit. *idem.*

plācātè, *Adv.* Cic. *Vtiſſeno, otaſeno.* Gütlich. *Engedelmeſen.* Vid. *pacatè, benignè.*

plācātio, onis, f. Cic. *Vtiſſenye, Vtaſenye.* e. Ausſöhnung, Verſöhnung. *Megengeſztelés.* Vid. *pacificatio.*

placatōrius, a, um, Tertull. V. *pacificatorius, piacularis.*

plăcenta, æ, f. Plaut. *Gibanicza.* e. Kuchen mit Käſs, Butter &c. gemacht. *Fánk, pánkó, palatſinta.*

plăcentia, æ, f. Apul. *Zvolynoſzt, vugodnoſzt* e. Gefälligkeit. *Megtetſzés.* 2. eſt *Nom. propr. Civitatis in Italia.*

Plăceo, es, ēre, cui, ĭtum. [Neu.] Cic. *Vugodenſzem, povolyenſzem, dopádamſze.* Gefalle, angenehm, *oder* beliebt bin. *Tetſzem, tellek, kedves vagyok.* Vid. *Complaceo.* ſibi placere: *pro* efferri, gloriari, in ſuis viribus fidere. *Quintil.*

plăcĕt,

plăcĕt, ēre, ēbat, uit, *vel* citum eſt, (Neu. *Imperſ.*) Cic. *Drago je, povolyno je, dopadaſze.* Es gefället, es iſt angenehm, beliebt, gefällig. *Tetſzik.* 2. V. *Exiſtimo N.* 1. *Opinor, Judico, Arbitror, Decerno N.* 1. *&* 2. Doctiſſimis, ſapientiſſimiſque placuit: *pro* videbatur, *vel pro* Doctiſſimi & ſapientiſſimi ità cenſuerunt, &c. *Cic.*

plăcĭdè, *Adv.* Cic. V. *Benignè, Manſuetè, pacatè.*

plăcĭdĭtas, atis, f. Varr. V. *Benignitas, Lenitas, Manſuetudo, Tranquillitas, quies, pax.*

plăcĭdus, a, um, Cic. V. *Pacificus, Tranquillus. &c.*

plăcĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.* à placeo.) Plaut. *Dopadivamſze, vechkrat povolyen jeſzem.* Oft gefalle. *Tetſzdegelem, kellegetek.*

plăcĭtum, i, n. Plin. V. *Decretum, Arbitratus, Opinatio.*

plăcĭtus, a, um, Terent. *Vugoden, povolyen, Drâg, priet, doſzudyen.* Gefällig, beliebig, angenehm, beſtimmt. *Tetſzô, kellô, kedves, végezett.*

plăco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Taſim, Tiſſim.* Verſöhne. *Engeſztelem.* V. *Delinio N.* 1. *Lenio, Mitigo N.* 1. *Tranquillo.*

plāga, æ, f. Cic. V. *Ictus, N.* 1. *percuſſio, Verber, Vulnus N.* 1. Item V. *Inciſio N.* 1. Plin. 2 Transl. V. *Calamitas, Damnum, Exitium N.* 1. *&* 2. Cic.

plāga, æ, f. Cic. *Kotàr, ſztanovita ſztràn zemlye, ali neba.* Gewiſſer Ort, *oder* Gegend der Erden, *oder* des Himmels. *Földnek*, vagy *világnak egy darab réſze.* 2. V. *Caſſis.* Virg. *Hinc Transl.* Incidere in plagas. *Vu pogibel doſzpeti, zajti.* In Gefahr kommen. *Veſzedelemben eſni.* Cic.

plăgiārius, ii, m. Cic. *Lyudo-tàt, ki detczu, ali druge lyudi ſzlobodne prodáje, kupuje i ali tugye ſzluge prez goſzpona vega dopuſchenya zaderxáva, odtujáva &c.* 1. Menſchen-Dieb. *Ember-lopô.*

plăgĭgĕr, a, um, Plaut. *Z-vudarczi zpiſzan, Bijenya vrîden, za bijenye rodyen.* Mit Striemen gezeichnet, Streich-würdig, der gleichſam zum Schlägen gebohren iſt. *Tſapáſt, verîſt viſelô, veresígre méltó, veresígre ſzületett.*

plăgĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *idem.*

plăgĭpătĭda, æ, *com.* Plaut. *Vudarczev terpitel, terpitelicza: bijenya podnaſſavecz, podnaſſavka.* Der, *oder* die Streich leidet. *A' ki verîſeket ſzenved.*

plăgĭum, ii, n. JCt. *Lyudo-tatbina, Detczokradba, z-ſzlobodnemi lyudmi terſtvo, tugyih ſzlúg prez d. puſchenya zaderſavanye, kupuvanye, ali prodavanye.* 1. Menſchen-Raub. *Embereket lopás.*

plăgōſus, a um, Apul. *Vudarczev pun.* Voll Wunden, mit Streichen wohl gezeichnet. *Sok ſebû, veresíggel rakva.* 2. Activè. *Ki rad bije, vudarcze vechkrat deli.* Der gern ſchlägt. *Verekedô.*

plăgŭla, æ, f. Vid. *Linteum, Linteolum N.* 1. Liv. 2. V. *Philyra N.* 2. *in transl. ſignificatione.* Plin.

planca, æ, f. Plin. Pallad. *Ravna, zravnana deſzka, proſznicza moſztna.* Ebenes Bret, 1. Bruck-Laden. *Egyenes deſzka, Hidravaló gerenda.*

planctus, ûs, m. 1. propriè V. *Ictus N.* 1. *percuſſio, verberatio, verber.* Lucan. 2. ſpeciatim. *Veliki plach, y tuchenye perſzih; Narekuvanye, y z-rukami ſaloſztno klopanye.* e. Groſse Klage, s. Leid-Geſchrey mit Bruſt-Klopffung. *Nagy ſiralom, melyet ſirtában verés.*

plancus, a, um, Plin. *Tenyke, nizke y ſiroke noge imajuchi, katti deſzchicze.* Breite und flache Füſse habend. *Sâles lábû* vagy *talpú.*

planè, *Adv.* Cic. *Ravno, zraven.* Eben. *Egyeneſen.* Item V. *perſpicuè, apertè.* Item V. *Omnino, prorſum N.* 2. Perfectè, planéque eruditus. *Cic.* Item V. *Certè.* Qui alia tam planè ſcias. *Terent.*

* plănēta, æ, m. Cic. *Meſzto preminyajucha zvezda, neſztalna zvezdiſche.* 1. Irrſtern, Planet. *Bújdosó tſillag.* 2. apud Iſidor. *Méſſna halya, Kaſula.* e. Kaſel, ein Prieſterliches Kleyd. *Papi ruha, Kaſula.* Septem numerantur planetæ. *Saturnus* ſupremum, huic proximum *Jupiter*, tertium *Mars*, *Sol* quartum locum obtinet. *Venus* ſolem ſubſequitur, *Mercurius* ſub venere ſuum circulum peragit. *Luna* infimum, terræ proximum, & minimum circulum cœleſtem motu ſuo, perficit. *Cic.*

* plănētēs, æ, m. *idem.*

plănētĭcus, a, um, *Sidon.* Ad planetam pertinens.

plango, is, ĕre, planxi, planctum (Act. *ab antiq.* plago:) Lucr. 1. *propriè* Vid. *Verbero.* 2. Vid. *Lamentor, Lugeo N.* 1. *&* 2. plangunt ſua damna coloni. *Stat.*

plangor, ōris, m. Catull. V. *planctus N.* 1. 2 apud Cic. V. *planctus N.* 2. *Luctus N.* 1. *Lamentatio.*

Digitized by Google

planĭlŏquus, a, um, Plaut. *Odperto y ochívesſzto govorechi, ki tak govori, kak ou ſzerdczu chúti.* Aufrichtig und glatt redend, der deutlich redet, und ſich kein Blat vors Maul nimmt. *Magyarán ſzóló.*

plānĭpēs, ĕdis, *om.* Feſt. *Ravno-nog.* Flach-Füſſig. *Széles lábú, Talpas.* Item V. *Nudipes.* Mimi planipedes: *id eſt:* qui nudis pedibus in ſcenam prodibant: cùm contra Comœdi ſoccis, Tragœdi Cothurnis pedes induti in Theatro agerent.

plānĭtĭes, ēi, f. Cic. *Ravnicza, Ravnina, Ravno y jednako meſzto.* e. Ebene, ein eben Feld. *Megegyenesített föld.* 2 Transl. Orationis planities: *id eſt* perſpicuitas.

plānĭtūdo, ĭnis, f. Colum. *idem.*

planta, æ, f. Cic. *Zemlye-raſztje, préſzad, záſzad, vſze, kaj iz zemlye raſzte.* s. Erd-Gevvächs, alles, vvas aus der Erden vvächſt. *Föld-terméſe, minden-a' mi a' földből kinő.* Vid. *Germen N. 1. Stirps N. 1. Stolo, Surculus. &c.* 2. *Dolnya ſztran noge, podplat.* Die Fuſs-Sohlen, s. Fuſs-Bret. *Láb-talp.* Inſtitit plantam: *pro* pedem pede preſſit. *Plaut.*

plantāgo, ĭnis, f. Plin. *Terpútecz, tráva na isovrachenye ràn baſznovita.* Breitvvegerich, gevviſſes Kraut. *Úti-fű.*

plantāris, is, *com.* re, n. Stat. *Podplataſzt, podplatni.* Zur Fuſs-Sohlen gehörig. *Talpra-való.*

plantārium, ii, n. Plin. *Zaſzadiſche, preſzadiſche, uſzadiſche: Meſzto, Vert, kadiſze vſzakojachke mladicze, préſzadi, záſzadi &c. poſzadyuju.* r. Pflantz-Garten. *Ültető hely.* 2. apud Virg. V. *planta N. 1.*

plantārius, a, um, Colum. *Záſzadni, úſzadni, póſzadni, préſzadni.* Was da kan gepflantzet vverden. *Ültetni-való.*

plantātio, onis, f. Plin. *Zaſzadyenye, preſzadyenye, poſzadyenye.* e. Pflantzung. *Palántálás, ültetés, óltás.*

plantātor, oris, m. Auguſtin. *Zaſzaditel, poſzaditel, preſzaditel, poſzadyavecz.* r. Pflantzer. *Ültető, óltó.*

plantĭgĕr, a, um, Plin. *Záſzade imajuchi, noſzechi.* Das Schoſs trägt. *Palánta-hordozó, növéſt termő.*

planto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szadim, poſzádyam, zaſzádyam.* Pflantze. *Ültetek, palántálok.*

plānus, a, um, Cic. *Raven, jednak, ploſſnat.* Eben, gleich, flach. *Egyenes, sík.* 2. Transl. V. *Certus, Clarus, Manifeſtus, perſpectus, apertus.* Aliquid planum facere: *pro* declarare, explanare, patefacere, item dubiam & difficilem explicare. *Cic.*

* plănus, i, m. Cic. V. *Deceptor, Impoſtor, Seductor.*

* plaſma, ătis, n. Auſon. *Loncharzko delo, dugovanye iz zemlye napravlyeno.* s. Hafner-Werck, aus der Erden gemachtes Ding. *Fazakaſ tſinálmány, Földből-való alkotmány.* Item V. *Fermamentum, Figlinum.* Hinc à *Prudent.* Homo *plaſma* vocatur. 2. eſt potio dulcis, abluendis faucibus, ne raucedine lædantur, ſerviens. *Quintil.*

plaſmo, as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *Iz blata délam, zemlyene kipe napravlyam, Lonchárim, Loncharíu tiram.* Geſtalte, irrdene Bilder mache, Töpffer-Werck treibe. *Sárból valamit tſinálok, Földből képeket formálok, Fazakas munkát mivelek.*

* plaſtes, (plaſta) æ, m. Plin. *Kipnik, ki iz blata déla.* Der irrdene Bilder &c. macht, *Sár-míves, sárból kép tſináló.* Item V. *Figulus, Formator N. 1.*

* plaſticē, es, f. Plin. *Znanye,* ali *Meſtria kipe iz ilovache napravlyati, Loncharía.* e. Kunſt Bilder aus Leim zu machen, e. Hafner-Kunſt. *Földből képet faragó meſterség, Fazakaſság.*

plaſticus, a, um, Vitruv. *Iz zemlye delajuchi, iz blata delanyu ſzlúſſajuchi.* Aus der Erden etvvas machend, zum Haſner-Werck gehörig. *Sárból valamit tſináló, fazakas munkához-való.*

plaſticus, i, m. Jul. Firmic. V. *plaſtes.*

* plătănĭnus, a, um, *Colum.* Ex platano factus.

* plătăno, (plătănon) ōnis, m. *Mart.* Locus platanis conſitus.

* plătănus, i, (*apud Virg.* ûs. 4.) Cic. *Velikoga liſztja, za ſzenczu kruto dobro, Lipi ſzpodobno drévo; onoga ſzvertja ima, y viſzoko ráſzte.* Nonnulli Lexicographi Illyri platanum, communi cum Orno nomine, vocant *Javor.* Ein gevviſſer Baum, mit breiten Blättern, zum Schatten ſehr dienlich, dem Linden-Baum gleich: hat viel Aeſt, und vvächſt hoch. *Lexica germanica nominant* r. Masholder-Baum, Ahorn-Baum. *Quæ nomina etiam* Aceri, & Carpino tribuunt. *Egy nagy levelű, kedves árnyékú, haſonló a' hár-fához plátánus nevű fa, mellyeknek kiterjedett ágai vagynak, és magaſan felnő.*

* plătēa, æ, f. Terent. *Valicza.* e. Gaſſe. *Utſza.* Item V. *Area N. 2.* Lamprid.

plăudo,

plāudo, is, ĕre, ſi, ſum. (*Neu.*) Cic. *Kruto-ſze radujem, od veſzelia z-rukami pleſzkam.* Frohlocke, mit den Händen patſche. *örülök, tapſolok, tombolok.* Vid. *Applaudo, Approbo.* Huic ita plauſum eſt, ut ſalvâ Rep. Pompejo plaudi ſolebat. *Cic.* Sibi plaudere: *pro* blandiri, & placere ſibi; nimium ſua amare, & æſtimare. *Plin.* pars pedibus plaudunt choreas: *pro* pedes invicem collidendo, *vel* pedibus terram feriendo ſaliunt. *Virg.*

plāusĭbĭlis, is, *com.* le, n. Cic. *Raduvanya vréden, pohvalyiv. Radovni, Vſzakomu povolyen y priet.* Frohlockens vvürdig, Lobvvürdig, jedermann angenehm, alles vvas ſich gefällig macht, und vvohl hören läſt. *örvendetes, ditsíretre méltó, Mindennél kedves, tapſolásra méltó.*

plauſibilĭter, *Adv.* Sidon. *Z-raduvanyem, z-pleſzkanyem, kruto-povolyno.* Mit Frohlocken, Lobvvürdiglich, ſehr angenehmlicher Weiſe, jedermann gefällig. *örvendezve, tapſolva, kedveſen.*

plāuſor, oris, m. Horat. *Raduvavecz, z-radoſztjum hvalitel, z-rukami pleſzkavecz.* r. Frohlocker, Handklopffer. *örvendező, valamit ditsérő, tapſoló.*

plauſtrārius, ii, m. Lamprid. *Kolàr, kolo-delacz.* r. Wagner. *Szekér tſináló.* 2. apud Ulp. *Kolo-vozecz.* r. Fuhrmann. *Szekeres.*

plauſtrum, i, n. Cic. *Vòz, kóla za tèrh.* r. Laſt Wagen, Fuhr-Wagen. *Szekér.*

plāuſus, ûs, m. Cic. *Veliko raduvanye, pleſzk,* ali *pleſzkanye z-rukami.* e. Frohlockung, das Handklopffen, *oder* Klatſchen. *örvendezés, tapſolás.* Aliquid plauſu laterum nunciare: *id eſt:* alarum concuſſu. *Plin.*

† plēbānus, i, m. V. *Parochus N.* 2.

plēbēcŭla, æ, f. Cic. *Mali pripoſzti pùk, Menyſſega reda obchinicza.* Das gemeine Völcklein, r. Pöfel. *Köz-népetske.*

plēbējus, & plēbēius, a, um, Liv. *K-púku ſpadajuchi, púkov.* Dem gemeinen Volck gehörig, Pöbel-Artig. *Köz-rendbéli.* 2. Transl. V. *Abjectus, Humilis N.* 2. *Ignobilis N.* 1. & 2. Cic.

plēbĭcŏla, æ, *com.* Cic. *Púku vgadyavecz, púko-ſzluſhenik.* Der dem Pöfel etvvas zu Gefallen thut, dem gemeinen Volck dienend. *Köz-népnek kedvező, ſzolgáló.*

plēbiſcītum, i, n. Cic. *Dopitanye, Dokonchanye, Odluchenye púka.* r. Beſchluſs, e. Satzung von gemeinen Volck gemacht. *Köz-nép végezéſe.*

plebs, plēbis, f. Liv. *Pùk, priproſzta obchina.* Das gemeine Volck, die gemeine Burgerſchafft. *Köz-nép, község.* Apud Cic. *Zlochesſzta, y vſzaka za malo derſana obchina, kupchina.* Das gar gemeine, und ſchlechte Volck; Pöbel, *oder* Pöfel vom Volck. *Leg-alább-való köz-nép.*

plectĭbĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. *Vréden pokaranya, kaſtiganya.* Straffbar, Straffvvürdig. *Büntetéſt érdemlő.*

plectĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Zpleten, zpletlyiv.* Geflochten, das ſich flöchten läſt. *Fonott, tekerts, Fonható.*

plecto, (*à græco* plectes, *latinè* percuſſor.) is, ere, xi, xum, [Act.] Terent. V. *Ferio, percutio N.* 1. 2. per *Synecdochen* Vid. *punio.* Capite plecti: *pro* ſupplició affici, capite minui, morte multari, vitâ exui. *Glavu zgubiti, glaveſze mentuvati.* Enthauptet vverden. *Fejét venni.* Culpa jure, & ſinè invidia plectitur: *pro* punitur, pœnâ afficitur. *Cic.*

plecto, (*à græco Pleco.*) is, ĕre, xi, xum. (Act.) Lucr. *pletem.* Flechte, vvinde. *Fonom, Tekerem.* Vid. *Implico N.* 1. *Necto N.* 1. *Glomero N.* 1. *Texo N.* 1.

plectrum, i, n. Cic. *Lùk guſzleni, Lùchecz.* r. Fiedel-bogen, Geigen-Bogen. *Hegedü vonó.* poeticè V. *Lyra, Carmen N.* 1. ità Tibull. Horat.

plējădes, ădum, f. *plur.* Ovid. *Zvezdiſche, ſzedem zvèzd vu ſzebi zadersavajuche, koje ſze ſzkup hodeche okolo protuletja izkaſuju, y veter, ſnèg, desgy z-ſzobum donaſſaju.* s. Sieben-Geſtirn, e. Gluck-Henne. *Hét tſillagú égi jel, égi ſius tyúk.* Sing. *Plejas, adis. f.* Ovid.

plēnè, *Adv.* Cic. *Na punom, puno.* Völliglich, völlig. *Tellyeſen.* Vid. *Abundanter, Cumulatè, Integrè N.* 1. *perfectè.*

plēnĭlūnium, ii, n. Plin. *Schep, pun meſzecz.* r. Vollmond. *Hóld-tölte.*

† plēnĭpŏtentia, æ, f. *Zverſſena oblaſzt, na punom dana mòch kaj vuchiniti.* Vollkommene Macht und Gevvalt. *Egéſz hatalom.*

† plenipotentiārius, ii, m. V. *Mandatarius, Legatus.*

plenĭtas, atis, f. Vitruv. &

plēnĭtūdo, ĭnis, f. Auct. ad Her. *Punocha, zpunenozt.* e. Völle, Vollſtändigkeit. *Tellyeſség, Bételjeſedés.* Item V. *Integritas N.* 1. *perfectio N.* 2. 2. V. *Corpulentia, Craſſedo N.* 1. Plin.

plēnus, a, um, *pun.* Voll. *Tellyes.* Navium, *vel* navibus pleniſſimus portus. *Cic.* 2. Deceſſit plenus: *id eſt:* perdives, divitiis onuſtus.

onuſtus. *Cic.* Gradu pleno cohortari: *id eſt*: magno ſtudio & conatu, ſerventer. *Id.* In dicendo plenus: *pro* Copioſus, facundus, Fœcundus N. 2. *Id.* pleno ore laudare: *pro* valde laudare. *Id.* Aër plenus: *pro* Craſſus, denſus. *Id.* Ad plenum: Horat. V. *plenè.* In plenum. Plin. V. *Omnimodè, omnino.* Fœmina plena: *pro* gravida. *Plaut.*

plērīque, æque, ăque, *plur.* Cic. *Vekſinom, Z-vekſe ſztrani, ſzkoro vſi, vekſa ſztràn.* Der mehrertheil, ihrer viel, die meiſten, faſt alle. *Többire minden, nagyobb réſz, Majd mindnyájon.* Quod plerique omnes faciunt: *pro* quaſi omnes. *Terent.*

plērumquĕ, *Adv.* Cic. *Szkoro vſzagdar, z-vekſe ſztràne, vechma.* Mehrentheils, gemeiniglich. *Inkább, Majd mindenkor, Többire.* Plerumque, non ſemper, quæ eveniunt, fortuita ſunt. *Cic. 2. Divin.*

* plēurīticus, a, um, Plin. *Bodecz terpechi, bodczu podleſen.* Das Seyten-Stechen habend, dem Seyten-Stechen untervvorffen. *Nyilallós, óldal-fájós.*

* plēurītis, ĭdis, f. Cœl. Aurel. *Bodecz.* Das Seyten Stechen, Seyten-Wehe, r. Seyten-Stich. *Nyilallás, óldal-fájás.*

plexus, ûs, m. Manil. V. *Implexus N. 2. Implicatio, Nexum, Nexio.*

plexus, a, um, Lucr. *Zpleten.* Geflochten. *Fonott.* Vid. *Implexus, Nexus.*

* plīădes, ădum, f. *plur.* Stat. V. *plejades.*

plīca, æ, f. Plin. *Guſva, Nabranye, Zvinenye na opravi, kerpa.* e. Falt an einem Kleyde, r. Fleck. *Fürt, Ránts, Rét, Fólt.* 2. plica polonica, Medic. *Vilovina, Laſzi zapletek.* e. Haar-Schrötel, Schrötleins-Zopff. *Genetségtöl öſzve-tſomózott haj-fürt.* Morbus eſt polonis familiaris.

plĭcātĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Zvitlyiv, guſvlyiv, kaiſze more naguſvati, nabrati,* ali *kerpati.* Das ſich zuſammen falten, *oder* flechten läſt. *Öſzve-rántzolható, fogható.*

plĭcātūra, æ, f. Plin. *Nabiranye, zavianye, guſvanye, kerpanye oprave.* e. Faltung an einem Kleyd, Flickung. *Öſzve-rántzolás, fogás, Foldozás.*

plĭco, as, are, [*Act. à græco* pleco] Lucr. *Nabiram, zaviam, guſvam, kerpam opravu.* Falte, in die Falten bringe, flicke. *Rántzolom, Takarom, öſzve-türöm, Foldozom.* Apud Alvarum legitur *plicui, plicitum.* Aliqui etiam ex voce *plicatura*, apud Plin. reperta, deducunt *plicăvi, plicatum*, Nulla tamen horum præteritorum, & ſupinorum, apud Auctores, exempla extant.

plōdo, is, ĕre, &c. (Neu. *obſol.*) Virg. V. *plaudo.*

plōrābĭlis, is, *com.* le, n. Pers. *Vréden plaecha y tuguvanya.* Thränen-vvürdig, bevveinlich. *Siralomra-méltó.* Vid. *Deplorandus, Lugubris.*

plōrābundus, a, um, Plaut. *Jako tugujuchi, placbuchi.* Sehr betaurend, vveinend. *Sirànkozó, ſirò.*

plorātio, onis, f. Auguſt. V. *ploratus.*

plorātor, oris, m. Mart. *Tuguvavecz, plakavecz.* r. Betaurer, Weiner, Flenner. *Siró, Siránkozó.*

plorātus, ûs, m. Cic. *Tuguvanye, plakanye.* e. Heulung, das Weinen, Flennen. *Siránkozás, ſirás.* Vid. *Fletus, Ejulatio, Lamentatio, planctus N. 2.*

plōrātus, a, um. *part. paſſiv.* Stat. *Oplakan.* Bevveinet. *Siratott.*

plōro, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Cic. *Tugujem, Gztrimſze.* Heule, Flenne. *Siránkozom.* Item V. *Lamentor, Fleo, Ejulo.* Subducta viatica plorat: *pro* queritur, deflet. *Horat.*

Ploratur lacrymis amiſſa pecunia veris. *Juven.*
Perditur ipſe DEus! lacryma nulla cadit.
Iz ſzerdcza ſze ſzúze tocbe,
Za Moſsnyiczu pogublyenu:
Kàd pak duſſa zginut bocbe,
Onda ſzúze vſze povènu.

plōſor, oris, m. Sidon. V. *plauſor.*

ploſtellum, i, n. Varr. *Mala kóla, kólcza.* Kleiner Wagen. *Szekeretske, Talyiga.*

ploſtrārius, a, um, Cato. *Kólam ſzlúſſajuchi, kólni.* Zum Fuhrvvagen gehörig. *Szekérbez-való.*

ploſtrum, i, n. Colum. V. *plauſtrum.*

pluit, ĕre, ĕbat, pluit, *vel* plūvit, (Neu. *Impers.*) Cic. *Degyiſze, degy ide, godina ide.* Es regnet. *Eſik, Eſöt-eſik.*

plūma, æ, f. Cic. *Mehko perje, pavulicza iz perja.* e. Zarte Feder, pflaum-Feder. *Pelyh, pih, Tollatska.*

plūmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Iz mehkoga perja napravlyen, z-perjem nakinchen, pernat.* Aus zarten Federn gemacht, mit Federn geziehret, zum Federn gehörig. *Pihből-való, pihvel tzifrázott.*

plūmātus, a, um, Cic. *Z-perjem pokrit, pernat, perno-pavulichaſzt.* Voll Federn, befedert. *Tollal megrakott, teli tollal.*

plumbāgo, ĭnis, f. Plin. *Medo iz olova y ſzrebra: zmèſz iz olova y ſzrebra.* Ertz aus Bley und Silber gemiſcht, s. Bley-Ertz, Bley-

Digitized by Google

Bleyvveiſs. *Ezkſtel elegyes ón.* 2. Eſt herba in arvis naſcens, folio lapathi, radice craſſa & hiſpida. Hae contuſâ, ſi oculus illinatur, tollitur vitium oculi, quod plumbum appellant.

plumbārius, a, um, Plin. *Olovni, olovu ſsliſſajuchi.* Zum Bley gehörig. *ónboz-való.*

plumbārius, ii, m. Vitr. *Olovnàr, kí kaj iz olova déla.* r. Bley-Arbeiter. *ón-míves.*

plumbāta, æ, f. Veget. *Olovno zerno, kruglo: Bat olovni na lancbeczu.* e. Bley-Kugel. *ón golyóbis,*

plumbātūra, æ, f. Jul. Cæſ. *Zaolovenye, z-olovom varenye, zaczviranye.* Das Löten, oder e. Verlötung mit Bley. *ónazás, ónnal foglalás.*

plumbĕus, a, um, Plaut. *Is olova, oloven, olovni.* Bleyern. *ónból-való.* 2. Transl. Homo plumbeus: *id eſt:* Stupidus, Ignarus, imperitus, hebes. *Cic.* Gladio, *vel* pugione plumbeo aliquem jugulare: h. e. Futili, & levi argumento aliquem convincere. *Id.* Color plumbeus. *Plin.*

plumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Z-olovom varim, zaczviram, olovim.* Mit Bley löte, verlöte, vergieſſe. *ónazok, ónnal-öntök.*

plumbōſus, a, um, Plin. *Olovaſzt, pun olova.* Bleyhafftig, voll Bley, Bley-reich. *ónas, ónnal teli.*

plumbum, i, n. Plin. *Olov, Olovo.* s. Bley. *ón.* Plumbum album. Plin. V. *Stannum.* 2 apud *eundem* eſt vitium, & morbus oculorum. 3 plumbum *pro* plumbata. *Ovid.*

plūmeſco, is, ere, [Neu. *Inch.*] Plin. *Pochinyam perjiche dobivati, perno-pavulichaſzt bivam.* Anfange Federn zu bekommen, pflück vverde. *Megpihéſedem, Tollaſodom.*

plūmĕus, a, um, Cic. *Pernat, is perja.* Federn habend, von Federn. *Tollas, pelyhes, pihból-való.*

plūmigĕr, a, um, Plin. *Perjo-noſz.* Federn tragend. *Toll-viſelö.*

plūmipēs, ĕdis, om. Catull. *Na nogah pernat, pernato-nog.* Federn an Füſſen habend. *Tollas-lábú, pihes-lábú.*

plūmo, as, are, avi, atum, [Neu.] Gell. *Perje dobivam, perje mi ráſzte, perutimſze.* Federn bekomme. *Tollaſodom, pelyheſedem.* 2. Transl. *idem ac* Acu pingo, texo. *Naſsivávam, z-czvétjem nadkávam.* Sticke. *Himezek, himmel varrok.* Vopiſc.

plumōſus, a, um, Propert. *pernat.* Gefiedert, federich. *Tollas, pihes.* Vid. *plumatus.*

plumŭla, æ, f. Colum. *Mehko percze,* s. Federlein. *Pelyhetske.*

pluo, is, ere, plui, *apud Plaut.* plūvi, *apud Alvar. ſupinô caret: Apud Lexicographos habet* plūtum. [Neu.] Liv. *Deſzgyim, kakti deſzgy czurim.* Reghe. *Esöt eſem, mint az esö úgy eſem.* Saxa è cœlo pluunt. *Stat.* Nuntiatum eſt Tarracinæ lapidibus pluiſſe. *Liv.* Sanguinem pluit. *Liv.* Alii tamen legunt *ſanguine.*

pluor, oris, m. Laber. *apud* Non. V. *pluvia.*

plūrālis, is, *com.* le, n. Quintil. *Vech dugovány znamenujuchi.* Mehr Ding bedeutend. *Többes.*

pluralĭtas, atis, f. Quintil. *Vechina, vnoſina, vekſi broj.* e. Vielheit, mehrere Zahl. *Sokaság, nagyobb ſzám.*

pluralĭter, *Adv.* Quintil. *Z-vechinum, vekſi broj znamenujuch.* Von vielen. *Többes ſzámban.*

plūrātīvus, a, um, Gell. V. *pluralis.*

plūries, *Adv.* Cæſ. *Vechkrat.* Mehrmahl. *Többſzör.*

plūrĭfārĭam, *Adv.* Sveton. *Na vech ſztràn, veche-verſztne, na vech náchinov.* Auf mancherley Weiſe. *Többképen.* Vid. *Multifariam.*

plurifarius, a, um, Sveton. V. *Multifarius, Multiplex.*

plūrĭformis, is, *com.* me, n. Apul. V. *Multiformis, Multiplex.*

plūrĭmùm, *Adv.* Cic. *Najvech.* Zum mehreſten, ſehr viel, am allermeiſten, aufs höchſte. *Igen nagyon, Többire.* Ut plurimùm. Plin. V. *Frequenter, potiſſimùm.*

plurimus, a, um. *Kruto vnogi, Najvechi.* Sehr viel, der mehreſte. *Igen ſok, Leg-több.* Aliquid plurimi æſtimare. Cic. *Na kruto vnogo kaj derſati, Najvech kakvo dugovanye preſtimavati.* Etvvas ſehr hoch achten, am allermeiſten ſchätzen. *Valamit ſokra betsülleni.*

plus, plūris, n. *Comp.* Cic. *Vech, Veche.* Mehr. *Több. Uſus:* Fecit plus etiam, quàm dixit. Nihilo, paulo, nimio plus. plus habet virium. Pompejum plus pluſque in dies diligo. *Cic.* plus quingentos colaphos infregit mihi. *Terent.* plus ſatis: *pro* plus, quàm ſatis: *id eſt*: abundantiſſimè. *Plaut.* pluris æſtimare, facere &c. Cic. *Za vech preſtimavati, na vekſe derſati.* Mehr achten, höcher ſchätzen. *Többre betsülleni, Nagyobbnak tartani.* pluri in *Dat. & Abl. ſing. inuſitatum eſt.* Plūres, *com.* plūră, n. plurium. *plur.* Cic.

plus, *Adv.* Cic. *Vech.* Mehr. *Több.*

pluſcŭ-

Digitized by Google

pluſcŭlum, i, n. *Nekuliko vech, Malo-vech, Nekuliko viſſe.* Etvvas mehr. *Többetske.* In quibus pluſculum negotii eſt. *Cic.*

pluſculùm, *Adv.* Plaut. *idem.*

pluſcŭlus, a, um. *Malo vekſſ, malo vechi, nekuliko vech.* Wenig gröſſer, etvvas mehr. *Többetske.* Tum pluſcula ſupellectile opus eſt. *Terent.*

plŭteālis, is, *com.* le, n. *id eſt.* Ad pluteum pertinens. *ut* Sigilla plutealia. *Cic.* Alii legunt *putealia.*

plŭtĕus, ei, m. Cæſ. *Sztanovito taberske oru-delje, z-kóſami oblichena. koje negda vojniki pred ſzobum na trih kolah ſzim-tam rivali, y tak naſzterti nepriatelzke gráde jemali jeſzu.* s. Sturm-Dach. *Három kerekű, bőrrel fedett badi oſtromló ſzerſzám, melly-mellől régenten a' várɔſokat vitták.* 2 Transl. ad alia: *Sztol za piſzanye, y oſztála in deſzek zkup zāloplena ali zbita orudelja, na kojeh kaj ſztoi.* Ein Pult-Bret, s.Schreib-Pult.e.Bücher-Geſtell,und andere gleiche Machinen, darauf etvvas geſtellt vvird. *Író, tanúló, könyv-tartó aſztal; és más haſonló ſzerſzám, mellyre valamit be'ybeztetnek.* ità Perſ. Mart. Svet. &c.

* plūto, *vel* plūtōn, ōnis, *Cic.* DEus inferorum. V. *Dii 2do loco.*

* plūtus, i, m. DEus divitiarum.

plŭvia, æ, f. Cic. *Degy, godina.* r. Regen. *Eſő.*

† plŭviāle, is, n. *Za vechernicznu plâſch.* r. Veſper-Mantel. *Vetſernyei-paláſt*

plŭviālis, is, *com.* le, n. Virg. *Degyen, k-degyu zpadajuchi.* Vom Regen. *Eſői.*

pluviātĭcus, a, um. Marcell. emp. *idem.*

pluviātĭlis, is, *com.* le, n. *idem.* Aqua pluviatilis. *Cels.*

pluviōſus, a, um, Plin. *Jáko degyen, pun degya.* Voll Regen. *Eſős, Eſő vertte.*

plŭvius, a, um, Cic. V. *pluvialis, pluvioſus.*

* pnĕumătĭcus, a, um. *Vetren, po vetruſze obrachajuchi: kaj ſzapa ali veter tira, obráchaj vetro-glaſzni.* Das der Wind treibt, vvindig. *Szél-által-való, ſzél által munkálódó.* Organa pneumatica. Plin. *Orgule od vetra glâſz davajuche.* Vom Wind blaſen Stimm-gebende Orgeln. *Szél-által ſzóló orgonák.* Sclopus pneumaticus dicitur, qui ventô impletur. &c.

* pnĕumōnia, æ, f. V. *peripneumonia.*

* pneumonĭcus, a, um. V. *peripneumonicus.*

pōcillātor, oris, m. Apul. V. *pincerna.*

pōcillum, i, n. (*Dim.* à poculum) Liv. *Poſzudicza za pitje, Chaſſicza, kupichicza.* s. Trinck-Geſchirrlein, Trinck-Gläſel, Becherlein. *Pohárka, pohárotska.*

pôclum, i, n. *per Sync.* Arnob. V. *poculum.*

pōcŭlentus, a, um, Cic. *Popitliv, Napitni, za pitje dober.* Was gut zutrincken iſt. *Megihatô, Meginnya jó.*

pōcŭlum, i, n. Cic. *Za pitje poſzuda, Chaſſa, kupa, kupicza.* s. Trinck-Geſchirr, r. Becher, s. Trinck-Glas. *Pohár.* 2. poëticè V. *Hauſtus N.* 2. pocula ſunt fontes liquidi. *Virg.* Amoris poculum. *Horat.* Vid. *philtrum. N.* 1.

* pŏdăger, ăgra, um, Claud. V. *podagricus.*

* pŏdăgra, æ, f. (*ſpecies Arthritidis, quæ eſt genus.*) Cels. *Vulg na nogeh.* s. Zipperlein an Füſſen, Podagra, Podagrab. *Láb-köſzvény.* Doloribus podagræ cruciari, ardere. *Cic.* Tollere nodoſam neſcit medicina podagram. Ovid. *Zaludo-ſze vulgi vráchi.* Wider das Podagra iſt kein Mittel. *A' köſzvény ellen ſemmi orvoſság nintſen.* Cicuta cum axungia calidam podagram refrigerat. Utramque verò, calidam videlicet & frigidam, lenit Erigeron cum axungia. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

* podagrĭcus, a, um, Plin. *Vuloshivecz, Vuloshyiv.* Das Zipperlein an Füſſen habend, podagramiſcher. *Láb-köſzvényes.*

podagrōſus, a, um, Plaut. *Vulogom podloſen.* Dem Zipperlein, *oder* Podigrab unterwvorſſen. *A' köſzvénytöl egéſzen elfogatott.* Vid. *podagricus.*

* pŏdargus, i, m. V. *Vertagus.*

* pŏdērēs, *vel* poderis, is, m. Tertull. *Téſzna muska halya, do pèt duga.* Ein Enger und langer Manns-Rock. *Sakk, és talpig-érő hoſzſzú ferjfi ruha.*

pōdex, ĭcis, m. (à pedo) Juven. *Synon.* Cūlus, i, m. Catull. *Zadnyicza.* (ſit venia verbo.) *Rit.* r. Hindere, s. Geſäſs, (*s. h.*) r. Arſch. *Alfel.* (s. h.) *Segg.*

* pŏdĭum, ii, n. Plin. *Cherdak, Izgledalnicza, Zgledaliſche.* e. Bühne zum Ausſehen, eine Loge, *oder* Laube vornen am Haus. *Filegória, Erkely.* Item V. *pergula N.* 1.

* pŏēma, ătis, n. Cic. *Vuchena zmiſzlenka, vu peſzmah napervo dána.* s. Gedicht, Reimen-Weiſe geſtellt. *Verſekből-álló ékes költemény.*

* pŏēmătĭum, ii, n. *Auſon.* parvum poëma.

pœna, æ, f. Cic. *Terpnya, pokôra, kaſtiga.* e. Straff, Buſs, Beyn. *Büntetés.* Aliquem pœnâ afficere: alicui pœnam irrogare: *vel* in aliquem pœnam conſtituere, ſtatuere, excogitare. *vel* pœnas ab aliquo exigere, poſcere,

Digitized by Google

poſcere, petere, repetere. Cic. *Kőga kaſtigati.* Einen abſtraffen. *Valakit megbüntetni.* Dare, pendere, dependere; perſolvere, luere pœnas: *vel* ſubire, ſuſtinere, ſufferre pœnam. Cic. *Kaſtiguvanomu biti, kaſtigu terpeti.* Abgeſtrafft vverden, die Straff leyden. *Megbünteződni, büntetéſt ſzenvedni.* Capere pœnam de hoſte: *Liv. vel:* Capere pœnam in hoſtem: *pro* hoſtem pœnâ afficere. *Curt.* 2. generatim V. *Calamitas N.* 1. *Infortunitas.* O pœna, ô furia ſociorum! *Cic.* 3. V. *Labor N.* 1. ità Ovid.

Pœnālis, is, *com.* le, n. Plin. *Pokóri, ali pokaranyu ſzliſſajuchi*, vulgo *kaſtigni.* Zur Straff gehörig. *Büntetésre-való.*

Pœnārius, a, um. Quinct. *idem.*

Pœnĭtendus, a, um, Liv. *Saluvanya*, ali *ſzramuvanya vréden.* Des Reuen vvürdig, deſſen man ſich ſchämt. *Megbánandó.* Ager colono pœnitendus: *pro* parvi æſtimandus, inutilis, cujus culti colonum pœniteat. *Colum.*

Pœnĭtens, tis, *om.* Cic. *Salujuchi, pokorni.* Dem etvvas gereuet. *Meg-bánó.* Optimus portus pœnitenti mutatio conſilii. *Cic. phil.* 12. c. 2.

Pœnĭtentia, æ, f. Plin. *Saluvanye, kajanye zbog kakvoga preſſeſznoga dugovanya.* e. Reue, Bereuung. *Megbánás.* Hinc 2. Speciatim. *Pokóra, ſzvetotajſztvo pokóre*, iliti *Szveta pokora, pɔſaluvanye za vuchinyene grébe zaderſavajucha.* e. Buſſe, das heilige Sacrament der Buſſe. *Vétkeit meg-ſzánás, bánás: penitentzia Sákrámentoma.* Agere pœnitentiam ſuæ pœnitentiæ. Plin. *Chiniti pokóru zaradi ſzvojega preſſeſznoga ſaluvanya, &c.*

Pœnĭtet, ēre, ēbat, uit, *Impers.* Cic. *Salujemſze, ſalmi je, kajamſze.* Es gereuet mich &c. *Bánom, bánod.* Scelerum me pœnitet. *Cic. Salujemſze za pregreſſke.* Es gereuet mich der Läſtern. *Bánom a' roſſz tſelekedetimet.* Suæ quemque fortunæ pœnitet: *pro* pudet, *vel* quisque ſuam fortunam dolet. *Cic.* Vide quàm me verbi tui pœniteat: *pro* quàm parvi verbum tuum faciam. *Cic.*

Pœnĭtūdo, ĭnis, f. Auſon. V. *pænitentia.*

* Pŏēſis, is, f. Cic. *Znanye, ali Meſtria, zmiſſlyavanya.* e. Dicht-Kunſt. *Költő, ſzerző tudomány.* Vid. *Poëtica.* 2. V. *Poëma.*

* Pŏēta, æ, m. Cic. *Pévalecz. peſzmih zmiſſlyavavecz, peſzmenik:* peregr. *Poëta.* r. Dichter. r. Vers-macher, Poët. *Vers-költő, ſzerző.*

* Pŏētĭca, æ, & Poëticē, es, f. Cic. *Peſzmoznanoſzt, znanye peſzme zmiſſlyavati.* e. Reimen-*oder* Vers-Kunſt. *Vers-ſzerző tudomány.*

* Pŏētĭcè, *Adv.* Cic. *Po náchinu zpévalczev, kakti peſzmenika doſztoja.* Poëtiſcher-Weiſe. *Poëta-módra. poëtául.*

* Poëticus, a, um. Cic. *Peſzmeni, peſzmenichki, zpévalnichki, zpévalczem ſzliſſajuchi.* Poëtiſch. *Poëtai.*

Pŏētor, aris. ari, atus ſum. (Dep.) Enn. *apud* Priſc. *Zmiſſlyávam peſzme, zmiſſlenke ſzkup-zpravlyam.* Mich in der Dichterey übe. *Vers ſzerzőben foglalatoskodom.*

Pŏētrĭa, æ, f. Cic. *Pévaliczа, peſzmih zmiſſlyavka.* Eine Reimen-Dichterin. *Vers-ſzerzőné, Vers-író aſzſzony.*

* Pŏētris, ĭdis, f. Pers. *idem.*

* Pŏlĕmĭcus, a, um. *Neochivеſzt, pregovarjavlyiv.* Streitig. *Pörben-forgó.* Vid. *Diſputabilis.*

Pŏlenta, æ, f. Plin. *Jeſztvina, iz opechenoga jechmenovoga téſzta ali melye: Latinzka brána.* r. Welliſche Kuchen aus Gerſten-Mehl. *Sült árpa téſzta, árpa lepény, otkony olaſz ebéd.*

Pŏlentārius, a, um, *Plaut.* Ad polentam ſpectans, *vel* Factus ex polenta.

Pŏlīmen, ĭnis, n. Apul. V. *politio.*

Pŏlio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Gladko chinim, ſzvetlim, ſznaſim, Ochiſztyujem, chiſztim.* peregr. *paléram.* Glätte, glantzend mache, butze, ausfege, poliere. *Megtiſztítom, pallérozom.* Vid. *Lævigo.* 2. Metaph. *Kinchim, Lepotim, pobolſſávam.* Ziere, verbeſſere. *Ékesítem.* V. *Orno, Emendo N.* 1. *Melioro.* Orationem polire. *Cic.* Garmina polire: *pro* ornare, emendare. *Ovid.*

Pŏlio, ōnis, m. Jul. Firmic. *Oruzja ſznaſitel, chiſztitel, oſzvetlitel, gladitel, gladkochinitel, Czeſztar.* r. Zeug-Feger, Polierer, Säuberer, Ausbutzer. *Fegyver-tiſztító, Tiſſzár.* Vid. *Lævigator, Mundator.* Item V. *Machæropæus.*

* Pŏlĭŏn, & polium, ii, n. Plin. *Divji roſmarin.* Wilder Roſsmarin. *Vad roſmarin.*

Pŏlītè, *Adv.* Cic. 1. propriè *Gladko, oſzvetleno, oſznaſeno, chiſzto.* peregr. *zpalerano.* Glat, ausgefegt, ausgebutzt, ausgeſäubert, ſäuberlich. *Megtiſztítva, pallérozva.* Vid. *Nitidè.* 2 Transl. idque uſitatiſſimè. V. *Limatè N.* 2. *Ornatè.*

* Pŏlĭtia, æ, f. Cic. *Obchinzki náchin, varaſſki ſztaliſſ,*

ki ſztaliſs, navada obchinzka ſtolenya. s. Policey-Weſen, gevviſſe Art des Burgerlichen Lebens, Stadt-Ordnung. *Embernek rendes maga viſeléſe, városi rend.* Vid. *Civilitas. &c.*

* Pŏlĭtĭca, æ, f. *vel* politĭcē, es, f. Cic. *Náchin, y znanye raunati obchinzka dugovanya, znanye ſztaliſſa obchinzkoga; znanye obchinzkeh, ali varaſkeh návad y obderſavanya.* e. Wiſſenſchafft *oder* Kunſt von denen Policeyen und Regierungen; e. Staats-Kunſt. *Városi rendes igazgatáſnak, és ſzokáſnak tudománya.*

* Pŏlĭtĭcus, a, um, Cic. *Varaskimu ſztaliſſu ſzliſſajuchi, varaſko navadni, varaski.* Politiſch, ſtaattlich, zum Policey Weſen gehörig. *Várofi rendes igazgatáshoz - és ſzokáshoz - való.* Vid. *Civicus.*

Pŏlītio, ōnis, f. Vitruv. *Sznaſenye, chiſztenye &c.* e. Ausbutzung, Polierung. *Tiſztitás, pallérozás.* Vid. *Expolitio, Lævigatio.* 2 Transl. V. *Exornatio, Melioratio, Lima N 2. Ornatus,*

Pŏlītor, oris, m. Jul. Firmic. V. *polio, onis.*

Pŏlītŭlus, a, um, (*Dim.* à politus.) Cic. 1. propriè: *Nekulito gladek, jedno-malo oſznetlen, ochiſztyen.* Etvvas geſäubert, ausgebutzt. *Kevéſé tiſztitott, pallérozott.* 2. Transl. *Nekuliko nakinchen, olepoten, napreſſen.* Ziemlich vvohl aufgebutzt, etvvas zierlieh. *ékeſetske.* Vid. *Limatulus.*

Pŏlītūra, æ, f. Plin. V. *politio.*

Pŏlītus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. 1. propriè. *Ochiſztyen.* Ausgebutzt. *Megtiſztittatott.* Vid. *Limatus N.* 1. *Nitidus N.* 1. 2 Transl. V. *Limatus N.* 2. *Ornatus N.* 1. *Perfectus N.* 1. *Elegans.* Oratio polita. *Cic.* Item V. *Humanus, Civicus N.* 2. Homo politus. *Id.*

Pollen, ĭnis, n. Caſ. *Od mélye prah, mélya zeoſzema chiſzta.* e. Staub Mehl, das reinſte Mehl, Beutel-Mehl, Semmel-Mehl, Mund-Mehl. *Liſzt-lang. Liſztnek ſzine.*

Pollens, entis, *om.* Plaut. V. *Potens, Dives, opulentus.* Opibus pollens: *pro* valde opulentus. *Lucr.* Vini pollens. *pro* potens, vel abundans Vinô. *Plaut.*

Pollenter, *Adv.* Claud. V. *potenter.*

Pollentia, æ, f. Plaut. V. *Potentia, Valentia.*

Polleo, es, ere, (Neu.) Cic. *Moguchſzem.* Ich bin vermöglich, vermöge, gelte. *Erős vagyok, Hathatok.* Vid. *poſſum, valeo.* Apud aliquem gratiâ, authoritate &c. multum pollere. *Cic. Curt.*

Pollex, ĭcis, m. Cic. *Pálecz.* r. Daum. *Hüvelyk, nagy uj.* Olim erat ſignum favoris pollex. *Hinc:* premere pollicem: *pro* favere. Vertere pollicem: *pro* malè alicui velle *Plin.*

Pollĭcāris, is, *com.* re, n. Plin. *Jednoga pálcza. Kakti pálecz debel, ali ſirok.* Eines Daumen dick, *oder* breit. *Hüvelyki, egy hüvelyki ſzéles.*

Pollĭceor, ēris, ēri, cĭtus ſum. (Dep.) Cic. *Obechám, obetam zaveſuiemſze, ponujam.* Verſpreche, verheiſſe, zuſage. *Igérem.* Alicui operam ſuam polliceri. Cic. *Kômu ſzvoju ſlushbu, ali pomoch obechati, zaveſavu vuchiniti.* Sich anerbiethen, *oder* verbinden einen zu helffen, *oder* einem zu dienen. *Igérni a' maga ſzolgálatját,* 2. V. *Affirmo.* De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor, te &c. *Cic. 2. Fam. ep.* 5.

Pollĭcĭtātio, onis, f. Cic. *Obetanye, obechanye, ponujanye, ponudyanye.* e. Verſprechung, Verheiſſung, Anerbiethung, Zuſag. *Igérés.*

Pollĭcĭtātor, oris, m. Tertull. *Obetavecz, ponudyavecz.* r. Verſprecher, Verheiſſer, Anerbiether. *Igérő.*

Pollĭcĭtātrix, icis, f. Tertull. *Obetavicza, obetavka, ponudyavka.* e. Verſprecherin, Verheiſſerin, Anerbietherin. *Igérő Aſzſzony.*

Pollĭcitor, aris, ari, atus ſum. (Dep. *Freq.* à polliceor.) Terent. V. *Frequenter,* vel *valde & polliceor.*

Pollĭcĭtum, ti, n. Ovid. *Obechano dugovanye.* Verſprochenes Ding. *Igéret.* Item V. *pollicitatio.*

Pollĭnārius, a, um, Plin. *Ciſzto-melyni.* Zum reinen Mehl gehörig. *Liſzt-langhoz-való.* Cribrum pollinarium. Plin. *Kruto guſzto ſzito, melinzka moſzryicza, ali ſzito vu kojemſze melya chiſzti.* s. Mehl-Sieb, r. Beutel-Sack. *Gyakor ſzita.*

Pollinctor, (*Aliqui ſcribunt* pollictor) ōris, m. Plaut. *Mertvoeh tèl nam azitel, ki mertva tèla z-piſmenum maſztjum, ali z drugemi záchini máſe.* r. Todten-Salber, Balſamirer, Leichen-Beſchicker. *Hólt-test kenő.* V. etiam *Funerarius.* 2. apud Sidon. V. *Humator, Libitinarius.*

Pollinctōrius, a, um, *Plaut.* Ad pollinctorem ſpectans.

Pollinctūra, æ, f. Plaut. *Mertvoga tèla vmivanye, mazanye, vu léſz zpravlyanye.* Eines Todten-Cörpers Abvvaſchung, Salbung, Balſamirung. *Hólt-teſtnek moſáſa, kenéſe, gondviſeléſe.*

Pollingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plaut. *Mertvo tèlo perem, máſem, vu léſz z-piſmum*

Digitized by Google

mum &c. namázano pojzt volyam, na mërt-vecza ſzkerb imam. Die Todten-Görper vvaſche, ſalbe, balſamire, verſorge. *Hólt-teſtet bánom, moſom, kenem.* Aliqui in præſen. temp. legunt. *pollincio.*

Pollis, inis, m. Terent. V. *pollen.*

Polluceo es, ĕre, uxi, uctum, (Act.) Cato. V. *Libo N. 1. Sacrifico.* Decumam partem Herculi pollucere: *id eſt* Inſtituto lauto convivio, Herculi ſacra facere, & decimam eidem partem offerre. *Plaut.*

Pollūcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Macrob. V. *Lautus N. 2. Opiparus, opulentus, baſilicus.*

Polluc bĭlĭter, *Adv.* Plaut. V. *Lautè, opiparè, opulenter, baſilicè.*

Polluctè, *Adv.* Plaut. *idem.*

Polluctum, i. n. Plin. *propriè* erat ſacrificium, vel Convivium lautum, ac ſumptuoſum, quod Jovi dapali, Herculi, alteríve DEO offerebatur. *Hinc* 2. generatim. *Obilno y goſzpodzko goſtbenye, vecberja, obed.* Köſtliche und herrliche Mahlzeit. *Frís és úri vendégség.* ità Plaut.

Pollūctūra, æ, f. Plaut. V. *pollluctum N. 1.*

Polluo, is, ĕre, lui, lūtum, (Act.) Cic. V. *Conſpurco, Contamino, Fœdo, Inquino.*

Pollūtio, onis, f. Pallad. *Prolitje. e.* Beſudlung. *Megfertesztetés.* Vid. *Contamen.*

Pollūtus, a, um, Cic. V. *Fœdatus &c.*

Pollux, ūcis, m. *Plaut.* Jovis, & Ledæ filius, frater Caſtoris, Helenæ, & Clytemneſtræ. *Caſtor* mortalis, *Pollux* verò immortalis natus eſſe fingitur. Hic, ut ſummum in fratrem teſtaretur amorem, cum eo immortalitatem ſuam diviſit. *Hiſt. Poët.*

Pŏlōnĭa, æ, f. Geogr. *Lebzka, Polyzka zemlya, veliko ſzlovenzkoga naroda kralyeſztvo.* s. Königreich Pohlen. *Lengyel-Orſzág.* Regio Europæ perampla, quam acceſſio magni Ducatûs Lithuaniæ per Jagellonem facta multum auxit. Mari balthico, Livoniâ, Moſcoviâ, Germaniâ, Hungariâ, Tranſylvanyâ, Moldaviâ & Tartariâ cingitur. plura vide ſub vocibus *Illyricum, & Krapina.*

Pŏlōnĭcus, a, um. *Polyaki, Lebzki.* Pohlniſch. *Lengyeli.*

Pŏlōnus, i, m. *Leb, Polyak.* r. Pohlack, Pohl. *Lengyel.*

*Pŏlus, i, m. Cic. *Kraj neba, Tecbaj ſzvita, Sztalna pikuya od ſzevera y pol-dneva.* Der Angel, *oder* Spitz des Himmels. *Az égnek ſarka, egek tengelyeknek vége.* Vide de hoc vocem *Axis N. 2.* 2 eſt idem quod *Cœlum.* Varro.

* Pŏlyarchĭa, æ, f. *Vnogih zkupa Ladanye, zapovědanye.* s. Regiment, allwo ihrer viel zugleich regieren. *Sokak birodalma.*

*Pŏlȳgămĭa, æ. f *Vnogo-ženſztvo, kada gdo vecb ſen ima* Viel-Weiberey, da einer viel Weiber hat. *Sok feleſégekkel-való állapot.*

*Polygămus, i, m. *Vnogo žen imajucbi.* Viel Weiber habend. *Sok feleségű.*

*Pŏlȳgōnĭus, *Vitruv. &* polȳgōnus, a, um, Hyg. n. *Vnogo-vuglaſzt.* Viel-ecket. *Sokſzegű, ſok-ſzegeletű.*

*Pŏlȳgrăphus, i, m. *Od vſzaſte piſzecz, vnogeh ſzbvarib izpiſzavanecz.* Der viel ſchreibt. *Sokféle dolgokról író.*

*Polymĭtus, a, um, Plin. V. *Multicolor, multiformis.*

*Pŏlȳpus, i, & ŏdis, m. Cic. *Hobotnicza, morzka riba.* Meer-Spinnerin, ein Fiſch mit viel Füſſen. *Sok lábú hal,* peregr. *babarnitza.*

*Pŏlȳpus, i, m. *Merzki noſza prirazſztek.* Ein garſtiges Naſen-Gevvächs. *Orr-daganat, Orr-súly.* Si polypus in naſo introierit, braſſicam erraticam, aridam, tritam in malum conjicito, & ad naſum admoveto. *Cato de R. R. c. 157.*

Pōmārĭum, ii, n. Cic. *Ternacz, Jabucbnyak, z-ſzadovnim drěvjem zaſzadyen vert, Vocbnyák, Vocbiſcbe, Vocbnicza.* r. Baum-Garten. *Gyümöltsös kert.* 2. apud Plin. *Meſzto, gdeſze jabuke, &c. cbuvaju.* e. Obſt-Kammer. *Gyümölts-tartó hely.*

Pōmārĭus, ii, m. Horat. *Z-ſzádom terſecz, Jabukar.* r. Obſt-Verkauffer. *Gyümöltsáros, kúfár.*

Pomarius, a, um, Cato. *Jabucbni, ſzadovni.* Zum Obſt gehörig. *Gyümöltshez-való.*

Pōmĕrīdĭānus, & poſtmeridianus, a, um, Cic. *Popoldnevni, popoldani.* Nachmittägig. *Dél utánn-való, Dellyeſti, Ebéd utánn-való.*

Pōmĕrĭum, ii, n. (*Nonnulli contra orthogr. Manutii ſcribunt* pomœrium, *q. d.* pone, *vel* prope mœnia) Cic. *q. d.* pone murum. *Prizidje, Meſzto prázno okolo zida znutra y zvuna varaſſa.* Ein Zvvinger an der Stadt, eine Weite in und auſſer der Stadt-Mauren herum, da niemand bauen darff. *Kőfal mellyéke, kerítés kőzi, megbatározott bizonyos hely.*

Pōmētum, i, n. Pallad. V. *pomarium N. 1.*

Pomĭfĕr, a, um, Colum. *Szado-rodni, Jabuke y oſztali ſzad noſzecbi, vocbjo-roden, ploden.* Das Obſt trägt. *Gyümölts-termő, hozó.*

Pingo, is, ĕre, pinxi, pictum, (Act.) Cic. *Obrazim, z-bojum piſſem, ſzlikujem.* vulgo *Málam.* Mahle, abbilde, Schilderey mache. *Képet írok.* 2 Acu pingere. *id eſt* ſuendo varios colores inducere. *Ovid.* 3 V. *Deſcribo* N. 1. *&* 2. pingam coloribus tuis, penicillô meô. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 14.*

Pinguēdo, ĭnis, f. Plin. *Tuſztina, Tuſztocha, Túſcha, Maſzt.* e. Fettigkeit, Fette, Feiſte. *Kövérség, zſir.*

Pingvēdĭnĕus, a, um, Plin. V. *pinguis, oleoſus.*

Pinguĕfăcio, is, ere, eci, actum, (Act.) Plin. *Tuſztim.* Fett mache. *Megkövérítem.*

Pingueſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Tuſztimſze, túſzt bivam.* Fett vverde. *Megkövetredem.* Item V. *Craſſeſco.*

Pingviārĭus, ii, m. Mart. *Tuſzto - Lyub, Maſztnecz, ki tuſzte y maſztne jeſztvine rad ima.* Fett liebend, Liebhaber von fetten Speiſen. *Kövért enni ſzerető.*

Pinguis, is, *com.* ve, n. Plin. *Túſzt. Maſzten.* Feiſt, fett. *Kövér, zsíros.* Vid. *Craſſus N.* 2. pingue ſolum: *pro* fœcundum. *Virg.* pingues menſæ: *id eſt* opiparè, & lautè inſtructæ. *Catull.* 2. V. *Denſus, Craſſus N.* 1. pingue & concretum cœlum: *Cic.* pingues lacernæ. *Juven.* 3 Transl. V. *Hebes, rudis.* ità *Cic.* pingui minervâ aliquid facere. V. *Minerva N.* 2.

Pingvĭter, *Adv.* Golum. *Túſzto, Maſztno.* Fett, feiſt. *Kövéren, zsíroſon.*

Pinguĭtia, æ, f. Arnob. V. *pinguedo.*

Pinguĭties, ēi, f. Apul. *idem.*

Pingvitūdo, ĭnis, f. Quint. V. *pinguedo, Craſſedo N.* 1.

Pīnĭfĕr, a, um, Virg. *Szmreko-noſz, ſzmreko-roden.* e. Fichten, Kieſern, *oder* Kienholtz tragend. *Fenyő - bozó, Fenyőtermő.*

Pīnĭgĕr, a, um, Ovid. *idem.*

Pinna, æ, f Colum. V. *penna N.* 1. 2 apud Plin. *Plavuti, ribja plavut.* e. Floſsen, Floſs-feder. *Hal-ſzárnya.* 3 apud *Vitr.* pinnæ. *Deſchicze, z-kojemi je melinzko kolo napereno.* Die Schauffeln, *oder* Brettlein am Mühl-Rade. *Deſzkátskák, mellyeket a' malom - kerékbe a' viz hajt.* 4 apud Liv. *pernicza.* r. Feder-Buſch, auf denen Gasquets-*oder* Sturm-Häuben. *Siſakon-való toll, Forgó.* 5 pinnæ turrium, murorum, valli, ſunt quædam propugnacula in ſummitate turrium &c. in acutum deſinentia. *Caſ.* 6. pinna, genus conchæ. *Cic. Plin.*

Pinnācŭlum, i, n. Tertull. *Verbunecz oſterczeſze ſztup zbadyajuchi na czirkvi, hiſi, &c.* r. Giebel, e. Zinne. *Ház vagy Templom &c. ormója, párkánya.*

Pinnātus, a, um. Cic. V. *pennatus.* 2. V. *Aculeatus Acutus.* Plin.

Pinnĭcillum, i, n. Pallad. V. *penicillus.*

Pinnĭgĕr, a, um, Ovid. *Plavutaſit, plavuti imajuchi.* Floſſen-habend, Floſs-Federn habend. *Hal ſzárnyas.* Item V. *pennifer.*

Pinnĭrăpus, i, m Juven. *Zgrabitel pernicze, ki is chije glave pernicza z ſzilum jemlye.* Der einem den Feder Buſch vom Kopf mit Gevvalt nimmt. *Rajnok, ki máſnak erővel tollát vagy forgóját a' fejéről elragadja.*

Pinnŭla, æ, f. Plin. *Plavuticza, male plavuti.* s. Flöſslein, Floſs-Federlein. *Hal-ſzárnyatska.* Item V. *pennula.*

Pinſo, is, ĕre, ui, ĭtum, piſtum, *&* pinſum, (Act.) Varr. *Vu morgyaru ali vu ſztuppi tuchem.* Stampffe, zerſtoſſe. *Mosárban vagy küſüben val mit törők.* Item V. *Attero N.* 1. *Comminuo, Confringo. Molo. Frango N.* 1. *Contundo, Tero.* Flagris pinſi: *pro* cædi. *Plaut.* 2 Transl. *&* uſitatiſſimè, ſed ſinè exemplo ullius Auctoris Claſſici. *Kruh pechem.* Brod backe. *Kenyeret ſütök.* Ratio hujus uſus eſſe videtur, quòd nempe grana prius pinſi, ſeu contundi & commoli debeant, atque ſic in farinam redigi; ut ex ea ſubacta, & in lintre contrita ſeu piſta, maſſa panis primùm confici poſſit, quæ cocta, in fornace, verus tandem panis efficitur. Et ideo *panem pinſere*, pro *coquere* accipitur, veluti pro præcipua, & ultima conficiendi panis actione.

Pīnus, i, f. (in quibuſdam caſibus, præſertim in *Abl. ſing.* eſt etiam 4. *Decl.*) Plin. *Szmrek, ſzmrekovo drévo.* r. Fichten-Baum, Zirnen Baum, s. Kienholtz, r. Kieſer-Baum, Hartz-Baum, Föhren-Holtz. *Fenyő-fa.*

Pio, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Expio, ſati facio.* Item V. *placo.* Plaut.

Pīpātus, ûs, m. *Varr.* Vox pullorum.

Pīpĕr, ĕris, n. Plin. *pérper, papar.* r. Pfeffer. *Bors.*

Pīpĕrātus, a, um, Colum. *Zaperpren, operpren, papren.* Gepfeffert. *Borſos, borſolt.*

* Pīpĕrītis, is, *&* ĭdis, f. Plin. V. *Lepidium.*

Pīpĭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Catull. *Cvergulim, kakti vrabecz.* Wie ein Sperling, *oder* Spatz ſchreye. *Veréb módra ſiſegek, pipegek.*

Pīpio, is, ire, &c. [Neu.] Colum. *Piſchim, kakti piſche &c.* pipſe vvie ein Hühnlein. &c. *Madárſi módra ſzólok, zſibogok, tſiógok,*

Digitized by Google

gok, tivok. *Tſipegek*. Peſſimus at paſſer triſtia flendo pipit. *Auct. phil.* 2 Tranſl. pipire: *pro* cum ejulatu conqueri. *Feſt.*

Pīpio, ōnis, m. Lamprid. *Mladi golub, golubich*. Junges Täubelein. *Galambſi*. Dicitur & de aliarum avium pullis.

Pīpo, as, are, avi, atum, (Neu.) V. *Pipio*. Gallina pipat. *Varro*.

Pīpŭlum, i, n. & pīpŭlus, i, m. Varr. V. *Convicium, Irriſio, Maledictum*: Aliquem pipulô differre: *pro* conviciari. *Plaut.*

* Pirāta, æ, m. Cic. *Morſzki razbojnik*. r. See-Rauber, Meer - *oder* Schiff - Rauber, *oder* Caper. *Tengeri tolvaj, hajós tolvaj*.

Pirātica, æ, f. (*intellige* Ars.) Cic. *Morſzko razbojnichtvo*. e. See-Rauberey, Meer-Kaperey. *Tengeri tolvajſág*. Facere piraticam: Cic. *Na morju razbijati*. e. Caperey treiben. *Tengeren tolvajkodni*.

Pirāticus, a, um, Cic. *Na morju razbojnichki, Ladjo-razbojni*. See - Rauberiſch, zur Caperey, *oder* zum See - Raub gehörig. *Tengeri tolvajhoz-való*.

Pīrum, i, n. Plin. *Hruska*. e. Birn. *Körtvély*.

Pirus, i, f. Virg. *Hruskovo drivo*. r. Birn-Baum. *Körtvély fa*.

Piſcāria, æ, f. Varro. *Ribni terg, Tergovische za ribe*. r. Fiſch-Marckt. *Hal piatz*.

Piſcārius, a, um, Plaut. *Ribiji, Ribni, ribam ſzliſſajuchi*. Zum Fiſch gehörig. *Halhoz-való*.

Piſcātio, onis, f. Ulp. *Ribo-lov, Ribarenye, Rib lovlenye*. Das Fiſchen, e. Fiſcherey. *Haláſzat, Hal-fogás*.

Piſcātor, ōris, m. Cic. *Ribich, Ribar, Ribolovecz*. r. Fiſcher. *Haláſz*.

Piſcātōrius, a, um, Plin. *Ribichki, Ribarſzki, Ribichem ſzliſſajuchi*. Zum Fiſchern gehörig. *Haláſzhoz-való*.

Piſcātrix, īcis, f. Plin. *Ribichka, Ribaricza, Ribo-lovka*. e. Fiſcherin. *Haláſzné*.

Piſcātūra, æ, f. Tertull. V. *Piſcatio*.

Piſcātus, ûs, m. Cic. V. *Piſcatio*.

Piſcicŭlus, i, m. Cic. *Ribicza*. s. Fiſchlein. *Halatska*.

Piſcīna, æ, f. Cic. *Ribnyak, Ribnik, Ribnicza*. r. Fiſch - Teich, Fiſch - Hälter. *Halas-tó*, Plin. & Colum. transfert hanc vocem etiam ad alia loca clauſa, & aquâ repleta.

Piſcīnālis, is, *com.* le, n. Pallad. *Ribnyichki, Ribnyaku ſzliſſajuchi*. Zum Fiſch - Teich gehörig. *Halas tói, Halas tavi*.

Piſcīnārius, ii, m. Cic. *Goſzpodar nad ribnyaki, chlovek vu ribnyakeh ſzvoje veſzelje imajuchi*, r. Fiſch-Teich-Herr, der ſeine Freud mit Fiſch - Teich hat. *Halas - tóban gyönyörködő*.

Piſcīnŭla, æ, f. (*Dim.*) Varr. *Ribnyachecz*. Kleiner Fiſch-Teich. *Halas - tótska*.

Piſcis, is, m. Cic. *Riba*. r. Fiſch. *Hal*. 2. Piſces ſunt unum ex 12. ſignis Zodiaci, quod quatuor & triginta ſideribus conſtat. *Virg.*

Piſcor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Ribe lovim, Ribárim*. Fiſch ſange, Fiſche. *Haláſzok*. piſcari in aëre: *proverb. Plauti, pro* operam ludere, ſeu fruſtra laborare.

Piſcōſus, a, um, Ovid. *Z-ribami obilen, pun rib*. Fiſch - reich. *Halas, ſok halû*.

Piſcŭlentus, a, um, Plaut. V. *Piſcoſus*. Stagna piſculentiſſima. *Solin.*

Pīsito, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. Phil. *Chverchim kakti ſkvorcz*. Schreye wie ein Staar. *Tſevegek mint a' ſeregély*.

Pīſo, as, are, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Pinſo*. ità Legit *Harduinus*.

Pīſo, is, ĕre, piſi, piſtum, (Act.) Varr. V. *Pinſo*. ità Legit *Harduin*. Alii utroque loco *pinſo*. pro *piſo* legunt, ſimúlque *pinſo, as*. &c. quod *Turneb*. in MSS. Varronis ſe legiſſe teſtatur, rejiciunt, & ſolum *pinſo, is*. admittunt.

Pīſo, ōnis, m. Marcell. emp. V. *Mortarium, pila N.* 1. 2 Piſōnes, Nobiliſſima Romæ familia, dicti à piſis, quòd optimè piſa fererent: uti *Cicerones* à cicere, *Fabii* à faba, *Lentuli* à lente. &c.

* Piſſēlæon, æi, n. Plin. *Szmolenzko olje*. Ein Oel von Pech. *Szurok olaj*.

* Piſtācium, ii, n. *Plin.* Genus nucis. *Pallad.* habet etiam *piſtaceum, ei, n.* & *piſtacea, æ, f.* videlicet *Arbor*.

Piſtillum, i, n. (à pinſo.) Colum. *Tukalo, Tukách, z-kémſze kaj vu moſáru, ali ſztupi tluche*. r. Stöſſel, Stämpffel, r. Mörſel-Keul, r. Klippel. *Moſár-törő, moſár-ütője, &c.*

Piſtillus, i, m. Virg. *idem*.

Piſto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à pinſo.) V. *pinſo*. In pila lignea piſtabis, cernéſque ſubtiliter. *Veget. de re veterin. l.* 1. *c.* 31.

Piſtor, oris, m. Cic. *Kruho-pek, pek, pekar*. r. Brod - Beck, Pfiſter. *Kenyér ſütő*. Adverte tamen piſtorem propriè eum dici, qui frumentum in pila pinſit, ſeu contundit, id quod olim in uſu fuit, antequam molas inveniſſent. Hinc factum, teſte *Feſto*, ut jam antiquitùs *piſtor* pro *Coquo farinæ* uſurparetur. Inventis verò molis, de eo dici cœpit, qui farinam ſubigit, & panem conficit. *Plin.*

Digitized by Google

piſtōrius, a, um, Plin. *Pekovſzki*, *pekarzki*. Beckeriſch, Fiſteriſch. *Sütőhöz-való*.

piſtrilla, æ, f. [Dim.] Terent. *Mala melinz-ka ſztuppa*. e. Kleine Stampff - Mühle. *Stompot-ka*, *kölyütske*. Item V. *Mola ver-ſatilis*, &c.

piſtrīna, æ, f. Plin. V. *piſtrinum*.

piſtrīnālis, is, *com*. le, n. Colum. *Melinzki*, *ſztuppi ſzliſſajuchi*, *melinsko ſztupni* Mühleriſch, zur Stamph-Mühle gehörig. *Malomhoz-való*, *kölyühöz-vagy ſtompóhoz-való*. Item V. *Molaris N.* 1. *Molendinarius*.

piſtrīnārius, ii, m. Ulp. V. *Mŏlĭtor*, *piſtor*.

piſtrīnenſis, is, *com*. ſe, n. Svet. V. *piſtrinalis*.

piſtrīnum, i, n. Cic. 1. propriè. *Meſzto*, *vu kojemſze kaj tűche ali melye*: *Melinzka ſztuppa*. Ein Ort, allvvo man etvvas zerſtoſſet, ſtampffet, *oder* mahlet: e. Stampff-Mühle. *Hely*, *a' hol valamit öſzve-morſolnak*, *törnek*, *örölnek*. Vid. *Molendinum*, *Mola N.* 1. Hinc 2 Tranſl. ſumitur *pro* Domo correctionis. *Meſzto*, *ali Hiſa pokolſtanya*, *kadiſze zlochefzti kaſtiguju y vu oſtrom ſztrábu dersè*. s. Zucht-Haus. *Fenyiték-ház*. Aliquem in piſtrinum dedere. *Plaut*. Detrudi compingi in piſtrinum. *Cic*. 3. pro *quovis laborioſo loco*, & *arduo labore*. Tibi mecum erit, Graſſe, in eodem piſtrino vivendum. *Cic*. 2. *de Or*. 4 Speciatim & uſitatiſſimè: *Pekarnicza*, peregr. *Fiſtarnicza*. e. Back-Stube, pfiſter-Stube. *Sütő-ház*. Exercere piſtrinum. Svet. *Obnaſſati pekarſu*. s. Becken - Handvverck treiben. *Sütő-meſterſéget üzni*. Item V. *Molas verſare* &c. Rationem uberiorem hujus 4tæ acceptionis Vide in vocibus *pinſo*, & *piſtor*.

piſtrix, īcis, f. Plin. *Pekaricza*, *Filyárka*. e. Beckin, pfiſterin. *Kenyér ſütőné*. Item Mulier, quæ grana in pila pinſit, ſeu comminuit. 2 *apud Cic*. ſpecies balænæ, longo corpore & anguſto.

piſtūra, æ, f. Plin. *Krubo-pekſztvo*, *pekaria*. s. Becken-Werck. *Kenyér-sütés*. propriè & ex prima vocis inſtitutione idem eſt, ac *Contritio N.* 1. *Contuſio*, *Comminutio*, *Mŏlitūra*.

pīſum, i, n. Plin. *Grah*. e. Erbs, Arbes. *Borsó*.

* pīthāules, is, m. Senec. V. *Lyripipiarius*.

pītiſſo, as, are, avi, atum. [Act. *à græco* pitizo.] Terent. *Tenyko y po malom piiem*, *chmerkam*, *kakti kuſſajuch pijem*. Langſam und vvenig trincke, nipffe. *Kóſtoláſnak okáért egy kis bort iſzom*, *ſzürtsölök*.

pītuīta, [pituīta, *Horat*. pītuita, *Perſ*. &c.] æ, f. Cic. *Lepchena voda vu kervi*, *nezrela kerv*. Das ſchleimige Waſſer im Geblüt, r. Koder. *Ragadós nedveség a' vérben*. Vid. *phlegma*, *Mucus*. 2 apud *Colum*. eſt morbus ex fluxu pituitæ ortus, gallinas cumprimis infeſtans. *Kika*, *kokoſſje piſzkutanye*. r. Pips, das Pfeiffen der Hennen. *Pipes nyavalya*, *tyúk pipe*.

pītuītāria, æ, f. *Plin*. Herba, quæ pituitam oris ſiccat.

pituitōſus, a, um, Cic. V. *Phlegmaticus*, *Mucoſus*.

pius, a, um, Cic. *Boga - bojechi*, *pobóſen*. Gottsfürchtig, fromm. *Iſtenfélő*, *Jámbor*. Item V. *Obſervans N.* 1. pius in parentes, patriam, &c. *pro* obſervans, bene affectus patriæ &c. *Cic*. 2. V. *Benignus*, *Clemens*, Terent. *piiſſimus*. Curt.

pix, pĭcis, f. Plin. *Szmola*. s. Pech. *Szurok*. Græca pix. *Szmola gerchka*, vulgo *kolofón*. r. Colophonien. *Gyanta*, *kalafonia*.

plăcābilis, is, *com*. le, n. Cic. *Vtaſhyiv*, *Vtiſlyiv*. Verſöhnlich. *Engeſztelhető*, *Tſendeſíthető*. Alicui ſe placabilem præbere: *id eſt* benignum, clementem, facilem, propitium. *Cic*.

plăcābĭlĭtas, ātis, f. Cic. *Vtaſhyivoſzt*, *vtiſlyivoſzt*. e. Verſöhnlichkeit. *Engeſztelhetőſég*. Item V. *Benignitas*, *Clementia*, *Manſvetudo*, *Lenitas*, *Facilitas N.* 2.

plăcābĭlĭter, Adv. Gell. *Vtaſhyivo*, *Vtiſlyivo*. Verſöhnlich. *Engeſztelve*.

plăcāmen, ĭnis, n. Liv. *Vtaſis*. e. Verſöhnung. *Engeſztelő*. Item V. *piaculum N.* 2. *placatio*.

plăcāmentum, ti, n. Tacit. *idem*.

plăcātè, *Adv*. Cic. *Vtiſſeno*, *vtaſeno*. Gütlich. *Engedelmeſen*. Vid. *pacatè*, *benignè*.

plăcātio, onis, f. Cic. *Vtiſſenye*, *Vtaſenye*. e. Ausſöhnung, Verſöhnung. *Megengeſztelés*. Vid. *pacificatio*.

placatōrius, a, um, Tertull. V. *pacificatorius*, *piacularis*.

plăcenta, æ, f. Plaut. *Gibanicza*. e. Kuchen mit Käſs, Butter &c. gemacht. *Fánk*, *pánkó*, *palatſinta*.

plăcentia, æ, f. Apul. *Zvolynoſzt*, *vugodnoſzt* e. Gefälligkeit. *Megtetſzés*. 2. eſt *Nom. propr. Civitatis in Italia*.

Plăceo, es, ēre, cui, ĭtum. [Neu.] Cic. *Vugodenſzem*, *povolyenſzem*, *dopádamſze*. Gefalle, angenehm, *oder* beliebt bin. *Tetſzem*, *kellek*, *kedves vagyok*. Vid. *Complaceo*. ſibi placere: *pro* efferri, gloriari, in ſuis viribus fidere. *Quintil*.

plăcēt,

plăcĕt, ēre, ēbat, uit, *vel* citum eſt, (*Neu. Imperſ.*) Cic. *Drago je, povolyno je, dopadaſze.* Es gefället, es iſt angenehm, beliebt, gefällig. *Tetſzik.* 2. V. *Exiſtimo N.* 1. *Opinor, Judico, Arbitror, Decerno N.* 1. & 2. Doctiſſimis, ſapientiſſimiſque placuit: *pro* videbatur, *vel pro* Doctiſſimi & ſapientiſſimi ità cenſuerunt, &c. *Cic.*

plăcĭdè, *Adv.* Cic. V. *Benignè, Manſuetè, pacatè.*

plăcĭdĭtas, atis, f. Varr. V. *Benignitas, Lenitas, Manſuetudo, Tranquillitas, quies, pax.*

plăcĭdus, a, um, Cic. V. *Pacificus, Tranquillus.* &c.

plăcĭto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. à* placeo.) Plaut. *Dopadivamſze, vechkrat povolyen jeſzem.* Oft gefalle. *Tetſzdegelem, kellegetek.*

plăcĭtum, i, n. Plin. V. *Decretum, Arbitratus, Opinatio.*

plăcĭtus, a, um, Terent. *Vugoden, povolyen, Drag, priet, doſzudyen.* Gefällig, beliebig, angenehm, beſtimmt. *Tetſző, kellő, kedves, elgezett.*

plăco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Taſim, Tiſim.* Verſöhne. *Engeſztelem.* V. *Delinio N.* 1. *Lenio, Mitigo N.* 1. *Tranquillo.*

plăga, æ, f. Cic. V. *Ictus, N.* 1. *percuſſio, Verber, Vulnus N.* 1. Item V. *Inciſio N.* 1. Plin. 2 Transl. V. *Calamitas, Damnum, Exitium N.* 1. & 2. Cic.

plăga, æ, f. Cic. *Kotàr, ſztanovita ſztràn zemlye, ali neba.* Gewiſſer Ort, *oder* Gegend der Erden, *oder* des Himmels. *Földnek,* vagy *világnak egy darab rèſze.* 2. V. *Caſſis.* Virg. *Hinc Transl.* Incidere in plagas. *Vu pogibel doſzpeti, zajti.* In Gefahr kommen. *Veſzedelemben eſni.* Cic.

plăgiārius, ii, m. Cic. *Lyudo-tàt, ki detczu, ali druge lyudi ſzlobodne prodáje, kupuje; ali tugye ſzluge prez goſzpodovoga dopuſchenya zaderſáva, odtujáva* &c. r. Menſchen-Dieb. *Ember-lopó.*

plăgĭgĕr, a, um, Plaut. *Z-vudarczi zpiſzan, Bijenya vrèden, za bijenye rodyen.* Mit Striemen gezeichnet, Streich-würdig, der gleichſam zum Schlägen gebohren iſt. *Tſapáſt, verèſt viſelő, verésre méltó, verésre ſzületett.*

plăgĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *idem.*

plăgĭpătĭda, æ, *com.* Plaut. *Vudarczev terpitel, terpitelicza: bijenya podnaſſavecz, podnaſſavka.* Der, *oder* die Streich leidet. *A' ki veréſeket ſzenved.*

plăgĭum, ii, n. JCt. *Lyudo-tatbina, Detczokradba, z-ſzlobodnemi lyudmi terſtvo, tugyih ſzlug prez dopuſchenya zaderſavanye, kupuvanye, ali prodavanye.* r. Menſchen-Raub. *Embereket lopás.*

plăgōſus, a, um, Apul. *Vudarczev pun.* Voll Wunden, mit Streichen wohl gezeichnet. *Sok ſebű, veréſſel rakva.* 2. Activè. *Ki rad bije, vudarcze vechkrat deli.* Der gern ſchlägt. *Verekedő.*

plăgŭla, æ, f. Vid. *Linteum, Linteolum N.* 1. Liv. 2. V. *Philyra N.* 2. *in transl. ſignificatione.* Plin.

planca, æ, f. Plin. Pallad. *Ravna, zravnana deſzka, proſznicza moſztna.* Ebenes Bret, r. Bruck-Laden. *Egyenes deſzka, Hidravaló gerenda.*

planctus, ûs, m. 1. propriè V. *Ictus N.* 1. *percuſſio, verberatio, verber.* Lucan. 2. ſpeciatim. *Veliki plach, y tuchenye perſzih; Narekuvanye, y z-rukami ſaloſztno klopanye.* e. Groſse Klage, s. Leid-Geſchrey mit Bruſt-Klopffung. *Nagy ſiralom, melyet ſirtában verés.*

plancus, a, um, Plin. *Tenyse, nizke y ſiroke noge imajuchi, kakti deſzchicze.* Breite und flache Füſse habend. *Széles lábú* vagy *talpú.*

planè, *Adv.* Cic. *Ravno, zraven.* Eben. *Egyeneſen.* Item V. *perſpicuè, apertè.* Item V. *Omnino, prorſum N.* 2. Perfectè, planéque eruditus. *Cic.* Item V. *Certè.* Qui alia tam planè ſcias. *Terent.*

* plănēta, æ, m. Cic. *Meſzto preminyajucha zvèzda, neſztalno zvezdiſche.* r. Irrſtern, Planet. *Bújdosó tſillag.* 2. apud Iſidor. *Mèſna halya, Kaſula.* e. Kaſel, ein Prieſterliches Kleyd. *Papi ruha, Kaſula.* Septem numerantur planetæ. *Saturnus* ſupremum, huic proximum *Jupiter*, tertium *Mars*, *Sol* quartum locum obtinet. *Venus* ſolem ſubſequitur, *Mercurius* ſub venere ſuum circulum peragit. *Luna* infimum, terræ proximum, & minimum circulum cœleſtem motu ſuo, perficit. *Cic.*

* plănētēs, æ, m. *idem.*

plănētĭcus, a, um, *Sidon.* Ad planetam pertinens.

plango, is, ĕre, planxi, planctum (Act. *ab antiq.* plago:) Lucr. 1. *propriè* Vid. *Verbero.* 2. Vid. *Lamentor, Lugeo N.* 1. & 2. plangunt ſua damna coloni. *Stat.*

plangor, ōris, m. Catull. V. *planctus N.* 1. 2 apud Cic. V. *planctus N.* 2. *Luctus N.* 1. *Lamentatio.*

Digitized by Google

planĭlŏquus, a, um, Plaut. *Odperto y otbi-veſzto govorechi*, *ki tak govori*, *kak ou ſzerdczu chiuti.* Aufrichtig und glatt redend, der deutlich redet, und ſich kein Blat vors Maul nimmt. *Magyarán ſzóló.*

plănĭpēs, ĕdis, *om.* Feſt. *Rauno-nog.* Flach-Füſſig. *Sáles lábú, Talpas.* Item V. *Nudipes.* Mimi planipedes: *id eſt :* qui nudis pedibus in ſcenam prodibant: cùm contra Comœdi ſoccis, Tragœdi Cothurnis pedes induti in Theatro agerent.

plānĭtĭes, ēi, f. Cic. *Ravnicza*, *Ravnina*, *Ravno y jednako meſzto.* e. Ebene, ein eben Feld. *Megegyeneſitett föld.* 2 Transl. Orationis planities: *id eſt* perſpicuitas.

plānĭtūdo, ĭnis, f. Colum. *idem.*

planta, æ, f. Cic. *Zemlye-raſztje*, *prèſzad*, *záſzad*, *oſze*, *kaj iz zemlye raſzte.* s. Erd-Gevvächs, alles, vvas aus der Erden vvächſt. *Föld-termèſe*, *minden-a' mi a' földböl kinö.* Vid. *Germen N.* 1. *Stirps N.* 1. *ſtolo, ſurculus.* &c. 2. *Dolnya ſztran noge*, *podplat.* Die Fuſs-Sohlen, s. Fuſs-Bret. *Láb-talp.* Inſtitit plantam: *pro* pedem pede preſſit. *Plaut.*

plantāgo, ĭnis, f. Plin. *Terpluteca*, *tráva na izvrachenye ràn haſznovita.* Breitvvegerich, gevviſſes Kraut. *úti-fü.*

plantāris, is, *com.* re, n. Stat. *Podplataſzt*, *podplatni.* Zur Fuſs-Sohlen gehörig. *Talpra-való.*

plantārium, ii, n. Plin. *Zaſzadiſche*, *preſzadiſche*, *uſzadiſche*; *Meſzto, Vert, kadiſze vſzakojachke mladicze.* *préſzadi*, *záſzadi* &c. *poſzadyuju.* r. Pflantz-Garten. *ültetö hely.* 2. apud Virg. V. *planta N.* 1.

plantārius, a, um, Colum. *Záſzadni*, *úſzadni*, *póſzadni*, *préſzadni.* Was da kan gepflantzet vverden. *ültetni-való.*

plantātio, onis, f. Plin. *Zaſzadyenye*, *preſzadyenye*, *poſzadyenye.* e. Pflantzung. *Palántálás*, *ültetés*, *óltás.*

plantātor, oris, m. Auguſtin. *Zaſzaditel*, *poſzaditel*, *preſzaditel*, *poſzadyavecz.* r. Pflantzer. *ültetö*, *óltó.*

plantĭgĕr, a, um, Plin. *Záſzade imajuchi*, *noſzechi.* Das Schoſs trägt. *Palánta-hordozó*, *növèſt termö.*

planto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Szadim*, *poſzádyam*, *zaſzádyam.* Pflantze. *ültetek*, *palántálok.*

plānus, a, um, Cic. *Raven*, *jednak*, *ploſſit.* Eben, gleich, flach. *Egyenes*, *ſik.* 2. Transl. V. *Certus*, *Clarus*, *Manifeſtus*, *perſpectus*, *apertus.* Aliquid planum facere: *pro* declarare, explanare, pateſacere, item dubiam & difficilem explicare. *Cic.*

*plănus, i, m. Cic. V. *Deceptor*, *Impoſtor*, *Seductor.*

*plaſma, ătis, n. Auſon. *Loncharzko delo*, *dugovanye iz zemlye napravlyeno.* s. Hafner-Werck, aus der Erden gemachtes Ding. *Fazakaſ tſinálmány*, *Földböl-való alkotmány.* Item V. *Firmamentum*, *Figlinum.* Hinc à *Prudent.* Homo *plaſma* vocatur. 2. eſt potio dulcis, abluendis faucibus, ne raucedine lædantur, ſerviens. *Quintil.*

plaſmo, as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *Iz blata dèlam, zemlyene kipe napravlyam*, *Lonchárim*, *Loncharíu tiram.* Geſtalte, irrdene Bilder mache, Töpffer-Werck treibe. *Sárböl valamit tſinálok*, *Földböl képeket formálok*, *Fazakas munkát mivelek.*

*plaſtes, (plaſta) æ, m. Plin. *Kipnik*, *ki iz blata dèla.* Der irrdene Bilder &c. macht, *Sár-mives*, *ſárból kép tſináló.* Item V. *Figulus*, *Formator N.* 1.

*plaſtĭcē, es, f. Plin. *Znanye*, ali *Meſtria kipe iz ilovache napravlyati*, *Loncharia.* e. Kunſt Bilder aus Leim zu machen, e. Hafner-Kunſt. *Földböl képet faragó meſterség*, *Fazakaſság.*

plaſtĭcus, a, um, Vitruv. *Iz zemlye delajuchi*, *iz blata delanyu ſzliſſajuchi.* Aus der Erden etvvas machend, zum Hafner-Werck gehörig. *Sárból valamit tſináló*, *fazakas munkához-való.*

plaſtĭcus, i, m. Jul. Firmic. V. *plaſtes.*

*plătănĭnus, a, um, *Colum.* Ex platano factus.

*plătăno, (plătănon) ōnis, m. *Mart.* Locus platanis conſitus.

*plătănus, i, (*apud Virg.* ûs. 4.) Cic. *Velikoga liſztja*, *za ſzenczu kruto dobro*, *Lipi ſzpodobno drevo*; *vnogo ſzverſja ima*, *y viſzoko ráſzte.* Nonnulli Lexicographi Illyri platanum, communi cum Orno nomine, vocant *Javor.* Ein gevviſſer Baum, mit breiten Blättern, zum Schatten ſehr dienlich, dem Linden-Baum gleich: hat viel Aeſt, und vvächſt hoch. *Lexica germanica nominant* 1. Masholder-Baum, Ahorn-Baum, *Quæ nomina etiam* Aceri, & Carpino tribuunt. *Egy nagy levelü*, *kedves árnyeku*, *haſonló a' hárs-fához plátánus nevü fa*, *mellynek kiterjedtt ágai vagynak*, *és magaſan felnö.*

*plătēa, æ, f. Terent. *Uliczа.* e. Gaſſe. *Utſza.* Item V. *Area N.* 2. Lamprid.

plăudo,

Digitized by Google

plaudo, is, ĕre, ſi, ſum. (*Neu.*) Cic. *Krutoſze radujem*, *od veſzelia z-rukami pleſzkam*. Frohlocke, mit den Händen patſche. *örülök, tapſolok, tombolok*. Vid. *Applaudo*, *Approbo*. Huic ita plauſum eſt, ut ſalvâ Rep. Pompejo plaudi ſolebat. *Cic*. Sibi plaudere: *pro* blandiri, & placere ſibi; nimium ſua amare, & æſtimare. *Plin*. pars pedibus plaudunt choreas: *pro* pedes invicem collidendo, *vel* pedibus terram feriendo ſaliunt. *Virg*.

plauſibilis, is, *com*. le, n. Cic. *Raduvanya vréden*, *pohvalyiv*. *Radovni*, *Vſzakomu povolyen y priet*. Frohlockens vvürdig, Lobvvürdig, jedermann angenehm, alles vvas ſich gefällig macht, und vvohl hören läſt. *örvendetes*, *ditséretre méltó*, *Mindennél kedves*, *tapſolásra méltó*.

plauſibiliter, *Adv*. Sidon. *Z-raduvanyem*, *z-pleſzkanyem*, *kruto-povolyno*. Mit Frohlocken, Lobvvürdiglich, ſehr angenehmlicher Weiſe, jedermann gefällig. *örvendezve*, *tapſolva*, *kedveſen*.

plauſor, oris, m. Horat. *Raduvavetz*, *z-radoſztjum hvalitel*, *z-rukami pleſzkavetz*. r. Frohlocker, Handklopffer. *örvendező*, *valamit ditsérő*, *tapſoló*.

plauſtrarius, ii, m. Lamprid. *Kolàr*, *kolo-delacz*. r. Wagner. *Szekér tſináló*. 2. apud Ulp. *Kolo-vozecz*. r. Fuhrmann. *Szekeres*.

plauſtrum, i, n. Cic. *Vòz*, *kòla za tèrh*. r. Laſt-Wagen, Fuhr-Wagen. *Szekér*.

plauſus, ûs, m. Cic. *Veliko raduvanye*, *pleſzk*, ali *pleſzkanye z-rukami*. e. Frohlockung, das Handklopffen, *oder* Klatſchen. *örvendezés*, *tapſolás*. Aliquid plauſu laterum nunciare: *id eſt:* alarum concuſſu. *Plin*.

† plebanus, i, m. V. *Parochus N.* 1.

plebecula, æ, f. Cic. *Mali pripoſzti pùk*, *Menyſſega reda obchinicza*. Das gemeine Völcklein, r. Pöfel. *Köz-népetske*.

plebejus, & plebeius, a, um, Liv. *K-pùku zpadajuchi*, *pùkov*. Dem gemeinen Volck gehörig, Pöbel-Artig. *Köz-rendbéli*. 2. Transl. V. *Abjectus*, *Humilis N.* 2. *Ignobilis N.* 1. & 2. Cic.

plebicola, æ, *com*. Cic. *Pùku vgadyavecz*, *pùko-ſzluſhenik*. Der dem Pöfel etvvas zu Gefallen thut, dem gemeinen Volck dienend. *Köz-népnek kedvező*, *ſzolgáló*.

plebiſcitum, i, n. Cic. *Dopitanye*, *Dokonchanye*, *Odluchenye pùka*. r. Beſchluſs, e. Satzung von gemeinen Volck gemacht. *Köz-nép végezéſe*.

plebs, plebis, f. Liv. *Pùk*, *priproſzta obchina*. Das gemeine Volck, die gemeine Burgerſchafft. *Köz-nép*, *közſég*. Apud Cic. *Zlochesſzta*, *y oſzaka za malo derſana obchina*, *kupchina*. Das gar gemeine, und ſchlechte Volck; Pöbel, *oder* Pöfel vom Volck. *Leg-alább-való köz-nép*.

plectibilis, is, *com*. le, n. Sidon. *Vréden pokaranya*, *kaſtiganya*. Straffbar, Straffvvürdig. *Büntetéſt érdemlő*.

plectilis, is, *com*. le, n. Plaut. *Zpleten*, *zpletlyiv*. Geflochten, das ſich flöchten läſt. *Fonótt*, *tekertt*, *Fonható*.

plecto, (*à græco* plectes, *latinè* percuſſor.) is, ere, xi, xum, [*Act.*] Terent. V. *Ferio*, *percutio N.* 1. 2. per *Synecdochen* Vid. *punio*. Capite plecti: *pro* ſupplició affici, capite minui, morte multari, vitâ exui. *Glavu zgubiti*, *glaveſze mentuvati*. Enthauptet vverden. *Fejét venni*. Culpa jure, & ſinè invidia plectitur: *pro* punitur, pœnâ afficitur. *Cic*.

plecto, (*à græco Pleco.*) is, ĕre, xi, xum. (*Act.*) Lucr. *pletem*. Flechte, vvinde. *Fonom*, *Tekerem*. Vid. *Implico N.* 1. *Necto N.* 1. *Glomero N.* 1. *Texo N.* 1.

plectrum, i, n. Cic. *Lùk guſzleni*, *Luchecz*. r. Fiedel-bogen, Geigen-Bogen. *Hegedü vonó*. poeticè V. *Lyra*, *Carmen N.* 1. ità Tibull. Horat.

plejades, ădum, f. *plur*. Ovid. *Zvezdiſche*, *ſzedem zvèzd vu ſzebi zadersavajuche*, *kojeſze ſzkup bodeche okolo protuletja izkaſuju*, *y veter*, *ſznèg*, *deſgy z-ſzobum donaſſaju*. s. Sieben-Geſtirn, e. Gluck-Henne. *Hét tſillagú égi jel*, *égi ſius tyúk*. Sing. *Pleja*, *adis. f.* Ovid.

plenè, *Adv*. Cic. *Na punom*, *puno*. Völliglich, völlig. *Tellyeſen*. Vid. *Abundanter*, *Cumulatè*, *Integrè N.* 1. *perfectè*.

plenilunium, ii, n. Plin. *Schep*, *pun meſzecz*. r. Vollmond. *Hóld-tölte*.

† plenipotentia, æ, f. *Zverſſena oblaſzt*, *na punom dana mòch kaj vuchiniti*. Vollkommene Macht und Gevvalt. *Egéſz hatalom*.

† plenipotentiarius, ii, m. V. *Mandatarius*, *Legatus*.

plenitas, atis, f. Vitruv. &

plenitudo, inis, f. Auct. ad Her. *Punocha*, *zpunenozt*. e. Völle, Vollſtändigkeit. *Tellyeſség*, *Bételyesedés*. Item V. *Integritas N.* 1. *perfectio N.* 2. 2. V. *Corpulentia*, *Craſſedo N.* 1. Plin.

plenus, a, um, *pun*. Voll. *Tellyes*. Navium, *vel* navibus pleniſſimus portus. *Cic*. 2. Deceſſit plenus: *id eſt:* perdives, divitiis onuſtus.

onuſtus. *Cic.* Gradu pleno cohortari: *id eſt*: magno ſtudio & conatu, ferventer. *Id.* In dicendo plenus: *pro* Copioſus, facundus, Fœcundus N. 2. *Id.* pleno ore laudare: *pro* valde laudare. *Id.* Aër plenus: *pro* Craſſus, denſus. *Id.* Ad plenum: Horat. V. *plenè.* In plenum. Plin. V. *Omnimodè, omnino.* Fœmina plena: *pro* gravida. *Plaut.*

plērique, æque, ăque, *plur.* Cic. *Vekſſnom, Z-vekſſe ſztrani, ſzkoro vſzi, vekſſa ſztràn.* Der mehrertheil, ihrer viel, die meiſten, faſt alle. *Tŏbbire minden, nagyobb réſz, Majd mindnyájon.* Quod plerique omnes faciunt: *pro* quaſi omnes. *Terent.*

plērumquĕ, *Adv.* Cic. *Szkoro vſzagdar, z-vekſſe ſztráne, vecbma.* Mehrentheils, gemeiniglich. *Inkább, Majd mindenkor, Tŏbbire.* Plerumque, non ſemper, quæ eveniunt, fortuita ſunt. *Cic.* 2. *Divin.*

* plĕuritĭcus, a, um, Plin. *Bodecz terpechi, bodczu podlo̊ſen.* Das Seyten-Stechen habend, dem Seyten-Stechen untervvorffen. *Nyilallós, óldal-fájos.*

* plĕurĭtis, ĭdis, f. Cœl. Aurel. *Bodecz.* Das Seyten Stechen, Seyten-Wehe, r. Seyten-Stich. *Nyilallás, óldal-fájás.*

plexus, ûs, m. Manil. V. *Implexus N.* 2. *Implicatio, Nexum, Nexio.*

plexus, a, um, Lucr. *Zpleten.* Geflochten. *Fŏzött.* Vid. *Implexus, Nexus.*

* plīădes, ădum, f. *plur.* Stat. V. *plejades.*

plĭca, æ, f. Plin. *Guſva, Nabranye, Zvinenye na opravi, kerpa.* e. Falt an einem Kleyde, f. Fleck. *Fŏrt, Rántz, Rét, Fólt.* 2. plica polonica. Medic. *Vilovina, Laſzo zapletek.* e. Haar-Schrötel, Schrötleins-Zopff. *Genetſégtŏl öſzve-tſomózott haj-fŏrt.* Morbus eſt polonis familiaris.

plĭcātĭlis, is, *com.* le, n. Plin. *Zvitlyiv, guzvlyiv, kaiſze more nagubvati, nabrati,* ali *kerpati.* Das ſich zuſammen falten, *oder* flechten läſt. *öſzve-rántzolható, fogható.*

plĭcātūra, æ, f. Plin. *Nabiranye, zavianye, guſvanye, kerpanye oprave.* e. Faltung an einem Kleyd, Flickung. *öſzve-rántzolás, fogás, Foldozás.*

plĭco, as, are, [Act. *à græco* pleco] Lucr. *Nabiram, zaviam, guſvam, kerpam opravu.* Falte, in die Falten bringe, flicke. *Rántzolom, Takarom, öſzve-türöm, Foldozom.* Apud Alvarum legitur *plicui, plicĭtum.* Aliqui etiam ex voce *plicatura*, apud Plin. reperta, deducunt *plicăvi, plicatum,* Nulla tamen horum præteritorum, & ſupinorum, apud Auctores, exempla extant.

plōdo, is, ĕre, &c. (Neu. *obſol.*) Virg. V. *plaudo.*

plōrābĭlis, is, *com.* le, n. Pers. *Vréden plachay tuguvanya.* Thränen-vvürdig, bevveinlich. *Siralomra-méltó.* Vid. *Deplorandus, Lugubris.*

plōrābundus, a, um. Plaut. *Jako tugujuchi, plachuchi.* Sehr betaurend, vveinend. *Siránkozó, ſiró.*

plorātio, onis, f. Auguſt. V. *ploratus.*

plorātor, oris, m. Mart. *Tuguvavecz, plakavecz.* r. Betaurer, Weiner, Flenner. *Siró, Siránkozó.*

plorātus, ûs, m. Cic. *Tuguvanye, plakanye.* e. Heulung, das Weinen, Flennen. *Siránkozás, ſirás.* Vid. *Fletus, Ejulatio, Lamentatio, planctus N.* 2.

plōrātus, a, um. *part. paſſiv.* Stat. *Oplakan.* Bevveinet. *Siratott.*

plōro, as, are, avi, atum, (*Neu.*) Cic. *Tugujem, Cmrimſze.* Heule, Flenne. *Siránkozom.* Item V. *Lamentor, Fleo, Ejulo.* Subducta viatica plorat: *pro* queritur, deflet. *Horat.* Ploratur lacrymis amiſſa pecunia veris. *Juven.* Perditur ipſe DEus! lacryma nulla cadit.

Iz ſzerdcza ſze ſzúze tochè,
Za Moſſnyiczu pogublyenu:
Kàd pak duſſa zginut bochè,
Onda ſzúze vſze povênu.

plōſor, oris, m. Sidon. V. *plauſor.*

ploſtellum, i, n. Varr. *Mala kóla, kólcza.* Kleiner Wagen. *Szekeretske, Talyga.*

ploſtrārius, a, um, Cato. *Kólam ſzliſſajuchi, kólni.* Zum Fuhrvvagen gehörig. *Szekérbez-való.*

ploſtrum, i, n. Colum. V. *plauſtrum.*

pluit, ĕre, ēbat, pluit, *vel* plūvit, (Neu. *Impers.*) Cic. *Degyiſze, degy ide, godina ide.* Es regnet. *Eſik, Eſöt-eſik.*

plūma, æ, f. Cic. *Mehko perje, pavulicza iz perja.* e. Zarte Feder, pflaum-Feder. *Pelyh, pih, Tollatska.*

plūmātĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Iz mehkoga perja napravlyen, z-perjem nakinchen, pernat.* Aus zarten Federn gemacht, mit Federn geziehret, zum Federn gehörig. *Pihből-való, pihvel tzifrázott.*

plūmātus, a, um, Cic. *Z-perjem pokrit, pernat, perno-pavulichaſzt.* Voll Federn, befedert. *Tollal megrakott, teli tollal.*

plumbāgo, ĭnis, f. Plin. *Medo iz olova y ſzrebra: améſz iz olova y ſzrebra.* Ertz aus Bley und Silber gemiſcht, s. Bley-Ertz, Bley-

Bleyvveiſs. *Ezüſtel elegyes ón.* 2. Eſt herba in arvis naſcens, folio lapathi, radice craſſa & hiſpida. Hac contuſâ, ſi oculus illinatur, tollitur vitium oculi, quod plumbum appellant.

plumbārius, a, um, Plin. *Olovni, olovu ſzliſſajuchi.* Zum Bley gehörig. *ónhoz-való.*

plumbārius, ii, m. Vitr. *Olovnàr, ki kaj iz olova déla.* r. Bley-Arbeiter. *ón-míves.*

plumbāta, æ, f. Veget. *Olovno zerno, krugle: Bat olovni na lancheczu.* e. Bley-Kugel. *ón golyóbis,*

plumbātūra, æ, f. Jul. Cæſ. *Zaolovenye, z-olovom varenye, zaczviranye.* Das Löten, oder e. Verlötung mit Bley. *ónazás, ónnal foglalás.*

plumbĕus, a, um, Plaut. *Is olova, oloven, olovni.* Bleyern. *ónból-való.* 2. Transl. Homo plumbeus: *id eſt:* Stupidus, Ignarus, imperitus, hebes. *Cic.* Gladio, *vel* pugione plumbeo aliquem jugulare: h. e. Futili, & levi argumento aliquem convincere. *Id.* Color plumbeus. *Plin.*

plumbo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Z-olovom varim, zaczviram, olovim.* Mit Bley löte, verlöte, vergieſſe. *ónazok, ónnal-ónťók.*

plumbōſus, a, um, Plin. *Olovaſzt, pun olova.* Bleyhafftig, voll Bley, Bley-reich. *ónas, ónnal teli.*

plumbum, i, n. Plin. *Olov, Olovo.* s. Bley. *ón.* Plumbum album. Plin. V. *Stannum.* 2 apud *eundem* eſt vitium, & morbus oculorum. 3 plumbum *pro* plumbata. *Ovid.*

plūmeſco, is, ere, [Neu. *Inch.*] Plin. *Pochinyam perjiche dobivati, perno-pavulichaſzt bivam.* Anfange Federn zu bekommen, pflück vverde. *Megpihéſedem, Tollaſodom.*

plūmĕus, a, um, Cic. *Pernat, iz perja.* Federn habend, von Federn. *Tollas, pelyhes, pihból-való.*

plūmĭgĕr, a, um, Plin. *Perjo-noſz.* Federn tragend. *Toll-viſelő.*

plūmĭpēs, ĕdis, *om.* Catull. *Na nogah pernat, pernato-nog.* Federn an Füſſen habend. *Tollas-lábú, pihes-lábú.*

plūmo, as, are, avi, atum, [Neu.] Gell. *Perje dobivam, perje mi ráſzte, perutimſze.* Federn bekomme. *Tollaſodom, pelyheſedem.* 2. Transl. *idem ac* Acu pingo, texo. *Naſsvàvam, z-czvétjem nadikàvam.* Sticke. *Himezek, himmel varrok.* Vopiſc.

plumōſus, a, um. Propert. *pernat.* Gefiedert, federich. *Tollas, pihes.* Vid. *plumatus.*

plumŭla, æ, f. Colum. *Mehko perce,* s. Federlein. *Pelyhetske.*

pluo, is, ere, plui, *apud Plaut.* plūvi, *apud Alvar. ſupinô caret: Apud Lexicographos habet* plūtum. [Neu.] Liv. *Deſzyim, kakti deſzy czurim.* Reghe. *Eſőt eſem, mint az eső úgy eſem.* Saxa è cœlo pluunt. *Stat.* Nuntiatum eſt Tarracinæ lapidibus pluiſſe. *Liv.* Sanguinem pluit. *Liv.* Alii tamen legunt *ſanguine.*

pluor, oris, m. Laber. *apud* Non. V. *pluvia.*

plūrālis, is, *com.* le, n. Quintil. *Vech dugovány znamenujuchi.* Mehr Ding bedeutend. *Többes.*

pluralītas, atis, f. Quintil. *Vechina, vnoſina, vekſi broj.* e. Vielheit, mehrere Zahl. *Sokaság, nagyobb ſzám.*

pluralĭter, *Adv.* Quintil. *Z-vechinum, vekſi broj znamenujuch.* Von vielen. *Többes ſzámban.*

plūrātīvus, a, um, Gell. V. *pluralis.*

plūries, *Adv.* Cæſ. *Vechkrat.* Mehrmahl. *Többſzör.*

plūrĭfāriam, *Adv.* Sveton. *Na vech ſztràn, veche-verſztne, na vech náchinov.* Auf mancherley Weiſe. *Többképen.* Vid. *Multifariam.*

plurifarius, a, um, Sveton. V. *Multifarius, Multiplex.*

plūrĭformis, is, *com.* me, n. Apul. V. *Multiformis, Multiplex.*

plūrĭmùm, *Adv.* Cic. *Najvech.* Zum mehreſten, ſehr viel, am allermeiſten, aufs höchſte. *Igen nagyon, Többire.* Ut plurimùm. Plin. V. *Frequenter, potiſſimùm.*

plurimus, a, um. *Kruto vnogi, Najvechi.* Sehr viel, der mehreſte. *Igen ſok. Leg-több.* Aliquid plurimi æſtimare. Cic. *Na kruto vnogo kaj derſati, Najvech kakvo dugovanye preſtimavati.* Etvvas ſehr hoch achten, am allermeiſten ſchätzen. *Valamit ſokra betsűlleni.*

plus, plūris, n. *Comp.* Cic. *Vech, Veche.* Mehr. *Több. Uſus:* Fecit plus etiam, quàm dixit. Nihilo, paulo, nimio plus. plus habet virium. Pompejum plus pluſque in dies diligo. *Cic.* plus quingentos colaphos infregit mihi. *Terent.* plus ſatis: *pro* plus, quàm ſatis: *id eſt*: abundantiſſimè. *Plaut.* pluris æſtimare, facere &c. Cic. *Za vech preſtimavati, na vekſe derſati.* Mehr achten, höcher ſchätzen. *Többre betsűlleni, Nagyobbnak tartani.* pluri in *Dat. & Abl. ſing. inuſitatum eſt.* Plūres, *com.* plūră, n. plurium. *plur.* Cic.

plus, *Adv.* Cic. *Vech.* Mehr. *Több.*

pluſcŭ-

Digitized by Google

pluſcŭlum, i, n. *Nekuliko vech, Malo-vech, Nekuliko-viſſe.* Etvvas mehr. *Többetske.* In quibus pluſculum negotii eſt. *Cic.*

pluſculùm, *Adv.* Plaut. *idem.*

pluſcŭlus, a, um. *Malo vekſſ, malo vechi, nekuliko vech.* Wenig gröſſer, etvvas mehr. *Többetske.* Tum pluſcula ſupellectile opus eſt. *Terent.*

plŭteālis, is, *com.* le, n. *id eſt.* Ad pluteum pertinens. *ut* Sigilla plutealia. *Cic.* Alii legunt *putealia.*

plutĕus, ei, m. Cæſ. *Sztanovito taborsko orudelje, z-kóſami oblechena, koje negda vojniki pred ſzobum na trib kolab ſzim-tam rivali, y tak zaſzterti nepriatelzke gráde jemali jeſzu.* s. Sturm-Dach. *Három kerekü, börrel fedett hadi oſtromló ſzerſzám, melly-mellöl régenten a' városokat vitták.* 2 Transl. ad alia: *Sztol za piſzanye, y oſztála iz deſzék zkup zkloplena ali zbita orudelja, na kojeh kaj ſztoi.* Ein Pult-Bret, s. Schreib-Pult, e. Bücher-Geſtell, und andere gleiche Machinen, darauf etvvas geſtellt vvird. *Író, tanúló, könyv-tartó aſztal; és más haſonló ſzerſzám, mellyre valamit be'ybeztetnek.* ità Pers. Mart. Svet. &c.

* plūto, *vel* plūtōn, ōnis, *Cic.* DEus inferorum. V. *Dis 2do loco.*

* plūtus, i, m. DEus divitiarum.

plŭvia, æ, f. Cic. *Degy, godina.* r. Regen. *Eſő.*

† plŭviāle, is, n. *Za vechernicu plàſch.* r. Veſper-Mantel. *Vetſernyei-paláſt*

plŭviālis, is, *com.* le, n. Virg. *Degyen, k-degyu spadajuchi.* Vom Regen. *Eſői.*

pluviātĭcus, a, um, Marcell. emp. *idem.*

pluviātĭlis, is, *com.* le, n. *idem.* Aqua pluviatilis. *Cels.*

pluviōſus, a, um, Plin. *Jáko degyen, pun degya.* Voll Regen. *Eſős, Eſő vertte.*

plŭvius, a, um, Cic. V. *pluvialis, pluvioſus.*

* pnēumătĭcus, a, um. *Vetren, po vetruſze obrachajuchi: kaj ſzapa ali veter tira, obrácha i vetro-glaſzni.* Das der Wind treibt, vvindig. *Szél-által-való, ſzél által munkálódó.* Organa pneumatica. Plin. *Orgule od vetra gláſz davajuche.* Vom Wind blaſen Stimm-gebende Orgeln. *Szél-által ſzóló orgonák.* Sclopus pneumaticus dicitur, qui ventô impletur. &c.

* pnĕumŏnia, æ, f. V. *peripneumonia.*

* pneumonicus, a, um. V. *peripneumonicus.*

pŏcillātor, oris, m. Apul. V. *pincerna.*

pōcillum, i, n. (*Dim.* à poculum) Liv. *Poſzudicza za pitje, Chaſicza, kupichicza.* s. Trinck-Geſchirrlein, Trinck-Gläſel, Becherlein. *Pohárka, poharotska.*

pôclum, i, n. *per Sync.* Arnob. V. *poculum.*

pōcŭlentus, a, um, Cic. *Popitliv, Napitni, za pitje dober.* Was gut zutrincken iſt. *Megihatô, Megiunya ſó.*

pōcŭlum, i, n. Cic. *Za pitje poſzuda, Chaſſa, kupa, kupicza.* s. Trinck-Geſchirr, r. Becher, s. Trinck-Glas. *Pohár.* 2. poëticè V. *Hauſtus N.* 2. pocula ſunt fontes liquidi. *Virg.* Amoris poculum. *Horat.* Vid. *philtrum. N.* 1.

* pŏdăger, ăgra, um, Claud. V. *podagricus.*

* pŏdăgra, æ, f. (*ſpecies Arthritidis, quæ eſt genus.*) Cels. *Vulg na nogeh.* s. Zipperlein an Füſſen, Podagra, Podigrab. *Láb-köſzvény.* Doloribus podagræ cruciari, ardere. *Cic.* Tollere nodoſam neſcit medicina podagram. Ovid. *Zaludo-ſze vulgi vráche.* Wider das Podagra iſt kein Mittel. *A' köſzvény ellen ſemmi orvoſság nintſen.* Cicuta cum axungia calidam podagram refrigerat. Utramque verò, calidam videlicet & frigidam, lenit Erigeron cum axungia. *Plin. l. 26. c. 10.*

* podagrĭcus, a, um, Plin. *Vuloshivetz, Vuloshyiv.* Das Zipperlein an Füſſen habend, podagramiſcher. *Láb-köſzvényes.*

podagrōſus, a, um, Plaut. *Vulgom podleſen.* Dem Zipperlein, *oder* Podigrab unterworffen. *A' köſzvénytől egészen elfogatott.* Vid. *podagricus.*

* pŏdargus, i, m. V. *Vertagus.*

* pŏdērēs, *vel* poderis, is, m. Tertull. *Tiſzna muska halya, do pèt duga.* Ein Enger und langer Manns-Rock. *Szük, és talpig-érő hoſzſzú ferjfi ruha.*

pōdex, ĭcis, m. (à pedo) Juven. *Synon.* Cūlus, i, m. Catull. *Zadnyicza.* (ſit venia verbo.) *Rit.* r. Hindere, s. Gesäſs, (*s. h.*) r. Arſch. *Alfel.* (s. h.) *Segg.*

* pŏdium, ii, n. Plin. *Cherdak, Izgledalnicza, Zgledaliſche.* e. Bühne zum Ausſehen, eine Loge, *oder* Laube vornen am Haus. *Filegória, Erkely.* Item V. *pergula N.* 1.

* pŏēma, ătis, n. Cic. *Vuchena zmiſzlenka, vu peſzmah napervo dána.* s. Gedicht, Reimen-Weiſe geſtellt. *Verſekből-álló ékes költemény.*

* pŏēmătium, ii, n. *Auſon.* parvum poëma.

pœna, æ, f. Cic. *Terpnya, pokora, kaſtiga.* e. Straff, Buſs, Peyn. *Büntetés.* Aliquem pœnâ afficere: alicui pœnam irrogare: *vel* in aliquem pœnam conſtituere, ſtatuere, excogitare. *vel* pœnas ab aliquo exigere, poſcere,

Digitized by Google

poſcere, petere, repetere. Cic. *Kôga kaſtigati.* Einen abſtraffen. *Valakit megbüntetni.* Dare, pendere, dependere, perſolvere, luere pœnas: *vel* ſubire, ſuſtinere, ſufferre pœnam. Cic. *Kaſtiguvanomu biti, kaſtigu terpeti.* Abgeſtrafft vverden, die Straff leyden. *Megbüntetődni, büntetést ſzenvedni.* Capere pœnam de hoſte: *Liv. vel:* Capere pœnam in hoſtem: *pro* hoſtem pœnâ afficere. *Curt.* 2. generatim V. *Calamitas N.* 2. *Infortunitas.* O pœna, ô furia ſociorum! *Cic.* 3. V. *Labor N.* 1. ità Ovid.

Pœnālis, is, *com.* le, n. Plin. *Pokóri, ali pokaranyu ſzlíſſajuchi*, vulgo *kaſtigni.* Zur Straff gehörig. *Büntetésre-való.*

Pœnārius, a, um, Quinct. *idem.*

Pœnĭtendus, a, um, Liv. *Saluvanya*, ali *ſzramuvanya vréden.* Des Reuen vvürdig, deſſen man ſich ſchämt. *Megbánandó.* Ager colono pœnitendus: *pro* parvi æſtimandus, inutilis, cujus culti colonum pœniteat. *Colum.*

Pœnĭtens, tis, *om.* Cic. *Salujuchi, pokorni.* Dem etvvas gereuet. *Meg-bánó.* Optimus portus pœnitenti mutatio conſilii. *Cic. phil.* 12. *c.* 2.

Pœnĭtentia, æ, f. Plin. *Saluvanye, kajanye zbog kakvoga preſſeſznoga dugovanya.* e. Reue, Bereuung. *Megbánás.* Hinc 2. Speciatim. *Pokóra, ſzvetotajſztvo pokóre*, iliti *Szveta pokora, poſaluvanye za vuchinyene grébe zaderſavajucha.* e. Buſſe, das heilige Sacrament der Buſſe. *Vétkeit meg-ſzánás, bánás: penitentzia Sákrámentoma.* Agere pœnitentiam ſuæ pœnitentiæ, Plin. *Chiniti pokóru zaradi ſzvojega preſſeſznoga ſaluvanya. &c.*

Pœnĭtet, ēre, ēbat, uit, *Impers.* Cic. *Salujemſze, ſalmi je, kajamſze.* Es gereuet mich &c. *Bánom, bánod.* Scelerum me pœnitet. *Cic. Salujemſze za pregreſke.* Es gereuet mich der Laſtern. *Bánom a' roſzſz tſelekedetimet.* Suæ quemque fortunæ pœnitet: *pro* pudet, *vel* quisque ſuam fortunam dolet. *Cic.* Vide quàm me verbi tui pœniteat: *pro* quàm parvi verbum tuum faciam. *Cic.*

Pœnĭtūdo, ĭnis, f. Auſon. V. *pœnitentia.*

* Pŏēſis, is, f. Cic. *Znanye, ali Meſtria, zmiſſlyavanya.* e. Dicht-Kunſt. *Költő, ſzerző tudomány.* Vid. *Poëtica.* 2. V. *Poëma.*

* Pŏēta, æ, m. Cic. *Pévalecz. peſzmib zmiſſlyavavecz, peſzmenik:* peregr. *Poëta.* r. Dichter. r. Vers-macher, Poët. *Vers-költő, ſzerző.*

* Pŏētica, æ, *&* Poëticē, es, f. Cic. *Peſzmoznanoſzt, znanye peſzme zmiſſlyavati.* e. Reimen-*oder* Vers-Kunſt. *Vers-ſzerző tudomány.*

* Pŏētĭcē, *Adv.* Cic. *Po náchinu zpévalczev, kakoſze peſzmenika doſztoja.* Poëtiſcher-Weiſe. *Poëta-módra, poëtául.*

* Poēticus, a, um, Cic. *Peſzmeni, peſzmenichki, zpévalnichki, zpévalczem ſz'iſſajuchi.* Poetiſch. *Poëtai.*

Pŏētor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Enn. *apud* Priſc. *Zmiſſlyávam peſzme, zmiſſlenke ſzkup-zpravlyam.* Mich in der Dichterey übe. *Vers ſzerzés ben foglalatoskodom.*

Pŏētrĭa, æ, f. Cic. *Pévalicza. peſzmih zmiſſlyavka.* Eine Reimen-Dichterin. *Vers-ſzerzőné, Vers-író aſzſzony.*

* Pŏētris, ĭdis, f. Pers. *idem.*

* Pŏlĕmĭcus, a, um. *Nevchiveſzt, pregovarjavlyiv.* Streitig. *Pörben-forgó.* Vid. *Diſputabilis.*

Pŏlenta, æ, f. Plin. *Jeſztvina, iz opechenoga jechmenovoga téſzta ali melye: Latinska brána.* r. Welliſche Kuchen aus Gerſten-Mehl. *Sült árpa téſzta, árpa lepény, vékony olaſz ebéd.*

Pŏlentārius, a, um, *Plaut.* Ad polentam ſpectans, *vel* Factus ex polenta.

Pŏlimen, ĭnis, n. Apul. V. *politio.*

Pŏlio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Gladko chinim, ſzvetlim, ſznáſim, Ochiſztyujem, chiſztim.* peregr. *paléram.* Glätte, glantzend mache, butze, ausfege, poliere. *Megtiſztítom, pallérozom.* Vid. *Lævigo.* 2. Metaph. *Kinchim, Lepotim, pobolſſávam.* Ziere, verbeſſere. *Ékesítem.* V. *Orno, Emendo N.* 1. *Melioro.* Orationem polire. *Cic.* Carmina polire: *pro* ornare, emendare. *Ovid.*

Pŏlio, ōnis, m. Jul. Firmic. *Orutja ſznaſitel, chiſztitel, oſzvetlitel, gladitel, gladkochinitel, Czeſztar.* r. Zeug-Feger, Polierer, Säuberer, Ausbutzer. *Fegyver-tiſztító, Tiſzár.* Vid. *Lævigator, Mundator.* Item V. *Machæropæus.*

* Pŏliŏn, *&* polium, ii, n. Plin. *Divji roſmarin.* Wilder Roſsmarin. *Vad rosmarin.*

Pŏlītè, *Adv.* Cic. 1. propriè *Gladko, oſzvetleno, oſznajeno, chiſzto*, peregr. *zpalerano.* Glat, ausgefegt, ausgebutzt, ausgeſäubert, ſäuberlich. *Megtiſztítva, pallérozva.* Vid. *Nitidè.* 2 Transl. idque uſitatiſſimè. V. *Limatè N.* 2. *Ornatè.*

* Pŏlītia, æ, f. Cic. *Obchinzki náchin, varaſſki ſztaliſſ,*

 ki ſztaliſſ,

Digitized by Google

ki ſzaliſi, navada obchinzka ſivlenya. s. Policey-Weſen. gevviſſe Art des Burgerlichen Lebens, Stadt-Ordnung. *Embernek rendes maga viſelése, váröſi rend.* Vid. *Civilitas. &c.*

* Pŏlĭtica, æ, f. *vel* polĭtĭcē, es, f. Cic. *Náchin, y znanye ravnati obchinzka dugovanya, znanye ſzaliſſa obchinzkoga; znanye obchinzkeh, ali varaſkeh návad y obderſavanya.* e. Wiſſenſchafft *oder* Kunſt von denen Policeyen und Regierungen; e. Staats-Kunſt. *Váröſi rendes igazgatáſnak, és ſzokáſnak tudománya.*

* Pŏlĭtĭcus, a, um, Cic. *Varaskomu ſzaliſſu ſliſſajuchi, varaſko navadni, varaski.* Politiſch, ſtaattlich, zum Policey Weſen gehörig. *Váraſi rendes igazgatáshoz-és ſzokáshoz-való.* Vid. *Civicus.*

Pŏlītio, ōnis, f. Vitruv. *Sanaſenye, chiſztenye &c.* e. Ausbutzung, Polierung. *Tiſztitás, pallérozás.* Vid. *Expolitio, Lævigatio.* 2 Transl. V. *Exornatio, Melioratio, Lima N. 2. Ornatus.*

Pŏlītor, oris, m. Jul. Firmic. V. *polio, onis.*

Pŏlītŭlus, a, um, (*Dim.* à politus.) Cic. 1. propriè: *Nekuliko gladek, jedno-malo oſzvetlen, ochiſztyen.* Etvvas geſäubert, ausgebutzt. *Kevéſé tiſztitott, pallérozott.* 2. Transl. *Nekuliko nakinchen, olepoten, napereſſen.* Ziemlich vvohl aufgebutzt, etvvas zierlich. *ékeſetske.* Vid. *Limatulus.*

Pŏlītūra, æ, f. Plin. V. *politio.*

Pŏlītus, a, um, tior, tiſſimus, Cic. 1. propriè. *Ochiſztyen.* Ausgebutzt. *Megtiſztittatott.* Vid. *Limatus N. 1. Nitidus N. 1.* 2 Transl. V. *Limatus N. 2. Ornatus N. 1. Perfectus N. 1. Elegans.* Oratio polita. *Cic.* Item V. *Humanus, Civicus N. 2.* Homo politus. *Id.*

Pollen, ĭnis, n. Cæſ. *Od melye práh, melya zeoſzema chiſzta.* e. Staub Mehl, das reinſte Mehl, Beutel-Mehl, Semmel-Mehl, Mund-Mehl. *Liſzt-lang, Liſztnek ſzine.*

Pollens, entis, *om.* Plaut. V. *Potens, Dives, opulentus.* Opibus pollens: *pro* valde opulentus. *Lucr.* Vini pollens. *pro* potens, vel abundans Vinô. *Plaut.*

Pollenter, *Adv.* Claud. V. *potenter.*

Pollentia, æ, f. Plaut. V. *Potentia, Valentia.*

Polleo, es, ere, (Neu.) Cic. *Moguchſem.* Ich bin vermöglich, vermöge, gelte. *Erös vagyok, Hatbatok.* Vid. *poſſum, valeo.* Apud aliquem gratiâ, authoritate &c. multum pollere. *Cic. Curt.*

Pollex, ĭcis, m. Cic. *Pálecz.* 1. Daum. *Hüvelyk, nagy uj.* Olim erat ſignum favoris pollex. *Hinc:* premere pollicem: *pro* favere. Vertere pollicem: *pro* malè alicui velle *Plin.*

Pollĭcāris, is, *com.* re, n. Plin. *Jednoga pálcza. Kakti pálecz debel, ali ſirok.* Eines Daumen dick, *oder* breit. *Hüvelyki, egy hüvelyki ſzéles.*

Pollĭceor, ēris, ēri, cĭtus ſum. (Dep.) Cic. *Obécham, obetam zaveſujemſze, ponújam.* Verſpreche, verheiſſe, zuſage. *Igérem.* Alicui operam ſuam polliceri. Cic. *Kömu ſzvoju ſzuchu, ali pomoch obechati, zaveſanu ouchiniti.* Sich anerbiethen, *oder* verbinden einen zu helffen, *oder* einem zu dienen. *Igérni a' maga ſzolgálatját.* 2. V. *Affirmo.* De ipſo T. Annio tantum tibi polliceor, te &c. *Cic. 2. Fam. ep. 5.*

Pollĭcĭtātio, onis, f. Cic. *Obetanye, obéchanye, ponújanye, ponudyanye.* e. Verſprechung, Verheiſſung, Anerbiethung, Zuſag. *Igérés.*

Pollicitātor, oris, m. Tertull. *Obetavecz, ponudyavecz.* 1. Verſprecher, Verheiſſer, Anerbiether. *Igérö.*

Pollicitātrix, ĭcis, f. Tertull. *Obetavicza, obetavka, ponudyavka.* e. Verſprecherin, Verheiſſerin, Anerbietherin. *Igérö Aſzſzony.*

Pollĭcĭtor, aris, ari, atus ſum. (Dep. *Freq.* à polliceor.) Terent. V. *Frequenter, vel valde & polliceor.*

Pollĭcĭtum, ti, n. Ovid. *Obechano dugovanye.* Verſprochenes Ding. *Igéret.* Item V. *pollicitatio.*

Pollĭnārius, a, um, Plin. *Ciſzto-melyni.* Zum reinen Mehl gehörig. *Liſzt-langhoz-való.* Cribrum pollinarium. Plin. *Kruto guſzto ſzito, melinzka moſnyicza, ali ſzito vu kojemſze melya chiſzti.* s. Mehl-Sieb, 1. Beutel-Sack. *Gyakor ſzita.*

Pollinctor, (*Aliqui ſcribunt* pollictor) ōris, m. Plaut. *Mertveh télnamazitel, ki mertva téla z-piſmenum maſztjum, ali z drugemi záchini máſe.* 1. Todten Salber, Balſamirer, Leichen-Beſchicker. *Holt-teſt kenö.* V. etiam *Funerarius.* 2. apud Sidon. V. *Humator, Libitinarius.*

Pollinctōrius, a, um, *Plaut.* Ad pollinctorem ſpectans.

Pollinctūra, æ, f. Plaut. *Mertvoga téla umivanye, mazanye, vu léſz zpravlyanye.* Eines Todten-Cörpers Abvvaſchung, Salbung, Balſamirung. *Holt-teſtnek moſáſa, kenéſe, gondviſeléſe.*

Pollingo, is, ere, inxi, inctum, (Act.) Plaut. *Mertve téle perem, máſem, vu léſz z-piſmum*

Digitized by Google

mum &c. namázano pojzt avlyam, na mèrtvecza ſzkerb imam. Die Todten-Görper vvaſche, ſalbe, balſamire, verſorge. *Hólt-teſtel bánom, moſom, kenem.* Aliqui in præſen. temp. legunt. *pollincio.*

Pollis, ĭnis, m. Terent. V. *pollen.*

Pollūceo es, ēre, uxi, uctum, (Act.) Cato. V. *Libo N. 1. Sacrifico.* Decumam partem Herculi pollucere: *id eſt* Inſtituto lauto convivio, Herculi ſacra facere, & decimam eidem partem offerre. *Plaut.*

Pollūcĭbĭlis, is, *com.* le, n. Macrob. V. *Lautus N. 2. Opiparis, opulentiſſ. baſilicus.*

Polluc·bilĭter, *Adv.* Plaut. V. *Lautè, opiparè, opulenter, baſilicè.*

Pollucte, *Adv.* Plaut. *idem.*

Polluctum, i. n. Plin. *propriè* erat ſacrificium, vel Convivium lautum, ac ſumptuoſum, quod Jovi dapali, Herculi, alteríve DEO offerebatur. *Hinc 2.* generatim. *Obilno y goſzpodzko goſtbenye, vecberja, obed.* Köſtliche und herrliche Mahlzeit. *Friss és úri vendégség.* ità Plaut.

Polluctūra, æ, f. Plaut. V. *polluctum N. 2.*

Polluo, is, ĕre, lui, lūtum, (Act.) Cic. V. *Conſpurco, Contamino, Fœdo, Inquino.*

Pollūtio, onis, f. Pallad. *Prolitje.* e. Beſudlung. *Megfertesztetés.* Vid. *Contamen.*

Pollūtus, a, um, Cic. V. *Fœdatus &c.*

Pollux, ūcis, m. *Plaut.* Jovis, & Ledæ filius, frater Caſtoris, Helenæ, & Clytemneſtræ. *Caſtor* mortalis, *Pollux* verò immortalis natus eſſe fingitur. Hic, ut ſummum in fratrem teſtaretur amorem, cum eo immortalitatem ſuam diviſit. *Hiſt. Poët.*

Pŏlōnĭa, æ, f. Geogr. *Lebzka, Polyzka zemlya, veliko ſzlovenzkoga národa kralyeſztvo.* s. Königreich Pohlen. *Lengyel-Orſzág.* Regio Europæ perampla, quam acceſſio magni Ducatûs Lithuaniæ per Jagellonem facta multum auxit. Mari balthico, Livoniâ, Moſcoviâ, Germaniâ, Hungariâ, Tranſylvaniâ, Moldaviâ & Tartariâ cingitur. plura vide ſub vocibus *Illyricum, & Krapina.*

Pŏlōnĭcus, a, um. *Polyzki, Lebzki.* Pohlniſch. *Lengyeli.*

Pŏlōnus, i, m. *Leb, Polyak.* r. Pohlack, Pohl. *Lengyel.*

*Pŏlus, i, m. Cic. *Kraj neba, Tecbaj ſzvèta, Sztalna pikanya od ſzevera y pol-dneva.* Der Angel, *oder* Spitz des Himmels. *Az égnek ſarka, egek tengelyeknek vége.* Vide de hoc vocem *Axis N. 2.* 2 eſt idem quod *Cœlum.* Varro.

*Pŏlyarchia, æ, f. *Vnogib zkupa Ladanye, zapovédanye.* s. Regiment, allvvo ihrer viel zugleich regieren. *Sokak birodalma.*

*Pŏlȳgămĭa, æ. f. *Vnogo-ſenſztvo, kada gdo vecb ſen ima.* Viel-Weiberey, da einer viel Weiber hat. *Sok feleſégekkel-való állapot.*

*Polygămus, i, m. *Vnogo ſen imajuchi.* Viel Weiber habend. *Sok feleségü.*

*Pŏlȳgōnĭus, *Vitruv.* & polȳgōnus, a, um, H... n. *Vnogo-vuglaſzt.* Viel-ecket. *Sok-ſzegü, ſok-ſzegeletü.*

*Pŏlȳgrăphus, i, m. *Od vſzaſta piſzecz, vnogeh ſzbvarib izpiſzavanecz.* Der viel ſchreibt. *Sokféle dolgokról író.*

*Polymĭtus, a, um, Plin. V. *Multicolor, multiformis.*

*Pŏlȳpus, i, & ŏdis, m. Cic. *Hobotnicza, moraka riba.* Meer-Spinnerin, ein Fiſch mit viel Füſſen. *Sok lábú hal,* peregr. *babarnitza.*

*Pŏlȳpus, i, m. *Merzki noſza priraſztek.* Ein garſtiges Naſen-Gevvächs. *Orr-daganat, Orr-súly.* Si polypus in naſo introierit, braſſicam erraticam, aridam, tritam in malum conjicito, & ad naſum admoveto. *Cato de R. R. c. 157.*

Pōmārĭum, ii, n. Cic. *Ternacz, Jabucbnyak, z-ſzadovnim drévjem zaſzadyen vert, Vocbnyák, Vocbiſcbe, Vocbnicza.* r. Baum-Garten. *Gyümölcsös kert.* 2. apud Plin. *Meſzto, gdeſze jabuke, &c. cbuvaju.* e. Obſt-Kammer. *Gyümölts-tartó hely.*

Pōmārĭus, ii, m. Horat. *Z-ſzádom terſecz, Jabukar.* r. Obſt-Verkauffer. *Gyümöltsáros, kúfár.*

Pomarius, a, um, Cato. *Jabucbni, ſzadovni.* Zum Obſt gehörig. *Gyümöltshez-való.*

Pōmĕrīdĭānus, & poſtmeridianus, a, um, Cic. *Popoldnevni, popoldani.* Nachmittägig. *Dél utánn-való, Dellyeſti, Ebéd utánn-való.*

Pōmērĭum, ii, n. (*Nonnulli contra orthogr. Manutii ſcribunt* pomœrium, *q. d.* pone, *vel* prope mœnia) Cic. *q. d.* pone murum. *Prizidje, Meſzto prázno okolo zida znutra y zvuna varaſſa.* Ein Zvvinger an der Stadt, eine Weite in und auſſer der Stadt-Mauren herum, da niemand bauen darff. *Kőfal mellyéke, kerítés közi, meghatározott bizonyos hely.*

Pōmētum, i, n. Pallad. V. *pomarium N. 1.*

Pomifĕr, a, um, Colum. *Szado-rodni, Jabuke y oſztali ſzád noſzecbi, vocbjo-roden, ploden.* Das Obſt trägt. *Gyümölts-termő, hozó.*

Digitized by Google

Pomœrium, ii, n, V. *Pomerium.*

Pōmōna, æ, f. Ovid. *Boſicza ſzáda*, iliti *Vocbja.* e. Obſt-Göttin. *Gyümölts Iſten Aſzſzonya.*

Pomōſus, a, um, Tibull. *Szadovni, ſzáda* iliti *vocbja pun* Voll Obſt, Obſt-reich. *Gyümöltsös, Gyümöltsſel gazdag.*

* Pompa, æ, f. Cic. *Z-zkazanyem mogucbnoſzti ſzprava, velika priprava, Mogucbnoſzti zkazivanye, Babatozt.* s. Gebräng, e. Pracht, anſehnlicher Aufzug. *Pompás készület, pompásás.* Item V. *Magnificentia.*

Pompātĭcus, a, um, Apul. *Zmoſnoſzt zkazujucbi. Mogucbno-zpraven, zmoſno-pripraven, babatazt.* Prächtig, hochmüthig, ſtoltz. *Nagyságát mútogató, Pompás.*

Pompōsè, *Adv.* Sidon. *Z-zkazanyem mogucbnoſzti, Babato.* Prächtiglich. *Maga nagyságát mútogatva.* Vid. *Magnificè.*

Pompōſus, a, um, Sidon. V. *Pompaticus, Magnificus.*

Pōmum, i, n. Cic. *Jabuka, vſzakojacbki ſzàd, ali vocbje prez tverde lupinye.* r. Apffel, allerley Obſt. *Alma, Mindenféle lágy béjü gyümölts.* Pomum nomen eſt commune omni fructui mollem corticem habenti, Nux verò durum. Interdum tamen etiam pro nuce pomum uſurpat *Plin.*

Pōmus, i, f. Tibull. *Jablan; Jabukovo, y vſzako ſzadovno drévo.* r. Apffel-Baum, Obſt-Baum. *Alma-fa.*

Ponděrābĭlis, is, *com.* le, n. Claud. Mamert. *Zvaglyiv, prevaglyiv, kajſze vagati more.* Was mann vvägen kan. *Megmérhető, Megfontolható.*

Ponděrātio, onis, f. Vitruv. *Vaganye, Mérenye, kantarenye.* e. Wägung, Ervvägung. *Megmérés, Fontolás, Mázsálás.* 2. Transl. V. *Conſideratio, penſitatio N.* 2. *Examen N.* 2.

Ponderātor, oris, m. Plin. *Vagavecz, Vaga-Meſter.* r. Wäger, Waag-Meiſter. *Megmérő, Mázsás-meſter.*

Ponděro, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Vágam, váſem, utérem.* Wäge, ervväge. *Megmérem, megmázsálom.* 2. Transl. apud Cic. V. *Conſidero, perpendo N.* 1.

Ponděrōſus, a, um, Cic. *Tegotiv, tegoten, potezlyiv. &c.* Vid. *Gravis N.* 1. 2. Transl. *idem ac* Magni momenti. *Vnogo vu ſzebe zaderſavajucbi, czéne vréden.* Viel in ſich begreiffend, Schätzens vverth. *Magában ſokat foglaló, betsülétre-méltó.* Da ponderoſam aliquam epiſtolam, plenam omnium &c. *Cic.* ponderoſior, ponderoſiſſimus. *Plin.*

Pondo, n. *Indecl.* Cic. *Pol-oka,* peregr. *Litra, ſunt.* (prima enim vox Græcorum, Germanorum eſt altera.) s. Pfund. *Font.* Vid. *Libra N.* 1.

Pondus, ĕris, n. *Tegota, teſina, utez, ſmebkocba, ſmebcbina.* e. Schvvehre, s. Gevvicht, e. Schvverigkeit. *Tereh, Nehézség.* 2. V. *Libra N.* 2. Sed ego hoc meis ponderibus examinabo, &c. *Cic.* 3. Transl. V. *Auctoritas, Efficacia, Robur N.* 2. *Vis N.* 1, *&c.* Sed tuæ litteræ maximi ſunt apud me ponderis. &c. *Cic.*

Pondŭſcŭlum, i, n. Colum. *Tegoticza, Teſnicza, Utezicza.* s. Gevvichtlein. *Terhetske.*

Pōnĕ, *Præpos. ſumitur pro* poſt *penes* Cic. *Za, blizu, zbliza, poleg.* Nach, hinten, nahe dabey, nahend. *Megett, hátúl, mellett.* Et pone quos, aut ante labantur. *Cic.*

Pōnè, *Adv. pro* poſt, retro. Cic. *Odzàd.* Hintervverts, ruckvverts, hinten. *Utánn, hátúl.* Et ante, & pone. Cic. *Napervo, yodzàd.* Vorn und hinten. *Mind elött, mind utánn.*

Pōno, is, ĕre, pŏſui, pŏſĭtum. (Act.) Cic. *Sztavim, dévam, poláſem, poſztavlyam, mechem.* Setze, lege, ſtelle. *Téſzek, Helyheztetek.* Vid. *Colloco, Conſtituo, Loco N.* 1. Fundamenta, pedem ponere. *pro* locare &c. *Cic.* Templa ponere: *pro* ædificare, erigere, *Virg.* Caſtrà ponere: *pro* metari. *Cæſ.* Rem aliquam ante oculos ponere. Plin. *Kaj pred ocbi poſztaviti, na pervo doneſzti, ocbiveſzto vucbiniti, raztolnacbiti.* Etvvas vor Augen ſtellen, erklären. *Valamit ſzem eleibe hozni.* Aliquid in contentione ponere: *pro* proponere, in dubium vocare. *Cic.* Aliquid pignori ponere: *pro* pignerare, oppignerare. *Plaut.* 2. *oſztavlyam, na ſztran paſcbam.* Fahren laſſe. *Félre teſzem.* Aliquid de manibus ponere: *pro* deponere. *Cic.* Arma ponere, *pro* deponere, à bello deſiſtere, ceſſare. *Liv.* Metum ponere. Cic. *Nebojatiſze, ſztràh na ſztran oſztaviti.* Nicht förchten, die Furcht fahren laſſen. *Nem félni, a' félelmet félre tenni.* 3. V. *Conſumo, Impendo N.* 2. *Inſumo.* Totum diem in re aliqua conſideranda ponere. *Cic.* Item V. *Adhibeo, Adjicio N.* 2. *&c.* Curam omnem, totum animum in ſiderum cognitione ponere. Multum operæ in aliqua re ponere. &c. *Cic.* 4. Venti ponunt: *pro* ceſſant,

Digitized by Google

ceſſant, deſinunt, quieſcunt. *Virg.* 5. V. *Numero.* Mortem in malis ponere. Aliquid in beneficio, honore, *vel contra:* in vitio ponere. *Cic.* 6. V. *Cenſeo N.* 1. Tamen pono, ſatis in eo fuiſſe orationis, atque ingenii. Multum in fortuna, multum in bonis, aut malis ponere: *Cic.* Spem in aliquo ponere: *pro* ſperare. *Id.* 7. Ut paulo ante poſui: *pro* dixi, ſcripſi, uſurpavi. *Cic.* 8. Sed primùm ponere oportet: *pro* ſupponere, præmittere. *Cic.* 9. Iræ modum ponere: *pro* moderari naturæ impetui, iræ. *Senec.* 10. Ova ponere: *pro* parĕre. *Colum.* 11. Alicui inſidias ponere: *pro* inſidiari, inſidias ſtruere. *Cic.* 12. V. *Conſiſto*, *Contineo* N. 1. Negat in eo poſitas eſſe fortunas Græciæ. *Cic.* 13. V. *Expono N.* 1. & 2. Caput periculo ponere: *pro* exponere, periculo obiicere. *Plaut.*

Pons, pontis, m. Cic. *Mòſzt.* e. Bruck. *Híd, palló.* Fluvio pontem inſternere, imponere. *Curt.* Aliquem de ponte dejicere. *Transl. pro* ſuffragiô privare, authoritatem adimere. *Cic.*

Pontĭcŭlus, i, m. Cic. *Moſztecz.* s. Brückleín. *Hídatska.*

Pontĭcus, a, um, Colum. V. *Marinus.* Nux pontica. Plin. V. *Avellana.*

Pontĭfex, ĭcis, m. *Sacerdotes* erant, à *ponte faciendo* dicti *pontifices*, quòd primum pontem, eúmque ligneum Tyberi impoſuerint, & collapſum ſæpe reſtituerint. *Varro.* Inde factum, ut Romani ſacrorum præſidem, quem è ſolis Patribus creare licebat, *pontificem* appellarent. Creſcente ſubinde Sacrorum numerô, etiam è plebe pontifices legi cœpti, iique numerô plures, quorum princeps, *ſummus pontifex* nominari conſvevit. *Cic. Liv. &c.* Chriſtiani denique, abolitis gentilium ſacris, nomina retinuerunt, quæ veris ſacris, & melioribus myſtis ſignificandis attribuerunt. *Hinc* pontifex &c. V. *Myſta*, *Sacerdos.* ſummus pontifex. V. * *Papa N.* 2.

Pontĭfĭcālis, is, *com.* le, n. Cic. *Méſnichki, Veliko-méſnichki, papinzki.* Zum Prieſter, *oder* zum Pabſt gehörig, Prieſterlich, Hoch-Prieſterlich. *Papi, Fő-papi, Fő-paphoz-való.*

Pontĭfĭcātus, ûs, m. Cic. V. *Sacerdotium, Papatus.*

Pontĭfĭcium, ii, n. Gell. V. *Auctoritas, Licentia N.* 2. *poteſtas, pontificatus.*

Pontĭfĭcius, a, um, Cic. V. *pontificalī.*

† Pontĭfĭco, as, are, avi, atum, (Neu.) *Latinè* Sacris operor, ad aras facio &c. *Meſſu ſzluſim, poptvam.* Meſs leſe, Ambt halte. *Miſét ſzolgálok, énekes miſét ſzolgálok.*

Ponto, ōnis, m. Cæſ. *Gemutlivo mòſzt*, iliti *Bròd za prepelyavanye, Ladja-mòſzt, Na ladjah mòſzt.* Ponton, e. Uberfurth, Schiff-Brücke, fliegende Schiff-Brücke. *Repülő hídas, Repülő hajó, Hajókon álló hídas.*

* Pontus, i, m. Cic. V. *Mare.* 2. pontus, ti, f. *Ptolem.* Aſiæ minoris regio.

Pŏpa, æ, m. Propert. *Meſzàr, ki je negda za krivih Bogov aldove marhu tukel.* 1. Opffer-Metzger. *áldozati méſzáros, Méſzárló pap.* Hinc transl. apud Moſcos, cæteróſque Illyros, Sacerdotes ſeculares, *popæ* appellantur. 2. *apud* Pers. V. *Guloſus, inſatiabilis.*

* Pŏpănum, i, n. Juven. *Aldovſzki kolàch, gibanicza.* e. Opffer-Kuchen. *áldozatra-való lepény. Ízletes pogátſa.*

Pŏpellus, i, m. Pers. *Malo lyudztvo.* s. Völcklein. *Népetske, közſégetske.* Vid. *plebecula.*

Pŏpīna, æ, f. Cic. *Obchinzko meſzto, gdeſze vſzakojachke gotove jeſztvine prodavaju.* e. Zehr Haus, offentliches Orth, allwo allerley zugerichtete Speiſen verkaufft werden. *Közönséges hely, a' hol ſokféle készített étkek árrulſatnak.* Vid. *Caupona* N. 1.

Popinālis, is, *com.* le, n. Colum. V. *Cauponius.*

Popinārius, ii, m. Lamptid. V. *Caupo.*

Popinātio, onis, f. Gell. V. *Helluatio, perpotatio.*

Popinātor, oris, m. Macrob. V. *Helluator.*

Pŏpīno, ōnis, m. Horat. V. *Heluo N.* 1. *Gulo.*

Pŏpīnor, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Trebell. *Oſtarie pohadyam, po kerchmah hodim, pianchujem.* Die Sauff-Häuſer fleiſſig beſuche, zeche. *Kortſomákat látogatok, Torbézolok.* Vid. *Helu* r. *Compoto.*

Pŏplĕs, ĭtis, m. Liv. *Podkoleno, Jver.* e. Kniebeuge, hinter knie, e. Knie-Scheiben. *Térdnek hajlása, vápája, térd alό két ín közi.*

* Poppyſma, (pŏpyſma) ătis, n. *Glàſz, pleczk, plozk, ali ploſzkanye prilizlyivo, z-vuſztmi, ali z-rukami vuchinyeno; gladenye konya, daſze vtiſi.* Der ſchmeichleriſche Ton von Zuſammenſchlagen der Hände, *oder* mit dem Mund. *Kézzel*, vagy *ſzájjal-való hízelkedő ſimogatás, piſegetés: Lovat tſalogatás, &c.* Vid. *palpum.*

* Poppyſmus, i, m. Plin. *idem.*

Pŏpŭlābĭlis, is, *com.* le, n. Ovid. *Labko poroblyiv,*

roblyio, púſzto-ochinlyio. Leichtlich zu zerſtören. der Vervvüſtung untervvürffich. *Elpuſztithato.*

Populābundus, a, um, Liv. *Robechi, púſztochinechi.* Raubend, vervvüſtend. *Dúló, Foſztó, puſztító.*

Pŏpŭlārĭa, ium, n. *plur.* Svet. *Meſzto, kadi na igrah iliti komediah lyudztvo ſzedi.* r. Ort für das gemeine Volck in Comödien. *Hely a' komédiában, a' hol a' köznépek ülnek.*

Pŏpŭlāris, is, *com.* re, n. Cic. *Obchinzki, púkov, Lyudztvu ſzliſſajuchi.* Der Gemeine, *oder* dem Volck gehörig. *Köz-népi, népbez-való.* Homo popularis. Cic. *Chlovek obchini y lyudztvu povolyen.* Ein gemeiner und dem Volck angenehmer Menſch. *Nyájas, barátságos, köz-rendnél kedves ember.* Quo nihil popularius eſt: *pro* Charius, gratius populo. *Liv.* Auram popularem ſectari Cic. *Hvalu y diku obchinzku, iliti p-i lyudztvu iskati.* Das Lob des gemeinen Volcks ſuchen. *Köz-nép dit-éretét kereſni.* 2. V. *plebejus, ignobilis.* Plaut. 3. tum adjectivè, tum ſubſtantivè: V. *Civis, Municeps, oppidanus, patriota.* Cic.

Populārĭtas, atis, f. Plin. *Obchinzke lyubavi izkanye, ugadyanye y prilizavanye lyudztvu vuchinyeno.* e. Gunſt gegen der Gemeine, e. Sorg ſich bey dem Volck beliebt zu machen. *Köz-rendbez ereſzkedés, nyájaſság.* 2. apud Plaut. *Lyubav y priatelztvo med jednim narodom.* e. Lieb und Freundſchafft unter den Lands-Leuten. *Földimmel-való barátság.*

Popularĭter, *Adv.* Cic. *Po obchinzki, po navadi lyudztva, priproſzto.* Nach des gemeinen Volcks Weiſe, gemein. *Község javallája ſzerént, községbez ereſzkedve.* 2 apud eundem V. *Seditiosè.*

Pŏpŭlātio, onis, f. Liv. *Robenye, zatrenye.* e. Blünderung, Zerſtörung. *Foſztás, Rablás, puſztitás.* Vid. *Depopulatio, Depradatio.*

Populātor, oris, m. Liv. *Na-nikoj zpravitel, Robitel.* r. Vervvüſter. *Foſztó.* Vid. *Depopulator.*

Populātrix, īcis, f. Mart. *Robitelicza, púſztochinitelicza.* e. Blünderin, Zerſtöhrerin, Vervvüſterin. *Foſztónć, Rablónć, puſztítónć.*

Populātus, ûs, m. Lucan. V. *populatio.*

Pōpŭlētum, i, n. Plin. *Topolovina, Topolje;* ali *Jagnyedina, Jagnyedje: Loza iz topolov,* ali *Jagnyedov.* r. Wald, allvvo Alber- *oder* Pappel-Bäumer vvachſen. *Nyár-vagy jegenye-fás hely.*

Pōpŭlĕus, a, um, Virg. *Topolov, Jagnyedov.* Von Alber-*oder* Pappel-Baum, dem Eſpen-Baum gehörig. *Nyár-fából, jegenye fából-való.*

Pōpŭlifĕr, a, um, Ovid. *Z-Jagnyedovim, ali topolovim drévovm roden.* Das Eſpen-*oder* Sarbach-Bäum trägt. *Nyáras, Nyár-fa, vagy jegenye fa termő.*

Pŏpŭliſcītum, i, n. Nep. V. *plebiſcitum.*

Pōpulnĕus, a, um. Colum. V. *populeus.*

Pōpulnus, a, um, Plaut. *idem.*

Pŏpŭlo, as, are, avi, atum. (Act.) Virg. &

Pŏpŭlor, aris, āri, ātus ſum. (Comm.) Cic. *Púſzto chinim &c.* Vid. *Depopulor, Deprador, Diripio.* Agros populari. & *paſſivè* populati, atque vexati ad me venerunt. *Cic.* 2 Transl. Formam populabitur ætas: *pro* deſtruet, corrumpet. *Ovid.*

Pŏpŭlōsĭtas, atis, f. *Vnoſina púka, Lyudztva.* e. Menge des Volcks. *Népnek ſokasága.* Item generatim V. *Multitudo N.* 1. Summa Deorum populoſitas. *Arnob.*

Pŏpŭlōſus, a, um, Apul. *Pun Lyudztva, puko-obilen.* Volck-reich. *Népes, Néppel-teli.*

Pŏpŭlus, i, m. Cic. *Lyudztvo, púk, kupchina lyudih.* s. Volck, e. Gemeine. *Nép, község.* 2 Transl. etiam de beſtiis dicitur. *Colum.*

Pōpŭlus, i, f. *Plin.* populus alba. *Topol, topolovo drévo.* Weiſs Pappel-Baum, Sarbachs-Baum, Aſpen. *Nyár-fa.* populus nigra. *Jagnyed, jagnyedovo drévo.* r. Schvvartz Alber-Baum, ſchvvartz Eſpen-Baum, ſchvvartz Pappel-Baum. *Jegenye-fa.* populus lybica, *aliàs* tremula. *Libianzki topol, kojega liſztje vſzevdilyſze giblye.* Lybiſcher Pappel-Baum, Zitter-Baum. *Levele reſzkető nyár fa, Libiai nyár-fa.*

Porca, æ, f. Cato. *Szvinya, praſzicza.* Eine Sau, Mutter-Schvvein. *Eme diſznó, kotza, göнye.* 2. apud Varr. V. *Lira N.* 2. 3. apud Feſt. V. *Lira N.* 1. Quæque in porca confracta jura ſint. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 22.

Porcārius, ii, m. Jul. Firmic. *Szvinyár.* r. Schvvein-Hirt. *Diſznó-páſztor.*

Porcārius, a, um, Plin. *Szvinyzki, Szvinyam ſzliſſajuchi.* Dem Schvvein gehörig, Schvveinern. *Diſznóhoz-való.*

† Porcellānus, a, um. *Porczelanzki, iz porczelanzke zemlye napravlyen.* Zum Porcellan gehörig, aus Porcellan-Erden gemacht. *Portzellániai, portzellániai földből formált.* Vaſa porcellana: *id eſt* facta ex terra porcellana. *Poſzuda porczelanzka,* *poſzuda*

Digitized by Google

poſzuda lèpa iz oſzebujno-lèpe porczelanzke zemlye napravlyena. ſ. Porcellan-Geſchirr. *Portzellániai edény, findſa.*

Porcellus, i, m. (*Dim.* à porculus.) Varr. *Praſzchich, praſzchecz, malo práſze.* Junges Schvveinlein, Spann-Ferckleín. *Malatzka.*

Porcētra, æ, f. Gell. *Praſziczа, koja je ſzamo jenkrat mláde zlegla* Sau, die nur einmahl gevvorffen hat. *Egyſzer malatzot ellett diſznó.*

Porcīnārius, ii, m. Plaut. *Meſzár, ki ſzvinyzko meſzo prodaje, z-ſzvinyzkem meſzom terſecz.* r. Verkauffer des Schvveinen-Fleiſches. *Diſznó-hús árús.*

Porcinus, a, um, Plaut. *Szvinyzki.* Schvveinen. *Diſznói.*

Porcŭlātio, onis, f. Varr. *Hranenye, Tuſztenye praſzchichev.* e. Schvvein-Zucht, Schvvein-Ernährung. *Diſznó nevelés, hizlalás.*

Porcŭlātor, ōris, m. Colum. *Szvinyr, ali praſzchichev hranitel, kermitel, tuſztitel, odhranitel.* r. Schvvein-Fütterer, Schvvein-Wärter, Schvvein-Mäſter. *Diſznó hizlaló, tartó, nevelő.* Item V. *Porcarius.*

Porcŭlētum, ti, n. Plin. *Greda na vertu.* ſ. Garten-Beet. *Veteményes ágy.* Item V. *Lira N.* 2.

Porcŭlus, i, m. (*Dim.* à porcus.) Plaut. *Práſze.* ſ. Schvveinlein. *Diſznótska, malatz.* Vid. *Nefrens.* 2 apud *Plin.* porculus marinus, *eſt* genus piſcis.

Porcus, ci, m. Cic. *Szvinya, praſzecz pitom, iliti Domáchi.* ſ. Schvvein, Porck. *Diſznó.* 2. apud *Catull.* Porcus dicitur homo obeſus, & pinguis.

* Pŏri, ōrum, m. *plur.* Plin. V. *Porus.*

Pŏrōſus, a, um, Phys. *Lyuknyaſzt, vnogo odehálcz imajuchi.* Löchericht, das viel Lufftlöchlein hat. *Lyukatos.*

* Porphȳrētĭcus, a, um, Svet. *Cherleno-mramorzki.* Das aus rothen Marmelſtein gemacht iſt, dem rothen Marmelſtein gehörig. *Veres márvány kövi.*

* Porphȳrītēs, æ, m. Plin. *Cherleni mramor, z-belemi piknyiczami.* Ein rother Marmelſtein, mit vveiſſen Tüpfflein. *Veres márványkő.*

Porrācĕus, a, um, Plin. *Porji, porlukov, porluku ſzpodoben.* Zum Aeſchen-Lauch gehörig, dem Lauch gleich. *Hagymái, pár hagymához-való.* Color porraceus. *Plin.*

Porrectè, ctiùs, *Adv.* Ammian. *Raztegnyeno, razpreſzterto, pretegnyeno.* Ausgeſtreckter-Weiſe. *Kinyujtva.*

Porrectio, onis, f. Cic. *Podavanye, podanye, pretegnyenye, pretezanye, Raztegnyenye.* e. Darreichung, Ausſtreckung, Ausſpannung. *Néki adás, kinyújtás, oda-nyújtás.* Synon. *Extenſio, Explicatio N.* 2. *Diſtentio.*

Porrectus, a, um, *Synon.* Extenſus. Cic. *Raztegnyen, pretegnyen, Razpreſztert.* Ausgeſtreckt, ausgeſpannt. *Kinyúlt, kinyújtott.* Loca porrecta: *id eſt:* Nec montibus, nec ſylvis impedita. *Caeſ.* Coma porrecta: *pro* longa. *Plin.* Sic dicitur. Mora porrecta. *Ovid.* 2 apud Varr. *podàn.* Dargereichen. *Néki-adatott.* 3. V. *Hilaris, Lætus N.* 1. *Alacer.* Fronte porrectiore loqui. Plaut. *Veſzeleiſſe, y gyegyerneiſſe govoriti.* Frölicher Reden. *Jobb kedvvel ſzólani.*

Porrĭcio, is, ēre, porrēci, ectum, [Act.] Liv. &c. *Aldove na oltar podajem, &c.* Den Opffer zum Altar darreiche. *Az áldozatot az oltáron megnyújtom.* Item V. *projicio.* Exta in fluctus porricere. *Virg.* Verbum erat ſacrificantibus ſolemne. Alii tamen in omnibus exemplis *projicio* legunt pro *porricio.*

Porrīgĭnōſus, a, um, Plin. *Kraſztav na glavi, bélo-kraſztav,* vulgo *grintav.* Grindicht. *Fő koſzmós, koſzos,*

Porrīgo, īnis, f. Cels. *Béla kraſzta na glavi, pleſznivа kraſzta,* vulgo *grinta.* Der ſchüppichte Grind des Haupts, Erbgrind. *Fő koſzmó, koſz, korpáſság.*

Porrīgo, is, ere, exi, ectum, (Act.) Cic. V. *Dilato, Diſtendo, Diſtento N.* 1. *Extendo.* 2 apud eundem, alióſque: *Z-raztegnyenum rukum dajem, podájem, podávam.* Mit ausgeſtreckter Hand gebe, opffere, darreiche. *Oda-adom, odanyújtom.* *Uſus:* Manum porrigere: *pro* Adjuvare, opem ferre. *Cic.* Herbam porrigere: *pro* fateri ſe eſſe victum. *Plin.* Dextram porrigere, ſignum eſt datæ fidei. *Id.* 3. V. *Differo N.* 1. *Exporrigo N.* 2. Aliquid in aliquod tempus porrigere, *pro* differre, protrahere, &c. *Celſ.*

Porrīna, æ, f. Cat. *Porlukiſche, vert porluka.* r. Lauch-Garten. *Pár hagymás kert.*

* Porrò, *Adv.* Vid. *Longè N.* 1. *ulterius, ultra.* Si ire porrò pergas. *Liv.* 2. Vide *Dein N.* 1. Quid reſtat, niſi porrò ut miſer fiam? *Terent.* Item V. *præterea. Sed:* Non eſt porrò tuum, uno ſenſu ſolùm oculorum moveri: *pro* Tuum præterea non eſt, *vel, ut aliis placet,* ſed tuum non eſt, *vel* Tuum

Digitized by Google

Tuum autem non eſt. &c. *Cic.* 3. Vide *Certè, profectò, ſanè.* Nihil porro tam inhumanum, &c. quàm &c. *Cic.* 4. V. *Age, Eja in prima ſignific. Ergo N. 1. Igitur.* perge porrò, nam de iſto magna diſſenſio eſt. *Cic.* 5. eſt *Conjunct.* Vid. *Autem, verò.* Jam porro videte cætera judices. *Cic.* 6. V. *Etiam* Neque enim perſacetè dicta, neque porro hac ſeveritate digna ſunt. *Cic.*

porrum, i, n. *Plin. Porluk.* s. Lauch, vveiſſer Garten Knoblauch. *Pár hagyma.*

porrus, i, m. Cels. *idem.*

porta, æ, f. Cic. *Velika vrata, Vrata vulichna.* s. Gaſſen-Thor. *Kapu.* Janua accipitur *pro* aditu domûs, alteriuſve loci minoris: porta verò, *pro* aditu urbis vallô munitæ &c. ſæpe tamen pro eodem uſurpantur.

portābĭlis, is, *com.* le, n. Sidon. *Noſzlyiv, podnoſzlyiv, noſzitiſze moguch.* Tragbar, das ſich tragen laſt. *Hordozható, viſelhetö.*

portātĭlis, is, *com.* le, n. *Lahko-noſzlyiv. prenoſzlyiv.* Tragſam *által vihetö, könnyen hordozható.* Horologium portatile, *Mala vuricza.* e. Sack-Uhr, Fick-Uhr. *Zſeb-óra.*

portātio, ōnis, f. Vitruv. *&c*

portātus, ûs. m. Plin. *Noſhnya &c.* Vid. *Geſtatio, Latio.*

portendo, is, ĕre, tendi, tentum, [Act.] Cic. *Znamenujem, preznamenujem.* Vorbedeute, vorher ſage. *Jövendöt jegyzek, valamit de jegyzek.* Vid. *Ominor.*

portentĭfĕr, a, um, Ovid. *&c*

portentōſus a, um, Cic. *Chuden, Chudovit, ſztraſſen, ſztrah-dodajuchi, dojducha preznamenujuchi, chudu ſzpodoben.* Wunderbarlich, ſeltſam, ſchrecklich, Schrecken machend, vorbedeutend. *Tſudás, Tſuda munkáju, Tſudálatos ereju, Rendkivül-való, Jövendött jelentö.* Vid. *Mirabilis, Ominoſus &c.* Comp. *portentoſior.* Senec. Superl. *portentoſiſſimus.* Plin.

portentum, i, n. Cic. *Preznamenuvanye, Chudovito znamenye, chudno zkazanye, ſztraſhna preznamena, nenavadno dugovanye.* s. Vorbedeutungs-Zeichen. Wunder-Zeichen, ſeltſames Ding. *Jövendölö jegy, Tſudás jegy, ritka dolog.* Item V. *Monſtrum N. 2.*

* porthmēus, ei, m. Juven. V. *Nauta, portitor N. 2.*

portĭcŭla, æ, f. Cic. *Malo pridvorje, Dvorcza, malo s'etaliſche.* Kleiner Vorhoff, ſpatzier-Gänglein. *Tornátzotska.*

portĭcus, ûs, f. Cic. *Meſzto proſztrano, ypokrito za s'etanye, y ſzenczu, preddvor, preddvorje pokrito.* Ein bedeckter Spatzier-Gang, Laube, Halle, Creutz-Gang bedeckter Vorhoff. *Béfedett Tornátz, ſzélyes és béfedett sétáló folyosó.* 2. apud eundem V. *Tabernaculum N. 1. Tentorium.* 3. Tropicè accipitur pro *ſecta ſtoicorum*; hi enim Athenis ſub porticu philoſophabantur. *ità Cic.*

portio, ōnis, f. Cic. *Dèl, oddelek, kuſz.* r. Antheil, e. Portion. *Rèſz, darab.* Item V. *pars. N. 1.*

portiſcŭlus, i, m. Plaut. *Glavar nad veſzlári.* r. Ruder Meiſter. *Hajó-pallér. &c*

portĭto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à porto.) Gell. *Guſztokrat noſzim, ponáſſam.* Offt trage, ſtets trage. *Hordogalom.*

portĭtor, ōris, m. 1. V. *Geſtator, Lator.* Stat. 2. *Brodar, prevázavecz, prevoznik, ki ládja od brega do brega preváſa.* r. Schiffmann, Fuhrmann, Überführer, der über das Waſſer führet. *Révéſz.* Virg. 3. V. *Telonarius. Vectigalarius.* Cic.

portiuncŭla, æ, f. Ulp. *Dèlecz, Dèlchecz.* Kleiner Antheil. *Rèſzetske.*

porto, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Noſzim.* Trage. *Hordom.* Vid. *Fero N. 1.* 2. V. *Veho.* Virg.

portōrium, ii, n. Plaut. *Vſzakojachka plácha za voſnyu, noſhnyu &c.* Allerley Zoll, s. Fuhrlohn. *Vitelért, hordozá ért-való bér.* Vid. *Naulum &c.* Item generatim V. *Telonium, vectigal.* Imponere portorium ſingulis rebus, dare portorium pro re aliqua. *Cic.*

portŭla, æ, f. Liv. *Vratcza.* s. Thürlein. *Kaputska.*

portūnus, *&* portumnus, i, m. *Cic.* DEus marinus, qui portubus præeſt.

portuōſus, a, um, Cic. *Vnogo brodiſch imajuchi, pun brodovſzkeh bregov, brodovit.* Viel Schiff-Lände, *oder* Anfahrten habend. *Réves, jó rév-partos hely.* portuoſior. *Salluſt.* portuoſiſſimus. *Plin.*

portus, ûs, m. Cic. *Brodiſche morſzko, Brèg brodarſzki, Ladjo-zavetje; Meſzto zaperto pri bregu, kadi ladje iliti brodi ſzegurni ſztojè,* vulgo *Bròd.* Ein Port, e. Schiff-lände, See-Haven, Meer-Haven, Anfahrt. *Rév-part, Part-rév:* 2. Transl. V. *Confugium, perfugium, Aſylum, Auxilium.* Malorum ſuorum portum invenire. *Cic.* In portu res eſt: *pro* extra omne periculum. *Plaut.* Impingere in portu: *pro* ſtatim in

initio

Initio operis errare, peccare. *Quintil.* Navigare in portu: V. *Navigo N. 3.*

*pŏrus, i, m. Plin. *Lyuknyicsa*, *odebalcze*, *chez koje pòt &c. prebadya.* s. Schvveiſs-Löchlein, Lufft - Löchlein. *Lyukatska*, *mellyen az izzadság kijő*, *verîték lik*, *Haj lik*, *Lyuk az ember bőrin.*

Poſca, æ, f. V. *Lora.* Tormina ſedat palumbus ferus ex poſca decoctus. *Plin.*

poſcĭnummius, a, um, Apul. *Novczo-ſelni*, *penezo-blepni.* Geldgierig. *pénzt kivánó.*

Poſco, is, ere, pŏpoſci. [Act.] Cic. V. *Depoſco N. 1. peto N. 1. 2.* V. *Exigo N. 1. Requiro.* Ad quos ſe celeriter, cùm uſus poſcit, recipiunt. *Cic.* 3. V. *Arrogo*, *Vendito* N. 1. Audaciæ partes Roſcii ſibi popoſcerunt. *Cic.* 4. V. *provoco.* In prælia poſcere Turnum. *Virg.* Majoribus poculis aliquem poſcere: *id eſt*: ad largiùs bibendum provocare. *Cic.* 5. V. *Voco N. 1.* Clamore hominem poſco. *Plaut.* 6. Aliquem reum poſcere: *pro* accuſare. *Liv.* 7. Tanti, quanti poſcit: *pro* quanti æſtimat, *ſeu* quantum pretium indicat. *Plaut.*

posĕga, æ, f. *Geogr.* Quondam *Recatina*, Metropolis inferioris Szlavoniæ, à mercatu, & glebæ fertilitate nobilis. V. *Baſſana.*

pŏsĭtio, onis, f. Cic. *Poloſenye*, *poſztavlyanye*, *polaganye*, *metanye*, *ſtaliß.* e. Setzung, Niederlegung, Gegend. *Tétel*, *Tévés*, *állás.* Urbis poſitio: *id eſt*: Conſtitutio, ſitus, ſtatus. *Cic.* Dialectica poſitio: *id eſt* Theſis. *Quintil.*

pŏsĭtor, oris, m. Ovid. *Poſztavlyavecz*, *pochetnik*, *pervi meſzta poſztavitel*, peregr. *Fundator.* 1. Niederſetzer, Stiffter. *Helybeztető*, *Tévő*, *kezdő.* peregr. *Fundátor*, Vid. *Auctor N. 1. Conditor*, *Conſtitutor*, *Fundator.*

pŏsĭtūra, æ, f. Gell. V. *Situs*, *ſtatus.*

pŏsĭtus, ûs, m. Tacit. V. *poſitio*, *poſitura.*

poſonĭum, ii, n. Geogr. *poſun*, *glaſzovitii ougerzkoga kralyeſztva varaß*, *y grád.* Presburg, berühmte Stadt in Ungarn. *Poſon*, *egy nevezetes város*, *és vár Magyar orſzágban.* Urbs eſt ſuperioris Hungariæ ad Danubium, elegans, opulenta, probéque munita. Hæc dum Buda turcico jugo premeretur, Regni caput eſſe cœpit. Ter invicta hoſtem à mœnibus repulit: primum A. 1027 Henricum III. Imp. A. 1075 alterum, D. Ladislaum; denique A. 1621 tertium perquàm iniquum, Gabrielem Bethlem. Theſauros poſonienſes plurimum auget Corpus S. Joan. Eleemoſynarii, quo Ædes S. Martino ſacra gloriatur; & Corona regia, quæ in arce adſita, excubante id loci milite, aſſervatur. Frequens Poſonii viſitur primi ordinis Nobilitas, quæ cùm ad Excelſum Conſilium Regium, *Locumtenentiale* vocant, tum etiam ad Cammeram, pariter Regiam, ex omnibus vaſtiſſimi Regni finibus confluit. Sedes eſt Comitiorum generalium, Hungari *Diætas* dicunt; uti & coronationis Regiæ.

poſſeſſio, onis, f. 1. *Ladanye*, *Derſanye.* e. Beſitzung, Beherrſchung. *Bírás.* Doctrinæ poſſeſſio. *Cic.* 2. apud eundem V. *Ditio N. 1. Bonum.*

poſſeſſiuncŭla, æ, f. Cic. *Malo derſanye*, *Ladanyicke*, *Imanyicke.* Kleine Beſitzung, s. Güttlein. *örökſégetske*, *birtokotska.*

poſſeſſor, oris, m. Cic. *Ladavecz.* 1. Beſitzer. *Biró*, *örökös.*

poſſeſsōrius, a, um, JCt. *Ladanyu ſzliſſajuchi.* Zur Beſitzung gehörig. *öröksighez-való.*

poſſeſſus, ûs, m. Apul. V. *poſſeſſio.*

poſſeſtrix, īcis, f. Afran. apud Non. *Ladavka*, *Ladavicza.* e. Beſitzerin. *Biró Aſzſzony*, *örökös Aſzſzony.*

poſsĭbĭlis, is, *com.* le, n. Plaut. *Moguch*, *ochinlyiv.* Müglich. *Lehetséges*, *véghez-vihető.*

poſsĭbĭlĭtas, atis, f. Arnob. *Moguchnoſt.* e. Müglichkeit. *Lehetség*, *Lehetőség.*

poſsĭdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Act.) Cic. *Ladam*, *derſim*, *imam.* Beſitze, innhabe. *Birom*, *birtokomban vagyon.* Ex edicto bona poſſidere: *pro* poſſidere per decretum, & ſententiam Judicis. *Cic.* Forum armatis hominibus poſſidere: *pro* occupare. *Id.*

poſſum, (*Compot. ex* potis ſum.) pŏtes, pŏteſt, poſsĕ, pŏtui, [Neu. *Anom.*] Cic. *Synon.* Queo, valeo, polleo, poteſtate valeo, potis ſum, optio & poteſtas mea eſt, facultas fert, mihi liberum eſt & integrum. *Morem*, *Moguch jeſzem.* Könne, möge, vermöge. *Meglehet*, *tehetek*: & in Compoſitis *Hatok*, *Hetek.* *Uſus*: Multum ingenio, mari, pecuniâ, opibus gratiâ, auctoritate poſſum. Non poſſum, quin exclamem. Ego uſu parum, nec ingenio ſatis poſſum: quod fieri poteſt, non negligam. Apud aliquem plurimum poſſe: *pro* magna auctoritate pollere. *Phras.* Si res integra mihi foret & libera, ſi ſolutiſſima mihi eſſent omnia, ſi oneri ferendo eſſem, ſi tantam rem efficiendi facultatem haberem, ſi liceret, onus lubens ſubirem, *vel* non detrectarem laborem: *pro* ſi ferre poſſem,

Digitized by Google

onus non refugerem. Jam me omnis defenſio defecerat; erepta mihi fuit, & adempta omnis poteſtas me tuendi; nequibam porrò mihi conſulere; nihil erat, quo me tueret; non jam copia erat, non facultas ultrà hoſti obſiſtendi; nec fugæ, nec pugnæ ſatis potens deprehenſus ſum in medio; rerum mearum planè eram impotens; non reperiebam, quemadmodum me defenderem: *pro* non potui me ultrà defendere. Penes DEum eſt poteſtas, & dominatus rerum omnium; penes DEum eſt in omnes imperium; à DEI voluntate, ac nutu pendent omnia; in unius DEI arbitratu poſita ſunt omnia: *pro* DEus omnia poteſt. *Locò vulgaris formulæ loquendi:* pro poſſe: *meliùs latinè dixeris:* pro virili parte; quoad feret facultas; quoad ejus fieri poterit; ſi quo pacto potero. *Kuliko najvech moguche bude, poleg moguchnoſzti.* Nach äuſſerſtem Vermögen. *Tehetségem ſzerint.* ità Cic. aliiſque.

poſt, *præpos. cum Accuſ.* Cic. *Za, po, odzàd.* Nach, hinternach, hintervvärts. *Utánn, Megett.* poſt homines natos: *id eſt* à condito mundo, à quo homines naſci cœperunt. *Cic.* 2. poſt *Adv.* Vid. *poſtea.* paucis poſt diebus, quàm &c. *Cic.* Seu ſit *præp.* ſeu *Adv.* eleganter conſtruitur cum Adverbiis in *O. ut:* Non multo poſt commiſta. Poſt aliquanto ſentire cœpimus. *Cic.*

✝poſta, æ, f. *Poſta.* e. Poſt. *Poſta.* Item V. *Veredaria.*

✝poſtārius, ii, m. V. *Veredarius.*

poſtautumnālis, is, *com.* le, n. Plin. *Pojtſzenzki, za jeſzenum dohadyajuchi.* Nach dem Herbſt kommend. *Ōſz-utánn-való.*

poſtĕā, *Adv. Zatèm, potlam, poſzle.* Darnach, demnach. *Annakutánna, Azutánn, oſztánn.* Vid. *Exinde.*

poſteăquàm, *Adv.* Cic. *Zatèm toga, potlam toga, poklakam.* Nachdem als. *Minekutánna.* Nonnumquam dividitur: *ut:* poſtea verò quàm ità cœpi. *Cic.*

poſtĕri, ōrum, m. *plur.* Cic. *Odvetek, poſzlednyi, Mladyi.* e. Nachkömmlinge. *Utánnunk-való maradékink, fiaink, unokáink.*

poſtĕrior, *com.* rius, *n.* ōris, *om. Compar.* Cic. *Zadnyeiſſi, odzàd iduchi, zadnyi.* Der folgende, nachkommende. *Utólb-való, utólſobb.* 2. pro *Vilior, Minor.* Ut hæc poſteriora libertate ducas. *Cic.*

poſtĕrĭtas, atis, f. Cic. *Odvetchina, Odvetek; DojdNchi narod, ſzvèt, ali vèk.* Die nachkommende Welt, Nachvvelt, die nachkommen. *Utánnunk-való maradékunk.*

poſtĕriùs, *Adv.* Cic. *Keſzneiſſe, zadnyeiſſe.* Spätter, hinten nach. *Utóbb, későbben.* Item V. *poſtea.*

poſtĕrus, a, um, Cic. *Zadnyi, poſzlednyi, potlenyi, dojduchi.* Folgend, nachgehend. *Következendő, Azutánn-való.* poſterô: *id eſt* ſequenti die. *Tacit.*

poſtſĕro, ers, erre, tŭli, lātum, (*Act. Anom.*) Liv. *Zapoſztavlyam, zamèchem, za nèmar imam, na menye derſim, menye preſtimávam.* Nachſetze, für vveniger halte; minder achte. *Hátra vetem, utánna-téſzem, máſnál alább-valónak tartom, hátúl vetem.*

poſthăbeo, es, ēre, ui, ĭtum, (*Act.*) Terent. *idem.* Ut omnibus rebus poſthabitis totos ſe in optimo vitæ ſtatu exquirendo collocarent. *Cic.*

poſthac, *Adv.* Cic. *Odſzehdob, odſzada, odvezda, odſzle, ſznápridak.* Hinfüro, nach dieſer Zeit, nun, forthin, hernachmahls. *Ezutánn, ezentúl.*

poſthæc, Cic. V. *poſtea.*

poſthinc, *Adv.* Virg. V. *Dein, deinceps, poſthac.*

poſthŭmus, a, um, Cic. *Rodyen po ſzmerti ſzvojega otcza, poſzmertni.* Nach des Vatters Tod gebohren, nach dem Todt folgend. *Attya halála utánn ſzületett, utánnunk-való.*

poſtĭbi, *Adv.* Plaut. V. *poſtea.*

poſtīca, æ, f. (*intellige* janua, *vel* pars.) Non. V. *poſticum.*

poſtīcŭla, æ, f. Apul. *Zadnya vratcza.* Das hintere Thürlein. *Hátúlsó ajtótska.*

poſtīcŭlum, i, n. Plaut. *idem.*

poſtīcum, i, n. (*intellige* oſtium) Horat. *Zadnya vráta, vráta odzád, zadnya ſztran hiſe.* Die hintere Thür, hinter Theil des Haus. *Háznak a' hátúlsó ajtaja, réſze.*

poſtīcus, a, um, Liv. *Zadnyi, odzadnyi, odzàd ſztojechi, od zadnye ſztrani.* Hintervvärtig. *Hátúlsó, hátunk megett-való.*

poſtĭdĕā, *Adv.* Plaut. V. *poſtea.*

poſtĭdem, *Adverbialiter* Plaut. V. *poſtea.*

poſtŭlēna, æ, f. Plaut. *Podrepinya. r.* Schvvantz-Stern eines Pferds, *s.* Hinter-Zeug. *Farmatring, Farbám.*

poſtilla, *Adv.* Terent. V. *poſtea.*

poſtinde, *Adv.* Sveton. V. *poſtea.*

poſtis, is, m. Cic. *Podboj na vráteh, vràtpodboj, krajna ſztran vràt.* e. Thür-Pfoſten. *Ajtó-ragaſztó, ajtó fél.* 2. apud Virg. V. *Janua, Fores.* 3. Transl. *ad alia.* Gernit animus

animus ſublatis poſtibus: *id eſt* oculis, qui ſunt quaſi fores animi. *Lucr.*

poſtlīmĭnium, ii, n. Cic. *&* JCti. O*blaſzt, y prauda nazadſze vu ſzvoje povernuti, ali ſzvoje nazad dobiti, kada najmre gdo ſzvojega pervo krivichno mentuvan je bil: K-biſi, ali k-ſzvojem povernenye, nazàd povrachanye.* s. Recht der Wiederkunfft zu dem unſern, das vvir unrecht verlohren: e. Zuruckkunfft, Zuruckkehrung. *Hatalom*, vagy *törvény magáéra viſzſza térni*, vagy *magáét viſzſza venni, viſzſza téríteni*. Quem pater ſuus &c. vendidiſſet, ei nullum eſſe poſtliminium: *id eſt* nullum jus ſeu ad ſuos, ſeu ad ſua redeundi, ut quibus juſtè privatus eſſet. *Cic.* Sic dicitur, Aliquid ad aliquem, *vel* Aliquis ad aliquid poſtliminiô redire: *id eſt* Jure poſtliminii. *Gell.* 2. Transl. ad alia *Abl. poſtliminio* ponitur pro *poſtea rurſum, poſt longum tempus.* Me in forum poſtliminiô reduces. *Apul.*

poſtmērīdiānus, a, um. V. *pomeridianus.*

poſtmitto, is, ĕre, miſi, iſſum, (Act.) Cic. V. *poſtfero, Omitto N.* 1. *&* 2. Alii, & fortè rectiùs legunt *prætermitto.*

poſtmŏdò, *Adv.* Liv. V. *poſtea, poſtremò.*

poſtmŏdum, *Adv.* Terent. *idem.*

* poſtŏmis, ĭdis, f. Lucil. V. *Fiſcella N.* 3. *Chamus, Camus.*

poſtpartor, ōris, m. Plaut. V. *Succeſſor, Hæres.*

poſtpōno, is, ĕre, pŏſui, ĭtum, (Act.) Plin. V. *poſtfero.* 2. V. *Omitto N.* 1.

poſtprincĭpium, ii, n. Varro. V. *progreſſus.*

poſtpŭto, as, are, avi, atum, (Act.) Terent. V. *poſtfero.*

poſtquam, *Adv.* Cic. V. *poſteaquam.*

poſtrēmĭtas, ātis, f. Macrob. *Zadnyi kraj.* Das letzte Ende. *Utólsó réſz, utólsó vég.*

poſtrēmò, *Adv.* Cic. *Synon.* Ultimo loco, Denique, Tandem, Ad extremum. *Zadnyich, najpotlam, na-po-konecz-koncza, naj poſzle.* Zum letztenmahl, zum letzten, letztlich. *Utólſzor, végezetre, legutólſzor.*

poſtrēmùm, *Adv.* Cic. *idem.*

poſtrēmus, a, um, Plaut. V. *Noviſſimus, Ultimus, Extremus N.* 1. Item V. *Abjectus, Vilis, Extremus N.* 2. Eſſe in poſtremis: *pro* eſſe contemptum, vilem & abjectum. *Cic.*

poſtrĭdiē, *Adv. q. d.* poſtero die. *Drugi dan, dojduchi dan.* Am andern *oder* folgenden Tag. *Máſod-nap, Egy nappal azutánn.* Hæc ſcripsi poſtridie ejus diei. Poſtridie intellexi, quàm à vobis diſceſſi. Quæ poſtridie ludos Apollinares futura eſt. Adeſſe jubentur poſtridie. *Cic.*

poſtrīduō, *Adv.* Plaut. *idem.*

poſtſcēnĭum, ii, n. Eſt pars theatri poſt ſcenam. *Hinc Transl.* Vitæ poſtſcenia, dicuntur actiones, quas quis occultas vult. *Lucr.*

poſtſcrībo, is, &c. Tacit. V. *poſt & ſcribo.*

poſtvĕnio, is, &c. Plin. V. *poſt & venio.*

poſtŭlātio, onis, f. Cic. *Proſnya, potrebuvanye.* e. Anforderung, Begehrung. *Megkérés, Megkivánás.* Vid. *petitio N.* 1. 2. V. *Querela. Expoſtulatio N.* 1. ità Plaut.

poſtŭlātor, oris, m. Svet. V. *petitor N.* 1.

poſtŭlātōrius, a, um, Senec. *Proſzechi, potrebujuchi, pochemſze kaj po trebuje.* Begehrend, dadurch etvvas begehrt vvird. *Kérésre-való.* Vid. *petitorius.*

poſtŭlātrix, ĭcis, f. Tertull. V. *petitrix.*

poſtŭlātum, i, n. Cic. V. *poſtulatio.*

poſtŭlātus, ûs, m. Liv. *idem.*

poſtŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Obteſtor N.* 1. *peto N.* 1. *poſco. N.* 1. Solent nonnulli inter verba petendi diſtinguere: quia, ut illi volunt, poſcimus imperiosè; petimus precario; poſtulamus jure; flagitamus cum ſtrepitu verborum, addendo convicium; obſecramus & obteſtamur, cùm per ſacra rogamus. Sed hoc diſcrimen nec ab ipſo Cicerone obſervatur. Item V. *imploro.* Fidem publicam poſtulare. *Cic.* 2. V. *Exigo N.* 1. *Requiro.* Ut amicitia noſtra, & tua fides poſtulabit. *Cic.* 3. V. *Cupio, Volo.* Si tu poſtules certa ratione facere. *Terent.* 4. V. *Interrogo.* Gaditani de fœdere poſtulaverunt. *Cic.* 5. V. *Accuſo* N. 1. Gabinium tres adhuc factiones poſtulant: *pro* accuſant. *Cic.* Sextius ab indice Gn. Nerio Pupinia de ambitu eſt poſtulatus: *pro* accuſatus. *Id.*

poſtŭmus, a, um, Apul. V. *Ultimus, Noviſſimus.*

pōtābĭlis, is, *com.* le, n. Auſon. *Pitlyiv, popitlyiv, kajſze piti more.* Das mann trincken kan. *Megihatò.*

pōtātio, onis, f. Cic. *Pitje, pijenye, piancbuvanye.* Das Trincken, Sauffen. *Ivás, Ital, köppentés.*

potātor, oris, m. Plaut. *Kí pije, pianecz.* r. Trincker, Sauffer, Zech-Bruder. *Nagy ihatò.*

pōtātōrius, a, um. *Haſznujuchi k-pitju, pitveni.* Zum Trincken, *oder* Sauffen dienlich. *Ihatáshoz-való.* Vas potatorium. Plin.

Digitized by Google

Poſzuda za pitje. s. Trinck-Geſchirr. *Iob edény.*

pōtātus, ûs, m. Apul. V. *potatio, potio.*

pŏtens, entis, *om.* Cic. *Zmoſan; Moguch; Oblaſzt imajuchi; oblaſzten, mochni.* Vermögend, mächtig, gevvaltig, kräfftig. *Hatalmas, hath, erős. Uſus:* Belli magis, quàm ſapientia potentes. *Cic.* potentiſſimus in affectibus, potentior ad efficiendum, Argumenta potentiſſima. *Quintil.* potens imperii: *pro* obtinens imperium. *Tacit.* Juvenis Regni potens: *pro* Regno maturus, aptus. *Liv.*

pŏtentātus, ûs, m. Cæſ. V. *Dominatio, potentia, principatus.*

pŏtentĕr, *Adv.* Quinct. *Zmoſno, Moguchno, s-oblaſztjum, mochno.* Mächtiglich, gevvaltiglich, kräfftig, mit Nachdruck. *Hatalmaſon, minden erejével.*

pŏtentia, æ, f. Cic. *Zmoſnoſzt, Moguchnoſzt, Oblaſzt, Jakoſzt, Moch, Krépoſzt.* s. Vermögen, Anſehen, e. Macht, Gevvalt, Vermöglichkeit, Krafft. *Hatalom, Tehetség, Erő.* Item V. *Dominatio.*

*pŏtērium, ii, n. Plaut. V. *poculum, potatorium vas.*

pŏteſta, æ, f. *apud Veter.* Plaut. &

pŏteſtas, ātis, f. Cic. V. *potentia.* 2. Meton. V. *Dynaſta, Gubernator N.* 1. Hinc 3. V. *Imperium N.* 1. & 2. *Juriſdictio N.* 1. & 2. *Magiſtratus, Dynaſtia, principatus.* Cum poteſtate verſari in Repub. A legitima poteſtate evocatus, &c. *Cic.*

pŏtin', *pro* potéſne? *vel* potis ne es? Terent. *Moreſli?* Kanſt du? *Meglehet-é tőled?*

pōtio, onis, f. Cic. *Napitek, pitva, pitje.* 1. Tranck, das Trincken. *Ital.* 2. apud eundem. *Lik, ali vrachtvo, kojeſze pije.* Artzney, die man trinckt. *Orvoſságos ital.*

pōtiōno, as, are, avi, atum, (Act.) *Napájam, piti dájem.* Zu trincken gebe. *Innya adok, Itatom, megitatom.* Creditur amatorio medicamento ab uxore potionatus. *Suet.*

pŏtior, *com.* us, *n.* ōris, *om.* Cic. *Synon.* Melior, præſtantior, excellentior, charior, pretioſior, antiquior. *Bolſſi, pervejſſi, dragſi, vugodnejſſi, preſtimanejſſi, raiſſi.* Beſſer, vortrefflicher, lieber, angenehmer, fürnehmer. *Jobb, hatalmasb, fellyebb betsülőbb.* Nihil mihi fuit potius, (*pro* prius, antiquius) quàm ut Maſiniſſam viſerem. *Cic.* Reip. commoda privatis potiora habere: *pro* illa his præferre. *Caſ.*

pŏtior, īris, īri, ītus ſum, (Dep. à *potis*) V. *particeps* & *fio, Acquiro, Obtineo N.* 1. Maximâ gazâ potitus eſt. *Cic.* ſummam imperii potiri: *pro* ſibi vindicare, obtinere. *Nep.* 2. V. *Compos* & *Sum. N.* 1. *Fruor N.* 1. *poſſideo, Habeo N.* 1. *Teneo N.* 1. Ii, qui potiuntur rerum: *pro* qui imperium tenent, rebus dominantur, res in poteſtate habent &c. *Cic.* Eſt etiam 3tiæ Conjug. ità aliqui ex *Virg.* & *Ovid.*

pŏtis, *com.* pŏtĕ, n. *Adject. Defect.* V. *potens.* Neque potis eſt: *pro* non poteſt. *Cic.* Nec pote commemorari: *pro* quod non poteſt commemorari. *Plaut.* Videamus, quid paſtores potis ſint. *Varro.* De aliis caſibus exempla Auctorum non invenimus: ex adductis verò ſolum *Ciceronis* uſu receptum eſt. Hodie enim Nomin. *potis* cum verbo *ſum, es, eſt* &c. Numeri duntaxat ſing. conſtruitur. *potior, potiſſimus* plerique omnes à *potis* derivant.

pŏtiſsĭmè, *Adv.* Cic. &

potiſſimùm, *Adv.* Cic. *Najpervich, najpervo.* Hauptſächlich. *Legelőbb, Leginkább, Főképen.* Vid. *Maximè præcipuè.*

pŏtiſsĭmus, a, um, Quintil. *Najpreſtimanejſſi.* Der Fürnehmſte. *Legfőbb, kiváltképen való.* Vid. *Maximus, optimus, præcipuus.*

pōtĭto, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.* à poto] *Guſzto krat piem, pianchujem.* Offt trincke, gern ſauffe. *Iddogalok, köppentek.* Cum aliquo pocula potitare. *Plaut.*

pōtiuncŭla, æ, f. Svet. *Mali napitek, pitvicza.* s. Träncklein. *Italotska.*

pŏtiùs, *Adv.* Cic. *Raiſſi.* Lieber. *Örömeſtebb, Inkább* Item V. *Magis, prius.*

pōto, as, are, avi, & pōtus ſum, atum, & pōtum. (Act. *aliis* Neu.) Cic. *Vnogo piem, pianchujem, napajamſze, napájam.* Viel trincke, ſauffe. *Sokat iſzom, köppentek, mást megitatok.* 2. Transl. Lana, & Arbores potant aquam: *pro* affuſam aquam attrahunt. *Plin.*

pōtor, ōris, m. Horat. V. *potator.*

potorĭum, ii, n. Plin. V. *poterium.*

pōtōrĭus, a, um, Mart. V. *potatorius.*

pōtua, æ, f. Arnob. *Boficza pitja.* e. Göttin des Trancks. *Ital Iſten-Aſzſzonya.*

pōtŭlentus, a, um, Svet. V. *Ebrius N.* 1. 2. Penus eſt, quod eſculentum, aut potulentum eſt. *Gell.* Ità legunt nonnulli, ſed perperam, *poculentum* enim legendum eſt.

pōtus, ûs m. Cic. V. *potio.*

pōtus, a, um. 1. Activè: *Kiſze je napil, ali zopil; napiten, pian, od pitja pian.* Getruncken, gezecht, voll, der ſich beſoffen hat.

hat. *Jól ivott, Itas, réſzeg.* Domum bene potus redieram. *Cic. L. 6. Fam. ep. 22.* 2. paſſivè. *Izpit, popit.* Ausgetruncken, ausgeſoffen. *Itatott, megitatott.* Sanguine poto mortuus concidit. *Cic.*

*Practicus, a, um, Quintil. *Chinyenyu ſzliſſajuchi, chinechi, vu chinyenyu poſztavlyen, delo-znan.* Zur Ubung dienlich, ſich übend, in der übung beſtehend, Arbeit-verſtändig. *Tſelekedetbez való, tſelekedő, mesterkedő. praktikáló, dolog értő.*

Præ, (*à græc.* pro) *præp. cum Abl.* Cic. V. *Ante.* Armentum præ ſe agere. Liv. *Chredu pred ſzobum tirati.* Eine Heerd vor ſich treiben. *Tſordát maga előtt hajtani.* Aliquid præ ſe ferre, *vel* gerere. Cic. *Kakvo dugovanye z-zvanzkim derſanyem napervo taki divati, ali izkazati, znano chiniti.* Etvvas dergleichen thun; etvvas mit äuſserlichen Gebärden vorgeben. *Valamit tettetni, kűl-ökepen mútatni.* I præ, ſequar. Terent. *Idi na pervo, ja za tobum pojdem.* Gehe voran, ich folge nach. *Menny elöl, utánnad megyek.* 2. Adhibetur ſæpe cum *reſpectu & comparatione.* Hominem præ ſe neminem putat. Cic. *Nikoga od ſzebe verleiſſega neſtima.* Er hält von keinem Menſchen mehr, als von ſich. *Senkit ſem itél magánál jobbnak lenni.* 3. V. *propter N. 1.* Non hercule præ lacrymis poſſum reliqua ſcribere. Cic. *Zaradi placha, ali od placha nemorem oſztala piſzati.* Ich kan vor Thränen das übrige nicht ſchreiben. *A' sírás miatt a' többit nem írhatom-meg.* 4. præ manibus &c. V. *Manus N. 2.* 5. V. *Extra, præter N. 1.* Præ ſe uno, cæteros omnes, rudes, atque agreſtes prædicabat. *Gell. l. 1. c. 2.*

Præăcūtè, *Adv.* Apul. *Preoſtro, kruto s'egavo.* Sehr ſpitzig, ſpitzfindiglich. *Igen éleſen, hegyeſen: Igen elmeſen.*

Præăcūtus, a, um, Cel. *Preoſter, kruto s'egav.* Sehr ſpitzig, ſehr ſpitzfindig. *Igen éles, Hegyes: Igen elmés.*

Præaltè, *Adv.* Veget. V. *Valde & Altè.*

Præaltus, a, um, Liv. *Valde altus.*

✝Præbenda, æ, f. Eccl. *Czirkveni dohodek, duhovnichka ſtalna plácha.* Geiſtliches Einkommen. *Szentegyházi jövedelem.* Origo vocis inde eſſe videtur, quòd veteres *præbenda, orum, n. plur.* vocaverint Salem, Ligna, aliáque hujuſmodi, quæ parochi Legatis publicè miſſis exhibere debebant. ità *Horat. Gell.*

Præbeo, es, ēre, ui, ĭtum. (Act.) V. *Do N. 1. Exhibeo N. 2. Impertio, porrigo N. 2. Suppedito, Tribuo.* Uſus: præbere cervices, (*intellige* feriendas) *Cic.* Aures conviciis præbere: *pro* audire convicia. *Liv.* Fidem alicui in periculis præbere. *Nep.* Legibus ſe præbere; *pro* ultro ſe legibus ſubmittere, ſubjicere. *Senec.* 2. V. *Exhibeo N. 1. Gero N. 2. Oſtendo.* Rogo, atque oro: virum te præbeas. Præbere ſe dignum ſuis majoribus. *Cic.* pari ſe virtute poſtea præbuit. *Nep.*

Præbĭbo, is, ĕre, bĭbi, ĭtum, (Act. *nonnullis* Neu.] Apul. V. *Ante & bibo.*

Præbĭtio, onis, f. Varr. *Danye, podanye.* Das Geben, e. Darreichung. *Adás, Nyújtás.*

Præbĭtor, ōris, m. Cic. *Davavecz, Delitel, podelitel.* r. Ausgeber, Darreicher. *Adó, kiadó, kiſzolgáltató.*

Præcalĭdus, a, um, Tacit. *Valde calidus.*

Præcalvus, a, um, Svet. *Napred pleſſiv.* Vornen kahl. *Elől kopaſz.*

Præcantātio, onis, f. Quintil. V. *Incantamentum.*

Præcanto, as, are, avi, atum, (Act.) Lucil. V. *præcino, prædico, is, &c.*

Præcānus, a, um. Horat. *Prerano ſzéd.* Vor der Zeit grau. *Idő előtt őſzülő.*

Præcārus, a, um, V. *percarus.*

Præcăveo, es, ēre, cāvi, autum, [Act.] V. *Declino N. 1. provideo, Ante & caveo, vito.* Quod à me ità præcautum, atque ità proviſum eſt. *Cic.* Sibi ab inſidiis præcavere: *pro* inſidias præviſas evitare. *Liv.*

Præcâutio, onis, f. Cæl. Aurel. *Prehabanye, rano previdyenye, preobchuvanye.* e. Vorhütung, Verhütung, Vorſehung, Vorbauung, Vervvahrung. *Elől-eltávoztatás, óltalmazás, megőrzés.*

Præcâutor, oris, m. Plaut. *Kiſze pred kim zavana chuva, hába y pázi; previditel, preobchuvavecz.* r. Verhütter, Fürkommer, Vorſeher, Vorbauer. *Előre eltávoztató, Elkerülő, óltalmazó.*

Præcautus, a, um. *partic. paſſiv.* Cic. *Minyen, ognut, previdyen, od chesza ſze je gdo obchuval, zderſal; chemu ſze je vugnul.* Etvvas, dem mann vorgekommen, vorgebauet. *Előre megőrzött, óltalmaztatott, eltávoztatott.* Res mihi tota præcauta eſt: *pro* totam rem prævidi, & præcavi. *Cic.* præcautô eſt opus: *pro* cautela eſt neceſſaria. *Plaut.*

Præcēdo, is, ĕre, eſſi, eſſum, (Act.) Virg. V. *Antecedo N. 1.* 2. Transl. V. *Antecello, Emineo N. 1.* Auctoritate aliquem præcedere, *Plin.*

Digitized by Google

re. *Plin.* Veſtræ fortunæ meis longè præcedunt; *pro* ſuperant meas. *Plaut.*

Præcĕlĕr, ris, re. Plin. V. *Valde* & *Celer.*

Præcĕlĕro, as, are, avi, atum, (Neu. *aliù* Act.) Stat. *Napervo bitim, s'ëtujem, naglim.* Vorher eyle. *Elől-ſietek.* Vid. *præcurro, Ante* & *Feſtino.*

Præcellens, entis, *om.* Cic. *Valde excellens, præſtans.*

Præcellentia, æ, f. Tertull. V. *Excellentia, præſtantia.*

Præcello, is, ĕre, lui, (Neu.) Tacit. V. *Antecello, Emineo N.* 1. *Excello.* Apud aliquos contra Alvarum *ſup.* præcelſum.

Præcelſus, a, um, Cic. *Valde Celſus, Excelſus.*

Præcentio, onis, f. Cic. *Napervo popěvanye, zapopěvanye, predojedinenye glaſza, ſzloſno-glaſza davanye.* Das Vorſingen, e. Vorſtimmung, r. Vorſang. *Elől éneklés, énekelkezdés.*

Præcentor, ōris, m. Apul. *Na pervo pevecz, zapopěvavecz, ſzloſno gláſza davavecz.* r. Vorſinger, Tongeber. *Elől-éneklő.*

Præcentōrius, a, um, Solin. *Zapopevajuchi, napervo popevanyu boſzuovit.* Zum Vorſingen gehörig. *Elől éneklésbez tartozó.*

Præcentrix, icis, f. Varr. *Na pervo pevka, zapopěvavicza, ſzloſno-glaſza davavicza.* e. Vorſingerin. *Elől éneklőné, elől éneklő aſzſzony.*

Præceps, ĭtis, *om.* 1. dicitur de rebus animatis, & Senſum habentibus. *Na glavu dole opadajuchi, naglavcze prebityen, vratolomni.* Auf den Kopff herunter fallend, geſtürtzt. *Hanyatt-homlokra esô, Nyakra-'sfôre vetett.* Aliquem præcipitem dejicere, dare. *Cic.* 2. de Loco. V. *Altus N.* 1. *Arduus N.* 1. Via præceps. *Cic. Item* Rupes præceps *eſt*, ex qua aliquis præceps dari poteſt. *Liv.* Foſſæ præcipites. *Virg.* 3. de Rebus. *Nagel, prenagel.* Jäh, übereylig, übereylt. *Szeles elméjü, hebehurgya.* Tot præcipites hominum caſus. *Cic.* Senectus præceps: *id eſt* decrepita. *Id.* præceps dies: *id eſt* Veſperi proximus, cùm ſol occaſui propinquus eſt, & nox appetit. *Liv.* Denique, quia furor, cæcitas, & nimia feſtinatio, cauſa eſſe ſolet, ut quis præceps ruat; hinc 4. *Meton. & Transl.* Conſilium præceps. Cic. *Nepremiſslyeno, y prenaglo ſzvituvanye.* Unbeſonnener Rath. *Hirtelen, megnem gondolt tanáts.* Homo præceps: *pro* temerè agens, inconſideratus in agendo. *Id.* profectio præceps: *pro* ſubita, nimis feſtina. *Id.* Sed eo me præcipitem ferri confitear in cauſa, ſi &c. *id eſt* Furioſum, inſanum, cœcum & temerarium. *Id.* Committere ſe in locum præcipitem: *id eſt* periculoſum. *Id.* Eſſe in præcipiti: *pro* verſari in ſummo periculo, & diſcrimine. *Cels.* Animus in avaritiam & crudelitatem præceps: *id eſt* valde proclivis. *Liv.*

Præceptio, onis, f. Cic. *Zapoved, navuk, odluka.* r. Befehl, s. Lehr-Gebot, e. Lehre. *Megbagyás, parantſolás.* Vid. *Inſtitutio N.* 2. & 3. *Informatio.*

Præceptīvus, a, um, Senec. *Zapovedajuchi; zapoved, ali navuk vu ſzebe zaderſavajuchi.* Gebietend, Lehr-Gebot in ſich begreiffend. *Parantsóló, regulákat-ſzabó.*

Præceptor, oris, m. Cic. V. *Doctor, Informator, Inſtitutor, Inſtructor N.* 2. *Magiſter, Mandator, Juſſor.*

Præceptōrius, a, um. V. *præceptivus.* Epiſtola præceptoria. *Plin.*

Præceptrix, īcis, f. Cic. V. *Informatrix, Magiſtra, Mandatrix.*

Præceptum, i, n. V. *Juſſio, Mandatum.* Item V. *præceptio, diſciplina N.* 1. *Regula N.* 1. Officii præcepta firma. *Cic.*

Præcerpo, is, ĕre, cerpſi, erptum, (Act.) Plin. V. *Antè* & *Carpo.* 2. Transl. *Prejemlyem.* Vor einem andern nehme. *Elől veſzem, ragadom.* Non præcerpo fructum officii tui. *Cic.*

Præcertātio, onis, f. Auct. ad Heren. *Zigravanye pred bojem.* s. Vorſpiel zum Streit. *Elől járó veſzekedés a' badban.*

Præceſſor, oris, m. Tertull. V. *Anteceſſor.*

Præcia, æ, m. Apul. V. *præco.*

Prăcĭdānĕus, a, um, (à præcedo) *Preſſeſzni, pred kim iduchi.* Vorgehend. *Elmúlt, elhaladott.* Feriæ præcidaneæ: *h. e.* quæ aliquod feſtum præcedunt. *Gell.* 2. à præcīdo. *Pervo prerezan, pervo zaklan.* Vorabgeſchnitten, zuvor abgeſchlachtet. *Elől levágatott, elől megölt.* Hoſtia, porca præcidanea, *ſic dicta*, quòd ante alias cæderetur. *Feſt. Gell.*

Præcīdo, is, ere, præcīdi, īſum, (Act.) Cic. *Prereſujem, preſzekujem.* Abſchneide, abhaue. *Elől-levágom, Elvágom.* 2. Transl. V. *Adimo, Aufero N.* 1. *Interrumpo N.* 1. *Amoveo.* Spem alicui præcidere. Cic. *Komu uſfanye podrezati, preozeti.* Einem die Hoffnung benehmen. *Valakinek reménységét elvenni.* Amicitias repente præcidere: *pro* interrumpere, abrumpere, tollere. *Id.*

Præcip-

Præcinctio, onis, f. Vitruv. *Opaſzanye, prepaſzanye. 2. pregradyenye, zagradyenye.* e. Umgürtung, 2. Fürthuung, Verzäunung. *Elöl bëövedzés. 2. Elkertelés, Elfogás.*

Præcinctōrius, a, um, Vitruv. *Opaſzanyu, ali prepaſzanyu ſzliſſajuchi, za prepaſzanye haſznovit.* Zum Umgürten gehörig, oder dienlich. *Bëövedzésbez-való.* Hinc *ſubſtantivè* præcinctorium, ii, n. V. *Antependium.*

Præcinctūra, æ, f. V. *præcinctio.* Item V. *Faſcia, zona.* Ità Macrob. *l. 2. Saturn. c. 2.* referens ſequentia Ciceronis verba: *præcinctura me decepit.*

Præcingo, is, &c. Ovid. V. *Cingo, Circumcingo.*

Præcino, is, ere, nui, centum, (Act.) Cic. *Napervo popëvam.* Vorſinge. *Elöl énekelek.* 2. V. *prædico, is, &c. prænuncio.* ità Plin.

Præcĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) V. *Antecapio, præcerpo N. 2. præoccupo, præripio, prævenio.* Iter alicui præcipere. *Liv.* Feſtinato prælio victoriam hoſti præcipere. *Tacit.* 2. Transl. V. *prænoſco, præſcio, prævideo.* Illud etiam ingenii magni eſt præcipere cogitatione futura. *Cic. 1. off. c. 23.* 3. V. *Jubeo N. 1. Mando N. 1.* Ut debeo, & ut tute mihi præcepiſti. *Cic.* 4. V. *Doceo, Erudio, Inſtituo N. 2. Moneo, Admoneo N. 1. præceptis inſtruo.* Alicui rationem tempeſtatum, prædonum, locorum, ſummô ſtudiô præcipere. *Cic.* De re aliqua præcipere: *pro* præcepta dare. *Id.*

Præcĭpitans, antis, *om.* *Naglo opadajuchi, ruſſechiſze, na nikaj ali na konecz iduchi.* Gähling fallend, ſich ſtürtzend, zu Grund eylend. *Hanyatt homlokra rohanó, esö, végére menö.* Reſpublica præcipitans: *id eſt* cadens, ruens, everſionem patiens. *Cic.* Sol præcipitans: *id eſt* occaſui vicinus. *Id.*

Præcĭpĭtanter, *Adv.* Lucr. *Naglavcze, prenaglo.* Gähling, als zu gäh. *Hebehurgyán.* Item V. *Inconſideratè, Temerè.*

Præcipitantia, æ, f. Gell. *&*

Præcipitātio, onis, f. Senec. *Naglavcze bitanye, na glavu opadanye, prekopitanye.* e. Stürtzung. *Nyakra-'s fōre vetés, Hahanyatt homlokra esés.* Transl. V. *Feſtinatio, Inconſiderantia, Temeritas.*

Præcĭpĭtium, ii, n. Quinctil. *Nagla ſztërmnina, ſztermo meſzto, glavo-lom, vratolom, ſztermenitozt.* Ein gäh Ort, da man herab ſtürtzen kan. *Meredek hely.*

Præcĭpĭto, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Synon.* In præceps do, præcipitem ago, Dejicio, Deturbo N. 1. *Naglavcze bitam, naglo dole bitam, prekopitam, prekobáczim.* Herab ſtürtze. *Nyakra 's fōre vetem, Hirtelen letaſzitom.* Transl. Aliquem ex altiſſimo dignitatis gradu præcipitare. Cic. *Kōga iz najviſſe chaſzti zverchi, izbititi.* Einen von ſeinem hohen Ehren-Amt verſtoſſen. *Valakit a' nagy méltóságból levetni, kitaſzitani.* Palmitem præcipitare: *pro* inflectere, deorſum flectere, incurvare. *Colum.* 2. V. *Accelero, Feſtino.* Moras præcipitare: *pro* Moras feſtinanter abrumpere, & abjicere. Virg. *Kruto nagliti, hiteti.* Sehr eylen. *Igen ſietni, ſiettetni.* Fata ſua præcipitare: *pro* Mortem ſibi accelerare. *Lucan.* Labores priſcos referre præcipitat: *pro* feſtinat. *Silius.* 3. eſt Neu. *Synon.* præceps cado, ruo, celeriter deſcendo. *Naglo opadam, dole padam, prebitavamſze, na konecz s'etujem.* Gähling herab falle, zum End eyle. *Hirtelen leeſem, veſzni kezdek.* Nilus ad illa præcipitat: *pro* ruit. *Cic.* Hyems præcipitat: *pro* Ad finem vergit, ad ver proximè accedit. *Cæſ.* Nox cælo præcipitat: *id eſt* inclinat, versùs auroram properat. *Virg.* Cæterùm in his, aliiſque ſimilibus ſubaudiri poteſt Accus. *ſe*, atque adeò defendi, *præcipito* eſſe verbum duntaxat *Act.*

Præcĭpuè, *Adv.* Cic. V. *Potiſſimùm, Cummaximè, Cumprimè, peculiariter.*

Præcipuus, a, um, Cic. V. *potiſſimus, primus, principalis.* Item V. *peculiaris N. 2.*

Præcisè, *Adv.* V. *Abruptè, Breviter.* Dicere præcisè: *pro* breviter, compendiosè. *Cic.* 2. propriè *prirezano, odrezano.* Abgeſchnittener-Weiſe. *Elmetſzve, Elvágva.* Hinc vulgo *Transl.* accipitur pro *Duntaxat, tantùm.*

Præciſio, onis, f. Vitruv. *Odrézanye, prerezanye.* r. Abſchnitt. *Elvágás, elmetſzés.* 2. apud Cic. *Zkratenye.* r. Abſchlag. *Eltagadás.* Item V. *Ademptio, Interruptio, Reticentia.* ità Cic. Quintil. &c.

Præclārè, *Adv.* Cic. V. *Egregiè, Eximiè, Excellenter, Laudabiliter, Optimè N. 1.*

Præclārus, a, um, Lucr. V. *Valde & Clarus N. 1.* 2. Transl. V. *Egregius, Excellens, Eximius, Laudabilis, Luculentus metaph. optimus, Celeber.* præclarior: *Salluſt.* præclariſſimus. *Hirt.*

Præclūdo, is, ere, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. V. *Claudo N. 1. Intercludo N. 1. & 2. præſepio.*

Præclū-

Præclūſio, onis, f. Vitr. *Zapiranye, zatvorenye, preprechenye, zatverdenye, zkratenye.* e. Zuſchlieſſung, Verſperrung, Verſtopfſung, Verhinderung. *Elrekeſztés, Bézárás, Elfogás, Megakadályoztatás.*

Præco, ōnis, m. Cic. *Prezavavecz, prezovich, Razglaſzitel, Naznaſzitel, Obznanitel.* r. Ausruffer, Andeuter, Ausklündiger, Herold. *Kiáltó, Hirdető.* 2. Transl. Virtutis præco. Cic. V. *Laudator, Encomiaſtes.*

Præcoctus, a, um, Plin. *Pervo kuhan, dobro prekuhan.* Vor gekocht. *Előre meg-főtt, értt.*

Præcōgito, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Napervo miſzlim, premiſslyam.* Zuvor betrachte, bedencke. *Elől meggondolom.*

Præcognoſco, is, ĕre, nōvi, itum, [Act.] Cic. V. *Prænoſco, præſcio, prævideo, præſentio.*

Præcŏlo, is, ĕre, &c. V. *Ante & excŏlo, præparo.* Animi ad virtutem quaſi præculti, & præparati rectis ſtudiis, & artibus. *Cic.*

Præconcipio, is, ĕre, &c. Plin. V. *Ante & Concipio.*

Præcōnium, ii, n. Cic. 1. *Razglaſſenye, prezavanye, Naznaſzchanye, Chaſzt prezavavcza.* e. Ausruffung. Ausklündigung, s. Amt des Ausruffers. *Hirdetés, kiáltás; Hirdető tiſztje.* 2. V. *Encomium, Fama N.* 2. *gloria, glorificatio.*

Præconsūmo, is, &c. Ovid. V. *Conſumo, Ante & Conſumo.*

Præcontrecto, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. V. *Ante & Contrecto.*

Præcŏquo, is, ere, ōxi, octum, [Act.] Colum. V. *Antè & Coquo, præmaturè & Coquo.* Item V. *Valde & coquo, Nimis & coquo.* Acinique præcoquuntur in callum. *Plin.*

Præcŏquus, a, um. Colum. V. *præcox.*

Præcordia, orum, n. *plur.* Plin. V. *Diaphragma.* 2. Tropicè. *idem ac* partes inteſtinæ corporis. V. *Cor, Exta, Jecur, Hepar, pulmo, Hypochondrium N.* 1. Annulus in præcordiis piſcis inventus eſt. *Cic.* 3. prorſus Transl. V. *Animus.* Redit in præcordia virtus. *Virg.*

Præcorrumpo, is, &c. Ovid. V. *Ante & Corrumpo.*

Præcox, ŏcis, *om.* Colum. *Prerano zrel, premaglen.* Vor rechter Zeit reif, frühzeitig, übereylt. *Idején-érő, Elein-érő.* 2. transfertur ad omnia, quæ ante tempus fiunt, *e. g.* Fatum præcox, Senec. *Szmert prenagla, prerana.* Frühzeitiger Todt. *Idején-való-halál.* Ingenium præcox. *Quinctil.*

Præcraſſus, a, um, Plin. V. *Valde & Craſſus.*

Præcupĭdus, a, um, Svet. V. *Valde & Cupidus.*

Præcurro, is, ĕre, præcŭcurri, præcurſum, (Neu.) *Pretechem, Napervo derchim.* Vorlauffe. *Elől futok.* Certis rebus certa ſigna præcurrunt. *Cic.* Item V. *Antecedo N.* 1. *prævenio.* Aliquem ætate præcurrere: *pro* antecedere, præcedere, ſuperare. *Cic.* Alicuius adventum præcurrere: *pro* prævenire. *Plin.*

Præcurſio, ōnis, f. Cic. *Pretechenye, pretekanye, napervo derchanye, preddoſſaſztje.* Das Vorlauffen, e. Vorlauffung, Vorkommung. *Elől-futás, Megelőzés, Előre elkiſzités.*

Præcurſor, oris, m. Cic. *Pretekavecz, predderkavecz.* r. Vorlauffer. *Előlfutó.*

Præcursōrius, a, um, Plin. *Pretekajuchi.* Vorlauffend. *Előlfutándó.*

Præcurſus, ûs, m. Plin. V. *præcurſio.*

Præda, æ, f. Cic. *Dobitek ſzilni, poroh.* r. Raub, e. Beuth. *Ragadomány, Martalék, Zsákmány.* Item Transl. & generatim V. *Lucrum, Captura &c.* Magnos quæſtus, prædáſque facere, *Cic.* Cervi Luporum præda. *Horat.*

Prædābundus, a, um, Salluſt. *Robechi, Razbijajuchi, z-ſzilum jemlyuchi, z-razbijanyem ſiouchi.* Raubiſch, auf den Raub bedacht; der nichts thut, als Rauben. *Ragadozó, kóborló, prédáló.*

Prædācĕus, a, um, Gell. *Razbojni, po razbeju dobit, Robni.* Das von dem Raub iſt. *Ragadományból-való.*

Prædamno, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Ante & Damno.* Culpam in prædamnatum Collegam transferre. *Liv.*

Prædātio, onis, f. Vellej. *Razbijanye, Robenye, Razboj, ſzilno jemlyenye.* Das Rauben, e. Rauberey. *Foſztás, prédálás.* Vid. *Deprædatio, Latrocinatio.*

Prædātitius, *vel* prædaticius, a, um, Gell. V. *prædaceus.*

Prædātor, oris, m. Cic. *Razbojnik, Robitel.* r. Rauber. *Ragadozó, prédáló.* Vid. *populator.*

Prædātōrius, a, um, Liv. *Razbojnichki, Robitelzki, Razbojnikom ſzliſſajuchi.* Räuberiſch, denen Raubern gehörig. *Ragadozóhoz-való.* Vid. *Latrocinalis.*

Prædātrix, icis, f. Stat. *Razbojnicza, Robitelicza.* e. Rauberin. *Ragadozó Aſzſzony.* Vid. *populatrix.*

Prædēceſſor, oris, m. Symmach. V. *Anteceſſor.*

Prædēlaſſo, as, &c. Ovid. V. *Ante & Delaſſo.*

Prædenſus, a, um, Plin. V. *Valde & Denſus.*

Prædeſtinātio, onis, f. Theol. *Prednakanenye, predod-*

predodluka, predodredyenye, Boſanzko predodluchenye, iliti z-previdyenyem zaſaluſenya odebranye. e. Vormeinung, vorhin Verordnung, Göttliche Vorſehung, und Gnaden-Wahl. *Elől elrendelés, Elől elſzánás, Iſtennek örök rendelése.*

Prædeſtino, as, are, avi, atum, (Act.) Liv. *Synon.* præordino, deſtino. *Odluchujem, predredim, previdyeno odredyujem.* Vor verordne, vorhin beſtimme, vorſehend anordne. *Magamban előre elrendelem, feltéſzem, elſzánom.*

Prædiator, oris, m. Cic. *Ladanyzkeh pravicz znanecz, ki pravicze od Imány dobro razme.* Der das Recht von liegenden Güttern wohl verſtehet. *Mezei örökség törvényiben tudó.*

Prædiatorius, a, um, Cic. *Imányu ſzliſſajuchi, Imanyichki, Ladanyzki.* Zum liegenden Güttern gehörig. *Mezei örökségbez való.*

Prædicabilis, is, *com.* le, n. Cic. *Glaſzovit, glaſza vréden, dichenya vréden.* Ruhmwürdig, preisslich. *Hirdetésre méltó.* Vid. *Laudabilis.*

Prædicatio, onis, f. Cic. 1. *Nazveſztenye, Razglaſſenye.* Oeffentliche Auskündigung, Kundmachung. *Hirdetés.* Vid. *Denuntiatio.* Et ſpeciatim: *Nad pukom govorenye, pripovédanye.* Das Predigen. *Prédikátzió.* Vid. *Concio* N. 4. 2. V. *Glorificatio, Laudatio.*

Prædicativus, a, um, Apul. V. *Laudativus.*

Prædicator, oris, m. Cic. V. *præco N.* 1. Item V. *Laudator.* 2. ſpeciatim V. *Concionator.* ità Tertull.

Prædicatrix, icis, f. Tertull. *Razglaſzitelicza, Nazveſztitelicza, pripovedavka.* e. Ausrufferin. Auskünderin, Predigerin. *Kihirdetőné, beſzéllő Aſzſzony.* Item V. *Laudatrix.*

Prædicatus, a, um, Plin. V. *Celeber, Celebratus, Famoſus N.* 1.

Prædico, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Annuncio, Denuntio, Divulgo.* Et ſpeciatim V. *Concionor.* 2. V. *Glorifico, Laudo.* Multa de ſe prædicare: *pro* multùm gloriari, multa in ſui laudem jactare. *Cic.*

Prædico, is, ere, ixi, ictum, (Act.) Cic. *Predpovédam.* Vorſage. *Elől meg-mondom.* Vid. *Antedico, Divino.* Item V. *Intimo N.* 1. Accuſatoribus diem prædicere: *id eſt* diem dicendæ cauſæ indicere, intimare, præſtituere. *Tacit.*

Prædictio, onis, f. Cic. *Dojduchi povédanye, obznanenye, predpovédanye.* e. Vorſagung. *Elől meg-mondás.* Vid. *Divinatio, Annunciatio.*

Prædictum, i, n. Cic. *Dugovanye pervo povédano.* Vorgeſagtes Ding. *Előlmegmondott dolog.* Item V. *prædictio.*

Prædiolum, i, n. Cic. *Imányiche, Baſchinicza.* Kleines Land-Gut, liegendes Gütlein. *Mezei örökségetske, Majorotska.*

Prædiſco, is, ere, didici, [Neu. *aliis* Act.] Cic. V. *Ante & Diſco.*

Prædiſpono, is, ere &c. Liv. V. *Ante & Diſpono.*

Præditus, a, um, *Z-kim darovan, nadelen, kaj imajuchi.* Mit etwas begabet, etwas habend. *Valamivel tellyes, valamivel bíró.* Summis ornamentis honoris, fortunæ, virtutis, ingenii præditus: *pro* ornatus, donatus. *Cic.* Singulari crudelitate præditus: *pro* valde crudelis, magna crudelitate contaminatus, fœdatus. *Id.*

Prædives, &c. Plin. V. *perdives.*

Prædivinatio, onis, f. Plin. V. *Divinatio.*

Prædivino, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Divino.*

Prædivinus, a, um, Plin. V. *Valde & Divinus.*

Prædium, ii, n. *Imánye, Baſchina, vſzako zemelsko ladanyiche, y meſzto baſzen donaſſajuche.* 1. Land-Gut, liegend Gut. *Jóſzág, örök föld.* Fructuoſa prædia colenda, ac tuenda pater filio tradiderat. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 15.

Prædo, onis, m. Cic. V. *Latro, prædator.*

Prædoceo, es, &c. V. *Doceo, Ante & Doceo.* A duce prædoctus, *Salluſt.*

Prædominor, aris, &c. V. *Ante & Dominor, plurimùm & Dominor.*

Prædomo, as, are, domui, itum, (Act.) Senec. *Pervo krotim, tiſim, k-ruki privuchaw.* Zuvor bändig mache. *Előlmegſzelidítem, Idején kezembez tanítom.*

Prædonius, a, um, Ulp. V. *prædatorius.*

Prædonulus, i, m. Cato. V. *Latrunculus N.* 1.

Prædor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Razbijam, Robim.* Raube, plündere. *Kóborlok, prédálok.* Item V. *Latrocinor.*

Præduco, is, &c. Plin. V. *Ante & Duco N.* 1. 2. Civitati vallum præducere: *pro* civitatem circumvallare. *Tacit.*

Prædulcis, is, &c. Plin. *Valde dulcis.*

Præduro, as, &c. Plin. *Valde induro.*

Prædurus, a, um, Colom. *Valde durus.*

Præeligo, is, ere, egi, ectum, (Act.) Sidon. *Napervo izbiram, prebiram.* Voraus erwähle. *Előlválaſztok.*

Præēminentia, æ, f. Claud. Mamert. V. *Excellentia, Eminentia, præſtantia.*

Præemineo, es, ēre, ui, [Neu.] V. *Valde & Emineo, Antecello.* Ea tempeſtate Caſſius cæteros præeminebat peritia legum. *Tacit.* Alii legunt *præminebat.*

Præeo, is, &c. Liv. V. *Anteeo.* Alicui voce præire: *Cic.* præire verbâ. *Liv.* præire obſecrationem. *Sueton.* idem eſt, ac *pronunciare*, vel *concipere verba*, quæ alter audiens, ore vel calamô excipiat, & ſequatur.

Præfacilis, &c. Plaut. V. *perfacilis.*

Præfāris, āri, atus ſum. (Dep. *Defect.*) V. *Antè & Fari.* Aliquid de aliquo præfari. Cic. *Kaj od koga predgovoriti.* Etvvas von einem vorreden, eine Vorred thun. *Valakiről valamit előre beſzélleni.* Honorem præfari. Cic. *Proſstyenya proſziti.* Um Erlaub bitten. *Előre bocsánatot kérni.*

Præfātio, onis, f. Cic. *Predgovor.* e. Vorrede. *Előljáró-beſzéd.*

Præfatiuncŭla, æ, f. Hieron. *Mali predgovor.* e. Kleine Vorrede. *Előljáró-beſzédetske.*

Præfectūra, æ, f. Cic. *Nadſztavlyenichtvo, predpoſztavlyenſztvo, prédſztáva, Chàſzt, Glavarſztvo, Dvorſztvo.* e. Vogtey, s. Amt, e. Pflege, Vervvalterey. *Tiſzttartóság, préfektuſság.* Vid. *Gubernium.*

Præfectus, i, m. Cic. *Vſzaki, koi je kakovomu dugovanyu predpoſztavlyen; predpoſztavlyenik, Nadſztavlyenik, Nadſztojnik, Glavar, Chaſztnik, Dvorzki.* r. Amtmann, Vogt, Stadthalter, Vervvalter. *Előljáró, Tiſzttartó.* Vid. *Adminiſtrator, Gubernator, N. 2. &c.* Supremus præfectus militiæ, *vulgo* † Generaliſſimus, † Mareſchallus, † Mareſchalcus. V. *Imperator N. 1. Archiſtrategus.* Generalis armorum præfectus: *bene latinè* Vid. *Magiſter peditum.* Supremus equitum præfectus. V. *Magiſter equitum.* Pro-Mareſchallus, *melius Latinè* Pro-imperator. *Najvekſsega Vojvode nameſztnik.* r. General-Feld-Marſchalls-Lieutenant. *Vitéz-Hadi vezér.* Generalis vigiliarum præfectus, *melius latinè* Aciei Structor. *Obchinzki Vojſzke Satraſa-Meſter.* r. General-Feld-Wachtmeiſter, General-Major. *Gyenerális hadi Stráſa-meſter.* Alæ præfectus. *Male vojſzke poglavar.* r. Brigadier. *Kiſſebb hadi vezér.* Legionis præfectus, *vulgo* † Colonellus, *bene latinè* V. *Tribunus N. 2.* Legionis pro-præfectus, *vulgo* Vice-Colonellus, Colonelli Locumtenens, *bene latinè* Subtribunus, Pro-tribunus. *Nameſztnik poglavára zverhu jedne kupchine vojnikov.* r. Obriſt-Lieutenant. *Egy Regement vezérlőjének hely-tartója.* Supremus vigiliarum præfectus, *melius latinè dixeris* Legionis Structor. *Najvekſsi jedne vojnichke kupchine Satráſa-Meſter.* r. Obriſt-Wachtmeiſter. *Fő Stráſa-Meſter.* Præfectus Centuriæ, *vulgo* Capitaneus, *bene latinè* Centurio. V. *ſuo loco.* Vice-Capitaneus, *vel* Leutenantius, *Latinè* Subcenturio. Pro-centurio. *Podſztotnik.* r. Unter-Hauptmann, Lieutenant. *Hadnagy.* Vid. *Locum-tenens.* Vexillifer, *vel* Signifer. V. *ſuis locis.* Militaris decuriæ præfectus, *vulgo* † Corporalis, *bene latinè* vide *Decurio N. 2.* Pro-decurio. *Poddeſzetnik.* Gefreiter. *Vitéz tizedes, Vitéz káplár.* præfectus Claſſis. Cic. V. *Archithalaſſus.* præfectus armorum. *Oruſja poglavàr, ſzberbitel oruſja.* r. Zeugmeiſter. *Fegyverekneк gondviſelője.* præfectus fabrûm (fabrorum) Cic. *poglavàr vojnichkeh delavczev y meſtrov.* Obriſter von der Artillerie. *Hadi Meſter emberekneк tiſztje.* Item V. *Architector N. 1.* præfectus caſtrorum. *Najvekſsi naſztavitel vojnichki, poglavàr leſanya taborzkoga.* r. General-Quartier-Meiſter. *Legelső tábori Kvártély-Meſter.* Præfectus prætorii, *vel* prætorio. Svet. *vulgo* Mareſchallus Aulæ. &c. *Czeſzarzki, kralyevzki, orſzachki poglavar zverhu taborztih y vojnichkih poſzlov.* r. Landmarſchall. *Udvari Fő kapitány.* Præfectus vigilum. Ulpian. *Satraſa-Meſter, glavàr vireſztnovanya.* r. Wachtmeiſter. *Stráſa-Meſter.* Annonæ præfectus. V. *Annonarius.* Arcis præfectus, *vulgo* Commendans præſidii. *Gráda, ali Jachine poglavàr,* peregr. *Kemendant, Kapitan.* r. Schloſs-Commendant, Commendant von der Veſtung. *Vár gondviſelője,* peregr. *Kommendár.* Carceris præfectus. *Vuze poglavàr.* r. Kercker-Meiſter, Profoſs. *Tömlecz-tartó tiſzt. Porkoláb.* Urbis Præfectus. Gell. *Vara ki Poglavàr.* r. Stadt-Vogt, Schultheiſs. *Városi gondviſelő.* Navis Præfectus: V. *Gubernator N. 1. Navarchus.* Præfectus Provinciæ. Cic. V. *Gubernator N. 2. Præfect.* Ærarii præfectus. Liv. V. *Fiſcus N. 5.* Moribus, *vel* Morum præfectus. Cic. *Ravnitel, y navuchitel vu derſanyu.* r. Sitten-Meiſter. *Erkölcsökre vigyázó.* Vid *pædagogus, corrector, correptor N. 2.* Scholarum *vel* Gymnaſii præfectus. *Navuka poglavàr.*

Digitized by Google

glavàr. r. Schul-Vervvalter, Schul-Præfect. *Oſkola igazgató.* Vid. *Gymnaſiarchus.* Aulæ præfectus: *apud Hungaros* Magiſter Curiæ. *Raunitel doora, pervi doorjanik.* r. Hoffmeiſter, Obriſt-Hoffmeiſter. *Udvari Meſter, Udvari fő gondviſelő.* Dapiferorum præfectus: *Hungaris* Magiſter Dapiferorum, pincernarum. V. *Architriclinus N.* 1. Stabuli præfectus. Supremus præfectus ſtabuli: *Hungaris* Magiſter agaſonum. *Poglavàr konyarov kralyevzkih &c.* r. Stallmeiſter, Obriſt-Stallmeiſter. *Lovàſz Meſter, királyi &c. fő Lovàſz Meſter.* Supremus venationum præfectus. *Poglavàr lova.* r. Obriſt-Jäger-Meiſter. *Fő Vadáſz meſter.* Et ſic de cæteris.

Præfĕro, ers, &c. V. *Antefero N.* 1. Dextrâ ardentem facem præferebat. *Cic.* 2. Transl. V. *Antefero N.* 2. *Antehabeo, Antepono*, Se aliis præferre. *Cic.* 3. V. *Oſtendo, Indico, Manifeſto.* Vultus tuus neſcio quod ingens malum præfert. *Curt.*

Præfĕrox, ŏcis, *om.* Liv. V. *Ferox, valde & ferox.*

Præferrātus, a, um, Plin. *Napervo z-felezom obit, okovan, vu felezje poſztavlyen.* Vornen mit Eyſen beſchlagen, in Eyſen-Band geſchloſſen. *Előre megvaſazott, vasba vert.*

Præfervĭdus, a, um, Colum. V. *Valde & fervidus N.* 1. 2. Transl. V. *Ferox, Ferus, Furioſus.* Ira præfervida. *Liv.*

Præfeſtīno, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Prerano ſ'etujem, kruto naglim, prevech, bitim.* Zu ſehr eyle. *Ideje előtt ſietek, igen ſietek.*

Præfĭca, æ, f. Plaut. *Za pláchu najeta zverhu mertvech narekuvavicza, narekavicza, plakavicza.* Ein gedingtes Trauer-Weib. *Bérben fogadott halott ſirató aſzſzony.*

Præfĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.] *Prepoſztavlyam, chaſztnika chinim.* Vorſetze, einen zum Amtmann mache. *Tiſztbe helyheztetem, valaminek gond viſelőjévé tėſzem.* Imperatorem bello præficere. *Cic.*

Præfīdo, is, ere, īdi, īſum, (Neu.) *Krutoſze poufjam, prevechſze uffam.* Zu viel traue. *Igen bizom.* Homines ſibi præfidentes. *Cic.*

Præfīgo, is, &c. V. *Ante & Figo.* Capita in haſtis præfigere. *Virg.* 2. Transl. V. *Definio N.* 2. *Determino N.* 3. *præſtituo.* Aliquid ſibi præfigere: Lineas itineri præfigere. *Plin.* 3. Capiſtris ora præfigere: *pro* præcludere. *Virg.*

Præfigūro, as, are, avi, atum, [Act.] Lactant. V. *præmonſtro.*

Præfīnio, is, ire, īvi, ītum. (Act.) V. *præſtituo.* Succeſſori diem præfinire. *Cic.*

Præfīnītio, onis, f. JCt. *Odlucheny e, kraja poſztavlyanye, prepiſzanye.* e. Verordnung, eines Termin-Setzung, Vorſchreibung. *Elrendelés, véget vetés, Meghatározás.*

Præflōreo, es, &c. Plin. V. *Ante & Floreo, præmaturè floreo.*

Præflōro, as, are, avi, atum, (Act.) 1. proprie: *Czvétſe pervo tergam, prerano czvétje tergam.* Die Blume *oder* Blühe vor der Zeit abbreche. *Elől virágát elotſzem.* 2. Transl. V. *prælibo, prægusto.* Futuri gaudii fructum ſpes tibi præfloravit. *Gell.* 3. Metaph. V. *Defloro N.* 1. Virgo præflorata: *pro* corrupta. *Apul.*

Præfluo, is, &c. Plin. V. *Ante & Fluo N.* 1. Item V. *præterfluo.*

Præfluūs, a, um, Plin. *Od pervo ſztrani tekuchi predczurechi, poleg tekuchi.* Vornen flieſſend, vorbey flieſſend. *Valamin előlfolyó, mellette folyó.*

Præfōcātio, onis, f. Scribon. Larg. *Zagutenye, Zadavlenye, Zaduſſenye.* Das Ervvürgen, e. Erſtickung, Ervvürgung. *Megfojtás.*

Præfōco, as, are, avi, atum, (Act.) Ovid. *Glutim, Davim, Duſsim.* Ervvürge, erſticke. *Megfojtom.*

Præfōdio, is, ere, ōdi, oſſum, (Act.) Virg. *Na-pervo prekápam, predkopam.* Vorgrabe. *Elől kapálom.* 2. apud Ovid. *Globoko kopam.* Tief grabe. *Mélyen áſom.*

Præfœcundus, a, um, Plin. V. *Valde & Fœcundus.*

Præformo, as, &c. Silius. V. *Ante & Formo, priùs formo.*

Præfractè, *Adv.* Cic. V. *obſtinatè.*

Præfractus, a, um, Ovid. *Potren.* Zerbrochen. *Eltörött, bell-törött.* 2. Transl. Homo præfractus: *id eſt* Obſtinatus, Durus, Aſper. *Cic.*

Præfrigĭdus, a, um, Plin. V. *perfrigidus.*

Præfringo, is, ere, frēgi, fractum. (Act.) Liv. V. *Frango N.* 1. *Ante* vel *priùs & Frango.*

Præfulcio, is, &c. Cic. V. *Ante* vel *prius & fulcio, præmunio. N.* 1.

Præfulgeo, es, ēre, fulſi, (Neu.) Auct. ad Her. *Jakoſze ſzvėtim, leſchim.* Sehr glantze. *Igen fénylem, tündöklöm.*

Præfulgūro, as, are, avi, atum, [Neu.] V. *Valde & fulguro, Ante & fulguro.* Hinc *Imperſ.* præfulgŭrat, ābat &c. Strictóque vias præfulgurat enſe. *id eſt* Enſem vibrando vias fulgurare facit. *Valer. Flacc.*

Digitized by Google

Præfurnium, ii, n. Cato. *Pechna vrăta, prelo.* s. Ofen-Loch. *Sütö kementze ſzája.*

Prægelĭdus, a, um, Colum. V. *Valde & Gelidus.*

Prægermino, as, &c. Plin. V. *Ante & germino, præmaturè germino.*

Prægĕro, is, ĕre, eſſi, ſtum, (Act.) Apul. V. *præfero.*

Prægeſtio, is, &c. Cic. V. *Valde & Geſtio, Valde & Cupio.*

Prægnans, antis, *om.* Cic. V. *Fœtus, Gravidus.* 2. Tranſl. *ad alia:* Arbor prægnans: *id eſt* ſucco ſibi familiari plena, quæ tamen needum folia, aut flores propagavit. *Plin.*

Prægnātio, onis, f. Varro. V. *Graviditas.*

Prægnāvĭter, *Adv.* Plaut. V. *Valde & Gnavè.*

Prægracĭlis, is, *com.* le, n. Tacit. V. *Valde & Gracilis.*

Prægrandis, &c. Plin. V. *Valde & Grandis.*

Prægravĭdus, a, um, Stat. V. *Valde & Gravidus.*

Prægrăvis, &c. Plin. V. *Valde & Gravis N. 1.* 2. Tranſl. V. *Valde & Moleſtus.* Imperium prægrave. *Curt.*

Prægrăvo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Valde & Gravo, opprimo N. 1.* Artes infra ſe poſitas prægravare. *Horat.* 2. eſt Verb. Neu. *Szmebkeiſſ, teſeſſ jeſzem.* Ich bin ſchvvehrer. *Megnehezedem, nehezebb vagyok.* Vide *præpondero N. 3.* Cætera ejus facta prægravant. *Colum.*

Prægrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) Cic. V. *Anteeo N. 1.* Equus gregi prægreditur. *Varro.* Nuncios prægredi. *Liv.* 2. Tranſl. V. *præcello.* Salluſt.

Pregreſſio, onis, f. Cic. V. *Anteceſſio.*

Prægreſſus, ûs, m. Cic. *idem.*

Præguberno, as, &c. Sidon. V. *Ante & Guberno.*

Prægustātor, oris, m. Cic. *Na pervo kuſſavecz, prekuſſavecz, ki kaj pred drugemi kuſſa.* Der etvvas zuvor koſtet. *Elö! kóſtoló.*

Prægusto, as, are, &c. Juven. V. *Ante & Guſto.*

Præiăceo, es, ēre, ui, (Neu.) Tacit. *Pred kim leſim.* Vor etvvas liege *Elötte fekſzem.*

Præiacio, is, &c. Colum. V. *Ante & jacio.*

Præjūdĭcātio, onis, f. Quinctil. V. *Ante & Judicatio, præiudicium.*

Præjūdĭcium, ii, n. Cic. *Pred-ſzud, Dokonchanye predſzudno.* s. Vor-Urtheil, vorgehendes Urtheil. *Elöl itelet.* 2. V. *Damnum, Jactura N. 2.* Si maritus, uxore denuntiante, cuſtodes miſerit, nullum præjudicium facit. *Ulp. l. 1. §. quemadmodum, ff. de agnoſc. vel alend. lib.*

Præjūdĭco, as, are, avi, atum: (Act.) Cic. *Pred ſzudom dopitam, predſzudim, Z*uvor verurtheile, ein Vor-Urtheil gebe, *Elölitélem.* 2. Tranſl. *pred vremenom ſzudim, pervo neghi moral dokonchaus, premaglo kaj ſtimam.* Vor der Zeit urtheile, *Idö elött itélek.* Quod enim nondum ſenatus cenſuit, nec P. R. juſſit, id arroganter non præjudico: *id eſt* Ante tempus non cenſeo, non arbitror, non opinor, non ſtatuo. *Cic.* 3. V. *Noceo.* Alicui præjudicare. *Ulp.*

Præiūrātio, onis, f. Feſt. *Pred drugemi priſzeganye.* Vorbedachte Schvvörung. *Elöl eskűvés.*

Præjŭvo, as, are, jūvi, (Act.) *Napervo pomáſem, predpomágam.* Vorhin helffe. *Elöre ſegítem.* Fidem alicujus præjuvare. *Tacit.*

Prælābor, ĕris, &c. Cic. V. *Ante & labor N. 1. præterfluo, præterlabor.*

Prælambo, is, ĕre, lambi, (Act.) Horat. *Pervo-liſem.* Vor-lecke. *Elöl megnyalom.*

Prælargus, a, um, Pers. V. *Valde & Largus.*

Prælātio, onis, f. Valer. Max. V. *præpoſitio.*

† Prælātūra, æ, f. *Prepuſtia, chàſet daboonega poglavára, Redoonichko poglavarſztvo.* e. Prælatur. *Szerzetesek között elsö méltóság, tiſztség.*

Prælātus, a, um, Virg. *Predpoſztavlyen, nadpoſztavlyen.* Vorgezogen, vorgeſetzt. *Elöbe tétetett.* Hinc *ſubſtantivè* Prælatus, i, m. *drugem za poglavara predpoſztavlyen chlovek, prepuſt.* Prælat. *Szerzetesek között elsö tiſzt, prépoſt.*

Prælautus, a, um, Sveton. V. *Valde & Lautus N. 2.*

Prælāxo, as, &c. Cæl. Aurel. V. *Ante & laxo, vel valde & laxo.*

Prælectio, onis, f. Quintil. *Predchtenye, napervo chitanye.* e. Vorleſung. *Elöl olvaſás.* Item V. *Eruditio, Inſtitutio N. 2. Inſtructio N. 2.*

Prælector, oris, m. Gell. *Predchtavecz, predchitavecz.* r. Vorleſer. *Elöl olvasó.* Item V. *Eruditor, Inſtitutor, Inſtructor N. 2.*

Prælēgo, as, are, &c. Plin. V. *Ante & Lego, as, &c. N. 2.*

Prælĕgo, is, ere, ēgi, ectum, [Act.] Quinctil. *Napervo chtejem, prechitam.* Vorleſe. *Elöl eloloaſom.* 2. V. *prætereo, prænavigo.* Campaniam prælegebat, ambiguus, an urbem intraret. *Tacit.*

Præliāris, is, *com.* re, n. Plaut. *Bojni.* Zum Streit dienlich. *Hadi, Hartzi.*

Præliātor, oris, m. Tacit. V. *Bellator.*

prælibo, as, &c. Stat. V. *Ante* & *Libo, prægusto.* Viſu aliquid prælibare: *pro* aſpicere. *Stat.*
prælicenter, *Adv.* Gell. V. *Nimis* & *Licenter.*
prælīgāneus, a, um. *Pred vſzemi bran, pervi obran.* Zum erſten abgeleſen. *Elore megſzedett.* Vinum præliganeum, Cato. *Vino iz grózdja pred drugem zrelaga y obranoga.* Der erſte Neuvvein. *Elözött bor.*
præligo, as, are, avi, atum. (Act.) *Od perve ſtrani vézem, naperve privezujem.* Vornen anbinde. *Elöl megkötözöm.* Faſces virgarum &c. præligantur cornibus boum. *Liv.*
prælino, is, &c. Gell. V. *Lino N.* 1. *Ante* & *linio, Circumlinio.*
prælior, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Cic. *Synon.* Congredior, prælium ineo, pugnam committo, Manus cum hoſte confero. V. *Bello, Dimico, pugno.* 2. Transl. V. *Contendo* N. 9. Vehementer cum aliquo præliari: *pro* verbis contendere. *Cic.*
prælium, ii, n. Cic. V. *Certamen, Conflictio, Dimicatio. pugna.*
prælŏcūtio, (*Alii legunt* prolocutio,) onis, f. Senec. V. *præfatio.*
prælongo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Kaj dugo napravlyam, dugo chinim.* Lang mache. *Meghoſzſzabbitom.*
prælongus, a, um. Liv. V. *Valde* & *longus.*
prælŏquor, ĕris, ŏqui, lŏcūtus ſum. (Dep.) Cic. *Pervi govorim, pred-govorim, predgovor chinim, naperve govorim.* Der erſte rede, zum erſten rede, Vorrede, eine Vorrede thu. *Elöl ſzólok.*
prælūceo, es, &c. Martial. V. *Ante* & *Luceo* N. 1. *Valde* & *Luceo* N. 1. 2. Transl. V. *Illuſtro.* Ego majoribus meis virtute mea præluxi: *id eſt* mea virtute majores meos nobilitavi, celebriores effeci &c. *Cic.*
prælucidus, a, um. Plin. V. *Valde* & *Lucidus.*
prælūdium, ii, n. Cic. V. *Anteludium, præcentio,* & generatim *Exordium.*
prælūdo, is, ĕre, lūſi, lūſum, (Neu. *aliis* Act.) Virg. *Naperveſze igram, napred igram, preigrávam, zpoznavanye chesza chinim, kuſſanye chesza izkazivam,* vulgo *probu dajem.* Vorher ſpiele, vorſpiele, Verſuch thu. *Elöl-játſzom, valamibez kiſſerlek.* Ad pugnam præludere, *Virg.* Meliori vitæ præludere. *Seneca.*
prælum, *vel* prēlum, i. n. Plin. *Saleme preſſno, preſſa.* r. Trott-Baum, e. Preſs. *Sajtó, Nyomiató ſajtó, prés.*

prælūſio, onis, f. Plin. V. *Præludium, Inceptio.*
prælūſtris, is, *com.* tre, n. Ovid. V. *perilluſtris.*
præmando, as, &c. Cic. V. *Ante* & *Mando, as, &c.* N. 1.
præmando, is, &c. Gell. V. *Ante* & *mando, is, &c.*
præmātūrè, *Adv.* Gell. *Prerano, pred dobum.* Gar zu früh, zu bald. *Igen idején.*
præmatūrus, a, um, Colum. *Rano zrel, pred drugemi zrel, prezrel.* Vor der Zeit reiff, ſehr frühzeitig. *Eleve értt, Igen idején értt.* Vid. *præcox* N. 1. Hinc 2. Transl. *Pred vremenom bivajuchi.* Das vor der Zeit geſchiehet. *Idö elött-való.* Vid. *præcox* N. 2. Denunciatio præmatura. *Cic.*
præmĕdĭtātio, onis, f. Cic. *Dojduchega dugovanya premiſslyenye.* e. Vorher-Betrachtung. *Elöl meg-gondolás.*
præmĕdĭtor, aris, ari, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Naperve premiſslyam, perve premiſslyávam.* Zuvor betrachte. *Elöbb meggondolom.*
præmercor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) Plaut. *Prekupujem.* Vorkauffe, im Vorkauff trette. *Elöbb vásárlok.*
præmētior, iris, iri, menſus ſum, (Dep.) Tibull. *Perve mérim.* Zuvor meſſe. *Elöl megmérem.* præmenſæ defunctus tempora lucis. *Tibull.* Alii legunt *permenſæ.*
præmētium, ii, n. Feſt. *Novina najperve peſetoga ſitka.* e. Erſtling der Früchte, Vorerndte, die abgeſchnitten vvird. *Gabonának elsö aſzengtje.* Frugum primitiæ, quas Cereri offerebant. *Alii legunt* præmeſſum, *alii* præmeſſium.
præmĕtuo, is, ere, ui, (Neu. & Act. *pro diverſitate ſignificationis*) Cæſ. *perveſze bojim, zaranaſze bojim.* Zuvor, *oder* zu früh Fürchte. *Elöl félek, idején félek.*
præmiātor, oris, m. 1. uſitatiſſimè. *Darovnik, Naplatitel, Nadelitel.* r. Belohner. *Jutalmazó.* 2. V. *prædo.* ità Næv. apud Non.
præmiātrix, īcis, f. Ammian. *Darovnicza, Nadelitelicza, Naplatitelicza.* e. Belohnerin. *Megjutalmazóné.*
præmĭco, as, are, micui, [Neu.] Apul. V. *Valde* & *Mico* N. 1. & 2.
præmĭgro, as, &c. Plin. V. *Ante* & *Migro.*
præmineo, es, &c. V. *Præemineo.*
præminiſter, tri, m. Macrob. V. *Miniſter.*
præminiſtra, æ, f. Apul. V. *Miniſtra.*

Digitized by Google

præminiſtro, as, are, avi, atum, [Neu. *aliàs* Act.) Apul. V. *Miniſtro*, *Ante* & *Miniſtro*.

præmĭnor, aris, &c. Apul. V. *Valde* & *Minor*.

præmior, aris, ari, ātus ſum. (Dep.) Svet. *Dobivam*, *dobichek y haſzen ischem*, *haſznujem*. Gevvinne, Vortheil ſuche, Profit mache. *Megnyérem*.

præmiōſus, a, um. Feſt. *Dárov pun*, *obilen*, *bogat*. Lohn-Geld-reich. *Nyereſéges*, *gazdag*. Vid. *pecunioſus*.

præmitto, is, ere, iſi, iſſum, (Act.) Cic. *Napervo s'alyem*, *pred-poſſilyam*. Vorher ſchicke, voraus ſchicke. *Elől elküldöm*, *botsátom*.

præmium, ii, n. Lucret. V. *pecunia* N. 1. & 2. 2. apud Varr. V. *præda*. 3. uſitatiſſimè: *Naplácha*, *Naklon*, *dar*, *prikas*. e. Belohnung, Verehrung. Beſchenckung. *Jutalom*. Vid. *Donum*, *Merces*, *Munus* N. 2. *Virtutibus præmia proponere*. *Aliquem præmiis donare, afficere*. *Cic.* &c.

præmodĕror, aris, &c. Gell. *V. Ante* & *Moderor*.

præmodŭlor, aris, &c. *V. Ante* & *Modulor*. Geſtu cogitationem præmodulati. *Quintil.*

præmŏdum, *Adv*. Gell. *V.* Nimiè.

præmŏleſtia, æ, f. Cic. *Teskocha pred teskochum*, *predteskocha*, *Domara* ali *Doſzada zbog dojduchega zla. ſzkerb prerana*. Verdruſs ob einem Ding, ehe es geſchiehet, e. Vorſorge. *Ártalom előtt-való nehézség*, *maga megduzáſa*.

præmolior, iris, &c. Liv. *V. Ante* & *Molior*, *præparo*.

præmollio, is, &c. Quintil. *V. Ante* & *Mollio*.

præmollis, is, *com.* le, n. Plin. *V. Valde* & *Mollis*.

præmŏneo, es, &c. Cic. *V. Ante* & *Moneo*.

præmŏnĭtio, onis, f. Tertull. *Napervo opomenenye*, *predopominanye*, *predopomena*. e. Vorher Erinnerung, Vorermahnung. *Előlmegintés*.

præmŏnĭtor, oris, m. Apul. *V. Ante* & *Monitor*, *Admonitor*.

præmonitōrius, a, um, Tertull. *V. Ante* & *Monitorius*.

præmŏnĭtum, i, n. Gell. *V. Ante* & *Monitum*, *præmonitio*.

præmonĭtus, ûs, m. Valer. Max. *V. præmonitio*, *prædictio*.

præmonſtrātor, oris, m. Terent. *Napervo kazavecz*, *predouchitel*. r. Vorzeiger, Vorlehrer. *Elől mutató*, *oktató*.

præmonſtro, as, &c. Cic. *V. Ante* & *Monſtro*, *oſtendo*, *Doceo*.

præmordeo, es, ere, præmordi, orſum. (Act.) Plaut. *V. Abmordeo*, *Ante* & *Mordeo*.

præmorior, ĕris, &c. Ovid. *V. Ante* & *Morior*, *priùs morior*.

præmŏveo, es, &c. Cæl. Aurel. *V. Ante* vel *priùs* & *Moveo* N. 1. & 2.

præmūnio, is, ire, &c. *V. Ante* vel *priùs* & *Munio* N. 1. Iſthmum præmunire conſtituit. *Cæſ.* 2. Transl. ad alia *V. Confirmo* N. 1. *Conforto* N. 1. *obarmo*, *præparo*. Ex accuſatorum oratione præmuniri. *Cic.*

præmūnītio, onis, f. Cic. *Preobjachenye*, *protverdenye*, *pripravlyanye*. e. Vorbevvahrung, Verſchantzung. Vorbereitung. *Előre megerősítés*, *Előre elkéſzítés*.

prænarro, as, &c. Terent. *V. Ante* & *Narro*.

prænăto, as, &c. Plin. *V. Ante* & *Nato* N. 1. 2. *V. præterfluo*. Domos placidas amnis prænatat. *Virg.*

prænăvĭgātio, onis. f. Plin. *Prevoſnya*, *napervo voſnya vu ladji*. Das Vorſchiffen. *Elől evezés*, *Elől elevezés*. Item *V. præternavigatio*.

prænăvĭgo, as. &c. Plin. *V. Ante* & *Navigo* N. 1. *præternavigo*, *ultra navigo*.

prænĭmis, *Adv*. Gell. *Zevſzema prevech prevech mnogo*, *odviſſe*, *previſſe*. Gar zu viel. *Felette igen*.

prænĭteo, es, &c. Horat. *V. Magis* N. 1. & *Niteo*, *Valde* & *Niteo*.

prænobĭlis, is, *com.* le, n. Apul. *V. Valde* & *Nobilis*.

prænōmĕn, ĭnis, n. Cic. *Pred-ime*, *Ime prepoſztavlyeno pridavku*. r. Vornahme. *Előljáró név*.

prænōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Svet. *Pervle imenuiem*, *pred-ime dájem*. Zuvor nenne, einen Vornahme gebe. *Elébb nevezem*, *Előljáró nevet adok*.

prænoſco, is, ere, ōvi, ōtum, (Act.) Cic. *Pervo-znam*, *pervo-poznávam*. Zuvor vviſſe, zuvor erkenne. *Előlmegtudom*, *megesmérem*.

prænōtio, onis, f. Cic. *Preznanye*, *pervopoznanye*. Das Vorvviſſen, e. Vorerkandtnuſs. *Előlmegtudás*, *Előre esmêret*, *Előre megértés*.

prænōto, as, &c. Pallad. *V. Ante* vel *priùs* & *Noto* N. 1. & 2.

prænūbilus, a, um, Ovid. *V. Valde* & *Nubilus*, *Obſcurus*.

prænuncŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *V. Ante* & *Nomino*.

prænuntiātio, onis, f. Tertull. *V. Ante* & *Nunciatio*, *prædictio*.

prænun-

prænuntiātivus, a, um. *Predobznanujuchi, za naperno - obznanenye haſznovit.* Vorbedeutend, zur Voranzeigung dienlich. *Előre megizenő, Előre megizeniſhez-való.* Ignes prænuntiativi accensi ſunt. *Plin.*

prænuntiātrix, icis, f. Prudent. *V. Ante & Nunciatrix.*

prænuntio, as. &c. Cic. *V. Ante & Nuntio, prædico, is &c.*

prænuntius, a, um, Cic. *Perno - obznanujuchi, perno - poruchajuchi, perno - glaſzni.* Vorher kündigend. *Előre megizenő, Előre kűldőtt követ.*

præobtūro, as, &c. Vitruv. *V. Ante & obturo.*

præoccīdo, is, ĕre, occīdi, cāſum, (Neu.) Plin. *Perole zapádem, perno zahadyam.* Zuvor untergehe. *Előre elenyéſzem.* Vid. *Ante & Occido.*

præoccŭpātio, onis, f. Nep. *Preoſzvojenye, prevjemlyenye, pretechenye.* Voran Wegnehmung, Zuvorkommung. *Elől elfoglalás.*

præoccŭpo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Prevjemlyem, perno - oſzvajam, pretichem.* Vor einnehme, vorkomme. *Elől elfoglalom, elől elolſzem.* Vid. *Anteverto, Anticipo, prævenio.* Timor animos præoccupavit Cæſ. *Nye je perno ſztráh prevzel,* Es iſt ſie zuvor eine Furcht ankommen. *A' felelem őket környűl vette.* Beneficiô præoccupati animi. *Liv.*

præŏpimus, a, um, Tertull. *V. Valde & opimus.*

præopto, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Kruto ſelim, raiſſi hochu, bolye na volyi imam.* Sehr begehre, lieber wolle, von Hertzen wünſche, lieber ſehe. *Igen kérem, Inkább kivánom.* Item *V. Ante* vel *priùs & opto, prælego.*

præpando, is, &c. Cic. *V. Ante & pando, is, &c.*

præpărātio, onis, f, Cic. *Pripravlenye, priprava. e.* Vorbereitung. *Megkéſzités, Megſzerzés.* Vid. *Apparatus.*

præpărāto, Adv. Quintil. *Z - pripravnum, pripravno.* Mit Vorbereitung. *Elkéſzűlve.*

præpărātor, oris, m. Tertull. *Pripravitel, pripravlyavecz. r.* Vorbereiter. *Elkéſzitő.*

præpărātōrius, a, um, Ulp. *Pripraven, pripravi ſzliſſajuchi.* Zur Vorbereitung gehörig. *Elkéſzitésre - való.*

præpărātus, ûs, m. Gell. *V. præparatio.*

præparcus, a, um. Plin. *V. Valde & parcus.*

præpăro, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Pripravlyam, naperno zpravlyam, preſzkerbujem.* Vorbereite, vorhin rűſte, einrichte, zurichte. *Elkéſzitem, elő - ſzerzem.* Cibos hyemi præparare. *Plin. Hranu na zimu pripraviti.* Sich auf den Winter mit Speis verſehen. *Télre élést ſzerzeni.*

præpĕdimentum, i, n. Plaut. *V. Impedimentum.*

præpĕdio, is, &c. Liv. *V. Impedio, valde & impedio.*

præpendeo, es, &c. Liv. *V. Ante & pendeo* N. 1.

præpēs, ĕtis, *om.* Liv. *Naperno idachi, predletajuchi, viſzokoletechi.* Vorgehend, vorfliegend, hochfliegend. *Elől jövő, elől repülő, magoſan repülő.* 2. apud Cic. *V. Celer, Citus, Velox.*

præpĕto, is, ere, īvi, & ĭi, ītum, [Act.] Feſt. 1. *V. Ante & peto* N. 1. 2. apud Antiquos *V. Anteeo* N. 1.

præpignĕro, as, &c. Ammian. *V. Oppignero, priùs & pignero.*

præpilo, as, are, avi, atum, [Act.] *id eſt pila emitto, pila jacio, pilis pugno.* Dato ſigno ad pugnandum, utrinque concurſum eſt: præpilabantur [*alii legunt* propilabantur] miſſilia: *pro* jaciebantur pila. *Ammian.*

præpinguis, is, *com.* gue, n. Colum. *V. Valde & pinguis.*

præpŏlleo, es, &c. *V. Multum & polleo.* Virtute & fortuna præpollens. *Liv.*

præpondĕro, as, are, avi, atum, [Act.] 1. propriè *V. Ante* vel *priùs & pondero* N. 1. Hinc Tranſl. *V. Præmeditor, priùs & perpendo N. 1. Conſidero,* ità Cic. *Stat.* 2. *V. Antefero* N. 2. *Antehabeo.* Rem unam alteri præponderare: *pro* anteferre. *Quinctil.* 3. eſt Verb. Neu. *Vech váſem, preváſem, bolye tesim, vekſe tegote jeſzem.* Mehr wäge, ſchwehrer bin. *Többet nyomok, nehezebb vagyok.* In partem præponderat: *pro* prægravat, propendet, &c. *Seneca.* Hinc 4. Tranſl. *Vech ſze preſtimávam, vekſe czine y preſtimanya jeſzem, na viſſe ſze derſim.* Mehr geachtet, *oder* vorgezogen werde, höcher geſchätzet werde. *Nagyobra betsűltetem, nagyobb árrú vagyok.* Honeſtas præponderat. Res una alteri præponderat. *Gell.*

præpōno, is, ere, ŏſui, ĭtum, [Act.] *Napred ſztavim, prepoſztavlyam.* Fűrſetze. *Elől téſzem, elől vetem.* Vid. *Antepono.* De qua priuſquam reſpondeo, pauca præponam. *Cic.* Item *V. præficio.* Cœlium præpoſui provinciæ. *Cic.* Item *V. Antefero* N. 2. *Antehabeo.* Unum alteri præponere. *Cic.*

præporto, as, are, avi, atum, [Act.] Lucr. *Naperno noſzim, pred menum noſzim.* Vorher

Digitized by Google

her trage, voran trage. *Elöl-viſelem, elöl-hordozom.* 2. Tranſl. *V. præfero N. 1.* Frons præportat pectoris iras: *pro præfert, ſeu* ſigno exteriore animi affectum oſtendit, indicat. *Catull.*

præpŏſĭtio, onis, f. Cic. *Napervo ſztavlenye, prepoſztavlenye.* e. *Vorſetzung,* r. *Vorſatz.* *Elöl-tétel.* Hinc Tranſl. *Navech derſanye, navech preſtimavanye.* e. Höcherhaltung, e. *Vorziehung.* *Nagyobra tartás, Felyebb betsülés.* 2. apud grammaticos eſt pars orationis. *Predſztavje, predrechje.* Ein Wort, vvelches in der Rede gemeiniglich vorgeſetzet vvird. *Szó, melly más ſzók elejbe tétetik.* præpoſitio enim *In* privat verbum ea vi, quam haberet, ſi *In* præpoſitum non fuiſſet. *Cic. Top. c. 11.*

præpŏſĭtivus, a, um, *Priſcian.* *Predpoſztavlyiv, kajſze prepoſztaviti more.* Vorſetzlich, das da kan vorgeſetzet vverden. *Elöl tehető.*

præpŏſĭtum, i, n. Cic. *Dugovanye predpoſztavlyeno, navech preſtimano.* Ein vorgeſetztes *oder* vorgezogenes Ding. *Elöl tétetett,* vagy *többre betsült dolog.*

præpŏſĭtūra, æ. f. Lamprid. *Prepuſtia.* e. probſtey. *Prépoſtſág.* Vid. *Prælatura, præfectura.*

præpŏſĭtus, a, um, Cic. *V. Prælatus.* Hinc *Subſtantivè* præpoſitus, i, m. *Predpoſztavlenik, prepuſt.* r. probſt. *Prépoſt.* Vid. *Prælatus in ſimili, præfectus.*

præpoſſum, es, &c. Tacit. *V. plus & poſſum, præpolleo.*

præpoſtĕrè, Adv. Cic. *Naopak, preobernyeno.* Hinderſt zu vörderſt, verkehrt. *Viſzſza-fordúltúl, kereſztül kasúl.* Vide *Inordinatè, perperam, perturbatè.*

præpoſtĕrus, a, um, Cic. *Synon.* Inverſus, perverſus, confuſus, perturbatus, inordinatus. *Naopak obernyen, prevernyen, nereden.* Verkehrt, hinderſt zu vörderſt, umgekehrt, unordentlich. *Viſzſza-fordúlt, rendeletlen.* 2. *V. Adverſarius, Contrarius.* Omnia naturæ legibus præpoſtera ibunt. *Ovid.*

præpŏtens, entis, *om.* Vid. *Valde & potens, multum & potens.* Terrâ, Marique præpotens. *Cic.*

præpŏtentia, æ, f. Tertull. *Magna potentia.*

præprŏpĕranter, Adv. Lucret. *&c.*

præprŏpĕrè, Adv. Liv. *Prenaglo, prevech bitro, kruto berzo.* Sehr eilig, gar zu ſchnell. *Igen ſietve, Felette ſietve.*

præprŏpĕrus, a, um, Cic. *Prenagel, prebiter, preberz, kruto bitechi, prenaglen.* Gar eilig, gar ſchnell, voreilig, gar zu ſchnell, übereilt. *Igen gyors, Felettéb gyors.*

præpūtĭum, ii, n. Juven. *Predárja kožica na ſzrámu chlovechjem muskoga ſpola, koju Turczi y Sidovi obrezati csini; y zato ſze obrezanczi zovu.* Die Vorhaut an dem Männlichen-Glied. *Férjfiú ſzemérmetes teſtnek első bőrö-kéje.*

præquĕror, ĕris, &c. Ovid. *Ante* vel *Multum queror.*

prærăbĭdus, a, um, Senec. *Valde rabidus.* Alii legunt *prærapidus.*

prærădio, as, &c. Ovid. *V. Ante* vel *valde & Radio.*

prærādo, is, &c. Cato. *V. Rado, Abrado N. 1.*

prærancĭdus, a, um, Gell. *V. Valde & Rancidus, obſoletus.*

prærăpĭdus, a, um, *V. Valde & Celer.* Fuga prærapida. *Silius.*

prærigĭdus, a, um, Quintil. *V. Valde & Rigidus.*

prærĭpio, is, ere, ĭpui, reptum, [Act.] Cic. *Prevjemlyem, preodtimam, z-ſzilum preotimam.* Zuvor hinvveg nehme. *Elöle elragadom, Előbb elragadom.* Vid. *præoccupo.* 2. V. *Anteverto, prævenio.* Conſilia hoſtium præripere: *pro* prævenire. *Cic.*

prærōdo, is, &c. Colum. *V. Perrodo, Ante & Rodo.*

prærŏgātīva, æ, f. Cic. *Prauda predpoſztavlenya, oblaſzt y vrédnoſzt pred drugemi kaj govoriti, chiniti, odluchiti &c. perveche.* Das Recht der *Vorziehung,* r. *Vorzug.* Rang. *Előbb jus, Törvény,* vagy *hatal-* *maſok előtt valamit mondani, tselekedni, igazgatni &c.* 2. Tranſl *V. Auctoritas, præeminentia, præſtantia, privilegium.* ità Ulp.

prærŏgātivus, a, um, Cic. *Prednyi, perveche vu kakovom dugovanyu imajuchi.* Einen *Vorzug* habend. *Előbb rendü, Felyebb-betsülendő.* Tribus prærogativa: *id eſt* jus præcedendi habens, quæ ante Tribus jure vocatas ſuffragium ferebat. *Cic.*

prærŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Ante & Interrogo, priùs & Rogo.* 2. apud Ulp. *Napervo dájem, predplácham.* Vorhin gebe, voran bezahle. *Idő előtt megadom, meg-fizetem.*

Prærumpo, is, ĕre, rūpi, ruptum, (Act.) Ovid. *Pervo-terem, predíram.* Vorhin zerbreche. *Elöl-eltöröm, ſzakaſztom.* Item V. *perrumpo, rumpo.* Stuppea prærupit phrygiae retinacula puppis. *14. Met. v. 547.*

præruptus

Præruptæ, orum, n. *plur.* Plin. V. *præcipitium.*

Præruptè, *Adv.* Plin. *Szterme*, *ſztermno*, *vrato-lomno, naglo.* Jähling. *Meredeken, magaſan, hirtelen.* Vid. *Abruptè.*

Præruptus, a, um, Cic. *Szterm*, *ſztermovit*, *teſek za hodenye, nagel.* Sticklicht, übel zu ſteigen, Jäh. *Meredek*, *magas.* Vd. *Præceps N.* 2. Viæ præruptæ. *Curt.* Collis præruptior. *Colum.* Saxa præruptiſſima. *Hirt.*

Præs, prædis, m. *Jemacz*, *poruk za duſnika.* Bürg für einen Schuldner. *Feleſ* *kezes.* Vid. *Fidejuſſor.* Vas propriè dicitur, qui vadimonium promittit pro altero in re capitali, præs verò in re nummaria. ità *Auſon.* Vendere prædes. Cic. *Blago porukov prodati.* Die Unterpfänder verkauffen. *A' kezeſek javait eladni.* 2. Transl. V. *pignus N.* 1. Cùm ſex libris tanquam prædibus me obſtrinxerim. *Cic.*

Præsâgio, is, îre, îvi, îtum, (Act.) Cic. *Dojduchà pervo chutim, zpoznávam*, *znamenujem, prechütim, v-pamet jemlyem.* Verſpühre, vermercke, vorbedeute, vveiſſage, ſchvvane. *Elöl-megérzem*, *eſzembe-olſzem, Jövendölök.* Animô aliquid præſagire. *Liv.* Exiguitas copiarum receſſum mihi præſagiebat. *Cic.*

Præsâgior, iris, îri, îtus ſum, (Dep.) *idem.* Jam animus iſthoc dicto plus præſagitur mali. *Plaut.*

Præsâgitio, onis, f. Cic. *Dojduchëb dugovàny prechutenye, pervo zpoznanye, povédanye*, *znamenuvanye, v-pamet jemlenye.* Verſpührung, Vorſagung, Weiſſagung, Vermerckung. *Elöl-megérzés, Jövendölés.*

Præsâgium, ii, n. Colum. *idem.*

Præsâgus, a, um. *Prechutechi*, *pervo zpoznajuchi, dojducha v-pamet jemlyuchi, povedajuchi*, *znamenujuchi.* Der ein Ding verſpühret, etvvas verſpührend, vermerckend, vorſagend, vordeutend. *Elöl-megérzö, meg-jövendölö.* Mens præſaga mali. *Virg.*

Præsâneſco, is, &c. Plin. V. *Ante* & *Saneſco.*

Præsâno, as, &c. Plin. V. *Ante* vel *priùs* & *ſano.* *Citò ſano.*

Præsâucio, as, &c. V. *Ante* vel *valde* & *ſaucio.* Vires præſauciatæ. *Cal. Aurel.*

Præſcâteo, es, ēre, ui, (Neu.) *Krutoſzem pun, obilen.* Ich bin ſehr voll, reichlich angefüllet. *Igen bövölködöm*, *teli vagyok.* Vid. *Abundo*, *valde* & *ſcateo.* Doctrinis omnigenis præſcatens liber. *Gell.*

Præſcientia, æ, f. *Preznanozt*, *preznanye.* e. Vorvviſſenheit, das Vorvviſſen. *Elöbb megtudás.*

Præſcindo, is, &c. V. *Ante* & *ſcindo*, *præcido, divido*, *ſeparo.* Inferiores ſedes præſcindantur. *Vitruv.* Alii legunt *præcidantur.*

Præſcio, is, îre, ivi, îtum, (Act.) Terent. *Pervo-znam*, *previdim.* Vorvviſſe. *Elöbb megtudom.* Vid. *prænoſco, prævideo.*

Præſciſco, is, ĕre, (Neu.) Liv. V. *præſcio, præſentiſco.*

Præſcîtio, onis, f. Ammian. V. *præſcientia.*

Præſcîtum, i, n. Plin. V. *præſcientia*, *prædictio*, *prædictum.*

Præſcius, a, um, *Pervo-znajuchi*, *preznajuchi.* Vorvviſſend. *Elöbb megtudó.* Item V. *præſagus.* Venturi præſcia vates. *Virg.*

Præſcribo, is, ere, ipſi, ptum, (Act.) Cic. *Napervo piſſem, pervo piſſem, prepiszujem.* Voran ſchreibe, fürſchreibe, vorher ſchreibe, verſchreibe. *Elöl-írok*, *Eleibe-írok.* Nomen libro præſcribere, *id eſt* præponere, ad initium libri ſcribere, inſcribere. *Virg.* 2. *odluchujem.* Vorſchreibe. *Elrendelem.* Vid. *præcipio N.* 2. & 4. *Definio N.* 2. *Determino N.* 1. *Ordino N.* 1. *præſtituo.* Jura civibus præſcribere. Cic. *Zapovedi y pravicze varaſſu prepiſzati*, *poſztaviti.* Einer Stadt Geſetze vorſchreiben. *A' városnak törvényt ſzabni.* Senatui gerenda præſcribere: *pro* proponere. *Id.* 3. apud JCtos *præſcribere* ſignificat in rem quampiam jus obtinere, & ſuam facere, quod contingit toties, quoties aliquis in pacifica rei alieno juri ſubjectæ poſſeſſione, per annos à jure præſcriptos permanet.

Præſcriptio, onis, f. Cic. *Napervo piſzanye*, *prepiſzanye, predpiſz.* e. Vorherſchreibung, Fürſchreibung, Vorſchrifft. *Elöl-írás*, *eleibe-írás.* 2. V. *Norma N.* 2. *Ordinatio N.* 1. *præceptum.* Hæc norma, hæc regula, hæc præſcriptio eſt naturæ. *Cic.* Item V. *prætextus.* Honeſta præſcriptione rem turpiſſimam tegere. *Caſ.* 3. apud JCt. & Quinctil. *Zpunenye vremena od pravicz prepiſzanoga, vu ladanyu ali vſivanyu kakvoga dugovanya, koje po takvem nachinu vſivavecz zadobiva y ſvoje chini.* Verjährte Zeit des Rechts, Verjährung. *A' Törvénytöl ſzabott idö betöltéſe.* Jus præſcriptionis, eſt Exceptio peremptoria ex tempore à legibus definito vim capiens, cujus beneficiô præſcribens Actorem repellit, eique omnem aliam juris viam præcludit.

Præſcriptum, i, n. V. *præſcriptio N.* 1. & 2.

Omnia legum imperio & præſcripto fieri videbitis. Ex communi præſcripto civitatis unamquanque rem adminiſtrare. *Cic.*

Præsĕco, as, are, ui, ectum, (Act.) Varro. V. *Seco, priùs* & *ſeco, pracido.*

Præſegmĕn, ĭnis, n. Plaut. *Odſzek, odreſek.* r. Abſchnitz. *Lemetélt aprólék, Esölék, Metélék.*

Præſens, entis, *om.* Cic. *Szadaſsnyi, ſzadanyi, vezdaſsnyi, ovdeſsnyi, pred-ochni, predſztojechi.* Gegenvvärtig. *Jelen-való, moſtani, ſzem elött-való.* In præſens: *vel* In præſenti. Cic. V. *Modò N.* 1. *Nunc.* In re præſenti: *id eſt* de qua agitur, controvertitur. *Quinctil.* 2. V. *Efficax, Fortis, potens, præſtans, ſubitus.* Vires ad nocendum præſentes: *id eſt* efficaces, potentes &c. *Cic.* Quo non præſentius ullum auxilium venit: *pro* nullum efficacius, &c. *Virg.* Remedium præſentiſſimum: *pro* præſtantiſſimum, potentiſſimum, efficaciſſimum. *Colum.* Animus præſens: *pro* fortis. *Cic.* 3. V. *propitius.* Alicui præſens adſum: *pro* propitius ſum. *Cic.* 4. V. *paratus N.* 1. pro eo tibi præſentem pecuniam ſolvi imperavi. *Cic.*

Præſenſio, onis, f. Cic. V. *præſagitio.*

Præſentālis, is, *com.* le, n. JCt. V. *præſens N.* 1.

Præſentāneus, a, um, Plin. *Kruto berz, sztanovitu jakoſzt zaderſavajuchi, ochiveſztu krépoſzt imajuchi, sztanovit, nezmenkajuchi, ſzeguren.* Augenblicklich, gevviſſe Krafft habend. gevviſs. *Igen ſerény, bizonyos ereju, keſz.* Remedium præſentaneum. Venenum præſentaneum, *dicitur de eo,* quod ſtatim operatur, ſentitur &c. *Plin.*

Præſentārius, a, um, V. *præſens N.* 1. Item V. *paratus N.* 1. Argentum præſentarium: *pro* paratum, quod in promptu, ſeu præ manibus eſt. *Plaut.*

Præſentia, æ, f. Cic. *Nazochnozt, predochnozt, ovdeſsnicza, ovdeſsnozt, ſzadaſsnina, vezda-bitje.* e. Gegenvvart, Gegenvvärtigkeit, Beyhandenſeyung. *Jelen-létel.* Animi præſentia. Cic. V. *Animoſitas, Magnanimitas, Fortitudo.* In præſentia. Cic. V. *Modò N.* 1. *Nunc.*

Præſentio, is, ire, ſi, ſum. [Act.] Cic. V. *præſagio.*

Præſentiſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Terent. *Za rana pochinyam chutiti, v-pamet jemati, spoznavati.* Voran zu empfinden, *oder* zu mercken anfange. *Elébb érezni kezdem.* Vid. *præſentio, præſentiſco.* Nonnulli *perſentiſco* pro *præſentiſco* legendum putant.

Præſento, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Napervo dájem, pred ochi poſztavlyam, ovdeſsnye chinim.* Fürſtelle, vor Augen ſtelle, gegenvvärtig mache. *Elö állatom, jelentem, jelen-valóvá teſzem.* Vid. *Exhibeo, Siſto N.* 1. *Repræſento N.* 1.

Præsēpĕ, is, n. Virg. V. *Stabulum N.* 1. 2. per Synecdochen. *Jaſzlo, Jaſzle.* e. Krippen. *Jáſzol.* ità *Colum.* 3. Transl. V. *Lupanar.* ità Cic.

Præsĕpĕlio, is, &c. Quintil. V. *Ante* & *Sepelio.*

Præsēpes, is, f. Cato. V. *Præſepe N.* 1. & 2.

Præsēpĭa, æ, f. Varro. *idem.*

Præsēpio, is, ire, epſi, eptum, (Act.) *Pregradyujem, okolo gradim, ogradyam, z-plotom gradim.* Vorzäune, umzäune. *Elölkertelem, Békeritem.* Vid. *Intercludo N.* 1. Aditus & itinera, defixis præacutis trabibus præſepire: *pro* præcludere. *Cæſ.*

Præsēpium, ii, n. Apul. V. *Præſepe N.* 1. & 2.

Præſertim, *Adv.* Cic. *Najmre, navlaſztito.* Voraus, bevorab. *Föképen.* Vid. *Imprimis, præcipuè.*

Præſervio, is, ire, &c. Plaut. V. *Servio, Ante* & *ſervio.*

Præſervo, as, are, &c. V. *Ante* vel *priùs* & *ſervo.*

Præſes, ĭdis, *com.* Cic. *Chaſztnik, Nameſztnik, Glavàr, Ladavecz, Szúdecz, Nadſztojnik, Predſztavlenik, Pervesſina.* r. Amtmann, Stadthalter, Land-Vogt, Land-Pfleger, Vorſteher, Præſident. *Tiſztartó, Hely-tartó, Gondviſelö, Gubernáló, Fejedelem.* Adjudicatam præſidem terræ Deam. *Seneca.* 2. V. *Auxiliator, Defenſor.* ità *Liv.* Dii præſides: *id eſt* Auxiliares, tutelares. *Cic.*

Præſicco, as, &c. V. *Bene,* & *Sicco, Ante* & *Sicco.* Succus ſole præſiccatus. *Apul.*

Præſiccus, a, um, Prudent. V. *Valde* & *Siccus.*

Præsĭdālis, is, *com.* le, n. Ammian. *Ad præſidem ſpectans.*

Præsĭdātus, ûs, m. Auſon. V. *præfectura, prælatura, præpoſitura.*

Præsĭdens, entis, m. Tertull. V. *præſes.*

Præsĭdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. *Napred ſedim, pervi ſedim, ravnam, poglavar jeſzem, pervu cháſzt obnáſſam.* Vorſitze, vorſtehe, præſidire, vervvalte; der erſte, *oder* das Haupt bin. *Elöl ülök, valamiben fö vagyok, Igazgatok.* Alicui judicio præſidere. *Cic.* 2. V. *Auxilior, patrocinor.*

Digitized by Google

trecinor. Hic ego tibi præſidebo: *id eſt* præſidio & auxilio ero. *Plaut.*

præsĭdiārius, a, um. *Branitelzki, grado-vojnichki.* Zur Beſchützung gehörig, zur Beſatzung gehörig. *óltalmazásboz-való, vár ôrzô vitézekbez-való.* Milites præſidiarii. *Liv.* 2. V. *præſidalis.* Toga præſidiaria. *Spartian.*

præsĭdium, ii, n. 1. *Vojniki, ali kupchina vojnikov za ſztráſu y chuvanye gráda &c.* e. Beſatzung. Guarniſon. *Segitô vitézi ſereg, vár ôrzô vitézek.* Item V. *Comitatus N.* 1. *&* 2. *Cuſtodia N.* 1. *&* 2. *Excubiæ, Cuſtodes, Excubitores,* Collocare, conſtituere præſidia in arce. Locum aliquem præſidiis firmare, tenere, occupare, obſidere, munire. Aliquem ſatis firmo præſidio defendi. *Cic.* Diſponere præſidia: Dejicere præſidium; introducere præſidium in oppidum. *Cæſ.* Imponere præſidium Civitati. *Liv.* Item V. *Statio.* Collocare armatos in præſidiis. *Cic.* Deducere cohortes ex præſidiis: *id eſt* ſtationibus, excubiis. *Cæſ.* 2. V. *Fortalitium, Munimentum.* Hæc mea ſedes eſt, hoc præſidium ſtativum. *Cic.* Occupare præſidium. *Cæſ.* 3. Transl. & generatim V. *Auxilium, patrocinium, ſubſidium, perfugium, Tutela, Securitas.* Tectus præſidiô firmô amicorum. Alicui contra aliquem præſidio eſſe. Ex aliqua re præſidium ſibi petere. Quærere ſibi præſidia periculis. Latent in tutela ac præſidio bellicæ virtutis. Labenti Reip. præſidium ferre. &c. *Hactenus Cic.*

præſignĭfĭcātio, onis, f. Lactant. *Preznamenuvanye.* e. Vorbedeutung. *Elôl-megjelentés.* Vid. *prædictio.*

præſignĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Preznamenujem, pervle na znanye dájem.* Vorher anzeige, andeute. *Elôl-megjelentem.* Vid. *prædico, præmoneo, præmonſtro.*

præſignis, is, *com.* ne, n. Ovid. V. *Valde & Inſignis N.* 2. *præſtans, præcellens, percelebris.*

præſigno, as, &c. Cato. V. *priùs & ſigno.* 2. V. *Linio, Ungo.* ità Plin.

præsĭlio, is, ire, lui, *vel* lii, ultum, (Neu.] Plaut. *Prezkakujem, napred zkáchem, napervo pleſſem.* Hervor ſpringe, vorſpringe, vortantze. *Elôl-ugrom.*

præsŏno, (*Alii legunt* perſono) as, &c. Ovid. V. *Ante & ſono, perſono.*

præſpargo, (*Alii legendum volunt* præſpergo) is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Lucr. *Napervo-razſzipávam.* Voran zerſtreue, zuvor ausſtreue. *Elôl-meghintem.* Vid. *Ante & ſpargo.*

præſtābĭlis, is, *com.* le, n. *Comp.* praeſtabilior. Cic. *&*

præſtans, antis, *om.* Cic. *Kruto-verli.* Fürtrefflich. *Jeles, Fô.* Vid. *præſignis, præcipuus.*

præſtantia, æ, f. Cic. *Verlócha, Drèchnozt.* e. Fürtrefflichkeit. *Fôség, Jeles vólta valaminek.* Vid. *præeminentia.*

præſtat, âbat, ſtitit, *Impers.* Cic. *Bolye je.* Es iſt beſſer. *Jobb.* Tacere præſtat philoſophis, quàm loqui. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* c. 31.

præſtātio, onis, f. Senec. V. *Exhibitio, Effectio, Datio, Solutio N.* 2.

præſtātor, oris, m. Frontin. V. *Præſtitor.*

præſtĕga, æ, f. Plaut. *Nadkritnik, meſzto pokrito za ſzpomenek, cherdacbecz.* Bedeckter freyer Ort zum Geſpräch halten. *Hijazatos ſedett hely, hol ember beſzéllétſnek kedvéért ôſzve-gyûl.* Alii legunt *præſterga.*

præſterno, is, &c. Stat. V. *Ante & Sterno.* 2. Transl. V. *præparo.* ità Plin.

præſtĕs, ĭtis, *com.* Feſt. V. *præſes, Antiſtes.* Dii præſtites: *id eſt* Lares cuſtodes urbium V. *Lar.* ità Ovid.

præſtigia, orum, n. *plur.* Vid. *præſtigia.* Non per præſtigia, ſed &c. *Cic.* plures tamen legunt *præſtigias.*

præſtigiă, & præſtigiā, æ, f. *Quintil.* præſtigiæ, arum, f. *plur. quod uſitatius eſt.* Cic. *Baboria, ſzleparia, czopria.* e. Vergalſterung, Verbleadung, Zauberey. *Szemfény-veſztés, varáslás.* Vid. *Magia, Incantamentum, geſticulatio.* Item Transl. & generatim V. *Fraus, Illuſio N.* 4. *Impoſtura.* Verborum præſtigiæ: *id eſt* Fallaciæ. *Cic.*

præſtigiātor, oris, m. Plaut. *Bajavecz, Baboracz, ſzlepitel lyudih.* r. Gauckler, Taſchen-Spieler, Leut-Verplender. *Alakos, Varásló, ſzemfény-veſztô.* Vid. *Incantator, Magus N.* 2. *Illuſor, Impoſtor. &c.*

præſtigiātrix, ĭcis, f. Plaut. *Bajavicza, Baboricza, Lyudi-ſzlepitelicza, czopernicza.* e. Gaucklerin, Taſchen-Spielerin, Leut-Verplenderin, Zauberin, Hexe, Drute. *Alakos, ſzemfény-veſztô, ördöngôs, bûbájos-aſzſzony.* Vid. *Geſticularia, Hariola, Incantatrix &c.*

præſtigiōſus, a, um, Gell. *Szleparie, vkanyuvanya, ali czopriepun, ſzleparzki, czoperniohki. &c.* Voll Gaucklerey, Betrügerey, *oder* Zauberey, gaucklerisch, betrügeriſch, zaube-

Digitized by Google

zauberiſch. *Szemfény - veſztéſſel, tſalárdſággal, varátláſſal teli : varátláſos.*

Præſtinguo, is, ere, nxi, nctum, (Act.) Lucr. V. *Extinguo N. 1. Obſcuro N. 1.* Omnem animi aciem præſtinguere. *Vellej.*

Præſtĭno, as, are, avi, atum, [Act.] apud Antiq. idem ac *Emo*. Plaut.

Præſtĭtor, oris, m. Apul. *Davavecz, podavecz, vuchinitel.* r. Geber, Leiſtet. *Meg - adó, Megtſelekedő.*

Præſtituo, is, ere, ui, ūtum, [Act.] *Synon.* præfinio, præſcribo, priùs ſtatuo, Antè determino, præfigo. *Preodluchujem, napervo dokancham, pervle rèd chinim.* Vorher beſtimme, anſetze, anordne. *Elrendelem idején.* Vid. *Definio N. 2. Determino N. 3.* Diem præſtituit operi faciundo kalendas Decembris. *Cic.*

Præſto, as, are, ſtiti, ĭtum, & ātum, *hinc* præſtātūrus, &c. (Neu. & Act.) 1. propriè *Napervo ſztoim, predſztoim.* Voran ſtehe, vorſtehe. *Elől állok. Elötte állok.* ita Lucan. Hinc 2. Transl. & frequenter ponitur pro *præcello. ſupero.* Virtus præſtat cæteris rebus. Totidem annis mihi ætate præſtabat. Inter ſuos æquales longè præſtitit. *Cic.* Quantum Galli virtute cœteros mortales præſtarent: *pro* ſuperarent. *Liv. l. 5. c. 36.* Longè præſtat in arte. *Lucr.* In hac notione ſæpe uſurpatur impersonaliter. V. *præſtat.* 3. Frequentiſſimè ſumitur pro *Do N. 1. Efficio, Exhibeo, Gero N. 2. Oſtendo, Obeo N. 2. perſolvo N. 1. 2. & 3. præbeo &c.* Alicui honorem, benevolentiam, pietatem præſtare: *pro* exhibere, deferre. *Cic.* Munus ſuum præſtare: *pro* obire, exequi. *Id.* Quod promiſi, vix videor præſtare poſſe: *id eſt* efficere, perſolvere. *Id.* Senatoribus quotannis certam ſummam viritim præſtare: *pro* dare, præbere, ſolvere, perſolvere. *Liv.* Eum ſemper te & privatis in rebus, & publicis præſtitiſti, (*id eſt.* Oſtendiſti, geſſiſti, probáſti, exhibuiſti.) tuenda tibi ut ſit gravitas. *Cic.* Se alicui præſtare: *id eſt* Aditum alicui ad ſe præbere, *vulgo* audientiam dare. *Pompon. JCtus.* 4. V. *Caveo, Fidejubeo, Manuteneo, Conſervo &c.* Atque hæc notio familiariſſima eſt Ciceroni. *ut:* præſtare alicui damnum. Cic. *Tugyi kvar naſze vzeti.* Eines ſeinen Schaden auf ſich nehmen. *Valaki kárát magára venni.* Sic dicitur præſtare alicui noxam periculum, &c. *pro* in ſe recipere, & veluti vadem ſe conſtituere, ſi quid noxæ, aut periculi in te ſit, *Id.* Communem & incertum caſum nullo pacto præſtare poſſumus: *pro* præcavere, cavere, vitare. *Id.* Horum non modò facta, ſed etiam dicta præſta da ſunt: *pro* Fides, cautela & quaſi vadimonium tuum interponendum eſt, *ſeu* tu in te recipere & fidejubere debes. *Id.* Se præſtare incolumem. Remp. præſtare: *pro* conſervare. *Id.* Fidem promiſſi præſtare: *vel* promiſſum præſtare: *pro* explere, vel ſervare. *Liv.* Adverte in hac quarta notione adhiberi ſupinum *præſtatum cum derivatis*, in aliis verò *præſtitum*.

Præſto, *Adv.* vel, ut aliis placet, *Nomen Indecl. gen. om.* Cic. *Ovde, nazochi, gotovo, pripravno.* Da, zugegen, gegenvvärtig, vorhanden. *Jelen, legottan, ſzemtől-ſzemben.* Conſtruitur cum *ſum*, vel *Adſum*. & ſignificat 1. idem ac *Adſum*, *præſens ſum, paratus ſum, in promptu ſum.* Præſto adſum, præſto Sum. Terent. *Ovdeſzem, evoſzem, evo me, evo me.* Da bin ich. *Itt vagyok.* Ibi mihi præſto fuit cum litteris & mandatis: *pro* occurrit, obvius factus eſt. *Cic.* Item V. *Advenio, Compareo N. 1.* Hirundines æſtivo tempore præſto ſunt, frigore pulſæ recedunt. *Auth. ad Her.* 2. Metalepticè V. *Auxilior, Juvo.* Multis præſto fuit: *pro* opem tulit, præſidio fuit. Cic. *Vnogim je na pomoch bil, vnoge je pomogel.* Er hat vielen Hülffe geleiſtet. *Sokaknak ſegedelmül volt.*

Præſtōlor, aris, ari, atus ſum. (Dep.) *Chakam, Nadeamſze.* Warte. *Várom, Leſem.* Vid. *Expecto.* Aliquem præſtolari: & *nonnumquam* Alicui præſtolari. *Cic.*

Præſtringo, is, &c. Plin. V. *Perſtringo N. 1.* 2. V. *perſtringo N. 4. Hebeto.* Mentis aciem præſtringere. *Cic.* 3. Vomere portam capenam pene præſtrinxiſti: *pro* raſiſti, tranſeundo attigiſti. &c. *Cic.* plerique tamen legunt *perſtrinxiſti.*

Præſtruo, is, ere, uxi, ctum, (Act.) V. *Ante* & *Extruo N. 1. priùs* & *Ædifico N. 1.* Cùm præſtructum utrunque conſulto eſſet. *Sueton.* Hinc Transl. V. *paro N. 1. præparo.* Agmina priùs duris exerce ſtudiis, & ſævo præſtrue Marti: *pro* inſtrue, para, præpara. *Liv.* 2. V. *Obſtruo N. 1. præcludo.* Aditum montis obice præſtruere. *Ovid.*

Præsūdo, as, &c. Claudian. V. *Ante* & *ſudo.*

Præsŭl, ŭlis, m. *Apud veteres* princeps erat ſacerdotum Martis, quos *Salios* à ſaliendo appellabant, dictus præſul, quòd ante alios ſaliret. ità *Capitol.* Hinc latè accipiendo 1. V. *Præſultator.* 2. V. *Antiſtes, præſes, Arcu preſ-*

ebipreſbyter, prælatus, i. &c. præſul ſori. *Sidon.* Junone præſule. *Aoien &c.*

Præſulſus, a, um, Colum. *Kruto ſzlan, preſzlan.* Verſaltzen. *Igen ſos.*

Præſultātor, oris, m. Liv. *Napervo ſzkakavecz, kolo-vodya, predpleſzavecz.* r. Vortantzer, Vorſpringer. *Elől-ſzökő, Elől-tántzoló, Tántz oſztó meſter.*

Præſulto, as, are, avi, atum, (Neu.) *Naperva pleſſem, ſzkácbem, kolo-vodim*, peregr. *napervo tánczam.* Vortantze, vorſpringe. *Elől-tántzolok, ſzökőm.* Hoſtium ſignis præſultat. *Liv.*

Præſultor, oris m. Valer. Max. V. *præſultator.*

Præſum, es, eſsĕ, fui, [Neu. *Anom.*] *Synon.* Ante alios ſum, præfectus ſum, curam alicujus rei habeo, Guberno, Adminiſtro, Rego: *Naperva jeſzem, perviſzem, predpoſztavlyen jeſzem, ſzkerb-imam.* Ich bin anderen vorgezogen, vervvalte, Sorg habe. *Elöljáró vagyok, valamiben fő vagyok.* Vid. *præſideo N. 1.* Admirabili laude per multos annos provinciæ præfuit. *Cic.*

Præſūmo, is, ere, mpſi, mptum, (Act.) V. *Præcipio N. 1. priùs & ſumo, præſagio.* Æternitatem famæ ſpe præſumere: *pro* Anticipare, præcipere. *Tacit.* Supplicium in malos præſumere: *id eſt* malos priùs punire, priùs de iis ſupplicium ſumere, priùs ab iis pœnas exigere. *Id.* Futura præſumere: *pro* præſagire, præſentire. *Senec.* Aliquid animô præſumere: *pro* prævidere, præſagire &c. *Valer. Max.* Spe bellum præſumere: *id eſt* Bellum jam jam futurum animis proponere, prænoſcere. *Virg.* 2. apud ſequioris ævi ſcriptores. *Podſztuplyujemſze, pouſſamſze.* Mich unterſtehe. *Mérészlem, Magamban elbiſzem.* Vid. *Audeo, præfido.* Elatus ſecundis rebus, illicita præſumens &c. *Sulpic. Sever.*

Præſumptio, (*Alii* præſumtio, *& ſic de cæteris.*) onis, f. Plin. V. *Anticipatio N. 1. præoccupatio.* 2. apud Sulpic. Sever. *Podſztuplenye, pouſſanye, obolna prevzetnoſzt.* Das Unterſtehen. r. Ubermuth. *Mérészlés, Maga bittig.* Vid. *Audacia.* 3. apud Cic. dicitur prima ſyllogiſmi propoſitio, quam Dialectici *Majorem* appellant.

Præſumptor, oris, m. Ammian. *Pouſſavecz, podſztuplyavecz.* Der ſich unterſtehet. *Mérészlő, Maga felől ſokat-állító.* Vid. *Audax, præſumptuoſus.*

Præſumptuōsè, *Adv.* Sidon. *Prevecbſze podſztuplyujuch, prevech pouſſano, prevech obolno, prevech zauſſano, zponoſſno, prevech od ſzebe ſzimajuch.* Ubermüthiger-Weiſe, vergreifflicher-Weiſe. *Mérészlve, igen bizodalmaſon.* Vid. *Audaciter prælicenter &c.*

Præſumptuōſus, a, um, Sidon. *Vnogo od ſzebe derſecbi, prevecb ſze pouſſajuchi, podſztuplyiv.* Der ihme ſelbſt zu viel zumiſt, *oder* trauet, vergreifflich, ſich zu viel unterſtehend. *Igen mérészlő, Magáról igen ſokat állító.* Vid. *Arrogans, Audax, ſuperbus, Temerarius, &c.*

Præſuo, is, ere, ui, ūtum, (Act.) Plin. *Naperva ſivam, predſivávam.* Vornen zunähe. *Elébb megvarrom.*

Prætēgo, is, &c. Plin. V. *Ante & Tego N. 1.*

Prætendo, is, ĕre, prætendi, tenſum, *&* tentum. (Act.) Plin. V. *Ante & Tendo N. 1. Ante & Extendo, Antepono, Obduco N. 1.* Segeti prætendere ſepem. *Virg.* Retia prætendere. *Plin.* 2. Transl. V. *Excuſo, prætexo N. 2. Allego N. 1. Oppono N. 1.* Hominis doctiſſimi nomen barbaris moribus prætendere. *Cic.* Lætam ſpeciem fraudi prætendere: *pro* Fraudem lætâ ſpecie contegere. *Claud.* prætendebat, ſe id metu facere. Ignorantiam prætendere: *pro* prætexere, per metum, vel ignorantiam ſe excuſare. *Quintil.* 3. Debitum prætendere: *id eſt* Debitum ſuum eſſe contendere. *Paul. JCtus.*

Prætĕnĕr, a, um, Plin. *Kruto ſzlab, pregingav.* Sehr zart, gar ſchvvach. *Igen gyenge.* Vid. *Valde & Tener.*

Prætenſio, onis, f. 1. propriè. *Naperva razpreſztiranye, raztegnenye, zakrivanye.* e. Fürſpannung, Voran-Ausſtreckung, r. Vorvvand. *Eleibe-vetés, terítés, Nyújtás.* 2. apud JCtos: *Iskanye, potrebuvanye, kakti ſzvojega terjanye.* e. Anforderung, r. Anſpruch auf etvvas. *Magáévá tulajdonítás.*

Prætentātus, ûs, m. Plin. *Naperva zpoznavanye, predkuſſanye, predzezvedanye*, vulgo *perole probuvanye.* e. Vorverſuchung. *Elébb meg-próbálás, Megkíſértés.*

Prætento, as, are, &c. V. *Ante & Tento, priùs experior, Inquiro, Inſpicio.* Idcirco tota cauſa prætentata, atque perſpecta &c. *Cic.* Judicis miſericordia prætentanda eſt. *Quintil.*

Prætenuis, is, &c. Plin. V. *Valde & Tenuis.*

Prætĕpeo, es, &c. Ovid. V. *Ante & Tepeo:* vel *Valde & Tepeo.*

Prætĕr, *præpoſ. cum Accuſ.* Cic. *Synon.* Extra, Excepto, Niſi. *Zvan, Nego.* Ausgenommen,

Digitized by Google

nommen. *Kiokl.* Amicum neminem tibi eſſe video, præter Lucullum. Cic. *Nitakoga nimaß priatela, zvan Lukulla.* Du haſt keinen Freund, den Lucullum ausgenommen. *Egy barátod ſintſen Lukulluſon kiokl.* Item V. *Citra N.* 2. præter voluntatem accidit. Cic. *prez volye ſze je pripetilo.* Ohne Willen iſt geſchehen. *Akaratom nélkül tőrtént.* Item V. *Ultra.* præter ſpem & expectationem: *id eſt* ultra ſpem & expectationem, *ſeu* ex inſperato. *Id.* Item V. *ſupra.* Quod gratum præter modum dicat eſſe. *Id.* Item V. *Contra.* præter civium morem. *Terent.* Item V. *Ante.* præter oculos aliquid ferre: *pro* Ante oculos. *Cic.* 2. ſumitur Adverbialiter pro *præterquam.* Diligenter cavendæ ſunt familiaritates, præter hominum perpaucorum. *Cic.* præter propter, &c. V. *ſuis locis.*

Prætĕrăgo, is, ere, êgi, actum, [Act.] Horat. *Mimo tiram, Dalye mimo gonim.* Fürüber treibe, vveiter vorbey treibe. *Mellette hajtom, által hajtom rajta.*

Præterbīto, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq. à* prætereo.) *Guſtokrat mimo bodim, poleg prebadyam.* Offt fürüber gehe, vorbey ſtreiche. *Mellette elmendegelek.*

Prætercurro, is, ĕre, prætercurri, curſum, (Neu.) Veget. *Mimo derchim, poleg dalye techem.* Vorbey lauffe. *Mellette futok.* Chalcedone prætercurſâ: *paſſivè pro* currendo præteritâ, & poſt ſe relictâ. *Ammian.*

Præterdūco, is, ere, duxi, ctum, (Act.) Plaut. *Mimo pelyam, poleg vodim, prèk pelyam.* Vorbey führe, fürüber führe. *Mellette viſzem, által-viſzem rajta.*

Prætĕrĕā, *Adv.* Synon. ad hæc, ultra ea, præter hæc. *Zvan-toga, Viſſe-toga, k-tomu, Joſcbe k-tomu, zverhu toga.* über dieſes, über dem, ſonſt, vveiter, noch darzu. *E' felett, Annak felette.* Vid. *Inſuper N.* 1. Eſt enim Phædri philoſophi nobilis filius, homo præterea feſtivus. *Cic.* Ut tibi uni concedam, præterea nemini: *id eſt* præter te nemini. *Id.* 2. V. *Inſuper N.* 2. *poſtea, poſthac.* ità Virg.

Prætĕreo, is, ire, īvi, & ĭi, ĭtum, [Neu. Anom.] *Mimo idem, poleg prebadyam.* Vorbey gehe, fürüber gehe. *Mellette-Elmégyek.* Villam præteire. *Terent.* 2. V. *Diſpareo, Evaneo, Labor N.* 2. Nec, quæ præteriit, hora redire poteſt. *Ovid.* 3. Hoc me præterit: *pro* hujus oblitus ſum, hoc mihi excidit è memoria. *Cic.* Non me præterit. Cic. *Dobro znam.* Ich vveiſs es vvohl. *Jól tudom.* 4. Sumitur Active, V. *Negligo, Omitto N.* 1. & 2. *prætermitto.* Libidines præterire; *pro* omittere, prætermittere. Cic. Aliquid ſilentiô præterire, *vel abſolutè* Aliquid præterire: *pro* tacere. *Id.* Dignos præterire: *pro* negligere. *Id.* Bonus & ſapiens vir ſuffragiis præteritur: *id eſt* negligitur. *Id.* 5. V. *Effugio, Evito.* Neſcis, quid mali præterieris. *Terent.*

Prætĕrĕquito, as, are, avi, atum, (Neu.) Liv. *Mimo jaſſem.* Vorbey reite, fürüber reite. *Mellette Ellovaglok.*

Præterfĕror, fĕrĕris, ferri, lātus ſum. (Paſs. Anom.] *Mimoſze noſzim, Mimo idem.* Vorbey getragen vverde, vorbey gehe, fürüber paſſire. *Mellette viteten, mellette megyek.* Vid. *pertranſeo, prætereo N.* 1. Simul ac latebras eorum improvida prælata acies eſt. *Liv.*

Præterfluo, is, ere, xi, xum. [Neu.] *Mimo, techem, poleg czurim.* Vorbey *oder* fürüber flieſse. *Mellette folyok.* Amnis mœnia præterfluit. *Liv.* 2. Tranſl. V. *prætereo N.* 2. Voluptas præterfluit. *Cic.*

Prætergrĕdior, ĕris, ĕdi, greſſus ſum, [Dep.] V. *pertranſeo, prætereo N.* 1. Caſtra prætergredi. *Cic.*

Prætĕrhac, *Adv. pro* præter hæc. Plaut. V. *præterea N.* 1.

Præterinquīro, is, &c. Ammian. V. *Inſuper N.* 1. & *Inquiro.*

Prætĕrĭtus, a, um. *Preſſeſzni, proſſaſzni, Minut, kaj je minulo, ali preßlo.* Vergangen. *Elmúlt.* Memoria præteritorum, futurorum providentia. *Cic.* Aliquid in præteritis relinquere: *pro* alicujus rei oblivisci, ſilentiô aliquid præterire. *Id.* 2. *Zapuſchen, zaoſztavlyen, prejden.* Verſäumet, vernachläſſiget, der übergangen vvorden. *Elmulatott, Elhagyatott.* Suffragiis, Ædilitate præteritus: *pro* neglectus, poſthabitus, prætermiſſus. *Cic.* 3. Idem ac *mortuus.* Fas eſt præteritos ſemper amare viros. *Propert.*

Præterlābor, ĕris, &c. V. *Juxta N.* 1. & *Labor N.* 1. *prætereo N.* 1. *præterfluo.* Tumulum præterlabi. *Virg.* 2. Tranſl. V. *prætereo N.* 2. *Elabor.* Definitio enim ante præterlabitur, quàm percepta eſt. *Cic.*

Præterlambo, is, ere, lambi, (Act.) V. *Modicè* vel *Leviter N.* 1. & *Attingo.* Oppidum, quod Moſa fluvius præterlambit: *pro* præterfluendo lambit, attingit. *Ammian.*

Prætermeo,

Digitized by Google

prætermeo, as, &c. Lucr. V. *Juxta N.* 1. & *Meo, præterſluo N.* 1. *prætereo N.* 1.

prætermiſſio, onis, f. Cic. *Mimo puſchanye, prepuſchanye, oſztavlenye.* e. Vorbeylaſſung, Auſſenlaſſung, Unterlaſſung. *Elmulatás, kibagyás.* Vid. *Intermiſſio.*

prætermitto, is, ĕre, ſi, ſſum, (Act.) Cic. *Mimo puſcham, prepuſcham.* Fahren laſſe, untervvegen laſſe. *Kibagyom, Elmulatom.* Vid. *Omitto N.* 1. pœnam prætermittere: *pro* ignoſcere N. 2. *Cic.* 2. V. *Omitto N.* 2. Aliquid prætermittere, *vel* Aliquid ſilentiô prætermittere. *Cic.*

prætermonſtro, as. &c. Gell. V. *præmonſtro.*

præternāvīgātio, onis, f. Plin. *Mimo brodarenye, poleg prevaſanye vuladji.* Das Nebenhinſchiffen, e. Fürüberſchiffung, Vorbeyſchiffung. *Melette elevezés.*

præternāvĭgo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Mimoſze vu ladji vozim, polegſze pelyam.* Neben, *oder* fürüber ſchiffe. *Melette elhajókázom.* Aliquem locum prænavigare. *Sveton.*

prætĕro, is, &c. Plin. V. *Tero, Valde* & *Tero.*

præter propter, *Adverbialiter.* Gell. *Okolo, vech ali menye.* Ungefehr, mehr *oder* vveniger. *Mint-egy.* Vid. *Circiter.* Vivere præter propter: *id eſt* Vitam inconſtantem agere, nullámque in inſtituenda vita rationem ſequi: id quod graphicè depingit *Ennius apud Gell. l.* 19. *c.* 10. Imus huc, hinc illuc, cùm illuc ventum eſt, ire illinc lubet, incertè erat animus, præter propter vita vivitur.

præterquam, *Adv.* vel *Conjunct.* Cic. *Negoſzamo.* Ohn-allein, dann, dann allein. *Hanem tſak.* Vid. *præter N.* 1. Eundem ſemper poſt ſe caſum requirit, qui præceſſit. *e.g.* Nemo hæc dixit, præterquam Cicero: *vel* præter Ciceronem. *Nigdo nè to rekel, nego ſzamo Cicero.* Es hat dieſes niemand geſagt, ohn allein der Cicero. *Senki azt nem mondotta, hanem tſak Cicero.* Nulli id placuit, præterquam Cæſari, *vel* præter Cæſarem. *Toſze nikomu ni dopalo, nego Cseſzaru*, ali *zvan Cseſzara.* Daſſelbe hat niemand gefallen, ausgenommen dem Cæſari. *Senkinek az nem tetſzett, hanem tſak Julius Tſáſzárnak.* Jungitur præterea aliis particulis: *e.g.* præterquam quòd: *pro* Niſi quod, præter quòd: item *pro* non modo. *Cic.* præterquam ſemper: *pro* cùm ſemper. *Gell.* præterquam etiam: *pro* non modò ſed etiam. *e.g.* Aquæ verò frigida infuſa, præterquam capiti, etiam ſtomacho prodeſt: *id eſt* non modo capiti, ſed etiam ſtomacho prodeſt. *Cels.*

præterrādo, is, &c. Lucr. V. *prærado.*

prætervectio, onis, f. Cic. *Mimo-vozenye, poleg prevezenye, Mimo-voſnya, prevoſnya.* e. Vorbeyführung, Fürüberfahrt. *Mellette elmenés.* Item V. *Prænavigatio.*

prætervĕho, is, ere, xi, ctum, (Act.) *Mimo-vozim, Mimo-vezem, preváſam.* Vorbey fahre, fürüber *oder* vveiter fahre. *Kotſin, Lovon &c. Mellette elmégyek.* Uſurpatur fere *paſſivè.* Cùm oram Galliæ navibus prætervveheret: *pro* Cum oram Galliæ præternavigarem. *Liv.* Vid. *præternavigo.* 2. Transl. V. *Omitto N.* 1. & 2. *prætermitto.* Quoniam periculoſiſſimum locum ſilentiô ſum prætervectus. *Cic.* 7. *Philip. c.* 1.

prætervertο, is, &c. Cic. *Alii, idque rectiùs legunt* præverto.

prætervŏlo, as, are, avi, atum, [Neu.] *Mimo-letim.* Vorbey *oder* fürüber fliege. *Mellette elrepülök.* Locum aliquem prætervolare. *Cic.* 2. Transl. V. *Celeranter* & *prætereo N.* 1. Sententiæque ſæpe acutæ non acutorum hominum ſenſus prætervolant: *id eſt* antequam intelligantur, effugiunt. *Cic.*

prætexo, is, ere, &c. Plin. V. *Ante* vel *priùs* & *Texo N.* 1. *Attexo.* 2. Transl. ſumitur *pro* Obtendere, Contegere, Cauſam non veram afferre, colorem quærere, vanis argumentis quidpiam excuſare. *Izgovarjamſze, Izgovore nahadyam, kakve takve zroke za zprichavanye napervo-donaſſam, zprichavanya ziskávam.* Fürvvende, etvvas zur Entſchuldigung fürbringe, Deck-Mantel ſuche. *Okul vetem, Mentegetem, külömbféle mentségeket keresek, ſzínnel elöbb vetem.* Ut non prætexat cupiditatem triumphi. *Cic.* 3. V. *Cooperio.* Litora curvæ prætexunt puppes. *Virg.* 4. V. *Ante* & *Ordino N.* 1. *priùs* & *Ordior N.* 1. Sic omnia, quæ &c. levioribus principiis natura ipſa prætexuit: *pro* præordinavit. *Cic.*

prætexta, (*ſubauditur* toga) æ, f. *Duga béla pretkana halya.* Ein langer vveiſſer Rock. *Római vereſes fejér hoſzſzú köntös.* Toga erat alba & oblonga, purpureo prætexta limbo, qua Magiſtratus, & Senatores certis temporibus utebantur: Nobiles verò pueri uſque ad annum ætatis 17. vel 15. & puellæ uſque dum nuberent. ità *P. Manut. ex Cic. aliique.*

prætextātus, a, um, *Synon.* Ad prætextam pertinens,

Digitized by Google

pertinens, *vel* prætextâ indutus. *Dugu pretkanu halyu noſzechi. V-takovi halyi oblechen, takovi halyi ſzliſſajuchi.* Einen langen Rock tragend, mit langen Rock angethan, zum langen Rock gehörig. *Ilyen köntöſt viſelö, Ilyen köntöshöz-való.* Filii prætextati: *id eſt* prætextâ utentes, qui nondum virilem togam ſumpſiſſent. *Cic.* Hinc generatim *prætextati* dicuntur pueri, qui nondum prætextam depoſuerunt: *ſeu* qui decem & ſeptem annos vivendo nondum exegerunt. *Sveton.* Mores prætextati. *Juven.* Verba prætextata. *Macrob.* Ubi, uti & in aliis ſimilibus exemplis, vocem *prætextatus* alii pro *obſcœno, ſcurrili, puerili*, vel *imprudente*, alii pro *caſto* & *pudico*, alii denique pro *Nobili* uſurpari putant: pro diverſitate nempe eorum, qui prætextâ apud Romanos utebantur.

prætextum, ti, n. *&*

prætéxtus, ûs, m. Sveton. *Neiſztinſzki izgovor, zakrivanye iſztine. potmajno zprichavanye, zmiſſlyenih zrokov napervo donaſſanye.* r. Schein, Fürvvand. e. Bemäntelung, Ausrede. *Szin, Szinlés, Fogás, Kigondolt okoknak elöhozáſa.*

prætĭmeo, es, &c. Plaut. V. *Valde & Timeo.*

prætĭmĭdus, a, um, Tertull. V. *Valde & Timidus.*

prætingo, is, &c. V. *Ante & Tingo, Valde & Tingo.* Semina mollit humus valido prætincta veneno. *Ovid.*

prætondeo, es, &c. Apul. V. *Tondeo, Ante & Tondeo.*

prætŏr, ōris, m. Cic. *Veliki Ladavecz, Sudecz, Vojvoda, Glavàr veliki vu varaſſeh y taborzkeh dugovanyah, veliki knéz.* r. Schultheiſs, Vogt, Richter: Obriſter ſo vvohl in Stadts- als Kriegs-Sachen. *Fö tiſztviſelö, Igazgató, Itélö biró, Hadi vezér, Hadi és váröſi fö gondviſelö.* Exactis Româ Regibus iidem erant Conſules ac Prætores, quos progreſſu temporis etiam Judices nominârunt. Summa penes hos erat & belli, & pacis poteſtas; regio enim imperio civilibus juxta, ac militaribus rebus præerant. *ità Cic. l. 3. de leg. &c.* Cùm verò creſcente Rom. potentiâ Conſules bellis ut plurimum diſtinerentur, ideóque rebus civilibus minus intendere poſſent, anno U. C. 388. peculiaris Prætor, qui populo jus diceret, è patriciis eſt creatus: quo tempore & Conſules Prætorum nomen amiſerunt, & alter Conſulum è plebe legi cœpit. Primùm unus duntaxat erat prætor, iſque *urbanus* appellatus; huic ſubinde adjunctus eſt alter, qui multitudinis peregrinorum cauſas diſpiceret, inde *peregrinus* nominatus. Lapſu deinde temporis, quot provinciæ in Romanorum ditionem veniebant, totidem creabantur prætores *provinciales* dicti, qui cum imperio & exercitu miſſi, & jus dicerent, & provincias regerent, & bellum, ſi opus eſſet, gererent. ità *Pompon. l. 1. ff. tit. 2. l. 2.* 2. Hæc vox transfertur ad ſignificandos quosvis alios majores præfectos. V. *Præfectus, Præſes.* ità Tacit. &c.

prætōrĭānus, a, um, Liv. *Sudo-vechnichki, poglavarzki, velikomu glaváru ſzliſſajuchi.* Was den Schultheiſſen zuſtehet. *Fö tiſztviſelöhöz-való. hadi gondviſelöhöz tartozó.* Hinc *prætoriani*, dicti ſunt milites cohortis prætoriæ, quæ ad cuſtodiam corporis Prætoris, *id eſt* Imperatoris deligebatur, & vel ideo cæteras honore antéibat. *Tacit. 2. hiſt. c. 44.*

prætōrĭtius, a, um, Mart. V. *Prætorianus, Conſularis, Judicialis.*

prætōrĭum, ii, n. *Vechnicza, Orſzachka ali Varaſſka hiſa, ſzudo-glavarſzko prebivaliſche; Velikoga Vojvode Dvor.* s. Richt-Haus, Rath-Haus, Land-Haus, eines Land-Vogts-Wohnung, des Feldherrns-Hoff. *Tanáts ház, orſzág vagy város háza, Fö tiſzt háza, hadi vezér ſzálláſa.* Item V. *Auguſtale, palatium N. 1.* ità *Cic. Liv. Quintil. &c.* 2. Meton. *Zpraviſche ſzudczev y ſzvetnikov.* e. Verſammlung deren Richt- und Raths-Herren. *Tanátsbéliek gyülése.* Dimittere prætorium: *id eſt* eos, qui cum prætore ad prætorium convenerant. *Liv.*

prætōrius, a, um, V. *prætorianus.* Cedat conſulari generi prætorium, nec contendat cum prætorio equeſter locus: *id eſt* Nobilitate prima ſit progenies Conſulum, altera Prætorum, tertia Equitum. *Cic.* Vir prætorius: *id eſt* qui præturam geſſit. *Id.* Cohors prætoria. Aſcon. *Cheta vojnikov za chuvanye Vojvode ali drugoga glavára odlucheneh.* Des Feld-Herrns *oder* des Vogts Leib-Garde. *Hadivezér, vagy más fö tiſztviſelö örzésére-való ſereg.*

prætorqueo, es, &c. Plaut. V. *Diſtorqueo, Ante & Torqueo.*

prætrepĭdo, as, &c. V. *Valde & Trepido.* Mens prætrepidans. *Catull.*

prætrepĭdus, a, um, Sveton. V. *Valde* & *Trepidus.*

prætrunco, as, &c. Plaut. V. *Obtrunco.*

prætumĭdus, a. um, Claud. V. *Valde* & *Tumidus.*

prætūra, æ, f. *Synon.* Dignitas prætoris. *Glavarſztvo, ſzudchia. ſzudcztvo, Vojvodſztvo, Chaſzt velitega poglavara vu varaskeb ali taborzkeb dugovanyah poſztavlyenoga.* t. Schultheiſſen-Amt, Richter-Amt, e. Stadt-Voigtey, eines Feld-Herrns-Würde. *Tiſztartóſág, fő goudviſelő méltóſága.*

prævăleo, es, ere, ui, itum, [Neu.] *Jakſi jeſzem. Moguchneiſi jeſzem, vech morem, premorem, vech valyam.* Stärcker *oder* mächtiger bin, mehr vermöge, mehr gelte. *Erőſebb* vagy *hatalmasabb vagyok. többet tehetek, többet érek.* Vires prævalentis populi. *Liv.*

prævălesco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Colum. *Synon.* Incipio prævalere, validior fio. *Pochinyam jakſi biti, vech valyati, vech mochi.* Anfange ſtärcker zu vverden, mehr zu gelten, mehr zu vermögen. *Meg-erőſebbülök.* Vide *Invaleo N. 1.*

prævalĭdè, *Adv.* Plin. V. *Admodum N. 1.* & *Validè.*

prævălĭdus, a, um, Liv. V. *præpotens*, *Multum* & *Validus.*

prævallo, as, &c. Hirt. V. *Ante* & *Vallo.*

prævārĭcātio, onis, f. Cic. *Preſztuplenye, duſnoſzti prekerſſenye, chaſzti neobnaſſanye.* e. Ubertrettung. *által hágás, megſzegés.* Vid. *Transgreſſio N. 2.* 2. ſpeciatim *Vkanlyivo na ſzudu baratanye, Nevernoſzt vu obtuſenyu.* e. Falſche Handlung, untreue Anklagung. *Szinnel-való tſelekedet, tettető vádolás.*

prævārĭcātor, oris, m. Cic. *Preſztupitel, prekerſitel ſzvoje chaſzti ali duſnozti.* 1. Ubertretter, der vvider ſein Schuldigkeit handelt. *által hágó, Megſzegő, maga kötelesſége ellen tſelekedő.* 2. ſpeciatim. *Vkanlyivi krivcza obtuſitel, kada naimre od krivcza podmiten nyega vu nekojih dugovanyah tuſi. â vu vekſſeh pak laslyivo zprichava.* Der falſch handlet, untreuer Ankläger. *Szinnel-való tſelekedő, tettető-képen vádoló.* Jam vereor, ne prævaricatorem mihi appoſuiſſe videar, qui me non ſolùm meis laudibus ornaret, ſed etiam oneraret alienis: *id eſt* ne videar conduxiſſe accuſatorem colludendi gratiâ, qui me non tam accuſare, quam falſis etiam laudibus onerare videatur. *Cic.* prævaricator Catilinæ quondam, nunc ultor. *Id. in Piſon. c. 10.*

prævārĭcātrix, īcis, f. Hieron. *Preſztupitelicza, prekerſitelicza.* e. Ubertretterin. *által hágó, valamit megſzegő Aſzſzony.*

prævārĭcor, aris, ari, atus ſum. (Dep. *á varicor*) 1. propriè *idem eſt ac* pedibus introrſum retortis incedo, prætergredior. ità *Plin.* Hinc Transl. ad alia: *preſztuplyujem, prekerſſujem, ſzupreti duſnoſzti chinim.* Ubertrette. *által hágom, megſzegem.* Vid. *Transgredior N. 2.* 2 ſpeciatim: *Neverno y vkanlyivo baratchem, z-krivczem-ſze dobro razmem, krivcza na ſzudu zatem nakanenyem tuſim, da pravichnoga vuchinim: z-chalarium obhajam.* Fälſchlich und untreulich handle. einen liſtiglich deſſentvvegen anklage, damit er ſolte gerechtfertiget vverden, neben den Weeg hinfahre, mit der Liſt umgehe. *Tſalárdul tſeleteſzem, valakit tettetve vádolok de hogy megſzabadulyion, valakit tſalárdsággal meg-kerülök.* Vid. *Colludo.* A Catilina pecuniam accepit, ut turpiſſimè prævaricaretur: *pro* ut eum ſub colore & prætextu accuſationis, confictis rationibus, defenderet. *Cic.* Non defendere ſed prævaricari accuſatori: *id eſt* prævaricando ſubſervire accuſatori. *Id.*

prævārus, a, um. Apul. V. *Valde* & *Varus*, *Curvus*, *Obliquus N. 1.*

prævĕho, is, ere, exi, ctum, [Act.] Liv. V. *Ante* & *Veho*, *Antefero N. 1.* Equo prævectus. *Sil.*

prævēlo, as, are, &c. Claud. V. *Ante* & *Velo.*

prævēlox, ōcis, *om.* Plin. V. *Valde* & *Velox.*

prævĕnio, is, ire, vēni, entum, (Act.) *Pervle dohadyam. preſztiſem, pervo dohodim, pretechem.* Zuvor komme, fürkomme. *Elől jövök. Elől-véſzem, Eleit-véſzem.* Item V. *præcipio N. 1. præcurro, præripio N. 2.* Aliquem beneficiô prævenire. Liv. *Koga z-dobro-chinenyem pretechi, preſztignuti:* iliti *komu kaj dobra pervo vuchiniti, nego ſze je nadeal.* Einem mit der Wohlthat vorkommen. *Valakibez elébb, hogy nem kivánná, jó akarattal lenni.* Niſi aliquis caſus conſilium ejus præveniſſet: *pro* præoccupâſſet, antevertiſſet. *Cic.* Gratiam præventam intelligit: *pro* præoccupatam, præreptam. *Tacit.*

præventor, oris, m. Ammian. *Pervle dohoditel, predpribodecz, pretekavecz, previemitel.* r. Vorkommer, Fürkommer, Voran-einnehmer, der zuvor kommt *oder* einnimbt.

einnimbt. *Elöl jöve, Elöl vlot, Eleit vlot.* Item V. *præcurſor.*

præventus, ûs, m. Tertull. V. *præoccupatio.*

præverno, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. V. *Præmaturè* & *Verno.*

præverro, is, &c. Ovid. V. *Ante* & *Verro.*

prævertto, is, ere, erti, erſum. (Act.) *Vu poſzlu, chinyenyu ali preſtimavanyu kaj prepoſztavlyam.* In Thun *oder* Schätzen etvvas vorſetze, vorziehe. *Tſelekedetben vagy betsületben valamit elöl vetek, elöltéſzek.* Vid. *Præfero N.* 2. *præpono.* Neque habes aliquid, quod huic ſermoni prævertendum (*pro* anteponendum.) putes *Cic.* Ne me uxorem prævertiſſe dicant præ Rep. *pro* ne me dicant uxorem prætuliſſe Reip. *Plaut.* 2. V. *prævenio.* Nemo unquam me tenuiſſima ſuſpicione perſtrinxit, quem non præverterim: *pro* prævenerim. *Cic.* Imminentem damnationem voluntario fine prævertere: *pro* prævenire. *Tacit.* Curſu pedum ventos prævertere: *pro* ſuperare, prævenire, præcurrere, antevertere. *Virg.* 3. Sumitur more *Neutrorum.* Cæſar huic rei prævertendum (*id eſt* occurrendum, *vel* providendum eſſe) exiſtimavit. *Cæſ. l.* 7. *B. G.* At ſiquando ad interna præverterent: *pro* diverterent, tranſirent. *Tacit.*

prævertor, ĕris, erti, verſus ſum. [Dep.] V. *Anteverto, præverto N.* 2. *præcedo, prætereo N.* 1. Volucrémque fugâ prævertitur Hebrum: *pro* Volucrem fugâ, Hebrum prætereundo, ſuperat, præcurrit &c. *Virg.* 1. *Æneid. V.* 317. 2 Mandatis rebus præverti volo: *id eſt* volo priùs exequi, quæ mihi mandata ſunt. *Plaut. Merc.* 2. 3. 40.

prævĕto, as, &c. *priùs* & *Veto.* prævetitum namque, &c. *Sil.*

prævexo, as, &c. V. *Ante* vel *Valde* & *Vexo.* Vires prævexatæ. *Cal. Aurel.*

prævĭdeo, es, ēre, vidi, īſum. [Act.] *Previdim, pervo vidim.* Vorſehe, vorher ſehe. *Elébb - meglátom.* Vid. *præſcio, præcaveo.* Tum mem nit præteritorum, præſentia cernit, futura prævidet. *Cic.*

prævincio, is, ire, &c. V. *Ante* & *Vincio, priùs* & *Vincio.* Perinis voluptatibus prævinctus. *Gell.*

præviridis, is, &c. Frontin. V. *Valde* & *Viridis.*

præviſus, a, um, Tacit. *Pervo vidyen, previdyen.* Zuvor geſehen, vorgeſehen. *Eleve - ellátott.*

prævitio, as, &c. Ovid. V. *Ante* & *Vitio, Corrumpo N.* 1.

prævius, a, um, Cic. *Napervo iduchi, preiduchi, predhodliv.* Vorher gehend, vorgehend, vorgängig. *Elöl-járó, út-mutató, kalauz.*

præungo, is, &c. V. *priùs* & *ungo.* Adipe anſerino præunctus. *Cal. Aurel.*

prævŏlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Cic. *Napervo letim.* Vorher fliege. *Elöl - elrepülök.* Ut prævolet mihi, quo tu velis. *Plaut.*

præūro, is, ĕre, uſſi, uſtum, (Act.) *Napervo ſgem.* Voran, *oder* vornen verbrenne. *Elöl - megégetem.* Haſtam præuſtam &c. *Liv.*

prăga, æ, f. Geogr. *Glavni varaſs Cheskoga kralyeſztva.* Die Haupt-Stadt Prag in Königreich Böhmen. *Prága fö váras Tſehországban.*

*pragmăticon, *vel* pragmaticum, i, n. Cic. *Obchinzki poſzel, obchinzko poſzluvanye.* Gemeiner Handel. *Köz tſelekedet.*

*pragmăticus, a, um. *Obchinzkeh poſzlov, y navadnoga obderſavanya zpoznanye imajuchi, pravdo - znan, pravicz obchinzkeh znanecz, obchinzkeh pravicz znanyu ſzlſſjuchi.* Des gemeinen Handels Wiſſenſchafft habend, in Rechts-Händeln erfahren, des Handels erfahren, geübt. *Törvényben, perben forgó, Törvényekben - tudó.* Homines pragmatici. Cic. *Lyudi pravdoznani, lyudi obchinzkoga obderſavanya zpoznanye imajuchi.* In Rechts-Händeln erfahrene Leut. *Törvénytételbez tudó emberek.* Sanctio pragmatica. *Odluka iliti odredyenye vu velikeh dugovanyah, koje za obchuvanye obchinzkoga dobra od najvekſseh ſzvetnikov, z-oblaſztjum najvekſsega Ladavcza, kralya &c. je vuchinyeno.* Eine Anordnung von vvichtigen Sachen, vvelche zur Erhaltung der allgemeinen Wohlfarth gehöret, und mit der Vervvilligung des höchſten Regenten, von den höchſten Raths-Collegiis aufgeſetzet vvird. *Orſzág &c. rendeirül - való végezéſek Fejedelem akaratjából.* ità JCti. Libri pragmatici: *id eſt* Libri varias praxes, & conſvetudines communes in ſe continentes. *Gell.*

prandeo, es, ēre, prandi, *vulgo* pranſus ſum, pranſum, (Neu.) Cic. *Obedujem.* Zu Mittag eſſe. *Ebédlem, Ebédet eſzem.* 2. Luſcinias coëmptas prandere: *pro* comedere. *Horat.*

prandiculum, i, n. Feſt. *Mali obed, obedecz.* Ein Mittags - Mahlzeitlein. *Ebédetske.* Vid. *Jentaculum.*

+ pran-

† prandiŏlum, i, n. *idem.*

prandium, ii, n. Cic. *Obed.* Das Mittag-Eſſen, Mittags-Mahl. *Ebéd.* Adverte id, quod nos *jentaculum* dicimus, à veteribus *prandium*, & noſtrum *prandium* ab illis cœnam fuiſſe appellatam. ità *Celſ.* Lautô prandiô aliquem accipere. Alicui ad prandium condicere. &c.

pransĭto, as, are, avi, atum, (Neu.) *Guſzto-krat obedujem, k obeduſsi popoſédam.* Offt zu Mittag eſſe. *Ebéddegelem.* Nequam homines, qui polentam pranſitant. *Plaut.*

pranſor, oris, m. Plaut. *Obedvavecz, k obedu pozvan.* Der zu Mittag iſſet, ein Gaſt der zu Mittagmahl geladen. *Ebéllô Ebédlô.*

pransōrius, a, um, Quinctil. *Obedov, obedu ſzliſſaiuchi, obedzki.* Zum Mittag-Eſſen gehörig, zur Mahlzeit gehörig. *Ebédkori, Ebédbez-való.*

pranſus, a, um, *Act. Signif.* Cic. *Ki je obeduval.* Der zu Mittag gegeſſen. *Ebéllet, Ebédlett.*

* prăsĭnus, a, um, Plin. *Zelen kakti porluk, ali tráva: Travo-zelen.* Lauch- oder Gras-grün. *Zöld-ſzinü, páſit-ſzinü.*

prātenſis, is, *com.* ſe, n. *Tratinzki, ſzénokoſzni, Livadni.* Von der Wieſen. *Réti.* Fungi pratenſes. *Horat.*

prātŭlum, i, n. Cic. *Tratina, Tratinicza, Szénokoſzicza.* Kleine Wieſe. *Rétetske.*

prātum, i, n. Cic. *Szénokoſſa, Tratta, Livada, Traunik.* e. Matte, Wieſe, s. Graſs-Feld. *Rét.*

prāvè, *Adv.* Cic. *Krivo, Hman, Zlo, neravno, pobablyeno, zvinyeno.* Unrechtmäſſig, über die Gebühr, übel, boſshafftiglich, unrecht. *Gonoſzúl, Roſzſzúl gö·béul.* propriè V. *Obliquè.* Transl. V. *Malè N. 1. Malitiosè.*

prāvĭtas, atis, f. 1. propriè. *Neravnost, zvinyenozt, krivócha.* e. Ungleichheit, Krümme, Ungeradheit *Horgaſság.* Vid. *Obliquitas, gibboſitas.* Membrorum pravitas. Cic. 2. Transl. *Hmanyocha.* e. Boſsheit, Boſshafftigkeit *Gonoſz ág.* Vid. *Malitia N. 1 perverſitas.* Erroribus pravitatis mentes imbutæ. *Cic*

prāvus, a, um, ior, iſſimus, Cic. 1. propriè. *Neraven, zvinyen, sklyuchen.* Ungerech, krumm, ungerad, ungeſtaltet *Horgas. Egyenetlen.* Vid. *Obliquus N. 1. Gibber, perverſus N. 1.* 2 Transl *Hman, na zlo nagnyen.* Böſs, zum Übel geneigt. *Gonoſz, Veſzett* Vid. *Malitioſus N. 1. Malus N. 1. Improbus. N. 1.*

* prāxis, is, & eos, f. V. *Actio N. 1. Operatio.*

prĕcāriò, *Adv.* Cic. *Z-proſnyum, po proſnyi, iz miloſche, proſzech, Molech.* Bitt-vveiſe, bittlich, aus Bitte, aus der Gnad. *Könyörgés által, kéréméſ-ſzerént.* Aliquid precario poſſidere. *Cic.*

prĕcārius, a, um. *Izproſzen, po proſnyi zadobiyen.* Was mann erbethen hat *Engedelemből-való, kérésſel nyert.* Salutem abs ſe peti precariam. *Cic.*

prĕcātio, onis, f. Cic. *Molyba, Molitva, proſnya.* e. Bitte, s. Gebeth. *Könyörgés.*

prĕcātivus, a, um, Ammian. V. *precarius.*

prĕcātor, oris, m. Terent. *Molitel, proſzitel.* r. Bitter, Vorbitter. *Könyörgö, Eſedező.*

prĕcātus, ûs, m. Sidon. V. *precatio, prex.*

prĕcēs, um. f *plur.* Cic. V *prex.*

prĕcor, aris, ari, atus ſum. [Dep] *Molim, proſzim, ſélim.* Bitte, bittlich erſuche, vvünſche. *Kérem, könyörgök, kívánom.* Vid. *Obſecro N. 1. Obteſtor N. 1. Oro.* Deos immortales precari. Incolumitatem alicui precari. Alicui bene, *vel* malè precari. Aliquid ab aliquo, *vel* ab aliquem precari. *Cic.* Quos adorent, ad quos precentur, & ſupplicent. *Liv.* Formulæ *bene precandi.* Quod tibi bene vertat! quod bonum, felix, fauſtúmque ſit! proficiſcere optimis ominibus! perge bonis avibus &c. *malè precandi:* Quod tuo capiti malè ſit! Dii mortuum te perdant! Dii tibi malè faciant! Abi malis ominibus, iratis Diis! Quin abis in malam crucem! &c.

prĕhendo, (& per Sync prendo) is, ĕre, prehendi, enſum, [Act.] *Zapopádam, popádam, priemlyem, grabim, fatim, latim.* Ervviſche, faſſe, greiffe, ergreiffe, erhaſche. *Meg-fogom, megragadom.* Manu aliquem prehendere. Cic. *Kôgaz-rukum popaſzti, prieti* Einen mit der Hand ergreiffen. *Késsel meg-fogni valakit.* Aliquem mendacii prehendere: *pro* Mendacii reum deprehendere, convincere *Plaut* Italiæ prendimus oras: *pro* attigimus. *Virg.*

prĕhenſio, onis, f. Varro apud Gell. *Zapopadanye, priemlyenye, popadanye, grabenye, fatanye, latenye.* e Ervviſchung, Ergreiffung, Faſſung, Greiffung, Erhaſchung. *Megragadás, Megfogás, Felemelés.*

prĕhenſo, & per Sync prenſo, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.* à prehendo] V. *Frequenter & prehendo.* Lentiſſimâ manu prenſare brachia. *Horat.* 2. frequentiſſimè accipitur *pro* blandè tractando aliquid poſcere,

ſcere, ambire. V. *Appeto N. 1. poſco N. 1.* prenſat unus Galba: *id eſt* ambit, appetit, poſcit *videlicet* honores, Magiſtratum &c. *Cic.* Homines prenſare: *id eſt* blandè tractare, honorum conſequendorum gratiâ. *Liv.* Apud Rom. enim *Candidati* Comitiorum tempore ſingulos ſuffragia laturos circumibant, eorúmque manum leniter prehenſando ſupplices ſe ipſis commendabant. *Hinc* prehenſare, *vel* prenſare honores. *Za chàſzt obbajati, proſziti: za chàſzt ſze goniti, boriti.* Um die Ehren-Stelle bitten, ſich bevverben. *Betsületet vadáſzni, tiſzten kapdoſni.*

prēlum, i, n. *Gnyechilo.* &c. Vide *prælum.*

prĕmo, is, ĕre, ſſi, ſſum. [Act.] Virg. *Gnyetem, ztiſzkam. pritiſzkam, tiſzkam* vulgo *preſſam.* Drucke, trenge, preſſe. *Nyomom, ſzorítom.* 2. Obſerva *ſequentes uſus*: oculos premere: *pro* claudere. *Virg.* Cervum clamore ad retia premere: *pro* urgere, agitare, impellere. *Id.* Hoſtium terga premere: *id eſt* Hoſtes inſequi, fugientibus inſiſtere; *Id.* Veſtigia alicujus premere: *pro* Veſtigiis alicujus inſiſtere, *aut* imitari aliquem, *vel* proximè ſequi. *Id.* Vocem premere: *pro* tacere. *Id.* Aliquem premere: *id eſt* Inſtare & immorari dicendo, adverſarium in anguſtias redigere. *Cic.* Invidiâ & odiô populi premi: *pro* vexari, affligi, exoſum eſſe. *Id.* Vid. *Afflicto.* Ære alieno premi: *pro* gravari, obæratum eſſe. *Id.* Curſum ingenii premere: *pro* impedire, retinere. *Id.* Civitatem premere, Urbem obſidione premere: *pro* obſidere, aſtringere, obſeſſam tenere, ad deditionem cogere. *Caſ.* Dolorem corde premere: *pro* occultare. *Virg.* Imperiô, ac vinclis aliquem premere: *pro* cohibere, refrænare. *Id.* Numina nulla premunt: *pro* adverſantur. *Id.* Facta premunt annos: *pro* ſuperant: *id eſt* plura ſunt facta, quàm anni, *vel* Facta ætatem ſuperant. *Ovid.* Quæ neceſſitas te tanta premebat: *pro* cogebat, vim afferebat. &c. *Cic.* Galli cantu, plauſúque alas premunt: *pro* concutiunt. *Id.*

prendo, is, &c. Cic. *V. prehendo.*

prensātio, onis, f. Cic. propriè *Pipanye.* e. Antaſtung. *Fogdosás, Illetér.* Vid. *prehenſio.* Transl. verò. *Za kakvo dugovanye obbajanye, proſsnya.* Das Werben, Buhlen, Bitten. *Tiſzten &c. kapdosás, ſürgölődés.* Vid. *Ambitio N. 3.*

prensĭto, as, are, avi, atum, [Act. *Freq. à* prenſo] Sidon. *id eſt* Frequenter prenſo.

prenſo, as, &c. Cic. *V. prehenſo.*

*presbўter, ĕri, m. Sidon. *Sztarei, ſztar poſtenye vréden chlovek.* Elteſter, ein alter ehrvvürdiger Mann. *Vén, Idős tiſztelendő ember.* Hinc ſpeciatim *V. Sacerdos*: ità Eccleſia, quæ ſacerdotes ſeculares, presbyteros appellare conſvevit.

presbўtĕrātus, ûs, m. & presbyterium, ii, n. *Eccl.* Vid. *Sacerdotium.*

preſsè, *Adv.* Cic. *V. Breviter, ſtrictè, ſtrictim, firmè, perſpicuè.* preſsè loqui. preſſiùs agere. *Cic.*

preſſim, *Adv.* Apul. *V. ſtrictè, ſtrictim.*

preſſio, onis, f. Vitruv. *Tiſzkanye, gnyetenye.* e. Drückung, Preſſung, r. Zvvang, Druck. *Nyomás, ſzorítás.*

preſſo, as, are, avi, atum, (Act. *Freq. à* premo.) Plaut. *V. Frequenter & premo N. 1.*

preſsōrium, ii, n. Ammian. *V. prelum.*

preſſōrius, a, um. *Tiſzkanyu ſlužajuchi, za pritiſzkanye hasznovit, ztiſzkajuchi.* Zum Drucken dienlich. *Nyomásra-való, ſzorító.* Vaſa preſsoria: *id eſt* Torcularia. *Colum.*

preſsūra, æ, f. Colum. *V. preſſio.* 2. Metaph. *V. Afflictatio, Adverſitas, Ærumna.*

preſſus, ûs, m. Cic. *V. preſſio.*

*preſtēr, ēris, m. Lucan. *V. Dipſas.* 2. Eſt ſpecies fulminis, ſeu turbinis igniti, qui, quidquid attingit, comburit, & proterit. *Lucr.*

prĕtiŏsè, *Adv.* Cic. *Drago, vnogo-vrédno.* Theuer, köſtlich. *Drágán, böcsöſön.* Vid. *Eleganter, Carè, Magnificè, Sumptuosè.* Vaſa pretioſè cælata: *id eſt* eleganter. *Cic.*

prĕtiōſus, a, um, Cic. *Drag, vno-vréden, velike czéne.* Theuer, köſtlich, koſtbar. *Drága, költséges, böcsös.*

prĕtium, ii, n. Cic. *Czéna, vrédnoſzt, precsenba katoga dugovanya.* 1. Preiſs, e koſten, r. Werth eines Dings. *Valaminek árra, betſi.* Iſtum ordinem pretiô mercatus eſt. *Cic.* 2. Interdum ſumitur pro *mercede. &c.* Vid. *Præmium N. 2.* Et palmæ pretium victoribus. *Virg.* 3. Interdum etiam pro *pœna.* Et peccare nefas, aut pretium eſt mori. *Horat.* 4. Nota *uſus ſequentes.* Res magno pretio Stat. *pro* carè empta eſt. *Horat.* Homo parvi pretii. *Cic.* *V. Nauci N. 2.* Magni pretii homo. Terent. *Verli, velikoga preſtimanya chlovek.* Ein Menſch von ſehr groſſen Anſehen. *Nagy-rabecsületes Ember.* In pretio eſſe. *Vu preſtimanyu biti.* Eines Anſehens ſeyn, in der Hochachtung ſeyn. *Betsületben lenni.* In pretio pretium nunc eſt. *Ovid.* Alicui

ici

Digitized by Google

rei pretium facere, ſtatuere. Terent. *Kakvomu dugovanyu czénu poſztaviti, kai preczeniti.* Ein Ding um den Werth anſchlagen. *árrát ſzakaſztani.*

Prex, prĕcis, f. Cic. *Molyba, Molitva.* g. Gebeth. *Imádság.* Vid. *precatio, obſecratio.* Aliquem precibus placare, movere, flectere, fatigare. Admovere, adhibere, ferre, fundere, concipere preces. Reſiſtere, repugnare precibus. *ità Cic. Liv. Senec. Virg.* Sceleratæ preces: *id eſt* execrationes. *Cic.* Adverte ſolum *Nomin. Sing. prex* inuſitatum eſſe, de cæteris caſibus extant exempla; *plur.* tamen uſitatior eſt.

Prīdem, Adv. *Zdavnya, Davno, pred nekuliko vremena.* Längſt, längſthin, vor etvvas Zeit. *Es elött, régen.* Non ita pridem. *Ni tak zdavnya, vetomadne.* Ohnlängeſt. *Nem igen régen.* Jam pridem V. *Jam dudum.* Quàm pridem, non pridem. *ità Cic.*

Prīdiānus, a, um, Svet. *Pred jednim dnevom vuchinyen, ali bivajuchi: preddnevni.* Vortägig. *Az elött - való napi.* Item V. *Heſternus.*

Prīdiē, *Adv.* Cic. *Pred jednim dnevom, jedan dan pervo.* An vorigen Tag, des vorigen Tages, ein Tag zuvor. *Az elött-való napon, Egy nappal az elött* Nota uſus ſequ. Cùm pridie eſſetis aſſenſi. Pridie ejus diei venimus. Pridie quàm exceſſit è vita. Pridie nonas junias, cùm eſſem Brunduſii. Ibi eſſe uſque ad pridie kalendas majas volo. *Hucusque Cic.*

Prīmævus, a, um. *Vu pervi dobi, perve dobe, pervo-dobni.* In erſten Alter. *Elsö idöbéli, kezdetbéli.* Primævo flore juventæ. *Virg.* Item V. *primogenitus.* Optavit genitor primævi funera nati: *pro* primogeniti. *Catul.*

Prīmānus, a, um, Milites primani: *id eſt* primæ legionis, *ſicut* ſecundani, ſecundæ, Tertiani tertiæ. *Tacit.* Tribunus primanus. *Feſt.*

Prīmārius, a, um, Cic. V. *Potiſſimus, primus, princeps N. 1. præcipuus.*

Prīmas, ātis, *om.* Vid. *primarius.* Apud primatem feminam. *Apul.* 2. ſubſtantivè. *Velikaſs pervi y naipreſtimaneiſſi vu kralyeſztvu &c.* Der erſte und Fürnehmſte in Königreich &c. *Elsö Legméltóságosbb az orſzágban &c.* Speciatim verò *Primates* dicuntur Patriarchæ, Archiepiſcopi, &c. quibus Romana ſedes ſupra cæteros ejuſdem Regni &c. Archiepiſcopos, & Epiſcopos primatum contulit; atque in rerum eccleſiaſticarum & ſpiritualium adminiſtratione ſuas vices demandavit. *ita JCti.*

Prīmātus, ûs, m. Varr. *Chàſzt y oblaſzt pervoga y najpreſtimaneiſsega vu kralyeſztvu, &c. pervoſſinztvo.* Die höchſte Würde. *Elsöség, Felsöség, Uraság.*

Prīmè, *Adv.* Næv. V. *Apprimè, Valde.*

Prīmĭcērĭātus, ûs, m. JCti. *Officium & dignitas primicerii.*

Prīmĭcērius, ii, m. Veget. Ammian. JCti. *q. d.* primus in ceras, *id eſt* tabulas ceratas ſcriptus, & relatus. *Pervi med drugemi vu kakvoj chaſzti poſztavlyenemi, pervochaſztnik.* g. Ober-Officier, der fürnehmſte unter anderen, vvelche gevviſſe Aemter vertretten. *Valami méltóságban elsö, Fö tiſzt viſelö.* Hodie in Eccleſia *primicerius* dicitur, qui dignitate Epiſcopo eſt proximus.

Prīmĭgĕnius, a, um, Varr. *Odpochetni, pochetku ſzliſſajuchi, pervichni.* Das von Anfang iſt, zum Anfang gehörig, vom Urſprung her, erſtling. *Kezdetböl-való, Elsö eredeti.* Vid. *primitivus.* Verba primigenia. Varr. *Rechi od drugeh neizhajajuche.* Wörter ſo von keinem andern herkommen. *Elsö eredeti ſzók.* Item V. *primogenitus.* Fortuna primigenia, Dea erat apud Romanos, ſic dicta à primùm gignendo. *Cic.*

Prīmĭgĕnus, a, um, Lucr. *idem.*

Prīmĭpăra, æ, f. Plin. *Perviput rodicza, koja je pervi put rodila.* Die das erſte mahl gebohren hat. *Elö - basú.*

Prīmĭpīlāris, is, *com.* re, n. Quintil. *Spectans ad primipilum.* Vir primipilaris: V. *primipilarius.*

Prīmĭpīlārius, ii, m. *Senec.* qui fuerat, vel qui eſt primipilus.

Prīmĭpīlus, i, m. Cæſ. *Sztotnik, vodya perve vojnichke z - ſztanovitem kopjem oboruſne chete.* g. Hauptman, Hauptführer der erſten *oder* vörderſten Rotte. *Az elsö ſeregnek hadnagyja.* Apud Romanos *primus pilus* vocabatur prima in exercitu centuria, haſtis, quas pila appellabant, armata: Hujus verò Ductor *primipilus.* Magna erat primipili dignitas, quam, qui conſecutus eſſet, in equeſtrem ordinem ſtatim referebatur. ità *Mart.* Hinc 2. Transl. ad alia *primipilus* dicitur Auctor factionis, princeps conjurationis &c. *Kolo-vodya, pochetnik puntarie &c.* g. Rädels-führer. *Zenebonát ſzerzö, kezdö.* Vid. *Coryphæus,*

Prīmĭpŏtens, entis, *om.* Apul. *Synon.* potentiâ primus: *Najzmoſneiſſi, pervi vu zmosnozti.*

noſti. Der Fürnehmſte an Gevvalt. *Első hatalmú.*

Prīmĭtĕr, *Adv.* Lucil. apud Non. V. *primitus.*

Prīmĭtiæ, arum, f. *plur.* Colum. *Pervina.* e. Erſtlinge. *Zſenge.* Metallorum primitiæ. *Tacit.*

Prīmĭtius, a, um, Ovid. *Vu kakvom dugovanyu pervi, pervni.* Der erſte, fürnehmſte. *Első valamiben.*

Prīmĭtivus, a, um, Colum. *Zapocbetni, od drugoga neizhajajucbi, od pocbetka.* Anfänglich, urſprünglich. *Elsői, Elsőbbül-való, Első eredetbéli.* Vid. *primus, originalis.* Flores primitivi. Colum. *pervo protuletno cvetje.* Die erſte Frühlings-Blumen. *Első tavaſzi virágok.*

Prīmĭtŭs, *Adv.* Varr. *Z-pervincze, iz pocbetka, od pocbetka.* Zum erſten, anfänglich, gleich von Anfang. *Elsőben, Elein, kezdetben.*

Prīmò, *Adv. Synon.* primâ ſpecie, primâ fronte, primô locô. Cic. *Pervich, najpervo, najpervich.* Erſtlich, zum allererſten. *Előſzör, megelőſzör.*

Prīmŏgĕnĭtūra, *vel* primogenitura, æ, f. JCti. *Pervo rodyenye, pervi porod.* Die erſte Geburth. *Első ſzületés.* Jus primogenituræ eſt, vi cujus ſoli primogenito, ejusque deſcendentibus dominium rerum paternarum competit. Jus hoc ſapientiſſimè introductum, in præcipuis Europæ provinciis cum maximo nobilium familiarum emolumento viget; eas enim, ſi opibus non auget, in primævo certè potentiæ flore ſanctè conſervat.

Prīmŏgĕnĭtus, a, um, Pallad. *Najpervo-rodyen, pervo-rodyen.* Zu erſt gebohren, erſt-gebohren. *Első ſzülött.*

Prīmordium, ii, n. Cic. V. *Exordium, Initium, Origo N. 1.* Fere ſolus *plur. Num.* eſt in uſu.

Primordius, a, um, Colum. V. *Originalis.*

Primōris, *Genit. ſinè Nom. generis om. caret etiam Vocat. ſingulari, & in Num. plur. genere neutro Nominativi, Accus. & Vocat. uti & genere neutro Accuſativi ſingularis.* Cic. V. *primarius, primus, ſummus.* Viri primores: *id eſt* primi, primarii, primates, optimates. *Tacit.* Fœminæ primores: *id eſt* primariæ, præcipuæ. *Id.* Dentes primores: *id eſt* anteriores. *Plin.* Juventute primore conſcriptâ: *pro* primariâ, præcipuâ: *Liv.* primores in acie verſari. Tacit. *Vu pervom boja rédu ſztáti.* In der erſten Schlacht-Ordnung ſtehen. *Hadakozás ídein az első rendben állani.* primoribus labris guſtare. Cic. *Malo obleznuti, kruto malo kaj pokuſſati.* Etvvas ein vvenig verſuchen. *Tſak alig izeliteni-meg valamit.* Vid. in voce *Labrum* Applicatio.

Greba tvoje naſzladnoſzti
Komaiſzifze lúd obleznul;
Miſzlecb da búr vfival doſzti,
Jur veſz jeſzi v-pekel vgreznul:
Gde búr plakal, tuſno jécbal,
V zdvojnoſzti prez pokoja:
Od mük vecbneb ſztraſno blebal,
To bû plácba greſnik tvoja.
Ah jiſ pamet za ſzlaſzt malu
Na vſze vete pojti k-vrágu;
Za vnoriu, merzku ſzálu
Nebo zgubit, duſſu drágu.

Prīmŭlŭm, *Adv.* (*Dim.* à primùm) Plaut. V. *primò.*

Prīmŭlus, a, um, *Ta pervi.* Der erſte. *Az első, még az első.* Vid. *primus N. 1.* primulô diluculô. Plaut. *Kruto rano, kakje zorja pukla.* In aller Frühe, bey kaum anbrechenden Tag. *Még jó reggel, Mihelyt virradott.* primula veris: V. *Bellis.*

Prīmùm, *Adv.* Vid *primò, præcipuè.* Ut primùm mihi poteſtas data eſt. Cic. *Kak mi je pervo dopuſcheno bilo.* So bald mir die Erlaubnuſs gegeben vvorden. *Mihelyt hatalmam lett reá.* Primùm eam fœneratus eſt; deinde multis civitatibus nihil ſolvit; poſtremò tantum detraxit. *Id.* Amat etiam poſt ſe particulas *Tum, poſt, poſtea, præterea, Tum denique, &c.* ità *Cic. Terent. &c.* Nunc primùm. *Sztoprav vezda.* Jetzt erſt. *Még moſt.* Primum dum. V. *primò.* primùm dum miror. *Plaut.*

Prīmus, a, um, *Superl. à* prior. Cic. *Pervi, pred kojem nigdo nè.* Der erſte. *Első.* Jungitur eleganter cum *quoque.* Primo quoque tempore Cic. *Kak najberſe, kak najpervle.* So bald es vvird ſeyn können, zum allererſt. *Leg-elsőbben-is.* 2. V. *princeps N. 1. præcipuus N. 1.* Sextus Roſcius, nobilitate & pecunia &c. facilè primus. *Cic.* Nota *ſequentes uſus.* Primum aliquid habere *pro* Aliquid omnibus aliis anteponere *Terent.* A primo: *pro* A principio, ab initio. Cic. *Od pocbetka.* Vom Anfang. *Kezdettől fogva.* Ferre, agere, tenere primas (*intellige* partes.) *pro* principem locum vel dignitatem obtinere. Cic. *Pervo meſzto ali cbáſzt imati: vu najvekſem preſztimanyu*

Digitized by Google

nyu biti. Den Vorzug haben. *Elő vend-ben lenni.* Alicui primas dare, deferre, concedere &c. *pro* Alicui primum locum, vel honorem deferre. &c. Cic. *Kému per-vo meſzto, ali pervo poſtenya izkazanye dati, ponuditi, prepuſztiti.* Einem den erſten Orth antragen, den Vorzug geben. *Valakinek az elsö helyet adni, engedni.* Vid. in *pars N.* 4. In primis V. *Imprimis.* Homo in primis improbiſſimus. Cic. *Chlo-vek zmed vſzeh najmalovrednejſi.* Vor allen der boshaffteſte Menſch. *Mindenek felett gonoſz ember.* Quoniam prima (*id eſt* principia) conſiliorum fruſtra ceciderunt. *Tacit.*

Princeps, cipis, *om.* Cic. *Najpervejſi, y naj-preſtimaneiſi, Najpoglaviteiſi, Najvekſi.* Der erſte und Fürnehmſte, der Fürtrefflichſte. *Leg-elsőbb, és Leg-főbb, Leg-na-gyobb.* Vid. *primarius, præcipuus N.* 1. Demetrius ſtudiis doctrinæ, & regenda civitate princeps. Eudoxus in Aſtrologia facilè princeps: *id eſt* primus, primarius, præcipuus, præeminens. *Cic.* Viri principes: *id eſt* Optimates, primates, primores, præcipui. *Liv. Horat.* Fœminæ principes: *pro* primariæ, primi ordinis. *Plin.* Locum principem tenere. Cic. V. *primas tene-re &c. in voce præcedente.* 2. Accipitur *Subſtantivè* pro eo, qui ſumma rerum potitur. *Veliki knez, ali knesicza; Veliki Ladavecz, ali Ladavka; Peronik, ali Pero-nicza:* peregr. *Herczeg, Herczeſicza.* r. Fürſt, *oder* e. Fürſtin; Regierender Herr, *oder* Frau; Printz, *oder* Printzeſſin. *Fejedelem, vagy fejedelem aſzſzony, orſzágló úr, vagy Aſzſzony.* Princeps juventutis. Svet. *Kralya ali drugoga goſzpodujuchega kneza ſzin.* r. Erb-Printz. *Fejedelem fia.* Agminis princeps. *Curt.* princeps civitatis. *Cic. &c.* 3. V. *Auctor, Inchoator, In-ventor.* Princeps & Architectus ſceleris. *Cic.*

Princĭpālis, is, *com.* le, n. Cic. V. *primus N.* 1. *&* 2. *Originalis.* 2. idem ac *pertinens ad principem.* Tacit. *Veliko-knezki, kralyu-juchemu Ladaveczu ſzlisſajuchi.* Dem Fürſten gehörig. *Fejedelmi, Fejedelembez-való.*

Princĭpālĭtĕr, *Adv.* Plin. *Po veliko-knezki.* Fürſtlich. *Fejedelmiképen.* Vid. *Baſilicè.* 2. V. *præcipuè.* Ulp.

Princĭpātus, ûs, m. Cic. *Synon.* princeps dignitas, princeps locus. *Veliko kneztvo, per-vo chaſztnichtvo, vladavſztvo, peronich-tvo.* peregr. *Herczeſia, Herczegztvo.* s. Fürſtenthum, e. Ober-Gevvalt. *Fejede-lemség, Fő-méltóság.* Item generatim V. *primatus, præeminentia.* Tenere alicuius rei principatum: *Item* Alicui principatum in aliqua re dare, deferre. &c. *Cic.* Vid. *Tenere primas &c. in voce primus.*

Principiō, *Abl. adverbialiter acceptus pro* In principio. Cic. V. *Initiô, Originitus, pri-mitus, primò.*

Princĭpium, ii, n. Cic. V. *Initium, Elemen-tum, Origo N.* 1. *primordium &c.* Ducere principium ab aliquo: *pro* proficiſci, deſcendere ab aliquo. *Cic.* Vellem à principio te audiſſe. Quod in principio fieri oportere cenſeo: *pro* ab exordio, ſtatim ſub initium. *Cic.*

Prior, *com.* prius, *n.* ōris, *om. Comp. ab an-tiq.* pri, *vel* pris. Cic. *prednyi, pervejſi, pervei.* Der vörderſte, erſtere. *Előbb.* Sic ingenii, litterarum, eloquentiæ, ſapientiæ denique, etſi utrique primas, (*ſubaudi* partes) priores tamen libenter deferunt Lælio. *Cic. Sic dicitur* priores tenere, priores alicui concedere &c. Vid. *primus in ſimili.* priore æſtate: *id eſt* præcedente. *Id.* priores noſtri: *id eſt* Maiores, Anteceſſores. *Plin.* Neque prius, neque antiquius quidquam habuit, quàm &c. Vellei. *Za nikaj-ſze nè tak ſzkerbel, kak &c.* Er hat ihme keine andere Sach ſo viel angehen laſſen, als &c. *Semmire olly nagy gondja nem volt, mint &c.* Item Vid. *potior.* Causâ prior: *pro* ſuperior, potior. *Horat.* Alicuius rei pars prior: *pro* anterior. *Plin.* 2. ſpeciatim *Priores* dicuntur quorundam religioſorum ordinum ſuperiores.

Priōrātus, ûs, m. Tertull. *Pervejſina.* r. Vorgang, Vorzug, Vorſitz, e. Oberſtelle. *Fel-lyebb-valóság, Előbbség.*

Priōrĭtas, ātis, f. JCt. *idem.*

Priorſum, *Macrob.* priorſus, *Adv.* Claud. *Na-pervo, predſze, naperou ſztran.* Voran, für ſich. *Előre.*

Priſcè, *Adv.* Cic. *Na ſztari náchin, po ſztari navadi, po ſztarinzko.* Auf alte Weiſe, nach der alten Art und Manier, altvätteriſch. *Régi módra.*

Priſcus, a, um, Cic. *Sztaro-vechni.* Altvätteriſch. *Régi, ó.* Vid. *Antiquus N.* 1.

Priſtĭnus, a, um. *Negdaſni, prednyi.* Vorig. *Előbbi, Minapi.* Orbati priſtinis muneribus. *Cic.* priſtinum animum erga aliquem conſervare. *Liv.* Die priſtino. *pro* pridie. *Gell.* 2. V. *priſcus.* priſtina Romuleis infloruit arcibus ætas. *Claudian.*

Prīvātim, *Adv.* Cic. *Na ſzamom, oſzebe, po-ſzeb,*

ſzeb, zóſzeb'. Daheim, für ſich ſelbſt, ſonderlich. *Tſak magánoſon, Tulajdonkl.*

Prīvātio, onis, f. Cic. *Mentuvanye, Odvzetje, Zbavlenye.* e. Beraubung, Benehmung. *Meg-foſztás.*

Prīvātivus, a, um. Gell. *Mentujuchi, odvjemlyuchi, mentuvati moguch.* Beraubend, benehmend, Beraubungs-Krafft habend. *Megfoztó, Megfoſztáſt jelentő.*

Prīvātus, a, um, à privus. Cic. *Oſzebni, poſzebni, oſzebit, ſzamo-ſzvoj, na ſzamom.* Einſam, für ſich allein, für ſich ſelbſt, abſonderlich, ſelbſt-eigen. *Tulajdon, Magános* Item V. *proprius.* Deinde ut communibus utatur pro communibus, privatis ut ſuis. *Cic. 1. off.* 2. *Prez chaſzti.* Kein Amt habend. *Tiſzt nélkül-való.* Homo privatus: *pro* non conſtitutus in dignitate. *Chlovek prez chaſzti.* Menſch, der kein Amt hat. *Tiſzt nélkül-való, Tiſzteet nem viſelő ember.* Vita privata: *id eſt* à muneribus publicis remota. *Sivlenye oſzebno, prez chaſzti obchinzke.* Einſames Leben. *Magános élet, Tiſzt nélkül-való élet.* ità Cic.

Prīvātus, a, um, *partic.* à privo. Ovid. *Mentuvan.* Beraubt. *Meg-foſztatott.*

Prīvigna, æ, f. Cic. *Paſztorkinya.* e. Stief-Tochter. *Moſtoha-leány.*

Prīvignus, i, m. Cic. *Paſztorek.* r. Stief-Sohn. *Moſtoha fiú.*

Privilegiārius, a, um, Ulp. *Z-oſzebujnemi miloſchami y z-ſzlobodchinum daruvan.* Mit ſonderbahrer Freyheit begabet. *Kinek valamire ſzabadſága vagyon.*

† Privilegiātus, a, um, *Latinè* privilegiô, vel immunitate donatus, à communi onere exemptus. V. *Liber N. 1. Immunis N. 3.* Domus privilegiata. *Szlobodna hiſa.* s. Frey-Haus. *Szabados ház.*

Prīvīlēgium, ii, n. *Compos. ex* privus & Lex, *Synon.* Lex privatis facta, Lex ad unum pertinens, Lex privatorum. *Oſzebita zapoved, zbog jednoga ſzamoga vuchinyena odluka.* Abſonderliches Geſetz. *Tulajdon törvény.* De aliquo homine privilegium ferre: *id eſt* aliquid de aliquo ſtatuere. *Cic.* Alicui privilegium irrogare: *pro* Legem ferre contra aliquem privatum. *Id.* 2. apud Plin. & JCtos. *Szlobodchina, Izvemlyenye od chefza.* e. Freyheit, Befreyung. *Valamire-való ſzabadſág.* Vid. *Immunitas N. 2.*

Prīvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Mentujem, odnimlyem, zbavim.* Beraube, benehme. *Meg-foſztom.* Communi luce aliquem privare: *pro* occidere. *Cic.*

Priùs, *Adv.* Cic. *Perve, pervo, predi, pria.* Vorhero, eher, vordem, ehemals, zuvor. *Előbb, Elött.* Item V. *potius.* ità Cæs.

Priuſquam, & priùs quàm, *Adv.* Cic. *Perveneg.* Ehedann, zuvor als, eher als. *Minekelötte, előbb hogy nem.*

Prīvus, a, um, Liv. *Vſzaki poſzeb.* Einzelich. *Magán-való.* Vid. *Singularis N. 1. ſingulus.* 2. Interdum accipitur pro privato. V. *privatus N. 1.* Horat. 3. Nonnunquam etiam pro ſpoliato. V. *privatus 2do loco.* Apul.

Prō, *præp. cum Abl.* Cic. *Za.* Für. *ért, érette.* Nonne pro ſuo partu ità propugnant, ut vulnera excipiant? *Cic.* 2. V. *Antè* pro templis omnibus. Cic. *Pred vſzémi czirkvami.* Vor allen Kirchen. *Minden templom előtt.* 3. V. *propter N. 1.* Quem omnes amare meritiſſimo pro ejus eximia ſvavitate debemus. *Cic.* 4. V. *In*, in ſua primaria ſignificatione. Sedere pro tribunali. Cic. *Na ſzudnom ſztolczu ſzedeti.* Auf dem Richter-Stuhl ſitzen. *Az ítélő ſzékben ülni.* Item: pro Roſtris dicere *pro* In roſtris *vel* ex roſtris dicere. *Id.* Dicere pro concione: *id eſt* in concione, *vel* ad concionem. *Id.* 5. V. *juxta N. 1.* *ſecundùm N. 1.* Pro ſua quiſque facultate. Cic. *Vſzaki poleg ſzvoje moguchnozti.* Ein jeder nach ſeinem Vermögen. *Kiki a' maga tehetsége ſzerént.* pro ſua parte, pro viribus *idem ſignificat.* Vid. in *pars.* Cic. Pro Cluentii voluntate nimium, pro Reip. dignitate parum, pro veſtra prudentia ſatis dixiſſe videor: *id eſt* ſpectatâ veſtrâ prudentiâ, *vel* pro ratione veſtræ conditionis. &c. *Id.* 6. ponitur *pro* loco, vice. *Meſzto.* An ſtatt. *Helyet.* Gerere ſe pro cive. Eſſe pro prætore. *Cic.* 7. V. *Tanquam.* Cum jam pro damnato, mortuoque eſſet. *Cic.* 8. Nota *uſus ſequentes:* Sanèquam *pro eo, ac* debui, graviter, moleſteque tuli. *id eſt* ita ut. &c. *Pro eo* eſt, *atque ſi*, vel *ac ſi* adhibitus non eſſet: h. e. perinde ac ſi, *vel* quàm ſi. &c. *Pro ut* hominis facultates ferebant. *id eſt* perinde ut, ſicut. *Pro eo* tamen id habeamus, *quomodo* à te data ſit opera, ut impetraremus. Ea *pro eo, quantum* in quibuſque ſit ponderis, æſtimanda ſunt. Equidem *pro eo, quanti* te facio, quicquid feceris, approbabo. *Proque eo*, quòd nomen ejus magnâ erat apud omnes gloriâ. *Hucuſque Cic.*

Digitized by Google

Cic. 9. pro tempore: *id eſt* ut tempus fert. *Liv.* pro ſe quiſque: *pro* quantum quisque valet. *Cic.* pro re: *id eſt* prout res poſtulat. *Lucr.*

Prō *vel* Prōh, *Interject.* Admir. *vel* Exclam. *Ah! ah! o!* Ey! o! Leider! *Ah! Lab!* Pro Dii immortales! pro DEûm fidem, atque hominum! pro ſancte Jupiter! *Cic.* 2. Indignantis. Pro Jupiter, hominis ſtultitiam! *Terent.*

Proămita, æ, f. Caius JCtus. *Prededova ſzeſztra, dedova tetcza po otczu.* Des Groſs-Vatters Vatters-Schvveſter. *Nagy apám attyának nénnye* vagy *búga.*

Proauctor, oris, m. *Suet.* Vid. *Ante* vel *primus* & *Auctor, progenitor.*

Prŏăvia, æ, f. Svet. *Prebaba, dedova ali babina mati.* e. Groſs-Groſs-Mutter, Alt-Mutter, des Groſs-Vatters, *oder* der Groſs-Mutter Mutter. *Nagy apámnak* vagy *Nagy anyámnak annya, ükém.*

Proăvītus, a, um, Ovid. *Prededov, prededji, ſztarinzki, od ſztareſſeb.* Von Vor-Eltern. *Eleinktől, őſtől fogva-való.*

Prŏăvuncŭlus, i, m. Paulus JCt. *Prededov, ali bolye prebabin brat, dedov ali babin vujecz, dedove ali babine matere brat.* Des Groſs-Vatters, *oder* der Groſs-Mutter Mutter-Bruder. *Nagy apám, vagy nagy anyám Annyának öttse* vagy *báttya.*

Prŏăvus, i, m. Cic. *Preded, dedov ali babin otecz.* r. Groſs-Groſs-Vatter, Alt-Vatter, des Groſs-Vatters, *oder* der Groſs-Mutter Vatter. *Nagy apámnak* vagy *Nagy anyámnak attya, őómnek az attya.*

Prŏba, æ, f. JCt. V. *probatio N.* 2. *&* 3. *Indicium N.* 2.

Prŏbābĭlis, is, *com.* le, n. *Iſztini podoben, potverdlyiv, vere-vréden.* Der Wahrheit ähnlich. *Meglebető, Bizonyitható.* Vid. *Credibilis, opinabilis, veriſimilis.* Nihil eſt tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. *Cic.* 2. accipitur *pro* Laudandus, tolerabilis, probari dignus. *Hvale-vréden, pohvalyiv, priethiv, za dobro derzlyiv.* Lobens vverth, vvas ſich loben läſt. *Javalható.* Vid. *Laudabilis.* Autronius voce peracuta, atque magna, nec alia ulla re probabilis. *Cic.* probabilior. *Id.*

Probabilĭtas, atis, f. Cic. *Iſztini podobnoſzt, potverdlyivoſzt.* e. Warſcheinlichkeit, das man bekräfftigen kan. *Javalhatóság.* Vid. *Veriſimilitudo.*

Probabilĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Credibiliter, veriſimiliter.* 2. V. *Laudabiliter*, ità Vellei.

Prŏbāmentum, ti, n. JCt. V. *probatio N.* 2. *&* 3.

Prŏbātio, onis, f. Cic. V. *Approbatio, Comprobatio, Laudatio, Affirmatio, Confirmatio N.* 1. 2. V. *Argumentatio, Demonſtratio.* probationes potentiſſimæ. *Quintil.* 3. V. *periclitatio N.* 1. De quadrupedibus prima eſt probatio, qui idonei ſint boves. *Varro.*

Prŏbātīvus, a, um, V. *Demonſtrativus, perſuaſorius.* Quæſtiones probativæ. *Quinctil.*

Probātor, oris, m. Cic. V. *Approbator, Comprobator, Confirmator N.* 1. *Laudator.*

Prŏbātus, a, um. *Nom. Adject. ex partic.* Cic. *Za dobro iman, potverdyen, Hvale-vréden, dobro zpoznan, zkuſhan*, peregr. *probuvan.* Bevvährt, damit man vvohl zu frieden, erfahren, verſuchet. *Javallt, bizonyos, próbáltt.* Item V. *placitus, gratioſus, pergratus, probus &c.* Homo probatæ fidei. *id eſt* perſpectæ, experimentis comprobatæ, ſpectatæ. *Cic.* Gratulatio tua eſt mihi probatiſſima: *pro* gratiſſima, jucundiſſima, perquam accepta, ſummè placita, pergrata. *Id.* ut nemo tota juventute haberetur probatior: *id eſt* probior. *Liv.*

Prŏbè, *Adv.* Cic. *Pravedno.* Gar recht. *Jámborúl.* Vid. *Bene N.* 1. *perfectè, præclarè, rectè.* 2. apud Comicos V. *Bene N.* 2. *Valde.* Quem probè percuſſeris. *Plaut.*

Prŏbĭtās, atis, f. Cic. *Lépo-derſnozt, pravednozt.* e. Frömmigkeit. *Jámborság.* Vid. *Bonitas, Honeſtas, Ingenuitas.*

Prŏbĭtĕr, *Adv. obſol.* Varro apud Non. V. *probè.*

* Prŏblēma, ătis, n. Sveton. *Govorenye z-pitanyem, razgovor dve protivne ſztrane zaderſavajuchi.* Eine aufgevvorffene Frage; Rede, ſo zvvey gegen einander ſtreitende Theil in ſich enthaltet. *Elő-vött kérdés, elő-vétetett kérdés, mellyet akar állitſunk, akar tagadjunk, mind egy.*

Prŏbo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Approbo, Affirmo, Comprobo, Commendo N.* 2. *Dilaudo.* Ea ſentit, quæ non probantur in vulgus: *pro* quæ vulgus non probat. *h. e.* quæ vulgus ſuô judiciô recta eſſe non judicat, non cenſet, non laudat. *Cic.* Quod ne in ipſis quidem philoſophis magnopere unquam probavi. *Id.* Rationem otii tui & laudo vehementer, & probo. *Id.* Ubi vides, quòd *probo* majorem vim habeat, quàm *laudo.* 2. V. *ſatisfacio.* Qua in legatione & civibus, & ſociis ita ſe probavit, ut &c. *pro* ita ſatisfecit, *vel* Mores ſuos, & inge-

Digitized by

nium ita probatum reddidit. *Cic.* Item V. *perſvadeo N.* 2. Mihi & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitioſa, & tam perdita libido: *pro* perſvaderi non potuit: *id eſt* effici non potuit, ut mihi libido recta & probata videretur &c. *Cic.* 3. V. *Argumentor*, *Demonſtro* Scil. *argumentis*. Qui nullam unquam in illis ſuis diſputationibus rem defendit, quam non probârit. *Cic.* 4. V. *periclitor N.* 2. Mucronem cultri ad buccam probare: *pro* experiri, experimentum cultri facere. *Petron.*

*Prŏboſcis, ĭdis, f. Plin. *Rulyecz*, *Gúbecz Bedo - koſitchaka*. Der Rüſſel eines Elephanten. *Elefántnak az orra.* Dicitur etiam generatim de cæteris brutis. *Varro apud Non.*

Prŏbrōsè, *Adv.* Gell. V. *Merzko*, *ſzramotno*, *z - obſzanoztjum.* Schändlich, ſchimpflich, mit Schand. *Szidalmaſon*, *gyalázatoſon.* Item V. *Dedecorosè*, *Contumeliosè*, *Ignominiosè.*

Prŏbrōſus, a, um. *Szramote pun.* Voll Schand. *Szidalmas.* Vid. *Dedecoroſus*, *Ignominioſus*, *Infamis*, *Maledicus.* Vox probroſa. *Cic.* Vitâ probroſus. *Tacit.* Quo nihil probroſius duco. *Plin.* Mulier probroſiſſima. *Lamprid.*

Prŏbrum, i, n. Cic. *Vſzako merzko y nedoſztojno delo, zlo - chinſztvo, Hudo - tvorſztvo.* Ein jede ſchändliche That, übelthat. *Minden gyalázatos tſelekedet.* Vid. *Malefactum.* Speciatim V. *Stuprum.* Uxorem probri admiſſi inſimulare. *Plaut.* Item V. *opprobrium.* Quanto illis probro futurum ſit, ſi &c. *Cic.* Item V. *Contumelia*, *Convicium*, *Maledictum.* Alicui probrum inferre, objicere. *Cic.* Reſpergi probro: *pro* contumeliâ, *vel* maledicto affici. *Tacit.*

Prŏbus, a, um, *bior*, *Cic.* *iſſimus*, Plin. *Dober*, *prauden.* Gut, rechtſchaffen, fromm. *Jó*, *Jámbor.* Vid. *Bonus*, *Caſtus*, *Fidus*, *Integer N.* 2. *Bene moratus*, *modeſtus*, *pius N.* 1. *&c.* Vir moribus probus: *vel* Vir probis moribus. Cic. *Dobroga derzánya chlovek.* Ein Menſch von guten Sitten. *Jámbor erkölts ember.* 2. dicitur etiam de rebus inanimis. V. *Excellens*, *præſtans.* Navigium, Ingenium probum. *Cic.* Color probus: *pro* excellens. *Colum.*

Prŏcācia, æ, f. Auſon. *&*

Prŏcācĭtas, atis, f. Cic. *propriè idem eſt ac* Audacia in petendo. *Neſzrameſtyivozt*, *prezobraznoſzt*, *Velika na lyubav zpuſztyenozt*, *ſzlobodchina nechedna vu govorenyu*, *jezichlivoſzt*, *prokſtia*, *prevzetnozt.* e. Frechheit, r. Muthvvill, e. Ausgelaſſenheit, ſehr zu groſſe Freyheit in unzüchtigen Lieben und Reden, r. Frevel. *Szemtelenſég*, *Fajtalanság*, *Nyelveſſég.* Vid. *petulantia*, *Loquacitas.*

Prŏcācĭtĕr, *Adv.* Liv. *Razpuſztyeno*, *prezobrazno*, *neſzrameſlyivo*, *na nechiſztu lyubav zpuſztyeno*, *prokſeno*, *prevzetno.* Freventlich, frech, unbändig, unzüchtiglich. *Szemtelenül*, *fajtalanúl*, *ſzabad nyelvvel.* Vid. *petulanter*, *loquaciter.*

Prōcālo, as, are, avi, atum, (*Act. abſol.*) Feſt. V. *provoco N.* 1.

Prōcatio, onis, f. Apul. *Na nechiſztu lyubav ali delo mamlenye*, *vablenye*, *vabenye*, *nagovarjanye.* æ. Werbung, Anreitzung, Lockung zur unzüchtigen Lieb *oder* That. *Fajtalan ſzeretetre gerjeſztés*, *izgatás.*

Prŏcax, ācis, *om.* Cic. *Neſzrameſlyiv*, *na nechiſztu lyubav zpuſztyen*, *prokſen.* Unverſchämt, frech, muthvvillig, geil. *Fajtalan*, *ſzemtelen*, *ſzabados nyelvü*, *ſokat ertzátlanúl tſevegö.* Vid. *Effrons*, *Linguoſus*, *petulans.* Ut non ſolùm meretrix, ſed etiam procax videatur. *Cic.* In fœminas procacior. *Colum.* procaciſſima lixarum ingenia. *Tacit.*

Prōcēdo, is, ere, eſſi, eſſum, (Neu.) *Dalye idem*, *napred odhadyam*, *napervo izhadyam*, *bodim.* Weiter gehe, fortgehe, herfür gehe. *Elmégyek*, *elöl jövök.* Vid. *Incedo N.* 1. *&* 2. *Exeo.* Huic ad urbem venienti tota obviam civitas cum lacrymis, gemituque proceſſerat. *Cic.* Vid. in *Obviam N.* 1. *&c.* In publicum procedere *pro* exire. *Id.* 2. Transl. V. *prætereo N.* 1. Ubi plerumque noctis proceſſit: *pro.* Ubi major noctis pars præteriit. *Salluſt.* 3. V. *Creſco.* Ætate, honoribus longius procedere. *Cic.* Item V. *proficio N.* 1. In philoſophia procedere. *Cic.* Qui naturâ, doctrinâque longè ad virtutem proceſſiſſent. *Id.* 4. V. *pervenio N.* 1. *pertingo*, *attingo.* Uſque ad adoleſcentiam meam proceſſit ætate. *Cic.* 5. V. *Accido N.* 1. *Evenio N.* 1. *Obtingit*, *Cedo N.* 2. Omnia proſperè procedent: *pro* evenient. *Cic.* Nonnunquam ſummis oratoribus, non ſatis ex ſententia eventum dicendi procedere: *pro* ſuccedere, accidere, cedere. *Id.* 6. V. *proſum.* Totidem dies emptori procedent: *pro* proderunt, in utilitatem emptoris cedent. *Cato.* 7. Militibus ſtipendia procedunt: *pro* promptè numerantur. *Liv.* 8. Eo inſolentiæ proceſſit, *vel* progreſſus eſt, ut &c. Cic. *On je na tulико obolen*

pojzal,

poſztal, da &c. Er iſt ſo übermüthig worden, das &c. *Annyira elöment a' dologban, hogy &c.* Naſcens in pedes procedit: *id eſt* ita naſcitur, ut pedes ex utero priores emergant. *Plin.* Res hæc procedit: *pro* locum habet, vim obtinet. *JCti.*

Prŏcella, æ, f. Cic. *Viher, veliki veter z-naglim detgyem navlaſztito na morju, Zburkanye morja.* r. Sturmwind, s. Sturmwetter, Ungewitter abſonderlich auf der See, e. Ungeſtümmigkeit des Meers. *Szélvéſz, Háború. Fergeteg, kiváltt-képen a' tengereken.* 2. Transl. V. *Ærumna, Adverſitas, Moleſtia, perſecutio, perturbatio.* Vitam quietam, & remotam â procellis invidiarum ſequi. Cic.

Prŏcello, is, ere, cŭli, ulſum, (Act. *ab antiq.* Cello.) *Szim-tam bitam, treſzkam, burkam.* Hin und her werffe, ſchlage, umkehre. *Felverem, Felforditom, Széllyelverem.* Vid. *percello N. 1. perturbo N. 1. Commoveo.* Procella omnia procellit. *Serv.*

Prŏcellōſus, a, um, Liv. *Vibra ali burkanya pun, vihren, vihraſzt, burkaſzt, ſzlapovit, valovit.* Wind ſtürmig, ungeſtümm, voll Ungewitter. *Szélvéſzſzel rakva, Fergeteges.*

Prŏcĕr, ĕris, m. *Sing. minus uſitatus.* Agnoſco procerem. *Juven.* Vid. *proceres.*

Prŏcērè, procerius, *Adv.* Cic. *Viſzoko, Dugo, pretegnyeno.* Hoch, lang, ausgeſtreckt. *Magaſan, Terjedtten.*

Prŏcĕrēs, rum, m. *Plur.* Liv. V. *Magnas, Optimas, Primas N. 2. Viri primores* in voce *primorê.*

Prŏcērĭtas, atis, f. V. *Altitudo N. 1.* Arborum proceritas. *Cic.* proceritas corporum *Plin.* Item V. *Longitudo N. 1.* proceritas ſpatii. *Apul.* Numerus orationis tardius fluit pedum proceritate: *id eſt* productione, ſeu longioris temporis enunciatione. *Cic.*

Prŏcērĭtūdo, ĭnis, f. Solin. *idem.*

Prŏcērŭlus, a, um, Apul. *Priviſzok, pridug, nadug, malo viſzok ali dug.* Etwas hoch oder lang. *Valamennyire magas, hoſzſzú.*

Prŏcērus, a, um, rior, iſſimus, Cic. *Viſzok, na viſzinu dug, ali velik.* Hoch, lang oder groſs in die Höhe. *Magas.* Vid. *Altus N. 1. Longus N. 1.*

Prōceſſio, onis, f. Veget. V. *progreſſio. N. 1.* Speciatim verò & in ſenſu vulgi. *Szkup zpravleneh pobosno putuvanye, obchinzko obhadyanye, redno hodenye,* peregr. *proczeſzia.* e. Proceſſion, öffentlicher Umgang. *Bútsú nyerésért iſtenes gyűltt közſégnek járáſa, utazáſa; Bútsú járás.*

Prōceſſus, ûs, m. Cic. V. *progreſſus.*

Prōcĭdentia, æ, f. Cels. *Opadanye, napervo padanye, prepadanye, iz ſzvojega meſzta izpadanye, ogreznenye.* Das Niederfallen, r. Vor- *oder* Ausfall, e. Vorfallung, Senckung. *Leborúlás, Le-esés.* Eſt genus morbi, cùm pars quædam corporis prolabitur extra ſuum locum naturalem. *ut* procidentia uteri. *prepadanye, ali ogreznenye vutrobe.* r. Vorfall, *oder* Senckung der Gebähr-Mutter. *Méhe le-eſéſe.* Plin. Ani, ſeu ſedis procidentia. *Celſ.*

Prōcĭdo, is, ere, procidi, căſum, (Neu.) *Napervo opadam, pred-opadam, na tla padam, Dole-padam.* Vorfalle, niederfalle. *Leborúlok, Ledűlök.* Muri pars ariete incuſſo ſubruta procideraт: *pro* deciderat. *Liv.* Ad pedes alicuius procidere. *Komu pred noge opaſzti, na kolena pred koga opaſzti.* Einem zu Füſſen fallen. *Valaki lábai elött leborúlni.* Horat. 2. *procidere* dicuntur partes corporis, quæ morbo, aut aliâ vi ſitum naturalem mutant. *Plin.*

Prōcĭduus, a, um, Plin. *Vruſſen, ogreznyen, na tla opadajuchi, ki je prepal, opal.* Einfällig, niederfällig. *Le-eſett, Dűlö félbenálló.*

Prōcieo, es, ēre, ĭvi, cĭtum, (Act.) V. *Poſtulo N. 1.* Matrem procitum plurimi venerunt. *Liv. apud Feſt.*

Prōcinctus, a, um. V. *paratus N. 1.* Claſſes procinctæ. *Gell.*

Prōcinctus, ûs, m. Cic. *K-Vojszki priprava, Gotov réd na boj, pripravnoſzt k-chemu, gotové-zpravnoſzt.* e. Zurüſtung, Schlacht-Ordnung zum Krieg, Zurüſtung zum etwas, Bereitſchafft. *Készület, Tſatai készület.* In procinctu ſum, *vel* ſto. *Gotov y pripravlen jeſzem, gotovo ſztoim, na ſzkok gotov jeſzem.* In Bereitſchafft ſtehe, Reiſefertig bin, auf dem Sprung ſtehe. *Készen állok, készen vagyok.* Aliquid in procinctu habere. *Gotovo kaj y pripravno imati.* Etwas in der Bereitſchafft haben, fertig und bereit haben. *Valamit készen tartani.* ita Quinctil. 2. *Transl.* Aliquid in procinctu facere: *id eſt* expeditè, celeriter. *Ovid.*

Prōcĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Laceſſo N. 1.*

Prōclāmātio, onis, f. Quinctil. *Z-krichem obznanuvanye, prezvanye.* e. Ausruffung. *Kikiáltatás.*

Prōclāmātor, oris, m. *Prezavavecz, ozovich, Razglaſzitel.* r. Ausruffer. *Kikiáltó, peroráló.*

nium ita probatum reddidit. *Cic.* Item V. *perſvadeo N.* 2. Mihi & Flacco neutiquam probari potuit tam flagitioſa, & tam perdita libido: *pro* perſvaderi non potuit: *id eſt* effici non potuit, ut mihi libido recta & probata videretur &c. *Cic.* 3. V. *Argumentor, Demonſtro* Scil. *argumentis.* Qui nullam unquam in illis ſuis diſputationibus rem defendit, quam non probârit. *Cic.* 4. V. *periclitor N.* 2. Mucronem cultri ad buccam probare: *pro* experiri, experimentum cultri facere. *Petron.*

*Prŏboſcis, ĭdis, f. Plin. *Rulyecz, Gúbecz Bedo-koſitchata.* Der Rüſſel eines Elephanten. *Elefántnak az orra.* Dicitur etiam generatim de cæteris brutis. *Varro apud Non.*

Prŏbrōsè, *Adv.* Gell. V. *Merzko, ſzramotno, z-obſsanoztjum.* Schändlich, ſchimpflich, mit Schand. *Szidalmaſon, gyalázatoſon.* Item V. *Dedecorosè, Contumeliosè, Ignominiosè.*

Prŏbrōſus, a, um. *Szramote pun.* Voll Schand. *Szidalmas.* Vid. *Dedecoroſus, Ignominioſus, Infamis, Maledicus.* Vox probroſa. *Cic.* Vitâ probroſus. *Tacit.* Quo nihil probroſius duco. *Plin.* Mulier probroſiſſima. *Lamprid.*

Prŏbrum, i, n. Cic. *Vſzako merzko y nedoſztojno delo, zlo-chinſztvo, Hudo-tvorſztvo.* Ein jede ſchändliche That, übelthat. *Minden gyalázatos tſelekedet.* Vid. *Malefactum.* Speciatim V. *Stuprum.* Uxorem probri admiſſi inſimulare. *Plaut.* Item V. *opprobrium.* Quanto illis probro futurum ſit, ſi &c. *Cic.* Item V. *Contumelia, Convicium, Maledictum.* Alicui probrum inferre, objicere. *Cic.* Reſpergi probro: *pro* contumeliâ, *vel* maledicto affici. *Tacit.*

Prŏbus, a, um, bior, *Cic.* iſſimus, Plin. *Dober, pravden.* Gut, rechtſchaffen, fromm. *Jó, Jámbor.* Vid. *Bonus, Caſtus, Fidus, Integer N.* 2. *Bene moratus, modeſtus, pius N.* 1. *&c.* Vir moribus probus: *vel* Vir probis moribus. Cic. *Dobroga derzánya chlovek.* Ein Menſch von guten Sitten. *Jámbor erkölt'ü ember.* 2. dicitur etiam de rebus inanimis. V. *Excellens, præſtans.* Navigium, Ingenium probum. *Cic.* Color probus: *pro* excellens. *Colum.*

Prŏcācia, æ, f. Auſon. *&*

Prŏcācĭtas, atis, f. Cic. *propriè idem eſt ac* Audacia in petendo. *Neſzrameslyivozt, prezobraznoſzt, Velika na lyubav zpuſztyenozt, ſzlobodchina nechedna vugovorenyu, jezichlivoſzt, prokſſia, preozetnozt.* e. Frechheit, f. Muthwill, e. Ausgelaſſenheit, ſehr zu groſſe Freyheit in unzüchtigen Lieben und Reden, f. Frevel. *Szemtelenség, Fajtalanság, Nyelveſség.* Vid. *petulantia, Loquacitas.*

Prŏcācĭtĕr, *Adv.* Liv. *Razpuſztyeno, prezobrazno, neſzrameslyivo, na nechiſztu lyubav zpuſztyeno, prokſſeno, preozetno.* Freventlich, frech, unbändig, unzüchtiglich. *Szemtelenül, fajtalanúl, ſzabad nyelvvel.* Vid. *petulanter, loquaciter.*

Prŏcālo, as, are, avi, atum, (Act. *obſol.*) Feſt. V. *provoco N.* 1.

Prŏcatio, onis, f. Apul. *Na nechiſztu lyubav ali delo mamlenye, vablenye, vabenye, nagovarjanye.* e. Werbung. Anreitzung. Lockung zur unzüchtigen Lieb *oder* That. *Fajtalan ſzeretetre gerjeſztés, izgatás.*

Prŏcax, ācis, *om.* Cic. *Neſzrameslyiv, na nechiſztu lyubav zpuſztyen, prokſſen.* Unverſchämt, frech, muthwillig, geil. *Fajtalan, ſzemtelen, ſzabados nyelvü, ſokat ortzátlanúl tſevegö.* Vid. *Effrons, Linguoſus, petulans.* Ut non ſolùm meretrix, ſed etiam procax videatur. *Cic.* In fœminas procacior. *Colum.* procaciſſima lixarum ingenia. *Tacit.*

Prōcēdo, is, ere, eſſi, eſſum. (Neu.) *Dalye idem, napred odhadyam, napervo izhadyam, bodim.* Weiter gehe, fortgehe, herfür gehe. *Elmégyek, elöll jövök.* Vid. *Incedo N.* 1. *&* 2. *Exeo.* Huic ad urbem venienti tota obviam civitas cum lacrymis, gemituque proceſſerat. *Cic.* Vid. in *Obviam N.* 1. *&c.* In publicum procedere *pro* exire. *Id.* 2. Transl. V. *prætereo N.* 2. Ubi plerumque noctis proceſſit: *pro.* Ubi major noctis pars præteriit. *Salluſt.* 3. V. *Creſco.* Ætate, honoribus longius procedere. *Cic.* Item V. *proficio N.* 1. In philoſophia procedere. *Cic.* Qui naturâ, doctrinâque longè ad virtutem proceſſiſſent. *Id.* 4. V. *pervenio N.* 1. *pertingo, attingo.* Uſque ad adoleſcentiam meam proceſſit ætate. *Cic.* 5. V. *Accido N.* 1. *Evenio N.* 1. *Obtingit, Cedo N.* 1. Omnia proſperè procedent: *pro* evenient. *Cic.* Nonnunquam ſummis oratoribus, non ſatis ex ſententia eventum dicendi procedere: *pro* ſuccedere, accidere, cedere. *Id.* 6. V. *proſum.* Totidem dies emptori procedent: *pro* proderunt, in utilitatem emptoris cedent. *Cato.* 7. Militibus ſtipendia procedunt: *pro* promptè numerantur. *Liv.* 8. Eo inſolentiæ proceſſit, *vel* progreſſus eſt, ut &c. Cic. *On je na tulliko obolen*

poſztal,

poſztal, da &c. Er iſt ſo übermüthig worden, das &c. *Annyira elkényeſkedett a' dologban, hogy &c.* Naſcens in pedes procedit: *id eſt* ita naſcitur, ut pedes ex utero priores emergant. *Plin.* Res hæc procedit: *pro* locum habet, vim obtinet. *JCtl.*

Prŏcella, æ, f. Cic. *Viher, veliki veter z-naglim dergyem navlaſztito na morju, Zburkanye morja.* r. Sturmwind, s. Sturmwetter, Ungewitter abſonderlich auf der See, e. Ungeſtümmigkeit des Meers. *Szélvész, Háború. Fergeteg, kiváltt-képen a' tengereken.* 2. Transl. V. *Ærumna, Adverſitas, Moleſtia, perſecutio, perturbatio.* Vitam quietam, & remotam à procellis invidiarum ſequi. *Cic.*

Prŏcello, is, ere, cŭli, ulſum, (Act. *ab antiq.* Cello.) *Sim-tam bitam, treſzkam, burkam.* Hin und her werffe, ſchlage, umkehre. *Felverem, Felforditom, Széllyelverem.* Vid. *percello N. 1. perturbo N. 1. Commoveo.* Procella omnia procellit. *Serv.*

Prŏcellōſus, a, um. Liv. *Vihra ali burkanya pun, vihren, vihraſzt, burkaſzt, ſzlapovit, valovit.* Wind ſtürmig, ungeſtümm, voll Ungewitter. *Szélvészſzel rakva, Fergeteges.*

Prŏcĕr, ĕris, m. *Sing. minus uſitatus.* Agnoſco procerem. *Juven.* Vid. *proceres.*

Prŏcērè, procerius, *Adv.* Cic. *Viſzoko, Dugo, pretegnyeno.* Hoch, lang, ausgeſtreckt. *Magaſan, Terjedtten.*

Prŏcĕrēs, rum, m. *Plur.* Liv. V. *Magnas, Optimas, Primas N. 2. Viri primores* in voce *primoris.*

Prŏcērĭtas, atis, f. V. *Altitudo N. 1.* Arborum proceritas. *Cic.* proceritas corporum *Plin.* Item V. *Longitudo N. 1.* proceritas ſpatii. *Apul.* Numerus orationis tardius fluit pedum proceritate: *id eſt* productione, ſeu longioris temporis enunciatione. *Cic.*

Prŏcērĭtūdo, inis, f. Solin. *idem.*

Prŏcērŭlus, a, um. Apul. *Priviſzok, pridug, nadug, malo viſzok ali dug.* Etwas hoch oder lang. *Valamennyire magas, hoſzſzu.*

Prŏcērus, a, um, rior, iſſimus. Cic. *Viſzok, na viſzinu dug, ali velik.* Hoch, lang oder groſs in die Höhe. *Magas.* Vid. *Altus N. 1. Longus N. 1.*

Prŏceſſio, onis, f. Veget. V. *progreſſio. N. 1.* Speciatim verò & in ſenſu vulgi. *Szkup zpravleneh pobožno putuvanye, obchinzko obhadyanye, redno hodenye,* peregr. *proczeſzia.* e. Proceſſion, öffentlicher Umgang. *Bútsú nyerésért ſzive gyűlt községnek járáſa, ſutazáſa; Bútsú járás.*

Prŏceſſus, ûs, m. Cic. V. *progreſſus.*

Prŏcĭdentia, æ, f. Cels. *Opadanye, napervo padanye, prepadanye, iz ſzvojega meſzta izpadanye, ogreznenye.* Das Niederfallen, r. Vor- oder Ausfall, e. Vorfallung, Senckung. *Leborúlás, Le-esés.* Eſt genus morbi, cùm pars quædam corporis prolabitur extra ſuum locum naturalem. *ut* procidentia uteri. *prepadanye, ali ogreznenye vutrobe.* r. Vorfall, oder Senckung der Gebähr-Mutter. *Méhe le-esése.* Plin. Ani, ſeu ſedis procidentia. *Celſ.*

Prŏcĭdo, is, ere, procĭdi, căſum, (Neu.) *Napervo opadam, pred-opadam, na tla padam, Dole-padam.* Vorfalle, niederfalle. *Leborúlok, Ledűlök.* Muri pars ariete incuſſo ſubruta prociderat: *pro* deciderat. *Liv.* Ad pedes alicuius procidere. *Komu pred noge opaſzti, na kolena pred noga opaſzti.* Einem zu Füſſen fallen. *Valaki lábai előtt leborúlni.* Horat. 2. *procidere* dicuntur partes corporis, quæ morbo, aut aliâ vi ſitum naturalem mutant. *Plin.*

Prŏcĭdŭus, a, um. Plin. *Vruſſen, ogreznyen, na tla opadajuchi, ki je prepal, opal.* Einfällig, niederfällig. *Le-eſett, Dűlő félbenálló.*

Prōcieo, es, ēre, ivi, citum, (Act.) V. *Poſtulo N. 1.* Matrem procitum plurimi venerunt. *Liv. apud Feſt.*

Prŏcinctus, a, um. V. *paratus N. 1.* Claſſes procinctæ. *Gell.*

Prŏcinctus, ûs, m. Cic. *K-Vojszki priprava, Gotov réd na boj, pripravnoſzt k-chemu, gotové-zpravnoſzt.* e. Zurüſtung, Schlacht-Ordnung zum Krieg, Zurüſtung zum etwas, Bereitſchafft. *Készület, Tſatai készület.* In procinctu ſum, vel ſto. *Gotov y pripraven jeſzem, gotovo ſztoim, na ſzkok gotov jeſzem.* In Bereitſchafft ſtehe, Reiſefertig bin, auf dem Sprung ſtehe. *Készen állok, készen vagyok.* Aliquid in procinctu habere. *Gotovo kai y pripravno imati.* Etwas in der Bereitſchafft haben, fertig und bereit haben. *Valamit készen tartani.* ita Quinctil. 2. *Transl.* Aliquid in procinctu facere: *id eſt* expeditè, celeriter. *Ovid.*

Prŏcĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Laceſſo N. 1.*

Prŏclāmātio, onis, f. Quinctil. *Z-krichem obznanuvanye, prezvanye.* e. Ausruffung. *Kikiáltatás.*

Prŏclāmātor, oris, m. *Prezavatcz, ozovich, Razglaſzitel.* r. Ausruffer. *Kikiáltó, perorló.*

Digitized by Google

Proclāmo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Gláſzim, prezávam, ozávam, z-vikum na znanye dájem.* Ausruffe. *Kikiáltom.* Fidem tuam proclamant. *Cic.*

Proclīnātio, onis, f. Vitruv. *Napervo nagnyenye, prignyenye.* Für ſich Neygung. *Elhajtás.*

Proclīnātus, a, um. *partic. paſſ.* Vitruv. V. *proclivis N.* 1. 2. Transl. V. *proclivis N.* 2. Cæs.

Proclīno, as, &c. Colum. *Napervo prigiblyem, predſze nagiblyem.* Vor ſich biege. *Előre-hajlok.* Vide *Inclino N.* 1.

Proclīvis, is, *com.* ve, n. *Szatermo-nagnyen, predſze prignyen, nagnut, dole viſzechi.* Für ſich geneigt, abhängig. *Lejtős, Lehajló.* Vid. *Declivis.* Eo pelli poſſe per proclive faciliùs rati. *Liv.* 2. Transl. *pro* propenſus. *Nagnyen.* Geneigt. *Hajlandó.* Ingenium ab labore proclive ad libidinem. *Terent.* Alii ad alios morbos procliviores ſunt. *Cic.* Sceleri proclivis egeſtas. Sil. *Nazlo y grehotu nagnyeno je ſzıromaſtvo.* e. Armuth iſt geneigt zum böſen. *A' ſzegénység hajlandó a' gonoſzságra.* 3. V. *Facilis N.* 1. Dictu quidem proclive eſt. Cic. *Rechi je vre lahko.* Es iſt zvvar leicht (bald) geſagt. *Azt ugyan könnyű mondani.* In proclivi aliquid eſſe: *pro* Aliquam rem facilem eſſe, in promptu *vel* procinctu eſſe. *Terent.*

Proclīvĭtas, atis, f. Hirt. *Dole nagnyenye, prignyeno viſzenye.* Abhängung. *Hajlóság, Lejtősség.* Vid. *Declivitas.* 2. Transl. *Nagnyenye, Nagnutie.* e. Neygung, Zuneygung. *Hajlandóság.* Quòd alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur, in malis proclivitas. *Cic.*

Proclīvĭtĕr, procliviùs *Adv.* Cic. *Nagnyeno, Lahko.* Geneigt, leichtlich. *Hajlandóúl, könnyen.* Vid. *Facilè N.* 1. *propensè.*

Proclīvium, ii, n. Claud. *Locus proclivis.* Vid. *proclivitas N.* 1.

Proclivus, a, um, Senec. V. *proclivis N.* 1. 2. Transl. V. *proclivis N* 2. Plaut.

Proclūdo, is, &c. Pallad. V. *Concludo N.* 1. *Claudo N.* 1.

Prŏco, as, are, avi, atum, [Act.] Cic. *Szniúbim, Mamim.* Werbe. *Nőſzésre kívánom.* &c. Vid. *prehenſo N.* 2.

***Prŏcœtium**, ii, n. & procœton, ōnis, m. *Szoba pred biſum za ſztráſu,* &c. *predkomora predhiſno meſzto.* e. Wacht Kammer, Bey-Kammer, g. Audientz-Zimmer. *Udvarló palota, ántikamara.*

***Prŏcŏmĭum**, ii, n. *Láſzi naperno vugani, roſicbki.* Vörderſte Haar-Büſchlein, Favoritlein. *Előre megfodoritott haj-fürtök.*

Prōconſul, ŭlis, m. *Veliko-vechnika, ali veliko-ſzvetnika, iliti poglavára nameſztnik.* r. Stadthalter des Burgermeiſters &c. *Pólgár-meſter hely tartója* &c. Miſſus pro Conſule, *vel* pro-Conſulibus. Bella à Proconſulibus, & pro-prætoribus adminiſtrantur, &c. *Cic.* Ejus anni proconſul. *Tacit.* Fere, qui conſulatum priore anno geſſerat, poſteriore ad Provinciam procurandam Proconſul mittebatur.

Prōconsŭlāris, is, *com.* re, n. Gell. *Veliko-ſzvetnika nameſztniku ſzliſſajuchi, nameſztnikov.* Zum Stadthalter *oder* Vice-Burgermeiſter gehörig. *Pólgár-meſter helytartójához-való.*

Proconsŭlātus, ûs, m. Plin. *Veliko-ſzvetnichkoga nameſztnika chàſzt, nameſztnichtvo, nameſztje glavarzko.* Stadthalters-*oder* Vice-Burgermeiſters Würde und Amt. *Vitzé pólgár-meſter tiſztsége.*

Prŏcor, aris, ari, atus ſum, (Dep.) V. *proco.* procari, poſcere, unde procaces meretrices ab aſſiduè poſcendo: & proci uxorem poſcentes in matrimonium. *Feſt.* Aliquid procari: *pro* blandiendo poſcere. *Varro.* Vid. *Blandior, Lenocinor N.* 2.

Procraſtĭnātio, onis, f. Cic. *Od dneva do dneva odlachenye, pozutraſſenye, odlaka.* r. Aufzug, Aufſchub, Verzögerung. *Napról napra-való halogatás.* Vid. *Dilatio.*

Procraſtĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Od dneva do dneva odláchim, odteſem, pozutravam.* Verzögere, aufziehe, aufſchiebe. *Napról napra halogatom.* Vide *Differo N.* 1.

Procreātio, onis, f. V. *Generatio, geneſis N.* 1. *genitura.* Liberorum procreatio. *Cic.*

Procreātor, oris, m. Cic. V. *Creator, Generator, Genitor.*

Procreātrix, īcis, f. Cic. V. *Generatrix, parens.*

Procreo, as, &c. Cic. V. *Creo, genero, gigno, pario N.* 1. 2. Alicui periculum procreare: *pro* intentare, ſtruere. *Cic.*

Prŏcreſco, is, &c. Lucr. V. *Creſco.*

Prōcŭbĭtor, oris, m. Feſt. *Sztraſan, Viroſztnik pred taborom, ki pred leſechum voiſzkum viroſztuje, predſztraſan.* r. Wachter, ſo vor dem Lager vvachet, e. Feld-*oder* Piquet-Wacht, Vorvvacht. *Tábor előtt vigyázó, Fiók Stráſa.*

Prōcŭbo, as, are, cŭbui, ĭtum, (Neu.) Virg. V. *procumbo.*

Procūdo,

Digitized by Google

Procūdo, is, &c. V. *Excudo N. 1. Exatuo.* Vomeris obtuſi dentem procudere. *Virg.* 2. Transl. V. *perficio.* Linguam procudere. *Cic.* Item V. *Genero, Gigno.* prolem procudere. *Lucr.* Item V. *Invenio N. 1. Excogito.* Vivendo voluptatem procudere: *pro* invenire. *Lucr.* Dolos procudere: *id eſt* excogitare, artificioſè machinari. *Plaut.*

Prŏcŭl, *Adv.* Interdum etiam *præp.* ùt volunt Grammatici, Ablativo ſerviens. *Daleko, Dalko, Dalecb, od daleka, iz dalka.* Weit, fern, von fern. *Meſsſe.* Aliquid procul videre. Virg. *Kaj iz dalka videti.* Etvvas von fern ſehen. *Valamit meſzſzünen látni.* Frequenter jungitur Adverbiis, *hinc, iſtinc, illinc, inde, alicunde.* Procul hinc ſtans audivi. Terent. *Daleko od ovud*, ali *Daleko od ovoga meſzta ſztojecb, cbul jeſzem.* Ich habe gehöret vveit von hier ſtehend. *Meſzſze innen álván hallottam.* Eſſe procul inde. Cic. *Daleko od onud biti.* Weit von dannen ſeyn. *Meſzſze lenni onnan.* &c. Sæpe præp. *à* vel *ab* recipit, quæ etiam toties ſubauditur, quoties *procul* cum Abl. ſolo tanquam ſuo reperitur. *e. g.* Cœleſtia procul eſſe à noſtra cognitione. *Cic.* procul patriâ: *pro* procul à patria. Cic. *Daleko od domovine.* Weit von dem Vatterland. *Meſzſze hazájától.* procul dubio. Sveton. *Daleko od dvojne*, iliti *prez vſzake dvojne.* Ohne allen Zvveiffel. *Minden két ség nélkül.* procul vero: *pro* procul à vero, longè à veritate. *Colum.* procul errare: *pro* longè, multum, *vel* valde errare. *Salluſt.*

Prōculcātio, onis, f. Senec. V. *Conculcatio.*

Proculcātor, oris, m. *Poteptavecz, pogazitel, potlacbitel.* r. Zertretter, Zerſtampffer. *Eltapodó, Elötte eltapodó, Elrontó.* Quam inſpexêre proculcatores. *Ammian.* ubi tamen alii legunt *procurſatores.*

Proculco, as, are, avi, atum, (Act.) Golum. *Iducb zatiram, pogazujem, potlacbuiem, z-nogami poteptam.* Mit Füſſen trette. *Eltapodom, Elötte eltapodom.* Vid. *Conculco.* 2. Transl. Fata proculcare: *pro* contemnere. *Senec.*

Procumbo, is, ĕre, cŭbui, ĭtum, (*Neu.*) V. *Jaceo N. 1.* Ipſum feſſum via procubuiſſe. *Liv.* 2. Accipitur *pro* proſternor. *Dole legam.* Mich lege, niederlege. *Lebeveredem, Ledölök.* Vid. *Decubo, Cado N. 1. procido. N. 1.* Ad genua procumbere: *pro* cadere, proſterni. *Curt.* Ante pedes, *vel* genibus alicujus procumbere: *pro* procidere. *Ovid.*

Procūrātio, onis, f. Cic. *Szkerblyenye, ſzkerbi-noſsnya, pazka.* e. Vervvaltung. *Gondviſelés.* Synon. *Adminiſtratio, Gubernatio N. 1.* 2. V. *Expiatio.* Ut ſue plena procuratio (*expiatio*) fieret. *Cic.*

Procūrātiuncŭla, æ, f. Senec. *parva procuratio.*

Procūrātor, oris, m. Cic. V. *Adminiſtrator, Curator N. 1.* 2. ſpeciatim *procurator* dicitur ille, cujus operâ in negotiis litium utimur. V. *Advocator.* ita *Ulp. Cic. &c.* Agere per procuratorem. *Cic.*

Procūrātōrius, a, um, Ulp. *Szkerbitelov, ſzkerbitelzki, ſzkerbitelu ſzliſſajucbi.* Dem Schaffner, *oder* Anvvald gehörig. *Gondviſelőhi, gondviſelőhez-való.*

Procurātrix, īcis, f. Cic. *Szkerbitelicza, koja na kaj ſzkerb y pazku ima.* e. Vervvalterin. *Gondviſelőné.* Vid. *Gubernatrix.*

Prōcūro, & prŏcūro, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Diligenter* & *Adminiſtro, Curo. N. 2. & 4. Guberno.* Rationes alicujus procurare: *pro* adminiſtrare. *Cic.* Nutrices pueros domi procurent: *pro* gubernent, cuſtodiant, moderentur. *Plaut.* Arbores procurare: *id eſt* diligenter excolere, & curare, ut creſcant. *Cato.* 2. V. *Expio.* Monſtra procurare. *Cic.* 3. V. *præſum.* Pannonius Avitus cum in Gilicia procuraret. *Leg. 86. Dig. de acquir. & amit. hæred.*

Prōcurro, is, ĕre, prōcurri, curſum, (Neu.) *Dalye zecbem, zatécbemſze, napervo-dercbim, zaderkavamſze.* Fürauslauffe, herfür lauffe. *Elő-futok, kidüllyedek.* Cùm milites infeſtis pilis procurriſſent. *Caſ.* in publicum procurrere: *pro* excurrere. Liv. *Van izdercbati, na vuliczu dercbati.* Auf die Gaſſen lauffen. *Az utſzára kifutni.* Mons in mare procurrit: *pro* excurrit, protenditur. *Horat.* Vitæ ſpatium procurrere: *pro* decurrere, finire. *Ovid.*

Procursātio, onis, f. *Van zdercbanye, zatécbenye, potecbenye.* r. Auslauff, e. Streifferey, r. Scharmützel. *Ellenségre kikélés, Ellenkezés.* Vid. *Excurſatio, Incurſio.* Hoſtes procurſatione laceſſere. *Liv.*

Procursātor, oris, m. Liv. *Zatekavecz, napervo derkavecz, pred vojſzkum na nepriatela navalitel.* r. Vorlauffer, Scharmützirer, der zur Kriegs-Zeit vorlauffet. *Elő futó, Ellenségre kikélő, kijáró.* Vid. *Antecurſor, Excurſator.*

Procurſio, onis, f. Quintil. *Napervo dercbanye,*

nye, predtechenye. Das Fürlauffen. *Előfutás.* Item V. *Excurſatio, Digreſſio.*

Prōcurſo, as, are, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Liv. *Van techem, preddercbim, zadertavamſze ſzuprot nepriatelu &c.* Füraus lauffe, hinaus auf den Feind &c. lauffe. *Ellenſégre kifutok, Ellenkezem. &c.* Vid. *Incurſo, Incurſito, præcurro N. 1. Ultra & Curſito, Excurro.*

Procursōrius, a, um, Ammian. V. *præcurſorius.*

Procurſus, ûs, m. Liv. V. *Ultra & Curſatio, progreſſio N. 1. procurſio, procurſatio.*

Prōcurvo, as, are, &c. Stat. V. *Curvo, Incurvo.*

Prōcurvus, a, um, Virg. V. *Curvus, Incurvus, valde curvus.*

Prŏcus, i. m. Cic. *Snubok, ſznubitel, ſenoiskavecz. ſeni-rad, za ſenitvu proſecz, Lyubo-máma.* r. Werber, Freyer, Löffler, Buhler, Mitbuhler. *Leány-néző, Nőſzni vágyó, leány kérő.* Dicitur etiam de aliis, qui aliquid ardenter, & importunè petunt. Sic *Cic. in Brut. c. 96.* Impudentes procos repudiemus.

Prōdeambŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Terent. V. *Obambulo, Ante & Deambulo, Ultra & Deambulo.*

Prodeo, is, īre, īvi, & ĭi, ĭtum. (Neu. *Anom.*) Cic. *Van izhajam, napred idem, pred ochi idem.* Ausgehe, herfür gehe. *Elő-járulok.* Alicui obviam prodire: *pro* procedere. *Id.* Item V. *progredior N. 1.* Volando tantum prodire, quantum acies oculi ſequi poteſt. *Virg.* 2. Transl. Novæ prodeunt Comœdiæ: *pro* in publicum eduntur. *Plaut.* Vide *Edo N. 1.* ſed in ſignific. paſs.

Prōdico, is, &c. V. *Condico N. 1. præfinio.* Tribunus ei diem prodixit. *Liv.*

Prodictātor, oris, m. Liv. *Nameſztnik najvekſsega oblaſztnika.* r. Statthalter des Oberſten Gevvalthabers. *Fő tiszt, hatalmaſság hely-tartója.* Prodictator Dictatori ſuffectus extraordinariam apud Rom. dictaturam gerebat.

Prodictio, onis, f. Feſt. V. *Condictio N. 1.*

† Prōdĭgālis, is, *com.* le, n. Vid. *prodigus.*

† Prodigalitas, atis, f. *Auct. Declam. in Catil. quam Portio latroni tribuunt.* Vid. *Prodigitas.*

Prōdĭgè, *Adv.* Cic. *Viſſe reda potroſſno, Razſzipno.* Verſchvvenderiſch. *Tékozlva.*

Prōdigentia, æ, f. Tacit. V. *prodigitas.*

Prōdĭgiālis, is, *com.* le, n. Plaut. *Chudovitomu dugovanyu ſzliſſajuchi. &c.* Vid. *prodigioſus.*

Prodigialĭter, *Adv.* Colum. V. *prodigioſè.*

Prōdĭgiātor, ōris, m. Feſt. *Chudovitch dugovány razlozitel, na znanye davavecz, raztolnachnik.* r. Ausleger der Wunderding. *A' lött tſudából jövendött magyarázó.*

Prōdĭgiōsè, *Adv.* Plin. *Chudovito.* Unnatürlich - ſeltſamer Weiſe, vvunderſam, Abendtheurlich. *Tſudáſon.*

Prōdĭgiōſus, a, um, Quintil. *Chudovit, ſztrahovit, Nenavadni.* Wunder-ſeltſam, vvunderſam, ungeheur, unnatürlich. *Tſudás, tſudálkozásra méltó.* prodigioſior. *Trebell.*

Prōdĭgĭtas, atis, f. *Obſol.* Lucil. apud Non. *Raſzipnozt, Raſziplyivozt, Neredna potroſſlyivozt, preveliko troſſnozt, Raſzipanye blaga &c.* e. Verſchvvendung, Verthulichkeit, Praſſerey, Verthuung der Gütter. &c. *Tékozlás, pazérlás, pazarlás, haſzontalan költség.*

Prōdĭgium, ii, n. Cic. *Chudovito zkazanye, chudno znaménye, chudo, nenavadno pripechénye.* s. Wunder-Werck, s. Wunder Zeichen, Wunder-Geſicht, unnatürlich Ding. *Tſuda, Tſudás jel, Termé-ſzet ellen lött dolog.*

Prōdĭgo, is, ĕre, ēgi, (Act. *ex* pro & ago.) 1. propriè. *Dalye gonim, pred menum tiram.* Weiter treibe, vor meiner treibe, fortreibe. *Kihajtom, Elő-űzöm.* ità *Varro.* 2. Transl. *Viſſe-redá, ali prevech troſſim; Razſzipavam, Razteplyem, Vſza zapiam y pojéd m; Imétek na nikaj zpravlyam.* Über die Maaſs ausgebe *oder* verzehre, verthu, verſchvvende, durchrichte. *Eltékozlom, pazérlom.* Apud Tertull. legitur partic. *prodactus.* pro *profuſus, prodigè inſumptus.*

Prōdĭgus, a, um, Cic. *Razſzipni, prevech troſſechi, blago na nikaj zpravlyajuchi.* Verſchvvenderiſch, durchbringeriſch, verſchvvendiſch, verthuiſch, der ohne Maaſs ausgiebt und verzehret. *Tékozló, mindent elpazérló.* 2. Transfertur etiam ad alia. V. *Contemtor, negligens, incurioſus.* prodigus pudicitiæ: *pro* negligens &c. *Vellej.* Animæ prodigus: *id eſt* Contemtor vitæ. *Horat.* 3. V. *Abundus.* Locus prodigus multæ herbæ: *pro* abundans herbâ, ſeu paſcuis. *Horat.* 4. Nocendi prodigus: *pro* avidus, cupidus. *Stat.*

Prōdĭtio, onis, f. Cic. *Izdánye, Izdaja, Izdajſztvo, prepovedanye.* e. Verrätherey. *Elárulás.* Arcanorum proditio: *pro* divulgatio. *Sakrovnch dugovány razglaſzenye.* e. öffentliche

Digitized by Google

ſentliche Kundmachung der gemeinen Dingen. *Titkoknak kimondájok.*

Prōditor, oris, m. Cic. *Izdajnik*, *Izdavnik*, *prepovedavecz.* r. Verräther. *Elárúló.* Induere proditorem. Tacit. *Izdajno baratati, z nevernoſztium obhajati*, *zneveriſze, koga vu kakovom dugovanyu prepovedati.* Verrätheriſch handeln, etvvas verrathen. *árúlás- képen tſelekedni, valakit elárúlni.*

Prōditrix, īcis, f. Lactant. *Izdajnicza, Izdavnicza. Prepovedavka, Rasglaſzitelicza.* e. Verrätherin. *Elárúlóné.*

Prōdo, is, ĕre, dĭdi, ĭtum, (Act.) *Izdájem.* Dahin gebe, verrathe. *Kiadom, Elárúlom.* Claſſem prædonibus prodere: *id eſt* priùs, quàm capiatur, tradere. Cic. Arcem hoſti prodere. Salluſt. *Gràd nepriatelu izdati, tojeſzt gràd pervo nepriatelu izruchiti y pod oblaſzt dati, neg je ſztla.* Dem Feind die Veſtung verrathen, das iſt: ehe übergeben, als es die Noth erfordert. *A' várat az ellenségnek elárúlni.* 2. V. *Oſtendo, patefacio N.* 2. Alicujus rei conſcios prodere. *Cic.* Aliquid alicui prodere: *pro* dicere, narrare. *Plaut.* 3. V. *Do N.* 1. *Trado N.* 1. Ne periculoſam imitationem exempli reliquis in poſterum proderetis. *Cic. pro Flac.* 4. Nota *uſus ſequentes:* Bona exempla prodere: *pro* edere. *Tacit.* Alicujus ſalutem alicui mercede prodere: *pro* vendere, *id eſt* aliquem perdere, inimico tradere. *Cic.* Ut aliqui produnt: *pro* ſcribunt. *Id.* Sic dicitur: Virtutes litteris, *vel* monumentis ſempiternis prodere. Alicujus rei memoriam poſteris prodere. Aliquid memoriæ prodere. *h. e.* Ad poſterorum memoriam transmittere, poſteris tradere, litteris mandare, ſcribere, quod poſteri legant. *Id.* Fidem prodere: *pro* iuramentum violare, jurijurando non ſtare. *Salluſt.* Officium prodere: *pro* deſerere. *Cic.* Vitam ſuam prodere: *pro* vitæ periculo ſe exponere. *Terent.* Aliquot dies nuptiis prodere. *id eſt* Nuptias per aliquot dies differre, protrahere, producere, prolongare. *Terent.*

* Prŏdrŏmus, i, m. Cic. V. *præcurſor.* 2. Transl. *Dugovanye pred vremenom bivajuche.* Was vor der Zeit geſchieht. *Idő előttvaló dolog.* Vid. *præcox.* Ficus præcoces, quas Athenis prodromos vocant. *Plin.*

Prōdūco, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] *Pred ochi pelyam, poſztavlyam.* Herfür führe, vor Augen ſtelle. *Előre hozom, előviſzem.* Vid. *Adduco, Educo.* Aliquem è carcere producere: *pro* educere. *Cic.* Aliquem in proſpectum populi producere: *pro* adducere. *Id.* Teſtes producere. *pro* in judicium adducere. *Id.* Res venales producere. *pro* exponere. *Terent.* 2. V. *prolongo N.* 1. & 2. *Extendo*, *Extraho. N.* 2. Convivium ad multam noctem, vario ſermone producere. *pro* prolongare, protrahere, continuare. *Cic.* Vitam ad centeſimum annum producere. *pro* extendere, extrahere &c. *id eſt* Centum annos vivere. *Id.* Syllabam producere. *pro* prolongare, longam facere, longiore tempore enunciare. *Quintil.* 3. V. *Genero, Gigno.* Filios in orbitatem producere. *Plaut.* 4. V. *Committo N.* 5. *patro N.* 1. Nihil pravum & perverſum producere. *Cic.* 5. V. *Moror N.* 2. Conditionibus hunc, quoad poteſt, producit. *Cic.* 6. V. *Eveho N.* 2. *Exalto.* Aliquem ad ampliſſimos honores producere: *pro* provehere, promovere, evehere. *Cic.* 6. V. *Confundo N.* 2. Aliquem dictô producere. *Plaut.*

Prōductè, *Adv.* Cic. *Na dugo, po duſini, na dugom, dugo.* Nach der Länge, verlängerter Weiſe, vveitläufftig, lang. *Hoſzſzan, Nyújtva.*

Prōductio, onis, f. Cic. *Van pelyanye*, *Izpelyanye, poduſenye.* Herfür Führung, Verlängerung. *Előre hozás, Nyújtás, hoſzſzabbítás.* Item V. *procraſtinatio.* Temporis productio. *Cic.*

Prŏfānātio, onis, f. Plin. *Odſzvetyenye*, *poſzvetyenya mentuvanye, odſzvetenye*, *oſzkrunenye, pogerdenye.* e. Entvveihung, Beſleckung. *Szentségtelenítés, Meg-fertezetetés.* Vid. *Contamen.*

Prŏfānātor, oris, m. Prudent. *Odſzvetitel*, *Oſzkrunitel, pogerditel.* r. Entvveiher, Entheiliger, Beflecker. *Szentségtelenítő*, *Megfertezetető.* Vid. *Contaminator.*

Prŏfānè, *Adv.* Lactant. *Odſzvetyeno, oſzkrunyeno.* Entheiliget. *Szentségtelenül, Megfertezetetve.*

Prŏfāno, as, are, avi, atum, [Act.] Liv. *Odſzvetyujem, poſzvetyenye odjemlyem.* Entvveihe, entheilige. *Meg ſzentségtelenítem, Megfertezetetem.* Vid. *Contamino.*

Prŏfānus, a, um, Cic. *Neposzvetyen*, *odſzvetyen*, *poſzvetenya mentuvan.* Ungevveihet, unheilig, entheiliget. *Szentségtelen, ſzentségtelenített.* Item V. *Mundanus.* procul hinc, procul eſte profani. *id eſt* Mundani, irreligioſi, non ſacri, non ſacerdotes,

dotes. *Virg.* Item V. *Vulgaris.* In profanis uſibus pollui laurum, & oleam fas non eſt. *Plin.* 2. Transl. V. *Impius*, *Sceleſtus.* Odia profana. *Stat.* Miſcere ſacra profanis *pro* fuſque deque omnia vertere, fas nefáſque confundere. *Horat.*

Prŏfāris, āri, ātus ſum. (Dep. Defect.) Virg. *Van govoriti, napervo govoriti.* Heraus reden, vorreden. *Elöl-mondani.* Vide. *Faris*, *præfaris.* 2. V. *prædico N. 1.* Futura profari. *Ulpian.*

Prŏfātum, ti, n. Gell. V. *Effatum.*

Prŏfātus, ûs, m. Gell. V. *præfatio.*

Prŏfectio, onis, f. Cic. *Odbajanye*, *Dale bodenye*, *odidenye*, *odßaſztje*, *poßaſztje*, *putuvanye*, *idenye.* e. Reisfahrt, r. Zug, eine Reiſe. *Elmenetel.* Profectionem parare. Cæſ. *Na piuſze ſzpravlyati.* Sich Reis-fertig machen. *útra kiſzülni.*

Prŏfectītius, a, um. *Od koga dohajaiuchi*, *odkud izhajajuchi.* Von einem herkommend. *Elmenetele-való.* Dos profectitia: *id eſt* à parentibus de eorum bonis profecta. *Ulp.*

Prŏfectò, *Adv.* Cic. *Sztanovito*, *zaiſzto*, *za iſztinu.* Gevviſslich, fürvvahr, vvarlich, allerdings, eigentlich, ohnfehlbar. *Bizony*, *nyilván.*

Prŏfectus, & prŏfectus, ûs, m. Quintil. *Napredek*, *Haſzen*, *koriſzt.* Das Zunehmen, r. Nutz, e. Erſprieſslichkeit, r. Fortgang, Vortheil, s. Wachsthum. *Elö-menetel a' dologban*, *Nevelkedés.* profectum facere. *pro* proficere. *Plin.*

Prŏfĕro, ers, erre, tŭli, lātum, (Act. *Anom.*) *Van iznaſſam*, *napervo donaſſam.* Heraus oder hinaus trage, herfür bringe. *Kiviſzem*, *kihozom*, *Elö-veſzem.* Vide *Affero*, *Effero N. 1.* *Exero*, *Extraho N. 1.* Arma ex oppido proferre. *pro* efferre. *Cæſ.* Linguam in tuſſiendo proferre: *pro* exerere. *Plaut.* Nummos ex arca proferre. *pro* extrahere. *Cic.* Gradum, *vel* pedem proferre. *pro* exire, pedem efferre, progredi. *Plaut.* *Horat.* 2. Transl. V. *Dilato*, *Extendo*, *protendo N. 1.* *produco N. 2.* Fines officiorum, Fines imperii proferre. *pro* protendere, extendere, dilatare. *Cic.* Auctionis diem latiùs proferre: *pro* differre. Auctionem procraſtinare. *Id.* 3. V. *Divulgo*, *prodo N. 2.* Indicia communis exitii proferre. *pro* manifeſtare, palam facere. &c. *Cic.* Aliquid in lucem proferre. *pro* edere, *vel* patefacere, in publicum producere. Cic. *Kaj na ſzvetloſzt poſztaviti*, *doneſzti*, *ochivesztno vuchiniti.* Etvvas an das Licht bringen, offenbahren. *Valamit világoßágra hozni*, *kinyilatkoztatni*, *kijelenteni.* Aliquid in medium proferre. Cic. *Kaj napervo doneſzti*, *povedati.* Etvvas herfür bringen, öffentlich ſagen. *Valamit Elö-beſzéllni.* Verba proferre. *pro* loqui, proloqui. *Id.* Teſtes proferre. *pro* adducere. Cic. *Szvedoke dopelyati*, *na ſzüd dozvati*, *poſztaviti.* Die Zeugen ſtellen. *Elö hozni a' bizonyságokat.* Beneficia in aliquem proferre: *pro* Alicui beneficia conferre. Cic. *Komu kaj dobra vuchiniti*, *dobro-chiniti.* Einem guts thun. *Valakivel jót tenni.* Tribules nominatim proferre: Auctores proferre: *pro* citare, commemorare, recenſere. *Id.* Terra fructus profert: *pro* producit. *Id.* Ingenium proferre: *pro* oſtendere, prodere. *Tacit.*

Prŏfeſſio, onis, f. Cic. *Valuvanye*, *Ochivesztno napervo davanye*, *ochito valuvanye y pokazanye imetka.* e. Bekändtnuſs, öffentliche Bekennung, Anzeigung des Vermögens. *Megvallás*, *Nyilván-való vallás*, *Javainak nyilván-való kinyilatkoztatása*, *kijelentése.* Jugerum ſubſcriptio ac profeſſio. *Cic.* Conficere profeſſionem. *pro* Conficere tabulas eorum, quæ quis poſſidet, profitendi gratiâ: Romani enim apud Prætorem urbanum, vel certè apud decemviros profitebantur, quantum poſſiderent. *Id.* Transfertur & *ad alia: ut:* Fidei profeſſio. *Izpovedanye vere*, *valuvanye vere.* e. Glaubens-Bekandtnuſs. *Hitnek vallása.* Votorum profeſſio. *Redovnichka Bogu vuchinyena zaveza*, *valuvanye zavetov redovnichkeh.* e. Geiſtliche Gelübd-Verbindnuſs, Ablegung der Gelübde. *Szerzetesek bicskhotse.* Solennis profeſſio. *Ochito valuvanye*, *ochita zaveza*, *zavetna zaveza.* e. öffentliche Profeſſion. *Nyilván-való bieskhoés*, *vallás.* &c. 2. Profeſſio etiam dicitur ipſa Ars, ſcientia, vitæ conditio, ſecta, Religio, ſocietas, &c. quam quisque ſequitur, ſeu profitetur. ità *Cic.* *aliique. e. g.* Bene dicendi profeſſio. Cic. *Znanye ſzloſno-govorenya.* Die Kunſt der Wohlredenheit. *Ékeſen ſzólásnak tudománnya.* Ultimæ profeſſionis homines. Lamprid. *Zevſzema priproſzti lyudi*, *tojeſzt*, *lyudi najzlochbeſzteiſsega ſztaliſſa*, *ali meſtrie.* Sehr ſchlechte Leute, Leute ſo ſich in verächtlichſten Künſten üben. *éppen alá-való hitván emberek*, *kik alá-való meſterségekben foglalatoskodnak.* &c.

Prŏfeſſor,

Prŏfeſſor, oris, m. Plin. *Ochito-Vuchitel, obchinzki navuchitel.* öffentlicher Lehrer. *Közönséges Tanitó.* 2. generatim *profeſſor* dicitur, qui aliquam artem, ſcientiam &c. profitetur, exercet, vel aliis tradit.

Prŏfeſſōrius, a, um. *Navuchitelov, obchinzko-navuchitelski.* Zum öffentlichen Lehrer gehörig. *Tanitáſra-való.* Lingua Profeſſoria. *Tacit.*

† Prŏfeſſūra, æ, f. *Obchinzko navuchitelztvo, chaſzt obchinzkoga navuchitela.* 1. Dienſt *oder* 2. Amt eines öffentlichen Lehrers. *Közönséges tanitónak tiſztje.*

Prŏfeſtus, a, um. *Delatni, Delo-dnevni.* Wercktäglich. *Munkás napjú.* Feſtis, profeſtiſque diebus. Liv. *Vu ſvetnih y delatnih dnevih: po ſzvetkeh y delatnikeh.* In Feſt *und* Werck-Tägen. *Innep és munkás napokon.*

Prŏfĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, (Neu.) 1. *Napredujem, Haſznujem, koriſztim, pomaſemſze, napredek chinim, ráſztem vu navuku, dobrotah &c. opravlyam.* Zunehme, gewinne, Nutzen ſchaffe, wachſe, ausrichte. *Valamiben haſzonnal elő-megyek.* In philoſophia proficere. *pro* creſcere, profectum facere. *Cic.* Conſiliō nihil proficere. Cic. *Z-razlogom nikaj neopraviti, z-ſzvitovanyem niſta nehaſznuvati.* Mit dem Rath nichts ausrichten. *Tanátſal ſemmire nem mehetni.* 2. V. *proſum.* Multum ad ea, quæ quærimus, explicatio tua iſta profecerit. *Cic.*

Prŏfĭciſcor, ĕris, iſci, ectus ſum, (Dep.) V. *Eo N. 1. Ambulo, procedo N. 1.* Ex Aſia Romam verſùs proficiſci. *Cic.* Alicui obviam proficiſci. *Caſ.* Item V. *Diſcedo N. 1.* Calendis majis de Formiano proficiſcemur. *Cic.* 2. V. *Orior.* Omnia à me in te profecta ſunt, quæ ad tuum commodum, ad honorem, ad dignitatem pertinerent. *Cic.* Venæ à corde proficiſcuntur. *Sile ad ſzerdcza izhajaju, dohajaju, ali pochetek imaju.* Die Adern entſpringen, *oder* ihren Urſprung haben aus dem Hertzen. *A' ſzívről ágazódnakel az erek.* Atque ut inde oratio mea proficiſcatur. *Y daſze od onud ſzloſno-govor moi pochne.* Und damit allda meine Rede ſich anfänget. *És hogy az én beſzédem onnan kezdődjék.* ità Cic.

† Proficuus, a, um. V. *Utilis.*

Prŏfĭteor, eris, ēri, eſſus ſum, (Dep.) Cic. 1. *Ochito valujem.* öffentlich bekenne. *Nyilván meg-vallom.* Vid. *palam* & *Confiteor, palam fateor.* 2. V. *palam* & *Doceo.* profiteri philoſophiam. *Cic.* Sic dicimus profiteri artem, ſectam, ſcientiam, hoc illudve vitæ genus: *pro* publicè & apertè docere, exercere, præſeferre, ſequi, vel palam confiteri ſe ejuſmodi artis, ſcientiæ &c. ſectatorem eſſe, vel peritum. 3. V. *palam* & *polliceor N. 1. Ultro N. 1.* & *offero N. 1.* Operam ſuam, vel ſtudium alicui ad aliquid, vel in aliqua re profiteri. *Cic.* 4. profiteri idem eſt ac *Aliquid in cenſum referre, publicè aliquid & ultro denunciare, indicare, ſignificare.* Edixerat, ut aratores jugera ſationum ſuarum profiterentur: *id eſt* coram Prætore, aliove publico Magiſtratu recenſerent. *Cic.* Ut, qui ſe tanto imperio dignos crederent, nomina profiterentur: *pro* in acta publica referrent. *Liv.* Ut omnes milites æs alienum profiterentur: *pro* ut ſe debitores publicè, ſeu coram quopiam legitimo Magiſtratu agnoſcerent. *Curt.*

Proflātus, ûs, m. Colum. V. *Efflatio, perflatus.*

Proflictus, a, um, Gell. V. *profligatus N. 1. & 2.*

Proflīgātor, oris, m. Tacit. *Raſzipnik blaga ſzvojega &c.* Ein Verſchwender ſeines Guts. &c. *Tékozló, pazérló. Jóſzága veſztegető roſz ember.* Vide *Diſſipator.*

Proflīgātus, a, um. *Zatert, Razſzipan, Razbit.* Verſtöhrt, fortgeſchlagen. *Megnyomoritatott, veſztegetett, elſzélyjeſztett.* Item V. *Afflictus N. 1.* Opes profligatæ, profligatus exercitus. *Nep.* 2. Transl. V. *perditus N. 2. Afflictus N. 2.* Judicia profligata. &c. *Cic.* 3. V. *perniciosus, ſceleratus.* Tu omnium mortalium profligatiſſime. *Cic.*

Prōflīgo, as, are, avi, atum, (Act. *ab antiq.* Fligo.) V. *Affligo N. 1. Dejicio, Disjicio N. 1. depello, diſpello, fugo, diſſipo, proſterno.* Expugnare urbes, aciem hoſtium profligare. *Cic.* Item V. *prodigo.* Opes profligare. *Nep.* 2. Transl. V. *Afflicto.* Quanto tandem illum mœrore afflictum eſſe, & profligatum putatis? *Cic.*

Proflo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Efflo.* Iras proflare: *pro* efflare, *id eſt* iram flatu teſtari. *Plin.*

Profluens, entis, *om.* Cic. V. *profluus.* 2. Transl. V. *Abundus, Copioſus.* Genus orationis liquidum, fuſum, ac profluens. *Cic.*

Profluens, entis, m. *vel* f. ſubauditur enim *fluvius* vel *Aqua*, & ſic accipitur ſubſtantivè: Cic. V. *Fluvius.*

Profluenter, entiùs, *Adv.* Cic. V. *Abundanter, Affluenter, Copioſè, Fluenter.*

Profluentia, æ, f. Cic. V. *Abundantia, Copia N. 1. Affluentia.*

Profluo, is, ere, uxi, uxum, (Neu.) Cic. *Synon.* procul fluo, abundanter effluo, Emano N. 1. Defluo. *Vàn tecbem, prèk czurim, obilno tecbem.* Ausrinne, überflieſſe, daher flieſſe, reichlich flieſſe. *Kifolyok, elfolyok, elö-folyok.* Hinc *Transl.* Cujus ore ſermo melle dulcior profluebat. *Auth. ad Her.* 2. iterum Transl. V. *Devenio, pervenio N.* 1. Ab his fontibus profluxi ad hominum famam: *pro* deveni, ſeu conſecutus ſum famam apud homines. *Cic.*

Proflüvium, ii, n. *Otok. Izlëvanye, prelëvanye.* 1. Fluſs, das Ausrinnen, Ausflieſſen. *Folyát, kifolyás.* Vid. *Effluentia, Fluor.* Alvi profluvium. *Otok terbuha, driſztavicza, otvorenye téla.* 1. Durchlauff, Bauch-Fluſs. *Has menés.* Vid. *Diarrhæa.* Sanguinis profluvium. *Kervo-tocbje.* e. Blutſtürtzung. *Vér folyás.* ita *Colum.* Mulierum profluvium. V. *Menſtruum N.* 2. Plin.

Proflüvius, a, um, Cæcil. apud Priſcian. *Tekucbi, czurecbi, odtekajucbi.* Flüſſig, flieſſend, heraus flieſſend. *Elfolyó, kifolyó, folyton-folyó.*

Profluus, a, um, Plin. V. *Fluxus N.* 1. *profluvius, Labilis.*

Prŏfŭgio, & prōfŭgio, is, ere, fūgi, *ſupinum* itum *inuſitatum eſt.* [Neu.] *Vubadyam, Vtècbem.* Hinvveg fliehe. *Eltávozom.* V. *Aufugio, procul* & *Fugio N.* 1. *Elabor.* Urbe profugere. *Cic.* 2. V. *Confugio.* Ad aliquem profugere. *Id.*

Prŏfŭgium, ii, n. V. *Confugium, perfugium.* Portum potiùs paratum nobis, & profugium putemus. *Cic.*

Prŏfŭgus, a, um. *Uſzkok, Vuſzkok, pobegujucbi, Beſio, Uſzkocben, koi je pobegel, uſzkocbil.* Flüchtig. *Bujdosó, E'bujdoſott, kibujdoſott.* Annibal patriâ profugus. *Liv.* Vinculorum profugus. *id eſt* qui ex vinculis, vel carcere profugit. *Id.* Servus à Domino profugus. *Id.* 2. V. *Vagus.* Scythæ profugi: *id eſt* vagi, eò quòd crebrò domicilia mutaverint. *Horat.*

Prŏfundè, *Adv.* Plin. *Gluboko, Duboko.* Tief. *Mélyen.*

Prŏfundĭtas, atis, f. Macrob. *Glubina, Glublina, Dubina.* e. Tieffe. *Mélység.*

Prŏfundo, & *nonnunquam* prōfundo, is, ere, fudi, ūſum. [Act.] Cic. V. *Effundo N.* 1. *Largè* & *Fundo.* Hinc. *Transl.* Odium inclusum in aliquem profundere. *Cic.* 2. item Transl. V. *prodigo N.* 2. *Immoderatè* & *Conſumo.* Patrimonia ſua profuderunt; Fortunas ſuas abligurierunt. Cic. *Ocbinſztvo ſzvoje jeſzu raſzipali y prefrovali, dobitek pak poſerli.* Ihres Erbgut haben ſie verſchvvendet, und den Gevvinn verludert. *Az öſtöl maradtt javait eltékozlották, az nyereséget pedig elveſztegették.* 3. Vitam profundere: *pro* mori. *Id.* Se totum in aliquem profundere: *pro* Aliquem omni ſtudio fovere, protegere. *Id.* Omnes animi, atque ingenii vires profundere: *pro* omnem conatum adhibere, omnes nervos intendere, omnem ingenii vim applicare, ſummopere conari. *Id.* Verba ventis profundere: *pro* fruſtra loqui. *Lucr.*

Prŏfundum, i, n. Cic. V. *profunditas,* 2. ſpeciatim accipitur *pro* Mari. *Ovid.*

Prŏfundus, a, um, Cic. *Glubok, dubok.* Tief. *Mély.* 2. V. *Altus N.* 1. Cœlúmque profundum. *Virg.* 3. Transl. V. *Immenſus, Ingens.* Libidines profundæ. *Cic.* profunda avaritia. *Salluſt.* Nox profunda: *pro* valde obſcura, concubia, intempeſta. *Virg.*

Prŏfūsè, & prōfūsè, *Adv.* Liv. V. *Abundanter, Effusè, valde* & *Largè, prodigè.*

Prŏfūſio, & prōfūſio, onis, f. V. *Effuſio N.* 1. Sanguinis profuſio. *Celſ.* Item V. *Effuſio N.* 2. *prodigentia.* Infinitæ ſumptuum profuſiones, *Vitruv.*

Prŏfūſus, a, um, partic. *Prelean.* Vergoſſen. *Kiöntött, ontatott.* Vid. *Effuſus N.* 1. Multo ſanguine profuſo mortuus eſt. *Cic.* 2. eſt Adject. & ſumitur pro *Longo N.* 1. *Extenſo.* Aures breves, coma & cauda profuſior. *Pallad.* 3. Transl. V. *Immodicè* & *ſumtuoſus, Copioſus, Immoderatus, Largus, prodigus.* Non amat profuſas epulas: *pro* nimis ſumtuoſas, copioſas. *Cic.* Homo profuſiſſimus: *pro* nimis prodigus, immodicè largus. *Suet.* Jocandi genus profuſum: *pro* immoderatum. *Cic.*

Prŏgemmo, as, &c. Colum. V. *Gemmo N.* 1.

Prŏgĕner, ĕri, m. Svet. JCti. *Vnukin mùs, zetick.* Der Encklin Mann, der Kinds-Tochter Mann. *Unokám férje.*

Prŏgĕnĕrătio, onis, f. Plin. V. *Generatio.*

Prŏgĕnĕro, as, are, &c. Horat. V. *Genero, gigno.*

Prŏgĕnies, ĕi, f. Cic. V. *Familia N.* 2. *Genus N.* 1. *Liberi.* 2. Transl. Vitis progenies: *id eſt* propago. *Colum.*

Prŏgĕnitor, oris, m. Ovid. V. *Generator, Genitor, Avus. &c.* Progenitores. *Predyi roditeli, Predyi* e. Vor-Eltern. *Sŭlliink, Feleink.* Vide *Majores.*

Proger-

Prōgermĭno. as, &c. Colum. *Rasnikuujem, proniknujem, kliczam, proklicsávam, zelenimſze, klicze ali pupke puſztyam*, vulgo *puſcbam*. Ausſchlage, grüne, herfür ſproſſe. *Kitſirázom, felnövök*. Vid. *Germino*.

Prōgĕro, is, ĕre, eſſi, eſtum, (Act.) V. *Effero N.* 1. *progeſto*. Defunctas progerunt, funerantiúmque more comitantur exequias. *Plin. l.* 11. *c,* 18. *de apibus*.

Prōgeſto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.*) Apul. *Napervo noſzim, pred menum noſzim*. Voran trage, vor meiner trage. *Elől-viſzem, elől-hordozom, viſelem*.

Prōgigno, is, &c. Cic. V. *Gigno*.

Prognātus, a, um, Cic. *Rodyen, porodyen, odhojen, od kôgaizbajajuchi*. Gebohren, gezeuget, von einem den Urſprung habend. *Született, valakitől eleit vévő*. Propriè dicitur de Nepote &c. reſpectu Avi, Proavi &c. *ut:* Tantalô prognatus, Pelope natus: *id eſt* Tantali nepos, Pelopis Tantalô patre nati filius. *Cic.* 3. *Tuſc.* Minus propriè de nato &c. reſpectu parentis, ità *Liv. l.* 1.

* Prŏgnōſis, is, f. *Napervo kazanye*. e. Anzeigung. *Elől-mutatás*. Item V. *prænotio, præſcientia*.

* Prŏgnoſtes, æ, m. *Dojduchch povédavecz, preznamenuvavecz*. 1. Vorkündiger. *Jövendölő, ki jövendő dolgokat meg tud mondani*.

* Prŏgnoſtĭcon, i, n. Cic. *Dojduchch dugovány znaménye, preznamenuvanye*. Ein Zeichen, *oder* Anzeigung künfftiger Dinge. *Jövendő dolgoknak jele, jelenſége*.

* Prŏgnoſtĭcus, a, um. *Dojducha povedajuchi, preznamenujuchi, preznajuchi*. Voranzeigend, vorbedeutend. *Jövendölő, Jövendőt megmondó, megjelentő*.

* Prŏgramma, ătis, n. JCt. *Piſzmo ochito, ali na obchinzkom putu pribito, po kojemſze kakvo dugovanye na znanye dáje*. Das Ausſchreiben, *oder* öffentlich angeſchlagene Schrifft, dadurch etvvas angedeutet, *und* intimiret vvird. *Nyilván-való kiſzegezett írás, mellyen valamit kibirdetnek*.

Prōgrĕdior, eris, ĕdi, eſſus ſum. (Dep.) *Napervo idem, dalye idem, odhadyam*. Herfür gehe, vveiter gehe, fortgehe. *Előbb mégyek, Elő-járulok, El-mégyek*. Ætate progredi, Cic. *Sztaratiſze, vu dobi odhajati, ráſzti*. In dem Alter zunehmen, vvachſen. *Idősödni, öregülni*. Ætate progrediente: *pro* procedente, creſcente. *Id.* Alicui obviam progredi: *pro* procedere, ire, proficiſci. Liv. *Kômu naproti iti, pred kôga iti*. Einem entgegen gehen. *Valaki eleibe kimenni*. Magnis itineribus progredi. Cæſ. *Oſtro odhajati, vnogo puta chez dan za ſzebum oſztaviti, kruto játo putuvati*. Groſse Tag-Reiſen verrichten, ſtarck gehen. *Nagy útazáſokat naponként vinni végbez, erőſen útazni*. Oratione progredi, longiùs progredi. Cic. *Nadalye, ali duſe govoriti*. Weiter reden, in der Rede fortfahren. *Tovább beſzélleni*. Digitum non progredi: *pro* Nihil, *vel* ne minimum quidem progredi, *Id.* 2. V. *proficio N.* 1. In virtute progredi. *Cic.*

Prōgreſſio, onis, f. Cic. *Napervo hodenye, dalye idenye, odhadyanye*. e. Herfürgehung, Fortgehung, Fortſchreitung. *Előmenés, Előbb-járás*. 2. V. *profectus*.

Prōgreſſus, ûs, m. Cic. *Napervo hod, odhod, predhod*. 1. Fortgang. *Előbb-menetel*. 2. Transl. V. *profectus*.

* Prōgymnaſma, ătis, n. *K-chému priprava, privuchanye, naſztojanye*. e. Vorbereitung, Vorübung. *Elől maga gyakorlás, Előre-való gyakorlás*.

Prōh. *Interj.* Cic. V. *Pro* 2*do loco*.

Prŏhĭbeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Act.] *Synon.* Impedio, Averto, Interdico, Inhibeo, Intercludo. Excludo, non permitto, non concedo, Obſto, Arceo, Repello, Tueor. *Zabranyujem, krátim, zkratyujem, prepovédam, neprepuſztyam, nedopuſztyam, zderſávam*. Verhüte, verbiethe, nicht verſtatte, abhalte. *Meg-akadályoztatom, tartoztatom, meg-tiltom, tiltom, nem engedem*. Nota *uſus ſeq.* Aliquid alicui prohibere: *pro* interdicere, inhibere. *Kômu kaj prepovedati*. Einem etvvas verbiethen. *Valamit valakinek meg-tiltani*. Aliquem aliqua re, *vel* ab aliqua re prohibere: *pro* arcere, impedire, repellere, &c. *Kômu kaj zakratiti, neprepuſztiti: ali: kôga od kakvoga dugovanya zderſati, odganyati, odtirati*. Einen von einem Ding abhalten: einem etvvas nicht verſtatten. *Valamit valakinek el-tagadni*. Aliquem aditu, commeatu, itinere, aquâ, provinciâ, ab urbe, *vel* uſu urbis, &c. prohibere: *pro* aditum, commeatum, iter intercludere; aquam non concedere; â provincia, *vel* ab urbe arcere, repellere. Alicujus motus, conatúſque prohibere: *pro* coërcere. Aliquem ſepulturâ prohibere: *pro* privare, ſepulturam impedire, non concedere. Remp. à periculo, aliquem calamitate prohibere: *pro* tueri, defendere; ſeu pericu-

 lum

y Google

lum à Rep. calamitatem ab aliquo avertere. Aliquem voce prohibere: *pro* impedire, neloquatur. Dii prohibeant, Judices, ut &c. *pro* avertant, impediant. Hiemem credo prohibuiſſe, (*pro* obſtitiſſe) quo minus de te certum haberemus, quid ageres. Quod & potuiſti prohibere, (*pro* avertere, impedire, præcavare,) ne fieret, & debuiſti. *Hucuſque Cic.* vim hoſtium ab oppidis prohibere. Cæſ. *Szilu nepriatelzku od varaſſev odvernuti, odtirati.* Den Feindlichen Gevvalt von denen Städten abvvenden, abhalten, abtreiben. *Az ellenség erejét a' város-alól el-fordítani, el-kergetni.* Finitimis imperavit, ut ab injuria, & maleficio ſe, ſuóſque prohiberent: *pro* cohiberent, continerent. *Id.* Plura ſcribere fletu prohibeor: *pro* impedior. Cic. *Vech piſzati od placha nemorem.* Das Weinen verhindert mich mehr zu ſchreiben. *Nem engedi a' ſirás hogy többet irjak:* Prohibeſſim, is, it. &c. *pro* prohibuerim, is, it, &c. *Cic.*

Prŏhĭbĭtio, onis. f. Quintil. V. *Inhibitio, Interdictio, Impeditio N.* 2.

Prŏhĭbĭtor, oris, m. Arnob. *Zabranitel.* r. Vervvehrer. *Meg-akadályoztató.* Vid. *Interdictor.*

Prŏhĭbĭtōrius, a, um, Plin. V. *Interdictorius.*

Prŏhĭbĭtus, a, um. *Neprepuſztyen, skratyen, zabranyen, odvernyen, prepovidan.* Vervvehrt, abgehalten, verbothen. *Kötelesztetett, megtiltatott, tiltott.* Eques Rom. biduum tecto, ciboque prohibitus. *Cic.*

Prŏhinc, *Adv.* Apul. V. *proinde.*

Prŏjectè, *Adv.* Tertull. V. *Abjectè.*

Projectio, onis, f. *Hitanye, Baczanye, odverſenye, odmetnutje, napervo hitanye, predſze hitanye.* Das Werffen, e. Hinvverffung, vor ſich Werffung. *Kivetés, Hajítás, elővetés.* Item V. *Abjectio.* Brachii projectio: *id eſt* extenſio. Cic. *Raztegnenye ruke.* e. Ausſtreckung, *oder* das Ausvverffen des Arms. *A' karnak kinyujtása.*

Projectĭtius, a, um. *Zabityen, zaverſen.* Hingevvorffen, hinvveggelegt. *Elvettetett, kitétetett.* Item V. *Abjectus, expoſititius.* Infans projectitius: *pro* expoſitus. V. *Nothus.* Plaut.

Projecto, as, are, avi, atum, [Act. *Freq.* à projicio.] 1. propriè V. *frequenter* & *projicio.* Hinc *Transl.* Etiamne ultro tuis me projectas probris? *pro* injuriis, & contumeliis afficis? *Plaut.* Alii tamen legunt *prolectas.* 2. in ſenſu & acceptione vulgari: *Nova dugovanya zmiſslyávam, y napervo dáiem; moje ſtimanye als moi ſzúd ochitujem, komu kaj ſzvetujem, koga na ſto nagovarjam.* Einen Anſchlag mache, überſchlage, projectire, mein Bedencken ſage, einem etvvas rathe. *Uj dolgokat kigondolok, és elő-e téſzem; vélekedéſemet, itéletemet kimondom; Valakinek tanácſot adok.*

Projectum, i, n. *ſubſtantivè.* 1. propriè: *Dugovanye odhityeno, zabityeno, zaverſeno.* Hingevvorffenes Ding. *Elvettetett dolog.* 2. à JCtis *projectum* dicitur pars domûs prominens. *Priſztánye, prihiſje, pridatje hiſe, pridana y van ſztojecha ſztran hiſe.* Ein zugeſetzter, und herfür ragender Theil des Haus, Beygebäu. *épületnek kiſſebb vetett réſze, eſzterha.* 3. in acceptione vulgari: *Kakvoga dugovanya pervo pred ochi poſztavlyanye, zpiſzanye.* Erſte Entvverffung eines Dings, r. Aufſatz. *Valami dolognak előbbſzör ſzem-eleibe tevéſe, Le-rajſzolása.* Item V. *Conſilium N.* 1. *Inventum, propoſitio.*

Projectūra, æ, f. Vitruv. *Synon.* Corona, Coronis, præcinctio, Lorica. *Venecz zverhu zida, obtoka na zidani ſztèni, prikrov.* r. Geſims, s. Vor-Tach an einem Haus, Vorſchopff. *Fal párkány, épület előtt-való kijazat.*

Projectus, ûs, m. Plin. V. *projectio.*

Projectus, a, um, *Hityen, zabityen, zaverſen.* Hingevvorffen, vveggelegt, ausgeſetzt. *Elhajitott, elvetett,* V. *Abjectus N.* 1. Cibus projectus. *Horat.* Humare projectum mortuum, *pro* abjectum, proſtratum, jacentem, expoſitum. *Cic.* Item V. *porrectus N.* 1. Brachium projectum. *Ruka pretegnyena, Laket pruſen.* Ausgeſtreckter Arm. *Kiterjeſztett kar.* Cic. 2. *Transl.* V. *Effrenatus, Immoderatus, procax.* Ad audendum projectus. *Cic.* Item V. *Abjectus N.* 2. *Vilis.* Tam projecta ſenatûs auctoritas. *Tacit.* projectior. *Suet.* projectiſſimus. *Tacit.*

Prŏjĭcio, is, ĕre, jēci, ctum, (Act.) Cic. *Hitam, Dalye hitam, báczam, baczivam; odmetchem,* Præter. *odvergelſzem,* Infin. *Odverchi.* Werffe, vveiter vverffe, hinvverffe. *Hajitom, Elvetem.* Synon. *Jacio, proculjacio, Abjicio N.* 1. Item V. *Ejicio, Foras* & *Jacio.* Aliquem ex urbe projicere. *Cic.* 2. V. *procumbo N.* 2. *proſterno.* Projicere ſe ad alicujus pedes: *pro* abjicere, proſternere ſe, procidere &c. *Caſ.* 3. V. *porrigo N.* 1. Tectum parietis tegendi causâ projicere: *pro* foras porrigere, extendere. Cic. 4. *Transl.*

Tranſl. Virtutem patriam projicere: *pro* relinquere, omittere, inſuper habere, contemnere. *Caſ.* Rogant, ne me projiciam: *pro* ne animum deſpondeam, ne animis cadam. *Cic.* Libido ſe projicit: *pro* exerit, oſtendit. *Id.*

Proïn, *Adv.* Terent. &

Proindē, Adv. Cic. *Zato, zarad-toga, togaradi, zavoly-toga, adda, ands, daklye.* Darum, derovvegen, derohalben, dahero, mithin. *Annak kéért, továbbá.* Synon. *Ideo, ideòque, propterea, quapropter.* 2. V. *perinde.* Proinde quaſi aliter, atque ego exiſtimo, ſentiant. *Cic.* Decreta eorum proinde haberi juſſerat, ac ſi &c. *Tacit.* proinde à nobis, quàm &c. *Id.*

Prōlābor, ĕris, ābi, apſus ſum. (Dep.) Cic. *Dalye padam, opádam, dole padam, na tla padam.* Weiter falle, nieder falle, zu Boden falle. *Tovább eſem, Elő eſem, Le-eſem.* 2. Tranſl. pro *errare, falli.* In multis rebus timore prolabi. *Cic.* Item pro *ſentim ad aliquid accedere.* Libenter ad iſtam orationem tecum prolaberer. *Id.* Item pro *longius oratione excurrere, provehi.* Tamen me longius prolapſum eſſe, quàm ratio veſtri judicii poſtulavit. *Id. pro Cæc.*

Prolapſio, onis, f. Cic. *Opadanye, odiranye, oruſſenye.* Das Fallen, nieder Fallen. *Le-esés, Elő-dülés, Elő-esés, Leromlás.*

Prolapſus, a, um. *Kí ie dole opal, oruſſen.* Gefallen, eingefallen. *Ledűlt, elő-eſett, Romlott.* Prolapſa vides pergama. *Virg.*

Prōlātātio, onis, f. Tacit. *Razſirenye, Razproſtranenye.* e. Verlängerung, Ausbreitung. *Kinyújtás, ſzélyesítés.* Item V. *Dilatio, procraſtinatio.*

Prōlātio, onis, f. Cic. *Naperov donaſſanye.* e. Fürbringung. *Elő-hozás.* Item V. *Narratio.* 2. V. *prolatatio.* Finium prolatio: *id eſt* extenſio, dilatatio, productio. *Liv.* Judicii prolatio: *pro* dilatio, procraſtinatio. *Cic. pro Rab. perduell. c. 3.*

Prōlāto, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. V. *Dilato, Extendo.* 2. V. *Differo N. 1. produco* N. 2. ità Cic. &c.

Prōlecto, as, are, &c. Cic. V. *perlecto, Allicio.*

*Prōlĕgōmĕnōn, i, n. V. *Præfatio.* Prōlĕgōmĕnă, ōn, n *plur.* Vocantur ea, quæ in qualibet ſcientia præmitti, ac prænotari ſolent.

*Prōlepsis, is, f. *Aſcon. pedian.* Figura Rhet. V. *Præſumptio N. 1.*

Prōlēs, is, f. Cic. *Déte, Rod, Plod. s.* Kind, Geſchlecht. *Magzat.* V. *Progenies, Liberi.* Poſthuma proles. Virg. *Dete po ſzmerti otcza rodyeno.* Ein Kind nach des Vatters Todt gebohren. *Attya halála utánn ſzületett gyermek.* Proles volucrum. Colum. *Mláde pticze.* Junge Vögelein, *Madár fiúi.* Proles olivæ. Virg. *Szvers olite.* Ein Aſt oder Zvveig des Oel-Baums. *Olaj ág.*

Prōlētārius, a, um. *Proletarii* vocabantur homines de plebe pauperrimi, qui minus, quàm undecim millia æris poſſidebant. Proletariis inferiores erant *Capite cenſi*; hi enim aut nullo, aut certè adhuc minore ære cenſebantur. *ita Liv. Proletarii* dicti ſunt à *prole*, quòd vix alio Remp. juvarent, quàm prole, cujus ferè procreandæ gratiâ in urbe relinquebantur, nec ad militiam conſcribebantur. Hinc 2. *Tranſl.* Proletarius, a, um. V. *Pauper, Plebejus, Vilis.* Sermo proletarius. Plaut. *Zlochesſzto y priproſzto govorenye.* Schlechte, gemeine, und Pöbel-artige Rede. *Közönséges, alávaló beſzéd.* Proletarii Authores: *id eſt* plebeji, ultimi ordinis, & nullius ferè authoritatis; quibus *Claſſici*, ſeu probati opponuntur. *Gell.*

Prōlĕvo, as, &c. *Tertull.* V. *Elevo, ſurſum & Levo N. 1.*

Prōlibo, as, &c. Plin. V. *Prælibo.*

Prōlicio, is, ĕre, ēxi, ectum, (Act.) Plaut. V. *Allicio, Pellicio.*

Prōliquātus, a, um, Apul. *Razczvert, Raztalyen.* Geſchmeltzt. *Meg olvaſztott.*

Prōlixè, *Adv.* Cic. *Dugo, na dugom.* Weitläufftig, lang. *Hoſzſzan.* 2. Tranſl. V. *Valde & liberaliter N. 1., Largè, Cumulatè, Opimè.* Prolixiùs. *Terent.*

Prōlixĭtās, ātis, f. *Arnob.* Prōlixĭtūdo, inis, f. Pacuv. *Dugocha, dugo bivnozt, dugo terpnozt.* e. Länge, Weitläufftigkeit. *Hoſzſzúság, hoſzſzaság, elterjeſztés.* V. *Longitudo. N. 1.*

Prōlixo, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Prolongo N. 1. Extendo.* Aciem ferramenti prolixare. *Colum.*

Prōlixus, a, um, Terent. *Dug, dug y ſirok, dugo-terpni, dugo bivni.* Lang, lang und breit, vveitläufftig. *Hoſzſzas, hoſzſzú, elterjeſztett.* 2. Tranſl. V. *Propenſus, Liberalis N. 4. Largus N. 1. Copioſus, Benevolus, Abundus.* Ariobarzanes in Pompejum prolixior. Animo prolixo aliquid facere. &c. *Cic.* Item V. *Premtus N. 2.* Gætera ſpero prolixa eſſe. &c. *Cic.*

*Prōlŏgium, & Prōlŏgīum, ii, n. Pacuv. V. *Prologus N. 1.*

Digitized by Google

* Prŏlŏgus, & Prōlŏgus, i, m. Terent. *Pred-govor*, *Pridgovor*. e. Vorrede, r. Vorbericht. *Elől-ſzólás*. V. *Præfatio*. 2. apud eundem: *Predgovoritel*, *Pridgovorats*. r. Vorredner, der die Vorrede thut. *Előlſzóló*, *Elől-beſzéllő*.

Prōlongātio, onis, f. *Podusenye*, *produsenye*, *produglyenye*. e. Verlängerung. *Hoſzſzabbitás*, *nyújtás*. Item V. *Procraſtinatio*.

Prōlongo, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. *Podusujem*, *dugſſe chinim*, *dugovato chinim*, *na dugom nachinyam*. Verlängere, länger mache. *Hoſzſzabbitom*, *nyújtom*. 2. V. *Procraſtino*. Optimæ editiones Claſſicorum *prorogo* pro *prolongo* habent.

Prōlŏquium, ii, n. Varro *apud* Gell. *Pregovor*, *Izgovarjanye*. e. Heraussagung. *Kimondás*, *kibeſzéllés*. V. *Præfatio*, *Sententia* N. 1.

Prōlŏquor, ĕris, ŏqui, ūtus ſum. (Dep.) Cic. *Izgovarjam*, *Izrekuiem*, *ſtimanye moje ochitujem*, *naprvo dájem*. Heraus ſage. *Kimondom*, *kibeſzéllem*. V. *Eloquor*.

Prōlŭbīdo, ĭnis, f. Varr. V. *Cupedo*, *Voluptas*.

Prōlŭbĭum, ii, n. Gell. *idem*.

Prōlūdium, ii, n. Gell. V. *Præludium*, *proluſio*. Sed meliores Codices habent *Prolubium*.

Prōlūdo, is, &c. (Neu.) Virg. V. *Præludo*. 2. Transl. *Cic.* 2. *de Or.* c. 80. ſed ut ipſis ſententiis, quibus proluſerunt, pugnare poſſint.

Prōlūgeo, es, ere, xi, (Neu.) *Vnogo*, ali *Dugo tuguiem*, *prevech dugoſze ſaloſztim*. Gar zu lang traure. *Sokáig keſergek*, *gyászolok*. V. *Diu*, vel *Nimium* & *Lugeo*.

Prōluo, is, &c. Horat. V. *Perluo*. Cloacam proluere: *pro* eluere. *Plaut*. 2. *Transl*. Pecuniam prandiorum gurgitibus proluere: *pro* diſſipare, prodigere. *Gell*.

Prōlūſio, onis, f. Cic. *Pred-igra*; *Pochetek igre*, *borenya*, *vojuvanya*, &c. *Zapochinyanye*; *Pred-zkuſſnya*, *kuſſanye pred pochetkom kakvoga dugovanya*. s. Vorſpiel, r. Anfang eines Dings, s. Verſuch-Spiel, e. Vorfechtung, Vorübung, Verſuchung vor dem Kampff, &c. *Készület*, *kezdés*, *valaminek játékban előre próbálása*, *játékban-való készület a' bartzra* &c. V. *Anteludium*.

Prōlūtus, a, um. *Popran*, *opran*, *zmiven*. Ausgewaſchen, gewaſchen. *Megmosott*, *áztatott*. Multâ prolutus vappâ. *Od zavrelicze pian*, *z zlochestim vinom dobro napojen*. Mit verrochenen Wein wohl beſoffen. *[illegible]*. Horat.

Prōlŭvĭes, ēi, f. *Neſznaga*; *ſzmràd*; *odtekanye*, ali *izlivanye ſzmráda*; *Popirek*, vulgo *Zchàva*. e. Unſauberkeit, r. Unflaths Wuſt; e. Ausrinnung, *oder* Ausgieſſung des Unflaths. *Moslék*, *Rútság*, *undok víz-nek kifolyása*, vagy *kiöntése*. Ventris proluvies. *Virg*. Alvi proluvies. *Colum*. V. *Profluvium alvi*. 2. accipitur pro *Alluvione*, *Eluvie* N. 1. Ità *Cic. ad Q. Fr.* l. 3. *ep.* 7. ubi tamen aliqui legunt *Alluvies*.

Prōlŭvio, onis, f. Apul. V. *Diluvies*, *Proluvies*.

Prōlŭvĭum, ii, n. Terent. V. *Prodigentia*, *Profuſio* N. 1. & 2. ità legit & exponit *Donatus*. Alii *Prolubium* legunt.

Prōmāno, as, &c. V. *Emano* N. 1. & 2. *Permano* N. 2. Sermo promanaverat. *Senec. de Conſtant. Sapient.* c. 18. Quod Eruditi ex MSS. fide legunt *Pro manu erat*.

Prōmăgiſter, tri, m. *id eſt* Magiſtri vices gerens. *Inſcript*. apud *Gruter*. *pag*. 426. n. 5.

Prōmātertĕra, æ, f. Caius JCt. *Prebabina ſzeſztra*, *dedova ali Babina Tecza*. Der groſs-Mutter Mutter Schweſter. *Nagy apám*, vagy *nagy anyám annyának néneje*.

Prōmercālis, is, *com*. le, n. Sveton. *Terſhveni*, *prodajni*, *na prodaju puſztyen* vulgo *puſchen*. Alles was feil iſt, das zu verkauffen iſt. *Eladni-való*, *Eladó*, *a' mi a' magunk ſzükségéről megmarad*, *és eladható*. V. *Venalis*, *vendibilis*.

Prōmercĭum, ii, n. JCt. V. *Mercatio*, *Mercatura*, *Negotiatio*, *Quæſtus*.

Prōmĕreo, es, ēre, &c. Plaut. V. *Promereor* N. 1. 2. V. *Concilio*, *placo*. Vota tua promeruêre Deos dextros marito: *pro* propitios reddiderunt. *Stat*.

Prōmĕreor, ĕris, &c. Cic. V. *Mereo*, &c. N. 1. 2. Bene promereor de aliquo. *Cic.* *id eſt* Beneficium in aliquem confero: Alicui proſum, beneficium præſto: Adiuvo aliquem. *Kömu kaj dobra chinim*, *priatelztvo izkaſujem*, *vnogo haſznim y pomáſem*. Einem etwas guts thu: Mich um einen wohl verdient mache. *Valakinek jót téſzek*, *Valakinek ſokat haſználok*. V. *Mereo* & *Mereor* N. 2.

Prōmĕrĭtum, i, n. Cic. V. *Meritum* N. 1.

Prōmĭco, as, are, cui, (Neu.) Non. V. *Emico*. Item V. *Extendo*, *Mico* N. 2.

Prōmĭnens, entis, *om*. Liv. *Van ſzterchechi*, *van ſztojechi*, *van nagnyen*. Herfür ragend, heraus ſtehend. *Kiálló*, *kitetſző*. Oculi prominentes. *Velike van ſzterchechi ochi*. Groſſe herfür-ragende Augen. *Kinn-álló ſzemek*. Prominentior. *Plin*.

Prōmi-

Prōmĭnentĕr, tiùs, *Adv.* Cœl. Aurel. *Vàn ſtercbèch.* Herſür ragend. *Kiálva, kitetſzve.*

Prominentia, æ, f. Vitruv. V. *Extantia.*

Prōmĭneo, es, ere, nui, (Neu.) Plin. V. *Exto N. 1. Emineo N. 2.* 2. Transl. pro *extendi, protendi, durare.* Maximáque pars ejus in memoriam, ac poſteritatem promineat: *pro* extendatur, protendatur, duret. *Liv.*

Prōmĭno, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Pred menum tiram.* Vor meiner treibe. *Elöttem űzöm, kergetem.* V. *Mino N. 2.*

Prōmĭnŭlus, a, um, (*Dim.*) Solin. *Malo vàn ſztercbechi, jedno-malo van ſztojechi.* Ein vvenig herſür gehend, *oder* ragend. *Keveſſé kiálló.*

Prōmiſcam, *Plaut.* & Promiſce, *Adv.* Perſ. V. *promiſcuè.*

Prōmiſceo, es, ēre, &c. Macrob. V. *Permiſceo, Commiſceo.*

Prōmiſcuè, *Adv.* Cic. *Nerazluchena, Nerazloſno, Zmèſſano, Vmèſz, jedno z-drugim.* Ohne Unterſchied, vermiſcht, vermenget, unter einander. *Válogatás nélkül, elegyesleg, elegy, közösleg.* V. *Miſtim, confusè.*

Prōmiſcuus, a, um, Liv. *Nerazluchen, zmèſſan.* Vermiſcht, gemein, vermenget. *Öſzve-elegyitett, elegyes, elegyitett.* V. *Miſtus.* Divina atque humana habere promiſcua. Salluſt. *Boſanzka y chlovechanzka, iliti Dubovna y telovna, vekovechna y vremenita zkup meſſati; jednako preſtimavati; vſza za jedno derſati.* Das Göttliche und evvige mit dem Zeitlichen unter einander miſchen; eines ihme gelten laſſen, vvie das andere. *Öſzve-elegyiteni az eget a' földdel.* Promiſcua cæde uti: *id eſt* ſinè diſcrimine in inſontes, & ſontes ſævire. *Tacit.* 2. V. *Mutuus N. 1.* operam promiſcuam dare. *Plaut.*

Prōmiſcus, a, um, Gell. *idem.*

Prōmiſſio, onis, f. Cic. *Obetanye, obechanye, obitovanye.* e. Verheiſſung, Zuſage, Verſprechung. *Igéret, Fogadás.*

Promiſſor, oris, m. Horat. *Obetavecz, obechavecz, obetalacz.* 1. Verheiſſer, Verſprecher, Zuſager. *Igérő, Fogadó.*

Promiſſum, i, n. Cic. *Obechano dugovanye.* Verſprochenes, *oder* verheiſſenes Ding, 1. Verſpruch. *Igértt dolog.* Solvere, implere, ſervare, facere promiſſa: ſtare promiſſis: ſatisfacere promiſſo. Cic. *Obechanyu zadoſzta vuchiniti; poleg obechanya chiniti, obſztáti.* Dem Verſprechen nach thun; ſeine Zuſage halten, leiſten. *Igéretit tellyeſiteni.* Conabor promiſſa perſolvere: *Phras.* Dabo operam, ut ſtem promiſſis; ut præſtem fidem meam; ut probem, non deſeram, ſervem, liberem fidem meam; ut fidei non deſim; ut promiſſa obſervem, tuear, exſolvam, præſtem; ut fidei ſatis faciam; ne de fide mea parum videar laborare: promiſſis ne deſim; ne quod pollicitus ſum, re non præſtem; ut à verbis, à promiſſo meo exitus rei non diſſentiat; ut verba res confirmet; ut à promiſſis non diſcedam; falſa, irrita, inania ne ſint promiſſa; ut cum verbis facta conſentiant: ne fidem meam fallam. ità paſſim *Cic. Liv, &c.*

Promiſſus, a, um, Virg. *Obechan.* Verheiſſen, verſprochen. *Meg-igértt.* 2. *Na dugo puſztyen*, vulgo *puſchen*; *dug.* Lang. *Hoſzſzan terjedtt*, *Hoſzſzú.* Coma promiſſa. *Dugi láſzi.* Langes Haar. *Hoſzſzú haj; Ereſztett haj.* Liv.

Promiſſus, ûs, m. *Manil.* V. *promiſſio.*

Prōmĭtor, ōris, m. *Servius in 1. Georg. ex Fabio Pictore.* V. *Promiſſor.*

Prōmitto, is, ĕre, iſi, ſſum, (Act.) 1. propriè: *Raztirujem; na dugo puſztyam*, vulgo *puſcham*, *dalye bitam.* Ausbreite, lang laſſe, ausſtrecke, für mich ſchieſſen laſſe. *Kinyujtom, hoſzſzan leereſztem.* V. *produco N. 2. ultra & mitto N. 1.* Barbam promittere. Liv. *Bradu puſztiti, dugu bradu raſzti puſztyati.* Einen langen Bart vvachſen laſſen. *Szakállat ereſzteni.* Arbor avidè ſe promittit. *Plin.* l. 16. c. 26. *Drévo ſze jako raztiruje, ſzverſi ſzvoje razpreſztira.* Der Baum breitet ſich vveit aus. *Nagy ágakat ereſzt az élő-fa.* Tela longiùs promittere. *Caſ. l. 8. B. G. c. 9. pro* ejaculari, jacere, porrò mittere. *Sztréle daleko bitati, iz lúka daleko ſztrelyati.* Die Pfeile vveit ſchieſſen. *A' nyilat meſzſze elloni.* 2. *obetam, obéchem, rèch ali veru dájem.* Verſpreche, verheiſſe, zuſage. *Meg-igérem, igérek, fogadok.* V. *polliceor N. 1.* Promittere ad cœnam. Plaut. *Na vecherjuſze k8mu obechati.* Verſprechen, das Nachtmahl bey einem zu nehmen. *Vatſorára igérkezni.* Ad fratrem promittere: *pro* polliceri, ſpondere, recipere, ſe venturum ad fratrem. *Cic.* Sibi aliquid promittere: *id eſt* alicujus rei ſpem ſibi facere, *vel* jus procurare. *Plaut.* damni infecti promittere: *pro* damnum in ſe recipere; *ſeu* ſpondere ſe compenſaturum damnum, ſi quod operâ ſuâ inferatur. *Cic.* de voluntate cujuſpiam promittere: *pro* ſpondere, ſecurum

ſecurum reddere, fidem ſuam interponere. *Plaut.* Aureos montes promittere. (*Prov.*) *Velika obechanya chiniti, kruto vnogo obetati.* Groſſe Verheiſſungen thun, ſehr viel verſprechen. *Nagy igéreteket tenni, igen ſokat igérni.* 3. Se ultorem promittere: *pro* minari. *Virg.* ſurrepturum pallium promiſit mihi: *pro* minatus eſt. *Plaut.*

* Promneſtria, *&* Proxeneſtria, æ, f. *Szvubitelicza.* e. Kupplerin. *Náſzné Aſzſzony.* V. *Pronuba.*

Prōmo, is, ere, pſi, ptum, [Act. ex *pro* & *emo.*] Cic. *Napervo noſsim, napred dájem; vàn vadim; Izvlmlyem; pred kōga poſztavlyam, dovaſſam.* Herfür bringe, herfür nehme, herfür trage. *Elő-hozom, elő-véſzem.* V. *Profero N.* 1. *Expono N.* 1. *Excipio N.* 1. Ex, *vel* de ærario pecuniam promere: *pro* exponere, proferre, in medium afferre, efferre, excipere. *Cic.* Promere vina doliô. Horat. *Vina iz lagva natochiti, vzeti, izvaditi, doneſzti.* Wein aus dem Fass laſſen, her bringen. *Bort venni a' hordóból.* Ad, *vel* in uſum aliquid promere: *pro* afferre, &c. *Colum.* 2. Transl. ſumitur pro *Eloquor, manifeſto, palam facio, prodo N.* 2. Conſilia promere: *pro* in medium afferre, patefacere, eloqui, aperire, &c. *Cic.* Sententiam ſuam in medium promere: *pro* proferre, ſuam opinionem manifeſtare, &c. *Plin.*

Prōmonſtrum, tri, n. Feſt. V. *Monſtrum.*

Prōmontōrium, ii, n. Cic. *Nadmorje, Gora, ali velika pechina na morje vàn ſzterchecha, ali viſzecha; Meſzto viſzoko vu morje vuperto.* Ein Berg, der ins Meer hinaus langt; 1. Vorgebürg, *oder* ein erhobener Ort, vvelcher tieff in die See hinein gehet. *Tengerre ſegvő magas hegy.* 2. Transfertur etiam ad alia *prominentia loca* ſignificanda, & dicitur de Collibus, Montibúſque vinearum, &c. *Liv.*

Prōmōtio, onis, f. Firmic. *Napred ſztavlenye, dalye rivanye, porinenye, odpoſzlanye.* e. Fortſchiebung, Fortrückung, Förderung, Beförderung. *Elő-vitel.* 2. In militia promotio: *id eſt* exaltatio, ad gradum dignitatis admotio. *Aſcon.*

Prōmōtor, oris, m. *Ammian.* propriè *Zmeſzta gibavecz; Dalye rivavecz, poſſylavecz.* Der etvvas vveiter bevveget, beförderet. *Elő-vitelő, elő-küldő.* 2. Transl. V. *Patronus.*

Prōmōtus, a, um, Cic. *Dalye genyen, porinyen, poſzlan.* Weiter bevvegt, fortgerücket, befördert. *Elő-vitt, Felemeltt.* 2. Ad ampliſſimas procurationes promotus. *Na velike chaſzti zviſſen, poſztavlyen.* Zu groſſen Ehren, und Aemtern gefördert. *Nagy állapotra mentt.* Plin.

Prōmŏveo, es, ēre, ōvi, ōtum. (Act.) Cic. *Dalye giblyem, na dalye poſſylyam.* Fortrucke, vveiter ſchicke. *Előbb-inditom, viſzem, elő-ſegitem, tovább küldők.* Caſtra promovere. *Voiſzku dalye genuti, tabor preneſzti.* Die Armee fortrucken laſſen. *A' tábort elébb-mozditani.* Cæſ. 2. *Transl.* V. *Procraſtino, Produco N.* 2. Nuptias alicui promovere. Terent. *Chiju ſzvadbu odlachiti, nadalye zanaſſati.* Eines ſeine Hochzeit auffſchieben, lang verziehen. *Valaki házaſságát halogatni.* 3. V. *Dilato, Extendo.* Imperium promovere. *Zapovednichtvo, vladavſztvo, ali kralyevſztvo razſiriti, proekſſati.* Das Reich ervveitern. *Birodalmát terjeſzteni.* Mœnia promovere: *pro* extendere, dilatare. *Sveton.* 4. V. *Proficio.* Promoveo parum. Terent. *Malo napredujem, haſznujem, ali opráolyam.* Wenig ausrichte. *Keveſet mehetek-elő dolgomban.* 5. V. *Exalto, evebo N.* 1. Aliquem in ampliorem gradum promovere. Svet. *Kōgaizviſziti, na vekſſu chàſzt poſztaviti, na viſſe zdignuti.* Einen zu Ehren-Ambt befördern, erheben. *Valakit felmagaſztalni, tiſztviſelőot tenni.* Multos ad honores ſuâ operâ promovit. *Phras.* Multos extulit, ornavit, auxit, ad maxima faſtigia provexit. Multi ejus operâ crevêre, in altiorem locum aſcendêre; altiorem dignitatis gradum ejus beneficiô ſunt conſecuti; per eum in ampliſſimum locum pervenêre, in altiſſimo gradu poſiti ſunt; ejus gratiâ ad id faſtigii extracti ſunt, huc magnitudinis proceſsêre; Ad magna & honorata miniſteria ejus ſuffragatione perducti, in principum dignationem venêre, &c. 6. Scalas, & machinamenta promovere: *pro* admovere. *Tacit.* 7. Arcana loco promovere: *pro* detegere, pandere. *Horat.*

Promptārius, a, um. *Auſon.* V. *promptuarius.*

Promptè, *Adv.* Cic. *Gotovo, ſzpravno, naberzom, ſletno, prez odlachenya.* Hurtig, fix, behend, fertiglich, ohne Verzug. *Kiſzen.* V. *Alacriter, Confeſtim.*

Promptim, *Adv.* Tertull. *idem.*

Promptitūdo, inis, f. *K-chemu ſzpravnoſzt, ſletnozt, berzocha.* e. Fertigkeit, Hurtigkeit. *Készség, valamiben-való kedv, ſzólásban-való késség.* V. *Alacritas.*

Prompto. *&* promto, as, are, avi, atum, (Act. Freq. *à promo.*) Plaut, *Guſzatokrat na pervo dáiem, donaſſam, vechirat ionimoyem, iznadivam.* Offt herfür gebe, herzutrage, ausnehme. *Elő-adogatom, elő-veddegelem, elő-teddegelem.*

Promptu, *Nom. Anom. ſolius caſûs ablativi,* cujuſmodi ſunt *Natu, Diu, Noctu.* Adhibetur cum præpos. *in.* In promptu. Cic. *Gotovo, ſzpravno, pri rúkah, pred rukami.* An der Hand, zugegen. *Kéſzen.* Conſtruitur cum verbis *ſum, habeo, pono, gero.* In promptu aliquid habere: *vel* aliquid alicuj in promptu eſſe. Cic. *Kaj gotovo, ali pri rúkah imati.* Etvvas in Bereitſchafft, *oder* an der Hand haben. *Valamit kéſzen tartani, kéznél lenni.* In promptu ſunt omnia Cic. *Vſze je gotovo, pripravno.* Alles iſt zugegen. *Mindenek kéſzen vannak.* V. *Procinctus, &c.* Iram in promptu gerere *pro* ad iraſcendum promptum, & paratum eſſe. *Plaut.*

Promptuārium, ii, n. Symmach. *Naredno meſsto, vu kojemſze pripravna dugovanya chuvaiu, tak daſze taki za potrebochu vzeti mogu; komora jeſztvinska, zachuvarnicza.* Ein bequemes Ort, allvvo allerhand Nothdürfften zum täglichen Gebrauch aufbehalten vverden. e. Speis-Kammer, s. Magazin. *Tárház, Terbes ház, eledel kamara.* V. *Cella penuaria.*

Promptuārius, a, um. *Zachuvarnichki, iz chesza ſze kaj van jemlye.* Daraus man etvvas herfür nimmt. *Tárházi, a' miből valami elő-hozatik.* Cella promptuaria. *Plaut.* V. *Cella penuaria.*

Promptus. *vel* promtus, (ſic & Derivata ſcribuntur) a, um. *Partic.* Tacit. *Synon.* Depromptus, eductus. *Izvaden, Iznet, znèt, vàn vzèt.* Heraus genommen, herfür genommen. *Kivétetett, elő hozott.* 2. Nom. ex Particip. *Gotov, Fleten. pripravan, poſzpeſſen, priſzkochni, ſzpraven kchemu.* Fertig, fix, geſchvvind, bereit. *Kéſz, elkéſzittetett, alkalmatos.* V. *Alacer, Expeditus N. 1. Procinctus.* Homo promptiſſimus. Cic. *Chlovek na vſze gotov, i vſzemu pripraven. &c.* Ad pericula promptior: *pro* alacrior, expeditior. *Cic.* Ingeniô promptus: *id eſt* homo paratô ad omnia ingeniô. *Liv.* Manu promptus: *pro* potens, agilis, expeditus. *Curt.* Cuicunque flagitio promptus. *Tacit.* Homo veritatis omnibus exhibendæ promptiſſimus. *Gell.* promptus animi, *pro* homo animô promptô, & facilè audente. *Tacit.* Cætera prompta eſſe ſcio: *pro* parata, expedita. *Cic.* 3. Transl. V. *Manifeſtus.* Altera occulta quædam, & quaſi involuta aperiri; altera prompta, & aperta judicari. *Cic. 1. fin.* Hic, quod animo ſentiebat, & vultu promptum habuit, & linguâ. *id eſt* & vultu, & linguâ promptè exprimebat. *Id.* 4. pro *Fortis, Audax,* Laudat promptos &c. *id eſt* fortes, audaces. *Caſ.* Reſponſione me inimica homo promptiſſimus (*pro* audaciſſimus) laceſſivit. 5. pro *facilis N. 1.* Quæ fingere utique græcis promptiſſimum eſt. *Quintil. l. 9. c. 1.*

Prōmulcum, i, n. Feſt. *Vuſe, z-kojemſze male ladje k-velikem priveſuju.* s. Seil, vvomit die kleinen Schiffe, *oder* Kahn an die groſſen angebunden vverden. *Kötél, a' mellyel az kis hajók az öregebbez kötöztetnek: Hajó-kötél.*

Prōmulgātio, onis, f. Cic. *Prezványe, obznanenye, ozványe.* e. Ausruffung, Auskündigung, öffentliche Vorſtellung, Kundmachung. *Kihirdetés.* Synon. *Legis alicujus propoſitio in publicum, divulgatio, evulgatio.*

Prōmulgo, as, are, āvi, ātum, (Act.) *q. d.* provulgo, *à* vulgus. *Synon.* publicè propono, in vulgus edo. *Obznanujem, prezávam, ozávam, na znanye dájem.* Auskünde, ausruffe, kund mache. *Kihirdetem.* Item V. *Evulgo, Divulgo.* Legem promulgare. *Zapoved obznaniti.* Ein Geſetz ausruffen, *oder* anſchlagen laſſen. *Kiadni a' törvényt.* Cic.

Promulſidāre, is, n. Petron. *&*

Promulſidārium, ii, n. *Ulp.* Genus vaſis præbendæ promulſidi aptum. *Zdela za juhu. &c.* e. Suppen-Schüſſel, Potage-Schüſſel. *Elő levesnek tála.*

***Prōmulſis,** īdis, f. Cic. *Perva jeſztvina, polyivka.* s. Vor-Eſſen, e. Vor-Speiſe, Suppe. *Elő étel, Leves.* Inde dicta *promulſis*, quòd apponeretur ante mulſum, quo uno veteres, ut teſtatur *Lipſ. l. 3. Antiq. Lect.* primam ſitim ſedabant: putabant enim vacuis venis nihil æquè, ac dulcem potionem conducere. 2. *Transl.* V. *Mulſum.*

Prōmus, i, m. Plaut. V. *Diſpenſator N. 1.* differt à Condo: *Condus* enim victui neceſſaria in cella penuaria recondit, quæ *Promus* inde promit, & in familiam diſtribuit. Solent tamen hæc nomina conjungi, quia hæc duo officia fere ab eodem adminiſtrabantur, id quod & hodie fit. 2. *transfertur ad alia:* Ego meo promus ſum pectori.

Digitized by Google

ſtoti. *Ja najbolye znam, kadi me ſzerbi: ſliti: kaj me pri ſzerdczu pecbe:* ali: *Kako u ſzerdczu cbútim.* Ich vveis am beſten vvie mir ums Hertz iſt. *In legjobban tudom, mit érzem az ſzivemen.* Plaut. *Trin.* 1. 2. 44.

Prōmus Condus, Promi Condi, m. Plaut. V. *Cellarius, ii, Claviger N 1. Promus & Condus N.* 1. *&* 2. Nam & *Promus Condus*, & *Condus Promus* conjunctim, utriusque munus ſimul complectitur, & ſignificat. *Hinc* Condus quærit Promum. *Prov.* V. *Condus* ad finem.

Apodoſis.

Vſzaki ſzkupecz, ſzobga blaga,
Imat mora raſzipnika,
Ki prefroba vſze do traga,
V-tugyem bude nyegova dika.
Ti pak ſzkupcbe! ſztradai, ſuli,
Nit' ſta kōmu naj deliti:
Nek' tvoj terbuh z-ſgancsi kruli,
Jur cbē drug' tvā blaga vſiti.

Prōmuſcis, ĭdis, f. V. *Proboſcis.* Promuſcidem elephantorum, &c. *Plin.* Alii rectiùs legunt *Proboſcidem.*

Prōmūtuus, a, um. *Naperoo dan, peroo odbrojen, predplacben.* Voraus gegeben, voraus gezahlt. *Foglaló fizetett.* Promutuum vectigal. Cæſ. *Pred vremenom dana dácba: peroo, nego je duſnozt, placbena dácba.* Voraus gezahltes Umgeld. *Elöbb megadatott adó, mindteletett oblna.* Promutua pecunia: *id eſt* prærogata, & priùs, quàm debeatur, perſoluta. *Ulp.*

Prōnāto, as, &c. Hygin. V. *Nato N.* 1. *Ultra & Nato.*

Prōnè, *Adv.* Ammian. *Syn.* cum propenſione. *Z-naguenyem.* Mit Zuneigung. *Hajláſal.* V. *propensè.*

Prōnecto, is, ere, xui, exum, (Act.) propriè: *Od peroe ſztráne zkup pleteni, vēſem.* Voran an einander knüpffe. *Elöl- megkötöm.* Transl. V. *Produco N.* 2. Seriem morantis ævi pronectere. *Stat.*

Prōnĕpos, ōtis, m. Cic. *Zaonuk, podonuk, onukov ſzin, ſzin vu tretjem kolenu.* r. Uhr-Enckel, des Enckels-Sohn, Sohn in dritten Glied. *Unokám fia.*

Prōneptis, is, f. Pers. *Zaonuka, pod-onuka, onukova ali onucbina kcbi, v-tretjem kolenu kcbi.* s. Uhr-Enckelein, des Enckels-Tochter, Tochter im dritten Glied. *Unokám leánya.* Tertio gradu ſunt, *ſupra*, Proavus. Proava: *infra*, Pronepos, Proneptis. *Cajus lib.* 38. *Dig. tit.* 10. *l.* 3.

Prōnĭtas, ātis, f. Senec. *Naguenye, prigunyenye.* e. Neigung. *Hajlandóság.* V. *Inclinamentum, propenſio.*

Prōno, as, are, avi, atum, [Act.] Sidon. V. *Proclino.*

* Prōnœa, *jonicè* Prōnœa, æ, f. Cic. *apud* Nizolium. *Previdyenye, Preſzkerb, Mudra previdnozt.* e Vorſehung, Vorſorge, Fürſehung. *Elöbbeni ekes gond.* V. *Providentia.*

Prōnōmĕn, ĭnis, n. Varr. *Zaime, rècb meſzto imena poſztavlyena.* r. Statt-Nahme, Vor-Nahme, ein Wort, das an ſtatt eines *Nominis* ſtehet. *Szó, melly név helyet tétetni ſzokot.*

Prōnōmĭnālis, *com.* le, *n.* Priſcian. *Ad pronomen ſpectans.*

Prōnŭba, æ, f. Virg. *Poſzneſicza, ſenzka glāva od ſztrane ſzncbe na ſzvadbu pozvana.* s. Weib, ſo der Braut bey der Hochzeit beyſtehet. *Nyoſzolyó aſzſzony vagy leány, Irōm anya.* Hinc *pronuba Juno*, quòd nuptiis præeſſet.

Prōnŭbo, is, ĕre, pſi, ptum, (Neu.) Feſt. *Nuptiis praſum.*

Prōnŭbus, a, um, *Virg.* Qui nuptiis celebrandis præeſt ex parte uxoris, ſicut Auſpex ex parte viri. *Na ſztrān ſnebe ſzvadbi prepoſztavlyen.* Auf der Seiten der Braut der Hochzeit beyſtehend. *Náſznagy, jelen lèvén meny aſzſzonynák lagzián.* Item *Szliſſajucbi k-zárukom ali ſzvadbi.* Zur Ehe-Stifftung dienlich. *Lagzihoz-való.* Sic: Annulus pronubus. *JCt.* 2. *Transl.* Flamma pronuba: *id eſt* Ardor ingenitus, qui ætate matura virgines ad nuptias provocat. *Claudian. l.* 1. *de raptu Proſerp.*

Prōnunciābĭlis, e. Apul. *Izrecblyio, Izgovorlyio.* Ausſprechlich. *Ki-ſzollható.*

Prōnunciātio, onis, f. Cic. *Izrecbenye, zgovarjanye, Izgovaranye, Izouſzatenye.* Das Ausſprechen, e. Ausſprechung, Ausſprach. *Kibeſzéllés.*

Prōnunciātor, oris, m. Cic. *Izgovornik, izgovoritel.* r. Ausſprecher. *Kibeſzéllö, kimondó.*

Prōnunciātum, i, n. Cic. V. *Effatum, Axioma.*

Prōnunciātus, ûs, m. Gell. V. *pronunciatio.*

Prōnunciātus, a, um, Cic. *Izrecben, Izgovoren, Izuſzten.* Ausgeſprochen, ausgeſagt. *Kibeſzéltetett, kimondatott.* Item. *Na znanye dan, obznanyen.* Zu vviſſen gegeben, angedeutet. *Kijelentetett.* Ad pronunciatam prædam ſequi. *Curt.*

Prōnuncio, *vel* Pronuntio, (*idem eſt de Derio.*) as, are,

as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Izgovarjam, izgovàram*; *Izrekujem, izrìcham*, Inf. *izrechi*: *Iauſztivam, glaſzno zgovarjam*. Ausſpreche, ausſage, laut herausſage. *Kimondom, nyilván-valón kibeſzéllem*. 2. Sententiam pronunciare, *pro* dicere. *Cic*. 3. Prætores pronunciare: *pro* nominare, eligere. *Liv*. 4. Ex animi ſenſu pronunciare: *pro* decernere, judicare, ſtatuere. *Cic*. 5. pecuniam pro reo pronunciare: *pro* palam promittere. *Id*. 6. Iter ad Euphratem pronunciare: *pro* indicere, claſſici ſignô datô nunciare. *Curt*.

Prōnūper, *Adv*. Plaut. *Vre zdavno, vre vetomadne*. Vorlängſt. *Már jó ideje*. V. *Valde* & *Nuper*.

Prōnŭrus, ûs, f. Ovid. *Vnukova ſena, ſineſſicza, ſznahicza*. Des Enckels Frau. *Unokám feleſége*.

Prōnus, a, um, Cic. *Napred prignut, predſze nagnyen, prignut, nagnut*. Für ſich geneigt, gebeuget, gebogen, für ſich liegend. *Artzal hajlandó, elő-hajlott*. Locus ſoli, *vel* ad ſolem pronus. Colum. *Szuproti ſzunczu obernyeno*, ali *k-ſzunczu nagnyeno meſzto*. Ein Ort gegen der Sonnen gelegen. *A' napnak ſzekő hely*. Motus corporis pronus: *id eſt* ſupino contrarius. *Cic*. Sic: Pronus in ventrem. *Varr*. Prona in veſperam dies, *vel abſolutè*: Prona dies: *id eſt* dies ad veſperam vergens. *Stat*. Anni & menſes proni: *pro* cito decurrentes. *Horat*. 2. Transl. V. *Proclivis N*. 2. Nihil eſt tam pronum ad ſimultates, quàm æmulatio. *Plin*. Sic: Pronum in omnia mala ſeculum. *Na vſze zlo nagnyen vèk*. Zum allen Böſen geneigte Zeit. *Minden roſzra hajlandó életünk ideje*. 3. V. *Facilis N*. 1. Pronum ad honores iter. *Plin*. 4. Pronum eſſe in aliquem: *pro* propenſum, faventem, bene affectum eſſe alicui. *Tacit*. Sic: Prona noſtris victoria fuit. *Naſsim je dobro ſzrecha poſzluſila*. Unſeren Kriegs-Leuten hat das Glück vvohl gedienet. *A' ſzerencſe nékünk ſzolgált*. Pronior: *Suet*. Proniſſimus: *Capitol*.

*Prōœcōnōmia, æ, f. *Servius*. V. *Diſpoſitio, Ordo N*. 1.

Prōœmior, aris, ari, atus ſum. (Dep.) Plin. *Govorenye pochinyam, predgovor chinim*. Ich fange an zu Reden, eine Vorred zu thun. *Beſzédben kezdek, elől-járó beſzéddel élek*. V. *Exordior*.

*Prŏœmium, ii, n. Cic. *Pochetek govorenya*. 1. Eingang in die Rede. *Beſzéd eleje*. V. *Antelogium, Prolegomenon, Prologus N*. 1.

Propagātio, ōnis, f. V. *Amplificatio, Plantatio, Multiplicatio, Productio N*. 1. *Prolatatio N*. 1. Hominum propagatio. *Povekſavanye lyudztva*. e. Vermehrung der Menſchen. *Emberek ſokaſitáſa, öregbitéſe*. Vitium propagatio. *Povekſanye*, ali *Razraſzzenye terſzia*: *Naſzadyenye novoga terſzja*. e. Fortpflantzung der Wein-Rebe. *Szőlő homlitás*. Finium imperii propagatio. *Razſirenye Zapovednichtva*. d. Ervveiterung des Reichs. *Birodalomnak terjeſztéſe*. Hucuſque Cic.

Propagātor, ōris, m. Cic. *Razploditel*. r. Fortpflantzer. *Szaporító, Terjeſztő*. V. *Amplificator, Plantator*.

Prōpāges, is, f. *Pacuv*. V. *Progenies, propago N*. 2. 2. apud *Feſt*. V. *propago N*. 1.

Prōpāgo, & Prōpāgo, (idem eſt de *Derivatis*) as, are, avi, atum. [Act.] Cato. *Grebenjezê pokápam, zaſzádyam, Razplodyujem, Razradyam, Razkladivam, Povalyujem ſztári terſz, &c. Polágam*, Inf. *polaſiti*. Reben einlege, alte Schoſs einlege, fortpflantze. *Elſedem a' ſzőlővejszőt, Homlítok*. V. *Planto, Produco N*. 1. 2. Transl. V. *Amplifico, Amplio, Multiplico, Profero N*. 1. *Dilato, Divulgo*. Genus, & nomen ſuum propagare. *Ime y pokolenye ſzvoje razſiriti, razglaſziti*. Sein Namen und Geſchlecht ausbreiten, unter die Leute bringen. *Maga és nemzetsége nevét elhireſiteni*. Alicujus laudem ad ſempiternam memoriam propagare. *Chiju hvalu vékivechnu vuchiniti*: iliti: *tak razglaſziti, da od nye vſzigdar ſzpomenek bude*. Machen, das eines ſeines Lobs allezeit gedacht vvird. *Valakinek dicséretét örök emlékezetté tenni*. Aliquid poſteris, *vel* poſteritati propagare. *Kej na ſzpomenek Mladyih*, iliti *dojduchega naroda vuchiniti, oſztaviti*. Etvvas auf Nachkommen bringen. *Valamit mivelni, kiröl az következendő emberek emlékeznek*. V. *Mando* ſub *N*. 4. *Memoria* ſub *N*. 2. *Monumentum* ſub *N*. 1. Vitam propagare: *pro* prolongare, producere, &c. *Hactenus Cic*. Imperii fines propagare. *Nepos*. V. *Promoveo N*. 2. *&c*.

Prōpāgo, inis, f. (Vitium) Cic. *Kluchecz, Rozgva, Grebenicza*: *ſztari terſz povalyeni y pokopan zato, da iz jednoga vech terſzov izraſzte*. Wieder eingelegt Reben-Schoſs, eingelegte Reben: ein Weinſtock, den man zu Fechſern einſchlägt, *oder* einſencket. *öreg ſzőlő-tő, mellynek homlitani-*

való veſzſzei vagynak. 2. Prŏpāgo *apud* Virg. *Razplod, Národ, plod, razrod.* s. Geſchlecht. *Nemzetség.* V. *Genus N.* 1. *progenies N.* 1. *progeneratio, ſtirps.* 3. *Transl.* Librorum propago : *id eſt* amplificatio, multiplicatio. *Plin.*

Propāla, V. *propola.*

Prŏpālam, *Adv.* Cic. V. *Palam.*

Prŏpālo, as, are, avi, atum, (Act.) *Sidon.* V. *Evulgo, Divulgo, Patefacio N.* 2.

* Prŏpātŏr, ŏris. m. *Latinè* Avus, Auctor generis, progenitor. *Tertul.*

Prŏpātrŭus, i. m. V. in *Patruus.*--& convenienter propatruus, proamita, *id eſt* proavi frater, & ſoror. *Cajus l.* 10. *ff. tit.* 10. *l.* 1.

Prŏpātŭlus, a, um, Cic. *Od vſzeb ſztran odpert, odkrit, vszſzema vidiveſzt.* Allerſeits offen, ſehr kundbar, öffentlich. *Nyilván-való, kiterjedtt, tágas.* V. *Valde & patens.* In propatulo eſſe : *pro* palam, in publico eſſe. *Vſzem pred ochima biti, na ochivizkom meſztu ſztati, ochito biti.* öffentlich ſtehen, *oder* ſeyn. *Szeme elött lenni, nyilván lenni.* Salluſt.

Prŏpĕ, *Præp. Accuſ.* Cic. *Blizu, na blizom.* Nahe darbey. *Közel, mellet, mellete, melletted.* V. *Juxta N.* 1. Prope meas ædes. *Blizu moje hiſe.* Nahe bey meinen Haus. *Nem meſzſze az én házamtúl.* Eſt etiam *Adverb.* Propè adeſt, cùm &c. *Cic.* Jam prope erat, ut &c. Liv. *Ni vnogo manjkalo, da &c.* Es hat nicht viel gefehlet, das &c. *Keves híja vóltt, hogy &c.* 2. V. *Fere N.* 1. *pene.* Annos prope quinquaginta continuos. Cic. *Szkoro cel'ih petdeſzet godiſcb, ali lèt.* Schier gantze funffzig Jahr. *Tſak nem egéſz ötven eſztendökig.* Propiùs, proximè. V. ſuis locis.

Prŏpĕdĭēm, Adv. *Naſzkorom, chez malo dnevov, z-pervum prilikum, o-kratkom vremenu, do malla, kak naiberſe.* Mit nächſten, bald, nach vvenig Tagen, ehiſten Tages, in kurtzen, ehiſtens. *Rövid nap. Hamar.* V. *Brevi N.* 1. Propediem te videbo. *Naſzkorom te videl budem.* Ich vverde dich bald ſehen. *Rövid nap meglátogatlak.* Cic.

Prŏpello, is, ĕre, prŏpŭli, ulſum, (Act.) V. *Ultra & Pello N.* 1. *procul & amoveo, promoveo N.* 1. *propulſo.* Vitæ periculum ab aliquo propellere, *pro* procul removere, longè amovere. *Liv.* Impetum inimicorum propellere: *pro* propulſare. *Cic.* Navem remis propellere: *pro* promovere, impellere, ultra ducere. *Id.*

Prŏpĕmŏdò, *Adv.* Liv. &c.

Prŏpĕmŏdŭm, *Adverbialiter.* Cic. V. *Ferme, pene.*

* Prŏpempticus, a, um. *Latinè* Comitans, Comitativus. *Szprevadyajuchi, ſzprevajajuchi, ſzprevodlyiv, ſzprevadyanyu ſzlúſſajuchi.* Begleitend, zur Begleitung gehörig. *Kísérö, követö, kíſéretre-való.* Hinc propempticum, i, n. (*intellige* Carmen.) *Stat.* dicitur carmen, quo quis abeuntem proſequitur, & veluti comitatur.

Prŏpendeo, es, ēre, pendi, nſum, (Neu.) Cic. *Napred viſzim, dole prevaſuiem, ali prevagivam,* Inf. *prevagnuti.* Für nieder hange. *Elöl-kifliggök, lefüggök, alá hajlok.* V. *præpondero N.* 3. *Deorſum & pendeo N.* 1. 2. Transl. *Na kaj nagnyen jeſzem, k-chemu nagiblyem.* Ich bin geneigt. *Hajlandok, valakihez hajlandó vagyok.* In aliquem inclinatione voluntatis propendere. *Kömu dobro hoteti, ſzuproti kömu dobroblivno volye nagnyenye imati.* Einem vvohl vvollen; vvohl gevvogen, *oder* geneigt ſeyn. *Valakihez jó ſzível lenni.* Cic.

Prŏpendo, is, ĕre, di, nſum, (Neu.) *Plaut.* V. *propendeo N.* 1.

Prŏpendŭlus, a, um, Apulej. *Napred viſzeči.* Herfür hangend. *Elöre hajlandó.*

Prŏpensè, *Adv.* Cic. *Z-nagnyenum volyum. dobrohtivno, nagnyeno, drago-volyno.* Mit geneigtem Willen, vvohl geneigter Weiſe, gutvvilliglich. *Reá-hajólva, hajlandóképen, örömeſt.* Synon. *Libenter, ex animo, ſponte.* &c.

Prŏpenſio, onis, f. Cic. V. *Inclinamentum, proclivitas.*

Prŏpenſus, a, um, *Nagnyen.* Geneigt. *Reá-hajló, hajlandó.* V. *Inclinis, proclivis N.* 2. *Libens.* In partem alteram: ad veritatem propenſus. *Cic.* Animô propensô aliquid facere. *Liv.* Propenſior. *Cic.* propenſiſſimus: *Hirt.*

Prŏpĕrans, ntis, *om.* Nom. ex Partic. *Cic.* V. *Feſtinabundus, Feſtinus, Citus, Celer.*

Prŏpĕrantĕr, *Adv.* Lucret. V. *Feſtinatè, Celeranter.* Properantiùs : *Salluſt.* Properantiſſimè: *JCt.*

Prŏpĕrantia, æ, f. *Salluſt.* V. *Feſtinatio, Acceleratio.*

Prŏpĕrātim, *Adv.* Cæcil. *apud* Non. V. *properanter.*

Prŏpĕrātio, onis, f. *Cic.* V. *Feſtinatio, Maturatio.*

Prŏpĕrātò, *Adv.* Tacit. V. *properanter.*

Prŏpĕrātus, a, um, Nom. ex Partic. *Nágle, na zagmus, hitèch, ali letujuch, vuchivzm,* ali

ali *napravlyen* : *Prenaglyen.* In Eyl gemacht, geeylet. *Sietve tſinált, ſiettetett.* Carmina properata. Ovid. *Na naglom zkup ſpravlyene peſzme.* In Eyl gemachte Verſe. *Sietve tſinált verſek.* Sic: Naves properatæ. *Tacit.* Properatô opus eſt: *pro* properandum eſt. *Nag'iti je potrebno.* Man mus eylen. *Sietni kell' olle.* Cic. V. *Maturatus* ſub finem.

Prŏpĕrè, *Adv.* Virg. V. *properanter.*

Prŏpĕrĭtĕr, *Adv.* Catull. V. *properanter.*

Prŏpĕro, as, are, avi, atum, (Neu.) *Synon.* Feſtino, Maturo N. 2. celeritate utor, &c. *Hitim, ſ'etuiem, paſchimſze, náglim, berzim, ſkrimſze, berzo odbájam, naglo bodim.* ali *idem.* Eyle. *Sietek, gyorſalkodom.* Romam properare. Cic. *Vu Rim ſ'etuvati, naglo odbajati.* Auf Rom eylen, eylends gehen. *Sietve menni Rómába.* Venire propero: *pro* feſtino. *Id.* Sententiam properare: *pro* properanter, *vel* præmaturè dicere. *Id.* Velim, ut ne quid properes: *pro* ne quid properanter, *vel* præcipitanter agas. *Id.* Iter properare: *pro* accelerare. *Tacit.*

Prŏpĕrŭs, a, um, Tacit. V. *Feſtinus, Celer.*

Prŏpĕxus, a, um, Virg. *Na dugo raschesſan.* In die Länge geſtrelet, in die Länge hinunter gekämmt. *Hoſzſzan alá-fésűlt.*

* Prŏphēta, *vel* Prŏphētēs, æ m. Feſt. *Prorok.* r. Prophet. Weiſſager. *Jövendölő, Próféta.* V. *Vaticinator, Augur, Prognoſtes.*

Prŏphētālis, le, Tertull. *Proročki, prorochanzki, prorochni, prorokov, a, o.* Weiſſagerisch, Prophetiſch. *Jövendölésre-való.*

* Prŏphētīa, æ, f. Tertull. *Prorokovanye, prorochanztvo.* e. Weiſſagung, Propheceyung. *Jövendö-mondás.* V. *Prædictio, Pronuntiatio.*

Prŏphēticŭs, a, um, *Tertull.* V. *Prophetalis.*

* Prŏphētis, idos, *vel* idis, f. (Prŏphētiſſa, æ, f. Tertull.) *Prorochicza, Prorokinya.* e. Weiſſagerin, Prophetiſſin. *Jövendölő aſzſzony.*

* Prŏphēto, (Prŏphētīzo, *vel* prophetiſſo) as, are, avi, atum, (Act.) Prudent. *Prorokujem.* Weiſſage, propheceye. *Jövendölök, Jövendöt-mondok, Jövendölöm.*

Prŏpĭlo, as, &c. V. *præpilo.*

Propīnātio, ōnis, f. Seneca. *Napijanye.* Das Zutrincken. *Reá-köſzönés.* 2. Transl. *Ponudenye.* Das Antragen. *Kinálás, ajánlás, uſzolás.*

Propīnātor, ōris, m. Ovid. *Napijavecz.* r. Zuttrincker. *Reá-köſzönő.* 2. Transl. *Ponuditel, ponudyavecz.* r. Antrager. *Kínáló, Ajánló, Uſzoló.*

Prŏpīno, & prōpīno, as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Napijam, piti dáiem* ali *nudim.* Zutrincke, zu Trincken gebe, *oder* darreiche. *Reá-köſzöntöm, elől-megiſzom.* 2. Transl. *Ponujam, ponudyam, nudim, podájem.* Antrage. *Kínálom, ajánlom, uſzolom.* Deridendum aliquem propinare. Terent. *Koga na oſzmehávanye ponuditi.* Machen, das einer ausgelacht vvird: einen zum Auslachen antragen. *Valakit tſúfnak kitenni.* Aliquid alicui propinare: *pro* ultro offerre. *Id.* V. *obtrudo N.* 2.

Prŏpinquè, *Adv.* Plaut. *Blizu.* In der Nähe. *Közel.* Synon. *prope, in propinquo.*

Prŏpinquĭtās, ātis, f. Cic. *Bliſina, Bliſnozt, Blizocha.* e. Nähe. *Közel-való-ág.* 2. Transl. V. *Affinitas, Agnatio, Cognatio, Neceſſitas N.* 2. & *Neceſſitudo.*

Prŏpinquo, as, are, avi, atum, (Neu.) *Synon.* prope accedo, propinquus fio, proximus fio. *Bliſim, bliſe dobajam.* Nähere, annähere, nah hinzukomme. *Közelítek.* V. *Appropio.* Foribus propinquare. Virg. *K vrátamſze pribliſavati.* Zu der Thür nähern. *Az ajtóhoz közelíteni.* Amnem propinquare: *pro* ad amnem accedere. *Salluſt.* Supplicium propinquat. *Szolenya pogublyenye pribliſavaſze.* Die Leib-Straffe nahet herzu. *Közelít a' halálos büntetés.* Svet. 2. *pro* properè agere, ſtatim expedire. *ut:* Mortem licet arma propinquent. *Silius.*

Prŏpinquus, a, um, *Bliſnyi.* Nahe, der nahe iſt. *Közel-való.* In propinquo ſunt caſtra. Liv. *Voiſzka blizu leži, tabor je blizu.* Das Lager iſt in der Nähe. *Közel a' tábor.* Alicui propinquus. Cic. *Blizu koga ſztojechi.* Nahe bey einem gelegen. *Közel valakihez lakó.* 2. Transl. V. *Agnatus, cognatus, conſanguineus, affinis 2do loco.* Cic.

Propior, *com.* propius, *n.* ōris, *om.* *Synon.* vicinior, propinquior. *Bliſneji.* Näher. *Közelebb-való.* Tibi me propior nemo eſt. *Nigdo ti' ni bliſneſſi od mene.* Es iſt dir keiner näher als ich. *Senki nint közelebb hozzád én nálómnál.* Id propius fidem eſt. *To je vre iſztinzeiſſe, ali vere vrédneiſſe.* Das iſt viel glaublicher. *Hihetőſebb ez.* Propius nihil eſt factum, quàm ut vivus combureretur. *Malo je mankalo, (falil) da ni ſlo' žergan.* Es hat vvenig gefehlet, das er nicht ſeye lebendig verbrennet vvorden. *Kevés-kéd volt, hogy elevenen meg-nem égettetett.* Ità Cic.

Prōpĭtiābĭlis, is, *com.* le, n. Enn. *apud* Non. *V-miloſztivlyiv, pomirlyiv.* V. *placabilis.*

Prōpĭtiātio, onis, f. Senec. *V-miloſztivlenye,* V. *placatio, placamen.*

Prōpĭtiātor, ōris, m. Hieron. *V-miritel, utaſitel, otiſitel.* r. Verſöhner. *Megengeſztelő.*

† Prōpĭtiātōrius, a, um, V. *placatorius.* Hinc propitiatorium, ii, n. erat Tabula gratiæ, quæ cooperiebat arcam teſtamenti. Item 2. V. *placamen.*

Prōpĭtiātrix, icis, f. Ambros. *Vmiritelicza, otaſitelicza, otiſitelicza.* e. Verſöhnerin. *Megengeſztelő aſzſzony,* vagy *Leány.*

Prōpĭtio, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Placo.*

Prōpĭtius, & prŏpĭtius, a, um, Cic. *Miloſztiv, nagnyeno-volyen.* Gnädig, günſtig, geneigt. *Kegyelmes, engedelmes.* V. *Benevolus, benignus, miſericors. &c.*

Prŏpiùs, *Adv.* Cic. *Bliſe.* Näher. *Közelebb.* Propiùs aliquem ſubſequi. *Bliſe za kim iti.* Näher einem nachfolgen. *Közelebb menni valaki után.* Res alicujus propiùs aſpicere: *pro* alicui adeſſe, favere. *Virg.* 1. *Æn.*

* Prŏplaſma, ătis, n. *Plin.* V. plaſma.

* Prŏplaſtes, æ, m. V. *plaſtes.*

* Prŏplaſtĭcē, es, f. *Plin.* V. *plaſtice.*

* Prŏpōla, æ, m. Cic. *Prekupecz, ki za lebku czenu dugovanya prekupuje, da ona za draſe proda.* r. Vorkäuffer, Fürkäuffer. *Kufarkodó, kereskedő, ſzatócs.* Hinc malè legebant nonnulli *propala* pro *propola,* idque ad ſignificandum eum, qui res palam, & palo affixas vendit.

* Prŏpŏlis, is, f. Varro. *Szetje, z-kimſze proti zimi &c. pchele zabertouju.* s. Stopvvax: s. Bien-Hartz: das Vorgebeu der Bienen, zu Eingang des Bienen-Korbs, dadurch ſich die Bienen vvieder die Kälte verſtopffen. *Köp ſonkolya, Méhek elő épületi.* Prima fundamenta (*ſcil.* alvearium) *commoſin* vocant periti, ſecunda *piſſoceron,* tertia *propol.m.* &c. ità *Plin. l.* 11. *c.* 7.

Prōpōno, is, ĕre, ſui, ſĭtum, (Act.) *Napervo dáiem, pred ochi poſztavlyam.* Fürtrage, fürſetze, fürlege, fürſtelle. *Elő-adom, elő-téſzem, elő-mutatom.* V. *Coram* & *pono N.* 1. *palam* & *oſtendo.* Aliquid venale proponere. *pro* vendere. *Cic.* Gallinam proponere: *pro* apponere. *Plin.* 2. Sumitur *pro* ſtatuo, conſtituo, delibero. *Z-menum dokanchám, napervoſzi jemlyem.* Einen Fürſatz mache, mir fürnehme. *Fogadom, Magamban elſzánom, eltökélem.* Aliquid ſibi proponere: *vel* aliquid apud animum ſuum proponere. Cic. *Kaiſzi napervo vzeti, s-ſrcbum odlucbiti, dokonchati.* Etvvas fürnehmen. *Valamit magában feltenni.* Nota etiam *uſus ſeq.* Legem, edicta proponere: *pro* promulgare. *Suet.* Fortunæ telis propoſita eſt vita noſtra: *pro* expoſita, objecta. *Cic.* V. *Expono N.* 1. & 2. *objicio.* N. 2. Alicui præmium proponere: *pro* promittere, conſtituere. *Id.* V. *promitto N.* 1. Aliquem ſibi exemplar proponere: *pro* reſpicere, conſiderare, quaſi ante mentis oculos ponere. *Id.* Sic: Martem belli communem animo proponere. *Liv.*

* Prŏpontiăcus, a, um, *Ovid.* Ad propontidem ſpectans.

* Prŏpontis, & prŏpontis, ĭdis, f. *Ovid.* Mare Thracium inter Europam & Aſiam minorem. Primæ hujus anguſtiæ ad Auſtrum inter Seſtum urbem Thraciæ in Europa, & Abydum urbem Phrygiæ in Aſia minore, quas Dardanellas appellant, *Helleſpontus* vocantur, inde exſpatiantis æquoris laxitas *Propontis* nominatur, hujus rurſùm in arctum coëuntis, & conſtricti anguſtiæ *Boſphorus Thracius* nuncupantur; ubi iterum latè ſeſe effundit, *Pontus euxinus* dicitur.

Prōporro, *Adv.* Lucr. V. *porro N.* 1. & 2. *praterea N.* 1.

Prōportio, ōnis, f. Cic. *Priſzpodoba, prijednakost, ſzkladnomérje, ſzkladnoredje, ſzkladnost, jednoga z-drugem prilichenye, ali priſzpodal'yanye.* e. Gleichmäſſigkeit, Aehnlichkeit, Vergleichung, Ubereinſtimmung und Gleichheit. *Egyenlőség, Hozzá-mértéklés, Arányosság.*

Prōportiōnālis, le, Frontin. *Z-drugem vprilichen, prijednako zmérjen, vaamérjen, prijednak.* Gleichmäſſig, Aehnlich. *Egyenlő-sléges.*

Proportionālĭtĕr, Adv. *Priſzpodobno, prilichno, prijednako, vaamerno, ſzkladnomerno.* Mit der ähnlichkeit, gleichmäſſig. *Egyenlő-éggel.* Meliùs latinè dixeris commensè, convenienter, congruenter.

Prōportiōnātus, a, um, Jul. Firmic. *Synon.* Commenſus, congruens, conveniens. *Priſzpodoblyen, ſzkladnoredni.* Gleichmäſſig. *Hozzá-mértékletes.* V. *proportionalis.*

Prōpŏsĭtio, ōnis, f. Cic. *Napervo ſztavlenye, napred dányé, napervo donaſſanye, pred ochi poſztavlyanye.* e. Fürſetzung, Fürſtellung,

long, r. Vortrag. *Elő - tétis, elő - tétel.* Item 2. *Nakanenye, namiſnenye, izrechenye, narechenye, izreka.* e. Vornehmung, ein vorgenommener Spruch, davon man handeln vvill. *Elő - tétés akaratyánnak, felvett mondás, mellyrűl valamit ſzóllani akarok, &c.*

Prōpŏſitum, i, n. Cic. *Dugovanye pred ochi poſztavlyeno, napred poſztavje.* Ein vorgetragenes, oder vorgenommenes Ding, r. Zvveck. *Elő - tött, vagy felvett dolog, fél - tött czél.* V. *Meta N. 3. Scopus N. 1.* Item 2. *N. pred - vzetje, odluka, odlúchenye.* Das Vorhaben, r. Fürſatz. *Fogadás, ſzántſzándék.* V. *Intentio N. 1. Sententia N. 1.* Sic paſſim apud *Cic. Liv. &c.* Propoſitum tenere, aſſequi: In propoſito permanere: Ad propoſitum redire, reverti: A propoſito aberrare, declinare, deflectere, averti, egredi. &c.

Prŏpræfectus, i, m. *Ammian.* Præfecti vicem gerens. V. *Vice N. 1.* & *Præfectus.*

Prŏprætor, ōris, m. *Cic.* V. *Vice N. 1.* & *Prætor.*

Prŏpriātim, *Adv.* V. *propritim.*

Prŏpriè, *Adv. Vlaſztito, laſztovito, poſzobito, poſzobno.* Eigentlich. *Tulajdonképen, ſajátúl.* ô hominem nequam! quid enim a'i. ud dicam? magis propriè nihil poſſum dicere. *Cic. 2. Phil. c. 31.*

Prŏpriĕtārius, ii, m. JCt. *Poſzvojnik, ſzvojnik, poſzvoitel, poſzebnik, vlaſztit goſzpodár, poſzobni goſzpon.* Eigenthümlicher Beſitzer eines Dinges, Eigenthums - Herr. *Tulajdon ura, ſaját gazdája valaminek.*

Prŏpriĕtās, ātis, f. Cic. *Szvojnozt, poſzvojnozt, ſzvojchina, vlaſztitozt, pojzobztvo, poſzebnozt, poſzebitozt.* e. Eigenſchafft, r. Eigenthum. *Tulajdonság.*

Prŏprio, as, are, avi, atum, (Act.) Cœl. Aurel. *Synon.* proprium facio. V. *Approprio.*

Prŏprĭtim, *Adv.* Lucr. *apud* Non. [*Alii legunt* propriatim] V. *propriè.*

Prŏprius, a, um, *Vlaſztit, poſzebit, poſzobni, pravo - ſzvoj.* Eigen. *Tulajdon, ſaját.* Libertas propria eſt Romani generis, *vel* Romano generi. Cic. *Szlobodchina je navlaſztito Rimskomu narodu domácha y poſzobna.* Die Freyheit iſt der Römern Eigenſchafft. *A' Rómaiak ſzabad nemes emberek.*

Proptĕr, *præp. Accuſ. ſerviens.* 1. Transl. V. *Ob N. 1.* Legi propter metum paret. *Zbog ſztrába zapoved obderſáva.* Er gehorſamet den Satzungen aus Furcht, *oder* von vvegen der Furcht. *Féltiben enged a' törvénynek.* 2. propriè V. *prope N. 1. penes, apud N. 1. & 2.* Propter patrem cubat. *Táki poleg otcza leſi.* Er lieget zum nächſt beym Vattern. *Az attya ágyához közel fekſzik.* Propter ædem Vulcani. *Blizu, ali poleg Czirkve Vulkána.* Nah bey, *oder* neben der Kirchen des Vulcani. *A' Vulkánus temploma mellet.* Sumitur etiam *adverbialiter.* Etenim propter eſt ſpelunca quædam: *pro* prope, penes. *Hucusque Cic.*

Proptĕrĕā, *Adv.* cui particulas *quòd, quia, ut,* ſæpe ſubiungit Cic. *Zato, zarad toga, iz toga zroka.* Darum, derohalben, desvvegen: *Annakokáért, Azon az okon.* V. *Ideo.*

Prōpŭdiōſus, a, um, *Plaut.* V. *Impudens, impudicus, obſcenus, procax.* propudioſior, iſſimus. *Sidon.*

Prōpŭdĭum, ii, n. Cic. *Szramota, ſzmrád, nechiſztocha, nedoſztojna ſztvár.* e. Schande und Laſter, r. Unflath, unverſchamtes Ding. *Szégyenség, ſalgyen.* V. *Impudentia, impudicitia, obſcenitas.*

Prōpugnācŭlum, i, n. Cic. *Braniſche, Zavetje, Bátta.* e. Veſtung, s. Bollvverck, e. Paſtey. *Várta, Báſtya.* V. *præſidium N. 2.* Hinc *Transl.* V. *Defenſio, præſidium N. 3.* Alicui eſſe propugnaculo. Cic. *Kömu za obrambu biti.* Eines Schutz und Schirm ſeyn. *Valakinek óltalmúl lenni.*

Prōpugnātio, onis, f. Cic. *Proti - borenye, zarad chesza vojuvanye, &c.* e. Vertheidigung, Beſchirmung. &c. V. *Defenſio.*

Prōpugnātor, ōris, m. Cic. *Proti - branitel, proti - vojnik.* r. Vertheidiger, Verfechter. *óltalmazó, valaki mellett hadakozó.* V. *Defenſor.*

Prōpugnātrix, īcis, f. *Branitelicza.* e. Beſchirmerin, Beſchützerin. *óltalmazóné.* Legitur apud *Fabrett. Inſcrip. pag. 169.*

Prōpugno, as, are, avi, atum, (Act.) *Vojujuch bránim za kaj vojujem.* Verfechte, Beſchirme. *értte hadakozom.* V. *Defendo, obſiſto.* Virtus pro æquitate propugnat. *Cic.* Aliquid propugnare. *Suet.*

Prōpulsātio, onis, f. Cic. *Odtiranye, odegnanye.* Das Abtreiben, e. Abvvendung. *Elkergetés,* V. *Depulſio.*

Prōpulsātor, ōris, m. Valer. Max. *Odtiravecz, odgonitel.* r. Abtreiber. *Kergető.* V. *Depulſor.*

Prōpulſo, & prōpulſo, as, are, avi, atum, (Act. Freq. à *propello*) Cic. *Odganyam, odtirávam,* Abtreibe. *Elűzdegelem, Hátra - verem.* Synon. *Arceo, Depulſo, Propello, Repello.* Aliquem ab ingreſſione templi propulſare,

pulſare. *Kôga vu czirkvu nepuſtiti, od czirkvenih vrât odtirati.* Einen nicht wollen hinein in die Kirchen laſſen. *Valakit a' templom ajtaján be-nem botsátani.* Injuriam ab aliquo propulſare: *pro* aliquem ab injuria defendere. *Cic.* Bellum mœnibus propulſare: *pro* à mœnibus depellere, arcere. *Liv.*

Prōpulſus, ûs, m. *Senec.* V. *Impulſus.*

* Prŏpylæum, æi, n. Cic. V. *Frontiſpicium, veſtibulum.* dicitur præſertim de templis.

Prōquæſtor, ōris, m. Cic. *Obcbinzkoga bliga podſzkerbitel.* peregr. *pod-pegadur, nameſztnik pegadúra.* r. Stadthalter eines Seckel-Meiſters, Vice-Rent-Meiſter. *Vitzé komornyik.* V. *Vice* & *Quæſtor, Vice* & *perceptor N. 1.* Adhibet etiam Cic. indeclinabiliter *proquæſtore*, idque in eadem ſignificatione, Idem obſervandum in aliis ſimilibus.

Prōquàm, *Adv.* Lucr. V. *prout.* Alii exponunt pro *perquàm.*

Prōquirito, as, are, avi, atum, [Act.] Apul. *Vicbem, pomoch zazávam.* Das Volck anſchreye, um die Hülffe anruffe. *Segítséget kiáltok.* Item V. *proclamo, promulgo.*

* Prōra, æ, f. Cic. *Ladje perva ſztrân, Prova.* Der vörder Theil des Schiffs, der Bieten, Grans. *Hajónak az orra.*

Prōrēpo, is, ĕre, pſi, ptum, [Neu.] Colum. *Vân plazim, napred gmazim, dalje lêzem.* Herfür ſchleiche, herfür krieche. *Elôl-máſzok, tſúſzok.*

* Prōrēta, æ, m, Plaut. *Veſlâr pervu ſztrân ladje ravnajucbi.* r. Steuer-Mann, ein Pilote, Loots-Mann. *Hajó orrán ûlô hajós, kormányos.*

* Prōrēus, i, m. Ovid. *idem.*

Prōrĭga, æ, m, Varro. *Kobilâr* &c. *ki kobile* &c. *pripuſcba.* r. Stutten Knecht. *Tſikós, melly nyöſtény-lóvakot monyaſokboz ereſzti.*

Prōrĭpio, is, ĕre, pui, eptum, [Act.] Cic. 1. V. *Rapio, Foras* & *rapio, extra* & *rapio.* Proripere ſe in publicum. *Liv.* Aliquem in cædem proripere. *Horat.* 2. V. *Subduco N. 1.* Se ex curia proripere. *Cic.*

Prōrĭto, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Irrito.* 2. V. *Allicio, Invito.* Quem ſpes proritat. *Sen.*

Prōrŏgātio, ōnis, f. V. *Dilatio.* Legis prorogatio: *id eſt* Legis promulgandæ dilatio. *Cic.* Item V. *prolatatio N. 1 Ampliatio N. 1. Amplificatio* Imperii prorogatio. *Liv.*

Prōrŏgātīvus, a, um, Sen. *Odlachlyiv, odlachajucbi.* Verlängernd. *Halaſztot.*

Prōrŏgātor, ōris, m. *Claſſod.* propriè *Odlachitel, na duſe puſzcitel.* r. Verſchieber, Verzögerer, Aufſchieber. *Halogató, Halaſztó.* V. *Dilator.* Item 2. V. *Erogator.* unde diſpenſatores dicti prorogatores. *Pers.* Alii tamen legunt *prærogatores.*

Prōrŏgo, as, are, avi, atum, (Act.) *Cic.* V. *procraſtino, profero N. 2.*

Prorsùm, *Adv.* V. *prorsùs N. 1.* Curſari rurſum prorſum. *Terent. Hec.* 3. 1. 35. In quem locum *Donatus* hæc habet: *Rurſum* propriè retro, *prorſum* ante ſignificat. 2. V. *prorsùs N. 2.* Verbum prorſum nullum intelligo. *Cic.*

Prorsùs, *Adv.* 1. *Synon.* Rectè, Rectâ viâ. *Zrâven, Ravno, Ravnim pûtem.* Gerad, geraden Weeg. *Egyeneſen.* Prorsùs Athenas protinus abibo tecum. *Plaut. Mil.* 4. 4. 56. 2. apud Cic. *Zevſzema, dokoncza, zaſzma, zaſzvima, zaſzvim, zaſzim.* Gantz und gar, gäntzlich, durchaus. *Mindenesſtôl fogva, tellyeſséggel, ſzinte.* V. *omnino.* 3. ſumitur pro *Certè.* Cic.

Prorſus, a, um, Plaut. *Raven, naproti obernyen.* Gerad, entgegen gewendet. *Igenes, Ellenébe-fordított.* Prorſi limites: *id eſt* ad orientem verſi & directi. *Feſt.* Prorſa facundia. *Apul.* V. *Proſa.*

Prōrumpo, is, ĕre, ūpi, uptum, (Neu.) Cic. V. *Irrumpo, irruo, erumpo.* 2. eſt *Act.* pro *Perrumpo N. 1.* Munitionibus proruptis. *Cæſ.* Alii legunt *prorutis.* Rursùs in obliquum verſo prorumpit aratro. *Virg.* Complura exemplaria habent *perrumpit.* 3. Interdùmque atram prorumpit ad æthera nubem: *pro* ultra emittit, effundit. *Virg.*

Prōruo, is, ĕre, ui, ŭtum, [Act.] V. *Diruo.* Urbem à fundamentis proruere. Liv. *Váraſs ali grâd zevſzema poruſiti, veſz váraſs poderti, na nikaj zpraviti, ſûndati.* Eine Stadt aus dem Grund verſtöhren, übern Hauffen ſchmeiſſen. *Tôbbl kirontani a' váraſt.* Foras ſe proruere: *pro* erumpere, ſe efferre. *Terent.* 2. eſt *Neu.* pro *Valdè* & *ruo, prolabor N. 1. decido N. 1.* In caput proruere. *Flacc.* 3. V. *Irrumpo, irruo.* In hoſtes proruere. *Curt.*

Prōruptio, ōnis, f. V. *Eruptio, Irruptio.*

Prōruptor, ōris, m. Ammian. *Van zakoš, nazkocbitel, navalyitel, prediravecz.* r. Ausbrecher, der mit Gewalt ausfallet, Zerbrecher. *Kirobanó, bérobanó, Reá-ûtô, Bé-ûtô.*

Prōruptus, a, um, *Partic. Paſſ.* Cæſ. *Prederz, pretergnyen.* Zerbrochen, zerſtört. *Lerontott,*

Digitized by Google

remlatt, ltomlott. Item V. *prorutus*. Munitiones proruptæ. *Caſ.* Alii legunt *proruta*. 2. Toto prorutus corpore ſudor: *pro* effuſus, profuſus. *Virg.* 3. eſt *Nom.* ex *Particip.* V. *Præceps N.* 4. *Præſumptuoſus*. Audaciæ prorupta. Cic. *Velika y prenagla*, ali *prenechſze penſſajucha ſzerdchenoſzt*. Groſſe und vervvegene Frechheit. *Nagy vakmerőség.*

Prōrūtus, a, um, Curt. *Podert, poruſſen, prevernyen, na tla bityen, dole obalyen.* Zu Boden gevvorffen, nieder geriſſen, nieder gefallt. *Felfordittatott, Rontatott.* Synon. *Everſus, dirutus, cum impetu dejectus, vi proſtratus, ſolo æquatus.*

Prōſa (*intellige* Oratio) æ, f. Quintil. *Synon.* Oratio ſoluta. *Nezvezano*, iliti *próſzto govorenye; tojeſzt: koje broj peſzmih ne ſzebe nezadersáva.* e. Ungebundene Rede, ſo nicht in Verſen iſt. *Le-nem kötetett*, vagy *folyó beſzéd.* 2. *Proſa*, vel *Prorſa* Dea, quæ recto partui, *Poſtverta* verò, quæ perverſo præſidebat. *Varro* apud *Gell.*

Prōſāicus, a, um, Venant. Fortun. *Nezvezan, próſzt, neupeſzmen.* Ungebunden. *Le-nem kötetett, ſzabados, folyó.* Condere orationem proſaicam. *Plin.* Alii legunt *proſam*.

Prōſāpia, æ, f. Cic. *Pleme, Plemen, Ròd, Koleno, Plemenatvo, Poglavita kèrv.* 2 Herkommen, Geſchlecht, e. Geſippſchafft, r. Stamm, Adel-Stamm. *Nemzetségi ágazat.* V. *Familia N.* 2. *progenies N.* 1. Veteris proſapiæ, ac multarum imaginum homo. *Sztare plemenſchine*, ali *ſztare-glaſzovitoga rodda chlovek.* Einer von uhralten Adel. *Régi nemzet, régi familiából-való.* Salluſt. in Jug.

Prōſāpies, ēi, f. Non. *idem.*

Prōſārius, a, um, *Sidon.* V. *proſaicus.*

***Prōſcēnium**, ii, n. *Liv.* Locus inter ſcenam & orcheſtram medius. *Pervaſztràn zkazaliſcha vunſztojiſcha*, iliti *Meſzto za obchinske igráſſe*, vulgo *komediaſſe*. e. Vor-Bühne, *oder* Gerüſt, da die Comedianten Schau-Spiele halten. *Játékra-való magas hely, holott a' komédiáſok ſzólanak.*

Proſcindo, is, ĕre, ſcidi, ſſum, (Act.) V. *Diſcindo N.* 1. *perſcindo, primò & ſcindo, valde ſcindo.* Terram aratrô proſcindere: *vel abſolutè:* Terram proſcindere. Varr. *Zemlyu pervich orati.* Das Feld zum erſten Ackern. *Először felſzántani a' mezőt.* Quercum ferrô proſcindere: *pro* perſcindere, diſcindere, ſcindere, diffindere. *Lucan.* 2. Transl. V. *Convicior, Infamo.* Aliquem convicio &c. proſcindere: *vel abſolutè:* Aliquem proſcindere: *pro* contumeliâ afficere &c. *Koga merzko pſzuvati, opſſovati, pogerditi.* Einen läſtern, ſchmähen. *Szidni valakit.* V. *Lacero N.* 2. Svet.

Proſciſſio, onis, f. Colum. *Z-perva rizanye, Razkalanye.* Das erſte Schneiden, e. Zerſpaltung. *Metélés, Haſogatás.* Terræ proſciſſio. *Id.* V. *Aratio.* 2. Transl. *proſciſſio* ſumitur pro *convitio, contumelia &c.*

Proſciſſum, i, n. Colum. *Zorana zem'ya, Zoranio.* Gepflügte Erden, das Gepflügte. *Megſzántatott föld.*

Proſcrībo, is, ĕrĕ, pſi, ptum, [Act.] 1. *Z-ochitim piſzmom na znanye dájem: z-pribitim piſzmom obznanujem, na prodaju ponudyam.* Mit öffentlich aufgeſchlagener Schrifft etvvas kund mache, feil biethe. *Fel-ſzegezett írással valamit jelentem, árrát kiírom, árúba vetem.* Ædes proſcribere. Cic. *Hiſe z-pribitim piſzmom na prodaju puſztiti, ponuditi.* Ein Haus Schrifftlich feil biethen. *Házát kiírással el-adóvá tenni.* Venationem futuram proſcribere: *pro* publicare. *Buduchi lòv z-piſzmom na obchinzkom meſztu pribitim nazveſztiti.* Die künfftige Jagd mit öffentlich aufgeſchlagener Schrifft auskünden. *Jövendelő vadáſzáſt írással jelenteni.* Cic. 2. ſpeciatim: *Iz domovine &c. tiram, z-pribitim piſzmom pregányam, od kakve obchine odtugyivam, odtujivam, na ſzmert obſzudyenoga nazveſztyam.* Vervveiſe, mit aufgeſchlagener Schrifft verbanne, in die Acht thu. *Számkivetésre küldöm, községből valakit írással kirekeſztem.* Aliquem proſcribere. *Koga pretirati, pregnati, obſzudyenoga nazveſztiti, propiſzati, ali od kakove obchine odtujiti, odverchi.* Einen vervveiſen, vertreiben, in die Acht erklären. *Valakit ſzámkivetni, valakit levelesſé tenni.*

Proſcriptio, ōnis, f. 1. *Z-ochitim piſzmom obznanenye, na prodaju puſztyanye, ali ponudenye.* öffentliche Andeutung, öffentliche Feilbiethung. *Fel-ſzegezett írással valaminek jelentéſe, árúba botsátás.* Prædiorum proſcriptiones, &c. *Cic. pro Flacco c.* 30. Alii legunt *præſcriptiones*, alii *perſcriptiones*. 2. ſpeciatim: *Od kakve obchine odtujenye, odverſenye, izverſenye &c.* e. Acht-Erklährung, Abſonderung von einer Gemeinde. &c. *Számkivetésben lévő, községből valakinek kirekeſztéſe.* &c. Item V. *publicatio N.* 2. *relegatio N.* 1. *Condemnatio.*

Digitized by Google

Locupletum proſcriptiones. De bonis proſcriptionem ferre. *Cic.*

Proſcriptor, ōris, m. Plin. 1. *Na prodaju puſztyavecz, z-pribitim piſzmom obznanitel.* Der etvvas feil biethet, durch öffentlich aufgeſchlagene Schrifft auskündet. *Felſzegetett íráſſal valamit jelentő, valamit íráſſal árúba botsátó. &c.* 2. ſpeciatim: *Od kakve obchine odtujitel, pregonitel, &c.* Der einen in die Acht erkläret, aus einen Land vertreibet, &c. *Számkivetésben űző, kőzſégből valakit kirekeſztő. &c.* V. *publicator, condemnator.*

Proſcriptŭrio, is, īre, (Medit.) *Synon.* deſidero proſcribere, identidem meditor aliquid proſcribere. *Cic.*

Prōsĕco, (apud *Plaut.* Prōsĭco,) as, are, cui, ctum, (Act.) V. *Seco, Perſeco, Diſſeco, Exſeco, Incido.* Hoſtiæ exta proſecare. *Liv.*

Prōſectă, ōrum, n. *plur.* Ovid. *Van izrezan, y na děle razſečeben drobecz, kojega negda krivoverczi ſzvojim bolvanom alduvali jeſzu.* Aus den Opffer-Thieren gehauenes, und zertheiltes Eingevveide. *Kimetszetett, és darabokra vagdaltatott belső részek.* V. *Exta.*

Prōſector, ōris, m. Tertull. V. *Inciſor, Diſſecator, Exſector.*

Prōſectus, ûs, m. Apul. V. *Diſſectio, Exſectio, Sectura.*

Prōsēdă, æ, f. (Sic dicta, auctore *Feſto*, quòd ante ſtabula ſedeat, venalem habens pudicitiam) *Plaut.* V. *Meretrix, proſtibulum.*

* Prōsēlȳtus, i, m. *Hieron.* V. *Advena, Adventitius, peregrinus.*

Prōsēmĭno, as, &c. *Cic.* V. *Diſſemino.*

Prōſentio, is, īre, &c. *Plaut.* V. *præſentio.*

Prōsēquium, ii, n. Feſt. V. *ſequela.*

Prōsĕquor, ĕris, ĕqui, sĕquūtus *vel* sĕcūtus ſum (Dep.) 1. V. *Inſequor N.* 1. *Inſiſto N.* 3. *perſequor N.* 1. *ſubſequor.* Antiquitatem proſequi atque imitari. *Sztaru navadu naſzleduvati, poleg ſztarine chiniti, ſztari zákon obderſavati.* Dem alten Brauch nachfolgen, nach der alten Gevvohnheit thun. *A' régieket példáúl kővetni.* Aliquem proficiſcentem proſequi. *Za ſzmiti, kőga ſzlediti.* Einem nachgehen, nachfolgen. *Valaki után menni.* ità *Cic.* Item V. *Comitor, deduco N.* 3. Aliquem abeuntem animo & corpore proſequi: *pro* comitari. *Cic.* Aliquem in domum proſequi. Gell. *Kőga do biſe,* inache *domòv zprevoditi.* Einen nach Haus begleiten. *Valakit házáig kisérni.* Alicujus funus, *vel* funeris exequias proſequi. Quintil. *Z-ebijim zprevodom iti.* Mit einer Leiche gehen. *Valakinek temetésére menni.* Item V. *Inſequor N.* 3. *Inſecto N.* 2. *perſequor N.* 2. Hoſtilem exercitum proſequi: *pro* inſequi, perſequi. *Cic.* Item V. *Inſecto & Inſector N.* 1. Aliquem verbis vehementioribus proſequi: *pro* inſectari, urgere, acriùs in aliquem invehi. *Cic.* 2. Transl. *Na konecz dopelyávam, do zverhe izpelyávam, vu katvom poſzlu odbajam, naderſavamſze, na dalye obnaſſam.* Zu Ende bringe, fortfahre. *Valamit végbe viſzem, valamiben elő mennek.* V. *Continuo.* Sequitur, ut hæc officiorum genera proſequar: *pro* continuem, enarrem, *vel* enarrare, referre, commemorare pergam, *vel* continuem. *Cic.* 2. *off.* Iter proſequi: *pro* ultra proficiſci, longiùs progredi. *Id.* V. *Inſiſto N.* 5. Jus ſuum proſequi. *Szvojega ſze derſati, ali za ſzvojem boditi.* Auf ſein Recht tringen. *Maga törvényit végbe vinni.* ità Id. V. *perſequor N.* 4. Genus orationis fuſum proſequi: *pro* retinere, ſectari. *Id.* Aliquid ſubtiliter proſequi, *pro* pertractare *N.* 2. Id. 3. pro varietate ſubſtantivorum, præſertim Ablativorum ſibi adjectorum, varias ſortitur ſignificationes: *ut*: Aliquem lacrymis proſequi: *pro* deflere, deplorare aliquem. *Za kimſze plakati.* Einen bevveinen. *Valakit ſiratni.* Amore aliquem proſequi. *Kőga lyubiti.* Einen lieben. *Valakit ſzeretni.* Aliquem beneficiis proſequi. *Kőmu dobro chiniti.* Einem guts thun. *Valakinek jót tenni.* Alicujus virtutem gratâ memoriâ proſequi: *pro* ejus meminiſſe, recordari, reminiſci. Aliquem officiis, laudibus, plauſu proſequi: *pro* ornare, onerare, cumulare. &c. Hactenus *Cic.* Aliquem invidiâ, odiô proſequi. *pro* odiſſe. *Vellej.* V. *perſequor* ſub *N.* 2. *ad finem.* Aliquem præmiô proſequi: *pro* præmiô afficere; remunerari. *Colum.* Aliquid lætitiâ proſequi: *pro* lætari de re aliqua. *Quintil.* Aliquid ſtilo proſequi: *pro* ſcribere de re aliqua, *vel* ſcribendo enarrare. *Plin.* Verſu aliquid proſequi: *pro* complecti. *Virg.* V. *perſequor N.* 5. Blandioribus alloquiis cibos proſequi: *pro* condire. *Plin.* Et ſic de cæteris. Hinc *derivata* Prōsĕcūtor, & Prōsĕcūtōrius. *JCt.*

Prōsĕro, is, ĕre, ēvi, sātum, (Act.) Lucan. V. *Conſero* 1mo loco. *Sero N.* 1. Alii exponunt pro *produco N.* 3.

Prōsĕro, ĕris, ĕre, rui, ertum, [Act.] V. *Exero.* Profert hydra caput. *Avien. in Arat. v.* 1221.

Prōſe-

Prōſerpīna, & Prōſerpīna, æ, f. Cic. *Kralyitza*, ali *Boſicza peklenzka*. e. Höllen - Göttin. *Plutó feleſége, a' pokolbéli királyné*; vagy *Iſten Aſzſzony*. Filia Cereris ex Jove primo, ſoror Liberi, conjux Plutonis. *Ovid*.

Prōſerpĭnāca, æ, f. *Plin*. Herba adversùs ſcorpiones præſentiſſimi remedii.

Prōſerpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Neu.) *Plaut*. V. *Prorepo*.

Prōsĭciæ, ārum, f. *Plur*. Arnob. V. *Profecta*.

Prōsĭcies, ēi, f. *Varr*. apud *Non*. V. *profecta*.

Prōsĭcium, ii, n. *Feſt*. V. *profecta*.

Prōsĭco, as, āre, &c. V. *proſeco*.

Prōſignānus, i, m. Front. *Vojnik vu drugom rédu ſztojechi*. Soldat, der neben dem Fähnlein in andertem Glied Fechtet. *Katona zaſzló mellet máſodik rendben viaskodó*. Miles *Anteſignanus* in prima, *Proſignanus* in ſecunda acie pugnat.

Prōsĭlio, is, īre, lŭi, *legitur etiam* livi, & lii. ultum, (Neu.) Cic. *Napred zkáchem, Izzkáchem*. Herfür ſpringe. *Elő-ugrom*. Synon. *Exſilio, prorumpo N. 1. Antè Salio, ultra* vel *foras ſalio*. In concionem proſilire. *Liv*. E convivio proſilire. *Curt*. Ad arma proſilire. *Horat*. Frutices in altitudinem proſiliunt: *pro* excreſcunt. *Colum*.

Prōsĭmūrium, ii, n. *Feſt*. V. *Pomerium*. Sed alii legunt *Poſtmurium*.

Prōſiſto, is, ĕre, ſtiti, *ſupinum inuſitatum* ſtitum. [Neu.] Apul. V. *proſto, antè & ſto*.

Prōsŏcĕr, ĕri, m. Ovid. *Synon*. Magnus ſocer, Uxoris, *vel* Mariti Avus. JCt. *Satári táſzt, ali Savetter*: to jeſzt: *Moje ſene*, ali *mojega múſa ded*. r. Groſs-Schvväher, Groſs-Anherr: *das iſt*: Meines Weibes, *oder* meines Ehemannes Groſs-Vatter. *Feleſégemnek* vagy *uramnak őſi, Ipám apja*. Proſocero, & Proſocrui reſpondet *Progener*.

Prōsŏcrŭs, ûs, f. JCt. *Synon*. Uxoris, *vel* Mariti Avia. *Satára punicza*, ali *ſzvekerva*: to jeſzt: *Moje ſene*, ali *mojega múſa babicza*. Groſs-Schvvieger-Mutter: *das iſt*: Meines Weibes, *oder* meines Ehe - Mannes Groſs - Vatter. *Feleſégemnek*, vagy *házostárſomnak ükki*, vagy *nagy annya*.

* **Prōsōdĭa**, *ob accentum*, *aliàs* Prŏsōdĭa, æ, f. Varr V. *Accentus*.

* **Prōsōpĭs**, ĭdis, f. *latinè* persōnācĭa, (*apud nonnullos* persōnāca) Feſt. V. *perſonata*.

* **Prōsōpōpœja**, æ. f. Quintil. *Latinè* Perſonarum fictio. *Govorenye, dugovanya kakti gvorecha pred ochi donaſſajuche*. Eine Rede, dadurch redende Perſohnen fürgeſtellet vverden. *Valaminek ſzemélyében - valóſzólás*.

Proſpectè, *Adv*. Tertull. V. *Conſultè*.

Proſpectīvus, a, um, *Chez kaſſze gledi*. Durch vvas man ſiehet. *Valami, melly általát nézhetni*. Feneſtræ proſpectivæ. *JCt*.

Proſpecto, as, are, avi, atum, (Act. Freq. à *proſpicio*) 1. *Zgledávam, Izgledivam, Vſzesztát gledim, Vechkrat izglédam*. Offt ausſehe, öffter hinaus ſchaue. *Meſzſzére elnézek, ſzemlélem*. Ex Feneſtris proſpectare: *pro* Frequenter aſpicere, circumſpicere. *Liv*. Navis proſpectare jam exilium videbatur: *pro* ſpectare, meditari. *Cic*.

Proſpector, ōris, m. Apul. *Previditel, Previdyavecz*. r. Fürſeher, Vorſeher. *Eleve-látó, Meſzſze-látó*.

Proſpectus, ûs, m. *Izgled, zgledanye, pridgled*. s. Geſicht, Ausſehen. *Nézés, Meſzſze elnézés*. V. *Aſpectus, Viſio*. Impedire proſpectum. Liv. *Kômu ſzvetloſzt prevzeti, ali zgledanye zpachiti, zavzéti*. Einem das Licht benehmen, *oder* das Ausſehen verhinderen. *Valaminek világát elvenni, hogy valahonnan elnézni eſſen meg-akadályoztatni*. 2. Accipitur pro *loco aſpectûs*. Pulcherrimus proſpectus. Cic. *Prelépo zgledaliſche*. Ein vvohl ſchöner Ort zum Ausſehen. *Ékes hely, a' honnan meſzſze ellátbatni*. 3. pro *Oculis*, vel *præſentia*. In proſpectum populi producere. *Iyudztvu pred ochi poſztaviti, pred púk dopelyati*. Dem Volck vor Augen ſtellen, unter die Augen führen. *A' nép eleibe vinni, hogy láſſák*. Cic.

Proſpĕcŭlŏr, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Liv. V. *Longè N. 2.* & *ſpeculor*.

Proſpĕr, & proſpĕrŭs, a, um, Cic. *Dobrochesztni, Cheſztit. &c.* V. Felix, *Fortunatus, Fauſtus* Proſperior: *Tacit* Proſperrimus: *Vellej*.

Proſpĕrè, *Adv*. Cic. *Synon*. Ex voto. V. *Fauſtè, Fortunatè*.

Proſpergo, is, ĕre, &c. *Tacit*. V. *Aſpergo N. 1*.

Proſpĕrĭtās, ātis, f. Cic. *Napredlyivozt, Navolynozt, Cheſztitozt. Dobroſzrechnozt*. e. Wohlfahrt. *Boldogság*. V. *Felicitas*.

Proſpĕrĭtĕr, *Adv*. Ennius *apud* Priſcian. V. *proſperè*.

Proſpĕro, as, āre, āvi, ātum, (Act.) *Cheſztitim, povolyno chinim*. Beglücke, ſeegne. *Jó ſzerencséſſé-téſzem. Megáldom*. V. *Felicito, Fortuno, ſecundo*. Victoriam populo proſperare. *Liv*.

Proſpĕrus, a, um, V. *proſper*.

Proſpex, ĭcis, m. Tertull. V. *proſpector*.

Proſpĭcientĕr, *Adv*. Gell. V. *Circumſpectè*.

Proſpĭcientia, æ, f. V. *Cura N. 1. pronœa*. Vi-

Uuu uuu 2 gilia

gilia & proſpicientia. *Cic.* Al. leg. *provi-dentia.*

Proſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, [Act.] Synon. *Aſpicio, foras aſpicio, longè N.* 2. *aſpicio, antè video, prævideo.* Oculi proſpiciunt; *pro* longè aſpiciunt. *Plaut.* 2. Tranſl. V. *præſagio, præcognoſco.* Mente, cogitatione aliquid proſpicere: *pro* præſagire, prævidere aliquid. *Kaj prevideti.* Etvvas vorſehen. *Valamit eleve ellátni.* Cic. 3. V. *provideo N.* 2. Obtulit ſe ad ferramenta proſpicienda. *Cic.* Filiæ maritum proſpicere. *Plin.* Proſpicere in annum: (in poſterum.] Cic. *Szkerbitiſze za dojduche leto, potrebno za dojduche godiſche preſzkerbeti.* In das künfftige Jahr fürſehen thun, ſich auf das künfftige Jahr verſehen, verſorgen. *Eſz-tendőre valót gyüjteni, kereſni.* Item V. *proſum, caveo N.* 2. Sibi & filiis conſulere: *pro* prodeſſe, providere; ſuis, & liberorum commodis conſulere. *Szkerbetiſze za ſzvoeju y detcze ſzvoje haſzen.* Ihme ſein eigenen und der Kinder Nutzen, und Wohlſtand angelegen ſeyn laſſen. *Mind magára, mind gyermekire előre gondot-viſelni.*

Proſpĭcuè, *Adv.* Apul. V. *proſpicienter, providè.*

Proſpĭcuus, a, um, *Zdaleka vidlyiv.* Das man von Weiten ſiehet. *Meſzſzirül látható.* Item *Odkudaſze daleko vidi.* Von vvann man vveit ſiehet. *Honnét meſzſze láthatik.* Turris proſpicua. *Stat.* Item V. *Conſpicuus.* Proſpicui cultu, & formâ puerorum greges. *Seneca.*

Proſpĭcus, a, um, *Nævius* apud *Non.* V. *Intentus N.* 2. *providus.*

Proſpiro, as, &c. *Apul.* V. *Ultra, Longinquè,* vel *Extra, & ſpiro.*

*Proſtăs ădis, f. *Vitruv.* V. *porticus, veſtibulum.*

Proſterno, is, ĕre, ſtrāvi, ſtrātum, (Act.) Cic. *Obályam, povályam, povalyujem, dole ali na tla bitam.* Nieder vverffe, zu Boden ſchlage *oder* vverffe. *Ledöntöm, a' földhöz verem, Leterítem.* Humi aliquem proſternere. Liv. *Koga na zemlyu bititi, povalyiti: ali: s kim na tla jeknuti.* Einen zu Boden ſchlagen, *oder* vverffen. *Valakit a' földhöz verni.* Ad alicujus pedes ſe proſternere. *pro* dejicere &c. *Cic.* V. in *procido, projicio.* Vineas in terram proſternere. Colum. *Terſzje povalyiti.* Die Reben niederlegen. *Valahová ſzőlőket bántani.* 2. Tranſl. V. *Devaſto, Interneco, Occido.* Hoſtes proſternere: *pro* occidione occidere: *Cic.* V. in *Occidio.* Omnia proſternere: *pro* evertere, pervertere N. 1. *Id.* Corpora venalia proſternere: *pro* proſtituere N. 2. *Arnob.*

Prŏſtĭbŭla, æ, f. *&c.*

Proſtĭbŭlum, i, n. Plaut. *Ochita hotnicza: obchinszka bludnicza,* vulgo *kurva, kojaſze pres vſzake ſzrameslyivoſti vſzakomu napija y ponudya: na nechiſzti ſzamrad vſzagdar gotova.* Gemeine und öffentliche Hure, ein Gaſſen-Budel. *Közönséges kurva, Bordélyház előtt kinnülő kurva.*

Proſtĭtuo, is, ĕre, tui, tūtum, (Act.) *q. d.* Antè, *vel* publicè ſtatuo. *Na prodaju dájem: za pláchu vſze, ſto god morem, ponudyam y chinim.* Zu verkauffen gebe; öffentlich feil biethe; ums Geld alles gern thu. *Valamit eladóvá teſzek, valamit kitéſzek, árráért mindent meg-tſelekſzem.* Vocem foro proſtituere: *pro* ex cauſarum actione quæſtum facere, lucrum aucupari. Ovid. *Iz pravdo-znanſztva,* iliti *prokuratorſe dobichek izkati: Vu pravdi za pláchu ſzluſiti.* Rechts-Handel um Gelds vvillen führen. *Pénzért prókátorkodni.* Sic *generatim dicimus* Honorem, famam, officium &c. proſtituere, *id eſt* venalia proponere, propinare, atque ſic quaſi depravare, deturpare, & vilia facere. ità *uſus communis.* 2. ſpeciatim, id que frequentiſſimè: *Chiſztochu y poſtenye prodájem.* Die Reinigkeit und Ehrbarkeit verkauffe. *Magam tiſzteſségemet és becſületemet elárúlom.* Synon. *Corpus meum,* vel *alienum quæſtui expono; Corporis poteſtatem facio; Pudicitiam venalem habeo; Me, vel alium, ſive puerum, ſive puellam, meretriciæ arti dedo. &c.* Suam pudicitiam proſtituere. *Szvoju chiſztochu y ſzramezlyivoſzt prodati, oſzkruniti, pogerditi.* Eigene Reinigkeit und Schamhafftigkeit verkauffen, Schänden. *Maga tiſzteſségét kotzkáztatni, magat ſzemtelenül árúlni.* Svet. V. *Deturpo.*

Proſtĭtūtio, ōnis, f. Arnob. *Poſtenya &c. prodavanye, oſzramotenye, pogerdenye.* e. Verkauffung der Ehrbarkeit, &c. e. Beſchimpfung, Schändung. *Becſületnek eladósága, nyilván gázállás.* V. *Diffamatio.*

Proſtĭtūtor, ōris, m. *Tertull.* Qui proſtituit. *Oſzramotitel.* e. Beſchimpffer. *Meggyalázó. &c.*

Proſtĭtūtus, a, um, Plin. *Za zlochesztu pláchu dán, oſzramoten.* Zu verkauffen angetragen, beſchimpffet. *Eladóvá tétetett, Bordélyba hoz táttatott.* Synon. *Infamatus, Diffamatus, Deturpatus, Depravatus &c.* Lupa proſtit utiſſima. *Tert.* V. *proſtibulum.*

Sermones

Sermones proſtituti: *id eſt* infames, procaces. *Sidon.*

Proſto, as, āre, ſtĭti, ĭtum, *apud nonnullos* atum, (Neu) Lucr. V. *Exto N. 1. Emineo N. 2.* Item 2. *Na prodaju jeſzem, ponudyen Sztoim.* Feil ſtehe, ich bin zu verkauffen ausgeſetzt. *Eladò vagyok.* Synon. *Venalem me expono, proſtituor.* Mulier proſtat. Plaut. *Neebiſzta ſena na ponudu ſztoi, ſzama ſzebe na ſzmràd napija, ponkja.* Unzüchtiges Weib, ſo ſich ſelbſt zur Unzucht anbietet. *Magàval keretkedö kurva.* Aliquid pretiô proſtat. *Kaj na prodáju ponudyeno ſztoi.* Etwas feil ſtehet. *Kaphatni pénzen valamit.* Ovid.

Proſtrātio, ōnis, f. Tert. V. *Dejectio.*

Proſtrātor, ōris, m. Firmicus. *Dolebitavecz, obalyitel, povalyitel.* Der einen zu Boden wirfft. *Levetezö, Leveretö.* Item V. *Deletor N. 3.*

Proſtrātus, a, um, V. *Afflictus N. 1. & 3.* Respublica proſtrata. *Cic.*

Prōsūbĭgo, is, &c. *Virg.* Synon. *Ante ſubigo, valde ſubigo.*

Prōſum, prōdes, prōdesſe, prōfŭi, (Neu. Anom) *q. d.* pro aliquo ſum. Cic. *Haſznovit jeſzem, napredujem, haſznim prudim, koriſztujem.* Ich bin nutzlich. *Haſznos vagyok, haſznà'ok.* Synon *Juvo, utilis ſum.* In commune prodeſſe. *Obcbini haſzniti, obchinu pomagati.* Ins gemein nutzlich ſeyn. *Közönséges jónak haſznos lenni.* Quintil.

Prōsūmia, æ, f. *Catil.* apud *Non.* V. *Navis ſpeculatoria.*

* Prōtăſis, is, f. Donat. *latinè* Actus primus, & initium Dramatis. *Perva ſztràn y pocbetek obchinzke igre, iliti komedie.* Der erſte Theil, Fürtrag, und Anfang einer Comœdie. *Komédiának elsö réſze, és elsö kezdéſe.*

Prōtectio, ōnis, f. Tert. propriè *Prikrivanye, pokrivanye.* e. Bedeckung. *Fedés, takargatás.* Transl. V. *Defenſio, ſtipatio N. 1.*

Prōtector, ōris, m. Spartian. *Zakrivavecz.* e. Bedecker. *Fedezö, takargató.* Item. V. *Defenſor, Stipator, Cuſtos.*

Prōtectum, i, n. Ulp. &

Prōtectus, ûs, m. *Scævola JCt.* V. *projectum N. 1.*

Prōtĕgo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) 1. propriè V. *Tego N. 1. Ante & Tego.* Arbor ſe vaſtis protegit ramis. Plin. *Drevoſze z-velikimi ſzvejemi nadpokriva, zakriva.* Der Baum bedecket ſich mit groſſen Zweigen. *Nagy ágaival bé-fedete magát.* 2. Transl. V. *Defendo.* Jacentem protego. *Cic.* Item V. *Occulto occulo.* Immanitatem parricidii metu majore protegere. *Quintil.*

Prōtēlo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) 1. V. *Prorogo.* Diem cautioni præſtitutum protelare: *pro* differre. *Ulp. 2.* V. *Abigo, Arceo, Excludo N. 1. Expello, Impello, Propulſo.* Aliquem patriâ protelare: *pro* expellere, proſcribere &c. *Turpil, apud Non. c. 4. n. 149.* Romanos impetu ſuo protelare: *pro* longè arcere, propellere, &c. *Id. ibid.* 3. Transl. V. *perturbo N. 1. Exagito N. 1.* Aliquem dictis ſævidicis protelare. *Terent. Phorm. A. 1. Sc. 4. v. 36.*

Prōtēlum, i, n. *Volòv &c. zkup vjarmenih nepretergan rèd, jednáko bodenye y potizanye.* Ein Zug der nach der Reihe eingeſpanneten Ochſen, gleiches Gehen und Ziehen. *Ökrönek boſzſzan egymás utánn elvonyúláſa.* Protelô trini boves unum aratrum ducent. *Cato. 2.* Transl. undique protelô plagarum continuatô. *id eſt* Impulſu non intermiſsô, ordine plagarum non interruptô. *Lucr.*

Prōtendo, is, ĕre, prōtendi, ſum. & tum. (Act.) Virg. *Dugſſe chinim, vu dužinu ali ſ'irinu natèſem &c.* V. *Extendo. 2.* Transl. V. *prorogo.* Comitia tamen in Januarium menſem protendimus. *Cic.*

Prōtentus, a, um, *Nom. ex part.* Tacit. V. *porrectus N. 1.*

Prōtĕnus, *Adv.* V. *protinus.*

Prōtermĭno, as, are. avi, atum, (Act.) Apul. *Kraje ali krajine razſſirujem.* Die Gräntzen erweitere. *Határt kiſſyebb vettek.* V. *promoveo N. 3.*

Prōtĕro, is, ĕre, trīvi, trītum, (Act.) Cic. V. *proculco N. 1. valde & tero.*

Prōterreo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) Stat. V. *Terreo, Longè N. 2. & Terreo.*

Prōtervè, *Adv.* Plaut. V. *procaciter, immodeſtè, præſumptuosè, ſuperbè.*

Prōtervĭa, æ, f. Auſon. V. *procacitas, præſumptio N. 2. ſuperbia, immodeſtia.*

Prōtervio, is, īre, (Neu.) Tertull. V. *Laſcivio N. 1.*

Prōtervĭtās, ātis, f. Cic. V. *protervia.*

Prōtervĭtĕr, *Adv.* Enn. *apud* Non. V. *protervè.*

Prōtervus, a, um, Cic. V. *procax, præſumptuoſus, immodeſtus, arrogans, impudens.*

Prōteſtor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Quintil. *Naproti ſzvedochim, ſzuprot govorim, opovèdamſze, ochitoſze ſzvedochim.* Darwider

 der

der bezeuge, vviderſpreche, vvidetrede, öffentlich bezeuge. *Ellene bizonítok, ellene ſzólok.* Item V. *Contradico.* ità JCti.

* Prŏthўmè, *Adv.* Plaut. V. *promptè, expeditè.*

* Prŏthўmĭa, æ, f. Plaut. V. *promptitudo.*

* Prŏthўrum, i, n. Vitr. V. *Atrium, Veſtibulum.* Et dicitur de privatis domibus, ſicut contrà *propylaum* de publicis ædificiis.

Prōtĭnam, *Adv.* Plaut. V. *protinus.*

Prōtĭnus, & Prōtĕnus, *Adv.* Cic. V. *Confeſtim, Illico, Continuò N. 1. Immediatè.*

*Prōtŏcollum, (*Aliis* prōtŏcōlon, *vel* prōtŏcōlum, *quaſi diceres* prima membrana) i, n. *Kniga, vu kojuſze zapiſzavaju pripechenya y odluchenya kojega kralyeſztva, derſave, ali varaſſa.* Ein Buch, darinnen die Königreichs, Landts-, Stadts-*oder* Gerichts-Händel verzeichnet vverden. *Orſzágos, vagy város jegyzö könyve, feljegyzés.*

Prōtollo, is, &c. (Act.) *Napervo zdiſem, nadiſem.* Herfür hebe, herfür ſtrecke. *Elöl-emelem.* V. *Attollo, Exporrigo N. 1.* Manum protollere. Plaut. *Rúku nadignuti, vàn ztegnuti.* Die Hand aufheben, herfür ſtrecken. *Felemelni kezit.* 2. V. *Differo N. 1. Exporrigo N. 1. Extraho N. 2.* Vitam in craſtinum protollet. *Do zutra bude ſivel*, vulgo *vitkel.* Er vvird bis auf Morgen leben *oder* ziehen. *Hólnapig életit halaſztani fogja.*

* Prōtŏlŏgia, æ, f. *latinè* præfatio, anteloquium. V. *Antelogium.*

* Prōtŏmartўr, ўris, m. *Parvo-muchenik, pervi muchenik.* Der erſte Bluth-Zeuge, Ertz-Martyrer. *Elsö Mártirom.*

† Prōtŏmĕdĭcus, i, m. *Pervi Vràch, parvo-likàr, poglavni lichnik.* r. Haupt-Artzt. *Fö orvos.*

* Prōtŏmyſta, æ, m. Sidon. V. *Archipresbyter, Epiſcopus N. 2.*

Prōtŏnat, ābat, uit, Imp. *Synon.* Ante tonat. *Napervo germi, treſzka.* Voran donneret, tobet. *Elöl-fölzendül.* Hinc *Transl.* Tali protonat irâ: *pro* Valde iraſcitur. *Val. 4. Arg. V. 205.* Alii legunt ex eodem

Prōtŏno, as, āre, ui, ĭtum. (Neu.) V. *Intono, Ante & tono.* Item *Transl.* V. *Debacchor.*

† Prōtŏnŏtārĭus, ii, m. *Glavno-piſzàr, pervi piſzecz, obchinzkib piſzároo Meſter.* r. Haupt-Schreiber, der erſte Schreiber, Landſchafft-Secretarie. *Fö író deák, író deákoknak Meſtere.* V. *primus & Notarius.*

† Prōtŏnŏtārĭātus, ûs, m. *Poglavno piſzarztvo, parvo-piſzarztvo, Meſtrova chàſzt.* s. Ertz-Schreibers-Amt. *Fö író deákság, Fö író deáknak tiſztesége.* V. *Magiſterium.* &c.

* Prōtŏplaſtes, æ, m. V. *primus & plaſter.*

* Prōtŏplaſtus, i, m. *Najpervo ſztvorien, parvo-ſztvorjenik, najpervle vuchinyen, pridevek Adama pervoga otcza.* Der zu erſt erſchaffene, Zunahm des Adams. *Az elsö teremtett, ádámnak vezeték neve.* Tertull.

* Prōtŏtŏmus, a, um, *Najpervich odrézan, odtergan: kajſze najpervle chéſſe.* Erſtlich abgeſchnitten. *Elsö kitſirázáſa valaminek.* Caules prototomi. *Colum.* V. *Cyma.*

* Prōtŏtўpon, *vel* pum, i, n. *Latinè* primum exemplar. V. *Archetypum.*

Prōtrăho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Napervo vlèchem.* Herfür ziehe. *Elö-vonſzom.* V. *Extraho N. 1.* Omnia in lucem protrahere. Lucr. *Vſze na ſzvetloſzt poſztaviti: ali Vſza ochita vuchiniti.* Alles an Tag bringen. *Mindent nap-fényre hozni.* 2. V. *prolongo, procraſtino, extraho N. 2.* Ut aliquos ſaltem nuptiis protrahat dies. *Terent. Andr. 2. 1. 15.*

* Prōtrepticus, a, um, *Auſon.* V. *Monitorius.*

Prōtrīmentum, i, n. Apul. V. *Intrita.*

* Prōtrŏpum, i, n. Plin. *Pervi moſt prez gaſtenya czurechi, neti lachen moſt.* Der erſte Moſt, ſo ehenter flieſſet, als man zu tretten anfahet, ungekelteter Moſt. *A' nyomás elött kiſzivárkodó ſzin muſt.*

Prōtrūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, (Act.) Cic. *Napred, ali dalye rivam, vàn rivam, van tiram.* Herfür, *oder* fort ſtoſſe, austreibe. *Elö-tolyom.*

† Prōtūbĕrantia, æ, f. V. *Extuberatio*, † *Intumeſcentia.*

Prōtūbĕro, as, &c. [Neu.] *Solin.* V. *Extubero, Excreſco, intumeo N. 1.*

Prōturbo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) *Odganyam vàn czukam.* Hinvveg treibe. *Elbajigálom, Taſzigálom.* V. *Abigo, Arceo, Depello, Deturbo, Propulſo.* Telis hoſtem proturbare: *pro* propulſare &c. *Liv.* Aliquem à ſolio proturbare: *pro* deturbare, dejicere. *Koga iz kralyevzkoga priſztolja izbititi, pretirati, zverchi.* Einen von Königlichen Sitz abtreiben, abſetzen. *Valakit a' királyi ſzékböl levetni.* Val. Flacc.

Prōvectio, onis, f. V. *Exaltatio, promotio.* Dignitatis provectio. *Lactant.*

Prōvectus, ûs, m. V. *progreſſus, profectus, provectio.* Provectu ætatis: *pro* progreſſu. *Sidon.* Honeſtiorum provectu: *id eſt* promotione, exaltatione. *Aurel. Vict.*

Prōvectus, a, um, Nom. *ex* Partic. *Dalye odpelyan, na dalye zpelyan, odbajaiuchi, pridoben, priſztar, duſe-bivni.* Weiter geführt,

führt, fort geführt, das zugenommen, fort gegangen. *Felemelt*, *Elő-vitetett*, *Előmentt*. Ætate provectus: *vel* provectâ ætate homo. Cic. *Chlovek vu dobi odhajajuchi*, iliti: *priſztar*, *dobre dobe chlovek*. Ein betagter, *oder* alter Menſch. *Idős vagy koros ember*. Nox erat provecta. Tacit. *Tverda je nòch bila*: ali *vnoga je nochi bilo*. Es vvar zietnlich Nacht. *Majd eltőlt-vala az éjtſzaka*. Longiùs provectum bellum: *pro* productum, protractum, extractum. *Id*. Agrippinæ gratiâ provectus ad præfecturam: *pro* evectus, admotus, promotus. *Id*. Equi provectiores: *id eſt* ſeniores. *Pallad*.

Prōvĕho, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] *Dalye pelyam*, *dalye vozim*. Weiter führe, fort führe. *Tovább viſzem*, *tovább vonom*. In altum provehi. Cic. *Vu glubokoſzo morje pelyati*. In das tieffe Meer fortſahren. *A' tengerre menni*, *hajókázni*. Navim in portum provehere: *pro* ducere, deducere. *Id*. Vitam ſuam in periculum provehere: *pro* periculo exponere, in diſcrimen adducere. *Sivot*, ali *ſivlenye ſzvoje vu pogibel poſztaviti*. Das Leben in Gefahr bringen. *életét veſzedelemre vetni*. 2. Transl. V. *Evebo N*. 2. *promoveo N*. 5. Aliquem ad dignitates provehere. Plin. *Kōga na chaſzti zviſziti*. Einen zu Ehren erheben. *Valakit felemelni méltóságra*. 3. iterum *Transl*.

Prōvĕhor, ĕris, ĕhi, ctus ſum, (*Paſſ*. Neutrorum more conſtructum.) V. *procedo N*. 1. *progredior*, *proficio N*. 1. Ad optatos exitus provehi. Cic. *Na nakanyeni konecz dojti*. Zum ervvünſchten Ende kommen. *Kivánt végire eljőnni*. Sed jam ſentio, me eſſe longiùs provectum, (*id eſt* progreſſum) quàm propoſita ratio poſtularet. *Id*. 3. *Fin*. *c*. *ult*. In maledicta provehi: *pro* prorumpere. *Na zlerechi*, ali *na kletve dojti*. Auf Schmäh-Worte gerathen. *Szitkozódáſra fakadni*. Equo provehi: *pro* progredi, proficiſci. *Jahati*, *Jáſuch odhajati*. Fortreiten. *Tovább nyargalni*. Liv.

Prōvĕnio, is, īre, vēni, ventum [Neu.] *Vàn*, ali *naprvo dohadyam*. Heraus, *oder* herfür komme. *Elő-jövök*. V. *prodeo N*. 1. In ſcenam provenire. *Plaut*. 2. Transl. V. *Creſco*, *Naſcor*, *Exorior N*. 1. Oratores novi proveniunt. *Cic*. *de Seneſt*. *c*. 6. 3. V. *Evenio N*. 1. Nec, quid proventurum ſit, provident. *Id*. *l*. 1. *de finib*.

Prōventus, ûs, m. Cæs. *Dohodek*, *Létni dohitek*, *Letina*. Das Einkommen, jährlicher Einkunfft. *Jővedelem*, *eſztendőnként-való jővedelem*. Hinc *Transl*. V. *Crementum*, *Incrementum*. Novorum proventus ſcelerum. *Lucan*. Orationis proventus: *id eſt* ſucceſſus, exitus, eventus. *Plin*.

Prōverbiālis, le. *Gell*. Ad proverbium ſpectans.

Prōverbiālĭtĕr, *Adv*. h. e. per modum proverbii. *Ammian*.

Prōverbĭum, ii, n. *Prorichje*, *navadni govor*. *&c*. V. *Adagio*. In proverbio eſſe, verſari. *Cic*. In proverbium abire, venire. *Liv*. Ceſſit in proverbium. *Plin*.

Prōvĭdè, *Adv*. Plin. *previdlyivo*, *preſzkerblyivo*, *providyeno*. Fürſichtiglich. *Eſzeſen*; *ſzemeſen*. V. *Cautè*, *Circumſpectè*.

Prōvĭdens, ent'or, *Cic*. ſſimus. *Tacit*. V. *providus*, *præſcius*.

Prōvĭdentĕr, *Adv*. Ulp. V. *providè*, *prudenter*. Providentiſſimè. *Cic*.

Prōvĭdentĭa, æ, f. Cic. *Previdnoſt*, *previdlyivoſt*, *Mudro-ſzkerbno-previdyenye*, *providyenye*. e. Fürſichtigkeit, ſorgfältige Vorſehung, Vorſorg. *Gondviſelés*, *bőlts és eſzes hozzá-látás*. V. *Circumſpectio*. Item V. *præcautio*, *prudentia*.

Prōvĭdeo, es, ēre, īdi, īſum, (Act.) Cic. *Napred vidim*, *pervo vidim*, *previdyam*, *perole v-pamet jemlyem*. Vorſehe, etvvas zuvor muthmaſſe. *Elől-meglátom*, *Hozzá-látok*. V. *prævideo*. Cenſoris eſt providere, ne &c. *pro* præcavere, cavere, vitare. *Id*. 2. *Preſzkerblyujem*, *preſzkerbivam*, *zpravlyam*, *dobavlyam*, *k-dobi* ali *za rana ſzkerbim*. Vorſorge, verſorge, verſehe, verſchaffe. *Eleve ſzerdek*, *gondot viſelek*. Rei frumentariæ, *vel* Rem frumentariam providere. Cæſ. *Braſno*, *Têk*, ali *Sitek preſzkerbeti*: *za brann potrebna zpraviti*. Sich mit Getrayd verſehen. *Az éléſre gondot viſelni*, Sic: In hyemes alicui pabulum providere: *Plin*. Alicujus ſaluti providere: *pro* proſpicere, conſulere, opem ferre. *Cic*. Omni curâ, operâ, diligentiâ providebo: *pro* operam dabo. *Id*.

Prōvĭdus, a, um, *Napervo videchi*, *predvidechi*, *zagodâ v-pamet jemlyuchi*, *previdlyiv*, *z-prilikum dánum ſzkerbechi*, *preſzkerblyiv*. Fürſichtig, vorſorgend, vorbauend. *Továbbra-néző*, *eſzes*, *gondviſelő*. V. *Cautus*, *prudens*, *ſolicitus*, *ſolers*. Mens provida rerum futurarum. *Cic*.

Prōvincia, æ, f. (Dicta à *pro*, id eſt, procul, vel foris, & à verbo *vinco*: Romani enim terras exterorum armis occupatas, miſſis prætoribus

bus, in Provincias redigebant. *Liv.*) Cic. *Derſava, veliko ladanye, vladavstvo,* vulgo *Orſzàg.* e. Landſchafft, Land-Vogtey, Provintz, Vogtey. *Tartomány.* Decernere provincias: *id eſt* ſententiam dicere, ut quis ad procurandam provinciam mittatur. *Cic.* Sortiri provincias: *id eſt* ſorte decernere, quæ cui provincia ſit adminiſtranda. *Id.* Ornare provincias: *pro* unà cum ipſis provinciis ea decernere, quæ ad earum utilitatem ſpectant. *Id.* 2. Transl. V. *Munus N.* 1. *Labor, procuratio N.* 1. Depoſcere ſibi officioſam provinciam. Dare, deferre alicui provinciam, &c. *Cic.*

Prōvinciālis, le, *Adject.* Cic. *Derſavzki, Orſzachki, Derſavi ſzliſſajuchi.* Zur Landſchafft *oder* Vogtey gehörig. *Azon tartományi.*

Prōvinciātim, *Adv.* Svet. *Od derſave do derſave, po derſavah.* Von Landſchafft zu Landſchafft, Provintz-Weiſe. *Tartományonként.*

Prōvindemia, æ, f. Vitruv. *Zvezda preſzvetla, vu zvezdiſchu*, iliti *nebeſzkom znamenyu, kojeſze divojka zove, zaderſana.* Ein ſehr glantzender Stern, neben dem Himmliſchen Zeichen, welches Jungfer heiſſet. *Egyſzép világos tſillag, a' ſzüz jegyben.*

Prōviſio, ōnis, f. Cic. *Napredvidyenye, previdyenye.* Das Fürſehen. *Hozzá látás.* V. *præſcitio, præcautio.* 2. apud Trebell. *Preſzkerblenye.* e. Vorſorg. *Róla-gondviſelés, Megelözés.* V. *Comparatio N.* 2. *præparatio.*

Prōviſo, is, ĕre. ſi, ſum, (Act.) Terent. *Glédat hodim.* Zu ſehen gehe. *Látni mégyek.* V. *Inviſo.*

Prōviſor, ōris, m. Horat. *Providnik, Preſzkerbitel, Dobavnik, Dobavitel, Dobrzki.* r. Verſeher, Verſorger, Vorſorger, Verwalter. *Hozzá-látó, Gondviſelö.*

Prōviſus, ûs, m. (ſolus fere *Abl.* in uſu eſt) *Tacit.* V. *proviſio, providentia.*

Prōviſus, a, um, V. *præviſus, præcautus.* Proviſa fiunt leviora. *previdyeno zlo laglyeſze podnaſſa.* Ein vorgeſehenes Unglück kommt uns deſto leichter an. *Könnyebben ſzenyvedjük, a' mellyeket tudgyuk, hogy reánk következnek.* Cic. 2. *Pervo preſzkerblyen, pripravlyen.* Verſorgt, verſehen. *Eleve gond-viſeltetett.* Multum erat frumentum proviſum. Cæſ. *Vnogo jebilo pripravlyenoga ſitka.* Es ware ein groſſer Vorrath an Getrayd. *Sok gabonát ſzerzettek-vala öſzve.* Frugis copia in annum proviſæ. Horat. *Zemelyzkoga ſzáda za jedno cztlo leto pripravа.* Vorrath an Früchten auf ein Jahr. *Eledelségnek egy eſztendöre-való kiſzkléſe.*

Prōvīvo, is, ĕre, xi, ctum, (Neu.) Tacit. *Na dalye zivem, duſe ſzem ſiv.* Länger lebe. *Tovább-élek.*

Prōvŏcābĭlis, le, Cæl. Aurel. *Vàn zezovlyiv, kajſze zezvati more.* Ausforderlich, das ſich ausfordern läſt. *Kibivattatható.*

Prōvŏcābŭlum, i, n. *Varr.* V. *pronomen.*

Prōvŏcātio, ōnis, f. Plin. *Na majdan zvanye, vàn zezavanye.* e. Ausforderung, Aufforderung, Beruffung auf etwas. *Bajra-hívás, kihívás, Reá-ingerlés.* 2. V. *Appellatio N.* 2. Dare pœnam ſinè provocatione. *Cic.*

Prōvŏcātitius, a, um, Tertull. V. *provocabilis.*

Prōvŏcātīvus, a, um, *Tertull.* *Vàn pozavajuchi, zezavajuchi.* Ausforderend. *Kibívó, Ingerlö.*

Prōvŏcātor, ōris, m. Cic. *Na boj ali majdan pozavavecz, zezavavecz, vàn izzavavecz.* r. Ausforderer. *Bajra-hívó, kihívó, ingerlö.* Item. V. *Appellator.*

Prōvŏcātōrius, a, um, Gell. *Zezavanyu ſzliſſajuchi, na polye zezavajuchki, zezavavechki.* Zum Ausfordern gehörend. *Bajra-hívásboz való.*

Prōvŏcātrix, īcis, f. Lactant. *Zezavaoka, zezavavicza.* e. Ausforderin, Anreitzerin. *Kihívóné, Ingerlö Aſzſzony.* Item V. *Incitatrix.*

Prōvŏco, as, āre, avi, atum, (Act.) *Vàn zovem, zezávam, na majdan ali na igru pozávam.* Hinaus ruffe, ausfordere, hinaus begehre, auffordere. *Kihívom, Elhívom, Bajra-hívom, Ingerlem.* Herum domo provocare: *pro* evocare, foras vocare. *Plaut.* Aliquem ad pugnam provocare. *Cic.* Aliquem in aleam provocare: *id eſt* ad ludum aleæ. *Plaut.* 2. Transl. V. *Incito N.* 1. *Irrito, Invito.* Maledictis me provocâſti. Cic. *Z-pſzovanyem*, iliti *z-nedoſztojnimi govorenyem mene razlyutil y razdraſil jeſzi.* Du haſt mich durch Schmäh-Wort angereitzt. *Szidalommal ingerlettél engemet.* Sic: Injuriâ, beneficiô, litteris aliquem provocare. *Id.* 3. *Na drugi ſzùd zovem, k-vekſſemu ſze ſzudczu vlechem, k-drugomu poglavaru pozávam.* Zum anderen Gericht beruffe, zum höcheren Richter mich begebe, einen anderen Richter anruffe. *Felſyebb törvénybe hívom.* V. *Confugio, perfugio. N.* 1. Ad ſenatum provocare. Cic. *K-vechnikom*, iliti *k-varaskim poglavarom ſze vlechi, pred nyihov ſzùd*

kôga pozvati. Sich auf den Rath beruffen, appelliren; zu denen Raths-Herren die Zuflucht nehmen. *A' Tanáts eleibe apellálni*. Sic: A Duumviris populum provocare: *id eſt:* A Duum viris ad populum appellare, confugere, populi opem implorare. *Liv.*

Prōvŏlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Plin. *Napred letim*. Herfür fliege. *Elő-repůlők*. V. *Evolo*. 2. Transl. V. *propero, irruo*. Infenſis haſtis in hoſtem provolare. *Liv.*

Prōvolvo, is, ere, olvi, lūtum, (Act.) Terent. *Napervo*, ali *pred menum válјam, rivam*. Vor meiner Wältze. *Elő-bengeritem*. Aliquem è ſella provolvere: *pro* deturbare, dejicere. *Tacit.* Ad pedes alicujus ſe provolvere, *vel* ad genua provolvi. Liv. *Pred kôga na kolena opaſzti*. Vor einem einen Fuſsfall thun. *Valaki lábai elött leborúlni*. V. in *proſterno*.

Prōvŏlūtus, a, um, *Napred povalyen*, *koi je dole opal*. Niedergefallen. *Eleibe borúlt*. Genibus ejus provolutus. *Pred nyegova kolena povalyen*: ali: *Opal je pred nyegova kolena*. Er hat ihm einen Fuſsfall gethan. *Az ő térdeibez Leborúlt*.

Prōvŏmo, is, ĕre, ui, ĭtum, (Act.) Lucr. V. *Evomo, Emitto N. 1.*

Prout, *Adv.* V. *Quemadmodum, ſicut*. Prout res poſtulat. *Kako dugovanye potrebuje*. Wie es dann die Sach erfordert. *Mint az dolog kivannya*. Gic.

Prōvulgo, as, &c. *Apul.* V. *pervulgo*, *promulgo*.

* Prōxĕnēta, æ, m. Senec. *Sreduſztavnik*, *poſzrednik*, *bodotaj*, *&c.* V. *pararius*, *pactor*, *conciliator*.

Proxĭmè, *Adv.* Superl. à *prope*. Cic. *Najbliſe*, *kruto-blizu*, *Malo-pervo*, *Malo-potlam*, *nezdavnya*. Zum nächſten, jüngſthin, mit nächſten, neulich. *Imint*, *tſak az elött*, *e' mái nap*. Proximè hoſtem. *pro* valde prope hoſtem. *Krutoblizu nepriatela*, *taki poleg nepriatela*. Sehr nah beym Feind. *Az ellenſégbez közel*. Literæ, quas à te proximè accepi. *Liſzt, kôga ſzem naſzkorom* (ali *vetomadne*, *nezdavnya*) *od tebe prijel*. Brief, den ich neulich von dir empfangen habe. *A mellj levelédet közelebb vettem*. Proximè accedere ad verum. *Blizu iſztine dojti*: *K-iſztini ſze kruto pribliſavati*: ali: *Iſztini zevſzema ſzpodobnovu biti*. Der Warheit gemäs ſeyn. *Közel járni a' dolognak valóságában*. Proximè adero. *Na ſzkorom* (*malo potlam*) *dojdem*. Ich komme mit nächſten. *Rövid üdö utánn jelen léſzek*. ità Cic.

Proxĭmĭtās, ātis, f. *Ovid.* V. *propinquitas N. 1.* *Vicinitas N. 1.* 2. ſpeciatim V. *propinquitas N. 2.* Quintil.

Proxĭmo, as, āre, avi, atum, (Neu.) Cic. *Kruto blizu jeſzem*. Ich bin ſehr nahe. *Igen közelitek hozzá*, *Leg-közelebb-való vagyok*. V. *propinquo*.

Prōxĭmō, *Adv.* Gic. V. *proximè*.

Proxĭmus, a, um, *Najbliſneji*, *najbliſnyi*, *Iſzkarnyi*. Der Nächſte. *Legközelebb-való*. Item V. *Vicinus*, *propinquus N. 1. & 2.* Proximus poſt Lyſandrum: proximus à poſtremo: proximus dignitati. *Cic.* 2. V. *Expeditus N. 1.* *Obvius N. 1.* *Facilis*, *parabilis*. Via ad gloriam proxima: *id eſt* facilis, expedita &c. *Cic.* 3. E *vel* ex proximo: *pro* proximè. *Plaut.* In proximo: *id eſt:* in vicinia. *Id.*

Proxĭmus, i, m. *ſubſtantivè*. Cic. *Bliſnik*, *Iſzkarnyi*, *ſzuſzed*. r. Neben-Menſch, Nachbauer. *Felebarátom*. Injurioſi ſunt in proximos. *Cic.*

Prūdens, entis, *om.* Gic. *Razumen*, *Razlogovan*, *Razborni*, *Razborit*. Verſtändig, klug. *Eſzes*. Synon. *providens*, *providus*, *ſagax*, *ſapiens*. Quis ingenio prudentior, jure peritior? *Cic.* 2. V. *Gnarus*, *peritus*. In jure civili prudens. *Cic.* Celſus doli prudens. *Tacit.* 3. Omitto prudens: *id eſt:* videns, datâ operâ, de induſtria. *Hotomcze oſztavlyam*. Mit Fleiſs vorbey laſſe. *Szántſzándékkal elhagyom*. Cic.

Prūdentĕr, *Adv.* Cic. *Razumno*, *Razborno*. Verſtändlich, klug. *Okoſſan*. *&c.* Synon. *providè*, *ſapienter*, *peritè*.

Prūdentia, æ, f. *Synon.* ſcientia bene agendi, ſapientia, intelligentia, &c. *Razumnozt*, *Razbornozt*, *Razbor*. e. Verſtändigkeit, Klugheit, r. Verſtand. *Eſzeſség*, *okoſság*. Nihil eſt profectò homini prudētiâ dulcius, quam, ut cætera auferat, affert certè Senectus. *Cic.* 2. *de Invent. c. 52.* 2. V. *peritia*. Juris civilis prudentia. *Varaſkeb pravicz znanye*. e. Wiſſenſchafft Bürgerlicher Rechte. *Törvény tudás*. Nepos in Cimone, c. 2.

Prŭīnă, æ, f. Gic. *Mraz*. r. Reiff. *Zuzmora*.

Pruinōſus, a, um, Ovid. *Mrazen*, *mrazu podverſen*, *mraza pun*. Voll Reiff. *Zuzmarázos*, *zuzmorás*.

Prūna, æ, f. Plin. *Sèriavka*, *ſivi ouglen*. e. Gluth, glüende Kohle. *Szén*, *eleven-ſzén*.

† Prūnētum, i, n. *Szlivovje*, *ſzlivoiſche*, *meſzto z-ſzliva-*

z-ſzlivami zaſzadyeno. r. Zvvetſchken-Garten. *Szilvás. Szilvás kert.*

Prūnum, i, n. Martial. *Szliva, ſzád od ſzlive.* e. Zvvetſchken, Zvveſchpen. *Szilva.* Silveſtre prunum. Plin. *Ternina.* e. Schlehen. *Kökény.*

Prūnus, i, f. Colum. *Szliva, ſzlivovo drivo.* r. Zvvetſchken - *oder* Zvveſchpen - Baum. *Szilva-fa.* Silveſtris prunus. *Ternye, Ternika. Ternina drivo.* e. Schlehen - Staude, r. Schlehen - Baum. *Kökény - fa.*

Prūrīgĭnōſus, a, um. JCt. *Szerblyiv.* Beiſſig, juckend. *Viſzketeges.* Item V. *Scabioſus.*

Prūrīgo, ĭnis, f. Plin. V. *pruritus.* Item V. *Porrigo, Scabies.*

Prūrio, is, ire, ivi, *vel* ii, ītum, (Neu.) Plaut. *Sze bi me, jeſzem ſzerblyiv.* Ich bin beiſſig, *oder* juckend. *Viſzkeddegelem, Viſzketek.* 2. Transl. *Kruto ſelim, blepim.* Hefftig verlange, groſſe Begierd habe. *Igen kivánom.* In pugnam prurire: *pro* geſtire. Martial. *Na boj blepeti, veliko botenye imati.* Groſse Begierde haben zu Streiten. *Hartzolni igen kivánkozni.* Dentes mihi pruriunt. Plaut. *Jakoſzem gladen.* Ich bin ſehr hungerig. *Igen ehetném.* Blandum prurire: *id eſt:* ad venerem incitari, obſcœna libidine tentari. *Mart.*

Prūrītus, ûs, m. Plin. *Szerbechicza, ſzerblivozt, ſzerblenye, ſzerbes.* Das Beiſſen, Jucken. *Viſzketség, Viſzketés.*

Pruſsĭa, *vel* Bŏruſsĭa, æ, f. Geogr. *Pruſzia, derſava polyzka.* s. Preiſen. *Pruſzia orſzág.* Dividitur in *Regiam*, quæ occidentem reſpicit, Regique polono paret, & *Ducalem*, quæ mapis in Orientem tendit, ſubéſtque Electori Brandeburgo. Fridericus III. Anno 1701. annuente Leopoldo M. Imp. Regis Pruſſiæ titulum primus aſſumpſit. Totius Pruſſiæ caput eſt *Gedanum*, hodie *Dantiſcum*, ſimul Metropolis *Pruſſiæ Regiæ*, uti Regiomons *Ducalis*. Terminatur à Sept. Mari baltico, à Mer. Poloniâ inf. & Mazoviâ, ab Occ. Pomeraniâ, ab Or. Lithuaniâ & Samogitiâ.

* Prȳtănēum, ēi, n. *Cic.* Locus in arce Athenienſi, ubi Prytanes judicia exercebant.

* Prȳtănis, is, m. Senec. *Latinè* Magiſtratus, Præfectus, Adminiſtrator, Cuſtos.

* Pſallo, is, ĕre, Pſalli, [Neu.] Cic. *Naſztrune igram.* Auf Saiten ſpiele. *Muſikás eſzközel éneklek.* Synon. *Inſtrumentum muſicum pulſo*, vel *leni motu tango, fidibus cano, &c.* Item V. *Cano N. 1. Modulor N. 2.*

* Pſallŏcĭthărĭſta, æ, m. *Suet.* V. *Citthariſta, Choraula.*

Pſalmĭcĕn, ĭnis, m. Sidon. *Soltárov popievecz, peſzmo pevecz.* r. Pſalm-Singer. *Sóltároknak énekløje*, V. *Cantator, Modulator.*

* Pſalmiſta, æ, m. Hieron. V. *Pſalmicen.* Item V. *Pſalmographus.*

* Pſalmōdĭa, æ, f. *Popivanye poleg muſikaske ga igro - delja*, iliti *inſtrumenta.* r. Geſang, *oder* das Singen zu einem Inſtrument. *Éneklés muſikás edényel.*

* Pſalmŏgrăphus, i, m. Sidon. *Naczinitel, Izmiſzlitel, ali zkup - ſzpravitel ſoltárov.* r. Pſalm - Dichter, Pſalm - Schreiber. *Sóltár-énekeknek kigondolója, kiírója.*

* Pſalmus, i, m. Tertull. *Soltár, duhovna zmiſlyenka.* r. Pſalm, ein geiſtlich Lied, *oder* Gedicht. *Sóltár ének.* Latinè *Canticum.* V. *Cantilena.*

* Pſaltērĭum, ii, n. Varr. *Davidova ſztrune igra, Soltarnicza*, vulgo *Czitara Davidova.* s. Saiten - Spiel, r. Pſalter. *Tíz húrú, vagy ſzegű hangitsáló ſzerſzám vólt.* Ex deſcriptione *S. Hieron.* videtur eſſe inſtrumentum aliter, atque Cithara, diſpoſitum. 2. Pſalterium. *Kniga ſoltarzka.* s. Pſalm-Buch. *A' Sz. Dávid Sóltáros Könyve*, ita Eccl.

* Pſaltēs, æ, m. Quintil. V. *Cantator, Modulator, Poeta, Pſallocithariſta, concentor.*

* Pſaltrĭa, æ, f. Cic. V. *Cantatrix, Chorauliſtria, Modulatrix, Poetria.*

* Pſaltrĭus, ii, m. Cic. V. *Pſaltes.*

* Psēphiſma, ătis, n. Cic. V. *Plebiſcitum.*

* *Pseudăpoſtŏlus*, i, m. *Synon.* Falſus Apoſtolus. *Tert.*

* *Pseudŏchriſtus*, i, m. *Synon.* Antichriſtus. Falſus Chriſtus. *Tertull.*

* *Pseudŏgrăphia*, *juxta Accent.* *alias* Pseudógrăphia, æ, f. Quintil. *Latinè* falſa, *vel* ficta ſupputatio,

* *Pseudŏmĕnus*, a, um. Cic. *Latinè* Mentiens, captioſus, falſus, fictus.

* *Pseudŏphĭlippus*, i, m. Cic. *Synon.* Fictus Philippus.

* *Pseudŏprŏphēta*, æ, m. Tert. *Synon.* Falſus Propheta.

* *Pseudŏſmăragdus*, i, m. Plin. *Synon.* Falſus, *vel* fictus Smaragdus, lapillus ſmaragdo ſimilis.

* *Pseudŏpŏlĭtĭcus*, a, um, *Synon.* Fictus, *vel* Falſus politicus. *Sic & alia hujuſmodi græca componuntur.*

* *Pseudŏthȳrum*, i, n. *Latinè* Poſticum, falſum oſtium, Furtiva, *vel* Clandeſtina porta.

Tatzka,

Digitized by Google

Tatzka, ali *ſzkrovna vráta*. e. Heimliche Thür. *ál-ajtó*. Hinc *Transl.* Quàm intemperans, non januâ receptis, ſed pſeudothyrô intromiſſis voluptatibus. *Cic.*

* Psīla, æ, f. Lucil. *apud* Non. *Iz jedne ſztráne koſzmato ſzukno &c.* s. Tuch, &c. ſo auf eine Seiten rauch iſt. *Egy felöl bojtos poſztó.*

* Pſimmȳthĭum, ii, n. *Plin.* V. *Ceruſſa.*

* Pſitta, æ, f. *Plin.* V. *Paſſer N.* 2.

* Pſittăcus, i, m. Varr. *Papiga, pticza govoriti vuchna.* r. Papagoy, ſittig Vogel. *Publikán madár.*

* Psōra. æ, f. Plin. V. *Stabies, porrigo.*

* Psōricus, a, um, V. *porriginoſus, pruriginoſus.* Medicamentum pſoricum: *id eſt* adverſus pſoram ſerviens. *Plin.*

* Pſyllĭum, ii, n. Plin. *Bubo-tráva, Bùb tráva.* s. Flöh-Kraut. *Balha-fü.*

* Ptĕrōma. ătis, n. *Latinè* Murus lateralis templi, *vel* exterior eiuſdem ala ex muro, ad altitudinem templi aſſurgens. *Vitr.*

* Ptĭsăna, æ, f. Plin. *Jachmenova kaſſa. &c.* r. Gerſten-Brein, gerinnelte Gerſten, e. Graupen, r. Gries. *árpa káſa, &c.*

* Ptōchīum, ii, n. JCt. &

* Ptōchŏtrŏphīum, ii, n. *Juſtinian.* JCt. V. *Noſocomium.*

* Ptōchŏtrŏphus, i, m. *Latinè* præfectus domûs pauperum. *JCt.*

* Ptyăs, ădis, f. Plin. *Kacha*, ali *zmia prelyuta, koja chemer iz vùſzt bita.* Gifftige Schlangen, ſo mit Gifft anſpeyet. *Mérges kigyó.*

Pūbĕo, es, ēre, *apud Ulp.* pūbui, (Neu.) *Pervoga mába jeſzem, màh* ali *pavulicze meni raſztu na bradi &c.* Ich bin Mannbar, den erſten Bart bekomme. *Pibeskedek.* Fratres pubentes. *Claudian.* 2. Transl. *de herbis* pro *maturus ſum.* Herbæ pubentes. *Virg.*

Pūbĕr, *Gen.* ĕris, *om.* ità Grammatici. V. *pubes Adject.*

Pūbertās, ātis, f. Cic. *Synon.* Emiſſio pubis. *Mába puſztyanye, odraſzt, Mladenczſztvo, Doba vu kojoj màh raſzte na bradi &c.* e. Mannbarkeit, Mannbares Alter. *Kimohozás, kimohozott ifjúság.* 2. idem ac *generandi virtus.* Juvenum inexhauſta pubertas. *Tacit.* 3. Transfertur ad alia: V. *Maturitas N.* 1. Uvæ pubertas: *Plin.*

Pūbēs, is, f. *Synon.* Lanugo, quæ maribus ætatis annô 14. fœminis 12. circa pudenda ſuccreſcere incipit. *Celſ.* V. *Lanugo.* 2. Metonymicè V. *Juvenilitas N.* 1. & 2. Cui ſenatus totam Remp. omnem Italiæ pubem, cuncta P. R. arma commiſerat. *Cic. pro Mil. c.* 23.

Pūbēs, ĕris, *om.* apud alios tantùm *com.* Cic. *Pervi màh*, ali *pavulicze imajuchi; pervoga mába mladenecz, ali divojka: podraſſen, odraſzel, la, lo, &c.* Manbar, erwachſen. *Szörösödni kezdő, kinyűtt iſiu.* Imperium ei ad puberem ætatem incolume manſit. *Liv.* 2. Transl. dicitur de *vegetabilibus.* V. *Maturus N.* 1. Puberibus caulem foliis: *id eſt* maturis, adultis. *Virg.*

Pūbeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Cic. *Synon.* Lanuginem emitto. *Màh puſztyam, pavulicze dobivam, v-punu dobu dobajam, mladenczem poſztájem. Rodo-verſzten bivam.* Manbar werde. *Szőrösödöm, mohoſodom.* 2. Transl. V. *Creſco, Matureſco.* Quæ terra gignit, maturata pubeſcunt. *Cic.* Largo pubeſcit vinea fœtu. *Virg.*

Pūblĭcâna, æ, f. Cic. *Ochitnicza; obchinzkih dàch prekupicza, pobiravka.* e. Zoll-Fürkaufferin, Zoll-Einnehmerin. *Közönséges adóknak vevő, vagy öſzve-ſzedő Aſzſzonynya.*

Pūblĭcānus, i, m. Cic. *Ochitnik, obchinzkih dàch prekupecz y pobiravecz, barachàr.* r. Zoll-Fürkauffer, Zoll-Einnehmer, Zoll-Meiſter, Zollner, Zoll-paſſer. *peregr.* Admodiateur. *Közönséges adóknak vevője, öſzveſzedője.*

Pūblĭcātio, ōnis, f. *Cic.* V. *Manifeſtatio, promulgatio.* 2. V. *Confiſcatio, proſcriptio.*

Pūblĭcātor, oris, m. Sidon. *Ochituvavecz, na znanye davavecz, nazveſztyvecz.* r. Offenbahrer, Ausruffer, Kundmacher, Andeuter, Verkündiger. *Kihirdető, kijelentő.* 2. *Zavjemztel imanya od obchinzke ali kralyeve ſztrani.* öffentlicher entzieher der Güter, in der gemeine Namen &c. der etwas in Verhafft nimbt. *Valaki joſzágának, javának közönséges elfoglalója.* V. *proſcriptor.*

Pūblĭcātrix, īcis, f. Arnob. *Razglaſziteliczа, nazveſzititeliczа, ochito-chiniteliczа.* e. Offenbahrerin, Kundmacherin, Ausſchreyerin, Ausrufferin. *Kikirdetőné, Nyilván-való kijelentő Aſzſzony, vagy Leány.*

Pūblĭcè, *Adv.* Cic. *Predvſzemi, Bélo-dano, Neskrivoche.* öffentlich. *Közönséges móddal.* V. *palam.* 2. *Iz* ali *od ſztráne chchine.* In der Gemeine Nahmen. *Közönséges nével.* Navi ædificandæ publicè præeſſe: *id eſt* nomine Reipublicæ. *Cic.* Aliquem à prædonibus publicè redimere: *id eſt* ex ærario publico. *Id.*

Pūblĭcĭtŭs, *Adv.* Terent. V. *publicè.*

Pūblĭco,

Pŭblĭco, as, are, avi, atum. [Act.] V. *Manifeſto, promulgo, propalo.* Scriptum publicare, *pro* promulgare. *Plin.* Librum publicare: *pro* edere, in lucem dare. *Id.* 2. *Obchinszko chinim.* Gemein mache. *Közönségeſé-tèſzem.* V. *Confiſco, proſcribo* N. 1. Civium bona publicare: *pro* juris publici facere, confiſcare. *Cic.* 3. Corpus publicare: *pro* proſtituere. *Plaut.* V. *proſtituo* N. 2.

Pŭblĭcus, a, um, Cic. *Obchinszki.* Gemein. *Közönséges.* Item V. *Manifeſtus, propatulus.* Conſulere in publicum: *pro* Reipublicæ proſpicere, providere. *Plin.* Egredi in publicum. Tacit. *Med lyudi iziti, na obchinszko meſzto iti.* Unter die Leute gehen. *Kimenni az emberek közzé.* Verſari in publico: *id eſt* in loco publico, in conſpectu hominum, luce publica, palam. *Id.* Sic: Eſſe in publico. *Cic.*

Pŭdĕfīo, is, fĭeri, factus ſum, (Paſſ.) Gell. *Vu ſzramotu doſzpévam,* ali *opadam: Oſzramoten bivam, ſzrameslyiv poſztajem.* Zu Schanden vverde, in Schaam geſetzet vverde. *Szégyenben vetetek.* V. *pudet.*

Pŭdendus, a, um, Cic. *Szramuvanya-vréden, ſzramoten, ſzrama-vréden.* Schändlich. *Szégyenséges.* Partes pudendæ, *vel abſolutè* Pudenda, ōrum, n. *plur.* Auguſt. *Szràm,* iliti *Neſzramne ſztràni, tak muskoga tak ſenzkoga téla.* Die Schaam-Glieder. *Szemérmes réſzek.*

Pŭdens, tis, *om.* Cic. *Szramujuchiſze.* Sich Schämend. *Szemérmes.* V. *modeſtus, verecundus.*

Pŭdentĕr, tiùs, ſſimè, *Adv.* Cic. V. *modeſtè, verecundè.*

Pŭdeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Neu.) Plaut. *Synon.* Me pudet. V. *pudet, verecundor.* Non te hæc pudent? *Nè li te' toga ſzràm?* Schämſt du dich nicht dieſer Dingen? *Nem ſzégyenlede ezeket?* Terent.

Pŭdeſcit, ēbat, (Inch. Neu. Imp.) *Prudent.* V. *pudet.*

Pŭdet, ēbat, uit, & ĭtum eſt. [Neu. Imp.] *Szràm me' je.* Ich ſchäme mich. *Szégyenlem.* V. *Verecundor, Erubeſco* N. 1. Pudet dicere, *pro* pudet me hoc, *vel* de hoc dicere. *Szràm me' je rechi, ſzràm me' je od toga govoriti.* Ich ſchäme mich dieſes zu ſagen. *Szégyenlem mondani.* Hunc pudet. *Ovoga je ſzràm.* Dieſer ſchämet ſich. *Szégyenli ő.* Pudet me tui. *Szram me' je z-tobum.* Ich muſs mich deiner Schämen. *Szégyenlem érted.* Pudet me Patris. *Szràm me' je z-chini y derjanyem otcza mojega.* Ich ſchäme mich meines Vatters Thaten. *Szégyenlem az atyám dolgát.* Sunt homines, quos libidinis, infamiæque ſuæ neque pudeat, neque pigeat. *Nahajajuſze lyudi, ke-jiſze zbog ſzramote y hman-glaſza ſzvojega niti neſzramuju, niti neſaluju.* Man findet Leute, die ſich ihrer Schände vveder ſchämen, noch Reue tragen. *Vanak emberek, kik magok tyunaságát nem ſzégyenlik, és nem bányák.* Ut jam pudendum ſit. *Da je vre ſzramote vrédno,* ali *daſze jur chlovek ſzramuvati móra.* Das ſich man ſchon ſchämen muſs. *Hogy már ſzégyenleni kél.* ita *Cic.* Puditum eſt factis: *pro* factorum. *Plaut.*

Pŭdĭbĭlis, le, *Lamprid.* V. *pudendus.*

Pŭdĭbundus, a, um, Plin. V. *Caſtus* N. 1. *pudens.*

Pŭdīcè, *Adv.* Terent. V. *Verecundè, Caſtè.* pudiciùs, *Plin.*

Pŭdīcĭtia, æ, f. V. *Verecundia, Caſtimonia.* Alicui pudicitiam eripere. *Kôga chiſztoche y ſzrameslyivoszti mentuvati.* Einen der Keuſchheit, und Schamhafftigkeit berauben. *Valakit ſzüzeſségében és ſzemérmeteſségében megrontani.* Cic.

Pŭdīcus, a, um, Cic. V. *Caſtus.* Item V. *Verecundus.* pudicior: *Ovid.* pudiciſſimus: *Plin.*

Pŭdŏr, ōris, m. Cic. *Szràm, Sztid.* e. Schaam, Zucht. *Szégyen, Szemérem.* V. *Modeſtia.* Item apud *Ovid.* V. *Caſtitas, Verecundia.* 2. V. *opprobrium.* Amicitia, quæ impetrata gloriæ ſibi, non pudori ſit. *Liv.* 3. V. *Reverentia.* Impedit me patris pudor: *id eſt* timor & reverentia. *Terent.*

Pŭdōrĭcŏlŏr, ōris, *om.* Nævius *apud* Gell. *Cherlen, ſzrameslyivo-cherlen, ſzrameslyivo-bojan.,* vulgo *ſzrameslyivo-farben.* Roth, Schaamroth. *Piros, ſzemérmes ſzinü.*

Puella, æ, f. (Dim. à *puer*, & dicitur apud *Ovid. &c.* de omni juvene fœmina etiam vidua, puerpera. & marito juncta) *Synon.* fœmella. Cic. *Deklicha, Szuchicza, M'adkinya.* s. Mägdlein, Weiblein, e. Jungfrau, junges Weib. *Leány, Ifjú aſzſzony, Menyetske.*

Puellāris, *com.* re, *n.* is, *om.* Ovid. *Deklichki.* Denen jungen Weibs-Bildern, *oder* Mägdlein gehörig. *Leányi.*

Puellārĭtĕr, *Adv.* Plin. *Po Deklichki.* Aufkindiſche Weiſe, nach der Gevvohnheit der jungen Weibs-Bildern. *Gyermeki-leány módra.*

Puellārius, a, um, Petron, V. *puellaris.*

Puellaſco,

Digitized by Google

Puellaſco, is, ĕre, [Neu. Inch.] Varr. *apud* Non. *Senzki poſztajem, deklichku navadu y derſanye naſzledujem, Deklichom bioam.* Weibiſch vverde, Jungfräuliche Manier annehme. *Leány irránt leſzek, Leányokot közetek. Leánynya leſzek.*

Puellātōrius, a, um. V. *puellaris*, Item V. *puerilis*. Tibiæ puellatoriæ. *Solin.*

Puellŭla, æ, f. (Dim. à *puella*.) Catull. *Deklichicz, Deklicsa, Divoichicza.* Kleines Mägdlein. *Leányka, Leányotska, Leány-gyermek.*

Puellus, i, m. (Dim. à *puer*.) Lucr. *Detchecz, Dechàricz.* s. Knäblein, Büblein. *Gyermeketske.*

Pŭĕr, ĕri, m. (puer dicitur uſque ad annum 15. *vel* 17. ætatis.) Cic. *Detchik, Dìtte.* r. Knabe, Bube. *Gyermek.* Ab ineunte ætate: *Phras.* A puero, (*de uno*:) A pueris, (de pluribus loquendo.) A pueritia; Ab adoleſcentia; A teneris unguiculis; Ab initio ætatis; Ab incunabulis; A parvis; A parvulis; Inde uſque à primis temporibus ætatis noſtræ &c. *Od Mladoſzti, taki od detinztva.* Von Jugend auf, von Kindheit auf. *Gyermekſégemtöl fogva.* Exceſſimus è pueris. *Niſzmo vech detcza*, ali: *Detchinztvu jeſzmo vre odraſzli.* Wir haben ſchon die Kinder-Schuh ausgezogen. *Gyermekségböl ki-nyültünk.* ita Cic.

Puĕra, æ, f. *Varr.* apud *Non.* V. *puella.*

Puĕraſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Svet. *Dechákom poſztájem.* Ein Knabe vverde. *Gyermekké léſzek.*

Puercŭlus, i, m. Arnob. V. *puellus.*

Puĕrīlis, *com.* le, *n.* is, *om.* Cic. *Decharzki, Detchachki, Detinzki.* Bübiſch, Kindiſch. *Gyermeki.* 2. Tranſl. V. *Futilis, Imprudens, Inconſultus N.* 1. *Inutilis, Vanus.* ita Terent.

Puĕrīlĭtās, ātis, f. Senec. *Detchinzki chin.* Kindiſche That. *Gyermekség.* 2. V. *pueritia.* Varr. *apud* Non.

Puĕrīlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Po detchinzki, kakti kakov detchak.* Kindiſch, als vvie ein Bube. *Gyermekül, Gyermeki módra.*

Puĕrĭtĭa, æ, f. Cic. *Detcharztvo, Detinztvo.* e. Kindheit. *Gyermekség.* 2. V. *Caſtimonia.* Ea erat Matronæ ſimplicitas, & pueritia, & honeſtas. *Varro* apud *Non.*

Puerpĕra, æ, f. Plin. *Mlado-rodicza, Dìte-rodicza, ſena porodna, Detetnicza.* e. Kindbetterin. *Gyermek-ágyas.*

Puerpĕrĭŭm, ii, n. Plaut. *Deteta porodyenye, vréme poroda, obablenye, Detetchja poſztelya.* e. Niederkunfft, Geburths-Zeit, s. Kindbette. *Gyermek-ágyaſság, Gyermek-ágy.* V. *partus N.* 1. 2. V. *partus N.* 2. Uno abortu duodecim puerperia egeſta. *Plin. l.* 7. *c.* 11.

Puerpĕrus, a, um, Ovid. *Déte-roditelzki, Dìte-roditelichni, Detetnichki, Detinzkoj poſztelyi ſzliſſajuchi.* Zur Kindbetterin gehörend, zum Kindbett dienlich. *Gyermek-ágyaſi, Gyermek-ágyhoz-való.*

Puertĭa, æ, f. (*per Syncop.*) Horat. V. *pueritia.*

Puĕrŭlŭs, i, m, Cic. V. *puellus.*

Puĕrus, i, m. *Obſol.* Plaut. V. *puer.*

Pŭgĭl, ĭlis, *com.* Cic. *Vojnik, Boritelz-mechom.* r. Fechter. Kämpffer. *Bajnok, öklöllel küſzködö.* V. *Athleta, Gladiator, Palaſtrita.*

Pŭgĭlātio, ōnis, f. Cic. *Borenye, z mechom vojuvanye.* Das Fechten, Kämpffen. *Bajnokság, Bajnokoskodás.* V. *Decertatio, Conflictio.* Nonnulli ſcribunt *pugillatio.* Sic de cæteris derivatis.

Pŭgĭlātor, ōris, m. Arnob. V. *pugil.*

Pŭgĭlātōrius, a, um. *Boritelzki.* Kämpfferiſch, zum Fechter gehörig. *Bajnokhoz-való.* V. *Gladiatorius.* Ego te follem pugilatorium faciam. *Plaut.* Al. leg. *pugillatorium.*

Pŭgĭlātus, ûs, m. Plin. V. *pugilatio, Athletice, Gladiatura.*

Pŭgĭlĭcè, *Adv.* Plaut. V. *Athleticè.* Item V. *Firmè, Fortiter, Egregiè.*

Pŭgĭllăr, & pūgillăr, āris, n. Catull. &

Pŭgĭllāris, is, m. Plin. *Deſzchicza*, ali *Plaſzticza &c. na kojojſze piſſe.* e. Schreib-Taffel, s. Schreib Täffelein. *Irö, vagy jegyzö tábla.* V. *palimpſeſtus.*

Pŭgillāris, is, *com.* re, *n.* Juven. *Jedne s'ake velik, jſo v jednu s'aku ſztati more, Rukovetni.* Einer Fauſt groſs. *Egy öklöni.*

Pŭgillātōrius, a, um, *Kajſze z-s'akum bije, z-s'akum bitlio.* Das mit der Fauſt geſchlagen vvird. *Öklöllel verbetö, bajbató.* Ego te follem pugillatorium faciam. *id eſt:* Concutiam te pugnis, *vel* pugillis velut pilam, ſeu harpaſtum. *Plaut.* Al. leg. *pugilatorium.*

Pŭgillo, & Pŭgĭlō, as, are, avi, atum, (Neu.) *Item.* Pŭgillor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) Apul. *Synon.* pugilatu pugno, pugnis percutio. *Z-mechom vojujem, z-s'akami bijem.* Fechte, mit der Fauſt ſchlage. *Öklömel ütöm, veſzekedem.* V. *Certo, Digladior N.* 1.

Pŭgillus, i, m. (Dim. à *pugnus*.) Plin. *S'achicza, jeden s'ako-ztiſzchaj.* Kleine Fauſt, eine Hand voll. *Öklötske, egy marokba férö.*

Pŭgĭo, ōnis, m. Cic. *Kratki mech, Bodalcze, Hangyar*, vulgo *Koſzpert*, ali *kocsperí.* r. Dolch,

r. Dolch, s. Stilet, r. Stos-Degen. *Hegyes tőr, Dákos, Handsár.* 2. Transl. Plumbeus pugio: *h. e.* Invalidum argumentum. *Cic.*

Pūgiuncŭlus, i, m. (Dim.) Cic. *Kratki mecheczа, Hangyáricz.* s. Dölchlein. *Handsárotska &c.* V. *Gladiolus.*

Pugna, æ, f. (à *pugnus*, veteres enim, teſte *Donato*, pugnis pugnare ſolebant.) Cic. *Voj, Boj, z-s'akami bubanye*, peregr. *Harcz.* r. Streit, e. Schlacht, s. Gefechte, r. Fauſt-Kampff. *Hartz, Viadal.* V. *prælium.* 2. Transl. V. *Contentio N.* 2. *Litigatio, Litigium.* Doctiſſimorum hominum pugna. *Cic.*

Pugnācĭtās, ātĭs, f. Plin. *Bojnichtvo, vojo-ſelya.* e. Streitbarlichkeit. *Hartzoſság, Baj kivánás.* Argumentorum pugnacitas. *Quintil.*

Pugnācĭtĕr, *Adv.* Cic. *Bojnichki, vojo-ſelno.* Streitbarlich. *Hartzoſon.* V. *pertinaciter.*

Pugnācŭlum, i, n. Plaut. *Meſzto za boj.* r. Kampff-Platz. *Hartz helye, mely vas.* Item V. *propugnaculum.*

Pugnans, tis, *om. Partic.* Ovid. *Vojuiuchi.* Streitend. *Viaskodó, Hartzoló.* 2. V. *Contentioſus, Contrarius.* Studiis & Conſiliis pugnantibus uti. *Cic.* Loqui pugnantia: *pro* contraria, contradictoria, oppoſita. *Id.*

Pugnātor, ōris, m. Liv. *Bojnik, Vojnik.* r. Streiter, Kämpffer. *Hartzoló.* V. *præliator.*

Pugnātōrĭus, a, um, *Bojnichki.* Zum Streit gehörig. *Hartzoláshoz való.* V. *pugilatorius.* Mucro pugnatorius. *Senec.*

Pugnātrix, icis, f. Ammian. *Bojnitelicza, Vojnicza.* e. Streiterin, Kämpfferin. *Hartzoló aſzſzony.* V. *Bellatrix.*

Pugnātur, ābātur, ātum, eſt. (Imp. Paſſiv.) *Vojujeſze, bijeſze.* Es vvird geſtritten. *Viaskodtatik.* Cùm à Conſulibus malè pugnatum apud Claudium eſſet: *id eſt:* decertatum, depugnatum. *Cic.*

Pugnātus, a, um, Particip. *Vojuvan.* Geſtritten. *Vitatott.* Hac pugna pugnata, Romam profectus eſt. *Nep in Annib. c. 5.*

Pugnax, ācis, *om.* Cic. *Bojni, Vojo-ſelni, na boj gotov.* Streitbar, zum Streiten bereit. *Hartzos, Viaskodó.* V. *Bellicoſus.* 2. V. *pertinax N.* 2. Nimis pugnax contra ſenatorem eſſe noluit. *Cic.* Item V. *Efficax, Firmus, Vehemens.* Hujus oratio in Philoſophiam pugnacior, & illorum in judicia pacatior. *Id. in Brut. c. 31.* 3. V. *pugnans, contrarius, adverſus N.* 1. Cùmque ſit ignis aquæ pugnax. *Ovid.* Pugnaciſſimus, *Tacit.*

Pugno, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Cic. *Vojujem, Bijemſze.* Streite, kämpffe, fechte. *Hartzolok, Vivok.* V. *prælior N.* 1. *Certo, Congredior N.* 3. *Decerto, Depugno.* Contra imperium, adverſùs *vel* in hoſtem, cum hoſte pugnare. Bellum, pugnam, prælium &c. pugnare. E muris, ex equis, in acie, de loco pugnare. Inter ſe, pro aliquo pugnare. *Cic. Varr. &c.* Poëticè cum *Dativo.* Noli pugnare duobus. *Catull.* 2. Transl. uſurpatur pro *Conor, Enitor N.* 1. Illud pugna, & enitere. *Cic. l. 3. Fam. ep. 9.* Item V. *Contendo N. 9. diſcepto, diſputo, propugno.* Illud video pugnare te. *Id. 1. de nat. Deor.* Item V. *Curo N.* 1. *Æſtimo N.* 1. *Magnifacio.* Videtur Epicurus de Diis non magnopere pugnare. *Id. de nat. Deor.* Item V. *Adverſor, Contradico, Contrarius ſum.* Cum eorum vita mirabiliter pugnat oratio. *Id. 2. Tuſc.*

Pugnus, i, m. *Synon.* Manus clauſa & contracta. *S'aka.* e. Fauſt. *Ököl.* Cædere, contundere, conſcindere, onerare aliquem pugnis. *Koga z-s'akami zbiti, zbubati.* Einen mit Fäuſten ſchlagen. *Valakit öklözni, ököllel ütni, verni.* Impingere pugnum. *Z-s'akum vudriti, bubnuti.* Eins geben, mit der Fauſt ſchlagen. *Megöklözni.* Certare pugnis. *Z-s'akamiſze biti, bubati.* Mit Fäuſten ſtreiten. *Öklözödni.* ità paſſim *Cic. Plaut. &c.*

Pulchellus, a, um, (Dim. à *pulcher.*) Cic. *Lepoten, prilèp, Doſzta lèp.* Hübſchlicht, ziemlich ſchön. *Szépetske.* V. *Bellulus.*

Pulcher, chra, um. *Lèp, ſznáſen, drago-licz.* Schön, hübſch. *Szép, Diſzes.* V. *Bellus N.* 1. *Elegans, Venuſtus.* Aſpectu pulcher. Cic. *Lèp videti, Lèpoga obraza.* Schön zu ſehen, ſchön von Angeſicht. *Szép tekintetű.* 2. Interdum ponitur *pro* bono, læto, fauſto. *Horat.* Item V. *Glorioſus N.* 1. *Honeſtus.* pulchrámque petunt per vulnera mortem. *Virg. 4. Georg. v. 218.* Veteres ſcribebant *pulcer* ſinè *h.* ità teſtatur. *Cic. in Orat. c. 48.*

Pulchrè, *Adv.* Cic. *Lèpo.* Schön, hübſch. *Szépen.* V. *Decenter, Decorè, Eleganter, Præclarè, venuſtè.* 2. V. *Bellè N.* 1. *Bene N.* 1. *Probè N.* 1. Mihi pulchrè eſt. Cic. *Dobro mi' ſzrecha ſzluſi, dobro mi' jeſzt.* Mir iſt vvohl. *Jól foly az èn dolgom.* Pulchrè dicere: *pro* ſapienter, *vel* ornatè. *Terent.* Pulchrè ſobrius: *id eſt* valde. *Id.* Ligna pulchrè præbere: *pro* largè, liberaliter. *Plaut.*

Pulchrĭtās, ātis, f. *Cæcil.* apud *Non.* &

Pulchri-

Digitized by Google

Pulchrĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Lepota.* e. Schönheit, ſchöne. *Szépség.* V. *Decor, Decorum, Elegantia, Venuſtas.*

Pūlēgium, ii, n. Colum. *Polajcz ʒ cherlenkaſzega czvêta, y dobre dühe trava.* r. Poley, gevviſſes Kraut. *Pöltj, pôlaj, tſombor, putnok-fü.* Flos pulegii recentis incenſus pulices necat odore. *Plin.* 2. *Transl.* Sermonis pulegium: *id eſt:* Svavitas. *Szbornost y ougodnozt govorenya.* Die Zierlichkeit, und Annehmlichkeit der Rede. *Beſzédnek ékeßége, és édeßége.* Cic.

Pūlējum, ji, n. Cic. V. *pulegium N. 1.*

Pūlex, & Pūlex, ĭcis, m. Colum. *Buha.* r. Floh. *Balha, Bolha, Boha.*

Pūlĭcāria, æ, f. Medic. *Buſſinacz.* V. *Pſyllium.*

Pūlĭcōſus, a, um, Colum. *Buhazt, Buho-pun, pun büh.* Voll Flöhe, flöhigt. *Balhás.*

Pullārius, ii, m. Cic. *Kokoſſar, Piplichar, Chuvar,* ali *ſzkerbitel piſchenècz.* r. Hühner-Hirt, Hühner-Warter. *Tik-vagy Tik-fiakkal bánó.*

Pullārius, a, um, Veget. *Kokoßii, piplichki, piſchenzki, ſrebetu &c. ſzliſſajuchi.* Den jungen Hühnern &c. gehörig. *Tik-fiaſor, &c.*

Pullaſter, tri, m. (*intell.* gallus.) Varr. *Mladi kokot, kokotichek, pivchich, kokotich.* Junger Hahn. *Tſirke, Tik-fi, Tyúk-fi.*

Pullaſtra, æ, f. (*ſubintell.* Gallina.) Varr. *Mlada Kokoß, Kokoßka, Piplicza.* Ein Hühnlein, junges Huhn. *Jértze tikotska.*

Pullātio, onis, f. Colum. *Zvalenye piſchenàcz, odhranenye piplichev.* Das Brüten, *Item* e. Auferziehung junger Hühner. *Tik-fi kiköltés, Tyúkok tojó idejek.* Dicitur etiam de cæteris animalibus.

Pullātus, a, um, Juven. *Cherno-opravlyen, V-cherninu oblèchen, cherninu noſzechi.* Schvvartz bekleidet, in der Klag gehend. *Fekete gyáſzba öltözött.*

Pullētra, æ, f. Varr. *Jajczo-noſzicza kokoß.* Eine Leg-Henne. *Ulö kotló tyúk.*

Pullĭcēnus, i, m. Lamprid. *Málo piſche, piplichek.* Kleines Hühnlein. *Tyúk-fiatska.*

Pullīgo, ĭnis, f. Plin. *Cherna boja,* vulgo *farba.* Schvvartze Farb. *Fekete föld-ſzin.*

Pullīnus, a, um, *Piſchji, piplichki, mlado-ſvinzki, mlado-zverinzki.* Jungen Hühnern, *oder* jungen Vieh gehörig. *Tik-fiaſor, ifiú alatboz-való.* Dentes pullini. *Zubi odojka.* Füllen-Zähne. *Tſikó fogak.* Plin.

Pullĭprēmo, ōnis, m. Auſon. V. *pædicator.*

Pullĭtĭes, ēi, f. Colum. V. *pullatio.*

Pullŭlaſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Niknuti, kliti, pupke puſztyati pochinyam.* Ausſproſſe, aufvvachſe, Schoſſe bekomme. *Kitſemetézem, Fiadzom.* V. *germinaſco.* Ex novello palmite vitis pullulaſcit. *Colum.* Nonnulli legunt *pulleſcit* eodem ſenſu.

Pullŭlo, as, are, avi, atum, (Neu.) Virg. *Niknem, klitem, pupke puſztyam.* Ausſproſſe, ausſchlage, herfür vvachſe, ſchoſſe treibe. *Tſemetézem &c.* V. *progermino, excreſco.* 2. *Transl.* Luxuria pullulare incipiebat: *pro* gliſcere, propagari, ſe prodere. *Nepos.*

Pullŭlus, i, m. (Dim. à *pullus.*) Apul. *Piſchecze, piplich, y vſzako mlado od ſvine* ali *pticz.* Kleines Hühnlein, *oder* ander junges Thier. *Tyúk-fiatska, Fiatalotska, Vembetske.* 2. apud *Plin.* V. *Germen, Malleolus N. 2. Stolo, Surculus.*

Pullŭlus, a, um, Colum. V. *Subniger.*

Pullus, i, m. Cic. *Piſche, piple, y vſzako mlado ſvinche, y vſzaka mlada pticza.* Ein junges Hühnlein, das junge eines jeden Thiers, junges Vögelein. *Tyúk-fi, Fiatska, Fiatskája akarmi baromnak, Vembe, Madár-fi.* Pullus æquæ. *Virg.* V. *Equuleus.* Pullus aſinæ. *Plin.* V. *Aſellus N. 1.* Hinc. *Transl.* Pullus milvinus: *id eſt* homo rapax. *Cic.* 2. V. *Germen, Malleolus N. 2. Stolo, Surculus.* Gato.

Pullus, a, um, Cic. *Zemlyo-boian,* vulgo *zemlyo-farben.* Erd-Färbig. *Föld-ſzinü. &c.* V. *Fuſcus, ater, obſcurus N. 1.* Terra pulla, *id eſt:* nigra, *vel* ad colorem nigrum accedens. *Plin.* Veſte pullâ tectus. *Cic.* V. *pullatus.*

Pulmentāris, *com.* re, *n.* Plin. *Kaßni, iz mòchnyaka.* Zum Brey gehörig. *Káſai, pépi.*

Pulmentārium, ii, n. Colum. *Kaſſa iz melye, graha, &c. Móchnyak.* s. Meel-Muſs, r. Erbs-Brey, s. Zugemüs, r. Brey. *Pép, Liſzſtel habartt, egyéb eſtele káſa, Dara.* 2. per Synecd. V. *Cibus.* Plin.

Pulmentum, i, n. Plaut. V. *Puls, pulmentarium N. 1.*

Pulmo, onis, m. Cic. *Plyucha.* e. Lunge. *Tüdö.* Vitium, *vel* Tabes pulmonum. *Ovid.* V. *Phthiſis.*

Pulmōnāria, æ, f. Medici. *Plyuchnyak, plyucham ſzpodobna tráva.* s. Lungen-Kraut. *Tüdö-fü.*

Pulmōnārius, a, um, Colum. V. *Phthiſicus.*

Pulmōnĕus, a, um, Plin. *Plyuchen, plyuchni, plyucham ſzpodoben.* Zur Lungen gehörig, der Lungen gleich. *Tüdöi, Tüdöhöz haſonló.* 2. Metaph. V. *Mollis N. 1. Tumidus N. 1.* Pedes pulmonei. *Plaut.*

Pulmō-

Pulmōnĭa, æ, f. Med. V. *Pulmonaria.*

Pulmuncŭlus, i, m. Solin. *Plyuchicza.* Kleine Lungen. *Tüdőtske.*

Pulpa, æ, f. Martial. *Meſzaſzta ſztràn tila, mèſzo prez koſzti.* Das fleiſchichte an dem Leib, Fleiſch ohne Bein. *Húſos in, Tſontatlan húſos darab.* V. *Muſculus N. 1.* 2. Transl. *Túſzta ſztran vu ſzúdu, ſztran drèva med filami.* Das ſafftige in den Obſt-Früchten, das friſche Holtz zvviſchen den Spalt-Adern, der Kern in den Bäumen. *Gyümőltsnek húſos réſze, A' fának húſos réſze errek közt.* In quarundam arborum carnibus pulpæ, venæque ſunt: pulpæ fiſſilibus inſunt. *Plin. l. 16. c. 38.*

Pulpāmĕn, ĭnis, n. *Liv.* &

Pulpāmentum, i, n. *Terent.* V. *pulpa N. 1.* 2. apud Plaut. *Jèſztvina prokſena, ſzladkovuſztcaeo ſaloſaj.* Eine ſchleckerhafftige Speis, ſchleckerhafft Stuck. *Kedves früſtek, leves és gyönge étek.*

Pulpĭto, as, are, avi, atum, (Act.) *Synon.* In modum pulpiti ædifico. *Sidon.*

Pulpĭtum, i, n. Sveton. V. *Cathedra, pegma, podium, ſuggeſtus.* Item V. *proſcenium.* ità *Juven.*

Pulpo, as, are, avi, atum, [*Neu.*] Auct. Carm. philom. *Pivchim kakti kanyub.* Schreye gleich vvie ein Geyer. *Keſelyű ſa módra kiáltok.*

Pulpōſus, a, um, Apul. V. *Carnoſus.*

Puls, tis, f. Cic. *Kaſſa, Mòchnyak, zkoſzana ali ztuchena gúſzta jèſztvina.* r. Brey, s. Mueſs. *Pép*, peregr. *Káſa.*

Pulsābŭlum, i, n. Apul. V. *plectrum N. 1.*

Pulsātio, ōnis, f. Cic. *Bijenye, klòpanye, kuchenye, z-perſztmi ali z-kèm drugim prebiranye, zvonenye.* e. Schlagung, Klopffung, das Glocken-Läuten. *Verés, ütés, zörgetés.*

Pulsātor, ōris, m. Val. Flacc. *Vudritel, kuchitel, z-perſztmi &c. prebiravecz, zvonitel.* Der da ſchlägt, r. Anklopffer, Glocken-Läuter. *Verő, ütő, zörgető.*

Pulſo, as, are, avi, atum, [Act. Freq. à *pello.*] *Synon.* ſæpe percutio, verbero. *Guſzto krat bijem, vdaram, vudaram.* Offt ſchlage. *Verdegelem, ütögetem.* Homines pulſare. *Cic.* V. *percutio N. 1.* Speciatim: Fores pulſare. *Na vráta kuchiti.* An der Thür anklopffen. *Az ajtót zörgetni.* Lyram pulſare. *Na lajnu igrati, ſztrune z-perſzti prebirati.* Auf der Leyer ſclagen. *Lantolni, kobzolni.* Campanas pulſare. *Zvoniti.* Die Glocken läuten. *Harangozni.* Sic: Fides pulſare: plectro, pectine, vel digitis aliquod inſtrumentum muſicum pulſare. *Virg.* 2. Transl. V. *perturbo N. 1. Vexo.* Multa meum pectus pulſant. *Plaut.*

Pulſus, ûs, m. Cic. *Tiranye, pretir.* s. Treiben, r. Trieb. *Üzős.* Item V. *Ictus N. 1. Impulſio, percuſſus.* 2. Venarum, *vel* Arteriarum pulſus. *Sil igranye, ſilo-igra, ſilo-tuchenye.* Der Schlag der Puls-Adern, r. Puls. *Erek felvertſek, ér ſzökés.* Plin.

Pultārĭus, ii, m. Celſ. *Lonecz, ali druga poſzuda, vu kojojſze kaſſa kuha.* r. Mueſs-oder Brey-Hafen, e. Brey-pfanne, s. Brey-Geſchirr. *Pép főző fazék, pép tál.*

Pultātio, onis, f. Plaut. V. *pulſatio.*

Pultĭcŭla, æ, f. Colum. *Kaſſicza.* s. Breylein. *Pèpetske.*

Pultĭficus, a, um. Auſon. V. *pulmentarù.*

Pultĭphăgōnides, æ, m. &

Pultĭphăgus, a, um, (vox *hibrida* ex latino *puls*, & græco *phagen* compoſita.) Plaut. *Kaſſo-jed.* r. Brey-Freſſer. *Pép-évő*, peregr. *káſa évő.*

Pulto, as, are, avi, atum, (Act. *apud poëtas duntaxat uſitatum.*) V. *pulſo.* Fores pultare. *Terent.* Digitis pectus pultare. *Plaut.*

Pulvĕr, ĕris, m. *Obſol.* Apul. V. *pulvis.*

Pulvĕrātĭca, æ, f. & Pulvĕrātĭcum, i, n. JCt. *Zemlyo-merczev plàcha.* r. Feldmeſſer-Lohn. *Föld-mérőknek bérek.*

Pulvĕrātio, ōnis, f. Colum. *Praſſenye, praha, zemlye na pràh drobenye.* Das Brechen der Erd-Schollen. *Föld-keverés, göröngy rontás.*

Pulvĕrĕus, a, um, Virg. *Praſſen, praſſni.* Staubicht. *Porból-való.* 2. V. *pulverulentus.* Ovid.

Pulvĕro, as, āre, avi, atum, (Act.) Colum. *Na pràh terem, praſſim, zemlyu drobim.* Zu Pulver ſtoſſe, zu Staub mache, die Erde zerbreche. *Porrá-töröm, porrá-téſzem, földet töröm.*

Pulvĕrŭlentus, a, um, Cic. *Prāha pun. Veſz praſſen.* Voll Staubs. *Porral teli, poros.*

Pulvillus, i, m. (Dim. à *pulvinar.*) Horat. *Synon.* parvum pulvinar. *Podglavnyaczecz, Vanykuſſecz.* s. Küſſelein. *Kis vánkoſotska, fő alyatska.*

Pulvīnăr, āris, n. (*pulvinar* capiti jacentis, *pulvinus* ſedenti ſupponi ſolebat, paſſim tamen pro eodem accipiuntur.) Ovid. *Uzglavje, glavo-vanykuſs, podglavnicza, vanykuſs.* s. Hauptküſſen, r. Polſter, Pfül. *Fő-alj, párna, vánkos.* 2. V. *Lectiſternium, Le-*

um, *Lectulus*. Aram, & ædiculam, & pulvinar (*id eſt* mollem lectum) ſub ſaxo ſacro dedicavit. *Cic. pro Dom.*

Pulvināris, is, *com.* re, n. Petron. *Vanykuſtni*, *podglavni*. Dem Haupt-küſſen gehörig. *Vánkoshoz-való*, *párnához-való*.

Pulvinārium, ii, n. Liv. V. *pulvinar*.

Pulvinātus, a, um, Plin. *Podglavniczi*, ali *vanykuſſu ſzpodoben*. Einem Haupt-küſſen, *oder* Polſter gleich. *Fő alyatska haſonló*, *párnát módra púpos*.

Pulvinulus, i, m. (Dim. à *pulvinus*.) Colum. V. *pulvillus*.

Pulvinus i, m. Cic. *Vanykuſt ſztolcheni*, *na kojemſze ſzedi*. s. Stuhl-küſſen. *Szék-párnája*, *vánkoſa*. Item V. *pulvinar N.* 1. 2. Transl. V. *porca N.* 1. Colum.

Pulvis, ĕris, m. *apud Propert.* f. Horat. *Prah*. r. Staub, s. Pulver. *Por*. Pulvis pyrius, *vel* nitratus. *Puskeni prah*. s. Bückſen-Pulver. *Puska por*. Pulvis cyprius. *Laſzo-prah*. r. Haar-Puder. *Haj por*. 2. per Synecd. *vel* Metonym. *Meſzto ocbito*, *Meſzto vojuvanya*, *Voj-meſzto*. r. Kampff-Platz, e. Fecht-Bahn. *Veſzekedő hely*. V. *Arena N.* 2. Doctrinam ex umbraculis in ſolem & pulverem perducere: *id eſt*: in publicum, ad locum certaminis. *Cic.* 3. per Metalepſin: V. *Difficultas N.* 1. *Labor N.* 1. *Negotium*. Res citra pulverem contigit: *id eſt*: facilè, ſinè difficultate, &c. *Horat.* 4. Currere in ſuo pulvere: *pro* verſari in ſua arte, & munere. *Ovid.*

Pulviſculus, i, m. Plaut. *Praſſecz*. s. Stäubelein, Pülverlein. *Porotska*.

Pūmex, ĭcis, m. *apud Catull.* f. Plaut. *Plovuchacz*, *kamen plavanecz*, *Rabel y luknyaſzt kamen*. Item vulgo. *Lapor*. r. Tugſtein, Reibſtein. Bimsſtein. *Tajték-kő*. *Láb vakaró*, *könnyű likatſos kő*. A pumice aquam poſtulare. *Prov. Plauti*: V. *Aqua N.* 2.

Pūmicĕus, a, um, Plaut. *Rablo-kamenit*, *iz luknyaſztoga kamena*. Von Bimſenſtein. *Tajték kőni*. Item *Metaph*. Oculi pumicei: *pro* ſicci, ſinè lacrymis. *Plaut.*

Pūmico, as, are, avi, atum. (Act.) Lucil. *Synon*. pumice polio, lævigo. *Z-rablim kamenom gladim*, *ſzvetlim*, *chiſztim*. Mit einem Reib-*oder* Bimſenſtein abreibe, glatt mache, auspoliere. *Taiték kővel tiſztolom*, *tiſztitom*. Homo comptus & pumicatus: *pro* ornatus, politus. *Plin.*

Pūmicōſus, a, um, Plin. *Luknyaſzt kakti rabel kamen*. Leicht und gelöchert, wie ein Tugſtein. *Tajték kő-ſzabáſú*. V. *Cavernoſus*, *poroſus*, *rarus*.

Pūmĭlio, ōnis, m. Gell. V. * *Nanus*, *Nana*. Transfertur etiam ad bruta animalia, & plantas. *Plin.*

Pūmĭlius, a, um, V. *pygmæus*, *a*, *um*. Pumilios, & diſtortos abhorrebat. *Suet.* Alii rectiùs leg. *pumilos*.

Pūmĭlo, ōnis, m. Stat. V. *Pumilio*.

Pūmĭlus, i, m. Stat. V. *Pumilio*. Adjectivè uſurpat *Suet.* V. *pumilius*.

Punctātim, *Adv.* Claud. Mamert. *Synon.* per puncta, per partes, conciſè, breviter, punctim.

Punctim, *Adv.* Liv. *Bodezi*, *Bodech*, *z-bodczom*, ali *z-bodeczom*. Stichs-Weiſe, mit Stechen. *Gyakva*, *őkleloe*. Hoſtem punctim petere. *Id.*

Punctio, ōnis, f. Plin. *Bodenye*, *pikanye*, *badnutje*. e. Stechung, r. Stich. *Gyakás*, *ſzúrás*.

Punctiuncŭla, æ, f. (Dim. à *punctio*.) Senec. *Bodchecz*, *malo bodenye*. s. Stichlein. *Gyakáſotska*, *ſzúráſotska*.

Punctŭlum, i, n. Apul. *Synon.* parvum punctum. *Piknyicza*, *Piknyichicza*. s. Tüpflein, Pünctlein. *Pontotska*. V. *punctiuncula*, *punctum*.

Punctum, i, n. Cic. *Pikn ya*, *Nabadek*, *Nerazdelek*, *prezdelak*, ali *Bezdjelak*. r. Tüpffel, s. Punct. *Pont*, *ſzúrot*. Orationis punctum. V. *Caput N.* 7. *pars N.* 1. 2. V. *Momentum N.* 1. Neque punctum temporis commoratus. *Cic.* 3. V. *Suffragium*, *Favor*. In Senatu, aut Tribu puncta tuliſti: *id eſt*: ſuffragia retuliſti, obtinuiſti. *Cic.* Omne tulit punctum, (*pro* omnium ſuffragia & approbationem) qui miſcuit utile dulci. *Horat.* 4. accipitur pro *punctione*, ſed rariùs. *Plin.*

Punctūra, æ, f. Firmic. *Bodecz*, &c. V. *punctio*.

Punctus, i, m. Plin. V. *Punctum N.* 1.

Punctus, ûs, m. Plin. V. *punctio*.

Punctus, a, um, Particip. paſs. *Vboden*, *piſchen*. Geſtochen. *Gyakatott*, *ſzúratott*. Vulnus acu punctum. Cic. *Rana z-iglum vuchinyena*, *vbodenye z-iglum*. Ein Stich, *oder* eine Wunde von einer Nadel. *Tő ſzúrás*.

Pungo, is, ĕre, pŭpŭgi, punctum, [Act. ab antiq. *pugo* pro *figo*.] Cic. *Synon*. Cuſpide, *vel* aculeo ictum inſero. *Bodem*, *pikam*, *baczkam*. Steche, ſtupffe. *Gyakom*. *ſzúrom*. 2. Transl. V. *Lado N.* 2. *Crucio*, *Affligo*. *offendo N.* 2. *perſtringo N.* 7. Si te ignominia pupugit. *Cic.*

Pūnicānus, a, um, *Cic.* quod eſt Pœnorum, *vel per antonomaſiam* Carthaginenſium. V. *Punicus.*

Pūnicè, *Adv.* More, *vel* linguâ pœnorum. *Plaut.*

Pūnicĕus, a, um, Ovid. V. *punicus.* Color puniceus: *id eſt:* flammeus, rubeus, rutilus. *Virg.*

Pūnicus, a, um, à pœnus. *Synon.* Carthaginenſis. Virg. *Kartagianzki.* Carthaginenſiſch. *Kártágóbéli.* Item V. *Libycus.* Fides punica: *Liv.* V. *perfidia, deceptio.* Malum punicum: *Martial.* V. *Malogranatum.*

Pūnio, is, īre, īvi, ītum, (Act. *ab antiq.* pœnio.) Cic. *Synon.* pœnâ afficio, plecto, Mulcto. *Káram, pedepſsem.* Straffe. *Megbüntetem.* V. *Caſtigo.* Item V. *Ulciſcor.* Domum punire: *pro* vindicare, ulciſci. *Cic.* Scelera ſunt ſeverè punienda: *Phraſ.* Æquum eſt ſcelera ſeverè vindicare, expiare; mulctâ, vinculis, verberibus coërcere; verbis caſtigare; pœnam ſontibus irrogare; pecuniâ aliquem mulctare. Æquum eſt, ut rei pœnas ſcelerum pendant, dependant, perſolvant; ſuppliciô luant; pœna capitis conſtituatur in reos; pœnis, legibúſque judiciorum teneantur; ut pœnam meritam habeant; ut pares ſint noxis pœnæ, & ſuo quiſque vitio plectatur; ut rei pœnas legibus debitas ferant, ſupplicium de ſe dent. Animadvertendum eſt in homines nocentes. Animadverſione uti adversùs improbos oportet. Capere pœnas de improbis æquum eſt. Improborum audaciam meritâ pœnâ comprimere Magiſtratus debent. Præſidum eſt, debitas à ſontibus pœnas judiciô exigere, perſequi &c. V. plura in *Luo, Multo, Pœna, Plecto, &c.*

Pūnitio, ōnis, f. Valer. Max. *Pedepſsa, &c.* V. *Caſtigatio.*

Pūnitor, ōris, m. Cic. V. *Caſtigator.*

Pūpa, & Puppa, æ, f. Martial. V. *Puella.* 2. Transl. apud *Varr.* Imago veſtibus amicta, puellaribus ludis ſerviens. *Apud Auſon.* Pūpa, *1 ma brevis.*

Pūpilla, æ, f. [Dim. à *pupa.*] Horat. *Synon.* puſilla puella. V. *puellula.* 2. ſpeciatim, & uſitatiſſimè. *Sziroticza, prez otcza y Majke detlichicz.* t. Weyslein, Vatter- *und* Mutter-loſs Mägdlein. *árva leányka.* 3. apud eundem: *Ochno jederko, ochna jabuchicza, zirche.* t. Aug-Stern, Aug-Apffel. *Szemfény.*

Pūpillāris, *com.* re, *n.* Genit. is, *om.* Liv. *Szirotinski, ſztarejih neimajuchi deczi ſaliſſajuchi.* Zum Wayſen gehörig. *árvai, árváké.* Item V. *puellarii, impuber, puſillus.*

Pūpillārĭtĕr, *Adv.* JCt. *Szirotinzki, po ſzirotinzko.* Wie ein Weyslein. *árváúl.*

Pūpillo, as, are, avi, atum, (Neu.) Auct. philom. *Krichim kakti pàv.* Schreye wie ein Pfau. *Páva módra kiáltok.*

Pūpillus, i, m. (Dim. à *pupus.*) Cic. V. *pupulus.* ſpeciatim verò, & frequentiſſimè. *Sziroticza, prez otcza y majke detchecz.* t. Weyslein. *árva-gyermek.* V. *Orphanus.*

Puppis, is, f. Cic. *Kárma, zadnya ſztran ladje.* Der hinter Theil eines Schiffs, das Caſteel. *Hajóſara, Hajótatja.* Hinc *Transl.* Sedebamus enim in puppi, clavúmque tenebamus, nunc autem vix eſt in ſentina locus. *Id. l. 9. Fam. ep. 15. 2.* apud *Ovid.* per Synecd. V. *Navis.*

Pūpŭla, æ, f. (Dim. à *pupa.*) Cic. V. *pupilla N. 1. & 2. puellula.*

Pūpŭlus, i, m. (Dim. à *pupus.*) Catull. *Mal dechárecz.* Kleines Büblein. *Kis gyermeketske.* V. *puerulus, Impubes, Infans N. 1. & 2.*

Pūpus, i, m. Varr. *apud* Non. *Synon.* Tenellus & parvulus puer. V. *puellus.*

Pūrè, *Adv.* Cic. *Synon.* Mundè, ſincerè, ſimpliciter, Caſtè. Candidè. *Chiſzto, ſznano, nevtepeno.* Rein, ſäuberlich, zierlich. *Tiſztán.*

Purgābilis, & le. Plin. *Ofnailyio, ochiſztiyio, ochiſztiv.* Das leicht zu reinigen iſt. *Megtiſztitható.*

Purgāmĕn, inis, n. Ovid. *Szmèt, ſzmetje, gnyuſzoba.* Allerley Unflath, t. Wuſt, Kehricht. *Seprölék, ſzemét.* 2. V. *Expiatio*, *purgatio N. 1.*

Purgāmentum, i, n. Liv. V. *purgamen N. 1. ſordes N. 1. Immunditia.* 2. Transl. Urbis purgamenta: *id eſt:* viles, *vel* ſceleſti homines. *Curt. l. 10. c. 2.* Accipitur etiam *pro* qualibet re inutili. *Senec.*

Purgātè, *Adv.* Nonius. V. *purè.*

Purgātio, ōnis, f. Cic. *Chiſztenye, chiſztyenye, ſznaſenye, oſznaſenye, ochiſztyenye.* e. Reinigung, Säuberung, Purgierung. *Tiſztitás, Tiſztúlás.* Alvi purgatio. Cic. *Szludcza po oracbtou ochiſztyenye, chrio pepiranye.* e. Burgierung, *oder* Reinigung durch den Stuhlgang. *Has tiſztúlás.* Fœminarum purgatio. *Plin.* V. *Menſtruum N. 2.* 2. Transl. V. *Excuſatio.* Neque ei ſuam purgationem eripio. *Cic. 4. Ver.* Item *Purgatio* eſt, cùm factum conceditur, culpa removetur: *id eſt:* cùm non factum ipſum accuſati,

Digitized by

accuſati, ſed voluntas defenditur. *Id.* 1. *de Inv.*

Purgātivus, a, um, Cœl. Aurel. *Chiſztechi*, *ſznaſechi*, *k-ochiſztyenyu baſzvovit*. Reinigend, ſäuberend, damit man reiniget. *Tiſztitó, mellyel valami tiſztittatik.*

Purgātor, ōris, m. Jul. Firmic. V. *Mundator*. Transl. V. *Excuſator*.

Purgātōrium, ii, n. Eccl. *Meſzto ochiſztyenya*, *ochiſztitje*, *ochiſztnik*, peregr. *Purgatorium*. Ein Ort der Reinigung, s. Fegfeuer. *Tiſztitó hely*, vagy *tűz*.

Purgātōrius, a, um, V. *Purgativus*. Medicamentum purgatorium. Symmach. *Lik*, ali *vrachtvo za ochiſztyenye téla*. Purgierende Artzney. *Tiſztitó orvoſság*. Locus purgatorius. *Eccl.* V. *purgatorium*.

Purgātrix, īcis, f. Tertull. *Chiſztitelicza*, *ſznaſitelicza*. e. Reinigerin, Säuberin. *Megtiſztitóné*.

Purgĭto, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Plaut. V. *Frequenter* & *Purgo*.

Purgo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Sznáſim*. Säubere. &c. V. *Mundifico*, *Mundo*, *Expurgo*. Alvum purgare. Cic. *Z-pomochjum vrachtva ſeludecz zeſznaſiti*, *chrévo ochiſztiti*. Purgieren, oder durch die Artzney den Magen reinigen. *A' gyomort orvoſsággal megtiſztitani*. 2. Transl. V. *Excuſo*, *Diluo N.* 4. Se apud aliquem, vel alicui de re aliqua excuſare. Cic. *Szebe radi katoogа dugovanya tômu zprichati*, *pri tômu zagovarjati*, *braniti*. Sich einer Sach halben bey einem entſchuldigen, ſich gegen einem über etwas verantworten. *Megmenteni magát valaki előtt valami dologért*. Crimen purgare: pro diluere. *Id.*

Pūrĭfĭcātio, ōnis, f. Plin. *Ochiſztyenye*. e. Reinigung. *Tiſztitás*.

Pūrĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Mundifico*, *Expurgo*.

Pūrĭtās, ātis, f. Pallad. V. *Munditia*.

Pūrĭtĕr, *Adv.* Cato. V. *purè*.

Pūrĭtĭes, ēi, f. Varr. V. *puritas*.

Pūro, as, are, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *purgo N.* 1. *Luſtro N.* 1. *Expio*.

Purpŭra, æ, f. 1. Metonymicè, & uſitatiſſimè: *Skèrlat*, *skèrlatno ſzukno*, *kralyevzka a'li poglavarska cherlena oprava*. r. Scharlach, Purpurfärbiges Tuch, s. Purpur-Kleyd. *Bárſony*. *vereſellő poſztó*, *királyi öltözet*. ità *Cic.* Hinc etiam ſumitur pro Magiſtratu, & Nobilitate. *Ovid.* 2. propriè: V. *Murex N.* 1. Item V. *oſtrum*. *N.* 1. ità *Plin.*

Purpŭrārius, a, um, *Skèrlatni*, *cherleno-ſzvilni*, *Skèrlatu ſzliſſajuchi*, *z-cherlenim ſzuknom terſechi*. Zum Purpur gehörig. *Bárſonyhoz-való*. Officina purpuraria. *Plin.*

Purpŭraſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Cic. *Cherlen poſztájem kakti skèrlat*. Roth werde, purpur-färbig werde. *Vereslem mint a' bárſony*.

Purpŭrātus, a, um. *Vu skèrlat oblechen*, *z-skerlatom opravlyen*, *chiſzte cherlene ſzvile oprava noſzechi*. Mit Purpur bekleidet. *Bárſonnyal ékeſittetett*, *veres bárſony viſelő*. Hinc ſpeciatim Purpurati. *Najvekſi kralyevzki chaſztniki*, *pervi Dvorjaniki*. Hof-Junckern, Hof-Cavaliers, Staats-Miniſtri. *Fő nagy úri rendek*. &c. ità *Cic.* Pater purpuratus. *Veliki ſz. Rimzke Czirkve chaſztnik*, peregr. *Kardinal*. r. Cardinal. *Kárdinális*.

Purpŭrĕus, a, um, Cic. *Jz skèrlata*, *cherleno-ſzvilni*, *skèrlatne boje*, vulgo *farbe*. Von Purpur, aus Scharlach gemacht, Purpurfärbig. *Bárſonyból-való*, *Bárſonyos ſzinü*. 2. V. *purpuratus*. Color purpureus. V. *Oſtrum N.* 1. *Ruber*. Tyranni purpurei. *Horat.* 3. poëticè V. *Nitidus N.* 1. *pulcher N.* 1. Capillus purpureus. *Virg.*

Purpŭriſſo, as, are, āvi, ātum, (Act.) *V-skèrlatnu boju namachem*, *Rumenim*; *cherlenim*: *z-rumenilom piſſem*, *máſem* peregr. *farbam*. In Purpur-Farb eindunckе; mit Purpur-Farb ſchreibe, mahle, anſtreiche, ſchmincke. *Bárſony feſtékkel meg-feſtem*, *kendőzöm*. Buccas tam bellè purpuriſſatas habes. *Plaut.*

Purpŭriſſum, i, n. Plin. *Skèrlatna boja*; *rumena pena*, iz *koje nachinyeno rumenilo ſenam ſzluſi za obraza mazanye*, *iliti malanye*. e. Purpur Farbe; Purpur-Schaum, davon die Anſtrich-Farbe gemacht wird; e. Anſtrich-Farbe. *Feſték*, *kendőző*, *mellyel az aſzſzonyok magokat kenik*, *fenik*, *piroſitják*. V. *Fucus N.* 1. *Oſtrum N.* 1.

Purpŭro, as, are, avi, atum, (Neu.) Colum. *Skèrlatne boje jeſzem*, *ſzvétimſze ali leſchim kakti skèrlat*. Ich bin Purpur-Färbig, einen Purpur-farbenen Schein von mir gebe. *Bárſony módra fénylem*, *tündöklöm*, *vereſellem*. V. *Rubeo*. 2. eſt *Act.* V. *purpuriſſo*. ità *Furius Antias* apud *Gell. l.* 18. *c.* 11.

Pūrŭlentè, *Adv.* Plin. *Gnojno*, *z-gnojem*. Von Eyter Schleimicht. *Evesen*.

Pūrŭlentia, æ, f. *Gnoina*, *gnoinoſzt*. e. Eyterung, Eyterkeit. *Genetség*, *Evetség*. Hinc *Transl.* Civitatis purulentiæ: id eſt: peſſimi homines. *Tertull.*

Pūrŭlentus, a, um, Plin. *Gnojen, Gnojni, Gnojapun.* Eytericht, ſchvvüricht. *Eves, Genyetséges.*

Pūrus, a, um, Cic. V. *Mundus*, *Merus*. Sceleris purus: *id eſt:* Innocens. *Horat.* Genæ puræ: *pro* imberbes. *Senec.* Oratio pura: *h.e.* ſimplex, & facilis intellectu. *Terent.*

Pūs, pūris, n. Celſ. *Gnoj*, *Gnyòj*, *gnyilad*, *ſzmràd rane, &c.* t. Eyter, Wuſt, Butzen in Geſchvvär. *Genyetség*, *ko.*

Pūſa, æ, f. *Obſol.* Feſt. *apud* Varr. V. *puella.*

Pūſillănĭmis, is, *com.* me, n. Sidon. *Maloſzerdchen, ſzlabo-ſzerdchen.* Kleinmüthig. *Kitsiny ſzivü, kitsiny bitü.* V. *Timidus.*

Pūſillănĭmĭtās, ātis, f. V. *Puſillitas.*

Pūſillĭtās, ātis, f. *Malo-ſzerdchenoſzt*, *ſzerdcza ſzlaboſzt.* e. Kleinmüthigkeit. *Kitsiny bitüség.* Hanc animi puſillitatem. *Lactant. de ira DEI c. 5.* Alii ex MSS. leg. *puſillanimitatem.*

Pūſillō, *Adv.* Plin. V. *Paulo.*

Pūſillum, *Adv.* Cato. V. *Paululum.*

Pūſillus, a, um, (Dim. à *puſus.*) Cic. V. *parvulus, breviculus.*

Pūſio, ōnis, m. Cic. *Malo detetcze.* Ein kleines junges Kind. *Kitsiny gyermek.* V. *Puerulus.*

Pūſiōla, æ, f. Prud. V. *puellula.*

Puſtŭla, æ, f. Plin. *Priſcb, priſchai*, *mehúrecz*, *ſztuliczа.* t. Blätterlein, Bläslein. *Kö fakadék, keléske, bibortsó.*

Puſtŭlātio, ōnis, f. Cœl. Aurel. *Zpriſchenye*, *Mehúrczev dobivanye.* e. Überkommung der Blattern. *Fakadékok elnyerése.*

Puſtŭlātus, a, um, Svet. *Z-priſchen*, *pun mehúrczev*, *z-priſchaii poſzipan.* Voll Blattern. *Fakadékos, kelěſes.*

Puſtŭleſco, is, ĕre, (Neu.) Cœl. Aurel. &

Puſtŭlo, as, are, avi, atum, [Neu.] Tertull. *Mehúrcze dobivam. Priſchimſze, z-priſchiiſze oſzipávam.* Blattern bekomme. *Fakadékokat elnyerem. Fakadozom.*

Puſtŭlōſus, a, um, Celſ. V. *puſtulatus.*

Pūſŭla, æ, f. Colum. V. *Eryſipelas*, *Morbilli*, *Puſtula*, *Variola.*

Pūſŭlōſus, a, um, Colum. V. *Puſtulatus.*

Pūſus, i, m. *Obſol.* Varr. V. *Puſio.*

Pŭtā, 2da *Imperat. ſumitur Adverbialiter.* Senec. *Tak ſtimaj, naprilika, katti, to jeſzt, najmre.* Halte es dafür, Exempel-Weiſe, als in Exempel, das iſt, nehmlich. *Tudniillik, példávak okáért, az-az.* Pŭtā, *Pers. apud Priſc.* in eadem ſignif. velut verum *Adv.* corripit.

Pŭtāmĕn, ĭnis, n. Cic. *Szadsova moſznyicza*, *lupinya, luſchina, luſka, odrizek, odverſek.* e. Hülſe, Schaale. *Gyümölts keményhéja, kopátſa.* Putamen ovi. *Jaichja Lupinya.* e. Eyer-Schaale. *Tyúkmony héja* V. in *Ovum.* Teſtudinis putamen, *vel* teſta. *Skolyka od ſelve.* e. Schildkrotte-Schaale. *Béka tekenő.* Juglandium putamen. *Lupinya orehova.* e. Nuſs-Schaalen. *Dió héja.* Leguminum putamen. V. *Siliqua.* Frumenti putamen. V. *Palea.* Milii, panici, zizanii putamen. V. *Appluda.* Putamen piſcium. V. *ſquamma.* Et ſic de aliarum rerum purgamentis.

Pŭtātio, ōnis, f. V. *Amputatio, Dejectio, Frondatio, Pampinatio, Præciſio N. 1.* Arborum putatio, ac Vitium. *Cic. 2. de Or. c. 58.* 2. apud *JCt.* V. *Imaginatio, opinio N. 1. & 2.* 3. V. *Calculatio N. 1. Computatio.* ita *Macrob.*

Pŭtātīvē, *Adv.* Hieronym. *Stimajuch, tak derſech.* Vermeyntlich. *Vélekedve.* V. *Imaginarie.*

Pŭtātīvus, a, um, Tertull. V. *Imaginarius*, *opinabilis.*

Pŭtātor, ōris, m. V. *Frondator*, *Pampinator*, *Mundator.* Arborum, vitium putator. *Plin.*

Pŭtātōrĭus, a, um. *Za rézanye ali kleſtrenye haſznovit, Rézachki, Rezáchem ſzluſſajuchi.* Zum Schneiden dienlich. *Nyeſésre-való.* Falx putatoria. *Pallad.* V. *Falcula N. 2.*

Pŭtĕāl, ālis, n. Cic. *Zdenchni pokrov*, *zapor*, *zátvor*, *záklop*, *nadkrivalo.* t. Brunnen-Deckel. *Kút fedél.* Synon. *Os putei. corona, labrum N. 2.* 2. Transl. V. *Tribunal. N. 1.*

Pŭtĕālis, is, *com.* le, n. *Colum.* &

Pŭtĕānus, a, um, Plin. *Zdenchni.* Zum Zieh-Brunnen gehörig. *Kútból-való.*

Pŭtĕārĭus, ii, m. Plin. *Zdenchàr, ki zdencze kopa.* t. Brunnen-Graber. *Kút-ásó.*

Pŭtĕo, es, ēre, ui, [Neu.] Cic. V. *Fœteo.* Putere mero. Horat. *Szmerdeti, ali Vonyati od vina.* Von Wein ſtincken. *Bordobáſ ſlani.*

Pŭtĕr, tris, tre, Varro. V. *Putris.*

Pūreſco, is, ĕre. (Neu. Inch.) Cato. *Pochinyam vonyati. ſzmerdeti.* Anhebe zu ſtincken, übel riechen. *Büdöskedni kezdek*, *Meghüſzſzödöm.* V. *Puteo.*

Pŭtĕum, ei, n. *Varr.* apud *Non.* &

Pŭtĕus, ĕi, m. Cic. *Zdenecz, ſztudenecz*, *zvirajuchi vu pat neteküchi zdenecz.* t. Sod-Brunnen, Zieh-Brunnen. *Kút.*

Pŭtĭdē,

Pūtĭdè, *Adv.* Cic. *Szmerdlyivo*, *ſzmerdèch*, *vonyèch.* Stinckend. *Büdöſön*, *Dohoſon.* Synon. *Fœtidè.* 2. V. *Faſtidienter*, *Moleſtè.* Synon. *Inſvaviter.*

Pūtĭdiuſcŭlus, a, um, V. *Putidulus.* Sumus e-nim putidiuſculi, (*pro* aliquanto putidiores) quàm per te licet. *Cic.* Al. leg. *impudentiuſculi.*

Pūtĭdŭlus, a, um, Mart. *Netuliko ſzmerdechi*, *vonyajuchi*, *nepovolyen.* Ein vvenig ſtinckend, unlieblich. *Büdösöcske*, *dohoſotska*, *kényeſetske.*

Pūtĭdus, a, um, 1. V. *Fœtidus.* 2. Transl. V. *Inſvavis*, *Moleſtus:* ità *Cic.*

Pūtiſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) V. *puteſco.* Animam illi pecori datam pro ſale, ne putiſceret. *Cic.* 5. *Fin.* c. 13. Al. leg. *putreſceret.*

Pŭto, as, āre, āvi, ātum, (Act.) V. *Amputo*, *Depurgo*, *Deputo.* N. 2. *Opputo*, *Purgo N.* 1. Neque vitem, aut arborem putent. *Colum.* l. 2. 2. V. *Opinor*, *Exiſtimo N.* 1. Ità opinor: *Phras.* & *Synon.* Ità mihi perſvaſi; ità in animum induxi meum; ità autumo, judico, cenſeo, duco, reor, ſentio, exploratum habeo; eò opinione mea feror; eo ſum conſilio; hac opinione teneor; &c. ità *Cic. aliique.* Item V. *perpendo N.* 1 In quo primum illud debes putare, Comitiis ſtudium eſſe populi. *Id.* Item V. *Æſtimo N.* 1. *Exiſtimo N.* 2. & 3. *Numero.* Aliquid denariis quadringentis, magni, *vel* pro nihilo putare. Aliquem in aliquo numero, neminem præ ſe putare. *Id.* 3. V. *Calculo*, *Computo N.* 1. Rationem cum aliquo putare. Plaut. *Z kim racbun vuchiniti.* Mit einem die Rechnung machen. *Valakivel ſzámot vetni.*

Pūtŏr, ōris, m. Cato: V. *Fœtiditas*, *fœtor.*

Pūtrēdo, ĭnis, f. Ovid. *Gnyilòcha*, *gnyilad*, *gnyiladina*, *zegnyitje.* e. Faule, e. Fäulung. *Rothadtság.*

Pūtrĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Liv. *Gnyilo chiniti.* Faul mache. *Megrothaſztom*, *Porlóvá tèſzem.* V. *Corrumpo N.* 1.

Pūtrĕfīo, is, ĭeri, factus ſum, (Paſſ. Anom.) Pallad. *Gnyil poſztájem*, *Gnyiem.* Faul vverde, verſaule. *Rothadok*, *Rothadok.*

Pūtreo, es, ēre, trui, (Neu.) Plaut. *Gnyil jeſzem.* Ich bin ſtinckend und faul. *Rothadtt vagyok.* V. *Putreſio.*

Pūtreſco, is, ere, (Neu. Inch.) Pallad. *Gnyiti pochinyam.* Ich fange an zu faulen. *Rothadni kezdek.* V. *Putreſio*, *putreo.*

Pūtrĭcāvus, a, um, Lucr. *Od chervov rakzopan*, *chlvſztarine zjèden*, *gnyilo-ſupely.* Wurmſtichig. *A' ſtrgektül kiltetett*, *Rothodasmiatt üres.*

Pūtrĭdus, a, um, Cic. V. *Putris*, *Rancidus.*

Pūtris, is, *com.* tre, *n.* Virg. *Gnyil.* Faul, vermodert. *Rothadtt*, *Elrothadtt.*

Pūtror, ōris, m. V. *putredo.* ita *Lucr.* Apud quem tamen alii leg. *Putor.*

Pūtruōſus, a, um, Cœl. Aurel. *Gnyilòche pun.* Voller Faulung. *Rothadós*, *Rothadáſſal tellyes.* V. *Purulentus.*

Pūtus, a, um, V. *Purus.* Purum putum argentum: *id eſt:* puriſſimum. *Gell.* Oratio putiſſima: *pro* ſinceriſſima, puriſſima. *Cic.*

* Pycta, æ, m. Plin. V. *Pugil.* Hinc

Pyctālis, is, *com.* le, n. V. *pugilatorius.* Victus certamine pyctali: *pro* pugilatu. *Servius.*

* Pyctēs, æ, m. Colum. V. *pugil.*

* Pygmæus, æi, m. *Pygmæi* Indiæ populus, trium ſpithamarum ſtaturam non excedens, ità *Plin.* Hinc Transl. *Magaſſ*, *kruto mal chlovek.* Ein Zvverg. *Pujdi ember.* Dicitur etiam *Adjectivè:*

* Pygmæus, a, um, *Magaski*, *kruto mal.* Einen Zvverg gehörig, ſehr klein. *Pujai*, *igen kitsiny.* Inter pygmæos non pudet eſſe brevem: *id eſt:* inter pares ceſſat pudor. *Martial. proverbium.*

* Pўlădēs, æ, *vel:* is, m. *Cic.* Fidiſſimus erat Oreſtis amicus, & ſocius individuus. Cùm Oreſtem in Taurica Cherſoneſo morti deſtinaret Rex, neque tamen hunc à Pylade diſcerneret, Pylades ſe Oreſtem mentiebatur, ut pro hoc mori poſſet; ſed negabat id ipſum oreſtes, ne Amicus necaretur. V. *Oreſtes.*

* Pўla, æ, f. Curt. V. *Angiportus*, *Oſtium.*

* Pўrá, æ, f. (*Pyra* eſt congeries lignorum, quæ acenſa *Rogus* dicitur, ità *Servius.* Alii verô pro eodem accipiunt.) Ovid. *Germacha*, *Germada*, *kup dèrv za vuſiganye.* r. Holtz-*oder* Scheyter-hauffen, ſo da zum brennen bereitet. *Tſütſojon rakott égö fa rakás*, *Rakás tüz*, *Rakás-fa.*

* Pўrālis, ĭdis, f. Plin. V. *Pyrauſta.*

* Pўrămĭdātus, a, um, Cic. *Zaoſtreno vuglaſzt*; *Vuglaſztomu ſztupu od zdola ſirokomu*, *od zgora pako zaoſtrenomu ſzpodoben.* Drey- *oder* viereckigt, und unten vveit, oben zugeſpitzt. *Tornyos*, *Tſutſos*, *Hegyes ſpület.*

* Pўrămis, ĭdis, f. Cic. *Sztup vuglaſzt*, *y vſze kaj je od zdola ſiroko*, *odzgora pak vuzko y zaoſtreno*, peregr. *ſpichaſzto.* Drey-*oder* viereckigte Säule, und alles, ſo unten breit, nach der Höhe aber immer ſpitziger zugehet.

Digitized by Google

het. *Három-vagy négy-ſzegű tűz módjára felékeríttetett hegyes alkotmány.* Ejuſmodi moles altiſſimè aſſurgentes, & quadrangulæ in *Ægypto*, inter ſeptem orbis miracula cenſebantur. ità *Plin.* V. in *Miraculum.* 2. ſpeciatim: *Sztupecz za igru:* peregr. *Kuglya.* r. Scheib-kegel. *Teke.*

* Pyraſter, tri, m. *Divja bruska, divje bruske drévo.* r. Holtzbirn - Baum. *Vad körtvélly-fa.*

* Pyrauſta, *vel* Pyrauſtes, æ, m. Plin. *Ognyeni chervo, iz ognya rodyen cherv.* s. Feuer-Würmlein. e. Licht-Muck, r. Schein-Wurm. *Tűzben-élő vagy Tűzben termő legyetske.*

* Pyrgus, i, m. Liv. V. *Turris.*

* Pyrites, æ, m. latinè *Lapis igniarius, Lapis molaris.* Plin. *kamen puskeni, kreſzni, brunchení, ognyeni.* r. Feuerſtein, Kupfferſtein. *Tűz-kő neme.*

* Pyritis, idis, f. Plin. *Latinè* Gemma nigri coloris, quæ attritu digitos adurit.

* Pyrius, a, um, V. *Igneus.* Pulvis pyrius. V. in *Pulvis.*

* Pyrobolarius, ii, m. Firmic. *Latinè* Ignitorum telorum jaculator. *Z-ognyem bitavecz, ognyo-ſztrélecz, vſzakojachkih dugovány za vuſiganye y bitanye napravlyavecz.* Der die Feuer - Kugeln, *oder* die Racketlein wirfft, r. Granadierer, Feuer-Wercker. *Meg-gyujtott dolgoknak hajtója, vagy Meſtere.*

* Pyrobolus, i, m. *Latinè* Telum, *vel* Jaculum ignitum. *Ognyeno kruglo; ognyena bit; vſzako dugovanye z prahom nabito, kojeſze vuſgano bita.* e. Feuer-kugel, Granate, s. Racketlein. *Gránat, Mind az, a' melly puska porral öſzve - elegyitett, és meg-gyujtott fel-vettetik.* Item V. *Malleolus N.* 3.

* Pyrocorax, acis, m. Plin. V. *Pyrrhocorax.*

* Pyropus, i, m. Ovid. *Ognyeno-cherlen*, ali *plamno-cherlen drági kamen, Rubin.* Ein Feuer rother Edelgeſtein, nach etlicher Meynung r. Rubin. *Tűz-ſzinű némelly drága kő, némellyek Rubintnak* vagy *kárbunkuluſnak tartják.* V. *Carbunculus N.* 2.

* Pyrrhica, æ, *vel* Pyrrhice, es, f. *Latinè* ſaltatio in armis, Lacedæmoniis uſitata, à Curetibus & Pyrrho inventa. ità Plin. *Hajdúſchak, ſzablyo-ali mecho-pleſzanye.* r. Schwerdt-Tantz. *Fegyveres tántz.*

* Pyrrhicarius, ii, m. *Latinè* Armatus ſaltator. Ulp. *Szablyo - ali mecho-pleſzavecz.* r. Schwerdt Tantzer. *Fegyveres tántzos.*

* Pyrrhocorax, acis, m. Plin. *Suto-klyun karvan, med pechinami prebivajuchi.* r. Alp-Raabe, mit gelben Schnabel. *Havaſi sárga orrú holló.*

* Pyrrhus, i, m. Achillis ex Deidamia filius, Princeps eorum, qui equum ligneum ingreſſi ſunt, Priami Regis Trojanorum in expugnatione Ilii interfector. Amiſsô in Theſſalia, per abſentiam tempore belli trojani, paternô Regnô, Epiri ſubinde Regnum obtinuit. Tandem ob raptam Hermionem, Menelai & Helenæ filiam Oreſtæ deſponſatam, ab Oreſte occiſus eſt. Fuit & alter Pyrrhus Rex Epirotarum. ità *Juſtin.* &c.

* Pyrum, i, n. V. *Pirum.*

* Pyrus, i, f. V. *Pirus.*

* Pythagoras, æ, m. Celebris Philoſophus Samius: Diſcipulis ſuis fabarum præcipuè eſum interdicere, & ſilentium per quinque annos religioſiſſimè ſervandum commendare ſolitus. *Ovid. Claud.*

* Pythagoreus, a, um, &

* Pythagoricus, a, um, *Cic.* Ad Pythagoram pertinens.

* Pythaula, & Pythaules, æ, m. *Latinè* Tibicen, qui in urbe Pytho laudes Apollinis canebat. *Varro.* Hinc Transl. V. *Tibicen, Choraula.*

* Pythia, æ, f. *Latinè* Sacerdos Apollinis Delphici, quæ tripodi inſidens, furore ſubinde repleta, crinibus ſparſis, de rebus futuris, & dubiis reſponſa dabat. *Cic.*

* Pythia, orum, n. *plur.* Certamen honoribus Apollinis Pythii inſtitutum. *Ovid.*

* Pythius, ii, m. *Ovid.* Cognomen, quod Apollini ab interfecto Pythone dracone obvenit.

* Pythius, a, um, *Propert.* Ad Pythium, ſeu Apollinem pertinens.

* Python, *vel* Pytho, onis, m. *vel* f. Ovid. *Velika kacha*, ali *pozoj, kojega je Apollo vumoril.* r. Nahme einer groſſen Schlangen, welche der Apollo getödtet. *Egy igen nagy kígyó, mellyet Apolló ölt - meg.* Draco hic ex putredine terræ poſt diluvium Deucalionis tempore natus ſcribitur.

* Pythonicus, a, um, *Tertull.* Ad Pythonem, *vel* ad Apollinem pertinens.

* Pythoniſſa, æ, f. Propert. *Vuhvicza, Bajavka, Copernicza.* e. Zauberin. *Ördöngős Aſzſzony.* Item V. *Prophetis.*

* Pyxidatus, a, um, Plin. *Zbrawiczi*, iliti *ſkatulyi ſzpodoben, na ſzpodobu zaklopne poſzude napravlyen.* Einer Büchſen gleich. *Szelentze formán tsinált.*

* Pyxidicula, æ, f. (*Græcè* pyxidion, ii, n.) Cels. *Synon.* Parva pyxis. *Skatulicza, Zbranimicza, Dubanicza*, vulgo *Tabakeritza.*

Digitized by Google

Ein Büchslein. *Szelentzitske*, *Berben-tzêtske*.

* Pyxos, i, f. V. *Buxus*.

* Pyxis, ĭdis, f. (propriè eſt vaſculum ex buxo, transfertur autem & ad alia) Cic. *Vſzako-jachka poſzudicza, vu koiuſze kaj zpravlya: Skatula*, ali *Skatulya*: *Zaklopnicza*; *Zbra-nicza*. Eine Büchſe, Schachtel. *Szelentze, Berbentze*. Pyxis pulveris nicotiani, *vulgo* pyxis tabacaria: *Dubanicza*, vulgo *Taba-kéra*. e. Schnupfftobacks - Doſe. *Tobák-tartó*. Pyxis pulveraria. *Za puskeni prah poſzuda*, *Roſzchek*. e. Büchſen - Bulvers-Büchſe. *Puska palatzk*. Sic pyxis ſtan-nea, ferrea, &c. *Plin*. Speciatim *pyxis* eti-am dicitur *Capſa ſacra*, vulgo *Monſtran-tia*, Venerabili Sacramento exponendo ſerviens. V. *Hierotheca*.

Q.

Qua, *Adv*. Cic. *Kud, kuda, kudar, kude, po kojem meſztu, pokojem putu*? *na ko-ju ſztran*. Wodurch, vvas vveegs? auf vvelche Seiten. *Merre, Melly - felé*? 2. V. *partim*, *Cùm N. 4*. & ibidem *Cùm* & *Tum*. Intelligo te diſtentiſſimum eſſe, qua de Buthrotis, qua de Bruto. *Cic*. 3. V. *Qua-cunque*. Qua terra patet, fera regnat Erin-nis. *Ovid. 1. Met. v*. 241. 4 Statui non ul-tra attingere externa, niſi qua Romanis co-hærent rebus: *pro* in quantum, quatenus. *Liv*. 5. Qua facere id poſſis, noſtram nunc accipe mentem: *pro* qua ratione, quomo-do. *Virg*.

Quăcunquĕ, *Adv*. Cic. *Kud - god*, *kudgoder*, *kudagod*, *po kojem god meſztu* ali *putu*. Wo immer durch: an allen Orten da-durch. *Akar merre*, *Valamelly - felé*. Solet etiam, interjectô aliô verbô, dividi: *ut*: Qua porrò cunque ſe tenet corpus, &c. *Lucr*.

Quădāntĕnŭs, *Adv*. Plin. *Nekak, Doniklé*, *Z-nekoje ſztráne*. Einiger maſſen, eins theils. *Valami rèſzbôl*. V. *Aliquantum*.

Quădra, æ, f. Vitr. V. *Quadratum*. Speciatim verò: *Chetvero - vuglaſzt tanyèr*. Vier-eckheter Teller. *Négy ſzegü tànyér*. Alienâ vivere quadrâ: *pro* Paraſitum, ſeu menſa-rum aſſeclam eſſe. *Juven. Sat*. 5. *v*. 2. 2. *Cheterta ſztran*, ali *dél*. Vierdter Theil. *Valaminek negyed réſze*. Item generatim V. *Fruſtum*. Toloſatis caſei quadra. *Mar-tial*.

Quădrāgēnārĭus, a, um. *Cheterdeſzet vu ſze-be zaderſavajuchi*, *cheterdeſzeto-brojni*: *Cheterdeſzeto-letni*, *cheterdeſzet lét ſztàr*, *cheterdeſzet godiſch imajuchi*. Viertzig in ſich behaltend: viertzig-jährig. *Nyegven ſzámot*, *negyvenes*, *negyven eſztendős*. Homo quadragenarius. *Arnob*.

Quădrāgēni, æ, a, *plur*. *Diſtrib*. Cic. *Po che-terdeſzet*. Je viertzig. *Negyvenenként*. Item V. *Quadraginta*. Columnæ quadra-genis millibus locatæ. *Cic*.

† Quădrāgēſiēs, *Adv*. V. *Quadragies*.

Quădrāgēſĭma, æ, f. Tacit. *Cheterdeſzetina*. s. Viertzigſte, der viertzigſte Theil. *Vala-minek nyegvenedik réſze*. Item *pro* Tempore 40. dierum: *Korizma*, *Poſztna cheterde-ſzeticza*, *poſzt cheterdeſzet dnevov*. e. Fa-ſten, die viertzigtägige Faſten-Zeit. *Bôjt*, *Negyven napi Bôjt*. ita *Eccl*.

Quădrāgēſĭmus, a, um, Plin. *Cheterdeſzeti*. der viertzigſte. *Negyvenedik*.

Quădrāgiēs, *Adv*. Cic. *Cheterdeſzetkrat*, *che-terdeſzet - puta*. Viertzigmal. *Negyven-ſzer*.

Quădrāginta, *Indecl*. Cic. *Cheterdeſzet*. Vier-tzig. *Negyven*.

Quadrangŭlus, a, um, Plin. *Chetvero - vu-glaſzt*. Viereckigt. *Négy ſzegü*.

Quădrangŭlum, i, n. Mathem. *Chetvero-vu-glo*, *Chetvero-vuglich*. Ein viereck. *Négy-ſzegü dolog*.

Quadrans, ntis, m. Plin. *Cheterti dèl*, *cheter-ta ſztran*. Der vierdte Theil. *Valaminek negyed réſze*. Nam ſi Pieria quadrans tibi nullus in arca: *id eſt*: Nummulus, quarta pars Aſſis, *Juven*. V. *Obolus*. Horæ quadrans, *Cheterta ſztran vure*, peregr. *Fertàly*. e. Vierdtel-Stund. *Egy fertály óra*. Quadrans modii. *Chetertinka*, *Stèrtinka*, *Mericza*. s. Vierdling. *Egy ſzapó*. Quadrans animalis. *Jedna chetert*, *cheterticza*. Ein Vierdtel Fleiſch. *A' marhának negyed réſze*. Qua-drans pedis. *Gell*. V. *Palmus N. 1*. Qua-drans geometricus. *Cheterta ſztran kolo-bára*, *vuglo-mera*. Vierdter Circkel, ein Quadrante. *A' kerittéſnek negyed réſze*, *Egyenes ſzegeleteinek mérője*. Vini qua-drans. Cels. *Pol - polich*, *Stèrtak*, vulgo *Máſzlin*, *Mèczely Vina*. s. Seitel, oder Mäſ-ſel Wein. *Egy Mèſzſzely bor*. Carnis qua-drans. Plin. *Méſza cheterta ſztran litre*, vulgo

Digitized by Google

vulgo *fertály*. Ein Vierdtel Pfund Fleiſch. *Egy font húsnak negyed réſze.*

Quădrantăl, ālis, n. Gell. *Dugovanye od vſsèh ſztràn chetvero-vuglaſzto*, *kakti koczka.* *&c.* Ein viereckigtes Ding, vvie ein Würffel. *Négy-ſzegletü dolog mint a' kotzka.* 2. Genus menſuræ, octo congios, ſextarios quadraginta octo continens. *Plaut.*

Quădrantālis, is, *com.* le, *n.* Plin. *Chetertu ſztran vu ſzebe zaderſavajuchi.* Den vierdten Theil in ſich begreiffend. *Negyed réſzes.* Res Craſſitudine quadrantali: *id eſt:* quartam pedis partem continens. *Dugovanye chetiri perſzte ſiroko* ali *debelo.* Ein Ding vier Finger breit *oder* Dick. *Négy ujni ſzéles, avagy vaſtag dolog.* Plin.

Quădrantārĭus, a, um, Senec. *Za jeden bèch dobitliv* ali *dobitni*: *ſtoſze za jeden bèch dobiti more.* Was man um einen Pfenning bekommt. *Egy Fillèren nyerhető.* Hinc: Quadrantaria [*ſcil.* fœmina.] Cic. *Jednoga bècha betnicza.* Eine Pfenning - Hure. *Négy fillères kurva.*

Quădrārĭus, a, um, Cato. V. *Quadratus*, *Quadrangulus.*

Quădrātārĭus, ii, m. *Sidon.* Qui marmora ad amuſſim quadrat. V. *Lapicida*, *Marmorarius.*

Quădrātè, *Adv.* Manil. *Chetvero - vuglaſzto.* Viereckigter-Weiſe. *Négy - ſzeguen.*

Quădrātio, ōnis, f. Vitruv. *Na chetiri vugle napravlyanye.* Das auf vier Eck machen. *Négy ſzegre tſinálás.*

Quădrātum, i, n. Cic. *Dugovanye chetiri ravne y jednake vugle imajuche : chetverovuglje.* Ein Ding, ſo vier gerade Ecken hat. *Négy-ſzegü*, *Egyaránt-való négy - ſzegletü dolog.*

Quădrātūra, æ, f. Vopiſc. *Chetvero - vuglaſzt.* V. *Quadratum*, Item V. *Quadratio.*

Quădrātus, a, um. *Na chetiri ravne vugle napravlyen*, *chetvero - ravno - vuglaſzt.* Gleich viereckicht gemacht. *Négy ſzeges.* Saxum quadratum, *Liv.* Transfertur etiam ad alia: *ut:* Agmen quadratum militum. *Na chetiri vugle razredyena cheta.* Viereckceter Hauffen der Soldaten. *Négy ſzegre rendelt hadi ſereg.* Cic.

Quădrĭdens, entis, *om.* Cato. *Chetvero - zub*, *chetvero - zubaſzt*, *chetiri zùbe imajuchi.* Vierzänkicht. *Négy-fogü.*

Quădrĭennis, ne. *Chetvero - letni : chetiri godiſcha ſztar*, ali *bivajuchi : chetertak.* Vierjahrig. *Négy eſztendős.* Requies quadriennis. *Flor.* Al. leg. *quadriennii.*

Quădrĭennĭum, ii, n. Cic. *Chetiri godiſcha*, *vréme od chetireh lèt. chetverolètje. e.* Zeit von vier Jahren. *Négy eſztendő, négy eſztendős kor.*

Quădrĭfărĭam, *Adv.* Liv. *Na chetvero.* In vier Theil. *Négy- képen*, *négy-féle módon.*

Quădrĭfărĭus, a, um, Caſſiod. *Chetvero-dèlni.* Viertheilig. *Négy réſzre oſztható.*

Quădrĭfĭdus, a, um, Virg. *Na chetvero razkolitliv*, *kaiſze na chetvero kalati more.* Das in vier Theil getheilet vvird. *Négy - rétü*, *Négy-fele haſadó.* V. *Quadrifarius.*

Quădrĭfluus, a, um, Prudent. *Na chetiri ſztrane tekuchi*, *czurechi.* In vier Orten flieſſend. *Négy réſzre folyó.*

Quădrĭfŏris, is, *com.* re, *n.* Plin. *Chetvero-vrátni*, *chetiri vráta imajuchi*, *chetvero-zaperni*, *Chetvero - luknyaſzt.* Vier Thor habend, mit vier Löchern *oder* Eingängen. *Négy-ajtajú*, *Négy-lyukú.*

Quădrĭfrons, ntis, *om.* Cato. *Chetvero - chelaſzt*, *chetiri chela imajuchi.* Vier Stirnen habend. *Négy-homlokó.*

Quădrīgă, æ, f. [plur. *quadrigæ* uſitatior eſt. Cic.] Valer. Max. *Kola z - chetiremi konyi.* 1. Wagen mit vier Pferden, vierſpänniger Wagen. *Négy lovú ſzekér.* 2. Perniciſſimæ quadrigæ: *id eſt* · quatuor equi, qui quadrigas agunt. *Colum.* 3. Albis quadrigis aliquid indipiſci: *pro* Aliquid ſummâ celeritate adipiſci. *Prov. Plauti.*

Quădrīgămus, i, m. Hieron. *Chetvero - ſenya : ki je chetiri ſene imal.* Der vier Ehe-Frauen gehabt. *Négy feleségü.*

Quădrīgārĭus, ii, m. Varro. *Z - chetiremi konyi vozecz*, *kochiß*, peregr. *Foringaß.* Ein Fuhrmann, Gutſcher mit vier Roſſen. *Négy lovú ſzekeres.*

Quădrīgārĭus, a, um, Svet. *Vozechki*, *kochiski*, peregr. *Foringaski*, *Foringaßev.* Fuhrmänniſch. *Szekeresbez-való.*

Quădrīgātus, a, um. *Synon.* Quadrigis ſignatus. *e. g.* Nummus quadrigatus. *Liv.*

Quădrĭgĕmĭnus, a, um, Plin. *Dvakrat chetvero-verſztni*, *chetirikrat podrugachen.* Das doppelt vierfach iſt, viermahl zvveyfach. *Kétſzer négy-féle*, *Négyſzer kétſzeres*, *Négyſzer kettős.* Item V. *Quatuor*, *Quadruplex.*

Quădrĭgēni, æ, a, *plur.* Varr. V. *Quadringeni.*

Quădrĭjŭgis, is, *com.* ge, *n.* &

Quădrĭjŭgus, a, um. *Hinc* Equi quadrijugi. *Ovid.* *vel :* quadrijuges. Virg. *Chetvericza konyi zajedno vozechch : Chetiri pripreſeni konyi.* Vier ziehende Pferde. *Négy ſzekeres lovak.* Currus quadrijugus. *Virg.* V. *Quadriga* V. 1.

Quădri-

Digitized by Google

Quădrĭlibris, bre. Plaut. *Dvè oke imajuchi*, *chetvero-litreni*, vulgo *chetvero-funtni*, *chetireh funtov*. Vierpfündig. *Négy-fontos.*

Quădrĭmānus, a, um, Jul. *Chetvero-ruk*. Vier Hände habend. *Négy-kezü.*

Quădrĭmātus, ûs, m. Plin. *Doba od chetireh godiſch*, *chetvero-létna doba*, *chetvero-létje*. Vierjährige Zeit. *Négy eſztendős idő.*

Quădrĭmeſtris, is, *com*. tre, *n*. Sveton. *Chetvero-meſzechni*, *chetireh meſzeczov*. Viermonatlich. *Négy hólnapi.*

Quădrĭmŭlus, a, um, (Dim. à *quadrimus*) Plaut. *Chetvero-letni*, *chetiri godiſcha ſztar*. Vierjährig. *Négy eſztendős.*

Quădrĭmus, a, um, Cic. V. *Quadrimulus*, *quadriennis*.

Quădringēnārius, a, um. *Chetiri ſztotine zaderſavajuchi*, *Chetvero-ſztotno-brojni*, *iz chetirih ſztotin*. In vier hundert beſtehend. *Négy-ſzázas.* Cohortes quadringenariæ. Cic. *Chete po chetiri ſztò vojnikov imajuche.* Kriegs-Compagnien von vier hundert Mann. *Négy-négy ſzázból álló ſeregek.*

Quădringēni, æ, a, *plur*. *Diſtr*. Sveton. *Po chetiri ſztò*. Je vier hundert. *Négy-négy ſzázan*. Item V. *Quadringenti*. Liv.

Quădringentēni, æ, a, Vitruv. V. *Quadringeni*.

Quădringentēsĭmus, a, um, Cic. *Chetvero-ſztotni*. Der vier hunderſte. *Négy ſzázadik.*

Quădringenti, æ, a. Cic. *Chetiri ſztò*. Vier hundert. *Négy-ſzáz.*

Quădringentiēs, *Adv*. Cic. *Chetiri-ſztòkrat*. Vier hundert mahl. *Négy-ſzázſzor.*

Quădrīnus, a, um, V. *Quartanus*. Febris quadrini circuitus. *Plin*. Item V. *Quaterni*. In hac autem ſignif. adhibetur tantùm in *plur*. Trinis, aut quadrinis diebus. *Id.*

Quădrĭpartītio, ōnis, f. Varr. *Na chetvero delénye*, *razdelénye*. e. Theilung in vier Stücke. *Négy réſzre oſztás.*

Quădrĭpartītò, *Adv*. Colum. V. *Quadrifariam*.

Quădrĭpartītus, a, um. *Na chetvero razdelen*. In vier Theil getheilet. *Négy réſzre oſztatott*. Accuſationis quadripartita diſtributio. *Cic*. Hinc deducunt Lexicographi

Quădrĭpartior, īris, īri, itus ſum. [Dep.] *Na chetvero delim*. In vier Theil theile. *Négy réſzre oſztom*. Alii ſcribunt *quadripertior* cum Derivatis.

Quădrĭrēmis, is, f. Cic. *Ladja z-chetvero-rednemi veſzli*, *Ladja imajucha chetiri rede véſzel*, ali *veſzláa*. Ein Schiff, ſo vier Reihe deren Rudern hat. *Négy rend evezős hajó.*

Quădrĭvium, ii, n. Catull. *Kriſoputje na chetiri ſztrane*, *chetvero-putje*. Ein Scheid oder Creutz-Weeg, da ſich vier Weege ſcheiden. *Négy-felé ágazó út.*

Quadro, as, āre, āvi, ātum, [Act.] Colum. *Na chetiri vugle nachinyam*, *chetvero-vuglaſzto délam*, *Chetvero-vuglim*. Vier eckicht mache. *Meg-négyſzegitem.* 2. Transl. V. *Expolio*, *Limo N.* 3. *Perficio*. Orationem quadrare. *Cic*. 3. eſt *Verb. Neu.* & Transl. accipitur *pro* Conſentio, ex omni parte convenio. *Prikladen jeſzem*, *Prikladujemſze*. Mich zu etvvas ſchicke, reime. *Alkalmatos vagyok*, *Illem*. Quoniam tibi quadrat: *pro* convenit. *Kajtiſze tebi prijsztoi*. Dievveil dir vvohl anſtehet. *Mintbogy néked úgy tetſzik*. Ad multa quadrare. *K-vnogim dugovànyam prikladnomu biti*. Sich zu vielen Dingen ſchicken. *Sokra alkalmatoſnak lenni*. Quæ in iſtam rem aptè quadrant: *pro* conveniunt. &c. ità *Cic.*

Quădrŭla, æ, f. *Solin*. Parva quadra.

Quădrum, i, n. Colum. *Chetvero-vugel*. V. *Quadrangulum*, *Quadratum*. 2. Transl. V. *Perfectio*, *Expolitio*. Sententias in quadrum redigere: *pro* æqualiter fundere, in perfectam periodum cogere. *Cic.*

Quădrŭpĕdans, tis, *om*. Plaut. *Po chetirih nogah bodechi*. Auf vier Füſſen gehend. *Négy lábon járó*. Hinc deducunt Lexicographi

Quădrŭpĕdo, as, are, avi, atum, (Neu.] *Po chetvericzi*, ali *na chetirih nogah bodim*. Auf vier Füſſen gehe. *Négy lábon járok.*

Quădrŭpĕdus, a, um, *Ammian*. &

Quădrŭpēs, ĕdis, *om*. Cic. *Chetvero-nog*. Vierfüſſig. *Négy-lábú.*

Quădrŭplāris, re, *Macrob*. V. *Quadruplus*.

Quădrŭplātor, ōris, m. Cic. *Obtuſitel*, *Izdavavecz*, *Prepovédavecz pregreske*, *koi zato chetertu ſztran iz imétka zavzetoga*, *obtuſenomu chloveku ſzl ſſajuchega*, *negda pri Rimlyaneh dobival je*. 1. Anklager, Vorſchvvätzer, Verräther, Blauſtrumpff, Angeber, deme man vor Zeiten den vierdten Theil des verfallenen Guts zu übergeben pflegte. *Vádoló*, *árúló*, *A vádoltt birságnak negyed réſzeért vádoló*. 2. generatim: *Chetertoga déla davavecz*, ali *priemitel*. 1. Geber, oder Empfanger des vierdten Theils. *Negyed-réſznek Adója*, vagy *Bloevője*.

Quădrŭplex, ĭcis, *om*. Cic. *Chetvero-verſztni*, *Chetveroſztruk*, *Chetvero felyni*; *chetvero felye*, ali *verſzti*. Vierfältig, vierfach. *Négy-féle*. *Négy-rétü*. 2. V. *Quatuor*. Ordo quadruplex *pro* quatuor ordines. *Liv.*

Digitized by Google

Quădrŭplĭcātio, ōnis, f. Ulp. *Chetvero-verſtenye.* e. Vierfältigung. *Megnégyezés, Négyeztetés.*

Quădrŭplĭcātō, *Adv.* Plin. *Chetvero-verſtne.* Vierfältiglich. *Négy részben.* Item V. *Quadruplô.*

Quădrŭplĭco, as. āre, āvi, ātum, (Act.) Plaut. *Synon.* In quadruplum augeo. *Chetvero-verſztim, Chetvero-ſtruchim, Chetirikrat tuliko chinim.* Vierfältig, oder vierfach mache. *Megnégyezem, Négyeztetem.*

Quădrŭplô, *Abl. adverbialiter adhiberi aptus.* Cic. *Chetirikrat tuliko.* Viermahl ſo viel. *Négy annyiſzor.*

Quădrŭplo, as, are, avi, atum, (Act.) Ulp. V. *Quadruplico.*

Quădrŭplor, āris, āri, ātus ſum, [Dep.] *Izdájem, prepovédam, tuſim, y zato dél chetterti iz vzetoga obtuſenomu dugovanya dobivam.* Verrathe, angebe, anklage, und daher den vierdten Theil davon bekomme. *Árulkodom, A' birságnak negyed részért vádolok valakit.* Neque quadruplari volo. *Plaut.* Alii exponunt pro *neque in quadruplum damnari volo,* & dicunt eſſe *Paſſiv.* à *quadruplo.*

Quădrŭplum, i, n. *Chetirikrat tuliko.* Viermahl ſo viel. *Négy annyi.* Fœneratorem quadrupli, *vel* quadruplô, *vel* in quadruplum condemnare. *Cic.*

Quădrŭplus, a, um, Plaut. *Chetirikrat tuliko.* Viermahl ſo viel. *Négy-annyi.* Item V. *Quadruplex N. 1.*

Quădrurbs, is, f. Feſt. *Chetvero-verſztni varaſs, grâd iz chetireh vuchinyen.* Vierfache Stadt, Stadt aus vier Städten entſtehend. *Négyes város.*

Quădrus, a, um, *Vet. quidam Auct.* &

Quădruus, a, um, *Auſon.* V. *Quadrangulus, quadratus.*

Quæſīto, as, are, āvi, ātum, (Act. Freq.) Plaut. *Marlivo ali guſztokrat iſchem, ziſzkávam, zpitávam, zezvadávam.* Offt ſuche, fleiſſig nachfrage. *Keresdegelem, keresgetem, kérdezgetek, gyakran kérdem.* V. *Inſtanter N. 2.* & *quæro.* Lanâ & telâ victum quæritare. *Terent.*

Quæro, is, ĕre, ſīvi, ītum, *& per Syncop.* quæſtum, (Act.) *Iſchem, Ziſzkávam.* Suche. *Kereſem.* V. *Inquiro, Inveſtigo.* Aliquem ad necem quærere. *Kôga na ſzmert iskati.* Einem nach Leib und Leben trachten. *Valakit megakarni ölni.* Ab aliquo doloris *vel* dolori remedia quærere. *Od kôga ou ſaloſzti pomoch, ali ou beleszti vrachtvo iskati.* Bey einem in dem Leyd Hülff und Mittel ſuchen. *Valakitül a' ſzomoruság-ban ſegitséget, vagy nyavalában orvosságot kereſni.* Tormentis, *vel* per tormenta rem quærere. *Za kakvo dugovanye po mukah zezvedati.* Durch Pein etwas ſuchen, oder erfragen. *Valamelly dolgot kinzáſſal keresni-ki.* Hactenus Cic. Locum gratiæ apud aliquem quærere. Liv. *Pri kôm priazniſzt y miloſchu iskati, ſztérbetiſze za zadobiti chiju lyubav y miloſchu.* Gunſt bey einem ſuchen. *Valaki kegyelmét kereſni.* 2. *Pitam.* Frage. *Kérdem.* V. *Interrogo.* Illud abs te, *vel* ex te quæro. *To te' pitam.* Ich frage dich dieſes. *Azt kérdem tôled.* Nota *uſus ſeq.* Quæres à nobis cur tantopere, *&c.* Quæſivit de Zenone, quid futurum eſſet. Aliquid ab aliquo quærere. ità *Cic.* Tu ne quæſieris ſcire, quem mihi &c. *Horat.* 3. V. *Acquiro, Comparo N. 2. Lucrifacio.* Ea, quæ voce quæſiverat, magno ſibi quæſtui fore putabat. *Cic. pro Quinct.* 4. V. *Diſputo, Diſcutio N. 3. & 4. Controverſor.* De jure quærere. *Cic.* Quæritur inter medicos. Plin. *Likári iliti Vráchi med ſzobumſze pregovarjaju,* peregr. *diſputuju.* Die Aertzte diſputiren unter einander. *Az orvoſok egymás között vetélkednek.* In aliquem quærere. *Kôga z-praudum iskati, kôga na praudu y ſzvedochanztvo pozvati.* Mit einem einen Proceſs führen. *Valakire feleltetni.* Quærere de repetundis. *Za imétekſze z kém praudati: Z praudum od kôga iméteka iskati.* Durch einen Rechts-Handel das ſeinige ſuchen. *Valaki jóſzágáról feleltetni.* Legibus aliquid quærere: *pro* Lite agere, legibus rem ſibi vindicare. *Huc uſque Cic.*

Quæſitio, onis, f. Plaut. V. *Indagatio, Inquiſitio N. 1. Interrogatio, Inveſtigatio.*

Quæſitor, ōris, m. Gell. V. *Percontator.* 2. ſpeciatim: *Glavni-ſzudecz, Zlochinitelov ſzudecz.* r. Bann-Richter, Blut-Richter. *Gonoſzság-tévôt vallató, Itélô biró.* Cic.

Quæſitum, i, n. Ovid. V. *Quæſitio, Quæſtio N. 1.* 2. apud Cic. *Zadobleno blago, zadobitje.* Das überkommene Gut. *Kereſett jóſzág.* V. *Lucrum.*

Quæſītūra, æ, f. Tacit. V. *Quæſtura, Quæſtus.*

Quæſitus, ûs, m. Plin. V. *Quæſitio.*

Quæſo, quæſŭmus, [Defect. *cæteris caret.*] V. *Obſecro N. 1. & 2. Amabo, Peto N. 1.* Fac quæſo, qui ego ſum, eſſe te. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 24.

Quæſtĭcŭlus, i, m. Cic. *Mal dobitchek, Malahen*

Digitized by Google

ban dobitek. Ein kleiner Gevvinn. *Nyereſégetske, Haſznotska.*

Quæſtio, onis, f. Cic. V. *Quæſitio, Diſputatio, Controverſia.* Hinc 2. ſpeciatim *quæſtio* apud Rhetores dicitur ea, circa quam totus cauſæ cardo vertitur. Hanc definit *Cic. 1. de Inv. c. 13.* Quæſtio eſt ea, quæ ex conflictione cauſarum gignitur controverſia, hoc modo: *non jure feciſti, jure feci.* 3. quæſtio ſumitur pro *Inveſtigatione criminis, vocato in examen reo, adhibitis teſtibus, & non rarò etiam torturis.* Hinc: Quæſtionem inter ſicarios exercere. Alicujus rei de aliquo quæſtionem habere. In aliquem graves quæſtiones inſtituere, habere. Aliquem ab aliquo in quæſtionem poſtulare. *Cic.* Alicui aliquem quæſtioni dare. Aliquem quæſtioni accipere. *Plaut.* Cùm huic quæſtioni Judex præeſſes. *Cic. &c.*

Quæſtiōnārius, ii, m. Juven. V. *Tortor.*

Quæſtiuncŭla, æ, f. Cic. *Malo pitanye,* ali *zeznanye: Pitanyiche.* Kleine Frage. *Kérdéſetske.*

Quæſtor, ōris, m. *Dácho-berecz, kralyevzki* ali *orſzachki dáche priemitel,* peregr. *Pagadur.* r. Seckel- *oder* Pfenning-Meiſter, Caſſirer, Renth-Meiſter, General-Einnehmer. *Fejedelmi,* avagy *kiralyi jövedelmet béſzedö.* V. *Perceptor N. 1.* Sunt autem quæſtores varii, *ut:* quæſtores urbani; quæſtores ærarii; quæſtores militares; quæſtores provinciales; quæſtores principis, ſive Auguſti. *Cic. 2.* apud *Feſt.* V. *Quæſitor N. 2.*

Quæſtōrium, ii, n. Cic. *Dachnicza, Dáchameſtrova hiſa, obchinzkoga dàch priemitela prebivaliſche.* s. Zoll-Haus; e. Rentherey; des Seckel-Meiſters, *oder* des Ober-Einnehmers Wohnung. *Komornyik-báz, &c.*

Quæſtōrius, a, um, Cic. *Dachnichki, Dachameſterzki, Dáche priemitelu ſzliſſajuchi,* vulgo *Pagadurzki.* Dem Seckel- *oder* Pfenning-Meiſter gehörig, General-Einnehmeriſch. *Kints-tartóhoz-való.* V. *Camerarius N. 2.*

Quæſtuārius, a, um. *Dobichka ſelen, Penezolakom, po dobichku hlepechi, za dobichek ſzluſechi, k-dobichku haſznovit* ali *ſzliſſajuchi.* Gevvinn-ſüchtig, zum Gevvinn dienlich *oder* gehörig. *Nyereségi, Nyereséghez-való.* Mulier quæſtuaria. *Senec.* V. *Proſtibulum.*

Quæſtuōsè, ſiùs, *Plin.* ſſimè, Senec. *Z-dobichkom, Dobitno, Dobichek donaſſajuch, Dobichka puno, k-dobichku haſznovito.* Mit Gevvinn, Gevvinn-reichlich, vortheilhafftig. *Nyereséggel, Nyertesſen.*

Quæſtuōſus, a, um, ſior, ſſimus, Cic. V. *Lucroſus, Proficuus.*

Quæſtūra, æ, f. Cic. *Cháſzt Dacho-meſtra,* peregr. *Pagadurſztvo.* e. Würde eines Seckel- *oder* Pfenning-Meiſters, s. Renth-Meiſter-Amt, e. General-Einnehmers-Würde. *Kints-tartóság, Béſzedönek méltósága* vagy *tiſzti.*

Quæſtus, ûs, m. *Penezni dobichek, &c.* V. *Lucrum, Utilitas, Negotiatio.* Facere quæſtum in aliqua re; Habere Remp. quæſtui: Aliquid quæſtûs causâ facere: In quæſtu aliquid relinquere: Furtis quæſtum facere: *Cic.* Lingua eſt in quæſtu: *id eſt:* venalis. *Quintil.*

Quālĭbĕt, *vel* Quālŭbĕt. *Adv.* Compos. ex *qua* & *libet.* Plaut. *Kud-goder hoches, kudagod, Povſzud.* Wo du vvilt, allenthalben, allervvegen, überall. *Mindenfelé, Mindenütt, Akármelly-felé.*

Qualis, & le, Cic. *Kakov.* Was für vvelcher Art, vvaſerley, vvelcherley. *Minémü, Mitſodás.* Quale *poëticè,* Ovid. V. *Qualiter.*

Quālĭſcunquĕ, *com.* quālĕcunquĕ, n. Cic. *Kakov-god, kakov-goder.* Er ſey vvie er vvolle, vvie er auch iſt. *Akár minémü: Imillyen, Amollyan.*

Quālislĭbĕt, *com.* quālĕlĭbĕt, n. *Kakov je drâg ali povolyen, koiti drago.* Welcherley beliebt. *Minémü tetzik, mint tetzik.* Formæ qualeslibet. *Cic.* Alii rectiùs leg. *quales libet.*

Quālĭtās, ātis, f. Cic. *Kakvócha, Verſzta, Oſzebitoſzt, Navlaſztitoſzt.* e. Beſchaffenheit, Eigenſchafft, Qualität. *Minémüség.*

Quālĭtĕr, *Adv.* Plin. V. *Quemadmodum.*

Quālĭtercunquĕ, *Adv.* Colum. V. *Quomodocunque, Utcunque.*

Quālus, i, m. Virg. *Czedilnyak, koſs za precedjanye.* r. Moſt-Korb. *Muſthoz-való kosár.* V. *Corbis.* Item apud *Apul.* V. *Caniſtrum. &c.*

Quam, *Conj.* V. *Ac N. 2. Atque N. 2.* Contra facis, quàm pollicitus es. *Drugach chiniſs, negſzi obechal.* Du thuſt anders, als du es verſprochen haſt. *Épen ellenkezöt tſelekſzel mint ſem igérted.* Hoc altius eſt, quam ut nos ſuſpicere poſſimus. *To je viſſe, nego dabi mi videti mogli.* Dis iſt höher, als das es vvir ſehen könten. *Ez magaſabb, mint hogyſem láthatnánk.* Carior mihi es, quam quem offendam. *Dragſſi mi jeſzi, neg dabi te' uredil,* iliti *zbantuval.* Du biſt mir lieber, als das ich dich beleidigen ſolte. *Kedveſſebb vagy te nékem, mint hogyſem én téget megbanthatnálok.* Humanior quam doctior

ctior eſt. *On je chlovechneji, neg vuchenij:* ali: *On nè tak vuchen, kak chlovechen.* Er iſt mehr freundlich als gelehrt: *oder*: Er iſt nicht ſo gelehrt als freundlich. *Ez jóbban emberſéges, mint ſem tǒlts:* Avagy: *Ez nem ugy tudós, mint ſem emberſéges.* Eleganter poſtponitur vocibus *Pridie*, *Poſtridie*, *Poſterus*, *Dies*, & ſumitur fere pro *Poſtquam*. Pridie quam occideretur. Poſtridie quàm expectâram, ad me venit. Poſtero die, quam &c. *Hactenus Cic.* Die vigeſimo, quam creatus erat, dictaturâ ſe abdicavit. *Liv.* 2. Eſt *Adv.* V. *Atque N.* 7. *Quantò*, *Quantopere*, *Quantùm*. Tam, quam: & Quàm, tam. *Tak, kak: Kako, tako.* So, als: Wie, ſo. *Ugy mint: Mint, ugy; Mint, olly.* Correlativa ſunt: *ut*: Tam te diligit, quàm ſi tecum vixerit. *Tak te' lyubi, kakti dabibil z-tobom ſivel.* Er liebet dich eben ſo ſehr, als hätte er mit dir gelebt. *Annyira ſzeret, mintha veled lakott-volna.* Quàm bonus miles, tam malus civis eſt. *Kak dober vojnik, tak zlochejzt je varaſchan.* Wie gut er als Soldat iſt, ſo ſchlecht iſt er als Burger. *Valamint jó vitéz, úgy roſz polgár.* Nota præterea *Uſus ſeq.* Quàm ſint moroſi, qui amant, vel ex hoc intelligi poteſt. Quàm valde univerſi admurmurârint. Dextera non tam in bellis, quàm in promiſſis firmior. Eóſque, quàm [*pro* quantum] poſſunt, molliſſimè ſubſternunt. *Hucuſque Cic.* Itaque, quàm quiſque peſſimè fecit, tam maximè tutus eſt: *pro* quantò pejùs fecit, tantò magis &c. *Salluſt.* Quàm mallem, vinctos mihi traderet. *Liv.* 3. Auget ſignificationem vocis ſequentis, & uſurpatur fere pro *Valde, Adeò N.* 1. Quàm multa vident Pictores, quæ nos non videmus. Tum quàm plurimis, modò dignis, ſe utilem præbeat. Sanè quàm refrixit. *Cic.* Eo tyranno, quàm, qui unquam fuit, ſaviſſimo, & violentiſſimo in ſuos. *Liv.* 4. pro *Sicut*. Homo non, quàm iſti ſunt, glorioſus. *Liv.* 5. pro *Quandiu*. Vixitque tam diu, quàm licuit. Cic. *On je tak dugo ſivel, kak dugo je mogel.* Er hat ſo lang gelebt, als er können. *Olly ſokáig élt, melly ſokáig élhetett.* 6. V. *Plus* & *Quam N.* 1. Ferramenta duplicia, quàm numerus ſervorum exigit. *Colum.*

Quàm dudum, *Adv.* Plaut. *Vre zdavnya; kak zdavnya?* ali *kako dávno.* Schon längſt, vvie lang iſt es? *Már régen, Melly régen?*

Quamlibĕt, & Quamlŭbĕt, *Adv.* Plin. *Kuliko je drágo, kak je drágo.* So viel, *oder* vvie man vvill. *Akármint, Akármennyire.* V. *Quamvis.*

Quam mox, *Adv.* Cic. *Kak berzo, kak ſzkoro.* Wie bald. *Melly hamar.*

Quāmŏbrem, *Adverbialiter* Cic. V. *Cur? Quare?* 2. V. *Idcirco, Propterea.*

Quamplūres, *com.* ra, *n.* rium, *om.* Plaut. V. *Complures.*

Quam plūrĭmus, a, um, Cic. V. *Valde* & *Plurimus.*

Quamprĭdem, *Adv.* Cic. *Kak dugo, kak zdavnya, od kojega chaſza?* Wie lang? von vvelcher Zeit an? *Mennyi ideje.*

Quamprīmum. *Adv.* Cic. *Kak najberſe, kej perve.* Eheſtens, auf das eheſte, von ſtund an. *Mentǒl hamarébb.* V. *Valde* & *Citò*, *Illico.*

Quamvīs, *Conj.* Cic. V. *Etiamſi*, *Quantumcunque.*

Quandĭū, & Quamdiu, *Adv.* Cic. *Kak dugo, kuliko vremena?* Wie lang? *Míg, Meddig.*

Quando, *Adv.* Cic. *Kada, kad', gda, koje vréme? vu kojem vremenu?* Wann, um vvelche Zeit? *Mikor, Ha midǒn?* 2. ponitur pro *Aliquando N.* 1. præcedente *Num*: Num quando Amici novi veteribus ſint præponendi? *Cic. de Am.* 3. eſt *Conj.* V. *Quandoquidem.* Quando ità placet. Liv. *Pokehdob ſze tak dopáda*, ali: *Pokehdob je tak po volyno.* Dievveil es alſo gefällig iſt. *Mivel ugy tetſzik.* Quam quando complexus es, & tene. *Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 12.

Quando gentium? *Plaut.* V. *Quando N.* 1.

Quandocunquĕ, *Adv.* Cic. *Kada-god. Kad-god, Gda-goder, koje-god vréme.* Wann immer, ſo offt und vvann, auch zu vvelcher Zeit es vvolle. *Akármikor, valamikor.*

Quandolibĕt, *Adv.* Lactant. V. *Quandocunque.*

Quandōquĕ, *Adv.* Cic. *Negda y negda.* Biſsvveilen. *Néha-néha.* V. *Aliquando N.* 1. *Nonnunquam.*

Quandoquĭdĕm, *Conj.* Cic. *Pokehdob, Pokedobe, Potlakam, Buduch da.* Sintemal, dann, nachdem, dievveil. *Miért-hogy, Mivelhogy.*

Quandūdum, *Adv.* Plaut. V. *Quàm dudum.*

Quanquam, *Conj.* Cic. V. *Etiamſi*, *Tametſi.* Scribitur & *quamquam.*

Quantĭcunquĕ, *Genit.* Cic. *Za kuliko-god.* Wie theuer immer. *Akármennyin.*

Quantillum, *Adv.* Dim. à *quantulum.* Plaut. *Kuliko malo, kak malo.* Wie vvenig. *Mennyit, Melly keveſet.*

Quantillus, a, um, Dim. à *quantulus.* Plaut. *kak mal, kak majuczek, kulichek.* Wie klein, ſo klein. *Melly kevés, melly kitsiny, Mennyitske.*

Quan-

Quantiſpĕr, *Adv.* Cæcil. *apud* Non. V. *Quandiu.*

Quantĭtās, ātis, f. Plin. *Kulikócha, velikócha po dusini y ſirini.* e. Gröſse nach der Länge und Breite. *Mennyiség, A' dolognak nagysága.*

Quantò, *Adv.* Comparativum poſt ſe poſtulat. Cic. *Kuliko, Z-kèm.* Je. *Mennyivel.* Quāto diutiùs abeſt, tanto magis cupio. Terent. *Z-kèm duſe nè vvde, z-tem vech ſelim.* Je länger ausbleibet, je mehr verlange ich. *Mennél tovább vagyon távol tőlem, annál inkább kivánom.* Quanto quis doctior, tanto humanior eſt. *Kuliko je gdo vucheneji, tuliko je chlovechneji,* ali *chlovechneſſi.* Je gelehrter einer iſt, je höflicher und freundlicher iſt er. *Mennyivel valaki tudósabb, Annyival emberségeſebb.*

Quantōcĭūs, *vel* Quantōcyūs, *&* Quantò ociùs, *Adv.* Claud. Mamertin. *Kak berſe, z-kèm berſe z-tèm bolye.* Je eher je beſſer. *Mennél hamarább, Mennyivel hamarább Annyival jobb.*

Quantŏpĕrē, *Adv.* ex *quantō* & *ŏpĕrē.* Cic. *Kak jáko.* Wie ſehr. *Melly igen.*

Quantŭlum, *Adv.* Dim. à *quantum.* Cic. V. *Quantillum.*

Quantŭlus, a, um, Dim. à *quantus.* Cic. V. *Quantillus.*

Quantŭlŭſcunquĕ, lăcunquĕ, lŭmcunque, Cic. *Kak-god mal, kak-goder malahan, kuliko-god majuczek.* So klein *oder* wenig als, ſo gering als. *Akar mennyitske, valamennyitske.* Sed de hac mea, quantulacunque eſt, facultate quæritis. *Cic. 1. de Or. c. 30.*

Quantŭluſquiſquĕ, quantulăquæquĕ, &c. Gell. V. *Quantuluscunque.*

Quantùm, *Adv.* Cic. *Kuliko.* Wie viel? als viel, ſo viel als. *Mennyi.* Immenſum quantum, quantum maximè potuit. *Plin.* Nimium quantum: *Cic.* Immane quantum diſcrepat: *pro* maximè, plurimùm. *Horat.* Vir in tantum laudandus, in quantum intelligi virtus poteſt. *Vellej. l. 1. c. 9.*

Quantum, ti, n. *Subſtantivè.* Cic. *Kuliko, kak veliko.* Wie viel. *Mennyi.* Quantum in me erit. *Kuliko na moje bude.* So viel an mir gelegen iſt. *A' mi rajtam áll.* Quanti facis, *vel* æſtimas? *Za kuliko czeniſſ* ali *preſtimavaſſ? na kuliko derſiſſ?* Wie hoch, *oder* wie theuer ſchäzeſt? um wie viel halteſt? *Mennyire becsűlöd?* ità *Cic.* Quanti emiſti? *Za kuliko,* ali *kak drágoſzi kupil?* Wie theuer haſt gekauffet? *Mint vetted? Mennyin vetted?* Plaut.

Quantumcunquĕ, *Adverbialiter* Cic. *Kuliko-god, kuliko moguche.* So viel, als immer: ſo viel möglich. *Valamennyi, valamennyi lehet tőlem.* Quantumcunque poſſum. Cic. *Kuliko-goder ja premorem.* So viel, als ich immer vermag. *Valamennyit én tehetek.*

Quantŭmvīs, *Adv.* Cic. V. *Etiamſi, Tametſi.*

Quantus, a, um, Cic. *Kulik, kak velik.* Wie viel, wie groſs. *Mennyi, melly nagy.*

Quantŭſcunquĕ, ăcunquĕ, ŭmcunque, Cic. *Kulik-god, kak-god velik, najbude kulik boche.* Wie groſs immer, ſo groſs *oder* ſo viel es ſey, ſo groſs auch nur. *Valamennyi, Akarmennyi.*

Quantuslĭbet, tălĭbĕt, umlĭbet, Plin. V. *Quantuſcunque.*

Quantus quantus, a, um, *geminatum.* Terent. *Synon.* Totus quantus. *Veſz kak velik, kulik veſz.* Gantz ſo groſs. *Egéſz melly nagy. Akarmelly nagy.* Tu quantus quantus, nihil niſi ſapientia es. *Ti veſz kulik-god jeſzi, niſzi nikaj nego ſzama mudroſzt:* ali: *Tiſzi veſz ſzama mudroſzt.* Du gantz ſo groſs du auch biſt, biſt nichts als lauter Weisheit. *Te egéſzen valami vagy, más nem hanem tſak bölcſeség vagy.* Avagy: *Merő azon bölcſeség vagy.*

Quantusvīs, ăvīs, ŭmvīs, Liv. *Kak-goder velik, velik kakti drágo.* So groſs als ſeyn kan, ſo groſs du wilt. *Akarmelly nagy.* V. *Quantuſcunque.*

Quāproptĕr, *Adv.* Cic. V. *Quamobrem.*

Quāquā, *Adv.* Plaut. *Kud-god, iz koje-god ſztrane.* Wohin man will, es ſey auf was immer für einer Seiten. *Valamelly-felé, Akarmelly-felül.*

Quāquā verſùs, *Adv.* Cic. *Povſzud, ſzvakud, na vſze ſztrane.* Allenthalben, auf alle Seiten. *Minden-felé.* Poſteróſque ejus quaqua verſùs pedes habere. *Cic.* Al. leg. *quaque.*

Quāquam, *Adv.* Lucr. *Vſzakam, kud-god, po kojem-god meſztu.* Wo immer hin, durch einen jeden Ort. *Akár hová, Akármelly helyen által.*

Quāquĕ, *pro* quaqua. V. in *Quaqua verſus.*

†Quarantēna, æ, f. *Cheterdeſzeticza.* e. Zeit von viertzig Tägen, *Negyven-napi idő.* V. *Quadrageſima.*

Quārē, *Adv.* Cic. *Zakaj? Zaſto? Zbog kéga zroka? Zach?* Warum? weshalben. *Miért? Mire?* V. *Cur.* ſumitur etiam *infinitè ſinè interrog.* 2. eſt *Conj.* V. *Ergo N. 1. & 2. Idcirco. Proinde N. 1. Propterea.*

Quartădĕcĭmāni, *vel* Quartădĕcŭmāni, ōrum, *m. plur.*

m. *plur*. Milites Legionis decimæ quartæ. *Vojniki iz cheterna iſzte chete.* Soldaten von dem vierzehenden Hauffen. *A' tizennegyedik Seregbôl-való vitézek.* Tacit.

Quartāna, æ, f. (*ſubaud.* Febris.) Cic. *Cheterrtacha*, *Chetvertacha*, *Chetvertodanicza*, *Zimlicza*, *Groznicza chetvertodnevna.* s. Viertägige-Fieber. *Negyed-napi hideglelés.*

Quartānus, a, um, *Chetverto-dnevni*, *chetverto-brojni*, *chetvero-redni.* Viertägig, der vierdte in der Zahl, *oder* Ordnung. *Negyed napi, negyedi, negyedik renden-való.* Febris quartana, *Plin.* V. *Quartana.* Quartāni, ōrum, m. *plur.* Milites Legionis quartæ. *Tacit.*

Quartārius, ii, m. Liv. *Cheterta ſztran mere.* Ein Viertel einer Maaſs, ein Vierling, Viertheil. *Mérték negyed réſze, Meſzſzely.* V. plura in *quadrans.* 2. apud *Feſt.* eſt Mercenarius, qui pro quarta quæſtûs parte alteri operam addicit.

Quarto, *Adv.* Varro. *Synon.* quarto loco, quarto ordine. *Cheterto-redno*, *Cheterto-meſztno.* Der Ordnung, *oder* dem Ort nach zum vierdten. *Negyedik renden.* V. *Quartum.* Quartò Conſul. *Cheterti po rédu vechniko-glavàr.* Der vierdte Burger-Meiſter. *Negyedik Polgár-meſter.*

Quartùm, *Adv.* Liv. *Cheterti pùt*, *Chetvartipùt.* Zum vierdtenmal. *Negyedſzer.* Aliqui, ſed perperam, *quartum* & *quarto* pro eodem uſurpant.

Quartus, a, um, Cic. *Cheterti*, *Chetvarti.* Der Vierdte. *Negyedik, Negyed.*

Quartusdĕcĭmus, a, um. *Synon.* Decimus quartus. *Chetirinajſzti*, *Cheternadeſzti*, *chetveronajſzti.* Der vierzehende. *Tizennegyedik.* Quartadecima Legio. *Tacit.*

Quăsĭ, *Adv.* Cic. *Kakti dabi*, *Ravno kak dabi*, *Tak kako dabi.* Als vvann, gleich als vvann, ſo vvohl als vvann. *Mintha*, *Mintegy*, *Ugy mintha.* Synon. *Haud aliter ac ſi*, *Perinde ac ſi*, *Ita ut. &c.* Qui quaſi ſua res, aut honos agatur, ita diligenter Nævii cupiditati morem gerunt. *Cic.* 2. V. *Pene*, *Fere N.* 1. Quantulus nobis videtur? mihi quidem quaſi pedalis. *Cic.* 3. V. *Quemadmodum N.* 1. Quaſi pueris, qui nare diſcunt, ſcirpea induitur ratis; &c. *Plaut.* 4. V. *Inſtar.* Permitto ſervis quoque quaſi teſtamenta facere: *pro* aliquid inſtar teſtamenti. *Plin.*

Quăſillāria, æ, f. Petron. *Dekla*, ali *ſzluzbenicza*, *koja koſſare noſzi*, *ali plete.* e. Dienſt-Magd, ſo die Kurblein trägt, *oder* flechtet: s. Kleppel-Mägdlein. *Koſárt hordozó*, vagy *Fűzô ſzolgáló leány.* Item V. *Netrix.*

Quăſillum, i, n. Cic. V. *Calathiſcus.*

Quăſillus, i, m. Cato. *Koſſich.* V. *Quaſillum.* Speciatim hoc nomine notabatur ciſtula, in qua ancillæ quaſillariæ ſua penſa, aliăque ad lanificium pertinentia reponebant. *Propert.*

Quaſsābĭlis, is, *com.* le, *n.* Lucan. *Razbitliv*, *Ztuchliv*, *Zgnyetliv*, *Stoſze razmetati y razbiti more.* Zerbrechlich: das ſich zerbrechen, zerquetſchen und zerſtoſſen läſt. *Eltörhetô*, *Elrontható*, *Elbánthathó.*

Quaſsātio, ōnis, f. Liv. *Tuchenye*, *Lupanye*, *Bijenye*, *Treſzenye*, *Ruſſenye.* e. Zerſchlagung, Zerquetſchung, Erſchütterung. *Tördelés*, *Rontás*, *Rontſolás.* V. *Concuſſio N.* 1.

Quaſsātus, a, um. *Potert*, *Polúpan*, *Razmetan*, *Razbichen*, *Raztergan*, *Na zlo zpravlyen.* Zerſchlagen, zerrütelt, zerquetſcht, zerriſſen, zerſtoſſen. *Törött*, *Romlott*, *Rontſolódott.* V. *Proſtratus*, *&c.* Claſſis quaſſata; *Virg.* Reſpublica quaſſata: *Cic.*

Quaſſo, as, āre, āvi, ātum, (Act. Freq. à *quatio*) Plaut. *Vechkrat terem*, *Razbitávam*, *Búbam*, *Tréſzem.* Offt zerbreche, erſchüttere, zerſchlage. *Tördelem*, *Rontom*, *Rontſolom.* V. *Affligo*, *Commoveo*, *Concuſſo N.* 1. *Confringo*, *Devaſto*, *Frango*, *Perfringo N.* 1.

Quaſſus, ûs, m. Cic. *Guſzto gibanye*, *treſzenye*, *potreſz.* Wiederholte Bevvegung. Erſchütterung. *Törés*, *Romlás.* V. *Quaſſatio.*

Quaſſus, a, um, Curt. *Razbit*, *Razdert.* Zerſcheitert, zerſchlagen. *Törött*, *Ráṡódott.* V. *Quaſſatus*, Reficit rates quaſſas. *Horat.*

Quătĕfăcio, is, ĕre. ēci, actum, (Act.) Cic. V. *Concuſſo N.* 1. *Commoveo.* *Perfringo N.* 1.

Quātĕnŭs, *Adv.* Cic. *Kuliko*, *kak jáko*, *nakuliko*, *kak onogo*, *kak-dalko.* Wie viel, vvie ſehr, vvie vveit. *Mennyire*, *Meddig*, *Mig.* V. *Quantùm.* Eſt enim, quatenus amicitiæ dari venia poſſit. *Id. de Amic.* Quatenus de religione dicebat; Bibulo aſſenſum eſt: *pro* in quantum, qua parte, quantum ad eam partem. *Id. Fam. ep.* 2. 2. eſt *Conj.* V. *Quandoquidem.* Quatenus nobis denegatur diu vivere, relinquamus aliquid, quo nos vixiſſe teſtemur. *Plin. l.* 3. *ep.* 7.

Quătĕr, *Adv.* Varro. *Chetirikrat*, *Chetiri-puta.* Viermal. *Négyſzer.*

Quătercentiēs, *Adv.* Vitruv. *Chetiriſztokrat.* Vierhundertmal. *Négy-ſzázſzer.*

Quăterdĕciēs, *Adv.* Cic. V. *Quadragies.* Alii interpretantur pro *quatuordecies.*

Quăterdēni, æ, a, *Diſtrib. plur.* Ovid. *Po cheterdeſzet.*

terdeſzet. Je vierzig, je viermal zehen. *Negyvenen - Negyvenen.* Item V. *Quadraginta.*

Quāternārĭus, a, um, Plin. *Chetvero - brojni, chetverni, chetveri, chetiri vu ſzebe zaderſavajuchi.* Vierzehlig: vier in ſich enthaltend. *Négy-ſzámú.*

Quāterni, æ, a, *Diſtrib.* Cic. *Po chetiri.* Je vier. *Négyen - Négyen.* Item V. *Quatuor.* Diebus quaternis latent. *Plin.*

† Quāternĭo, ōnis, m. *Chetvericza.* Vierzehlig Ding, ein jedvvede Sach ſo aus vieren beſtehet. *Négyes.*

Quătio, is, ĕre, *Præter. & ſup. obſol.* quaſſi, quaſſum. (Act.) V. *Agito N.* 2. *Percutio, Pulſo N.* 1. *Quaſſo.* Ariete mœnia quatere: *pro* arietare, cum violentia pulſare, percutere. *Liv.* Verbera alicui quatere: *pro* aliquem verberare. *Virg.* 2. Transl. V. *Affligo N.* 2. *Pulſo N.* 2. Ægritudine quatitur. *Cic.* Aliquem riſu quatere. *Horat.* 3. Alas quatere: *pro* crebrò movere, concutere. *Virg.* 4. Aliquem foras quatere: *pro* ejicere. *Terent.*

Quātrĭduānus, a, um, Hieron. *Chetvero-dnevni.* Vier-tägig. *Negyed-napi.*

Quātrĭdŭō, *Ablat. adverbialiter poſitus.* Cic. *Chez chetiri dni, vu chetirib dnevoh.* Durch vier Tag, in vier Tagen. *Négy nap alatt, négy napon.*

Quātrĭdŭum, i, n. Cic. *Vrime chetirih dnevov, Chetiri dána, chetiri dni.* e. Zeit von vier Tagen. *Négy napi idő.*

Quātŭŏr, & Quāttŭŏr, *Nomen Num. Card. Indecl.* Cic. *Chetiri.* Vier. *Négy.*

Quātŭordĕcĭēs, *Adv.* Plin. *Chetirinaiſztkrat.* Vierzehen-mal. *Tizennégyſzer.*

Quātŭordĕcim, *Nom. Adject. Num. Card. Indecl.* Plin. *Chetirinaiſzt, Cheternadeſzt.* Vierzehn. *Tizennégy.*

Quātuorvĭrātus, ûs, m. Cic. *Chaſzt chetireh negdaſſnyeh Rimſzkeh glavárov.* Die Würde und Hoheit der vier Römiſchen Herren. *Négy igazgató úrak méltosága.*

Quātŭorvĭri, ōrum, m, *plur.* Cic. *Chetiri negdaſſnyi Rimſzki glavári, koji na obchinzte púte ſzterb imali jeſzu.* Vier Herren, eine Obrigkeit zu Rom von vier Männern. *Négy igazgató urak.*

Quāxo, as, &c. *Feſt.* Al. leg. *Coaxo.* V. *Coaſſo N.* 2.

Quĕ, *Conj. poſtponitur.* Cic. V. *Ac N.* 1. *Atque N.* 1. *Et N.* 1. & 2. *Etiam.* Poſtpoſita ſæpe in unam vocem coaleſcit cum Nominibus, Pronominibus, Præpoſitionibus, Adverbiis, & Conjunctionibus: ut: *Uterque, Quisque, Abſque, Undique, Atque, &c.*

Quĕmadmŏdum, *Adv.* Cic. *Z-kakvim náchinom.* Auf vvas vveiſe. *Mimódon. &c.* V. *Atque N.* 3. *Sicut.* 2. V. *Quomodo.* Leges cæteras quemadmodum obſervârunt? *Id. pro Dom. c.* 27.

Quĕo, is, īre, īvi, ĭtum, (Neu. Anom. ut *Eo.*) Cic. V. *Poſſum.* Apud Poëtas in forma *Depon.* reperitur: *ut*: Forma noſci non quita eſt: *pro* non quibat, nequibat. *Terent.*

Quercĕrus, a, um, V. *Querquerus.*

Quercētum, ti, n. Varr. *Hraſztovje, Hraſztoviſche, Duboviſche, Hraſztovina, Hraſztovicza loza.* r. Eichen-Wald. *Tölgy-fás erdő, Tſeres.*

Quercĕus, a, um, Serv. &c.

Quercĭcus, a, um, Svet. *Hraſztov, Iz hraſzta.* Eichen, von Eichen-Baum. *Tölgy-fái.*

Quercĭnus, a, um, V. *Quercicus.*

Quercŭla, æ, f. Dimin. *Hraſztich.* Kleiner Eich-Baum. *Tölgy-fatska.*

Quercŭlānus, a, um, V. *Quercicus.* Item V. *Querquetulanus.* Porta querculana. *Plin. l.* 16. *c.* 10. ubi alii leg. *querquetulana.*

Quercŭs, ûs, f. Cic. *Hráſzt.* r. Eich-Baum, eine Eiche. *Tölgy-fa.* Fuit Jovi ſacra, *ità Virg.*

Quĕrēla, æ, f. Cic. *Tuzba, Pritužba, Poteſchicza, Pritužen̄ye, Poteſchavanye.* e. Klage. *Panaſz, Panaſzolkodás.* V. *Lamentatio, Conqueſtio.*

Quĕrēlo, as, &c. (Neu.) *vel* Quĕrēlor, āris, āri, ātus ſum. (Depon.) V. *Queror.* Poſtea cum querelantem invenimus. *Serv. in Ecl. Virg.* 1. A melioribus tamen Latinis inter *verba barbara* recenſetur.

Quĕrĭbundus, a, um, V. *Lamentabilis, Lamentarius, Querulus N.* 1. *Gemebundus.* Voce queribunda dicebat. *Cic.*

Quĕrīmōnĭa, æ, f. Cic. V. *Querela.*

Quernĕus, a, um. Colum. V. *Quercicus.*

Quernus, a, um, Plin. V. *Quercicus.*

Quĕror, ĕris, ĕri, quæſtus ſum. (Dep.) Cic. *Poteſchavamſze.* Klage, beklage. *Sirom panaſzolkodom &c.* V. *Conqueror, Lamentor, Expoſtulo N.* 4. Queruntur ſemper aliquid. *Vſzigdarſze koj-to túſe:* ali: *Vſzagdar kakov-takov prituženye imaju.* Sie beklagen ſich allemal über etvvas. *Mindenkor valamin panaſzolkodnak.* Alicui, apud aliquem, *vel* cum aliquo de re aliqua queri. Multa graviter queri. *Hactenus Cic.* Super re aliqua queri. *Horat.* 2. Transl. In Silvis querun-

Digitized by Google

queruntur aves: *pro* canunt, vocem ſuam edunt. *Virg. Horat.*

Querquĕdŭla, æ, f. Varr. *Pticza vu vodi y na zemlyi ſivucha: Pandurka, kokótka. &c.* e. Tauch-Ente, Kriech-Ente, Schmal- *oder* Graul-Entlein. *Vizen ès ſzárazon élő madár, Búkó rétze, ſzártſa.*

Querquĕrus, a, um, Gell. V. *Algidus, Frigidus N.* 1. *Tremulus.*

Querquētŭlānus, a, um. *Hraſztja pun, z-hraſztjem naſzadyen.* Voll der Eich-Bäumen, mit Eich-Bäumen gepflanzet. *Tölgy-fákal tellyes,* vagy *ültetett.* Mons querquetulanus. *Tacit.*

Querquētum, i. n. V. *Quercetum.*

† Quĕrŭlo, as, &c. (Neu.) *&* Quĕrŭlor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) V. *Queror.*

Quĕrŭlus, a, um, Ovid. *Tuſtchiſze, Poteſchavajúchiſze, Tugujuchi. Pun tuge y tuzbe, Tuzlio, prituzlio.* Klagend, kläglich, klaghafft, der ſehr klaget, voll Klagen. *Panaſzolkodó, ſirânkozó.* 2. Poëticè V. *Canorus.* Cicadæ cantu querulæ. *Virg.* Tibiæ querulæ. *Horat.*

Queſtus, a, um, Cic. *Kiſze tuſi, Tuſtchiſze.* Der klaget, ſich beklagend, beſchvvärend. *A' ki panaſzolkodott.*

Queſtus, ûs, m. Cic. V. *Querela.* In Dat. & Abl. plur. *Queſtŭbŭs.*

Quì, *Adv.* V. *Quomodo.* 2. V. *Cur, quare. N.* 1. Cic. qui dum? *pro* cur igitur? *Terent.* 3. *Da.* Das. *Hogy.* Non quì argumentum narret, ſed quì maledictis reſpondeat. *Terent.* Item V. *Unde.* Nam quì mihi hoc eveniat, ſcio. *Id.*

Quī, quæ, quŏd, *Pron. Rel.* Cic. *Koi* ali *ki, koja* ali *kâ, koje.* Welcher, vvelche, vvelches. *Ki.* 2. V. *Quis.* Qui tantus fuit labor? quæ facultas? *Cic.* 3. V. *Qualis.* Xenophon qui vir, & quantus? *Cic.* In Abl. Sing. *quī* pro *quo, qua, quo.* In Dat. & Abl. plur. *quīs,* vel *queīs* pro *quĭbŭs.* Nota *uſus ſeq.* Quicum, quocum, quibuſcum bellum geras: *pro* cum quo, cum quibus. *Cic.* Actiô malvimus iter facere pedibus, qui incommodiſſimè ambulâſſemus: *pro* utpote qui. *Id.*

Quiă, *Conj.* Cic. *Kajti, Ar, Jer, Jere, Jerbo.* Weil, dievveil. *Mert.*

Quiănam? *Adv. Interr.* Plaut. V. *Quare N.* 1.

Quiănĕ? *pro* An quia? *Virg.*

Quicquam, n. Cic. V. *Quidpiam, Quisquam.*

Quicquĕ, V. *Quisque.*

Quicquid, n. Cic, *Sto-god, Kajgod, vſze, ſzve.* Was immer, alles. *Mind az valami, Egſzen.* V. *Quisquis.*

Quicum, Cic. *Z kim,* ali *s-kim.* Mit vvelchem, *oder* mit vvelcher. *Kivel együtt.* V. in *Qui.*

Quīcunquĕ, quæcunquĕ, quōdcunquĕ, cūjūs-cunquĕ, *Synon.* Quisquis, quilibet qui. Cic. *Ki-god, koi-goder, tko-god.* Wer auch immer, vvelcher immer. *Akár ki.* Nonnunquam ſeparatur: *ut:* Quod erit cunque viſum, ages. *Cic.* 2. V. *Qualiſcunque.* Quæcunque mens illa fuit, Gabinii fuit. *Id pro Rabir. poſth.* 3. V. *Quantuſcunque.* Ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. *Id. At. l.* 8.

Quĭd, *n. Interr. Subſtantia.* Cic. *Sto? kaj?* Was? *Mi? Mitſoda?* Quid multa? *vel* quid plura? *vel* quid multis verbis opus eſt? *vel* quid quæris? *vel* quid opus eſt verbis? *Zaſtoſzu vnoge rechi?* ali: *Zaſto bi bilo vnogo govoriti?* ali: *Kajbi vnoge rèchi gubil?* ali: *K-chemu je viſſe govoriti?* ali: *Pokajbi vech rèchi troſſil?* ali: *Zakajbi ti vech govoril?* Was bedarffs viel Worte? *Mit beſzéllek ſokat?* Cic. *Quid tum denique? quid tum poſtea? quid ergo? quid interea? quid demum?* Tranſitiones ſunt familiares *Ciceroni, Plaut. Terent.* quid mihi tecum? *Kai ja z-tobom imam?* Was habe ich mit dir. *Mi közöm hozzád?* quid hominis es? *pro* quis homo. *Kajſzi ti za chloveka? kakovſzi ti chlovek?* Was biſt du für ein Menſch? *Mitſoda ember vagy?* Cic. 2. *quid?* vel *quid quod:* pro *præterea, jam verò.* Cic. 3. *quid ita?* pro *cur ita.* Cic. 4. *quid tibi nomen eſt?* pro *quod, quale.* Plaut. 5. *Num quid horum dixti?* pro *An aliquid horum dixiſti.* Terent. *Uſus cæteros V. ſuis locis.*

Quĭdăm, quædam, quoddam, *&* quiddam. *Nekoi ſzt-novoiti.* Jemand gevviſſer, etvvann einer. *Valaki bizonyos.* Item V. *Aliquis.* Nota *quoddam* Adjectivè, *quiddam* Subſtantivè accipi. *ita Cic.*

Quĭdĕm, *Adv.* V. *Profectò, Certè, Equidem.* In privatis rebus nullum meum officium deſiderabis, ne in publicis quidem. Philoſophi quidam, minimè mali illi quidem, ſed (at, tamen, attamen, verùm, verumtamen, autem) non ſatis acuti. *Cic.* Ego quidem hercle. Ego quidem certè. *Terent.* 2. V. *ſaltem.* Spero me tibi cauſam probâſſe, cupio quidem certè. *Cic.*

† Quĭdĭtās, ātis, f. *Kakvócha y bitje jednoga dugovanja.* Das Weſen eines Dings. *Mitſodaság, Mivolta.* V. *Eſſentia.*

Quĭdnam? *n.* Cic. *Stoli? Kajli? Ter kaj?* Was doch? *Mitſoda? de Mitſoda?*

Quid ni? *pro* Cur non? *Zaſto nebi? Zakaj nē? Jer nè? Nekajda.* Warum nicht? vvarum das nicht? vvarum dann nicht? vvas dann? *Miért nem? Hogy nem?*

Quidpĭam, n. *Neſto, Nekaj.* Etvvas. *Valami, Valamennyire.* V. *Aliquantum, quispiam.* Si grando quidpiam nocuit. *Cic.*

Quidquam, *n.* à *quisquam* Cic. V. *quidpiam.* Ne quidquam, nihil quidquam. *Zevſzema niſta, Prekorupcsè nikaj.* Gar nichts, überaus nichts. *Semmi ſem.*

Quidquĕ, *n.* à *quisque* Cic. *Vſzako, vſze y vſzako, vſze y ſzlidnye.* Jedes, alles und jedes. *Minden, mind és minden.* V. *Quidvis.*

Quidquid, n. Cic. V. *quicquid.*

Quid tum? Terent. *Ter kaj zato? Sto je zato? Ter kaj potlam? Ter kaj bude vre iz toga?* Was iſt hernach? vvas folget darauſ? vvas vveiter? *Mi azért? oſztan mi?*

Quidvīs, n. *Vſze, ſzve, ſto-god hocher, ſto ti drágo.* Alles, vvas du immer vvilt. *Mind, Akár-mi tetſzik.* Ut quidvis perpeti mallent. *Cic.*

Quĭēs, ētis, f. Cic. *Pokoj, Pochinek.* e. Ruhe, e. Raſt von der Arbeit. *Tſendeſség, Nyugodalom.* 2. V. *Somnus.* Viſum eſt ei in quiete. *Cic. de Div. l. 2. c. 66.* 3. Transl. V. *Tranquillitas, Pax N. 1. & 2.* ita *Virg.* 4. Erat nomen Deæ Rom. *Liv.* In quiete, & pace vivimus: *Phras. & Synon.* Tranquillis rebus, tacitis, & pacatis utimur. In utramque aurem, ut ajunt dormimus. Animis vacuis ſinè tumultu aut metu jucundiſſimè reſpiramus. Vitam tranquillam, remotam à procellis. ab invidiarum & judiciorum anfractibus longè poſitam, ab armorum ſtrepitu alienam ſequimur. Sinè vi, & periculo ad otium nos totos referimus. Ætatem otioſam, & dies ſerenos agimus. In otio deliteſcimus. &c.

Quieſcentia, æ, f. *Jul. Firmic.* V. *Quies N. 1. Otium N. 1. & 2.*

Quieſco, is, ĕrĕ, ēvi, ētum, [Neu.] Cic. *Synon.* Ferior, *vel* Ceſſo à labore; Sum in otio: quietem ago. *Pochivam, Mirujem, na miru jeſzem.* Ruhe, in der Ruhe bleibe. *Nyúgſzom.* 2. per *Synecd.* V. *Deſino, ſuperſedeo.* Si ſapis, quieſce hanc rem modò petere. *Plaut.* 3. per *Metalepſin* V. *Dormio N. 1.* Eò cùm venio, Prætor quieſcebat. *Cic.* 4. V. *Permitto N. 1. Sino.* Tamen quieſcat rem adduci ad interregnum. *Cic.* 5. Transl. ad *inanimata.* Flamma quievit. *Virg.* 6. *quierim* pro *quieverim* habet *Cic.*

† Quiĕtantia, æ, f. V. *Apocha,*

Quĭētè, *Adv.* Cic. *Pokojno, Mirovno, Mirno, Tiho.* Ruhig, ſtill. *Nyúgodalmaſon.*

Quiĕtus, a, um, Cic. *Pokojen, Miroven, Miren, Mirujuchi, Tih.* Ruhig, friedſam, ſtill. *Nyúgodalmas.*

Quīlĭbĕt, quælibet, quodlibet, & quidlibet. Cic. *Vſzaki, koi tiſze god vidi, koi drago.* Ein jeder, vvelcher dir beliebt. *Kiki mind, Akárki.* 2. Metalepticè V. *Obſcurus N. 4.* Bis ab Annibale captus, neque enim cùm quolibet hoſte res fuit. *Plin. l. 7. c. 28.* 3. quilibet unus *pro* quiſpiam. *Liv.*

Quīmātus, ûs, m. Plin. *Doba pet lēt, peterolétna doba.* Fünff-jährig Alter. *Öt eſztendőkor.*

Quin, *Adv.* Synon. *Cur non.* Cic. *Zakaj nè, zaſto nè.* Warum nicht. *Miért nem.* Quin taces? *Zakaj nemuchiš? Zaſto ne-s'utiš?* Warum ſchvveigeſt du nicht? *Miért nem halgatſz?* Terent. 2. *Kak ne, kaj ali kajti ne, da ne.* Wie nicht, dievveil nicht, das nicht. *Hogy nem, mert nem.* Synon. *quomodo non, ut non, quominus, quòd non, quia non.* Non poſſum, quin ex clamem. *Nemoremſze zderſati, da nebi zakriknul.* Ich kan mich nicht enthalten, das ich nicht aufſchreye. *Nem lehet, hogy fel-ne kiáltſak.* Cic. 3. *pro* qui non, quæ non, quod non. *Koi ne. &c.* Welcher nicht, *oder* der nicht. *Ki nem.* In qua, quàm multa ſint vulnera, quis eſt veſtrûm, quin intelligat? *Cic.* 4. V. *Immo, inſuper, immo & etiam.* Quin volo, mentiare. *Terent. Heaut. 2. 3.* 5. Quin igitur? *Ter zakaj ne?* Ai vvarum nicht? *De miért nem?* Quin igitur ulciſcimur Græciam, & urbi faces ſubdimus? *Curt. l. 5. c. 7.* 6. Quin potius? *Ter zaſto ne rajſſi?* Ai vvarum nicht lieber? *De miért nem inkább?* Quin potius pacem æternam, pactóſque hymenæos exercemus? *Virg. 4. Æn.* Accipitur etiam *quin potius* pro *quin etiam, quin imo.* Hæc autem V. ſuis locis.

Quīnārius, a, um, Plin. *Peteri, petero-brojni, pet na broju, pet vu ſzebe zaderſavajuchi.* Fünff-zählig, die fünffte Zahl begreiffend. *Öt-ſzámú, öt-ſzámos, ötös.*

Quinarius, ii, m. (Nummus erat argenteus *quinque aſſibus* æſtimatus) Varr. *Peticza, Petàk, Petacha.* e. Müntze von fünff Groſchen. *Öt garaſos pénz.* Spectato hodierno uſu: *S'eſticza.* Ein Siebenzehner. *Egy Máriás.*

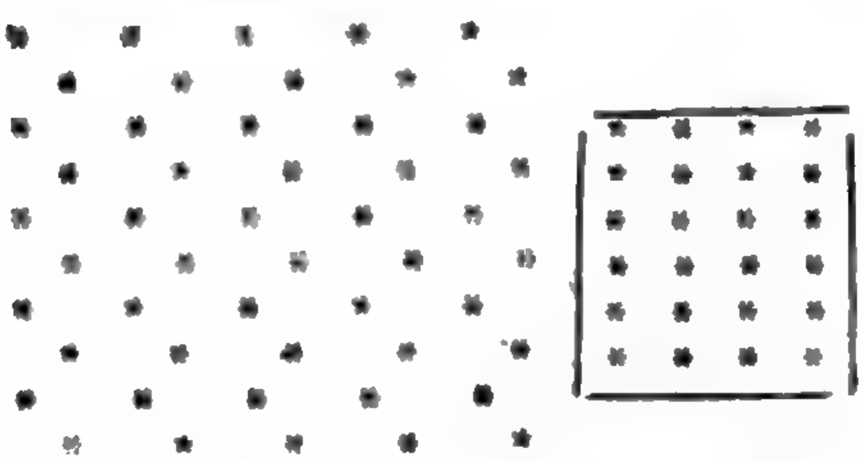
Quincenti, æ, a, *apud Vet.* Feſt. V. *Quingenti.*

Quinctīlis, V. *quintilis.*

Quincunciālis, is, *com*, le, *n.* Plin. *Pet un-*

ſtih imajuchi. Fünff Untzen habend. *Öt-ött-lötni*. 2. Libra quincuncialis. *Vága* ali *mera deſzet lotòv*. e. Waag, *oder* Maaſs von fünff Untzen. *Tiz-lötos Font* vagy *mérő*.

Quincunx, uncis, m. Matt. *Pet uncij* iliti *deſzet lotòv*. Fünff Untzen, das iſt zehen Loth. *Tiz lötok*. Item V. *Quincuncialis* *N*. 1. 2. Pecuniam quicunce, *vel* ex quincunce elocare: *pro* quinque à centum mutuis datis nummis pro annuo cenſu exigere. *Perſius*. 3. Ex mente Ciceronis *ordo in quincuncem* dicitur, cùm e. g. Arbores, certis intervallis, ita inter ſe diſponuntur, ut quacunque ſpectaveris, rectus ordo ſit. Dicitur autem quincunx à V littera, quæ quinque denotat, & in ejusmodi ordinibus per tres numeros obverſos ubique exprimitur. Aſpice ſubjectas figuras.

Quincŭpĕdăl, ălis, n. *Pet czepeliſſev*, *ali nèg mera*. e. Richtſchnur, *oder* e. Maaſs von fünff Schuhen. *Öt lábu mértèk*. *Synon*. Regula, *vel* Menſura quinque pedum. *Martial*. *l*. 14. *epig*. 92. ubi alii leg. *Quincŭpĕda*.

Quincŭplex, icis, *om*. Matt. *Petero - verſat*, *Petero ſztruk*, *Petero-felyni*. Fünff-fältig, fünff-fach. *Öt-ſèle*, *öt-rétü*.

Quindĕcĕmvĭrālis, & le, Tacit. *Petnaiſzt glavarſzki*, *petnaiſzt chaſztnikov ſzpravniſchu ſzliſſajuchi*. Zum fünffzehen Herren *oder* Männern gehörig. *Tizen-öt igazgató úrakhoz tartozandó*.

Quindĕcĕmvĭrātus, ûs, m. *Lampr*. Dignitas quindecemvirûm.

Quindĕcemvĭri, ōrum, m. *plur*. Plin. *Petnaiſzt glavárov*, *petnaiſzt chaſztnikov*. Fünff zehen Herren. *Tizen-öt igazgató úrak*.

Quindĕcĭēs, *Adv*. Cic. *Petnajſztkrat*, *petnaeſzt-púta*. Funffzehenmal. *Tizenötſzör*.

Quindĕcim, *Nom*. *Num*. *Card*. *Indecl*. Plaut. *Petnajſzt*, *petnádeſat*. Funffzehen. *Tizenöt*.

Quindĕcĭmvĭrālis, le. *Tacit*. V. *Quindecemviralis*.

Quindĕcimvĭrātus, *Lamprid*. V. *Quindecemviratus*.

Quindĕcimvĭri, *Plin*. V. *Quindecemviri*.

Quindēni, æ, a, *Liv*. & quinidēni, æ, a. *Nom*. *Num*. *Diſtrib*. Quintil. *Po petnajſzt*. Je funffzehen. *Tizenöten-Tizenöten*. 2. eſt *Num*. *Card*. V. *Quindecim*. Plaut.

Quin ĕtĭăm, *Conj*. *vehementer amplificat & auget*. Cic. *Dapache*, *Ter k tomu joſche*, *nego takaiſſe*. Ja auch, ja noch darzu. *Még annakfelette*, *sőt még*. Synon. *Quin imo*, *atque etiam*, *quin præterea*, *imo verò*, *imo etiam*.

Quingēnārius, a, um, Curt. *Petſzto vu ſzebi zaderſavajuchi*, *petſzto na broju* ali *na vági imajuchi*. Fünffhundert in ſich enthaltend, von fünff hundert. *Öt-ſzázar*, *öt-ſzáz mázát nyomó*.

Quingēni, æ, a, *per ſyncop*. *pro* quingentēni, æ, a, Curt. *Po petſzto*. Je fünffhundert. *Öt-öt-ſzázan*. 2. apud Cic. V. *quingenti*.

Quingentēſimus, a, um, Cic. *Petſztotni*. Der Fünffhunderſte. *Öt-ſzázadik*.

Quingenti, æ, a, Cic. *Petſztò*. Fünffhundert. *Öt-ſzáz*.

Quingentiēs, *Adv*. Cic. *Petſztokrat*, *Petſzto-púta*. Fünffhundertmal. *Öt-ſzázſzor*.

Quīni, æ, a, *Diſtrib*. Cic. *Po pet*, *vſze po pet*, *pet y pet*. Je fünff, fünff und fünff. *Öt-öt*, *ötenöten*.

Quinimò, *vel* quinimmò, *Conj*. Cic. *Pache*, *Dapache*, *y kaj jeſt vech je*. Ja vvohl, und vvas noch mehr iſt. *Sőt inkább*. V. *quin etiam*.

Quinquāgēnārius, a, um, Cato. *Petdeſzèt vu ſzebi zaderſavajuchi*, *petdeſzeto-letni*. Das funffzig begreiffet, funffzig-jährig. *Ötvenes*, *ötven ſzámos*, *ötven eſztendős*.

Quinquāgēni, æ, a. *Nom*. *Num*. *Diſtrib*. Cic. *Po petdeſzèt*: *Petdeſzèt y petdeſzèt*. Je funffzig. *Ötvenen-ötvenen*, *ötvenenként*. Item V. *quinquaginta*. Singul. *quinquagenus* pro *quinquaginta* uſus eſt Plin.

Quinquāgĕliēs, *Adv*. V. *quinquagies*. Plaut. apud quem alii legunt *quinquagies*, idque rectiùs.

Quinquāgēſima, æ, f. (*ſubaud*. pars.) Cic. *Petdeſzetina*, *petdeſzeti dèl*. Der funffzigſte Theil. *Ötvenedik réſz*. 2. *Nedelya predkorizmena*, vulgo *faſſenska*. 1. Faſching-Sonntag. *Fársáng Vasárnap*. ità Eccl.

Quinquāgēſimus, a, um, Plin. *Petdeſzéti*. Der funffzigſte. *Ötvenedik*.

Quin-

Quinquāgiēs, *Adv.* Plin. *Petdeſzetkrat, petdeſzetputa.* Funffzigmal. *Ötvenſzer.*

Quinquāgintā, & tā, *Nom. Num. Card. Indecl.* Virg. *Petdeſzèt.* Funffzig. *Ötven.*

† Quinquangŭlāris, is, *com.* re, n. *Petero-vuglaſzt.* Fünff-eckigt. *Öt-ſzegü.*

Quinquātrūs, ūs, f. & quinquātrii, ōrum, n. & quinquātria, ium, n. *plur.* Feſta minervæ ſacra, ſic dicta, quòd quinto poſt idus martias die celebrarentur. Sic & apud Tuſculanos *Triātrus, ſexātrus, ſeptĭmātrus*, vel *ſeptĕnātrus*, & apud Faliſcos *Dĕcĭmātrus* vocabantur dies feſtæ, quòd in tertiam vel ſextam &c. ab idibus cujuſpiam Menſis diem inciderent. *ità Cic. Varr. Feſt.*

Quinquĕ, *Nom. Indecl.* Cic. *Pet.* Fünffe. *Öt.*

Quinquĕfŏlium, ii, n. Plin. *Petero-liſztna trava.* V. *Pentaphyllon.*

Quinquĕfŏlius, a, um, Plin. *Petero-liſztni.* Fünff-Blättericht. *Öt-levelü.*

Quinquĕlibrālis, *com.* le, *n.* Colum. &

Quinquĕlibris, *com.* bre, *n.* Vopiſc. *Peltretju oku imajuchi, petero-litreni*, vulgo *Petero-funtni.* Fünff-pfündig. *Öt-fontos.*

Quinquĕmeſtris, *com.* ſtre, *n.* Plin. *Petero-meſzechni: Pet meſzeczev imajuchi, brojechi, ali ſztar.* Fünff-monatlich. *Öt-hólnapi.*

Quinquĕnnālis, *com.* le, *n.* Cic. *Vſzako pèto leto bivajuchi.* Alle fünff Jahr geſchehend. *Öt-eſztendöben-eſö.* Celebritas ludorum quinquennalis: *id eſt* quolibet quinquennio evoluto recurrens. *Id.* 2. apud *Liv.* V. *quinquennis.*

Quinquennis, *com.* ne, *n.* Ovid. *Petero letni, pet lèt terpichi ali ſztar.* Fünff-jährig. *Öt-eſztendös.*

Quinquennium, ii, n. Cic. *Pèt gòdiſcb, vrème pet lèt, petero-lètje.* Fünff Jahr. *Öt eſztendö folyáſa.*

Quinquĕpartītō, *Adv.* Plin. *Na petero, na pet ſztràn.* In fünff Theil. *Öt réſzben.*

Quinquĕpartitus, a, um, Cic. *Na petero razluchen, ali razdelen.* In fünff getheilt. *Öt réſzre oſztatott.*

Quinquĕprimi, ōrum, m. *plur.* Cic. *Petericza najſzſtarejeb, ali naj-preſtimaneijſeb med vechniki.* Die fünff Aelteſten, *oder* vornehmſten in Rath. *Öt legeregbbek* vagy *kiváltképen-valók a' tanátsban.*

Quinquĕrēmis, is, f. Cic. *Ladja z-petero-rednemi veſzli, ladja imajucha pet redov véſzel.* Ein Schiff mit fünff Ruder-Bäncken. *Öt rend evezöjü hajó.*

Quinquertio, ōnis, m. Liv. *Petere felye vojuvanye znajuchi boritel.* Ein Kämpffer, der ſich in fünfferley Gattungen des Kampffes übet. *Magát ötféleképen gyákorló bajnok.*

Quinquertium, ii, n. Feſt. *Petere felye berenye.* In fünfferley Gattungen des Kampffes beſtehende Übung. *Ötféleképen-való hartz, gyakorlás* Huiusmodi artes erant apud Græcos *Jactus diſci, Curſus, Saltus, Lucta*, & *Jaculatio*: quibus Latini *Natationem* & *Equitationem* adjecerunt.

Quinqueſſis, is, m. *Plin.* Moneta quinque aſſes continens.

Quinquĕvir, iri, m. Cic. *Jeden zmed petvericze Chaſztnikov*, ali *glavárov.* Ein Fünffer, Fünff-Herr. *Egy az öt igazgató urak-közül.*

Quinquĕvirātus, ūs, m. Cic. *Synon.* Magiſtratus quinque virorum. *Cháſzt, y vrèdnoſzt pet glavárov*, ali *ſzudczev.* s. Amt und Würde der fünff Männer, *oder* Herren. *Öt ſzemélyböl-álló méltóság.*

Quinquiēs, *Adv.* Cic. *Pètkrat, Pet-púta.* Fünffmal. *Ötſzör.*

Quinquiplico, as, are, avi, atum, (Act.) Tacit. *Petero-verſztim, Petero-ſztruchim, na pet verſzti napravlyam, Petero-verſzto chinim.* Fünfffach, *oder* fünfffältig mache. *Ötözöm.*

Quintādĕcĭmāni, ōrum, m. *plur.* Milites Legionis decimæquintæ. Tacit. *Vojniki petnajſzte chete.* e. Soldaten von dem fünffzehenden Hauffen. *A' tizenötödik ſeregböl-való vitézek.*

Quintāni, ōrum, m. *plur.* Tacit. *Pete chete vojniki.* e. Soldaten von dem fünfften Hauffen. *Ötödik ſeregböl-való vitézek.*

Quintānus, a, um, Liv. *Petero-redni, petoga reda, iz petoga reda.* Aus der fünfften Ordnung. *Ötödik rendben-való.*

Quintārius, a, um, *Vitruv.* V. *Quinarius.*

Quintilis, *vel* quinctilis, is, m. Cic. V. *Julius N.* 2. Dictus à *quintus* vel *quinctus*, eò quod apud Romanos, ordine eſſet quintus illi enim annum à *Martio* auſpicabantur.

Quintùm, *Adv.* Liv. *Petich, Petikrat, Petipùt.* Zum fünfftenmal. *Ötödſzör.*

Quintŭplex, icis, *om.* apud *Vopiſc.* ubi alii leg. *Quincuplex.*

Quintŭplico, & quincŭplico, as, &c. V. *Quinquiplico.*

Quintus, a, um, Cic. *Pèti.* Der fünffte. *Ötödik.*

Quintusdĕcĭmus, a, um, Liv. *Petnajſzti, Petnadeſzti.* Der funffzehende. *Tizenötödik.*

Quippĕ, *Adv.* Cic. V. *Namque N.* 1. *Nempe N.* 1. *Utpote.*

Quippĭni, *Adv.* Plaut. V. *Quidni* ? 2. apud Vitruv. V. *Quippe.*

Quiqui, quæquæ, quŏdquŏd. Cic. V. *quicunque N.* 1. Item V. *quinque*. Plaut.

Quirinālia ōrum, m. *Cic.* Dies feſti Quirino, id eſt Romulo ſacri.

Quirināl s, *com.* le, n. *Virg.* Ad Quirinum pertinens.

Quirinus, & quirinus, i, m. *Ovid.* Cognomen Romuli.

Quiritātio, ōnis, f. Liv. *Tuſno pomochi izkanye, milo nazavanye.* e. Klägliche Anruffung. *Siralal ſegitségre hivás.* V. *Imploratio, Lamentatio, Conqueſtio.*

Quiritātus, ūs, m. Plin. V. *Quiritatio.*

Quirītēs, tum, & tium, m. *plur.* Cic. *propriè* dicti à Curibus urbe Sabinorum, ſicut Romani à Roma. Iſto ſubinde inter Romulum & Tatium fœdere, Romani & Quirites pro eodem populo ſunt habiti. *Apud Poëtas ſing.* quiris, ītis, m. *Ovid.* V. *Romanus.*

Quirito, as, āre, avi, atum, (Neu.) Cic. *Synon.* Quiritum, ſeu populi Romani auxilium imploro. V. *Imploro, Inclamito, Inclamo, Invoco, Queror.*

Quirrito, as, are, avi, atum, (Neu.) *Krúlim takti veroſzatcz.* Gruntze vvie ein Borg. *Nyikorgok mint a' kan diſznó.* Quirritant verres, Pardus rudit, oncat Aſellus. *Auct. Carm. de Philom.*

Quĭs? quæ? quŏd? *vel* quĭd? *Pron. Interr.* Cic. *Gdo? koi* ali *kí? koja* ali *kà? koje? kaj* ali *ſto?* Wer, *oder* vvelcher? vvelcher vvelches *oder* vvas? *Kitſoda? ki?* 2. V. *qualis.* Quis ego ſum, aut quæ in me eſt facultas? *Cic. de Am.* 3. Si quis, *pro* Aliquis. *Cic.*

Quiſnam, & quinam? quænam? quodnam? *vel* quidnam? Cic. *Ter gdo?* Welcher dann? *De ki? Vallyon kitſoda?*

Quispĭām, quæpiam, quodpiam, *vel* quidpiam, aut quippiam. Cic. V. *Aliquis.*

Quisquam, quæquam, quidquam, *ſeu* quicquam. V. *Aliquis.* An quiſquam? Cic. *Jeli koi?* Ob jemand? *Vallyon valaki?*

Quisquĕ, quæque, quodque, *vel* quidque, *ſeu* quicque. *Cic.* V. *Omnis, quilibet.* Adverte ad *uſum ſeq.* Optimus quiſque eorum Quinto quōquĕ anno Sicilia tota cenſetur. Quota enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? Huic pro ſe quiſque noſtrûm mederi debemus. Sua cujuſque animantis natura eſt. *ita Cic.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant conſpectum. *Apul.* Vix decimus quiſque eſt, qui noverit. *Plaut.*

Quisquiliæ, ārum, f. *plur.* Feſt. *Opadek*, plur. *Opadczi iz drevja, czvétja &c. ſzmetje, odtergek, odverſek*, plur. *odtercheki, odverſki.* Alles kleines, das von den Bäumen abfällt: r. Auskehricht. *Hulladék, Aprólék, ſzemét, gaz.* 2. Transl. V. *Purgamentum N.* 2. *Nauci N.* 2. Omitto Clodianæ ſeditionis quiſquilias. *Cic.*

Quiſquilium, ii, n. *Plin.* Ex quo frutex ilicis, coccum proferens, quo veſtes tinguntur.

Quiſquis, quæquæ, quidquid, *vel* quicquid, *Synon.* quicunque omnis qui. *Koi goder, kigod, gdo god, vſzaki koi.* Wer immer, ein jeglicher, vver auch, ein jeder der. *Akár ki, minden akárki.* Quisquis eſt ille. Cic. *Naj on bude gdo-god koche.* Er ſeye auch, vver er vvolle. *Akárki legyen.* 2. V. *Quisque.* Quocunque in loco quiſquis eſt, idem eſt ei ſenſus. *Id. 6. Fam. ep.* 1.

Quīvīs, quævis, quodvis, *vel* quidvis, *Cic.* V. *quilibet.* Quivis unus. *Vſzaki póſzeb, vſzaki zóſzeb'.* Ein jeder beſonders. *Akár ki magánoſan.* Cic.

Quiviſcunquĕ, quæviſcunque, quodviſcunque, *Lucr.* V. *quicunque.*

Quō, *Adv.* Cic. *Kamo, kam? Wohin? Hová?* Quò abis? quò pergis? quò tenes iter? *Kam ideß? kamo odhadyaß!* Wo gehſt du hin? *Hová mégy?* Quò, eò *vel* hoc, *pro* quanto, tanto. *Z-tém, z-tém.* Je, je. *Mennél, annál.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet laborioſius. Cic. *Z-tém je gdo vekſega razuma, z-tém ſzterblivejſe tada kòga vuchi.* Je ſcharffinniger einer iſt, je groſſeren Fleiſs anvvendet er, da er einen lehren muſs. *Mennél valaki elméſebb, annál ſorgalmatosbb midőn valakit tanit.*

Amplificatio.

Ki biſztreſſu pamet ima,
On ſze vech z vuchenyem trúdi:
T' zlochbeſzta ſzooja ſlima,
Tugya hvali, a' ſzoû kúdi.
Priproſzteje pak pameti,
Vſza prez ſzterbi zna chiniti:
Ak' prem z-glave niſſ ni vzeti,
Hoche bolji od vſzeh biti.

Quō, *Conj.* Cic. V. *Ut N.* 1. *quòd N.* 1. *quaſi N.* 1. Neque id feci, quo tibi moleſtus eſſem. Plin. *Niti niſzem to zato uchinil, da bi tebi teſek y neprigoden bil.* Ich habe es nicht darum gethan, das ich dir dardurch beſchvverlich ſeyn ſolte. *Nem-is azért tſelekedtem, hogy azzal terhedre lennék.* Non eo dico, quo mihi veniat in dubium tua fides, Cic. *Toga negovorim zato, kak dabi vu tvojoj veri dvoil.* Ich ſage es nicht

Digitized by Google

es nicht darum, das ich (als vvann ich) an deiner Treue zvveiffle. *Eʃt nem mondom azért, mintha a' te hivséged-felöl kételkedném.* Item V. *Quia, quoniam.* Non quo quicquam metueret. *Cic.* 2. ponitur *pro* ad quid, in quem uſum aut finem? *K-chemu? za kakou baſzen?* Worzu? zu vvas Ende? *Mi végre? Mi haſzonra?* V. *Quare N.* 1. Quo mihi Fortunæ, ſi non conceditur uti? *K-chemu mi' jeſzrecha y blago, ako ga' vſivati nemorem.* Worzu iſt mir das Glück und Reichthum, vvann ich nicht genieſſen kan. *Mit haſznal nékem a' ſzerentſe és az gazdagſág, ha nem élhetek.* Horat.

Quoad, *Adv.* V. *Donec, quandiu, quouſque.* Tandiu, quoad te non pœnitebit: *Cic.* Eatenus exercuerunt, quoad voluerunt. *Id.* 2. V. *Quantum.* Quoad ejus facere poteris. Cic. *Kuliko budeß mogel:* ali: *kuliko ti' moguche bude.* So viel du kanſt: *oder* ſo viel dir möglich ſeyn vverde. *A' mig tſelekedheted.* 3. apud Quintil. *Medtemtoga doklam.* Indeſſen biſs. *Adig medig.*

Quoădusquĕ, *Adv.* Svet. *Doklam zadnyich.* Biſs endlich. *Medig végezetre.* Item V. *Quoad N.* 1.

Quōcircā, *Conj.* V. *Quamobrem N.* 2.

Quōcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kam-god, kamo ti' drago.* Wohin auch, allenthalben hin. *Akár hová.* Poëtæ dividunt per *tmeſim.* Quo res cunque cadent. *Virg.*

Quŏd, n. *Pron.* Cic. *Koje, kô, ſto, kaj.* Welches, vvas. *Mi.* V. *Qui, quæ, quod.* 2. V. *Quantum.* Quod ad me attinet. *Cic.* 3. Nam quod me accuſat nunc vir, ſum extra noxam: *pro* in quo, *vel* propter quod. *Terent.*

Quŏd, *Conj.* Cic. *Da.* Das. *Hogy.* Item V. *Quoniam.* Cùm tibi agam gratias, quòd me vivere coëgiſti. *Id. Att. l.* 3. 2. V. *Quare N.* 1. In viam, quòd te des hoc tempore, nihil eſt. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 12. 3. Eleganter præponitur particulis *ſi, utinam, niſi, ne, cùm, ubi.* ità *Cic. Caſ.*

Quōdammŏdŏ, *Adv.* Cic. *Nekak, na ſztanoviti náchin, z-nekakoim náchinom.* Etlicher *oder* einiger maſſen, auf eine Art und Weiſe. *Valamiképen, valamimódon.*

Quōlĭbĕt, *Adv.* Ovid. V. *Quocunque.*

Quōmĭnŭs, *Adv.* Cic. *Da ne.* Das nicht. *Hogy nem.* Nihil impedit, quo minùs faciam. *Nikaj me' ne páchi, da nebi to vchinil.* Es verhindert mich nichts, das ich dieſes nicht thun ſolte. *Nints okom reá miért ne tſelekedném.*

Quōmŏdŏ, *Adv.* vel veriùs *Abl.* Quō mŏdŏ. Cic. *Kak? na kakov náchin? z-kakoim náchinom.* Wie? auf vvas Weiſe, vvelcher Geſtalt. *Hogyhogy, Miképen.*

Quōmŏdŏcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kak-god, kakogoder.* Wie immer, vvie es vvolle, vvie es auch iſt. *Akármint, valamint, akárméképen.*

Quōmŏdŏnam, *Adv.* Quō mŏdŏ nam, *in Ablat.* Cic. *Da kak, ter kako, kak da, kak pak?* Wie dann? *Mi formában?* V. *Quomodo.*

Quōnam, *Adv.* Cic. *Ter kamo?* Wohin dann? *Hát hová?* V. *Quo Adv. N.* 1.

Quondam, *Adv.* Cic. V. *Olim.* 2. V. *Nonnunquam.* Virg.

Quŏnĭăm, *Conj.* Cic. *Pokehdob.* Indeme. *Miveltbogy.* V. *Quia.*

Quōpĭam, *Adv.* Terent. *V-kakov meſzto.* Irgends Wohin. *Valamelly helyre.* V. *Aliquò.*

Quōquam, *Adv.* Cic. V. *Quopiam.*

Quŏquĕ, *Conj. Copulativa poſponitur.* Cic. V. *Etiam.*

Quōquō, *Adv.* Cic. V. *Quocunque.*

Quōquōmŏdŏ, *Adv. vel potius* Quōquō mŏdŏ, *Abl.* Cic. V. *Quomodocunque.*

Quōquōverſŭs, *Adv.* Cic. *Na koju-god ſztran, na vſze kraje.* Auf allen Seiten. *Akár mellyfelé.* V. *Quaquaverſùs.*

Quorſum, *Cic.* Quorſus, *Adv.* Senec. *Na koju ſztran?* Auf vvelche Seiten. *Mellyfelé.* V. *Quonam.* 2. Transl. Quorſum? *K-chemu?* *Pokaj?* Worzu? zu vvelchem Ende? *Mi végre?* V. *Quo Conj. N.* 2. quorſum igitur hæc diſputo. *Cic.*

Quŏt, *Nom. Numer. Indecl.* Cic. *Kuliko.* Wie viel. *Hány.* Ejus Correlativum eſt *Tot.* 2. V. *Singuli.* Sic *quot annis &c.* V. *Suis locis.*

† Quŏtă, æ, f. V. *Quantum.*

Quŏtannis, *Adv. vel veriùs* Quot annis, *Abl.* Cic. *Vſzako leto, vu vſzakom godiſchu.* Jährlich, alle Jahr. *Minden eſztendőnként, minden eſztendőben.*

Quŏt călendis, *Abl.* Plaut. *Naperoi dan vſzakoga meſzecza* Allezeit auf den erſten Tag des Monats. *Minden hónak elsõ napján.* Sic dicitur *quot diebus, quot hebdomadis,* &c. pro *ſingulis diebus,* &c.

Quotcunque, *Nom. Indecl.* Manil. V. *Quotquot.*

Quŏtēni, æ, a, *plur. Diſtr.* Cic. *Kuliko-brojni, do kulikoga broja.* Auf vvie viel. *Hányan,*

 Men-

Digitized by Google

Mennyin. Item V. *Quot.* Neſcio, quotenorum jugerum. *Cic.*

Quŏtīdiānō, *Adv.* Cic. V. *Quotidie.*

Quŏtīdiānŭs, a, um, Cic. *Vſzagdaſsnyi, vſzagdanyi.* Täglich, alltäglich. *Mindennapi.*

Quŏtīdiē, & quŏtīdiē, (*idem eſt de Derivatis*) *Adv.* Cic. *Vſzaki dan.* Täglich. *Minden nap, naponként.*

Quŏtiēs, *Adv.* Cic. *Kulikokrat, kuliko puta.* Wie offt, ſo offt. *Hányſzor, Mennyiſzer.* Item V. *Quotieſcunque, quandocunque.* Antiqui ſcribebant *quotiens.*

Quŏtieſcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kulikogodkrat.* So offt nur. *Valamennyiſzer.*

Quŏt menſĭbŭs, *pro* ſingulis menſibus; Vitruv. *Vſzaki meſzecz.* Monatlich. *Minden hól-naponként.*

Quotquŏt, *Nom. Indecl.* Cic. *Kulikogod.* So viel immer, ſo viel nur. *Valabányan, valamennyin.* 2. V. *Singuli.* Quotquot annis. *Varr.* V. *Quotannis.*

Quŏtŭmus, a, um, *Plaut.* V. *Quotus.*

Quŏtŭplex, ĭcis, *om.* Grammatici. *Kulikoverſzten, kuliko-ſztruk.* Wie vielfältig. *Hány-féle.*

Quŏtus, a, um, Cic. *Koi na rėdu ali broju, kuliko-redni, kulikobrojni, v-kojem broju.* Welcher an der Zahl, der vvievielſte. *Hányadik.* 2. Ex tot pars quota laudis erat? *pro* quantula, *id eſt* minima. *Ovid.*

Quŏtuſcunquĕ, tăcunquĕ, tumcunque, *Kulikigod.* Der vvievielſte immer. *Valabányadik.* V. *Quantuluscunque, Quantuscunque, Quicunque.* Movерit è votis pars quotacunque Deos. *Tibull.*

Quŏtŭs quiſquĕ, quŏtă quæque, quŏtŭm quŏdque. *Ter gdo vſze? Ter koi vre? Ter kuliko anda?* Und vver dann? vvie viel dann? *De ki? De hányon?* V. *Ecquinam.* Quotus enim quiſque eſt, qui hanc ſectam ſequatur: *id eſt* pauci ſanè ſunt, qui *Cic.*

Quōvis, *Adv.* Plaut. V. *Quolibet.*

Quōvis gentium, *Terent.* V. *Quovis.*

Quouſquĕ, *Adv.* Cic. *Kak dugo? do kojega vremena? do koje dobe? dokle, doklam.* Biſs vvohin? vvie lang? *Mig, meddig.* Quouſque tandem abutére Catilina patientiâ noſtrâ. *Id. Catil.* 1.

Quum, (*apud antiquos* quom.) *Adv.* Cic. V. *Cum Adv.*

R.

RĂbĭdē, *Adv.* Cic. *Ztıchno, Beſzno.* Wütiglich. *Dühöſen.* V. *Furialiter, Furiosè.*

Răbĭdŭs, a, um, Auct. ad Her. *Beſzen, ztekel, ztochni.* Wütig, toll, raſend. *Dühös.* Canis rabidus. Plin. *Ztochni peſz.* Wütiger Hund. *Dühös eb.* Item Transl. V. *Furibundus, Furioſus.*

Răbĭēs, ēi, f. Cic. *Beſznócha, ztochnozt, jād peſzji.* Das Wüten der Hunde. *Dühöſség.* Item V. *Mania N.* 1.

Răbio, is, īre, & ĕre. [Neu.] Varr. *Ztechem, jadovit jeſzem.* Wüte. *Megdühödöm.* V. *Inſanio, Furo.*

Răbiōsē, *Adv.* Cic. V. *Rabidè.*

Răbiōsŭlus, a, um, Cic. *Nekulıko beſzen, naztekel, Primahnit.* Etvvas vvütig. *Dühöſetske, veſzett ſzabású.*

Răbiōſus, a, um, Cic. V. *Rabidus.* Propriè dicitur de canibus, &c. *Transl.* de hominibus &c.

Răbŭlă, æ, m. Cic. *Berbotlyivecz najmre na praudi, Jezichlyivi praude Branitel, Praudáſs.* r. Zungen-Treſcher, ſonderlich vor Gericht. *Sokſzavú prókátor.* V. *Blatero, Loquaculus, Loquax, Garrulus & Leguleius.*

Rabuſcŭlus, a, um, Plin. *Synon.* Aliquantum ravus. *Sutkazt, Rıgy, priſut.* Etvvas gelb, braun-licht. *Setét ſárgatska.*

Răcēmārius, ii, m. Colum. *Synon.* Sterilis pampinus. V. *Pampinarium.*

Răcēmātio, onis, f. Tertull. *Paperkovanye,* iliti *grózdja za bratvum vu vinogradu oſztavlyenoga pobiranye.* Das Nachſuchen der Weintrauben im Herbſt. *Gerezdelés, A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatottnak keresgélése, mezgerlés.*

Răcēmātus, a, um, Plin. *Chebulyazt.* Wein-Trauben habend. *Szőlő fejes, gerezdes.*

Răcēmĭfĕr, ĕra, ĕrum, n. *Ovid.* Racemos ferens. V. *Racematus.*

Răcēmor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Varr. *Paperkujem, grózdje po obranom vinogradu pobiram.* Nachleſe, etzie, nachſuche. *Bengézek, A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatott ſzőlőt keresgetek.*

Răcēmōſus, a, um, Plin. *Grózdja, ali grozdeneh chebuly pun.* Voll Trauben. *Szőlő gerezdekkel rakva, gerezdes.*

Răcēmus, i, m. Virg. *Chebulya na grozdu.* Der Kamm *oder* Trappe am Trauben, daran die beere hangen. *Szőlő fő, ſzőlő fürt,*

ſzőlő

Digitized by Google

ſzôlô gerezd. Item per *Synecd.* apud *Horat.* V. *Botryo.* 2. apud Plin. *Vſzakojachki chebulyaſsti ſzád.* Allerley Frucht, ſo mehr beyeinander hangende Beere hat. *Akarmi gerezdes gyümölts.*

Rădiătio, ōnis, f. Plin. *Trákov ſzvetlih puſztyanye, leſchenye.* e. Gläntzung. *Fény-lés, Tündöklés.* Item V. *Fulgor.*

Rădiătus, a, um, Cic. *Leſchechiſze, ſzvetle tráke imajuchi.* Strahlend, Strahlen habend. *Fénnyel tündöklô, Fényes.* V. *Coruſcus.* 2. Rota radiata: *id eſt:* radiis fulta & inſtructa. *Varr.*

Rădicālis, is, *com.* le, n. *Glúboko vkorenyen, prirodyen, prirodni.* Tieff eingevvurtzelt. *Mélen be-gyôkereztett.* Humidum radicale: *Medici.*

Rădicātus, a, um, Colum. *Zakorenyen, vkorenyen.* Eingevvurtzelt. *Meg-gyôkereztett.*

Rădicefco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Senec. *Pochinyam korenye puſztyati, korenimſze.* Anfahe zu vvurtzeln. *Gyôkeret-verek.*

Rădicitŭs, *Adv.* Plin. *Iz korena van, z-korenom, do korena, od korena.* Mit der Wurtzel, aus der Wurtzel. *Gyôkereſtôl fogva, gyôkeréig.* 2. Transl. V. *Penitus.* Cic.

Rădico, as, āre, &c. (Neu.) *&c.*

Rădicor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Plin. *Korenimſze, vkorenyujemſze, korenye dobivam* ali *puſztyam.* Wurtzele, Wurtzeln überkomme. *Meg-gyôkereszem, gyôkerem nô.*

Rădicōſus, a, um, Plin. *Korenaſzt, korenya pun.* Voll Wurtzeln. *Gyôkeres, ſok gyôkerü.*

Rădicŭla, æ, f. Cic. *Korenecz, korenek, korenchecz.* s. Wurtzlein. *Gyôkerecske.*

Rădio, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Colum. *Szvetle tráke puſztyam.* Strahle, Strahlen gebe. *Fénylem.* V. *Coruſco, Fulgeo N.* 1. *Mico N.* 1. Galeæ geminis radientur, & auro: *paſſivè pro* ornentur: *vel in forma Depon. pro* radient. *Ovid.*

Rădiŏlus, i, m. *Dim. à.* Radius. *Colum.* V. *Parvus & Radius.*

Rădiōſus, a, um, Plaut. *Szvetleh trakov pun.* Voll Striemen *oder* Strahlen, gläntzlicht. *Tündöklô, Fényeſséges.* Synon. *Plenus radiis, multos radios emittens.*

Rădius, ii, m. Cic. *Siba zemlyo-mérczev.* s. Mefs-Stab. *Mérôkhez-való páltzat ku.* 2. Transl. apud *Cic.* Solis radius: *Szunchevni trák.* e. Sonnen-Strahl. *Nap-fény.* Et generatim V. *Fulgor, ſplendor.* Oculi Radius. Gell. *Ochni trák ali leſzk.* s. Augen-Glantz. *Szem-fény.* 3. Textorum radius. Virg. *Tkalechki chunek.* s. Weber-Schifflein. *Bél-fonál vetô.* 4. Radius rotæ. Virg. *Prechka v-kolu*, vulgo *ſpicza.* e. Rad-Speiche. *Kerék küllô.* 5. Dicitur de rebus omnibus oblongis & in cuſpidem deſinentibus. *ità Plin. Celſ. &c.* 6. Eſt *Linea* à centro ad circulum ducta. *Cic.*

Rădix, īcis, f. Cic. *Koren.* e. Wurtzel. *Gyôkér, Gyükér.* Mittere, propagare radices. *Colum.* 2. Transl. apud *Cæſ.* Montis radices. *Dolnya ſztran gore, nizina gore.* Das unterſte eines Bergs. *Hegy tôve, allya.* Sic: In radice palatii. *Cic.* 3. Metaph. V. *Conſtantia, Firmitas, Perpetuitas.* Virtutis radicibus niti. Virtus altiſſimis defixa radicibus. Altiores habere radices, quàm ut evelli poſſint. Profundas vitia agunt radices. *Cic.*

Rădo, is, ĕre, rāſi, rāſum, (Act.) *Szatruſem, Draplyem, Sztriſem.* Schabe, kratze, abſcheere. *Meg-vakarom Nyírem, Beretválom.* V. *Erado, Extirpo &c.* Caput radere. Svet. *Glavu obolbati, obriti.* Den Kopff abſcheeren. *Megberetválni a' fejét.* Silvam radere: *pro* extirpare. *Lucr.* Tigna radere: *pro* Complanare, dolare. *Id.* Urbem radere: *pro* funditus evertere. *Curt.* Genas radere: *pro* Lacerare, laniare. *Cic.* Piſonis nomen faſtis radere: *pro* delere, expungere, eradere. *Tacit.* 2. Transl. V. *Præterlambo, Prætergredior, Prætervolo N.* 1. *Præterfluo N.* 1. Circeæ raduntur litora terræ. *Virg.* 3. Aures radere: *pro* ferire, moleſtiâ afficere. *Quintil.*

Rădŭlă, æ, f. Colum. *Sztrugacha, ſztrugálo,* peregr. *Ribeſeny.* s. Schab-Eyſen, Reib-Eyſen. *Hordó vakaró ſzerſzám, Vakaró, Reſzelô.*

Rădŭlānus, a, um. *Oſztruſen,* peregr. *Zriban.* Abgeſchabet. *Levakartt, Levakartatott.* Pice radulana. *Plin.* Alii leg. *rabulana.*

Rājă, æ, f. Plin. *Morzka kamenicza, ſiroka-ſzta riba, Ploſnaticza.* Ein breiter Meer-Fiſch, ein Roche. *Tengeri hal, ſüllô, ſügér.*

Rallum, i, n. Plin. *Otka.* e. Pflug-Stecke, Ruthe, ein Schaber. *Szántó vas tiſztító, vakaró ſzerſzám.* Alii leg. *Ralla, æ, f.*

Rāmālĕ, is, n. Ovid. *Odſzechena,* ali *ochebnyena ſzvers ſzuha ſzvers.* Abgehauener *oder* abgeriſſener Aſt, dürrer Aſt. *Nyeſett ág, Aſzszú ág.*

Rāmentă, æ, f. Plaut. V. *Ramentum.*

Rāmentōſus, a, um, *Cal. Aurel.* Plenus ramentis.

Rāmen-

Digitized by Google

Rāmentum, i, n. Lucr. *Oſztruſtk, oſztruſtne, odpilek.* Abgeſchabtes Ding, Feilen-Staub. *Esblik, Hulladik, Nyeſedék.* Fluminum ramenta: *id eſt* arenæ ex locis, per quæ fluvii decurrunt, abraſæ. *Plin.*

Rāmĕus, a, um, Virg. *Iz ſzvertja.* Von Aeſten. *Ágból-való.* V. *Frondeus.*

Rāmex, ĭcis, m. Plin. V. *Hernia.* 2. Ramices *Num. plur. pro* Pulmonibus, *Plaut.* Item *pro* Perticis longis: *Colum.*

Rāmĭcōſus, a, um, Plin. V. *Herniosus.*

Rāmōſus, a, um, Plin. V. *Frondoſus.*

Rāmŭlōſus, a, um, Plin. *Maloga ſzvertja pun, kiticbaſzt, guſzto-ſzverſaſzt, granaſzt.* Voll kleiner Aeſtlein. *Sok ágú, Lombos.*

Rāmŭlus, i, m. Cic. *Szverſicza, mala kita, kiticza, granicza.* s. Aeſtlein, s. Propffreiſs. *Ágatska.*

Rāmus, i, m. Cic. V. *Frons, dis.* 2. *Transl. ad alia:* Miſeriarum ramos amputare: *Cic.*

Rāmuſcŭlus, i, m. Plin. V. *Ramulus.*

Rānă, æ, f. Cic. *Saba.* r. Froſch. *Béka.* 2. apud Colum. *Jezicbna ſabicza,* iliti *Pekúcbi otok pod jezikom.* Der Froſch auf der Zunge, e. Geſchvvulſt unter der Zungen. *Szájnak béka nevü nyavalyája.*

Ranceo, es, ēre, ui, (Neu.) Lucr. *Pleſznivem, Pleſznio jeſzem.* Ich bin ſchimlicht. *Megſenyvedek, ſenyvedtt vagy posbadtt vagyok.* V. *Putreo.*

Ranceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Arnob.* Rancidus fio. V. *Putreſco.*

Rancĭdè, *Adv.* Gell. *Pleſznivo, vonylivo, ſzmerdlivo, gnjilo.* Schimlicht. *Senyvedttül, posbadttúl.* Synon. *Corruptè, fœtidè, putidè, putridè.*

Rancĭdŭlus, a, um, Juven. V. *Aliquantùm &* & *Rancidus, Putidulus.*

Rancĭdus, a, um, *Horat.* Rancĭdĭor, Juven. *Pleſznio, od ſztarine zgnzan.* Schimlicht. *Senyvedtt, posbadtt.* V. *putris, fœtidus.* 2. Transl. V. *Putidus. N.* 1. ità Plin.

Ranco, as, āre, āvi, ātum, [Neu.] Auct. Phil. *Kricbim kakti Riſz.* Schreye vvie ein Tieger-Thier. *Rikóltok mint a' tigris.*

Rancŏr, ōris, m. Pallad. *Pleſznivoſzt.* r. Schimmel. *Senyvedtség, Posbadtság.* V. *Putredo, Putor.* 2. Transl. *Nuternya* ali *Mukla ſzerda, ſztaro odurjavanye, merzenye, otajni názlob.* Heimlicher Zorn, alter Groll. *Titkos gyülölség.* Veteri rancore depoſito. *Hieron.*

Rānŭla æ. f. Apul. *Sabicza.* s. Fröſchlein. *Békátska.*

Rānuncŭlus, i, m. Cic. V. *Ranula.* 2. apud Plin. *Sábjak, ſabja tráva.* r. Hahnen-Fuſs, s. Froſch-Kraut. *Boglár virág. Béka virág.*

Rāpa, æ, f. Colum. *Repa.* e. Rube, Rübe. *Répa.*

Rāpăcĭă, ōrum, n. *plur.* Plin. *Czima repina.* s. Rüben-Kraut. *Répa levelei, tsirái.* Nonnulli leg. *Rapicia* eodem ſenſu.

Răpăcĭdă, æ, m. Plaut. *Zgrablyvecz, Pograbitel.* r. Raub-Vogel, Entzucker. *Ragadó, Ragadozó, Elkapó.* V. *Fur, Prædo, Rapax.*

Răpăcĭtās, ātis, f. Cic. *Zgrablyivoſzt, grabeslyivozt, na grablyenye poblepnoſzt.* e. Entzuckung, die Begierd etvvas zu entzucken oder mit Gevvalt hinvveg zu nehmen. *Ragadozóság.* Item V. *Furacitas.*

Răpăcĭus, a, um, V. *Rapicius.*

Răpax, ācis, om. Cic. *Grabi rad, grabechi, z-ſzilum vzeti gotov, zgrablyiv.* Raubgierig, entzuckend, mit Gevvalt hinvveg nehmend. *Ragadozó.* Item V. *Furax, Prædabundus.* 2. dicitur de *inanimatis: ut:* Nihil rapacius (*pro* magis attrahens, appetentius) quàm natura. *Cic.* Ignis rapax: *Ovid.* Mors rapax. *Tibull.* Undæ rapaces, *pro* rapidæ. *Ovid.*

* **Răphănīnus**, a, um, Plin. *Retkvin, Povertnichki, iz retkve.* Von Rettig, zum Rettig gehörig. *Retekí, Retekból-való.*

* **Răphănus**, *vel* Rhăphănus, i, m. Plin. *Retkva, Povertnicza.* r. Rettig, Rättich. *Retek.*

Răpĭcius, a, um, Cato. *Répni.* Was von Ruben iſt, zum Rüben gehörig. *Répából-való, Répához-való.* Hinc *Rapicia,* V. *Rapacia.*

Răpĭdè, *Adv.* Cic. *Náglo, na jagmu, naglovezó, naglo tekuch.* Behend, ſchnell. *Sebeſen.* V. *Properanter.*

Răpĭdĭtās, ātis, f. Cæſ. *Naglocha, nagloſzt vodè &c.* e. Schnelligkeit. *Sebeſség.* V. *Properantia.*

Răpĭdus, a, um, Cic. V. *Properans.* Unde rapidior: *Curt.* Flumen rapidiſſimum: *Cæſ.* Hinc 2. Transl. *Oratio rapida* dicitur, quæ verborum copiâ, & numeri impetu concitata quaſi torrens fertur. *Cic.*

Răpīna, æ, f. Cic. V. *Præda N.* 1. *Furtum.* Item V. *Raptio.*

Răpīna, æ, f. Colum. *Repiſche, Meſzto z-repum poſzéjano.* s. Rüben-Feld. *Répás hely, Répa ágy, Répa-föld.*

Răpīnātŏr, ōris, m. *Lucil.* apud *Non.* V. *Rapacida.*

Răpio, is, ĕre, ui, aptum (Act.) Cic. *Grábim, zgrablyujem, naglo z-ſzilum jemlyem,* ali *odnaſſam.* Gevvaltſam vvegnehme, zu mir reiſſe, entzucke, entführe. *Ragadom, Elkapom, Eróvel elvonſzom.* Virgines ad ſtuprum

ſtuprum rapere: *pro* per vim auferre, abducere. *Liv.* Aliena rapere: *pro* vi auferre, prædari. *Cic.* Aliquem per omne ſpatium rapere: *id eſt* raptim & feſtinanter ducere, trahere. *Liv.* Aliquem ad mortem rapere: *pro* raptim morte mulctare, afficere ſupplicio. *Cic.* Aliquem ad pœnam rapere: *pro* punire. *Id.* Aliquem ad diſciplinam rapere: *pro* attrahere, impellere ad cognitionem diſciplinæ. *Id.* In invidiam aliquem rapere: *pro* adducere, exoſum & inviſum reddere, odium in aliquem concitare. *Id.* V. plura in *Odium*. Alicujus conſilium in contrariam partem rapere, *pro* interpretari. *Id.* Aliquem in jus rapere: *id eſt* compellere, ut ſe in judicio ſiſtat. *Horat.* Cupiditate rapi: *pro* abripi, allici, trahi. Cic. *Vu velikom poſelenyu biti, vu veliko poſelenye doſzpeti, od nezloga poſelenya obladanomu biti.* Von heftiger Begierd ſich überwunden laſſen. *Nagy kivánjággal lenni.* Quo te effrœnata tua cupiditas rapiet? *Id.*

Vſzud zpuſztyena tvoja ſelya,
Kam te' neche vutopiti?
Z-tvôga ſitka zla bû meiya,
Sgan krub v-peklu hoches kliti.

Răpiſtrum, ſtri, n. Colum. *Divja rotkva.* Wilder Rettig. *Repſin, vad retek.*

Răpo, ōnis, m. *Varro* apud *Non.* V. *Rapacida.*

Raptim, *Adv.* Plin. *Grâbech, grabeslyivo, na zgrablyivechki nachin, zgrabczd.* Reiſſender-Weiſe. *Ragadon.* 2. V. *Properanter.* Hæc raptim ſcripſi. Cic. *Ovaſzem náglo piſzal.* Ich habe dieſes in Eyl geſchrieben. *Sietve irtam ezeket.*

Raptio, ōnis, f. Terent. *Grablyenye, z-ſzilum jemanye, ſzilno odpelyanye.* e. Entzuckung, mit Gevvalt-Nehmung, Abführung. *Elragadás, Eltapás, &c.* V. *Prædatio.*

Raptĭto, as, āre, &c. Gell. *&c.*

Rapto, as, āre, āvi, ātum, (Act. Freq. à *rapio*) Plaut. *Z ſzilum zgrabivam, nâglo vlêchem ali pelyam, ſzilno povlâchim.* Mit Gevvalt hinvveg reiſſe, ziehe, ſchleiffe, ſchleppe. *Kapdoſom, Hurtzolom, Hordozom.* Synon. *Frequenter traho, rapio.*

Raptŏr, ōris, m. Horat. V. *Rapacida.*

Raptum, i, n. V. *Rapina.* Vivere raptô: *Liv.* De rapto, *vel* ex rapto vivere. *Ovid.*

Raptus, ûs, m. V. *Raptio, Abductio.* Refertur præcipuè ad ſtuprum. *Hinc* Virginis raptus. *Szilno divojke odpelyanye y obſzilenye, ſzila divojki vuchinyena.* e. Entführung und Gevvaltthätige Schvvächung einer Jungfrauen. *Erôſzakos eltapáſa valamelly leánynak.* Ita *Cic.* Item generatim V. *Præda N.* 1. Tacit.

Răpŭlum, i, n. Horat. *Repicza.* s. Rüblein. *Répátska.*

Răpum, i, n. Plin. V. *Rapa.*

Rārē, *Adv.* Colum. *Synon.* Minus densè. *Rédko, negdi y negdi.* Dünn, vveit von einander. *Ritkáſon.*

Rārĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Colum. *Rédkim, rédko chinim.* Dünn mache. *Megritkitom.*

Rārĕfactio, ōnis, f. Philoſ. *Na rédko razidenye* ali *razhajanye, na rédkom nachinyanye.* e. Dünnmachung. *Megritkitás.*

Rārĕfio, is, fĭeri, factus ſum, (Paſs. Anom.) Lucr. *Rédek bivam.* Dünn vverde. *Megritkûlok.*

Rārentĕr, *Adv.* Cato. V. *Rarò.*

Rārēſco, is, ĕre, [Neu. Inch.] Colum. V. *Rareſio.*

Rārĭpĭlus, a, um, Colum. *Rédko-laſz, rédko láſzi,* ali *dlake imajuchi.* Dünn-härich. *Ritka haju, ritka ſzôrû.*

Rārĭtās, ātis, f. Cic. *Rédkocha, Rédko-bivnozt.* e. Dünnigkeit, Seltſamkeit. *Ritkaſág.* Item V. *Infrequentia, Paucitas.* Plin. 3. *Transl.* V. *Præſtantia.*

Rārĭtūdo, ĭnis, f. Colum. V. *Raritas.*

Rārō, iûs, ſsĭmē, *Adv.* Cic. *Rédkokrat, malokad, malo gda, negda y negda.* Selten, nicht offt. *Ritkán.*

Rārŭs, a, um, Virg. *Rédek, neguſzt.* Dünn. *Ritka.* V. *Foraminoſus, poroſus &c.* 2. V. *Infrequens N.* 1. *Inſolens N.* 1. *Paucus.* Literas raras accipio. *Cic.* 3. Metalepticè V. *Præſtans.* Et quidem omnia præclara, rara. *Id. de Am. c.* 21.

Raſcia, æ, f. Geogr. *Raſzczianzka zemlya.* s. Rätzen-Land. *Rátz-Orſzág.* Provincia Illyrii, pars ſuperioris Mœſiæ, dicta à Raſca fluvio. Serviæ adjacet, cujus etiam nomine paſſim venit. V. in *Mœſia, Servia.*

Rāsĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Oſztruslio, obritlio, podbritlio.* Das ſich ſchaben, *oder* ſcheeren läſt. *Vakarhatô, Nyirhetô.* 2. V. *Raſus, a, um.* Ovid.

Rāsĭto, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Gell. *Vechkrat ſztruſem, ſztriſem, brijem.* Offt ſchabe, reibe, ſcheere. *Vakargatom, Nyiregetem, Borotváldogalom.* V. *ſæpe* & *Rado.*

Rāſor, ōris, m. Feſt. *Sztrugavecz, Oſztruſitel, Brivecz, Podbrivavecz.* r. Schaber, Kratzer, Scheerer. *Vakarô, Nyirô, Borotválô.*

Raſtellum, i, n. Colum. *Zubachicze, Grablyicze,*

cze, Motichicza. Ein kleiner Karſt, *oder* Rechen. *Gereblyitske, kapátska.*

Raſtrum, tri, n. Varro. *Zubache, Grablye.* r. Rechen. *Gereblye.* Item V. *Occa.* 2. V. *Ligo. ſarculum.* ita *Virg.* Num. plur. *Raſtră, ōrum, n.* & *Raſtrī, ōrum, m.*

Rāsūra, æ, f. Colum. *Sztruganye, Sztriſenye, Brienye.* Das Schaben, Kratzen, e. Schabung, Kratzung, Beſcheerung. *Vakarás, Nyírés, Beretválás.* V. *Lavigatio.* 2. V. *Ramentum.* ità *Veget.*

Rāſus a, um, Ovid. *Oſztruſen, oſztriſen, podbrit, obrit.* Geſchabet, gekratzet, beſchoren. *Vakartatott, Megnyírtt.* Item V. *Politus N. 1.*

Rāſus, ûs, m. Varr. V. *Raſura N. 1.*

Rătāria æ, f. *Gell.* Navis rati ſimilis.

Rătārius, ii, m. Paul. JCt. *Plobar; Plobe-ladje meſter,* ali *ravnitel,* peregr. *Flôſsar.* r. Floſsmann, Flöſſer. *Szál hajós, Tutalyos meſter.*

† Rătĭfĭcātio, onis, f. JCt. V. *Ratihabitio.*

† Rătĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *&c.*

† Rătĭhăbeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Act.] JCt. *Latinè* Ratum habeo, ratum facio, ratum volo. Cic. *Za dobro szpoznávam, imam, ali derſim.* Gut heiſſe. *Meg-erőſítem.* V. *Approbo, Confirmo N. 1. Comprobo, Affirmo.*

Rătĭhăbĭtio, onis, f. Ulp. *Za dobro vzetje, szpoznavanye,* ali *imanye.* e. Gutheiſſung, Genehmhaltung. *Meg-erőſítés.* V. *Affirmatio, Approbatio, Comprobatio, Confirmatio N. 1.*

Rătĭo, ōnis, f. Cic. *Razbor, Razborje &c.* V. *Intellectus, Intelligentia, Judicium N. 2. Mens N. 1.* Expers rationis. V. *Demens, Irrationalis.* 2. V. *Ratiocinatio.* ità *Horat.* 3. *Rachun.* e. Rechenſchafft. *Szám.* V. *Computatio, Expenſitatio.* Supputare, *vel* ponere rationem cum aliquo. *Cic.* Inire, *vel* habere rationem cum aliquo. Cæſ. *Z-kem rachun vchiniti, rachune delati.* Mit einem rechnen, Rechnung machen. *Valaki-vel ſzámot vetni.* Ab aliquo rationes accipere. Cic. *Od kōga rachun vzeti.* Von einem Rechenſchafft nehmen. *Valakitül ſzámot venni.* Alicui rationem alicujus rei reddere. *Kōmu od chesza rachun dati.* Einem von etvvas die Rechenſchafft geben. *Valamelly dologrúl valakinek ſzámot adni.* ità Cic. Hinc *Conſtare ratio* dicitur, cùm accepta & expenſa, *vel Tran l.* dicta & facta congruunt. *Tacit.* 4. V. *Cauſa N. 1.* Et quidem, cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. Cic. 2. *de Div.* 5. V. *Argumentum N. 1.* Ratio eſt, quæ demonſtrat verum eſſe, quod intendimus. *Auth. ad Her. l.* 2. 6. V. *Cura N. 1. Reſpectus N. 2.* Peto à te, ut mei, dignitatis meæ, rei familiaris &c. rationem habere velis. 7. V. *Conditio N. 1. Qualitas.* Nunc alia ratio eſt omnium rerum. 8. V. *Quantitas.* Pro ratione pecuniæ liberiùs tractatus eſt. 9 V. *Menſura, Modus, Conſilium N. 2. Inſtitutum N. 1. & 2. Lex, Jus, Præceptum, Via, &c.* Mea ratio in dicendo hæc eſſe ſolet. Omni ratione aliquem tueri. Laborioſiſſima vitæ ratio. Totius belli ratio deſcripta. Inire rationem faciendi aliquid. Pro ratione fructuum. Bene vivendi rationem hominibus dare. Certam conſtituendæ pacis rationem tenere. *Hactenus Cic.* 10. Duplex eſt orationis ratio: *pro* genus. *Id.* 11. Nihil cum eo rationis habui: *id eſt:* nihil negotii, vel commercii, nullam ſocietatem aut conſvetudinem. *Id.* 4. *Ver.* 12. Ea noſtra ratio eſt, (*id eſt* propoſitum, deſiderium) ut omnes boni faveant, omnes improbi oderint. *Id. Quin. Fr.* 13. Conſulere ſuis rationibus: *id eſt* rebus. *Id.*

Rătĭōcĭnātio, ōnis, f. Cic. *Razumno z-ſzobom dokanchanye, pametno razloſenye, razlog.* e. Vernünfftige Nachforſchung, Nachſinnung, Schlieſſung. *Okoskodás, Elmélkedés.* Item V. *Argumentatio.*

Rătĭōcĭnātīvus, a, um, Cic. *Razloshyiv, Razumno razloſni. pametnomu razboru ſzliſſajuchi.* Vernunfftmäſſig, zum Vernunffts-Schluſs-gehörig. *Okoskodáſra-való.*

Rătĭōcĭnātor, oris, m. Cic. *Pametno-razloſnik.* Vernünfftiger Schlieſſer. *Okoskodó.* Item V. *Calculator.*

Rătĭōcĭnĭum, ii, n. Colum. V. *Ratiocinatio, Calculatio N. 1.*

Rătĭōcĭnor, aris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Z-razumom dokancham, razlog chinim, z-razumomſze ſzpominam.* Vernünfftig ſchlieſſe, nachſinne. *Okoskodom, Magamban megbányom.* Item V. *Argumentor.* 2. V. *Calculo, Computo N. 1.* De pecunia ratiocinari. *Id.* 2. *de Inv. c.* 29.

Rătĭōnābĭlis, is, *com.* le, n. Ulp. *Razumno rechen* ali *vuchinyen: Razloſni, Razborit, Priſztojni.* Nach der Vernunfft geſagt *oder* gethan: bequem. *Okoſságos.* Item V. *Rationalis:* ita *Quintil.*

Rătĭōnābĭlĭtĕr, *Adv.* Apul. *Razumno, z-razumom.* Vernünfftiglich. *Okoſon.* V. *Prudenter.*

Rătĭōnālĭa, ium, n. *plur. Subſtantivè.* Ulp. *Knige*

Digitized by Google

Knige rachunzke. s. Rechen-Buch. *Számvetö vagy ſzámtartó könyv.* V. *Logarium.*

Rătiōnālis, is, *com.* le, n. Auth. ad Her. *Razumen*, Razumni, *Razumlyio*, *Razum imajuchi*, Razborni. Vernünfftig, Vernunfft habend. *Okos, okoskodó.* Item V. *Ratiocinativus.* ita *Auth. ad Her.*

Rătiōnālis, is, m. *Subſtantivè*, Lamprid. V. *Adminiſtrator*, *Curator N.* 1. *Fiſcus N.* 5. *Calculator*, *Logiſta.*

Rătiōnālĭtās, ātis, f. Tertull. *Razumnoſzt*, *Razboritozt.* e. Vernünfftigkeit, Verſtändigkeit. *Okoſság.* V. *Intellectualitas.*

Rătiōnālĭtĕr, *Adv.* Senec. V. *Rationabiliter.*

Rătiōnārium, ii, n. Svet. V. *Rationalia.*

Rătiōnārĭus, a, um, Ammian. Rachunzki, *rachunarski.* Zur Rechnung gehörig. *Számvetésbez-való.*

Rătiōnārĭus, ii, m. Modeſtin. JCtus. *Rachunov priemitel.* r. Rechen-Meiſter. *Számtartó.* V. *Calculator*, *Logiſta.*

† Rătiōnātor, oris, m. V. *Rationarius.*

† Rătiōniſta, æ, m. V. *Rationarius.*

Rătis, is, f. Cic. *Plobo-ladja*, *Povodnicza*, *Derveni ſzlogh*, *Darvena povodnicza*, peregr. *Flóſz.* s. Floſs, Flöſs, e. Flott. *Szál hajó*, *Tutaly.* 2. Poëticè per Catachreſin V. *Navis.* Servare omnem ratem: *id eſt:* Totum negotium bene & feliciter procurare. *Prov. Plauti.*

Rătītus, a, um, *Plin.* Ad ratem ſpectans.

Rătiuncŭlă, æ, f. *Dim.* Cic. *Mali zrok*, *zrochecz.* Kleine *oder* geringe Urſach. *Okotska.* Item *Mali rázlog.* Kleiner Vernunffts-Schluſs. *Okoſságotska.* 2. apud Terent. *Rachunecz*, *malahnoga dugovanyicha rachun.* e. Kleine Rechnung. *Számvetéſetske.*

Rătō, *Adv.* Tertull. V. *Certè*, *Conſtanter*, *Firmè*, *Perſeveranter.*

Rătus, a, um, Particip. à *Reor.* Cic. *Stimajuchi*, *ſzudtchi*, *tak derſechi*, *ki je ſtimal*, ali *tak derſal* iliti *ſzudil.* Der gemeynt, *oder* gedacht hat. *A' ki felöl vélték.* 2. eſt Nom. & accipitur pro *Certus*, *Conſtans*, *Fixus N.* 2. *Perſeverans.* Juſſum ratum; Aſtrorum ordines rati. *Cic.* Mihi ratum eſt: *pro* Approbo, Confirmo. *Za ſztanovito derſim*, *za dobro zpoznávam.* *Takſzem z-umom odluchil ali dokonchal.* Ich habs bey mir beſchloſſen. *Azt magamban eltökélletem*, *elhittem.* Pro rata parte: *vel abſolutè* pro rata: *id eſt* habita ratione proportionis. *Poleg odluchene ſztrani*, *kuliko na moju ſztran dojde.* Nach behörigem Theil. *Tulajdon réſze ſzerint.* Pars rata. *Vſzakoga praudeno odluchena ſztran*, ali *dél.* Der gevviſſe und behörige Theil. *Kinek-kinek tulajdón réſze.* Rato tempore: *pro* certo, præſtituto, ſtato. *Haſtenus Cic.* Judicium ratum: *id eſt:* Conſtans, & in eodem permanens ſententia. *Senec.* Preces ratæ, *pro* exauditæ. *Ovid.* Vita rata, *pro* Conſtans, tuta, perpetua. *Virg.*

Răvaſtellus, a, um, *Dim.* à Ravus. *Plaut.* V. *Rabuſculus.* Alii leg. *Raviſtellus.*

Rāucă, æ, f. Plin. *Kukecz*, ali *Chervo korénye kvarlchi.* Ein Wurm, der die Wurtzeln verdirbt. *Fa gyökér veſztö ſérgetske.*

Rāucē, *Adv.* Servius. *Hrebavo*, *Piſzkutlivo*, *gerlo-mukno*, *zamuklo.* Heiſerig. *Rekedtük.*

Rāucēdo, ĭnis, f. Plaut. *Piſzkutlivozt*, *Gerlo muknoſzt*, *Hrebavozt*, *Hrapavoſzt*, *Zamuklozat*, *Izmuknutje.* e. Heiſerkeit. *Rekedtség*, *Bérekedés*, *Rekedezés.*

† Rāuceo, es, ēre, ui, (Neu.) V. *Raucio.*

Rāuceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Zamuknujem*, *Mukli* ali *piſzkutlio bivam.* Heiſer vverde. *Rekedezem*, *Bérekedezek.*

Rāucio, is, ire, ſi, ſum, (Neu.) Lucill. *apud* Priſcian. *Muknem*, *Piſzkutam*, *Hrebam*, *Muklo gerlo imam.* Ich bin heiſer, heiſere Stim̃ habe. *Rekedezö vagyok*, *Bérekedtem.* V. *Rauceſco.*

Raucĭsŏnus, a, um, Catull. *Muklo-glaſz*, *Muklo-glaſzen.* Heiſer thönend. *Rekedtt ſzavú*, *Bérekedtt.*

Raucĭtās, ātis, f. Plin. V. *Raucedo.*

Rāucus, a, um, Cic. *Mukli*, *Zamukli*, *Piſzkutliv*, *Hrebav*, *Hrapav.* Heiſer. *Rekedtt*, *Rekedezö.* 2. Metonymicè *Preſztajuchi*, *Henyajuchi*, *Pomenyſzavajuchi ſze.* Aufhörend, abnehmend. *Henyélö*, *elfogyó*, *megfáradtt.* V. *Feſſus.* Ipſe rumor jam raucus factus eſt. *Cic.*

Rāudus, i, m. *Neobdelani brunez*, *Medo.* Unausgearbeitet Ertz. *Kéſzítetlen értz.* V. *Æs N.* 1. Nam apud *Veter.* Raudus, a, um, *idem erat ac* Rudis, non elaboratus. *Varr.*

Rauduscŭlum, i, n. *Falachecz bruneza.* Ein Stücklein von Ertz. *Értzetske.* Item V. *Pecunia N.* 1. Nec me rauduſculum movet. *Cic.*

Răvĭdus, a, um, Colum. *Suto-chervkazt*, *Temno-ſutkaſzt.* Schvvartz-gelb, gelb-grau. *Feketélló*, *ſárga*, *barna*, *ſetét sárga*, *ſzöke.*

Rāvio, is, ire, [Neu.] Plaut. *Piſzkutlivo govorim*, *krichim do mukloſzti.* Heiſerig rede, ich ſchreye mich-heiſer. *Rekedtve beſzéllek.* V. *Raucio.*

Rāvis, is, f. Plaut. V. *Raucedo.*

Rāvŭlus, a, um. *Dim.* à ravus. *Sidon.* V. *Aliquantùm* & *Ravus* N. 2.

Rāvus, a, um. *Cic.* apud *Non.* V. *Ravidus.* Oculi ravi: *id eſt:* coloris inter flavum & cæſium medii, *ſeu* ex fulvo & nigro miſti. *Varro.* 2. V. *Raucus.* Vox rava. *Feſt.* Hinc *Rabula v* mutato in *b*, quòd ad ravim clamet. *Id.*

† Reăctio, onis, f. *Synon.* Contra *vel* Viciſſim actio.

† Reăgo, is, &c. *Synon.* Contra *vel* Viciſſim ago.

Rĕædĭfĭco, as, &c. (Act.) Cic. *Pak ſzatavim, poderto ſzatanye popravlyam, drugìch napravlyam.* Wiederum baue. *Ujonnan felépitem.* V. *Denuo* & *Ædifico* N. 1. *Inſtauro.*

Reădopto, *vel* Rĕdădopto, as, &c. *JCt.* V. *Denuo* & *Adopto.*

Reădūnātio, ōnis, f. V. *Redadunatio.*

† Reālis, is, *com.* le, n. *Dugovanyzki, Vu chinu takov. Iſztinzki, Pravedni.* Würcklich, thätlich. *Dologi, Igaz, Tſelekedettel ollyan.* Latinè *Re ipſa exiſtens, opere talis, genuinus.*

† Reālĭtās, ātis, f. *Dugovanyſztvo, Iſztinztvo.* e. Würcklichkeit, Thätigkeit. *Valóság.*

† Reālĭtĕr, *Adv.* V. *Reapſe.*

Reapsĕ, *pro* Rē ipsā. Cic. *Vu chinu, u delu, u tvoru, u ſzebe, zaſztonovito, za iſztinu.* In der That ſelbſt, vvürcklich, vvarhafftiglich. *Tſelekedettel, valójában.*

Reaſſūmo, is, &c. *Plin.* V. *Denuo* & *Aſſumo.* Apud eundem Alii rectiùs leg. *Reſumo.*

Rĕātŭs, ûs, m. Quintil. *Sztaliß grėßnika, vreme vu pregreßki poſztavlyenoga, duſnoſzt podneſzti pokoru za pregreßku.* Der Stand eines Ubelthäters, e. Schuldigkeit der Ubertrettung. *Vétekben-való léleknek, Büntetésre-való érdemeßég.* 2. V. *Culpa* N. 1. *delictum, Prævaricatio* N. 1. Apul.

Rĕbaptīzo, as, &c. *Honor.* & *Theodoſ. lib.* 2. *Cod. tit.* 20. *leg.* 2. V. *Denuo* & *Baptizo* N. 1.

Rĕbellātio ōnis, f. Tacit. *Szuprot-vojuvanye, Proti glaváru orutja podignenye, zpuntavenye.* e. Widerſetzung der Unterthanen, r. Aufſtand. *Tamadás, Ellene támadás, Párt ütés.* V. *Defectio* N. 2. *Perduellio.*

Rĕbellātŏr, ōris, m. *Proti vojuvavecz, Puntar, Odmetnik.* r. Aufrührer, Rebelle. *Pártütő, Urára támadó.* V. *Defector, Perduellis.*

Rĕbellātrix īcis, f. Liv. *Szuprotſztavkinya, Puntaricza, kiſze ſzuprot ſzvojem Poglavárom poſztavlya.* e. Aufrührerin. *Pártütőné.*

Rĕbellio, ōnis, f. *Trebell.* V. *Rebellatio.*

Rĕbellis, is, *com.* le, n. Curt. *Zneveren, Puntarzki, ſzuprotjse poſztavlyajuchi, Podloſnoſzt odbitajuchi.* Aufrühriſch, vviederſpenſtig. *Pártütő.* V. *Perduellis* in fine.

Rĕbellĭum, ii, n. *Liv.* V. *Rebellio.*

Rĕbello, as, are, avi, atum, (Neu.) propriè dicitur de iis, qui aliquando victi, & in deditionem recepti, bellum inſtaurant. Cæſ. *Synon.* Bellum redintegro, Priſtina bella renovo, Deſciſco, Deficio. *Szuprot ſztaiem, Puntarimſze, Proti pravdenomu poglaváru orutje podiſem.* Mich vviederſetze, ich bin aufrühriſch, von meinem Ober-Herrn abfalle. *Ellenkezem, Pártot-ütök, Feltámadok.*

Rĕbīto, as, are, avi, atum, (Neu. Freq.) Plaut. V. *Redeo.*

Rĕbŏo, as, āre, āvi, ātum, (Neu.) Virg. V. *Remugio, Reſono.*

Rĕbullio, is, īre, &c. V. *Ebullio* N. 1. *Valde* & *Bullio, Denuo* & *Bullio.* Item *Activè* Lucerna fervens oleum rebullivit in ejus humerum: *pro* bulliendo ejecit. *Apul.*

Rĕcalcĭtro, as, &c. *Horat.* Synon. *Calcitro, Contra calcitro, Reſiſto, Repugno.*

Rĕcalco, as, &c. *Colum.* V. *Denuo* & *Calco.*

Rĕcăleo, es, &c. *Virg.* Synon. *Iteratò* vel *Valde caleo.*

Rĕcălesco, is, &c. Cic. *Denuo caleſco.*

Rĕcalfăcio, is, &c. Ovid. *Iteratò Calfacio.*

Rĕcalfīo, is, &c. Scribon. *Iteratò caleſio.*

Rĕcalvaſtĕr, tra, trum, Senec. *Odzad malo pleſſiv, Pripleſſiv.* Der hinten her ein vvenig kahl iſt. *Hátúl kopaſzotska, Hátúl kopár.*

Rĕcalvus, a, um, Plaut. *Odzad pleſſiv.* Rückvverts kahl. *Hátúl kopaſz.*

Rĕcandeo, es, &c. Ovid. *Denuo candeo, Recandeſco.*

Rĕcandeſco, is, &c. Ovid. *Denuo candeſco.*

Rĕcăno, is, &c. Plin. *Iteratò cano.* 2. V. *Revoco.* N. 2.

Rĕcanto, as, &c. Martial. 1. V. *Iteratò* & *Canto.* 2. V. *Revoco* N. 2.

Rĕcăpĭtŭlo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Tertull. V. *Repeto* N. 2.

Rĕcătīna, æ, f. Geogr. V. *Poſega.*

Rĕcēdo, is, ĕre, eſſi, ſſum, [Neu.] *Odſztuplyujem, odſztupinam, odſztupam,* Infin. *Odſztupiti. Vugibyemſze, vugibamſze,* Inf. *Vugnutiſze. Odſztranyivamſze,* Inf. *Odſztranitiſze.* Abtrette, abvveiche, zuruck vveiche. *Hátra-*

Hátra-térek, *eltérek*. Item V. *Abeo N.* 1. *&* 2. *Diſcedo N.* 1. Formianô cogitamus recedere : *pro* abire. *Id. Att. l.* 2. 2. V. *Redeo*. Albinus Aulo fratre in caſtris pro Prætore relicto Romam receſſit. *Salluſt. in Jug.* 3. Transl. In oſſibus fragmentum à fragmento recedit : *pro* disjungitur: *Celſ.* Ab armis, ab officio, de ſtatu dignitatis recedere : *pro* ceſſare, deſiſtere. *Cic.* A vita *Cic.* Vitâ *Plaut.* Ex oculis recedere: *Plin.* pro *mori*. Loca à mari longiùs recedent'a: *pro* remota. *Curt.* 4. Ponitur pro *Diminuor*. Venter receſſit: *pro* diminutus eſt. *Plin.* 5. In ſe ipſum recedere: *eſt* quaſi ad cor redire, & ſecum ipſo quidpiam acuratiùs perpendere. *Senec. ep.* 7.

Rĕcello, is, ĕre, ui, *apud quoſdam contra Alvarum ſup.* excelſum, (Act.) V. *Deprimo*, *Reclino*, *Reduco*, *Retraho*. Aliquid ad ſolum recellere. *Liv.*

Rĕcens, *om.* tior, ſſimus, Cic. *Sztopravnyi*, *ſzkornyi*, *nezdavnyi*, *ſzadanyi*, peregr. *Friſki*. Friſch. *Moſtani*. V. *Novitius*. Piſcis recens. *Riba ſztoprav vlovlyena*, *chverſzto-meſzna*, pereg. *friſka*. Friſcher Fiſch. *új teſtében-való hal*. A recenti memoria, *vel* Recentiore memoriâ. *Ne-zdavnya*. Nicht längſthin. *Tſak nem régen*. V. *Nuper*. Negotio, *vel* re recenti. *Taki od pochetka, dok'am je jaſs novo dugovanye, doklam ſze p'ſzel nepogorſſa*. Biſs die Sach friſch, noch auf friſcher That. *Mig a' dolog, vagy Gond új*. Cic. 2. *pro* Integer viribus. *Mochni*, *Poſzkochni*, *Poſzpeſsni*. peregr. *Friſek*. Friſch, Hurtig. *Erös*, *gyors*, peregr. *Friſ*. V. *Validus*, *Vividus*, *Agilis*, *Alacer*. Conſul recentis animi. *Liv.* Perſæ recentes ſuccedent feſſis. *Curt.*

Rĕcens, *Adverbialiter*. V. *Recenter N.* 1. E provincia recens venit. *Cic.* Puer recens natus. *Plaut.*

Rĕcenſeo, es, ĕre, ui, ſum, *apud antiq.* ſitum *ab antiq.* Recenſio, is, ire, [Act.] *Na rachun poſztavlyam*, *Prebrájam*. Item peregr. *Muſtram*. Uberzehle, muſtere. *Számba-véſzem*, *Meg-ſzámlálom*, Item peregr. *Megmuſtrálom*. V. *Pernumero*, *Perluſtro*. Exercitum, Captivos recenſuit. *Liv.* 2. Metalepticè V. *Enarro*. Fortia facta recenſe. *Ovid.*

Rĕcenſio, ōnis, f. Cic. *Prebrojenye*, *na rachun poſztavlyanye*, *Vojnikov &c. pregledanye*, peregr *Muſtranye*. e. Uberzehlung, in die Zahl-Setzung, Muſterung. *Megſzámlálás*, *Muſtrálás*. V. *Luſtratio N.* 2.

Rĕcensītio, onis, f. Ulp. V. *Recenſio*, *Enarratio*.

Rĕcensītus, a, um, *Partic.* Svet. *Prebrojen*, *pregledan*, *na rachun poſztavlyen*. Gezehlet, gemuſtert, in die Zahl geſetzt. *Megſzámláltatott*, *válogatott*.

Rĕcensūs, ûs, m. Svet. V. *Recenſio*.

Rĕcentĕr, *Adv.* Plin. *Sztoprav*, *ſzkoro*, *nezdavnya*, *nedavno*. Erſt, neulich, jüngſthin. *Moſtan*, *Moſtanában*. 2. V. *Alacriter*, *Vividè*.

Rĕcento, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Nonius. V. *Renovo*.

Rĕceptācŭlum, i, n. Cic. *Prijemaliſche*, *Primaliſche*, *Naſztaniſche*, *Zkrivaliſche*, *Utechiſche*, *Utekaliſche*, *Zavetje*, *Zavetiſche*, *Zaderſavaliſche* ; *Vſzako meſzto y dugovanye, vu kojemſze kaj zaderſáva*. e. Herberge, r. Aufenthalt, Zufluchts-Ort, alles darinnen etvvas aufbehalten vvird. *Béfogadó hely*, *Enyhſztö hely*, *Tartó hely*, *Vendég fogadó*, *Fogó hely*. Item ſpeciatim V. *Diverſorium*, *Profugium*.

Rĕceptātio, onis, f. *Ammian.* Frequens receptio.

Rĕceptātor, ōris, m. Cic. V. *Receptor*.

Rĕceptio, ōnis, f. Plaut. *Priimanye*, *Naſztanenye*, *Nazad prijemlyenye*. e. Annehmung, Beherbergung, Wieder-Annehmung, Zurucknehmung. *Béfogadás*, *Bévétel*, *Viſzſza-vevés*.

Rĕceptītius, a, um, Cato. *Priet*, *Nazad-vzet*, *Nazad-vzetliv*. Aufgenommen, der vvieder aufgenommen iſt. *Béfogadtatott*.

Rĕcepto, as, āre, āvi, ātum, [Act. Freq.] Terent. V. *Frequenter* & *Recipio N.* 1.

Rĕceptor, ōris, m. Tacit. *Priemitel*, *Nazadjemitel*, *zavetnik*. r. Annehmer, Einnehmer, Zurucknehmer, Aufnehmer. *Béfogadó*, *Viſzſza-fogadó*. V. *Diverſitor N.* 1.

Rĕceptōrium, ii, n. Sidon. V. *Receptaculum*.

Rĕceptōrius, a, um, Tertull. *Synon.* Aptus ad aliquid recipiendum.

Rĕceptrix, icis, f. Cic. *Priemitelicza*, *Naſztanitelicza*, *Zavetnicza*, *Nazadjemitelicza*. e. Einzieherin, Annehmerin, Aufnehmerin, Beherbergerin, Zurucknehmerin. *Bévévö-né*, *Mindent béfogodó aſzſzony*, *Viſzſza-vévö aſzſzony*.

Rĕceptum, i, n. Cic. V. *Promiſſio*, *Promiſſum*. Item *Prieto*. Das an- *oder* aufgenommene. *Bévett*, *Béfogadott*.

Rĕceptus, ûs, m. *Szegurno zavetje*, *meſzto, vu kojeſze gde ſzegurno vtechi y zaderſati more*. Ein ſicherer Ort. *Bátorſágos hely*. V. *Perfugium*, *Receptaculum*. Neque ex omni-

omnibus oppidis contrahere copias expedit, ne receptum amittam. *Cic. Att. l. 8. ep. 19. 2. Odſztup, od boja nazad vernenye.* r. Abzug, e. Wiederkehr. *Hátra-állás, ki-állás.* V. *Receſſus N. 1.* Receptui canere: *Cic. vel:* Receptui ſignum dare. Liv. *Z-trublyum iliti z-trumbetum za odſztuplenye od boja znamenye dati.* Zum Abzug blaſen. *A' badnak hátra térésre jelt fúni.* Hinc *tranſlatè etiam ad alia:* Canere receptui, *vel* receptum: *pro* diſcedere, recedere, abire, ceſſare. *Cic. Ovid.*

Rěceſſim, *Adv.* Plaut. *Nazad iduch, Povrachajuchſze, Naberbtczi.* Im zuruck gehen, rücklings. *Hátra-térvén, Hátra-máſzván.*

Rěceſſio, ōnis, f. Vitruv. *Odſztuplenye, Nazadſze vernenye, nazad idenye, vugibanye, vugnutje.* e. Abtrettung, Abvveichung, Zuruckvveichung. *Hátra-térés, Eltérés.* Item V. *Abſceſſio.*

Rěceſſūs, ûs, m. Cic. *Odſztup.* r. Abtritt. &c. V. *Receſſio, Abſceſſus.* Acceſſus & receſſus maris. *Pritékanye ali naraſztenye, y odtekanye iliti oplahnenye morja.* Die Zunehmung und Abnehmung, *oder* r. Zulauff und Ablauff, *oder* e. Fluth und Ebbe des Meers. *A' tengernek partjára kijövéſe, meg elmenéſe.* 2. V. *Latebra, ſolitudo.* Mihi ſolitudo, & receſſus provincia eſt. *Id. Att. l. 12.* Animi receſſus: *id eſt:* latebra. *Id. pro Marcel. c. 7.* Oculi receſſus: *h. e.* cavitas, profunditas. *Plin.*

Rěcidīvus, a, um. *Pak opadliv, pak dohajajuchi, povrachajuchiſze.* Wiederum baufällig, vviederkommend. *Iſmét-leeső, Hulló.* Febres recidivæ. Plin. *Zimlicza, káſze je nazad povernula.* Fieber, das vvieder komt. *kiolag reá-jövő hidegleléſek.*

Rěcĭdo, is, ĕre, rĕcĭdi, rĕcāſum, (Neu.) Cic. *Pak, opet, ali nazad opadam.* Wieder-*oder* zuruck falle. *Iſmét bele-eſem, Hátra-eſem.* 2. V. *Redeo.* Ne recidant febres. *Plin.*

Rěcīdo, is, ĕre, rĕcīdi, rĕcīſum, (Act. à *Cædo.*) Cato V. *Abſcindo N. 1. 2. 3. & 4. Accīdo, Deſeco, Reſeco.*

Rěcingo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Ovid. *Odpaſſujem, Razpaſſujem, Odveſujem.* Aufgürte. *Leövedzem, Megöldom.*

Rěcĭno, is, ĕre, nui, centum, (Act.) Cic. *Opet poplovam, ſpēvam.* Wiederſinge. *Iſmét-éneklem.*

Rěcĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) Liv. *Nazad jemlyem, opet jemlyem.* Zuruck nehme, vvieder nehme. *Hátra-vëſzem, viſzſzavëſzem.* Item V. *Recupero.* Tarentum recepit. *Cic.* Item: *Naſztanujem, na ſztan ali na konak prilmlyem.* Beherberge, aufnehme. *Béfogadom, felfogadom.* V. *Accipio N. 1. & 2.* Eum ſuis tectis recepit. *Cic.* Item V. *Admitto.* Aliquem in familiaritatem, neceſſitudinem, fidem recipere: *Id. Fam. 13. ep. 19.* Aliquem medio ex hoſte recipere: *pro* liberare; in tutum reducere, refugium ei præſtare: *Virg.* Mos receptus. Cic. *Prietaiiliti obchinzka navada.* Angenommener *oder* allgemeiner Brauch. *Bévött ſzokás.* 2. V. *Perfugio, Recedo N. 1. Confugio:* Se ad aliquem locum recipere. Cic. *Vugnutiſze, ſzkritiſze vu kakvo meſzto:* ali: *Vu-zavetje pobechi, odſztupiti.* Etvvohin fliehen, Unterſchleiff ſuchen, ſich in die Sicherheit ſetzen. *Valahová elvonni magát.* 3. V. *Obſtringo N. 2. Polliceor N. 1. Promitto N. 2.* Recipio vobis, me negotium ex ſententia facturum. *Cic.* In me recipio aliquid: *pro* ſuſcipio, onus in me transfero. *Id. l. 13. ep. 11.* 4. V. *Redeo.* Ad frugem ſe recipere: *pro* redire *Cic.* Romam ſe recipere: *pro* conferre, proficiſci, venire. *Id. Att. l. 1. ep. 51.* 5. ut me recepi, *pro* ut animum ac vires reſumpſi. *Cic.* Anhelitum recipere: *pro* reſpirare, reſpirium reſumere. *Plaut.*

Rěcĭprŏcātio, onis, f. *Odvrachanye, Povrachanye, Povernenye, odbod y pribod.* Das Wiederkehren. *Hátra-térés, Meg-fordúlás.* Obſervatā æſtûs reciprocatione: *id eſt:* acceſſu & receſſu. *Plin.*

Rěcĭprŏco, as, are, avi, atum, [Act.] *Nazad obracham, odvráchan, Povracham, Podrugachujem:* Infin. *Nazad obernuti, odvernuti, povernuti, podrugachiti.* Wiederkehre, vviedergelte, etvvas hingegen thu, vviederhohle. *Viſzontag hátra-térek, viſzontag fizetem, valamit viſzontag tſinálom, megkettőztetem.* Synon. *Reflecto, Vicem reddo, Repeto. &c.* Motum reciprocare: *pro* ſe invicem movere. *Cic.* Siquidem iſta ſic reciprocantur: *pro* invicem convertuntur: *h. e.* unum ab altero mutuò dependet. *Id. 1. de Div. c. 6.* Æſtus undas reciprocat: *pro* reflectit in partem contrariam. *Silius.* Item V. *Retrogredior.* Mare reciprocat: *pro* augetur & remittit, accedit & retrogreditur, *ſeu,* accreſcit & decreſcit. *Curt.*

Rěcĭprŏcus, a, um. *Povrachajuchiſze, Povratni, Povratliv, nazad vernutliv.* Wieder kehrend, vvieder zurück trettend. *Viſzontag hátra-térő, Meg-fordítható, Meg-fordúló.*

Digitized by Google

-dúló. Mare reciprocum. *Morje pritekujuche y nazad odtekujuche.* Das an-*und* ablauffende Meer. *Alá és fel-futó tenger.* Plin.

Rĕciſāmentum, i, n. Plin. *Odrezek, Odſzek, Triéſzka, Iver.* r. Abſchnitz, s. Abſchnittlein, r. Spahn. *Lemetélek, Faradik, Forgáts.*

Rĕciſio, onis, f. Plin. V. *Abſciſſio, Deſectio.*

Rĕcĭtātio, onis, f. Cic. Na *glaſz povédanye, glaſzno chtenye, preſtenye, proſtanye, prochitanye.* e. Laut-herſagung, Ableſung. *Elmondás, Eloloaſás.* V. *Prælectio* N. 1. *Pronunciatio.*

Rĕcĭtātor, oris, m. Cic. Na *glaſz povédavecz, chtavecz, prochitavecz.* r. Herſager, Ableſer. *Elmondó, Elolvasó.* V. *Prælector* N. 1. *Pronunciator.*

Rĕcĭtātrix, īcis, f. Apul. Na *glaſz povédavka, prechtavka, ſtavicza, prochitavka.* e. Herſagerin, Vorleſerin. *Elmondónt, Eloloasónt.*

Rĕcĭto, as, are, āvi, ātum, (Act.) Na *glaſz povédam, glaſzno chtem.* Laut ſage, leſe, ableſe. *Elmondom, Elolvaſom.* V. *Perlego N. 1. Prælego N. 1. Pronuntio N. 1.* Coram *vel* in ſenatu ex *vel* de codice, *vel* è memoria aliquid, recitare. *Cic.*

Rĕclāmātio, onis, f. Cic. *Szuprot-vika, krich, ſzuproti zaviknenye, krichanye, Protigovor.* e. Widerſprechung, Wiederredung, s. Gegen-Geſchrey. *Ellene ſzólás, kiáltás.*

Rĕclāmĭto, as, āre, āvi, atum, (Neu. Freq.) Cic. V. *Contra* & *Clamito N. 1. Frequenter* & *Contradico.*

Rĕclāmo, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Cic. V. *Contra* & *Clamo N. 1. Contradico.*

Rĕclango, is, ĕre, (Neu.) Ammian. *Contra* vel *valde clango.*

† Rĕclīnātōrium, ii, n. *Naſzlonje, Naſzlonicza.* s. Lehn-Bett *oder* Stuhl, eine Lehne an einem Stuhl, Stütze. *Heverő ágy.* V. *Acclinatorium.*

Rĕclīnis, *com.* ne, n. *Tacit.* ubi alii leg. *Reclivis.* V. *Reclinus.*

Rĕclīno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Acclino, Inclino N. 1. Incurvo, Retro* & *Incurvo, Inflecto N. 1.* Me reclino. *Naſzlanyamſze, prigiblyemſze.* Mich anlehne. *Magamat meg-támoſztom, Lehajlok.* In quem onus imperii reclinaret. *Senec.*

Rĕclīnus, a, um, Vopiſc. *Naſzlonyen, Nazad prignyen, Naſzlonyen leſéchi.* Angelehnet, anlehnend, zuruck gebeuget, nieder gelegt, liegend. *Lehajlott, Hátra hajlott, Lehajló, hátra-hajló. V. Acclinis, Inclinis.*

Rĕclīvis, *com.* ve, n. V. *Reclinus, Declivis.* In que ſinu juvenis poſita cervice reclivis: *pro* reclinatus, procumbens. *Ovid.*

Rĕclūdo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Odkleplyem,* Inf. *Odklenuti.* Aufſchlieſſe, Eröffne. *Kinyilatkoztatom.* V. *Aperio N. 1.*

Rĕcœno, as, &c. Macrob V. *Iteratò* & *cœno.*

Rĕcōgĭtātio, onis, f. &c.

Rĕcōgĭtātus, ûs, m. Tertull. V. *Perpenſatio.*

Rĕcōgĭto, as, &c. (Act.) Cic. V. *Iteratò* & *cogito, Iteratò* & *perpendo N 1.*

Rĕcognĭtio, onis, f. Cic. *Ponovlyeno poznanye, znovich zpoznanye, nadpoznanye, podrugacheno poznavanye, Razpoznanye, Razpoznavanye, opet premiſſlyanye.* Das Wiederkennen, wiederholte Erkäntlichkeit. *Iſmét meggondolás, Eſmérés, &c.* Synon. *Iterata agnitio, cognitio, recordatio, commemoratio.* 2. V. *Inſpectio N. 1. Luſtratio N. 2.* Colum.

Rĕcognoſco, is, &c. *Cic.* V. *Denuo* & *cognoſco, Dignoſco.* 2. V. *Perpendo N. 1.* Verba tua recognoſce. *Id. l. 16. Fam. ep. 2.* Item V. *Inſpicio N. 1. Revideo.* Populi leges recognoſcere. *Id. 2. de Leg.* Item V. *Recenſeo N. 1.* Equites ſeverè, & curioſè recognoſcere. *Suet. in Calig. c. 16.*

Rĕcollĭgo, is, &c. *Colum.* V. *Denuo* & *Colligo N. 1.* 2. Transl. Animum recolligere: *pro* ab ira revocare. *Cic.* Se à valetudine recolligere: Vires recolligere: *pro* vires recipere, reſumere. *Plin.*

Rĕcŏlo, is, &c. V. *Denuo* & *excolo N. 2. Iteratò* & *Elaboro.* Terram recolere. *Liv.* Hinc Transl. Ingenia recolere: *pro* excolere, perpolire perficere. *Plin.* Avitum decus recolere: *pro* altius provehere, augere. *Tacit.* Item V. *Condecoro, Exorno.* Avitis ſacerdotiis aliquem recolere. *Id. l. 1. Hiſt. c. 77.* 2. V. *Meditor, Perpendo N. 1.* Quæ ſi tecum ipſe recolis. *Cic.* 3. Artes recolere: *pro* exercere. *Id. 1. de Orat. c. 1.* Diem feſtum recolere: *pro* celebrare. *Id.* Memoriam alicujus recolere: *pro* agere: *id eſt* alicujus meminiſſe. *Id.*

Rĕcōlo, as, &c. *Scribon.* Iteratò colo.

† Rĕcommendābĭlis, V. *Commendabilis.*

† Rĕcommendātio, V. *Commendatio.*

† Rĕcommendātor, V. *Commendator.*

† Rĕcommendātrix, V. *Commendatrix.*

† Rĕcommendo, as, V. *Commendo.*

Rĕcommĭniſcor, ĕris, &c. Plaut. V. *Denuo* & *Comminiſcor, in memoriam reduco,* vel *revoco.*

† Rĕcompensātio, V. *Compenſatio.*

† Rĕcompenſo, as, V. *Compenſo.*

Rĕcom-

Quīquī, quæquæ, quōdquōd. Cic. V. *quicunque N.* 1. Item V. *quisque*. Plaut.

Quĭrīnālia ōrum, m. *Cic.* Dies feſti Quirino, id eſt Romulo ſacri.

Quĭrīnālis, *com.* le, n. *Virg.* Ad Quirinum pertinens.

Quĭrīnus, *&* quirinus, i, m. *Ovid.* Cognomen Romuli.

Quĭrītātio, ōnis, f. Liv. *Tuſno pomochi izkanye, milo nazavanye.* e. Klägliche Anruffung. *Siráßal ſegitségre hivás.* V. *Imploratio, Lamentatio, Conqueſtio.*

Quĭrītātus, ûs, m. Plin. V. *Quiritatio.*

Quĭrītēs, tum, *&* tium, m. *plur.* Cic. *propriè* dicti à Curibus urbe Sabinorum, ſicut Romani à Roma icto ſubinde inter Romulum & Tatium fœdere, Romani & Quirites pro eodem populo ſunt habiti. *Apud Poëtas ſing* quiris, itis, m. *Ovid.* V. *Romanus.*

Quĭrīto, as, āre, avi, atum, (Neu.) Cic. *Synon.* Quiritum, ſeu populi Romani auxilium imploro. V. *Imploro, Inclamito, Inclamo, Invoco, Queror.*

Quirrīto, as, are, avi, atum. (Neu.) *Krülim kakti neroſztecz.* Gruntze vvie ein Borg. *Nyikorgok mint a' kan diſznó.* Quirritant verres, Pardus rudit, oncat Aſellus. *Auct. Carm. de Philom.*

Quĭs? quæ? quōd? *vel* quid? *Pron. Interr.* Cic. *Gdo? koi* ali *ki? koja* ali *kâ? koje? kaj* ali *ſto?* Wer, *oder* vvelcher? vvelche? vvelches *oder* vvas? *Kitſoda? ki?* 2. V. *qualis.* Quis ego ſum, aut quæ in me eſt facultas? *Cic. de Am.* 3. Si quis, *pro* Aliquis. *Cic.*

Quiſnam, *&* quinam? quænam? quodnam? *vel* quidnam? Cic. *Ter gdo?* Welcher dann? *De ki? Vallyon kitſoda?*

Quispĭăm, quæpiam, quodpiam, *vel* quidpiam, aut quippiam. Cic. V. *Aliquis.*

Quisquam, quæquam, quidquam, *ſeu* quicquam. V. *Aliquis.* An quiſquam? Cic. *Jeli koi?* Ob jemand? *Vallyon valaki?*

Quisquĕ, quæque, quodque, *vel* quidque, *ſeu* quicque. *Cic.* V. *Omnis, quilibet.* Adverte ad *uſus ſeq.* Optimus quiſque eorum. Quinto quōquĕ anno Sicilia tota cenſetur. Quota enim quæque res evenit prædicta ab iſtis? Huic pro ſe quiſque noſtrûm mederi debemus. Sua cujuſque animantis natura eſt. *itâ Cic.* Quiſque munerabundi ad meum feſtinant conſpectum. *Apul.* Vix decimus quiſque eſt, qui noverit. *Plaut.*

Quiſquĭliæ, ārum, f. *plur.* Feſt. *Opadek*, plur. *Opadczi iz drevja, czvetja &c. ſzmet, ſzmetje, odtergek, odverſek*, plur. *odtervchki, odvertki.* Alles kleines, das von den Bäumen abfallt: r. Auskehricht. *Hulladék, Aprólék, ſzemét, gaz.* 2. Transl. V. *Purgamentum N.* 2. *Nauci N.* 2. Omitto Clodianæ ſeditionis quiſquilias. *Cic.*

Quiſquĭlium, ii, n. *Plin.* Exiguus frutex ilicis, coccum proferens, quo veſtes tinguntur.

Quīſquīs, quæquæ, quidquid, *vel* quicquid, *Synon.* quicunque, omnis qui. *Koi goder, kigod, gdo god, vſzaki koi.* Wer immer, ein jeglicher, vver auch, ein jeder der. *Akár ki, minden akárki.* Quisquis eſt ille. Cic. *Naj on bude gdo-god hoche.* Er ſeye auch, vver er vvolle. *Akárki légyen.* 2. V. *Quisque.* Quocunque in loco quisquis eſt, idem eſt ei ſenſus. *Id.* 6. *Fam. ep.* 1.

Quīvis, quævis, quodvis, *vel* quidvis, *Cic.* V. *quilibet.* Quivis unus. *Vſzaki póſzeb, vſzaki zóſzeb'.* Ein jeder beſonders. *Akár ki magánoſan.* Cic.

Quīviſcunquĕ, quæviſcunque, quodviſcunque, *Lucr.* V. *quicunque.*

Quō, *Adv.* Cic. *Kamo, kam?* Wohin? *Hová?* Quò abis? quò pergis? quò tenes iter? *Kam ideß? kamo odhadyaß?* Wo gehſt du hin? *Hová mégy?* Quò, eò *vel* hoc, *pro* quanto, tanto. *Z-klm, z-tlm.* Je, ie. *Mennél, Annál.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet laborioſius. Cic. *Z-klm je gdo vekſsega razuma, z-tlm ſzterblivejſi je, kada koga vuchi.* Je ſcharſſinniger einer iſt, je gröſſeren Fleiſs anvvendet er, da er einen lehren muſs. *Mennél valaki elméſebb, annál forgalmatosbb midőn valakit tanit.*

Amplificatio.

Kl biſztreſſu pamet ima,
On ſze vech z-vuchenyem trudi:
T' zlochbeſzta ſzooja ſlima,
Tugya hvali, a' ſzoû kudi.
Priprofzteje pak pameti,
Vſza prez ſzterbi zna chiniti:
Ak' prem z-glave niſt' ni vzeti,
Hoche bolji od vſzeh biti.

Quō, *Conj.* Cic. V. *Ut N.* 1 *quòd N.* 1. *quaſi N.* 1. Neque id feci, quo tibi moleſtus eſſem. Plin. *Niti niſzem to zato uchinil, dabi tebi teſek y neprigoden bil.* Ich habe es nicht darum gethan, das ich dir dardurch beſchvvehrlich ſeyn ſolte. *Nem-is azért tſelekedtem, hogy azzal terhedre lennék.* Non eo dico, quo mihi veniat in dubium tua fides, Cic. *Toga negovorim zato, kak dabi mi tvoja veri dvoil.* Ich ſage es nicht

es nicht darum, das ich (als vvann ich) an deiner Treue zvveiffle. *Ezt nem mondom azért, mintha a' te hivséged-felöl kételkedném.* Item V. *Quia, quoniam.* Non quo quicquam metueret. *Cic.* 2. ponitur *pro* ad quid, in quem uſum aut finem? *K-chemu? za kakou haſzen?* Worzu? zu vvas Ende? *Mi végre? Mi haſzonra?* V. *Quare N.* 1. Quo mihi Fortunæ, ſi non conceditur uti? *K-chemu mi' je ſzrecha y blago, ako ga' vſivati nemorem.* Worzu iſt mir das Glück und Reichthum, vvann ich nicht genieſſen kan. *Mit haſznal nékem a' ſzerentſe és az gazdagſág, ha nem élhetek.* Horat.

Quoad, *Adv.* V. *Donec, quandiu, quouſque.* Tandiu, quoad te non pœnitebit: *Cic.* Eatenus exercuerunt, quoad voluerunt. *Id.* 2. V. *Quantum.* Quoad ejus facere poteris. Cic. *Kuliko budeſs mogel:* ali: *kuliko ti' mogucho bude.* So viel du kanſt: *oder* ſo viel dir möglich ſeyn vverde. *A' mig tſelekedheted.* 3. apud Quintil. *Medzemtoga doklam.* Indeſſen biſs. *Adig medig.*

Quoăduſquĕ, *Adv.* Svet. *Doklam zadnyich.* Biſs endlich. *Medig végezetre.* Item V. *Quoad N.* 1.

Quōcircā, *Conj.* V. *Quamobrem N.* 2.

Quōcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kam-god, kamo ti' drago.* Wohin auch, allenthalben hin. *Akár hová.* Poëtæ dividunt per *tmeſim.* Quo res cunque cadent. *Virg.*

Quŏd, n. *Pron.* Cic. *Koje, kô, ſto, kaj.* Welches, vvas. *Mi.* V. *Qui, quæ, quod.* 2. V. *Quantum.* Quod ad me attinet. *Cic.* 3. Nam quod me accuſat nunc vir, ſum extra noxam: *pro* in quo, *vel* propter quod. *Terent.*

Quŏd, *Conj.* Cic. *Da.* Das. *Hogy.* Item V. *Quoniam.* Cùm tibi agam gratias, quòd me vivere coëgiſti. *Id. Att. l.* 7. 2. V. *Quare N.* 1. In viam, quòd te des hoc tempore, nihil eſt. *Id. l.* 14. *Fam. ep.* 12. 3. Eleganter præponitur particulis *ſi, utinam, niſi, ne, cùm, ubi.* ità *Cic. Caſ.*

Quōdammŏdō, *Adv.* Cic. *Nekak, na ſztanovitti náchin, z-nekakvim náchinom.* Etlicher *oder* einiger maſſen, auf eine Art und Weiſe. *Valamiképen, valamimódon.*

Quōlĭbĕt, *Adv.* Ovid. V. *Quocunque.*

Quōmĭnŭs, *Adv.* Cic. *Da ne.* Das nicht. *Hogy nem.* Nihil impedit, quo minùs faciam. *Nikaj me' ne páchi, da nebi to vchinil.* Es verhindert mich nichts, das ich dieſes nicht thun ſolte. *Nints okom reá miért ne tſelekedném.*

Quōmŏdŏ, *Adv.* vel veriùs *Abl.* Quō mŏdō. Cic. *Kak? na kakov náchin? z-kakvim náchinom.* Wie? aufvvas Weiſe, vvelcher Geſtalt. *Hogy, hogy, Miképen.*

Quōmŏdŏcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kak-god, kakogoder.* Wie immer, vvie es vvolle, vvie es auch iſt. *Akármint, valamint, akármiképen.*

Quōmŏdŏnam, *Adv.* Quō mŏdō nam, *in Ablat.* Cic. *Da kak, ter kako, kak da, kak pak?* Wie dann? *Mi formában?* V. *Quomodo.*

Quōnam, *Adv.* Cic. *Ter kamo?* Wohin dann? *Hát hová?* V. *Quo Adv. N.* 1.

Quondam, *Adv.* Cic. V. *Olim.* 2. V. *Nonnunquam.* Virg.

Quŏnĭăm, *Conj.* Cic. *Pokehdob.* In deme. *Mivelhogy.* V. *Quia.*

Quōpĭam, *Adv.* Terent. *V-kakov meſzto.* Irgends Wohin. *Valamelly helyre.* V. *Aliquò.*

Quōquam, *Adv.* Cic. V. *Quopiam.*

Quŏquĕ, *Conj. Copulativa poſponitur.* Cic. V. *Etiam.*

Quōquō, *Adv.* Cic. V. *Quocunque.*

Quōquōmŏdŏ, *Adv. vel potiùs* Quōquō mŏdō, *Abl.* Cic. V. *Quomodocunque.*

Quōquōverſŭs, *Adv.* Cic. *Na koju-god ſztran, na vſze kraje.* Auf allen Seiten. *Akár mellyfelé.* V. *Quaquaverſùs.*

Quorſum, *Cic.* Quorſus, *Adv.* Senec. *Na koju ſztran?* Auf vvelche Seiten. *Mellyfelé.* V. *Quonam.* 2. Transl. Quorſum? *K-chemu? Pokaj?* Worzu? zu vvelchem Ende? *Mi végre?* V. *Quo Conj. N.* 1. quorſum igitur hæc diſputo. *Cic.*

Quŏt, *Nom. Numer. Indecl.* Cic. *Kuliko.* Wie viel. *Hány.* Ejus Correlativum eſt *Tot.* 2. V. *Singuli.* Sic *quot annis &c.* V. *Suis locis.*

† Quŏtă, æ, f. V. *Quantum.*

Quŏtannīs, *Adv. vel veriùs* Quot annis, *Abl.* Cic. *Vſzako leto, vu vſzakom godiſchu.* Jährlich, alle Jahr. *Minden eſztendönként, minden eſztendöben.*

Quŏtcălendis, *Abl.* Plaut. *Naperoi dan vſzakoga meſzeca* Allezeit auf den erſten Tag des Monats. *Minden hónak elsö napján.* Sic dicitur *quot diebus, quot hebdomadis, &c.* pro *ſingulis diebus, &c.*

Quotcunque, *Nom. Indecl.* Manil. V. *Quotquot.*

Quŏtēni, æ, a, *plur. Diſtr.* Cic. *Kuliko-brojni, do kulikoga broja.* Auf vvie viel. *Hányan,*

 Men-

Digitized by Google

Mennyin. Item V. *Quot.* Neſcio, quotenorum jugerum. *Cic.*

Quŏtīdiānō, *Adv.* Cic. V. *Quotidie.*

Quŏtīdiānŭs, a, um, Cic. *Vſzagdaſnyi, vſzagdanyi.* Täglich, alltäglich. *Mindennapi.*

Quŏtīdiē, & quŏtīdiē, (*idem eſt de Derivatio*) *Adv.* Cic. *Vſzaki dan.* Täglich. *Minden nap, naponként.*

Quŏtiēs, *Adv.* Cic. *Kulikokrat, kuliko pluta.* Wie offt, ſo offt. *Hányſzor, Mennyiſzer.* Item V. *Quotieſcunque, quandocunque.* Antiqui ſcribebant *quotiens.*

Quŏtieſcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kulikogodkrat.* So offt nur. *Valamennyiſzer.*

Quŏt mensĭbŭs, *pro* ſingulis menſibus; Vitruv. *Vſzaki meſzecz.* Monatlich. *Minden hólnaponként.*

Quotquŏt, *Nom. Indecl.* Cic. *Kulikogod.* So viel immer, ſo viel nur. *Valabányan, valamennyin.* 2. V. *Singuli.* Quotquot annis. *Varr.* V. *Quotannis.*

Quŏtŭmus, a, um, *Plaut.* V. *Quotus.*

Quŏtŭplex, ĭcis, *om.* Grammatici. *Kulikoverſzten, kuliko-ſztruk.* Wie vielfältig. *Hány-féle.*

Quŏtus, a, um, Cic. *Koi na rédu ali broju, kuliko-redni, kulikobrojni, u-kojem broju.* Welcher an der Zahl, der vvievielſte. *Hányadik.* 2. Ex tot pars quota laudis erat? *pro* quantula, *id eſt* minima. *Ovid.*

Quŏtuſcunquĕ, tăcunquĕ, tumcunque, *Kulikigod.* Der vvievielſte immer. *Valabányadik.* V. *Quantuluscunque, Quantuscunque, Quicunque.* Moverit è votis pars quotacunque Deos. *Tibull.*

Quŏtŭs quiſquĕ, quŏtă quæque, quŏtŭm quŏdque. *Ter gdo vſze? Ter koi vre? Ter kuliko anda?* Und vver dann? vvie viel dann? *De ki? De hányon?* V. *Ecquisnam.* Quotus enim quiſque eſt, qui hanc ſectam ſequatur: *id eſt* pauci ſanè ſunt, qui *Cic.*

Quōvīs, *Adv.* Plaut. V. *Quolibet.*

Quōvīs gentium, *Terent.* V. *Quovis.*

Quouſquĕ, *Adv.* Cic. *Kak duge? do kojega vremena? do koje dobe? dokle, doklam.* Biſs vvohin? vvie lang? *Mig, meddig.* Quouſque tandem abutêre Catilina patientiâ noſtrâ. *Id. Catil.* 1.

Quum, (*apud antiquos* quom.) *Adv.* Cic. V. *Cùm Adv.*

-63 (o) 63-

R.

RĂbĭdē, *Adv.* Cic. *Ztechno, Běſzno.* Wütiglich. *Dühöſen.* V. *Furialiter, Furiosè.*

Răbĭdŭs, a, um, Auct. ad Her. *Běſzen, ztekel, ztochni.* Wütig, toll, raſend. *Dühös.* Canis rabidus. Plin. *Ztochni peſz.* Wütiger Hund. *Dühös eb.* Item Transl. V. *Furibundus, Furioſus.*

Răbĭēs, ēi, f. Cic. *Beſznocha, ztochnozt, ſid peſzji.* Das Wüten der Hunde. *Dühöſsig.* Item V. *Mania N.* 1.

Răbio, is, ire, & ĕre. [Neu.] Varr. *Ztechem, jadovit jeſzem.* Wüte. *Megdühödöm.* V. *Inſanio, Furo.*

Răbiōsē, *Adv.* Cic. V. *Rabidè.*

Răbiōsŭlus, a, um, Cic. *Nekuliko běſzen, naztekel, Primahnit.* Etvvas vvütig. *Dühöſetske, veſzett ſzabású.*

Răbiōſus, a, um, Cic. V. *Rabidus.* Propriè dicitur de canibus, &c. *Transl.* de hominibus &c.

Răbŭlă, æ, m. Cic. *Berbotlyivecz najmre na praudi, Jezichlyivi praude Branitel, Praudàſs.* 1. Zungen-Treſcher, ſonderlich vor Gericht. *Sok ſzavú prókátor.* V. *Blatero, Loquaculus, Loquax, Garrulus & Leguleius.*

Rabuſcŭlus, a, um, Plin. *Synon.* Aliquantum ravus. *Sutkazt, Rigy, prisùt.* Etvvas gelb, braun-licht. *Setét ſárgatska.*

Răcēmārius, ii, m. Colum. *Synon.* Sterilis pampinus. V. *Pampinarium.*

Răcēmātio, onis, f. Tertull. *Paperkovanye, iliti grózdja za bratvum vu vinogradu oſztavlyenoga pobiranye.* Das Nachſuchen der Weintrauben im Herbſt. *Gerezdelés, A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatottnak keresgéléſe, mezgerlés.*

Răcēmātus, a, um, Plin. *Chebulyazt.* Wein-Trauben habend. *Szőlő fejes, gerezdes.*

Răcēmĭfĕr, ĕra, ĕrum, n. *Ovid.* Racemos ferens. V. *Racematus.*

Răcēmor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Varr. *Paperkujem, grózdje po obratom vinogradu pobiram.* Nachleſe, etzie, nachſuche. *Bengézek, A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatott ſzőlőt keresgetek.*

Răcēmōſus, a, um, Plin. *Grózdja, ali grozdenab chebùly pun.* Voll Trauben. *Szőlő gerezdekkel rakva, gerezdes.*

Răcēmus, i, m. Virg. *Chebulya na grozdu.* Der Kamm *oder* Trappe am Trauben, daran die beere hangen. *Szőlő fő, ſzőlő ſurt,*

Digitized by Google

ſzőlő gerezd. Item per *Synecd.* apud *Horat.* V. *Botryo.* 2. apud Plin. *Vſzakojachki chebulyaſzti ſzàd.* Allerley Frucht, ſo mehr bey einander hangende Beere hat. *Akarmi gerezdes gyümőlts.*

Rădiātio, ōnis, f. Plin. *Trákov ſzvetlih puſztyanye, leſchenye.* e. Gläntzung. *Fénylés, Tündöklés.* Item V. *Fulgor.*

Rădiātus, a, um, Cic. *Leſcéechiſze, ſzvetle tráke imajuchi.* Strahlend, Strahlen habend. *Fénnyel tündöklő, Fényes.* V. *Coruſcus.* 2. Rota radiata: *id eſt:* radiis fulta & inſtructa. *Varr.*

Rādīcālis, is, *com.* le, n. *Globoko okorenyen, prirodyen, prirodni.* Tieff eingevvurtzelt. *Mélen be-gyökerezett.* Humidum radicale: *Medici.*

Rādīcātus, a, um, Colum. *Zakorenyen, okorenyen.* Eingevvurtzelt. *Meg-gyökerezett.*

Rādīceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Senec. *Pochinyam korenye puſztyati, korenimſze.* Anfahe zu vvurtzeln. *Gyökeres-verek.*

Rādīcĭtŭs, *Adv.* Plin. *Iz korena van, z-korenom, do korena, od korena.* Mit der Wurtzel, aus der Wurtzel. *Gyökeréſtől fogva, gyökerig.* 2. Transl. V. *Penitùs.* Cic.

Rādīco, as, āre, &c. (Neu.) *&c.*

Rādīcor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Plin. *Korenimſze, okorenyujemſze, korenye dobivam* ali *puſztyam.* Wurtzele, Wurtzeln überkomme. *Meg-gyökeredzem, gyökerem nő.*

Rādīcōſus, a, um, Plin. *Korenaſzt, korenya pun.* Voll Wurtzeln. *Gyökeres, ſok gyökerű.*

Rādīcŭla, æ, f. Cic. *Korenecz, korenek, korenchecz.* s. Wurtzlein. *Gyökeretske.*

Rădio, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Colum. *Szvetle tráke puſztyam.* Strahle, Strahlen gebe. *Fénylem.* V. *Coruſco, Fulgeo N.* 1. *Mico N.* 1. Galeæ geminis radientur, & auro: *paſſivè pro* ornentur: *vel in forma Depon. pro* radient. *Ovid.*

Rădiŏlus, i, m. *Dim. à.* Radius. *Colum.* V. *Parvus & Radius.*

Rădiōſus, a, um, Plaut. *Szvetleh trakov pun.* Voll Striemen *oder* Strahlen, gläntzlicht. *Tündöklő, Fényeßéges.* Synon. *Plenus radiis, multos radios emittens.*

Rădius, ii, m. Cic. *Siba zemlyo-mérczev.* r. Meſs-Stab. *Mérőkhez-való páltzat kü.* 2. Transl. apud *Cic.* Solis radius: *Szunchenitràk.* e. Sonnen-Strahl. *Nap-fény.* Et generatim V. *Fulgor, ſplendor.* Oculi Radius. Gell. *Ochni tràk ali leſzk.* r. Augen-Glantz. *Szem-fény.* 3. Textorum radius. Virg. *Tkalechki chunek.* s. Weber-Schifflein. *Bél-fonál vető.* 4. Radius rotæ. Virg. *Prechka v-kolu*, vulgo *ſpicza.* e. Rad-Speiche. *Kerék küllő.* 5. Dicitur de rebus omnibus oblongis & in cuſpidem deſinentibus. *ità Plin. Celſ. &c.* 6. Eſt *Linea* à centro ad circulum ducta. *Cic.*

Rādix, īcis, f. Cic. *Koren.* e. Wurtzel. *Gyökér, Gyükér.* Mittere, propagare radices. *Colum.* 2. Transl. apud *Caeſ.* Montis radices. *Dolnya ſztran gore, nizina gore.* Das unterſte eines Bergs. *Hegy töve, allya.* Sic: In radice palatii. *Cic.* 3. Metaph. V. *Conſtantia, Firmitas, Perpetuitas.* Virtutis radicibus niti. Virtus altiſſimis defixa radicibus. Altiores habere radices, quàm ut evelli poſſint. Profundas vitia agunt radices. *Cic.*

Rādo, is, ĕre, rāſi, rāſum, (Act.) *Sztruſzem, Draplyem, Sztriſzem.* Schabe, kratze, abſcheere. *Meg-vakarom Nyirem, Beretválom.* V. *Erado, Extirpo &c.* Caput radere. Svet. *Glavu okolbati, obriti.* Den Kopff abſcheeren. *Megberetválni a' fejét.* Silvam radere: *pro* extirpare. *Lucr.* Tigna radere: *pro* Complanare, dolare. *Id.* Urbem radere: *pro* funditus evertere. *Curt.* Genas radere: *pro* Lacerare, laniare. *Cic.* Piſonis nomen faſtis radere: *pro* delere, expungere, eradere. *Tacit.* 2. Transl. V. *Præterlambo, Prætergredior, Prætervolo N.* 1. *Præterfluo N.* 1. Circeæ raduntur litora terræ. *Virg.* 3. Aures radere: *pro* ferire, moleſtiâ afficere. *Quintil.*

Rādŭlă, æ, f. Colum. *Sztrugacha, ſztrugálo*, peregr. *Ribeſeny.* s. Schab-Eyſen, Reib-Eyſen. *Hordó vakaró ſzerſzám, Vakaró, Reſzelő.*

Rādŭlānus, a, um. *Oſztruſzen,* peregr. *Zriban.* Abgeſchabet. *Levakartt, Levakartatott.* Pice radulana. *Plin.* Alii leg. *rabulana.*

Rājă, æ, f. Plin. *Morzka kamenicza, ſiroka-ſzta riba, Ploßnaticza.* Ein breiter Meer-Fiſch, ein Roche. *Tengeri hal, ſüllő, ſügér.*

Rallum, i, n. Plin. *Otka.* e. Pflug-Stecke, Ruthe, ein Schaber. *Szántó vas tiſztító, vakaró ſzerſzám.* Alii leg. *Ralla, a, f.*

Rāmālē, is, n. Ovid. *Odſzechena,* ali *ochehnyena ſzvers ſzuha ſzvers.* Abgehauener *oder* abgeriſſener Aſt, dürrer Aſt. *Nyeſett ág, Aſzſzú ág.*

Rāmentă, æ, f. Plaut. V. *Ramentum.*

Rāmentōſus, a, um, *Cal. Aurel.* Plenus ramentis.

Rāmen-

Mennyin. Item V. *Quot*. Neſcio, quotenorum jugerum. *Cic.*

Quŏtīdiānō, *Adv.* Cic. V. *Quotidie*.

Quŏtīdiānŭs, a, um, Cic. *Vſzagdaſnyi*, *vſzagdanyi*. Täglich, allträglich. *Mindennapi*.

Quŏtīdiē, & quŏtīdiē, (*idem eſt de Derivatis*) *Adv.* Cic. *Vſzaki dan*. Täglich. *Minden nap, naponként*.

Quŏtiēs, *Adv.* Cic. *Kulikokrat*, *kuliko puta*. Wie offt, ſo offt. *Hányſzor*, *Mennyiſzer*. Item V. *Quotieſcunque*, *quandocunque*. Antiqui ſcribebant *quotiens*.

Quŏtieſcunquĕ, *Adv.* Cic. *Kulikogodkrat*. So offt nur. *Valamennyiſzer*.

Quŏt mensĭbŭs, *pro* ſingulis menſibus; Vitruv. *Vſzaki meſzecz*. Monatlich. *Minden hólnaponként*.

Quotquŏt, *Nom. Indecl.* Cic. *Kulikogod*. So viel immer, ſo viel nur. *Valabányan*, *valamennyin*. 2. V. *Singuli*. Quotquot annis. *Varr.* V. *Quotannis*.

Quŏtŭmus, a, um, *Plaut.* V. *Quotus*.

Quŏtŭplex, ĭcis, *om.* Grammatici. *Kulikoverſzten*, *kuliko-ſztruk*. Wie vielfältig. *Hány-féle*.

Quŏtus, a, um, Cic. *Koi na rédu ali broju*, *kuliko-redni*, *kulikobrojni*, *u-kojem broju*. Welcher an der Zahl, der vvievielſte. *Hányadik*. 2. Ex tot pars quota laudis erat? *pro* quantula, *id eſt* minima. *Ovid.*

Quŏtuſcunquĕ, tăcunquĕ, tumcunque, *Kulikigod*. Der vvievielſte immer. *Valabányadik*. V. *Quantuluscunque*, *Quantuscunque*, *Quicunque*. Moverit è votis pars quotacunque Deos. *Tibull.*

Quŏtŭs quiſquĕ, quŏtă quæque, quŏtŭm quŏdque. *Ter gdo vſze? Ter koi vre? Ter kuliko anda?* Und vver dann? vvie viel dann? *De ki? De hányon?* V. *Ecquinam*. Quotus enim quiſque eſt, qui hanc ſectam ſequatur: *id eſt* pauci ſanè ſunt, qui Cic.

Quŏvĭs, *Adv.* Plaut. V. *Quolibet*.

Quŏvis gentium, *Terent.* V. *Quovis*.

Quouſquĕ, *Adv.* Cic. *Kak dugo? do kojega vremena? do koje dobe? dokle, doklam*. Biſs vvohin? vvie lang? *Mig*, *meddig*. Quouſque tandem abutére Catilina patientiâ noſtrâ. *Id. Catil.* 1.

Quum, (*apud antiquos* quom.) *Adv.* Cic. V. *Cum Adv.*

R.

RĂbĭdē, *Adv.* Cic. *Ztechno*, *Běſzno*. Wütiglich. *Dühöſen*. V. *Furialiter*, *Furioſè*.

Răbĭdŭs, a, um, Auct. ad Her. *Běſzen*, *ztekel*, *ztocbni*. Wütig, toll, raſend. *Dühös*. Canis rabidus. Plin. *Ztochni peſz*. Wütiger Hund. *Dühös eb*. Item Transl. V. *Furibundus*, *Furioſus*.

Răbĭēs, ēi, f. Cic. *Beſznocha*, *ztochnozt*, *j'id peſzji*. Das Wüten der Hunde. *Dühöſség*. Item V. *Mania N.* 1.

Răbio, is, īre, & ĕre. [Neu.] Varr. *Ztechem*, *jadovit jeſzem*. Wüte. *Megdühödöm*. V. *Inſanio*, *Furo*.

Răbiōsē, *Adv.* Cic. V. *Rabidè*.

Răbiōsŭlus, a, um, Cic. *Nekuliko běſzen*, *naztekel*, *Primahnit*. Etvvas vvütig. *Dühöſetske*, *veſzett ſzabású*.

Răbiōſus, a, um, Cic. V. *Rabidus*. Propriè dicitur de canibus, &c. *Transl.* de hominibus &c.

Răbŭlă, æ, m. Cic. *Berbotlyivecz najmre na praudi*, *Jezichlyivi praude Branitel*, *Praudàſs*. r. Zungen-Treſcher, ſonderlich vor Gericht. *Sokſzavú prókátor*. V. *Blatero*, *Loquaculus*, *Loquax*, *Garrulus* & *Leguleius*.

Rabuſcŭlus, a, um, Plin. *Synon*. Aliquantum ravus. *Sutkazt*, *Rigy*, *prisut*. Etvvas gelb, braun-licht. *Setét sárgatska*.

Răcēmārius, ii, m. Colum. *Synon*. Sterilis pampinus. V. *Pampinarium*.

Răcēmātio, onis, f. Tertull. *Paperkovanye*, iliti *grózdja za bratvum vu vinogradu oſztavlyenoga pobiranye*. Das Nachſuchen der Weintrauben im Herbſt. *Gerezdelés*, *A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatottnak keresgélése*, *mezgérlés*.

Răcēmātus, a, um, Plin. *Chebulyazt*. Wein-Trauben habend. *Szőlő fejes*, *gerezdes*.

Răcēmĭfĕr, ĕra, ĕrum, n. *Ovid*. Racemos ferens. V. *Racematus*.

Răcēmor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Varr. *Paperkujem*, *grózdje po obranom vinogradu pobiram*. Nachleſe, etzie, nachſuche. *Bengézek*, *A' ſzőlő ſzedőktől elhagyatott ſzőlőt keresgetek*.

Răcēmōſus, a, um, Plin. *Grózdja*, *ali grozdeneh chebuly pun*. Voll Trauben. *Szőlő gerezdekkel rakva*, *gerezdes*.

Răcēmus, i, m. Virg. *Chebulya na grozdu*. Der Kamm oder Trappe am Trauben, daran die beere hangen. *Szőlő fő*, *ſzőlő fürt*,

ſzőlő

ſzőlő gerezd. Item per *Syneed.* apud *Horat.* V. *Botryo.* 2. apud Plin. *Vſzakojachki chehulyaſzti ſzád.* Allerley Frucht, ſo mehr beyeinander hangende Beere hat. *Atarmi gerezdes gyűmőlts.*

Rădiātio, ōnis, f. Plin. *Trákov ſzvetlih puſztyanye, leſchenye.* e. Gläntzung. *Fénylés, Tündöklés.* Item V. *Fulgor.*

Rădiātus, a, um, Cic. *Leſcsechiſze, ſzvetle tráke imajuchi.* Strahlend, Strahlen habend. *Fünnyel tündöklő, Fényes.* V. *Coruſcus.* 2. Rota radiata: *id eſt:* radiis fulta & inſtructa. *Varr.*

Rādicālis, is, *com.* le, n. *Globoko vkorenyen, prirodyen, prirodni.* Tieff eingevvurtzelt. *Mélen be-gyökerezett.* Humidum radicale: *Medici.*

Rādicātus, a, um, Colum. *Zakorenyen, vkorenyen.* Eingevvurtzelt. *Meg-gyökerezett.*

Rādiceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Senec. *Pochinyam korenye puſztyati, korenimſze.* Anfahe zu vvurtzeln. *Gyökeret-verek.*

Rādicĭtŭs, *Adv.* Plin. *Iz korena van, z-korenom, do korena, od korena.* Mit der Wurtzel, aus der Wurtzel. *Gyökeréſtől fogva, gyökerétig.* 2. Transl. V. *Penitùs.* Cic.

Rădīco, as, āre, &c. (Neu.) &c.

Rādīcor, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Plin. *Korenimſze, vkorenyujemſze, korenye dobivam* ali *puſztyam.* Wurtzele, Wurtzeln überkomme. *Meg-gyökerezem, gyökerem nő.*

Rādīcōſus, a, um, Plin. *Korenaſzt, korenya pun.* Voll Wurtzeln. *Gyökeres, ſok gyökerű.*

Rādīcŭla, æ, f. Cic. *Korenecz, korenek, korenchecz.* s. Wurtzlein. *Gyökeretske.*

Rădio, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Colum. *Szvetle tráke puſztyam.* Strahle, Strahlen gebe. *Fénylem.* V. *Coruſco, Fulgeo N.* 1. *Mico N.* 1. Galeæ gemmis radientur, & auro: *paſſivè pro* ornentur: *vel in forma Depon. pro* radient. *Ovid.*

Rădiŏlus, i, m. *Dim. à.* Radius. *Colum.* V. *Parvus & Radius.*

Rădiōſus, a, um, Plaut. *Szvetleh trakov pun.* Voll Striemen *oder* Strahlen, gläntzlicht. *Tündöklő, Fényeſséges.* Synon. *Plenus radiis, multos radios emittens.*

Rădius, ii, m. Cic. *Siba zemlyo-mérczev.* 1. Meſs-Stab. *Mérőkhez-való páltzat ks.* 2. Transl. apud *Cic.* Solis radius: *Szunchevni trák.* e. Sonnen-Strahl. *Nap-fény.* Et generatim V. *Fulgor, ſplendor.* Oculi Radius. Gell. *Ochni trák ali leſzk.* r. Augen-Glantz. *Szem-fény.* 3. Textorum radius. Virg. *Tkalechki chunek.* s. Weber-Schifflein. *Bél-fonál vető.* 4. Radius rotæ. Virg. *Prechka v-kolu,* vulgo *ſpicza.* e. Rad-Speiche. *Kerék küllő.* 5. Dicitur de rebus omnibus oblongis & in cuſpidem deſinentibus. *ità Plin. Celſ. &c.* 6. Eſt *Linea* à centro ad circulum ducta. *Cic.*

Rādix, īcis, f. Cic. *Koren.* e. Wurtzel. *Gyökér, Gyükér.* Mittere, propagare radices. *Colum.* 2. Transl. apud *Caſ.* Montis radices. *Dolnya ſztran gore, nizina gore.* Das unterſte eines Bergs. *Hegy töve, allya.* Sic: In radice palatii. *Cic.* 3. Metaph. V. *Conſtantia, Firmitas, Perpetuitas.* Virtutis radicibus niti. Virtus altiſſimis defixa radicibus. Altiores habere radices, quàm ut evelli poſſint. Profundas vitia agunt radices. *Cic.*

Rādo, is, ĕre, rāſi, rāſum, (Act.) *Sztruſem, Draplyem, Sztriſem.* Schabe, kratze, abſcheere. *Meg-vakarom Nyirem, Beretválom.* V. *Erado, Extirpo &c.* Caput radere. Svet. *Glavu oſtolbati, obriti.* Den Kopff abſcheeren. *Megberetválni a' fejét.* Silvam radere: *pro* extirpare. *Lucr.* Tigna radere: *pro* Complanare, dolare. *Id.* Urbem radere: *pro* funditus evertere. *Curt.* Genas radere: *pro* Lacerare, laniare. *Cic.* Piſonis nomen faſtis radere: *pro* delere, expungere, eradere. *Tacit.* 2. Transl. V. *Præterlambo, Prætergredior, Prætervolo N.* 1. *Præterfluo N.* 1. Circeæ raduntur litora terræ. *Virg.* 3. Aures radere: *pro* ferire, moleſtiâ afficere. *Quintil.*

Rādŭlă, æ, f. Colum. *Sztrugacha, ſztrugalo,* peregr. *Ribeſeny.* s. Schab-Eyſen, Reib-Eyſen. *Hordó vakaró ſzerſzám, Vakaró, Reſzelő.*

Rădŭlānus, a, um. *Oſztruſen,* peregr. *Zriban.* Abgeſchabet. *Levakartt, Levakartatott.* Pice radulana. *Plin.* Alii leg. *rabulana.*

Rājă, æ, f. Plin. *Morzka kamenicza, ſiroka-ſzta riba, Ploſsnaticza.* Ein breiter Meer-Fiſch, ein Roche. *Tengeri hal, ſüllő, ſügér.*

Rallum, i, n. Plin. *Otka.* e. Pflug-Stecke, Ruthe, ein Schaber. *Szántó vas tiſztító, vakaró ſzerſzám.* Alii leg. *Ralla, a, f.*

Rāmālĕ, is, n. Ovid. *Odſzechena,* ali *ochehnyena ſzvers, ſzuha ſzvers.* Abgehauener *oder* abgeriſſener Aſt, dürrer Aſt. *Nyeſett ág, Aſzſzú ág.*

Rāmentă, æ, f. Plaut. V. *Ramentum.*

Rāmentōſus, a, um, *Cal. Aurel.* Plenus ramentis.

Digitized by Google

Rāmentum, i, n. Lucr. *Oſztruſzk, oſztruſzne, odpilek.* Abgeſchabtes Ding, Feilen-Staub. *Ezblih, Hulladék, Nyeſedék.* Fluminum ramenta: *id eſt* arenæ ex locis, per quæ fluvii decurrunt, abraſæ. *Plin.*

Rāmĕūs, a, um, Virg. *Iz ſzvertja.* Von Aeſten. *ágból-valò.* V. *Frondeus.*

Rāmex, ĭcis, m. Plin. V. *Hernia.* 2. Ramices *Num. plur. pro* Pulmonibus, *Plaut.* Item *pro* Perticis longis: *Colum.*

Rāmĭcōſus, a, um, Plin. V. *Hernioſus.*

Rāmōſus, a, um, Plin. V. *Frondeſus.*

Rāmŭlōſus, a, um, Plin. *Maloga ſzvertja pun, kitichaſzt, guſzto-ſzverſaſzt, granaſzt.* Voll kleiner Aeſtlein. *Sok ágú, Lombos.*

Rāmŭlus, i, m. Cic. *Szverſicza, mala kita, kiticza, granicza.* s. Aeſtlein, s. Propffreiſs. *ágatska.*

Rāmus, i, m. Cic. V. *Frons, dis.* 2. *Transl. ad alia:* Miſeriarum ramos amputare: *Cic.*

Rāmuſcŭlus, i, m. Plin. V. *Ramulus.*

Rānă, æ, f. Cic. *Saba.* r. Froſch. *Béka.* 2. apud Colum. *Jeſichna ſabicza,* iliti *Pekúchi otek pod jezikom.* Der Froſch auf der Zunge, e. Geſchvvulſt unter der Zungen. *Szájnak béka nevü nyavalyája.*

Ranceo, es, ēre, ui, (Neu.) Lucr. *Pleſznivem, Pleſznio jeſzem.* Ich bin ſchimlicht. *Megſenyvedek, ſenyvedtt vagy posbadtt vagyok.* V. *Putreo.*

Ranceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Arnob.* Rancidus fio. V. *Putreſco.*

Rancĭdè, *Adv.* Gell. *Pleſznivo, vonylivo, ſzmerdlivo, gnyilo.* Schimlicht. *Senyvedttül, posbadttúl.* Synon. *Corruptè, fœtidè, putidè, putridè.*

Rancĭdŭlus, a, um, Juven. V. *Aliquantùm & Rancidus, Putidulus.*

Rancĭdŭs, a, um, *Horat.* Rancidior, Juven. *Pleſznio, od ſztarine zguzan.* Schimlicht. *Senyvedtt, posbadtt.* V. *putris, fœtidus.* 2. Tranſl. V. *Putidus. N.* 1. ità Plin.

Ranco, as, āre, āvi, ātum, [Neu.] Auct. Phil. *Krichim kakti Riſz.* Schreye vvie ein Tieger-Thier. *Rikóltok mint a' tigris.*

Rancōr, ōris, m. Pallad. *Pleſznivoſzt.* r. Schimmel. *Senyvedtség, Posbadtság.* V. *Putredo, Putor.* 2. Tranſl. *Nutarnya* ali *Mukla ſzerda, ſztara odurjavanye, merzenye, otajni názlob.* Heimlicher Zorn, alter Groll. *Titkos gyülölség.* Veteri rancore depoſito. *Hieron.*

Rānŭla æ. f. Apul. *Sabicza.* s. Fröſchlein. *Békátska.*

Rānuncŭlus, i, m. Cic. V. *Ranula.* 2. apud Plin. *Sábjak, ſabja tráva.* r. Hahnen-Fuſs, s. Froſch-Kraut. *Boglár virág. Béka virág.*

Rāpa, æ, f. Colum. *Repa.* e. Rube, Rübe. *Répa.*

Rāpăcĭă, ōrum, n. *plur.* Plin. *Czima repina.* s. Rüben-Kraut. *Répa levelei, tſirái.* Nonnulli leg. *Rapicia* eodem ſenſu.

Rāpācĭdă, æ, m. Plaut. *Zgrablyivecz, Pograbitel.* r. Raub-Vogel, Entzucker. *Ragadó, Ragadozó, Elkapó.* V. *Fur, Prædo, Rapax.*

Rāpācĭtās, ātis, f. Cic. *Zgrablyivoſzt, grabeslyivozt, na grablyenye poblepnozt.* e. Entzuckung, die Begierd etvvas zu entzucken oder mit Gevvalt hinvveg zu nehmen. *Ragadozóság.* Item V. *Furacitas.*

Rāpācĭus, a, um, V. *Rapicius.*

Rāpax, ācis, om. Cic. *Grabi rad, grabechi, z-ſzilum vzeti gotov, zgrablyio.* Raubgierig, entzuckend, mit Gevvalt hinvveg nehmend. *Ragadozó.* Item V. *Furax, Prædabundus.* 2. dicitur de *inanimatis: ut:* Nihil rapacius (*pro* magis attrahens, appetentius) quàm natura. *Cic.* Ignis rapax: *Ovid.* Mors rapax. *Tibull.* Undæ rapaces, *pro* rapidæ. *Ovid.*

* Rāphăninus, a, um, Plin. *Retkvin, Povertnichki, iz retkve.* Von Rettig, zum Rettig gehörig. *Reteki, Retekből-való.*

* Rāphănus, *vel* Rhăphănus, i, m. Plin. *Retkva, Povertnicza.* r. Rettig, Rättich. *Retek.*

Rāpĭcius, a, um, Gato. *Répni.* Was von Ruben iſt, zum Rüben gehörig. *Répából-való, Répához-való.* Hinc *Rapicia,* V. *Rapacia.*

Rāpĭdē, *Adv.* Cic. *Náglo, na jagmu, naglenczè, naglo tekuch.* Behend, ſchnell. *Sebeſen.* V. *Properanter.*

Rāpĭdĭtās, ātis, f. Cæſ. *Naglocha, naglоſzt vodè &c.* e. Schnelligkeit. *Sebeſség.* V. *Properantia.*

Rāpĭdus, a, um, Cic. V. *Properans.* Unde rapidior: *Curt.* Flumen rapidiſſimum: *Cæſ.* Hinc 2. Tranſl. *Oratio rapida* dicitur, quæ verborum copiâ, & numeri impetu concitata quaſi torrens fertur. *Cic.*

Rāpīna, æ, f. Cic. V. *Præda N.* 1. *Furtum.* Item V. *Raptio.*

Rāpīna, æ, f. Colum. *Repiſche, Meſzto z-repum poſzèjano.* s. Rüben-Feld. *Répás hely, Répa ágy, Répa-föld.*

Rāpīnātōr, ōris, m. *Lucil.* apud *Non.* V. *Rapacida.*

Răpio, is, ĕre, ui, aptum (Act.) Cic. *Grábim, zgrablyuiem, naglo z-ſzilum jemlyem,* ali *odnaſſam.* Gevvaltſam vvegnehme, zu mir reiſſe, entzucke, entführe. *Ragadom, Elkapom, Erővel elvonſzom.* Virgines ad

ſtuprum rapere: *pro* per vim auferre, abducere. *Liv.* Aliena rapere: *pro* vi auferre, prædari. *Cic.* Aliquem per omne ſpatium rapere: *id eſt* raptim & feſtinanter ducere, trahere. *Liv.* Aliquem ad mortem rapere: *pro* raptim morte mulctare, afficere ſupplicio. *Cic.* Aliquem ad pœnam rapere: *pro* punire. *Id.* Aliquem ad diſciplinam rapere: *pro* attrahere, impellere ad cognitionem diſciplinæ. *Id.* In invidiam aliquem rapere: *pro* adducere, exoſum & inviſum reddere, odium in aliquem concitare. *Id.* V. plura in *Odium*. Alicujus conſilium in contrariam partem rapere, *pro* interpretari. *Id.* Aliquem in jus rapere: *id eſt* compellere, ut ſe in judicio ſiſtat. *Horat.* Cupiditate rapi: *pro* abripi, allici, trahi. Cic. *Vu velikom poſelenyu biti, vu veliko poſelenye doſzpeti, od negloga poſelenya obladanomu biti.* Von heiltiger Begierd ſich überwunden laſſen. *Nagy kivánſággal lenni.* Quo te effrœnata tua cupiditas rapiet? *Id.*

Vſzud zpuſztyena tvoja ſelya,
Kam te' neche vutopiti?
Z-tvôga ſitka zla bû meiya,
Sgan krub v-peklu bochet kliti.

Răpiſtrum, ſtri, n. Colum. *Divja retkva.* Wilder Rettig. *Repeſin, vad retek.*

Răpo, ōnis, m. *Varro* apud *Non.* V. *Rapacida.*

Raptim, *Adv.* Plin. *Grabech, grabeilyivo, na zgrablyivechki nachin, zgrabczè.* Reiſſender-Weiſe. *Ragadon.* 2. V. *Properanter.* Hæc raptim ſcripſi. Cic. *Ovaſzem náglo piſzal.* Ich habe dieſes in Eyl geſchrieben. *Sietve irtam ezeket.*

Raptio, ōnis, f. Terent. *Grablyenye, z-ſzilum jemanye, ſzilno odpelyanye.* e. Entzuckung, mit Gevvalt-Nehmung, Abführung. *Elragadás, Eltapás, &c.* V. *Prædatio.*

Raptīto, as, āre, &c. Gell. &c.

Rapto, as, āre, āvi, ātum, (Act. Freq. à *rapio*) Plaut. *Z ſzilum zgrabivam, náglo vlechem ali pelyam, ſzilno povláchim.* Mit Gevvalt hinvveg reiſſe, ziehe, ſchleiffe, ſchleppe. *Kapdoſom, Hurtzolom, Hordozom.* Synon. *Frequenter traho, rapio.*

Raptŏr, ōris, m. Horat. V. *Rapacida.*

Raptum, i, n. V. *Rapina.* Vivere raptô: *Liv.* De rapto, *vel* ex rapto vivere. *Ovid.*

Raptus, ûs, m. V. *Raptio, Abductio.* Refertur præcipuè ad ſtuprum. *Hinc* Virginis raptus. *Szilno divojke odpelyanye y obſzilenye, ſzila divojki vuchinyena.* e. Entführung und Gevvaltthätige Schvvächung einer Jungfrauen. *Erôſzakos elkapáſa valamelly leánynak* Ita *Cic.* Item generatim V. *Præda N.* 1. Tacit.

Rāpŭlum, i, n. Horat. *Repicza.* ſ. Rüblein. *Répátska.*

Rāpum, i, n. Plin. V. *Rapa.*

Rārē, *Adv.* Colum. *Synon.* Minus densè. *Rédko, negdi y negdi.* Dünn, vveit von einander. *Ritkáſon.*

Rārĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Colum. *Rédkim, rédko chinim.* Dünn mache. *Megritkítom.*

Rārĕfactio, ōnis, f. Philoſ. *Na rédko razidenye* ali *razbajanye, na rédkom nachinyanye.* e. Dünnmachung. *Megritkítás.*

Rārĕfīo, is, fĕri, factus ſum, (Paſſ. Anom.) Lucr. *Rédek bivam.* Dünn vverde. *Megritkúlok.*

Rārentĕr, *Adv.* Cato. V. *Rarè.*

Rāreſco, is, ĕre, [*Neu.* Inch.] Colum. V. *Rarefio.*

Rārĭpĭlus, a, um, Colum. *Rédko-laſz, rédke láſzi,* ali *dlake imajuchi.* Dünn-häriche. *Ritka haju, ritka ſzôrü.*

Rārĭtās, ātis, f. Cic. *Rédkocha, Rédko-bivnozt.* e. Dünnigkeit, Seltſamkeit. *Ritkaſág.* Item V. *Infrequentia, Paucitas,* Plin. 3. *Transl.* V. *Præſtantia.*

Rārĭtūdo, ĭnis, f. Colum. V. *Raritas.*

Rārō, iūs, ſsĭmē. *Adv.* Cic. *Rédkokrat, malokad, malo gda, negda y negda.* Selten, nicht offt. *Ritkán.*

Rārŭs, a, um, Virg. *Rédek, neguſzt.* Dünn. *Ritka.* V. *Foraminoſus, poroſus &c.* 2. V. *Infrequens N.* 1. *Inſolens N.* 1. *Paucus.* Literas raras accipio. *Cic.* 3. Metalepticè V. *Præſtans.* Et quidem omnia præclara, rara. *Id. de Am. c.* 21.

Raſcia, æ, f. Geogr. *Raſzczianzka zemlya.* ſ. Rätzen-Land. *Rátz-Orſzág.* Provincia Illyrii, pars ſuperioris Mœſiæ, dicta à Raſca fluvio. Serviæ adjacet, cujus etiam nomine paſſim venit. V. in *Mæſia, Servia.*

Rāsĭlis, is, *com.* le, n. Virg. *Oſztrugljiv, obritljiv, podbritljiv.* Das ſich ſchaben, *oder* ſcheeren läſt. *Vakarható, Nyirhetô.* 2. V. *Raſus, a, um.* Ovid.

Rāsĭto, as, are, avi, atum, (Act. Freq.) Gell. *Vechkrat ſztruſem, ſztriſem, brijem.* Offt ſchabe, reibe, ſcheere. *Vakargatom, Nyiregetem, Borotváldogalom.* V. *ſæpe* & *Rado.*

Rāſor, ōris, m. Feſt. *Sztrugavecz, Oſztruſitel, Brivecz, Podbrivavecz.* r. Schaber, Kratzer, Scheerer. *Vakarô, Nyirô, Borotválô.*

Raſtellum, i, n. Colum. *Zubachicze, Grablyicze,*

cze, Motichicza. Ein kleiner Karſt, *oder* Rechen. *Gereblyltske, kapátska.*

Raſtrum, tri, n. Varro. *Zubache, Grablye.* r. Rechen. *Gereblye.* Item V. *Occa.* 2. V. *Ligo. ſarculum.* ita *Virg.* Num. plur. *Raſtră, ōrum, n.* & *Raſtrī. ōrum, m.*

Răsūra, æ, f. Colum. *Sztruganye, Sztriſenye, Brienye.* Das Schaben, Kratzen, e. Schabung, Kratzung, Beſcheerung. *Vakarás, Nyirés, Beretválás.* V. *Lævigatio.* 2. V. *Ramentum.* ità *Veget.*

Rāſus a, um, Ovid. *Oſztruſen, oſztriſen, podbrit, obrit.* Geſchabet, gekratzet, beſchoren. *Vakartatott, Megnyirtt.* Item V. *Politus N. 1.*

Rāſus, ûs, m. Varr. V. *Raſura N. 1.*

Rătārĭa, æ, f. *Gell.* Navis rati ſimilis.

Rătārĭus, ii, m. Paul. JCt. *Plobar; Plobeladje meſter,* ali *ravnitel,* peregr. *Flöſzar.* r. Floſsmann, Flöſſer. *Szál bajós, Tutalyos meſter.*

† Rătĭfĭcātio, onis, f. JCt. V. *Ratihabitio.*

† Rătĭfĭco, as, are, avi, atum, (Act.) *&c.*

† Rătĭhăbeo, es, ēre, ui, ĭtum, [Act.] JCt. *Latinè* Ratum habeo, ratum facio, ratum volo. Cic. *Za dobro spoznávam, imam, ali dersim.* Gut heiſſe. *Meg-erősitem.* V. *Approbo, Confirmo N. 1. Comprobo, Affirmo.*

Rătĭhăbĭtio, onis, f. Ulp. *Za dobro vzetje, spoznavanye,* ali *imanye.* e. Gutheiſſung, Genehmhaltung. *Meg-erősités.* V. *Affirmatio, Approbatio, Comprobatio, Confirmatio N. 1.*

Rătĭo, ōnis, f. Cic. *Razbor, Razborje &c.* V. *Intellectus, Intelligentia, Judicium N. 2. Mens N. 1.* Expers rationis. V. *Demens, Irrationalis.* 2. V. *Ratiocinatio.* ità *Horat.* 3. *Rachun.* e. Rechenſchafft. *Szám.* V. *Computatio, Expenſitatio.* Supputare, *vel* ponere rationem cum aliquo. *Cic.* Inire, *vel* habere rationem cum aliquo. Cæſ. *Z-kem rachun vchiniti, rachune delati.* Mit einem rechnen, Rechnung machen. *Valakivel ſzámot vetni.* Ab aliquo rationes accipere. Cic. *Od koga rachun vzeti.* Von einem Rechenſchafft nehmen. *Valakitül ſzámot venni.* Alicui rationem alicujus rei reddere. *Komu od cheſza rachun dati.* Einem von etvvas die Rechenſchafft geben. *Valamelly dologrúl valakinek ſzámot adni.* ità Cic. Hinc *Conſtare ratio* dicitur, cùm accepta & expenſa, *vel Tranſl.* dicta & facta congruunt. *Tacit.* 4. V. *Cauſa N. 1.* Et quidem, cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. *Cic.* 2. *de Div.* 5. V. *Argumentum N. 1.* Ratio eſt, quæ demonſtrat verum eſſe, quod intendimus. *Auth. ad Her. l.* 2. 6. V. *Cura N. 1. Reſpectus N.* 2. Peto à te, ut mei, dignitatis meæ, rei familiaris &c. rationem habere velis. 7. V. *Conditio N. 1. Qualitas.* Nunc alia ratio eſt omnium rerum. 8. V. *Quantitas.* Pro ratione pecuniæ liberiùs tractatus eſt. 9 V. *Menſura, Modus, Conſilium N. 2. Inſtitutum N. 1. &* 2. *Lex, Jus, Præceptum, Via, &c.* Mea ratio in dicendo hæc eſſe ſolet. Omni ratione aliquem tueri. Laborioſiſſima vitæ ratio. Totius belli ratio deſcripta. Inire rationem faciendi aliquid. Pro ratione fructuum. Bene vivendi rationem hominibus dare. Certam conſtituendæ pacis rationem tenere. *Hactenus Cic.* 10. Duplex eſt orationis ratio: *pro* genus. *Id.* 11. Nihil cum eo rationis habui: *id eſt:* nihil negotii, vel commercii, nullam ſocietatem aut conſvetudinem. *Id.* 4. *Ver.* 12. Ea noſtra ratio eſt, (*id eſt* propoſitum, deſiderium) ut omnes boni faveant, omnes improbi oderint. *Id. Quin. Fr.* 13. Conſulere ſuis rationibus: *id eſt* rebus. *Id.*

Rătĭōcĭnātio, ōnis, f. Cic. *Razumno z-ſzobom dokanchanye, pametno razloſenye, razlog.* e. Vernünfftige Nachforſchung, Nachſinnung, Schlieſſung. *Okoskodás, Elmélkedés.* Item V. *Argumentatio.*

Rătĭōcĭnātīvus, a, um, Cic. *Razloshyiv, Razumno razloſni. pametnomu razboru ſzliſſajuchi.* Vernunfftmäſſig, zum Vernunffts-Schluſs-gehörig. *Okoskodáſra-való.*

Rătĭōcĭnātor, oris, m. Cic. *Pametno-razloſnik.* Vernünfftiger Schlieſſer. *Okoskodó.* Item V. *Calculator.*

Rătĭōcĭnĭum, ii, n. Colum. V. *Ratiocinatio, Calculatio N. 1.*

Rătĭōcĭnor, aris, ări, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Z-razumom dokancham, razlog chinim, z-razumomſze ſzpominam.* Vernünfftig ſchlieſſe, nachſinne. *Okoskodom, Magamban megbányom.* Item V. *Argumentor.* 2. V. *Calculo, Computo N. 1.* De pecunia ratiocinari. *Id.* 2. *de Inv. c.* 29.

Rătĭōnābĭlis, is, *com.* le, n. Ulp. *Razumno rechen* ali *vuchinyen: Razloſni, Razborit, Priſztojni.* Nach der Vernunfft geſagt *oder* gethan: bequem. *Okoſságos.* Item V. *Rationalis:* ita *Quintil.*

Rătĭōnābĭlĭtĕr, *Adv.* Apul. *Razumno, z-razumom.* Vernünfftiglich. *Okoſon.* V. *Prudenter.*

Rătĭōnālĭă, ium, n. *plur. Subſtantivè.* Ulp.

Knige

Digitized by Google

Knige rachunzke. s. Rechen-Buch. *Számvető vagy ſzámtartó könyv.* V. *Logarium.*

Rătiōnālis, is, *com.* le, n. Auth. ad Her. *Razumen*, Razumni, *Razumlyio*, *Razum imajuchi*, *Razborni.* Vernünfftig, Vernunfft habend. *Okos, okoskodó.* Item V. *Ratiocinationis.* ita *Auth. ad Her.*

Rătiōnālis, is, m. *Subſtantivè*, Lamprid. V. *Adminiſtrator*, *Curator N.* 1. *Fiſcus N.* 5. *Calculator*, *Logiſta.*

Rătiōnālĭtās, ātis, f. Tertull. *Razumnoſzt*, *Razboritozt.* e. Vernünfftigkeit, Verſtändigkeit. *Okoſság.* V. *Intellectualitas.*

Rătiōnālĭtĕr, *Adv.* Senec. V. *Rationabiliter.*

Rătiōnātium, ii, n. Svet. V. *Rationalia.*

Rătiōnārius, a, um, Ammian. *Rachunzki*, *rachunarzki.* Zur Rechnung gehörig. *Számvetésbez-való.*

Rătiōnārius, ii, m. Modeſtin. JCtus. *Rachunov priemitel.* r. Rechen-Meiſter. *Számtartó.* V. *Calculator*, *Logiſta.*

† Rătiōnātor, oris, m. V. *Rationarius.*

† Rătiōniſta, æ, m. V. *Rationarius.*

Rătis, is, f. Cic. *Plobo-ladja*, *Povodnicza*, *Derveni ſzlogh*, *Darvena povodnicza*, peregr. *Flóſz.* s. Floſs, Flöſs, e. Flott. *Szál hajó*, *Tutoly.* 2. Poëticè per Catachreſin V. *Navis.* Servare omnem ratem: *id eſt:* Totum negotium bene & feliciter procurare. *Prov. Plauti.*

Rătitus, a, um, *Plin.* Ad ratem ſpectans.

Rătiuncŭlă, æ, f. *Dim.* Cic. *Mali zrok*, *zrochecz.* Kleine *oder* geringe Urſach. *Okocska.* Item *Mali razlog.* Kleiner Vernunffts-Schluſs. *Okoſságocska.* 2. apud Terent. *Rachunecz*, *malahnoga dugovanyicha rachun.* e. Kleine Rechnung. *Számvetéſecske.*

Rătō, *Adv.* Tertull. V. *Certè*, *Conſtanter*, *Firmè*, *Perſeveranter.*

Rătus, a, um, Particip. à *Reor.* Cic. *Stimajuchi*, *ſzudichi*, *tak derſechi*, *ki je ſtimal*, ali *tak derſal* iliti *ſzudil.* Der gemeynt, *oder* gedacht hat. *A' ki felöl vélték.* 2. eſt Nom. & accipitur pro *Certus*, *Conſtans*, *Fixus N.* 2. *Perſeverans.* Juſſum ratum; Aſtrorum ordines rati. *Cic.* Mihi ratum eſt: *pro* Approbo, Confirmo. *Za ſztanovito derſim*, *za dobro zpoznávam.* *Takſzem z-mernum odluchil ali dokonchal.* Ich habs bey mir beſchloſſen. *Eſt magamban eltökélletem*, *elhittem.* Pro rata parte: *vel abſolutè* pro rata: *id eſt* habita ratione proportionis. *Poleg odluchene ſztrani*, *kuliko na moju ſztran dojde.* Nach behörigem Theil. *Tulajdon réſze ſzerint.* Pars rata. *Vſzakoga pravdeno odluchena ſztran*, ali *dél.* Der gevviſſe und behörige Theil. *Kinek-kinek tulajdon réſze.* Rato tempore: *pro* certo, præſtituto, ſtato. *Hactenus Cic.* Judicium ratum: *id eſt:* Conſtans, & in eodem permanens ſententia. *Senec.* Preces ratæ, *pro* exauditæ. *Ovid.* Vita rata, *pro* Conſtans, tuta, perpetua. *Virg.*

Răvaſtellus, a, um, *Dim.* à Ravus. *Plaut.* V. *Rabuſculus.* Alii leg. *Raviſtellus.*

Rāucă, æ, f. Plin. *Kukecz*, ali *Cherv korénye kvarichi.* Ein Wurm, der die Wurtzeln verdirbt. *Fa gyökér veſztő ſérgetske.*

Rāucē, *Adv.* Servius. *Hrebavo*, *Piſzkutlivo*, *gerlo-mukno*, *zamuklo.* Heiſerig. *Rekedtten.*

Rāucēdo, ĭnis, f. Plaut. *Piſzkutlivozt*, *Gerla muknoſzt*, *Hrebavozt*, *Hrapavoſzt*, *Zamukloſzt*, *Izmuknutje.* e. Heiſerkeit. *Rekedtség*, *Berekedés*, *Rekedezés.*

† Rāuceo, es, ēre, ui, (Neu.) V. *Raucio.*

Rāuceſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Zamuknujem*, *Mukli* ali *piſzkutlio bivam.* Heiſer vverde. *Rekedezem*, *Berekedezek.*

Rāucio, is, īre, ſi, ſum, (Neu.) Lucill. *apud* Priſcian. *Muknem*, *Piſzkutam*, *Hrebam*, *Muklo gerlo imam.* Ich bin heiſer, heiſere Stim̃ habe. *Rekedező vagyok*, *Berekedtem.* V. *Rauceſco.*

Raucĭsŏnus, a, um, Catull. *Muklo-glaſz*, *Muklo-glaſzen.* Heiſer thönend. *Rekedt ſzavu*, *Berekedt.*

Raucĭtās, ātis, f. Plin. V. *Raucedo.*

Rāucus, a, um, Cic. *Mukli*, *Zamukli*, *Piſzkutlio*, *Hrebav*, *Hrapav.* Heiſer. *Rekedt*, *Rekedező.* 2. Metonymicè *Preſztajuchi*, *Henyajuchi*, *Pomenyſſavajuchiſze.* Aufhörend, abnehmend. *Henyélő*, *elfogyó*, *megfáradt.* V. *Feſſus.* Ipſe rumor jam raucus factus eſt. *Cic.*

Rāudus, i, m. *Neobdelani brunez*, *Medo.* Unausgearbeitet Ertz. *Készitetlen érts.* V. *Æs N.* 1. Nam apud *Veter.* Raudus, a, um, *idem erat ac* Rudis, non elaboratus. *Varr.*

Rauduscŭlum, i, n. *Falachecz brunceza.* Ein Stücklein von Ertz. *Értzetske.* Item V. *Pecunia N.* 1. Nec me rauduſculum movet. *Cic.*

Răvidus, a, um, Colum. *Suto-chernkazt*, *Temno-ſutkaſzt.* Schvvartz-gelb, gelb-grau. *Feketéllő*, *ſárga*, *barna*, *ſetét sárga*, *ſzőke.*

Răvio, is, īre, [Neu.] Plaut. *Piſzkutlivo govorim*, *krichim do mukloſzti.* Heiſerig rede, ich ſchreye mich heiſer. *Rekedtve beſzéllek.* V. *Raucio.*

Rāvĭs, is, f. Plaut. V. *Raucēdo.*

Rāvŭlus, a, um. *Dim.* à ravus. *Sidon.* V. *Aliquantùm* & *Ravus N.* 2.

Rāvus, a, um, *Cic.* apud *Non.* V. *Ravidus.* Oculi ravi: *id eſt:* coloris inter flavum & cæſium medii, *ſeu* ex fulvo & nigro mixti. *Varro.* 2. V. *Raucus.* Vox rava. *Feſt.* Hinc *Rabula v* mutato in *b*, quòd ad ravim clamet. *Id.*

† Reactio, onis, f. *Synon.* Contra *vel* Viciſſim actio.

† Reăgo, is, &c. *Synon.* Contra *vel* Viciſſim ago.

Reædĭfĭcō, as, &c. (Act.) Cic. *Pak ſzttavim, poderto ſzzanye popravlyam, drugòch napravlyam.* Wiederum baue. *Ujonnan felépitem.* V. *Denuo* & *Ædifico N.* 1. *Inſtauro.*

Reădopto, *vel* Rĕdădopto, as, &c. *JCt.* V. *Denuo* & *Adopto.*

Reădŭnātio, ōnis, f. V. *Redadunatio.*

† Reālis, is, *com.* le, n. *Dugovanyzki, Vu chinu takov, Iſztinzki, Pravedni.* Würcklich, thätlich. *Dologi, Igaz, Tſelekedettel valyan.* Latinè *Re ipſa exiſtens, opere talis, genuinus.*

† Reālĭtās, ātis, f. *Dugovanyſztvo, Iſztinztvo.* e. Würcklichkeit, Thätigkeit. *Valóság.*

† Reālĭtĕr, *Adv.* V. *Reapſe.*

Reapsĕ, *pro* Rē ipsā. Cic. *Vu chinu, ù delu, ù tvoru, ù ſzebe, zaſztonovito, za iſztinu.* In der That ſelbſt, vvürcklich, vvarhafftiglich. *Tſelekedettel, valójában.*

Reaſſūmo, is, &c. *Plin.* V. *Denuo* & *Aſſumo.* Apud eundem Alii rectiùs leg. *Reſumo.*

Reātŭs, ûs, m. Quintil. *Sztaliß grėßnika, vreme vu pregreßki poſztavlyenoga, duſnoſzt podneſzti pokoru za pregreßku.* Der Stand eines Ubelthäters, e. Schuldigkeit der Ubertrettung. *Vėtekben-való léleknzés, Büntetésre-való érdemeßég.* 2. V. *Culpa N.* 1. *delictum, Prævaricatio N.* 1. Apul.

Rĕbaptĭzo, as, &c. *Honor.* & *Theodoſ. lib.* 1. *Cod. tit.* 20. *leg.* 1. V. *Denuo* & *Baptizo N.* 1.

Rĕbellātio, ōnis, f. Tacit. *Szuprot-vojuvanye, Proti glaváru orutja podignenye, ſpuntarenye.* e. Widerſetzung der Unterthanen, r. Auffſtand. *Támadás, Ellene támadás, Párt ütés.* V. *Defectio N.* 2. *Perduellio.*

Rĕbellātŏr, ōris, m. *Proti vojuvavecz, Puntar, Olmeznik.* r. Aufrührer, Rebelle. *Pártütö, Urára támadó.* V. *Defector, Perduellis.*

Rĕbellātrix, icis, f. Liv. *Szuprotſztavkinya, Puntaricza, kaſze ſzuprot ſzvojem Poglavárom poſztavlya.* e. Aufrührerin. *Pártütöné.*

Rĕbellio, ōnis, f. *Trebell.* V. *Rebellatio.*

Rĕbellis, is, *com.* le, n. Curt. *Zneveren, Puntarski, ſzuprotſze poſztavlyajuchi, Podloſzноſzt odbitajuchi.* Aufrühriſch, vviederſpenſtig. *Pártütö.* V. *Perduellis* in fine.

Rĕbellium, ii, n. *Liv.* V. *Rebellio.*

Rĕbello, as, are, avi, atum, (Neu.) propriè dicitur de iis, qui aliquando victi, & in deditionem recepti, bellum inſtaurant. Cæſ. *Synon.* Bellum redintegro, Priſtina bella renovo, Deſciſco, Deficio. *Szuprot ſztajem, Puntarimſze, Proti pravdenomu poglavaru orutje podiſem.* Mich vviederſetze, ich bin aufrühriſch, von meinem Ober-Herrn abfalle. *Ellenkezem, Pártot-ütök, Feltámadok.*

Rĕbīto, as, are, avi, atum, (Neu. Freq.) Plaut. V. *Redeo.*

Rĕbŏo, as, āre, āvi, ātum, (Neu.) Virg. V. *Remugio, Reſono.*

Rĕbullio, is, ire, &c. V. *Ebullio N.* 1. *Valde* & *Bullio, Denuo* & *Bullio.* Item *Activè* Lucerna fervens oleum rebullivit in ejus humerum: *pro* bulliendo ejecit. *Apul.*

Rĕcalcĭtro, as, &c. *Horat.* Synon. *Calcitro, Contra calcitro, Reſiſto, Repugno.*

Rĕcalco, as, &c. *Colum.* V. *Denuo* & *Calco.*

Rĕcăleo, es, &c. *Virg.* Synon. *Iteratò* vel *Valde caleo.*

Rĕcălesco, is, &c. Cic. *Denuo caleſco.*

Rĕcalfăcio, is, &c. Ovid. *Iteratò Calfacio.*

Rĕcalfio, is, &c. Scribon. *Iteratò caleſio.*

Rĕcalvaſtĕr, tra, trum, Senec. *Odzad malo pleſſiv, Pripleſſiv.* Der hinten her ein vvenig kahl iſt. *Hátul kopaſzotska, Hátul kopár.*

Rĕcalvus, a, um, Plaut. *Odzad pleſſiv.* Rückvverts kahl. *Hátul kopaſz.*

Rĕcandeo, es, &c. Ovid. *Denuo candeo, Recandeſco.*

Rĕcandeſco, is, &c. Ovid. *Denuo candeſco.*

Rĕcāno, is, &c. Plin. *Iteratò cano.* 2. V. *Revoco. N.* 2.

Rĕcanto, as, &c. Martial. 1. V. *Iteratò* & *Canto.* 2. V. *Revoco N.* 2.

Rĕcăpĭtŭlo, as, are, āvi, ātum, (Act.) Tertull. V. *Repeto N.* 2.

Rĕcătina, æ, f. Geogr. V. *Poſega.*

Rĕcēdo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Neu.) *Odſztuplyujem, odſztupivam, odſztupam,* Infin. *Odſztupiti. Vugibyemſze, vugibamſze,* Inf. *Vugnutiſze: Odſztranyivamſze,* Inf. *Odſztranitiſze,* Abtrette, abvveiche, zuruck vveiche. *Hátra-*

Hátra-térek, *eltérek*. Item V. *Abeo N. 1. & 2. Diſcedo N. 1.* Formianô cogitamus recedere : *pro* abire. *Id. Att. l. 2.* 2. V. *Redeo.* Albinus Aulo fratre in caſtris pro Prætore relicto Romam receſſit. *Salluſt. in Jug.* 3. Transl. In oſſibus fragmentum à fragmento recedit : *pro* disjungitur: *Celſ.* Ab armis, ab officio, de ſtatu dignitatis recedere : *pro* ceſſare, deſiſtere. *Cic.* A vita *Cic.* Vitâ *Plaut.* Ex oculis recedere: *Plin.* pro *mori.* Loca à mari longiùs recedentia : *pro* remota. *Curt.* 4. Ponitur pro *Diminuor.* Venter receſſit: *pro* diminutus eſt. *Plin.* 5. In ſe ipſum recedere: *eſt* quaſi ad cor redire, & ſecum ipſo quidpiam acuratiùs perpendere. *Senec. ep.* 7.

Rĕcello, is, ĕre, ui, *apud quoſdam contra Alvarum ſup.* excelſum, (Act.) V. *Deprimo*, *Reclino*, *Reduco*, *Retraho.* Aliquid ad ſolum recellere. *Liv.*

Rĕcens, *om.* tior, ſſimus, Cic. *Sztopravnyi*, *ſzkornyi*, *nezdavnyi*, *ſzadanyi*, peregr. *Friſki.* Friſch. *Moſtani.* V. *Novitius.* Piſcis recens. *Riba ſztopran vlovlyena*, *chverſzto-meſzna*, pereg. *friſka.* Friſcher Fiſch. *új teſtében-való hal.* A recenti memoria, *vel* Recentiore memoriâ. *Nezdavnya.* Nicht längſthin. *Tſak nem régen.* V. *Nuper.* Negotio, *vel* re recenti. *Taki od pochetka, dok'am je joſs nóvo dugovanye, doklam ſze nyſzel nepogorſſa.* Biſs die Sach friſch, noch auf friſcher That. *Míg a' dolog*, vagy *Gond új.* Cic. 2. *pro* Integer viribus. *Mochni*, *Poſzkochni*, *Poſzpeſsni.* peregr. *Friſek.* Friſch, Hurtig. *Erős*, *gyors*, peregr. *Friſ.* V. *Validus*, *Vividus*, *Agilis*, *Alacer.* Conſul recentis animi. *Liv.* Perſæ recentes ſuccedent feſſis. *Curt.*

Rĕcens, *Adverbialiter.* V. *Recenter N. 1.* E provincia recens venit. *Cic.* Puer recens natus. *Plaut.*

Rĕcenſeo, es, ĕre, ui, ſum, *apud antiq.* ſitum *ab antiq.* Recenſio, is, ire, [Act.] *Na rachun poſztavlyam*, *Prebrájam.* Item peregr. *Muſtram.* Uberzehle, muſtere. *Számba-vėſzem*, *Meg-ſzámlálom.* Item peregr. *Megmuſtrálom.* V. *Pernumero*, *Perluſtro.* Exercitum, Captivos recenſuit. *Liv.* 2. Metalepticè V. *Enarro.* Fortia facta recenſe. *Ovid.*

Rĕcenſio, ōnis, f. Cic. *Prebrojenye*, *na rachun poſztavlyanye*, *Vojnikov &c. pregledanye*, peregr. *Muſtranye.* e. Uberzehlung, in die Zahl-Setzung, Muſterung. *Megſzámlálás*, *Muſtrálás.* V. *Luſtratio N. 2.*

Rĕcensītio, onis, f. Ulp. V. *Recenſio*, *Enarratio.*

Rĕcensitus, a, um, *Partic.* Svet. *Prebrojen*, *pregledan*, *na rachun poſztavlyen.* Gezehlet, gemuſtert, in die Zahl geſetzt. *Megſzámláltatott*, *válogatott.*

Rĕcensūs, ûs, m. Svet. V. *Recenſio.*

Rĕcentĕr, *Adv.* Plin. *Sztoprav*, *ſzkoro*, *nezdavnya*, *nedavno.* Erſt, neulich, jüngſthin. *Moſtan*, *Moſtanában.* 2. V. *Alacriter*, *Vividè.*

Rĕcento, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Nonius. V. *Renovo.*

Rĕceptācŭlum, i, n. Cic. *Prijemaliſche*, *Primaliſche*, *Naſztaniſche*, *Zkrivaliſche*, *Utechiſche*, *Utekaliſche*, *Zavetje*, *Zavetiſche*, *Zaderſavaliſche* ; *Vſzako meſzto y dugovanye*, *vu kojemſze kaj zaderſáva.* e. Herberge, r. Aufenthalt, Zufluchts-Ort, alles darinnen etvvas aufbehalten vvird. *Béfogadó hely*, *Enyhſztő hely*, *Tartó hely*, *Vendég fogadó*, *Fogó hely.* Item ſpeciatim V. *Diverſorium*, *Profugium.*

Rĕceptātio, onis, f. *Ammian.* Frequens receptio.

Rĕceptātor, ōris, m. Cic. V. *Receptor.*

Rĕceptio, ōnis, f. Plaut. *Priimanye*, *Naſztanenye*, *Nazad prijemlyenye.* e. Annehmung, Beherbergung, Wieder-Annehmung, Zurucknehmung. *Béfogadás*, *Bévétel*, *Viſzſza-vevés.*

Rĕcepītius, a, um, Cato. *Priet*, *Nazad-vzet*, *Nazad-vzetliv.* Aufgenommen, der vvieder aufgenommen iſt. *Béfogadtatott.*

Rĕcepto, as, āre, āvi, ātum, [Act. Freq.] Terent. V. *Frequenter* & *Recipio N. 1.*

Rĕceptor, ōris, m. Tacit. *Priemitel*, *Nazadjemitel*, *zavetnik.* r. Annehmer, Einnehmer, Zurucknehmer, Aufnehmer. *Béfogadó*, *Viſzſza-fogadó.* V. *Diverſitor N. 1.*

Rĕceptōrium, ii, n. Sidon. V. *Receptaculum.*

Rĕceptōrius, a, um, Tertull. *Synon.* Aptus ad aliquid recipiendum.

Rĕceptrix, īcis, f. Cic. *Priemitelicza*, *Naſztanitelicza*, *Zavetnicza*, *Nazadjemitelicza.* e. Einzieherin, Annehmerin, Aufnehmerin, Beherbergerin, Zurucknehmerin. *Bévévő-né*, *Mindent béfogadó aſzſzony*, *Viſzſza-vévő aſzſzony.*

Rĕceptum, i, n. Cic. V. *Promiſſio*, *Promiſſum.* Item *Prieto.* Das an- *oder* aufgenommene. *Bévett*, *Béfogadott.*

Rĕceptus, ûs, m. *Szegurno zavetje*, *meſzto*, *vu kojeſze gde ſzegurno vtechi y zaderſati more.* Ein ſicherer Ort. *Bátorságos hely.* V. *Perfugium*, *Receptaculum.* Neque ex omni-

Digitized by Google

omnibus oppidis contrahere copias expedit, ne receptum amittam. *Cic. Att. l. 8. ep. 19.* 2. *Odſztup, od boja nazad vernenye.* r. Abzug, e. Wiederkehr. *Hátra-állás, ki-állás.* V. *Receſſus N. 1.* Receptui canere: *Cic. vel:* Receptui ſignum dare. Liv. *Z-trublyum iliti z-trumbetum za odſztuplenye od boja znamenye dati.* Zum Abzug blaſen. *A' hadnak hátra térésre jelt fúni.* Hinc *translatè etiam ad alia:* Canere receptui, *vel* receptum: *pro* diſcedere, recedere, abire, ceſſare. *Cic. Ovid.*

Rĕceſſim, *Adv.* Plaut. *Nazad iduch, Povrachajuchſze, Naberhtezd.* Im zuruck gehen, rücklings. *Hátra-térvén, Hátra-máſzván.*

Rĕceſſio, ōnis, f. Vitruv. *Odſztuplenye, Nazadſze vernenye, nazad idenye, vugibanye, vugnutje.* e. Abtrettung, Abvveichung, Zuruckvveichung. *Hátra-térés, Eltérés.* Item V. *Abſceſſio.*

Rĕceſſūs, ūs, m. Cic. *Odſztup.* r. Abtritt. &c. V. *Receſſio, Abſceſſus.* Acceſſus & receſſus maris. *Pritékanye ali naraſztenye, y odtekanye iliti oplahnenye morja.* Die Zunehmung und Abnehmung, *oder* r. Zulauff und Ablauff, *oder* e. Fluth und Ebbe des Meers. *A' tengernek partjára kijövéſe, meg elmenéſe.* 2. V. *Latebra, ſolitudo.* Mihi ſolitudo, & receſſus provincia eſt. *Id. Att. l. 12.* Animi receſſus: *id eſt:* latebra. *Id. pro Marcel. c. 7.* Oculi receſſus: *h. e.* cavitas, profunditas. *Plin.*

Rĕcĭdīvus, a, um. *Pak opadlivo, pak dohajajuchi, povrachajuchiſze.* Wiederum baufällig, vviederkommend. *Iſmét-leesö, Húlló.* Febres recidivæ. Plin. *Zimlicza, káſze je nazad povernula.* Fieber, das vvieder komt. *Ujolag reá-jövö hideglelléſek.*

Rĕcĭdo, is, ĕre, rĕcĭdi, rĕcāſum, (Neu.) Cic. *Pak, opet, ali nazad opadam.* Wieder-*oder* zuruck falle. *Iſmét belé-eſem, Hátra-eſem.* 2. V. *Redeo.* Ne recidant febres. *Plin.*

Rĕcīdo, is, ĕre, rĕcīdi, rĕcīſum, (Act. à *Cado.*) Cato V. *Abſcindo N. 1. 2. 3. & 4. Accido, Deſeco, Reſeco.*

Rĕcingo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Ovid. *Odpaſſujem, Razpaſſujem, Odveſujem.* Aufgürte. *Levedzem, Mególdom.*

Rĕcĭno, is, ĕre, nui, centum, (Act.) Cic. *Opet popievam, zpievam.* Wiederſinge. *Iſmét-éneklem.*

Rĕcĭpio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) Liv. *Nazad jemlyem, opet jemlyem.* Zuruck nehme, vvieder nehme. *Hátra-veſzem, viſzſza-veſzem.* Item V. *Recupero.* Tarentum recepit. *Cic.* Item: *Naſztanujem, na ſztan ali na konak prijemlyem:* Beherberge, aufnehme. *Béfogadom, felfogadom.* V. *Accipio N. 1. & 2.* Eum ſuis tectis recepit. *Cic.* Item V. *Admitto.* Aliquem in familiaritatem, neceſſitudinem, fidem recipere: *Id. Fam. 13. ep. 19.* Aliquem medio ex hoſte recipere: *pro* liberare, in tutum reducere, refugium ei præſtare: *Virg.* Mos receptus. Cic. *Prietailiti obchinzka navada:* Angenommener *oder* allgemeiner Brauch. *Bévött ſzokás.* 2. V. *Perfugio, Recedo N. 1. Confugio:* Se ad aliquem locum recipere. Cic. *Vugnutiſze, ſzkritiſze vu kakvo meſzto: ali: Vu-zavetje pobechi, odſztupiti.* Etvvohin fliehen, Unterſchleiff ſuchen, ſich in die Sicherheit ſetzen. *Valahová elvonni magát.* 3. V. *Obſtringo N. 2. Polliceor N. 1. Promitto N. 2.* Recipio vobis, me negotium ex ſententia facturum. *Cic.* In me recipio aliquid: *pro* ſuſcipio, onus in me transfero: *Id. l. 13. ep. 11.* 4. V. *Redeo.* Ad frugem ſe recipere: *pro* redire *Cic.* Romam ſe recipere: *pro* conferre, proficiſci, venire. *Id. Att. l. 1. ep. 51.* 5. ut me recepi, *pro* ut animum ac vires reſumpſi. *Cic.* Anhelitum recipere: *pro* reſpirare, reſpirium reſumere. *Plaut.*

Rĕcĭprŏcātio, onis, f. *Odvrachanye, Povrachanye, Povernenye, odhod y pribod.* Das Wiederkehren. *Hátra-térés, Meg-fordúlás.* Obſervatâ æſtûs reciprocatione: *id eſt:* acceſſu & receſſu. *Plin.*

Rĕcĭprŏco, as, are, avi, atum, [Act.] *Nazad obracham, odvrácham, Povracham, Podrugachujem:* Infin. *Nazad obernuti, odvernuti, povernuti, podrugachiti.* Wiederkehre, vviedergelte, etvvas hingegen thu, vviederhohle. *Viſzontag hátra-térek, viſzontag fizetem, valamit viſzontag tſinálom, megkettöztetem.* Synon. *Reflecto, Vicem reddo, Repeto. &c.* Motum reciprocare: *pro* ſe invicem movere. *Cic.* Siquidem iſta ſic reciprocantur: *pro* invicem convertuntur: *h. e.* unum ab altero mutuò dependet. *Id. 1. de Div. c. 6.* Æſtus undas reciprocat: *pro* reflectit in partem contrariam. *Silius.* Item V. *Retrogredior.* Mare reciprocat: *pro* augetur & remittit, accedit & retrograditur, *ſeu,* accreſcit & decreſcit. *Curt.*

Rĕcĭprŏcus, a, um. *Povrachajuchiſze, Povratni, Povratlivo, nazad vernutlivo.* Wieder kehrend, vvieder zurück trettend. *Viſzontag hátra-térö, Meg-fordíthható, Meg-fordúló.*

Digitized by Google

dúló. Mare reciprocum. *Morje pritekujuche y nazad odtekujuche.* Das an - *und* ablauffende Meer. *Alá és fel-futó tenger.* Plin.

Rĕcisāmentum, i, n. Plin. *Odrezek*, *Odſzek*, *Trėſzka*, *Iver.* r. Abſchnitz, s. Abſchnittlein, r. Spahn. *Lemetélek*, *Faradik*, *Forgáts.*

Rĕciſio, onis, f. Plin. V. *Abſciſſio*, *Deſectio.*

Rĕcitātio, onis, f. Cic. *Na glaſz povėdanye*, *glaſzno chtenye*, *preſtenye*, *proſtanye*, *prochitanye.* e. Laut-herſagung, Ableſung. *Elmondás*, *Elolvaſás.* V. *Prælectio* N. 1. *Pronunciatio.*

Rĕcitātor, oris, m. Cic. *Na glaſz povėdavecz*, *chtavecz*, *prochitavecz.* r. Herſager, Ableſer. *Elmondó*, *Elolvasó.* V. *Prælector* N. 1. *Pronunciator.*

Rĕcitātrix, icis, f. Apul. *Na glaſz povėdavka*, *prechtavka ſtavicza*, *prochitavka.* e. Herſagerin, Vorleſerin. *Elmondóné*, *Elolvasóné.*

Rĕcito, as, are, āvi, ātum, (Act.) *Na glaſz povėdam*, *glaſzno chtejem.* Laut ſage, leſe, ableſe. *Elmondom*, *Elolvaſom.* V. *Perlego* N. 1. *Prælego* N. 1. *Pronuntio* N. 1. Coram *vel* in ſenatu ex *vel* de codice, *vel* è memoria aliquid, recitare. *Cic.*

Rĕclāmātio, onis, f. Cic. *Szuprot-vika*, *krich*, *ſzuprotizaviknenye*, *krichanye*, *Protigovor.* e. Wiederſprechung, Wiederredung, s. Gegen-Geſchrey. *Ellene ſzólás*, *kiáltás.*

Rĕclāmĭto, as, āre, āvi, ātum, (Neu. Freq.) Cic. V. *Contra* & *Clamito* N. 1. *Frequenter* & *Contradico.*

Rĕclāmo, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Cic. V. *Contra* & *Clamo* N. 1. *Contradico.*

Rĕclango, is, ĕre, (Neu.) Ammian. *Contra* vel *valde clango.*

† Rĕclīnātōrium, ii, n. *Naſzlonje*, *Naſzlonicza.* s. Lehn-Bett *oder* Stuhl, eine Lehne an einem Stuhl, Stütze. *Heverő ágy.* V. *Acclinatorium.*

Rĕclīnis, *com.* ne, n. *Tacit.* ubi alii leg. *Reclivis.* V. *Reclinus.*

Rĕclīno, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Acclino*, *Inclino* N. 1. *Incurvo*, Retro & *Incurvo*, *Inflecto* N. 1. Me reclino. *Naſzlanyamſze*, *prigiblyemſze.* Mich anlehne. *Magamat meg-támoſztom*, *Lehajlok.* In quem onus imperii reclinaret. *Senec.*

Rĕclīnus, a, um, Vopiſc. *Naſzlonyen*, *Nazad prignyen*, *Naſzlonyen lezechi.* Angelehnet, anlehnend, zuruck gebeuget, nieder gelegt, liegend. *Lehajlott*, *Hátra hajlott*, *Lehajló*, *hátra-hajló.* V. *Acclinis*, *Inclinis.*

Rĕclīvis, *com.* ve, n. V. *Reclinus*, *Declivis.* In que ſinu juvenis poſita cervice reclivis: *pro* reclinatus, procumbens. *Ovid.*

Rĕclūdo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Odkleplyem*, Inf. *Odklenuti.* Aufſchlieſſe, Eröffne. *Kinyilatkoztatom.* V. *Aperio* N. 1.

Rĕcœno as, &c. Macrob V. *Iteratò* & *cœno.*

Rĕcōgĭtātio, onis, f. &c.

Rĕcōgĭtātus, ûs, m. Tertull. V. *Perpenſatio.*

Rĕcōgĭto, as, &c. (Act.) Cic. V. *Iteratò* & *cogito*, *Iteratò* & *perpendo* N 1.

Rĕcognĭtio, onis, f. Cic. *Ponovlyeno poznanye*, *znovich zpoznanye*, *nadpoznanye*, *podrugachene poznavanye*, *Razpoznanye*, *Razpoznavanye*, *opet premiſslyanye.* Das Wiederkennen, wiederholte Erkäntlichkeit. *Iſmét meggondolás*, *Eſmérés*, &c. Synon. *Iterata agnitio*, *cognitio*, *recordatio*, *commemoratio.* 2. V. *Inſpectio* N. 1. *Luſtratio* N. 2. Colum.

Rĕcognoſco, is, &c. *Cic.* V. *Denuo* & *cognoſco*, *Dignoſco.* 2. V. *Perpendo* N. 1. Verba tua recognoſce. *Id. l.* 16. *Fam. ep.* 2. Item V. *Inſpicio* N. 1. *Revideo.* Populi leges recognoſcere. *Id.* 3. *de Leg.* Item V. *Recenſeo* N. 1. Equites ſeverè, & curioſè recognoſcere. *Suet. in Calig. c.* 16.

Rĕcollĭgo, is, &c. *Colum.* V. *Denuo* & *Colligo* N. 1. 2. Transl. Animum recolligere: *pro* ab ira revocare. *Cic.* Se à valetudine recolligere: Vires recolligere: *pro* vires recipere, reſumere. *Plin.*

Rĕcŏlo, is, &c. V. *Denuo* & *excolo* N. 2. *Iteratò* & *Elaboro.* Terram recolere. *Liv.* Hinc Transl. Ingenia recolere: *pro* excolere, perpolire perficere. *Plin.* Avitum decus recolere: *pro* altius provehere, augere. *Tacit.* Item V. *Condecoro*, *Exorno.* Avitis ſacerdotiis aliquem recolere. *Id. l.* 1. *Hiſt. c.* 77. 2. V. *Meditor*, *Perpendo* N. 1. Quæ ſi tecum ipſe recolis. *Cic.* 3. Artes recolere: *pro* exercere. *Id.* 1. *de Orat. c.* 1. Diem feſtum recolere: *pro* celebrare. *Id.* Memoriam alicujus recolere: *pro* agere: *id eſt* alicujus meminiſſe. *Id.*

Rĕcōlo, as, &c. *Scribon.* Iteratò colo.

† Rĕcommendābĭlis, V. *Commendabilis.*

† Rĕcommendātio, V. *Commendatio.*

† Rĕcommendātor, V. *Commendator.*

† Rĕcommendātrix, V. *Commendatrix.*

† Rĕcommendo, as, V. *Commendo.*

Rĕcommĭniſcor, ĕris, &c. Plaut. V. *Denuo* & *Comminiſcor*, *in memoriam reduco*, vel *revoco.*

† Rĕcompensātio, V. *Compenſatio.*

† Rĕcompenſo, as, V. *Compenſo.*

Rĕcom-

Digitized by Google

Rĕcompingo, is, &c. Tertull. V. *Rurſum* & *Compingo*.

Rĕcompōno, is, &c. V. *Rurſum* & *Compono*. Pone recompoſitas in ſtatione comas. *Ovid. l. 1. Am. eleg. 7.*

Rĕconcĭliātio, onis, f. Cic. V. *Conciliatio*.

Rĕconcĭliātor, oris, m. Liv. V. *Conciliator*.

Rĕconcĭlio, as, &c. Cic. V. *Concilio*, *Rurſum concilio*. Synon. *In gratiam reſtituo, in concordiam reduco, pacem ſuo loco repono.* 2. Exiſtimationem reconciliare: *pro* recuperare. *Cic. 2. Ver. c. 1.* Animos hominum ſibi conciliare, *vel* reconciliare: *pro* demereri *Id.*

Rĕconcinno, as, &c. Cic. V. *Denuo* & *Concinno, Iteratò expolio, renovo.*

Rĕcondo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) V. *Repono N. 1.* Gladium in vaginam recondere. *Cic.* 2. V. *Occulto, Aſſervo, Condo N. 2. & 3.* Virg.

Rĕcondūco, is, &c. V. *Denuo* & *Conduco*. Copias reconducere. *Quintil.*

Rĕconflo, as, &c. V. *Denuo* & *Conflo*. Transl. V. *Regenero*. Senſus per membra reconflatur. *Lucr.*

Rĕcŏquo, is, &c. *Cic.* V. *Denuo* & *Coquo*. 2. Transl. V. *Denuo* & *Polio N. 1. & 2.* Se alicui inſtar auri recoquendum dare. *Quintil.*

Rĕcordābĭlis, *com.* le, n. Claud. Mamert. *Szpomenutliv, ſzpomenliv, iz chefzaſze je mochi ſzpomenuti.* Deſſen man ſich erinnern kan. *Meg-emlékezhetö.*

Rĕcordātio, onis, f. Cic. *Szpomenenye, ſzpomenek, ſzpomen, ſzpomenutje, Pomnenye, ſzpominanye.* e. Erinnerung, s. Gedächtnus. *Reá emlékezés.*

Rĕcordor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) *Szpomenujemſze, ſzpomeniwamſze, ſzpomenek imam, vu pameti derſim, na pamet mi' dohaja.* Mich erinnere, vvieder gedencke, vvieder ins Gedächtnuſs faſſe. *Meg-emlékezem-róla.* V. *Memini*. Recordari alicujus rei, *vel* aliquam rem, *vel* de aliqua re. Cic. *Szpomenutiſze iz kakvoga dugovanya.* Sich eines Dings erinneren, *oder* an ein Ding gedencken. *Meg-emlekezni valami dolog felöl.* Tua in me ſtudia multùm tecum recordere, velim: *pro* in memoriam revoces, ac perpendas. *Id. l. 15. Fam.*

Rĕcorrĭgo, is, &c. *Seneca.* V. *Denuo* & *Corrigo, Emendo N. 1.*

Rĕcraſtĭno, as, &c. Plin. V. *Procraſtino*.

Rĕcreātio, ōnis, f. *Plin.* 1. propriè. *Drugoch ſztvarjanye ali ſztvorenye.* e. Wieder-Erſchaffung. *Ujonnan-valò teremtés.* Item V. *Regeneratio*. Item V. *Renovatio*, *Reparatio*. 2. Transl. *Razveſzelenye, Okrépjenye, Objáchenye, Vugadyanye, Odſzkerbi pochivanye* ali *odehnenye*, [illegible] e. Ergötzung, Erluſtigung, Erfriſchung. *Megvigaſztalás, Megéleſztés.* V. *Conſolatio Focillatio*.

Rĕcreātor, ōris, m. *Tertull.* 1. propriè V. *Denuo* & *Creator, Inſtaurator, Reparator.* 2. Transl. *Razveſzelitel, Okrepitel, Objachitel, Poleſchicze preſzterbitel.* r. Ergötzer, Erquicker. *Megvigaſztaló, Megéleſztö.* V. *Conſolator, Focillator.*

Rĕcrēmentum, i, n. Plin. V. *Ramentum, Purgamentum, Excrementum.*

Rĕcreo, as, &c. Plin. V. *Denuo* & *Creo, Regenero, Inſtauro, Renovo.* 2. Transl. *Krépoſzt Dodajem, pomaglyam.* Erfriſche. *Erőt adok, újítom.* peregr. *Megfriſitom. Conforto N. 1. Focillo N. 1.* E gravi morbo recreari. *Cic.* Item V. *Exhilaro, Conſolor, Conſolo.* Veſter conſpectus recreat mentem meam. *Id. in ſomn.* 3. V. *Iteratò* & *Eligo, Conſtituo.* Cic.

Rĕcrĕpo, as, are, ui, ĭtum. (Neu.) Catull. *Szuprot puczam,* ali *praſzkim, praſzkanye* ali *puczanye povráchan.* Wiederthöne. *Viſzſza-zörgök.*

Rĕcreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, [Neu.] Liv. *Opet raſztem, k-ſzebe dohajam, pomáſemſze.* Wieder vvachſe, zunehme. *Ujmit megnövök, újonnan növök.*

Rĕcrūdeſco, is, ĕre, ui, (Neu.) 1. propriè *Pak ſzirov* ali *preſzen poſztájem.* Wieder rauh, roh, *oder* Friſch vverde. *Ujmét megnyerſhülök.* 2. Transl. *Zlocheſzteji hivam, pogorſſavamſze, Razdraſujemſze.* Schlimmer, *oder* ärger vverde. *Megroſſzabbúlok, Megbúsúlok.* Vulnera, quæ conſenuiſſe videbantur, recrudeſcunt: *pro* exaſperantur. *Cic. l. 4. Fam. ep. 6.* Pugna recruduit. *Boiſze je pak pochel, ponovil, iliti gorſſi poſztal.* Der r. Krieg hat vvieder angehebt, *oder* der Krieg iſt erneuert vvorden. *Megújúlt a' viadal.* ita *Liv. l. 10.*

Rectā, (*ſubaud.* viā) *Abl.* V. *Rectè N. 1.* E navi rectā ad me venit. *Cic.*

Rectangŭlus, a, um, Mathem. *Jednako y ravno-vuglaſzt.* Gerad-eckicht, recht-vvinckelicht. *Egyenes ſzegü.*

Rēctē, *Adv.* Cic. V. *Directè*. 2. Transl. accipitur pro *Probè N. 1.* Rectè an ſecus, nihil ad nos. Cic. *Dobro ali zlo, naſſa ſzkerb ni.* Wohl *oder* ſchlecht, es geht uns nichts an. *Jóleſett-é vagy nem, ſemmi gondunk reá.* Item pro *Juſtè*. Pater, non rectè (*pro* injuſtè) vinctus eſt: *Terent.* 3. pro *Proſperè*. Quæ ſi rectè

Digitized by Google

rectè eſſent: *pro* ſi proſperè cederent, evenirent. *Cic.* 4. pro *Utiliter*. Otia non rectè ponere: *id eſt* inutiliter. *Horat.* 5. pro *Appoſitè, Aptè*. Et rectè, & verè dicis. *Terent.* 6. pro *Patienter*. Adverſa rectè ferre. *Terent.* 7. Tum quod dem ei, rectè eſt: *pro* ſatis eſt. *Terent.* 8. Alicui non rectè dicere: *pro* maledicere. *Plaut. Pſeud.* 4. 6. 29.

† Rectĭfĭcābĭlis, *com.* le, n. V. *Æquabilis N.* 1.

† Rectĭfĭcātio, onis, f. *Raonanye, Jednachenye.* e. Eben-*oder* Geradmachung. *Megegyenesités.* Latinè melius dixeris *Æquatio, Complanatio.*

† Rectĭfĭco, as, āre, avi, atum, (Act.) V. *Æquo Complano.*

Rectio, ōnis, f. Cic. V. *Raonanye.* e. Regierung. *Igazgatás.* Synon. *Gubernatio N.* 2. *Adminiſtratio.*

Rectĭtūdo, ĭnis, f. Frontin. *Raonozt, Raonina.* e. Gleichheit. *Egyeneſség.* Item V. *Æquitas, Laudabilitas.*

Rector, ōris, m. Cic. *Raunavecz. &c.* V. *Director, Gubernator N.* 2. *Adminiſtrator.*

† Rectōrātus, ûs, m. *Chàſzt Raunitela.* e. Würde eines Regierers. *Igazgató méltóság.*

Rectrix, īcis, f. Colum. V. *Gubernatrix.*

Rectum, i, n. Virg. *Pravo, Doſztojni chin.* Das Recht. *Jóſágos tſelekedet.* V. *Directum, Æquitas, Rectitudo.*

Rectūra, æ, f. *Frontin.* V. *Rectio, Rectoratus.*

Rectus, a, um. *Partic. paſſ.* à *Regor.* Plaut. *Raunan, vládan.* Geregiert, geherrſcht. *Igazgatott.*

Rectus, a, um, *Nom.* Plin. *Raven.* Gerad. *Egyenes.* 2. Transl. V. *Bonus N.* 1. *Honeſtus N.* 1. *Juſtus, Laudabilis, Æquus.* ità *Cic. Plaut.* Rem viâ rectâ narrare: *id eſt* ſincerè, nihil mentiendo. *Terent.* Cœna recta: *vel abſolutè* Recta: *pro* cœna lauta, ſeu apparatu liberali exhibita. *Suet.*

Rĕcŭbĭtŭs, ûs, m. Plin. *Dole leganye, ſzedanye, Tela nameſztenye.* Das Niederligen, Sitzen. *Leſtkűvés.* V. *Accubitus.*

Rĕcŭbo, as, &c. Cic. V. *Decubo.* Item V. *Cubo, Jaceo.* Molliter, & delicatè recubans: *pro* toto corpore jacens. *Id.* 3. *de Orat.*

Rĕcūdo, is, &c. Varr. V. *Denuo* & *Cudo.*

Rĕcŭlă, æ, f. *Dim.* Plaut. *Dugovanyiche, mala ſztvàr.* s. Dinglein, kleine Sache. *Dolgotska.*

Rĕcumbo, is, &c. Cic. V. *Decumbo N.* 1. & 2. *Recubo.* Ad menſam recumbere: *pro* accumbere. *Plin.*

Rĕcŭpĕrābĭlis, *com.* le, n. *Nazad-doblio, Prioſzvojlio.* Wiederbringlich. *Viſzſza-vehető.*

Rĕcŭpĕrātio, onis, f. Cic. *Nazad-doblenye, opet dobivanye, prioſzvojenye.* e. Wiedererlangung, Wieder-bringung. *Viſzſza-vétel.*

Rĕcŭpĕrātīvus, a, um, Frontin. V. *Recuperabilis.*

Rĕcŭpĕrātor, ōris, m. Cic. *Nazad dobitel, Nadomeſztitel, Prioſzvoitel.* r. Wiederbringer. *Viſzſza-vévo, Viſzſza-nyerő.*

Rĕcŭpĕrātōrĭus, a, um. Cic. *Nazad-dobitelu ſzliſſajuchi; Nazad dobitelzki.* Dem Wiederbringer gehörig. *Viſzſza-vételbez-való.*

Rĕcŭpĕro, (*apud Varr.* Rĕcĭpĕro à Rĕcĭpio) as, are, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Nazad dobivam, opet zadobivam, prioſzvàjam.* Wieder überkomme, wiederbringe. *Viſzſza-veſzem iſmét, Enyimmé teſzem.* V. *Recipio. N.* 1.

Rĕcŭpio, is, &c. Plaut. V. *Denuo* & *Cupio.*

Rĕcūro, as, &c. Plin. V. *Denuo,* vel *Diligenter* & *Curo N.* 1. 2. 3. & 4.

Rĕcurro, is, ĕre, rĕcurri, rĕcurſum, (Neu.) *Iteratò* vel *Retrocurro, Redeo, Confugio.* Ad me recurrit. Cic. *K-meneſze je vtekel.* Er hat zu mir ſeine Zuflucht genommen. *ém hozzám folyamodott.* Annus recurrens. Horat. *Nazadſze povrachajuche godiſche.* Wiederkehrendes Jahr. *Viſzſza-folyó eſztendő.* Ad eam rationem recurrunt: *pro* confugiunt, redeunt. *Quintil.*

Rĕcurſio, onis, f. Apul. V. *Recurſus.*

Rĕcurſo, as, āre, avi, atum, (Neu. Freq.) Plaut. *Opetſze vtekávam, vechkratſze vtéchem, guſztokrat nazad techem* ali *derchim, Povrativamſze.* Offt zuruck lauffe, wiederkehre. *Viſzſza-futoſok.* 2. Transl. V. *Frequenter* & *Occurro N.* 2. Vetera omnia animo recurſabant: *pro* occurſabant, ſæpe incidebant, occurrebant, obverſabantur. *Tacit.*

Rĕcursŭs, ûs, m. Liv. *Nazad derchanye.* r. Zurück-lauff. *Viſzſza-futás.* V. *Reditus N.* 1. Item *Vtékanye. &c.* V. *Confugium.*

Rĕcurvo, as, &c. Colum. V. *Retro* & *Curvo, Incurvo, Intorqueo.* Inque caput liquidas arte recurvat aquas: *pro* redire facit. *Ovid.*

Rĕcurvus, a, um, Colum. *Valde curvus, incurvus, Retro curvus.*

Rĕcūsābĭlis, is, *com.* le, n. Tertull. *Odbitlio, odverglio, odpovedlio, kajſze more* ali *móra odverchi, zkratiti, odbititi* ali *odpovedati.* Das man abſchlagen *oder* abſagen kan, *oder* muſs. *Hátra-vethető.*

Rĕcūsātio, onis, f. Cic. *Zpricbavanye, od-recbenye, odpoved, izgovor.* e. Weigerung, Abſagung, Abſchlagung, Verſagung. *Ellenzés, Maga vonogatáſa.* V. *Abnuitio, Detrectatio.* Item V. *Excuſatio.*

Rĕcūſo, as, are, āvi, ātum, (Act.) *Odpovēdam, Zpricbāvam, Izgovarjamſze, Nepriemlyem.* Verſage, abſchlage, nicht annehme. *Hátravetem, Vonogatom magamat, El-nem fogadom.* V. *Abnuo, Detrecto, Rejicio. N. 2. Refugio. N. 2.* Amicitiam alicujus, munus legationis recuſare, *Cic.*

Rĕcuſſus, ûs, m. Plin. V. *Repercuſſio.*

Rĕcūtio, is, ĕre, rĕcuſſi, ſſum, (Act.) Virg. V. *Repercutio.*

Rĕcūtītus, a, um, Martial. *Obrezan kakti ſidov.* An der Vorhaut beſchnitten. *Környülmetélt mint a' zſidó.*

Rĕdabſolvo, is, &c. V. *Abſolvo N. 1. Perficio.* Te redabſolvam. *Plaut.* Alii rectiùs leg. *abſolvam.*

Rĕdaccendo, is, &c. Tertull. V. *Iteratò & accendo.*

Rĕdădopto, as, &c. V. *Readopto.*

Rĕdădūnātio, *Alii leg.* Rĕădūnātio, onis, f. Tertull. *Opet ziedinenye, zkloplenye.* e. Wieder-Vereinigung, Wieder-Vereinbahrung. *Iſmét öſzve gyüjtés.*

Rĕdambŭlo, as, &c. Plaut. V. *Retro & ambulo, Redeo.*

Rĕdămo, as, &c. Cic. V. *Viciſſim, Contra*, vel *Mutuè & Amo.*

Rĕdamtruo, as, are, avi, atum. [Neu.] Feſt. V. *Recurro.* Quidam leg. *Rĕdandruo.*

Rĕdănĭmo, as, āre, avi, atum, (Act.) Tertull. V. *Rurſum*, vel *Viciſſim & Animo.*

Rĕdardeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Ovid. *Iteratò ardeſco, contra ardeſco.*

Rĕdarguo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) Cic. V. *Arguo, Reprehendo.*

Rĕdauſpĭcor, āris, &c. Plaut. *Denuo auſpicor.*

Reddĭtio, ōnis, f. Quintil. *Povrachanye, Povernenye, Nazad davanye.* Das Wiedergeben, Zurückgeben, e. Zurückſtellung. *Meg-adás, Megfizetés.*

Reddĭtivus, a, um, Priſcian. *Povrachajuchi, odgovarjajuchi.* Zur Antvvort dienlich, antvvortend *Viſzſzontag-felelő.*

Redditor, oris, m. Auguſt. *Povrachavecz, Povernutel, Nazad davavecz.* r. Wiedergeber, Zurückſteller. *Meg-adó, Meg-fizető.*

Reddo, is, ĕre, ĭdi, ĭtum, (Act.) Cic. *Povracham, nazad dajem.* Wiedergebe, zurückſtelle. *Viſzſza-adom, meg-adom.* Item V. *Recompenſo, Perſolvo N. 1.* Beneficium reddere. Cic. *Dobrochinſztvo naplatiti, povernuti, nadomeſztiti.* Eine Gutthat vvieder vergelten. *Jóért jóval fizetni.* Item V. *Do N. 1.* Vitam pro Rep. reddere Cic. *Za domovinu ſivlenye dati*, iliti *oumreti.* Fürs Vatterland eigenes Leben geben, ſterben. *Meghalni hazájáért.* Animam reddere. Virg. *Duſſu zpuſztiti, oumreti.* Sterben. *Meghalni.* Cincius mihi abs te epiſtolam reddidit: *pro* dedit. 2. V. *Exprimo N. 2. Verto.* Aliquid latinè reddere. *Kaj na latinzki, inache diachki jezik obernuti, preneſzti: kaj diachki izgovoriti.* Etvvas ins Latein überſetzen. *Valamit deákra fordítani.* 3. V. *Recenſeo N. 2.* Redde, quæ reſtant. *Pripovedaj joſs oſztala.* Erzehle vvas übrig iſt. *Beſzéldel, mellyek hátra vannak.* 4. V. *Efficio, Facio N. 1.* Hominem nobis reddidit: *pro* effecit. 5. Filius patrem reddit. *pro* refert, repræſentat. *Szin je otczu ſzpodoben.* Der Sohn iſt dem Vatter gleich. *Fiú az attyához haſonló.* Hactenus *Cic.* Nota præterea *Uſus ſeq.* Sinè ſcripto cogitata verbis reddere: *pro* pronunciare, recitare. *Cic.* Fructum reddere: *pro* producere. *Terent.* Nomen alicui reddere: *h. e.* Aliquem proprio nomine nuncupare. *Plin.*

Rĕdemptio, *vel* Rĕdemtio, ōnis, f. Cic. *Odkuplyenye, Odkupuvanye.* r. Abkauff, e. Erlöſung. *Megváltás, Felváltáſa valaminek.* Item V. *Liberatio.*

Rĕdemptĭto, *vel* Rĕdemtĭto, as, are, avi, atum, (Act. Freq. à *Redempto*) Cato. *&*

Rĕdempto, *vel* Rĕdemto, as, are, avi, atum, (Act. Freq. à *Redimo*) Tacit. *Odkuplyivam, Odkupujem*, Inf. *Odkupuvati. Guſztokrat Odkuplyujem.* Offt abkauffe, erlöſe. *Megváltdogalom.*

Rĕdemptor, *vel* Rĕdemtor, ōris, m. Cic. *Odkupitel.* r. Abkauffer, Erlöſer. *Megváltó.* Item V. *Liberator.* Vectigalium redemptor. *vulgo* Arendator. V. *Publicanus.* ita *ICti.*

Rĕdemptrix, *vel* Rĕdemtrix, īcis, f. Prudent. *Odkupitelicza, Oſzloboditelicza.* e. Abkaufferin, Erlöſerin, Befreyerin. *Megváltónő, Szabadítónő.*

Rĕdemptūra, *vel* Rĕdemtūra, æ, f. Liv. V. *Redemptio.*

Rĕdeo, is, īre, īvi, & ĭi, ĭtum, (Neu.) Cic. *Nazad idem, nazad dohadyam*, Inf. *dojti: Povrachamſze, Povernujemſze*, Inf. *povernutiſze: Nazadſze vrátim.* Zurück gehe, vvieder komme, zurück kehre. *Hátra-megyek, viſzſza-térek, Meg-jövök.* Transl. variè accipitur: *ut*: Cum aliquo in gratiam re-

Digitized by Google

am redire. *Z-kâmſze pomeriti, Pervo priatelſztvo pak ponoviti.* Sich vvieder mit einem verſöhnen. *Megbékléni valakivel.* Redire ad mores ſuos. *Povernutiſze* ali *dojti na ſzvoje ſztaro derſanye: to jeſzt: Chiniti y pak poleg ſztare ſzvoje navade.* Wieder auf die alte Weiſe und Sitten kommen: thun vvie vor alters her. *Elô-venni a' régi erkölts öt.* Redire in memoriam alicujus rei. *Opet na kakvo dugovanye miſzliti.* Wieder an ein Ding gedencken. *Iſmét valamelly dologrúl gondolkodni.* Ad ſe redire: *h. e.* Ad ſanitatem mentis redire. *Opet k-ſzebe dojti, pak k-pameti dojti.* Wieder zu ſich ſelbſt kommen. *Iſmét éſzre jönni.* Ad rem, *vel* ad propoſitum redire. *Pak na ono dugovanye dojti, od kojega ſze je goverenye pochelo.* Wieder zur Hauptſach kommen. *Az elôbbeni fô dologra iſmét viſzſza menni.* Nihil ex his ad me redit. *Ja iz toga nikakvu haſzen nemam.* Ich hab keinen Nutzen davon. *Én ezekbül ſemmi hajznot ſem veſzek.* Redire viam: *pro ſimplici* redire. *Nazad dojti.* Zurück kommen. *Viſzſza-menni.* Hactenus *Cic.* Res animo redit: *pro* rei recordatio mentem ſubit. *Plin.* Pecunia ex metallis redibat: *pro* proveniebat. *Nepos.* Item *paſſivè:* Tum reditum ad mœnia. *Tacit.* Manerent induciæ, dum ab illo rediri poſſet. *Caſ. L. 2. B. C. cap.* 16.

*R*ĕdhĭbeo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) 1. *Reſpectu* Venditoris V. *Recipio N. 1. 2.* reſpectu Emptoris V. *Reddo N. 1.* Emptor enim rem emptam redhibet venditori, ſeu reddit: *contrà* venditor rem venditam ab emptore coactus redhibet, ſeu recipit, dum deprehenditur dolum interceſſiſſe. ita *Cic. Plaut.*

*R*ĕdhĭbĭtio, onis, f. Quintil. V. *Receptio, Redditio.* Plura de hoc V. in *Redhibeo.*

*R*ĕdhĭbĭtōrius, a, um. *Povrachanyu ſzliſſajuchi.* Zur Wiederſtellung gehörig. *Megadáſra-való, Viſzſza-hozáſra-való.* Actio redhibitoria: Papin. JCtus. *Tuzba kupcza ſzuproti Prodavavczu, po kojoj proſzi, da naj prodavavecz ſzvoje blágo, vu kojemſze je potiam kakvo pomenkanye* (vulgo *falinga*) *znaſſlo, nazad vzeme, y pláchu za nye danu poverne.* e. Klag des Käuffers vvieder den Verkauffer, zu Wiederannehmung des verkaufften, ſo einen Mangel hat. *A' vevônek az eladó ellen vadlása, mellyel az eladót kénſzeríteti az eladott jóſzágot, valamelly hiba miat, viſzſza-venni.* Similiter dicitur Judicium redhibitorium: *Cajus JCtus.* Exceptio redhibitoria: *Pompon JCt.*

*R*ĕdhoſtio, is, īre, īvi, ītum, [Act. *obſol.*) Feſt. *pro* gratiam refero, beneficium reddo. V. *Compenſo.*

*R*ĕdĭgo, is, ĕre, dēgi, actum, [Act.] Cic. *Prigenyam, Naganyam,* Inf. *nagnati: Natirávam, ztiſznujem ſzpravlyam: Szilno, ſzkerblyivo na pelyávam, dopelyávam poſztavlyam &c.* Antreibe, zuruck bringe, zu *oder* in etvvas bringe. *Kénſzeritem, Valamire viſzſzahozom.* V. *Cogo N. 1. Adigo Reduco N. 1.* Aliquem ad inopiam redigere. Terent. *Koga na ſziromaſtvo dopelyati, poſztaviti.* Einen zur Armuth, *oder* an Bettelſtab bringen. *Valakit ſzegénnyé tenni, vagy ſzegénſégre hozni.* Aliquem in poteſtatem, ditionem, *vel* ſervitutem redigere. *Koga pod ſzvoju oblaſzt ſzpraviti, pritirati, nagnati, prignati.* Einen unter ſeine Gevvalt bringen. *Valakit maga birodalma alá hajtani.* Aliquid in memoriam redigere: *pro* reducere, revocare. *Kaj na pamet doneſzti, ſzpomenuti.* Etvvas ins Gedächtnüs bringen. *Iſmét valamit éſzre hozni.* ita *Cic.* Aliquem in ordinem redigere. *pro* coërcere. Liv. *Koga poniziti, Chaſzti mentuvanoga na red poſztaviti,* iliti *drugem jednakoga vuchiniti, vu pervi ſztaliſſ poſztaviti.* Einen demüthigen, von der Würde abſetzen, *und* anderen gleich machen, zu den vorigen Stand bringen. *Valakit meg-alázni, meg-zaboláztni, tiſztrül letenni, elôbbeni rendre hozni* V. in *Ordo.* Eo me redigis: *pro* impellis, cogis. *Terent.* Transfugas capuam redigere: *pro* ducere, reducere, agere, pellere. *Liv.* Hoſtem fuſum, fugatúmque in caſtra redigere: *pro* vi retro agere, repellere, ad redeundum compellere. *Id.* 2. ponitur pro *Accumulo, Acervo.* Omnia in unum redigere. Pecuniam redigere. Penes aliquem copiam frumenti redigere: *pro* accumulare, in unum conferre. *Cic.*

*R*ĕdĭmĭcŭlum, i, n. Cic. *Senzki kinch, Poniacha, Povojek, Vezicza zo glavu, láſzi,* ali *pucznliczu.* e. Frauen-Zierde, Haupt-Binde, s. Haar-*oder* Hauben-Band. *Aſzſzony emberi fô ékeſség, Fô-kötô, Haj-kötô.*

*R*ĕdĭmio, is, īre, īvi, ītum, [Act.] V. *Circumcingo, Circumligo, Corono, Orno N. 1.* Terra quaſi quibuſdam redimita cingulis. *Cic.* Navis redimita coronis. *Curt.*

*R*ĕdĭmītus, ûs, m. Solin. *Obvianye, Obvezanye.* e. Umbindung. *Környül-kötés.* V. *Coronatio, Ornatio N. 1.*

*R*ĕdĭmo, is, ĕrĕ, ēmi, emtum, *vel* emptum, (Act.) *Odkuplyujem, odkupujem.* Abkauffe, erlöſe.

erlöſe. *Megváltom.* V. *Emo, Recupero N.* 1. *Libero.* Domum venditam redimere: *pro* recuperare. Captos à prædonibus redimere: *pro* liberare pretiô perſolutô. Pacem ſibi aliqua re redimere: *pro* obtinere, promereri. Operam redimere: *pro* pretio conducere. Vectigalia redimere. *id eſt*: certo pretio promiſſo, & perſoluto in ſuum quæſtum convertere, *vulgo* in arendam accipere. Litem redimere: *eſt* pacificè cum adverſario ante litem convenire. *Haſtenus Cic.* Præteritam culpam redimere: *pro* compenſare, emendare, pro ea ſatisfacere, pœnitentiâ eandem eluere. *Planc. apud Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 8.

Rĕdintĕger, ĕgra, um, *Opet czèl, Nadomeſztyen, Zpunyen, ponovlyen.* Aufs neu gantz, ergäntzet, vvieder erneuert. *újonnan megépittetett, Helyre állatott.* Ita redintegra. *Liv.* Alii leg. *redintegrata.*

Rĕdintĕgrātio, onis, f. Cic. *Opet-Zpunenye, Nadomeſztyenye.* e. Wieder-Ergäntzung. *újonnan felépités.* V. *Inſtauratio.*

Rĕdintĕgrātor, oris, m. Tertull. *Nadomeſztitel, Zpunitel.* r. Wieder-Ergäntzer &c. V. *Inſtaurator.*

Rĕdintĕgrātus, a, um, *Nom. & Partic.* Cæſ. V. *Redinteger.*

Rĕdintĕgro, as, &c. Cic. V. *Iteratò & Integro, Inſtauro, Innovo.*

Rĕdinvĕnio, is, Tertull. *Iteratò invenio.*

Rĕdĭpiſcor, ĕris, Plaut. *Rurſum adipiſcor, aſſequor N.* 1.

Rĕdĭtio, onis, f. Cic. *Nazad idenye, na tragh dohajanye, povernenye, povratenye.* Das Zuruckgehen, e. Wiederkommung &c. V. *Reditus N.* 1.

Rĕdĭtūs, ûs, m. Cic. *Nazad-hod, Povratek. Povrat.* e. Wiederkunfft, Zuruckkunfft, e. Wiederkehr. *Viſzſza-jövés, Meg-jövés, Meg-térés.* V. *Reditio.* 2. V. *Proventus N.* 1. Prædiorum reditus. *Plin.*

Rĕdĭvĭa, æ, f. V. *Reduvia.*

Rĕdĭvĭus, ii, m. Colum. *Klopecz, Klop kukecz, Sivinzka vuſs.* r. Holtzbock, e. Zeck, *oder* s. Würmlein, ſo denen Thieren an der Haut klebt, und das Blut ausſauget. *Egy vér-ſzopó undok ſéreg néve.* Alii apud eundem leg. *Recinus.*

Rĕdĭvīvus, a, um, Senec. *Opet ſiv, oſivlyen, poſameerti pak ſivuchi.* Wieder lebendig. *újonnan megéledett, Halálos veſzedelemből kievetekedett.* 2. Transl. de inanimatis: *Pak naperov doneſſen, ponovlyen.* Wieder aufbracht, vvieder erneuert. *Iſmét meg-újúlt.* Bella rediviva. *pak pochet, ali ponovlyen boi.* Wieder erneuertter Krieg. *Iſmét megújúlt hadakozás.* Lapis redivus. *Kamen iz podertega zida pak k novomu zidu uzet.* Ein alter Stein, der aufs neu gebraucht vvird. *Melly régen falban vólt, és iſmét falba rakattatott kő.* Et ſic de aliis: ita *Cic.*

Rĕdŏleo, es, ĕre, ui, ĭtum, (Neu.) *Jáko diſsim, Dúhu od cheſzaimam.* Sehr ſchmecke, nach etvvas rieche. *Igen ſzagos vagyok, valami illatott vagy ſzagot bocsátok.* Hinc *Traud.* Antiquitatem redolet. *Poſtarini diſsi: iliti: po ſtarejeh navadi diſsi: to jeſzt: ſtarejeh navadi y derſanyu je ſzpodobno.* Es ſchmäckt nach der alten Gebrauch und Manier. *Régi módra magát viſeli, Régi mód.* ita *Cic.*

Rĕdōno, as, &c. Horat. *Retro dono, Iterum dono, Reddo N.* 1.

Rĕdordior, īris, orſus ſum, (Dep.) Plin. V. *Iteratò & Ordior N.* 1. Item V. *Retexo.*

Rĕdormio, is, &c. Plin. *Rurſum dormio.*

Rĕdormītātio, ōnis, f. Plin. *Iterum dormitatio.*

Rĕdormītio, ōnis, f. Plin. *Iterum dormitio N.* 1.

Rĕdorno, as, Tertull. *Rurſum orno.*

Rĕdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Nazad vodim, pelyam, vozim.* Zuruckführe, zuruck-vvieder bringe. *Hátra-viſzem, viſzſzahozom.* In gratiam cum aliquo reduci: *pro* redire, reconciliari cum aliquo. In memoriam aliquid reducere. V. in *Redigo.* ita *Cic.* Item V. *Reſtringo N.* 2. Liberalitatem reducere: *id eſt* contrahere, coarctare, reſtringere. *Seneca L.* 1. *de benef. c.* 14.

Rĕductio, ōnis, f. Cic. *Nazad pelyanye, dopelyanye, dovezenye.* e. Zuruckführung, Wiederbringung. *Hátra-vitel, Viſzſzahozás.*

Rĕductor, oris, m. Liv. *Nazad-pelyavecz, dopelyavecz, vozecz.* r. Zuruckführer, Wiederbringer. *Viſzſza-hozó, Viſzſza vivő.*

Rĕdulcĕro, as, &c. Colum. *Denuo exulcero.*

Rĕduncus, a, um, Plin. *Nazad zvinyen, nazad zaviat.* über ſich gekrümmt. *Viſzſza horgadt, Tekeredett.* Synon. *Retrorſum inflexus.* 2. V. *Aduncus.* Avis roſtro reduncо. *Ovid.*

Rĕdundantĕr, *Adv.* Plin. *Preobilno.* Uberflüſſig. *Kelletlenül.* V. *Nimiè, ſuperfluè, Abundanter.*

Rĕdundantia, æ, f. Cic. *Preobilje, Preobilnoſt.* r. Uber-

Digitized by Google

r. Uberfluſs. *Bövség.* V. *Abundantia, ſuperfluitas.*

Rĕdundātio, onis, f. Plin. *Preobilno imanye.* Von Völle Uberlauffung. *Bövölködés.* V. *Redundantia.* Item V. *Exundatio, Effluentia.*

Rĕdundo, as, āre, avi, atum, [Neu.] V. *Superabundo, ſuperfluo.* Item V. *Effluo, Exundo.* Fluvius redundat. Civitas hoſtium ſanguine redundat. Tu ornamentis & præſidiis redundas. *Cic.* 2. Transl. Ad amicos redundat infamia: *pro* recidit, refertur, pertinet. *Id. de Am.* Nequid invidiæ mihi in poſteritatem redundaret: *pro* remaneret, ſupereſſet. *Id. Catil.* 1. c. 12.

Rĕdūplĭco, as, &c. Tertull. *Denuo duplico, bis duplico.*

Rĕdūreſco, is, ĕre, ui, (Neu.) Vitruv. *Denuo dureſco, iterum induresco.*

Rĕdŭvia, & Rĕdivīa, æ, f. Cic. *Zanokticza, kuñecz na perſztu.* r. Nidnagel, Wurm an Finger. *Körööm méreg, ſzőr féreg.* 2. Rĕdŭviæ, ārum, f. *plur.* Solin. *Medzubki, oſzatanyki, zaoſztanyki.* Übergebliebene Speiſen zwiſchen der Zähne; hinterbliebene Sachen. *Iz, Fogakan beſöl-való Iz, Maradékok.* Reduviæ el. arum. *Id. c.* 45. *vel* 32. ubi alii leg. *Reliquiæ.*

Rĕdux, ŭcis, *om.* Cic. *Ki je odkud domòo doſſel, doſſaſztni, nazad iduchi, Povrachajuchiſze.* Der Zuruck in ſein Vatterland angekommen iſt, zuruckkommend. *Hazájába megjött, idegen földről viſzſza jött.*

Rĕfectio, ōnis, f. Colum. *Popravlyanye, Popravlenye, opet nachinyanye.* e. Verbeſſerung, Wieder-Aufbauung, Wieder-Machung. *Megépítés, ujolag tsinálás.* V. *Reparatio, Renovatio, Melioratio.* 2. Transl. V. *Pabulatio N.* 2. *Focillatio.* Tempora ad quietem, refectionémque data. *Quintil.*

Rĕfector, ōris, m. Svet. V. *Inſtaurator, Reparator, Emendator.*

† Rĕfectōrium, ii, n. V. *Triclinium.*

Rĕfectus, ûs, m. Plin. V. *Refectio, Alimentum.*

Rĕfello, is, ĕre, rĕfelli, (Act.) Cic. V. *Refuto.*

Rĕfercio, is, ire, ferſi, fertum, (Act.) Cic. V. *Fartio, Oppleo, Adimpleo.*

† Rĕfĕrendārius, ii, m. V. *Relator.*

Rĕfĕrio, is, ire, (Act.) Plaut. *Opet bijem, Drugoch vudaram. Vudarcze odrachan.* Wieder- oder zuruck-ſchlage. *Iſmét verem, Viſzſza-ütöm.*

Rĕfĕro, ers, errĕ, rĕtŭli, rĕlātum, (Act. Anom.) Cic. *Nazad noſzim, ali donáſſam.* Zuruck-trage, wieder bringe. *Viſza-hozom, Hátra-viſzem.* Item V. *Adfero, Perfero N.* 1. Opem referre: *pro* afferre. *Cic.* 1. *Div. ex Poëta.* Pecunias populis retulerunt *pro* pertulerunt. *Id. Att. l.* 6. Item. V. *Confero N.* 1. Omnia in unum referre. *Id.* 4. *Fin.* 2. Transl. V. *Propono N.* 1. Ad ſenatum rem aliquam, *vel* de aliqua re referre: *id eſt* ad dijudicandum & decernendum rem proponere. *Kakvo dugovanye vechnikom. (Priſzeſnikom) na pervo doneſzti, poſztaviti.* Vor Rath ein Ding anbringen. *Valamit a' tanáts eleibe vinni.* 3. V. *Reddo N.* 1. Referre rationem: V. in *Ratio* ſub *N.* 3. Gratiam referre: *pro* beneficium reddere. V. in *Reddo* ſub *N.* 1. 4. Aliquid alicui acceptum, *vel* in acceptis referre. *Kômu kakvo dugovanye pripiſzati; iliti valuvati, da je po nyem kakva miloſcha zadob'yena.* Einem um etwas zu Dancken haben. *Valamit valakinek köſzönni.* 5. Se ad ſtudia litterarum referre: *pro* conferre, redire, applicare. *Navukuſze dati.* Sich auf das Studieren begeben. *Magát a' tanúlásra adni.* Hactenus *Cic.* 6. Adverte præterea ad *uſum ſeq.* Domum ſe referre: *pro* redire. *Horat.* Aliquid in *vel* inter DEos, in numero *vel* in numerum Deorum referre: *pro* numerare, recenſere. *Cic. Suet.* Aliquid in tabulas, in librum, in acta, in litteras publicas referre: *pro* adſcribere, inſcribere, ſcribere. *Cic.* Animum, oculos, ora in *vel* ad aliquid referre: *pro* vertere, convertere, advertere, reſpicere. *Id.* Conſilia ſua aliquo, *vel* ad aliquid referre: *pro* dirigere. *Id.* Enſem vaginæ referre: *pro* recondere. *Silius.* Ordine alicui aliquid referre: *pro* enarrare, narrare, dicere, renunciare. *Plin.* Alicuius mores referre: *pro* imitari, exprimere. *Id.* Ore aliquem referre: *pro* alicui ſimilem eſſe: *Virg.* V. in *Reddo N.* 5. Gradum referre. *Liv. vel:* Pedem referre. *Caſ.* h. e. ſe retrahere, regredi. V. in *Pes,* & plura ſuis locis.

Rĕfert, & Rĕfert, ēbat, tŭlit, (Impers. Anom.) *Synon.* Intereſt, utile eſt, commodum eſt, Alicujus momenti eſt. *Haſznovito je, vu tom je poſztavlyeno.* Es iſt nutzlich, es iſt daran gelegen. *Haſznál, áll rajta.* Conſtruitur fere inſtar verbi *Intereſt.* Id tua refert. *Toje tvoja ſzkerb, ali haſzen: Toſze tebe dotiche; Ti na to paſzitu imati moraſs.* Es iſt dein Nutzen, dieſes gehet dich an. *Az haſznál néked, Jódra vagyon.* Parvi refert. *Malo je vu tom poſztavlyeno: vu tom malo ſztoi.* Es iſt wenig daran gelegen. *Keveſét haſznál.* Magnopere, *vel* Multùm refert. *Vnogo haſzni, ali vnogo vu tom ſztoi.* Es iſt viel

Digitized by Google

viel daran gelegen. *Sokat haſznál, Igen ſok azon.* Vincant, nec ne, quid refert? *Ali obladaju, ali neobladaju, kaj zato?* Sie mögen überwinden, *oder* nicht, was iſt daran gelegen? *Akár győzzék, akár ne, mi gondunk reá?* Hoc ad meum propoſitum nihil refert. *To mojemu nakanenyu nikaj nehaſzni.* Dieſes dienet nicht zu meinen Vorhaben. *Ez az én ſzándékomra ſemmit ſem ſegít.* Neque enim refert videre. *Nikaj nehaſzni videti.* Es helffet nichts das Sehen. *Semit ſem haſznál nézni.* ità *Cic.* Quod illorum magis, quàm ſuâ retuliſſe (*pro* intersuiſſe) videretur. *Salluſt. in Jug.*

Rĕfertus, a, um, tior, ſſimus, Cic. *Napunyen, nagnyeten, naterpan.* Angefüllet, voll ausgeſtopfft. *Jól megtöltött.* V. *Plenus N.* 1. Literæ ſuavitate refertæ. Gallia negotiatorum referta. *Id.*

Rĕferveo, es, &c. *Valde* vel *Iterum ferveo N.* 1. *&* 2. 2. V. *Deferveo N.* 1. Crimen referveus: *h. e.* Atrox: ita *Cic.*

Rĕferveſco, is, &c. Cic. V. *Valde* vel *Iterum* & *Ferveſco, Referveo.*

Rĕfibŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Martial. *Odkapchujem, odveſujem.* Hefftlein aufthu, aufſchnalle. *Kikaptſolom.*

Rĕfĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.] Cic. *Popravlyam, Ponachinyam, kerpam.* Verbeſſere, wieder mache, flicke. *Újonnan megépítem, Meg-foldom.* V. *Emendo N.* 1. *Inſtauro, Renovo.* 2. Transl. V. *Recreo N.* 2. *Pabulor N.* 2. *Delecto N.* 1. Hic cogito commorari, quoad me reficiam. *Cic.* Vires cibô reficere. *Liv.* Exercitum ex labore reficere. *Caſ.* Copias reficere: *pro* ſupplere, explere, complere, redintegrare: *vel pro* recreare, vires earundem reparare. *Id. l.* 3. *B. C. c.* 87.

Rĕfīgo, is, ĕre, xi, xum, (Act.) *Odbiam, odbádam, pribito dole jemlyem.* Abreiſſe, das angeheffte herunter nehme. *Leſzakaſztom, Felbontom, Lebaſitom.* V. *Avello.* Hinc: Leges figere & refigere: *propriè eſt* Leges relatas in tabulas affigere, & refigere: *Transl.* Leges ferre, & reſcindere ſeu abrogare. *Cic.* Clypeum de poſte refixum: *pro* avulſum, revulſum. *Virg.*

Rĕfirmo, as, &c. *Sextus Rufus.* V. Iterum, *vel Valde* & *Firmo.*

Rĕflāgĭto, as, &c. Catull. *Iterum flagito N.* 1.

Rĕflātus, ûs, m. Cic. *Odpuh, Naproti puhanye, Protiomi veter.* e. Gegenblaſung, r. Gegenwind. *Viſzſza-fúvás, Viſzſza-fúvó, Ellenkező ſzél.*

Rĕflecto, is, ĕre, xi, xum, [Act.] *Plin,* Retro flecto. *Nazad zvijam, privijam.* Zurück *oder* hinter mich biege; *oder* krümme. *Viſzſza-tekeriſtem, Elfordítom.* Oculos ad aliquid reflectere: *pro* convertere. *Ovid.* Pedem inde reflectere: *pro* referre: *id eſt* regredi. *Catull.* 2. Transl. Animum ab ulciſcendo reflectere: *pro* revocare, reprimere. *Cic.* Se ad aliquid reflectere: *pro* recordari, mentem ad aliquid advertere. *Id.*

Rĕflēxè, Adv. *Nazad zvito, nazad prignyeno.* Zurück gebogen. *Viſzſza-horgadtiul.* 2. Transl. *Perole premiſlyeno, Predvidno:* Abſichtiglich. *Előlmeg gondolva.*

Rĕflexim, *Adv.* Apul. V. *Reflexè N.* 1.

Rĕflexio, onis, f. *Apul.* 1. propriè V. *Retro & Incurvatio.* Item V. *Refractio.* e. g. Lucis reflexio. 2. *Transl.* V. *Recogitatio, Recordatio, Præmeditatio, Animadverſio N.* 1.

Rĕflexus, ûs, m. V. *Retro & Incurvatio.* Item V. *Receſſus N.* 1. Oceani reflexus. *Apul.*

Rĕflexus, a, um, Plin. V. *Retro & curvus.*

Rĕflo, as, are, āvi, ātum, (Neu.) Cic. *Retro flo, Contra flo.* 2. Transl. V. *Adverſor.* Cùm Fortuna reflavit, affligimur. *Id.* 2. *off. c.* 6.

Rĕflōreo, es, &c. Plin. *Rurſum floreo.*

Rĕflōreſco, is, &c. Plin. *Rurſum floreſco.* Hinc *Transl.* Juventa refloreſcente. *Silius.*

Rĕfluo, is, ĕre, xi, xum, (Neu.) Plin. *Retro* vel *Iterum fluo N.* 1.

Rĕfluus, a, um, Plin. *Nazad czurechi, nazad tekuchi, Tekuchſze povrachajuchi.* Zurückflieſſend, *oder* lauffend. *Viſzſza-folyó.*

Rĕfluxus, ûs, m. Plin. *Nazad odtechenye.* e. Zurückflieſſung. *Viſzſza-folyás.* Fluxus & refluxus maris: *h. e.* Acceſſus & receſſus: V. in *Receſſus.*

Rĕfŏcillo, à Focus, *vel à praſ.* Foveo: *&* Rĕfŏcilo, as, &c. *à ſup.* Fōtum. *Senec.* V. *Denuo & Focillo. Recreo N.* 2. *Refoveo.*

Rĕfŏdio, is, ĕre, fōdi, ſſum, (Act.) Plin. *Opet iskápam, odkápam, znovich kopam.* Wieder ausgrabe, herfür grabe. *Iſmét kiaájom, kikapálom.*

Rĕformātio, onis, f. Apul. V. *Renovatio, Melioratio.*

Rĕformātor, oris, m. Plin. V. *Emendator, Inſtaurator.*

Rĕformīdātio, onis, f. Cic. V. *Formidatio, Metus.*

Rĕformīdo, as, &c. [Act.] V. *Valde & Formido.* Refugit animus, eáque dicere reformidat. *Cic. Phil.* 14. *c.* 2.

Rĕformo, as, &c. *Synon.* In priorem, *vel* in meliorem formam redigo. V. *Iteratò & Formo, Melioro, Inſtauro, Corrigo N.* 1. *Renovo.*

Mores

gitized by Goo

Mores depravatos reformare: *pro* corrigere, emendare. *Plin.* Se alicui reformandum, ac velut recoquendum dare: *h. e.* Denuo formandum, inſtituendum, & perpoliendum. *Quintil.*

Rĕfŏveo, es, &c. Colum. V. *Iteratò* & *Foveo. N. 1.* Item Tranſl. V. *Foveo N. 2. & 3. Recreo N. 2.* ita *Vellej.*

Rĕfractārĭŏlus, a, um, *Dim. à* Refractarius. Cic. *Pritverdokoren, Nekuliko tverdoglav, ſvojvolyen.* Etvvas vviderſpenſtig, halsſtarrig. *Kemény nyakútska, engedetlenke.*

Rĕfractārius, a, um. *Seneca.* V. *Obſtinatus, Contumax.*

Rĕfractio, onis, f. *JCt.* Luminis refractio. *Odbianye, odorátenye, povrachanye, povernenye ſvetloſti.* e. Zuruckſchlagung, Zuruckſchnellung, Zuruckprellung des Lichts. *A világoságnak viſzſza ütéſe.*

Rĕfræno, as, &c. V. *Refreno.*

Rĕfrăgātio, onis, f. V. *Adverſatio, Contradictio, Contumacia, obſtinatio.*

Rĕfrăgātor, oris, m. *Aſcon. Pedian.* V. *Adverſator, Contradictor.*

Rĕfrăgor, āris, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Adverſor, contradico, obſiſto, obſtino N. 2.*

Rĕfrēnātio, onis, f. Senec. *Zaſvalenye, zauuzdanye, nazad ztézanye.* e. Zäumung. *Megzabolázás.* Tranſl. *Vkrotenye.* e. Bändigung. *Meg-ſzeliditès.* V. *Coërcitio, Cobibitio, Retentio.*

Rĕfrēno, *apud nonnullos* Rĕfræno, as, are, avi, atum, (Act.) *Na uuzdi derſim, s-uuzdum nazad ztéſem.* In Zaum halte, bändige. *Megzabolázom.* V. *Coërceo, Cobibeo, Freno.* Libidines refrenare. *Cic.*

Rĕfrico, as, &c. Cato, *Denuo frico, valde frico N. 1.* 2. Metaleptice. pro *Renovo, Denuo frico N. 1.* Dolorem refricare. Pulcherrimi facti memoriam refricare. Alicujus rei memoriâ animum refricare. *Cic.*

Rĕfrīgeo, es, ēre, xi, (Neu.) Cato. V. *Refrigeſco.*

Rĕfrīgĕrātio, onis, f. Cic. *Razbladyenye.* e. Abkühlung, Erkühlung. *Meghidegités, Hütés.* V. *Frigefactio.*

Rĕfrīgĕrātor, oris, m. *Razbladitel.* r. Abkühler. *Meghidegitő, Hűtő.*

Rĕfrīgĕrātōrius, a, um, Plin. *Hladéchi, Razbladujuchi.* Kühlend, abkühlend, erkühlend. *Meg-hidegitő, Hivesitő.* Vas refrigeratorium. V. *Frigidarium.*

Rĕfrīgĕrātrix, icis, f. Plin. *Razbladitelicza.* e. Abkühlerin, Erkühlerin. *Meghidegitőné, Hűtőné.*

Rĕfrīgĕrium, ii, Tertull. V. *Refrigeratio.* Item V. *Recreatio N. 2. Solatium.*

Rĕfrīgĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Razbladujem, Prebladujem.* Erkühle, abkühle. *Meghidegitem, Hivesitem.* Teſtem refrigerare: *pro* perturbare, perplexum reddere. *Quintil.* 2. Tranſl. *paſſ. Refrigeror.* pro *Diminuor, Deſino, Langueſco.* Defeſſa, ac refrigerata accuſatio. *Cic.*

Rĕfrīgeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Opet merzel, ali bladen bivam, pak ovimujem.* Wieder erkalte, kalt vverde. *Iſmét Meghűlök.* V. *Denuo & Frigeſco N. 1. 2.* Tranſl. ponitur pro *Deſino, Diminuor, Elaſſeſco, Langueo, Langveſco.* Tota res refrigeſcit. Amor refrixit. *Cic.*

Rĕfringo, is, ĕre, frēgi, fractum, (Act.) V. *Perrumpo N. 1.* Carcerem refringere. *pro* rumpendo aperire, &c. *Liv.* Hinc *Tranſl.* Clauſtra nobilitatis refringere: *pro* perrumpere, ſeu ſuperare, pervincere. *Cic.* Fortunæ vim refringere: *pro* retundere. *Liv.* 2. V. *Repercutio, Reſtecto N. 1.* Solis radius cavæ nubi immiſſus in ſolem refringitur. *Plin.*

Rĕfrondeſco, is, Sidon. *Denuo frondeſco.*

Rĕfŭga, æ, *com.* Ulp. *Uſzkok, ſzkocbitel, ſzkochitelicza, odbegavecz, ali odbegavka od ſvojega Goſzpona.* r. Flüchtling, Abtrünniger. *Szökő, Futékony.* V. *Fugitivus, Fugitor.*

Rĕfŭgio, is, ĕre, fūgi, ĭtum, (Neu.) *Nazad beſim.* Zuruck fliehe. *Viſzſza futok.* Item V. *Fugio N. 1. Confugio.* Syracuſas refugere: Ad Legatos refugere. 2. *Tranſl.* V. *Fugio N. 2. Evito, Devito.* Periculum refugere. Ab admonendo aliquo refugere. *Item* V. *Abhorreo, Horreo, Reformido.* Animus refugit ea dicere. Item V. *Recuſo.* Judicem refugere. *Hactenus Cic.* 3. V. *Fugio N. 3.* Iſta memoriam noſtram refugiunt: *pro* iſta nos latent, iſta ignoramus, iſtorum non recordamur, iſta non occurrunt menti, &c. *Miſze iz ovib ſztvarib neſzpominamo, ova nam na pamet ne dobajaju, ali ova jeſzmo vre pozabili.* Wir erinneren uns der Sachen nichts, es vvill uns nichts beyfallen, *oder* das iſt uns entfallen. *Nemis emlékeznek rólunk.*

Rĕfŭgium, ii, n. *Cic.* V. *Profugium.*

Rĕfŭgus, a, um, Tacit. *Nazad beſéchi, otekajuchiſze, odbegajuchi.* Zuruck fliehend, Zuflucht nehmend, davon fliehend. *Viſzſza-futó, Hozzá-futó, El-futó.*

Rĕfulgentia, æ, f. Apul. *Proti-leſzk, odbianye ſzvetline.* r. Wieder-Glantz. *Ellene fénylés.* V. *Fulgor.*

Rĕfulgeo, es, ĕre, ſi, (Neu.) Cic. *Valde fulgeo.*

Rĕfundo,

Rĕfundo, is, &c. Cic. *Retrò fundo, denuo fundo, denuo liquefacio.* 2. Transl. V. *Reddo N.* 1. Plin.

Rĕfusè, *Adv.* Colum. V. *Redundanter.*

Rĕfuſio, onis, f. Macrob. *Nazad olivanye.* e. Zuruck Gieſſung. *Viſzſza-öntés.* Item V. *Denuo & Fuſio*, *Liquatio.* 2. Transl. V. *Redditio.*

Rĕfusōrius, a, um, *Nazad-olivanyu.* ali *nazad povrachanyu ſzliſſajuchi*, *haſznujuchi.* Zur Wiedergieſſung, *oder* Wieder-Erſtattung dienlich. *Viſzſza-öntésbez-való*, *A viſzſza adáſra ſegitö*. Litteræ refuſoriæ: *h. e.* per quas fit reſtitutio. *Sidon.*

Rĕfūtātio, onis, f. Cic. *Otiſznutje*, *Protionoga govora odvernenye*, *odbityenye.* e. Wiederrede. *Megtzáfolás*, *Meghamiſitás*, *Megvetés.* V. *Confutatio.*

Rĕfūtātor, oris, m. Arnob. *Proti-govoritel*, *ſzuprot-razloſitel*, *Protionomu govoru protionih zrokov pokazitel*, *ſuprotionoga govorenya odbitavecz*, *odpovédavecz.* I. Wiederredner, Wiederleger. *Megtzáfoló*: *Meghamiſitó.*

Rĕfūtātōrius, a, um, *JCt.* Pertinens ad refutationem.

Rĕfūtātŭs, ûs, m. Lucr. V. *Refutatio.*

Rĕfūto, as, āre, āvi, ātum, [Act.] Cic. *Protigovorim*, *ſzuprot-pokazivam*, *odbitávam.* Wiederrede, vviederlege, vervverffe. *Meghamiſitom*, *Megtzáfolom*, *Megvetem.* V. *Confuto*, *Contra arguo.* Hinc *Transl.* Clamorem refutare: *pro* improbare. *Cic.* Nationes bellô refutare: *pro* reprimere, coërcere. *Id.*

Rēgāliŏlus, V. *Regaviolus.*

Rēgālis, *com.* le, n. Cic. *Kralyevzki.* Königlich. *Királyi*, *királyi módra-való.* V. *Baſilicus.*

Rēgālitĕr, *Adv.* Liv. *Kralyevzki*, *po kralyevzko.* Königlich, Königlicher Weiſe. *Királyi-módra.* V. *Baſilicè.*

Rēgāviŏlus, *nonnulli leg.* Regaliolus, i, m. Svet. V. *Trochilus.* Alii putant eſſe *Galgulum.*

Rĕgĕlo, as, are, avi, atum, (Act.) Colum. *Odmerzávam*, *odiedujem*, *raztalyujem*, *ottaplyam.* Entfröre, das gefrorene auflöſe. *Felfagylalom*, *Felolvaſztom.*

Rĕgĕmo, is, &c. Stat. *Viciſſim gemo*, *gemitum reddo*, *ingemo.*

Rĕgĕnĕrātio, onis, f. *Preporodyenye*, *opet rodyenye.* e. Wiedergebährung, Wiedergeburt. *Ujonnan ſzületés*, *viſzontag-ſzülés.*

Rĕgĕnĕro, as, &c. Plin. *Preporádyam.* Wiedergebähre. *Ujonnan ſzülöm*, *viſzontag ſzülöm.* 2. Transl. *Szpodobenſzem.* Ich bin gleich, einem gleich ſehe. *Haſonlö vagyok.* Patrem regenerare: *pro* reddere, referre, repræſentare. *Otczu vu ſzem ſzpodobnomu biti*, *vu otcza ſze verchi*, *otchinzkoga derſanya y narave biti.* Dem Vatter gleich ſehen, *oder* ähnlich ſeyn. *Az attyához mindenekben haſonlónak lenni.* Plin.

Rĕgermĭnātio, onis, f. Plin. V. *Iterum*, & *germinatio.*

Rĕgermĭno, as, &c. Plin. *Denuo germino.*

Rĕgĕro, is, ĕre, eſſi, ſtum. (Act.) I. V. *Refero.* *N.* 1. *Reporto N.* 1. Culmos in acervum regerere. *Colum.* 2. V. *Reddo N.* 1. *Refringo N.* 2. Lucem, unde accepta eſt, regerere. *Plin.* 3. Transl. V. *Refero N.* 6. Aliquid in commentarios regerere. *Quintil.* 4. V. *Objicio N.* 1. & 2. *Oggero N.* 2. Crimen alicui regerere. *Senec.*

Rĕgeſtum, i, n. Colum. V. *Aggeſtus*, *Porca N.* 2. 2. V. *Digeſtio N.* 2. *Digeſtum*, *Rationarium.* ita *Vopiſc.*

Rēgiă, æ, f. Cic. *Kralyevzki door.* Königlicher Pallaſt. *Király udvara.* V. *Baſilica N.* 1. *Palatium N.* 2.

Rĕgibĭlis, is, *com.* le, n. Ammian. *Vputliv*, *Ravnatliv*, *koi ſze lahko vputiti* ali *ravnati more.* Regierlich, das da kan regiert vverden. *Igazgatható.*

Rēgiē, *Adv.* Cic. V. *Regaliter.*

Rĕgieſco, is, V. *Regleſco.*

Rēgĭfĭcè, *Adv.* Cic. V. *Regiè*, *Magnificè.*

Rēgĭfĭcus, a, um, Virg. V. *Regalis*, *Magnificus.*

Rēgĭfŭgium, ii, n. *Kralyo-beg*, *kralyo-ſzkok.* e. Königs-Flucht. *Királyi futás.* Feſtus dies, quem 24. Febr. agebant Romani in memoriam fugæ Tarquinii ſuperbi Regis. *Ovid.* 2. *Faſt.*

Rĕgigno, is, ĕre, gĕnui, ĭtum, (Act.) Lucr. V. *Regenero*, *denuo gigno.*

Rēgilla, æ, f. Plaut. *Muliebre veſtimentum.*

Rĕgĭmĕn, inis, n. Liv. V. *Rectio.*

Rĕgĭmentum, i, n. Feſt. V. *Rectio.*

Rēgīna, æ, f. Cic. *Kralyicza.* e. Königin. *Királyné.* 2. Transl. *de inanimatis.* Juſtitia regina virtutum. *Cic. Offic.* 3. c. 6.

Rĕgio, ōnis, f. Cic. V. *Provincia N.* 1. *Ditio N.* 1. Transl. *ad alia*: Urbis regiones: *id eſt* Partes majores in vicos diviſæ: *Plin.* Quatuor Cæli regiones: *h. e.* Ortus, occaſus, Meridies & Septentrio. *Cic.* 2. V. *Finis N.* 1. *Limes N.* 1. Vineæ regiones. *Cic.* Hinc. *Transl.* Vitæ ſpatium certis regionibus circumſcriptum eſt. *Id. pro Arch.* De regione deflectere: *id eſt* de orbita, ex linea. *Id.* 7. *Ver.* 3.

Ver. 3. E regione: *pro* Ex adverſo, ex oppoſito. *Na ſzupreti*, *na proti iz druge ſztrani.* Gegen über. *Ellenibe, Ellenbe.* ita *Cic.* 4. *Acad.*

Rĕgiōnālitĕr, *Adv.* Apul. V. *Regionatim.*

Rĕgiōnārius, ii, m. Frontin. V. *Decempedator, Geometres.*

Rĕgiōnātim, *Adv.* Liv. *h. e.* per ſingulas regiones. V. *Provinciatim.*

✝ Rĕgiſtrātor, oris, m. *Latinè* Rerum ordine in librum relator. *Naredno zapiſzavavecz, upiſzavecz.* Nach der Ordnung Einſchreiber. *Valamit könyvbe beiró, foglaló.*

✝ Rĕgiſtro, as, are, avi, atum, (Act.) *Latinè* Ordine in librum refero. *Rédom v-knigu zapiſzávam, naredno upiſzávam.* Ordentlich einſchreibe. *Könyvbe beirom, béfoglalom.*

✝ Rĕgiſtrum, i, n. V. *Regeſtum N.* 2. *Protocollum.*

Rĕgĭto, as, āre, avi, atum, (Act. *Freq.* à Rego) Varr. V. *Frequenter* & *Rego, Imperito N.* 2.

Rĕgĭus, a, um. Cic. V. *Regalis.*

Rĕpleſco, *vel* Rĕgliſco, is, ere. [Neu.] Feſt. V. *Denuo* & *Gliſco.* Alii leg. *Regieſco.*

Rĕglūtĭno, as, Catull. V. *Deglutino, Diſglutino.*

Rĕplūtĭnōſus, a, um, Plin. *Valde glutinoſus.*

Regnātor, oris, m. Virg. *Kralyuvavecz.* ſ. Herrſcher. *Uralkodó, Regnáló.* V. *Rector, Dominator.* 2. V. *Poſſeſſor.* ita *Martial.*

Regnātrix, īcis, f. *Kralyuvavicza.* e. Herrſcherin. *Uralkodónė.* V. *Rectrix, Poſſeſtrix.* Domus regnatrix: *pro* auguſta, regnans. *Tacit.*

Regnātus, a, um, *Ladan, Vladan.* Beherrſchet. *Biratott.* Regnatáque terra Philippo. *Ovid.*

Regno, as, are, avi, atum, (Neu.) *Kralyujem, Czeſzarujem, ſztolujem.* Herrſche, regiere. *Uralkodom*, peregr. *Regnálok, orſzáglok.* Synon. *Dominor, rerum potior, regnum adminiſtro, poſſideo, rego.* Annum jam tertium regnat. *Cic.* Oppidis regnare: *pro* dominari, imperitare. *Id.* 4. *Ver. c.* 54.

Regnum, i, n. Cic. *Kralyeztvo.* s. Königreich, Reich. *Orſzág.* Item V. *Dominatio, Dominium, Gubernium, Moderamen.*

Rĕgo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. V. *Guberno, Dirigo, Dominor, Moderor.* Fines agrorum regere: *pro* ſtatuere, propriis terminis finire. *Id. pro Mur. c.* 9. Si peccas, te regere poſſum: *id eſt:* admonere, docere, inſtituere, corrigere. *Id. pro Mur. c.* 28.

Rĕgrădātio. (*vulgo* Dĕgrădātio) ōnis, f. JCt. *latinè* de gradu dignitatis depoſitio. *Iz zváſati zverſenye.* Von der Würde Abſetzung. *Tiſztiből leteтel, levetés.*

Rĕgrĕdior, ĕris, grĕdi, ſſus ſum. (Dep.) Cic. *Nazad idem, odvratiavamſze.* Zuruck gehe, umkehre. *Viſza-megyek, viſzſza-lépek.* V. *Recedo N.* 1. & 2.

Rĕgreſſio, onis, f. Cic. V. *Receſſio, Reditio.*

Rĕgreſſus, ûs, m. Cic. V. *Regreſſio, Receſſus N.* 1.

Rēgŭla, æ, f. *Naredba, Zákon, Redka.* e. Anordnung s. Geſetz, e. Regul *Rendtartás, Régula.* V. *Præceptio. Norma N.* 2. *Exemplar N.* 2. Regula, ad quam omnia judicia rerum dirigentur. *Cic.* 1. *Fin.* 2. propriè V. *Lineale*, Item V. *Norma N.* 1. Non egeremus normis, non regulis. *Cic.* 2. *Acad.*

Rēgŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Naredni, Redovni.* Richtig, ordentlich. *Régula ſzerént-való.* V. *Canonicus, Linearis, Normalis.* Item V. *Religioſus N.* 1.

Rēgŭlārĭtĕr, *Adv.* Ulp. *Poleg naredbe, poleg mere.* Der Regel nach, nach der Richtſchnur. *Régula-ſzerént.* V. *Normaliter, Ordinatè, Religioſè N.* 1.

Rēgŭlātim, *Diomed. l.* 1. V. *Regulariter.*

Rēgŭlo, as, are, avi, atum, (Act.) Cæl. Aurel. *Poleg mere, ali naredbe chinim, dėlam, ravnam.* Regulmäſſig, *oder* richtig mache. *Régula-ſzerént tſinálom.* V. *Dirigo, Normo, Ordino N.* 1.

Rēgŭlus, i, m. *Dim.* Cic. *Kralyich, kralyicz, male derſave kraly.* Ein Königlein, ein König der vvenig hat. *Királyotska, kis tartományi királya.* Africæ reguli. *Plin.* Hinc Transl. & ſpeciatim V. *Baſiliſcus, Trochilus, &c.*

Rĕgurgĭto, as, are, avi, atum, (Act.) V. *Evomo. N.* 1.

Rĕguſto, as, &c. Senec. V. *Denuo* & *Guſto N.* 1. Hinc. *Transl.* Litteras reguſtare: *pro* relegere. *Cic.*

Rĕgyro, as, &c. Varr. V. *Retro*, vel *Denuo* & *Gyro.* Secundùm quoſdam eſt *Neu.* & ponitur pro *in gyrum redeo.* Alii aliter & legunt & interpretantur.

Rĕhālo, as, &c. V. *Exhalo*, *Surſum* & *Halo.* Terra humorem rehalat. *Lucr.*

Rĕicŭlus, & Rējicŭlus, a, um, *Varr.* V. *Rejectaneus:* Item V. *Rejectus, a, um.* Oves, fœminæ reiculæ. *Varr.*

Rējectāneus, a, um, Cic. *Od-ali Zahitliv, odverglív, odbaczlyiv.* Vervverſſlich. *Elhányó, Elvetendő, Elvethető.* V. *Aſpernabilis.*

Rējectātio, onis, f. Solin. *Frequens*, vel *iterata rejectio.*

Rējectio, ōnis, f. Cic. *Odbitanye, zaverſenye.*

e. Vervverffung. *Kivetés*, Item V. *Ejectio*, *Vomitio*.

Rējecto, as, are, avi, atum, (Act. *Freq.* à Rejicio) Virg. *Odbitávam*, *odbacsávam*, *zabitávam*, *odmetávam*. Offt vervverffe. *Megvetegetem*, *Hátra vetdegelem*. Item V. *Ejecto*.

Rējectus, ús, m. Cels. V. *Rejectio*.

Rējectus, a, um, Cic. *Zabityen*, *zaverſen*, *izbityen*. Vervvorffen, ausgevvorffen. *Megvetett*, *Megbánytt*, *Kivetett*. V. *Abjectus* *N. 1.*

Rēicio, is, ĕre, &c. Stat. *&*

Rējicio, is, ĕre, jēci, jectum, [Act.] Cic. *Odbitam*, *nazad bitam*, *odbáczam*. Wegvverffe, zuruckvverffe. *Kivetem*, *Megvetem*, *Felvetem*, *Hátra-vetem*. Manibus ad tergum rejectis. Cic. *Z-rukami odzad poſztavlyenemi*. Mit auf den Rucken gelegten Händen. *Hátra vetvén kezeit*. Telum in hoſtem rejicere: *pro* viciſſim, *vel* retro jacere. *Caſ.* Acceptis togulis ſagula rejicere: *pro* abjicere. *Cic.* Ab urbe hoſtem rejicere: *pro* repellere, propulſare. *Id.* Aliquid in menſem Quinctilem rejicere: *pro* differre N. 1. *Id.* Sanguinem rejicere: *pro* evomere, ejicere. *Plin.* 2. Transl. ponitur pro *Repudio*, *Renuo*, *Aſpernor*, *Averſor*, *Recuſo*. Judices, *vel* divinationis genera rejicere. *Cic.* 3. Adverte ad *Uſus ſeq.* Se in aliquem rejicere. *pro* ſpem in aliquo reponere. Terent. *Na kõga ſze zanaſſati*, *zauſſati*. Sich auf einen verlaſſen. *Valakire magát halaſztni*, vagy *valakiben bizni*. Fatigata membra rejicere: *pro* reclinare. Curt. *Trudne kotrige pretegnuti*, *s'iromſze na kaj povaliti*. MüdeGlieder nach der Länge und Breite ausſtrecken. *Kiterjeſzteni a' megfáradtt tagokat*. Suam culpam in alium rejicere: *pro* derivare, alteri imputare: V. *Imputo*. Cic. *Szvoju krivnyu na drugoga zvérchi*. Eigene Schuld auf einen anderen ſchieben. *A' maga vétkét máſra vetni*, vagy *máſnak tulajdonitani*. Aliquem ad epiſtolam rejicere: *pro* remittere. *Cic.* Rem ad ſenatum rejicere: *pro* referre, proponere, in judicium Senatûs afferre. *Id.*

Rējiculus, a, um, V. *Reiculus*.

Rēĭtĕrātio, onis, f. Quintil. V. *Iteratio*, *iterata iteratio*.

Reitĕro, as, &c. Apul. V. *Itero*, *Iterum itero*.

Rĕjŭvĕneſco, is, &c. *Denuo juveneſco*.

Rĕlābor, ĕris, &c. *Ovid.* V. *Denuo*, vel *Retrorſum* & *Labor N. 1.* *Recido N. 1.* *Renuo.* 2. Transl. V. *Regredior*. Nunc in Ariſtippi furtim præcepta relabor. *Horat. l. 1. ep. 1.*

Rĕlangveo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. &

Rĕlangveſco, is, ere, (Neu. Inch.] *Caſ.* Synon. *Denuo langveo*, *Denuo langveſco*, *Valde Langveo*.

Rĕlātio, ōnis, f. Cic. *Nazad noſzenye*, *Prinaſſanye*, *Napervo donaſſanye*, *Pripovédanye*, *Opovédanye*, *na znanye davanye*. e. Zuruckbringung, r. Fürtrag, e. Erzehlung, r. Bericht, e. Nachricht. *Viſzſza-vitel*, *Ellene vivés*, *Elő beſzéllés*, *Elő-ſzámlálás*. V. *Enarratio &c.* Gratiæ relatio. *Zahvalenye*, *Miloſche priete povrachanye*. e. Danckſagung, Vergeltung der Wohlthat. *Megհálálás*, *Köſzönés*.

Rĕlātivus, a, um, Arnob. *Na drugoga ſze zanaſſajuchi*, *kaj na pamet donaſſajuchi*. Sich auf ein anders beziehend, etvvas ins Gedächtnus bringend. *Magát máſikhoz-viſzſza-vivő*, *valamit emlékezetben hozó*.

Rĕlātor, ōris, m. Cic. *Nazad donaſſavecz*, *Napervo donaſſavecz*, *Povédavecz*, *Opovednik*. r. Zuruckbringer, Erzehler, der etvvas vorbringet *oder* berichtet. *Viſzſza-hozó*, *Elő-beſzéllő*.

Rĕlātus, ûs, m. Tacit. V. *Relatio*.

Rĕlātus, a, um, *Part. Paſſ.* Cic. *Nazad doneſſen*, *na pervo doneſſen*, *povédan*. Zuruck gebracht, fürgebracht. *Viſzſza-vitetett*, *Megbeſzélltetett*.

Rĕlăvo, ās, āre, rĕlāvi, rĕlōtum, (Act.) Lucr. *Iteratò lavo*.

Rĕlăxātio, onis, f. Cic. V. *Laxatio*, *Ampliatio*. Item V. *Mitigatio*, *Recreatio N. 2.* *Laxamentum N. 2.*

Rĕlăxātor, ōris, m. Cœl. Aurel. *Odpuſztyavecz*, *Popuſztyavecz*, *Odpinyavecz*, *Oſzlabitel*, *Razſiritel*. r. Nachlaſſer, Ervveiterer. *Megtágitó*, *Tágóló*, *Széleſitő*. Item V. *Mitigator*, *Recreator N. 2.*

Rĕlăxo, as, &c. *Cic.* V. *Laxo N. 1.* *Dilato*, *Diſſolvo N. 1.* *Diſtendo*. 2. Transl. V. *Recreo N. 1.* Se occupatione relaxare. *Cic. Att. l. 16. ep. 16.* Animum à curis relaxare: *pro* recreare, à curis remittere, ſibi indulgere. *Id. in Brut.* Pœnam relaxare: *pro* mitigare, *id eſt* aliquid ex pœna remittere. *Id.*

Rĕlăxus, a, um, Colum. V. *Laxus N 4.* *Rarus N. 1.*

Rĕlēgātio, onis, f. Cic. *Odpoſzlanye*, *Odpoſſylyanye*, *Odpravlyanye*. e. Verſchickung. *Elküldés*. 2. Speciatim & uſitatiſſimè: *Pretiranye iz Domovine*, *Varaſſa &c.* *Pregnanye*, *Progonſztvo*. e. Vervveiſung ins Elend. *Bünteteſnek okáért a' városból kiküldés*. V. *Amandatio*.

Rĕlēgātus, a, um, *Synon.* Amandatus, proſcriptus,

Digitized by Google

ptus, in exilium pulſus. Cic. *Pretiran, vu prognoſztvo poſzlan, prognan, iz domovine prefrűſtan.* Vervvieſen, ins Elend verſchickt. *Hazájából kiűzetett, kikűldetett.*

Rĕlēgo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Iz domovine tiram, vu progonſztvo poſſilyam.* Vervveiſe, ins Elend verſchicke. *Kiűzöm, Hazájából kiűzöm.* V. *Amando*, *Expello*, *Proſcribo N. 2.* 2. V. *Remitto N. 1.* Ad auctores relegare. *Plin.* 3. Aliquid in aliquem relegare: *pro* transferre, rejicere. *Liv.* V. in *Rejicio* ſub *N.* 3. 4. Uxori dotem relegare: *pro* teſtamentô relinquere. *Ulp.* V. *Lego, as, N. 2.*

Rĕlĕgo, is, ĕre, ēgi, ctum, [Act.] *Cic.* Propriè V. *Recolligo N. 1.* *Denuo* & *Lĕgo N. 1.* Pecuniam relegere. *Horat.* Metalepticè *Drugiput ſtějem.* Wieder leſe. *Iſmét-megolvaſom.* V. *Iterum* & *lĕgo N. 2.* 2. Transl. Iter relegere: *pro* redire, eâdem viâ reverti. *Po pervom putu nazad iti: Nazadſze povernuti.* Auf dem vorigen Weeg zuruck gehen: zuruck kehren. *Útjából iſmét viſzſza-térni, Azon úton viſzſza-menni.*

Rĕlentesco, is, &c. *Denuo Lenteſco.* Hinc *Transl.* Néve relenteſcat ſæpe repulſus amor. *Ovid. l. 1. Am. el. 8. v. 76.*

Rĕlĕvāmĕn, ĭnis, n. Priſcian. V. *Levamen*, *Recreatio N. 2.*

Rĕlĕvo, as, &c. Ovid. *Denuo elevo, rurſum levo N. 1.* *Erigo N. 1.* 2. Transl. V. *Foveo*, *Lenio*, *Refocillo.* Hæc eò ſcripſi, ut me relevares. *Cic. Att.* 3. V. *Levo N. 2.* Communem caſum miſericordiâ hominum relevare. *Id. Q. Fr.* 4. V. *Exonero*, *Levo N. 4.* Hujus mors te ex aliqua parte relevavit: edacem enim hoſpitem amiſiſti. *Id. pro Flacc.* Metu relevari: *pro* liberari. *Id. pro Cluentio.*

Rĕlicĭnus, a, um. *Obſol.* Apul. V. *Criſpus.* Ab aliis accipitur pro *Calvo.*

Rĕlictio, onis, f. Cic. V. *Derelictio.*

Rĕlictus, ûs, m. Gell. V. *Derelictio.*

Rĕligāmĕn, ĭnis, n. Prudent. V. *Ligamen.*

Rĕligātio, onis, f. Cic. V. *Colligatio*, *Ligatio.*

Rĕligio, ōnis, f. *Synon.* Pietas in Deum, Metus & reverentia Deorum. Cic. *Bosja ſzlusba*, *Bogocbaſztenye*, *Bogoſzlavje*, *Bogoſtovje*, *Pobosnozt.* r. Gottesdienſt, e. Gottsfürchtigkeit, Religion. *Iſteni ſzolgálat*, *tiſztelet*, *félelem*, *vallás.* Vera religio. *Prava vera*, *Pravoverſztvo*, *Pravovernozt.* Wahre Religion. *Igaz hit*, *igaz Iſten tiſzteleti.* Item V. *Cerimonia.* ita Cic. *pro Font.* Item generatim V. *Fides N. 1.* *Fidelitas*, *Veracitas.* Tum intelligetis, qua religione dicant. *Cic. pro Flacc.* Item V. *ſuperſtitio.* Cruenta ſacrorum religio. *Juſtin.* 2. Sumitur *pro* juſta muneris functione, quam vulgus *Debitum* vocat. *Duſnoſzt*, *Doprinaſſanye chaſzti*, e. Pflicht. *Kőteleſség.* Ab religione officii declinare. *Duſnozt ſzvoje chaſzti neobnaſſati*, *neobderſavati.* Von ſeiner Pflicht abvveichen. *Tiſztiben ſzentűl*, *kőteleſſége ſzerént el-nem jarni.* ita *Cic. Verr.* 5. *c.* 1. 3. pro *Cura N. 1. &* 2. Illius oratio nimiâ erat religione attenuata. *Id. in Brut.* 4. pro *Conſcientia N. 2.* *Scrupulo N. 2.* *Metu.* Afferre, offerre, inducere, injicere alicui religionem: Alicujus animo religionem incutere. *Kojega duſsno zpoznanye obterſsiti*, *vu ſztràh poſztaviti*, *nagnati.* Eines ſein Gevviſſen beſchvvehren, einem ein Gevviſſen machen. *Valakit lelki eſméretire kénſzeríteni.* Sic dicitur: Habeo aliquid religioni, *vel* religioni mihi eſt, religioni mihi duco. Aliquid alicui in religionem venit. Alicui religionem eximere, adimere, tollere, eripere. Religio eſt dicere. Religio in te inceſſit. *Cic. Liv. Terent.* Hinc *Religiones* dicuntur ea omnia, quæ ſcrupulum & metum Deorum incutiunt, id quod probant *Uſus ſeq.* Aliquem religione ſolvere, exolvere, liberare. Expiare religiones alicujus ſuppliciô. Inexpiabiles religiones in rempublicam inducere. *Cic.* 5. V. *Sanctimonia.* Loci religio. *Virg.* 6. Sumitur *pro* ordine, ſtatu & vita religioſorum: *Rèd*, *Sztaliſs duhovni*, *Bogoſtovno ſivlenye.* Geiſtlicher Stand, Orden, geiſtliches Leben. *Szerzetes rend*, *ſzerzet.* V. *Ordo N. 2.* ita *Eccl.*

Rĕligiōsē, *Adv.* Cic. *Bogoſzluſno*, *Boga-bojno*, *Bogoſtovno*, *Redovno*, *Duhovno.* Gottsfürchtig, Geiſtlich. *Iſteni félelemmel.* 2. V. *Accuratè*, *Candide N. 2.* *Santè*, *ſcrupulosè*, *Verecundè*, *Fideliter.* Teſtimonium religiosè dicere. *pro* fideliter. *Kaj verno y pravdeno poſzvedochiti.* Etvvas aufrichtig bezeugen. *Igazán bizonyitani valamit.* ita *Cic. Plin.*

Rĕligiōsĭtās, atis, f. Apul. V. *Religio*, *Innocentia*, *Devotio N. 2.*

Rĕligiōſus, a, um, ſior, ſſĭmus. Cic. *Boga-bojechi*, *Bogoſtovni*, *Redovni*, *Duhovni.* Gottsfürchtig, geiſtlich. *Iſtenfélő.* V. *Pius N. 1.* *Devotus N. 1.* *Sanctus.* 2. V. *Fidelis.* Teſtis religioſiſſimus. *Id. 4. Fin.* 3. V. *Caſtus*, *Verecundus.* ita *Gell.* 4. V. *Superſtitioſus.* Stultæ, omnes religioſæ. *Terent. Heaut.* 4. 1. 5. Religioſum eſt id facere, dicere: *pro* nefas eſt,

ſas eſt, *id eſt:* habet religionem, ſeu metum & periculum lædendi Deum. *Liv.*

Rĕlĭgo, as, &c. Cæſ. V. *Colligo, Iteratò* & *Ligo.* Hinc. *Transl.* Bona alicujus religione religare: *pro* conſecrare. *Cic.* 2. V. *Diſſolvo N.* 1. Funem religare. *Catull.*

Rĕlĭno, is, ĕre, lēvi, *vel* livi, litum. [Act.] *Odmaſujem, &c.* V. *Aperio N.* 1. Oblita & clauſa dol a relinere. *Terent.*

Rĕlinquo, is, &c. Cic. V. *Derelinquo, Deſero,* & *Deſerto, Omitto N.* 1. Alicui aliquid teſtamentô relinquere: *pro* legare. *Id* 3 *Off. c.* 24. Animam relinquere, *pro* mori. *Terent. Adel.* Æs alienum relinquere: *id eſt:* Alieno ære non perſoluto mori. *Cic. pro Quinct.*

Rĕlĭquātio, onis, f. Paul. JCtus. *Za vuchinyenim rachunom oſztanek, zaoſztanek duga.* Übergebliebene Schuld, Reſtantz. *A' többivel adóſſá maradás, Reſtántzia.*

Rĕlĭquātor, oris, m. Scævola JCtus. *Koi ne duge zevſzema zplatil, zaoſztal duſnik.* Noch etvvas ſchuldig, der in Zahlung in Reſt bleibet. *A' ki az adóſságnak egy réſzét meg-fizette, 's a' többivel adó.*

Rĕlĭquātrix, icis, f. Tertull. *Zaoſztalo duſnicza.* In der Bezahlung noch Schuldnerin. *Még-is valamelly réſzben adóſné.*

Rĕlĭquiæ, *Poëticè* Relliquiæ, ārum, f. *plur.* Cic. *Oſztanek, Oſztatak.* Das übrige, r. überreſt, s. überbleibſel. *Maradék.* 2. ſpeciatim V. *Lipſana.*

Rĕlĭquor, āris, ātus ſum. (Dep.) Ulp. *Duſen zaoſztajem, Duge na punom neplácham,* Einen Reſt noch ſchuldig bleibe, in Schulden ſtecke. *Adós maradok.*

Rĕlĭquum, i, n. *Adject. ſubſtantivè acceptum, quod & in aliis frequenter fit.* Cic. *Oſztalo, zaoſztanek.* r. Reſt. *Maradott réſz.* V. *Reliquiæ. N.* 1. Reliquum eſt: *pro* reſtat. *To je zverhu, oſztalo joſs je.* Das iſt noch übrig. *Már tſak ez hátra.* De reliquo: *pro* quod ad reliqua attinet. *Kajſze oſztaloga doſztoja.* Was das übrige antrifft. *Melly a' többiekhez tartozik.* V. *Ceterà N.* 1. & 4. ita *Cic.*

Rĕlĭquus, a, um, Cic. *Oſztali, Zaoſztavlyen,* übrig, überblieben, reſtirend, ruckſtändig. *Hátramaradott, elmaradott.* Quos calamitas reliquos fecerat: *pro* reliquerat. Curt. *Koje je nevolya live oſztavila:* ali: *kojiſzu od nevolye ſivi oſztali.* Welche von der Mühſeeligkeit noch übergeblieben. *Kit a' nyomorúság után életben megmaradtak.* Nihil reliqui faciunt, quo minus invidiam permoverent: *id eſt* nihil intactum relinquunt, quo minus, &c. *ſeu* omnia tentant, ut invidiam permoveant. *Tacit.* V. plura in *Reliquum.*

Rĕlŏco, as, &c. Ulp. V. *Iterum* & *Loco.*

Rĕlŏquor, ĕris, &c. Varr. *Rurſum loquor,* vel *Reſpondeo.*

Rĕlūceo, es, ĕre, xi, [Neu.) Cic. V. *Eluceo, Valde luceo, Reſplendeo.*

Rĕluctātio, onis, f. Apul. V. *Obluctatio.*

Rĕluctor, āris, ātus ſum. (Dep.) Ovid. V. *Obſiſto.*

Rĕlūdo, is, ĕre, ſi, ſum. [Act.] V. *Contra illudo, Denuo ludo.* Jocos alicujus reludere, *Senec.*

Rĕluitio, onis, f. *q. d.* Rĕlūtio *à Reluo.* JCt. *Záloga odkuplyenye, Zaſztavlyenoga dugovanya izplachanye.* e. Wiederlöſung, Auflöſung. *Zálog Kiváltáſa.* V. *Exſolutio.*

Rĕlūmĭno, as, &c. Tertull. *Denuo illumino.*

Rĕluo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) Cic. *apud* Turnebum: V. *Repignero, Exſolvo N.* 1.

Reluvia, V. in *Reduvia.*

Rĕmăcreo, es, ĕre, ui, [Neu.] &

Rĕmăcreſco, is, Svet. *Denuo Macreo, Iteratò Macreo.*

Rĕmălĕdīco, is, Svet. *Viciſſim maledico, Invehor N.* 1.

Rĕmando, is, Plin. *Denuo mando, Rumino N.* 1. 2. Transl. V. *Recogito, Rĕcŏlo N.* 1. *Rumino N.* 2. ita *Quintil.*

Rĕmăneo, es, ĕre, ſi, ſum, (Neu.) *Zaoſztajem, odzad oſztajem. Joſche oſztajem.* Zuruck bleibe, darhinten bleibe, übrig bleibe. *Meg-maradok, Hátra-maradok.* V. *Perſevero, Perſiſto, Maneo N.* 1. & 2.

Rĕmāno, as, Lucr. *Retrorſum mano, Reſtuo.*

Rĕmanſio, onis, f. Cic. *Zaoſztanye, nazad oſztanye.* Das Zuruckbleiben. *Hátra maradás.* V. *Manſio N.* 1. *Permanſio.*

Rĕmanſor, oris, m. JCt. *Nazad oſztajavecz.* Der zuruck bleibet. *Hátra maradó.* Alii ibidem leg. *Emanſor.*

Rĕmeābĭlis, *com.* le, n. *Povratliv, Povernutliv, kajſze nazad povrácha, ali povernuti more.* Das ſich zuruck kehren läſt, zuruck vveichend. *Viſſza-mehető.* Saxum remeabile: *id eſt* Saxum Siſyphi. *Stat.* 4. *Theb. v.* 537.

Rĕmeācŭlŭm, i, n. Apul. *Meſzto, po kojemſze gdo nazad povrácha.* Ort der Wiederkehrung. *Viſſza-jövés helye.* Item V. *Remeatus.*

Rĕmeātus, ûs, m. JCt. V. *Reditus N.* 1.

Rĕmĕdiābĭlis, *com.* le, n. V. *Medicabilis N.* 1.

Curabi-

Digitized by Google

Curabilis, Sanabilis. ità *Senec. ep.* 95. Ubi alii rectiùs leg. *medicabiles.*

Rĕmĕdiālis, *com.* le, n. Macrob. V. *Auxiliaris, Medicamentoſus, Medicinalis.*

Rĕmĕdiātio, onis, f. Scribon. Larg. V. *Medicatio, Sanatio, Auxilium.*

Rĕmĕdiātor, ōris, m. Tertull. V. *Auxiliator, Medicator.*

Rĕmĕdio, as, are, avi, atum, (Act.) Apul. *Synon.* Remedium offero. V. *Medico N.* 2. *Curo N.* 3. *Auxilior, ſano.*

Rĕmĕdior, aris, ātus ſum. (Dep.) *Idem.* Febricitanti mirè remediatur. *Apul.*

Rĕmĕditor, aris, Senec. *Denuo meditor.*

Rĕmĕdium, ii, n. Cic. *Pomoch kakva god.* s. Hülffs-Mittel. *Mindenféle ſegitſég.* V. *Medicamentum N.* 1. & 3. *Fomentum, Levamen.*

Rĕmĕligo, & Rĕmelligo, inis, f. Plaut. *apud* Feſt. V. *Cunctamen, Mora.* 2. V. *Remora N.* 2. ita Afran. *apud* Feſt.

Rĕmĕmini, iſti, Tertull. *Denuo memini.*

Rĕmĕmŏro, as, Tertull. *Denuo memoro.*

Rĕmeo, as, &c. Cic. *Retromeo, Redeo.*

Rĕmētior, īris, iri, enſus ſum. (Dep.) *Synon.* Iterum metior. *Opet mérim, odmérjam, zmerum povráchan.* Wieder meſſe, hingegen abmeſſe. *Iſmét megmérem, viſzſza mérek.* Iter remetiri. *pro* reverti. *Nazadſze povernuti.* Zuruck kehren. *Viſzſza-fordulni, Térni.* V. *Iter relegere* in *Rĕlĕgo.* ità *Stat.* Triginta ſtadia remenſus eſt: *pro* redeundo menſus eſt, ſeu confecit. *Curt.* Pelago remenſo: *paſſivè pro* renavigato. *Virg.* 2. Tranſl. ponitur pro *Recogito, Revideo.* Facta & diem remetiri *Senec.* 3. pro *Compenſo, Perſolvo, N.* 1. *Reddo N.* 1. Frumentum pecuniâ remetiri. *Quintil.*

Rēmĕx, igis, m. Cic. *Veſzlár, Galiòt.* r. Ruder-Knecht, Boots-Knecht, Matroſſe. *Evezö-legény.*

Rēmīgātio, onis, f. Cic. *Veſzlarenye, Ladjevoſnya, Ladje vozenye.* Das Rudern. *Evezés, Hajó-vonás.*

Rēmīgium, ii, n. Cic. *Veſzlarztvo, Veſzlo-diganye, Ladjo-voſnya.* s. Ruder-Werck, e. Ruderung. *Hajó hajtás.* V. *Remigatio.* Item Metonymicè: *Kupchina Vnoſina veſzlárov.* e. Geſellſchafft der Ruder-Knechte. *Evezö legények ſokaſága.* Supplere remigium. *Virg.* 2. Tranſl. V. *Volatus.* Alarum remigio per aëra ferri. *Virg.*

Rēmīgo, as, are, avi, atum, (Neu.) Cic. *Veſzlárim, z-veſzli rivam, tiram.* Rudere. *Evezek.* Romam remigare: *pro* remis navigare. *Liv.*

Rĕmīgro, as, &c. Cic. *Retro migro, Revertor.*

Rĕmiſſus, a, um, Feſt. V. *Repandus.*

Rĕminiſcentia, æ, f. Arnob. V. *Recordatio.*

Rĕmĭniſcor, ĕris, ſci, [Dep.] V. *Recordor.* Aliquid reminiſci. *Cic.* Alicujus reminiſci. *Caſ.*

Rēmĭpēs, ĕdis, *om.* Auſon. *Veſzlo-nog.* Ruder-füſſig. *Evezö lapát-lábú.* Lembi, anates remipedes. *Id.*

Rĕmiſceo, es, Horat. *Miſceo, Denuo miſceo.*

Rĕmiſſa, æ, f. Tertull. V. *Ignoſcentia, Condonatio.*

Rĕmiſsārius, a, um, Cato. *Odpuſztliv, popuſztliv, zpuſztliv, oſzlabliv, ka ſze more naperv y nazad potezati, ali zpuſztyati.* Das man kan für- und ausziehen, nachlaſſen. *Elö 's hátra tolyható.*

Rĕmiſsè, *Adv.* Cic. *Odpuſztyeno, oſzlablyeno, ſzlabo, popuſztyeno.* Nachlaſſiglich. *Megereſztve.* V. *Lentè, Negligenter, Paulatim.*

Rĕmiſsĭbilis, *com.* le, n. Tertull. *Odpuſztliv.* Nachläſſiglich, das da kan nachgelaſſen vverden. *Megengedhetö.* V. *Ignoſcibilis.*

Rĕmiſſio, ōnis, f. Propriè. *Nazad poſzlanye.* e. Zuruckſchickung. *Viſzſza küldés.* Item *Odpuſztyanye, popuſztyanye, oſzlabenye.* e. Nachlaſſung *Megereſztés, Megtagitás.* V. *Relaxatio N.* 1. 2. Tranſl. V. *Ceſſatio, Deſidia, Negligentia, Quieſcentia, Recreatio N.* 2. *Relaxatio N.* 2. 3. V. *Condonatio, Ignoſcentia, Venia.* 4. V. *Benignitas, Levitas, Manſuetudo.* 5. V. *Diminutio, Decrementum.* Ita *Cic.*

Rĕmiſsivus, a, um. *Cal. Aurel.* Qui remitti poteſt.

Rĕmiſſus, a, um, *Part. paſ.* Cic. Ovid. *Nazad poſzlan, odpuſztyen, oproſztyen.* Zuruck geſchickt, nachgelaſſen, verziehen. *Viſzſza küldetett, Megereſztetett, Megtágitatott, Megbotsátatott.*

Rĕmiſſus, a, um. *Nom. ex Part.* V. *Laxus N.* 4. *Languidus, Deſes, Negligens.* 2. V. *Lenis, Mitis.* ita *Cic.* Frigus remiſſum: *h. e.* mite, temperatum, moderatum. *Caſ.* Febri remiſſus: *pro* levatus, liberatus, ſolutus. *Plin.* Remiſſior: *Cic.* Remiſſiſſimus: *Suet.*

Rĕmitto, is, ĕre, iſi, ſſum, (Act.) Cic. *Nazad ſalyem, odpuſztyam.* Zuruck ſchicke. *Viſzſza küldöm.* Item V. *Mitto N.* 1. Nuntium uxori remittere: *pro* repudiare uxorem. *Senu ſzvoju odbititi, odvergi.* Das Weib verſtoſſen. *Feleségétöl elválni, Tovább feleſégének nem tartani, iſmérni.* Nuntium ſtudiis remittere: *pro* ceſſare à ſtudiis proſequen-

Digitized by Google

ſequendis. *Navuk na klinecz obeſziti : to jeſzt : Navuk na kraj puſztiti , od navuka benyati, preſztati.* Von Studieren ablaſſen, aufhören. *A' tanúláſtúl megſzűnni.* ita Cic. 2. V. *Relaxo N.* 1. Fræna equo remittere. Ovid. *Konyu vuzdu popuſztiti , zpuſztiti.* Dem Pferd den Zaum nachlaſſen. *A' lovat ſzáiára ereſzteni.* Hinc *Transl.* V. *Relaxo N.* 2. Animum remittere : *pro* recreare. *Vu veſzelje ſze puſztiti , razveſzelitiſze.* Sich ergötzen , erluſtigen , beluſtigen. *Magát megvigaſztalni.* Curam animi remittere : *pro* abjicere. *Vechſze neſztarati, od ſzkerbi odpuſztiti.* Nicht mehr Sorgen. *Nem már ſzorgalmatoskodni.* Nihil de ſua diligentia remittere. *Iz ſzvoje marlivoſzti nikaj neodpuſztiti.* Von ſeinem Fleiſs nichts ablaſſen. *Semmit a' ſzorgalmatoſságtúl hátrahadni.* Dolor ſe remittit, *vel abſolutè* Dolor remittit : *pro* minuitur, decreſcit. *Bòlſze pomenſáva. Bolezt na menye ide.* Der Schmertz laſt nach. *A' fajdalom kiſſebből ,* Ita *Cic.* 3. V. *Condono , Ignoſco N.* 2. Alicui aliquid remittere. *Kômu kaj oproſztiti.* Einem etvvas verzeihen. *Valamit valakinek megengedni.* Cic. 4. Adverte ad *Uſus ſeq.* Aliquid pretiô remittere : *pro* dimittere , reddere. *Curt.* Integram cauſam ad ſenatum remittere : *pro* transferre , rejicere. *Tacit.* Aures remittere : *pro* demittere. *Plin.* Me injuriis onerare remittas : *pro* ceſſes. *Terent.* Aliquid in triennium remittere : *pro* differre, proferre, producere. *Cic.* Se totum alicui remittere : *pro* permittere, tradere, *Id.* Provinciam remittere : *pro* deponere , deſerere , relinquere. *Id.* Sonum vocis remittere : *pro* contrahere. *Id.* Alicui de ſumma remittere : *pro* detrahere, aliquid diminuere, minuere. *Id.* Opinionem remittere : *pro* dimittere. *Id.* Urgent tamen, & nihil remittunt : *pro* intermittunt : *Id.* Sic : Nullum tempus remittere. *Terent. Heaut.* 1.

Rĕmĭvăgus, a, um. *quod remis fertur.* Nautæ remivagam movent celocem. *Varr.*

Rĕmōlior, īris, &c. Ovid. V. *Amolior N.* 1. *Denuo molior N.* 1. 2. idem eſt ac *magno labore reparo , readifico,* ita *Silius.*

Rĕmolleſco, is. Ovid. *Denuo molleſco N.* 1. 2. Transl. *pro* Effœminor , Elangueo , Delicatus fio. *Cæſ.* Item *pro* Maniveſio , Placor. *Ovid.*

Rĕmollio, is, īre, &c. Colum. V. *Mollio, Iteratò mollio,* vel *valde mollio.*

Rĕmŏneo, es, &c. Apul. *Iterum admoneo ſæpe moneo.*

Rĕmŏra, æ, f. Plaut. V. *Cunctamen, Mora, Retardatio.* 2. apud Plin. *Uſztavicza , Morska jeſzu ſzpodobna ribicza , koja veliku takajſſe ladju vſztaviti more.* Ein kleiner Meer-Fiſch, vvelcher auch das allergröſte Schiff aufhalten kan. *Egy hal neve , mely a' hajokat a' tengeren megtartóztatja.*

Rĕmorbeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Feſt. *Opet bolen poſztaiem , vu beleſzt znóvich opadam.* Wieder in eine Kranckheit falle. *Iſmét nyavalában eſem.*

Rĕmordeo, es, ere, rĕmordi, ſum. (Act.) Horat. *Denuo mordeo , viciſſim mordeo N.* 1. 2. Transl. V. *Crucio, Moleſto, Solicito.* Libertatis deſiderium remordet animos. *Liv.*

Rĕmŏror, aris , &c. Cic. V. *Moror N.* 2. *Demoror N.* 1.

Rĕmōtē, iùs, ſsĭmè , *Adv.* Cic. V. *Longinquè , Procul.*

Rĕmōtio, onis, f. *Odmeknenye , Iz puta vugnenye.* Das Hinvvegthun , c. Wegraumung. *Máſuvá-való vitel, tétel, Elmozditás.* V. *Amotio, Dejectio, Depoſitio N.* 4. Criminis remotio. *Pregreske od ſzebe odvernenye y na drugoga zverſenye.* c. Ablehnung des Laſters , und auf einen anderen Schiebung. *A' vétkének magáról elforditáſa.*

Rĕmōtus, a, um, *Partic.* Cic. *Odmeknyen , iz puta vugnyen, na ſztran poſztavlyen, odpravlyen.* Hinvveg geruckt , hinvveg gethan, vveggeraumt , abgeſchafft. *Máſuvá tétetett, Elmozditatott.* Arbitris remotis : *pro* ſinè arbitris. Liv. *Prez vſzakoga ſzvedoka :* iliti *Na ſzámom.* Ohne allen Zuſchauer, einſamlich. *Minden néző nélkül , Magánoſon.* V. in *Arbiter.*

Rĕmōtus, a, um , tior , ſſimus , *Nom. ex Part.* Cic. *Daleko poſztavlyen , ali ſztojeчi.* &c. V. *Longinquus N.* 1. 2. Transl. A cupiditate remotus : *pro* alienus, abhorrens , expers, immunis à cupiditate. *Cic.* A culpa remotus : *pro* innoxius, innocens. *Id.*

Rĕmŏveo, es, &c. Cic. V. *Amoveo, Aufero N.* 1. *Abduco.* Aliquid de medio removere : *pro* auferre. *Cic. pro Roſc. Amer.* Aliquem ab officio removere : *pro* amovere, demovere, dejicere , deponere. *Id.* Item V. *Averto.* Se à ſuſpicione, *vel* à ſe ſuſpicionem removere. *Id.* 5. *Ver.* & 2. *Agr.* 2. Transl. V. *Abalieno, Abhorreo, Disjungo.* Se ab aliquo removere : *pro* abalienare , ſeparare , &c. *Od kőgaſze odtujiti , odverchi.* Sich von einem abſönderen. *Valakitől nem akarni*

Digitized by

karni tárſalkodni. 3. Aliquid ab oculis removere: *pro* aliquid occultare. 4. Se artibus ſuis, *vel* ſe à negotiis publicis amovere: *pro* liberare, expedire, abdicare: *id eſt* relinquere artes, &c. *Haſtenus Cic.*

Rĕmūgio, is, Ovid. *Contra mugio, Iterum mugio, Viciſſim mugio, Mugitum reddo.* 2. Transl. pro *Reſono.* Virg.

Rĕmulceo, es, Stat. v. *Permulceo, Mulceo, ſæpe demulceo, Iteratò mulceo, viciſſim mulceo.*

Rĕmulco, as, are, avi, atum, (Act.) *Siſen.* apud *Non.* Synon. *E ſcapha remigando grandiorem navim traho.*

Rĕmulcum, i, n. *&* Rĕmulcus, i, m. *Liv.* eſt Actio remulcantis.

Rĕmūnĕrātio, onis, f. Cic. *Naproti daruvanye, Nadarenye, Nadarje, Darov povrachanye.* e. Wiedervergeltung, Belohnung. *Viſzontag megajándékozás.* V. *Compenſatio, Præmium N.* 2.

Rĕmūnĕrātor, oris, m. Tertull. *Nadaritel, Naplatitel, Povrachavecz dárov.* r. Belohner, der vvieder vergeltet. *Viſzontag megajándékozó, Megfizető.*

Rĕmūnĕro, as, are, āvi, ātum, (Act.) *Synon.* Beneficium reddo, mutuam gratiam refero, munus acceptum pari beneficiô compenſo, mercedem do, retribuo. *Nadarujem: Dáre,* ali *zaſzluſénya naplátyam: Dobro z-dobrim,* ali *Dáre z-darmi vrátyam.* Wieder vergelte, belohne, die Wohlthat mit neuer Wohlthat erſetze. *Ajándékot ajándékkal fizetek.* V. *Compenſo.* Aliquem aliquo beneficio remunerare. *Cic.*

Rĕmūnĕror, aris, ātus ſum. [Dep.] Cic. V. *Remunero.*

Rĕmūriă, ōrum, n. *plur.* Feſta funeſta, ſic dicta à *Remo* Romuli fratre, cujus honoribus primùm inſtituta erant *Ovid.* V. *Lemuria.*

Rĕmurmŭro, as, avi, atum, (Neu.) Stat. *Opet mermram, Proti-mermram, Namermrávam.* Wieder murre. *Iſmét-vagy Ellenemorgok.* V. *Contra,* vel *viciſſim* & *Murmuro.*

Rĕmus, i, m. Frater Romuli primi Romanorum Regis. *Liv.*

Rĕmus, i, m. *Veſzlo.* s. Schiff-Ruder. *Evező lapát.* Ventis, remiſque in patriam properare. *pro* valde properare, ſumma celeritate uti. *Cic.* Velis, remiſque aliquid fugere: *pro* magnopere, omni conatu vitare. *Id.* Incumbere remis, impellere remos. *Virg.* Ventis deſtitutus remos adhibe. *Prov.* h. e. Si unum remedium non juvat, adhibe aliud efficacius.

Rĕmūto, as, &c. Tacit. *Iterum muto.*

Rēn, rēnis, m. *Bubrek.* e. Niere. *Veſe.* V. *Renes.*

Rēnālis, *com.* le, n. Cœl. Aurel *Bubrechki, Obiſztni.* Zu den Nieren gehörig. *Veſéhez-való.*

Rĕnanciſcor, ĕris, Feſt. *Denuo nanciſcor, Retro nanciſcor.*

Rĕnarro, as, Ovid. *Iterum,* vel *ſæpe narro.*

Rĕnaſcor, ĕris, *Denuo naſcor.* Cic. *Preporadyamſze.* Wieder gebohren vverde. *Viſzontag ſzülettetem.*

Rĕnāto, as, Auguſt. V. *Retro* & *Nato N.* 1.

Rĕnātus, a, um. *Preporodyen.* Wieder gebohren. *Ujonnan ſzülettetett.* Bellum renatum: *pro* redintegratum, reſuſcitatum; renovatum. *Cic.* Urbs renata: *pro* reædificata. *Liv.*

Rĕnāvĭgo, as, Cic. *Denuo navigo, Retro navigo.*

Rĕnāvo, as, *Denuo navo.* Operam renavabo. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Ubi alii leg. *renovabo*, alii *navabo, &c.*

Rĕnes, num, m. *plur.* Cic. *Bubreki, Obiſztje.* Die Nieren. *Veſék.* Sing. *Ren.*

Rĕnīdeo, es, ĕre, ui, (Neu.) Stat. V. *Reſplendeo.* 2. Transl. V. *Gaudeo, Lætor.* ita *Horat.* 3. Ore renidente: *pro* ridente, hilari, amœno. *Ovid.*

Rĕnīdeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Lucr. *Incipio renidere.*

Rĕnīteo, es, &c. Plin. *Valde niteo.*

Rĕnītor, ĕris, Liv. V. *Adverſùm* & *Nitor N.* 1. *Obſto, Repugno.*

Rĕnīxus, ûs, m. Celſ. V. *Repugnantia.*

Rĕno, as, Ovid. *Iterum* vel *Retro No.*

Rĕnōdis, *com.* de, n. Capitol. *Odzad zavuzlan, na vuzel zavezan.* Zuſammen geknüpfft. *Tſomóba-kötött.*

Rĕnōdo, as, āvi, ātum, (Act.) Horat. *Odzad zavuzluiem.* Hinten zuſammen knüpffe. *Hátul tſomóba kötöm.* V. *Nodo.* 2. V. *Enodo.*

Rĕnŏvāmĕn, inis, n. Ovid. *&*

Rĕnŏvātio, onis, f. Cic. *Ponovlenye.* e. Erneuerung. *Megújitás.* V. *Refectio N.* 1.

Rĕnŏvātivus, a, um, Feſt. *Ponavlyajuchi, k-ponovlenyu haſznovit.* Erneurend. *Megújitó, Megújitáshoz-való.*

Rĕnŏvātor, oris, m. *Ponovitel.* r. Erneuerer. *Megújitó.* V. *Refector N.* 1.

Rĕnŏvello, as, Colum. *Denuo novello.*

Rĕnŏvo, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Ponavlyam.* Erneuere. *Megújitom.* V. *Reficio N.* 1. *Denuo* & *Novo.* 2. Nota *Uſus ſeq.* Animum à fatigatione renovare: *pro* recreare, relaxare, remittere. *Quintil.* V. in *Refici,*

Reficio N. 2. Bellum renovare: *pro* redintegrare, inſtaurare, reſumere. *Caſ.* Agrum aratrô renovare: *Ovid.* V. *Agrum novare* in *Novo*. Alicujus animum ad odium renovare: *pro* reducere. *Cic.*

Rĕnūdo, as, V. *Denudo*. Brachiis humero tenus renudatis. *Apul.*

Rĕnūdus, a, um, Tertull. *Odzad gol, razodeven.* Hinten bloſs, entblöſt. *Hátúl mezitelen.*

Rĕnŭmĕro, as, &c. V. *Retro* & *Numero N.* 1. *Reddo N.* 1. Dotem huc renumeret. *Terent.*

Rĕnunciātio, onis, f. Cic. V. *Relatio*, *Denuntiatio*. 2. apud Ulp. V. *Recuſatio*, *Detrectatio*.

Rĕnunciātor, oris, m. Tertull. *Obznanitel.* r. Andeuter, Verkündiger. *Hirrě-adó*, 2. V. *Detrectator*.

Rĕnuncio, as, V. *Nuncio*, *Denuntio*, *Enarro*, *Refero N.* 2. *Intimo*. Alicui aliquid, *vel* de aliqua re renunciare. Cic. *Kômu kai nazveſtiti.* Einem etvvas anzeigen. *Valakinek valami feſöl hirt tenni.* Ad ſenatum aliquid renunciare: *pro* iterum nunciare, referre. *Id.* Prætorem renunciare: *pro* nominare, promulgare, publicare, electum eſſe declarare *Id.* 2. *Odpovédam, zmenkávam, Na ſztran puſztyam.* Abſage, aufkünde. *Elhagyom, Letéſzem* V. *Recuſo*, *Denego*, *Abdico*, *Abrenuncio*. Alicui amicitiam renunciare. *pro* alicujus amicitiæ nuncium remittere, vale dicere. Cic. *Od chijega priatelſztva odſztupiti, kômu priatelztvo odpovedati.* Einem die Freundſchafft aufkünden. *Valaki barátságat elhagyni.* Officiis renunciare: *pro* ſe abdicare. Quintil. *Chiſzt oſztaviti.* Sein Amt aufgeben. *Tiſztit letenni.* Sic: Ad cœnam renunciare: *pro* recuſare, nolle venire. *Senec.* Alicui hoſpitium renunciare: *id eſt* nolle illud acceptare. *Cic.*

Rĕnuncius, ii, m. Plaut. *Opet nazveſztitel*, *nazad poſzlani poſzel.* Ein Both, der die Bothſchafft vvieder- *oder* zuruck bringet. *Viſzſza-vagy Viſzontag Izenö, Hir-hozó.* Synon. *Denuo*, vel *Retro nuncius*.

Rĕnuo, is, &c. Cic. V. *Abnuo*, *Recuſo*.

Rĕnūto, as, are, (Neu. Freq. à *renuo*.) *Lucr.* Propriè V. *Abnuto*. 2. Transl. V. *Denuo* & *Nuto N.* 2. & 3.

Rĕnūtus, ûs, m. Plin. V. *Abnuitio*.

Reŏr, rēris, rēri, rătus ſum. [Dep.] Cic. V. *Exiſtimo N.* 1. *Opinor*, *Puto N.* 2.

Rĕpāgēs, is, f. Feſt. V. *Obex N.* 2. *Clauſtrum N.* 1.

Rĕpāgŭlum, i, n. Cic. *Zaſzunyka, záſzuny, zápor, závor, závora.* r. Fürſchub für er Thür, &c. s. Geſperr. *Ajtó zár, ſzegezö* V. *Repages*. 2. Transl. V. *Obex N.* 1. Juris repagula perfringere. Cic. *Obchinzke pravicze prekerſiti, potréti, potéptati.* Allgemeine Rechte muthvvillig übertretten. *A' törvényt keményen által hágni, megtörni.*

Rĕpando, is, Apul. V. *Pando*. *Iterum pando*.

Rĕpandus, a, um, *Retrorſum incurvus*, *curvus*, *pandus*. Calcei repandi. *Cic.*

Rĕpango, is, ĕre, pēgi, & panxi, pactum, [Act.] Colum. *Preſzádyam, zaſzádyam.* überpflantze, umpflantze. *Máſodſzor pelántál m.* Synon. *Iterum* vel *ſecundò pango*.

Rĕpărābĭlis, *com.* le, n. Ovid. *Popravlio*, *Povrnolio*, *Nadomeſztlio*, *kaiſze pobolſſati*, *a'i popraviti more.* Verbeſſerlich, vviederbringlich, das erneuert, *oder* vvieder gebracht vverden kan. *Megújitható*, *Meghozható*, *Iſmét megtéritható*.

Rĕpărātio, onis, f. Salluſt. *Popravlyanye*, *Nadomeſztenye*. e. Verbeſſerung, Wiederbringung. *Iſmét megtéritás*, *Meghozás*, *Viſzſza-vévés.* Item V. *Renovatio*.

Rĕpărātor, oris, m. Stat. *Popravitel*, *Nadomeſztitel.* r. Verbeſſerer, Wiederbringer, der etvvas in vorigen Stand bringt. *Megépitö*, *Viſzſza vevö.* Item V. *Renovator*.

Rĕparco, is, ĕre, ſi, ſum, (Neu.) Plaut. V. *Parco*, *denuo parco*, *viciſſim parco*.

Rĕpăro, as, are, avi, atum, (Act.) Cic. *Popravlyam*, *Nadomeſztyam.* Ausbeſſere, vvieder gut mache, vvieder bringe. *Megépitem*, *Iſmét viſzſza veſzem.* V. *Renovo*, *Reficio N.* 1. & 2. Damnum, vires, bellum, auxilia reparare. *Cic. Liv. Tacit.*

Rĕpaſco, is, JCti. *Denuo* vel *ſecundò paſco*.

Rĕpaſtĭnātio, onis, f. *Iterata* vel *ſecunda Paſtinatio*. Cic. *Drugoch okapanye*, *prekapanye.* Das Wiederkarſten, e. Wiederumgrabung, Umhauung. *Megkeverés*, *Máſod ásálás*.

Rĕpaſtĭno, as, Colum. *Denuo* vel *ſecundò paſtino*, *Refodio*.

Răpătrio, as, are, avi, atum, [Neu.] Solin. *Vu domovinuſze povrátyam.* Wieder heim kehre, komme. *Hazámba viſzſza-megyek.*

Rĕpecto, is, *Iterum pecto*. *Bene pecto*. Crinémque repexi Blandius elato ſurgent temone jugales. *Claudian.*

Rĕpĕdo, as, are, avi, atum, (Neu.) Pacuv. V. *Revertor*, *Regredior*.

Rĕpello, is, ĕre, rĕpŭli, ulſum, [Act.) Cic. V. *Retro*

Retro & *Pello N. 1. Repudio, Propulſo, Abigo, Arceo.*

Rĕpendo, is, rĕpendi, nſum, [Act.] Cic. V. *Reddo N. 1. Recompenſo, Perſolvo N. 1.* Rem aurô rependere: *id eſt* rem aurô appensô perſolvere. *Plin.* 2. Sceleribus pares pœnas rependere: *pro* luere. *Senec.*

Rĕpens, ntis, *om.* Cic. V. *Repentinus, ſubitus.*

Rĕpens, ntis, *om.* Part. à *Repo.* Plin. *Gmazechi, Puzechi, Plazechi.* Kriechend, ſchleichend. *Tſuſzó, Máſzó,* Sermo repens: *id eſt* humilis, non ornatus. *Stat.*

Rĕpenſo, as, &c. Colum. V. *Compenſo.*

Rĕpentĕ, *Adv.* ex *Rĕpens.* Cic. V. *Pretinus, Improviſò.*

Rĕpentinĕ, *Adv.* Lactant. *Idem.*

Rĕpentinō, *Adv.* Cic. *Idem.*

Rĕpentinus, a, um, Cic. *Nagel, Preberz, Jedno-chaſzni, Hipo-bivni, Neprevidno-bivajuchi.* Schnell, jähling, plötzlich geſchvvind, unverſehendlich geſchehend. *Hirtelen-való.* V. *Præceps N. 1. Improviſus.* Quæſtores repentini: *id eſt:* novi, præter expectationem promoti. *Id. in Brut. c. 69.*

Rĕpercuſsĭbilis, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Odbitliv, kajſze odbiti, odvudriti, odpovernuti more.* Das ſich zuruck ſchlagen läſt. *Viſzſza-verhető.*

Rĕpercuſſio, onis, f. Senec. *Odbianye, Odbitje, Nazad vudrenye, vudarczeo povráchanye,* ali *povernenye.* r. Wiederſchlag, Wiederſtreich, e. Zuruckſchlagung. *Viſzſza-verés, Hátra-ütés.* Lucis repercuſſio. V. *Refulgentia, Refractio, Reflexio.*

Rĕpercuſſus, ûs, m. Tacit. V. *Repercuſſio.*

Rĕpercŭtio, is, ere, uſſi, ſſum, (Act.) Plin. *Odbiam, odudiram.* Zuruchſchlage. *Viſzſza-verem.* V. *Referio.* Lucem repercutere: *pro* reflectere, reſtringere. *Id.* 2. accipitur pro *Refello.* Aliena aut repercutimus, aut eludimus. *Quintil.* 3. pro *Perſtringo N. 4.* Multa nimio ſplendore aciem repercutiunt. *Senec.* 4. Faſcinationes repercutere: *pro* diſcutere, diſſolvere. *Plin.*

Rĕpĕrio, is, ire, rĕpĕri, ertum, (Act.) Cic. V. *Invenio N. 1. Deprehendo, Adinvenio, Excogito, Fingo N. 1.*

Rĕpertitius, a, um. *Najden.* Gefunden. *Megtaláltatott.* Synon. *Receptitius, Adſcriptitius, Adſcitus.* Civis repertitius. *Salluſt. in Cic. c. 1.* Ubi nonnulli leg. *irreptitius*; alii *reptitius*: Alii aliter.

Rĕpertor, oris, m. Ovid. V. *Inventor, Excogitator.*

Rĕpertōrium, ii, n. Ulp. V. *Inventarium.*

Rĕpertrix, icis, f. Apul. V. *Inventrix.*

Rĕpertum, i, n. Lucr. V. *Inventum.*

Rĕpertus, ûs, m. *inuſit.* Apul. V. *Inventio, Excogitatio.*

Rĕpĕtentia, æ, f. Lucr. Arnob. *&c.*

Rĕpĕtitio, onis, f. Cic. *Nazad potrebuvanye, proſnya.* e. Zuruckforderung, Begehrung. *Viſzſza-kérés.* Item 2. *Na iſzto povratek, Drugoch pochinyanye.* e. Wiederhohlung. *Kétſzerezés, Megkettőztetés.* V. *Iteratio, Reminiſcentia.*

Rĕpĕtitor, ōris, m. Ovid. *Nazad potrebitel, proſzitel.* r. Zuruck-forderer, Wieder-begehrer. *Viſzſza-kérő.* Item 2. *Podrugachitel, Iſztoga opet zgovarjavecz, Drugoch povédavecz, ponovitel.* Der etvvas vviederhohlet. *Máſodſzor ſzóló, ujonan elő-hozó, ketſzerező, Megkettőztető.*

Rĕpĕto, is, ĕre, ivi, *&* tii, itum, (Act.) Cic. *Nazad potrebujem, proſzim.* Zuruck begehre, vvieder fordere. *Viſzſza-kérem.* Item V. *Denuo* & *Peto N. 1. ſæpe peto.* 2. V. *Itero, Iterum* & *Dico N. 1. Narro, &c.* Aliquid repetere, & inculcare diu, fuerit utilius. *Quintil.* 3. V. *Exigo N. 9.* Pœnas ab aliquo repetere. *Cic.* 4. V. *Revertor.* Urbem repetere. *Liv.* 5. V. *Recordor, Recogito, Rememoro, Commemoro, Enarro, &c.* Aliquid ab incunabulis repetere. Vetera memoriâ repetere. Superioris ætatis facta repetere. *Cic.* 6. V. *Renovo, Denuo incipio.* Studia ſua repetere. *Id. de Fato c. 2.*

Rĕpĕtundæ, (*ſubintell.* pecuniæ) ārum, *pro* Rĕpĕtendæ, arum. f. *plur. Genit.* & *Abl.* potiſſimùm uſitatus eſt. *Dugovanye, kojeſze nazad potrebuje, y povernuti mora.* Ein Ding, ſo man zuruck begehret. *A' ſéle dolgok, mellyek viſzſza kérettetnek, és viſzſza kel adatni.* Poſtulare aliquem repetundarum, repetundis, *vel* de repetundis. Tacit. *Kóga zaradi krivo-vzetoga kakovoga dugovanya obtuſiti, daſze nazadpoverne.* Einen anklagen, das er den Leuthen etvvas unbilliger Weiſe abgenommen, damit ſolches zuruck geſtellet vvird. *Valakit az igazság nélkül elvet jóſzágért vádolni, hogy az viſzſza-adattaſſék.* Inſimulari repetundarum. *Quintil.* Convinci repetundarum. *Suet.* Piſo legem primus de pecuniis repetundis tulit. Lege pecuniarum repetundarum non teneri. *Cic.*

Rĕpignĕro, as, are, avi, atum, (Act.) Feſt. *Záloga izkuplyujem, odkupujem, oſzlobadyam.* Ein Pfand vvieder erlöſe, auslöſe. *Kiváltom*

tom a zálogot. Alii accipiunt pro *Rurſum pignero*.

Rĕpigro, as, avi, atum, (Act.) V. *Retardo*. Beſtiarum repigratur impetus. *Apul.*

Rĕpleo, es, &c. Cic. V. *Oppleo, Impleo, Adimpleo*.

† Rĕplica, æ, f. V. *Recuſatio, Refutatio*.

Rĕplicātio, onis, f. Cic. *Nazad obernenye, preoberněnge, prevráchanye*. e. Wiederumkehrung. *Viſzſza-fordúlás*. V. *Converſio*. 2. apud JCtos V. *Contradictio, Refutatio, Repugnantia, Explicatio*. Per replicationem Actoris replicatur atque reſolvitur jus Exceptionis, ita *Juſtinian. l. 4. Inſtit. tit. 14*.

Rĕplico, as, āre, ui, *&* āvi, ĭtum, *&* ātum, (Act.) V. *Denuo* & *Plico*. Ne cortex replicetur in rugas. *Plin.* Item V. *Retrorſum* & *Plico, Reflecto N. 1*. Cujus acumen nimis tenue retunditur & in ſe replicatur. *Senec*. 2. V. *Evolvo N. 1. Explico N. 2. &* 3. *Inverto*. Replicans, ut extra fiat membranæ, quod fuerat intus. *Plin. l. 8. c. 27*. Hinc 3. *Transl.* V. *Explico N. 1. Relĕgo* ſub *N. 1. metaleptice, Repeto N. 2. Evolvo N. 4. Patefacio N. 2*. Annalium memoriam replicare. *Cic. pro Syl. c. 9*. Quæ, quum ille ſæpius replicâſſet, tandem perſvaſit. *Plin.*

Rĕplum, i, n. *Feſt.* Vox eſt dubiæ, multúmque controverſæ ſignificationis. *Turneb.* pro *operimento* accipit, & putat legi debere *Peplum*. Alii aliter.

Rĕplumbo, as, āre, avi, atum, [Act.] Ulp. *Razvarim, Razczviram. Z-olovom zvareno odvarim, olovo od ſta drugoga razlúcham*. Entlöte, das Bley von anderen ſcheide. *ón-ját leolvaſztom, az ónnal öſzve-foglaláſt elbontom*. Synon. *Plumbô ferruminatum diſſolvo, A plumbo ſeparo*. Item generatim V. *Diſſolvo N. 2*. Argentum replumbatur: *pro* diſſolvitur, ſeparatur ab aliis. *Senec.*

Rĕpluo, is, Senec. *Denuo*, vel *viciſſim pluo*.

Rĕpo, is, ĕre, pſi, ptum, [Neu.] Plin. *Gmazim, Plazim, Po terbubuſze vlechem: Tibo, ali po malom bodim*. Krieche, ſchleiche, langſam gehe. *Tsúſzok, Máſzok, Laſſan mégyek*.

Rĕpŏlio, is, &c. Colum. V. *Perpolio, Denuo polio, limo*.

Rĕpondĕro, as, &c. Sidon. *Denuo pondero, viciſſim pondero, Rependo*. Tibi ex hoc conſummatiſſima gloria reponderatur. *Id. l. 5. ep. 1*.

Rĕpōno, is, ſui, ĭtum, (Act.) Cic. *Nazad poſztavlyam*. Wieder hinlege, *oder* ſetze. *Viſzſza-téſzem, viſzſza belybeztetem, eltéſzem*. Item V. *Pono N. 1*. In aliquo omnem ſpem reponere: *pro* ponere. V. in *Pono* ſub *N. 6*. in *Requieſco N. 1. 2*. V. *Recondo N. 2*. Fructus perceptos in hyemem reponere. *Szàd za zimu zpraviti, ſpraniti*. Früchte auf den Winter behalten, vervvahren. *Gyümöltsöt télre elteni*. 3. V. *Cenſeo Numero, Colloco &c.* Aliquem in ſuis, *vel* in amicorum numerum reponere, *pro* collocare, numerare: Amicis annumerare, adſcribete, &c. *Koga med ſzvoiemi broiti, za priatela derſati*. Einen unter ſeine Freunde rechnen. *Valakit hiteles barátjának tartani*. Sic: Aliquem in DEOS, *vel* in numero DEorum reponere V. in *Refero* ſub *N 6*. 4. Alicui aliquid reponere: *pro* reſpondere, opponere, objicere, contraponere. *Hactenus Cic*. 5. Nummos alicui reponere: *pro* reddere, reſtituere. *Plaut*. Injuriam reponere: *pro* rependere, referre. *Senec*. 6. Onus reponere: *pro* deponere. *Catull*. 7. Lacrymas reponere: *pro* cohibere, comprimere, ceſſare à fletu. *Stat*. 8. Pontes vetuſtate ruptos reponere: *pro* reficere, elevare. *Tacit.*

Rĕporrĭgo, is, Petron. *Iterum porrigo*.

Rĕporto, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Nazad noſzim*. Zuruck trage. *Viſzſza hozom*. V. *Refero N. 1. Reveho*. 2. uſurpatur pro *Reduco, Deduco*. Exercitum reportare. *Cic*. 3. Transl. pro *Percipio, Colligo, Indipiſcor*. Victoriam, inſignia victoriæ, Laudem ex hoſtibus, à ſociis reportare. *Cic*. 4. V. *Nuntio, Renuncio N. 1*. Nuncius reportat advenisſe viros. *Virg.*

Rĕpoſcĭbĭlis, *com*. le, n. Apul. *Quod poteſt repoſci*.

Rĕpoſco, is, rĕpŏpoſci, (Act.) Cic. V. *Repeto N. 1. Poſco, Denuo poſco, Interrogo, Requiro*. Pœnas ab aliquo repoſcere: *pro* repetere. *Catull*. V. in *Repeto N. 3*. Aliquem ad ſupplicium repoſcere: *pro* depoſcere. *Virg.*

Rĕpoſco, ōnis, m. Amm. Marcell. V. *Exactor N. 1*.

Rĕpŏsĭtio, onis, f. Pallad. *Nazad poſztavlyanye*. e. Zurucklegung, *oder* Setzung. *Viſzſza-tétel*. Item V. *Collocatio, Conditio N. 4*.

Rĕpŏsĭtōrĭum, ii, n. Plin. *Vſzako meſzto, gdeſzt kaj poſztavlya, y ſzpravlya*. Ein jedes Ort, in vvelchen etvvas aufbehalten vvird. *Mindent tartó hely*. V. *Conditorium, Conditum, Cella N. 1. per totum, Pluteus N. 2. &c.*

Rĕpoſtor, *per ſyncop. pro* Rĕpŏsĭtor, ōris, m. Ovid. *Nazad poſzt a vlyavecz*. r. Zuruckſetzer.

Digitized by Google

ſetzer. *Viſzſza-tévő.* Item V. *Reſtaurator.* 2. V. *Conditor N.* 1.

Rĕpōtātio, onis, f. Varr. *Iterata potatio.*

Rĕpōtia, orum, n. *plur.* Horat. *Zaſzvadba, drugi dan po zdavanyu goſztyenye, oſztanki ſzvadbenoga goſztyenya.* e. Nach-Hochzeit. *Máſod napi lakodalom.* Hinc *Repotia* pro *ciborum reliquiis* paſſim accipiuntur.

Rĕpōtiālis, *com.* le, n. Pacuv. *Ad repotia pertinens.*

Rĕpræſentāneus, a, um, Tertull. V. *Præſentaneus.*

Rĕpræſentātio, onis, f. Plin. *Pred ochi poſztavlyanye, po priliki ali ſzpodobi na pervo davanye, ochiveſztenye, preobrazenye.* Vor Augen Stellung, Fürſtellung, Bildung. *Elő jelentés, Elő-állitás, ſzemek előtt-való tétel.* 2. apud Cic. *Gotova plácha, z-gotovemi novczi plachanye.* Baare Bezahlung. *Kéz fizetés.*

Rĕpræſentātor, oris, m. Tertull. *Pred ochi poſztavlyavecz, Preobrazitel, Prilike ali ſzpodobe naſzlednik.* r. Vorſteller, Vorbilder. *Szemek eleibe tévő, Elő jelentő.*

Rĕpræſento, as, avi, atum, (Act.) Cic. Plin. *Pred ochi poſztavlyam, napervo po priliki ali ſzpodobi dájem, Izkaſujem, Izkazivam, Preobrazujem,* Vorſtelle, darſtelle, vorbilde. *Elő-állatom, ſzemek eleibe teſzem, Elő-jelentem.* Item V. *Exhibeo N.* 1. Spectaculum repræſentare. *Suet.* 2. V. *Perſolvo N.* 1. *Exſolvo N.* 1. *Remuneror.* Mercedem pro opera repræſentare. *Suet.* Pecuniam, *vel* pretium rei emptæ repræſentare. Cic. *Za kuplyeno dugovanye taki gotove novcze od-broiti.* Eingekaufftes Ding ohne Vorſchub baar bezahlen. *A' megvett jóſzágot mindjárt megfizetni.* Diem promiſſi repræſentare: *pro* prævenire, *id eſt* Promiſſum rei futuræ in præſenti præſtare. *Id.* 3. V. *Reſtituo N.* 1. *denuo præſento,* ſeu *præſentem facio.* Morte ſua libertatem Civitatis repræſentare. *Cic.*

Rĕprĕhendo, is, ndi, nſum, (Act.) Cic. *Iterum & prehendo, Retro prehendo, Retraho.* 2. Transl. V. *Objurgo N.* 1. *Invehor, Corripio N.* 2. Aliquid in aliquo reprehendere. Cic. 3. V. *Cohibeo, Contineo N.* 2. Sed me reprehendi, ne quid dicerem. *Terent.*

Rĕprĕhensĭbĭlis, *com.* le, n. Lactant. *Pokaranya vréden.* Tadelhafft. *Megdorgálható, Megſzidalmazható, Megfedhető.*

Rĕprĕhenſio, onis, f. *Cic.* 1. propriè, at inuſitatè eſt *Iterata prehenſio, Retro prehenſio, Retractio.* 2. Transl. & uſitatiſſimè idem eſt ac *Objurgatio, Correptio N.* 1.

Rĕprĕhenſo, as, avi, atum, (Act. Freq.) Liv. V. *Sæpe & reprehendo N.* 1. & 2.

Rĕprĕhenſor, oris, m. Cic. *Pokaravecz, Prigovarjavecz.* Mit Worten Straffer, Tadler. *Megfeddő, Dorgáló.* V. *Objurgator, Correptor N.* 1. *Emendator.*

Rĕprendo, *per Syncop. pro* Reprehendo, *Poëticum eſt.* Horat.

† Rĕpreſsālia, ōrum, & ĭum, JCti. *Proti-pravicza, Proti-plenyanye, zloga z-zlem naplácbanye, ſzilno zbog vuchinyene krivicze zadovolenye, kvára nadomeſztyanye.* s. Gegen-recht, r. Gegen-Arreſt, des Böſen mit Böſen Vergeltung, gevvaltſame Genugthuung vvegen erlittenen Schaden. *Ellenkező törvény, Viſzontag-való megtartóztatás, A' roſznak roſzal-való megfizetéſe, Hatalmas elégtétel.* Uti repreſſaliis: *Latinè diceres* Vindictam vindictâ, injuriam injuriâ penſare: Jus ſuum vi proſequi: par pari referre:

Rĕpreſſio, onis, f. *Nazad ztegnenye, nazad zderſanye.* e. Zuruckhaltung. *Hátra-nyomás, Viſzſza-vádás.* V. *Coërcitio, Cohibitio.*

Rĕpreſſor, oris, m. Cic. *Nazad zderſavavecz, Zaderſitel; Neprepuſztitel, Obranitel.* r. Zuruckhalter, Abmahner, Abhalter, Vervvehrer. *Hátra-nyomó, Megtartóztató, Védő, óltalmazó.*

Rĕprĭmo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Act.) Cic. *Zderſávam, Neprepuſztyam.* Zuruckhalte, abhalte. *Megtartóztatom, Hátra-nyomom.* V. *Cohibeo, Contineo N.* 2. *Coërceo, Abarceo.*

Rĕprŏbātio, onis, f. Tertull. V. *Improbatio, Rejectio.*

Rĕprŏbo, as, Cic. V. *Improbo, Rejicio N.* 1.

Rĕprŏbus, a, um, Ulp. V. *Adulterinus N.* 1. *Improbus, Rejectus.*

Rĕprŏmiſſio, onis, f. Cic. *Zaobechanye, Naproti obetanye.* e. Gegen-Verheiſſung, Gegen-Verſprechung. *Viſzontag-való fogadás, igéret.*

Rĕprŏmitto, is, ĕre, ſi, ſſum, (Act.) Cic. *Zaobécham, Naproti,* ali *Takaiſſe obétam.* Hergegen-verheiſſe, verſpreche, *oder* zuſage. *Iſmét igérem, Viſzontag fogadom.* Item V. *Promitto N.* 2.

Reptābundus, a, um, Senec. V. *Rēpens.*

Reptātio, onis, f. Quintil. &

Reptātus, ûs, m. Plin. *Plazenye, Gmazenye.* Das Kriechen, Schleichen. *Tſuſzás, Máſzás, Múſzdogalás.*

Reptĭlis, *com.* le, n. Sidon. *Plaziti, ali gmazit*

 moguch:

meghch: Plaзliv, gmaзliv. Das da kriechen kan. *Tſúſzható, Máſzható.*

Reptitius, a, um. *Skomcze plazechi, vlezavajuchi.* Heimlich ſchleichend. *Máſzdogaló.* V. in *Repertitius.*

Repto, as, avi, atum. (Neu. Freq.) Plin. *Plazivam, Vſzevdil plazim ſzim-tam gmazim.* Offt krieche. hin und her ſchleiche. *Tſúſzdogalok, Máſzdogalok.* 2. Transl. accipitur pro *Lentè incedo.* Plin.

Rĕpūbeſco, is, Colum. V. *Denuo & Pubeſco, Denuo & Juveneſco.*

Rĕpŭdiātio, onis, f. Cic. *Odbitenye, Odverſenye.* e. Vervverffung, Verſtoſſung. *Megvetés, Elhagyás.*

Rĕpŭdiātor, oris, m. Tertull. *Odbitavecz. Odmitavecz.* r. Vervverffer, Verſtoſſer. *Megvető. Elhagyó.*

Rĕpŭdiātus, a, um, Cic. V. *Rejectus.*

Rĕpŭdio, as, āre, avi, atum, [Act.] *Odtirávam, Odmichem*, Inf. *Odverchi.* Præt. *Odvergelſzem.* Verſtoſſe, vervverffe. *Megvetem, tőlem eltaſzitom, Elűzöm.* V. *Rejitio N.* 2. *Repello.* Beneficium repudiare. *Cic.* 2. *Fin.* Uxorem repudiare: *pro* nuncium uxori remittere. *Suet.* V. in *Remitto N.* 1.

Rĕpŭdiōſus, a, um. *Zaverglio, Zaverſenya vréden.* Vervverfflich. *Megvetendő, Elhagyandó.* V. *Rejectaneus, Contemtibilis.* Nuptiæ repudioſæ. *Plaut.*

Rĕpŭdium, ii, n. Plin. *Odurenye y Odtiranye zakonske ſene.* e. Eheſcheidung, Verſtoſſung des Ehevveibs. *Feleségtől elválás, elhagyás.* Item *Razluchenya liſzt.* r. Scheide-Brief. *Elválásról-való levél.* V. *Divortium N.* 3. Item generatim V. *Repudiatio, Separatio.* Alicui repudium renunciare, *Plaut.* remittere. *Terent.*

Rĕpuĕraſco, is, Cic. V. *Pueraſco, Denuo pueraſco.*

Rĕpugnans, tis, *om. Nom.* ex *Part.* Cic. *Oberlio, ſzuprotborechi, neterplio.* Wiederſtreitend. *Ellenkedő, Ellene-álló.* V. *Adverſarius, Contrarius.*

Rĕpugnantĕr, *Adv.* Cic. *Oberno, oberlivo, neзterplivo.* Wiederſtrebend *oder* ungedultiger Weiſe. *Ellenkezve.* V. *Contrarié, Invitè.*

Rĕpugnantia, æ, Cic. V. *Contrarietas, Repugnatio.*

Rĕpugnātio, onis, f. Apul. *Proti borenye.* e. Wiederſtrebung, r. Gegenſatz. *Ellene-állás.* V. *Adverſatio.*

Rĕpugnātor, oris, m. *Proti-boritel.* r. Wiederſtreiter. *Ellene-harczoló, Ellene-álló.* V. *Adverſator.*

Rĕpugnātōrius, a, um, Vitr. *Idoneus ad repugnandum.* V. *Repugnans.*

Rĕpugnax, ācis, *om.* V. *Repugnans.* Alii leg. apud Cic. *Perpugnax.*

Rĕpugno, as, are, avi, atum, (Neu.) Geſ. *Protiſze borim, Proti ſzeiuiem.* Wieder-*oder* entgegen ſtreite. *Ellene-vivok.* V. *Adverſum & Pugno N.* 1. Item Transl. V. *Obſto, Contradico, Contendo N* 9. & 10. *Renitor.* Tum amicitiæ repugnat maximè. *Cic. de Amic.*

Rĕpulleſco, is, &

Rĕpullūlaſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Denuo pullulaſco.*

Rĕpullŭlo, as. Plin. *Denuo pullulo.*

Rĕpulſa, æ, f. *Zaverſenye, ſe'nega dugovanya skratenye, neprivo'yujuchi odgovor.* e. Verſtoſſung, Abſchlagūg, abſchlägige Antvvort. *Elvetés, A' kérésnek megvetése, A' kivánt do'gnak megtagadáſa.* V. *Repulſus.* Accipere, ferre, referre repulſam. Cic. *Selno dugovanye nezadobiti:* inache: *koſſáricзu dobiti.* Abſchlägige Antvvort, *oder* einen Korb bekommen. *A' kivánt do'got meg-nem nyerni*, vagy *koſarat nyerni.* Sic dicitur *Pati repulſam.* Ovid.

Rĕpulſio, onis, f. V. *Repulſus.*

Rĕpulſo, as, avi, atum, (Act. Freq.) Lucr. *Odtirávam, nazad pretirávam.* Offt zuruck treibe, zuruck ſchlage. *El-űzdegelem. viſzſza-verdegelem.* Item V. *Propulſo, Expulſo, ſæpe repello, depello, abarceo, denego.*

Rĕpulsōrius, a, um, *Synon.* Ad repellendum idoneus. *Odganyajuchi, nazad tirajuchi, odtiravavechki.* Abtreibend, zur Zuruckſchlagung dienlich. *Elűző, As elűzésre alkalmatos.* Cohortes repulſoriæ. *Ammian.*

Rĕpulſus, ûs, m. Cic. *Nazad tiranye, odtiranye, odvernenye.* Das Zurucktreiben, e. Zuruckſchlagung. *Hátra-hajtás*, vagy *űzetés, viſzſza verés.* V. *Depulſio, Exactio N.* 1. *Abactio, Repulſa.*

Rĕpūmicātio, onis, f. Plin. V. *Expolitio, Depolitio.*

Rĕpungo, is, ĕre, rĕpŭpŭgi, nctum. (Act.) Cic. *Denuo pungo, viciſſim pungo.*

Rĕpurgium, ii, n. Juſtinian. *Iterata purgatio.*

Rĕpurgo, as, Liv. *Iteratò purgo, Diligenter purgo, expurgo, depurgo.*

Rĕpŭtātio, onis, f. Plin. V. *Recogitatio.* 2. V. *Computatio.* ita *Cajus JCt.*

Rĕpūteſco, is, Tertull. *Iteratò, vel valdè puteſco.*

Rĕpŭto,

Digitized by Google

Rĕpŭto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Perpendo N. 1. Remeditor*. Sententias mecum reputo. *Salluſt.* 2. V. *Computo N. 1.* Sumptus litis reputare. *Ulp.* 3. V. *Imputo*. Aliquid teſtatoris vitio reputare. *Modeſtin. JCt.* 4. propriè, ſed inuſitatè idem eſt ac *Deputo N. 1.*

Rĕquiēs, ēi, *vel* ētis, f. V. *Quies*. Ex occupationibus requiem, *&* requietem quærere. *Cic.*

Rĕquieſco, is, Cic. V. *Quieſco N. 1. 2. 3. & 5. Deſideo*. In alicujus ſpe requieſcere. *h. e.* in aliquo omnem ſpem repoſitam habere. *Vu kōm vſze ſzvoje uffanye poſztavlyeno imati*. Sein gantze Hoffnung auf einem geſetzt haben. *Valakiben minden belybeztetett reménységet tartani.* ità Cic. *pro Cal.* 2. Activè V. *Paco, Retardo, Siſto N. 1.* Et mutata ſuos requiērunt flumina curſus. *Virg. 8 Ecl.*

Rĕquiētus, a, um, Colum. V. *Quietus*.

Rĕquirito, as, &c. Plaut. V. *Quærito, Denuo quærito.*

Rĕquiro, is, &c. Cic. V. *Quæro*, vel *Denuo & quæro N. 1. & 2.* 2. obſerva *Uſus ſeq.* Alicujus auxilium requirere: *pro* poſtulare, flagitare, depoſcere. *Cic. 7. Verr.* Prudentiam in aliquo requirere: *pro* deſiderare. *Id.* Virtus honeſto nixa nullam requirit voluptatem: *h. e.* nulla voluptate indiget. *Id.* 3. in paſſiva conſtructione accipitur pro *oportet, neceſſarium eſt.* Magnæ animi virtutes in hoc bello requiruntur. *Id. pro Lege Man.*

Rĕquiſitio, onis, f. Gell. V. *Quæſitio, Poſtulatio N. 1.*

Rĕquiſītum, i, n. *Potrebchina, Potrébno, Priſztoino, Priſzpadje.* e. Erforderung: Zugehör, e. Eigenſchafft. *Szükség, Tulajdonság.* Naturæ requiſita. *Naravzke* (vulgo *naturalzke*) *vlaſztitozti*, a'li *telovne potrebochе*. Die natürliche Eigenſchafften. *oder* Nothdürfften. *A' termeſzetnek tulajdonſági.* Salluſt.

Rēs, rĕi, f. Cic. *Dugovanye, ſztvár.* 1. Ding, e. Sache. *Dolog.* 2. V. *Cenſus N. 1. Divitiæ, Patrimonium, Peculium, Pecunia, Facultas N. 3.* e. g. Res familiaris, domeſtica, militaris, pecuniaria, frumentaria, literaria, ruſtica. Familiari rei operam dare. Suarum rerum ſatagere, rebus ſuis providere, res ſuas augere: &c. 3. V. *Commodum, Commoditas, Utilitas.* Erit id in rem tuam, *vel* è re tua. 4. V. *Conditio N. 1. Commercium, Negotiatio, Negotium imo loco, œconomia.* Res adverſæ, perturbatæ, dubiæ, calamitoſæ, periculoſæ, everſæ, perditæ, &c. *vel contrà* proſperæ, ſecundæ, ſalvæ, integræ, ampliſſimæ. Noſtrarum rerum interitus, occaſus imminet. Totam rem ad aliquem deferre, alicui credere, committere. Ita res habet, ſic ſe res habet. Res noſtræ eum in locum, in id diſcrimen adductæ ſunt. Eô locô ſunt res noſtræ. Suſcipere, procurare, agere, obire rem. Expedire, conficere, perducere, obtinere rem. 5. V. *Contentio N. 2. Controverſia, Diſtrepantia, Diſputatio, Diſſenſio, Lis.* Res mihi cum illo fuit. 6. V. *Dominatio, Dominium, Imperium N. 1. & 2. Poteſtas N. 1.* Summâ rerum, *vel abſolutè* rerum potiri. *ita paſſim* Cic. *Liv. Cæſ. Nepos.* 7. Nota *ſeq. locutiones:* Jubere mulierem res ſuas ſibi habere, agere: eſt eam repudiare. *Cic.* Eſſe alicui rei: *pro* eſſe frugi, utilem, probum. *Terent.* E re nata: *pro* ex occaſione rei præſentis. *Id.* Pro re nata. *Tak, kak ſzamo dugovanye z ſzobom donaſſa ali kako ſzamo dugovanye potrebuje.* Wie die Sach ſelbſten erfordert. *A' mint a' do'og hozza magával.* ita Cic. *His ſimilia plura ſuis locis ſparſa reperies.*

Rĕſævio, is, Ovid. *Denuo ſævio.*

Rĕſalvo, as, Auguſt. *Denuo ſalvo.*

Rĕsălūtātio, onis, f. Svet. *Odpozdravlyanye, pozdravlyanya povernenye, naprot-náklon.* r. Gegen-Gruſs. *Viſzontag köſzöntés.*

Rĕsălūto, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Odpozdravlyam, pozdravlyanye povrachам.* Wieder grüſſe. *Viſzontag köſzöntöm, viſſza köſzöntöm.*

Rĕsāneſco, is, ēre, ui, (Neu.) V. *Conſaneſco, Convaleſco.* Animique reſanuit error. *Ovid.*

Rĕsāno, as, &c. Lactant. *Denuo ſano.*

Rĕſarcio, is, &c. Cic. *Iteratò ſarcio N. 1. Reſtauro.* 2. Tranſl. V. *Compenſo, Reddo N. 1.* Damna reſarcire. *Cic.*

Rĕſarrio, is, &c. Plin. *Iteratò ſarrio.*

Rĕſcindo, is, ēre, ſcĭdi, iſſum. (Act.) Cæſ. V. *Rĕcīdo, Præcido N. 1. perſcindo, denuo ſcindo.* 2. Tranſl. V. *Aboleo, Antiquo, Abrogo, Extinguo N. 1. Metaph. &c.* Acta, pactiones, voluntatem mortui reſcindere. *Cic.*

Reſcio, is, ire, ivi, *&* ii, itum, (Act.) Cic. *Zeznávam, zezvedam, znanye kakvoga dugovanya dobivam.* Vernehme, innen werde, Wiſſenſchafft bekomme, dahinter komme. *Megtudom, megértem.*

Reſciſco, is, ĕre, ivi, itum, (Act.) Cic. V. *Reſcio.* Omnia omnes reſciſcunt. *Terent.*

Reſciſſio, onis, f. V. *Abrogatio, Antiquatio, Repudiatio.* Decreti reſciſſio. *JCti.* 2. propriè V. *Præciſio N. 1. Reciſio.*

Reſciſſōrius, a, um. *Zatirajuchi, dotergavajuchi, potepеajuchi, preobrachajuchi, pretrгavajuchi, zatrenyu ſzliſſajuchi.* Umſtoſſend,

ſend, umkehrend, aufhebend, zum nichts machend, zur Vertilgung gehörig. *Lettvő, elſzakaſztó, félben-ſzakaſztó.* Exemplo actionis reſciſſoriæ etiam exceptio ei, qui Reip. cauſa abſuit, competit. *Ulp. l. nec non, ff. ex quibus cauſis majores &c.*

Reſcrībo, is, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Odpiſzávam, odpiſſújem.* Wieder ſchreibe, ſchrifftlich antvvorte. *Viſzontag írok, íráſſál megfelelek.* 2. Argentum alicui reſcribere: *pro* reſtituere, adjecto ſcripto reddere. *Terent.* Legionem ad equum reſcribere: *pro* tranſcribere, *h. e.* è numero peditum in numerum equitum referre. *Caſ.*

Reſcriptio, onis, f. JCt. *Odpiſzanye.* Das Zurockſchreiben. *Viſzontag írás.* Item V. *Reſcriptum.*

Reſcriptum, i, n. Tacit. *Odpiſzek, Piſzmeno-odluchni odgovor, odpiſzana zapoved, na pitanye piſzmeni odluchek.* Eine ſchrifftliche Antvvort, r. Herrn Befehl, s. Ausſchreiben. *Íráſſál-való megfelelés, Fejedelmi Dékrétom valamelly dolognak eligazitáſára.* Principis reſcriptum. *Ulp.*

Reſcūla, æ, f. *Apul.* V. *Recula.*

Reſculpo, is, Prudent. *Denuo ſculpo, Exſculpo.*

Rĕsĕco, as, cui, ectum, (Act.) Colum. V. *Amputo, Deſeco, Excīdo, Exſeco, Reſcindo N. 1.* 2. Transl. V. *Deſtruo, Reprimo, Extinguo. N. 1. Metaphoricè.* Libidinem reſecare. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.*

Rĕsĕcro, as, Plaut. *Denuo obſecro, inſtanter obſecro.* 2. idem eſt ac *preces contrarias fundo, preces revoco.* Hinc *Aliquem reſecrare*, eſt eum religione ſolvere, votô liberare, quo per obſecrationem ad quempiam factam ligatus erat. *ita Feſt.*

Rĕſectio, onis, f. Colum. V. *Abſciſſio, Amputatio, Deſectio.*

Rĕſectus, a, um, Cic. *Odſzéchen, odrezan.* Abgehauen. *Lemetſzett, Elvágott.* 2. V. *Raſus* Barba reſecta. *Ovid.*

Rĕsēdo, as, Plin. *Denuo ſedo.*

Rĕſegmĕn, ĭnis, n. V. *Abſegmen, Reciſamentum, Ramentum.* Ungvium reſegmina. *Plin.*

Rĕsēmĭno, as, &c. Ovid. *Denuo*, vel *ſecundò ſemino.*

Rĕsĕquor, ĕris, Ovid. V. *Sequor, Reſpondeo.* Solatur noſtras Echo reſecuta quærelas: *h. e.* reſpondendo, & repetendo querelas ſecuta. *Auſon.*

Rĕsĕrātus, a, um, Ovid. *Odpert, ottvoren, odklenyen.* Aufgemacht, aufgeſchloſſen. *Felnyittatott.*

Rĕsĕrātus, ûs, m. Sidon. *Odpor, Ottvor, Odklop, Odprenye, Odklenenye.* e. Aufſchlieſſung. *Felnyitás.*

Rĕsĕro, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Recludo, Deſero, as.* 2. Transl. V. *Manifeſto, Detego N. 1.* Oracula mentis reſerare. *Ovid.*

Rĕsĕro, is, ĕre, ēvi, *ſup. inuſit.* Itum. (Act.) Plin. *Iteratò ſero, planto.*

Rĕſervātio, onis, f. *Zachuvanye, zpravlenye, zbranenye.* e. Zuruckhaltung, Vor- *oder* Aufbehaltung. *Máſſzorra tartás.*

Rĕſervo, as, avi, atum. [Act.] *Nadalye chúvam, zpravlyam, zbránim, zachúvam, za drugi-put oſztavlyam.* Zuruck behalte, aufbehalte. *Máſſzorra tartom, Megtartom.* V. *Aſſervo.* Aliquid in aliud tempus reſervo. *Cic.*

Rĕsĕs, ĭdis, *om.* Liv. V. *Otioſus, Piger N. 1.* Aqua reſes: *h. e.* Stagnans, putrida. *Varr.*

Rĕſex, ĕcis, m. Colum. V. *Sarmentum, Surculus, Inſitum.* Frequentiſſimè uſurpatur pro *ſarmento annotino vitis.*

† Rĕsĭdentia, æ, f. *Sztalno prebivaliſche.* e. Reſidentz, r. Wohnplatz. *Megmaradó lakás.* V. *Habitaculum.*

Rĕsĭdeo, es, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) V. *Dole ſzidam.* Mich nieder ſetze. *Alá ülök.* V. *Sedeo, Denuo & Sedeo, Conſideo, Conſiſto N 1. Permaneo, Perſideo, Perſiſto, Quieſco N. 1. Habito.* Si placet, reſideamus. *Cic. 3. Fin.* In urbe reſidere: *pro* permanere, urbem inhabitare. *Id.* 2. Transl. V. *Ceſſo, Deſideo, Deſino.* Impetus reſederunt. *Id. 2. Fam. ep. 2.* 3. V. *Adhæreo, Inſum.* Culpa in te reſidet. *Tiſzi tomu krív, vu tebe je oſza krivnya.* Du haſt Schuld daran. *Te vagy a' vétkes.*

Rĕsĭdia, æ, f. *Plaut.* Apud quem alii leg. *Deſidia.*

Rĕsīdo, is, ĕre, ēdi, eſſum, (Neu.) *Dole ſzidam.* Mich nieder laſſe, nieder ſetze. *Alá ülök.* V. *Deſido N. 1.* In clunes reſidunt. *Plin.* 2. V. *Perſido, Deſido N. 1. Deſcendo N 1. Inclinor ex Inclino N. 1.* Si montes reſediſſent. *Cic.* 3. Transl. V. *Reſideo N. 2.* Tumida ex ira tum corda reſidunt. *Virg.* 4. Vitia inter ipſos reſidunt: *pro* permanent, conſiſtunt. *Plin.*

Rĕsĭduum, ii, n. Auſon. V. *Reliquum.*

Rĕsĭduus, a, um, Cic. V. *Reliquus.*

Rĕsignātio, onis, f. *Odzaznamenuvanye, odbiliſenye, znameno potrenye Liſzta &c. odpiranye, odpechatenye.* e. Entſieglung, Aufbrechung. *Felſzakaſztás, Petsét felnyitáſa.* 2. *Cheſza oſztavlenye, nazad zaruchanye, ſzvojovolyno od cheſza odſztuplyenye.*

c. Ab-

e. Abtrettung, Abthuung, Ubergebung. *A' tiſztnek letétele*, vagy *viſzſza adáſſa.*

Rĕſignātor, oris, m. *Odzaznamenitel, odbiliſitel, Znameno- Terecz, Odpechatnik, Odpiravecz liſzta &c.* 1. Entſiegler, Aufbrecher, öffner eines Brieffs &c. *Felſzakaſztó, Petsét Felnyitó.* 2. *Oſztavlyavecz, nazad chesza izruchavecz, chaſzti povráchavecz.* 1. Abtretter, Ubergeber eines Amts. *A' tiſztnek letévője*, vagy *viſzſza adója.*

Rĕſigno, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. *Znamenye terem, zaznamenuvano odpiram, odznamenújem, odbiliſujem, razpechatim.* Das Siegel aufbreche, entſiegle, entpetſchiere *Felſzakaſztom, Petsétet felnyitom.* Hinc Transl. V. *Explano N. 2. Explico N. 1. Detego N. 2. Manifeſto.* Vates futura fata reſigna. *Ovid.* 2. *Nazad izruchan, dobrovolyno oſztavlyam, chaſzt* ali *kaj drugo meni zaufano povráchan.* Abtrette, aufgebe, zuruckgebe. *Leteſzem. Elhagyom, ſzantſzadéktal viſzſza adom.* Rem datam reſigno. *Horat.* 3. V. *Reſcindo N. 2. Diſſolvo N. 1.* Tabularum fidem reſignare: *pro* tollere, abrogare, rumpere, &c. *Cic.*

Rĕsĭlio, is, īre, ui, ultum. (Neu.) Ovid. *Nazad zkáchem, odzkakujem, odzkáchem.* Inf. *odzkochiti.* Zuruck ſpringe. *Hátra-ugrom, viſzſza-ſzökõm.* Hinc 2. *Transl.* Ab hoc crimen reſilit: *pro* huic crimen non inhæret Cic. *Ovoga ſze pregreska nederſi.* Es hafftet kein Laſter an ihm. *Elvetette magáról a' vétket.* A conditione, à propoſito reſilire: *pro* abire, recedere. *Ulp.* Mamma reſilit: *pro* contrahitur, decreſcit, minuitur. *Plin.* Invenitur *Præt.* rĕsĭlīvi, & ii.

Rĕsīmus, a, um, Varr. *Gore zvinyen, prèdſze zvinyen, na viſſak zaviat, zaferkan, fernyav.* über ſich, in die Höhe gebogen. *Felhorgadtt.* Boves naribus reſimis: *h. e.* patulis ſeu latis & recurvis. *Colum.*

Rēsīna, æ, f. Plin. *Iz drèvja czurècha màſzt, ſzmola.* Das Hartz. *Fa nedve, Matsta-méz.* V. *Pix.* Legitur etiam *Rĕ ĭna* cum Derivatis.

Rēsīnācĕus, a, um, Plin. *Reſinæ ſimilis.* Item V. *Reſinalis.*

Rēsīnālis, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Drevo-maſzten, ſzmolenzki.* Aus Hartz, dem Hartz gehörig. *Enyves, ſzurkos, mezgés, gyantás.* V. *Piceus.*

Rēsīnātus, a, um, Juven. *Naſzmolen, oſzmolen, zaſzmolen, z-ſzmolum zatverdyen.* Gehartzt, mit Hartz beſtrichen. *Meg-gyantázatott, Enyvezetett ſzurkos.* V. *Piceatus.*

Rēsīnōſus, a, um, Colum. *Pun ſzmole, ſzmolen.* Hartzicht. *Szurokkal teli.* Superl. *Reſinoſiſſimus:* Plin.

Rĕsĭpio, is, ĕre, ui, & ii, (Neu.) *Po nechem diſſim.* Nach etvvas ſchmecke, rieche. *Valamitkl ſzagot vagyok, valami izü vagyok.* Vitis picem reſipiens. *Plin.* 2. Transl. *K-dobroj pameti dohajam, zlaſze oſztavlyam, na dober pùt -ſze povrachan, pobolſſavamſze, zlo chiniti preſztájem, ſzpameten poſztajem.* Wieder klug vverde, mich beſſere, bekehre, rechtſinnig vverde. *Eſzemre téret, A' roſztúl megſzünnek, okoſodni kezdek.* Vix aliquando te auctore reſipui. *Cic.*

Rĕsĭpiſcentia, æ, f. Lactant. *Na pravi pùt, ali k-dobroj pameti dohajanye, ſivlenya pobolſſanye, od zla preſztanye. benyanye.* Seiner ſelbſt Beſſerung, Bekehrung. *Eſzre térés, magának megjobbítáſa, megfordítáſa.*

Rĕsĭpiſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Liv. *Incipio reſipere.* V. *Reſipio N. 2.*

† Rĕſiſtentia, æ, f. V. *Repugnantia.*

Rĕſiſto, is, ĕre, rĕſtiti, reſtitum, (Neu.) V. *Subſiſto, Immoror, Remaneo.* Extra fores reſiſtet. *Cic. 5. Tuſc.* 2. V. *Repugno.* Alicui vi reſiſtere. *Id. 5. Verr.* Valenti populo non facilè reſiſtitur. *Id. apud Priſcian.*

Rĕſolvo, is, ĕre, ſolvi, ūtum, (Act.) Plin. V. *Diſſolvo N. 1. & 2. Diſſuo N. 1. & 2. Disjungo. Enodo, Diſunio, Liquo.* 2. Transl. V. *Perſolvo N. 1.* Alicui pro vectura reſolvere. *Plaut.* 3. Ad verte ad *Uſus ſeq.* Dicta alicujus reſolvere: *pro* refellere. *Quintil.* Literas reſolvere: *pro* reſignare, aperire *Plin.* Hos felicitas reſolvit: *pro* effœminat. *Senec.* Animi triſtitiā reſolvere: *pro* diſſipare. *Plin.* Sacrata iura reſolvere: *pro* violare. *Virg.* Ora reſolvere: *poëticè pro* ad loquendum aperire, loqui incipere. *Ovid.* 4. V. *Determino N. 4.* Se ad aliquid reſolvere: *h. e.* ſe ad aliquid audendum determinare. *ita uſus communis.*

Rĕsŏlūbĭlis, *com.* le, n. Prud. *Razvezliv, Odvezliv.* Auflöslich. *Meg-oldható.* V. *Enodabilis, Explicabilis.*

Rĕsŏlūtē, *Adv.* Tertull. V. *Animosè, Impavidè.* Item V. *Diſſolutè N. 1. Enodatè.*

Rĕsŏlūtio, onis, f. Gell. V. *Diſſolutio, Diſſociatio, Disjunctio, Enodatio.* Nervorum reſolutio: V. *Paralyſis.* Celſ.

Rĕsŏnābĭlis, *com.* le, n. *Glaſz odbijajuchi, ali povrachajuchi.* Wiederthönend. *Hátrazöngő, Viſzſza tſengő.* Echo reſonabilis. *Ovid.*

Rĕsŏnan-

Rĕsŏnantia, æ, f. Vitruv. *Odbianye gláſza, odglaſz.* 1. Wiederhall, Wiederſchall, Wiederklang. *Viſzſza-zengés.* V. *Echo, Sonitus.*

Rĕsŏno, as, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Glaſz odbiam, poorachaw: Ogglaſzujemſze.* Wiederthöne, vviederſchalle. *Viſzſza zengek, Hátra tſengek.* Item V. *Perſono.* 2. Transl. V. *Reſpondeo N.* 1. Gloria virtuti reſonat. *Id. 3. Tuſc. c. 2. de gloria.*

Rĕsŏnus, a, um. Ovid. V. *Reſonabilis, Perſonus.*

Rĕſorbeo, es, ēre, ui, [Act.] Plin. *Nazadſzerchem, Izblyuvano*, ali *izbityeno opet poſirram.* Wieder ſchlupffe, vvieder hinein ſürffle, ſchlucke. *Viſzſza ſzopom, Hörpögetem.* Hinc *Transl.* Vocem reſorbere. *Rechi nazad poſirati, neizgovoriti.* Die Wörter verſchlucken, nicht ausſprechen. *Kinem adni ſzavát*, vagy *viſzſza nyelni.* Apud nonnullos leges *præt.* rĕſorpſi, *ſup.* rĕſorptum.

† Reſpectīvē, *Adv.* *Proti drugomu, napriſzpodobu, na druge gledech.* Gegen ein anderen, in Vergleichnuſs. *Valamihez képeſt, valamire tekéntve.*

Reſpecto, as, avi, atum, [Act. Freq.] Virg. *Oggleddávamſze, nazad zgledávam, ozirávamſze.* Stets zuruck ſchaue, ſehe. *Hátra nézdegelek, viſzſza tekéntgetek.* 2. V. *Aſpicio, Intueor N.* 1. *Curo N.* 1. In cœlum reſpectans profectus eſt. *Cic. de Sen.* 3. V. *Expecto, as.* Munus reſpectare. *Id. pro Planc. c.* 18.

Reſpectus, ûs, m. Cic. *Oggledanye, oggled, nazadgledanye, ozir, ozziranye.* Das Zuruckſehen, e. Zuruckſchauung, Anſchauung. *Hátra nézés, megtekéntés.* V. *Aſpectus.* Hinc 2. Transl. V. *Exiſtimatio N.* 1. *Honor, Honorificentia, Reverentia, Cura N.* 1. *Intuitus.* Ad ſenatum non habere reſpectum: *h. e.* eum non reſpicere, non curare, nullam ejus rationem habere. *Cic. 5. Phil.* Publicis conſiliis ſemper officit rerum privatarum reſpectus: *id eſt* intuitus, conſideratio, cura. *Liv. l. 2. c. 30.* 3. V. *Aſylum, Profugium.* Ex acie reſpectum habere: *h. e.* locum tutum, quem reſpectare poſſit. *Cic. Phil. 11. c. 11.*

Reſpergo, is, &c. V. *Aſpergo N.* 1. Manus reſperſæ ſanguine. *Cic.*

Reſperſio, onis, f. Cic. *&*

Reſperſus, ûs, m. Plin. V. *Aſperſio.*

Reſpĭcio, is, ĕre, exi, ctum, [Act.] Synon. *Retro aſpicio; oculos reflecto, refero, retorqueo in aliquid; oculis aliquem ſequor.* Cic. *Nazad gledim, oggledamſze, ozziramſze, nazad zglédam,* Zuruck ſehe, zuruck ſchaue. *Hátra nézek, megtekéntem.* Item V. *Aſpicio, Intueor N.* 1. & Transl. V. *Curo N.* 1. Quem nemo alloqui, nemo reſpicere vellet. *Id. pro Cluent.* 2. Transl. *ad animum.* Spatium præteriti temporis reſpicere: *pro* mente evolvere, memoriâ repetere. Fortunas hominum reſpicere: *pro* conſiderare, perpendere, contemplari. Se reſpicere: *h. e.* ſui rationem habere; *vel* ſibi providere, proſpicere. Deus nos reſpicit: *pro* juvat, nobis opitulatur, favet, opem fert. *Hactenus Cic.* Summa imperii ad me reſpicit: *pro* pertinet, ſpectat, mihi incumbit. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 5.*

Reſpīrācŭlum, i, n. Claud. Mamert. *Odihaj, Odufſek.* 1. Lufft-Rohr, Lufft-Loch. *Lélekzet lyuk.*

Reſpīrāmĕn, ĭnis, Ovid. V. *Halitus, Reſpiraculum.*

Reſpīrātio, onis, f. Cic. *Oddehnenye, oddihavanye, oddiha, oddahnutje.* e. Athemholung, das Athmen. *Lehellés, Lélekzet vétel.* V. *Spiratio.* 2. V. *Evaporatio, Exhalatio.* Aquarum reſpiratio. *Cic.*

Reſpīrātus, ûs, m. Cic. *idem.*

Reſpīro, as, avi, atum, [Neu.] Cic. *Oddihávam, oddiſſem.* Erſchnauffe, den Athem ziehe, *oder* hole. *Lelket veſzek, Lehellek.* V. *Spiro.* 2. Transl. *Krépimſze, Jáchimſze, objáchimſze, k-ſzebi dohajam.* Mich erhole, erquickt vverde. *Megerösödök, megüdülök, megélefzetek.* A metu reſpirare. *Za ſztrahom k-ſzebe dojti, okrepitiſze.* Sich nach der Furcht vvieder etholen. *Báterſágot venni.* Item V. *Requieſco, Ceſſo:* A negotiis reſpirare. *Od poſzlov preſztati, od poſzlovſzi odehnuti, pochinuti.* Von Geſchäfften loſs vverden, ruhen. *A' gondoktúl megſzűnni, megnyugodni.* Cupiditas reſpirat: *pro* remittit, ceſſat, decreſcit, minuitur. 3. Accipitur *Activè* pro *Exhalo.* Animam [*id eſt* auram vitalem] à pulmonibus reſpirare. ità *Cic.*

Reſplendentia, æ, f. Auguſt. V. *Reſulgentia.*

Reſplendeo, es, ēre, ui, [Neu.] Cic. V. *Splendeo, Refulgeo, Reniteo.*

Reſpondeo, es, ēre, reſpondi, nſum, [Act.] *Odgovarjam, odgovor dájem.* Antvvorte. *Felelek, meg-felelek.* Alicui aliquid, ad aliquid, *vel* de aliqua re reſpondere. *Komu kaj, na kaj,* ali *od ſta odgovoriti.* Einem etvvas, auf etvvas, *oder* von etvvas antvvorten. *Valakinek valamit, valamire,* vagy *valamiſelöl megfelelni.* Jus, *vel* de jure reſpondere: *h. e.* Juris conſultum agere, ex jure

Digitized by Google

jure conſilium dare. 2. Transl. V. *Congruo, Conſentio, Convenio N.* 4. *Quadro N.* 2. Alicui amore, *vel* in amore reſpondere: *pro* redamare aliquem. *Vu ljubavi kômu odgovariati, lyubav odvrachati, naproti kôga lyubiti, lyubechega lyubiti.* Einen vvieder lieben. *Valaki ſzeretetiért ſzeretettel lenni.* Verba verbis reſpondent: *pro* congruunt, conſentiunt, &c. 3. V. *Satisfacio.* Muneri ſuo, Expectationi hominum, Græcorum gloriæ reſpondere. 4. Porticus Palatio reſpondet: *pro* oppoſita, ex adverſo, *vel* contra poſita eſt: *id eſt:* Porticus Palatium reſpicit. 5. Patri reſpondere: *pro* ſimilem eſſe, Patrem imitari, referre. *Hactenus Cic.* 6. Aliquem verberum immunem reſpondere: *pro* decernere. *Tacit.* 7. Accipitur *propriè*, Sed minus uſitatè pro *Repromitto.* ita *Feſt. Stat.*

Reſponſio, onis, f. Cic. *Odgovorenye, odgovarjanye.* Das Antvvorten. *Felelés, megfelelés.* V. *Reſponſum.*

Reſponsito, as, avi, atum, (Act. Freq.) Cic. *Cheſzto odgovarjam, vnoge odgovore dajem.* Offt antvvorte. *Feleldegelek, viſzſza feleldegetek.*

Reſponſo, as, avi, atum, (Act. Freq.) Plaut. *idem.*

Reſponſor, oris, m. Horat. *Odgovarjavecz, odgovoritel.* r. Antvvort-geber. *Viſzſza Felelő.* Ex aliorum interpretatione idem eſt ac *Fidejuſſor.*

† Reſponsōrius, a, um. *Odgovarjajuchi, odgovor vu ſzebe zaderſavajuchi.* Antvvortend, eine Antvvortenthaltend. *Felelő, Feleletet magában foglaló.*

Reſponſum, i, n. Cic. *Odgovor.* e. Antvvort. *Felelet.* V. *Reſponſio.* Deorum reſponſum, *id eſt* oraculum. *Id. 2. de nat. Deor.*

Reſpūblica, reipublicæ, f. Cic. *Opchina, opchinſztvo, vlaſzt opchinzka, opchinzko dugovanye.* Die gantze Gemeine, gemeiner Nutz, das gemeine Weſen. *Kőzség, kőzönséges tárſaság, kőz-jó.* Quatuor ſunt Reip. genera, ſcilicet *Ariſtocratia, Democratia, Monarchia, Oligarchia.* V. ſuis locis.

Reſpuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) V. *Expuo, Ejicio.* Guſtatus id, quod valde dulce eſt, reſpuit. *Cic.* 2. Transl. V. *Rejicio N.* 2. *Contemno.* Iddicere, quod omnium mentes reſpuant. *Cic. de Fat.* Alicujus imperium reſpuere: *pro* nolle parere, nolle obedire. *Colum.* Auribus reſpuere: *pro* nolle audire. *Cic.* Aures reſpuunt: *pro* refugiunt. *Id.* 3. V. *Rejicio N.* 1. Tela in aliquem reſpuere, *Senec.*

Reſtāgnātio, onis, f. Plin. V. *Exundatio, Effluentia, Inundatio.*

Reſtagno, as, avi, atum, (Neu.) Cæſ. V. *Effluo, Exundo.*

Reſtaurātio, onis, f. JCt. V. *Reparatio.*

Reſtaurātor, oris, m. V. *Reparator.*

Reſtauro, as, avi, atum, (Act.) Tacit. V. *Reparo.*

Reſtiārius, ii, m. Cornel. Fronto. *Vużár, vuſopletecz.* r. Seiler. *Kőtél-verő, jártó.*

Reſtĭbĭlis, *com.* le, n. *Kajſze vſzako leto orje, kopa, priſſi, obdelava, za ſzetou pripravlya: vſzako letto rodéchi.* Das alle Jahr zugericht, geackert, anbauet, *oder* geſäet vvird: Alle Jahr Frucht tragend. *A' mi minden eſztendőben megſzántatik, megkápáltatik, megépittetik, bévettetik: Minden eſztendőben gyümölts-hozó.* Sic dicitur Ager reſtibilis, qui quovis anno colitur, & fruges fert. *Varro.* Vinetum reſtibile: quod quotannis repaſtinatur, &c. *Colum.* Fœcunditas reſtibilis: *h. e.* continua. *Plin.*

Reſtĭcŭla, æ, f. Varr. *Vuſinecz, y vſze tenko zpleteno ali zſzerkano, katti dreta, dreticza.* peregr. *ſnóra, ſnóricza, ſpága.* g. Stricklein, Schnürlein, r. Spaget. *Kőteletske, Madzag, ſpárga.* V. *Funiculus.*

Reſticŭlus, i, m. Ulp. *idem.*

Reſtillo, as, avi, atum, [Neu.] Prud. *Nazad kaplyem.* Zuruck träufele. *Hátra tſepegek.*

Reſtinctio, onis, f. Cic. *Gaſſenye, Vgaſſenye, Pogaſſenye.* e. Löſchung, Erlöſchung. *Mególtás, Elóltás.* V. *Deletio N.* 2. *Extinctio N.* 1. 2. Transl. V. *Repreſſio, ſedatio.*

Reſtinguo, is, ĕre, nxi, nctum. [Act.] Cic. *Gaſzim.* Löſche, &c. V. *Extinguo N.* 1. *in ſignif. propria, Deleo N.* 2. 2. Transl. V. *Extinguo N.* 2. *Reprimo, ſedo.* Ardorem cupiditatum reſtinguere. *Cic.* Sitim reſtinguere rivô. *Virg.*

Reſtio, ōnis, m. Svet. *Vuſo-terſecz.* r. Seil-Kramer. *Kőtél árúló, kalmár.* Item V. *Reſtiarius.* 2. Plautus *reſtionem* vocat eum, qui ſe reſti ſuſpendit.

Reſtĭpŭlātio, onis, f. Cic. *Synon.* Mutua ſtipulatio. *Naprot-pogodba, naproti pogadyanye.* e. Gegen-Zuſag. *Viſzontag felvállalás, felfogadás.* V. *Repromiſſio.*

Reſtĭpŭlor, aris, ātus ſum. [Dep.] Cic. *Synon.* Mutuam ſtipulationem exigo, viciſſim ab aliquo ſponſionem peto. *Naprotiſze pogadyam, zoobétam.* Dagegen zuſage. *Viſzontag felvállalom, felfogadom.* V. *Repromitto, Viciſſim & ſtipulor.*

Reſtis, is, f. *Accus.* reſtim, & reſtem. *Abl.* reſti & reſte. *Liv.* V. *Funis.* Ad reſtim mihi res

 rediit.

rediit. Terent. *Moja dugovanya jeſzu vu krute zlochbeſztom ſztaliſſu:* iliti: *Ja zavszema pogublyen jeſzem*, ali *Jaſzem vu ſztraſſnu pogibel doſzpel*, ali *Jaſze nemam vu nikaj vech ufati*, ali *Meniſze je obeſziti y zdvoiti*. Ich bin ins Verderben gerathen, ich hab gar keine Hoffnung übrig, ich muſs aufs Hencken und Verzvveifflen gedencken. *Az én dolgaim leggonoſzabb állapotban vannak, Felakaſztáſom felöl kel gondolkodnom.* Ad reſtim damnatus. *Na veſſalo obſzudyen.* Zum Hencken verdamt, verurtheilet. *Akaſztó-fára itéltetett.*

Reſtito, as, avi, atum, (Neu. *Freq. à* Reſiſto, *vel* Reſto) Terent. *Vſzeſtat poſztájam.* Offt ſtill ſtehe. *Meg-álldogalok.* V. *Identidem & Moror N. 1. ſape & ſubſiſto.* 2. *Negday negda ſzuprot ſztáiam.* Dann und dann vviederſtehe. *Ellene-álldogalok.* ita *Liv.*

Reſtitrix, icis, f. Plaut. *Poſztajavka.* e. Offt Still-ſteherin. *álldogalóné.* Item *ſzuprotſztajavka.* e. Wiederſteherin. *Ellene-állóné.* V. *Adverſatrix.*

Reſtĭtuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) *Vu pervi ſztaliſs poſztavlyam.* In vorigen Stand ſetze. *Helyre állitom, viſzſza állitom.* V. *Repono N. 1.* Aliquem in ſuam priſtinam dignitatem, in antiquum ſtatum, in integrum reſtituere. *Cic.* Item generatim V. *Refero N. 5.* Alicui gratiam reſtituere. *Id.* 2. V. *Reſtauro.* Ædes exeſas reſtituere. *Id.* Item V. *Emendo.* Depravata reſtituere. *Id.* 3. Aciem, pugnam, prælium reſtituere: *pro* redintegrare, renovare, reſumere. *Liv.* Aliquem ſanitati reſtituere. *Kŏga izvrachiti, kŏmu pervo zdravje povernuti.* Einen vvieder geſund machen. *Meg-gyogyitani valakit.* ita *Plin.* 4. Condemnatum reſtituere: *pro* veniam eidem dare, pœnam remittere. *Cic.*

Reſtĭtūtio, onis, f. Cic. V. *Compenſatio, Redditio, Redintegratio, Repoſitio N. 1.*

Reſtĭtūtor, oris, m. Cic. V. *Redditor, Redintegrator, Repoſtor N. 1. Reſtaurator.*

Reſtĭtūtōrĭus, a, um. *Povernenyu, ali vu pervi ſztaliſs poſztavlyanyu ſzliſſajuchi, haſznujuchi.* Zum Wiedergeben, *oder* zum Wiederbringen dienlich. *Megadáſra-való, viſzſza-hozáſra-való.* Actio reſtitutoria. *JCti.*

Reſtĭtūtrix, īcis, f. Apul. *Povernitelicza, Povratitelicza, Povrachavka, Nazad ſztavinka, Nadomeſztitelicza, vu pervi ſztaliſs poſztavlyavka, Popravitelicza, Ponovitelicza.* e. Wiedergeberin, Wieder-zuſtellerin, Erſtatterin, Erſetzerin, Wieder-bringerin, Verbeſſerin. *Viſzſza-adóné, Megadóné. Viſzſza-hozó aſzſzony, helyre ſztazóné, Megépitóné, Megújitóné.*

Reſto, as, āre, ſtiti, ſtitum, (Act.) *Synon.* Superſum, reliquus ſum. *Oſztájem, zaoſztájem, zoiſſega* ali *oſztáli jeſzem.* überbleibe, ich bin übrig. *Hátra maradok, Hátra vagyok.* Æqualium pauci admodum reſtant. *Cic. de Sen.* Reſtat, (*pro* reliquum eſt) ut his reſpondeam. *Id. 4. Acad. c. 2.* 2. V. *Reſiſto N. 1.* Poſt adventum Vari in Africa reſtitit. *Cic. pro Lig.* 3. V. *Moror N. 2. Reſiſto N. 2.* Alicui ſumma vi reſtare. *Liv.*

Reſtrictè, *Adv.* Cic. V. *Strictè, Arctè, Anguſtè, Severè, Accuratè, Avarè, Parcè.*

Reſtrictim, *Adv.* Afran. V. *Reſtrictè, Strictim.*

Reſtrictus, a, um, Horat. *Ztiſsnyen, Zvezan.* Zuſammen gezogen, gebunden. *Öſzve ſzoritatott, megkötöztetett.* V. *Arctus.* 2. Transl. V. *Avarus, Illiberabilis N. 2. Parcus.* ita *Cic.* 3. V. *Auſterus. Severus.* Imperium reſtrictum. *Tacit. l. 15. Ann. c. 48.* Comp. *reſtrictior.* Cic.

Reſtringo, is, inxi, ictum, [Act.] V. *Revincio, ſtringo, valde & ſtringo, Religo N. 1.* Manibus ad terga reſtrictis. *Plin.* V. in *Revincio.* 2. Transl. V. *Arcto, Coërceo, Cohibeo, Imminuo.* Homines ad cuſtodiam pecuniæ, ſumptus &c. reſtringere: *Plin.*

Rĕsūdo, as, V. *Sudo, Exudo, Emano N. 1. Mano N. 1.* Solum humore reſudat. *Curt.*

Rĕsulco, as, Prudent. *Iterum ſulco.*

Rĕſulto, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Nazad skachem, odzkakujem, nazkakujem.* Zuruck ſpringe, vvieder aufſpringe. *Viſzſza-ſzökőm, ugrándozom.* Item V. *Reſono N. 1.* Vocis imago reſultat: *pro* Echo reſonat. *Virg.*

Rĕsūmo, is, ĕre, mpſi, mptum, *vel* mſi, mtum. [Act.] Plin. V. *Recipio suo loco.* 2. Vires reſumere: *pro* recuperare, reſtaurare. *Ovid.*

Rĕſuo, is, &c. Sveton. V. *Diſſuo.* 2. Nonnulli uſurpant pro *Iteratò ſuo.*

Rĕsŭpino, as, &c. Terent. V. *Supino, Denuo & ſupino.* 2. V. *Inverto.* Aulam amici reſupinare. *Juvenal.*

Rĕsŭpīnus, a, um, Plin. V. *Supinus N. 1.* 2. Metalepticè V. *Mollis N. 1.* ità *Quintil.*

Rĕſurgo, is, ĕre, exi, ectum, [Neu.) Liv. *Gore ſztájem, Podiſemſze, uſzkarſznujem.* Wieder aufſtehe. *Felkelek, Támadok.* V. *Aſſurgo N. 1. Exſurgo N. 1. Iteratò ſurgo.* 2. V. *Iteratò & Creſco. Excreſco.* Herba cæſa reſurgit. *Plin.*

Rĕſurre-

Rěſurrectio, onis, f. Turtull. *Gore ſstajenye, opet goreſstajenye, uſzkarſstnutje, uſzkarſznenye.* e. Auferſtehung, Wieder-Auferſtehung. *Feltámadás, Felkelés.*

Rěſuſcitātio, ōnis, f. Tertull. *Opet prebudenye, izbudenye, oſivenye, ſiolyenya povráchanye.* e. Wieder-Auferwveckung. *Feltámaſztás, ébreſztés.* V. *Excitatio.*

Rěſuſcitātor, oris, m. *Izbuditel, Probuditel, Oſivitel, Uſzkarſznitel.* r. Auferwvecker. *Feltámaſztó, ébreſztő.* V. *Excitator.*

Rěſuſcito, as, are, avi, atum, (Act.) *Opet budim, probudyam, oſiolyujem, Sivlenye povráchem.* Wieder erwvecke, auferwvecke. *Iſmét ébreſztem, feltámaſztom.* V. *Iteratò & ſuſcito, excito.* Poſitámque reſuſcitat iram. *Ovid.*

Rētæ, arum, f. *plur.* Sunt Arbores, & Virgulta, quæ in alveis, vel ripis fluminum creſcunt, & prætereuntes naves retinent. *Gell.*

Rětālio, as, are, avi, atum, (Act.) Gell. *Synon.* Æquo jure compenſo, Talionis lege ago. *Jednako odvrachem.* Gleiches mit gleichem vergelte, mit gleicher Maas meſſe. *Egyaránt viſzſza-adom, viſzſza-tromfolom.*

Rětardātio, onis, f. Cic. *Zakeſznenye, Zaderſavanye, Zaderſanye, Zaſtentanye.* e. Säumung, Aufhaltung, Verzögerung. *Megkéslelés.* V. *Remora N. 1. Impeditio N. 2. Detentatio.*

Rětardo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Zakeſznujem, zaderſávam, zaſtentam, ſtentam kôga.* Säume, aufhalte, verhindere. *Megkésleleм.* V. *Remoror, Impedio N. 2. Detineo.*

Rětaxo, as &c. *Suet.* Synon. *Taxo, Iteratò taxo, viciſſim taxo.*

Rēte, is, n. Cic. *Mreſa.* s. Netz, Garn. *Háló, Hal-fogó.*

Rětěgo, is, &c. Virg. V. *Detego N. 1. & 2. Denudo.*

Rētejăcŭlum, i, n. Plaut. *Mreſa, kâſze vu lovu bita.* s. Wurff-Garn. *Vető-háló.* Alii leg. *Retiaculum.*

Rětendo, is, rětendi, ſum, & tum, [Act.] Ovid. V. *Detendo, Laxo N. 1.*

Rětentātrix, īcis, f. Macrob. *Zaderſitelicza, Vſztavlyavicza, ſzstegavka.* e. Zuruckhalterin. *Megtartóztatóné, Halaſztóné.*

Rětentio, ōnis, f. Cic. V. *Detentatio, Repreſſio.*

Rětento, as, are, avi, atum, (Act. Freq. a *Retineo.*) Cic. V. *Detento, Retineo.*

Rětento, as, &c. Ovid. *Iterum tento.*

Rětentor, ōris, m. Apul. V. *Detentator, Repreſſor.*

Rětergeo, es, &c. Ammian. V. *Extergeo, Abſtergeo.*

Rětěro, is, &c. Colum. V. *Iteratò & Tero.*

Rětēxo, is, ěre, xui, xtum, [Act.] Cic. *Thano razmechem, odtkem,* Inf. *odtkati: Raztkavam, Razetkavam,* Inf. *Raztkati.* Das Gewvebte wvieder auflöſe. *A' ſzövéſt viſzſzaſzövöm.* Hinc *Transl.* Aliquam rem retexere: *pro* diſſolvere, irritam facere, immutare, reſcindere. *Id.* 2. Accipitur pro *Iteratò texo N. 1.* Et hinc Transl. pro *Repolio, Iterum & Emendo N. 1.* Orationem retexere. *Cic. 2. Phil. c. 13.*

Rētiăcŭlum, i, n. V. *Retejaculum.*

Rētiārius, ii, m. Svet. *Mreſar, Mreſo-noſzecz.* r. Netz-Stricker, Garn-Trager. *Háló-kötő,* vagy *hordozó.* 2. ſpeciatim *Retiarius* dicebatur gladiator ſub ſcuto rete gerens, quod adverſario involvendo & implicando ſerviebat.

Rětĭcentĭa, æ, f. Cic. *Zamuchanye, Zamuknenye, Zatajenye.* e. Verſchwviegenheit, Verſchwveigung. *Elhallgatás, Eltitkolás.*

Rětĭceo, es, ēre, cui, [Act.] Cic. *Zamuchavam, Zamuknujem, Zamuknyivam, Neprepovédam.* Verſchwveige, hinterhalte. *Elhallgatom.* V. *Taceo.*

Rētĭcŭlātus, a, um, Plin. *Na ſzpodobu mreſe napravlyen, zpleten.* Wie ein Netz gemacht. *Háló módra tſinált, ſzőtt.* Item V. *Clathratus.* Feneſtræ reticulatæ: *id eſt* reticulis munitæ, &c. *Varro.*

Rētĭcŭlum, i, n. Cic. *Mreſicza.* Ein Netzlein. *Hálótska.* Item *Zpletena kapa, Poczolicza.* e. Geſtrickte Haube. *Fő-kötőtske.* 2. Accipitur pro omni eo, quod reticulo ſimile eſt. Ità *Varr. Plin. Ovid.*

Rētĭcŭlus, i, m. Plin. *idem.*

Retĭna, æ, f. Anatom. *Ochna mrenicza.* Das Netz-Häutlein in den Augen. *A' ſzemnek hártyátskája.*

Rětĭnācŭlum, i, n. Plin. *Derſalo, zderſalo, zaderſalo, vſze z-kimſze kaj derſi,* ali *zaderſava.* Alles, damit man etwvas hält. *Valamit tartóztató ſzerſzám.*

Rětĭnax, ācis, *om.* Symmach. *Valde tenax.*

Rětĭnens, entis, *om.* Cic. *Zaderſavajuchi, zderſavajuchi, cheſza ſze derſechi, kaj obderſavajuchi.* Etwvas behaltend, überhaltend. *Megtartó, Tartóztató.* Proprietatum in verbis retinentiſſimus. *Gell.*

Rětĭnentia, æ, f. Lucr. V. *Detentatio, Conſervatio.*

Rětĭneo, es, ēre, nui, entum, [Act.] *Zaderſam, obderſivam.* Inf. *zaderſati, obderſati.* Behalte.

Fff fff f 2 *Megtar-*

Megtartom. Item V. *Conſervo.* Officium; jus ſuum, alicujus rei memoriam retinere. *Cic.* Aliquid memoriâ retinere *Nep.* 2. V. *Reprimo.* Liberos pudore retinere. *Cic.* Aliquem in fide, *vel* officio retinere. *Liv.* Item. V. *Remoror*; *Detineo.* Aliquem alicubi retinere. *Cic.*

Rĕtingo, is, ĕre, inxi, inctum, [Act.] Stat. *Denuo tingo.*

Rĕtingo, is, ĕre, rĕtigi, tactum, (Act.) Cato. V. *Tango, Contingo.*

Rētiŏlum, i, n. Apul. V. *Reticulum.*

Rētis, is, f. Varro. V. *Rete.*

Rēto, as, avi, atum, [Act. *Obſol.*] V. *Purgo N.* 1. Flumina retare. *Gell.*

Rĕtondeo, es, Plin. *Tondeo, Denuo tondeo.*

Rĕtŏno, as, Catull. *Adverſum tono, Denuo tono, Reſono N.* 1. *Detono.*

Rĕtorpeſco, is, Tertull. *Obtorpeo, Denuo torpeſco.*

Rĕtorqueo, es, &c. *Retro torqueo, Rejicio N.* 1. *Reflecto N.* 1. Oculos ad urbem retorquere. *Cic.* Hinc 2. *Transl.* Animum ad præterita retorquere: *pro* reflectere, revocare, convertere. *Senec.* Crimen in aliquem retorquere: *pro* rejicere. *Ulp.*

Rĕtorreo, es, Plin. *Denuo torreo.*

Rĕtorreſco, is, Colum. *Denuo torreſco.*

Rĕtorrĭdè, *Adv.* Plin. *Jako ſzubo, poſzuſſeno, opaleno, oſzmudyeno, od ſzunczа pripechenо.* Ausgedörret. *Elaſzottúl.*

Rĕtorrĭdus, a, um, Colum. *Jako ſzub, poſzuſſen, opalen, odſzuncza ali ognya opechen,* Ausgedörret, von der Sonnen, *oder* von dem Feuer verbrent. *Elfúlt, Elaſzott.*

Rĕtorſio, onis, f. JCti. *Odmétanye, odbianye, odoráchanye rechih.* e. Heimſchiebung, Zuruckſchiebung der Worten. *Viſzſza-ütés, A' ſzavaknak viſzſza fordítáſa.*

Rĕtractātio, onis, f. Cic. V. *Palinodia N.* 1. *Improbatio, Immutatio* Scil. *opinionis.*

Rĕtractātor, ōris, m. *Szvojega ſtimanya preményavecz, Réchi nazad jemavecz, oporechitel.* r. Veränderer, Wiederruffer. *Megváltoztató, ſzava viſzſza-hivó, viſzſza-mondó.* Item V. *Detrectator.* Officii retractator. *Tertull.* Alii leg. *detrectator.*

Rĕtractio, onis, f. Macrob. *Nazad vléchenye.* e. Zuruckziehung. *Viſzſza-húzás, Viſzſza vonás.* Item V. *Contractio, Diminutio.*

Rĕtracto, as, avi, atum, (Act.) V. *Denuo & Tracto N.* 1. *Repolio, Iteratò & Ago N.* 1. *Denuo & Tango N.* 1. *Palpo N.* 1. Ferrum retractare: *pro* iterum tractare. *Virg.* Fundamenta retractare: *pro* repolire, iterum dolare. *Colum.* Vulnera retractare: *pro* contrectare, denuo palpare &c. *Ovid.* 2. Transl. V. *Remeditor, Recognoſco N.* 2. *Recogito.* Aliquid diligenter retractare & relegere. *Cic.* 3. V. *Reprobo, Revoco N* 2 *Immuto.* Dicta, facta retractare. *Plin.* 4. V. *Detrecto, Recuſo, Repugno.* Sequuta exercitum plebs nullo retractante. *Liv.* 5. Cauſam finitam retractare: *pro* repetere, iterum dicere. *Plin.* Augere dolorem aliquid retractando: *id eſt* refricando, denuo commemorando. *Cic.* Quidam legunt *retrectans* pro *retractans &c.*

Rĕtractus, ûs, m. Tertull. V. *Retractio.*

Rĕtrādo, is, ĕre, idi, ĭtum, (Act.) *Pompon. JCt.* V. *Reddo N.* 1.

Rĕtrăho, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] Cic. *Nazad vléchem, odvláchim, odvlekujem.* Zuruck ziehe. *Viſzſza-vonſzom.* Hinc *Transl.* Aliquem ab aliqua re retrahere: *pro* avocare, retinere, cohibere. *Id. pro Sext. c.* 15.

Rĕtrĭbuo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] Cic. V. *Remunero, Reddo N.* 1.

Rĕtrĭbūtio, onis, f. Sidon. V. *Remuneratio, Redditio.*

Retrĭbūtor, oris, m. Tertull. V. *Remunerator, Redditor.*

Rĕtrīmentum, i, n. Varr. V. *Recrementum.*

Rĕtrŏ, *vel* Rētrō, *Adv.* Cic. *Nazad, Nazaj, odzad, odzada, zada.* Zuruck, von hinten zu, dahinten. *Hátra, viſzſza, oda hátra.* 2. V. *Ante Adv. Prius N.* 1. Stipendia retro debita ſolvere. *Capitolin.*

Rĕtrŏăgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) Plin. *Nazad tiram, odganyam, zavrácham.* Zuruck treibe, hinter meiner treibe. *Viſzſza ûzöm, viſzſza-fordítom.*

Retrocēdo, is, &c. Liv. V. *Recedo N.* 1. *Retrorſum & Eo.*

Retroceſſio, onis, f. &

Retroceſſus, ûs, m. Apul. V. *Receſſus N.* 1.

Retrocitus, a, um, Lucr. *Nazad zzvan, odzzvan, odpelyan.* Zuruck beruffen, zuruck gezogen. *Viſzſza-hivatott, Viſzſza-zitetett.*

Retrodūco, is, Vitruv. V. *Reduco N.* 1.

Retroeo, is, &c. Plin. V. *Redeo, Retrorſum & Eo.*

Retrofĕro, ers, Senec. V. *Refero N.* 1.

Retroflecto, is, Petron. V. *Reflecto N.* 1.

Retroflexus, a, um, Apul. V. *Reflexus.*

Retrogrădior, ĕris, greſſus ſum, (Dep.) Plin. V. *Regredior, Retrorſum & Gradior.*

Retrogrădus, a, um, Plin. *Nazad kakti rak iduchi, hodechi.* Hinter ſich gehend. *Hátra-menő, Viſzſza-máſzó.*

Digitized by Goo

Retrogreſſus, ûs, m. Macrob. V. *Regreſſus.*

Retrolĕgo, is, Quintil. *Nazad berem.* Zuruck ſammle. *Viſzſza-ſzedem.* Item *Nazad ctejem.* Zuruck leſe. *Viſzſza-olvaſom.* 2. V. *Relego N.* 1. *Retro* & *Navigo.* Curva litora retrolego: *pro* renavigo. *Id. declam.* 6.

Retropendŭlus, a, um, Apul. *Nazad viſzecbi, odzad viſzecbi.* Zuruck *oder* hinter ſich hangend. *Hátra-fügö, Hátul-fügö.*

Rĕtrorſùm, *Adv.* Cic. *Odzad, za ſzobom, nazad obernyeno.* Hinter ſich. *Hátra felé, Hátul.*

Retrorſus, a, um. *Nazad obernyen, odzadnyi, Prot zadnyi.* Hinter ſich gevvendet, rückling, hintervverts. *Hátúl-való.* Manus retrorſa. *Plin.*

Retrorſùs, *Adv.* Plin. V. *Retrorsùm.*

Retroſpicio, is, &c. Vitruv. V. *Reſpicio.*

Retrovĕho, is, Senec. V. *Reveho.*

Retrovendo, is, JCti. V. *Revendo.*

Retroverſim, *Adv.* Claud. Mamert. &

Retroverſùs, *Adv.* Petron. V. *Retrorsùm.*

Retroverſus, a, um, Ovid. V. *Retrorſus.* Similiter & alia componi poſſunt.

Rĕtrūdo, is, ĕre, ſi, ſum, [Act.] *Nazad rivam, od ivávam.* Zuruck ſtoſſe, treibe, ſchiebe. *Hátra-taſzitom.* Simulacra retruſa. *Cic.*

Rĕtundo, is, ĕre, rĕtŭdi, rĕtūſum, (Act.) Plin. V. *Repercutio N.* 1. Item Metalepticè V. *Hebeto.* 2. Transl. V. *Reprimo, Refello, Irrito.* Alicujus improbitatem retundere. *Cic.*

Rĕtūro, as, avi, atum, (Act.) Varr. *Odtikam, odbertvávam,* Inf. *odbertviti · zabertveno, zatiſzvyeno odpiram.* Etvvas verſtopffles vvieder aufthue. *A' mi bédugatott felnyitom.*

Rĕvăleſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Gell. *Zdravo poſztújem,* &c. V. *Convaleo.*

Rĕvăneſco, is, Ovid. V. *Denuo* & *Evaneo.*

Rĕvĕho, is, ĕre, xi, ctum. (Act.) Cic. *Nazad vozim, na trág pelyam.* Zuruck führe. *Viſzſza-bozom, Viſzſza-viſzem.*

Rĕvēlātio, onis, f. Arnob. V. *Detectio N.* 1. & 2.

Rĕvēlātor, oris, m. Tertull. V. *Detector N.* 1. & 2.

Rĕvello, is, Cic. V. *Avello, Devello, Divello.*

Rĕvēlo, as, Ovid. V. *Develo, Detego. N.* 1. & 2. *Denudo.*

Rĕvendo, is, ĕre, dĭdi, ĭtum, (Act.) Ulp. *Nazad prodajem, kuplyeno opet prodávam.* Wieder verkauffe. *Iſmét eladom a' mit váſáriottam.*

Rĕvĕnio, is, Cic. V. *Retro* & *Venio, Revertor.*

Rē vērā, *Abl.* Cic. *Ziſztine, Doiſztine, pres ſale.* Fürvvahr, in der Warheit, ohne Schertz. *Valóbággal.* V. *Reapſe, Profectò.*

Rĕverbĕrātio, onis, f. V. *Repercuſſio.*

Rĕverbĕro, as, avi, atum, (Act.) Senec. V. *Repercutio N.* 1.

Rĕvĕrendus, a, um, Ovid. V. *Honorabilis.* Apud *JCtos* Reverendiſſimus, *rectiùs latinè dixeris* Admodum reverendus, plurimùm, multùm reverendus. *Vnogo,* ali *Viſzokopoſtuvani.* Wohl-*oder* Hoch-Ehrvvürdig. *Igen tiſztelendö.*

Rĕvĕrentĕr, *Adv.* Plin. *Z poſtenyem, z-naklonom, poſtujuch, poſtuvajuch, poſteno.* Mit Ehrerbietung, Ehrerbietig. *Betsületeſen, nagy betsülettel.*

Rĕvĕrentia, æ, f. Cic. *Poſtuvanye, Poſtenya izkazanye, naklon.* e. Ehrerbietung, Ehrervveiſung, e. Reverentz. *Betsület, Tiſztelet.*

Rĕvĕreor, ēris, ēri, ritus ſum, (Dep.) Cic. V. *Honoro, Colo N.* 1. 2. propriè V. *Timeo.*

Rĕverro, is, Plaut. *Denuo verro.*

Rĕverſio, onis, f. Cic. V. *Reditio.*

Rĕvertĭcŭlum, i, n. Apul. *idem.*

Rĕverto, is, ĕre, ti, ſum, (Neu.) Cic. V. *Revertor.* 2. Accipitur Activè pro *Revolvo, Averto.* Multa adverſa revertens. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 30.

Rĕvertor, ĕris, erſus ſum, (Dep.) Cic. *Nazad-ſze povracham.* Zuruck kehre, vvieder umkehre. *Viſzſza-térek, viſzſza-jövök.* V. *Redeo N.* 1. Hinc *Transl.* Ad propoſitum reverti: *pro* redire. V. in *Redeo.* ità *Cic.* Ad ſanitatem reverti: *pro* redire, ſanitatem recuperare, recipere. *Caſ.*

Rĕvĭdeo, es, ĕre, idi, iſum, (Act.) *Preglēdam, Razglēdam, Razvidyam. Pak priglēdam, Prigledávam.* Durchſehe, überſehe, vviederſehe, vvieder beſuche. *Megnézem, Megtekéntem.* V. *Denuo* & *Inſpicio N.* 1. *Denuo* & *Inviſo N.* 1. Nunc ad heram revidebo: *pro* denuo inviſam, accedam. *Plaut.*

Rĕvĭgeo, es, Cic. V. *Denuo* & *Vigeo.*

Rĕvĭleſco, is, Senec. *Vileſco, Denuo vileſco.*

Rĕvincio, is, ire, nxi, nctum [Act.] Cæſ. *Zkupvéſem, odzad zveſujem, Jáko véſem.* Zuſammen binde, hintervverts *oder* rücklings binde, ſtarek binde. *Megkötöm, Hátrakötöm, igen megkötöm.* Manibus poſt terga revinctis. Virg. *Z zvezanemi odzad rukami.* Mit gebundenen Händen ruckvverts. *Hátra kötött kézzel.* 2. V. *Diſſolvo N.* 1. ita *Colum.*

Rĕvinco, is, Cic. V. *Convinco, Confuto.*

Digitized by Google

Rĕvĭreo, es, V. *Denuo* & *Vireo*. Hinc 2. Tranſl. V. *Reviresco N.* 1. ita *Cic.*

Rĕvĭreſco, is, Colum. V. *Denuo* & *Vireſco*. 2. Tranſl. V. *Reviviſco*. Cic.

Rĕvīſio, onis, f. Claud. Mamert. *Znovich pregliédanye, razgliédanye, razvidyenye, prigliédanye*. e. Wieder überſehung, nochmahlige Unterſuchung, Beſichtigung, Durchſehung. *Megtekintés, Meglátogatás*.

Rĕvīsito, as, avi, atum, (Act. Freq. à *Reviſo*.) Plin. *Denuo viſito, viciſſim viſito*.

Rĕvīſo, is, īſi, īſum, (Act. Freq. à *Revideo*.) V. *Denuo* & *Inviſo*. Aliquem reviſere. *Cic.* Ad aliquem reviſere. *Gell.*

Rĕvīviſco, is, ĕre, (Neu.) Cic. *Opet*, ali *Drugòch ſiv poſztajem, oſivlyam, oslvem*, Inf. *oſiveti*: *Vu ſivot ſze povrachem*. Wieder lebendig vverde. *Iſmét meg-éledem, elevenedem*. 2. Tranſl. V. *Revigeo*, *Reſpiro N.* 2. *Reſaneſco, Renaſcor*. A metu ad ſpem reviviſcere. *Cic.*

Rĕvīvo, is, ĕre, xi, ctum, [Neu.] Cic. V. *Reviviſco*. Adverte autem *Præteritum* duntaxat ac *ſupinum*, & ab his *Derivata* in uſu eſſe.

Reunctor, ōris, m. Plin. V. *Unctor*, *Pollinctor N.* 1.

Rĕvŏcābĭlis, *com.* le, n. Ovid. *Odzovliv*, *nazad dozovatliv, nazad vzetliv*: *kaiſze nazad dozvati* ali *vzeti more*. Wiederrufflich. *Viſzſza-hiható*. Item V. *Reparabilis*. Damnum revocabile. *Claudian.*

Rĕvŏcāmĕn, ĭnis, n. Ovid. &c.

Rĕvŏcātio, onis, f. Cic. *Odzvanye*, *Nazadzvanye*. e. Zuruckberuffung, Wiederruffung, r. Wiederruff. *Viſzſza-hivás*. Item V. *Palinodia*.

Rĕvŏcātor, oris, m. Quintil. *Odzavavecz*, *Nazad-zovecz, Od-rechitel, Réchih nazad-jemlitel*. r. Zuruckruffer, Wiederruffer. *Viſzſza-hivó*.

Rĕvŏcātōrius, a, um, Priſcian. *Odzavajuchi*, *Nazad zványu* ali *jemlyenyu ſzliſſajuchi*. Zuruckruffend, vviederruffend, zur Wiederruffung gehörig. *Viſzſza-hivó*, *viſzſza-hiváshoz-való*.

Rĕvŏco, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Odzávam*, *Nazad zovem, opet zovem*. Zuruck ruffe, vviederruffe. *Viſzſza-hivom*, *Iſmét-hivom*. Hinc 2. Tranſl. *Réchi &c. nazad jemlyem*. Mein Wort &c. zuruck nehme, vviederruffe. *Szavaimat &c. viſzſza-veſzem, meg-máſolom*. V. *Retracto N.* 2. Promiſſum revocare. *Senec.* 3. Adverte ad *Uſus ſeq.* Aliquem à ſcelere revocare: *pro* retrahere, retinere, cohibere. Studia, vires revocare: *pro* reſumere. Aliquid in dubium, rem ad manus revocare: *pro* adducere. Se ad ſtudia revocare: *pro* referre. Ad ſuam potentiam omnia revocare: *h. e.* ſibi omnia ſubjicere. Omnia ad ſcientiam revocare: *pro* referre, reducere. Aliquem ab inferis revocare: *pro* reſuſcitare. *Hactenus Cic.* Pedem, *vel* gradum revocare: *pro* reverti, regredi. *Virg.* Antiquam militiam revocare: *pro* reſtaurare, reparare, redintegrare. *Tacit.* Aliquid ad curam revocare: *pro* diligenter procurare, facere, agere. *Plin.*

Rĕvŏlo, as, avi, atum, [Neu.] Cic. *Nazad letim*. Zuruck fliege. *Viſza-repülök*.

Rĕvŏlūbĭlis, *com.* le, n. Ovid. *Nazad vályatliv*, *ſteſze nazad* ali *opet vályati more*. Das ſich vvieder vvältzen läſt. *Viſzſza-hengerithető*, *Hátra-hengergő*. Tranſl. idem eſt ac *reſuus, recurrens*.

Rĕvolvo, is, ĕre, volvi, lūtum, (Act.) Colum. *Nazad* ali *opet vályam, prebrachan*. Zuruck vvältze, vvieder umvvältze. *Viſzſza-hengeritem*. 2. Metaleptice V. *Relego metaleptice acceptum*, *Percurro N.* 2. *Tranſlatè ſumptum*. Origines rerum, librum revolvere. *Liv.* Item 3. *Tranſl.* In Tuſculanum revolvi: *pro* redire. *Cic.* Omnis ad communes rerum ſummas revolvere: *pro* reducere. *Id.* Eodem revolvi: *h. e.* ad idem redire, idem rursùs dicere. *Id.*

Rĕvŏlūtio, onis, f. *Nazad* ali *opet vályanye*, *Preobráchanye*, *Premétanye*, *Preobernenye*. e. Zuruckvvältzung, Umvvältzung, Umkehrung. *Viſzſza* vagy *Iſmét-hengerités, Meg-fordítás*. Tranſl. V. *Permiſtio*, *Perturbatio*.

Rĕvŏmo, is, Plin. *Opet blyujem*. Wieder ſpeye. *Viſzſza-okádom*. V. *Evomo N.* 1. *Devomo*.

Rĕus, i, m. *Obtuſen, za krivcza derſan, krivecz*. Ein Beklagter, Schuldiger. *Bĕidéztetett*, *Törvényre idézett*, *Bünös*. Voti reus. Cic. *Zagovoren, zagovor zpuniti duſen*. Der ein Gelübd ſchuldig iſt. *Tartozik fogadását tellyesiteni*. Alicujus rei, *vel* de aliqua re reus. *Id.* Aliquem reum agere, poſtulare, facere, deferre: *pro* accuſare. *Id.* Innocens reus premitur. *Quintil.* Dicitur etiam de fœminis *Rea, æ, f.*

Rĕvulſio, onis, f. Plin. *Odtergnenye*. Das Abreiſſen. *Leſzakaſztás*. V. *Avulſio*.

Rex, rēgis, m. Cic. *Kràly*. r. König. *Király*. Item V. *Regnator N.* 1. *Princeps*.

* Rhădămanthus, i, m. *Virg.* & Rhadamanthes, is, m. *Plaut.* Filius Jovis & Europæ, frater Minois, Cretenſium Legum lator, juſtitiæ & æqui tenaciſſimus. Hinc eſt, quòd Poetæ Inferorum judicem fingant.

* Rhăgădes, dum, f. & Rhagadia, ōrum, n. *plur.* Plin. *Puczanye vuſztnicz, rùk, nòg, &c.* e. Schrunden *oder* Spalten an Mund, Händen, Füſſen, &c. *Ajakak, kezek, lábok* &c. *felſzakadáſa.*

* Rhăgoīdes, æ, f. Celſ. *Mrenicza okolo ochnoga jederka ali zvezdicze.* Das Häutlein um den Aug-Stern. *Vékony bártyátska a' ſzemfény körül.*

* Rhamnos, *vel* Rhamnus, i, m. *apud nonnullos* f. Plin. *Peſzikovina, Paſzikovo drevo ali gernnje, na kojem cherno zernye raſzte, ſzok nyegov dober je za zelenu boju* iliti *farbu. Vrachtvo iz takvoga zernya napravlyeno zlateniczu, y oſztalu vlagu iliti ſajbtnochu chiſzti.* r. Weeg - Dorn, e. Creutzbeer - Staude. *Fejér tövis.* Item V. *Oxyacantha.* Synon. *Spina cervi, ſpina infectoria, ſpina alba, Rhamnus catharticus*, vel *ſolutorius.* ita *Matthiolus Phyſic.* Sunt & aliæ Rhamni ſpecies, inter quas Phyſici diſtinguunt.

* Rhaphănus, i, V. *Raphanus.*

Rhēda, æ, f. Cic. [*Quintil.* teſtatur eſſe vocem antiquorum Gallorum.] V. *Carruca, Petoritum.* Item V. *Traha.* ita uſus communis.

Rhēdārius, ii, m. Cic. V. *Quadrigarius. Carrucarius N. 2. Auriga.* 2. V. *Carpentarius, Carrucarius N. 1.* ita *Capitol.*

Rhēdārius, a, um, V. *Quadrigarius, Carpentarius.* Mulus rhedarius. *Varro.*

Rhēnānus, a, um, Martial. *Renanzki.* Zum Rhein gehörig. *Rénus vize mellyéki.*

Rhēno, ōnis, m. *Varro.* Veſtis pellicea Gallorum. V. *Chlamys.*

* Rhēnus, i, m. Plin. *Rèn, veliki potok.* r. Rhein. *Rénus folyó-viz.* Fluvius Danubio ſuppar, Galliam à Germania ſeparans. Eſt & alius hujus nominis Galliæ togatæ fluvius.

* Rhētor, ŏris, m. Cic. *Szloſno-govorenya vuchitel, dobro-govornozti Navuchitel.* Lehrer der Wohlredenheit. *ékeſen ſzóláſra tanító.* 2. Ponitur nonnunquam pro *Oratore.*

* Rhētŏrĭcă, ōrum, n. *plur. ſubſtantivè.* Cic. *Knige ſzloſno-govornoſzti.* Bücher von der Rede-Kunſt. *ékeſen ſzóláſról írtt könyvek.*

* Rhētŏrĭcă, æ, f. Cic. &

* Rhētŏrĭcē, es, f. Quintil. *Szloſno-govornoſzti znanye, dobro-govorenya navuk.* e. Wiſſenſchafft der Wohlredenheit. *ékeſen ſzóláſról-való tudomány.* V. *Oratoria.*

* Rhētŏrĭcē, *Adv.* Cic. V. *Oratoriè, Ornatè, Copiosè.*

* Rhētŏrĭci, ōrum, m. *plur.* (*ſubaud.* libri.) Quintil. V. *Rhetorica, orum.*

* Rhētŏrĭcus, a, um, Cic. *Znancsu*, ali *znanyu dobro-govorenya ſzliſſajuchi.* Dem Wohlredner, *oder* zur Wohlrede - Kunſt gehörig. *Rétorhoz-vagy Rétorikához-való.* V. *Oratorius.*

* Rhēuma, ătis, n. Medic. *Iz glave czurechi otok.* r. Pfnüſel, Strauchen. *Főből melyébe lefolyó nedveſség.* V. *Catarrhus.*

* Rhēumătĭcus, a, um, Plin. *Hubnyav, glavni otok imajuchi.* Hauptflüſſig. *Nátbás, köhögős.*

* Rhēumătiſmus, i, m. Plin. V. *Fluor, Rheuma.*

* Rhīnŏcĕrōs, ōtis, m. Plin. *Noſzo-rog, zvèr na noſzu jeden ròg imajucha.* Ein Nas-horn-Thier ſo ein Horn auf der Naſen hat. *Egy vadállat kinek az orrán vagyon a' ſzarva.* Eſt ſymbolum prudentiæ. Hinc *Martial.* Et pueri naſum &c. V. in *Naſus N. 3.* 2. V. *Guttus N. 2.* ita *Juvenal.*

* Rhīphæus, a, um. Rhiphæi, montes boreales Sarmatiæ, dicti Cingulum mundi, perpetuis nivibus rigent. *Plin.*

Rhŏdănus, i, m. Maximus & rapidiſſimus Galliæ narbonenſis fluvius, quem *Varro* teſte *Gellio* Iſtro æquat, & tertium Europæ fluvium nominat.

* Rhŏdĭnus, a, um, Plin. V. *Roſaceus.*

* Rhŏdŏmĕli, n. *Indecl.* Pallad. *Med iz ròs, Roſichni med.* r. Roſen-Hönig. *Róſa-méz.*

* Rhŏdŏpē, es, f. Mons celebris, Thraciam fere biſariam ſecans. *Ovid.* 2. eſt Nom. propr. Reginæ Thracum, & aliarum fœminarum. *Plin.*

* Rhŏdus, i, f. *Cic.* Urbs, & Inſula pulcherrima Aſiæ minoris, à pluribus antiquitatis monumentis nominatiſſima. Sedes erat Equitum S. Joan. Hieroſolymitani, qua à Turcis expugnatâ Melitam commigrârunt. V. in *Melita.*

* Rhombus, i, m. Ovid. *Kolovrat.* s. Spuhlrad, Spinnrad. *Fonó kerék, Pergő rokka.* Item V. *Girgillus.* 2. eſt genus piſcis marini. *Plin.*

* Rhomphæa, æ, f. Liv. V. *Machæra, Framea.*

Rhonchiſſo, as, avi, atum, (Neu.) Plaut. *Herkam, Herchem.* Schnarche. *Hortyogok.*

* Rhonchus, i, m. *Herkanye, Herk.* Das Schnarchen eines Schlaffenden. *Hortyogás.* Transl. V. *Irridiculum.* ita *Martial.*

*Rhŷt-

* Rhÿtmicus, i, m. Cic. V. *Verſificator, Pſaltes, Lyricus, Muſicus.*

* Rhytmus, i, m. Quintil. *Jednako-brojno rechje, na jednaki broj y zpadanye ſzloſno-govorenye.* Gleichfallende Rede, r. Vers, Reim, Reimen-Spruch. *Vers.* V. *Carmen N. 1. Cantilena.*

Ricinium, ii, n. Cic. &

Ricinum, i, n. Lucil. *apud* Non. &

Ricinus, i, m. Serv. *Pallium muliebre.*

Ricinus, i, m. Cato. V. *Redivius.* 2. eſt ſpecies fruticis, ſeu herbæ arbori ſimilis. *Plin.*

Ricto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.* à ringor.) *Skriplyem, y z-glaſzom zavlam kakti Lávoriſz.* Schreye wie ein Leopard. *Párdutztól és oroſzlánytól ſzizat vad állat modjára kiáltok.* Leopardi rictant. *Spartian.*

Rictum, i, n. Lucr. &

Rictus, ûs, m. Cic. *Zianye, odpiranye vuſzt, Réſanye.* Das Aufſperren des Mauls. *Vigyoritáſa a' ſzájnak, ſzáj-tátás.* Item V. *Fauces.*

Rideo, es, ēre, riſi, ſum, [Neu.] Cic. *Samejem-ſze.* Lache. *Nevetek.* 2. Sumitur *Activè* pro *Derideo, Illudo N. 1. Irrideo.* Impudentiam hominis ridere. *Cic.* 3. Transl. pro *Placeo.* Hoc mihi præter omnia ridet. *Horat.* Item pro *Faveo.* Pater mihi ridet. *Virg.* 4. Omnia nunc rident: *pro* florent, amœna, pulchra, & ſpecioſa ſunt. *Virg.* Domus argentô ridet: *pro* renitet, reſplendet. *Horat.*

Ridibundus, a, um, Plaut. *Samejuchiſze, ſzmeſlio.* Lachend. *Nevetö.*

Ridica, æ, f. Colum. *Terſzovo kolie, Terſzov kolecz.* r. Reb-Pfahl. *Szölö karó.* V. *Pedamentum.*

Ridicula, æ, f. *Dim.* à ridica. V. *Paxillus N. 2.* Veſtimenta ridiculis diducta. *Senec. l. 1. quæſt. nat. c. 3. de fullone:* ubi alii leg. *tendiculis.*

Ridicularia, ōrum, n. *plur.* Plaut. V. *Facetiæ, Nugæ N. 1.*

Ridicularius, a, um, Gell. *Sziméſſen, ſzmeſlio, ſzmeha vréden.* Lächerlich. *Nevetséges.* V. *Facetoſus, Nugatorius, Nugivendus.*

Ridiculē, *Adv.* Cic. *Sziméſno, ſzmeſlivo, ſzmeha vrédno.* Lächerlich. *Nevetségeſen.* Item V. *Nugatoriè.*

Ridiculoſus, a, um, Plaut. V. *Ridicularius.*

Ridiculum, i, n. Cic. *Saméſno dugovanye.* Etwas lächerliches. *Nevetö dolog, nevetséges dolog.* V. *Facetiæ, Nugacitas.*

Ridiculus, a, um, Cic. V. *Ridicularius.*

Ridiculus, i, m. Plaut. V. *Nugator.*

Rigatio, onis, f. Colum. *Polivanye, Skropenye.* e. Feuchtung, Begieſſung. *Vizesités.* V. *Irrigatio.*

Rigator, oris, m. Tertull. *Zalévavecz, Polévavecz, Skropitel.* r. Wäſſerer, Befeuchter, Beſprenger. *Vizesitö, öntözö.*

Rigeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. *Okorenſzem, krepenim, ali krepenit ſeſzem.* Erſtarre. *Hidegmiatt elkeményedtem.* V. *Gelor, Induro, Obrigeo.*

Rigeſco, is, ēre. (Neu. Inch.) Virg. V. *Congelaſco, Degelaſco, Dureſco, Gelaſco, Rigeo.*

Rigidè, *Adv.* Vitruv. *Okorno, krepeno, tverdo, &c.* Starr, ſteiff. *Keményen.* Item V. *Durè, Horridè, Induriosè, Gelidè, Severè.*

Rigiditas, ātis, f. Vitruv. V. *Duritas, Induratio, Aſperitas N. 1. Severitas.*

Rigido, as, avi, atum, [Act.] V. *Induro, Gelo, Duro N. 1.* Hinc

Rigidor, aris, ātus ſum, (Paſſiv.) V. *Rigeo, Rigeſco.* Virtus quidem rigidari, amplius intendi non poteſt. *Sen. ep. 71.* Alii leg. *rigida eſt.*

Rigidus, a, um, Cic. *Okoren, krepenit od zime, Jako ozimen.* Erſtarrt, ſteiff, ſehr kalt. *Kemény, Hideg-vette.* V. *Durus N. 1. & 2. Induriosus, Gelidus, Aſper.* 2. Transl. V. *Conſtans, immutabilis, Inflexibilis.* ita *Liv.* Item V. *Severus, Crudelis.* ita *Plin.*

Rigo, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Polévam, Skropim;* peregr. *Spriczam, poſpriczávam.* Wäſſere. *Vizesítem. &c.* V. *Irrigo, Humecto, Madefacio.*

Rigor, ōris, m. Colum. *Oſtrocha, Lyutina zime.* e. Schärffe, oder Grimmigkeit der Kälte. *Hidegnek keménysége.* Item generatim V. *Duritas, Induratio, Gelatio, Frigus.* 2. Transl. V. *Conſtantia, Immutabilitas, Severitas, Crudelitas.* Plin.

Rigoratus, a, um, Plin. *Jache napravlyen.* Stärcker gemacht. *Erösittetett, Megkeményittetett.* Item V. *Durus N. 1. Induriosus, Firmus N. 1.*

Rigoroſus, a, um, Senec. V. *Durus N. 1. & 2. Aſper, Severus.*

Riguum, i, n. Plin. V. *Rigatio, Mador.*

Riguus, a, um, Colum. V. *Irriguus N. 1.* 2. Sumitur Activè V. *Irriguus N. 2. Humificus.* Amnes rigui. *Virg. 2. Georg. v. 485.*

Rima, æ, f. Cic. *Puknina, Puklina, Skulya, prélieze chez razpuknyeno dugovanye.* e. Spalt, r. Ritz, e. Klumſe. *Haſadék.* Hinc 2. *Transl.* V. *Defectus, Vacuitas.* Orationis rimas explere. *Cic.* 3. Homo rimarum plenus. Terent. *Clovek, koi nikaj nemore zamuchati.* Menſch, der nichts verſchweigen kan.

Digitized by Google

gen kan. *Ember, a' ki ſemmit - ſem tud el-balgatni, titkolni.* 4. Invenire, reperire rimam. Plaut. *Najti prililiku pobechi : zmiſsliti náchin za oſzloboditi ſzebe. &c.* Eine Ausflucht finden, vviſſen ſich zu finden. *Elfutáſra - való alkalmatosságot találni, Mentségre- való okot találni.*

Rimātor, ōris, m. Arnob. *Marlivo-ziskavavecz.* Ein fleiſsiger Erforſcher. *Szorgalmatos keresgető.* V. *Perſcrutator.*

Rīmo, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Priſcian. &

Rīmor, āris, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Perſcrutor.* 2. V. *Foramino, Perforo, Tranſfigo, Proſcindo N. 1.* Viſcera rimari. *Virg. 6. Æn.* Terram raſtris rimari. *Id. 1. Georg.*

Rimōſus, a, um, Colum. *Pukline pun, Raspuknyen.* Voll Spalten. *Haſadékos, Haſadozott.* V. *Foraminoſus.* Hinc *Transl.* Auris rimoſa: *h. e.* negligenter audiens, & audita ſtatim obliviſcens. *Horat.*

Rīmŭla, æ, f. *Dim.* Cels. *Puklinicza, Skulicza.* s. Ritzlein, Spaltlein. *Haſadékotska.*

Ringo, is, ĕre, nxi, rictum, [Act. *Obſol.*] &

Ringor, ĕris, *Prat.* rictus ſum *inuſitatum.* (Dep.) *Terent.* propriè *Zijam, Reſtuſze, vuſzta zevam, zube kaſem, z-zubmi skriplyem.* Das Maul krümme, die Zähne blecke. *Számat fölen vonſzom, vigyoritom, orromat fintorgatom.* Hinc *metonymicè* V. *Premo, Indignor, Iraſcor, Frendeo N. 2.*

Rīpa, æ, f. Cic. *Kraj, Brèg potochni.* s. Ufer, r. Rand, s. Geſtad eines flüſſes. *Folyó-viznek partja, martja.* V. *Litus, Crepido N. 1.*

Rīpārenſis, *vel* Ripatienſis, *com.* ſe, n. *Voplſcus.* V. *Litoralis.*

Rīpārius, a, um, Plin. *Na bregeh poleg potokov ſztojechi, prebivajuchi.* Am Geſtad vvohnend. *Parton lakó, Parti.*

Rīpenſis, *com.* ſe, n. Ammian. *Poleg potochnih krajev poſztavlyen, Pripotochni.* Neben Ufer gelegen. *Part mellet - lévő, Parthoz tettetett.*

Rīpŭla, æ, f. *Dim.* Cic. *Breſanyek potochni.* Ein Uferlein. *Partotska. Martotska.*

Riſcus, i, m. Terent. *Genus ciſtæ*, vel *armarii.* Varia eſt interpretatio hujus vocis.

Rīſio, onis, f. Plaut. *Szmèh, ſzmèjenye.* s. Gelächter. *Nevetés.*

Rīſor, ōris, m. Horat. *Szmèjecz, kiſze ſzmèje.* Der da lachet. *Nevető.* Item V. *Irriſor.*

Rīſus, ûs, m. V. *Riſio.* Tenere, concitare, captare, movere, edere riſum. *Cic.*

Rītĕ, *pro* ritu, *Adv.* ſicut *impete*, pro *impetu.* Cic. *Poleg zakona.* Nach den Gebräuchen. *Szokás ſz tórvény - ſzerint.* Item V. *Rectè N. 2. Ordinatè, Appoſitè.*

Rītuālis, *com.* le, n. *Zakonski, obichajni, navadni.* Zum Gebräuchen gehörig, gebräuchlich. *Szokásos, Törvényes, Módos, Törvényhez-való.* Libri rituales. *Cic.*

Rītuālĭtĕr, *Adv.* Ammian. V. *Ritĕ N. 1.*

Rītus, ûs, m. Cic. V. *Cerimonia, Mos.*

Rīvālis, com. le, n. Colum. *Potochni, Poleg potoka ſztojechi.* Zum Bach gehörig, am Bach vvohnend. *Pataki, Folyó - vízi, Folyó-víz mellet lakó.* 2. Rivales dicuntur eundem communem rivum in agris habentes, de cujus aquæ uſu frequens inter illos oritur controverſia, ita *Ulp.* Hinc *Transl.*

Rīvālis, is, m. *ſubſtantivè.* Cic. *Tekmecz, Boritel, Drushenik, Drùg, Pajdas vu lyubavi koje ſene, &c. ſzpolo - lyubecz.* r. Mitbuhler. *Máſſal egy ſzemélyt ſzerető.* V. *Corrivalis.*

Rīvālĭtās, ātis, f. Cic. *Tekmenye, ſzuprotivochina, Nazlob med lyubiteli jedne ſene, ſzpolo-lyubav.* Mit Buhlſchafft, e. Eyferſucht zvviſchen Liebhabern. *Máſſal egy ſzemélyt-való ſzeretés, ſzerető ſültés.*

Rīvātim, *Adv.* Macrob. *Po potókeh, Od potoka, do potoka, na potochni náchin.* Durch die Bäche, den Bächen nach, vom Bach zum Bach, nach Art der Bäche. *Patakonkint.*

Rīvīnus, i, m. Plaut. V. *Rivalis.*

Rīvŭlus, i, m. Cic. *Potóchecz.* s. Bächlein. *Patakotska, Folyó-vizetske.*

Rīvus, i, m. Cic. *Potok.* r. Bach. *Patak, Folyás.*

Rixa, æ, f. Cic. *Szvada, vada, karka.* r. Zanck, Hader, e. Stänckerey. *Veſzekedés, viſzſzavonás.* V. *Contentio N. 2. Jurgium.*

Rixātor, ōris, m. Quintil. *Szvadlyivecz.* r. Zäncker. *Veſzekedő.*

Rixo, as, &c. (Neu. *Obſol.*) Varr. &

Rixor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Jurgo, Contendo N. 9.*

Rixōſus, a, um, Colum. V. *Jurgatorius, Contentioſus.*

Robīgo, ĭnis, f. V. *Rubigo.*

Rōbŏrārium, ii, n. Gell. *Hraſztova ogradya, Meſzto ogradyeno, Zvérnyak.* Ein verſchloſſener Ort, r. Thier - Garten. *Tölgyfával - való kertelés, vad - kert. &c.*

† **Rōbŏrētum**, i, n. V. *Quercetum.*

Rōbŏrĕus, a, um. Colum. *Hraſzto-ſzerchikov, iz hraſztove ſzerchike.* Hag - eichigt, von Eichen. *Tölgy - fából - való.*

Rōbŏro, as, āvi, ātum, (Act.) Cic. V. *Fortifico, Firmo, Conforto N. 1. Confirmo N. 1.*

Rōbŭr, ŏris, n. Cic. *Szerchika hraſztova.* r.

Kern der Haag-Eiche. *Tölgy-fának a' böl-gye.* Item V. *Quercus.* Hinc per *ſynecbdo-cben.* V. *Carcer N.* 1. *Cippus N.* 1. ita *Feſt. Apul.* 2. Transl. *Jakoſzt, krepoſzt, ſuerd-cbenozt.* e. Stärcke, Krafft, Tapfferkeit, Mannheit. *Erőség, Vaſtagság, Szíveſség.* Satis ætatis, ac roboris habere. Tenere robur in virtute. *Cic.* Item generatim V. *Firmitas, Duritas.* Æternáque ferri robora. *Virg.*

Rōburnĕus, a, um, Colum. V. *Roboreus.*

Rōbus, i, m. Colum. *Najbolja pſeniczа.* Der beſte Waitzen. *Legjobb búza.*

Robuſtĕus, a, um, Vitr. V. *Roboreus.*

Rōbuſtus, a, um, Cic. *Verlo ják.* Baum-ſtarck. *Igen erős, Vaſtag.* V. *Firmus, Fortis.* 2. V. *Roboreus.* ita *Plaut.*

Rōdo, is, ĕre, rōſi, rōſum, (Act.) Cic. *Glodam, glodyem, grizem.* Nage, benage, kieſe. *Rágom.* 2. Transl. V. *Detraho N.* 3. *Calumnior, Obtrecto N.* 1. More hominum invident, in conviviis rodunt, in circulis vellicant. *Cic. pro Corn. Balbo c.* 26.

Rōdus, Rōduſcŭlum. V. *Raudus, Rauduſculum.*

Rōgālis, *com.* le, n. Ovid. *Germadchki.* Zum Holtz-hauffen gehörig. *Rakás-fához-való.*

Rōgāmentum, i, n. Apul. V. *Interrogatio.*

Rōgātio, onis, f. Cic. V. *Petitio N.* 1. *Preces, Interrogatio.* 2. Promulgare, perferre, accipere, ad populum ferre rogationem: *h. e.* legem, mandatum. *Id.*

Rōgātiuncŭla, æ, f. Cic. *Mala proſnya.* e. Kleine Bitte. *Kérdéſecske.*

Rōgātor, oris, m. Cic. V. *Precator, Poſtulator.* Item V. *Mendicabulum.* ita *Martial.* 2. *Pitavecz, spitavavecz.* r. Frager. *Kérdő.* Cic.

Rōgātum, i, n. Cic. V. *Interrogatio.*

Rōgātus, ûs, m. Cic. V. *Rogatio N.* 1. ſolus ferè *Abl.* in uſu eſt.

Rōgĭtātio, onis, f. Plaut. V. *Plebiſcitum.* Propriè idem eſt ac *frequens precatio.*

Rŏgĭto, as, avi, atum, (Act. Freq.) Terent. *Synon.* iterum iterúmque rogo, peto, obſecro interrogo. *Kruto, drobno,* ali *vechkrat proſzim, pitam.* Sehr *oder* offt bitte, frage. *Igen vagy gyakran kérem; kérdegelem, kérdezdegelem.*

Rŏgo, as, āre, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Peto N.* 1. *Precor.* 2. V. *Quæro N.* 1. Ab aliquo, *vel* aliquem ſententiam rogare. Ad ea reſponde, quæ de te ipſo rogavero. *Cic.*

Rŏgus, i, m. Cic. V. *Pyra.*

Rōma, æ, f. Cic. *Rim.* Rom. *Róma.* Caput Italiæ. Jam inde a S. Petro Ap. Sedes Chriſti Vicariorum, & veræ fidei Magiſtra. Urbs *Septicollis,* ampliſſima, pulcherrima, regiis ædificiis ornata, ſita in Latio, cujus ſuburbia Vaticani, interfluente Tiberi, Hetruriam ſpectant. Nomen accepit à *Romulo* conditore. Alii ab *Ænea* conditam, à *Roma* muliere Trojana nomen mutuatam eſſe volunt. Nec deſunt, qui diverſas ab his de *Romæ* initiis opiniones tueantur. Primùm Reges habuit ſeptem, quorum primus *Romulus*, ultimus Tarquinius ſuperbus, regnârunt Annis 243. Sub Conſulibus deinde fuit: inter quos interdum Dictatores, & Decem viri, ac Tribuni militares fuerunt per annos 447. Sub Imperatoribus denique ab Auguſto ad Conſtantinum M. per Annos 370. complurium gentium Domina colebatur.

Rōmānè, *Adv.* Gell. *Rimski, po rimzko.* Auf Römiſch. *Római módra.*

Rōmānenſis, *com.* ſe, n. *&c.*

Rōmānĭcus, a, um, Cato, *Rimski.* Römiſch. *Római.*

Rōmānĭa, æ, f. Geogr. *Rumelia, Salovenzka derſava.* Romanien, Illyriſche Landſchafft. *Illyriomnak tartománnya.* Olim Thracia vocabatur. Hujus metropolis eſt Conſtantinopolis, quondam Romanorum, hodie Turcicorum Imperatorum Regia.

Rōmānus, a, um, Cic. V. *Romanicus.*

Rōmānus, i, m. Virg. *Rimlyan.* r. Römer. *Római ember.*

* Romphæa, æ, f. V. *Rhomphaa.*

Rōmŭlĕus, a, um, Ovid. V. *Romanicus.*

* Rōmŭlĭdes, æ, m. Virg. V. *Romanus, i.*

Rōmŭlus, a, um, Virg. V. *Romuleus.*

Rōmŭlus, i, m. Primus Romanorum rex, & urbis conditor, dictus etiam Quirinus. *Liv.*

Ronchus, i, m. V. *Rhonchus.*

Rōrālis, *com.* le, n. Ovid. *Roſzni, ſzkropechi.* Zum Thau-Waſſer gehörig, zum beſpritzen dienlich. *Harmathoz-való, öntöző, hintő.*

Rōrārĭus, a, um, Feſt. V. *Roralis.* Hinc *Milites rorarii*, idem ac *ferentarii.* V. *Ferentarius.* ita *Liv.* Sicut enim ros pluviæ, ita hi fundis & lapidibus pugnæ præludebant. *Varro.*

Rōrātio, onis, f. Apul. *Roſzenye, Roſze opadanye, Skropenye.* Das Thauen. *Harmatozás.*

Rōrātus, a, um, Ovid. *Poroſzen, Poskroplyen.* Bethauet, beſprenget. *Harmatoztatott.*

Rōreſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) *Od roſze moknem, Roſzen poſztájem,* Bethauet werde. *Megharmatozom, Harmatos vagyok.*

Rōrĭfĕr, ĕra, ĕrum, Senec. *Roſzu donaſſajuchi.* Thau bringend. *Harmat-hozó.*

Rōrĭfĭcus, a, um, Nepos. *Roſzo-chin*, *Roſzu chinechi.* Thau machend. *Harmat tevő.*

Rōro, as, āre, avi, atum, (Act.) *Roſzim. Z-roſzum skropim.* Thaue, mit Thau beſprenge. *Harmatozom, Harmatal megöntöm.* Generatim V. *Madefacio N. 1.* Saxa cruore rorare: *pro* aſpergere, madefacere. *Silius.* Imbrem rorare: *pro* pluere: ſeu imbrem fundere, emittere. *Plin.* 2. eſt *Neutrum*, & ſumitur pro *Madeſio, Madeſco.* Vepres ſanguine rorabant. *Virg.* 3. Accipitur *Impersonaliter* Rorat. *Roſzi ſze*, *Roſza opada.* Es thauet, tröpffelt. *Harmatozik.* Colum.

Rōrŭlentus, a, um, Colum. *Roſzen*, *Roſzopun.* Voll Thau, mit Thau überdeckt. *Harmatos.*

Rōs, rōris, m. Cic. *Roſza.* r. Thau. *Harmat.* 2. *Ros* maris. *Ovid.* V. *Ros marinus.*

Rŏſa, æ, f. Cic. *Róſa, lěpi czvět.* e. Roſe. *Róſa, Ruſa.*

Rŏsācĕum, ei, n. (*ſubaud.* oleum.) Plin. *Róſichno olje.* s. Roſen-Oel. *Róſa olaj.*

Rŏsācĕus, a, um, Plin. *Róſichni*, *rósni.* Aus Roſen. *Rósából-való.*

Rŏsārĭum, ii, n. Plin. *Róſnyak, vert z-róſami poſzadyen.* r. Roſen-Garten. *Rósás kert.* 2. *Venecz róſichni.* Hinc metaphoricè *Chiſzlo*, *krunicza.* r. Roſenkrantz. *Rósából fonyott koſzorú.* Metaph. *Olvasó.*

Rŏsārĭus, ii, m. Apul. *Ki róſe prodáje.* Der die Roſen verkaufft. *Rósá áruló.*

Rŏsārĭus, a, um, Sveton. V. *Roſaceus.*

Rŏsātus, a, um. *Iz ròs napravlyen, z-róſami zachinyen.* Von Roſen gemacht, mit Roſen angemacht. *Rosából tſinált, Rósával kéſzittetett.* Vinum roſatum. *Lamprid.*

Roſcĭdus, a, um, Plin. V. *Rorulentus, Roratus.*

Rŏsētum, i, n. Virg. V. *Roſarium N. 1.*

Rŏsĕus, a, um, Virg. *Rumen, róſichne boje*, peregr. *farbe.* Roſen-färbig. *Piros róſa ſzin.* Item V. *Roſaceus.*

Rosĭdus, a, um, Colum. V. *Roſcidus.*

Rōſio, ōnis, f. Plin. *Glodanye.* e. Nagung. *Rágás.*

Rōs mărīnus, rōris marini, m. *Horat.* Roſmarinus, i, m. *Colum.* & Rosmărīnum, i, n. Plin. *Roſmarin*, *Rúſmarin.* r. Roſmarin. *Roſmarin.*

Roſtellum, i, n. *Dim.* Colum. *Klyunchecz*, *mali klyun.* s. Schnäbelein. *Madár orrotska.*

Roſtra, ōrum, n. *plur.* V. *Cathedra, Suggeſtum.* In roſtris curiam defendere, *Cic.* Dicere pro roſtris: *id eſt* in roſtris. *Gell.* Aliquem pro roſtris laudare. *Quintil.*

Roſtrālis, *com.* le, n. Sidon. V. *Cathedralis.*

Roſtrātus, a, um, Cic. *Klyunyazt, z-klyunom ali z-nabadum oboruſen: nabadni, naoſtren.* Geſchnäbelt, geſpitzt. *Orros, Hegyes.*

Roſtro, as, avi, atum, (Act. *aliis* Neu.) Plin. *Klyujem, z-klyunom pcham.* Mit dem Schnabel ſteche, bicke. *Orrommal megvágom.* V. *Pungo N. 1.*

Roſtrum, i, n. Cic. *Klyun.* r. Schnabel. *Madárnak az orra.* Item V. *Proboſcis.* Sus roſtrô ſi impreſſerit, &c. *Cic.* Hinc 2. Transl. V. *Cuſpis.* Sic *roſtrum navis* eſt pars proræ acutior & exporrectior. *Caſ.*

Rŏsŭlentus, a, um, Prudent. *Pun ròs.* Voll Roſen. *Rósával tellyes.*

Rŏtă, æ, f. Cic. *Kollo, kotach.* s. Rad. *Kerék.* Fortunæ rota. *h. e.* Inconſtantia, Volubilitas. *Id.* Solis rota: *id eſt*: ſphæra. *Id.*

Rŏtābĭlis, *com.* le, n. Ammian. *Okolo obrachlyiv, v-ókol obernutliv.* Das ſich wie ein Rad umtreiben läſt. *Forgatható*, *kerengethető.*

Rŏtālis, *com.* le, n. Capitol. *Kolni*, *kotachni*, *na kotáchech*, *z-kotáchi.* Mit Rädern. *Kerekes.*

Rŏtātĭlis, *com.* le, n. Sidon. V. *Rotabilis.*

Rŏtātim, *Adv.* Apul. *Na náchin kolla*, *po kotáchko.* Wie ein Rad. *Kerekeſen.*

Rŏtātio, onis, f. Vitruv. *V-ókol vertenye.* e. Umdrehung. *Környül forgatás.* V. *Gyratio.*

Rŏtātor, oris, m. Stat. *V-ókol obrachavech*, *vertitel.* r. Umdreher. *Környül forgató.* V. *Gyrator.*

Rŏtātus, a, um, *Partic.* Prudent. V. *Gyratus.*

Rŏtātus, ūs, m. V. *Rotatio.*

Rŏto, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Okolo vertim, V-ókol obracham.* Umtreibe wie ein Rad. *Környül forgatom, kerengetem.* Item V. *Circumago, Circumvolvo.*

Rŏtŭla, æ, f. Plin. *Kólcze, malo kollo, kotáchecz.* s. Rädlein. *Kereketske.*

Rŏtundātio, onis, f. Vitruv. *Okruſenye.* e. Rundmachung. *Gömbölyítés.* V. *Circinatio.*

Rŏtundē, *Adv.* Cic. *Okruglo.* Rund, rundlich. *Gömbölyegen.* Aliquid rotundè dicere: *h. e.* compoſitè, collectè, explicatè, &c. *Id.*

Rŏtundĭtās, ātis, f. Plin. *Okruſina*, *okruglocha.* e. Runde. *Gömbölyeſég*, *kerekſég.* V. *Gyrus, Circuitus, Circus N. 4. & 5.*

Rŏtundo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Kruſim*, *oblim*, *okruglo ali oblo chinim.* Rund mache. *Gömbölyítem, kerekítem.* V. *Circino*, *Globo.* 2. Transl. V. *Perficio.* ita *Horat.*

Digitized by Google

Rŏtundŭla, æ, f. Apul. *Vertâny*, *&c.* V. *Placenta* Scil. *rotunda*.

Rŏtundus, a, um, Cic. *Okrugel*, *obel*, *obal.* Rund, Kugel-rund. *Gömbölyeg*. *kerekded.* V. *Gibboſus* 2. Transl. V. *Perfectus N.* 1. *Concinnus*, *plenus*. Ita rursùm *Cic.*

† **Rŭbĕcŭla**, æ, f. *Cherleno-perſznicza*, *Ptichicza na perſzeh cherlena*, *chervo-jedkicza.* s. Rothkehlein, Rothkröpfflein, ein Vögelein mit einer Rothen Bruſt. *Veres mellŷ madárka.*

† **Rŭbĕcilla**, æ, f. *Cherleno-repkicza*, *ptichicza na rípu cherlena.* s. Rothſchvväntzlein, Vögelein mit Rothen Schvveiff. *Veres farkú madáratska.*

Rŭbēdo, ĭnis, f. Firmic. *Cherlenina*, *Cherlenozt*, *Rumenozt.* e. Röthe. *Vereſség*, *Piroſság.*

Rŭbĕfăcio, is, ĕci, actum, [Act.] Silius. *Cherlenim*, *rumenim.* Roth mache. *Megveresítem.* V. *Purpuriſſo.*

Rŭbelliānus, a, um, Colum. V. *Rubellus.*

Rŭbellio, ōnis, Plin. *Z-velikum glavum cherlenkaſzta morzka riba.* r. Röthling, *oder* Ruget, ein Meer-Fiſch. *Egy nagy fejű, veresſ tengeri hal.* Eſt genus Mullorum.

Rŭbellus, a, um, *Dim. à ruber.* Plin. *Cherlenkazt*, *Pricherlen*, *Rumenkazt.* Etvvas roth, röthtlicht. *Verhenyő*, *kevéſſé veres*, *vereſellő.*

Rŭbeo, es, ēre, bui, [Neu.] Cic. *Cherlenimſze*, *Rumenimſze*, *Cherlen jeſzem.* Ich bin roth. *Veres vagyok.* Item Transl. V. *Erubeſco Transl.*

Rŭbĕr, rŭbra, um, Cic. *Cherlen*, *rumen.* Roth. *Veres*, *Piros.*

Rŭbeſco, is, Plin. V. *Erubeſco*, *rubeo.*

Rŭbēta, æ, f. Plin. *Chemerna kraſtava ſaba.* e. Gifftige Krot. *Mérges varas béka.*

Rŭbētum, i, n. Ovid. *Kupínyak*, *kupinje*, *meſzto kupinya puno.* Ein Ort voll Brombeer-Stauden. *Tſipke-bokros hely.*

Rŭbĕus, a, um, Colum. V. *Ruber*, *rufus*, *rubellus.* 2. Deriv. à rubus: *Kupinzki.* Von Brombeer-Stauden, zu Brombeer-Stauden gehörig. *Tſipke-bokros*, *Tſipke-bokorban-való.* Virg.

Rŭbĭa, æ, f. Plin. *Cherlenika*, *tráva cherlenoga korena*, *koi haſznovit je za pocherleniti koſe y ſzukno.* s. Reb-Kraut, e. Färber-Röthe, s. Färber-Kraut. *Feſtő-fű*, *Buzér fű.*

Rŭbĭcundŭlus, a, um, Juven. V. *Rubellus.*

Rŭbĭcundus, a, um, Plin. *Zevſzema cherlen.* Gantz Roth. *Tellyeſen veres*, *piros.*

Rŭbĭdus, a, um, Plaut. *Cherno-rumen*, *Cherleno-chernkazt.* Schvvartz-roth. *Fekete-piros*, *Fekete-veres.*

Rubīgĭnor, āris, āri, (Dep.) Apul. *Hergyavim*, *Hergyav bivam.* Verroſte. *Megrosdáſodom.*

Rubīgĭnōſus, *&* Robiginoſus, a, um, Plaut. *Hergyav*, *Pun hergye.* Roſtig, verroſtet. *Roſdás*, *Ragyás.*

Rŭbīgo, *&* Rūbīgo, ĭnis, f. Ovid. *Hergya*, *Argye.* r. Roſt. *Roſda*, *Ragya.* Segetum rubigo. Plin. *Sitni pitecz*, *opalenye ſzerni.* Der Brand an der Saat. *Üſzög a' gabonában.*

Rŭbŏr, ōris, m. Cic. V. *Rubedo*, *Rubriceta.* 2. Metonymicè V. *Erubeſcentia.*

Rŭbrīca, æ, f. Colum. *Cherlenilo*, *Cherlena zemlya*, vulgo *Cherlena krajda.* Roth Erdreich, r. Röthelſtein, e. Röthel, rothe Kreide. *Veres föld*, *veres kréta.* 2. Metonimicè. *Predpiſzek*, *kratki zavietek od zdòl podpiſzane zapovedi*, *&c.* e. Rubric, r. Titul, *oder* e. überſchrifft eines Dings an einem Buch, &c. *Elől-való íráſa*, *rövid öſzve foglaláſſa az alúl megírtt törvénynek &c.* ita *Pers.*

Rŭbrīcēta, æ, f. Plaut. V. *Purpuriſſum.* Alii rectiùs leg. *rubrica cera.*

Rŭbrĭco, as, avi, atum, (Act.) *Paſſerat-ex Claudiano.* idem ac *Rubricâ noto*, *Rubefacio.*

Rŭbrīcōſus, a, um, Colum. *Cherleno-poſzipan*, *pun cherlene zemlye.* Mit Röthel beſtreuet, voll Röthel-Stein. *Vereſes*, *veres földes.*

Rŭbŭs, i, m. Plin. *Kupina*, *Germ kupinzki.* e. Brombeer-Staude. *Tſipke-bokor.* Sunt & alia ruborum genera.

Ructāmĕn, ĭnis, n. Prudent. V. *Ructus.*

Ructātor, oris, m. *Zrigavavecz*, *rigavecz.* r. Görpſer, Gröltzer. *Böfögő*, *Böfentő.*

Ructātrix, īcis, f. *Zrigavavka*, *rigavicza.* e. Gröltzerin. *Böfögőné*, *Böffentőné.* Menta ructatrix. *Mart.*

Ructātus, a, um, *Silius.* V. *Eructus.*

Ructĭto, as, avi, atum, (Neu. Freq.) Colum. *Guſztokrat-ſze zrigávam.* Offt grölpſe, fort und fort gröltze. *Gyakran böfögök.*

Ructo, as, avi, atum, (Neu.) Plant. *&*

Ructor, āris, ātus ſum, (Dep.) Varr. *Rigam.* Grölpſe, &c. V. *Eructo.*

Ructuōſus, a, um. Quinctil. *Zrigavanyu navchen*, *zrignutja pun.* Voll Gröltzer, dem Grölpſen gevvohnt. *Böfögni ſzokott*, *Böfögéſſel tellyes.*

Ructus, ûs, m. Cic. *Riganye*, *zrignutje.* Ein Rölps, Gröltzer, Rültz, &c. V. *Eructatio.*

Rŭdens, entis, m. Cic. *Veliko brodarsko uzſe.* Ein groſs Schiff-Seil, s. Ancker-Seil. *Nagy hajó kötél*, *Vasg haió kötél.* Apud *Plaut*, gen. f.

Rŭdĕră, ĕrum, n. *plur.* V. *Rudus.*

Rŭdĕră-

Digitized by Google

Rūdĕrārius, a, um. *Ad rudera ſpectans.* Gribrum ruderarium. *Rédko reſſeto, reſſetka za ochiſztyenye péſzka, &c.* Ein grob Kleyen- *oder* Sand-Sieb. *Peleső roſta; Vas veſzőből tsinált roſta, melly által a' fövény &c. tiſztittatik.* Apul.

Rūdĕrātio, onis, f. Vitruv. *Gruſſenye: Z-grubom,* to jeſzt, *z-mortom iz ztuchenoga kamenya* ali *chrépja, péſzka y vapna napravlyenim obmazivanye, mazanye, naſzipanye.* Das Bevverffen, *oder* Tünchen: das mit Mauer-Koth, *oder* Merther überſchütten. *Méſzel és fövényel öſzve keverett köveтskékel fal mázolás,* vagy *pádimentomozás.*

Rūdĕro, as, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Gruſſim, z-grubom obmazivam, máſem, naſzipávam.* Bevverffe, vertünche, mit Merther beſchütte. *Méſzel és fövényel öſzve keverett kövétskékel falat mázolok.* vagy *pádimentomozom, meghintem.* Ager ruderatus: *h. e.* Veterum ædificiorum materiâ abundans. *Plin.*

Rūdētum, i, n. Cato. *Podertinje, meſzto podertih zidov &c. puno.* Ein Ort, da viel Mauer-Koth, *oder* eingefallene Mauer-Stücke ſind. *Morſalékos hely.*

Rūdiārius, ii, m. Svet. *Gladiator rude donatus.*

Rūdicŭla, æ, f. Cato. *Parva rudis.*

Rūdimentum, i, n. *Pervi zachetek navuka,* ali *znanya.* r. Anfang des Lehrnens. *Tudománynak első kezdeti.* Ponere rudimentum. *Cic.*

Rŭdis, is, f. Cic. *S'iba neogulena, kakou negda boritelom y bojnikom davali jeſzu, kada oni od ſzvoje meſtrie, zbog ſztaroſzti, ſzlobodchinu dobivali jeſzu.* Eine ungeſchelte Ruthe, dergleichen man vor Zeiten den Fechtern gegeben, die man Alters halben aus der Fecht-Schul entlaſſen. *Veſzſző páltzátska, melly ſzabadság jeléül adatott régen a' bajnokoknak.* Hinc *Transl.* Alicui rudem dare, donare: *vel* Aliquem rude donare: *pro* ab aliquo munere, aut officio dimittere, liberare, liberum pronunciare. *Juven.* Accipere rudem, rude donari: *pro* liberari ab aliquo onere, vel munere, in otium reſtitui. *Horat.* Mereri rudem: *pro* mereri miſſionem, vel ceſſationem à labore, officio, &c. *Martial.* Item *contra*: Aliquem ad rudem compellere: *pro* cogere ad reſumendam priorem profeſſionem. *Cic.* 2. apud Plin. *Drévcze za meſſanye, kuhacha.* r. Rühr-ſtecken, Küchen-Löffel. *Keverő efzköz, Főző kalan.* V. *Lingula N.* 2.

Rŭdis, *com.* de, n. *Synon.* Hebes, Indolatus, Ineffigiatus, Inelegans, Ineruditus, Iners N. 1. Inexcultus, Impolitus, Incultus, Imperfectus, Inelaboratus, Aſper, Durus, &c. *Priproſzt, neobdelan.* Schlecht, grob, unbereitet, unausgemacht. *Kéſzitetlen, kéſzőgében-való.* V. *ejus Synon.* Terra rudis. *Varr.* Initia rudia. Diſcipulus rudis. *Cic.* 2. V. *Indoctus, Inſcius, Inexpertus, Inexercitatus, Imperitus.* Omnium rerum rudis. Verbis rudis. In jure civili rudis. *Cic.* Ad pedeſtria bella rudis. *Liv.*

Rŭdĭtās, ātis, f. Apul. V. *Hebetudo, Imperitia, Imperfectio, Inertia N.* 2.

Rŭdītus, ûs, m. Apul. *Oſzelſzki krich, Oblikanye, Bronkanye.* Das Geſchrey eines Eſels. *Szamár rivás.*

Rŭdo, & Rūdo, is, ĕre, rūdi, (Neu.) Ovid. *Oblikam, Bronkam, Tákm kakti oſzel,* Hane, gigage, ſchreye vvie ein Eſel. *Szamárúl orditok.*

Rūdŭs, ĕris, n. Vitruv. *Kup podertoga ſztaroga zida, ſztánya.* Item *Grub,* to jeſzt: *Mort iz ztuchenoga kamenya, ali chrépja, vapna y péſzka napravlyen, zanaſzipje,* ali *mazanye, &c.* Alt zerfallene Mauer, &c. *Item,* vermengter Kalck mit Sand und zerbrochenen Stein Stücklein, r. Schütt; Merther. *Romlott kirakás, &c.* Item *Méſzel, fövényel és kövétskékel öſzve-keveretett.* Hinc *plur. uſitatiſſimus* Rudera. *Podertine ſztaroga zida, ſztánya,* ali *varaſſa oſztanki.* r. Steinhauffen, das übrige von einem alten Gebäude. &c. *Romláſok maradéki.*

Rūduſcŭlum, i, n. V. *Rauduſculum.*

Rūfeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Plin. *Ruſz, hergyav,* ali *ſuto-cherlenkazt poſztájem.* Feuer-roth vverde. *Megverbenyeſedem mint a' róka.*

Rūfo, as, avi, ātum, [Act.] Plin. *Ruſzo, Hergyavo nachinyam, ſuto-cherlenim.* Gelb- *oder* Feuer-roth mache. *Verbenyitem, sárga veresitem.*

Rūfŭlus, a, um, *Dim.* Plaut. *Pribergyav, ruſzaſzt, ſuto-cherlenkazt.* Rothlicht, gelbröthlicht. *Verbenyőtske.*

Rūfus, a, um, Terent. *Hergyav, ruſz, ſutkaſzto-cherlen.* Feuer-roth, gelb-roth. *Verbenyő, sárga veres mint a' róka.*

Rūga, æ, f. Cic. *Guza, zguzavicza, Braskotina.* Eine Runtzel der Haut. *Sömörgőzér.* Item V. *Plica N.* 1. Plin. *Transl.* Aliquid ex rugis remittere: *h. e.* ex ſeveritate, & rigore, vel auſtera gravitate. *Plin.*

Rŭgio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Auth. Philom.

lom. *Ruchìm kakti oroſzlány, Rikam.* Brülle vvie ein Lövve. *Oroſzlán módra ordítok.*

Rūgitus, ûs, m. Vopiſc. *Ruchanye, rikanye oroſzlánya,* inache *Láva.* Das Brüllen des Lövvens. *Ordítás.*

Rūgo, as, avi, atum, (Act.) Plaut. *Gúzam, Gerbim, Guzavo aligerbavo chinim, Braskam.* Runtzeln *oder* Falten mache. *Sömörgözöm, rántzolom.* Eſt etiam *Neu.*

Rūgōſus, a, um, Colum. *Guzav, Gerbav, veſz zguzan.* Runtzlicht, voll Runtzeln *oder* Falten. *Sömörgözött, rántzos.*

Ruidus, *nonnulli leg.* Rŭvĭdus, a, um, Plin. V. *Aſper N. 1. Confragoſus, Hirſutus.*

Ruina, æ, f. Cic. *Podertinya, opad, vruſſenye, zkonchanye.* 1. Fall, Niederfall, Untergang. *Romlás, Eſet.* Hinc *Latiùs:* Fortunarum ruina; *h. e.* calamitas. *Cic.* Neronis ruina: *h. e.* mors. *Plin.*

Ruīnōſus, a, um, Cic. *Vrußliv, Porußliv, na vrußenye nagnyen, odirajuchiſze, podertiny pun.* Baufällig, zum Fall geneigt. *Romló, romlani akaró, le-esö félben-való.*

Rulla, *plures leg.* ralla, æ, f. Plin. V. *Rallum.*

Rŭma, æ, f. Varr. V. *Mamma N. 1.*

Rūma, æ, f. Serv. V. *Rumen N. 2.*

Rūmĕn, ĭnis, n. Plin. V. *Mamma N. 1.* 2. apud Feſt. *Svekaliſche,* iliti *Meſzto pod poſirâti ſhiine, gdeſze kerma za drugoch ſvekanye zaderſava.* 1. Gürgelein am Hals, 2. Vorvvanſt der Thieren, aus dem ſie die Speiſe vvieder käuen. *Kérö gyomor, mellyböl a' barom a' füvet viſzſza-rágja.*

Rŭmex, ĭcis, m. & f. Plin. V. *Lapathum.* 2. Eſt genus teli. *Gell.*

Rŭmia, & rūmina, æ, f. *Varr.* Dea, mammarum, & lactentium infantum præſes.

Rūmĭfĕro, as, *Alii leg.* rūmĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Promulgo.*

Rūmĭgĕrātio, onis, f. Lamprid. V. *Promulgatio.*

Rūmĭgĕro, as, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Famigero, Promulgo.*

Rūmĭgĕrŭlus, a, um, Ammian. V. *Famiger.*

Rūmĭgo, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Apul. V. *Rumino.*

Rūmĭnālis, *com.* le, n. Plin. *Preſivajuchi, preſivanyu ſzliſſajuchi.* Wiederkäuend, zum Wiederkäuen gehörig. *Kérözö, kérözésbez-való.* Ficus ruminalis. *Liv. Poëticè verò* Ficus rūmina. *Ovid.* fuit illa ficus, ſub qua Romulus & Remus reperti ſunt ab uberibus lupæ pendentes.

Rūmĭnātio, onis, f. Plin. *Preſivanye, ſvekanye.* 1. Wiederkäuung. *Kérözés, kérö rágás.* 2. Transl. *Zopet razmißlyanye.* Das Wieder-Betrachten. *Elméjében jól meggondolás.* V. *Recogitatio.* Cic.

Rūmĭnātor, oris, m. Arnob. *Preſivavecz, ſvekavecz.* 1. Wiederkäuer. *Kérözö, kérö rágó.* 2. Transl. *Zopet premißlyavavecz.* Der etvvas vvieder betrachtet, vviederhohlet. *Elméjében jól meg-gondoló.*

Rūmĭno, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Preſivam, preſvem, ſvechem.* Wiederkäue. *Kérözöm, kéröt rágom, megemèſztdegelem.* 2. Transl. *Zopet dobro premißlyavam.* Wieder und vvohl betrachte, vviederhohle. *Elmémben jól meggondolom.* Liv.

Rūmĭnor, aris, ātus ſum, (Dep.) Varro. V. *Rumino.*

Rŭmis, is, f. Varro. V. *Ruma.*

Rūmĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq. à* Rumo.] Apul. *apud* Voſſium. V. *Frequenter & rumino.*

Rūmo, as, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Rumino N. 1.*

Rūmŏr, ōris, m. Cic. *Med-lyudmi glaſz, razglaſzenye, razglaſzje.* Die gemeine Sage, allgemeines Gericht. *Köz hír.* V. *Fama N. 1.*

Rumpo, is, ĕre, rūpi, ruptum, (Act.) Cic. *Pretergávam, Predíram, Preblijam.* Breche, Durchbreche. *Szegem, ſzagatom.* V. *Dirumpo.* Hinc *Transl.* Malis Reipublicæ rumpi: *pro* premi, diſcruciari. *Cic.* Fœdera, fidem rumpere: *pro* violare, *Id.* Pacis conditiones, teſtamentum, nuptias rumpere: *pro* reſcindere. *Id.* Moras rumpere: *h. e.* ſinè mora feſtinare. *Virg.* Silentium rumpere: *pro* proloqui, diu tacita proferre, &c. *Id.*

Rumpŏtĭnētum, i, n. *Colum.* Eſt locus rumpotinis conſitus.

Rumpŏtĭnum, i, n. *Colum.* Eſt arbuſti gallici genus, cui traduces, palmites, & propagines vitium illigantur.

Rumpŏtĭnus, *Alii leg.* Rumbotinus, i, f. *Plin.* Arbuſtum, vel arbor italica ſimilis populo, rumpis vitium deſerviens.

Rumpŏtĭnus, a, um, *Colum.* Ad rumpos pertinens.

Rumpus, i, m. Varr. V. *Tradux, Reſex, Propago N. 1. Palmes.*

Rūmuſcŭlus, i, m. Cic. *Med lyudmi odſio itptanye, malo gláſzenye, pripovedanyicht.* Gemein Geſchreylein, Gemürmel. *Köz hírretske.*

Rūna, æ, f. *Feſt.* Haſta cum lata cuſpide.

Rūnātus, a, um, *Feſt.* Armatus runâ.

Runci-

Digitized by Google

Runcātio, onis, f. Colum. V. *Extirpatio, ſarritio, evulſio.*

Runcātor, ōris, m. Colum. V. *Sarritor.*

Runcīna, *Aliis placet* runcina, æ, f. Plin. *Gladilo, Pila.* r. Schlichthobel, e. Feil. *Gyalúláſra-vagy ſimitáſra-valô eſzköz.* Item V. *Dolabra, Lima N. 1. Serra.*

Runcīno, & runcino, as, avi, atum, [Act.] Arnob. V. *Diruncino, Dolo N. 1. Lævigo, Limo N. 1. Serro.*

Runco, as, avi, atum, [Act.] Cato. V. *Sarrio, Extirpo N. 1. Exherbo, Erunco.*

Runco, ōnis, m. Pallad. V. *Sarculum, Falcula N. 2.*

Ruo, is, ĕre, rui, ruĭtum, (Act.) V. *Dejicio, Impello N. 1. Præcipito N. 1.* Cæteros ruerem, agerem. *Terent. Adel. 3.* Item V. *Diruo, Everto, Complano.* Cumulos ruere, *Virg. 1. Georg. v. 105.* Item V. *Eruo, Elevo, Eximo.* Aliquid à ſedibus ruere. *Id.* Item V. *Extollo N. 1. Egero.* Nubem ad cœlum ruere. *Id.* 2. eſt Neu. V. *Cado N. 1. Corruo, Concido N. 1. 2. 3. 4. & 5. Præcipito N. 3.* Illa non poſſunt ruere, &c. *Cic. pro L. Man.* Hinc *Metaph.* ponitur pro *Propero, Temerè feror.* Ad interitum voluntarium ruere. *Cic.* In agendo ruere, & ſæpe peccare: *h. e.* per imprudentiam, aut nimiam feſtinationem decipi, jacturam facere. *Id.* Dies maturâ jam luce ruebat: *pro* oriebatur. *Virg.*

Rūpēs, is, f. Cæſ. *Saterma pechina.* e. Klippe: ein gäher, ſpitziger Fels. *Meredek kö-ſzikla.*

Rūpex, ĭcis, m. Gell. V. *Petro.*

Rūpĭcăpra, æ, f. Plin. *Planinzka koza.* e. Gemſe. *Havaſi ketske.* V. *Caprea.*

Rūpĭco, ōnis, m. Apul. V. *Rupex.*

Rūpīna, æ, f. Feſt. V. *Rupes, Præcipitium.*

Ruptim, (*Alii leg.* Raptim.) *Adv.* Cæſ. V. *Raptim, Inordinatè, Confusè.*

Ruptio, onis, f. Ulpian. *Razpuchenye, Razpuk, Predíranye, Preterganye, Prebíjanye, Razterganye, Rêſanye.* e. Brechung, Zerreiſſung, r. Riſs, Bruch, o. Zertrennung. *Szakadás, ſzegés.*

Ruptor, oris, m. *Raztergavecz, Predíravecz.* r. Zerreiſſer, Durchbrecher, Zertrenner. *Szegö, ſzakadó.* Fœderis humani ruptor. *Liv.*

† Ruptūra, æ, f. V. *Ruptio.* Item V. *Hernia.*

Rūrālis, is, *com.* le, n. Cæſ. V. *Agrarius, Agreſtis, Campeſter, Ruſticanus.*

Rūrātio, onis, f. Apul. V. *Ruſticatio.*

Rūreſtris, *com.* ſtre, n. Apul. V. *Ruralis.*

Rūrĭcōla, æ, *com.* Colum. V. *Ruſticus, Agricola, Agricultor, Paganus N. 1.*

Rūrĭgĕna, æ, *com.* Ovid. *Na polyu ali ládanyu rodyen.* Auf dem Feld *oder* Land gebohren. *Mezöben ſzületett.* V. *Paganus N. 1.*

Rūro, as, avi, atum, [Neu.) Plaut. &

Rūror, āris, ātus ſum, (Dep.) Varr. *Na polyu dêlam, goſzpodúrim, ſzelzki poſzel obnaſſam.* Den Acker baue, Bäuriſche Wirthſchafft treibe. *Szántó-földet mivelem Mezei munkát üzöm.* V. *Ruſticor N. 1.*

Rurſum, & Rurſŭs, *Adv.* V. *Denuo, Iterum.* ita *Cic.* Item V. *Retro, retrorsùm.* Curſare rurſum prorsùm. *Terent.* Meare rurſus prorsùs. *Varr.*

Rūs, rūris, n. Cic. *Ládanye, Polyzko imánye.* s. Acker-Guth, Feld-Guth. *Paraſzt majorság.* V. *Campus N. 1. Prædium.*

Ruſcŭlum, i, n. Gell. *Ládanyicbe, malo polye.* s. Acker-Güthlein, Feldlein. *Mezötske.* V. *Prædiolum, Agellus.*

Ruſcus, i, m. *Colum.* Frutex myrto ſimilis, Myrtus ſylveſtris.

Ruſpor, aris, ātus ſum, (Dep. *Obſol.*) Accius *apud* Non. Feſt. V. *Perſcrutor, Diligenter & Quæro N. 1. & 2.*

Ruſſeŏlus, a, um, *Dim.* Prudent. V. *Rufulus, rubicundulus, rubellus.*

Ruſsĕus, a, um, Cato. V. *Rubens N. 1.*

Ruſsĭa, æ, f. Geogr. *Ruſzia, ali rutenzka zemlya.* Reuſſen, Ruſsland. *Oroſz-orſzág.* V. *Moſchovia.*

Ruſsŭlus, a, um, *Dim.* Vopiſc. V. *Ruſſeolus.*

Ruſſus, a, um, Varr. V. *Ruſſeus.*

Ruſſus, i, m. Geogr. *Ruſzianecz.* r. Reuſs, Ruſs. *Oroſz.* V. *Moſchus.*

Ruſtĭcānus, a, um, Cic. *Kmetzki, Ládanyzki,* perperam *Muski.* Bäuriſch, zum Bauren-Weſen gehörig. *Paraſzti, Paraſzti dologhoz-való, Majorsági.* V. *Ruralis, Paganicus N. 1.*

Ruſtĭcārius, a, um, Varr. V. *Ruſticanus.*

Ruſtĭcātim, *Adv.* Pompon. V. *Ruſticè.*

Ruſtĭcātio, onis, f. Cic. *Prebivanye na ſzelu, ſztanuvanye med kmeti, ſivlenye na ládanyu.* e. Wohnung auf dem Land. *Mezön lakás, élés.* Item *Szelzko, teſachko ali kmetzko ſivárenye, goſzpodarenye, poſzel teſachki.* Das Bauer-Leben, Bäuriſche Wirthſchafft. *Mezei paraſzt élet, Paraſztolkodás.* Item V. *Agricultura.* ita *Colum.*

Ruſtĭcātus, ûs m. Cic. *idem.*

Ruſtĭcē, *Adv.* Cic. *Szelzki, kmetzki, po ladanyzko.* perperam *po musko.* Bäuriſch. *Paraſztúl, Pórúl, Paraſzt módra.* Transl. V. *Craſsè N. 2. Ineptè, Inhumanè, Inurbanè.*

Ruſticel.

Ruſticellus, a, um, *Dim.* Varro. V. *Aliquantùm* & *Ruſticus*.

Ruſticitas, atis, f. Plin. *Polyzko, ali ſzelzko derſanye.* Bäuriſche Art, e.Grobheit. *Paraſztság, Gorombaság.* V. *Inhumanitas, Craſſedò. N. 1.*

Ruſticor, aris, ări, ătus ſum, (Dep.) Gic. *Na ladanyu prebivam, vu ſzelu ſztanujem, Med kmeti zivem.* Auf dem Land vvohne, auf dem Felde bleibe, unter den Bauren lebe. *Mezőben lakom, forgolódom, élek.* 2. *Po ſzelyanzkoſze derſim, zivem, govorim, chinim.* Bäuriſch handle, lebe, rede, thu. *Paraſztul magamat viſelem, Paraſztul élek, ſzólok, mivelek.* ita *Sidon.*

Ruſticula, *Plin.* & ruſtica (*ſubaud.* Gallina,) æ, f. Martial. V. *Ficedula N.* 2.

Ruſticulus, a, um, *Dim.* Gic. V. *Ruſticellus.*

Ruſticus, a, um, Cic. V. *Ruſticanus.* Transl. V. *Incultus N.* 2. *Ineptus, Inhumanus, Inurbanus.* Hinc

Ruſticus, i, m. *ſubſtantivè:* Cic. *Szelecz, kmet,* perperam *Mus.* r. Landmann, Bauer. *Paraſzt ember.* V. *Ruricola.*

Ruta, æ, f. Varr. *Ruticza tráva.* e. Raute, ein Kraut. *Ruta fű.* Transl. pro *Aſperitate ſermonis.* Gras expecto Leptam: etenim ad cujus rutam pulegio mihi ſermonis tui utendum eſt. *Cic. l. 16. Fam. ep.* 23. 2. ſed perperam V. *Murana fluviatilis.*

Ruta, ŏrum, n. *plur.* Gic. *Synon.* Erutæ res.

Rutaber, bri, m. Varr. *Orudelje za izkapanye.* s. Grab Eiſen, Grab-Scheit. *Kiásárra-való eſzköz, ásó.* V. *Raſtrum N.* 2.

Rutabulum, i, n. Feſt. *Podgrinyalo, Pechna greblicza.* r. Feuer-Schieret, e. Ofen-Gabel. *Szén-vonó.* Item V. *Rudis N.* 2. Colum.

Rutaceus, a, um, &

Rutatus, a, um, Plin. *Rutichni, iz ruticze nachinyen, z-trávum ruticzum zachinyen.* Von Rauten gemacht, mit Rauten angemacht. *Rutás, Rutából-való.*

Rutellum, i, n. *Lucil.* apud *Non.* Parvum rutrum.

Ruthenia, æ, f. Geogr. V. *Ruſſia.*

Ruthenus, i, m. Geogr. V. *Ruſſus.*

† **Ruticilla**, æ, f. *Cherlenka, pticza.* r. Gimpel, ein Vogel. *Egy verbenyő madaratska.*

Rutileſco, is, ĕre, [Neu. Inch.] Plin. *Ognyeno-ali zlato-ſzvetel bivam.* &c. V. *Rutilo N.* 2. *Ruſeſco.*

Rutilis, *com.* le, n. Colum. &

Rutilius, a, um, *Obſol.* Feſt. V. *Rutilus.*

Rutilo, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Szvetlo chinim, kakti plamen ali zlato.* Gläntzend mache, vvie Feuer, Gold, &c. *Tündöklővé teſzem mint a' láng, arany.* 2. eſt Neu. *Leſzchimſze, Bliſzchimſze, ſzvétimſze kakti ogeny, zlato, &c.* Gläntze, oder Glitzere vvie Feuer, Gold, &c. *Láng ſzinen, vagy veres ſárgán tündöklöm.* V. *Reſplendeo.*

Rutilus, a, um, Gic. *Plameno-ſzvetel, leſzchechiſze kakti ogeny, zlato.* Gläntzend, glitterend vvie Feuer, Gold. *Láng ſzinen tündöklő, veres-ſárgás,* V. *Flammeus, Rubellus, Rufus, Coruſcus.*

Rutrum, i, n. Varr. V. *Rutaber.*

Rutuba, æ, f. Varr. V. *Perturbatio.*

Rutula, æ, f. *Cic.* Parva ruta.

Ruvidus, a, um, V. *Ruidus.*

* **Rythmus**, i, m. V. *Rhythmus.*

S.

SAba, æ, f. *Plin.* Metropolis Arabiæ felicis, ubi thus, myrrha, caſia & cinnamomum abundè provenit.

Sabæus, a, um, *Senec.* Ad Sabam pertinens, Sabæ natus.

Sabaja, æ, f. Ammian. V. *Cereviſia.*

Sabajarius, ii, m. Ammian. V. *Cereviſiarius.*

Sabanum, i, n. Pallad. *Nadrkano, ali Dvojverſzt-tkano platno:* Vulgo *Czvilih.* r. Zvvillich, e. Zvvillich-Leinvvad, e. Loden. *Kitöl.*

Sabaoth, & Sabaōth, n. *plur. Nom. hebraicum Indecl.* Prudent. *lativè* Exercitus, militiæ, virtutes.

Sabaudia, æ, f. Geogr. *Szavojarska zemlya.* das Hertzogthum Savoyen. *Szavojár orſzág.* Caput ſabaudiæ *Camberium*, Pedemontii verò *Taurinum*, ubi Ducis Sabaudiæ ſedes.

Sabaudus, i, m. Geogr. *Szavojàr, Szopojàr.* Ein Savoyer. *Szavojár.*

Sabbatarius, ii, m. Martial. *Szobotàr, ſzobote meſzto nedelye ſzvetitel.* Der den Sambſtag ſtatt den Sonntag heiliget, und Ruhe hält. *Szombat ſzentelő, ſzombatos.* Item V. *Judaus.*

Sabbatum, i, n. *Hebraicè, Latinè* Dies quietis. Sveton. *Dan pochinka.* r. Ruhtag. *Nyugodalom napja.* Item V. *Dies Sabbati.*

Sabucus, i, m. V. *Sambucus.*

Sabuletum, i, n. Plin. *Péſzchenicza, meſzto péſzka puno.* e. Sand-Grube. *Homokos, föveneyes hely.*

Sabulo, ŏnis, m. Varr. V. *Sabulum.*

Sabulo.

Săbŭlōſus, a, um, Plin. *Debelo-Pěſzchen, Pěſznat, Pěſzka pun.* Sandigt, Grieſigt. *Homokos.*

Săbŭlum, i, n. Plin. *Debeli pěſzek.* Grober Sand. *Homok, öreg ſöveny.*

Săburra, æ, f. *Liv.* Vilius & craſſius ſabulum. *Smebkek y zeoſzema debel pěſzek, za ladju pěſzek.* Gar grob und ſchvvehrer Sand, r. Schiff-Sand. *Nehéz és kövecses ſöveny.*

Săburrālis, *com.* le, n. Vitruv. *Ad ſaburram pertinens, ſaburrâ conſtans.*

Săburro, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Z debelim pěſzkom nakládam, terim.* Mit groben Sand beſchvvehre. *Köveſes homokkal megtöltöm, megnehezitem.*

Saccāria, æ, f. Apul. *Vrécho-terſtvo, z-vrechami terſenye.* e. Sack-Handlung. *Zsákkal kereskedés.*

Saccārius, a, um, Quintil. *Vréchni.* Zu Säcken gehörig. *Zsákhoz való.*

Saccārius, ii, m. JCt. *Vrechàr, vrecho-noſzecz.* r. Sackträger. *Zsák hordozó.*

Saccātus, a, um. *Chez vrechu precedjen.* Durch einen Sack geſeihet. *Zsákban ſzürött.* Aqua ſaccata. *Plin.*

Saccellus, i, m. *Dim.* Petron. *Sepek, Vrechicza,* peregr. *Saklyecz, ſaklyinecz.* s. Säcklein. *Zsákotska, zsátsko.*

*Sacchărum, i, n. Plin. *Terſztikov med, Czukor, ſzecher.* r. Zucker. *Nád méz, Tzukor.*

Saccĭpĕrium, ii, n. Plaut. V. *Hippopera, pera, ſaccus, Magnum marſupium.*

Sacco, as, avi, atum, (Act.) Martial. *Chez vrechu ali jep preczejem, chiſztim.* Durch einen Sack ſeige, läutere. *Zsákban, vagy Zsákkal meg-ſzűröm.*

Saccŭlārius, ii, m. Aſcon. Pedian. V. *Manticularius, Depeculator, Fur.*

Saccŭlus, i, m. *Dim.* Martial. V. *Saccellus, Marſupium, Crumena.*

Saccus, i, m. Cic. *Vrecha,* peregr. *Sakely.* Item *Sep.* r. Sack. *Zsák.*

†Săcellānus, i, m. *Czirkveni ſzluga.* r. Kirchen-Diener. *Egyház ſzolgája.*

Săcellum, i, n. Cic. *Czirkvicza,* vulgo *kapéla, kapélicza.* s. Kirchlein, e. Capelle. *Szent-egyházatska, kápolna, kápolnátska.*

Săcer, ſăcra, um, Cic. *Szvet, Bogu odluchen, poſzvechen.* Heilig, GOtt zugehörig. *Szent, Iſtenhez-való.* Morbus ſacer, divinus, herculeus. *Apul.* V. *Morbus major, &c.* in *Morbus.* Sacer ignis. V. in *Ignis.*

Săcerdōs, ōtis, *com.* Cic. *Bogo-Aldovnik, Alduvavecz, ſzvetnik.* r. Aufopfferer. *áldozó pap.* V. *Myſta.* Item *Popovska ſena, Bogu-alduvavka, Aldovov priemitelicza, Popica.* e. Prieſterin, Aufopfferin. *Áldozó papné, Pap Aſzſzony.*

Săcerdōtālis, *com.* le, n. Plin. *Szvetnichki, Alduvavechki, Meſznichki.* Prieſterlich. *Papi, Paphoz-való.*

Săcerdōtium, ii, n. Cic. *Szvetnichtvo, Meſznichtvo.* s. Prieſterthum. *Papság.*

Săcerdōtŭla, æ, f. *Dim.* Varr. *Parva ſacerdos.*

*Săcōma, ătis, n. Vitr. V. *Æquipondium.*

Săcrāmentum, i, n. Cic. *Szvet-otajſztvo, ſzvetſztvo, ſzvéto otajſztva znamenye.* s. Heiligthum, Sacrament, heiliges Pfand-Zeichen. *Szentség, Sákrámentom.* 2. V. *Jusjurandum.* Aliquem Sacramentô obligare. *Cic. off. 1. c. 11.*

Săcrārium, ii, n. Cic. *Szveto meſzto, ſzvetztva meſzto.* Ein Heiligthums-Ort. *Szentség-tartó hely.* Item V. *Sacriſtia, Sacellum, Lararium.* 2. Transl. *Meſzto ſzkrovno kakvogod.* Geheimer Ort. *Titkos hely.* ita *Senec.*

Săcrātio, onis, f. Macrob. V. *Conſecratio, Initiatio N. 1. Sanctificatio.*

Săcrātē, *Adv.* Auguſt. *Poſzvecheno.* Geheiligter Weiſe. *Megſzentelve.* V. *Sanctè.*

Săcrātor, oris, m. Auguſt. V. *Conſecrator, Initiator N. 1. Sanctificator.*

Săcrātus, a, um, *Nom. & Partic.* Cic. *Poſzvechen, ſzvet vuchinyen.* Geheiliget, gevveihet. *Szentelt.* V. *Sacer.* Sacratior, ſacratiſſimus. *Plin.*

Săcrĭcŏla, æ, *com.* Tacit. *Sacrorum miniſter.* V. *Sacerdos.*

Săcrĭfĕr, ĕra, um, Ovid. *Szvetztva noſzechi.* Heilige Dinge tragend. *Szentség-hozó, ſzentség-hordozó.*

Săcrĭfĭcālis, *com.* le, n. Tacit. *Aldovni, Bogoſzvetechni, Méſni.* Zum Opffer oder zu heiliger Meſs gehörig. *áldozathoz-való, ſzentséghez-való.*

Săcrĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Alduvanye, ſzvetoga Bogu odluchenoga poſzla obnaſzanye, Meſuvanye.* e. Opferung. *Áldozás, ſzentség ſzerzés.*

Sacrificātor, ōris, m. Tertull. *Alduvavecz.* r. Opfferer. *áldozó.* V. *Sacerdos.*

Sacrificātus, ûs, m. Apul. V. *Sacrificatio.*

Săcrĭfĭcium, ii, n. Cic. *Aldov.* s. Opffer. *Áldozat.* Item V. *Miſſa.*

Săcrĭfĭco, as, avi, atum, (Neu. *Nonnullis Act.*) Plaut. *&*

Sacrificor, āris, atus ſum, (Dep.) Varr. *Alduiem, po aldovu proſzim, Meſzim, Meſſu ſzlúſim.* Opffere, Meſs leſe. *áldozom, ſzent misét ſzolgálom.*

Săcrĭfĭcŭlus, i, m. Svet. *Pop bolvanzki.* r. Götzen-Pfaff. *Bálványozó pap.*

Digitized by Google

Săcrĭfĭcus, i, m. Ovid. V. *Sacrificator.*

Sacrificus, a, um, Ovid. V. *Sacrificalis.*

Săcrilĕgĭum, ii, n. Cic. *Szveto-kradya, Czirkvena tatbina, velika vu ſzvetih dugovanyah pregreſska.* r. Kirchen-Raub, e. Todt-Sünd in Gott gevveihten Dingen. *Szentſég lopás, Egyház fe'törés, ſzentſég törés.*

Sacrilĕgus, a, um. *Szveto-tatbeni, Czirkvo-kradni, Czirkvo-tatzki, Bogokrivichni.* Kirchen-Räuberiſch. Kirchen-Diebiſch, Gotts-Diebiſch. *Szentſég-lopó, Egyház-törő.* Item V. *Nèfarius.* Bellum Sacrilegum. *Cic.*

Sacrilĕgus, i, m. *Subſtantivè:* Cic. *Czirkveni tàt, Bogu odluchenih dugovàny tàt,* ali *oſzkrunitel.* r. Kirchen-Dieb, Gotts-Dieb. *Szentſég-lopó, Egyház-törő.*

† Săcriſta, æ, m. V. *Sacellanus, Æditimus.*

† Săcriſtia, æ, f. *Szvetnicza,* vulgo *Sakriſtia.* e. Sacriſtey. *Segeſtye.*

Săcro, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Conſecro N. 1. Dedico N. 2. Dĭco N. 1. & 2. Initio N. 1. Sanctifico* 2. Alicujus caput morti ſacrare: *pro* devovere, addicere. *Liv.*

Săcrŏſanctus, a, um. *Preſzvet, Cheſzaſze nè ſzlobodno doteknuti, vu ſtoſze nè ſzmeti pachati.* Hochheilig, Hochbefreyet. *Szentséges, mellyet vagy büntetés alatt nem lehet megbántani.* V. *Intactilis, Intactus, Inviolabilis, Inviolatus.* Nihil ſacroſanctum eſſe poteſt, niſi quod Populus, plebsve ſanxiſſet. *Cic. pro Corn. Balbo c. 14.* Poſſeſſiones Sacroſanctæ. *Id. 2. Catil. c. 8.* Tribuni plebis ſacroſancti. *Liv. &c.*

Săcrum, i, n. Cic. *Szvetztvo, ſzveto dugovanye.* Heiliges, Gott-Gevveihtes Ding. *Szentſég, ſzent dolog.* Item V. *Sacrificium.* Inter ſacrum & ſaxum ſtare, hærere: *pro* in magno periculo verſari. *Prov. Plauti.*

Sæcŭlum, i, n. V. *Seculum.*

Sæpĕ, iŭs, ſsĭmè, *Adv.* Cic. *Vnogich, Mnogich, Vnogi-put, Mnogo-puta, &c.* V. *Crebrè.*

Sæpĕ nŭmĕrŏ. *Adv. cum Abl.* Cic. *Vechkrat.* öffter. *Gyakranabb.* V. *ſæpe.*

Sæpĭcŭlē, *Adv.* Plaut. *Pricheſzto, Doſztakrat.* Etvvas offt. *Gyakratskán.* Priſcian. legit, *Sæpiuſculè.*

Sæpiuſcŭlè, *Adv.* V. *Sæpicule.*

Sævē, *Ad.* Colum. V. *Crudeliter, Szoverè, Ferociter, Immaniter.*

Sævĭdictum, i, n. *Oſtro, nemiloſztivno govorjenye.* Wütende und grauſame Rede. *Kemény beſzéd.* Ne te iratus ſuis ſævidictis protelet. *Terent. Phorm. 1. 4. 36.* Alii leg. *ſævidicis dictis.*

Sævio, is, ire, ivi, & ii, itum, (Neu.) *Lyut y nemiloſztiven jeſzem, Nemilo chinim.* Ich bin grauſam, vvüte. *Kegyetlenkedem.* In obſides, in tergum ſævire. *Liv.* Item V. *Furo, Ferocio.* Cic.

Sævitās, ātis, f. Firmic. V. *Sævitia.*

Sævĭtĕr, *Adv.* Plaut. V. *Sævè.*

Sævĭtia, æ, f. Cic. V. *Crudelitas, Szoveritas, Ferocia, Immanitas.*

Sævĭtiēs, ēi, f. Apul. *idem.*

Sævĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. *idem.*

Sævus, a, um, Cic. V. *Crudelis, ſeverus, Immanis N. 1. Ferox, Horridus.*

Sāgă, æ, f. *à Sagio.* Cic. *Prevech znati-rada ſena, Vnogo znanka, Vuhvicza, Veſcha.* Gar zu viel vviſſendes Weib, e. Hexe, Drud, Unholdin. *Tudományos aſzſzony, Bűvölő-bájos Aſzſzony, &c.* V. *Incantatrix, Lamia N. 2.*

Săga, æ, f. Cato. V. *Sagum.*

Săgācĭtās, ātis, f. Cic. *Zadehnutivoſzt, Mòch oſtro-chutiti.* Die Krafft ſcharff zu ſpühren. *Az érzékenységnek élesége.* 2. Transl. V. *Calliditas, Perſpicacia.*

Săgācĭtĕr, *Adv.* Colum. *Z-oſtrum mochjum oſze zadehnuti.* Mit ſcharffer Spuhr. *éleſen, éles érzékenységgel.* 2. Transl. V. *Callidè, Perſpicaciter.* ità *Cic.*

Săgārĭa, æ, f. Apul. *Terſtve z-vojnichkemi halyami.* r. Handel, s. Gevverb mit gemachten Kriegs-Kleydern. *Hadi* vagy *vitézi rubával kereskedés.*

Săgārius, ii, m. JCt. *Z-vojnichkemi halyami Terſcec.* r. Kriegs Kleyder-Kramer. *Hadi,* vagy *vitézi rubával kereskedő.*

Săgārius, a, um, Ulp. *Vojnichkoj opravi ſzliſſajuchi.* Zum Kriegs-Kleydern gehörig. *Hadi,* vagy *vitézi rubához-való.*

Săgātus, a, um, Cic. *Vu vojnichku halyu obléchen, po vojnichko opravlen.* Mit einem Kriegs-Kleyd bekleydet. *Hadi,* vagy *Vitézi rubában felöltözött.*

Săgax, ācis, *om.* Cic. *Oſtro zadehnujuchi, verlo chutéchi.* Der vvohl ſpühret. *éles ſzaglá.* Transl. V. *Callidus, Perſpicax.*

* Săgēna, æ, f. Manil. *Vlak, Mreſa ribichka.* s. Fiſcher-Garn, Zug-Garn. *Halászó-vonyó háló, varſa, vörſe.*

Săgīna, æ, f. Plin. *Tuſzto-chinecha hrana, Jeliſs tuſztéchi.* e. Maas-Speis. *Kövérítő,* vagy *hizlaló étek.* Item generatim V. *Cibus.* ita *Cic.* Item *Metonymicè* V. *Obeſitas.* ita *Juſtin.* 2 Metaphoricè V. *Redundantia, Copia N. 1.* Quintil.

Săgīnārium, ii, n. Varr. *Tuſatilnicza, Meſzto za tuſztenye.* r. Maſt-Stall. *Hizlaló hely, Pajta, ól.*

Săgīnā-

Săgīnārius, a, um, Serv. *Tuſztliv, kaiſzetuſzti.* Das man mäſtet. *Hizlaló.* Item V. *Pinguis N.* 1.

Săgīnātio, onis, f. Plin. *Tuſztenye, Pitanye.* e. Maſtung. *Hizlalás.*

Săgino, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Pitam, &c.* Mäſte. *Hizlalom.* V. *Pinguefacio.*

Săgio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Cic. *Oſtro obhutim, voſſem.* Wohl ſpühre. *Ileſen trzem, ſzaglalom.* Transl. *Oſtro y s'egavo poznávam, razmem, oſtro-razumen jeſzem.* Wohl mercke, verſtehe, ich bin ſcharffſinnig, ſcharffen Verſtand habe. *Ileſen és elméſen éſzreveſzem, értem: éles elméjü vagyok.*

Săgitta, æ, f. Cic. *Sztrila.* r. Pfeil. *Nyil.*

Săgittārius, ii, m. Cic. *Luko-ſztrelecz, iz lúka hitavecz, ſztrelyavecz.* r. Bogen-Schütz. *Nyilas.* 2. ſignum cœleſte, una & triginta ſtellis conſtans. *Plin.*

Săgittārius, a, um, Plin. *Sztrilni, ſztrilaki, ſztrelechki.* Zu den Pfeilen gehörig. *Nyilas. Nyilboz-való.*

Săgittātus, a, um, Plaut. *Sztrilam ſzpodoben.* Den Pfeilen ähnlich. *Nyilboz haſonló.*

Săgittĭfĕr, ĕra, um, Virg. *Sztrile-noſz.* Pfeiltragend. *Nyil hordozó.*

Săgitto, as, avi, atum, (Neu.) Curt. *Iz lúka bitam, ſztrelyam.* Mit Pfeilen ſchieſſe. *Nyillal lövök.*

Săgittŭla, æ, f. Apul. *Sztrilicza, ſztrilka.* Kleiner Pfeil. *Nyilatska.*

* Sagma, æ, f. & atis, n. Veget. V. *Clitella, Ephippium.*

Sagmārius, ii, m. & a, um. *Lamprid.* V. *Clitellarius.*

Sagmĕn, ĭnis, n. Liv. *Selénicza, trava.* s. Eiſen-Kraut. *Vas fü, Szapora fü.*

Săgŭlātus, a, um, Svet. V. *Sagatus.*

Săgŭlum, i, n. *Dim.* Cic. *Gornya vojnichka halya, gornya oprava.* s. Ober Kriegs-Kleyd. *Felsö ruha, hadi felsö ruha.*

Săgum, i, n. Cic. *Vojnichka halya, vu vrimé boja navadna oprava, kratka halina.* s. Kriegs-Kleyd, kurtzes Kleyd. *Hadi vagy vitézi ruha, kurta mente.* Ad ſaga ire, ſumere ſaga: *h. e.* ſe ad bellum accingere. Eſſe in ſagis: *pro* ſtare in armis. *ita Cic.*

Săgus, i, m. Enius *apud* Non. *idem.*

Săgus, a, um, Stat. V. *Sagax.*

Săl, sălis, m. Cic. *Szól.* s. Saltz. *Só.* 2. Metonymicè V. *Mare.* ita *Virg.* 3. Transl. V. *Sapientia.* ita *Terent.* Item V. *Facetia, Jocus, Lepor.* Sale & facetiis Cæſar vicit omnes. *Cic.* Urbani ſales. *Id.* Apud *Colum.* hoc ſal.

Sălăcia, æ, f. *Pridavek jedne Boſicze morzke.* r. Zunahme einer Göttin des Waſſers. *Vizi Iſten Aſzſzony.* Uxor Neptuni. *Cic.* 2. Accipitur pro *receſſu maris.* Venilia & Salacia: *h. e.* Acceſſus & receſſus. *Varr.* V. in *Receſſus.*

Sălăcĭtās, ātis, f. Plin. V. *Laſcivia.*

* Sălăcōn, ōnis, m. Cic. *Synon.* Homo laſcivus, inſolens, iactabundus, arrogans.

* Sălămandra, æ, f. Plin. *Velikoga chemera pitnyaſzt kuſchar, ſzalamander.* e. Molle, r. Molch, Salamander. *Mérges tarka gyik, ſalamander.*

Sălăr, ăris, m. Auſon. *Paſztrva, Biſztranga.* Ein Forell. *Lazatz, Galótza, Piſztráng.* Item V. *Orata.*

Sălărĭārius, ii, m. Ulp. *Pláchni chlovek, Pláchu imajuchi.* Der eine Beſoldung hat. *Bér-vagy Fizetés-vevö.* Item V. *Mercenarius.*

Sălărium, ii, n. Plin. *Vojnichka plácha, vſzakolitna plácha.* r. Kriegs-Sold, e. Jährliche Beſoldung. *Hadi fizetés, Eſztendönkint-való fizetés.* Generatim V. *Merces.*

Sălărius, a, um, Liv. *Szolni, ſzolarzki.* Zum Salz gehörig. *Sóhoz-való.*

Sălărius, ii, m. *Subſtantivè:* Martial. *Szolár, Z-ſzoljum,* ali *Z-ſzlanemi dugovanyi tersecz.* r. Saltz-Händler, der geſaltzen Fleiſch oder Fiſch verkauffet. *Só áros, só tzellér.*

Sălax, ăcis, *om.* Colum. V. *Laſcivus, Laſcivibundus.*

Sălĕbra, æ, f. *Syn.* Locus præruptus, via aſpera. Horat. *Meſzto,* ali *Put neraven, kamenyaſzt, terchkaſzt: Teſko-putje.* Unebener, ſteinichter, höckerichter, unvveegſamer Ort: Harter Weeg. *Húta hoporjás, kövétſes, darabos hely,* vagy *út.* 2. Transl. & generatim V. *Aſperitas N.* 1. *Difficultas N.* 1. Orationis ſalebra. *Cic.*

Sălĕbrĭtās, ātis, f. Apul. *Neravnoſzt, Grebenitoszt, Teskócha púta,* ali *drugoga meſzta.* e. Unvveegſamkeit. *Hely* vagy *út keménysége.* V. *Inæqualitas.*

Sălĕbrōſus, a, um, *Grebenit, Teſko-putni.* Unvveegſam. *Darabos, Tſoportos.* V. *Aſper, Inæqualis, Lapidoſus, Præruptus.* Hinc *Transl.* Oratio ſalebroſa: *h. e.* Difficilis, obſcura, inculta. *Quintil.*

Sălēs, ium, m. *plur.* pro *facetiis.* Cic. V. *Sal. N.* 3.

* Salgăma, orum, n. *plur.* Nonnulli leg. *Salgăma, ătis, n.* Colum. *Vſzakojachko voche,* iliti *ſzád, y povertlye, kakvimgod náchinom zachinyeno y nadalye za bránu zpravlyeno.* Allerley eingemachte Früchte, und Garten-Gevvächſe, ſo für die Nahrung aufbehalten vverden. *Akarmelly-féle öſzve tſinált*

tſinált és továbbra megtartatott gyümölts és kerti veteményi.

Salgămārĭus, ii, m. *Colum.* qui ſalgama conficit, vel vendit.

Sălĭāris, *com* re, n. *b. e.* Ad ſalios ſpectans. *Feſt.* Hinc Transl. V. *Opiparè, I autem N. 2.* Epulari ſaliarem in modum. *Cic.*

Sălĭcă lex. *JCt.* Eſt antiquiſſima, & orbi notiſſima Galliarum ſanctio, quæ à ſucceſſione coronæ ſexum fœmineum penitùs excludit.

Sălĭcaſtrum, i, n. Plin. V. *Labruſca.*

✝Sălĭcētum, i, n. V. *Salictum.*

Sălictārĭus, ii, m. *Cato.* Salicti Gurator.

Sălictum, i, n. Gic. *Verbovje, Verbina, Verbiſche, Meſzto z-verbami zaſzadyeno.* r. Weiden-Ort, Ort voll Weiden-Baum. *Füzes.*

Sălĭfŏdīna, æ, f. Vitr. *Szólna ruda, Meſzto iz krjegaſze ſzòl kopa.* e. Saltz-Grube. *Só bánya.*

Sălignĕus, a, um, Golum. *&c*

Sălignus, a, um, Virg. *Verbov, iz verbe.* Zum Felber-Baum gehörig, das von Weiden iſt. *Füz-fából-való.*

Sălĭi, ōrum, m. *plur.* Erant 12. Flamines, ſeu ſacerdotes Martis, à Numa Pompilio inſtituti, qui ancilia cuſtodiebant, eáque certis temporibus geſtantes, ac ſaltantes per urbem Romanam diſcurrebant. *Cic.*

Sălillum, i, n. *Dim.* Plaut. *Szolenytchicza.* s. Saltz-Büchslein, Saltz-Fäſslein. *Só-tartótska.*

Sălīna, æ, f. Gic. *Meſzto, gdeſze ſzòl déla.* Ein Ort, da Saltz gemacht vvird. *Só-akna, ſótsináló hely.* V. *Salifodina.* 2. Transl. V. *Sal N. 2.*

Sălīnārĭus, a, um, Vitruv. *Szolno-rudni, Szolno-rudarzki.* Zu Saltz-Gruben gehörig. *Só főzéshez* vagy *vágáshoz-való.* Item V. *Salarius, a, um.*

Sălīnātor, ōris, m. Liv. *Szolàr, ki ſzòl napravlya, kuha,* ali *kopa.* r. Saltzmacher, Saltzſieder, Saltzgraber. *Só-főző, ſó vágó.*

Sălīnum, i, n. Liv. *Szolenyka.* s. Saltz-Faſs, e. Saltz-meſte. *Só-tartó.*

Sălīnus, i, m. Varr. *idem.*

Sălio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Gels. V. *Sallio.*

Sălio, is, īre, ii, *&* īvi, ui, ſaltum, (Neu.) Liv. *Nazkakujem. Pozkakujem. Zkácbem.* Hupffe, ſpringe. *Szökköm, ſzökellem, ſzökdétſelek, ugrom.* Transl. Gor mihi ſalit: *pro* lætus ſum: Plaut. *Szerdcze mi od veſzelja zkácbe.* Das Hertz ſpringet mir auf vor Freuden. *Szivem az örömtöl ſzökdöſik.* E terra ſalire: *pro* prodire, prorumpere. *Lucr.*

Sălisburgum, i, n. Geogr. V. *Juvavia.*

Sălitio, ōnis, f. Veget. V. *ſaltatio.*

Sălĭtor, oris, m. *Szolitel, Poſzolitel.* Der ſaltzet, einſaltzet. *Sózó, Béſózó.* Item *Dácbe od ſzoli priemitel.* Der den Saltz-Zoll einnimmt. *A' sótól-való adót bévevő.* Pecunia data ſalitoribus Britanniæ. *Cic. Attic. l. 4. ep. 17.* Alii leg. *datas à littoribus.*

Sălĭtūra, æ, f. Golum. *Szolenye, Naſzolenye.* Das Saltzen, e. Saltzung, Einſaltzung. *Sózás, Bésózás.* Item V. *Salſura.*

Sălĭtus, *vel* ſallītus, a, um, Colum. *Szolen, Naſzolen.* Geſaltzen. *Sózott, Béſózott.*

Sălīva, æ, f Plin. *Szlina.* r. Speichel, Geiffer. *Nyál, Pök.* 2. ponitur pro *Appetentia.* Alicui ſalivam movere. *Senec.*

Sălīvārĭus, a, um, Plin. *Szlinin, ſzlinzki.* Zum Speichel gehörig. *Nyálhoz-való, Nyálból-való.*

Sălīvātio, onis, f. Cœl. Aurel. *Szlinenye, ſzlinzczljanye* ali *czurenye.* e. Geifferung, r. Speichel-Fluſs. *Nyálozás.*

Sălīvātum, i, n. à Saliva. (*Alii leg.* Salviātum à ſalvia.) Plin. *Vrachtvo za ſzlinenye Marhe.* e. Vich-Artzney um den Speichel hervor zu bringen. *Marhák orvoſſága, melly által a' nyálat kivetik.*

Sălĭunca, æ, f. *Plin.* Genus nardi quod nonnulli cum Nardo celtica confundunt. *Spajka.* r. Lavander, Katzen-Leiterlein, Seliung. *Mária Magdolna füve, &c.*

Sălīvo, as, avi, atum, (Act.) Plin, *Szlinim, ſzline chinim, oſzlinujem.* Geiffere, ſpeichle. *Megnyálazom.*

Sălīvōſus, a, um, Plin. *Szlinazt, pun ſzlin.* Voll Speichel. *Nyálas.*

Sălix, ĭcis, f. Plin. *Verba.* r. Felber, Weyde-Baum, Weyden-Felbinger. *Füz-fa.*

Sallio, is, īre, īvi, ītum, [Act.) Siſenna *apud* Priſcian. *&c*

Sallo, is, ĕre, ſalli, ſalſum, [Act.] Salluſt. *apud* Priſcian. *Szolim, Naſzoltvam,* Inf. *Naſzoliti.* Saltze, einſaltze. *Megſózom. Béſózom.*

Salmăcĭdus, a, um, Plin. *Szláno-kiſzel.* Saltzſauer. *Só-ſavanyú.*

Salmo, ōnis, m. Plin. *Sutoga miſza paſzterva, zlatovka.* r. Salm, Sälmling. *Salmó hal, ſemling.* V. *Orata.*

Salnitrum, i, n. Chym. V. *Nitrum.*

* Salpa, æ, f. Plin. *Morzki oſzel, Drievo-tverdka, Riba tverda,* vulgo *Stokfiš.* r. Stockfiſch, Blochfiſch. *Tőke hal, ſtokfis.*

Salsāmĕn, ĭnis, n. Arnob. V. *ſalſamentum.*

Salsāmentārĭus, ii, m. Auth. ad Her. *Z-ſzlanemi ribami, ali z-drugemi naſzl-lenemi dugovánYi terſecz, ſzolàr, Nachinyavecz ſzlaneh ſztvarib.* Der geſaltzene Sachen

verkaufft. *Sós hal, és minden ſós hús &c. árúló, ſzoe - tſináló.*

Salsāmentārius, a, um, *Plin.* Pertinens ad ſalſamenta.

Salsāmentum, i, n. Cic. *Naſzoleno dugovanye, ſzláno meſzo, riba &c.* Das eingeſaltzene, eingeſaltzenes Fleiſch, Fiſch &c. Pöckel-Fleiſch. *Besózott egyetmás, ſós hal, ſós hús, &c.*

Salsè, iùs, ſsĭmè. *Adv.* Cic. *Száno.* Mit Saltz. *Sóſon.* Transl. V. *Acutè N. 2, Facetè, Appoſitè, Aptè, Lepidè, Gratiosè.*

Salsēdo, ĭnis, f. Pallad. *Salanozt.* e. Saltzigkeit, ſaltzigter Geſchmack. *Sóſság, ſós íze valaminek.*

Salsīlāgo, ĭnis, f. Plin. &

Salsĭtūdo, ĭnis, f. Plin. &

Salſūgo, ĭnis, f. Plin. *Ráſzol, ſzlan-ſzok, ſzlanoga téka juſnozt.* e. Saltz Brühe, r. geſaltzener Safft, e. Lacke, ſalſe, nach Saltz ſchmeckende Feuchtigkeit. *Sós nedveſség, ſolſága valaminek.*

Salsūra, æ. f. Colum. *Naſzolenye.* Das Einſaltzen. *Beſózás, ſózottſág.* Item V. *Salſamentum.*

Salſus, a, um, Plin. *Szlàn.* Geſaltzen. *Sós.* 2. Transl. V. *Facetus, Ingenioſus, Lepidus, Gratioſus.* Romani ſalſiores. Orator ſalſiſſimus. *Cic.*

Saltābundus, a, um, Gell. *Nazkakivaiuchi, Pozkakivajuchi.* Auffhupffend, offt auffſpringend. *Szökdétſeldegelő, Tántzoldogaló.*

Saltātio, onis, f. Cic. *Pléſzanye, zkakanye,* peregr. *Tanczanye.* Das Tantzen, Springen. *Szökés, Ugordás, Tántzolás.*

Saltātiuncŭla, æ, f. *Dim.* Vopiſc. *Malo pléſzanye, Pleſzanyiche, Nazkakivanye.* Kleiner Tantz, ein Täntzlein. *Szökdegelés, Tántzotska.*

Saltātor, oris, m. Cic. *Pléſzavecz, Zkakavecz,* peregr. *Tanczuſs.* r. Tantzer, Springer. *Ugrándozó, Ugordó, Tántzoló.*

Saltātōriē, *Adv.* Apul. *Pleſſuch, zkáchuch,* vulgo *po tánczuski.* Tantzeriſch. *Szökdétſelve, Ugrándozva, Tántzoſán.*

Saltātōrius, a, um, Cic. *Pleſzavecki, Zkakavechki, Pleſſujuchki. Pléſzanyu ſzliſſajuchi.* Zum Tantzen gehörig, tantzeriſch. *Tántzi, Ugrándozási, Tántzoláshoz-való.*

Saltātrĭcŭla, æ, f. *Dim.* Gell. *Parva ſaltatrix.*

Saltātrix, īcis, f. Cic. *Pleſzavicza, Pleſzavka, Zkakavka,* peregr. *Tanczuſſicza.* e. Tantzerin. *Tántzoló Aſzſzony* vagy *Leány, Tántzolótska.*

Saltātus, ûs, m. Liv. *Pleſz, Zkok, Podzkok, Nazkok,* peregr. *Tanecz.* r. Tantz, Sprung. *Szökdöſés, Tántzolás, Tántz.*

Saltem, *Adv.* Cic. *Konchema, Barem, Da-manye.* Zum vvenigſten, nur doch. *Akar tſak, Leg - álabb.*

Saltĭcus, a, um, Tertull. V. *Saltabundus.*

Saltim, *Adv.* Serv. V. *Saltatoriè.*

Saltĭto, as, avi, atum, [Neu. *Freq.* à ſalto.] Quintil. *Pozkakivam, Nazkakivam, Guſztokrat pleſſem.* Offt ſpringe, tantze. *Szökdétſeldegelek, gyakran Tántzolok.*

Salto, as, āre, avi, atum, (Neu. *Freq.* à ſalio.) *Pleſſem, Zkachem,* peregr. *Tanczam.* Tantze, ſpringe. *Szökőm, Ugordom, Tántzolok.* Nemo ferè ſaltat ſobrius. *Cic. pro Mur.*

Saltuāris, *com.* re, n. Plin. V. *Saltatorius.*

Saltuārĭus, ii, m. Petron. V. *Saltator.* 2. eſt Cuſtos ſaltuum, ſeu ſylvarum: V. *Silvanus N. 1.* ita *Pompon. JCtus.*

Saltuātim, *Adv.* Gell. V. *Saltim.*

Saltuōſus, a, um, Liv. *Pun s'ikare, germja: Zguſztemi lozami preraſztyen: s'ikaraſzt.* Büſchigt, Waldicht. *Sürös, sürö fátskákal tellyes.* V. *Nemoroſus.*

Saltŭs, ûs, m. Cic. V. *Saltatus, ſaltatio.* 2. *S'ikarje, Guſzta loza, Lùg germja y s'ikare pun.* Ein dicker Wald, r. Forſt, s. Gehäge. *Sürö, sürö erdötske.* V. in *Nemus.*

Salvātio, onis, f. *Zvelichenye, ſzpaſzenye, ſzpaſzitelstvo, obchuvanye.* e. Seeligmachung, Errettung. *Üdvezítés, Megmentés, Megtartás.* V. *Liberatio.*

Salvātor, oris, m. Tertull. *Latinè rectiùs* Servator, Soſpitator, Liberator. *Zvelichitel, Szpaſzitel, Obchuvavecz.* r. Seeligmacher, Heyland, Erretter. *Üdvezítő, Megmentő, Megtartó.* V. *Liberator.*

Sălūbĕr, bris, bre: & Sălūbris, *com.* bre, n. *Zdravéchi, zdravje dajuchi, zdravo-chinechi, zdravju prikladen.* Heylſam. *Egéſz ég-adó.* Annus ſalubris. *Cic.* Item V. *Sanus N. 1.* Corpora ſalubriora. *Liv. 2.* Transl. V. *Utilis.* Dixi ſententiam Reipublicæ ſaluberrimam. *Cic. pro Dom. c. 7.*

Sălūbrĭtās, ātis, f. Cic. *Zdravöcha, Zdravju prikladnoſzt.* e. Heylſamkeit. *Egéſzség-adás.* Item V. *Sanitas N. 1.* Et Transl. V. *Utilitas.*

Sălūbrĭtĕr, *Adv.* Cic. *Zdravju prikladno.* Geſund, heylſamlich. *Egéſzségeſen.* Transl. V. *Utiliter.*

Salvē, V. *Salveo.*

Salveo, es, (Neu. *Obſol.*) Plaut. *Zdravſzem, nikaj mi neményka.* Ich bin friſch und geſund. *Egéſzséges, ép vagyok.* Uſitata ſunt

Digitized by Google

Salvē, ſalvēte : pro *Avē, Avēte.* Terent. *Daſzi zdrav, zdravo, Pomozi Bòg.* GOtt grüſſe dich. *Iſten álgyon-meg. Légy egéſzſégben.* Item *Salvētē*, pro *Avētē*. Virg. *Daſzte zdravi*. GOtt grüſſe euch. *Iſten álgyon-meg titeket.* Salvērē: *pro* Avere. *Zdravomu biti.* Geſund ſeyn. *Egéſzſégben lenni.* Dionyſium velim ſalvere jubeas. *Pozdravi mi' Dionisiuſſa*: ali *Dionisiuſſa pozdravi od moje ſztráni.* Grüſſe den Dionyſium von meinetvvegen. *A' Dieneſt köſzöntſed nevemel.* Hinc *ſalvere jubeo*: V. *Saluto*. Salvebis à meo Cicerone. *Moj Cicero te' pozdravlya.* Mein Cicero laſt dich grüſſen. *Az én Tzitzeróm tégedet köſzönt.* ita *Cic.*

Salvē, *Adv*. Apul. V. *Proſperè.*

Salvia, æ, f. Plin. *Kadulya, ſalſia.* e. Salbey. *Sállya.*

Salviātum, (*nonnulli leg.* Salivatum.)i, n. Plin. *Napitek*, ali *Vrachtvo iz ſaljie.* r. Salbey-Tranck, *oder* e. Artzney. *Sállyás ital* vagy *orvoſság.*

Salvĭfĭcus, a, um, Alcim. V. *Saluber N.* 1. *ſalutifer.*

Salvio, as, avi, atum, (Act.) *Synon.* ſalviatô medeor, ſalviatô inungo. *Colum.* ubi alii leg. *ſalivo.*

Sălŭm, i, n. Cic. *Meſzto vu morju, gdeſze na ſelezneh máchkah ladje zaderſavaju kadaſze k-bregu morzkomu pripelyati zbog ſzuprotivnoga vetra nemogu.* Ein Ort des Meers, allvvo die Schiffe vor Ancker liegen, vvann ſie vvegen vviedrigen Wind, in Haven nicht einlauffen können. *Olly hely a' tengeren, a' hol vas matskában tartják a' hajókat, mikor a' portuſra bé-nem mehetnek.* Per Synecd. V. *Mare.* Item Metonymicè V. *Fluctuatio, Perturbatio* videl. *maris.* Cæſ.

Salvo, as, avi, atum, (Act.) *Zvelichujem, ſzpaſzivam, &c.* V. *Libero, ſervo, proſpero.* Rempublicam ſalvare. *Cic. in Piſon.* ita legit *Nizolius*; ſed alii rectiùs ſubſtituunt *ſervare.* & verbum *ſalvo cum derivatis* inter voces barbaras referunt.

Sălūs, ūtis, f. *Szpaſzenozt, Blaſenſztvo, Zvelichenye, doberſztalyſe.* e. Seeligkeit, s. Heyl, r. Wohlſtand. *Üdveſség, jó állapot, épſég.* V. *Incolumitas, proſperitas.* Dare, ferre, afferre, reſtituere alicui ſalutem; Alicui eſſe ſaluti. Item V. *Sanitas N.* 1. *Vita, Integritas N.* 4. Medico ad ſalutem uti; Conſulere ſaluti. Item V. *ſalutatio.* Alicui ſalutem nunciare, referre, mittere, ſcribere, adſcribere, dicere, impertiri: *vel.* Aliquem ſalute impertire. *Koga pozdraviti.* Einen grüſſen. *Valakit köſzönteni.* Foro, & Curiæ ſalutem dicere: *pro* valedicere, à Foro & Curia recedere, Forum & Curiam deſerere. *Hactenus Cic.*

Sălūtāris, *com.* re, n. Cic. V. *ſaluber.* Bibere ſalutaria. Apul. *Piti za chie zdravje.* Eines ſein Geſundheit trincken. *Valaki egéſzſégért inni.* 2. Digitus ſalutaris: V. *Index N.* 5. Sveton.

Sălūtārĭtĕr, *Adv.* Cic. V. *Salubriter.*

Sălūtātio, ōnis, f. Cic. *Pozdravlyanye, Pozdravenye.* r. Gruſs, e. Begrüſſung. *Köſzöntés.*

Sălūtātor, oris, m. Cic. *Pozdravitel, Pozdravlyavecz.* r. Grüſſer, Begrüſſer. *Köſzöntö.*

Sălūtātōrius, a, um, Plin. *Pozdravlyajuchi, Pozdravlyanyu ſzliſſajuchi.* Begrüſſend, zum grüſſen gehörig. *Köſzöntö, köſzöntre való.*

Salutātrix, icis, f. Juven. *Pozdravitelicza, Pozdravlyavka.* e. Grüſſerin. *Köſzöntöné.*

Salutifĕr, ĕra, um, Ovid. *Zdravje donaſſajuchi.* Das Heyl bringend. *Egéſzſég-hozó.* V. *Salutiger*, Item V. *Salutaris.*

Salutĭfĭcātor, ōris, m. Tertull. V. *Salvator.*

Salutĭgĕr, ĕra, um, Auſon. *&c.*

Salutĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *Pozdravlyanye noſzechi.* Gruſs-bringend. *Köſzönet-hordozó.* V. *Salutifer.*

Sălūto, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Pozdravlyam.* Grüſſe. *Köſzöntöm, köſzöntlek.* 2. Poëta ſalutor: *pro* vocor, dicor, nominor. *Horat.* Deos ſalutare: *pro* venerari. *Cic.*

Salvus, a, um. *Zvelichen, ſzeguren, pres pogibeli.* Seelig, ſicher, ohne Gefahr. *Üdvezült, Bizous, Veſzédelem-nélkül-való.* Item V. *Integer N.* 1. *&* 2. Te ſalvum veniſſe gaudeo. *Cic. Att. l.* 5. Rebus ſalvis defenſus. *Id. Fam.* 7. *ep.* 20.

Sămăra, æ, f. *Aliqui leg.* ſamarum, i, n. Plin. *Breſztovo ſzeme.* r. Saamen des Ulmen-Baums. *Szil-fának a' magva.*

*Sămărīa, æ, f. Palæſtinæ urbs, in Tribu Ephraim, condita ab Aſſyriis An. M. 3247. Regionis cognominis caput. *Plin. l.* 5. *c.* 13.

*Sambūca, æ, f. Perſ. *Vnogo-ſztrunyka*, vulgo *Harpſa.* e. Harpffe. *Hárfa.* Item V. *Pſalterium N* 1. *Cithara, &c.* 2. apud Feſt. V. *Aries N.* 2.

† Sambūcētum, i, n. *Bezgovje.* r. Ort, vvo viel Holler *oder* Hollunder vvächſt. *Bodza-fás*, vagy *Borza-fás hely.*

Sambūcĕus, a, um, Plin. *Bezgov.* Holdern, von

Digitized by Google

von Holler *oder* Hollunder. *Bodza-fá-ból-való.*

Sambūcina, æ, f. Plaut. *Sztruno-igravka, koja na vnogo-ſztrunyku igra.* e. Harpffen-Schlagerin. *Hárfás Aſzſzony.* Item V. *Pſaltria.*

* Sambūciſtria, æ, f. Liv. *idem.*

Sambūcus, i, f. Plin. *Bezg, Bezgovo drévo.* e. Holler-Staude, r. Holler-*oder* Hollunder-Baum. *Bodza-fa, Borza-fa.*

Săměra, æ, f. Colum. V. *Samara.*

Sămiārius, ii, m. *Inſcrip. apud Turneb.* &

Sămiātor, ōris, m. Non. *Bruſzàr*: peregr. *Slajſar.* r. Wetzer. *Köſzörös.* V. *Cotiarius.* Item V. *Polio, önis N.* 1.

Sămio, as, avi, atum, (Act.) deductum à *ſamo* inſula, in qua ars acuendi potiſſimùm florebat.) Non. *Bruſzim.* Schleiffe, vvetze. *Köſzörülöm.* V. *Acuo N.* 1. *Polio N.* 1.

Sampſa, ſamſa, *vel* ſanſa, æ, f. *Colum.* dicitur Nucleus olivæ, *vel* ipſa oliva, id eſt fructus oleæ à nucleo ſeparatus, leviter comminutus, & in uſum cibarii conditus.

* Sampsūchĭnus, a, um, Plin. *Majoranzki, iz majorana.* Aus Majoran. *Majoránnai, majoránnából-való.*

* Sampsūchum, i, n. Plin. V. *Amaracus.*

Sānābilis, *com.* le, n. Cic. *Ozdravlyiv, Izvrachliv, Izlichlyiv, ozdravni, koiſze more ozdraviti.* Heylbar, das ſich heylen läſt. *Meggyógyitható.*

Sānātio, ōnis, f. Cic. *Zdravja povrachanye, Ozdravlyanye, Izvrachenye.* e. Wiederbringung der Geſundheit, e. Geſundmachung, Heylung. *Meggyógyitás, Megorvoslás.*

Sancio, is, īre, ſanxi (*Apud antiq.* ivi, & ii,) cītum, & ſanctum, (Act.) V. *Conſtituo, Decerno N.* 1. & 2. *Ratifico, Stabilio.* Leges ſancire: Edictô aliquid ſancire. *Cic.* 2. propriè, ſed minùs uſitatè V. *Sacro.* ita *Serv. in* 12. *Æn.*

Sancītus, a, um, *Part. Paſſ.* Cic. *Odluchen, dokonchan, odredyen, potverdyen.* Geordnet, geſetzt, eingeſetzt, beſtättiget. *Végeztetetett, rendeltetett, végezett, végezéſſel erősitetett.*

Sanctè, *Adv.* Cic. *Szvéto.* Heiliglich. *Szentül.* 2. V. *Conſtanter, Firmè.* Aliquid firmiſſimè obſervare. *Id. l.* 5. *Fam. ep.* 8.

Sanctesco, is, ĕre, [Neu. Inch.] Acc. *apud* Non. *Szvét poſztájem.* Heilig vverde. *Szentté léſzek.*

Sanctificātio, onis, f. Tertull. *Poſzvetenye, ſzvetyenye, Poſzvetyuvanye.* e. Heiligmachung. *Szentelés, ſzentelet.* V. *Sacratio.*

Sanctificātor, oris, m. Tertull. *Poſzvetitel, Szvetitel, Poſzvetnik.* r. Heiligmacher. *Szentelő.* V. *Sacrator.*

Sanctĭfico, as, avi, atum, (Act.) Tertull. *Szvetim, Poſzvetyujem.* Heilig mache. *Szentelem.* V. *Sacro N.* 1.

Sanctĭlŏquus, a, um, Prudent. *Szveto-govorechi.* Heilige Sachen redend. *Szent-Beſzedű.*

Sanctĭmōnĭa, æ, f. Cic. V. *Sanctitas.*

Sanctio, ōnis, f. Cic. V. *Conſtitutio, Definitio N.* 2. *Juſſio, Lex N.* 1.

Sanctĭtās, ātis, f. Cic. *Szvetozt, Szvetinya.* e. Heiligkeit. *Szentſég.* 2. V. *Innocentia, Integritas N.* 2. & 3. *Juſtitia, Probitas.* ita *Nepos.*

Sanctĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *idem.*

Sanctor, *pro* Sancītor, ōris, m. *Odluchitel.* r. Einſetzer. *Törvénytévő.* V. *Ordinator N.* 1. *Conſtitutor.* Legum ſanctor. *Tacit.*

Sanctuārium, ii, n. Plin. V. *Sacrarium.*

Sanctus, a, um, *Part. Paſſ.* Cic. V. *Sancitus, Inviolabilis, Stabilis.* 2. Metonymicè *Szvét.* Heilig. *Szent.* Item V. *Integer N.* 2. & 4. *Probus, Religioſus N.* 1. Et eſt Nomen Adject.

Sandălĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *Papucho-noſz.* Paputſchen tragend. *Paputſos.*

Sandălium, ii, n. Terent. *Papucha, Pachmaga.* r. Pantoffel mit einer Sohle, Paputſchen genandt. *Paputs.*

Sandăpĭla, æ, f. Martial. V. *Capulus N.* 2. *Loculus N.* 4.

Sandăpĭlārius, ii, m. Sidon. V. *Pollinctor N.* 2.

* Sandărăca *juxta acent. vè ipſa* Sandărăca, & Sandărăcha, æ, f. Plin. *Cherlena boja*, vulgo *farba.* Rothe Farb, Bergroth. *Veres feſték.* Sandaracam cum ſandice confundit *Feſtus Plinius* eam in aurariis & argentariis metallis reperiri docet. *Vitruvius* ex ceruſſa cocta, mutato ad ignem colore, ſandaracam fieri ſcribit.

* Sandărăcātus, & ſandarachatus, a, um, Plin. *Z-cherlenum bojum zméſſan.* Mit rother Farb gemiſcht, mit Berg-roth gemenget. *Veres feſtékes, vereſſel-feſtett, Bányai vereſes.* Dicitur etiam *Sandaraci*-vel *chĭnus, a, um.* Feſt.

* Sandix, icis, *vel* ĭcis: & Sandyx, ycis, & ўcis, m. & f. V. *Minium.*

Sānè, *Adv.* Cic. V. *Profectò, Næ, Certè.* Sanè quàm: *pro* Admodùm, valde, Multum, vehementer. *e. g.* Sanè quàm refrixit. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. 2. V. *Rectè N.* 2. Sanè ſapere & ſentire. *Plaut.* 3. eſt Formula permittentis,

Digitized by Google

mittentis, vel concedentis: *ut: Sit ſanè, ut vis.* Cic. *Najbude ravno tak, kak' hochesh.* Es mag ſeyn, vvie du vvillt. *Légyen ugy mint akarod.*

Sāneſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Zdravblvam.* Geſund vverde. *Meg-gyógyúlok.*

Sangvĕn, ĭnis, n. *apud Vet.* Lucr. V. *Sanguis.*

Sanguĭcŭlus, i, m. Plin. *Iz kervi iſſatvina, Cherna juha.* Ein Eſſen von Blut gemacht, ſchvvartze Suppe. *Vérrel kéſzittetett eledel, fekete leves.*

Sanguĭnālis. *com.* le, n. Celſ. *Kervni.* Zum Blut gehörig. *Vérhez-való.*

Sanguĭnārĭa. æ, f. Plin. *Kervo-vſztavka, Trava kerv vſztavlyajucha.* s. Nägel-Kraut, Weeg-Kraut, Blut-Kraut, das das Blut ſtillet. *Vért megállitó fü.*

Sanguĭnārius, a, um, Cic. *Kervo-lok, kervolochen, kervo-ſelen, kervo-ſegyen.* Blutgierig, Blut-dürſtig. *Vér-ſzopó, vér ſzomjúhozó.* V. *Crudelis.* Item V. *Sanguinalis. e. g.* Herba ſanguinaria: *Colum.* V. *Sanguinaria.*

Sanguĭnātio, onis, f. Cæl. Aurel. *Kervi cxurenye.* Das Bluten. *Vér-folyás.* V. *Hæmorrhagia.*

Sanguĭnĕus, a, um, Plin. *Pun kervi, kervoobilen, kervav.* Blutreich, blutig. *Vérrel tellyes, véres.*

Sanguĭno, as, avi, atum, [Neu.] *Synon.* Sanguine mano. Quinctil. *Kerv tochim, kerv mi ide, teche; Siluſzi puſztyam, kervárimſze.* Blute, Aderlaſſe. *Véremfoly, vérem húll, vértbotſátok, Eret vagotok.*

Sanguĭnŏlentus, a, um. Auth. ad Her. *Zakervaven.* Blutig, mit Blut beſprengt. *Veres.* V. *Sanguineus.* Item V. *Ruber.* Color ſanguinolentus. *Ovid.*

Sanguis, ĭnis, m. Cic. *Kerv.* s. Blut. *Vér.* Mittere, extrahere, detrahere ſanguinem. Cic. *Kerv, ali ſilu puſztiti.* Aderlaſſen. *Eret vágni.* 2. V. *Vita.* Anibalis ſanguine ſanciam Romanum fœdus. *Liv.* 3. Transl. V. *Genus N.* 1. & 2. Progeniem à Trojano ſanguine ducere. *Virg.*

Sanguĭsūga, æ, f. Plin. *Piavicza.* r. Blut-igel. &c. V. *Hirudo.*

Sānies, ēi, f. Cic. *Kervo-gnyoj, gnyila kerv,* Blutiger Eyter. *ko, ĕretlen vér, genyetſég.*

Sānĭōſus, a, um, Plin. *Kervo gnyojen, gnyilokervni.* Blut-Eytericht. *Eves, genyetſéges, ĕretlen véres.*

Sānĭtas, atis, f. Cic. *Zdravje.* e. Geſundheit. *Egéſſég.* 2. Transl. V. *Ratio N. 1. Prudentia N.* 1. Ad mentis ſanitatem redire: *pro* reſipiſcere. *Id.*

Sanna, æ, f. Juven. *Oſzmehavanye, ocsérjanye, vúſat rëſanye.* e. Verſpottung, r. Hohn. *Gúnyolás, ſzáj vigyoritáſſal-való gúnyolás.* V. *Cavilla, Cavillatio, deridiculum, Irriſio.*

Sannio, ōnis, m. Cic. V. *Cavillator, Deriſor, Irriſor, Scurra.*

Sāno, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Ozdravlyam, Zdravje dájem ali povrachám, zdravega chinim, Izlichujem,* Inf. *izlichiti.* Heile, geſund mache. *Meg-gyógyitom.*

Sanquālis, is, f. Liv. V. *Oſſifragus, i.*

Sānus, a, um, Cic. *Zdrav.* Geſund. *Egéſzſéges.* 2. Transl. V. *Prudens N. 1. Rationabilis, Rationalis.* Id, qui negat, vix eum ſanæ mentis exiſtimem. *Id.* 1. *de nat. Deor.*

Săpă, æ, f. Plin. *Moſt dobro vkuhan.* Wohl eingeſottener Moſt. *Tüznél igen főtt, forrot Muſt.* Adverte *Defrutum* vocari muſtum, quod minùs, *Carenum,* vel *Carænum,* quod plus, *ſapam,* quod plurimùm eſt decoctum, remanente videlicet tertia duntaxat parte. ita *Pallad.*

Săperda, æ, f. *Perſ.* Nomen piſcis. *Transl.* Omnes videmur nobis eſſe ſaperdæ: *h. e.* ſapientes. *Vſziſze za mudre y ſzpametne derſimo.* Wir düncken uns alle vveis zu ſeyn. *Mi mind bölts embereknek tartjuk magunkat.* Varro.

Săpĭdē, *Adv.* Apul. *Téchno, ſzlaſztno, zaſzladyeno,* peregr. *Smahno.* Schmackhafftig. *Jó izün.*

Săpĭdus, a, um, ior, ſſimus. Apul. *Téchen, Szlaſzten, ſzlaſztan, zaſzladyen,* peregr. *Smahen.* Schmackhafft, vvohlgeſchmack. *Jó izü.*

Săpiens, entis, *om.* Cic. *Muder, Razumen, Znano-ſzpameten.* Weis, vvitzig, klug, verſtändig. *Bölts, értelmes.* Septem ſapientes Græciæ *Thales Mileſius, ſolon Atheinienſis,* (aliis *ſalaminius*) *Chilon Lacedæmonius, Pittacus Mitylenæus, Bias Prienæus, Cleobulus Lyndius, Myſo Chenæus,* vixerunt ſimul ante *Pythagoram.* Hic verò primus fuit, qui ſe ſapientem non auſus, Philoſophum nominavit. *Id.* 5. *Tuſc.*

Săpientĕr, *Adv.* Cic. *Mudro, zevſzema razumno.* Weiſlich. *Böltſen.*

Săpientia, æ, f. Cic. *Mudroſzt, vérle razumnoſzt.* e. Weisheit, Klugheit, Wohlverſtändigkeit. *Böltſeſég.*

Sapientĭpŏtens, entis, *om.* Cic. *Mudro-obilen, z-mudroſztjum obilen, nakinchen.* Mit Weisheit begabet. *Böltſeſéggel hatalmas.*

Săpĭnĕus, a, um, *Colum.* quod ex ſapino eſt.

Săpĭnus, i, f. Colum. *Szeche jelve.* Der unterſte Theil,

Theil, *oder* Stamm eines Tann-Baums. *Szurok nedveßiget tſepegö fenyö-fa törſök.* Per ſynechd V. *Abies.* 2. eſt genus jaſpidis gemmæ. *Plin.*

Săpio, is, ĕre, pui, pli, *& nonnunquam* Săpīvi, (Neu) *Tichenſzem; Tek, ſzlàſzt, ali ſzmòk imam, ſzlàſzt chutim.* Schmecke, einen Geſchmack habe. *izü vagyok, izit érzem.* Caſeus jucundiſſimè ſapit. Colum. *Szir kruto dobru ſzlàſzt ima.* Der Käs ſchmeckt ſehr lieblich. *A' ſajt igen jó izü.* Ei palatus ſapit: *h. e.* ſaporem percipit. *Cic.* Dicitur etiam de odore: V. *Redoleo.* Unguenta crocum ſapiunt. *Plin.* Hinc *Tranſl.* Antiquitatem ſapere: *pro* redolere. V. in *Redoleo.* Patruos ſapere: *h. e.* Patruorum ſapientiam referre, repræſentare, illis ſimilem eſſe. *Perſius.* 2. Accipitur *ſapio* pro *ſapiens ſum, Rectam ſententiam, vel opinionem habeo.* Cic. *Muder jeſzem, Pri dobroj pameti jeſzem, Razumen y ſzpameten jeſzem.* Ich bin vveis, klug, verſtändig. *Bölts, vagy értelmes vagyok.* Rem ſuam ſapit. Plaut. *On je ſzpameten zaſze': ſzvoju haſzen, ali ſzvoj napredek dobro razme.* Er iſt klug auf ſeinen Nutzen. *Okos magának: Maga haſznára vigyáz.* Hic planè nihil ſapit. Cic. *Ovje zevſzema bedaſzt, neſzpameten.* Dieſer iſt gar unverſtändig. *Ez épen oktalan ember.* Multum ad genium ſapere: *pro* Multum genio indulgere, probè cuticulam curare. *Plaut.*

Săpo, ōnis, m. Plin. *Szopun.* e. Seiffe. *Szappan.*

Săpōnārius, ii, m. Plin. *Szopunar.* r. Seiffenſieder. *Szappan-főző.*

Săpor, ōris, m. Cic. *Tek, ſzlàſzt,* peregr. *Smàk, ſmahnoſzt.* r. Geſchmack. *ize az ételnek* vagy *italnak.*

Săpōrātus, a, um. *Arnob.* &

Săpōrus, a, um. Prudent. V. *Sapidus.*

*Sapphīrātus, a, um, Sidon. *Z-zafirom nakinchen.* Mit Saphiren geſchmuckt. *Sáfir kővel ékesitett.*

*Sapphīrĭnus, a, um, Plin. *Iz Zafira, zafirzki.* Sapphiriſch, zum Sapphir gehörig. *Sáfir kőből-való.*

*Sapphīrus, i, f. Plin. *Zafir, drági ſzvetlo-modri kamen z-zlatemi piknyiczami.* r. Sapphir, ein Edelgeſtein. *Sáfir kő.*

*Sapphō, ūs, f. *Ovid.* Celebris lyrica Poëtria, inventrix carminis, quod ab ejus nomine *Sapphicum* dicimus.

*Sarcaſmus, i, m. Quintil. *Nepriatelzko, nevugodno, hridko, ſzuprotivno oſzmehávanye, Merzko y nezhlovechno zeſzmehavanye, pſzovanye.* Sehr höhniſcher Spott, teufliſche Verſpottung. *Keſerves, mérges megglunyolás.*

†Sarcaſtĭcus, a, um. *Merzko-oſzmeßni.* Höhniſch, ſpöttiſch. *Keſerves nevetésbez-való.*

Sarcīmĕn, ĭnis, n. Apul. V. *Sartura. N. 1.*

Sarcĭna, æ, f. Cæſ. *Breme, Biſzaga, Torba rubja y oſztaleh potrebneh ſztvarih puna.* e. Bürde, r. Bündel. *Nyalábba kötött egyetmás, Buttyor, Gúnya, Zajda, Málka, hátos Tariſznya.*

Sarcĭnālis, *com.* le, n. Ammian. &

Sarcĭnārius, a, um. *Za noßnyu prikladen, noßnyi ſzliſſajuchi, torbinzki.* Zum tragen gehörig. *Tereh hordozásra-való.* Item V. *Clitellarius, onerarius.* Jumentum ſarcinarium. *Caſ.* V. *Clitellarius, it.*

Sarcĭnātor, ōris, m. Plaut. *Kerpàr.* Ein Flicker. *Földozó, Varró ſzabó.* V. *Sartor N. 1.*

Sarcĭnātrix, īcis, f. Varr. *Kerparicza.* e. Flickerin. *Varró Aſzſzony, vagy leány.* V. *Sartrix.*

Sarcĭnātus, a, um, Plaut. *Synon.* Sarcinis onuſtus. *Z-torbami &c. obterßen.* Mit Bündel &c. beſchvvehret. *Terhelt, Megterhelt, hátos tariſznyás.* V. *Onuſtus.* 2. *Zakerpan, zaſſit.* Geflicket, genähet. *Földozott, öſzve-varrott.* Hinc nonnulli Lexicographi deducunt

Sarcĭno, as, avi, atum, (Act.) 1. V. *Onero N 1.* 2. V. *Sarcio N. 1.*

Sarcĭnōſus, a, um, Apul. V. *Ponderoſus N. 1. Oneroſus N. 1.*

Sarcĭnŭla, æ, f. *Dim.* Juven. *Bremencze, Herbtena torbicza, Tegoticza.* s. Bündelein, Räntzelein. *Hátos tariſznyátska, Buttyorotska.*

Sarcio, is, īre, ſarſi, ſartum, (Act.) Cato. *Kerpam.* Flicke. *Földozom, öſzve-varrom, meg-varrom.* V. *Reparo.* 2. Tranſl. V. *Compenſo.* Temporis uſuram magnitudine officiorum ſarcire. Injuriam alicui ſarcire. *Cic.*

*Sarcŏphăgus, i, m. Plin. *Meſzo-jed, tverdi kamen, vu kojem mertva téla do cheterdeſzetoga dneva, vſza, zvàn zubov, na prahſze obrachaju.* r. Fleiſch-Freſſer, Kalck-Stein, ſo die Leichnam bald verzehret. *Teſt-evő, Hús-evő, Bizonyos kő, melly a' teſtet hamar porrá teſzi.* 2. per ſynechd. V. *Sepulcrum, Crypta N. 1. Lapis ſepulcralis, Capulus N. 2.*

Sarculātio, onis, f. Plin. V. *Sarritio.*

Sarcŭlo, as, avi, atum, (Neu.) Pallad. *Plējem, Z-grablyami ali z-plevachum ſanáſim, chiſztim.*

chiſztim. Jäte, mit Jäthaue butze, ſäubere, ausrotte. *Gereblyével gyomlálom, őſztőkélem, gereblyélem, gyomtól tiſztitom.* V. *Runco.*

Sarcŭlum, i, n. Cato. *Plevachka.* e. Jäthaue, Jäthacke. *Gyomláló vas.* Item V. *Raſtrum, N. 1. Ligo.*

Sarcŭlus, i, m. Cic. *idem.*

Sarda, æ, f. Plin. &

Sardīna, æ, f. Colum. *Szardela, ſzardelicza, morſzka Ribicza.* e. Sardell ein Fiſchlein. *Szárdély, tengeri ſós balatska.* 2. Sarda, eſt genus lapidis pretioſi, quem *Tertullianus* Sardium vocat.

Sardĭnĭa, & ſardĭnĭa, æ, f. *Cic.* Inſula ingens & fertilis, ſed inſalubris, inter mare tyrrhenum & balearicum. Ducem ſabaudiæ Regem ſuum agnoſcit.

* Sardōnĭus, a, um, Cic. &

* Sardōus, a, um, *Ovid.* ſpectans ad Sardiniam, vel ortus in illa. *Herba ſardoa* apiaſtro ſimilis, dulcis, guſtata ita ora hominum in rictus contrahit, ut ridentibus ſimiles cum labiorum ſpaſmo intereant. *Pers.* Hinc *Riſus ſardonius* dicitur, quem mali quidpiam conſequitur. *Cic.*

* Sardŏnȳchus, i, m. Juven. &

* Sardŏnyx *juxta accent. reipſa* Sardŏnyx, ȳcis, m. & f. Plin. *Szardonik, Bélo-cherlenkazt*, iliti *nohtove boje drági kamen.* Sardonyk gevviſſer Edelgeſtein. *Sárdoniks drága kő.* Hinc *Sardŏnȳchātus, a, um.* Martial.

Sardus, a, um, *Horat.* Qui eſt ex Sardinia.

* Săriſſa, æ, f. Liv. *Veliko maczedonianszko kopje.* Ein langer Macedoniſcher-Spies. *Hoſzſzú Matzedoniai Lántſa.*

* Săriſsŏphŏrus, i, m. Liv. V. *Haſtarius miles.*

Sarmăta, *Græcis* Sāurŏmăta, æ, m. *Populus Slavicus*, totius Europæ amplisſimæ ad ſeptentrionem Regioni, in ſcythiam usque Europæam protenſæ dominabatur. Inde in Aſiam etiam progreſſi ſunt uſque ad Hyrcanum mare, ubi Aſiatici Sarmatæ vocabantur. Habitu, armis, moribus, belli artibus, & vivendi ratione ſcythis ac Parthis omnino ſimiles fuerunt. Hinc conjectura eſt non improbabilis illos cum his communem ex Scandinaviæ peninſula traxiſſe originem. ita *Plin. l. 4. c. 11. 12. 13. L. 6. c. 5. & 13. L. 8. c. 42. L. 18. c. 10. L. 22. c. 1. &c.* V. plura in *Illyricum.*

Sarmătĭa, *Græcis* Sāurŏmătĭa, æ, f. *Plin.* Provincia omnium in orbe vaſtiſſima. Ea duplex eſt: Aſiatica, quam hodie Tartariam nominamus: & Europæa, in qua Polonia, Moſcovia, Pruſſia, &c. V. in *Illyricum.* Hinc *Sarmătĭcè. Sarmătĭcus, a, um. Sarmătis, ĭdis, f.* Ovid.

Sarmentĭtĭus, a, um, Colum. *Iz terſzovih odrezkov.* Von unnutzigen Reb-Holtz. *Venyikéből való.*

Sarmentōſus, a, um, Plin. *Pun odrezkov, onogo nehaſznovitih rozgvih imajuchi, Pun ſzuhih ſibicz.* Voll Reb-Holtz, vvelches man abſchneiden ſoll. *Venyikés, Haraſztos, Burkos.*

Sarmentum, i, n. Cic. *Odrezek terſzov, ſzuha odrezana rozgva, ſzuho ali poſzechено ſ'bje.* Abgeſchnittenes Reb-Holtz, s. Reiſſig, dürres Höltzlein. *Venyike, Metſzett ſzőlő.* 2. Generatim V. *Palmes.* Numerus uvarum in productiſſimo ſarmento conſpicitur. *Colum.*

Sarpo, is, ĕre, (Act. *Obſol.*) Feſt. V. *Purgo N. 1. Pampino.*

Sarrācum, i, n. Cic. V. *Plauſtrum.*

Sarrio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Plaut. V. *Sarculo.*

Sarrĭtio, ōnis, f. Varr. *Plějenye; z-plevachum, z-greblyum*, ali *z-motichiczum ſznáſenye.* e. Jäthung, das Jäten. *Gyomlálás, Gereblyélés, őſztőkélés, gyomtól tiſztítás, irtás.*

Sarrītor, ōris, m. Colum. *Plevàch, z-plevachum ſznaſitel, iskorenitel.* r. Jäter, Hacker. *Gereblyével gyomláló, gyomtól tiſztító, irtó.*

Sarrītōrĭus, a, um, Colum. *Plevachki.* Zum Jäten gehörig. *Gyomláláſra boz-való.*

Sarrītūra, æ, f. Colum. V. *Sarritio.*

Sarsūra, æ, f. Varr. V. *Sartura N. 1.* Alii aliter legunt,

Sartāgo, ĭnis, f. Plin. *Ponyva, Praſulka, Praſulya*, barbarè *Tava, Tigan.* e. Brat-Pfanne, Röſt-Pfanne, r. Brat-Scherbel. *Serpenyő.*

Sartè, *Adv.* Feſt. V. *Integrè N. 1.*

Sartor, oris, m. *à ſarcio.* Plaut. *Szvittar, Sivecz, Sivavecz, krajàch*, peregr. *Szabòl.* r. Schneider. *Szabó.* Item V. *Sarcinator.* Scelerum ſartor: *Transl. h. e.* author. *Plaut.* 2. Sartor. *à Sarrio.* V. *Sarritor.* ita *Non.*

† Sartōrĭus, a, um, *Svělni, Svelzki, Sivaczki, Krajachki*, peregr. *Szabolzki.* Zum Schneider gehörig. *Szabóboz-való.*

† Sartrix, īcis, f. *Krajachicza, Svillya*, peregr. *Szabolicza.* e. Schneiderin. *Szabóné.* V. *Sarcinatrix.*

Sartūra, æ, f. *à ſarcio.* Colum. *Kerpanye.* Das Flicken. *Foldozás.* V. *Conſutura, Reparatio.* 2. Sartura *per ſyncopen à ſarrio:* V. *Sarritura.* ita *Plin.*

Sartus,

Digitized by Google

Sartus, a, um, Horat. *Zakerpan, Zaſſit, Popravlyen.* Geflickt, ausgebeſſert. *Megföldozott, Megvarrott, öſzve-rakatott.* 2. Transl. V. *Integer N. 1. Indemnis.* Ædem ſartam tectam (*pro* integram, indemnem) conducere, habere, præſtare, tueri, tradere. *Cic.* Sarta tecta exigere: *Liv.* Hinc iterum *Transl.* Aliquem ſartum & tectum conſervare: *h. e.* incolumem, ſalvum, indemnem præſtare. *Cic.. l. 3. Fam. ep. 50.*

Săt, *Adv.* Gic. *Doſzta, Doſzti, Zadovolyno.* Genug. *Elég. Eléggé.*

Sătăgĭto, as, are, (Neu.) V. *Satago.* Rerum ſuarum ſatagitare *Plaut.*

Sătăgo, is, ĕre, ēgi, (Neu.) *Marlivoſze ſzkerbim, náſztoim, trudimſze.* Ich bin ſorgfältig, embſig: Ich bemühe, *oder* bekümmere mich. *Szorgalmatoskodom.* Rerum ſuarum ſatagere. *Terent.* de multitudine hoſtium ſatagere. *Gell.*

Sātān, *Indecl.* & Sātănās, æ, m. *Latinè* Adverſarius, *Antonomaſticè* Dæmon. *Tertull.*

Sătellĕs, ĭtis, *com.* Cic. *Dvorjanzki junak, oboruſni ſzluga, koi poleg ſzvojega goſzpona zbog obrambe hodi, Télo-ſztrajan.* Einer von der Leib-Garde, r. Trabant. *Teſt örző darabant, udvari katona.* Jovis ſatelles *pro* Aquila. *Id.*

† Sătellĭtĭum, ii, n. *Tél-ſztraſa, dvorni ſztraſani, varatta ali gradzka ſztraſa, kupchina junakov za kojega poglavara obrambu.* e. Leib-Garde, Leib-Wacht. *Udvari had, ſereg darabant.*

Sătiābĭlis, *com.* le, n. *Zaſzitlyiv, zadovolyiv, naſzitiv.* Erſättlich, vergnüglich. *Elégitheto.* V. *Explebilis.*

Sătiās, ātis, f. *per Syncop.* Liv. *Szitoſzt, ſzitócha, zadovolynozt, náješzt.* e. Sattſamkeit, Sättigung, Genüge, r. Überdruſs. *Megelégedés, Megúnás, Elégség.*

Sătiātè, *Adv.* Vitruv. *Doſzitoſzti.* Zur Genüge. *Elégendöt.* V. *Affatim.*

Sătiēs, ēi, f. *Silius.* &

Sătiĕtas, atis, f. Cic. V. *Satias.* Item V. *Faſtidium.*

Sătĭn? *pro* ſatisne? Terent. *Jeli doſzta? doſzta-li?* Iſt es genug? *Elég-é?*

Sătio, as, are, avi, atum, (Act.) Gic. *Szittim, zadovolyujem, zadovolyſzvam.* Sättige, erſättige, vergnüge. *Megelégitem, Betöltöm.* Hinc *Transl.* Legendo ſatiari non poſſum. *Id. 3. Fin.*

Sătio, ōnis, f. Cic. V. *Semen, ſementis, ſeminatio, plantatio.*

Sătiŏr, ōris, *com.* Gomp. à *ſatis pro* melior. *Bolji, Bolſſi.* Beſſer. *Jobb.* Erit hæc optima, & operi ſatior. *Plin.*

Sătĭs, *Nom. Indecl.* V. *ſufficiens, ſat.* Satis exemplorum alienæ clades præbent. *Liv.* Quantum ad id ſatis ſit, &c. *Cic.* Comp. *ſatior,* & *ſatius* V. ſuis locis.

Sătĭs, *Adv.* V. *Sat, Affatim, Abundè.* Satis ſupérque habeo, quod mihi dederis. *Cic.* Satis bene, *pro* mediocriter. *Id.*

Sătis acceptio, ōnis, f. *Pompon. JCt.* Eſt ſtipulatio accepto fidejuſſore firmata. *Poruka prijemanye.* e. Annehmung eines Bürgs. *Kezeſség bévevése.*

Satis accipio, is, ĕre, ēpi, eptum, (Act.) *Zadovolynu ſzegurnoſzt na poruke priemlyem, od duſnika poruka jemlyem.* Genugſame Verſicherung durch angenommenen Bürgen erhalte. *Erősséges bizonyſágnak okáért kezeſt veſzek.* Ab aliquo ſatis accipere. *h. e.* De alicujus pactione, ſtipulatione, vel promiſſione, accepto fidejuſſore, ſibi cavere: A debitore fidejuſſorem accipere. *Cic.*

Sătisdătio, onis, f. Cic. *Porukov zaſze davanye. poruchtvo, zadovolyenye, ſzegurnoſzti davanye.* e. Verſchaffung, *oder* Stellung eines Bürgen, gegebene Verſicherung, e. Bürgſchafft. *Magáért kezes-adás, kezeſſég vallás.* Item V. *Fidejuſſio.*

Sătisdātor, ōris, m. Sidon. *Poruka zaſze davavecz.* Der einen Bürgen für ſich ſtellet. *Magáért kezes-adó.* Item V. *Fidejuſſor.*

Satisdătum, i, n. Gic. V. *Satisdatio.*

Sătisdo, as, ăre, dĕdi, dătum, (Act.) Gic. *Poruka zaſze dájem, ſzegurnozt dájem, zadoſzta dájem.* Einen Bürgen ſtelle, ſetze, verſichere, die Verſicherung gebe, genug gebe. *Kezeſt vetek, eleget adok.* Item V. *Fidejubeo.*

Sătisexĭgo, is, ĕre, ēxēgi, ēxactum, (Act.) Paul. JCt. *Poruka potrebujem od duſnika.* Einen Bürgen von dem Schuldner begehre. *As adóstul kezeſt kivánok.*

Satisfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Gic. *Zadoſzta chinim, zadovolyujem, zadovoly ſchinu dâjem.* Genug thu, vergnüge. *Eléget téſzek Megelégitem.*

Satisfactio, onis, f. Gic. *Zadoſzta-chinyenye, zadovolyenye, zadovolyſchina.* e. Genugthuung, Vergnügung. *Elég-tétel, Megelégités.* Item V. *Purgatio N. 2.*

Sătiŭs, *Adv.* & *Nom. Comp.* Gic. V. *Melius.*

Sătīvus, a, um, Plin. *Szetven, ſzetvi prikladen.* Was geſäet vvird, zum Säen tauglich. *Vetett, ültetett.* Item V. *Plantarius.*

Sător, ōris, m. Cic. V. *Seminator, Plantator.* 2. V. *Creator.* ita *Cic. ex Poëta.* Item V. *Auctor N. 1.* Turbarum ſator. *Liv.*

Sătōrius, & Sătārius, a, um, Golum. *Szetvinski,*

ſzetvi ſzliſſajuchi. Was zum Säen gehöret. *Vetésbez való.*

* Sătrăpă, *&* Sătrăpēs, æ, m. Terent. *Veliki chaſztnik. Ladavecz nad kojum ſztranum kralyeſztva.* 1. Land-Pfleger, Land Vogt. *Darab tartománynak gondviſelője, tiſztartója.* V. *Præfectus, Prætor.* 2. Perperam accipitur pro *lictore, apparitore.*

* Sătrăpēa, æ, f. *Curt.* &

* Sătrăpia, æ, f. Plin. V. *Præfectura, Regio N.* 1.

* Sătrape, ăpis, *vel, idque veriùs* Sătrăpes, is, m. *Nep.* V. *Satrapa.*

Sătu'lo, as, avi, atum, (Act.) Varr. V. *Satio.*

Sătullus, a, um, Varr. *Naſzit, Priſzit.* Etvvas geſättiget. *Megelégíttetett valamennyire.*

Sătum, i, n. (*pluralis uſitatior* sătă, ōrum, n.) Quintil. *Meſzto poſzejano, ſzetva.* Ein beſäet Ort, e. Saat. *Bévetett hely, vetés, mezei vetések.*

Sătŭr, ŭra, um, Cic. *Szit, zadovolyen, zadovolyno nabranyen.* Satt, geſättiget, mit Speiſe geſüllet. *Megelégedett, Elégíttetett.*

Sătŭra, æ, f. Feſt. *Zdela oſzakojachkoga ſzáda puna.* Eine Schüſſel mit allerley Früchten angefüllet. *Gyümöltſel teli tál.* 2. eſt Lex ex pluribus aliis legibus facta.

Sătŭrio, ōnis, m. Plaut. *Dobro-ſzit chlovek.* Ein Geſättigter. *Jól lakott ember.*

Sătŭrĭtas, atis, f. Cic. V. *Satietas, Abundantia.*

Sāturnālĭa, ōrum, *vel* ĭum, n. *Cic.* Feſta erant Saturno ſacra, plena lætitiæ, epularum & comeſſationum. Iis durantibus munera ultro, citróque mitti, ac remitti ſolebant. *Hinc* Non ſemper erunt ſaturnalia: *Prov. Sententia: h. e.* Non ſemper proſperis rebus uti licebit. *Nè ſzvetek oſzaki petek: ali Nebu' oſzaki dan Boſich ali vuzem.* Es iſt nicht alle Tag Sonntag. *Nem minden nap karátſon napja. Nem mindenkor pap ſajtja.*

Sāturnia, æ, f. Ovid. V. *Juno.* 2. V. *Latium, Italia.* Virg.

Sāturnus, i, m. *Cic.* Rex Cretenſium, in Italiam profugus, urbem condidit Saturniam, leges rectè vivendi, & agriculturam Italos docuit, à Poëtis inter Deos relatus. 2. *Saturnus* eſt unus è ſeptem planetis, plurimùm à terra diſtans: triginta ferè annis curſum ſuum conficit.

Sătŭro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Satio.*

Sătus, ûs, m. Cic. V. *ſatio, onis.* Item V. *Generatio.*

* Sătyră, æ, f. (*Nonnullis* ſatira, *vel* ſatura) *Horat.* Carmen variarum rerum copiâ refertum, & ad carpenda aliorum vitia inventum. Item V. *Cavillatio, Mordacitas &c.*

Sătўrĭcus, a, um, Plin. *Ad ſatyros ſpectans.* Item V. *Sarcaſticus, Mordax N.* 1. *&* 2. *&c.* Et ſic de reliquis derivatis.

* Sătўrus, i, m. Cic. *Divji chlovek, na chetirih kozjim ſzpodobnih nogah.* s. Wald-Männlein, *oder* Wald-Geſpenſt, mit Geiſs-Füſſen und etvvas Menſchlicher-Geſtalt. *Kecske-lábú erdei vad ember.*

Sauciātio, onis, f. Cic. V. *Vulneratio.*

Sāucio, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Vulnero, Lædo N.* 1. Transl. V. *Lædo N.* 2. *Moleſto.*

Sāucius, a, um, Cic. *Ranyen, Vrazen.* Vervvundet, verletzt. *Sebes, Megſebbetett.*

Săvia, æ, f. Geogr. V. in *Illyricum.*

* Săura, æ, f. *Plin.* genus lacertæ. *Martinchecz.* e. Eidex. *Fekete gyík.*

Săvus, i, m. Claud. *Száva.* e. Sau, ein Illyriſcher-Fluſs. *Száva folyó-víz.* Maximus Illyrici hodierni fluvius, ad Belgradum in Danubium influit.

Săxātilis, *com.* le, n. Varr. *Med kaményem prebivajuchi, okolo kaményа ſzouchi, kamenita meſzta lyubechi.* Zvviſchen Steinen vvohnend, in Steinen lebend. *Kövek helyen lakó, kövec hely ſzerető.* V. *Petrenſis.* Piſces, herbæ, aves, piſcatus ſaxatiles *Colum.*

Saxētānus, a, um, Martial. V. *Saxeus N.* 1. *Saxatilis.*

Săxētum, i, n. Cic. *Kamenito, ali puno kamenya meſzto, kamenyicza.* Steinigter Ort. *Köves hely, köſziklás hely.*

Săxĕus, a, um, Lucan. V. *Lapideus N.* 1. *Petræus.* 2. Transl. V. *Durus.* Plin.

Saxĭfĕr, a, um, Valer. Flac. *Kameno-noſz.* Stein-tragend. *Kövé-hordozó.*

Saxĭfĭcus, a, um, Ovid. *Kamenom chinechi, na kamen obrachajuchi.* Der etvvas in Stein vervvandelt. *Kővé változtató.*

Saxĭfrăga, æ, f. *vel* ſaxifragum, i, n. Plin. *Tráva, koja kaménye tere, y puczati chini.* 1. Steinbrech, ein Kraut. *Kő-rontó fű.* Officinæ etiam *Saxifragiam* appellant.

Săxĭfrăgus, a, um, Cic. *Kameno-ter.* Steinzerbrechend. *Kő-rontó.*

Saxĭgĕnus, a, um, Prudent. *Med kaményem, ali vu pechinah rodyen.* Das in Steinen, *oder* Steinfelſen gebohren. *Kőſziklák-között ſzületett.*

Săxĭtas, *&* Saxōsĭtas, atis, f. *Cal. Aurel.* V. *Lapidoſitas, Duritas.*

Saxo, ŏnis, m. Claud. *Szaſſian.* Ein Sachs. *Száſz.*

Saxŏnĭa, æ, f. Geogr. *Velika nemska derſava, ſzaſſianzka zemlya.* s. Sachſen-Land. *Száſz-ország.*

Saxōſus, a, um, Colum. V. *Petroſus, Lapidoſus.*

Saxŭlum,

Digitized by Google

Saxŭlum, i, n. *Dim.* Cic. Parvum Saxūm.

Saxum, i, n. Cic. *Veliki tverdi kamen.* Ein groſſer harter Stein. *Nagy és kemény kő.* Item V. *Petra.* Et generatim V. *Lapis.*

Scăbellum, i, n. Cic. *Klupchicza, Podnogicza.* s. Bäncklein, r. Schämel. *Zsámoly, Láb alatt-való ſzék.*

Scăber, ăbra, um, Cic. *Oſter, negladek, bergav, ſzrablyiv, kraſztav.* Schäbigt, räudigt, rauh, krätzigt. *Dombos, Tsoportos.* 2. Transl. V. *Incultus, Inelegans, Ingratus, Inſuavis.* Macrob.

Scăbĭdus, a, um, *Marcel. Emp.* V. *Scabioſus.*

Scăbiēs, ēi, f. Cic. *Szrab, Negladkozt.* e. Krätze, Raude, Schäbigkeit. *Rüh.*

Scăbĭle, is, n. (*alii leg.* Scăbillum.) Cato. V. *Scabellum.*

Scăbiōſa, æ, f. Medic. *Szrablyivka trava.* s. Scabioſen, Grind Kraut, Apoſtem-Kraut. *Rüh ellen-való fű.*

Scăbiōſus, a, um, Colum. *Szrablyiv, kraſztav.* Krätzig, Räudig. *Rühes, ſenyvedeges.* Item V. *Scaber, Aſper.* Pers.

Scăbĭtūdo, ĭnis, f. Petron. V. *Scabies, Pruritus.*

Scăbo, is, ĕre, ſcābi, (Act.) Plin. *Szrab cheſſem, draplyem.* Kratze, Jucke. *Rühelődőm, vakaródom, vakarom.* V. *Frico N.* 1.

Scăbrātus, a, um, Colum. *Odraplyen, Raztergan, Popúczan.* Gekratzet, zerriben. *Felvakaródott, Megbaſadozott, Megrepedezett.*

Scăbreo, es, ēre, (Neu.) Turneb. ex Non. *Szrablyiv, kraſztav, oſter jeſzem.* Ich bin krätzig, räudig, rauh. *Rühes, dombos, tsoportos vagyok.* Alii aliter leg.

Scăbrĭtia, æ. f. &c.

Scăbrĭtiēs, ēi, f. Plin. V. *Aſperitas N.* 1. *Inæqualitas.* Item V. *Scabies.* Colum.

Scăbro, ōnis, m. Ovid. *Szrablyivecz, neſznaſen chlovek.* Ein krätziger, unſauberer Menſch. *Rühes, vagy Koſzos ember.*

Scăbrōſus, a, um, Plin. V. *Scaber.*

Scăbrum, i, n. Plin. V. *Scabrities.*

* *Scæva*, æ, m. Ulp. *Levák.* Der lincks iſt. *Balog kezű.* Hinc *Mucius* dictus *Scævŏla.*

* *Scæva*, æ, f. Varr. *Siniſtrum augurium.*

* *Scævus*, a, um, Varr. V. *Siniſter, Infelix.*

Scăla, æ, f. Cic. *Sztupalka, ſztupalnicza, liſztva.* peregr. *Lojtra.* Eine Laiter. *Lajtorja.* Item V. *Gradus N.* 2. & tunc adhibetur in *plur.* ſcalæ, ārum.

Scălāris, *com.* re, n. Vitruv. *Sztupinzki, Liſztveni.* Zur Laiter, *oder* Stiegen gehörig, der Laiter gleich. *Lajtorjához-való, Lajtorja-formájú.*

* Scalmus, i, m. Cic. *Latinè* Paxillus. *Szoba, ali Debeli veſzlarzki klin za privezanye veſzla.* r. Ruder-Nagel, s. Schiff-Brett. *Evező ghi regaſzabja.*

Scalpellum, i, n. *Cic.* Scalpellus, i, m. *Dim.* Celſ. Parvum ſcalprum. *Rezalcze, ſtlezcze za izrezavanye &c.* V. *Cultellus.* Item V. *Phlebotomum, ſcalprum librarium.*

Scalper, pri, m. Celſ. V. *Scalprum.*

Scalpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Cic. V. *Sculpo, Incīdo, Exſculpo, Excavo, Excīdo.* 2. V. *Scabo.* Caput digitō ſcalpunt. *Juven.*

Scalprātus, a, um, *Colum.* Ad ſimilitudinem ſcalpri factus.

Scalprum, i, n. Horat. *Zrezalo, Rezàck, Dlěto, Dübka, Nos za dubenye*, ali *zrezavanye.* s. Schröt-Eiſen, Grab-Eiſen, r. Grab-Stichel, Meiſſel, s. Schab-Meſſer. *Metélő, Vakartsáló, Fjztergáros vas.* Scalprum chirurgicum. *Celſ.* V. *Phlebotomum.* Scalprum librarium, *Synon.* ſcapellum. Sueton. *Perorezàck, Pero-rezni Nos*, ali *Noſecz.* s. Feder-Meſſer, *oder* Feder-Meſſerlein. *Penna tsinálő kés*, vagy *késetske.* Sic dicitur *ſcalprum ſutorium, fabrile, ruſticum.* Colum.

Scalptor, oris, m. Plin. V. *Sculptor, Fricator.*

Scalptūra, æ, f. Plin. V. *Sculptura, Fricatura.*

Scalptūrātus, a, um, Plin. V. *Vermiculatus N* 2.

Scalptūrīgo, *rectius* Scalpūrīgo, ĭnis, f. Solin. *Szerbeſchicza od cheſzanya, vu'ganye ſzerblyivozti.* Das Jucken vom Kratzen. *Viſzketék, vakará ból való megtetzés.*

Scalptŭrio, is, īre, *Plaut.* Scalpūrio, is, īre, (Act. Medit.) Non. *Rad cheſſem, dreplyem, dübem, razkápam.* Gern kratze, ſcharre. *Vakartsálom, vájogatom.* Terram unguibus ſcalpturire. *Plaut.*

Scambōſus, a, um, Veget. &c.

Scambus, a, um, Sveton. V. *Compernis, Loripes, Valgus.*

Scămellum. &c. Scamnellum, i, n. *Apul.* Scamnŭlum, i, n. Diomed. *Klupchicza.* s. Bäncklein. *Padatska.*

Scamnum, i, n. Varro. *Klup.* e. Banck. *Pad.* V. *Sedile N.* 1. 2. V. *Porca N.* 1. Cic.

Scandălizo, as, avi, atum, [Act.] Tertull. *Na zlo vlěchem, zlu priliku* ali *peldu dajem, Hman uzgled dajem, zmutyujem.* Inf. *zmutiti.* ärgere, ärgernuſs gebe *Botránkoztatom.*

Scandălōſus, a, um, Eccl. *Zlo izgledni, zmutnyu davajuchi, na zlo napelyavajuchi.* ärgerlich. *Botránkozáſt adó, Botránkoztató.*

Scandălum, i, n. (*græcis idem eſt ac* offendiculum) Tertull. *Zmutnya, zla prilika* ali *pelda, Hman uzgled.* e. Aergernuſs. *Botránkozás, Botránkoztatás.*

Scandĭla, æ, f. Plin. &c.

Scandĭnāvĭa, æ, f. *Geogr.* Maxima in Oceano ſeptentrionali partim inſula, partim peninſula, Daniam, Sueciam, Gotiam & Norvegiam complectens. V. plura in *Illyricum.*

* Scandix, ĭcis, f. Plin. *Cheßlyika, Cheßlyigovina.* s. Nadel-Kraut. *Erdei baraſzt káposzta.*

Scando, is, ĕre, ſcandi, ſum, [Act.] *Gore ſztupujem, na viſzoko idem, lazim, plazim.* Steige, hinaufgehe. *Hágok, Felhágok.* V. *Aſcendo.* Malos ſcandere. Cic.

Scandŭla, æ, f. (*Nonnulli leg.* ſcindŭla.) Colum. *Krovna deſzchicza; Tenyka krovnicza, kalanicza, plochicza* peregr. *S'indol, s'indil.* r. Dach-Schindel *Sendely.*

Scandŭlāris, *com.* re, n. Apul. *Krovno-deſzchichni.* Zum Dach-Schindeln gehörig. *Sendelyhez való.*

Scandŭlārius, ii, m. JCt. *Krovneh deſzchicz delavecz,* peregr. *S'indlyar.* r. Schindelmacher. *Sendely tſináló.*

Scansĭlis, *com.* le, n. Plin. *Poſztuplyiv, na kaj je mochi iziti.* Leicht zu ſteigen. *Felhághatô, mellyre konnyû felhágni.*

Scanſio, onis, f. Vitruv. V. *Aſcenſio.*

Scansōrius, a, um. Vitr. *Za gore idenye haſznovit, zaſztuplyenyu ſluſſajuchi.* Zum Steigen dienlich. *Felhágásboz-való.*

* Scăpha, æ, f. Cic. V. *Acatium, Cymba, Lembus, Linter N. 1.*

* Scăphĭum, ii, n. Cic. *Cheber, Vedricza,* peregr. *Staf.* r. Boding, e. Mulder, s. Schaff. *Tſeber, Déſa.* 2. ponitur pro *Matula, &c.*

* Scăphŭla, æ, f. Veget. V. *Lembulus.*

Scăpŭla, æ, f. Varr. *Lopaticza, Pléchna koſztchicza.* s. Schulter-Blat. *Váll lapotzka.*

Scăpŭlāris, *com.* re, n. *Lopatichni, Plechni.* Zum Schulter-Blat, *oder* zum Schultern gehörig. *Váll lapotzkai.* Hinc *veſtis ſcapularis,* &

Scăpŭlāre, is, n. *vel* ſcapulārĭum, ii, n. Eccl. *Oplechek.* s. Schulter-Kleyd. *Vállra-való köntös.* Item *Fraterzka Plécho kerpa,* peregr. *Skapulár.* s. Scapulier, ein Theil eines Mönch-Kleyds. *Baráti ruhának felsô réſze, skapular.*

Scāpus, i, m. Colum. Plin. &c. V. *Culmus, Caudex, Petiolus N. 2.* Hinc *ſcapus uvæ.* Varr. *Grozdovo derſalcze.* Der Stiel *oder* Kamm an den Trauben. *Szôlô Szára.* Item V. *Racemus N. 1.* 2. Transl. ad alia: *Vreteno iliti ſzredina ſztúpa.* Das mittelſte einer Saul. *Oſzlop derék.* Item V. *Cochlea N. 2. Jugum N. 4. Liciatorium.* Item V. *Jugum ultimo loco,* Item *Drévo debſſe, na kojemuſze oráta vertè. &c.* Ita *Vitruv.* Chartæ ſcapus. *Kniga,* iliti *konecz papéra.* Ein Buch Papier. *Kontz papiros.* Plin.

Scărăbēus, (*Nonnullis placet* ſcarabæus) ēi, m. *Radicem habet græcam.* Plin. *Govnovaly, gundovaj, kiber zaderſavajuchi ſze vu konyſzkom ſzmrádu.* r. Käfer, Miſt-Käfer. *Szarvas bogár, ſzar hajtó bogar.* Plura ſunt ſcarabeorum genera.

Scărĭfĭcātio, onis, f. Colum. *Kervarenye, kúpicz poſztavlyanye.* Das Schrepffen. *Megköppölyözés.*

Scărĭfĭcātor, ōris, m. *Kúpicz poſztavlyavecz, ali puſztyavecz: kervár.* r. Schrepffer. *Köppölyözô.*

Scărĭfĭco, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Kervárim, kupicze poſztavlyam.* Schrepffe. *Megköppölyözöm.*

Scătĕbra, æ, f. Plin. V. *Scaturigo.*

Scăteo, es, ēre, ui, (Neu.) V. *Scaturio, Effluo.* Fontes ſcatent. *Cic.* 2. Transl. *Vervrim, Punſzem &c.* V. *Abundo.* Terra vermibus ſcatet. *Colum.* Pontus beluis ſcatet. *Horat.*

Scăto, is, ere, ui, (Neu.) V. *ſcateo.* Terra ferarum ſcatit. *Lucret.*

Scătūrex, ĭcis, *Alii leg.* Scătūrix, ĭgis, f. Varr. V. *Scaturigo.*

Scătūrĭgĭnōſus, a, um, Colum. *Pun zviralis'ch, Jako mochvaren.* Voll Brunnen-Quellen, quelligt, ſumpffigt. *Forráſos.*

Scătūrīgo, ĭnis, f. Colum. *Zviraliſche, zviranyek.* r. Urſprung, e. Brunnquell. *Forrás.*

Scătūrio, is, īre, īvi, ītum, [Neu.] Cic. *Zviram.* Herfür quelle, aufvvalle, entſpringe. *Kibuzgok, Forrok.* Synon. *Erumpo, Emano, Effluo.*

* Scāurus, a, um, Horat. *Veliku y van ſztojechu köſzt na gleſnyu imajuchi, gleſnyokoſztyak.* Dem die groſſen Knorren an den Füſſen hervor gehen. *Bötykös-lábú, nagy bokájú.*

Scĕlĕrātè, *Adv.* Cic. V. *Flagitiosè, Impiè, Nefariè.*

Scĕlĕrātus, a, um, Cic. *Kruto-grèſſen.* Sehr Laſterhafft. *Híres lator.* V. *Flagitioſus, Impius, Nefarius.*

Scĕlĕro, as, avi, atum, [Act.] Virg. *Z-grehtum ſzmradim, gnyuſzim, odurno gerdim.* Schändlich beſchimpffe, mit Schand und Sünd beflecke. *Latrúl meg ferteztetem.* Synon. *ſcelere polluo, Coinquino, Fœdo, Maculo.*

Scĕlĕrōſus, a, um, Terent. V. *Sceleratus.*

Scĕleſtè, *Adv.* Cic. V. *Sceleratè.*

Scĕleſtus,

Digitized by Google

Scĕleſtus, a, um, Cic. V. *Sceleratus.*

Scĕlŭs, ĕris, n. Cic. *Velika y merzka grehota* Grobes Laſter. *Latorſág, ſzemtelen gonoſzſág.* V. *Impietas, Improbitas, Malefactum, Nefas N. 1. Flagitium N. 1.* 2. Metonymicè *pro ſcelerato homine.* Ubi ille ſcelus eſt, qui me perdidit? *Terent.*

* Scēna, æ, f. Vitruv. *Propriè Latinè idem eſt, ac* Umbraculum, Papilio N. 2. Tabernaculum, Camera ex arborum conjunctarum ramis ac frondibus conſtans. *Prizor, ſztranka iz jedne y druge ſztrani zkazaliſcha, gde ſze opchinzki igraſſi zkrivaju*, peregr. *ſzcena* e. Scen. *Tzéna*, Item V. *Theatrum*. ita *Cic.* In ſcenam produci: *pro* prodire ad Theatrum agendi gratiâ. *Plin.* 2. Transl. Servire ſcenæ: *pro* ſervire tempori, ſeu rebus præſentibus ſe accommodare. *Cic.* In ſcena eſſe: *pro* promulgatum, & paſſim notum eſſe. *Id.* Totius rei ſcena hæc eſt: *pro* in hoc rei totius cardo vertitur. *Id.* Aliquid ſcenâ minore agere: *h. e.* minore apparatu, & oſtentatione. *Sueton.*

Scēnālis, *com.* le, n. *Lucr.* Scēnārĭus, a, um, *Ammian.* Scēnātĭcus, a, um, *&c.* Scēnātĭlis, *com.* le, n. *Varr.* V. *Scenicus.*

Scēnĭcè, *Adv.* Quintil. *Po igro-chinzki, na náchin igraſſev*, vulgo *Po komedianzki* ali *komediachki.* Auf Comödianten Manier. *Komédiás-képen.*

Scēnĭcus, a, um, Cic. *Prizorni, Igro-chinzki*, peregr. *Komediaſki.* Zum Comödianten *oder* zur Comödien gehörig. *Komédiához-való.*

Scenĭcus, i, m. Cic. V. *Comicus, Hiſtrio, Umbraticus.*

Sceptrifer, ĕra, um, Ovid. *Bato-noſz, ki kralyevzki bat noſzi.* Scepter tragend. *Királyi pálczát hordozó.*

Sceptriger, ĕra, um. Silius. *idem.*

* Sceptrum, i, n. (ſignum regni, & regiæ poteſtatis) Cic. *Kralyevzki Bat, Kralyevzka Sibika.* r. Scepter, Königlicher Stab. *Királyi pálcza.* 2. Metonymicè ponitur *pro* Regno, Imperio. *Senec.*

* Sceptūchus, i, m, *Latinè* Sceptrum tenens, Rex. *Tacit.*

* Schĕda, æ, f. Cic. *Liſztek, Czedula.* s. Blat Papier, ein Zettul. *Tzédula, Dirib darab írás.* V. *Pagella.*

* Schĕdia, æ, f. Vitruv. V. *Ratis N. 1.*

* Schĕdiaſma, ătis, n. JCt. *Kratko na berzom vuchinyeno piſzmo, Priproſzta czedulicza.* Eine kurtze eylfertige Schrifft, kleiner und ſchlechter Zettul. *Hirtelen tſinált és tſekél tzédulátska.*

* Schĕdŭla, æ, f. Cic. *Czedulicza.* Kleiner Zettul. *Tzédulátska, íráſotska.*

* Schēma, ătis, n. Vitruv. V. *Figura, forma N. 6. Idea, Lineamentum N. 1.* 2. Orationis ſchema: *h. e.* figuræ, ornatus, & ſententiarum lumen. *Cic.* Apud Plaut. *Schema, æ, f.*

* Schēmătiſmus, i, m. Quintil. *Po prilikah govorenye, vu ſzpodobah na pervo davanye.* e. Gleichnuſs-Rede, Abbildung, r. Vor-riſs. *Haſonlatosság ſzerint-való ſzóllás, Leábrázolás.* Item V. *Effictio N. 1.*

* Schiſma, ătis, n. *Tertull.* V. *Sciſſura.* Transl. *Odmenutje, Nezklad, Neſzloſnozt z-czirkvum &c.* V. *Diſſenſio, Diſcordia.* Hinc ſchiſmaticus, i, m. *Odmetnik, &c.* ita *Eccl.*

* Schœnicŏla, *vel* Schœnicŭla, æ, f. Varr. V. *Proſtibulum.*

* Schœnŏbătēs, æ, m. Juven. V. *Funambulo.* Hinc *Schœnŏbătĭcus.*

* Schŏla, æ, f. Cic. *Uchilnicza*, peregr. *Skóla.* e. Schule. *Oskola.* V. *Gymnaſium, Ludus N. 8. Literarius ludus.*

Schŏlāris, *com.* re, n. JCt. *&c.*

Schŏlaſtĭcus, a, um, Quintil. *Nauchitelzki, Skolni.* Zur Schulen gehörig. *Oskolai.*

Scholaſticus, i, m. *Subſtantivè:* Plin. V. *Gymnaſtes, Diſcipulus, Philoſophus, Rhetor. Literatus N. 1.*

* Schŏlĭum, ii, n. Cic. *Kratko razloſenye* iliti *raztolmachenye:* e. Kurtze Erklährung, deutliche Auslegung. *Rövid magyarázat.*

* Sciăgrăphĭa, *vel* Sciographia, æ, f. Vitruv. V. *Delineatio, Effictio N. 1. Figuratio N. 1.*

* Sciăthērĭcon, Sciathericum, *vel* Sciothericum, i, n. Plin. *Szunchenicza, ſzunchena vura* e. Sonnen-Uhr. *Mutatóóra, árnyékóra.*

* Sciătĭca, æ, f. V. *Iſchiades.*

Scibĭlis, *com.* le, n. Tertull. *Znanlyiv.* Wiſſentlich. *Tudható.*

Scientĕr, iùs, ſſimè, *Adv.* Cic. *Znajuch.* Wiſſentlich. *Tudván, Tudóſon.* Item V. *Prudenter.* 2. V. *Studiò.* Plin.

Scientia, æ, f. Cic. *Znanozt, Znanye, Umitje.* e. Wiſſenſchafft. *Tudomány.*

Scientiŏla, æ, f. Arnob. *Znanyiche.* e. Kleine Wiſſenſchafft. *Tudományotska.*

Scĭlĭcĕt, *Adv.* Cic. V. *Nempe N. 1. 2.* V. *Nempe N. 2. Profectò, Certè.*

* Scilla, (*perperam* Scylla,) æ, f. Plin. V. *Squilla.*

* Scillĭtēs, æ, m. *Colum.* Vinum, acetum, vel oleum ex ſcilla factum.

* Scimpŏdĭum, ii, n. *Gell.* Lectulus in triclinio.

Scin'? *pro* ſciſne? Terent. *Znaſſli?* Weiſt du denn? *Tudodé? Tuddé?*

Scindo, is, ĕre, ſcĭdi, ſciſſum, [Act.] *Cic.* Synon. *Findo,*

Findo, Divido, Frango, Lacero. 1. Cultrô ſcindo: *Réſem.* Schneide. *Metſzem, Metélem.* 2. Securi: *Satcbem, kálam.* Hacke, haue, ſpalte. *Vágom, Hasítom.* 3. Forficibus: *Satrîſem. krájam.* Scheere, ſchneide. *Nyírem, Metſzem.* 4. Scindere ſententiam: *pro* mutare. Dolorem ſcindere: *pro* commemorando renovare. Hactenus *Cic.* Terram ſcindere: *pro* proſcindere, arare, colere. *Vi g.*

Scindŭla, æ, f. V. *Scandula.*

* Scĭnĭfes, & Cinĭphes, is, f. Alcim. V. *Culex.*

Scintilla æ, f. Cic. *Iskra.* s. Füncklein. *Szikra.*

Scintillātio, onis, f. Plin. *Iskrenye, krîſzenye, Iskre-skakanye.* Das Zvvitzern, *oder* Funckeln, e. Funckelung. *Szikrázás.* Transl. V. *Micamen.*

Scintillo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Iskrimſze, iskre puſztyam. krîſzimſze.* Funckele. *Szikrázom.* Transl. ad alia V. *Corusco, Mico N. 1. ſplendeo.* Plaut.

Scintillŭla, æ, f. Cic. *Iskricza.* s. Füncklein. *Szikrátska.*

Scio, is, ire, ivi, itum. (Act.) Cic. *Synon.* Scientiam habeo, non ignoro, non ſum neſcius, ſcientiam meam *vel* me non fugit &c. *Znam, Umiem, Umim.* Wiſſe. *Tudom.*

Sciŏlus, i, m. Arnob. *Vnogo rîcbib, malo znánya imajuchi chlovek, na pòl vuchen.* Ein halb Gelehrter. *Tudòtska, Tudóſotska.*

*Scipio, ōnis, m. Liv. V. *Baculus.*

Scirpĕa, *vel* ſirpea, æ, f. Varr. *Iz ſzitine* ali *rogoza koß, zpletenka.* Aus Semſen, *oder* Binſen gemachte Flechte, Horde, r. Korb-Wagen. *Fűzből* vagy *kákából tſinált kas, gyékény kas.*

Scirpĕus, a, um, Plaut. *Szitinzki, ſzitji,* ali *rogozni: Iz ſzitine* ali *rogoza.* Aus Semſen *oder* Binſen gemacht. *Gyékényből-* vagy *kákából-való.*

Scirpĭcŭla, æ, f. Varr. *Vinyak za obrezavanye ſzitja, rogoza ali terſzja.* s. Meſſer zum Semſen und Binſen abſchneiden, &c. V. *Falcula N. 2.* 2. V. *Scirpiculum.* ita *Plaut.*

Scirpĭcŭlum, i, n. Colum. *Rogosàr.* s. Binſen-Körblein. *Szatyor.* V. *Calathus, Caniſtrum, Corbis, Fiſcella N. 1. & 2.*

Scirpĭcŭlus, i, m. Varr. *Malo ſzitje, ſzitinicza, mali rogoz.* Kleine Semſen, *oder* Binſen. *Gyékényetske, kákátska.*

Scirpo. *rectiùs* ſirpo. V. *Sirpo.*

Scirpus, *vel* Sirpus, (idem obſerva in *Derivatis*) i, m. Plin. *Szitina, ſzit, ſzitje.* e. Semſen, glatte Bintz. *Gyékény-ſk.* Scirpus major. V. *Juncus.* Enodis eſt ſcirpus: Hinc *Plaut.* Nodum in ſcirpo quærere V. in *Nodus.* Nonnulli etiam leg. *Scyrpus.*

Sciſcitātio, ōnis, f. Petron. V. *Interrogatio, Pervestigatio.*

Sciſcĭtātor, oris, M. Martial. V. *Inquiſitor, Percontator.*

Sciſcĭtor, āris, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Percontor, Quæro.*

Sciſco, is, ĕre, ſcivi, ſcitum (Act.) Plaut. V. *Scio, Intelligo, Conor ſcire.* 2. V. *Sancio N. 1.* Plancus legem ſcivit: *pro* ſanxit. ſuffragia ſciſcere: *pro* ferre. *Cic.*

Sciſsĭlis, *com.* le, n. Cels. *Rezlyiv.* Das ſich ſchneiden läſt. *Elmetſzbető.* Item V. *Fiſſilis.*

Sciſſim, *Adv.* Prudent. *Rîſuch, Kálojuch.* Schneidender, *oder* geſpaltner Weiſe. *Metſzve, Metélve. Haſadon.*

Sciſſio, onis, f. Macrob. *Rézanye.* Das Schneiden. *Metélés, Metſzés.* V. *Fiſſura, Diviſio.*

Sciſſor, oris, m. Petron. *Rezàch, Rézavecz.* r. Schneider. *Metélő, Elbasztó.* Item V. *Carptor N. 2.*

Sciſsūra, æ, f. Plin. V. *Rima, Fiſſura, Sciſſio.*

Sciſſus, ûs, m. Varr. V. *Sciſſio.*

Scītē, *Adv.* Cic. V. *Argutè, Eruditè, Pulchrè N. 1. Bene N 1. Aptè, Appoſitè, Affabrè.* Scitiùs, ſcitiſſimè. *Gell.*

Scitor, aris, ātus ſum, (Dep.) Ovid. V. *Sciſcitor.* Hinc *ſcitātio,* & *ſcitātor.*

Scitŭlus, a, um, Plaut. *Aliquantùm ſcitus, Eruditulus, Pulchellus.*

Scitum, i, n. *à ſciſco.* Cic. V. *Sanctio, Placitum, Mandatum. Dogma.*

Scitus, a, um, Cic. V. *Gnarus, Argutus, Prudens.* 2. V. *Pulcher N. 1.* Pamphilo natus eſt puer ſcitus. *Terent.* 3. V. *Opportunus N. 1. & 3.* Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto. *Plaut.* Scitior, ſcitiſſimus. *Plaut.*

*Sciūrus, i, m. Plin. *Vevericza.* s. Eichhörlein, Eichkatzl. *Evet, Mókus.*

Scius, a, um, Non. V. *Peritus.*

Sclāvŏnĭa, æ, f. Geogr. V. *Slavonia.*

† Sclŏpētārius, ii, m. *Puckar.* r. Bücksmacher, Bücksmeiſter. *Puskás.*

Sclŏpus, i, m. V. *Scloppus.*

Scŏbīna, æ, f. Varr. V. *Lima N. 1.*

Scŏbis, is, f. *vel* m. Colum. &

Scobs, ſcŏbis, f. *vel* m. Priſcian. *Prah od pilenya, vertanya. &c.* r. Feyl-Staub. *Reſzelő után hullott por.* V. *Ramentum, Limatura.*

* Scŏlŏpax, ăcis, (*ſubaud.* avis) f. V. *Ficedula N. 2.* 2. V. *Sturio.*

* Scombrus, *vel* ſcomber, bri, m. Plin. *Lokarda, morzka riba.* Gevviſſe Art von Meer-Fiſchen. *Kénkő ſzinű tengeri hal, ſkombri.*

Digitized by Google

*Scōmma, ătis, n. Macrob. V. *Sanna.*

Scōpæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Metla.* r. Beſem. *Seprh.* Hinc *Transl.* Diſſolvere ſcopas: *pro* Rem prorſùs inutilem facere. *Cic.* Scopæ ſolutæ: *h. e.* Res nullius momenti, *vel* Homines nihili, & nullius prorſùs conſilii. *Id.* Sing. *Scopa* non legitur apud Auctores.

Scōpārius, ii, m. Ulp. V. *Converritor, Mediaſtinus.*

Scōpio, (*Alii leg.* Scipio,) ōnis, m. *Colum.* &

Scōpium, ii, n. Cato. V. *Scopus N.* 2.

✝ Scōpo, as, avi, atum, (Act.) V. *Verro, Everro N.* 1.

Scōpŭla, æ, f. Colum. *Metlicza.* e. Kehr-Bürſte. *Seprlitske.* V. *Excutium, Everriculum N.* 1.

Scōpŭlōſus, a, um, Plin. *Vodo pechinaſzt, ſpilyazt.* Felſicht, voll Steinklippen. *Kőſziklás.* 2. Transl. V. *Periculoſus, Difficilis N.* 1. Intelligo, quàm ſcopuloſô locô verſer. *Cic.*

Scōpŭlus, i, m. Cæl. *Synon.* Saxum eminens. *Pechina vu vode ſztojecha, van ſterchechi kamen.* e. Klippe, Steinklippe. *Kő-ſzál, kőſzikla.* 2. Transl. V. *Periculum N.* 2. *Difficultas N.* 1. Alicujus rationes ad ſcopulos appellere. *Cic.*

*Scŏpus, i, m. Veget. *Námerek. &c.* V. *Meta N.* 3. Hinc Transl. V. *Deſtinatio, Intentio N.* 1. *Propoſitum.* ita *Cic.* 2. apud Varr. *Grozdova noſicza.* r. Weintrauben-Stengel. *Szőlő gerezd ſzáratskája.* V. *Scapus uvæ.*

Scordălus, i, m. *Senec.* V. *Impatiens, Ferox, Impudens, Temerarius.*

*Scordium, ii, n. & *Scordŏtis, is, f. *Plin.* Herba allio ſimilis.

*Scōria, æ, f. Plin. *Izvarek, ſelézno &c. ſzmetje.* e. Schlacken, r. Metall-Schaum. *Salak, vaſnak, ónnak, és egyéb olvaſztott értznek a' ſepreje.* Synon. *Metalli retrimentum, fæx, ſordes.* 2. Transl. V. *Miſeria, Paſſio.* Virg.

*Scorpio, ōnis, m. *Schipavecz, chemerni kachúricz,* vulgo *Skorpion.* r. Scorpion. *Egy mérges ſéreg, Skorpió.* Item eſt genus piſcis, fruticis, herbæ, &c. ità *Plin.* 2. eſt unum è 12. ſignis Zodiaci, unam & viginti ſtellas complectens. *Horat.*

Scorpiōnius, a, um, Plin. *Ad ſcorpionem pertinens.*

*Scorpius, ii, m. Plin. V. *Scorpio.*

Scortātio, ōnis, f. V. *Fornicatio N.* 1.

Scortātor, ōris, m. Cic. V. *Fornicarius N.* 2.

Scortātus, ûs, m. Apul. V. *Scortatio, Meretricium.*

Scortĕa, æ, f. Senec. *Penula coriacea, pellicea.*

Scortĕum, ei, n. Feſt. *Koſnata ovecha, torba.* Lederner-Sack. *Bőr zſák.* Item V. *Pharetra.*

Scortĕus, a, um, Cels. V. *Coriaceus, Pelliceus.*

Scortillum, i, n. *Dim.* Catull. V. *Meretricula.*

Scortor, āris, ātus ſum, (Dep.) Terent. V. *Meretricor, Fornicor.*

*Scortum, i, n. Varr. V. *Corium.* 2. V. *Meretrix, Lupa N.* 2. ità *Cic.*

Scōtia, æ, f. Geogr. *Skoczia kralyeztvo.* Das Königreich Schottland. *Skotzia orſzág.* Pars majoris Britanniæ, quà hæc in ſeptentrionem incurrit.

*Scōtia, æ, f. Vitr. *Latinè* Umbra, tenebræ.

Scōtus, i, m. Claudian. *Skoczianecz.* Ein Schottländer. *Skotziái ember.*

Screābilis, Plin. V. *Extreabilis.*

Screātor, ōris, m. Plaut. *Hrakavecz, Plyuvavecz.* r. Reuſperer, Koderer. *Hákogó.*

Screātus, ûs, m. Terent. V. *Excreatio.* 2. V. *Excrementum.*

Screo, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Excreo.*

Scrība, æ, m. Cic. *Piſzár, Piſzecz.* r. Schreiber. *Író-Deák.*

Scriblīta, æ, f. Cato. *Fánjek, Rites.* r. Flade, Faſcheng-Krapff, gebacken Straublein. *Rétes-béles.*

Scrībo, is, ĕre, pſi, ptum, [Act.] Cic. *Piſſem.* Schreibe. *Írok.* Leges ſcribere, *pro* condere. *Id.* Hæredem ſcribere: *pro* inſtituere, ſtatuere, facere. *Martial.* Alicui nummos ſcribere: *h. e.* pro mutuis acceptis nummis creditori ſcriptô cavere, & ſe obſtringere. *Plaut.* Legionibus ſupplementum ſcribere: Milites ſcribere: *pro* conducere, &c. *Cic.* Aliquid in animo ſcribere: *pro* imprimere animo. *Terent.*

Scrīnium, ii, n. Plin. V. *Ciſta N.* 1. *Arca.*

Scriptĭlis, *com.* le, n. Ammian. *Piſzlyio, Moguchiſze piſzati.* Das ſich ſchreiben läſt. *Írható.*

Scriptio, ōnis, f. Cic. *Piſzanye.* e. Schreibung, das Schreiben. *Írás.*

Scriptĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſcripto) Cic. *Vnogokrat piſſem, zapiſzávam.* Offt ſchreibe. *Irkálok, mind egyre írok.*

Scripto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſcribo.) Horat. V. *Scriptito.*

Scriptor, oris, m. *Knigo-piſzecz.* r. Bücher-Schreiber. *Könyv-ſzerző.* V. *Scriba, Auctor N.* 3. Legum ſcriptor: V. *Legiſlator.* ita *Cic.*

Scriptōrius, a, um. Cels. *Piſzmeni, Piſzanju ſzliſſajuchi.* Zum Schreiben gehörig. *Íráshoz-való.* Cultellus ſcriptorius. V. *Scalprum librarium.*

Scriptum, i, n. Cic. *Piſzmo, Piſzano.* e. Schrifft, das Geſchriebene. *Írás, megirott.*

Digitized by Google

Scriptūra, æ, f. Cic. *Piſzmo.* e. Schrifft. *írás.* V. *Scriptio.* Metonymicè V. *Scriptum.*

Scriptŭrio, is, ire, (Neu. *Medit.*) Sidon. *Geſtio ſcribere, ſcriptito.*

Scriptus, ûs, m. V. *Scriptura.* Abdicare ſe ſcriptu. *Gell.* ubi alii leg. *ſcripto.*

Scrŏbĭcŭlus, i, m. *Dim.* Colum. V. *Foſſula.*

Scrŏbis, is, *Plin.* Scrobs, ſcrŏbis, *Colum.* Ex mente Priſciani eſt m. & f. V. *Foſſa.*

Scrōfa, æ, f. Varr. *Praſzicza plodna.* e. Schvveins-Mutter, Sau. *Eme diſznó, Magdiſznó.*

Scrōfīnus, a, um, Marcell. Empir. *Praſzichin, Praſzichji, ſzvinyzki.* Säuiſch. *Magdiſznóhoz-való.*

Scrōfĭpaſcus, i, m. Plaut. V. *Subulcus.*

Scrŏtum, i, n. *Cels.* Pellis teſticulos continens.

Scrūpĕda, æ, *com.* Varr. *Tesko-bodya, Tesko-boduſs, Tesko-boduſsiczc.* Der *oder* die übel gehen kan. *Nehezen-járó.*

Scrūpĕus, a, um, Virg. *Kamenychazt.* Steinicht, ſteinächtig. *Követſes.* V. *Lapidoſus.* 2. Transl. V. *Anxius.* Varro.

Scrūpōſus, a, um. Plaut. V. *Scrupeus N.* 1. 2. Transl. V. *Scaber N.* 1. Lucr.

Scrūpŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Jeden skruplin imajuchi.* Eines Scrupels ſchvvehr. *Egy skrupuluſni nehéz.*

Scrūpŭlātim, *Adv.* Plin. *Per ſcrupula.*

Scrūpŭlōsē, iùs, ſsimè, *Adv.* Colum. Plin. *Szumnyivo.* Gar zu Nachſinnig. *Akadályoſon, &c.* V. *Anxiè, Nimiùm & Curiosè.*

Scrūpŭlōsĭtas, atis, f. Colum. V. *Curioſitas N.* 1. *Anxietas, Nimia ſolicitudo.*

Scrūpŭlōſus, a, um. *Pun kamencheczev. &c.* V. *Calculoſus N.* 1. *ſcrupoſus N.* 1. Tanquam è ſcrupuloſis cotibus enavigavit oratio. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 14. ubi alii leg. *ſcrupoſis*, alii *ſcopuloſis.* Item V. *ſcaber N.* 1. ita *Plin.* 2. Transl. *Szumnyiv, Pun dvojne.* Bekümmert, zvveiffelhafftig. *Akadályos.* V. *Curioſus N.* 1. *Anxius, Dubioſus*, ita *Quintil. &c.* ſcrupuloſior: *Plin.* ſcrupuloſiſſimus. *Apul.*

Scrūpŭlum, i, n. Cic. *Synon.* Drachmæ pars tertia. *Skruplin, vága*, ali *Poteza dvanajſut zern*, iliti *zernaa.* r. Scrupel, ein Gevvicht, ſo zvvölff Gran vviegt. *Egy könting harmad réſze.*

Scrūpŭlus, i, m. Cic. *Peſzcheni kamenchecz, oſter vu obuveh kamenchecz.* Spitziges Sand-Steinlein. *Saruba eſő láb sértő kövecske.* V. *Calculus N.* 1. *Lapillus.* 2. Transl. *Szumnya.* e. Gemüths-Irrung, *oder* r. Scrupel. *Akadály.* V. *ſcrupuloſitas, Dubitas*, *Angor, Moleſtia.* Hunc ſibi ex animo ſcrupulum evellere. *Id. pro R. Am.* c. 2.

Scrūpus, i, m. *Feſt.* V. *ſcrupulus N.* 1. 2. V. *Calculus N.* 3. ita *Cic.*

Scrūta, ōrum, n. *plur.* Horat. V. *Veteramenta.*

Scrūtāria, æ, f. (*ſubaud.* ars) Apul. *Terſtva z-ſztarinum.* Gerümpel-*oder* Trödel-Kram. *ó dolgoknak váſárláſa.*

Scrūtārius, ii, m. Lucill. *apud* Gell. *Z-ſztarinum Terſecz.* r. Trödeler, Grempler, der alte Waaren verkaufft. *ó dolgok váſárlója.*

Scrūtātio, onis, f. Senec. V. *Perſcrutatio.*

Scrūtātor, oris, m. Stat. V. *Rimator.*

Scrūtĭnĭum, ii, n. Apul. V. *Scrutatio.*

Scrūtor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Perquiro, Excutio N.* 4.

Sculpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Plin. *Zrezávam.* Schnitzle. *Képet faragok, &c.* V. *Cælo, ſcalpo.* E ſaxo ſculptus. *Cic.* Alii leg. *ſcalptus.*

Sculpōnĕa, æ, f. Cato. *Drevèni obuv, czókolya.* r. Holtz-Schuh. *Fa-ſaru.*

Sculpōneātus, a, um, *Varro.* ſculponeis indutus.

Sculptĭlis, *com.* le, n. *Zrezlyiv, zrézan.* Geſchnitzt. *Faragott.* Opus ſculptile. *Ovid.*

Sculptor, oris, m. Plin. *Kameno-rezecz, Drévo-Dubecz, Zrezavavecz kipov*, peregr. *Piltávar. &c.* r. Bildhauer, Bildſchnitzer. *Kőmetſző, Fábólkimetſző, kép-faragó.* V. *Cælator.*

Sculptūra, æ, f. Plin. *Izrezavanye, Duberye, Kameno-ali Drevo-dubczev delo.* Das Schnitzlen, Schnitz-Werck, Bildhauer-Handvverck. *Faragás, kő vagy fa metſzés. &c.* V. *Excavatio, Cælatura.*

Scurra, æ, m. Cic. *Neſzramechyiv s'alecz.* r. Unverſchamter Poſſen-Reiſſer. *Tſúfſapó, Ortzátlan tsúfoló.* V. *Sannio, Blatero.* Item V. *Joculator, Aſſentator.* Plaut.

Scurrīlis, *com.* le, n. Cic. *Neſzramno-s'alen, Merzko-ſzmeſſen.* Lotterbübiſch, unſchamhaffte Poſſen treibend, leichtfertig. *Szemtelen, Trágár.* V. *Impudens, Dicax, Procax, Mimicus.* Item V. *Facetoſus.* ita *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *n.* 2.

Scurrīlĭtas, ātis, f. *Neſzramna s'ala, Nedoſztojna govorlyivozt.* e. Lotterbüberey, Leichtfertigkeit, unverſchamte Narheit. *Tſúfſapſág, Trágárság.* V. *Impudentia, Procacitas, Dicacitas.* ita *Auctor dial. de Orat.* c. 22.

Scurrīlĭtĕr, *Adv.* Plin. V. *Procaciter, Impudenter, Mimicè.*

Scurror, āris, āri, (Dep.) Horat. *Neſzramne s'ale zpravlyam, nedoſztojnajze s'alim.* Poſſen

Poſſen reiſſe. *Tselet tſapok.* Item V. *Nugor, Facetior, Aſſentor.*

Scurrŭla, æ, m. *Dim.* Apul. *Parous*, vel *vilis ſcurra.*

Scūtāle, is, n. Liv. *Kôſa na dvu preche, kôſa na ſchitu* ali *za ſchit.* s. Schling-Leder, Schild-Leder. *A' paritja bôre, mellybe a' bajitandô kôvet tèſzik: Paiz ſzijja.*

Scūtārĭus, ii, m, Plaut. *Schitàr, ki ſchite dèla.* r. Schildmacher. *Paiz tſináló gyártó.*

Scutarius, a, um, Veget. *Schitni, ſchitu ſzliſſajuchi.* Zum Schild gehörig. *Paizboz-való.*

Scūtātus, a, um, Cic. *Z ſchitom zaſztert*, ali *oborufen*, Der ein Schild führt, mit einem Schild verſehen. *Paiſos.* V. *Parmatus.*

Scūtella, æ, f. *Dim.* à ſcutra, Cic. V. *Patella N.* 1.

†Scūtellārĭus, ii, m. *Zdelàr.* Der Schüſſeln macht. *Tál* vagy *tálotska-tſináló.*

Scūtĭca, æ, f. Martial. *Kratki reméni bich*, peregr. *Korbàch.* Eine kleine lederne Geiſſel, e. Peitſche, Karbatſche. *Oſtor, Korbáts.*

Scūtĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *Schito-noſz.* Schild tragend. *Paiz hordozó.* Item V. *Armiſer.*

Scutra, æ, f. *Plaut.* Vaſis ænei genus. V. *Lebes, Patena, &c.*

Scūtŭla, æ, f. *Dim.* à ſcutra. Tacit. V. *Scutella.* Item *Scūtŭla* à ſcutum. V. *ſcutulum.* Varia & dubia eſt hujus vocis apud Authores interpretatio, uti & vocis *ſcutra.*

Scūtŭlum, i, n. Cic. *Mali ſchit*, *ſchitecz.* s. Schildlein. *Paiſotska.* V. *Parmula.*

Scūtum, i, n. Cic. *Schit.* s. Schild. *Paiz.*

*Scylla, æ, f. *Niſi* Megarenſium Regis filia. *Ovid.* 2. Scylla eſt ſcopulus in mari ſiculo, charybdi oppoſitus. Hinc *Transl. Proverb.* Incidit in ſcyllam cupiens vitare charybdim. *Hotechiſze menyſſe pogibeli ôgnuti, opal je vu vekſſu.* Der eine kleinere Gefahr vermeiden vvolte, iſt in eine vveit gröſſere gerathen. *Valamit a' vámon nyert az harmitzadon elveztete.* 3. Scylla nomen piſcis, & avis: *Plin.*

*Scўphus, i, m. Cic. V. *Poculum N.* 1.

*Scўthă, *vel* Scўthēs, æ, m. *Cic. Qui eſt ex ſcythia.*

*Scўthĭa, æ, f. Regio orbis terrarum vaſtiſſima, à ſeptentrione ad Pontum porrecta, cui *Cluverius ex veteribus* longitudinis milliaria germanica mille attribuit, eámque cum Sarmatia vetere, & parte Illyrici conſundit Dividitur in *Europaam*, & *Aſiaticam.* Gentis ſcythicæ innumerabiles fuére populi. Eorum celeberrimi *Saca*, *Maſſagĕta*, *Daha, Eſſedōnes, Ariăca, Rhymnĭci, Peſici, Amardi, Hiſti, Edônes, Camæ, Camaca, Autariani, Aſai, &c.* Aſiam, quindecim annorum ſpatio ſubactam, mille quingentos annos vectigalem tenuerunt; & Parthicum, ac Bactrianum imperium condiderunt. ita *Plin. l. 4. c. 12. l. 6 c. 17. & l. 7. c. 2. Curt. l. 7. &c.* Plura V. in *Sarmata, &c.*

Sĕ, *Præp. inſeparabilis*, Cic. Ponitur 1. pro *ſinè*: ut *ſecurus* h. e. *ſine cura.* 2. pro *ſeorſum*, & denotat ſeparationem, &c. ut *ſejungo, ſecedo, &c.*

Sēbācĕus, a, um, *Apul.* &

Sēbālis, *com.* le, n. Ammian. *Lojen, Lojni.* Von Unſchlitt. *Fagygyubul-való.*

Sēbo, as, avi, atum, (Act.) *Z-lojom máſom.* Mit Unſchlitt beſtreiche, ſchmiere. *Megfagyggyazom, Fagygyazok.* Candelas ſebare. Colum. *Sveche zlèvati.* Die Kertzen machen. *Gyertyát mártani.*

Sēbōſus, a, um, Plin. *Lojen, Pun loja.* Voll Unſchlitt, ſchmierig vvie Unſchlitt. *Fagygyus, Zsiros.*

Sēbum, & Sēvum, (*utroque modo legitur.*) i, n. Plaut. *Lòj.* s. Unſchlitt. *Fagygyu.*

Sĕcābĭlis, *com.* le, n. Auſon. *Szechlyiv.* Das ſich hauen laſſet. *Elvágható.* V. *Sciſſilis, Caduus.*

Sĕcāle, is, n. Plin. *Zlochèſzta drôbna bers.* r. Rocken, Rocken-Spalte, gevviſſe Art vom Getraid. *Ros-gabona.*

Sĕcāmentum, i, n. Plin. *Odſzek, Falat drlod.* s. Abgehauen Stuck, als Späne, Faſs-Tauben, &c. *Vágott fa, darab fa, Vágás utánn eſött forgáts.*

Sĕcēdo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Neu.) Cic. *Oddruſivamſze.* Abtrette. *Félfelé mégyek.* V. *Recedo N.* 1. *Decedo N.* 2. *Diſcedo.*

Sĕcerno, is, ĕre, crēvi, crētum, (Act.) Cic. *Trèbim, &c.* V. *Diſcerno N.* 1. 3. & 5. *Diſcrimino, Diſtinguo, N.* 1. *ſeparo.*

Sĕceſpĭta, æ, f. *Feſt.* Genus cultri.

Sĕceſſio, onis, f. Cic. V. *Diſceſſio, Receſſio.* Item V. *Defectio N.* 2.

Seceſſus, ûs, m. Ovid. V. *Seceſſio, Receſſus N.* 1. 2. V. *Secretum N.* 1. Plin.

Sĕcĭus, *Adv. Comp.* V. *Minus, Poſterius N.* 1. *Magis N.* 1. & *Aliter.* Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur. *Auth. ad Her.* Nihilo ſecius ſequebatur. *Caſ.*

Sĕcĭus, à, um, V. *Secabilis.* Placenta ſecia. *Feſt.*

Sĕclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, [Act.] Cic. V. *Seorſum* & *Claudo N.* 1. *Sejungo, ſemoveo.*

Seclūſōrĭum, ii, n. Varro. *Poſzebita zapernicza: Priſzoba: Meſzto, vu kojemſze kaj poſzeb chuva ali zapira.* Ein verſchloſſenes neben-

neben-Ort, da man etvvas behält, *s.* Cabinet, Beykämmerlein. *Rekeſz, külön rekeſztett hely, kamara.*

Sĕco, as, cui, ctum, [Act.) Cic. *Szekbem, Cſepam.* Hacke, Haue. *Elvágom, Metſzem.* 2. Transl. V. *Diſtinguo N.* 1. *Diſtribuo, Divido.* Cauſas in plura genera ſecare. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 27. Aliquem ſecare: *h. e.* Dente ſatyrico mordere. *Horat.*

Sĕcordia, Sĕcors. *Plaut.* V. *Socordia, ſocors.*

Sĕcrētārium, ii, n. Sever. ſulpit. *Otajno meſto, ſzkrovna ſzoba, komora, &c.* Ein heimlicher Ort, e. Stube, &c. *Külön-való hely, Kamara, &c.* Item V. *Cancellaria.*

†Secretarius, ii, m. *Satrovno-piſzecz.* Geheimer Schreiber. *Titkos író-deák.*

Sĕcrētè, *Tertull.* Sĕcrētim, *Amm.* V. *Secretò.*

Sĕcrētio, onis, f. Cic. V. *Diſcretio, Diſcriminatio, Diſtinctio, Separatio, Gelamen.*

Sĕcrētō, *Adv.* Colum. V. *Diſcretè, diſtributè, diviſè, ſeparatè, ſeorſum.* Item 2. V. *Occultè, Celatim, Clam, Arcanè.* ita Cic.

Sĕcrētum, i, n. Tacit. *Zábod, Meſzto za potrebochu telovnu,* vulgo *kamornyak.* Heimliches Gemach, *r.* Abtritt. *Magános hely, árnyik ſzék.* V. *Secretarium, Receſſus N.* 2. 2. V. *Arcanum.* Plin.

Sĕcrētus, a, um, *Cic.* (Sĕcrētior, *Tacit.* Secretiſſimus, *Colum.*) V. *Diſcretus, Dividuus N.* 2. *Diviſus, Segregus, Selectus, Solitarius, Solus.* 2. V. *Occultus.* ita *Tacit.*

Secta, æ, f. Cic. *Naſzledba: Vu veri, nauku, ali vu drugom dugovanyu ſzkupa derſanye, ſzloſnozt, zpraviſche, druſtvo. e.* Secte, Parthey, Nachfolg: Im Glauben, Lehr, *oder* andern Ding Mithaltung, übereinſtimmung, Verſammlung, Geſellſchafft. *Különben-való követés: Hitben, tudományban,* vagy *más dologban Egybe tártás, Egyeſség, Gyülekezet, Társaság.* Item V. *Factio N.* 2.

Sectācŭlum, i, n. Apul. V. *Propago N.* 2.

Sectārius, a, um, *On, kojega drugi naſzleduju.* Derjenige, dem andere folgen. *Kit máſok követnek, Elöl-járó.* Vervex ſectarius. *Plaut.* Item V. *Partialis, Factioſus.*

Sectātio, onis, f. Tertull. V. *Affectatio N.* 1.

Sectātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik, ſzleditel. r.* Nachfolger. *Valakit követő, valaki utánn járdogaló.* V. *Imitator, Diſcipulus.*

Sectātrix, īcis, f. Petron. V. *Imitatrix.*

Sectīlis, *com.* le, n. Plin. *Razſzekben, Rézan, Raztolen.* Gehauen, geſchnitten. *Vágott, metſzett.* Item V. *Secabilis.*

Sectio, onis, f. Plin. *Szeſzkanye, ſzekanye. e.* Hauung, Hackung, *r.* Schnitt. *Vágás. Metſzés, Metélés.* V. *Sciſſio, Conciſio.* 2. Præde ſectio: *h. e.* diviſio. *Cic.* Exercere ſectiones: *h. e.* Ex bonis publicatis quæſtum facere. *Tacit.* Univerſam ſectionem vendere: *h. e.* omnia bona proſcripta. *Cæſ.*

Sectīvus, a, um, Colum. *Dober za ſzekanye.* Wohl zu ſchneiden. *Jól ſzelhető, metélendő.* V. *Secabilis.*

Sector, aris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Affector N.* 1. *Imitor, Continuo N.* 2. *& ſequor, Frequenter,* vel *Multùm & ſequor.*

Sector, oris, m. Cic. *Szekàch, Cſepavecz. r.* Hauer, Hacker, Abſchneider. *Vágó, Metſző.* V. *Cæſor, Diſtributor, Diviſor.* Zonarius ſector. V. *Saccularius.* ita *Plaut.* 2. Accipitur *ſector* pro *Quadruplatore N.* 1. Item pro *Emptore & Negotiatore bonorum proſcriptorum, &c.* ita Cic.

Sectrix, īcis, f. *Plin.* Emtrix bonorum in Auctionibus.

Sectūra, æ, f. Plin. V. *Sectio N.* 1. *Sciſſura.* Item V. *Caverna, Fodina.* ita *Cæſ.*

Sĕcŭbātio, onis, f. *Solin.* &

Sĕcŭbĭtus, ûs, m. Ovid. *Na ſzamom leſanye, zeſzeb ſzpánye.* Das allein Ligen, *oder* Schlaffen. *Külön hálás, Magánoſon hálás.*

Sĕcŭbo, as, bui, bĭtum, [Neu.] Liv. *Zeſzeb leſim, ſzam ſzpim.* Allein lige, *oder* ſchlaffe. *Magánoſon fekſzem, külön hálok.*

Sĕcŭla, æ, f. Varr. V. *Falx, Falcula N.* 1. 2. *&c.*

Sĕcŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Szto-letni, ſztogodiſchni, véku ſzliſſajuchi.* Hundert-jährig, zum Seculo gehörig. *Száz eſztendőnként-való.* 2. V. *Mundanus, Profanus N.* 1. Item V. *Genticus N.* 2. ita *Tertull.*

Sĕcŭlum, *& per Sync.* Sĕclum, i, n. Cic. *Vék, Viek, ſzto litje, ſzto-letno vrime, ſzto litaa, ſztogodiſchaa. e.* Hundertjährige Zeit, hundert Jahr, Zeit von hundert Jahren. *Száz eſztendő.* Item *Dugo vrime. e.* Lange Zeit. *Hoſzſzu idő.* 2. V. *Propago N.* 2. ita *Lucr.* 3. V. *Mundus N.* 1. Mores ſeculi: *h. e.* Profana vivendi ratio, ita *Tertull. cum Eccl.*

Sĕcŭm, (*q. d.* cum ſe.) Cic. *Szobbom, z-ſzobom.* Mit ſich ſelbſt. *Magával, Magában.*

Sĕcundæ, ārum, f. *plur.* Plin. *Rubachicza, ali Koſſulicza materinzka,* iliti *vutrobna, vu kojoj dête leži,* iliti *z-kojumſze rodi.* Das Hembdlein in vvelchen das Kind in Mutters-Leib eingevvicklet lieget; e. Nachgebuhrt. *Burok, Gyermek tartó lanterna: Szülő Aſzſzonynak a' máſſa.* 2. Idem eſt ac Parter ſecunda. ita *Cic.* qui tamen ſubſtantivum ſæpe exprimit.

Secun-

Sĕcundānus, a, um. *Drugo-redni*. Zur andern Ordnung gehörig. *Máſodik renden-valo.* Secundani: *h. e.* Milites ſecundæ legionis *Liv.*

Sĕcundārius, a, um, Cic. *Drugi zapervim, taki zapervim iduchi*. Der Nächſte nach dem erſten. *Máſodik az elſő utánn.* Item V. *Secundanus ſecundus*, *Proximus N. 1.* Panis ſecundarius. Sveton. *Zmėſani ali Druſinski Kruh.* s. Haus-Brod, Geſinde-Brod. *Köz könyér.*

Sĕcundè, *Cato.* ſecundiſſimè *Adv.* Cic. V. *Proſperè.*

Sĕcundicērius, ii, m. JCt. *Synon.* Proximus à Primicerio. *Drugi vu kakvoj chaſzti, Drugo-chaſztnik.* Der andere in der Würde. *Valami méltóſágban máſodik.*

✝**Sĕcundinæ**, ārum, f. *plur.* Medic. V. *Secunda N. 1.*

Sĕcundo, as, avi, atum, [Act.] Tacit. *Szrechu dájem, Pripomágam.* Das Glück gebe. *Szerentſéſitem, ſzerentſéltetem.* V. *Proſpero*, *Adjuvo.* Dii incepta ſecundent. *Virg.* Tempus ei rei ſecundat. *Plaut.*

Sĕcundò, *Adv.* Cic. *Drugòch, Drugi-put, Drugitrat.* Zum andern mal. *Máſodſzor.*

Sĕcundum, *Præp.* Cic. *Poleg.* Nach. *Szerént.* Vivere ſecundum naturam. ſecundum arbitrum tuum teſtes dabo. 2. V. *Prope N. 1.* Iter ſecundum mare facere. 3. V. *Poſt N. 1.* Proximè autem, & ſecundum Deos, homines hominibus maximè utiles eſſe poſſunt. 4. V. *Pro præp. N. 1.* Multa ſecundum noſtram cauſam diſputavit. 5. V. *Convenienter.* Teſtimonium ſecundum fidem & religionem dicere. 6. V. *In N. 1.* Aliquid alicui ſecundum quietem prædicere. Hactenus *Cic.* 7. Adhibetur *Adverbialiter* pro *Secundò*. Animadvertendum primùm, quibus de cauſis conſtituerint paces, ſecundùm, qua fide eas coluerint. *Varro.*

Sĕcundus, a, um, V. *Alter, ſecundarius.* Secundus à Rege: *h. e.* proximus Regi. *Cic.* Item 2. V. *Proſper*, *Propitius.* Fortunâ ſecundâ uti: *h. e.* propitiâ, felici. Facere aliquid ſecundô populô *h. e.* favente, non repugnante. *Id.* In hac notione *Comp.* ſecundior: *Terent.* ſecundiſſimus: *Cic.* 3. Amne ſecundo defluere: *h. e.* aqua ſequente, ſeu ſecundum curſum aquæ. *Curt.*

Sĕcūrē, *Adv.* Plin. V. *Tranquillè*, *Incuriosè*, *Tutè.*

Sĕcūrĭcŭla, æ, f. Plin. *Szekiricza, Balta.* Kleine Hacke, s. Aextlein, Beilein. *Szekercsicske, Balta.* 2. V. *Subſcus.* ita *Vitr.*

Sĕcūrĭfĕr, & **Sĕcūrĭger**, a, um, Ovid. *Szekironoſz.* Beil-tragend. *Szekertzét*, vagy *Baltát viſelő.*

Sĕcūris, is, f. Cic. *Szekira.* e. Hacke, s. Beil, e. Axt, Barthe. *Fejſze, Szekertze.* V. *Aſcia N. 1.* 2. Secures *inſignia* erant Romanorum Magiſtratuum perinde ac faſces. Hinc *Metonimicè* ſumuntur pro *Magiſtratu.* V. in *Faſcis N. 2. 3.* Transl. *Securis* ponitur pro *Damno. Detrimento N 2. Plaga N. 2. Transl.* ut: Infligere Reip. Securim: Alicui ſecurim injicere. *Cic.*

Sēcūrĭtas, atis, f. Cic. *Szegurnoſzt*, *Nepogibelnoszt.* e. Sicherheit, Sorgloſigkeit. *Bátorſág.* V. *Tranquillitas*, *Incuria*, *Negligentia.*

Sēcūrus, a, um. *Szeguren, Prez ſzkerbi ſtouchi.* Sicher, ſorglos. *Bátorſágban élő.* V. *Tranquillus.* Ab hoſte ſecurus. *Cic.* 2. V. *Incurioſus*, *Negligens.* Parvæ obſervationis ſecurus. *Quintil.*

Sĕcŭs, *Præp.* V. *Penes*, *Prope N. 1.* Naſcitur ſecus fluvios. *Plin.*

Sĕcŭs, *Adv.* V. *Aliter.* Rectè an ſecus, &c. *Cic.* V. in *Rectè.* Comp. *Secius.* V. ſuo loco.

Sĕcŭs, n. *Nom. Indecl.* V. *Sexus*, *ſpecies*, *N. 1.* *Genus N. 1.* Virile, ac muliebre ſecus. *Salluſt.*

Sĕcūtor, ōris, m. Apul. V. *Aſſecla*, *Imitator.* 2. Speciatim: *Naſzledujuchi Mecho-bojnik.* Nachfolgender Fechter. *Más utánn következendő bajnok, bartzoló.* Cum Graccho juſſus pugnare ſecutor. *Juven.*

Sĕd, *Conj.* Cic. V. *At, N. 1.* Sed enim. *Cic.* vel Sed enim verò. *Liv.* V. *Atqui N. 1.*

Sēdāmĕn, ĭnis, n. Senec. V. *Sedatio*, *Quies N. 1. Placamen.*

Sēdātè, *Adv.* Cic. V. *Placatè.*

Sēdātio, onis, f. Cic. V. *Pacatio*, *Placatio*, *Moderatio.*

Sēdātor, ōris, m. Arnob. V. *Pacator.*

Sēdātus, a, um, Cic. V. *Pacatus.*

Sēdēcies, (*Alii leg.* Sexdecies,) *Adv.* Plin. *S'eſztnaiſztkrat*, *S'eſztnaiſzt-puta.* Sechzehenmal. *Tizenhatſzor.*

Sēdĕcim, *Plin.* Sexdecim. *Adv.* Liv. *S'eſztnaiſzt.* Sechzehen. *Tizen-hat.*

Sēdĕcŭla, *Alii leg.* Sēdĭcŭla, æ, f. Cic. *Sztolchecz*, *Szedalcze*, *Sztolicza.* s. Seſſelein, Stühlein. *Székecske.*

Sĕdentārius, a, um. *Vnogo-ſzedechi*, *ſzedech delajuchi*, *ſzedechki*, *ſzedech hivajuchi.* Immer ſitzend, der ſitzend arbeitet, zum Sitzen gehörig, vvas von Sitzenden gemacht vvird. *Ülő, ülve-való, ülve dolgozó, ülve*

 tſinálte,

Digitized by Google

tſinált. Sutores ſedentarii. *Plaut*. Opera, vita ſedentaria. *Colum*.

Sĕdeo, es, ēre, sēdi, ſeſſum, (Neu.) Cic. *Szedim*. Sitze. *ülök*. 2. Transl. V. *Moror N. 1. & 3. Deſideo, Otior*. Totos dies in villa ſedere. *Id. Att. l. 12. ep. 44.* 3. Pro tribunali ſedere: *h. e.* judicium celebrare, cauſam diſcutere. *Plin*. V. in *Pro N. 4.* 4. In ovis ſedere: *pro* incubare. *Id.* 5. Ad Reip. gubernacula ſedere: *pro* imperare, regere, clavum imperii tenere. *Cic*. V. in *Clavus N. 2.* 6. Hoc animo, *vel* in animo ſedet: *pro* inſidet, inhæret, fixum & ſtatutum eſt. *Senec*. Vox auribus ſedet: *pro* imprimitur, inhæret. *Quintil.* 7. V. *Convenio N. 3. Quadro N. 3.* Toga illi meliùs ſedet. *Id.* Humeris tuis imperium bene ſederet: *Plin*. 8. Campô Nola ſedet: *pro* poſita, *vel* ſita eſt loco plano, humili, & depreſſo. *Silius*. 9. Nec dum rogus ſederat: *h. e.* ruerat, collapſus erat. *Stat*.

Sēdēs, is, f. Cic. *Szedalo, ſzedalnicza, ſztolicza, ſztolecz*. r. Stuhl, Sitz, Seſſel. *Szék, Pad.* 2. Transl. V. *Reſidentia, Domicilium, Permanſio, Sedile N. 2.* Romæ ſedem collocare, figere. *Id.* Deligere bello ſedem. *Tacit*.

Sēdicŭla, æ, f. V. *Sedecula*.

Sēdigĭtus, a, um, Plin. *S'eſztero-perſzt, s'eſzt perſztov na jednoj rúki imajuchi*. Sechs Finger habend. *Hat-ujjú*.

Sĕdīlĕ, is, n. Plin. V. *Sedes N. 1. Subſellium N. 1. Scamnum N. 1.* Item 2. *Meſzto za ſzedénye, ali pochivanye, ſzedaliſche*. r. Ort zum ſitzen. *ülő hely*. ita *Varro*.

Sĕdĭmĕn, inis, n. Cæl. Aurel. *Ochiſztje, Szmrad, kiſze od vina, olja, &c. na dno zpuſztya*, iliti *vſzéda*. Das Dicke am Boden, r. Unflath in Wein, Oel, &c. ſo niederſinckt. *Fenékre ſzállot ſár, ſeprő, ſürő*. V. *Craſſamen*.

Sĕdimentum, i, n. Plin. *Vſzédanye, Vſzednutje, Vruſſenye*. Das Niederſincken, e. Niederlaſſung, r. Niederfall. *Leſzállás, Megſzállás, Lelülés*.

Sĕdĭtio, ōnis, f. Cic. *Buna, Zmutnya, Podiſenye púka, &c.* r. Aufruhr, Aufſtand. *Párt ütés, Háború, Támadás, Zendülés*. Item V. *Rebellio, Tumultus, Perturbatio, Diſcordia. Diſſenſio*.

Sĕdĭtiōsē, *Adv*. Cic. *Z-bunum, Pobuchlyivo, Zmutlyivo, Zmutno, Uzbunito*. Aufrühriſcher Weiſe. *Támadáſképen, Pártolkodva*. V. *Tumultuosè, Turbulentè, Perturbatè*.

Sĕdĭtiōſus, a, um, Cic. *Zmutnyu chinechi, Pobuchlyiv, na podignenye buke gotov*. Aufrühriſch. *Pártolkodó*. V. *Contentioſus, Rebellis, Tumultuoſus, Turbulentus*. Seditioſior: *Aſcon*. Seditioſiſſimus: *Tacit*.

Sēdo, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Paco*.

Sēdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Na ſztran pelyam*. Bey ſeits führe. *Félſelé-viſzem*. V. *Abduco N. 1.* 2. Transl. *Napelyávam, Zapelyávam, Na zlo pelyam*. Verführe. *Reá veſzem, Roſzra viſzem*. V. *Decipio, Depravo*. ita *Tertull.* 3. V. *Separo*. Virg.

Sēductio, onis, f. Cic. *Na ſztran pelyanye*. e. Beyſeits-Führung. *Félſelé-vitel*. V. *Abductio*. 2. V. *Inductio N. 2. Depravatio, Deceptio*. ita *Tertull*.

Sēductor, oris, m. propriè: *Na ſztran pelyavecz*. r. Beyſeits-Führer. *Félre-vivő*. Transl. V. *Inductor N. 2. Deceptor*.

Sēductrix, icis, f. *Tertull*. Proprie: *Na ſztran pelyavka, odpelyavicza*. e. Beyſeits-Führerin, Abführerin, Hinvvegführerin. *Félre-vivőné*. Transl. V. *Inductrix N. 2. Deceptrix*.

Sēductus, ûs, m. Senec. V. *Seductio*.

Sēdŭlē, *Adv*. Colum. V. *Sedulò*.

Sēdŭlĭtās, atis, f. Cic. V. *Diligentia, Aſſiduitas N. 1. Induſtria*.

Sēdŭlō, *Adv*. Cic. V. *Diligenter, Aſſiduè, Induſtriè*.

Sēdŭlus, a, um, Cic. V. *Aſſiduus, Induſtrius, Laborioſus, Diligens N. 2.*

Sĕgĕs, ĕtis, f. Cic. *Szeterv, na polyu ſztojechi vſzakojachki ſitek*. Allerley aufgevvachſene Saat. *Gabona vetemény*. 2. Transl. Gloriæ ſeges: *h. e.* cauſa, materia. *Id.* 3. Sumitur pro *Multitudine N. 1.* ita *Plaut*.

Sĕgeſta, æ, f. *Plin*. Dea, Præſes ſegetum. 2. Urbs Siciliæ. *Cic*. 3. V. *Siſcium*. Hinc ſegeſtānus, ſegeſtenſis, & ſegeſticus. ut: *Inſula ſegeſtica*, ubi Siſcium. *Liv*.

Sĕgeſtre, is, n. & Sĕgeſtrium, ii, n. *Varr. Plin*. V. *Storea, Tegumentum, Involucrum*.

Sĕgĕtālis, *com*. le, n. Apul. *Szterninzki*. Zu allerley Saat gehörig. *Gabona vetemény-hez-való*.

Segmĕn, inis, n. &

Segmentum, i, n. Plin. V. *Reſegmen*.

Segneſco, is, ere, (Neu. *Inch.*) Cæl. Aurel. V. *Pigreſco*.

Segnia, æ, f. Geogr. V. *Senia*.

Segnĭpēs, ĕdis, *om*. Juven. *Léno-nog, kaſznonog, Léno hodéchi*. Faulfüſſig, träg zum gehen. *Nehéz-lábú, Nehezen-járó, Laſſan-járó*.

Segnis, *com*. gne, n. Cic. V. *Piger N. 1.* 2. V. *Piger N. 2.* Otium ſegne. *Ovid*. Segnior: *Cic*. Segniſſimus. *Apul*.

Segnitas,

Digitized by Google

Segnĭtas, atis, f. *Acc.* apud *Non.* V. *Segnities.*

Segnĭtĕr, *Adv.* Liv. V. *Pigrè.*

Segnĭtia, æ, f. *&*

Segnĭtiēs, ēi, f. Cic. V. *Pigritia.*

Sēgrĕgātim, *Adv.* Prudent. V. *Separatim.*

Segregātio, onis, f. Tertull. V. *Separatio.*

Segregātus, a, um, Cic. V. *Segregus.*

Sēgrĕgis, *com.* ge, n. Senec. V. *Segregus.*

Sēgrĕgo, as, avi, atum, (Act.] Cic. *Od ebrêde razlúcbam.* Von der Heerd thu. *A' nyájtúl külön-válaſztom.* Transl. V. *Disjungo, ſeparo.*

Sēgrĕgus, a, um, Auſon. *Razlucben, Odebran.* Abgeſondert. *Különös, külön-való, külön válaſztatott.* V. *Separatus.*

Sēgrex, ĕgis, *om.* Senec. V. *Segregus.*

Sēgullum, i, n. Plin. *Zlatkaſzta grude vu zemlyi, po kojoj Rudari zlatu ſilu* iliti *Rúdu nabajaju.* r. Kiſs der Erden, daraus die Gold-Ader gemuthmaſſet vvird. *Föld-ſzín, mellyről a' bányáſzok megeſmérik, ha vagyon-é Arany benne.*

Sējŭgātus, a, um, Cic. *Razklenyen, Razjarmunyen, izjarmapuſztyen, Razbamen.* Ausgeſpannet. *A' járomból kibotſátott, Az bámból kifogott.* V. *Disjugatus.* Item V. *Segregatus, Diviſus.*

Sējŭgēs, gum, m. *plur.* Plin. *S'eſztero-hamni konyi, s'eſztericza zpolo-vozécheh kòny.* Sechs Pferde neben einander zu ziehen eingeſpannet. *Hat öſzve-fogott lovak a' vonáſra.* Item V. *Currus ſejugis* in voce ſeq.

Sējŭgis, *com.* ge, n. *&* Sējŭgus, a, um. V. *Sejugatus, Exlex.* ita *Solin.* 2. Currus ſejugis. *Z' s'eſztemi konyi kòla, kochie, bintov.* Sechs-ſpänniger Wagen, *oder* Kutſche. *Hat-lovú ſzekér, bintó.* ita *Apul.*

Sējŭgo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Razjarmujem*, Inf. *Razjarmiti: Razklèplyem*, ali *Razklenujem*, Inf. *Razklenuti, Razbamujem*, Inf. *Razbamiti: Izprezam.* Ausſpanne. *A' járomból kibotſátom, Az bámból kifogom.* Item Generatim V. *Separo, Disjungo.*

Sējunctio, onis, f. Cic. V. *Separatio.*

Sējungo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Cic. V. *Sejugo.*

Sēlectio, onis, f. Cic. *Zoſzebzbiranye, odebranye.* e. Erkieſung. *Külön-ſzedés.* V. *Delectus.*

Selectus, a, um, Cic. *Odebran, Poſzeb' izebran.* Auserleſen, erkieſen. *Kiválogatott, kiſzedett, kiválaſztatott.*

Sēlībra, æ, f. Plin. *Stertak oke, pòl litre* vulgo *funta.* Ein halb Pfund. *Fél-font.*

Sēlĭgo, is, ĕre, ēgi, ctum, [Act.] Cic. V. *Deligo N.* 1. *Diſcerno N.* 2.

*Sēlīnon, *vel* Sēlīnum, i, n. Apul. V. *Petroſelinum.*

Sella, æ, f. Cic. *Naſzlonati ſztolecz, &c.* V. *Sedes N.* 1. *Thronus.*

Sellāria, æ, f. Plin. *Sztolcbarnicza, Meſzto za narèd poſztavlyanye ſztolczèv.* Ein Ort, da man Stühle ſtellet. *Olly hely a' házban, a' hová a' ſzékeket ſzokták rakni.*

Sellāriŏlus, a, um, *Martial.* Ad ſellariam pertinens.

Sellārius, a, um, Tacit. *Sztolcben, ſztolczu* ali *ſzedaliſchu ſzliſſajuchi.* Dem Sitz gehörig. *Székbez-való.*

Sellŭla, æ, f. Tacit. *Sztolcbecz.* V. *Sedecula.*

Sellŭlārius, a, um, Gell. *Szedèch delajuchi, &c.* V. *Sedentarius.*

Sellularius, ii, m. Liv. *Meſter, ki ſzedèch dèla.* r. Handvvercker, ſo ſitzend arbeitet. *A' ki ſzékben ülve dolgozik.*

Sembella, æ, f *q. d.* Semilibella. Varr. V. *Selibra.*

Sĕmĕl, *Adv.* Cic. *Jedenkrat, Jènkrat, Jednòch, Jedan-pùt.* Einmahl, auf eine Zeit. *Egyſzer.*

Sēmĕn, inis, n. Cic. *Szeme.* r. Saame. *Mag.* 2. Transl. V. *Origo N.* 1. Item V. *Progenies N.* 1.

Sēmentātio, onis, f. Tertull. V. *Seminatio.*

Sēmentīcus, (*Alii leg.* Sēmentivus.) a, um, Plin. *Szemenzki, za ſzetou dober.* Was ſich Säen läſt. *Vetéſre-való, Magnak-való.* V. *Sativus.*

Sēmentīnus, (*Alii leg.* Sementivus) a, um, Cato. *Szemenzki, ſzetven, ſzemenu ali ſzetvi ſzliſſajuchi.* Zum Saamen *oder* Saat gehörig. *Magboz-való, vetésbez-való.* Dies ſementina: *h. e.* Feſta, acta poſt ſemina terræ mandata. *Ovid.*

Sēmentis, is, f. Cic. *Szetva.* e. Saat. *Vetés.* 2. *Vrémeſzetve.* e. Zeit zu Säen. *Vető-idő.* 3. V. *Semen.* ita *Colum.* 4. Transl. ut ſementem feceris, ita & metes. Tantam malorum ſementem, &c. *Cic.*

Sēmentīvus, a, um, Tertull. V. *Sementicus.*

Sēmento, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *V-ſzeme idem, ſzeme rodim.* Saamen trage. *Magzom, Magba mégyek.* 2. eſt *Act.* V. *Semino.* ita *Tertull.*

Sēmermis, *com.* me, n. Liv. *Na-pòl oboruſen.* Halb bevvehrt. *Félig-fegyveres.*

Sēmeſtris, *com.* ſtre, n. Cic. *Pol-letni, s'eſztero-meſzechni, s'eſzt meſzeczev bivajuchi,* ali *imajuchi.* Halbjährig, ſechs-monathlich, ſechs Monath lang. *Hat-holnapi.*

Sēmeſtrium, ii, n. Colum. *Vréme pòl-meſzecza.* Halb Monathliche Zeit. *Fél-holnapi idő.*

Sēmēſus, a, um, Horat. *Napòl pojédyen, izjédyen.* Halb geeſſen, halb abgefreſſen. *Féligmegött, elrágott.*

Sēmĕt,

Sēmĕt, *Accuſ.* Liv. *Szamoga ſzebe.* Sich ſelbſt. *Önnön magát.* V. in *ſui.*

Sēmĭ. (*ab Indecl.* ſemis, *s* abjectô, in Compoſitis adhibetur pro *dimidio.*) Feſt. *Pòl, napòl, na poloviczu.* Halb. *Fél, Félig.*

Sēmĭăcerbus, a, um, Pallad. *Napòl kiſzel &c.* V. *Semi* & *Acerbus.*

Sēmiambuſtus, a, um, Sveton. *Na-pòl zesgan, obzgan.* Halb verbrennt. *Félig-elégett, Elperſelődött.*

Semiămictus, a, um, Apul. *Na-pòl opraolyen, ali oblèchen.* Halb bekleidet. *Félig Felöltözött.*

Semiănĭmis, *com.* ne, n. *&* Semiănĭmus, a, um, Cic. V. *Semimortuus, ſemivivus.*

Semiăpertus, a, um, Liv. *Na-pòl odpert.* Halb offen. *Félig nyitva.*

Semiaſſus, a, um, Cic. *Na-pòl pechen.* Halb gebraten. *Félig-megſült.*

Semiătrâtus, a, um, Varr. *Na-pòl pocbernyen, ali chern.* Halb geſchvvärtzt, halb ſchvvartz. *Félig-meg feketitett, gyáſzoló, fekete.*

Semibarbărus, *Suet.* Sēmĭbos, *Ovid.* Semibrūtus, *Apul.* Semicanaliculus, *Vitr.* Semicānus, *Apul.* Semicăper, *Ovid.* V. *Semi* & *Barbarus &c.*

Semĭcinctium, ii, n. Martial. *Vuſzki povoj:* Item *Vuſzka oprega.* Schmalle Gurthen: Item kurtzer Fürſchurtz. *Félig kötő.* Item *Rövid kötény, Elő ruha.*

Sēmĭcircŭlus, i, m. Cic. *Polovicza kolobara.* Ein halber Circkel. *Fél-kerek.*

Semĭclāuſus, *&* ſemiclūſus, a, um, Apul. *Napòl zapert.* Halb zugeſchloſſen. *Félig-bezárlott.*

Semicoctus, a, um, Plin. *Napòl kuhan.* Halb gekocht. *Félig-meg-főtt.*

Semicombuſtus, a, um, Prudent. V. *Semicrematus.*

Semiconfectus, a, um, Sidon. *Napòl dogotovlyen,* ali *zverſſen.* Halb ausgemacht. *Félig elvégezett.*

Semiconſpicuus, a, um, *Apul.* V. *Semi* & *Conſpicuus.*

Semicorporālis, *com.* le, n. *&* ſemicorporeus, *Firmic.* V. *ſemi* & *Corporeus.*

Semicrĕmātus, a, um, *&* Semicrĕmus, a, um, Ovid. *Na poloviczu zeſgan.* Halb verbrannt. *Félig-megégetett.*

Semĭcrūdus, a, um, Colum. *Napòl ſzirov.* Halb roh. *Félig-nyers.*

Semicŭbĭtālis, *com.* le, n. Liv. *Pol-laktent, Pòl lakta dug.* Einer halben Elen lang. *Fél-karni, Fél-ölni.*

Semidĕa, æ, f. Auſon. *Napòl Boſicza.* e. Halb-Göttin. *Fél-Iſten-Aſzſzony.*

Semidĕus, i, m. Ovid. *Napòl Bòg.* r Halb Gott. *Fél-Iſten.*

Semidĭgĭtālis, *com.* le, n. Vitr. *Pol-perſzten, Pol perſzta dug,* ali *ſſirok.* Eines halben Fingers lang, *oder* breit. *Fél-újni.*

Semidoctus, a, um, Cic. *Napòl vuchen.* Halb gelehrt. *Fél-tudományú.*

Semiebrius, a, um, Petron. *Napòl pian.* Halb rauſchig. *Félig-részeg.*

Semiermis, *com.* me, n. Liv. V. *Semermus.*

Semifactus, a, um, Tacit. *Napòl vchinyen, na poloviczu napraolyen.* Halb gemacht. *Félig-tſinált.*

Semifaſtigium, ii, n. *Vitr.* Dimidium faſtigii.

Semĭfĕr, *&* Semifĕrus, a, um, Cic. *Napòl divji.* Halb vvild. *Félig-vad.*

Semiformis, *com.* me, n. Colum. *Napòl obrazen, na poloviczu prilichen.* Halb formiret, geſtaltet, *oder* gebildet. *Félig-formált.*

Semifultus, a, um, Mart. *Napòl podpert, podſtavlyen.* Halb unterſtützt, *oder* unterſetzt. *Félig-megtámaſztatott.*

Semifūnĭum, ii, n. *Cato.* Dimidius funis.

Semigermānus, a, um, Liv. *Napòl nemſki.* Halb teutſch. *Félig-Német.*

Semigræcus, a, um, Varr. *Napòl gerchki.* Halb Griechiſch. *Félig-görög.*

Semigrăvis, *com.* ve, n. Liv. *Na pòl teſek, ſmehkek.* Halb ſchvvehr. *Félig-nehéz.*

Sēmĭgro, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Preſztanujemſze: Drugamſze ſzelim, prenaſſam: Zoſzeb ſztanuvat idem.* Hinvveg ziehe. *Külön költözöm, külön megyek.*

Semĭhŏmo, ĭnis, m. Virg. *Napòl chlovek, do polovicze chlovek.* Halber Menſch. *Félig-ember.*

Semĭhōra, æ, f. Cic. *Pol vure.* e. Halbe Stund. *Fél-óra.*

Sēmĭjejunĭum, ii, n. *Tertull.* Dimidium jejunii.

Semĭjūgĕrum, i, n. *Colum.* Medium jugerum. *Pol rályi.* Ein halbe juchart. *Fél-hóld föld.*

Semilăcĕr, a, um, Ovid. *Napòl razdrapan, razdert.* Halb zerriſſen. *Félig-ſzakadozott.*

Semilătĕr, ĕris, m. *Vitr.* Dimidius later.

Semilāutus, a, um, Catull. V. *Semi* & *Lautus.*

Semilibĕr, a, um, Cic. V. *Semi* & *Liber.*

Sēmĭlibra, æ, f. Apul. V. *Selibra.*

Semilixa, æ, m. Liv. V. *Semi*, vel *Ferè N.* 1. & *Lixa.*

Sēmĭlixŭla, æ, f. *Varr.* Genus inſipidæ placentæ.

Semilunaticus, *Jul. Firmic.* Semimacidus, *Colum.* Semimarīnus, *Lucr.* V. *Semi* & *Lunaticus, &c.*

Digitized by

Semĭmās, ăris, m. Varr. V. *Eunuchus N.* 1. *Semi* & *Mas.* 2. V. *Hermaphroditus.* Liv.

Semimaſcŭlus, i, m. *Fulgent.* V. *Semi* & *maſculus*, *Semimas.*

Semimatūrus, *Pallad.* V. *Semi* & *maturus.*

Semimortuus, a, um, Catull. *Napòl mertev.* Halb todt. *Félig-megbólt.*

Sēmĭnālis, *com.* le, n. Colum. V. *Sementicus.*

Semĭnānis, *com.* ne, n. Plin. V. *Semi* & *inanis.*

Sēmĭnārĭum, ii, n. Colum. V. *Plantarium N.* 1. 2. Transl. V. *Origo.* ita *Cic.* 3. pariter Transl. *Prebivaliſche, ſztaviſche, za doſztojno vu navuku odbravenye Mladenczev:* peregr. *Seminarium.* Seminarium, ein Haus, darinnen junge ſtudirende auferzogen, und unterrichtet vverden. *Seminárium. Tanúló ifjak lakáſa.*

Sēmĭnātio, onis, f. Varr. *Szijanye.* Das Säen, e. Säung. *Mag-vetés.*

Seminātor, oris, m. Cic. *Szejàch.* r. Säeman. *Mag-vető.*

Semĭnĕcis, *com.* ce, n. & Sēmĭnex, ĕcis, *om.* Liv. V. *Semianimis.*

Sēmĭnium, ii, n. Varr. V. *Semen*, *Planta N.* 1. Item V. *Fœtus*, *ſoboles*, Lucr.

Sēmĭno, as, avi, atum, (Neu. *aliis* Act.) Colum. *Szijem.* Säe, Saamen ausſtreue. *Vetek, magot vetek.*

Semĭnūdus, *Liv.* Semionuſtus, *Siſenna* apud *Priſcian.* V. *Semi* & *Nudus*, &c.

Semiorbis, is, m. Senec. V. *Semicirculus*, *Dimidius* & *Orbis.*

Semĭpătens, *Sidon.* Semipedālis, *Plin.* Semipedaneus, *Colum.* Semiperfectus, *Sueton.* Semĭpēs, ĕdis, m. *Plin.* Semiphalarica, *Gell.* V. *Semi* & *patens* &c.

Semipiſcīna, æ, f. *Varr.* Piſcinula, Dimidium piſcinæ.

Semĭplēnē, *Adv.* Sidon. *Napòl puno.* Halb voll. *Félig-tellyeſen.*

Semiplēnus, a, um, Cic. *Napòl pun, Do polovicze pun.* Halb voll. *Félig-teli.*

Semipuella, æ, f. *Auſon.* Semipullātus, *Sidon.* V. *Semi* & *Puella*, &c.

Sēmĭpŭtātus, a, um, Virg. *Napòl obrézan, okleſtren, obſzécben.* Halb beſchnitten. *Félig-nyeſett.*

Sēmĭrămis, is, & ĭdis, f. Regina Aſſyriorum, Nini uxor, Mulierum omnium, ex hiſtoria notarum, longè celeberrima. *Juſtin.*

Semirāſus, a, um, Catull. V. *Semi* & *raſus.*

Semirĕductus, a, um, Ovid. *Do polovicze nazad dopelyan.* Halb zuruck geführet. *Félig hátra hozott.*

Semirĕfectus, a, um, Ovid. *Napòl popravlyen*, *Na polovicza ponovlyen.* Halb vvieder gemacht, ausgebeſſert. *Félig-megtſinháltatott*, *Meg-újitatott félig.*

Semirotundus, Apul. V. *Semi* & *Rotundus.*

Semirŭtus, a, um, Liv. *Napòl odert*, *podert*, *oruſſen.* Halb nieder geriſſen, *oder* geſchleifft. *Félig-leromlott.*

Sēmis, *Nom. indecl.* Feſt. V. *Dimidium*, *Dimidius*, *Semiſſis.* Plura V. in *Semi.*

Semiſaucius, *Auguſt.* Semisĕnex, *Plaut.* V. *Semi* & *Saucius*, &c.

Semiſĕpultus, a, um, Ovid. *Napòl zakopan*, *pokopan.* Halb begraben. *Félig-eltemettetett.*

Semiſiccus, a, um, Pallad. *Napòl ſzuh.* Halb trocken. *Félig-ſzáraz.*

Semiſomnis, *com.* ne, n. & ſemiſomnus, a, um, Cic. *Napòl zaſzpan*, ali *ſzpèch.* Halb ſchläfferig, halb ſchlaffend. *Félig-aluvó, El-ſzunnyadt.*

Semisōpitus, a, um, *Liv.* V. *Semiſomnis.* Item *Napòl vtaſen*, ali *vtiſſen.* Halb geſtillet. *Félig-megtſendeſedett.*

Sēmisŏpōrus, a, um, Sidon. V. *Semiſomnis.*

Sēmiſsālis, *com.* le, n. &

Sēmiſsārius, a, um, *h. e.* Conſtans ſemiſſe, *vel* Pertinens ad ſemiſſem. *JCt.* Hæres ſemiſſarius: *h. e.* Hæres dimidiæ hæreditatis. *JCti.*

Sēmiſſis, is, m. *h. e.* Dimidium aſſis, id eſt ſex unciæ, Dimidium nummi. *Cic.* Hinc generatim V. *Dimidium.* 2. V. *Selibra.* ita *Plin.* Homo ſemiſſis: *h. e.* vilis, nihili, nauci. *Cic.*

Semisŭpīnus, a, um, Ovid. *Na ſztran*, iliti *Na Boku leſechi*, *Pòl na herbtu leſechi.* Auf der Seite liegend, halb auf dem Rucken liegend. *Fél-oldalán fekvő*, *Félig-hanyattá fekvő.*

Sēmĭta, æ, f. Cic. *Szteza*, *Peſſiebki pùt.* r. Fuſs-Steig, Steig-Weeg, Fuſs pfad, ein ſchmaler Weeg. *Ösvény, gyalog út.*

Sēmĭtārius, a, um. *Pútni*, *ſzteeni*, *ochiveſzti*, *na pútu.* Zum Fuſsſteig gehörig, gemein, an dem Weeg. *Az útſzában-való, közönséges, Mindenütt-való.*

Semitectus, a, um, Apul. *Napol pokrit.* Halb bedeckt. *Félig-béfedezett.*

Sēmĭto, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Szteze dilam.* Den Steig-Weeg mache. *Ösvényt tſinálok.*

Semitrepĭdus, Apul. V. *Semi* & *Trepidus.*

Semĭtrītus, *vel* Semitrītus, a, um, Colum. *Napòl ztùchen.* Halb zerſtoſſen, zerrieben. *Félig megtörött.*

Semiviētus, a, um, V. *Flaccidus.* Uvas ſemivietas foliis contegere. *Colum.*

Digitized by Google

Scandĭla, æ, f. Plin. *&c.*

Scandĭnāvĭa, æ, f. *Geogr.* Maximà in Oceano ſeptentrionali partim inſula, partim peninſula, Daniam, Sueciam, Gotiam & Norvegiam complectens. V. plura in *Illyricum.*

* Scandix, ĭcis, f. Plin. *Cheſſ'yika, Cheſſlyigovina.* s. Nadel-Kraut. *Erdei baraſzt káposzta.*

Scando, is, ĕre, ſcandi, ſum, [Act.) *Gore ſztupujem, na viſzoko idem, lazim, plazim.* Steige, hinaufgehe. *Hágok, Felhágok.* V. *Aſcendo.* Malos ſcandere. *Cic.*

Scandŭla, æ, f. (*Nonnulli leg.* ſcindŭla.) Colum. *Kroona deſzchicza; Tenyka kroovicza, kalanicza, plochicza* peregr. *S'indol, s'endil.* r. Dach-Schindel *Sendely.*

Scandŭlāris, *com.* re, n. Apul. *Kroovo-deſzchichni.* Zum Dach-Schindeln gehörig. *Sendelyhez való.*

Scandŭlārius, ii, m. JCt. *Krooneh deſzchicz delavecz,* peregr. *S'indlyar.* r. Schindelmacher. *Sendely tſináló.*

Scansĭlis, *com.* le, n. Plin. *Poſztuplyio, na kaj je mochi iziti.* Leicht zu ſteigen. *Felhághatô, mellyre konnyü felhágni.*

Scanſio, onis, f. Vitruv. V. *Aſcenſio.*

Scansōrius, a, um. Vitr. *Za gore idenye haſznovit, zaſztuplyenyu ſluſſajuchi.* Zum Steigen dienlich. *Felhágásboz-való.*

* Scăpha, æ, f. Cic. V. *Acatium, Cymba, Lembus, Linter N. 1.*

* Scăphĭum, ii, n. Cic. *Cheber, Vedricza,* peregr. *Skaf.* r. Boding, e. Mulder, s. Schaff. *Tſeber, Déſa.* 2. ponitur pro *Matula, &c.*

* Scăphŭla, æ, f. Veget. V. *Lembulus.*

Scăpŭla, æ, f. Varr. *Lopaticza. Plechna koſztchicza.* s. Schulter-Blat. *Váll lapotzka.*

Scăpŭlāris, *com.* re, n. *Lopatichni, Plechni.* Zum Schulter-Blat, *oder* zum Schultern gehörig. *Váll lapotzkai.* Hinc *veſtis ſcapularis,* &

Scăpŭlāre, is, n. *vel* ſcapulārium, ii, n. Eccl. *Oplechek.* s. Schulter-Kleyd. *Vállra-való köntös.* Item *Fraterzka Plecho kerpa,* peregr. *Skapulàr.* s. Scapulier, ein Theil eines Mönch-Kleyds. *Baráti rubának felsö réſze, skapular.*

Scāpus, i, m. Colum. Plin. &c. V. *Culmus, Caudex, Petiolus N. 1.* Hinc *ſcapus uvæ.* Varr. *Grozdovo derſalcze.* Der Stiel *oder* Kamm an den Trauben. *Szölö Szára.* Item V. *Racemus N. 1.* 2. Transl. ad alia: *Vreteno* iliti *ſzredina ſztúpa.* Das mittelſte einer Saul. *Oſzlop derék.* Item V. *Cochlea N. 2. Jugum N. 4. Liciatorium.* Item V. *Jugum ultimo loco,* Item *Drivo debſe, na kojemſze oráta vertè. &c.* Ita *Vitruv.* Chartæ ſcapus. *Kniga,* iliti *konecz papira.* Ein Buch Papier. *Kontz papiros.* Plin.

Scărăbēus, (*Nonnullis placet* ſcarabæus) ēi, m. *Radicem habet græcam.* Plin. *Goonovaly, gundovaj, téher zaderſavajuchi ſze vu konyſzkom ſmrádu.* r. Käfer, Miſt-Käfer. *Szarvas bogár, ſzar bajtó bogar.* Plura ſunt ſcarabeorum genera.

Scărĭficātio, onis, f. Colum. *Kervarenye, kupicz poſztavlyanye.* Das Schrepffen. *Megköppölyözés.*

Scărĭficātor, ōris, m. *Kupicz poſztavlyavecz,* ali *puſztyavecz: kervár.* r. Schrepffer. *Köppölyözö.*

Scărĭfico, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Kervárim, kupicze poſztavlyam.* Schrepffe. *Megköppölyözöm.*

Scătĕbra, æ, f. Plin. V. *Scaturigo.*

Scăteo, es, ēre, ui, (Neu.) V. *Scaturio, Effluo.* Fontes ſcatent. *Cic.* 2. Transl. *Verorim, Puvſzem &c.* V. *Abundo.* Terra vermibus ſcatet. *Colum.* Pontus beluis ſcatet. *Horat.*

Scăto, is, ere, ui, (Neu.) V. *ſcateo.* Terra ferarum ſcatit. *Lucret.*

Scătūrex, ĭcis, *Alii leg.* Scătūrix, īgis, f. Varr. V. *Scaturigo.*

Scătūrĭgĭnōſus, a, um, Colum. *Pun zviraliſch, Jako mochvaren.* Voll Brunnen-Quellen, quelligt, ſumpffigt. *Forráſos.*

Scătūrīgo, ĭnis, f. Colum. *Zviraliſche, zviranyek.* r. Urſprung, e. Brunnquell. *Forrás.*

Scătūrio, is, īre, īvi, itum, [Neu.] Cic. *Zviram.* Herfür quelle, aufwalle, entſpringe. *Kibuzgok, Forrok.* Synon. *Erumpo, Emano, Effluo.*

* Scāurus, a, um, Horat. *Veliku y van ſztojechu koſzt na gleſnyu imajuchi, gleſnyakoſztyak.* Dem die groſſen Knorren an den Füſſen hervor gehen. *Bötykös-lábú, nagy bokájú.*

Scĕlĕrātè, *Adv.* Cic. V. *Flagitioſè, Impiè, Nefariè.*

Scĕlĕrātus, a, um, Cic. *Kruto-greſſen.* Sehr Laſterhafft. *Hires lator.* V. *Flagitioſus, Impius, Nefarius.*

Scĕlĕro, as, avi, atum, [Act.] Virg. *Z-grehotum ſzmradim, gnyuſzim, odurno gerdim.* Schändlich beſchimpffe, mit Schand und Sünd beflecke. *Latrúl meg fertezteteм.* Synon. *ſcelere polluo, Coinquino, Fœdo, Maculo.*

Scĕlĕrōſus, a, um, Terent. V. *Sceleratus.*

Scĕleſtè, *Adv.* Cic. V. *Scelerate.*

Scĕleſtus,

Scĕleſtus, a, um, Cic. V. *Sceleratus*.

Scĕlŭs, ĕris, n. Cic. *Velika y merzka grehota* Grobes Laſter. *Latorſág, ſzemtelen gonoſzſág*. V. *Impietas, Improbitas, Malefactum, Nefas N. 1. Flagitium N. 1.* 2. Metonymicè *pro ſcelerato homine*. Ubi ille ſcelus eſt, qui me perdidit? *Terent.*

* *Scēna*, æ, f. Vitruv. *Propriè Latinè idem eſt, ac* Umbraculum, Papilio N. 2. Tabernaculum, Camera ex arborum conjunctarum ramis ac frondibus conſtans. *Prizor, ſztranka iz jedne y druge ſtrani zkazaliſcha, gde ſze opchinzki igraſſi zkrivaju*, peregr. *ſzcena* e. Scen. *Tzéna*, Item V. *Theatrum*. ita *Cic.* In ſcenam produci: *pro* prodire ad Theatrum agendi gratiá. *Plin.* 2. Transl. Servire ſcenæ: *pro* ſervire tempori, ſeu rebus præſentibus ſe accommodare. *Cic.* In ſcena eſſe: *pro* promulgatum, & paſſim notum eſſe. *Id.* Totius rei ſcena hæc eſt: *pro* in hoc rei totius cardo vertitur. *Id.* Aliquid ſcenâ minore agere: *h. e.* minore apparatu, & oſtentatione. *Sueton.*

Scēnālis, *com.* le, n. *Lucr.* Scēnārius, a, um, *Ammian.* Scēnāticus, a, um, *&c.* Scēnātilis, *com.* le, n. *Varr.* V. *Scenicus*.

Scēnĭcè, *Adv.* Quintil. *Po igro-chinzki, na náchin igraſſeo*, vulgo *Po komedianzki* ali *komediachki*. Auf Comödianten Manier. *Komédiát-képen*.

Scēnĭcus, a, um. Cic. *Prizorni, Igro-chinzki*. peregr *Komediaski*. Zum Comödianten *oder* zur Comödien gehörig. *Komédiához-való*.

Scenĭcus, i, m. Cic. V. *Comicus, Hiſtrio, Umbraticus*.

Sceptrifer, ĕra, um, Ovid. *Bato-noſz, ki kralyevzki bat noſzi*. Scepter tragend. *Királyi pálczát hordozó*.

Sceptriger, ĕra, um. *Silius. idem*.

* *Sceptrum*, i, n. (ſignum regni, & regiæ poteſtatis) Cic. *Kralyevzki Bat, Kralyevzka Sibika*. r. Scepter, Königlicher Stab. *Királyi páltza*. 2. Metonymicè ponitur *pro* Regno, Imperio. *Senec.*

* *Sceptūchus*, i, m, *Latinè* Sceptrum tenens, Rex. *Tacit.*

* *Schĕda*, æ, f. Cic. *Liſztek, Czedula*. r. Blat Papier, ein Zettul. *Tzédula, Dirib darab írás*. V. *Pagella*.

* Schĕdĭa, æ, f. Vitruv. V. *Ratis N. 1.*

* Schĕdiaſma, ătis, n. JCt. *Kratko na berzom vuchinyeno piſzmo, Priproſzta czedulicza*. Eine kurtze eylfertige Schrifft, kleiner und ſchlechter Zettul. *Hirtelen tſinált és tſekél tzédulátska*.

* *Schĕdŭla*, æ, f. Cic. *Czedulicza*. Kleiner Zettul. *Tzédulátska, írásotska*.

* Schēma, ătis, n. Vitruv. V. *Figura, forma N. 6. Idea, Lineamentum N. 1.* 2. Orationis ſchema: *h. e.* figuræ, ornatus, & ſententiarum lumen. *Cic.* Apud Plaut. *Schema, æ, f.*

* Schēmătiſmus, i, m. Quintil. *Po prilikah govorénye, ou ſzpodobah na pervo davanye*. e. Gleichnuſs-Rede, Abbildung, r. Vor-riſs. *Haſonlatoság ſzerint-való ſzóllás, Leábrázolás*. Item V. *Effictio N. 1.*

* Schiſma, ătis, n. *Tertull.* V. *Sciſſura*. Transl. *Odmenutje, Nezklad, Neſzloſnozt z-czirkvum &c.* V. *Diſſenſio, Diſcordia*. Hinc ſchiſmaticus, i, m. *Odmetnik, &c.* ita *Eccl.*

* Schœnĭcŏla, *vel* Schœnicŭla, æ, f. Varr. V. *Proſtibulum*.

* Schœnŏbătēs, æ, m. Juven. V. *Funambulo*. Hinc *Schœnŏbătĭcus*.

* Schŏla, æ, f. Cic. *Ucbilnicza*, peregr. *Skóla*. e. Schule. *Oskola*. V. *Gymnaſium, Ludus N. 8. Literarius ludus*.

Schŏlāris, *com.* re, n. JCt. *&c.*

Schŏlaſticus, a, um, Quintil. *Nauchitelzki, Skolni*. Zur Schulen gehörig. *Oskolai*.

Scholaſticus, i, m. *Subſtantivè*: Plin. V. *Gymnaſtes, Diſcipulus, Philoſophus, Rhetor. Literatus N. 1.*

* Schŏlĭum, ii, n. Cic. *Kratko razloſenye* ili *raztolnachenye*. e. Kurtze Erklährung, deutliche Auslegung. *Rövid magyarázat*.

* Sciăgrăphia, *vel* Sciographia, æ, f. Vitruv. V. *Delineatio, Effictio N. 1. Figuratio N. 1.*

* Sciăthērĭcon, Sciathericum, *vel* Sciothericum, i, n. Plin. *Szunchenicza, ſzunchena vura* e. Sonnen-Uhr. *Mutatóóra, árnyékóra*.

* Sciătĭca, æ, f. V. *Iſchiades*.

Scībĭlis, *com.* le, n. Tertull. *Znanlyiv*. Wiſſentlich. *Tudható*.

Scientĕr, iùs, iſſimè. *Adv.* Cic. *Znajuch*. Wiſſentlich. *Tudván, Tudóſon*. Item V. *Prudenter*. 2. V. *Studiò*. Plin.

Scientia, æ, f. Cic. *Znanozt, Znanye, Umitje*. e. Wiſſenſchafft. *Tudomány*.

Scientiŏla, æ, f. Arnob. *Znanyiche*. e. Kleine Wiſſenſchafft. *Tudományotska*.

Scīlĭcĕt, *Adv.* Cic. V. *Nempe N. 1.* 2. V. *Nempe N. 2. Profectò, Certè*.

* Scilla, (*perperam* Scylla,) æ, f. Plin. V. *Squilla*.

* Scillītēs, æ, m. *Colum.* Vinum, acetum, vel oleum ex ſcilla factum.

* *Scimpŏdium*, ii, n. *Gell.* Lectulus in triclinio.

Scīn'? *pro* ſcisne? Terent. *Znaſſi*? Weiſt du denn? *Tudodé? Tuddé?*

Scindo, is, ĕre, ſcĭdi, ſciſſum, [Act.] Cic. Synon. *Findo*,

Scandla, æ, f. Plin. &c.

Scandinâvia, æ, f. Geogr. Maximâ in Oceano ſeptentrionali partim inſula, partim peninſula, Daniam, Sueciam, Gotiam & Norvegiam complectens. V. plura in Illyricum.

* Scandix, icis, f. Plin. Cheßlyika, Cheßlyigovina. s. Nadel-Kraut. Erdei baraſzt káposzta.

Scando, is, ĕre, ſcandi, ſum, [Act.] Gore ſtupujem, na viſzoko idem, lazim, plazim. Steige, hinaufgehe. Hágok, Felhágok. V. Aſcendo. Malos ſcandere. Cic.

Scandŭla, æ, f. (Nonnulli leg. ſcindŭla.) Colum. Kroona deſzchicza; Tenyka kroomicza, kalanicza, plochicza peregr. S'indol, ſ'indil. r. Dach-Schindel Sendely.

Scandŭlāris, com. re, n. Apul. Kroono-deſzchichni. Zum Dach-Schindeln gehörig. Sendelyhez való.

Scandŭlārius, ii, m. JCt. Krooneh deſzchicz delavecz, peregr. S'indlyar. r. Schindelmacher. Sendely tſináló.

Scansĭlis, com. le, n. Plin. Poſztuplyiv, na kaj je mochi iziti. Leicht zu ſteigen. Felhághatò, mellyre konnyü felhágni.

Scanſio, onis, f. Vitruv. V. Aſcenſio.

Scansōrius, a, um, Vitr. Za gore idenye haſznovit, zaſztuplyenyu ſzliſſajuchi. Zum Steigen dienlich. Felhágásboz-való.

* Scăpha, æ, f. Cic. V. Acatium, Cymba, Lembus, Linter N. 1.

* Scăphium, ii, n. Cic. Cheher, Vedricza, peregr. Staf. r. Boding, e. Mulder, s. Schaff. Tſeber, Déſa. 2. ponitur pro Matula, &c.

* Scăphŭla, æ, f. Veget. V. Lembulus.

Scăpŭla, æ, f. Varr. Lopaticza, Pléchna koſztchicza. s. Schulter-Blat. Váll lapotzka.

Scăpŭlāris, com. re, n. Lopatichni, Plechni. Zum Schulter-Blat, oder zum Schultern gehörig. Váll lapotzkai. Hinc veſtis ſcapularis, &

Scăpŭlāre, is, n. vel ſcapulārium, ii, n. Eccl. Oplechek. s. Schulter-Kleyd. Vállra-való köntös. Item Fraterzka Plecho kerpa, peregr. Skapulàr. s. Scapulier, ein Theil eines Mönch-Kleyds. Baráti rubának felső réſze, skapular.

Scāpus, i, m. Colum. Plin. &c. V. Culmus, Caudex, Petiolus N. 2. Hinc ſcapus uvæ. Varr. Grozdovo derſalcze. Der Stiel oder Kamm an den Trauben. Szőlő Szára. Item V. Racemus N. 1. 2. Transl. ad alia: Vreteno iliti ſzredina ſztúpa. Das mittelſte einer Saul. Oſzlop derék. Item V. Cochlea N. 2. Jugum N. 4. Liciatorium. Item V. Jugum ultimo loco, Item Drtoo debße, na kojemſze vráta vertè. &c. Ita Vitruv. Chartæ ſcapus. Kniga, iliti konecz papéra. Ein Buch Papier. Kontz papiros. Plin.

Scărăbēus, (Nonnullis placet ſcarabæus) ĕi, m. Radicem habet græcam. Plin. Goonovaly, gundovaj, téber zaderſavajuchiſze vu konyſzkom ſzmrádu. r. Käfer, Miſt-Käfer. Szarvas bogár, ſzar bajtó bogar. Plura ſunt ſcarabeorum genera.

Scărificātio, onis, f. Colum. Kervarenye, kupicz poſztavlyanye. Das Schrepffen. Megköppölyözés.

Scărificātor, ōris, m. Kupicz poſztavlyavecz, ali puſztyavecz ſe kervàr. r. Schrepffer. Köppölyözö.

Scărifico, as, avi, atum, [Act.] Plin. Kervárim, kupicze poſztavlyam. Schrepffe. Megköppölyözöm.

Scătĕbra, æ. f. Plin. V. Scaturigo.

Scăteo, es, ēre, ui, (Neu.) V. Scaturio, Effluo. Fontes ſcatent. Cic. 2. Transl. Vervrim, Punſzem &c. V. Abundo. Terra vermibus ſcatet. Colum. Pontus beluis ſcatet. Horat.

Scăto, is, ere, ui, (Neu.) V. ſcateo. Terra ferarum ſcatit. Lucret.

Scătūrex, icis, Alii leg. Scătūrix, īgis, f. Varr. V. Scaturigo.

Scătūrigĭnōſus, a, um, Colum. Pun zviraliſch, Jako mochvaren. Voll Brunnen-Quellen, quelligt, ſumpffigt. Forráſos.

Scătūrigo, ĭnis, f. Colum. Zviraliſche, zviranyek. r. Urſprung, e. Brunnquell. Forrás.

Scătūrio, is, īre, ivi, ītum, [Neu.] Cic. Zviram. Herfür quelle, aufvvalle, entſpringe. Kibuzgok, Forrok. Synon. Erumpo, Emano, Effluo.

* Scāurus, a, um, Horat. Veliku y van ſztojechu koſzt na gleſnyu imajuchi, gleſnyokoſztyak. Dem die groſſen Knorren an den Füſſen hervor geben. Bötykös-lábú, nagy bokájú.

Scĕlĕrātè, Adv. Cic. V. Flagitioſè, Impiè, Nefariè.

Scĕlĕrātus, a, um, Cic. Kruto-grëſſen. Sehr Laſterhafft. Hires lator. V. Flagitioſus, Impius, Nefarius.

Scĕlĕro, as, avi, atum, [Act.] Virg. Z-grebotum ſzmradim, gnyuſzim, odurno gerdim. Schändlich beſchimpffe, mit Schand und Sünd beflecke. Latrúl meg fertezteteм. Synon. ſcelere polluo, Coinquino, Fœdo, Maculo.

Scĕlĕrōſus, a, um, Terent. V. Sceleratus.

Scĕleſtè, Adv. Cic. V. Sceleratè.

Scĕleſtus,

Digitized by Google

Scĕleſtus, a, um, Cic. V. *Sceleratus.*

Scĕlŭs, ĕris, n. Cic. *Velika y merzka grehota* Grobes Laſter. *Latorſág, ſzemtelen gonoſzſág.* V. *Impietas, Improbitas, Malefactum, Nefas N.* 1. *Flagitium N.* 1. 2. Metonymicè *pro ſcelerato homine.* Ubi ille ſcelus eſt, qui me perdidit? *Terent.*

* Scēna, æ, f. Vitruv. *Propriè Latinè idem eſt, ac* Umbraculum, Papilio N. 2. Tabernaculum, Camera ex arborum conjunctarum ramis ac frondibus conſtans. *Prizor, ſztrankaiz jedne y druge ſztrani zkazaliſcha, gde ſze opchinzki igraſſi zkrivaju*, peregr. *ſzcena* e. Scen. *Tzéna.* Item V. *Theatrum.* ita *Cic.* In ſcenam produci: *pro* prodire ad Theatrum agendi gratiá. *Plin.* 2. Transl. Servire ſcenæ: *pro* ſervire tempori, ſeu rebus præſentibus ſe accommodare. *Cic.* In ſcena eſſe: *pro* promulgatum, & paſſim notum eſſe. *Id.* Totius rei ſcena hæc eſt: *pro* in hoc rei totius cardo vertitur. *Id.* Aliquid ſcenâ minore agere: *h. e.* minore apparatu, & oſtentatione. *Sueton.*

Scēnālis, *com.* le, n. *Lucr.* Scēnārĭus, a, um, *Ammian.* Scēnātĭcus, a, um, *&* Scēnātilis, *com.* le, n. *Varr.* V. *Scenicus.*

Scēnĭcè, *Adv.* Quintil. *Po igro-chinzki, na náchin igraſſev*, vulgo *Po komedianzki* ali *komediachki.* Auf Comödianten Manier. *Komédiás-képen.*

Scēnĭcus, a, um, Cic. *Prizorni, Igro-chinzki*, peregr. *Komediaski.* Zum Comödianten *oder* zur Comödien gehörig. *Komédiáshoz-való.*

Scenĭcus, i, m. Cic. V. *Comicus, Hiſtrio, Umbraticus.*

Sceptrifer, ĕra, um, Ovid. *Bato-noſz, ki kralyevzki bat noſzi.* Scepter tragend. *Királyi pálczát hordozó.*

Sceptriger, ĕra, um. *Silius. idem.*

* Sceptrum, i, n. (ſignum regni, & regiæ poteſtatis) Cic. *Kralyevzki Bat, Kralyevzka Shibika.* t. Scepter, Königlicher Stab. *Királyi páltza.* 2. Metonymicè ponitur *pro* Regno, Imperio. *Senec.*

* Sceptūchus, i, m, *Latinè* Sceptrum tenens, Rex. *Tacit.*

* Schĕda, æ, f. Cic. *Liſztek, Czedula.* t. Blat Papier, ein Zettul. *Tzédula, Dirib darab írás.* V. *Pagella.*

* Schĕdĭa. æ, f. Vitruv. V. *Ratis N.* 1.

* Schĕdiaſma, ătis, n. JCt. *Kratko na berzom vuchinyeno piſzmo. Priproſzta czedulicza.* Eine kurtze eylfertige Schrifft, kleiner und ſchlechter Zettul. *Hirtelen tſinált és tſekél tzédulátska.*

* Schĕdŭla, æ, f. Cic. *Czedulicza.* Kleiner Zettul. *Tzédulátska, íráſotska.*

* Schēma, ătis, n. Vitruv. V. *Figura, forma N.* 6. *Idea, Lineamentum N.* 2. 2. Orationis ſchema: *h. e.* figuræ, ornatus, & ſententiarum lumen. *Cic.* Apud Plaut. *Schema, æ, f.*

* Schēmătiſmus, i, m. Quintil. *Po prilikah govorénye, vu ſzpodobah na pervo davanye.* e. Gleichnuſs-Rede, Abbildung, t. Vor-riſs. *Haſonlatoſág ſzerint-való ſzóllás, Leábrázolás.* Item V. *Effictio N.* 1.

* Schiſma, ătis, n. *Tertull.* V. *Sciſſura.* Transl. *Odmenutje, Nezklad, Neſzloſnozt z-czirkvum &c.* V. *Diſſenſio, Diſcordia.* Hinc ſchiſmaticus, i, m. *Odmetnik, &c.* ita *Eccl.*

* Schœnĭcŏla, *vel* Schœnicŭla, æ, f. Varr. V. *Proſtibulum.*

* Schœnŏbătēs, æ, m. Juven. V. *Funambulo.* Hinc *Schœnŏbătĭcus.*

* Schŏla, æ, f. Cic. *Uchilnicza*, peregr. *Skóla.* e. Schule. *Oskola.* V. *Gymnaſium, Ludus N.* 8. *Literarius ludus.*

Schŏlāris, *com.* re, n. JCt. *&*

Schŏlaſticus, a, um, Quintil. *Nauchitelzki, Skolni.* Zur Schulen gehörig. *Oskolai.*

Scholaſticus, i, m. *Subſtantivè:* Plin. V. *Gymnaſtes, Diſcipulus, Philoſophus, Rhetor. Literatus N.* 1.

* Schŏlĭum, ii, n. Cic. *Kratko razloſenye* iliti *raztolnachenye:* e. Kurtze Erklährung, deutliche Auslegung. *Rövid magyarázat.*

* Sciăgrăphia, *vel* Sciographia, æ, f. Vitruv. V. *Delineatio, Effictio N.* 1. *Figuratio N.* 1.

* Sciăthērĭcon, Sciathericum, *vel* Sciothericum, i, n. Plin. *Szunchenicza, ſzunchena vura* e. Sonnen-Uhr. *Mutatóóra, árnyékóra.*

* Sciătica, æ, f. V. *Iſchiades.*

Scibilis, *com.* le, n. Tertull. *Znanlyiv.* Wiſſentlich. *Tudható.*

Scientĕr, ius, ſſimè. *Adv.* Cic. *Znajuch.* Wiſſentlich. *Tudván, Tudóſon.* Item V. *Prudenter.* 2. V. *Studiò.* Plin.

Scientia, æ, f. Cic. *Znanozt, Znanye, Umitje.* e. Wiſſenſchafft. *Tudomány.*

Scientiŏla, æ, f. Arnob. *Znanyiche.* e. Kleine Wiſſenſchafft. *Tudományotska.*

Scilĭcĕt, *Adv.* Cic. V. *Nempe N.* 1. 2. V. *Nempe N.* 2. *Profectò, Certè.*

* Scilla, (*perperam* Scylla,) æ, f. Plin. V. *Squilla.*

* Scillitēs, æ, m. *Colum.* Vinum, acetum, vel oleum ex ſcilla factum.

* Scimpŏdĭum, ii, n. *Gell.* Lectulus in triclinio.

Scin'? *pro* ſciſne? Terent. *Znaſſli?* Weiſt du denn? *Tudodé? Tuddé?*

Scindo, is, ĕre, ſcidi, ſciſſum, [Act.] Cic. Synon. *Findo,*

Digitized by Google

Findo, Divido, Frango, Lacero. 1. Cultrô ſcindo: *Rêſem.* Schneide. *Metſzem, Metélem.* 2. Securi: *Salcbem, kálam.* Hacke, haue, ſpalte. *Vágom, Haſítom.* 3. Forficibus: *Satrîſem. krájam.* Scheere, ſchneide. *Nyírem, Metſzem.* 4. Scindere ſententiam: *pro* mutare. Dolorem ſcindere: *pro* commemorando renovare. Hactenus *Cic.* Terram ſcindere: *pro* proſcindere, arare, colere. *Vi g.*

Scindŭla, æ. f. V. *Scandula.*

* Scĭnĭfes. & Cĭnĭphes. is, f. Alcim. V. *Culex.*

Scintilla æ, f Cic. *Iskra.* 1. Füncklein. *Szikra.*

Scintillātio, onis, f. Plin. *Iskrenye, krêſzenye, Iskro-akakanye.* Das Zvvitzern, *oder* Funckeln, *e.* Funckelung. *Szikrázás.* Transl. V. *Micamen.*

Scintillo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Iskrimſze, iskre puſztyam. krêſzimſze.* Funckele *Szikrázom.* Transl. ad alia V. *Coruſco, Mico N.* 1. *ſplendeo.* Plaut.

Scintillŭla, æ, f Cic. *Iskricza.* 1. Füncklein. *Szikrátska.*

Scio, is, īre, īvi, ītum, (Act.) Cic. *Synon.* Scientiam habeo, non ignoro, non ſum neſcius, ſcientiam meam *vel* me non fugit &c. *Znam, Umiem, Umim.* Wiſſe. *Tudom.*

Sciŏlus, i, m. Arnob. *Vnogo rîcbib, malo znánya imajuchi chlovek, na pòl vuchen.* Ein halb Gelehrter. *Tudótska, Tudóſotska.*

*Scipio, ōnis, m. Liv. V. *Baculus.*

Scirpĕa, *vel* ſirpea, æ, f. Varr. *Iz ſzitine* ali *rogoza koſs, zpletenka.* Aus Semſen, *oder* Binſen gemachte Flechte, Horde, r. Korb-Wagen. *Fűzből* vagy *kákából tſinált kas, gyékény kas.*

Scirpĕus, a, um, Plaut. *Szitinzki, ſzitji,* ali *rogozni: Iz ſzitine* ali *rogoza.* Aus Semſen *oder* Binſen gemacht. *Gyékényből-* vagy *kákából-való.*

Scirpĭcŭla, æ, f. Varr. *Vinyak za obrezavanye ſzitja, rogoza ali terſzja.* 1. Meſſer zum Semſen und Binſen abſchneiden, &c. V. *Falcula N.* 2. 2. V. *Scirpiculum.* ita *Plaut.*

Scirpĭcŭlum, i, n. Colum. *Rogozàr.* 1. Binſen-Körblein. *Szatyor.* V. *Calathus, Caniſtrum, Corbis, Fiſcella N.* 1. & 2.

Scirpĭcŭlus, i, m. Varr. *Malo ſzitje, ſzitinicza, mali rogoz.* Kleine Semſen, *oder* Binſen. *Gyékényetske, kákátska.*

Scirpo, *rectiùs* ſirpo. V. *Sirpo.*

Scirpus, *vel* Sirpus, (idem obſerva in *Derivatis*) i, m. Plin *Szitina, ſzit, ſzitje.* e. Semſen, glatte Bintz. *Gyékény-fü.* Scirpus major. V. *Juncus.* Enodis eſt ſcirpus: Hinc *Plaut.* Nodum in ſcirpo quærere V. in *Nodus.* Nonnulli etiam leg. *Scyrpus.*

Sciſcitātio, ōnis, f. Petron. V. *Interrogatio, Pervestigatio.*

Sciſcĭtātor, oris, M. Martial. V. *Inquiſitor, Percontator.*

Sciſcĭtor, āris, ātus ſum. (Dep.) Cic. V. *Percontor, Quæro.*

Sciſco, is, ĕre, ſcīvi, ſcītum (Act.) Plaut. V. *Scio, Intelligo, Conor ſcire.* 2. V. *Sancio N.* 1. Plancus legem ſcivit: *pro* ſanxit. ſuffragia ſciſcere: *pro* ferre. *Cic.*

Sciſsĭlis, *com.* le, n. Cels. *Rezlyiv.* Das ſich ſchneiden läſt. *Elmetſzhető.* Item V. *Fiſſilis.*

Sciſſim, *Adv.* Prudent. *Rêſuch, Kálajuch.* Schneidender, *oder* geſpaltner Weiſe. *Metſzve, Metélve. Haſadva.*

Sciſſio, onis, f. Macrob. *Rêzanye.* Das Schneiden. *Metélés, Metſzés.* V. *Fiſſura, Diviſio.*

Sciſſor, oris, m. Petron. *Rezàch, Rêzavecz.* 1. Schneider. *Metélő, Elhasító.* Item V. *Carptor N.* 2.

Sciſsūra, æ, f. Plin. V. *Rima, Fiſſura, Sciſſio.*

Sciſſus, ûs, m. Varr. V. *Sciſſio.*

Scītē, *Adv.* Cic. V. *Argutè, Eruditè, Pulchrè N.* 1. *Bene N* 1. *Aptè, Appoſitè, Affabrè.* Scitiùs, ſcitiſſimè. *Gell.*

Scītor, aris, ātus ſum, (Dep.) Ovid. V. *Sciſcitor.* Hinc *ſcitātio,* & *ſcitātor.*

Scītŭlus, a, um, Plaut. *Aliquantùm ſcitus, Eruditulus, Pulchellus.*

Scītum, i, n. *à ſciſco.* Cic. V. *Sanctio, Placitum, Mandatum. Dogma.*

Scītus, a, um, Cic. V. *Gnarus, Argutus, Prudens.* 2. V. *Pulcher N.* 1. Pamphilo natus eſt puer ſcitus. *Terent.* 3. V. *Opportunus N.* 1. & 3. Hæc nox ſcita eſt exercendo ſcorto. *Plaut.* Scitior, ſcitiſſimus. *Plaut.*

*Sciūrus, i, m. Plin. *Vevericza.* 1. Eichhörlein, Eichkätzl. *Evet, Mókus.*

Scīus, a, um, Non. V. *Peritus.*

Sclāvōnia, æ, f. Geogr. V. *Slavonia.*

† Sclŏpētārius, ii, m. *Puškar.* 1. Bücksmacher, Bücksmeiſter. *Puskás.*

Sclŏpus, i, m. V. *Scloppus.*

Scŏbīna, æ, f. Varr. V. *Lima N.* 1.

Scŏbis, is, f. *vel* m. Colum. &

Scobs, ſcŏbis, f. *vel* m. Priſcian. *Prah od pilenya, vertanya. &c.* 1. Feyl-Staub. *Reſzelő utánn hullott por.* V. *Ramentum, Limatura.*

* Scŏlŏpax, ăcis, (*ſubaud.* avis) f. V. *Ficedula N.* 2. 2. V. *Sturio.*

* Scombrus, *vel* ſcomber, bri, m. Plin. *Lokarda, morzkariba.* Gevviſſe Art von Meer-Fiſchen. *Kénkőſzínű tengeri hal, ſkombri.*

* Scōmma,

Digitized by Google

*Scōmma, ătis, n. Macrob. V. *Sanna.*

Scōpæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Metla.* r. Beſem. *Seprh.* Hinc *Tranſl.* Diſſolvere ſcopas: *pro* Rem prorſùs inutilem facere. *Cic.* Scopæ ſolutæ: *h. e.* Res nullius momenti, *vel* Homines nihili, & nullius prorſùs conſilii. *Id.* Sing. *Scopa* non legitur apud Auctores.

Scōpārius, ii, m. Ulp. V. *Converritor, Mediaſtinus.*

Scōpio, (*Alii leg.* Scipio,) ōnis, m. *Colum.* &

Scōpium, ii, n. Cato. V. *Scopus N.* 2.

† Scōpo, as, avi, atum, (Act.) V. *Verro, Everro N.* 1.

Scōpŭla, æ, f. Colum. *Metlicza.* e. Kehr-Bürſte. *Seprutske.* V. *Excutium, Everriculum N.* 1.

Scōpŭlōſus, a, um, Plin. *Vodo-pechinaſzt, ſpilyazt.* Felſicht, voll Steinklippen. *Kőſziklás.* 2. Transl. V. *Periculoſus, Difficilis N.* 1. Intelligo, quàm ſcopuloſô locô verſer. *Cic.*

Scŏpŭlus, i, m. Cæl. *Synon.* Saxum eminens. *Pechina vu vode ſztojecha, van ſterchechi kamen.* e. Klippe, Steinklippe. *Kő-ſzál, kőſzikla.* 2. Transl. V. *Periculum N.* 2. *Difficultas N.* 1. Alicujus rationes ad ſcopulos appellere. *Cic.*

*Scŏpus, i, m. Veget. *Námerek. &c.* V. *Meta N.* 3. Hinc Transl. V. *Deſtinatio, Intentio N.* 1. *Propoſitum.* ita *Cic.* 2. apud Varr. *Grozdova noſicza.* r. Weintrauben-Stengel. *Szőlő gerezd ſzáratskája.* V. *Scapus uvæ.*

Scordălus, i, m. *Senec.* V. *Impatiens, Ferox, Impudens, Temerarius.*

*Scordium, ii, n. & *Scordŏtis, is, f. *Plin.* Herba allio ſimilis.

*Scōria, æ, f. Plin. *Izvarek, ſelēzno &c. ſzmetje.* e. Schlacken, r. Metall-Schaum. *Salak, vaſnak, ónnak, és egyéb olvaſztott értzenek a' ſepreje.* Synon. *Metalli retrimentum, fax, ſordes.* 2. Transl. V. *Miſeria, Paſſio.* Virg.

*Scorpio, ōnis, m. *Schipavecz, chemerni kachúricz,* vulgo *Skorpion.* r. Scorpion. *Egy mérges féreg, Skorpió.* Item eſt genus piſcis, fruticis, herbæ, &c. ità *Plin.* 2. eſt unum è 12. ſignis Zodiaci, unam & viginti ſtellas complectens. *Horat.*

Scorpiōnius, a, um, Plin. *Ad ſcorpionem pertinens.*

*Scorpius, ii, m. Plin. V. *Scorpio.*

Scortātio, ōnis, f. V. *Fornicatio N.* 1.

Scortātor, ōris, m. Cic. V. *Fornicarius N.* 1.

Scortātus, ûs, m. Apul. V. *Scortatio, Meretricium.*

Scortĕa, æ, f Senec. *Penula coriacea, pellicea.*

Scortĕum, ei, n. Feſt. *Kojnata vrecha, torba,* Lederner-Sack. *Bőr zſák.* Item V. *Pharetra.*

Scortĕus, a, um, Cels. V. *Coriaceus, Pelliceus.*

Scortillum, i, n. *Dim.* Catull. V. *Meretricula.*

Scortor, āris, ātus ſum, (Dep.) Terent. V. *Meretricor, Fornicor.*

*Scortum, i, n. Varr. V. *Corium.* 2. V. *Meretrix, Lupa N.* 1. ità *Cic.*

Scōtia, æ, f. Geogr. *Skoczia kralyeztvo.* Das Königreich Schottland. *Skotzia orſzág.* Pars majoris Britanniæ, qua hæc in ſeptentrionem incurrit.

*Scōtia, æ, f, Vitr. *Latinè* Umbra, tenebræ.

Scōtus, i, m. Claudian. *Skoczianecz.* Ein Schottländer. *Skotziai ember.*

Screābilis, Plin. V. *Excreabilis.*

Screātor, ōris, m. Plaut. *Hrakavecz, Plyuvavecz.* r. Reuſperer, Koderer. *Hákogó.*

Screātus, ûs, m. Terent. V. *Excreatio.* 2. V. *Excrementum.*

Screo, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Excreo.*

Scrība, æ, m. Cic. *Piſzàr, Piſzecz.* r. Schreiber. *Iró-Deák.*

Scriblīta, æ, f. Cato. *Fányek, Rites.* r. Flade, Faſcheng-Krapff, gebacken Straublein. *Réter-béles.*

Scrībo, is, ĕre, pſi, ptum, [Act.] Cic. *Piſſem.* Schreibe. *Irok.* Leges ſcribere, *pro* condere. *Id.* Hæredem ſcribere: *pro* inſtituere, ſtatuere, facere. *Martial.* Alicui nummos ſcribere: *h. e.* pro mutuis acceptis nummis creditori ſcriptô cavere, & ſe obſtringere. *Plaut.* Legionibus ſupplementum ſcribere: Milites ſcribere: *pro* conducere, &c. *Cic.* Aliquid in animo ſcribere: *pro* imprimere animo. *Terent.*

Scrīnium, ii, n. Plin. V. *Ciſta N.* 1. *Arca.*

Scriptĭlis, *com.* le, n. Ammian. *Piſzlyiv, Moguchiſze piſzati.* Das ſich ſchreiben läſt. *Irható.*

Scriptio, onis, f. Cic. *Piſzanye.* e. Schreibung, das Schreiben. *Irás.*

Scriptĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſcripto) Cic. *Vnogokrat piſſem, zpiſzávam.* Offt ſchreibe. *Irkálok, mind egyre irok.*

Scripto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſcribo.) Horat. V. *Scriptito.*

Scriptor, oris, m. *Knigo-piſzecz.* r. Bücher-Schreiber. *Könyv-ſzerző.* V. *Scriba, Auctor N.* 3. Legum ſcriptor: V. *Legislator.* ita *Cic.*

Scriptōrius, a, um. Cels. *Piſzmeni, Piſzanyu ſzliſſajuchi.* Zum Schreiben gehörig *Iráshoz-való.* Cultellus ſcriptorius. V. *Scalprum librarium.*

Scriptum, i, n. Cic. *Piſzmo, Piſzano.* e. Schrifft, das Geſchriebene. *Irás, megirott.*

Scriptūra, æ, f. Cic. *Piſzmo.* e. Schrifft. *írás.* V. *Scriptio.* Metonymicè V. *Scriptum.*

Scriptŭrio, is, ire, (Neu. *Medit.*) Sidon. *Geſtio ſcribere. ſcriptito.*

Scriptus, ûs, m. V. *Scriptura.* Abdicare ſe ſcriptu. *Gell.* ubi alii leg. *ſcripto.*

Scrŏbĭcŭlus, i, m. *Dim.* Colum. V. *Foſſula.*

Scrŏbis, is, *Plin.* Scrobs, ſcrŏbis, *Colum.* Ex mente Priſciani eſt m. & f. V. *Foſſa.*

Scrōfa, æ, f. Varr. *Praſzicza plodna.* e. Schvveins-Mutter, Sau. *Eme diſznó, Magdiſznó.*

Scrōfinus, a, um, Marcell. Empir. *Praſzicbin, Praſzicbji, ſzoinyzki.* Säuiſch. *Magdiſznóhoz-való.*

Scrōfipaſcus, i, m. Plaut. V. *Subulcus.*

Scrŏtum, i, n. *Celſ.* Pellis teſticulos continens.

Scrūpĕda, æ, *com.* Varr. *Tesko-bodya, Tesko-bóduſs, Tesko-boduſsicze.* Der *oder* die übel gehen kan. *Nehezen-járó.*

Scrūpĕus, a, um, Virg. *Kamenycbazt.* Steinicht, ſteinächtig. *Köveſes.* V. *Lapidoſus.* 2. Transl. V. *Anxius.* Varro.

Scrūpōſus, a, um. Plaut. V. *Scrupeus N.* 1. 2. Transl. V. *Scaber N.* 1. Lucr.

Scrūpŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Jeden skruplin imajucbi.* Eines Scrupels ſchvvehr. *Egy skrupuluſni nehéz.*

Scrūpŭlātim, *Adv.* Plin. *Per ſcrupula.*

Scrūpŭlōsē, iùs, ſsimè, *Adv.* Colum. Plin. *Szumnyivo.* Gar zu Nachſinnig. *Akadályoſon. &c.* V. *Anxiè, Nimis & Curiosè.*

Scrūpŭlōſitas, atis, f. Colum. V. *Curioſitas N.* 1. *Anxietas, Nimia ſolicitudo.*

Scrūpŭlōſus, a, um. *Pun kamėncbeczev. &c.* V. *Calculoſus N.* 1. *ſcrupoſus N.* 1. Tanquam è ſcrupuloſis cotibus enavigavit oratio. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 14. ubi alii leg. *ſcrupoſis*, alii *ſcopuloſis:* Item V. *ſcaber N.* 1. ita *Plin.* 2. Transl. *Szumnyiv, Pun dvojne.* Bekümmert, zvveiffelhafftig. *Akadályos.* V. *Curioſus N.* 1. *Anxius, Dubioſus*, ita *Quintil. &c.* ſcrupuloſior: *Plin.* ſcrupuloſiſſimus. *Apul.*

Scrūpŭlum, i, n. Cic. *Synon.* Drachmæ pars tertia. *Skruplin, vága*, ali *Poteza dvanajſut zérn*, iliti *zernaa.* r. Scrupel, ein Gevvicht, ſo zvvölff Gran vviegt. *Egy könting harmad réſze.*

Scrūpŭlus, i, m. Cic. *Peſzcbeni kamencbecz, oſter vu obuveb kamencbecz.* Spitziges Sand-Steinlein. *Saruba erő láb sértő követske.* V. *Calculus N.* 1. *Lapillus.* 2. Transl. *Szumnya.* e. Gemüths-Irrung, *oder* r. Scrupel. *Akadály.* V. *ſcrupuloſitas, Dubietas, Angor, Moleſtia.* Hunc ſibi ex animo ſcrupulum evellere. *Id. pro R. Am.* c. 2.

Scrūpus, i, m. *Feſt.* V. *ſcrupulus N.* 1. 2. V. *Calculus N.* 1. ita *Cic.*

Scrūta, ōrum, n. *plur.* Horat. V. *Veteramenta.*

Scrūtāria, æ, f. (*ſubaud.* ars) Apul. *Terſtvo z-ſztarinum.* Gerümpel-*oder* Trödel-Kram. *ó dolgoknak váſárláſa.*

Scrūtārius, ii, m. Lucill. *apud* Gell. *Z-ſztarinum Terſecz.* r. Trödeler, Grempler, der alte Waaren verkaufft. *ó dolgok váſárlója.*

Scrūtātio, onis, f. Senec. V. *Perſcrutatio.*

Scrūtātor, oris, m. Stat. V. *Rimator.*

Scrūtinium, ii, n. Apul. V. *Scrutatio.*

Scrūtor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Perquiro, Excutio N.* 4.

Sculpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Plin. *Zrezávam.* Schnitzle. *Képet faragok, &c.* V. *Cælo, ſcalpo.* E ſaxo ſculptus. *Cic.* Alii leg. *ſcalptus.*

Sculpōnĕa, æ, f. Cato. *Dreveni obuv, czótlya.* r. Holtz-Schuh. *Fa-ſaru.*

Sculpōneātus, a, um, *Varro.* ſculponeis indutus.

Sculptīlis, *com.* le, n. *Zrezlyiv, zrézan.* Geſchnitzt. *Faragott.* Opus ſculptile. *Ovid.*

Sculptor, oris, m. Plin. *Kameno-rezecz, Drévo-Dubecz, Zrezavavecz kipov*, peregr. *Piltávar. &c.* r. Bildhauer, Bildſchnitzer. *Kő metſző, Fábólkimetſző, kép-faragó.* V. *Cælator.*

Sculptūra, æ, f. Plin. *Izrezavanye, Dubenye, Kameno-ali Drevo-dubczev delo.* Das Schnitzlen, Schnitz-Werck, Bildhauer-Handvverck. *Faragás, kő vagy fa metſzés. &c.* V. *Excavatio, Cælatura.*

Scurra, æ, m. Cic. *Neſzramenlyiv ſ'alecz.* r. Unverſchamter Poſſen-Reiſſer. *Tſéltſapó, Ortzátlan tsúfoló.* V. *Sannio, Blatero.* Item V. *Joculator, Aſſentator.* Plaut.

Scurrīlis, *com.* le, n. Cic. *Neſzramno-ſ'alen, Merzko-ſzmeſſen.* Lotterbübiſch, unſchamhaffte Poſſen treibend, leichtfertig. *Szemtelen, Trágár.* V. *Impudens, Dicax, Procax, Mimicus.* Item V. *Faceto ſus.* ita *Valer. Max. l.* 8. c. 8. n. 2.

Scurrīlĭtas, ātis, f. *Neſzramna ſ'ala, Nedoſztojna govorlyivozt.* e. Lotterbüberey, Leichtfertigkeit, unverſchamte Narheit. *Tſéltſapſág, Trágárság.* V. *Impudentia, Procacitas, Dicacitas.* ita *Auctor dial. de Orat.* c. 22.

Scurrīlĭtĕr, *Adv.* Plin. V. *Procaciter, Impudenter, Mimicè.*

Scurror, āris, āri, (Dep.) Horat. *Neſzramne ſ'ale zpravlyam, nedoſztojnoſze ſ'alim.*

Poſſen

Poſſen reiſſe. *Tselet tſapek*. Item V. *Nugor, Facetior, Aſſentor.*

Scurrŭla, æ, m. *Dim.* Apul. *Parous*, vel *vilis ſcurra.*

Scūtāle, is, n. Liv. *Kóſa na dnu preche, kóſa na ſchitu* ali *za ſchit.* s. Schling-Leder, Schild-Leder. *A' paritja bôre, mellybe a' hajitandó követ téſzik: Paiſ ſzijja.*

Scūtārius, ii, m, Plaut. *Schitàr, ki ſchite dìla.* r. Schildmacher. *Paiſ tſináló gyártó.*

Scutarius, a, um, Veget. *Schitni, ſchitu ſzliſſajuchi.* Zum Schild gehörig. *Paiſhoz-való.*

Scūtātus, a, um, Cic. *Z-ſchitom zaſzcert*, ali *oboruſen.* Der ein Schild führt, mit einem Schild verſehen. *Paiſos.* V. *Parmatus.*

Scūtella, æ, f. *Dim.* à ſcutra, Cic. V. *Patella N.* 1.

†Scūtellārius, ii, m. *Zdelàr.* Der Schüſſeln macht. *Tál vagy tálotska-tſináló.*

Scūtica, æ, f. Martial. *Kratki reméni bich*, peregr. *Korbàch.* Eine kleine lederne Geiſſel, e. Peitſche, Karbatſche. *Oſtor, Korbáts.*

Scūtĭgĕrŭlus, a, um, Plaut. *Schito-noſz.* Schild tragend. *Paiſ hordozó.* Item V. *Armiſer.*

Scutra, æ, f. *Plaut.* Vaſis ænei genus. V. *Lebes, Patena, &c.*

Scūtŭla, æ, f. *Dim.* à ſcutra. Tacit. V. *Scutella.* Item *Scūtŭla* à ſcutum. V. *ſcutulum.* Varia & dubia eſt hujus vocis apud Authores interpretatio, uti & vocis *ſcutra.*

Scūtŭlum, i, n. Cic. *Mali ſchit, ſchitecz.* s. Schildlein. *Paiſotska.* V. *Parmula.*

Scūtum, i, n. Cic. *Schit.* s. Schild. *Paiſ.*

*Scylla, æ, f. *Niſi* Megarenſium Regis filia. *Ovid.* 2. Scylla eſt ſcopulus in mari ſiculo, charybdi oppoſitus. Hinc *Transl. Proverb.* Incidit in ſcyllam cupiens vitare charybdim. *Hotechiſze menyſſe pogibeli ógnuti, opal je vu vekſu.* Der eine kleinere Geſahr vermeiden vvolte, iſt in eine vveit gröſſere gerathen. *Valamit a' vámon nyert az harmitzadon elveztete.* 3. Scylla nomen piſcis, & avis: *Plin.*

*Scȳphus, i, m. Cic. V. *Poculum N.* 1.

*Scȳthă, *vel* Scȳthēs, æ, m. Cic. *Qui eſt ex ſcythia.*

*Scȳthĭa, æ, f. Regio orbis terrarum vaſtiſſima, à ſeptentrione ad Pontum porrecta, cui *Cluverius ex veteribus* longitudinis milliaria germanica mille attribuit, eámque cum Sarmatia vetere, & parte Illyrici confundit Dividitur in *Europaam*, & *Aſiaticam.* Gentis ſcythicæ innumerabiles fuēre populi. Eorum celeberrimi *Saca, Maſſagĕta, Daha, Eſſedŏnes, Ariăca, Rhymnĭci, Peſici, Amordi, Hiſti, Edŏnes, Cama, Camaca, Autariani, Aſai, &c.* Aſiam, quindecim annorum ſpatio ſubactam, mille quingentos annos vectigalem tenuerunt; & Parthicum, ac Bactrianum imperium condiderunt. ita *Plin. l. 4. c. 12. l. 6. c. 17. & l. 7. c. 2. Curt. l. 7. &c.* Plura V. in *Sarmata, &c.*

Se, *Præp. inſeparabilis*, Cic. Ponitur 1. pro *ſine*: ut *ſecurus* h. e. *ſine cura.* 2. pro *ſeorſum*, & denotat ſeparationem, &c. ut *ſejungo, ſecedo, &c.*

Sēbācēus, a, um, *Apul.* &

Sēbālis, *com.* le, n. Ammian. *Lojen, Lojni.* Von Unſchlitt. *Fagygyuból-való.*

Sēbo, as, avi, atum, (Act.) *Z-lojom máſem.* Mit Unſchlitt beſtreiche, ſchmiere. *Megfagygyazom, Fagygyazok.* Candelas ſebare, Colum. *Szveche zlèvati.* Die Kertzen machen. *Gyertyát mártani.*

Sēbōſus, a, um, Plin. *Lojen. Pun loja.* Voll Unſchlitt, ſchmierig vvie Unſchlitt. *Fagygyas, Zſíros.*

Sēbum, & Sēvum, (*utroque modo legitur.*) i, n. Plaut. *Lòj.* s. Unſchlitt. *Fagygyu.*

Sĕcābĭlis, *com.* le, n. Auſon. *Szechlyiv.* Das ſich hauen laſſet. *Elvágható.* V. *Sciſſilis, Caducus.*

Sĕcāle, is, n. Plin. *Zlochezzta drobna hers:* n. Rocken, Rocken-Spalte, gevviſſe Art vom Getraid. *Ros-gabona.*

Sĕcāmentum, i, n. Plin. *Odſzek, Falat drva.* s. Abgehauen Stuck, als Späne, Faſs-Tauben, &c. *Vágott fa, darab fa, Vágás utánn eſett forgáts.*

Sĕcēdo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Neu.) Cic. *Oddruſiſzvamſze.* Abtrette. *Félfelé mégyek.* V. *Recedo N.* 1. *Decedo N.* 2. *Diſcedo.*

Sĕcerno, is, ĕre, crēvi, crētum, [Act.) Cic. *Trébim, &c.* V. *Diſcerno N.* 1. 3. & 5. *Diſcrimino, Diſtinguo, N.* 1. *ſeparo.*

Sĕceſpĭta, æ, f. *Feſt.* Genus cultri.

Sēceſſio, onis, f. Cic. V. *Diſceſſio, Receſſio.* Item V. *Defectio N.* 2.

Seceſſus, ûs, m. Ovid. V. *Seceſſio, Receſſus N.* 1. 2. V. *Secretum N.* 1. Plin.

Sĕcĭŭs, *Adv. Comp.* V. *Minùs, Poſteriùs N.* 1. *Magìs N.* 1. & *Aliter.* Impedimento eſt, quo ſecius lex feratur. *Auth. ad Her.* Nihilo ſeciùs ſequebatur. *Cæſ.*

Sĕcĭus, à, um, V. *Secabilis.* Placenta ſecia. *Feſt.*

Sēclūdo, is, ĕre, ūſi, ūſum, [Act.] Cic. V. *Seorſum & Claudo N.* 1. *Sejungo, ſemoveo.*

Seclūsōrĭum, ii, n. Varro. *Poſzehita zapernicza: Priſzoba: Meſzto, vu kojemſze kaj zaſzeb chuva ali zapira.* Ein verſchloſſener neben-

neben-Ort, da man etvvas behält, s. Cabinet, Beykämmerlein. *Rekeſz, külön rekeſztett hely, kamara.*

Sēco, as, cui, ctum, [Act.] Cic. *Szêchem, Czipam.* Hacke, Haue. *Elvágom, Metſzem.* 2. Transl. V. *Diſtinguo N.* 1. *Diſtribuo, Divido.* Cauſas in plura genera ſecare. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 27. Aliquem ſecare: *h. e.* Dente ſatyrico mordere. *Horat.*

Sēcordia, Sēcors. *Plaut.* V. *Socordia, ſocors.*

Sēcrētārium, ii, n. Sever. ſulpit. *Otajno meſsto, ſzkrovna ſzoba, komora, &c.* Ein heimlicher Ort, e. Stube, &c. *Külön-való hely, Kamara, &c.* Item V. *Cancellaria.*

†Secretarius, ii, m. *Sakrovno-piſzecz.* Geheimer Schreiber. *Titkos iró-deák.*

Sēcrētè, *Tertull.* Sēcrētim, *Amm.* V. *Secretò.*

Sēcrētio, onis, f. Cic. V. *Diſcretio, Diſcriminatio, Diſtinctio, Separatio, Gelamen.*

Sēcrētō, *Adv.* Colum. V. *Diſcretè, diſtributè, diviſè, ſeparatè, ſeorſum.* Item 2. V. *Occultè, Celatim, Clam, Arcanè.* ita *Cic.*

Sēcrētum, i, n. Tacit. *Zábod, Meſsto za potrebochu telovnu,* vulgo *komornyak.* Heimliches Gemach, r. Abtritt. *Magános hely, árnyik ſzék.* V. *Secretarium, Receſſus N.* 1. 2. V. *Arcanum.* Plin.

Sēcrētus, a, um, *Cic.* (Sēcrētior, *Tacit.* Secretiſſimus, *Colum.*) V. *Diſcretus, Dividuus N.* 2. *Diviſus, Segregus, Selectus, Solitarius, ſolus.* 2. V. *Occultus.* ita *Tacit.*

Secta, æ, f. Cic. *Naſzledba: Vu veri, navuku, ali vu drugom dugovanyu ſzkupa derſanye, ſzloſnozt, zpraviſche, druſtvo.* e. Secte, Parthey, Nachfolg: Im Glauben, Lehr, *oder* andern Ding Mithaltung, übereinſtimmung, Verſammlung, Geſellſchafft. *Különben-való követés: Hitben, tudományban,* vagy *más dologban Egybe tártás, Egyeſség, Gyülekezet, Tárſaság.* Item V. *Factio N.* 2.

Sectāculum, i, n. Apul. V. *Propago N.* 2.

Sectārius, a, um, *On, kojega drugi naſzleduju.* Derjenige, dem andere folgen. *Kit máſok követnek, Elöl-járó.* Vervex ſectarius. *Plaut.* Item V. *Partialis, Factioſus.*

Sectātio, onis, f. Tertull. V. *Affectatio N.* 1.

Sectātor, oris, m. Cic. *Naſzlednik, ſzleditel.* r. Nachfolger. *Valakit követö, valaki utánn járdogaló.* V. *Imitator, Diſcipulus.*

Sectātrix, icis, f. Petron. V. *Imitatrix.*

Sectīlis, *com.* le, n. Plin. *Razſzechen, Rézan, Raztolen.* Gehauen, geſchnitten. *Vágott, metſzett.* Item V. *Secabilis.*

Sectio, onis, f. Plin. *Szêchenye, ſzékanye.* e. Hauung, Hackung, r. Schnitt. *Vágás. Metſzés, Metélés.* V. *Sciſſio, Conciſio.* 2. Prædæ ſectio: *h. e.* diviſio. *Cic.* Exercere ſectiones: *h. e.* Ex bonis publicatis quæſtum facere. *Tacit.* Univerſam ſectionem vendere: *h. e.* omnia bona proſcripta. *Caſ.*

Sectīvus, a, um, Colum. *Dober za ſzékanye.* Wohl zu ſchneiden. *Jól ſzelhetö, metélendö.* V. *Secabilis.*

Sector, aris, ātus ſum, (Dep.) Cic. V. *Aſſector N.* 1. *Imitor, Continuo N.* 2. *&* ſequor, *Frequenter,* vel *Multùm &* ſequor.

Sector, oris, m. Cic. *Szekàch, Czipavecz.* r. Hauer, Hacker, Abſchneider. *Vágó, Metſzö.* V. *Ceſor, Diſtributor, Diviſor.* Zonarius ſector. V. *Saccularius.* ita *Plaut.* 2. Accipitur *ſector* pro *Quadruplatore N.* 1. Item pro *Emptore & Negotiatore bonorum proſcriptorum, &c.* ita Cic.

Sectrix, icis, f. *Plin.* Emtrix honorum in Auctionibus.

Sectūra, æ, f. Plin. V. *Sectio N.* 1. *Sciſſura.* Item V. *Caverna, Fodina.* ita *Caſ.*

Sēcŭbātio, onis, f. *Solin.* &

Sēcŭbĭtus, ûs, m. Ovid. *Na ſzamom leſanye, zoſzeb ſzpánye.* Das allein Ligen, *oder* Schlaffen. *Külön hálás, Magánoſon hálás.*

Sēcŭbo, as, bui, bĭtum, [Neu.] Liv. *Zoſzeb leſim, ſzam ſzpim.* Allein lige, *oder* ſchlaffe. *Magánoſon fekſzem, külön hálok.*

Sēcŭla, æ, f. Varr. V. *Falx, Falcula N.* 1. 2. *&* 3.

Sēcŭlāris, *com.* re, n. Plin. *Szto-letni, ſzto-godiſchni, veku ſzliſſajuchi.* Hundert-Jährig, zum Seculo gehörig. *Száz eſztendönként-való.* 2. V. *Mundanus, Profanus N.* 1. Item V. *Genticus N.* 2. ita *Tertull.*

Sēcŭlum, *&* per *Sync.* Sēclum, i, n. Cic. *Vèk, Vièk, ſzto lètje, ſzto-letno vrème, ſzto lètaa, ſzto godiſchaa.* e. Hundertjährige Zeit, hundert Jahr, Zeit von hundert Jahren. *Száz eſztendö.* Item *Dugo vrème.* e. Lange Zeit. *Hoſzſzú idö.* 2. V. *Propago N.* 2. ita *Lucr.* 3. V. *Mundus N.* 1. Mores ſeculi: *h. e.* Profana vivendi ratio. ita *Tertull. cum Eccl.*

Sēcŭm, (*q. d.* cum ſe.) Cic. *Szobbom, z-ſzobom.* Mit ſich ſelbſt. *Magával, Magában.*

Sēcundæ, ārum, f. *plur.* Plin. *Rubachicza,* ali *Koſſulicza materinzka,* iliti *putrobna, vu kojoj dète leſi,* iliti *z-kojumſze rodi.* Das Hembdlein in vvelchen das Kind in Mutters-Leib eingevvicklet lieget; e. Nachgebuhrt. *Burok, Gyermek tartó lanterna: Szülö Aſzſzonynak a' máſſa.* 2. Idem eſt ac *Partes ſecunda.* ita *Cic.* qui tamen ſubſtantivum ſæpe exprimit.

Sēcun-

Sĕcundānus, a, um. *Drugo-redni*. Zur andern Ordnung gehörig. *Máſodik renden-való*. Secundani: *h.e.* Milites ſecundæ legionis *Liv.*

Sĕcundārius, a, um, Cic. *Drugi za pervim, taki za pervim iduchi*. Der Nächſte nach dem erſten. *Máſodik az elſő utánn*. Item V. *Secundanus, ſecundus*, *Proximus N. 1.* Panis ſecundarius. Sveton. *Zmēſzni ali Druſinzki Kruh*. s. Haus-Brod, Geſinde-Brod. *Köz kenyér*.

Sĕcundè, *Cato*. ſecundiſſimè *Adv*. Cic. V. *Proſperè*.

Sĕcundicērius, ii, m. JCt. *Synon*. Proximus à Primicerio. *Drugi vu kakvoj chaſzti, Drugo-chaſztnik*. Der andere in der Würde. *Valami méltóſágban máſodik*.

✝Sĕcundīnæ, ārum, f. *plur*. Medic. V. *Secunda N. 1.*

Sĕcundo, as, avi, atum, [Act.] Tacit. *Szrechu dájem, Pripomágam*. Das Glück gebe. *Szerentſéſitem, ſzerentſéſitetem*. V. *Proſpero*, *Adjuvo*. Dii incepta ſecundent. *Virg*. Tempus ei rei ſecundat. *Plaut.*

Sĕcundò, *Adv*. Cic. *Drugòch, Drugi-pùt, Drugitrat*. Zum andern mal. *Máſodſzor*.

Sĕcundum, *Præp*. Cic. *Poleg*. Nach. *Szerént*. Vivere ſecundum naturam. ſecundum arbitrum tuum teſtes dabo. 2. V. *Prope N. 1.* Iter ſecundum mare facere. 3. V. *Poſt N. 1.* Proximè autem, & ſecundum Deos, homines hominibus maximè utiles eſſe poſſunt. 4. V. *Pro præp. N. 1.* Multa ſecundum noſtram cauſam diſputavit. 5. V. *Convenienter*. Teſtimonium ſecundum fidem & religionem dicere. 6. V. *In N. 1.* Aliquid alicui ſecundum quietem prædicere. Hactenus *Cic.* 7. Adhibetur *Adverbialiter* pro *Secundò*. Animadvertendum primùm, quibus de cauſis conſtituerint paces, ſecundùm, qua fide eas coluerint. *Varro.*

Sĕcundus, a, um, V. *Alter ſecundarius*. Secundus à Rege: *h.e.* proximus Regi. *Cic.* Item 2. V. *Proſper*, *Propitius*. Fortunâ ſecundâ uti: *h. e.* propitiâ, felici. Facere aliquid ſecundô populô *h. e.* favente, non repugnante. *Id.* In hac notione *Comp*. ſecundior: *Terent*. ſecundiſſimus: *Cic.* 3. Amne ſecundo defluere: *h. e.* aqua ſequente, ſeu ſecundum curſum aquæ. *Curt.*

Sĕcūrē, *Adv*. Plin. V. *Tranquillè*, *Incuriosè*, *Tutè*.

Sĕcūrĭcŭla, æ, f. Plin. *Szekiricza, Balta*. Kleine Hacke, s. Aextlein, Beilein. *Szekerſetske, Balta*. 2. V. *Subſcus*. ita *Vitr.*

Sĕcūrĭfĕr, & Sĕcūrĭger, a, um, Ovid. *Szekironoſa*. Beil-tragend. *Szekertsét, vagy Baltát viſelő*.

Sĕcūris, is, f. Cic. *Szekira*. e. Hacke, s. Beil, e. Axt, Barthe. *Fejſze, Szekertze*. V. *Aſcia N. 1.* 2. Secures *inſignia* erant Romanorum Magiſtratuum perinde ac faſces. Hinc *Metonimicè* ſumuntur pro *Magiſtratu*. V. in *Faſcis N. 2. 3.* Transl. *Securis* ponitur pro *Damno*. *Detrimento N. 2. Plaga N. 2. Transl.* ut: Infligere Reip. Securim: Alicui ſecurim injicere. *Cic.*

Sĕcūritas, atis, f. Cic. *Szegurnoſzt*, *Nepogibelnoſt*. e. Sicherheit, Sorgloſigkeit. *Bátorſág*. V. *Tranquillitas*, *Incuria*, *Negligentia*.

Sĕcūrus, a, um. *Szeguren, Prez ſzkerbi ſtoechi*. Sicher, ſorglos. *Bátorſágban lő*. V. *Tranquillus*. Ab hoſte ſecurus. *Cic.* 2. V. *Incurioſus*, *Negligens*. Parvæ obſervationis ſecurus. *Quintil.*

Sĕcūs, *Præp*. V. *Penes*, *Prope N. 1.* Naſcitur ſecus fluvios. *Plin.*

Sĕcŭs, *Adv*. V. *Aliter*. Rectè an ſecus, &c. *Cic.* V. in *Rectè*. Comp. *Secius*. V. ſuo loco.

Sĕcŭs, n. *Nom. Indecl.* V. *Sexus*, *ſpecies*, *N. 1.* *Genus N. 1.* Virile, ac muliebre ſecus. *Salluſt.*

Sĕcūtor, ōris, m. Apul. V. *Aſſecla*, *Imitator*. 2. Speciatim: *Naſzleduj uchi Mecho-bojnik*. Nachfolgender Fechter. *Más utánn köoetkezendő bajnok, bartzoló*. Cum Graccho juſſus pugnare ſecutor. *Juven.*

Sĕd, *Conj*. Cic. V. *At*. *N. 1.* Sed enim. *Cic. vel* Sed enim verò. *Liv.* V. *Atqui N. 1.*

Sēdāmĕn, ĭnis, n. Senec. V. *Sedatio*, *Quies N. 2. Placamen*.

Sēdātè, *Adv*. Cic. V. *Placatè*.

Sēdātio, onis, f. Cic. V. *Pacatio*, *Placatio*, *Moderatio*.

Sēdātor, ōris, m. Arnob. V. *Pacator*.

Sēdātus, a, um, Cic. V. *Pacatus*.

Sēdēciēs, (*Alii leg.* Sexdecies,) *Adv*. Plin. *S'eſztnaiſztkrat*, *S'eſztnaiſzt-puta*. Sechzehenmal. *Tizenhatſzor*.

Sēdĕcim, *Plin*. Sexdecim. *Adv*. Liv. *S'eſztnajſzt*. Sechzehen. *Tizen-hat*.

Sēdēcŭla, *Alii leg.* Sēdĭcŭla, æ, f. Cic. *Szolchecz*, *Szedalcze*, *Szolicza*. s. Seſſelein, Stühlein. *Székecske*.

Sĕdentārius, a, um. *Vnogo-ſzedechi*, *ſzedech delajuchi*, *ſzedechki*. *ſzedech bivajuchi*. Immer ſitzend, der ſitzend arbeitet, zum Sitzen gehörig, vvas von Sitzenden gemacht vvird. *Ülő*. *ülve-való*, *ülve dolgozó*, *ülve tſinálte*,

Digitized by Google

tſinált. Sutores ſedentarii. *Plaut*. Opera, vita ſedentaria. *Colum.*

Sĕdeo, es, ĕre, ſēdi, ſeſſum, [Neu.) Cic. *Szedim*. Sitze. *Ülök*. 2. Transl. V. *Moror N*. 1. & 3. *Deſideo, Otior*. Totos dies in villa ſedere. *Id, Att. l*. 12. *ep*. 44. 3. Pro tribunali ſedere: *h. e*. judicium celebrare, cauſam diſcutere. *Plin*. V. in *Pro N*. 4. 4. In ovis ſedere: *pro* incubare. *Id*. 5. Ad Reip. gubernacula ſedere: *pro* imperare, regere, clavum imperii tenere. *Cic*. V. in *Clavus N*. 2. 6. Hoc animo, *vel* in animo ſedet: *pro* inſidet, inhæret, fixum & ſtatutum eſt. *Senec*. Vox auribus ſedet: *pro* imprimitur, inhæret. *Quintil*. 7. V. *Convenio N*. 3. *Quadro N*. 2. Toga illi meliùs ſedet. *Id*. Humeris tuis imperium bene ſederet: *Plin*. 8. Campô Nola ſedet: *pro* poſita, *vel* ſita eſt loco plano, humili, & depreſſo. *Silius*. 9. Nec dum rogus ſederat: *h. e*. ruerat, collapſus erat. *Stat.*

Sēdēs, is, f. Cic. *Szedalo, ſzedalnicza, ſztolicza, ſztolecz*. r. Stuhl, Sitz, Seſſel. *Szék, Pad*. 2. Transl. V. *Reſidentia, Domicilium, Permanſio, Sedile N*. 2. Romæ ſedem collocare, figere. *Id*. Deligere bello ſedem. *Tacit.*

Sēdĭcŭla, æ, f. V. *Sedecula.*

Sēdĭgĭtus, a, um, Plin. *S'eſztero perſzt, s'eſzt perſztov na jednoj ruki imajuchi*. Sechs Finger habend. *Hat-ujjú.*

Sĕdīlĕ, is, n. Plin. V. *Sedes N*. 1. *Subſellium N*. 1. *Scamnum N*. 1. Item 2. *Meſzto za ſzedényе, ali pochivanye, ſzedaliſche*. r. Ort zum ſitzen. *Ülő hely*. ita *Varro.*

Sĕdīmĕn, ĭnis, n. Cæl. Aurel. *Ochiſztje, Szmrad, kiſze od vina, olja, &c. na dno zpuſztya*, iliti *oſzéda*. Das Dicke am Boden, r. Unflath in Wein, Oel, &c. ſo niederſinckt. *Fenékre ſzállot ſár, Jepró, ſürő*. V. *Craſſamen.*

Sĕdīmentum, i, n. Plin. *Vſzédanye, Vſzednutje, Vruſſenye*. Das Niederſincken, e. Niederlaſſung, r. Niederfall. *Leſzállás, Megſzállás, Lelülés.*

Sēdĭtio, ōnis, f. Cic. *Buka, Zmutnya, Podiſenye púka, &c*. r. Aufruhr, Aufſtand. *Pártütés, Háború, Támadás, Zendülés*. Item V. *Rebellio, Tumultus, Perturbatio, Diſcordia. Diſſenſio.*

Sēdĭtiōſè, *Adv*. Cic. *Z bukum, Pobuchlyivo, Zmutlyivo, Zmutno, Uzbunito*. Aufrühriſcher Weiſe. *Támadásképen, Pártolkodva*. V. *Tumultuosè, Turbulentè, Perturbatè.*

Sēdĭtiōſus, a, um, Cic. *Zmutnyu chinechi, Pobuchlyiv, na podignenye buke gotov*. Aufrühriſch. *Pártolkodó*. V. *Contentioſus, Rebellis, Tumultuoſus, Turbulentus*. Seditioſior: *Aſcon*. Seditioſiſſimus: *Tacit.*

Sĕdo, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Paco.*

Sēdūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Na ſztran pelyam*. Bey ſeits führe. *Félfelé viſzem*. V. *Abduco N*. 1. 2. Transl. *Napelyávam, Zapelyávam, Na zlo pelyam*. Verführe. *Reá veſzem, Roſzra viſzem*. V. *Decipio, Depravo*. ita *Tertull*. 3. V. *Separo*. Virg.

Sēductio, onis, f. Cic. *Na ſztran pelyanye*. e. Beyſeits Führung. *Félfelé-vitel*. V. *Abductio*. 2. V. *Inductio N*. 2. *Depravatio, Deceptio*. ita *Tertull.*

Sēductor, oris, m. propriè: *Na ſztran pelyavecz*. r. Beyſeits-Führer. *Félre-vivő*. Transl. V. *Inductor N*. 2. *Deceptor.*

Sēductrix, īcis, f. *Tertull*. Proprie: *Na ſztran pelyavka, odpelyavicza*. e. Beyſeits-Führerin, Abführerin, Hinvvegführerin. *Félre-vivőné*. Transl. V. *Inductrix N*. 2. *Deceptrix.*

Sēductus, ûs, m. Senec. V. *Seductio.*

Sēdŭlè, *Adv*. Colum. V. *Sedulò.*

Sēdŭlĭtās, atis, f. Cic. V. *Diligentia, Aſſiduitas N*. 1. *Induſtria.*

Sēdŭlō, *Adv*. Cic. V. *Diligenter, Aſſiduè, Induſtriè.*

Sēdŭlus, a, um, Cic. V. *Aſſiduus, Induſtrius, Laborioſus, Diligens N*. 1.

Sĕgĕs, ĕtis, f. Cic. *Szetev, na polyu ſztojechi vſzakojachki ſitek*. Allerley aufgevvachſene Saat. *Gabona vetemény*. 2. Transl. Gloriæ ſeges: *h. e*. cauſa, materia. *Id*. 3. Sumitur pro *Multitudine N*. 1. ita *Plaut.*

Sĕgeſta, æ, f. *Plin*. Dea, Præſes ſegetum. 2. Urbs Siciliæ. *Cic*. 3. V. *Siſcium*. Hinc ſegeſtānus, ſegeſtenſis, & ſegeſticus. ut: *Inſula ſegeſtica*, ubi Siſcium. *Liv.*

Sĕgeſtre, is, n. & Sĕgeſtrium, ii, n. *Varr. Plin*. V. *Storea, Tegumentum, Involucrum.*

Sĕgĕtālis, *com*. le, n. Apul. *Szetervinzki*. Zu allerley Saat gehörig. *Gabona veteménybez-való.*

Segmĕn, inis, n. &

Segmentum, i, n. Plin. V. *Reſegmen.*

Segneſco, is, ere, (Neu. *Inch*.) Cæl. Aurel. V. *Pigreſco.*

Segnia, æ, f. Geogr. V. *Senia.*

Segnĭpēs, ĕdis, *om*. Juven. *Léno-nog, kaſzno-nog, Léno hodéchi*. Faulfüſſig, träg zum gehen. *Nehéz-lábú, Nehezen-járó, Laſſan-járó.*

Segnis, *com*. gne, n. Cic. V. *Piger N*. 1. 2. V. *Piger N*. 2. Otium ſegne. *Ovid*. Segnior: *Cic*. Segniſſimus. *Apul.*

Segnĭtas,

Digitized by Google

Segnĭtas, atis, f. *Acc.* apud *Non.* V. *Segnities.*
Segnĭtĕr, *Adv.* Liv. V. *Pigrè.*
Segnĭtia, æ, f. &
Segnĭtiēs, ēi, f. Cic. V. *Pigritia.*
Sēgrĕgātim, *Adv.* Prudent. V. *Separatim.*
Segregātio, onis, f. Tertull. V. *Separatio.*
Segregātus, a, um, Cic. V. *Segregus.*
Sēgrĕgis, *com.* ge, n. Senec. V. *Segregus.*
Sēgrĕgo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Od chréde razlúcham.* Von der Heerd thu. *A' nyájtúl külön-válaſztom.* Transl. V. *Disjungo. ſeparo.*
Sēgrĕgus, a, um, Auſon. *Razluchen, Odebran.* Abgeſondert. *Különös, külön-való, külön válaſztatott.* V. *Separatus.*
Sēgrex, ĕgis, *om.* Senec. V. *Segregus.*
Sĕgullum, i, n. Plin. *Zlatkaſsta gruda va zemlyi, po kojoj Rudari zlatu ſilu* iliti *Rúdu nahajaju.* r. Kiſs der Erden, daraus die Gold-Ader gemuthmaſſet wird. *Föld-ſzín, mellyről a' bányáſzok megeſmérik, ha vagyon-é Arany benne.*
Sējŭgātus, a, um, Cic. *Razklenyen, Razjarmenyen, iz jarma puſstyen, Razbamen.* Ausgeſpannet. *A' járomból kibotſátott, Az bámból kifogott.* V. *Disjugatus.* Item V. *Segregatus, Diviſus.*
Sējŭgēs, gum, m. *plur.* Plin. *S'eſztero-hamni konyi, s'eſztericza zpolo-vozécheh kony.* Sechs Pferde neben einander zu ziehen eingeſpannet. *Hat öſzve-fogott lovak a' vonáſra.* Item V. *Currus ſejugis* in voce ſeq.
Sējŭgis, *com.* ge, n. & Sējŭgus, a, um. V. *Sejugatus, Exlex.* ita *Solin.* 2. Currus ſejugis. *Z-s'eſztemi konyi kóla, kochie, hintov.* Sechs-ſpänniger Wagen, *oder* Kutſche. *Hat-lovú ſzekér, hintó.* ita *Apul.*
Sējŭgo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Razjarmujem,* Inf. *Razjarmiti: Razklëplyem,* ali *Razklenujem,* Inf. *Razklenuti, Razbamujem,* Inf. *Razbamiti: Izprezam.* Ausſpanne. *A' járomból kibotsátom, Az bámból kifogom.* Item Generatim V. *Separo, Disjungo.*
Sējunctio, onis, f. Cic. V. *Separatio.*
Sējungo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Cic. V. *Sejugo.*
Sēlectio, onis, f. Cic. *Zaſzeb zbiranye, odebranye.* e. Erkieſung. *Külön-ſzedés.* V. *Delectus.*
Selectus, a, um, Cic. *Odebran, Poſzeb' izebran.* Auserleſen, erkieſen. *Kiválogatott, kiſzedett, kiválaſztatott.*
Sēlibra, æ, f. Plin. *Stertak oke, pòl litre* vulgo *funta.* Ein halb Pfund. *Fél-font.*
Sēligo, is, ĕre, ēgi, ctum, [Act.] Cic. V. *Deligo N.* 1. *Diſcerno N.* 2.
*Sēlinon, *vel* Sēlinum, i, n. Apul. V. *Petroſelinum.*

Sella, æ, f. Cic. *Naſzlonati ſztolecz, &c.* V. *Sedes N.* 1. *Thronus.*
Sellāria, æ, f. Plin. *Sztolcharnicza, Meſzto za na rèd poſztavlyanye ſztolczèv.* Ein Ort, da man Stühle ſtellet. *Olly hely a' házban, a' hová a' ſzékket ſzokták rakni.*
Sellāriŏlus, a, um, *Martial.* Ad ſellariam pertinens.
Sellārius, a, um, Tacit. *Sztolchen, ſztolczu* ali *ſzedaliſchu ſzliſſajuchi.* Dem Sitz gehörig. *Székbez-való.*
Sellŭla, æ, f. Tacit. *Sztolchecz.* V. *Sedecula.*
Sellŭlārius, a, um, Gell. *Szedèch delajuchi, &c.* V. *Sedentarius.*
Sellularius, ii, m. Liv. *Meſter, ki ſzedèch dèla.* r. Handwercker, ſo ſitzend arbeitet. *A' ki ſzékben ülve dolgozik.*
Sembella, æ, f *q. d.* Semilibella. Varr. V. *Selibra.*
Sĕmĕl, *Adv.* Cic. *Jedenkrat, Jènkrat, Jednòch, Jedan-pùt.* Einmahl, auf eine Zeit. *Egyſzer.*
Sēmĕn, ĭnis, n. Cic. *Szeme.* r. Saame. *Mag.* 2. Transl. V. *Origo N.* 1. Item V. *Progenies N.* 1.
Sēmentātio, onis, f. Tertull. V. *Seminatio.*
Sēmentīcus, (*Alii leg.* Sēmentivus.) a, um, Plin. *Szemenzki, za ſzetou dober.* Was ſich Säen läſt. *Vetésre-való, Magnak-való.* V. *Sativus.*
Sēmentīnus, (*Alii leg.* Sementivus) a, um, Cato. *Szemenzki, ſzetven, ſzemenu ali ſzetvi ſzliſſajuchi.* Zum Saamen *oder* Saat gehörig. *Magboz-való, vetésbez-való.* Dies ſementina: *h. e.* Feſta, acta poſt ſemina terræ mandata. *Ovid.*
Sēmentis, is, f. Cic. *Szetva.* e. Saat. *Vetés.* 2. *Vrémeſzetve.* e. Zeit zu Säen. *Vető-idő.* 3. V. *Semen.* ita *Colum.* 4. Transl. ut ſementem feceris, ita & metes. Tantam malorum ſementem, &c. *Cic.*
Sēmentīvus, a, um, Tertull. V. *Sementicus.*
Sēmento, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *V-ſzeme idem, ſzeme rodim.* Saamen trage. *Magzom, Magba mégyek.* 2. eſt *Act.* V. *Semino.* ita *Tertull.*
Sēmermis, *com.* me, n. Liv. *Na-pòl oboruſen.* Halb bewehrt. *Félig-fegyveres.*
Sēmeſtris, *com.* ſtre, n. Cic. *Pol-letni, s'eſztero-meſzechni, s'eſzt meſzeczev bivajuchi,* ali *imajuchi.* Halbjährig, ſechs-monathlich, ſechs Monath lang. *Hat-holnapi.*
Sēmeſtrium, ii, n. Colum. *Vréme pòl-meſzecza.* Halb Monathliche Zeit. *Fél-holnapi idő.*
Sēmēſus, a, um, Horat. *Napòl pojèdyen, izjèdyen.* Halb geeſſen, halb abgefreſſen. *Féligmegött, elrágott.*

Digitized by Google

Sēmĕt, *Accuſ.* Liv. *Szamoga ſzebe.* Sich ſelbſt. *Önnön magát.* V. in *ſui.*

Sēmī, (*ab Indecl.* ſemis, abjectô, in Compoſitis adhibetur pro *dimidio.*) Feſt. *Pòl*, *napòl*, *na polovicz*u. Halb. *Fél*, *Félig.*

Sēmĭacerbus, a, um, Pallad. *Napòl kiſzel &c.* V. *Semi & Acerbus.*

Sēmiambuſtus, a, um, Sveton. *Na-pòl zesgan*, *obgan.* Halb verbrennt. *Félig-elégett*, *Elperſelődött.*

Semiămictus, a, um, Apul. *Na-pòl opravlyen*, ali *oblechen.* Halb bekleidet. *Félig Felöltözött.*

Semiănĭmis, *com.* ne, n. *&* Semiănĭmus, a, um, Cic. V. *Semimortuus*, *ſemivivus.*

Semiăpertus, a, um, Liv. *Na-pòl odpert.* Halb offen. *Félig nyitva.*

Semiaſſus, a, um, Cic. *Na-pòl pechen.* Halb gebraten. *Félig-megſült.*

Semiătrātus, a, um, Varr. *Na-pòl pocherny*en, ali *chern.* Halb geſchvvärtzt, halb ſchvvartz. *Félig-meg feketitett*, *gyáſzoló*, *fekete.*

Semibarbărus, *Suet.* Sēmĭbos, *Ovid.* Semibrūtus, *Apul.* Semicanaliculus, *Vitr.* Semicānus, *Apul.* Semicăper, *Ovid.* V. *Semi & Barbarus &c.*

Semĭcinctĭum, ii, n. Martial. *Vuſzki povoj:* Item *Vuſzka oprega.* Schmalle Gurthen: Item kurtzer Fürſchurtz. *Félig kötö.* Item *Rövid kötény*, *Elő ruha.*

Sēmĭcircŭlus, i, m. Cic. *Polovicza kolobara.* Ein halber Circkel. *Fél-kerek.*

Semĭclāuſus, *&* ſemiclūſus, a, um, Apul. *Napòl zapert.* Halb zugeſchloſſen. *Félig-bezárlott.*

Semicoctus, a, um, Plin. *Napòl kuhan.* Halb gekocht. *Félig-meg-főtt.*

Semicombuſtus, a, um, Prudent. V. *Semicrematus.*

Semiconfectus, a, um, Sidon. *Napòl dogotovlyen*, ali *zverſsen.* Halb ausgemacht. *Félig elvégezett.*

Semiconſpicuus, a, um, *Apul.* V. *Semi & Conſpicuus.*

Semicorporālis, *com.* le, n. *&* ſemicorporeus, *Firmic.* V. *ſemi & Corporeus.*

Semicrĕmātus, a, um, *&* Semicrĕmus, a, um, Ovid. *Na polovicz*u *zeſgan.* Halb verbrannt. *Félig-megégetett.*

Semĭcrūdus, a, um, Colum. *Napòl ſzirov.* Halb roh. *Félig-nyers.*

Semicŭbĭtālis, *com.* le, n. Liv. *Pol-lakteni*, *Pòl lakta dug.* Einer halben Elen lang. *Fél-karni*, *Fél-ölni.*

Semidĕa, æ, f. Auſon. *Napòl Boſicza.* e. Halb-Göttin. *Fél-Iſten-Aſzſzony.*

Semidĕus, i, m. Ovid. *Napòl Bòg.* r Halb Gott. *Fél-Iſten.*

Semidĭgĭtālis, *com.* le, n. Vitr. *Pol-perſzt*ni, *Pol perſzta dug*, ali *ſ'irok.* Eines halben Fingers lang, *oder* breit. *Fél-ujni.*

Semidoctus, a, um, Cic. *Napòl vuchen.* Halb gelehrt. *Fél-tudományú.*

Semiebrius, a, um, Petron. *Napòl pian.* Halb rauſchig. *Félig-réſzeg.*

Semiermis, *com.* me, n. Liv. V. *Semermis.*

Semifactus, a, um, Tacit. *Napòl vchinyen*, *napolovicz*u *napravlyen.* Halb gemacht. *Félig-tsinált.*

Semifaſtigium, ii, n. *Vitr.* Dimidium faſtigii.

Semĭfĕr, *&* Semifĕrus, a, um, Cic. *Napòl divji.* Halb vvild. *Félig-vad.*

Semiformis, *com.* me, n. Colum. *Napòl obrazen*, *napolovicz*u *prilichen.* Halb formiret, geſtaltet, *oder* gebildet. *Félig-formáltt.*

Semifultus, a, um, Mart. *Napòl podpert*, *podſztavlyen.* Halb unterſtützt, *oder* unterſetzt. *Félig-megtámaſztatott.*

Semifūnĭum, ii, n. *Cato.* Dimidius funis.

Semigermānus, a, um, Liv. *Napòl nemski.* Halb teutſch. *Félig-Német.*

Semigræcus, a, um, Varr. *Napòl gerchki.* Halb Griechiſch. *Félig-görög.*

Semigrăvis, *com.* ve, n. Liv. *Na pòl teſek*, *ſmehkek.* Halb ſchvvehr. *Félig-nehéz.*

Sēmigro, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Preſztanujemſze*: *Drugamſze ſzelim*, *prenaſſam*: *Zoſzeb ſztanuvat idem.* Hinvveg ziehe. *Külön költözöm*, *külön megyek.*

Semĭhŏmo, ĭnis, m. Virg. *Napòl chlovek*, *do polovicze chlovek.* Halber Menſch. *Félig-ember.*

Semĭhōra, æ, f. Cic. *Pol vure.* e. Halbe Stund. *Fél-óra.*

Sēmĭjejunĭum, ii, n. *Tertull.* Dimidium jejunii.

Semĭjūgĕrum, i, n. *Colum.* Medium jugerum. *Pol rályi.* Ein halbe juchart. *Fél-hóld föld.*

Semilăcĕr, a, um, Ovid. *Napòl razdrapan*, *razdert.* Halb zerriſſen. *Félig-ſzakadozott.*

Semilătĕr, ĕris, m. *Vitr.* Dimidius later.

Semilāutus, a, um, Catull. V. *Semi & Lautus.*

Semilībĕr, a, um, Cic. V. *Semi & Liber.*

Sēmilībra, æ, f. Apul. V. *Selibra.*

Semilixa, æ, m. Liv. V. *Semi*, vel *Ferè N.* 1. & *Lixa.*

Sēmĭlixŭla, æ, f. *Varr.* Genus inſipidæ placentæ.

Semilunaticus, *Jul. Firmic.* Semimadidus, *Colum.* Semimarinus, *Lucr.* V. *Semi & Lunaticus*, *&c.*

Semimăs,

Semĭmăs, ăris, m. Varr. V. *Eunuchus N.* 1. *Semi* & *Mas.* 2. V. *Hermaphroditus.* Liv.

Semimaſcŭlus, i, m. *Fulgent.* V. *Semi* & *maſculus*, *Semimas.*

Semimatūrus, *Pallad.* V. *Semi* & *maturus.*

Semimortuus, a, um, Catull. *Napòl mertvo.* Halb todt. *Félig-megbólt.*

Sĕmĭnālis, *com.* le, n. Colum. V. *Sementicus.*

Semĭnānis, *com.* ne, n. Plin. V. *Semi* & *inanis.*

Sĕmĭnārĭum, ii, n. Colum. V. *Plantarium N.* 1. 2. Transl. V. *Origo.* ita Cic. 3. pariter Transl. *Prebivaliſche, ſztaniſche, za doſztojno vu navuku odhranenye Mladenczev: peregr. Seminarium.* Seminarium, ein Haus, darinnen junge ſtudirende auferzogen, und unterrichtet vverden. *Seminárium. Tanúló ifjak lakáſa.*

Sĕmĭnātio, onis, f. Varr. *Szĕjanye.* Das Säen, e. Säung. *Mag-vetés.*

Seminātor, oris, m. Cic. *Szejàch.* r. Säeman. *Mag-vető.*

Semĭnĕcis, *com.* ce, n. & Sĕmĭnex, ĕcis, *om.* Liv. V. *Semianimis.*

Sĕmĭnium, ii, n. Varr. V. *Semen*, *Planta N.* 1. Item V. *Fœtus*, *ſoboles*, Lucr.

Sĕmĭno, as, avi, atum, (Neu. *aliis* Act.) Colum. *Szĕjem.* Säe, Saamen ausſtreue. *Vetek, magot vetek.*

Semĭnūdus, *Liv.* Semionuſtus, *Siſenna* apud *Priſcian.* V. *Semi* & *Nudus*, &c.

Semiorbis, is, m. Senec. V. *Semicirculus*, *Dimidius* & *Orbis.*

Semĭpătens, *Sidon.* Semipedālis, *Plin.* Semipedaneus, *Colum.* Semiperfectus, *Suetan.* Semĭpēs, ĕdis, m. *Plin.* Semiphalarica, *Gell.* V. *Semi* & *patens* &c.

Semipiſcīna, æ, f. *Varr.* Piſcinula, Dimidium piſcinæ.

Semĭplēnē, *Adv.* Sidon. *Napòl puno.* Halb voll. *Félig-tellyeſen.*

Semiplēnus, a, um, Cic. *Napòl pun, Do polovicze pun.* Halb voll. *Félig-teli.*

Semipuella, æ, f. *Auſon.* Semipullātus, *Sidon.* V. *Semi* & *Puella*, &c.

Sĕmĭpŭtātus, a, um, Virg. *Napòl obrĕzan, oklestren, obſzĕchen.* Halb beſchnitten. *Félig-nyeſett.*

Sĕmĭrămis, is, & ĭdis, f. Regina Aſſyriorum, Nini uxor, Mulierum omnium, ex hiſtoria notarum, longè celeberrima. *Juſtin.*

Semirāſus, a, um, Catull. V. *Semi* & *raſus.*

Semirĕductus, a, um, Ovid. *Do polovicze nazad dopelyan.* Halb zuruck geführet. *Félig-hátra hozott.*

Semirĕfectus, a, um, Ovid. *Napòl popravlyen, Na polovitzu ponovlyen.* Halb vvieder gemacht, ausgebeſſert. *Félig-megtſináltatott, Meg-újitatott félig.*

Semirotundus, Apul. V. *Semi* & *Rotundus.*

Semirŭtus, a, um, Liv. *Napòl odert, podert, oruſſen.* Halb nieder geriſſen, *oder* geſchleifft. *Félig-leromlott.*

Sēmis, *Nom. indecl.* Feſt. V. *Dimidium*, *Dimidius*, *Semiſſis.* Plura V. in *Semi.*

Semiſaucius, *Auguſt.* Semisĕnex, *Plaut.* V. *Semi* & *Saucius*, &c.

Semisĕpultus, a, um, Ovid. *Napòl zakopan, pokopan.* Halb begraben. *Félig-eltemettetett.*

Semiſiccus, a, um, Pallad. *Napòl ſzuh.* Halb trocken. *Félig-ſzáraz.*

Semiſomnis, *com.* ne, n. & ſemiſomnus, a, um, Cic. *Napòl zaſzpan*, ali *ſzpèch.* Halb ſchläffe'ig, halb ſchlaffend. *Félig-aluvó, El-ſzunnyadtt.*

Semisōpītus, a, um, *Liv.* V. *Semiſomnis.* Item *Napòl utaſen*, ali *utiſſen.* Halb geſtillet. *Félig-megtſendeſedett.*

Sēmisōpōrus, a, um, Sidon. V. *Semiſomnis.*

Sēmiſsālis, *com.* le, n. &

Sēmiſsārius, a, um, *h. e.* Conſtans ſemiſſe, *vel* Pertinens ad ſemiſſem. *JCt.* Hæres ſemiſſarius: *h. e.* Hæres dimidiæ hæreditatis. *JCti.*

Sēmiſſis, is, m. *h. e.* Dimidium aſſis, id eſt ſex unciæ, Dimidium nummi. *Cic.* Hinc generatim V. *Dimidium.* 2. V. *Selibra.* ita *Plin.* Homo ſemiſſis: *h. e.* vilis, nihili, nauci. *Cic.*

Semisūpīnus, a, um, Ovid. *Na ſztran*, iliti *Na Boku leſechi, Pòl na herbtu leſechi.* Auf der Seite liegend, halb auf dem Rucken liegend. *Fél-óldalán fekvő, Félig-hanyattá fekvő.*

Sēmĭta, æ, f. Cic. *Szteza*, *Peſſichki pùt.* r. Fuſs-Steig, Steig-Weeg, Fuſs pfad, ein ſchmaler Weeg. *Öſvény, gyalog út.*

Sēmĭtārius, a, um. *Pùtni, ſzttzni, ochiveſzti, na pùtu.* Zum Fuſsſteig gehörig, gemein, an dem Weeg. *Az kiſzában-való, ſzöſzséges, Mindenütt-való.*

Semitectus, a, um, Apul. *Napol pokrit.* Halb bedeckt. *Félig-béfedezett.*

Sēmĭto, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Szteze dělam.* Den Steig-Weeg mache. *Öſvényt tſinálok.*

Semitrepĭdus, Apul. V. *Semi* & *Trepidus.*

Semĭtrītus, *vel* Semĭtrītus, a, um, Colum. *Napòl ztùchen.* Halb zerſtoſſen, zerrieben. *Félig megtörött.*

Semiviĕtus, a, um, V. *Flaccidus.* Uvas ſemivietas foliis contegere. *Colum.*

Lll lll l Sēmĭvir,

Digitized by Google

Sēmĭvĭr, ĭrĭ, m. Plin. V. *Eunuchus N. 1. Hermaphroditus.* 2. Tranſl. V. *Effœminatus, Delicatus N. 1.* ita *Liv.*

Semivivus, a, um, Cic. *Napòl ſiv.* Halb lebendig. *Félig-eleven.* Tranſl. V. *Debilis, Invalidus N. 1.*

Semivocālis, *Varr.* Semívolŭcris, is, f. *Symmach.* V. *Semi & vocalis, &c.*

Semiuſtŭlātus, *&* Semiuſtus, a, um, Cic. V. *Semiambuſtus, ſemicrematus.*

Semizōnārius, ii, m. *Plaut.* Qui ſemicinctia facit.

Sēmo, ōnis, *Liv.* Deus ex illorum numero, qui minorum gentium dicuntur.

Sēmŏdiālis, *Cato.* V. *Semi & Modialis.*

Sēmŏdius, ii, m. *Colum.* Dimidium modii.

Sēmōtē, *Adv.* Plin. V. *Remotè, Separatim.*

Sēmŏveo, es, ēre, mōvi, ōtum, (Act.) Cic. *Vgiblyem, odmikávam, Naſztran dévam.* Hinvveg thu, bey ſeit lege, *oder* ſetze. *Külön-tëſzem, félre teſzem.* V. *Amoveo, ſeorſum moveo, ſeparo.*

Sempĕr, *Adv.* Cic. *Vſzagda, vſzagdar, vſzigdar, vſzevdily, vazdar, vazda, ſzvagda.* Allezeit, ſtets. *Mindenkor.*

Sempĭternē, *Adv.* Pacuv. *apud* Non. V. *Perpetuò, ſemper.*

Sempĭternĭtās, atis, f. Apul. V. *Perpetuitas.*

Sempĭternō, *Adv.* Cato. V. *Sempiternè.*

Sempĭternùm, *Adv.* Plaut. V. *Sempiternè.*

Sempĭternus, a, um, Cic. V. *Perpetuus.*

Sēmuncĭa, æ, f. Cic. *Pòl uncie, jeden lòt.* e. Halbe Untze, ein Loth. *Egy lót.*

Semunciālis, *com.* le, n. Plin. *Jedno-lotni, Pòl uncie teſkà,* ali *ortden.* Löthig, ein Loth ſchvveht *oder* vverth. *Egy lótni, Egy lótos.*

Semiunciārius, a, um, Liv. *idem.*

Sēmuſtus, a, um, *Virg.* V. *Semiuſtus.* Sic & plurima alia componi poſſunt.

Sēnācŭlum, i, n. Feſt. V. *Curia N. 1. Prætorium N. 1.*

Sēnāriŏlus, a, um, *Dimin.* &

Sēnārius, a, um. Cic. *Is s'eſzt dugovàny ſzloſen, s'eſztero-ſzpravni, s'eſzti broj imajuchi.* Sechszahlig, ſechs in ſich behaltend. *Hat-ſzámú.*

Sĕnātor, ōris, m. Cic. *Vechnik, ſztaroſzta.* Ein Raths-Herr. *Tanátsbéli.*

Sĕnātōrius, a, um, Cic. *Vechnichki,* peregr. *S'enatorzki.* Raths-herriſch, zum Raths-Herren gehörig. *Tanátsbéliekhez-tartozó.*

Sĕnātus, ûs, m. Cic. *Vechnichtvo, Viechje, Vechniki, Vechnikov zpraviſche.* 1. Rath, die Raths-Herren, 2. Raths-Verſammlung. *Tanáts, Tanátsbéliek, Tanátsbéli-gyülekezet.* Item V. *Senaculum.* Convocare, cogere ſenatum. *Vechnike zkup zpraviti, dozvati.* Den Rath verſammlen: Die Raths-Herren zuſammen fordern. *Tanátſot gyüjteni.* Aliquem ſenatu movere: *pro* ejicere è ſenatu. *Koga vechnichke cháſzti mentuvati, iz vechnichtva izbititi,* vulgo *Iz ſenatorie zverchi.* Einen aus dem Rath ſtoſſen, vom Rath abſetzen. *Valakit a' tanátsbúl kivetni.* Dimittere ſenatum. *Vechnike razpuſztiti.* Die Raths-Herren heim gehen laſſen, die Raths-Verſammlung entlaſſen. *A' tanátsbélieket elereſzteni, elbotſátani.* Habere ſenatum: *h. e.* Conſilia cum convocatis ſenatoribus cudere. *Hactenus Cic.*

Sĕnātûs auctōrĭtas, atis, f. &

Sĕnātusconſultum, i, n. Cic. *Vechnichka odluka, Vechnichko odluchenye, dokonchanye, deſzudyenye, dopitanye, privolenye.* 1. Raths-Schluſs, *oder* Spruch, 2. Raths-Erkanntnuſs, Raths-Verordnung, Raths-Vervvilligung. *Tanáts végezéſe.* Synon. *Senatûs decretum, Lex,* vel *ſententia ſenatûs.* Gell.

Sĕnĕcio, ōnis, m. *Tacit.* Cognomen Romanum. Inde Tranſl. *Sztaracz ſztar chlovek, ſztarchc.* Ein alter Mann. *Vén ember.*

Sĕnĕcio, ōnis, f. *Plin.* Genus herbæ.

Sĕnecta, æ, f. &

Sĕnectūs, ūtis, f. Cic. *Sztaroſzt,* s. Alter. *Vénség.* 2. Tranſl. Orationis ſenectus: *h. e.* maturitas, gravitas. *Id.*

Sĕnectus, a, um, Lucr. V. *Senilis.*

Sĕneo, es, ēre, ui, (Neu.) *Catull.* &

Sĕneſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Cic. *Sztaramſze, ſztar bivam.* Alt vverde. *Megvénhedem.* 2. Tranſl. V. *Decreſco, Deficio.* Oratorum laus ſeneſcit. *Id.* 3. Vitia ſeneſcunt: *pro* intereunt, abolentur. *Liv.* Ne cunctando ſeneſcerent conſilia: *pro* evaneſcerent, vana fierent. *Id.*

Sĕnex, sĕnĭs, *om.* Cic. *Synon.* Ætate gravis, *vel* provectus: Confectus ſeniô: Grandis natu. *Sztar.* Alt. *Vén.*

Sēni, æ, a, *Nom. Diſtrib.* Curt. *Vſze po s'eſzt, s'eſzt y s'eſzt.* Je ſechs. *Haton-haton.* 2. V. *Sex.* Pueri annorum ſenûm. *Cic.*

Sēnĭa, *uſitatiùs* Segnia, æ, f. Geogr. *Szeny, verli grád, y ſzlobodni Varaſs hervatzki.* Zeng ſtattliche Veſtung, und freye Stadt in Croaten. *Szeny, erôs vár, és ſzabad város horvát orſzágban.* Civitas eſt Libera, & Regia, Præſule nobilis, ſedes unius è

Carloſta-

Digitized by Google

Carloſtadienſis militiæ Tribunis, ſinui *Flanatico* adſita. Urbem arx nova & vetus, præaltæ rupes, ſylvæ perquàm denſæ, ac denique martialis incolarum virtus abundè muniunt, & defendunt.

Sĕnĭca, æ, f. Non. V. *Vetula.*

Sĕnĭcŭlus, i, m. Apul. *Sztarchecz*, *ſztar chlovechecz*. Ein altes Männlein. *Vényetske.*

Sĕnidēni, æ, a, *Tacit.* V. *Sedecim.*

Sĕnīlis, *com.* le, n. Cic. *Sztarchev*, *ſztarczu ſz'rſſajuchi*, *ſztarachki*. Altlich, altächtig, altvätteriſch. *Véni*, *Agboz-való.*

Sĕnīlĭtĕr, *Adv.* Quintil. *Po ſztarachko*, *kakti ſztaracz*, *ſztaro.* Wie ein alter Mann. *Vén módra.*

Sĕnĭo, ōnis, m. Mart. *Sztran koczke s'eſzt piknyicz imajucha*, *koczke s'eſztàk.* Sechs Augen auf den Würffeln. *Kotzkának hat pontos óldala.*

Sĕnĭpēs, ĕdis, *om.* Sidon. *S'eſztero-nog.* Sechsfüſſig. *Hat-lábú.*

Sĕnĭum, ii, n. Cic. V. *Senectus.*

Sensātus, a, um, Firmic. *Dobro pri pameti y razumu*, *dobre chutenye imajuchi*, *chutiv*, *chutechi.* Wohl bey Sinnen, Sinnreich. *Jó érzékenységü.* Item V. *Judicioſus.*

Sensĭbĭlis, *com.* le, n. Senec. *Ochutni*, *zachutni*, *chutlyiv*, *ſteſze chutiti more*, *chutenye gibajuchi*, ali *genujuchi.* Empfindlich, mit Sinn begreifflich. *Megérezhető.*

Sensĭbĭlĭtās, atis, f. *Chutlyivozt*, *Chutenyztvo.* e. Empfindlichkeit. *Megérezhetőség.*

Senſibilĭtĕr, *Adv.* Arnob. *Chutlyivo*, *chutenye genujuch.* Empfindlicher-Weiſe. *Megérezhető-képen.*

Sensĭcŭlus, i, m. Quintil. *Chutenycze*, *Chutenyiche.* Ein Sinnlein. *Értékenységetske.* Item V. *ſententiola.*

Sensīlis, *com.* le, n. Lucr. V. *Senſibilis.*

Senſim, *Adv.* Cic. *Polagano.* Gemächlich. *Halkal*, *&c.* V. *Paulatim.*

Sensĭtīvus, a, um, Apul. *Chutechi.* Sinnlich, empfindend. *Érző.*

Senſuālis, *com.* le, n. Prudent. *Chutenyu vugoden*, *chutenyu ſzluſſajuchi.* Zum Sinnen gehörig. *Érzékenységhez-való.*

Senſuālĭtas, atis, f. Tertull. *Chutenye-vugodnozt*, *Pohotenyztvo.* e. Sinnlichkeit. *Érzékenységhez-valóſág*, *érzékenység-ſzerint-való kivánſág.*

Senſum, i, n. *Pameti dogovor*, *vu miſzlenyu nakanenye.* e. Gemüths-Meynung. *Elmének gondolatja.* V. *Sententia N. 1.* Mentis ſenſa dicendo exprimere, verbis explicare. Cic.

Senſus, ûs, m. Cic. *Chutenye*, *Chut.* r. Sinn. *Érzékenység*, *érzés.* Guſtus, & Olfactus, Auditus, Viſio, Tactus: Sunt ſenſus quinque, quorum peccata relinque. 2. V. *Judicium N. 2.* *Notitia N. 1.* Id maximè excellit, quod longiſſimè ab imperitorum ſenſu eſt disjunctum. *Id. 1. de Orat. c. 3.* 3. V. *Senſum*, *Judicium N. 1.* Unum ferè ſenſum fuiſſe bonorum omnium. *Id. l. 1. Fam. ep. 9.* 4. V. *Significatio N. 1.* Horum verſuum ſenſus eſt. *Gell.*

Sententĭa, æ, f. Cic. *Zgovor*, *Prirechje.* r. Spruch. *Értelmes mondás*, *&c.* V. *Opinio N. 1.* *Senſum.* Item V. *Judicatio N. 1.* *Judicium N. 1.* Loqui in eandem ſententiam. *Caſ.* Rogari ſententiam, &c. *Cic.* 2. V. *Conſilium N. 2.* De ſententia alicujus aliquid facere: *h. e.* ex conſilio, ſecundùm conſilium. *Id. pro Cal. c. 29.* 3. V. *Judicatum*, *Decretum.* Judices, cùm de te ſententiam ferrent. *Id. Ver. 6.* 4. Rem ex ſententia gerere. Aliquid ex animi ſententia habere, facere, &c. *h. e.* ex voto, ſecundùm voluntatem & deſiderium proprium. *Id.*

Sententĭālĭtĕr, *Adv.* Macrob. V. *Judicialiter.*

Sententĭŏla, æ, f. Cic. *Kratki Mudro-zgovor.* Ein feines Sprüchlein. *Értelmes mondásotska.*

Sententĭōsè, *Adv.* Cic. *Mudro-governo*, *znano-rechno*, *vuchno-recheno.* Mit ſchönen Sprüchen, lehrhafftig, Spruch-reichlich. *Értelmes*, *ékes mondáſſal.*

Sententĭōſus, a, um, Cic. *Pun mudro-zgovorov*, *mudro-governi*, *pririchni*, *pririchan*, *obilen vu ſzpametneh govoreh.* Spruch-reich. *Ékes mondáſſal tellyes.*

Sentĭcētum, i, n. Plaut. *Ternye*, *Ternyiſche.* r. Dorn-Buſch. *Tövises bely*, *Bokros.*

Sentĭcōſus, a, um, Feſt. V. *Spinoſus.*

Sentīna, æ, f. Cic. *Ladje-Dno*, *vu kojeſze ſzmrad izcedja: Dno od broda.* r. Schiff-Grund, da ſich aller Wuſt ſammlet. *Alſó fenéke a' hajónak*, *a' hová minden büdös ganéj és moslék lefolly és foly.* 2. Transl. ſumitur pro *quolibet loco ſordibus repleto*, Item pro *face plebis*, Item pro *multitudine hominum ſceleſtorum.* ita *Cic.*

Sentio, is, ire, ſenſi, ſenſum, (Act.) *Chutim*, *Uzchutivam.* Empfinde. *Érzem.* 2. Transl. V. *Intelligo*, *Animadverto N. 1.* 3. V. *Exiſtimo N. 1. & 5.* *Judico*, *Opinor.* Graviter de aliquo ſentire: *pro* malam opinionem habere. Humiliter & demiſſè de aliquo ſentire: *h. e.* vilem exiſtimare, nihili facere. *ita Cic.* 4. Pro aliquo, *vel* ab aliquo ſentire:

tire: *eſt* ſuâ ſententiâ ei favere, ab ejus partibus ſtare. *Plaut.*

Sentis, is, f. Colum. V. *ſpina.*

Sentiſco, is, ĕre. (Inch.) Lucr. V. *Perſentiſco.*

Sentus, a, um. Terent. V. *Spinoſus, Aſper N.* 1.

Seorsùm, (*vulgo* ſeorſim) *Adv.* Cic. *Zoſzeb, na ſzamom, na kraj, na ſztran.* Sonderbar, beyſeits. *Külön, Magánoſon.* V. *Separatim.* Abs te ſeorsùm ſentio. Plaut. *Ja s-tobom ne derſim:* iliti *Ja ſzem zevſzema drugoga nakanenya, nego ti.* Ich bin gar nicht deiner Meynung. *Veled nem értek egyet.* Tibi ſeorsùm gratiam habeo: *pro* nominatim. *Terent.*

Seorsùs, *Adv.* Plaut. V. *Seorsùm.*

Sēorſus, a, um. Auſon. V. *Segregus, ſeparatus.*

Sēpar, ăris, *om.* Solin. V. *Segregus, Diviſus, ſeparatus, Diſpar.*

Sēpărābĭlis, *com.* le, n. Cic. *Razluchlyiv, razdruslyiv, razjedinlyiv, razſztavlyiv.* Abſönderlich, leicht abzuſondern. *Elválaſzthatô.* V. *Diviſibilis, Diſſociabilis N.* 1.

Sēpărātè, iùs, *Adv.* &

Sēpărātim, *Adv.* Cic. *Poſzebe, razluchevo, razdruſeno, razſztavlyeno.* Beſonders. *Magán válaſztva.* V. *Seorſum, Divisè.* Item V. *Peculiariter.*

Sēpărātio, onis, f. Cic. *Razluchenye, Razſztava.* e. Abſonderung, Scheidung, Zertrennung. *Elválaſztás.* V. *Diviſio, Disjunctio, Diſſociatio.*

Separātor, oris, m. *Razluchitel, razſztavitel, razdruſitel.* r. Abſonderer. *Elválaſztô.* V. *Diviſor.*

Separātrix, īcis, f. Auguſt. *Razluchitelicza, Razdruſitelicza, Razſztavlyavka.* e. Abſonderin. *Elválaſztóné.*

Separātus, a, um, Cic. *Razdruſen, Razſztavlyen.* Geſchieden, zertrennt. *Magán válaſztatott, Elválaſztatott.* V. *Segregatus.*

Sēpăro, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Razluchavam, Razdruſsvam, Razmichem.* Abſondere, Diſcheide, trenne. *Külön válaſztom.* V. *Divido N.* 1. *Disjungo, Diſcerno N.* 1. *&* 2.

Sĕpĕlībĭlis, *com.* le, n. Plaut. *Pokoplyiv, Pokopni, zakopni.* Das da kan begraben vverden. *Eltemethetô.*

Sĕpĕlio, is, ire, ivi, ultum, [Act.] *Pokápam, Zakápam, Ukápam:* Inf. *Pokopati &c.* Begrabe, zur Erden beſtatte. *Eltemetem, Elhallgatom.* 2. Transl. V. *Occulto.* 3. V. *Extinguo N.* 2. *Aboleo.* Bellum ſepelire. &c. ita Cic. 4. Sepultus ſum: *pro* perii. *Terent.* 5. Vinô ſe ſepelire: *pro* ingurgitare. *Seneca.*

Sēpēs, ĕdis, *om.* Apul. V. *Senipes.*

Sēpēs, is, f. Cic. *Plôt.* r. Zaun. *Sövény.*

*Sēpĭa, æ, f. *Cherno-kervká, ſzippa, Morzka riba, koja chernu kerv blyujuch vodu kali, y takſze Ribichem zkriva: Morzki pávuk.* r. Dinten-Fiſch, Black-Fiſch, Kuttel-Fiſch, e. Meer-Spinne. *Fekete vért okádô tengeri hal, Tengeri pók.* Hinc 2. *Metonymicè* ponitur pro *Atramento.* ita Cic.

Sēpĭcŭla, æ, f. Apul. *Plotich, mali plôt.* Kleiner Zaun. *Sövényetske.*

Sēpīmĕn, inis, n. *Apul.* &

Sēpīmentum, i, n. Cic. *Ogradya, Gradya,* s. Zaunvverck. *Kôz fal, kôz kert.* Item V. *Sepes, Clauſura, Septio.*

Sēpio, is, ire, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Plotim, oplétam, gradim, ográdyam.* Zäune, verzäune, umzäune. *Békerényezem, kertelem, környül-véſzem.* V. *Obvallo, Circumdo.*

Sēpiŏla, æ, f. *Græcè* sēpĭdion, ii, n. *Plaut.* Parva ſepia.

Seplăſiārius, ii, m. Lampr. V. *Myropola.*

Sēpōno, is, ſui, ĭtum, (Act.) Cic. *Na ſztran dévam, poſztavlyam, odpoſztavlyam.* Beyſeit ſetze, *oder* lege, hinlege. *Félre-téſzem. Eltéſzem.* V. *Seorsùm & Pono N.* 1. *&* 2. *Repono N.* 2. *ſeparo.* 2. V. *Relego N.* 1, ita *Tacit.*

Sēpŏsĭtio, onis, f. Ulpian. *Na ſztran dévanye* ali *poſztavlyanye, odverſenye.* e. Beyſeitlegung, *oder* Setzung. *Félfelé tevés.*

*Seps, ſēpis, m. Lucan. *Kachkricz, Zmijicza, iz koje grisa telo gnyije.* e. Kleine Schlange, von deren Biſs vvird der Leib faul. *Kis kigyó, mellynek a' maráſa utánn a' teſt megrothad.*

Septem, *Indecl.* Cic. *Szedem.* Sieben. *Hét.*

September, bris, m. Cic. *Malo-Meſnyak, Miholſchak, Rujan.* r. Herbſt-Monath. *Szent Mihál hava.* Adhibetur etiam *adjectivè.*

Septemfluus, a, um, Ovid. *Szedmero-verſzt tekuch, na ſzedem ſztrani tekuchi.* Siebenfach flieſſend, das ſieben Ströhme hat. *Hét-folyamu. Hét-folyású.*

Septempĕdālis, *com.* le, n. Plaut. *Szedem nog,* iliti *ſzedem czepeliſſev dug,* ali *ſirok.* Siebenſchuhig, ſieben Schuh lang *oder* breit. *Hét láb nyomni.*

Septemplex, ĭcis, *om.* Virg. *Szedmero-ſztruk, ſzedmero-verſzt, ſzedmero-verſztni.* Siebenfältig, ſiebenfach. *Hét-rétü.*

Septemvir, iri, m. Plin. *Szedmero-chaſztnik.* r. Siebener, Sieben-Herr. *Egy az hét igazgató urak-közül.*

Septemvirālis, *com.* le, n. Cic. *Szedmero-chaſzt-*

chaſztnichki, ſzedmericzi chaſztnikov ſliſſajuchi. Denen ſieben Raths-Herren zugehörig. *Hetes ſzemélyhez tartozó.*

Septemvirâtus, ûs, m. Gic. *Chaſzt ſzedmeh velikeh ſzudczev, ſzedmero-chaſztnichtvo.* e. Würde der ſieben Herren. *Hétſzemélyből álló méltóság.*

Septemvĭri, ōrum, m. *plur.* Gic. *Szedmericza velikih ſzudczev, ſzedem chaſztnikov.* Die vornehmſte ſieben Herren. *Hét fő tiſztnek egyike, Hét igazgató úrak.*

Septēnārĭus, a, um, Gic. *Szedmeri, ſzedmerobrojni, ſzedem na broju imajuchi.* Aus ſieben beſtehend. *Hét-ſzámú, hét dologból álló.* Hinc *ſubſtantivè* ſeptenarius, ii, m. *Szedmicza,* (Poleg navadnoga govorenya *Devethicza.*) *ſztanoviti penez.* Ein Siebner. *Hetes.*

Septendĕcim, *vel* ſeptemdĕcim, *Nom. Indecl.* Cic. *Szedemnajſzt, ſzedemnádeſzt.* Siebenzehen. *Tizenhét.*

Septēni, æ, a, *Nom. Diſtrib.* Cic. *Szedem y ſzedem, ſzedam po ſzedam.* Je ſieben. *Heten heten.* Eſt potiſſimùm *Cardin.* V. *ſeptem.*

Septennis, *com.* ne, n. Plaut. *Szedmo-letni, ſzedmak, ſzedem lèt imajuchi.* Sieben-Jährig. *Hét eſztendős.*

Septennĭum, ii, n. Prudent. *Szedmero-létje, vrème ſzedem lèt, ſzedem godiſch.* e. Zeit von ſieben Jahren. *Hét eſztendő, hét eſztendős kor.*

Septentrĭo, ōnis, m. Cic. *Szever, ſzeverna ſztran, Polnochna ſztran ſzvèta.* 1. Nord-Wind, e. Mitternacht, Nordiſche-Gegend, Nord-polus. *éſzaki-ſzél, éſzak.* 2. *Kóla nebeszka.* 1. Heervvagen. *égi ſzekér, ſzántó ökrök.* Eſt duplex ſidus, plauſtri formam referens, ſcilicet *urſa minor,* & *urſa major,* prior ſeptem, altera viginti ſeptem ſtellis conſtat. Illa *minor*, hæc *major ſeptentrio* nominatur à *Vitruvio. Cicero,* utrumque ſidus complectens, *ſeptentriones* appellat.

Septentrĭōnālis, *com.* le, n. Plin. *Szeverni, polnochni, od ſzevera.* Mitternächtiſch. *éſzaki.* V. *Borealis.*

Septentrĭōnārĭus, a, um, Gell. *idem.*

Septĭcollis, *com.* le, n. Prudent. *Szedmerobreſnat, ſzedem bregov* ali *Berdáa imajuchi.* Das ſieben Berge *oder* Hügel hat. *Hét begyű.*

Septĭcus, a, um, Plin. *Gnyilo-chinechi.* Faulmachend. *Rothaſztó.*

Septiēs, *Adv.* Gic. *Szedemkrat, ſzedem puta.* Siebenmahl. *Hétſzer.*

Septĭfārĭam, *Adv.* Non. *Naſzedmero.* In ſieben Theil. *Hétképen. Hét-féle módon.*

Septĭfŏlĭum, ii, n. *Apul.* Herba ſeptem foliorum.

Septĭfŏris, *com.* re, n. *Sidon.* ſeptem fores, *vel* foramina habens.

Septĭmāna, æ, f. JCt. V. *Hebdomada.*

Septĭmātrus, uum, f. *plur.* Varr. V. in *Quinquatrus.*

Septĭmùm, *Adv.* Gic. *Szedmi put, ſzedmikrat, ſzedmich.* Zum ſiebendenmal. *Hetedſzer.*

Septĭmus, a, um, Cic. *Szedmi.* Der ſiebende. *Hetedik.*

Septingēnārĭus, a, um, Varr. *Szedem-ſztobrojni, ſzedemſzto vu ſzebe zaderſavajuchi.* Aus ſieben hundert beſtehend, ſiebenhundert zählig. *Hét-ſzáz-ſzámú, Hét-ſzáz dologból álló, Hét-ſzázas.*

Septingēni, æ, a, *Diſtrib.* Plin. *Po ſzedemſzto, ſzedem-ſzto y ſzedemſzto.* Je ſieben hundert. *Hétſzáz-Hétſzáz, Hétſzázan-Hétſzázan.* Item V. *Septingenti.*

Septingentēsĭmus, a, um, Liv. *Szedmo-ſztotni, ſzedem-ſztotni.* Der ſiebenhunderſte. *Hét-ſzázadik.*

Septingenti, æ, a, *Numerale Cardin.* Liv. *Szedem-ſzto.* Sieben hundert. *Hét-ſzáz.*

Septingentiēs, *Adv.* Plin. *Szedemſztokrat.* Siebenhundertmal. *Hét-ſzázſzor.*

Septio, ōnis, f. Vitruv. *Gradyenye, Ogradyenye.* e. Verzäunung. *Bekövetyezés, Bekerités.* V. *Obvallatio.*

Septĭpēs, ĕdis, *om.* Sidon. *Szedmero-nog.* Siebenfüſſig. *Hét-lábú.*

Septuāgēnārĭus, a, um, JCt. *Szedem-deſzet vu ſzebe zaderſavajuchi, ſzedemdeſzetoletni, ſzedemdeſzet godiſch ſztar.* Aus ſiebentzig beſtehend, ſiebentzig-Jährig. *Hetvenes, Hetven-ſzámu, Hetven-eſztendős.*

Septuāgēni, æ, a, *Diſtrib.* Colum. *Szedemdeſzet y ſzedemdeſzet, po ſzedem-deſzet.* Je ſiebentzig. *Hetvenen, Hetven-hetven, hetvenen-hetvenen.* Item V. *ſeptuaginta.*

Septuāgēnus, a, um, *Plin.* &

Septuāgēſĭmus, a, um, Cic. *Szedemdeſzeti.* Der ſiebentzigſte. *Hetvenedik.*

Septuāgiēs, *Adv.* Colum. *Szedem-deſzetkrat.* Siebentzigmal. *Hetvenſzer.*

Septuāginta, *Indecl.* Gic. *Szedem-deſzet.* Siebentzig. *Hetven.*

Septuennis, (*more antiquorum*) Plaut. V. *ſeptennis.*

Septum, i, n. Gic. *Meſzto ogradyeno.* Ein umzäunter Ort. *Bekerített hely.* Hujusmodi ſunt *Bubile, Ovile, ſtabulum,* &c.

Septunciālis, *com.* le, n. Colum. *Szedem dèlov* ali

ali *ſzedem unczij imajuchi.* Sieben Theil habend, vierzehen-löthig. *Hét-réſzü, tizen-négy-lótos.*

Septunx, uncis, m. Liv. *Szedem unczij: Vaga, mera, ali tesina chetirinajſzt lotov.* Vierzehen Loth. *Tizen-négy-lót.* Item generatim: *Szedma ſztran.* Der ſiebende Theil. *Akárminek heted réſze.*

Septuōſe, *Adv.* Liv. V. *Obſcurè N. 1.*

Sĕpulcrālis, *com.* le, n. Ovid. *Mertvo-jamni, Pokopni. Grobni, Nagrobni.* Zum Grab gehörig. *Temetői, síri, koporsói.*

Sĕpulcrētum, i, n. Catull. *Pokopje, Grobje.* r. Freythoff, Ort vvo viel Gräber. *Közönséges temető.* V. *Cœmeterium N. 2.*

Sĕpulcrum, i, n. Cic. *Mertvechko pochivaliſche, pokopnicza, ukopna jama, grob.* r. Grab. *Koporsó, sír.*

Sĕpultor, ōris, m. Auguſt. V. *Sandapilarius.*

Sĕpultūra, æ, f. Cic. V. *Funus N. 1. Exequiæ, Funus N. 1.* Item V. *ſepulcrum.*

Sĕquācitās, atis, f. Sidon. *Szledivoſzt.* e. Nachfolgigkeit. *Könnyen utánna hajlóság.*

Sĕquāciter, *Adv.* Arnob. *Szledujuch, Naſzledlyivo.* Gefolglich. *Reá menő képen.*

Sĕquax, ācis, *om.* Plin. *Naſzledujuchi, Prikladen za ſzledenye, koi za kim rad ide, P koren.* Folgig, zügig, gehorſam. *Reá-menő, könnyen utánna hajló.* Undæ ſequaces. *Virg.* Lana ſequax, (manum enim nentis prompta ſequitur.) *Martial.*

Sĕquēla, æ, f. Gell. *Szleduvanye, za kim hodenye, iz preſſeſzanega dugovanya izhod, poſzledje.* e. Nachfolgung, Folge. *Reá-menés, követés, következés.*

Sĕquester, tri, & ſĕquester, tris, m. Cic. *Odebrani ſzudecz, Zaſztavlyavecz, koi dugovanye pod pravdum ſztojeche, do koncza pravde, pri ſzebi zaderſava.* r. Schiedsmann, vvelcher die ſtreitige Sache in Beſitz nimt, und behält biſs zum End des Proceſſes. *Válaſztott biró, &c. ki a' pörös jóſzágot a' pör végig birja.* Item V. *Arbiter N. 1. Diſceptator, Proxeneta.* 2. ponitur pro *Procuratore litis.* ita *Quintil.*

Sĕquester, tris, tre: & ſequeſtris, *com.* tre, n. V. *Medius N. 1.* Pax ſequeſtra: *h. e.* Induciæ. Hæ enim inter bellum præteritum & futurum mediæ ſunt. ita *Virg.*

Sĕqueſtrārius, a, um, *JCt.* Ad ſequeſtrum pertinens.

Sĕqueſtrātio, onis, f. *JCt.* Alicujus rei apud ſequeſtrum depoſitio.

Sĕqueſtrātor, ōris, m. *Symmach.* Qui rem ſequeſtro tradit.

Sĕqueſtrātōrium, ii, n. *Tertull.* Locus, in quo aliquid ſequeſtratur.

Sĕqueſtro, as, avi, atum, (Act.) Prudent. *Zaſztavlyam, zavjimlyem, vu ſzegurne ruke dájem, zaradi ſzegurnoſzti jemlyem.* In Beſitz nehme, oder einem andern gebe. *Máſnak a' jóvát biráſra véſzem,* vagy *adom.*

Sĕqueſtro, *Adverbialiter*: pro *ſeorſum, apud ſequeſtrum.* Aliquid ſequeſtro poſitum: *h. e.* apud ſequeſtrum depoſitum. *Gell.*

† Sequeſtrum, i, n. *eſt* Bonorum occupatio, eorūmque traditio ſequeſtri facta.

Sĕquior, *com.* ſĕquius, n. *Comparat.* Liv. *Szlabeſſi, gorſſi, zlochesſzteji, nejednak.* Geringer, ſchlechter, ſchlimmers, ungleichers. *Alább-való, Más egyéb, Más ettől,* V. *Pejor, deterior.* Sequior ſexus: *h. e.* fœmineus. *Apul.* Vita ſequior: *pro* deterior, pejor. *Ulp.*

Sĕquor, ĕris, ſĕcūtus, & ſĕquutus ſum. (Dep.) *Szledim, za kim idem.* Cic. Folge, nachfolge. *Követem, utánna mégyek.* 2. Transl. Militiam, otium, ſententiam alicujus ſequi: *pro* amplecti. *Id.* Hoſtem pilô ſequi: *pro* inſequi, perſequi. *Tacit.* ſequitur, ut doceam: *pro* conſequens, *vel* proximum eſt. *Cic.* Fortunam ſuam ſequi: *h. e.* ſucceſſu & occaſione fortunæ uti. *Liv.*

Sĕquiùs, *Adv.* Liv. V. *Deteriùs, Pejùs.*

Sĕquūtor, ōris, m. Svet. V. *ſecutor.*

* Sēr, sēris, m. *Senec.* Ortus in Serica Regione. *Hinc* ſpeciatim V. *Bombyx N. 1.*

Sĕra, æ, f. Varro. *Klyuchenicza, zaklop, Lokot.* r. Schloſs an der Thür, Mahl-Schloſs, Vorleg-Schloſs. *Zár az ajtón, Lakat.*

Sĕrăphīm, f. *vel* n. *Nom. hebraicum Indecl.* Ordo Angelorum ſupremæ Hierarchiæ. *Prudent.*

Sĕrēnātor, oris, m. Apul. *Razvedritel.* Der hell und heiter macht. *Időt felderitő, tiſztitó.*

Sĕrēnē, *Adv.* Auguſt. *Vedro, Jaſzno.* Hell und klar. *Világoſon, tiſzta időn.*

Serenĭtās, ātis, f. Cic. *Vedrina, Jaſznozt.* Schönes helles, heiteres Wetter: e Heitere, Durchläuchtigkeit. *Világoſság, tiſzta ſzépség, felderitás.*

Sĕrēno, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Vedrim, vedro ali Jaſzno chinim, Razvedrujem.* Hell und heiter mache. *Megtiſztitom, Letſenderitem.* V. *Clarifico N. 1. Paco.*

Sĕrēnum, i, n. Virg. V. *Serenitas, Claritas N. 1.*

Serenus, a, um, Virg. *Veder, vedren, jaſzen.* Heiter, hell. *Világos, tiſzta.* 2. Transl. V. *Tranquillus, Latus N. 1.* Frons ſerena. *Cic.*

Sĕreſco, is, ĕre, *q. d.* ſereneſco. (Neu. *Inch.*)

Szaſzlim-

Digitized by Google

Szuſsimſze, ſzuh poſztajem. Trocken vverde. *Megſzáradok.* Veſtes in ſole ſereſcunt. *Lucr.*

Sĕreſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.* à sĕrum.) Plin. *Na ſairotkuſze obrachaim, ſzirotkum poſztajem.* Zu Schotten, *oder* Käs-Molcken vverde. *Savóvá válom.*

Sĕria, æ, f. Liv. V. *Fidelia N.* 1.

Sĕricārius, ii, m. Firmic. *Szvilàr, ſzvilo-tkalecz, z-ſzvilum terſeca.* r. Seiden-Sticker, Seiden-Weber, Sammet-Würcker, Seiden-Händler. *Selyem-ſzövö, Selyem-takáts, Selyem árus.*

Sĕricātus, a, um, Sveton. *Z-ſzvilum oblèchen, vu ſzvili hodechi.* In Seiden bekleidet. *Selyem ruhájú.*

Sēricum, i, n. Plin. V. *Bombyx N.* 2. *Holoſericum.* Sericum, veſtéſque ſericæ, à Seribus populis Aſiæ, traxerunt appellationem, ibi enim primùm reperti ſunt Bombyces, qui lanam illam molliſſimam, *ſericum* dictam, conficiunt. Ejuſmodi vermiculi primùm ad Juſtinianum Imper. Serindâ urbe, per Monachos delati, hodie per Europam latè ſparſi viſuntur. V. *Procopii Gothicor. l.* 2.

Sēricus, a, um, Plin. V. *Bombycinus, Holoſericus.*

Sĕriēs, ēi, f. Cic. *Szploho-red.* e. Ordnung, Reihe. *Rend, ſzer.*

Sĕriĕtās, atis, f. Sidon. *Sztavnost, Prezſtalnozt.* e. Ernſthafftigkeit. *Tréfankivül-valóság, Valójában-valóság.*

Sĕriō, *Adv.* Liv. *Sztavno, prez ſalye.* Ernſtlich, im Ernſt. *Valóba, Tréfa kivül.*

Sĕriŏla, æ, f. *Perſius.* Parva ſeria.

Sĕris, is, f. Varr. V. *Endivia.*

Sĕrius, a, um, Cic. *Sztavni, ſztavan, neſſalen.* Ernſthafftig, Ernſt, Ernſtlich. *Való, valójában-való, nem tréfa.*

Sermo, ōnis, m. Cic. *Govorenye, govor.* e. Rede. *Beſzéd.* V. *Locutio, Colloquium, Collocutio.* Patrio ſermone uti: *h. e.* idiomate. *Id.*

Sermŏcĭnātio, onis, f. Quintil. *Razgovor, Razgovarjanye.* V. *Collocutio, Dialogiſmus, Dialogus.*

Sermocinātor, oris, m. *Vnogo-govoritel, kiſze rad razgovarja.* r. Gernſprecher. *Beſzéllgetö.*

Sermocinātrix, īcis, f. Quintil. *Vnogo-govoritelicza.* e. Gernſprächerin, Schvvätzerin. *Beſzéllgetö Aſzſzony.*

Sermōcĭnor, aris, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Szpominamſze, Radgovorim.* Das Geſpräch halte. *Beſzéllek valakivel.* V. *Loquor, colloquor.*

Sermuncŭlus, i, m. Cic. *Govorenyicze, kratki govor.* e. Kurtze Rede. *Beſzédetske.*

Sĕro, is, ĕre, sēvi, sătum, (Neu. & Act.) Cæſ. V. *Semino.* Item V. *Planto.* ita *Cic.* 2. Transl. V. *Genero.* Nobili ſtirpe ſatus, *Cic.* 3. Bella, diſcordias ſerere: *pro* movere, excitare. *Liv.* Colloquia cum aliquo ſerere: *pro* colloqui. *Id.*

Sĕro, is, ĕre, sĕrui, ſertum, [Act. *inuſit.*] V. *Necto N.* 1. *Plecto.* Accipiunt ſertas nardo florente coronas. *Lucan.*

Sērō, & sērō, sēriūs, *Cic.* ſeriſsĭmē, *Adv.* Cæs. *Podvechar, keſzno.* Zu Abend, ſpath. *Keſö eſtve.* Per Synecd. V. *Tardè.*

Sērōtĭnus, a, um. *Pozni, keſzno-dohajajuchi.* Spath, ſpäthig, ſpat kommend. *Kéſön-jövö, késön-érö.* Pulli ſerotini: Frumentum, pomum ſerotinum. *Colum.*

Serpens, entis, *om.* Cic. V. *Repens.*

Serpens, entis, *com. Subſtantivè.* Plin. *Kacha, Zmija.* e. Schlange. *Kigyó.*

Serpentāria, æ, f. Apul. *Kachja trava, koren haſznovit proti lyuticze kache griznu.* e. Natter-Wurtz. *Kígyó-fü.*

Serpĕraſtrum, *Varr.* & ſerperaſtrum, i, n. Cic. *Hodalnicza za ravnanye dechinzkoga hoda prikladna, kolcza za ſztanye y hodenye dechinzko haſznovita.* Ein Inſtrument, vvelches an den Knyen angebunden vvird, s. Kinder-Stand- *oder* Gang-Wägelein. *Gyermeket járni tanitó ſzekéretske.*

Serpo, is, ĕre, pſi, ptum, (Neu.) Cic. *Lezem, Puzim. &c.* V. *Repo.* Transl. dicitur de *plantis, hominibus, & inanimatis.*

* Serpyllum, & ſerpillum, i, n. Plin. V. *Herpyllum.*

Serra, æ, f. Cic. *Pila.* peregr. *Sága.* e. Säge. *Fürész.*

Serrāgo, ĭnis, f. Cæl. Aurel. *Odpilyek, prah od pilenya opadajuchi.* e. Sägſpähn. *Füreſz büllader.*

† Serrārius, ii, m. *Pilecz,* peregr. *Ságar.* r. Säger. *Füreſzlö.*

Serrātim, *Adv.* Vitruv. *Pilech,* ali *na Náchin pile.* Wie eine Säge. *Mint a' fűréſz.*

Serrātōrius, a, um, Ammian. *Pilni.* Zur Säge gehörig. *Füréſzhez-való.* Item V. *Serratus.*

Serrātrīna, æ, f. Non. *Pilnicza, Meſzto gdeſze deſzke pile.* e. Säg-Mühle. *Füréſz malom.*

Serrātŭla, æ, f. & Bētōnĭca, Vētōnĭca, *vel* Vettonica, æ, f. Plin. *Betonika trava.* e. Betonien, ein Kraut. *Füréſz levelü fü, Betonika.*

Serrātūra, æ, f. Plin. *Pilenye.* e. Sägung. *Füreſzlés.*

Serrātus,

Serrātus, a, um, Plin. *Zubaſzt kakti pila, Piß ſzpodoben.* Mit Zähnen vvie eine Säge, der Säge gleich. *Fogas mind a' Fürésza, Fürész formájú.*

Serro, as, avi, atum, (Act.) Veget. *Pilim, na dvoje z-pilum rêſem,* peregr. *Ságam.* Entzvvey ſäge, mit einer Säge zerſchneide. *Fürészlek.*

Serrŭla, æ, f. Cic. *Pilicza.* e. Kleine Hand-Säge. *Fürészetske.*

Serta, æ, f. Tibull. V. *Reſtis*, 2. V. *Sertum.* ita *Propert.*

Sertor, ōris, m. *Feſt.* V. *Aſſertor.*

Sertum, i, n. (*ab inuſit.* ſero) Cic. *Venecz.* r. Krantz, geflochtener Krantz. *Koſzorú, Bokréta.*

Sertus, a, um, *Zpleten.* Geflochten. *Kötött, Fűzött.* V. in *ſero 2do loco.*

Serva, æ, f. Virg V. *Ancilla, Famula.*

Servābĭlis, *com.* le, n. Plin. *Zachuvatlyiv, zpravlyiv, ſtoſze zachuvati more.* Das zu behalten iſt. *Megtartható.*

Servātio, onis, f. Plin. V. *Salvatio, Conſervatio.*

Servātor, ōris, m. Cic. *Zachuvavecz, obchuvavecz, zbranitel.* r. Aufbehalter, der etvvas behalt. *Megtartó.* Item V. *Salvator.*

Servātrix, īcis, f. Cic. *Obchuvavicza, zachuvavicza, zbraniteljicza, oſzloboditelicza.* e. Aufbehalterin, Erhalterin, Schirmerin, Erlöſerin. *Megtartóné, ſzabadítóné.*

Servĭa, æ, f. Geogr. *Szerblia, ſzerbzka zemlya, ſzlovenzkoga naroda kralyeſztvo.* Servien Illyriſches Königreich. *Szervia Illyriomnak orſzága.* Regnum eſt Illyricum, cujus *Tractus meridionalis* nomen *Raſcia* obtinet. *A.* 1717. erepto Turcis Belgrado, tota Servia, ſi *Niſſam*, & *Raſciam* excipias, Chriſtianis poſtliminio ceſſit. Sed quam rursùm Barbarus *A.* 1739. *die* 12. *Sept.* cum Tauruno, principe Chriſtianorum propugnaculo, recepit, pacis inibi cuſæ legibus, non armis, ita expoſcentibus. Plura V. in *Mæſia, Nyſa, Raſcia, Taurunum, Illyricum.*

Servĭlĭcŏla, æ, *com.* Qui *vel* quæ ſervos colit. *Hinc* ſpeciatim: *Szlugov botnicza.* e. Knechts Hure. *Szolgák kurvája.* ita *Plaut.*

Servīlis, *com.* le, n. Cic. *Szlusbenichki.* Knechtiſch. *Szolgai, ſzolgálói.* V. *Famularis, Ancillaris, Mercenarius.*

Servīlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Na ſzlusbenichki náchin, Bojezlivo.* Knechtiſcher Weiſe, Zaghafftig. *Szolgai módra.* V. *Famulanter.*

Servio, is, ire, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Szluſim.* Diene. *Szolgálok.* V. *Ancillor, Famulor.* 2. Rei familiari ſervire: *pro* operam dare. Tempori ſervire: *pro* accommodare ſe eidem. Alterius amori ſervire: *pro* morem gerere, obtemperare. *Id.*

Servĭtium, ii, n. Cic. V. *Famulatio N.* 1. & 2.

Servĭtūdo, ĭnis, f. *Liv.* apud quem alii leg. *ſervitus.*

Servĭtūs, ūtis, f. Cic. V. *Famulitas, Famulatio N.* 2. *Mancipatus N.* 2.

Sērum, i, n. *ſubſtantivè*, (*ſuband.* tempus) Liv. *Pozno, Poznochba, Keſznochba podvecher, Tverdi mrák.* Der ſpäte Abend. *Késön-valóság, Eſtve.* Serum diei. V. *Veſper.*

Sĕrum, i, n. Virg. *Szirotka, ſzurutva.* s. Käs-Waſſer, r. Schotten, Molcken. *Savó.*

Servo, as, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Chuvam.* Behalte. *Megtartom.* V. *Aſſervo, Conſervo, Cuſtodio, Defendo, Retineo N.* 1. Ad aliquid ſe ſervare: *pro* reſervare. *Id.* Aliquid in vetuſtatem ſervare: *pro* recondere, reponere. *Colum.* 2. Aliquem ſervare: *pro* ſalvare, à periculis liberare. *Cic.*

Sērus, a, um, Cic. *Keſzen: kaj keſzno, iliti kaj ſztopram chez kruto vnogo vremena dojde.* Spath. *Késö, késön-való,* Item V. *Tardus, veſpertinus.* Poſteritas ſera: *h. e.* poſt ſecula ſurrectura. *Virg.* Serior, *Tibull.* Seriſſimus. *Plin.*

Servŭla, æ, f. Cic. *Deklicza.* s. Dienſtmägdlein. *Szolgálótska.*

Servŭlus, i, m. Cic. *Szluſicza.* Ein Knechtlein, kleiner Diener. *Szolgátska.*

Servus, i, m. Cic. V. *Famulus, Mancipium N.* 2.

Servus, a, um, Cic. V. *Famulus, a, um.*

Seſcuncia, æ, f. Colum. V. *Seſcunx.*

Seſcunciālis, *com.* le, n. Plin. *Poldrugu uncziu imajuchi.* Anderthalb Untzen Dick, *oder* Schvvehr. *Három lótos, Harmadfél-lotni.*

Seſcunx, *vel* ſeſquiunx, cis, m. Plin. *Poldruga unczia, Tri loti.* Drey Loth. *Három lot.*

Seſcŭplex, ĭcis, m. Cic. V. *ſeſquiplex, ſeſquiplus.*

Seſcŭplus, a, um, Quintil. *idem.*

Seſquĭ. *Nom. Indecl.* ex *ſemis* & *que.* Cic. *Poldrugo, k-tomu polovicza, vſze to y pól tuliko, Joſ druga polovicza.* Anderthalb. *Máſfél.* Frequenter in compoſitione adhibetur, ut

Seſquialtĕr, a, um. *Poldrugi, Jeden y pól jednoga.* Anderthalb, eins und ein halbes. *Máſfél-annyi.* V. *ſeſquiplex.* Deinde tertiam, quæ eſſet ſecundæ ſeſquialtera, primæ tripla. *Cic.*

Seſquĭdĭgĭtālis, *com.* le, n. Vitruv. *Poldrugo-perſztni, poldrugoga perſzta, poldrugi perſzt*

perſzt dug ali s'irok. Anderthalb Finger lang *oder* breit. *Máſfél-ujni.*

Seſquidigitus, i, m. *Poldrugi perſzt*, *poldrugoga perſzta.* Anderthalb Finger. *Máſfél-ujj.* Canalis altus ſesquidigitum. *Vitruv.*

Seſquihōra, æ, f. Plin. *Poldruga vura.* Anderthalb Stund. *Máſfél-óra.*

Seſquijūgĕrum, i, n. Plin. *Poldruga rál.* Anderthalb juchartén. *Máſfél-hóld fóld.*

Seſquilibra, æ, f. Colum. *Poldrugi funt.* Anderthalb Pfund. *Máſfél-font.*

Sequimenſis, is, m. Varr. *Poldrugi Meſzecz.* Anderthalb Monath. *Máſfél-honap.*

Seſquimōdius, ii, m. Varr. *Poldrugi Vagan*, *Poldruga drevenka.* Anderthalb Mutt, *oder* Maaſs. *Máſfél-véka*, vagy *Máſfél-köböl.*

Seſquiŏbŏlus, i, m. Plin. *Poldrugi bēch.* Anderthalb Heller. *Máſfél-fillér.*

Seſquioctāvus, a, um, Cic. *Oſzem y pòl*, iliti *oſzem y polovicza oſzmoga*, to jeſzt *Dvanajſzti.* Acht und halb, *das iſt* der Zvvölffte. *Tizenkettödik.* Aliis *Pol-oſzmi.* Achthalb. *Nyólczad-fél.*

Seſquiŏpĕra, æ, f. *Colum.* &

Seſquiŏpus, ĕris, n. Plaut. *Poldrugoga dneva delo*, ali *peſzel.* Anderthalb Tagvverck. *Máſfél-napi munka.*

Seſquipĕdālis, *com.* le, n. &

Seſquipĕdānĕus, a, um, Plin. *Poldrugoga czepeliſſa*, *poldrugu nogu dug ali s'irok.* Anderthalb-Schuhig. *Máſfél-láb nyomni*, *Máſfél-lábni.*

Seſquipēs, ĕdis, m. Colum. *Poldruga noga*, *mera poldrugoga czepeliſſa.* Anderthalb Schuh. *Máſfél-láb.*

Seſquiplex, icis, *om.* Cic. &

Seſquiplus, a, um, Quintil. *Poldrugo-ſztruk*, *poldrugo-verſztni*, *poldrugu ſztruan cheſzagod vu ſzebe zaderſavajuchi, jednu czelu ſztrau y druge polovniczu imajuchi.* Anderthalbfach. *Máſfél-annyi.* V. *Seſquialter.* e.g. Ternarius eſt ſeſquiplus binarii, continet enim binarium & ejus dimidium. Senarius vocatur ſeſcuplus quaternarii, eò quòd in ſe contineat quaternarium, ejúſque dimidium, ſcilicèt binarium. Idem eſto ſenſus de aliis rebus & numeris.

Seſquitertius, a, um, Cic. *Tretiji y pòl tuliko*, iliti *Polpeti.* Fünffthalb. *Ötöd fél.* Aliis, ſed minus rectè. *Poltretji.* Dritthalb. *Harmad-fél.*

Seſquuncia, &c. V. *Seſcuncia.* Et ſic de cæteris.

Seſsibŭlum, i, n. Plaut. V. *Sedile.*

Seſsilis, *com.* le, n. *Szedecsi.* Sitzend. *Veſzteg-ülö.* Lactucæ ſeſſiles: *h. e.* humiles, latæ, & quaſi humi ſedentes. *Martial.* 2. *paſſive.* Tergum ſeſſile: *h. e.* latum, in quo quis ſedere poſſit. *Ovid.*

Seſsimōnium, ii, n. Vitruv. V. *Sedile.*

Seſſio, onis, f. Cic. *Szedenye*, *ſzed.* Das Sitzen. *Ülés.* 2. V. *Sedes N.* 1. *Sedile N.* 2. 3. Metalepticè V. *Inertia N.* 1. *Deſidia.*

Seſsito, as, avi, atum, [Neu. *Freq.*] Cic. *Vnogo ſzèdim.* Stets ſitze. *Üldögélek.*

Seſſor, ōris, m. Horat. *Szeditel*, *ſzedecz.* r. Sitzer. *Ülö.* 2. V. *Habitator*, *Incola.* ita *Nepos.*

Seſsōrium, ii, n. *Cal. Aurel.* V. *Lectica.*

Seſſus, ûs, m. Apul. V. *Seſſio N.* 1.

Seſtertiārius, ii, m. *Petron.* Homo pauper, vix ſeſtertium poſſidens.

Seſtertiŏlus, i, m. *Martial.* Parvus ſeſtertius.

Seſtertius, ii, m. (*ſubaud.* nummus.) *q. d.* Semiſtertius. Nummus argenteus, apud Rom. æſtimabatur duobus aſſibus & ſemiſſe. Dicitur reſpondere quinque ſolidis venetis, aut quinque nummis hungaricis ſeu quatuor croaticis. V. *Groſſus N.* 1. Capit ille ex ſuis prædiis ſexcenta ſeſtertiûm: *h. e.* ſexcenta millia ſeſtertiorum. *Cic. ult. Parad.* Similiter, ſi poſt adverbia *quinquies*, *decies*, *centies &c.* conjuncta cum voce *ſeſtertiûm*, nullus præterea numerus exprimatur, ſemper intelligenda ſunt *centena millia*, ſi *centena* exprimantur, ſubaudiuntur *millia.* e.g. Cùm ſeſtertiûm millies in culinam congeſſiſſet: *h. e.* millies centena millia, *Senec.* Et ritu decies centena dabuntur antiquo: *h. e.* decies centena millia ſeſtertiorum. *Juvenal.* Nonnulli legunt etiam *ſeſtertium ii, n.* Sed perperam, & librariorum, *Nominativum* pro *Genitivo* intelligentium, errore inducti.

Sēta, æ, f. Plaut. *Schetina*, *debely okoren láſz.* e. Burſt, Sau-borſt. *Serte*, *Diſznó ſerte.* Equina ſeta. Cic. *Konyzka grive*, *konyzkoga repa ſztrunya.* e. Roſs-Haar. *Ló ſzör.*

† Sētācĕum, ei, n. & Sētācĕus, i, m. *Latini* ſcopæ, ſcopula. *Metla*, *Ometàch*, *Metlicza* vulgo *kefècze iz ſchetin.* e. Kehrbürſte, r. Bartvviſch, e. Schuhbürſte, Kleyderbürſte. *Sertéböl-való ſeprö*, item *kefe.*

Sētigĕr, a, um, Virg. *Schetinaszt.* Borſtig. *Sertés.*

Sētōſus, a, um, Plin. *Pun ſchetin*, *veſz ſchetinaszt.* Voll Burſt. *Sok ſertéjü.*

Sēu, *Conj. Disjunct.* Cic. V. *Sive.*

Sevaceus, ſevalis. V. *Sevaceus*, *&c.*

Sĕvērè, *Adv.* Cic. *Oſtro*, *V-ſztrahu.* Scharff, ſtreng. *Keményen*, *ſanyarún.* V. *Auſterè*, *Diſtrictè. ſeriò.*

Sĕvērĭtas, atis, f. Cic. *Oſtrotba*, *V-ſztrabu derſanye*, *Nemilnoat*. c. Strenge, Schärffe. *Keménység*, *ſzoros fenyíték*. V. *Serietas*, *Aſperitas N. 1.*

Sĕvērĭtūdo, ĭnis, f. Plaut. *idem*.

Sĕvērus, a, um, Cic. *Oſter*, *ſztrabovit*, *V-ſztrabu derſecbi*. Streng. *Kemény*, *ſzoros fenyítékü*. V. *Serius*, *Diſtrictus N. 1. Auſterus*, *Aſper*, *Acerbus*.

Sēvĭr, *q. d.* Sexvir, ĭri, m. *Capitolin*. Nomen eſt dignitatis, ut *Septemvir*.

Sēvĭrālis, *com*. le, n. *Capitolin*. Ad ſeviros pertinens.

Sēvo, as, āre, &c. V. *Sebo*.

Sēvŏco, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Na ſztran zovem*, *Odzávam*. Beyſeits ruffe. *Félfelé hívom*. 2. Transl. V. *Separo*, *Abſtraho*, *Abduco N. 1.*

Sēvōſus, a, um, Plin. V. *Seboſus*.

Sēvum, i, n. Plaut. V. *Sebum*.

Sex, *Nom. Indecl.* Liv. *S'eſzt*. Sechs. *Hat*.

Sēxāgēnārĭus, a, um, Quintil. *S'eſztdeſzetoletni*, *s'eſztdeſzet lèt ſztar*, *s'eſztdeſzetobrojni*. Sechzig-Jährig, ſechzig in ſich haltend. *Hatvan eſztendős*, *Hatvanos*.

Sēxāgēnus, a, um. *Diſtrib*. Cic. *S'eſztdeſzet y s'eſztdeſzet*. Je ſechzig. *Hatvanon*. Item eſt *Nom. Num. Card.* V. *Sexaginta*.

Sexāgēsĭmus, a, um. Cic. *S'eſztdeſzeti*. Der ſechzigſte. *Hatvanodik*.

Sexāgiēs, *Adv.* Cic. *S'eſztdeſzetkrat*. Sechzigmahl. *Hatvanſzor*.

Sexāginta, *Indecl.* Cic. *S'eſztdeſzet*. Sechzig. *Hatvan*.

Sexangŭlātus, a, um. *Solin*. &

Sēxangŭlus, a, um, Plin. *S'eſztero-vuglast*. Sechseckigt. *Hat-ſzegü*, *Hat-ſzegeletü*.

Sexatrus, uum, f. *plur*. Varr. V. in *Quinquatrus*.

Sexcēnī, æ, a, *Diſtrib*. Curt. &

Sexcentēni, æ, a, Colum. *Po s'eſzt-ſzto*. Je Sechshundert. *Hat ſzázan*, *Hat-hat ſzázan*. Item V. *Sexcenti*, & tunc adhiberi poteſt in *Sing*.

Sexcentēsĭmus, a, um, Plin. *S'eſztero-ſztotni*. Der ſechshunderſte. *Hat ſzázadik*.

Sexcenti, æ, a, *plur*. Cic. *S'eſzt-ſzto*. Sechshundert. *Hat-ſzáz*. Accipitur etiam pro ingenti numero: V. *Infinitus*, *Innumeralis*.

Sexcentiēs, *Adv.* Cic. *S'eſzt-ſztokrat*. Sechshundertmahl. *Hat ſzázſzor*.

Sexcentoplāgus, a, um, Plaut. *S'eſzt-ſztokrat vudren*, *koi je s'eſzt-ſzto pálicz dobil*. Der 600 Streich oder Prügel empfangen hat. *Hat-ſzázſzor megveretett*.

Sexdĕciēs, *Adv.* q. d. *ſexies decies*. Plaut. V. *ſexagies*. ſecundùm alios V. *Sedecies*.

Sexdĕcim, *Adv.* V. *Sedecim*.

Sexennis, *com*. ne, n. Plaut. *S'eſztero-létni*, *s'eſzt godiſcb ſztar*, *s'eſztak*. Sechs-Jährig. *Hat eſztendős*.

Sexennĭum, ii, n. Cic. *Vréme od s'eſzt lèt*, *s'eſztero-létje*. Sechs-Jährige Zeit. *Hat-eſztendei idő*.

Sexiēs, *Adv.* Liv. *S'eſztkrat*. Sechsmahl. *Hatſzor*.

†Sexiga, æ, f. V. *Sejuges*.

Sextans, & ſeſtans, ntis, m. *S'eſzti dèl kakvoga dugovanya*. Der ſechſte Theil eines Dinges. *Valaminek hatod réſze*. Apud *Plin*. eſt ſexta pars *ſextarii*: Apud *Varronem* menſura ſextam jugeri partem continens: Apud *Liv*. Nummus duas uncias valens.

Sextantārĭus, a, um, Plin. *Chetvero-lotni*, *dve unczie teſek*. Vier Loth ſchwehr. *Négy lót nyomó*.

Sextārĭus, ii, m. *Cic*. Hodie accipitur pro *quadrante liquidorum*. V. *Quadrans vini*. Cæterùm apud Romanos erat *ſexta pars congii*, capiens *duas cotylas*, vel *12 cyathos*. Sextarii perinde, ac Aſſis, partes erant *ſextans*, *quadrans*, *triens*, *dodrans*, *quincunx*, *ſeptunx*, *deunx*, *dextans*, *bes*, *ſemiſſis*.

Sextīlis, is, m. *Varr*. Menſis à *Martio* ſextus, poſtea decretô ſenatûs *Auguſtus* dictus in honorem Octaviani Auguſti, qui hoc menſe, victo M. Antonio, bellis civilibus finem impoſuit. V. *Auguſtus N. 1.*

Sextŭla, æ, f. *Cic*. ſexta pars unciæ, & genus menſuræ.

Sextùm, *Adv.* Cic. *S'eſztikrat*. Zum ſechſtenmahl. *Hatodſzor*.

Sextŭplex, ĭcis, *om*. ſextŭplus, a, um. *S'eſztvero-ſztruk*, *s'eſztvero-verſzt*. Sechsfach. *Hat-féle*, *Hat-annyi*.

Sextus, a, um, Cic. *S'eſzti*. Der ſechſte. *Hatodik*.

Sextus dĕcĭmus, *vel* decimus ſextus, a, um, Svet. *S'eſznaiſzti*. Der ſechzehenſte. *Tizen-hatodik*.

Sexus, ûs, m. Cic. & ſexus, i, n. Tacit. *Szpòl*. s. Geſchlecht. *Termèſzet különböztető*.

Si, *Conj*. Cic. *Ako*. Wann, wenn, ſo. *Ha*, *Hogyha*. 2. V. *Etiamſi*. Redeam? non ſi me obſecret. *Plaut*. 3. V. *Utinam*. Si nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus oſtendat, *Virg*.

Sibĭlo, as, avi, atum, (Neu.) Virg. *Pſzikam*, *Pſzichem*, *ſzichem*, *s'viſzatam*, *fuckkcbem*, zoi, dam,

Zviſdam. Ziſche, pfeiffe. *Shuòltòk, ſipolok*. 2. V. *Exſibilo*. Modeſtos homines ſibilare. *Cic.*

Sibilum, i, n. Ovid. &

Sibilus, i, m. Cic. *Pſzik, ſzik, ſuchk, pſzichenye, s'viſztanye*. Das Ziſchen, Pfeiffen. *Shuòltés*.

Sibilus, a, um, Virg. *Pſzikajuchi, Pſzichechi, S'viſztajuchi, Fuchkajuchi*. Ziſchend, pfeiſſend. *Shuòltò*.

* Sibylla, æ, f. Cic. *Vila, Szibilla, prorokinya, Mudro-znanka*. Sibylla, Wahrſagerin. *Sibilla, Jövendölö Leány*.

Sibyllinus, a, um, *Cic.* Ad Sibyllam ſpectans.

Sic, *Adv.* Cic. *Tak, tako, Ovak, ovako, Takvim náchinom*. Alſo, ſo. *igy, úgy, Akképen, Annyira*.

Sica, æ, f. Cic. *Bodo-mech*. s. Bajonnet. *Rövid kard*. V. *Pugio N.* 1. *Clunaculum*.

Sicarius, ii, m. Cic. *Najetlyiv Lyudo-morecz, Uboicza, Razbojnik, gotov chloveka vumoriti*. r. Meuchel-Mörder, Bandit, Todtſchläger, allezeit bereit einen umzubringen. *Titkos, gyilkos Ember öldöklö*.

Siccabilis, *com.* le, n. Cæl. Aurel. *Vſzuſilyiv, poſzuſilyiv*. Das trocken vvird, *oder* vverden kan. *Száraztható*.

Siccaneus, a, um, *Colum.* &

Siccanus, a, um, Plin. *Szúh, Nemorhvaren*. Trocken. *Száraz, Aſzſzú, természetü*.

Siccatio, onis, f. Plin. *Szuſſenye*. c. Austrocknung. *Száraztás, Szárasztatás*. V. *Exſiccatio*.

Siccativus, a, um, Cæl. Aurel. *Szuſſechi, ſzuho-chinechi*. Trocknend. *Szárastó, Aſzaló*.

Siccè, *Adv.* Colum. *Szuho, Szuſſno*. Im Trocknen. *Szárazon, Aſzſzún*. 2. Transl. V. *Parcè, Obiter, Breviter, Paucis*. ita *Cic.*

Siccesco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. *Szuſſimſze, ſzuh bivam*. Trocken vverde. *Meg-Száradok*.

Siccificus, a, um, Macrob. V. *Siccativus*.

Siccine? *Adv.* Cic. *Takli? Takoli? Jeli ovako?* Alſo dann? iſts alſo? *igyé? úgyé?*

Siccitas, atis, f. Cic. *Szuſſa, ſzuhocha, ſzubota, ſzuſſina*. c. Tröckne, Dürre. *Aſzſzúság, ſzárazság*. V. *Ariditas*. 2. Transl. V. *Sterilitas, Inopia, Brevitas N.* 1.

Sicco, as, avi, atum [Act.] Cic. *Szuſſim, ſzuho chinim, vſzuſſam*. Trocken mache. *Szárastom, Aſzalom*. V. *Exſicco, Arefacio*.

Siccoculus, a, um, Plaut. *Szubo-ok, ſzuho ochi imajuchi, kiſze plakati nemore*. Dürräugig, der nicht vveinen kan. *Száraz ſzemü, ki nem könnyen sírhat*.

Siccus, a, um, Cic. *Szuh*. Trocken, dürr. *Száraz, Aſzſzú*. Item V. *Aridus*. 2. Transl. V. *Sobrius, Parcus, Compendioſus, Breviloquens*. Oratio ſicca, oratores ſicci. *Id.*

Sicera, æ, f. *Vox Hebr.* Tertull. *Vſzaki napitek, (zvan vina) od kojegaſze gdo zopiti more*. Ein jedes Getränck, den Wein ausgenommen, vvelches einen Rauſch verurſachen kan. *Minden részegítö ital, mellytöl ember megrészegül*. Fit ex ſucco dactylorum, pomorum, frumenti &c.

Sicilia, æ, f. *Plin.* primùm *Trinacria*, deinde *Sicania*, appellata. Ovid. *Szicilia kralyeſztvo*. Das Königreich Sicilien. *Sitzilia-ország*. Inſula Maris mediterranei, rerum penè omnium feraciſſima. Urbes præcipuæ *Meſſana, Panormus, Syracuſæ*. Carolo Hiſpaniarum infanti, è domo Bourbon, ab A. 1736. unà & Neapolis, paret. *Adject.* Siculus, a, um.

Siciliculă, æ, f. Plaut. V. *Falcula, ſicula, ſpiculum*.

Sicilicum, i, n. *Feſt.* &

Sicilicus, i, m. Priſcian. *Pól lota*. Ein halb Loth. *Fél-lótni mérték*. Aſſis quadrageſima octava pars, id eſt, quarta pars unciæ, quæ ſcrupula ſex, ſeu duas drachmas continet.

Sicilimentum, i, n. Cato. *Pokoſſinya, Trava od koſzczev zaoſztavlyena, y potlam pokoſſena*. s. Emd, Graſs, vvelches die Mäder ſtehen laſſen. *Sarjú ſzéna*. V. *Cordum*.

Sicilio, is, ire, ivi, itum, (Act.) Varr. *Drugóch koſzim, zaoſztavlyenu od koſzczev trávu koſzim*. Nachmähe, ſchneide vvas die Mäder ſtehen laſſen. *Máſodſzor kaſzálok, ſarjut kaſzálok*.

Siciliſſo, & ſiciliſsito, as, avi, atum, (Neu.) *Plaut.* Siculos imitor.

Siclus, i, m. *Hieron.* Vox & Moneta hebraica. *Siclus ſanctuarii*, aureus erat dimidiæ unciæ, & reſpondebat noſtris 4. nummis aureis. *Siclus* verò *regius* ex argento, novem noſtros groſſos in valore æquabat.

Sicubi, & ſicubi, *Adv.* Cic. *Ako-gde, Akobigde, Ako-kade*. Wo etvvann. *Ha valahol*.

Sicula, æ, f. *Catull.* Parva ſica. V. *Gladiolus*.

Sicunde, *Adv.* Cic. *Ako odkud, Ako odkuda*. So etvvann von einem Ort her, irgends vvoher. *Ha valahonnan*.

Sicut, sicuti, *Adv.* Cic. *Kakti, kakoti, kak, kako, kakono, Jakko, Jakk*. Wie, gleichvvie. *Mint, ſzinte, Miképen, A' mint*. Synon. *Ut, Perinde ut, Æquè ut, ſimiliter atque, tanquam, velut*.

Sideralis, *com.* le, n. Plin. *Zvezdiſchu ſzliſſajuchi, Zvezdinzki*. Des Geſtirns, das dem Geſtirn zugehöret. *égbeli, égbez-való*.

 Sideratio,

Sīdĕrātio, onis, f. *Firmic.* Conſtitutio ſiderum, ſeu Conſtellatio natalitia. V. *Horoſcopus.* 2. Apud Plin. *Vſzehnenye priſzadeo od prevelike vruchine.* e. Beſchädigung, Ausdörrung der jungen Bäumen und Kräuter von der Hitze. *A' plántáknak nagy melegsig miat-való kiſzáradáſa.* Hinc *Transl.* Membrorum ſideratio. *Vſzehnenye kotrigeo.* r. Kalte Brand, e. Erſterbung der Gliedern. *Tagoknak megſzáradáſa.* ita *Plin.*

Sīdĕrātitius, a, um, *Veget.* &

Sīdĕrātus, a, um, Plin. *Od zvèzd pohablyen, od vruchine vſzuſſen, vſzehnyen.* Vom Geſtirn getroffen, von der Hitz verdorben, ausgedörret, *Tſillagtúl ütetett, A' melegtül elſzáradott.* Item V. *Apoplecticus.*

Sīdĕrĕus, a, um, Ovid. *Zvezdeni, iz zvèzd.* Geſtirnt. *Tſillagi, Tſillagzó.*

Sīdĕror, aris, ātus ſum, (Paſſiv. *vel* Dep.) Plin. *Synon.* Noxio ſidere afflor, exſiccor, apoplexiâ tangor, *Od hman zráka ginem, ſzuſſimſze, od guteſzem vudren,* Vom Wetter beſcädiget vverde, und daher verdorre, vom Schlag gerühret vverde. *Égi háborúk miatt ragyáztatom, megveſzek, ſzáradok, guta ütött vagyok.* V. *Areo, Exareſco, ſicceſco.*

Sīdo, is, ĕre, ſidi, (Neu.) Plin. V. *Reſido N.* 1, 2. *&* 3.

Sīdŭs, ĕris, n. Martial. V. *Aſtrum.* 2. apud *Cic.* V. *Stella.* Item V. *Planeta N.* 1. ita *Tacit.*

Sĭgillātim, *Adv.* Cic. V. *Singillatim.*

Sĭgillo, as, avi, atum, (Act.) V. *Obſigno, Claudo.* Item V. *Orno N.* 1. Jubet me ſcyphos ſigillatos afferre. *Cic.* 6. *Ver. c.* 14.

Sĭgillum, i, n. *Dim.* à ſignum. Cic. *Zlamenitche, Znamenykicza.* Kleines Zeichen, erhebtes Bildlein. *Jegyetske.* V. *Imaguncula.* 2. ſpeciatim: *Pechat.* s. Siegel, Petſchier-Siegel, e. Petſchafft. *Petſét.*

Signācŭlum, i, n. Prudent. V. *Signum N.* 1. *&* 2. *Nota N.* 1.

Signanter, *Adv.* Auſon. V. *Evidenter, Peculiariter, ſignificanter.*

Signātè, *Adv.* Gell. V. *ſignanter.*

Signātio, onis, f. *Auctor dialogi de Orat. c.* 16. V. *Notatio N.* 1. *Obſignatio, ſignificatio N.* 1.

Signātor, oris, m. Salluſt. V. *Obſignator.*

Signātōrius, a, um. *Zaznamenuvni, Pechatni: Z-kimſze koj zkamenuje, zaznamenuje, ali pechati.* Das zum Siegeln gehört, zum Verpetſchieren dienlich. *Petſételni-való.* Annulus ſignatorius. *JCt.*

Signātūra, æ, f. Sveton. V. *Notatio N.* 1. *Obſignatio, ſignaculum, ſigillum N.* 2.

Signĭfĕr, ĕri, m. Cic. *Zaſztavnik.* r. Fähndrich. *Záſzló-tartó.* Transl. V. *Auctor N.* 1. *Dux N.* 2. *Primipilus N.* 2.

Signĭfer, ĕra, um. *Znamene-noſz.* Der ein Zeichen trägt. *Jegy viſelő.* Orbis ſignifer: *h. e.* Zodiacus. *Cic.* Puppis ſignifera: *h. e.* Navis prætoria vexillô inſignis. *Lucan.*

Signĭfex, ĭcis, m. *Znamenykàr, znamenykodelavecz: ki pechati, kipe, ali druge znamenyke déla.* r. Siegelmacher, Petſchafftmacher. *Jegy-* vagy *petſét-tſináló. &c.* V. *Statuarius, ſculptor.*

Signĭfĭcābĭlis, *com.* le, n. Varr. *Znamenuvlyiv, ſzvoje znamenuvanye imajuchi.* Was eine rechte Deutung hat. *Megjelenthető.*

Signĭfĭcantĕr, *Quintil.* ſignificantiùs, ſſimè, *Adv.* Cic. V. *Expreſsè, Manifeſtè.*

Signĭfĭcantia, æ, f. *Varr.* &

Signĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Znamenuvanye, zlamenuvanye.* e. Bedeutung. *Meg jegyzés.* Item 2. *Poruchenye, obznanenye.* e. Anzeigung. *Megjelentés.* V. *Notificatio, Indicatio N.* 1. *Indicium N.* 1. *Denuntiatio.* Item V. *Indicium N.* 2. *Signum N.* 1.

Signĭfĭcātivus, a, um, Ulp. *Znamenujuchi, oznanujuchi.* Bedeutend, Anzeigend. *Jegyző, Meg-jegyző, Jelentő.*

Signĭfĭcātōrius, a, um. Tertull. V. *ſignificativus.*

Signĭfĭcātus, ûs, m. Gell. V. *ſignificatio.*

Signĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Porucham.* Anzeige. &c. V. *Notifico, Indico N.* 1. *Oſtendo.* Item *Znamenujem.* Bedeute, &c. V. *Denoto.*

Signĭfĭcus, i, m. Apul. V. *ſignifex.*

Signo, as, āvi, ātum, [Act.] Cic. V. *Deſigno N.* 1. *Noto N.* 1. *Sigillo.* 2. V. *ſignifico N.* 1. ita *Plaut.*

Signum, i, n. *Znaménye, znamen, znamenyka, zlaménye, zlamen, zlamenak.* s. Zeichen, Anzeichen. *Jel, Jegy, Bélyeg.* V. *Nota N.* 1. Cœleſte ſignum. *Zlamen nebezki.* Himmliſches Zeichen. *Égi jegy.* V. *Aſtrum.* Item V. in *Zodiacus.* 2. ſpeciatim ponitur *ſignum* pro *ſigillo.* 3. pro *Vexillo.* Multas legiones ſub ſignis habere, ducere, numerare. Multi ejus ſigna ſunt ſecuti. Palantem militem ad ſigna revocare. Conflatis ſignis pugnare. Convertere, movere ſigna, &c. ita *Cic.* 4. Signa marmorea, *h. e.* Simulacra, ſtatuæ. *Id.*

Sīl, ſīlis, n. *Auſon.* Pigmentum luteum.

Sīlācĕus, a, um, Plin. V. *Lūtĕus.*

Silentiō, *Abl.* Cic. ☞ Per ſilentium, Tacit. *Tiho, Muchéch, Na tihom.* Still, in der Stille. *Hallgatva.* V. *Tacitè.* Transl. V. *Quietè.*

Silentiō-

Silentiōſus, a, um, Apul. V. *Taciturnus*, *Tacitus*, *Quietus*.

Silentium, ii, n. Cic. *Muchanye*, *Mùk*, *Tiho*. Das Stillſchvveigen, ſtille. *Hallgatás*. V. *Taciturnitas*. Transl. V. *Quies N.* 1. *Otium N.* 1. *Ceſſatio*. Noctis ſilentium: *h. e.* Conticinium, & Intempeſta, vel concubia nox. *Liv.*

Silentus, a, um, *Levius* apud *Gell.* V. *ſilentioſus*.

Sileo, es, ēre, ui, (Neu.) *Muchìm*, *Tiho jeſzem*. Schvveige, ich bin ſtill. *Hallgatok*, *nem ſzólok*. Aliquid, *vel* de aliqua re ſilere. *Cic.* 2. Transl. V. *Ceſſo*, *Quieſco N.* 1. Inter arma ſilent leges. *Id. pro Mil. c.* 4.

Silĕr, ĕris, n. Virg. *Rakitta*. e. Bachvveide. *Rakotja fa.*

Sileſco, is, ĕre, (*Neu. Inch.*) Terent. *Pechinyam muchati*, *tiho biti*. Stille vverde, ich fange an ſtill, und ruhig zu ſeyn. *Hallgatni kezdek*, *Letſendeſedem*.

Silex, ĭcis, m. & f. Cic. *Sivecz kamen*, *kremen*, *kreſzni kamen*, r. Kieſelſtein, Kiesling, Feuerſtein. *Kova*, *Tûz ütô kô*.

Silicārius, ii, m. Frontin. *Poplochitel*, *Pokamenitel púta*, *Taraczar*. r. Gaſſenbeſetzer, Pflaſterer, Steinſetzer. *Kôvel-lôvô*, *Parittyás*.

Silicernium, ii, n. Varr. V. *Funebre convivium*, in *Funebris*. Hinc 2. per Transl. *Krutoſztar chlovek*, *jztaracz z-jednum nogum v-grobu*. Ein alter Greiſs. *Izborgadtt vén ember*. V. *Senecio*, *jenica*, ita *Terent.*

Silicĕus, a, um, Cato. *Iz ſivecza kamena*, *Tverdo-kameni*, *kreſzilo-kamenaki*, *kremeni*. Aus Kieſel-*oder* Feuerſteinen gemacht, Kieſelſteinigt, des Kieſelſteins. *Kovás*. Transl. V. *Durus*. ita *Senec.*

Silicia, æ, f. Plin. V. *Fænogræcum*.

Silicius, a, um, Plin. V. *Siliceus*.

Silicŭla, *vel* Siliquŭla, æ, f. *Varro*. Parva ſiliqua.

Siligĭnārius, ii, m. Ulp. *Z-berijum terſecz*. r. Rocken-*oder* Korn-Händler. *Rozs áros*, *Rozs árúló*.

Siligĭnĕus, a, um, Plin. *Herſen*, *Herſeni*. Aus Korn, aus guten Rocken. *Ro'zból-való*. Panis ſiligineus. Senec. *Herſeni Kruh*. s. Korn-Brod. *Ro'z Kenyér*.

Silīgo, ĭnis, f. Plin. *Hers*, *Béla hers*. Guter Rocken, s. Korn. *Ro'z* vel *Rozs*, *Búza alya*.

Silĭqua, æ, f. Plin. *Synon.* Leguminis putamen. *Moſnyicza*, *vu kojoj ſzochivo ráſzte*. e. Schotte, Gemüſs-Hülſen. *Veteményi magoknak a' tokja*, *Borsó hija*. V. *Calyx N.* 1. Item V. in *Putamen*. 2. per Synecd. V. *Legumen*. ita *Horat.* 3. V. *Fænogræcum*. ita *Colum.*

Siliquaſtrum, i, n. Plin. *Indianzki perper*, *ſztanovita vertna tráva*. Indianiſcher Pfeffer. *Tôrôk bors*, *kerti bors*.

Silĭquor, āris, āri, ātus ſum. (Dep. *Leguminibus proprium*) Plin. *Moſnyiczu dobivam*, *vu moſnyiczuſze zapiram*, *zaviam*. Die Hülſen *oder* Schotten bekomme, mit Hülſen überzogen vverde. *Tokoſodom*, *Polyváſodom*.

Sīlo, ōnis, m. Varr. *Chlovek velike obervi imajuchi*. r. Menſch mit groſſen Augenbraunen. *Nagy ſzéles*, *borzos ſzemôldôkû ember*. vel rectiùs V. *Silus*, *Reſimus*.

Silva, & Sylva, (*idem eſt de Derivatis*) æ, f. Cic. *Loza*, *ſ'uma*. r. Wald. *Erdô*. 2. Transl. Primùm ſilva rerum, ſententiarúmque comparanda: *h. e.* congeries, Copia. *Id.* 3. *de Orat. c.* 26.

Silvānus, i, m. Virg. *Lugàr*. r. Wald-Hüter, Förſter. *Erdô páſztor*. 2. *Divji Bòg loze*. r. Wald-GOtt. *Erdei Iſten*. ita *Cic.*

Silvātĭcus, a, um, Varr. *Lozni*, *S'umzki*. Aus dem Wald, zum Wald gehörig. *Erdôrôl-való*, *Erdei*.

Silveſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Cic. *Lozom poſztájem*, *zaraſztujemſze*. Zum Wald vverde. *Megerdôsûlôk*, *Elfajúlok*. 2. *Divji bivam*. Wild vverde. *Vadúlok*.

Silveſter, tris, tre, & ſilveſtris, *com.* tre, n. Cic. V. *Silvaticus*, *Silvoſus*. Item *Divji*. Wild. *Vad*. 2. Transl. V. *Ruſticus*. ita *Virg.*

Silvicŏla, æ, *com.* Propert. *Divji Chlovek*, *Vu lozi prebivavecz*, ali *Prebivalitelicza*. r. Wald-Mann, Wilder-Mann. *Vad ember*, *Erdôben-lakó*.

Silvĭcultrix, ĭcis, f. Catull. *Divja ſena*, *Vu lozi prebivalitelicza*. e. Wald-Frau, die in Wäldern vvohnet. *Vad Aſzſzony*, *Erdôben-lakónt*.

Silvĭfrăgus, a, um, Lucr. *Lozo-ter*, *Sumo-der*, *Lozu zatirajúchi*, *kakti vetter*. Die Wälder nieder reiſſend, als der Wind. *Erdô-rontó*, *mind a' ſzél*.

Silvĭgĕr, ĕra, um Plin. V. *Silvoſus*.

Silvōſus, a, um, Liv. *Lozaſzt*, *ſ'umaſzt*, *Guſzto-lozni*, *Pun drevja*. Waldigt. *Erdôs*, *Bokros*.

Sīlus, a, um, Cic. *Zaferknyeno-noſzaſzt*, *gore zavinyenoga noſza*, *Nòſz zaferknyen imajuchi kakti opicza*. Affen-Naſe, aufvverts gebogene Naſe habend. *Fel-fitúlt orrú*, *Fitakos orrú*.

Silvŭla, æ, f. Colum. *Lozicza, ſ'umicza.* Ein Wäldlein. *Erdőtske.*

Simĭa, æ, f. Cic. *Opicza, Munna, Mojemucza.* Ein Aff. *Majom.* 2. apud Plin. *Drugih naſzleduvavecz.* Der einem alles nachahmet, und gleichſam nachäffet. *Máſt követő.*

Sĭmĭla, æ, f. Celſ. *Cvèt pſenichne melye, Béla melya.* s. Semmel-Mehl. *A' liſztnek a' java, Semlye liſzt.*

Sĭmĭlāgĭnĕus, a, um, Senec. *Iz bèle mélye, Iz chiſzte pſenichne melye.* Aus Semmel-Mehl. *Semlye liſztből-való.*

Sĭmĭlāgo, ĭnis, f. Plin. V. *Simila.*

Sĭmĭlĕ, is, n. *Subſtantivè.* Cic. *Szpodobno, Prilichno dugovanye.* Gleiches Ding. *Haſonló dolog.*

Sĭmĭlis, *com.* le, n. *Szpodoben, Podoben, Prilichen, Szlichni, Jednoſzlichni.* Gleich, ähnlich. *Haſonló.* Patri, *vel* Patris facie & vitâ ſimilis, *Cic.* Os, humeróſque DEO ſimilis: *pro* ore, humeriſque, *Poëticè Virg.*

Sĭmĭlĭtĕr, *Adv.* Cic. *Szpodobno, Podobnim náchinom, Na ſzpodobu*, ali *priliku.* Gleich, gleicher Weiſe, gleicher Geſtalt, gleichfalls. *Haſonlóképen.* Similiter facis, ac, atque, *vel* ut ſi me roges &c. *Id.*

Sĭmĭlĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Szpodoba, ſzpodobnoszt, Prilichnoszt, ſzlichnoszt.* e. Gleichheit, Ähnlichkeit. *Haſonlóság. Haſonlatoſság.*

Sĭmĭlo, as, avi, atum, (Act.) *Szpodoben jeſzem, vu blichaju kōga na pervo dajem.* Ich bin gleich, gleiche. *Haſonló vagyok, ábrázatját viſelem.* V. *Repræſento N. 1. Reddo N. 5.* Cùm ſint crura tibi, ſimilent quæ cornua lunæ *Mart. l. 2. epigr. 35.* Plerique leg. *ſimulent.*

Sĭmĭŏlus, i, m. Cic. *Opichicza, Munnicza, Mojemuczicza.* Kleiner Affe. *Majmotska.*

Sĭmĭus, ii, m. Martial. V. *Simia.*

* Sĭmōnĭa, æ, f. Eccl. *Terſtvo z-duhovnim dugovánnyem, Mita ali ſzluzba za zadoblyenye duhovnoga dugoványa.* e. Simoney, Kauffmanſchafft mit geiſtlichen Würden, und Aemtern. *Egyházi dolognak pénzen árúlása, eladása.*

Simplāris, *com.* re, n. & ſimplārĭus, a, um, JCti. V. *Simplus.*

Simplex, ĭcis, *om.* Cic. *Jedno verſzt, Jednoſztruk, Jedne felye.* Einfach. *Egyes, Egyféle, Magában-való.* 2. Transl. *Priprozt, ſ'upelyák.* Einfältig, ſimpel. *Egyenes, Együgyű.* V. *Rudis, Credulus.* ita *Horat.* 3. V. *Sincerus N. 1. Verus, Purus* ita *Cic.*

Simplĭcĭtas, ātis, f. Tacit. *Jedno-verſztnoszt, Priproſztócha.* e. Einfältigkeit. *Együgyűség, Elegyetlenség.* V. *Credulitas, ſinceritas, Ruditas.*

Simplĭcĭtĕr, *Adv.* Cic. *Proſzto, Jedno-verſztno.* Einfältig, Einfach. *Együgyűn.* Transl. V. *Sincerè, imperitè.*

Simplĭcĭtŭs, *Adv.* Plaut. *idem.*

Simplus, a, um, Cic. V. *Simplex N. 1. Unicus, Uniformis, Rudis N. 1.*

Simpŭlum, i, n. *Varr.* Calix cyatho ſimilis, quo vinum in ſacrificiis libabatur.

Sĭmŭl, *Adv.* Cic. *Zkup, skupa, zajedno, V-jedno, ſſpolu, jednokupno.* Mit einander, zugleich. *Egyǘtt vélle, Egyszer'ſmint.* 2. V. *Quam primùm, poſtquam, ſtatim.* Simul accepi tuas literas, ſtatim quæſivi è Balbo, &c. *Id. l. 6. Fam.* In hac ſignificatione conjungitur potiſſimùm cum particulis *ac, atque, ut, ac primùm.* Itaque ſimul, ut experrecti ſumus, &c. *Id. 4. Acad.* 3. V. *Etiam.* ita *Suet.*

Sĭmŭlācrum, i, n. Cic. V. *Effigies, Idolum N. 1. Imago N. 1. Forma N. 3. & 6.* 2. V. *Signum N. 1. Similitudo.* & dicitur de *incorporeis.* Ergo in beſtiis erunt humanarum quædam ſimulacra virtutum &c. *Id. 2. Fin.*

Sĭmŭlāmĕn, ĭnis, n. Ovid. V. *Simulacrum, Repræſentatio N. 1. ſimulatio.*

Sĭmŭlāmentum, i, n. *Gell.* V. *Simulatio.*

Sĭmŭlantĕr, *Adv.* Apulej. &

Sĭmŭlātè, *Adv.* Cic. *Zkazlivo, Liczo-merno, Liſzichno, Potmajno.* Gleisneriſch, verſtellter Weiſe, Heuchleriſch. *Tettetve.* V. *Fictè, Falsè, Fallaciter, Deceptoriè.*

Sĭmŭlātio, onis, f. Cic. *Liczo-mèrenye, &c.* V. *Aſſimulatio, Hypocriſis, Fictio, Deceptio, Fallacia, Falſitas.*

Sĭmŭlātor, ōris, m. Cic. *Liczo-merecz, &c.* V. *Hypocrita, Fictor N. 1.*

Sĭmŭlātrix, īcis, f. Stat. *Zkazlivka, Liczomèrka, Liſzicza, Lasſyiva prilizavka, obraza preménya vka.* e. Gleiſsnerin, Heuchlerin, verſtelltes Weibsbild. *Tettetőné, Képmútatóné.*

Sĭmŭlo, as, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Liczo-mèrim, Lasſyivoſze zkaſuiem, Liſzichim, Iſztinu zakrivam, Licze preménynyam, Drugachſze káſem neg jeſzem.* Gleiſsne, heuchele, mich verſtelle, mich anderſter zeige als in der Sach iſt. *Tettetem, komédiázom, képmútatom.*

Sĭmultās, ātis, f. Cic. *Otajni názlob, ſzerovno nepriatelſtvo.* Heimlicher Haſs, Abgunſt, Groll. *Alattomban-való gyűlölség, Ellenkezés.* Item generatim V. *Odium N. 1. Inimicitia.*

Simŭlus, a, um, Lucr. Aliquantùm ſimus.
Simus, a, um, Virg. Ztiſnyenoga noſza, Fernyazt nòſz imajuchi kakti opicza, opiczonoſzezt. Eingebogene Naſe habend, Affen-Näſigt. Fitoſotska orrú, Lapos orrú mint a' Majom.
Sin, Conj. pro ſed ſi, ſi autem, ſi verò. Ako pak, akoli, akoli drugach, akone. Waun aber, vvo aber, vvo nicht. Hogy-ha, ha pedig, ha pedig nem. Si ita eſt, omnia faciliora; ſin aliter, magnum negotium. Cic.
* Sĭnāpĕ, is, n. Colum. &
*Sĭnāpi, n. Indecl. Plin. Muſtarda, Goruſicza. r. Senff. Muſtár.
* Sĭnāpĭs, is, f. Plaut. idem.
Sincērè, Adv. Cic. Szerdczo-odperto, Nebimbeno, Nelaslyivo, Nevkanlyivo, Neprivarno, Pravedno. Aufrichtig. Őſzinte. V. Ingenuè, integrè, purè, verè.
Sincērĭtās, atis, f. Plin. Szerdczo-odpertnozt, pravednozt, nebimbenozt, neokanlyivozt. e. Aufrichtigkeit, Lauterkeit. Őſzinteség. V. Veritas, Puritas, Integritas N. 1. & 2.
Sincērĭtĕr, Adv. Gell. V. Sincerè.
Sincērus, a, um, (perperam ſyncerus.) Cic. Szerdczo-odpert, odpertoga ſzerdcza, pravdeni, nelaslyio, nebimben. Offenhertzig, aufrichtig, ungefälſcht, redlich. Őſzinte-való. V. Verus, Veridicus, Integer N. 1. 2. & 4. 2. propriè V. Purus, ſimplex N. 1. ita Seneca.
Sincĭpŭt, ĭtis, n. Plin. Tily, perva ſztran glave. r. Vordere Theil des Haupts. Ortza, Fönek elö réſze.
* Sindōn, ŏnis, f. Martial. Kruto tenyko platno, pachalat. Reine und ſubtile Leinvvad. Vékony gyólts, Tzinadóſ.
Sĭnĕ, Præp. V. Abſque. Homo ſine fide. Cic.
Singillātim, Adv. Cic. V. Singulatim.
Singŭlāris, com. re, n. Cic. V. Unicus, ſolitarius, individuus, ſimplex N. 1. ſeparatus. 2. Metalepticè V. Peculiaris N. 2. Excellens, Inſignis N. 2.
Singŭlārĭtās, ātis, f. Tertull. Oſzobitozt, Navlaſztitozt, oſzebujnozt. e. Beſonderheit, Sonderlichkeit, Seltſamkeit. Kiváltképenvalóság, Tulajdonság. Item V. Excellentia.
Singŭlārĭtĕr, Adv. Cic. Jedino-ſzámo. &c. V. Unicè, Peculiariter, Excellenter, Magnopere.
Singŭlārius, a, um, Obſol. Plaut. V. Singularis.
Singŭlātim, Adv. Cic. Vſze po jedno, Jedno za drugim, Jeden po jeden, vſzako zoſzeb. Nacheinander, eines nach dem andern, inſonderheit, jedes beſonder. Egyenkint, külön-külön.

Singultim, Adv. Apul. Schutzajuch. Mit ſchluckſen, oder hetſchen. Tſukolon, Akadozva.
Singultio, is, īre, īvi, ultum, (Neu.) Plin. Schuczam, skuczam. Schluckſe, hetſche. Tſuklom.
Singulto, as, avi, atum, (Neu. Freq.) Stat. Frequenter ſingultio.
Singultus, ûs, m. Cic. Schuczanye, skuczanye, ſchuczavicza. Das Schluckſen, Hetſchen. Tſuklás.
Singŭli, æ, a, plur. Cic. Szam po ſzam, Jeden y jeden, vſzaki zoſzeb, Jeden za drugim. Ein jeder beſonders, ein jeder für ſich, einer nach dem andern. Ki-ki magára, minden ſörre, Minden külön-külön. Annis ſingulis; vel in annos ſingulos: h. e. quotannis. 2. Adhibetur ſing. ſingulus: pro Unicus. Plaut.
Sĭniſter, ſtra, ſtrum, Levvi, a, o, &c. V. Lævus N. 1. 2. Metalepticè V. Lævus N. 2. & 3. Adverſus N. 1. Comp. Sĭniſtĕrior, ita Celſ. & Siniſtrior apud Priſcian. Superl. Siniſtimus, apud Feſt.
Sĭniſtĕrĭtas, atis, f. Plin. V. Ruſticitas, Ineptia, Imperitia, Perverſitas.
Sĭniſtra, æ, f. Cic. V. Læva.
Sĭniſtrà, Adv. Cic. V. Lævè N. 1.
Sĭniſtrè, Adv. Tacit. Zlo, Neſzrechno. Übel, unglücklich. Gonoſzúl. V. Infeliciter, Infortunatè. Item V. Ineptè, Perversè. 2. propriè V. Lævè N. 1.
Sĭniſtrorſum, & Siniſtrorſus, Adv. Cæſ. Na levo, na levu ſztran ali ruku. Linckvvärts, Lincker handvvärts, zur lincken Hand. Bal kézfelé.
Sĭno, is, ĕre, sīvi, ſitum, (Neu.) Cic. V. Permitto N. 1. Patior N. 2.
Sĭnuāmĕn, ĭnis, n. Prudent. V. Curvamen, Flexio N. 1. Flexura, Incurvatio, Inflexio.
Sĭnuo, as, avi, atum, (Act.) Cels. V. Curvo, Flexo, Incurvo, Rugo, Intrico.
Sĭnuōsè, Adv. Gell. V. Flexuosè, Involutè, Implicitè.
Sinuōſus, a, um, Plin. V. Curvus, Incurvus, Flexuoſus, Rugoſus. 2. Transl. V. Implicatus, Obſcurus N. 2. Narratio ſinuoſa, Quintil.
Sīnum, i, n. Varro. Sinus, i, m. Plaut. Poſzuda terbuſſaſzta, Banyicza, Lambara, Mlichni lonecz. r. Milchnapff, s. Milchbeck, r. Milchaſch. Nagy haſu edény, Palatzk, Tejnek-való edény.
Sĭnus, ûs, m. Cic. Naruchaj, Medruchaj, Nadra. r. Buſen. Öböl. Item V. Gremium. Hinc Transl. V. Complexus, Familiaritas, &c. Eſſe

&c. Eſſe in ſinu alicujus: *pro* in intima familiaritate, *h. e.* intimè amari ab aliquo. *Id. l. 14. Fam. ep. 4.* Aliquem in ſinu geſtare: *pro* impensè amare, eidem valde favere. *Terent.* Ad ſinum alicujus confugere, ſe in ſinum alicujus conferre: *h. e.* ad ſecuritatem, & præſidium. *Plin.* In ſinu gaudere: *h. e.* tacitam ex aliqua re voluptatem capere, neque illam aliis notam facere. *Cic.* 2. ſinus in mari. *Morszki zatok, Morszko krilo.* r. Meerbuſen, vvo ſich das Meer zu einem Port krümmet. *Tenger kerkleti, öbli.* ita *Cic.* 3. *Sinus* dicitur quælibet res flexuoſa, quæ in medio vacuam capacitatem habet. V. *Sinuamen.* ita *Liv. Tacit. Virg. &c.*

Sipărium, ii, n. Cic. *Zaſzlon, Zaſztor.* r. Fürhang, auf dem Theatro. *Játék helyre elő-függeſztetett kárpit, elő-függeſztő ponyva.*

*Siphōn, *vel* Siphō, ōnis, m. Colum. *Vodena Csév, Vodeni Slëb.* e. Brunnen-Röhre, Waſſer-Röhre, r. Waſſer-Canal, e. Waſſer-Sprütze. *Tſő, Tſatorna, Fetskendő.*

Siphuncŭlus, i, m. *græcè* Siphōniŏn, ii, n. *Plin.* Parvus ſipho.

Siquando, *pro* ſi aliquando. *Adv.* Cic. *Ako gda, ako koipùt.* Wann einmal. *Ha valaha.*

Sīquidĕm, *Conj.* Cic. V. *Quoniam.* 2. Sī quĭdem: *pro* ſi tamen. *Akoli vendar, Ako vendar.* Wann alſo, ſo doch. *Hogyha.*

Sīquis, sīquă, sīquŏd, *vel* sīquĭd. Cic. *Ako gdo, ako koi, akoli gdo.* Wann einer, ſo jemand, ſo etvvann einer. *Ha valaki.*

Sīquò, *Adv.* Cic. *Ako kamo, ako kam.* So etvvo hin. *Ha valahová innen.*

*Sīrēn, ēnis, f. Cic. *Morszka ſena, Riba napol ſena, ſena poluriba.* s. Meer-Fräulein. *Tengeri állat, fellyül félig leány, alól hal.*

*Sīrĭus, ii, m. *Virg.* eſt ſtella in ore caniculæ, quæ cum ſole conjuncta calorem ejus duplicat, & mortalium corpora nimio æſtu languida reddit. *Hinc*

*Sīrĭus, a, um. V. *Præfervidus N. 1.* Ardor ſirius *Virg.*

Sirmĭum, ii, n. Ptolem. *Mitrovicza, varaſs ſzlovenzki, negda kruto glaſzoviti, navlaſztito od vnoſine ſzvetih Muchenikov, koji onde za pravu veru kervo ſzvoju prolevali jeſzu.* Dam:travvitz, vor Zeiten berühmte Hauptſtadt in dem Sclavoniſchen Hertzogthum Sirmien. *Mitrovitz város tótorſzágban valaha leghíreſebb.* Urbs jam inde ab Apoſtolorum ætate Antiſtite ſacro inſignis. Eadem Probo Imp. lucem primam, Claudio ſepulcrum impertivit. Celebris etiam eſt à Concilio univerſali, quod A. 339. contra Photinum Conſtantinus Imp. id loci, approbante Rom. Pontifice, coëgit. Item 2. Sirmium, ii, n. Geogr. *Sarim, Hercsegovina ſzlovenszka.* s. Hertzogthum Sirmien. *Tótorſzági hertzegség.* Ducatus Sclavoniæ.

Sirpea, ſirpeus, sirpicula, &c. V. *ſirpea, &c.*

Sirpo, as, avi, atum, [Act.] Varr. V. *Necto N. 1. Plecto, Vincio, Ligo.*

Sirpus, cum Derivatis. V. *Scirpus.*

Sīrus, i, m. (perperam *ſyrus*) Varr. *Podzemlyzum ſitnicza, jama za chuvanye pſsenicze, &c.* e. Korn-Grube unter der Erden. *Búza verem.*

Sīs, *pro* ſi vis. *Ako ti' drágo. Ako hoches.* Wann es beliebt, ſo du vvilt. *Ha akarod.* Age nunc refer animum, ſis, ad veritatem. *Cic.* Age ſis. *Plaut.*

Siſcĭa, æ, f. *&* Siſcium, ii, n. (*Nonnullis* Sciſcium, *&* Sciſcia) Plin. *Szïſzek, grád y Varaſs.* Siſeck, Stadt und Veſtung in Croatien. *Szïſzék, vár és város horvát orſzágban.* Urbs antiquiſſima, Colonia Romanorum, & fortiſſimum totius veteris Pannoniæ munimen adversùs Dacorum incurſus, ubi una inter ſex monetarias Occidentis officinas viſebatur. Certè Auguſto imperante res ſummæ circa Siſcium actæ ſunt. Appianus horreum belli appellavit. Sedes fuit epiſcopalis, coæva Sirmienſi, à *S. Quirino M.* celebris, quam S. Ladislaus Zagrabiam tranſtulit, adjectâ regiâ dotatione. Nunc eſt arx Ven. Capit. Zagrabienſis, cui conſtanter præeſt unus è Canonicis. Iteratis vicibus oppugnabatur à Turcis, ſed A. 1592. ſummo conatu, irrito tamen, ac in poſtrema obſidione cæſa ſunt Barbarorum 12. & ampliùs, millia. Pertinaci nihilominus hoſti ceſſit A. 1593. recuperata A. 1594.

*Sīsărŏn, *vel* ſiſarum, i, n. *&*

Sīsĕr, ĕris, n. Plin. *Kuzmorka, ſzatanovita merkva.* e. Zuckervvurtz, Möhre, gelbe Rube. *Sárga vagy veres répa, Murok.* Paſtinacæ eſt ſimilis.

Siſto, is, ĕre, ſtiti, ſtătum, *aliis* ſtătum. (Act.) *Pred tóga poſztavlyam, pred ochiſze poſztavlyam, na pervo dohájam.* Etvvas darſtelle, fürſtelle, mich ſtelle. *állatom, Elő-állatom.* V. *Præſento.* Ut te ſiſtas. *Cic.* 2. more Neutrorum. *Iti preſztajem.* Von gehen aufhöre. *Menni megſzűnök.* V. *Conſiſto N. 1. Sto N. 1.* ita *Cic.* Amnes ſiſtunt, *Virg.* Ubi tamen alii dicunt ſubaudiri *ſuos curſus.* 3. *Zaſztavlyam, uſztavlyam.* Bleibend mache, aufhalte. *Meg-állitom.* V. *Reprimo.* Nec ideo fugam ſiſtebat. *Tacit.*

*Siſtrum,

Digitized by Google

*Siſtrum, i, n. Virg. V. *Crembalum*. 2. propriè idem eſt ac *Crepitaculum aneum*, *Cymbalum*.

*Sīsȳphus, i, m. Æoli filius, qui, ut fabulantur Poëtæ, ob patrata ſaxô homicidia, apud inferos damnatus eſt ad volvendum contra montem ſaxum ingens, quod iterum relabatur. *Hinc* Siſyphi ſaxum volvere: eſt conſtanter duris & inanibus laboribus occupari. *Ovid.* Labor ſiſyphius: *h. e.* difficilis & inutilis. *Propert.*

Sĭtella, æ, f. *Dim.* Cic. *Vedrichicza*, *Herg. Zaimachecz.* 1. Waſſer-Eymerlein. *Mertĕ edinyetske*, *kapongátska*. 2. Accipitur frequenter pro urna, ex qua ſortes trahuntur, vel in quam ſuffragia conjiciuntur.

Sĭtibundus, a, um, Serv. V. *Sitiens N. 1.*

Sĭticĕn, inis, m. Gell. *Nad mertvem popěvavecz.* Der bey dem Abgeſtorbenen ſinget. *Halott temetésén muſikáló.*

Sĭticŭlōſus, a, um, Colum. *Valde ſitiens*, *valde ſiccus*. 2. apud Plin. *Segyu donaſſajuchi*, *povekſavajuchi*. Das den Durſt bringet, vermehret. *Szomjúhoztató*, *ſzomjúságos*.

Sĭtiens, entis, *om.* Cic. *Segyen*, *ſedan*. Durſtig. *Szomjúhozó*. 2. Transl. V. *Siccus*, *Aridus*. ita *Virg.* 3. V. *Avidus*, *Percupidus*. ita *Cic.*

Sĭtientĕr, *Adv.* Cic. *Segyajuch*, *ſegyno*. Durſtiglich. *Szomjan*, *ſzomjúhozvan*. Transl. V. *Ardenter*, *Cupienter*. *Avidè*.

Sĭtio, is, ire, ivi, itum, (*Act.*) Ovid. *Segyam*, *segyamiſze*, *Piti ſelim*, *ſegyu terpim*. Durſte, Durſt leyde. *Szomjúhozom*. Hinc *Transl.* Agri ſitiunt. Cic. *Polye je preveech ſzuho*, *vlagu potrebuje*. Die Aecker ſind ſehr trocken. *Száraznak a' ſzántó-földek*. 2. Metaph. pro *vehementer cupio*. Nec ſitio honores. *Id. ad Q. Fr. l. 3. ep. 5.*

Sĭtis, is, f. Cic. *Segya*, *Seda*. 1. Durſt. *Szomjúság*. Item V. *Siccitas*, *Ariditas*, & tunc dicitur de plantis, agris, &c. *Virg.* 2. Transl. V. *Vehemens & Cupedo*, *Aviditas N. 1.* *Appetentia*. ita *Cic.*

Sĭtitor, ōris, m. Corn. Nepos. *Segyavecz*, *ſedavecz*. Der den Durſt leydet. *Szomjúhozó*. 2. Transl. *Vehemens cupitor*.

*Sĭtōnia, *vi accentûs*, *reapſe* ſitōnia, æ, f. Ulp. *Braſsnaſzterbenye*, *zpravlyanye*, *Braſsnaria*, peregr. *Profuntaria*. 1. Proviant-Verſchaffung. 2. Proviant-Meiſter-Amt. *Kenyér meſterség*, *gabona tárházi tiſztartóság*.

Sĭtŭla, æ, f. JCt. *Vodena vedricza*, *vu kojojſze voda iz zdenecza vlecbe*, *Zagrabenka*, *Zaimach*, *kablich*. 1. Waſſer-Eymer, *&* Waſſer-Geite. *Mertĕ ediny*, *Veder*. 2. V. *Sitella N. 2.* ita *Plaut.*

Sĭtŭlus, i, m. Cato. *idem*.

Sĭtus, ûs, m. Cic. *Meſzto-prilika*, *Poſztava kojega meſzta*, *Nameſztenye kakoe ſztvári*. 1. Landes-Gegend, Gelegenheit eines Orts oder Dings. *Helyheztetés*, *állás*.

Sĭtus, a, um. *Poſztavlyen*, *Nameſztyen*. Geſetzt, gelegen, geſtellt. *Helyheztetett*, *helybe állatott*. Hujuſce rei poteſtas omnis in vobis ſita eſt. *pro* poſita, repoſita. *Cic. pro Mur. c. 38.* Urbs ad fluvium ſita. *pro* poſita ædificata. *Tacit.* Hic ille ſitus eſt: *pro* conditus, ſepultus. *Cic.*

Sĭvĕ, *Conj.* Cic. *Ali*, *ili*, *illiti*. Oder, entweder. *Akár*, *Avagy*.

Slāvōnia, æ, f. Geogr. *Szlovenſzko kralyeſztvo*. Das Königreich Slavonien in Illyrico. *Tót-orſzág*. Slavoniæ nomine ſcriptores ſæpe accipiunt, quidquid terrarum à Dravo amne ad Adriaticum mare protenditur. At *ſpeciatim Slavonia* eſt ea regio, quæ Savô & Dravô clauditur. Coronæ Hungaricæ, eodem, quo Croatia & Dalmatia, tempore acceſſit. In ſuperiorem & inferiorem dividitur. Illa hodie nomine Croatiæ venit: Hæc *Neo-aquiſticorum* (ut vocant) jure regitur. Caput ſuperioris eſt *Zagrabia*; Inferioris *Poſega* aut potius *Eſſekinum*. Vini non minùs ac pecorum, quin, ut Marſillio placet, rerum omnium, quæ humanis uſibus famulantur, ferax. In ſcuto ſuo gentilitio exhibet Martem, ut videre eſt in Decreto Ludovici Regis, quod Joannes Zakmardi Protocollo Regni inſeruit. Cætera V. in *Illyricum*, *Dalmatia*, *Croatia*, *&c.*

Slāvus, i, m. Geogr. *Szlovenecz*. Slavonier. *Tót*.

*Smăragdus, i, m. Plin. *Smaragd*, *Smeraald*, *zeleni drági kamen*. 1. Smaragd, ein grüner Edelgeſtein. *Smaragd*, *zöld-ſzínű drága kő*. Hinc Smaragdĭnus, & Smaragdĭnĕus, *Celſ.*

*Smectĭcus, a, um, Plin. V. *Smegmaticus*.

*Smegma, (perperam *ſmigma*) ătis, n. Plin. V. *Sapo*. Item *Vſze kaj chiſzti*. Alles das ſäubert. *Minden mosó eſzköz*.

*Smegmatĭcus, (nonnulli leg. *ſmecticus*) a, um, Plin. *Ochiſztyavajuchi*, *za ochiſztenye haſznovit kakti ſzopun*, *ſzopunzki*. Säuberend, das die Krafft zu ſäuberen hat, als die Seiffe, zur Seiffe gehörig. *Tiſztító mint a' ſzappan*, *ſzappanozó erejű*, *ſzappanhoz-való*.

*Smegmătŏpōla, æ, m. V. *Saponarius*.

*Smīlax, ăcis, f. Plin. *Vlaſki grah*, ali *bob*. Welſche Erbſen, welſche Bohnen, ein Kraut. *Török bab*, *Felfolyó*.

Sŏbŏlēs, is, f. Cic. V. *Propago N. 2.* *Propagatio*, *Proles*, *Poſteritas*, *Poſteri*.

Digitized by Google

Sŏbŏleſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Liv. V. *Succreſco, Excreſco.*

Sōbriè, *Adv.* Cic *Trézno.* Nüchtern. *Józanon.* V. *Temperatè.* 2. Transl. V. *Cautè*, *Moderanter*, *Prudenter.* ita *Plaut.*

Sōbriĕtās, atis, f. Senec. *Tréznozt.* e. Nüchterkeit. *Italban-való mértékleteſség.* V. *Temperantia.* Transl. V. *Moderamen*, *Prudentia N.* 1.

Sŏbrīna. æ, f. Plaut. *Szeſztrichna, &c.* V. *Conſobrina.*

Sŏbrīni, & Sobrinæ. *Szeſztrichi, ſzeſztrichne. &c.* dicuntur generatim prognati ex ſororibus, aliiſque, ut vocant, lateralibus agnatis. *Cajus JCtus.*

Sŏbrīnus, i, m. Cic. *Szeſztrich. &c.* V. *Conſobrinus.*

Sōbrius, a, um. Cic. *Trézen*, *Mertuchliv vu pitju y jéliſſu.* Nüchtern, mäſſig in Eſſen und Trincken. *Józan*, *Italban és ételben mértékletes.* 2. Transl. V. *Cautus*, *Prudens N.* 1.

Soccātus, a, um, *Senec.* ſoccis indutus.

Soccĭfĕr, a, um, *Sidon.* ſoccos geſtans.

Soccŭlus, i. *Sueton.* Parvus ſoccus. Item *Kopichiza izplatna*, vulgo *Starpetula.* e. Fuisſäcklein, Scarpetl. *Rubából-való kaptza.*

Soccus, i, m. Cic. *Meſztva.* *Kopicza*, *Mehki obuv.* e. Socke, r. Griechiſcher Schuh, e. Filtz-Schuh. *Kaptza*, *Bör-kaptza*, *Lagy tzipellős.* Hinc *Comici ſocci*, quibus Comœdi utebantur. *Plin.*

Sŏcĕr, ĕri, m. *Cic.* Sŏcĕrus, i, m. *Plaut.* Meæ uxoris pater: *Táſzt.* Et mei mariti pater: *Szveker.* r. Schvväher, Schvvieger-Vatter. *Ipa, Ip.*

Sŏcia, æ, f. Cic. *Druskinya*, *Pajdaſsicza.* e. Geſellin. *Társné.* Tori ſocia, *eſt* Conjux, Uxor. *Ovid.*

Sociābĭlis, *com.* le, n. Plin. *Zdruslyiv*, *Zpajdaſslyiv.* Geſellig, das ſich geſellen laſſet. *Társalkodható.* 2. V. *Socialis.* ita *Liv.*

Sociālis, *com.* le, n. Cic. *Druſni*, *Pajdaſski*, *Druſtvu ſzliſſajuchi.* Zur Geſellſchafft gehörig, Mitgeſellen gehörig. *Társaságra-való*, *Egymás társaihoz-tartozó.*

Sociālitas, atis, f. Plin. V. *Societas*, *Conſociatio*, *Affabilitas.*

Sociālitĕr, *Adv.* Horat. *Druſno*, *Pajdaſno*, *Po navadi drusbe*, *Vu druſtvu.* Geſelliglich, Geſellen-vveis, in Geſellſchafft mit andern. *Társaságoſon.* Item V. *Affabiliter.*

Sociātrix, īcis, f. Valer. Flacc. *Pridruſitelicza*, *Vjedinitelicza.* Die ſich geſellet, *oder* zvviſchen andern eine Geſellſchafft verurſachet. *Társaságot, barátságot máſſal ſzerző-né.*

Sŏciēnus, & ſociennus, i, m. *Objol.* Plaut. V. *Socius.*

Sŏciĕtās, ātis, f. Cic. *Druſtvo*, *Pajdaſstvo*, *Tovaruſtvo.* e. Geſellſchafft, Gemeinſchafft, Geſpanſchafft, Cameradtſchafft. *Társaság.* V. *Communitas*, *Conſociatio*, *Confœderatio.*

Sŏcio, as, avi, atum. [Act.] Cic. *Druſim*, *Pajdaſim*, *Pobratujem.* Geſelle, Gemeinſchafft zuſammen aufrichte. *Öſzve-tárſoltatom*, *öſzve-barátkoztatom.* V. *Conſocio*, *Jungo.*

Sŏcius, ii, m. Cic. *Drùg*, *Pajdaſs*, *Tovaruſs.* r. Geſell. Mitgeſell, Geſpan. *Társ*, *Pajtás.* V. *Confœderatus*, *Comes N.* 1.

Socius, a, um, Cic. *Szloſen*, *Druſni*, *Pajdaſsni*, *Tovaruſski.* Das ſich geſellet hat, geſellig. *Társi*, *Társaságos*, *Társasági.*

Sŏcordia, æ, f. Liv. V. *Pigritia*, *Vecordia.*

Sŏcordĭtĕr, *Adv.* Liv. V. *Pigrè*, *Imprudenter.*

Sŏcors, (apud *Feſt.* Secors) dis, *com.* Cic. V. *Piger N.* 1. *Excors.* Socordior: *Sidon.* Socordiſſimus: *Apul.*

Socrus, ûs, f. Cic. 1. Meæ uxoris mater. *Punicza.* e. Schvvieger-Mutter. *Napa*, *Feleségem annya.* 2. Mei mariti mater. *Svekerva.* e. Schvvieger-Mutter. *Napa*, *Férjnek az annya.*

Sŏdālis, is, m. Cic. V. *Socius*, *Conſors.*

Sŏdālĭtās, ātis, f. Cic. V. *Societas*, *Conſortium*, *Cœtus*, *Congregatio.*

Sŏdālitium, ii, n. Auct. ad Her. *Bratovchina.* V. *Sodalitas*, *Fraternitas.*

Sōdēs, *pro* ſi audes. Cic. *Dragi! Proſzim te! Ako more biti*, *Ako ſzmeſs.* Lieber! ich bitte dich! vvann ſeyn kan, ſo du kanſt. *Ha mered*, *kérlek*, *vallyon.*

Sŏdōmia, æ, f. *à voce Hebræa* Sodoma. *Nechiſzto ſivlenye med dvemi jednoga ſzpola.* Unzüchtiges Leben zvviſchen zvveyen eines Geſchlechts. *Két egyféle ſzemély közt-való tiſztátalan élet.* ita *Eccleſ.*

Sōl, sōlis, m. Cic. *Szuncze.* e. Sonn. *Nap az égen.* 2. *Metonymicè* ſoles: *h. e.* Dies. *Virg.*

Sōlāgo, ĭnis, f. Apul. V. *Heliotropium.*

Sōlāmĕn, ĭnis, n. Virg. V. *Solatium.*

Sōlāris, *com.* re, n. Ovid. *Szunchen.* Der Sonnen. *Napi*, *Napból-való.*

Sōlārium, ii, n. Cic. V. *Sciathericon.* 2. *Létna hiſa*, *Cherdak*, *Nadkrovje.* s. Sonnen- *oder* Sommer-Haus, r. Oberboden. *Nyári házi filegória.* V. *Hypæthrum*, *Protectum.*

Sōlārium, ii, n. Ulp. *Dácha od zemlye*, vulgo *od grunta*, *funduſſa.* r. Boden-Zins, Grund-Zins, *Földbéri*, *vámja.*

Digitized by Google

Sōlātiŏlum, i, n. Catull. *Raduvanyiche, mala radoſzt.* Kleiner Troſt. *Vigaſztaláſotska.* V. *Gaudiolum.*

Sōlātium, ii, n. Cic. *Razveſzelnozt. &c.* V. *Conſolatio, gaudium.*

Sōlātor, ōris, m. Stat. V. *Conſolator.*

Sŏlĕa æ, f. Cic. *Synon.* Tegmen plantæ pedis. *Podplat, podkova.* e. Schuh-Solen, s. Huf-Eyſen. *Sólya, Tzipellő talpa, Patkó.* Item V. *Sculponea, Sandalium, Crepida, Calopodium N. 2.* 2. apud Plin. *Plocba morzka, ſztanovita riba.* Plateiſen, ein Meer-Fiſch. *Tengeri egy igen lapos hal.*

Sŏleārius, ii, m. Plaut. *Podplato-ſtivecz, Podplatàr, Podkovàch.* r. Solenmacher. Hufeiſen-Schmidt. *Sólya tſináló varga, Patkoló-kovâts.*

Sŏleātus, a, um, Cic. *Podkovan.* Mit Hufeiſen beſchlagen. *Patkólt, Patkós, Sólyás.* Item V. *Crepidatus, ſandaligerulus, ſculponeatus.*

Sŏlemne, & ſolenne, is, n. (*plur.* uſitatior eſt) *Subſtantivè.* Cic. *Vſzako-letna ſzvetkovina, Blagdàn, ſzvetechno vſzako leto navadno obſlużavanye, ſzvètek vſzako leto navadni, vſzako-letni ſzpomenek, ali Poſzvetilſzhe.* s. Jahrzeit-Feſt, e Jährliche-Feſthaltung, r. Gebräng-Tag, Jährlicher Feſt-Tag. *Eſztendőnként elő kerülő vig Innep, Innep nap, Bēodtt innep tartás.* 2. V. *Mos, Inſtitutum N. 1. Conſuetudo.* Hoc illi ſolemne erat: *pro* in more poſitum, uſitatum. *Id.*

Sŏlemnis, ſollemnis, & sōlennis, *com.* ne, n. Cic. *Blagdàn, a, o. Vſzako leto glaſzovito navadni. Vſzako-letno-ſzvetechni.* Jahrgebräuchlich, Jahr-Feſt-täglich. *Eſztendőnként innepi, Eſztendőnként eſni ſzokott.* V. *Anniverſarius.* Item V. *Pompoſus.* 2. generatim ponitur pro *conſveto, præſcripto, legitimo, conſtituto.*

Sŏlemnĭtās, & ſolennitas, atis, f. Gell. V. *Solemne N. 1. Feſtivitas.* 2. apud Ulp. pro *Pompa.*

Sŏlemnĭtĕr, *Adv.* Liv. *Blagdanno, po vſzako-letni navadi, veliko-ſzvetechki, ſzvako-letno, navadno, poleg odluke.* Nach Jährlicher Gevvohnheit, Jährlich, gebräuchlich. *Szokáſzerént, Eſztendőnként.* Item V. *Pompoſè.*

Sŏlemnĭtŭs, *Adv. Obſol.* Liv. *idem.*

Sŏleo, es, ēre, ſŏlĭtus ſum, *apud Antiq.* sŏlui, (Neu) Cic. *Navadenſzem, Navadu imam.* Pflege, ich bin gevvohnt, im Brauch habe. *Szoktam, ſzokáſom.*

Sŏlĕt, *Impers.* Cic. *Navada je, Jeſzt navadno.* Es pflegt. *Szokás, úgy ſzokták.*

Sŏlers, & ſollers, ertis, *om.* Cic. V. *Induſtrius, Ingenioſus, Peritus, Perſpicax, Promptus N. 2.*

Sŏlertĕr, *Adv.* Cic. V. *Induſtriè, Artificioſè, Ingenioſè, Peritè, Perſpicaciter, Promptè.*

Sŏlertia, æ, f. Cic. V. *Induſtria, Peritia, Perſpicacia, Promptitudo.*

Sŏlĭcĭtātio, onis, f. Cic. *Nemirno proſzenye, Primarjanye, Zabavlyanye, Podbuchenye.* e. Unruhige Anhaltung, Anſuchung, Antreibung. *Szorgalmaztatás, Búsitás.* V. *Incitatio, Impulſio.*

Sŏlĭcĭtātor, ōris, m. *Szilni Nagovariavecz, Nemirni proſzitel, Szilitel.* Gevvaltſamer Anreitzer, unruhiger Anhalter, Anſtrenger. *Szorgalmaztató.* V. *Incitator, Impulſor.* Matronæ ſollicitator. *Seneca.*

Sŏlĭcĭtè, *Adv.* Plin. *Szkerblyivo.* Sorgfältiglich. *Szorgalmatoſon.* V. *Accuratè, Diligenter, Anxiè, Curatè, Curioſè.*

Sŏlĭcĭto, & ſollicito, (idem eſt de *Derivatis*) as, avi, atum, (Act.) Cic. *Szkerblyivo proſzim, nemirno nagovarjam.* Ernſtlich anhalte. *Szorgalmaztatom, Búsitom.* V. *Incito, Impello N. 1.* Animos imperitorum ſollicitare: *h. e.* ſpe allicere, vel metu impellere. *Id. 4. Catil. 2.* V. *Inquieto, Contriſto, Ango.* Valetudo tua me valde ſollicitat. *Id. l. 16. Fam. ep. 17.* 3. Pacem ſollicitare: *pro* turbare. *Liv.* Arcu feras ſollicitare: *pro* perſequi, venari. *Ovid.* Pollice docto ſtamina ſollicitare: *h. e.* Lyræ chordas arte pulſare. *Id.* Forem ſollicitare: *pro* impetere, pulſare. *Id.* Aquas remis ſollicitare: *pro* navigare. *Claudian.*

Sŏlĭcĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Szkerblyivozt, Brigaſztaranye.* e. Sorgfältigkeit. *Szorgalmatoſság, Búsulás.* V. *Cura N. 1. & 2. Anxietas, Inquietudo.*

Sŏlĭcĭtus, & ſollicitus, a, um, (idem eſt de *Derivatis*) Cic. *Szkerblyiv.* Sorgfältig. *Szorgalmatos.* V. *Curioſus N. 1. Anxius, Inquietus.* 2. *Paſſivè* Omnia ſemper ſuſpecta, atque ſollicita ſunt: *pro* plena ſollicitudine. *Id. de Amicit.* 3. V. *Timidus.* ita *Ovid.* ſolicitior, *Cic.* ſolicitiſſimus. *Senec.*

Sŏlĭdāmentum, i, n. Lactant. V. *Firmamen.*

Sŏlĭdātio, onis, f. Vitr. *Ochverſztenye, Objachenye.* e. Beveſtigung. *Megerősités.*

Sŏlĭdātrix, īcis, f. Arnob. *Chverſztitelicza, Objachitelicza.* e. Beveſtigerin. *Megerősítőné.*

Sŏlĭdè, *Adv.* Gell. *Chverſzto, Jàko, ſztavno, Jakleno, ſztalno, bitno.* Veſtiglich, kräfftig, dauerhafft. *Erőſen, Merőn.* Item V. *Integrè N. 1.* ita *Terent.*

Digitized by Google

Sŏlīdeſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Plin. *Chverſzt poſztájem, jàk bivam.* Veſt, ſtarck, ſteiff vverde. *Merdvé léſzek, Megerőſődőm, öſzve forrok mint a' ſeb.*

Sŏlīdĭpēs, ĕdis, *om.* Plin. *Chverſzto-nog, czelo-nog.* Starckfüſſig, mit ungeſpaltenen Füſſen. *Merő-lábú, mellynek nem haſadt a' körme.*

Solidĭtas, ātis, f. Cic. *Chverſztocha, Jaklenozt, ſztavnozt, Jachina, ſztalnozt, czelocha.* e. Veſte, Dauerhafftigkeit, Gäntze. *Merőség, Erőſség.*

Sŏlĭdo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Chverſzto chinim.* Steiff mache. *Merővé téſzem.* V. *Roboro.*

Sŏlĭdus, a, um, Cic. *Chverſzt, Jaklen, ſztaven, ſztalen.* Veſt, ſteiff, dicht, dauerhafftig. *Merő, ekrü, erős, vaſtag, köptzős.* 2. Transl. V. *Integer N.* 1. ita *Virg.* 3. V. *Verus.* In quibus nulla ſolida utilitas. *Cic.* 1. *Fin.*

Sŏlĭdus, i, m. Lamprid. *Dobre váge zlat-dukat.* Ein gantz Stuck Müntz, ein Ducat. *Egy arany, Arany pénz.* 2. Vulgo. *Szoldin.* Ein Soldiner. *Egy ſzóldin.*

Sŏlĭferrĕum, ei, n. Liv. *Sztrila vſza ſelizna.* Ein Pfeil gantz von Eyſen. *Merő vaſas nyíl, dárda.*

†Sŏlĭlŏquĭum, ii, n. *Szobom-govor, ſzamo z-ſzobom govorenye.* s. Selbſt-Geſpräch. *Magával-való ſzólás.*

Sŏlĭtārius, a, um, Cic. *Szamochni, ſzamoſivecz, na ſzamom ſivùchi.* Einſam. *Egyedül-való, Magának-való.* Item V. *Solus.*

Sŏlĭto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Gell. *Frequenter ſoleo.*

Sŏlĭtūdo, ĭnis, f. Cic. *Szamocha, ſzamoſivnozt, Puſztozt.* e. Einſamkeit. *Egyedül-valóság, Magánoſság.* Item V. *Deſertum, Eremus.*

Sŏlĭtus, a, um, V. *Conſuetus.* Ablat. *Solito* eleganter adhibetur cum nominibus & Adverbiis comparativi gradûs. *ut* Viſus ſol rubere ſolito magis: *h. e.* ultra ſolitum & conſvetudinem. *Liv.*

Sŏlĭvăgus, a, um, Cic. *Szamo-tep, ſzam ſzim-tam prehajajuchi, ſzamo-hodecz, ſzamo-klateſ.* Allein herum ſchvveiffend. *Egyedül-bújdosó, Egyedül járó.*

Sŏlĭum, ii, n. Cic. *Kralyevzki ſztolecz, Poglavarzko ſzedaliſche.* Königlicher Stuhl, *oder* Thron. *Királyi ſzék.*

Sŏlo, as, avi, atum, (Act.) Stat. V. *Deſolo, Vaſto.*

*Sŏlœciſmus, i, m. Quintil. *Neprikladni govor, nesloga rechih.* e. Unrechte Wort-Fügung. *Szólásban-való éktelenség.*

Sōlor, aris, ātus ſum, (Dep.] Cic. V. *Conſolor; Exhilaro.*

Sŏlox, ōcis, *om.* Lucill. *Guſzto-vunaſzt, chverſzto-vunazt.* Dick vvollen. *Vaſtag gyapjú.*

Solsĕquĭum, ii, n. Apul. V. *Heliotropium.*

Solſtĭtiālis, *com.* le, n. Cic. *Szuncze-ſztajni, ſzuncze-povratni, Pochetku Dneva-ali nochno-raſztja ſzliſſajuchi.* Sonnen-Wendiſch, zur Zeit der Sonnen-Wende gehörig. *Nap téréſére tartozó.*

Solſtĭtĭum, ii, n. Cic. *Szuncze-ſztaja, ſzuncze-povratek, pochetek dane-raſztja ali nochne-raſztja.* e. Sonnen-Wende. *Nap megtérése, fordúlása.* Duplex eſt: *Æſtivum*, cùm nox eſt breviſſima & dies longiſſimus: & *Brumale*, dum contrà nox longiſſima, & dies breviſſima eſt. *Virg.*

Sŏlūbĭlis, *com.* le, n. Ammian. V. *Reſolubilis.*

Sŏlum, i, n. *Cic.* generatim V. *Fundamen, ſuſtentaculum.* Item ſpeciatim V. *Terra, Humus.* Vertere ſolum: *pro* mutare domicilium timore pœnæ, *vel* exilii causâ, *Id.* 2. ſolum *pro* planta N. 2. *Id.*

Sŏlùm, *Adv.* Cic. *Szamo, Jſztom.* Allein, nur allein. *Tſak, Egyedül.*

Sŏlummŏdo, *Adv.* Plin. *idem.*

Solvo, is, ĕre, ſolvi, sŏlūtum, [Act.] *Odveſujem, odreſſujem.* Entbinde, löſe. *Megoldom.* V. *Enodo N.* 1. *Diſſolvo N.* 1. *Exſolvo N.* 1. Mercatores Alexandriâ ſolverunt [*ſubauditur* navem, *vel* funem:] *h. e.* diſceſſerunt, avecti ſunt. *Cic.* Transl. V. *Libero.* Aliquem religione, legibus, cura ſolvere. *Id.* 2. V. *Diluo N.* 3. & 4. *Explico N.* 1. *Explano N.* 2. Poſitum argumentum ſolvere. *Quintil.* 3. V. *Pendo N.* 3. *Exſolvo N.* 1. *Diſſolvo N.* 3. Non ſum ſolvendo. Cic. *Nemorem dúga naplatiti, nemorem mojoi duſnozti zadoſzta vuchiniti.* Ich bin nicht im Stand meine Schuld abzuzahlen. *Nem vagyok elégséges a' meg-fizetésre.* Ad denarium ſolvere: *pro* debitum integrè exſolvere, perſolvere. *Id.* Ad diem ſolvere: *h. e.* ſtatuto die. *Id.* Pecuniam alicui pro aliqua re ſolvere: *pro* numerare, reddere. *Id.* 4. V. *Satisfacio.* Paterno funeri juſta ſolvere. V. in *Funus.* Fidem ſolvere: *pro* liberare, *Cic.* V. in *Libero.* 5. Ventrem ſolvere: *pro* relaxare. *Colum.* Nives ſolvuntur: *pro* liquefiunt. *Ovid.*

Sŏlus, a, um. Cic. *Szàm, ſzamchni.* Allein, einig, alleinig. *Egyedül, hunőn maga.*

Sŏlūtē, *Adv.* Cic. V. *Liberè N.* 1. *Diſſolutè.*

Sŏlūtĭlis, *com.* le, n. Sveton. V. *Solubilis, Liquabilis.*

Digitized by Google

Sŏlūtio, onis, f. Cic. *Odoezanye*, *odreſſenye*. e. Entbindung. *Meg-óldás*. V. *Diſſolutio*, *Enodatio N. 1. Liberatio*. 2. apud eundem. *Pláćha*, *Platenye*. e. Bezahlung. *Megfizetés*. V. *Exſolutio*, *ſatisfactio*. 3. V. *Debilitatio*, *Infirmatio*, *Laxamentum N. 1.* Solutio ſtomachi. *Plin.*

Sŏlūtor, ōris, m. Tertull. *Odoezavecz*, *Razpuſztyavecz*. r. Auflöſer. *Mególdó*, V. *Enodator N. 1. Liberator*. 2. *Pláćhavecz*, *Platitel*. r. Bezahler, Auszahler. *Megfizető*, Item V. *Satisfactor*.

Sŏlūtus, a, um, tior, ſſimus. *Odvézan*, *Razvézan*, *Razvuzlan*, *Oſzlobodyen*, *Proſzt vuchinyen*. Entbunden, gelöſet, loſs, ledig, befreyet. *Mególdatott*, *Megſzabaditatott*. Item V. *Liber N. 1. Expeditus*. In dicendo ſolutus: *h. e.* expeditus, facilis, copioſus, promptus. Lege ſolutus; à cupiditatibus ſolutus: *pro* liberatus, abſolutus. Oratio ſoluta V. *Proſa N. 1.* In geſtu ſolutus: *pro* diſſolutus, laxus, effrons, effrœnatus. *Hactenus Cic.* In luxum ſolutus: *pro* effuſus. *Tacit.* Vinô ſolutus: *pro* langvens, debilitatus, fractus. *Virg.* 2. apud *Cic.* Solutus. *Platyen*, *Naplatyen*. Gezahlt, ausgezahlt. *Megfizetetett*.

Somniātor, oris, m. Senec. *Szenyavecz*. r. Träumer. *álmodozó*.

Somnĭcŭlōsè, *Adv.* Plaut. *Poſzpáno*, *zaſzpáno*, *dremlyivo*. Schläfferig. *álmoſon*, *ſzunnyadva*. Transl. V. *Pigrè*, *Incurioſè*, *Ignavè*, *Otioſè*.

Somniculoſus, a, um, Cic. *Poſzpan*, *zaſzpan*, *zadréman*, *drémlyiv*, *drémajuchi*. Schläfferig, gar entſchlaffen. *Szunnyadozó*, *álmodozó*, *álmos*. Transl. V. *Piger*, *Ignavus N. 1. Incurioſus*.

Somnĭfer, ĕra, um, *&* Somnĭfĭcus, a, um, Plin. *Szpati chinechi*, *ſzeny dodajuchi*, *ſzpánye donaſſajuchi*. Schlaff-bringend. *álom-hozó*.

Somnio, as, avi, atum, (Act. *&* Neu.) Cic. *Szenyam*, *ſzenyamiſze*, *ſzenyimiſze*. Einen Traum habe, träume, es traumt mir. *álmodozom*. Hinc *Transl.* Ineptias ſomniare: *pro* ineptè aliquid dicere, aut agere. *Id.*

Somniōſus, a, um, Plin. *Guſztokrat ſzenyajuchi*, *pun ſzény*. Dem offt traumt. *álmodozó*, *gyakran álmodó*.

Somnĭum, ii, n. Cic. *Szenya*, *ſzanya*, *ſzeny*, *ali ſzany*. r. Traum, s. Nacht-Geſicht. *álom*.

Somnŏlentia, æ, f. Sidon. *Poſzpánoszt*, *Zaſzpánoszt*. e. Schläffrigkeit, Schlaffſucht. *Szunnyadozás*.

Somnŏlentus, a, um, Apul. V. *Somniculoſus*.

Somnus, i, m. Cic. *Szpanye*, *ſzany*, *ſzeny*. r. Schlaff. *álom*, *éjjeli nyugodalom*.

Sŏnābĭlis, *com.* le, n. Ovid. V. *Sonorus*.

Sŏnax, ācis, *om.* Apul. V. *Sonorus*.

Sŏnĭpēs, ĕdis, *om.* Pedibus ſonans. *Grat. in Cyneg. v. 43.* 2. Sonipes, ĕdis, m. (*ſubaud.* equus) Cic. *Berz*, *podkovan kony*. Geſchvvindes Roſs. *Gyors lábú paripa*. Generatim V. *Equus*.

Sŏnĭto, as, &c. (Neu. *Freq.*) Solin. *Frequenter ſono*.

Sŏnĭtus, ūs, m. Cic. V. *Sonus*, *ſtrepitus*.

Sŏnĭvĭus, a, um, Cic. V. *Sonorus*, *Crepax*.

Sŏno, as, ui, ĭtum, [Neu.] Plaut. *Gláſz dájem*, *ſzvenchim*, *zvonim*. Schalle, thöne, laute, klinge. *Zengek*, *Hangolok*. 2. V. *Denoto*. ita *Cic.* 3. V. *Pronuncio N. 1. Loquor N. 1.* Poëtis pingue quiddam ſonantibus. *Id. pro Arch. c. 8.* 4. Vox hominem ſonat: *h. e.* ſonô refert, repræſentat, denotat. *Virg.* Sonaturus. *Horat.*

Sŏnŏr, ōris, m. Tacit. *Veliki gláſz*, *ropot*, *ſzum*. Starcker Ton, s. Getös, Geräuſch. *Hangos zengés*, *Zendülés*, *Zúgás*.

Sŏnōrē, *Adv.* Gell. *Glaſzno*. Laut, mit einem Getös. *Hangoſon*, *zengöſön*.

Sŏnōrus, a, um, *Glaſzni*, *Dobro-glaſzen*. Laut, laut thönend. *Hangos*, *zengő*.

Sons, ſontis, *om.* Cic. *Za krivicza ſzpoznan*. Schuldig. *Bűnös*. V. *Culpabilis*, *Noxius N. 1.*

Sontĭcus, a, um, V. *Nocivus*, *Noxius N. 2. Vehemens*. Morbus ſonticus: *h. e.* ſacer. V. in *Sacer*, ita *Plin.* Cauſa ſontica: *h. e.* juſta, legitima, vera: morbus enim ſonticus juſta eſt abſentiæ cauſa. *Cato*.

Sŏnus, i, m. Cic. *Gláſz*, *Svenk*, *Zvon*. r. Thon, e. Stimm, r. Klang. *Zengés*, *Hang*, *Szó*.

*Sŏphia, *vi accentûs*, æ, f. Senec. V. *Sapientia*.

*Sŏphĭcus, a, um, V. *Sapiens*.

*Sŏphiſma, ătis, n. Cic. *Latinè* Fallacia, Fallaciloquentia, Fallax argumentatio, Captioſa concluſio.

*Sŏphiſta, *ſive* ſophiſtēs, æ, m. Cic. *Vkanlyive govoritel*, *Cziganyozt Mudro-znanecz*, *Szvojega mudro-znanstva prodavavecz*. Betrüglicher Redner, *oder* Weiſer; der ſich der vveiſen Kunſt rühmet. *Hamis filoſofus*, *Maga-hányó bölts*.

*Sŏphiſtĭcus, a, um, Gell. V. *Captioſus N. 1. Cavilloſus*.

*Sŏphus, i, m. Ennius *apud* Cic. *Muder chlovek*, *Mudro-znanecz*. Ein Weltvveiſer. *Bölts ember*.

Sŏpio, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Liv. *Szpati chinim*, *ſzeny donaſſam*, *vuſzpaujem*. Einſchläffere,

ſchläffere, ſchlaffend, *oder* einſchlaffen mache. *Elalutom, ſzunnyaztom.* 2. Transl. V. *Sedo.* Armorum furor ſopitus. *Patercul.*

Sŏpŏr, ōris, m. Plin. *Velik ſzeny. Jako ſzpánye.* Ein hart- *und* ſtarcker Schlaff. *Erős álom, ſzunnyadozás.* Item generatim V. *Somnus.* ita Cic.

Sŏpōrĭfĕr, a, um, Plin. V. *Somnifer.*

Sŏpōro, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Sopio N.* 1. 2. Transl. V. *Lenio, ſedo.* Dolor ſoporatus. *Curt.*

Sŏpōrus, a, um, Virg. V. *Somnifer.*

Sorbeo, es, ēre, ui, *apud veteres* itum, *&* ſorbſi *vel* pſi, ptum. (Act.) *Szèrkam ſzèrcbem*, Infin. *Szèrkati.* Einſchlupffe, ſürffle, ſchlurffere. *Hörpölöm, ſzürtsölöm* vagy *ſzürtſelem.*

Sorbĭlis, le, Colum. *Poſzerklyio, ſzerklyio, ſloſze ſzerkati more.* Leicht auszuſürffen, *oder* zu ſchlurffen. *Felſzürt'ölbető, Hörpögetbető, Felbörpentbető.*

Sorbillo, as, avi, atum, [Act. *Dimin.*] Terent. *Priſzèrkávam, ſzerkecbem, po malo ſzèrkam.* Allgemach hinein ſürffle. *Szürtsöldögelem, ſzürtsölgetem.*

Sorbillum, i, n. Plaut. *Szokje, Juha,* ali *ſlogod drugo za ſzerkanye dobro.* e. Brühe, Suppe, ein Brühlein. *Tsibre, Leves, Zuppon.*

Sorbĭtio, onis, f. Pers. *Szèrkanye. ſzarknutje.* Das Supffern, Sürffen, Schlurffen. *Hörpögetés, ſzürtsölés.* 2. Metonymicè V. *Sorbillum, Juſcum.* ita *Colum.*

Sorbitium, ii, n. Plaut. V. *Sorbitio N.* 1.

Sorbum, i, n. Cato. *Oskoruß ſzád.* r. Speyerling, Zarſen, Tſcharffen, eine Frucht. *Berekenye.*

Sorbus, i, f. Plin. *Oskoruß drévo.* r. Speyerling-Baum, Sperber-Baum, Airſchütz-Baum. *Berekenye-fa.*

Sordeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. *Zatepen, Nechiſzt, ſzmradlyio jeſzem.* Ich bin unflätig, unſauber. *Ruſnya vagyok.* Alicui aliquid ſordet: *h. e.* ſordidum, vile, fœtidum videtur. *Id.*

Sordes, is, f. *Semrád, ſzmetje, gnyuſzoba.* r. Wuſt, Unflath. *Szenny, Motſok, ſzemét.* V. *Immunditia, Fax N.* 1. 2. Transl. V. *Avaritia.* 3. V. *Contemtus, Dedecoramentum, Plebs 2do loco.* 4. V. *Mæror, Luctus, Ægritudo.* 5. Dicitur etiam per convicium de homine ſcelerato & infami. ita Cic.

Sordeſco, is, ĕre, (Neu. *Incb.*) Plin. *Neſznaſen, Nechiſzt, Merzek, ſzmradlyio bivam,* ali *biti pochinyam.* Unflätig, unſauber werde. *Szennyeſülök, Motskoſodom.*

Sordĭdè, *Adv.* Cic. *Zaſzmeteno, ſzmradlyioo, ſzmradno, gnyuſzno, neſznaſno.* Unflätiger Weiſe, mit Wuſt, unſauber. *Ruſnyául.* 2. Transl. V. *Avarè.*

Sordĭdo, as, avi, atum, (Act.) Sidon. *Zaſzmetyujem.* Unflätig mache. *Szennyesitem.* V. *Maculo N.* 1. *&* 2. Cùm innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ſupplex ad eum ſordidata veniſſet: *h. e.* accuſata, rea, & ideo veſtibus ac corpore ſordido. *Cic.*

Sordidŭlus, a, um, Plaut. *Priſzmradlyio, Nekuliko neſznaſen, nechiſzt, gnyuſzen, merzek, ſzmet'yio.* Ein wenig unflätig, unſauber. *Ruſnyátska, ſzennyetske.*

Sordĭdus, a, um. *Szmetlyio, zaſzmetyen, gnyuſzen, ſzmradlyio.* Unflätig. *Ruſnya.* V. *Immundus.* 2. Transl. V. *Inboneſtus, Indecorus, dedecoroſus.* 3. V. *Illiberalis N.* 1. *Avarus.* Hactenus Cic. 4. V. *Vilis, Abjectus, Egenus.* ita *Liv.*

Sordĭtūdo, ĭnis, f. *Plaut.* &

†Sordĭties, ēi, f. V. *Sordes.*

Sŏrex, *&* Sōrex, ĭcis, m. Colum. *Stakor.* (perperam *Pub.*) e. Ratz, Spitzmauſs. *Patkány.*

†Sorgum, i, n. *Szirek.* Indianiſcher Hirs, &c. V. *Briza.*

Sorĭcīnus, a, um, Plaut. *Stakorzki.* Dem Ratz gehörig. *Patkányos.*

*Sōrītēs, æ, m. *Cic.* Argumentatio acervatas rationes complectens.

Sŏrŏr, ōris, f. Cic. *Szeſztra.* e. Schweſter. *Néném, Húgom.*

Sŏrorcŭla, æ, f. Plaut. *Szeſztricza.* s. Schweſterlein. *Nénétske, Húgotska.*

Sŏrōrĭcīda, æ, *com.* Cic. *Szeſztro-morecz, ſzeſztro-morka.* r. Schweſter-Mörder, r. Todtſchläger, *oder* e. Todtſchlägerin einer Schweſter. *Nénnyének.* vagy *Húgának gyilkoſa.*

Sŏrōrius, a, um, Cic. *Szeſztrinzki, ſzeſztrin.* Zur Schweſter gehörig. *Nénékbez-való, Húgokboz-való.*

†Sororius, ii, m. 1. *pro* Marito ſororis. *Szvák.* r. Schweſter-Mann, Schwager. *Nennyének.* vagy *Húgának férje.* V. *Affinis N.* 1. 2 *pro* Filio ſororis. *Szeſztrich.* r. Schweſter-Sohn. *Néném* vagy *búgom gyermeke.* Sic Sororia. *Szeſztrichna.* e. Schweſter-Tochter. *Néném* vagy *húgom leánya.*

Sors, ſortis, f. Cic. *Synon.* Fortuitus eventus. *Naſzrechu pripechenye, zgodyenye, &c.* V. *Fors N.* 1. *&* 2. *Fortuna N.* 1. *&* 2. *ſortitio.* Sorte *Abl.* V. *Forte, Fortunâ.* in *Fortuna.* Accipitur etiam pro *Alea*, Item pro *teſſella, tabella,* vel *ſchedula* nomen cujuſpiam ſcriptum referente, quæ in urnam mittitur,

Digitized by Google

titur, ſorte extrahenda. *Hinc* Ducere ſortem *vel* ſortes: *pro* ſortiri. *Virg.* Aliquid alicui ſorte, *vel contrà* extra ſortem aſſignare, &c. *Cic.* 2. V. *Fatum N.* 1. Me ferrea ſors vitæ premit. *Ovid.* 3. V. *Conditio N.* 1. Nemo ſua ſorte contentus vivit. *Horat.* 4. V. *Patrimonium, Hæreditas.* Puero in nullam ſortem bonorum nato. *Liv.*

Sorti, *poëticè: h. e.* ſorte. Virg. V. in *ſors.*

Sortĭcŭla, æ, f. *Parva ſors.* Demiſſa in urnam ſorticula. *Sueton.*

Sortĭlĕgium, ii, n. Plin. *Prorokuvanye iz bitanya koczke*, ali *iz piſzma &c. na ſzrechu van vzetoga.* e. Weiſſagung aus dem gefallenen Loos. *Sors vetéſſel jövendölés.*

Sortĭlĕgus, i, m. Cic. *Iz koczke bitanya prorok, iz cheſza na ſzrechu puſztyenoga dojduchëh povedavecz, zganyavecz.* Der durch Loos vveiſſaget. *Sors vetéßel jövendölö.* Apud *Horat.* ſortilegus, a, um.

Sortior, īris, īri, ītus ſum, (Dep.) Cic. *Na ſzrechu bitam, na ſzrechu koczke puſztyam, zbiram.* Looſe, das Loos vverffe, auf den Loosvvurff etvvas laſſe, etvvähle. *Sorſot vagy koczkát vetek, ſors vetéſſel elválaſztom.* Provincias ſortiri: *pro* ſorte dividere. *Id.* Judices per Prætorem ſortiri: *h. e.* ſorte ſeu aleæ jactu eligere. *Id.* 2. *Na ſzrechu dobivam, z koczke bitanyem kaj zadobivam.* Durch das Loos etvvas erlange, überkome. *Szerentſe által nyerem, ſors vetéſſel nyerem.* Magiſtratum ſortitus eſt: *pro* ſorte obtinuit. *Id.* Hinc Tranſl. & generatim. V. *Obtineo N.* 1. *Nanciſcor N.* 1.

Sortītio, onis, f. Cic. *Na koczku bitanye, Na ſzrechu puſztyanye, zbiranye, delenye.* Das Looſen. *Sors vetés.*

Sortītò, *Adv.* Cic. *Poleg bitanya koczke, Po ſzrechi.* Nach dem Loos, durch das Loos. *Sorsſal, ſzerentséoel.* V. *Sorte* in *ſors.*

Sortītor, ōris, m. Senec. *Na koczke bitavecz, na ſzrechu puſztyavecz, zbiravecz &c.* Der das Loos vvirfft. *Sors vetö.*

Sortītus, ûs, m. Cic. V. *Sortitio.*

Soſpēs, ĭtis, *Adject.* (genere neutro caret.) Cic. V. *Salvus.* 2. V. *Servator.* ita *Feſt.*

Soſpĭta, æ, f. Cic. V. *Servatrix.*

Soſpĭtālis, le, Plaut. *Obchuvajuchi, &c.* Behütend vor Gefahr. *Gyógyitó.* V. *Salutifer.*

Soſpĭtās, ātis, f. Macrob. V. *Incolumitas, Proſperitas.*

Soſpĭtātor, ōris, m. Apul. V. *Servator.*

Soſpitātrix, īcis, f. Apul. V. *Soſpita.*

Soſpito, as, avi, atum, (Act.) Plaut. *Od pogibeli, kvara, zla chuvam, vu zdravju obderſávam.* Vor Gefahr behüte, Schadlos halte. *Mególtalmazom a' gonoſztól, Egéſzségben megtartom.* V. *Proſpero, ſervo.*

*Sōtēr, ēris, m. Cic. V. *Servator.*

Spădĭcĕus, a, um, Firmic. *Koſztanyo-licz, koſztanyeve boje,* peregr. *farbe.* Keſten-braun, Gaſtanien-färbig. *Geſztenye-ſzinü.*

Spādīx, īcis, m. Virg. *Koſztanyu ſzpodobna boja.* e. Keſten-braune Farb. *Geſztenye-ſzin.* 2. propriè: *Kita z-ſzádom od palme odterghnyena.* Abgebrochener Zvveig von dem Palmen-Baum. *Pálma-fának leſzakaſztott ága.* ita *Gell.*

Spădo, ōnis, m. Plin. V. *Eunuchus N.* 1, 2. Tranſl. *pro* ſurculo inſtructuoſo. *Colum.*

Spădōnĭus, a, um, Plin. V. *Infructuoſus.*

Spargo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Poſzipávam ſzipljem, ſkropim.* Ausſtreue, ſtreue, beſprenge. *Elhintem, Hintezem.* V. *Diffundo N.* 1. *Diſſemino.* Aliquid in vulgus ſpargere: *pro* divulgare. *Id.* Humum foliis ſpargere: *pro* ſternere, conſpergere. *Virg.* Se toto paſſim campo ſpargere: *pro* diffundere, dividere, diſſipare. *Liv.* Corpus recenti aqua ſpargere: *pro* aſpergere, madefacere. *Cic.* Cacumina in ariſtas ſe ſpargunt: *pro* expandunt, extendunt, dilatant. *Plin.* Semen ſpargere: *pro* ſeminare. *Colum.*

Sparſim, *Adv.* Plin. *Raſzipczè, Škropczè, Szim-tam raſzipno, Ovdi-ondi.* Hin und her zerſtreuet, da und dort. *Elhintve, ſzéllyel, itt és amott.*

Sparſio, onis, f. Stat. *Szipanye, Skropinye.* e. Streuung. *Elhintés, Hintezés.* V. *Conſperſio, Diffuſio, Diſſeminatio, Diſſipatio.*

Spartĕus, a, um, *Cato.* Ex ſparto factus, contextus.

Spartum, i, n. *Plin.* Juncus hiſpanicus.

Spărum, i, n. & Spărus, i, m. *Cic.* Telum ruſticum recurvum.

*Spaſmus, i, m. Plin. *Kerch.* r. Krampff. *Görts.*

*Spaſticus, a, um. Plin. *Kercho-bolni, zkerchen, zklyuchen.* Krämpffig, dem das Geäder verſchrumpfft iſt. *Györtsös, Megvonódott inü,* vagy *öſzve-vontt tagú.*

Spătālium, ii, n. Plaut. V. *Armilla.*

*Spătha, æ, & ſpăthē, es, f. Plin. V. *Rudis, is, f. N.* 1. 2. V. *Enſis.* ita *Apul.* 3. eſt ſpecies palmæ arboris. *Plin.*

Spatiātio, onis, f. V. *Deambulatio.*

Spatiātor, oris, m. Feſt. *Szim-tam prehajavecz, ſetavecz.* r. Spatzierer, der auf und ab gehet. *Széllyel-sétáló.*

Spătiŏlum, i, n. Pallad. *Proſztorek, mali proſztor.* Kleiner Platz. *Közöcske.*

Spătior,

Spătior, ări, ătus ſum. (Dep.) Cic. *Prebajamſze, ſzim - tam hodim.* Spatziere, umher gehe, auf und abgehe. *Kiterjedek, sitálok.* V. *Deambulo.*

Spatiōsè, *Adv.* Plin. *Proſztrano.* Weit. *Tágoſon.* V. *Latè, Diffusè, Copiosè.*

Spătiōſus, a, um, Colum. *Proſztran.* Weit. *Tágas. Bö és ſzéles-köznü.* V. *Laxus N.* 1. *&* 2. 2. V. *Magnus.* ita *Ovid.*

Spătium, ii, n. Cic. 1. *Proſztor, Dusina ali ſirina meſzta.* e. Weite, r. Platz, Raum. *Köz, Helynek közi, tágaßág, ûreßég.* V. *Laxitas N.* 1. *Intervallum N.* 1. *Curriculum N.* 2. 2. Transfertur ad tempus. *Doba, ali dusina vremena, Chaſz, Ték vremena.* e. Zeit. Friſt, Zeit. *Köz, Idönek közi, ûreßég.*

Spĕciālis, le, Quintil. V. *Particularis.*

Specialitĕr, *Adv.* Colum. V. *Speciatim.*

Speciārius, a, um. Caſ. V. *Specialis.*

Spĕciātim, *Adv.* Cic. V. *Particulariter, Nominatim.*

Spĕciēs, ĕi, f. *Felya, Verſzt.* e. Art. *Nem. Mivólta.* V. *Effigies, Facies, Forma, Imago, Similitudo,* ita *Cic.* 2. V. *Apparentia, Simulatio, Prætextus.* Eadem eſt in ſomniis ſpecies eorum, quæ vigilantes vidimus. *Id.* 4. *Acad.* Specie quidem blanda, ſed &c. *Id. de Am.* 3. V. *Aſpectus, Viſio.* ita *Lucr. Virg.* 4. V. *Portentum, ſpectaculum N.* 1. *ſpectrum.* ita *Feſt.* 5. Metalepticè V. *Pulchritudo.* ita *Ovid.*

✝Spĕcĭfico, as, avi, atum, [Act.) *Synon. latinum* Singillatim demonſtro, Enumero.

✝Specificus, a, um, V. *Particularis.*

Spĕcillum, i, n. (*Dim.* à ſpeculum, *vel* ſpecium.) V. *Specium.* 2. V. *Perſpicillum.* ita *Varro.*

Spĕcĭmĕn, ĭnis, f. n. *Cheſza pokazanye,* e. Prob-ſtuck. *Próba adás.* V. *Proba, Experimentum, Exemplar, Argumentum N.* 2. Capere, ſumere, dare ſpecimen alicujus rei, ex aliqua, *vel* in aliqua re. *Cic.*

Spĕcio, is, ĕre, xi, ctum, (Act. *Obſol.*) Varr. V. *Video, Aſpicio, Cerno.*

Speciōsè, *Adv.* Liv. V. *Pulchrè N.* 1. *Ornatè, Formosè.*

Speciōsitās, atis, f. Tertull. V. *Pulchritas, Ornamentum N.* 1. *Formoſitas.*

Spĕciōſus, a, um, Cels. V. *Pulcher N.* 1. *Ornatus N.* 1. *Formoſus.* 2. Habere cauſas ſpecioſas *h. e.* Ad ſpeciem veras, ſeu ſpeciem veri habentes. *Cic. Att. l.* 16.

Spĕcĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq. obſol.*) Plaut. *Frequenter ſpecio.*

Spĕcium, ii, n. à *ſpecio.* Pacuv. *Sehacze, z-kimſze glubina rane poznáva, y oglèda.* e. Wund-Eiſen, zu erfahren wie dieſſeine Wunde ſey. *Seb mérö gömbölyü iſpot, ſebet tiſztitó vas.*

Spectābilis, le, Tacit. *Pogleda vréden, vugledo-vrédni.* Anſehnlich, achtbar. *Nézésre méltó, Tekinteres.* Item V. *Clarus N.* 1. *&* 2. *Eximius, Illuſtris N.* 2. *Viſendus, Viſibilis.*

Spectācŭlum, i, n. Cic. *Izkaza, Izkaznutje, Izkazanye, Dugovanye izkazano, Pred ochi poſztavje, Vidillo, Vidyallo.* e. Schauſpiel, und alles was zu ſehen vorgeſtellet wird. *Játék nézés, Tſudálás.* 2. Accipitur pro loco ſpectaculi, vel unde ſpectatur. V. *Pergula N.* 1. *Theatrum, &c.*

Spectāmĕn, ĭnis, n. Plaut. V. *Specimen, ſpectaculum N.* 1.

Spectāndus, a, um, Plin. V. *Spectabilis.*

Spectātè, *Adv.* Plin. *Lépo - vidlyivo.* Wohl anzuſehen. *Tekintetesen.* V. *Egregiè, Eleganter, Feliciter.*

Spectātio, onis, f. Cic. *Gledanye.* e. Anſehung. *Nézés, Megtekintés.* Item V. *Conſideratio.*

Spectātivus, a, um, Quintil. *Gledajuchi, Pregledajuchi, Premißlyavajuchi.* Etwas beſchauend, betrachtend. *Jól megnéző, megvizsgáló, nézéſſel megitélő elméjü.*

Spectātor, oris, m. Cic. *Gledavecz, Gledalacz.* r. Zuſeher, Zuſchauer. *Néző.* V. *Contemplator.*

Spectātrix, icis, f. Plaut. *Gledavka, Gledavicza, Gledalicza.* e. Zuſeherin. *Nézőné.*

Spectātus, a, um. V. *Probatus, Perſpectus, Præſtans, Lectus N.* 2. Homo ſpectatæ fidei & integritatis. *Cic.* Spectatior: *Silius.* Spectatiſſimus: *Cic.*

Specto, as, avi, atum, (Act.] *Freq.* à ſpecio.) *Ochi vu kaj vupiram, oſtro gledim.* Starr anſehe. *Nézdegelem, ſzemlélem.* V. *Aſpecto, Aſpicio, Intueor N.* 1. Rem aliquam, in *vel* ad rem aliquam ſpectare. 2. *Transl.* V. *Conſidero.* In judice ſpectari debet dignitas, 3. V. *Pertineo, Pertinet, Propendeo N.* 2. *Collimo.* Quorſum hæc ſpectat oratio? *Kamo káni, (vulgo czilya) ovo govorenye?* Wohin ziehlet dieſe Rede. *Mire való ez a' beſzéd.* Omnia conſilia ad concordiam ſpectant: *pro* tendunt, inclinant, propendent, &c. 4. Hæc pars fretum *vel* ad fretum ſpectat: *pro* vergit, verſa eſt, *ſeu* è regione freti poſita, freto obverſa eſt. 5. Aliquid in agendo ſpectare: *h. e.* finem ſibi proponere. 6. Aliquem ex trunco corporis ſpectare: *pro* æſtimare, judicare. *Hactenus Cic.* 7. Hunc virum omne forum ſpectat: *pro* ſuſpicit, admiratur. *Plin.*

Spectrum,

Digitized by Google

Spectrum, i, n. Cic. *Vidillo, ſztraſsillo, obrazno zkazanye.* s. Geſicht, Geſpenſt, e. Geſta't. *Látás, Tſuda látás, Jelentés.* V. *Phantaſma.*

Spēcŭla, æ, f. Cic. *Uſſanyicbe.* e. Kleine Hoffnung. *Reménységetske.*

Spĕcŭla, æ, f. Cic. *Zgledalnicza, Zoez-darnicza, ſztraſnicza*, vulgo *túla.* r. Schau-Thurn, e. Wacht-Hütten, Warte. *Várta, őr-álló hely, erkély.* V. *Podium, Extubitorium, obſervatorium.* 2. Transl. V. *Excubatio, Excubiæ, Obſervatio N. 1.*

Spĕcŭlābilis, le, *Stat.* Potens conſiderari, aut conſpici.

Spĕcŭlābundus, a, um, Sveton. *Gledajucbi, Zgledavajucbi.* Schauend. *őr-álló, vigyázó.* Item V. *Meditabundus.*

Spĕcŭlăr, āris, & Speculārium, ii, n. Senec. *Synon.* Res pellucida. *Prèk vidlyivo dugovanye, ablocbno ſtteklo, Prozor iz ſzteklaˇ &c.* Durchſichtiges Ding. e. Glas-Scheibe, s. Glas-Fenſter. *által-világozó doiog, üveg ablak.*

Spĕcŭlāris, re, Plin. *Zerczalu ſzpodoben.* Dem Spiegel gleich. *Tükörhez háſonló.* V. *Diaphanus, Perlucidus.* 2. apud eundem: *Zgledalnichki, ſztraſnichki, na viſzokom poſztavlyeni ſztráſi ſzliſſajucbi.* Zur Warte *oder* Hochvvacht gehörig. *Vártához-való, őrállásboz-való.*

†Spĕcŭlārius, ii, m. *Szteklar, ki zerczala y ochali dela.* r. Spiegel-*oder* Brillenmacher. *Tükör tſináló.* V. *Hyalurgus.*

Spĕcŭlātio, onis, f. Ammian. *Izgled, Lyukanye, Nalyukavanye, gledanye, zvédanye &c.* e. Beſchauung, Beobachtung, Umſehung, Ausſpehung. *Meglatás Kémlelés.* V. *Excubatio, Exploratio N. 1.* Transl. V. *Meditatio, Ruminatio N. 2.*

†Speculātivus, a, um. *Premiſslyavavechki.* Beſchaulich &c. V. *Meditativus.*

Speculātor, oris, m. Cic. *Zgledavecz, Uboda.* V. *Excubitor, Explorator N. 1. Obſervator N. 1.* 2. Transl. V. *Contemplator, Ruminator N. 2.*

Speculātōrium, ii, n. Apul. V. *Specula N. 1.*

Speculatorius, a, um. *Za zezvédanye haſznovit.* Zum Ausſpehen dienlich. *Kémlelésbez-való.* V. *Specularis N. 2.* Navigium ſpeculatorium. *Caſ.* V. *Navis ſpeculatoria.*

Speculātrix, icis, f. Cic. *Izgledavka, zezvedavka, ubodicza, Nalyukavavka.* e. Ausſeherin, Beobachterin, Ausſpeherin, Wachthalterin. *Megtekintő, kémlelő, vigyázó Aſzſzony* vagy *Leány.* V. *Obſervatrix.* Transl. *Premiſslyavavka.* e. Nachſinnerin, Nachgrüblerin. *Gondolkodónė.*

Speculātus, ûs, m. Plin. V. *Speculatio, Excubiæ.*

Spĕcŭlor, āris, ātus ſum, [Dep.] Cic. V. *Obſervo N. 1. Exploro N. 1. Excubo N. 1. Proſpecto.* 2. Transl. V. *Rumino N. 2. Contemplor.*

Spĕcŭlum, i, n. Cic. *Zerczalo, Ogledalo, Vugledalo.* r. Spiegel, s. Geſicht-Glas. *Tükör.*

Spĕcus, ûs, & i, m. *apud nonnullos* f. Plin. &

*Spēlæōn, *vel* Spelæum, i, n. Virg. V. *Spelunca.*

†Spelta, æ, f. V. *Ador.*

Spēlunca, æ, f. Cic. V. *Antrum. Caverna.*

Spēluncōſus, a, um, Cœl. Aurel. V. *Cavernoſus.*

Spērābĭlis, le. Plaut. *Uſſavlyiv, Nadean, Naadni, ſtoſze moſe uſſati.* Hofflich, das man Hoffen kan. *Reménylhető.*

*Sperma, ătis, n. *Sulpit. Sev.* V. *Semen.* Dicitur potiſſimùm de ſemine animalium. *e. g.* Ranarum ſperma. *Zaplodki ſabji, ſabokrechina. &c.*

Spernax, ācis, *omn.* Silius. *Za niſtar derſechi, Nemarajuchi, Nemarni.* Verachtend. *Utáló, Finnyás.*

Spernendus, a, um, Tacit. V. *Deſpicabilis, Contemtibilis.*

Sperno, is, ĕre, ſprēvi, ſprētum, [Act.] Cic. V. *Contemno, Deſpicor, Faſtidio N. 1. Negligo, Rejicio N. 2.*

Spēro, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Uſſam, uſſamſze, nádeamſze, uzdámſze, uſſanye imam.* Hoffe, eine Hoffnung habe. *Reménylem, Reménylek.* Cætera ſpero prolixa eſſe: *h. e.* confido, exiſtimo, cenſeo. *Id. Att. l. 1. ep. 1.* 2. per Catachreſin V. *Timeo.* ita *Cic. pro Roſc. Amer. c. 4.* Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem. *Virg. Æn. l. 4.*

Spēs, ſpĕi, f. Cic. *Ujanye, Nádianye, Náda, dobra chekanye.* e. Hoffnung. *Reménység.*

*Speuſtĭcus, a, um. *Hitèch vuchinyen, na naglom vuchinyen.* In Eyl gemacht. *Sietteтetett, ſietve tſinált.* Panis ſpeuſticus. Plin. *Krub na berzom zpechen, Pogacha.* s. Brod, ſo in Eyl gebacken. *Hirtelen ſütt kenyér, Pogátſa.*

*Sphæra, æ, f. Cic. V. *Orbis, uſque ad illa verba* Item V. *Regio.*

Sphærâlis, le. Macrob. &

*Sphærĭcus, a, um, V. *Rotundus N. 1.*

*Sphæriſta, æ, m. Sidon. V. *Pililudius.*

*Sphæriſtērium, ii, n. Plin. *Meſsto za igru labde iliti pile.* s. Ballen-Haus. *Lapta játſzó hely.*

*Sphærŏmăchĭa, *vi accentûs*, æ, f. Stat. *Labdoigra, Igra z-obliczum.* s. Ball-ſpiel, das Ballen-ſpielen. *Lapta játſzás.*

 *Sphinx,

*Sphinx, ngis, f. Poëtæ fabulantur monſtrum apud Thebas fuiſſe, capite, manibus & voce puellam, corpore canem, alis avem, unguibus leonem, caudâ draconem referens. Re vera autem vates erat, quæ reſponſa intellectu difficilia dabat. Oedipo Thebas ingreſſuro ſphinx ænigma propoſuit: *quod nam animal manè quadrupes, meridie bipes, veſperi tripes eſſet?* repoſuit Oedipus, hominem eſſe, tres ejuſdem ætates deſignans, & ænigma diſſolvit. *Plaut.* V. *Oedipus.* 2. Sphinx. ſphingius, *vel* ſphingium. genus ſimiarum. *Plin.*

Spica, æ, f. Cic. *Klaſz, Làt.* e. Korn-Aehr. *Kaláſz, gabona fő.*

Spīcātus, a, um, Plin. *Klaſzast.* Das Aehren hat. *Kaláſzos, Búza-fejes.* 2. *Kláſzu ſzpodoben.* Den Aehren gleichend. *Búza-fő forma ſzjű.* Pavimentum ſpicatum. *Id.*

Spīcĕus, a, um, Virg. *Klaſzni, Latni, Iz kláſza.* Von Aehren. *Búza-főből való.*

Spīcĭfĕr, a, um, Senec. *Klaſzo-rodni.* Aehren tragend. *Kaláſzt termő, Búza fejet termő.*

Spīcĭlĕgium, ii, n. Varr. *Klaſzo-branye, Palyetkovanye klaſzja, Pobiranye kláſzov od ſnyácheo oſztavlyenih.* e. Aehren-Leſung, Nach-Erndte, Nachſammlung der Aehren. *Tarlózás, Búza-fő ſzedegetés.*

Spīcio, is, ĕre, exi, ctum, (Act. *obſol.*) Plaut. V. *Specio.*

Spico, as, avi, atum, (Act.) *Na ſzpodobu kláſza napravlyam.* Spitze, Aehren gleich mache. *Búza-fő formára tſinálom.* ita *Gratius in Cynegetico v.* 118. Hinc

Spīcor, aris, atus ſum. [Paſs.] Plin. *V-kláſz idem, kláſze dobivam, kláſzamſze, latamſze.* Aehren gevinne. *Fejet hányok.*

Spīcŭlātor, ōris, m. Tacit. V. *Satelles, Lancearius, Carnifex.*

Spīcŭlo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Cuſpido, Acumino, Cuſpidem acuo.*

Spīcŭlum, i, n. Cic. V. *Jaculum N.* 1. *Pilum N.* 2. *Verutum, Sagitta.* Et generatim V. *Aculeus, Cuſpis.* ita *Curt.*

Spicum, i, n. *Cic.* Spicus, i, m. *Feſt.* V. *Spica.*

Spīna, æ, f. Cic. *Tern, Bodechi Drach.* r. Dorn-Stachel. *Tövis.* Spina dorſi. Ovid. *Koſzt berbtena.* r. Ruckgrad. *Hát gerintz.*

†Spīnācĕa, & Spīnāchĭa, æ, f. V. *Spinacium.*

†Spīnācium, ii, n. *Spinacz tráva.* Binetſch- *oder* Spinat-Kraut. *Kerti laboda.*

Spīnālis, le. *Herbto-koſzteni.* Zum Ruckgrad gehörig. *Hát gerintziben-való.* Medulla Spinalis. *Macrob.*

Spineŏla, æ, f. Plin. *Sztanovite felye roſicza.* Eine Art von Roſen. *Rózának neme.*

Spīnētum, i, n. Virg. *Germje ternovo.* V. *Senticetum.*

Spīnĕus, a, um, Ovid. *Iz ternya, Ternov.* Aus Dornen gemacht, Dörnen. *Tövisből-való.*

Spinĭfĕr, a, um, Cic. *Terno-noſz, Terno-rodni.* Dorn tragend. *Tövis hozó, Tövis termő.*

Spinosŭlus, a, um, Hieronym. *Jedno malo ternaſzt, Priternovit.* Ein wenig Dornicht *oder* Stachlicht. *Töviſetskés.*

Spinōſus, a, um, Varr. *Ternaſzt, Ternovit, Pun ternya.* Dornicht, Stachlicht, voll Dornen. *Töviſes.* 2. Transl. V. *Incultus N.* 1. *Moleſtus, Durus N.* 1. *Aſper.* Oratio ſpinoſa. *Cic.*

Spintĕr, *vel* ſpinther, ĕris, n. *Plaut.* Fibula in humeris, *vel* Armilla muliebris.

Spinturnicium, ii, n. *Dim.* à ſpinturnix. *Plaut.* Transl. V. *Anus, ûs.*

Spinturnix, īcis, f. *Plin.* Avis deformis & inauſpicata, ejuſdem cum Bubone ominis, incendium portendere dicitur.

Spinŭla, æ, f. Arnob. *Ternek, Ternchecz.* Kleiner Dorn. *Töviſetske.*

Spīnus, i, f. Virg. V. *Prunus Silveſtris.*

Spiōnĭa, & ſpīnĕa, æ, f. Plin. *Terſz velikoga zernya grozde rodechi, Volovina.* Weintrauben-Art mit groſſen Beeren. *Nagy ſzemű ſzőlő tőnek neme.*

Spīra, æ, f. Plin. *Synon.* Circulus in ſe ipſum non recurrens. *Zvit kolobar, Vſzako dugovanye vu okrug zvito, vu okrug zvitje, kakſze kacha zvia.* Gewundener Kreiſs. *Tekergés, Minden öſzve tekergetett dolog, kerek forma, a' ki öſzve nem ſzakad, mint a' kigyó magát öſzve-tekeri.* 2. Speciatim: *Vertány* vulgo *Perecz.* Eine Bretzen, Bretzel. *Perecz.*

Spīrābilis, le. *Dihanye donaſſajuchi, Dihlyiv, Duſilyiv.* Das Athem bringt. *Lélekzet vehető.* V. *Vitalis, Animalis.* Animus ſpirabilis. *Cic.*

Spīrācŭlum, i, n. Plin. V. *Reſpiraculum.*

Spīrāmen, ĭnis, n. *Lucan.* &

Spīrāmentum, i, n. *Plin.* V. *Reſpiramen.*

Spīrātio, onis, f. Cic. *Dihanye, Dehnenye.* Das Athem holen, e. Athmung. *Lehellés, Lehés, Lélekzet.* 2. V. *Flatus N.* 1.

Spīrillum, i, n. Feſt. *Kozja brada.* r. Geiſs-Bart. *Kecske ſzakáll.*

Spīrĭtālis, (*Nonnulli legunt* ſpiritualis) le, Vitruv. *Duhovni, Duſſevni.* Geiſtlich, Geiſtig. *Lelki.*

Spīrĭtālĭtĕr, *Adv.* Tertull. *Duhovnim náchinom,*

nom, po duhovno. Geiſtlicher-Weiſe. *Lelki módon.*

Spiritus, ûs, m. *Dùh.* 1. Geiſt. *Lélek.* Item V. *Halitus, ſpiratio N.* 1. 2. V. *Flatus N.* 1. & 2. *Aura N.* 1. 3. Transl. V. *Fallus, Inflatio N.* 2. 4. V. *Anima.* Hucuſque *Cic.* 5. V. *Odor.* Spiritus unguenti ſvavis diffugit in auras. *Lucret.*

Spiro, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Synon.* Spiritum duco. Animam de cælo duco, Animam attraho. *Diſſem,* Inf. *dihati.* Athme. *Lehellek, Lehek, Lélekzetet véſzek.* V. *Halo.* 2. V. *Flo.* Eurus ſpirat. *Ovid.* 3. Odorem ſpirare: *pro* emittere, exhalare. *Virg.* 4. Transl. Videtur Lælii mens ſpirare etiam in ſcriptis: *pro* vivere, ſuperſtes eſſe, Lælium quaſi vivum referre. *Cic.*

Spirŭla, æ, f. Arnob. *Parva ſpira.*

Spiſsāmentum, i, n. Colum. *Guſztillo, güſzto dugovanye.* Etwas dickes, damit man etwas verſtopfft. *Sűrű zavarék, sűrű ...*

Spiſsātio, onis, f. Senec. *Vgúſztenye.* e. Verdickung. *Megſűrités.*

Spiſsātus, a, um, Ovid. *Vgúſzten.* Dick gemacht. *Sűrített.* Item V. *Denſus.*

Spiſsè, *Adv.* Plin. *Na gúſztom.* Dick in einander. *Sűrűn.* V. *Densè.* 2. Metalepticè V. *Tardè, Ægrè,* ita *Cic.*

Spiſſeſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Lucret. V. *Denſeo.*

Spiſsigrădus, a, um, ior, ſſimus. Plaut. *Keſzno hodechi.* Langſam gehend. *Laſſan-járó.* V. *Lent pes.*

Spiſsitas, atis, f. *Plin.* &

Spiſsitūdo, inis, f. *Senec.* V. *Denſitas.*

Spiſſo, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Denſo.*

Spiſſus, a, um, V. *Denſus.* Metalepticè V. *Tardus, Difficilis, Gravis.* ita *Cic.*

*Spithăma, æ, f. Plin. *Pédeny, Roguſſa.* Eine Spanne. *Egy araſz.*

*Spithamæus, a, um, Plin. *Pédeny dug. ali ſirok.* Einer Spanne lang *oder* breit. *Egy araſz,* vagy *Tizenkét uj hoſzſzú,* vagy *ſzéles.* Item V. *Pygmæus.*

Splēn, splēnis, m. Plin. V. *Lien.*

Splendeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. V. *Niteo, Luceo, Fulgeo.*

Splendeſco, is, ĕre, (*Inch.*) Cic. V. *Niteſco, Luceſco, Fulgeſco.*

Splendĭco, as, avi, atum, (Neu.) Apul. V. *Rutilo N.* 2. *ſplendeo.*

Splendĭdē, *Adv.* Cic. V. *Nitidè, Lucidè.* Transl. V. *Præclarè, Nobiliter, Magnificè.*

Splendĭdo, as, avi, atum, (Act.) Apul. V. *Rutilo N.* 1. *Nitido, Lucido.* 2. more *Neutrorum.* V. *Splendico.* Gemmæ ſplendidant. *Id. l.* 5. *A. A.* Plerique leg. *ſplendicant.*

Splendĭdus, a, um, Cic. V. *Nitidus N.* 1. *Lucidus, Fulgidus, Clarus N.* 1. 2. Transl. V. *Speciosus N.* 1. *Præſtans, Nobilis, Liberalis N.* 3. & 4. *Lautus N.* 2.

Splendor, ōris, m. Cic. V. *Nitor N.* 1. *Lux N.* 1. *Fulgor, Claritas N.* 1. 2. Transl. V. *Puritas, Præſtantia, Nobilitas N.* 1. *Gloria, Dignitas, Claritas N.* 2. *Lautitia N.* 1. *Magnificentia.*

Splēnĕticus, a, um, Plin. V. *Lienicus.*

Splēniātus, a, um, *Martial.* Splenió obvolutus.

Splēnium, ii, n. *Plin.* 1. eſt herba, alio nomine *Aſplenum,* quæ ſpleni medetur. 2. Faſcia, *vel* Panniculus emplaſtrô aut unguentô illitus. 3. Emplaſtrum.

*Spŏdium, ii, n. Plin. *Cinis ignitus.* Item *Pargamentum,* quod in fornacum parietibus poſt decoctum quodpiam metallum remanet.

Spŏliārium, ii, n. Plin. *Szlachilnicza, meſzto ſzlachenya, Razbojnichko gnyezdo, meſzto, vu kojemſze gdo oprave, novácz ali ſto drugoga mentuvati mora.* e. Auszieh-Stube, s. Raub-Schloſs, Ort, wo man der Kleyder, Gelts, oder andererDingen beraubet wird. *A' rubáknak levetkező helye, Foſztó hely, Minden hely a' hol valaki ruhájától, pénzétül vagy más jóſzágától megfoſztatik.*

Spŏliātio, onis, f. Cic. *Szlachenye.* e. Beraubung. *Foſztás.* V. *Privatio, Deprædatio.*

Spoliātor, oris, m. Cic. *Szlachitel, Mentuvavecz, Porobitel.* r. Berauber, Plünderer. *Foſztó, Dúló.*

Spoliātrix, icis, f. Cic. *Szlachitelicza, Mentuvavka, Porobitelicza.* e. Berauberin, Plünderin. *Foſztóné.*

Spŏlio, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Szláchim.* Ausziehe. *Levetkezem.* V. *Exuo N.* 1. *Denudo, Nudo N.* 1. Transl. V. *Privo, Deprædor.*

Spŏlium, ii, n. Cic. V. *Exuviæ, Manubiæ N.* 1. *Præda N.* 1.

Sponda, æ, f. Virg. *Kraj poſztelye,* peregr. *Spampet.* s. Spanbett. *Agy-fa.* Item V. *Lectus.*

Spondeo, es, ēre, ſpŏpondi, ſponſum, (Act.) Cic. V. *Promitto N.* 2. *Deſpondeo N.* 1. & 2. Alicui pro aliquo ſpondere. *Vzetiſze za koga, obechati, porukom biti.* Für einen gut ſtehen, verheiſſen, verbürgen. *Valakiért kezes lenni.*

Spongia, æ, f. Cic. *Morzka yabla guba, ſpenga,* vul-

Digitized by Google

ga, vulgo *ſpongia*. r. Schvvamm, Meer-Schvvamm. *Spongia*, *Iſpandia*. Teſte *Plinio* ſpongiæ ſentiunt.

Spongio, as, avi, atum, (Act.) Apic. *Z-ſpongium briſſem*, *ubriſuávam*, *oſpengávam*. Mit einem Schvvamm durchſtreiche, ausvviſche. *Spongiával elterülöm*.

Spongiŏla, æ, f. Plin. *Rabla morzka gubicza*, *ſpongicza*. s. Schvvämmlein. *Spongiátska*.

Spongiōſus, a, um, Plin. *Rablo-gubav*, *ſpugav*, *Rahel kakti guba*. Schvvammicht, gelöchert vvie ein Schvvamm. *Spongyiás*, *Likatſos*.

Sponſa, æ, f. Cic. *Zaruchnicza*. e. Braut, Hochzeiterin. *Meny-Aſzſzony*.

Sponſālia, ium, & ōrum, n. *plur*. Cic. *Zaruki*, *Obechanye biſnaga zakona*, *Perſztennovanye*, *Zaruchnichko goſztenye*. e. Vermählung, Verlöbnuſs, Verlöbde, Heyraths-Abredung, Verheiſſung gegen einander, Vermählungs-Mahlzeit. *Kéz-fogás*, *kézfogáſi Lakadalom*.

Sponsālis, le. *JCt*. &

Sposālitius, a, um, Sidon. *Zaruchnichki*, *Zaruchnikom ali Zarukom ſzliſſaiuchi*. Dem Bräutigam, der Braut, *oder* zur Vermählung gehörig. *Kéz-fogáſi*, *kéz-fogáshoz-való*, *vőlegényhez-vagy Meny-aſzſzonyhoz-valo*.

Sponſio, onis, f. Cic. V. *Promiſſio*, *Pollicitatio*, *Stipulatio*, *Vadimonium*.

Sponſo, as, avi, atum, [Act.] *Paulus JCtus*. V. *Deſponſo*.

Sponſor, ōris, m. Cic. V. *Promiſſor*, *Pollicitator*, *Praes N. 1*.

Sponſum, i, n. Cic. V. *Promiſſum*, *Pollicitum*, *Sponſio*.

Sponſus, ûs, m. *Serv. Sulpic.* apud *Gell.* V. *Sponſio*.

Sponſus, a, um, Terent. *Obechan*, *Obetan*, *Zaruchen*. Verſprochen, zur Ehe verheiſſen, vermählet. *Igértetett*, *Fogadtatott*, *Egybe-adott*.

Sponſus, i, m. Cic. *Zaruchnik*, *Drüg zaruchni*. r. Bräutigam. *Vő-legény*.

Spontālis, le, Apul. V. *Spontaneus*.

Spontālitĕr, *Adv*. Sidon. &

Spontānee, *Adv*. Hieronym. V. *Sponte*.

Spontanĕus, a, um, Senec. *Hotni*, *ſzlobodnovolyni*, *Neprimoran*. Freyvvillig, ungezvvungen. *Szabad akaratja-ſzerént-való*.

Spontĕ, f. *Ablat*. ab inuſitato *Spons*. Cic. *Iz ſzvoie volye*, *Hotomcze*, *Dobro-volyno*, *ſzlobodno-volyno*, *Neprimorano*. Aus freyen Willen, freyvvillig, freyvvilliglich, von freyen Stücken, gerne für ſich ſelbſt, ungezvvungener Weiſe. *Szabad akaratból*, *kényén*, *kéſz akarva*, *önkénnyén*.

Spontis, f. *Genit*. ab inuſitato *Spons*. Colum. *h. e.* Voluntatis, arbitrii, arbitratûs. *e. g.* Homo ſuæ ſpontis. Cels. *Szloboden Chlovik*, *ſzvoje volye Chlovek*. Ein freyer Menſch. *Szabad ember*.

Sporta, æ, f. Cato. V. *Scirpiculum*.

Sportella, æ, f. *Cic*. &

Sportŭla, æ, f. Plaut. *Rogozárica*, *ſzpletena korbicza*, *ſzpletenchicza*, *ſzacherecz*. s. Arm-Körblein, geflochtenes Körblein. *Koſárctska*. 2 Sportulæ: *h. e.* largitiones, diſtributiones pecuniarum, &c. *Plin*.

Sprētio, onis, f. Liv. V. *Contemtus*, *Aſpernatio*, *Rejectio N. 1*.

Sprētor, oris, m. Ovid. V. *Contemtor*.

Sprētus, ûs, m. Apul. V. *Spretio*.

Spūma, æ, f. Cic. *Penna*. r. Schaum. *Tajték*.

Spūmābundus, a, um. Apul. *Pennechiſze*. Schaumend. *Tajtékzó*, *Habzó*.

Spumātus, ûs, m. *Stat*. *Pennenye*. Das Schaumen. *Tajtékozás*. Item V. *Spuma*.

Spumeſco, is, ĕre, [Neu. *Inch*.] Ovid. *Pennazt bivam*, *Pennitiſze pochinyam*. Schaumicht vverde. *Tajtékozni-kezdek*.

Spūmĕus, a, um, Plin. *Pennazt*, *Pennichni*. Schaumicht. *Tajték forma*.

Spumĭdus, a, um, Apul. V. *Spumoſus*.

Spumĭfer, a, um, *Stat*. &

Spumĭger, a, um, Ovid. *Penno-noſz*, *Pennazt*. Schaumicht. *Tajték hozó*.

Spūmo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Pennimſze*. Schaume. *Tajtékozom*.

Spumōſus, a, um, Plin. *Pun penne*, *Pennaſzt*. Voll Schaum, ſchaumig. *Tajtékos*.

Spuo, is, ĕre, ſpui, ſpûtum, (Neu.) Virg. *Pliujem*. Speye, ſpeytze. *Pökök*, *Pökőm*. V. *Expuo*:

Spurcè, *Adv*. Cic. V. *Fadè*, *Obſcenè*, *Sordidè N. 1*.

Spurcĭdĭcus, a, um, Plaut. *Nechiſzto*, *merzko govorechi*. Garſtig, ſchändlich redend. *Otsmány beſzédű*. V. *Scurra*, *ſcurrilis*.

Spurcĭfĭcus, a, um, Plaut. *Merzko*, *nechiſzto chinechi*. Der böſes, garſtiges thut. *Otsmányító*, *Undotító*.

Spurcĭlŏquium, ii, n. Tertull. *Merzko govor*. Garſtige Rede. *Otsmány beſzéd*.

Spurcĭtĭa, æ, f. *Varro*. &

Spurcitiēs, ēi, f. Lucr. V. *Fœditas*, *Obſcenitas*, *Sordes N. 1*.

Spurco, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Conſpurco*, *Fœdo*, *Sordido*.

Spurcus,

Digitized by Google

Spurcus, a, um, Cic. V. *Sordidus N. 1. & 2. Scurrilis, Obſcenus N. 1. Fœdus.*

Spŭrĭus, a, um, *h. e.* Incerto patre genitus, *Nothus* autem dicitur, cujus pater certus eſt, ſed illegitimus. Ulp. *Krivo rodyen, kurvodetinzki, od neſztanovitoga otcza rodyen.* Unehrlich gebohren, von ungewiſſen Vattern gebohren. *Bizonytalan Attyától ſzületett, Fattyú.* 2. Transl. V. *Adulterinus N. 2. Illegitimus.* Verſus ſpurii: *h. e.* incerti auctoris. *Auſon.*

Spŭrius, ii, m. *Subſtantivè.* Plaut. *Kopile, kurvinſzin,* vulgo *Facbuk.* r. Banckert, s. Huren-Kind, Baſtart. *Fattyú-gyermek.*

Spūtāmĕn, ĭnis, n. *Prudent.* &

Sputāmentum, i, n. Tertull. V. *Sputiſma, ſputum.*

Spūtātĭlĭcus, a, um, Cic. *Poplyuvanya ali plyuvanya vréden, zlocheſzt, Malo-vréden.* Verſpeyens-wűrdig, leichtfertig. *Pőkéſt érdemlő, ſemmire-való.*

Spūtātor, ōris, m. Plaut. *Plyuvkavecz, Plyuvavecz.* r. Speyer, Koderer. *Pőkdöſő.*

Spūtiſma, ătis, n. Vitruv. *Plyuvkanye, Plyuvanye.* e. Ausſpeyung. *Pőkés.*

Spūto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Plaut. *Plyuvkam.* Offt ſputze, ausſpeye. *Pőkdöſöm.* Synon. *Frequenter ſpuo.*

Spūtum, i, n. Martial. *Plyuvka.* r. Speichel. *Pők.* V. *Saliva N. 1.*

Spūtus, ûs, m. *Cal. Aurel.* V. *Sputamen.*

Squāleo, es, ēre, ui, (Neu.) Gell. V. *Sordeo.* 2. V. *Lugeo N. 1. Mœreo.* Civitas veſte mutata ſqualebat. *Cic. pro ſext.*

Squālĭdè, *Adv.* Cic. V. *Sordidè N. 1. Incultè, Mœſtè.*

Squalidĭtas, atis, f. Ammian. V. *Squalor.*

Squālĭdus, a, um, Cic. V. *Sordidus N. 1. Incultus N. 2. Mœſtus.*

Squālĭtas, atis, & ſqualĭtūdo, ĭnis, f. *Accius* apud *Non.* &

Squālor, ōris, m. Cic. V. *Sordes N. 1. Incultus, ûs, N. 2. Mœſtitia.*

Squālus, i, m. Plin. *Morzki pſzak.* Ein Meer-Fiſch. *Tengeri kutya hal.*

Squāma, æ, f. Cic. *Lúſzka.* e. Schuppe. *Hál- és kigyó-héja.* 2. Transl. V. *Scoria N. 1.* ita *Plin.* 3. Loricarum catenulæ *ſquamæ* dicuntur à *Virg.*

Squamātim, *Adv.* Plin. *Na náchin* ali *ſzpodobu lúſzke.* Schuppen-Weiſe. *Halhéjaſon.*

Squāmĕus, a, um, Virg. V. *Squamoſus.*

Squamĭfĕr, a, um, Cic. &

Squamĭgĕr, a, um, Plin. *Luſzko-noſz, lúſzke imajuchi.* Das Schuppen trägt, *oder* hat. *Hal-héj viſelő.* Item V. *Squamoſus.*

Squāmōſus, a, um, Cic. *Pun lúſzk, luſzkaſt.* Voll Schuppen, ſchuppicht. *Hal-héjas.*

Squamŭla, æ, f. Cels. *Luſzkicza.* e. Kleine Schuppe. *Hal-héjatska.*

Squarrōſus, a, um. Feſt. *Luſzko kóſni, zpuſſenu kóſu imajuchi.* Angeblaſene Haut habend. *Varas bőrű.* V. *Puſtulatus.*

Squātĭna, æ, f. Plin. *Morzka oſtro-y tverdokóſnata riba.* r. Meer Fiſch, mit einer rauhen Haut. *Egy tengeri kemény héjú hal neme.*

Squilla, æ, f. Pallad. *Morzki cherlenecz-luk.* e. Meer-Zwiebel. *Tengeri veres hagyma.* 2. eſt genus piſciculi marini. *Cic.*

St! *Interj.* Vox eſt ſilentium indicentis. *Terent.*

Stăbĭlimĕn, ĭnis, n. *Cic.* &

Stabilĭmentum, i, n. Plaut. V. *Pedamen, Fulcimen, Firmamen, Confirmatio N. 1.*

Stăbĭlio, is, īre, īvi, ītum, [Act.] Cic. V. *Fulcio, Firmo, Confirmo N. 1.*

Stăbĭlis, *com.* le, n. Cic. V. *Firmus N. 1. Conſtans.*

Stabilĭtās, atis, f. Cic. V. *Firmitas, Conſtantia, Perſeverantia.*

ſtabilitĕr, *Adv.* Svet. V. *Firmè, Conſtanter, Perſeveranter.*

Stabilĭtor, ōris, m. Sen. V. *Firmator, Confirmator N. 1.*

Stăbŭlārĭus, ii, m. Varr. V. *Agaſo, Equarius, Equiſo, Stabuli præfectus,* in *Præfectus.* 2. V. *Hoſpitator, Diverſitor N. 1. Caupo.* ita *Senec.*

Stabulātio, onis, f. Colum. *Vu Svinſzkom prebivaliſchu ſztanuvanye.* In einen Viehſtall Wohnung, e. Stallung. *Iſtállóban-való létel, lakás.* Item V. *Stabulum N. 1.* 2. Generatim V. *Manſio, Hoſpitaculum, Habitatio.*

Stăbŭlo, as, avi, atum, (Act.) Varr. *Vu ſvinzko prebivaliſche naſztanujem, to jeſzt: Vu volarnicu, hlev, pojatu,* ali *vu konyarniczu* vulgo *ſtallu priimlyem.* Einſtalle, im Stall ſtelle. *Iſtállóban* vagy *Pajtában tartom.* Item generatim V. *Hoſpitor N. 1. Recipio* in ſimili ſub *N. 1.* 2. eſt Verb. *Neu.* V. *Stabulor.* ita *Virg.*

Stăbŭlor, aris, ātus ſum, (Dep.) *Varr.* Dicitur potiſſimùm de pecoribus. *Vu Svinizkom prebivaliſchu ſztanujem. prebivam, ſztoim.* Im Stall wohne. *Iſtállóban, Pajtában vagyok.* Item generatim V. *Hoſpitor N. 2. Habito, Diverſor.*

Stăbŭlŭm, i, n. 1. ſpeciatim & uſitatiſſimè: *Prebivaliſche ſvinzko:* peregr. *Stalla.* r. Viehſtall. *Iſtálló.* V. *Bubile, Caprile, Equile, Hara, Ovile, &c.* ita *Cic. Colum.* 2. V. *Stabulatio N. 2. Sedes N. 2. Hoſpitium N. 1.*

Diverſorium. ita Plaut. Sueton. Ulp. 3. V. Lupanar. ita Plaut. & Cic.

*Stacta, æ, & ſtactē, es, f. Colum. Szok iz mirbe zpreſſan. s. Myrrhen-Safft. Mirbából kitſepegő nedveſség.

*Stactēus, a, um, Plin. Ad ſtacten pertinens.

*Stădĭŏdrŏmus, i, m. Firmic. Vtekavecz, za vadlyu derkavecz. r. Wett Lauffer. Pállya-futó. 2. Meſzto za zderkávakávanye, ſzto dvadeſzeti y pet koracbajev dugo. r. Lauff-Platz, hundert fünff- und zwantzig Schritt lang. Futó-hely, ſzázhuſzonőt lépéſni hoſzſzú, Pállya-futó-hely. V. Hippodromus, Catadromus, Decurſorium, Curriculum N. 2. ita Plin.

*Stădĭum, ii, n. V. Stadiodromus N. 2. Hinc 2. generatim. Duſina zemlye 125. koracbajev imajucba. Eine Weite von 125. Schritten. Pállya, ſzáz huſzonőt lépéſnyi főld. ita Cic.

Stăgīra, æ, f. Geogr. Urbs Macedoniæ, patria Ariſtotelis, qui inde ſtagirites, vel ſtagirita dictus eſt. Cic.

Stagnātĭlis, le, Plin. V. Paluſter, Lacuſtris.

Stagnātus, a, um, Colum. V. Paludoſus, Lacunoſus.

Stagno, as, avi, atum, (Neu.) Mlakom poſztájem, Negiblyemſze, netecbem, na miru ſztoim kakti voda vu mluki, ali morju. Still ſtehe, wie eine See. Tovő léſzek. Nili aquæ evagatæ ſtagnant. Plin. 2. Activè: Tiberis actus plana Urbis ſtagnaverat: pro inundaverat. Tacit.

Stagnōſus, a, um, Ammian. V. Stagnatus.

Stagnum, i, n. Cic. Sztojecba voda, Miruvanye vodê. Still ſtehend Waſſer. Viz-állás. V. Palus, udis, f. Lacus N. 1.

*Stălagmĭa, ōrum, n. plur. Plin. Navuſſnicze podugovate iz gyungya. Länglicht Ohren-Gehäng aus den Perlein. Fülre-való hoſzſzúka drága gyöngy.

Stāmĕn, ĭnis, n. Varro. Oſznova, Oſznutek, Nitt cbez tkalecbki greben prepelyana, preja na tkalecbko vitlo naſznovana. r. Weber-Stollen-Zettel, s. Geſpinſt, r. Zettel. Nyálas fonal. 2. V. Chorda. ita Ovid. 3. V. Filamentum N. 2. ita Propert.

Stāmĭnĕus, a, um, Propert. Nategnyeno-nittni. Zum Zettel gehörig. Nyálas fonalas. Rota ſtaminea. Propert.

Stannārius, ii, m. Stil. Faber. V. Faber ſtannarius.

Stannĕus, a, um, Plin. Bêlo-olovni, koſzitren, koſziterni. Zienern, aus Zien. Fejér-ónból-való.

†Stanno, as, avi, atum, (Act.) meliùs dixeris ſtannô obduco, induco, ferrumino. Koſzitrim, koſziterim, Pokoſzitrujem, kalaiſzam. peregr. Czinyam. Verziene, überziene. Meg-ónozom.

Stannum, i, n. Plin. V. Caſſiterium.

†Stăpēs, ĕdis, m. &

Stăpĭa, æ, f. Sztrumenek, Sztremen. r. Steig-Bügel. Kengyel. Ita Vet. Inſcript. Romæ.

Stătārĭus, a, um, Cic. V. Stabilis, Immobilis. Miles ſtatarius. Liv.

*Stătēr, ēris, m. eſt Moneta, Nummus, cujus variæ erant apud Græcos ſpecies.

Stătēra, æ, f. Cic. Vága prez zdélicz, kantar, Merillo, Oka. e. Schnell-Waag, Boltz-Waag. Függeſztő font, Lántzos font, Mérték.

Stătĭcŭlum, i, n. Plin. Genus vehiculi, vel geſtatorii.

Stătĭcŭlus, i, m. Plaut. ſaltatio ſinè motu ex loco.

Stătim, Adv. Cic. V. Protinus, Mox N. 1.

Stătim, Adv. Plaut. V. Stabiliter.

Stătio, onis, f. Cic. Stánye, ſztojitnye, Poſztaliſcbe, ſztojaliſcbe. Das Stehen. Állás. V. Commoratio, Conſiſtio, Habitatio. 2. Metonimicè V. Portus N. 1. ita Virg. 3. Meſzto za ſztraſu vojnikom odlucbeno, ſztráſa. e. Poſtirung, Schaarwacht. Stráſáló hely. V. Excubiæ, Excubitorium. ita Cic. Caſ. Liv. 4. Accipitur pro omni loco, in quo fit commoratio. V. Stativa, Hiberna, Hibernaculum, Conſiſtorium, &c. ita Gell. Plin. &c.

Stătĭōnālis, le, Plin. Cbvrzto-ſztojni, na meſztu ſztojecbi. Steiff ſtehend. Veſzteg álló, Helyben álló.

Stătionārius, a, um. Na ſztráſi ſztojecbi, ſztraſni. Auf der Wacht ſtehend. Őr-álló. V. Excubitor, Præſidiarius N. 1. Miles ſtationarius. Ulp.

Stătīva, ōrum, n. plur. Cic. Letno naſztanenye vojnikov, ogradyeno prebivaliſcbe vojnikov, Taborzki ſztan vu letu. s. Sommer-Lager, Still-Lager. Tábornak helyben léte, Megſzállása.

Stătīvus, a, um, Cic. Sztojecbi. Stehend. Álló. Item V. Stationarius, ſtationalis, ſtatarius.

Stātor, & ſtător, ōris, m. Cic. V. Accenſus, Apparitor. 2. V. Cuſtos, Excubitor. ita Auctor Priapeorum Carm. 52. 3. Jupiter ſtator, ſic dictus, quòd aciem Romanorum à Sabinis fugatam ſtitiſſet. Liv.

Stătua, æ, f. Cic. Zrezani ali zleani pily, kip, za ſzpomenek poſztavlyeni ſzukp. Geſchnitztes oder gegoſſenes Bild, Ehren-Bild, eine Gedächtnuis Statue. Faragott vagy öntött kép.

Statua.

Stătuāria, æ, f. (*ſcil.* ars.) Plin. *Kipotvorſztvo, zvanye kipe ali pilye zlévati, zrezavati.* e. Bildgüſſerey, Bildhauer-Kunſt. *Kép vagy oſzlop önté meſterség, kép faragás.*

Statuarius, ii, m. Plin. *Kipov zlévavecz, kipotvoratz.* t. Bildgüſſer, Bildhauer. *Kép, bálvány öntö, kép faragó.*

Statuarius, a, um. *Kipo-rezni, kipotvorſztvu ſzliſſajuchi.* Zum Bildhauen gehörig. *Kép faragásboz való.* Ars ſtatuaria : Plin. V. *Statuaria.*

Stătūmĕn, ĭnis, n. Colum. V. *Pedamen*, *Fulcrum.*

Statuminātio, onis, f. Vitr. *Podpiranye, zpodpornyum objáchenye.* e. Unterſtützung, Beveſtigung. *Támajztás, gyámolítás, Erösítés.*

Stătūmĭno, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Palo N. 1. Fulcio, Firmo.*

Stătuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) V. *Pono N. 1. Extruo N. 1. Erigo N. 1.* Thebani in finibus æneum trophæum ſtatuerunt. *Cic. 2. de Invent.* Item V. *Siſto N. 1.* Aliquid ante oculos ſtatuere. *Id. 1. de Orat. c. 57.* Item V. *Siſto N. 3.* Navem extemplo ſtatuimus. *Plaut.* Errantes aquas ſtatuere. *Arnob. 2.* Transl. V. *Judico, Delibero, Definio N. 4. Decerno N. 1. & 2. Conſtituo.* Aliquid de aliqua *vel* in aliqua re ſtatuere. *Cic.* Aliquid apud animum ſuum ſtatuere. *Liv. 3.* V. *Puto N. 2.* Qui ſummum bonum ſtatuit, non dolere, *Cic. 2. Fin. 4.* V. *Praſtituo, Praſcribo N. 2.* Legem, finem aliquem ſibi ſtatuere. *Cic.* Terminos ſtatuere. *Liv. 5.* Exemplum in homine, *vel* in hominem ſtatuere : *pro* edere. *Cic.* Documentum ſtatuere : *pro* dare. *Id.* De ſe ſtatuere : *h. e.* Sibi ipſi mortem inferre ante ſententiam Judicis. *Tacit.* Ne quid gravius in fratrem ſtatueret : *pro* decerneret : *h. e.* ne illum damnaret, puniret, plecteret. *Cæſ.*

Stătūra, æ, f. Cic. *Sztáſs, Uzraſzt, to jeſzt : Viſzina, Dugócha, Velikocha tela.* e. Leibes Länge, Gröſſe. *Teſt állása, állapotja.* 2. Translatè dicitur de plantis. *Colum.*

Stătus, ûs, m. *Sztaliſs. Bitje.* r. Stand, Zuſtand des Leibes. *Állapot.* Item V. *Statio N. 1. Statura N. 1. Poſitura, Habitus N. 1.* 2. Transl. ponitur pro *Fortuna conditione, ordine, dignitate, loco.* Convellere ſtatum Reip. Aliquem de priſtino ſtatu dejicere, in priſtinum ſtatum reſtituere. V. *plura ſuis locis.* 3. Metaphoricè *ſtatus* apud Rhetores dicitur id, in quo potiſſimùm controverſia ſiſtit & vertitur. ita *Cic.*

Stătus, a, um, V. *Statutus, ſolitus, ſtabilis, certus.* Dies ſtatus, ſtatum ſacrificium. *Cic.*

Stătūtio, onis, f. Vitruv. *Cheſza poſztavlenye.* e. Aufrichtung. *Valakovó belyheztetés.* V. *Poſitio, Collocatio, Conſtitutio, Determinatio.*

Stătūtum, i, n. *Subſtantivè.* Cic. V. *Deliberatum, Decretum, Conſtitutum.*

Stătūtus, a, um, Cic. *Poſztavlyen, odredyen, odluchen, dopitan.* Beſtimmt, beſchloſſen. *Rendelt, végeztetett.*

*Stĕga, æ, f. Plaut. *Pokrita ſztran ladje.* Bedecktet Theil des Schiffs. *Fedeles réſze a' hajónak.*

Stella, æ, f. Cic. *Zvezda.* r. Stern. *Tſillag.*

Stellāris, re, Macrob. *Zvezdeni.* Sternhafftig. *Tſillagi.*

Stellātūra, æ, f. *Lamprid.* Furtiva detractio annonæ militibus deſtinatæ.

Stellātus, a, um. *Zvezdazt, pun zvezd.* Geſtirnt, voll Sternen. *Tſillagos.* Cœlum ſtellatum. *Cic.* 2. Transl. V. *ſplendidus.* ita *Claudian.*

Stellĭfĕr, & ſtellĭgĕr, a, um. Cic. *Zvezdo-noſs.* Das Sternen trägt. *Tſillag-viſelö.* Item V. *Stellatus N. 1.*

Stellio, ōnis, m. Plin. *Piſzani kuſcharinecz.* s. Sprengligte Eydexlein. *Tſillagos gyíkotske.* 2. Transl. ponitur pro *homine doloſo, fraudulento, invido,* eò, quòd hoc animal detractam ſibi quot annis cutem devoret, invidens homini comitialis morbi remedium.

Stello, as, avi, atum, (Neu.) *Zvezdimſze, ſzvétimſze kakti zvezda.* Scheine, ſchimmere als vvie ein Stern. *Tſillagzom, Tſillámlom.* Nocte ſtellanti. *Cic.* 2. Activè V. *Splendido N. 1. Illumino.* Rem aliquam ſtellare : *h. e.* Lucidam inſtar ſtellæ facere, ornare. *Plin.*

*Stemma, ătis, n. Firmic. V. *Sertum, Corona, Inſigne N. 3.* ſpeciatim *ſtemmata* dicuntur coronæ illæ, in quarum medio picti majorum vultus, diſcurrentibus lineis, & cognationum gradus ſignantibus jungebantur. *Plin.* Hinc 2. *ſtemma* ponitur pro *ſerie familiæ.* V. *Genealogia. Genus N. 1.* ita *Seneca.*

*Stentŏr, ŏris, m. erat Tubicen in exercitu græcorum, qui clamores aliorum quinquaginta voce ſua multùm ſuperabat. ita *Homerus.* Hinc appellativè : *Ruſno-Vikavecz.* r. Schreyhals. *Igen nagyon kiáltó.* ita *Juven.*

*Stentŏrēus, a, um.. *Ad ſtentorem pertinens.* Item V. *Clamoſus.* vox ſtentorea. *Arnob.*

*Stĕphănŏplŏcus, i, m. Plin. *Venczo-pletecz.* r. Krantzmacher. *Koſzorú kötö.*

*Stĕphă-

*Stĕphănŏpōla, æ, m. Plin. *Vencza-terſecz.* r. Kräntz-Händler. *Koſzoru-Vásárló.*

*Stephanopōlis, is, f. Plin. *Venczo-terſkinya.* e. Kräntzlein-Krämerin. *Koſzoru Vásárlóné.*

Stercŏrārĭus, a, um, Varr. *Gnojni*, Zum Miſt gehörig. *Ganéjhoz-való.*

Stercŏrātio, onis, f. Colum. *Gnojenye.* e. Miſtung, Tüngung. *Ganéjozás.*

Stercŏrātus, a, um, Plin. *Nagnojen, Pognojen.* Gemiſtet, getünget. *Megganéjoztatott.*

Stercŏrĕus, a, um, Plaut. *Iz gnoja, gnojni, blaten.* Miſtig, kothigt. *Ganéji, Rothadtt.* Item V. *Stercoroſus, Sordidus N. 1.*

Stercŏro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Fimo.* Item V. *Pinguefacio, Fœcundo.* Vicia, & faba ſtercorare agrum dicuntur. *Colum.*

Stercŏrōſus, a, um, Cato. *Pun gnoja.* Voll Miſt. *Ganéjos.* Item V. *Stercoreus.*

Stercŭs, ŏris, n. Cic. V. *Merda, Lætamen, Fimus, Excrementum, Oletum N. 1.*

*Stĕrĕŏbăta, æ, f. *Vitr.* Fulcimen & Fundamentum, cui baſis columnæ innititur.

Stĕrĭleſco, is, ĕre, (Neu, *Inch.*) Plin. *Neploden, Neroden, jallov bivam.* Unfruchtbar vverde. *Meddő Léſzek.*

Stĕrĭlis, le, Cic. *Jallov &c.* Unfruchtbar. *Magtalan.* V. *Infœcundus, Infructuoſus.* Hinc *Transl.* ſæculum virtutum ſterile. *Tacit. 1. Hiſt. c. 3.*

Sterĭlĭtās, atis, f. Cic. *Jallovina.* e. Unfruchtbarkeit. *Meddőség, Magtalanság.* V. *Infœcunditas.* Annonæ ſterillitas: *h. e.* caritas, inopia, penuria. *Colum.*

Stĕrĭlus, a, um, *Obſol.* Lucr. V. *Sterilis.*

Sternax, ācis, *om.* Virg. *Rad izbitavajuchi, dole bitajuchi, izbititi navaden.* Das gern abvvirfft. *Levető, a' földhöz ütő.* Equus ſternax. *Id.*

Sterno, is, ĕre, ſtrāvi, ſtrātum, [Act.] *Liv. Cic.* V. *Dejicio, Proſterno N. 1.* 2. V. *Proſterno N. 2.* Omnia ferrô ſternere *Liv. l. 24. c. 38.* 3. V. *Tego N. 1. Contego,* Viam lapidibus ſternere. *Put taraczati, potaraczati.* Den Weeg pflaſteren. *Kővel megrakni az útat.* ita *Id. l. 9.* Menſam ſternere: *pro* tegere, apparare, inſtruere. Cic. *Sztol preſztréti, pripraviti.* Den Tiſch zurichten, aufdecken. *Teríteni az aſztalt.* Lectum ſternere *Poſztely popraviti, poſztilyati.* Aufbetten, Bett zurichten. *ágyat vetni.* ita *Id. pro Cluent.* Equos ſternere. Liv. *Konye ſzedlati, oſzedlati.* Die Pferde ſattlen. *Megnyergelni a' lovakat.* Viam ſibi ad aliquid ſternere: *pro* parare, præparare. *Lucr.*

Sternuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Neu.) Plin. *Kiſſem, kiham.* Nieſſe. *Prüſzſzentek.*

Sternūtāmentum, i, n. *Cic.* &

Sternūtātio, onis, f. Apul. *Kihanye, kihavicza.* Das Nieſſen. *Prüſzſzentés.*

Sternūto, as, avi, atum, (Neu. *Freq.*) Plin. V. *Sternuo, Frequenter ſternuo.*

*Stĕrŏpē, es, f. *Ovid.* Filia Atlantis, una Plejadum, nomen aſtri.

Sterquĭlinium, ii, n. Colum. *Gnyuſzno meſzto.* ſ. a. *Gnoiniſche.* r. Miſthauff. *Ganéj rakás.* V. *Olentica, Fimetum.* 2. Transl. V. *Purgamentum N. 2.* ita *Plaut.*

Stertĕrus, a, um, Petron. V. *Deſidioſus.*

Sterto, is, ĕre, ui, (*Neu.*) Cic. *Prevech ſzpim, ſzpech berchem.* Sehr ſchlaffe, ſchlaffend ſchnarche. *Hortyogva erőſen aluſzom.* V. *Rhonchiſſo.*

†Stĕura, æ, f. V. *Tributum.*

*Stĭbĭum, ii, n. Plin. *Szteklenina.* peregr. *Antimonium.* s. Spieſs-Glas. *Piskólcz.* Stibio utuntur mulieres in fucanda facie.

*Stigma, ătis, n. V. *Signum N. 1. Nota N. 1.* Alicui ſtigmata inſcribere, inurere. *Senec.* 2. Transl. V. *Nota N. 3.* ita *Sveton.*

*Stigmătias, æ, m. *Cic.* Servus notis compunctus.

*Stigmătĭcus, a, um. *Petron.* V. *Stigmoſus.*

Stigmo, as, avi, atum, (Act.) Prudent. *Synon.* Stigmatis noto. V. *Signo N. 1.*

Stigmōſus, a, um, Plin. *Z-prisganum znamenykum zaznamenuvan.* Mit einem Brandmahl gezeichnet. *Bélyeges, Bélyegel ſütött, Bélyegeztetett.*

Stilla, æ, f. *Dim.* à Stiria. Cic. V. *Gutta.*

Stillātim, *Adv.* Varr. V. *Guttatim.*

Stillātio, onis, f. *Kaplyenye, kapanye.* e. Tröpffelung, Trieffung. *Tſepegés.*

Stillātitius, & Stillatitius, a, um, Plin. *Kapajuchi, kaplyajuchi, káplyuch czurechi.* Trieffend. *Tſepegő.* V. *Guttans.*

Stillātivus, a, um, Plin. *idem.*

Stillātus, a, um. *Zkaplyen, káplyuch zlean.* Abgeträuffelt. *Tſepegett, Tſepegtetett.* Electra ſtillata. *Ovid.*

Stillĭcidium, ii, n. Cic. *Kàp, kápiſche.* e. Tach-Trauffe. *Tſepegő eſzterha allya, Tſepegő hely.* 2. V. *Stillatio.* ita *Varr.*

Stillo, as, avi, atum, (Neu.) *Káplyem, kápam.* Tropffe, Trieffe. *Tſepegek.* Pugio ſanguine ſtillans. *Cic.* Item *Active:* Rorem ex oculis ſtillare: *pro* ſtillatim fundere: *h. e.* lacrymari. *Horat.* 2. Transl. Aliquid alicui in aurem ſtillare. Juven. *Kőmu kaj tiho na vuho povedati, natuknuti.* Einem etvvas

vvas Heimlich ins Ohr ſagen. *A' fülébe valamit bésugni, bémondani.*

Stĭlus, i, m. à græco *Stylos*, latinè *Columna.* Hinc 1. Generatim ſumitur pro *omni virga & inſtrumento tereti ac cuſpidato.* Colum. *Vſze, kaj je kakti ſztup okruglo, podugovato vis iedne ſztrane tenyſſe.* Alles, vvas rund, länglicht und ſpitzig iſt. *Minden a' mi kerekes, hoſzſzú, és hegyes a' véginy.* V. *Index N. 6. Scopus N. 2. Petiolus N. 2. Columella, &c.* 2. Speciatim. *Rezalcze, Bodalcze za piſzanye.* r. Griffel. *Szál író-veſzſző.* Inſtrumentum erat ferreum, vel æneum, ab una parte acuminatum ad literas efformandas, ab altera obtuſum, & planum ad eaſdem, ſi opus eſſet, delendas, & ceram in tabulis rursùs complanandam, in quibus veteres ſtylò ſcribebant. *Plaut.* Hinc *ſtilum vertere* eſt rem ſcriptam delere, mutare, emendare. *Cic.* 3. Metonymicè: *Piſzanya, ali govorenya náchin.* e. Schreibens-oder Redens-Art. *Iráſnak* vagy *ſzóláſnak módja.* Attico ſtilo ſcribere, exercere ſtilum, *Cic.* Stilus negligens. *Quintil.*

*Stimmi, n. *Indecl.* Plin. V. *Stibium.*

Stimulātio, onis, f. Plin. *Podbadanye.* e. Stichelung. *Öſztönözés, öſztökélés.* V. *Inſtigatio, Incitatio, Adhortatio.*

Stimulātor, oris, m. Cic. *Podbadavecz, Priganyavecz.* r. Antreiber. *Öſztönöző.* V. *Inſtigator, Incitator, Adhortator.*

Stimulātrix, icis, f. Plaut. *Podbadavka, Priganyavka, Natiravka.* e. Antreiberin. *Öſztönöző nő.* V. *Inſtigatrix, Incitatrix.*

Stĭmŭlĕus, a, um. *Bodni, Podbodalczu ſzliſſajuchi, za bodenye haſznovit.* Stichelicht, zum Stechen gehörig. *Öſztönözo-való.* ſupplicium ſtimuleum. *Plaut.*

Stĭmŭlo, as, avi, atum, (Act.) Silius. *Podbádam.* Stupffe. *Öſztönözöm.* V. *Pungo N. 1.* 2. Transl. V. *Solicito N. 2. Pungo N. 2.* Te conſcientiæ ſtimulant maleficiorum tuorum. *Cic.* Item V. *Inſtigo, Incito, Impello N. 1. Adhortor.* ita *Liv.*

Stĭmŭlum, i, n, *Plaut.* &

Stĭmŭlus, i, m. Terent. *Podbada, Podbodalcze, S'ilyek, vſze z-kemſze podbáda, priganya.* e. Spitzruthe, ein ſpitziger Stachel, alles damit man ſtupffet, antreibet. *Öſztön, és minden, a' mellyel valaki ſzúratik, kénſzeríttetik.* 2. Transl. V. *Diſcruciatus, Afflictio, Angor.* Doloris ſtimulus. *Cic.* Item V. *Inſtigatio, Incitatio.* Gloriæ ſtimulis concitari. *Id.*

Stinguo, is, ĕre, nxi, nctum, (Act. *obſol.*) Cic. *apud* Priſcian. V. *Extinguo.*

Stipātio, onis, f. Cic. *Zadrucba, Naſzledba, Obſztrenye, Okolo kôga ſztojenye.* Das Umgeben, Umringen, Umſtehen um einen herum. *Sokaságtól környkül vétetés, valakinek környkül álláſa.* V. *Comitatus N. 1. & 2. Satellitium* 2. V. *Coarctatio, Conſtipatio.* ita *Plin.*

Stipātor, oris, m. Cic. *Chaſztnichki chuvar, Poleg chiega tela boduß, Halapardàß.* r. Leib-Hüter, Herren-Diener. *Fejedelem környkül forgódó darabant.* V. *Satelles, Comes N. 1.*

Stipendiālis, le. Sidon. V. *Stipendiarius N. 1.*

Stipendiārius, a, um, Cic. V. *Tributarius.* 2. V. *Stipendiatus.* ita *Liv.*

Stipendiārius, ii, m. *Subſtantivè* Cic. V. *Tributarius.* 2. V. *Salariarius.* ita *Liv.*

Stipendiātus, a, um, Tertull. *Pláchni, Pláchu imajuchi, za pláchu ſzluſchi.* Um Sold dienend. *Zsóldért ſzolgáló.*

Stipendior, āris, ātus ſum, (Dep.) Plin. *Za pláchu ſzluſim, Pláchu priemlyem, imam.* Um Sold diene. *Zsóldért ſzolgálok, Fizetéſt nyerek.* V. *Mereo N. 1.*

Stipendiōſus, a, um, Veget. V. *Stipendiatus.*

Stipendium, & Stĭpendium, ii, n. V. *Salarium.* Merere, facere ſtipendia. Dare ſtipendium militibus. Victorem exercitum ſtipendiô afficere. Alicui decernere, conſtituere, perſolvere, numerare ſtipendia. *Cic.* 2. V. *Tributum.* Victis ſtipendium imponere. *Cæſ.*

Stīpes, ĭtis, m. Cæſ. V. *Fuſtis, Pālus, Truncus N. 1.* 2. Transl. V. *Hebes, Imperitus, Truncus N. 2.* ita *Cic.*

Stīpo, as, avi, atum, (Act.) Virg. V. *Conſtringo, Conſtipo, Condenſo, Coarcto.* 2. uſitatiſſimè. *Obſztiram.* Umgebe. *Környkül-véſzem, vaſtagon környkül-rakom.* V. *Circumdo.* Non uſitatâ frequentiâ ſtipati ſumus. *Cic.*

Stips, ſtipis, f. V. *Moneta N. 1. Nummus.* Erat pecunia ex ære. *Varro.* Accipitur etiam pro *Tributo.* A tyrannis ſtipem colligere: *h. e.* tributum, ſeu pecuniam tributariam. *Liv.* 2. ſpeciatim ſumebatur pro *pecunia Diis oblata, aut mendicantibus data,* ita *Cic. Liv.* Hinc poni ſolet pro *Eleemoſyna.* A populo ſtipem emendicare. *Sueton.* 3. Generatim V. *Lucrum.* Paſtiones pecuariæ, non minimam colono ſtipem conferunt. *Colum.*

Stiptĭcus, a, um, *græcè* ſtypticos. *Ztiſzkajuchi, zkup vlekuchi.* Zuſammen ziehend. *Szorító, ſzorító ereje.* Medicamenta ſtiptica. *Plin.*

Stĭpŭla, æ, f. Virg. *Sztebló ali ſzlama ſzterninzka,*

ninzka, ſitno Betvo, ſzterniſche. r. Halm, Korn-Halm, Stengel, e. Stoppel ſo nach der Erndte ſtehen bleibt, s. Rech-Stroh. *Gabona ſzára, 'zup, tarló.*

Stĭpŭlātio, onis, f. Cic. *Pogodba, zavezno obetanye z-rechmi vuchinyeno.* e. Zuſage, Verpflichtung, Angelöbnuſs, mit Worten gemachte Verheiſſung. *Szóval tett köteles fogadás, felfogadtatás, Igéret.* V. *Promiſſio, Pactum N. 1.*

Stipulātiuncŭla, æ, f. Cic. *Pogodbicza, Obetányicke.* Kleine, geringe Verheiſſung. *Fogadáſotska.*

Stipulātor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz, koi potrebuje, da drugi ſzvoje obechanye z-sztanovitemi navadnemi rechmi potverdi: Zaveznoga obechanya potrebuvavecz.* r. Zuſagungs-Aufforderer. *Máſt bizonyos formával, hogy magát kötelezze kérő, kénſzerítő.*

Stipulātus, ûs, m. Quintil. V. *Stipulatio.*

Stipulātus, a, um, *Partic. paſſ. ſignif.* V. *Promiſſus.* Hæc pecunia neceſſe eſt, aut data, aut ſtipulata ſit. *Cic. pro Roſc. Com. c. 5.*

Stĭpŭlor, āris, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Pitajuch obetavcza proſzim y potrebujem, da ſze z-navadnemi rechmi zavéſe obetanye zpuniti: Zavezanye vuchinyenoga obechanya potrebujem.* Frage oder fordere ob man zuſagen, und angeloben vvollte. *Valakit, hogy bizonyos móddal köſſön vagy fogadjon kérem, kénſzerítem.* V. *Paciſcor N. 1.* Pupillus à tutore ſtipulatur: *h. e.* petit, ut legitimè promittat. *Pompon. JCtus.*

Stīrĭa, æ, f. Plin. *Sztréſs, ſztreſſina, kaplya zmerznyena iz krova viſzecha.* Ein Eyſszapff. *Jég-tſap.* Item V. *Gutta.*

Stīrĭa, æ, f. Geogr. *Stajerzka zemlya.* Steyer, die Landſchafft Steyermarck. *Stáer-orſzág.* Pars antiqui Norici & Pannoniæ ſuperioris. A populo Illyrico hodiedum magna ſui parte colitur. Caput ejus *Gracium.*

Stīrĭcĭdium, ii, n. Feſt. V. *Stillicidium.*

Stirpeſco, is, ĕre, [Neu. *Inch.*] Plin. *Vu ſzteblo idem, ſzteblom poſztájem.* Zum Stamm vverde. *Törsökké léſzek.* Item V. *Radicor.*

Stirpĭtŭs, *Adv.* Cic. V. *Radicitus, Funditus.*

Stirps, pis, f. Cic. V. *Radix N. 1. Ramus N. 1. Truncus N. 1. Stolo N. 1. Caudex N. 1.* Item V. *Planta N. 1.* 2. Transl. V. *Soboles, Familia N. 2. Agnatio, Origo N. 2.* 3. Generatim V. *Principium.* Quæſtionis, ſtultitiæ, malorum ſtirps. *Hactenus Cic.*

Stīva, æ, f. Virg. *Pluſna ruchicza.* e. Pflugſtertze. *Eke-ſzarva.*

Stlāta, æ, f. Gell. V. *Navis piratica.*

Stlātārĭus, a, um, Juven. V. *Piraticus.*

Stlembus, a, um, Feſt. V. *Lentipes, Tardus.*

Stloppus, i, m. (In vulgatis legitur *ſcloppus*) *Pers.* propriè eſt Buccarum crepitus. *Praſzketlivi s'um, Praſzk, Puk.* r. Puff, Knall. *Pattantás.* Hinc 2. Metonymicè: *Puska.* e. Büchſe. *Puska.*

Sto, as, āre, ſtĕti, ſtātum, & ſtătum, (Neu.) 1. *Sztoim,* Stehe. *állok.* V. *Conſiſto N. 1.* 2. V. *Perſevero. Conſiſto N. 2. Quieſco N. 1.* Ad curiam ſtare. In fide ſtare. Atque utinam reſpublica ſtetiſſet, quo cœperat ſtatu. &c. 3. *Nota uſus ſeq.* Alicujus judiciô ſtare: *pro* obedire, obtemperare, parere. Ab aliquo, cum aliquo, *vel* pro aliquo ſtare: *h. e.* alicui favere, ejus cauſam tueri, *vel* ejus partes ſequi. Conventis ſtare: *h. e.* promiſſa præſtare, obſervare, exequi, pactis inhærere. Hactenus *Cic.* 4. ponitur pro *conſtare, valere, æſtimari, magnô pretiô emptum eſſe.* Multo ſanguine ea Pœnis victoria ſtetit. *Liv.* Utrique vindicta libertatis morte ſtetit. *Patercul.* Magnô pretiò ſtetit. *Horat.* 5. Impersonaliter *ſtat* pro *certum, firmum, fixum, deliberatum eſt.* ita *Cic.* Item pro *cauſam eſſe.* Per me non ſtetit, &c. V. in *Per.*

*Stŏa, æ, f. Latinè *Porticus,* in qua Zeno Athenis Philoſophiam docuit.

Stōĭcè, *Adv.* Cic. *Na ſtoichki náchin.* Stoiſcher-Weiſe. *Stoikuſok értelmek ſzerént.* Item V. *Severè.*

Stōĭci, ōrum, m. *plur.* Secta philoſophorum dictorum à *ſtoa.* Horum princeps *Zeno Citticus.* Nihil bonum ducebant, niſi honeſtum. Beatitudinem & felicitatem in ſola virtute, quam nullæ animi perturbationes comitarentur, conſtituebant. *Cic.*

*Stōĭcus, a, um. Horat. *Stoichki.* Stoiſch. *Stoikuſokat követő, ſtoikusboz-való.* Item V. *Severus.*

*Stŏla, æ, f. Cic. *Duga halya, oprava.* Langes Kleyd. *Hoſzſzu ruha.* 2. ſpeciatim: *Nadramenicza, okoramenicza,* vulgo *Méſsna ſtóla.* Ein Stuck von Prieſterlicher Kleydung, e. Stolen. *Stóla.* ita *Apul.*

Stŏlātus, a, um, *Martial.* Stolâ amictus.

Stŏlĭdè, *Adv.* Liv. V. *Ineptè, ſtultè.*

Stolidĭtas, atis, f. Gell. V. *Ineptia, ſtultitia, ſtupiditas.*

Stolidus, a, um, Cic. V. *Ineptus, Excors, Stultus, Stupidus.*

Stŏlo, ōnis, m. Varr. *Divia mladicza. Priraſztek okolo ſzteblo, Mladicza nekaſzneovita iz korena.* r. Neben-Schoſs bey dem Stammen.

Digitized by Google

men. *Fa tbolbbl kiágazott haſzontalan veſzſzd.* 2. Metaphoricè accipitur *pro* homine ſtolido. *Auſon.*

*Stŏmăcăcē, es, f. Plin. *Nuternya Vuſzt-gnyilocha.* e. Mundfäul, r. Scharbock. *Szájnak, inynek rothadáſa.*

Stŏmăchăbundus, a, um, Gell. V. *Indignabundus.*

Stŏmăchanter, *Adv.* Auguſt. V. *Indignanter, Iracundè.*

†Stomachālis, le. *Seludczu haſznovit, ugoden.* Dem Magen gedeylich, dienlich. *A' gyomornak haſznos.*

*Stŏmăchĭcus, a, um, Plin. *Seludczo-bolen.* Magenſiech. *Gyomra-fájó.* 2. V. *Stomachalis.* Remedia Stomachica. *Id.*

Stŏmăchor, ăris, ătus ſum, (Dep.) Cic. V. *Nauſeo N.* 1. *Iraſcor, Indignor, Abominor, Abhorreo N.* 1.

Stŏmăchōsè, *Adv.* Cic. V. *Stomachanter.*

Stomachoſus, a, um, Cic. V. *Iracundus, Indignans.* 2. V. *Abominoſus, Nauſeabilis, Nauſeabundus.*

*Stŏmăchus, i, m. Cic. *Seludecz.* r. Magen. *Gyomor.* 2. Tranſl. V. *Nauſea, faſtidium N.* 1. *Iracundia, Ira, Indignatio, Abominatio.* Alicui ſtŏmachum movere, facere: *h. e.* ad iram & indignationem excitare. *Id.*

*Stŏmătĭcus, a, um. Plin. *Vu Vuſzt abpriſchaje imajuchi, Vuſztnicze-bolen.* Der ein Geſchvvär im Maul *oder* Mund hat. *Száj-fájó.* Medicina ſtomatica.

*Stŏrax, ăcis, V. *Styrax.*

Stŏrĕa, æ, f. (*Alii leg.* Storia) Cæſ. *Rogoznicza, Szpletenka iz rogoza.* Geflochtene Decke von Bintzen, Stroh-*oder* Schilff-Flechte. *Gyekény-fedél.*

*Străbo, ōnis, m. Cic. *Kriſo-gledacz, Skilyavecz, Sperlyak, Sperlyavecz.* Schiler, Schielender. *Kantſal.*

Străbōnus, a, um, *Petron.* &

*Străbus, a, um, Varr. *Kriſo-gled, Skilyav, Sperlyav.* Schiel-ſehend, ſchielend, ſchielerisch. *Kereſztö néző.* V. *Strabo.*

Strāges, is, f. Cic. *Povalenye, zatrenye, Ztonchanye.* e. Niederlag, Zerſtörung. *Veſzedelem, Vér-ontás, Levágott teſteknek öldöklése.* V. *Clades.* Edere ſtragem hominum, arborum, nemorum, pecorum. &c. *Cic. Liv.* Nimbus dat ſtragem arboribus. *Virg.*

Străgŭlum, i, n. Cic. *Vſzakojachki pokrovecz,* kakti *Czaprak, Guny, Zaſzlon, Pokrovecz konyſzki, Nakrivalo poſztelye.* Allerley Deckzeug, als Sattel-Decke, Bett-Decke. *Minden-féle fedező.* e. g. *Pokrócz, Tſerge, &c.* V. *Stratum N.* 2. Item V. *Periſtroma.*

Străgŭlus, a, um. *Za pokrivanye Haſznovit.* Damit man etvvas bedecket. *A' mellyel valami béfedetik.* Veſtis ſtragula. *Cic.* V. *Stragulum, Pallium.*

Strāmĕn, ĭnis, n. Virg. *Szlama.* s. Stroh. *Szalma.* Generatim *Stramen*, à *Sterno*, dicitur quidquid quieſcendi gratia ſolo ſternitur.

Strāmentītius, a, um, Petron. V. *Stramineus.*

Strāmentum, i, n. *Cæſ.* V. *Stratum N.* 1. *Stramen.* 2. V. *Stragulum.* ita *Cajus JCtus.*

Strāmĭnĕus, a, um, Ovid. *Iz Szlame, ſzlamni.* Das von Stroh iſt, ſtrohern. *Szalmás, Szalmából-való.*

†Strāmĭnĭsĕca, æ, m. *Szlamo-rezecz, Szlamoſzek.* r. Stroh-Schneider. *Szalma-metſző,* peregr. *Szetska-metſző.*

Strangŭlātio, onis, f. Plin. *Zadergnenye, Zagutenye, Gutenye.* Das Ervvürgen, e. Ervvürgung. *Meg-fojtás, Fúladás, Fúlaſztás.* V. *Suffocatio.*

Strangulātor, ōris, m. Spartian. *Zadergavecz, gutitel, zagutlivecz.* r. Ervvürger. *Meg-fojtó, Fúladó.*

Strangulātrix, icis, f. Prudent. *Zadergavka, zagutlivka.* e. Ervvürgerin. *Meg-fojtóné, Fúladóné.*

Strangulātus, ûs, m. Plin. V. *Strangulatio.*

Strangŭlo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Gútim, zadergávam.* Würge, ervvürge. *Meg-fojtom.* V. *Suffoco.*

*Strangūrĭa, æ, f. Cic. *Vodo-ſztaja, vode zabertvenozt, vode od chloveka iſztom po kaplyah tsurenye.* V. *Dyſuria.*

Strāta, æ, f. (*ſubaud.* via) Liv. *Taraczani put.* Gepflaſterte, beſetzte Straſſen. *Rakott út.*

*Strătăgēma, *rectius* Strătēgēma, ătis, n. *Bojna Várka, Vojnichka chalaria, vojvodska múdra prevara.* e. Kriegsliſt. *Hadi okos fortély, hadi tiſzteſséges praktikás álnokság.* Tranſl. dicitur de quolibet ingenioſo conſilio. ita *Cic.* 2. Vulgo *Sprib.* e. Schrett. *Sörét.*

*Strătēgæum, i, n. Vitruv. *Najvekſsega vojvode ſ'ator, taborzki ſztan.* Des Obriſten Feld-Herrns, *oder* Heerzogs-Gezelt. *Ellenséget meg-foſztó bely a' táboron.* Synon. *Tabernaculum ducis, Prætorium.*

*Strătēgĭa, *vi accent.* æ, f. Plin. V. *Ducatus N.* 2.

*Strătēgus, i, m. Plaut. *Vojvoda, Vojo-glavar.* r. Feld-Herr, Hauptmann. *Hadi vezér, Hadnagy.*

Strātor, ōris, m. Spartian. *Konyo-ſzedlavecz.* r. Sattel-Knecht. *Nyergelő.*

Digitized by Google

Strātum, i. n. Cic. Liv. *Poſztelya, Náſztir za ſzvinu, ſztelya.* s. Bett, e. Streu. *ágy. Marhák alja.* 2. *Pokrovecz ſzedla.* e. Sattel Decke, Schabrag. *Nyereg tzafrang, Nyereg párna.* ita *Plin.* 3. Viarum ſtrata. Virg. *Taracz.* s. Pflaſter. *Kövel rakás.* Item V. *Strata.*

Strātūra, æ, f. *Taraczanye.* e. Mit pflaſter Beſetzung, das Pflaſtern. *Kövel meg-rakás.* Viarum ſtratura. *Sueton.* V. *Viarum ſtrata* in *Stratum.* Item Stratura. *Poſztilyanye.* e. Aufbettung. *ágy vetés.*

Strātus, ûs, m. Solin. V. *Straturá, ſtratum.*

Strēna, æ, f. Plaut. *Mlado-letnicza, Novo-létni dàr.* s. Neu-jahrs-Geſchencke. *új eſztendőbéli ajándék.* Extenditur etiam ad alia munera.

Strenuè, *Adv.* Cic. V. *Induſtriè, Fortiter, Diligenter.* Item V. *Protinus, Celeranter, Agiliter, Promptè, Expeditè.* ita *Curt.* Strenuiſſimè. *Veget.*

Strenuĭtas, ātis, f. Ovid. V. *Promptitudo, Celeritas, Agilitas, Fortitudo, Induſtria, Diligentia.*

Strēnuus, a, um, Cic. V. *Promptus N.* 2. *Celer, Agilis, Fortis, Induſtrius.* Apud *Plaut.* ſtrenuior, ſtrenuiſſimus apud *Plin.*

Strĕpĭto, as, avi, atum, (Neu.) Virg. V. *Frequenter & ſtrepo, Crepito.*

Strĕpĭtus, ûs, m. Cic. V. *Crepitus, Murmur N.* 2. *Sonor, ſuſurrus.* 2. V. *Pompa, Faſtus.* ita *Quintil.*

Strĕpo, is, ĕre, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Praſchim, praſzku chinim, z-nogami ali z-drugim náchinom ropochem, glaſzimſze.* Rauſche, mit Füſſen, *oder* ſonſten ein Getauſch mache. *Zörgök, zörgetek.* V. Crepo, ſuſurro. Aliquid contra aliquem ſtrepere : *pro* ſubmurmurare. *Liv.*

Strĭa, æ, f. Plin. *Rez, Narez, Brazdicza, Siliсza na kakvom dugovanyu van ſztojecha, tràk piſzani po ſzuknu, &c.* r. Strich, e. Strieme. *Vonás, gerezdeltſetske, barázdátska, valaminek völgyellíse, ravátolás.* V. *Inciſum.*

Striātūra, æ, f. Vitruv. *Reza potezanye, Brazdenye.* e. Strichmachung, Furchenmachung. *Vonyitás, Barázdálás Völgyelés.* Item V. *Stria.*

Striātus, a, um, Plin. *Z-narezi razluchen, Brazdazt, ſilicze ali tràke po ſzebe imajuchi, piſzan.* Mit Strichen *oder* Furchen unterſchieden. *Ravátolt, Barázdás, Gerezdelt, Völgyelt.* Frons ſtriata : *h. e.* caperata. *Apul.*

Strictè, *Adv.* Cic. *Ztiſnyeno.* Eng aneinander. *Szorítva.* V. *Arctè, Anguſtè, Aſtrictè, Diſtrictè.*

Strictim, *Adv.* Plaut. V. *Strictè.* Item V. *Summatim.* ita *Cic.*

Strictĭvus, a, um. *Z rukami otergnyen.* Was man mit den Händen Abſtricht. *Fáról kézzel ſzedett.* Oleæ ſtrictivæ. *Cato.*

Strictor, ōris, m. Cato. *Szado-tergavecz, ſzado-bràch.* r. Ableſer des Obſts. *Fáról kézzel leſzedő.*

Strictūra, æ, f. *Varr.* eſt Maſſa ferri, quæ candens ſtringitur, & malleô denſatur.

Strictus, a, um. *Ztiſznut, a, o. Ztiſnyen, Ztiſnyen, ztegnut, z-rukum otergnyen.* Zuſammen gezogen, abgeſtreifft. *Megſzoríttatott, Leſzakaſztatott.* V. *Anguſtus N.* 1. *Arctus.* Gladiô ſtrictô : *h. e.* gladiô à manu conſtrictô. *Z-golem mechom.* Mit ausgezognen Schwerdt. *Kivontt fegyverel.* ita *Cic.* 2. Transl. V. *Parcus, Avarus.* ita *Firmic.* 3. V. *Severus.* ita *Stat.*

Strīdeo, es, ēre, ui, (Neu.) *Virg.* &

Strīdo, is, ĕre, ſtrīdi, (Neu.) Plin. *Skriplyem, skergutam, ſzkricbim.* Kirre, knaſtere, ziſche, knarre. *Tſikorgok, Tſattogok.*

Strīdon, ōnis, f. Geogr. *Stridovo.* Urbs quondam, ignobile hodie oppidum Illyricum ad muram fluvium, Patria D. Hieronymi.

Strīdŏr, ōris, m. Cic. *Skriplyenye, skergutanye, skripanye, skriputanye, skripnya, ſzkoicbanye, ſzkockka.* Das Knarren, Kirren, Knirſchen. *Tſattogás, tſikorgás.*

Strīdŭlus, a, um, Ovid. *Skripajuchi, skriputliv, skergutajuchi.* Kirrend, kirrächtig, knaſternd. *Tſikorgó, tſattogó.*

Strĭga, æ, f. *Hygin.* V. *Sulcus, Linea.* 2. V. *Series.* ita *Feſt.*

Strĭgilecŭla, æ, f. Apul. *Cheſzalcze.* e. Kleine Striegel. *Vakarótska.*

Strĭgĭlis, & Strīgĭlis, is, f. Cic. *Cheſzallo, ſztrugallo.* e. Schrapffe, Striegel. *Vakaró, lóvakaró.*

Strĭgillo, as, avi, atum, (Act. *Obſol.*) Varr. *Cheſſem, ſztrüſem, z-cheſlyom ſzнаſim.* Striegle. *Vakargatom.*

Strigmentum, i, n. Plin. *Oſztruſek, Ocheſſek, Prah iz echeſzanoga konya, &c.* r. Wollger, abgeſchabter *oder* abgeriebener Unflath des Leibes. *Vakarék, Levakartt, vagy leſketéllött ſzenny.*

Strĭgōſus, & Strīgoſus, a, um. *Merſzav, Mlkden.* Sehr mager, hager, abgezehret. *Elbitvánadott, kinek kinn az oldal tſontja.* V. *Macilentus.* Equi ſtrigoſiores. *Liv.* Hinc

Transl.

Digitized by Google

Transl. Orator ſtrigoſus: *h. e.* ſterilis, parcus in dicendo. *Cic.*

Stringo, is, ĕre, ſtrinxi, ſtrictum, (Act.) *Zti-ſkam, veſem.* Strange, zuſtricke, zuſammen klemme, hart anziehe. *Szoritom, ſzoroſan markolom.* V. *Arcto, Aſtringo, Coarcto, Comprimo N. 1. Conſtringo.* Mare gelu ſtringitur: *pro* gelaſcit, gelatur. *Gell.* Alicujus fidem jure jurando ſtringere: *pro* obſtringere, obligare. *Cic.* 2. Metalepticè. Ferrum in aliquem ſtringere: *pro* evaginare, educere, nudare, manu prehendere. *Liv.* 3. Frondes ſtringere: *pro* amputare, decutere. Lauri baccas ſtringere: *pro* decerpere, colligere. *Virg.* 4. Hunc levis haſta ſtrinxit: *h. e.* leviter vulneravit. *Id.* 5. Ripas ſtringere: *pro* radere. *Ovid.*

Stringor, ōris, m. V. *Conſtrictio, Aſtrictio.* Aquæ ſtringor. V. *Congelatio.* ita *Lucr.*

Strio, as, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Synon.* ſtrias facio. *Réze potéſem, Piſzano ebinim, Brazdicze dilam.* Unterſtreiche, Strich ziehe, Furchen mache. *Ravátolom, Völgyelem. Barázdálom.*

Strix, ſtrigis, f. *Plin.* eſt avis nacturna, noctua, vel noctuæ ſimilis, infantibus infeſta. Hinc 2. Metaph. V. *Incantatrix, Lamia N. 2.*

*Strŏbilus, i, m. Ulp. V. *Pinea nux.*

*Strŏpha, æ, f. Plin. V. *Aſtus, Aſtutia, Impoſtura.* 2. accipitur pro verſu cujuſpiam carminis. *Martial.*

Strophiārius, ii, m. Plaut. *Rubcbar, Rubczotvoracz, koi rubcze dila.* r. Bruſt - oder Schnuptuch - macher. *Keſzkenö - tſináló, Mely kötö tſináló, keſzkenö - ſzabó.*

Strophiŏlum, i, n. Plin. *Rubcbecz, obviachicz, maramicza.* s. Bruſt - tüchlein. *Mely bekötöcske, keſzkenöcske.*

*Strŏphium, ii, n. Catull. *Rubecz, obviách, Perſz zakrivalo, Marama.* s. Bruſttuch, Schnuptuch. *Keſzkenö, Melyre-való ruha, Mely - ſzorö.* 2. V. *Sertum.* ita *Plin.*

*Strŏphus, i, m. Apul. V. *Tormina.*

Structilis, le, Colum. *Szloſen, naloſen, redno ſzpravlyen, napravlyen.* Zuſammen geſetzet, aufgebauet. *Rakott, épitett.* Cæmentum ſtructile. *Martial.*

Structio, onis, f. Pallad. *Szláſenye, na réd ſztavenye.* e. Zuſammenſetzung. *Rakás.* V. *Conſtructio, Ædificatio, Compoſitio, Inſtructio N. 1.*

Structor, ōris. m. Cic. V. *Ædificator, Ædilis, Compoſitor, Inſtructor N. 1.* 2 *Preſztiravecz, Pripravlyavecz ſztola,* peregr. *Tofeldékar.* r. Tiſchdecker, Tafeldecker. *Aſztal vetö, Aſztal meſter.*

Structūra, æ, f. Vitruv. V. *Structio, Compoſitura, Ædificium, Fabrica N. 2. & 4. Factura.* Hinc *Transl.* Verborum ſtructura. *Cic.*

Strues, is, f. Cic. *Kup nanoſſen, kup ſzloſen.* Ein Hauf auf einander geſtellter und gelegter Sachen. *Rakás, fa rakás, &c.* V. *Acervus N. 1. Congeries.*

Struix, Icis, f. Liv. V. *Strues, ſtructio.*

Strūma, æ, f. Cic. *Keblya, Glyvabòl.* r. Kropff. *Gelyva, Golyva, Guſa.*

Strūmātĭcus, a, um, *Firmic* &

Strūmōſus, a, um, Juven. *Keblyav, glyivom boleſzan.* Kröpffig, der einen Kropff hat. *Gelynás.*

Struo, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] V. *Ædifico N. 1. Compono, Diſpono, Extruo, Ordino N. 1. Facio N. 1.* Aciem, verba ſtruere. *Cic.* Montes ſtruere *Ovid.* 2. Alicui inſidias ſtruere: *pro* moliri, machinari, parare, tendere. *Liv.* Periculum ruinæ ſtruere. *Cic.* 3. Odium in alios ſtruere: *pro* movere, excitare. *Cic.*

Strūthēa, māla, Plaut. V. *Struthiomela.*

*Strūthĭo, ōnis, m. *Vopiſc.* &

*Struthiŏcămēlus, i, m. Plin. *Pſtróſz, ſtrucz, velika pticza gamili ſzpod. bna.* r. Strauſs. *Egy nagy madár, mellynek tſak ſzárnyai vagynak, de a' földröl fel-nem repülhet, ſtrutz madár.*

*Strūthiŏmēla, ōrum, n. *plur.* Plin. Mala cydonia ſeu cotonea minora.

Stŭdeo, es, ēre, ui, [Neu.) *Synon.* Alicui rei operam do, *vel* navo, Studium in aliqua re pono, colloco, adhibeo. *Vucbimſze, Marlyio jeſzem.* Studiere, ich bin fleiſſig. *Tanúlok.* V. *Diſco.* Literis, ſcientiæ, laudi, dignitati ſtudere. *Cic.* In id ſolùm ſtudere. *Quintil.* In ea re ſtudebat. *Gell.* 2. V. *Enitor N. 1. Conor.* Qui ſtudeat rerum naturam nôſſe. *Cic.* 3. V. *Opto N. 1.* Unum omnes ſentitis, unum omnes ſtudetis. *Id. Phil.* 6. 4. V. *Faveo, Sto N. 1.* Cœlius Catilinæ ſtuduit. *Id. pro Cæl. c.* 4. 5. V. *Satago, Curo N. 2.* Qui te nec amet, nec ſtudeat tui. *Id.* 3. *de nat. Deor. ex Poëta.*

Stŭdiô, *Abl.* Cic. *Synon.* Conſultò, Deditâ *vel* datâ operâ, de induſtria, ex compoſito, ex deſtinato, ex condicto, ex compacto, certô judiciô, ſciens, prudens. *Návlaſz, Hotomcze, Namiſslyeno, Nakanyeno, Vólyom, Zznanyem.* Mit Fleiſs, mit Ernſt. *Akarva, Tudva, ſzántſzándékal.*

Stŭdiōſè, *Adv.* Cic. V. *Aſſiduè, ſolicitè, ſtudiò.*

Studioſus, a, um. *Marlyiv, Naſztojlyiv, Terſzliv,*

Digitized by Google

lio, *Vutbechiſze*, *Naouku podan*. Fleiſſig, emſig, dem Studieren ergeben, *Szorgalmatos*, *ſzorgalmatoſon igyekező*, *tanúló*. V. *Aſſiduus*, *Diligens N.* 2. Alicujus rei, *vel* in aliqua reſtudioſus, ior, ſſimus. *Cic.* Nulli rei ſtudioſus. *Plaut.* 2. V. *Addictus*, *Amator*, *Amicus*, *Beneficus*. *Benevolens*. *Fautor*. Viri optimi, & tui ſimilium ſtudioſi. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 8.

Studioſus, i, m. *Subſtantivè*. Synon. *Studioſus doctrinarum*, *literarum*. Cic. *Diak*, *Diachc*. Ein Student. *Deák*, *Tanúló*.

Stŭdĭum, ii, n. *Privolyna marlyivozt*, *Naſtojenye*, 1. Fleiſs und Ernſt. *Szorgalmatoſság*. V. *Aſſiduitas N.* 1. *Cura N.* 1. & 2. *Exercitamentum*, *Opera N.* 1. *Conamen*. 2. V. *Cupedo*, *Deſiderium*. 3. V. *Amicitia*, *Amor*, *Benevolentia*, *Favor*, *Obſequium*. Alicui, *vel* in aliquem ſua ſtudia conferre. 4. *Nauuk*, *Vuchenye*. Das Studieren. *Tanúlás*. Hactenus *Cic.* 5. V. *Ludus literarius* in *Literarius*. ita *Capitol.*

Stultè, iùs, ſſimè, *Adv.* Cic. *Mahnito*, *Vertoglavo*, peregr. *Po norzko*. Närriſch, unbeſonnen. *Eſzelősön*. V. *Inſipienter*, *Imprudenter*, *Dementer*, *Improvidè*, *Incautè*.

Stulteſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Plaut. V. *Dementio*, *Deliro N.* 1.

Stultĭlŏquentia, æ, f. &

Stultĭlŏquĭum, ii, n. Plaut. *Lúdo-govorlyivozt*, *Neſzpametni govor*, *vertoglavo govorenye*. e. Thörichte Rede. *Bolond Beſzéd*.

Stultĭlŏquus, a, um, Plaut. *Lúdo-govorechi*. Der thöricht redet. *Bolond beſzéllő*.

Stultĭtĭa, æ, f. Cic. *Vertoglavozt*, &c. V. *Amentia*, *Dementia*, *Imprudentia*, *Inſipientia*.

Stultĭvĭdus, a, um, Plaut. *Lúdo-vid*, *Krivogled*. Der närriſch ſiehet. *Bolondúl néző*.

Stultus, a, um, Cic. V. *Amens*, *Delirus*, *Demens*, *Imprudens*, *Inſipiens*, *Improvidus*, *Incautus*.

Stultus, i, m. *Subſtantivè* Plaut. *Budalo*, *Bedak*, *Budalia*, peregr. *Norcz*. Ein Narr. *Bolond*.

Stūpa, *vel* ſtuppa, æ, f. Liv. *Pozderje*, *kudelya*, *zlochejzteja y debſza ſtran povezſma*. s. Abvverg von Hanff *oder* von Flachs, Werg. *Tſepü*, *ſzöſz*, peregr. *Pozderja*.

Stūpārĭus, a, um, Plin. *Pozderjev*, *kudelji*. Zum Werg gehörig. *Tſepübez-való*.

Stŭpĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Liv. *Preſzenetnyenoga chinim*. Erſtarrend mache. *Elálmélkodtatom*. V. *Obſtupefacio*.

Stŭpĕſio, is, &c. Cic. *Preſzenetimſze*, *Zablenujemſze*. Erſtaune. *Elálmélkodom*, *Elbódúlok*. V. *Obſtupeſio*.

Stŭpeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. *Oſzupnyen*, *preſzenetnyen jeſzem*. Ich bin erſtaunend. *Eſzemet elbagyom*, *Elájúlok*, *álmélkodom*. Item V. *Admiror*. Minervæ donum ſtupere. *Virg.*

Stŭpeſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Cic. V. *Stupeſio*.

Stūpĕus, & ſtuppeus, a, um, Virg. *Iz pozderja*, *Iz kudelye*. Vom Abvverg. *Tſepüből-való*.

Stŭpĭdĭtās, ātis, f. Cic. *Tupozt*, *Tupocha*, *Bedaſztocha*, *Tupo-glavozt*. e. Tollheit. *Tompaság*. V. *Inſipientia*. 2. propriè V. *Stupor N.* 1.

Stŭpĭdus, a, um, Cic. *Oſzupnyen*, *Preſzenetnyen*, *Drevev*, *Zvan ſzebe*. Erſtaunet, erſtarret. *Elámúlt*, *Megzſibbadt*. 2. Transl. *Bedazt*, *Tup*, *Tupoglav*, *Stupelyazt*, *Glumpazt*. Toll, telpiſch, dumm, unverſtändig. *Tompa*, *Bolond*.

Stŭpŏr, ōris, m. Cic. *Oſzupnenye*, *Preſzenetnutje*, *Odrevenenye*, *Odrevenyenozt*, *Szüp*, *Prepad*. e. Erſtaunung, Entſetzung für groſſen Schrocken, Erſtarrung. *Elámúltság*, *Rémülés*, *Zſibbadás*. 2. Transl. V. *Stupiditas N.* 1.

Stuprātor, oris, m. Quintil. *Oſzramotitel divojke*, &c. Generatim V. *Scortator*.

Stūpro, as, avi, atum, (Act.) *Divojku*, &c. *oſzmradyuiem*, *ſzramotim*, *Divojki pollenye jem'yem*. Eine Jungfrau &c. ſchände, ſchvväche. *Leány embert ſzégyenitek*, *Paráználkodom*. Synon. *Vitio*, *Violo*, *ſtuprum infero*. Stuprata per vim Lucretia à Regis filio. *Cic.* 2. *Fin.* Item V. *Polluo*. Pulvinar, quod ſtupráras. *Id. de Aruſp. reſp.*

Stŭprōſus, a, um, *Valer. Max.* Ad ſtuprum propenſus, ſalax.

Stŭprum, i, n. Cic. *Oſzramotenye divoike*, *Nechiſzto delo z-divojkum*, &c. e. Schändung einer Jungfrau. *Paráználkodás*. Generatim V. *Scortatus*, *Inceſtum*, *Adulterium*. 2. Transl. V. *Turpitudo*, *Dedecus*, *Infamia*. ita *Nav. apud Feſt.*

†Stūrĭo, ōnis, m. *Synon.* Acipenſer. *Kechiga riba*. 1. Stör, Störl, ein gevviſſer Fiſch. *Ketſege hal*.

Sturnus, i, m. Plin. *Skvorcz*, *Chvorak*, *Chvarlyak*. Ein Staar, Sprave. *Seregély*.

*Stўgiālis, *com.* le. n. &

*Stўgius, a, um, Virg. *Peklenzki*, *Pakleni*. Hölliſch. *Pokoli*. 2. V. *Mortifer*, *venenatus*, *venenifer*. ita *Ovid.*

*Stylobata, *vel* Stўlŏbătēs, æ, m. Varr. *Podſtupje*,

ſtatupje, Podſztaja ſtulpa, s. Poſtement, r. Saulen - Fuſs. Oſzlopnak a' talpa. Synon. Baſis columna.

*Stylus, i, m. V. Stilus.

*Stypticus, a, um, V. Stipticus.

*Styrax, acis, m. Virg. In Officinis ſtorax dicitur. I ẻpa diſſecha ſzmola, vulgo gummi. Wohlriechender Gummi. Jóſzagú Levestég, ſzurok, matska méz. 2. Styrax. f. Plin. Eſt arbor cotoneæ ſimilis, ex qua ſtorax manat.

*Styx, ſtygis, f. Virg. Peklenzki potok, Peklenzka mlaka. r. Höllen-Fluſs. Pokol folyó-vize. Hinc per Meton. V. Orcus N. 3. Ad ſtyga miſſus. Mart. 2. Re vera ſtyx eſt Palus Theſſaliæ, Item fluvius Arcadiæ ex Pheneo lacu decurrens. Plin.

Svāda, æ, f. Cic. perſvaſionis DEA. Boſicza ſzloſno-govornozti, nagovora. e. Göttin der Beredſamkeit. Elbitetéſnek iſten aſzſzonya. 2. Mòcb, krépozt nagovoriti. e. Beredungs-Krafft. Beſzédnek elbitetö ereje.

Svādēla, æ, f. Horat. V. Svada. Item V. Svaſio. ita Plaut.

Svādentĕr, Adv. Arnob. Dopevedlyivo, Nagovorlyivo, Nagovarjajuch. Beredungs-Weiſe. Tanátſoſon.

Svādeo, es, ēre, ſvāſi, ſvāſum, [Act.] Cic. Synon. Accommodatis verbis aliquem in opinionem meam inducere conor, Adhortor, Hortor, Moneo, Auctor ſum alicui alicujus rei. Nagovarjam, Vpuchávam, ſzvetujem, Dopovédam. Zuſpreche, rathe. Javallom. Tanátsolom.

Svādus, a, um, Apul. Nagovoriti moguch. Das die Beredungs-Krafft hat. Elbitetö erejü.

Suārius, ii, m. Plin. V. Subulcus.

Suarius, a, um, Plin. V. Porcinus, Porcarius.

Svāſio, onis, f. Cic. Núkanye, ſzvetuvanye. e. Rathung. Tanát-ful adás. V. Hortamen, Adhortatio, Exhortatio.

Svāſor, oris, m. Cic. Szvetuvavecz. r. Rather. Tanát-ful adó. V. Hortator, Adhortator.

Svāsōrius, a, um, Quintil. Nagovarjajuchi, ſzvetujuchi, dopovedajuchi, nagovarjanyu ſzliſſajuchi. Zum Rathen, oder zum Ermahnen gehörig. Tanát-ful adáſra-való.

Svāſum, i, n. Feſt. Alii leg. Inſvaſum.

Svāſus, ûs, m. Sulpic. Apollin. V. Svaſio.

Suātim, Adv. Nigid. apud Non. Po ſzvinzki. Säuiſch. Diſznóúl.

Svāvĕ, n. Adverbialiter. Virg. V. Svaviter.

Svāveŏlens, entis, om. Catull. Vugodno diſſechi, Lyublyenu duhu imajuchi. Lieblich riechend. édes ſzagú.

Svaveolentia, æ, f. Sidon. Vugodna duha, Lyublyena Diſſanye. Annehmliche Riechung, lieblicher Geruch. Kedves, édes ſzag.

Svāviātio, ōnis, f. Gell. Vugodno kuſſuvanye. e. Liebkoſung, liebliche Küſſung. Kedves megtsókolás. V. Oſculatio, ſvavitas, baſiatio.

Svāvidicus, a, um, Lucr. V. Svaviloquus, ſvavis.

Svāvilōquens, entis, om. Cic. V. Svaviloquus.

Svaviloquentia, æ, f. Cic. Vugodnozt govorenya, Lyublyeno-govornozt, ſzladko-govor. e. Liebliche Rede. Kedveſen ſzólás, édes beſzéd.

Svāvilŏquus, a, um, Lucr. Vugodno govorechi, Lyublyeno-rechni. Lieblich redend. édes beſzédü, kedves ſzavu, mézes beſzédü. V. Dulciloquus.

Svāviŏlum, i, n. Catull. Vugodni mali kúſecz. s. Küſslein. Tsókotska.

Svāvior, & Sāvior, āris, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. Lyublyeno kuſſujem. Lieblich küſſe. édeſen tsókolom. V. Oſculor, Baſio.

Svāvis, ve. Cic. V. Jucundus, Dulcis, Benignus, Amœnus, Amabilis.

Svavitās, ātis, f. Cic. Vugodnozt. e. Annehmlichkeit. Kedveſség. V. Jucunditas, Dulcedo, Benignitas, Amœnitas, Amabilitas.

Svavitĕr, Adv. Cic. Vugodno. Lieblich. édesdeden. V. Jucundè, Dulcè, Benignè, Amanter, Amabiliter.

Svavitūdo, inis, f. Plaut. V. Svavitas.

Svāvium, ii, n. Cic. & ſavium, ii, n. Plaut. Lyublyeni kuſecz. r. Liebes-Kuſs. édes tsók, gyönyörüség. V. Oſculum N. 2. Baſium. Meum ſvavium! Moi dragi, moja duſſa. Mein Schatz. én édeſem. ita Terent.

Sŭb, Præp. Cic. Pod. Unter. Alatt, Alatta, Alattad. Cum verbis motûs petit Accuſ. Conjicere ſe ſub ſcalas. Id. 2. Phil. c. 9. Dum verò ſtatum in loco denotat, jungitur Ablativo. Bellum ſub nomine pacis latet. Id. 5. Phil. Hinc Tranſl. Sub Annibale magiſtro omnes belli artes edoctus. Liv. l. 25. c. 40. 2. Ponitur pro Poſt N. 2. Sub eas literas ſtatim recitatæ ſunt tuæ. Cic. 3. pro Ante præp. Sub oculis Domini ſuam probare operam. Liv. 4. pro Penes, Prope N. 1. Metitur ſub urbe Roma. Varr. 5. pro Cum præp. Juſſit ſub ea conditione. Cic. 6. Sub ipſa profectione: h. e. in ipſa profectione, vel tempore profectionis. Caſ. Legati fere ſub idem tempus miſſi: h. e. eodem ferè tempore, vel per idem tempus, Liv. ſub ortum ſolis: h. e. in ortu, vel ſtatim poſt aut paulo ante ortum ſolis. Id. Hæc ſub Alexandro evenêre: h. e. tempore Alexandri, vivente

vivente Alexandro. *Quintil.* Naves ſub noctem ſolvere: *h. e.* incipiente nocte, ſtatim poſt initium noctis. *Cæſ.* Hoc negotium ſub manus ſuccedit: *pro* facilè, ſinè difficultate. *Plaut.* Eſſe ſub manu: *h. e.* præſto, in promptu. *Cic.*

Sŭbabſurdè, *Adv.* Cic. *Prineprikladno*, *Prinedoſztojno*, *Prineprilichno*, *Primerzko.* Ein vvenig ungereimt. *Helytelen ſzabásban.*

Sŭbabſurdus, a, um, Cic. *Synon.* Aliquantulum abſurdus, Nonnihil incoveniens. *Jedno malo neprikladen*, *Nekuliko merzek*, *Prined-ſztojen.* Ein vvenig ungeſchickt, ungereimt. *Majd-helytelen.*

Subaccūſo, as, &c. Cic. V. *Nonnihil*, vel *Leviter N.* 2. & *Accuſo.* Idem obſerva in cæteris ſimilibus.

Subacidŭlus a, um, Varr. *Aliquantillum acidus.*

Subacĭdus, a, um, Plin. V. *Acidulus.*

Subactio, onis, f. Cic. *Primoranye*, *Podverſenye*, *Pódſze zpravlyanye.* e. Bezvvingung, Untervverffung. *Maga alá vetés*, *Meggyözés.* 2. *Miſzenye.* Das Kneten, e. Knetung. *Dagaſztás*, *Meggyúrás.* ita *Vitruv.*

Subactor, oris, m. Qui ſubigit. V. *Subjector.* Item qui alterius pudicitiam violat. *Lamprid.*

Subactus, ûs, m. Plin. V. *Subactio.*

Subadmoveo, *Colum.* Aliquantùm admoveo.

Subagĭto, as, *Leviter agito.* Aliquem ſubagitare: *pro* ſub ſe agitare. *Plaut.* Refertur potiſſimùm ad coitum venereum.

Subagreſtis, e. *Cic.* Aliquantùm agreſtis.

Subalbĭco, as, *Varr.* Nonnihil albico.

Subalbidus, a, um, *Plin.* Nonnihil albidus.

Subalbus, a, um, Varr. V. *Albidus.*

Subalpīnus, a, um, Plin. *Podplaninzki.* Unten am Hochgebürg gelegen. *Havas aljai.*

Subamārus, a, um, *Cic.* Aliquantillùm amarus.

Subaperio, is, *Apic.* Aliquantùm aperio.

Subaquĭlus, a, um, *Plaut.* Nonnihil aquilus.

Sŭbărātio, onis, f. Plin. *Podoranye*, *Podárjanye.* Das Unterackeren, Unterbrechen. *Aláſzántás*, *Meg ſzántás.*

Subarātor, ōris, m. Plin. *Podorách*, *Podárjavecz.* r. Unterackerer, Unterbrecher. *Alája ſzántó*, *ſzántó ember.*

Subarātus, a, um, Plin. *Podoran.* Unterackert. *Ala ſzántott.*

Sŭbāreſco, is, ĕre. (Neu. *Inch.*) Vitruv. *Pochinyamſze nekuliko ſzuſiti*, *Jedno maloſze poſzehávam*, *uſzehávam*, *uſzuſſam.* Ein vvenig trocken vverde, anfange dürr zu vverden. *Aſzni*, *ſonnyadni kezdek.*

Subargūtŭlus, a, um, *Gell.* Aliquantillùm argutus.

Subăro, as, avi, atum, [Act.] Plin. *Podarjam.* Unterackere, unterähre. *Alája ſzántom*; *Megſzántom.*

Subarrŏgantĕr, *Adv.* Cic. *Prighizdavo*, *nekuliko obolno*, *nagizdavo.* Ein vvenig vermeſſen, ſtoltz, hoffärtig. *Kérkedékeny ſzabásúlag.*

Subaſper, ĕra, um. *Celſ.* Nonnihil aſper.

Subaſſentior, īris, *Quintil.* Aliquantùm aſſentior, aſſentio.

Sŭbātio, ōnis, f. *Plin.* Appetitus in Venerem. V. *Salacitas.*

Sŭbāudio, is, Ulp. *Pod-razmivam*, *Pod-chujem.* Drunter verſtehe. *Alatta értem.*

Subauſculto, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Pripeſzluſſam*, *ſzkrivecze ſzluſſam.* Heimlich loſe, *oder* aufmercke. *Alattomban reá-hallgatok.*

Subauſtērus, a, um, *Celſ.* Nonnihil auſterus.

Sūbbăsĭlĭcānus, a, um. *Plaut.* qui ſub baſilica verſatur.

Subbĭbo, is, ĕre, ibi, ĭtum, (Neu. *Aliàs* Act.] Plaut. *Nekuliko obilneie*, *pijem*, *Prinapijamſze.* Ein vvenig mehrer trincke. *Jól köppentek*, *Magamat egy kitsinyék megiſzom.* Item V. *Aliquantùm* & *bibo.*

Subblandior, *Plaut.* Modicè blandior.

Subbrĕvis, *Plin.* Aliquantùm brevis.

Subbullio, *Plin.* Modicè bullio.

Subcæruleus, *Plin.* Aliquantùm cæruleus. *Primóder*, *ſzvetlo-modrazt.* Blaulecht. *Kékellő*, *kék-ſzabású.*

Subcandĭdus, a, um, Plin. V. *Candidulus.*

Subcăvus, a, um Lucr. *Podſupely*, *zdolo zduben.* Unten hohl. *Egy kevés üregű vagy ki-vájtt.*

Subcentŭrio, ōnis, m Liv. *Podſzotnik.* peregr. *Vice kapitan*, *Lajdinont.* r. Lieutenant. *Vitzé hadnagy*, *Leitnánt.* V. in *Præfectus.*

† Subcernĭcŭlum, i, n. V. *Capiſterium*, *Incerniculum*, *Cribrum pollinarium* in *Pollinarius.*

Subcerno, & ſuccerno, is, *Plin.* V. *Incerno.*

Subcĭnĕritius, a, um. *Aliquantùm cineraceus*, vel *cineritius.* Panis ſubcineritius. *Kruh pod pepelom pechen*, *Pogacha.* s. Aſchen-Brod. *Hamu alatt sült pogátsa*, *kenyér.* ita *Hieron.*

Subcingŭlum, *vel* ſuccingulum, i, n. Plaut. *Podpojaſz*, *Povoj*, *ſirok za terbuh pojaſz.* r. Unter-Gurt, breites Gürtel. *Párta-ö*, *Heveder-ö.* V. *Balteus.*

Subciſivus, a, um, V. *Succiſivus.*

Subcontumeliōsè, *Adv.* Cic. *Aliquantùm contumelioſè.*

Subcraſsŭlus, a, um, *Capitol.* Aliquantillùm craſſus.

Subcriſpus,

Subcriſpus, a, um, *Cic.* Criſpulus, *Aliquantillùm* criſpus.
Subcrūdus, a, um, *Cato.* V. *Semicrudus.*
Subcruentus, a, um, *Celſus.* Aliquantum cruentus. *Nakervav.* Ein vvenig blutig. *Egy keveßé véres.*
†Subcurvus, *Ammian.* Aliquantùm curvus.
Subcuſtos, ōdis, *com.* Plaut. *Podchuvàr, Podſztraſan, Chuvàr meſzto drugoga.* r. Unter Hüter, der an eines andern ſtatt hütet. *Máſtért őrző.*
Subdealbo, as, *Varr.* Modicè dealbo.
Subdebilis, *Sueton.* Nonnihil debilis.
Subdebilito, as, *Cic.* Aliquantillùm debilito.
Subdeficio, is, *Curt.* Senſim deficio.
Subdiālis, le, Plin. *Podnebeszki, prez krova ſztojecki, pod nebom, na zráku.* Unter bloſem Himmel, unter freyer Lufft. *Szabad ég allyai, Fedél nélkül-való.*
Subdifficilis, *Cic.* Nonnihil difficilis.
Subdiffīdo, is, *Cic.* Aliquantillùm diffido.
Subdiſtinguo, is, *Aſcon. Pedian.* ſecundò diſtinguo.
Subdititius, a, um, Cic. *Podloſen, poddan, podverſen, neiſztinzki.* Unter geſchoben, unter gelegt. *Elcſerélt, Hamiſ más gyanánt tétetett, nem igaz.* Synon. *Suppoſititius, ſubditivus, Fictus.*
Subdītivus, a, um, Plaut. *Meſzto drugoga podverſen, podloſen, podſztavlyen, poſztavlyen, poddan.* An eines andern ſtatt geleget, untergeſchoben, eingeſchoben. *Más helyén adatott.*
Subdīto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Lucr.* Frequenter ſubdo.
Subdĭtus, a, um, Cic. *Podloſen, Podverſen, odzdol poſztavlyen.* Untergelegt, unterthan, untergeſchoben. *Alá tétetett, alattvaló, valakinek alája adatott.* Item V. *Subdititius.* Partus ſubditus: *pro* ſubdititius, ſuppoſititius. *Terent.* Judex ſubditus: *pro* ſubditivus. *Feſt.* Homo ſubditus. *h. e.* ſubjectus. *Podloṡnik.* r. Unterthan. *Valamelly fejedelem alatt-való.* ita *Tibul.*
Subdiū, *Adv.* Plaut. V. *Interdiu.*
Subdo, is, ĕre, dĭdi, dĭtum, (Act.) V. *Suppono, ſubjicio.* Ignem ſubdere. Cat. *Ogeny podverchi, podſztaviti, podgernuti.* Das Feuer unterlegen, unterſcheitteln, unter etvvas thun. *Tüzet tenni alája.* Equo calcar ſubdere. Ovid. *Konya podboſzti, konyu oſztrogu dati.* Dem Pferd Sporn geben. *Sarkantyúzni a' lovat.* Aliquem ſuæ poteſtati ſubdere: *pro* ſubjicere. *Cic.* Aliquem in locum alterius ſubdere: *pro* ſubſtituere, ſufficere. *Id.* Ignem. & materiam ſeditioni ſubdere: *h. e.* ſeditionem concitare, fovere, augere. *Ita.* Teſtamentum ſubdere: *h. e.* occultato vero fictum teſtamentum ſupponere, ſubſtituere. *Tacit.*
Subdŏceo, es, ēre, ui, ctum, (Act.) Cic. *Priúcbam, Podoucbam, Meſzto drugoga negda y negda vucbim.* Untervveilen Lehre, an ſtatt eines andern Lehre. *Tanítdogalom.*
Subdŏlē, *Adv.* Cic. V. *Verſutè, Fraudulenter, Doloſè.*
Subdoleo, es, *Plaut.* Nonnihil doleo.
Subdŏlus, a, um, Plaut. V. *Verſutus, Fraudatorius, Doloſus.*
Subdŏmo, as, *Plaut.* Valde domo, ſubigo.
Subdubito, as, *Cic.* Addubito, Modicè dubito.
Subdūco, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] Cic. *Synon.* Subtraho, Abduco, Aufero, Eripio, Demo, Removeo. *Vugiblyem, Vmikávam, Odpoſztavlyam, Odjemivam, Odjemlyem.* Inf. *Odvzeti.* Hinvveg zucke, entziehe, abziehe, vvegziehe. *Elvonſzom.* Subducere ſe de loco, *vel* ex ſocietate aliqua: *pro* ſenſim & clam diſcedere. *Terent.* Mappas ſubducere: *pro* furari, furtim ſurripere, ſubtrahere. *Plaut.* 2. Naves ſubducere: *pro* reducere, attollere, ad portum appellere, in terram trahere. *Caſ.* 3. Rationes, ſummam, calculum ſubducere: *pro* computare, ſupputare, rationem inire, ſubtrahere. *Cic.* V. in *Ratio, &c.*
Subductārius, a, um. *Za vzdigavanye, ali za gore vlécbenye ſzluſecbi.* Damit man aufzieht. *Felvonáſra alkalmatos.* Funis ſubductarius. *Vuſe za chigu.* s. Zieh Seil, Winden Seil, Zug-Seil. *Terhet tſigán felvonó kötél.* ita *Cato.*
Subductio, onis, f. *Caſ.* V. *Subtractio, Remotio, Amotio, Abductio,* 2. V. *Ratio N.* 1. ita *Cic.*
†Subductūra, æ, f. *Podſztava.* s. Unterfutter. *Bélyés.*
Subdulcis, *Plin.* Nonnihil dulcis.
Subdūrus, a, um, Cic. *Natverd, Fritverd, Nekuliko tverd.* Hartlicht, etvvas hart. *Keményſzabáſú.*
Subĕdo, is, ĕre, ēdi, ēſum, (Act.) Ovid. *Podjédam, Podgrizávam, Odzdol izjédam.* Unterfreſſe, unterhalb abzehre. *Alól eleſzem, Elrágom.*
Sŭbĕo, is, īre, ivi, & ii, ĭtum, [Neu.] Cic. *Podhájam, Podhádyam, Podlezávam.* Unten hinzu gehe, unterhalb gehe. *Alája-mégyek, Bell-mégyek.* Item V. *Intro N.* 1. Tectum ſubire.

ſubire. Cæſ. *Pod krov iti.* Unter das Dach gehen. *Ház héjaban menni. Házba menni.* Alicujus vultum ſubire. Cic. *Pred kôga iti, kômu pred ochi iti, dojti.* Einem unter Augen tretten. *Valaki ſzeme eleibe menni.* Ad hoſtes ſubire, montem ſubire: *pro* ſcandere, aſcendere, *Liv.* 2. V. *Succedo N.* 2. Primæ legioni tertia ſubiit. *Liv.* Item V. *Advenio.* ita *Cic.* 3. V. *Succreſco.* Herbæ ſubeunt. *Virg.* 4. *Tranſl.* Cruciatum ſubire: *pro* pati, ſufferre, tolerare. *Cic.* Labores ſubire: *pro* ſuſcipere, aſſumere, peragere. *Id.* Temeritatis famam ſubire: *pro* incurrere. *Id.* Regem pœnitentia ſera ſubiit: *h. e.* Rex nimis ſerò pœnitere cœpit. *Curt.* Animum cogitatio ſubit: *h. e.* cogitatio menti occurrit, recurrit, ſuccurrit, incidit, in mentem venit. *Liv.*

Sŭbĕr, ĕris. n. Plin. *Rablo, publo drivo, Pantoflinovo drivo, iz kojega ſze chepi za ſztekleniu p:ſzudu delaju.* s. Pantoffel-Holtz, r. Gorck Baum. *Igen vaſtag héjú tölgy-fa, Pantofely-fa.*

Sŭbĕrĕus, a, um. Colum. *Iz rabloga pantoflinovoga driva.* Von Pantoffel-Holtz. *Illyen vaſtag héjból-való.*

Suberrĭgo, is, ēxi, ēctum, [Act.] Silius. *Poddiſem, Nadigávam, Odzdol zdiſem.* Unten aufrichte, aufhebe. *Alól emelem, Felemelem.*

Sūbĕrīnus, a, um, *Sidon.* V. *Subereus.*

Suberro, as, Synon. *Pererro, ſubtus erro.* Fluvii montibus ſuberrant: *pro* ſub montibus fluunt. *Claudian.*

Subexhibeo, es, *Arnob.* Exhibeo, ſubtus exhibeo.

Subexplĭco, as, *Arnob.* ſubtus explico, expando.

Subferveſacio, is, *Plin.* Aliquantùm ferveſacio.

Subferveſio, is, *Plin.* Nonnihil ferveſco.

Subflāvus, & ſufflavus, a, um, Sveton. *Naſut, ſutkaſt.* Gelblicht, etwas gelb. *Publikán ſzin, valamennyire ſárga.*

Subfrigidè, *Adv.* Gell. *Aliquantùm frigidè.*

Subfrigidus, a, um, *Ammian.* Frigidulus, nonnihil frigidus.

Subgrandis, *Cic.* Grandiuſculus, Aliquantillum grandis.

Subgrăvis, *Plin.* Aliquantillum gravis.

Subgrunda, & ſuggrunda, æ, f. Varr. *Priſztroſzek, ſztroba ſztran krova zverhu ſztene van ſztojecha.* s. Vor-dach, Wetter-dach. *A ház fedelének párkánya, ereſze, eſzterhája, melly az előtt a' falától vol-veti.*

Subgrundātio, & ſuggrundatio, onis, f. Vitr. *Priſztroſzka dilanye.* r. Bau eines Vordachs. *Eſzterházás.*

Subgrundium, & ſuggrundium, ii, n. Plin. V. *Subgrunda.*

Sŭbhæreo, es, ēre, hæſi, ſum. (Neu.) Celſ. *Prileplyen zaoſztájem, od zdolſze prileplyam, Podprilepchimſze.* Unten hangen bleibe. *Alatta hozzá-ragadok.*

Subhaſtārius, a, um, *JCt.* V. *Auctionarius.*

Subhaſtātio, onis, f. *JCt.* V. *Auctio N.* 1.

Sŭbhaſto, as, avi, atum, [Act.] Colum. *Na kiche vecbe puſztyam, dájem.* öffentlich ausruffe zu verkauffen. *Kótya-vetyéré bányom.* Synon. *ſub haſtam mitto.* V. *Auctionor.*

Subhorreſco, is. *Non.* Nonnihil horreſco, Aliquantillum horreo.

Subhorridus, a, um, *Cic.* V. *Horridulus.*

Subhumĭdus, a, um, Celſ. *Privubkek, Primeker, Nameker.* V. *Humidulus.*

Subjăceo, es, ēre, ui, (Neu.) Plin. *Synon.* ſubtus jaceo, ſubjectus ſum. *Zdola leſim, pod kém leſim, podloſen jeſzem.* Unten liege, unter etwas liege, ich bin unterthan. *Alatta fekſzem, Valamelly fejedelem alatt-való vagyok.*

Subjacto, as, avi, atum, [Act.] Varr. *Gore odbitávam, guſztokrat na viſ:k hitam.* Offt in die Höhe werffe. *Felhányom, Hagyigálom.*

Sŭbīcŭlum, i, n. Plaut. *Podverſek, podſztavit, podloſet.* Was unterlegt wird. *Alatta-való dolog.*

Sŭbĭdus, a, um, Gell. *Zalyublyen.* Verliebt. *Igen ſzerető, ſzerelmes.*

Sŭbjectè, ius, ſſimè, *Adv.* Cæſ. *Podloſno, Podverſeno.* Unterthäniglich, unterworffen. *Alatta-valóul, Alája vettetve.* V. *Demiſſè, Humiliter.*

Subjectio, onis, f. Auct. ad Her. *Podverſenye, Podloſenye, Podláganye.* e. Unterwerffung. *Alája vetés* V. *Subactio N.* 1. Teſtamentorum ſubjectio: *h. e.* Adulterinorum pro veris teſtamentis ſuppoſitio. *Liv.* ſub aſpectum ſubjectio. *Pred ochi poſztavlyanye.* e. Fürſtellung, vor Augen Stellung. *Szem eleibe állítás.*

Subjectīvus, a, um, *Apul.* Qui ſubjicitur, vel poſtponitur.

Subjecto, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à ſubjicio) Virg. V. *Subjacto.* 2. V. *Senſim* & *ſubjicio, ſuppono.* ita *Ovid. Horat.*

Subjector, ōris, m. *Podvergavecz, Podlágavecz, Podloſitel, Podſze zpravlyavecz, Podmitavecz.* r. Unterwerffer, Unterſchieber.

ber. *Alája vetõ, Maga alá vetõ.* V. *Subjugator.* Teſtamentorum ſubjector: *h. e.* ſuppoſitor. *Cic.*

Subjectus, ûs, m. Plin. V. *Subjectio.*

Subigito, as, avi, atum, (Act.) *Pódſze zpravlyam.* Unter mich bringe. *Magam alá vetem, kénſzerítem.* Alienam uxorem ſubigitare: *pro* rem veneream cum illa exercere, inire, coire. *Plaut.* Alii leg. *ſubagitare.* V. *Subagito.*

Subigo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) *Preobladujem, Podloſnoga chinim.* V. *Subjicio N.* 1. Hoſtes armis ſubigere: *pro* in poteſtatem, ditionem, vel ſervitutem redigere. *Cic.* V. in *Redigo.* 2. V. *Cogo N.* 1. *Adigo.* Exercitum ad deditionem ſubigere. *Tacit.* 3. ponitur *pro* Attrecto, Agito N. 2. Miſceo. *Miſzim, Gnyetem.* Knete, Teig mache, untereinander menge. *Dagaſztom.* Farinam ſubigere. *Cat.* 4. Terras ſubigere: *pro* occare, bene colere, probè arare, verſare. *Cic.* Hinc *Transl.* Ingenium ſubigere: *pro* exercere. *Id.* 2. *de Orat.*

Subjĭcio, is, ĕre, jēci, ectum, [Act.] Cic. *Podláſem, Podlágam, Podloſnoga vuchinyam.* Untervverffe, unterthänig mache. *Alája vetem.* V. *Subjugo N.* 2. *Domo, Devinco.* 2. V. *Suppono N.* 1. Ignem tecto ſubjicere. *Cic.* V. in *ſubdo.* 3. V. *Suppono N.* 2. *Adultero N.* 2. Teſtamenta ſubjicere: *h. e.* falſa veris ſubſtituere, ſupponere. *Id.* 14 *Phil. c.* 3. 4. V. *Subjungo N.* 1. Cur ſic opinetur, rationem ſubjicit. *Id.* 2. *de Div.* 5. V. *Propono N.* 1. Aliquid oculis, cogitationi, ſub aſpectum ſubjicere. *Id.* 6. Terram ferro ſubjicere: *pro* arare, occare, colere. *Id.* 7. Fraudem alicujus odio civium ſubjicere: *pro* objicere, exponere. *Id.*

Sŭbimpŭdens, *Cic.* Nonnihil impudens.

Subinānis, *Cic.* Nonnihil inanis.

Sŭbindĕ, *Adv.* Horat. V. *Poſtea, Dein N.* 1. 2. V. *Identidem N.* 2. *Nonnunquam.* ita *Plin.*

Subinfluo, is, ĕre, xi, xum, (Neu.) *Senec. Synon.* ſubtus influo, nonnihil influo. *Podtéchem.* Unten einflieſſe. *Alatta belé-folyok, &c.*

Subinſulſus, *Cic.* Aliquantillum inſulſus.

†Subintelligo, is. *Podrazumlvam.* Darunter verſtehe. *Alatta értem.* V. *Subaudio, Intelligo.*

Subintro, *Auguſt.* Occultè, *vel* Furtim intro.

Subinvideo, *Cic.* Nonnihil invideo.

Subinviſus, *Cic.* Aliquantillum inviſus.

Subinvīto, *Cic.* Aliquantillum, *vel* languidè invito.

Subiraſcor, *Cic.* Modicè, nonnihil iraſcor.

Subirātus, *Cic.* Aliquantum iratus.

Sŭbĭtānĕus, a, um, Colum. *Berz-chaſzni, naglosze pripechajuchi.* Plötzlich, unverſehens geſchehend. *Hirtelen-való.* V. *Repentinus, Inexpectatus.*

Sŭbĭtārĭus, a, um, Liv. V. *Subitus.*

Sŭbĭtō, *Adv.* Cic. V. *Statim, Repente.*

Sŭbĭtus, a, um, Cic. V. *Subitaneus, Feſtinus.*

Subjŭgālis, le, Prudent. V. *Subjugus.*

Subjŭgātor, ōris, m. Apul. *Preobladavecz, pod oblaſzt prigonitel, pódſze zpravlyavecz.* I. Bezvvinger. *Megbódoltató.* V. *Debellator.* propriè V. *Jugator.*

Subjŭgis, ge, *Cato.* V. *Subjugus.* Item V. *Jugatorius.*

Subjŭgo, as, avi, atum, (Act.) Claudian. V. *Jugo.* 2. Transl. *Pod oblaſzt priganyam, pódſze zpravlyam, Podloſnikomali ſzuſnyom tóga chinim.* Unter eines Gevvalt bringe, zum Sclaven mache. *Megbódoltatom, Alám vetem.* V. *Debello, ſubjicio N.* 1.

Subjŭgus, a, um, Apul. *Podjarmen, Vpréſen, Jarmu privchen, Vkroten, Pokoren, Podloſen.* Unters Joch gebracht, das man unter das Joch thut *oder* einſpannet, Laſtbar, des Jochs gevvehnt, zahm gemacht. *Hámba vagy jáломba fogatott, Jármas, Hámos.*

Subjungo, is, ĕre, nxi, nctum, [Act.] Cic. *Podpridájem, Podpridruſujem, Zapoſztavlyam.* Unten beyſetze, anhencke. *Alatta hozzátéſzem.* V. *Adjungo N.* 1. *Addo N.* 1. 2. V. *Subjugo N.* 2. Orbem terrarum ſub poteſtatem alicujus ſubjungere. *Id.* 2. *Agr. c.* 36. 3. Curru ſubjungere tigres: *pro* jungere, jugare. *Virg.*

Sublābor, ĕris, *Plin.* Senſim *vel* Clam labor, prætereo, decurro, fugio.

Sublacrўmor, āris, *Veget.* Aliquantillum lacrymor.

Sublātè, *Adv.* Cic. V. *Elatè, ſublimiter, Magnificè.*

Sublateo, es, *Varr.* Subtus lateo.

Sublātio, ōnis, f. Cic. V. *Elevatio, Elatio.* 2. V. *Ablatio, Abolitio.* ita *Quintil.*

Sublĕgo, is, *Colum.* V. *Colligo N.* 1. 2. Transl. V. *Auſculto N.* 1. & 2. *Audio N.* 1. Clam ſermonem ſublegere: *pro* audire, excipere. *Plaut.* 3. V. *Deligo, is, N.* 1. Aliquem in demortui locum ſublegere: *pro* eligendo ſubſtituere. *Liv.* 4. Aliquid alicui ſublegere: *pro* furari, furtô ſurripere. *Virg.*

Subleſtus, a, um, ior, ſſimus. V. *Debilis, Infirmus N.* 2. *Frivolus, Vilis.* Vinum ſubleſtum, Homo ſubleſta fide. *Plaut.*

Digitized by Google

Sublĕvātio, onis, f. V. *Elevatio.* Item *Pripomaganye, Pomaganye.* e. Aufhelffung. *Megſegités.*

Sublĕvo, as, Cic. V. *Elevo, Erigo N. 1. Attollo.* 2. Transl. V. *Adjuvo, Conſolor, Faveo, Opitulor, Relevo N. 2.* Deriſus à cæteris, ab ipſo autem Socrate eſt ſublevatus. *Id. 4. Tuſc. c. 24.* 3. V. *Minuo, Infirmo N. 2. Mitigo.* Odia, offenſionem ſublevare. *Id.*

Sublĭca, æ, f. Cæſ. *Podmoſztni ſztup, ſztupich, koiſze za nachinyanye moſzta ou zemlyu zabija.* r. Hölterner Pfahl unter einer Brücken. *Hid láb, Vizben felvert vaſtag tzövek.*

Sublĭcium, ii, n. Liv. *idem.*

Sublicius, a, um. *Moſzto ſztupni, na drevenoh ſztupeh ſztojechi.* Auf Pfahlen ſtehend. *Fa lábokon álló.* Pons ſublicius. *Dreveni móſzt, na drevenoh ſztupeh ali kolczeh napravlyen móſzt.* Eine höltzerne Brucke, Brucke über höltzerne Pfähle geſchlagen. *Fából-való hid, fa lábokon álló hid.* ita *Liv.*

Sublĭgăcŭlum, i, n. Cic. V. *Feminale, Faſcia.* Item *Podveſnya.* s. Knieband. *Harisnya.*

Sūblĭgār, āris, n. Mart. *idem.*

Sublĭgo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Podveſujem, zdola viſem.* Unterbinde, etvvas unten binde. *Alúla kötöm.* Item V. *Alligo N. 1.*

Sublĭmē, *Adv.* Cic. *Na viſzini, na viſſok, viſzoko, nadignyeno.* In der Höhe, Hoch. *Fenn, Magaſan.*

Sublīmĕn, inis, n. *Propert.* Limen infernas.

Sublimis, me. Cic. *Nadignyen, Izviſſen.* Erhönet. *Felvett, Felmagaſztaltatott.* Item V. *Altus N. 1. Excellens.*

Sublīmĭtās, atis, f. Colum. V. *Altitudo N. 1. Eminentia, Excelſitas, Excellentia.*

Sublīmĭtĕr, *Adv.* Colum. V. *Sublime.*

Sublimo, as, avi, atum, (Act.) Feſt. V. *Exalto, Extollo N. 1. Attollo, Ejero N. 3. & 4.*

Sublimus, a, um Lucr. V. *Sublimis.*

Sublingio, ōnis, m. Plaut. *Kuhtich, kuhinzki dechak, tanyero-lizavecz.* r. Kuchen-Bub, Kuchen-Jung. Teller Lecker. *Föző ſzolga, Tanyér nyaló.* V. *Lixa, Catillo.*

Sublĭnio, is, ire. &c *Plaut.* &

Sublĭno, is, ĕre. *Plin.* Aliquantillum lino.

Sublĭvĭdus, a, um. *Celſ.* Lividulus, Modicè Lividus.

Sublūcanus, a, um. Plin. *Zornichni, Podzorni, kano juterni.* Gar früh zeitig. *Hajnali.*

Sublūceo, Cic. Aliquantillum luceo.

Sublucidus, *Apul.* Nonnihil lucidus.

Sublūco, as, avi, atum, (Act.) *Feſt.* V. *Frondo, Puto N. 1.*

Sublūnāris, re. *Podmeſzechni, pod meſzeczom ſztojechi.* Das unter dem Mond iſt. *Hóld alatt-való.*

Subluo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) *Cæſ.* Subtus lavo.

Subluridus, *Plaut.* Aliquantillum luridus.

Sublūſtris, ſtre, *Liv.* Modicè illuſtris.

Subluteus, *Arnob.* Nonnihil luteus.

Sublŭviēs, ēi, f. *Vitruv.* V. *Illuvies, Proluvies N. 1.*

Submāno, *Vitruv.* Subtus mano.

Submējŭlus, i, m. *Marcell. Empir.* In lecto mingere aſsvetus.

Submergo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Vtaplyam,* Inf. *vtopiti.* Paſſ. *vtonujem,* ali *Vtaplyamſze,* Inf. *vtonuti, vtopitiſze.* Unter das Waſſer tuncke, verſencke. *Elmeritem, elſüllyeſztem, Elboritom.*

Submerſio, onis, f. Arnob. *Vtaplyanye, Vtenenye.* e. Verſenckung, das Ertrincken im Waſſer. *Elmerités, Elſüllyeſztés.*

Submĕrus, a, um, V. *Ferè N. 1. & Merus.* Vinum ſubmerum: *h. e.* ſere purum, Pauxillulum aquâ dilutum. *Plaut.*

Submĭnĭa, æ, f. Plaut. *Cherlenkazta halya.* Ein röthlicht Kleyd. *Vereſ-lő ruha.*

Subminiſtrātio, onis, f. Tertull. *Podavanye, Cheſza potrebnoga davanye, poſzluſenye.* e. Darreichung, r Vorſchub, e. Bedienung. *Adózás, ſzolgáltatás.*

Subminiſtrātor, oris, m. Senec. *Podavavecz, Cheſza davavecz, Poſzluſitel.* r. Darreicher, Bediener, der Vorſchub thut. *Adózó, ſzolgáltató.*

Subminiſtro, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Podávam. Na pomoch dáiem, Poſzluſujem,* Inf. *poſzluſiti* Darreiche, Vorſchub thu, bediene. *Oda adom, Nyújtom, Béſzolgáltatom.*

Submiſsè, *vel* ſummiſsè, iùs, *Adv.* Cic. V. *Demiſſe, Humiliter.*

Submiſſio, ōnis f. Cic. V. *Demiſſio, Depreſſio N. 2. Humilitas.* Item V. *Miſſio N. 1.*

Submiſſus, a, um. Liv. *Poſzlan, pod kaj poſztavlyen.* Zugeſchickt, unter etvvas gelegt *oder* geſtellt. *Küldetett, Alá-tetetett.* 2. Transl. V. *Humilis, Demiſſus.* ita *Cic.*

Submitto, is, *Cic.* V. *Mitto, Clam & mitto N. 1.* Alicui ſubſidia ſubmittere. *Cic.* Item V. *Suppono N. 1. Subjugo N. 2.* Tauros ſubmittere: *h. e.* jugo ſubiicere domare, ſubjugare. *Virg.* Fœtum matribus ſubmittere: *pro* ſupponere. *Colum.* Res ſibi ſubmittere: *pro* ſubjicere. *Horat.* 2. V. *Demitto N. 1.*

Deprimo

Deprimo N. 1. Inclino N. 1. Subſterno. Faſces ſubmittere populo: *pro* ſubſternere, coram populo demittere. *Liv.* Hinc Tranſl. *Faſces alicui ſubmittere*, idem eſt ac cedere alicui, ſe illi ſubmittere. *Cic.* Genua ſubmittere: *pro* flectere, incurvare. *Plin.* 3. per tranſlationem V. *Humilio*, *Deprimo N.* 2. Quamobrem ut ii, qui ſuperiores ſunt, ſubmittere ſe debent in amicitia, ſic quodammodo inferiores extollere. *Cic. de Amic.*

Submœſtus, *Ammian.* Nonnihil mœſtus.

Submoleſtè, *Adv.* Cic. Aliquantùm moleſtè.

Submoleſtus, *Cic.* Nonnihil moleſtus.

Submoneo, *Plin.* Latenter, *vel* paucis moneo.

Submorōſus, *Cic.* Nonnihil moroſus.

Submōtor, ōris, m. Liv. *Na tibom Vugibavecz, Z-meſzta gibavecz, Odtiravecz, Odganyavecz, Odgonitel.* r. Wegſchaffer, Dannenſchaffer, Wegraumer. *Eloivô, Elüzô.*

Submōtus, a, um, Cic. V. *Remotus, Part.*

Submōtus, *vel* Summōtus, ûs, m. Plin. V. *Remotio.*

Submōveo, *Liv.* V. *Removeo N.* 1. 2. Tranſl. V. *Cohibeo, Deterreo.* Aliquem magnitudine pœnæ maleficio ſubmovere. *Cic.*

Submuſſus, *vel* ſummuſſus, i, m. *Feſt.* V. *Murmurator.*

Submūto, *vel* ſummuto, as, *Cic.* V. *Commuto.*

Subnaſcor, Plin. V. *Succreſco, Innaſcor.*

Subnāto, as. *Silius.* ſubtus nato.

Subnecto, is, ĕre, xui, xum, (Act.) Plin. *Podplétam, Odzdol pletem, Podkapchujem.* Unterknüpffe, unten zuſammen flechte, unterhefte. *Alám foglalom, Felkaptſolom, Hozzá akaſztalom.* V. *Subligo*, *Annecto.* 2. Tranſl. V. *Subjicio N.* 4. Judicium ſuum inventioni ſubnectere. *Quintil.*

Subnĕgo, *Cic.* Quodammodo nego.

Subnīger, igra, grum, Plaut. V. *Obniger.*

Subnītor, ĕris, *Naſzlanyamſze.* Mich auflehne. *Megtámaſzkodom.* V. *Innitor*, *Nitor*, *Confido.* Artis arrogantiâ ſubnixi. *Cic.* Animus innocentiæ ſubnixus. *Liv.*

Subnōto, as, *Mart.* V. *Obſervo N.* 1. *Noto N* 1. & 2.

Subnubĭlus, *Caſ.* Nonnihil nubilus.

Sūbo, as, avi, atum, (Neu.) *Plin.* Libidine prurio. *Propriè* dicitur de ſuibus fœminis, pruritum libidinis grunnitu prodentibus, ſicut *ſurio* de maribus; *Tranſlatè* verò etiam de aliis.

Subobſcēnus, *Cic.* Nonnihil obſcenus.

Subobſcūrè, Adv. *Gell* Aliquantùm obſcurè.

Subobſcūrus, *Cic.* Aliquantum obſcurus.

Subodiōſus, *Cic.* Aliquantillum odioſus.

Sŭbŏdōror, āris, ātus ſum, (Dep.) *Ammian.* V. *Olfacio N.* 2.

Suboffendo, *Cic.* Aliquantillum offendo.

Subŏleo, es, *Plaut.* V. *Modicè* & *Oleo N.* 1. 2. *Transl.* Res patri ſubolet. *pro* innoteſcit, *h. e.* Pater rem ſubodoratur, olfacit. *Terent.*

Subolfacio, is, *Petron.* Nonnihil olfacio.

Suborior, *Plin.* V. *Exorior N.* 1. *Exſurgo N.* 1. *ſubnaſcor*, *oborior.*

Subornātor, oris, m. Ammian. *Otajni nagovoritel, oputitel, podvuchitel, podbuſztitel.* Heimlicher Anvveiſer, Anſtiffter, Anreitzer. *Titkos tanátślô, mód mutató, reávlvô, ingerlô.*

Suborno, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Otajno nagovariam, podvuchbam, podbiſem, S'alyem, vu kaj oputyujem.* Heimlich anvveiſe, anſtiffte, anreitze, zu etvvas verleite. *Titkon tanátſolom, kénſzeritem, ingerlem &c.* V. *Clam* & *Mitto N.* 1. *Latenter* & *Seduco N.* 2. Pecuniâ falſum teſtem ſubornare. *Cic.* 2. V. *Aliquantillum* & *Orno.*

Subpallĭdus, a, um, *Celſ.* V. *Pallidulus.*

Subpinguis, *Celſ.* Aliquantillùm pinguis.

Subpŭdet, & ſuppudet. *Cic.* Aliquantillùm pudet.

Subrādo. *Cato* Subtus, *vel* modicè rado.

Subrancĭdus, a, um. *Cic.* V. *Rancidulus.*

Subraucus, *Cic.* Aliquantillùm raucus.

Subremigo, as *Plin.* Subtus remigo.

Subrēpo, is, *Cic.* V. *Irrepo, Subeo N.* 1.

Subreptio, ōnis, f. *Apul.* V. *Obreptio*, *Fraudulentia, Fallacia.*

Subreptĭtius, & Surreptitius, a, um, *à ſubrepo. ſurrepo.* V. *Clancularius*, *Falſus.* 2. *À ſurripio.* V. *Furtivus N.* 1. ita *Plaut.*

Subrīdeo, es, *Cic.* Clam rideo, Aliquantillùm rideo.

Subridiculè, Adv. *Cic.* Aliquantillùm ridiculè.

Subringor, ĕris, *Cic.* Nonnihil ringor.

Subripio, is, V. *Surripio.*

Subrŏgo, & Surrogo, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Subſtituo.*

Subrotundus, *Celſ.* Nonnihil rotundus.

Subrubeo, *Ovid.* Nonnihil rubeo.

Subrūber, a, um. *Celſ.* V. *Rubellus.*

Subrubĭcundus, *Plin.* V. *Rubicundulus.*

Subrūfus, a, um. *Plaut.* V. *Rufulus.*

Subrūmo, as, avi, atum, [Act.] Colum. *Pod czeczek, ali pod vime puſztyam, Doim.* Zu ſaugen laſſe. *Megſzoptatom.* V. *Lacto.*

Subrumpo *Arnob.* Rumpo, ſubtus rumpo.

Subrūmus, & Subrūmus, a, um, Varr. *Poddojni, cze-*

ni, tsetsajutsi, ſsaſsnujutsi. Säugend. *Szopó.*
Subruo, is, *Caſ.* V. *Diruo, ſubverto, ſuffodio.*
Subruſticè, *Gell.* Nonnihil ruſticè.
Subruſticus, *Cic.* Aliquantum ruſticus.
Subrutilo, as, *Claudian.* V. *Aliquantùm* & *Rutilo N.* 2.
Subrutilus, *Plin.* Aliquantùm rutilus.
Subſalſus, *Plin.* Modicè ſalſus.
Subſanno, as, avi, atum, [Act.) Tertull. V. *Irrideo.*
Subſcrībo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Cic. *Podpiſſujem, podpiſzavam.* Unterſchreibe. *Alája-írok.* Item V. *Annoto.* 2. Transl. V. *Conſentio.* Alicujus voluntati, iræ, luxuriæ ſubſcribere: *pro* conſentire, favere, aſſentiri, adſtipulari. *Celſ.*
Subſcriptio, ōnis, f. Cic. *Podpiſzanye, podpiſz, podpiſzek, potverdyenye piſzma, &c.* e. Unterſchreibung, Unterzeichnung, Unterſchrifft. *Alája-írás, írás megeröſitéſe.* 2. Transl. V. *Conſenſio, Adſtipulatio.*
Subſcriptor, oris, m. Cic. *Podpiſzavavecz, podpiſzavecz, podpiſzitel, piſzma potverditel.* r. Unterſchreiber, Unterzeichner, Bekräfftiger einer Schrifft. *Alája-író, írásával megeröſitö.* Transl. V. *Adſtipulator, Fautor.*
Subſcūs, ūdis, f. Plaut. *Zpojka, z-kojumſze jedno drvo z-drugem, ali deſzka z-deſzkum zpinye.* e. Leiſte, r. Höltzern Band, damit Läden und Bretter überzvverch an einander geheſſt vverden. *Fával-való kötés az épületben, által-kötö fa ſzeg, Foglaló bevéder vagy kapcs, két gerendát vagy deſzkát öſzve foglaló fa, gerenda ſzoritó.*
Subsĕcīvus, *vel* ſubsĭcīvus, a, um, (à *ſub* & *ſeco*) *Od chetſza odſzieben, odvzet, odtergnyen, zaoſztal, zaoſztavlyen.* Von etvvas abgeſchnitten, abgenommen, abgebrochen, übergeblieben. *Valamitöl elſzakaſztatott, Metſzetett.* Tempus ſubſecivum. Plin. *Vréme od vekſseb poſzlov oſztálo, ſzlobodno, od poſzlov odvzete vréme.* Die übrige Zeit von Geſchäfften, freye Zeit, denen Geſchäfften abgenommene Stunden. *Valami rendes dolgából valamire máſra ſzakaſztatott idö.* Operæ ſubſecivæ, *vel* ſubciſivæ: *h. e.* operæ tempore ſubciſivo alicui rei impenſæ. *Cic.*
Subſĕco, as. *Varr.* Reſeco, ſubtus ſeco.
Subſellium, ii, n. *Szedaliſche, Kleczalo.* e. Banck, r. Stuhl. *Alatſonſzék, Térdepelöſzék.* Vir imi ſubſellii: *h. e.* in infimo loco ſedens, ordine poſtremus *Plaut.* ſpeciatim ſubſellium dicitur de ſedibus ſenatorum, judicum, &c. Hinc metonymicè *ſubſellia* ponuntur pro *judiciis publicis.* Rem ab ſubſelliis in roſtra deferre. *Cic.*
Subsĕquor, ĕris, *Cic.* ſtatim ſequor.
Subsērĭcus, a, um, Lamprid. *Napól ſzvilni.* Halb-Seiden. *Fél ſelymer.*
Subsĕro, is, ēvi, ĭtum, (Act. *Alii* Neu.) Colum. *Podſzejávam, Medſzejavam, Podſzadyam, Poleg ſzadim.* Unterſäe, darunter ſäe, darneben pflantze. *Alatta-vetek, öſzebe vetek, plántálok.*
Subſervio, is, *Plaut.* Diligenter ſervio, obſequor, proſum.
Subſeſſa, æ, f. Veget. V. *Inſidiæ.*
Subſeſſor, ōris, m. Senec. *Podſzedavecz.* V. *Inſidiator, Obſeſſor.*
Subsĭdeo, es, ēre, ēdi, eſſum, (Neu.) Cic. V. *Reſideo N.* 1. *Subſido, Subſiſto N.* 1. 2. V. *Inſidior, Obſideo N.* 1.
Subsĭdiārius, a, um, Liv. *Na pomoch prihodni.* Zur Hülff kommend. *Segitségre-való* V. *Auxiliaris, opitulus.*
Subsĭdĭor, āris, ātus ſum, (Dep.) Hirt. V. *Auxilior, Opitulor.*
Subsĭdium, ii, n. Cic. V. *Opitulatio.*
Subsīdo, is, ĕre, īdi, (Neu.) Liv. V. *Reſido N.* 1. & 2. *Inſido N.* 2. *Detumeſco.* 2. V. *Commoror, Moror N.* 1. *SubſiſtoN.* 1. Auctor tibi ſum, in ſicilia ne ſubſidas. *Cic.*
Subſignānus, a, um, Tacit. *Podzaſztavni, Pod zaſztavu ſzlifſajutsi.* Der unter einem Fähnlein iſt. *Záſzló alatt-való.*
Subſigno, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Podzaznamenujem.* Unterzeichne. *Alája jegyzem.* V. *Subſcribo N.* 1.
Subsilio, is, īre, ui, & ivi, ultum, (Neu.) Plaut. *Podzkakujem, Poszkakujem, na viſſak zkáchem, od veſzelja poſzkakivam* Auffſpringe, aufhupffe, in die Höhe ſpringe. *Felſzökellem.*
Subſimĭlis, *Celſ.* Nonnihil ſimilis.
Subsīmus, *Varr.* Nonnihil ſimus.
Subſiſto, is, ĕre, ſtiti, ĭtum, [Neu.] Cic. V. *Siſto N.* 2. 2. eſt etiam verbum activum V. *Siſto N.* 3. *Retineo N.* 2. Feras ſubſiſtere. *Liv. l.* 1. *c.* 4.
Subsōlānus, a, um, Plin. *Podſzunchani, Pod ſzunczem poſztavlyen.* Unter der Sonne gelegen. *Nap alatt-való.*
Subsōlānus, i, m. *Subſtantivè.* Plin. *Dolenecz, veter od ſzunchenoga izhoda,* r. Oſt Wind. *Napkeleti ſzél,*
Subſortior, īris, *Cic.* V. *Aliter* vel *ſecundò* & *ſortior N.* 1.

Digitized by Google

Subſortītio, onis, f. Cic. *Drugòch na ſzrechu izbor, drugo na koczke izbiranye.* e. Nacherwählung durchs Loos. *Sorſtal iſmét megvetés.*

Subſtantia, æ, f. Apul. *Bitie, Bioſztvo, Po ſzebe ſztajſztvo.* Das Weſen eines Dings, ſelbſt-ſtändig Ding. *Valóság. állat.* 2. *Imétet.* s. Haab und Gut, Vermögen. *Jóſzág.* V. *Facultas N.* 1. *Opes.* ita *Quintil.*

Subſtantivus, a, um, Tertull. *Po ſzebe ſztati mogùch.* Für ſich ſelbſt beſtehend. *Magától allható.*

Subſterno, is, ĕre, ſtrāvi, ātum, (Act.) Cic. *Podſztiram.* Unterſtreue. *Alája-terítem.* Item V. *Suppono N.* 1. *Subjicio N.* 1.

Subſtillum, i, n. Feſt. *Vréme mochvarno, vubko, peregr. ſajhtno. Meglo-czurenye.* Feichtes, oder Riſel-Wetter. *Eső előtt - vagy utánn-való tſepegés, Harmatozás.* 2. V. *Stranguria.* ita *Cato.*

Subſtĭtuo, is, ĕre, tui, tūtum, (Act.) Cic. *Nameſztujem, Drugoga na chije meſzto poſztav'yam.* An eines andern ſtatt ſetze. *Valaki helyébe állatom.* Aliquem alicui, pro aliquo, *vel* in locum alicujus ſubſtituere. 2. V. *Suppono N.* 1. *&c.* 2. ita *Liv.*

Subſtĭtūtio, onis, f. JCt. *Na meſzto drugoga poſztavlyanye.* e. Einſetzung an der andern Stelle. *Más helyébe-való állatás.*

Subſtĭtūtus, a, um, Cic. *Meſzto drugoga poſztavlyen, Nameſztnik.* An ſtatt eines andern geſetzt, r. Statthalter. *Más helyébe állíttatott.*

Subſto, as, ſtiti, ĭtum, (Neu.) Celſ. *Odzdol ſztoim, Podſztajam, obſztajam,* Inf. *obſztati.* Unterhalb ſtehe, beſtehe, ich bin ſtandhafft. *Alatta-állok, Megállok.* V. *Perſevero, ſubſiſto N.* 1. *&c.*

Subſtrāmĕn, ĭnis, n. *Varr.* &

Subſtrāmentum, i, n. Cato. *Náſztely, Náſztir.* e. Streue. *Allya.*

Subſtrātus, ûs, m. Plin. *Podſztiranye.* e. Unterſtreuung. *Alája terítés.*

Subſtructio, ōnis, f. Cic. *Podgradya, Podnachinyanye, Poddélanye, Podzidanye.* e. Unterbauung, s. Untergebäu, r. Unterzog, e. Tragſäule eines Gebäudes. *Alája építés, Fundámentom vetés.*

Subſtructum, i, n. Vitruv. V. *Subſtructio, Fundamentum N.* 1.

Subſtruo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Plaut. *Podnapravlyam, Podzidávam, temely poſztavlyam. Podgradyam.* Unterbaue, das Fundament ſetze. *Alól építem, Fundámentomot vetek.* Synon. *Subtus ſtruo, Fundamentum jacio, à fundamentis erigo.*

Subſultim, *Adv.* Svet. *Poskakivajuch, Naskakivajuch.* Mit Hupffen und Springen. *Ugrándozva, ſzökdétſelve.*

Subſulto, as, avi, atum, [Neu.] Plaut. *Poskakivam, Naskakivam.* Auf hupffe. *Szökdöm, Ugrom.*

Subſum, sŭbĕs, (Neu. *Anom.*) Cic. *Od zdol jeſzem, pod ńim jeſzem.* Ich bin unter etwas. *Alatta vagyok.* Item V. *Lateo N.* 1.

Subſuo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] Horat. *Podſſivavam, podſſivavam, podterpávam.* Unternähe, unterflicke. *Alája-foldom, Hozzája-varrom.*

Subſurdus, a, um, Quintil. V. *Surdaſter.*

Subtegmĕn, ĭn's, n. *Plin.* &

Subtēmĕn, ĭnis, n. Varr. *Vútek.* r. Weber-Faden, Eintrag im Geweb. *Bél-fonal.*

Subtenuis, *Varr.* Aliquantillùm tenuis.

Subtĕr, *Præp.* V. *Sub N.* 1. *Subtus.* Plato cupiditatem ſubter præcordia locavit. *Cic.*

Subtercutanĕus, *Aurel. Vict.* V. *Succutaneus.*

Subterdūco, is, V. *Subduco, ſubterfugio.* Clam ſe ſubterducere. *Plaut.*

Subterfluo, is, *Plin.* ſubtus fluo.

Subterfūgio, is, ĕre, fūgi, ĭtum, (Neu.) Plaut. *Synon.* Clam aufugio. *Odmekavamſze, podmekavamſze, odbegujem, okradyujemſze.* Davon ſchleiche, heimlich entfliehe, entgehe. *Alattomban elſzaladok, Ellopom magamat, Eltávoztatom.* 2. Activè V. *Declino N.* 1. *Detrecto, Devito.* Militiam ſubterfugere. *Cic.*

Subterlābor, ĕris, apſus ſum, (Dep.) Virg. *Zdola techem, prebajam.* Untenhin flieſſe. *Alatta-folyok.* 2. V. *Subterfugio N.* 1. *Elabor.* ita *Liv.*

Subterlīno, is, *Plin.* Subtus lino.

Sublūvio, ōnis, f. *Claud.* V. *Subluvies.*

Subternăto, as, *Solin.* ſubtus nato.

Subtĕro, is, ĕre, trīvi, trītum, (Act.) Colum. V. *Comminuo.*

Subterrāneus, a, um, Tacit. *Podzemelyzki, pod zemlyum.* Unter-irrdiſch, unter der Erden. *Föld-alatt-való.*

Subterrēnus, a, um, *&*

Subterrĕus, a, um, *Arnob.* V. *ſubterraneus.*

Subterſĕco, as, *Cic.* ſubtus ſeco.

Subtertĕnuo, as, *Lucr.* ſubtus tenuo.

Subtervŏlo, as, *Stat.* ſubtus volo.

Subtervolvo, is, *Ammian.* ſubtus volvo.

Subtexo, is, ĕre, xui, xtum. [Act.] Virg. *Zdola tkem, med drugotkem, podtkavam,* Inf. *podtkati.* Unten anwebe, drunter webe. *Alatta ſzövöm.* 2. Transl. V. *Subiungo N.* 1. Aliquid alicui fabulæ ſubtexere. *Liv.*

Subtīlis,

Digitized by Google

Subtilis, le. Plin. *Tenek*, *Tanak*, *Tanaban*. Dünn, ſubtil. *Vikony*. V. *Gracilis*, *Tenuis* N. 1. 2. Tranſl. *Gluboko-razumni*, *Biſtro-pametni*. Scharffſinnig. *Mil elmejü*, *éles elméjü*, V. *Perſpicax*. ita *Cic*.

Subtilitas, atis, f. Plin. *Tenyächa*. V. *Gracilitas*, *Tenuitas* N. 1. 2. Tranſl. V. *Perſpicacia*. ita Cic.

Subtiliter, *Adv*. Cic. V. *Tenuiter* N. 1. *Perſpicaciter*.

Subtimeo, es, *Cic*. Aliquantillùm timeo.

Subtraho, is, ere, xi, ctum, (Act.) V. *Adimo*, *ſubduco* N. 1. & 2. Alicui aliquid, ſe à curia ſubtrahere. *Cic*.

Subtriſtis, *Terent*. Aliquantillùm triſtis.

Subturpiculus, a, um, &

Subturpis, pe. *Cic*. V. *Turpiculus*.

Subtus, *Adv*. Varr. *Odzdol*, *zdola*, *zpoda*, *odzpoda*, *odzpòd*, *pòd*. Unterhalb, drunten, darunter, unter. *Alatt*, *alatta*, *alattod*, *alattam*.

Subucula, æ, f. Varr. *Podbaliczа*, *podzobunchecz*, *podbalye*. peregr. *Kamiſola*. 1. Unterrock, 2. Weſte, 3. Camiſol, Leibel. *Belsö rubátska*, *Subitza*, *Dolmány-alá-való ſzoros köntös*.

Subvectio, onis, f. *Caſ*. V. *Advectio*, *Vectio*. Item V. *Exaltatio*.

Subvecto, as, *Plaut*. V. *Advecto*, *Convecto*, *Frequenter* & *ſubveho*.

Subvectus, ûs, m. *Tacit*. V. *Subvectio*, *Provectus*.

Subveho, is, *Caſ*. V. *Adveho*, *Conveho*. Item V. *Proveho* N. 1. & 2. *Exalto*, *Extollo* N. 1. *Attollo*.

Subvenio, is, ire, veni, ventum, (Neu.) Cic. *Syn*. Suppetias, opem fero, ſubſidio venio, Auxilior, Adjuvo. *Na pomoch dohajam*. Zur Hülff komme. *Segitségül jövök*. V. *Subſidior*. 2. V. *Advenio*, *Intervenio* N. 1. ita *Tacit*.

Subvento, as, &c *Plaut*. Frequenter ſubvenio.

Subvereor, *Cic*. Nonnihil vereor.

Subverſio, onis, f. Arnob. *Podvernenye*, *Zvernenye*. e. Umſtürtzung, Umvverfung. *Felforgatás*, *Elrontás*, *Elbányás*. V. *Everſio*.

Subverſor, oris, m. Tacit. *Zvernitel*. 1. Umſtürtzer, Umkehrer. *Felforgató*. V. *Everſor*.

Subverto, is, ere, verti, ſum, [Act.] Colum. *Podvráchem*, Inf. *podvernuti*: *preorácham*, *preobrácham*, *zvorácham*, Inf. *zvernuti*, *prebitávam*. Umkehre, umſtürtze, umſtöſſe. *Felforgatom*, *Elrontom*, *Elbányom*. Conſulis decretum ſubvertere: *pro* deſtruere, tollere, abolere. *Salluſt*. Domum delationibus ſubvertere: *pro* perturbare. *Tacit*.

Subvexus, a, um, Liv. V. *Devexus*, *Convexus*.

Subviridis, de. Plin. *Zelenkazt*, *na zelen*, *nekuliko zelen*. Grünlicht. *Zöldellö*, *valamennyire zöld*.

Subula, æ, f. Colum. *Silo*. e. Pfrieme. *Vagató*, *ár*.

Subulcus, i, m. Varr. *Szvinyzki kapitan*. V. *Porcarius*.

Subulo, onis m. *Plin*. Genus cervorum cornua ſubulæ ſimilia habentium. 2. V. *Tibicen*. ita *Feſt*.

Subvolo, as, *Cic*. Surſum volo, ſubtus volo.

Subvolvo, is, *Virg*. ſurſum volvo, ſubtus volvo.

Suburbanitas, atis, f. Cic. *Podvaraske ſzuſzedztvo*, *okolo-varaska bliſina*. e. Nachbauerſchafft, Gegend um der Stadt herum. *Városhoz-való ſzomſzédság*, *környék*.

Suburbanum, i, n. Cic. *Baſchina*, *ſzálás podvaraske*, *blizo varaſſa hiſa*. 1. Meyerhoff *oder* Haus nahe bey der Stadt. *Városon kivül-való majorkodó ház*.

Suburbanus, a, um, Cic. *Okolo-varaski*, *zavaraski*. In der Vorſtadt. *Höſtáti*, *Városon kivül-való*, *Város vidéki*.

Suburbium, ii, n. Cic. *Zounski Varaß*, *Predvaraß*, *Podvaraßje*. e. Vorſtadt. *Höſtát*.

Suburo, is, *Sueton*. Modicè aduro.

Succedaneus, a, um, Plaut. *Meſzto drugoga idúchi*, *poſztavlyen*, *podverſen*. An eines andern Stell geſetzt. *Helyébe következö*.

Succedo, is, ere, ceſſi, ceſſum, (Neu.) V. *Intro* N. 1. *Ingredior* N. 1. Tectum *vel* ſub tectum ſuccedere: *pro* ſubire. *Cic*. V. in *ſubeo*. Urbi ſuccedere: *pro* urbem ingredi. *Virg*. 2. *Na meſzto drugoga idem*, *dohajam*. An eines ſtatt komme. *Valakinek helyébe jövök*. V. *Subſequor*. Alicui *vel* in alicujus locum ſuccedere. 3. Imperſonaliter: *Dobro mi' od ruke ide*, *dobro mi' ſzrecha ſzluſi*, *ſzrechen jeſzem*. Es gehet von ſtatten, es laufft glücklich ab, ich bin glücklich. *Jól és ſzerentsésen eſik dolgom*, *ſzerentsés vagyok*. Omnia mihi ex ſententia ſuccedunt, *h. e.* proſperè cedunt; felicem exitum habent; perinde, ut ſperabam accidunt, eveniunt, cadunt, procedunt. *Vſze mi' dobro naruku y po volyi ide*: *vu vſzem ſzrechen jeſzem*. Es gehet mir alles nach Wunſch und Willen. *Nékem kedvem ſzerint folynak dolgaim*. Hucuſque *Cic*.

Succendo, is, ere, endi, nſum, (Act.) Lucan. *Synon*. Accendo, Incendo, Ignem ſubjicio. *Podiſzem*,

Digitized by Google

Podńiſem, vuiſem, ogeny podm... - Anzünde, das Feuer unterlege. *Meg-gyújtom, Felgyújtom.* Transl. V. *Incito.*

Succenſeo, es, ēre, ui, (Neu.) *Kômu kaj zpogarnyam, zpotſchem, Lyutimſze nad kim.* Ich bin über einen Zornig. *Haragſzom-reá.* V. *Iraſcor, Indignor.* Metuo, ne illi ſuccenſeas. *Cic.*

Succenſio, ōnis, f. Amm. V. *Accenſio.*

Succenſus, a, um, Cic. V. *Incenſus.*

Succentor, ōris, m. Ammian. *Podpopevavecz, za drugem popevavecz.* r. Nachſinger. *Utánn énekló.* Item V. *Concentor.* 2. V. *Incentor N. 1.* ita *Iſidorus l. 6. Orig. c. 19.*

Succentūriātus, a, um, Terent. V. *Subſtitutus.*

Succentūrio, as, avi, atum, (Act.) Gell. V. *Subſtituo N. 1.* Propriè eſt in locum occiſorum militum alios ſubſtituere, centurias explere, ſupplere. *Feſt.*

Succerda, æ, f. Feſt. *Blato ſzvinyzko.* r. Säu-Koth, Säu-Miſt. *Diſznó ganéj, kan ſzar.*

Succerno, is, V. *Subcerno.*

Succeſſio, onis, f. Cic. *Na meſzto drugoga ſztuplyenye, meſzto drugoga priſztuplyenye, za drugem idenye, Naddoſſaſztje, Naſzleduvanye.* e. Nachtrettung, Nachkommung, Nachfolgung. *Valami utánn kövtkezés, valaki tiſztibe állás.*

Succeſsivè, *Adv.* ſpartian. *Jedno za drugem.* Nach und nach, auf einander. *Reddel, utánna-menve.*

Succeſsivus, a, um, Lactant. *Za drugem iducsi.* Aufeinander folgend. *Utánna-menő.*

Succeſſor, ōris, m. Cic. *Nameſztnik, Naſzleditel, Meſzto drugoga poſztavlencsaſztnik, delnik, &c.* r. Nachfolger im Amt, Erbſchafft, &c. der an eines andern ſtatt komt. *Utánna kövtkező, Máſnak tiſztibe álló, &c.*

Succeſsōrius, a, um, *h. e.* Ad ſucceſſionem hæreditatis, dignitatis pertinens. Jus ſucceſſorium. *Amm.* Edictum ſucceſſorium. *Ulp.*

Succeſſus, ûs, m. Liv. *Dokoncsanye, Pripetyenye, na konecz zpelyanye, zverha ſzrecsna ali neſzrecsna.* r. Ausgang, Ausſchlag, glücklicher *oder* unglücklicher Fortgang. *Kimenetel, valaminek jó vagy ſzerentsetlen vége.* Synon. *Eventus.* 2. Temporis ſucceſſu: *h. e.* curſu temporis ſuccedente. *Juſtin. l. 1. c. 8.*

Succeſſus, a, um. Cic. *Steſze je ſzrecsno pripetilo, ſzrecsno zverſsen, ſzrecsnu zverhu imajucsi.* Das da vvohl geräth. *Jól eſett, kimentt, végbez-mentt.*

Succidāneus, a, um, Gell. V. *Succedaneus.*

Succidia, æ, f. Cic. *Herbtiſcbe ſzvinzko, naſzoleno ſzvinzko meſzo.* e. Eingeſaltzene Speckſeite. *Szelni-való ſzalonna.*

Succīdo, is, ĕre, ſuccīdi, ſuccīſum, [Act.] Plin. *Podrezávam, odzdol odrezávam, réſem,* Inf. *rezati.* Unten abſchneide, abhaue. *Alól elmetſzem. Vagom.*

Succĭdus, a, um, Varr. *Juſſen, ſzocben, maſzten.* Safftig, fett. *Leves, nedves.*

Succĭduus, a, um, Ovid. *Opadlyiv, na opadanye nagnyen.* Hinfällig, zum Fall geneigt. *Eséſre hajlandó, eſő félben-való.*

Succinctè, & ſuccinctim, *Adv.* Claudian. V. *Breviter.*

Succinctus, a, um, Cic. *Prepaſzan, Podpaſzan, Obſztert, Ogradyen.* Gegürtet, aufgeſchürtzt, umgeben. *Fel-övedzett, környül vött, öſzve ſzorſitatott, Rövid felkötött rubájú.* 2. Transl. V. *Paratus N. 1. Expeditus N. 1. Agilis.* ita *Quintil.*

Succĭnĕus, a, um, Plin. *Tverdo-ſzmolenzki, iz kamenite ſzmole.* Von Agtſteinen, Agtſteinin. *Gyantából-való.*

Succingo, is, ĕre, nxi, nctum, (Act.) *Podpaſſujem, Pripaſſujem,* Inf. *podpaſzati, pripaſzati.* Untergürte, mich aufſchürtze. *Felövöm, Felkéſzülök.* Item V. *Circumdo, Munio N. 1.* Armis ſe ſuccingere. Pluribus copiis ſe ſuccingere. *Cic.*

Succingŭlum, V. *Subcingulum.*

Succĭno, is, ĕre, cinui, centum, (Act.) Horat. *Za drugem popévam, Podpopévam.* Nach einem ſinge, nachſtimme. *Valaki utánn éneklek.*

Succĭnum, i, n. Plin. V. *Electrum.*

Succĭnus, a, um, *Martial.* V. *Succineus.*

Succīſio, onis, f. Sidon. *Podrézanye.* e. Unterſchneidung. *Alól elmetſzés.* Item V. *Reſectio.*

Succīſīvus, a, um, (à *ſuccido*) Plin. V. *Subſecivus.*

Succlāmātio, onis, f. Liv. V. *Acclamatio.*

Succlāmo, as, Liv. V. *Acclamo.*

Succollo, as, avi, atum, [Act.) Varr. *Na glavu ali na rame jemlyem, z-plécsi ali z-glavum podpiram, Herbet podvergávam.* Auf die Achſel nehme, mit denen Schultern *oder* mit dem Kopff unterſtütze. *Nyakamra veſzem, Magamat alája vetem.* Generatim V. *Fulcio.*

Succōſus, a, um, Colum. V. *Succidus.*

Succreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.] Cic. *Podraſztujem, odzdol priraſztyam, malo po malo raſztem.* Unten fürvvachſe, allgemach vvachſe. *Alatta növök, Felnevekedem.* V. *Accreſco, Creſco, Excreſco.*

Succŭba, æ, f. Ovid. *Podlegavka*. e. Unterliegerin. *Alá heveredő Aſzſzony*. V. *Pellex*.

Succŭbo, as, āre, ui, ĭtum, (Neu.) Apul. *Pod kim leſim, zdola leſim*. Unten lige. *Alája fekſzem*.

Succŭbus, a, um, Ovid. *Podlegavajuchi*, *pod drugem leſechi*. Sich unterlegend. *Alá heveredő*. Refertur ad rem veneream.

Succūdo, is, Varr. V. *Cudo*, *Excudo N.* 1.

Succŭlentus, a, um, Apul. V. *Succidus*.

Succumbo, is, ĕre, ŭbui, ĭtum, (Neu.) *Podlegam*, *pod kákvim dugovanyem opadam*, *pod kaj padam*. Mich unterlege, unterliege, erliege, ſincke. *Alája heveredem*, *valami allat eldűlők, eleſek*. Oneri ſuccumbere: *pro* concidere ſub onere. *Liv*. Viro ſuccumbere: *h. e.* rem veneream pati. *Varr*. 2. Transl. Animo ſuccumbere: *pro* frangi, debilitari, deſperare. *Cic*. Culpæ ſuccumbere: *pro* cedere, conſentire, ſe dedere, ſubjicere. *Ovid*.

Succurro, is, ſuccurri, ſuccurſum, (Neu.) V. *Subvenio N.* 1. 2. V. *Accurro*. 3. V. *Occurro N.* 2. ita *Cic*.

Succurſus, ûs, m. V. *Suppetiæ*, *Subſidium*.

Succus, i, m. Cic. *Szok*, *Jußnozt*, *Mizg*. 1. Safft, e. Feuchtigheit. *Nedveßég*.

Succuſsātor, ōris, m. Non. *Podnaterkavavecz*, *kaſzavecz*, *klyuſzavecz*, *treſzavecz kony*, vulgo *Dróncsavecz*. Ein ſchüttelnd-vverffendes *oder* hart-trabendes Pferd. *Hányó*, *Rázóló*. Dicitur etiam de aliis.

Succuſſio, onis, f. Senec. *Podbianye*, *podtreſzenye*, *podtreſz*, *gore dole gibanye*. e. Starcke Schüttlung, Auf- und Abbevvegung. *Megrendülés*, *Rázódás*. V. *Concuſſio N.* 1.

Succuſſo, as, avi, atum, (Act. Freq.) *Non*. Identidem ſuccutio, Concuſſo.

Succuſſor, oris, m. *Lucil.* apud *Non*. V. *Succuſſator*.

Succuſſus, ûs, m. Cic. *Podtukavanye*, *kaſzanye*, *klyuſzenye*, *natreſzanye*, vulgo *Drónczanye*. Hartes Traben, ſtarckes Schütteln. *Megrázás*, *Hányás*, *Levetés*.

†Succŭtānĕus, a um. *Podkoſni*, *pod koſum buduchi*. Unter der Haut liegend. *Bőr alattvaló*.

Succŭtio, is, ĕre, cuſſi, ſſum, (Act.) Ovid. *Podbijam*, *podtukávam*, *natukávam*, *natreſzávam*, *klyuſzam*, *kaſzam*, *gore - dole - giblyem*, vulgo *Dróncʒam*. Erſchottele, erſchüttle, hart trabe, einen harten Trab gehe. *Hányom*, *Felrázom*. V. *Concuſſo*. Propriè de equis dicitur, quemadmodum & *ſuccuſſo*.

Sŭcerda, æ, f. *Lucil. apud Non.* V. Succerda.

Suctus, ûs, m. Plin. *Czeczanye*, *ſzaſzvenye*. Das Saugen, melcken. *Szopás*, *ſzívás*.

Sūcŭla, æ, f. Plaut. *Praſzichicza*, *ſzvinyicza*, *ſzvinyka*. s. Schvveinlein, Säulein. *Diſznótska*. 2. V. *Hyades*. ita *Plin*. 3. genus machinæ. *Cato*.

Sūdābundus, a, um. *Potéchiſze*, *Potlyiv*. Schvvitzend. *Veritékező*. ita *Auct. Panegyr. ad Piſon*.

Sūdāriŏlum, i, n. Apul. *Rubchecz za obriſzanye pota*, ali *noſza*. s. Schvveiſs-Tüchlein, Schnupff-Tüchlein. *Veríték törlötske*, *ortza törlötske*.

Sūdārium, ii, n. Quintil. *Potni rubecz*, *Rubecz za obriſzanye noſza* ali *obraza*. s. Schvveiſs Tuch, Schnupff-Tuch. *Veríték törlő*, *ortza törlő*, *keſzkenő*.

Sudātio, onis, f. Senec. *Potenye*, *znojenye*. e. Schvvitzung, das Schvvitzen. *Veritékezés*.

Sudātor, ōris, m. Plin. *Potitel*, *koiſze poti*, *znojnik*. Der da ſchvvitzet. *Veritékező*.

Sūdātōrium, ii, n. Senec. *Potilnicza*. e. Schvvitz-Stube. *Gőz fördő*. V. *Laconicum*, *Caldarium N.* 2.

Sudatorius, a, um, Plaut. *Potni*, *znojni*. Zum Schvvitzen dienlich. *Veritékeztető*.

Sudātrix, īcis, f. Martial. *Potitelicza*, *kojaſze poti*. Die da ſchvvitzet. *Könnyen izzadó aſzſzony*.

Sŭdēs, is, f. Cæſ. V. *Contus*, *Pālus*, *Pertica N.* 1. *Vallus*.

Sūdo, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Potimſze*, *Znoimſze*. Schvvitze. *Veritékezem*. Sanguine ſudare. *Liv*. Item V. *Exſudo*. Mella ſudare. *Virg*. 2. Metaphoricè: *Tesko*, *júto délam*. Schvvehr arbeite. *Keményen munkálódom*. Pro communibus commodis ſudandum nobis eſt. *Id. pro Sext*.

Sūdor, ōris, m. Cic. *Pòt*, *Znoj*. 1. Schvveiſs. *Veríték*. 2. Metonymicè. *Veliko*, *tesko delo*, *trùd*. Groſse Arbeit, Mühe. *Nagy munka*.

Sūdōrus, a, um, Apul. *Oznojen*. V. *Sudabundus*.

Sūdum, i, n. Cic. *Jaſznoſzt neba*. Das Helle am Himmel. *Felhő nélkül-való ég*. Item V. *Serenum*.

Sūdus, a, um, Virg. V. *Serenus N.* 1.

Svĕcia, æ, f. Geogr. *Sveczia kralyesztvo*. s. Königreich Schvveden. *Soltzia orſzág*. Regnum Europæ, pars Scandinaviæ, clauditur Moſcoviâ, Daniâ & Norvegia Caput Regni *Holmia*, Germanis *Stockolm*.

Sveo, es, ēre, ēvi, ētum, (Neu.) Cic. V. *Soleo*.

Suēra, æ, f. *Szvinzko meſzo*. s. Schvvein-Fleiſch.

Digitized by Google

Fleiſch. *Diſznó-hus.* Ita legit *Turnebus ex Varr.*

Sveſco, is, ĕre, [Neu. *Inch.*] Tacit. V. *Aſſueſco.* Præt. & ſup. mutuatur à *Soeo*, unà & Significationem.

Svētus, a, um. Cic. *Navaden*, *Priuuchen* Gevvohnt. *Szokott.* V. *Solitus.*

Svēvia, æ, f. Tacit. *Derſava ſ'vabzka.* s. Schvvaben-Land. *Soába orſzág.* Provincia Germaniæ inter Franconiam, Helvetiam, Rhenum & Bavariam.

Suffarcino, as, avi, atum, [Act. à *ſub* & *Farcio*] Plaut. *Dobro nadēvam, nagnyetávam*, Inf. *nagnyeſzti.* Voll ſchopffe, voll ſchoppe. *Jól megtőltöm.*

Suffectio, onis, f. Arnob. V. *Subſtitutio.*

Suffectus, a, um. Liv. V. *Subſtitutus.*

Suffĕrentia, æ, f. Tertull. V. *Tolerantia.*

Suffĕro, ers, (Act. *Anom.*) Cic. *Podnaſſam.* Ertrage. *Elviſelem.* V. *Perpetior.* 2. Præt. *Suſtŭli*, ſup. *ſublātum* eandem communem cum *Tollo* habet ſignificationem.

Suffertim, *Adv.* Sveton. *Na punom, Nagnyeteno.* Völliglich, dichte. *Tellyeſen.* V. *Spiſſè N. 1.*

Suffertus, a, um, à *Suffercior.* Sveton V. *Fartus, Refertus, Spiſſatus.*

Suffervefacio, ſuffervefio, V. *Subfervefacio*, *&c.*

Sufferveo, & ſubferveo, *Apul.* Nonnihil ferveo.

Suffĭciens, entis, *om.* Liv. *Zadovolyen, Zadoſztan, zadoſztna, zadoſztno.* peregr. *Baſtant.* Hinlänglich, genugſam. *Elég.*

Sufficientĕr, *Adv.* Ulp. *Zadovolyno, zadoſzti,* ali *zadoſzta.* Genugſamlich, zur Genüge. *Elégképen.*

Sufficientia, æ, f. Tertull. *Zadovolynozt, Doſzta.* e. Genugſamkeit. *Elégség.*

Suffĭcio, is, ĕre, ēci, ectum, [Act.] Cic. *Zadoſzta-ſzem.* Ich bin genug. *Elég vagyok.* 2. V. *Subſtituo N. 1.* Conſul mortuo ſufficitur. *Id.* Item V. *Subminiſtro, Addo N. 1.* Animos & vires alicui ſufficere: *pro* ſubminiſtrare, addere. *Virg.*

Suffīgo, is. *Plin.* V. *Affigo.*

Suffīmĕn, ĭnis, n. Ovid. *&*

Suffimentum, i, n. Cic. *Kadilo.* s. Rauchvverck. *Füſtölő eſzköz.*

Suffĭo, is, īre, īvi, & ii, itum, (Act.) Colum. *Kadim, dim chinim, podkadivam*, Inf. *podkaditi.* Räuchere, Rauch mache. *Füſtölöm, Füſtel téſzek.*

Suffītio, onis, f. Plin. *Kadenye*, *Pokadenye.* e. Räucherung. *Füſtölés, Megfüſtölés.*

Suffītor, ōris, m. Plin. *Kaditel, Podkaditel, Nakaditel.* r. Räucherer, r. Rauchmacher. *Megfüſtölő, Füſtel tévő.*

Suffītus, ūs, m. Plin. V. *Suffitio*, *Suffimen.*

Sufflābĭlis, le, Prudent. *Podpublyiv*, *Izpublyiv.* Ausblaslich. *Alól fúbató, kifúbató.*

Sufflāmĕn, ĭnis, n. Juven. *Zavretek*, *zaporni lancz, ali guſva, &c.* e. Radſperre, Hemmkette. *Kerék kötő a' lejtőn.* Item generatim V. *Retinaculum, Retardatio, Impedimentum N. 1.*

Sufflāmĭno, as, avi, atum, [Act.] Senec. *Zaviram*, *kolo zapiram z-lanczom*, *&c.* Rad Spanne, mit einer Ketten ſperre. *A' kereket megkötöm.* 2. Transl. V. *Retineo*, *Refreno.*

Sufflammo, as, Sidon. V. *Inflammo, ſuccendo.*

Sufflātio, onis, f. Plin. *Podpuhavanye*, *Napuhavanye.* e. Unterblaſung, Aufblaſung. *Felfúvás, Reá-fúvás.*

Sufflātus, a, um, Plin. *Napuhnyen.* Aufgeblaſen. *Felfúvott.* 2. Transl. V. *Tumidus N. 1. & 2.* ita *Auct. ad Heren.*

Sufflāvus, a, um. V. *Subflavus.*

Sufflo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Zdola puſſem, podpuhávam.* Unten hin blaſe, einblaſe. *Alája fúvom.* Item V. *Inflo N. 1. 2.* Transl. V. *Inflammo N. 2. Exacerbo, Concito N. 1. Incito.* ita *Plaut.*

Suffōcātio, onis, f. Plin. V. *Præfocatio, ſtrangulatio.*

Suffōco, as, Cic. *Zaduſſujem*, *zadávlyam*, *&c.* V. *Præfoco. ſtrangulo.*

Suffŏdio, is, ĕre, fōdi, ſſum, [Act.] Colum. *Podkápam.* Untergrabe. *Alól megáſom*, *megkapálom.* Item V. *Transfigo.* Equum ſuffodere. *Caſ.*

Suffoſſio, onis, f. Senec. *Podkopanye*, *Podkápanye.* e. Untergrabung. *Megáſás.*

Suffrænatio, V. *Suffrenatio.*

†Suffrāgānĕus, i, m. *Biskupov nameſztnik*, *Biskup podpomochnik.* Item *Glavnomu Biſkupu* iliti *Erſſeku podloſen Biskup.* r. Weyh-Biſchoff. *Item* Ein Biſchoff ſo unter einen Erzbiſchoff gehört. *Püspök ſegitője vagy helyette-való.* Item *érſek alatt-való Püspök.*

Suffrāgātio, onis, f. Cic. *Privolyenye*, *Zvolyum priſztajenye.* e. Beyſtimmung, Zuſtimmung. *Egyet értés az itiletben, Jó akaratt ſegitség.*

Suffrāgātor, oris, m. Cic. *Privolyitel*, *Zvolyum priſztajavecz.* r. Beyſtimmer, der einem ſeine Stimme giebt. *értelem mondó, Javalló.*

Suffrāgātōrius, a, um, Q. Cic. *Privolyni*, *pri-*

Digitized by Google

volyenyu ali *privolyitelu ſzliſſajuchi.* Mit einſtimmig, beyſtimmig, günſtig. *Egyet értéſi, Javalláſra-való.*

Suffrāgium, ii, n. Cic. *Privolya na izboru, &c. Odvet, Volyo-priſztoje.* e. Stimme, ſo man in der Wahl. *oder* zu Berathſchlagung einer Sache giebet. *Akaratomnak, értelmemnek ki-iráſa* vagy *mondáſa az itéletben.*

Suffrāgor, āris, āri, ātus ſum (Dep.) Cic. *Odvet* ali *privolyenye kömu dajem, z-volyum na izboru priſztájem.* Einem in der Wahl die Stimme gebe. *értelmemet kimondom, Javallok valamit.* 2. Generatim V. *Subſcribo N.* 2. *Faveo, Adjuvo.* Alicujus cupiditati ſuffragari. *Id. ad Brut. ep.* 18.

Suffrēnātio, onis, f. Plin. *Zkup-vézanye, kamenya,* ali *drévja vuſzányu zkup-ſzpinyanye.* e. Zuſammenklammerung der Steine &c. *öſzve-foglalás, tſatlás, köveknek* vagy *fáknak öſzve-kötéſek az épületben.*

Suffrendeo, es, *Amm.* Aliquantùm frendeo.

Suffrĭco, as, *Colum.* Leviter, modicè frico.

Suffringo, is, *Cic.* V. *Frango, Infernè frango.*

Suffŭgio, is, *Liv.* Fugio, Confugio, Glam fugio, ſubtus fugio.

Suffŭgium, ii, n. Tacit. V. *Refugium.*

Suffulcio, is, ire, ſi, ltum, (Act.) Plaut. *Podpiram.* Unterſtütze. *Támaſztom, Gyámolítom.*

Suffūmigo, as, avi, atum, (Act.) Cels. *Odzdól kadim, dim pod kém ckinim, podkadyujem,* Inf. *podkaditi.* Unterhalb rauch mache, beräuchere. *Alól megfüſtölöm, valami alá füſtöt vetek.* Item V. *Fumifico.*

Suffundo, is, ĕre, fūdi, fūſum, (Act.) Plaut. *Podlévam.* Untergieſſe. *Alája-öntöm.* Item V. *Affundo, Infundo N.* 1. *Perfundo N.* 1. Facies rubore ſuffunditur: *h. e.* rubeſcit, *ſeu* ſanguis ſubter cutem diſpergitur. *Virg.* Malevolentiâ ſuffuſus animus. *Cic.*

Suffūror, āris, *Plaut.* Furor, Glam furor.

Suffuſcus, & ſubfuſcus, *Tacit.* Nonnihil fuſcus.

Suggĕro, is, ĕre, geſſi, geſtum. (Act.) Cic. *Na pamet donaſſam, ſzpomenujem, na vuho povédam, priſſeptávam.* Erinnere, einſage, einblaſe. *Emlékezetre hozzom, Fülbe ſzólok, Belé-fúvom.* 2. V. *Suppedito N.* 1. Copiam argumentorum alicui ſuggerere. *Id.* 3. V. *Sufficio N.* 2. Bruto Horatium ſuggerunt. *Liv.*

Suggeſtio, onis, f. Vopiſc. *Na pamet donaſſanye, ſzpomenenye, naſſeptanye, na vuho povédanye.* e. Erinnerung, Einblaſung, Einſagung, Einſprechung. *Elmébe hozzás; Fülbe fúvás, Megemlékezés.* 2. V. *Subminiſtratio.* ita *Cal. Aurel.*

Suggeſtum, i, n. Cic. *Dugovanye nadignyeno, méſzto izviſſeno, viſzoka ſztojalnicza, pripovedalnicza,* vulgo *prodekalnicza.* Ein erhöhter Ort, r. Predig-Stuhl, e. Cantzel. *Magas hely, Prédikálló-ſzék.* Synon. *Pulpitum, &c.*

Suggeſtus, ûs, m. Plin. V. *Suggeſtum.* 2. V. *Suggeſtio.* ita *Ulp.*

Suggillātio, onis, f. Plin. *Do modricz Bijenye, do chernyavke vudrenye.* e. Blau-Schlagung. *Meg-ütés a' kékülésig.* 2. Transl. *Prigovarjanye.* e. Verläumbdung. *ótsárlás, valakit megſzólás.* V. *Reprehenſio N.* 1. *Detractio N.* 1. *Contumelia.* ita *Liv.*

Suggillo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Do modricz bijem, Vudaram do chernyavke.* Blau ſchlage. *ütéſſel megkékítem.* 2. Transl. *Prigovorjam.* Verläumbde. *ótsárlom, Rágalmazom.* V. *Reprehendo N.* 2. *Oblatro N.* 2. *Detraho N.* 3. *Calumnior.* ita *Ulp.*

Suggrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Tacit. *Skomczè podhajam, priſztuplyujem.* Heimlich hinzu gehe. *Titkon utánna mégyek.*

Suggrunda, ſuggrundatio, &c. V. *ſubgrunda, &c.*

Sūgillatio, ſūgillo, V. *Suggillatio, &c.*

Sūgo, is, ĕre, ſuxi, ſuctum, (Act.) *Czeczam, ſzaſzmem.* Sauge. *Szopok, ſzívok.*

Suī, ſibi, ſē, *vel.* Cic. *Szebe, ſzebi, ſzebe.* Sein *oder* ſeiner, ihme, ſich. *Magát, magának, magát.* Secum. *Z-ſzobom.* Mit ſich. *Magával.* ita *Cic.* Semet, *Synon.* ſe ipſum. *Szamoga ſzebe.* Sich ſelbſt. *Maga magát.* ita *Liv.*

Sŭīlĕ, is, n. Colum. V. *Hara.*

Suillus, a, um, Liv. V. *Porcinus.*

Sulcāmĕn, ĭnis, n. Apul. *Brazda, Jarek med ſzlogi.* Eine Furche. *Barázda.*

Sulcātim, *Adv.* Pompon. JCt. *Na brazde, kakti brazde, na náchin brazdib.* Der Furchen nach, wie Furchen, Furchen-Weiſe. *Barázdánként.*

Sulcātor, ōris, m. Stat. *Brazdich, Brazda delavecz.* r. Furchen-Macher. *Barázda tſináló.* V. *Arator.* Item Transl. V. *Navigator, Nauta.* ita *Silius.*

Sulco, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Brázdim, Jarke ali brazde délam.* Furche, Furchen mache. *Barázdát tſinálok.* Item V. *Aro.* 2. Transl. V. *Navigo N.* 1. Fragili lignô maria ſulcare. *Ovid.*

Digitized by Google

Sulcŭlus, i, m. Colum. *Brazdicza.* s. Furchlein, kleine Furche. *Barázdátska.*
Sulcus, i, m. Cic. V. *Sulcamen.*
Sulphŭr, ŭris, n. Plin. *Sveplo*, *ſzumpor.* r. Sehvveſel. *Kénkö.* ita ſcribit *Manut. Voſſius* autem *Sulfur.*
Sulphŭrāria, æ, f. JCt. *Sveplenicza.* e. Schvveſel-Hütte. *Kénkö-bánya.*
Sulphŭrātus, a, um, Plin. *Z-ſveplom zmêſſan, Poſveplen.* Geſchvveflet. *Kénkövs.*
Sulphŭrēus, a, um, Plin. *Sveplen*, *iz ſvepla.* Schvveſelich, ſchvveſelicht. *Kénkövi*, *Kénkőböl-való.*
Sulphŭrōſus, a, um, Vitruv. *Sveplaat*, *pun ſvepla.* Voll Schvveſel. *Kénkövel teli.*
Sum, ĕs, eſsĕ, fŭi, (Neu. *Anom.*) *Jeſzem.* Ich bin. *Vagyok.* Eſt mihi dedecori, honori, &c. Eſſe animô bonô, Eſſe cibi minimi. 2. V. *Habeo N. 1.* Nulla nobis cum Tyrannis ſocietas eſt. 3. Eſſe ab aliquo, *vel* pro aliquo. *h. e.* ſtare ab aliquo. 4. Eſt mihi minus cum illo: *pro* non convenio. 5. Domi ſuæ eſſe: *pro* degere, vivere, manere, morari, verſari, habitare. *Hucusque Cic.*
Sūmĕn, ĭnis, n. Plin. *Szvinyzko vimme, Terbuh ſzvinyzki.* e. Sau *oder* Schvveins-Euter, r. Schmeer-*oder* Unten-Bauch. *Szoptató diſznó haja.* 2. Transl. V. *Pinguedo*, *Abdomen*, *Ubertas.* ita *Varr.*
Summa, æ, f. Cic. *Zkup-ſzpravnoſzt broja*, *Kupchina broja*, *Vſzega zkup-vzetje*, *kratko vſzega zkup zavetje*, *oſzebujnozt kakvega dugovanya.* Die gantze Summe, Haupt-Summ. r. Haupt-Begriff, *oder* überſchlag, Innhalt eines Dings, s. Haupt-Weſen eines Dings. *Egéſz Summa*, *Dolognak veleje*, *Fö pontja.* Ad Summam, *vel* in Summa: *pro* Summatim. *Id.*
Summārium, ii, n. Senec. V. *Compendium N. 1. Breviarium.*
Summās, ātis, *com.* Plaut. V. *Princeps*, *Primas*, *Optimas.*
Summātim, *Adv.* Cic. *Vſze ſzkup*, *na kratkom*, *zkupchno.* In einer Summa, überhaupts, kurtz, kürtzlich, alles in allen. *Egy ſummában*, *öſzve-foglalva*, *Röviden.*
Summātus, ûs, m. Lucr. V. *Principatus*, *Primatus.*
Summē, *Adv.* Cic. *Najviſſe.* Zum höchſten, am meiſten. *Felette-igen.* V. *Maximè*, *Potiſſimum*, *Plurimùm.*
Summergo, is, V. *Submergo.*
Summiſsē, *Adv.* V. *Submiſsè.*
Summĭtās, ātis, f. Pallad. *Naigornya viſſina.* e. Oberſte Höhe. *Felſőség.* V. *Faſtigium N. 1. Vertex*, *Altitudo N. 1.*
Summitto, is, V. *Submitto.*
Summŏpĕre, *Adv.* Cic. *Zevſzema.* Aufs höchſte. *Felette-igen.* V. *Summè*, *Maximopere.*
Summŏveo, es, V. *Submoveo.*
Summŭla, æ, f. *Senec.* Parva ſumma.
Summum, i, n. Cic. V. *Summa*, *ſummitas.*
Summùm, Adv. *Najvech*, *najviſſe.* Aufs höchſte. *Mindenek felett.* Duo millia nummûm, aut ſummùm tria dediſſet. *Cic.*
Summus, a, um. *Najviſſ*, *Naigornyi.* Der höchſt, oberſt. *Felſöbb.* Item V. *Maximus*, *Primarius*, *Præcellens*, *Laudabilis*, *Glorioſus N. 1. Nobilis*, *Illuſtris N. 2.* Ad ſummum: V. *Summùm.* ita *Cic.*
Summuſſus, ſummūto, V. *Submuſſus*, *&c.*
Sūmo, is, ĕre, ſumſi, *&* ſumpſi, ſumtum & ſumptum, (Act.) V. *Accipio N. 1. Capio N. 2.* 2. V. *Arrogo*, *Attribuo*, *Vendico N. 1. Aſſumo N. 1.* 3. V. *Eligo.* 4. De aliquo ſupplicium ſumere, *vel* Pœnam ex inimico ſanguine ſumere: *pro* punire, morte plectere. Pecunias mutuas, *vel* mutuum ſumere, *pro* accipere. *Zaduſitiſze.* V. in *Mutuus N. 2.* Hactenus *Cic.*
Sumptĭfăcio, is, ĕci, actum, (Act.) Plaut. *Troſſim*, *ſztroſſke chinim.* Die Koſten anvvende. *Költséget tsinálok.*
Sumptio, onis, f. (vel *ſumptio*, & ſic de aliis) Cato. *Vzetje*, *Nuter jemanye.* e. Nehmung, Einnehmung. *Feloltel.* V. *Acceptio.* Item V. *Aſſumptio N. 1.* ita *Cic.*
Sumptito, as, avi, atum, [Act. *Freq.*] Plin. V. *Accepto*, *Frequenter & ſumo.*
Sumptuārius, a, um, Cic. *Potroſſni*, *Troſſni*, *Potroſſlyiv*, *za van davanye odluchen.* Ausgebig, zum Ausgeben gehörig. *Költségbez való.*
Sumptuōsē, *Adv.* Cic. *Potroſſlyivo*, *Potroſſno*, *Z-velikemi ztroſſki.* Mit groſſen Ausgaben. *Fö költséggel.* V. *Opiparè*, *opimè*, *magnificè.*
Sumptuōsĭtas, atis, f. Sidon. *Velika potroſſlyivoſt.* e. Aufvvendung vieler Unkoſten. *Nagy költség.*
Sumptuōſus, *&* ſumtuoſus, a, um, Activè: *Velike ztroſſke chinechi*, *vnogo-troſſechi.* Groſſe Unkoſten aufvvendend. *Sokat költö.* Paſſivè: *Z-velikemi ztroſſki vuchinyen*, *vnogo ſztojechi.* Koſtbarlich, verthuig. *Fö költségü.* V. *Opiparis*, *Magnificus*, *Lautus N. 2. Pretioſus.* ita *Cic.*
Sumptus, *vel* ſumtus, ûs, m. Cic. *Ztroſſek*, *Potroſſek.* e. Unkoſten, Speeſen. *Költség.* V. *Impenſa.*
Suo, is, ĕre, ſui, ſūtum, [Act.] Gell. *S'ivam.* Näe. *Varrom.* V. *Sarcio N. 1.*

Digitized by Google

Sŭpellectĭcārĭus, a, um, Ulp. *Pohiſtoen, Pohiſni.* Zum Haus-Geräthe gehörig. *Házi eſzközbez-való, Házi ſzerſzámboz-való.*

Sŭpellex, ectĭlis, f. Cic. *Pohiſtvo.* r. Haus-Rath. *Minden házi eſzköz.* Linea ſupellex. *Rubje.* e. Weſch. *Fejér rubai eſzköz.*

Sŭpĕr, *Præp.* V. *Supra N.* 1. & regit *Accuſ.* Noluit ſuper tumulum quidquam ſtatui. *Cic.* Poëticè etiam *Abl.* Fronde ſuper viridi requieſcere. *Virg.* Aliquid ſuper cœnam agere, ſuper menſam narrare, legere: *h.e.* tempore cœnæ, in cœna, &c. *Plin.* Ponitur etiam *pro* pluſquàm. *Vech nego, viſſe, zverbu.* Mehr als, über. *Több mintſem, Fellyül.* Aliquem ſuper omnia amare: *h.e.* peculiariter. *Köga oſzebujno,* ali *zverbu oſzega lyubiti.* Einen abſonderlich, *oder* über alles lieben. *Valakit kivaltképen* avagy *mindenek felett ſzeretni.* Texerat ſuper octingentos annos. *Tacit.* 2. V. *De N.* 1. & petit *Abl.* Hac ſuper re ſcripſi ad te. Cic. *Od toega,* ali *zverhu toga jeſzem tebi piſzal.* Ich habe dir von dieſer Sach geſchrieben. *E' felöl irtam néked.* 3. Ponitur adverbialiter pro *Deſuper.* Et ſuper è vallo proſpectant. *Virg.* Item pro *Inſuper N.* 1. *Ampliùs, Plus, Pluſquàm.* Pœnas dedit ſuper, quàm ſatis eſt. Satis ſupérque habere. *Cic.*

Sŭpĕrābĭlis, le, Liv. *Obladlyiv, Preobladatiſze moguch.* Leicht zu übervvinden, übervvündlich. *Meggyözhető, Fellyül-múlható.*

Sŭpĕrābundo, as, avi, atum, (Neu.) Ulp. *Preobilen jeſzem. Preobilno imam.* Ich bin gar überflüſſig, überfluſs habe. *Felette-igen bövölködöm.* Item V. *Superfluo.*

Superaddo, is, ĭdi, ĭtum, (Act.) Virg. *Nadodájem. Pridodájem.* Noch darzu gebe, *oder* thu. *Fellyül reá adom.*

Superaddūco, is, Plaut. V. *Inſuper N.* 1. & *Adduco.*

Superadjicio, *Apic.* Inſuper adjicio, ſuperaddo.

Superadĭmo, is, *Amm.* Inſuper adimo.

Superadorno, as, *Senec.* Inſuper adorno.

Superadſto, as, *Liv.* V. *Supra N.* 1. & *Adſto.*

Superaggĕro, as, *Colum.* Inſuper *vel* ſupra aggero.

Superăgo, is, *Tibull.* ſupra ago.

Sŭperallĭgo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Nadoveſujem, zgora priveſujem.* Noch darzu *oder* drüber anbinde. *Fellyül reá kötöm.*

Sŭpĕrātio, onis, f. Vitruv. *Preobladanye.* e. Übervvindung. *Meggyözés.*

Superātor, oris, m. Ovid. *Preobladavecz.* Ein übervvinder. *Meggyözö.*

Sŭperbè, *Adv.* Cic. *Obolno, Gizdavo, Uznoſzito.* Hoffärtiglich, hochmüthig, trotzig. *Kevélyen.*

Sŭperbĭa, æ, f. Cic. *Gizdozt, Obolnozt, Obolozt, Gizda, Uznoſzenozt.* e. Hoffarth, r. Ubermuth, e. Hoffärtigkeit, Stoltzheit. *Kevélység.*

Sŭpĕrbĭbo, is, ĭbi, ĭtum, [Act.] Plin. *Zverhu chefza pijem.* Darauf trincke. *Valamiré iſzom.*

Sŭperbĭlŏquentia, æ, f. Cic. *Gizdavo-govorlyivozt, obolo govorenye.* Eine hoffärtige ſtoltze Rede. *Kevélyen-ſzólás, fennyen ſzólás.*

Sŭperbio, is, īre, īvi, ītum, (Neu.) Cic. *Gizdamſze, obolimſze, gizdav jeſzem.* Ich bin hoffärtig, ſtoltz. *Kevélykedem, Negédeskedem.*

Sŭperbus, a, um, Cic. *Gizdav, Obol, Obolen, Uznoſzit.* Hoffärtiglich, hochmüthig, ſtoltz. *Kevély, Fenn-látó.* 2. V. *Præſtans.* ita *Virg.*

Sŭpercĭlĭōſus, a, um, Senec. *Obervazt.* Augenbräumig. *Nagy ſzemöldökü.* Metonymicè V. *Superbus, Severus.*

Sŭpercĭlium, ii, n. Cic. *Oberva, Gornya Oberva.* e. Augbraum, Ober-Augbräme. *Szemöldök.* 2. Metonymicè V. *Severitas, ſuperbia, &c.*

Superclaudo, is, *Liv.* Supernè claudo.

Supercontĕgo, is, *Celſ.* ſupernè contego.

Supercorruo, is, *Valer. Max.* ſupra corruo, cado.

Supercreſco, is, ĕre, ēvi, ētum, (Neu.) Celſ. *Zverhu raſztem.* Ubervvachſe. *Felette-felnövök.*

Supercŭbo, as, *Colum.* ſupra cubo, jaceo, dormio.

Supercurro, is, *Plin.* ſupernè, *vel* ſupra curro.

Sŭperdūco, is, ĕre, xi, ctum, [Act.] *Nadopelyávam, Joſs k-tomu pelyam* ali *pripelyávam.* Noch darzu führe, mehr zuführe, über etvvas einführe. *Többet hozok reá.* Filio novercam ſuperducere. *Quintil.*

Superĕdo, is, *Plin.* Rursùs edo.

Supereffluo, is, *Valer. Max.* ſupra effluo, ſuperabundo.

Sŭperfĭcĭālis, le, *Tertull.* &

Sŭperfĭcĭārius, a, um, Senec. *Zvunzki, zvraini.* Ausvvendig, äuſſerlich. *Külső, Végső.* Homo ſuperficiarius: *h.e.* qui alienum ſolum pro ædificio conduxit, à quo annuam penſionem ſolvit. *Paul. JCt.* Ædes ſuperficiaria: *h.e.* In ſolo conducto poſita. *Ulp.*

Sŭperfĭcĭēs, ēi, f. Cic, *Zvunzka ſztran vſzakoga*

Digitized by Google

koga dugovanya, zvunzko-licaje. Das auswendige eines Dinges, Ober-Fläche. *Valaminek külsö ſzine vagy réſze.*

Sŭperfluè, *Adv.* Symmach. *Nepotrebno, Viſſeredno.* Unnöthig, überflüſſig. *Szükség felet, Fellyül-folyóul.*

Sŭperfluĭtās, ātis, f. Plin. *Nepotrebnoszt.* e. Unnöthigkeit. *Szükség felett-valóság.* V. *Redundantia.*

Superfluo, is, ĕre, xi, xum, [Neu.] Plin. *Prèk techem, zverbu techem.* überflieſſe, überlauffe. *Fellyül-folyok.* Transl. V. *Abundo, ſuperabundo.*

Superfluus, a, um, Plin. *Viſſe-redni, Prèk-tekùchi, Preobilni.* überflüſſig. *Kelletinél több, Fellyül-folyó, Bövölködö.* Item V. *Supervacaneus.*

Superfulgeo, es, *Stat.* Deſuper fulgeo, *vel* affulgeo.

Superfundo, is, *Liv.* V. *Affundo, Deſuper* vel *inſuper & fundo.*

Superfūſio, onis, f. Pallad. *Zverbu-vlèvanye, Zgora vlèvanye.* e. Drüber-Gieſſung. *Fellyül-töltés.* Item V. *Affuſio.*

Supergĕro, is, eſſi, eſtum, (Act.) *Colum.* Surſum porto, ſupernè aggero, ſuperjacio, ſuperimpono.

Supergrĕdior, ĕris, ĕdi, eſſus ſum, (Dep.) Plin. *Chez kaj idem, zverbu chesza prehajam.* über etwas gehe, überſchreite. *Valamin fellyül-mégyek.* 2. Transl. V. *Præcello, ſupero N. 1.* Omnem laudem ſupergredi. *Quintil.*

Supĕri, ōrum, m. Virg. *Bogovi.* Die Götter. *Iſtenek.* Item V. *Cœlites.*

Sŭpĕrjăceo, es, *Cels.* ſupra *vel* ſupernè jaceo.

Superjăcio, *vel* ſuperjĭcio, is, ĕre, jēci, jactum, *vel* jectum, [Act.] Colum. *Na kaj bitam, zverbu chesza bitam, nadobitávam.* Darauf werffe. *Fellyül reá-vetem.* Transl. V. *Superaddo.* ita *Liv.*

Superimpōno, is, ſui, ſitum, (Act.) Liv. *Na kaj, zgora,* ali *zverhu chesza poſztavlyam, nadpoſztavlyam.* Oben drauf lege, auflade. *Fellyül valamire téſzem.* V. *Superpono.*

Superincĭdo, *Liv.* ſuperincreſco, *Cels.* ſuperincŭbo, *Liv.* ſuperincumbo, *Ovid.* ſuperincurvo, *Apul.* ſuperinduco, *Plin.* ſuperinduo, *Suet.* ſuperinfundo, *Cels.* ſuperingĕro, *Plin.* ſuperinjicio, *Virg.* ſuperinſideo, *Lucr.* ſuperinſpicio, *Sidon.* ſuperinſterno, *Liv.* ſuperinſtruo, *Colum.* ſuperintĕgo, *Plin.* ſuperintōno, *Virg.* ſuperinungo, *Cels.* Horum & ſimilium notionem ex ſignificatione ſimplicium, & ex hactenus dictis facilè dignoſces.

Sŭpĕrĭŏr, *com.* us, *n.* ōris, *om.* Comp. à *ſuperus.* Cic. *Gornyeji, gornyeſſi, viſſi.* Ober, höher. *Fellyebb-való, Felsö.* Synon. *Altior, Editior, ſublimior.* Hinc 2. Transl. *Jakſſi, zmoſneiſſi, vekſſi, preſtimaneiji.* Mächtiger, gröſſer, fürtrefflicher. *Hatalmasbb, nagyobb, jelesbb.* V. *Potior.* Et Subſtantivè: *Poglavàr, glavàr, ſztareſſina, poglaviczа.* e. Obere. *Fellyebb-való.* Ordine, dignitate, ingenio ſuperior. *Id.* 3. Translatè ad Tempus V. *Præteritus N. 1.* Nocte ſuperiore: *h. e.* proximè lapſâ, præteritâ. *Id.* Gloria ſuperiorum: *h. e.* majorum, prædeceſſorum. *Id.* Eſſe, *vel* evadere ſuperiorem in aliqua re: *pro* vincere, ſuperare, triumphare. *Cæſ.*

†Superiōrĭtās, atis, f. V. *Præſtantia.* Item *Poglavarztvo, Glavarztvo, Sztareſſinztvo.* e. Obrigkeit. *Fellyebb-valóság.* Latinè *Poteſtas, Magiſtratus.*

Sŭpĕrius, *Adv.* Senec. *Od-zgòr, na gornyi ſztrani, gore viſſe.* Oberhalb, weiter oben. *Oda-fel, Fenn.* Dictum eſt ſuperiùs. *Capitol.*

Superlābor, ĕris, *Senec.* ſupra labor.

Superlātio, onis, f. Cic. *Zverbu,* ali *zgora noſzenye, nadnaſſanye.* Item *Zverbu iſztine govorenye.* e. Drüber-Tragung. *Item* überflüſſige Rede. *Fellyül reá-hozás.* Item *Igen nagyot mondás, mellyet ſenki nem hiſzen.* 2. V. *Prælatio, Exaltatio.* ita *Valer. Max.*

Sŭperlīmĭnārĕ, is, n. Plin. *Nadprag.* Die obere Thür-Schwelle. *Felsö küſzöb.* V. *Limen N. 2.*

Superlino, *Pallad.* Inſuper lino.

Supermando, is, *Plin.* Inſuper mando.

Supermeo, *Plin.* Supermĭco, *Senec.* Supermunio, *Colum.* Supernè *vel* ſupra meo, &c.

Sŭpernās, ātis, *om.* Plin. V. in *Infernas.*

Supernaſcor, *Cels.* Innaſcor, ſupernè naſcor, poſt naſcor.

Supernăto, as, *Colum.* V. *Inno, Innato.*

Sŭpernātūrālis, le, Theol. *Zverbu-naravzki,* ali *naturalzki.* übernatürlich. *Természet felett-való.*

Sŭpernè, *Adv.* Liv. *Odzgòr.* Oben herabwerts. *Fenn-valóul.* V. *Deſuper.* 2. V. *Supra N. 1.* ita *Plin.*

Sŭpernūmĕrārius, a, um, Veget. *Viſſe-brojni, zverbu* ali *zvan broja.* Der über die ordentliche Zahl iſt. *Szamon fellyül-való.*

Sŭpernus, a, um, Plin. *Zgornyi, odzgornyi.* Das oben, *oder* von oben iſt. *Fenn-való, onnan fellyül-való.*

Sŭpĕro, as, avi, atum, [Act.) *Preobládam, Premáſem.* überwinde, übertreffe. *Meggyözöm.*

gybadom, Fellyül-baladom. V. *Præcello, Vinco*. Aliquem doctrinâ ſuperare. *Kôga vu navuku obladati*. Einen an Gelehrſamkeit übertreffen. *Tudomànnyal valakit meg-baladni*. 2. propriè V. *Tranſcendo, Tranſeo N. 1. Tranſgredior N. 1. Supergredior N. 1.* Iter, regionem curru vecti ſuperavimus: *pro* emenſi ſumus, &c. 3. *More Neutrorum*. Hoc mihi ſuperat: *pro* ſuperfluum eſt: *h. e.* ſuperabundo hac re. *Huc uſque Cic.* Item V. *Superſum N. 1.* Multa die ſuperante, acceſſit. *Liv. 4.* Captæ urbi ſuperare: *pro* ſupervivere, ſuperſtitem eſſe. *Virg.*

Superobruo, *Propert.* Obruo, ſupernè obruo.

Superoccīdo, *Macrob.* ſupra aliquem occido.

Superpendeo, es, ſuperpendi, nſum, [Neu.] Liv. *Zverhu chesza viszim, zgora viszim.* über etwas hange. *Fenn-fügök, Fellyül reá-fügök.* Synon. *Supra pendeo.*

Superpingo, *Avien.* Inſuper *vel* ſupra pingo.

Sūperpandium, ii, n. Apul. *Primera, zverhu mere* ali *vàge pridavek, Premera, Prevaga*. e. Zumaſs, Zugab, übermaſs, 1. Ausſchlag. *Font felett-valô mèrtèk, mèrtèk felett-valô.*

Superpōno, is, pŏſui, ĭtum, [Act.] Colum. *Zverhu ſtavim, gore poſztavlyam.* Darauf lege, darauf ſetze. *Fellyül reá-tèſzem.* V. *Superimpono.*

Superſcando, *Liv.* ſurſum ſcando, aſcendo.

Superſcribo, *Gell.* Inſuper *vel* ſupra ſcribo. *Zgorà piſſem, napiszàvam*. überſchreibe, drüber *oder* drauf ſchreibe. *Fellyül reá-írok.*

Superſĕdeo, es, ēre, ēdi, eſſum. (Neu.) *Synon.* ſuper aliquid ſedeo. *Zverhu chesza szedim, na chem ſzedim.* Auf etwas ſitze, darauf ſitze. *Rajta ülök, Fenn-ülök.* Aquila tentorio ſuperſedens. *Sveton.* 2. Transl. V. *Deſiſto N. 1. Ceſſo, Abſtineo N. 1. Omitto N. 1.* Labore, narratione ſuperſedere. *Cic.* Pugnæ ſuperſedere. *Hirt.* Loqui ſuperſedere. *Liv.* Putant poſſe ſuperſederi. *Cic.*

Superſīdeo, es, ēdi, eſſum, (Neu.) Ammian. V. *Superſedeo N. 1.*

Superſpargo, is, *Cato.* V. *Aſpergo, Inſpergo.*

Superſtagno, as, *Tacit.* ſupernè ſtagno, Reſtagno.

Superſterno, is, ĕre, ſtrāvi, ſtrātum, [Act.] Liv. *Zgora* ali *zverhu chesza preſztiram, odzgor pokrivam, nadpokrivam.* Drauf *oder* über etwas ſtreue. *Fellyül reá teritem.*

Sūperſtĕs, ĭtis, *om.* Cic. *Joſche ſivuchi, za preminenyem ſzvoih ſivuchi, po ſzmerti ſzvoih 'iv.* Noch beym Leben, den Todt der ſeinigen überlebend. *Még-is élő, A' ki még él is még vagyon.* Parenti, pugnæ, morbo, periculo ſuperſtitem eſſe. Aliquem vitæ & dignitatis ſuæ ſuperſtitem relinquere. *Id.* 2. Generatim V. *Salvus, Incolumis.* ita *Terent.* 3. V. *Præſens N. 1.* Utriſque ſuperſtitibus dico. *Cic.*

Sūperſtĭtio, onis, f. Cic. *Ludo obderſavanye, Krivo Boga chaſztenye, Krivo-redno pobosnoſt, Babje veruvanye, Ucbitanye, krivo-ſlovanye.* 1. Aberglauben, Aberglaub, falſcher Wahn, falſche Einbildung. *Hamis iſteni-tiſztelet, Hamis hivés, Babona.*

Sūperſtĭtiōſē, *Adv.* Cic. *Krivo-verujuch, Ludo-obderſavajuch, z-krivem Boga chaſztenyem, z-nepotrebnum pobosnoztjum.* Aberglaubiſcher Weiſe. *Babonáſon.* 2. ponitur pro *nimis ſolicitè.* Quintil.

Superſtitioſus, a, um, Cic. *Krivo Boga poſtujuchi* ali *chaſztechi: Pun krivoga obderſavanya, krivo-redno pobosen, Babie vere.* Abergläubiſch. *Babonás.* Item *Gonotni, Szetrajuchi, Dojduchi povedajuchi.* Wahrſageriſch. *Büjös-bájos.* 2. V. *Nimis & ſolicitus.*

Sūperſtĭto, as, avi, atum, (Neu. *Freq. a* ſuperſto) Plaut. *Synon.* ſuperſtes & incolumis ſum, ſuperſum N. 1.

Superſto, as, ſtiti, ſtitum, & atum, (Neu.) *Zgora ſztoim, na chem'* ali *zverhu chesza ſztoim.* Auf *oder* über etwas ſtehe. *Valami felett állok, Fellyül állok.* Alicui columnæ ſuperſtare. *Liv.*

Superſtruo, is, *Tacit.* ſupra aliquid ſtruo.

Sūperſŭm, ĕs, fŭi, (Neu. *Anom.*) Cic. V. *Reſto N. 1. Supervivo, vivo.* 2. V. *Præcello, Supero N. 1.* Majoribus ſuis doctrinâ ſuperfuit: *pro* præſtitit, præcelluit. *Cic.* Labori ſupereſſe: *pro* ſuperiorem eſſe labore, laborem ſuperare. *Virg.* 3. Ne mihi putes verba ſupereſſe: *pro* ne me putes verbis affluere, abundare, redundare. *Cic.*

Sūpervăcānĕus, a, um, Cic. V. *Supervacuus.*

Supervăcuē, *Adv.* Ulpian. &

Supervăcuō, *Adv.* Quintil. V. *Superfluè, Inutiliter, inaniter.*

Supervăcuus, a, um, Cic. *Nepotreben, Viſſeredni.* Unnöthig, vergeblich, überflüſſig. *Haſzontalan-valô, ſzükség-felett-valô.* V. *Inutilis.*

Supervādo, is, ĕre, āſi, āſum, (Neu.) V. *Supergredior N. 1. Supero N. 1. & 2. Inſcendo.* Ruinas muri ſupervadere. *Liv.* Omnes aſperitates ſupervadere. *Salluſt.*

Supervăgor, āris, *Colum.* Nimiùm vagor.

Supervĕho, is, *Catull.* ſuper aliquid veho.

Super-

Digitized by Google

Supervĕnio, is, īre, ēni, entum, (Neu.) Liv. *Nadobajam, Iz nenade* ali *Nenadeano dohadyam, Nadoſzpévam*, Inf. *nadoſzpeti.* Unverſehens zu etvvas komme, überfalle. *Véletlenül eljövök, Vèletlen reá-ütközöm.* 2. V. *Inſcendo.* Taurus juvencam ſupervenit. *Colum.*

Superventus, ûs, m. Plin. *Nadoſſaſztje, Nadohadyanye, Nenadean dohod, Nepreoidyeno naoalyenye.* e. Unverſehene Zukunfft, Darzukommung, r. überfall. *Reá-jövetel, Odaérkezés, Vèletlen eljövetel.*

Supervestio, *Plin.* Inſuper *vel* ſupernè veſtio.

Supervivo, is, xi, ctum, (Neu.) *Synon.* Superſtes ſum. *Joſche fivem, od koga drugoga duſe fivem, fio oſztájem, fioſzem.* überlebe. *Még élek, élö maradok, Tovább élek.* Triginta annis gloriæ ſuæ ſupervixit. *Plin.*

Superungo, *Cels.* Supervolito, *Virg.* Supervŏlo, as, *Plin.* Supervolvo, *Avien.* Supervŏmo, *Sil.* Superurgeo, *Tacit.* V. *Super* vel *ſupra* & *ungo*, *&c.* Idem eſto de aliis judicium, quæ pari jure ad imitationem horum componi poſſunt.

Sŭpĕrus, a, um, Cic. *Gornyi.* Das oben *oder* oberhalb iſt. *Fenn-való, Felsö.* Comp. *Superior,* Sup. *Supremus.* V. Suis locis.

Sŭpinè, *Adv.* Senec. *Na berbtcze.* Rücklings. *Hanyattá, Artzal Felfordúlva.* Transl. V. *Somniculosè* N. 2.

Supinĭtas, ātis, f. Quintil. *Na berbtu leſanye.* e. Liegung auf dem Rucken. *Hanyattá fekvés.* Transl. V. *Socordia.*

Sŭpino as, avi, atum, (Act.) Horat. *Na berbet poſztavlyam, gore obratbam.* Auf dem Rucken lege, hinauf kehre. *Hanyattá-fektetem, felfordítom, artzal felborítom.*

Supinus, a, um, Cic. *Na berbet poſztavlyen, na berbtu.* Rücklings, auf dem Rucken. *Hanyattá-fekvö.* Et generatim. *Gore obernyen, nadignyen.* Hinauf über ſich gekehrt. *Felfordult.* Manus ſupinas ad cœlum tendere. *Virg.* Tela ictu ſupino mittere. *Liv.* 2. Metonymicè V. *Socors, Mollis N.* 4. ita *Martial.*

Suppalpo, *Symmach.* Leniter palpo.

Suppalpor, *&* ſubpalpor, *Plaut.* Modicè palpor.

Suppār, ăris, *om.* Cic. *Zkoro jednak, kruto malo da ni jednak.* Schier gleichmäſſig, faſt gleich. *Majd egyenlö.*

Supparaſitor, V. *Nonnihil* & *Paraſitor.* Patri ſupparaſitari: *pro* ſubſervire, obſequi inſtar paraſiti. *Plaut.*

Suppărum, i, n. *&* Suppărus, i, m. *Feſt.* Eſt omne lineum velum & veſtimentum. *Oplechek, Rukávczi, Zoerbu-rubacba.* peregr. *kitlya, &c.* Ein leinener Küttel, s. Müder, Brüſtgen, s. üil erhembd. *Váll, Fél-imeg, Lenbül-való boſzi'sk ruha,* peregr. *Kitlin.* 2. apud Senec. *Najviſſa jadrenicza, Nadkrivalo jadrenicze.* e. Flagge über den Schiff-Segel. *Hajó vitorla teteje.*

Suppĕdānĕum, i, n. Lactant. V. *Scabellum.*

Suppeditātio, onis, f. Cic. V. *Subminiſtratio, Abundantia, Affluentia.*

Suppĕdito, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Præbeo, ſubminiſtro, ſuggero.* 2. Adhibetur more Neutrorum pro *Sufficio N.* 1. Parare ea, quæ ſuppeditent ad cultum, & ad victum. *Id.* 1. *Offic. c.* 4. Item pro *Abundo, Affluo, Suppeto N.* 2. In hoc campo ſuppeditat omnis apparatus, ornatúſque dicendi. *Id.* 3. *de Orat. c.* 31.

Suppendeo, es, *Colum.* Subter pendeo.

Suppĕtiæ, arum, f. *plur.* Plaut. *Pripomocb.* e. Beyhülffe. *Segitség.* V. *Subſidium.*

Suppĕtior, ātis, atus ſum, (Dep.) Apul. V. *Subſidior.*

Suppĕto, is, ĕre, ivi, *&* ii, itum, [Act.] *Ulp.* V. *Latenter,* vel *Fraudulenter* & *Peto.* 2. Adhibetur imperſonaliter & more Neutrorum pro *Occurro N.* 2. *Adſum N.* 1. *Præſto ſum.* Mihi, quod ſcribam, nihil ſuppetit. *Cic.* Non ſuppetit conſilium. *Liv.* Item pro *Sufficio N.* 1. Ut quotidianis ſumptibus copiæ ſuppetant. *Cic.* Item pro *Superſum N.* 1. *Abundo, Affluo.* Plura ſcribentur, ſi vita ſuppetet. *Id.* 1. *Fin. c.* 4. Deóſque oro ut vitæ tuæ ſuperſtes ſuppetat: *h. e.* ſupervivat. *Plaut.*

Suppilo, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Surripio, ſuffuror.*

Supplanto, as, avi, atum, (Act. à *ſub* & *planta*) Cic. *Noge podmétajuch dole bitam. Noge podmekavaiuch na tla obályam, zvráchám, bitam.* Mit fürgehaltenem Fuſsfalle, zu Boden vverffe. *Lábomat eleibe vetem hogy eltejtsem.* Hinc *Transl.* Aliquem ſupplantare: *pro* clam eidem nocere. *Koga podkopati, z-chalarium naskoditi, Jamu pod nyim skopati.* Einen untergraben, mit Liſt hintergehen, einem Brügel unter die Füſſe vverffen. *Valakit gyülölségeſt tenni, valaki alatt arkot áſni.* 2 à *ſub* & *planto.* Plin. *Podſzadyam.* Unterpflantze. *Alól ültetem.* V. *Infodio.* Vites in terram ſupplantare. *Id.*

Supplēmentum, i, n. Cic. *Nadopunenye, Nadomeſztenye, Pridanye, Isminyenye.* e. Erfül-

Erfüllung, Erſetzung, r. Zuſatz. *Fölt, Töltés, Hozzá-adás.*

Suppleo, es, ēre, ēvi, ētum, (Act.) Cic. *Nadopunyávam, Nadomeſztyam, Meſzto drugoga zpunyávam.* Erſetze, vvieder erfülle ſtatt eines ſetze. *Más belyét bétöltöm. Helyébe mást ſzerzek.* Legiones ſupplere: *pro* redintegrare, &c. *Liv.* 2. V. *Impleo.* ita *Cato.*

Supplex, ĭcis, *om.* Cic. *Priklonit, Ponizno-proſzechi, Poklekajuchi, tviſze. Klechech* ali *klekajuch moli.* Demüthiglich bittend, Fuſsfällig, der etvvas Fuſsfallend bittet. *Alázatoſon könyörgö.*

Supplicātio, onis, f. *Z poklékanyem proſnya, Ponizna molyba.* Demüthige, Fuſsfällige Bitte, Anflehung. *Alázatos könyörgés, Térden álva könyörgés.* Ponitur etiam pro *ſupplicantium proceſſione.* ita *Cic.*

Supplĭcĭtĕr, *Adv.* Cic. *Poklékajuch, Ponizno proſzech.* Fuſsfällig, flehentlich, inſtändig. *Alázatoſan.* V. *Submiſsè.*

Supplĭcium, ii, n. *Glavo gubje, Glavna pokora, ſtolenye jem'yucha kaſtiga.* e. Leib- *und* Lebens-Straff. *Halálos büntetés.* Conſtituere ſupplicium in aliquem. Rapi ad ſupplicium. Perire ſuppliciô. Aliquem ſupplicio afficere, *vel* ſupplicium de aliquo ſumere. *Cic.* 2. V. *Supplicatio.* Diis immortalibus ſupplicia decernere: *h. e.* Supplicationes, ſupplicantium proceſſiones. *Tacit. Salluſt.*

Supplico, as, avi, atum, (Neu.) *Ponizno, poklékajuch proſzim, molimſze.* Demüthig, Fuſsfällig bitte, anflehe. *Alázatoſon, Térden álva könyörgök.* Alicui pro aliquo ſupplicare. *Cic.*

Supplōdo, is, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Z nogami tla tüchem, riſtam, lüpam, bübam.* Mit den Füſſen vvieder den Boden ſchlage, ſcharre. *Lábammal toppantok.*

Supplōſio, onis, f. Cic. *Lüpanye, z-nogami po zemlyi tüchenye, bubanye.* Das Scharren, Stampffen, Auftretten mit den Füſſen. *Toppantás.*

Suppœnĭtet, *Cic.* Ferme *vel* Aliquantillùm pœnitet.

Suppōno, is, ſui, ĭtum, (Act.) Cic. *Synon.* ſubtus pono. *Podſztavlyam, Podpoſztavlyam, Podláſem.* Unterlege, unterſetze, unterſchiebe. *Aláia téſzem, Alája-rakom.* 2. Speciatim: *Meſzto iſztinzkoga krivo* ali *neiſztinzko podſztavlyam, podvergavam,* Inf. *podvercbi.* Præt. *podvergelſzem: Podmétchem.* Etvvas falſches, *oder* Unrechtes hinlege, ſtats des Rechten unterlege. *Az igaz belyet hamiſat téſzek, Jó belyébe áll. hamiſat téſzek.*

Supporto, as, V. *Suffero N.* 1. Item V. *Apporto, Importo, Subveho N.* 1. Rem frumentariam ſupportare. *Caſ. l.* 1. *B. G.*

Suppŏsĭtio, onis, f. Plaut. *Podſztavlyanye, Podlaganye, Podmétanye, Podverſenye.* e. Unterlegung, Unterſchiebung. *Alája-tétel.*

Suppŏsĭtĭtius, a, um, *Varr.* V. *Subdititius, ſuppoſitus.*

Suppŏsĭtus, a, um, Cic. *Podſztavlyen, Vkanlyivo podverſen, Meſzto drugoga poſztavlyen.* Untergelegt, falſch untergeſchoben. *Alája-tétetett, Tſalardúl valami belyébe tétetett, Eltſerélt.*

Suppoſtrix, *pro* ſuppŏsĭtrix, ĭcis, f. *Podſztavlyavka, Podvergavka, Podmétavka, koja jedno meſzto drugoga vkany'ivo podmétche.* e. Unterlegerin, Unterſchieberin eines Dings fürs andere. *Alája tévö aſzſzony, Tſalárdúl valamit eltſerélö Aſzſzony.* Venefica puerorum ſuppoſtrix. *Plaut.*

Suppoſtus, *per Syncop.* Virg. V. *Suppoſitus.*

Suppreſſio, onis, f. Cic. V. *Repreſſio, Sedatio.* Item V. *Depreſſio N.* 1. *Oppreſſio.* 2. Transl. V. *Occultatio.*

Supprĭmo, is, ĕre, eſſi, ſſum, (Act.) Cic. V. *Sedo, Reprimo, Compeſco.* Item V. *Opprimo N.* 1. ita *Plin.* 2. Transl. V. *Occulo, Occulto.* ita rurſùm *Cic.* Iter ſupprimere: *pro* cohibere, retrahere ſe ab itinere. *Caſ.*

Supprōmus, i, m. *Plaut.* ſecundarius promus.

Suppŭdet, ēbat, V. *ſubpudet.*

Suppŭrātio, onis, f. Colum. *Gnyoja puno ctekanye, Podgnyojenye, Gnyoja bivanye.* e. Eyter-vverdung. *Megeveſedés.*

Suppŭrātōrius, a, um. *Vmehchajuchi, Otek na gnyoj obrachajuchi.* Das ein Geſchvvär ervveicht. *Kelés lágyitó, Eveſitö.* Medicamenta ſuppuratoria. *Plin.*

Suppŭrātum, i, n. Plin. V. *Apoſtema.*

Suppuro, as, avi, atum, (Neu.) *Gnyoimſze, Gnyojom bivam.* Zu Eyter vverde. *Megeveſedem, mint mikor a' kelés megérik.* V. *Putreſio. Putreo.* Si ſanguis ſuppuraverit, tardè procuratur. *Colum.*

Suppŭtātio, onis, f. *Vitruv.* V. *Computatio.* Item propriè. *Podrezávanye, Podkleſtrenye.* e. Unten-abſchneidung. *Alája metſzés, Elmetſzés.*

Suppŭto, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Synon.* ſubtus puto, Leviter puto, ſubſeco. *Podrezávam, Podſzekávam.* Unten abſchneide. *Alól elmetſzem.* 2. V. *Computo N.* 1. ita *Plaut.*

Sūprā,

Sŭprā. *Præp.* Cic. *Nad, na, zverhu, verhu, gore.* Auf, drüber, über, oben, ob. *Rajta, felette, fellyül.* 2. V. *Ultra, Plusquàm* in *ſuper.* Hæc commemoratio, vereor, ne ſupra hominis fortunam eſſe videatur. *Id. de Leg.* Gæſa ſupra millia viginti. *Liv.* 3. Eſt *Adv. in prima ſignificatione.* Quæ ſupra & ſubter ſunt. *Cic.* Item ponitur pro *ſuperiùs.* Quæ ſupra ſcripſi: quem ſupra deformavi. *Id.* Item pro *Ampliùs, Magis N.* 1. Ita accuratè confeci, ut nihil poſſet ſupra. *Id.*

Sŭprēmĭtās, atis, f. Claud. V. *Sumitas, ſumma dignitas.*

Supremò, & ſupremùm, *Adv.* Plin. V. *Extremò, ultimò.*

Sŭprēmus, a, um, Cic. V. *Extremus N.* 1. *Ultimus.* Alicui ſupremum dicere: *pro* ultimum valedicere. *Plaut.* 2. V. *Maximus, ſummus N.* 1. ita *Plaut. Virg.*

Sūra, æ, f. Cic. *Liſztanyek. e.* Waden am Schenckel. *Láb ikra.*

Surcŭlācĕus, a, um, *Plin.* ſurculo ſimilis.

Surcŭlāris, re, *Colum.* Generans ſurculos.

Surcŭlārĭus, a, um, *Plin.* Ad ſurculos pertinens.

Surcŭlo, as, avi, atum, (Act.) *Nepotrebne mladicze klestrim, odtergávam, podrezávam.* Die überflüſſige Schoſſe abbreche, abſchneide. *Haſzontalan ága bogait leirtom, Megnyeſem. Fattyú veſzſzeit kivagdalom.* Arbores ſurculare. *Colum.*

Surcŭlōſus, a, um, Plin. *Pun mladicz, kliczobilen.* Voll Schoſſe oder Zvveig, Schoſsreich. *A'minek ſok fattyú veſzſzei vagynak, Tſemetés.*

Surcŭlus, i, m. Cic. *Mladicza, klicza, ſibicza za vczeplyenye.* Ein Schoſs, Zvveiglein, Propff-Reiſslein. *Tſemete, Fiatal veſzſző, óltó ág.*

Surdaſter, ſtra, ſtrum, Cic. *Prig'lüb, Naglüb, Glunbak.* Faſt taub, übel hörend. *Siketes, Nebezen-halló.*

Surdĭtas, atis, f. Cic. *Glübuſzt, Glubocha.* e. Taubheit, Gehörloſſigkeit. *Siketség.*

Surdus, a, um, Cic. *Glüb.* Taub. *Siket.*

Surgo, is, ĕre, ſurrexi, rectum, (Neu.) Cic. *Sztajemſze, Podiſemſze.* Aufſtehe. *Felkelek.* 2. Transl. Rumor ſurgit: *pro* oritur, naſcitur. *Tacit.* Venti ſurgunt: *pro* flare incipiunt. *Virg.* Ædificia ſurgunt: *h. e.* à fundamento ad tecti faſtigium elevantur. *Id.* Herbæ ſurgunt: *h. e.* creſcunt, augentur. *Id.* Ex infelici fortunæ caſu ſurgere: *pro* priſtinum ſtatum recuperare. *Cic.*

Sūrio, is, ire, ivi, itum, (Neu.) *Feſt.* Libidine prurio. V. in *ſubo.*

Surrēpo, ſurreptitius, V. *ſubrepo, &c.*

Surrĭgo, is, Plaut. V. *Arrigo.*

Surrĭpio, *poëticè* ſurpio, is, ĕre, rĭpui, eptum, (Act.) *Mucbèch jemlyem, odnaſſam, oſſukávam.* Heimlich nehme, entzucke, entvvende. *Titkon elolſzem, Orozva elviſzem.* V. *Suffuror, Clam & Rapio.* Aliquid alicui, *vel* ab aliquo, è cuſtodia alicujus ſurripere. *pro* ſuffurari. *Cic.* Te mihi ſurripuiſti: *h. e.* ſubduxiſti, ſubtraxiſti, ſubterfugiſti. *Plaut.*

Surrŏgo, as. V. *Subrogo.*

Surſum. *Adv.* Cic. *Gore, gori, na viſſák, u viſſak.* Auf, hinauf, über ſich in die Höhe. *Fel,* vagy *Fel-felé.* Surſum deorſum. *Goredole.* Auf und ab. *Fel 's alá.* ita *Cic.*

Sūs, ſuĭs, *com.* Cic. V. *Porcus, & Porca N.* 1.

Suſceptio, onis, f. Cic. *Prietje, Naſze vzetje, Priimanye, Priemlyenye.* e. Annehmung, auf ſich Nehmung, Untervvindung. *Felfogadás, Hozzá vétel.*

Suſceptor, oris, m. Ulp. *Priemitel, naſze jemaveca.* r. Aufnehmer, der etvvas über ſich nimmt. *Felfogadó, Hozzá-vévő.* Item V. *Luſtricus pater.*

Suſceptum, i, n. Ovid. *Nakanyeno, na ſze vzeto dugovanye.* Übernommenes Ding. *Felfogadott, felvállált dolog.*

Suſcĭpio, is, ĕre, cēpi, ceptum, (Act.) *Naſze jemlyem, pod obrambu priemlyem.* Auf mich nehme, übernehme. *Felvállalom, Bifogadom, Magamra vëſzem.* Rerum patrocinium, Conſulum partes, Alicujus defenſionem *vel* Aliquem defendendum ſuſcipere. 2 Liberos ex libertini filia ſuſcipere: *pro* gignere, habere, educare, enutrire. Filius patri de noverca ſuſceptus eſt: *h. e* natus. In lucem ſuſcipi: *pro* naſci. *Cic.*

Suſcĭtābŭlum, i, n. Varr. V. *Incitabulum, Incentivum, Igniarium.*

Suſcĭtātio, ōnis, f. Tertull. V. *Reſuſcitatio, Incitatio, Exſuſcitatio.*

Suſcĭtātor, oris, m. Tertull. V. *Reſuſcitator, Incenſor N.* 2. *Incentor N.* 2.

Suſcĭto, as, avi, atum, (Act.) V. *Excito N.* 2. *Exſuſcito.* Item V. *Excito N.* 1. *Renovo, Incendo.* Bellum civile ſuſcitare. Ignes extinctos ſuſcitare. Teſtem contra aliquem ſuſcitare. Aliquem è ſomno ſuſcitare. *Cic.*

Suſpecto, as, avi, atum. (Act. Freq.) Plin. V. *Surſum & ſpecto N.* 1. 2. V. *Suſpicor.* ita *Tacit.*

Suſpectus, ûs, m. Plin. *Zverhu ſzebe gledanye, gori pogled.* Das über ſich Sehen. *Felnézés.* 2. V. *Admiratio.* ita *Senec.*

Suſpectus, a, um, à *ſuſpicor*. Adhibetur paſſivè: *Vu ſzumnyu poſztavlyen, ſzumnyoterplyiv, u ſzumnyi buduchi, ſzumnyiv.* Verdächtig, der im Argvvohn und Verdacht iſt. *A' kibez gyanóság vagyon, Gyanóságos.* Filius Patri de noverca ſuſpectus. Negligentiæ nomine alicui ſuſpectus. *Cic.* In aliqua re ſuſpectus. *Suet.* Super aliquo ſcelere ſuſpectus. *Salluſt.* Contumaciâ ſuſpectus *Curt.* Huius rei ſuſpectus. *Tacit.* ſuſpectior, *Cic* ſuſpectiſſimus, *Sueton.*

Suſpendiōſus, a, um, Plin. *Obéſʒen.* Erhenckt. *Felakaſztatott.*

Suſpendium, ii, n. Cic. *Obéſʒenye, Véſſenye, Véſſanye, Z-zankum na veſſalu vumorenye.* Das Aufhencken am Galgen, das Aufknüpffen. e. Aufhenckung, Galgen-Straffe. *Felakaſztás.*

Suſpendo, is, ĕre, ſuſpendi, enſum, (Act.) *Obeſſujem, Obéſſam, Véſzim.* Aufhencke, aufknüpffe. *Felakaſztom, Felfüggeſztem.* Aliquem arbori, in arbore, *vel* de arbore ſuſpendere. *Cic.* 2. Transl Medio reſponſo rem ſuſpendere: *pro* interrumpere, differre. *Liv.* Fluxionem oculorum ſuſpendere: *pro* ſiſtere, cohibere. *Plin.* Omnium animos expectatione ſuſpendere: *pro* dubios tenere, incertos reddere *Curt.*

Suſpenſio, onis, f. Vitruv. V. *Suſpendium.* Suſpenſio à divinis, *eſt* Dilatio, Interdictio divinorum. *Eccl.* 2. Animi ſuſpenſio: *h. e.* Incertitudo, Dubitatio, Solicitudo. *Hirt.*

Suſpenſus, a, um, Cic. *Obéſſen, Zviſſen, Nadignyen.* Aufgehenckt, angeheſſt, erhoben. *Felakaſztatott, Függö, Felemelt.* 2. Transl. V. *Incertus, Dubius.* Novarum rerum expectatione ſuſpenſus. *Id.* Item V. *Solicitus.* Inter ſpem, metúmque ſuſpenſos animi habetis. *Liv.*

Suſpicax, ācis, *om.* Liv. V. *Suſpicioſus.*

Suſpĭcio, is, ĕre, exi, ectum, (Act.) *Gore gledim, zverbu mene gledim.* Hinauf ſchaue, über mich in die Höhe ſehe. *Felnézek.* 2. Transl. V. *Admiror, Magnifacio, Veneror.* ita *Cic.*

Suſpīcio, & ſuſpĭcio, onis, f. Cic. *Szumnya, ſzumlya.* r. Argvvohn, Verdacht, *Gyanúság.* Item V. *Opinatio, Conjectatio.*

Suſpiciōſè, *Adv.* Cic. *Szumnyivo, ſzumlyivo.* Argvvöhniſch, argdenckiſcher-Weiſe. *Gyanúſon, gyanakodva.*

Suſpiciōſus, a, um, Cic. *Szumnyiv, ſzumlyiv, ſzumnyu imajuchi, ſzumnyo-pun.* Argvvöhnig, argdenckiſch. *Gyanakodó.* 2. Accipitur paſſivè: V. *Suſpectus.* Negotium ſuſpicioſiſſimum. *Id. pro Flac. c.* 3.

Suſpĭcor, āris, atus ſum, (Dep.) Cic. *Szumnyim, ſzumnyu imam, Proſzumnyvam.* Argvvohne, im Verdacht habe. *Gyanakodom.* 2. V. *Puto N.* 1. *Cogito.* In Deo nec figuram, nec ſenſum ſuſpicari licet. *Id.*

Suſpirātio, onis, f. *Plin.* &

Suſpirātus, ûs, m. Ovid. *Zdibavanye.* Das Seufftzen. *Fohászkodás, óhajtás, ſohajtás.*

Suſpīriōſè, *Adv.* Colum. *Teſko-dihajuch, Hriputlyivo, ſzoputlyivo.* Mit ſchvvehren und kurtzen Athem. *Nehéz lélekzet vitellel.*

Suſpirioſus, a, um, Plin. *Teſko diſſuchi, Hriputlyiv, ſzoplyiv, ſzoputlyiv, neduſlyiv.* Keichend, einen kurtzen Athem habend. *Pihegö, Fúladozó, Zúgó, ki nehezen véſzen lélekzetet.*

Suſpīrĭtus, ûs, m. Liv. *Globoko odihavanye, zdihavanye.* Das tieffe Athem hohlen. *Mély fohászkodás.*

Suſpīrium, ii, n. Cic. *Zdahnutje, Uzdah, Uzdihaj.* r. Seufftzer. *Pihegés, Fúladozás.* V. *Suſpiratio.*

Suſpīro, as, avi, atum, [Neu.] Cic. *Zdihávam.* Seufftze, erſeufftze, tieff Athem hohle. *Fohászkodom, ſohajtok.* 2. Transl. *Kruto ſelim.* Hefftig verlange, ernſtlich begehre. *Igen kivánom.* Matrem ſuſpirant. *Juven.*

Suſquĕ dĕquĕ, *vel* ſus déque, *per Apocopen* ſinificat propriè *ſurſum & deorſum.* Cic. *Nemarno, Lebud-kak, Gore ali dole, Szim ali tam, Miß-Maß, kak' mu' drago.* Ohne Sorg, liederlich, auf oder ab, minder oder mehr. *Imigy-amugy, Fel vagy alá. Zürzavarúl.* Aliquid ſuſque deque habere: *pro* parvi pendere; Nihil penſi habere, ſurſum, an deorſum illud eat. Plaut. *Za kaj malo marati, glavuſzi netréti, puſztiti naj ide kak hoche.* Eines Dinges vvenig achten, etvvas nichts ſchätzen, fahren laſſen es gehe vvie es vvolle. *Nem gondolni valamivel, ſemmibe hajtani, véle nem gondolni.* Sus deque eſſe: *pro* nihili eſſe, ad nihil valere. *Gell.*

Suſtentācŭlum, i, n. Tacit. V. *Fulcimen, Fundamentum.*

Suſtentātio, onis, f. Cic. *Zderſavanye, krépenye, Hranenye.* e. Aufhaltung, Ernährung. *Megtartás, Táplálás, Nevelés.* V. *Conſervatio.* Item V. *Dilatio, Expectatio.*

Suſtento, as, avi, atum, [Act. Freq.] *Zderſávam.* Erhalte, aufenthalte. *Tartom.* V. *Fulcio.* 2. Speciatim. V. *Nutrio N.* 1. *Sublevo N.* 2. *Recreo N.* 2. 3. Generatim V. *Conſervo.* 4. Mœrorem deceſſionis ſuſtentare:

Digitized by Google

tare: *pro* tolerare, perferre, patienter ferre. 5. Aliquid ad alicujus adventum ſuſtentare: *pro* differre. *Huc uſque Cic.* 6. Aciem ſuſtentare: *h. e.* milites adhortando confirmare, fugam impedire. *Tacit.*

Suſtĭneo, es, ēre, nui, entum, (Act.) *Na meni derſim, uzdarſim, &c.* V. *Suſtento N.* 1. 2. Transl. V. *Tueor, Conſervo.* 3. V. *Tolero.* Hactenus *Cic.* 4. V. *Suſtento N.* 2. ita *Liv.* 5. Labentem aciem ſuſtinere: *pro* retinere. *Tacit.* A reſpondendo ſe ſuſtinere: *pro* reprimere, compeſcere. *Cic.* Alicujus impetum ſuſtinere: *pro* reſiſtere, non cedere. *Id.* Tres perſonas ſuſtinere: *pro* repræſentare, agere, exercere. *Id.* Magnitudinem imperii pro dignitate ſuſtinere: *pro* parem eſſe imperii procurationi. *Id.* Aliquid in noctem ſuſtinere: *pro* protrahere, differre. *Liv.*

Suſtollo, is, ĕre, ſuſtŭli, ſublātum, (Act.) V. *Sublevo N.* 1. Amiculum ſuſtolle. *Plaut.* Dejotarum cùm in equum ſuſtuliſſent. *Cic.* 2. V. *Suſcipio N.* 2. Qui ex Fadia ſuſtulerit liberos. *Id.* 3. V. *Subverto, Perdo N.* 2. Majores noſtri Carthaginem funditus ſuſtulerunt. *Id.* Item V. *Neco.* Hic matrem ſuſtulit. *Suet.* Et hoc utrumque ſolùm in *Præt.* & *Sup.* V. in *Suffero, Tollo.*

Sŭſurrātio, onis, f. Cic. V. *Suſurrus N.* 2. Item V. *Inſuſurratio, Muſſitatio, Suſurrus N.* 1.

Sŭſurro, as, avi, atum, (Neu.) Virg. *Tiho mermram, s'umim.* Brummele, Rauſche. *Zúgok, Zörgedezek.* Item V. *Bombilo.* 2. V. *Muſſo N.* 1. *Muſſito, Inſuſurro.* ita *Terent.*

Sŭſurro, ōnis, m. Sidon. *Vuho-bajavecz, Pris'eptavecz, koi otajno od jednoga do drugoga rechi pomalſa.* r. Ohren-Blaſer. *Alattomban rágalmazó, Juttogvaſidó.* V. *Muſſitator, Inſuſurrator.*

Sŭſurrum, i, n. *Ovid.* &

Suſurrus, i, m. Cic. *S'um, S'umenye.* s. Geräuſch, Gemürmel. *Zúgás.* Hominum ſuſurrus: V. *Muſſitatio.* Apium ſuſurrus. V. *Bombilatio.* 2. Suſurrus. *Otajno ogovarjanye, Vuho-bajanye, Tugyeb rechib drugomu vuchinyeno priſſeptanye,* c. Heimliche Verläumbdung, Ohren-Blaſung. *Alattomban rágalmazás.* ita *Plin.*

Suſurrus, ûs, m. Apul. V. *Suſurrus N.* 1.

Sūtēla, æ, f. Plaut. *Potmajna prevara, Mudrozetkana chalaria.* c. Hinterliſt, Argliſtigkeit, argliſtiger Betrug. *Tsigányság, Álnokság, ravaſzság, Meſterségeſen öſzvefontt hazugság.* Synon. *Artificioſus dolus, Doloſus aſtus.*

Sūtĭlis, le, Virg. *Zeſſit, S'ovoni, S'velyni.* Genähet. *Varrott, Varráshoz-való.*

Sūtor, ōris, m. Cic. V. *Calcearius.*

Sutōrĭtius, a, um, *Marcell. Empir.* &

Sūtōrĭus, a, um, Cic. *Obuvo-S'ivaczki, Poſztolarzki, Chepeliſſarzki,* peregr. *S'oſtarzki.* Dem Schumacher zugehörig, Schuſteriſch. *Vargái, Vargához-való.*

Sūtrīna, æ, f. Plin. *Czepeliſſarnicza, Skornyarnicza, Poſztolarnicza,* peregr. *S'oſtarnicza.* e. Schumacher-Werckſtadt. *Varga mühely.*

Sūtrīnum, i, n. Senec. *Czepeliſſaria, Poſztolaria,* peregr. *S'oſtaria.* s. Schuhmacher-Handvverck. *Varga Meſterség.*

Sūtrīnus, a, um, Tacit. V. *Sutorius.*

Sūtūra, æ, f. Liv. *Zaſſitje, S'ivanye.* Eine Naat. *Varrás, öſzve-varrás, Földozás.*

Suus, a, um, Pron. Recipr. *Szvoj, ſzvoja, ſzvoje.* Sein. *Övé, magáé.* 2. V. *Proprius.* Frequenter jungitur particulæ *pte* pro *ſuuſmet.* Humida ſuopte nutu in terram feruntur. *Cic.*

Suuſmĕt, ſuamet, ſuummet, &c. Tacit. *Szamſzvoj.* Sein ſelbſt. *Önön magáé.* Item V. *Proprius.*

*Sycŏmŏrus, & Sycomorus, i, f. *Celſ.* Arbor inter ficum & morum media, *q. d. Ficomorus.*

*Sycomōrus, i, f. Dioſcor. *Latinè* ficus fatua,

*Sȳcŏphanta, & Sycophanta, æ, m. Plaut. *Latinè* Calumniator, Cavillator, Suſurro iniquus, Falſus delator, Fraudator, Callidus adulator, Homo fallax, mendax, fraudulentus, doloſus, improbus, Deceptor, Aſſentator, Impoſtor.

*Sycophantīa, *vi accent.* æ, f. Plaut. V. *Calumnia N.* 2. *Cavillatio, Fallacia, Fallaciloquentia, Fraudulentia, Mendacium, Aſſentatio, Deceptio, Impoſtura, Falſa delatio.*

*Sycophantĭōsè, *Adv.* Plaut. V. *Calumnioſè, Doloſè, Fallaciter, Fraudulenter, Aſſentatoriè.*

Sycophantor, āris, ātus ſum, (Dep.) Plaut. *Krivo tuʼim, nakôga láſi zpravlyam, laſem.* Fälſchlich anklage, verläumbde. *Hamiſan vádolom.* Item V. *Calumnior, Cavillor, Fraudo N.* 1. *Decipio, Aſſentor.*

*Sȳcôſis, is, f. Cels. *Jachmenecz na ochni trepaviczi* r. Meer-Igel, s. Gerſten-*oder* Feigen-Korn, ein Geſchvvär ſo ſich an die Augen-Lieder ſetzet. *Szemen-való árpa.*

Sydus cum Derivatis. V. *Sidus.*

*Syllăba, æ, f. Cic. *Szlovka.* Eine Sylbe. *Betűknek öſzve-foglaláſok.*

Syllăbātim, *Adv.* Cic. *Od ſzlovke do ſzlovke,*

ſzlooku po ſzlooku. Sylben-Weiſe. *Tsikkelenkint*.

*Syllăbus, i, m. Vitruv. V. *Catalogus*, *Index N.* 3.

*Syllŏgiſmus, i, m. Quintil. *Latinè* Collectio rationum, Argumentatio, Ratiocinatio,

Sylva cum Derivatis V. *Silva*.

*Symbŏla, æ, f. Terent. *Jednoga dèl drugim pridan, zkup-zmetani novczi*, *Priverſek*. Zugegebener Theil, das zuſammen gelegte Geld. *Magaréſze*. V. *Portio*. Conferre ſymbolas pro cœna coquenda. *Plaut.*

*Symbŏlum, i, n. &

*Symbŏlus, i, m. Plaut. *Znaménye kakoga dugovanya*, *Prilichno na pervo davanye*. s. Zeichen eines Dings. *Valamely dolognak jele, jelentéſe*. V. *Signum N.* 1. & 2. *Annulus*, *Significatio N* 1. *Teſſera N.* 2. Miles hic reliquit ſymbolum, expreſſam in cera ex anulo ſuo imaginem. *Id. Pſeud.* 1. *ſc.* 2. 2. Symbolum Apoſtolorum. *Zavjetek vere apoſtolzke*. vulgo *Vera Botja*. s. Apoſtoliſche Bekändtnuſs. *vulgo* r. Glaube. *Az hitnek ſumája*, vulgo *Hiſzek egy Iſten*. ita *Eccleſ.*

*Symmĕtrĭa, *vi accent*. æ, f. Plin. *Latinè* Proportio, Convenientia, Commenſuratio.

*Sympăthīa, æ, f. Cic. *Latinè* Compaſſio, naturalis conſenſus, convenientia.

*Symphōnīa, *vi accent*. æ, f. Cic. *Latinè* Conſonantia, concentio muſica. V. *Harmonia*, *Melodia*.

*Symphōnĭăcus, a, um, Cic. V. *Conſonans*, *Harmonicus*, *Melodus*. *Muſicus*.

*Sympŏsĭum, ii, n. Cic. V. *Compotatio*, *Convivium*.

*Sўnăgōga, æ, f. *Tertull.* V. *Cœtus*, *Congregatio*, *Conventus*.

*Sўnăxis, is, f. V. *Congregatio*, *Conventus*, *Communio N.* 1. *Sacra Synaxis* V. *Communio N.* 2. *Eucbariſtia*.

Syncērus, cum Derivatis, V. *Sincerus*.

*Synchrŏnus, a, um, Varr. V. *Coætaneus*.

*Syncŏpē, es, f. Cic. V. *Diminutio*, *Conciſio*.

*Syndĭcus, i, m. JCt. V. *Actor*, *Advocatus*. Item V. *Notarius*.

*Sўnĕdrĭum, ii, n. V. *Concilium*, *Congregatio*, *Conſeſſus*, *Conventus*.

*Sўnĕdrus, i, m. Liv. V. *Aſſeſſor*, *Confeſſor*, *Conſiliarius*.

*Syngrăpha, æ, f. Cic. &

*Syngrăphum, i, n. &

*Syngrăphus, i, m. Plaut. V. *Chirographus*.

*Sўnŏdia, *vi accent*. æ, f. Cic. V. *Colloquium*, *Congreſſio*.

*Sўnŏdus, i, f. Ammian. V. *Concilium*, *Synedrium*.

*Sўnopſis, is, f. Ulp. V. *Summarium*.

*Syntagma, ătis, n. Cic. V. *Commentatio N.* 1. *Documen*.

*Syntăxis, is, f. Cic. V. *Ordo N.* 1. *Conſtructio*, *Compoſitio*.

*Synthĕſis, is, f. Martial. V. *Compoſitura*, *Congeſtio*, *Conſtructio*.

*Syphon, V. *Siphon*.

*Sўria, æ, f. *Herodotus*. Provincia Aſiæ, inter Cappadociam, Armeniam, Arabiam, Ægyptum, Ciliciam, & Meſopotamiam ſita.

*Sўringa, *A'irleg Syringia*, æ, f. Plin. *Brizgalka*. c. Sprütze. *Fecskendö*. Item V. *Sipho*, *Fiſtula*, *Canalicula*, *Calamus N* 2.

*Syrma, ătis, n. Juven. *Duga halya po zemlyi ſze vlekucha*, *Rèp duge halye*. Ein lang Kleyd, das man auf dem Boden nachſchlept, der Schweiff an Kleydern. *Hoſzſzú ruha*, *melly valaki utánn vondozódik*, *Hoſzſzú ruhának farka*.

*Syrtis, is, & idis, f. *Virg.* Salebra, locus arenoſus in mari.

*Sўrŭpus, i, m. Medic. *Szok iz trâv*, *czvitja*, *&c.* peregr. *Sairup*. r. Roſen-Safft, r. Syrup-Safft. *Nádmézzel öſzve-főtt nedveſség*, peregr. *Sirup*.

Syrus, V. *Sirus*.

*Syſtēma, ătis, n. *Latinè* Diſpoſitio, Compages, Conſtructio.

Szlavonia, (*perperam* Sclavonia,) *ita Orthogr. Illyr.* V. *Slavonia*.

T.

TĂbăca, æ, f. & Tabacum, i, n. [Herba ſic dicta ab inſula *Tabaco*] V. *Nicotiana*.

Tăbānus, i, m. Varr. V. *Aſilus*.

Tăbella, æ, f. Cic. *Deſzchicza*, peregr. *Tablicza*. s. Täfelein. *Táblácska*. Item V. *Codicillus*, *Schedialma*, *Schedula*, *Epiſtola*. Recitatæ ſunt tabellæ. Obſignare tabellas. *Id.*

Tabellārĭus, ii, m. Cic. *Liſzto-noſzecz*, *Poſzel*, *koi liſzte noſzi*. r. Brief-Trager. *Levél hordozó*. V. *Epiſtolarius*. 2. V. *Scriba*, *Ratiociniſta*, *Notarius*, ita *Sidon*.

Tabellarius, a, um, *Cic.* Ad tabellas, *vel ad* tabellarum portitores pertinens. *Liſztovni*, *Liſzt ni*, *Liſzto-noſni*. Denen Briefen, *oder* zur Brieftragung gehörig. *Levéles*. *Levél hordozáshoz való*. V. *Epiſtolicus*. Navis tabellaria.

Poſtarska

Poſtarzka ladja. s. Poſt-Schiff. *Poſta hajó.* Senec.

Tăbellĭo, onis, m. Firmic. V. *Notarius publicus.*

Tābeo, es, ēre, ui, (Neu.) Virg. V. *Tabeſco.*

Tăberna, æ, f. *Stazun, Prodalnicza*, barbarè *Ducbàn.* r. Laden, e. Kram-Bude. *Bólt, árúló hely.* Item V. *Popina, Oenopolium.* Taberna medicinæ. V. *Apotheca.* Taberna libraria. V. in *Librarius.* ita *Cic.* Taberna argentaria. *Liv. &c.*

Tăbernācŭlum, i, n. Cic. *Synon.* Caſtrenſe tectum. *Taborzka hiſa, Hiſa iz olj napravlyena*, peregr. *Huta, Huticza.* e. Hütte. *Leoll ſzin, gunyhó.* Item V. *Papilio N.* 1. *Mapalia.* 2. *Szveto-ſzbraniſche*, iliti *Ormarecz, vu kojemſze Boſanzko tèlo chuva.* Das Häusgen auf dem Altar, vvorinnen das heilige Abendmahl bevvahret vvird. *Oltári Szentség tartó hely.* ita *Eccl.*

Tăbernārĭus, ii, m. Cic. *Stazunar.* r. Krämer. *Kalmár.* Item V. *Oenopola.*

Tābes, is, f. Cic. *Tuhnenye, Ginenye, Pogibanye, Vſzuſenye, Meſzo-gubje, Meſzoſzehnozt, ſuho-bolya.* e. Schvvindſucht, Zehrſucht, Darre. *Elaſzás, ſzáradás, Fonnyadás.* V. *Macies, Hectica, Marcor.* 2. Transl. V. *Corruptela, Pernicies.* Tacit.

Tābeſco, is, ĕre, ui, (Neu.) *Tuhnem, Pogiblyem, &c.* V. *Contabeo, Exareſco, Extabeſco, Areo N.* 1. *Marceſco. Maceſco, Deficio N.* 1. *Langueo.* Calore, deſiderio, otio tabeſcere. *Cic.* Item V. *Liqueſio.*

Tābĭdŭlus, a, um, Virg. V. *Marcidulus, Nonnihil tabidus.*

Tābĭdus, a, um, Liv. V. *Hecticus, Marcidus, Macilentus, Putridus, Exſuccus.*

Tābĭfĭcus, a, um, Cic. *Vſzuſſajuchi, Merſzavochu* ali *Gnyilochu donaſſajuchi, ſuhobolnoga chinechi.* Verzehrend, abmergelend, die Schvvindſucht bringend. *Elaſzaló, ſzárazıó.*

Tābĭtūdo, inis, f. Plin. V. *Tabes.*

Tăblīnum, *pro* Tabulinum, i, n. *Plin.* V. *Tabularium.*

Tăbŭla, æ, f. *Gladka deſzka, Oſztruganka*, peregr. *Tábla.* e. Tafel, s Bret. *Tábla.* V. *Aſſer.* 2. ſpeciatim variè accipitur, in primis Metonymicè pro *Pictura, ſcriptura, ſyngrapha, Epiſtola, Teſtamento, Auctionalis, Auctione N.* 1. *Ratione N.* 5. Tabulæ accepti & expenſi, *h. e.* Codices, ſeu libri rationum. Duodecim tabulæ: *h. e.* Leges in duodecim æreis tabulis ſcriptæ. Ita *Cic.* Item pro *Fritillo, &c.* ita *Senec.* Item pro *Mappa Geographica.* ita *Cic.* Item pro *Menſa &c.* Horum, & ſimilium ratio eſt, quòd veteres in tabulis potiſſimùm ſcribere, pingere, & ludere ſoliti fuerint.

Tăbŭlāris, re. *Plin.* Ad tabulas pertinens. *Deſzken, Deſzkinzki, Tablinzki.* Zur Tafel gehörig. *Táblához-való, Tábla formánvaló.*

Tabulārĭum, ii, n. Cic. *Piſzarnicza, Meſzto, vu kojem ſze vſzakojachka piſzma chuvaju.* e. Schreib-Stube, Cantzley, s. Archiv. *Iróház, Levél-tartó ház.* V. *Cancellaria.*

Tabulārĭus, ii, m. Senec. V. *Calculator, Rationiſta, ſcriba, Notarius.*

Tăbŭlātio, onis, f. *Cæs.* V. *Contabulatio.*

Tabulātum, i, n. Cæs. *Perſznicze, Pod.* e. Tihle, Bühne, r. Boden. *Deſzkázott, padlott hely.* V. *Laquear N.* 1. *Pavimentum.*

Tabulātus, a, um, Plin. *Popodyen.* Getäffelt. *Megdeſzkázott.*

Tăbŭlīnum, i, n. Varr. V. *Tabularium.*

Tābum, i, n. *Cicero ex Poëta.* V. Sanies.

Tacendus, a, um, Ovid. *Zamuchanya vréden.* Das zu verſchvveigen iſt. *Elhallgatandó.* V. *Arcanus.*

Tăceo, es, ēre, cui, citum, (Act.) Cic. V. *ſileo.*

Tăcĭtē, *Adv.* Cic. *Skomczè.* Stillſchvveigend, in geheim. *Halkal.* V. *Silentio ſecretò N.* 2.

Tăcĭtum, i, n. Senec. V. *Arcanum.*

Tăciturnĭtas, atis, f. Cic. *Zamuknyenozt, Zamuchati znanozt, Tihocha.* e. Verſchvviegenheit. *Veſzteg hallgatás, Veſztegleteſég.* V. *Reticentia.*

Tăcĭturnus, a, um, Cic. *Tih, Mukli, Zamuklio, koi rad muchi.* Still, verſchvviegen. *Veſzteglelő, keués beſzédű.* 2. Transl. V. *Pacatus.* ita *Horat.* Taciturnior. *Corn. Nepos.* Taciturniſſimus. *Plaut.*

Tăcĭtus, a, um, Cic. *Muchechi.* Stillſchvveigend. *Hallgató.* Transl. V. *Pacatus.* 2. Paſſivè *Zamuchan.* Verſchvviegen. *Elhallgatott.* Transl. V. *Occultus.*

Tactĭlis, le. Lucret. *Doteknutiv, Taknutiv, ſtoſze more doteknuti.* Berührlich, betaſtlich. *Megilletbető, Tapaſztható.*

Tactio, onis, f. Cic. *Teknenye, Doteknenye, Tikanye, Dotikanye, Pipanye.* e. Berührung, das Fühlen. *Megilletés, Tapaſztalás.*

Tactus, ûs, m. Tacit. *Taknutje, Dotik, Tik, Chutenye dotikavanya.* Das Anrühren, Fühlen, Begreiffen, r. Sinn der Betaſtung. *Illetés, Tapaſztalás érzékenysége.* Item V. *Tactio.*

Tactus, a, um. *Doteknyen, Teknyen, Taknut, Vudren.* Berührt, betaſtet, begriffen, geſchlagen.

Digitized by Google

ſchlagen. *Megtapaſztaltatott*, *Megilletett*, *üttetett*. De cœlo tactus : *h. e.* Fulmine ictus, percuſſus, tactus. *Z-ſztrelum vudren.* Vom Strahl getroffen. *Mennykőtől üttetett.* ita *Cic.* 2. Transl. Laudis cupidine tactus: *h. e.* motus, incitatus. *Ovid.*

Tǣda, æ, f. Cic. *Baklya*, *Trěſzka*, *Iglych*, *ſzmolenicza.* e. Fackel, s. Wind-Liecht, r. Pech-Krantz. *Szurkos fenyő fáklya.* V. *Fax N.* 1. 2. Metonymicè V. *Nuptiæ*, *Matrimonium.* Virg.

Tædet, ēre, ēbat, uit, *&* tæſum eſt. Impers. *Gruſztimiſze*, *Vtegyamiſze.* Es verdrieſſet mich. *Meg-úntam.* V. *Pertadet*, *Piget*, *Nauſeo*, *Faſtidio N.* 1. Me vitæ tædet. *Cic.* Eadem jam millies audire tædet. *Terent.*

Tædĭfĕr, a, um, Ovid. *Baklyo-noſz*, *zaſgánu ſzmoleniczu* ali *duplyèr noſzecbi.* Der brennende Fackel trägt. *Szövétnek hordozó.*

Tædiōſus, a, um, Firmic. *Pun gruſztenya*, *Doſzadni*, *Gruſztlyiv.* Voller Verdruſs, verdrieſslich. *Útáló*, *Megúnó*, *finnyás.* V. *Stomachoſus N.* 2. *Moroſus N.* 1.

Tædĭum, ii, n. Liv. *Gruſztina*, *Vtraglyivozt.* r. Verdruſs. *Megúnás*, *únalom.* V. *Faſtidium N.* 1. *Nauſea*, *Moroſitas N.* 2.

*Tæna, æ, f. *Servius.* &

*Tænĭa, æ, f. Plin. 1. V. *Faſcia*, *Lemniſcus N.* 1. *Ligula N.* 1. *Ligamen*, *Vitta.* 2. V. *Lumbricus.* 3. eſt ſpecies piſculi longi & gracilis.

Tænĭŏla, æ, f. *Colum.* Parva tænia.

Tāgax, ācis, *om.* Feſt. V. *Furax.* Quæſtor tagax. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 3. ita legit *Cujacius*, Alii leg. *ſagax.*

Tālārĭa, ium, n. *plur.* Cic. *Synon.* Calceamenta alata.

Tālāris, re, Cic. *Do gleſnya dug*, *gleſnyo-dug.* Lang biſs auf die Perſen. *Bokáig-érő*, *boſzſzú.*

Tālārĭus, a, um. *Koczkeni*, *koczkam ſzliſſajuchi.* Zum Würfleln gehörig. *Kotzkábozvaló.* Ludus talarius. *Igra na koczke.* s. Würffel-Spiel. *Kotzka játék.* Cic.

Tālĕa, æ, f. Plin. *Drévcze*, *Mladicza*, *Sibicza*, *ſzvers za zaſzadyanye*, *Záſzad*, *Préſzad.* r. Sezling, s. Satz Holtz, r. Zvveig zum ſetzen. *Plántáló-veſzſző.* Item V. *Surculus.* 2. V. *Sudes.* ita *Cat.*

Tālentum, i, n. Cic. *Talenat*, *Talentum.* s. Talent. *Tálentom.* Erat apud veteres nummus imaginarius, ſumma monetæ, ſeu pondus auri, aut argenti pro varietate gentium varium, *Atticum minus*, cujus potiſſimus uſus apud ſcriptores, continebat 60 *minas atticas*, id eſt 6 *millia drachmarum.* Quod alii 600 nummis aureis, alii mille florenis noſtræ monetæ æſtimant. *Atticum magnum* conſtabat minis atticis 80, *Æginēticum* minis atticis 100, ſeu 10 millibus drachmarum atticarum. Et ſic de aliis. 2. Transl. *Talentum* pro Dono DEI, & Naturæ dotibus accipitur. V. *Habilitas*, *Docilitas.*

Tālĕŏla, æ, f. *Colum.* Parva talea.

Tālio, ōnis, f. Plin. *Jednako odvrachanye*, *o-jednakim naplatenye*, *Jednako odmérenye.* e. Wieder-Vergeltung, gleiche Abmeſſung. *Haſonló viſzſza fizetés*, *költsönt költsönért.* Pœna talionis : *Jednako fantenye*, *Jednaka kaſtiga*, e. g. *oko za oko*, *&c.* Gleiche Straff. *Haſonló büntetés*, *a' mivémít emez*, *ſzemért ſzemet.* Jus talionis. *JCti.* V. *Repreſſalia.*

Tālis, le, *Takov*, *ovakov.* Solcher. *Ollyan*, *Illyen.* V. *Ejusmodi.* Honor *talis* paucis eſt delatus, *qualis*, *qui*, *ac*, *atque*, vel *ut* mihi. *Cic.*

Tālĭtĕr, *Adv.* Plin. *Takoim nachinom*, *natakov náchin.* Dergeſtalt, ſolcher Geſtalt, auf ſolche Weiſe. *Illyentèpen.* V. *Sic.*

Tālĭtrum, i, n. Sveton. *Sterfichek*, *Sterkecz po noſzu*, *Perſzto-zprusenye.* r. Schnelling, r. Naſenſtüber. *Fitty*, *Fittyentés*, *újjal-való pattantás.*

Talpa, æ, f. & m. Cic. *Kert.* e. Schermauſs, r. Maulvvurff. *Vakondok.*

Tālus, i, m. Cic. *Gleſeny*, *gleſanj*, *kòſzt na gleſnyu van ſztojecha.* e. Ferſen, r. Knorr, *oder* Knöchel. *Boka*, *Láb boka*, *Boka-tſont.* 2. V. *Cubus*, *Alea N.* 1. In hoc tamen differebat ab Alea, quòd talus quatuor duntaxat latera numeris notata haberet.

Tam, *Adv.* Cic. *Tak*, *tako*, *tak-dobro.* So vvohl. *Annyira*, *Olly.* Tam enim ſum amicus Reipublicæ, quàm qui maximè. *Id. l.* 5. *Fam. ep* 2. Adverte pro *quàm* nonnunquam adjungi particulas *atque*, vel *ut*, vel relativum *qui*, *quæ*, *quod.* Quæ enim tam firma civitas eſt, quæ non diſsidiis funditus poſſit everti. *Id. de Am.* Plura V. in *Quàm N.* 2.

Tămĕn, *Conj.* Cic. *Vendar.* Doch, jedoch. *Mindazáltal.* V. *Nihilominus.*

Tămĕnetsī, *Conj.* Cic. *&*

Tămetsī, *per Syncop. Conj.* Cic. *Akoprem.* Wievvohl, obgleich. *Nota.* V. *Etsi.*

Tandem, *Adv.* V. *Poſtremò.* Aliquando tandem, *vel* tandem aliquando. Quouſque tandem. *Cic.* At tandem tandem. *Plauti* locutio reliqua reticentis.

Tandū,

Digitized by Google

Tandiū, & Tamdiu, *Adv.* Cic. *Tak-dugo.* So lang. *Ennyi ideig.* Ignominia gravis tandiu in illo homine fuit, quandiu, quoad, quàm, dūm, *vel* donec iſte in Provincia manſit. *Id.*

Tangĭbĭlis, le, Lactant. *Vpetlyiv, Zgodlyiv.* Das man treffen kan. *Illethető, Elérhető.* V. *Tactilis.*

Tango, is, ĕre, tĕtigi, tactum, (Act.) Cic. *Doticbem; Dotikávam; Ticbem,* Inf. *teknuti, Zgádyam, pogádyam,* Inf. *zgoditi, pogoditi.* Berühre, anrühre, angreiffe, etvvas treffe. *Tapaſztalom, Illetem, érem.* 2. V. *Percutio.* Aliquem de cœlo tangere. *Id.* V. in *Tactus.* Flagellô aliquem tangere. *Horat.* 3. Transl. Rem acu tetigiſti. Plaut. *Pravo-ſzi zgodil, Iſtinu-ſzi pogodil.* Du haſt es eben getroffen. *Jól találád a' dolgot.* Verres ſimul, ac tetigit provinciam, ſtatim Meſſanam literas dedit: *pro* ac pervenit in Provinciam. *Cic.* Ariſtoteles iſta tetigit; *pro* leviter attigit, obiter deſcripſit. *Id.*

Tanquam, & Tamquam, *Adv.* Cic. V. *Quaſi N.* 1. *Sicut.*

*Tantălus, i, m. *Cic.* Filius Jovis tertii. Hic, ut apud Inferos moleſtiſſima ſemper fame & ſiti torqueretur, detruſus eſt ad puteum, in quo poma capiti imminerent, quæ cùm carpere vellet, attollerentur; aquæ vero ad mentum uſque pertingentes, dum eas haurire pararet, ſubitò delaberentur. Id autem inde factum commenti ſunt Poëtæ, quòd filium Pelopem membratim conciſum, ac coctum, Diis convivio exceptis, appoſuerit comedendum.

Tanti, *Genit.* Cic. *Tuliko, za tuliko.* So viel, um ſo viel. *Annyiban, annyira, annyin, annyirt.* Tanti emi, feci, æſtimavi, quanti &c. Non eſt tanti, ut: *pro* non eſt dignum, non meretur, non æſtimatur tanti, ut &c. *Id.*

Tantidem, *Genit.* Cic. *Za tuliko, Ravno za tuliko, tak drago.* Um ſo viel, eben um ſo viel, eben ſo theuer. *Ugyan annyin, ſzinte olly drágán.* Frumentum tantidem emerunt, quanti, &c.

Tantillum, *Adv.* Plaut. V. *Tantulum.*

Tantillus, a, um, Terent. *Tak majuczek, na tuliko malahan, tak mal, tulicbek, majczuken, ârutomal.* So klein, ſo vvenig. *Ennyi kitsinyke, tſak annyitska, olly kitſiny, ennyitske.*

Tantĭſpĕr, *Adv.* Cic. V. *Tandiu, Interea, Aliquantiſper, Aliquandiu.*

Tantò, *Adv.* Cic. *Tuliko, z-tém.* So viel, je. *Annyi, annyival.* Item V. *Tantopere, Tanti.* Plura V. in *Quantò,*

Tantŏpĕrĕ, *Adv.* Cic. *Tak jako, na tuliko.* So hefftig, ſo ſehr, ſo vveit. *Annyira, ollyigen.*

Tantŭlùm, *Accuſ. adverbialiter poſitus.* Cic. *Tak malo, tak malakno, tulickko, tak majuczko, zevſzema malo, iſztom tuliko.* So vvenig, gar vvenig, nur ſo viel. *Olly kitſinyig, annyitskén, kitſinykén, tſak ennyitskén.*

Tantŭlus, a, um, Cic. V. *Tantillus.*

Tantùm, *Adv.* Cic. *Tuliko.* So viel. *Annyit.* Item V. *Tantopere.* 2. V. *Tantummodò.* Tantum non: *pro* fere, ferme, propemodum. *Liv.* Tantum quòd (*pro* vix dum) veneram, cùm mihi à te litteræ redditæ ſunt. *Cic.* Tantum quòd (*pro* ſolùm quòd) hominem non nominat. *Id.* 2. *Verr. c.* 45.

Tantummŏdŏ, *Adv.* Cic. V. *Solùm, Duntaxat.*

Tantundem, n. *Nom. & Accuſat.* à *tantus,* & *idem.* Cic. *Ravno tuliko, takaiſſe tuliko, pravo tuliko.* Eben ſo viel, grad ſo viel. *Ugyan annyi, ugyan annyit, épen annyit.* Genit. *Tantidem.* V. Suo loco. Cæteri caſus & genera non reperiuntur apud Auctores.

Tantus, a, um, Cic. *Tulik, tak velik.* So groſs. *Annyi.* Alterum tantum: Plaut. *Joſt jedenkrat tuliko.* Noch einmal ſo viel. *Még egyſzer annyi, vagy annyit.* In tantum: *Plin.* V. *Tantopere, Eatenus.*

*Tăpēs, ētis, m. Tăpētum, i, n. *Virg.* & Tăpētē, is, n. Plaut. *Szâg.* r. Teppich. *Szőnyeg.*

†Tăphētum, i, n. *Tafut.* r. Taffet. *Tafota.*

Tărătantăra, æ, f. Vox tubæ ab *Ennio* ficta.

Tărantŭla, æ, f. ſpecies araneæ ad Tarentum, uti & in Sicilia, & Corſica repertæ. Hujus morſu ictus certiſſimum mortis diſcrimen ſubit, niſi tempeſtivè advocetur quiſpiam muſicum inſtrumentum pulſare peritus; ejuſmodi enim ſonô ſenſim ſibi reſtituitur, agitúrque in ſaltum vehementem, atque ſic, expreſſo per ſudorem venenô, periculum evadit. *ita Phyſici.*

Tarda, æ, f. *videl.* avis, V. *Biſtarda.*

Tardātio, onis, f. *Keſznenye, Odvlacbenye.* e. Verzögerung, r. Auffchub. *Késlelés, Múlatás.* V. *Cunctamen.*

Tardē, *Adv.* Cic. V. *Lentè, Cunctanter.* 2. V. *Serò N.* 1.

Tardeſco, is, ĕre, (Inch.) Lucr. V. *Lenteſco N.* 1. *Pigreſco.*

Tardĭgrădus, a, um, Cic. V. *Spiſſigradus.*

Tardĭlŏquus, a, um, Senec. *Madno-govorecbi, keſzen vu govorenyu.* Langſam redend. *Akadozva-ſzóló, Lappangva-ſzóló.*

Digitized by Google

Tardĭpēs, ĕdis, *om.* Golum. V. *Segnipes*, *ſpiſſigradus*, *Claudus*.

Tardĭtas, atis, f. Cic. *Keſznozt*, *Kaſznozt*. e. Langſamkeit. *Késedelem*. V. *Lentitudo*, *Pigritia*, *Cunctamen*, *Mora N.* 1.

Tardĭtūdo, ĭnis, f. *Obſol.* Plaut. *idem*.

Tardiuſcŭlus, a, um, Terent. *Prikeſzen*, *nekuliko muden*. Etvvas langſam. *Késôtske*, *laſſútska*.

Tardo, as, avi, atum, [Act.] Cic. V. *Retardo*, *Lento N.* 1. Transl. V. *Reprimo*. ita *Cat.* 2. eſt Neu. V. *Lenteo*, *Cunctor*. ita *Cic.*

Tardus, a, um, Gic. *Keſzen*, *Muden*. Langſam, ſaumſelig. *Késô*. Item V. *Cunctans*, *Piger N.* 1. *Serus*. 2. Transl. V. *Hebes*. Nimis indociles, tardique ſunt. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 5.

Tarmĕs, ĭtis, m. Plaut. *Zaplyuvek vu meſzu*, *meſzo-jedecz chervo*. e. Pleiſch-mad. *Hús rágó féreg*. Item: *Chervo vu drévu*. t. Holtz-Wurm. *Fa-ſzreg*.

Tartărĕus, a, um, Gic. V. *Stygius N.* 1.

Tartăria, æ, f. Regio orbis terrarum ampliſſima, potiſſimùm tamen ſqualida, triſtis & inculta. Gontermina Moſcoviæ, Valachiæ, Bulgariæ, Ponto, Perſiæ, Indiæ, & Sinis. Ejus longitudo milliaria germanica mille, latitudo ſexcenta facilè exæquat. *Minor* ſeu *Pracopenſis* Europæ, *Major* Aſiæ annumeratur. Antiquitus utraque à Scythis colebatur. ita *Cluver. l.* 5. *c.* 2.

Tartărus, i, m. *plur.* Tartără, ōrum, n. *Servius*. V. *Inferi N.* 1.

Tartărus, i, m. Geogr. *Tatar*, *Peſzo-glavecz*, *Jz tatarzke zemlye chlovek*. t. Tartar. *Tatár*. Transl. V. *Barbarus*, *Ferus*, *Inhoſpitalis*, *Inhumanus*.

Tartărus, i, m. [*vulgo* Cremor tartari.] Medic. *Birſza*. t. Wein-Stein. *Bor-kô*.

Tāta, æ, m. (vox puerorum) Varr. V. *Pater N.* 1.

Taura, æ, f. Varr. *Jalova krava*, *Jalovicza*. Unfruchtbare Kuh. *Meddô tehén*.

Taurĕa, æ, f. Juven. V. *Flagellum*, *Maſtix N.* 1. *Scutica*.

Taurĕus, a, um, Ovid. *Bikov*, *Volovzki*, *Biku ſzliſſajuchi*. Von einem Stier, *oder* Ochſen, dem Stier gehörig. *ôkôrbôl-való*, *ôkôrhôz-való*, *Bikához-való*.

Taurica, æ, f. aliàs *Taurica*, vel *Scythica Cherſonēſus*; hodie *Tartaria crimaa*, Ponto Euxino adhærens, pars Tartariæ minoris. *Geogr.*

Taurĭformis, me, Stat. *Biku ſzpodoben*, *Bikolicz*, *Volo-glavecz*. Wie ein Rind *oder* Stier geſtaltet. *Bika formájú*, *ôkôr ábrázatú*.

Taurīnus, a, um, Plin. V. *Taureus*.

Taurūnum, i, n. Geogr. *Belgrad*, *Biograd*. Griechiſchvveiſſenburg. *Nandor-fejérvár*. Urbs erat antiquiſſima Illyrorum, in Pannonia inferiori, tribus millibus paſſuum diſcedens à confluentia Savi in Danubium. Ex ejus ruderibus ſurrexit ſubinde ad oſtium *Savi*, Danubium petentis, *Alba græca*, Illyris *Bellgradum*, Hungaris *Nandor Alba*, retento ſimul *Tauruni* nomine, totius Serviæ Princeps. A. 1442 Amurathes II. A. 1456 Mahometes II. proſperè Bellgradô repulſus, quod demum A. 1521 Solimannus II, ignaviâ ac proditione Præfecti, eſt potitus. Recuperatum A. 1688 à Leopoldo, duobus pòſt annis amiſſum. Denique A. 1717 felicibus Caroli VI. armis, Duce *Eugeniô Sabaudo*, ceſſit. Annis deinde viginti, & amplius, multùm omnino crevit: tantúmque ab arte Architectonices militaris accepit robur, ut paſſim *inexpugnabile* jactaretur. Et certè vel ſola illa auri millia, quæ pia Eccleſiæ liberalitas hunc in finem contulit, id ipſum expoſcere potuiſſent. Arx validiſſima Rupi incubans, cum Præſidio probè munito, Confluenti imminet: Latus alterum Civitas *Aquatica*, Danubio adſita, & portu mercatui peridoneo inſtructa, *Raſcianica*, Savo adhæreſcens, alterum occupat. Pacis nihilominus calamô expugnatum eſt iterum Emporium iſthoc nobiliſſimum A. 1739. Ex quo, aliquot pòſt menſibus, dirutis priùs, non ſine magno æris impendio, novæ artis munimentis, Cæſarei excedere ſunt coacti. V. in *Servia*.

Taurus, i, m. Gic. *Bik*, *Bàk*. t. Stier. *Bika*. Item *Vol*. t. Ochs. *ôkôr*.

Tāxa, æ, f. *Plin.* ſpecies Lauri. 2. Secundùm vulgarem acceptionem V. *Pretium N.* 1. *Taxatio*.

Taxātio, onis, f. Plin. *Czénenye*, *Preczenyenye*, *czéne poſztavlyanye*. e. Schätzung. *Megbetsülés*, *Satſzolatás*. Item V. *Suggillatio N.* 2. *Vituperatio*.

Taxātor, oris, m. Feſt. *Czenitel*. t. Schätzer. *Betsülô*, *árúba botsátó*. Item 2. *Prigovarjavecz*, *Zeſzmehávavecz*. t. Tadler. *Betsmélô*. V. *Momus*, *Reprehenſor*, *Vituperator*.

Taxĕus, a, um. *Tiſzov*. Von Tann-Baum. *Tiſza-fái*. Silva taxea. *Stat.*

Taxillus, i, m. Gic. V. *Talus*.

Taxo, as, avi, atum, (Act.) Plin. *Czenim*. Schätze. *árúba botsátom*, *árrán tartom*. 2. V. *Suggillo N.* 2. *Vitupero*.

*Taxus, i, m. Phyſic. V. *Meles*.

Taxus,

Digitized by Google

Taxus, i, f. Virg. *Sztanovite felye tiſza, drévo jelvi y tiſzi ſzpodobno.* r. Eib-Iben-*oder* Tax-Baum. *Tiſza-fa.*

*Techna, æ, f. Terent. V. *Sutela, Impoſtura.* propriè ſignificat *Artificium.*

*Technicus, a, um, Quintil. *Latinè* Artificioſus, Aſtutus, Doloſus, Fallax.

Tectè, *Adv.* Cic. *Pokrito. Zakrito.* Verdeckter Weiſe. *Rejtve, Takarva.* V. *Abditè*, *Latenter, Occultè.*

Tector, oris, m. Varr. *Szténo-mazecz, Zidolicbitel, okerritel, pobelitel.* Tüncher, der die Mauren ausbutzet und vveiſſet. *Sitárló, fal ſzinlő, vakoló, fejérítő.* Item *Pokrivach.* r. Tach-Decker. *Fedő.*

Tectōriŏlum, i, n. *Cic.* Parvum tectorium.

Tectōrium, ii, n. *Nomen generale.* Cic. *Szténo-maz, Zido-maz, Vſzakojachko ſztèn mazillo.* Tünche, s. Gips-*oder* Kalck-Werck. *Minden az mellyel a' fal bémázoltatik, fal mázoló méſz.* V. *Albarium, Arenatum, Marmoratum, Calx N. 1. Gypſu.* Parietes tectorio inducere. *Plin.* Parietibus, deleto veteri, novum tectorium inducere: *h. e.* novo opere tectorio, *ſeu* novo albario, arenato, aut marmorato parietes exornare, illinere, noviter inalbare, aut gypſare, &c. *Cic.* 2. V. *Fucus N. 1.* Tandem aperit vultum, & tectoria prima reponit. *Juven. Sat.* 6. *v.* 466.

Tectōrius, a, um. *Szténo-mazni, zido-mazni, klakov, vapnen, za bélenye, mazanye, ali licbenye ſztèn haſznovit.* Zum tünchen gehörig, *oder* dienlich. *A' falnak biſfejérítésére, mázolásáro, vagy bésikárlásáro alkalmatos.* Aliquid opere tectorio exornare. *Cic.* V. in *Tectorium.* Peniculus tectorius. *Scbet za bélenye.* e. Bürſte zum ausvveiſſen. *Meſzelő Boroſta.* ita *Plaut.*

Tectum, i, n. Cic. *Krov, Pokrov, ſztreha.* s. Tach, Dach. *Ház héja, Ház héazat.* 2. per Syneed. V. *Domus N. 1. & 2. Domicilium, Habitatio.*

Tectūra, æ, f. Pallad. *Pokrivanye.* e. Deckung. *Fedés.* Item V. *Tectorium, Incruſtatio, Gypſatio, Dealbatio, Inductio N. 4.*

Tectus, a, um. *Pokrit, Pokriven, Zakrit.* Gedeckt, bedeckt, verdeckt. *Fedett, Béfedezett.* Hinc *Transl.* Homo innocentiâ tectus: *h. e.* protectus, defenſus. 2. Fit *Adject.* & iterum *Transl.* accipitur: V. *Secretus N. 2. Obſcurus N. 1. Incertus, Taciturnus N. 1.* Quis conſideratior illo? quis tectior? In dicendo tectiſsimus. *ita Cic.*

Tēcum, *Abl. cum prap.* Cic. *Z-tobom.* Mit dir. *Veled.*

Tēda, æ, f. V. *Tæda.*

Tĕgĕs, ĕtis, f. Varr. V. *Storea.*

Tĕgĕtĭcŭla, æ, f. *Varr.* Parva ſtorea.

Tĕgillum, i, n. Plaut. *Odevalcze, Pokrivalcze, Pokrovcbecz.* e. Kleine Decke. *Fedéletske.*

Tĕgĭmĕn, ĭnis, n. *Virg.* V. *Tegmen.*

Tegmĕn, ĭnis, n. *Cic.* &

Tegmentum, i, n. Cæſ. *Odevallo, Pokrivallo, Zakrivallo, Pokrovecz.* e. Decke. *Fedél, Lepel.*

Tĕgo, is, ĕre, texi, tectum, (*Act.*) *Kriem, Pokrivam, Zakrivam.* Decke, bedecke, verdecke, zudecke. *Fedem, Takarom.* V. *Operio N. 1. 2.* Transl. V. *Occulo, Occulto.* 3. Metalepticè V. *Conſervo, Defendo.* Hucusque *Cic.* 4. Latus alicujus tegere: *h. e.* honoris gratiâ ſtipare. *Horat.*

Tĕgŭla, æ, f. Cic. *Krovna Opeka, Chrip krovni, Krovnicza, Plocha,* peregr. *Czigel za pokrivanye.* r. Dach-Ziegel. *Tégla, Ház fedő tſerép.*

†Tĕgŭlārius, ii, m. *Opekár, Chrepo-delavecz, Zemlyo-pek* peregr. *Cziglár, Cziglenichár.* r. Ziegelbrenner. *Tégla vető.*

Tĕgŭmentum, i, n. Cic. V. *Tegmen.*

Tēla, æ, f. Cic. *Platno.* e. Leinvvad, r. Gevveb, Wubb. *Váſzon.* 2. *Transl.* Exordiri telam. Plaut. *Kakov dugovanye pocheti.* Etvvas zu thun anfangen. *Valamibez fogni.* Pertexere telam. *Kakov dugovanye dokonchati, Poſzel zverſiti, delo dogotoviti.* Etvvas vollenden, die Arbeit ausmachen. *Munkat végbez vinni.* Telam texere. *Kakov poſzel predſze vzeti y opravlyati.* Eine Geſchäffte ihme angelegen ſeyn laſſen. *Valami gondot viſelni, foltatni.* Retexere telam. *Perov pocheto dugovanye znovich pricheti, Na pocheteksze povernuti.* Ein Ding von neuen anfangen. *Valami dolgot újonan iſmét elkezdeni.* V. in *Penelope.* ita *Cic.* Tela araneæ. V. *Araneum N. 1.*

Tēlĭgĕr, a, um, Senec. *Kopjo-Dardo-ali Sztrélo-noſz.* Der ein Geſchoſs trägt. *Dárda, nyil, kéziv hordozó.*

Tellūs, ūris, f. Cic. *Boſicza zemlye.* e. Göttin der Erden. *A' földnek Iſten Aſzſzonya.* 2. Metonymicè V. *Terra.*

Tĕlōnārius, *alii leg.* Teloneārius, ii, m. JCt. *Synon.* Portitor. *Tergovnik, Tergovine pobiravecz, Maltar.* r. Mauthner, Zöllner, Zoll-Einnehmer. *Vámſzedő, vévő.*

Tĕlōnium, ii, n. Tertull. *Tergovina, Tergovinzka hiſa, Malta.* e. Mauth, s. Zoll-Haus. *Vám, Vámos aſztala, Vám ház.*

Tēlum, i, n. Cic. *Orusje, kojeſze bita.* s. Geſchoſs. *Hajító fegyver.* V. *Jaculum N.* 1. *Sagitta*, *Haſta*. Interdum accipitur latè etiam pro *Enſe*, *Gladio*. 2. Transl. Scelerum tela. *Id.* Benevolētia civium magnum ad res gerendas telum: *h. e.* ſtimulus, incitamentum. *Id.*

Těmĕrārĭus, a, um, Cic. *Nerazloſen, Prez razloga chinechi*, *Nepremiſslen*, *Prenagel*, *Vibraat*, *Neſzoieſzan*. Unbeſonnen, unbeſinnet, unbedachtſam, vermeſſen, unvorſichtig. *Vakmerő*.

Těmĕrātor, ōris, m. Stat. V. *Corruptor*, *Contaminator*. 2. V. *Falſarius*. ita *Ulp.*

Těmĕrē, *Adv.* Cic. *Nerazloſno*, *Nerazmiſsleno*, *Prenaglo*, *Neſzpametno*, *Prez razloga*. Unbedachtſam, vervvegen, freventlich. *Vakmerőn*, *Oktalkál*. V. *Irrationabiliter*. 2. V. *Ferè*. Item V. *Paſſim*. ita *Liv.*

Těmĕrĭtās, ātis, f. Cic. *Nerazberatno*, *ſzlobodnozt nerazloſna*, *Pouſſanozt nerazloſita*. e. Unbeſonnenheit, Vervvegenheit, Vermeſſenheit, r. Frevel. *Vakmerőség*, *Megatálkodás*. V. *Imprudentia*, *Inconſiderantia*.

Těmĕro, as, avi, atum, [Act.] Tacit. V. *Corrumpo N.* 1. *Contamino*, *Fœdo*, *Inquino*, *Stupro*. Veneno fluvios temerare: *pro* inficere. *Ovid.*

Těmēſia, æ, f. (Vulgo Temeſvarinum, i, n.) Geogr. *Temeſgrad*, vulgo *Temeſoar*, *glaſzoviti Varaſs y Tverdyava vu Banatu Vugerzkom*. Temesvvar, fürtreffliche Stadt und Veſtung in Ungarn. *Temeſvár*. Hanc A. 1552 *Mahometes* Baſſa tertio aſſultu cepit; Princeps verò *Eugenius* A. 1716 legitimo Domino, Carolo III Regi Hungariæ tandem reſtituit. Poſthæc à Gubernatore *Mercio*, erectis quaquaverſùs nobiliſſimis fabricis, junctis perpurgatiſque, commerciorum gratiâ, fluviorum alveis, ductis per urbem ſubterraneis canalibus, Temeſia cum agnomine Provincia tantum incrementi accepit, ut in cultiſſimam quampiam Belgii Provinciam abiiſſe videretur. Ab Anno demum 1737 uſque ad A. 1739. multum ſplendoris plaga Temeſienſis amiſit, furorem barbarum denuo experta. Cæterùm Urbs ipſa artis exquiſitæ operibus uſque adeò communita fertur, ut validiſſimum etiam hoſtem, ſi modò viros mœnibus tectos numeret, ſecura ridere poſſit.

Tēmētum, & Tēmētum, i, n. Cic. *Jako vino*. Starcker Wein. *Erős bor*.

Temno, is, &c. (Act.) Virg. V. *Contemno*.

Tēmo, ōnis, m. Cic. *Rúdo*. e. Deichſel am Wagen. *Szekér rúd*.

Tempĕrāmentum, i, n. Cic. *Mertuk*, *Prikladna mera*, *ſzkladni náchin*. e. Maaſs, Mittel-Maaſs, e. Mäſſigung. *Mértéklés*. Item V. *Temperatio*. Corporis temperamentum. *Prikladna ſzetnozt*, iliti *Naredna mertuchlyivozt tela*. Ordentliche Mäſſigkeit und Beſchaffenheit eines Cörpers. *Rendelt mértékletesége a' teſtnek*. Plin.

Tempĕrans, ntis, *om.* Cic. V. *Temperatus N.* 2.

Tempĕrantĕr, *Adv.* Cic. V. *Temperatè*.

Tempĕrantĭa, æ, f. Cic. *Mertuchlyivozt*, *ſzmernozt*, *Uſzteguutje*. e. Mäſſigkeit, Behutſamkeit. *Mértékleteſség*. V. *Continentia*, *Moderamen*, *Moderatio*, *Modeſtia*, *Sobrietas*.

Tempĕrātē, *Adv.* Cic. *Mertuchlyivo*, *zmerno*, *uſzteguuto*. Mäſſiglich. *Mértékleteſen*, *Módjával*. V. *Moderanter*, *Sobriè*.

Tempĕrātio, onis, f. Cic. V. *Temperatura N.* 1. *Moderamen*, *Moderatio*, *Directio*.

Tempĕrātor, oris, m. Cic. V. *Modificator*, *Moderator*, *Director*.

Tempĕrātūra, æ, f. Plin. *Zmerno zmeſſanye*, *Prikladno zkup meſſanye*. Gemäſſigte Vermiſchung. *Mérték-ſzerént-való Megelégítés*. Item V. *Miſtio*, *Temperamentum*. 2. V. *Temperies N.* 2. Cœli temperatura. *Varr.*

Tempĕrātus, a, um. *Partic. Paſſ.* Cic. *Zmerno zmeſſan*, *Naredno zmeren*. Nach der Maaſs gemiſcht, vermiſcht, gemäſſiget. *Mértékel megelégítetett*, *Mértékletes*. V. *Miſtus*. 2. Eſt Adject. *Mertuchlyiv*, *zteguut*, *uſzteguut*, *razborit*. Mäſſig. *Mértékletes*, *Mérték-ſzerént-való*. V. *Continens N.* 2. *Modeſtus*, *Sobrius*. Eſt autem ita temperatis, moderatiſque moribus, ut ſumma ſeveritas ſumma cum humanitate jungatur. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 27. Anni tempus temperatiſſimum. *Varr.*

Tempĕri, *Adv.* Plaut. V. *Tempori*.

Tempĕrĭēs, ēi, f. Plin. V. *Temperatura N.* 1. Transl. Morum temperies: *h. e.* Moderatio, Continentia, apta temperatio. *Stat.* 2. Speciatim. *Szrednyi ſztaliſs zráka*. V. *Mediocritas*. Cœli temperies. *Ovid.*

Tempĕrĭus, *Adv.* Comp. à *temperi*. V. *Temporius*.

Tempĕro, as, avi, atum, (Act.) V. *Modifico*, *Moderor*, *Lenio*, *Dirigo*, *Contineo N.* 2. *Adminiſtro*. Prudentia in temperandis civitatibus. Rempublicam legibus temperare. Sibi temperare. *Cic.* Ab injuria temperare: *pro* abſtinere. *Cæſ.* Linguæ temperare: *h. e.* continere, cohibere, moderari linguam. *Plaut.* Vectigalia temperare:

rare: pro minuere, moderari Sueton. 2. Poleg mere, ali Z-mertukom meſſam. Gleichmäſſig miſche. Mértékletesſen elegitem, keverem. V. Miſceo. Vinum aquâ vel cum aqua temperare. Cic.

Tempeſtas, atis, f. V. Tempus. Serena tempeſtas. Dobro, tiho, lépo vréme. Schönes Wetter. Szép idő. 2. Accipitur frequenter in malam partem V. Intemperies, Intempeſtas, Procella N. 1. Turbo, Grando, Calamitas N. 1. Imber, Nimbus N. 1. &c. 3. Transl. V. Procella N. 2. Infortunitas, Periculum N. 2. Nimbus N. 2. Mitto, quòd omnes meas tempeſtates ſubieris. Quanta invidiæ tempeſtas nobis impendeat. &c. Hactenus Cic.

Tempeſtivè, Adv. Cic. Zgodno, Prigodno. Zu rechter Zeit. Idején. V. Opportunè N. 1.

Tempeſtīvĭtās, atis, f. Cic. Prava doba, Prikladnozt vremena, Prilichno vréme. Rechte, bequemliche, gelegene und eigentliche Zeit. Idejénkorán-való alkalmatoſſág. V. Opportunitas N. 1.

Tempeſtivus, a, um. Cic. Vu pravo, prilichno, ali prigodno vréme bivajuchi. Das zu rechter Zeit geſchiehet. Idejénkorán-való, Alkalmatos időben-való. V. Opportunus N. 1.

Tempeſtuóſus, a, um, Sidon. V. Procelloſus, Nimboſus, Turbulentus.

Tempeſtus, a, um, Feſt. V. Tempeſtivus.

Templum, i, n. Cic. Szveto meſzto. Heiliger Orth. Szent hely. V. Ædes N. 1. Fanum, Delubrum.

Tempŏra, pŏrum, n. plur. Virg. Szlépo oko jedno y drugo. Die Schläffe am Haupte. Vak ſzemek. Homlok két ſzegeleti.

Tempŏrālis, le, Tacit. Vremenit, Vremenszki. Zeitlich. Ideig-való, Ideig-tartó. Item V. Tranſitorius.

Tempŏrārĭus, a, um, Plin. idem.

Tempŏrĕ, Ablat. Cic. &

Tempŏrì, Adv. Cato. Za dobè. V. Tempeſtivè.

Tempŏrĭūs, Adv. Compar. à tempori. Colum. Ranéje, Bole k-dobi, Bole k-vremenu. Zeitlicher, etvvas frühzeitiger. Idejébben.

Temptor, & Temtor, ōris, m. Senec. V. Contemtor.

Tempŭs, ŏris, n. Vréme, Doba, Chaſz. e. Zeit. Idő, üdő. Ex tempore. h. e. ſtatim, vel pro re nata. In tempore: pro opportunè, commodè. In omne tempus: pro ſemper. Suo tempore: h. e. proprio tempore, tempeſtivè. Ad tempus ſumitur pro ex tempore, Item pro tempore conſtituto. ita Cic. Plura V. ſuis locis. 2.

Tempus, ŏris, n. Virg. Szlépo oko, ſzlépo-ochnicza, ſztran obraza med oubom y okom. 1. Schlaff, ein Theil des Haupts von den Augen biſs zu den Ohren. Vak ſzem. V. Tempora. Percutere tempus. Auct. ad Her.

Temulentĕr, Adv. Colum. Piano, Privinyeno, V-pianoſzti, Na náchin pianoga. In voller Weiſe. Réſzegen.

Temulentĭa, æ, f. Plin. V. Vinolentia.

Tĕmŭlentus, & Tēmŭlentus, a, um, Cic. V. Vinolentus.

Tĕnācĭa, æ, f. Enn. apud Non. V. Pertinacia.

Tĕnācĭtas, atis, f. Cic. Lepchivozt, Zderſnozt, Derslyivozt, Jakoſzt y ſztalnozt zaderſati. Das Halten, e. Veſte und Beſtändigkeit etvvas zu halten. Ragadóság. Transl. V. Stabilitas. 2. V. Parſimonia, Avaritia. ita Liv.

Tĕnācĭtĕr, Adv. Ovid. Prilepno, Derslyivo, Zderſno. Veſt haltender - Weiſe. Ragadóſon. V. Firmiter, Conſtanter. 2. V. Parcè, Avarè.

Tēnaſmus, V. Teneſmus.

Tĕnax, ācis, om. Liv. Lepchev, Derslyiv, ſilav, kakti ſzmola, ali ilovacha. Der veſt hält, zähe, zah. Ragadós, Enyves. Transl. V. Stabilis. Vir propoſiti tenax. Horat. 2. per Metonymiam V. Parcus, Sordidus N. 1. ita Cic.

Tencha, æ, f. Alii rectiùs leg. Tinca. V. Tinca.

Tendĭcŭla, æ, f. Cic. V. Decipula, Laqueus, Rete, Retiaculum.

Tendo, is, ĕre, tĕtendi, tentum, & tenſum, (Act.) Napinyam, Preteſem. Spanne, Strecke. Feſzitem. V. Intendo N. 1. Item V. Extendo, Expando N. 1. Porrigo N. 1. Manus ad aliquem tendere. Cic. Arcum tendere: pro intendere. Virg. Cohortem tendere jubet: h. e. Tabernacula, ſeu tentoria figere, expandere. Curt. 2. Transl. V. Porrigo N. 2. Parvúmque Patri tendebat Julum. Virg. 3. Romam tendere: pro proficiſci, pergere. Cic. 4. Inſidias alicui tendere: pro ſtruere. Id. 5. Ad altiora tendere: pro collimare, conniti, altiora ſpectare, reſpicere. ſibi præfigere. Id. Spem triumphi populo tendere: pro proponere. Id. Ad aliquid acri animo tendere: pro operam dare, incumbere in aliquam rem, eidem ſtudere. Id. In partem aliquam tendere: pro vergere, inclinatum eſſe. Plin.

Tendŏr, ōris, m. Apul. V. Tenſio.

Tĕnĕbellæ, arum, f. Claudian. Parvæ tenebræ.

Tĕnĕbræ, arum, f. Cic. Tmicza, Tmina, Tma,

Temnoſt. c. Finſternuſs, Düſterung, Dunckelheit. *Setégség, minden homály*. 2. Transl. V. *Obſcuritas N.* 3. & 4. *Miſeria*, *Ærumna*.

Tĕnĕbrĭcōſus, a, um, *Cic.* &

Tenebrĭcus, a, um, *Cicero ex Poëta*. V. *Tenebroſus*.

Tĕnĕbrĭo, ōnis, m. Varr. *Mrachnyák*, *Temnyák*, *Tmicsi-rad*, *Tmicze lyubitel*, *Vragulin*. r. Liebhaber der Finſternuſs, Nacht-Schrattel. *Setégség ſzerető*, *Titkos álnokſággal járó*. Item V. *Deceptor*, *Impoſtor*, *Fraudator*, *Mendaciloquus*.

Tĕnĕbro, as, *Apul.* V. *Obtenebro*.

Tĕnĕbrōſus, a, um, Varr. *Tminaſzt*, *Tmaſzt*, *Tmichaſzt*. Finſter, dunckel, düſter, finſterlicht. *Setétes*. V. *Obſcurus N.* 1.

Tĕnellŭlus, a, um *Catull.* Valde tenellus.

Tĕnellus, a, um, Varr. *Mladaban*, *Premlahav*, *Preſzlab*, *Pregingav*. Zärtlich. *Gyengétske*. Item V. *Mollicellus*.

Tĕneo, es, ēre, nui, ntum, (Act.) *Derſim*. Halte. *Tartom*. Aliquem in cuſtodia tenere. &c. 2. V. *Moror N* 2. Sermone hominem in multam noctem tenui. 3. V. *Apprehendo N* 1. *Obtineo N.* 1. *Occupo N.* 1. *Poſſideo*. Multa hæreditatibus, multa emptionibus tenere. Dominatu unius omnia tenentur. 4. V. *Servo*. *Defendo*. Conſvetudinem, jus tenere. Domum totam amicitiâ devinctam tenebam. 5. V. *Habeo*. Ad aliquid attentum tenere animum. 6. V. *Maneo N.* 1. *Moror N.* 1. Domi ſe tenere. 7. V. *Contineo. N.* 2. *Cohibeo*, *Coërceo*. Vix riſum tenui. Vix teneor, *vel* vix me teneo, quin erumpam. 8. V. *Deprehendo*, *Circumvenio N.* 1. In manifeſto crimine teneri. 9. V. *Obligo N.* 2. *Obſtringo N.* 2. *Devincio*. Lege, jurejurando, debito, voto teneri. 10. V. *Guberno N.* 2. *Adminiſtro*. Provinciam tenere. 11. V. *Delecto*. *Afficio N* 1. *Moveo N.* 1. Spectaculis, ludis, ſtudio, *vel* amore alicujus rei teneri. 12. V. *Agnoſco*, *Intelligo*, *ſcio*. Probè tenebam, quid ſibi Cæſar vellet. 13. Curſum ſecundiſſimô ventô tenere: *pro* dirigere. 14. Certis teſtibus alicujus audaciam tenere: *pro* convincere, coarguere. 15. Res oculis & manibus tenetur: *h. e.* patet, manifeſta eſt. 16. Ita fama tenet: *pro* obtinet fert. &c. *Hactenus Cic* 17. V. *Duro N.* 2. Incendium per duas noctes tenuit. *Cæſ.*

Tĕnĕr, a, um Cic. *Gingav*, *nejak*, *ſidek*, *mek*. Zart. *Gyenge*. V. *Mollis N.* 1. & 2. *Debilis*, *Effeminatus*.

Tĕnĕraſco, is, ēre, (Neu. *Inch.*) Lucr. V. *Teneresco*.

Tenerē, *Adv.* Plin. *Gingavo*, *Mladabno*, *Sidko*. Zärtlich. *Gyengén*, *kényeſen*. V. *Molliter N.* 1, *Debiliter*.

Tĕnĕreſco, is, ēre, (Neu.) Plin. *Synon*. Delicatus, tener fio. *Gingav*, *ſidek*, *mladaban bivam*. Zart vverde. *Gyenge*, *kényes léſzek*. Item V. *Molleſco N.* 1. & 2. *Gracileſco*.

Tĕnĕrĭtās, ātis, f. *Cic.* &

Tĕnĕrĭtūdo, ĭnis, f. Varr. *Gingavocha*, *Mladichnoſt*, *Mékoſzt*, *Nejákoſzt*. c. Zärtlichkeit. *Gyengeség*. V. *Mollitia N.* 1. & 3. *Debilitas*.

*Tēneſmus, (*Nonnulli leg. apud Plin.* Tenaſmus) i, m. Cels. *Perteß*, *Pertenye*, *Zaludno ſztol ſzilenye*. r. Zvvang, Trang, vvann man vergeblich zu Stuhl genöthiget vvird. *Has mentſre haſzontalan erőltetés*.

Tĕnŏr, ōris, m. Quintil. V. *Accentus*, *Tonus*. 2. Transl. *Jednaki náchin*, *réd*, *nepreſztajnoſt*. Gleichhaltende Weiſe, Ordnung, Fortſahrung. *Egyaránt-való mód*, *rend*, *elő-menetel*. Uno tenore dicere. *Cic.* Idem tenor pugnæ. *Liv.*

Tenſa, æ, f. Cic. *Bolvanszka kola*, *kolie za vóſnyu krivib Bogov*. r. Wagen der Götter. *A' pogány Iſtenek ſzekere*.

Tenſio, onis, f. Vitruv. V. *Intenſio N.* 1. *Diſtentio*.

Tentābundus, a, um, Liv. *Szkußavajuchi*, *vezda ovo-vezdo ono kuſſajuchi*, peregr. *probujuchi*. Viel und offt verſuchend, der offt verſucht, vvas er thun könne. *Kiſérgető*.

Tentāmĕn, ĭnis, n. Ovid. &

Tentāmentum, i, n. *Gell.* V. *Probatio*.

Tentātio, onis, f. Cic. *Zkuſſavanye*, *Napaſzt*, *Napaſztovanye*, peregr. *Tentanye*. c. Verſuchung, Prüfung. *Kiſértét*, *Kiſértet*. V. *Periclitatio N.* 1. *Exploratio*.

Tentātor, ōris. m. Horat. *Kuſſavecz*, *Zkuſſavavecz*, *Zpoznavavecz*, *Napaſztnik*. r. Verſucher. *Kiſértő*. V. *Explorator*.

Tento, as, avi, atum, (Act. *Freq. à ſup.* tentum.) *Kuſſam*, *zpoznávam*, *zkußávam*, *napaſztujem*, peregr. *Tentam*. Verſuche, einen Verſuch thu, prüſe, anfechte. *Megkiſértem*. V. *Exploro N.* 1. *Attento*, *Conor*, *Periclitor N.* 1. Belli fortunam tentare. Aliquem donis, ſpe, metu, armis tentare. Leviter tentare aliquem quo animo ſit. Morbô tentari: *pro* vexari, affligi, ſeu infirmari. *Cic.* 2. propriè V. *Exploro N.* 1. *Inquiro*, *Contrecto*, *Tango N.* 1. *Frequenter* &

Tento

Digitized by Google

Teneo N. 1. Flumen ita frigidum, ut vix pede tentare id poſſim. *Id.* 2. *de Leg. c.* 2. *&c.*
Tentōriŏlum, i, n. Hirc. *Satorek.* s. Zeltlein, Gezeltlein. *Sátoratska.*
Tentōrium, ii, n. Ovid. *Sator.* s. Zelt, Gezelt. *Sátor.*
Tĕnuātim, *Adv.* Apic. *Tenyko, Tanko, Tanahno.* Dünn. *Vékonyon.*
Tĕnuĭcŭlus, a, um, Cic. *Kruto tenyek.* Sehr dünn. *Vékonyotska.* Item V. *Exiguus, Exilis, Modicellus, Minuſculus, Minutulus, Pauperculus.*
Tĕnuis, nue. 1. *Tenek.* Dünn, Fein. *Vékony.* V. *Subtilis N.* 1. 2. V. *Exiguus, Minutus N.* 1. *Modicus, Parvus N.* 1. 3. Transl. V. *Pauper.* 4. V. *Humilis N.* 1. *&* 2. *Vilis.* 5. V. *Subtilis N.* 2. Tenuis & acuta diſtinctio, ita *Cic.* 6. V. *Imbecillis.* Cùm tenuiſſima valetudine eſſet. *Caſ.*
Tĕnuĭtās, ātis, f. *Tenchina.* e. Dünne, Dünnigkeit. *Vékonyság.* Item V. *Gracilitas, Exilitas, Parvitas.* 2. Transl. V. *Paupertas, Vilitas.* 3. V. *Subtilitas N.* 2. Limata verborum tenuitas. Ita Cic.
Tenuĭtĕr, *Adv.* Cæſ. V. *Tenuatim.* 2. Transl. *Po ſziromasko, zlochesto.* Armſeelig, ſchlechtlich. *Szegényül, olteón.* Item V. *Exiguè, Exiliter, Minutè.* 3. V. *Subtiliter N.* 2. *Accuratè.* Argumenta tenuiter colligere. Aliquid tenuiùs, & acutiùs tractare. *Cic.*
Tĕnuo, as, Quintil. V. *Extenuo.*
Tĕnūs, *Præp.* Cic. *Do, Tia-do, Chak do.* Biſs, biſs auf, biſs zu. *Addig, Ig.* Capulo tenus. Labrorum tenus. 2. V. *Solùm.* Sunt quidam homines non re, ſed nomine tenus. *Id. de Off.*
Tĕpĕfăcio, *&* tĕpĕfăcio, is, ēci, actum, (Act.) Cic. *Mláchim, Pritoplyam,* Inf. *Pritopiti: Mlachno chinim.* In etwvas ervvärme, laulicht mache. *Megmelegítem, Lágy-melegg-tészem.*
Tĕpeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cato. *Mlachen jeſzem.* Ich bin laulicht. *Megelegſzem.* 2. Transl. V. *Refrigeſco N* 2, *Langveo.* Seu tepet, ſive amat. *Ovid.*
Tĕpeſco, is, ĕre (Inch.) Cic. *Mlachen poſztajem.* Laulicht vverde. *Meg-melegülni kezdek.* Transl. V. *Deferveo.* Paulatim cadit ira ferox, mentéſque miteſcunt. *Lucan. l.* 4. *v.* 284.
*Tephrĭa, æ, f. Plin. *Pepelnatoga licza,* iliti *ſzivi sivamor.* f. Aeſchfärbiger Marmolſtein. *Hamú ſzínű márvány kő.*
Tĕpĭdārium, ii, n. Vitruv. *Mlachna kupely, Meſzto za mlachnu kupely.* e. Bad-Stube. *Meleg vizzel mosódó hely.*
Tĕpĭdè, *Adv.* Plin. *Mlachno.* Laulicht. *Lágy-melegen.* Transl. V. *Oſcitanter N.* 2.
†Tepidĭtas, atis, f. V. *Tepor.*
Tĕpido, as, avi, atum, (Act.) Plin. V. *Tepefacio.*
Tĕpidus, a, um, Plin. *Mlachen, Mlák, a, o.* Laulicht. *Lágy-meleg: Sem hév, ſem hideg.* Transl. V. *Languidus, Negligens, Piger.*
Tĕpŏr, ōris, m. Cic. *Mlachnozt, ſerdnya toplina.* e. Laulichkeit, Lauheit, mittelmäſſige Wärme. *Lágy-vagy Gyenge melegſég.* 2 Transl. V. *Oſcitatio N.* 2.
Tĕpōrātus, a, um, Plin. *Omláchen, Pritoplyen, Jedno-malo ztoplyen.* Ein vvenig gevvärmet. *Keveſſé megmelegedett.*
Tĕpōrus, a, um, Sidon. V. *Tepidus.*
Tĕr, *Adv.* Cic. *Trikrat, Tri-púta.* Dreymal. *Háromſzor.*
Tercentēni, æ, a, *plur.* Martial. *Po tri-ſzto.* Je dreyhundert. *Három-ſzázan, Három-három-ſzázan.* Item V. *Trecenti.*
Tercenti, æ, a, *Cic. Plaut. &c.* Apud quos tamen pleriqui legendum cenſent *Trecenti.*
Tercentum, *Indecl.* Virg. V. *Trecenti.*
Terdĕcĭēs, *Adv.* Vitruv. V. *Triesies.* Vel, ut alii interpretantur, V. *Tredecies.*
Terdēni, æ, a, *plur.* Virg. *Po trideſzet.* Je dreyſſig. *Harmintzan-Harmintzan.* Item V. *Triginta.*
†Tĕrĕbellum, i, n. *Svedrichek.* s. Böhrerlein. *Fúrútska.*
Terebinthĭnus, a, um, Plin. *Terpentinov, Iz terpentina.* Von Terpentin-Baum. *Terpentinből-való.*
*Tĕrĕbinthus, i, f. Plin. *Terpentinovo drivo.* r. Terpentin Baum. *Terpentina-fa.*
Tĕrĕbra, æ, f. Colum. *Szveder, Szvarde.* r. Bohrer, Neper, Neber. *Fúrú.*
Terebrātio, onis, f. Colum. *Vertanye, Virt.* Das Bohren. e. Bohrung. *Fúrás, Fúrat.*
Tĕrĕbro, as, avi, atum, [Act.] Colum. *Vertam.* Bohre. *Fúrok.*
Tĕrēdo, ĭnis, f. Plin. *Chervek dervo-jedacz.* s. Holtz-Würmlein. *Fa-moly.* Item V. *Tinea.*
Tĕrĕs, ĕtis, *om.* Liv. *Dug y okrugel, okruglo podugovat. podugo-okrugel.* Lang und rund, länglich rund, rundlecht. *Hoſzſzú-gömbölyű.* 2. Transl. V. *Accuratus, proportionatus &c.* Plena & teres oratio. *Punoy lipoſzpravno govorenye.* Eine volle und artige, oder nette Rede. *Tellyes és ſzép meſterségű Orátzió.* Habere aures teretes. *Oſtro chuti, dobra vuha imati.* Scharff hören, gutes Gehör haben, *Jól hallani.* ita Cic. Teretior. *Gell.*

Tergĕ-

Tergĕmĭnus, a, um, Liv. V. *Triplex.* Vel, ut alii exponunt: *S'eſtveri, S'eſtero-verſzt, S'eſtero-ſztruk.* Sechsfältig, ſechsfach. *Hatos, Hat-rétü.*

Tergeo, es, ēre, ſi, ſum, (Act.) *Liv.* V. *Tergo.*

Tergeſte, is, n. *Plin.* &

Tergeſtum, i, n. Geogr. *Terſzt varaſs.* e. Stadt-Trieſte. *Tergeſzt város.* Caput Iſtriæ auſtriacæ, portu nobili inſigne.

Tergīnum, i, n. Plaut. V. in *Terginus.*

Tergīnus, a, um, Plaut. *Herbto kòmi, Izherbtene kòſe.* Vom Rucken-Leder. *Hát bőrből-való.* Et generatim V. *Coriaceus.* Lorum terginum. *Iz kòſe bich, korbach, remen.* e. Lederne Peitſche, r. Riem. *Bőrből korbáts, Szíj-oſtor.*

Tergĭverſantĕr, *Adv.* Patercul. *Nehtech, ottéplyuch, herbet obrachajuch.* Mit Unvvillen, vviderſetzlicher Weiſe, Ausflucht ſuchend. *Magát vonogatva.*

Tergĭverſātio, onis, f. Cic. V. *Recuſatio, Cunctamen.*

Tergĭverſātor, ōris, m. Gell. *Herbta obrachavecz, Izgovora izkavecz.* Der Ausflucht ſuchet. *Tétovázó, Magát mentegető.* V. *Cunctator.*

Tergĭverſor, aris, ātus ſum, (Dep.] Cic. *Nechemiſze, Ottéplyemſze.* Ausflucht ſuche. *Tétovázok, Magamát mentegetem.* V. *Subterfugio N. 1. Recuſo, Cunctor.*

Tergo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Briſſem.* Wiſche. *Törlöm.* V. *Nitido, Mundo.*

Tergum, i, n. Cic. & Tergus, i, m. Plaut. *Herbet, Herbtovina, Herbtiſche, Odzadek.* r. Rucken, r. Hinter-Theil. *Hát, Hátulsó réſz.* Dare, vertere terga. Cæſ. *Pobechi, Béſati, vu bègſze puſztiti.* Fliehen, die Flucht nehmen. *Elfutni.* 2. V. *Tergus.* ita *Virg.*

Tergŭs, ŏris, n. Varr. *Herbtene kòſa.* e. Rucken-Haut. *Hát bőre.* Et generatim V. *Corium.*

Termĕs, ĭtis, Gell. *Kita, ſzvert, grana z-liſztiem, ali z-ſzadom.* r. Aſt, Geſchoſs, ſamt den Blättern, *oder* ſamt der Frucht. *Levelével ág, Gyümöltsével ág.*

Termĭnālis, le, Ammian. *Krajni, Mejaſki, Mejaſni, kotarni, krajni* ali *Medyi ſzliſſajuchi.* Zum Ende *oder* Marcken gehörig. *Véghez-való, Határhoz-való.* V. *Limitaneus, Limitaris, Finalis, Finitimus.*

Termĭnātio, onis, f. Cic. *Kotarenye.* Das untermarcken. *Határozás.* V. *Limitatio, Metatio, Determinatio N. 1. Finitio N. 1. Diſcretio, Diſtinctio.*

Termĭno, as, avi, atum, (Act.) Cic. 1. V. *Determino N. 1. Finio, Perficio.* 2. V. *Limito, Metor N. 1.*

Termĭnus, i, m. Cic. 1. *Konecz, Zverha.* s. End. *Vég.* V. *Finis.* 2. Speciatim. *Kotàr: Medja, Medya,* ali *Meja: Kraj.* r. Marck-Stein. *Határ.* V. *Confine, Limes N. 2.* 3. Tranſl. ad tempus. *Rok,* iliti *odluchbeni chaſz,* ali *vréme. &c.*

Ternārius, a, um, Colum. *Trojni, tri vu ſzebe zaderſavajuchi, troj-brojni, vſze po tri.* Aus dreyen, je drey. *Hármas, három ſzámú.*

Terni, æ, a, Diſtrib. *Vſze po tri, tri y tri.* Je drey. *Hárman-hárman.* Cùm loquimur terni. *Cic.* 2. V. *Tres.* Ter ternos cyathos petet. *Horat.*

Ternidēni, æ, a, Diſtrib. *Po trinaiſzt.* Je dreyzehen. *Tizen hárman-Tizen hárman.* Item V. *Tredecim.* Ternadena ova ſubjicito æſtate tota, hieme pauciora, non tamen infra novena. *Plin.*

Ternio, ōnis, m. Gell. *Troicza, Broj od trih.* Ein gedrittes. *Három-ſzám.*

Tĕro, is, ĕre, trivi, tritum, [Act.) Plaut. *Terem, Na drobno tuchem, Na menye zpravlyam, Ztruſem,* peregr. *ribam.* Reibe, zerſtoſſe. *Tőröm, vásíalom, koptatom.* V. *Detero N. 1. Imminuo, Comminuo, Attero N. 1.* 2. Tranſl. V. *Conſumo.* Ætatem, tempus in rebus diſcendis terere. *Cic.* 3. Verbum ſermone terere: *h. e.* uſitatum & vulgare facere. *Id.* Iter terere: *h. e.* iter facere. *Virg.*

Terra, æ, f. Cic. *Zemlya.* e. Erde. *Föld.* Terrâ, marique: *pro* quaquaversùs, ubique. *Id.*

Terræmōtus, ús, m. *Cic.* V. in *Motus.*

Terrĕfăcio, is, ēci, actum, [Act.] V. *Terreo.*

Terrēnum, i, n. Colum. *Zemlyiſche, zemlya za obdělanye.* s. Erdreich, Land zum anbauen dienlich. *Mivelhető mező föld.*

Terrēnus, a, um, Cic. V. *Terreſtris, Terreus.*

Terreo, es, ēre, ui, ĭtum, (Act.) Cic. *Synon.* Alicui timorem incutio, metum injicio. *Plaſim, Sztraſim.* Schrecke, einen Schrecken einjage. *Ijeſztem, Rettentem.*

Terreſtris, ſtre. Cic. *Zemelyzki.* Irrdiſch. *Földi, Földön-való.*

Terrĕus, a, um, Cel. *Iz zemlye, zemlyen.* Aus Erden, Irrden. *Földből-való, Földi.*

Terribilis, le, Cic. V. *Formidabilis, Horribilis.*

Terribilitĕr, *Adv.* Arnob. V. *Horrendum, Horribiliter.*

Terricŏla, æ, *com.* Apul. *Na zemlyi prebivavecz,* ali *Prebivavka.* Einvvohner der Erden. *Földön lakó.*

Terrĭni-

Terrĭcŭlāmentum, ti, n. Apul. *Sztraſsenye.* Das Schrecken. *Ijeſztő, Rettentő.* V. *Terriculum.*

Terrĭcŭlum, i, n. Liv. *Sztraſsilo, Plaſsilo.* Das Schrecken bringt, s. Schröck-Bild, Scheuſal. *Ijeſztő-váz.*

Terrĭfico, as, avi, atum, (Act.) Lucr. V. *Terreo, Horrifico.*

Terrĭfĭcus, a, um, Virg. V. *Horrifer, Horrificus.*

Terrĭgĕna, æ, *com.* Cic. *Zemlyak, zemlyakinya, iz zemlye rodyen.* Von der Erden gebohren. *Földből-ſzületett.*

Terrĭgĕnus, a, um. Tertull. *idem.*

Terrĭlŏquus, a, um, Lucr. *Od ſztraſsneh dogovány govorechi.* Der von erſchröchlichen Dingen redet. *Szörnyü, Rettenetes dologról ſzóló.*

Terrĭsŏnus, a, um, Claud. V. *Horriſonus.*

Terrĭto, as, avi, atum, (Act.) Liv. *Preplaſsivam, guſztokrat ſztraſsim.* Offt einen Schrecken einjage. *Rettegetem, gyakran ijeſztem.*

Terrĭtōrium, ii, n. Cic. *Kotár, ſztanovite oblaſzti* ali *obchine derſava*, iliti *zemelyzko ladanye.* s. Gebiet, r. Bezirck einer Landſchafft und Bottmäſſigkeit. *Város avagy falú földe, Vidék, Egy darab tartomány.*

Terror, ōris, m. Cic. *Sztrah, Sztrabota, Sztrahocha, ſztraho-prejdnutie.* r. Schrecken, e. entſetzliche Furcht. *Rettenés, Rémülés.*

Terrōſus, a, um, Vitruv. *Zemlyaszt, pun zemlye.* Erdigt. *Földbatos.*

Tertiāna, æ, f. Plin. *Tretjacha, zimlyichka, kojaſze na tretji dan povracha.* Dreytägiges Fieber. *Harmad napi hidegleles.*

Tertiānus, a, um. *Tretji, Tretjo redni, Tretjo-dnevni.* Im dritten Hauffen, drey-tägig, drey-täglich, übern dritten Tag kommend. *Harmadi, harmad rendel-való, Harmadnapi.* Febris tertiana, *Cic.* V. *Tertiana.* Tertiani, orum, m. *plur.* *h. e.* Milites tertiæ legionis. *Tacit.*

Tertiārium, ii, n. Cato. V. *Triens.*

Tertiārius, a, um, Plin. *Tretjo-delni, tretju ſztran imajuchi, tretji.* Den dritten Theil habend, zum dritten. *Harmados.*

Tertiō, *Adv.* Cic. *Tretich, tretji put.* Zum drittenmahl. *Harmadſzor.*

Tertio, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Tretjichim, tretichim, tretich kaj délam, chinim, popravlyam, &c.* Etwas zum drittenmal thu. *Harmadlom, valamit harmadſzor tſinálok.*

Tertiùm, *Adv.* Cic. V. *Tertiò.*

Tertius, a, um, Cic. *Tretji.* Der dritte. *Harmadik.*

Tĕruncius, ii, m. Cic. *Novchecz, Bechecz.* Kleiner Pfenning. *Mangor, Fillér.* Aliquem teruncii facere: *pro* parvipendere. *Plaut.*

Tesqua, & Teſca, ōrum, n. *plur.* Horat. *Zapuſztyeno, ſztrabovito meſzto.* e. Wildnoſs. *Kietlen ſzörnyü hely.* V. *Deſertum, Eremus.*

Teſſella, æ, f. *Plin.* V. *Teſſerula.*

Teſſellātus, a, um. *Chetvero-vuglaſzto vuchinyen, z chetvero-vuglyachami popodyen, &c.* Viereckig gemacht, mit viereckigten Steinen beſetzt. &c. *Négy-ſzegre tſinált, Négy-ſzegü köveckkel pádimentomozott.* Pavimenta ſectilia & teſſellata circumferre. *Sueton.*

Teſſĕra, æ, f. V. *Quadratum, Cubus:* ita *Macrob.* Item V. *Alea:* ita *Cic.* Item ſpeciatim ſumitur *pro* lapidibus quadratis, quibus pavimenta inſternuntur. ita *Plin.* V. *Teſſerula N.* 2. Item 2. *pro* Symbolo, ſigno ſeu tabella data militibus, qua ſe ſocii milites ab hoſtibus dignoſcebant. *Znaménye poznanya, vojnichko znaménye, Rèch* vulgo *parola na ſztráſu iduchem dána.* s. Wahrzeichen, Soldaten-Zeichen, e. Loſung im Krieg, das Wort, e. Parole. *Hadi jel, Balita, Hadi iſmértető ſzózat.* 3. pro *Signo,* quo exhibito, exhibenti frumentum, vel aliudquidpiam datur. *Znaménye ſitka, penèz, &c. Rovaſs.* s. Korn-Zeichen, Billet, &c. *Gábona jele, Rovás.* Teſſera frumentaria, nummaria. *Sueton.* Sic dicitur *Teſſera hoſpitalis.* Hinc *Apud aliquem teſſĕram confringere*, idem eſt ac reditum ſibi in aliquam domum præcludere, gratiam alicujus amittere *Plaut.*

Teſſĕrārius, ii, m. Tacit. *Znaménya junachkoga davavecz, koi parolu daje.* Der die Loſung giebt. *Jel adó.* V. *Præfectus vigilum, ſupremus vigiliarum præfectus,* in *Præfectus.*

Teſſerarius, a, um. *Ammian.* Ad teſſeras pertinens.

Teſsĕrŭla, æ, f. *Parva teſſera.* Speciatim ſumitur *pro* tabella ſuffragiorum. *Varr.* 2. pro lapillis quadratis. *Chetvero-vuglaszt kamenchecz, Plochchicza, Deſzchicza* ali *Tablicza za taraczanye, podenye.* s Viereckigte Pflaſter-Steinlein, *oder* Blätelein. *Négy-ſzegü kövecske, formátska, &c.*

Teſta, æ, f. *Zemlyena poſzuda, Chrèp, y vſze, kaj je iz zemlye napravlyeno y obſgáno.*

s. Irrden-

s. Irrden-Geſäſs, r. Scherben, und alles, vvas aus der Erden gemacht und gebrennt vvird. *Tſerép-edény, és mindenféle földből tſinált és megégettetett dolog.* V. *Fictile, Olla, &c.* 2. dicitur de *quolibet putamine duro & fragili*, ut *Teſta ovi, teſtudinis.* V. in *Putamen.* ita *Cic.* Teſta limacis. *Puſova Hiſicza.* s. Schnecken-Haus. *Tſigabéja.* ita *Plaut.* Et per Metonymiam de *Oſtreis, limacibus, teſtudinibus, Cancris, Conchis.* ita *Horat.* 3. V. *Cranium.* ita *Cæl. Aurelian.*

Teſtābĭlis, le, Gell. *Moguch poſzvedochiti.* Der Zeugen kan. *Megbizonyithatò.*

Teſtācĕus, a, um, Plin. *Crepni.* Aus Scherben. *Tſerépi.* V. *Fictilis.* 2. *Lupinyazt, Skolykazt, Tverdu y kerbku koru ali kóſu imajuchi.* Was mit harten Schaalen bedeckt iſt. *Kemény-héjú.*

Teſtāmentārĭus, a, um, Plin. *Piſzmu zadnyega odredyenya ſzliſſajuchi, Zadnyo-volyni,* peregr. *Teſtamentumzki.* Zum Teſtament dienlich, *oder* gehörig. *Teſtámentom íráshoz való, Teſtámentomhoz-való.*

Teſtamentarius, ii, m. Cic. *Zadnye volye,* peregr. *Teſtamenta pobabitel, premenitel, krivoga zadnye volye piſzma podmitavecz.* Ein Verfälſcher des Teſtaments. *Hamis teſtámentom tſináló.* 2. apud JCtos: *Zadnye volye piſzecz, potverditel, zpunitel.* r. Teſtament-Schreiber, Bekräfftiger, Vollbringer. *Teſtámentom írója, megerősítője, végbez-vivője.*

Teſtāmentum, i, n. Cic. *Zadnya volya, Poſzlednya odluka, zadnye volye ſzvedochanztvo, Predſzmertno odredyenye, Oporuka,* peregr. *Teſtament.* Letzter Will, s. Vermächtnuſs, Teſtament. *Utólsó akarat, halála utánnra elhagyatott jóſzágnak rendelése,* peregr. *Teſtámentom.*

Teſtātio, onis, f. Liv. *Svedochenye.* e. Bezeugung. *Bizonyítás.* Item V. *Teſtimonium.*

Teſtātō, *Adv.* Ulp. *Pred ſzvedoki.* Im beyſeyn der Zeugen. *Hiteles emberek előtt, Jelen-való tanúkkal.* Item V. *Palam N.* 1. *Expreſsè.* 2. Decedere teſtatò. *Za vuchinyenum zadnye volye odlukum vumreti.* Nach gemachten Teſtament ſterben. *Hiteles emberek előtt tött teſtámentom utánn halni-meg.*

Teſtātor, oris, m. Svet. *Szvedochitel, Zadnye volye valuvavecz, Oporuchitel, Teſtamenta vuchinitel.* Der ein Teſtament macht. *Teſtámentom-tévő.*

Teſtātrix, icis, f. Modeſtin. JCt. *Oporuchitelicza, Teſtamenta vuchinitelicza.* Die ein Teſtament macht. *Teſtámentom-tévő aſzſzony.*

Teſtātus, a, um, Ulp. *Koi je Teſtament vuchinil.* Der ein Teſtament gemacht hat. *A' ki teſtámentomot tett.* 2. *Koi je ſzvedochanztvo nazával.* Der um Zeugnuſs angeruffen. *A' ki bizonyságot hitt.* Jovem teſtatus. *Virg.* 3. *Koi je ſzvedochil.* Der Zeugnuſs gegeben. *A' ki bizonságot adott.* Rem viſam teſtatus. *Horat.* 4. paſſivè *Poſzvedochen, z-ſzvedochanztvom potverdyen.* Bezeuget. *Megbizonyítatott.* V. *Propatulus, Ratus N.* 2. *Indubitabilis, Indubitus, Probatus N.* 1. *Manifeſtus, Certus.* Ut res quàm maximè clara atque teſtata eſſe poſſet. *Cic.* In hac notione habet *teſtatior* Cic. *teſtatiſſimus* Auguſt.

Teſtĕus, a, um, Macrob. V. *Teſtaceus.*

Teſtĭcŭlus, i, m. *Auct. ad Her.* Parvus teſtis. *Muskoga ſzpola jajcze.* e. Hode, r. Geil, Grom. *A' tök, töki az állatnak.* Caſtoris teſticuli. *Medic.* Germanis *Bibergeil.*

Teſtĭfĭcātio, ōnis, f. Cic. *Poſzvedochenye, Zſzvedoki potverdyenye, pokazanye.* e. Zeugnuſs-Gebung. *Bizonyság-tévés.* V. *Teſtatio.* Item V. *Profeſſio N.* 1. *Declaratio, Affirmatio.*

Teſtĭfĭcātus, a, um, V. *Teſtatus N.* 2. Lingua Deam teſtificata. *Ovid.* 2. paſſivè V. *Teſtatus N.* 4. Mihi nota fuit, abs te aliquando teſtificata tua voluntas. *Cic.*

Teſtĭfĭcor, āris, ātus ſum, [Dep.] Cic. V. *Teſtor N.* 1. & 2.

Teſtĭmōnĭālis, le, Veget. *Szvedochanzki, ſzvedochanztvo zaderſavajuchi, ſzvedochechi, poſzvedochni.* Zum Zeugnuſs dienlich. *Bizonyság-tételhez-való.*

Teſtĭmōnĭum, ii, n. *Szvedochanztvo.* s. Zeugnuſs, e. Bevvährung. *Bizonyság-tétel.* Dicere in aliquem, *vel* contra aliquem teſtimonium. Alicui teſtimonium dare, reddere. Aliquid pro teſtimonio dicere *Cic.* Item generatim V. *Confirmatio N.* 1. *Atteſtatio, Judicium N.* 1. *Elogium.* Præclarum alicui teſtimonium dare. *Id.*

Teſtis, is, *com.* Cic. *Szvedok, ſzvedokinya.* r. Zeug, e. Zeugin. *Bizonyság, tanú.* V. *Atteſtator.* Locuples teſtis: *h.e.* integræ fidei teſtis. Habere, producere, adhibere, citare teſtes. Teſtibus rem planam facere, &c. *Id.*

Teſtis, is, m. Plin. V. *Teſticulus.*

Teſtor, āris, atus ſum, [Dep.] Cic. *Szvedochim, ſzvedochanztvo dajem.* Bezeuge, Zeugnuſs gebe. *Bizonyságot-teſzek.* V. *Atteſtor.* Et generatim V. *Aſſevero, Confirmo N.* 1. *Demonſtro,*

monſtro, Oſtendo, Profiteor N. 1. 2. Szvedoke nazávam, kôga za ſzvedoka zovem, ſzvedochanſztvo imati potrebujem. Zum Zeugen anruffe. *Bizonyságot hívok.* Synon. *Obteſtor N. 1. teſtem invoco, voco, imploro: alterius teſtimonio imploratô aliquid aſſero, aſſevero.* Deos omnes teſtor. *Id. 3. Zadnye volye odluku chinim, teſtament délam.* Ein Teſtament mache. *Teſtámentomot -tſzek.* Poſſitne quiſquam de filii pupilli re teſtari. *Id. 2. de Inv. c. 21.*

Teſtŭ, u, n. Cato. *Riglya, Zemlyeno pokrivallo.* r. Irrdene Deckel. *Föld-fedő.*

Teſtūdĭnātus, a, um, *Vitruv.* &

Teſtūdĭneātus, a, um, Colum. *Na ſzpodobu ſelve vuchinyen, Boltan.* Nach Schildkröten Weiſe gemacht, gevvölbt. *Bólt-hajtáſos, Bóltozott.*

Teſtūdĭnĕus, a, um, Plaut. *Selvinzki, ſelvin, Izſelve.* Zur Schildkröten gehörig, aus Schildkröten. *Tekenős, Békához-való.* Item V. *Teſtudineatus.*

Teſtūdo, ĭnis, f. *Selva, Kornyacha, Stornyacha.* e. Schildkrott. *Tekenős-béka.* 2. V. *Fornix N. 1. Camera N. 1.* 3. V. *Chelys.* Hactenus *Cic.* 4. Erat machina bellica contegendorum militum gratiâ fabricata. *Caeſ.*

Teſtŭla, æ, f. Colum. *Chrépchecz.* Ein Scherblein. *Tſérepetske.* Synon. *Parva teſta.*

Teſtum, i, n. Plin. V. *Teſtu, Operculum.*

*Tĕtănĭcus, a, um, Plin. *Latinè* Convulſus, Rigidus.

*Tĕtănŏs, *vel* tetanus, i, m. Cels. *Latinè* Convulſio, rigor, immobilitas corporis, *vel* cujuſpiam membri.

Tĕtĕr, tra, um, Cic. V. *Abominabilis, Deteſtabilis, Fadus, Turpis, Malus, Flagitioſus, Crudelis, Dirus, Valde ater.*

*Tĕthȳs, is, & ios, f. *Ovid.* Uxor Neptuni, ſive Oceani, Mater fluviorum, & Nympharum. 2. V. *Mare.* ita *Lucan.*

*Tĕtrăchordŏn, *vel* Tetrachordum, i, n. & tetrachordos, *vel* tetrachordus, i, m. & f. Vitruv. *Chetvero-ſztrunyaſzte guſzle.* s. Inſtrument mit vier Saiten. *Négy húrú muſika.*

*Tĕtrăgōnum, i, n. Auſon. V. *Quadrangulum.*

*Tetragōnus, a, um, Auſon. V. *Quadrangulus.*

*Tĕtrarcha, *vel* tĕtrarchēs, æ, m. Cic. *Kralyich, ali Zapovednik zverhu cheterte ſztrane kralyevſztva, &c.* r. Vier-Fürſt, *Ország negyed réſzés bíro, fejedelem.*

*Tĕtrarchĭa, *vi accent.* æ, f. Cic. *Kneztvo, Vladavſztvo cheterte ſztrane kralyeſztva, &c.* Vier-Fürſtenthum, der vierdte Theil von einer Land-Vogtey. *Ország negyed réſze, annak fejedelemſége.*

Tētrē, *Adv.* Cic. V. *Abominanter, Fadè, Turpiter, Crudeliter, Peſſimè, Flagitiosè.*

Tĕtrĭcĭtās, atis, f. Ovid. V. *Serietas, Severitas, Moroſitas.*

Tĕtrĭcus, a, um, Liv. V. *Inamanus, ſerius, ſeverus, Moroſus.*

Tēutŏnus, i, m. Cic. *Nemecz.* Ein Teutſcher. *Német.*

Teuto, ŏnis, m. *Hiſtor.* Rex vel certè Idolum veteris inferioris Saxoniæ, à quo populi ſubjecti nomen traxerunt. Hinc 2. *Appellativè* V. *Teutonus.*

Teutŏnĭcus, a, um, Propert. V. *Germanicus.*

Texo, is, ĕre, xui, xtum, (Act.) Cic. *Tkem.* Webe, Wub mache. *Szövök.* Item V. *Necto N. 1.* 2. Transl. V. *Struo N. 1. Conſtruo.* Baſilicam in foro antiquis columnis texere. *Id. Att. l. 4. ep. 1.* Epiſtolas quotidianis verbis texere: *pro* ſcribere, componere. *Id.*

Textĭle, is, n. Liv. *Tka, tkano delo.* Gevvirck-tes Werck. *Szött tſinálmány.*

Textĭlis, le, Cic. *Zetkan, Natkan, tkan, Pleten.* Gevvircket, gevvebet, geflochten. *Szöbető, ſzött, fontt.*

Textor, ŏris, m. Cic. *Tkalecz, Nadtkavavecz.* r. Weber, Wircker. *Takáts.*

Textōrĭus, a, um. Senec. *Tkalechki, Tkalechkoga dela.* Zum Weber gehörig. *Takátſi, Takátshoz-való.* Item V. *textrinus.*

Textrīna, æ, f. Cic. *Meſzto za tkanye, tkalnicza.* e. Weber-Werckſtatt, Weber-Stube. *Takáts műhely.* 2. *Tkalchia.* e. Weber-Kunſt. *Takáts meſterség.* ita *Plin.*

Textrīnum, i, n. Cic. V. *Textrina N. 1.*

Textrīnus, a, um, Cic. *Tkanyu ſzliſſajuchi.* Zum Weben gehörig. *Szövéshez-való.* Item V. *textorius.*

Textrix, īcis, f. Tibull. *Tkalka, Nadtkavavicza, tkalicza.* e. Weberin, Wirckerin. *Szövő aſzſzony.*

Textum, i, n. Virg. *Tkano, ſto je zetkano.* Das gevvebet iſt, r. Wub, s. Gevveb. *Szött dolog.* Orationis textum: *h. e.* ſtilus, ſtructura. *Quintil.*

Textūra, æ, f. Lucr. V. *textus N. 1. textum.*

Textus, ûs, m. Plin. *Tkanye, nadtkavanye, pletenye.* e. Webung, Wirckung, Strickung. *Szövés, öſzve-fűzés.* 2. Transl. *Zkup ſzpravnozt rechih.* e. Zuſammenfügung der Worten, r. Text. *A' ſzónak öſzvefoglalása.* Ut oſtendit textus ſuperior. *Ammian.*

Textus, a, um, Cic. *Tkan, Zetkan, Pleten, Zpleten.*

Digitized by Google

Zpleten. Gevvebt, geflochten. *Szött, öſzve-fűzött.*

*Thălămus, i, m. Virg. *Zakonſzkeb lyudib ſzpalnicza, ſzoba, zakonzka poſztelya.* Der Eheleuthen Schlaff kammer, s. Ehe - Bett. *Võlegény és Menyaſzſzony ágyok háza, ágya.* Transl. V. *Connubium*, *Matrimonium*, *Conjugium N. 1. Nuptiæ.*

*Thălaſsicus, a, um. *Plaut*, thălaſsĭnus, a, um, *Lucr.* V. *Marinus.*

*Thălaſſio, talaſſio *vel* talaſio, ōnis, m. *&* talaſſus, *vel* talaſſius, ii, m. *Liv. Mart. Serv.* V. *Hymen N.* 2. *&* 3. Ita Lexicographi, nonnulli alii aliter interpretantur.

*Thallus, i, m. Colum. *Luko - betvo*, *Betvo cherlencza luka, na kojem ſzeme ráſzte.* s. Zvviebel - Rohr, e. Zvviebel - Schlotte. *Hagymának a' közepin zöldellő tſirája.*

*Thāumāturgus, i, m. *Chudo-chinitel, Chud-noviti chlovek* ali *ſzvetecz.* Ein Wunder-mann. *Tſuda tévő, tſináló.*

Theatrālis, le, *Cic.* græcis *thĕātrĭcus.* Ad theatrum pertinens.

*Theatrĭdiŏn, ii, n. *Varr.* Parvum theatrum.

*Thĕātrum, i, n. *Gledaliſche*, *Zkazaliſche*, *Meſzto za zkazanye obchinzke igre.* r. Schau-Platz. *Játék nézö hely.* Transl. ſumitur pro *loco conſpicuo,* Item per Metonymiam pro *ſpectaculo,* & *ſpectantium multitudine.* ita *Cic.* Partes theatri erant *Sedilium cunei*, ſeu *ordines*, *Orcheſtra*, *Proſcenium*, *Scena*, & *Poſtſcenium.*

*Thēca, æ, f. Cic. *Zbranilnicza*, *Obviacha*, *Tok.* Ein Futteral, Schachtel. *Tartó tok.* V. *Vagina*, *Capſa*, *Capſula*, *Ciſta*, *Ciſtella*, *Arca*, *Arcula*, *Conditorium N. 1. Pyxis per totum*, *Armarium.* Theca nummaria. V. *Marſupium.* Et ſic de cæteris, ita *Cic.*

*Thĕma, *&* thēma, ătis, n. Sveton. V. *Propoſitio*, *Propoſitum N. 1.*

*Thĕmĭs, ĭdis, f. Feſt. *Boſicza pravicze.* e. Göttin der Gerechtigkeit. *Az igazságnak Iſten aſzſzonya.*

Thenſa, æ, f. Svet. V. *Tenſa.*

*Thĕŏlŏgia, *vi accent.* æ, f. Varr. *Bogoſzlovſtvo*, *Bogoſzlovje*, *Boſanzkeh dugovány znanztvo.* e. Wiſſenſchafft Göttlicher Dinge, Theologey. *Iſtenrőlés az Iſteni dolgokról-való tudomány.*

*Theologĭcus, a, um, Amm. *Bogoſzlovſki*, *Bogoſzlovni.* Theologiſch. *Teologiai.*

*Theolŏgus, i, m. Cic. *Bogoſzlovecz.* Der Göttlichen Dingen vvohl kündig. *Szentírásboz jól tudó.*

*Theŏphĭlus, a, um. *Bogo - lyub.* Gott lieb habend. *Iſten - ſzerető.*

*Theōrēma, ătis, n. Cic. *G'uboko kakovga dugovanya premiſlyavanye, kratki vu vezmiſlyavanyu poſztavlyenoga nauka del.* e. Betrachtung eines Dinges, ein Lehrſatz. *éles elmélkedés, gondolat.*

*Theōrē ĭcē, es, f. Quintil. *Latinè* ars ſpeculandi. *Znanztvo premiſlyavanya.* e Kunſt etvvas zu betrachten. *Meggondoló tudomány.* Hinc

*Theŏrĕticus, a, um, Quint. V. *Speculativus.*

*Theŏria, *vi accent.* æ, f. V. *Contemplatio.* Ars theoretica. V. *Theoretice.*

*Thĕŏthēca, æ, f. Eccl. V. *Pyxis in fine.*

*Thēriăca, æ, *&* theriăcē es, f. Plin. *Turiák*, *Lik*, iliti *vrachtvo proti chemeru.* r. Theriack, s. Hülffs - Mittel vvieder den Gifft. *Terjék.*

*Thēriŏtrŏphium, ii, n. Varr. *Zvernyak.* r. Thier Garten. *Vad-kert.* Latinè *Roborarium*, *Leporarium*, *Vivarium.*

*Thermæ, ārum, f. *plur.* Martial. *Toplicze*, *topla zviraliſche.* Von Natur vvarme Bäder. *Természet-ſzerént-való hév víz, Ferdő bánya.* Item generatim V. *Balneum*, *Caldarium N.* 2.

Thermĕfăcio, is, *Plaut.* V. *Calefacio.*

*Thermŏpōla, æ, m. *Latinè* Calidorum potuum & ciborum venditor.

*Thermŏpōlium, ii, n. *Plaut.* taberna, ubi calida venduntur.

Thermŏpōto, as, *Plaut.* Calida bibo, poto.

Theſaurārius, a, um, Plaut. *Kinchu*, *Blagu ſzluſſajuchi.* Zum Schatz gehörig. *Kintsbez-való.* Hinc ſubſtantivè

Theſaurarius, ii, m. *Blaga zpravlyenoga*, iliti *kincha chuvár.* r. Schatz - Meiſter. *Kintstartó.*

*Thēsāurus, i, m. Cic. *Kinch*, *zkup - zpravlyeno blago.* r. Schatz, geſammleter Reichthum. *Kints*, *Egybe-gyüjtetett gazdagság.*

*Thĕſis, is, f. *Cic.* V. *Propoſitio*, *Propoſitum N. 1. Quæſtio univerſalis.*

Thōrācātus, a, um, *Plin.* thorace indutus, Cataphractus.

*Thōrax, ācis, m. Sveton. *Zobun*, *Zobunecz.* r. Bruſt Beltz, s. Bruſt-Kleyd. *Melyre-való ſzoros köntös, &c.* V. *Pectorale*, *Subucula.* 2. Speciatim V. *Cataphracta*, *Lorica N. 1.* ita *Plin.*

*Thrācia, æ, f. Plin. *Rumelia*, *Drinopolje*, *Drinopolyzka zemlya.* e. Landſchafft Thracien. *Rátz-orſzág.* V. *Romania.*

*Thrāſo, ōnis, m. Terent. V. *Oſtentator.*

*Thrāx, ăcis, m. Cic. *Drinopolecz.* Ein Thracier. *Rátz.*

*Thrēnus,

*Thrēnus, i, m. Auſon. V. *Elegia, Lamentatio, Nania N.* 1.

*Thrips, thrīpis, m. Plin. V. *Teredo.*

*Thrŏnus, i, m. Sveton. *Kralyevzka ſztolicza,* peregr. *tronuſs, tron.* V. *Solium.*

Thūrārius, ii, m. Firmic. *Z-temianom terſecs.* Der mit Weyhrauch umgehet. *Temjén Vásárló.*

Thūrĕus, a, um, Colum. *Temianzki, iz temiana.* Von Weyhrauch. *Temjénes.*

Thūrĭbŭlum, i, n. Cic. *Kadilnicza, Okadillo.* s. Rauchfaſs. *Temjénező.*

Thūrĭcrĕmus, a, um. *Zverhu koga temian gori.* Darauf man Weyhrauch anzündet. *Temjént égető.* Foci thuricremi. *Ovid. 2. ep. v. 18.*

Thūrĭfĕr, a, um, Plin. *Temiano-noſz, Z-temianom roden.* Weyrauch tragend. *Temjén-hordozó, temjén-termő.*

Thūrĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Auguſt. *Z-temianom kadim, temian aldujem.* Mit Weyhrauch berauchere, Weyrauch opffere. *Temjént áldozom.*

Thūrĭlĕgus, a, um, Ovid. *Temian pobirajuchi.* Der Weyhrauch ſammlet. *Temjén-ſzedő.*

Thūs, thūris, n. Cic. *Temian.* r. Weyhrauch. *Temjén.*

*Thȳmĭāma, ătis, n. *Cels.* Suffimentum odoratum ex ſtacte, galbano & thure. *Lepo diſſeche kadillo*, ali *kadenye.* Wohlriechendes Rauchwerck. *Igen jó ſzagu füſtölő ſzer*, vagy *füſtölés.*

*Thȳmĭnus, a, um, *Colum.* Ex thymo factus.

*Thȳmĭōn, ii, n. Plin. V. *Verruca.*

*Thȳmum, i, n. & thymus, i, m. Plin. *S'utrajka, Trup*, peregr. *Timuſstráva.* r. Timuis, ein Kraut. *Balſam-fü.*

*Thynnus, *ſive* thunnus, i, m. & f. Plin. *Tunina, tina velika morzka riba.* Thunn-Meer Fiſch. *Egy nagy potrohos kövér tengeri hal.*

*Thyrſus, i, m. Plin. *Viſzoko ſpitbaſzto ſztebilcze natravah.* Langer Stengel an den Kräutern. *Egyeneſen fel-nött tſirája*, vagy *kórózáſa valamellyfünek.* Et generatim V. *Stirps N.* 1. *Culmus, thallus.* 2. Transl. V. *Stimulus N.* 1. *Inſtigatio, Incitatio.* Laudis thyrſo cor percutere *Lucret.*

*Tiāra, æ, f. & tiaras, æ, m. Virg. *Perſianzka nakinchena viſzoka kapa, kak[illegible] kraly, ſene y popi perſianzki noſze.* Perſianiſcher Bund, Bind-Hut, Haupt-Schmuck der Perſiſchen-Weiber, &c. *Perſiai Süveg, kontyok.* V. *Cidaris.* Item V. *Diadema, Mitra.*

Tĭbĭa, æ, f. Gels. *Koſzt*, ali *Czevo pod kolenom.* s. Schienbein, das Rohr an Schienbein. *Szár tſont, ſzár tetem.* 2. Transl. *Svirala, ſolglya, Prebiralka vſzakojachka*, e. g. *S'ip, Flauta, Furula, Huba.* e. Pfeiffe, Flöte, Schalmeye, Hautbois. *Sip, Hoboja*, &c. Ad tibiam canere, *Cic.* Canere tibiâ. *Quintil.*

Tĭbĭāle, is, n. Sveton. *Hlachicza, mala nogavicza, Doſztegnyacha.* r. Strumpf, Streifling. *Saláвári, Strimfi.*

Tĭbĭālis, le, *Plin.* Ad tibias pertinens.

Tĭbĭcĕn, ĭnis, m. Cic. *S'ipuſs, Svirách, Svеglyár.* Ein Pfeiffer, Schalmeyer. *Sipos, tárogató ſipos.*

Tĭbĭcĭna, æ, f. Gell. *S'ipuſsicza, Sviraoka, Svéglyaricza.* e. Pfeifferin. *Sipos menyetske.*

Tĭbiſcus, i, m. *Plinio* Pathiſſus, i, m. *Tiſza, velika vugerzka voda.* r. Teiſs-Fluſs. *Tiſza folyó-víz.*

Tĭgillum, i, n. Liv. V. *Pertica N.* 1. *Longurius, Parvum tignum.*

Tignārius, a, um. *Roſeniczam ſzliſſajuchi.* Denen Balcken gehörig. *Gerendához-való.* Faber tignarius. *Cic.* V. *Faber lignarius.*

Tignum, i, n. Cæſ. *Roſenicza, krovno drivo, Bervno.* r. Balcke. *Szalufa.*

*Tīgris, is, & ĭdis, f. Varr. *Riſz, tigra.* s. Tiegerthier. *Tigris.*

Tĭlĭa, æ, f. Plin. *Lippa.* r. Linden-Baum. *Hárs-fa.* Membrana tiliæ: V. *Philyra N.* 2.

Tĭlĭācĕus, a, um, Colum. *Lippov.* Aus Linden-Baum. *Hárs-fából-való.*

†Tĭlĭētum, i, n. *Lippovje.* r. Linden-Wald. *Hárs-fa termő hely, Hárs-fa erdő.*

Tĭmendus, a, um, Cic. V. *Metuendus.*

Tĭmeo, es, ēre, ui. (Act. & Neu.) Cic. V. *Formido.* timeo tibi: *Quintil. vel* timeo pro te: *Gell. h. e.* Metuo tibi. V. in *Metuo*, hoc, & plura.

Tĭmeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Amm. V. *Paveſco.*

Tĭmĭdē, Adv. Cic. *Bojazlivo, ſztraſslyivo, plaſslyivo.* Furchtſamlich. *Félve, Félénkül.*

Tĭmĭdĭtās, atis, f. Cic. *Bojazlivozt, ſztraſslyivozt, Plaſslyivozt.* e. Furchtſamkeit, Zaghafftigkeit, Kleinmüthigkeit. *Félénkség.*

Tĭmĭdus, a, um, Cic. *Bojazliv, Plaſslyiv, Plah, Neſzerdchen.* Forchtſam, Kleinmüthig, zaghafftig. *Félénk.* V. *Imbellis, Pavidus.*

Tĭmŏr, ōris, m. Cic. *Sztrah, Plahozt.* e. Forcht, Kleinmuth. *Félelem.*

†Tĭmōrātus, a, um. *Boga-bojechi.* Gottsförchtig. *Iſten-félő.* Latinè *Religioſus.*

Tinca, æ, f. Auſon. *Liny-riba.* r. Schley, ein Fiſch, Schleich-Fiſch. *Tzompó-hal.*

Digitized by Google

Tinctūra, æ, f. Plin. V. *Tinctus*. Item V. *Color*.

Tinctus, ûs, m. Plin. *Namakanye, ou boju poſztavlyanye*, peregr. *Farbanye*. e. Eintunckung, Färbung. *Mártás, Feſtés, Megfeſtés*.

Tinĕa, æ, f. Horat. *Mol*, *Chervek knigo-* ali *oprave-jedecz*. Eine Schabe, Motte. *Moly, Szú*.

Tineōſus, a, um, Colum. *Molaſzt*, *Pun molov*. Motticht, voller Schaben. *Molyos*, *ſzúvas*.

Tingo, is, ĕre, nxi, nctum, (Act.) *Mochim*, *Namachem*. Eintuncke. *Mártok*. V. *Madefacio*, *Coloro*, *Imbuo N.* 2. *Inficio N.* 1. Tunica Sanguine tincta. *Cic.*

Tinnimentum, i, n. Plaut. *Svenk*, *Svenchanye*, *Brenchanye*. r. Klang, das Klingen. *Pengés, tſengés*.

Tinnio, is, īre, ivi, & ii, itum, (Neu.) Varr. *Svenchim*, *Brenchim*. Klingele, klinge. *Tſengek, Pengek*. 2. Transl. V. *Garrio, Clamito N.* 1. Expecto, ecquid Dolabella tinniat. *Cic.*

Tinnītus, ûs, m. Plin. V. *tinnimentum*.

Tinnŭlus, a, um. Ovid. *Svenchlyiv*, *Svenchechi*, *Brenchechi*. Klingend. *Pengő*, *zengő*, *tſengő*.

Tintinnābŭlum, i, n. Plaut. *Zvonchecz*. s. Klöcklein. *Harangotska*. Item V. *Nola N.* 1. *Æs campanum*.

Tintinnācŭlus, i, m. Plaut. V. *Lorarius N.* 1. *Flagellator*. *Carnifex*.

Tintinnio, is, īre, ivi, itum, (Neu.) &

Tintinno, as, avi, atum, (Neu.) Fest. V. *tinnio*.

Tintino, as, avi, atum, (Neu.) *Catull.* apud *Scalig*. V. *tinnio*.

Tipŭla, & tippula, æ, f. Plaut. *Vodeni Sheſztero-nog pavuk*. Sechsfüſſige Waſſer-Spinn. *Vizenfutosó hat-lábú pók*.

Tiro, ōnis, m. Cic. *Novi vojnik, Novak*, *Vuchenik*, *Prichetnik kakvoga nauka*, ali *meſtrie, ſluga meſterzki*. Ein neuer ungeübter Kriegs Mann, Lehrjünger, Lehrling, neuer Anfänger. *új Vitéz, új Zöldat*, *újonnan valamit tanúló*, *Meſterség tanúló inas*.

Tirōcĭnium, ii, n. Cic. *Novachtvo, vréme navuchenya y zpoznanya*. e. Lehr-zeit, Lehrjahr, Probier jahr. *Tanúlásboz-való idő*. V. *Rudimentum*, *Experimentum*. Ponere tirocinium militiæ.

Tirōlis, is, f. Geogr. *Tirol*, *tirolzka derſava Auſtrii podloſna*. Die groſſe Graffſchafft Tirol. *Tiról tartománya*. Caput Provinciæ *Oenipontum*. *Tridentum* à Concilio Eccleſiæ, *Hala* dives, à regio ſanctimonialium Aſceterio etiam hoc loco celebrari merentur.

Tiruncŭla, æ, f. Colum. *Mladkinya*, *Mlada Novakinya*. Junge Anfängerin, Lehrjüngerin. *Kezdő leányka*, *tanúló leányka*, *kezdni tanúló leányka*.

Tiruncŭlus, i, m. *Plin*. Parvus tiro, Juvenculus tiro.

Titillātio, onis, f. Cic. *Segetanye*, *Segtanye*. Das Kützeln. *Tſiklandás*. Trans. V. *Blanditia, Blandiloquentia*, *Concitamentum*.

Titillātus, ûs, m. Plin. *idem*.

Titillo, as, avi, atum, (Act.) *Segechem*, *Segtam*. Kützle. *Tſiklandom*. Voluptas ſenſus titillat: *h. e.* blanditur ſenſibus. *Cic.* Ne vos gloria titillet: *h. e.* commoveat, concitet, provocet. *Horat.*

Titio, ōnis, m. Cels. *Ogorek*. *Poleno obgano y vgaſſeno*. Ein gelöſchter Brand, erloſchener Feuer-Brand. *üſzög*. *kióltott üſzög*.

Titivillitium, ii, n. Plaut. *Koſzminye*, *Pavuliczа od ſzukna ali platna padajucha*, *malo dobra*, *zlochelzta ſztvar*. Die Fäſelein von Tuch oder Garn, ein nichtswerthiges Ding. *Ruha ſzéliről lemetélt ſzélek*, *Semire-való dolog*.

Titŭbantĕr, *Adv.* Cic. *Popikeze*, *Popikavajuch*, *z popikavanyem*, *Poterkavajuch*, *Natukavajuch*. Mit Wancken und Schwancken. *Tántorogva*. Transl. V. *Dubitanter*, *Inconſtanter*.

Titŭbantia, æ, f. *Sveton*. &

Titubātio, onis, f. Cic. *Popikavanye*, *Naterkavanye*. Das Schwancken, Wancken, Anſtoſſen. *Tántorgás*. V. *Haeſitatio*. Transl. V. *Dubitatio, Inconſtantia*.

Titŭbo, as, avi, atum, (Neu. *Proprié* de pedibus & lingua. *Transl.* de animo dicitur.) *Popikavamſze*, *Poterkavam*, *ſztati nemorem*. Item *Popikavamſze ou govorenyu*, *Jezik miſze zadeva*. Wancke, ſchwancke, ungewiſs gehe, ſtrauchle. *Item* an der Rede anſtoſſe, ſtammle, gatze. *Tántorgok*, Item *Pelypegek*, *Szóláſban akadozok*. Item V. *Haeſito, Dubito, Inconſtans ſum*. In quacunque parte titubatum ſit. *Cic.*

Titŭlus, i, m. 1. V. *Dignitas*, *Honor*, *Nomen N.* 1. Suſtinere titulum Conſulatûs. *Cic.* 2. *Napiſzek*. e. Überſchrifft, r. Titul. *Felyül való írás*. V. *Inſcriptio*. Item V. *Rubrica N.* 2. Libelli titulus. *Ovid.* 3. V. *Cauſa N.* 2. *Prætextus*. Aliquem titulum adverſùs quempiam prætendere. *Liv.*

*Tmēſis, is, f. *Latiné* Diviſio vocis præſertim compoſitæ. *e. g.* Septem ſubjecta trioni. *Virg.* Quod judicium cunque ſubierat, damnabatur. *Cic.*

*Tŏcŭlio,

itized by Google

*Tŏcūlio, *vel* tocullio, ōnis, m. Cic. V. *Fænerator.*

Tōfus, i, m. Plin. *Kamen S'upely y ſzrablyiv.* r. Topſſtein. *Motóſ-ſövenyes kö.*

Tŏga, æ, f. *Halya, gornya duga halya, kakou negda Rimlyani vu vremenu mira noſzili ſeſzu.* Ein langer Ober-Rock, ſo die Römer in Friedens Zeiten getragen. *Hoſzſzú felső ruha, Hoſzſzú köntös, A' minémüt békeség idején viſeltetett.* 2. Transl. V. *Pax N.* 1. ita *Cic.*

Tŏgātŭlus, a, um. Martial. V. *Pauperculus.*

Tŏgātus, a, um, Cic. *Dugu halyu noſzechi.* Mit einem langen Rock bekleidet. *Hoſzſzú ruha viſelő.* 2. Transl. V. *Urbanus N.* 1. *Politicus.*

Tŏgŭla, æ, f. Cic. *Duga halyicza.* Langes Röcklein. *Hoſzſzú rubácska.*

Tŏlĕrābĭlis, le, Cic. *Podnoſziv, terplyiv, sterplyiv.* Erträglich, erleidlich. *Szenyvedhető.* V. *Patibilis N.* 1.

Tolerabilĭtĕr, *Adv.* Cic. *Podnoſsno, Preterplyivo.* Erträglich, leidentlich. *Szenyvedhető-képen.*

Tolerans, antis, *om.* Colum. *Podnaſſajuchi.* Ertragend. *Elviſelő.* V. *Patiens.*

Toleranter, *Adv.* Cic. *Podnaſſajuch.* Erträglich. *Elviſelő-képen.* V. *Patienter.*

Tolerantĭa, æ, f. Cic. *Podnaſſanye.* e. Erdultung, übertragung. *Elviſelés.* V. *Patientia.*

Toleratio, onis. f. Cic. V. *tolerantia.*

Tŏlĕro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Suffero N.* 1. 2 V. *Al N.* 1. Foliis arborum equos tolerare. *Cæs.* Simplici victu vitam tolerare: *pro* ſuſtentare. *Tacit.*

Tollo, is ĕre, ſuſtŭli, ſublātum, [Act.] V. *Suſtollo N.* 1. *Extollo N.* 1. Aliquid altiùs tollere. In currum ſublatus eſt. Filium in currum ſuſtulit. 2. V. *Aboleo, Deleo N.* 1. *Deſtruo.* Dictaturam funditus de Republica ſuſtulit. 3. V. *Removeo N.* 1. Simulacra ex delubris ſuſtulit. Solem enim de mundo tollere videntur, qui amicitiam è vita tollunt. 4. V. *Eximo.* Metum, ſuſpicionem, dubitationem tollere. 5. Aliquem venenô tollere, de medio quempiam tollere: *pro* occidere, vitâ privare. 6. Clamorem tollere: *pro* ſummopere clamare. 7. Cachinnum tollere: *pro* valde cachinnari. 8. Legem tollere: *pro* antiquare, abrogare. 9. Manus tollere: *h. e.* ad cœlum elevare. 10. Aliquem in cœlum, *vel* ad aſtra tollere: *pro* magnopere laudare, ſummis laudibus celebrare. 11. Se à terra tollere. *h. e.* creſcere. *Hus uſque Cic.* 12. Gradum tollere: *pro* ambulare. *Plaut.* 13. Animos tollere: *pro* ſuperbire, audacem fieri. *Terent.*

Tŏlūtārĭus equus, i, m. *Senec.* V. *Gradarius equus.*

Tŏlūtim, *Adv.* Plin. *Labko-korachno, z-labkem korakom.* In Trapp, mit leichtem Schritt. *Poroſzkálva.*

Tŏmācĭna, æ, f. *Varr.* &

Tŏmācŭlum, i, n. Martial. *Jeternicza, Devenicza iz jéter.* e. Leber-Wurſt. *Májos hurka.*

Tŏmentum, i, n. *Vuna, y vſze ono, kajſze vu blazine poſztavlya.* e. Schnee-Wolle, und alles, damit die Madratzen und Bölſter geſchoppet werden. *Gyapju, és minden az, mellyel a' párnát megtöltetnek.*

Tŏmex, *vel* tomix, (*Nonnulli ſcribunt* thomex, thomix) ĭcis, f. *Vúſe, guſva, terta, kitta, y vſze ono, kaj je na ſzpodobu vúſa iz chesſza-god zpleteno.* s. Seil, geflochtenes Band, geflochtenes Küſſelein. *Kötél, gúz, és minden kötél formára öſzve fonttt dolog.* Juncea, palmea tomex: *Colum.* Ex ſparto tomex: *Vitruv.*

*Tŏmus, i, m. Martial. V. *Pars N.* 1. *Sectio.* Speciatim *Tomus* appellatur *pars* vel *ſectio* cujuſpiam operis ſcripti.

Tŏnans, ntis, *om.* Cic. *Germechi.* Der donnert. *Mennydörgő.* 2. Tonans, tis, m. *Subſtantivè,* V. *DEus, Jupiter N.* 1. Ita *Senec.*

Tŏnat, ābat, *Impers.* Cic. *Germi.* Es donnert. *Dörög.*

Tŏnātio, onis. f. Senec. *Germenye, Garmlyenye.* Das Donnern. *Dörgés.*

Tondeo, es, ĕre, tŏtondi, tonſum, (Act.) Cic. *Brijem, Podbrivam,* Item *Satriſem, Kólybam.* Scheere, abſcheere, barbiere. *Beretválom, Nyírem.* Transl. V. † *Falco, Demeto, Seco N.* 1. Arida prata tondere. *Virg.* Item V. *Privo, Deprædor.* Aliquem aurô tondere. *Plaut.*

Tŏnĭtrālis, le, Lucr. *Germlyav.* Donnern, zum Donnern gehörig. *Dörgéshez-való.*

Tŏnĭtrŭs, ûs, m. *Plin. Cic.* &

Tŏnĭtruum, i, n. (*Apud nonnullos, ſed ſinè exemplo Auctoris Claſſici,* tŏnĭtrŭ, u, n.) Senec. Cic. *Germlyavicza, Garmlyavina, Gróm.* r. Donner, s. Donner-Wetter. *Mennydörgés.*

Tŏno, as, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Germim, Garmim.* Donnere. *Dörgök.* Hinc *Transl.* Alicujus laudes tonare: *pro* magnopere extollere, efferre. *Plin.* E pulpito tonare: *pro* nimiùm clamare. *Cic.* Verberibus tonare: *pro* reſonare. *Virg.*

Tonſa,

Tonſa, æ, f. Virg. *Kraj ſ'iroki veſzla.* e. Schauffel am Ruder. *Evedzö lapátnak ſzéles réſze.* Per Synechd. V. *Remus.*

Tonsĭlis, le, Plin. *Oſztriſen, Podbrit.* Verſchnitten, beſchoren. *Nyirett, Beretvált.*

Tonſilla, æ, f. Feſt. *Kolecz*, ali *ſztupich na bregu, k-kojemuſze ladja priveſuje.* Ein Pfahl am Geſtadt, r. Schiff-Pfahl. *Hajót parthoz-akaſztó tzövek.* 2. in *plur.*

Tonſillæ, ārum, f. Cic. *Mandalicze, zlezde vverhu poſtraka.* Die Mandeln, *oder* ſchvvämmichte Hals-Drüſſen. *Torok mondolái.* Morbus, tumor tonſillarum. *Kuſchavi vu gerlu.* e. Geſchvvu'ſt der Mandeln. *Torok gyík, torok mondolájnak dagadáſa.*

Tonsĭto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Plaut.* Sæpe tondeo.

Tonſor, ōris. m. Cic. *Laſzo-rezecz, Podbrivavecz, Kolybavecz, Podbrivach, Briach, Briacz*, peregr. *Barbèr.* r. Scheerer, Barbierer. *Nyírö, Borbély.*

Tonſōrius, a, um, Cic. *Podbrivachki, Briachki. Briachev.* Zum Scheeren gehör g. *Nyírö bez-való.*

Tonſtrīcŭla, æ, f. Cic. *Mala briachicza*, peregr. *Barberichicza.* Eine kleine Barbiererin. *Borbély menyetske, kitſiny borbélyné.*

Tonſtrīna, æ, f. Plin. *Brialnicza*, peregr. *Barbernicza.* e. Barbier-Stuben, Scheer-Stuben. *Borbély mühely.*

Tonſtrix, īcis, f. Plaut. *Briachicza, Briavicza*, peregr. *Barbericza.* e. Barbiererin. *Borbélyné.*

Tonsūra, æ, f. Colum. *Brijenye, Podbrivanye, ſzt iſenye, kolybarye.* Das Scheeren, e. Beſcheerung. *Nyirés, Beretválás.* Vitium tonſura: *h. e.* reſectio. *Plin.*

Tonſus, ûs, m. Plaut. V. *Tonſura.*

*Tŏnus, i, m. Vitruv. V. *Sonus, Accentus.*

*Tŏparcha, æ, m. *Latinè* Regionis Præfectus. Spartian. *Glavàr, Raunavecz, Ladavecz velike derſave.* r. Land Herr, Land-Vogt. *Bizonyos tartománynak Ura, Hely-tartó.*

*Tŏparchīa. *vi accent.* æ, f. Plin. *Latinè* Regionis præfectura.

*Tŏpăzĭus, ii, m. Plin. *Topázio, dragi kamen zlate y ſzteklene boje*, iliti *farbe.* r. Tapaſin, ein Gold gelber Edelgeſtein. *Topás-kö.*

Tōphus, *rectius* tofus. V. *Tofus.*

Tŏpiāria, æ, f. *Znano-Vertlyaria, Meſtria verte k n.biti, zvanye vert vu lèp red poſztariti*, iliti *vſzak nyebke ſ'palère napravlyati.* Die Kunſt Luſtgärten zu zurichten, e. Wiſſenſchafft der Luſtgärtnerey. *Kert ékeſitö meſterség, kertéſzség.* Facere topiarium. Cic.

*Tŏpiārium, ii, n. Cic. *Verto-kinchno delo; Natitje*, ali *Lepota vertov*: peregr. *S'palèri.* e. Garten-Zierd, s. Luſtgarten-Werck. *Kertbéli fákkal, flivekkel épittetett ékes ëlö zöld böltozat, Lugas ſzinetske.* Transl. accipitur pro *Ornatu adium.*

*Tŏpiārius, a, um, Plin. *Lepotenyu vertov ſzliſſajuchi, za kinchenye vertov haſznovit.* Dem künſtlichen Gartenwerck, *oder* Gärtner gehörig. *Kert ékeſitésbes-való.* Ars topiaria. V. *topiaria.* Opus topiarium, V. *topiarium.*

Topiarius, ii, m. Cic. *Verlo-vuchen vertlyar.* Künſtlicher Gärtner. *Ejtli kerti lugas* vagy *ſzin-tſináló.*

Tŏpium, ii, n. Vitruv. *Zmalana Derſava, Zmalani kotàr. Lùg. Potok, &c.* Eine gemahlte Landſchafft. *Leiratott tartomány, erdö. folyó viz, &c.*

*Tŏpŏgrăphia, *vi accent.* æ, f. *Zpiſzavanye katoroga meſzta.* e. Ort-Beſchreibung. *Helynek megiráſa.*

Tŏrăl, ālis, n. Horat. &c.

Tŏrālĕ, is, n. Varr. *Poſztelye zaſzlon, pokrivallo, nadèrivallo, Poplun.* r. Bett-Fürhang, e. Bett-Decke. *ágy lepel, lepedö, gunya.*

Torcŭlăr, *rectius* torcŭlar, āris, n. Colum. *Preſſa, tiſzkavka, tèz.* Eine Trotte, r. Kalter, e. Weinpreſs. *Sajtó.*

Torcŭlārium, ii, n. Cato. V. *torcular.*

Torcŭlārius, a, um, Colum. *Preſſni, Pritiſzni, a, e.* Zum Kalter dienlich, zur Trotten *oder* Weinpreſs gehörig. *Sajtóhoz-való.*

Torcularius, ii, m. Colum. *Preſſar, tiſzkavecz.* r. Trott-Meiſter. Kälterer. *Sajtoló meſter.*

Torcŭlum, i, n. Varr. V. *torcular.*

Torcŭlus, a, um, Varr. V. *torcularius.*

*Tŏrēuma ătis, n. Cic. *Synon.* Vas, opus cœlatum. *Poſzuda na ſerk napravlyena, dugovanye lèpo izrezano, delo zrezano, zdubeno*, peregr. *drakſziyarſko delo.* Erhobene Arbeit, s. Schnitzwerck, Dreherwerck, ausgeſtochene Arbeit. *Eſztergárból tſinált edény.*

*Tŏrēutĭcē, es, f. Plin. *Meſtria izrezavanya, Dubo-znanstvo, Meſtria ferkanya* peregr. *Drakſziyaria.* Die Kunſt erhebte, geſtochene, *oder* Drechsler-Arbeit zu machen. *Eſztergár faragtsálási meſterség.*

Tŏri, ōrum, m. *plur.* Cic. Muſculi in brachio. V. *Lacertus N.* 1.

Tormentum, ti, n. Cic. *Orudelje za muku, Muka.* e. Folter, Pein, Folterung, Peinliche-Frag. *Kinozó eſzköz, kinzás, ſtigázás.* V. *Equuleus, Carnificium, Catasta N.* 1.

Diſcru-

Digitized by Google

Diſtruciatus, *Cruciatus*. 2. Erat nomen generale machinæ bellicæ, qua tela, ſaxa, pilæ plumbeæ, & alia id genus torquebantur, ac ejiciebantur. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 24. Speciatim hodie: *Velika taborſzka puska.* s. Feld-Stuck, Feld-Geſchütz, Mauerbrecher. *Fal-terő ágyú.*

Tormĭna, num, n. *plur.* (*Ab obſol. Sing.* tormen.) Cic. *Chrevo-bolya*, *Zavianye terbuha*, *Chrevo-griz.* s. Bauchgrimmen, Bauchvvehe. *Has tekerés*, *Has tekerő fájdalom.*

Tormĭnālis, le, Plin. *Chrevo-bolyu chinechi.* Das Bauchvvehe verurſachet. *Has tekerést tſináló.*

Tormĭnōſus, a, um, Cic. *Terbuho-bolyi podloſen*, *Grizu podverſen*, *Chrevo-bolen.* Dem Bauchvvehe untervvorffen. *Kinn az has tekerés vagyon*, *Hasfájó*, *Has tekerő.*

Tornātor, ōris, m. Firmic. *Ferkach*, *Sztrugar*, peregr. *Drakſzlyar.* r. Drechsler. *Eſztergáros*, *kupás.*

†Tornātūra, æ, f. *Ferkanye*, *na ferk delo.* e. Drehung, Drechslung. *Eſztergározás.*

Torno, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Sztruſem*, *Ferchem*, *Ferkam*, peregr. *Drakſzlyam.* Drehe, umdrehe, drechſele. *Eſztergározok.*

*Tornus, i, m. Plin. *Ferk*, *Ferkalo*, *Sztrugalo*, *Selezcze zaſztruganye*, ali *ferkanye dréva*, *bruncza*, *zlata*, *ſzrebra*, &c. s. Dreheyſen, Drechsler-Werckzeig. *Eſztergár vas*, *Eſztergár.*

Tōrōſus, a, um, Colum. *Miſſichaſzt*, *Meſzaſzt*, *Silaſzt*; *Chverſzt*, *Jak.* Mauſicht, fleiſchicht, kräfftig, ſtarck. *Inas*, *Húſos*, *Vaſtag teſtű*, *Erős.* V. *Lacertoſus.*

Torpēdo, ĭnis, f. Salluſt. V. *Torpor.* 2. *Derbtulya*, *Sztanovita riba*, *koja druge zverku ſzebe plavajuche*, *akorve y odrevenyene chini tosze takaj pripicha ribichu nyu vloviti hotech mu.* r. Zitterling, Krampff-Fiſch. *Teſtet hozzá érésével megaluttó hal.* Ita *Cic.* 2. *de nat. DEor. c.* 50.

Torpĕfăcio, is, ĕre, ēci, actum, (Act.) Non. *Lenoga chinim.* Träg-*oder* Faulheit verurſache. *Tunnyává teſzem.* V. *Stupefacio.*

Torpeo, es, ēre, ui, (Neu.) Cic. V. *Langveo*, *Pigror N.* 1. *Stupeo N.* 1.

Torpeſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Salluſt. V. *Segneſco*, *Stupeſco*, *Langveſco.*

Torpĭdus, a, um, Liv. V. *Stupidus N.* 1. *Piger N.* 1. *Langvidus.*

Torpor, ōris, m. Cic. *Odrevenenye têla*, *zaſzpanye kotrigov.* e. Einſchlaffung, und Erſtarrung der Glieder, r. Glieder-Krampff. *Tagoknak zsibbadáſok*, *megaluváſok.* V. *Stupor N.* 1. *Segnities*, *Langvor.*

Torpōro, as, avi, atum, (Act.) *Turpil. apud Non.* V. *Torpefacio.*

Torquātus, a, um, *Plin.* Torque ornatus. *Zlati lancz noſzechi*, *Z-zlatem lanczom odicheni.* Der eine guldene Ketten, *oder* Halsband um hat. *Arany lántzos.*

Torqueo, es, ēre, ſi, tum, & ſum, [Act.] V. *Curvo*, *Flecto N.* 1. *Gyro*, *Inflecto N.* 1. Aliquid in orbem torquere. *Cic.* Comam torquere: *pro* criſpare. *Ovid.* 2. *Múchim.* Foltere, martere, quäle. *Kénzom.* V. *Crucio*, *Diſcrucio*, *Afflicto*, *Divexo*, *Moleſto.* Aliquem eculeo torquere. *Cic.* Me cura torquet. *Id.* 3. V. *Ejaculor*, *Ejicio*, *Jaculor*, *Jacio.* In medios hoſtes telum torquere. *Virg.* 4. *Transl.* Jus omne torquere: *pro* evertere, pervertere, invertere, perturbare. *Cic.*

Torquēs, is, m. (Apud *Propert.* torquis, is, f.) Cic. *Ovraticza*, *Ogerlyaj*, *Zlati lancz.* e. Hals-ketten, s. Hals-band, e. Hals-zierd, güldene Kette. *Akármi nyakra-való*, *Arany lántz.*

Torrĕfăcio, is, ēci, actum, (Act.) Colum. *Práſim*, *Czmarim.* Röſte. *Piritom*, *Megpiritom.* Item V. *Aduro*, *Aſſo*, *Sicco.*

Torrens, tis, m. Cic. *Nagli potok*, *Bricza*, *Bluna*, *Ploha.* Rauſchender Regen-Bach, Gies-bach. *Esőtől-való viz-folyás.*

Torrens, tis, *om.* Horat. *Praſechi*, *Pripekajuchi*, *Szuſſechi.* Röſtend, brennend, bratend, dörrend. *Pirító*, *Sütő*, *égető*, *Aſzaló.* Axis torrentiſſimus terris incumbit. *Stat.* 2. V. *Rapidus.* Augetur fluvius liquatis nivibus, agris, quàm navigiis torrentior. *Plin.* Hinc *Transl.* Oratio torrens: *h. e.* vehemens, concitata. *Quintil.*

Torreo, es, ēre, ui, toſtum, (Act.) Cic. V. *torrefacio.*

Torreſco, is, ĕre, (Neu. Inch.] Lucr. *Práſimſze*, *Pochinyamſze paliti*, *ſgati.* Anfahe geröſt zu vverden. *Megpirulok*, *Elsülök.* Item V. *Exareſco*, *ſicceſco.*

Torrĭdus, a, um. *Práſen*, *Opálen*, *Obſgan*, *Vſzuſſen.* Geröſt, angebrennt, ausgedorret. *Piritott*, *Megégett*, *Megſzáradit.* V. *Retorridus*, *Aridus*, *Siccus N.* 1. Macie torridus. *Cic. Agr.* 2. *c.* 34. Fontes torridi. *Liv.* Zona torrida. *Virg.*

Torris, is, m. Ovid. *Glavnya*, *Polenogoruche.* Ein brennend Scheid Holtz. *Tüzes hſzög.*

Torſio, onis, f. Plin. *Múchenye*, *Zavianye*, *Vianye*, *Guſvanye.* e. Peinigung, Folterung, Drehung. *Kinzás*, *tekerés.* Item V. *Curvatio*, *Flexio.* Stomachi torſiones. V. *tormina.*

†Torta, æ, f. *h. e.* Maſſa torta: *Prokſena teſzteni cza*, vulgo *tórta.* e. Torte. *Tortáta.* Rectiùs latinè dixeris *Placenta.*

Tortè, *Adv.* Lucr. V. *Obliquè, transversè.*

Tortilis, le, Plin. *Zpleten, zvit, zaviat.* Gevvunden, gedreht, gebogen. *Fatſavos, tekertt, tekervényes.*

Tortio, onis, f. Senec. V. *torſio.*

Tortivus, a, um. *Iztiſzkan, zpreſſan.* Gepreſt, gekeltert. *Sajtóltt, Fatſartt.* Muſtum tortivum. *Colum.*

Torto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) Lucr. *Frequenter torqueo.*

Tortor, ōris, m. Cic. *Muchitel, trapitel, Muke zavdavavecz.* r. Peiniger, Quäler, Folterer. *Kinzó, tſigázó, gyötrő.* V. *Carnifex.*

Tortuōſus, a, um, Cic. *Zaviat, ſzim-tam zvit.* Das ſich offt krümmet. *Tekervényes.* V. *Sinuoſus, Implexus, Aduncus.*

Tortūra, æ, f. Pallad. V. *torſio, tormentum N. 1.*

Tortus, ûs, m. *Cic. ex Poëta.* V. *torſio.*

Torvă, *Accus. plur.* per Enallagen pro *torvè.* Virg.

Torvè, *Adv.* Plaut. *Natmureno, kiſzelo, budo-obrazno.* Scheelſichtig, greulich, ſauerſichtig. *Komoron.* V. *Severè.*

Torvitas atis, f. Plin. *Natmurenozt, kiſzelócha obraza, Hudobraznozt.* e. Greulichkeit, Scheulichkeit, Sauerſichtigkeit, Gräſslichkeit. *Komorság, mord tekintet.* V. *Severitas.*

Torvĭtĕr, *Adv.* Enn. apud Non. V. *torvè.*

Tŏrŭlus, i, m. Plaut. V. *Funiculus.* 2. V. *Lectulus,* 3. V. *Muſculus N. 2. Parvapulpa.*

Tŏrŭs, i, m. Virg. *Meſzto pochinka.* Ruheſtatt *Nyoſzolya.* V. *Lectus, i.* Hinc *Transl.* V. *Conjugium N. 1. Connubium.* Conſors, Socia tori: *h. e.* Conjunx, Marita, Uxor. *Ovid.* 2. V. *Vinculum, Funis, tomex.* ita *Cato, Colum.* 3. in *plur.* V. *tori.*

Torvum, *Accus.* per Enallagen pro *torvè.* Virg.

Torvus, a, um, Cic. *Natmuren, Hudo-gled, kiſzelo-obrazen.* Greulich, ſtürmiſch, ſauerſichtig, gräſslicht. *Komor, kemény tekintetű.* V. *Severus.*

Tŏt, *Nomen numer. indecl.* Cic. *tuliko.* So viel. *Annyi.*

Tŏtālĭtĕr, *Adv.* Lactant. V. *Prorsùs N. 2. Integrè N. 1.*

Tŏtĭdĕm, *Nomen num. indecl.* Cic. *Ravno tuliko.* Eben ſo viel. *Ugyan annyi, Megannyi.* Nec totidem annos vixerunt. *Id.*

Tŏtiēs, *Adv.* Cic. *Tulikokrat, tuliko-puta.* So offt, ſo vielmal. *Annyiſzor.*

Tōtus, a, um, tōtīus, *in verſu etiam* tōtĭūs, Cic. *Veſz, vſza, vſze:* ali: *Vaſz, ſzva, ſzve.* Gantz, völlig, gantz und gar. *Egéſz, tellyes, merő* 2. tōtus *pro* tantus. *Manil.*

*Tŏxĭcum, i, n. Plin. *Chemer, travillo, Otrova.* s. Gifft, Pfeil-Gifft. *ötető méreg, nyíl kenő méreg.*

Trăbālis, le, Cic. *Tramni, tramu ſzliſſajuchi, tramo-velik, kruto velik.* Balckig, zum Balcken gehörig, Balcken-groſs, ſehr groſs. *Gerendához-való, nagy mint a' gerenda, igen nagy.* Aliquid trabali clavo figere: *pro* perpetuum & firmum facere. *Id.*

Trăbĕa, æ, f. Cic. *Synon.* toga purpureis faſciis, velut trabibus, intextis diſtincta. *Sztanovita lepa oprava, duga kralyevzka halya, &c.* Eine gevviſſe Kleyder-Tracht, Königlicher Rock, &c. *Királyi ruha, &c.*

Trăbeātus, a, um, Tacit. *Vu kralyevſzku halyu oblechen.* Mit einem Königlichen Kleyd angethan. *Királyi ruhában öltözött.*

Trăbĕcŭla, æ, f. Vitruv. *Tramek, tramchecz, tramichek.* Kleiner Balcken. *Vékony gerenda.*

Trăbes, is, f. Cic. V. *trabs.*

Trăbĭcus, a, um, Feſt. *Tramni, iz tramov.* Von Balcken. *Gerendából-való, gerendából tſinált.*

Trabs, trăbis, f. Cæſ. *Tràm, ſzlemme.* Groſſer Thram, Balck. *Gerenda, Vaſtag-fa.*

*Trăchēa, æ, f. Gell. *Czèv vu gerlu za oduhu, gergutecz, oduhalcze.* e. Lufft-Röhre, Gurgel. *Lélekzet vivő gége.*

Tracta, ōrum, n. *plur.* Manipulus lanæ circa fuſum involutæ. *Tibull.* 2. *Mönczi, tiſzta raztegnyeno.* Gezogener Teig. *Kiteſzlült lepény.* Ita *Cato.*

Tractābĭlis, le. *Vuren, vurna, vurno, Ruku terplyiv, kaiſze puſzti delati, ravnati, obrachati. Z kimſe lahko opraviti.* Das ſich handthieren, ausarbeiten, biegen *oder* vvohl ziehen läſt, Biegſam, der mit ſich handlen läſt, mit dem man leicht umgehen kan. *Forgatható, a' hová akarod, oda vonható.* Omne natum, tractabile eſt. *Cic.* Transl. V. *Flexanimus, Lenis, Facilis N.* 2. *Flexilis N.* 1. Nihil eſt enim eo tractabilius. *Id. Attic. l.* 10. *ep.* 11. Virtus in amicitia tractabilis. *Id. de Am. c.* 17.

Tractābĭlĭtās, atis, f. Vitruv. *Vurnoſzt, Genutlyivozt, Opravlyivozt, Mehkoſzt.* e. Handthierung, Biegſamkeit, Handlung. *Valamivel könnyen bánható ság.*

Tractabĭlĭtĕr, *Adv.* Gell. V. *Faciliter.*

Tractatio, onis, f. *Opravlyanye, dogovorenye, vu rukah*

Vu rukah ponaſſanye. e. Handlung, Abhandlung, Verhandlung, Abredung, Handthierung. *Forgatás, Véle-bánás, Fogdosás.* Armorum, Philoſophiæ tractatio. *Cic.* 2. *Náchin baratanya, Chaſztenye, goſztenye.* Die Arth mit einem umzugehen, *oder* einem zu begegnen, e. Bewirthung, Verpflegung. *Véle bánás, tartás, vendéglés.* Aliquem malæ tractationis accuſare. *Quintil.*

Tractātor, oris, m. Senec. *Opravlyavecz, Pogadyavecz, poſzlov ſzkerbitel, vu rukah ponaſſavecz.* Der etwas handthieret, abhandelt, in Händen hat. *A' ki valamit forgat, gyatorol.*

Tractātrix, īcis, f. *Martial.* quæ aliquid tractat.

Tractātus, ûs, m. Cic. V. *Tractatio N. 1. Definitio N. 1.* 2 Accipitur pro parte libri, in qua aliquid deſcribitur. *Plin.*

Tractim, *Adv.* Virg. *Vdily, Vlekuch, na duge potezuch, Potezczaj.* Zugs-Weis, eines Zugs lang. *Vonva, Vondogalva.*

Tracto, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Vu rukah imam, ponaſſam.* Unter Händen, *oder* in den Händen habe, für die Hand nehme. *Kezemben forgatom.* V. *Pertracto N. 1. Verſo N. 1.* Transl. *Opravlyam, Dogovarjam.* Handele, unterrede, handthiere. *Végezem, mivelem.* V. *Adminiſtro, Rego, Procuro N. 1.* Pecuniam publicam tractare. Gubernacula Reip. tractare. Cauſam tractare. *Id.* 2. Artem muſicam tractare: *pro* exercere. *Terent.* 3. V. *Gero N. 2.* Quo in munere ita ſe tractavit, ut accepiſſe ab eo beneficium videret, non dediſſe. *Cic. l. 12. Fam. ep. 14.* 4. V. *Pertracto N. 2. Deſcribo N. 1.* Res tragicas, & forenſes tractare. *Id.* 5. *Z kim baratyem,* Inf. *baratati.* Mit einem umgehe. *Véle bánom.* Bene vel malè aliquem tractare: *pro* habere, accipere, ſuſcipere, cum illo agere, verſari. *Id.* Hinc 6. in ſenſu vulgi: *Goſztim, Chaſztim.* Bewirthe, gaſtire. *Tartom, vendéglem.*

Tractōrius, a, um, Vitruv. *Vlekuchi, za potezanye haſznovit, Vlichenyu ſzluſſajuchi.* Damit man ziehet, zum Ziehen gehörig. *Vonásboz való.*

Tractus, ûs, m. Plin. *Vléchenye, Potezanye, Potez, Vlechenye.* r. Zug, Strich. *Vonás.* 2. V. *Spatium N. 1. Regio N. 1. Plāga N. 1.* ita *Cic.* 3. V. *Spatium N. 2.* ita *Vellej.* 4. V. *Series, Longitudo N. 1.* Caſtrorum tractus. *Liv.* 5. V. *Continuatio, Curſus, Fluxus.* Orationis tractus levis, & æquabilis. *Cic.*

Trāditio, onis, f. Cic. *Vu ruke davanye, Podanye, Izdanye, Izruchanye.* e. Ubergebung, Ubergab, Zuſtellung, überantwortung. *Kézre adás, Eladás, Feladás.* 2. Transl. V. *Documen, Inſtitutio N. 1.* Jejuna præceptorum traditio. *Quintil.*

Traditor, ōris, m. Tacit. *V-ruke davavecz, Izdajnik.* r. Ubergeber, Verräther. *Kézre adó, Feladó.*

Trādo, is, ĕre, dĭdi, dĭtum, [Act.] *V-ruke dájem, Podájem, Izdájem, Izruchaim.* Einhändige, übergebe, darreiche, überantworte. *Kézre adom, oda adom, hatalma alá adom* V. *Do N. 1. Dedo, Prodo N. 1.* Aliquem alicui in ſervitutem, ad ſupplicium tradere. 2. V. *Doceo, Erudio, Inſtituo N 2. Explico N. 1.* Artem dicendi alicui tradere. 3. V. *Narro, Dico N. 1.* Galbam & Lælium doctos fuiſſe tradunt. 4. Nota *uſum ſeq.* Se alicui in diſciplinam tradere: *pro* committere, commendare. Aliquid memoriæ, *vel* ſcriptis tradere: *pro* mandare, prodere. Quieti *vel* in quietem ſe tradere: *pro* indulgere, operam dare quieti, *vel* ad quietem concedere. Ita *Cic.*

Trādūco, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Prepelyavam, Chez kakov meſzto pelyam.* Hinüber führe, überführe. *által-viſzem, egy helyről máſra viſzem.* Item V. *Transfero, N. 1. transveho.* Clodium ad plebem traducit: *h. e.* ex ordine Patriciorum ad plebejum transfert, *Cic.* Homines trans Rhenum in Galliam traducere: *pro* transvehere, trajiicere *Caſ.* 2. Aliquem ad ſuam ſententiam traducere: *pro* adducere, trahere, impellere, convertere, flectere, inflectere. Judicum animos à ſeveritate ad hilaritatem traducere: *pro* abducere, avertere, abſtrahere, flectere. *Cic.* 3. V. *Protraho N. 2. Tero N. 2.* Vitam otioſam, tempus ludō traducere. *Id.* 4. V. *Derideo, Diffamo N. 1. Infamo, Irrideo.* Aliquem per ora hominum traducere. *Liv.*

Traductio, onis, f. V. *Trajectio N. 2. transvectio, N. 1. transportatio, immutatio.* 2. temporis traductio. *troſſenye vremena.* e. Zeitvertreibung. *Idő eltöltés.* Ita *Cic.* 3. V. *Diffamatio, Irriſio.* Senec.

Traductor, oris, m. Cic. *Prevaſavecz, Prepelyavecz, Prèk pelyavecz.* Hinüberführer, überführer. *által-vivő.* V. *Translator.* 2. V. *Deriſor N. 1. Irriſor.*

Trādux, ūcis, m. Cic. *Rozgva terſzova, ali katvagod mladicza prepelyana, Luczen.* r. Reb-*oder* Baum-Schoſs, den man immer weiter ziehet. *Elhomlitbató hajászluſzőlő, vagy fa veſzſző.* Item V, *Talea N. 1. Rumpus.*

Digitized by Google

*Trăgēmătă, tum. n. [illegible] Gell. V. *Bellaria.*

Tragicè, Adv. *h. e.* [illegible]e tragicorum. *Transl.* V. *triſtè, Seriò, ſub*[illegible] Cic.

Trăgĭcomœdĭa, [illegible] trăgĭcōcōmœdĭa, æ, f. Plaut. *Igra iskazana, ſaloſzten pechetek, veſzel konecz imajucha.* Schauſpiel mit Traurigkeit, und Frölichkeit vermiſcht. *Kimútatott játék, mellynek eleje ſzomorú, a' vége víg.*

*Trăgĭcus, a, um, *Cic.* Ad tragœdiam ſpectans. 2. *Transl.* V. *triſtis, ſeverus, ſerius, crudelis.* Et Romana Regia ſceleris tragici exemplum tulit. *Liv.*

*Trăgœdĭa, æ, f. Cic. *Saloſztno igra-kazanye.* e. Trauerſpiel, ein traurig und ernſtlich Schauſpiel. *Kimútatott ſzomorú játék.* Agere, movere, excitare tragœdias: *h. e.* rem ſeriò agere, *vel etiam* tumultum excitare. *Id.*

*Trăgœdus, i, m. Cic. *Saloſztnih dugovány igraſs, izkazavecz* r. Tragödien - Spieler. *Trágyédia játſzó.*

Trăgŭla, æ, f. Liv. V. *Jaculum N.* 1. 2. V. *Sagena.* ita *Plin.* Hinc *Transl.* In te tragulam injicere adornat: *h. e.* tibi inſidias ſtruit. *Plaut.*

Trăha, æ, f. Colum. *Poëticè* trăhĕa, æ, f. Virg. *Száni, ſzaone.* r. Schlitten, e. Schleiffe. *Szán.*

Trăhax, ācis, *om.* Plaut. *Rad olekuchi, oſzek-ſzebi olekuchi.* Gerne anziehend. *Ördöngöſt vonó.* V. *Rapax.*

Trăho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Vlechem, Potéſem.* Ziehe. *Vonſzom, Húzom, Hurzolom.* Aliquem ad ſupplicium, Aquam ex puteis trahere. *Cic.* 2. V. *Attraho, Allicio, Impello N.* 1. *Incito.* Laudis ſtudiô trahi. *Id.* Aliquem ad defectionem trahere. *Liv.* 3. V. *Accipio, Sortior N.* 2. Cognomen ex contumelia, ſpolia de hoſtibus, aliquid ſalis ab uxore mima trahere. *Cic.* 4. V. *Protraho N.* 2. *Prorogo.* Neceſſe eſt trahi id bellum. *Id.* Item V. *Tero N.* 2. Noctem ſermone trahere. *Virg.* 5. Animam trahere: *pro* reſpirare, vivere. *Plin.* Originem ab aliquo trahere: *pro* derivare, ducere. *Id.* Aliquem ſermone trahere: *pro* remorari, detinere. *Valer. Max.* Aliquid animis trahere: *pro* reputare, perpendere, agitare. *Salluſt.* Diſputationibus aliquid huc, & illuc trahere: *pro* variè interpretari, explicare, narrare. *Cic.*

Trājectio, onis, f. *Prèk bitanye, Preſztrélyenye, Preſztrélyanye.* e. Durchwerffung, Durchſchieſſung. *által-vetés, által-lövés.* 2. Speciatim: *Prepelyanye, Prevaſanye chez vodu.* Das überfahren, e. überführung, überſchiffung. *által vitel, által vivés, által-menés.* V. *Transfretatio.* Et generatim V. *Translatio.* 3. V. *Transpoſitio.* Verborum trajectio. *Cic.*

Trajecto, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) Cels. V. *Frequenter* & *trajicio.*

Trajector, oris, m. Prudent. *Prèk bitavecz, Prediravecz, Preſztrélyavecz.* r. Durchwerffer, Durchbrecher, Durchſchieſſer. *által-vető, által lövő.* Item V. *Traductor N.* 1.

Trajectūra, æ, f. Vitruv. V. *Trajectio N.* 1.

Trajectus, ús, m. Cæſ. *Brodiſche, Meſzto bredarenya,* vulgo *Bròd.* e. Fahrt, überfahrt. *Rév, által menő hely.* Item V. *Trajectio N.* 2.

Trājĭcio, is, ĕre, jēci, jectum, (Act.) *Prepelyávam, Prevaſam, Chez kaj pelyam, vozim.* Hinüberführe, überführe, überfahre, überſchiffe. *által-viſzem, által-hordom, által hajókázom.* Exercitum Rhodanum trajeci. Antonius ſealpes trajecit. *Cic.* Amnem vadô trajicere: *pro* tranſire. *Liv.* Item generatim V. *Transfero N.* 1. *transporto.* Antennas de nave in navem trajicere. *Liv.* Exercitum ex Italia ad Gallias trajicere. *Cic.* 2. *Prèk bitam, Preſztrélyam, Prèk ſtrélyam.* Durch etwas, *oder* über etwas werffe, durchſchieſſe. *által-vetem, által-lövöm.* Item V. *Transadigo, transforo.* Jaculô murum trajicere. *Cic.* Femur tragulâ trajicere. *Cæſ.* 3. V. *Transfundo. N.* 1. Vinum in alia vaſa trajicere. *Varr.* 4. Transl. V. *Transpono.* Verbum trajicere. *Cic.* 5. Rem ad novos Magiſtratus trajicere: *pro* rejicere, transferre. *Liv.* Culpam in alium trajicere: *pro* rejicere, transfundere, alteri imponere, imputare. *Cic.* V. in *Rejicio.*

Trālātio, onis, f. V. *Translatio.*

Tralatitius, a, um, V. *Translatitius.*

Trāluceo, es, Lucret. V. *Transluceo.*

Tralucidus, V. *Translucidus.* Et ſic de aliis.

Trāma, æ, f. Plin. V. *Subtemen.*

Trāmĕs, ĭtis, m. Cic. *Szteza na prechecz, po prèk mali pùt.* Krummer Fuſsweg über zwerge Feld. *Kereſzt öſzvény.* Item generatim V. *Semita.*

Trāno, as, V. *Tranſno.*

Tranquillātus, a, um, Corn. Nep. *Vtiſsen, Vmiren, Vtáſen.* Beruhiget. *Tſendeſitett.*

Tranquillè, *Adv.* Cic. *Tiho.* Still, friedlich. *Tſendeſen.* V. *Quietè.*

Tranquillĭtas, atis, f. Cic. *Tihocha, tiſſina, mirnoſzt, pokoj.* Stille, Ruhigkeit. *Tſendeſség.* Propriè V. *Malacia.*

Tranquillo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Tiſsim, vtaſujem.* Stille. *Tſendeſitem.* V. *Sedo.*

Tranquil-

Tranquillus, a, um, Cic. *Tib.* Still. *Tſendes. V. Quietus.*

Trans, *Præp. Accuſativo ſerviens.* Cic. *Prèk, Preko, Chez, Na on kraj, Na drugom kraju.* über, hinüber, durch, jenſeit. *által, túl.*

Transăbeo, is, īre, īvi, *vel* ĭi, ĭtum, (Neu.) Val. Flacc. *Chez kaj idem, Prèk idem, Dalye idem.* Hinüber, jenſeit, *oder* vveiter gehe. *által, vagy tovább mégyek.*

Transactio, onis, f. JCt. *Pogodba, Pogadyanye, Opravlyanye med lyudmi vu praudi poſztavlyenemi.* r. Vertrag, Vergleich ſtrittig-gevveſener Partheyen. *Végbezmenés, Megalkuvás.*

Transactor, oris, m. Cic. *Pogadyavecz, Pogodbo-chinecz, z-dobrim opravlyavecz, opravitel med lyudmi praudu imajuchemi.* Guttlicher Unterhändler. *Végbez-vivő, közben-járó, ſzerződő.*

Transădīgo, is, ĕre, ēgi, actum. (Act.) *Prebádam, prebiam, prèk rivam, prèk y prèk bodem.* Durchſtoſſe, durch und durch bohre, treibe. *által-verem, által-ütöm rajta.* V. *Transſigo.* Alicujus coſtas tranſadigere. *Virg.*

Transăgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) V. *Transadigo.* Aliquem ferrô tranſagere. *Lucan.*

Tranſalpīnus, a, um, Cic. *Prekgorzki, Prekgorecz, Preko-plavinzki, Preko planin ſztojechi.* Jenſeit des Gebirgs gelegen. *Havaſon túl való.*

Tranſcendo, is, ĕre, endi, enſum, (Neu.) *Preſztuplyujem*, Inf. *preſztupiti, zverhu cheſza prebájam, prekorachujem*, Inf. *prekorachiti.* Hinüber ſteige, überſteige. *által-hágok.* Item V. *Transabeo.* Alpes tranſcendere. *Cic.*

Tranſcindo, is, Plaut. *Prerezázam, prèk réſem.* Durchſchneide. *által-metſzem.* V. *Trans & ſcindo.*

Tranſcrībo, is, Cic. *Od drugod prepiſzávam.* Ausſchreibe, abcopire. *Valamiből leirom.* V. *Deſcribo N.* 1. *Exſcribo.* 2. Aliquid alicui tranſcribere: *h. e.* Aliquid per ſcripturam in alterius dominium transferre, alteri tradere. *Liv.*

Tranſcriptio, onis, f. Quintil. V. *Deſcriptio N.* 1. Item V. *Excuſatio, Prætextus.*

Transcurro, is, tranſcurri, curſum, (Neu.) Cic. *Na on kraj*, ali *prèk derchim.* Auf jenſeits lauffe, hinüber lauffe. *által-futok.* 2. V. *Percurro N.* 2. *Perſtringo N.* 2. Subtiles aliorum diviſiones in narratione transcurrere. *Quintil.*

Transcurſus, ûs, m. *Preko-derchanye, Berzo prederkanye, Mimo idenye.* e. Hinüberlauffung, überlauffung, Vorbeygehung. *Elfutás, Hamar által-futás.* V. *Percurſio.* Aliquid in transcurſu facere: *pro* curſim, obiter facere. *Plin.*

Transdānūbiānus, a, um, Liv. *Preko-dunajſzki, Prèk*, ali *Na on kraj dunaja ſztojechi.* über den Donau-Fluſs liegend. *Dunán túl-való.*

Tranſdo, is, ĕre, dĭdi, ĭtum, (Act. *Obſol.*) Cæſ. V. *Trado.*

Transdūco, is, *Cic. Cæſ.* V. *Traduco.* Legiones Bætim transducit: *h. e.* trajicit, transvehit, *ſeu* trans Bætim ducit. *Hirt.*

Tranſenna, æ, f. *Oblochna reſſetka, Reſſetku imajuchi prozor.* s. Fenſter-Gitter, vergittert Fenſter. *Ablakban-való roſtély.* V. *Clathrum.* Hinc *proverb.* Aliquid per tranſennam aſpicere: *h. e.* procul, obiter aſpicere. *Cic.* 2. V. *Laqueus N.* 1. *Rete, Decipula.* Hodie ab tranſenna pendebit turdus. *Plaut.* Hinc *Transl.* V. *Inſidiæ, Fallacia, Dolus.* Hunc ego hominem hodie in tranſennam doctis ducam dolis. *Id.*

Tranſeo, is, īre, īvi, *&* ĭi, ĭtum, (Neu.) *Prèk idem.* Hinüber gehe. *által-mégyek.* Item V. *Permeo, transvehor, N.* 1. *præterferor, prænavigo, trano, tranſcendo, penetro N.* 1. Pomerium, mare tranſire. Locum, *vel* per locum tranſire, &c. 2. Transl. V. *Præterlabor N.* 2. Legis dies tranſiit. 3. V. *Tranſcurro N.* 2. Unamquamque rem leviter tranſire. 4. V. *Omitto N.* 1. *&* 2. Multa ſilentiô tranſire. 5. Ad adverſarios tranſire: *pro* deficere, transfugere. *Huc uſque Cic.* 6. In ſententiam alterius tranſire. *K-drugoga volyi priſztati.* Eines anderen ſeiner Meynung beyfallen. *Más itéletére hajólni.* Liv. 7. *Paſſivè impers.* A dignitate ad honeſtatem tranſitum eſt: *pro* gradus factus eſt. *Cic.*

Transĕro, is, ĕre, ēvi, ĭtum, [Act.] Cato. *Na drugo meſzto ſzéjem, ſaadim.* An einen andern Ort ſäe, pflantze. *Máſuvá vetem, ültetem.* V. *Transplanto.*

Tranſeunter, *Adv.* Ammian. *Mimo iduch.* Im vorbeygehen. *által menő-képen.* Item V. *Curſim, Obiter, Breviter.*

Transfĕro, ers, tŭli, lātum, (Act.) Cic. *Prèk noſzim, Prenaſſam, drugam noſzim.* Hinüber trage, überhin trage, überbringe, auf ein anders Ort trage. *által-viſzem, máſuvá-viſzem, által-hordozom.* Caſtra Bætim transferre: *pro* trajicere, transducere. *Hirt.* 2. Transl. V. *Reddo N.* 4. Aliquid totidem verbis transferre: *h. e.* de una lingua in aliam

Digitized by Google

aliam vertere. 3. V. *Tranſcribo*, *Inſcribo N. 1.* Jus in alterum transferre. Aliquid de tabulis in libros transferre. 4. V. *Accommodo N. 1. Apto.* Illa definitio in quamlibet rem aliam transferri poſſet. 5. Animum ad accuſandum, ſe ad Stoicos transferre: *pro* convertere; ſe illis adjicere; operam ſuam illis dare, addicere. Sermonem alio transferre: *pro* convertere. 6. Culpam in alium transferre: *pro* rejicere. V. in *Rejicio*. 7. Nevius in Galliam transfertur: *pro* mittitur. Hactenus *Cic.* 8. V. *Prorogo*. Cauſam integram in proximum annum transferre. *Cal. Cic. l. 8. ep. 6.*

Transfigo, is, xi, xum, (Act.) Cic. *Prebádam*, Infin. *preboſzti*. Durchſteche, durch und durch ſtoſſe. *által-verem, által-ſzegezem, által-ſzurom.* V. *Confodio N. 1.*

Transfigurătio, onis, f. Plin. *Preobrazenye*, *kipa preminyanye*, *obraza preobernenye*. e. Verwandelung, Veränderung, Annehmung einer andern Geſtalt, *oder* Figur. *Más ábrázatra* vagy *formára változás.*

Transfigūro, as, avi, atum, (Act.) Sveton. *Preobrazim.* Inf *preobraziti*, *Preobrazujem*. *Na drugi kip obrachtam.* In eine andere Geſtalt verändere, verwandle. *Más ábrázatba* vagy *formára változtatom.*

Transfluo, is. *Plin.* V. *Perfluo N. 1.*

Transfŏdio, is, *Liv.* V. *Perfodio N. 1. & 2.*

Transformātio, onis, f. Senec. V. *Transfiguratio.*

Transformis, me, Ovid. *Preobrazlyiv*, *Preobrazen, na drugu prilиku* (peregr. *formu*) *preobernyen*, *vſzakojachke kipe naſze prijemlyujuchi*. Veränderlich, bald dieſe, bald jene Geſtalt an ſich nehmend. *Más formákra változtatott.*

Transformo, as, avi, atum, (Act.) Virg. V. *Transfiguro.*

Transfŏro, as, *Senec.* V. *Perforo.*

Transfrĕtātio, onis, f. Gell. *Voſnya, prevaſanye, prepelyanye, brodarenye chez teſznóchu morja.* e. Überfahrt, Überſchiffung. *által-költözés.*

Transfrĕto, as, avi, atum, (Neu.) Sveton. *Vozimſze, Pelyamſze, Prebajam prèk teſznóche morja.* übers Meer fahre. *A' tengeren által-költözöm.* Sumitur etiam generatim. 2. Activè: Ammian. *Chez morje pelyam, vozim.* übers Meer führe. *A' tengeren által-viſzem.* Et generatim V. *Traduco N. 1.*

Transfūga, æ, *com.* Cic. *Uſzkok, odbeg, koi je k-nepriatelu pobegel.* t. Überläuffer, Flüchtling. *Elpártolt*, *Az ellenség pártjára elhaſonlott.* V. *Defector.*

Transfŭgio, is, ĕre, fūgi, fŭgĭtum, (Neu.) *Cic. Drugam beshim, prebegávam, odbegávam, pobegávam*, Inf. *pobegnuti*: *Uſzkáchem*, *od jednoga k-drugomu ſzkáchem.* Von einem zum andern fliehe, übergehe, überlauffe. *Máſuvá-futok.* V. *Deficio N. 2.* Magna clientium comitatus manu ad hoſtes transfugit. *Liv.*

Transfŭgĭum, ii, n. Liv. *Pobegnenye k-nepriatelu, Uſzkochenye, Prebega med nepriatele.* Das Überlauffen, Übergehen, e. Flucht zum Feind. *Elpártolás, Az ellenségbez állás.* V. *Defectio N. 2.*

Transfundo, is, ĕre, fudi, fūſum, (Act.) *Prelévam. Pretáчem*, Inf. *pretochiti*: *Iz edne poſzude vu drugu vlévam.* Aus einem Geſchirr in das andere gieſſe, abziehe. *Máſuvá töltöm, Egy edényből másba által-töltöm.* 2. *Transl.* Suas laudes ad alium, *vel* in alium transfundere: *pro* transferre. *Cic.*

Transfūſio, onis, f. Plin. *Pretakanye*, *Prelivanye.* e. Hinübergieſſung, Abziehung. *Egy edényből másba töltés.*

Transgrĕdior, ĕris, ĕdi, greſſus ſum. (Dep.) Cic. V. *Tranſeo. N. 1.* 2. Transl. *Preſztuplyujem.* Übertrette. *által-hágom.* V. *Prævaricor ſub N. 1.* Leges transgredi.

Transgreſſio, onis, f. Cic. *Prekorachenye.* V. *Tranſitio N. 1. tranſitus.* 2. Transl. *Preſztuplyenye*, &c. e. Übertrettung. *általhágás.* V. *Prævaricatio N. 1.*

Transgreſſus, ûs, m. Salluſt. V. *Transgreſſio.* 2. Speciatim V. *Transfretatio*, *Trajectus.* Tacit.

Transjăcio, is, jĕci, jactum, (Act.) Solin. V. *Trajicio N. 2.*

Transjectio, onis, f. *Auct. ad Her.* V. *Trajectio.*

Transjectus, ûs, m. Cæſ. V. *Trajectus.*

Transĭgo, is, ĕre, ēgi, actum, (Act.) *Mirno opravlyam, Pogodbu chinim, Pogadyamſze.* Vergleich treffe, überein komme, vertrage, eins werde. *Valakivel békeségeſſen megalkuſzom, alkut téſzek.* Roſcius pro ſua parte cum Flavio tranſegit. *Cic. Verr. 2. 54.* 2. V. *Perficio.* Aliquid verbô perficere. *Id. 6. Verr. c. 17.* 3. V. *Dego N. 2. Traduco N. 2.* Vitam otioſam tranſigere. *Salluſt.* 4. V. *Transfigo*, *transforo.* Gladiô ſeipſum tranſegit. *Tacit.*

Transjĭcio, is, &c. *Cæſ.* V. *Trajicio.*

Transĭlio, is, ire, lui, *Apud Plin.* ivi, & ii, ultum, (Neu.) *Preſzkachujem, prèk ſzkachem.* Hinüber ſpringe, überſpringe. *általugrom, által-ſzököm.* Muros tranſilire. *Liv.*

2. Transl.

Digitized by Google

2. Tranſl. V. *Praterea N. 4.* Ne rem pulcherrimam tranſiliat oratio. *Cic.*

Tranſilis, le, Plin. *Prèk ſzkakajuchi.* überſpringend. *által-ſzökö, által-ugró.* Palmes tranſilis, qui alios tranſilit.

Tranſitio, onis, f. Cic. *Prehajanye, Prèk idenye.* 1. übergang, das übergehen. *általmenés.* 2. Metaleptice V. *Transfugium.* Liv.

Tranſitor, oris, m. Amm. *Prehajavecz, koi prek hodi,* ali *chez kaj ide.* Der hinüber gehet, 1. übergänger. *által-menö.* Item V. *Transfuga.*

Tranſitorius, a, um, Sveton. *Kud je mochi preiti, chez kaiſze prehaja, Prejdlyiv, Preko-hodlyiv.* Durchgängig, vvo ein Durchgang iſt. *által mehetö, Mere által lehet menni.* Item *Prohodni, Minuchi, Prehajajuchi.* Vergänglich. *Elmúlandó.* V. *Fluxus N. 2.*

Tranſitus, ûs, m. Cic. *Prehod, Prohodak, Proſſaſztje.* 1. Durchgang, Durchzug. *által-menés.* Item V. *Iter, via, tranſitio.* In tranſitu: V. *Tranſeunter.* Quintil.

Tranſlatio, onis, f. *Prenaſſanye, Drugam noſſenye, Preko-noſſnya, Preobrachanye.* e. überbringung, überſetzung. *Máſuvá-vitel, által-tétel, Egy nyelvböl máſra fordítás.* Criminis tranſlatio: *h. e.* remotio. *Cic.*

Tranſlatitiè, *Alii leg.* tranſlativè, *Adv.* Ulp. V. *Perfunctoriè, tranſeunter.*

Tranſlatitius, *Nonnulli ſcribunt.* Tralatitius, a, um, Cic. *Prenoſſni, a, o. Od drugot doneſſen, drugam preneſſen, od drugoga vzet.* Anderſtvvo hergenommen, übergebracht, von andern entlehnet und abgeborget. *Máſuvá vitetett, Máſunnan hozatott.* 2. V. *Communis, Uſitatus, Vulgaris.* Plin.

Tranſlativus, *vel* Tralativus, a, um, Cic. *idem.*

Tranſlator, oris, m. Cic. *Prenaſſavecz, Prekonoſzecz, Preobrachavecz.* 1. überbringer, überſetzer. *által hozó, Egy nyelvbôl máſra fordító.*

Tranſlego, is, Plaut. V. *Perlego N. 1.*

Tranſluceo, & Traluceo, es, Plin. V. *Pelluceo.*

Tranſlucidus, a, um, Plin. V. *Perlucidus.*

Tranſmarinus, a, um, Cic. *Preko-morzki.* über Meer gelegen, *oder* hergebracht. *Tengeren túl-való.*

Tranſmeabilis, le, Auſon. V. *Permeabilis.*

Tranſmeo, & Trameo, as, Varr. V. *Permeo, Tranſeo N. 1.*

Tranſmigratio, onis, f. Prudent. *Preko-ſzelenye, drugam ſztána prenaſſanye.* V. *Migratio.*

Tranſmigro, as, avi, atum, (Neu.) Liv. *Drugamſze ſzelim.* Von einem Orth in das ander ziehe. *Máſuvá-kordozódkodom.* V. *Migro N. 1. & 2. Tranſeo N. 1.*

Tranſmiſſio, onis, f. Cic. V. *Trajectio N. 2, Tranſvectio N. 1.* Item V. *Pratermiſſio.*

Tranſmiſſus, ûs, m. Cæſ. V. *Trajectus.*

Tranſmitto, & Tramitto, is, ere, ſi, ſſum, (Act.) Cic. *Puſztyam, Prepuſztyam,* Inf. *prepuſztiti.* Durchlaſſe. *Helyböl helybe által-botsátom.* Item V. *Permitto N. 1. & 2. Praetereo N. 4.* 2. V. *Trajicio N. 1. Transfreto.* In Africam ſecunda navigatione tranſmiſit. Utrunque ſinum pedibus, & equis tranſmiſimus. *Id.* 3. V. *Tranſcurro N. 1. Tranſeo N. 1.* Campos curſu tranſmittere. *Virg.* 4. V. *Transforo, Trajicio N. 2.* Pectus cuſpide tranſmittere. *Silius.* 5. Tranſl. V. *Trado N. 1. Committo N. 1.* Provinciam, bellum, negotium alteri tranſmittere. *Cic.* 6. V. *Tero N. 2. Tranſigo N. 2.* Tempus inter libros tranſmittere. *Plin.*

Tranſmontanus, a, um, Liv. *Prekgorzki, Zagorzki, Prekgorecz.* Jenſeits des Gebirges. *Hegyen túl-való.*

Tranſmutatio, onis, f. Quintil. V. *Mutatio.*

Tranſmuto, as, *Horat.* V. *Muto.*

Tranſnato, as, avi, atum, [Neu.] *Prèk plávam, Preko-plujem.* Hinüber ſchvvimme, überſchvvimme. *által-úſzok.* Flumen tranſnatare. *Liv.*

Tranſnavigo, as, avi, atum, (Neu.) Pompon. Mela. *Na Ladjiſze prevâſam, Prèkſze vozim.* Hinüber ſchiffe. *által-hajókázom, által-evezek.*

Tranſno, & trano, as, avi, atum, [Neu.] Horat. V. *Tranſnato.*

Tranſnomino, as, avi, atum, (Act.) Sveton. *Ime preménÿam, Drugach imenujem.* Den Nahmen verändere, anders benenne. *Nevét által-változtatom.*

Tranſpectus, ûs, m. Lucr. *Prèk gledanye, preko-videnye.* e. Durchſehung. *által-látás.*

Tranſpicio, is, ere, exi, ectum, [Act.] Lucr. *Prèk gledim, preko-vidim.* Durchhin ſehe, durch etvvas ſchaue. *által-látok.*

Tranſplantatio, onis, f. *Preſzadyanye,* e. überpflantzung. *Máſuvá-ültetés, plántálás.*

Tranſplanto, as, avi, atum, [Act.] *preſzadyam.* überpflantze. *Máſuvá-ültetek, plántálok.*

Tranſpono, is, oſui, itum, (Act.) Gell. *prepoſztavlyam, prèk poſztavlyam, Drugam dévam.* Verſetze, überſetze. *Máſuvá-helyheztetem, által-téſzem.*

Tranſpor-

Tranſportātio, onis, f. Senec. V. *Tranſlatio N. 1.*

Tranſporto, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Transfero N. 1. Trajicio N. 1. Traduco N. 1.*

Tranſpŏsĭtio, onis, f. *prepoſztavlyanye.* e. überſetzung. *Máſuvá-belyheztetés.*

Tranſscrībo, is, V. *Tranſcribo.*

✝Tranſsubſtantiātio, onis, f. *premena bitja, preobernenye vu drugo bitje.* e. Vervvandelung in ein ander Weſen. *Valóságnak elváltoztatása.*

Tranſtrum, i, n. Cic. *Brodarzka klup na ladji.* e. Ruder-Banck, queer banck. *által pad a' hajóban, mellyen az evezŏ̈k ülnek.*

Transvectio, onis, f. Cic. *Preko-vozenye, Prevozenye na ladji.* Das überfahren, überſchiffen. *által-vivés, vizen által-vivés.* V. *Transportatio.* 2. V. *Prætervectio N. 1.* Liv.

Transvĕho, is, xi, ectum, (Act.) Sveton. *Prèk vozim.* Durchführe, überſetze. *által-viſzem.* V. *Tranſporto.*

Tranſvĕhor, ĕris, ectus ſum. (Paſs. *Aliis* Dep.) *Prèkſze vozim.* übergeführet vverde. *által-vitetek.* Ratibus tranſvecti ſunt. *Plin.* Item V. *Tranſnavigo, Tranſeo N. 1.* Nemo hæcunquam eſt tranſvectus æquora curſu. *Cic. 5. de Fin. c. 18. ex Poëta.* 2. V. *Præterferor, Prætereq̃uito.* Ab eodem inſtitutum dicitur, ut Equites idibus quintilibus tranſveherentur. *Liv. l. 9. in fine.* Equô tranſvehi: *pro* prætere quitare luſtrationis gratiâ. *Sveton.* Hinc Transl. V. *Prælabor N. 2.* Abiit jam, & tranſvectum eſt tempus. *Tacit. 2. hiſt. c. 76.*

Tranſverbĕro, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Transfigo.*

Tranſversā, *Accus. plur.* pro *tranſversè.* Virg.

Tranſversārĭus, a, um. *Po-prèk poſztavlyen, Kajſze na krìs poſztavlya.* Queer über gelegt. *által,* vagy *kereſztül tétetett.* Tigna tranſverſaria. *Cæſ.*

Tranſversè, *Adv.* Vitr. *Po-prèk, Na kriš.* überzvverch, in die Queere. *Kereſztül, viſzſzám.* V. *Obliquè.*

Tranſverſus, a, um. *Prechni, Poprechni, Poprèk obernyen.* überzvverch, ſchreg. *Félen-hajlott, kereſztül-való.* V. *Tranſverſarius, Obliquus N. 1.* 2. Transl. V. *Adverſarius, Contrarius.* Fortuna tranſverſa miſeræ Reipublicæ incurrit. 3. Ab hac regula mihi non licet tranſverſum digitum. *vel* unguem diſcedere. *Od ove zapovedi ni za jeden perſzt,* iliti *ni malo neſzmem odſztupiti.* Ich darff von dieſem Geboth nicht eines Nagels breit vveichen. *Nékem legkiſſebben-is nem ſzabad ezen parantſolattúl távoznom.* Hactenus *Cic. 4.* Aliquem tranſverſum agere. *Kôga ſzilno od napervo vzetoga poſzla* ali *nakanenya odvernuti, obernuti.* Einen mit Gevvalt abvvendig machen. *Valakit erôvel a' maga ſzándékjától elfordítani.* Senec.

Tranſverto, is, ĕre, ti, ſum, (Act.) Firmic. *Preobracham, Po-prèk obracham.* überzvverch kehre. *Kereſztül fordítom.*

Tranſulto, as, avi, atum, (Neu.) *Preſzkakivam.* Hinüber ſpringe. *által-ſzökellem.* In recentem equum ex feſſo tranſultare. *Iz trudnoga na friskoga konya preſzkochiti, drugoga konya zaſzeſzti.* Auf ein friſch Pferd ſteigen. *Egy lóról máſra ugorni.* Liv.

Transūmo, is, ĕre, pſi, ptum, (Act.) Stat. *Od drugod,* ali *Iz drugoga jemlyem, Po-prèk jemlyem.* Aus einem andern nehme, hinüber nehme, auf die andere Seite nehme. *Máſunnan-vſzek, Más réſzre veſzem.*

Tranſuo, is, ĕre, ui, ūtum, [Act.] Colum. *Prik s'ivam.* Durchnehe. *által-varrom.* Item V. *Transfigo.*

Trans vŏlĭto, as, avi, atum, (*Freq.*) *Lucr.* Frequenter tranſvolo.

Tranſvŏlo, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Prèk letim, Prelétyem,* Inf. *preleteti.* Hinüber, *oder* überfliege. *által repülök.* Item V. *Prætervolo:* Hinc *Transl.* Inde in partem alteram victoriæ nuncius tranſvolat: *pro* tranſcurrit, velociter tranſit. *Liv.* Ad hoſtes tranſvolare: *pro* transfugere. *Plaut.*

Tranſvolvo, is, ĕre, volvi, vŏlūtum, [Act.] Prudent. *Prèk valyam.* Hinüber vvaltze. *által hengeritem.* Pari jure alia componi poſſunt.

Tranſylvānĭa, æ, f. Geogr. *Erdelyzka zemlya* V. *Dacia mediterranea.*

Tranſylvānus, i, m. Geogr. *Erdelecz.* Ein Siebenbürger. *Erdélyi ember.*

*Trăpētum, i, n. *Virg.* Item

Trăpēs, ĕtis, m. & Trapetus, i, m. Cato. *Oljena ſztuppa, a'li preſſa, Uljeni malin.* e. Oel-Preis, Oehl-Mühle. *Olaj ſajtó, olaj malom.*

*Trăpĕza, æ, f. *Latinè* Menſa argentariorum. *Sztol novcza-terſzczev, Novcharnicza.* f. Wechſel-Tiſch, e. Wechſel Banck. *Pénz váltó aſztal.*

*Trăpĕzīta, *vel* Trapezitēs, æ, m. Plaut. V. *Menſarius, Campſor.*

*Trăpĕzŏphŏrum, i, n. & Trapezophorus, i, m. Cic. *Sztolna noga.* f. Tiſch-Fuſs, *oder* s. Geſtell. *Aſztal láb.* Item V. *Abacus N. 1.* ſic interpretatur *Julius Pollux.*

*Trău-

*Trăulus, a, um, V. *Balbus*, *Blaſus*.
Trāvŏlo, as, Varr. V. *Transvolo*.
Trĕbācĭtĕr, *Adv*. Sidon. V. *Callidè*.
Trĕbax, ācis, *om*. Sidon. V. *Callidus*.
Trĕcēni, æ, a. *per Syncop*. Liv. V. *Tercenteni*.
Trĕcentēni, *Alii leg*. tricentēni, æ, a. Colum. V. *Tercenteni*.
Trĕcentēsimus, a, um, Liv. *Triſztotni*, *triſztoti*. Der dreyhunderſte. *Három ſzázodik*.
Trĕcenti, æ, a, Cic. *Triſzto*. Dreyhundert. *Három ſzáz*, *Három-ſzázan*.
Trĕcentiēs, *Adv*. Catull. *Triſztokrat*, *triſzto-púta*, *triſztoti put*. Dreyhundertmal. *Három-ſzázſzor*.
Trĕdĕciēs, *Adv*. Cic. *Trinajſzkrat*, *trinaeſzt-púta*. Dreyzehenmal. *Tizenhávomſzor*.
Trĕdĕcim, *Adject*. *Indecl*. Liv. *Trinajſzt*. Dreyzehen. *Tizen-hárem*.
Trĕdĕcimus, a, um, *Synon*. Decimus tertius. Plin. *Trinaiſzti*. Der dreyzehende. *Tizenharmadik*.
Trĕmĕbundus, a, um, Cic. *Dèrhtlyiv*, *Dèrhtajuchi*. Zitternd. *Reſzkető*, *Rettegő*.
Trĕmĕfăcio, is, ci, actum, (Act.) Cic. ex Poëta. *Dèrhtati chinim*, *Dèrhtanye dodájem*. Zitterndmache. *Reſzketővé téſzem*, *Megrettentem*. Item V. *Terrefacio*.
Trĕmendus, a, um, Virg. V. *Timendus*, *terribilis*.
Trĕmĭpēs, ĕdis, *om*. Varr. *Nogo-dèrhtav*, *Nogo-derhtavecz*, *kômu noge dèrhchu*. An Füſſen zitternd. *Lábain reſzkedő*.
Trĕmiſco, is, ĕre. (Neu.) *Dèrhketchem*, *Jakoſze plaſſim*. Erzittere, heftig erſchrecke. *Reſzkedegelek*, *Igen félek*. V. *Contremiſco*, *Paveſco*. Vocémque tremiſco: *h.e.* exhorreſco. *Virg*.
Trĕmiſſis, is, m. *Lamprid*. Nummus, tertia pars ſolidi aurei.
Trĕmo, is, ĕre, ui, (Neu.) Cic. *Dèrhchem*, *Dèrhtam*, *trepechem*, *treſzemſze*. Zittere. *Reſzketek*. 2. per Metonym. V. *Horreo*, *timeo*. Animô tremere. *Id*. Virgas, ac ſecures Dictatoris tremere. *Liv*.
Trĕmŏr, ōris, m. Cic. *Dèrhtavicza*, *Dèrhtanye*, *trepetanye*, *trepet*, *Darhat*. Das Zittern, Beben, Schaudern, e. Zitterung, Schüchterheit. *Reſzketés*, *Rettegés*. Item V. *Horror*.
Tremulè, *Adv*. Apulej. *Dèrhchuch*, *trepechuch*. Zitterend, mit Zittern. *Reſzketve*, *Rettegve*.
Trĕmŭlus, a, um, Cic. ex Poëta. *Trepetlyio*, *Jako derhtajuchi*. Sehr zitternd. *Reſzketeges*.

Trĕpĭdantĕr, *Adv*. Cæſ. V. *Tremulè*, *timidè*, *pavidè*.
Trepidātio, onis, f. Cic. V. *Timor*, *tremor*.
Trepidè, *Adv*. Liv. V. *Trepidanter*.
Trĕpĭdo, as, avi, atum. (Neu.) Cic. *Dèrhchem od ſztrába*. Vor Forcht zable, zittere, &c. V. *Paveo*, *tremo*.
Trĕpĭdŭlus, a, um, Gell. *Nekuliko bojazlyiv*, *preplaſſen*, *trepetlyiv*, *dèrhtlyiv*. Ein wenig forchtſam, erſchrocken, zitterend. *Félénketske*, *Reſzketegetske*
Trĕpĭdus, a, um, Liv. V. *Tremulus*, *timidus*. 2. V. *Incertus*, *Dubius*. Meſſenii rerum ſuarum trepidi. *Id. l.* 36. *c.* 31.
Trĕpondo, n. *Indecl*. Quintil. *Vága poldruge oke*, vulgo *treb funtov*. *s*. Gewicht von drey Pfund. *Három-fontni mérték*.
*Trēs, *com*. tria, n. *Gen*. trium, *om*. Cic. *Tri*. Drey. *Három*.
Treſſis, is, m. V. *Triobolus*. Agaſo treſſis: *h.e.* vilis, nauci, flocci, nihili. *Pers*.
Treſvĭri, trium virōrum, m. *plur*. Cic. *Tri chaſztniki*, *troicza ſzudczev*. Drey Männer, drey Raths Herren. *Három tiſztviſelő ſő ſzemélyek*. *Három igazgató Urak*. Aliileg. *treviri*, *trevirorum*, eodem ſenſu. 2. *Treviri* populus & civitas antiquiſſima Galliæ Belgicæ, hodie ſedes Archiepiſcopi & Electoris S. R. I.
Triangŭlāris, re, Colum. *Troj-vuglaſzt*, *troj-vuglat*, *troj-vugel*, *gla*, *glo*. Dreyeckigt. *Három-ſzegű*.
Triangŭlum, i, n. Cic. *Troj vugel*, *Dugovanye troj-vuglaſzto*. Drey-Eck, r. Triangel. *Három-ſzegű dolog*.
Triangŭlus, a, um, Colum. V. *Triangularis*.
Triārius, a, um. *Tretjo redni*, *tretjoga reda*, *vu tretjem redu poſztavlyen*. Aus der dritten Ordnung, der im dritten Ort *oder* Glied iſt. *Harmadik rendből-való*, *Harmadik rendben helyheztetett*. Milites triarii, apud Romanos erant ſelectiſſimi, tertio in acie loco poſiti, & pro extremo periculo reſervati. *Haſtarii* enim primi; his victis, *Principes*, pilis inſtructi, ſeu *Pilani* pugnam inibant; tum demum, ſi & hi terga vertiſſent, ſuccedebant *Triarii*. Unde, cùm res eò adducta eſt, ut extremo conatu, ſummiſque viribus agere oporteat, *Rem ad triarios rediiſſe*, proverbiô dicimus. *Liv*.
*Triăs, ădis, f. Theol. *Troitza*, *Trojſztvo*. e. Dreyeinigkeit, Dreyfaltigkeit. *Háromság*.
Trĭbuārius, a, um, *Cic*. Ad tribum pertinens.
Trĭbŭla, æ, f. Colum. *Mlatillo*, *Cepi*. r. Dreſchflegel. *Tſép*. Apud veteres *tribula*

erat machina plauſtro ſimilis, tribulandis ſpicis apta.

Tribŭlārium, ii, n. Colum. *Guono*, *Meſzto*, *na kojemſze mláti*. r. Ort, vvo man dreſchet. *Tſépltsbez-való hely*.

Tribulātio, onis, f. *Mlatenye*, *tuchenye*. e. Dreſchung, Klopffung. *Megtsépl*é*s*, *tſépl*é*s*, *tőrés*. 2. Transl. V. *Afflictio*, *Angor*, *Mæror*. Firmic.

Trĭbūlis, le, Cic. *Jedno-czébzki*, *Iz jednoga czéha*, *Czébzki*. Aus einer Zunfft: Zunfft-Genoſs. *Azon egy tárſaſágból-való*, *tzébéli*, *tzébez való*.

Trĭbŭlo, as, avi, atum, [Act.] Cato. *Mlátim*, *Menczam*, *túchem*. Dreſche, klopffe. *Megtséplem*, *tſéplem*, *Nyomtatom*. 2. Transl. V. *Affligo N. 2. Ango*. Tertull.

Trĭbŭlum, i, n. Varr. V. *Tribula*.

*Trĭbŭlus, i, m. Virg. *Bodéchi drach*. Stachlicht Unkraut, Burtzel-Dorn. *Tövises*, *ſzurkés fű*. Aquaticus tribulus. *Vodeni orehſecz*. e. Waſſer-nuſs, Stachel-nuſs. *Sulyom*. Plin. Item 2. per *Metaphor*. tribulus dicitur Stimulus ferreus triangulus, cuſpidibus armatus, quales olim contra hoſtium incurſus per viam ſpargebantur. *Veget*.

Trĭbūnăl, ālis, n. Cic. *Szudnyi ſztolecz*, *ſzudbeno ſzedallo*, *priſzolje*. r. Richter-Stuhl, *Törvény-ſzék*. 2. V. *Judicium N. 1*.

Trĭbūnātus, ûs, m. Cic. *Obchinzkoga glavára y branitela chaſzt*, *Czehmeſtria*, *Chaſztnichtvo nad pukom*. s. Zunfftmeiſter-Amt. *Tzé meſterség*, *Fő méltóság*. Militaris tribunatus. *Glavarztvo vojnichko*, *Chaſzt tiſzuchnika*, *tiſzuchnichtvo*. Des Obriſten Würde und Amt. *Ezer vitézek felet-való hadi tiſzt*,

Trĭbūnĭtius, a, um, Cic. *Puko-glavarzki*, *Czehmeſterzki*. Dem Zunfft-Meiſter gehörig. *Tribunuſi fő tiſzthez-való*. Vir tribunitius, qui tribunatum geſſit.

Trĭbūnus, i, m. *Synon*. tribui præfectus, Magiſter tribûs. *Czehmeſter*, *glavar obchine*. r. Zunfft-Meiſter, Vorſteher des Volcks. *Tzé-meſter*, *közönséges tárſaſágnak igazgató fő ura*, *bírája*. Varia fuerunt tribunorum genera, *e.g.* Tribunus plebis. *Poglavar y Branitel puka*, iliti *obchine*. r. Vorſteher und Beſchützer des Volcks. *Előljárója és oltalmazója a' köznépnek*. 2. Tribunus militum. *Tiſzuchnik*, *Glavàr jeztro vojnikov pod ſzobum imajuchi*, peregr. *Oberſztar*. r. Obriſte. *Ezeres előljáró*, *kapitány*. 3. Tribunus ærarius, *vel* Tribunus ærarii, *hodie* Theſaurarius bellicus. *Vojnichki pláchameſter*, *Naplatitel vojnikov*. r. Kriegs-Zahlmeiſter, Kriegs-Caſſirer. *Hadi kifizetője a' vitézeknek*. 4. Tribunus celerum, ſubinde *Magiſter equitum*, tandem *Præfectus Prætorii* vel *Prætorio* dictus; à *Romulo* inſtitutus, tribus equitum, celeritate præſtantium, & ad cuſtodiam Regis deſtinatorum, centuriis præerat; ac ſecundum à Rege locum obtinebat. V. *Præfectus Prætorii*, *&c.* Hactenus *Cic. Liv. Varr.*

Trĭbuo, is, ĕre, ui, ūtum, (Act.) V. *Do N. 1. Impertio*, *Attribuo*, *Præſto N. 1.* Suum cuique tribuere. *Cic. 1. Off. c. 5.* Honorem alicui tribuere: *pro* habere, deferre, exhibebere. Alicujus orationi ſilentium tribuere: *pro* præſtare, aures præbere. Alicui ſecundùm patrem plurimum tribuere: *pro* deferre, adſcribere, imputare, in acceptis referre, eum plurimum poſt patrem æſtimare. Aliquid valetudini tribuere: *pro* concedere, indulgere, permittere. Aliquid in partes tribuere: *pro* dividere, partiri. *Id.*

Trĭbūs, ûs, f. Cic. *Dèl puka*, *Czèh*, *Koleno*, *Plemme*, *Pokolénye*, *ſatanczita kupchina lyudztva*. e. Abtheilung des Volcks, Zunfft, s. Geſchlecht. *Népből oſztott rend*, *tzé*, *nemzetség*.

Trĭbūtārius, a, um. Cic. *Pláchu dati duſen*, *Dáchi podloſen*, *Dáchni*, *Harachni*, *Harach plachajuchi*. Steuerbar, Zinsbar, der Steuer und Schatzung giebt. *Adó-fizető*, *Bér-adó*.

Tributarius, ii, m. Cic. *Dáchnik*, *Harachnik*. r. Steuer-Mann. *Adó-fizető ember*, *Adózó*.

Trĭbūtim, *Adv.* Cic. *Od czéha do czéha*, *od pokolénya do pokolénya*. Den Zünfften nach, Zunfft-Weiſe. *Tzéenként*, *Nemzetségenként*.

Trĭbūtio, onis, f. Cic. V. *Datio*, *Donatio*, *Diſtributio*, *Contributio*.

Trĭbūtor, oris, m. Apul. V. *Dator*, *Diſtributor*, *Largitor*.

Trĭbūtum, i, n. *Cic.* Tributus, i, m. Plaut. *Dácha*, *Harach*. e. Steuer, r. Tribut. *Adó*, *ſzedett pénz*. V. *Contributio*.

Tricæ, arum, f. *plur.* Nonius. *Zapletki*, *zamotki*, iliti *oſza ona*, *kojaſze piplichem okolo nòg zapletaju*, *ali omataju*. Haar *oder* Werck das den Hennen an Füſſen hanget. *Tyúk lábára akadozó ſzőr*. 2. Transl. *Malo dobra*, *zlochesztе ſztvári*. Nichtsvvürdige Sachen. *Semmire-kellő dolgok*. Synon. *Nugæ*, *Res frivolæ*, *Res nihili*. Sunt *apinæ*, *tricæque*, & ſiquid vilius iſtis. *Martial*. 3. V. *Implicatio*, *Obſtaculum*, *Impedimentum N. 1.* Item V. *Altercatio*, *Jurgium*. Dome-

ſticæ

ſtlcæ tricæ. Cic. Aliquem in tricas conjicere. *Plaut.*

Trîcēnārius, a, um, Varr. *Trideſzet vu ſzebe zaderſavajuchi, trideſzeto-brojni, trideſzet lèt ſztar.* Dreyſſig in ſich enthaltend, dreyſſig-Jährig. *Harmintz ſzámos, Harmintz eſztendős.*

Trîcēni, æ, a, *plur.* Auct. ad Her. *Po trideſzet.* Je dreyſſig. *Harmintzanként.* Item V. *Triginta.*

Trîcennālis, le. *Chez trideſzet lèt bivajuchi, trideſzeto lete bivajuchi.* Das alle dreyſſig Jahr geſchiehet. *Minden harmintzadik eſztendőben lévő.* Feſta tricennalia. *Oroſius.*

Trîcennium, ii, n. *Trideſzet lèt.* Dreyſſig Jahr. *Harmintz eſztendő.* Ita *Juſtinian. Cod. l. 7. tit. 31. leg. 1.*

Tricenteni, æ, a, V. *Trecenteni.*

Trîcentiēs, *Adv.* Martial. V. *Trecenties.*

Trîceps, cipĭtis, *om.* Cic. *Troj-glav.* Dreyköpffig. *Háromfejü.*

Trîcēſimus, a, um, Cic. *Trideſzèti.* Der dreyſſigſte. *Harmintzadik.* Hinc *Subſtantivè* Triceſima, æ, f. *Scil.* pars. *Trideſzetina*, peregr. *Harmicza.* r. Dreyſſigſt. *Harmitzad.*

Trîceſſis, is, m. *Varr.* tres decuſſes, ſeu triginta aſſes.

*Trichia, æ, m. Plin. V. *Sardina N.* 1.

Trîciēs, *Adv.* Cic. *Trideſzetikrat, trideſzetpûta.* Dreyſſigmal. *Harmintzſzor.*

Trîcliniāris, re, & tricliniārius, *Alii leg.* triclinārius, a, um, *Plin.* Ad triclinium ſpectans.

*Trîclinium, ii, n. Cic. *Jèſztvinzka hiſa, goſztionicza.* s. Speis-Zimmer, r. Speis-Saal. *Ebédlő palota.*

Trîco, ōnis, m. Non. *Zabavicza, Zabavlyavecz.* Zanckſüchtiger Menſch. *Garázdás, komor.* V. *Altercator, Rixator, Rixoſus.*

Trîcor, āris, atus ſum, (Dep.) Cic. V. *Ineptio.* Item V. *Altercor, Rixor.*

Trîcornigĕr, a, um, *Auſon.* &

Trîcornis, ne, Plin. *Troj-rog, troj-rogat.* Dreyhörnicht. *Három-ſzarvú.*

Trîcorpŏr, ŏris, *om.* Virg. *Tri têla imajuchi, troj tel, troj-telovni.* Drey Leiber habend. *Három-teſtü.*

Trîcuſpis, idis, f. Ovid. *Troj-nabadni, tri nabade* vulgo *tri ſpicze imajuchi.* Dreyſpitzig. *Három-hegyü, élü.*

Trîdens, entis, m. Plin. *Trojzubja, trojzubacha, Zubache imajuche tri zube.* Eine Gabel mit drey Zähnen, dreyzänckige Gabel. *Három-agú villa.* 2. Adjectivè *troj-zub, troj-zubaſzt.* Dreyzänckig. *Három-fogú.* Ein tridens. *Valer. Flacc. l. 1. v. 687.*

Trîdentifĕr, & trîdentigĕr, a, um, Ovid. *Troj-zubachu imajuchi, noſzechi.* Der eine dreyzänckige Gabel trägt. *Szigony hordozó, Három-fogú villa hordozó.* Cognomentum Neptuni.

Trîdentum, i, n. Geogr. *Trent, varaſ:* e. Stadt Trient. *Tridentom várofa.* V. in *Tirolis.*

Trîduānus, a, um, Apulej. *Troj-dnevni, treh dnevov.* Dreytägig. *Három napú.*

Trîduum, ii, n. Cic. *Tri dni.* Drey Tag. *Három nap.*

Triennālis, le. *Troj-letni, trih lèt, tri leta terpechi.* Drey Jahr vvährend, Dreyjährig. *Három eſztendőbéli.*

Triennis, ne. *Tretják, tri godiſcha ſztar.* Dreyjährig, drey Jahr alt. *Három eſztendős.*

Triennium, ii, n. Cic. *Tri godiſcha, tri letta.* Drey Jahr. *Három eſztendő.*

Triens, entis, m. Cic. *Synon.* tertia pars libræ, menſuræ, hæreditatis &c. *Tretina, tretji dèl.* Dritter Theil. *Harmad rėſz.* Speciatim eſt *Nummus*, tertiam partem aſſis, *h. e.* quatuor uncias valens. *Juvenal.*

Trientālis, le. *Plin.* trientem continens.

*Triērarchus, i, m. Cic. *Latinè* Præfectus triremis.

*Triēris, *vel* triērēs, is, f. V. *Triremis.* In trierem aſcendit. *Nepos.* Plurimi leg. *triremem.*

*Triētēricus, a, um, Stat. *Vſzako tretje leto bivajuchi.* Alle drey Jahr geſchehend. *Minden harmadik eſztendőn lévő.* Item V. *Triennalis.*

Triētēris, idis, f. Cic. *Vrème* ali *doba od trih lèt.* Drey jährige Zeit. *Három eſztendei idő.*

Trifāriam, *Adv.* Liv. *Na troje, na tri ſztráne,* ali *náchine.* In drey Theil, auf dreyerley Weiſe. *Háromképen, Három-féle módon.*

Trifārius, a, um, Caſſiod. *Troj-delni, trojſztran, troj-náchinzki.* Dreytheilig. *Három réſzre oſztható.*

Trifaux, cis, *om.* Virg. *Tri poſirale imajuchi, troj lampaſzt, troj-cheluſztni.* Drey Schlund habend. *Három-torkú.*

Trifĕr, a, um, Colum. *Trikrat chez leto rodechi, trikrat vu jednom godiſchu ſzád donaſſajuchi.* Das in einem Jahr dreymahl Früchte hervor bringet. *Eſztendőben háromſzor termő.*

Trifidus, a, um, Ovid. *Na troje razkolitliv, Raztrojliv, ſzoſze raztrojiti, na troje kalati more.* Das in drey Theil geſpalten vvird. *Három rėtü, Három réſzre haſadó.* Item V. *Trifarius.*

Digitized by Google

Trifŏlium, ii, n. Plin. *Detelya, Detelina, tripèrſztacz, zvanatrava.* r. Wieſen-Klee, Spitz-Klee. *Három levelü fü, Lò-hér.*

Triformis, me, Horat. *Troj-licz, tri licza*, ali *obraze*, peregr. *fòrme imajuchi.* Drey Geſtalten habend. *Három formájú.*

Trifūr, ūris, m. Plaut. *Verli tàt, Veliki tàt.* Ein Ertz-Dieb. *Szertelen lopò. Fò lopò.*

Trifurcifĕr, ĕri, m. *Plaut.* Maximus furcifer.

Trifurcus, a, um, Colum. V. *Tridens N.* 2. *Tricuſpis.*

Triga, æ, f. Ulp. *Z-trimi konyi kòla, kochie*, ali *bintov.* Dreyſpänniger-Wagen, *oder* Kutſche. *Három lovú ſzekér. bintò.*

Trigămus, a, um, Hieronym. *Troj ſen, trikrat oſenyen.* Dreymahl verheurathet, der drey Weiber gehabt. *Háromſzor háaſúlt.*

Trigārium, ii, n. *Plin.* Certamen cum trigis, *vel* locus ejuſmodi certaminis.

Trigārius, ii, m. Plin. *Trib kòny rauuavecz, kochiſs z-tremi konyi.* r. Fuhrmann mit drey Pferden. *Három-lovú ſzekeres.*

Trigĕmini, ōrum, m. & Trigeminæ, arum, f. *plur.* Liv. *Trojti, tri na jeden pùt rodyeni.* e. Drillinge, Kinder, deren drey aufeinmahl gebohren vvorden. *Hármaſok, Egy haſſal hárman lòttek.*

Trigĕminus, a, um, Plin. V. *Triplex.*

Trigemmis, me. *Colum.* tres gemmas habens.

Trigĕſiēs, *Adv.* Vitruv. V. *Tricies.*

Trigēſimus, a, um, Cic. V. *Triceſimus.*

Triginta, *Adject. Indecl.* Plin. *Trideſzet, trideſzeti.* Dreyſſig. *Harmintz.*

*Trigōn, ōnis, m. Martial. V. *Pila minor.*

Trigōnālis, le, *Martial.* Item

Trigōnicus, a, um, *Firmic.* Trigōnius, a, um, *Veget.* V. *Triangularis.*

*Trigōnum, i, n. & Trigonus, i, m. Vitruv. V. *Triangulum.*

*Trigōnus, a, um, Manil. V. *Triangulus.*

Trihōrium, ii, n. Auſon. *Tri oure, treb vùr vrème.* e. Zeit von drey Stunden. *Három óráni.*

Trijŭgus, a, um. *Troj-opreſen.* Dreyſpännig. *Három öſzve-fogott.* Currus trijugus. V. *Triga.* Equi trijuges. *Szkup v-preſeni tri konyi.* Drey Pferde mit einander geſpannt. *Hámba öſzve-fogott három lò.* Præditus capite trijugo: *h. e.* triplici. *Vitruv.*

Trilibris, bre, Horat. *Troj-funtni, Poldruge oke.* Dreypfündig. *Három-fontni nehéz.*

Trilingvis, gve. Horat. *Troj-jezichni, tri jezike imajuchi.* Dreyzüngig, drey Zungen habend. *Három nyelvü.* Item *Tri jezike znajuchi.* Drey Sprachen redend. *Három nyelvet tudó.* Varro.

Trilix, icis, *om.* Virg. *Troj-nitni.* Drillig. *Háromrend nyüſt fonálban ſzött.*

Trimātus, ûs, m. Plin. *Doba treh lèt, troj-letie.* Alter von drey Jahren. *Három eſztendös korság.* Item V. *Triennium.*

Trimeſtris, ſtre, Plin. *Sztar tri meſzeczе, troj-meſzechni.* Drey Monatlich. *Három-hónapi.*

Trimŏdia, æ, f. *Colum.* &

Trimodium, ii, n. Plaut. *Mera tri drevenyke ali vagane derſecka, troj-vagan, troj-kuplenik, &c.* s. Gefäſs, ſo drey Maas in ſich hält, drey Metzen. *Három köblös edény.*

Trimŭlus, a, um, (dicitur de pueris) *Sueton.* &

Trimus, a, um, Varr. V. *Triennis.*

Trinĕpōs, ōtis, m. *Paul. JCtus.* Filius abnepotis.

Trineptis, is, f. *Paul. JCtus.* Filia abneptis.

Trinitās, ātis, f. Tertull. V. *Trias.*

Trinoctiālis, le, Martial. *Troj-nochni, tri nochi terpechi.* Drey Nächte vvährend. *Három éjtſzakányi.*

Trinoctium, ii, n. Gell. *Tri nochi, troj-nochje, vrème od trib nochi.* Drey Nächt. *Három éjtſzaka.*

Trinōdis, de. Ovid. *Troj-ouzlaſzt, troj-gumbaſzt, tri ouzle imajuchi.* Drey-knödig, drey-knöpffig. *Három-tſomójú, Három bötüjü.*

Trinundinum, i, n. Cic. *Tri ſzenymi*, ali *ſzajmi.* Drey Jahrmarck. *Három vá árok.* Spatium 27 dierum.

Trinus, a, um, Cic. *Troji, troja, troje.* Dreyerley. *Harmos. Harmad* Item V. *Terni.*

*Triŏbŏlus, i, m. *Novecz*, ali *Penez tri beche vrèden.* Drey Heller. *Három fillères pénz.* Homo trioboli: *h. e.* nauci, flocci, nihili. *Plaut.*

Tripālis, le, *Varr.* Quod tribus palis ſuſtinetur.

Triparcus, a, um, Plaut. *Synon.* Nimis parcus, ſordidus, avarus, tenax. *Prevech ſzkup.* Sehr karg. *Igen fösvény.*

Tripartītō, *Adv.* Cic. *Na tri dèle.* In drey Theil. *Három réſzben.* V. *Trifariam.*

Tripartitus, a, um, Cic. *Na troje razdelen.* In drey Theil getheilet. *Három réſzre oſztatott.*

Tripătinum, i, n. Plin. *Synon.* Epulæ trium ferculorum. *Goſztenye treh fogaſſov.* s. Gaſtmahl von drey Trachten. *Három fogáságnak vendégsége.*

Tripectŏrus, a, um, Lucr. *Troj-perſz.* Dreybrüſtig. *Három melyü.*

Tripĕdālis, le, *Liv.* &

Tripĕdānĕus, a, um, Cato. *Troj-noſni: tri nege.*

noge, ali *czepeliſſe dug*, ali *s'irok*. Dreyſchuhig; drey Schuh lang, *oder* breit. *Háromlábni*, *Három-láb nyomni*.

Tripertitus, a, um, Cic. V. *Tripartitus*.

Tripes, ĕdis, *om*. Liv. *Troj-nog*, *tri noge imajuchi*. Dreyfüſſig. *Három-lábú*.

Triplex, icis, *om*. Cic. *Troj-verſzt*, *trojſztruk*, *trojverſztni*, *troi*. Dreyfach, dreyfaltig, dreyerley. *Három-rétü*, *Hármas*.

Triplicatio, onis, f. Firmic. *Trojverſztenye*, Item *tretichenye*. Dreyfachmachung, *Item* dreymahlige vvieder-Verantvvortung. *Hármasitás*.

Tripliciter, *Adv*. Auct. ad Her. *Troj-verſzto*, *trojverſztno*. Dreyfachig. *Háromféle-képen*.

Triplico, as, avi, atum, (Act.) Gell. *Trojverſztno nachinyam*, *trojverſztim*, *trojſztruchim*, *trojverſzt dilam*. Dreyfach mache. *Hármasitom*.

Triplus, a, um, Cic. *Trikrat tulik*. Dreymahl ſo viel. *Háromſzor annyi*.

Tripondium, ii, n. JCt. V. *Trepondo*.

Tripudio, & tripudio, as, avi, atum, (Neu.) Cic. V. *Subſilio*, *ſubſulto*, *ſaltito*, *ſalto*, *exulto*.

Tripudium, ii, n. Cic. *Od veſzelja ſzkakanye*, *Poſzkakivanye*. Die Freuden-Sprünge. *Tántzolás*.

*Tripus, ŏdis, m. *Troj-nogaticza*, *z-tremi nogami ſztolchecz*, &c. Dreyfuſs. *Három-lábú*.

Triquetrum, tri, n. Plin. V. *Trigonum*.

Triquetrus, a, um, Cæl. V. *Trigonus*.

Triremis, is, f. Cic. *Velika morſzka ladja* vulgo *galia tri rede veſzel imajucha*. Ein groſſes Meer-Schiff, ſo drey Reihen der Rudern hat. *Három rend evezös hajó*.

Triſte, n. *Virg*. triſtius, triſtiſſime, *Adv*. Cic. V. *Mæſte*.

Triſticulus, a, um, Cic. *Naſaloſzten*. Etvvas traurig. *Szomorú ſzabá ú*. V. *Subtriſtis*.

Triſtificus, a, um, Cic. 1. *de Divin*. c. 7. *ex Poëta*. V. *Mæſtificus*.

Triſtis, te, Cic. V. *Mæſtus*, *Infelix*, *Moroſus*.

Triſtitia, æ, f. Cic. *Saloſzt*, *turobnoſzt*. e. Traurigkeit, Betrübnüſs. *Keſerüség*, *ſzomorúság*. Item V. *Infelicitas*, *Moroſitas*, *Severitas*.

Triſtities, ei, f. &

Triſtitudo, inis, f. Apul. *idem*.

Triſtor, aris, atus ſum, (Dep.) Senec. V. *Mæreo*.

Triſulcus, a, um, Virg. *Tri oſtrine imajuchi*, *Na tri kraje oſter*. Dreyſchneidig, drey Schneiden habend. *Három-élü*. V. *Tricuſpis*.

Triſyllabus, a, um, *Varr*. trium ſyllabarum.

Tritavus, i, m. *Prededov preded*, *Dedovoga deda ded*. Ur-Ur-Groſs-Vatter, Vatter in ſechſten Grad. *Ötömnek öſi*, *ötödik Nagyapa*. Pater, avus, proavus, abavus, atavus, tritavus. *Plaut*.

Triticeus, a, um, Virg. *Pſenichni*. Zum Weitzen gehörig, aus Weitzen gemacht. *Búzai*, *Búzából-való*.

Triticum, i, n. Cic. *Pſenicza*. r. Weitzen. *Búza*.

Tritor, oris, m. *Plaut*. qui aliquid terit. *Menczavecz*, *Drobitel*, *teritel*, *ſztrugavecz*, peregr. *Ribavecz*. r. Reiber, Tretter, Zertretter. *Törö*, *Morſoló*. V. *Contritor*.

Tritura, æ, f. Varr. *Mlatenye*, *Verſſenye*, *Varſſidba*, *Menczanye*. Das Dreſchen, Zerreiben. *Tépés*, *Nyomtatás*. V. *Tribulatio* N. 1. 2. *Vréme za mlatenye*, &c. e. Zeit zum Dreſchen, &c. *Tépö idö*.

Trituratio, onis, f. V. *Tritura* N. 1.

Triturator, oris, m. *Mlatecz*, *Verſſitel*. r. Dreſcher. *Tépö*.

Trituro, as, avi, atum, (Act.) *Mlátim*, *Verſſim*. Dreſche. *Tépem*. V. *Tribulo* N. 1. Transl. V. *Crucio*, *Tribulo* N. 2. Variis paſſionum flagellis triturari. *Sidon*.

Tritus, us, m. Cic. *Menczanye*, *Droblyenye*, *trnye*, *ſztruganye*, peregr. *ribanye*. e. Reibung, Trettung. *Morſolás*, *törés*.

Triveneſica, æ, f. Plaut. *Velika czopernicza*, *Glaſzovita veſcha*. e. Ertz-Hexe. *Fö ördöngös boſzorkány*.

Trivialis, le, Quintil. *Troj-putni*, *Na trojputju* iliti *Na s'iroki ulicz i bivajuchi*, ali *ſztojechi*. Was in Creutz-Weegen *oder* in offentlichen Gaſſen iſt, *oder* allda paſſiret und geſchicht. *Hármas útban-való*. 2. per Metalep. V. *Vilis*, *Vulgaris*. Verbis trivialibus agere. *Suet*.

Trivialiter, *Adv*. Arnob. *Synon*. Paſſim, Vulgariter, per trivia.

Trivium, ii, n. Cic. *Troj-putje*, *Meſzto trojputno*. *Meſzto gde ſze tri puti ſztaju*, iliti *ſzkup zbajaju*. Ein Ort, da drey Weege zuſammen floſſen. *Három útnak öſzveſzakadáſa*. Accipitur etiam generatim pro *foro*, & *loco frequenti*, quo homines convenire ſolent.

Triumphalis, le, Cic. *Synon*. Ad triumphum ſpectans. *Szlavo-dobitni*, *odichenomu za obladanyem vpelyanyu ſzliſſajuchi*. Zum ſieghafften, triumphirlichen Einzug gehörig. *Gyözedelmi pompához-való*. Sic dicitur *Vir triumphalis*, qui triumphavit. *Sueton*. *Provincia triumphalis*, ob quam devi-

ctam triumphus Imperatori decretus eſt. *Cic. Ornamenta triumphalia*, quibus triumphans olim uti ſolebat. *Tacit.*

Triumphātio, onis, f. V. *Triumphatus, ûs.*

Triumphātor, ōris, m. Apulej. *Szlavodobitnik, Obladavecz z-velikum dikum priet.* r. Triumphirer, der einen Sieghafften Einzug gehabt. *Győzedelemért pompáſon vároſba bévezetett fő hadi vezér.*

Triumphātus, ûs, m. Plin. *Odichenu za obladanyem nepriatelov nazad povrachanye, &c.* e. Triumphirung, Sieghaffte und glorreiche Zurückkehrung. *Győzedelmeskedéſből haza jövés, és nagy pompával a' vároſba menés.* V. *Triumphus.*

Triumphātus, a, um. *Synon.* Victus, de quo triumphatum eſt. Omnia armis ſuperata, & triumphata. *Plin.*

Triumpho, as, avi, atum, (Neu.) *Synon.* Triumphum ago. *Po obladavſzkiſze vozim, ali ſaſzim: Z-dikumſze obladanya pelyam; ſzlavimſze radi obladanya nepriatelov.* Sieghafft einziehe, triumphire. *Győzedelmért diſtértetem, nagy pompával tiſztel tetem, Győzedelmet vítſzek.* Bis Conſul triumphârat. M. Curius cùm de Samnitibus triumphâſſet. *Cic.* Populi juſſu triumphatum eſt. *Liv.* 2. Transl. V. *Exulto.* Gaudiô triumphare: In aliqua re triumphare: *h. e.* exultare, ſibi placere, blandiri. *Cic.*

Triumphus, i. m. *à græco* triambos. Cic. *Szlavodobitje, ſzlavovaradoſzt, ſzlavnoveſzelje, voſnya ali opelyavanye odichenu vu varaſ zbog obladaneh nepriatelov.* Sieghaffter Einzug, Triumph. *Győzedelmi pompa.* Transl. V. *Exſultantia, Victoria.* De aliquo triumphum agere: *h. e.* Aliquem vincere, ſuperare. *Id.*

Triumvir, iri, m. Cic. *Trojno-vladavecz, Jeden izmed treh Chaſztnikov, trojchaſztnik.* Dreyherr, einer von denen dreyen Gevvalts-Herren. *Egy az három igazgató ſzrakkezkül.*

Triumvirālis, le, *Horat.* ſpectans ad triumviros. *Trojno-vladavſzki, trojchaſztnichki, troiczi chaſztnikov ſzliſſajuchi.* Zum drey Gevvalts-Herren gehörig. *Három tiſztüekhez való.*

Triumvirātus, ûs, m. Cic. *Synon.* Magiſtratus trium collegarum. *Chaſzt y vredneſzt treh ſzudczev, glavárov: trojnovladanye, trojchaſztnichtvo.* s. Amt oder Gevvalt der Dreyherren. *Három ſzemélyből-álló méltóság.*

Triumviri, ōrum, m. *plur.* V. *Treſviri.* triumviri capitales. *Cic.* triumviri menſarii, triumviri nocturni. *Liv.* Et ſic de cæteris.

†Triūnitas, atis, f. *Szveta troj-jedinoſzt, Jedino-trojſztvo.* Heilige Dreyeinigkeit. *Szent hármak-egyeſsége.* V. *Trinitas.*

*Trŏchilus, i, m. Plin. *Latinè* Regulus. *Kralicz, Palchecz, ſztanovita ptichicza.* s. Zaun-Vögelein, Königlein. *ökörſzem madár.*

*Trŏchiſcus, i, m. *Celſ.* Parvus trochus.

Trŏchlea, æ, f. *à græco* trochilion, *vel à* trochos. Lucret. *Chiga, Vitlo, po kojemſze kaj vliche: kolo, ali kotách, na kojegaſze lancz ali vliſe obvia, kadaſze katov dugovanye vliche.* r. Aufzug, e. Scheibe *oder* Rolle, mit ihrem zugehör, in einem Kloben. *Tekerő tſiga, tereh felvonó tſiga.*

Trŏchleātim, *Adv.* Per trochleam. *Sidon.*

*Trŏchus, & Trōchus, i, m Horat. *Ferk, Vertalyka, dechinszka igra.* r. Kreiſel, s. Treibhorn, r. Peitſch torl, ein Kinder-Spiel. *Pördölő karika, Tſapó tſiga, gyermek játék.*

Trōja, æ, f. Cic. V. *Ilium.* Urbs Aſiæ minoris in Phrygia, à rege *Troe* ſic dicta. Primùm ab Hercule ob Laomedontis perfidiam, deinde ab Agamemnone, aliiſque Græciæ Principibus propter Helenæ raptum everſa eſt, poſtquàm decem annorum obſidionem paſſa fuiſſet. Ad hanc 47 Principes, navibus 1200 confluxerunt, quos inter celeberrimi Achilles, & Ulyſſes. *Virg.*

Trojānus, a, um, Cic. *Trojanecz, trojanin.* Ein Trojaner. *Trojabéli.*

*Trŏphæum, *rectiùs* trŏpæum, æi, n. *Synon.* Victoriæ monumentum, ſpoliis hoſtium ornatum. *Znaminye poſztavlyeno na ſzpomenek obladanoga nepriatela, zlaményé dobitja, ſzlavni bilyeg.* s. Siegs-Zeichen. *Győzedelem emlékezetire tétetett jel, Jegyi oſzlop.* Ponere, ſtatuere, conſtituere trophæa. *Cic.*

*Trŏpūs, i, m. Cic. *Latinè* Mutatio vocis, vel ſermonis à ſignificatione propria in aliam, cum ſimilitudine. *Preobernenye rechi* ali *govorenya, Znamenuvanya premena.* e. Wechſel-Rede, Deutungs-Aenderung. *Szónak elfordítáſa.*

*Trōs, trōis, m. *Virg.* Rex trojanorum. 2. V. *Trojanus.*

Troſsŭlus, i, m. Plin. *Czifraſzt, Na nyeſze derſechi chlovek.* Der ſich ſonderlich putzet, und galant vvill ſeyn. *Kinyes nemes ember, tſinos ember.*

*Trox, cis, m. *Siſek, koi ſzochivo izjida.* Ein Würmlein, ſo das Gemüs auffriſt. *Fözelékben-való ſireg, Borsó ſireg, &c.*

Truci-

Digitized by Google

Trŭcidātio, onis, f. Cic. *Nemilo y ſatraſhno vumorenye, vubijanye, zatuchenye, porásanye.* e. Ermordung, greuliche Tödtung, Hinrichtung. *Szörnyü halállal megölés.*

Trŭcido, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Satraſhno y odurno morim, vubijam, ráſam, kolyem.* Greulich hinrichte, *oder* tödte: unbarmhertziglich ervvürge, todt ſchlage. *Szörnyü haállal megölöm.*

Truculentĕr, *Adv.* Cic. V. *Atrociter, Crudeliter, Ferociter.*

Trŭcŭlentia, æ, f. Plaut. V. *Atrocitas, Crudelitas, Ferocia N.* 1.

Truculentus, a, um, Cic. V. *Atrox, Crudelis, Barbarus, Ferox, trux.*

Trūdēs, is, f. Virg. V. *Sudes.*

Trūdo, is, ĕre, ſi, ſum, (Act.) Cic. *Rivam, Porivam.* Inf. *porinuti, porivati*: Præt. *porinulſzem, porivalſzem.* Stoſſe. *Tolyom, taſzitom.*

Trulla, æ, f. Cic. *Poſzuda za pitje.* s. Trinck-Geſchirr. *Ivó edény.*

Trullisſātio, onis, f. Vitruv. *Zidov lichenye, ſztèn obmazivanye.* Das Tünchen. *Vakolás, sikárlás, tébelyezés.* V. *Incruſtatio, Gypſatio.*

Trulliſſo, as, avi, atum, (Act.) Vitruv. *Synon.* Tectoriô *vel* tectorium induco. *Sztène lichim.* Tünche. *Vakolom, sikárlom, tébelyezem.* V. *Dealco, Gypſo, Incruſto.*

Trunco, as, avi, atum, (Act.) V. *Obtrunco, Mutilo.* Manibus truncatis & armis. *Claudian.* Lignum ſuis partibus truncare. *Plin.*

Truncŭlus, i m. Cels. *Mali terchek, Panyichek.* Kleiner Stock, *oder* Stamm. *Törsötötske.*

Truncus, i, m. Cic. *Terchek, Peny, Pany.* r. Stock, Stumpff. *Törsök, tüke.* Arboris truncus. *Szteblo drèva.* r. Baum-Stamm. *Faderék.* Corporis truncus. *Truplo.* r. Rumpff, Leib ohne Füſſen, Kopff und Händen genommen. *Ember derék.* Nemo enim illum ex corporis trunco ſpectabat, *Id. pro R. Com. c.* 10. Columnæ truncus: V. *Scapus N.* 2. ita *Vitruv.* 2. Transl. *Trubillo, Bukveß, Budallo, Bedák.* Grober Klotz, Tölpel. *Tompa ember.* V. *Stupidus N.* 2. Qui poteſt eſſe in ejuſmodi trunco ſapientia? *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 30.

Truncus, a, um, Virg. *Obrezan, Obſzèchen, Okleſtren.* Geſtümmelt, behauen. *Tsonkitott, Nyeſett.* V. *Mutilus.*

Trūsātĭlis, le, Cato. *Kajſze rivati, ali obrachati more.* Das ſich drehen laſſet. *Folyható, Forgatható, Elébb taſzítható.* Mola truſatilis. V. *Mola manualis.* ita *Geſ.*

Trūsĭto, as, avi, atum, [Act. *Freq.* à truſo.] *Phædr.* Frequenter truſo.

Trūſo, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à trudo.) Catull. *Periodvam.* Offt ſtoſſe, treibe. *Tolydogalom, taſzitdogalom.*

*Trūta, æ, f. V. *Salar.*

Trŭtina, æ, f. Cic. *Vága.* e. Waage. *Mérték.* V. *Statera.* Transl. V. *Ponderatio N.* 2.

Trŭtĭnor, aris, ātus ſum, (Dep.) Pers. V. *Pondero N.* 1. *&* 2.

Trux, ŭcis, *om.* Cic. *Satraſhno bud.* Grauſam. *Szörnyü.* V. *Torvus, truculentus.*

*Tryblĭum, ii, n. Plaut. V. *Paropſis, Patina.*

Tū, tui, *Pron.* Cic. *Ti.* Du. *Te.* Tūmĕt, *Senec.* V. *Tūtĕ.*

Tuātim, *Adv.* Plaut. *Po tvojoj navadi.* Nach deiner Manier. *Magad termèſzeted ſzerént, A' mint te ſzoktad.*

Tŭba, æ, f. Cic. *Trublya, trumbeta.* e. Trompete, Trommete, *trombita, kürt.* V. *Buccina.* Ductilis tuba. *Trublya micſavicza.* e. Poſaune. *Vezetheto trombita.* Cano tubâ. V. *Buccino.*

Tŭbārĭus, ii, m. JCt. *Trublyo-delacz.* r. Trompeten-Macher. *Trombita tſináló.*

Tūbĕr, ĕris, n. Plin. *Herga, Frunta, Bunta, Guba.* e. Beule, r. Höcker, e. Morche, s. Lorch. *Tſomó, Domb, Pöſſedék.* Item V. *Gibbus, tumor N.* 1. *Fungus N.* 1.

Tūbĕr, ĕris, f. *Colum.* Arbor ex genere malorum.

Tūbĕr, ĕris, m. *Plin.* Malum tuberis arboris.

Tūbercŭlum, i, n. *Plin.* Parvum tuber. *Hergicza, Frunticza, Otochecz, Mehürecz.* s. Knötlein, Höckerlein, kleine Geſchvvulſt, Blätterlein. *Tſomótska.*

Tūbĕrōſus, a, um, Varr. *Hergav, Fruntaſzt, Buntaſzt.* Knörricht, voller Beulen. *Tſomós, Feldagadtt.* V. *Gibber, tumidus N.* 1.

Tŭbĭcĕn, ĭnis, m. Senec. *Trublyar, trumbetaß.* r. Trompeter, Trommeter. *Trombitás, Kürtös.*

Tŭbĭluſtrĭum, ii, n. *Varr.* Feſtum, quo tubarum luſtratio fiebat.

Tŭbŭlātio, onis, f. Apulej. *Czevi nachinyanye.* e. Aushölung. *Tſö tſinálás.* V. *Excavatio.*

Tŭbŭlātus, a, um, Plin. *Naſzpodobu czevi napravlyen, Izduben.* Ausgehöhlet. *Tſöves, tſatorna módra tſinált.*

Tŭbŭlus, i, m. Varr. *Czevchicza.* Kleine Röhre. *Tsövetske, tſatornátska.*

Tŭbus, i, m. Cic. *Czèv.* e. Röhre, s. Teuchel. *Tierlp tſatorna, tsü, tsöv.* V. *Fiſtula N.* 2.

Tŭdĕs, ĭtis, m. *Obſol.* Feſt. *Nabiàch.* Binders-Schlegel. *Sulyokſa.* Item V. *Malleus.*

Tŭdĭcŭla, æ, f. Colum. *Tukalo, z-kojemſze olike tukù.*

Digitized by Google

ke tukù. s. Oel-Stämpffel. *Olai törö ſulyok.*

Tŭdito, as, avi, atum, (Act. *Freq. ab antiq.* tudo, *pro* tundo) Lucret. *Natukávam kakti kotlàr.* Offt ſchlage, klopffe. *ütdegelem, verdegelem.*

Tueor, ēris, ēri, tuĭtus ſum, (Dep.) Propriè V. *Aſpicio, Intueor N.* 1. ardeſcitque tuendo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 717. 2. Transl. V. *Defendo, Cuſtodio N.* 1. *Conſervo, ſoſpito.* Fines ſuos ab excurſionibus hoſtium tueri. *Cic.* Alicujus cauſam tueri. *Liv.* Valetudinem tueri. *Nepos.*

Tŭgŭriŏlum, i, n. Apul. V. *Gurguſtiolum.*

Tŭgŭrium, ii, n. *Colum.* Caſa ruſtica. *Muska biſurka, Priproſzta kiſa.* e. Bauers-Hütte, r. Schoppe. *Kalyiba, kunnyó.*

Tuĭtio, onis, f. Cic. V. *Defenſio, Cuſtoditio N.* 1. *tutela.*

†Tŭlĭpa, æ, f. *Tulipàn.* Gevviſſe Blume Tulipan genant. *Tulipán virág.*

Tum, *Conj.* V. *Et N.* 1. & 2. *Etiam.* Differo in utramque partem tum græcè, tum latinè. *Cic.* Adverte *tum* & *cùm* ejuſdem fere eſſe ſignificationis, niſi quòd *tum* eandem plus augeat. *e. g.* Cùm alia multa, tum hoc maximè. *Id.* V. plura in Conj. *Cum.* 2. Eſt *Adv.* & ponitur pro *Dein, Præterea.* Laborat è dolore, tum autem hoc timet, ne deſeras ſe. *Terent. Andr.* 1. 5. Cedant arma togæ: quid tum? nonne ceſſerunt. *Cic.* 2. *Phil. c.* 8. Item pro *tunc.* Tum denique fore beatas Reſpublicas putavit, ſi aut docti, aut ſapientes homines eas regere cœpiſſent. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Tum demum impulſi latini, perculſaque inclinavit acies. *Liv. l.* 2. *c.* 20. Sic dicitur *tum verò, tum autem.*

†Tumba, æ, f. V. *Sandapila, ſepulcrum.*

Tŭmĕfăcio, is, feci, factum, [Act.] Ovid. *Napukávam, Ottechenoga* ali *nadutoga chinim.* Die Geſchvvulſt verurſache, auffſchvvellen mache. *Feldagaſztom, Puffaſztom.* V. *Inflo N.* 1. 2. Transl. V. *Inflo N.* 2. Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes. *Mart. l.* 4. *epigr.* 11.

Tŭmeo, es, ēre, ui, [Neu.] *Napukávamſze: Nadut, ottechen,* ali *napubnyen jeſzem.* Ich bin geſchvvollen, *oder* aufgeblaſen. *Feldagadok, Puffadok.* V. *Intumeo N* 1. 2. Transl. *Od gizdeſze napukávam.* Ich bin von der Hoffarth aufgeblaſen. *Felfüvalkodom.* V. *Intumeo N* 2. Sapientis autem animus ſemper vacat vitiô, nunquam turgeſcit, nunquam tumet. *Cic.* 3. *Tuſc.*

Tŭmeſco, is, ēre, (Neu. *Inch.*) Virg. *Synon.* tumidus fio, inflor. *Pochinyam ottekati, Pochinyamſze naduvati, napukávati.* Aufgeſchvvollen, ſchvvülſtig, aufgeblaſen vverde. *Feldagadni, felfüvalkodni kezdek.* V. *Tumeo.* Bella tumeſcunt: *h. e.* irritantur, gliſcunt. *Id.* Animi tumeſcunt: *h. e.* inflantur, ſuperbiunt. *Claudian.*

Tumidĭtās, atis, f. *Firmic.* V. *Tumor.*

Tumidŭlus, a, um, *Apul.* Aliquantillum tumidus.

Tŭmĭdus, a, um, Cic. *Ottechen, nadut, napubnyen.* Geſchvvollen, aufgeblaſen. *Dagadtt, felfütt, füvalkodott.* 2. Transl. *Od gizdoſzti* ali *ſzerditoſzti napubnyen.* Von der Hoffart *oder* vom Zorn aufgeblaſen, &c. V. *Iratus, Superbus N.* 1. Succeſſu tumidus. *Ovid.*

Tŭmor, oris, m. Cic. *Nadutje, nátek* V. *Inflatio N.* 1. *Intumeſcentia.* 2. Transl. V. *Inflatio N.* 2. *Superbia, Ira, Iracundia.* Cùm tumor animi reſediſſet. *Id.* 2. *Tuſc.*

Tŭmŭlo, as, avi, atum, [Act.] Lucr. V. *Sepelio N.* 1.

Tŭmŭlōſus, a, um, Salluſt. *Pun breſanyko, Breſanykaſzt, Bregaſzt, ſzlegaſzt, Neravan.* Hügelicht, ungleich. *Dombos, temetöjes, Hápa hupás.*

Tumultuāriè, *Adv.* Ammian. V. *Properanter, Inordinatè, Confuſè, temerè.*

Tŭmultuārius, a, um. *Naglo, Prez reda biodjuchi.* Das in Eyl, ohne Ordnung geſchicht. *Hamariában eſö, vagy lévö.* V. *Properatus, Feſtinus, Repentinus.* Exercitus tumultuarius. *Liv.* Sermo tumultuarius. *Quintil.*

Tŭmultuātim, *Adv.* Sidon. V. *Tumultuariè.*

Tumultuātio, onis, f. Liv. *Halovanyenye, Halabuchenye, Bukeyvike podiganye.* Das Lermen. *Pelbáborodás.* Item V. *Tumultus.*

Tumultuo, as, avi, atum, (Neu.) *Plaut.* &

Tŭmultuor, āris, atus ſum. (Dep.) Cic. *Buchim, Halabuchim, Halovanyim: Buku, viku, praſzku, zmutnyu chinim.* Ein Getöſs mache, einen Aufruhr anrichte, aufvviegele. *Háborgok, Zenebonát inditok.*

Tumultuosè, *Adv. Caſ.* ſius. ſſimè. Cic. *Z-bukum y vikum, z-halabukum, z halovanyenyem.* Ungeſtümm, mit groſſen Getöſs. *Háborogva, Zenebonáſon.* V. *Seditiosè, Inordinatè.*

Tŭmultuōſus, a, um, Cic. *Halovanyaſzt, Halabuchlyiv, Nabunyen, Buku y viku chinechi.* Stürmiſch, aufrühriſch, ein Getoſs machend. *Háborús, tsátépatés, zenebonás, zurzavar.* 3. V. *Seditioſus, Inquietus.*

Tŭmultus, ûs, m. Cic. *Buka, Praſzka, Vika, Halabuka, Nabuna,* s. Getümmel, Getöſs, Allarm,

r. Allarm, Lerm. *Felháborodás, tſatépâté, zenebona*. V. *Tumultuatio, ſeditio, Perturbatio.*

Tŭmŭlus, i, m. Cæſ. *Breſanyek, Nametan kup zemlye, zerto-rovina*. r. Bühel, aufgevvorffene Erde, erhöhtes Erdreich. *Domb, temetéſi domb*. 2. V. *Sepulcrum*. Cic.

Tunc, *Adv*. Cic. *Onda, tada, teda*. Dazumahl, damahls, dann, alsdann. *Akkor, oſztán*.

Tundo, is, ĕre, tŭtŭdi, tŭſum, & tunſum, (Act.) Cic. *Túchem*. Stoſſe. *Dobom, Toppantom, ütöm*. V. *Percutio N. 1*. Alicujus aures tundere: *pro* obtundere. *Plaut.*

Tŭnica, æ, f. Cic. *Dolama, kratka halya*. r. Leib-Rock, kurtzer Rock. *Dolmány, kurta ruha.*

Tŭnicātus, a, um, *Cic. Vu ſzamu dolamu obliechen, z-kratkum halyum opravlyen*. Mit einem Leib-Rock bekleidet. *Dolmányban öltözött Dolmányos.*

Tŭnico, as, avi, atum, [Act.] Varr. *Dolamu obláchim*. Den Leib-Rock anziehe. *Megruházom, köntösözöm.*

Tŭnicŭla, æ, f. Plaut. *Dolamicza, kratka halyicza*. s. Leib-Röcklein. *Dolmányotska.*

Tunsito, as, avi, atum, (Act. *Freq.*) *Phadr. Fab.* V. *Tundito.*

Turba, æ, f. Metonymicè: *Vnoſina, Jata lyudztva*, &c. e. Menge, und r. Schvvarm des Volcks, e. Rotte, Schaar. *Az embereknek ſokaſága*. V. *Vulgus, Multitudo N. 1. & 2.* In mediam turbam ſe conjicere. Hominum, Deorum turba, *Cic.* Negotiorum turba. *Plin.* 2. propriè V. *Tumultus, Turbatio, Rixa plurium*. Ingentes turbas concitare, moliri, excitare. E turbis ſe evolvere, exſolvere. *Cic. Quintil.*

Turbāmentum, i, n. Salluſt. V. *Turbatio.*

Turbātè, *Adv.* Cæſ. *Zburkano, nemirno, zmutno*. Aufvvieglerisch, unruhig, vervvorren. *Felháborodottúl, Nyúghatatlanúl*. V. *Confusè, Inordinatè, Permiſtè.*

Turbātio, onis, f. Gell. *Burkanye, Mutenye*. e. Vervvirrung. *Felháborítás*. V. *Perturbatio, tumultuatio.*

Turbātor, oris, m. Liv. *Burkavecz, Mutitel, Mutnya, Halovanya, Zmutnik*. r. Vervvirrer. *Háborító, Zăzavart ſzerző*. V. *Conturbator, Inquietator.*

Turbātrix, icis, f. Stat. V. *Perturbatrix.*

Turbella, æ, f. *Plaut.* Parva turba.

Turbidè, *Adv.* Cic. V. *Turbulentè.*

Turbĭdus, a, um. *Muten, kalen, zmeſſan, zburkan*. Trüb, vervvirret. *Zavaros, öſzve kevertt*. V. *Sordidus N. 1*. Aqua turbida. *Cic.* Hinc 2. Transl. V. *Turbulentus N. 1*. Milites turbidos reducere in hyberna. *Tacit.* Cæſar animi turbidus. *Id.* Omni turbido motu vacare. *Cic.* 3. V. *Calamitoſus N. 1. Miſer, Adverſus N. 1*. In turbidis rebus, &c. Multa dixi turbido tempore. *Cic.*

Turbĭnātio, onis, f. Plin. *Gornyega kraja oſtrenye, na ſzpodobu bruſke napravlyanye*. Zugeſpitzte Geſtalt, das Zuſpitzen. *Körtövély módra feltornyozás*. Item V. *Gyratio.*

Turbĭnātus, a, um, *Plin.* &

Turbĭnĕus, a, um, Ovid. *Zdola ſirok y debel zgora nadoſtren*, vulgo *ſpichaſzt kakti ferk ali bruſka, Naoſtren*. Unten dick, und oben zugeſpitzt, vvie ein Kreiſſel, Treib-Kegel, *oder* Peitſch-Torll, Spitzig. *Körtovély módra tsútſos, Púpos, Tornyos.*

Turbo, ĭnis, m. Cic. *Viher, Nagel veter*. r. Wind-Würbel, Sturm-Wind, Würbel-Wind. *Forgóſzél*. Hinc 2. Transl. V. *Turbator*. Tu procella patriæ, turbo & tempeſtas pacis. *Id. pro Dom. c. 53*. Item V. *Calamitas N. 2. Perturbatio*. Ut, qui maximis turbinibus, ac fluctibus Reipublicæ navem gubernâſſem. *Id. in Piſon*. 3. Metonymicè V. *Gyrus, Orbis*. ita Virg. 4. V. *Trochus*. ita rurſum *Virg*. 5. V. *Conus N. 3*. Cic. 6. V. *Rhombus N. 1*. Horat.

Turbo, as, avi, atum, [Act.) Cic. *Mutim, Burkam*. Vervvirre, betrübe. *Bántom, Háborítom, Eſzét-veſztem, Megzavarom*. V. *Perturbo N. 1. Commoveo.*

Turbŭla, æ, f. *Apul.* Parva turba.

Turbŭlentè, & turbulentĕr, *Adv.* Cic. V. *Turbatè, tumultuosè, temerè.*

Turbŭlento, as, avi, atum, (Act.) Apul. V. *Turbo.*

Turbŭlentus, a, um, Cic. *Pun zmutnye y burkanya*. Voller Vervvirrung, vervvorren. *Háborgó, Felháborodott*. V. *Tumultuoſus, tumidus N. 2*. 2. V. *Ærumnoſus, turbidus N. 3*. Meum turbulentiſſimum tempus tuo tranquilliſſimo præſtat. *Id. in Piſon. c. 15.*

Turca, æ, *com.* Plin. *Turchin, turkinya*. Ein Türck, eine Türckin. *Török*. Monarchia Turcarum initia ſua refert ad An. Chriſti 1300. Ex Aſia in Europam A. 1361. tranſlati, Hadrianopoli conſederunt, Rege Amurathe. A. 1453 Mahomete II. Rege, Pio II. Pont. Max. potiti ſunt Bizanthiô, ubi totius Imperii ſedem conſtituerunt.

Turcĭcus, a, um, Geogr. *Turſki*. Türckiſch. *Török.*

Turdārium, ii, n. Varr. *Branyuginyak, Meſto za*

ſato za

ſztoza branenye branyugov. r. Ort, vvo man die Krammets-Vögel aufbehält, und pfleget. *Húros madár tartó hely.*

Turdēlix icis, f. Varr. *Drozd, felya branyugov.* e. Droſſel, Droſchel ein Vogel. *Húros rigó.*

Turdellus, i, m. *Dimin.* V. *Turdelix.*

Turdillus, i, m. *idem.* Ita leg. nonnulli apud *Senec.*

Turdus, i, m. Varr. *Branyug, Borovnyak.* r. Krammets-Vogel, Krannavvet-Vogel, Wacholder-Vogel. *Húros madár.* Nil melius turdo. *Horat.* Turdus minor: V. *Turdelix.* Turdus major. *Kikavecz.* r. Zaritzer. *Rigó.*

Turgeo, es, ēre, ſi, (Neu.) *Pun y naterpan jeſzem.* Ich bin ſteck voll. *Nöbök, tellyes vagyok.* V. *Tumeo N.* 1. Jam læto turgent in palmite gemmæ. *Virg.* 7. *Ecl.* Hinc *Transl.* Oratio turget. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 10. 2. V. *Iraſcor, tumeo N.* 2. Ita *Plaut.*

Turgeſco, is, ĕre, (Inch.) *Cic.* Tumeſco, turgidus fio.

Turgidŭlus, a, um, *Lucr.* Aliquantillum turgidus.

Turgĭdus, a, um. Cic. *Punczat, Nagnyeten, Naduven.* Strotzend, aufgelauffen, geſteckt voll, bauſend, ſtrotz-voll. *Domború.* V. *Tumidus.*

Tūrio, ōnis, m. Colum. V. *Ramuſculus.*

Turma, æ, f. Cic. *Cheta konyanikov.* Ein Hauffen Reuter, Schvvader, Geſchvvader. *Gallicè.* Eſcadron. *Lovas ſereg.* V. in *Legio.* 2. Transl. V. *Multitudo.* Horat.

Turmālis, le, Liv. *Konyaniko-chetnichki, konyanichkoj cheti ſzliſſajuchi.* Zu einer Reuter-Schaar, *oder* Rotte gehörig. *Lovas ſereghez-való.* v. *Equeſter.* Statua turmalis *h. e.* gregalis, ſeu inter plures alias poſita. *Cic.*

Turmātim, *Adv.* Liv. *Na chete, cheta za chetum, na jate.* Rottenvveis, Schvvadronvveis, Hauffenvveis. *Seregenként, trupponként.*

Turpĕ, n. *Poëticè pro* turpiter. *Catull.*

Turpĭcŭlus, a, um, Cic. *Namerzek, Jedno malo gerd, Nekuliko ruſen.* Ein vvenig garſtig, um etvvas heſslich. *Rútatska, Rőtse enke.*

Turpĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) V. *Deformo, deturpo, ſpurco.* Animi turpificati fœditas. *Cic.* 3. *Off. c.* 29.

Turpĭlŭcrĭcŭpĭdus, a, um, Plaut. *Merzkoga, dobichka ſelen.* Garſtig-gevvinnſüchtig. *Rút nyereség-kévánó.*

Turpis, pe. Cic. V. *Deformis,* Transl. V. *Dedecor, Indecens, Indecorus, Infamis, Inhoneſtus, ſpurcus.*

Turpĭtĕr, *Adv.* Cic. *Merzko, gerdo.* Schändlich. *Rútúl.* V. *Deformiter.* Transl. V. *Dedecoroſè, Indecenter, ſpurcè.*

Turpĭtūdo, ĭnis, f. Cic. V. *Deformitas.* Transl. V. *Dedecoramentum, Indecentia, Inhoneſtas, Infamia, Labes N.* 2. *ſpurcitia.*

Turpo, as, avi, atum, (Act.) Cic. V. *Turpifico.*

†Turrĭcŏla, æ, m. *Turnar.* r. Thurner. *Tornyos.*

Turrĭcŭla, æ, f. Vitruv. *Turnichek, turnecz.* Kleiner Thurn. *Tornyotska.*

Turrĭfĕr, a, um, Ovid. turrĭgĕr, a, um, Virg. *Turno-noſz, koi turen noſzi.* Einen Thurn tragend *Torony viſelő, torony hordozó.*

Turris, is, f. Cic. *Turen.* r. Thurn. *Torony.*

Turrītus, a, um. *Turnaſzt, pun turnov.* Voller Thurn. *Tornyos.* Mœnia turrita *Ovid.* 2. *ſzpodoben turnu, viſzok kakti turen.* Dem Thurn gleich, hoch vvie ein Thurn. *Toronyhoz haſonló, magas mint a' torony.* Scopuli turriti. *Virg.* 3. Elephanti turriti: *h. e.* turres geſtantes. *Plin.* Berecyntia turrita: *h. e.* turrim capite tanquam coronam gerens: *Virg.*

Turtŭr, ŭris. m. Cic. *Gerlicza,* e. Turtel-Taube. *Gerlitze.*

Tŭrunda, æ, f. Varr. *Tſzto za pitanye ſ...adi, Fanyek, Makarun, Makoich.* r. Gänſe-Wolger, e. Nudel, zuſammen gevvölgertes Mehl, damit man die Gänſe, Hüner, &c. ſchoppet und mäſtet. *Maꝛortágot hizlaló téſzta, Gombelyő mátſik, morſalék.* 2. V. *Linamentum N.* 1. Cato.

Tuſcŭlānum, i, n *Cic.* Villa Ciceronis in agro tuſculano. V. in *Tuſculum.*

Tuſcŭlum, i, n. Collis & Urbs in Campania Romana, ubi plurimæ Villæ, & Palatia Principum Romanorum erant. *Cic.* Dicitur etiam de aliis villis, quemadmodum & *Tuſculanum.*

Tuſsēdo, ĭnis, f. Apulej. V. *Tuſſis.*

Tuſsĭcŭla, æ, f. Plin. *Kaſſlyecz.* Kleiner Huſten. *Hurútotska, köhögéſetske.*

Tuſsĭlāgo, ĭnis, f. Plin. *Podbel, ſztanovita trava.* r. Huff-Lattich. *Hurút-fü.* Tuſſilago major. *Officin.* Petăſitis. *Sztiper, ſziper.* s. Peſtilentz-Kraut, e. Peſtilentz-Wurtz. *Marti lapu, édes lapu.*

Tuſſio, is, īre, īvi, & ii, ītum, (Neu.) Plaut. *Kaſſlyam, kaſſlyimam.* Huſte, den Huſten habe. *Hurútok, köhögök.*

Tuſſis, is, f. Terent. *Kaſſely.* r. Huſten. *Hurút, köhögés.*

Tŭſus,

Digitized by Google

Tūſus, a, um, Apul. *Tucben*, *Ztucben*. Geſtoſſen. *Törött*.
Tūtācŭlum, i, n. Prudent. V. *Tutamentum*.
Tūtāmĕn, ĭnis, n. *Virg*. &
Tūtāmentum, i, n. Liv. *Obramba*. r. Schutz. *óltalom*. V. *Munimen*, *Defenſio*.
Tūtātor, ōris, m. Apul. V. *Tutor*.
Tūtĕ, *Pronom*. Cic. *Ti ſzam*. Du ſelbſt. *Te magad*.
Tūtē, *Adv*. Cic. *Szegurno*, *prez ſztrába y pogibeli*, *zvan pogibeli*. Sicherlich, auſſer und ohne Gefahr. *Bátran*.
Tūtēla, æ, f. Cic. *Obramba*, *Obrana*. r. Schutz und Schirm. *óltalmazás*. V. *Patrocinium*, *Clientela N. 1*. Speciatim: *Obramba y ſzkerb detcze ſzvoib ſztareſſcb mentuvane*: vulgo *Tutorztvo*. e. Vormundſchafft. *Tutorság*. Aliquem alicujus tutelæ commendare, tradere, ſubjicere. *Id*.
Tūtēlāris, re, Arnob. *Branicbi*, *obrambzki*, *obranitelzki*, *chuvarzki*. Zum Schutz gehörig. *óltalmazó*, *gondviſelő*, *óltalma zátboz-való*. Dii tutelares. V. *Penates N. 1*.
Tūtēlārius, ii, m. Plin. V. *Cuſtos*, *Defenſor*.
Tūtĕmĕt, *Pronom*. ex *Tu*, & particulis *te*, & *met*. Lucret. *Rauno ti ſzam*, *ti vu glavo*. Eben du ſelbſt. *épen te magad*.
Tūto, as, avi, atum, (Act.) Plaut. V. *Tutor*.
Tūtō, *Adv*. Cic. V. *Tutè*, *Impunè*.
Tūtŏr, ōris, m. Cic. *Branitel y ſzkerbitel ſzirotcz*, iliti *detcze ſzvoib ſztareſſcb mentuvane*, vulgo *Tutor*. r. Vormund, Gerhab, Vormünder. *Gondviſelő*, *Tútor*. Et generatim V. *Defenſor*, *Patronus*.
Tūtor, aris, ātus ſum, (Comm.) *Marlivo branim*. Schirme. *Védelmezem*. V. *Defenſito*, *Defendo*. Hunc per vos tutari, conſervareque cupiunt. *Cic*. Patria & prognati tutantur, ſervantur. *Plaut*.
Tūtōrius, a, um, *JCt*. Ad tutorem pertinens.
Tūtrix, icis, f. JCt. *Branitelicza*, *ſzkerbitelicza*, vulgo *Tutoricza*. e. Beſchützerin, Schirmerin, Vormünderin. *óltalmazóné*, *gondviſelőné*, peregr. *Tútorné*.
Tūtus, a, um. *Szeguren*, *prez pogibeli*, *zvan pogibeli buducbi*. Sicher, beſchützt, auſſer Gefahr geſetzt. *Bátorságos*, *veſzedelem né'kül-való*. Ab inſidiis tutus. Res contra cupiditatem alicujus tuta. Rerum geſtarum gloriâ tutus. *Cic*. Video eſſe tutam ad omnes ictus. *Liv*.
Tuus, a, um, Cic. *Tvoj*. Dein. *Tiéd*. Tuum eſt: *pro* tui muneris & offici eſt. *Tvoje duſnozti je*. Es iſt dein Schuldigkeit. *Te dolgod*, *Láſſad*. Terent. *Tuopte*, vel *tuomet*: pro *tuo ipſius*. Plaut.

*Tymbus, i, m. V. *Buſtum*.
*Tympănicus, a, um, Plin. *Vetro-bolen*, *od vetrov napubnyen*, *na ſzpodobu bubnya napet y otecben*. Windſüchtig. *Szél/kórságos*.
Tympăniŏlum, i, n. Arnob. *Bubnyicbek*. Kleine Trommel, *oder* Paucke. *Dobotska*.
*Tympănista, & tympaniſtes, æ, m. Apul. *Bubnyár*. r. Trommelſchläger, Tambour, Paucker. *Dobos*, *Dob verő*.
*Tympăniſtria, æ, f. Sidon. *Bubnyaricza*. e. Trommelſchlägerin, Pauckerin. *Doboló leány*, vagy *aſzſzony*.
*Tympănitēs, æ, m. Cels. *Item*, *ſed ſine Auctore* Tympanites, is, & idis, f. *Vetro-bolya*, *od vetrov napubnyenozt*. e. Windſucht. *Szél-kórság*.
Tympănĭticus, a, um, Veget. V. *Tympanicus*.
*Tympănizo, as, avi, atum, (Neu.) Sveton. *Bubnyam*. Die Trommel *oder* Paucken ſchlage. *Dobot verek*.
*Tympănŏtriba, & tympănŏtribēs *vi accentûs*, *reipſa* tympănŏtrĭbes, æ, m. Plaut. V. *Tympaniſta*.
*Tympănum, i, n. Virg. *Bubeny*. e. Trommel, Heerpaucke. *Dob*.
*Týpŏgrăphēum, ēi, n. *Stamparnicza*. e. Buchdruckerey. *Könyv-nyomtató bely*.
*Týpŏgrăphia, æ, f. *Stamparia*, *ſzlove zbirati y pritiſzkati znanztvo*. e. Buchdruckerey-Kunſt. *Könyv-nyomtató meſterség*.
*Typographĭcus, a, um. *Stamparzki*. Zur Buchdruckerey gehörig. *Könyv-nyomó meſterséghez-való*.
*Týpŏgrăphus, i, m. *Stampar*, *ſzlovo-pritiſzkavecz*. r. Buchdrucker. *Könyv-nyomtató*.
*Týpŏthĕta, æ, m. *Szlove-zbiravecz*, *ſzlöv iliti liter za ſtampanye na red poſztavlyavecz*. r. Setzer in der Druckerey. *A' nyomtatáſra-való betüknek öſzve-ſzedője*.
*Týpŭs, i, m. Cic. V. *Prototypon*, *Idea*, *Forma N. 2*. *Figura*, *Exemplar*, *Imago*. Item ſpeciatim: *Stampa*, *ſzlove za pritiſzkanye*, vulgo *litere za ſtampanye* Die Drucker-Buchſtaben, e. Drucker-Schrifft. *Nyomtatni-való öntött ón betü*.
*Týranna, æ, f. Trebell. *Szilno-ladavka*, *nemiloſztivna Goſzpa*, *kervolocbna ſena*. e. Tyrannin, wüttende Frau. *Kegyetlen aſzſzony*.
*Týrannĭcè, *Adv*. Cic. *Szamo-ſzilno*, *Poſzilno*, *Na nácbin ſzilno-ladavczev*. Tyranniſch. *Kegyetlenül*. V. *Crudeliter*, *Immiſericorditer*, *Violenter*, *Sævè*, *Superbè*.
Týrannicīda, æ, m. Plin. *Szilno-ladavcza vumoritel*,

moritel, kervoloko-morecz. Der einen Tyrannen, oder vvüttenden Herrſcher umbringet. *Kegyetlen urat megölő.*

Tyrannicidium, ii, n. Quintil. *Szilno-ladavcza vumorenye, kervoloko-morztvo.* e. Mordthat, oder r. Todtſchlag eines Tyrannen. *Kegyetlen uralkodóknak megöléſek.*

*Tyrannicus, a, um, Cic. *Szilno-ladavſzki.* Tyranniſch. *Kegyetlenkedő.* V. *Violentus, ſævus, Immiſericors, ſuperbus.*

*Tyrannis, idis, f. Cic. *Szilno ladanye, Nemiloſztivno kralyuvanye, ſzamoſzilnozt, ſzamoſzilje &c.* e. Tyranney, gevvaltthätige Herrſchafft. *Kegyetlenül-való uralkodás.* V. *Violentia, ſævitia, Immiſericordia, ſuperbia.*

*Tyrannoctŏnus, i, m. Plin. V. *Tyrannicida.*

*Tyrannus, i, m. Cic. *Szilno-ladavecz, ſzamo-ſzilnik, Uſzilnik, Kervolok, Nemiloſztivni kraly.* r. Tyrann, Wütterich, grauſammer Herrſcher. *Hatalmaskodó király, kegyetlen úr.* Item V. *Monarcha.* ita *Virg.*

Tyro, ônis, m. V. *Tiro.*

Tyrocinium, ii, n. V. *Tirocinium.*

Tyruncŭlus, i, m. V. *Tirunculus.*

V.

VĂcans, tis, *om.* Cic. *Praznujuchi, Praznavréme imajuchi, Prez dela.* Unbeſchäfftigt. *Nem foglalatos, &c.* V. *Otioſus N. 1. 2.* V. *Vacuus N. 1.*

Vacantĕr, *Adv.* Gell. *Praznujuch, &c.* V. *Otioſè N. 1. Fruſtra, ſupervacuè.*

Văcāt, āvit. *Impers.* Virg. *Prazno vréme je, Chaſz je tomu, Nikai ne poſzla, Prilichno je, je gda* Man hat Weile, man hat Zeit darzu, man iſt vveilig, es iſt müeſſe und vveil, es iſt bequem. *Arra-való idő vagyon, vagyon üreſségem reá.* Non vacat, exiguis rebus adeſſe Jovi. *Ovid.*

Văcātio, onis, f. Cic. *Praznuvanye, Preſztaja, Preſztanek od dela, Manguvanye.* e. Ruhe, und Befreyung von der Arbeit. *Munkától megszünés, Hivalkodás.* V. *Otium N. 1.*

Vacca, æ, f. Cic. *Krava.* e. Kuhe. *Tehén, ünő.*

†Vaccāgium, ii, n. *Dácha ali Harach od krāv.* e. Küh Steuer. *Tehéntől-való adó.*

Vaccinium, & Văcīnium, ii, n. Virg. *Germichek chernih jagod.* Synon. *Myrtillus, vitis idæa.* ita *Offic.* Nigra vaccinia. *Chernicæ, Cherne jagode.* e. Schvvartze Beer, ſchvvartze oder blaue Heidelbeer, Staudel-Beer. *Szödörnyék.* Ita *Offic.* Alii *Vaccinium* pro *Hyacintho,* Ali pro *viola* accipiunt.

Vaccīnus, a, um, Plin. *Kravii, od krave.* Das von der Kuhe iſt. *Tehénből-való.*

Vaccŭla, æ, f. Virg. *Kravicza.* e. Kleine Kuhe. *Tehenetske, ünőcske.*

Văcēfio, is, ĕri, factus ſum, (Neu. Paſs.) Lucr. *Prazen bivam, Praznimſze.* Leer vverde, *üreſſé léſzek.*

Văcerra, æ, f. Colum. *Korlat, Profzteez za privezati konya.* Eine Stange im Stall, daran man die Pferde bindet. *Levertt karó, vagy tzövek, mellybez a' lovakat kötik az iſtállóban.* Item V. *Stipes N. 1. & 2.*

Văcerrōſus, a, um, Svet. V. *Cerritus, Inſanus N. 1.*

Vacillātio, onis, f. Quintil. V. *Titubatio.*

Văcillo, & Văcillo, as, avi, atum, (Neu.) Cic. V. *Titubo, Nuto N. 2. & 3. Labo N. 1. Tremo N. 1.*

Văco, as, avi, atum, (Neu.) *Prazen jeſzem.* Ich bin leer. *üres vagyok.* Tota domus ſuperior vacat. *Cic.* A cuſtodiis claſſium loca vacabant. *Caſ.* Hoſte vacare domos, &c. *Virg.* Hinc Transl. *Proſzt y ſzloboden jeſzem.* Ich bin frey, und ledig. *Szabados vagyok.* V. *Careo.* Animô vacare: *pro* curis ſolutum eſſe. *Cic.* Culpâ vacare: *pro* carere, immunem, vel expertem eſſe culpæ. *Id.* Ab omni rerum adminiſtratione vacare: *pro* liberum eſſe. *Id.* 2. Metalepticè. *Praznujem, Nikaj nedélam, &c.* V. *Otior, Ceſſo.* Si ne tu quidem vacas. A laboribus vacare. *Cic.* 3. iterum Metalepticè: *Naſztoim, Delaſze derſim.* Einem Ding oblige, ich bin beſchäfftigt. *Valamiben munkálódom, Rajta vagyok.* V. *Studeo N. 1. & 5. Laboro N. 1. Novo.* Corpori vacare: *h. e.* corpus curare, reficere. *Plin.* Sermoni vacare. *Curt.* In nullum opus vacare. *Ovid.*

Văcuè, *Adv.* Arnob. *Prazno.* Leer. *üreſen,* Item V. *Fruſtra, Futiliter. Inaniter.*

Văcuĕfăcio, is, fēci, factum, [Act.] *Nepos.* V. *Vacuo.* Subſellia vacuefacta ſunt. *Cic.* Alii leg. *vacua facta.*

Văcuitas, ātis, f. Cic. *Praznocha, Praznozt.* e. Leere, Leerigkeit. *üreſség.* V. *Inania N. 1.* Item V. *Ceſſatio, Quies N. 1. Privatio, libertas N. 1.* Adhibenda eſt vacuitas ab angoribus. *Id. 1. Off. c. 21.*

Văcūna, æ, f. *Ovid.* Dea otioſorū. *Boſiczapraznovanya ali manguvanya.* e. Göttin des Müſſiggangs. *Hivalkodásnak Iſten aſszonya.* Litare vacunæ: *pro* otiari.

Văcuo, as, avi, atum, (Act.) Colum. *Praznim.*

Digitized by Google

nim. Ausleere. *Ïreſitem.* V. *Evacuo*; *Inanio.*

Văcuus, a, um. *Prazen.* Leer. *Üres.* V. *Inanis.* Locus omni turbâ, *vel* ab omni turba vacuus. 2. Transl. V. *Vacans N.* 1. Cùm vacuus fuero, ſcribam, 3. V. *Liber N.* 1. *Immunis N.* 1. & 2. Animus curis vacuus. Hora nulla à ſcelere vacua. *Hactenus Cic.* Operum vacuus. *Flor.*

Vădimōnium, ii, n. *Poruchtvo*, *Poruchanſztvo, Obetanye zaſztanoviti dan na ſzùd dojti*, *Duſno na ſzùd doſſaſztje.* e. Bürgſchafft, Verttröſtung zum Recht, rechtliche Tagleiſtung, ſchuldige Erſcheinung vor Gericht auf beſtimmten Tag. *Kezeßség*, *Fogadás-tétel a' törvényre elö állásra.* Conſtituere vadimonium. *Dan ſzùda odluchiti, y poſztaviti.* Einen Rechts-Tag anſtellen. *A' törvényre elö állani-való napot rendelni.* Deſerere vadimonium. *Na odluchenì dan na ſzùd nedojti.* Sich auf die beſtimmte Zeit vor Gericht nicht ſtellen. *Törvényre elö-nem állani.* Promittere vadimonium. *Obechati na poſztavlyen dan za ſztanovito pred ſzùd dojti.* Angeloben, ſich gevviſs auf den beſtimmten Tag vor Gericht zu ſtellen. *Fogadni, hogy törvényre elö áll.* Obire, *vel* ſiſtere vadimonium: Venire ad vadimonium. *Na odluchenì dan pred ſzùd dojti, Poruchanſztvo zverſiti. ſzvojemu poruchanſztvu zadoſzta vuchiniti.* Sich auf die beſtimmte Zeit gevviſs ſtellen, Bürgſchafft leiſten. *Törvényre elö-állani.* Differre vadimonium. *Dan za ſzùd odluchenì na dalye preneſzti.* Den beſtimmten Rechts-Tag aufſchieben. *Törvényre rendelt napot továbbra halaſztani.* Miſſum facere vadimonium. *Duſnoſzt poruchanſztva, y obetanya na ſzùd dojti, komu oproſztiti.* Einem die Schuldigkeit der Bürgſchafft, und der Erſcheinung vor Gericht nachlaſſen. *Valakinek törvényre jöni-való kötelességét meg-engedni.* Ita *Cic.*

†Vădiātio, onis, f. *Plényanye.* e. Pfändung. *Megáriſtálás, Megzálogitás.*

†Vădio, as, avi, atum, (Act.) *Plényam.* Pfände. *Megáriſtálom, Megzálogitom.*

Vădo, as, avi, atum, (Act.) Solin. *Gázim.* Durchvvate, durch einen Fluſs *oder* feuchten Ort im Waſſer gehe. *Lábbalom, Vizen gázlóba mégyek.*

Vădo, is, ĕre. *Sola compoſita habent* āſi, āſum, (Neu.) Cic. V. *Eo N.* 1. 2. Transl. V. *Fluo N.* 1. Fluvius vadit per Seleuciam. *Plin.*

Vădor, āri, ātus ſum, (Com.) *Synon.* In jus voco, ad vadimonium ſiſtendum voco, vadimoniô obſtringo. *Na ſzud zovem, z-poruki zaveſujem, da ne zmenka: Za pravdu y ſzud dan odluchujem*, *Poruchanſztvo od koga zatoimati potrebujem, da za ſztanovito na ſzùd dojde.* Zum rechten verttröſte; Einem einen Tag beſtimme, vor den Rechten zu erſcheinen: die Tröſtung und Bürgſchafft nehme, das einer zum Rechten erſcheine. *Kezeßséget kivánnok*, *hogy a' törvényre elö-állon.* Debere tibi dicis Quinctium, procurator negat: vadari vis, promittit; in jus vocas, ſequitur; judicium poſtulas, non recuſat. *Cic. pro Quinct. c.* 19. Tot vadibus accuſator vadatus eſt reum: *pro* obſtrinxit. *Liv.* Amore vadatus: *h. e.* obſtrictus, devinctus, *Plaut.*

Vădōſus, a, um, Cæſ. *Gazlyiv*, *vnogo gázov imajuchi*, *chez kaj je mochi pregaziti.* Seicht, dadurch man vvaten, gehen, *oder* reiten kan. *Meglábbalható, Tſekély.*

Vădum, i, n. *Cic.* vădus, i, m. Salluſt. *Gáz*, *Meſzto vu morju, mlaki, beregu ali potoku, chez koje je mochi pregaziti, prejti ali prejahati.* e. Waſſerfuhrt, da man durchvvaten, gehen, *oder* reiten kan. *Gázló hely*, *Tſekély viz.* Tranſire vado: *Liv.* Hinc *Transl.* Emergere è vadis. *Iz pogibeli iziti, Pogibeliſze oſzloboditi.* Aus der Gefahr kommen. *Veſzedelemböl kigázdólni*, *kiſzabadólni.*

*Væ, *Interj.* Liv. *Jaj! Jao!* Weh! o vveh! *Jaj! o jaj!* Væ miſero mihi. *Terent.*

Væneo, is, &c. *Plaut.* V. *Veneo.*

Vātellus, a, um, Feſt. *Priſſegav*, *Jedno-malo chalaren, Nekuliko pſzinaſt.* Etvvas liſtig. *Ravaſzotska.*

Văfĕr, văfra, vafrum, *Superl.* vāferrĭmus. Cic. V. *Callidus N.* 1. *Doloſus*, *Ingenioſus ſubtilis N.* 2. Apud *Hieron.* vafrior *Comp.*

Văfrāmentum, i, n. *Valer. Max.* V. *Calliditas*, *Doloſitas*, *Subtilitas N.* 1.

Văfrē, *Adv.* Cic. V. *Aſtutè*, *Callidè*, *Doloſè*, *Ingenioſè.*

Văfrĭcia, & vofritia, æ, f. *Senec.* V. *Vaframentum.*

Văfrĭtiēs, ēi, f. *Silius.* V. *Vaframentum.*

Văgābundus, a, um, Senec. *Klatliv. ſzim-tamſze klatechi*, *potepajuchi.* Umſchvveiffig, umher ſchvveiffend, umherziehend. *Kóborló, Bújdosó, Orſzág' s világ.* V. *Errabundus.*

Văgātio, onis, f. Liv. *Klatenye*, *Potépanye*, *ſzkitanye.* e. Umherziehung, das hin- und her ſchvveiſſen. *Bújdosás, vándorlás.*

Digitized by Google

Vagātor, oris, m. *Kláteſs*, *Tepetz*, *Potepùh*. ſ. Umherſchvveiffer. *Vándorló*. V. *Vagabundus*.

Văgē. *Adv*. Liv. *Klatczè*, *Poteptczè*, *ſzim-tam klátech*, *ondi-ondi*. Weitſchvveiffig, ausſchvveiffig, umſchvveiffig, hin und vvider. *Bújdoſon*, *ſzéllyel imitt-amott*. V. *Sparſim*.

Vāgina, æ, f. Cic. *Noſnicza*. (propriè dici deberet *Palaſsnicza*, *Mechnicha*, *ſzablyenicza*) Eine Scheide. *Hüvely*. Synon. *Thecagladii*.

Vāgīnŭla, æ, f. *Plin*. Parva vagina. *Noſnichicza*. s. Scheidlein. *Hüvelyetske*.

Vāgio, is, īre, īvi, & ii, ītum, (Neu.) Cic. *Vreſchim*, *Plachemſze*, *kakti malo déte vu zibki*. Wimmere, vvinſele, ſchreye vvie ein unmündiges Kind. *Rívok*, *Nyívok mint a' kis gyermek*. 2. Vāgio, transfertur ad lepores *Auct. Philom*. V. 60.

Vāgīto, as, avi, atum, (Neu. *Freq*.) Stat. *Guſtokrat vreſchim*, *y narekujem*. Offt vveine und heule. *Nyivátskolok*.

Vāgītus, ûs, m. Quintil. *Detechji vriſek y plach*. s. Kinder-Geſchrey. *Kisgyermek rívás*. Item generatim V. *Ejulatio*. Cels.

Văgor, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. *Klatimſze*, *Tepemſze*, *Potepl'yemſze*, *ſzkitamſze*, *lajbarimſze*, *ſzim-tam prehajam*. Umſchvveiffe, hin und her ſchvveiffe, umherziehe, hin und vvieder lauffe. *Bújdoſom*, *Vándorlok*. Animus errore vagatur: *h. e.* errat. *Id*.

Vāgŭlātio, onis, f. Feſt. *Izpitavanye z-pſzovanyem*. e. Frage, dabey man einen ſchimpffet. *Boſzſzuſággal való kérdezés*.

Văgus, a, um, V. *Vagabundus*. Cùm vagus & exul erraret. Flumina vaga. Motus vagi. Cic. Item V. *Incertus*, *Inconſtans*, *Inſtabilis*. Fortuna vaga. Sententia vaga. *Id*.

Vălăchia, æ, f. Geogr. *Vlaska zemlya*. Die Landſchafft Walachey. *Oláh-orſzág*. Jacet inter Tranſylvaniam, Hungariam, Iſtrum, Bulgariam, & Moldaviam. Urbs princeps Valachiæ *Tergoviſcum*. Plura V. in *Dacia*.

Vălăchus, i, m. *Vlah*. Walach. *Oláh*.

Valdē, *Adv*. Cic. *Jako*, *kruto*. Faſt, ſehr. *Igen*, *Erőſen*. V. *Perquàm*, *Admodum* N. 1. Nihil eſt tam valde vulgare, quàm nihil ſapere. *Id. de Divin. c*. 29. Valdius: *Horat*. Valdiſſimè: *Senec*. Alii leg. *Validiſſimè*.

Vălē, *Imperat*. à Valeo. *Synon*. Fac, cura *vel* operam da, ut valeas, Cic. *Z-Bogom*, *zdrav oſztani*, *dobroſze vezy dobro ſivi*, *zdrav oſztani*, *dobroſze imaj*. Behüte dich GOtt, lebe vvohl, gehab dich vvohl. *Iſten hozzád*, *légy egéſzségben*. Sic dicitur, *valeas*, *valeat*, *valete*, *valeant*. Quæ nonnunquam etiam cum indignatione adhibentur.

Vălēdico, & vălĕdīco, is, ĕre, xi, ctum, (Neu.) Ovid. *Proſchenye jemlyem*. Abſchied nehme, mich beurlaube. *Elbutsúzom*. Synon. *Valere jubeo*. Ita Cic.

Vălĕfăcio, is, ĕre, ci, actum, (Neu.) V. *Valedico*. Vale facto diſceſſimus. *Apul*.

Vălens, tis, *om*. tior, tiſſimus, Cic. V. *Robuſtus* N. 1. 2. V. *Sanus* N. 1. 3. V. *Potens*.

Valentĕr, *Adv*. Colum. V. *Fortiter*, *Potenter*.

Vălentia, æ, f. *Non*. V. *Fortitudo*, *Robur* N. 2. *Potentia*, *Sanitas* N. 1.

Vălentŭlus, a, um, *Plaut*. Aliquantum valens.

Văleo, es, ēre, ui, ĭtum, (Neu.) Cic. *Zdrav jeſzem*, *Ják jeſzem*. Ich bin vvohl auf, ich bin geſund, ich bin ſtarck. *Egéſzséges*, *ép*, *erős vagyok*. V. *Salveo*. Ab oculis valere. *Plaut*. Hinc *vale*, *valeas*, *&c*. Sunt formulæ in diſceſſu ſalutantis & bene precantis, vel etiam refugientis & indignantis. V. *Vale*. Quare iſta valeant. *Cic. Attic*. 2. Metaleptice V. *Poſſum*, *Polleo*. Auctoritate apud aliquem valere: *pro* pollere. Ad aliquid valere: *pro* utilem, potentem eſſe. Hoc contra te valet: *h. e.* facit. Alicui valere: *h. e.* in commodum alicujus aliquid poſſe. Opibus, potentiâ, armis, ingeniô, gratiâ, pecuniâ valere. Multum in vulgus valere, &c. Cic. 3. *Jeſzem vréden*, *valjam*. Ich bin vverth, gelte. *Érek*. Denarii, quid denos æris valebant. *Varr*. Decem ſeſtertiis valet. *Plin*. Tanti, quanti, pluris, &c. valere: *vel* Magnô, parvô, maximo, &c. valere. *Ulp*.

Valeſco, is, ĕre, (Neu. *Inch*.) *Zdrav*, *jak*, *moguch poſztajem*, *krépoſzt dobivam*. Geſund, ſtarck, kräfftig vverde. *Megjobbulok*, *Erőſödöm*. Bona conſilia morâ valeſcunt. *Tacit*.

Vălētūdĭnārĭum, ii, n. Colum. V. *Infirmaria*, *Noſocomium*.

Valetudinarius, a, um, Cels. *Hateſen*, *nemochen*, *bolen*, *bolezlyiv*, peregr. *Betežlyiv*. Kräncklicht, immer unpäſslich. *Beteges*, *Egéſzségtelen*. 2. Activè V. *Infirmarius*. Ita *Jcti*.

Vălētūdo, *per licent*. vălētūdo.) ĭnis, f. *Dober*, ali *zlocheſzt ſztaliſs téla*. Guter, *oder* ſchlechter Stand des Leibs. *Egéſzséges*, *vagy beteges állapot*. Valetudo bona, firma, commoda, integra &c. V. *Sanitas* N. 1. *Fortitudo*. Valetudo acerba, adverſa, ægra, difficilis, dura, extrema, imbecilla, incommoda, infenſa, perdita, pertinax, mala, ingraveſcens, &c. V. *Invaletudo*, *Infirmitas* N. 1.

N. 1. Uti, *vel* eſſe bonâ valetudine. *Zdravomu biti.* Geſund ſeyn. *Jó egéſzségben lenni.* Eſſe, teneri, *vel* uti valetudine paulò infirmiore, tenui, non optimâ, non robuſtâ, ſatis affectâ, vitiosâ, ad morbos propensâ: parum, minimè, haud ſatis, nequaquam firmâ: *pro* eſſe infirmum, invalidum, morbidum, morboſum. *Bolnomu, nezdravomu, mlabavomu biti.* Kranck, ungeſund, unpäſslich ſeyn. *Roſzſzul, Roſzſz egéſzségben. Egéſzségtelennek, Betegeſnek lenni.* 2 *Transl.* Mala valetudo animi: *h. e.* mœror, triſtitia, Afflictio. *Cic.*

Valgus, a, um, Plin. *Sepav, van zvinyene liſztanyke imajuchi.* Krummfüſſig, der mit den Waden hinausverts geht. *Hargas lábu, kifordúlt, vagy kidűl jedtt ſzárú.* Item V. *Loripes.* Transfertur etiam ad alia: ut Svavium valgum. *Plaut.*

Vălĭdè, *Plaut.* Validiùs, *Quintil.* Validiſſimè, *Adv.* Cic. V. *Valde, ſummopere, Fortiter.*

Validĭtas, atis, f. Apul. V. *Fortitudo, Firmitas, Valor.*

Vălĭdus, a, um, V. *Sanus N. 1.* Necdum ex morbo ſatis validus. *Liv.* Transl. V. *Potens, Robuſtus N. 1.* Urbs valida muris. Ducibus validior, quàm exercitu, res Romana. *Id.* Animi validus. Virium & opum validus. *Tacit.*

Vallāris, re. *Liv.* Ad vallum pertinens. *Vokol naſzipni, Ogradyo naſzipni, ogradni.* Zum Bollwerck gehörig. *Sántz á, ároboz-való.*

Vallĕcŭla, *alii leg.* Vallicŭla, æ, f. Feſt. *Dolicza, Mali jarek.* Kleines Thal. *Völgyetske.*

Vallis, *&* valles, is, f. Virg. *Dól, Dolina, Dragga, Jarek med dvemi bregmi.* s. Thal. *Völgy.*

Vallo, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Naſzipe okolo ebeſza délam, z naſzipi jáchim,* peregr. *Sanczam.* Verbollwercke, verſchantze. *árkolom, árokkal kerítem, ſántzolom.* Transl. & generatim V. *Munio N. 1. Sepio, Stipo N. 2.* Aliquid differendi ratione vallare. Sicariis vallatus. *Id.*

Vallum, i, n. Cic. *Náſzip z kolczi ob'áchen, Ogradya,* peregr. *Sáncz.* s. Bollwerck, e. Schantze, r. Wall. *árok, ſántz.*

Vallus, i, m. Virg. *Debeli kol, Proſzecz, Planyek.* Starcker Pfahl, e. Palliſade. *Nagy karó, Palánk.* V. *Pālus.* 2. V. *Vallum.* Ita *Cæſ.* 2. V. *Vannus.* Varr.

Vălor, ōris, m. Plin. *Vrélnoſzt, Valyanye.* r. Wehrt. *árr, érdem, bötr.* V. *Pretium N. 1.*

Valvæ, arum, f. Cic. *Vrata z dvemi ſztrankami, Oblochnicze.* Thür mit zweyen Flügeln, Die Fenſter-laden. *kit-felé nyîló ajtó, Ablak táblák.*

Valvŏlus, i, m. *Feſt.* &

Valvŭlus, i, m. Colum. V. *Siliqua N. 1.*

Vānè, *Adv.* Apul. V. *Fruſtra, Futiliter, Inconſtanter.*

† Vănellus, i, m. *Ribich pticza.* r. Kibitz ein Vogel. *Libotz madár.*

Vānĕſco, is, ĕre, (Inch.) Cic. V. *Evaneſco.*

Vānĭdĭcus, a, um, Plaut. V. *Vaniloquus.*

Vānĭlŏquentia, æ, f. Liv. *Nebaſznovito govorenye, Tepenye, Fiſnyarenye.* s. Unnütz Geſchwätz, e. Plauderung, Aufſchneiderey. *Hivſág ſzólás, Hijában-valo beſzéd, Hazudozás.*

Vānĭlŏquus, a, um, Liv. *Nebaſznovito govorechi, Lebudkaj tepuchi.* Unnütze Dinge, und allerhand Schwäncke redend, plauderend. *Hivſágos beſzédlü, Tſéltſap.* V. *Mendaciloquus, Mendax N. 1. Inaniloquus.*

Vānĭtas, atis, f. Cic. *Probednoſzt, Izpraznoſzt, Vaſtyina.* e. Eitelkeit. *Hijában-valóság.* V. *Inconſtantia, Inania N. 2. Mendacium, Fallacia. 2.* V. *Elatio, Jactantia.* Nec proſperitate rerum in vanitatem uſus eſt. *Tacit.*

Vānĭtiēs, ēi, f. *Ammian.* &

Vānĭtūdo, inis, f. Plaut. V. *Vanitas.*

Vanno, is, ĕre, *Nonnulli leg.* vanno, as, avi, atum, (Act.) Lucil. *apud* Non. *Vijem, Vejam.* Wanne; Schwinge. *Szórom.*

Vannus, i, f. Virg. *Vejacha.* e. Wanne, Wurffſchauffel. *Szóró lapát.*

Vānus, a, um, Cic. *Minutliv, Vaſt, Preminutliv, Prazen.* Eitel, nichtig, ſchnöd, Leer. *Hijában-való, Hivalkodó, üres, &c.* V. *Evanidus, Inconſtans, Inſtabilis, Tranſitorius N. 2. Mendax, Fallax, Falſus, Futilis.*

Văpĭdus, a, um. *Hlapen, ſzlapen, ſzlápe ali hlápe puſztyajuchi.* Dünſtig, dämpfig, das einen Dunſt von ſich giebt. *Gözölgö.* Item V. *Vaporoſus.* Vinum vapidum. *Colum.*

Văpor, oris, m. Cic. *Szlap, Hlap.* r. Dunſt, Dampff. *Göz, Pára.*

Văpōrārium, ii, n. Cic. *Meſzto ſzlápov, Potilnicza, Prelo, chez kojeſze ſzlap kadi.* e. Dunſt-Stube, Schwitz-Stube, s. Dampff-Loch. *Gözölgö hely, göz feredö, gözölgö lyuk.* V. *Tepidarium, Caldarium N. 2. Hypocauſtum N. 1.*

Văpōrātio, onis, f. Plin. *Szlapenye, Hlapenye, ſzlápov puſztyanye.* e. Dünſtung, Ausdämpffung. *Gözölgés.*

Văpōrĭfer, *vel* vaporiferus, a, um. *Szlápe donaſſajuchi, ali od ſzebe puſztyajuchi: Topleſzlápe imajuchi.* Das einen Dunſt giebt. Göz

Gôz kozb. Item V. *Vaporoſus.* Fornaces vaporiferæ. *Stat.*

Văpōro, as, avi, atum, (Neu.) Plin. *Szlàp puſztyam, Hlapimſze, ſzlapimſze.* Einen Dunſt von mir gebe, dünſte, dämpffe. *Gôzôlgôk, gôzôm megyen.* 2. Activè V. *Suffio.* Matres thure templum vaporant. *Virg.*

Văpōrōſus, a, um. *Pun ſzlápov ſzlapaſzt, Hlapaſzt ſzapaſzt.* Voll Dunſts, voller Dampff. *Gôzzel tellyes, Gôzôs.* Balnearum vaporoſi fontes. *Apulej.*

Văpos, ōris, m. Lucr. V. *Vapor.*

Vappa, æ, f. Plin. *Zevrelicza, Zblaplyeno vino, zevrelo y netéchno vino.* Verrochener Wein, Wein vvelcher den Geſchmack verlohren hat. *Kimentt ſzeſzû bor, Megfordúlt bor, Vinos.* Transl. ponitur *pro* homine ignavo, & inutili. *Horat.*

†Vappeſco, is, ĕre, (Inch.) *Zevrelicsum poſztájem, Zevrim.* Verrieche. *Megfordúlok.*

Văpūlaris, re, Plaut. *Vechkrat bijen, prebarjen, Palichju guſztokrat podverſen.* Schläge ertragend, der immer gepeitſchet vvird. *Gyakran veretetett.*

Văpūlo, as, avi, atum, [Neu. Paſs.] Cic. *Bijemſze, Tuchemſze, Harimſze od drugoga, Palichje dobivam.* Geſchlagen vverde, Schläg *oder* Prügel bekomme. *Verettetem.* Teſtis in reum rogatus, an ab eo fuſtibus vapulâſſet. *Quintil.* Hinc *Transl.* Omnium ſermonibus vapulat. *Od vſzeh muſze prigovarja, vſzeb ogovore terpeti mora, on je vu bman glaſzu.* Es vvird ihm von allen übel nachgeredet, er vvird mit aller Leuthe böſen Nachreden beſchvvehret, er ſtehet in üblen Ruff. *Miaden ember roſzſzúl ſzól felôle.*

Vărădinum, i, n. Geogr. *Varadin, Tverdyava, y Varaſs vugerzki, Biſkupa imajuchi.* Groſs Waradein, eine Stadt und Veſtung in Ungarn, vvelche mit einem Biſchoff verſehen iſt. *Várad, Nagy várad.*

Vărasdĭnum, i, n. Geogr. *Varasdin.* Warasdin, eine freye Illyriſche Stadt in Croatien. *Varasd.* Civitas frequens, in loco amœno, ac ad munitionem opportuno poſita, Dravo fl. vicina, ab Andrea II. Rege Hung. liberis, regiiſque Urbibus annumerari meruit. Duplici valiô, & foſsâ ſat amplâ olim cingebatur. Ad ejus præterea ſecuritatem caſtrum minimè contemnendum, & turres muris adjectæ multum faciebant. Inde factum, ut in ſedem ſubinde deligeretur ſupremo, in militaribus, totius ſuperioris Slavoniæ, quam hodie Croatiam dicimus, Præfecto. Vetuſtatis, & Præfectorum vitium eſt, quòd munimentis pene omnibus ſit nudata. Caput tamen etiamnum audit cùm *Generalatûs*, tum & *Comitatûs*, quibus à Varaſdino nomen. Ornatur Collegiô S. J. & Gymnaſiô in ſex Claſſes diſtributô. Thermis gaudet ſaluberrimis, quæ quondam *Conſtantianæ*, vel, ut aliis placet, *Conſtantiniana*, & *Aquæ Jaſæ* nominabantur.

Vărĭăbĭlis, le, Apul. *Premenlyio.* V. *Mutabilis, Inconſtans.*

Vărĭantia, æ, f. Lucret. V. *Variatio.*

Vărĭātim, *Adv.* Gell. V. *Multimodis.*

Vărĭātio, onis, f. Liv. *Ményanye, Preményanye, Promina, Vſzakojachenye, Vnogojachenye.* e. Veränderung, r. Abvvechſel. *Megváltoztatás, különbözteté s.* V. *Varietas, Mutatio.*

Vărĭātor, oris, m. *Premenitel.* r. Veränderer. *Megváltoztató.*

Vărĭces, um, m. *plur.* V. *Varix.*

Vărico, & vārico, as, avi, atum, (Act.) *Golene van, Liſztanyke pak nuter obracham, nogè s'irom zvráchani.* Die Schienbeine aus einander thu, und die Waden einvverts kehre, biege. *Béfordúlt ſzáratkal lábaimat két-felé bányom.* Varicare ſupra modum, & in ſtando deforme eſt, & accedente motu prope obſcœnum. *Quinctil.*

Vărrĭcoſus, & vărĭcōſus, a, um. Juvenal. *Kercho-ſilaſzt, ſile z-neſznaſnum kervjum nadute imajuchi.* Krampff-Aedericht. *Görtseres.*

Vărĭcŭla, æ, f. *Celſ.* Parvus varix.

Vărĭcus, & vārĭcus, a, um. Ovid. *Golene van, liſztanyke pak nuter zvrachajuchi.* Kretſchling, der die Schienbeine vveit auſeinander kretſchet, ſchiegend. *Béfordúlt ſzárakkal lábait ſzéllyel bányó.* V. *Diſpeſſus.*

Vărĭè, *Adv.* Cic. *Vſzakojachki, vſzakojako.* Vielfaltiglich, mancherley. *Különbb-különbbképen, ſokképen.* V. *Diversè, Multiformiter.*

Vărĭĕgātus, a, um, Apul. *Sár, s'áran, s'arovit, piſzan, pikaſzt, brezaſzt, brezav.* Schecket, geſchegt, getheilt von Farben. *Sokféle ſzínû, különbbféle ſzínû, Tarka-barkás.*

Vărĭĕgo, as, avi, atum, (Act.) Auſon. *Sáram, Pikaſzto chinim, Z-vſzakojachkum bojum piſſem.* Schecket, oder vielfärbig mache. *Tarka-barkává teſzem.* 2. More Neutrorum pro *ſum variegatus.* Lyra auro fulgurat, gemmis variegat. *Apul.*

Vărĭĕtās, atis, f. Cic. *Vſzakojakoſzt, vſzakojachina,*

Digitized by Google

jachina, Razlichnoſzt, Razlika. e. Vielfältigkeit, Manchfaltigkeit. *Külömbség.* v. *Diverſitas, Diſſimilitudo, Diſparilitas.* Item v. *Inconſtantia.*

Vārio, as, avi, atum, [Act.] *Preminyam, razlikujem, drugach chinim, vſzakojachim.* Verändere, abvvechſele. *Megváltoztatom, külömbböztetem.* Vocem variare: *pro* mutare. *Cic.* Aliquid maculis variare: *pro* variegare. *Virg.* De morte Marcelli auctores variant: *h. e.* varia tradunt, diverſa referunt. *Liv.* 2. more *Neutrorum*: Res variat: *pro* ambigua eſt. *Liv.* In aliqua re variare: *pro* diſſimilem eſſe, diverſimodè ſe habere. *Celſ.*

Vāriŏlæ, arum, f. Medic. *Koze.* die Maſen, Blattern. *Himlöt, ſzeplök.*

Vārius, a, um, Cic. *Vſzakojachki, vſzakojaki, razlichni.* Mancherley, vielfältig. *Külömböző, külömbb-külömbb.* v. *Multimodus, Multiformis, Multicolor, Diſſimilis, Diſpar, Commutabilis, Inſtabilis, Inconſtans.*

Vārix, & vărix, ĭcis, m. Cic. *Sila od neſznaſne kervi naduta, kerchna ſila.* e. Krampff-Ader. *Görtsös-ér.*

Vārus, a, um, Horat. *Szluko-nog, Liſztanyke nuter obernyene imajuchi.* Krummfüſſig, der mit den Waden einvverts gehet. *Hargas lábú, Béfordúlt vagy bédüljedt ſzárú.* Item generatim v. *Scambus.*

Vārus, i, m. Plin. *Tverda lecbicza, tverdi priſch na obrazu.* r. Leberfleck im Geſicht. *Ortzán-való kemény fakadék.*

Vās, vădis, *com.* Cic. v. *Præs N. 1.*

Vās, văſis, n. Cic. *Poſzuda, Lagev, Szud, vőſaes.* Geſchirr, Gefäſs. *Edény.* Plur. vaſa, ōrum. n.

✝ Vāſallus, i, m. v. *Cliens, Homo ſubditus* in *ſubditus.*

Vāsārium, ii, n. Cic. *Szprava vſzakojachke poſzude.* s. Buffet mit allerley Geſchirren, e. Geſchirr-Einrichtung. *Minden féle edény tartó hely.*

Vaſcŭlārius, ii, m. Cic. *Poſzudo delacz, Zlatar* ali *ſzrebernar, koi zlatu &c. poſzudu dela.* r. Goldſchmidt, Silberſchmidt, der köſtliche Geſchirre macht. *Ezüſt edényeket tſináló, ötves.*

Vaſcŭlum, i, n. Cato. *Poſzudicza, Lagvich, Szudich, Lagvichek, Berklich, Berklichek.* s. Geſchirrlein, Gefäſslein. *Edényetske.*

Vaſtābundus, a, um, Ammian. v. *Populabundus.*

Vaſtātio, onis, f. Cic. *Zapuſztyenye.* e. Vervvüſtung. *Puſztitás.* v. *Populatio.*

Vaſtātor, oris, m. Ovid. *Zapuſztyavecz.* r. Verheerer. *Puſztitó.* v. *Populator.*

Vaſtātōrius, a, um, Amm. v. *Populabundus.*

Vaſtatrix, ĭcis, f. Ovid. v. *Populatrix.*

Vaſtè, *Adv.* Cic. v. *Latè, ſpatioſè, Immenſum.*

Vaſteſco, is, ĕre, (Inch.) Accius *apud* Non. *Puſzt hivam, zapuſztyamſze.* Wüſt vverde. *Puſztává lëſzek.*

Vaſtĭfĭcus, a, um, Cic. *ex* Poëta. *Puſzto chinechi.* Das vervvüſtet. *Puſztító, Puſztaság ſzerző.*

Vaſtĭtas, atis, f. *Puſztina, Puſztara, Zatrenoſzt, Zapuſztyenozt.* e. Wüſteney, vvüſte, Zerſtöhrung, Vervvüſtung. *Puſztaság, Kietlen puſztaság.* v. *Deſertum.* Agrorum, Urbium, Judiciorum, Fori vaſtitas. *Cic.* Item 2. *Prevelikozt, Golemocha, Nezmerna velikocha,* ali *ſirina.* übermäſſige Gröſſe. *Szernyűség, Felettébb-való nagyság.* Colum.

Vaſtĭtiēs, ēi, f. Plaut. &

Vaſtĭtūdo, ĭnis, f. Cato. *idem.*

Vaſto, as, avi, atum, (Act.) Cic. v. *Populor, Solo. Devaſto, Deſtruo.*

Vaſtŭlus, a, um, Apul. v. *Grandiuſculus.*

Vaſtus, a, um. *Zapuſztyen, Opuſzten, Zatert, Na nikai ſzpravlyen.* öd, vvüſt, verſtöhrt. *Elpuſztitott, elrontatott, elhagyatatott.* v. *Vacuus N. 1. Incultus N. 1.* Ager propter peſtilentiam vaſtus, & deſertus. *Cic.* 2 *Previelik, kruto* ali *nezmerno velik, ſzraſno velik.* übermäſſig groſs. *Iſzonyú nagy.* v. *Immanis N. 2. Amplus N. 1. Spatioſus N. 1.* Bellua vaſta, & immanis. *Id.* Hinc *Tranſl.* Animus vaſtus: *h. e.* nimis magna, & immoderatè cupiens. *Salluſt.* 3. v. *Incompoſitus, Inconcinnus, Incultus N. 2. Inſuavis.* Quidam corporis motus vaſti, & agreſtes. Vocalium contorſiones vaſtam & hiantem efficiunt orationem. *Cic.*

Vāſum, i, n. Plaut. v. *Vas, văſis.*

Vātēs, is, *com.* Cic. *Prorok, Prorokicza,* ali *Prorokinya.* r. Weiſſager, Wahrſager, e. Weiſſagerin, Wahrſagerin. *Jövendő-mondó, Jövendő-mondó Aſzſzony.* v. *Propheta, Prophetis.* 2. v. *Poëta, Poëtria, Divina.*

Vaticinātio, onis, f. Cic. v. *Divinatio, Prophetia, Hariolatio.*

Vaticinātor, oris, m. Ovid. v. *Vates, Hariolus.*

Vaticinātrix, ĭcis, f. v. *Prophetis, Hariola, Vates.*

Vātĭcĭnium, ii, n. Plin. v. *Prophetia, Haruſpicina, Hariolatio.*

Vātĭcĭnor, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. v. *Divino, Propheto, Hariolor, Poëtor.*

Digitized by Google

Vāticĭnus, a, um, Liv. v. *Propheticus.*

Vatiniānus, a, um. *Catull.* Ad vatinium pertinens. Plura v. in *Vatinius.*

Vătīnĭus, ii, m. *Senec.* Civis erat Romanus, ſceleſtus, & impudens; cui ſummum Populi Romani odium conciliavit Cicero, ubi ejus flagitia pateſeciſſet. Hinc *odium vatinianum* pro capitali & implacabili odio ſumitur. *Catull.*

Ūbĕr, eris, n. Cic. *Vimme kravje, &c.* Das Eyter am vich. *Tölgy.* Item v. *Mamma N.* 1. 2. v. *Ubertas.* Tacit.

Ūbĕr, ĕris, *om.* Cic. v. *Fertilis, Fœcundus N.* 1. *&* 2. *Ferax.*

Ūbĕriūs, *Adv. Comp.* Cic. *Rodneje, Plodneje, Obilneje.* Fruchtbarer, reichlicher, überflüſſiger. *Gyümöltsöſebben, Termékenyebben, Bövebben.*

Ūbĕro, as, avi, atum, (Act.) Plin. v. *Fœcundo.* 2. Eſt *Neu.* Colum. *Roden, ploden jeſzem, obilno rodim, ſzád donaſſam.* Ich bin fruchtbar, reichlich Frucht bringe, trage. *Termékeny vagyok, gyümöltsöt hozok.*

Ūberrĭmē, *Adv. Superl.* Cic. *Najrodneje, kruto obilno. zeoſzema plodno.* Sehr fruchtbar, ſehr reichlich. *Leggyümöltsöſebben, Legbövebben.*

Ūbertās, atis, f. Cic. v. *Fertilitas, Fœcunditas, Copia N.* 1. *Affluentia, Abundantia.*

Ūbertim, *Adv.* Catull. v. *Fœcundè, Fertiliter, Copiosè. Affluenter. Abundanter.*

Ūbertus, a, um, Gell. v. *Uber.*

Ŭbi, *&* Ūbi, *Adv.* Cic. *Gde, gdi, kade, kadi.* Wo. *Hol, holot.* 2. v. *Simul N.* 2. 3. v. *Quando N.* 1. 4. Ubi gentium, terrarum, loci, *vel* locorum. v. *Ubi N.* 1. Hactenus Cic.

Ŭbĭcunquĕ, *&* ubīcunque, *Adv.* Cic. *Gde goder, gde god, kadi god.* Wo es auch ſeye. *Valaholot, akárhol.* Ubicunque gentium & terrarum fueris, &c. *Id.*

Ŭbĭnam, & ubīnam? *Adv.* Cic. *Ter gde? ter kadi? da gde?* Wo denn? *Hát hol? de hol?* O Dii immortales! ubinam gentium ſumus? *Id.*

Ŭbiquĕ, *Adv.* Cic. *Vſzagdi, vſzigdi, po vſzud, po vſzuda, vſzigder, ſzvagdi.* Allenthalben, aller orten, an allen orten. *Mindenütt.*

Ubi ubi, *Adv.* v. *Ubicunque.* Ubi ubi ſit. *Naj bude gde hoche.* Er ſeye wo er wolle. *Akárhol légyen.* Cic.

Ŭbĭvīs, *&* Ubīvis, *Adv.* Cic. v. *Ubique.*

Ūdo, ōnis, m. Martial. v. *Pero.*

Ūdo, as, avi, atum, [Act.] Macrob. v. *Humecto, Madefacio.*

Ūdŏr, (*Nonnulli leg.* Sudor) ōris, m. Varr. v. *Humor, Mador.*

Ūdus, a, um, Virg v. *Humidus, Madidus N.* 1.

Vĕ, *Conj. enclitica, & disjunctiva, quæ ſemper poſtponitur.* v. *Vel N.* 1. Ne quid plus, minúſve dicat. *Cic.* 2. v. *An.* Albus, atérve fueris, ignoro *Id.* 3. v. *Atque N.* 1. *Et N.* 1. Neque in hoc reo, néve in aliis quæras, &c. *Id.*

Vēcordia, æ, f. Terent. v. *Dementia, Deſipientia, Inſipientia.*

†Vecordĭtĕr, *Adv.* v. *Dementer, Inſanè N.* 1. *Inſipienter.*

Vēcors, ordis, *om.* Cic. v. *Demens, Excors, Inſanus N.* 1. *Inſipiens.*

Vectābĭlis. *Quidam leg.* vectĭbĭlis, *com.* le, n. Senec. *Pelyatlio, vozlio, kaiſze pelyati ali voziti more.* Was ſich führen läſt, leicht und bequem zu führen. *Hordozható, Elviható.*

Vectābŭlum, i, n. Gell. v. *Vehiculum.*

Vectārius, a, um. *Pelyatni, vozni, za voſnyu haſznovit.* Zum führen dienlich. *Hordáſra-való.* Equus vectarius. *Vozni kony.* s. Zugpferd. *Szekeres ló.* Varr.

Vectātio, onis, f. Senec. *Voſitanye, vozenye, pelyanye.* Das führen. *Hordozás, ſzekéren járás.*

Vectibilis, le, v. *Vectabilis.*

Vectĭcŭlārius, a, um. *Feſt.* Ad vectes pertinens. *Hinc* vecticulariam vitam vivere: *h. e.* furandi gratiâ alienos parietes vectibus perfodere. *Potatzki ſiveti, tatbinamſze dati, kradechſze braniti.* Diebiſch leben, ſich auf Dieberey legen. *Lopáſsal élni, Lopáſra magát adni.* Cato.

Vectīgăl, ālis, n. *Plácha odvoſnye, Moſztovina.* 2. Fuhrlohn, s Bruckengeld. *Szekéren viteltöl-való adó, hid pénz, &c.* Item v. *Portorium, Decima, Tributum, Penſio N.* 2. Pendere, exigere vectigalia. Agro vectigal imponere. Levare agrum vectigali. *Cic.* 2 v. *Reditus N.* 2. Ex meo tenui vectigali, &c. Parſimonia magnum vectigal. *Id.*

Vectīgālĭārius, ii, *Firmic.* Præfectus vectigalium, Portitor. *Pobiravecz Moſztovine, Dáche, Pláche od voſnye, &c.* r. Zoll Einnehmer, Fuhrlohn Einnehmer. *Hid-vagy Szekéren viteltöl-való pénz ſzedö.*

Vectīgālis, le, v. *Tributarius.* Civitas vectigalis. Homines, Agri vectigales. *Cic.* 2. Pecunia vectigalis: *id eſt* ex vectigalibus collecta. *Id.* Equi vectigales: *h. e.* quæſtuoſi. *Id.*

Vectio, onis, f. Cic. *Voſnya, Vozenye.* e Fuhr, Führung. *Szekéren-való vitel, Hordozás.*

Vectis, is, m. Plin. v. *Peſſulus, Repagulum N.* 1.

Digitized by Google

N. 1. *Clauſtrum N.* 1. 2. v. *Phalanga, Contus, Valhu N.* 1. Ita *Cic. Caſ.*

Vectito, as, avi, atum, (Act. *Freq.* à vecto.) *Arnob.* Crebrò vecto.

Vecto as, avi, atum, [Act. *Freq.* à veho] Virg. *Povàſam. vozitam.* Offt führe. *Viddegelem, gyakran hordozom.* v. *Veho.*

Vector, oris, m. Cic. *Vozecz, Pelyavecz.* 1. Fuhrmann. *Vivò, Hordozó.* Item v. *Nauta.* 2. v. *Navigator.*

Vectorius, a, um. v. *Vellarius, Onerarius.* Navis vectoria. *Caſ.*

Vectūra, æ, f. Cic. v. *Vectio.*

Vĕgeo, es, ere, ui, [Neu. *Obſol.*] Varr. v. *Vigeo.*

Vĕgĕs, ĕtis, *om.* Liv. v. *Vegetus.* Critici *Vigens* pro *veges* ſubſtituunt.

Vĕgĕtābilis, le. Ammian. *Raſztlyiv, iz zemlye raſztuchi, Raſtiv.* Aus der erden heraus vvachſend. *éleſztgethető, élteshető.*

Vĕgĕto, as, avi, atum, (Act.) Gell. *Cboerſ.te, krepno chinim. krépim, ſiolenye dajem ali zderzávam.* Erfriſche. *éleſztem.* v. *Recreo N.* 2.

Vĕgĕtus, a, um. *Cboerſzt, krépoſzten.* Wacker, friſch. *Eleven, erejében való.* v. *Valens N.* 1. & 2. *Firmus, Recens N.* 2. Homo vegetus. Mens vegeta Cic.

Vĕgrandis, de. Varr. *Ne jako velik, jedno malo velik.* Nicht gar grois, ein vvenig grois. *Nem igen nagy, keveſſé nagy.*

Vĕha, æ, f. *Obſol.* Varr. v. *Via.*

Vĕhĕmens, tis, *om.* (Poëticè apud *Lucr.* Vēmens.) *Seſztok, Szilni, Ljut, Oſter.* Hefftig. *Nagy indulatoſſágú* v. *Præceps N.* 3. *Nimius, Intenſus N* 2. *Ferox, Efferuatus, Impetuoſus, Acer N.* 1. 2. & 3. Homo vehemens in meditando. Homo in alios vehemens, & inexorabilis. Literæ vehementes. *Cic.*

Vehementĕr, *Adv.* Cic. *Kruto-jako, ſzilno.* Hefftiglich. *Igen felette.* v. *Valde, Efflictè, Etiam atque etiam, Ardenter, Ferventer, Nimiè, Severè, Acerbè.*

Vĕhĕmentia, æ, f. Plin. *Kruto-jakoſzt, oſtrocha, naglosſzt, ſzilla.* e. Hefftigkeit, ſchärffe. *Feletteb-valóság, sebes indulat.* v. *Asperitas N.* 1. *Severitas.*

Vĕhĕs, is, f. *Voz, jeden voz chesza god.* Ein Fuder. *Szekér, egy ſzekér tereh.* Fœni vehes *Jeden voz ſzena.* Ein Fuder Heu. *Egy ſzekér-ſzéna.* Plin.

Vĕhla, æ, f. *Obſol.* Feſt. V. *Plauſtrum.*

Vĕhĭcŭlum, i, n. Cic. v. *Rheda, Plauſtrum, Currus, Carrus.*

Vĕhis, is, f. Colum. v. *Vehes.*

Vĕho, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) *Vozim, pelyam, vezem.* Führe. *Viſzem, hozom, ſzekéren vagy hajón hordozom.* Curru, *vel* in curru vehi. *Pelyatiſze, voziti ſze.* Auf dem vvagen fahren. *Szekéren menni.* Equo, *vel* in equo vehi. *Jahati.* Reiten. *Nyargalni, Lovonjárni.* Navi, *vel* in navi vehi. *Na ladjiſze voziti.* Im Schiff fahren. *Hajóbani.* 2. *Transl.* Noſtra vehitur oratio: *h. e.* fertur, progreditur, procedit. *Cic.*

Vĕl, *Conj. Disjunctiva.* Cic. *Ali, al, ili, il.* Oder, entvveder. *Vagy, avagy.* v. *Aut.* 2. v. *Etiam.* Iſto modo vel Conſulatus vituperabilis eſt. *Id.* 3. *de leg. c.* 10. Adverte præterea *vel* ſuperlativis vim quandam addere, & accipi pro *Valde, Præcipuè, Cum primis.* Statuere, quid ſit ſapiens, vel maximè videtur eſſe ſapientis. *Id.*

*Vēlābrum, i, n. *Cic.* Vicus, ſive forum oleariorum Romæ.

Vēlāmĕn, ĭnis, n. *Tacit.* &

Vēlāmentum, i, n. Liv. *Zakrivalo.* e. Decke. *Fedél.* v. *Tegmen, Operimentum, Involucrum, Involucre, Cortina N.* 1. *Siparium.*

Vēlāris, re, Plin. *Jaderni, jedreni.* Den Seegeln dienlich, *oder* gehörig. *Hajó vitorlára-való.* Item *Zaſztorni, zaſzlonzki, zakrivalzki, zaſztirajuchi.* Zum bedecken, *oder* verbergen dienlich. *Béfedések-való.*

Vēlārium, ii, n. Juven. *Nadkrivalo, kotrbu teatruma napita ponyava.* e. überdecke, f. überhang *Fedező, Teatromot takaró ponyva.* Item v. *Tentorium, Siparium, Cortina.*

Vĕlĕs, ĭtis, m. Liv. *Synon.* Levis armaturæ miles, ad volandum expeditus. v. *Ferentarius, Celer N.* 2. Transl. accipitur pro *homine levi & inconſtante.* Me ut ſcurram velitem oneratum eſſe, non moleſtè tuli. *Cic.*

Vēlĭfĕr, a, um, Ovid. *Jadro-noſz, jedro imajuchi.* Das ein Schiff-Seegel hat. *Vitorlás.*

Vēlĭfĭcātio, onis, f. Cic. *Jadrenye.* Das Seeglen. *Vitorla vezérlés.* v. *Navigatio.*

Vēlĭfĭco, as, avi, atum, (Neu.) *Jadrim, z-napetemiſze jadri vu ladji vozim, jadra napinyam.* Seegle, mit aufgeſpannten Seegeln fahre. *Vitorlázok.* v. *Navigo N.* 1. Per ſumma æquora velificant. *Plin.*

Vēlĭfĭcor, ari, atus ſum (Dep.) *Synon.* vela facio, vela do, &c. v. *Velifico.* 2. Transl. v. *Gratificor, Faveo, Aſſentor.* Alicujus honori velificari. *Cic.*

Vēlĭfĭcus, a, um. *Z jadri bivajuchi.* Das mit Seegeln geſchicht. *Vitorlákkal-való.* Curſus velificus. v. *Velificatio.* Plin.

Vēlĭtāris, re, Ad velites pertinens. *Lahko-oboruſnem vojnikom ſzliſſajuchi, naſzkochnoj chetti*

ſheti ſzliſſajucki. Zu dem Scharmützel gehörig. *Könnyü fegyverü vitézekhez való, könnyü ſzerrel tſatázó.* Haſta velitaris. *Liv.* Pugna velitaris: *h. e.* velitatio. *Salluſt.*

Vēlitātio, onis, f. Plaut. *Naſzkochni boj, naſzkochenye, potiranye, na chetu vudrenye, mali boja pochetek.* 1. Scharmützel, 2. Gefecht. *Aprolék harcz, elől próbáló tſata, tſatázás.* v. *Procurſatio.* 2. Transl. v. *Altercatio, Jurgium, Contentio N.* 2.

Vēlitor, āri, atus ſum. [Dep.] Cic. v. *Rixor, Altercor, Digladior N.* 2. Propriè *Pobijamſze, naganyamſze z-nepriatelom, Boj pochinyam, Na chetu vudaram.* Inf. *vudriti.* Scharmützle, ſcharmutziere, fechte. *Tſatázok, hartzot próbálok, tuſakodom.*

Vēlivŏlans, tis, *om.* Cic. ex Poëta. *Jadro-leteçhi, z-nateznyenemi jadri, berzoſze vozechi.* Mit fliegendem Seegel. *Vitorlával ſebeſen menő.* Navis velivolans.

Vēlivŏlus, a, um, v. *Navigatus.* Mare velivolum. *Virg.* 2. Activè v. *Velivolans.* Rates velivolæ. *Ovid.*

Vella, æ, f. *Obſol.* Varr. v. *Villa.*

Vellātūra, æ, f. Varr. *Ko'o voſnya, na kólah voſenye,* vulgo *Foring ſtvo.* s. Fuhrwerck. *Szekéren terhet-vetel.* v. *Vectura.* Vellaturam *vel* vecturam facere. *Z-voſnyumſze hraniti, iz voſnye ſiveti, na kólah voziti,* vulgo *foringaſſiti.* Sich mit dem fuhrwerck ernähren, fuhrwerck treiben. *Szekereſséggelélni, ſzekereskedni, terhet vinni.*

Vellĕrĕus, a, um. *Aſcon.* v. *Laneus.*

Vellicātim, *Adv.* Gell. *Ubi alii leg.* Vēlitātim. *Szkubech, Schiplyuch, Z-vchekne-nyem.* Rupfweiſe. *Tſipve.* v. *Carptim.*

Vellicātio, onis, f. Senec. *Szkubenye, Schipanye, vchekneny e.* Das rupffen, das zwacken, *oder* zwicken. *Tſipés, ſzaggatás.* 2. Transl. v. *Laceſſitio, Morſus N.* 2. *Obtrectatio, Cavillatio, ſuggillatio N.* 2. *Culpatio, Criminatio.*

Vellicātus, ûs, m. Plin. *idem.*

Vellico, as, avi, atum, (Act.) Plaut. *Szkubem, Schiplyem, Vchekávam.* Rupffe, Zupffe, Zwacke, *oder* Zwicke. *Tſipdeſem, Tépem, Fürdélom.* 2. Transl. V. *Rodo N.* 2. *Suggillo N.* 2. *Cavillor, Culpo, Criminor, Lacero N.* 2. *Mordeo N* 2. Cic.

Vello, is ĕre, velli *vel* vulſi, vulſum (Act.) *Püchem*; Inf. *pukati, Tergam, Szkubem.* Ausreiſſe, Rauffe, Zupffe, Abzupffe. *Szaggatom, Kitépem.* V. *Evello.* Spinas vellere: *pro* evellere, eradicare. *Cic.* Sepulchra majorum vellere: *pro* eruere, evertere. *Liv.* Poma manu vellere: *pro* decerpere. *Tibull.* Barbam alicui vellere. *Komu bradu pukati, za bradu koga ſzkubſti, natezati.* Einem den Bart zupffen. *Valakinek Szakállát tépni.* Ita *Horat.* Aurem alicui vellere: *pro* vellicare. *Virg.* Transl. verò: *Koga za kakoo dugovanye opomenuti.* Einen an etwas mahnen. *Valakit valami felől inteni.* Piſces ex æquore vellere: *pro* ex-trahere. *Horat.* 2. Transl. v. *Torqueo N.* 2. *Mortifico N.* 2. Pectora; Secreto morſu velluntur. *Stat.*

Vellŭs, ĕris, n. Plin. *Runo, Ovchja dlaka, &c.* v. *Lana.* Item apud Virg. *Ovchinzka koſcza z-dlakum, Runyazta koſicza.* Eine Schaf-Haut mit der Wolle. *Gyapjas bárány bőr.* Aureum vellus. *Zlata vuna, zlato runo, Zlata ovchinzka koſa.* Das güldene Vlieſs. *Aranyos gyapjú, vagy Aranyos gyapjúval bőr.* Ordo equeſtris *Aurei velleris* à Philippo Bono, Duce Burgundiæ, in defenſionem Romanæ Eccleſiæ inſtitutus eſt An. 1429. Nominis occaſionem dedit *Jaſon,* qui poſt longam navigationem, aureum vellus ex Colchide ſuſtuliſſe fingitur.

Vēlo, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Zakrivam.* Bedecke. *Bétakarom.* v. *Tego N.* 1. *Obtego.* 2. Transl. v. *Tego N.* 2. Scelus ſcelere velare. *Senec.*

Vēlōcitas, atis, f. Cic. v. *Celeritas, Alacritas.*

Velocitĕr, *Adv.* Cic. v. *Celeranter, Alacriter.*

Vēlox, ōcis, *om.* Cic. v. *Celer, Alacer.*

Vēlum, i, n. *Jadro, Jedro na ladji.* 1. Segel, Schiff-Seegel. *Vitorla.* Vela facere: *pro* expedire, explicare: *h. e.* velificare: *Translatè* verò ſignificat toto conatu rem aliquam aggredi. *Cic.* Dare vela: *pro* ventis ſe committere, *h. e.* navigare, velificare: *Virg.* Famæ ſuæ vela dare: *pro* augere ſuam famam & exiſtimationem, ſe celebrem facere. *Martial.* Remis, veliſque, *vel* velis, equiſque: *h. e.* omni conatu, omni ingenio, omni cura & diligentia, omnibus nervis, ſumma celeritate. *Cic.* v. in *Remus.* 2. generatim v. *Velamentum.* Amictus velis. Simulationum vela. *Id.*

Vēlŭt, vēlŭti, *Adv.* Cic. V. *Sicut.*

Vēna, æ, f Cic. *Sila, kervna ſila.* e. Blut-Ader. *ér, vér-ér.* Item V. *Arteria.* Translatè dicitur de *Arboribus, Marmore, Silice,* &c. V. *Fibra N.* 2. *&* 3. Item V. *Origo N.* 1. Æris, argenti, auri venas penitùs abditas invenire. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. 2. De *natura, ingenio, genio, indole.* Cujuſque generis hominum venas tenere: *h. e.*

h. e. naturam, genium, indolem nôſſe. *Id* *1. de Orat. c. 52.*

Vēnābŭlum, i, n. Cic. *Lovo-darda, kopje za lôv, Hárba.* r. Jäger-Spieſs, Schvvein-Spieſs. *Vadáſz dárda.*

Vēnālis, le, Cic. *Prodajni, na prodaju, ponudyen na prodaju.* Feil, das zu verkauffen iſt. *Eladható, Eladó, árúba botſáttatott.* Proponere fidem venalem. Omnia jura regni venalia habere. *Id.*

Venalĭtĕr, *Adv.* Senec. *Prodajno, po tergovechki, po pazarski.* Käufflich, verkäufferiſcher Weiſe. *Eladóképen.*

Vēnālĭtĭārius, ii, m. *JC.* &

Vēnālĭtius, ii, m. Cic. *Synon.* Mancipiorum venditor, Minutus mercator. *Szuſnyo-terſecz.* Der mit leibeigenen Leuthen Handlſchafft treibet. *Rabakkal kereskedő.* v. *Mango.*

Venalitius, a, um. v. *Venalis.* Servorum greges venalitii. *Plin.*

Vēnātĭcus a, um. *Synon.* Ad venationem ſpectans. *Lovni.* Zur Jagd gehörig. *Vadáſzó, vadáſzáshoz-való.* Canis venaticus. *Cic.* v. in *Canis.*

Vēnātio, onis, f. Cic. *Lôv, Lovlenye.* e. Jagd, Gejägd, das jagen. *Vadáſzás, Vadáſzat.* 2. accipitur *pro* præda venatione parta. *Zverina.* s. Wildbrat. *Vad.* Cùm miraremur, unde illi tam multa, & varia venatio, &c. *Liv. l. 35. c. 49.*

Venātĭtius, a, um. *Ulovlyen, iz lova.* Das mit jagen überkomen iſt. *Vadáſzásból való, Vadáſzta ott.* Præda venatitia. *Ammian.*

Venātor, oris, m. Cic. *Lovecz, Zverjo lovecz, Zverjo-ſztrelecz*, peregr. *Jágar.* r. Jäger. *Vadáſzó, Vadáſz.*

Venātōrius, a, um. *Plin.* Ad venatorem pertinens. *Lovni, Zverjo-lovczem ſzliſſajuchi*, peregr. *Jagarzki.* Jägeriſch, zur Jägerey gehörig. *Vadáſzhoz-való.*

Venātrix, īcis, f. Virg. *Lovicza, Zverjo-lovka*, peregr. *Jágaricza.* e. Jägerin. *Vadáſzóné. Vadáſzne.*

Venātūra, æ, f. Plaut. v. *Venatio.*

Venātus, ûs, m. Cic. v. *Venatio.*

Vendax, ācis, *om.* Cato. *Prodati rad, Prodati ſelen, vnogo prodavajuchi.* Zu verkauffen geneigt, Gern verkauffend, Offt verkauffend. *Eladogató, Eladni kévánó.*

Vendĭbĭlis, le, Cic. *Prodatlyiv, kajſze more prodati.* Verkaufflich, Leicht zu verkauffen. *Eladható.* Transl. v. *Probabilis N. 2. Tolerabilis.* Oratio, Orator ſanè vendibilis *Id.*

Vendĭco, as, avi, atum, [Act.] *Oſzvájam, Poſzvájam, za me jemlyem, meni primlyjam, meni pripiſſujem.* Zueigne, Zutheile, Zuſchreibe. *Magamnak tulajdonitom, Szerzem magamnak.* Alienam laudem pro ſua vendicare. Homerum Chii ſuum vendicant. Quiſque prædæ partem ſibi vendicat. *Cic.* v. in *Vindico* plura.

Vendĭtārius, a, um. *Prodavanyu ſzliſſajuchi.* Zu verkauffen gehörig. *Eladni-való, Eladogatáſra-való.* Lingua venditaria. *Plaut.*

Vendĭtātio, onis, f. Propriè *Na prodaju ponújanye*, ali *Ponúdyanye.* Zu kauffen antragung. *árúlgatás, megvételre-való kinálás.* Transl. *Oko-ſzlužba, Szamoga ſaebe* ali *ſzvoih dugovany hvalenye y prodavanye.* Das Augen-Dienen, e. Groſſprecherey. *Mútogatás.* v. *Oſtentatio.* Mihi laudabiliora videntur, quæ ſinè venditatione, & ſinè populo teſte fiunt. *Cic.*

Vendĭtātor, oris, m. Tacit. *Na prodaju ponudyavecz, prodati rad.* Der etvvas zu kauffen antraget. *árúlgató, Megvételre-való kináló.* Transl. v. *Oſtentator.*

Vendĭtio, onis, f. Cic. *Prodavanye, prodaja.* e. Verkauffung. *Eladás.* v. *Abalienatio.*

Vendĭto, as, avi, atum. (Act. *Freq.* à vendo) Cic. *Synon.* vendere cupio, venale propono, paſſim vendo, crebrò vendo. *Prodati ſelim, na prodaju dájem, ponúdyam*, ali *ponujam: po vſzud prodájem, prodávam, guſztokrat prodájem.* Etvvas zu verkauffen verlange, zum kauff antrage, feil habe, da und dort verkauffe, offt verkauffe. *Eladni kévánom, árúlok, árúlgatok, megvételre kinálom, mindenütt árúlom.* Transl. v. *Oſtento N. 2.* Fallaciſſimè ſe venditare. Ingenium, eloquentiam venditare. Se alicui venditare: *h. e.* operam polliceri, &c. *Id.*

Vendĭtor, oris, m. Cic. *Prodavavecz.* r. Verkauffer. *Eladó, árros.*

Vendĭtrix, īcis, f. Scævola JCtus. *Prodavavka, Prodavavicza.* e. Verkaufferin. *Eladóné, árroſné.*

Vendo, is, ĕre, dĭdi, dĭtum. (Act.) Cic. *Prodájem.* Verkauffe. *Eladom.* v. *Alieno, Abalieno.*

Vĕnēfĭca, æ, f. Tacit. *Otrovitelicza, koja otrovu napravlya.* e. Vergiffterin. *Megmérgeſitőné.* Item v. *Incantatrix.* Ovid.

Vĕnēfĭcium, ii, n. Cic. *Otrovanye, otrove napravlyanye.* e. Vergifftung, Gifft-machung. *Megmérgeſités, étetés, Méreg-ſinálás.* Tarnsl. *Ocsopranye.* e. Behexzung. *Megbántás.*

tás. v. *Incantamentum*, *Magice*. *Faſcinamentum*, *Faſcinum*.

Veneficus, a, um. *Otrovni*, *z-otrovnum ſkodechi*. Das vergifftet. vergifftig. *Mérgesitő*. Item *Oczoprajuchi*, *z-bájanyem ſkodechi*, *Czoperni*, *viſzchichni*. Verzauberend, behexend, zauberiſch. *Megbántó*. *Megveſztő*, *Bubájos*. Aſpectus veneficus. *Plin.*

Veneficus, i, m. Cic. *Otrovitel*, *Otrovnik*. r. Vergiffter. *Mérgesitő*. Item *Oczopravecz*. r. Verzauberer. *Megbántó*, *megveſztő*. v. *Incantator*, *Magus* N. 2.

Věnēnārius, ii, m. Svet. *Otrove napravlyavecz*, *z-otrovnum* ali *z-chemerom terſecz*. r. Gifft-Macher, Gifft-Verkauffer. *Méreg-tsinálló*, *méreg-árúló*.

Věnēnātus, a, um. *Otrovan*, *Ochemeren*, *z-otrovnum namázan*, *oſztoárjen*. Vergifftet. *Megmérgesitetett*. Telum venenatum. *Cic.* 2. v. *venenoſus*, *veneficus* N. 1. Vipera venenata. *Id.* Item 3. *Oczopran*, *Nabájan*. Verzaubert, behext. *Megbántatott*, *Megveſztetett*. Ovid.

Venenifěr, a, um. Ovid. *Chemeren*, *otrovni*, *otrovu imajuchi*. Gifftig, das Gifft hat. *Méreg-hozó*.

Věnēno, as, avi, atum. (Act.) Lucr. *Trújem*, Inf. *trovati*, Præt. *trovalſzem*: *Tráoim*, Inf. *tráviti*, Præt. *tráviljzem*: *Satoárim*, *oſztoarjam*. Vergiffte. *Megmérgesitem*.

Venenōſus, a, um. Varr. *Pun otrove*. Voller Gifft. *Mérges*, *Méreggelteli*. v. *Venenifer*, *Venenatus* N. 1.

Věnēnum, i, n. *Otrov*, *otrova*, *trovilo*, *otrovilo*, *Chemer* s. Gifft. *Méreg*, *ésető*. Item v. *Magice*. Memoria venenis erepta. *Cic.* 2. Transl. v. *Pernicies*, *Peſtis* N. 1. ita *Catull.*

Věneo, *Nonnulli ſcribunt*. Væneo, is, ire, ivi, *&* *uſitatiùs* vēnii, (Neut. Paſſ.) *quaſi diceres* venum eo. *Prodájemſze*. Verkauffet vverde. *Eladatattom*. Bona ejus veniērunt. *Imétek nyegov je prodan*. Sein Haab und Guth iſt verkaufft vvorden. *Az ő jovai eladattatak*. Quàm plurimo venire. Minoris à te horti venibunt. Immunitates populo pretiô veneunt. *Cic.*

Věněrābĭlis, le, Liv. *Synon.* Cultu & veneratione dignus. *Vnego poſtuvani*, *Naklona vréden*. Ehrvvürdig, Ehrenvverth. *Tiſztelendő*, *Betsületre méltó*. v. *Obſervabilis*.

Věněrābundus, a, um. Liv. *Naklanyajuchiſze*, *Chaſztéchi*, *ponizno poſtujuchi*. Ehrerbietig, der einem die Ehr anthut. *Valakit őrömeſt tiſztelő*.

Venerandus, a, um. Cic. v. *Venerabilis*, *Reverendus*, *Obſervandus*.

Veneranter, *Adv.* Tertull. v. *Reverenter*.

Venerātio, onis, f. Cic. v. *Cultus* N. 4. *Reverentia*.

Venerātor, oris, m. Ovid. *Chaſztitel*, *Poſtenya iskazavecz*. r. Ehrervveiſer. *Betsülő*, *Tiſztelő*. v. *Cultor* N. 2.

Věněrěus, *&* Venerius, a, um. Ad venerem ſpectans. *Boſiczi lyubavi*, ali *Nechiſztej lyubavi ſzliſſajuchi*. Der Venus, *oder* der Unzucht zugehörig. *Vénus dolgára-való*, *Nőſzéſre-való*. Item v. *Libidinoſus* N. 1. *Meretricius*, *Salax*. 2. *Venerius*. idem eſt, ac cultui veneris addictus. 3. *Jactus veneris*, vel *venereus*. Dicitur jactus in ludo talorum feliciſſimus. *Cic.*

Věněrĭvăgus, a, um. *Varr.* Cum variis venerem exercens.

Věněror, āri, atus ſum. (Dep.) Cic. *Lépo Poſtujem*. In Ehren halte. *Tiſztelem*. v. *Revereor* N. 1. *Obſervo* N. 4.

Věnětiæ, ārum, f. Geogr. *Benetki*, *Mléczi*, gen. *mlctákov*, *veliki y glaſzoviti Varaſs*. Venedig eine groſſe und berühmte Stadt. *Velentze nagy Város*. Emporium Italiæ facilè princeps, omnium nationum concurſu frequentatum, caput Reipublicæ venetæ, Patriarchali ſede nobile, armamentario & portu percelebri inſtructum. Conditum eſt ſuper ſudes inter ſtagna Adriatica. Urbis fundamenta jecerunt piſcatores profugi eo tempore, quo Attila Rex Hunnorum Aquileam evertit.

Věnětus, a, um. *Benechki*, *Benetanski*, *Mletachki*. Zu Venedig gehörig, Venetianiſch. *Velentzei*, *Velentzés*.

Venetus, i, m. *Benetchan*, *Benetanecz*, *Mlechanin*. Ein Venetianer. *Velentzei ember*.

Věnia, æ, f. v. *Facultas* N. 2. *Indulgentia*, *Permiſſio*. Dare dicendi veniam. Bonâ tuâ veniâ, *vel* bona cum venia dixerim, iſta Sententia maximè & fallit imperitos, & obeſt ſæpiſſimè Reipublicæ. *Cic.* v. in *Pax* N. 3. Crebrò ſumitur *venia* pro *remiſſione culpæ*, & *condonatione erroris*, v. *Condonatio*, *Ignoſcentia*. Errati veniam impetrare. Scelerum veniam dare. *Id.*

Věniābĭlis, le, *Sidon.* &

Věniālis, le, Macrob. *Laſzno oproſztiv*, *odpuſztni*, *oproſztni*. Verzeihlich, leicht zu verzeichen, läſslich. *Botsánatos*. v. *Ignoſcibilis*.

Věnilia, æ, f. *Virg.* Nympha, vel Dea Maris, Fauni uxor. 2. Accipitur pro *acceſſu* & *incremento maris*. v. in *Salacia*.

Věnio, is, ire, vēni, ventum. (Neu.) *Dohádyam*,

Dohá-

Dobájam, Inf. dójti, Præt. doſſelſzem. Nodim, Dobodim, Pribodim. Komme. Jöbök, Mégyek. Elöbök. Unde venis? Odkud ideſs? Woher kommeſt du? Honnan jöſz? Literæ mihi venerunt. Liſzt je meni doſſel, ali doneſſen. Mir iſt ein Prieff kommen, oder zugebracht vvorden. Nékem levelem jött. Mihi in mentem venit: pro occurrit. Na pamet mi je doſſlo. Mir iſt eingefallen. Nékem eſzembe jött. Sub aſpectum venire. Pred ocbi dójti. Unter Augen kommen. Szem eleibe jönni. Alicui auxilio venire: pro alicui ſubvenire. Uſu varii. Res ad arma, ad pugnam, ad manus veniet. In diſcrimen, in periculum venire. In ſuſpicionem, in dubium, in ſpem, in poſſeſſionem, in numerum oratorum venire. In amicitiam alicujus, familiaritatem, conſpectum, complexum, conſuetudinem venire. Ea res in oblivionem, in conſuetudinem, in ſermonem, in vituperationem, in odium publicum, in ſummam gloriam veniet. Res, quæ in controverſiam, in diſceptationem veniunt. Neſcio, quomodo in certamen cum illo, ad inimicitias, in contentionem honoris venerim, &c. Sic dicitur: Res mihi in religionem venit: h. e. Scrupulus mihi de ea re ſubortus eſt. In vitam venire: pro naſci. Feliciter tibi rem iſtam venire cupio: pro accidere, evenire, contingere. Hæreditas mihi à patre venit: vel Res mihi, ad me hæreditate venit: pro pervenit, devoluta eſt. Hoc tibi in buccam venit: pro incidit, in mentem venit, &c. Hactenus Cic. Cæſ. Liv. 2. Arbores ſponte ſua veniunt: h. e. proveniunt, creſcunt. Virg. In cognitionem venire: pro cognoſci. Quinct. In crimen venire: pro accuſari. Terent. In fidem alicujus venire: pro dedere ſe alicui. Liv.

Vēnor, āri, ātus ſum, (Dep.) Cic. Zverje lovim. Jage, dem Gevvild nachjage. Vadáſzok. Piſces venari: pro piſcari. Plin. Tranſl. Laudem venari: pro captare, aucupari. Hvalu iskati: za hvaluſze truditi y ſzkerbeti. Das Lob ſuchen: dem Lob nachtrachten, nachjagen: nach Lob ſtreben. Dicſéretet kereſni, vadáſzni. Ita Auct. ad Heren.

Vēnōſus, a, um, Plin. Silaſzt, Silav, pun Sil. Aderieht. Eres.

Venter, tris, m. Cic. Terbub. r. Bauch. Has. Ferre ventrem: pro eſſe gravidam. Liv.

Ventilābrum, i, n. Colum. v. Vannus. Item v. Flabellum.

Ventilātio, onis, f. Plin. Vijanye. Das Wannen, e. Schvvingung. Szórás, Pallás. Item Vetrenye, Prevetrenye. e. Erlufftung. Szélre kitévés, Szárazat a' ſzélen ſzellöztetés.

Ventilātor, oris, m. Colum. Vejàch. Ein Wanner, r. Korn-Schvvinger, Korn-Rührer. Szóró, Palló. Item generatim. Prevetritel, Vetritel. r. Erlüffter. Szellöt tſoó. 2. Tranſl. v. Illuſor, Impoſtor. Quinctil.

Ventilo, as, avi, atum. (Act.) Plin. v. Vanno. Et generatim Prevetrujem, Inf. prevetriti, vetrim, na veter ali na zràk poſztavlyam. Erlüffte, Lufft mache, auslüfftere. Szellöztetem, Szélre kitéſzem, Szellöt indítok. v. Eventilo N. 1. Agito N. 2. Cubantem ventilare. Sueton. Aurum ventilare. Juven. Vinum ventilare. Colum. Hinc Tranſl. v. Incendo, Incito, Impello N. 1. Excito N. 1. Ejus linguâ, quaſi ſeditionis flabellô ventilata concio. Cic.

Ventio, onis, f. Plaut. v. Adventus, Itio.

Ventĭto, as, avi, atum. (Neu. Freq. à vento.) Synon. Grebrò venio. Dohadyàvam, vech krat dohàjam. Oſft komme. Jödögélek. v. Advento N. 1. Ad aliquem ventitare. Cic.

Vento, as, avi, atum. (Neu. Freq. obſol.) Feſt. v. Advento N. 1.

Ventōsè, Adv. Apul. Vetreno, Vetraſzto. Windig. Szeleſen, Szellöſen. Item v. Inflatè N. 1. & 2.

Ventōsĭtās, atis, f. Apul. Vetrenoſzt, Zrachnoſzt, Nadutba. e. Windigkeit, Lüfftiges Weſen. Szélesig, Szellös belyen-valóság. Item v. Inflatio N. 2. Jactantia.

Ventōſus, a, um. Liv. Vetren, vetraſzt, pun vetrov, zrachen. Windig, voll Lufft. Szeles, ſzellös helyen-való. 2. per metaph. v. Superbus N. 1. Jactabundus N. 1. Tumidus N. 1. Natio ventoſa, & inſolens. Plin. 3. v. Futilis, Inanis N. 1. Vanus N. 1. Populare imperium ventoſum eſt: h. e. leve, non grave, inconſtans. Cic. Ingenium ventoſum. Liv. 4. v. Velox Equus ventoſus. Ovid.

Ventrāle, is, n. Plin. Eſt omne id, quo venter præcingitur, veſtitur. Pòvoj terbuha. s. Bauch-Band. Has-kötö, Has-fedö. v. Subcingulum, Semicinctium, Cingulus, &c.

Ventrālis, le, Macrob. Terbuſni. Zum Bauch gehörig. Hasboz-való.

Ventrĭcŭ ātio, onis, f. Cœl. Aurel. Terbuhobolya. s. Bauch-Wehe. Has-fájdalom.

Ventrĭcŭlus, i, m. Cic. v. Stomachus N. 1. Rumen N. 2. Ingluvies N. 1.

Ventriōſus, a, um. Plaut. &

Ventrōſus, a, um. Plin. Terbuſſaſzt. Groſsbäuchigt,

bäuchig, Schmer-bäuchich. *Haſas, Nagy haſu.*

Ventŭlus, i, m. Terent. *Vetrek.* s. Windlein, Lüfftlein. *Szeletske, ſzellö.*

Ventus, i, m. Cic. *Veter.* r. Wind. *Szél.* Duodecim numerantur venti notiores: *Boreas, Aquilo, Corus, Subſolanus, Vulturnus, Eurus, Auſter, Notus, Africus, Favonius, Zephyrus, Circius.* Horum quatuor cardinales dicuntur. *Boreas*, à Septentrione, *Subſolanus* ab Oriente æquinoctiali, *Auſter* à Meridie, *Favonius* ab Occidente æquinoctiali ſurgens. *Borea* ad Orientem eſt *Aquilo*, ad Occidentem *Corus. Subſolanus* habet *Vulturnum* ad Septentrionem, *Eurum* ad Meridiem. *Auſtro* ad Orientum *Notus* eſt, *Africus* ad Occidentem. *Favonio Zephyrus* eſt ad Meridiem, *Circius* ad Septentrionem. 2. *Transl.* Accipitur ventus *pro* Calamitate, perturbatione, adverſa fortuna. Item *pro* fama, rumore. 3. ventus popularis: *h. e.* plauſus, favor. 4. Secundus ventus. *Dober veter.* Guter Wind *Jó ſzél.* Transl. *Dobra ſzrecha.* Gutes Glück. *Jó ſzerentſe.* Hactenus *Cic.* Adverſus ventus. *Szuprotivni veter.* r. Gegen-Wind. *Ellenkező ſzél.* Transl. v. *Infortunium, Adverſitas.* Ovid.

Vĕnŭla, æ, f. Celſ. *Silicza.* s. Aederlein. *Eretske.*

Vēnum, *Nonnulli ſcribunt* Vænum, *Nomen defect.* Liv. *Prodajno, na prodaju.* Feil, zum kauff. *Eladáſra.* Apud *Tacit.* Dat. & Abl. *veno.* Apud *Apul.* Dativus *venui*, ab inuſitato Nom. *Venu.* Militibus immunitas ſervaretur, niſi in iis, quæ veno exercerent. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 51. Hinc

Venum do, das, dăre, &c. v. *Venundo.*

Venum eo, is, ire, ivi (Neu. paſs.) v. *Veneo.* Ut ejus familia ad ædem Cereris venum iret. *Liv.*

Venum trādo, is, dĭdi, dĭtum, (Act.) v. *Venum do.* Sua tradita venum caſtra videt. *Lucan.*

Vēnundo, as, ăre, dĕdi, dătum, (Act.) Cic. *Na prodaju dajem, ali poſztavlyam.* Zum kauff gebe, feil laſſe. *Eladni kitéſzem.* v. *Vendo*

Vĕnŭs, ĕris, f. Cic. *Boſicza lyubavi.* e. Göttin der Liebe. *Szerelem Iſten Aſzſzonya.* 2. v. *Libido N.* 2. Inhibere venerem. *Plin.* 3. v. *Venuſtas, Ornamentum N.* 1. *Elegantia.* Dicendi veneres ſequi. Aliquid cum gratia, & venere dicere. *Quinctil.* Habere ſuam venerem: *h. e.* gratiam. *Seneca.* 4. Jactus veneris. v. in *Venereus.*

Vĕnuſtas, atis, f. *Drago-liczanoſzt, Lepota, Vlyudnoſzt, Szlichnoszt, kraſznoſzt, lyublyenoszt,* e. Schönheit, Holdſeeligkeit, Annehmlichkeit, Lieblichkeit. *Szépség, ékeſség.* v. *Feſtivitas N.* 1. *Lepor, Pulchritudo* Muliebris, Rerum, Orationis venuſtas. *Cic.*

Vĕnuſtè, *Adv.* Cic. *Lipo, vlyudno, lyublyeno, kraſzno.* Schön, Lieblich, Liebreich, Annehmlich. *Szépen, ékeſſen, ſzerelmeſen.* Item v. *Lepidè, Gratioſè, Pulchrè N.* 1. *Feſtivè.*

Vĕnuſtŭlus, a, um. Plaut. v. *Pulchellus.*

Vĕnuſtus, a, um. Cic. *Vlyuden, ſzlichen.* Liebreich. *Szerelmes &c.* v *Pulcher N.* 1. *Lepidus, Feſtivus N.* 1. *Gratioſus.*

Vepallidus, a, um. *Jako bléd.* Sehr bleich. *Igen ſárga.* Mulier vepallida. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. Alii leg. *vel pallida.*

Vĕprĕcŭla, æ, f. Cic. *Ternov germichek.* s. Dornbiſchlein. *Tövis bokrotska.*

Vĕprēs, is, (Apud *Priſcianum* f. Apud *Probum* m.) Cic. *Ternzti Germ.* r. Dornbuſch, e. Dornhecke, r. Dornſtrauch. *Töviſes bokor.*

Vĕprētum, i, n. Colum. *Ternzko germovje, meſzto ternya puno.* Ein Ort voll mit dornen. *Töviſes hely.*

Vēr, vēris, n. Cic. *Protuletje, Proletje, Promaltje.* r. Frühling, Lentz, Vor-Sommer. *Tavaſz, kikelet.* Hinc Transl. *Ætatis ver* ponitur pro *Adoleſcentia.*

Vērācĭtas atis, f. *Iſztinitoszt, Iſztino-govornoszt.* e. Wahrhafftigkeit. *Igaz-mondó ág.*

Vērācĭtĕr, *Adv.* Hieron. *Iſztinito, Iſztinſzko.* Wahrhafftiglich. *Igazán.*

Vērātrix, īcis, f. Apul. v. *Pytoniſſa.* Ubi Scaliger *veteratricem* ſubſtituit.

Vērātrum, i, n. Plin. v. *Helleborum.*

Vērax, ācis, *om.* Cic. *Iſztinit, Pravedan, Iſztinzki.* Wahrhafftig. *Igaz.* v. *Veridicus.*

Verbaſcum, i, n. Plin. *Duga margica, Rukacz, ſztanovita tráva.* s. Woll-Kraut, e. Königs-Kertze, s. Kertzen-Kraut, r. Himmel-Brand. *Ökör fark kóró.* Duplex eſt, nigrum & album.

Verbēna, æ, f. Cic. v. *Verbenaca.* Accipitur etiam generatim *pro* omni viridi virga, fronde, ramo Lauri, Olivæ, Myrti. &c.

Verbēnāca, æ, f. Plin. *Speriſs.* s. Eiſen-Kraut, Eiſenbart. *Szapora fü.*

Verbēnārius, ii, m. *Plin.* Qui verbenam fert.

Verbēnātus, a, um. *Suet.* verbenâ coronatus.

Verbĕr, ĕris, n. Cic. *Vudarecz.* r. Streich, Schlag. *Vereſég, kékſég.* Item *vſze ono, z-kim gdo [illegible] bije.* Alles, damit man zuſchlaget. *Verő ſzerſzám.* v. *Flagellum, Scutica, Virga, &c.*

Verbĕrābilis, le, Plaut. *Bojavriden, udar-* [illegible]

ezeo ali *bijenya orlden.* Des Schlagens vverth. *Verſre* vagy *vereſégre méltó*, *vereſéget érdemlő*.

Verbĕrātio, onis, f. Cic. *Bijenye, tepenye*, *vudarenye*. Das Schlagen. *Megverés*. Item v. *Flagellatio*.

Verbĕrātor, oris, m. Prudent. *Vudaravecz*; *vudritel, koi kôga bije*. Der gerne ſchlägt. *Megverő*. Item v. *Flagellator*.

Verbĕrātus, ûs, m. Plin. v. *Verberatio*.

Verbĕrĕus, a, um. Plaut. v. *Verberabilis*.

Verbĕrĭto, as, avi, atum. (Act.) Plaut. *Crebrò verbero*.

Verbĕro, as, avi, atum. (Act.) Cic. v. *Flagello*, *Percutio N. 1.* Transl. v. *Objurgo*, *Convicior*.

Verbĕro, ōnis, m. Plaut. v. *Flagrio*.

Verbĭgĕna, æ, m. *Prudent.* verbô natus. v. *Chriſtus N. 2. Jeſus*.

Verbĭgĕro, as, avi, atum. (Neu.) Apul. v. Altercor.

Verbōsè, *Adv.* Cic. *Z-vnogemi rechmi*, *rechlyivo*, *vnogo govorech*. Mit vielen Worten, vvortreich, Schvvätzhafftiger Weiſe. *Bő beſzéddel*.

Verbōsĭtas, atis, f. Firmic. v. *Loquacitas*, *Garrulitas*, *Multiloquium*.

Verbōſus, a, um. Cic. *Pun rechib*. Wortreich. *Sok ſzavú*. v. *Multiloquus*, *Linguoſus*, *garrulus*.

Verbum, i, n. *Rèch*. s. Wort. *Szó*, *ige*, *beſzéd*, *mondás*. Verbô, *vel* Uno verbô. *Z-jednum rechjum*. Mit einem Wort. *Egy ſzóval*. v. *Succinctè*. Verbi gratiâ, *vel* causâ: *Synon*. Exempli gratiâ. *Na ſzpodobu* ali *peldu* Zum Exempl, Exempel-Weis. *Példának okáért*. Verba facere, *vel* habere. *Govoriti*. Reden. *Szólani*. Salutem illi verbis meis ſcribe. *Pozdraviga od moje ſztrani*, Grüſſe ihn in meinen namen. *én ſzómmal köſzöntſed ötet*. Verbum pro verbo reddere: Totidem verbis transferre. *Cic.* Item verbum de verbo exprimere, *vel* Ad verbum exprimere. *Terent.* Item verbum verbo reddere. Horat. *Od rèchi do rèchi preobernuti*, *preneſzti na drugi jezik*, *na pervo doneſzti*. Von Wort zu vvort geben. *Szóról ſzóra meg fordítani*, *meg magyarázni*.

Vĕrĕcŭlum, i, n. *Dim. à ver. Plaut.* vox eſt blandientis.

Vērē, *Adv.* Cic. *Zaiſzto*, *Iztinſzki*, *z-iſztinum*. Wahrlich, in der Warheit. *Igazán*. v. *Sincerè*, *Re vera*. Item v. *Juſtè*, *Rectè N. 2.* Liv.

Vĕrēcundè, *Adv.* Cic. *Szrametlyivo*, *ſztidno*, *ſztidlyivo*. Schamhafftiglich. *Szemérmeteſen*, *ſzégyenlve*. v. *Modeſtè*.

Vĕrēcundia, æ, f. Cic. *Szrametlyivozt*, *ſzrametlyioztvo*, *ſztidlyivozt*, *ſztid*. e. Schamhafftigkeit. *Szemérem*, *ſzemérmeteſség*. Item v. *Pudor N. 1. Erubeſcentia*, *Modeſtia*.

Vĕrēcundor, āri, ātus ſum. (Dep.) Cic. *Szrametlyiv jeſzem*, *ſzramuiemſze*, *ſztidimſze*. Mich ſchäme, ich bin züchtig und ehrbahr. *Szemérmeskedem*, *ſzégyenlem*. v. *Erubeſco*.

Vĕrēcundus, a, um. Cic. *Szrametliyo*, *ſztidlyio*, *ſztidan*. Schamhafftig, geſchämig, ſittig. *Szemérmes*. v. *Pudens*. Color verecundus. v. *Rubor*. Horat.

†Vĕrēdāria, æ, f. *Liſzto-noſzczeo biſa*, vulgo *Poſta*, *poſtarzka biſa*. s. Poſt-Haus. *Poſtameſter háza*.

Vĕrēdārius, ii, m. Firmic. *Konyanik liſztonoſzecz*, vulgo *Poſtarski ſzluga*. r. Poſtreuter, Poſtillion, Poſt-kutſcher. *Poſta ſzolgája*. v. *Curſor N. 2. Tabellarius N. 1.* Præfectus veredariorum, *vulgo* Poſtæ magiſter. *Liſzto-noſzczeo Goſzpodar*, vùlgo *Poſtmeſter*. r. Poſt-meiſter. *Poſta-meſter*.

Vĕrēdus, i, m. Sveton. *Liſzto-noſſni kony*, vulgo *Poſtarski kony*. s. Poſt-pferd. *Poſta ló*, *poſtálkodó ló*. Itē generatim *Berz kony*. geſchvvindes pferd. *Gyors ló*. v. *Aſturco*. Martial.

Vĕrenda, ōrum, n. *plur*. Plin. v. *Pudenda*; in *Pudendus*.

Vĕrendus, a, um. Ovid. v. *Timendus*, *Reverendus*.

Vĕreor, ēris, ēri, ĭtus ſum, (Dep.) *Propriè* de liberis dicitur. *Neuſſamſze*, *boimſze*. Mich ſcheue, Fürchte. *Félek*, *ſzemérmeteſen félek*, *állallom*. v. *Timeo*, *extimeo*, *obſervo N. 4.* *metuo*, *verecundor*. Aliquem, *vel* ab aliquo vereri. *Bojatiſze kôga*, ali *od kôga*. Einen fürchten, *oder* ſich vor einen fürchten und ſcheuen. *Valakit*, vagy *valakitől félni*. Alicui vereri. *Za kôgaſze bojati*: *zbog kôga vu ſzkerbi biti*. Sich eines vvegen fürchten: eines vvegen in ſorgen ſtehen. *Valakiért félni*: *valakiért ſzorgalmatoskodni*. De aliqua re vereri. *Bojatiſze za kakvo dugovanye* Sich vvegen einer ſach fürchten. *Valami dologért félni*. Vereor dicere. *Neuſamſze rechi*, ali *povedati*. Ich darff es nicht ſagen, *oder* ich ſcheue mich zuſagen. *Félek* vagy *állallom megmondani*, *ſzólni*. Aliquem ut patrem vereri. *Kôga kakti otcza poſtuvati*, *y bojatiſze*. Einen als vvie den vatter ehren, und fürchten. *Valakit*

lakit mint attyát betsűlni és félni. Bella ve-
teri. *Bojatiſze da bude boj* Sich fürchten, es
vvird der krieg enſtehen. *Félni, hogy ha-
dakozás talál lenni.* Eleganter conſtruitur
cum *ut*, aut *ne non* in iis, quæ fieri vo-
lumus, vel cum *ne* in iis, quæ nolumus.
v.g. Vereor, ut placari poſſit. *Bojmſze
da ga' nebude mochi utaſiti*, ali *pomiriti*.
Ich beſorge, er möchte nicht verſöhnet
vverden. *Félek azon, hogy meg-nem bé-
kéllik.* Vereor, ne facias. *Jaſze bojim, da
ti to uchiniſs.* Ich fürchte du vverdeſt es
thun. *Félek hogy ezt tselekedendő leſzeſz.*
Hactenus *Cic.* vereri alicujus. *pro* vereri
aliquem *Terent.* 2. Accipitur pro *Dubito*.
verebar, quorſum evaderet. *Terent.* Quod
ſcribis, vereor, quid ſit. *Cic* 3. Non ve-
reor, ne non hoc fiat: *h.e.* Certus ſum hoc
futurum. *Cic.*

Vĕrētrum, i, n. Sveton. *v. Penis N. 1.*

Vergĭliæ, (*non nullis* virgiliæ.) arum. f. Cic.
v. *Plejades.*

Vergo, is, ĕre, (Neu. *vel rectius* Act.) *Synon.*
Propendeo, Declino, Inclino, Specto. *Na-
giblyemſze, nagnyenſzem, obernyen jeſzem,
puzim.* Mich neige, ſencke, lenge, ich bin ge-
neigt. *Hajlok. félre dűlök, hajlott vagyok.*
Regio in ſeptentrionem vergit. Niſi Bruti
auxilium ad Italiam vergere, quàm ad Aſiam
maluiſſemus. *Cic.* Hinc *Transl.* Nox ver-
git ad lucem. *Curt.* Ætas vergit. *Tacit.*

Veridice, *Adv.* Ammian. v. *Veraciter.*

Vērĭdĭcus, a, um. Cic. *Iſztinu govorechi.*
Wahrhafftiglich redend, der die Warheit
redet. *Igaz-mondó.* v. *Verax.*

✝ Vērĭfico, as, avi, atum, (Act.) *Iſztinzko chi-
nim, iſztinu zpunuiem, doiſztinivam,* Inf.
doiſztiniti. Wahrhafftig mache, bevveiſe.
Igazá téſzem, Igaznak lenni mútatom. v.
Demonſtro, confirmo N. 1. &c.

Vērĭlŏquium, ii, n. *Iſztinito govorenye, Pra-
vo-rechje.* Wahrhaffte erzehlung, e. Wahr-
heits-Rede. *Igaz-mondás.* Hujus vocis
novitatem ſe fugere ait. Cic. *in Top. c. 8.*

Vērĭsĭmĭlis, le, Cic. *Iſztini ſzpodoben, iſzti-
no-podobni, iſztino-prilichni.* der Wahr-
heit ähnlich, vvahrſcheinlich. *Igaz ſzabá-
sú, igazſághoz haſonló.* v. *Probabilis N. 1.*

Verisimilitĕr, *Adv.* Apulej. *Iſztini ſzpodobno,
iſztino-prilichno.* der Wahrheit gleich.
Igaz ſzabáſúképen. Item v. *Credibiliter.*

Verisimilitūdo, inis, f. *rectius diviſim uſur-
patur.* Cic. *Iſztini ſzpodobnoſzt, iſztino-
prilichnoszt, pravo-podobnoszt.* e. Wahr-
ſcheinlichkeit, glaubvvürdigkeit. *Igazhoz
haſonlatoſság, hihetőség.* v. *Probabilitas.*

Vērĭtas, atis, f. Cic. *Iſztina iſztinoszt.* e. Wahr-
heit. *Igazſág.* Item v. *Æquitas.* 2. à *Plinio*
ponitur pro *veracitate.*

Vērĭverbium, ii, n. Plaut. v. *Verilequium.*

Vermiculāte, *Adv.* Quintil. *Synon.* Opere
vermiculato. *Z-vlojénem delom.* Mit ein-
gelegter arbeit. *Kérakott munkaképen.*

Vermiculātio, onis, f. Plin. *Chervo-jedina,
od chervoo zijdenye.* r Schaden von vvür-
men in früchten *oder* bäumen. *Meg-fér-
gesedés.*

Vermĭcŭlātus, a, um. *Chervio, chervo-jeden.*
Würmicht, vvurmſtichig, vvurm-freſſigt,
Férges, meg-férgesedett. 2. Transl. *Dro-
bno-vloſen, z-drobnem delom nakinchen,
piſzano-vloſenoga dela.* Gevvürmlet, mit
eingelegter arbeit geziehret, von eingeleg-
ter arbeit. *Rakott, bérakott, kitarkázott.*
Opus vermiculatum. *Plin.* Emblema, Pa-
vimentum vermiculatum. *Cic.*

Vermĭcŭlor, aris, ātus ſum, (Dep.) Plin.
*Ocheroviujemſze, od chervoo ſze zijdam,
chervio jeſzem, z-chervmi vervim,* ali
kipim. Wurm-ſtichig vverde, ich bin vvür-
micht. *Megfergeſedem, férges vagyok.*

Vermĭcŭlōſus, a, um. Pallad. *Chervio, pun
chervoo,* ali *gliſzt.* Wurmicht, voll vvür-
mer. *Férges, Nyüves.*

Vermĭcŭlus, i, m. Plin. *Chervek, Chervichek.*
s. Würmlein. *Fergetske.*

Vermĭna, inum, n. *plur.* Celſ. v. *Tormina.*

Vermino, as, avi, atum. (Neu.) Senec. *Ocher-
vlyujemſze,* Inf. *ochervitiſze. Chervi imam,
gliſzte imam, griz od gliſzt terpim.* Die
vvürmen habe, das Bauchgrimen habe.
Fergeim vannak: Fergetől, vagy *geleſz-
tától izgattatom.* Nonnunquam accipitur
generatim *pro* torqueri, cruciari. v. *Ver-
minor.*

Vermĭnor, ari, atus ſum. (Dep.) Pompon.
apud Non. *Synon.* ventris torminibus ve-
xor, torqueor, crucior. *Terbuh me' boli,
griz imam, zavianye terbuha terpim.*
Wehetagen, *oder* das Bauchgrimen habe.
Haſam fái, has tekerést ſzenvedek.

Vermĭnōſus, a, um. Plin. v. *Vermiculoſus,
vermiculatus N. 1.*

Vermis, is, m. Plin. *Cherv.* r. Wurm. *Féreg,
Nyű.*

Verna, æ, *com.* Cic. *Zleſenik, iz ſzuſzanyke*
ali *domáchе dekle rodyen ſzluga, Domachi-
na.* Leibeigner Knecht, einheimiſch geboh-
ren. *Hazunknál ſzuletett ſzolga, ſzolgáló.*

Vernācŭlus, a, um. Cic. *Domo-rodni, Domo-
vinzki.*

vinzki. Einheimiſch, einländiſch. *Házunknál ſzületett, termett.* v. *Domeſticus.* Lingua vernacula. v. *Lingva nativa* in *Nativus.*

Vernālis, le. *Manil.* v. *Vernus.* 2. v. *Vernilis.*

Vernātio, onis, f. Plin. *Szláchenye ſztáre káchje kóſe na protuletje.* e. Ablegung der Schlangen-haut. *Kigyó vetkezéſe kikeletkor.* 2. *Szlechena káchja kóſa.* e. Abgeſtreiffte Schlangen-haut. *Kigyónak elhánytt ó bőre.* 3. *Protuletenye, protuletja hivanye.* e. Frühling-vverdung. *Kikelet kezdéſe.*

Vernīlis. *Quidam leg.* Vernālis, le. Tacit. *Zleſenichki, Domo-rodno ſzluzbeni.* Zum leibeignen knechten gehörig. *Rabhoz-,* vagy *ſzolgához illendő.* v. *Servilis.* Metalepticè v. *Scurrilis.*

Vernīlitas, atis, f. Senec. v. *Scurrilitas.* Eſt, qui legat *Vernalitas.*

Vernilitĕr, *Adv.* Horat. *Synon.* More vernarum. *Na náchin domo-rodnih ſzlúg.* Wie ein leibeigner Knecht. *Rabképen.* v. *Serviliter, ſcurriliter, adulanter.* Nonnulli leg. *Vernaliter.*

† Vernix, īcis, f. *Szvetleszt dodajuche omazilo, zklechja maſzt.* peregr. *Firnaiſs.* r. Fürniſs, fürneiſs. *Fényeséget adó feſték.* peregr. *Firnáiſz.*

Verno, as, avi, atum. (Neu.) Ovid. *Protuletimſze, zelenimſze, czvetem.* Grüne, Blühe. *Kikelek, virágzom.* v. *Frondeo, frondeſco, germino, pullulaſco, pullulo N. 1.* Impers. *vernat.* Plin. *Protuletje je.* Es iſt Frühling. *Kikelet van.* Apes vernant. Colum. *Pchelesze roje, Méd delati pochinyaju.* Die Bienen Schvvärmen. *A' méh rajzig, mézet kezdnek gyüjteni.* Aves vernant. Ovid. *Ptícze popevati pochinyaju.* Die vögel fangen an zu ſingen. *A' madarak énekelni kezdnek.* Angvis vernat. Plin. *Kacha ſztáru kóſu ſzlácbi.* Die Schlange legt die alte haut ab. *A' kigyó vetkezik.* 2. Transl. Cùm tibi vernarent dubia lanugine malæ. Martial. *Kada ti je brada pochela ráſzti.* Da dir der Bart zu vvachſen anfieng. *Mikor néked a' ſzakálad nőni kezdett.*

Vernŭla, æ, com. Plin. *Parvus verna.*

Vernum, i, n. *Subſtantivè.* Plin. v. *Ver.*

Vernus, a, um. Cic. *Protuletni, promalietni.* Frühjärig, dem frühling *oder* lentzen eigen. *Tavaſzi, kikeleti.*

Vērō, & vērŏ, *Adv.* v. *Sanè N. 1.* Nonne igitur ſapiens? minimè verò. *Cic.* Neque verò huic tantæ multitudini deero. *Id.* 2. Eſt *Conj.* & poſt ponitur. v. *Sed, autem N. 1.* At verò hæc tua juſtitia floreſcet quotidie magis. *Id. pro Marcel. c. 4.*

Vērōnīca, æ, f. Botan. *Veronika, baznovita tráva.* r. Ehren-preiſs, ein Kraut. *Veronika fü.*

Vero ſimilis, &c. v. *Veriſimilis.*

Verpa, æ, f. Martial. v. *Penis N. 2.*

Verres, is, m. Varr. *Neroſztecz, nezkoplyeni praſzecz.* r. Borg, unbeſchnittener eber. *Ártány, kan diſznó.*

Verrīcŭlātus, a, um. v. *Reticulatus.* Falcibus verriculatis ſecare. *Colum.* Alii aliter legunt.

Verrīcŭlum, i, n. Valer. Max. *Vlak, ribja mreſa.* r. Zug-garn, Fiſcher-garn. *Szák, halfogó háló.* Item v. *Scopula, ſcopa.*

Verrīnus, a, um. Plin. *Neroſztchen, od neroſztecza.* Dem unbeſchnittenen eber gehörig. *Ártányi, kani.*

Verro, is, ĕre, verri, verſum, (Act.) Cic. *Pometam,* Inf. *pometati, pomeſzti.* Kehre. *Megſeprem.* v. *Everro N. 1.* 2. *poëticè* Æquora verrere: *pro* navigare. *Virg.*

Verrūca, æ, f. Plin. *Bradavka, bradavicza,* e. Wartze. *Szömöltsö, Sömöltsö, ſzümöltsö.*

Verrūcāria, æ, f. Plin. *Bradavkinyak, ſztanovita tráva, od koje ſzoka bradavicze prehajaju.* s. Sonnen-vvirbel-kraut, vvartzen-kraut, ſo die Wartzen vertreibt. *Napra nézó fü, ſzömölts veſztő fü.*

Verrucōſus, a, um. Cic. *Bradavkazt, pun bradavicz.* Wartzigt, voll Wartzen. *Sömöltsös.*

Verrūcŭla, æ, f. Colum. *Bradavchicza.* s. Wärtzlein. *Sömöltsötske.*

Verrunco, as, (Act. & Neu. *Obſol.*) Cic. *ex* Poëta. v. *Verto, Succedo N. 2. Obvenio N. 1. Cedo N. 2.* Propinqua hæc bene verruncent populo: *pro* cedant, ſuccedant, eveniant. *Cic. 1. de Divin. c. 22. ex antiquo Poëta.* Uti ea mihi, populóque Rom. Dii bene verruncent: *pro* vertant. *Liv.*

Versābilis, le, Senec. v. *Verſatilis.*

Versābundus, a, um. *Szim-tamſze vertechi, obrachajuchi.* Das ſich hin und her vvendet. *Ide 's-tova forgó.* Sidera verſabunda. *Vitruv.*

Versātilis, le. *Obernutio, vertiv, obrachlyiv, za obrachanye prikladen, kaiſze labko obráchaa.* Leichtlich umzuvvenden, *oder* zudrehen. *Könnyen forgatható.* Acies verſatilis. *Curt.* Mola verſatilis. *Plin.* Item *Transl.* v. *Mutabilis, Inconſtans.* Ingenium verſatile. *Liv.*

Versātio, onis, f. Senec. *Obráchanye.* e. Umvvendung. *Forgatás.*

Versātus, a, um. *Partic. Paſſ. à Verſo.* Plin.

Vechkrat obernyen, preobernyen. Offt umgekert. *Gyakran forgatott.* Bellum terra, mariſque verſatum: *h. e.* geſtum, actum. *Cic* 2. Eſt *Partic Activæ ſignif. à Dep.* verſor. v. *Exercitus, peritus, practicus.* Homo in hac cauſa multum, & ſæpe verſatus. *Cic.*

Versicŏlor, ōris, *om.* Cic. v. *Multicolor.*

Versicŭlus, i, m. *Szloſno-peſzmicza, Rêdak.* Kleiner vers. *Verſetske.* Epiſtolæ verſiculus: *h. e.* brevis conſtructio, aut textus. *Cic.*

Verſificātio, onis, f. Quintil. *Peſzmo-ſzlaganye.* e. Vers-dichtung. *Vers ſzerzés*

Verſificātor, oris, m. Quintil. *Peſzmo-ſzlagavecz, Rêdko-delavecz.* r. Vers-Macher. *Vers-ſzerzö.*

Versifico, as, avi, atum. (Neu.) Quintil. *Peſzme ſzlaſem.* Inf. *ſzlagati.* Die verſe mache. *Verſeket ſzerzek.*

Verſio, onis, f. Plin. *Obernenye, preobrachanye.* e. Wendung, überſetzung. *Fordítás.*

Versĭpellis, le, Plaut. *Kóſu ali licze premenyajuchi.* Das ſeine haut und geſtalt verändert. *Börét* vagy *formáját változtató.* Transl. v. *Verſutus.*

Verſo, as, avi, atum. (Act. *Freq. à* verto.) *Szim-tam obrácham, preorácham, guſztokrat obrácham.* Hin- und her kehre, offt kehre und vvende. *Forgatom.* Item v. *Volvo N.* 1. *gyro, circumago, converſo.* Saxum, orbem ſaltatorium verſare. 2. *Transl.* Cauſas verſare: *pro* tractare, pertractare. Mentem ſuam ad fraudem verſare: *pro* vertere, convertere, transferre, adjicere, applicare. Homo acutus, cauſam non obtinens, verba cœpit verſare: *pro* mutare. Hactenus *Cic.* Animo *vel* in animo ſecum verſare: *pro* cogitare, conſiderare, perpendere. Patrum animos cupido verſabat: *pro* agitabat, angebat. Animum alicujus in omnem partem verſare: *h. e.* omnibus modis ſolicitare, flectere conari. *Liv.* Multum domi antè verſandi ſunt teſtes: *h. e.* examinandi, exercendi. *Quintil.* Dolos verſare: *pro* machinari, moliri, meditari, ſtruere. *Virg.*

Verſor, aris, ātus ſum, (Dep.) *Zadersávamſze, vu poſzlu jeſzem, okol chefza obhajam.* Mich aufhalte, ich bin beſchäfftiget, vvomit umgehe. *Tartózom, rajta vagyok, foglalatoskodom, forgódok.* Item v. *Converſor, Obverſor, Dego N.* 1. *&* 2. *Moror N.* 1. *ſum N.* 1. *Tracto N.* 3. *&* 5. *&c.* In Sicilia verſari: *pro* morari, moras trahere, frequentem eſſe, agere. Cum aliquo verſari: *pro* converſari, vivere, conſveſcere, degere. In clariſſima luce verſari: In ore vulgi verſari: *pro* eſſe. In aliqua arte verſari: *eſt* alicui arti ſtudere, operam dare, inſudare: *vel* ejuſmodi artem exercere, profiteri. Ante *vel* ob oculos alicui verſari: *Item* in animo alicui verſari: *pro* obverſari, occurrere, apparere, eſſe. In veri inveſtigatione verſari: *pro* occupatum eſſe. In errore verſari: *h. e.* errori inhærere, adhærere. Ita *Cic.* In adminiſtratione Reip. præclariſſimè verſari: *pro* ſe gerere. *Quintil.*

Versōria, & vorſoria, æ f. *Vuſe z-kojemſze jadro ravna, y obracha.* s. Seil, damit man den ſegel ziehet, und nach der lufft richtet. *Kötél mellyel a' vitorla igazgattatik, és forgattatik.* Hinc *Transl.* Capere verſoriam: *pro* reverti, mutare ſententiam, ab aliqua re deſiſtere, &c. *Plaut.*

Versōrius, a, um. Plaut. *Obrachajuchi, za obráchanye haſznovit.* Umvvendend, zum unvvenden dienlich. *Forgató, forgatni-való.*

Verſum, *Præp.* Plaut. *Preti, naproti, k-.* Gegen, Gegenüber. *Felé.* Cœpi rurſum verſum illas accedere. *Id.*

Versūra, æ, f. *Obernenye, preobernenye, obratenye.* e. Umkehrung, verkehrung, umvvendung. *Fordúlás, fordítás.* Facere verſuram; *h. e.* Pecuniam mutuam ab uno accipere, qua alteri creditori ſatisfiat. *Cic.* Solvere verſuram. *Terent.* Item Alicui aliquid verſurâ ſolvere: *pro* Satisfacere creditori eâ pecuniâ, quæ iterum, à novo creditore, idque majore fœnore, mutua ſit accepta. *Cic.*

Versus, ûs, m. Cic. v. *Rhytmus.* Dicitur etiam generatim de omni linea, quam in ſcribendo ducimus. 2. Propriè v. *Sulcus.* Ita *Plin.*

Verſus, a, um, à *Verror.* Plaut. *Zmeten, pometen.* Ausgekehrt. *Sepertetett, ſeprett.*

Verſus, a, um, à *vertor.* Cic. *Obernyen, preobernyen.* Gekehrt, verkehrt, umgevvendet. *Fordított, fordúlt.* Omnia in pejorem partem verſa: *h. e.* mutata, converſa. *Id.* Totus in Perſea verſus pater: *h. e.* propenſus, tranſlatâ in Perſeum omni benevolentiâ. *Liv.* Oratio verſa, *vel* vorſa: *Synon.* Oratio vincta, metro ligata. *Zvezano*, iliti *peſzmo-ſzloſno govorenye.* Gebundene rede. *Kötött beſzéd.* Apulej.

Verſus, *Præp.* Accuſativo ſervit, eique ferè poſponitur. v. *Verſum.* Romam verſus ire. *Proti Rimu iti.* Auf Rom zu gehen. *Roma fele menni.* Ad occidentem verſus. *K-ſzunchene-*

chenomu zabodu, *naprot zabodu*. Gegen Niedergang der Sonnen. *Napnyúgot felé.* 2. Ponitur *adverbialiter* : *e.g.* Surſum verſus. *Na gornyu ſztran*, *zverhu ſzebe*, *proti gornyemu kraju*. Hinaufvverths, überſich. *Fel-felé.* Ita *Cic.* Deorſum verſus. *Na dolnyu ſztran*, *pòd-ſze. &c.* v. *Deorſum.* Ita *Cato.* Utroque versùs. *Na obodve ſztráne*, *na obodva kraja*, *proti jedni y drugi ſztrani.* Auf beyde ſeiten, Beyderſeits. *Mind a' két felé.* Ita *Gell.* Quaqua verſus, & quoque verſus. v. *ſuis locis.*

Versūtè, *Adv.* Cic. v. *Callidè*, *aſtutè*, *doloſè.*

✝ Versūtĭa, æ, f. v. *Calliditas.*

Versūtĭlŏquus, a, um. Cic. *Vkanlyivo*, *chalarno*, *s'egavo govorechi*, *Preſgàn vu govorenyu.* Liſtig und ſpitzfündig im reden. *Ravaſzon beſzélő.*

Versūtus, a, um. Cic. v. *Aſtutus*, *vafer.*

Vertăgus, i, m. Martial. *Hert.* r. Wind-hund, Wind-ſpiel, Jagd-hund. *Agár*, *vadáſzó eb.*

Vertĕbra, æ, f. Cels. *Zgibicza*, *gibicza herbtene koſzti.* r. Wirbel am Ruckgrad. *Hát gerintznek tſigái.* Transfertur etiam ad alia.

Vertĕbrātus, a, um. Plin. *Zgibicze imajuchi*, *Herbtenoj koſzti ſzpodoben.* Gelenckig: vvie ein vvirbel *oder* gelenck, geſtaltet: dem ruckgrad gleich. *Hát gerintz formájú.*

Vertex, ĭcis, m. Cic. *Teme*, *verhunecz glave.* r. Wirbel auf dem Kopff, r. Scheidel. *A' fönei teteje.* Et generatim v. *Cacumen*, *Apex N* 1. *Summitas.* 2. Speciatim v. *Polus N.* 1. Extremúſque adeò duplici de cardine vertex Dicitur eſſe polus. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 41. *ex Poëta.* 3. v. *Vortex.* Antiqui enim *Vortex* pro *vertex*, ſicut *Vorto* pro *verto* ſcribebant. Uſus tamen obtinuit, ut *vertex* per *e* ſcribatur, dum rei cujuſpiam ſummitas, *vortex* verò per *o*, dum aëris, aut aquæ gyrus, & turbo ſignificandus eſt.

Vertĭbŭlum, i, n. Lactant. v. *Vertebra.*

Verticillus, (Quidam legunt *Verticillum.*) i, m. Plin. *Vreteno*, *kolovrat.* r. Spinvvirtel, &c. *Pereſzlen. &c.* v. *Fuſus*, *Rhombus N.* 1. *&c.*

Vertĭcordĭus, a, um. *Szerdcze preobrachajuchi.* Der das Hertz ändert. *Szív meg-változtató*, *megfordító.* Simulacrum veneris verticordiæ. *Valer. Max.*

Vertĭcōſus, *rectiùs* vorticoſus, a, um. *Srelaſzt*, *pun poſiraliſch.* Wirblicht, voll vvirbel. *Örvényes.* Amnis verticoſus. *Liv.*

Vertĭcŭla, æ, f. Feſt. v. *Articulus.* Item v. *Vertebra.* Lucil. *apud* Non. Item v. *Verticillus.* Catull.

Vertĭcŭlum, i, n. Catull. v. *Verticillus.*

Vertīgĭnōſus, a, um. Plin. *Omamlyiv*, *vertoglav*, *vertulyazt*, *vertulyav.* Den Schvvindel habend. *Szédelgő.*

Vertīgo, ĭnis, f. Plin. v. *Rotatio*, *converſio.* 2. Speciatim : *Omamicza*, *verto-glavicza*, *verto-glavje.* r. Haupt-Schvvindel. *Szédelgés.*

Verto, is, ĕre, verti, verſum. (Act.) Cic. *Obrácham*, *obernujem*, *vertim.* Umkehre, Wende, Drehe. *Fordítom*, *tſavarítom*, *terengetem.* v. *Converto*, *muto.* Solum vertere, *Zemlyu preorachati*, *orati.* Ackern. *Szántani.* Transl. *Sztan premeniti*, *vu drugu ſze domovinu poſztaviti*, *iz ſzvoje domovine oditi*, *pobechi.* Die vorige vvohnung, *oder* das vatterland verlaſſen. *Hazájából kibújdoſni.* Exilii causâ ſolum vertere. *idem.* Platonem latinè vertere: *pro* reddere, transferre. *Platonova piſzma na diachki jezik obernuti.* Platonis Schrifften ins latein überſetzen. *Plátó íráſit deákra megfordítani.* Terga hoſtibus vertere: *pro* fugere. Alicui aliquid vitio, crimini vertere: *pro* tribuere. Cauſas adverſorum in DEOS vertere: *h.e.* Diis tribuere, imputare. Res in diſcrimine vertitur: *pro* verſatur. In eo res tota vertitur: *pro* eſt, conſiſtit, poſita, *vel* ſita eſt. Omnia vertere: *pro* deſtruere, evertere. Pecuniæ partem ad ſe vertere: *pro* in ſuum uſum convertere, redigere. Omnium oculos in ſe vertere: *pro* convertere, Omnes in ſui admirationem trahere. Quo ſe verteret, non habebat: *pro* quo confugeret, quo ſe reciperet. *Niſze imal kam vtechi*, *obernuti.* Er hat keine zuflucht gehabt. *Nem vòltt a' kibez folyamodott volna.* Aliquid in rem ſuam vertere. *Kaj za ſzvoju haſzen obernuti*, *kakvo dugovanye za ſze' obernuti.* Etvvas für ſich vvenden. *Valamit maga háſznára fordítani.* In aliquem iras vertere. *Na kôgajze razſzerditi.* Wider einen zornig vverden. *Valakire megharagudni.* Aliquem in fugam vertere. *Kôga vu bèg natirati.* Einen in die flucht treiben. *Valakit futáſra kinſzeríteni.* Jam fortuna verterat. *Jur ſze je bila ſzrecha preobernula.* Das glück hate ſich ſchon verändert gehabt. *Már megfordúltt vala a' ſzerentſe.* Quod tibi bene vertat: *pro* ſuccedat, eveniat. *Bogti' daj ſzrechu vu tom.* Gott gebe dir Glück da zu: vvolte gott, das es vvohl ablauffen möge, *oder* vvohl gelinge. *Adja Iſten jódra.* Annus ver-

vertens. *Od pochetka na konetz tekuche letto.* Das umgehende jahr. *Eleitől végig folyó eſztendő.* Ita Cic. Cæſ. Liv. Ex allatis exemplis liquet *verto* ſæpe more Neutrorum uſurpari, ubique tamen *Accuſativum* Activi omiſſum commodè addi poſſe.

Vertumnus, & vortumnus, i, m. Cic. *Krivi Bog neſztalnoſzti, licze premenjajuchi.* r. Abgott der veränderung. *állhatatlanságnak Iſtene, formáját változtató.*

Věrū, n. *Indecl.* (*plur.* verua, uum, ŭbus.) Varr. *Ráſeny.* r. Brat-ſpieſs. *Nyás, nyárs.* 2. v. *Sica, Dolon.* Virg.

Vervactum, i, n. Plin. *Praha, nyiva na protuletje zpraſſena, ali zoràna za doſduchu jeſzen.* r. Brach-acker, gebrachtes feld. *Ugar-föld, nyugodtt-föld.*

Věrūcŭlum, i, n. Plin. *Raſnyichek.* s. Brat-ſpieſslein. *Nyárſatska.*

Vervēcĕus, a, um. *Bravu ſpodoben.* Wie ein hammel *oder* ſchöps geſtaltett. *Ürü formájú.* Jupiter verveceus. *Arnob.*

Vervēcīnus, a, um, Lamprid. *Bravji, bravinzki, skopchji, skopchev.* von hammel, *oder* ſchöps. *ürüi, ürüből-való.*

Vervex, ēcis, m. Cic. *Brav, ochiſztyen skopecz, skopacz.* r. Schöps, Caſtraun, Hammel. *Ürü, herélt-kos, berbets.*

Věruīna, (*perperam* vervina,) æ, f. Plaut. v. *Verutum.*

Vērum, i, n. Cic. v. *Veritas.*

Vērùm, *Conj.* Cic. *Ali, neg, nego.* Aber, allein, ſondern. *De, azért.* v. *Sed.*

Verum enim verò, Cic. v. *Verùm.* Habet tamen majorem vim, quàm *Verùm.*

Vērumtămĕn, Cic. v. *Attamen.*

Vērus, a, um, Cic. *Právi, iſztinzki, iſztiniti.* Wahr, vvahrhafftig. *Igaz.* Item v. *Juſtus, veridicus.*

Vērūtum, i, n. Cæſ. *Dardicza, mala prebada za hitanye.* s. Wurff-ſpieſslein. *Vaſas dárdatska.* v. *Jaculum N. 1. hajta.*

Vēsānĭa, æ, f. Horat. v. *Inſania, amentia, furor.*

Vēsānus, a, um. Cic. v. *Inſanus N. 2. Demens, amens, furialis, furioſus.*

Vēsānio, is, ire, īvi, ītum (Neu.) v. *Dementio, inſanio, ſævio.* vento veſaniente. *Catul.*

Veſca, æ, f. Servius. *Pavuchina.* s. Spinn-gevveb. *Pók-háló.*

Veſcor, ĕris, veſci. (Dep.) Cic. *Hranimſze, jim.* Eſſe. *Eſzem, élem, étellel élek.*

Veſcŭlus, a, um. *Dim.* à veſcus. Feſt. *Naſzuh, pritenek, nekulike merſſav, mlden.* Etvvas dürr, dünn, und mager. *Valamenyire ſzáraz, öſzödölt, apró, vékony.* v. *Tenellus, minuſculus, minutulus.*

Veſcus, a, um. Plin. v. *Gracilis, Macilentus, Minutus N. 1. Parvus N. 1. Levis N. 1.*

Vēsīca, æ, f. Cic. *Mehùr.* e. Blaſe, Harn-blaſe. *Hólyag, Hojag.*

Vēsīcāria, æ, f. Plin. *Kuſchinyak, Sidovſzka chreſsnya.* e. Juden-kerſche. *Mubartza fü.*

Vēsīcārius, a, um. *Mehùrzki, mehùrni.* Der blaſen gehörig, das in der blaſen iſt. *Hólyagboz-való.* Aqua veſicaria *pro* urina *Marcell. Empir. c.* 26.

Vēsīcātōrium, ii, n. Medic. *Vrachtvo, koje hmanyóchu téla vu mehurcze jako vlèche.* vulgo *Vizigatorium.* e. Blaſen-ziehende artzney, r. zenger. *Teſtnek mérgeségét hólyaghoz-vonó orvoság.*

Vēsīcŭla, æ, f. Cic. *Mehùrecz, mehurchecz.* s. Bläslein. *Hójagotska.*

Veſpa, æ, f. Cic. *Oſza.* e. Weſpe. *Darás.*

Veſpĕr, ĕris, m. Cic. v. *Veſpera.* 2. v. *Heſperus.* Ita *Plin. Horat.* &c.

Veſpĕr, ĕra, um. Plin. v. *Veſpertinus.*

Veſpĕra, æ, f. Cic. *Vecher.* r. Abend. *Eſtve.*

Veſpĕrālis, le, Solin. v. *Veſpertinus.*

Veſpĕraſcit, ēbat, *Terent.* &

Veſpĕrat, ābat, āvit. *Impers.* Gell. *Smmarknyivaſze,* Præt. *ſzmarknulo ſze je: Mrákbijſze, vecherſze priblisáva, naſztaje.* Es vvird abend. *Eſtveledik.* v. *Inveſperaſcit.*

Veſpĕrĕ, *Abl. abſolutè poſitus.* &

Veſpĕrī, *Adv.* Cic. *k vecheru, v-vécher.* Abends, zur Abends-zeit. *Eſtve.*

Veſpertilio, onis, m. Varr. *Siſzmiſs, glilyak, miſſpotopir, piracz.* e. Fleder-mauſs, ſpeck-mauſs. *Denevér, tenevér, pupenevér, ſzárnyas egér.* Transl. v. *Lucifuga, noctivagus.*

Veſpertinus, a, um. Cic. *Vecherni.* Abendlich, zur abend-zeit gehörig. *Eſtveli.* 2. v. *Occidentalis.* Horat.

Veſpĕrūgo, inis, f. Plaut. v. *Heſperus.*

Veſpĕrus, i, m. Cic. Horat. v. *Veſper.*

Veſpīcēs, cum, f. *plur.* Feſt. *Guſzto germovje, s'ikarje.* Dick ſtehende geſträuche. *Sürü bokrok.*

Veſpillo, ōnis, m. Svet. v. *Sandapilarius.*

Veſta, æ, f. Cic. Uxor Cœli, Mater Saturni. Hæc eadem etiam dicitur *Ops, Terra, Tellus, Cybele, Berecynthia, Rhea, Mater magna, Mater Deorum, Mater Idæa, Mater phrygia.* Virginem permanſiſſe fingit *Ovidius.*

Veſtāles, um, f. *plur.* Nobiliſſimæ apud Trojanos, Albanos, & Romanos virgines Ve-

ſta

Digitized by Google

ſtæ cultui dicatæ, quæ ignem ſacrum publicum totius urbis, & populi curabant. *Cic.*

Veſtālia, (*Scil.* feſta.) ium, n. *plur.* Feſta Veſtæ ſacra. *Varr.*

Veſtālis, le, *Ad Veſtam pertinens.* Foci veſtales. *Lucan.*

Veſtalis, is, f. (*Scil.* virgo.) *Liv.* Cultui Veſtæ dicata virgo.

Veſtĕr, a, um. Cic. *Vaſs.* Euer. *Tiltek.*

Veſtiārium, ii, n. Plin. *Opravnicza, meſzto za chuvanye ali prodavanye oprave.* s. Ort, vvo kleider aufbehalten, *oder* zum verkauff aufgehenckt vverden: r. Kleider-kalter, e. kleider kammer. *peregr.* Garderobbe. *Öltözet tartó láda, Ruba árúló hely.*

Veſtiārius, a, um. Cato. *Opravni, prateſni, opravi ſzliſſajuchi.* Zum Kleidern gehörig. *Rubához-való.*

Veſtiarius, ii, m. Ulp. *Szkerbitel oprave, terſeczz-opravum.* r. Kleider-Sorger, Kleider-krämer, Trödler. *Rubára gondviſelő, Rubá árros.*

Veſtibŭlum, i, n. Gell. *Predvratje.* r. eingang ins haus, r. platz vor der thür. *Ajtóelött-való hely.* v. *Atrium.* Inter hæc tamen clarè diſtinguit *Vitruvius.* 2. Transl. ſumitur *pro* ingreſſu, aditu. *Cic.*

Veſtĭceps, cĭpis, *om.* Gell. *Synon.* Pubeſcens. *Màh puſztyajuchi, pavulicze y brádu dobivajuchi.* Den bart bekommend. *Szőrösödő.* v. *Pubes.*

Veſtĭcontŭbernium, ii, n. *Petron.* Concubitus duorum ſub eadem veſte.

Veſtĭcŭla, æ, f. Paul. JCtus. *Opravicza.* s. Kleidlein. *Rubácska.* v. *Togula, tunicula.*

Veſtigātio, onis, f. Cic. v. *Inveſtigatio, venatio N. 1.*

Veſtigātor, oris, m. *Varr.* v. *Inveſtigator, venator.*

Veſtigĭum, ii, n. *Trăg, ſzlèd, ſztupaj, ſztupina.* r. Fuſsſtapff, e. ſpuhr. *Láb-nyom, Talp-nyom.* Alicujus veſtigia perſequi, premere: *Item* Alicuius veſtigiis ingredi, *Transl.* ponitur pro *imitari aliquem.* 2. Metonymicè v. *Planta N. 2.* Qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos Antipodas vocatis. 3 Metaph. v. *Signum N. 1. Monumentum.* Extant veſtigia ſceleris. 4. Transl. v. *Momentum N. 2.* Eodem temporis veſtigio. *Hinc* E veſtigio. v. in E, & alibi ſuo loco. *Cic.*

Veſtigo, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Po ſzlèdu iſchem.* Spühre, nachſpüre. *Nyomozom.* v. *Inveſtigo.* Feras veſtigare: *pro* venari.

Veſtīmentum, i, n. Cic. v. *Veſtis N, 1.*

Veſtio, is, īre, īvi, itum. (Act.) Cic. *Oprávlyam.* Kleide. *Rubázom, Felöltöztetem,* v. *Inveſtio N. 1.* 2. *Transl.* Tabulis parietes veſtire: *pro* velare, ornare, munire, tegere. *Id. 6. Verr. c. 55.* Montes ſylvis veſtiti. *Liv.*

Veſtīplĭca, æ, f. Quintil. v. *Sarcinatrix.*

Veſtis, is, f. Cic. *Halyina, halya, odecha, prater.* s. Kleid, e. Kleidung. *Ruha, rubázat, öltözet.* v. *Inveſtimentum.* 2. *Transl.* Molli pubeſcere veſte: *h. e.* lanugine. *Lucret.*

Veſtiſpĭca, æ, f. Non. *Chuvaricza oprave.* e. Kleider-vervvahrerin. *Rubára vigyázóné.*

Veſtiſpĭcus, i, m. Plin. *Chuvàr oprave.* r. Kleider-vervvahrer, Garderobbe. *Rubára vigyázó.*

Veſtitor, oris, m. Lamprid. *Oprávlyavecz, oblácskavecz, ki kôga oprávlya.* Der einen putzet, *oder* anleget, *öltöztető, felkéſzitő,* Item v. *Sartor.*

Veſtītus, ûs, m. Cic. v. *Veſtimentū.* Item *Trans.* v. *Ornamentum N. 1.* Orationis veſtitus. *Id. de cl. Or.*

Veſtrās, ātis, *omn.* Priſcian. *Vaſski, iz vaſſih ſztràn, jeden zmed vaſz, vaſſega naroda, pokolènya. &c.* der eurige, der eurer einer, der aus eurem Vatterland iſt. *Ti félétek, ti féléktek, egy kezületek, hozzátok tartozó.*

Vĕsŭvĭus, ii, m. *Mart.* Mons Campaniæ, paucis leucis ab urbe Neapoli diſcedens, flammas, globóſque igneos eructans.

Vĕtātio, onis, f. *Prepovèdanye.* e. Verbiethung. *Megtiltás.*

Vĕtĕr, ĕris, *Obſol.* Hinc *veterior, veterrimus:* uſitati gradus. v. *Vetus.*

Vĕtĕrāmenta, ōrum, n. *plur.* Svet. *Sztarina vſzakojachka, Czanyki ſztára oprava.* Allerley altes gerümpel, alter hausrath, e. Trödel-kram, alte kleider. *Minde féle ó dolog, amint ó házi eſzköz, kopott marha.*

Veteramentārius, a, um. Svet. *Sztarinzki.* Dem alten hausrath gehörig. *ó dolgokhoz-való.*

Veteramentārius, (*Scil.* Sutor.) ii, m. Svet. *Sztarine kerpar, ſztarino-kerpavecz.* der alte kleider flicker, Schuhflicker, Altreuſs. *Foldozó varga.* v. *Sarcinator.*

Vĕtĕrānus, a, um. *Sztári, ſztar y zvuchen.* Alt und abgericht. *Régi, vén és tanúlt.* Milites veterani. Cic. Item generatim v. *Vetus.* Veterana vitis, Pecus veteranum. *Colum.*

Vĕtĕrārium, (*quidam leg.* Vĕtĕrānum, i, n.) ii, n. *Senec.* Locus, ubi quidpiam in vetuſtatem reponitur. v. *Repoſitorium, granarium, horreum. &c.*

Vĕtĕraſco, is, ĕre, (Neu. inch.) Cic. *Sztar bivam,*

Digitized by Google

bivam, *ſztarimſze*. Alt vverde, Altere. *Aggom*, *megavúlok*. v. *Inveteraſco*, *ſeneſco*.

Vĕtĕrātor, oris, m. Cic. *Sztaro-s'egav*, *liſzicbaſzt*, *y okanlyiv cblovek*: *Preſgàn okanitel*: *ſztara liſziczа*. r. Durchtriebener ſchalck, ein alter ſchlauer fuchs *oder* betrüger. *Vén és ravaſz ember*, *Jótsaló*, *vén és ravaſz róka*.

Veteratoriè, *Adv*. Cic. v. *Verſutè*.

Vĕtĕrātōrĭus, a, um. Cic. v. *Verſutus*.

Veterātrix, īcis, f. Apulej. *Sztaro-s'egava y liſzicbaſzta ſena*, *Zoucbena cziganicza*: *okanlyiva liſzicza*. Ein altes ſchlaues vveib: durchtriebene betrügerin. *Vén és ravaſz aſzſzony*, *Jótſaloné*.

Veterātus, a, um, v. *Inveteratus*. Caſeus veteratus. *Scribon. Larg*.

Vĕtĕrīnārius, ii, m. (*Scil.* medicus) Colum. *Sivino-vràcb*, *ſivinzki vracbitel* ali *likàr*, r. Vieh-artzt. *Barom orvos*.

Veterinarius, a, um. *Synon*. Pertinens ad veterinarios, *vel* ad veterina animalia. *v. g.* Medicinæ veterinariæ. *Colum*

Vĕtĕrīnus, a, um. *Tovorni*. Laſt-tragend. *Tereh hordozó*. v. *Vectarius*, *Clitellarius*. Ungulæ veterino tantùm generi renaſcuntur. *Plin*. Hujusmodi ſunt *Equi*, *muli*, *aſini*.

Vĕternōsĭtas, atis, f. *Fulgent*. v. *Veternus*.

Vĕternōſus, a, um. Plin. v. *Lethargicus N.* 1. 2. *Transl*. Senex veternoſus: *h. e.* lentiſſimus, extremè ſegnis, & langvidus. *Terent*.

Vĕternus, i, m. Plin. *Szany*, *mèrtvillo*, *mèrtvecbko ſſpànye*, *ſzenyo-bolya*, *prevelika poſzpanoſzt*. e. Schlaffſchut. *Mély álomba-ejtő betegség*. Item generatim v. *Somnolentia*. 2. Transl. v. *Socordia*. Cic.

Vĕtĕro, as, avi, atum, (Neu.) Cels. v. *Veteraſco*. Item *Activè* v. *Invetero N.* 1.

Vĕtĭtum, i, n. Ovid. *Prepovedano dugovanye*, *prepoved*. r. Verbot. *Tilalmas*, *Tilálmas dolog*.

Vĕto, as, ui, ĭtum, (Act.) Cic. v. *Probibeo*.

Vĕtōnĭca, *&* Betonica, æ, f. Plin. *Bukvicza*, *ſzerpecz*, vulgo *Betonika*. s. Betonien-kraut. *Seb-fü*.

Vĕtŭla, æ, f. Plaut. v. *Anicula*.

Vĕtŭlus, a, um, (*Dim. à* vetus.) Cic. *Priſztar*, *naſztar*, *dobro pridoben*, *precz-ſztar*. ältlich, zimlich alt. *Vénetske*, *régitske*, *Aggotska*.

Vetulus, i, m. Cic. v. *Seniculus*.

Vĕtŭs, ĕris, *om*. Cic. v. *Priſcus*.

Vĕtuſtās, ātis, f. *Sztarina*, *ſztarovitoſzt*, *ſztaroſzt*. s. Alterthum. *Régiség*, *óság*, *avultság*. Hæc mihi videntur habitura vetuſtatem: *h. e.* diuturnitatem. *Id.* 14. *ep.* 9.

Vetuſtè, *Adv*. Plin. *Sztarovito*, *od negda*, *od ſztarine*. ältlich, von alten her. *Régen*, *avon*. Item v. *Priſcè*.

Vĕtuſteſco, is, ĕre, (Neu. Inch.) Colum. v. *Inveteraſco*.

Vetuſtiſco, is, ere, Non. *idem*.

Vĕtuſtus, a, um, ior, ſſimus. Cic. *Sztarovit*, *ſztarinſzki*, *negdaſſnyi*. ältlich, altvätteriſch. *Régi*, *ó*, *agg*.

† Vĕxa, æ, f. v. *Vexatio*.

Vexābilis, le, Cœl. Aurel. *Oſzmeſſlyiv*, *oſzmebavanya*, *zeſzmebavanya*, *oſzmeiſſnega s'alenya*, *zabavlenya*, *draſenya*, *traplenya vrèden*, Auslachens vverth: zum voppen tauglich; der verdienet geplaget, *oder* gepeiniget zu vverden. *Megnevetbető*, *faggatható*, *gyötrőtbető*.

Vexāmĕn, ĭnis, n. *Lucret.* &

Vexātio, onis, f. Cic. *Zoſzmebávanyem s'alenye*, *nad kim zabavlyanye*, *traplenye*, *muchenye*, *dráſenye*. e. Voppung, Bekümmernuſs, Trillung, Peinigung. *Megnevetésel tréfálás*, *gyötrés*, *boſzintás*, *marás*, *faggatás*. v. *Afflictio*, *Exagitatio*, *Moleſtia*, *Infeſtatio*.

Vexātor, oris, m. Cic. *Oſzmebſſno s'álecz*, *oſmebávavecz*, *draſitel*. Der einen voppet, r. Triller, Quäller. *Boſzintó*, *megtréfoló*, *faggató*. v. *Afflictor*, *infeſtator*, *exagitator*.

Vexātrix, īcis, f. Prudent. *Nevugodna oſzmebavavka*, *trapitelicza*, *zabavavka*, *draſitelicza*. Die einen voppet, beunruhiget: e. Peinigerin, Trillerin, Quällerin. *Megtréfolóné*, *Faggatóné*, *Gyötrőné*, *Boszintóné*.

Vexillārius, ii, m. Tacit. v. *Signifer N.* 1. 2. Milites etiam ex Legionibus delecti ad pugnam *vexillarii* dicebantur. *Id*.

Vexillātio, onis, f. *Suet*. Ala equitum.

Vexillĭfĕr, a, um. Prudent. *Záſztavu noſzechi*. Fähnlein *oder* Standarte tragend. *Záſzló viſelő*. Hinc

Vexillifer, ĕri, m. *Subſtantivè*. v. *Vexillarius N.* 1.

Vexillum, i, n. Cic. *Zaſztava*. e. Fahne Standarte. *Záſzló*.

Vexo, as, avi, atum. (Act.) Cic. v. *Affligo*, *divexo*, *infeſto*, *moleſto*.

Via, æ, f. Cic. *Pùt*, r. Weeg. *Út*, *útſza*. 2. Transl. v. *Methodus*. Certam habere, inire viam aliquid indagandi, & conſequendi. Litigandi vias tradere. *Id.* 3. Rectam inſtas viam: *Transl. pro* veritatem ſequeris, rectè habes, verum loqueris. *Plaut*.

Viālis,

Digitized by Google

Viălis, le, Plaut. v. *Viarius.*

Vians, antis, *om.* Solin. *Putujuchi.* Reiſender. *útazó.*

Viărius, a, um. *Pútni.* Zum Weeg gehörig. *útboz-való.* Ita *Cal. Cic. l. 8. fam. ep. 9.*

Viăticătus, a, um. Plaut. *rectiùs dixeris* viaticô inſtructus. *Na pùt pripraven, ſztroſſek y braſſno imajuchi.* Auf die reiſe mit zehr-geld verſehen. *útra kéſzült, úti költségel elkéſzitetett.* Hinc deducitur.

Viăticor, ări, ătus ſum. (Dep. *Obſol.*) *Sztroſſek y oſztala na pùt potrébna ſzpravlyam.* Mich mit zehr-geld auf die reiſe verſehe. *Költséggel útra kéſzülök.*

Viătĭcŭlum, i, n. Ulp. *Mali pútni ſztroſſek.* Schlechtes reiſe-geld, geringe Weeg-zehrung. *úti költségetske.*

Viătĭcum, i, n. Cic. *Sztroſſek, braſſno na pùt.* e. Weeg-zehrung, s. zehr- *oder* reiſe-geld. *úti költség.*

Viătĭcus, a, um. *Na put dober, za pùt haſznovit.* Auf die reiſe dienlich. *útra haſznos.* Cœna viatica. *Plaut.*

Viător, oris, m. Cic. *Pútnik.* r. Wanderer, Wandersmann, Reiſender. *útazó, útonjáró.*

Viătōrius, a, um. Plin. *Pútnichki, pútniku ſzliſſajuchi.* Dem Wandersmann gehörig. *útonjáróſi.*

Viătrix, īcis, f. Martian. Capel. *Pútnicza, pútna ſena.* e. Wanderin, eine Reiſende. *útonjáróné, útazóné.*

Vibex, īcis, f. Plin. *Znamenyka od vudarcza, modricza, chernyavka.* e. Streich-maſe, Strieme, ſchwüle. *Kék, veresig belye.*

Vĭbrābĭlis, le, Auſon. *Mabliv, Omaſſen, kajſae dà mábati.* Das wohl geſchwungen werden kan. *Megnyomitható, Forgatható.*

Vĭbrāmĕn, ĭnis, n. *Apul.* &

Vĭbrātio, onis, f. Feſt. *Mábanye, Màb.* e. Schwingung. *Rántás, Rázás, Megloditás, Forgatás.*

Vĭbriſſæ, arum, f. *plur.* Feſt. *Dlake vu noſzu raſztuche.* Die Haare in der naſe. *Orr lyukában-való ſzörök.*

Vĭbriſſo, as, avi, atum. (Act.) Feſt. *Z gláſzom vu popévanyu zigrávam.* Läuffe mit der Stimme mache. *Az éneklésben ſzavamat tzifrázom, reſzkettetem.*

Vibro, as, avi, atum, [Act.] *Mábam, máſſem,* Inf. *mábati: Szim-tam giblyem.* Schwinge, ſchüttele. ſchwancke, ſchuttere. *Rántom, meglóditom, rázom, lábogtatom. lobogok.* v. *Agito N. 2.* 2. *Transl.* Fulmina verborum in aliquem vibrare: *h. e.* incitata & vehementi oratione in eum invehi. 3.

Eſt *Neu.* ponitúrque pro *Tremo, Mico.* Mare à ſole collucet, albeſcit, & vibrat. *Cic.*

Viburnum, i, n. Virg. *Bekovina, Bekovicza.* r. Schling-Baum, gelber felder- *oder* Weyden-baum. *Szijos bajló tſemete, Oſtormény-fa, ſarga fűz.*

Vīcānus, a, um. Cic. *Vu ſzelu ali vèſzi prebivajuchi, ſzelyan.* Der in einem dorff wohnet. *Falubéli, faluſi lakos.*

†Vĭcārĭātus, ûs, m. *Nameſztnichtvo.* e. Stadthalterſchafft. vertrettung eines andern Amt und Stelle. *Helyette-valóság, vitzé tiſztſég.*

Vĭcārius, a, um. Cic. *Nameſztnichki, meſzto druguga kaj obverſſavajuchi, drugoga vekſſega chèſzt obnaſſajuchi.* Eines andern ſtelle vertrettend. *Helyette-való, vitzé-tiſztö.*

Vicarius, ii, m. *Subſtantivè,* Cic. *Nameſztnik.* r. Stadthalter, verweſer. *Vitzéje valakinek.*

Vīcātim, *Adv.* Cic. *Od vèſzi do vèſzi, od vulicze do vulicze.* Gaſſen-weiſe. *Utſzankénť.* Item v. *Pagatim.* Plin.

Vĭcĕ, Ablat. *Meſzto, na meſzto.* An Statt. *Helyette vitzéi.* v. *Pro N. 6.* Sui vice me ſubſtituit. *Cic.* v. in *Vicis.*

†Vĭcĕ-cŏmĕs, ĭtis, *com.* *Latinè* Pro-comes. *Meſzto-knèz,* vulgo *Vicze-ſpàn, Vicekomes.* An ſtatt des graffens, *vulgo* Vice-gſpann. *Vitzé-Iſpán.*

Vĭcem, *Accuſ.* Cic. v. in *Vicis.*

Vĭcēnārius, a, um. Plaut. *Dvadeſzet vu ſzebe zaderſavajuchi, Dvadeſzeto-brojni; Dvadeſzet lèt ſztar.* Der zwanzig begreifft, Zwanzig-Jährig. *Húſz ſzámos; Húſz eſztendös, Húſzas.*

Vīcēni, æ, a, *plur.* Liv. *Po dvadeſzeti.* Je zwantzig. *Húſzonként.* Item v. *Viginti.*

Vīcennālis, le, Lactant. *Vſzako dvadeſzeto leto bivajuchi.* Das alle zwantzig Jahr geſchehet. *Minden húſzadik eſztendőben léoő.*

Hinc *Vicenalia, ium, n.* ſcil. *feſta.*

Vĭcennium, ii, n. JCt. *Dvadeſzet lèt, Vrème od dvadeſzet godiſcħ.* e. Zeit von zwantzig Jahren. *Húſz eſztendő idő.*

Vīcēsĭma, æ, f. Cic. *Dvadeſzetina, dvadeſzeti dèl.* s. Zwantzigſt, der Zwanzigſte theil. *Húſzad, Dézma neme.* Legitur etiam *Vigeſima.*

Vīcēsĭmāni, orum, m. *Plur.* Milites legionis viceſimæ. *Tacit.*

Vīcēsĭmārius, a, um. Liv. *Dvadeſzetni, dvadeſzetini ſzliſſajuchi.* Zum zwanzigſt gehörig. *Húſzados, Húſzadhoz-való.*

Vīcēsĭmātio, onis, f. *Capitol.* Supplicium, quo viceſimus quisque miles afficiebatur.

Vicēſimus, *uſitatius quàm* Vigeſimus, â, um, Cic. *Dvadeſzêti*. Der zvvantzigſte. *Huſzadik*.

Vicia, æ, f. Plin. *Grabor*, *graboricza*. e. Wicke, gevviſſe Hülſen-Frucht. *Lendek*.

Viciārium, ii, n. Colum. *Grahorſcbe*, *Mejzto na kojem grabor ráſzte*. r. Ort, vvo die vvicken vvachſen. *Lendekes hely*.

Viciārius, a, um. Colum. *Graborov*, *Graboricbni*. Zum vviſen-vvicken gehörig. *Lendekes*, *lendekbez-való*.

Viciēs, *Adv*. Cic. *Dvadeſzetikrat*, *dvadeſzeti puta*. Zvvantzigmahl. *Húſzſzor*.

Vicīna, æ, f. *Scil.* femina. Cic. *Szuſzeda*. e. Nachbarin. *Szomſzéd aſzſzony*.

Vicīnālis, le. Liv. *Szuſzedszki*, *ſzuſzedztvu ſzliſſajucbi*. Nachbarlich, zur Nachbarſchafft gehörig. *Szomſzédsági*, *ſzomſzédsághoz-való*.

Vicīnia, æ, f. Cic. *Szuſzedztvo*, *Jedno-ſzelztvo*. e. Nachbarſchafft. *Szomſzédſág*, *vidék*. Et Generatim v. *Propinquitas N.* 1. 2. Transl. v. *Similitudo*. Diverſarum rerum quædam vicinia. *Quintil.* 3. Sumitur *pro* ipſis vicinis, ſeu eorum multitudine. *Horat.*

Vicīnĭtās, ātis, f. Cic. v. *Vicinia*.

Vicīnor, āri, atus ſum. (Dep.) Sidon. *Szuſzed jeſzem*, *Blizu ſztoim*. Ich bin benachbart, *oder* nahe. *Szomſzédoskodom*, *ſzomſzédságban lakom*.

Vicinus, a, um. Cic. *Szuſzedzki*, *blizu ſztojecbi*. Nachbarlih, Nahe gelegen. *Szomſzédsági*, *ſzomſzédságban-való*, *&c.* Et generatim v. *Propinquus N.* 1. *Proximus N.* 1. *Finitimus N.* 1. 2. Transl. v. *Similis*.

Vicinus, i, m. *Subſtantivè*, Cic. *Szuſzed*. r. Nachbar, *oder* Nachbavvr. *Szomſzéd*.

Vicis, *gen.* f. (*Caret Nominativo ſing. & gen. plur.*) Plin. v. *Alternatio*, *Viciſſitudo*. Loquendi vices ſervare. *Quintil.* Alterna vice annorum, vites multi plus minus afferunt. *Colum.* Alternis vicibus. *Senec. vel* In vicem: *Curt. pro* Alternatim. *Izmenczè*, *premenczè*. Wechſels-vveiſe. *Egyſzer egyik*, *máſzor máſik*. 2. v. *Locus N.* 1. Ad vicem alicujus propiùs accedere. Alicujus vicem ulciſci: *pro* alicujus vice, *vel* locô ulciſci. *Cic.* Bos in Ægypo etiam Numinis vice colitur. *Plin.* Item v. *Officium N.* 1. Demandare vicem ſuam alteri. *Cic.* Per ſpeciem alienæ fungendæ vicis opes ſuas firmare. *Liv.* Alterius vice fungi. *Plin.* v. *Vice*. 3. v. *Sors N.* 1. 2 & 3. *Status N.* 1. *Conditio N.* 1. *Incommodum N.* 1. & 2. Alicujus vicem per [illegible] dolere. *Cic.*

4. v. *Retributio*, *Recompenſatio*. Reddere vicem: *h. e.* par pari referre. *Plin.* Beneficio vicem exſolvere: *pro* compenſare beneficium. *Tacit.* 5. Accipitur pro *Tempore*, vel *Actione in tempore*: ut *e. g.* Prima vice: *pro* primò. *Pervi put.* Das erſte mahl. *Elöſzer*. Tribus vicibus: *pro* ter. *Ballad.* 6. verſa vice: *Nazopet*, *pako*. Hingegen. *Ellenbe*. Gell.

Vicisſātim, *Adv*. Plaut. &

Viciſſim, *Adv*. Cic. *Nazopet*, *Jedno-drugomu*, *Izmenczè*. Dargegen, vvechſelsvveiſe. *Megint*, *Iſmét*, *&c.* v. *Mutuè*. Item v. *Similiter*.

Vicisſĭtas, atis, f. *Obſol.* Non. &

Vicisſĭtūdo, inis, f. Cic. *Promzina*, *Izmina*, *drugacbnoſzt*. r. Wechſel. *Viſzontagság*. v. *Alternatio*, *Commutatio*, *Variatio*. 2. Nihil viciſſitudine ſtudiorum, officiorúmque jucundius: *h. e.* compenſatione, retributione, remuneratione. *Id. de Amic. c.* 14.

Victĭma, æ, f. Cic. *Marſſe odlucbeno za zahvalni aldov*, *kervo-tocbni aldov*. s. Schlachtvieh zum danck-opffer, s. ſchlacht opffer. *Győzedelemről-való áldozat*, *Véres áldozat*. Item v. *Hoſtia*.

Victĭmārius, ii. m. Liv. *Kervo-aldovni ſzluga*. r. Schlacht opffer-Knecht. *Véres áldozat ſzolgája*.

Victĭmo, as, avi, atum. (Neu.) Apul. v. *Sacrifico*, *Immolo*.

Victito, as, avi, atum. [Neu *freq.*] Terent. *Sivárim*, *Hranárimſze*. Lebe, mich ernähre. *Éldegelek*, *tengek*, *tengődöm*.

Victor, oris, m. Cic. *Obládavecz*, *Predobitel*, *Obladavnik*, *Dobitnik*, *Vitez*. r. Sieger, übervvinder. *Meg-győző*, *Győzedelmes embe*.

Victoria, æ, f. Cic. *Obladanye*, *predoblenye*, *Premoſenye*, *Dobitje*, *Predobitje*. r. Sieg, e. übervvindung. *Győzedelem*, *Diadalom*. 2. *Boſicza obladanya*. e. Siegs-Gottin. *Győzedelemnek Iſten Aſzſzonya*.

Victōriālis, le. *Trebel. Pollio.* Ad victoriam pertinens. *Predobitelſzki*, *Obladavſzki*. Zum Sieg gehörig. *Győzedelemhez-való*.

Victōriātus, i, m. (*Scil.* Nummus) Cic. *Rimzki negdaſſnyi penez z peldum*, iliti z obrazom *Boſicze obladanya zaznamenuvan*. Gevviſſe Müntz darauf die Siegs-Gottin gepräget vvar. *Bizonyos pénz*, *mellyen a győzedelem Iſten aſzſzonyának képe volt*.

Victōriōla, æ, f. Cic. *Kipecz Boſicze obladanya*. ein Bildlein der Siegs-Göttin. *Győzedelmes Iſten aſzſzonynak képecskéje*.

Victōriōſus, a, um. Gato. *Obladati nadden, Obladavni, Predobitni.* Siegreich, Sieghafft. *Gyôzedelmeskedô, Gyôzedelmes, Gyakran diadalmaskodó.*

Victrix, icis, *om.* Virg. *Obladavechki, obladajuchi.* Sieghafft, Abſiegend. *Gyôzedelmes.* Item v. *Victorialis.* Arma victricia Sequi. *Id.* Omina victrici concepta Solo *Claudian.* Literæ victrices: *h.e.* nunciantes victoriam. *Cic.*

Victrix, icis, f. Cic. *Obladavka, predobitelicza.* e. Siegerin, übervvinderin. *Gyôzô aſzſzony.*

†**Victuālis**, le. *Hranitbeni, za hránu, k.brani spadajuchi.* Zur nahrung gehörig. *étel-bez-és italboz-való.*

Victus, ûs, m. Cic. *Hrána.* s. Lebens-mittel, Nahrungs-mittel, ſpeis und tranck. *étel ital.*

Vicŭlus, i, m. Liv. *Mala vèſz, Vulichicza.* s. Gäſslein, Dörfflein. *Utſzatska, Tájatska.*

Vicus, i, m. Cic. *Synon.* Pars pagi, *vel* civitatis. *Vèſz, Vulicza z-biſomi zkup vzeta.* eine Reihe häuſer, eine gaſſe bey der ſeits häuſer habend. *Táj, Utſza házokkal együtt.*

Vīdēlicĕt, *Adv.* Cic. v. *Nempe.*

Vidēn, *pro* vides ne? Teren. *Vidiſsli?* Seheſt dann? *Látodé?*

Video, es, ēre, vīdi, vīſum (Act.) Cic. *Vidim.* Sehe. *Látok, Látom.* Synon *Oculis conſpicor, cerno. Intueor N.1. Aſpicio: Conſpicio: Aſpectu percipio.* 2. v. *Prævideo, Prænoſco.* Hæc ego tam video animô, quàm ea, quæ oculis cernimus *Id. l 6 ep. 3.* 3 v. *Intelligo, Cognoſco.* Legis vim videre. *Id. 2. Agr.* 4. Vide, quid agas: *h.e.* conſidera, perpende, animadverte. *Terent.* 5. Compone hoc, quod poſtulo: de reliquo videro: *h. e.* de reliquo ego curabo, providebo, curam geram. *Cic.* Quàm id rectè faciam, viderint ſapientes: *pro* judicent, diſpiciant. *Id.*

Videŏr, ēri, viſus ſum. (Paſs.) Varr. *Synon.* Cernor, Conſpicior, Oculis ſub icior, Sub aſpectum venio. *Vidimſze.* Ich vverde geſehen, *Látſzattom.* Frequenter etiam more *Depon* conſtruitur *pro* opinor, judicor, &c. *Vidimiſze, S'timam, ja tak derſim, na pervo mi' dobája.* Es ſcheint mir, mich dünckt, ich vermeine, mich bedünckt, es hat das anſehen, es kommt mir vor. *Nékem úgy látſzik, tetſzik: Vélem; úgy tartom.* Et adhibetur potiſſimùm *perſonaliter.* Ne timidi videamur. *Daſze nebudemo za plaſsljive derſali.* Damit vvir nicht für förchtſame leute gehalten *oder* angeſehen vverden. *Félékenneknek lenni ne tartaſſunk,* Videor tibi iratus. *Tebiſze vidi, ali Tiſtimaſs, daſzem ja ſzerdit: Timé za ſzerditega derſiſt, preſtimavaſs.* Es dünckt dich, ich ſeye zornig. *Te gondolod hogy én haragszom.* Videor (*h.e.* puto, arbitror, mihi apparet.) enim mihi hanc urbem videre lucem orbis terrarum, atque arcem omnium gentium ſubito uno incendio concidentem. *Sic dicitur:* videor videre ementem te res ruſticas. *&c.* 2. Uſurpatur pro *placere, cenſere, ſtatuere.* Idque ſemper *Imperſonaliter cum Infinitivo expreſsè vel occultè.* Si tibi videbitur. *Ako ti'ſze bude videlo: Ako ti' bude drago: Ako budes ſzúdil.* Wan es dir belieben vvird. *Ha teneked tetſzik.* Mihi viſum eſt ad te ſcribere. *Odluchilſzem, y za dobro ſzpoznal, da ti' piſſem.* Ich habe es für guth angeſehen, das ich zu dir ſchreibe. *Jónak lenni itéltem néked írni.* Viſum eſt, occultiùs agendum. *Dokonchano, y odſzudyeno je, daſze to ſzkrovnije opravlya.* Man hat es für rathſam geachtet, es heimlicher vorzunehmen. *Elvigeztetett és ételtetett, hogy ez titkoſſabban mivelteſſék.* Hactenus *Cic.*

Vĭdua, æ, f. *Subſtantivè.* Liv. *Vdovicza, Udova.* e. Wittib, Witt-frau. *özvegy aſzſzony.*

†**Viduālis**, le. *Vdovichki.* Zur Wittib gehörig. *özvegy aſzſzonyhoz-való.*

Viduātus, a, um. *Nom. & Part.* v. *Viduus.* Materia viduata corpore. *Colum.* Agrippina viduata: *pro* viro orbata. *Sueton.*

Viduĭtas, atis, f. Cic. *Vdovichtvo, Udovztvo.* r. Wittben Stand. *özvegység.* 2. v. *Privatio, Inopia.* Opum, auxilii, præſidii viduitas nos tenet. *Plaut.*

Vīdŭlus, i, m. Plaut. v. *Aſcopera, Hippopera.*

Vĭduo, as, avi, atum. (Act.) v. *Orbo, Privo.* Civibus urbem viduare. *Virg.*

Vĭduus, a, um. *Vdov, a, e.* Vervvittibt. *özvegy, özvegyen maradtt.* Propriè dicitur de ea re, loco, vel tempore, in quo alter conjugum mortuus eſt. *Sic:* Domus vidua. Noctes viduæ. *Ovid.* Transl. v. *Orbus, Vacuus N. 1. Privatus Partic.* A lumine Phœbi viduus lacus. *Virg.* Apollo pharetrâ viduus. *Horat.* Teli viduus. *Silius.*

Viduus, i, m. *Subſtantivè.* Ovid. *Vdovecz, Udovacz.* r. Wittber. *özvegy.*

Vienna, æ, f. Geogr. *Bech, glavni varaſs Auſtrie.* Wienn, die haupt Stadt in Oeſtereich. *Bécs, Fô város Auſtriában.* Urbs erat Pannoniæ ſup. antiquis *Vindobona*, ſubinde ab Archiducibus Auſtriæ magnificè culta; eum tandem ſplendoris, roboris, & maje-

 ſtatis

Digitized by Google

ſtatis gradum attigit, ut præ cæteris Imperii urbibus digna haberetur, quæ plurimis Imperatoribus Rom. fixam præberet ſedem. 2. *Vienna* altera Galliæ Narbon. in Delphinatu, ad Rhodanum fluv. poſita.

Vieo, es, ēre, ēvi, ētum. (Act.) *Viſem*, Inf. *plzati: Zvíam z obruchmi ztiſzkam.* Binde, zuſammen ziehe. *Megkötöm, körözö veſzſzövel megabrontſozom, Fűzöm.* Aliquid viminibus viere. *Varr.*

Viĕtor, ōris, m. Ulp. *Lagvo oczocz, Nabiacb, Szudàr*, peregr. *Pintar.* r. Bünttner, Faſsbinder, Binder, Böttiger. *Kádár, Pintér, Bodnár.*

Viētus, a, um. Cic. *Sidek, Szlab, Mebkek.* Welck, verhuzelt, ſchvvach, verſchrumpelt. *Lágy, gyenge, vajutt.* v. *Flaccidus, Languidus, Mollis N. 1. & 2.*

Vigēni, æ, a, *plur.* Colum. v. *Viceni.*

Vigens, ēntis, *om.* Cic. v. *Vegetus.*

Vigeo, es, ēre, ui, (Neu.) *Jeſzem vu dobroj jakoſzti, Dobroſze imam, vu dobrom ſztaliſſu jeſzem.* Ich bin bey kräfften, ich bin vvacker und friſch, ich befinde mich vvohl, ich bin in gutem Stand. *Erőmben vagyok, Jobb korombau vagyok.* v. *Floreo, Valeo N. 1.* Animis, memoriâ vigere. Studia vigent. *Cic.*

Vigeſco, is, ēre, (Neu. *Incb.*) Catull. *Pocbinyam jak, zdrav, gyegyeren biti, dobroſze imati*, ali *cbutiti.* Kräfftig, vvacker, geſund und friſch vverde. *Jobb korombau kezdek lenni, Erőſödöm, Zöldülök.*

Vigēſiēs, *Adv.* Apulej. v. *Vicies.*

Vigeſima, æ, f. v. *Viceſima.*

Vigēſimus, a, um. v. *Viceſimus.*

Vigeſſis, is, m. *Mart.* Aſſes viginti, Res 20 aſſium.

Vigil, ilis, *om.* Cic. *Szkoznujuchi, Sztraſechi, Bdéchi, Viroſztujuchi.* Wachend, Wachtſam, Schlafflos, Allard, Munter, Wacker. *Vigyázó, Serény.* 2. Transl. v. *Intentus N. 2. & 3. Providus.* 3. Curæ vigiles: *h. e.* Nocturnam quietem impedientes, vigilare facientes. *Ovid.* Caret genere neutro in *Nom. Accus. & Vocat. plurali.*

Vigil, is, m. *Subſtantivè.* Cic. v. *Excubitor, Cuſtos.*

Vigilandus, a, um. *Kajſze ſzkoznujucb prebaviti móra.* Das da ſoll gevvacht vverden. *Vigyázandó, Vigyázva, elmúlandó.* Noctes vigilandæ: *h. e.* Sine ſomno tranſigendæ. *Quintil.*

Vigilans, tis, *om. Nom. & Part.* Cic. v. *Vigil. N. 1. & 2.*

Vigilantĕr, *Adv.* Cic. *Zkoznivo, Zkoznliuch, Sztrájech, Marlivo pázech.* Wachtſam, Aufmerckſam. *Vigyázva, ſzemeſen.* Item v. *Solicitè, Attentè.*

Vigilantia, æ, f. Cic. *Zkoznuvanye, Viroſztuvanye, Bdénye, Zkoznozt.* e. Wachtſamkeit, Munterkeit. *Vigyázás.* Transl. v. *Attentio, Diligentia, Solicitudo.*

Vigilātè, *Adv.* Gell. v. *Vigilanter.*

Vigilātio, onis, f. *Cæl. Aurel.* v. *Vigilantia, Inſomnia, Lucubratio.*

Vigilātus, a, um. *Zkoznujucb prebáven, potroſſen.* Gevvachet, vvachtſam zugebracht. *Vigyáztatott, Vigyázva elmúlitt.* v. *Inſomnis.* Nocte vigilata. *Ovid.* 2. Accipitur pro *Lucubrato.* Carmen vigilatum. *Id. 4. Faſt.*

Vigilax, ācis, *om.* Colum. *Marlivo ſztraſechi, vnogo zkoznujuchi, dobro pazechi.* Fleiſſig vvachend, ſehr vvachtſam. *Szorgalmatoſon vigyázó, vigyázható, virraſztható.*

Vigilia, æ, f. Cic. *Sztraſa.* e. Wacht. *Virraſztás.* v. *Vigilatio, Excubia, Excubatio, Cuſtodia.* Plura v. in *Nox.* 2. *Vigilia* Metonymicè *pro* Cuſtodibus, vigilibus. *Viroſztuvavczi, Sztraſani, Sztráſa.* Die Wachter, e. Wacht. *Strážálók, őr-állók, ſtrázsák.*

Vigilium, ii, n. *Var. apud Non.* v. *Vigilia.*

Vigilo, as, avi, atum. (Neu.) Cic. *Zkoznujem.* Wache. *Virraſztok.* Item v. *Excubo N. 1. Excubito, Cuſtodio N. 2.* 2 Transl. v. *Provideo, Studeo N. 5.* Quamobrem, Quirites, conſiliô, quantum potero, labore plus pene, quàm potero, excubabo, vigilabóque pro vobis. *Id. 6. Phil. c. 7.* Adhibetur etiam *Paſſivè:* Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ. *Ovid. ep. 12.*

Viginti, *om. Indecl.* Cic. *Dvadeſzet, Dvadeſzeti.* Zvvanzig. *Húſz.*

Vigintivirātus, ûs, m. Cic. *Szudztvo, Chaſztnichtvo iz dvadeſzeti ſzvetnikov, iliti tolnachnikov zpravlyeno.* r. Rath, e. Würde der zvvanziger, s. zvvanzig-Männer-Amt. *Húſz ſzemélyi Uraság, Mél. óság.*

Vigintiviri, ōrum, m. *plur.* Cic. *Dvadeſzetericza ſzudczev. Dvadeſzeti ſzvetnikov.* Die zvvantzig-männer. *Húſz igazgató Urak.*

Vigŏr, ōris, m. Liv. v. *Robur N. 2. Vivacitas, Firmitas.*

Vigōrātus, a, um. Apulej. v. *Vegetus.*

†Vigōrōſus, a, um. v. *Robuſtus N. 1. Vegetus.*

Vileo, es, ēre, ui, (Neu.) &

Vileſco, is, ere, (Inch.) Avien. *Za malyſze derzim, Zlochejſt bivam, Prezimánye gubim, Zavrſen biti poſztájem.* Schlecht, oder

gering

Digitized by Google

gering vverde. *Alá-valóvá léſzek*, *Megbetselenülök.*

Vilipendo, is, ĕre, pendi, penſum. (Act.) Plaut. *Za malo derſim.* v. *Parvipendo. Floccifacio.*

Vilis, le, Cic. *Zlochesſzt*, *Za malo derſan*, *Malo vréden*, *Priproſzt*, *Malo-czenyeni*, *Nevréden*, *Nepreſtiman.* Schlecht, Unanſehnlich, Gering, verachtet. *Ala-való*, *Hitván*, *Roſz.*

Vilitas, atis, f. Cic. *Mala czéna*, *Zlochesſzto-cha*, *Malo-vrédnozt*, *Nepreſtimanozt.* e. Geringſchätzigkeit, Schlechtigkeit, Geringfügigkeit, Nichtsvvürdigkeit. *Aláva-lóság*, *Hitvánſság*, *óltsóság.*

Vilitĕr, *Apulej.* Vilius, *Plaut.* Viliſsimè. *Adv.* Plin. *Zlochesſzto*, *Malo-vrédno*, *Nepreſtimano*, *Priproſzto.* Gering. *óltsón.*

Villa, æ, f. Cic. *Szelſzko ſztanye.* e. Bauer-Hube. *Paraſzt-báz*, *&c.* v. *Allodium*, *Prædium*, *Suburbanum.*

Villaris, *com.* re, *n.* Plin. *&*

Villaticus, a, um. Colum. *Musko-goſzpodarzki*, *Baſchinzki*, *Szelſzkomu ſztányu ſzliſſajuchi*, vulgo *Maroſzki*, *Majerzki.* Zum meyer-hoff gehörig. *Majorhoz tartozó.*

Villica, æ, f. Martial. *Szelzka goſzpodaricza*, *Spanicza*, *Dvorzka*, vulgo *Majericza.* e. Hof-bäuerin, vervvalterin, käſe-mutter, Meyerin. *Majorné.*

Villicatio, onis, f. Colum. *Szelzko goſzpodarenye*, *Spanuvanye*, *Spania*, *Dvorſchia.* e. Bauern-Handthierung, Haushaltung, Bäuerliche vervvalterey. *Majorkodás.*

Villicor, āri, atus ſum. (Dep.) Plin. *Spanujem*, *Goſzpodarim*, *Na ſzelzko goſzpodarztvo ſzkerb noſzim*, *Majerztvo obnaſſam.* Bäuerliche vvirtſchafft treibe, auf Meyerhof ſorg trage. *Majorkodom*, *Majorságot üzök.*

Villicus, i, m. Cic. *Spàn*, *Dvórzki*, *Szelzki goſzpodar*, *Maroſ: ſzkerbitel.* r. Meyerhofs-Vervvalter, Meyerer, Hof-man, Hof-bauer. *Major*, *Majoros*, *Tsür biró.*

Villoſus, a, um. Plin. *Runyazt*, *Vunazt*, *&c.* Zotticht, Filtzig. *Gyapjas*, *Fürtös.* v. *Hirſutus*, *Piloſus.*

Villula, æ, f. *Cic.* Parva villa.

Villum, i, n. *Dim.* à vinum. Terent. *Vincze*, *Zlochesſzto vino.* s. Weinlein, ſchlechter vvein. *Alá-való*, *erötlen bor.*

Villus, i, m. Cic. *Dlaka*; *Dlako-kitta* : *Zamotek dlàk*, *láſzib*, ali *pavulicza* : *Kunye.* Haar-zotte, Haar-zopff, Filtz. *Haj fürt*, *Ködmöni gyapjú fürt.*

Vimĕn, inis, n. *Cat.* v. *Vimentum.*

Vimentum, i, n. Tacit. *Skrobotina*, *Bekovina*, *Guſva*, *Lichje*, *Hvoja* iliti *vſzako s'ibérje*, *z-kojemſze kaj oppleſzti*, ali *zvezati more.* eine Wiede, s. Flecht-Reiſs. *Vitla*, *Sziromy*, *Kötö veſzſző*, *Pánt veſzſző.*

Viminalis, le, *Plin.* Pertinens ad vimen. *Bekovinzki*, *S'ibérju za pletenye*, *ali vezanye haſznovitomu ſzliſſajuchi.* Zum vvied *oder* ſchvvancken Reiſſern gehörig. *Pánt*, *Kötö veſzſzöhöz-való.* Salix viminalis eſt, ex qua vimina fiunt. *Colum.*

Viminētum, i, n. Varr. *Meſzto*, *na kojem skrobotina*, *bekovina &c.* *raſzte.* r. Weyden-Buſch, Ort mit vvieden, Flecht Reiſſern, &c. gepflantzet. *Fűz veſzſzös hely.*

Viminĕus, a, um. Cæſ. *Hvojni*, *Iz skrobotine*, *Iz bekovine*, *lichja*, ali *drugoga s'ibérja zpleten.* von Wieden, Weiden *oder* Reiſſern geflochten. *Kötö veſzſzöböl-való.*

Vin' *pro* viſne? Plaut. *Hochesſli?* vvilſt du dann? *Akarodé?*

Vinacĕa, (vinacea) æ, f. Colum. *Tropina.* r. Weintreſter. *Szölö mont*, *Maláta.* v. *Briſa.*

Vinacĕa, orum, n. *Colum.* Vinacei, orum, m. *plur.* Cato. *Tropine.* v. *Vinacea*, *a.*

Vinacĕum, i, n. *Colum.* &

Vinaceus, i, m. Cato. *Pechka.* s. Weinbeer-körnlein. *Szölö mag*, *Szölö ſzem.* 2. in *plur.* non nunquam accipitur pro *Briſa.* v. *Vinacea*, *orum.*

Vinacĕus, (Vinacius.) a, um. *Groazdju ſzliſſajuchi.* Den Weinbeeren eigen. *Szölö gerezdhez-való.* Item v. *Vinalis*, *Vineaticus.* Acinus vinaceus. v. *Vinaceum* N. 1. Cic.

Vinalia, ium, & ōrum, n. *plur.* Dies feſtus, quo vinum novum deguſtabatur, ac Jovi libabatur. *Plin.*

Vinalis, le, *Plin.* &

Vinarius, a, um. Cic. *Vinſzki.* Zum Wein gehörig, vveinhafft, vveinreich. *Borhoz-való.*

Vinarius, ii, m. Plaut. *Vino-terſecz.* r. Weinhändler, &c. v. *Oenopola.*

Vinca, *ſeu* Vinca pervinca, æ, f. Plin. *Bervinek*, *Singercz trava vſzagdar zelena.* Sinngrün, Inngrün. *Egy földön elterjedö*, *boroſtyán levelü ſzabású fü.*

Vincibilis, le, Colum. *Predoblyiv.* übervvindlich. *Gyözhetö*, *Megbirhato.* v. *Superabilis.*

Vincio, is, īre, vinxi, vinctum, (Act.) *Zvezujem*, Inf. *zvezati.* Binde. *Megkötöm.* v. *Conſtringo*, *Ligo*, *Necto.* Loca vincire præſidii : *pro* munire. *Id.*

Vinco, is, ĕre, vici, victum, (Act.) *Predobivam*, *Nepriatela obladujem*, Inf. *obladati.*

Digitized by Google

Beſiege, übervvinde, mich bemeiſtere. *Gyðzðm, Meggyðzðm, &c.* Cic. *Synon.* Supero N. 1. Devinco; Expugno; Superior diſcedo; victoriam reporto, obtineo; in ditionem meam redigo; ſubigo; præliis frango, domo; feliciſſimè decerto; copias hoſtium fundo; ſuperior ſum; feliciſſimè decerto. Litem obtineo; præſto; præpondero. *Uſus.* Aliquem eloquentiâ vincere. Alicujus opinionem, expectationem omnium, ſponſionem *vel* ſponſione vincere. Cæſar Pompejum vicit, *Phraſis* prælió ſuperavit; pugna fregit; acie vicit, fudit, fugavit; in fugam conjecit, convertit; Penes Cæſarem victoria ſtetit; A Pompejo victoriam, victoriæque inſignia reportavit, tulit, conſecutus, *vel* adeptus eſt. *Cic.* Fata ſua vincere: *h. e.* diutiùs, quàm naturalis ordo fert, vivere. *Virg.*

Vinctio, onis, f. Arnob. *Vézanye.* e. Bindung. *Megkötözés.* v. *Colligatio, Conſtrictio, Ligatio, Nexio.*

Vinctor, ōris, m. Arnob. *Vézavecz, Zvézavecz, Vezàch.* r. Binder. *Megkötözö.*

Vinctūra, æ, f. *Plin.* v. *Vinctio.*

Vinctus, ûs, m. *Varr.* v. *Vinctio, Vinculum.*

Vincŭlātus, a, um, *rectiùs* vinculis conſtrictus, vinctus, compeditus, ligatus. Cæl. Aurel. *Zvézan; Szpèt ; vu ſzelezje, ali leſzieze poſztavlyen.* Gebunden, gefeſſelt. *Megkötözterett, Megbékóztatott, Vásba-verettett.* Hinc deducitur

Vincŭlo, as, avi, atum. (Act.) v. *Vincio, Compedio.*

Vincŭlum, i, n. *Zvezillo, Szpona, &c.* v. *Compes, Ligamen, Nexum.* Aliquem in vincula conjicere, vinculis conſtrictum tenere. *Transl.* Amoris, amicitiæ, neceſſitudinis, jurisjurandi vinculum. *Cic.*

Vindĕlĭcia, æ, f. *Geogr.* Provincia quondam Illyrici, cujus caput erat *Auguſta Vindelicorum.* A ſeptent. Danubiô, à Mer. Rhætiâ cum fl. Lico, ab Occ. Brigantino lacu, ab Or. Oenô fl. & Noricô cingebatur. Eſt autem ea terræ portio, ubi hodie *Bavaria* & pars *Auſtralis Svevia.*

Vindēmĭa, æ, f. Cato. *Brátva, Bránye, Berітva.* e. Wein-leſung, Wein erndte. *Szüret.* Olearum vindemia: *h. e.* collectio. *Plin.*

Vindemiālis, le, *Macrob.* v. *Vindemiatorius.*

Vindemiātor, oris, m. Varr. *Bràch, Beràch, Vino-ber.* r. Wein-leſer. *Bor-ſzedö, ſzölö-ſzedö.*

Vindemiātōrius, a, um. Varr. *Bratven, Bratvinzki, Grozdjo-tergatni. Vino-brachki.* Zur Wein-leſe gehörig. *Szüretbez-való.*

Vindemiātrix, īcis, f. *Brachicza, Grozdjobericza.* e. Wein-leſerin. *Szölö ſzedönë.*

Vindēmio, as, avi, atum. (Act.) Golum. *Berem; Grozdje tergam.* Wein leſe. *Szüröк, Szölöt ſzedek.*

Vindemiŏla, æ, f. *Bratvicza, Zlochesſzta bratva.* Kleine Wein-leſung, ſchlechte Wein-erndte. *Szüretetske.* Hinc *Transl.* Studiorum vindemiolæ: *h. e.* fructus, profectus. *Cic.*

Vindēmĭtor, oris, m. Ovid. v. *Vindemiator.*

Vindex, ĭcis, *com.* v. *Ultor, Ultrix.* 2. v. *Aſſertor N.* 2. *Defenſor, Liberator.* Ita *Cic.* 3. Accipitur etiam *Adjectivè.* Facta multantes vindice pœna. *Catull.*

Vindicātio, onis, f. Cic. v. *Ultio, Defenſio, Liberatio.*

Vindĭciæ, arum, f. *Obramba, Obranenye na pravdi: Doſzudyenye, dopitanye za ladati kakov imìtek medtemtoga, doklam pravda terpi.* e. Beſchirmung bey einem recht. *Kimentés, Megoltalmazás ellen a' pörlödésben: Valami peres jóſzágnak elfoglaláſsa, mig' en törvény által elválik kié légyen.* Item v. *Adjudicatio, Defenſio, Tutamen, Liberatio.* Hinc *Poſtulare à Prætore vindicias* eſt rei controverſæ, pendente lite, poſſeſſionem petere. *Scribere pro aliquo vindicias* eſt aliquem defendere, in ejus defenſionem, pendente lite, ſcribere. *Cic.* Item *Dare*, vel *Decernere vindicias ſecundum libertatem* dicitur Prætor, vel Judex, quando aliquem in libertatem aſſerit: *ſecundum ſervitutem* verò, quando pronunciat aliquem ſervi locô habendum interea, donec, diſcuſsâ curatiùs causâ, & obtentâ certiori de ejus ſtatu notitiâ, decretoria ſententia ferri poſſit. *Liv.* Dicit autem vindicias Judex, fert Litigator, qui rem obtinet. *Id.* Apud *Gell.* legitur ſing. *Vindicia.*

Vindĭco, as, avi, atum. (Act) v. *Ulciſcor.* Aliquid in aliquo vindicare. Se de aliquo vindicare. *Cic.* 2. v. *Punio.* Seditionem improborum omni ſupplicio vindicare. *Id.* 3. v. *Libero, Manumitto, Defendo, Soſpito.* Aliquem ab hoſtium impetu vindicare: *pro* defendere, tueri, liberare, eripere. *Id.* Aliquem in libertatem vindicare: *pro* aſſerere. *Cæs.* Libertatem vindicare: *pro* tueri. *Id.* Se ad ſuos vindicare: *h. e.* incolumem retrahere, recipere. *Cic.* 4. Vindicari: *pro* ferre rei alicujus vindicias, ſeu poſſeſſionem ejuſdem obtinere. *Liv.* 5. v. *Vendico.* Aſſerit enim *Manutius* perperam *Vendico* à *vindico* diſtingui, cùm ſemper *vindico* dicendum ſit.

Vindicta, æ, f. Cic. v. *Ultio, Punitio.* 2. Vindicta

Digitized by Google

dicta erat virgula, quam Lictor manumittendi ſervi capiti imponebat, eúmque auctoritate id jubentis Conſulis, vel Prætoris urbani in libertatem vindicabat. *Liv.* Hinc 3. v. *Manumiſſio. Libertas N.* 1. Vellej.

Vīnĕa, æ, f. Cic. *Vinograd, Terſzje, Goricza.* r. Weingarten, Weinberg. *Szőlő.* Cuſtodia vinearum. *Pudárſztvo.* e. Weinberg-hütung. *Szőlő-őrzés.* Cuſtos vineæ. *Pudàr.* r. Weinberg-hüter. *Szőlő-őriző vagy vigyázó.* 2. *Vinea* genus machinæ bellicæ. *Id.*

Vineālis, le. v. *Vineaticus.* Terra vinealis. *Colum.*

Vineārius, a, um. *idem.* Colis vinearius. *Colum.*

Vineātĭcus, a, um. Colum. *Vinogradſzki, Vinogradni.* Zum Weingarten dienlich, *oder* gehörig. *Szőlőhöz-való.* Falx vineatica. *Varr.* v. *Scirpicula N.* 1.

Vīnētum, i, Cic. *Vinogradje, Gora vinogradſzka, Berdo z-terſzjem zaſzadyeno, Meſzto vinogradov, Vinogradſzki kotàr.* s. Weingebirg. *Szőlő-hely.*

Vīnĕus, a, um. Solin. *Iz vina, vinſzki.* Aus *oder* von Wein. *Borból-való.*

† Vīnĭcŏla, æ, m. v. *Vinitor.*

Vinĭfĕr, a, um. Apulej. *Z-vinom obilen, Vinoroden.* Wein-reich, Wein-tragend. *Bor termő.*

Vīnĭpōtŏr, ōris, m. Plin. *Vino-pia.* r. Wein-ſauffer. *Bor ivó, Bor iſzák.*

Vīnĭtor, ōris, m. Cic. *Vinogradàr, Terſzjodelavecz, Szkerbitel vinogradzki,* peregr. *Venczerlin.* r. Wintzer, Weintzerl, Weinhacker, Weingärtner. *Szőlős gazda, Szőlő mives, Vintzellér.* Item v. *Cuſtos vineæ* in *Vinea.* Domuncula vinitoris. *Pudárnicza.* s. Weintzerl-häuslein. *Vintzellér kalyibátska.*

Vinĭtōrius, a, um. *Ad Vinitorem pertinens.* Falx vinitoria. *Colum.* v. *Scirpicula N.* 1.

Vinnŭlus, *alii leg.* vinulus, a, um. *Plaut.* v. *Flexuoſus.* Metaph. v. *Illecebroſus, Blandus, Venuſtulus.* Alii aliter interpretantur, alii aliter legunt.

Vīnŏlentia, æ, f. Cic. *Piauchlyivozt, Vinoblepnozt.* e. Weinſucht. *Boroſság.* v. *Ebrietas.*

Vinolentus, a, um. *Pun vina, vinyen.* Voll Weins, Weinhafftig. *Boros.* Item v. *Ebrioſus, Ebrius.* Homo vinolentus, Medicamenta vinolenta. Furor vinolentus *Cic.*

Vīnōsĭtas, atis, f. Tertull. *Tek vinſzki.* r. Wein geſchmack. *Bor-íze.*

Vīnōſus, a, um. Horat. *Vino ſelen, za vinom blepichi.* Wein-ſüchtig, Wein-begierig. *Bor kívánó.* 2. v. *Vinolentus.* Iſtrorum pauci, qui modicè vinoſi erant. *Liv. l.* 41. *c.* 4. Poma vinoſa. *Plin.*

Vīnŭlus, a, um. v. *Vinnulus.*

Vīnum, i, n. Cic. *Vino.* r. Wein. *Bor.*

Vio, as, avi, atum. (Neu.) *Ammian.* v. *Itineror.* Nonnulli hoc verbum attribuunt etiam *Plauto*, quod tamen *Quintil.* inter infeliciùs ficta reponit.

Viŏcūrus, i, m. *Curator viarum.* Ita quidam leg. apud *Varr.*

Viŏla, æ, f. Cic. *Fioliczа, Lyubicza.* e. Viole, s. Veigel-blümlein. *Ivolya, viola.* Sativa viola. *Pitóma lyubicza.* Agreſtis viola. *Divja lyubicza.*

Viŏlābĭlis, le. Virg. *Oſzkrunlyiv, Ozkvarniv, Stoſze obſziliti y oſzkruniti more.* Verletzlich. *Meg ſértbető, Meg fertesztetbető.*

Viŏlāceus, a, um. Plin. *Fiolichni, lyubichni, Fiolichne boje*, ali *farbe.* Veil-braun, veigelblau. *Viola-ſzínü.* v. *Janthinus.*

Viŏlārium, ii, n. Ovid. *Fiolichnyak, Lyubiczovert.* s. Ort, vvo violen vvachſen, r. veil-*oder* veigel-garten. *Violás kert.*

Viŏlārius, ii, m. Plaut. *Fiolichno-farbavecz.* r. Veigel-blau-färber. *Viola ſzínnel feſtő.*

Viŏlātio, onis, f. Liv. *Oſzkrunenye, Ozkvarnenye, Prekerſſenye, Obſzilenye, ſzilno chinenye.* e. Verletzung, gevvaltſame vergreiffung. *Meg-fertesztetés, Erőſzak-tétel, Meg-sértés.* v. *Profanatio, Corruptio, Tranſgreſſio N.* 2. Item v. *Stuprum N.* 1. Templi, Fidei, Religionis, virginis violatio.

Violātor, oris, m. *Prekerſſitel, Ozkvarnitel, Obſzilitel, Szilnik &c.* r. Verletzer, vergevvaltiger, gevvaltthätiger. *Megrontó, Erőſzak-tévő, Meg-sértő.* v. *Profanator, Stuprator, Corruptor, Ruptor.* Juris gentium violator. *Liv.* Fœderis violator. *Tacit.* Templi, virginis violator. *Ovid.*

Viŏlens, tis, *om.* Stat. *Szilni, Běſzni, Prenágel, Szilu chinéchi.* Gevvaltſam, Hitzig, Gevvaltthätig. *Erőſzak-tévő, Hatalmaskodó.*

Viŏlentē, *Adv.* Senec. &

Violentĕr, *Adv.* Liv. *Szilno, z-ſzillum, poſzilli.* Gevvaltſamer-vveis, durch *oder* mit gevvalt. *Erőſzak-tévőképen, Erőſzakoſon, Hatalmaſon.* Item v. *Crudeliter.* Plin.

Viŏlentia, æ, f. Cic. *Szilla, Szilnozt, Poſzilje, Uſzionozt.* e. Gevvaltſamkeit, gevvaltthättigkeit, vergevvaltigung, r. Zvvang. *Erőſzak-tétel, Hatalmaſág.* v. *Impetus N.* 2.

Viŏlentus, a, um. Cic. v. *Violens, Impetuoſus.*

Viŏlo, as, avi, atum. (Act.) *Prekerſſujem, Ozkvar-*

Digitized by Google

Ozkvarnyivam, *Obſzilujem*, *Szilim*, *ſzilu chinim*. Verletze, vergevvaltige. *Megfertéztetem*., *Szeplöſitem*, *Rajta erőſzakot tſzek*, *&c.* v. *Corrumpo*, *Profano*, *Stupro*, *Transgredior N. 2.* *Offendo N. 3.* Loca religioſa, parentes, hoſpites, DEos, leges, fidem, rempublicam, fœdus, jura, amicitiam, famam, corpus virginis, &c. violare. *Cic. Caſ. Liv.* Aliquem verbo, aut voce violare: *pro* lædere dictis. *Cic.*

Vīpĕra, æ, f. *Lyuticza zmia*, *Prelyuta kacha.* e. Heck-natter, Otter, viper. *Vipera kigyó.* Transl. de fœmina furioſa. *Cic.*

Vīpĕrālis, le. v. *Viperinus.* Herba viperalis. v. *Ruta N. 1.* Apulej.

Vīpĕrĕus, a, um. *Virg.* v. *Viperinus.*

Vīpĕrīna, æ, f. *Apulej.* v. *Serpentaria.*

Vīpĕrīnus, a, um. Cic. *Lyuticzo-zmijni*, *Lyuticzo-kachji.* Zur natter-*oder* viperſchlange gehörig, von ottern. *Vipera kigyóboz*-*vagy kigyóból való.*

Vīpio, onis, m. Plin. *Mladi ſerjav.* eine junge krähe, *oder* kranich. *Daru fiatska.*

Vir, vĭri, m. *Muska gláva*, *Mus.* r. Mann. *Férjfiú*, *Férj*, *Férjfi.* Tulit dolorem ut vir: *h. e.* prout virum decet, fortiter, generosè. *Cic.*

Vīra, æ, f. *Obſol.* Feſt. v. *Femina.*

Vīrāgo, ĭnis, f. Plaut. *Muskoga ſzerdcza*, *junachka*, *viteska ſena.* Topffere heldin, Hertzhaffte männin. *Férjfi módjára termet menyetske.*

Vĭreo, es, ēre, ui. (Neu.) Cic. *Zelenimſze*. *Zelen jeſzem.* Grüne, ich bin grün. *Zöldellem*, *Zöld vagyok.*

Vĭrĕo, ōnis, m. Plin. *Vuga*, *Zelenkaſzta pticza.* r. Grün-finck, Hirs-vogel. *Egy zöld sárga madár.* Apud nonnullos *Colorio* & *vireo* pro eodem ſumuntur.

Vīrēs, ium, f. *plur.* Cic. *Móch.* die kräffte. *Erejek.* v. *Fortitudo*, *Facultas N. 1.* *Potentia*, *Robur N. 2.* Hinc *Transl.* Reip. vires: *h. e.* Militum copia. *Tacit.* Orationis vires: *h. e.* Energia, vis, virtus. *Cic.*

Vĭreſco, is, ēre, (Neu. *Inch.*) Colum. *Zelen bivam*, *Zelenitiſze pochinyam.* Grün vverde, anfange zu grünen, Ausſchlage. *Zöldülök.* Transl. v. *Juveneſco.*

Vĭrētum, i, n. Virg. *Zelenyák*, *Czvitnyak*, *Meſzto lipo-zeleno.* Grüner platz, Luſtgarten, ein Ort, vvo ſchön und viel grünes vvächſt. *Zöldséggel teli hely*, *Múlató ſzép virágos kert.* Legitur & *Virectum.*

Virga, æ, f. Cic. *Sʼiba*. *Pruticza.* e. Ruthe, Spitz-ruthe, Gerte. *Veſzſző.*

Virgātor, ōris, m. Plaut. *Sʼibravecz.* r. Stockmeiſter, (*vulgo s. a.* Arſch-paucker) der mit den ruthen ſtreicht. *Veſzſzőző.*

Virgātus, a, um. In modum virgarum diſtinctus. v. *Variegatus*, *ſtriatus.* Sagula virgata. *Virg.* Auro virgatæ veſtes. *Silius.* 2. propriè *sʼibran.* v. in *Virgo.*

Virgētum, i, n. Cic. *Sʼibarje*, *Meſzto z-bekovinum y z-drugim sʼibirjem naſzadyeno.* Ein Ort, da viel gerten *oder* ruthen vvachſen. *Veſzſzős hely.*

Virgĕus, a, um. Colum. *Iz Sʼibja*, *Sʼibji*, *Sʼibni*, *Sʼibarzki.* Von ruthen *oder* gerten, Zum ruthen gehörig. *Veſzſzőből*, *veſzſzői.*

Virgidēmia, (virgindemia.) æ, f. Plaut. *Sʼibobranye*, *Terganye* ali *Rizanye Sʼib.* e. Ruthen-erndte, zuſammen-leſung. *Veſzſzőſzedés.*

Virgiliæ, v. *Virgiliæ.*

Virgĭnālis, le. Cic. *Divojachki*, *Divichki*, *Devichanzki*, *Devichni.* Jungfräulich. *Szűzi*, *Szűzhöz illendő.*

Virgĭnārius, a, um. *Plaut.* &

Virgĭnĕus, a, um. Plin. v. *Virginalis.*

Virgĭnĭtas, atis, f. Cic. *Divojachtvo*, *Divichtvo*, *Djevſztvo*, *Djevichanſztvo*, *Czvit divojachke chiſztóche.* e. Jungfrauſchafft. *Szűzeſség.*

Virgo, ĭnis, f. Cic. *Divojka*, *Diva*, *Divicza*, *Djeva.* e. Jungfrau. *Szűz leányzó.* Transl. dicitur de quibusvis rebus incorruptis, puris, & inviolatis.

Virgo, as, avi, atum, (Act.) *Sʼibram*, *Z-sʼibjem barim.* Mit ruthen ſtreiche. *Veſzſzőzőm.* Etſi non conſtet quempiam Claſſicorum Auctorum hoc verbo uſum fuiſſe, ideóque inter *barbara* reponatur: exiſtimo tamen illud latinis accenſeri poſſe, vel ex eo ſolùm, quòd duo Derivata *Virgator*, & *Virgatus* apud probatos legantur. Id quod & de aliis ſimilibus dici poſſe cenſeo.

Virgōſus, a, um. Pallad. *Pun Sʼibja*, *Sʼibaſzt*, *Sʼikaraſzt.* Voll ruthen, ſtruppicht, reiſigt. *Veſzſzős.*

Virgŭla, æ, f. Cic. *Sʼibicza.* s. Rüthlein. *Veſzſzőcske.*

Virgŭlātus, a, um. Plin. v. *Virgatus N. 1.*

Virgultum, i, n. Cic. *Sʼibérje*, *Prutje*, *sʼibje*, *sivicza*, *sʼikara*, *hovjek.* s. Geſträuch, Gebüſch, r. Hecken-Buſch. *Sürü veſzſzős bokor.*

Virguncŭla, æ, f. Senec. *Devojchicza*, *Divichicza.* s. Jüngferlein, Fräulein. *Szüzetske*, *Leányzotska.*

Vĭrĭcŭlæ, ārum, f. *Apul.* Parvæ vires.

Vĭrĭcŭlum, i, n. *Plin.* Genus ſcalpelli.

Digitized by Google

Viridans, tis, *om.* Cic. *Zelenechiſse.* Grünend. *Zöldellő.*

Viridarium, ii, n. Plin. v. *Viretum.*

Viridarius, ii, m. Ulp. v. *Hortilio.*

Viridè, iùs, *Adv.* Plin. *Zeleno.* Grün. *Zölden.*

Viridicatus, a, um. *Zeleno nakinchen, Pun zelenine.* Grün-geziehret, voll grüne. *Zöldséggel béhilletett.* Item v. *Viridis N. 1.* Sylva viridicata. *Cic.*

Viridis, de, Cic. *Zelen.* Grün. *Zöld.* 2. Transl. v. *Vegetus.* Juventa viridis. *Virg.*

Viriditas, atis, f. Cic. *Zelenina, Zelenòcha:* e. Grüne, Grüne farbe, Grünheit. *Zöldség.* Transl. v. *Vigor, Juventus N. 1.*

Virido, as, avi, atum. (Act.) Ovid. *Zelenim, Zeleno chinim.* Grün mache. *Megzöldítem.*

Virilia, ium, n. *plur.* Plin. *Verenda viri.*

Virilis, le. Cic. *Muſki.* Männlich. *Férjfiúi, Férjfiúhoz-való.* 2. Transl. v. *Animoſus, Fortis, Generoſus, Magnanimus.*

Virilitas, atis, f. Quintil. *Muſtvo.* e. Mannheit. *Férjfiúság.* Item. v. *Virilia.* 2. Transl. v. *Animoſitas, Fortitudo, Generoſitas, Magnanimitas.*

Viriliter, *Adv.* Cic. *Muſki, po muſko, kakſzè muſkoj glavi priſztoi.* Männlich. *Férjfiú módra.* Transl. v. *Animosè, Fortiter, Generosè.*

Viripotens, tis, *om.* JCt. v. *Nubilis.*

Viripotens, tis, *om.* Plaut. v. *Vegetus.*

Viritanus, a, um. *Feſt.* viritim diſtributus.

Viritim, *Adv.* Cic. *Od glave do glave, Od jedne muske glave do druge.* von Mann zu Mann, Mann von Mann. *Fejenként.* Item v. *Seorsùm.* Curt.

Viror, oris, m. Pallad. v. *Viriditas.*

Viroſus, a, um. Non. *Muſo-ſelen.* Mann-ſüchtig, Mann-begierig. *Férjfi kivánó, Férjfias.*

Viroſus, a, um. Cato. v. *Virulentus.*

†Virtuoſus, a, um. *Krépoſzten, Pun krépoſzti.* Tugendhafft, Tugendreich, Tugendſam. *Jóságos, Jóságos-tselekedetű.* v. *Perfectus N. 1.* Item v. *Vegetus.*

Virtus, ùtis, f. Cic. *Krépoſzt, Zverſzeno-ſzpravnoſzt.* e. Tugend, krafft. *Jóságos-tselekedet.* Item v. *Perfectio N. 2.* Animi virtus corporis virtuti anteponatur. *Id. 5. Fin.* 2. v. *Animoſitas, Vis N. 1. Conſtantia.* Ita *Cat. Cic.* 3. per Catachreſin dicitur de *beſtiis, plantis, lapidibus. &c.* Arborum virtus: *h. e.* vis, vires, utilitas, proprietas. *Drévja krépoſzt, baſzen, y dobrota.* Die krafft, eigenſchafft, und nutzen der bäume. *A' fáknak erejek és haſznok. &c.* Cic.

Virulentia, æ, f. Sidon. v. *Virus.*

Virulentus, a, um. Gell. v. *Venenoſus; Graveolens, Fœtidus, Purulentus.*

Virus, n. *Indecl.* Plin. *Chemer, Jád.* e. Gifft. *Méreg.* v. *Venenum N. 1. Purulentia, Pus, Fel, Sanies.* Sumitur etiam generatim pro *Succo nativo cujuſcunque rei.* 2. v. *Pœtor, Graveolentia.* Colum. 3. *Translatè* Apud aliquem virus acerbitatis evomere. *Cic.*

Vis, vim, vi, f. *Mòch, Krépoſzt, Moguchnoſzt.* e. Macht, Krafft, r. Nachdruck, s. Vermögen. *Erő, Erőſség.* v. *Facultas N. 1. Fortitudo, Potentia, Robur N. 2.* Deorum, ingenii, amicitiæ, frigorum vis. Hæ literæ vim fœderis habent. *Cic.* 2. v. *Copia N. 1 Multitudo N. 1.* Mithridates fugiens maximam vim auri, &c. reliquit. *Id. pro L. Man. c. 9.* 3. v. *Violentia, Injuria.* Per vim: *h. e.* violenter. Vim vi repellere. *Szillu, z-Szillum pretirati, odvernuti, odtirati.* Gevvalt mit gevvalt vertreiben. *Az erőſzakot erőſzakkal vetni-el.* Alicui vim facere, adhibere, inferre, afferre, &c. Ita paſſim *Cic.* 4. *Vis* caret *Numerò plur.* cui opportunè ſubſtituimus *vires,* apud *Lucr.* tamen legitur *Multas vis.* Inuſitatus pariter eſt *Genit. ſing.*

Viſcera, um, n. *plur.* à ſing. *viſcus.* Cic. *Drob, Drobecz, Chriva y oſztala nuternya.* 1. Eingevveid. *Belső részek, mint a' bél, ſzív, tüdő, máj, &c.* v. *Exta.* 2. Transl. Terræ viſcera: *h. e.* partes intimæ. *Ovid.* Reipublicæ viſcera: *h. e.* intima, arcana. *Cic.* Eripite viſcera mea ex vinculis: *h. e.* uxorem, proles, &c. *Curt.*

Viſceratim, *Adv.* Enn. *apud* Non. *Od drobcza do drobcza, Po chrivah.* Von eingevveid zu eingevveid, durchs eingevveid. *Tagonként, Részenként.* v. *Membratim.*

Viſceratio, onis, f. Cic. *Szirovoga meſsa med lyudztvo razdelenye.* e. Austheilung rohen Fleiſches unter das volck. *Nyers hús oſztogatás.* Fiebat id in Solemnibus ſacrificiis.

Viſcidus, a, um. Priſcian. v. *Viſcoſus.*

Viſco, as, avi, atum (Act.) *Lepchim.* Anklebend mache, mit vogel-leim beſtreiche. *Lépesítem.* v. *Inviſco.* Virgæ viſcatæ. *Varr.*

Viſcoſus, a, um. Pallad. *Lepchen, Lepkaſt.* Leimig, kleberig vvie leim, klebricht. *Enyves.* v. *Tenax N. 1.*

Viſcum, i, n. *Plin.* &

Viſcus, i, m. Cic. *Lepek.* r. Vogel-leim. *Lép, Fá-gyöngy.*

Viſcus, eris, n. Lucr. v. *Inteſtinum, Ile, Viſcera.*

Viſendus, a, um. Cic. *Gle anya vréden, Pohodenya doſztojen.* Anzuſehend, ſehens

Ddd ddd dd vvehrt,

Digitized by Google

vvehrt, Beſehens vvürdig. *Látogatandó.* v. *Spectandus*, *Magnificus.*

Viſibĭlis, le. Plin. *Vidlyiv*, *Vidiv*, *Stoſze videti more.* Sichtbahrlich, Sichtbahr, das da kan geſehen vverden. *Látható*, *Látſzatós.* Synon. *Aſpectabilis*, *&c.*

Viſibilĭtas, atis, f. Tertull. *Vidlyivozt*, *Vidivozt.* e. Sehlichkeit, Sichtbahrlichkeit. *Láthatóság.*

Viſibilĭtĕr, Adv. *Vidlyivo.* Sichbahrlich. *Látható-képen.*

Viſio, onis. f. Cic. *Videnye*, *Vidyenye.* das Sehen, e. Sehung. *Látás.* Metonymicè v. *Viſum.*

Vĭsĭtātio, onis, f. Tertull. *Pobadyanye*, *Pobod*, *Pobodba*, *Pobajanye*, *Prigledba.* e. Heimſuchung, Beſuchung, Viſite. *Látogatás*, *Megtzirkálás.* Item v. *Inſpectio* N. 1.

Viſitātor, oris, m. Auguſt. *Poboditel*, *Prigledavecz.* r. Beſucher, Beſeher. *Meglátogató.* Item v. *Inſpector.*

Viſĭto, as, avi, atum, (Act. Freq. à *Viſo.*) Cic. *Pobadyivam*, *Prigledávam*, *Guſzto-krat pobadyam.* Offt heimſuche, Fleiſſig beſuche. *Meglátogatom*, *Gyakran meglátogatom.* Item v. *Inſpecto.*

Viſo, is, ĕre, viſi, viſum, [Act.] *Gledat idem.* Ich gehe zu ſehen, Beſuche. *Látni mégyek.* v. *Invifo* N. 1. *Inſpicio* N. 1. Aliquem viſere. Cic. *Kôga poboditi.* einen beſuchen. *Valakit meglátogatni.* Ad ægrum viſere. *Gell.* Item v. *Video* N. 1. Aliquo viſendi causâ venire. *Cic.*

Viſor, oris, m. Tacit. *Viditel.* r. Seher. *Látó.* Item v. *Viſitator*, *Inſpector.*

Viſum, i, n. Cic. *Dugovanye vidyeno*, *Stoſze vidi.* s. Geſicht, das geſehen vvird. *Látás*, *Láttatott dolog.* v. *Spectrum*, *Apparitio.*

Viſus, ûs, m. Cic. *Vid*, *Mòch videti.* s. Geſicht, e. Sehungs-krafft. *Látás.* Item v. *Viſio* N. 1. 2. v. *Viſum.* Nocturnus viſus. *Tacit.* 3. v. *Facies*, *Forma.* Habere inſignem & illuſtrem viſum. *Cic.*

Vīta, æ, f. Cic. *Sivot*, *Sivlènye*, *Sitek.* s. Leben. *élet.* Item *Sivlenya náchin*, *ſztaliß.* e. Lebens-art. *életnek módja*, *állapot.*

Vītābĭlis, le. *Ovid.* vitandus. *Od kôga ſze je potrebno zhuvati*, *habati*, *ogibati.* Was zu vermeiden iſt, vermeidlich. *Eltávoztatható.*

Vitābundus, a, um. Liv. *Habajuchiſze*, *Ogibajuchiſze*, *Chuvajuchiſze od ſtà.* Vermeidend. *Eltávoztató.*

Vītālis, le, *Sivuchi*, *Sivlènye imajuchi*, *Sivotni*, *Sivni.* Lebend, Leben habend, Lebhafft. *élő*, *élevenitő.*

Vitalĭtas, atis, f. Plin. *Sivotnozt*, *Sivuchnozt*, *Mòch ſivlènya.* e. Lebhafftigkeit, Lebens-krafft. *Elevenség*, *Mozgás.*

Vitalĭtĕr, *Adv.* Lucr. *Sivotno*, *Sivùch.* Lebhafftig, nach lebens-art. *Elevenül.*

Vītātio, onis, f. Cic. *Habanye*, *Ogibanye*, *Běſanye*, *ougnutje*, *varovanye.* e. Meidung, Fliehung, das meiden. *Eltávoztatás.* v. *Declinatio* N. 1. *Devitatio.*

Vitātor, oris, m. Apul. *Habavecz*, *Ogibavecz*, *Uklonitel*, *koi ſze od cheſza chuva.* r. Meider, der etvvas meidet. *Eltávoztató.*

Vĭtellum, i, n. *Apic.* l. 4. c. 2. &

Vītellus, i, m. Cic. *Sutànyek ou jajczu.* r. Eyerdotter, das Gelbe in ey. *Tyukmony ſzéki.*

Vītellus, i, m. *Dim.* à vitulus. Plaut. *Telecze.* s. Kälblein. *Borjútska.*

Vitĕus, a, um. Varr. *Terſzni*, *Iz terſza*, *Terſzov.* Das von Wein-reben iſt, dem Wein-reben gehörig. *Szőlő-tőhöz-való.*

Vitex, icis, f. Plaut. *Divojachko drévcze.* e. Schaff-müle, Keuſch-lamm, gevviſſe pflantze. *ábrahám-fája 's ſzûz-fa.*

Vĭtiābĭlis, le, Prudent. *Pokvarlyiv*, *Poblyiv.* Verderblich. *Megveſztethető.*

Vitiārium, ii, n. Colum. *Meſzto z-mladiczami*, ali *z-préſzadi terſzovemi naſzadyeno.* e Setzling-grube, Ort mit jungen Wein-reben beſezt. *Szőlő plántáló hely*, *verem.*

Vĭtiātio, onis, f. Senec. *Kvarenye*, *poblenye.* e. Verderbung. *Veſztés*, *Megſzeplősités.* v. *Corruptio*, *Depravatio*, *Labefactatio.*

Vitiātor, oris, m. Senec. v. *Corruptor.*

Vĭtĭcŏla, æ, *com.* Sil. *Terſzje-delavecz.* r. Wein-berg-arbeiter. *Szőlő mives.*

Vitīcŭla, & Vĭtĭcŭla, æ, f. Cic. *Terſzek*, *Mali terſz.* s. Wein-Stöcklein. *Szőlő tővetske.*

Vĭtĭfĕr, a, um. Mart. *Terſzo-noſz*, *Terſzovit*, *Terſzo-roden*, *Gde terſzje ráſzte.* Wein-reben tragend. *Szőlő-termő.*

Vĭtĭgĭnĕus, a, um. *Plin.* &

Vitigĕnus, a, um. *Iz terſza izhajajuchi.* *Iz terſza zrajzel.* Aus dem Wein-ſtock gezeugt. *Szőlő-fán termő.* Folia vitiginea. *Colum.* Latices vitigeni. *Lucr.*

Vĭtĭlĕ, is, n. Plin. v. *Vimen*, *Viburnum.*

Vĭtĭlēna, æ, f. *Plaut.* vitioſa lena.

Vĭtĭlia, ium, n. *plur.* Plaut. *Vimina.*

Vĭtĭlīgo, inis, f. Plin. v. *Lentigo.*

Vitilis, le, Plin. v. *Flexilis* N. 1. *Lentus* N. 1. *Viettus.* Item v. *Vimineus.*

Vĭtĭlĭtīgātor, oris, m. Plin. *Synon.* vitioſus litigator. *Krivi pravdàß*, *Zabavlyavecz*,

Pravdem

Pravdam-rad, Praude-izkavecz, Zmutlyivecz. Zanckgieriger Menſch, unruhiger kopff. *Pör-patvaros.* Metaph. v. *Rixator, Altercator, Calumniator, Criminator, Obtrectator.*

Vitilitigo, as, avi, atum. (Neu.) Plin. *Synon.* vitiosè litigo. *Krivoſze praudam, Zmutnyu chinim, Praude lyubim.* Laſterlich zancke, gern rechte. *Szitkozódom, Hamiſan és ſzömeſt perlödem.* Metaph. v. *Rixor, Altercor, Calumnior, Criminor, Obtrecto, Carpo N. 5.*

Vitio, as, avi, atum, [Act.] Cic. v. *Corrumpo N. 1. Depravo, Deſtoro N. 2. Depudico, Deſtruo, Deterioro, Labefacio, Stupro.* Alterius uxorem vitiare: *pro* violare. *Cic.*

Vitiōsē, *Adv.* Cic. *Zlochesſzto, Merſzko, Oſzramotno, Gréſsno.* Böslich, ſchändlich, laſterhafft. *Gonoſzúl, vétkeſen.* Item v. *Corruptè, depravatè, Pravè.*

Vitiōsitas, atis, f. Cic. *Zlochesſztocha, Na zlo negnyenozt, Greſsivnozt, Pomenykanye, Pomenyka.* e. Laſterhafftigkeit, Mangelhafftigkeit. *Gonoſzág, Vétkeſség.* Item v. *Corruptela, Pravitas N. 2.*

Vitiosus, a, um, Cic. *Zlochesſzt, Greſslyiv, Gréhom navaden, Pomenykanya pun, Na zlo nagnyen, Pokvarjen, pohablyen.* Bös, laſterhafftig, mangelhafft, ſchändlich, verderbt. *Gonoſz, vétkes, megveſztegetett, Meg-fogyatkozott, veſztett.* v. *Pravus N. 2. Perverſus N. 2.*

Vitis, is, f. Cic. *Terſz.* r. Weinſtock. *Szölö tö.*

Vitisator, ōris, m. Virg. *Terſzo-ſzaditel, Zaſzaditel terſzja.* r. Anleger eines Weinbergs. *Szölö plántáló.*

Vitium, ii, n. v. *Defectus N. 1. Depravatio, Corruptela, Pravitas N. 2. Perverſitas, Vitioſitas, Culpa, Crimen, Deformitas N. 1. & 2. Imperfectio.* Ædes vitium faciunt: *h. e.* rimas agunt, ruinam minantur. Corporis vitium: *h. e.* deformitas, *e g.* cæcitas, ſurditas, claudicatio, &c. Animi vitium: *h. e.* pravitas, malitia, perverſitas. Aliquid alicui dare, vertere vitio: *h. e.* culpæ, dedecori, crimini. Conſules vitiô creati: *h. e.* inauſpicato, illegitimè, neglecta auſpiciorum religione. *Cic.* Pudicitiæ virgineæ vitium afferre, *vel* Offere virgini vitium, eſt eam ſtuprare, vitiare. *Plaut. Terent.*

Vito, as, avi, atum (Act.) Cic. v. *Caveo N. 1. Declino N. 1. Deſugio, Devito, Fugio N. 2. Effugio, Evito.*

Vitrārius, ii, m. v. *Vitriarius.*

Vitrĕa, ōrum, n. *plur.* Plin. v. *Vitreamina.*

Vitreāmina, um. n. *plur.* JCt. *Vſzakojachka zklena iliti ſzteklena poſzuda, Szteklovje, Szvakojaka ſzteklovina.* die Gläſer, Allerhand gläſernes geſchirr. *Minden üveg edény.*

Vitrĕus, a, um Cŏlum. *Szteklen, Sztaklen, Zkleni, Zakleni.* Gläſern. *Üvegböl-való.* 2. Metalept. v. *Perlucidus.* Ita *Varr.* Item v. *Fragilis, Inſtabilis.* Horat.

Vitriāria, æ, f. *Scil.* herba. Apul. v. *Parietaria.* 2. Officina vitriaria. *Szteklarnicza, Zklárnicza.* e. Glas hütte. *Üveg tſür.* v. *Hyalurgia.* Ars vitriaria. *Szteklarzka meſtria.* e. Glaſer-kunſt. *Üveg Meſterség.*

Vitriārius, ii, m. (*Scil.* Artifex) Senec. *Szteklár, Zklár, Záklar.* r. Glaſer. *Üveges, üveggyártó.* Alii leg. *Vitrarius.*

Vitrĭcus, i, m. Cic. *Ochüh.* r. Stieff-vatter. *Moſtoba atya, Moſtoba apa.*

✝Vitriōlum, i, n. Phyſic. *Voda iz kotlovinzke rude, Vitriol.* s. Kupffer-vvaſſer, r. vitriol. *Vitriól-olaj.*

Vitrum, i, n. Cic. *Szteklo, Sztaklo, Zklo, Záklo;* s. Glas. *Üveg.*

Vitta, æ, f. Ovid. *Obviek,* ali *Obvezalo gláve, Kapicza, Puczulicza.* e. Haupt-binde, e. Schlaff-haube, Weibliche haube. *Fö-kötö, Kis ſüveg, Háló-ſüveg.*

Vittātus, a, um *Plin.* vittâ redimitus.

Vitŭla, æ, f. Varr. *Telicza, koja ni jofs jedno letto ſztara.* s. Kalb, Motſch-kalb. *Üsző borjú.* Item v. *Juvenca, Bucula.* Virg.

Vitŭlīnus, a, um. Cic. *Telechji.* Kälbern. *Borjúból-való.* Caro vitulina. *Telechje mėſzo.* s. Kalb-Fleiſch. *Borjú hús.* Plaut.

Vitŭlor, āri, ātus ſum (Dep.) Plaut. *Zkáchem, Pleſſem, Pozkakivam ſzi kakti tele.* Springe, Hupffe wie ein kalb. *Ugrálkodom, ſzökôm, ugrálog mint a' borjú.* v. *Exulto, Lætor.*

Vitŭlus, i, m. Cic. *Tele.* s. Kalb. *Borjú, Bornyú.*

Vitumnus, & Vitūnus, i, m. August. *Bog ſiolenya.* r. Lebens-Gott. *életnek Iſtene.*

Vituperabĭlis, le. Cic. *Kudenya, ali prigovora vréden.* Scheltvvürdig, Tadelhafftig, Scheltens vverth, ſtraffbar. *Szidalmazandó.* v. *Reprehenſibilis, Improbabilis N. 2. Culpabilis.*

Vituperātio, onis, f. *Kudenye, Prigovarjanye.* e. Tadlung, Scheltung, Beſtraffung. *Szidás, Szidalmazás.* v. *Reprehenſio N. 2. Improbatio.* Item *paſſivè* v. *Vituperium.* In vituperationem venire: *h. e.* dignum fieri vituperiô. Mihi ita perſvadeo, eam rem tibi laudi potius, quàm vituperationi fore. Ita *Cic.*

Digitized by Google

Vituperātor, oris, m. Cic. *Kuditel.* r.Schelter, Beſtraffer. *Szidalmazó, Gyalázó.* v. *Reprehenſor, Improbator.*

Vĭtŭpĕrĭum, ii, n. *Cic. Prigovor, kudenye, pſzozt.* Das tadlen, s. Schelt-vvort, r. Vervveis. *Szidalom, gyalázat.* v. *Ignominia, Improberium.* Item *Activè* v. *Vituperatio.*

Vĭtŭpĕro, as, avi, atum, (Act.) Cic. *Kudim, Prigovárjam.* Schelte, tadle. *Szidalmazom, káromlom, kárhoztatom.* v. *Reprehendo N. 2. Improbo, Culpo.*

Vĭtŭpĕro, ōnis, m. *Gell.* v. *Vituperator, Mimus.*

Vĭvācĭtas, atis, f. Colum. *Sivotnozt, Dugoſionozt, krépoſzt dugo ſivoti.* e. Lebhafftigkeit, das Vermögen lang zu leben. *Elevenség, élbetőſség, hoſzſzú élet.* v. *Energia.* Transl. v. *Alacritas, Perſpicacia.*

Vivacitĕr, *Adv.* Fulgent. v. *Vividè.*

Vīvārĭum, ii, n. Plin. v. *Theriotrophium, Aviarium N. 1. Piſcina.*

Vīvātus, a, um. Lucr. v. *Vividus.*

Vīvax, ācis, *om.* Virg. *Dugo ſivuchi, Dugoſivni, Dugoga ſivlénya, Sivoten, Pun ſivlénya.* Langlebig, belebt, eines langen lebens, lebhafft. *Sokkáig élő, Tartós, Eleven.* Hæres vivacior. *Horat.* 2. Transl. v. *Diuturnus, Longævus, Durabilis, Conſtans.* Virtus vivax. *Ovid.* 3. v. *Vegetus, Alacer.* Homines vivaciſſimæ pernicitatis. *Gell.*

Vīvē, *Adv.* Plaut. *Sivo.* Lebendig. *élettel.* Item v. *Vividè.*

Vīverra, æ, f. Plin. *Polyzka laſzicza.* s. Feldvviſelein. *Vad menyét.*

Vīveſco, is, &c. v. *Viviſco.*

Vivĭcombŭrĭum, ii, n. Tertull. *Sivo-ſgánye, Sivoga zeſganye.* e. Straffe, da mann einen lebendig verbrennet. *Elevenek megégetéſe.*

Vividē, *Adv.* Gell. *Sivotno, Verlo-ſivo.* Lebhafft. *Elevenen.* Item v. *Alacriter, Excitatè, Validè, Perſpicaciter, Preſsè.*

Vīvĭdŭlus, a, um. *Nekuliko ſivoten, ſiv, ali gyegyeren.* Etvvas lebhafft. *Elevenetske, Elevenke.* A flatu vividulo. *Lucr.* Alii leg. *uvidulo.*

Vĭvĭdus, a, um. v. *Vivus, Vivax N. 1. & 2. Perſpicax.* Animus, ſpiritus vividus. Ingenium vividum. *Plin.* Homo vividus, virtus vivida. *Virg.*

Vĭvĭfĭcātio, onis, f. Tertull. *Sivo-chinenye, Siolénya davanye, Sivotvorenye.* e. Lebendig-machung. *életnek adáſa.*

Vivificātor, oris, m. Tertull. *Sivo-chinitel, Siolenya davavecz.* r. Lebendig-macher. *életnek adója.*

Vivĭfĭco, as, avi, atum, (Act.) Apul. *Sivoga-chinim, Sivo-tvorim, Siolenye dajem, Oſivlyujem,* Inf. *Oſiviti.* Lebendig mache. *Elevenné teſzem, életet adok.*

Vivĭfĭcus, a, um. *Synon.* Vivificans. Apul. *Sivoga chinéchi.* Lebendig machend. *Eleventévő.*

Vīvĭpărus, a, um. Apul. *Sivo-rodéchi, Sivi porod imajúchi.* Lebendig gebährend. *Eleven ſzülő.*

Vīvĭrādix, icis, f. Cic. *Z-Sivim korenom Préſzad, kajſze god z-korenom preſzádya.* r. Setzling, ſo mit der vvurtzel friſch eingepflantzet vvird. *élő gyökeres plántálnivaló tſemete.*

Vīviſco, & viveſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Plin. *Siv bivam, Sivoti pochinyam.* Lebendig vverde, zu leben anfange. *Megéledek, élni kezdek.* Transl. v. *Invalco & Invaleſco N. 1.* Lucret.

Vivo, is, ĕre, vixi, victum. (Neu.) *Sivem.* Lebe. *élek.* E natura vivere: *h. e.* vivere ſecundum naturam. In oculis civium vivere: *pro* verſari in luce publica, celebrem eſſe. Jucundam vitam vivere. Plures annos unis legibus vivere. *Cic.*

Vīvus, a, um. Cic. *Siv.* Lebendig. *élő, eleven.*

Vix, *Adv.* Cic. *Komaj. Jedvaj.* Kaum. *Alig.* Item v. *Ægrè, Difficilè.* Vix clamorem, nedum imperium tulêre. *Liv.* Vix, aut ne vix quidem evades *Cic.* 2. v. *Vix dum.* Vix è conſpectu abiêrat, cùm &c. *Virg.*

Vix dum. *Komaj jóſche.* Kaum nach. *Még alig.* Item v. *Vix.* Quum tu vix dum triginta dies in Syria fuiſſes. Vix dum epiſtolam tuam legeram, cùm &c. *Cic.*

Vix tandem, *pro* tandem aliquando. *Komaj negda.* Kaum endlich. *Alig végezetre, valaha végtére.* Vix tandem legi literas dignas Appio Claudio, plenas humanitatis, &c. *Cic.*

Ulcerātio, onis, f. Cels. *Mozolov bivanye, Gnyojno ranyenye.* e. Schvvärung. *Kiſebeſités, varaſodas, kiſebeſedés.* Item v. *Ulcus.* Plin.

Ulcĕro, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Mozole chinim, Ránim.* Schvväre, viel geſchvvär mache. *Meg-ſebesítem, Fekélesítem, varasítom.* Morſus ſerpentis ulceratus. *Cic.*

Ulcĕroſus, a, um. Tacit. *Mozolaſzt, Pun mozolov, Pun gnyojnih rán.* voll Schvvären, Schvvärig. *Varas, fekélyes.*

Ulciſcor, ĕris, ciſci, ultus ſum. *Synon.* vindico; vindictam ſumo de aliquo; animadverto in aliquem; punio; malum malo reddo; pœnas ab aliquo repeto, expeto; injurias

Digitized by Google

injurias perſequor; malè meritis refero, quod debeo. *Fantimſze*, *Zadovolyſchinu iz drugoga jemlyem*, *Nad drugemſze naplatyujem*, *Oſzvetivamſze*, *Oſzvetchujemſze*, Inf. *oſzvetitiſze*. Räche, Ahnde. *Boſzſzút-állok*. *Uſus:* Illum ulciſcentur mores ſui. Patris ulciſcendi causâ ſupplicium de matre ſumere. Injurias injuriis ulciſci. *Cic.* A ferro ſanguis humanus ſe ulciſcitur. *Plin.* Aliquem pro dictis ulciſci. *Terent.* Ultum ire: *pro* ulciſci. *Salluſt.*

Ulcŭs, ĕris, n. Cic. *Mozol*, *Gnyojna rana.* s. Geſchvvär, Geſchvvür. *Fekély*, *Túr.* Hinc *Transl.* Ulcus tangere, attingere: *h.e.* dolorem movere, mœrorem excitare, rei ingratæ mentionem facere. *Cic. Terent.*

Ulcuſcŭlum, i, n. Plin. *Mozolecz.* Klein geſchvvär. *Fekéletske*, *kelléſecske*, *Túrotska.*

Ŭ'ex, ĭcis, m. *Plin.* Frutex roſmarino ſimilis.

Ŭlīginōſus, a, um. Plin. *Vubkek*, *Mochvaren.* Feucht. *Nedves*, *Seppedékes*, *Ingoványos.*

Ūligo, ĭnis, f. Varr. *Vubkocha*, *Mochvarnozt zemlye.* Natürliche feuchtigkeit der erden. *Ingovány*, *Seppedék*, *Földnek nedveſsége.*

Ullus, a, um, ullius, *poëticè etiam* ullĭus. *Nekoi*, *Jeden*, *Gdo*, *Iſztom koi.* Einer, Jemand, Irgens einer. *valaki*, *egy valaki.* Non eſt ullus, *vel* Nemo ullus eſt; *pro* nullus, *vel* nemo unus eſt. Neſcio an ullus ſit, Eſt ne ullus, Si ullus eſt, *pro* aliquis. Neque ullus: *h.e.* nullus, nemo, *vel* neuter, *e.g.* Durum hoc fortaſſe videatur; neque ego ullam in partem diſputo. *Cic.* Ex his conſtat nunquam poni hoc vocabulum affirmativè, neque initio orationis.

Ulmārium, ii, n. Plin. *Breſztovje*, *Breſztovische*, *Breſztova loza.* ein Ort, alvvo viel Ulm-bäume vvachſen. *Szil-fás hely.*

Ulmĕus, a, um Colum. *Breſztov*, *Breſztni.* Dem Ulm-baum gehörig, vom Ulm-baum. *Szilfából-* vagy *Szilfából-való.* Lignum ulmeum. *Breſztovina.*

U'mitrība, æ, *com.* Plin. *Z breſztovim s'ibjem ali palichjem vechkrat prebarjen.* Der immer mit Ulm-baums-gerten gepeitſcht vvird. *Szilfa veſzſzővel veretett* vagy *verni-való ſzolga*, vagy *Szolgáló leány.*

Ulmus, i, f. Plaut. *Breſzt.* s. Rüſt-holtz, r. Ulm-baum. *Szilfa.*

Ulna, æ, f. Plin. *pro* menſura. *Laket*, *Rĕĵ.* e. Ele. *Rĕf*, *Sing.* Propriè v. *Cubitus*, *Brachium N.* 1. Ambabus ulnis aliquid amplecti: *Transl.* idem eſt, ac libenter amplecti.

Ulpicum, i, n. Plaut. *Veliko-glav cheſſnyák.* Gevviſſe art vom groſſen knoblauch. *Nagy fok-hagyma*, *török fok-hagyma.*

Ultĕrior, *com.* ulterius, *n.* ōris, *om.* (*Comp.* ab *Ultra*, vel ab obſoleto *Ulter*, *ĕra*, *um.*) *Dalji*, *Dalſſi*, *Dalyi*, *Na drugoj ſztrani.* Ferner, Weiter, Ferner-vveitig, Jenſeitig. *További-való*, *Távol-való*, *Túlſobb.* Ulterior Gallia. *Cic.* Ripa ulterior. *Vellej.*

Ultĕriŭs, *Adv.* Ovid. *Dalje*, *Dalye.* Weiter, Ferner. *Tovább.*

Ultĭmō, *Adv.* Sveton. v. *Poſtremò.*

Ultimùm, *Adv.* Liv. v. *Poſtremùm.*

Ultĭmus, a, um. (*Super.* ab inuſit. *Ulter.*) *Cic.* *Zadnyi*, *Najzadnyi*, *Najzadnyeſſi*, *Najpoſzlednyi*, *Najſzkradnyi.* Der letzte, allerletzte, alleräuſſerſte. *Utólsó.* v. *Poſtremus.* Ab ultima pueritia: *h.e.* à prima pueritia. *Id. pro Arch. c.* 1. Ultima voluntas. v. *Teſtamentum.*

Ultio, onis, f. Tacit. *Fantenye*, *ſzilno naplatyuvanye*, *Zadovolyſchine jemanye*, *Oſzvetta*, *Oſzvetjenye.* e. Rache, Ahndung. *Boſzſzú-állás.*

Ultor, ōris, m. Cic. *Fantitel*, *Oſzvetnik*, *Oſzvetitel.* r. Rächer, Ahnder. *Boſzſzú-álló.*

Ultrā, *Præp.* Accuſativo ſerviens. *Dalye Zverhu*, Weiter, Noch drüber. *Tovább*, *Felett.* Item v. *Trans*, *Præterea*, *Ultro N.* 1. *Ampliùs.* Ultra villam progredi. Ultra meritum laudari. Ultra modum progredi. *Cic.* Adhibetur etiam *Adverbialiter*: Ultra, quàm ſatis ſit, angeris. Oratio ſcripta elegantiſſimè, ut nihil poſſit ultrà. Nil ultrà requirere. *Id.*

Ultrix, ĭcis, f. Cic. *Fantitelicza*, *Oſzvetitelicza.* e. Rächerin. *Boſzſzú-állónė.* Item Adjectivè: *Fantujuchiſze*, *Oſzvetu jemlyuchi.* Rächend. *Boſzſzú-álló*, *Büntető.* Bell'a ultricia. *Sil.*

Ultrō, *Adv.* Cic. *K-tomu*, *Viſſe Z-viſſega.* Noch darzu, drüber. *Annak felette.* v. *Præterea.* 2. *Iz dobre volye.* Guttvvillig. *Önnön kényén*, *ſzabad akaratja ſzerént.* v. *Sponte.* Alicui aliquid ultro polliceri, deferre. *Id.* 3. v. *Ulterius*, *Procul.* Ultro iſtum à me. *Plaut.*

Ultro citroque. Cic. *Tam y ſzim nazad.* Hin und vvieder her. *Innét-is onnat-is.* v. in *Citro.*

Ultrōnĕus, a, um. Senec. *Szlobodno-volyni*, *Ponudyen*, *Ponudnio.* Freyvvillig, anerbietig. *Könnyen-való*, *ſzabad akaratján-való.* v. *Spontaneus.*

Ultrō trĭbūtum, & Ultrotributum, i, n. Liv. *Dobrovolyna dácha.* Freyvvillige Steuer. *Szabad akarati adó.*

Digitized by Google

Ulva, æ, f. Virg. *Saſt.* s. Waſſer-graſs, Weiher-graſs, Mooſs-kraut. *Sittyó, Hináros gaz a' vizben.*

Ŭlŭla, æ, f. Plin. *Cbůk, Csuvik-ſzovicza.* Nacht-eule. *Bagoly, Hubaló bagoly.*

Ŭlŭlātus, ûs, m. Cic. *Tůlenye, Tuſno zavianye.* Das heulen, geheul. *Ordítás.*

Ŭlŭlo, & Ŭlŭlo, as, avi, atum. (Neu.) Cic. *Tůlim, Zaviam kakti peſs ali vůk.* Heule, ein geheul mache vvie hunde und vvölffe. *Orditok.*

Ulvōſus, a, um. Sidon. *Pun s'ásſa, &c.*

Ŭlyſsēs, is, & Ulyſsēus, i, m. *Cic.* Filius Laërtæ ex Anticlea, Rex Ithacæ & Dulichii inſularum maris jonii, uxorem habuit Penelopen. In bello Trojano multa fortiter & ſapienter geſſit. Rediturus inde in Patriam decem omnino annos per diverſa errabat maria: Unde *Ulyſſis errores* in proverbium abivêre. *Virg. Ovid.*

Ŭlyſsīpo, Olyſſipo, *Plin.* v. *Olyſſippo.*

Umbella, æ, f. Juven. *Szénczicza.* Kleiner ſchatten. *árnyékotska.* Item *Nadſzencza, Naſaiva nebo,* iliti *Nebo za noſinyu, Branilcze ſzuprot ſzunczu, &c.* r. Sonnen-fächer, Sonnen fecher, Sonnenſchirm, Schaubhut, Trag-himmel, Paraſol. *árnyék tartó eſzköz.* Inſtrumentum, quod ſolem à facie arcet.

Umbĭlĭcālis, le, Medic. &

Umbilicāris, re, Tertull. *Pupkov.* Zum nabel gehörig. *Köldökbőz-való.*

Umbĭlĭcātus, a, um. Plin. *Pupko-podoben, Na priliku pupka napravlyen.* Wie ein nabel geſtaltet. *Köldök formára tsinált.*

Umbĭlĭcus, i, m. Cic. *Pupek.* r. Nabel. *Köldök.* Metaph. *Poſzredje.* r. Mittel-punct, &c. v. *Meditullium.*

Umbilicus veneris. *Apul.* Genus herbæ.

Umbo, ōnis, m. Liv. *Van ſztojecha ſztran na ſzredini ſcbitta.* Der erhobene Ort mitten im ſchild. *Pais közepin-való boglar.* Per Synecd. v. *Clypeus N. 1.* Denique generatim accipitur pro omni protuberantia rotunda vel conica.

Umbra, æ, f. Cic. *Széncza, Szjenna, Hlàd, Tenya.* r. Schatten. *árnyék.* 2. Metonymicè *pro* Tabernaculo, Tentorio, Ædificio. *Tacit. Feſt.* 3. Transl *pro* Spectro, anima mortui. *Suet.* 4. Metaphoricè pro ſpecie, ſigno, veſtigio alicujus rei. *Cic.* Hinc *Timere umbras* dicitur, qui etiam ad ſpecies, & vanas timoris cauſas expaveſcit. *Id. Attic. l. 15. ep. 20.* 5. pro *tutela, præſidio.* Sub umbra Rom. amicitiæ latere. *Liv.* 6. pro *Prætextu, colore.* Sub umbra æqui fœderis ſervitutem pati. *Id. l. 8.* 7. Imaginis umbra, *pro* eminentia. *Cic.* 8. Adducere umbras ad convivium: *h. e.* convivas non invitatos. *Horat.* 9. *Umbra* ſpecies piſcis, colore nigreſcente. *Varro.*

Umbrācŭlum, i, n. Cic. *Szénchenicza, Széncsa iz ſzvertja napravlyena.* e. Schattung, Schatten-hütte, Sommer-laube, s. Sommer-haus. *árnyékozó ſzín, árnyék tartó.* v. *Tabernaculum N. 1.* Item v. *Umbella N. 2.*

Umbrātĭcŏla, æ, com. Qui umbrâ delectatur, mollis, delicatus, ignavus, piger. *Plaut.*

Umbrātĭcus, a, um. Plin. *Szénchevi, vu ſzénczi bivajuchi, vu ſzénczjiſze zaderſavajuchi.* Dem Schatten ähnlich, Im ſchatten geſchehend, aus dem ſchatten hervor kommend, im ſchatten ſich enthaltend. *árnyéki, árnyékban-való.* Hinc *Transl.* v. *Ignavus, Mollis N. 4. Otioſus N. 1.* Ita *Plaut.*

Umbrātĭlis, le, *Cic.* v. *Umbraticus.* Hinc *Exercitatio umbratilis,* dicitur, quæ in otio, ſub umbra, in loco privato fit. *Id.*

Umbrātĭlĭtĕr, *Adv.* Sidon. v. *Leviter N. 2. Obiter.*

Umbrĭfĕr, a, um. Varr. *Széncsu donaſſajuchi, Széncsu chinechi.* Schatten gebend, ſchatten machend. *árnyék hozó.* v. *Umbroſus N. 1.*

Umbro, as, avi, atum. (Act.) Plin. *Széncsu ali tenyu chinim.* Schatten mache. *Bárnyékozom.*

Umbrōſus, a, um. Cic. *Szenchaſzt, Szenchen, Szjennazt.* Schattechtig, Schattig. *árnyékos.* v. *Opacus, umbrifer.* 2. Transl. v. *Suſpicioſus N. 1.*

Ūnā, *Adv.* Cic. v. *Simul N. 1.*

Ūnănĭmans, tis, *om.* Plaut. &

Ūnănĭmis, me. Virg. v. *Unanimus.*

Unanimitas, atis, f. Liv. *Jedno-volynozt, Jedno-volya, Jedno-duſſnozt.* e. Einmüthigkeit, Gleichſtimmigkeit. *Egyet-értés.* v. *Concordia, Conſenſio.*

Unanimĭtĕr, *Adv.* Vopiſc. *Jedno-volſno, Jedno duſno.* Einmüthig, gleichſtimmig. *Egyenlő-képen.* v. *Concorditer.*

Ūnănĭmus, a, um. Liv. *Jedno-volyen, Jedno-duſs.* Einmüthig, Gleichſtimmig. *Egy akaratú.* v. *Concors.*

Uncĭa, æ, f. *Synon.* Pars duodecima aſſis. Cic. *Uncia,* iliti *Dva lota.* eine untz *oder* zvvey loth. *Unizia* vagy *két-lót.* Item generatim: *Dvanaiſzta ſztran, Dvanaiſzti dil'.* Der zvvölffte theil. *Valaminek tizenkettőd réſze.* Ex uncia hæres. *Senec.*

Unciālis, le, Plin. *Dvoj-lotni, Jedne unczie.* Zvvey-

Zvveylöthig, einer untzen ſchvvehr. *Két-lótos.*

Unciārius, a, um. *Dvanajſzto-dēlni.* Zvvölff-theilig. *Tizenkettōdös.* v. *Uncialis.* Hinc *Fœnus unciarium* dicebatur uſura leviſſima, quando nempe ex ſorte centum aureorum unicus quot annis reddebatur, cùm aliàs ex uſura centeſima à centum aureorum ſorte duodecim aurei reddi ſolerent. *Liv.*

Unciātim, *Adv.* Terent. *Na unczie.* Untzen-vveis. *Két-lótonként.*

Uncĭnātus, a, um. Cic. *Haklyaſzt, Klyukaſzt, Zaviat.* Krumm, gebogen, gekrümmt. *Horgas, kajmatſos, tſáklyás.*

Uncĭnus, i, m. Apul. v. *Uncus, Hamus.*

Unctio, onis, f. Cic. *Mázanye.* e. Salbung, Schmierung, Balſamirung. *Kenés.*

Unctĭto, as, avi, ātum, (*Act. Freq.*) Plaut. *Zmazivam, Guſztokrat máſem.* Offt ſalbe. *Kendegelem, gyakran kenem*, vagy *fenem.*

Unctiuſcŭlus. a, um. Plaut. *Nekuliko namázan, Majuczko zmázan.* In etvvas geſchmieret, ein vvenig geſalbet. *Valamennyire kentt.*

Unctor, oris, m. Cic. *Mázavecz, Mazecz, Namazitel, Omazitel.* r. Schmierer, Salber, Balſamirer. *Kenö.* Item v. *Aliptes.*

Unctōrius, a, um. Plin. *Mazilni, Omazni, Za mázanye odlucben.* Zum ſchmieren oder Salben gehörig. *Kenésbez-való.*

Uctŭlus, a, um. *Varr.* v. *Unctiuſculus.*

Unctūra, æ, f. Cic. v. *Unctio.*

Unctus, ûs, m. *Apul.* v. *Unctio.*

Uncus, i, m. Cic. *Hakely, Kvaka, Klyuka, Drivo ali Selezo na kraiu zvinyeno.* Krummer Prügel, e. Hacke. *Horog, Kajmats.* Item v. *Anchora N.* 1. Ita *Valer. Flacc.*

Uncus, a, um. Colum. v. *Uncinatus, Incurvus, Curvus.*

Unda, æ, f. Cic. *Vodo-vál.* r. Waſser-fluth. *Hab.* v. *Fluctus N* 1. Transl. v. *Multitudo N.* 1. Comitiorum undæ. *Id. pro Planc. c.* 6.

Undābundus, a, um. Gell. v. *Undoſus.*

Undanter. *Adv.* Apul. ✠

Undātim, *Adv.* Plin. *Na náchin ſzlápov, kakti vodo-valovi.* Wellen-vveiſe. *Hab módra.* v. *Fluctuatim N.* 1.

Undātus, a, um. Plin. *Na náchin vodenih válov napravlyen.* Denen Waſser-vvellen gleich geſtaltet. *Hab módra tſinált.*

Undĕ, *Adv.* Cic. *Odkud, Odkudà? Odkle, Odakle.* Woher, von vvannen. *Honan.*

Undĕcēni, æ, a, *Diſtrib.* Plin. *Po jedenaiſzt, Jedenaiſzt y jedenaiſzt.* Je eilffe. *Tizen-egyenként, Tizenegy-tizenegy.* Item v. *Undecim.*

Undĕcentēsĭmus, a, um. Valer. Max. *Devetdeſzét y devéti.* Neun und neuntzigſte. *Kilentzven-kilentzedik.*

Undĕcentum, *Indecl.* Plin. *Devetdeſzet y devet.* Neun und neuntzig. *Kilentzven-kilentz*, vagy *Egy híján ſzáz.*

Undĕciēs, *Adv.* Cic. *Jedenaiſztkrat, Jedenaiſzt púta.* Eilffmahl. *Tizen-egyenként.*

Undĕcim, *Indecl.* Mart. *Jedenaiſzt* Eilffe. *Tizen-egy.*

Undĕcĭmus, a, um. Virg. *Jedenaiſzti.* Der eilffte. *Tizen-egyedik.*

Undĕcĭrēmis, is, f. Plin. *Ladja jedenaiſzt redov veſzel imajucha.* Schiff von eilff ruder-bäncken. *Tizen-egy rend evezös hajó.*

Undĕcunque, *Adv.* Plin. *Odkud-god, Odkuda-goder.* Es ſeye vvoher es vvolle. *Akar honnan, valahonnan.*

Undĕlĭbet, *Adv.* Auct. ad Heren. *Odkud ti drago, Odkud mu' drago.* Woher man vvill, &c. v. *Undecunque.*

Undēni, æ, a, Plin. v. *Undeceni.*

Undēnōnāginta, *Indecl.* Liv. *Oſzemdeſzet y devet.* Neun und achtzig. *Egy híján kilentzven.*

Undēoctōginta, *Indecl.* Horat. *Szedemdeſzet y devet, Oſzemdeſzet menye jeden.* Neun und ſibentzig. *Egy híján nyóltzvan.*

Undēquādrāgēsĭmus, a, um. Valer. Max. *Trideſzet y devéti.* Der neun und dreyſſigſte. *Harmintz-kilentzedik.*

Undēquādrāgiēs, *Adv.* Plin. *Trideſzet y devetkrat, Trideſzet y devet púta.* Neun und dreyſſigmahl. *Harmintz-kilentzſzer.*

Undēquādrāginta, *Adv.* Liv. *Trideſzet y devet.* Neun und dreyſſig. *Harmintz-kilentz*, vagy *Egy híján negyven.*

Undēquinquāgēsĭmus, a, um. Cic. *Cheterdeſzét y devéti.* Der neun und viertzigſte. *Negyven-kilentzedik.*

Undēquinquāginta, *Ind.* Liv. *Cheterdeſzet y devet.* Neun und viertzig. *Negyven kilentz.*

Undēsēxāginta, *Ind.* Liv. *Petdeſzet y devet.* Neun und funfftzig. *ötven-kilentz.*

Undētrĭcēni, æ, a, *Diſtrib.* Macrob. *Po dvadeſzeti y devet.* Je neun und zvvanzig. *Huſzon-kilentzen.* Item v. *Undetriginta.*

Undētrĭcēsĭmus, a, um. Gell. ✠

Undētrīgēsĭmus, a, um. Liv. *Dvadeſzet y devéti.* Der neun und zvvantzigſte. *Huſzon-kilentzedik.*

Undētrīginta, *Indecl.* Vitruv. *Dvadeſzet y devet.* Neun und zvvantzig. *Huſzon-kilentz.*

Undĕ-

Undēvīcēni, æ, a. *Diſtr.* Quintil. *Po devetnajſzt.* Je neunzehen. *Tizen-kilentzen.* Item v. *Undeviginti.*

Undēvīcēsĭmānus, a, um. *v. g.* Miles undeviceſimanus, qui eſt ex undeviceſima legione. *Hirt.*

Undēvīcēsĭmus, a, um. Cic. *Devetnajſzti.* Der neunzehende. *Tizen-kilentzedik.*

Undēvīgēsĭmus, a, um. Colum. *Idem.*

Undēvīginti, *Indecl.* Cic. v. *Novemdecim.*

Undĕ undĕ, Plaut. v. *Unde.* A quibusdam adhibetur pro *Undecunque.*

Undĭquĕ, *Adv.* Cic. *Od vſzud, Od vſzakud, Od ſzvakuda, od vſzeb ſztràn.* Allenthalben, Aller orten. *Mindenfelől, Mindenünnen.*

Undĭquĕ versùm, & Undiquevorsùm. Gell. v. *Quaquaversùs.*

Undĭsŏnus, a, um. Propert. *Kakti voda s'umèchi.* Wie Waſſer rauſchend, brauſend. *Zajos, Zúgó mint a' víz.* v. *Fluctiſonus.*

Undo, as, avi, atum. (Neu.) *Szlápe, valove hitam.* Wellen *oder* Fluthen treibe. *Habozom, Habot indítok, Habzok.* v. *Fluctuo N. 1.* Undanti in freto. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 35. ex Poëta.* 2. Activè v. *Inundo N. 2. Irrigo.* Campos undare ſanguine. *Stat.* 3. Transl. v. *Abundo.* Regio undat equis, florétque viris. *Valer. Flacc.*

Undōſus, a, um. *Szlapovit, Vodenih válov pun, Szlápov pun.* Voll vvellen, voll fluthen. *Habos.* Æquor undoſum. *Virg.*

Undŭlātus, a, um. v. *Undatus.* Toga undulata. *Varr.*

Ūnĕdo, ōnis, f. Plin. *Dioja jabuchicza, Diojachicza.* v. *Arbutum.* Item v. *Arbutus.*

Ungaria, æ, f. v. *Hungaria.*

Ungĭto, as, &c. *Cato.* v. *Unctito.*

Ungo, is, ĕre, unxi, unctum. (Act.) Cic. *Máſzem.* Schmiere. Salbe, balſamire. *Kenem.*

Unguēdo, ĭnis, f. Apul. &

Unguĕn, ĭnis, n. Virg. v. *Unguentum.*

Unguentārĭa, æ. f. *Znánye maſzti napravlyati.* e. Kunſt Salben zu machen. *kenet tsináló meſterség.* Unguentariam facere. *Plaut. 2. Maſzto-delavka, Maſzto-terskinya: Sena koja maſzti napravlya, y z-nyimi terſi.* e. Quackſalberin. *Kenet tſináló,* vagy *árúló aſzſzony.* Plin.

Unguentārius, a, um. Plin. *Maſztni, Maſzti ſzilſzajuchi, Omaſztni.* Zum Salben gehörig. *Keneti, kenetbez-való.*

Unguentarius, ii, m. Cic. *Maſzto-delavecz.* r. Quack-ſalber. *Kenet tſináló.* v. *Myropola.*

Unguentātus, a, um. Plaut. *Zmázan, Omázan, Mázan, Z-maztjum namázan.* Geſalbet. *Kenetett, kenettel megkenettetett.*

Unguentum, i, n. Cic. *Màſzt. Mazilo. Pomaz.* e. Salbe, s. Schmiervverck. *Kenet, kenedék.*

Unguĭcŭlus, i, m. Cic. *Nohtecz.* s Nägelein, Kleiner nagel. *Körmöcske.* A teneris unguiculis: *h. e.* ab infantia, ab incunabulis, à parvulis. *Taki od detinztva, od mladeh nòg, Od mladoſzti,* Von kindheit auf, von jugend auf. *Gyermekségedtől fogva, Tſetſemő korától fogva.* Ita *Cic. l. 1. Fam. ep. 6.*

Unguĭnōſus, a, um. Plin. *Maſzasen. Pun maſzti.* Voller ſalben. *Kenetes.* v. *Pinguis N. 1.*

Unguis, is, m Cic. *Nohet, Krampely.* r. Nagel, an hand *oder* fuſs, e. Klaue. *Köröm.* Ad unguem factus homo: *h. e.* omnino urbanus, politus, perfectus homo. *Horat.*

Ungŭla, æ, f. Cic. *Kopito, Parkely.* r. Huf. e. Klaue. *Barom köröm.*

Ungŭlātus, a, um. Cato. *Kopitazt, Parklyazt, Velike nohte imajuchi.* Hufen, Klauen oder groſse nägel habend. *Körmös.*

Ūnĭcălămus, i, m. Plin. *Jedno ſztebèlcze, ali pero imajuchi, kakti pſſenicza &c.* Einhalmicht. *Egy ſzalmájú, ſzárú.*

Ūnĭcaulis, *com.* le, *n.* is, *om.* Plin. *Jednoga koczena, Jeden koczen imajuchi.* Einſtengelicht. *Egy ſzárú.*

Ūnĭcē, *Adv.* Cic. *Jedino-ſzámo.* Einig und allein. *Egyedül, Mindenek-felett.*

Ūnĭcŏlor, ōris, *om.* Plin. *Jedno-licz, Jedno-ſztroj, Jedne boje, Jedno-boj,* peregr. *Jedno-farb.* Einerley farben habend. *Egy ſzinü.*

Unicolōrus, a, um, Prudent. *idem.*

Ūnĭcornis, ne, Plin. *Jedno-rog.* Ein-hörnicht. *Egy-ſzarvú.*

Ūnĭcus, a, um. Cic. *Jedini, ſzamo-jeden, ſzam-ſzamèbni.* Eintzig, Alleinig. *Egyedül-való, Egyetlen-egy.* Synon. *Unus, Singularis.*

Unĭformis, me. Macrob. *Jedino-prilichen, Jednako licz, jedne ſzpodobe.* Einförmig, gleichförmig. *Egy formájú.* v. *Æqualis, Similis.*

Uniformĭtas, atis, f. Macrob. *Jedno-prilichnozt, Liczo-jedinozt.* e. Einförmigkeit. gleichförmigkeit. *Egy-formájúság.* v. *Similitudo, Æqualitas.*

Unĭformĭtĕr, *Adv.* Apul. *Jedno-prilichno, Jednako-liczno, Z podobnim náchinom.* Einförmig, gleichförmig. *Egy-formán.* v. *Similiter, Æqualiter.*

Unĭgĕna, æ, *com.* Cic. *Jedino-rodyen, Jedino-rodyena.* r. Eingebohrner, e. Eingebohrne: ein einiges kind. *Egy-ſzülött.* Item v. *Unicus.* DEus hunc mundum unigenam procreavit. *Id. de Univ. c. 4.*

Unigĕ-

Ūnĭgĕnĭtus, a, um. Tertull. *Jedino-rodyen.* Eingebohren, Einig und allein von einem gebohren. *Egyetlen-egy ſzűlött.*

Ūnĭjŭgus, a, um. *Plin.* unius jugi, unum jugum habens.

Ūnĭmammĭa, æ, f. Plaut. *Sena ſzamo jedem czeczek imajucha.* Weibs perſon, ſo nur eine bruſt hat. *Egy-tſetsü aſzſzony.*

Unĭmănus, a, um. Liv. *Jedno-ruk.* Einhändig. *Egy-kezü.*

Unĭmŏdus, a, um. Prudent. *Jednoga-náchina, Jedno-nachinzki.* Einerley. *Egy-módú.*

Ūnio, ōnis, f. Hieron. *Jedinoſzt.* e. Einigkeit. *Egyeſség.* Item v. *Concordia, Cohærentia, Conjunctio, Convenientia.*

Ūnio, onis, m. Plin. *Gyungy, dragi Biſzer.* s. Perl, Perlein. *Jó-féle gyöngy.* 2. eſt cæpa unius capitis, vel nuclei. *Colum.*

Ūnio, is, īre, īvi, ītum. [Act.] Tertull. *Jedinim.* Vereinige. *Egybe-tſinálom.* v. *Conjungo, Copulo N. 1.* Hinc *unitus.*

Ūnioculus, v. *Unoculus.*

✝Ūnĭrŏtus, a, um. *Jedno-kol, Szamo jedno kolo imajuchi.* Das nur ein rad hat. *Egy kerekü.*

Uniſtirpis, *com.* pe, *n.* is, *om.* Plin. *Jednoga ſztebla, ſzamo jedno ſzteblo imajuchi.* Einſtämmig. *Egy torsájú, Egy-ſzárú.*

Ūnĭtas, atis, f. Plin. *Jedinſtvo, ſzamo-jednozt.* e. Einigkeit. *Egység.* v. *Identitas.* Item v. *Unio, onis, f.* Ita *Senec.*

Ūnĭtĕr, *Adv.* Lucr. *Jedino, Zajedno, Zjedinyeno, Jedno-kupno, Jednako.* Einig, Miteinander, Zugleich. *Egyeſen, Megegyezve.* v. *Concorditer, Conjunctè.*

Ūnĭtus, a, um. Senec. *Zjedinyen, Ujedinyen. Zkloplyen.* Vereiniget. *Egybe-foglaltt.*

Ūnĭversalis, le, Quintil. *Povſzudaſnyi, Obchinzki.* Allgemein. *Közönſéges.*

Universalitĕr, *Adv.* Cajus JCt. v. *Universè.*

Ūnĭversè, *Adv.* Cic. v. *Generaliter.*

Universim, *Adv.* Gell. v. *Universè.*

Ūnĭversĭtas, atis, f. Cic. *Opchina, Opchinztvo, Vſza vnoſina zkupa.* Die gantze gemeinde, der allgemeine hauffe. *Köſönség.* 2. v. *Mundus N. 1.* In hac rerum universitate. *Id. 1. de nat. Deor. c. 42.* Hinc 3. Universitas ſcientiarum. *Meſzto vſzih plemenitih navukov.* v. *Academia.*

Ūniversum, i, n. v. *Mundus.* Totum universum. *Veſz ſzvět.* Die gantze Welt. *Az egéſz világ.* Plaut.

Ūniversus, a, um Cic. *Veſz ſzkup: Vaſz-kolik, Vſza-kolika, Vſze koliko.* Gantz, Sammt und ſammentlich. *Mind az egéſz.* v. *Totus N. 1.* *Omnis.* In univerſum. v. *Universè.* Tacit.

Ūnĭvĭra, æ, f. Tertull. *Jedno-muſna ſena.* Weib, ſo nur einen mann zeit ihres lebens gehabt. *Özvegy, kinek egy férje vólt.*

Univirātus, ûs, m. Tertull. *Sztaliſs ſene ſzamo jedenkrat omuſene.* r. Zuſtand eines Weibes, ſo nur einen mann gehabt. *Özvegynek állapotja, kinek tſak egy férje volt.*

Ūnĭvŏcus, a, um. *Martian. Capel.* Vox univoca dicitur, quæ pluribus in ratione per talem vocem ſignificata ſimilibus convenit. *Jednako imenovit, jednakoga bitja.* Gleiches Weeſens. *Egy-néven-való.*

Uniusmŏdi, *Genit.* Cic. *Jednoga náchina. Na jednak nachin.* Einerley. *Egy-módú.* v. *Unimodus, Uniformis.*

✝Ūno, as, avi, atum. (Act.) Tertull. v. *Unio.*

Ūnŏcŭlus. (*Aliqui leg.* unioculus) a, um. Plaut. *Jedno-ok. Szamo jedno oko imajuchi.* Einäugig. *Egy-ſzemü.* Subſtantivè v. *Monoculus.*

Unquam, Unquam gentium. *Kada, gda.* Jemahls. *Valaha, egy időben.* Ita ſum afflictus, ut nemo unquam. *Tak ſzem tuſen y nevolyen, da nigdar nigdo ni bil bolye.* Ich bin ſo ſehr betrübt, das niemand mehr. *Soha ſenki illyen nyomorúltt nem vólt, mint én.* Si unquam. *Ako gda, Akoli kada.* Quis unquam? *Ter gdo gda?* Nemo unquam. *Nigdar nigdo.* Cic.

Ūnus, a, um. ūnīus, (*in verſu etiam* unĭus.) *Jeden, Jedan.* Einer, eine, eins. *Egy.* Unus & alter: v. *Duo.* Alter & tertius. v. *Tres.* Ad unum omnes. *Vſzi do jednoga, Vſzi do hameta.* Alle biſs auf ein. *Mind egyig.* Hactenus *Cic.* Conducere milites in unum: *i. e.* ſimul, in unum locum. *Salluſt.* 2. Cum nominibus, quæ neceſſariò in numero plurali ponuntur, uſurpatur pariter in plurali. *e. g.* Unis moribus vivere. *Cic. pro Sext. c. 26.* Una mœnia. *Salluſt.* Unæ nuptiæ, unæ ædes. *Terent.*

Unusquilibet, unaquælibet, unumquodlibet. *Senec.* v. *Quilibet N. 1.* Eleganter dividitur. *e. g.* Si non ſum ex patritio ſanguine ortus, ſed unus Quiritum quilibet. *Liv.*

Unusquisque, unaquæque, &c. Cic. v. *Singuli, Quiſque, Quilibet N. 1.*

✝Vŏcābŭlārium, ii, n. v. *Dictionarium.*

Vŏcābŭlum, i, n. Cic. *Rech.* ein Wort. *Nevezö ige, ſzó.*

Vŏcālis, le, Cic. *Glaſzen, Glaſzovit, Glaſz dajuchi, Rechlyiv.* Hellklingend, Laut, Wortreich. *Hangos-ſzavú.*

Digitized by Google

Vōcālis, is, f. (litera.) Cic. *Szlovo glaſzovito.* r. Laut- buchſtab. *Szó ſzerző bötü.*
Vōcālitas, atis, f. Quintil. *Glaſznoſzt, ſzlovo-glaſzovitozt, Dobro-glaſzie.* e. Wohl-lautung. *Hangoſság, Szót jól kimondhatás.*
Vocaliter, *Adv.* Apul. *Rechlyivo, Glaſzovito, Glaſzno.* Laut, Hell. *Hangoſan.*
Vōcāmen, inis, n. Lucr. v. *Vocabulum, Nomen N. 1. Appellatio.*
Vōcātio, onis, f. Catull. *Zványe, Pozávanye.* e. Ruffung, r. Beruff. *Hivas, Hivatál.* Item v. *Invitamentum.*
Vōcātivus, a, um. Gell. *Zovechi, Zványuſzliſsajuchi.* Ruffend, zum ruffen gehörig. *Hivó, Hiváshoz-való.*
Vocator, oris, m. Plin. *Pozávavecz, Zvàch, Zovecz.* r. Beruffer, Ruffer. *Hivó.* Item v. *Invitator.*
Vōcātōrius, a, um. Tertull. *Pozavajuchi.* Einladend. *Vendég hivogató.* v. *Vocativus.*
Vocātus, ûs, m. Cic. v. *Vocatio, Accitus.*
Vociferātio, onis, f. Cic. *Vikanye, Vika.* Groſſes geſchrey. *Kiáltozás.* v. *Clamor.*
Vociferātor, oris, m. Tertull. v. *Clamator.*
Vociferātus, ûs, m. Plin. v. *Vociferatio.*
Vōcīfēro, as, avi, atum (Neu. *Obſol.*) Varr. &
Vōcīfēror, āri, ātus ſum (Dep.) Cic. *Vichem, Ruſno krichim.* überlauth ſchreye. *Igen nagyon kiáltok, Rikóltok.*
Vōcito, as, avi, atum. (Act. *Freq.*) Cic. *Nazávam, guſztokrat zovem, ali imenujem.* Offt ruffe *oder* nenne. *Hivdogalom, Nevezgetem.*
Vōco, as, avi, atum (Act.) Cic. *Zovem.* Ruffe. *Hivom.* v. *Accerſo, Advoco.* Aliquem ad laudem, ad cœnam vocare: *pro* invitare. *Id.* Aliquem nomine vocare, *pro* nominare, nomen eidem imponere. *Plaut.* Nomine quemque vocare: *pro* appellare. *Virg.* DEos auxilio vocare: *pro* invocare. *Id.* DEos in vota vocare: *pro* implorare DEOrum opem. *Id.* 2. *Tranſl.* Italiam ad exitium vocare: *h. e.* trahere, pertrahere, adducere. Aliquem in crimen vocare: *h. e.* criminis reum agere, accuſare. Aliquem in diſcrimen vocare: *h. e.* periculo exponere, committere. Aliquem à mœſtitia vocare: *pro* exhilarare, recreare, lætum eſſe jubere. Aliquem in jus, in judicium vocare: *pro* citare. Aliquid in dubium vocare: *pro* revocare, adducere, dubium facere. Aliquem in ſpem vocare: *h. e.* jubere bene ſperare, in ſpem erigere. Aliquem in invidiam vocare: *h. e.* in odium adducere, odioſum facere. Aliquem ad calculum vocare: *h. e.* adigere ad reddendas rationes. *Cic.* Aliquem in partem curarum vocare: *pro* partiri curas cum aliquo. *Tacit.*
Vōcŭla, æ, f. Cic. *Glaſzek, Mali glàſz, Mala rèch.* s. Stümmlein, vvörtlein. *Szótska, Igétske.*
Vōla, æ, f. Plin. *Dlan, Peſchaj.* e. Flache hand, Höhle der hand. *Marok, kéz marok.*
Vŏlātica, æ, f. Feſt. v. *Strix N. 2. Venefica.*
Vŏlāticus, a, um. Cic. v. *Volatilis.*
Vŏlātilia, ium, n. *plur.* Cic. *Pticze, Pernate ſztvári, Sivad.* Die vögel, s. Flügel-vverck. *Madárak, Szárnyáſok.*
Vŏlātilis, le, Cic. *Letuchi, Leteti moguch, Letéchi.* Was fliegen kan, Fliegend, Flüchtig. *Repeső, Szárnyaló, Repülő.* Hinc Tranſl. v. *Velox.* Ferrum volatile: *h. e.* Sagitta. *Virg.* 2. v. *Tranſitorius N. 2. Vanus.* Ætas volatilis. *Ovid.*
Vŏlātūra, æ, f. Varr. &
Vŏlātus, ûs, m. Cic. *Létanye, Letenye, Let.* r. Flug, das flügen. *Repülés, Szárnyalás.*
Vŏlēma, orum, n. *plur.* Virg. *Velike kakti s'aka bruske.* Groſſe, *oder* hand-völlige birn. *Ireg körtvélyek.*
Vŏlens, entis, *om.* Liv. *Hotéchi.* Wollend. *Akaró.* Item v. *Acceptus, Favorabilis, Jucundus.* Plebi volentia facere. *Salluſt.*
Vŏlentĕr, *Adv.* Apul. v. *Voluntariè.*
Vŏlentia, æ, f. Solin. *Hotenye.* das vvollen. *Akarat.* v. *Deſideratio, Voluntas.*
Volgiŏlum, i, n. Plin. v. *Fiſtuca, Pavicula, Tudes.* Alii leg. *Volgiolus,* alii *Valgiolum,* alii *Valgium.*
✝Vŏlĭtio, onis, f. v. *Volentia.*
Vŏlito, as, avi, atum. (Neu. *Freq.*) Cic. *Guſztokrat letim, Szim-tam preletávam, Zletávamſze.* Offt und ſchnell fliege, Hind her fliege. *Repeſek, Repdeſek.* Tranſl. v. *Curſito, Diſcurro N. 1. Diſcurſo, Vagor.* Per forum, *vel* in foro volitare. *Id.* 2. Per ora hominum volitare: *pro* celebrari, laudari, nominari. *Id.* 1. *Tuſc.*
Vŏlo, ōnis, m. Liv. *Szlobodni, ſzlobodno-volyni Vojnik: Szvoi-volyni junak:* vulgo *Volantir.* Freyvvilliger ſoldat, *peregr.* ein Volonteur, Voluntair. *Szabad jóakaratjából Vitézkedő.*
Vŏlo, as, avi, atum, (Neu.) Cic. *Letim.* Fliege. *Repülök.* 2. Tranſl. *Berzo idem, derchim.* Geſchvvind lauffe. *Hamar megyek, Futok.* Literæ volant, Ætas, navis volat. &c. *Id.*
Vŏlo, vis, vellĕ, vŏlŭi, (Neu.) *Hochu.* Ich vvil. *Akarom.* 2. v. *Opto N. 1.* Alicui bene velle. 3. v. *Opinor.* Quatuor enim naturas

Digitized by Google

turas divinas eſſe vult. 4. v. *Significo N.* 2. Nec ſatis intellexi, quid ſibi verba iſta vellent. *Cic.* 5. Paucis aliquem velle, Pauculis verbis aliquem velle, *vel Abſolutè* Aliquem velle: *pro* velle eum aloqui. *Plaut.* 6. Si quid me vis: *pro* ſi quidpiam à me vis, *vel* ſi quid me facere cupis. *Id.*

Volſella, *vel* Vulſella, æ, f. Martial. *Orudelcze za pukanye láſzib* s. Rupff-zänglein. Haarzänglein. *Szőr koppaſztó, Szőr tépő ſzerſzám.* 2. *Rano-vracbarzka* iliti *barberſzka kleſcbicza.* s. Wund-zänglein. *Tetem ſzedő vas a'borbelyoknál, Fogótska.* Celſ.

Volva, æ, f. Varr. v. *Vulva.*

Vŏlūbĭlis, le, Cic. *Obervutiv, Obrativ, Obrachlyiv, Obartiv, Obertni.* Bevveglich, leicht zu vvältzen. *Forgó, Forgandó, Forgatható.* Transl. v. *Inſtabilis, Inconſtans, Mutabilis.* Item v. *Promptus N.* 2. *Velox.*

Volubilitas, atis, f. Cic. *Obertnozt, Obrachlyivozt, Obartivozt.* e. Bevveglichkeit, Schnelle bevvegung. *Forgandóság, Gyors forgás.* 2. Transl. v. *Inſtabilitas, Inconſtantia, Mutabilitas.* Item v. *Promptitudo, Velocitas.*

Volubilitĕr, *Adv.* Cic. *Obertno, Obratino, Obartivo.* Bevveglich. *Forogva.* Transl. v. *Promptè, Incitatè, Velociter.* Item v. *Inconſtanter.*

Vŏlŭcĕr, m, volŭcris, f. volŭcrĕ, n. Cic. *Letichi, Berz kakti pticza.* Fliegend, ſchnell vvie ein vogel. *Repülő, Gyors mint a' madár.* v. *Velox, Præceps N.* 2. Hinc *Transl.* Fortuna volucris: *h.e.* celeriter elabens. *Id. pro Sylla c.* 22.

Vŏlŭcra, æ, f. Colum. v. *Volvox.*

Vŏlŭcrĭpēs, ĕdis, *om.* Auſon. *Ptichjo-nog, &c.* v. *Celeripes, Velox.*

Vŏlŭcris, is. f. Cic. v. *Avis, Apis, Muſca N.* 1. *Tabanus, Veſpa,* & cætera hujuſmodi, quæ volant.

Volucritĕr, *Adv.* Amm. v. *Velociter.*

Vŏlūmĕn, ĭnis, n. v. *Liber N.* 2. *&* 3. Conficere volumina. Evolvere volumen epiſtolarum. *Cic.* 2. Generatim *Vſzako zvito dugoványe.* Zuſammen gevvickeltes ding. *Takarék, Takarított dolog.* v. *Involucrum.* ita *Virg.* 3. Sortis humanæ volumina: *h.e.* volubilitas, mutabilitas, varietas, inconſtantia. *Plin. l.* 7. *c.* 45. 4. Siderum volumen: *h.e.* circumvolutio. *Ovid.* 2. *Met. v.* 71.

Vŏluntārĭè, *Adv.* Cæſ. v. *Ultro N.* 2.

Voluntarius, a, um. Cic. *Dobro-volyni, Szvojvolyni, Hteni.* Freyvvillig. *Szabad akarati.* v. *Spontaneus.*

Vŏluntarius, ii, m. (Miles) Cæſ. v. *Volo, onis.*

Vŏluntas, atis, f. Cic. *Volya, Hötënye.* r. Wille, das vvollen. *Akarat.* Ex *vel* de voluntate: *h.e.* Secundum voluntatem. Ad voluntatem loqui: *pro* aſſentari. *Id. pro Quint. c.* 30. Mea voluntate: *h. e.* Sponte. *Id.* 2. Metonymicè ponitur Voluntas *pro* Intentione, propoſito, ſententia, favore, ſtudio, amore, benevolentia, propenſione, arbitrio. *Id.*

Volvo, is, ĕre, volvi, vŏlūtum, (Act.) Cic. *Vályam, Tákam, potákam, kotáchim.* Wältze, hin und her rolle. *Forgatom, Hengeritem.* Libros volvere: *pro* evolvere, legere, perlegere, *vel* ſtudere. *Id. de clar. Orat. c.* 87. 2. *Transl.* Aliquid ſecum volvere: *h.e.* animo verſare, perpendere, &c. *Kakvo dugovanye z-ſzrbum premiſslyavati.* Etvvas bey ſich bedencken, behertzigen. *Magában valamit forgatni, gondolkodni.*

Volvox, ōcis, m. Plin. v. *Involvulus.*

Vŏlŭpĕ, n. *Indecl.* (*ab obſol.* volupis, *com.*) Plaut. *Synon.* delectabile, jucundum, gratum. *Naſzladlyivo, prietno, povolyno, drágo.* Behäglich, annehmlich, Ein angenehmes Ding, etvvas gefälliges. *Kedves, gyönyörűséges, örvendetes dolog.*

Vŏlŭpĭa, æ, f. Varr. *Boſicza naſzladnoſzti.* e. Göttin der vvoluſt. *Gyönyörűségben Iſten-Aſzſzonya.*

Vŏluptābĭlis, le, Plaut. v. *Voluptuoſus.*

Vŏluptārĭè, *Adv.* Apul. v. *Voluptuosè.*

Vŏluptārius, a, um. *Naſzladnozt donaſſajuchi, Naſzladni, Vugoden.* Eine voluſt bringend, erfreuend, ergötzend. *Gyönyörködtető, Gyönyörűséges.* Poſſeſſiones voluptariæ. *Cic. Attic.* 12. *ep.* 25. 2. *Naſzladnoſzt imaajuchi, Naſzladnoſzti podàn, Naſzladujuchiſze, Naſzladno-ſelen.* Wolüſtig, der vvoluſt ergeben, vvolluſtgierig. *Gyönyörűség balásző, kereső.* Item v. *Mollis N.* 4. Senſus voluptarius. *Id.* 3. *de Or. c.* 25. Homo voluptarius: *Id* 2. *Tuſc. c.* 7. Diſciplina voluptaria. *Id. de Fin. l.* 1. *c.* 11.

Vŏluptas, atis, f. Cic. *Naſzladnozt, Szláſzt, Szladozt, Naſzlada, Raskoſſnozt.* e. Wolluſt, r. Luſt. *Gyönyörűség.*

Vŏluptĭfĭcus, a, um. *Apul.* v. *Voluptarius N.* 1.

Vŏluptor, ări, atus ſum, (Dep.) *Synon.* voluptatibus indulgeo. v. *Delector.* Tribunus inter ſcorta voluptabitur. *Quintil.* 3. *Decl.* Alii leg. *volutabitur.*

Vŏluptuārius, a, um. Capitol. v. *Voluptarius.*

Voluptuosè, *Adv.* Sidon. *Naſzladno, Z-naſzladnoſztjum.* Wollüſtig, Mit der vvoluſt. *Gyönyörűséggel.*

Vŏluptuōſus, a, um. Plin. *Naſzladnoſzti pun, Naſzladni, Vugoden, Raſzkoſſni.* Wolluſtig, voller vvoluſt. *Gyönyörűségben elmerült.* Item v. *Voluptarius N.* 1.

Vŏlūtābrum, i, n. Virg. *Valyaliſcke, Kaliſche, Mlaka; gdeſze ſzvinye vályaju.* e. Koth-lacke, Pfuhl, Sau-pfütze. *Habarék, Fertő, Habarts.*

Vŏlūtābundus, a, um. Cic. *Valyajuchiſze.* Sich Wältzend. *Hömpő'ygető, Forgatandó.*

Vŏlūtātim, *Adv.* Plaut. *Válynjuch, tákajuch.* Hin und her vvältzend. *Forgatva, Hömpölygetve. Hengergetve.*

Vŏlūtātio, onis, f. Cic. *Vályanye, Tákanye, Kotáchenye.* e. Weltzung, umvvaltzung. *Forgatás, Hengerités, Hömpö'ygetés, Fertengés.*

Volutātus, ûs, m. Plin. v. *Volutatio.*

Vŏ'ūto, as, avi, atum. (*Act. Freq.* à volvo) Cic. *Guſztokrat vályam, tákam, kotáchim, ſzim-tam obráchan.* Offt hin und her vvältze. *Forgatom, Hempelygetem, Hengeritem.* Hinc *Transl.* In omni genere & ſcelerum, & flagitiorum volutari. *Id. Fam. l. 9. ep. 3.* 2. Aliquid in animo, *vel* cum amicis in ſecreto volutare: *pro* animo volvere, perpendere, conſiderare. *Liv.*

Vŏlūtus, ûs, m. Apul. v. *Volutatio.*

Vŏmĕr, ĕris, m. Cic. *Oratba, Orallo, brno Jelezo, lyemeſs.* r. Pflug-Schaar, pflug-eiſen. *Szántó vas, Eke vas.*

Vŏmĭca, & Vōmĭca, æ, f. Cic. *Kervavi mozol, Gluboka rana, iz koje kervavi gnyoj tecbe.* s. Blutgeſchvvär. *Dagadás, Fakadék, Kelés, Fályog.*

Vŏmis, ĕris, m. Virg. v. *Vomer.*

Vŏmĭtio, onis, f. Cic. *Blyuvanye, Riganye.* e. Speyung, das ſpeyen, brechen. *Okádás.*

Vŏmĭto, as, avi, atum. (*Act.*) Plin. *Cheſzto blyujem, Vechkrat rigam.* Offt ſpeye, übergebe, mich erbreche. *Okádozom.*

Vŏmĭtor, oris, m. Senec. *Blyuvavecz, Blyuvalacz, Rigavecz, Rigalacz.* Der leicht ſpeyet, *oder* ſich erbricht. *Okádozó, Tsömörlő.*

Vŏmĭtōrius, a, um. Plin. *Blyuvni, Blyuvati,* ali *rigati chinechi.* Speyen, *oder* brechen machend. *Okádtató.*

Vŏmĭtus, ûs, m. Plin. v. *Vomitio.*

Vŏmo, is, ere, ui, itum. (*Act.*) Cic. *Blyujem, Rigam, Blibam.* Speye, Mich breche *oder* erbreche. *Okádom.*

Vŏpiſcus, i, m. Plin. *Dvojche,* ali *Dvojek drugi, ſto rodyen, pred kojem je pervi merteo na ſzvét doſſel.* s. Zvvillings-kind, vvelches lebendig bleibet, nachdem der erſte todt zur vvelt gekommen. *A kettős gyermekeknek egyike, a' ki még él, midőn a' másik idétlen elveſzett.*

Vŏrācĭtas, atis, f. Plin. *Serlyivoszt, Vnogojedje, Vnogo-jedlyiosat.* e. Vielfräſſigkeit, Freſsgierigkeit. *Torkoſság.* v. *Edacitas.*

Vŏrācĭtĕr, *Adv.* Macrob. *Serlyivo, Poserlyivo, Vnogo-jedlyivo.* Wie ein vielfraaſs. *Nagy ehetőséggel.*

Vŏrāgĭnōſus, a, um. Hirt. *Rúſno-jamaſzt; Prepadni; Pun peſiraliſch,* ali *glubokih virányhov; Poſerlyiv; Jazovit.* Voll tieffer grund-loſer löcher. *Örvényes.*

Vŏrāgo, inis, f. Cic. *Jama prez dna, Prepaſzt, Jáz.* Grundloſes loch, unergründliche tieffe. *Örvény.* v. *Abyſſus N.* 1. *Gurges N.* 1. *Charybdis N.* 1. Hinc *Transl.* v. *Heluo, Gurges N.* 2. *Diſſipator, Charybdis N.* 2. &c. Vorago Reipublicæ, Patrimonii *Id.*

Vŏrātio, onis, f. Catul. *Vnogo-jedenye, Naglo-ſerenye.* e. Vielfreſſung, Freſs-ſucht. *Nyelés, Falás.* v. *Heluatio.*

Vŏrātor, oris, m. Tertull. v. *Edo, Heluo.*

Vŏrax, ācis, *om.* Cic. *Vnogo-ſerlyiv, Vnogojedúchi.* Vielfräſſig. *Nyelő, Faló.* v. *Edax.*

Vŏro, as, avi, atum. (*Act.*) Cic. *Serem, prevech jém, náglo poſiram.* Freſſe, Heiſs-hungerig freſſe, gantze ſtücker vor freſſigierigkeit verſchlucke. *Nyelek, Falok, Mohon eſzem.* Hinc *Transl.* Literas vorare: *pro* celeriter, avidè perdiſcere. *Id. Att. l. 4. ep.* 11.

Vortex, icis, m. Plin. v. *Charybdis N.* 1. *Gurges N.* 1. Item v. *Turbo N.* 1. Plura v. in *Vertex.*

Vorticoſus, a, um. v. *Verticoſus.*

Vōs, veſtrûm, *vel* veſtri. *plur.* Cic. *Vi.* Ihr. *Ti.*

Voſmĕtipſi, æ, a. Plaut. *Vi ſzámi.* Ihr ſelbſt. *Ti magatok.*

Voſter, a, um. Plaut. v. *Veſter.*

Vōtivus, a, um. Cic. *Zagovorni, Záoetni.* Zum vvunſch *oder* gelübde gehörig. *Fogadási, Iſtennek fogadás ſzerint-való.*

Vōtum, i, n. Cic. *Zagovor, Záoet, Zavetovanye.* s. Gelübde. *Fogadás-tétel, Iſtennek tött fogadás.* Facere, concipere, nuncupare vota. Teneri vatô. Reddere vota, Fidem voti ſolvere. *Cic.* Liberari voti. *Liv.* Reus voti. *Virg.* 2. v. *Optatio, Deſiderium N.* 1. Aliquem voti compotem facere. *Liv.* Aliquem voti damnare. v. in *Damno.* Quamprimùm mea vota videre cupio. *Cic.* Hinc 3. v. *Suffragium.* Omnium votis in Senatum adlectus. *Id.* 4. ponitur nonnunquam

Digitized by Google

quam pro *nuptiis, matrimonio.* Ad ſecunda vota tranſire. *Juſtinian. novel.* 2. c. 2.

Vŏveo, es, ēre, vōvi, vōtum. (Act.) Cic. *Zagovor*, ali *Záoet chinim*; *Bogu z-zavezom obichavam*; *Zavetujemſze*; *Zagovarjamſze.* Ein gelübd thu, Gelobe, Heilig verſpreche. *Fogadáſt-tėſzek, Fogadom.* Pro ſalute patriæ ſuum caput vovere: *h. e.* offerre, devovere, periculis objicere. *Id.* 5. *Fin.* 2. v. *Opto N.* 1. Elige, quid voveas. *Ovid.*

Vox, vōcis, f. Cic. *Gláſz, Szo-gláſz.* e. Stimme. *Hang.* 2. v. *Dictum, Verbum.* 3. Metonymicè v. *Judicatio N.* 1. *Opinio N.* 1. *Senſus N.* 2. *Fama N.* 1. Hæc una vox eſt omnium, &c. *Id.* 9. *Fam. ep.* 14.

Ŭpĭlio, ōnis, m. Virg. v. *Opilio.*

Ŭpŭpa æ, f. Plin. *Déb, Fútach, ſzmerdlchi Dedek.* r. Wiedehopff, Unfläthiger vogel. *Búdös babuk, banka.*

*Ūrănĭă, æ, & Ūrănĭē, es, f. una è Muſis, inventrix Aſtrologiæ. *Ovid.*

Urbānātim, *Adv.* Pomp. *apud* Non. &

Urbānē. *Adv.* Cic. *Po varasko.* Städtiſch. *Vároſi módra.* v. *Civiliter.*

Urbānĭciānus, a, um. Spartian. &

Urbānĭcus, a, um, *Paul. JCt.* v. *Urbanus N.* 1.

Urbānĭtas, atis, f. Cic. v. *Civilitas.*

Urbānus, a, um. Cic. *Varaski. Gradzki.* Städtiſch, zur Stadt gehörig. *Vároſi, Városbéli.* v. *Civicus N.* 1. 2. v. *Civicus N* 2. *Humanus.*

Urbĭcăpus, i, m. Plaut. *Varaſſa obladavecz.* r. Stadt-eroberer. *Váraſt-megvévő.*

Urbĭcus, a, um. Sveton. v. *Urbanicus.*

Urbo, as, v. *Urvo.*

Urbs, bis, f. Cic. *Varaſ obzidan, Gràd.* e. Stadt. *Keritett város.* Urbes orbis nobiliſſimæ. 1. THEBÆ, *in Bœotia.* 2. TROJA, *in Phrygia.* 3. BABYLON, *in Aſſyria.* 4 CARTHAGO, *in Lybia.* 5 ATHENÆ, *in Græcia.* 6. ROMA, *in Latio.* 7. CONSTANTINOPOLIS, *ſeu* BYSANTIUM, *in Illyrico.* 8. JERUSALEM, *in Palæſtina Syriæ.* 9. LUTETIA Pariſiorum, *in Galliis.*

Urceŏlāris, re, *Vérchez, Peharni.* Zum krügen *oder* kannen gehörig. *Tſuprokoz-való, Korsóboz-való.* Herba urceolaris. *Plin.*

Urceŏlus, i, m. Colum. *Verchek, Kaſerka, Pehárecz, Peharchecz.* Kleine kanne *oder* kandel, s Krüglein. *Kantsótska, Tſuprotska.*

Urbus, a, um. v. *Urvus.*

Urcĕum, i, n. Cato. &

Urceus, i, m. Horat. *Vérch, Pehar, Bokàl.* r. Krug, e. Kanne, Kandel. *Tſupor, korsó, &c.*

Ūrēdo, ĭnis, f. Cic. *Palina, Pikecz naſzádu*, ali *ſzterni.* r. Brand in den früchten. *Ragya a' gabonában.* v. *Carbunculus N.* 2. *Segetum rubigo*, in *Rubigo.* 2. apud Plin. *goruchá Szerbeſchicza.* e. Brennung. *Tſalán tsipés, &c.* v. *Uſtio.* Uredo gutturis. *Zgarjavicza.*

Urgeo, es, ēre, urſi, (Act.) Cic. *Nagányam, Nutkam.* Dränge, Anſtrenge, Hefftig zuſetze. *Erőltetem.* v. *Stimulo N.* 2. *Cogo N.* 1. 2. Jacentes urgere: *pro* infeſtare, opprimere. Urgent tamen, & nihil remittunt: *h. e.* inſiſtunt, perſiſtunt. Occaſionem urgere: *idem eſt ac* inſtare, & ſolicitum eſſe, ne rei gerendæ occaſio elabatur. *Id.* 3. Iter urgere: *pro* accelerare. *Ovid.*

Ūrīca, æ, f. *Plin.* Satorum ab uredine proveniens vitium.

Ūrīgo, ĭnis, f. Plin. v. *Uredo, Pruritus.*

Ūrīna, æ, f. Cic. *Voda od chloveka, &c. Sczalina, Szech, Piſſa, Buret, Miſeſs.* r. Harn, Urin, e. kammer-lauge. *Húgy, Vizellet.*

Ūrīnāle, is, n. (vas) *Poſzuda za puſztyanye vodé.* s. Urin- *oder* Harn-glas. *Húgyedény.* v. *Matula.*

Ūrīnālis, le, Cœl. Aurel. *Sczalinzki.* Zum harn gehörig. *Húgyhoz-való.*

Ūrīnātor, oris, m. Liv. *Pod vodum plavavetz, koi pod vodum hodi.* Taucher, der ſich unters vvaſſer láſst, und das verſunckene heraus bringet. *Búár, Vizbe búvó, bukó.*

Ūrīno, as, avi, atum. (Neu.) & *frequentius*

Ūrīnor, āri, ātus ſum. (Dep.) Varr. *Vu vodu ſze puſztyam, Pod vodum hodim*, ali *plújem.* Mich untertauche, mich unters vvaſſer laſſe, unterm vvaſſer gehe, *oder* ſchvvimme. *Buvárkodom, Fövel lebukom a' vizbe.*

*Ūrīnus, a, um. v. *Ventoſus N.* 1. Ovum urinum: *h. e.* inefficax, quod citra maris coitum editur. *Plin.*

Urna, æ, f. Cato. *Védro.* r. Eymer. *Vödör, Veder.* 2. v. *Hydria, Situla N.* 1. ita *Varr.* 3. apud Cic. *Poſzuda, vu kojuſze volyo-prijztavanya poſztavlyaju za izbor kakovoga cherſztnika: Szrechе poſzuda.* r. Loos-hafen, Glücks-hafen, Glücks-topff. *Tiſzt válaſztáſra-való edény.* 4. *Mertvechki lonecz, Poſzuda vu kojuſzu negda mértvech pepel zpravlyali.* r. Todten-topff, in vvelchem die alten die aſche ihrer verbrannten todten zu behalten pflegten. *Sír, Gödör, a' mellyben a' régiek holtaknak hamuját tartották.* Cœlo tegitur, qui non habet urnam. *Lucan. l.* 7. *v.* 818.

Urnālis, le, Cato. *Jednoga védra, Jedno védro imajúchi, Vedrichni.* Eymericht, zum eymer

eymer gehörig. *Vedres, Vederni, &c.*

Urnārium, ii, n. Varr. *Meſzto vu kubinyi, na kojeſze vedricze z-vodum poſztávlyaju.* e. Waſſer-banck, vvorauf man in der kuchel die vvaſſer-ſtützen ſtellt. *Viz edényes hely a' konyhán.*

Urnŭla, æ, f. *Cic.* Parva urna. *Vidercze, Vedricbicza.* s. Eymerlein. *Vedretske.* v. *Sitella N. 1. & 2.*

Ūro, is, ĕre, uſſi, uſtum, (Act.) Cic. *Sgem, Pecbem.* Brenne. *Égetem, perselem.* Dicitur etiam de *frigore*: Frigore uri ſe venatores patiuntur. *Id. 2. Tuſc. c. 17.* 2. Transl. v. *Ango, Crucio, Diſcrutio, Affligo, Moleſto.* Galceus anguſtior urit pedem. *Horat.* Hæc mentem urunt. *Flor.* 3. Virgis uri: *pro* cædi, flagellari. *Horat.* 4. Uritur infelix Dido: *h. e.* amore flagrat, conſumitur. *Virg.*

† Ūrŏgallus, i, m. (*rectiùs* Gallus ſylveſtris) *Divji kokot.* r. Auer-hahn. *Vad kakas.*

*Ūrŏpȳgium, *vel* Orropygium, *vel* Orthopygium, ii, n. *Dolnyi kraj herbtene koſzti.* Das ende des Rückgrads, r. Börtzel. *Fark tſomó, mellyen a' lúdnak, tiknak farka nő, Fartsik, Püspök falatja,* vagy *Háti tsontnak alsó réſze.*

Urpix, icis, m. Cato. v. *Irpex.*

Urruncum, i, n. Varr. *Najdolnya ſztran kláſza ali láti: Drobneiſſe ſzeme ali zernyiche na zdolnyoj ſztrani kláſza ali láti.* Das unterſte an den aehren, vvo ſich der halm anfänget. *Gabona-fönek az allyán-való aprébb mag.*

Urſa, æ, f. Plin. *Medvedicza.* e. Bärin. *Nőſtény medve.* 2. Urſa, *græcè* Arctos *vel* Arctus, i, f. v. *Septentrio N. 2.* Ita *Ovid.* Urſa major, *ſeu* Plauſtrum majus, Gurrus major. v. *Helice.* Urſa minor, *ſeu* Plauſtrum minus, & Currus minor: v. *Cynoſura.* Hinc *Arcti, Urſæ, Currus, vel Plauſtra*: v. *Septentriones,* & plura de hoc in *Septentrio.*

Ursīnus, a, um. Plin. *Medvedov, Medvedzki, Medvedni.* Zum bären gehörig: *Item* von dem bären kommend. *Medvétes-való.*

Urſus, i, m. Virg. *Medved.* r. Bär. *Medve.*

Urtica, æ, f. Plin. *Kopriva, Sigavicza.* e. Neſſel, Brenn-Neſſel. *Tſilán, Tſilyán, Tſulán, Tſalán.*

Urvo, *vel* Urbo, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Feſt. *Synon.* Urbis condendæ amplitudinem aratrô definio, Terram pro mœnibus circa urbem ducendis ſulco.

*Ūrus, i, m. Cæſ. *Veliki divji vol, bik, ali bivol.* ein groſſer vvilder Büffel, *vulgo* r. Auer-Ochs. *Nagy erdei bika, Jábor.*

Urvum, *vel* Urbum, i, n. Varr. v. *Bura.*

Urvus, *vel* Urbus, a, um. *Obſol.* Varr. *Gore zvinyen.* Aufvverts gebogen. *Fel-felé horgadtt.*

Ūſio, onis, f. *obſol.* Cato. v. *Uſus.*

Ūsitātē, *Adv.* Cic. *Navadno, Poleg navade, Po navadi, Obichajno, Obichno, Po obichaju.* Gebräuchlich, gevvöhnlicher vveiſe oder maſſen. *Szokottul; Szokás ſzerént.*

Uſitatus, a, um, ior, ſſimus. Cic. *Obichni.* Gebräuchlich, gevvöhnlich. *Bévött. Szokott.* v. *Solitus.*

Ūsitor, āri, ātus ſum. (Dep.) Gell. *Vnogokrat vſivam, Cheſtoſze ſzlúſim.* Offt gebrauche. *Gyakran vél-élek.*

Uſpiam, *Adv.* Cic. *Negdi, Gdi, Gde.* Irgendvvo, Irgend. *Valahol, Valahová.* v. *Alicubi.*

Uſquam, *Adv.* Cic. v. *Uſpiam.* Item v. *Aliquò.* Nec verò uſquam diſcedebam. *Id. 1. Phil. c. 1.*

Uſquĕ, *Præp.* & *Adv.* Cic. *Do, Tia, Tja.* Bis. *Addig, Ig, Eddig.* Uſque in Pamphiliam legatos mittere. Uſque Romam, *vel* Romam uſque, *vel* Uſque ad Romam proficiſci. *Item* Uſque à mari ſupero Romam proficiſci. Uſque ex ultima Syria navigare. *Item* Uſque ad extremum vitæ diem. Uſque ad eum finem, dum iudices reiecti ſunt. Jam uſque à primis mundi temporibus. Aliquid inde uſque repetere. Ita paſſim *Cic.* 2. Sumitur adverbialiter pro *Diu, Multum, Valde.* Ego vapulando, ille verberando uſque ambo defeſſi ſumus. *Terent.* Item pro *Aſſiduè, Jugiter, Perſeveranter, Semper.* Allatres licet uſque nos, & uſque. *Mart.* Item pro *Prope N. 1.* Me pugnis miſerum uſque occidit. *Terent.*

Uſque ad, *Cic.* v. *Tenus N. 1. Aduſque.*

Uſque adeò, *Cic.* v. *Tantopere, Adeò N. 1.* 2. v. *Tandiu.* Uſque adeò in periculo fuit, quoad, &c. *Id. pro Sext. c. 38.* Uſque adeò, donec &c. *Plaut.*

Uſque adhuc, *Plaut.* v. *Hucuſque, Hactenus.*

Uſque admodum, *Cato.* v. *Tandiu.*

Uſque affātim, *Synon.* Satis ſupérque, ad ſatietatem. Plaut. *Do ſzitoſzti, Zevſzema zadoſzta, Prema doſzta.* Mehr dann genug, übrigs genug. *Elégge.*

Uſque antĕhac. *Terent.* v. *Uſque adhuc.*

Uſque donec, *Plaut.* v. *Uſque dum.*

Uſque dum, *Plaut.* v. *Quoad N. 1.*

Uſque eo, *Cic.* v. *Tantopere, Adeò.* Et ſæpe poſt ſe exigit particulam *ut*, vel *ne.* 2.

v. *Tan-*

Digitized by Google

v. *Tandiu*, Eouſque, Eo ad dum. Uſque eo timui, dum, donec, *vel* quoad &c. *Id.*

Uſquĕquāquĕ, *Adv.* v. *Ubique*, *Paſſim.* 2. v. *Omnino*, *Univerſim.* 3. v. *Aſſiduè*, *Semper.* 4. Uſquequaque ſapere oportet: *h. e.* in omni re. Ita *Cic.*

Uſquĕquō, *Adv.* Varr. v. *Quouſque*, *Donec*, *Quandiu.*

Uſta, æ, f. *Plin.* Color rubeus aureo ſimilis.

Uſtīlāgo, ĭnis, f. *Apul.* Carduus ſylvaticus.

Uſtio, onis, f. Cato. *Sgánye*, *Pripékanye.* Das brennen, e. brennung. *égés*, *égetés.*

Uſtīvus, a, um. *Æmil. Macer.* 2. 8. v. *Causticus.*

Uſtor, oris, m. Mart. *Palitel*, *Sgàch*, *koi je negda mertva tèla ſgàl.* Verbrenner, der die todten leichnahm bey den alten verbrannte. *Hólttest égető.* Generatim v. *Cremator.*

Uſtrīna, æ, f. Plin. *Sgalnicza*, *Pèch za raztzviranye y délanye bruncza*, *kotlovine*, *ſeleza*, &c. r. Schmeltz-ofen. *Vas*, *értz olvasztó kementze.* 2. v. *Buſticetum.* Ita *Feſt.* 3. v. *Uſtio*, *Ardor N. 1.* Apul.

Uſtrīnum, i, n. *Servius.* v. *Buſticetum.*

Uſtŭlātio, onis, f. *Pripékanye: Priſiganye: Z-ognyenem Selezom priczviranye*, *palenye.* Das ſengen, verbrennen, abbrennen. *égetés*, *perſelés.*

Uſtŭlō, as, avi, atum, (Act.) *Pripékam*; *Priſiſem*; *Z-ognyenem ſelezom priczviram*, *ſgem*, *pálim.* Senge, Abbrenne, Verbrenne. *Megégetem*, *Megperſelem.* v. *Aduro.* Infelicibus uſtulanda lignis. *Catull.* Pali uſtulati. *Vitruv.*

Ūſuālis, le, JCt. *Navadni*, *Za vſivanye haſznovit.* Zum gebrauch dienlich. *életünkre haſznunkra-való.* Sermo uſualis: *h. e.* culinarius, rudis. *Sidon.*

Ūſuārius, a, um. Geil. v. *Uſualis.*

Ūsūcăpio, ōnis, f. Cic. *Zadobivanye*, *Oſzvojenye kakvoga dugoványa radi ládanya chez vnogo vremena od pravicz odluchenoga.* e. überkommung, Beſitz-eignung, das einer eine ſache erſeſſen, nach verlauff der zeit, ſo in denen rechten vorgeſchrieben. *Szokáſſal*, *Véle-éléſſel magunknak tulajdoníttatott jóſzág.*

Ūsūcăpio, is, ĕre, cēpi, captum, (Act.) Cic. *Synon.* Uſu meum facio. *Dugovanye katvo zbog dugoga*, *y od pravicz dopitanoga ládanya*, *ali vſivanya poſzvájam*, *oſzvájam*, *zadobivam.* Durch langen beſitz das eigenthum darüber erlange. *Szokáſſal*, *Véle-éléſſel magamévá téſzem.*

Ūsūfăcio, is, ĕre, fēci, factum, (Act.) Plaut. *Synon. apud JCtos* Capio uſu, capio utilitatis cauſâ, longo tempore capio, diutiùs poſſidendo capio, longa poſſeſſione capio. v. *Uſucapio.*

Ūsūfructuārius, a, um. Ulp. *Vſivavecz*, *vſivavka*, *uſivalacz*, *uſivalicza*: *kakvoga dugoványa ſzamu haſzen y vſivanye prez ſzvojnoſzti imajuchi*: *Tugyega dugoványa vſivanye y haſzen imajuchi.* Den nieſsbrauch und nutzen ohne eigenthum habend. *A' ki valami jóſzággal él*, *és haſznát véſzi*, *a' melly néki nem ſaját*, *tulajdon.*

†Ūsūfructuo, as, avi, atum. (Act.) *Pro quo dixit Cic.* Uſumfructum lego.

Ūsūra, æ, f. v. *Uſus N. 1.* Alicui uſuram lucis hujus eripere. 2. *Metonymicè* v. *Fructus N. 2. Commodum N. 1.* Hinc *Speciatim* Publicanos uſurâ juvare: *h. e.* uſum & fructum pecuniæ publicæ, *vel* datæ mutuæ iis concedere. 3. *Kamata.* r. Zins. *Uſora.* v. *Cenſus N. 1. & 5. Fœnus.* Et accipitur tam in bonam, quàm in malam partem. Hactenus *Cic.*

Ūsūrārius, a, um. *Iz chesztaſze haſzen jemlye.* v. *Fructuarius N. 1.* Uxor uſuraria: *pro* meritoria, *h. e.* concubina. Puer uſurarius: *h. e.* meritorius. *Plaut.* 2. *Kamatni*, *Vkùjem donaſſajuchi.* Zins-tragend. *Uſorás*, *uſora adó*, &c. v. *Fœnebris*, *Cenſualis.* Pecunia uſuraria. *Ulp.* Accipitur autem in bonam & malam partem.

Uſurarius, ii, m. *Subſtantivè.* Ulp. *Kamatnik.* r. Zins-einnehmer. *Bér-vévő.* v. *Fœnerator.* Accipitur in utramque partem.

Uſurpātio, onis, f. *Navadno vsivanye*, *Cheſzto jemlyenye.* e. Brauchung, Gebrauchung, Nutzung. *Valamivel gyakran élés.* Doctrinæ uſurpatio. *Cic.* 2. *Priuzétje*, *Privzétje*, *Poſzvojenye tugyega.* Unrechtmäſſige zueignung, beſitzung. *Törvénytelen magának tulajdonítás.* v. *Occupatio N. 1. Appropriatio.* Jubere aliquem alicujus rei uſurpatione abſtinere. *Liv.*

Uſurpātor, oris, m. Amm. *Nepravdeni poſzvoitel*, *Krivo-ladavecz*, *Otimalacz nepravedni.* Unrechtmäſſiger Zueigner, beſitzer. *Törvény-nélkül magának tulajdonító.*

Uſurpātrix, īcis, f. *Nepraudena poſzvoitelicza*, *Krivo-ladavka.* Unrechtmäſſige zueignerin, beſitzerin. *Törvénytelen magának tulajdonítóné.*

Ūſurpo, as, avi, atum. (Act.) *Navadno vsivam*, *V-navadu jemlyem*, *V-navadi imam.* Gebrauche. *Gyakran élek vèle.* Aliquid ſemper in dictis, ac factis uſurpare: *h. e.* in frequenti uſu habere, *ſeu* frequenter dicere, aut facere. *Cic. in Or.* Oculis uſurpare:

Digitized by Google

pare: *pro* videre. *Plaut.* Sonitum uſurpare: *pro* audire. *Id.* Otium uſurpare: *h. e.* otio frui. *Tacit.* Civitatem uſurpare: *idem eſt, ac* civem ſe dicere, pro cive ſe gerere. *Cic.* Alicujus memoriam uſurpare: *pro* mentionem ejus facere. *Id.* Aliquem uſurpare: *pro* nominare. *Id.* 2. apud Tacit. *Poſzvojivam tugye, Nepraudeno oſzvájam.* Unrechtmäſſig zueigne: In beſitz nehme. *Törvénytelenül magamnak tulajdonítom, elfoglalom.* Item generatim. v. *Occupo N. 1. Vendico Accipio N. 1.* Poſſeſſionem uſurpare. *Cic.* Jus uſurpare: *h. e.* rei poſſeſſionem adire, *vulgo* poſſeſſionem capere *Liv.*

Ūſus, ûs, m. *Vſivanye.* e. Brauchung, r Brauch. *Véle-élés.* v. *Uſurpatio N. 1.* 2. v. *Mos N. 1. Conſvetudo N. 1.* Ita uſus obtinuit. 3. v. *Experientia.* Res longo uſu comprobata. 4. v. *Exercitamentum.* Frequens uſus omnium magiſtrorum præcepta ſuperat. 5. v. *Utilitas.* Si uſus fuerit. Si ex uſu, è re tua fuerit. Ea res magnos tibi uſus afferet, dabit. Ingentes inde uſus percipies, habebis. Res nulli uſui. 6. v. *Amicitia, Familiaritas, Conjunctio, Converſatio.* Vetus mihi cum eo uſus intercedit. Ita paſſim *Cic. Cat. &c.*

Ūſusfructus, usûs fructûs, m. Cic. *Praudeno tugyega vſivanye, Dopuſztyeno haſzni jemanye: Haſzen y vſivanye prez ſzvojnoſzti.* r. Nieſs-brauch, e. Frucht-nieſſung. *Más jószágával élés, és haſzon.* Uſumfructum uxori legare. *Cic.*

Ūsūvĕnio, is, īre, vēni, entum, (Neu.) Cic. *Na haſzen dohájam.* Zum nutzen komme. *Szokásba mégyek.*

Ūsūvĕnit, ēbat, ēnit, *Imperſ.* Cic. *Synon.* Accidit, Contingit, Evenit. *Zgadyaſze,* Inf. *Zgoditiſze: Pripétyaſze, Pripetyújeſze,* Inf. *Pripetitiſze.* Es geſchicht, es vviederfahret. *Történik, Eſik, Megeſik ſzokott lenni.* Sæpe ſeparatim ponitur: *e. g.* Nunc venit idem uſu mihi, quod &c. *Id. Att. 14. ep. 12.*

Ŭt, Conj. & Adv. *Da.* Das, Auff das. *Hogy.* Cura, ut valeas. *Cic.* Frequentiſſimè poſtponitur vocibus *talis, tantus, tot, tam, adeò, ſic, ita, hujusmodi, &c.* Non ſum ita hebes, ut iſta dicam. *Id. in Tuſc.* Item v. *Quòd N. 1.* Non eſt veriſimile, ut Chryſogŏnus horum literas adamârit. *Id. pro Roſc. Amer. c. 41.* 2. v. *Prout, Sicut, Quemadmodum, Quomodo, Quippe.* Ille, ut erat inter ſuos primus. Ut quidam morbo aliquo, & ſensûs ſtupore ſuavitatem cibi non ſentiunt; ſic libidinoſi, avari, facinoroſi veræ laudis guſtum non habent. *Id. 1. Phil.* Ut me circumſteterint, ut apertè jugula ſua pro meo capite P. Clodio oſtentârint. Ut contempſit, ut pro nihilo putavit! Ut vales? Quæ intimo ſenſu pericipiunt, ut dolorem. 3 Ponitur pro *quàm, quantùm.* Ut ille tum humilis, ut demiſſus erat. Ut blandiſſimè poteſt. 4. pro *Poſtquam, ubi, cùm, quando.* Ut hæc audivit, ſic exarſit. Ut ab urbe diſceſſi, nullum intermiſi diem. 5. pro *tametſi, quamvis, eſto.* Qui, ut ſumma habeam cætera, temporis ſatis non habui. Nos te, tuúmque exercitum expectamus, ſine quo, ut reliqua ex ſententia ſuccedant, vix ſatis liberi videmur fore. 6. *Ut ſi,* pro *perinde ac ſi, tanquam ſi, quaſi.* Ejus negotium ſic, velim, ſuſcipias, ut ſi eſſet res mea. 7. *Ut plurimum,* pro *quàm plurimum, potiſſimum, plerunque.* In quo gerendo, jus ut plurimum valet. 8 *Ut quid?* pro *Quamobrem?* 9. Ut non. *Da ne.* Das nicht, Auff das nicht. *Hogy nem.* 10 *Ut ne,* pro *Ut non.* 11. Ut ut. v. *Qualitercunque, Utcunque.* 12. Eleganter jungitur *Superlativis, & Comparativis,* ſequente *ita.* Ut quisque optimus, ita modeſtiſſimus. Ut quisque ſenior, ita prudentior. Hactenus *Cic.* 13. *Ut* pro *Utinam.* Ut te omnes Dii, Deæque perduint! *Terent. Heaut. a. 6 6.* 14. Ut cùm maximè *pro* peculiariter, præcipuè, potiſſimùm. *Id.* 15. *Ut puta* pro *verbi gratiâ.* Ulp.

Utcunquĕ, *Adv.* Cic. *Naj bude kak boche: Onak alionak.* So gut es ſeyn vvill. So auch, So anhin. *Akarhogy, Valahogy.* v *Quomodocunque.*

Ūtenduus, a, um. *Za vſivanye buduch, Stoſze bude vſivale.* Was gebraucht vvird. *Véle-élhető-való.* Alicui aliquid utendum, ac poſſidendum tradere. *Cic.*

Ūtensile, is, n. *Dugoványe vſzakojachko za vſzagdaſnye vſivanye, Pot. ebna ſtvár.* Allerley hausgerath, Zum täglichen brauch gehoriges ding. *Élni-valo eſzköz.* v. *Supellex.* Omnibus utenſilibus exui. *Liv.*

Ūtensīlis, le, Varr. *Vſivatno, Za vſzaki dan potreben, Za vſivanye dober.* Das mann täglich brauchet, oder im brauch hat. *Véle-élhető-való, élni-való.* Item v. *Utilis.*

Ŭtĕr, ĕri, m. *Non.* v. *Uterus.*

Ŭter, utris, m. Plin. *Koſnata vrecha, Mih za vino, olje, &c.* Lederner Schlauch, Leder-

der-Sack, Genehtes fell, darinnen mann vvein *oder* oel aufbehält. *Tömlő*, *Böros tömlő*, *Bőr 'zák*.

Ŭter, ŭtra, ŭtrum, ŭtrīus, *in verſu etiam* ŭtrĭus. *Koi zmed dveh.* Welcher aus beyden. *Mellyik.* Uter utri eſt anteferendus neſcio. *Neznam, koi biſze drugomu prepoſztaviti moral.* Wer ſoll dem andern vorgezogen vverden, vveiſs ich nicht. *Mellyiket kell fellyebb-betsülni, nem tudom.* Ita *Cic.* Loquere, uter meruiſtis culpam, paucis: *h.e.* quis veſtrûm. *Plaut.* Si uter velit, edicit: *h.e.* ſi alteruter, &c. *Cic. 5. Verr.*

Ŭtercŭlārius, ii, m. Svet. v. *Igripipiarius*, *Aſcaules.*

Ŭtercŭlus, i, m. Plin. *Utrobicza*, *Vutrobicza.* Kleiner bauch. *Haſatska*, *Mèhetske.*

Ŭtercŭlus, i, m. Apul. *Meſſieh*, *Mali mèh.* Kleiner ſchlauch. *Tömlőtske.* Item v. *Igripipium.*

Ŭtercunquĕ, ŭtrăcunque, utrumcunque. Cic. *Koi-god zmed dveh*, *Jeden koi-goder zmed dveh.* Welcher von beyden nur. *Akár mellyik.*

Ŭtĕrīnus, a, um. Cajus JCt. *Jedne-utrobni*, *Od jedne matere rodyen.* Von einer mutter, Aus einer gebähr-mutter kommend. *Egy méhből-való.* Fratres uterini. *Bratja ſzámo po materi*, *Jedne matere ſzini.* Leibliche brüder. *Egy méhből-való batyák.*

Ŭterlĭbĕt, ŭtrălĭbĕt, utrumlibet. Cic. *Jeden zmed dveh najbude koi bocbe: Jeden zmed dveh koi ti' drágo.* Esſeye aus beyden, vvelcher es vvolle: Welchen von zvveyen man vvill. v. *Utercunque.*

Ŭternam? ŭtrănam? utrumnam? Horat. *Da koi zmed dveh? Ter koi pak zmed dveh?* Welcher denn von beyden? *Mellyik a' kettő közzül?*

Ŭterque, ŭtrăquĕ, utrumque. *Obodva*, *Jeden y drugi.* Alle beyde. *Mindenik.* Amantiſſimus utriuſque noſtrûm. *Cic.* Uterque inſaniunt. *Plaut.* Intueri utroſque. *Tacit.*

Ŭtervis, ŭtrăvis, utrumvis, v. *Uterlibet.* Minus habeo virium, quàm veſtrûm utervis. *Cic.*

Ŭtĕrus, i, m. Plin. *Utroba*, *Vutroba.* e. Gebähr-mutter, r. Mutter-leib. *Has*, *Méh*, *Nádra.* Uterum ferre, gerere: *pro* gravidam eſſe. *Cels.*

Ŭtī, *Adv. & Conj.* v. *Sicut*, *Quemadmodum N. 1. & 2.* Hæc, uti facta ſunt, referam. Item v. *Tanquam*, *Quaſi N. 1.* Senatui placuit, uti qui optimo jure provinciam obtinuerit: *pro* tanquam is, qui &c. 2. v. *Ut N. 1.* Is ad me dedit literas, uti ſe tibi placarem. *Cic.*

Ūtĭbĭlis, le, Plaut. *Vſiolyiv*, *Kajſze more vſivati.* Das mann brauchen *oder* genieſſen kan. *Élni-való*, *A' mivel élhetni.* v. *Utilis.*

Ūtĭlis, le, Cic. *Haſznovit*, *Koriſztni*, *Prúdni.* Nützlich, Erſprieſslich, Vorträglich. *Haſznos.* Synon. *Fructuoſus*, *commodus*, *accommodatus*, *frugifer*, *opportunus*, *ſalutaris*, *quod ex uſu eſt*, *quod uſui eſt*, *quod multas habet opportunitates*, *quod maximè intereſt*, *quod expedit*, *quod conducit.*

Ūtĭlĭtās, atis, f. Cic. *Haſzen*, *Prúdnoſzt.* e. Nutzbarkeit, Erſprieſslichkeit, r. vortheil. *Haſznoſság.* v. *Commodum N. 1. Emolumentum*, *Fructus N. 2. Lucrum*, *Quæſtus. &c.*

Utilitĕr, *Adv.* Cic. *Haſznovito*, *Koriſzno*, *Koriſztno*, *Prúdno.* Nützlich, erſprieſslich, Heilſamlich. *Haſznoſon*, *Haſzonnal.*

Ŭtĭnam, *Adv.* Cic. *Bog bi dàl! O dabi! da Bog dà!* Wollte Gott! O das! *Vajha! bba!*

Ŭtīquĕ, *Adv.* Cic. *Za ſztanovito*, *prez dvojne*, *Do iſztine.* Ja freylich. *Bizonyára.* v. *Omnino*, *Certè*, *Nempe N. 2.*

Ūtor, ĕris, ūtī, ūſus ſum. (Dep.) *Vslovam*, *Haſzen jemlyem*, *Szlúſimſze.* Genieſſe, brauche, gebrauche, nutze, nutzen nehme, mich bediene. *Élek-vèle*, *haſznát véſzem.* Facultatibus ampliſſimis, honoribus, valetudine commodâ, ſtatu fortunæ proſperô, ventis ſecundis, incredibili potentiâ uti. Aliquo multùm, & familiariter uti. Aliquo valde infensô uti. Patre facili, amicis optimis utitur. Alicujus operâ ad aliquid uti. Uti voce. *Cic.*

Ūtplūrĭmum. v. in *Ut.*

Utpŏtĕ, *Adv.* Cic. v. *Nimirum*, *Quoniam*, *Quandoquidem*, *Quippe.*

Ut pŭtă, ut quid. v. in *Ut.*

Ūtrārius, ii, m. Liv. *Mèhov noſzecz: Vu mèhu olja, vina, ali vode prinaſſavecz.* Der oel, vvein, *oder* vvaſſer in einem ſchlauch zuträgt. *Tömlő hordozó.*

Ūtrĭcŭlārius, ii, m. Svet. v. *Uterculariuſ.*

Ūtrĭcŭlus, i, m. v. *Ūterculus.* 2. Dicitur etiam de primo florum germine inſtar utriculi tumeſcente, &c. *Plin.*

Ŭtrĭcŭlus, i, m. Plin. v. *Ŭterculus.*

Ŭtrinquĕ, *Adv.* Cic. *Od obodveh krajov*, *Iz jedne y druge ſztrane.* Von beyden ſeiten, zu beyden ſeiten. *mind két felől.* Item v. *Utrobique.*

Utrinqueſĕcūs, *Adv.* Lucr. v. *Utrinque.*

Ŭtrō, *Adv.* Plin. *Na koju ſztran zmed dveh*, *Proti kojoj ſztrani*, *Kamo.* Gegen vvelcher ſeite. *Melly felöl.*

Ŭtrōbĭdem, *Adv.* Plaut. *Ondi y ondi.* Dort und dort. *Ott is ott.* v. *Utrinque.*

Ŭtrōbĭquē, *Adv.* Cic. *Na obodvojem meſztu, Na jednoj y drugoj ſztrani.* An beyden orten, *oder* ſeiten; beyder orten, beyderſeits. *Mind két helyen.*

Ŭtrōlĭbĕt, *Adv.* Quintil. *Kamo ti' drágo, Na koju ſztran ti' drágo, Na koju-god ſztran zmed dveh bochet.* Gegen vvelchen ſeiten mann vvill, vvohin es nur beliebt. *Valamelly felől.*

Ŭtrōquē, *Adv.* Liv. *Na jednu y drugu ſztran, Na obodvoje meſzto.* Auf beyden ſeiten. *Minda két felől.*

Ŭtrōquē verſum, *Adv.* Plaut. *Proti jednoj y drugoj ſztrani.* Gegen beyden ſeiten, *&c.* v. *Utroque.*

Ŭtrùm, *Adv.* Cic. *Bi-li, Je-li, Ali.* Ob, Oder. *Avagy, De mellyik.* v. *Num nam, Nunquid.* Utrum ea veſtra, an noſtra culpa eſt? *Id. 4. Acad. c. 29.* Id utrum illi ſentiant, an ſimulent, tu intelliges. *Id. Attic. l. 12. ep. 50.*

Utrumnam, *Adv.* Liv. v. *Utrùm.*

Utrumnĕ, *Adv.* Cic. v. *Utrùm.*

Ut ut, *Terent.* v. in *Ut.*

Ūva, æ, f. Cic. *Grózdje.* e. Traube, Weintraube, Weinbeer. *Szőlő.* 2. Transl. v. *Epigloſſis, Glandula N. 2.* Dicitur & de cæteris rebus uvæ ſimilibus. *Plin.* Apiana uva. v. *ſuo loco.*

Ūvens, entis, *om.* Silius. v. *Uvidus.*

Ūveſco, is, ĕre, (Neu. *Inch.*) Lucr. *Vubkek ližvam, Moknuti pochinyam.* Feucht *oder* naſs vverde. *Megnedveſülök.* v. *Humeſco.*

Ūvēus, a, um. Macrob. *Iz grózdja, Grozdov, a, o.* Aus trauben, zum trauben gehörig. *Szőlőből- vagy ſzőlőhöz-való.*

Ūvĭdŭlus, a, um. Lucr. v. *Humidus.* Alii leg. *Viridulus.*

Ūvĭdus, a, um. Plaut. v. *Humidus, Aquoſus, Succoſus.*

Ūvĭfĕr, a, um. Stat. *Grózdjo-noſs, Grózdje rodéchi.* Wein-trauben herfür bringend. *Szőlő-termő.*

Vulcānālia, ium, *&* orum, n. *plur.* Feſta Vulcano dicata. *Colum.*

Vulcānālis, le, *Varr.* Vulcānĭus, a, um. *Cic.* ad Vulcanum ſpectans.

Vulcānus, i, m. *Cic.* Jovis & Junonis filius, è cœlo præceps, claudus factus eſt. *Bog ognya, Peglavár kováchki.* ein Abgott des feuers, Vorſteher der Schmiden. *Tüznek Iſtene, A' kovátsok Iſtene.* 2. Metonymicè v. *Ignis N. 4.* Plaut.

Vulga, æ, f. *Varr.* v. *Pera, Mantica, Crumena.*

Vulgāris, re. Cic. v. *Communis, Plebejus, Popularis N. 1. & 2. Quotidianus, Vilis, Pervulgatus.*

Vulgārĭtās, atis, f. Arnob. *Priproſzta, obchinzka navada.* e. Gevvohnheit des gemeinen Pöfels. *Közönséges ſzokás.* Item v. *Vulgus.* Item v. *Vilitas.*

Vulgārĭtĕr, *Adv.* Cic. *Obchinzkim náchinom.* Insgemein. *Közönséges módra.* v. *Populariter N. 1. Communiter, Uſitatè, Pervulgatè, Viliter.*

Vulgārius, a, um. Gell. v. *Vulgaris.*

Vulgātor, oris, m. Ovid. *Razglaſzitel.* r. Ausbreiter unter dem pöfel. *Kibiresitő.* v. *Publicator N. 1.*

Vulgātus, a, um. Gic. *Razglásſen, Obchinzki ali oſzagdaſnyi vuchinyen.* Ausgeruffen, Gemein gemacht. *Kibirdettetett, Közönségeſſé lött.* v. *Notorius, Manifeſtus, Publicus, Communis, Uſitatus.* Fama vulgatior. *Liv.* Senſus verborum vulgatiſſimus. *Quintil.*

Vulgĭvăgus, a, um. v. *Plebejus, Communis, Vilis.* Venere vulgivaga uti. *Lucr.*

Vulgo, as, avi, atum. (Act.) Cic. v. *Publico N. 1. 2.* v. *Publico N. 2.* Hinc: *vulgare corpus*, eſt illud proſtituere. *Liv.*

Vulgō, *Adv.* Cic. v. *Paſſim, Populariter, Communiter, Palam N. 1. Ubique, Univerſè, Perſæpe, Indiſcriminatim.*

Vulgus, i, n. *&* m. Cic. v. *Plebs.* In vulgus; *pro* apud vulgus. *Id. 5. Tuſc.*

Vulnĕrārius, a, um. Plin. *Rannin, Rannovit, Rannovni, Ranni ſaliſſajuchi.* Zum vvunden gehörig. *Sebhez-való.*

Vulnerarius, ii, m. (Medicus.) Plin. *Rannohkár, Ranno-vrách.* ein Wund-artzt. *Seb gyógyító.*

Vulnĕrātio, onis, f. Cic. *Rannenye, Vrazenye.* e. Vervvundung, Beſchädigung. *Sebesítés, Megsértés.* Transl. v. *Læſio N. 2.*

Vulnĕro, as, avi, atum. (Act.) Cic. *Rannim, Vrazujem.* Vervvunde, Beſchädige. *Sebesitem, Sértem.* Transl. v. *Lædo N. 2.*

Vulnĭfĕr, a, um. Prudent. *Rannu imajúchi.* eine vvunde habend. *Seb hozó.* Item v. *Vulnificus.*

Vulnĭficus, a, um. Virg. *Rannu chinéchi.* Wund-machend. *Sebesitő.*

Vulnŭs, ĕris, n. Cic. *Ranna.* eine vvunde, Bleſſur. *Seb.* 2. Transl. v. *Calamitas N. 2. Dolor, Damnum, &c.*

Vulnuſcŭlum, i, n. *Ulp.* Parvum vulnus. *Rannicza.* Kleine vvunde. *Sebecske.*

Vulpĕcŭla, æ, f. Cic. *Liſzichicza.* Kleiner fuchs,

Digitized by Google

fuchs, s. Füchslein. *Rókátska.*

Vulpēs, is, f. Varr. *Liſzicza.* (vulpes mas. *Liſzjak, Libo.*) r. Fuchs. *Róka.* 2. *Transl.* Servare ſub pectore vulpem: *pro* valde aſtutum, callidum, *vel* dolis plenum eſſe. *Horat.* Vulpes pilum mutat, non mores. *Prov.* Dicitur de inveteratis malorum, qui non facilè ad frugem redeunt. *Suet.*

Vulpīnāris, re, Apul. *Liſzichji, Liſzichni.* Zum fuchs gehörig. *Rókai.* 2. Transl. v. *Callidus N. 1. Doloſus, Fraudatorius, Fallax, Fallacioſus.*

Vulpīnor, āri, atus ſum. (Dep.) *Liſzichim, Zkazlivoſze pri'izávam, kakti liſzicza okolo kôga obbájam, Liſzichaſzt jeſzem.* Fuchs-ſchvväntze, Den fuchs-ſchvvantz Verkauffe, Liſtiger vveiſe ſchmeichle, verſchlagen und liſtig bin. *Ravaſzkodom, Szineskedem, Ravaſz vagyok.* v. *Aſſentor, Decipio, Fraudo N. 1. Palpor, &c.* Vulpinare modò, & concurſa. *Varr.* apud *Non. c. 1. n.* 226.

Vulpīnus, a, um. Plin. v. *Vulpinaris.*

Vulpio, ōnis, m. Apul. *Liſzichazt chlovek.* Ein liſtiger menſch. *Ravaſz ember, Róka termeſzetü ember.* v. *Aſſentator, Deceptor, Fraudator, &c.*

Vulſella, æ, f. v. *Volſella.*

Vulſio, onis, f. Varr. v. *Vulſura.*

Vulsūra, æ, f. Varr. *Púkanye, Szkubenye.* e. Ausrupffung. *Szaggatás, Tépés.*

Vultĭcŭlus, i, m. Cic. *Obrázecz, Obráchecz, Obrazich.* s. Geſichtlein, kleines geſicht. *ábrázatotska, Kitsiny ábrázat.*

Vultum, *vel* voltum, i, n. *Lucr.* v. *Vultus.*

Vultuōſus, a, um. Cic. Propriè *Obrazaſzt, Neſzpretno obraz nadigavajuchi.* Groſses geſicht habend, ein hoch und erhobenes geſicht machend. *Nagy ábrázatü, kedvetlen ábrázatú.* Transl. v. *Mæſtus, Moroſus, Tumidus N. 2. Faſtoſus, Severus.*

Vultŭr, ŭris, m. Lin. *Ser, Koſzatoſer, Dobrobran, Kanya, Veliki jaſztreb.* r. Geyer ein groſſer Raub-vogel. *Sas keſelyü.* 2. Transl. *Zgrab'yivecz, Poſerlyivecz.* Rauberiſcher menſch, ein Fraſs, *oder* Freſſer. *Ragadozó ember, Nagy evő ember.* v. *Vorago N. 2.* *Homo vorax, rapax.* Cic.

Vultŭrīnus, a, um. Plin. *Koſzatoſerni, Jáſztrebov, Kányov, a, o.* Geyeriſch, zum geyer gehörig. *Sas keſelyüi.*

Vultŭrius, & Volturius, ii, m. *Plaut.* v. *Vultur N. 1.* 2. Transl. v. *Vultur N. 2.* Cic.

Vulturnus, i, m. Plin. *Dolenecz, Veter od izhoda iz ſztrane ſzevernske.* r. Süd-Oſt-vvind. *Napkeleti-ſzél.* v. plura in *Ventus.*

Vultus, ūs, m. Cic. *Obraz, Oblichaj, Oblichje, Licze.* s. Geſicht, Angeſicht, Antlitz. *ábrázat, ortza.*

Vulva, æ, f. v. *Matrix. N. 1.* Propriè autem *vulva* eſt brutarum animantium, *uterus* verò mulierum. Ita *Plin. l. 11. c.* 37.

Vulvŭla, æ, f. *Apic.* Parva vulva. v. *Utriculus.*

Ūvor, ōris, m. Varr. v. *Humor.*

Ūvŭla, æ, f. *Medic.* Propriè *Grózdjiche.* ein Weintträublein. *Szölötske.* Item v. *Paſſula.* 2. Transl. v. *Uva N. 2.*

Ūvŭlāria, æ, f. Medic. *Vratny'k trávа. Nagliſzt.* s. Hals-kraut. Zäpflein-kraut. *Torok-fü, Nyelvtyap-fü.*

Uxor, ōris, f. *Synon.* Conjuga, Tori ſocia. *Zakonzka Sena, Hiſna tovaruſſicza, Sena vdána, Sena omuſena, Hiſna druskinya.* s. Ehe-vveib, e. Ehe-frau, Gemahlin. *Feleség, Házas-társ.* Ducere uxorem. *Oſenitiſze.* Heyrathen, Weib zur ehe nehmen. *Megházaſodni.*

Uxorcŭla, æ, f. Plaut. *Senchicza.* s. Ehe-vveiblein. *Feleségetske.*

Uxōrius, a, um. Cic. *Zakonzkoj ſeni ſzliſſajúchi, Senzki.* Zum ehe-vveib gehörig. *Feleségbez-való, Feleségi.* 2. *Subſtantivè*

Uxorius, ii, m. Virg. *Szvoje ſene ſzluga. Seno-lizavecz, Koi ſzvojoj ſeni vſze prepúſztya, Szvoje ſene podloſnik, Senzka preſzlicza.* r. Weiber-mann, Weiber-lecker, Weiber-lümmel, der ſich von der ehefrau regieren läſt. *Feleségnek feletteбb engedő, Feleségétől félő, Felesége utánn járó, Simon biró, Anda Pál házaba-való.*

X.

*Xanthyppē, es, f. *Cic.* Uxor Socratis philoſophi, ſupra modum rixoſa.

Xĕniŏlum, i, n. *Apul.* Parvum xenium.

*Xĕnium, ii, n. Plin. *Pribodnikom, ali Goſztnikom naklonyen dár.* s. Geſchenck, ſo einem gaſt verehret vvird. *Vendégnek adó ajándék.* Item *Novo-letni dár.* s Neu-Jahrs-Geſchenck. *Uj eſztendő ajándéka.* Item v. *Lautia, &c.*

*Xĕnŏdŏchīum, *vel* Xenodochēum, ii, n. *JCt.* v. *Hoſpitaculum, Hoſpitale.*

*Xĕnŏdŏchus, i, m. JCti. *Putnikov naſztan priemitel.* r. Spital-meiſter. *Vendég fogadó.* v. *Hoſpitator, Diverſitor N. 1.*

Digitized by Google

*Xĕnŏpărŏchus, i, m. JCt. v. *Parochus* N. 1.
Xērophthalmīa *vi accentûs*, æ, f. *Celſ.* Lippitudo arida.
*Xyſtus, i, m. Cic. v. *Porticus* N. 1. *Ambulacrum.*

Z.

Zābŭlus, i, m. *vox hebr.* Lactant. v. *Diabolus.*
Zābŭlōn, *per licent verò* Zābŭlon, ontis, m. *vox hebr.* Bonavent. v. *Diabolus.*
Zāgŏrīa, æ, f. Geogr. *Zágorje.* Gevviſſe Landſchafft und Grafſchafft in Croaten. *Zágoria, Horvát orſzágban Tartomány, és Vármegye.* Nobilis, & antiquiſſimus ſuperioris Slavoniæ (*hodie* Croatiæ) Comitatus, quem ſubinde generalis Hungariæ Cœtus Varaſdinenſi conjunxit. Sedem præbet tutiſſimam præcipuis, plurimiſque Croatiæ, & Slavoniæ Familiis. Plura v. in *Glea.*
Zagrābĭa, æ, f. Geogr. *Zágreb, ſzlobodni Kralyevzki varaſt.* Agram eine freye Königliche Stadt in Croaten. *Zábrág, ſzabad Királyi város az Horvát orſzágban.* Urbs eſt pervetuſta, antiquis *Sorega,* & *Vicus Italicus* dicta: Id quod evincunt etiam ſubterraneæ fiſtulæ, nullâ à tot retro ſeculis artificis manu reparatæ, quæ ductas è remotis montibus aquas limpidiſſimas, hauſtui Civium largè hodiéque, pluribus in locis, propinant; & quarum initium nec ipſis Illyrorum Annalibus nôſſe licuit. Caput primùm erat Slavoniæ Regni: Princeps verò Croatiæ tum denique eſſe cœpit, cùm jam potior Illyrii pars, captô Bihachiô, Ottomanorum ditionibus acceſſiſſet. Fluviolô dividitur in *Regiam,* ſeu *Superiorem,* & *Capitularem.* In *Capitulari* viſitur magnifica Baſilica, à *S. Ladislao* Rege, honoribus *Divi Stephani* Regis, erecta; in qua ejuſdem S. Stephani caput, & corpus integrum unius è Sanctis Innocentibus aſſervatur. Ponè hanc ſedes eſt Epiſcopi inter Illyricos nominatiſſimi, ſub finem ſæculi undecimi, Siſciô Zagrabiam, procurante eodem S. Rege, translata. Ad hæc ornatur celeberrimo viginti octo Canonicorum, palliô epiſcopali, (Itali *Rocchetum* & *Mozettum* vocant) inſignium, Collegio; quod eundem cum Baſilica auctorem veneratur. Ei ſubſunt tria Clericorum Seminaria: Bononienſe, Viennenſe, & Zagrabienſe. Suam etiam habet partem in Collegio Germanico Romæ, è quo cultiſſima ingenia recipit. Primatum inter Canonicos tenet *Præpoſitus major,* cujus dignitati honores infulatum, Gradum Magnatum, & Gubernium Prioratûs Auranæ Ferdinandus II. Imp. jure perpetuo adjecit. Comitia verò Poſonienſia Anni 1625. Art. 61 ſanxerunt, Præpoſitum Zagr. peculiaribus *Regalibus literis* ad generalem Regni Conventum evocandum eſſe, qui locum, ac ferendi ſuffragii jus inter Prælatos, Barones, & Magnates obtineat. Debebantur nimirum tantæ prærogativæ ſingulari zelo Benedicti Vinkovich tum Præpoſiti, quem in iiſdem Comitiis, pro re catholica, adversùs hæreticam pravitatem palàm teſtatum fecit. *Præpoſito majori* dignitate proximi veniunt: *Lector, Cantor, Cuſtos* & *Præpoſitus Collegiatæ Chaſmenſis;* quorum primi quatuor: *Columna Capituli* nominantur. Hos ſequuntur *Archidiaconi* numerô duodecim: 1. *Gorenſis* & *Zagorienſis,* 2. de *Gutrche* & *Szencze,* 3. *Cathedralis* ſeu *Zagrabienſis,* 4. *Dubicenſis,* 5. *Camarcenſis,* 6. *Goricenſis,* 7. *Kemlek* ſeu *Kalnicenſis,* 8. *Vaska,* 9. *Chaſmenſis,* 10. *Bexin,* 11. *Varaſdinenſis,* 12. *Urbocz.* Ex his *primus* eſt ipſe Præpoſitus major, *ſecundus* Præpoſitus Chaſmenſis. Civitas autem *Regia,* liberis jam olim, ſubinde & Thavernicalibus inſerta, à Bella IV. circa An. 1245. muris eſt communita, plurimiſque aucta privilegiis. Hanc cùm Bella IV, tum & alii Hungariæ Reges incoluiſſe perhibentur. Regnorum Croatiæ, Slavoniæ & Dalmatiæ Comitia hic potiſmùm haberi conſveverunt. Conſilium Pro-Regium, quod Tabulam Banalem vocant, poſt exactas Paſchæ ferias, quot annis ut quadraginta diebus in hac Urbe conſideat, pluribus legibus cautum eſt, & ſtatutum. Tabula item judiciaria dictorum Regnorum, conformis Articulo XXX. & ſequentibus Anni 1723. quam Carolus VI. Imp. An. deinde 1726. nominatis, Præſide, Aſſeſſoribus, & Notario, inſtituit, in eadem, ſtatis temporibus, ſuo munere fungitur. Ejuſdem non poſtremum ornamentum eſt Collegium S. J. cum Academia Scientiarum, quæ A. 1674 Privilegiis ſolitis Univerſitatum eſt donata.
*Zāmĭa, æ, f. Plaut. v. *Jactura* N. 1. *Detrimentum* N. 2.
*Zĕā, æ, f. Plin. v. *Spelta.* Alii aliter exponunt.

Zĕ-

Žēlātor, ōris, m. Ambroſ. v. *Zelotes. N.* 1.

*Zēlo, as, avi, atum. (Neu. & Act.) Tertul. *Synon.* Æmulor; Solicitus ſum; Ita vehementer amo, ut nullum rivalem ferre poſſim, &c.

*Zēlōtēs, æ, m. *Kruto-ſelni naſztoitel, Vnogo-ſelitel, Lyubo-blepitel.* ein Eyferer. *Buzgóſággal kivánó, ſzorgalmatoſkodó, meg-nem ſzünő ember.* v. *Æmulator.* 2. v. *Zelotypus.*

*Zēlōtўpa, æ, f. Juven. *Lyubomorka, Lyubo-ſzumnyiva ſena, koja vu lyubavi kakvoga dugovanya pajdaſſiczu terpeti nemore.* Eyferſüchtige vveibes-perſon. *Buzgó ſzerelmü, keminy haragú aſzſzony* vagy *leány.*

*Zēlōtўpia (vi accent.) æ, f. Cic. *Synon.* Ægritudo animi æmulum non ferentis. *Lyubomornozt, Lyubomor, Lyubo-ſzumnya, Lyubo-nenavidnozt.* e. Eyferſucht. *Buzgó ſzerelem, Feleség féltés.* v. *Æmulatio.*

*Zēlōtўpus, i, m. Quintil. *Lyubomornik, Lyubo-nenavidnik, Lyubo-ſzumnyiv chlovek, Pajdaſſa najmre vu lyubavi neterpechi chlovek.* eine eyferſüchtige Manns-perſon. *Buzgó ſzerelmü, keminy haragú, feleség féltő.*

*Zēlus, i, m. Vitruv. *Synon.* Fervor in æmulatione. *Goruche naſztojanye, Vrucha ſelya, Lyubovztvo.* r. Eyfer. *Szerelemre és haragra buzgóságos indúlat.* Accipitur in bonam, & malam partem.

*Zěphўrus, i, m. Gell. *Zgorez, Zapadnyak, Vechernyak, Veter, koi od ſzunchenoga zahoda iz poldneone ſztrane puſſe.* r. Abend-vvind, Weſt-vvind. *Napenyéſzeti-ſzél.* Plura v. in *Ventus.*

*Zēugma, ătis, n. *Latinè* Adjunctio.

†Zingăra, æ, f. *Cziganicza.* e. Zigeinerin. *Tzigány-aſzſzony,* vagy *leány.*

†Zingărus, i, m. *Czigàn, Cziganin,* r. Zigeiner. *Tzigány.*

*Zingĭbĕr, ĕris, n. & Zingĭbĕri, n. *Indecl.* Plin. *Sumbìr, gyumbèr.* r. Ingber, Ingvver. *Gyömbér.*

Zinzilŭlo, as, avi, atum. (Neu.) Auct. Phil. *Drobno chverchim, kakti laſztavicza.* Zvvitſchere vvie eine Schvvalbe. *Apron éneklek mint a' fecske.*

*Zizănĭum, ii, n. Auguſt. *Kukoly, Lyulka.* r. Küh-vveitzen, Brand-korn, &c. *Vadóts.* v. *Lolium.*

*Zōdĭăcus, i, m. Cic. *Szunchenì pùt, Obruch nebezki, Nebezki pàſz dvanajſzt znamény nebezkih imajuchi.* Die Sonnen-Straſs am himmel, der Thier-kreis, darinnen die zvvölff himmliſche Zeichen begriffen. *Egy kereſztül járó égi abrontz, mellyen a' tizenkét égi jegyek vannak.*

*Zōĭlus, i, m. *Vitruv.* Sophiſta, qui auſus eſt Homerum Poëtarum principem ſcriptis laceſſere, ac ſuggillare. Hinc 2. *Transl.* Homo maledicus, lividus, alieni ingenii reprehenſor, *Zoilus* dicitur. v. *Taxator N.* 1. Ovid.

*Zōna, æ, f. Ovid. v. *Cingulus, Balteus.* Item v. *Reſticula.* 2. accipitur *pro* marſupio. *Gell.* 3. *Transl.* Zonæ cæleſtes *pro* Circulis latis. *Virg.*

Zōnārius, ii, m. Cic. *Pojaſzàr, Paſzàr.* r. Schnür-macher, Gürtler. *Ötſinálό.* Item v. *Crumenarius.*

Zōnārius, a, um. Plaut. *Pojaſzni, Páſzni, Páſzu ſzliſſajuchi.* Zum gurt *oder* gürtel gehörig. *Övhöz-való.* Item *Moſſnyichki, Moſſnyi ſzliſſajuchi.* Zum beutel gehörig. *Erſzénybez-való.* Sector zonarius. *Tàt, Moßnyo-rezavecz.* r. Beutel-Schneider. *Lopó, erſzény-metſző.*

Zōnŭla, æ, f. Catull. Parva zona. *Pojaſzecz, Páſzecz.* s. Gürtlein. *Övetske.*

Zrīnĭum, ii, n. Geogr. *Zriny gràd.* Zrin kleine veſtung in Croatien. *Zrin-vár.* Arx quondam magnifica, ſiſtendóque hoſtili impetui peropportuna. Dominos habebat, Comites de *Subich*, qui & nomen Zriniorum ab eadem mutuati ſunt. Turcarum rabiem iteratis experta vicibus, nihil ferè de veteri illo ſplendore, ſi nomen excipias, retinuit. Memoriam tamen etiam dum vel ex eo meretur, quòd exigua propugnantium Croatarum manu A. 1738. vicenis plura Barbarorum millia, (ſunt, qui tricenis plura fuiſſe aſſeverent,) ab exilibus ſuis mœnibus fortiter propulsárit.

F I N I S.

 SUPPLE-

Digitized by Google

SUPPLEMENTUM

VOCUM USITATIORUM, QUÆ IN SERIE ALPHABETICA HUJUS LEXICI DESIDERANTUR.

A.

AL.

Albă rēgālis, is, f. (*Antiq.* Mogentia) Geogr. *Szólni Belgrad.* Stuhl-Weiſsenburg. *Székes-fejérvár.* Quàm hæc olim ampla fuerit, & magnifica Hungariæ Civitas, inde metiri licet, quòd pluribus continenter Regibus & coronam præbuerit, & tumulum.

Albá Jūlĭa, æ, f. Geogr. *Julie-Belgrad.* Weiſsenburg. *Gyula-Fejérvár.* Nunc *Carolina* à Carolo VI. inſtauratore dicitur, germanis *Carlsburg.* Sedes eſt Antiſtitis latini Tranſylvanorum.

* Ălŏē, es, f. *Alöe*, *Sztanovita ſubka dobre dühe tráva.* Aloe ein bitteres und Wohlſchmeckendes Kraut. *Keſerü álot.* Transl. v. *Amarities*, *Mæror*, *Faſtidium.* Plus aloës, quàm mellis habet. *Vech je tuge neg' radoſzti.* Es iſt mehr verdruſs dann freud. *Több a' baja, mint a' java.* Juven.

Alſiōſus, a, um. *Plin.* v. *Alſius.*

Alſius, a, um. *Zmerzlio*, *Ozimnio*, *Zimomoran*, *Kômu i-bko zima naskódi.* Froſtig. *Hidegítberd*, *Hidegitberd.* Alſioſum pecus. *Varr.* Alſia corpora. *Lucr.*

Altĭlĭa, um, n. *plur.* Horat. *Podtuſztyena Sivad, y oſztála druga marva.* Gemäſtes flügelvverck, *oder* vieh, s. Maſt-vieh. *Hizlalt marhák.*

Altĭlis, le, Juvenal. *Podtuſztyen.* Gemäſtet. *Hizlalt.* Item v. *Saginarius.* Dos altilis: *pro* opulenta. *Plaut.*

Altinſcŭlus, a, um, Sveton. *Nekuliko viſſeſſi.* *Jedno-malo viſzok.* Höchlicht, etvvas hoch. *Egy keveſſé magaſabb.*

Altrinſĕcŭs, *Adv.* Plaut. *Od druge ſztrane.* Von der andern ſeiten. *Más-réſzről.*

Altroverſum, *Adv.* Plaut. *Proti drugoj ſztrani*: *Va drugu ſztran.* Gegen der andern ſeiten. *Más felé.*

AL. AM.

Altum, i, n. *Subſtantivè.* Cic. *Glubina morszka.* e. Tieffe des meers. *Tenger mélyſége.* 2. v. *Cælum N.* 1. Virg.

Ămārēſco, is, ĕre, (Neu. inch.) Pallad. *Suhkek bivam*, *Gorki poſztájem*, *Ogarknyivam.* Bitter vverde.. *Meg-keſeredem.*

Ămārĭco, as, avi, atum, (Act.) Plin. v. *Amaro*, *Exacerbo.*

Ămāro, as, avi, atum, (Act. *obſol.*) Feſt. *Subko chinim*, *ogorchivam.* Verbittere, bitter mache. *Keſerítem*, *keſerkvé teſzem.*

*Ămāzōn, ŏnis, f. Virg *Amázon*, *Vojakinya pres deſznoga ſzeſzcza.* Kriegeriſches Weib ohne rechter bruſt. *Tſetſetlen hadakozó aſzſzony.* Transl. v. *Heroina*, *Bellatrix.* Amazones fœminæ bellicoſiſſimæ, primùm Sarmatiam ad Tanaim fluvium, deinde Cappadociam ad Thermodoontem incoluerunt. Fuêre & in Lybia. Interfectis maribus, quos genuiſſent, ſervabant fœminas, quarum infantium mammas inurebant, ne impedimento eſſent jaciendis olim ſagittis.

* Ămāzŏnĭdes, um. f. *plur.* Synon. *Amazones.*

Ambĕdo, is, ĕre, ēdi, ēſum, (Act.) Plaut. v. *Obedo.*

Ambĭfārĭus, a, um, Arnob. v. *Duplaris*, *Ambiguus.*

Ambitor, ōris, m. Lamprid. *Obbájavecz*, *Obſztiravecz.* r. Umgänger, Umgeber. *kerülő*, *környül viző.* v. *Circuitor*, *Obſeſſor.* 2. Transl. *Za chaſztjum hlepitel*, *Obbádyavecz*, *Preſtimánya ali chaſztnichtva ſelitel.* r Werber um ehr und aemter. *Tiſztett kabdoſó*, *ſürgölődő*, *kiváró.*

Ambĭvĭum, ii n. Varr. *apud* Non. v. *Bivium.*

Ambŭlātĭlis, le. *Vitruv.* v. *Mobilis N.* 1.

Ambŭlātōrius, a, um. *Szim-tam iduchi*, *Gibuchiſze*, *Preneſzliv*, *ſzim-tam genuchiv.*

Hin

Hin und her gehend, Bevveglich. *Fel 's alá járó, járható, mozdítható.* v. *Mobilis N. 1.* Turris ambulatoria. *Vitruv.* Operculum ambulatorium. *Plin.* 2. v. *Mutabilis, Inconſtans.* Voluntas ambultoria. *Ulp.*

Ambŭlātrix, īcis, f. Cato. *Hóduſſicza, Sena prehadyanyu rada, s'etavka.* e. Gängerin, Gaſsen-tretterin. *útſzát járó, ſzüllyel kurittyoló, ſétálóſt ſzerető aſzſzony.*

Ămĕrĭca, æ, f. *Amerika, cheterta ſztran ſzvéta.* America, der vierdte theil des erd-kreiſs, *vulgo* Weſt-indien. *Amerika, negyedik réſze a' világnak.* Nomen accepit ab Americo Veſpuccio Florentino, an. 1497. Eſt maxima Oceani inſula, vulgo India occidentalis. Dicitur etiam *Novus Orbis*, quòd veteri tribus partibus conſtanti ferme par ſit. Sita eſt ad Occidentem, porrigitúrque à Septentrione in Meridiem. Clauditur ab Occ. Mari Auſtrino, ſeu Pacifico, ab Or. mari Boreali, & Æthiopico, à Mer. freto Magellanico, & Mæreo. ita Coſmographi.

Ămĕs, ĭtis, m. Horat. *Pruticza, Ville, Raſzohe,* ali *kvaka za nadigávanye lovnih mrés.* e. Stange, darauf man die vogel-garn ſpannet. *Madaráſz két ágú pózna, mellyel a' hálót ki-feſzítik.*

*Ămĕthyſtus, i, f. Plin. *Cherlenkazt ſiolichne boje drági kamen, pianoſzti ſzuprotiven.* r. Ametyſt, ein edelgeſtein, *Viola ſzínű drága kő, melly réſzegűléſt meg-gátolya.*

Amfractum, i, n. *Varr.* v. *Anfractus.*

Ămīcābĭlis, le. JCt. *Priatelzki, Szloſno-volyni, Priatelſztvu ſzliſſajuchi.* Freundlich. *Barátságboz-való, Barátſágos.*

Ămīcĭmĕn, ĭnis, n. Apul. v. *Amictus.*

Ămīcŭla, æ, f. Cic. *Priatelichicza.* Kleine *oder* junge Freundin. *Kedves aſzſzonyka* vagy *leányka.* Item v. *Meretricula.*

Ămīcŭlus, i, m Horat. *Priatelyich.* s. Freundlein. *Barátotska.*

Ămīcus, a, um *Caſ.* Amicior, & Amicitior, Amiciſſimus. Cic. *Priatelzki, Priazen.* Freundlich. *Kedves, kellemetes.* Synon. *Benevolus, Familiaris, Amicitiâ conjunctus.*

*Amneſtĭa, (*vi accentûs*) æ, f. Cic. *Preſſeſznih zámerov pozáblenye, oproſztyenye zbantuvanya* Eine evvige vergeſſung aller vorher geſchehenen beleidigungen, Nachlaſſung der beleidigung, e. Amneſtie. *Elmúlt boſzſzúságok elfelejtéſe: Megbántás megbotſátáſa.* Perperam leg. *Amniſtia.*

Ampĭcŏla, æ, com. Ovid. *Réchan, Potokar, poleg potoka prebivajuchi.* am Bach, *oder* Fluſs vvohnend. *Viz mellett lakó.*

Ămœnè, *Adv.* Plaut. *Razkoſno, Veſzelo na pogled.* Lieblich, luſtig anzuſehen. *Kieſen.* v. *Gratioſè.*

Ămœnĭtĕr, *Adv.* Gell. v. *Amœnè.*

*Amphĭthĕātrum, i, n. Plin. *Zkazaliſche boritelſzko: Meſzto kruglaſzto y nadugo, na kojem Boritelí, y Lovczi ſzvoje igre zkazivali ieſzu.* r. Schau-Platz, ſo lang und rundlecht gebauet, zum ringen und fechten dienlich. *Kerek játék nézö hely.* Hinc Amphitheātrālis, le. & Amphitheātricus, a, um. *Plin.*

Amphŏrālis, le, Plin. *Jednoga vércha, jednovérchni, Vérchu ſzliſſajuchi.* Einen Krug haltend, zum Krug gehörig. *Egy korsós, akós*, vagy *korsóboz-való, akóboz-való.*

Amplè, *Adv.* Cic. *Proſztrano.* Weit. *Meſzſze, ſzéleſen.* Item v. *Latè, Magnificè, Honeſtè, Honorificè, Copioſè.*

Amplĭtĕr, *Adv.* Plaut. v. *Amplè.*

*Ănăgramma, ătis, n. & Ănăgrammătiſmus, i, m. *Prepoſtavlyanye* ali *Pomêſſanye ſzlôv, iliti liter.* e. Verſetzung der buchſtaben, r. Buchſtaben-Wechſel. *A' betűknek által tétele*, vagy *ſzóve elegyitéſe.*

*Ănălŏgia (*vi accentûs*) æ, f. Cic. V. *Proportio, Similitudo, Convenientia.*

*Ănălŏgus, a, um. Varro. v. *Proportionatus, Similis, Conveniens.*

*Ănăthĕmătizo, as, avi, atum. (Act.) Hieronym. v. *Excommunico, Execror, Deteſtor N. 2. Devoveo N. 3. Maledico.*

Ancillārĭŏlus, i, m. Mart. *Deklo-lyubitel, Vu Szlusbeniczu zalyublen.* Der um eine dienſtmagd buhlet. *Szolgáló-leány után járó, azt ſzeretgető.*

Ancillŭla, æ, f. Cic. *Deklicza, Szlusbenichicza, Szluskinyicza.* s. Dienſt-mägdlein. *Szolgálótska.*

Ancĭpĕs, ĭtis, *om.* Plaut. v. *Anceps.*

Ancīſus, & Amcīſus, a, um: *pro* Acciſus, Circumciſus. Lucr. *Prirézan, Obrézan, Priſzéchen.* Umſchnitten. *Elmetélt, környbül metéltetett.*

Anclo, *ſive* Antlo, as, āvi, ātum, (Act. *ex græco* antlo) Liv. *apud* Feſt. v. *Haurio N. 1.*

*Angăria, æ, f. Nigidius *apud* Gell. *Primorána ſzlusba.* r. Pflicht-dienſt, Gezvvungener dienſt. *Kénſzeríttetett ſzolgálat.* v. *Coactio N. 1.* 2. apud Perſas. *Jaſſucha poſta, Kralyevzkih poſzlov dérkanye.* Reitende Poſt. *Lovas poſtálkodás.* ita *Herodot.* 3. apud *JCtos* Angaria. *Pláchni dan: Vréme,*

me, vu kojemſze vlujem, plácha, ali dácha prijemlye: Kvatre. s. Zins-tag, Quatember. *Fizetéſnek terminuſa, Adó bi-fizetéſnek ideje: Kántor.*

*Angărio, as, avi, atum, (Act.) Ulp. v. *Cogo N. 1.*

*Angărus, i, m. (vox origine perſica.) *Cal.* v. *Veredarius, Bajulus, Nuncius N. 1.*

Angŭlātus, a, um. Cic. *Vuglazt, Vugleimajuchi.* Geecket, das da ecken hat. *Szegeletes, ſzegeletſi.*

Angŭlŭlus, i, m. *Dim.* Lucr. *Vuglichek, Kútecz.* s. Ecklein, Winckelein. *Szegeletske, Szugolyotska.*

Angŭlōſus, a, um. Plin. *Vuglazt, Pun vuglov.* Winckelicht, Eckicht. *Sok ſzegü.* v. *Angulatus.*

Ănĭcella, æ, f. *Dim.* ex *Anicula.* Varr. *Mala babicza, ſtaricbicza.* Ein kleines und altes Weiblein. *Vén koſátska, Vén ſzülétske.*

Ănĭmans, tis, *om.* (& ſumitur etiam *ſubſtantivè* in omni genere) Cic. *Sivúcha ſztvàr: Vſze kaj duſſu ali ſivlenye ima; Sivinche.* alles das eine Seele hat, s. Thier. *Kiben lélek vagy élet vagyon: élő állat.* v. *Animal.* 2. Partic. *ab* Animo. *Sivlénye* ali *Sitek dajúchi, ſivoga chinéchi* Beſeelend, lebendig machend. *Elevenitő.* Item *Batrivéchi, ſzerdcze dodajúchi.* Anfriſchend, einen Muth machend. *Bátorító, Megbátoritó, Szivet adó.* Plin.

Ănĭmŭlus, i, m. Plaut. v. *Corculum, Animula.*

Annaſcor, ĕris, &c. v. *Adnaſcor.*

Annăvigo, as, &c. v. *Adnavigo.*

Annītor, ĕris, &c. v. *Adnitor.*

Annōnārius, a, um, Aſconius. *Braſſinzki, bráni ſzliſſajuchi.* Zur Speis und proviant gehörig. *Eléſhez-való.*

* Ănōmălia (*vi accentûs*) æ, f. v. *Inæqualitas, Aſperitas N. 1. Varietas N. 1.*

* Ănōmălus, & Ănōmălus, a, um. v. *Inæqualis, Varius.*

Anquīsītè, *Adv.* Gell. v. *Accuratè, Diligenter.*

Anquīsitio, ōnis, f. Varr. v. *Inveſtigatio, Inquiſitio.*

Ansĕrārium, ii. n. Colum. *Guſzinyak.* s. Gäns-Stall. *Lúd iſtálló.*

Anſercŭlus, i, m. Colum. *Guſzkicza, Guſzchicza.* s. Gänslein. *Lúd-fi, Pipe, Liba.*

* Antarcticus, a, um. v. *Auſtralis, Meridionalis.* Hinc *Polus antarcticus.* Apul

Antĕmitto, is, &c. *Cat.* v. *Præmitto.*

Antĕmūrālĕ, is, n. Hieronym. *Juchina pred zidom, Predzide.* s. Auſſen-Werck vorder ſtadt mauer, e. Vor-mauer. *Kő-fal előtt Bástya, Várta.*

Antĕpīlānus, i, m. (Miles) *Vu drugom redu poſztavlyen vojnik.* s. Soldat aus der andetten ſchlacht-ordnung. *Máſodik rendből-való vitéz.* Apud Romanos enim primam aciem ante hoſtem formabant *Haſtati*, ſecundam *Antepilani* ſeu *Principes*, tertiam *Pilani* ſeu *Triarii*. Primi ab *Haſtis*, ultimi à *Pilis*, quibus armati erant, nomen traxerunt. Secundi Scutati omnes, ætatiſque robuſtioris, dicti *Antepilani*, quòd ante *Pilanos* ad pugnam deſcenderent; *Principes* verò, quòd pleriqne ex optimatibus eſſent, & armis maximè inſignes. *Liv. l.* 8. *c.* 8. & 9.

Antĕpolleo, es, ēre, (Neu.) v. *Præpolleo, Praſto N.* 2. Alicui, *vel* Aliquem antepollere. *Apul.*

Antĕrĭŏr, *com.* iŭs, *n.* ōris, *om.* *Comp.* Cæs. *Prednyéſi.* der Vordere. *Elébb-való.* v. *Anticus, Prior N. 1.*

Antĕrĭŭs, *Adv.* Sidon. v. *Priùs N. 1.*

Anteſto, as, ſtĕti, atum, (Neu.) Gell. v. *Antiſto, Præcello.*

Antica, æ, (*ſcil.* pars.) *Prednya ſztran.* der vordere theil. *Elébb-való rèſz.* Pars prior templi auguralis, *h.e.* Spatii cæleſtis ab auguribus deſcripti *Antica*, poſterior *Poſtica* vocabatur. *Varr.*

Antīquārĭa, æ, f. Juvenal. *Sztarino-znanka, Sztarih dugovány lyubitelicza.* Ein Liebhaberin alter ſachen. *Régi dolgokat ſzeretőné.*

Antīquārĭus, ii, m. Sveton. *Sztarino-znanecz, Sztarine lyubitel, ſtarih dugovány navuchitel,* ali *vuchenik.* Ein Liebhaber alter ſachen. *Régi dolgokat ſzerető.* Item *Sztareh knig prepiſzávavecz.* ein Abſchreiber alter bücher. *Régi könyvek ki-irója.* ita *Sidon. Appoll.* Sumitur etiam *Adjectivè.* Arti antiquariæ ſervire. *Hieron.*

Ănūlāris, re. *Plin.* v. *Annularis.*

Ănūlārius, v. *Annularius.*

Ănūlātus, v. *Annulatus.*

Ănūlus, v. *Annulus.*

Ăperto, as, āvi, ātum, (Act. *Freq.*) Plaut. *Odpirávam, Otvarjam, Guſztokrat odpiram, odkrivam, golo chinim.* Offt eröffne, aufthue, öffne, blos mache. *Nyitogatom, Megmezitelenitem.*

*Ăphrĭca, æ, f. v. *Africa.*

Ăpĭcŭla, æ, f. *Dim.* Plaut. *Pchelchicza, Pchelka.* s. Bienlein. *Méhetske.*

* Ăpŏchrȳphus, a, um. *latinè* Divina authoritate carens. *Hinc* Libri apochryphi. *Hieron.*

Apprĕcor, v. *Adprecor.*

Apprŏmitto, v. *Adpromitto.*

Ăquĭlentus, a, um, *Varr.* apud *Non.* v. *Aquoſus.*

Ăqui-

Digitized by Google

Ăquĭlōnālis, le, v. *Aquilonaris*. Regio aquilonalis. *Cic. l. 2. de nat. Deor.* Ubi alii leg. *aquilonaris*.

Ărābĭlis, le, Plin. *Oratnio, Kaiſze orati more, za oranye dober.* Zu pflügen gut. *Megſzántható.*

Arbŏrārius, a, um. Varr. *Drévu ſzliſtajuchi.* zum baum gehörig. *Fához-valo, Fáról-való.*

Arbuſcŭla, æ, f. Varr. *Raztúche drévcze, Cžlo derveze, Sztabrich.* s. Bäumlein. *Fátska.*

Arbuſtum, i, n. *Colum.* v. *Arboretum.*

Arbuſtīvus, a, um. *Colum.* &

Arbuſtus, a, um. Plin. *Pun tirnáczev, Z-drévjem zaſzadyen.* Wo viel Baumgarten ſind, Mit bäumen bepflantzt. *Gyümöltſ-fás.*

Arbŭtĕus, a, um. Virg. *Divjo-jabuchni, Iz ſztanovite divje jabuke dreva napravlyen.* Von Hagapffel-baum gemacht. *Vad alma fából-való.*

Arceſsītor, ōris, m. Plin. *Dozavavecz, Prizavavecz, Zovecz.* der einen fordert. *Hívó.* 2. v. *Accuſator.* ita *Ammian.*

Arceſsītus, ûs, m. v. *Vocatus.* Ipſius rogatu, arceſſitúque veni. *Cic.*

* Archĭmandrīta, æ, m. *Sidon.* v. *Abbas.*

* Archĭtectus, i, m. Cic. v. *Architecton.*

Arcĭpŏtens, entis, *om.* Valer. Flacc. *Sztrelo-meguch, Znajuchi iz lúka ſztrelyati.* der den bogen wohl führet. *Nyílhoz-értő.*

Arcĭtĕnens, entis, *om.* Virg. *Lúko-noſs.* Bogen-tragend. *Íjtartó, íjhordozó.* 2. Arcitenens, m. *Subſtantivè.* v. *Sagittarius*, ii. ita *Cic.* Apud *Arnob.* Arquitenens.

* Arctŏphy̆lax, ăcis, m. *Cic.* ex *Poeta.* Signum cæleſte juxta majorem urſam, ſideribus viginti tribus conſtans. v. *Bootes.*

* Arctos, *vel* Arctus, i, f. *Ovid.* Latinè propriè v. *Urſus, Urſa N. 1.* 2. transl. v. *Urſa N. 2.*

Arcuātim, *Adv.* Plin. *Na náchin lúka.* Bogen-weis. *Bóltozva, Lugaſra.*

†Ărenda, æ, f. *Tugyega imánya predſze jemanye. Vu tugyem goſzpodarſztvo.* vulgo *Arenda.* e. Verwaltung. *Más jóſzágan gazdálkodás*, vulgo *árenda, Hely-pénz.* v. *Redemptio.*

†Ărendātor, ōris, m. *Vu tugyem zaſze goſzpodár.* Der ein Frembdes gut in Verwaltung hat. *Más jóſzágan magának gazdálkodó*, vulgo *árendás.* v. *Redemptor.*

Ărēnōſus, a, um. Virg. *Péſzchen, Pun péſzka.* Sandigt, Sandig. *Föveneyes.* Arenoſior, ſiſſimus. *Plin.*

Ărēnŭla, æ, f. Plin. *Péſzchecz, Drobni péſzek.* s. Sändlein. *Apró föveny.*

Āreſco, is, ĕrĕ, (*Neu. Inch.*) Cic. *Szúh bivam.* Dürr werde. *Megaſzok.* v. *Areo.*

Argentātus, a, um. Liv. *Poſzrebernyen, Z-ſzrebrom oblichen.* Verſilbert, Mit Silber überzogen. *Meg-ezüſtözött.*

Argūtŭlus, a, um. *Dim.* Cic. *Priſztegav, nekuliko biſztro-pametni.* Etwas Spitzfindig. *Ravaſzka, Elméſetske.*

Ārĭdŭlus, a, um. Catul. *Priſzúh, Nekuliko ſzúh.* Etwas trocken. *Aſzſzútka.*

Ārĭdum, i, n. *Subſtantivè*: Cæs. *Szúho, Szúha zemlya.* Dürres und trocknes Erdreich. *Száraz föld.*

Ārĭŏlor, &c. v. *Hariolor.*

Armārĭŏlum, i, n. *Dim.* Plaut. *Ormárićz, Szprémicza.* ein kleines Kälterlein, Käſtelein. *Almáriomotska.*

Armĭpŏtens, entis, *om.* Virg. *Ják i zmoſen vu oruſju. Verlo oboruſen.* tapffer mit Waffen, gewaltig in harniſch. *Fegyverrel hatalmas.*

Armĭſŏnus, a, um. Virg. *Z-orusjem ſzvenchechi.* Von Waffen erthönend. *Fegyverben zengő.*

Arrectus, a, um, Nom. & Particip. *Oſzovlyen, Nadignyen, Podignyen.* Aufrecht, Aufgericht. *Felemelt, Fel-egyeneſíttetett, Mereſztett.* Item v. *Rectus N. 1.* Arrectis auribus audire. Virg. *Kruto-ſzliſzati poſzluſſati.* Begierig hören. *Ó-hajtva hallani, hallgatni.* Item v. *Promptus N. 2.* Arrectos animos videre. *Salluſt.* Item v. *Intentus N. 2. Solicitus N. 1.* Arrecta Civitas omnis. *Tacit.* Arrectior, iſſimus. *Liv.*

Arrŏgantĕr, *Adv.* Cic. v. *Præſumptuosè, Superbè.*

Artĭcŭlāris, re. & Artĭcŭlārius, a, um. *Kotriſni, Chlanji.* Zum gliedern gehörig. *Ízekhez-való.* Morbus articularis, *vel* articularius, v. *Arthritis.* Plin.

Artĭcŭlārius, ii, m. Plaut. v. *Arthriticus.*

Artĭcŭlātē, *Adv.* Cic. *Synon.* Apertè, Clarè, Diſtinctè, Intelligenter. *Razluchno, Lipo-glaſzno.* Deutlich. *Külömbön, Nevezet ſzerint.*

Artĭcŭlātim, *Adv.* Cic. *Od kotriga do kotriga, Po chlankeh.* Von einem glied zum andern: Glied-weis. *Tzikkelyenként, Izenként.* 2. v. *Articulatè.*

Artĭcŭlo, as, āvi, ātum, (*Act.*) Lucr. *Kotriſim, Od kotriga do kotriga razluchujem.* Glied-weis theile, Unterſcheide. *Ízekre, vagy izenként feloſztom.* Verba articulare. *Rêchi razluchno izgovariati.* die Wort deutlich ausſprechen. *Értelmeſen ſzólni.*

Artĭcŭlōſus, a, um. Quintil. *Chlanyaſzt, Kotrigaſzt, Pun kotrigov.* Woller gelenck. *Íze-*

Artificiāliter, *Quintil.* &

Artificiōsè, *Adv.* Cic. *Hitro-tvorno, Ruko-tvorno, Poleg meſtrie, Meſtro-znano.* Künſtlich, Meiſterlich, Nach der kunſt. *Meſterségeſen.*

Artificiōſus, a, um. *Rukotvorni, Hitrotvorni, Meſtrie pun.* v. *Artificialis.* Sumitur etiam *Activè.* Homo artificioſus. *Cic.*

Ārūla, æ. f. Cic. *Oltáricz.* Kleiner altar. *óltárotska.*

Ărundĭfer, a, um. Ovid. *Tèrſztike-noſz, Tèrſzto-roden.* Das viel Rohr träget. *Nád-termö.*

Ărundĭnāceus, a, um, Plin. *Iz tèrſztine.* Das von rohren iſt. *Nádbol-való. Nádi.* Item *Tèrſztiki ſzpodoben.* dem Rohr gleichend. *Nádboz haſonló.*

Ărundĭnōſus, a, um, Catul. *Tèrſztine pun, Tèrſztinaſzt.* Rohricht. *Náddal böves, Nádos.*

*Ăruſpex, icis, m. *Cic.* Ex inſpectione hoſtiarum futura prædicens. v. *Hariolus.*

* Aſcēta, æ, m. *Dubovnik.* r. Ordens-man. *Barát.* v. *Monachus, Religioſus N.* r.

* Aſcētērium., ii, n. v. *Monaſterium.*

* Aſcētria. æ, f. v. *Monaſtria.*

Aſcriptīvus, a, um, *Varr.* v. *Aſcriptitius.*

*Ăſĭa, æ, f. Geogr. *Aſianſzka zemlya, Jedna zmed chetirehſztràn zemelzkoga ſzvétа.* Einer von den vier theilen des Erdkreiſſes. *E' világnak negyed réſze.* Ab Europa in Orientem protenditur; à qua Tanai fluvio, mari Euxino, & Ægæo, ab Africa verò ſinu Arabico ſeparatur.

* Āſia, æ, f. *Virg.* Nomen Nymphæ.

Ăſiăcus, a, um. *Ovid.* &

Ăſiānus, a, um. Liv. v. *Aſiaticus.*

Ăſiātĭcus, a, um. *Aſianzki.* Aſiatiſch, aus Aſien. *áſiai.* Stylus Aſiaticus: *h. e.* Genus dicendi uberrimum, & copioſiſſimum. *Cic.*

Aſpello, is, ĕre, aſpŭli, ulſum, (Act.) Cic. *ex Poeta.* v. *Repello.*

Aſpĕrè, *Adv.* Cic. *Oſtro.* Hart. *Daraboſon.* v. *Severè, Rigidè, Acerbè.*

Aſpergo, inis, f. Virg. v. *Aſperſio.* Item *Vizse ono, z-kimſze skropi.* Das zum beſprengen dienet. *Entező eſzköz.*

Attĕnuātè, *Adv.* Cic. *Ztenchano.* Gar dünn. *Vékonyon.* v. *Tenuiter, Jejunè N.* 2.

Attigo, is, ĕre, attigi, attactum, (Act.) Plaut. v. *Attingo.*

Attiguus, a, um, Apul. *Doſzegnutlio,* v. *Contiguus, Proximus N.* 1.

Attŏno, as, āre, ui, itum, (Act.) *Senec.* v. *Stupefacio.* Quis furor veſtras attonuit mentes? *Ovid. Metam.* 3. v. 531.

Attrĕmo, is, ĕre, ui, (Neu.) *Dèrhchem ikômu, Pritrepechem, Pritreſzujem ſze.* Erzittere. *Valami felé reſzketek.* v. *Tremo.* Attremit oranti, *vel* ad orantem. *Stat.*

Attrĕpido, as, avi, atum, (Neu.) *Polahko y trepechuch dohájam, Dèrhchuch s'tápam.* Langſam gehe: Einher zattele und dabey zittere. *Valahova reſzkedve járok, mint a' vének.* Attrepidate ſaltem: nam vos approperare haud poſtulo. *Plaut.*

Āucŭpātōrius, a, um, Plin. *Pticharenyu ſzliſſajuchi, Pticzo-lovzki, K-lovu ptichjemu haſznujuchi.* Zur Voglerey gehörig, Zum vogelfang dienend. *Madaráſzáshoz-való.*

Āucŭpium, ii, n. Cic. *Pticzo-lòv.* e. Voglerey. *Madaráſzat.* v. *Aucupatio.* 2. pro *ipſa præda* aucupiô facta. *Senec.* 3. Transl. v. *Captatio, Confectatio.* Aucupia verborum. *Cic.*

Āudācŭlus, a, um. Gell. *Nekuliko prevech ſmèlchi, Pribatrio, Prevechſze poujſajuchi, Priſzeguren.* Kühn, Vervvegen, Etvvas zu frech, Gar zu keck. *Méréſzetske.*

Āudentĭa, æ, f. *Tacit.* v. *Audacia.*

Āudĭtĭuncŭla, æ, f. Gell. *Poſzluſſanyiche, Kratki poſzlub, Kratko ſzluſſanye, Navuchno govorényiche, Mal glaſz.* Kurtze anhörung, Kleines geſchrey. *Hallgatáſotska, Híretske.*

Āvēnārius, a, um. Plin. *Zobi ſzliſſajuchi, Ovſzenzki, Vu zobiſze zaderſavajuchi.* Zum Haber gehörig, In Haber ſich aufhaltend. *Zabboz-való, Zabban termett.*

Āverſātio, ōnis, f. Quintil. *Odmetanye, Herbta kàzanye.* e. Vervverffung, Ruck-kehrung. *Valamitöl irtózás, Utálás.* v. *Abominatio, Faſtidium N.* 1. *Recuſatio N.* 1.

Āverſio, ōnis, f. Quintil. *Odvernenye, Odganyanye, Liczo-vernenye, Licza zkràtenye.* e. Abvvendung. *Elfordítás, Elhajtás, Eltéritès.* Item. v. *Averſatio.*

Āvertor, ĕris, erti, erſus ſum. [Dep.] v. *Averſor, Dedignor.* Victor equus fontes avertitur. *Virg. Geor.* 3. v. 499.

Āugeſco, is, ĕre, (Neu.) *Synon.* Creſco, Accreſco, Incrementum accipio. *Povekſſavamſze, Vnoſimſze, Ráſztem.* Gröſſer vverde, Zunehme, Wachſe. *Gyarapadom, öregbedem, Növök.* Temperatione caloris oriri, & augeſcere. *Cic.*

Āugmento. as, āvi, ātum, (Act.) *Jul. Firmic.* v. *Augeo N.* 1.

Āugmentum, i, n. *Plin.* v. *Augmen, Accrementum.*

Āugŭrātō, *Adverbialiter.* Liv. *Z-dobrim iſztanya ptics prorokuvanyem.* Durch das gemerck der Vögel ſo ſie ſchreyen oder fliegen

Digitized by Google

ſiegen. *Jó jövendölés ſzerént.* v. *Auſpicato, Feliciter.*

Āugŭrātus, ūs, m. Cic. *Prorotbanztvo, Gonotnichtvo, Chaſat Proroka.* Vogelvvahrſagerey-Amt, Kunſt, *oder* Wiſſenſchafft. *Jövendölés állapatja, Jövendölő tudománya.*

Āugŭrium, ii, n. v. *Auguratio, Divinatio.* Agere, capere, captare augurium. *Cic.* Item v. *Auguratus.* ita *Virg.*

Āugŭrius, a, um, Cic. v. *Auguralis.*

Āuguſtālis, le, *Tacit.* Ad Octavianum Auguſtum pertinens. Hinc *Transl.* v. *Baſilicus, Cæſareus, Magnificus.*

Āuguſtus, a, um. *h. e.* Auguriô conſecratus. *Cic.* v. *Venerabilis, Sanctus, Sacratus, Honorabilis, Auſpicatus.* Item Transl. v. *Magnificus, Baſilicus, Cæſareus, Spectabilis.* Hinc *Octavianus* decretô Senatûs *Auguſtus* dictus eſt, quæ appellatio deinde cæteris Imperatoribus adhæſit.

Ăvĭārius, a, um, Varro. *Ptichji, Pticzam ſzliſſajucbi.* Zum Vögeln gehörig. *Madarakhoz-való.*

Āulăr, āris, n. *Varr.* v. *Teſtum.*

* Āulētēs, æ, m. *Cic.* Alii leg. *Auledus.*

Āurārius, a, um. Plaut. *Zlatu ſzliſſajucbi, Zláti.* Zum gold gehörig, Gülden. *Aranyhoz-való.*

Āurĭgĕr, a, um. *Cic.* v. *Aurifer.*

Āurĭpigmentum, i, n. Vitruv. *Zlato-ſzvetlaſzta boja*, ali *farba*. s. Operment. *Arany-ſárga, Arany-glét.*

Āurūgo, ĭnis, f. *Scribon.* v. *Aurigo.*

Auſpĭcātus, a, um. Cic. *Synon.* Captis auſpiciis, ſeu auguriis factus. *Poſzvecben, Z-dobrim prorokuvanyem vucbinyen.* Geheiliget, Mit guter vvahrſagung gemacht. *Megſzenteltt, Jó jövendölés ſzerént lett.* Item v. *Proſper.*

Auſtērĭtās, ātis, f. *Quintil.* v. *Severitas.*

Āuſtria, æ, f. Geogr. *Auſtrianſzka zemlya.* Oeſterreich. *Béts orſzág.* Hodie Germaniæ Archiducatus, pars quondam Pannoniæ. Urbs Provinciæ primaria *Vienna.*

Āuſtriăcus, a, um. Geogr. *Auſtrianſzki.* Oeſterreichiſch. *Béts orſzági. Auſtriai.* Subſtantivè *Auſtrianecz.* Oeſterreicher. *Auſtriabéli ember.*

Āutumnus, a, um. *Ovid.* v. *Autumnalis.*

Āutumnus, & Āuctumnus, i, m. Virg. *Jeſzen.* r. Herbſt. *Ŏſz.* v. in *Autumnitas.*

B.

Baccālis, le, *Zerno-noſz, Zernye rodicbi.* Beertragend. *Magtermö.* Laurus baccalis. *Plin.*

Baccātus, a, um. *Zernye imajucbi, Z-biſzerom* ali *z-drugim zernyem nakincben.* die Beere habend, Mit perlein beſetzet. *Magos; Gyöngygyel*, vagy *más maggal ékesített.* Monile baccatum: *h. e.* gemmis, aut unionibus, tanquam baccis, diſtinctum. *Virg.*

Bacchābundus, a, um. Curt. *Pomámlyen, Od pianoſzti veſz pomiſſan.* Unſinnig, Unſinniger-vveiſe ſchreyend. *Réſzegen nyugbatatlankodó, kiáltó.* V. *Tumultuoſus, Inſanus N. 1. Furibundus, Furioſus.*

Balliſta, æ, f. *Cat.* v. *Baliſta.*

Balliſtārium, ii, n. Plaut. *Puskarnicza, Taborske ſzpráve meſzto.* s. Zeug-haus. r. Ort, vvo grobes geſchütz und Werffzeug aufbehalten vvird *Lövő ſzerſzám tartó hely.*

Balliſtārius, ii, m. JCt. *Velikih puſſak y taborzkih mutárov meſter, Puskár.* r. Werffzeug-meiſter, Büchſen-meiſter. *Lövöldöző meſter, Pattantyús.*

* Barbăria, æ, f. Cic. *Kralyeztvo*, ali *Národ poganinzki, divji, tugyi.* Ein unmenſchliches, vvildes, grobes, oder frembdes Land, *oder* Volck. *kegyetlen, vad, idegen Orſzág*, vagy *Nemzet.* 2. *Nechlovechno derſanye, Merzko ſivlènye.* e. Unhöffliche auffführung, Wildes leben. *Embertelen tárſolkodás, Vad élet.* v. *Craſſedo N. 1. Inhumanitas, Crudelitas, Feritas, Inclementia*

* Barbăriēs, ēi, f. *Cic.* v. *Barbaria. Barbariſmus.* 2. v. *Stupiditas N. 1. Stultitia, Ruditas, Inſcientia, Ignorantia.* ita *Ovid.*

* Barbăriſmus, i, m. Auct. ad Herenn. *Pominkanye*, iliti *falinga govorenya: Zlochbeſztogovornoſzt.* Der fehler im reden, Eine ungeſchickte rede. e. Grobheit im reden. *Fogyadkozás a' ſzólásban, Roſz ſzolás.* Differt à *Solæciſmo*, quòd *Solæciſmus* voces bonas malè conjungat: *Barbariſmus* verò aut barbaris, *h. e.* peregrinis vocibus utatur, aut bonas malè uſurpet. *Quintil.*

Bătāvia, æ, f. Geogr. *Batavzka*, iliti *Holandzka Derſava, ſztran Belgiuma.* s. Holland. *Holánd orſzág, Belgyiom réſze.* Princeps Batavorum Comitatus eſt Hollandia, in qua præcipuè celebrari meretur: 1. *Amſtelodāmum*, Orbis emporium, ædes 50000 numerans, cujus annui reditus 18 auri milliones exæquant. 2. *Hăgă Cōmĭtum*, præcipuum orbis oppidum è 4000 Palatiis ſurgens, Præfecti Hollandiæ ſedes. Singula hìc potentûm fœderati Belgii Ordinum Collegia (*General-Staaten*,) ſua habent atria. ubi

Digitized by Google

ubi de ſummis ditiſſimæ Reip. negotiis decernunt: ut proinde ejus caput dici poſſit.

Bă ăvus, i, m. *Hollandus*. ein Hollander. *Hollandus*.

Bătiŏla, & Bătiŏca, æ, f. Plaut. *Vinſzka poſzuda*. ein Wein-geſchirr. *Boros edény*.

Bătuo, is, ĕre, (Act.) Plaut. v. *Percutio N.* 1. Cum aliquo rudibus batuere: *pro* velitari. *Sueton*. Ulcera batuere: *pro* comprimere, conſtringere. *Plin*. Apud *Ciceronem* etiam obſcœnam ſignificationem habet.

Băvăria, *aliter* Bŏiăria, æ, f. Geogr. *Bavarzka derſava*. s. Beyern, Beyerland. *Bavarus orſzág*. Ducatus Germaniæ, qui Duci ſuo, Electori Imperii Rom. quot annis auri millionem pendit. *Monachium* ejus metropolis armis Mariæ II Reginæ Hungariæ, & Croatiæ. An. 1742 ſemel, ac iterum ceſſit.

Băvărus, i, & Bŏius, ii, m. Geogr. *Bavar*. ein Beyer. *Bavarus*.

Bdellium, ii, n. Plin. *Sztanovita ſzmola*, ali *gumi*. Ein art vom gummi. *Bisonyos ſzurok*, vagy *gumi*. 2. *Drevo*, *iz kojega tekoa ſzmola czuri*. der Baum ſelbſt, vvoraus der gummi fleuſt. *Azon fa*, *mellyből ollyan ſzurok foly*. Arbor eſt nigra, magnitudine oleæ, creſcit in Arabia, Bactriana, India, Media, & Babylonia.

Belga, æ, m. *Nádolecz*, peregr. *Belga*. Ein Niederländer. *Belgyiomi ember*.

Belgĭcus, a, um. Virg. *Nádolzki*, *Belgiumzki*. niederländiſch. *Belgyiomhoz-való*, *Belgyiomi*.

Belgium, ii, n. Cæſ. *Nádolje*, peregr. *Belgium*, vulgo *Dólnya nimſka zemlya*. s. Niederland. *Belgyiom*, vulgo *Alsó nemet orſzág*. Eſt pars borealis & oceano vicinior antiquæ Galliæ Belgicæ, aliter Comatæ. Provincias 17 complectitur, quarum 7 fœderatæ celeberrimam Hollandorũ Remp. conſtituunt.

Belgrădum, i, n. *Geogr*. v. *Taurunum*.

Bellătōrius, a, um. Plin. v. *Bellicus*, *Militaris*.

Bellătŭlus, a, um. *Plaut*. v. *Bellulus*, *Amabilis*.

Bellax, ăcis, *om*. Lucan. *Junachki*, *Boju veſzel*. Kriegeriſch, Soldatiſch, zum Krieg geneigt. *Hadakozásra hajlott*. v. *Pugnax N.* 1.

Bellifĕr, ĕra, um. Claud. *Vojo-noſz*, *Boj donaſſajuchi*. Den Krieg bringend. *Had viſelő*.

Belligĕr, a, um. Mart. *Vojujuchi*, *Boj imajuchi*. Den Krieg führend. *Hadakozó*.

Belluātus, & Bēluātus, a, um. *Lyúto-zverinſzki*: *Lyúto zvirje na ſzebe namalano*, ali *na ſzito imajuchi*. Thieriſch, vvorauf Thiere gemahlet, *oder* geſticket. *Fene vadas*, Tapetia belluata. *Plaut*.

Belluinus, & Beluinus, a, um. *Dioji*, *Lyúto-zverinzki*. Wild, zum vvilden Thier gehörig. *Vadi*, *Fene vadhoz-való*. Item v. *Beſtialis*. Voluptates belluinæ. *Gell*.

Belluōſus, & Bēluōſus, a, um. *Synon*. Belluis abundans. *z-ſztraſſnim zvérjem obilen*. Voll vvilder Thiere. *Vaddal bővős*. Oceanus belluoſus. *Horat*.

Bēlo, as, &c. (Neu. *Obſol*.) Varr. v. *Balo*.

Bēlŭa, æ, f. Terent. *Lyúta divjaſztvár*. Wildes Thier. *Fene vad*. v. *Bellua*.

Beſtiālis, le, Prudent. &

Beſtiārius, a, um. Senec. *Svinſzki*, *Beſtinzki*, *Nem*. Viehiſch, Beſtialiſch, Thumm. *Baromi*, *Beſtyéi*.

Beſtiŏla, æ, f. Cic. *mala níma ſztvár*, vulgo *Beſtiicza*. ein kleines Thierlein. *Vadacska*.

Bētăcēus, a, um. Varr. *Blitvin*, *Czvklin*. Zum mangolt *oder* zur rothen rube gehörig. *Tzéklához-való*, *ſzetlen*.

*Bēthlēēm, f. *Indecl*. Urbs Judææ in tribu Juda, à Jebuſæis condita, priùs Ĕphrātā (Ĕphrāta) dicta. In ea David natus, & mortuus eſt. Eadem & Chriſto Domino natalis fuit.

Bēto, is, ĕre, (Neu. *Obſol*.) Plaut. v. *Ambulo*, *Eo N.* 1.

Bētŏnica, æ, f. Plin. v. *Vetonica*, *Serratula*.

Bĭbax, ăcis, *om*. Gell. v. *Biboſus*.

Bĭtārius, a, um. Apul. *Dvojo-verſztni*. Zvveyfach. *Kétrétű*.

Bifŏrus, a, um. Vitruv. v. *Biforis*.

Bihatsium, ii, n. v. in *Corbavia*.

Bĭmembris, bre. Ovid. *Dvoj-vúdni*; *Dvojſztran*, *Dvoje felye vúde imajuchi*. Zvveytheilig, zvveyfache glieder habend. *Kéttagú*.

Bĭmus, a, um. Cic. v. *Bimulus*.

Bĭpartītō, & Bĭpertītō, *Adv*. Cic. *Na dvoie*, *Razdvojeno*, *Na dve ſztrane*. Entzvvey, in zvvey theile getheilet. *Két réſzre oſztva*.

Bĭtūmĭnōſus, a, um. Vitruv. *Sidovzke ſzmole obilen*, *kelja pun*. Leimicht. *Enyves*.

Bŏtŭlus, i, m. Feſt. v. *Botellus*.

Brăchiālĕ, is, n. Plin. *Synon*. Ornamentum brachii. *Narukva*, *Vezilo ruke*, *Rukáv*, *c*. Arm-zierde, *s*. Arm-Band, *r*. Ermel. *Gallicè* Braſſelet. *Karkötő ékeſég*.

Brăchiālis, le, Plaut. *Rukovni*. zum Arm gehörig. *Kari*, *karra-való*.

Brăchiŏlum, i, n. Catull. *Ruchicza*, *Miſtichicza*. Kleiner Arm. *Karatska*.

Brĭtannia, & Brĭtānnia, æ, f. Geogr. *Britanzka zemlya*, *Velika Britania*. Groſs-Britanien. *Nagy Británnia*. Britannia, maxima in Oceano Sept. inſula, à Britone Rege nomen ſortita. Ab Or. alluitur Oceano Germanico, ab Occ. Hibernico, à Sept. Caledoni

ledonio, ad Meridiem anguſto freto à Belgio ſejungitur. Ejus longitudo à Merid. ad Sept. 800000. paſſuum continet, Latitudo verò 400000 inter Cantium & Bolerium promontoria, quorum primum Or. alterum Occ. reſpicit. Dividitur in duo Regna, Angliam videlicet, & Scotiam: hæc *minor*, illa *major Britannia* dicitur. Scotia in Sept. Anglia in Auſtrum vergit. Hodie paſſim Britanniæ majoris nomine tria Regna Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ intelliguntur, ſubjecta uni Regi, cujus ſedes eſt *Londinum*, ampliſſimum, ac florentiſſimum in *Anglia* emporium. Eſt & alia juris Gallici *Britannia minor*, aliter *Armorica Civitates*: pars Galliæ Celticæ ad Occ. & Boream.

Britannicus, a, um. *Poſſeſſ.* Cic. *Britanski, Anglianzki.* Britanniſch, Engeländiſch. *Britániában-való, ángliában-való.*

Britannus, a, um. *Gentile.* Juvenal. *iz Britanie.* Aus Britannien. *Británniai.* Hinc 2. *Subſt.* Britannus, i, m. *Britàn, Angliàn.* Ein Britannier, Engeländer. *Británniai, vagy ángliai ember.*

Brĭto, & Brīto, ōnis, m. Juven. v. *Britannus N* 2. Adhibetur præcipuè pro Britannis Galliæ.

Bŭcæda, & Būcæda, æ, m. Plaut. *z-reménygem, ali z-volovzkum jilum bijen.* Der mit karbatſchen, *oder* Ochſen-zaim geprügelt wird. *korbátſal, vagy Bika-tsékkel vertt.*

Būdă, æ, f. *Geogr.* v. *Curta.*

Bulbācĕus, a, um. *Plin.* v. *Bulboſus.*

Bulbōſus, a, um. Plin. *Koreno-glavichaſzt, okruglo korènye imajuchi.* Böllicht, runde wurzeln habend. *Tſomós, fejes, ſu mint a' bagyma.*

Bulbus, i, m. Plin. *Okrugli koren, okruglo-glavichaſzt koren.* runde Wurtzel. *kerekes, vagy gömbölyü Gyökér.* 2. Speciatim v. *Bulbus* ſuo loco.

Bulga, æ, f. *Feſt.* v. *Vulga.*

Bulgără, æ, f. *Nom. gent.* Geogr. *Bugarkinya, Bugarka.* eine Bulgarerin. *Bolgár aſzſzony.*

Burgundia, æ, f. Geogr. *Burgundia.* s. Burgundien. *Burgundia.* E decem circulis, in quos Maximilianus I. Imperium Romano-Germanicum diſtinxerat, ſecundus erat *Burgundicus.* Comitatum Burgundiæ A. 1674. Ludovicus XIV. Hiſpanis eripuit, & pax Noviomagenſis A. 1679. Galliæ adjecit. Vino, frumento, & carnibus abundat. *Dola* ejus metropolis: *Veſontio* ſedes *Conſilii*, vulgo *Parlamenti.*

C.

Cælĭcŏlæ, ārum, *com.* Virg. v. *Cœlites.*

Cæremōnĭă, & Cærĭmōnĭă, v. *Cerimonia.*

Cætĕrōquī, & cætĕrōquin. *Adv.* Cic. v. *Alioqui.*

Calcātūra, æ, f. Vitruv. *Tlachenye, Gazenye, Pogazenye, z-nogami pritizkanye, poteptanye* e. Trettung. *Tapodás, nyomódás, nyomtatás.*

Călĭdē, *Adv.* Plaut. *Toplo, Vruche.* Warm, Heiſs. *Melegen, Heven.* 2. Metaph. v. *Subitò.*

Candĭdātōrĭus, a, um. *Cic.* Ad candidatum pertinens. *Proſzitelu chàſzti ſzliſſajuchi,* peregr. *Kandidatu ki.* zum Candidaten gehörig. *Tiſzt-kérőkhöz-való kándidátushoz-való.*

Căpĕduncŭlă, æ, f. *Dim.* Cic. *aldovna Poſzudicza.* Ein Opffer-geſchirrlein. *áldozati edényetske.*

Căpillĭtĭum, ii, n. v. in *Capillamentum.*

Căpĭtōlĭum, ii, n. Liv. *Kapitolium, ſzatanovita ou Rimu czirkva.* Das Capitolium. *Kapitolium.* 2. appel. *glaſzovita Sztánye, Grad, ali Czirkva.* herrliches Gebäu, Schloſs, oder Tempel. *Híres épület, vár, vagy templom,* ita *Suet.* In colle enim Tarpejo primùm Arx erat celeberrima, Sabinis ſubinde per proditionem Tarpeji filiæ dedita; in quo poſtea Rex Tarquinius magnificum Jovi templum poſuit, à *capite Toli* in fundamentis reperto, dictum *Capitolium* Idem nomen etiam colli adhæſit, qui idcirco & *Clivus Căpĭtōlīnus* dictus eſt. ita *Liv.*

Căprĕŏlus, i, m. *Dim.* à *Caprea.* Virg. *Szernecz, divji kozlich.* s. Reh-Böcklein, Gemſlein, wildes Böcklein. *vad ketskétske.* 2. v. *Clavicula N.* 2. ita *Varr.* 3. *Vez, Drévje, koje roſtenicze, trame, ali ſztüpe, skup-derſi.* s. Creutz-Band, Holtzwerck, welches die Balcken, oder Säulen und das ſparrwerck mit zuſammen hält. *Kötő fa, melly a' ſzalufákat, gerendákat, vagy oſzlopokat öſzve foglala.* ita *Vitr.* 4. *Roſichek ruganih laſzih. Laſzo-pùt.* Krauſes Haar, Schnecklein ſo das Frauenzimmer an die Stirn machet: s. Fabriqlein. *Hajas Tſigátska, fodoritott Haj.* ita *Feſt.*

Captiuncŭla, æ, f. *Cic.* Parva captio. *Vovlenyiche ou rìcheh, s'egavo goverenyiche, mala prevara, okanyuvanyiche.* r. Wort-Betrug, verfängliche Rede, s. Wörtlein, damit man einen fangt. *álnokúl meg-fogáſotska, Megtſalni akaró okoskodás.*

Carōlīnă, æ, f. Geogr. v. *Alba Julia.*

Caſsŏvia, æ, f. Geogr. *Koſſova.* Caſchau. *Kaſſa.* Civitas elegans, condita A. C. 1290. Caput ſuperioris Hungariæ, Univerſitate, & Camerâ Regiâ inclytum.

Caſſe, *Adv.* Liv. v. *Fruſtra,*

Caſtellānus, a, um. Cic. *Máli tverdyi ſzliſſajuchi, Gradzki, kaſtelzki.* Zu einem Caſtel, *oder* kleiner Veſtung gehörig. *Várbez-való, kaſtélyi.* 2. pro *Incola Caſtelli.* Caſtellani agreſtes. *Liv.*

Caſtĭfĭcus, a, um. Senec. *Chiſztoga chinechi.* Rein-*oder* keuſch-machend. *Sabzt-tlvő.*

Caſtīgātè, *Adv.* Senec. *Pokarano, z-pokaranyem, z-pobolſſanyem.* Züchtig, mit züchtigung. *Büntetve.* Item v. *Emendatè, Accuratè, Caſtè, Modeſtè, Moderanter, Sanctè N.* 1.

Caſtīgātōrĭus, a, um. Plin. *Pokáranyu ſzliſſajuchi.* Zur züchtigung gehörig. *Feddésbez-való.*

Caſtīgātus, a, um. Cic. *Pokáran,* peregr. *kaſtigan.* Gezüchtiget, Geſtrafft. *Meg-feddett.* Item *Pobolſſan.* Verbeſſert. *Meg-jobbitatott.* Item v. *Accuratus, Caſtus N.* 1. *Modeſtus.*

Caſtĭtās, v. in *Caſtimonia.*

Cāſuālis, le, *JCti.* v. *Fortuitus.*

Cāſuālĭtĕr, *Adv.* Sidon. v. *Caſu.*

Cătŭlĭo, is, ire, ivi, itum. (Neu.) *Varr.* Dicitur de canibus, cùm libidine laſciviunt. *Transl.* Lupa catuliens: *h. e.* Meretrix.

Cătŭlītĭo, ōnis, f. *Plin.* Tempus, & Actus catuliendi.

Caudĭcālis, le. Plaut. *Koczenov, Szteblov.* zum Stengel oder Stamm gehörig. *Tſutkábozvaló.*

Caudĭcārĭus, *&* Cădĭcārius, a, um. Senec. *Koczenu* ali *ſzteblu ſzliſſajuchi.* v. *Caudicalis.*

Căvillātrix, icis, f. Quintil. *Oſzmebavavka, Himbena razloſitelicza, Prigovarjavka.* e. Spötterin, Grillenfängerin. *Tſúfoló, Tſalfa, Guggoló Aſzſzony.*

Centrālis le. *Plin.* ad Centrum ſpectans.

Centumvĭrālis, le, *Cic.* Ad centumviros ſpectans. *Szto-ſzudinzki, ſzto-chaſztnichki, Szto Chaſztnikom ſzliſſajuchi.* Denen hundert Richtern gehörig. *Száz tiſztkekbez-való, ſzáz emberből álló.*

Centuncŭlus, i, m. Liv. *Gunyecz, Pokrovchecz, zakerpana chobicza.* Kleine Kotzen, s. Bettler mantelein. *Pokrótzotska.*

Centŭplĭcātō, *Adv.* Plin. *Sztokrat tuliko.* Hundertmal ſo viel. *Százſzor annyit.*

Centŭplĭcātus, a, um. Prudent. *Sztokrat tulik, na ſztò povekſſan.* auf hundert vermehrt. *Százſzor annyi, Százſzadikig ſokbitetett.*

Centŭrĭālis, le, *Varr.* ad Centuriam pertinens. *Sztotnichki, Sztotinzki.* Zur Rotte von hundert man gehörig. *Száz allyabez-való.*

Cepto, as, avi, atum, (*Freq.* à Capio.) v. *Capto.* Conſilium ceptare. *Plaut.*

Cērōſus, a, um, Plin. *Voſchen, z-voſzkom zmeſſan.* voll Wachs. *Viáſzas.*

Cervīcŭla, æ, f. Cic. *Zavratnyachecz.* Kleines Genick. *Nyakatska.*

Cētrātus, a, um. *Syn.* Cetrâ munitus. *Cæſ.*

Chartārĭus, a, um, Plin. *Papérzki.* Zum papier gehörig. *papirosbez-való.*

† Chartĭfex, icis, m. *Papérnik.* r. Papier-macher. *Papiros-tſináló.*

* Chȳmĭa, æ, f. *Meſtria, vſzakojachka dagovanya po ognyu razpuſztiti, raztaliti, raztzoriti, razluchiti: Razluchja-znanost.* e. Kunſt allerley cörper durch das feuer aufzulöſen, zuſchmelzen: e. Scheid-kunſt. *Mindent tűz által meg-olvaſztó meſterſég.*

* Chȳmĭcus, a, um, *Po ognyu razluchen.* Chymiſch, durch feuer aufgelöſt. *Tűz által el-olvaſztott.* 2. Ad Chymiam pertinens.

* Chȳmĭcus, i, *&* Chymiſta, æ, m. *Meſter pri ognyu razluchajuchi.* r. Feuer-Künſtler. *Tűzel meg-olvaſztó meſter.*

Cĭbĭnĭum, ii, n. Geogr. *Czibin, Cherlen-grád.* Hermanſtadt. *Szebén.* Tranſylvano-Saxonum Urbs princeps, paludibus, muro gemino, & foſſis munita.

Clāgenfurtum, i, n. *olim* Claudia. Geogr. *Korutan.* Klagenfurt. *Klagenfurtom Város.* Metropolis Carinthiæ.

Claudĭŏpŏlis, is, f. Geog. *Koloſvar.* Clauſenburg. *Koloſvár.* Urbs primaria Tranſylvaniæ: Ubi Academia S. J.

Cœpi, iſti, (*Defect.* à Cœpio *antiq.*) v. *Incipio.*

Cŏlōcza, æ, f. Geogr. *Kolocha.* Kolotza. *Kolotſa.* Urbs admodum vetuſta, ſæpius Ottomanorum ignibus patuit. Danubium inſtar coronæ ambit, quam Excellmus. Archi-Epiſcopus, è Comitibus Patatich, novis in dies ornamentis, velut gemmis, illuſtrat.

Cŏmărŏmĭum, ii, n Geog. *Komár Komor-grad.* Comorn. *Komárom.* Caſtrum in Inſulæ *Cituorum* angulo, à Ferdinando I. probè munitum, & à Leopoldo I. novis operibus auctum, quod hoſtem nunquam admiſit.

Concŭbĭus, a, um. Cic. *Za ſzpanye odluchen, Pochivajuchki, Polnochni, Tih, Miroven.* Zum ſchlaff gewiedmet, Mitternächtig, Still, Ruhig. *Álomra rendeltt, Fel-éjtſzaki, Nyugot.* v. in *Nox.*

Conſtantīnŏpŏlis, is, f. Geogr. v. *Byzantium.* Byzantium Urbs Thraciæ ſeu Romaniæ. ſita ad *os Ponti,* ſeu *Boſphorum Thracicum,* inter *Pontum Euxinum* & *Propontidem,* è regione Aſiæ minoris, contra Chalcedonem urbem Bithyniæ, condita à Pauſania Spartanorum Rege, anno mundi 3469, poſt

Digitized by Google

poſt captam Troiam 96. A Conſtantino M. aucta, adductis orbis totius manubiis, maximo Nobilitatis flore, Senatúque Romano, An. Chr. 330. in ſedem Imperii Rom. eſt evecta, & *Nova Roma* (ab aliis *Conſtantinopolis*) dicta. Inde conſtanter audit Orientis caput, Græcóſque Imperatores aluit Annis 1122, ad An. 1453. quo à Mahomete II expugnata, occiſo Conſtantino ultimo Græc. Imp. Regia Turcarum eſſe cœpit. Urbium Europæ eſt maxima, ſeptem Colles complectitur, & in ambitu ſupra decem milliaria numerat. Portu gaudet tutiſſimo, aëris ſerenitate & bonitate ſingulari, ſitu & ſoli ubertate gratiſſima: ut non immeritò Maris Domina, commune Orbis emporium, potentiſſimorum Imperiorum ſedes ſit effecta. Templa quondam numerabat 5337, præcipuum S. Sophiæ Juſtiniani Imp. opus: Loca 300 ad excipiendos peregrinos capaciſſima: Xenodochia 90: Synagogas Judæorum 38. Bibliotheca voluminum 33000 poſſidebat, cum inteſtino draconis 120 pedes longo, cui Homeri Ilias & Odyſſea auro inſcripta. Reſidet in hac urbe græcus Patriarcha, & Archi-præſul, in qua olim, præter complura particularia, celebrata ſunt etiam quatuor œcumenica Concilia, 1mum A. 381: 2dum 553: 3tium 680: 4 869. Ferè quotannis fœdatur vel epidemiâ, vel terræ motu, vel incendiis, quibus A. 1708 palatia 80 cum 1000 aliis ædibus, A. 1715 11000, & A. 1718 ædium 51000, ceſsêre in prædam.

Conſtruo, is, ĕre, xi, ctum, (Act.) Cic. *Zkup-znaſtam.* Zuſammen häuffe. *Oſzverakom.* v. *Struo N. 1.*

Convolvŭlus, & Convolvŏlus, i, m. *Plin.* v. *Involvulus.*

*Cŏphĭnus, i, m. *Juven.* v. *Scirpiculum.*

Cŏrōna, æ, f. Geogr. *Kruna varas.* Cronſtadt. *Braſſo város.* Emporium Tranſylvaniæ nobiliſſimum.

Crăcŏvia, æ, f. Geogr. *Krakova.* Cracau. *Karakó.* Urbs epiſcopalis, Poloniæ minoris & Regni totius metropolis, condita à Craco A. C. 700, olim ſedes regia, Warſaviam ſubinde translata. Cracoviam ornat Univerſitas à Caſimiro I fundata A. 1364. perfecta à Jagellone A. 1400: & prædives S. Stanislai Baſilica, quæ ab A. 1320 coronam Regibus præbet, & tumulum.

Creātio, ōnis, f. *Sztvorenye, Sztvaranye.* e. Erſchaffung, Schöpffung. *Teremtés.* Eſt etiam idem ac *Productio*, *Generatio*, *Effectio*, *Delectus*, *Electio.* Creatio Magiſtratuum. *Cic.*

Creātrix, īcis, f. Lucr. *Sztvoritelicza.* e. Erſchafferin, Schöpfferin. *Teremtönĕ.* Item v. *Effectrix*, *Conditrix N 1.* *Generatrix.*

Crĕmo, as, āre, āvi, ātum, (Act.) Cic. *Na pepel obratyam, Pálim,* Inf. *páliti, popáliti:* Præt. *pálilſzem, popálilſzem.* Einäſchere, mit feuer verheere. *Hamuvá égetem.* v. *Comburo, Uro N. 1.*

Crŭciāmentum, i, n. &

Crŭciātus, ûs, m. *Cic.* v. in *Cruciabilitas.*

Dĕbrēcīnum, i, n. Geogr. *Debreczin.* Debrezin *Debreczén.* Urbs Hungariæ ampliſſima; ubi Calvini Scholam frequens juventus adit.

Dĕciēs, *Adv.* Cic. *Deſzetkrat, Deſzetpúta.* Zehenmal. *Tizſzer.* 2. v. *Sæpe.* ita *Plaut.*

Dĕcĭmālis, le, Tacit. *Deſzetinzki, Deſzetni, Deſzetni podloſen.* Von zehend, dem zehenden unterworffen. *Tizedŏ.*

Dĕclāmito, as, āvi, ātum, [Freq.] *Cic.* Frequenter declamo.

Dĕclārātio, ōnis, f. *Cic.* v. *Explanatio N. 2.* *Explicatio N. 1.* *Manifeſtatio*, *Expoſitio N. 2.* *Demonſtratio.*

Dĕclārātor, ōris, m. Plin. v. *Explanator N. 1.* *Explicator N. 1.* *Demonſtrator.*

Dĕclāro, as, avi, atum, [Act.] Cic. *Ochivefzto káſem, Razſzvetlujem.* Erkläre. *Megmútogatom.* v. *Explano N. 2.* *Explico N. 1.* *Expono N. 3.* *Demonſtro*, *Oſtendo.* 2. v. *Renuncio N. 2.* Declarare Conſulem: *pro* renunciare, collectis ſuffragiis pronunciare. *Cic.* 3. v. *Probo N. 1.* *Teſtor N. 1.* Copiam declarat ſatietas rerum. *Cic.*

Dēlĭcĭōſus, a, um. *Sedul.* v. *Voluptuoſus.*

Dīligens, entis, *om.* Partic. Cic. *Lyubechi, Rad imajuchi.* Liebend. *Szeretŏ.* 2. Adiect. *Marliv, Poſzpeſſen, Pomnio.* Fleiſſig, Embſig. *Szorgalmatos.* v. *Induſtrius*, *Gnavus.*

Dīrĭgĭbilis, le, v. *Regibilis.*

Doctus, a, um. *Vuchen.* Gelehrt. *Tanitott.* v. *Gnarus.* Græcis literis ſatis doctus. Ad rem quampiam doctus. 2. v. *Sapiens.* ita *Cic.*

Effluo, is, ĕre, ūxi, ūxum, [Neu.] *Van techem, Prék techem.* Auslauffe, Ausrinne, Ausflieſſe. *Kifolyok.* v. *Exundo N. 1.* 2. Transl. Res mihi effluxit *h. e.* è memoria excidit. Ætas effluit *h e.* dilabitur, conſumitur, perit. *Cic.* Utrumque hoc falſum eſt, effluet: *pro* divulgabitur. *Terent.*

Ĕgŏ, mei, *Pron.* C.c. *Ja.* Ich. *Én.*

Egŏmĕt, Virg. *Jaſzam.* Ich ſelbſt. *Én magam.*

Ēverto, is, &c. *Cic.* v. *Subverto*, *Exverto.*

Faſtĭdĭōſus, a, um. *Cic.* v. *Fadioſus.*

Digitized by Google

Flūmĕn,ĭnis, n. *al.* Fanum S. Viti. Geog. *Rēka.* St. Veit am Flaum. *Fiume város.*

Fŏrum Jūlium, fori julii, n. Geogr. *Furlanſka zemlya.* Friaul. *Furlan-orſzág.* Regio Italiæ. Ejus caput, & ſedes Patriarchæ Aquileienſis eſt *Utinum*, urbs nobilis Venet.

Funditūs, *Adv.* Cic. *Do dna*, *Do temelya*, *Od dna* ali *temelya*, peregr. *Iz* ali *do fundamenta.* bis an Boden, von Grund aus. *Fenekig, Fenekből.* Transl. v. *Prorſus N* 2.

Ginsĭum, ii, n. Geogr. *Kiſzeg.* Gins. *Kőſzeg.*

Gŏrĭtia, æ, f. *Goricza.* Görtz. *Goritzia.* Caput Comitatûs ejuſdem nominis, & Fori Julii Auſtriaci, à magna Nobilitate comendatum.

Hornus, a, um. v. *Hornotinus.* Horna vina. *Horat.* Item v. *Annicula s.* Horni agni. *Prop.*

Hollandia, æ, f. Geogr. v. *Batavia.*

Hollandus, i, m. v. *Batavus.*

Īdem, ĕadem, ĭdem. *On iſti*, *Ravno on.* Eben derſelbige. *Ugyan az.* Hoc idem eſt, atque illud. *Toje vſze jedno: jedno kakti drugo.* Diſes iſt vvie das andere: Eins vvie das andere. *Ez mindegy, egyik mint a' máſik.* Cic.

Insūdo, as, &c. *Cels.* v. *Sudo N* 1. *&* 2. Inſudare operi: *pro* inſtare, inſiſtere. &c.

Interlūcātio, ōnis, f. Plin. v. *Putatio N.* 1.

Interlūco, as, avi, atum, (Act.) Plin. v. *Puto N.* 1.

Lābācum, i, n. *antiq.* Æmonia, æ, f. Geogr. *Lyublyana.* Laubach. *Lublán.* Metropolis Carnioliæ, Epiſcopo exempto, & S. R. I. Principe ſuperba.

Marpurgum, i, n. Geogr. *Marpurg.* Marburg. *Marpurg.* Civitas culta Vindorum.

Moldāvia, æ, f. Geogr. v. in *Dacia.*

Morāviā, æ, f. Geogr. *Moravia.* Mähren. *Morva orſzág.* Marchionatus Bohemiæ adjunctus.

Nŏvĕm, *indecl.* Cic. *Devet.* Neune. *Kilentz.*

Ŏlŏmūtium, ii, n. Geog. *Olomucz.* Olmütz. *Olmutz.* Metropolis Moraviæ, ſedes Epiſcopi, S. R. I. Principis.

Orsŏva, æ, f. Geog. *Orſzava.* Orſova. *Orſova.* Præſidium eſt ab arte, & natura in Europa, calculô peritorum, facilè fortiſſimum: in medio Iſtri alveo hæret, eidémque dominatur: multiplici ambitur propugnaculorum ordine; latera omnia inſulæ mœnibus teguntur, eámque inacceſsam reddunt. Terreſtris ad Orſovam via, qua ſeu ex Servia, ſeu per adverſum latus ex Vallachia commeatus eſt, anguſtiis & præcipitiis implicatur; eam verò, quæ Vidinum ducit, firmiſſimum occupat propugnaculum, altiſſimâ inſtructum ſpeculâ. Quod reliquum eſt ſpatii, prærupti ex Danubio aſſurgentes montes, quibus ſua non deſunt munimenta, impervium efficiunt. Illud tamen A. 1738 deditio, à Præfecto facta, Turcis ſubjecit.

Petrovārădīnum, i, n. (*al.* Ăcūmĭnum) Geogr. *Petrovaradin.* Petervvardein. *Pétervár.* Urbs hæc quà cornutis operibus, quà arce in arduo poſita, contra vim omnem defenditur. Hic Prin. Eugenius A. 1716 inſignem de Mahometanis retulit victoriam.

Pētŏvĭum, ii, n. Geog. *Optui*, Petau. *Optuja.* Civitas Vindorum.

Quinquĕ Ecclēsĭæ, ārum, f. *plur.* Geog. *Pechuh.* Fünfkirchen. *Pets.* Urbs epiſcop. Hungar.

Rackerſpurgum, i, n. Geog. *Ratgovina.* Rackersburg. *Regede.* Vindorum Civitas ad terminos Hungariæ munimentis firma.

Rāgūſa, æ, f. Geog. *Dubrovnik.* e Stadt Raguſa. *Raguza város.* Reſpublica in Dalmatia, Turcis, Pontifici, Venetis & Regi Neapolitano vectigalis. Gaudet Archi Epiſcopo, & Portu omnium nationum navigiis frequentiſſimo. Collegium Conſilii 60 viris conſtat, & quot menſibus Rectorem mutat.

Rāmā, æ, f. Geog. Provincia Boſniæ.

Săbāria, æ, f. (*antiq.* Claudia Auguſta) Geog. *Szombotel.* Sabarien. *Szombathely.* Civitas Hungariæ ab antiquitatis monumentis ferè celeberrima, Patria *S. Martini Turonenſis Epiſ.* in qua Septimius ſeverus Imperii Rom. inſignia accepit.

Sĭlēsĭa, æ, f. Geog. *Szileszia.* Schleſien. *Szileſia.* Ducatus opulentus, A. 1742 cum Comitatu Glacii, quà armis, quà pace Pruſſo obtigit.

Sŏprōnium, ii, n. Geog. *Sopron.* Oedenburg. *Sopron.* Civitas Hungariæ non infirma.

Strĭgōnium, ii, n. Geog. *Oſtrogon.* Gran. *Eſtergom.* Strigonienſis Archi-Præſul, Primas eſt Hungariæ, & ſummus Cancellarius.

Styria, æ, f. v. *Stiria* 2. loco.

Tyrnāvia, æ, f. Geog. *Cheſzka Ternava.* Tyrnau. *Nagy-ſzombat.* Civitas Hungariæ libera, quam præcipuè illuſtrant. Sedes Archi-Capituli Strigonienſis, Collegium S. J. cum magnifica Baſilica S. Joannis Bap. quinque Seminaria Clericorum, aliorúmque nobilium Juvenum educationi deſtinata, & Univerſitas A. 1635. à Card. Pazmano fundata.

Vespĭmium, i, n. Geog. *Veſprim.* Weſbrin, *aliter* Weiſsbrunn. *Veſzprém.* Urbs Epiſcopô clara.

Vilna, æ, f. *Geog.* Metropolis Magni Ducatûs Lithuaniæ, ædificari cœpta A. C. 1305.

Vratislāvia, æ, f. Geog. *Vratiſzlavia.* Breſlau. *Vratiſzlavia.* Caput Sileſiæ, Opibus, Univerſitate S. J. à Leopoldo I. imp. A. 1702 erecta, & Epiſcopo clarum.

INDEX

INDEX
ILLYRICO, ſive, CROATICO-LATINUS.

A.

Aaron. Vide Aaron.

Abatiſſa. V. Antiſtita,

Adda, Anda V. Ergo igitur.

Ako. V. Si.
Akoravno. V. Quamvis.
Ako prèm. V. Licèt, tametſi.

Alabaſter. V. Alabaſter.
Aldomâſs. V. Honorarium.
Aldov. V. Sacrificium, Holocauſtum.
Aldov za odvêrnenye kuge y vſzakoiachkoga zla. V. Catharma.
Aldov mathe velike. V. Buthyſia.
Aldújem. V. offero, Sacrifico. Immolo. Dedico N. I.
Aldùvanye. V. Oblatio. Sacrificatio. Dedicatio N. I.
Aldùvavecz. V. Oblator. Sacerdos.
Ali. V. Aut, Vel, Verùm, At, Sive, Seu.
Almuſnik, ki almuſtvo dáje V. Eleemoſynarius.
Almuſtvo. V. Eleemoſyna.
Alùn, Jelun, V. Alumen.

Angel, V. Angelus
Angelſzkem nachinom, zákonom. V. Angelicè.
Angelſzki, a, o. V. Angelicus.
Angvila, inache, rugor. V. Angvilla.
Anis, koper. V. Aniſum.

Ar. V. Qvia, Nam, Quoniam, Enim.
Arenda, V. Emphyteuſis.
Arendàr, ki ziemlye, ali daje na Arendu. V. Manceps, Emphyteuta.
Areſt, zaſztávlenye, V. Detentio, Cuſtodia.
Areſtuiem, propriè, Zaſztávlyam, V. Detineo, Cuſtodiæ mando.
Arkus papéra, V. Philyra.
Artichóvka, Vêrtni Strichek. V. Cynara, Carduus hortenſis.

Atlacz, Iz Atlacza. V. Attalicus.
Atlaczni. a. o. V. Attalicus

B.

BA.

Baba, V. Vetula. Anus.
Baba mati otcza moga. ali matere V. Avia.
Baba pupkorezna, V. Obſtetrix.
Bábin brat. V. Abavunculus.
Bábina ſzeſztra, V. Abmatertera.

Bachina, Ochinſztvo, Materinſzitvo, y vſze, kaj od ſztarine na odvetek ſzpada. V. Hæreditas.

Bagyenik, Odvetek, Délnik, V. Hæres.

Bahat, a, o. V. Elatus. Faſtuoſus.
Bahato. V. Elatè Faſtuoſè.
Bahatoſzt. V. Elatio. Faſtus.
Bâ anye, Bahor a. V. Incantamentum.
Bâ avicza, Bahoricza. V. Incantatrix.
Balángya ſzablye &c. V. Capulus. N. 3.
Baldakìn, iliti, ſzénchenſzca V. Umbella N. 3.
Bák'ya. V. Tæda. N. 3.
Bân, Pro-rex, Banus, Præfectus Regni.
Bantíſam peregr. V. Proſcribo. N. 2.
Bantiſanye peregr. V. Proſcriptio N: 2.
Bantúyem, V. offendo, Impedio, Moleſto.
Bantuvanye. Banta. V. Offenſio Moleſtia.
Bár. V. Saltem, Dum. modò.
Barbér. V. Chirurgus. tonſor.
Barbérnicza. V. Tonſtrina.
Barbericza. V. Tonſtrix.
Barbérſzko ſeléſzcze. V. Phlebotomum.
Bardier, okolu Varaſſa. ſzeyma &c. obhaiavecz. chuvàr varaſſa &c. V. Circator.
Barem, V. Saltem, dummodò.
Baril, V. Lagena.
Barilecz zemlyeni. V. Seria.
Bárſſun. V. Holoſericum.
Baſiliſk kacha. V. Baſiliſcus.
Báſta. V. Propugnaculum.
Bat, V. Sceptrum, Clava.
Bat, na lanczu viſzechi. V. Cæſtus.

Bati-

Digitized by Google

Baticza drevena. V. Cala.
Batom, z-kladivom zabijam tùchem V. malleo.
Batom zabijavecz, V. Malleator.
Bátor. V. omnino, ſanè.
Bátriv, a, o. V. Audax. Animoſus.
Batriv viſſe reda. Temerarius.
Bátrivim drugoga. v. Animo, Conſorto.
Bátrivo neſzpametno. v. Temerarié Temeré.
Bátrivoſzt. v. Animoſitas, Audacia.
Bátrivoſzt viſſe reda, neſzpametna. v. Temeritas.
Bátrivo. v. Animoſé,

B E.

Bêch, v. Obolus.
Bech váras. v. Vienna.
Bêchanye. v. Balatus.
Bechim, v. Balo.
Bedeny. v. Cadus.
Bedàk. v. Babulus.
Bedaſzte téchi. v. Affaniæ
Bedro. v. Femur.
Belányek. v. Albumen.
Bél a, o. v. Albus, Candidus.
Bél od ognya. v. Candens.
Bélenye. v. Dealbatio.
Bélenye kore, v. Decorticatio.
Bélim. v. Dealbo. Albo.
Bélim. v. Decortico.
Belína. v. Albedo, Candor.
Bélimſze. v. Candeo, albeo.
Bélo olovo. v. Caſſiterum
Bélopoten. v. Candidulus.
Bélina na oku. v. Albugo.
Bél kamen za zubov pranye. v. Arabus.
Békam. v. Balbutio.
Bekav, v. Balbus, blæſus,

Béla devenicza. v. Botellus
Belilo. v. Ceruſſa.
Béla pſenicza. v. Cluſinum.
Belo-poten jeſzem. v. Albico.
Bélyka riba. v. Alburnus.
Benechan. v. Venetus.
Benetki. v. Venetiæ.
Bêrblyivecz. v. Blatero.
Bêrbotam. v. Blaſtero, as.
Bêrdo, Brèg. v. Clivus, collis.
Bêrdo tkalechko, v. Pecten.
Berechina, idem quod locùs paluſtris.
Bereg. v. Palus, dis.
Berem. v. Colligo.
Bérmam. v. Confirmo. N. 3.
Bérmanye. v. Confirmatio N. 2.
Bêrs. v. Fortè, Forſitan.
Bêrſe, v. Otius.
Bêrſslyan. v. Hedera.
Bêrſslyanovo zerno. v. Corymbus.
Bêrz. a, o. v. Celer, Velox, Alacer.
Bêrzina. v. Celeritas, Velocitas.
Bêrz kak dabi peruti na nogah imel. v. Alipes.
Bêrzo-kuha. v. Authepſa.
Bêrzo-nog. v. Celeripes.
Bêrv. v. Anabathra.
Béſanye. v. Fuga.
Beſlyiv. v. Fugax.
Beſim. v. Fugio.
Beſtia. v. Bellua.
Beteg. v. Infirmitas.
Beteg opchinſzki. v. Epidemia.
Beteg kuſ nj. kiſze dotikajuch dobiva. v. Contagio.
Beteg kiſze grizuch tarhája do koſzti. v. Herpes.
Beteg ſzuhi. v. phthyſis.
Beteg nochni ki ſzpechepa kakti breme kakvo pritiſzka. v. Ephialtes.
Betéſam. v. Infirmor, Ægroto.

Beteſen, a, o. V. Infirmus Æger.
Beteslyiv. v. Valetudinarius.
Beteſneh hiſa. ſztàn. v. Valetudinarium.
Bezg. v. Sambucus.
Bezgov, a, o. v. Sambuceus.
Beſian, Bezjan. v. Faſianus.

B I.

Bibliolathas, ki je 3500. knig popiſzal. v. Bibliolathas.
Bich. v. Flagrum Flagellum
Bich z-bivolizke kóſe. v. Taurea.
Bichujem. v. Flagello.
Bichuvanye. v. Flagellatio.
Bichom &c. bijen. v. Flagrio.
Biem. v. Percutio. Verbero.
Biemſze z-drugem. v. Confligo.
Bienye. v. Percuſſio. Verberatio.
Bienye Váraſſa. &c. v. Oppugnatio.
Bily. v. Cilicium.
Birich. v. Lictor.
Birſsàk. v. Multa. Mulcta.
Birſſáſim. v. Mulcto. Multo.
Birus. v. Boarius.
Biſkup. v. Antiſtes. Epiſcopus.
Biskupia. v. Epiſcopatus.
Biſkupſzka palácha. v. Epiſcopium.
Biſkupſzka koróna. v. Infula.
Biſkupſzka palicza. v. Pedum. N. 2.
Biſkop jeſzem. v. Epiſcopor.
Biſzága. v. Mantica.
Biſzter, a, o. v. Limpidus.
Biſztrócha. v. Limpitudo.

Digitized by Google

Biſzter, chiſzt jeſzem. v. Clareo.
Biſzterim. v. Claro.
Biſztro, chiſzto. v. Clarè.
Bitje. v. Eſſentia, ſubſtantia.
Bitje kakvoga duguványa. v. Exiſtentia.
Bivam. v. Fio. Conſio.
Bivolàr, volàr. v. Bubulcus.
Bivol. v. Bubalus.
Bivolſzki. v. Bubalinus.
Bivolſzki hlèv. v. Bubile.
Bizikàlyka, bazkalyka. v. Siringa.

B L.

Blágo. v. Opes, divitiæ.
Blagoſzlov. v. Benedictio.
Blagoſzlávlyam. v. Benedico.
Blagva gliva. v. Boletus.
Blaſen. v. Beatus.
Blaſeno. v. Beatè.
Blaſenſztvo. v. Beatitudo.
Blaſenoga chinim. v. Beo.
Blato. v. Lutum.
Blato veliko. v. Cœnum.
Blaten. v. Lutulentus, lutoſus, luteus.
Blatim. v. Lutulo, Luto.
Blatom zidam. v. Luto.
Blaznim. v. Blaſphemo.
Blaznoſzt. v. Blaſphemia.
Blazlyiv. v. Blaſphemus.
Blazina. v. Culcitra.
Blazinàr. v. Culcitrarius.

Blèd. v. Pallidus, Luridus
Blèd poſztajem. v. Paleſco
Blèdim. v. Paleo.
Blèdoſzt. v. Pallor.
Bleſzikanye. v. Fúlguratio
Bleſk Obleſzk. v. Fulgur. Fulgetra.

Bliſnyi, a, nye. v. Propinqvus.
Bliſnyi mejàs. v. Accola.
Bliza. v. Cominus.
Blizu. v. Propè.
Blizu ſtojechi. v. Accola.
Blitva. v. Beta.

Blùd. v. Error.
Bludim. v. Erro.
Blúdnik. v. Erro, onis.

Blyújem. v. Vomo.
Blyutav. v. Luridus, lividus.
Blyuvanye. v. Vomitus vomitiò.

B O.

Bob ali grah z-moſayiczami kúhan. v. Cúnchis.
Bob. v. Faba.
Bobova melya. v. Lomentum. N. 1.

Bodem. v. Pungo.
Bodenye. v. Punctio.
Bodecz. v. Puncta, punctura. Pleuritis.
Bodecz têrpechi. v. Pleuriticus.
Bodechi. v. Punctorius.
Bodaliſche, z-kémſze bode. v. Punctorium.
Bodchecz. v. Punctiuncula
Bodczè bodech. v. Punctim.
Bogat, a, o. Dives opulentus.
Bogátim. v. Diteſco.
Bogácztvo. v. Opes, Divitiæ.
BOG. v. DEUS.
Bogi domachi. v. Lares. Penates.
Bogoſzlovſztvo. v. Theologia.
Bogoſzlovecz. v. Theologus.

Boj. v. Certamen, conflictus, Prælium. Pugna. Dimicatio.
Bojazliv. v. Timidus, pavidus. Meticuloſus.
Boja. v. Color.
Bojen. v. Coloratus.
Bojitel. v. Colorator.

Bojim ſze. v. Timeo, metuo, paveo, vereor.
Bojeſzlivòſzt, Bojazznoſzt. v. Timiditas.
Boja otajna meſtrſa za obladati. v. Stratagema.
Bojnikov poráſanye, pomorenye. v. Cædes, ſtrages.
Bok. v. Lumbus, Latus.
Bòl. v. Ægrimonia, infirmitas, dolor
Bòl zavianye y têrganye vu kritczeh. v. Sciatica.
Bòl na ſzèrczu têrpechi. v. Cardiacus.
Bòl Rak. v. Carcinoma.
Bòl na ſzêrczu. v. Cardialgia.
Bòl vodena. v. hydropiſis.
Bòl y od vetròv otékanye v. Tympanites.
Bòl od vuiganya jeter. v. Hepatitis.
Bòl na jetrah têrpechi. v. Hepaticus.
Bòl, iliti, mozol do koſzti zagrizavajuchiſze. v. Herpes.
Bòl na nogah, iliti, vúlogi. v. Podagra.
Bòl y vulogi na rukah. v. Chiragra. na kolenu. v. Gonagra.
Bòl od bocza. v. Pleuritis.
Bòl od bodcza têrpechi. v. Pleuriticus.
Bòl deteta od pèrvich doiechc ſene mléka. v. Coloſtratio.
Bòl lakomoſzti penezne. v. Argentangina.
Bòl od chepcza y otok gêrla. v. Angina.
Bolye. v. Meliùs.
Bolye malo. v. Meliuſculè
Bólta. v. Fornix.
Bolvan. v. Idolum.
Bolvanſztvo. v. Idololatria
Bolvanſzki aldov. v. Idolothytum.
Bolvanin. v. Idololatra.
Bolvanſzka, ali, krivoverecz

crev czirkva. v. Delubrum.
Bor. v. Juniperus.
Borenye. v. Lucta, Agon.
Borimſze. v. Luctor.
Boritel. v. Athleta, Agoniſta.
Boritelov dàr. v. Agonotheſia.
Boritelſzki. v. Athleticè.
Boritelſzvo. v. Athletice, es.
Boſanſztvo. v. Divinitas.
Boſanſzki, a, o. v. Divinus.
Boſanſzki. v. Divinè
Boſiem danyem, po Bogu. v. Divinitùs.
Boſia moch. v. Numen.
Boſicza. v. Dea.
Boſicza ſitka. v. Ceres.
Boſnya. v. Boſnia.
Bòſz. v. Nudipes.

B R.

Bràch. v. Collector.
Bràch penez brodovine. v. Nautologus.
Bráda. v. Barba. Mentum, Barbitium.
Bráde bergyave chlovek. v. Ærobarbus.
Bradat. v. Barbatus.
Bradat malo. v. Babatulus.
Bradavicza. v. Verruca.
Bradavichaſzt. v. Verrucoſus.
Bradavicza na czeczku. v. Papilla.
Bradicza pêrva, iliti, pavulicza. v. Lanugo.
Bradicza v. Barbula.
Brado-noſz. v. Barbiger.
Brána. v. Occa.
Brána, Obramba. v. Tutela Defenſio, Tutamen, Præſidium, Tuitio.
Bránim. v. Tueor, Defendo, Tuto.
Branilo, kemſze muhe tiraju. v. Muſcarium.
Branitel. v. Defenſor, Tutor.
Branitel vu Pravde. v. Cauſidicus, Advocatus.
Branitvo. v. Patrocinium.
Branitel na ſzudu. v. Cognitor.
Branitela chaſzt na pravdi, ali ſzudu. v. Cognitura.
Branye. v. Collectio, Collectura.
Branyùg. v. Turdus.
Braſſino na put, ſztroſſek, poputno. v. Viaticum.
Braſſino Vojnichko. v. Commeatus.
Brat. v. Frater.
Brat po otczu y matere. v. Frater.
Brat po matere. v. Frater.
Brátecz. v. Fraterculus.
Brati dvojki. v. Gemellus.
Bratich. v. Nepos ex fratre.
Bratichi. v. Fratrueles, Patrueles.
Bratichi, ſzeſztrichi, Vujchichi; Sztrichichi, Vocantur Conſobrini.
Bratichna, eſt Neptis ex Fratre.
Bratinſzki, a, o. v. Fraternus.
Bratinſzki. v. Fraternè.
Bratinſztvo. v. Fraternitas.
Bratichna, ſzeſztrichna, Techichna, Vujchichna, ſztrichichna, vocatur Conſobrina.
Brato-morecz. v. Fratricida.
Bratova ſena. v. Glos Fratris.
Bratovo ochinſztvo. v. Fratrimonium.
Bratva Vinſzka. v. Vindemia.
Brátva klaſzna. v. Spicilegium.
Bràv. v. Vervex.
Brázda. v. Sulcus.
Brázdu chinim. v. Sulco.

Breber. v. Caſtor.
Brechim. v. Crepito, Crepo.
Brechechi. v. Crepens.
Brebrova jaicza. v. Caſtoreum.
Brebrov, a, o. v. Caſtoreus.
Brèg. v. Collis, Clivus.
Brèg nad vodum. v. Ripa.
Brèg, ali náſzip kî vodu zadêrſava daſze ne razleje. v. Crepido.
Breg nad morjem. v. Litus.
Brei, a, o. v. Fœtus, a, um. Gravidus, a, um.
Breme. v. Onus, Pondus.
Brenta. v. Benna.
Breſanyek. v. Colliculus. Clivulus.
Breſzt. v. Ulmus.
Breſztov, a, o, V. Ulmeus.
Brez brezovo drevo. v. Betula.
Brezovje. v. Betuletum.
Brezov, a, o. v. Betuleus.
Brezkva. v. Perſicum.
Brezkveno drévo. v. Perſicus.

Briem. v. Tondeo.
Brienye. v. Tonſura.
Britva. v. Novacula.
Britki, a, o. v. Acutus.
Britko. v. Acutè.

Broda ali ládie razbianye. v. Naufragium.
Bròd. v. Traiectus, Navigium.
Brodàr. v. Nauta.
Brodàrſzki krich. v. Celeuſma.
Brodàrſzki, a, o. v. Nauticus.
Brodimſze. v. Navigo.
Brodiſche gde ladie priſztavlyaiu. v. Portus.
Brodnicza. v. Nautea.
Brodovina. v. Naulum.
Bròd mali junachki. v. Claſſicula.
Bròdar peklenſzki. v. Charon.
Broi. v. Numerus.
Broi jedno jezero znamenujuchi. v. Chilias.

Broienye. v. Numeratio.
Broim. v. Numero.

Brunchâr. v. Ærarius.
Brunchena ruda. v. Æri fodina.
Bruncheneh nôg v. Æripes.
Brunez. v. Æs.
Brunchen, a, o. v. Ahenus. Ærarius.
Brunda v. ſiſtrum. N. 2.
Bruich. v. Bruchus.
Bruſz. v. Cos.
Bruſzim. v. Acuo.
Bruſzitel, Bruſzecz. v. Cotiarius.

B U.

Búbam. v. Tundo, Percutio.
Búbanye. v. Tunſio.
Búbeny. v. Tympanum.
Bubnyár. v. Tympanista.
Bubnyaricza. v. Tympaniſtria.

Buchim kakti vol. v. Boo.
Búchanye volovſzko. v. Boatus.
Buczkaſzt. v. Buccatus.

Budalaſzt. v. Stupidus. ſtolidus.
Budalaoſzt. v. Stoliditas.
Budenye. v. Excitatio.
Buditel. v. Excitator.
Buditelicza. v. Excitatrix.
Budim. v. Excito.

Buha. v. Pulex.
Buh pun. v. Pulicoſus.

Buka. v. Tumultus.
Buku chinim. v. Tumultuor.
Bukva. v. Fagus.

Bumbachni. v. Goſſipinus.
Bumbak. v. Goſſipium.
Bumbrek. v. Renes.

Bura. v. Boreas, Aquilo.
Burin ſzeverſzki. v. Borealis.
Burkam. Confundo, Tumultuor.
Burkanye. v. Tumultus.
Burdelynicza. v. Lupanar.

Buſzia. v. Inſidiæ.
Buſziu chinim. v. Inſidior.
Buſzie chinitel. v. Inſidiator.
Buſzie chinitelicza. v. Inſidiatrix.

B Z.

Bzikalyka. v. Siringa.

C

CH.

Chákam. v. Expecto.
Chakanye. v. Expectatio.
Chalaren. v. Vafer, Aſtutus.
Chalaria, v. Vafricies, Fraudulentia, Dolus, Aſtus.
Chalarim. v. Fraudo.
Chalarno. v. Fraudulenter.
Charavecz, Balavecz. v. Incantator.
Cháram. v. Incanto.
Charanye. v. Incantamentum.
Charavicza. v. Incantatrix.
Chaplya. v. Ardea.
Chaſſa. v. Poculum.
Chavel. v. Clavus.
Chavlek. v. Claviculus, Clavellus.
Chaſz ſtentanye. v. Mora.
Chaſz mal. v. Momentum.
Chaſzt. v. Officium. Dignitas.
Chaſzt ſelechi kiſze za jednu chaſzt gone. v. Competitor.

Chaſzt ſelechi za nyuſze gonim. v. Competo.
Chaſzti ſzkup proſnya y za nyu gonenye. v. Competentia.
Chaſztim. v. Laudo, Honoro.
Chaſztnik. v. Officialis.

Cheber. v. Cadus.
Cheden, a. o. v. Modeſtus.
Chedno. v. Modeſtè.
Chednoſzt. v. Modeſtia.
Cheh. v. Bohemus.
Chelo. v. Frons.
Chelyuſzt. v. Mandibula, Maxilla.
Chemer. v. Venenum. Virus.
Chemeren. a. o. v. Virulentus, Venenatus.
Chep. v. Epiſtomium.
Chepecz. v. Epiglottis.
Chepcza opadanye y otok. v. Angina.
Chêrdak letni. v. Solarium, Pergula.
Chêrlen. v. Ruber, Rubeus.
Chêrlenim. v. Rubrico.
Chêrlenimſze. v. Rubeo.
Chêrlenina. v. Rubedo.
Chêrlenyaſzt. v. Rubellanus.
Chêrleno-repicza Pticza. v. Rubecilla.
Chêrleno-perſznicza pticza v. Rubecula.
Chêrn. v. Niger, Ater.
Chêrnenye. v. Denigratio.
Chêrnilo. v. Atramentum.
Chêrnim. v. Denigro.
Chêrnina. v. Atritas, Nigredo.
Chêrnyavka. v. Vibex.
Chêrv. v. Vermis, Vermen.
Chêrv, ki halye izjeda. v. Tinea.
Chêrv, ki knige grize. v. Blatta.
Chêrv, ki terſzje grize. v. Volvox.
Chêrv, ki pſeniczu, &c. grize. v. Cis.
Chêrv, ki Szteklo grize. v. Is-

Chêrv. ki Szvilu prede. v. Bombyx.
Chêrv, ki Bob iejeda v. Midas.
Chêrv ki rozgye grize. v. Ips
Chêrv pchelni. v. Clerus. N. 2.
Chêrv ki drevo zjéda. v. Xylophagus.
Chêrvek. v. Vermiculus.
Chêrviv. v. Verminoſus.
Chêrvivem. v. Vermicolor.
Chêrvojédina. v. Vermiculatio. Caries.
Cheſſely. v. Pecten. N. 6.
Cheſſem. v. Pecto. N. 1.
Cheſinyàk. v. Allium.
Cheſinya. v. Racemus.
Cheſzalo Konyſzko. v. Strigilis. N. 1.
Cheſzalicze Konyſzko. v. Strigilecula.
Cheſſanoga konya prah. Ocheſſek. v. Strigmentum.
Cheſſem z cheſzálom konyſzkem. v. Strigillo.
Cheſzanye. v. Fricatio.
Cheſzanye kòny. v. Strigilatio.
Chéſſram vunu. v. Carmino.
Chéſzranye. v. Carminatio.
Cheſzravecz vune &c. na greben. v. Carminator.
Chéſzravka vune, &c. v. Carminatrix.
Chetà pieszev vojnikov. v. Cohors.
Cheta. v. Manipulus. N. 2.
Cheternya. v. Ciſterna.
Chetuvanye. v. Velitatio.
Chetértek. v. Dies Jovis.
Chetiri. v. Quatuor.
Chetiri-ruk. v. Quadrimanus.
Chetiri-nog. v. Quadrupes
Chetiri-vug. v. Quadrangularis.
Chetvericza. v. Quaternio
Chetvero-kony. v. Quadriga.
Chetvero-Sztruk. v. Quadruplex.
Chevk. v. Latratus.
Chevkam, Lajem. v. Latro.

Chichek. v. Cicer.
Chiga za igru. v. Trochus.
Chiga po keſze kaj vléche. v. Trochlea.
Chigèr. v. Lora. N. 2.
Chin. v. Actus.
Chini na Szudu, &c. v. Acta.
Chinenye. v. Actio.
Chinim. v. Ago, Facio.
Chinimſze da neznam. v. Simulo.
Chinitel napravdi, Opravlyavecz. v. Actor.
Chini vu igri obchinſzki pokazani. v. Comœdia.
Chinov igre Obchinſzke Piſzecz. v. Comœdiographus.
Chiſma. v. Cothurnus.
Chiſme noſzechi. v. Cothurnatus.
Chiſzlo. v. Rosarium. N. 2.
Chiſzt. v. Mundus, Purus.
Chiſztim. v. Mundo, Depurgo.
Chiſztitel ki Szukno chiſzti, pere. v. Fullo.
Chiſztócha. v. Mundities. Puritas.
Chiſztócha telovna. v. Caſtitas.
Chiſztócha Szvecrzkeh lyudi, kiſze nigdar neſene. v. Cœlibatus.
Chiſztócha Divojachka, v. Virginitas.
Chitovat. v. Incolumis. Securus.
Chitovato. v. Securè.

Chlenk. v. Articulus.
Chlovéchecz. v. Homulus.
Chlovechen. v. Humanus.
Chlovechki. v. Humanè, Humaniter.
Chlovéchtvo. v. Humanitas.
Chlovechanſzkem náchinom. v. Humanitùs.
Chlovek. v. Homo.
Chlovek precredug. v. Longurio.
Chlovek obojega ſzpola. v. Androgynus.
Chlovek Plemenitàs Rimlyanſzki, &c. Patricius.
Chmérgnem. v. Hiſco.
Choha, v. Gauſape.
Choha turſzka. v. Amphimallum.

Chréda velike ſivine. v. Armentum. N. 1.
Chréda. v. Grex.
Chréda, minus konyſzki. v. Equaria.
Chrèp. v. Teſta.
Chreſinya. v. Ceraſum.
Chreſſnyevo drévo. v. Ceraſus.
Chréva. v. Viſcera.
Chrévo veliko. bélo. v. Colon.
Chréva Sznemlyem, raſchinyam. v. Eviſcero, Exentero.
Chrévo. v. Inteſtinum. Viſcus.
Chuba. v. Labrum. N. 1.
Chubaſzt. v. Labioſus.
Chubàk. v. Labeo, Cilo.
Chubicza. v. Labellum.
Chubim. Ziam. v. Hio.
Chuden. v. Mirus, Mirabilis. Mirandus.
Chúdimſze. v. Miror.
Chudo. v. Mirabiliter, Miraculò.
Chudo. v. Miraculum.
Chudo veliko y ſztraſno. v. Prodigium, Portentum.
Chudo Sztraſslivo. v. Monſtrum oſtentum. Portentum.
Chudovanye. v. Admirabilitas, Miratio.
Chudavréden. v. Mirandus.
Chuditel kiſze chudi. v. Mirator.
Chuditelicza. v. Miratrix.
Chuden kruto, y naj bolye. v. Mirificiſſimus.
Chudovitoga chinim. v. Mirifico.
Chudo-chinechi. v. Mirificus.
Chújem. v. Audio.
Chújenye. v. Auditio, Auditus.

Chvêr.

Chvêrchek. v. Grillus.
Chvêrſzt. v. Strictus, robuſtus.
Chvêrſzto. v. Stricte, Fortiter.
Chuklyav. v. Mancus.
Chùn. v. Linter. Celox. Lembus.
Chùd, Chutenye. v. Senſus.
Chútim. v. Sentio.
Chúvam. v. Cuſtodio, Conſervo.
Chuvàr. v. Cuſtos. Conduſ.
Chuvamſze. v. Caveo.
Chuvàrnicza. v. Cuſtodia.

C Z.

Czányek. v. Veteramenta.
Czundrav. v. Lacer.
Czaprag. v. Valtrapa. Phaleræ.
Czàr. v. Imperator.
Czáricza. v. Imperatrix.
Czárſzki. v. Imperialis n. 1.
Czárſztvo. v. Imperium.
Czárga. v. Altercatio. Rixa.
Czárgamſze. v. Altercor. Rixor.
Czargliveez. v. Altercator.

Czeczam. v. Sugo.
Czeczek. v. Mamma. Uber.
Czedilo. v. Colum.
Czedim. v. Colo.
Czedrovo drévo. v. Cedrus.
Czedula. v. Scheda N. 2.
Czégar. v. Index.
Czégar na Szunchenoj vuri. v. Gnomon.
Czèl. v. Integer.
Czelina. v. Integritas.
Czelov. v. Oſculum.
Czéna. v. Pretium.
Czenim. v. Æſtimo.
Czenitel. v. Licitator, Æſtimator.
Czenimſze. v. Licitor. Liceo. N. 2.
Czenenye. v. Licitatio, Æſtimatio.
Czèp, mladicza za czeplyenye v. Inſitum. Surculus.
Czépam, kálam dreva. v. Findo.
Czépanye. v. Fiſſura. Fiſſio.
Czépim. v. Inſero. evi, itum.
Czéplenye. v. Inſitio, N. 3. Inciſio. N. 2.
Czerovo drávo. v. Cerrus.
Czedra ſzàd. v. Cedrides.
Czeſzar. v. Imperator.
Czeſzáricza. v. Imperatrix Auguſta.
Czeſzárſztvo. v. Imperium.
Czeſzárſzki. v. Imperialis N. 1.
Czerov. v. Cerreus.
Czèv. v. Tubus.
Czèv noſna. v. Tibia.
Czévi na orgulah. v. Canthes.
Czèv po ke voda teche. v. Sciphon.
Czèv na kuſze preja navija. v. Panus.

Cziſra. v. Ornatus.
Czigàn. v. Zingarus.
Czigel. v. Later.
Czigel krovni. v. Tegula. Imbrex.
Cziglàr. v. Laterarius.
Cziglenicza. v. Lateraria.
Czigel mali. v. Laterculus
Cziglen. v. Lateritius.
Czily. v. Meta, Scopus.
Czilyam. v. Collimo.
Czima iz zelja. v. Cyma.
Czimbala. v. Cymbalum.
Czimbulàſs. v. Cymbaliſta.
Czimbulaſſicza. v. Cymbaliſtria.
Czimer. v. Inſigne. N 3.
Czimêrni liſzt. v. Armales
Czinaber farba. v. Cinnabaris.
Czinczius. v. Tentator Diabolus.
Czintorom. v. Cœmeterium.
Czipeliſs. v. Calceus.
Czipeliſs dreveni Czókle. v. Calopodion.
Czirkva. v. Templum Eccleſia.
Czirkva bolvanſzka turſzka &c. v. Delubrum.
Czirkvicza. v. Sacellum.
Czirkveni. v Eccleſiaſticus
Czitróna. v Malum, Citrum.
Czitrónſzki. v. Citreus.
Czitronſzke farbe. v. Citrinus.
Czitronovo drévo. v. Citrus.

Czmêrkam. v. Sorbeo.
Czmêrkanye konya ze dotikajuch. v. Poppiſmus.

Czócram. v. Agito.
Czócranye. v. Agitatio.
Czokol. v. Calopodion.
Czopernicza. v. Saga, Strix
Czopernik. v. Magus.
Czopría. v. Magia.
Czopernicza nad Czopernicziami. v. Circe.

Czúczek. v. Canis.
Czugel. v. Habena.
Czukor. v. Saccharum.
Czúkam. v. Traho.
Czúvikam. v. Cucubo.
Czuzim, Czurim. v. Diffluo.

Czvèt. v. Flos.
Czvetek. v. Floſculus.
Czvèt kiſze za ſzunczem obracha. v. Solſequium Heliotropium.
Czvetem. v. Floreo.
Czvétni, a. o. v. Foreus.
Czvèt donaſſajuchi. v. Florifer.
Czvèten. Czvetuchi. v. Floridus.
Czvetno. v. Floridè.
Czvétja branye. v. Florilegium.
Czvétja bràch. v. Florilegus.
Czvétja pun. v. Florulentus.
Czveſzti pochinyam. v. Floreſco

Czve-

Czvetzti preſztaiem. v. Efloreo. Defloreo.

Czvichanye, czvilenye. v. Eiulatio.
Czvichim, czvilim. v. Eiulo.
Czvilih platno. v. Sabanum.

D.

D A

Dabi. v. Si.
Dabi Bog dàl. v. Utinam
Dabi ravno. v. Licèt, Tametſi.
Dà. v. Ut
Dácha. v. Tributum.
Dácha od voſnye. v. Vectigal.
Dáchu ki da'e. v. Tributarius, ii.
Dáchu za voſnyu dati duſen. v. Vectigalis.
Dáchu za voſnyu priemitel v. Vectigalarius.
Dáchni, a, o. v. Tributarius, a, um.

Dahnem, Dehnem. v. Halo.
Dahnenye. v. Halitus.
Dai. v. Cedo.
Daiem. v. Do.
Dáiem obilno. v. Largior.
Dáiem na znanye. v. Significo.
Dájuch obilno. v. Largè.
Dajuchi obilno. v. Largificus.
Dáiem vu ruke. v. Trado.
Dalek, a, o. v. Longinquus.
Daleko. v. Procul, Eminus.
Dalekócha. v. Longinquitas. N. I.

Dalmatinſzka zemlya. v. Dalmatia.
Dalmatin. v. Dalmata.
Daliye. v. Ulterius.

Dàn. v. Dies.
Danaſnyi. v. Hodiernus.
Danaſz. v. Hodie.
Danicza zvézda. v. Lucifer.

Dàr czeſzarſzki. v. Congiarium.
Dàr. v. Munus, Præmium
Dàr mali. v. Munuſculum
Dàr novoga letta. v. Xenium.
Dàr zaruchnika ali záruchnicze. v. Parapherna.
Dárda. v. Verutum.
Dárda zverinſzka. v. Venabulum.
Dareſlyivi. v. Liberalis.
Dàr za dàr. v. Antidotum.
Dàr viteſkoga vu boiu derſánya. v. Brabeum.
Dareslyivo. v. Liberaliter.
Dareslyivoſzt, v. Liberalitas.
Dari pèrvi dechinſzki. v. Crepundia.
Darovnik. v. Donator. Munerator
Darovnik boritelov vu igri. v. Agonotheta.
Daruvati hotechi. v. Munerabundus.
Darujem. v. Munero Dono.
Daruvanye. v. Muneratio. Donatio.
Darovni. v. Muneralis.

Daſzi zdrav. v. Salve.

Dávim. v. Suffoco.
Davlenye. v. Suffocatio
Dávni. v. Diuturnus Diutinus.
Dávno. v. Diutinè Pridè.
Dávno malo. v. Diuſculè.
Davno negda. v. Olimquondam.
Davori. v. Mars.

D E.

Dèb. v. Upupa.
Debel. v. Obeſus, Craſſus. N. 1.
Debel poſztaiem. v. Craſſeſco.
Debelina. v. Craſſedo.
Debelo. v. Craſſè.

Dechárecz kiuto mal. v. Populus.
Dechecz v. Juvenculus. N. 2.
Dechàk. v. Puer.
Decza. v. Liberi.
Decza od brata y ſzeſztre. v. Amitini.
Deczo mor. v. Infanticida.
Deczo moriztvo. v. Infanticidium.

Ded ſztári. v. Senecio.
Ded po oczu. v. Avus.
Ded po materi. v. Avus.
Dedovni. v. Avitus.

Dehnenye dihanye. v. Olfactus, Odoratus.

Dékan. v. Decanus.
Dekla. v. Ancilla, Famula.
Deklich. v. Puella.
Deklichki. v. Puellaris.
Deklichki. v. Puellariter.
Deklicza. v. Puellula.

Dèl. v. Portio. Pars.
Délam. v. Laboro. Operor.
Delenye. v. Diviſio.
Dèl cheterti. v. Quadrans.
Dèl tretji. v. Triens.
Delfin. v. Delphinus.
Delim. v. Diſtribuo, Divido, Partior.
Délnik. v. Particeps, Hæres.
Delitel. v. Diviſor, Diſtributor.
Dèl vu knigah, y Piſzmu. Capitulum. N. 5.
Delo. v. Labor, Opus.
Delovnicza. v. Officina.

Dea.

Digitized by Google

Dèn. v. Dies.
Dèrchanye. v. Curſatio.
Dêrchèch. v. Curſim.
Dêrkavecz. v. Curſor.
Dêrchem ſzim y tam. v. Curſito.
Dêrhchem. v. Tremo, Trepido.
Derem. v. Excorio, Lacero.
Dêrhtanye. v. Tremor.
Dêrhtliv. v. Tremulus, Trepidus.
Dêrhchuch. v. Tremebundus.
Dêrhtati pochinyam. v. Tremiſco.
Dêrhtanye dodajem. v. Tremefacio.
Dêrhtajuch. v. Trepidè.
Dêrſanye, ladanye. v. Poſſeſſio.
Dêrſanye veliko. v. Ditio, Regio.
Dêrſim. v. Teneo.
Dêrva prez dima gorecha. v. Acapna.
Dêrvar. v. Lignator. N.1. Lignarius.
Dêrvarenye. v. Lignatio.
Dêrvárim. v. Lignor.
Dêrvarnicza. v. Lignarium.
Dêrveni. v. Ligneus.
Dêrvo. v. Lignum.
Dêrvo-delya. v. Lignarius.
Dêrvo-nog. v. Lignipes.
Dêrvo-tverd. v. Lignoſus.

Deſgy. v. Pluvia, Pluor.
Deſgyen. v. Pluvialis.
Deſgyim. v. Pluo.
Deſgy nágel. v. Imber.
Deſgyovit. v. Pluvioſus.
Déſma. v. Decimæ.
Déſmam. v. Decimo. N.2.
Déſmar. v. Decimator.
Deſmanye. v. Decimatio.
Deſzet. v. Decem.
Deſzet lèt ſztar. v. Decennis.
Deſzet dnevov vrême. v. Decendium.
Deſzetero márhe vpreſene imajúcha kóla. v. Decemjugis.
Deſzet czepeliſſev, dug mêrtuk. v. Decempeda.
Deſzetero-vêrſzt. v. Decemplex.
Deſzet veſzlih imajuchi. v. Decemſcalmus.
Deſzet na kaj od'uchenech ſzudczev. v. Decemviralis.
Deſzet negdaſſnych Rimlyanſzkeh ſzudczev chaſzt. v. Decemviratus.
Deſzet Rimſzki negdaſſnyi ſzudczi. v. Decemviri.
Deſzetere zapovedi. v. Decalogus.
Deſzeti. v. Decimus, Decumus.
Deſzetina. v. Decima.
Deſzetine pobiranye. v. Decimatio.
Deſzetinu pobíram. v. Decimo.
Deſzetka. v. Decas.
Deſzetka vojnikov. v. Decuria.
Deſzetnik. v. Decurio. N.3.
Deſzetnikom koga chinim. v. Decurio, as.
Deſzka. v. Aſſer.
Déſzna ruka. v. Dextera.
Deſznák. v. Dexter. N.1.
Deſzni. v. Dexter. N.1.
Deſznicza. v. Dextera.
Na deſzni ruki poſztavlyen. v. Dextratus.
Z-déſzne ſztrane hodim, ali koga na deſznu ſztran poſztavlyam. v. Dextero.
Na déſzno. v. Dextrorſum.
Déſzno-ruk. v. Dextimus.
Déſzne ruke závez. v. Dextrale.

Déte. v. Puer.
Déte malo. v. Infans.
Déte Prez Otcza y Matere. v. Orphanus, Pupillus.
Déte rogyeno po ochinoj ſzmerti. v. Poſthumus.
Déte iz utrobe zrézano. v. Cæſo.
Deteta rogyenye. v. Puerperium.
Deterodicza. v. Puerpera.
Detecze. v. Infantulus.
V-Detinſzkoj poſzteli ſena. v. Infantaria.
Deklicza mála. v. Infantula.
Detelya tráva. v. Trifolium.
Detich. v. Socius. N. 2.
Detinſzki. v. Infantilis.
Detinſztvo. v. Infantia.
Detetom poſztajem. v. Pueraſco.
Detetom opèt poſztajem. v. Repueraſco.

Déva, Devicza. v. Virgo.
Devenicza. v. Farcimen.
Devenicza Jeternicza. v. Tomaculum.
Devenicza béla. v. Botulus
Devenicza iz debeleh chrév. v. Omaſum.
Devenichár. v. Fartor.
Dever. v. Levir.
Dever ſzvadbeni. v. Paranymphus.
Deveteri. v. Novenarius.
Deveti. v. Nonus.
Devet lèt ſztar. v. Novennis.
Devetnajſzt. v. Novendecim.
Devetdeſzetero-vêrſzt. v. Nonagecuplex.
Devetdeſzèt. v. Nonaginta.
Devetdeſzet lèt ſztar. v. Nonagenarius.
Devetdeſzeti. v. Nonageſimus.
Devetdeſzetkrat. v. Nonagies.
Devetich. v. Nonò.
Deveto-redni. v. Nonanus.
Devetſzto. v. Nonageni.
Deveto-dnevni. v. Novendialis.
Devet dnevov. v. Novendium.
Devet po devet. v. Noveni.
Devet lèt vrême. v. Novennium.
Devichicza. v. Virguncula, Pupa.

D I.

Diáchki. v. Latinè.

Digitized by Google

Diáchtvo. v. Latinitas.
Diák. v. Latinus. N. 2.
Diák kíſze vuchi. v. Studioſus. N. 2.
Diák mudroznanya, ali maloga napredka. v. Philoſophaſter.
Diák kíſze Bogoſzlovſztva vuchi. v. Theologus.
Diáchtvo, iliti, Znanye Bogoſzlovſztva. v. Theologia.
Diáchki knigu kakvu obracham. v. Latinizo.
Diáchki govorim. v. Latino.
Diáchki, a, o. v. Latinus, a, um.
Diák kíſze vuchi zvezdariel. v. Mathematicus.
Diáchtvo, iliti znanye zvezdarie. v. Mathematica.

Dichen. v. Glorioſus.
Dichenye koga drugoga. v. Glorificatio.
Dichechiſze. v. Gloriabundus.
Dicheno, v. Glorioſè.
Dichenye. v. Gloriatio.
Dichimſze. v. Glorior.
Dichim. v. Glorifico.
Dichicza. v. Gloriola.
Dichitel ſzamſzvoj. v. Gloriator.

Diham. v. Spiro.
Diham tesko. v. Anhelo. N. 1.
Dihanye, v. Spiratio.
Dihanye tesko. v. Anhelatio. N. 1. Anhelitus.
Dihanya teskoga. v. Anhelus.
Dihanye tesko od vuſgánya plyúch. v. Peripneumonia.
Dihanya teskoga od vuſganeh plyúch. v. Peripneumonicus.
Dihavecz z teskochum. v. Anhelator.

Dika. v. Gloria.

Dil. v. Dèl. ſupra.

Dim. v. Fumus.
Dim chinim, kadim. v. Fumigo. Fumifico.
Dimie. v. Ingven.
Dimimſze. v. Fumo.
Dimnyak. v. Caminus. Fumarium.
Dimaſzt. v. Fumeus.
Dim chinechi. v. Fumificus.
Dim noſzechi. v. Fumifer.
Dimenye, kadenye. v. Fumigatio.
Dimnicza. v. Fumigatorium.

Dinya. v. Pepo, Melo.

Diſſem. v. Spiro.

Divjachina. v. Aprina.
Diviachki. v. Aprinus.
Diviák. v. Aper.
Divia rotkva. v. Armon.
Divjivol. v. Bonaſus.
Divji. v. Silveſtris.
Divji golub. v. Palumbes.
Divji oſzel. v. Onager.
Divji perſſin. v. Caucalis.
Divji poſztájem. v. Silveſco. N. 2.
Divji Luk. v. Bulbus.
Divji Kozel. v. Capricornus.
Divojáchka hiſa. v. Ginæceum,
Divojáchka chiſztocha. v. Virginitas.
Divojáchtvo. v. Virginitas.
Divojchicza. v. Virguncula.
Divojka. v. Virgo.

D L.

Dléto. v. Cæltes.
Dlétom chinyeno delo. v. Cælatura.
Dlétom délam. v. Cælo.
Dlétom ki déla. v. Cælator.

D N.

Dno, v. Fundus. N. 3.
Dno morſzke ladje. v. Carina.

D O.

Do. v. Uſque.
Doba. v. Ætas.
K-Dobe priſzpévam. v. Adoleſco.
Dober. v. Bonus.
Dobichek. v. Lucrum.
Dobichek junachki. v. Manubiæ.
Dobichek mal. v. Lucellum.
Dobitel, Obladavecz. v. Victor.
Dobívam. v. Lucror, Acquiro.
Dobívam názad, v. Recupero.
Dobívanye názad. v. Recuperatio.
Dobitel názad, v. Recuperator.
Doblyiv názad. v. Recuperabilis.
Dobivajúchi názad. v. Recuperatorius.
Dobre pameti. v. Ingenioſus.
Z-Dobre volye. v. Sponte.
Dobro. v. Bene.
Dobrochinitel. v. Benefactor.
Dobrochinyenye. v. Beneficentia.
Dobro-chinſztvo. v. Benefactum, Beneficium.
Dobra priemitel. v. Beneficentiarius.
Dobro-chin. v. Beneficus.
Dobroſztiv. v. Benignus.
Dobrovnoſzt. v. Benignitas.
Dobro chinim. v. Benefacio.
Dobróta. v. Bonitas.
Dobro nagnyen. v. Addictus.
Dobro-volyen. v. Benevolus.
Dobro-volynoſzt. v. Benevolentia.

Dochakávam, Chákam. v. Præſtolor, Expecto, Operior.
Dochákanye, Chákanye. v. Expectatio.

Dodájem, v. Addo, Attribuo,
Dodanye. v. Attributio, Additio.
Dodavek. Idem.

Dogáriam. v. Conflagro.
Dogáranye. v. Conflagratio.
Dogaſenye. v. Extinctio.

Digitized by Google

Dogaſſujem. v. Extingvo.
Dogotávlyam. v. Perficio, Abſolvo.
Dogotávlyanye. v. Perfectio, Abſolutio.
Dogovor. v. Condictum.
Dogovarjanye. v. Condictio.
Dogovorjenye y Szkup-za priſzeſenye. v. Conſpiratio.
Dogovorni y Szkup-zapriſzeſeni. v. Conſpirati.
Dogovarjamſze y Szkup z-drugemi zapriſzeſem. v. Conſpiro.

Dohájam, v. Advenio.
Dohájam na malo. v. Deficio.
Dohod, Dohájanye. v. Adventus.
Dohodek. v. Proventus.
Dohodek iz voſnye, &c. v. Vectigal.
Dohodek iz brodòvine. v. Portorium.

Dojahávam. v. Adequito.
Dojahanye. v. Adequitatio.
Doilnicza. v. Mulctra.
Doim, v. Lacto.
Doine detcze napitek. v. Bua.
Doika. v. Nutrix.
Doim Kravu &c. v. Mulgeo.
Doitel krave, &c. v. Mulctor.

Dokanchanye, v. Abſolutio, Perfectio.
Dokáncham. v. Abſolvo, Perficio, Finio.
Dokonyanye Senatorſzko. v. Senatus Conſultum.
Dokonyanye obchinye menyſſe, v. Plebiſcitum.

Dòl, v. Declivitas.
Doláma. v. Tunica.
Dolámum obléchen. v. Tunicatus.
Dolámu obláchim. v. Tunico.
Dolamicza. v. Tunicula.
Dole. v. Infra, Interiùs. Deorſum.
Dole poſztávlyam. v. Depono.
Dole ſzkachem. v. Deſilio.
Dole idem. v. Deſcendo.
Dole hitam. v. Dejicio.
Dole czúrim. v. Defluo.
Dole opádam. v. Decido.
Dolezújem. v. Adrepo.
Doletávam. v. Advolo.
Dolicza, v. Vallis.

Dòm, v. Habitatio.
Domáchi. v. Domeſticus.
Domala, malo. v. Parumper, Pauliſper.
Domehcházam. v. Emollio.
Domiſslenye. v. Animadverſio.
Domiſslyavecz. v. Animadverſor.
Domiſslyamſze. v. Adverto, Coniicio.
Domovina. v. Patria.

Donáſſam. v. Adfero.

Dopelyanye, v. Adductio.
Dopelyávam. v. Adduco, Adveho.
Doplazújem. v. Adrepo.
Doplávam, v. Adnato.
Dopúſcham, v. Permitto, Admitto, Concedo.
Dopuſchenye. v. Facultas, Admiſſio, Permiſſio, Conceſſio.

Doſſeſztek. v. Adventus.

Doſzedobe. v. Hactenus.
Doſzegam. v. Attingo, Pertingo.
Doſzpévam. v. Aſſequor.
Doſzta. v. Satis.
Doſztegnyache, v. Tibiale.
Doſztigávam. v. Aſſequor.
Doſztojamſe, v. Dignor.
Doſztojen. v. Dignus.
Doſztojno. v. Dignè, Decenter.
Doſztojnoſzt. v. Honeſtas, Dignitas.

Dotáchem. v. Advolvo, 2. v. Affundo.
Dotéchem, v. Accurro.
Dotékanye, v. Accurſus.
Doteknenye. v. Tactus.
Dotekávamſze, v. Tango.
Dotle, Dotè dobe. v. Tamdiu.
Dovédanye. v. Animadverſio.

Dozávam. v. Advoco, Acceerſo.

D R.

Drabant, peregr. v. Satelles.
Dràch. v. Herba.
Drachlyiv. v. Herbeus, Herboſus.
Draga zevſzeh ſztràn bregmi ali gorami zaperta. v. Convallis.
Drage czene. v. Pretioſus.
Dragi Kamen. v. Gema, N. 3.
Drági. v. Charus.
Drágo. v. Carè.
Drágocha. v. Caritas.
Drágoſzt. v. Affabilitas.
Dragoſztiv. v. Gratioſus.
Dragoſztivo. v. Gratiosè.
Dráſenye. v. Irritabilitas.
Draſenye. v. Occatio.
Dráſim. v. Irrito.
Dráſitel. v. Irritator.
Dráslyiv. v. Irritabilis.
Draſim, ali, vláchim. v. Occo.

Drèm, Dremlenye. v. Dormitatio.
Drémlyavecz. v. Dormitator.
Drémlyem. v. Dormiturio.
Drenek Szàd. v. Cornum.
Drenovo Drevo. v. Cornus.
Dreta Soistarſzka. v. Cheleuma.
Dreven. v. Ligneus, Arboreus.
Drevenyka. v. Modius.
Drévo. v. Dêrvo cum derivatis.

Drob, Drobecz. v. Exta.
Droben. v. Minutus.
Drobenyé. v. Minutio.
Drobim. v. Frio, Attrio.
Drobno. v. Minuatim.

Dro-

Digitized by Google

Drobina, v. Minutia.
Drobtina. v. Mica.
Drobtine, koje na ſztolu o ſztáju. v. Analecta.
Drobtin na ſztolu oſztavlye neh pobiravecz. v. Analectes.
Droſgye od olia. v. Amurca
Droſgye od Vina. v. Fæx. N. 2.
Drozd, v. Turdellus.

Drùg. v. Pertica.
Drùgaſzt. v. Perticalis.
Drùg brodarſzki. v. Contus.
Drugach. v. Aliter.
Ar drugach. v. Alioqui.
Drugacheſſi. v. Aliuſmodi.
Drugam. v. Aliò.
Drugda. v. Aliàs.
Drugde. v. Alibi.
Drugi. v. Alter.
Drugi dan. v. Poſtridie.
Drugoch. v. Iterum, Aliàs.
Drusba. v. Contubernium.
Druſina. v. Familia.

D V.

Dvakrat cheſz leto roden. v. Bifer.
Dva ali vech párim. v. Comparo.
Dva. v. Duo.
Dva y Dva. v. Bini.
Dvadni. v. Biduum.
Dvadeſzeti. v. Viginti.
Dvadeſzeti, a, o. v. Viceſimus.
Dvadeſzetikrat. v. Vicies.
Dvakrat. v. Bis.

Dvè lete. v. Biennium.
Na Dvè ſztrane. v. Bifariam.
Dvè maike imajuchi. v. Bimater.
Dve piknyicze vu piſzmu. v. Colon. N. 2.
Dveh, ali treh nadhuſztenye na boi. v. Commiſſio.
Dveh roſnicz, &c. Szkup zbianye. v. Contignatio.
Dve roſnicze, ali vech Szkup zbijam. v. Contigno.

Dùb. v. Cavus.

Dubecz. v. Cavator.
Dùbem. v. Cavo.
Duben. v. Cavus, a, um.
Dubicza. v. Caucus.
Duda. v. Lyripipium.
Dudáſs. v. Lyripipiarius.

Dùg. v. Longus.
Dùg. v. Debitum.
Dugo. v. Diu. Prolixè.
Dugócha. v. Prolixitas.
Dugo-laſz. v. Acrocomus.
Dugo-nog. v. Longipes.
Dugo-noſz. v. Naſo.
Dugo-ruk. v. Longimanus.
Dugo-ſiv. v. Longævus.
Dugoványe. v. Res.
Dugo-tèrplyiv. v. Longanimis.
Dugovitoſzt, Dugo-terpnoſzt. v. Longanimitas.
Dugo-ròg. v. Bucerus.

Dùh. v. Spiritus.
Duha. v. Odor.
Duha ſzmèrdecha. v. Fœtor.
Duha teska. v. Graveolentia.
Duha Szparena, gnyila. v. Nidor.
Duhovni. v. Spiritalis. N. 2.
Duhovnem nachinom. v. Spiritaliter.
Duhovit. v. Spirituoſus.

Dukat zlàt, v. Aureus.
Dukátecz zlati. v. Aureolus.

Dunaj. v. Danubius. Abnobius.

Dvoim. v. Dubito. Ambigo.
Dvoienye. v. Dubietas.
Dvojnlyiv. v. Dubioſus, Anceps.
Dvoitel. v. Dubitator.
Dvojno. v. Dubie.
Dvoi-putje. v. Bivium.
Dvoj-nog. v. Bipedalis.
Dvoj-krelyutaſzt. v. Bipennis.
Dvoj-muſna Sena. v. Bivira.
Dvoj-jezichlyiv. v. Bilinguis.
Dvoj-letni. v. Biennis. Bimulus.

Dvoj-nochno vréme, v. Binoctium.
Dvoj-imen. v. Binominis.
Dvoj-dlan. v. Bipalmis.
Dvoj-funtni. v. Bilibris.
Dvoj-fely. v. Bigeneris.
Dvoj-ſen. v. Bigamus.
Dvoj-ſenitba. v. Bigamia.
Dvoj-chel. v. Bifrons.
Dvoj-kip. v. Biformatus.
Dvoj-laktni. v. Bicubitalis.
Dvoj-rog. v. Bicornis.
Dvoj-glav. v. Biceps.
Dvoj-farb. v. Bicolor.
Dvojnoſzt. v. Ambiguitas.
Dvojno. v. Ambiguè.
Dvoj-ruk v. Ambidexter.
Dvojno-govorenye. v. Amphibologia.
Dvoj-puten. v. Bivius.
Dvoj-glava kacha. v. Amphisbæna.
Dvoj-kolnichàr. v. Ciſiarius.
Dvoj-ſztruk. v. Duplex. Duplaris.
Dvojki. v. Gemellus.
Dvoj-vèrſzt, v. Duplex, Duplus.
Dvoj-vèrſztno. v. Duplicato.
Dvoj-vèrſztim. v. Duplico.
Dvoj-vèrſztno tulik. v. Duplio.
Dvoj-zub. v. Bidens.
Dvoj-telni. v. Bicorpor.
Dvoj-vratni. v. Biforis.
Dvor. v. Aula, Curia.
Dvor váraski. v. Prætorium.
Dvor kralyevſzki. v. Regia.
Dvorianik kralyevſzki. v. Aulicus.
Dvorim. v. Inſervio.

Duſſa. v. Anima.
Duſſicza. v. Animula.

Dusina. v. Longitudo.
Duſnicza. v. Debitrix.
Duſen. v. Debitus.
Duſnik. v. Debitor.
Duſnoſzt. v. Debitio Debitum.
Duſenſzem. v. Debeo.
Duſno Szpoznanye. v. Conſcientia.

Du-

Digitized by Google

Duſſe mêrtveh lyudih. v. Manes. N. 1.

E.

E L.

Elefant. v. Barrus, Elephas.
Elefantova Kóſzt. v. Ebur.
Elefantovo rúchanye. v. Barritus.
Elefantovem nachinom ruchim. v. Barrio.
Elefantovum koſztium naprávlyen, obdélan. v. Eboratus.
Elefanto-koſzteni. v. Eboreus.

E N.

Engedujem. peregr. v. Concedo.
Engeduvanye. v. Ceſſio.

E R.

Erdêlecz. v. Tranſylvanus.
Erdély. v. Tranſylvania.
Ergya. v. Rubigo.
Erſek. v. Archiepiſcopus.
Erſekia. v. Archiepiſcopatus.

F.

F A.

Fachuk. v. Nothus, Spurius.
Faſulyek. v. Floccus.
Falat. v. Fruſtum.
Falachecz. v. Fruſtulum.
Falataſzt. v. Fruſtulentus.
Na Falacze. v. Fruſtillatim.
Falim. v. Erro.

Fányek. v. Scriblita.

Fantenye. v. Vindicta.
Fantitel. v. Vindex.
Fantimize. v, Vindico. N. 1.

Fàrba. v. Color.
Farba, kumſzi ſene licza maſu. v. Fucus.
Farbitel. v. Colorator.
Fárbam. v. Coloro.
Farbum laslyivum ſenſzkum namázan. v. Fucatus.

Fáſenyk. v. Bachanal.
Faſiàn. v. Phaſianus.
Faſian ſzamicza. v. Phaſiana.
Faſiánov ſzluga. v. Phaſianarius.
Faſianſzki. v. Phaſianinus.
Faſſenyſzki dnévi. v. Brummalia.

F E.

Fégam. v, Objurgo. Reprehendo.
Féganye. v. Objurgatio.
Fégavecz. v. Objurgator.

Fehtamſze peregr. v. Digladior.

Feletar. v. Subaurіga.
Fela. v. Species. Genus N. 2.

Fêrfura. v. Blatero, onis.
Fêrfurim. v. Blactero.
Fêrkam. v. Torno.
Fêrkàch. v. Tornator.
Fêrkalo. v. Tornus.
Fêrkanye. v. Tornatura.
Fêrtaly. v. Quadrans.
Fertuh. v. Antipendium.

F I.

Figa. v. Ficus.
Figa drévo. v. Ficus.
Figa ſzuha. v. Carica.
Figicza. v. Ficulus.
Figo-jedicza pticza. v. Ficedula.
Figov. v. Ficulneus.

Fig vnoſina. v. Ficitas.
Figo-lyub. v. Ficitor.
Figovem drevjem meſzto zaſzagyeno. v. Ficetum, Ficaria. N. 2.

Filyárka. v. Artopa.

Fióla. v. Viola.

Fizèr koga ſene na chelu noſze. v. Frontale.

F L.

Flaſter. v. Emplaſtrum.
Flaſter od koga meſzo mehko poſztaje. v. Malagma.

Flyóſz. v. Ratis.
Flyóſzar. v. Ratarius.

F O.

Folyus papéra. v. Folium.
Folyuſa jedna ſztran. v Pagina.

Fontana, Fontanela. v. Cauterium. N. 2.

F R.

Frigam. v. Frixo.
Friſek. v. Alacer. Recens. Celer.
Friſko. v. Celeranter.

Froſtukely. v. Jentaculum.
Froſtuklyam. v. Jento.

Frúſtam. v. Expello.
Fruſtanye. v. Expulſio.

F U.

Fúchkam. v. Fiſtulo. N. 2.

Fúnta. v. Tuber.

Fúrek, ogorek. v. Titio.

Digitized by Google

Fúrek gorúchi. v. Torris.

G.

G A.

Gachya, Gache. v Femorale
Gachnyak. v. Ligula N. 3.

Gàd kacha. v. Colubrina N. 2.

Gaj. v. Lucus, Nemus.

Galge. v. Patibulum.
Galge na dveh drévah. v. Furca. N. 3.
Na Galge obeſſen. v. Patibulatus.
Galſenyak. v. Patibulus, i. m.
Galia na dva veszla. v. Biremis.
Galia na tri veſzla. v. Triremis.
Galia na chetiri veſzla. v. Quadriremis.
Galiòt. v. Remex.
Galicz. v. Vitriolum.

Gamila. v. Camelus.
Ganyk. v. Ambitus. N. 2.
Gamilàr. v. Camelarius.
Gamilſzki. v. Camelinus.

Gàz. v. Vadum.
Gàzim. v. Vado, as.

G D.

Gda. v. Quando.
Gdagode. v. Quandocunque

Gdegode. v. Ubicunque.

Gdo. v. Quis.
Gdogode. v. Quiſcunque.

G E.

Gemant. v. Adamas.
Gemantov, iz gemanta. v. Adamantinus.

Genenye. v. Motus.
Genutiſze nemoguchi. v. Immobilis.
Genutiſze moguchi. v. Mobilis.

Gêrba. v. Gibbus.
Gêrbav. v. Gibboſus, Curvus.
Gêrchanyek. v. Gurgulio.
Gêrchka. v. Melopepon.
Gêrchki. v. Græcè.
Gêrchkoga zakona naſzleduvanye. v. Græcatio.
Gêrchka zemlya. v. Græcia.
Gêrchkoga roda. v. Græcigena.
Po Gêrchki. v. Græcatim.
Gêrchki, a, o v. Græcanicus.
Gêrchich. v. Græculus.
Gêrchkim zakonom ſivem. v Græcor. N. 1.
Gêrgram. v. Gargarizo.
Gêrgranye. v. Gargarizatio.
Gêrk. v. Græcigena.
Gêrlicza. v. Turtur.
Gêrlo. v. Guttur.
Gêrm. v. Dumus.
Gêrmada. v. Rogus.
Gêrmim. v. Tono.
Gêrmlyavina. v. Tonitru.
Gêrmuſicza pticza, ſzluka. v. Scolopax.

G I.

Gibanicza v. Placenta.
Giblenye. v. Motio.
Giblyem. v. Moveo.

Gigas, Orias. v. Gigas.
Gigantov vojſzka. v. Gigantomachia.

Ginem. v. Deficio, Pereo.
Gingav. v. Tener, Debilis.
Gingavo. v. Tenerè.
Gingavocha. v. Teneritas.

Gips. v. Gypsum.

Gizdav. v. Superbus Faſtoſus.
Gizdamſze. v. Superbio.
Gizdavo. v. Faſtoſè, Superbè.

Gizdavo govorenye. v. Superbiloquentia.
Gizdoſzt. v. Superbia, Faſtus.

G L.

Glàd. v. Fames, Eſuries.
Glàd nigdar nezaſzitlyiv. v. Bulimia.
Gladek. v. Glaber, Glabroſus.
Gladekſzem, gladek poſztajem. v. Glabreo.
Gladek, ali prez dlàk chlovek. v. Glabrio.
Gládim. v. Glabro.
Gladkocha. v. Glabritas.
Gladka, iliti prez tráve zemlya. v. Glabretum.
Gláden. v. Famelicus.
Gláden bivam. v. Fameſco.
Gladujem. v. Fameo, Eſurio
Gladuvavecz, v. Eſurio, onis
Gladni, a, o. v. Eſurialis.
Glàſz. v. Tonus, Sonus.
Glaſzen. v. Sonorus.
Glaſzovit. v. Famoſus. N. 1
Glàſza chiſztoga. v. Canorus.
Glàſz. v. Rumor, Fama.
Glàſz nepoſten. v. Infamia. Nota. N. 2.
Glàſz dajuch. v. Vocalis.
Gláſza vjedinenye. v. Concinentia.
Glávar nad ladjami vojnichkemi. v. Archithalaſſus.
Gláva. v. Caput. N. 1.
Glavàch, ſzvoje tvêrde glave. v. Capitoſus.
Glavàch ribicza. v. Gobio.
Glavàr. v. Superior.
Glavàr nad kuhàri. v. Archimagirus.
Glavàr nad morſzkemi raſzbojniki. v. Archipirata.
Glavàr nad taboriſzkem oruſ'èm. v. Archiſtrategus.
Glavárſztvo. v. Superioritas
Glavat. v. Capitatus.

Digitized by Google

Glavàr nad jezero vojniki. v. Chiliarcus.
Glavicza. v. Capitulum. N. 1.
Glavna bòl, v. Cephalæa.
Gláve pol boli. v. Hemicrania.
Glavnì, a, o. v. Capitalis.
Glavno. v. Capitaliter.
Glavnì chlovek vu kralyevſztvu. v. Optimas, Magnas.
Glavnya gorucha. v. Torris.
Glavnya ûgaſſena. v. Titio.

Gledìm. v. Aſpicio.
Gledìm okolu. v. Circumſpicio.
Gledìm gore. v. Suſpicio.
Gledìm dole. v. Deſpicio. N. 2.
Gledìm nuter. v. Inſpicio.
Gledìm nazad. v. Reſpicio. N. 1.
Gleſeny. v. Talus. N. 1.
Gleſnyaſzt komu gleſnyi van puchè. v. Scaurus.

Gliſzta. v. Lumbricus.
Gliſzte imajuchi. v. Verminoſus.
Gliſztena bòl. v. Vermina.
Gliſztenu bòl terpim. v. Vermino.
Gliſzte plodìm, alidruge cherve. v. Vermiculor. N. 1.
Gliſzteme izjédaju, z-gliſzti kipim, aliz-drugemi chervi. v. Vermiculor. N. 2.
Gliva. v. Fungus.
Glivaſzt. v. Fungoſus.
Glivina rahloſzt. v. Fungoſitas.
Glivni, Glivov, a, o. v. Funginus.

Glodam. v. Rodo. N. 1.

Glubánya, Lubánya. v. Cranium.
Glubìna. v. Profunditas.
Glubína nepreizeſna. v. Abyſſus.
Glubina ſztraſſna, iz kê nemochi iziti. v. Barathrum.
Glubìne mero-znanye. v. profundimetria.

Glubok. v. Profundus, Altus. N. 2.
Gluboko. v. Profundè.
Glùh. v. Surdus.
Gluhàk. v. Surdaſter.
Gluhóta. v. Surditas.
Glumàch. v. Iſtrio.

G N.

Gnojen. v. Stercorarius.
Gnojenye. v. Stercoratio.
Gnojim. v. Stercoro.
Gnoj. v. Stercus.
Gnoj miſſji. v. Muſcerda.
Gnoj ſzvinyſzki. v. Suſcerda.
Gnoj vu ſzkule, kraſzte. v. Pus.
Gnojnicza vu ladji morſzki. v. Nautea.
Gnojniſche. v. Sterquilinium

Gnyézdecze. v. Nidulus.
Gnyézdo. v. Nidus.
Gnyézdo napravlyam. v. Nidulor.
Gnyézdo chinechi. v. Nidificus.
Gnèzd dubina. v. Nidificium. N. 1.
Gnyézdenye. v. Nidificium. N. 2.
Gnyida. v. Lens, lendis.
Gnyiem. v. Putreſio.
Gnyil. v. Putridus.
Gnyilo chinìm. v. Putrefacio.
Gnyilenye. v. Putrefactio.
Gnyìl malo. v. Putreculus.
Gnyilócha. v. putredo.
Gnyùſz. v. Nauſea, Abominatio.
Gnyuſzen. v. Abominabilis.
Gnyuſzenye imajuchi. v. Nauſeabundus.
Gnyuſzimiſze. v. Nauſeo, Abominor.
Gnyùſz máli. v. Nauſeola.
Gnyuzlyivecz. v. Nauſeator
Gnyuſzno. v. Abominanter

G O.

Godina. v. Pluvia, ſcilicet Placida.
Godina tiha gda po malom pèrſſi. v. Pſecas.
Godina nagla. v. Imber, Nimbus.
Godiſche preſztupno. v. Biſſextus.

Gol. v. Nudus.
Golen. v. Crus.
Golèr. v. Colare.
Goliat. v. Gigas.
Golo-brad. v. Imberbis.
Golóta. v. Nuditas.
Golub. v. Columba.
Golub divji. v. Palumbes.
Golubàr. v. Columbarius.
Golubinſzki v. Columbinus
Golubinſzkim nachinom kuſuiem. v. Columbo.
Golubinyak. v. Columbaria, Periſtereon

Gonotka, Zagonyka. v. Ænigma.
Gonotnik. v. Augur., Ariolus.

Gora. v. Mons.
Goraſzt. v. Montoſus.
Gore. v. Surſum.
Gore idem. v. Aſcendo.
v-Gore rogyen. v. Montigena.
v-Gore ſztojechi. v. Monticola.
Gore. v. Montana.
Goricza. v. Monticulus.
Gorſzki. v. Montanus.
Gorſzki klates. v. Montivagus.
Gora velika van nad morje ſzteſchecha. v. Promontorium.
Gorje nachinyam. v. Deterioro.
Gorje nachinyanye. v. Deterioratio.
Gorje. v. Deteriùs.
Gorìm. v. Ardeo.
Gorki, a, o. v. Amarus.
Gorko. v. Amarè.
Gornicza. v. Jus montanum.
Gornyàk. v. Montaniſta.
Goreti pochinyam. v. Ardeſco.
Goruchè. v. Ardenter.

Digitized by Google

Gorvcha vrvchina. v. Ardor.
Goſchenik. v. Conviva.
Goſchenye. v. Convivium.
Goſchenye po ſzvadbe drugi dàn. v. Repotia. N. 1
Goſchenye mértvechko, kármina. v. Convivium Funebre.
Goſzpon veliki orſáchki. v. Optimas, Magnas.
Goſzpà. v. Domina.
Goſzpa jáko ſzpametna y mudra. v. Heroina.
Goſzpodichich. v. Domicellus
Goſzpodichna. v. Domicella
Goſzpon. v. Dominus.
Goſzpodin jeden ſzàm nad vſzemi drugemi ladajúchi. v. Monarcha.
Goſzpocztvo. v. Dominatio.
Goſzpoczki, a, o. v. Baſilicus.
Goſzpocztvo, ladanye. v. Dominium, Poſſeſſio.
Goſzpodújem. v. Dominor.
Goſzpodúvanye jednoga ſzamoga nad vſzemi drugemi. v. Monarchia.
Goszpodàr hiſni. v. Hoſpes. N. 1.
Goſzpodaricza. v. Hoſpita.
Goſchenichka hiſa. v. Hoſpitaculum.
Goſchenichki dvor. v. Hoſpitale. N. 1.
Goſchenichki, goſzteni. v. Hoſpitalis. N. 1.
Goſzpodárov, a, o. v. Hoſpitalis. N. 3.
Goſzt. v. Hoſpes. N. 4.
Goſzt nezvan. v. Acletus.
Goſztimſze. v. Epulor.

Govedo. v. Pecus.
Govedar. v. Bubulcus.
Goveczki. v. Bubulus.
Govorenye. v. Loquela, Locutio, Sermo.
Govorenye vucheno, razloſno. v. Eloquentia.
V-govorenyu teſek. v. Tranſus.
Govorim. v. Loquor, Sermocinor.
Govoritel. v. Sermocinator.
Govoriteliccza. v. Sermocinatrix.

Govorlyiv vnogo. v. Verboſus.
Govorlyivo vnogo. v. Verboſè.
Govorlyivoſzt vnoga. v. Verboſitas.
Govor Boſanſzki. v. Oraculum. N. 1.
Govor mudri, glaſzoviti. v. Oraculum. N. 3.
Govorenye mudro y naredno. v. Oratio. N. 1.
Govorenyiche. v. Oratiuncula. N. 1.
Govoritel poleg navuka, znanya, govoriti. v. Orator. N. 3.
Dobro, y ſzloſno govorno. v. Oratoriè.
Govorlyiv dobro, y ſzloſno. v. Oratorius.

G R.

Graba. v. Foſſa.
Graba Potochna. v. Alveus.
Grábam. v. Fodio.
Grábanye. v. Foſſio.
Grábar. v. Foſſor.
Grabant. v. Satelles.
Grabech. v. Raptim.
Graber. v. Carpinus.
Grabicza. v. Foſſula.
Grabitel. v. Raptor.
Grábim. v. Rapio.
Grabenye. v. Rapina, Raptum.
Grabiti ſelya. v. Rapacitas.
Grablyiv. v. Rapax.
Grablye, Zubache. v. Raſtrum.
Grablyicze. v. Raſtellum.
Grabrov. v. Carpineus.
Gràd. v. Arx.
Gradim. v. Sepio.
Grah. v. Piſum.
Grahor. v. Vicia.
Graja. v. Septum, Sepimentum.
Greben kaléchki, &c. v. Pecten. N. 1.

Greben, iliti, pechina vu vode. v. Scopulus.

Greblicza. v. Rutabulum.
Greda, gredicza. v. Areola.
Greda, tràm. v. Trabs.
Grede, ali trámi po prekere poſztavlyeni. v. Tranſtrum. N. 2.
Gredicza. v. Tignum.
Gréem. v. Focillo.
Gréenye. v. Calefactio.
Grèh. v. Pecatum, Delictum.
Gréjemſze. v. Caleſio.
Gréſnicza. v. Peccatrix.
Gréſnik. v. Peccator.
Gréſſimſze na koga, ſzumnim. v. Suſpicor, Suſpicio. N. 3.
Grez. v. Cœnum.

Griff. v. Gryps.
Gringlin. v. Chloris. N. 2.
Grinta. v. Porrigo, Piora.
Grintav. v. Porriginoſus.
Griſa z-kervjum. v. Dyſenteria.
Griſa prez kervi. v. Diarrhœa.
Griſav. v. Dyſentericus.
Griva. v. Juba.
Grìz. v. Morſus.
Grìz chrèv. v. Corroſio.
Grìz ſeludeza. v. Cardialgia.
Grizem. v. Mordeo.
Grizecz. v. Morſiuncula.
Grizlyiv, v. Mordax.
Grizuch. v. Mordicitus.

Grobie. v. Cœmeterium.
Grob. v. Sepulchrum.
Grob prazen. v. Cenotaphium.
Grobàr, pokopich. v. Veſpillo.
Groff. v. Comes.
Grohot. v. Cachinnus.
Grohotomſze ſzméjem. v. Cachinnor.
Groſnya. v. Comminatio.
Grozd. v. Botrus.
Grozdiche latinſzko. v. Paſſula.
Grozdie. v. Uva.
Grozdie muskatno. v. Apiana uva.
Grozimſze. v. Minor, Comminor.

GR.

Digitized by Google

Gruda. v. Gleba.
Gruda zelena. v. Ceſpes.
Gruden. v. December.
Grudi, pêrſze. v. Pectus.
Grúſcha. v. Tædium.
Gruſztímiſze. v. Tædet, Piget.
Grunt. v. Fundus.

G U.

Guba na drévu. v. Fungus.
Guba na télu. v. Lepra, Elephantia.
Gubav. v. Leproſus, Elephantioſus.
Gubecz ſzvinyſzki. v. Proboſcis.
Gubecz drugoga velikoga zvérja. v. Rictus.
Gubim. v. Perdo, Amitto.
Gubim chloveka. v. Occido.
Gublenye, kvàr. v. Damnum, Jactura.
Gublenye. v. Perditio, Amiſſio.

Guchaj. v. Sorbitio.

Gukam. v. Glutio, Sorbeo.

Gulim drévo. v. Decortico.
Gulim marſſe. v. Excorio.

Gumb. v. Nodus.
Gumbàr. v. Nodifex.

Gùny. v. Cento.

Gùs, ſzlepich. v. Boa, Bova.
Guſchar bòl. v. Angina.
Guſchicza. v. Chenilcus. N. 2.
Guſva. v. Vimen.
Gúſzka. v. Anſer.
Gùſzk pregragya. v. Chenoboſcion.
Gufzàr. v. Anſerarius.
Guſzárnicza. v. Chenoboſcion.
Guſzinſzki. v. Anſerinus.
Guſzenicza. v. Eruca.
Guſzenicza, kâſze vu liſztje zavija. v. Volvox.

Guſzenicza koſzmata, z-vnogemi nogami. v. Scolopendra.
Guſzlàr. v. Fidicen.
Guſzlaricza. v. Fidicina.
Guſzle. v. Fides, ium.
Guſzleni navuk. v. Fidicinius ludus.
Guſzlicze. v. Fidicula.
Guſchína. v. Denſitas.
Gùſzt. v. Denſus, Spiſſus.
Guſztìm. v. Condenſo.
Guſzto kràt. v. Sæpè, Frequenter, Crebrò.
Guſzto kràt opádam. v. Caſo.

Guta. v. Apoplexia.
Guta na pol ſztrane. v. Hemiplexia.
Gutav, a, o. v. Apoplecticus.

Gúvno. v. Area.

G Y.

Gyolgy. v. Syndon.
Gyoput. v. Goſſipium.
Gyoputni. v. Goſſipinus.

Gyumbèr. v. Zingiber.

Gyungy. v. Gemma. N. 3. & Unio. N. 1.
Gyungyeni Lancz. v. Monile. N. 1.

H.

H A.

Habamſze. v. Caveo, Abſtineo.
Háhar, Hahaticza. v Carnifex.
Habarſa. v. Carnificina.
Hahárim. v. Carnificor.
Háharov ſzluga. v. Lorarius. N. 1.

Hakely. v. Uncus.

Hakely, kêmſze krovi razmêchu, gda gori. v. Hama.

Halaparda. v. Bipennis.
Hàly chiſchenya, ali farbanya ſtaczùn. v. Fullonia.
Halya duga ſenatorſzka, ali popovſzka. v. Toga.
Halya. v. Veſtis, Tunica.
Halya vojnichka. v. Sagum.
Halya górnya. v. Amiculum.
Halya iz vſzakojachkeh ſzlatov ſzkêrpana. v. Cento.
Halya ſzíromaska, Proſzjachka. v. Lacerna.
Halya ſenſzka z-dugem repom, v. Cyclas.
Hàly chiſztitel, ali farbitel. v. Fullo.
Halye duge rèp. v. Syrma.
Halye kakve god kraj. v. Ora.
Halye skricz. v. Ora. N. 2. & Lacinia.
Halovanya. v. Rabula.
Halabuka. v. Tumultus.

Hàm. v. Helcium.
Hambàr v. Granarium.

Hangyàr, kratka ſzablya. v. Machæra, Sica.
Ki z-hangyárom otajno vubija. v. Sicarius.

Harach. v. Tributum.
Harachnik, kî harach dáje. v. Tributarius, ii.
Harachni, dáchni, a, o. v. Tributarius, a, um.
Haramia. v. Pedes.
Harcz. v. Certamen, Conflictus, Prælium.
Harczujem. v. Confligo, Pugno.
Harcz ſzmêrtni. v. Agonia.
Harczuvanye, ali potira ménſſa. v. Velitatio.
Háring. v. Halec.
Harmicza. v. Triceſima.
Hartav. v. Inconcinnus, Scabioſus.

Haſzen. v. Utilitas.
Haſznim. v. Proſum.
Haſznovit, v. Utilis.

Digitized by Google

Haſznovito. v. Utiliter.

H E.

Hebed. v. Ebulus.

Henyam. v. Deſiſto.

Hêrbet. v. Dorſum.
Hêrbtena kôſa. v. Tergus.
Hêrbtena kôſzt. v. Spina. N. 2.
Herczeg. v. Princeps.
Hercesia. v. Principatus.
Heretnik. v. Hæreticus.
Heretnik, kî neveruje, dabi Bôg bil. v. Atheus.
Heretichanſztvo. v. Hæreſis.
Hêrg, zaimach. v. Aqualis, Anydrion.
Hêrga. v. Tuber.
Hêrgya. v. Ærugo, Rubigo. N. 1.
Hêrgyav. v. Æruginoſus.
Hêrgyavim. v. Rubigino.
Hêrkam. v. Ronchiſſo.
Hêrkanye. v. Rhonchus.
Hêrs. v. Siligo.
Hêrſem. v. Hinnio.
Hêrſen, a, o. v. Siligineus.
Hêrſenâr, kî z-hêrsjum têrſi. v. Siliginarius.
Hêrt. v. Vertagus.
Hêrzanye. v. Hinnitus.
Hêrzanye Elefantovo. v. Barritus.

Heuſz. v. Lynx.

H I.

Himba. v. Dolus, Fraus, Fallacia.
Himbeno. v. Fraudulenter.

Hinben. v. Doloſus, Fallax, Fraudulentus.
Hinczamſze. v. Petulcio.
Hintôv. v. Carpentum, Eſſedû.
Hinim. v. Tento, Decipio.

Hip. v. Momentum.

Hiſa. v. Domus, Ædes.
Hiſa Varaska. v. Prætorium.
Hiſa, vu koiſze jè. v. Refectorium.
Hiſa, vu koiſze ſzpì. v. Dormitorium.
Hiſa nuternya. v. Conclave.
Hiſa za beteſnike. v. Infirmaria. Valetudinarium penult. brev.
Hiſa divojachka. v. Gynæceum.
Hiſa paſztirſzka. v. Mapalia, Gurguſtiolum.
Hiſa kurvinſzka. v. Lupanar, Ganea.
Hiſa za knige. v. Bibliotheca.
Hiſa za navuk. v. Muſeum.
Hiſa ſzirotinſzka. v. Caſa.
Hiſicza. v. Domuncula.
Hiſni. v. Domeſticus.
Hiſni zakonſzki. v. Conjugalis.

Hìt. v. Jactus.
Hitam. v. Jacio, Projicio.
Hitam naglavczè. v. Præcipito.
Hitam dole. v. Deiicio.
Hiter. v. Celer, Velox, Feſtinus, Citus.
Hitro. v. Celeranter.
Hitìm. v. Feſtino, Celero.
Hitroſzt vu chinenyu. v. Dexteritas.
Hitroſzt. v. Celeritas, Velocitas.
Hitro-nog. v. Celeripes.
Hiter kony, Berzecz parip. v. Celes.

H L.

Hlacha. v. Caliga.
Hlachicza. v. Tibiale.
Hlàd. v. Umbra, Frigus.
Hladen. v. Frigidus.
Hladen malo. v. Frigidulus.
Hladen poſztajem. v. Frigeſco.
Hladenye. v. Frigefactio.
Hladilnicza. v. Frigidarium
Hladim. v. Frigero.
Hladim guſztokràt. v. Frigetacto.
Hladno. v. Frigidè.
Hladno malo. v. Friguſculum
Hladno chinechi, a, o. v. Frigorificus.
Hladno mi jeſzt. v. Frigeo.
Hladnetina. v. Garum N. 2.

Hleb, Kruh. v. Panis.
Hlepenye. v. Aviditas.
Hlepen. v. Avidus.
Hlepno. v. Avidè.
Hlèv. v. Bovile.

H M.

Hmelina. v. Lupulus
Hmeline-brâch. v. Lupularius.

H O.

Hôblam. v. Aſcio. N. 2
Hoblich. v. Aſcia. N. 2. item Dolabra.
Hoblich mâli. v. Dolabella.
Hoblanye. v. Dolamen.
Za Hoblanye Prikladen. v. Dolatilis.
Hoblàr, Tiſslyar. v. Dolator.
Hoblarnicza. v. Dolatorium.
Hoblich veliki. v. Runcina. N. 1.
Hobotnicza riba. v. Polypus.

Hochu. v. Volo, vis.

Hodálnicze. v. Grallæ.
Hòd. v. Ambulatio, Inceſſus.
Hodim. v. Ambulo, Incedo.
Hodus. v. Ambulator.
Hodi ſzimo. v. Adeſdum.
Hodim napervo. v. Anteeo, Antecedo, Præeo, Præcedo.
Hodim nazad, povrachamſze. v. Regredior, Redeo.
Hodim za drugem. v. Sequor.
Hodim zvun puta. v. Devio, Erro.

Hogyenye. v. Inceſſus, Ambulatio.

Hordòv. v. Dolium.

Digitized by Google

Horvàt. v. Croata.
Horvatſzki orſzàg. v. Croatia.

Hotèch. v. Voluntariè.
Hotéchi. v. Voluntarius.
Hoténye. v. Animus, Voluntas.
Hotnicza. v. Concubina.
Hotnicza zakonſzkoga chloveka. v. Pellex.
Hotnik. v. Concubinus.
Hotinſztvo. v. Concubinatus, Concubitus.

H R.

Hrabren. v. Robuſtus, Fortis.
Hráchek. v. Screatus. N. 2.
Hrachem. v. Screo, Excreo.
Hrákanye. v. Screatus. N. 1.
Hraklyiv. v. Screabilis.
Hrákavecz. v. Screator.
Hrána. v. Victus.
Hrána za vojſzku. v. Commeatus, Annona.
Hrána ſvinſzka. v. Pabulum.
Hráne ſvinſzke preſzkêrblenye. v. Pabulatio.
Hránenye. v. Nutrimen.
Hránim. v. Nutrico, Nutrio, Cibo, Alo.
Hranitel. v. Nutritius, Nutritor.
Hranitelicza. v. Nutricula, Nutrix.
Hranechi. v. Nutritivus.
kî Hránu za marhu iſche. v. Pabulator.
Hránu ſzkêrbni. v. Pabulatorius.
Hránu za marhu iſchem, noſzim. v. Pabulor.
Hráne vnoſinu imajuchi za ſvinu. v. Pabuloſus.
Hraſztich. v. Quercula.
Hràſzt. v. Qvercus.
Hraſztina. v. Qvercetum.
Hraſztov. v. Qverceus,

Hren. v. Naſturcium.

Hripútam. v. Anhelo.
Hriputanye. v. Anhelitus, Aſtma.

Hriputlyiv. v. Anhelus, Aſtmaticus.
Hriputlyivecz. v. Anhelator.

Hrùp. v. Strepitus.
Hrùp ſzvinſzki. v. Grunnitus.
Hrupìm. v. Strepo, Grunnio.

Hruska. v. Pyrum.
Hruskovo drévo. v. Pyrus.
Hruſztavecz. v. Cartilago.

H V.

Hvala. v. Laus, Præconium.
Hvala oholna. v. Oſtentamen.
Hvale vréden. v. Laudabilis.
Hvala Peter, kiſze ſzam oholno hvali. v. Oſtentator, Jactator.
Hvalitel drugoga. v. Laudator.
Hvalitelicza ſzama ſzvoja. v. Oſtentatrix.
Hvalenye lépo drugoga. v. Elogium.
Hvaleno. v. Laudabiliter.
Hvalim. v. Laudo.
Hvalimſze oholno. v. Oſtento, Jacto.

H U.

Hùd. v. Malus.
Hùd jáko. v. Terribilis.
Hudo. v. Malè.
Húdoba. v. Malitia, Nequitia, Perverſitas.
Húdoba velika. v. Flagitium, Scelus.
Húdoben. v. Malitioſus.
Hudoben jáko. v. Sceleſtus, Sceleratus, Nefarius.
Húdobno jáko. v. Nefariè, Sceleratè.

Huga. v. Iris.

Huhnyavicza. v. Coryza.

I.

J A.

I. v. Etiam.

Jablan. v. Pomus.
Jabuchicza na kolenu, gdeſze veſu koſzti dolnya z-górnyum. v. Patella N. 2.
Jabuchicza vu gêrlu. v. Jugulum.
Jabuka. v. Pomum, Malum.

Jáchim. v. Fortifico, Firmo.
Jachmen. v. Hordeum.
Jachmena voda, Piva. v. Zythum.
Jachmenecz. v. Hordeolum.
Jachmeni, a, o. v. Hordeaceus.

Jàd. v. Venenum, Virus.
Jádovit, a, o. v. Virulentus, Venenatus.
Jadro na ladje. v. Carbaſa, velum. N. 1. Artemon. N. 1.

Jagnyed. v. Populus, alba, nigra.
Jagnyedje. v. Populetum.
Jagnyedov. v. Populeus.
Jagoda. v. Fragum.

Jáhanye. v. Equitatio.
Jahlicza. v. Pecten. N. 1.

Jaj. v. Heu, væ.
Jajcze. v. Ovum.
Jajchena lupina. v. Putamen.
Jajcheni ſutányek. v. Vitellus.
Jajcheni belányek. v. Albumen.

Jàk. v. Fortis, Validus, Robuſtus.
Jáko. v. Fortiter, Valde.
Jákoſzt. v. Fortitudo, Robur. N. 2.

Jàl. v. Invidia.
Jálen. v. Invidus.

Digitized by Google

Jalimſze. v. Simulo.
Jálno. v. Invidioſè.
Jalov, a, o. v. Abiegnus.
Jalovo drévo, Jelva. v. Abies.
Z-Jalvami têrſecz. v. Abietarius.
Jalva mála. v. Abiecula.
Jalſſevo drévo. v. Alnus.

Jama. v. Foſſa, Fovea, Scrobis.
Jama otajna pod zemlyùm. v. Cuniculus. N. 1.
Jama pod zemlyùm podzidana. v. Crypta.
Jama, Duplye zverinſzko. v. Caverna, Specus.
Jama za ſitek. v. Sirrhus.
Jamicza. v. Foſſula.
Jamicza cheſz koju pòt ide. v. Porus.
Jamicza pod noſzom na vuſzniczi. v. Lacuna. N. 2.

Janychecz, Janye, Agnyecz. v. Agnus.

Japa, Japek, Japicza. v. Pater.

Járek. v. Vallis.

Járem. v. Jugum.
Jaruga. v. Elix.

Jaſzle. v. Præſepe.
Jaſznimſze, Szvêtim ſze. v. Fulgeo, Niteo, Splendeo, Rutilo.
Jaſzno. v. Serenum.
Jaſzpriſt. v. Archi-Diaconus.
Jaſzpriſtia. v. Archi-Diaconatus.
Jáſztreb. v. Accipiter.

Jato. v. Agmen, Grex.

Jauk. v. Ejulatio, Lamentum.
Jaukam. v. Ejulo, Lamentor.

Javlyam ſze. v. Inſinuo, ſcil. Me.
Javor. v. Ornus. N. 1.

Jázvecz. v. Taxus, Melis.

I D.

Idem. v. Eo, Vado, is. Proficiſcor, Progrédior.

J E.

Jechanye. v. Gemitus.
Jechìm, Szkuchìm. v. Gemo.

Jeden. v. Unus.
Jeden po jednom. v. Singulatim.
Jeden zmed dvéh. v. Alteruter.
Jeden ſzàm. v. Unicus, Solus.
Jedenaiſzteri. v. Undeceni.
Jedenaiſzt kràt. v. Undecies.
Jedenajſzti. v. Undecimus.
Jederka. v. Nucleus.
Jedino-rogyeni. v. Unigena.
Jedno-vêrſztno Sitno ſzteblo. v. Unicalamus.
Jedno-vêrſztni zelja koczen. v. Unicaulis.
Jedno-licz, farb. v. Unicolor.
Jedno-rog. v. Unicornis.
Jedno-ſzpodoben. v. Uniformis.
Z-Jednèm Ceczkom ſenſzka glava. v. Unimammia.
Jedno-ruk. v. Unimanus.
Jedno-nachinſzki. v. Unimodus.
Jednoga kolena, plemena. v. Uniſtirpis.
Jedinoſzt. v. Unitas, Unio. N. 2.
Z-Jednem zakonſzkem ſzvojem Muſom do ſzmêrti ſivucha Sena. v. Univira.
Z-Jednem ſzamo muſem ſztaliſs. v. Univiratus.
Jednoga nachina. v. Uniuſmodi.
Jednáchim. v. Æquo, Æquiparo.
Jednàk. v. Æqualis.
Jednáko. v. Æqualiter.
Jednáko vaganye. v. Æquilibrium.
Jednákoſzt. v. Æqualitas.
Jednákoſzt dneva y nochi. v. Æquinoctium.
Jednàk pravo. v. Æquipar.
Jednáko mogùch z-levum, y deſznum rukum. v. Æquimanus.
Jednàk vu dobi. v. Æquævus.
Jednachlyiv. v. Æquabilis.
Jednoch. v. Semel.
Jednoga naroda. v. Gentilis. N. 3.
Jedno malo. v. Paululò, Parvulùm, Aliquantulùm.
Jedno-letni. v. Anniculus.
Jedno-glav. v. Uniceps.
Jedno-nog. v. Unipes.
Jedvaj. v. Vix, Ægrè.

Jelen. v. Cervus.
Jelenſzki. v. Cervinus.
Jelovo Drévo. v. Abies.
Jéliſs. v. Eſca.
Jelun. v. Alumen.

Jèm. v. Edo, Comedo.
Jemlyem. v. Accipio.

Jenkrat. v. Semel.

Jerebicza. v. Attagen.

Jès. v. Eres.
Jeſzem. v. Sum.
Jeſzen. v. Autumnus.
Jeſzenov, a, o. v. Fraxineus.
Jeſzenovo drévo. v. Fraxinus.
Jeſzenóvje. v. Fraxinetum.
Jeſzenſzki, a, o. v. Autumnalis.
Jéſztvina. v. Cibus, Ferculum. N. 1.
Jéſztvina ſzkoſzana. v. Minutal.
Jéſztvine zebrane. v. Cupedia, Lautitia, Dapis.
Jéſztvino-noſz. v. Dapifer.
Jéſztvin ſzladkeh nachinitel. v. Cupediarius.
Jéſztvin ſzladkeh, y zebraneh poſelitel. v. Cupedipeta.

Jetra. v. Hepar, Jecur.
Jetro-bolen. v. Hepaticus.
Jéter vuſganye. v. Hepatitis.
Jeterva. v. Fratria.
Jeternicza. v. Tomaculum.

Jetri-

Digitized by Google

Jetricza. v. Jecuſculum.

Jezero. v. Mille.
Jezero, jezeriſche. v. Lacus.
Jezero, glubina velika. v. Abyſſus.
Jezichecz. v. Epigloſſis.
Jezichen. v. Loquax, Loquaculus.
Jezichenye. v. Loquacitas, Verboſitas.
Jezik. v. Lingva.

J G.

Igla. v. Acus, ûs. fœm.
Igla, z-kùm ſene laſzi ravnaju. v. Diſcerniculum. N. 4.
Iglicza, Igla gumbaſna. v. Acicula.

Igra. v. Luſus, Ludus. N. 1, & 2.
Igramſze. v. Ludo.
Igramſze ſzkáchuch, pleſſuch. v. Tripudio.
Igráchev kupchina. v. Chorus.
Igravka. v. Chorauliſtria.
Igra dechinſzka. v. Crepundia.
Igràch, ali Igràſſ. v. Luſor. N. 1.
Igranye ſzkáchuch, pleſſuch. v. Tripudium.

I L.

Ili, ali. v. Sive, Vel, Aut.
Ilovacha. v. Argilla.
Ilovachaſzt. v. Argillaceus.

I M.

Imam. v. Habeo.
Imánye. v. Bonum.

Ime. v. Nomen.
Imenom, po Imenu. v. Nominatim, Nominaliter, Nominetenùs.

Imenúvanye. v. Nominatio.
Imenúvavecz. v. Nomenclator.
Imena dàn. v. Nominalia.
Imenovni. v. Nominalis.
Imenuvlyiv. v. Nominabilis.
Imenújem. v. Nomino.
Imenújem guſztokràt. v. Nominito.

I N.

Inache, Drugach. v. Aliter, Secus, Alioqui.
Inàm, Drugam. v. Aliò, Aliorſum.
Inaſſ. v. Ephebus.

Intereſſ. v. Cenſus, ûs.
Na Intereſſ. v. Cenſualiter.
Intereſſa pobiravecz. v. Cenſuarius.

I S.

Iſche. v. Adhuc. N. 2.
Iſchem. v. Quæro, Inquiro, Indago.

Iſzkanye. v. Inquiſitio. N. 1.
Iſzkanye, Izvédanye. v. Inquiſitio.
Iſzkano, Izvedajuch. v. Inquiſitè.
Iſzkápam. v. Effodio.
Iſzkêr. v. Ponè, Penes, Prope.
Iſzkêrchenye. v. Extirpatio.
Iſzkerchujem. v. Extirpo.
Iſzkorenujem. v. Eradico.
Iſzkra. v. Scintilla.
Iſzkricza chêrv. v. Cicindela, Nitedula. N. 2.

Iſzpachenye. v. Perverſitas.
Iſzpachujem. v. Perverto.
Iſzpitávam. v. Exquiro, Inquiro.
Iſzpraznujem. v. Evacuo.
Iſzpukávam. v. Evello.

Iſztina. v. Veritas, verum.
Iſztinſzki. v. Reverà.
Iſztinſzki, a, o. v. Verax.

Iſztiranye. v. Expulſio.
Iſztirávam. v. Expello.
Iſztiravecz. v. Expulſor.
Iſztiravka. v. Expultrix.

J U.

Jug. v. Auſter.

Júha. v. Jus. N. 2.

Julip. v. Julapium.
Junachki. v. Egregiè.
Junachki drùg, tovaruſs. v. Commiles.
Junàk. v. Miles.
Junàk pred zaſztavum. v. Anteſignanus.
Junàk za zaſztavum. v. Poſtſignanus.
Junàk priproſzt, obchinſzki. v. Gregarius.
Junàk na prechu. v. Fundibularius.
Junàk kopianik. v. Haſtarius.
Junàk vu oklopah. v. Cataphractus.

Júnecz. v. Buculus, Juvencus.
Júnecz bik. v. Taurus.

Juſen. v. Auſtralis.
Juſina. v. Merenda.

Juſſen. v. Juſculentus.
Juſſicza. v. Juſculum.

Jutro. v. Manè.
Juterni. v. Matutinus.
Juterno ſzvitanye. v. Diluculum, Crepuſculum matutinum.
Jutro-ſztajecz. v. Matutinarius.
Jvérje, ali tréſvke, koje odſzkakaju, gdaſze drévo ſzéche. v. Aſſula.

I Z.

Iz. v. Ex.

Digitized by Google

Izbìram. v. Deligo, Eligo, Seligo.
Izbijam. v. Excutio.
Izbliza. v. Cominus.

Izda. v. Adhuc, Etiamnum, Etiamdum.
Izdájem, Izdávam. v. Prodo, Trado. N. 2.
Izdávanye, Izdávanye. v. Traditio, Proditio.
Izdajavecz, Izdavavecz. v. Proditor, Traditor.
Izdáinicza, Izdavavicza. v. Proditrix.
Izdal'ka. v. Eminus.
Izdubenye. v. Excavatio.
Izdubim, Dúbim. v. Excavo.

Izebránye. v. Electio, Selectio.

Izhájam. v. Exeo, Orior.
Izmetávam. v. Ejicio.
Izhod. v. Exitus.
Izhod, Pochetek. v. Ortus, Origo.
Izhod, Iſztok. v. Oriens.

Iziſzkavecz. v. Inquiſitor.

Izlévanye. v. Effuſio.
Izlévam. v. Effundo.

Izrekujem. v. Eloquor.
Izrivávam. v. Extermino.

Izrod. v. Degener.
Izrovávam. v. Eruo.

Izvédanye. v. Exploratio, Inquiſitio.
Izvédam. v. Exploro, Inquiro.
Izvédavecz. v. Explorator.

Izvléchenye. v. Extractio.
Izvléchuchi, a, e. v. Extractorius.
Izvlekujem. v. Extraho.

K.

K A.

Kacha. v. Serpens.
Kacha lozna. v. Coluber.
Kacha lyuticza. v. Vipera.
Kacha Vodena. v. Angvis. Hydrus.
Kacha z-dvemi glavami, z-jednum na repu. v. Amphisbæna.
Kacha z-rogmi. v. Ceraſtes.

Kadenye. v. Fumigatio.
Kadilnicza. v. Fumigatorium, Thuribulum, Acerra.
Kadilo. v. Suffitus.
Kadìm. v. Fumigo.
Kadìmſze. v. Fumo, Vaporo.

Kaſêrka. v. Acrotophorum, Urceolus.

Kajanye. v. Dolor.
Kajamſze. v. Pœniteo.

Kak? v. Qvomodo, Qualiter.
Kakgoder. v. Quomodocunque utcunque.
Kakov. v. Qualis.

Kàl, kaluſa. v. Lacuna, Cœnum.
Kalamàr, riba. v. Loligo.
Kalìſche, gdeſze Szvinye kalyè. v. Volutabrum.
Kályam. v. Luto.

Kam? v. Quorſum? Quò?
Kamen. v. Lapis. N. 1.
Kamen ſivecz. v. Silex.
Kamen dragi. v. Gemma.
Kamen puhki. v. Pumex.
Kamen béli, z-kêmſze Szténe, a'i bolte kinche. v. Gypsum.
Kamen, kêmſze zlato, y Szrebro raſzpoznáva. v. Lapis. N. 3.
Kamen gornyi melinſzki. v. Catillus.
Kamen dolnyi melinſzki. v. Meta. N. 5.
Kamenàr. v. Lapicida, Latomus, Lapidarius, ii.
Kamena ruda. v. Lapicidina.
Kamenárov. v. Lapidarius, a, um.
Kaménecz. v. Lapillus.
Kaményem hitavecz. v. Lapidator.
Kameno-tvêrd poſztájem. v. Lapideſco.
Kamenitoſzt. v. Lapidoſitas.
Kamenit. v. Lapideus, Lapidoſus.
Kamenom bélem Czifram. v. Gypſo.
Kamenom bélem Czifranye. v. Gypſatio.
Kamenom bélem nakinchitel. v. Gypſator.
Kamenom bélem naczifran. v. Gypſatus.
Iz kamena béloga. v. Gypſeus.
Kamenujem. v. Lapido.
Kamenuvanye. v. Lapidatio.
Kamogoder. v. Quocunque.
Kamuka. v. Damaſſus. N. 2.

Kanenye. v. Intentio.
Kanim. v. Intendo. N. 2.
Kanonia. v. Canonicatus.
Kanonik. v. Canonicus.
Kánta. v. Cantharus.
Kantàr. v. Capiſtrum.
Kánya. v. Milvus.

Kàp. v. Stillicidium.
Kapa. v. Capucium.
Kapa koſnata. v. Cudon.
Kapa fratérſzka. v. Cucullus.
Kápam. v. Stillo.
Kápanye. v. Stillatio.
Kapéla. v. Capella N. 2.
Kapelàn. v. Capellanus.
Kapélicza. v. Sacellum.
Kapitàn. v. Capitaneus.
Kapitàn. obchine varaske. v. Tribunus.
Kapitàn nadjezero junſzki. v. Chiliarcus.
Kapitania. v. Capitaneatus.
Kaplya po kaplyi. v. Stillatim.

Kape-

Digitized by Google

Kaplya. v. Stilla.
Kaplyech. v. Guttatim.
Kaplyenye guſzto vode chlovéchje, gdaje nemore dêrſati. v. Stranguria.
Kaplyenye. v. Stillatio.
Kaplyem. v. Stillo.
Kaplyicza. v.Guttula.
kaplyiv v. Stillatitius.
Kaptolom. v. Capitulum. N. 2.

Karam. v. Objurgo, Reprehendo.
Karam guſztokràt. v. Reprehenſo.
Karanye. v. Objurgatio, Reprehenſio.
Kárka. v. Jurgium, Contentio.
Karmasin. v. Charmaſyna Pellis.
Kármina. v. Parentalia.
Karpit. v. Periſtroma.

Kaſsa. v. Puls.
Kaſsa detechja. v. Pappa.
Kaſsely. v. Tuſſis.
Kásem. v. oſtendo Monſtro.
Kaſslyecz. v. Tuſſicula.
Kaſslyem. v. Tuſſio.
Káſſni lonecz,vu kômsze kaſſa kuha. v. Pultarius.
Kaſſicza. v. Pulticula.
Kaſtely. v.Caſtellum.
Kaſtiga. v.Pœna.
Kaſtigam. v. Punio.
Kászam. v. Succuſſo.
Kaszanye. v. Succuſſatio.
Kaszavecz kony. v. Succuſſor.

Kaviar, ikre szlaneh rib. v. Garum. n. 3.

Kavka. v. monedula.
Kavran. v. Corvus, Corax.
Kavran nochni. v.Nocticorax.
Kaſemſze kak dabi niſtar nebil videl,chul. v. Simulo,Diſſimulo.

K C.

Kcherchicza. v. Filiola.
Kchi. v. Filia, Nata.

K D.

k-deſzne rúke. v.Dextrorſum.

K E.

kebel. v. Metreta. N.2.
keber. v. Crabro.

kechiga riba. v. Sturio.
kechka. v.Coma.

kehlya. v. Struma.
kehlyav. v. ſtrumoſus.

keljè. v. Bitumen.
kelim. v. Bitumino.

kepenek. v. Penula.

kêrch. v. Spaſmus.
kêrchim. v.Extirpo.
kêrchma. v. Caupona. Oenopolium, Taberna. N. I.
kêrchmàr. v. Oenopola, Tabernarius. N.I.
kêrhek, a, o. v.Fragilis.
kêrhet. v.Fragmen.
kêrhkocha. v. Fragilitas.
kêrlétka. v. Cavea.
kêrma. v. Eſca.
kêrmak. v. Sus, Porcus.
kêrmeslyi. v. Lippitudo.
kêrmeslyiv. v. Lippus.
kêrmeslyivem. v.Lippio.
kêrpe ſztare &c. v. Veteramenta.
kêrpàch ſztareh duguvàny. v. Veteramentarius.
kêrpam. v. Reſarcio.
kêrſztim. v. Baptizo.
kêrſztitel. v. Baptiſta.
kêrt. v. Talpa.
kêrv. v. Sangvis, Cruor.
kêrv puſcham. z-kupiczami. v. Scarifico.
kêrvárenye z-kupiczami. v. Scarificatio.
kêrvárenye na ſili. v. Phlebotomia.
kêrvárnik z-kupiczami. v. Scarificator.
kêrvárnik ſilu Puſchajuchi drugomu. v. Phlebotomarius.
kêrvſzi na ſili puſztiti dajuchi. v. Phlebotomus.
kêrvav. v. Sangvinolentus.
kêrvárim. v. Cruento.
kêrvi obilen. v. Sangvineus
kêrvno techenye od zada. v. Hemorrhoides.
Kêrvno blyuvanye. gdaſzeſilaraſzpuchi. v. Anaſtomoſis.
kêrvolok. v. Sangvinarius.
kêrv tochim. v. Sangvino.
kêrznàr. v. Pellio.
Kêrzno. v. Pelliceum.

Keſznim. v. Tardo.
Keſznimſze. v. Moror.
Keſzen. v. Tardus.
Keſzno. v. Tardè, Serò.
Keſznoſzt. v. Tarditas.

K I.

Kiham. v. Sternuo.
Kiham guſztokràt. v. Sternuto.
Kihanye. v. Sternutamentum.
Kihati chinechi. v.Sternutatorius.
kihavicza. v.Sternutamentum.

kila. v. Hernia.
kilav, kilavecz. v. Hernioſus.
kile rézanye. v. Herniotomia.
kilo-rez. v. Herniotomus.

kimam, Namigavam. v. Annuo.
Kimam gusztokràt. v. Nuto.
Kimanye, Namigávanye. v. Nutus, Nutamen.
Kimajuchi,Namigavajuchi. v. Nutabilis.

Kinch. v. Theſaurus.
Kinch ſzveti. v. Corbona.
Kinch ſenszki. v. Mundus. N. 2.
Kincha chuvàr. v. Theſaurarius.
Kinchim. v. Orno.

klp.

Digitized by Google

Kìp. v. Icon, Imago, Effigies
Kìp zrézani. v. Statua.
Kipìm, vrem. v. Ferveo, Bullio.

Kiſzel. v. Acidus
Kiſzel poſztá'em. v. Aceſco.
Kiſzelócha. v. Aciditas.
Kiſzelmalo, Nakiſzel. v. Acidulus.

Kita. v. Frons, Ramus.

K L.

Klada, kladina. v. Truncus.
Klada zakaſtigu. v. Cippus.
Kladìvecz. v. Malleolus. N. 4.
Kláris. v. Corallium.
Klanyanye. v. Adoratio.
Klanyamſze. v. Adoro.
Klanyecz. v. Callis. Angiportus.
Kláſz. v. Spica.
Klaſznobránye. v. Spicilegium.
Klaſzen meſzecz. v. Junius.
Klátenye, klataria. v. Vagatio.
Klatech ſzim tam, v. Vagè.
Klátes, klatlyiv. v. Vagabundus.
Klátimſze. v. Vagor.

Kleczalo. v. Subſellium.
Klechanye. v. Genuflexio.
Klechìm. v, Flecto N. 2.
Klésche. v. Forceps.
Kléſche za ogeny. v. Prunicepѕ.
Klèt. v. Cellarium.
Kletva. v. Imprecatio. Juramentum.
Kletva kriva. v. Perjurium.
K-léve ſztráne. v. Siniſtrorſum.

Klicza. v. Germen.
Klin. v. Clavus.
Klinchecz. v. Cariophylum.
Kliſtèr. v. Clyſter.

Klyùch. v. Clavis.
Klyuchàr. v. Claviger.
Klyúchenicza. v. Sera.
Klyujem. v. Fodico N. 2.
Klyuka. v. Uncus.
Klyukam. v. Pulſo. N. 3.

Klyukaſzto-nog. v. Varus, a, um.
Klyun. v. Roſtrum.
Klyúſze ſrébe. v. Mannulus.

Klobuchàr. v. Pileo.
Klobúchecz. v. Pileolum.
Klobùk. v. Pileus.
Klobùk turſzki. v. Cidaris.
Klokochem. v. Gloctoro.
Klokoticza. v. carcheſium, Glo ctorium.
Klopotam. v. Crepito.
Klopotecz.. v, Crepitaculum.
Klopot. v. Crepitus.
Kloſter. v. Clauſtrum. N. 2.

Klùp. v. Scamnum.
Klùp v ſzoka. v. Anabatra.
Klúpchicza. v. Scabellum.
Klupchicza noſnà. v. Suppedaneum.
Klupko. v. Glomus.
Klupko naviam. v. Glomero.

K M.

Kmet v. Colonus.

K N.

Knez. v. Comes. N. 2.
Kneztvo. v. Dominatio.

Knyaſzt. v. Mutilus, Mancus.
Knigar, kí knige prodáva. v. Bibliopola.
Knigar, Kí Knige chuva. v. Bibliothecarius.
Knigar. kì knige ſzkup ſíva. v. Bibliopegus.
Knigar. kì Knige piſſe. v. Bibliographus.
Kniga. v. Liber.
Knige varaske, kralyevſzke &c. v. Protocollum.
Knige tolnachne. v. Commentarius.
Knige vſzagdeſſnyega zapiſzavanya. v. Diarium, Ephemeris.
Knige vſzaka duguvanya imajuche. v. Pandectæ. N. 1.

Kniſicza. v. Libellulus.
Kniſicza ruchnà. v. Manuale, Enchiridium.
Kniſnicza. v. Bibliotheca.

K O.

Kobaſzicza. v. Farcimen.
Kobila. v. Equa.
Kobilicza kukecz. v. Locuſta.
Kobilicza polyſzka. v. Cicada.
Kobilicza, mala kobila. v. Eqvula.

Kochie. v. Vehiculum, Curriculum, Rheda.
Kochie z-dvemikónyi. v. Bigæ.
Kochie z-chetiremi kónyi. v. Quadriga.
Kochis. v. Auriga.
Koczen. v. Caulis.
Koczenyaſzt. v. Caulicatus.
Koczen máli. v. Cauliculus.
Koczka. v. Alea.
Koczkàs. v. Aleo, Aleator.

Kokoſſ. v. Gallina.
Kokoſsàr. v. Gallinarius.
Kokoſſ, kvóchka. v. Gallina.
Kokoſſaricza. v. Gallinaria.
Kokóſſni, a, o. v. Gallinaceus.
Kokóſska. v. Gallinula.
Kokóſſnyak, kúrnyak. v. Gallinarium.
Kokot. v. Gallus.

Kol, kolecz. v. Palus, i.
Kolchecz. v. Paxillus. N. 1.
Kol, kíſze vu voduzapikava. v. Sublica.
Kol, ali drévo, z-kémſzevráta zaſzunyávaju. v. Vectis.
Kol velik. v. Vallus. N. 1.

Kóla zapiram. v. Sufflamino.
Kóla z-dvemi kotáchi. v. Ciſium.
Kóla muska puna. v. *Plauſtrum.*
Kolàr. v. Rotarius.

Koledo. v. Ceres.

Digitized by Google

v-Kolenah zbit, ſépav. v. Compernis.
koleno. v. Genu.
kólna platnicza. v. Orbile.
Kólna podpornya. v. Sufflamen.
Kolno peſche, óſz. v. Axis.
Kolobárecz. v. Orbiculus. N. 3.
Kolobàr. v. Orbis. N. 1. Circulus.
Kolobárim. v. Circulo.
Kolo, kêmſze vóda iz denʒa vléche. v. Antlia.
Kolomàr. v. Atramentarium.
Kolo-maz. v. Axungia.
Kolotechina. v. Orbita.
Kola iz koſotechine izhájanye. v. Exorbitantia.
Kolovrat. v. Girgillus.

Komàr. v. Culex, Gynips.
Kómin. v. Focus.
Komin. v. Cuminum.
Komóra. v. Camera, Conclave.
Komórnik. v. Camerarius.
Komórni. v. Camerarius, a, um.
Komornyàk. v. Secretum. N. 2.
Komuſz. v. Moloſſus.

Konecz. v. Filum.
Konecz vu igli, Nit. v. Acia.
konecz, Zvêrha. v. Finis.
Kony. v. Eqvus, Caballus.
Kony pruſzecz, kaſzavecz, Povodni kony, koi dolè rad léga, Paſztúh, kony, kî rad iz ſzebe hita, kony v-zadnyeh nogah razbit. v. Eqvus.
Konyánichki. v. Equeſter.
Konyanichtvo. v. Equitatus.
Konya cheſſem. v. Strigilo.
Konyánik. v. Eques.
Konyàr. v. Stabularius. N. 2. Item Agazo, Equiſo.
Konyárnicza. v. Equile.
Konyſchek. v. Eqvuleus.
Kónyſzka ſzpráva. v. Phaleræ.
kónyſzki. v. Equinus.
Kónyſzki ményavecz. v. Equitarius.

Kónyſzki ménus. v. Equaria.
Konop. v. Rudens.
Konoplya. v. Canabis.

Kopàch. v. Foſſor.
Kopàch pólyſzki. v. Paſtinator.
Kopam. v. Fodio.
Kopam drugòch, prekápam. v. Repaſtino.
Kopam polye. v. Paſtino.
Kopanya. v. Linter.
Kopanye. v. Foſſio, Foſſura.
Kopanye polya. v. Paſtinatio.
Kopcha. v. Fibula.
Kopchàr. v. Fibularius.
Kopchenye. v. Fibulatio.
Kopchim. v. Fibulo.
Kopjánik. v. Haſtarius.
Kopjà drévo. v. Haſtile.
Kopjè. v. Haſta.
Kopjè málo. v. Haſtula.
Kopicza. v. Soccus.
Kopito. v. Ungula.
Kopriva. v. Urtica.
Kopun. v. Capo.

Kóra. v. Cortex, Cruſta.
Kóra kruſſna. v. Cruſtum.
Kóra górnya koſztanyeva, jeſicza. v. Echinus. N. 2.
Korachaj. v. Greſſus, Paſſus.
Korachújem. v. Gradior.
Korbàch. v. Scutica.
Kordecz. v. Sica.
Kordeczem vubitel. v. Sicarius.
Koren. v. Radix.
Koren veliki. v Enula.
Korenecz. v. Radicula.
Korenaſzt. v. Radicoſus.
Korenim. v. Radico.
Kóriander. v. Coriandrum.
Kóricze ſzlatke. v. Cinnamomum.
Koriſzt. v. Utilitas.
Koriſztan. v. Utilis, Utibilis.
Koriſztno. v. Utiliter.
Korito. v. Linter. N. 2.
Korito za téſzto. v. Mactra.
Korito, ali bedeny, v-koga moſt z-preſſe teche. v. Lacus. N. 4.
Korizma. v. Quadrageſima, Quarantena.

Koromach. v. Marathrum.
Korúna. v. Corona.
Korúna krályevſzka. v. Diadema.
Korúna Biskupſzka. v. Infula, Mitra. N. 3.
Korúnenye. v. Coronatio.
Korúnim. v. Corono.

Kóſa. v. Pellis, Cutis.
Kóſar. v. Cerdo, Coriarius.
Koſchen. v. Oſſeus.
Kóſicza. v. Cuticula.
Kóſicza naj bliſnyeſſa k-moſgyanom. v. Meninx.
Kóſicza ténka. v. Menbrana.
Kóſicza ténka okolu lubanye. v. Pericranium.
Kóſicza, z-kojumſze déte obvito rodi. v. Secundæ.
Kóſni ſakely. v. Culeus.
Koſs. v. Corbis.
Koſs iz prutjà ſzpleten, za obrambu junákov. v. Gerræ.
Koſs &c. vukômſze ſitek ſzpravlya. v. Cumera.
Koſs, cheſz koga ſze moſt czedi. v. Qualus.
Koſsára. v. Corbis.
Koſsáricza ſeléʒna, káſze konyem za vkrotenye na vuſzta poſztávlya. v. Poſtomis.
Kóſtam. v. Guſto.
Koſuh. v. Rheno, Pelliceum.
Koſza. v. Falx.
Koſzecz. v. Falcator. N. 2.
Koſzèr., vinyak. v. Scirpicula.
Koſzim. v. Falco.
Koſziter. v. Stannum.
Koſzitlàr. v. Stannarius.
Koſzitren. v. Stanneus.
Koſzicza. v. Falcicula. N. 3.
Koſzo-noſz. v. Falcifer.
Koſzmat. v. Piloſus, Villoſus.
Kóſzt. v. Os
Kóſzt vu ſztegnu. v. Coxa.
kóſzt kolena, ali jabuka na kolenu. v. Patella.
kóſzt od kolena do gleſnya. v. Tibia.

Digitized by Google

kóſzt rebro. v. Coſta.
Koſztanyevje. v. Caſtanetū.
Koſztany. v. Caſtanea.

Kotàr. v. Teritorium.
Kotecz. v. Hara.
Kotel. v. Lebes, Ahenum.
Kotel vukômſze voda topi. Calcarium.
Kotlàr. v. Cuprarius, Faber,
Kotlovina. v. Cuprum.
Kotrig. v. Articulus.

Kovàch. v. Faber.
Kováchenicza. v. Feraria. N. 2.

Koza. v. Capra.
Koza divia. v. Caprea.
Kozàr. v. Caprarius.
Kozárnicza. v. Caprile, Hædile.
Kozel. v. Caper, Hircus; Hædus.
Kozo-brad. v. Aruncus
Kozo-doj. v. Caprimulgus.
Kozo-nog. v. Capripes.
Kozo-rog. v. Capricornus.
Kozo-rod. v. Caprigenus.
Kozicze. v. Variolæ.

K R.

Krádem. v. Furor, Clepo.
Kráduch. v. Furtum.
Kráguly. v. Niſus.
Krai, konecz. v. Extremitas Margo.
Krai halye. v. Ora. N. 2.
Krai morſzki. v. Litus.
Krai potochnih vód. v. Ripa, Crepido. N. 2.
Krajczar. v. Cruciger.
Krajàch. v. Sartor.
Kraina. v. Confine. N. 2.
Krákam. v. Crocito, Crotio.
Krákanye. v. Crocitus.
Krály. v. Rex.
Králycz. v. Regulus.
Králycz Ptichicza. v. Regulus. N. 2.
Kralycza. v. Regina.
Králeva korúna. v. Diadema.
Králeyevſzki dvor. v. Regia.
Králeyevſzki, a, o. v. Regius.
Králeyeſztvo. v. Regnum.
králeyuiem. v. Regno.
Kralyuvávecz. v. Regnator
Kralyuvavicza. v. Regnatrix.
Kráma. v. Merx.
Krámar. v. Mercator.
Kramárim. v. Mercor.
Kramp. v. Biſpalium, Bidens.
Krányczi. v. Carni.
Krap. v. Carpio.
Kraſzta béla guba. v. Lepra.
Kraſztav. v. Leproſus.
Krátek. v. Brevis.
Krátim. v. Nego. Impedio.
Krátim. v. Abbrevio.
Na Krátkom. v. Breviter
Kratkócha. v. Brevitas.
Krava. v. Vaca.
Kravicza. v. Vaccula.
Od Kráv plácha. v. Vaccagium.
Krávji. v. Vaccinus.

Krechanye. v. Coaxatio.
Krechim. v. Coaxo.
Krelyut. v. Ala.
Krelyutaſzt v. Alatus.
Krelyuti, ali ribje chelyuſzti. v. Branchia.
Krépim. v. Confirmo, Fortifico, Vegeto.
Krépoſzt. v. Fortitudo, Virtus.
Kreſzalo. v. Ignitabulum, Igniarium.
Kréſzni kamen. v. pyrites.
Kréſzavka chêrv, muha. v. Cicindela, Noctiluca.
Kréſzim. v. Scintillo.

Krich. v. Clamor, Garritus.
Krichavecz prez reda. v. Rabula
Krichim. v. Clamo, Garrio.
Krilo, naruchaj. v. Sinus, Gremium.
Krilo, krelyut. v. Ala.
Kris. Crux.
kriſeputie. v. Compitum, Quadrivium.
kriſnik. v. Cruciger.
kriſtál. v. Chryſtallus.
kriſtálſzki. v. Chryſtallinus.
K-kriſu pribijam. v. Crucifigo.
Kriv. v. Sons, Reus.
Kriva priſzega. v. Perjurium.
krivecz. v. Sons, Reus.
krivicza. v. Injuria, Iniquitas, Injuſtitia.
krivim. v. Culpo.
krivo-nog. v. Curvipes.
krivo priſzeſujuchi. v. Perjurus.
krivo. v. Injuſtè, Iniquè.
krivo-gled. v. Pætus.
krivo-nog. v. Loripes.
kriſzma. v. Criſma.

krokodil. v. Crocodilus.
krotek. v. Mitis, Cicur, Manſvetus.
Krotim. v. Cicuro, Manſvefacio, Domo.
Krotitel. v. Manſvefactor, Domitor.
krotko. v. Manſvetè.
krotkócha. v. Manſvetudo.
krov. v. Tectum.

krùg, Okrug, v. Circulus, Orbis, Circus.
Okrúſenye. v. Circumferentia.
kruh. v. Panis.
kruho-pek. v. Piſtor.
kruho-pekovicza. v. Piſtrix.
krúlenye. v. Grunnitus,
krúlim. v. Grunnio.
kruſſna skrinya v. Panarium.
Kruto jáko. v. Valde, Vehementer.

K V.

kvaka na vrátah. v. Peſſulus.
kvaka. v. Uncus.
kvàr. v. Damnum.
kvárim. v. Deſtruo.
kvàſz. v. Fermentum.
kváſzim. v. Fermento.
kvóchka. v. Gallina glocitans.
kvochem. v. Glocio.
kvochem guſzto kràt. v. Glocito.

Kuche-

Digitized by Google

Kúchenye. v. Pulſus.
Kúchim. v. Pulſo.
Kudelya za preju iz vûne. v. Penſum.
Kudelya za debelu Preju. v. Stupa.
Kufer. v. Cuprum.
Kufren. v. Cupreus.
Kuga. v. Lues, Peſtis.
Kuhacha. v. Tudicula. N.3.
Kúham. v. Coquo.
Kuhàr. v. Coqvus.
Kuharicza. v. Coqua.
Kuhati znanye. v. Coquina.
Kuhinya. v. Culina.
Kujem. v. Cudo.
Kùk. v. Perna, Petaſo.
Kukcza bôl imajuchi. v. Phagedænicus.
Kukely. v. Zizania.
Kukuriav. v. Criſpus.
Kukuriavi láſzi. v. Cincinni.
Kukurikam. v. Cucurio.
Kukuvacha. v. Cuculus.
Kulik. v. Qvantus.
Kulik god. v. Qvantuſcunqve.
Kuliko. v. Quantò, Quantùm.
Kulik je veſz. v. Quantusquantus.
Kuliko krât. v. Quoties.
Kùm. v. Patrinus, Compater.
Kúma. v. Commater.
Kúmſztvo. v. Compaternitas.
Kúna. v. Martes.
Kúnem. v. Maledico.
Kúnenye. v. Maledictio, Maledictum.
Kup. v. Cumulus, Acervus.
Kup junákov petèh záſztav. v. Cohors.
Kupa ſzreberna pozláchena. v. Sciphus.
Kupa velika, za zdravicze, ali Bilikùm. v. Poculum.
Kúpely. v. Balneum.
Kúpely vrùcha. v. Caldarium.
Kúpelynik. v. Balneator.
Kúpelnicza. v. Balnearium.
Kúplyenicze. v. Balneæ.
Kúplyemſze. v. Balneo.
Kupicza. v. Poculum.
Kupicze poſztavlyajuchi. v. Scarificator.
Kupim. v. Cumulo, Coacervo.
Kupina. v. Rubus.
Kupitel. v. Emptor.
Kupújem. v. Emo.
kupúvanye. v. Emptio.

kúrnyak. v. Gallinarium.
kúrva. v. Meretrix, ſcortum. N. 2.
kúrve jedne vech lotròv. v. Corrivalis.
kúrvihſze dêrsim v. Scortor.
kúrvinſzka hiſa. v. Ganea.
kùrvinſzka goſzpodaricza. v. Lena.
kùrvinſzko hiſe goſzpodàr. v. Ganeo, Leno.
Pokúrvinſzkeh hiſah klátes. v. Ganeo. N. 2.
kurviſs. v. Scortator.

kúſſam. v. Probo, Tento.
kuſſanye. v. Tentamen.
kuſſam jeſztvinu. v. Guſto.
kuſſchar. v. Lacerta.
kuſſecz. v. Oſculum.
kuſſujuchi, a, e. v. Oſculabundus.
kuſſújem. v. Oſculor.
kuſſúvanye. v. Oſculatio.
kùſz. v. Fruſtum.
kùt. v. Angulus.
kutina. v. Malum.
kùtni. v. Angularis.

L.

L. A.

Labud. v. Cygnus, Olor.
Labudov. v. Olorinus, Cygneus.
Lachan. v. Famelicus.
Lachenſzem. v. Eſurio, Fameo.
Ládam. v. Poſſideo.
Ládanye. v. Poſſeſſio, Dominium.
Ládavecz. v. Poſſeſſor.
Ládja. v. Navis.
Ládja mála. v. Scapha.
Na Ládjah môſzt. v. Ponto.
Ládje dno. v. Carina.
Ládje pêrvi kraj. v. Prora.
Ládje zadnyi kraj. v. Puppis.
Ládje deſzke, na koje ſze ſzedì. v. Tranſtrum.
Ládje ſzoha, okol kojeſze veſzlo obrácha. v. Scalmus.
Ládje ſzmetiſche. v. Sentina. N. 2.
Ládje drévo, na kôm jadro ſztoi. v. Malus, i.
Ládje tràm, na kôm jadro drévo ſztoi. v. Antenna.
Ládje drùg. v. Contus.
Ládje vuſinchecz, kêmíze vóda méri. v. Bolis. N. 3.
Ládje vuſe debelo. v. Rudens.
Ládje ſeléznamáchka. v. Anchora.
Ládje cifra. v. Apluſtre.
Ládje vtoplenye. v. Naufragium.
Ládje vtoplenye têrpechi. v. Naufragus.
Ládje kapitàn. v. Navarchus.
Ládje veſzlàr. v. Remex.
Ládje ravnitel. v. Gubernator.
Ladicza na koi kochiſzedì. v. Capſus.
Ladichicza. v. Ciſtella.
Ladjicza. v. Cymba.
Ladicza. v. Ciſta, Scrinium.
Ladicza, v-koiſze piſzma y liſti chúvaju. v. Archivum.
Ládo. v. Bacchus.
Láhoten. v. Debilis.
Lájanye. v. Latratus.
Lájanye liſzichno. v. Gannitus.
Lájavecz. v. Latrator.
Lájem. v. Latro.
Lájem kakti liſzicza. v. Gannio.

Laket rúke. v. Cubitus.
Laket kêmſzeméri. v. Ulna.
Lakom. v. Guloſus, Gulo.
Lakomicza. v. Infundibulum.
Lakomo. v. Guloſè.
Lakta jednoga dug. v. Cubitalis.

Digitized by Google

Laluka. v. Maxilla. Mandibula.
Lámanye. v. Fractio.
Lámlyem. v. Frango.
Lámpas. v. Lampas.

Làn. v. Linum.
Lanàr. v. Linipola.
Lanez. v. Catena.
Lanchecz. v. Catella, Catenula.
Lanczom zlàtem nacifran. v. Torquatus.
Lanez zláti. v. Torques, Monile.
Lanczom veſem. v. Cateno.
Lándam. v. Deartuo, Divido.
Lanen. v. Lineus.

Lárma. v. Claſſicum.

Làs. v. Mendacium.
Laſecz. v. Mendax.
Laſem. v. Mentior.
Laslyivo. v. Mendaciter.
Laslyive y nevrédne réchi. v. Affaniæ.
Laſzna igla. v. Comotorium.
Làſz. v. Capillus, Crinis.
Laſzaſzt. v. Crinitus, Comoſus.
Láſzi dugi rúgani. v. Ceſaries, Cincinnus, Cirrus.
Laſzicza. v. Muſtella.
Laſztovicza. v. Hirundo.

Latìn. v. Italus.
Latinſzka zemlya. v. Italia.
Latinſzki, a, o. v. Italicus.

L E.

Lecha. v. Lens, entis.
Lèd. v. Glacies.
Ledina. v. Pratum, Arvum.
Ledovnà bòl. v. Nephritis.
Ledo-bolen. v. Nephriticus.
Ledven. v. Glacialis.

Legam, opadam pod bremenom. v. Succumbo.
Léganye vkup. v. Concubitus.
Legek. v. Facilis, Levis.

Lehko. v. Facilé, Leviter.
Lehkota. v. Facilitas, Levitas.

Lèn. v. Piger, Deſes, Segnis, Ignavus.
Lénimſze. v. Pigreſco.
Léno. v. Deſidiosè, Pigrè.
Lénoſzt. v. Deſidia, Pigritia, Ignavia, Socordia, Inertia.
Lénoſzt duhovna. v. Acedia.

Lép. v. Pulcher, Decorus, Venuſtus.
Lepek. v. Viſcus, ci.
Lepìm. v. Inviſco.
Leplyen. v. Viſcoſus.
Lépo. v. Puchrè.
Lepota. v. Pulchritudo, Decor, venuſtus.
Leprav. v. Tantùm, Solùm.

Leſavka z-drugem. v. Concubina.
Lesìm. v. Jaceo.
Lesìm ſzkup. v. Concumbo.
Léſnyak. v. Avellana.
Lèſz mèrtvechki. v. Sandapila, Tumba.
Léſzka. v. Corylus.
Leſzkov. v. Colurnus.
Léſzkamſze. v. Mico, Rutilo. N. 2.

Létanye. v. Volatus.
Letìm. v. Volo, as.
Letina. v. proventus.
Létni, a, o. v. Annuus, Æſtivus.
Leto. v. Annus.
Letva. v. Latta.

Lèv. v. Siniſter, Lævus.
Lévarúka. v. Siniſtra.
Levàk. v. Siniſter.

Lézem. v. Serpo.

L I.

Lichenye. v. Incruſtatio.
Lichim. v. Incruſto.
Licze. v. Gena, Facies.

Likárnicza. v. Apotheca.

Lilium. v. Lilium.
Lilium béli. v. Crinon.

Lineàl. v. Lineale.

Lipa. v. Tilia.

Liſſaj. v. Lichen.
Liſem. v. Lingo.
Liſzicza. v. Vulpes.
Liſzichicza. v. Vulpecula.
Liſzichji, v. vulpinalis.
Liſzichim. v. Vulpinor.
Liſzkechem. v. Rutilo. N. 2.
Liſzt dracha, ali dréva. v. Folium.
Liſzt na térſzu. v. Pampinus.
Liſzt iz zláta, ali ſzrebra. v. Bractea.
Liſzt. v. Epiſtola, Literæ.
Liſzt papéra, Arkuſs. v. Philyra.
Liſzt piſzan laſztovitum rúkum. v. Autographum.
Liſzt, kì záveſz zadèrſáva daje plachen dùg. v. Apocha.
Liſzt záveza, ali dúſni laſztovite rúke. v. Syngrapha.
Liſzt Pápin, ali Ceſzarov. v. Diploma.
Liſztàr, kì liſzté noſzi. v. Tabellarius.
Liſzto-noſſni. v. Tabellarius, a, um.
Liſztányek. v. Sura.
Liſztimſze. v. Frondeſco.
Liſzta pàr. v. Apographum.

Litera. v. Litera.

Lizavecz zdèl. v. Catilo.

L O.

Lobuda. v. Atriplex.
Lòj. v. Sebum.
Loja pun. v. Seboſus.
Lojtra. v. Scala, Climax.

Lokàj. v. Pediſeqvus.
Lokot. v. Sera.

Lombárda. v. Tormentum. N. 3.

Lonchàr. v. Figulus.
Lonchárnicza. v. Figlina.
Lonchárſzki, a, o. v. Figlinus, a, um.
Lonchárſztvo. v. Figlinum.
Lonecz. v. Olla.

Digitized by Google

Loncheer. v. Ollula.
Lonecz &c. z-tremi nogami. v. Tripus.

Lopata. v. Pala. N. 1. & 2.
Lopata Selézna. v. Batillum.
Lopata pechna. v. Inſurnibulum.
Lopaticza. v. Scapula, Armus.
Lopùh. v. Lappa major.

Loter. v. Mœchus, Gilo, N. 3. Fornicarius. N. 2.
Loter Lyuczke ſene. v. Adulter.
Loter z-rogyákinyum. v. Inceſtificus.
Lotrújem z-rodbinum. v. Inceſto.
Lotría z-tugyum zakonſzkum ſenum. v. Adulterium.
Lotría z-rodbinum. v. Inceſtus.
Lotría z-redovnèm y néſzveczkem ali néſzveczkùm. v. Sacrilegium.

Lòv. v. Venatio, Captatio.
Lovecz zverinſzki. v. Venator, Captor.
Lovecz ptichji. v. Auceps.
Lovecz ribji. v. Piſcator.
Lovicza zvérja. v. Venatrix.
Lovìm. v. Capio, Venor, Aucupor, Piſcor.
Lovni. v. Venaticus.

Loza. v. Sylva.
Loza guſzta, za paſſu. v. Saltus.

L U.

Lùch. v. Tæda.
Lùchecz na guſzlah. v. Plectrum.
Lúchenye. v. Separatio.
Luchernya. v. Lucerna.
Lúchim. v. Separo, Sejungo.
Luczeny v. Arcus,
Luczkì. v. Alienus.

Lùd. v. Imprudens, Inſipiens, Demens.
Lúdo. v. Imprudenter.

Ludo-morecz. v. Homicida.
Lúdoſzt, v. Dementia.

Lùg. v. Lixivium.
Lùg loza. v. Saltus, Silva.
Lugàr. v. Silvanus. N. 2.

Luk. v. Cepa.
Luka ſzamoga vertlyar. v. Ceparius.
Lukóvje, gde ſzam luk ráſzte. v. Cepetum.
Lukov, iz cherleneza luka. v. C[illegible]us.
Luk béli, cheſſnyàk. v. Allium.
Luk divji. v. Bulbus.
Lùk nebeſzki, Puga. v. Iris.
Luk por. v. Porrum.
Lùk za ſztrélyanye. v. Arcus.
Lukovchàk. v. October.

Lúnyek. v. Paxillus. N. 2.

Lúpam. v. pulſo, Verbero, Vaſto.
Lupinya. v. Putamen.

Luſzka ribja. v. Squama.

L Y.

Lyúbav. v. Amor.
Lyubezlyivoſzt. v. Amabilitas.
Lyubezlyivo. v. Amabiliter.
Lyubezlyivoſzt vu réchih. v. Affabilitas.
Lyúbim. v. Amo.
Lyublyen. v. Amabilis.
Lyublyeno. v. Amanter.
Lyublyeneh réchich chlovek. v. Affabilis.
Lyubodinſztvo. v. Libido.
Lyubodivnik. v. Libidinoſus.
Lyubovnik. v. Amaſius.
Lyucztvò. v. Populus, Vulgus, Plebs.
Lyúlyka. v. Lolium.
Lyùt. v. Acerbus, Sævus.
Lyútim, Lyúto chinìm. v. Acerbo.
Lyúto. v. Acerbè.
Lyútoſzt. v. Acerbitas.
Lyudih kupúvavecz, y prodávavecz. v. Mango. N. 2.

M.

M A.

Machaha. A. Noverca.
Máchka. v. Catta, Ælurus.
Máchek. v. Cattus.
Magàſs. v. Pigmeus, Nanus.
Magaracz. v. Aſinus.
Magaracz divji. v. Onager.

Mahálo. v. Alabrum
Máham. v. Agito, Vibro.
Mahnit. v. Inſanus., Furioſus., Ceritus.
Mahnito. v. Furiosè.

Majer, Marov. v. Alodium, Villa.
Majericza. v. Villica.
Majernik. v. Villico.
Majerſzko goſzpodárenye. v. Villicatio.
Majerſzki. v. Villaris
Na Majeru goſzpodárim. v. Villico.
Maika, Mati. v. Mater.
Majuràn. v. Amaracus.

Mak. v. Papaver.

Mal. v. Parvus, Modicus, Exiguus, Puſillus.
Málam. v. Pingo.
Málar. v. Pictor.
Malaría, Malanye. v. Pictura.
Malaſía. v. Vinum.
Máli tráven. v. Aprilis.
Malo. v. Modicùm, Parum.
Po Malo. v. Paulatim.
Malo-méſſnyak. v. September.
Malócha. v. Parvitas, Exiguitas.
Málta. v. Telonium.

Máma. v. Tentator, Deceptor, Allector.
Mámim. v. Tento, Allicio, Decipio.

Mandala. v. Amygdalum.
Mandala drévo. v. Amygdalus.
Man-

Digitized by Google

Mandalſzki. v. Amygdalinus.
Manen. v. Demens, Amens.
Manenſa. v. Amentia, Dementia, Mania, Inſania.
Manenujem. v. Deliro, Inſanio.
Mangújem. v. Otior.
Mangúvanye. v. Otium.

Mangúvavecz. v. Otioſus, Deſidioſus, Iners.
Marczopàn. v. Panis.
Màrha velika. v. Armentum.
Màrim. v. Curo.
Markaj. v. Nauci. N. 2.
Marlyiv. v. Diligens, Solers.
Marlivo. v. Diligenter, Solerter.
Marlyivoſzt. v. Diligentia, Solertia.
Marov. v. Villa, Alodium.

Màſem. v. Ungo, Linio.
Maskara. v. Larva.
Maſzlo. v. Butyrum.
Màſzt. v. Ungventum.

Materina ſzeſztra. v. Matertera.
Materinſzki. v. Maternus.
Mati. v. Mater.
Maternicza. v. Matrix.
Matracz. v. Culcitra.

Màz. v. Litura, Deletio. N. 1.
Màzanye. v. Unctio.
Mazg. v. Mulus.
Mazginya. v. Mula.

M E.

Mech. v. Enſis.
Méd. v. Mel.
Méd chinim. v. Mellifico.
Medenicza zdela. v. Pelvis. Pollubrum.
Medenicza za gibanicze. v. Teſtum.
Medicza. v. Mellina.
Medom nachinyen. v. Mellitus.
Medo-chin. v. Mellificus.
Medo-czur. v. Mellifluus.
Medméſſam. v. Immiſceo.
Medméſſanye. v. Immixtio.

Medo. v. Metalum.
Medo ſúto. v. Orichalcum
Medved. v. Urſus.
Medven. v. Mellitus.
Medveno vino. v. Mulſum.

Megy. v. Inter, Intra.
Megya med zemlyami. v. Limes.
Megla. v. Nebula, Caligo.
Meglen. v. Nebuloſus.
Megnenye ochnò. v. Nictus, Nutus.

Mèh za vino, ólje &c. v. Uter.
Mèh. v. Follis.
Mehcham. v. Emollio, Molleſacio.
Mehchamſze. v. Molleſio. Moleſco.
Meheny. v. Muſcus.
Mehkek. v. Mollis.
Mehkócha. v. Mollitia.
Mehùr. v. Veſica.

Mela. v. Limes.
Melàs. v. Accola.
Meju poſztávlyam. v. Limito.

Mekina. v. Furſur.
Mekinaſzt. v. Furfuraceus, Furfureus.
Mekota. v. Ager.

Melin za ólje. v. Trapes.
Melinſzki. v. Molaris.
Melinſzkoga kola deſchicza. v. Pinna. N. 3.
Melina. v. Lupulus.
Melya. v. Farina.
Melya naj bolya. v. Simila.
Melyem. v. Molo.
Melynat. v. Farinaceus.
Melyu ki preſzéja. v. Pollintor.

Ména. v. Commutatio.
Ményam. v. Commuto.
Menye. v. Minùs.
Menyek riba. v. Murena.
Menten. v. Chlamys.
Mêrcina. v. Cadaver.
Mérczvàrim. v. Excarnifico.

Mera. v. Menſura.
Mera, kùmſze vága. v. Bilanx, Statera.
Mere jednako potezanye. v. Æquilibrium.
Mérenye zemlyè. v. Geometria. ki Méri zemlyu. v. Geometres.
Mérech zemlyu. v. Geometricè.
Mérecz. v. Menſor.
Mêrha. v. Pecus.
Mérim. v. Metior.
Mérkam. v. Attendo.
Mérkanye. v. Attentio.
Mêrkevcza divja. v. Paſtinaca.
Mêrknenye Szuncza &c. v. Eclipſis.
Mêrmram. v. Murmuro.
Mêrmranye. v. Murmur.
Mêrmranye málo. v. Murmurillum.
Mêrmravecz. v. Murmurator.
Mêrſſav. v. Macer.
Mêrſzkócha. v. Turpitudo.
Mêrtelni. v. Mortalis.
Mêrtuchlyivo. v. Temperanter.
Mêrtuchlyivoſzt. v. Temperantia.
Mêrtvi ſzeny. v. Lethargus.
Mertuk. v. Menſura.
Mêrtvo télo. v. Cadaver.
Mêrvim. v. Comminuo.
Mêrvina. v. Quiſquiliæ.
Mêrzek. v. Turpis.
Mêrzel. v. Frigidus.
Mêrzel poſztajem. v. Frigeſeo.
Mêrzlina. v. Frigiditas.
Mêrzel malo. v. Frigidulus.
Mêrzlo. v. Frigidè.

Meſſa. v. Miſſa.
Méſſam. v. Miſceo.
Méſſanye. v. Miſtus.

Meſzàr. v. Laniarius.
Meſzárnicza. v. Macellum. N. 2. Laniarium.
Meſzárenye. v. Laniatio.
Meſzecz. v. Luna.
Meſzechlyiv. v. Lunaticus.
Meſznat. v. Carnoſus.
Meſzo. v. Caro.
Meſzo-jed. v. Carnivorus.

Meſzto.

Digitized by Google

Meſzto. v. Locus.
Meſzto proti Szunczu. v. Apricitas.
Meſzto za muſtru. v. Diribitorium.
Meſter. v. Magiſter. Artifex.
Meſter skoſiàſs. v. Phrygio.
Meſter, kî delo zrezáva. v. Cælator.
Meſterſzki chlovek. v. Opifex.
Meſterſzki, a, o. v. Artificialis.
Meſtrîa. v. Artificium, Ars.
Meſtrîa délavczev. v. Opificium.
Meſterſzkóga dela komóra. v. Opificina.
Meſterſzki a, o, vu delu. v. Opificus.
Meſtrîa od rachúnov. v. Arithmetica.
Meſtrie takve Meſter. v. Arithmeticus.
Meſtrîa zvézde meriti. v. Aſtronomia.
Meſtrie takve Meſter. v. Aſtronomus.
Meſtrîa od znánya zvezdih. v. Aſtrologia.
Meſtrie takve Meſter. v. Aſtrologus.
Meſtrîa, kakſze iz obraza poznáva natúra chlovéchja. v. Phyſiognomia.
Meſtrie takve Meſter. v. Phyſiognomon.

Meticza. v. Menta.
Metla. v. Scopa.
Metlàr. v. Scoparius.
Metlicza za halye. v. Scopula.
Metùly. v. Papilio. N. 1.

M I.

Migam. v. Nicto. Nictito.
Miganye. v. Nictus.
Mihólyſchak. v. October.

Mikam vunu. v. Pectino. N. 1.

Milenye. v. Blanditia.
Mili, drági. v. Dilectus, Blandus.
Milimſze. v. Blandior.
Milogovorechi. v. Blandiloquens.
Milogovorjenye. v. Blandiloquentia.
Milolcha. v. Gratia.
Miloſztiv. v. Miſericors, Clemens.
Miloſzêrden. v. Miſericors.
Miloſzêrdnoſzt. v. Miſericordia, Commiſeratio, Clementia.
Milujem. v. Compatior, Diligo, Amo.
Mimo. v. Penes.
Mimo idem. v. Prætereo.

Mìr. v. Pax.
Mírha. v. Myrrha.
Iz Mirhe naprávlyen. v. Myrrhatus.
Miroven. v. Pacificus.
Mirovji. v. Myrtaceus.
Mirujem. v. Quieſco.

Miſs. v. Mus.
Miſſnicza. v. Muſcipula.
Miſzel. v. Cogitatio.
Miſzlim. v. Cogito.
Mitim. v. Corrumpo donis.

M L.

Mláchen. v. Tepidus.
Mláchno. v. Tepidé.
Mláchno chinìm. v. Tepefacio.
Mláchem poſztájem. v. Tepeſio.
Mláchnoſzt. v. Tepiditas.
Mlàd. v. Juvenis.
Mládenecz. v. Juvenis.
Mladicza iz dréva. v. Surculus.
Mladoſzt. v. Juventus.
Mlaka. v. Lacuna.
Mlahav. v. Debilis, Langvidus.
Mlahav poſztájem. v. Langveſco.
Mlahavo. v. Debiliter, Langvidè.
Mlahavoga chinìm. v. Debilito, Langveſacio.
Mlahavócha. v. Debilitas, Langvor.
Mlahavoga chinechi. v. Langvificus.
Mlahav malo. v. Langvidulus.
Mlahavſzem. v. Langveo.
Mlaji. v. Junior.
Mlatecz. v. Tritor.
Mlátenye. S. Tritura.
Mlátim. v. Trituro.
Mlátim, bijem. v. Verbero.
Mléchen. v. Lacteus.
Mléchne jéſztvine. v. Lacticinia.
Mléchni lonecz. v. Sinus, i.
Mleden. v. Macilentus, Macer.
Mleden poſztájem. v. Maceſco.
Mlednoſzt. v. Macror.
Mléko. v. Lac.
Mléko kiſzelo. v. Oxigala.
Mlékom hránim. v. Lacto.
Mlinar. v. Molitor. N. 3.
Mlinaricza. v. Molitrix.

M O.

Môch. v. Vis, Robur.
Mòch. v. Potentia, Poteſtas.
Mochen. v. Fortis, Robuſtus.
Mochno. v. Fortiter.
Mochno. v. Arduè, Difficulter, Ægrè.
Mochvar, Mochvatina. v. Humiditas.
Mochvaren malo. v. Humidulus.
Mochvaren poſztájem. v. Humeſco.
Mochvaren. v. Humidus.
Mochvarno chinechi. v. Humificus.
Mochvarno chinìm. v. Humifico, Humecto.
Mochvaren vuchinyen. v. Humigatus.
Mochvarenſzem. v. Humeo.
Moder. v. Ceruleus.
Moder poſztájem od vudarcza, zime. V. Liveſco. N. 1.
Moder od vudarcza &c. v. Lividus. N. 1.
Moderſzem od vudarcza &c. v. Liveo. N. 1.

Mo-

Digitized by Google

Morol v. Ulcus.
Mozol veliki nutêrnyi, Jaſzla v. Apoſtema.
Mozol vu têlu, znutra. v. Apoſtema.
Mozol kêrvavi nuternyi raſzpücheni. v. Vomica.
Mozol nadalyeſze raſzhajajuchi. v. Herpes.
Mozol kî do koſzti meſzo raziéda. v. Phagædena.
Mozol pekúchi, zdola cherlen, kêrvàv, zgora blèd y prichêrn. v. Carbunculus. N. 1.

M R.

Mràk. v. Crepuſculum Veſpertinum.
Mramor. v. Marmor.
Mramoren. v. Marmoreus.
Mravlyicza. v. Formica.
Mraz. v. Pruina.

Mrenâ. v. Mulus, Fluviatilis
Mrenicza nad mosgyani. v. Pia mater.
Mrenicza ochnà. v. Retina.
Mreſa. v. Rete.
Mreſa za obſtrenye loze. v. Indago. N. 2.
Mreſicza. v. Reticulum.

M U.

Múchanye. v. Silentium.
Muchéch. v. Occultè, Clam, Facilè.
Muchechi. v. Taciturnus.
Muchen od zladúha. v. Limphatus, Energumenus.
Muchenye, Muka. v. Cruciatus, Martyrium. N. 2.
Muchenik v. Martyr.
Múchim. v. Crucio, Affligo.
Muchìm. v. Taceo, Sileo.

Múder v. Sapiens..
Mudro. ſapienter.
Mudroſzt. v. Sapientia.
Muha. v. Muſca.
Muha paſzjà. v. Cynips.
Muka, Melya. v. Farina.
Iz Melye. v. Farinaceus.

Múkam. v. Bóo, Mugio.
Múkanye. v. Mugitus.
Muku têrplyiv. v. Patiens.
Muku têrplyivnoſzt. v. Patientia.
Murva drévo. v. Morus.
Mùs. v. Ruſticus.
Mùs, muska glava. v. Vir.
Muskat. v. Uva Apiana.
Mùs zakonſzki. v. Maritus.
Mùs, kî pêrvu ſzamo ſenu ima. v. Monogamus.
Mùs drugu ſenu ima uchi. v. Bigamus, & ſic Trigamus, Quadrigamus, Pentigamus, Hexigamus, Heptigamus. &c.
Muſáchecz. v. Ruſticulus.
Muskì, a, o. v. Ruſticanus.
Musko. v. Ruſticè.
Muskò dêrſanye. v. Ruſticitas.
Po Muskiſze dêrſim. v. Ruſticor. N. 2.
Muſtárda. v. Sinapi.
Múſtra. v. Armiluſtrium.
Múſtranya meſzto. v. Diribitorium.
kî na Múſtri razdelúje. v. Diribitor.
Muſztàch. v. Myſtax.
Muten. v. Turbidus.
Mútenye. v. Turbatio, Confuſio.
Mútim. v. Turbo

N.

N A.

Na. v. En. N. 2.
Nabijam. v. Vieo.
Nabiràch. v. Collector.
Nabiram. v. Colligo.
Nabiranye. v. Collectio.
Nabroj. v. Numeratò.
Nachinyam. v. Facio, Operor.
Nàchin. v. Modus, Norma Forma.
Nadajam. v. Lacto.
Nadájenye. v. Lactatio.
Nádavek. v. Additio, Additamentum, Auctarium.

Nadeamſze. v. Spero.
Nadehnenye. v. Afflatus.
Nádev. v. Fartura.
Nadimanye, ali guſzto kràt ſzilenye potrebocbe prez haſzne. v. Teneſmus.
Nadohájam. v. Supervenio.
Nadolévam. v. Affundo.
Nadolévanye. v. Affuſio.
Nadòl. v. Deorſum.
Nadoméſcham. v. Compenſo.
Nadoméſchenye. v. Compenſatio, Satisfactio.
Nadopunyávam. v. Adimpleo
Nadoſztávlyam. v. Superaddo.
Nadotéchem. v. Accurro.
Nadotáchem. v. Affundo.
Nadpiſſújem. v. Superſcribo.
Nadpiſzanye na grobu. v. Epitaphium.
Nádra. v. Gremium, Sinus, ûs.
Naduſſek. v. Amyſtis.
Nadut. v. Tumidus.
Nadútje plyùch. v. Pneumonia.
Naduteh plyùch. v. pneumonicus.
Nadùvamſze. v. Tumeo, Tumeſio.
Nadùvanye. v. Tumor, Tumiditas.

Nágel. v. Præceps, Impetuoſus.
Nagerline ſenſzke. v. Murenulæ, Monile. N. 1.
Náglim. v. Præcipito.
Náglo. v. Præcipitanter.
Nágloſzt. v. Præcipitantia.
Nagiblyem. v. Inclino.
Nagibanye, Nagnenye. v. Inclinatio.
Nagnenye. v. Propenſio.
Nagováriam. v. Svadeo, Adhortor.
Nagovárianye. v. Svaſio, Adhortatio.
Nagovoritel. v. Adhortator.

Náhájam. v. Reperio, Invenio.
Nahájanye. v. Inventio.

Digitized by Google

Naháſanye maiczukeno. v. Inventiuncula.
Naháſavecz. v. Inventor.
Naháſavicza. v. Inventrix.
Na hêrbet leſechi. v. Supinus.
Nahránenye. v. Refectio. N. 3.
Nahranújem. v. Cibo, Paſco.
Nai bolſſi. v. Optimus.
Nájem. v. Merces, Meritum.
Nájemni. v. Conductitius, Mercenarius.
Naimanye. v. Conductio.
Naimavecz. v. Conductor.
Naiti. v. Qvamvis, Etſi.
Najmre. v. Nempe, Præſertim.
Nakagyenye. v. Fumigatio.
Nakagyújem. v. Fumifico.
Nakanenye. v. Intentio, Propoſitum.
Nakaditel. v. Fumificus.
Nakanyújem. v. Intendo, Propono.
Naklányamſze. v. Inclino.
Náklon. v. Reverentia, Salutatio.
Na konecz koncza. v. Demum, Ultimè.
Na kotrige. v. Membratim.
Nákovalo. v. Incus, Acmon.
Namázanye. v. Unctio.
Namaſújem da bêl, ali rumen poſztánem. v. Fuco.
Namatam. v. Glomero.
Namegnenye. v. Nutus. Nictus.
Nameſchujem. v. Colloco, Loco. N. 3.
Námeſztnik. v. Locumtenens, Vicarius. N. 2.
Námeſztnik Biſkupov. v. Suffraganeus.
Námeſztnik vu ochinſztvu, &c. v. Hæres.
Námeſztnichtvo takvo. v. Hæreditas.
Namigávam. v. Annuo.
Namiſslenye. v. Propoſitum.
Namochenye. v. Humectatio.
Nanúiam. v. Inſinuo.
Náochnyak. v. Argema.
Naopak. v. Præpoſterè.
Naoſtrújem. v. Exacuo, Acuo.
Napádam. v. Claudico.
Napájam marhu. v. Adaquo.
Napáiam. v. Poto.
Napamet. v. Memorè.
Nápaſzt. v. Tentatio.
Napêrſnyak. v. Digitale.
Napêrſnyak ſóſſtarſzki. v. Condalium.
Napêrvo hodim. v. Præcedo, Præeo.
Napêrvo hódus. v. Anteambulo.
Napetczè. v. Fortè.
Napiam. v. Propino.
Napianye. v. Propinatio.
Napitek. v. Hauſtus, potus.
Napitek, ali jéliſs po vecheri. v. Pocænium.
Napitek v zaki, kí more opoiti chloveka. v. Sicera
Napitek z-oczta z-vodum zméſſan. v. Oxicratum.
Napitek iz oczta z-medom zméſſan. v. Oximel.
Napoj. v. Siliquæ.
Napól. v. Semi.
Napól ſiv. v. Semivivus.
Nápredek. v. Profectus.
Nápredek chinim. v. Proficio
Naproſſújem. v. Exoro, Impetro.
Napuhávamſze. v. Turgeſco, Intumeſco. Tumeo.
Napuhávanye. v. Inflatio.
Napúnenye. v. Expletio.
Napunyávam. v. Impleo, Adimpleo, Expleo.
Nárangya. v. Malum.
Naráſztenye. v. Incrementum.
Naraſztujem. v. Accreſco.
Nárav. v. Natura.
Narcis czvet. v. Narciſſus.
Nárečno. v. Commodùm.
Naregyujem. v. Diſpono, Ordino.
Nárekavicza. v. Præfica.
Narekuvanye. v. Nenia.
Narezávam. v. Scindo.
Národ. v. Progenies, Natio Gens.
Naruchaj. v. Gremium, Sinus, ús.
Naruchújem. v. Significo.
Narugávam. v. Criſpo.
Nárukva léve ruke. v. Spinther.
Nárukva. v. Armilla.
Naſkráplyam. v. Inſpergo.
Naſiſem. v. Accendo.
Naſganye. v. Accenſio.
Naſs. v. Noſter.
Naſſe ſztráne. v. Noſtras.
Naſſeptávam. v. Inſuſurro.
Naſſeptavecz. v. Suſurro.
Naſſeſztje. v. Inventio.
Naſzamom. v. Seorſim, privatim, Secretò, Solitariè.
Náſzip chinim. v. Aggero.
Naſzichújem. v. Saturo, Satio.
Náſzip. v. Agger, Vallum.
Naſzkóchenye. v. Aſſultus.
Naſzkochújem. v. Aſſilio, Adorior.
Naſzladnoſzt. v. Voluptas.
Naſzladlyivo. v. Voluptè.
Naſzladlyiv. v. Voluptabilis.
Naſzladlyivo. v. Voluptuoſè.
Naſzladujemſze. v. Oblector, Delector.
Naſzlednik. v. Aſſecla, Sectator.
Naſzlednik, ſzpotlyivicza lyuczkeh réchih, ali chinov. v. Mimus.
Naſzledújem. v. Imitor, Sequor.
Naſzledúvanye. v. Imitatio.
Naſzlányamſze. v. Innitor, Incumbo.
Naſzméamſze. v. Subrideo.
Naſzmért. v. Lethaliter.
Naſzolyujem. v. Salio. ire.
Naſzrechu. v. Fortuitò, Caſu.
Naſztely. v. Subſtramen.
Naſztiranye, poſztiranye. v. Subſtratus.
Natéplyem. v. Inficio.
Natêrſſenye. v. Oneratio.
Naterſſujem. v. Onero.
Nateſche. v. Jejunè.
Natukávam. v. Innuo, Inſinuo.
Návada. v. Conſvetudo.
Navadimſze. v. Aſſveſco, Aſſveſio.
Naválya m. v. Advolvo.
Navalyenye. v. Irruptio, Aggreſſio.
Navalyújem. v. Irruo, Aggredior.
Navernújem. v. Derivo.
Navéſſam. v. Appendo.

Na-

Digitized by Google

Navínenye. v. Attractio.
Navinyújem. v. Attraho.
Navláchim. v. Superinduco.
Navlaſzt. v. Studiò.
Navlaſztito. v. Præſertim, Præcipuè, Potiſſimùm.
Navſze ſztráne. v. Quaquaverſum.
Navuchen. v. Doctus.
Navuchenye. v. Inſtructio.
Navuchitel. v. Inſtructor, Doctor, Magiſter.
Navuchlyiv. v. Docilis.
Navuchlyivoſzt. v. Docilitas.
Navuchlyivo. v. Dociliter.
Navuchno. v. Doctè.
Návuk. v. Doctrina.
Nazebüjem. v. Congelaſco.
Nazimüjem. v. Frigeſco, Frigeſio.
Názlob. v. Odium, Invidia.
Názloben. v. Invidus, Invidioſus.
Názlobenye. v. Invidentia.
Názlobim. v. Invideo.
Názlobno. v. Invidioſè.
Nazvéſcham. v. Annuntio.
Nazvéſchenye. v. Añuntiatio.
Nazveſztitel. v. Nuntius.

N E.

Nè. v. Non.
Nebeſzki. v. Cœleſtis.
Nebo. v. Cœlum.
Nebo vuſztno. v. Palatum.
Nebog. v. Miſer, Miſerabilis.
Nebóſecz. v. Miſellus.
Nechakano. v. Inopinanter.
Nachiſzt. v. Immundus, Impurus.
Nechiſztócha. v. Immunditia.
Nechlovechen. v. Inhumanus, Inurbanus.
Nechlovechno. v. Inhumanè, Inhumaniter, Inurbanè.
Nechlovechnoſzt. v. Inhumanitas, Ruſticitas.
Nechu. v. Nolo.
Nechuteni. v. Inſenſibilis.
Nachutenye. v. Inſenſibilitas.
Necàm mira. v. Inquieto.
Nedareslyiv. v. Illiberalis.
Nedareſlyivo. v. Illiberaliter.
Nedareslyivoſzt. v. Illiberalitas.
Nedelya. v. Dies Dominicus.
Nedopúſcham. v. Nego.
Nedoſztojni. v. Inconveniens, Indecens.
Nedoſztojno. v. Indecenter.
Neduha. v. Aſtma.
Neduſlyiv. v. Aſtmaticus.
Nedvojno. v. Indubitabiliter.
Neg. v. Sed, Verùm.
Negda y negda. v. Quandoque, Interdum, ſubinde.
Negda. v. Aliqvando, Olim. Qvondam.
Negde. v. Alicubi.
Negenenye. v. Immobilitas.
Negenlyiv. v. Immobilis.
Nego. v. Niſi, Sed.
Nehtèch. v. Invitè.
Nejak, Mlahav. v. Debilis, Imbecillis.
Nejákoſzt. v. Imbecillitas, Debilitas.
Nejednàk. v. Inæqualis.
Neizbrojni. v. Innumerabilis.
Neizbrojno. v. Innumerabiliter.
Neizbrojnoſzt. v. Innumerabilitas.
Neſzda. v. Nondum.
Neizgovoren. v. Ineffabilis.
Neizgovornoſzt. v. Ineffabilitas.
Neizgovorno. v. Ineffabiliter.
Neizmeren. v. Immenſus.
Neizmerno. v. Immenſùm.
Neizmernoſzt. v. Immenſitas.
Neiztolmachen. v. Inexplicatus.
Neiztolmachlyiv. v. Inexplicabilis.
Neizvèrſſen. v. Imperfectus.
Neizvèrſſeno. v. Imperfectè.
Neizvèrſſenoſzt. v. Imperfectio.
Nekam. v. Aliquò.
Nekoriſztan. v. Inutilis.
Nekriv. v. Innoxius, Innocens, Innocuus, Innox.
Nekrivnoſzt. v. Innocentia.
Nekrotek. v. Immitis.
Nekuliko. v. Aliquantum.
Nekuliko chaſza. v. Aliquandiu, Aliquantiſper.
Nekuliko krát. v. Aliquoties.
Nelagoden. v. Ineptus.
Nelagodnoſzt. v. Ineptia.
Néli. v. Nunquid? Nonne?
Nèm. v. Mutus, Elingvis.
Némam. v. Careo.
Nemarlyiv. v. Negligens.
Nemarlyivo. v. Negligenter.
Nemarlyivoſzt. v. Negligentia, Incuria.
Nemil. v. Auſterus, Severus.
Nemilo. v. Auſterè.
Némim. v. Obmuteſco, Muteſco.
Nemiroven. v. Inquietus.
Nemirovnoſzt. v. Inquietitudo.
Nemoch. v. Infirmitas, Morbus.
Nemochen. v. Infirmus, Morbidus, Æger.
Nemogúchi, a, e. v. Impoſſibilis.
Nemogúchnoſzt. v. Impoſſibilitas.
Némska Zemlya. v. Germania.
Némski, a, o. v. Germanicus, Germanus. N. 2.
Nemudroſzt. v. Imprudentia.
Nenádean. v. Inopinatus.
Nenádeano. v. Improviſè, Inopinatè.
Nenaſzitlyiv. v. Inſaturabilis.
Nenaſzitlyivo. v. Inſaturabiliter.
Nenaſzitlyivoſzt. v. Inſaturabilitas, Inſatietas.
Nenávidim. v. Invideo.
Nenávidenye. v. Invidentia.
Nenávidlyiv. v. Invidus.
Nenávidnoſzt. v. Invidia.
Nenávidno. v. Invidioſè.
Neobichaj. v. Inſvetudo.
Neobichen. v. Inſvetus.
Neobichno. v. Inſvetè.
Neoruſan. v. Inermis.
Neoſenyen nigdàr. v. Cælebs.
Neoſter. v. Obtuſus, Hebes.
Neoſzudgyen. v. Injudicatus.
Neozdravlyen. v. Incuratus.
Neoſzkrúnyen. v. Impollutus.

Nepi-

Digitized by Google

Nepitom. Divji. v. Sylveſtris.
Neplachen. v. Inſolutus.
Neplemenit. v. Ignobilis.
Neplemenitoſzt. v. Ignobilitas.
Neplemenito. v. Ignobiliter.
Neploden. v. Sterilis.
Neplodnoſzt. v. Sterilitas.
Nepogágyanye. v. Diſſenſio, Diſcordia.
Nepokoinoſzt. v. Inquietudo, Inquies.
Nepokoren. v. Inobediens.
Nepokoren. v. Inquietus.
Nepokorno. v. Inquietè.
Nepokorno. v. Inobedienter.
Nepokornoſzt. v. Inobedientia.
Nepokváren. v. Incorruptus.
Nepokvarno. v. Incorruptè.
Nepoſten. v. Inhoneſtus.
Nepoſteno. v. Inhoneſtè, Ignominiosè, Inhumanè.
Nepoſtenye. v. Inhoneſtas, Ignominia, Infamia, Dedecus. Probrum.
Nepoſzluſſen. v. Inobediens, Contumax.
Nepouſſamſze. v. Diffido.
Nepouſſanye. v. Diffidentia.
Nepoznan. v. Incognitus.
Nepravichen. v. Iniqvus.
Nepravichno. v. Iniquè.
Nepravicza. v. Iniquitas.
Neprebavnoſzt. v. Indigeſtio, Cruditas.
Neprecenlyiv. v. Inæſtimabilis.
Nepredoblyiv. v. Invincibilis.
Nepremiſslenye. v. Inconſiderantia.
Nepriatel. v. Inimicus, Hoſtis.
Nepriatelim. v. Inimico.
Nepriatel ſzvojega Králya. v. Perduelis.
Nepriatelſzkà Zemlya. v. Hoſticum.
Nepriatelſzkem náchinom. v. Inimiciter.
Nepriatelſzki, a, o. v. Inimicus, a, um, Hoſticus.
Nepriatelſzki. v. Hoſtiliter.
Nepriatelſztvo. v. Inimicitia, Hoſtilitas.
Neprikladen. v. Ineptus, Incongruus.
Nepripitomlyen. v. Indomitus.
Nepriſztojen. v. Inconveniens.
Nepriſztojnoſzt. v. Inconvenientia.
Neraſzt. v. Tumor, Scilicèt ſplenis.
Nerazdelyen. v. Indiviſus.
Nerazdelyiv. v. Indiviſibilis.
Nerazlucheno. v. Inſeparabiliter.
Nerazumlyiv. v. Irrationalis.
Nerazumno. v. Irrationabiliter.
Nerazluchlyiv. v. Inſeparabilis
Nerazumnoſzt. v. Irrationabilitas.
Neroden. v. Infructuoſus, Sterilis.
Neroſztecz. v. Verres.
Neſzkêrblyiv. v. Incurioſus.
Neſzkêrblyivoſzt. v. Incuria.
Neſzlaſemſze. v. Diſcordo, Diſſentio.
Neſzloſen. v. Diſcordis.
Neſzloſnoſzt. v. Diſſenſio, Diſcordia, Diſſidium, Diſſidentia.
Neſzmerno jáko. v. Vehementer.
Neſznága. v. Immunditia.
Neſznáten. v. Immundus.
Neſzpameten. v. Imprudens.
Neſzpametno. v. Imprudenter.
Neſzpametnoſzt. v. Imprudentia.
Neſzpodoben. v. Diſſimilis.
Neſzpodobno. v. Diſſimiliter.
Neſzpodobnoſzt. v. Diſſimilitudo.
Neſzpraven. v. Improviſus, Imparatus.
Neſzpravno. v. Improviſè.
Neſzram. v. Impudicitia.
Neſzramen. v. Impudicus.
Neſzrameslyiv. v. Impudens.
Neſzramno. v. Impudicè, Impudenter.
Neſzramnoſzt. v. Impudicitia.
Neſzrecha. v. Infortunium, Infelicitas.
Neſzrechen. v. Infauſtus, Infelix, Infortunatus.
Neſzrechno. v. Infeliciter.
Neſztájeme. v. Deficio.
Neſztájenye. v. Defectus.
Neſztálen. v. Inconſtans.
Neſztálno. v. Inconſtanter.
Neſztálnoſzt. v. Inconſtantia.
Neſztanovit. v. Incertus.
Neſztanovitoſzt. v. Incertitudo.
Neſztanovito. v. Incertè.
Netêrplyiv. v. Impatiens.
Netêrplyivo. v. Impatienter.
Netêrplyivoſzt. v. Impatientia.
Netilo. v. Fomentum.
Nevera. v. Infidelitas, Perfidia.
Nevera, odtêrgnenye od kêrſchanſzke vere v. Apoſtaſia.
Nevérnik. v. Perfidus, Infidelis.
Nevérnik, ki ſzvetuveru oſztávi. v. Apoſtata.
Neverno. v. Infideliter, Perfidè.
Nevernoſzt. v. Infidelitas, Perfidia.
Neverovni. v. Incredibilis.
Neveruvan. v. Incredulus.
Neveruvanoſzt. v. Incredibilitas.
Neveſzta, Bratova Sena. v. Glos
Neveſzta, Szinova Sena. v. Nurus.
Neuſſam. v. Diffido.
Nevidenoſzt. v. Inviſibilitas.
Nevidlyiv. v. Inviſibilis.
Nevkreten. v. Inflexibilis.
Nevkroten. v. Indomitus.
Nevkrotlyiv. v. Indomabilis.
Nevlyuden v. Inſipidus, Inſulſus.
Nevmêrtelni. v. Immortalis.
Nevmêrtelno. v. Imortaliter.
Nevmêrtelnoſzt. v. Immortalitas.
Nevmiven. v. Illotus.
Nevolya. v. Calamitas, Miſeria, Ærumna.
Nevolyen. v. Miſer, Calamitoſus, Ærumnoſus.
Nevolyno. v. Miſerè.
Nevréden. v. Indignus.
Nevrédno. v. Indignè.
Nevrédnoſzt. v. Indignitas.
Nevtaslyiv. v. Implacabilis.
Nevtaslyivo. v. Implacabiliter

Digitized by Google

Nevtaslyivoſzt. v. Implacabilitas.
Nevugoden. v. Ingratus.
Nezahvalen. v. Ingratus.
Nezdêrſávanye. v. Incontinentia.
Nezdêrslyiv. v. Incontinens.
Neznam. v. Ignoro, Neſcio.
Neznan. v. Ignotus.
Neznanye. v. Ignorantia, Inſcitia.
Nezrel, a, o. v. Immaturus.
Nezrelo. v. Immaturè.
Nezreloſzt. v. Immaturitas.
Nezvêrſſen. v. Imperfectus.
Nezvêrſſeno. v. Imperfectè.
Nezvêrſſenoſzt. v. Imperfectio.

N I.

Nichemuren. v. Nauci.
Nieden. v. Neuter, Nullus.
Nigdàr. v. Nunquam.
Nigder. v. Nuſquam, Nullibi.
Nigdor. v. Nemo, Nullus.
Nikako. v. Nullatenus.
Niknem. v. Germino, Pululo.
Niknenye. v. Germinatio, Pululatio.
Niſtar. v. Nihil.
Niſzko. v. Demiſsè.
Niſzko globoko. v. Profundè.
Nit. v. Stamen, Filum.
Nizek. v. Demiſſus.

N O.

Nòch. v. Nox.
Nochi pòl. v. Nox.
Nochnà poſzuda. v. Matula.
Nochnì. v. Nocturnus.
Nochnì klátes. v. Noctivagus.
Nochnì pêrvi ſzeny. v. Nox.
Nochnò pêrvo zkoznúvanye. v. Nox.
Nochnò crugo, tretie, y chetêrto zkoznúvanye. v. Nox. infine.
Nochúiem. v. Pernocto.
Nochúvanye. v. Pernoctatio.
Noga. v. Pes.
Noga od kolena, do gleſnya. v. Crus.
Nogùm biem. v. Calcitro.
Nogùm biùchi. v. Calcitroſus.
Nohet. v. Ungvis.
Nohtecz. v. Unguiculus.
Nohtena belóta. v. Exottus.
Norcz. v. Stultus, Delirus, Amens, Fatuus.
Norczem poſztájem. v. Stulteſco.
Norcz ſálecz goſzpóczki. v. Morio.
Norſa. v. Stultitia, Fatuitas, Delirium.
Noro. v. Stultè, Delirè, Fatuè.
Noro-govorenye. v. Stultiloquium.
Noro-govorliv. v. Stultilogvus.
Nòs. v. Culter.
Nòs britveni. v. Culter.
Nòs zvérjaloveczèv. v. Culter.
Nosàr. v. Cultrarius.
Noſich. v. Cultellus.
Noſnicza. v. Vagina.
Nòſz. v. Naſus.
Noſza ploſznatoga Chlovek. v. Simo.
Nòſz, kakti opicze gore zavien. v. Silus.
Noſza huhnyavicza. v. Coryza.
Noſzèk. v. Naſo.
Noſzaſzt. v. Naſutus.
Noſzaſzt malo. v. Naſutulus.
Noſzato. v. Naſutè.
Noſzecz. v. Bajulus.
Noſzim. v. Porto.
Noſzim na ramenu. v. Bajulo.
Noſzim nuter. v. Infero.
Noſzim ván znaſſam. v. Effero.
Noſznà bòl ſzmêrdecha. v. Ozæna.
Noſnì tok. v. Naſile.
Noſzo-ſzmêrdehi od boli noſznè. v. Ozænitus.
Nòv. v. Novus.
Novàk. v. Tyro.
Novchecz. v. Nummulus.
Novecz. v. Nummus.
Nóvi. v. Recens.
Novina. v. Novitas.
Novine. v. Nova.
Nozdêrvi. v. Nares.

N U.

Nu. v. Ageſis, Agedum.
Nudim. v. Offero. N. 1.
Nukam. v. Svadeo.
Núkauchi. v. Svaſorius.
Núkanye. v. Svaſio.
Núkavecz. v. Svaſor.
Nuternya okolo ſzêrcza. v. Præcordia.
Nuternyi. v. Internus.
Nuti. v. Ecce.

N Y.

Nyiva. v. Ager, Jugerum.
Nyiva Zorana. v. Arvum.
Nyivicza. v. Agellus.

O.

O B.

Obàd. v. Aſilus, Oeſtrum, Tabanus.
Obádam. v. Pungo.
Obalenye. v. Dejectio.
Obályam. v. Dejicio.
Obályam pogodbu, pravdu. v. Caſſo.
Obarim. v. Elixo.
Obchinki. v. Apluda.
Obchínyam. v. Cribro.
Obchinyanye. v. Cribratio.
Obdèn. v. Interdiu.
Obechauchéh dveh pogodbu ſzúdecz. v. Compromiſſarius.
Obéchanya preſztupitel. v. Prævaricator.
Obéchanya preſztuplenye. v. Prævaricatio. N. 1.
Obéchanye prekêrſſujem. v. Prævarico.
Obéchanye. v. Promiſſio, Sponſio, Promiſſum.
Obéchanye dveh protivneh ſztràn na kakvu pogodbu. v. Compromiſſum.
Obéchem z-mojem protivnikom pogodbu. v. Compromitto.
Obéchem. v. Promitto, Spondeo.

Digitized by Google

Obed. v. Prandium.
Obédvam. v. Prandeo.
Obel v. Rotundus.
Obélenye. v. Decorticatio.
Obelyújem. v. Decortico.
Obêrv. v. Cilium, Palpebra.
Nad Obêrvi kóſicza. v. Supercilium.
Obéſſam. v. Suſpendo, Appendo.
Obéſſenye. v. Suſpenſio, Suſpendium.
Obeteſújem. v. Infirmor.
Obhájam. v. Circumeo.
Obhájanye. v. Circuitio.
Obhod. v. Circuitus.
Obijam. v. Effringo.
Obianye. v. Effractura.
Obiavecz. v. Effractor.
Objahújem. v. Circumequito.
Obichaj. v. Conſvetudo, Mos.
Obichaj zel. v. Abuſus.
Objédam. v. Abedo.
Objeden. v. Petulcus.
Objednoſzt. v. Petulantia.
Obilno. v. Abundè, Affatim.
Obilno imam. v. Abundo, Affluo.
Obilnoſzt. v. Abundantia, Affluentia.
Obimanye. v. Amplexus.
Obimlyem. v. Amplector, Amplexor.
Obiram. v. Eligo, Deligo, Seligo.
Obiranye. v. Electio.
Obirſſaſenye. v. Mulcta.
Obirſſaſujem. v. Mulcto.
Oblácheez. v. Nubecula.
Oblachenye. v. Obnubilatio.
Obláchenye. v. Induitio.
Obláchim. v. Induo, Veſtio.
Oblachújem. v. Deluto.
Obládanya znaménye. v. Trophæum.
Obládanye. v. Victoria.
Obladávam koga vu réchi. v. Convinco.
Obladávecz. v. Victor.
Oblágam. v. Circumpono, Obvolvo, Circumvolvo.
Oblahkótim. v. Allevo, Levo.
Oblak. v. Nubes.
Oblaſújem. v. Mentior.
Oblaſzt. v. Authoritas, Poteſtas, Jus.
Obledújem. v. Ex, vel Impalleſco.
Obleſzk. v. Fulgur, Fulgetra.
Obléſzkamſze. v. Fulguro.
Oblévam. v. Irrigo, Rigo.
Oblévanye. v. Irrigatio.
Oblichaj. v. Facies.
Oblizávam. v. Lingo.
Oblóchecz. v. Feneſtella.
Oblochen. v. Feneſtratus.
Oblóchnicze. v. Valvæ. N. 2.
Oblok. v. Feneſtra.
Obodvà. v. Ambo, Uterque.
Oboruk. v. Ambidexter.
Oboruſen. v. Armatus.
Oboruſnoſzt. v. Armatura.
Oboſtrávam. v. Exacuo.
Oboſtrenye. v. Exacuitio.
Obrácham. v. Verto.
Obrácham v-kolo. v. Roto.
Obráchanye. v. Verſio.
Obradujemſze. v. Exulto.
Obramba. v. Defenſio, præſidium, Tutamen, Patrocinium.
Obranenye. v. Tuitio, Defenſio.
Obranítel. v. Defenſor, Tutor.
Obraſz. v. Facies, Vultus.
Obraza neſzramnoga. v. Efrons.
Obrézanye. v. Circumciſio.
Obrezávam têrtye. v. Puto.
Obrienye. v. Raſura.
Obriſſenye. v. Exterſio, Abſterſio.
Obriſzávam. v. Abſtergo.
Obrok. v. Refectio, Cibatio.
Obruch. v. Circulus. N. 2.
Obruchnyàk. v. Culter vietorius.
Obſiſem. v. Amburo.
Obſſanoſzt. v. Confuſio, Contumelia.
Obſſanyujem. v. Confundo. N. 2.
Obſſvávam. v. Circumſuo.
Obſzédam. v. Obſideo.
Obſzédanye. v. Obſeſſio.
Obſzekávam. v. Circumſeco.
Obſzipávam. v. Oppleo.
Obſzluſávam. v. Miniſtro, Celebro.
Obſztok. v. Indago.
Obſztáyem. v. Perſevero, Conſiſto. Perſiſto.
Obſztoyenye. v. Perſeverantia.
Obſztiram. v. Cingo, Circumdo.
Obtuſenye. v. Accuſatio, Delatio.
Obtuſujem. v. Accuſo.
Obutel. obutel. v. Calceatus.
Obutele nachinitel. v. Calcearius.
Obuvam. v. Calceo.
Obveſzelyújem. v. Exhilaro, Lætifico, Oblecto.
Obvemlyem. v. Complector.
Obvuzdan. v. Infrænatus.
Obvuzdávam. v. Infreno.
Obznanujem. v. Publico.

O C.

Ocháli. v. Perſpicicillum.
Ochaſzt. v. Oculatus.
Ochêrnenye. v. Denigratio.
Ochêrnujem. v. Denigro.
Ochêrvivim. v. Vermino.
Ochi, Oculi Sing. v. Oculus.
Ochin. v. Paternus.
Ochinſztvo. v. Patrimonium.
Ochnà z-belomm zméſſana zelenina. v. Glaucoma.
Ochnà kêrmeſlyivoſzt. v. Lippitudo.
Ochnà trepavicza. v. Palpebra.
Ochnì. v. Ocularis.
Ochnì krai, kút. v. Hirqvus.
Ochnò jederko. v. Pupilla.
Ochiſchenye. v. Expolitio.
Ochito. v. Palam.
Ochiveſzt. v. Manifeſtus.
Ochiveſzto. v. Manifeſtè.
Ochuh. v. Vitricus.
Oczely. v. Calybs.
Oczéranye. v. Sanna.
Oczéravecz. v. Sannio.
Oczet. v. Acetum.
Oczten. v. Acetoſus.
Oczteni barilecz. v. Acetabulum, Oxys. N. 1.
Oczteny ka. v. Acetabulum.

Oc. um-

Digitized by Google

Oczt'ímſze. v. Aceſco.
Oczvirek. v. Cremium.

O D.

Od. v. A, vel Ab.
Odbeg. v. Transfuga, Fugitor.
Odbegávam. v. Transfugio, Aufugio.
Odbégavczev Lovecz. v. Fugitivarius.
Odbeglyiv. v. Fugitivus.
Odbeslyivoszt. v. Fugacitas.
Odbíam. v. Repercutio.
Odbíanye, povrachanye gláſza. v. Echo.
Odbíenye. v. Repercuſſio.
Oddájam. v. Ablacto.
Od daleka. v. Eminus.
Oddehnenye. v. Reſpirium, Reſpiratio.
Oddelujem. v. Divido.
Oddihávam. v. Reſpiro.
Oddihávanye. v. Reſpiratio.
Oddojenye. v. Ablactatio.
Od drugod. v. Aliunde.
Odduha. v. Reſpirium.
Odávam. v. Vendo.
Odávanye. v. Venditio.
Odebelyújem. v. Craſſeſco.
Odebiram. v. Secerno.
Odegnanye. v. Abactio.
Odepíram. v. Abluo.
Odepranye. v. Ablutio.
Odeſſalyem. v. Ablego.
Odeſzlanye. v. Ablegatio.
Odevzetje. v. Ademptio.
Odezávam. v. Avoco.
Odezávam nazad. v. Revoco.
Odezvanye. v. Avocatio.
Odgányam. v. Abigo, Arceo.
Odgovárjam. v. Reſpondeo.
Odgovárjamſze. v. Abrenuncio, Renuncio.
Odgovor. v. Reſponſio, Renunciatio.
Odgrizávam. v. Amordeo, Abrodo.
Odhájaj. v. Apage.
Odhájam. v. Abſcedo, Diſcedo, Abeo.
Odhichenye. v. Abjectio.
Odhitávam. v. Abjicio.
Odhodek. v. Diſceſſus, Abitus.
Odhránenye. v. Educatio.
Odhranitel. v. Educator.
Odhraniteljcza. v. Educatrix.
Odhranújem. v. Educo.
Odjahávam. v. Abequito.
Odiravecz, Derecz. v. Excoriator.
Odíram. v. Excorio.
Odkelyújem. v. Reglutino.
Odklenenye. v. Reſeratio.
Odkléplyem. v. Reſero.
Odkrívam. v. Retego, Detego.
Odkrívam dogologa. v. Denudo, Nudo.
Odkud? v. Unde?
Odkudgod. v. Undecunque.
Odkupitel. v. Redemptor.
Odkuplyávam. v. Redimo.
Odkuplyenye. v. Redemptio.
Odletávam. v. Avolo.
Odláſem. v. Demo.
Odlúchenye. v. Deſtinatio.
Odluchújem. v. Deſtino.
Odluka. v. Deliberatio.
Odmámlyenye. v. Seductio.
Odmamlyújem. v. Seduco.
Odmekávam. v. Amoveo, Removeo.
Odmekchanye. v. Emollitio, Molleſactio.
Odmeknenye. v. Amotio, Remotio.
Odmetávam. v. Rejicio.
Odonud. v. Illinic, Inde.
Odovud. v. Iſthinc, Hinc, Inde.
Odpaſſújem. v. Diſcingo.
Odpednya, pednya dug. v. Palmaris.
Odpelyanye. v. Abductio.
Odpelyávam. v. Abduco.
Odpêrt. v. Apertus, Patens.
Odpêrto. v. Apertè, Patenter.
Odpíram. v. Aperio, Recludo.
Odpiſujem. v. Reſcribo.
Odpiſzanye. v. Reſcriptio.
Odpiſzek. v. Reſcriptum.
Odpovédam. v. Renuncio.
Odpovédanye. v. Renunciatio.
Odprávlyam. v. Expedio.
Odpravlyenye. v. Expeditio.
Odpriſzeſemſze. v. Abjuro.
Odpriſzeſnik. v. Abjurator.
Odpuhávam. v. Efflo, Reflo.
Odrézanye. v. Abſciſſio.
Odrezávam. v. Abſcindo.
Odrezek. v. Reſegmen.
Odſzè dobe. v. Impoſterum. Deinceps, Poſthac.
Odſzékanye kotriga. v. Mutilatio.
Odſzekávam. v. Abſeco, Amputo.
Odſzekávam kotrig. v. Mutilo.
Odſzekávanye. v. Amputatio.
Odſzelenye. v. Migratio.
Odſzelyujemſze. v. Migro.
Odſzkakujem. v. Reſilio.
Odſztúplyam. v. Recedo.
Odſzvoje volye. v. Sponte, Spontaneè, Ultrò, N. 2.
Odtiranye. v. Abactio, Expulſio.
Odtirávam. v. Abigo, Expello, Fugo.
Odtúgyenye. v. Abalienatio.
Odtujim, odtúgyam. v. Abalieno, Alieno.
Odvábech zapelyanye. v. Seductio.
Odvábech zapelyávam. v. Seduco.
Odvech. v. Nimiùm.
Odveſújem Vojnike od Vojſzke. v. Exauctoro.
Odvetek. v. Hæres.
Odvetka. v. Hæreditas.
Odvezanye vojnikov. v. Exauctoratio.
Odvez, Odvezanye. v. Solutio, Abſolutio.
Odvláchenye. v. Dilatio, Procraſtinatio.
Odvláchenye na dugo. v. Comperendinatio.
Odvláchim. v. Differo, Procraſtino.
Odvláchim na dugo. v. Comperendino.
Odvláchim kam. v. Abſtraho.
Odvléchenye. v. Abſtractio.
Odvrácham koga. v. Averto.
Odvráchamſze od koga. v. Averſor, aris.

Od-

Digitized by Google

Odvráchanye. v. Derivatio. N. 2.
Odvráchavecz, odmétavecz od koga. v. Averſor, oris.
Oduren. v. Abominabilis, Abominoſus.
Odurjávam. v. Abominor.
Odurjávanye. v. Abominatio.
Odurno. v. Abominanter.
Odurnoſzt. v. Abominamentum.
Odvſzùd. v. Undique, Undequaque.
Odvúcham. v. Deſveſacio, Dedoceo.
Odvúchamſze. v. Deſveſio.
Odvuchlyiv. v. Deſveſcendus.
Odzávam. v. Avoco, Revoco.

O G.

Ogeny. v. Ignis.
Ogeny, ki naveſzelje gori. v. Ignis in fine.
Ogeny máli. v. Igniculus.
Ogêrlin peſzji iz chávlyev. v. Millus.
Ogêrnyen pláſchem. v. Palliatus.
Ogêrnyujem. v. Tego. Operio.
Ogêrnyujem pláſchem. v. Pallio.
Ogíblyemſze. v. Devito, Deflecto.
Oglaſſujem. v. Manifeſto.
Oglavnik. v. Capiſtrum.
Ogledam. v. Inſpicio, Luſtro.
Ogledamſze nazad. v. Reſpicio.
Ogluſſujem. v. Surdeſco.
Ognyecz. v. Igniculus.
Ognyem poſztájem. v. Ignio, Igneſco.
Ognyen. v. Igneus, Ignitus.
Ognyilo. v. Igniarium.
Ognyiſche. v. Focus.
Ognyo-hit. v. Ignivomus.
Ognyo-kreſzalni. v. Igniarius, a, um.
Ognyo-laſz. v. Ignicomus.
Ognyo-licz. v. Ignicolor.
Ognyo-noſz. v. Ignifer.
Ognyo-rod. v. Ignigena.
Ognyo-tok, czurechi. v. Igniſluus.
Ogorek vgaſſen. v. Titio.
Ogorek gorechi. v. Torris.
Ogorenye. v. Ambuſtio.
Ogovárjam. v. Detraho. N. 3.
Ogovárjam na zochi. v. Calumnior.
Ogovárjanye. v. Detractio.
Ogovárjanye na zochi. v. Calumnia.
Ogovárjavecz. v. Detractor N. 1.
Ogovárjavecz na zóchi. v. Calumniator.
Ogragya. v. Sepimentum.
Ogragyújem. v. Sepio.
Ogrizávam. v. Arrodo.
Ogrizenye. v. Arroſio.

O H.

Ohêrgyávlyam. v. Rubigino.
Ohlágyenye. v. Refrigeratio.
Ohlagyujém. v. Refrigero.
Ohol. v. Superbus, Elatus, Arrogans, Faſtuoſus.
Oholiá. v. Superbiá, Faſtus, Elatio.
Oholimſze. v. Superbio.
Oholno. v. Superbè, Faſtuoſè, Elatè.
Oholno poſelenye, v. Ambitio.
Oholno ſeléch. v. Ambitioſè.
Oholnoſelechi. v. Ambitioſus.

O J.

Ojè, Rudo. v. Temo.

O K.

Okágyenye. v. Fumigatio.
Okagyujem. v. Fumigo.
Oka jednoga chlovek. v. Monoculus.
Okalyen. v. Cœnoſus.
Okamenújem. v. Lapideſco.
Okmenúvanye. v. Lapidatio
Oka navérnyenoga chlovek. Pætus.
Okápam. v. Circumfodio.
Okápanye. v. Circumfoſſio.
Okávam. v. Compedio.
Okêrpávam. v. Sartio.
Okêrvaren. v. Cruentus.
Okêrvarno. v. Cruentè.
Okêrvarujem. v. Cruento.
Oklope obláchim. v. Lorico.
Oklopezi. v. Loricula.
Oklopi. v. Lorica.
Okloplyen. v. Loricatus.
Okno. v. Feneſtra.
Oko. v. Oculus.
Okolicza. v. Circumferentia.
Okolu. v. Circa Circum.
Okolu briem. v. Circumrado.
Okolu gledim. v. Circumaſpicio.
Okolu hitam. v. Circumiactio.
Okolu hodim. v. Circumeo.
Okolu jaſſem. v. Circumequito.
Okolu leſim. v. Circumjaceo.
Okolu máźem. v. Circumlinio.
Okolu mázanye. v. Circumlitio.
Okolu mreſe poſztávlyam. v. Circumretio.
Okolu naſipávam. v. Circumaggero.
Okolu noſzim. v. Circumfero.
Okolu obhájam. v. Circumeo.
Okolu pelyam. v. Circumduco.
Okolu pelyanye. v. Circumductio.
Okolu pitje v. Circumpotatio.
Okolu poſſilyam. v. Circummitto.
Okolu poſztávlyam. v. Circumpono.
Okolu réſem. v. Circumſcindo.
Okolu ſkropim. v. Circumſpergo.
Okolu ſzéchem. v. Circumſeco.
Okolu ſzédam. v. Circumſedeo.
Okolu ſzedenye. v. Circumſeſſio.
Okolu ſztoim. v. Circumſto.
Okolu ſzvétim. v. Circumfulgeo.

Oko-

Digitized by Google

Okolu tvêrdenye. v. Circummunitio.
Okolu tvêrdim. v. Circummunio.
Okolu vályam. v. Circumvoluto.
Okolu veſem. v. Circumligo.
Okolu y okolu. v. Circumcirca.
Okolu zaſzipávam. v. Circumobruo.
Okolu zaznamenújem. v. Circumſigno.
Okolu zviam. v. Circumflecto.
Okova felézna. v. Puta, Compes.
Okraiek. v. Extremitas, Margo.
Okrak ſzvinſzki. v. Petaſo.
Okréplyem. v. Roboro, Fortifico
Okrivlenye. v. Criminatio.
Okrivlyújem. v. Criminor.
Okoren. v. Durus, Rigidus.
Okorno. v. Rigidè, Durè.
Okorno tvêrdo chinim. v. Duro. N. I.
Okornoſzt. v. Duritas, Pertinacia.
Okrug.kolobàr. v. Circulus. N. I.
Okrùgel. v. Rotundus.
Okrùsenye. v. Circinatio.
Okruſilo. v. Circinus.
Okruſujem. v. Circino.

O L

Olja bràtva. v. Oleitas.
Olja pun. v. Oleoſus.
Olie. v. Oleum.
Oljeizdivjeolike. v. Oleaſtrinum.
Oljen.olyen. v. Olearis. Oleaceus.
Z-Oljem napralyen. v. Oleatus.
Olika. v. Olea.
Olika divjà. v. Oleaſter.
Olova pun. v. Plumboſus.
Olovcn. v. Plumbeus.
Olovena fila. v. Plumbago.
Olovàr. v. Plumbarius, ii.
Olovno kruglo. v. Plumbata.
Olovo. v. Plumbum.

Z-olovom varenye. v. Plumbatura.
Z-olovom varìm. v. Plumbo
Oltàr. v. Ara.

O M.

Omákanye kruha vu jajcze. v-juhu &c. v. Embamma
Omámicza. v. Vertigo. N. 2.
Omeglenye. v. Deliquium.
Omehkchávam. v. Mollefio.
Omilyavicza. v. Deliquiū. N. 2.
Omlachújem. v. Tepefacio.
Omochenye. v. Intinctio.
Omráſenye. v. Diſplicentia. N. 2.

O N.

Onde. v. Illic.
Onomadne. v. Nuper.
Onùd. v. Illac.

O P

Opad. v. Caſus.
Opádam. v. Cado.
Opádam guſzto krát. v. Caſo.
Opáhanye. v. Eventilatio.
Opahújem. v. Eventilo.
Opájam. v. Inebrio.
Opálenye. v. Ambuſtio.
Opalyújem. v. Amburo.
Opányek. v. Udo, Pero.
Opányke noſzechi. v. Peronatus.
Opárenye. v. Lixamen.
Opárujem. v. Lixo.
Opruárjem v. Difluo. N. 2.
Opaſſujem. v. Cingo. N. I
Opat. v. Abbas.
Opaticza. v. Abbatiſſa.
Opatovina. v. Abbatia.
Opchina. v. Communitas.
Opchina y ladanye velikaſſev. v. Ariſtocratia.
Opchinſzki v. Communis.
Openujem. v. Deſpumo.
Opepelyújem. v. Incinero.
Opêrpren. v. Piperatus.
Operuſſim. v. Deplumo.
Opeſſanye. v. Defatigatio.
Opet. v. Iterum. Denuo.
Opipávam. v. Contrecto.

Oplenyújem. v. Spolio.
Opleſſivújem. v. Calveſco.
Oplétam. v. Sepio.
Opoenye. v. Inebriatio.
Opomenenye. v. Monitio, Admonitio.
Opomínam. v. Admoneo, Moneo.
Oporuchenye. v. Vadimoniū.
Opráſcham. v. Parco.
Oprava. v. Veſtis, Amictus.
Oprava podſztavlyena. v. Diplois.
Oprávlyam. v. Expedio, Exequor.
Oprávlyam koga. v. Veſtio.
Oproſchenye. v. Venia, dulgentia.
Opruſujem pusku &c. v. Solvo, Remitto.
Opſzúvanye. v. Convitium.
Opſzúvávam. v. Convitior.
Opuhávanye. v. Efflatio, Exſufflatio.
Opuznenye láſzih. v. Alopecia

O R.

Ora. v. Hora.
Ora peſchena. v. Cleṗſydra.
Ora ſzunchena. v. Solarium.
Orách. v. Arator.
Oram. v. Aro.
Orár, kì vùre déla. v. Horolog fex.
Ore, vure. v. Horologium, Horarium.
Oreh. v. Nux, Juglans.
Orel. v. Aquila.
Orgule. v. Organum.
Na-Orgule igram. v. Organizo.
Orgulſzki. v. Organicus.
Orguláris. v. Organarius.
Orgulſzko meſzto, nakôm orguie ſztoié. v. Organiſtrum.
Orias. v. Gigas.
Orlov. v. Aquilinus.
Ormár. v. Armarium.
Orno Selezo. v. Vomis.
Orſzág. v. Regio, Provincia.
Orſzáchki. v. Provincialis.
Orudelje, Orudje. v. Inſtrumentum.

Digitized by Google

Oruſgyújem. v. Decortico.
Oruſárnicza, Puskárnicza. v. Armamentarium.
Orusjè. v. Arma, Armatura.
Oruſnik. v. Armiger.

O S.

Oſchek. v. Vectis. N. 3.
Oſenyen. v. Uxoratus.
Oſèrlyivecz. v. Helluo.
Osèrlyivoſzt. v. Crapula, Heluatio.
Oſganye. v. Ambuſtio.
Oskórus. v. Sorbum.
Oskórus drévo. v. Sorbus.
Oskroplenye. v. Aſperſio.
Oskroplyujem. v. Aſpergo.
Oſmikávam. v. Exprimo. N. 1.
Oſmikávanye. v. Expreſſio.
Oſtaria. v. Caupona.
Oſter. v. Acer, Acutus.
Oſter, hud. v. Acerbus, Auſterus, Severus.
Oſtriga. v. Oſtreum.
Oſtrilo, bruſz. v. Cos.
Oſtrim. v. Acuo.
Oſtriski od vune &c. v. Tomentum.
Oſtro. v. Acies.
Oſtro, hudo. v. Acerbè.
Oſvalújem. v. Fræno.
Oſúlyen. v. Calloſus.
Oſura. v. Uſura.
òſz. v. Axis:
Oſza. v. Veſpa.
Oſzebuinem zákonom. v. Singulariter, Peculiariter.
Oſzebuini. v. Singularis, Peculiaris.
Oſzebujnoſzt. v. Singularitas.
Oſzel. v. Aſinus.
Oſzélſzki. v. Aſininus, Aſinarius, a, um.
Oſzem. v. Octo.
Oſzemdeſzet prez jednoga, dva, tri &c. v. Un, vel unus de octoaginta, duo, tres. &c.
Oſzemſzto. v. Octingenti.
Oſzilújem. v. Violo.
Oſzinecz. v. Fucus. N. 2.
Oſzine, ali ſpice klaſznè. v. Ariſta.
Oſziromaſſújem koga. v. Depaupero.
Oſzkrunenye. v. Pollutio.
Oſzlabiem. v. Labeſio.
Oſzláblenye. v. Debilitatio.
Oſzlagyenye. v. Dulcoratio.
Oſzlagyújem. v. Dulcoro.
Oſzlàr. v. Aſinarius, ii.
Oſzlek. v. Aſellus.
Oſzlepávam koga. v. Excœco.
Oſzléplenye. v. Excœcatio.
Oſzlichek. v. Aſellus.
Oſzlobágyam. v. Libero.
Oſzlobágyam od podloſnoſzti. v. Emancipo.
Oſzloboditel. v. Liberator.
Oſzlobogyenye. v. Liberatio.
Oſzlobogyenye od podloſnoſzti. v. Emancipatio.
Oſzmàk. v. Octennis
Oſzmeh. v. Cavilla.
Oſzmehávam. v. Irrideo, Illudo, Cavillor.
Oſzmehávanye. v. Irriſio, Cavillatio.
Oſzmehávavecz. v. Cavillator, Irriſor, Calophanta.
Oſzmehújem. v. Detraho. N. 4.
Oſzmi. v. Octavus.
Oſzmragyújem. v. Inficio.
Oſzmúgyenye. v. Aduſtio.
Oſzmugyújem. v. Aduro.
Oſznova. v. Stamen. N. 2.
Oſzo. v. Stimulus. N. 3.
Oſzoba. v. Perſona.
Oſzolenye. v. Salitura.
Oſzolújem. v. Salio, is ire.
Oſzramótenye. v. Dehoneſtamentum.
Oſzramotujem. v. Dehoneſto.
Oſztali, Reliqui. Sing. v. Reliqvus, Reſiduus.
Oſztajem. v. Remaneo.
Oſztarújem. v. Seneſco, Veteraſco.
Oſztávlyam. v. Deſero, Derelinquo.
Oſztávlyam vu Teſtamentumu. v. Lego. N. 2.
Oſztroga. v. Calcar.
Oſztrugalo za deſzku. &c. v. Dolabra.
Oſztrugalo. v. Radula, Raſorium.
Oſztrúgavam. v. Rado.
Oſztrúgavam guſztokrát. v. Raſito. N. 1.
Oſztrúgavam deſzku, drévo. v. Dolo.
Oſztrúgavecz. v. Raſor
Oſztrúſenye. v. Raſura.
Oſztrúſen. v. Radulanus.
Oſztrúſine. v. Ramentum.
Oſztruſlyiv. v. Raſorius.
Oſzvétitel. v. Illuſtrator.
Oſzvétleno. v. Illuſtrè.
Oſzvétlenye. v. Illuſtramentum.
Oſzvétlujem. v. Illuſtro. N. 1.
Oſzúgyenye. v. Condemnatio.
Oſzugyújem. v. Condemno.
Oſzvajam. v. Approprio.
Oſzvojenye. v. Appropriatio.
Oſzúplenye volye, téla. v. Torpor. N. 1.
Oſzupnújem. v. Stupeſio, Obſtupeſco.

O T.

Otajnoſzt. v. Secretum.
Otáva. v. Cordum.
Otéchem. v. Tumeſco, Tumeo.
Otecz. v. Parens. Genitor.
Otemnenye. v. Obſcuratio.
Oténchanye. v. Extenuatio, Attenuatio.
Otenchujem. v. Attenuo.
Otêrgávam. v. Decerpo.
Oteſzávam. v. Aſcio.
Otimam. v. Abripio, Eripio.
Otka. v. Stiva. Rulla.
Otok. v. Inſula.
Otok, otéchenye. v. Tumor.
Otok vuſéſz. v. Parotis.
Otreſzávam. v. Decutio.
Otreſzenye. v. Decuſſio.
Otrova. v. Virus, Toxicum, Venenum.
Otvêrgyenye. v. Induratio.
Otvêrgyenye. v. Obſtinatio, Obcuratio.
Otvêrgyújem. v. Indureſco, vel Induro.
Otújam. v. Alieno.
Otúpavam. v. Hebeto.
Otúpenye. v. Hebetudo.

Digitized by Google

Otúſchenye. v. Saginatio.

O V.

Ovak. v. Sic, Taliter.
Ovakov. v. Talis, Hujuſmodi.
Ovamo. v. Huc, Iſthuc.
Ovan. v. Aries.
Ovan pochiſchen. v. Vervex.
Ovchàr. v. Opilio, Ovilio.
Ovchánricza. v. Ovile.
Ovchjà chréda. v. Oviaria.
Ovchicza. v. Ovicula.
Ovchji. v. Oviarius.
Ovcza. v. Ovis.
Qvde. v. Hìc, Iſthic.
Ovdeſſnyi. v. Hujas.
Ovdeſzem. v. Adſum.
Oveſz. v. Avena.
Ovo. v. Ecce.
Ovoſchen. v. Inceratus.
Ovoſchenye. v. Ceratura.
Ovoſchújem. v. Incero.
Ovud. v. Hac, Iſthac.

O Z.

Ozdola. v. Inferné.
Ozdravlyam. v. Convaleo.
Ozebenye nòg. v. Pernio.
Ozelenyújem. v. Vireſco.
Oznánenye. v. Manifeſtatio.
Oznanyen. v. Manifeſtarius.
Oznanújem. v. Manifeſto, Notifico, publico.

P.

P A.

Pache. v. Imò.
Pacholat. v. Calantica.
Pádam. v. Çado.
Pádanye. v. Caſus
Pádavicza, bòl. v. Epilepſia.
Pádlyivo bòl imajúchi. v. Epilepticus.
Pagadùr. v. Qvæſtor.
Pagadúrſzka hiſa. v. Quæſtorium.
Pagadúrſzki. v. Qvæſtorius.
Pagadurztvo. v. Qvæſtorium. N. 2
Pàk. v. Iterum, Rurſum, Iteratò.
Palacha. v. Palatium.
Palaſs. v. Gladius.
Palaſs dúgi, hegyeſter. v. Rhomphæa.
Palaſs Perſſianſzki. v. Acinaces.
Pálecz. v. Pollex.
Pálenye. v. Ambuſtio.
Palichicza. v. Bacillus.
Palicza. v. Baculus.
Palicza béla, kû noſzi mìr chinechi. v. Caduceus.
Palicza, vu kêje ſelezo. v. Dolon.
Pálim. v. Uſtulo, Amburo.
Pamet. v. Memoria, Mens.
Pametenye. v. Recordatio, Reminiſcentia.
Pametim. v. Recordor, Memini.
Pancèr. v. Lorica.
Pancerom obléchen. v. Loricatus.
Panczérſzka rubacha. v. Sagum.
Pantéra zvèr. v. Panter.
Pantlin. v. Lemniſcus. N. 1.
Pantoflin. v. Crepida.
Pantofline noſzechi. v. Crepidatus.
Pàny. v. Truncus, Stipes.
Pápa ſz. otecz. v. Papa, Pontifex. N. 2.
Papèr. v. Charta, Papyrus.
Papèr iz koſe. v. Membrana.
Papérni. v. Chartaceus, Charteus.
Papérnik. v. Topæus.
Papiga. v. Pſitacus.
Pápinſzki liſzt. v. Diploma.
Pápinſztvo. v. Pontificium. N. 2.
Paprika. v. Pyperis.
Papúcha. v. Sandalium.
Papúche noſzechi. v. Sandaligerulus.
Para. v. Vapor.
Pard. v. Pardus.
Pargaména. v. Membrana. N. 2.
Pargaménecz. v. Menbranula.
Parim. v. Lixo. N. 2.
Paſſa. v. Paſcua.
Paſſem. v. Cingo.
Paſtéta. v. Artocreas.
Paſtétar. v. Cruſtularius.
Páſz. v. Cingulum.
Paſzàr. v. Cingularius.
Páſzecz viteski. v. Balteolus.
Páſzem. v. Paſco.
Pàſz viteski. v. Baltêus.
paſz. v. Canis.
Páſzji. v. Caninus, Canicularis.
Páſzji ráſavecz. v. Canicida.
Paſz kopòv, Viſely, Hêrt, komuſz, paſz morſzki riba. v. Canis.
Paſz ſamicza, Pſzicza. v. Canicula.
Paſzo-glav. v. Caniceps.
Paſztìr. v. Paſtor.
Paſztírichicza pticza. v. Motacilla.
Paſytìr kózji. v. Caprarius.
Paſztìr ovchinſzki, óvchji. v. Opilio.
Paſztir ſivine velike. v. Bubulcus.
Paſztìr ſzvinſzki. v. Subulcus, Porcarius ii, m.
PaſztirſzkaPalicza. v. Agolum.
Paſztírſzki, a, o. v. Paſtoralis.
paſztorek. v. Privignus.
Paſztorkinya. v. Privigna.
Paſztùh. v. Eqvus.
Pàv. v. Pavo.
Pavuchecz. v. Araneola.
Pavuchina. v. Araneum.
Pávuk. v. Aranea.
Pávuk na viſzokeh nogah. v. Pſalangium.
Pavulicza na brádi. v. Lanugo.
pavulicza iz vune, platna &c. v. Floccus.
Pázech. v. Obſervanter.
Pazenya vréden. v. Obſervabilis.
Pazenye. v. Attentio, Obſervantia.
Pázim. v. Obſervo, Attendo.
Pázim guſztokràt. v. Obſervito.
Pazuha. v. Axilla.

Pche-

Pehela. v. Apis.
Pchelecz. v. Alveare.
Pchelnyak. v. Apiarium.
pchelſzka tráva. v. Apium.

P E.

Pèch. v. Fornax.
Pèch za kruh. v. Furnus.
Pèch za gibanicze. &c. v. Clibanus.
Pecha. v. Peplum.
Pechàr. v. Fornacarius. N. 3.
Pechat. v. Sigillum.
Pechatim. v. Sigillo, Obſigno.
Pechem. v. Uro, Aſſo.
Pechem kruh. v. Pinſo.
Pechenya. v. Aſſatura.
Pechicza. v. Fornacula.
Pechina. v. Petra.
Pechina razdvojena. v. Rupes.
Pechinaſzt. v. Petricoſus.
Pechinicza. v. Rupecula.
Pechna lopáta. v. Infurnibulum.
Pechno ſrelo. v. Præfurnium.
Pechnyàk. v. Cacabus.
Pechka. v. Vinacea, Acinus.
Pechúrka. v. Fungus.
Pedeny. v. Spitama.
Pehar. v. Poculum.
Pehar ſiroki. Patera.
Pehárecz. v. pocillum.
Pehárnik. v. Pincerna, Pocillator.
Pehárni ſztol. v. Abacus.
Pehar zdvemi preruchi. v. Dyota.
Pek. v. Piſtor.
Pek, kî pogache, koláchicze peche. v. Libarius.
pekárnicza. v. Piſtrinum. N. 1.
Pekel. v. Inferna. N. 2.
Pekleni. v. Infernalis.
Példa. v. Exemplum.
Pelikàn pticza. v. Pelicanus.
Pelin. v. Abſynthium.
Pelinkovo vino. v. Abſinthites.
Pelinkov, a, o. v. Abſinthiat9.
Pena. v. Spuma.
Penezen. v. Peculiatus, a, um.
Penezi. v. Pecunia.
Penimſze. v. Spumo.
Pény. v. Truncus.
Penovàl. v. Calamarium.
Pentam. v. Balbucinor.
Pentav. v. Blæſus.
Pepel. v. Cinis.
Pepelim. v. Cinefacio.
Pepelnaſzt. v. Cineroſus.
Perècz. v. Spira.
Perem. v. Lavo.
Perèm. v. Fimbria.
Pereman. v. Fimbriatus.
Pergiſcha. v. Pugillus.
Pêrhavka. v. Favilla.
Pêrhuti glave. v. Furfur. N. 2.
Perje, pavulicza. v. Pluma.
Z-perja mehkoga. v. Plumatilis.
Perje noſzechi. v. Pennifer.
Z-perjem mogùch. v. Pennipotens.
Pernat. v. Plumatus, Pennatus.
Pernat iz pavulicz. v. Plumarius.
Pernat na nogah. v. Pennipes.
Pernicza blazina. v. Culcitra.
Pero kêmſze mála. v. Penicillum.
Pero za piſzmo. v. Calamus.
Pero. v. penna.
Pêrper. v. Piper.
Perſſianſzko kralyeſztvo. v. Perſia.
Perſſin. v. Petroſelinum.
Pêrſzaſzt. v. Pectoroſus.
Pêrſzi. v. Pectus.
Pêrſzi mále. v. Pectuſculum.
Pêrſznichàr kî pêrſznicze déla. v. Lacunarius, ii. m.
Pêrſznicze. v. Lacunar.
pêrſzni zakrov. v. Pectorale.
pêrſzt. v. Digitus.
pêrſzt pálecz pêrſzt pêrvi od pálcza, ſzrédni &c. v. Digitus.
Pêrſztan. v. Anulus.
Pêrſztenàr. v. Anularius.
Pêrſztenka ladichicza. v. Dactylotheca.
Pêrtim. v. Onero.
Pêrvi. v. Primus.
Pêrvi pochetnik kakvoga dogoványa. v. Coriphæus.
Pêrvlye. v. Prius.
Pêrvoneg. v. Priuſquam, Antequàm.
Perut. v. Ala.
Peſche kolno. v. Abſis.
Péſchen. v. Arenoſus.
Peſſechki. v. Pedeſter.
Peſſecz. v. Pedes.
Peſz. v. Canis.
Paſzàk ribicza. v. Fundulus.
Péſzek. v. Arena.
Péſzek debeli. v. Sabulo, Saburra.
Peſzma. v. Cantio, Cantilena, Carmen.
Peſzma mêrtvéchka. v. Nenia, Epicedium.
Peſzma ſzvadbena. v. Epithalamium.
Peſzme paſztirſzke. v. Bucolica.
Peſzt. v. Pugillus.
Pèt. v. Quinque.
petdeſzet. v. Quinquaginta.
Petek. v. Dies Veneris.
Petek veliki. v. Paraſceve. N. 2.
Peti. v. Quintus.
Pèt lèt vréme. v. Luſtrum.
Petſztò. v. Quingenti.
Pévecz. v. Cantor, Gallus gallinaceus.

P I.

Piacz. v. Forum.
Pian. v. Ebrius.
Pian guſzto kràt. v. Ebrioſus.
Pian malo. v. Ebriolus.
Piánoga chinìm. v. Ebrio.
Piánſztvo. v. Ebrietas.
Piavka. v. Sangviſuga, Hirudo.
Piguchev. v. Maculoſus. N. 2.
Pika. v. Macula.
Pikam. v. Pungo.
Pikanye. v. Punctatio.
Pikecz. v. Uredo.
Piknya. v. Punctum.
Pila. v. Serra.
Pila ſzpolyarſzka. v. Lima.
Pila velika. v. Runcina. N. 2.

Digitized by Google

Pilim. v. Serro, Limo. N. 1.
Pilyuh. v. Vultur, Milvus.
Pipa. v. Epiſtomium.
Pipam. v. Palpo. N. 1.
Pipanye. v. Palpamen, N. 1.
Pipavecz. v. Palpator. N. 1.
Piplyich. v. Pullaſter.
Piplyiv, a, o. v. Palpabilis.
Piſchal. v. Fiſtula.
Piſche. v. Pullus.
piſchìm. v. Fiſtulo, pippio.
piskor. v. Lampetra.
piſſem. v. Scribo.
piſſem cheſzto. v. Scriptito.
piſzana dugoványa, iz vnogeh knìg izebrána. v. Collectanea.
piſzanye. v. Scriptio.
piſzatiſze mogùch. v. Scriptilis.
piſzatimiſze hoche. v. Scripturio.
piſzecz. v. Scriba.
piſzecz Váraski. v. Notarius.
piſzkútanye od teske duhe. v. peripneumonia.
piſzkutlyiv. v. peripneumonicus.
piſzmo. v. Scriptura, Scriptum.
piſzmo, kémſze gdo, ali drugoga ſzuproti krive tusbe izprichâva, y brani. v. Apologia.
piſzmo od duga, Duſni liſzt. v. Syngrapha.
piſzmo izvoje rúke Chyrographum.
piſzmo izvnogeh drugeh piſzmih ſzkèrpano. v. Cento.
pitam. v. Interrogo, percontor, Quæro.
pitanye. v. Qvæſtio, Interrogatio.
pitam. Tuſztìm. v. Sagino.
pitanye. v. Sagina.
pitje. v. potatio, potus.
pitje na dušàk. v. Amuſtis.
pitje prez reda. v. Bibacitas.
pitom. v. Cicur.
pitomim. v. Cicuro.
pitvina. v. potus.
piva. v. Cereviſia.
Pivnichàr. v. Cellarius.
Pivnicza. v. Cellarium.
Pivnicza pod zemlyum. v. Hypogeum.

P L.

Plácha. v. Solutio, Merces.
Plácha dobrovolyna. v. Præmium.
Placha krainſzka. v. Stipendium.
Plácham. v. Solvo.
Plácha za dobro chinenye. v. Remuneratio.
Plach. v. Fletus, Planctus.
Plachemſze. v. Fleo, Ploro.
Plachlyiv. v. Flebilis.
Plachlyivo. v. Flebiliter.
Plach maloga deteta. v. Vagitus.
Pláchnik, ki vſzako leto pláchu priemlye. v. Stipendiarius. N. 2.
Pláchni najemni chlovek. v. Mercenarius.
Pláchu, ki dàie. v. Solutor.
Plach z-krichem. v. Ejulatus. N. 2. Qviritatio.
Plah. v. Pavidus, Timidus.
Plaho. v. Pavidè, Timidè.
Plahoſzt. v. Pavor, Timor, Metus, Formidatio.
Pláhta. v. Linteamen.
Plajbaſz. v. Ceruſſa.
Plamen. v. Flamma.
Plamneno. v. Inflammanter.
Plamnenye. v. Inflammatio.
Plamnim. v. Inflammo.
Planina. v. Alpes.
Planinſzki, Planinecz. v. Alpinus.
pláſch. v. pallium.
pláſchem pokriven. v. palliatus.
pláſſim. v. Terreo, Terrefacio.
plaſslyiv. v. pavidus, Meticuloſus.
platnàr. v. Lintearius, ii.
platnen. v. Lineus.
platnicza kolna. v. Abſis.
plátno. v. Tela.
plátno tényko. v. Carbaſus.
pláv. v. Fuſcus.
plávam. v. Nato.
plávam pod vodum. v. Urinor.
plávavecz. v. Natator.
plavni pod vodum. v. Urinatorius.
plávanye. v. Natatus.
plávavecz pod vodum. v. Urinator.
plazim. v. Repo, Serpo.
plechaſzt. v. Humeroſus.
pleche. v. Scapula. Armus.
pleche rame. v. Humerus.
pleh. v. Lamina.
pléjem. v. Sarrio.
pléjem Vinograd. v. pampino.
plemen. v. Genus.
plemenit. v. Nobilis.
plemenitim. v. Nobilito.
plemenito. v. Nobiliter.
plemenitoſzt. v. Nobilitas.
plényam. v. Vadio.
plényanye. v. Vadiatio.
plenicza. v. Faſcia.
plepelicza. v. Coturnix.
pleſs. v. Calvities.
pleſſem. v. Salto, Salio.
pleſſiv. v. Calvus, Calvatus.
pleſſivecz. v. Calvaſter.
pleſſiv bivam. v. Calveſco Calveſco.
pleſzkanye z-rukami od veſzelja. v. plauſus.
pleſzniv. v. Muculentus. N. 2.
pleſznivem. v. Muceo.
pleſzniv poſztájem. v. Muceſco.
pleſznivoſzt. v. Mucor, Mucedo.
plétva. v. Sarritio.
plétva tèrſzja. v. pampinatio.
plevàch. v. Sarritor.
plevàch Vinograda. v. pampinator.
plevachicza Vinogradſzka. v. pampinatrix.
pleva. v. palea.
plévni. v. palealis.
plevami zméſſan. v. paleatus.
plévnyak. v. palearium.
plòd. v. Fructus, Ubertas.
plòd. v. Fœtus.
plòd zemlyè. v. Fruges.
plodan. v. Uber, Fertilis, Fœcundus.
ploſznat. v. planus.
plòt. v. Seps.

plov-

plovchi kamen. v. pumex.
plug. v. Aratrum.
pluſim. v. Aro.
pluſno dêrſálo. v. Buris.
pluſno drévo, nakôſze pluſno ſelezo nabia. v. Dentale.
pluſno ſelezo. v. Vomer.
plyúcha. v. pulmo.
plyújem. v. Spuo.
plyuſzka. v. Alapa, Colaphus.
plyuſzkam z-rukami od veſzelja. v. Applaudo, plaudo.

P O.

Po. v. Per.
pobegávam. v. pro, vel Aufugio.
pobélenye. v. Dealbatio.
pobelitel. v. Dealbator.
pobélújem. v. Dealbo.
pobiamſze z-drugem. v. Confligo.
pobienye. v. Læſio, Conflictus.
poboj vu vojſzki. v. Conflictus.
pobolſſanye. v. Emendatio, Melioratio.
pobolſſávam. v. Emendo, Melioro.
poboſen. v. Devotus, pius.
poboſnoſzt. v. pietas, Devotio.
pochákanye. v. Expectatio.
pochakujem. v. Expecto, operior, præſtolor.
pochêrnenye. v. Denigratio.
pochêrnújem. v. Denigro.
pocheſſujem. v. pecto, Frico.
pochetek. v. Origo, Initium, principium.
pochinek. v. Quies, Requies.
pochínyam. v. Incipio, Exordior, Inchoo.
pochiſchenye. v. purgatio.
poczulicza. v. Capillare, Reticulum.
podájem. v. porrigo. Item Dedo, Subdo.
podanye. v. Deditio.
podáriam. v. Subaro.
podbiam. v. Succutio.
podbienye. v. Succuſio.
podboj na vrateh. v. poſtis.
podbradek. v. Mentum.
pod dólnyi. v. pavimentum.
podegnanye. v. Subactio.
podelenye. v. Diſtributio, partitio.
podelújem. v. Diſtribuo, partior.
podgányam. v. Subigo.
pod gόrnyi. v. Tabulatum.
podgrinyalo pechnò. &c. v. Rutabulum.
podjarmujem. v. Subiugo.
podignenye. v. Exaltatio.
podigujem. v. Exalto, Elevo, Erigo.
podkápam. v. Suffodio.
podkávam. v. Soleo.
podkop. v. Suffoſſio, Cuniculus.
podkop pod zemlyùm otajni. v. Cuniculus.
podkova. v. Solea.
podlágam. v. Subjicio, Subdo.
podlaganye. v. Subiectio.
podlezujem. v. Subrepo.
podloſenye. v. Subjectio.
podloſnik. v. Subditus.
podmekávam. v. Subduco, ſubtraho, ſurripio.
podmeknenye. v. Subductio, ſubtractio.
podmitenye. v. Corruptio.
podmítim. v. Corrumpo, Depravo.
podnáſſam. v. Tolero, ſuffero ſupporto.
podnetek. v. Fomes.
podpaſſujem. v. Succingo.
podpíram. v. Succolo, Fulcio.
podpiſſujem. v. ſubſcribo.
podpiſzánye. v. Subſcriptio.
podplat. v. Planta pedis. N. 1.
podpor. v. Fulcrum, Fulcimentum.
podpornya. v. Subſcus.
podrézanye. v. Succiſio.
Podrezávam. v. Succido.
podſſeptávam. v. Suggero.
podſzedenye. v. obſeſſio.
podſzednik. v. Obſeſſor.
podſzegyen. v. Obſeſſus.
podiztava. v. Subductura.
podſzríram. v. Subſterno.
podvêrgávam. v. Subſtituo, ſuppono.
podvêrſenye. v. Suppoſitio, ſubſtitutio.
podveſnya. v. Subligaculum.
podveſújem. v. Subligo.
podugovat. v. Oblongus.
Podúſenye. v. Prolongatio.
poduſujem. v. Prolongo.
poduſsújem. v. Suffoco.
podzemlyen. v. Subteraneus.
pogácha. v. Azimus.
pogáiam mir-chinim. v. Concilio, Placo.
pogájamſze. v. Pacifcor, Convenio.
pogájanye míra. v. Conciliatio.
pogan. v. Fœdus.
poganìn. Poganinſzki v. Genticus. N. 2.
poganínſztvo. v. Gentilitas. N. 3.
pogáno. v. Fœdè, Turpiter, Impurè.
pogaſſenye. v. Extinctio.
pogaſſújem. v. Extinguo.
pogibam. v. Pereo, Occido.
pogibel. v. Diſcrimen, Periculum.
pogibelno. v. Periculosè.
pogiblyem. v. Periclitor.
poglavit. v. Egregius.
poglavito. v. Egregiè.
pogled. v. Aſpectus, Intuitus.
pogledávam. v. Intueor.
pogledávam dole. v. Deſpicio.
pogledávam gore. v. Suſpicio.
pogledávam nazad. v. Reſpicio.
pogodba. v. Contractus, Pactum. Fœdus.
pogoditel y ſzúdécz, od dvêh ſztràn izebran. v. Arbiter.
pograblyújem. v. Abripio.
pograblyujem raſzipano. v. Colligo.
pohabitel. v. Deſtructor, Corruptor.
pohablenye. v. Deſtructio, Corruptio.
pohablyujem. v. Deſtruo, Corrumpo.
pohágyam. v. Inviſo, Viſito.
pohiſtvo. v. Supellex.
Pohlepen. v. Avidus, Cupidus.

pohle-

Digitized by Google

pohlepno. v. Avidè, Cupidè.
pohlepnoſzt. v. Aviditas, Cupiditas.
pohogyenye. v. Viſitatio.
pohválenye. v. Collaudatio.
pohvalújem z-drugem. v. Collaudo.
pohúgyenye. v. Deterioratio.
pohugyújem. v. Deterioro.
pojata. v. Stabulum.
pojaſz. v. Cingulum.
pokájamſze. v. Pœniter, Doleo.
pokájanye. v. Pœnitudo, Contritio, Dolor.
pokápam. v. Sepelio, Tumulo.
pokápanye. v. Sepultura.
pokáranyě. v. Reprehenſio, Correptio.
pokaſújem. v. Oſtendo, Demonſtro.
pokedobe. v. Siquidem, Quandoquidem.
pokleknenye. v. Genuflexio.
poklekujem, klechìm. v. Flecto. N. 2.
poklop. v. Operculum.
Pokoj. v. Quies.
pokojen. v. Quietus.
pokolenya rèd od pochetka. v. Genealogia.
pokolénye. v. Genus, Stirps, Natio.
pokop. v. Sepultura, Humatio.
pokóra. v. Pœnitentia.
pokoren. v. Obediens.
pokórni za gréhe. v. Pœnitens.
pokornoſzt. v. Obedientia.
pokorno. v. Obedienter.
pokráchenye. v. Abbreviatio.
pokreplyújem. v. Corroboro.
pokrivácha ſenſzke glave. v. Calantica.
pokriválo. v. Operculum.
pokrivam. v. Tego.
pokrivlyam. v. Accuſo, Incuſo.
pokrov. v. Operimentum.
pokrov, pokrivalo poſztelye. v. Lodix.
pokupújem. v. Coëmo.
pòl. v. Dimidium, Medium, Semi, Semis.
pòl muſa pòl ſene, ali Chlovek obojega ſzpola. v. Hermaphroditus.
Napol mêrtev. v. Semimortuus.
Napol ſìv. v. Semivivus.
polagáno. v. Paulatim, Pedetentim.
poláhko chinenye. v. Lentitudo.
poláhko. v. Paulatim.
pòl dne. v. Meridies.
póleg. v. Penes, Juxta. Ponè.
polehchicza. v. Levamen, Allevamentum.
polehku. v. Paulatim.
polévam. v. Perfundo.
polévanye. v. Perfuſio.
polovicza. v. Dimidium, Medietas.
polyàk. v. Polonus, Sarmata.
polye. v. Campus.
pomágam. v. Juvo, Adjuo, Opitulor. Auxilior.
pomamlyújem. v. Demento.
pománkam. v. Deficio.
pomáſújem. v. Ungo.
pomaſújem piſzmo. v. Deleo.
pomázanye. v. Unitio.
pomázanye piſzma. v. Litura.
pomeknyenecz. v. Ardelio.
pomenek. v. Colloquium.
pomenek páſztirſzki. v. Ecloga.
poménkanye. v. Defectus.
pomenſſanye. v. Diminutio, Iminutio.
pomenſſávam. v. Iminuo, Diminuo.
pomêrchanye meſzecza. v. Eclipſis.
poméſſano. v. Permiſtim.
poméſſanye. v. Permiſtio.
poméſſàvam. v. Commiſceo, permiſceo.
pométam. v. Verro. Everro.
pominamſze. v. Colloquor.
pomirenye. v. Reconciliatio.
pomírjam. v. Reconcilio.
pomiritel. v. Reconciliator.
pomoch. v. Auxilium, Adjutorium, Adjumentum, ſuppetiæ.
pomochnicza. v. Auxiliatrix, Adjutrix.
pomochnik. v. Auxiliator, Adjutor.
ponaprávlenye. v. Reſtauratio, Reparatio.
ponaprávlyam. v. Reſtauro, Reparo.
ponáſſamſze z-drugem. v. Competo.
ponávlyam. v. Renovo, Inſtauro.
pondelyek. v. Dies Lunæ.
pondurek. v. Mergus.
pondúrim. v. Immergo.
ponieden pùt. v. Nullatenus.
ponizen. v. Humilis.
ponìznoſzt. v. Humilitas.
ponizujem. v. Humilio.
ponovlenye. v. Renovatio, Inſtauratio.
ponújam. v. Offero.
ponyva. v. Sartago.
po obláchenye. v. Obnubilatio.
po oblachújem. v. Obnubilo.
pop. v. Sacerdos.
popádam. v. Comprehendo.
popálenye. v. Exuſtio.
popálenye ſzáda vu czvétu. v. Urica.
popaſſenye. v. Depaſtio.
popaſſújem. v. Depaſco.
popek. v. Mergus.
popêrſzine. v. Antilena.
popêrſznicham. v. Laqveo.
popêrſznichen. v. Laqueatus.
popévam. v. Cano, Canto, pſallo, Modulor.
Popévanye ſzloſno. v. Concentus.
popévka. v. Cantio, Cantus.
popíam. v. Ebibo.
popikávamſze. v. Titubo, Ceſpito.
popikávanye. v. Titubatio, Ceſpitatio.
popiſzávam. v. Conſcribo.
popiſzávanye. v. Conſcriptio.
popiſzávanye ſzvéta. v. Coſmographia.
popláſſenye. v. Terricula.
poplaſſújem. v. Terrefacio.
poplun. v. Tegumentum.
poplyuvávam. v. Conſpuo.
popogyenye. v. Contabulatio.
popogyújem. v. Contabulo.
popovſzki. v. Sacerdotalis.
popovſztvò. v. Sacerdotium, Presbyteratus.

po-

Digitized by Google

poprávlenye. v. Reſtauratio.
popriſchen. v. puſtulatus.
poprug. v. Antilena.
popúſcham. v. Laxo.
popuſchen. v. Laxus.
porágyam. v. pario, Gigno.
porívam. v. Trudo.
porívam dole. v. Detrudo.
porkuláb Gradéchki. v. Caſtellanus.
porkuláb Váraski. v. Stator.
poroblenye. v. Deprædatio, Depopulatio.
porobim. v. Deprædor, Spolio, Depopulor.
porobitel. v. Depopulator.
porod. v. partus.
porod pêrvo vremena. v. Abortus.
porogyenye. v. partus.
porúcham. v. Significo, Nuncio.
poruchenye. v. Significatio.
poruchtvo. v. Vadimonium.
poruchtvo z-rúkum dáno. v. Stipulatio.
Poruk. v. Vas, adis, præs.
Poruk z-drugemi poruki. v. Compræs.
poſelenye. v. Concupiſcentia.
poſelenye viſſe ſzvoje vrédnoſzti. v. Ambitio.
poſelitel hvale &c. viſſe ſzvoje vrédnoſzti. v. Ambitioſus.
poſelyújem. v. Concupiſco.
poſiràk. v. Gurgulio.
poſſilyam. v. Mitto.
poſiráka zachetek. v. Fauces, Faux.
poſiram. v. Deglutio.
poſiràſs vſza hotechi poſreti. v. Heluo.
poskalyújemſze. v. Lubrico.
poskodlyiv. v. Damnoſus.
poskroplenye. v. Aſperſio, Conſperſio.
poskroplyújem. v. Aſpergo, Conſpergo.
poſpótanye. v. Irriſio.
poſpotávam. v. Irrideo, Ludifico.
poſpotlivicza. v. Irriſor.
poſta. v. poſta.
poſtar. v. Veredarius. N. 2.
poſtarſzki kony. v. Veredus.
poſtarſzki ſzluga. v. Veredarius. N. 1.
poſten. v. Honeſtus.
poſteno. v. Honeſtè, Honoratè.
poſtenya vréden. v. Honorabilis.
poſtenye. v. Honeſtas, Honor.
poſtújem. v. Veneror, Obſervo.
poſtujúchi. v. Venerabundus.
poſtujúch. v. Veneranter.
poſtúvan. v. Honoratus.
poſtuváni. v. Venerabilis.
poſtuványa vréden. v. Venerandus.
poſtúvavecz. v. Venerator.
poſzágyam. v. planto.
poſzágyavecz. v. plantator.
poſzágyenye. v. plantatio.
poſzebe. v. Separatè
poſzédam. v. Conſideo, Aſſideo.
poſzédam k-ſztolu. v. Diſcumbo, Accumbo.
poſzédgyújem. v. Incaneſco.
poſzehávam. v. Areo, Areſio.
poſzéjam. v. Semino.
poſzejaſzt. v. Furfuroſus.
poſzeje. v. Furfur, Canica.
Iz poſzej. v. Furfuraceus.
poſzel. v. Nuncius.
poſzel imajúchi jákoſzt vuchiniti mìr, ali razmetati. v. Fecialis.
poſzel, kî mìr proſzi. v. Caduceator.
poſzel, Opravlyanye. v. Negotium.
poſzelſztvo. v. Legatio.
poſzêrkávam. v. Abſorbeo.
poſzinenye. v. Adoptio.
poſzinyen. v. Adoptivus.
poſzinújem. v. Adopto.
poſzipanye. v. Inſperſio.
poſzipávam. v. Inſpergo.
poſzkakújem. v. Subſilio, Exilio.
poſzkokom. v. Saltuatim.
poſzlûſſam. v. Audio.
poſzlúſſanye. v. Auditio, Auſcultatio.
poſzlúſſen. v. Obediens.
poſzluſſitel. v. Auditor.
poſzlyiv. v. Negotioſus.
poſzlújem. v. Operor, Laboro.
poſzluh. v. Auditio.
poſzlúvanye. v. Operatio.
poſzmeávamſze. v. Subrideo.
po ſzmêrti otcza rogyen. v. poſthumus.
poſzmragyújem. v. Fædo, Defædo.
poſzneſſicza. v. pronuba.
poſzpeſſen. v. Celer, Feſtinus.
poſzrebren. v. Inargentatus.
poſzrebernujem. v. Inargento.
poſzreche. v. Fortè.
poſzt. v. Jejunium.
poſztájam. v. Subſiſto.
poſztarújemſze. v. Seneſco.
poſztávlyam. v. pono, Loco.
poſztelya. v. Lectus, Torus.
poſztelya zákonſzkeh. v. Thalamus.
poſtelya za ſivinu. v. Stratum.
poſztelyne iz ſztranih deſzke. v. Sponda.
poſztimſze. v. Jejuno.
poſztni, a, o. v. Eſurialis, Jejunus.
poſztolka. v. Cenchris, idis.
poſzuda. v. Vas, vaſis.
poſzuda, ali meſzto za lépe duhe. v. Myrothecium.
poſzuda, vu kûſze kaménczi, grah &c. vu kakvom izbiranyu meche. v. Urna. N. 3.
poſzudba. v. Mutuum.
Na poſzudbu jemlyem. v. Mutuor.
Na poſzudbu jemlyem vech kràt. v. Mutuito.
Na poſzudbu dájem. v. Mutuo.
poſzúgyen. v. Mutuarius, Mutuatus, Mutuus. N. 1.
Neposzudbu jemlyenye. v. Mutuatio.
poſzuditel. v. Creditor. N. 2.
poſzugyeno duguvanye. v. Commodatum.
poſzúgyenye do vremena. v. Commodatio.
Poſzugyújem. v. Mutuo.
poſzugyújem damiſze ono iſzto

to nazad povêrne. v. Commodo. N. 1.
poſzugyûjem vechkrât. v. Commocito.
poſzvâjam. v. Approprio.
poſzvechenye. v. Conſecratio, Sanctificatio.
poſzvechenye. v. Illuminatio.
poſzvechenye Czirkveno. v. Dedicatio. N. 2.
poſzvechujem. v. Conſecro, Sanctifico.
poſzvechûjem Czirkvu. v. Dedico. N. 2.
poſzvetitel. v. Conſecrator, Sanctificator.
pôt. v. Sudor.
potajam. v. Occulto, Celo.
potajenye. v. Occultatio.
potekâvam. v. Excurro, procurro.
potemnujem. v. Obtenebraſco.
potênchenye. v. Extenuatio.
potênchâvam. v. Extenuo.
poteptanye. v. Conculcatio.
poteptâvam. v. Conculco.
poterplenye. v. patientia, Tolerantia.
potimſze. v. Sudo.
potiram. v. Frango.
potizavam. v. Impello.
potiſenye. v. pacatio, placatio.
potalchûjem. v. Conculco.
potne vu têlu jamicze. v. porus.
potok. v. Flumen, Fluvius
potok. v. Torrens.
potom. v. poſtmodum.
potonenye. v. Submerſio.
poton. v. Diluvium.
potplat. v. Solea N. 1.
potrebchina. v. Neceſſitas, Indigentia.
potrebuem. v. poſtulo, Exigo.
potrebuem nazad. v. Repeto
potrenye. v. Contritio, N. 1
potreſz. v. Motus.
potreſzenye. v. Commotio
potreſzujem. v. Commoveo
potroſek. v. Sumtus.
potroſſenye. v. Conſumtio.
potroſſenye viſſe reda. v. prodigalitas.

potroſslyiv. v. Sumtuoſus
potroſslyivo. v. Sumtuosè.
potroſslyiv prez reda. v. prodigus, prodigalis.
potroſslyivo prez reda. v. prodigaliter.
potroſſni. v. Sumtuarius.
potroſſujem. v. Sumtifacio. Conſumo, is.
potroſſujem prez reda. v. prodigo.
potvâriam krivo. v. Infamulo, Calumnior.
potvârjanye krivo. v. Calumnia.
potvârjavecz krivo. v. Calumniator.
potvêrgyâvam z-rechiûm. v. Confirmo, Affirmo.
potvêrgyujem. v. Firmo, Roboro, Fortifico
potuſujemſze. v. Queror, Conqueror.
povalyûjem. v. Dejicio, proſterno, Devolvo.
povêdam. v. Narro.
povekſſanye. v. Augmentum.
povekſſanye vuraſztenyu. v. Incrementum.
povekſſavam. v. Augeo, Amplio.
povêrnenye. v. Reſtitutio.
povêrnenye od druguė nazad k-ſzvomu pragu. v. poſt poſtliminium.
povêrtelyni. v. Hortenſis.
povelujem. v. Colligo.
poviam. v. Circumligo.
poviam z-pleniczami. v. Faſcio.
póvoj. v. Faſcia.
povrâcham. v. Reſtituo.
povrâchamſzek ſzvomu pragu. v. poſtliminiò reueo. poſtliminium.
povrachamſze nazad. v. Revertor.
povraz. v. Funis.
pozablenye. v. Oblivio.
pozabliv. v. Obliviofus.
pozablyujem. v. Obliviſcor.
pozâvam. v. Invito.
pozdravitel. v. Salutator.
pozdravlenye. v. Salutatio.
pozdravlyajuchi. v. Salutatorius.

pozdrâvlyam. v. Saluto.
pozdravicze napitek. v. Salutaria.
pozdraviteliczа. v. Salutatrix.
pozlachûjem. v. Inauro.
pozlatitel. v. Inaurator.
poznanye. v. Cognitio, Agnitio.
poznâvam. v. Agnoſco, Cognoſco.
Pozoj. v. Draco.
pozóvich. v. Invitator.
pozvanye. v. Invitamentum.
pozvêdam. v. Inquiro.
pozvêdavecz. v. Inquiſitor.
pozvêgyenye. v. Inquiſitio.
pozutra. v. perendie.

P R.

prag. v. Limen.
Nad pragom gôrnye ſzleme. v. Superliminare.
prâh melinſzki. v. pollen. N. 2.
prâh od vêrtanya. v. Scobs.
prâlya. v. Lotrix.
prânye. v. Lotio, Lotura.
praſchecz. v. porcellus, porculus.
praſchichev oddojenye. v. porculatio.
praſcham. v. parco.
praſchim. v. Crepo.
praſzecz. v. porcus.
praſzecz divji v. Aper.
prâſze mâlo. v. Nefrens, porcaſter.
praſzecz nepochiſchen. v. Verres.
prâſze odojek. v. porcuļena.
praſzechji. v. porcinus, porcarius, a, um.
praſzechji odhranitel. v. porculator.
praſzechjega meſza prodavavecz. v. porcinarius.
praſzk. v. Fragor.
praſzkam. v. Crepo.
praſzkanye. v. Crepitus.
praſzchâr. v. porcarius, ii.
praſzicza. v. Sus, porca. N. 1.
praſzicza breja, ali kâ praſchiche-doi. v. Scrofa.

Digitized by Google

prates. v. Veſtimentum.
právi, a, o. v. Verus.
právda. v. Lis, Litigium.
pravdamſze. v. Litigo.
pravdamſze krivo. v. Vitilitigo.
právdanya znanye. v. Juriſprudentia.
pravdàſs. v. Advocatus, Litigator. N. 1.
pravdàſs krivichni. v. Vitilitigator.
právde zroke napervo dájem. v. Allego.
právde zrokov nepêrvo dávanye. v. Allegatio.
pravdo-znanecz, pravdàſs. v. Juriſconſultus, Advocatus, Litigator. N. 1.
pravichen. v. Æqvus, Juſtus.
pravo-vêrni. v. Orthodoxus.
pravo-vérno veruvanye. v. Orthodoxia.
pravichen prez vſzake krivicze. v. Innocens.
pravichno. v. Æquè, Juſtè.
pravicza. v. Juſtitia, Jus. N. 1.
prazen. v. Vacuus.
práznim z-rodom. v. Inceſto.
práznik. v. Fornicarius. N. 2.
práznik z-luczkum ſenum. v. Adulter.
práznik ſenum múſa nemajúc hum. v. Fornicarius. N. 2.
práznik z-rodom. v. Inceſtuoſus, Inceſtſicus.
práznoſzt. v. Vacuitas.
práznoſzt z-rodom. v. Inceſtum.
prebádam. v. Transfigo.
prebavlenye. v. Digeſtio.
prebávlyam. v. Digero.
prebegávam. v. Transfugio.
prebégnenye. v. Transfugiū.
prebêrzo. v. præproperè.
prebiam. v. Tranſadigo.
prebiram. v. Seligo.
prebivaliſche. v. Habitaculum, Habitatio.
prebivalitel. v. Habitator.
prebivalitelicza. v. Habitatrix.
prebívam. v. Habito, Reſideo, Dego.

P R.

prebrágyamſze. v. Transnavigo, Trajicio. N. 2.
prebúgyamſze. v. Expergiſcor
prebúgyenye. v. Excitatio.
prebugyújem. v. Excito.
precha. v. Funda.
prechàr. v. Fundibularius.
prechum guſztokràt hítam. v. Fundito. N. 1.
precze. v. Fortiter.
preczéiam. v. Colo, as.
precenenye. v. Æſtimatio.
precényam. v. Æſtimo.
preczep. v. Cippus.
preczenitel. v. Æſtimator.
pred. v. Antè, Coram.
preded. v. Abavus.
prededov brat. v. propatruus.
prededov ded. v. Tritavus.
prededov otecz. v. Atavus.
prededova ſzeſztra. v. propatrua.
predem. v. Neo.
predeno. v. Fuſus.
predgovor. v. præfatio, proloquium, prologus.
prediram. v. Rumpo.
predivo. v. Linum.
predobitel. v. Victor.
predoblenye. v. Victoria.
predrenye. v. Ruptura.
predobivam. v. Vinco, Supero.
predubem. v. Excavo.
predubenye. v. Excavatio.
preganyam. v. perſequor.
pregányam. v. proſcribo. N. 2.
pregányanye. v. perſecutio.
pregaziujem. v. Tranſvado, as.
pregibicza med koſztmi. v. Artus.
preglédam. v. perſpicio.
pregnanye. v. Exilium, proſcriptio. N. 2.
pregon. v. perſecutio.
pregonitel. v. perſecutor, proſcriptor. N. 2.
pregovárjamſze. v. Diſputo.
pregovárjanye. v. Diſputatio.
pregovárjavecz. v. Diſputator.
pregovárjavicza. v. Diſputatrix.
pregrágyam. v. Sepio.

P R.

pregreska. v. Error, Tranſgreſſio, Noxa.
preháiam. v. Tranſeo.
prehod. v. Tranſitus.
preia. v. Fuſum.
prèk prehájam. v. penetro.
prèk. v. Trans.
prekanyujem. v. Decipio, Fraudo.
prekápam. v. Repaſtino.
prekoráchenye. v. Tranſgreſſio.
prekorachujem. v. Tranſgredior.
prekorupczè. v. Abſolutè. N. 1.
preletávam. v. Tranſvolo.
prelévam. v. Effundo.
prelévanye. v. Effuſio.
premámenye. v. Deceptio, Inductio, Dementatio.
prémda. v. Etiamſi, Tametſi, Qvamvis.
premenczè. v. Alternatim.
premenek. v. Viciſſitudo.
preménenye. v. Mutatio, Commutatio, Tranſmutatio.
preményam. v. Commuto, Muto, Tranſmuto.
preminyam. v. Morior.
premiſsienye biſztro, hitro. v. perſpicacia.
premiſslyavam. v. Conſidero, Meditor.
premiſslyávanye. v. Conſideratio, Contemplatio, Meditatio.
premiſzlyiv biſztro y hitro. V. perſpicax.
prenágel. v. præceps.
prenáglenye. v. præcipitantia.
prenáſſam. v. Transfero.
preneſſenye. v. Translatio.
preneſſenye réchi, na drugo znamenúvanye. v. Metaphora.
prenochenye. v. pernoctatio.
prenochim. v. pernocto.
preobêrnenye. v. Inverſio, perverſio.
preobládanye. v. Victoria.
preobladújem. v. Vinco, Supero.

preobráćham. v. In, vel everto, perverto.
preobrázenye. v. Transfiguratio.
preobrazujem drugoga. v. Transfiguro.
prepad. v. Barathrum.
prepaſzt. v. Abyſſus.
prepelyavam. v. Traduco.
prepiſz. v. Deſcriptio.
prepiſzávam. v. Deſcribo.
prepolovim. v. Dimidio.
preporágyamſze v. Renaſcor.
preporogyenye. v. Regeneratio.
preporucham v. Commendo.
preporuchanye. v. Commendatio.
prepoved. v. Interdictum.
prepovedajuchi. v. Interdictorius, prohibitorius.
prepovedam v. prohibeo, Interdico, Inhibeo.
prepovedanye. v. proditio, Interdictio, prohibitio.
prepovedavecz. v. proditor.
prepovedaitel. v. prohibitor, Interdictor.
preprécham. v. Impedio, Obſto.
prepréchenye v. Obſtaculum, Impedimentum, Obex.
preprоſzam. v. perſto.
prepuſcham. v. permitto, Sino.
prerézanye. v. Præciſio. N. 2.
prerezávam. v. Præſcindo.
preſzen. v. Antia N. 1.
presivam. v. Rumino.
preſivanye. v. Ruminatio.
preſzám v. pergo.
preſſimanye. v. Exiſtimatio.
preſſimanye velikoga vrhu drugeh. v. Excellentia.
preſſimavam. v. Æſtimo.
preſa v. Torcular.
preſar. v. Torcularius.
preſetavamſze v Deambulo.
preſni v. Torcularius, a, um.
preſnicza. v. Torcular.
preſni kotl chez kogaſze moſt precéza. v. Qualus. N. 1.
preſno ſzleme. v. prælum.
preſzad. v. planta. N. 2.
preſzágyam. v. Transplanto.
preſzagyenye. v. Transplantatio.
preſzéjam. v. Subcerno.
preſzekujem. v. præſeco.
preſzelenye lyuczetvà. v. Colonia.
preſzelyujemſze. v. Migro.
preſzen. v. Crudus.
preſzlicza. v. Colus.
preſznócha. v. Cruditas.
preſztajem. v. Ceſſo, Deſiſto.
preſztanek. v. pauſa.
preſztanye od dela. v. Ceſſatio.
preſzteram. v. Sterno, Extendo.
preſztraſſujemſze. v. Terreſio.
preſztraſſujem. v. Terreo.
preſzvéchenye. v. Illuminatio.
preſzvéchujem. v. Illumino.
preſzvétitel. v. Illuminator.
preſzvétleno v. Illuminatè.
preſzuſſam. v. Exſicco.
preſuſſenye. v. Exſiccatio.
Pretakam. v. Transfundo.
Pretéchem. v. Præcurro.
Pretegnenye. v. Extenſio.
Pretépljem v. Verbero.
Pretepljem kakvu &c. v. Excutio.
Pretêrplenye. v. Tolerantia, Patientia, Perpeſſio.
Pretêrplyujem. v. Tolero, Perpetior, Suffero.
Pretegujem. v. Extendo, Protendo.
Pretezamſze. v. Pandiculor.
Pretezanye. v. Pandiculatio.
Prevara voinichka. v. Stratagema.
Prevárenye. v. Deceptio.
Prevarim. v. Decipio, Fallo.
Prevarom. v. Doloſè, Fraudulenter, Deceptoriè.
Prevázam. v. Tranſveho.
Prevêrtávam. v. Perforo, Terebro.
Previſzok. v. Sublimis.
Prevráćham. v. Inverto.
Prevráćhanye. v. Inverſio.
Prevzetje. v. Anticipatio, Præſumptio.
Prez. v. Abſque, Sinè.
Prezkêrblenye. v. Proviſio.
Prezkêrblyiv. v. Providus.
Prezkêrblyujem. v. Provideo.
Prez preſztanka. v. Continuò.
Prezrel. v. Præmaturus.
Prez ſrama. v. Impudens.
Pri. v. Apud.
Priatel. v. Amicus.
Priatelicza. v. Amica.
Priatelſzki. v. Amicè.
Priatelztvo. v. Amicitia, Neceſſitudo, Neceſſitas.
Priazliv. v. Affabilis.
Priazlivoſzt. v. Affabilitas.
Pribek. v. Transfuga.
Pribiam. v. Affigo.
Pribianye. v. Affictio.
Pribliſávamſze. v. Appropio, Appropinquo.
Pribolſſávam. v. Augeo, Melioro.
Pricham. v. Excuſo.
Prichanye. v. Excuſatio.
Prichêrn. v. Subniger.
Prichka. v. Ferula.
Pridávam. v. Addo.
Pridávanye. v. Additio, Additamentum.
Pridehnenye v. Obſtactio.
Prigibávam. v. Obtacio.
Pridovek. v. Cognomen.
Pridruſávam. v. Aſſocio.
Pridruſenye. v. Aſſociatio.
Priemlyem. v. Accipio.
Priet. v. Acceptus.
Prigiblyem. v. Inclino.
Prigibenye. v. Inclinatio.
Prigogyenye. v. Caſus.
Prigorecz. v. Montanus.
Prigorſe. v. Montana.
Prigovárjam. v. Derogo, Detraho. N. 3.
Prigovarjanye. v. Detractio. N. 1.
Prigovor. v. Detractio.
Prigrejam. v. Calefacio.
Prigrizavam. v. Arrodo.
Prigruſchenye. v. Faſtidium, Tœdium.
Prigrúſchenye ſeludcza. v. Nauſea.
Prihajam. v. Advenio.
Prihocnik. v. Advena.
Prikarjem. v. Dono.
Prikázan dár. v. Donum, Munus.

Digitized by Google

Prikelyújem. v. Agglutino.
Prikládam. v. Applico.
Prikládanye. v. Applicatio.
Prikládno. v. Appoſitè.
Prikrivam. v. Contego.
Prilezávam. v. Adrepo.
Prilichen na veruvanye. v. Veroſimilis.
Prilichno. v. Opportunè
Prilichno na veruvanye. v. Veriſimiliter.
Prilika. v. Opportunitas, Occaſio.
Prilika, ſpodobnoſzt. v. Similitudo.
Prilizávamſze. v. Adulor, Aſſentior.
Prilizanye. v. Aſſentatio.
Prilizavecz. v. Adulator, Aſſentator.
Prilizno. v. Aſſentatoriè.
Primárjam. v. Adigo, Cogo, Impello.
Primekávam. v. Admoveo.
Primorecz. v. Maritimus.
Prináſſam. v. Adfero.
Pripiſsujem. v. Adſcribo.
Pripitanye. v. Adjudicatio.
Pripitávam. v. Adjudico.
Priplazújem. v. Adrepo.
Priplétam. v. Adnecto.
Pripovédam. v. Narro.
Pripovédanye. v. Narratio.
Pripovéſzt zmiſslyena. v. Fabula
Priprava. v. Apparatus.
Pripravlyam. v. Apparo, Adorno, Præparo.
Pripresujem. v. Jungo.
Priproſchina. v. Simplicitas.
Priproſzto. v. Simpliciter.
Priraſztenye. v. Accretio.
Priraſzcujem. v. Accreſco.
Prirezávam. v. Abſcindo.
Priſch. v. Puſtula.
Priſchi vu vuſzteh. v. Aphtæ.
Priſſeptávam. v. Inſuſurro, Suſurro.
Priſſeptavajuch. v. Suſurratim
Priſſeptávanye. v. Suſurratio, Suſurramen.
Priſſivavam. v. Aſſuo.
Priſſeptávavecz. v. Suſurro.
Priſzega. v. Juramentum.
Priſvega kriva. v. Perjurium, Pejeratio.
Priſzegam krivo. v. Pejero.
Priſzegam. v. Juro.
Priſzeſni krivo. v. Perjurus.
Priſzkérbujem. v. Provideo, Procuro.
Priſzkochenye v. Aſſultus.
Priſzkochujem. v. Aſſilio.
Priſzladek. a. Subdulcis.
Priſzlányam. v. Acclino.
Priſzpévam. v. Accelero.
Priſzpodoben. v. Conveniens N. 3. Conſimilis.
Priſzpodobno. v. Convenienter.
Priſztájem z-volyum. v. Conſentio, Aſſentior.
Priſztávlyam. v. Appono, Admoneo, Addo.
Priſztojen. v. Conveniens.
Priſztojnoſzt. v. Convenientia.
Priſztuplenye. v. Acceſſus.
Priſztuplyam. v. Accedo.
Priſzugyenye. v. Adjudicatio
Priſzugyevam. v. Adjudico.
Priſzvajam. v. Approprio.
Priſzvojenye. v. Appropriatio.
Pritéchem. v. Accurro.
Pritergávajuch. v. Carptim
Pritesujem. v. Attraho.
Pritiſzkávam. v. Apprimo, Adſtringo.
Pritkávam. v. Attexo.
Privágyamſze. v. Aſſveſco, Aſſveſio.
Privagyenye. v. Aſſveſactio.
Privérgávam. v. Addo, Adjicio.
Privérgavamſze, Adjungo me. v. Adjungo.
Privez, Privezanye. v. Alligatio.
Privezávam. v. Alligo.
Privolenye. v. Conſenſus.
Privolyujem. v. Conſentio, Acquieſco.
Prizávam. v. Advoco.
Prodaja. v. Venditio.
Prodávam. v. Vendo.
Prodekálnicza. v. Cathedra.
Prodekátor. v. Concionator.
Prodeka. v. Concio. N. 2. 3. &4
Prodekujem. v. Concionor.
Profunt. v. Commeatus, Annona.
Proklinyajuchi. v. Maledicus.
Proklinyam. v. Maledico.
Proklinyajuch. v. Maledicè.
Proklinyanye. v. Maledictio.
Proklinyavecz. v. Maledictor.
Prolévam. v. Effundo.
Prolévanye. v. Effuſio.
Prorok. v. Propheta, Vates.
Prorok, ki iz létanya pticz &c. prorokuje. v. Augur.
Prorok naizrechu, v g. koczku, nos &c. povedajuchi dojdúcha. v. Sortilegus.
Prorokuvanye. v. Vaticinatio.
Prorokuvanye iz létanya pticz. v. Auguratio.
Prorokuvanye naizrechu. v. Sortilegium.
Prorokujem iz létanya pticz. v. Auguror.
Proſchenye. v. Indulgentia, Remiſſio.
Proſſenye. v. Petitio, Poſtulatio.
Proſzeni. v. Miliarius.
Proſzjak, ki vu ime Boſe proſzi. v. Mendicus.
Proſzim. v. Peto, Oro, Poſtulo, Obſecro, Rogo.
Proſzinecz meſzecz. v. Januarius.
Proſzo. v. Milium.
Proſzt. v. Liber.
Proſztecz. v. Palus, i. m.
Proſztiram. v. Extendo.
Proſztor. v. Spatium, Amplitudo, Capacitas.
Proſztran. v. Amplus.
Proti. v. Adverſum.
Protivizem. v. Adverſor.
Protiven. v. Contrarius.
Protivnoſzt. v. Adverſitas.
Protivnoſzt nature jednoga chloveka, nature drugoga v. Antipathia.
Protulette. v. Ver.
Protuletni. v. Vernalis.
Protuletujem. v. Verno.
Provigyam. v. Provideo, Proſpicio.
Provigyenye. v. Proviſio.

Pru-

Prudim. v. Profum.
Prud. v. Sabulum.
Prud po bregeh vod velikeh. v. Glarea.
Pruden. v. Glareoſus.
Prut, Pruticza. v. Virga.
Prutje. v. Virgultum.

P S.

Pſenicza. v. Triticum.
Pſenichna naj bolyſſa melya. v. Simila, Similago.
Pſenichne melye cevèt. v. Pollen.
Pſenichni, a, o. v. Triticeus.
Pſzicza. v. Canicula.
Pſzoſzt. v. Vituperium, Convitium, Probrum.
Pſzujem. v. Convitior.
Pſzuvavecz. v. Convitiator.

P T.

Ptichàr. v. Auceps.
Ptichárnicza. v. Aviarium.
Ptichji lòv. v. Aucupium.
Ptichicza. v. Avicula.
Pticza. v. Avis, Ales, volucris.

P U.

Pùczam. v. Crepo. N. 2.
Puga. v. Iris.
Puh. v. Glis.
Puhácha. v. Flabrum.
Puhanye. v. Flamen, Flatus.
Puham. v. Crepo.
Puk. v. Plebs, Vulgus.
Puk. v. Crepitus.
Pukiya. v. Gibbus.
Pukiyav. v. Gibboſus.
Punenye. v. Impletio.
Punicza. v. Scrtus.
Punim. v. Impleo.
Puntar. v. Rebellis.
Puntarija. v. Rebellio.
Pupek. v. Umbilicus.
Pupek térſza al trugoga dréva. v. Calix. N. 2.
Purèn. v. Gallus gallinaceus. in fine.
Purgar. v. Civis.
Purgarſzki. v. Civilis, Civicus.

Purgatorium. v. Purgatorium.
Pùs. v. Limax.
Puſcham. v. Dimitto.
Puſchina. v. Eremus. Solitudo. Anachoréſis.
Puska. v. Sclopus. N. 2.
Puskàrnicza. v. Armamentarium.
Puskenikamen. v. Pyrites.
Puskicza, Piſtóla. v. Sclopetum.
Puſztenik. v. Eremicola, Anachoreta.
Put v. Fornicatio.
Pùt. v. Via.
Pùta zavianye. v. Anfractus.
Pute felézne. v. Compes.
Pùti y zakutki otajni. v. Anfractus.
Pùt kameniti neravni. v. Salebra.
Pùt kriſeputjenáſkris. v. Qvadrivium.
Pùtnik. v. Peregrinus, Viator.
Pùt, putùvanye. v. Iter.
Put tren. v. Callis.
Putùjem. v. Peregrinor.
Pùt zaviat y vuzek. v. Angiportus.
putùvanye. v. Peregrinatio.
Puzim. v. Serpo.
Puzlyiv. v. Lubricus.
Pùznem. v. Calveſco.

R.

R A.

Ràbim, dèlam. v. Laboro. Operor.
Rachicza. v. Anaticula.
Rachunam. v. Ratiocinor. N. 2.
Rachunàſs. v. Calculator. Ratiocinatius, Ratiocinator. N. 2.
Rachùni. v. Ratio. N. 8.
Rachunſzke knige. v. Rationarium.
Rachunſzki. v. Rationarius, a, um.
Racza. v. Anas.

Raczàr. v. Anatarius.
Rad. v. Libens.
Radoſzt. v. Gaudium.
Radujemſze. v. Gaudeo, Gratulor, Grator.
Radúvajuch. v. Gratulatorié.
Radúvajuchi, a, e. v. Gratulatorius, a, um.
Radúvanye. v. Gratulatio.
Radúvavecz. v. Gratulator.
Raj. v. Meritum.
Rajzemélyſzki. v. Paradiſus.
Iz raja pticza. v. Paradiſea.
Rak. v. Cancer.
Rak beteg. v. Carcinoma.
Raka. v. Crypta.
Rákar. v. Cancrarius.
Rakitovo drévo. v. Siler.
Rakove noge. v. Chelæ.
Ràl. v. Jugerum.
Ràl po ráli. v. Jugeratim.
Rame. v. Humerus.
Rana. v. Vulnus.
Rana z-feleſom zaſgána. v. Stigma.
Rane znaménye. v. Cicatrix.
Ranenye. v. Vulneratio.
Ranim. v. Vulnero, Saucio.
Rano. v. Maturaté.
Rano v-jutro. v. Manè.
Rano vu Szvitu. v. Diluculò.
Ranyen y zaznamenuvan z-gorechem felezom. v. Stigmaticus.
Rátam. v. Macto, Occido.
Ráſeny. v. Veru, Obelus. N. 1.
Ráſzip. v. Excidium.
Razipavam blágo &c. v. Prodigo.
Rázip imanya, blága &c. v. Prodigalitas.
Ráſzipnik blága, &c. v. Prodigus.
Raſzohaſzt. v. Bifurcus.
Raſzohe. v. Furca N. 2.
Raſzol. v. Coagulum.
Ráſztem. v. Creſco.
Rataj. v. Arator.
Ráven. v. Planus.
Ravnam. v. Complano.
Ravnicza. v. Planitas.
Razbiam chloveka. v. Spolio.
Razbiam, Potiram. v. Frango.
Razbiztrujem. v. Clarifico.
Rázboj. v. Cædes.

Ráz-

Rázboina pútu, &c. v. Latrocinium.
Rázbojnik. v. Latro, Prædo.
Rázbor. v. Diſcretio.
Rázborit. v. Diſcretus.
Rázborno. v. Diſcretè.
Razcheſſújem. v. Depecto.
Razcheſzávam. v. Diſcerpo.
Razchéſzranye. v. Diſcriminatio.
Razcheſzrávam. v. Diſcrimino. N. 1.
Razchéſzravecz. v. Diſcriminator. N. 1.
Razchinyam. v. Exentero.
Razczepávam. v. Diſſeco.
Razczvilújem. v. Contriſto.
Razczviram. v. Liquefacio, Diſſolvo. N. 2.
Razdávam. v. Diſtribuo.
Razdebelimſze. v. Incraſſeſco.
Razdélenye. v. Diſtributio, Diviſio.
Razdelyávam. v. Diſtribuo, Divido, Diſpertior.
Razdiram. v. Lacero.
Razdráſenye. v. Irritatio, Exacerbatio, Exaſperatio.
Razdraſújem. v. Exacerbo. Exaſpero, Irrito.
Razdrenye. v. Dilaceratio.
Razdrobújem. v. Frio, Comminuo.
Razdubenye. v. Excavatio.
Razdubujem. v. Excavo.
Razdvajam. v. Dimidio.
Razegnávam. v. Diſpello.
Razgêrnenye. v. Expanſio.
Razgêrnyújem. v. Expando.
Razglaſſújem. v. Divulgo, Promulgo.
Razglaſzitel obchinſzki. v. Præco.
Razgovárjamſze. v. Colloquor.
Razgovárjam. v. Diſvadeo, Dehortor.
Rázgovor. v. Colloquium.
Razgreálnicza kúmſze poſztelya razgréja. v. Hermoclinium.
Razhlagyenye. v. Refrigeratio.
Razhlagyújem. v. Refrigero.
Razjadgyujem. v. Exacerbo.
Razkêrchenye. v. Extirpatio.
Razkêrchujem. v. Extirpo.
Razkopchújem. v. Diſſibulo.
Rázkriſie. v. Compitum.
Razkrivam. v. Detego.
Razkuhávam. v. Decoquo.
Razlágam. v. Separo, Diſpono
Razlámlyem. v. Frango.
Razlévam. v. Effundo.
Rázloſen. v. Diſcretus.
Rázloſno. v. Diſcretè.
Razluchávam. v. Separo, Diſcerno.
Razlúchenye. v. Separatio.
Razlúchenye med zakonſzkemi lyúdi. v. Divortium.
Rázluka. v. Diverſitas, Diſcrimen.
Razlyútenye. v. Exacerbatio.
Razmátam. v. Extrico. Evolvo.
Razmehchanye. v. Emollitio, Mollefactio.
Razmérjam. v. Dimetior.
Razmêrvim. v. Frio, Comminuo.
Razmetávam. v. Demolior.
Razmiſslyávam. v. perpendo, Conſidero.
Razmiſslyavanye. v. Conſideratio.
Razmotanye. v. Evolutio. N. 1.
Raznáſſam. v. Circumfero.
Raznáſſam glaſz. v. Divulgo.
Razparújem halyu, &c. v. Diſſuo.
Razparújem marſſe. v. Exentero.
Razpaſzújem. v. Diſcingo.
Razpelo. v. Crucifixus.
Razpêrſſávam. v. Diſſipo.
Razpetjè. v. Crucifixio.
Razpitanye. v. Divortium.
Raſzpletávam. v. Diſſolvo, Explico, Evolvo.
Razpletenye. v. Evolutio, Explicatio.
Razprodávam. v. Divendo.
Raizproſztranyújem. v. Dilato, Amplio, Amplifico, Laxo. Extendo.
Razprudim. v. Dilapido. N. 2.
Razpuſcham. v. Dimitto.
Razpuſcham olovo, &c. Liquefacio, Diſſolvo. N. 2.
Razſaloſztújem. v. Contriſto.
Razſzekávam. v. Diſſeco.
Razſzêrgyujem. v. Exaſpero, Exacerbo.
Razſzipanye. v. Diſſipatio.
Razſzipávam. v. Diſſipo.
Razſzipávam viſſe reda. v. prodigo.
Razſzipplyívecz. v. prodigus.
Razſztáplyam. v. Diſſolvo N. 2. Liquefacio, Calefacio.
Razſztiram. v. Extendo.
Raztálenye. v. Liquefactio.
Raztalyújem. v. Liquefacio, Diſſolvo N. 2.
Raztegnenye. v. Extenſio.
Ráztem. v. Creſco.
Raztem ſzkup. v. Concreſco.
Raztêrgávam. v. Dilacero, Diſcerpo.
Raztepávam. v. Diſſipo.
Raztelem. v. Extendo.
Raztezanye téla kotrigòv. v. pandiculatio.
Raztezavicza, pretezavicza. v. pandiculatio.
Raztiiam. v. Explico. Extendo.
Raztirávam. v. Diſpello.
Raztovorim. v. Exonero.
Raztrebújem. v. Secerno.
Raztrupávam. v. Confringo, Effringo.
Raztupenye sil. v. paralyſis.
Razveſzelenye. v. Conſolatio, Exhilaratio.
Razveſzelitel. v. Conſolator.
Razveſzelitelicza. v. Conſolatrix.
Razveſzelyújem. v. Exhilaro, Conſolor.
Razvezújem. v. Diſſolvo, Solvo.
Razvezanye. v. Solutio. N. 1.
Razviam. v. Deglomero, Evolvo.
Razum. v. Intellectus.
Razumen. v. Intelligens, prudens.
Razumim. v. Intelligo.
Razumno. v. prudenter, Sapienter.
Razumnoſzt. v. Prudentia, Intelligentia.
Razvrácham knige, &c. v. Volvo, Evolvo.

Raz-

Razvráčham ſzlamu, &c. v. Inverto.

R E.

Rebro. v. Coſta.
Réch. v. Verbum.
Rechicza naddrobczem. v. Omentum.
Réchi nazàd vzetje. v. Palinodia.
Rechlyiv. v. Verboſus.
Rechlyivoſzt. v. Verboſitas.
Réch v navadu vzeta. v. Proverbium.
Redovni, a, o. v. Religioſus.
Redovno. v. Religioſè.
Retkocha. v. Raritas.
Retkokràt. v. Raró.
Reff. v. Ulna.
Regetlin. v. Pyrobolus.
Reka potok v. Flumen. Fluvi9.
Remen. v. Lorum. N. 1.
Remenar. v. Lorarius. N. 2.
Remete. v. Eremus.
Rep. v. Cauda.
Repa. v. Rapa.
Repacha zvêzda. v. Cometa.
Repa okrugl cza. v. Congylis.
Repatzt. v. Caudatus.
Réiem. v. Scindo.
Resim. v. Hio.
Reſſetàr. v. Cribrarius.
Reſſetnicza. v. Crates.
Reſſetka drevena. v. Clathru.
Reſſeto. v. Cribrum.
Rézem têrtje. v. Puto. N. 1.
Réz. v. Sciſſura, ſciſſio, Linea.
Rezàch. v. Sciſſor.
Rezàch vu Vinogradu. v. Putator. N. 1.
Rézanze. v. Sciſſio.

R I.

Riba. v. Piſcis.
Ribar Ribich. v. Piſcator.
Ribàrenye. v. Piſcatio.
Ribaricza. v. Piſcatrix.
Ribarim. v. Piſcor.
Ribeteny. v. Racula.
Ribich ki Oſtrige &c. lovi. v. Conchita.
Ribichka. v. Piſcatrix.
Ribichicza. v. Piſciculus.
Ribichki. v. Piſcatorius.
Ribich, ki z-ribami têrſi. v. Piſcarius.
Ribie ſzalo &c. v. Garum.
Ribji têrg. v. Piſcaria.
Ribnyak. v. Piſcina.
Ribnyakov goſzpodàr. v. Piſcinarius.
Rigam. v. Vomo.
Riganye. v. Vomitus.
Rigy. v. Flavus.
Rim. v. Roma.
Rimlyan. v. Romanus.
Rinenye naddôl. v. Præcipitatio.
Rivam, hitam naglo na dôl, naglavcè. v. Præcipito.
Riſz. v. Tigris.
Riſz z velikemi pikami. v. Panthera, Pardus.
Ritavecz. v. Calcitroſus.
Ritam. v. Calcitro.
Rites. v. Artolaganus.

R O.

Rob. v. Mancipium, Servus. N. 2.
Robinya. v. Mancipium.
Ròd. v. Cognatus.
Roden. v. Ferax, Fertilis, Uber.
Rodim. v. Pario, Gigno.
Rod mize. v. Naſcor.
Roditel. v. Genitor.
Roditelicza. v. Genitrix.
Rodlyivoſzt. v. Fertilitas.
Ròd po kumitzvu, al po ſeni, a'li Muſu. v. Affinitas.
Ròd, Rodbina. v. Conſangvinitas, Cognatio.
Roſhan. v. Leno.
Roſanim. v. Lenocinor.
Roſanka. v. Lena.
Roſanitzvo. v. Lenocinium.
Rôg. v. Cornu.
Rogat. v. Cornutus.
Rogyak. v. Cognatus.
Rogyenye. v. Nativitas.
Rogye. v. Furca, Merga.
Rogozàr. v. Fiſcina.
Rogoza. v. Juncus.
Iz Rogoza izpleteno pokrivalo kò ſzko &c. v. Storea.
Rogozovina. v. Junccetum.
Roi. v. Examen. N. 6.
Ròk. v. Terminus. N. 3.
Róſa. v. Roſa.
Roſenicza. v. Tignum.
Roſmarin. v. Roſmarinus.
Róſni, a, o. v. Roſarius.
Róſnyak. vêrt. v. Roſarium. N. 1.
Roſtèly. v. Crates. N. 2.
Roſtélyek. v. Craticula.
Roſza. v. Ros.
Roſzen. v. Roridus.
Roſzim. v. Roro, Irroro.
Rováſs. v. Crena. N. 2.

R U.

Rubacha. v. Induſiata.
Rubachar. v. Induſiarius.
Rubachji, a, e. v. Induſiatus.
Rubachu obláchim. v. Induſio.
Rubchecz. v. Strophiolum.
Rubecz. v. Strophium, Inducenium.
Rubjè. v. Supellex.
Ruchanye oroſzlanyſzko. v. Rugitus leonis.
Ruchanye oſzelſzko. v. Ruditus.
Ruchanye volovſzko. v. Boatus, Mugitus.
Ruchim. v. Rugio.
Ruchnik. v. Mantile.
Ruda. v. Fodina, Minera.
Ruda od ſeleza. v. Ferrifodina.
Ruda od ſzrebra. v. Argentifodina.
Ruda od zláta. v. Aurifodina.
Rudàr. v. Minerarius.
Rudo. v. Temo.
Rugota. v. Turpitudo.
Runo kraljevſzko. v. Trabea.
Ruka. v. Manus.
Ruka od ramena viza. v. Brachium.
Rukàv. v. Manica.
Rukavicza. v. Chirotheca.
Ruke gornyi kraj. v. Lacertus. N. 4.
Rukovet. v. Manipulus.
Rukovet k'aſztà. v. Merges.
Rulenye. v. Grunnitus.
Rulim. v. Grunnio.
Rulyecz. v. Proboſcis.

Ru-

Digitized by Google

Rumen. v. Rubicundus.
Rumenilo. v. Fucus. N. I.
Rumenimſze. v. Rubeo.
Runa. v. Vellus.
Ruſen. v. Turpis.
Ruſim. v. Fœdo, Turpo.
Ruſno v. Turpè, Turpiter.
Ruſt. v. Theatrum.
Rutichni. v. Rutaceus.
Ruticza tráva. v. Ruta.

S.

S A.

Saba. v. Rana.
Saba kraſztava. v. Bufo.
Saba kraſztava chemerna. v. Rubeta.
śáclicza. v. Pugillus.
Safir kamen. v. Saphyrus.
śáfran. v. Crocus.
śáfranaſzt. v. Croceus.
Sahtarka mléchna. v. Mulctra.
śájka. v. Celox.
sáka. v. Pugnus.
Sakely. v. Saccus.
Sakely koſnati. v. Aſcopera.
śála. v. Jocus.
śála neſzramna. v. Scurrilitas.
śála śégava v. Verſutia, Aſtutia, Arguitia.
Saladia. v. Oxiconium.
śálata. v. Lactuca.
Salecz. v. Aculeus.
śálecz. v. Nugator.
Salfia. v. Salvia.
śálimſze. v. Jocor, Nugor.
Saloſzt. v. Triſtitia, Mœror.
Saloſzten. v. Triſtis, Mœſtus.
Saloſztimſze. v. Triſtor, Mœreo.
Salujemſze. v. Doleo.
Saluvanye. v. Dolor, Pœnitudo.
śáncz. v. Vallum.
śánczam. v. Vallo.
śántam. v. Claudico.
śántanye. v. Claudicatio.
śántav. v. Claudus.
śàr. v. Æſtus.
śár. v. Mauclofus.
śáſs. v. Carex.
sátor. v. Tentorium, Conopeum, Papilio. N. 2.

S C H.

Schàp. v. Damnum.
Schápim. v. Damnifico.
Schyàp. v. Fuſtis.
Schenye. v. Caniculus.
Schepezi. Digiti. v. Digitus.
Schèt. v. Setaceum.
Schetina. v. Seta.
Schetinaſzt. v. Setoſus.
Schiplyem. v. Vellico.
Schiplyenye. v. Vellicatio.
Schìt. v. Clypeus, Umbo. N. 2.
Schita viſſeſſa górnya Sztran. v. Umbo. N. I.
Schìt krátki. v. Parma.
Schìt k - polovicze meſzecza ſzpodoben. v. Pelta.
Schìt máli okrugel. v. Ancile.
Schìt okrugel. v. Scutum.
Schitom obléchen. v. Clypeatus.
Shìt takov noſzechi. v. Peltatus.
Schuka. v. Lucius.

S E.

śéga. v. Mos.
śégav. v. Aſtutus, Vafer.
śégavoſzt. v. Aſtutia. Aſtus, Vafrities, Calliditas.
Seja. v. Sitis.
Sejam. v. Sitió.
Selèm. v. Cupio, Deſidero, Appeto, Aveo.
Selénye. v. Deſiderium, Cupiditas.
Selezàr. v. Ferrarius.
Selezen. v. Ferreus, Ferrarius.
Selézje vſzakojachko. v. Ferramentum.
Selézna máchka. v. Harpago, Anchora.
Selézna hêrgya. v. Ferrugo.
Selézna ruda. v. Ferraria.
Selézne ſzmeti. v. Scoria.
Selezno - hêrgyav. v. Ferrugineus.
Selezo. v. Ferrum.
Selezo, kêmize fontána pripéka. v. Cauterium.
Selezo, kêmſe glubina ráne iſche. v. Speculum.
Selezo, kêmſze ſaſter raztefe. v. Spatomela.
Selezo kêmſze láſzi ſèrkaju. v. Calamiſtrum.
Selezo, kêmize kaj dúbe. v. Scalprum.
Selezom láſzi ſêrkam. v. Calamiſtro.
Selezo noſzechi. v. Ferratilis.
Selya. v. Cupido, Deſiderium.
Selyàr. v. Inquilinus.
Selyni, a. o. v. Deſiderabilis.
Selyva. v. Teſtudo. N. I.
Selyvin. a o. v. Teſtudineus.
Selud. v. Glans.
Seluda brányе. v. Glandatio.
Seludecz. v. Stomachus.
Seludni. a o. v. Glandarius.
Seludo-noſz. v. Glandifer.
Sena. v. Fœmina, Mulier.
Sena klatlyivka. v. Ambubaia.
Sena musko barivolzti. v. Andrago.
Sena zakonſzka. v. Uxor.
séna or. v. Senator.
sénatus. v. Senatus.
Senyem. v. Meto.
Seni, ki povólyi hodi. v. Uxorius.
Senitba. v. Matrimonium, Conjugium.
Senu nigdar nemajuchi. v. Cœlebs. (t).
śépchem guſztokràt. v. Muſſito.
śépchem. v. Muſſo, Suſurro.
śéptanye. v. Muſſitatio.
śéptavecz. v. Muſſitator.
śéreg junachki. v. Exercitus.
śèrg. v. Lictor.
Serjáv. v. Grus.
Serjavka. v. Pruna.
Sérmlye. v. Mola infine.
Sêriztvo. v. Cratícula.
Serſliga. v. Carduus.
Setva. v. Meſſis.
śétujem. v. Propero, Accelero, Feſtino.
śétujech. v. Properatim.
śétujuchi. v. Properus.
śétuvanye. v. Feſtinatio, Acceleratio.
śétuvlyiv. v. Properabilis.
Seſztok. v. Lacertoſus.

Digitized by Google

šév. v. Sutura.

S G.

Sgánecz. v. Mara.
Sgánye. v. Uſtio.
Sgem. v. Uro.

S I.

šila. v. Callus.
šilav. v. Calloſus.
šiba. v. Virga.
šibicza. v. Virgula.
Sida. v. Sariſſa.
Sidek. v. Flexilis.
Sidov. v. Hebræus.
Sidovski. v. Hebræus, a, um.
Sila. v. Vena.
Sila kêrvna. v. Arteria.
Sila béla. v. Artus.
Sila napuhnyena. v. Varices.
Sil napuhnyeněh Chlovek. v. Varicoſus.
šilo. v. Subula.
šindol. v. Scandula.
šindola délavecz. v. Scandularius.
šindolſzki. v. Scandularis.
šinya. v. Canthus.
šip. v. Tibia.
šipek. v. Cynosbaton.
šipus. v. Tibicen.
širina. v. Latitudo, Amplitudo.
širochka ſzekira. v. Aſcia.
širok, a, o. v. Latus, Amplus.
široko nog. v. Plancus.
Sirſzvinyſzki. v. Glandatio. N. 2.
Sifek, ki bob grize. v. Midas.
Sifek. v. Gurgulio. N. 2.
šiſiak. v. Galea, Caſſis idis.
šiſiak kolnati. v. Cudo.
šiſiacka pernicza. v. Criſta. N. 2.
šiſka. v. Cranium.
šiſkecza. v. Gallus.
šišmiš. v. Veſpertilio.
Sitek. v. Vita.
Sitek. v Frumentum.
Sitek hisna. v. Victus.
Sitek meliam. v. Calleo.
Siv, va, vo. v. Vivus.
šivam. v. Suo.
šivecz knig, Vezàch. v. Bibliopegus.
Sivecz kamen. v. Silex.
Sivem. v. Vivo.
Sivicza. v. Dumetum.
Sivinche. v. Animal.
Sivinſzki. v. Animalis.
Sivlenye ſzkupa. v. Convictus.
Sivot. v. Corpus.
Sivoten. v. Corporeus.
Sivotno. v. Corporaliter.
Sivotnoſzt. v. Corporalitas.
Sivuchi. v. Vitalis.
Sivuchi ſzkupa. v. Contubernalis.

S K.

Skatulya. v. Pyxis.
Skedeny. v. Horreum.
Skêrgutam. v. Strideo.
Skêrgutanye. v. Stridor.
Skêrlat. v. Purpura.
Skêrlaten. v. Purpureus.
Skêrlecz. v. Alauda.
Skilyaſzt. v. Luſcus, Pætus.
Skoda. v. Damnum.
Skodlyiv. v. Damnoſus, Damnificus.
Skóla. v. Schola.
Skólar, diák. Scholaſticus.
Skólni továrus. v. Condiſcipulus.
Skólnik. v. Magiſter.
Skornya. v. Ocrea.
Skorpión. v. Scorpius. Scorpio.
Skrebliecza. v. Crepitaculum.
Skricza halye. v. Lacinia. N. 1.
Skriczaſzt. v. Lacinioſus.
Na skricze. v. Laciniatim.
Skricze délam. v. Lacinio.
Skrilyák. v. Petaſus, Galerus.
Skrinya. v. Scrinium, Caſta.
Skripanye. v. Stridor.
Skripiyem. v. Strideo.
Skrobotam. v. Perſtrepo.
Skrobotanye. v. Strepitus.
Skrobotina. v. Vimen.
Iz skrobotine. v. Vimineus.
Skropilo. v. Aſpergillum.
Skropim. v. Aſpergo.
Skropenye. v. Aſperſio.
Skvorecz. v. Sturnus.
Skür, a, o. v. Opacus.
Skurina. v. Opacitas.

S L.

Slabram. v. Blaſtero, Blatero.
šlár. v. Calantica.
Sléb. v. Canalis.
Slévim. v. Ingurgito.
Sléźda. v. Ingven.
Slicza. v. Cochlear.
Slicza kuhinſzka kuhacha. v. Tudicula. N. 3.
Slicza y gladilo zidarſzko. v. Trulla. N. 2.

S M.

Smahno. v. Sapidè.
šmaragd. v. Smaragdus.
Smechim. v. Gravo.
Smechina. v. Gravitas.
Smechkek. v. Gravis.
Smechkocha ſenſzka. v. Graviditas.
šmérkely v. Pituita.
Smúly. v. Cyathus.

S N.

Snore vuzel na skrilyáku. v. Offendix.
Snách. v. Meſſor.
Snóra dêrvo delyſzka. v. Amuſſis.
Snóra zidárſzka. v. Perpendiculum.

S O.

šóika. v. Graculus.
Soltár. v. Pſalmus.
Somborenye pchél. v. Bombilatio.
Somborim. v. Bombilo.
šóſtar. v. Sutor.

S P.

Spaniól. v. Hiſpanus.
Sparam. v. Aſſervo, Parco. N. 2.
Spáranye. v. Parcitas.
Sparglin. v. Aſparagus.
Spravecz. v. Explorator.
Spicza. v. Cuſpis.
Spicza na mechu, ali kopjù. v. Mucro.

Spi-

Digitized by Google

Spilya. v. Specus, Caverna, Antrum.
Spinàcz. v. Spinachia.
Spitàl. v. Xenodochium. N. 2.
Spongyia. v. Spongia.
Spot. v. Dedecus, Ignominia.
Spótam. v. Dedecoro, Illudo.
Spótanye. v. Illuſio.
Spotlyivecz. v. Illuſor.
Sprìh. v. Glandula. N. 3.
Spriham. v. Spargo. N. 2.

S R.

Srébe. v. Hinnulus.
Srébecz. v. Eqvuleus.
Srebicza. v. Eqvula.

S T.

Staczùn. v. Officina.
Staczùn barbérſzki. v. Tonſtrina.
Staczùn vukômſze knige prodáju. v. Bibliopolia.
Stajerecz. v. Styrus.
Stala. v. Stabulum.
Stala kónyſzka. v. Equile.
Stalni ſzluga. v. Stabularius. N. 2.
Stámpa. v. Typus.
Stampárnicza. v. Typographeum.
Stámpanya meſtria. v. Typographia.
Stámpar. v. Typographus.
Stámpe ſzlova poſztavlyavecz. v. Typotheta.
Stánga. v. Pertica.
Stêrglinecz. v. Acanthis.
Stêrti. v. Qvartus.
Stiglecz. v. Carduelis.
Stilèt. v. Pugio.
Stimam. v. Puto, Exiſtimo, Reor, Opinor.
Stimanye. v. Opinio, Exiſtimatio.
Stiri. v. Qvatvor.
Sto. v. Qvid.
Stokvis. v. Salpa.
Strok. v. Ciconia.
Stucza. v. Fidelia. N. 1.
Sturma vojnichka. v. Aſſultus.

S U.

śúba. v. Pelliceum.
śùch. v. Fel.
Suchen. v. Felleus.
Suhkek. v. Amarus.
Suhkócha. v. Amarities.
śúm liſztja &c. v. Sonitus.
śúm vode. v. Suſurrus.
śúma. v. Sylva.
śúmàk. v. Stupor.
śúmaſzt. v. Stupidus.
Suna. v. Merops.
śúpely. v. Cavus.
śúplina. v. Cavitas.
Sùt. v. Flavus.
Sùt dukat. v. Aureus, ei.
Sutina. v. Flavedo.

S V.

Svechanye. v. Tinnitus, Clangor.
Svechìm. v. Tinnio, Clango.
Svégla. v. Fiſtula.
śvélya. v. Sarcinatrix.
Svem. v. Rumino.
Sveplo. v. Sulphur.
Sveplen. v. Sulphureus.
Sviſgam. v. Fiſtulo.
śviſztam. v. Balbutio.
śviſztav. v. Balbus.
śvogor. v. Affinis.

S Z.

Szablya. v. Framea.
Szàd. v. Fructus.
Szàd k-ſztolu. v. Bellaria.
Szada. v. Modò, Jam.
Szadìm. v. Planto.
Szàg. v. Tapes.
Szajav. v. Fuliginoſus.
Szaje. v. Fuligo.
Szàk. v. Caſſis, is.
Szaliter. v. Salnitrum.
Szalo. v. Adeps, Abdomen.
Szalo ríbje. v. Garum.
Szalo ſztáro ſzvinyſzko. v. Axungia. N. 1.
Számecz. v. Maſculus.
Szamicza. v. Fœmella.
Szamo. v. Solùm, Tantùm.
Szamo-volyen. v. Capitoſus.
Száni. v. Traha.

Szánkamſze. v. Lubrico.
Szapa. v. Halitus.
Szejàch. v. Seminator.
Szejem. v. Semino.
Széjem melyu. v. Subcerno.
Széjenye. v. Seminatio.
Szeber. v. Ruſticus, Craſſus.
Szeberſztvo. v. Ruſticitas.
Szech. v. Urina.
Széchem. v. Seco.
Széchenya mechom meſzto. v. Digladiatorium.
Szèd. v. Canus.
Szed. v. Seſſio.
Szédeti pochinyam. v. Caneſco.
Szedem. v. Septem.
Szedìm. v. Sedeo.
Szedina. v. Canities.
Szedine. v. Cani.
Szedlam. v. Ephipio
Szedlen. v. Ephipiarius, a, um.
Szedlan. v. Ephipiatus.
Szedlàr. v. Ephipiarius.
Szedlo. v. Ephipium.
Szedlenicza. v. Clitella.
Szedmák. v. Septennis.
Szedmi. v. Septimus.
Szehnem. v. Maceo, Macreſco.
Szekira. v. Securis.
Szekùch. v. Cæſim.
Szelo. v. Pagus.
Szelyan. v. Paganus.
Szeme. v. Semen.
Széncza. v. Umbra.
Széncza iz ſzvêrsja. v. Umbraculum.
Szenchen, a, o. v. Vmbraticus.
V-Szenczi ſze zadêrſavajuchi. v. Umbratilis.
Szénczu chinechi. v. Umbrifer.
Szénczu délam. v. Umbro.
Szenchaſzt. v. Umbroſus. N. 1.
Szenicza. v. Parix.
Szen. v. Somnus.
Szen pêrvi nochni. v. Concubium.
Szenya. v. Somnium.
Szényak. v. Fœnile.
Szenyam. v. Somnio.

Digitized by Google

Szenyavecz. v. Somniator.
Szenyem. v. Nundinæ.
Széno. v. Fœnum.
Szêrbechicza. v. Pruritus.
Szêrbetime pochinya. v. Pruriſco.
Szêrblyivecz. v. Pruriginoſus.
Szêrbſzka zemlya. v. Servia.
Szêrchen, a, o. v. Animoſus, Cordatus, Audax, Magnanimus.
Szêrchenabòl. v. Cardialgia.
Szêrchena ſaloſzt. v. Cordolium.
Szêrcheni. v. Cordialis.
Szêrcheno. v. Audacter, Cordatè.
Szêrchenoſzt. v. Magnanimitas.
Szêrchem. v. Sorbeo.
Szêrcze. v. Cor.
Szerdéla. v. Sarda. N. 1. Trichia.
Szêrdimſze. v. Iraſcor.
Szêrdit. v. Iratus.
Szêrdit lehko. v. Iracundus.
Szêrdito. v. Iratè, Iracundè.
Szêrditoſzt. v. Ira.
Szêrditoſzt materna. v. Rabies.
Szêrkam. v. Sorbeo.
Szêrkanye. v. Sorbitio.
Szêrna. v. Dama.
Szêrna mláda, ali mládi jelen. v. Cervus.
Szêrp. v. Secula, Falcula. N. 1.
Szêrpen. v. Julius.
Szetaj. v. Orgia.
Szeſecz. v. Uber, Mamma.
Szeſzem. v. Sugo.
Szeſztra. v. Soror.
Szeſztrich. v. Sororius, Conſobrinus.
Szeſztrichna. v. Conſobrina.
Szever. v. Boreas, Aquilo.
Od ſzevera. v. Septentrionalis.

SZ I.

Szichem. v. Sibilo.
Szichanye. v. Sibilus.
Szila. v. Violentia, vis.
Szilen. v. Violentus.
Szilim. v. Violo.
Szilno. v. Violenter.
Szilu Chinitel. v. Violator. N. 2.
Szilujem. v. Cogo, Adigo.
Szin. v. Gnatus, Filius, natus.
Szin izkraja. v. Nothus, Spurius.
Szin, komuje ſzamo Otecz ſiv. v. Patrimus.
Szin komuje liſztor Mati ſiva. v. Matrimus.
Szinluczki za ſzina vzét. v. Adoptivus.
Szinokoſa. v. Pratum.
Szin popóvſzki. v. Mulus. N. 2.
Szinovecz. v. Fratruelis.
Szip. v. Aſtma.
Sziplyiv. v. Aſtmaticus.
Szir. v. Caſeus.
Szirenye, ráſzol. v. Coagulum.
Szirómah. v. Pauper, Inops.
Szirotcza. v. Pupillus.
Szirotinſztvo. v. Paupertas, Orbitas.
Szirotka. v. Serum. N. 3.
Szirov. v. Crudus.
Szirovina. v. Cruditas.
Szit, a, o. v. Satur.
Szitár. v. Cribrarius.
Szito. v. Subcerniculum.
Szitoſzt. v. Satietas.

SZ K.

Szkachem od veſzelja. v. Exilio.
Szkáchem. v. Salto.
Szkêrb. v. Solicitudo, Cura.
Szkêrbim. v. Satago, Curo.
Szkêrbljiv. v. Solicitus.
Szkêrchenye. v. Contractio.
Szkêrchujem. v. Contraho.
Szkidávam. v. Ejicio infine.
Szkitamſze. v. Vagor.
Szkitanye. v. Vagatio.
Szkitavecz. v. Vagator.
Szklaplyem. v. Conjungo.
Szkok. v. Saltus.
Szkonchávam. v. Annihilo.
Szkonchanye. v. Annihilatio.
Szkopljen Chlovek. v. Spado, Eunuchus.
Szkoplyujem. v. Caſtro.
Szkoro. v. Confeſtim, Citò, Subitò.
Szkrachenye. v. Abbreviatio.
Szkrachujem. v. Abbrevio.
Szkratenye zavetie chella. v. Compendium, Epitome.
Szkratitel. v. Abbreviator.
Szkupaſzedenye. v. Conſeſſus.
Szkupa ſztaenye. v. Occurſus.
Szkupchina. v. Gœtus.
Szkupitel. v. Redemptor.
Szkuplyávam. v. Redimo.
Szkupoſzt. v. Avaritia, Tenacitas.
Szkuſſanye. v. Experientia.
Szkuzek. v. Lubricus.
Szkuzko. v. Lubricè.

SZ L.

Szlab. v. Debilis.
Szlaboſzt. v. Debilitas.
Szladek. v. Dulcis.
Szladkócha. v. Dulcedo.
Szlama. v. Stramen.
Szlamen. v. Stramineus.
Szlàn. v. Salſus.
Szlanina. v. Lardum, Laridum.
Szlánoſzt. v. Salſugo.
Szlap na vode. v. Fluctus, Unda. N. 1.
Szláſzt. v. Dulcedo.
Szlaſztim. v. Dulcoro.
Szlavich. v. Philomela.
Szlavichek morſzki. v. Alcedo.
Szlava. v. Gloria.
Szlaven. v. Glorioſus.
Szlavimſze. v. Glorior.
Szlèd. v. Veſtigium.
Sledim. v. Inveſtigo.
Szleme. v. Trabs.
Szlép. v. Cæcus.
Szlépa óka. v. Tempus. N. 1.
Szlep na jedno oko. v. Monoculus.
Szlep rogyen. v. Cœcigena.
Szlepota. v. Cœcitas.
Szlez. v. Malva.
Szlezena. v. Splen, Lien.
Szlezenaſzt. v. Lienicus.
Szlina. v. Saliva.
Szlinaſzt. v. Salivarius.
Szlinim. v. Salivo.
Szlina pun. v. Salivoſus.
Szlin ſzctjanye. v. Salivatio.

Szli-

Digitized by Google

Szliva. v. Prunum.
Szliva drévo. v. Prunus.
Szloboda. v. Libertas.
Szloboda, dopuſchenye. v. Facultas.
Szloboden iz ſzluge vuchinyen. v. Libertus.
Szlobodnyacha. v. Liberta.
Szlobodnyàk. v. Libertinus.
ſzlobodno obrambe meſzto. v. Aſylum.
ſzlobodnyàkov ſztális. v. Libertinitas.
Vu-ſzlobodu poſztávlyam. v. Liberto.
ſzlobóſchina. v. Privilegium.
ſzloboſchinum daruvan. v. Privilegiarius.
ſzlog. v. Porca. N. 1.
ſzloſen. v. Concors.
ſzloſno dévam. v. Concordo.
ſzloſnoſzt. v. Concordia.
ſzlovénecz. v. ſzlavus, Illyrus.
ſzlovénſzka zemlya. v. Szlavonia Illyrium. Illiris.
ſzlovénſzki, a, o. v. Illyricus, a, um.
ſzlovo. v. Litera, Verbum.
ſzluga. v. Famulus.
ſzluga domachi. v. Mediaſtinus.
ſzluga, ki Goſzpona ſzprevája. v. Pediſſeqvus.
ſzluga Váraski, Orſzachki. v. Apparitor.
ſzluga, ki kamiduchega Goſzpodina chúva. v. Stipator.
ſzluga domo rodni. v. Verna.
ſzluga boja vréden. v. Verbero, Flagrio.
ſzluka pticza. v. ſcolopax.
ſzlukav. v. Curvus.
ſzluko noſie. v. Poples.
ſzlusba Boſia. v. Religio.
ſzlusba. v. Famulatus, Famulitas.
ſzlusbena pajdaſſicza. v. Conſerva.
ſzlusbenicza. v. Famula.
ſzlusbeni tovarus. v. Conſervus.
ſzluſéchi. v. ſervilis.
ſzluſim. v. ſervio, obſeqvor, Miniſtro.

SZM.

ſzméiemſze. v. Rideo.
ſzméjemſze rozgotom. v. Cachinnor.
ſzméh. v. Riſus.
ſzméh rozgotom. v. Cachinnus.
ſzmèm. v. Audeo.
ſzmêrchek. v. Grillus.
ſzmêrt. v. Mors, Lethum.
ſzmêrtni ſzen. v. Lethargus.
ſzméſſen. v. Ridiculus.
ſzméſno. v. Ridiculè.
ſzmet. v. ſordes.
ſzmetjè ſeleza. v. ſcoria.
ſzmetim. v. Inficio.
ſzmetiſche. v. Fimetum.
ſzmiczamſze. v. Lubrico.
ſzmilyitelicza. v. Miſeratrix.
ſzmilyujemſze. v. Miſereor.
ſzmilyuvanya vréden. v. Miſerandus.
ſzmilyuvanye. v. Miſeratio.
ſzmilyuvatiſe pochinyam. v. Miſereſco.
ſzmilyuvecz. v. Miſerator.
ſzmòk. v. Obſonium.
ſzmola. v. Pix, Reſina.
ſzmolen. v. Piceus.
ſzmràd. v. Fœtor, Pædor, Putor.
ſzmrádim. v. Inficio.
ſzmreka. v. Pinus.
ſzmrekova jeſicza, ſzád. v. Conus. N. 2.
ſzmrekov. v. Pineus.
ſzmrekóvje. v. Pinetum.

SZN.

ſznága. v. Munditia.
ſznáſen. v. Mundus.
ſznáſenya pràh, za zube. v. Mundicina.
ſznáſenye. v. Mundificatio.
ſznáſim. v. Mundifico, Mundo, Purgo.
ſznáſno. v. Munditer.
ſznèg. v. Nix.
ſzneha, ſzinova ſena. v. Nurus.
ſzneha, mláda ſena. v. Nova nupta.
ſzneſen. v. Nivoſus.
ſznop v. Manipulus.

SZO.

ſzobota. v. Dies ſabbathi.
ſzochen. v. ſuccoſus.
ſzochivo. v. Legumen.
ſzoha. v. Furca. N. 2.
ſzok. v. ſuccus.
ſzokàch. v. Coqvus, Cocus.
ſzokachich. v. Lixa.
ſzokáchnicza. v. Culina, Coqvina.
ſzokol. v. Falco.
ſzòl. v. ſal.
ſzolàr. v. ſalarius, ſalſamentarius, ſalinator.
ſzolenka. v. ſalillum, ſalinum.
ſzolim. v. ſalio. ivi. itum.
ſzólna ruda. v. ſalifodina, ſalina.
ſzólni, a, o. v. ſalinus.
ſzom. v. Mugil.
ſzopem. v. Anhelo.
ſzopun. v. ſmegma, ſapo.
ſzopunàr. v. ſmegmatopola, ſaponarius.
ſzopunſzki, a. v. ſmegmaticus.

SZP.

ſzpameten. v. Prudens.
ſzpametno. v. Prudenter.
ſzpánye. v. Dormitio.
ſzpánye jako po betegu. v. ſopor.
ſzpaſzitel. v. ſalvator.
ſzpaſzim. v. ſalvo.
ſzpehávam. v. Excutio. N. 2.
ſzpehnenye. v. Excuſſio. N. 3.
ſzpèt. v. Compeditus.
ſzpiam. v. Ebibo, Epoto.
ſzpim. v. Dormio.
ſzpodoben. v. ſimilis.
ſzpodobnoſzt. v. Similitudo.
ſzpojka. v. ſubſcus.
ſzpogányam. v. Exprobro.
ſzpogányanye. v. Exprobratio.
ſzpogányavecz. v. Exprobrator.
ſzpol. v. ſexus.
ſzpomenek. v. Mentio.
ſzpominamſze. v. Recordor, Memini, Reminiſcor.

Digitized by Google

ſzpominamſze z-kêm. v. Colloquor.
ſzpominanya vréden. v. Memorandus, Memorabilis.
ſzpominanye. v. Recordatio.
ſzpóna. v. Compes.
ſzpornò. v. Frugaliter, Parcè.
ſzpóved. v. Confeſſio.
ſzpornoſzt. v. Frugalitas.
ſzpovédamſze. v. Confiteor.
ſzpoznanye. v. Cognitio, Agnitio.
ſzpoznàvam. v. Agnoſco.
ſzpráva. v. Apparatus.
ſzprávíſcha Cirkvenoga tovarus. v. Synodita.
ſzprávíſcha orſzachkoga. v. Comitialis.
ſzprávíſche lyudih. v. Conventus.
ſzprávíſcha Orſzachkoga meſzto. v. Comitium.
ſzprávíſche Cirkveno. v. ſynodus, Congregatio.
ſzprávíſche Orſzáchko. v. Comitia.
ſzprávíſche veliko Cirkveno. v. Concilium.
Na ſzprávíſchu zebran. v. Comitiatus.
ſzprávlyam. v. Compono,
ſzpravno. v. Ornatè.
ſzprémlyemſze. v. Transfero.
ſzprevágyam. v. Comitor.
ſzprevágyanye. v. Comitiva.
ſzprevaiom. v. Inſidioſè.
ſzproſſujem. v. Impetro.
ſzpuſcham. v. Demitto.
ſzpuſchenye. v. Demiſſio.

SZR.

ſzràb. v. ſcabies.
ſzràb chefſem. v. ſcabo.
ſzrablyiv. v. ſcabroſus.
ſzraka. v. Pica.
ſzrámba. v. Aſſervatio.
ſzrameslyiv. v. Verecundus, Pudicus.
ſzrameslyivo. v. Verecundè, Pudicè.
ſzrameslyivoſzt. v. Pudicitia Verecundia.
ſzraméta. v. Turpitudo, Infamia, Pudor, Ignominia.
ſzramóten. v. Impudicus, Inverecundus.

ſzramotno. v. Impudicè, Inverecundè.
ſzramujemſze. v. Verecundor, Pudeſio.
ſzranenye. v. Aſſervatio.
ſzranyujem. v. Aſſervo, Recondo.
ſzrebernàr. v. Argentifex, cis.
ſzrebernarnicza. v. Argentaria.
ſzrebern. v. Argenteus.
ſzreberni, a, o. v. Argenteus.
ſzrebra meſzto gdeſze chuva. v. Argentarium.
ſzrebrim. v. Inargento.
ſzrebro. v. Argentum.
ſzrebro ſivo. v. Argentum vivum, Mercurius. N. 2.
ſzrebrom zméſian. v. Argentoſus.
ſzrecha. v. Fortuna, Felicitas, Proſperitas.
ſzrechen. v. Fortunatus, Felix, Proſper.
ſzrechno. v. Feliciter, Proſperè.
Na ſzrechu. v. Fortè.
ſzréda. v. Dies Mercurii.
ſzredina vu kakvom dugovanyu. v. Centrum.
ſzrednye. v. Mediocriter.
ſzrédnyi. v. Medius. N. 1.
ſzrés. v. Gelu.

SZT.

ſztajem kòpa na putu. v. Obvio, Occurro.
ſztajem gore. v. Surgo.
ſztálen. v. Conſtans.
ſztális. v. ſtatus.
ſztálno. v. Conſtanter.
ſztálnoſzt. v. Conſtantia, Perſeverantia.
ſztàn. v. Hoſpitium. N. 1.
ſztanovit. v. Certus.
ſztanovito. v. Certè.
ſztanovitoſzt. v. Certitudo.
ſztanovnik. v. Hoſpes. N. 2.
ſztanujem. v. Hoſpitor.
ſztanye iz drév:a. v. Ædificium.
ſztánye na nogah. v. Statio. N. 1.

ſztanye prebivanye. v. Habitaculum.
ſztar. v. ſenex.
ſztar jáko. v. Decrepitus.
ſztaramſze. v. Angor, Curo.
ſztarchecz. v. ſenecio.
ſztaramſze. v. ſeneſco.
ſztareſſina na ſzvadbe. v. Architriclinus.
ſztaricza. v. Vetula, Anus.
ſztarina. v. Vetuſtas, Antiqvitas, Veteramentum.
ſztári vojnik. v. Miles.
ſztaroſzt. v. ſenectus.
ſztaroſzt ſzkêrb. v. Anxietas.
ſzteblo. v. Truncus.
ſzteblo ſitno. v. Culmus.
ſztegávam. v. Retraho, Circeo.
ſztegno. v. Femur.
ſztekel. v. Rabidus.
ſztek'àr. v. Vitriarius.
ſzteklárnicza. v. Vitriaria.
ſzteklen. v. Vitreus.
ſzteklina. v. Rabies.
ſzteklo. v. Vitrum.
ſzténa. v. Paries.
ſzténcham. v. Extenuo.
ſzténchanye. v. Extenuatio.
ſztenicza. v. Cimex.
ſztény za ſzvèche. v. Ellychnium.
ſztény za rane. v. Lemniſcus, N. 2. Linamentum.
ſztêrmen. v. Præceps.
ſztêrmina. v. Præcipitium.
ſztêrn. v. Seges.
ſztêrſſen. v. Crabro.
ſzteza. v. Semita.
ſztiſzkam. v. ſtringo.
ſztiſzkanye. v. Conſtrictio.
ſztò. v. Centum.
ſztôg. v. Acervus.
Sztoim. v. Sto.
sztol. v. Menſa.
sztolàr. v. Sellarius.
sztolárnicza. v. Sellaria.
sztolchen. v. ſellariolus,
sztolcze délam. v. ſello.
sztolecz. v. ſedes, ſedile.
sztolecz za naiſzlanyanye. v. ſella.
szto-lèt. v. Seculum.
sztol pehárni. v. Abacion. N. 1.
sztotina. v. Centuria.

Digitized by Google

Po sztotinah. v. Centuriatim.
sztotinim. v. Centurio, as.
sztotnik. v. Centurio.
sztotnikova châſzt. v. Centuriatus.
szto vojnikov glavàr. v. Centurio.
Szto vojnikov glavàr vuchinyen. v. Centuriatus.
sztrah. v. Timor, Pavor, Metus, Formido.
sztrahota. v. Horror.
sztràn. v. Pars.
sztranſzki. v. Extraneus.
sytráſa. v. Excubiæ, Vigilia. N. 1.
sztráſim. v. Excubo, Vigilo, Excubito.
sztráſnicza. v. Excubiæ, Vigilia. N. 1.
sztráſnik. v. Excubitor, Vigil.
sztraſſen, a, o. v. Terribilis, Horridus, Horribilis.
ſztraſſilo. v. Terriculum, Monſtrum.
ſztraſſilo nochnò. v. Lemures.
ſztraſſimſze. v. Timeo, Formido, Extimeſco.
ſztraſſno. v. Horridè, Terribiliter.
ſztraſslyiv. v. Timidus, Pavidus, Meticuloſus.
ſztraſslyivo. v. Timidè.
ſztraſslyivoſzt. v. Timiditas.
ſztréblenye. v. Expurgatio.
ſztreha. v. Tectum.
ſztréla. v. Sagitta.
ſztrélecz. v. Jaculator, Sagittarius.
ſztrélyam. v. Jaculor, sagitto.
ſztêrpavam. v. Compingo.
ſztrèſs. v. Stiria.
ſztreſzam. v. Excutio. N. 1. Concutio, Decutio.
ſztreſſenye. v. Decuſſio.
ſztreſſujemſze od ſztráha. v. Contremiſco, Extimeſco.
ſztrichich. v. Patruelis.
ſztricz. v. Patruus.
ſztricz moga Otcza. v. Patruus magnus, Propatruus.
ſztroſſek. v. sumptus.
ſztroſſek na pùt. v. Viaticum.
ſztruga. v. Alveus.
ſztrugacha. v. Radula.
ſztrugàr. v. Tornator.
ſztrugárim. v. Torno.
ſztrugarſzki ſzveder. v. Tornus.
ſztruk, jedno-ſztruk. v. simpliciter.
ſztruna. v. Corda.
ſztruſine. v. Ramentum.
ſztvàr. v. Res.
ſztudenecz. v. Fons.
ſztudeno. v. Frigidè.
ſztuden, a, o. v. Frigidus.
ſztuny. v. Gratis, Gratuitò.
ſztvárjam. v. Creo.
ſztvorjenye. v. Creatura.
ſztvoritel. v. Creator.
ſztùp. v. Columna.
ſztùp nakôm nakovalo ſztoi. v. Acmotheton.
ſztupich. v. Columnella.
ſztupina. v. Veſtigium.
ſztupujem, ſztupim. v. Gradior, Inveſtigo.

SZU.

Szùd. v. Vas, aſis.
ſzùd, ſzudenye. v. Judicium.
ſzudchia varaska. v. Prætura.
ſzúdecz, Glavàr nad varaschani. v. Prætor. N. 1.
ſzúdecz. v. Judex.
ſzúdecz, koga dvè protivne ſztrane izberù. v. Arbiter.
ſzúdecz, vu velikeh varaſſeh naj vekſſi. v. Conſul.
ſzùd pred vremenom. v. Præjudicium.
ſzúdim pred vremenom. v. Præjudico.
ſzùh. v. Macer, Siccus.
ſzùh poſztajem. v. Siccesco.
ſzuhi beteg. v. Phtyſis.
ſzuhócha. v. Siccitas.
ſzuho-ok. v. ſiccoculus.
ſzuhorlyav. v. Macilentus.
ſzuhorlyav, kiſze doſzta jéduch naſzititi komajmore. v. Popa. N. 2.
ſzukalo. v. Rhombus.
ſzukêrvicza. v. ſanies, Tabes.
ſzuknen. v. Pannoſus.
ſzukno. v. Pannus.
ſzuknya duga ſenſzka. v. Cyclas.
ſzulicza. v. Lancea.
ſzumnya. v. ſuſpicio.
ſzumnya, da je grèh. v. ſcrupulus.
ſzumnyimſze. v. ſuſpicor.
ſzumnyiv. v. ſuſpicioſus.
ſzumnyivo. v. ſuſpicioſè.
ſzumnyiv bojechiſze, da e grèh, gdega nè. v. ſcrupuloſus.
ſzumrak. v. Crepuſculum veſpertinum.
ſzunchen. v. ſolaris.
ſzunchena vura. v. ſolarium.
ſzuncheni czvèt. v. ſolſequium, Heliottropium.
ſzuncheni pràh. v. Atomus.
ſzuncheno mêrchenye. v. Ecclypſis.
ſzuncze. v. Sol.
ſzuncze naizhodu. v. Oriens.
ſzuncza jednakoſzt proti dnevu y nochi. v. Æquinoctiu.
ſzuncze nazáhodu. v. Occaſus.
ſzunim. v. Trudo.
ſzuprotivnicza. v. Adverſatrix.
ſzuprotivimſze. v. Contrario.
ſzuprotivnik. v. Adverſarius.
ſzuprotivno. v. Contrariè.
ſzuprotivnoſzt. v. Adverſitas, Contrarietas.
ſzuprotvolye chinechi. v. Invitus.
ſzuprot volye chinech. v. Invitè.
ſzuprot. v. Contra, Adverſum.
ſzuſánſztvo. v. Captivitas.
ſzuſeny. v. Captivus, Mancipium.
ſzúſſa. v. Siccitas, Ariditas.
ſzuſſechi, a, e. ſicciſicus.
ſzuſſecz meſzecz. v. Martius.
ſzuſſenye. v. ſiccatio.
ſzuſsim. v. ſicco.
ſzuzicza. v. Lacrymula.
ſzuza. v. Lacryma.
ſzuzenye. v. Lacrymatio.
ſzuzechi. v. Lacryimabundus.
ſzuzen. v. Lacrymalis.
ſzuzim. v. Lacrymo.
ſzuzno. v. Lacrymosè.
ſzùz pun. v. Lacrymoſus.
ſzùz vréden. v. Lacrymabilis.

Digitized by Google

SZ V.

ſzváda. v. Contentio. N. 3. Rixa, Jurgium.
ſzvadba. v. Nuptiæ.
ſzvadbena Goſpodaricza, Poſzneſnicza. v. Pronuba.
ſzvadbenidever. v. Paranymphus.
ſzvadlyivicza. v. Rixator.
ſzvagyujemſze. v. Rixor.
ſzvàk. v. Affinis.
Szvitujem. v. Conſulto.
Szvituvannye. v. Conſilium.
Szvituvnik. v. Conſultor.

T.

T A.

Tabàk. v. Tabaca.
Tábor. v. Caſtra.
Tábor zabiam. v. Caſtrametor.
Tábor zimſzki. v. Hiberna.
Tábora razluchitel. v. Caſtrametator.
Tábor med ſánczi. v. Stativa.
Táborſzki. v. Caſtrenſis.
Táborſzki ſzluga. v. Calo.
Táchke. v. Pabo.
Ta, Te. v. Iſte.
Tada. v. Tunc.
Taim. v. Nego, Inficior.
Tainiſze. v. Lateo.
Tainoſzt. v. Reticentia.
Tak. v. Ità, ſic, Taliter.
Takaj. v. Et, Etiam.
Tak. v. Actutum, Subitò, confeſtim, Continuò.
Takli? v. Siccine? Itane?
Takov, a, o. v. Talis.
Talentum. v. Talentum.
Talèr. v. Imperialis. N. 2.
Tam. v. Illuc, Illic, Ibi.
Tanczam. v. Salto.
Tanecz. v. Saltus Chorea.
Taracz. v. Lithoſtra, ſtratum viarum. N. 3.
Taraczam. v. Sterno. N. 3.
Tarantula pauk. v. Phalangium.
Taraczka. v. Tormentum. N. 3.

Tárna komóra. v. Armamentarium.
Taska. v. Aſcopera.
Tàt. v. Fur.
Tatar. v. Tartarus.
Tatbina obchinſzkeh penèz. v. Peculatus.
Tatbenem náchinom. v. Furtivè.
Tàſzt. v. Socer reſpectu generi.

T E.

Techem. Czurim. v. Fluo.
Techem, dêrchim. v. Curro.
Téchen. v. Sapidus.
Techich. v. Conſobrinus.
Techichna. v. Conſobrina?
Téchno. v. ſapidè.
Téchnoſzt. v. ſapor.
Tecza. v. Amita.
Tecza materina ſzeſztra. v. Matertera.
Tecza mojega otcza. v. Amita magna.
Tecza mojega deda po otczu. v. Amita maior.
Tecza moie matere. v. Matertera magna.
Tecza moie Babe, ali deda po Matere. v. Matertera maior.
Tecza moie prebabe, ali prededa. v. Matertera maxima.
Tèg. v. Frumentum.
Tèk. v. Sapor.
Tekuchnye. v. Tactus.
Telchich. v. Juvenculus. N. 1.
Telechi, a, o. v. Vitulinus.
Telecz. v. Juvencus.
Tele. v. Vitulus.
Telicza. v. Junix Buccula. N. 2.
Télo. v. Corpus.
Teloven. v. Corporeus.
Teme. v. Vertex. N. 1.
Temen. v. Obſcurus, Tenebricoſus.
Temian. v. Thus.
Temiana kadilnicza. v. Thuribulum.
Temianom kadim. v. Thurifico.
Temnicza. v. Carcer, Ergaſtulum.
Temnoſzt. v. Tenebræ, obſcuritas.
Temnyàk. v. Tenebrio. N. 3.

Ténchim. v. Attenuo, Extenuo
Ténchina. v. Tenuitas.
Tenchen. v. Tenuis.
Tenchen jàko. v. Tenuiculus.
Tenchno. v. Tenuiter.
Tenek. v. Tenuis.
Tenya. v. Umbra. N. 3.
Tepecz klàtes. v. Vagus, Vagator.
Tepemſze. v. Vagor.
Tepem, bijem. v. Percutio, Cædo.
Tepem neſzpametno govorechi. v. Blatio.
Tepnya. v. Blatero.
Têrbuh. v. Alvus, Venter.
Têrbuho-bólya. v. Ventriculatio.
Têrbuho-bolyen. v. Ventriculoſus.
Têrbuha ſzluga. v. Ventricola.
Têrbuſſaſzt. v. Ventroſus.
Têrbuſecz. v. Ventriculus.
Têrbuſſni, a, o. v. Ventralis.
Têrbuſſni grizoſtri. v. Colica.
Têrbuſſno zavianye. v. Tormina.
Têrbuſſno techenye, czurenye. v. Diarrhæa.
Têrchek. v. Stipes, Truncus.
Têrchka. v. Perdix.
Terem. v. Frango.
Têrg. v. Forum.
Têrgam. v. Carpo. N. 1. Lacero.
Têrgovecz. v. Negotiator, Mercator.
Têrh. v. Onus.
Têrjaki. v. Pentecoſte.
Têrjam. v. Exigo.
Têrjavecz. v. Exactor. N. 1.
Têrlicza. v. Cippus. N. 1.
Têrn. v. Spina.
Têrnàcz. v. Pomarium.
Têrnaſzt. v. Spinoſus.
Têrnina. v. Prunum.
Têrnye gêrmaſzto. v. Dumetum.
Têrpèch. v. Patienter.
Têrpek. v. Acerboſus.
Têrpko. v. Acerbè.
Têrpkócha. v. Acerbitas.
Têrplyenye. v. Toleratio, Patientia, Tolerantia.

Digitized by Google

Têrplyív. v. Patibilis, Tolerabilis.
Têrſim. v. Negotior.
Têrſz. v. Vitis.
Têrſzenye. v. Conamen, Conatus.
Têrſzje. v. Vinea.
Têrſzimſze. v. Conor.
Têrſztika. v. Arundo.
Iz Têrſztike. v. Arundineus.
Têrſztikovina. v. Arundinetum.
Têrta. v. Funis, Vimen.
Tesàk. v. Operarius.
Tesàk naemni. v. Mercenarius.
Teſchina. v. Inanitas.
Teſch. v. Jejunus.
Teſek. v. Gravis, Difficilis, Moleſtus.
Tesko. v. Difficulter, Moleſtè.
Teskócha. v. Difficultas, Moleſtia.
Teſtament. v. Teſtamentum.
Teſtamentà nachinitel. v. Teſtator.
Teſtamenta, kî ne napravil. v. Inteſtatus.
Preſz Teſtamenta. v. Inteſtatò.
Vu-Teſtamentu, komuje kaj oſztavlyeno, v. Legatarius.
Téſzen. v. Arctus, Anguſtus.
Téſzno. v. Anguſtè, Arctè.
Teſznócha. v. Anguſtia.
Téſzto. v. Maſſa, Paſta.
Téſzto makaruni, rézanczi, ſtruklyi, Makvichi, &c. v. Turunda. N. 1.
Téſzto, kêmſze kuri tuſztè v. Turúnda. N. 2.

T I.

Ti. v. Tu.
Tia. v. Uſque. N. 1.
Tieden. v. Hebdomada.
Tjeden dnì ſzlusbe kakve obnáſſavecz. v. Hebdomadarius.
Tjedenſzki, a, o. v. Hebdomadalis.
Od tjedna do tjedna. v. Hebdomadatim.
Tih. v. Pácatus, Tranquillus.
Tihócha. v. Tranquillitas.
Tikva. v. Cucurbita.
Tily. v. Sinciput.
Tinta. v. Atramentum.
Tiram. v. Pello.
Tiſchim. v. Premo.
Tiſzovo drévo. v. Larix.
Tiſzuche. v. Mille.

T K.

Tkaléchki, a, o. v. Textorius.
Tkálecz. v. Textor.
Tkálnicza. v. Textrina.
Tkano dugoványe. v. Textile.
Tkánye. v. Textura.
Tkem. v. Texo.

T L.

Tláchim. v. Calco.
Tlapa. v. Blactero, onis.
Tlápim. v. Blactero.
Tlo. v. Pavimentum.

T M.

Tmèch, a, e. v. Tenebricoſus.
Tmicza. v. Tenebræ.

T O.

Tochim. v. Fundo.
Tok. v. Theca. N. 1.
Tok za ſztréle. v. Pharetra.
Tok vu-kômſze lùk noſzi. v. Corytus.
Tolnach. v. Conſilium.
Tolnáchenye. v. Interpretatio.
Tolnachîm. v. Interpretor.
Tolnachim. v. Conſilio, as, are, Conſulto, Conſulo.
Tolnachnik. v. Interpres.
Tolnachnik. v. Conſiliarius, Conſultor.
Tolnachtvo. v. Conſultatio.
Tolnachtvo Vechnichko, ali Orſzachko. v. Senatuſconſultum.
Tolvaj. v. Prædo, Latro.
Tolvajſztvo. v. Prædatio, Latrocinium.
Topel, a, o. v. Calidus.
Topim. v. Calefacio.
Topimſze. v. Caleſio.
Toplina. v. Calor.
Topolóvina. v. Populetum.
Topolovo drévo. v. Populus alba.
Topolov. v. Populeus.
Toporiſche. v. Manubrium.
Tórba. v. Pera.
Tórba kóſnata za pùt. v. Bulga.
Tork. v. Dies Martis.
Toricza. v. Lappa.
Tovarus. v. ſocius.
Továruſſa vkanitel. v. ſociofraudus.
Tovaruſſicza. v. ſocia.
Tovaruſſim. v. ſocio.
Továruſtvo. v. ſocietas.
Tovor. v. Clitella.
Tovórnik. v. Clitellarius.

T R.

Tràg. v. Veſtigium.
Trag ye. v. Ferculum, Feretrum.
Trahtèr. v. Infundibulum.
Tràk. v. Radius.
Tràm. v. Trabs.
Tràm, kêmſze zidi terù. v. Aries. N. 2.
Tràm, na kom ſzúdi vu-pivnicze lesè. v. Cantherius. N. 1.
Trápim. v. Crucio, Affligo.
Trápienye. v. Cruciatus.
Traſim. v. Inveſtigo.
Traſitel. v. Inveſtigator.
Tráta. v. Cæſpes.
Tráva. v. Herba, Gramen.
Tráven. v. Herbofus.
Travilo. v. Toxicum.
Travim. v. Intoxico.
Trávnik. v. Herbarium. N. 2.
Trébeje. v. Oportet.
Trébim. v. Expurgo, ſeparo.
Tréblenye. v. Secretio.
Tréhglàv. v. Triceps.
Tréhlèt. v. Trimulus, Triennis.
Tréhmeſzècz. v. Trimeſtris.
Tréhnòg. v. Tripes.
Trepechem. v. Tremo.

Tre-

Digitized by Google

Trepechuch. v. Tremebundus.
Trepetanye. v. Trepidatio, Tremor.
Trepetlika. v. Bractea.
Trepetlyiv. v. Tremulus.
Trepet. v. Tremor.
Tréſche. v. Segmen.
Treſzem. v. Concuſſo.
Trèízk. v. Fulmen.
Tréízkam. v. Fulmino.
Trézen. v. ſobrius.
Tréznoſzt. v. ſobrietas.
Tri. v. Tres.
Trikrat. v. Ter.
Tri potri. v. Terni.
Troicza. v. Trinitas.
Troj-nog. v. Tripes.
Troj-ztruk. v. Triplex.
Troj-vérizt. v. Triplex.
Troj-vêrſztim. v. Triplico.
Tropine. v. Vinaceum. N. 2.
Troſſenye prez reda. v. Prodigalitas.
Trubelika. v. Cicuta.
Trùd. v. Fatigium, Laſſitudo.
Trúdenye. v. Fatigatio.
Trúden, a, o. v. Laſſus, Feſſus.
Trudim. v. Fatigo.
Truha. v. Feſtuca.
Trumbeta. v. Tuba.
Trumbetàſs. v. Tubicen, Buccinator.
Trumbetàſs, ki trumbéte déla. v. Tubarius.
Trumbétuiem. v. Buccino.
Truplo. v. Truncus.

TU.

Túchem. v. Macto, Occido.
Túchem. v. g. hren, pêrpêr, &c. v. Contero, Tero.
Tuff. v. Pumex.
Tuga. v. Miſeria, Calamitas.
Tugyi, a, e. v. Alienus, Extraneus.
Tukach. v. Piſtillum.
Tulik. v. Tantus.
Tulikaj. v. Tantundem.
Tuliko. v. Tantum.
Tunya. v. Malum.
Tùp. v. Hebes, Stupidus.
Tupoſzt. v. Hebetudo.
Turchin. v. Turca.
Turen. v. Turris.
Turnar. v. Turricola.
Tusba. v. Quærela.
Túlcha. v. Pingvedo.
Tuſecz. v. Accuſator.
Tuſenſzem. v. Mœreo.
Tuſim. v. Accuſo.
Tuſimſze. v. Conqveror.
Tuſnoſzt. v. Mœſtitia.
Tùſzt. v. Pinguis.
Tuſztim. v. Pingveſacio, Impingvo.
Tuiztimſze. v. Pingveſco.

TV.

Tvêrd, a, o. v. Durus.
Tvêrdim. v. Firmo, Fortifico.
Tvêrdno. v. Firmiter.
Tvêrdoglav. v. Cervicoſus.
Tvêrdokóren. v. Contumax, Obſtinatus.
Tvêrdokorno. v. Contumaciter.
Tvêrdokornoſzt. v. Contumacia.
Tvoj, a, e. v. Tuus.

V.

VA.

Vábecz. v. Alector.
Vabicza. v. Allectrix.
Vábim. v. Allicio.
Vadimſze. v. Rixor, Contendo. N. 9.
Vagan. v. Modius.
Vàhtar. v. Vigil.
Valujem. v. Fateor.
Valuvanye. v. Profeſſio.
Vàl. v. Cylinder.
Vályam. v. Volvo.
Valyàm. v. Valeo.
Vàly vodeni. v. Unda, Fluctus.
Vánkus. v. Cervical.
Vapnenichàr. v. Calcarius, ii.
Vapnenicza. v. Calcaria.
Vapnen, a, o. v. Calcarius, a, um.
Vapno. v. Calx.
Váraſs. v. Civitas, Urbs.
Váraſs glavni vu Orſzágu, &c. v. Metropolis.
Váraska hiſa. v. Prætorium.
Váraſsecz. v. Civis.
Váraſski, a, o. v. Civicus.
Varen. v. Elixus.
Varenye. v. Ferruminatio.
Varim. v. Elixo.
Varim ſelezo. v. Ferrumino.
Varujemſze. v. Caveo.
Varuvanye. v. Cuſtodia, Cuſtoditio.

VB.

Vbijam. v. Occido.
Vbijanye. v. Occiſio.
Vbog. v. Pauper, Egenus, Inops.
Vboſtvo. v. Paupertas, Egeſtas, Inopia.

VC.

Vchekávam. v. Vellico.
Vcheknenye. v. Vellicatio.
Vchera. v. Heri.
Vcheraſſnyi. v. Heſternus.
Vczényam. v. Appretio.
Vczénenye. v. Appretiatio.
Vczéplyam. v. Inſero.
Vczéplénye. v. Inſitio.

VD.

Vdáiem. v. Eloco. N. 3.
Vdavlenye. v. Suffocatio.
Vdávlyam. v. Suffoco.
Vdêrkanye. v. Curſitatio.
Vdêrkavamſze. v. Curſito.
Vdily. v. Continuè.
Vdovecz. v. Viduus.
Vdovichki. v. Vidualis.
Po Vdovichki. v. Vidualiter.
Vdovichtvo. v. Viduitas.
Vech. v. Ampliùs, Plùs.
Vecher. v. Veſper.
Vechera. v. Cœna, Veſperna.
Vecheram. v. Cœno.
Vecheranye. v. Cœnatio.
Vecherati ſelìm. v. Cœnaturio.
Vechericza. v. Cœnula.
Vecherna ſzoba. v. Cœnaculũ.

Vecher-

Digitized by Google

Vecherna zvézda. v. Veſperugo.
Vecherni, a, o. v. Veſpertinus, Cœnaticus.
Vecherom poſztájem. v. Veſpero.
Vecher poſztaje. v. Veſperaſcit.
Vechnì, a, o. v. Perpetuus.
Vechnoſzt. v. Perpetuitas.
Vedovina. v. Faticinus.
Vedren. v. Serenus.
Vedricza. v. Situla.
Vedrim. v. Sereno.
Vedrina. v. Serenitas.
Vedro. v. Serenum.
Védro. v. Urna.
Vehet. v. Pugillus.
Veiàch. v. Ventilator.
Veiacha. v. Vannus, Ventilabrum.
Véjem. v. Ventilo, Vanno.
Vekovechnì, a, o. v. Æternus, Perennis, Sempiternus.
Vekivechnoſzt. v. Æternitas, Perennitas.
Vékoma ſivem. v. Æterno.
Velenczia. v. Culcitra.
Velichanſztvo. v. Majeſtas.
Velichen, a, o. v. Magnificus.
Velik. v. Magnus.
Veliki beteg. v. Epilepſia.
Veliki beteg imajuchi. v. Epilepticus.
Velik tráven. v. Majus.
Veliko méſſnyak. v. Auguſtus.
Velikócha. v. Magnitudo.
Velim. v. Aio, Dico.
Vénecz. v. Sertum, Corona.
Vénecz za Muchenike, ſzvete Divicze &c. v. Laureola.
Venchecz. v. Corolla.
Venem. v. Marceo, Flacceo.
Venuti pochinjam. v. Marceſco.
Vera. v. Fides.
Vêrbánecz. v. Eryſipelas.
Vêrbcza. v. Funiculus.
Vêrbcza zidarſzka ali dêrvodélſzka. v. Amuſſis.
Vêrch. v. Hauſtrum, Amphora.

Veren, a, o. v. Fidelis.
Verno. v. Fideliter.
Vernoſzt. v. Fidelitas.
Vêrh. v. Cacumen, Culmen, Apex, Faſtigium.
Vêrh na vuhu. v. Pinnula N. 2.
Vêrh na gláve. v. Vertex.
Vêrhnye. v. Lac.
Vêrhunecz délam. v. Faſtigio.
Vêrſſa. v. Naſſa.
Verovnicza. v. Creditrix.
Vêrſzten, a, o. v. Maturus, Adultus.
Vêrſztnik. v. Coætaneus.
Vêrt. v. Hortus.
Vêrt. v. Foramen.
Vêrtam. v. Foro, Terebro.
Vêrtam prêk. v. Perforo.
Vêrtàny. v. Spira. N. 2.
Vêrtanye. v. Terebratio.
Vêrtar. v. Hortulanus, Olitor.
Vêrtim. v. Gyro, Verto.
Vêrto-gláv. v. Vertiginoſus.
Veruga. v. Repagulum.
Verujem. v. Credo.
Veruvan. v. Credibilis.
Veruvan lehko. v. Credulus.
Veruvano. v. Credibiliter.
Veruvanye lehko. v. Credulitas.
Véſcha. v. Saga, Strix.
Véſchecz. v. Magus.
Veſem. v. Ligo.
Veſzel, a, o. v. Lætus, Hilaris, Jucundus.
Veſzelje. v. Lætitia, Hilaritas, Gaudium, Jucunditas.
Veſzelimſze. v. Jucundor.
Veſzelimſze drugomu. v. Congaudeo, Congratulor.
Veſzelo. v. Jucundè, Hilariter.
Veſzelo lépogà pogleda. v. Amœnus.
Veſzlár. v. Remiger.
Veſzlárim. v. Remigo.
Veſzlo. v. Remus.
Veſztovit. v. Conſcius.
Veter. v. Ventus.
Veter jug. v. Auſter.
Veter od záhoda ſzunchenoga. v. Zephyrus, Favonius.

Veter máli. v. Ventulus.
Veter ſzever. v. Boreas, Aquilo.
Vetren, a, o. v. Ventoſus.
Vetrim. v. Ventilo.
Veverícza. v. Sciurus.
Vèz. v. Vinculum, Ligatura, Ligamen.
Vezda. v. Modò, Nunc, Jam.
Vezdaſſnyi, a, e. v. Modernus.
Uffamſze. v. Spero.
Uffam. v. Fido.
Uffanye. v. Spes, Fiducia.

V G.

Vgájam. v. Obſequor, Satisfacio.
Vgaſſenye. v. Extinctio.
Vgaſſujem. v. Extinguo.
Vgrizávam. v. Mordeo.
Vgrizenye. v. Morſus.
Vgnyetávam. v. Intrudo.

V I.

Vjagmujem. v. Rapio, Eripio.
Vijam. v. Glomero.
Vijanye, zavijanye. v. Ululatus.
Vichem. v. Clamo.
Vid. v. Viſus.
Vid krátek imajúchi. v. Myops.
Videnye. v. Viſio.
Vidim. v. Video.
Vjedno. v. Simul, Unà.
Vidra. v. Lutra.
Viher. v. Turbo.
Viher z-naglem deſgyem. v. Procella.
Vika. v. Clamor.
Vila. v. Nympha.
Vila, Raſzoha. v. Furca, Merga. N. 1.
Vila z-tremi zubmi. v. Tridens.
Vilahen. v. Linteamen.
Vilichicze. v. Furcilla.
Vilicze. v. Furca. N. 1.
Vime. v. Uber.
Vincze ſzlabo. v. Villum.
Vinika. v. Labruſca.
Vino. v. Vinum.

Digitized by Google

vino chiſzto, y ſzámo. v. Merum.
vinograd. v. vinea.
vinogradſzke gore, Bregi &c. Promontorium. N. 2.
vino, kô taki pianoga chini chloveka. v. Temetum.
vino malasſa. v. Malvaticum Vinum.
vino muskatno. v. vinum.
vino pelinkovo. v. Abſynthites.
vino ſgáno. v. Crematum vinum.
vino zevrelo. v. vappa.
vinyak. v. vinitor.
vir, viranyek. v. Scaturigo, Gurges, vorago.
viroſztov. v. vigil.
viroſztujem. v. vigilo.
viſchechi. v. Hinnibundus.
viſchech. v. Hinnibundè.
viſchenye. v. Hinnitus.
viſchim guſztokràt. v. Hinnito.
viſchim, Hêrſem. v. Hinnio.
viſchiv. v. Hinnibilis.
viſſnya drévo. v. Meraſus.
viſſnya ſzàd. v. Meraſum.
viſzecha kóla. v. Pilentum, Carpentum.
viſzechi, a, e. v. Penſilis.
viſzim. v. Pendeo.
viſzok. v. Altus, Procerus, Sublimis.
viſzokoga, velikoga preſtimánya. v. Celſus, Excelſus.
viſzoko, veliko preſtimano. v. Celſè.
vitel, vitlo, na kôjeſze preja navia. v. Girgilius.
viteski. v. Militaris.
vitez. v. Miles.
viza. v. Huſo.

V K.

vkanitel. v. Deceptor, Impoſtor.
vkanyujem. v. Fraudo, Fallo, Decipio.
vkanyuvànye. v. Deceptio.
vkorenyujem. v. Radico.
vkragyujem. v. Furor.
vkrochenye. v. Domitura.
vkrochujem. v. Domo, Cicuro, Manſvefacio.
vkrochujemſze. v Manſveſio.
vkrotitel. v. Domitor, Manſvetarius.
vkup. v. Simul, Unà.
vkup ſzpravlyam. v. Cumulo.

V L.

vlaga. v. Humor.
vlah. v. valachus.
vlaſnunſze. v. Humeſco.
vlaſnoſzt. v. Humiditas.
vlaſno chinim. v. Humecto.
vlaſzicza. v. Muſtella.
vléchem. v. Traho.
vléchem ſzilum. v. Rapio.
vléchem ſzilum guſztokràt. v. Rapto.
vlévam. v. Fundo, Infundo.
vlévanye. v. Infuſio.
vlezávam ſzilum. v. Irrumpo.
vlézenye ſzilum. v. Irruptio.
vlyuden. v. Sapidus.
vlyudno. v. Sapidè.

V M

vmiram. v. Morior.
vmivaliſche. v. Lavatorium.
vmivanye. v. Ablutio, Lotio.
vmorenye. v. Interfectio, Peremptio, Occiſio.
vmorienye brata. v. Fratricidium.
vmorjenye chloveka. v. Homicidium.
vmorjenye matere. v. Matricidium.
vmorjenye Otcza. v. Parricidium.
vmoritel chloveka. v. Homicida.
vmoritel Matere. v. Matricida.
vmoritel otcza. v. Parricida.
vmoritel pſza. v. Canicida.
vmuknujem. v. Conticeſco.

V N.

vnoſenye. v. Multiplicatio.
vnoſim. v. Multiplico.
vnoſina. v. Multitudo.
vnuk. v. Nepos.
vnuka. v. Neptis.
vnukin mûs. v. Progener.

V. O.

vód. v. Ductus.
vód po vſzem ſzvetu prelêvanye. v. Cataclyſmus.
voda v. Aqua.
voda kiſzela. v. Acidulæ.
voda ſztoiecha. v. Stagnum.
voda zdencha. v. Fontana.
vodè chlovechie guſzto kaplenye, gdaſze zadêrſati nemore. v. Stranguria.
vodè napelanye. v. Aquæductio.
vodè tesko puſchanye. v. Dysſuria.
vodè zabêrtvenye vu chloveku &c. v. Ischuria.
voden, a, o. v. Aquaticus.
vodena czév, po koiſze voda pelya v. Siphon.
vodeni mehùr. v. Bulla. N. 1.
vodeni beteg. v. Hydrops, Hydropiſis.
vodenichen. v. Hydropicus.
vodim. v. Duco. N. 1.
voditel. v. Ductor.
vodopía. v. Hydropota, Abſtemius.
vodùm méſſam. v. Diluo.
vogyenye. v. Ductus.
vojnik. v. Miles, Bellator, Præliator.
vojnik ſztàri. v. Miles.
vóiſzk. v. Cera.
vojſzka v. Exercitus, Bellum.
vojſzka na vode. v. Claſſis.
vojſzka såb, y miſſev. v Batrachomyomachia.
vojujem. v. Milito.
vojvoda. v. Dux. N. 1.
vol. v. Bos.
volàr. v. Bubolcus, Boarius.
vólya. v. voluntas.
vólya ſzpuſchena, nerázloſna. v. Libido,
vólyim. v. Malo.
volovzki jezik, tráva. v. Bugloſſus.

vo-

Digitized by Google

vonyam. v. Fœteo, Sordeo.
Vonyatichinìm. v. Fœtido.
vonyav. v. Fœtidus.
Vonyba. v. Fœtor.
vóſa. v. Dolium.
voſchen. v. Cereus, a, um. Ceratus.
Voſchenicza. v. Cereus, ei.
vòz. v. Plauſtrum, Vehis.
vorecz. v. Vector.
vorenye. v. Vectio. Vectura.
vorger. v. Mucus.
vozim. v. Veho.
vózni, a, o. v. Vectorius.
vozim cheſzto. v. Vectito.
vozim navode. v. Remigo.
vozlyiv. v. Vectabilis.
vòz pun. v. Vehes.

VP.

vpelyávam. v. Introduco, Induco.
vpelyanye. v. Introductio.
vplamenim. v. Inflammo.
vplamnenye. v. Inflammatio.
vplétam. v. Implico.
vpletenye. v. Implicatio.
vpregam. v. Jungo. N. 2.
vpuchujem. v. Informo.
vpútenye. v. Informatio.

VR.

vrábecz. v. Paſſer.
vràch. v. Medicator, Curator.
vrácharich lebudkakov. v. Medicaſter.
vrachatnicza. v. Medicabulum.
vráchenye. v. Medicatio, Cura. N. 2.
vráchim. v. Medeor, Curo, N. 3. Medico.
vrachlyiv. v. Medibilis, Medicamentoſus.
vrachlyivo. v. Medicabiliter, Medicinaliter.
vráchni, a, o. v. Medicamentarius, a, um.
vráchtvo. v. Medicamen, Medela.
vràg. v. Diabolus.
vragometen. v. Dæmoniacus, Obſeſſus.

vràn, na, no. v. Niger.
vrana. v. Cornix.
vraſenye. v. Læſio.
vrasji. v. Dæmonicus, Diabolicus.
vraſújem. v. Lædo.
vraſzka. v. Ruga.
vraſzkav. v. Rugoſus.
vràt. v. Collum.
vráta zvunſzka. v. Fores.
vráta. v. Porta, Oſtium, Janua.
vráta od zada. v. Poſticum.
vratàr. v. Janitor, Oſtiarius.
vratarícza. v. Janitrix.
Na vráta vſzaka, dácha poſztavlyena. v. Oſtiarium.
vratilo. v. Liciatorium.
vratnà peta. v. Cardo.
vratnicze, kêſze na dvè ſztráne odpirája. v. Valvæ. N. 1.
vratni vugli. v. Antæ.
vráven. v. Rectà, Directè.
vreche. v. Saccus.
vrechenye. v. Faſcinamentum.
vrechlyiv. v. Faſcinatorius.
vrèd. v. Cito.
vréden. v. Dignus.
vrédnoſzt. v. Dignitas.
vrekujem. v. Faſcino.
vréme. v. Tempus.
vremeni. v. Temporalis, Temporaneus.
vrem. v. Bullio, Ferveo.
vrenye. v. Bullitus.
vreteno. v. Fuſus, Verticillum. Spondylus.
vrezávam. v. Incido.
vrùch. v. Calidus.
vrùch, kipùch. v. Fervidus.
vruche mi je. v. Caleo.
vruchina. v. Calor.
vruchina velika. v. Æſtus.
vživam. v. Fruor, Potior. N. 2. Utor.

VSZ.

Vſzagyenye. v. Implantatio.
Vſzagyujem. v. Implanto.
vſzagdar. v. Semper, Perpetuò.
vſzagdaſſnyi. v. Perpetuus.
vſzaki. v. Qvilibet, Qvivis.
vſzegdàr. v. Semper.

vſzegder. v. Ubiqve, Ubivis.
vſzehavam. v. Areſio.
vſzekujem. v. Emungo.
vſzeſzvechak. v. November.
vſzevdily. v. Aſſiduè, Continuò.
vſzirujem. v. Coagulo.
vſzkakujem. v. Profugio.
vſzkok. v. Transfuga.
vſzliſſujem. v. Exaudio.
vſztajemſze. v. Surgo, Aſſurgo.
vſztávlyam. v. Detineo, Siſto.
vſztavlénye. v. Detentio.
vſzteſem. v. Cohibeo, Retraho.

VT.

vtáplyam. v. Mergo, ſubmergo.
vtaſenye. v. Mitigatio, Placatio, Sedatio.
vtaſujem. v. Sedo, Mitigo, Placo.
vtechenye, k-komu. v. Refugium.
vtéchemſze k-komu. v. Refugio, Confugio.
vtelovlyenye. v. Incarnatio.
vtelovlyen. v. Incarnatus.
vtevêrgyujem. v. Firmo.
vtêrnenye zubòv. v. Stupor. N. 3.
vtiſſujem. v. Mitigo, Placo, Lenio.
vtrepávam. v. Torpeo, Labo.
vtúſcham. v. Sagino, Impinguo.

VU.

vu. v. In.
Vuchen. v. Eruditus, Doctus.
Vuchenichtvo. v. Diſcipulatus.
vuchenicza. v. Diſcipula.
vuchenik. v. Diſcipulus.
vuchìm. v. Doceo, Inſtruo, Erudio.
vuchìmſze. v. Studeo, Diſco.
vùd. v. Membrum.
vúdarecz. v. Ictus.
Na vude kotriga razchinyanye. v. Anatomia.
vúdicza. v. Hamus.
vudiram. v. Percutio, ferio.

Digitized by Google

vudne. v. Interdiu.
vudrenye. v. Percuſſio.
vuga. v. Picus viridis.
vugel. v. Angulus.
vug blyemſze. v. Declino, Vito.
vuglen. v. Carbo.
vuglenàr. v. Carbonarius.
vuglenicza. v. Carbonaria.
vuglen ſiv. v. Pruna.
vugnenye. v. Declinatio.
vugêrſzka Zemlya. v. Hungaria.
vugoden. v. Acceptus, Placidus.
vugor. v. Anguilla.
vugorek. v. Cucumis.
vugrin. v. Hunus.
vuho. v. Auris.
vuhaſzt. v. Auritus.
vuhàjam. v. Profugio.
vuhelzni. v. Auricularis.
vuhvecz. v. Piton.
vuhvicza. v. Pitoniſſa.
vujecz. v. Avunculus.
vùk. v. Lupus.
vulicza. v. Platea.
vulicza téſzna. v. Angiportus.
vuliſche. v. Alveare.
vulnyàk. v. Apiarium.
vúlog na nogah. v. Podagra.
vulog na rukah. v. Chiragra.
vulog na kolenu. v. Gonagra.
vulosjiv. v. Podagricus.
vun. v. Foras.
vuna. v. Lana
vunaizt. v. Laneus.
vune. v. Foris.
vunenna meſtria. v. Lanificium.
vune chéſzravecz. v. Carminator.
vune chéſzravicza. v. Carminatrix.
vunu chéſzram. v. Carmino.
vunum premétavecz. v. Lanificus.
vupletki. v. Impilia.
vura. v. Hora.
vura negda vodena, ſzada péſchena. v. Clepſydra.
vura ſzunchena. v. Solarium.
vurar. v. Horarius, ii.
vure. v. Horologium.
vure jedne dug. v. Horalis.
vùſs. v. Pes. N. 3. Pediculus. N. 2.
vùſs mláda. v. Pedicellus.
vusàr. v. Reſtio. Funarius.
vúſe. v. Funis, Reſtis.
vuſe, kêmize máchke ſelétne privesúju. v. Rudens.
vuſganye. v. Accenſio.
vuſiſem. v. Accendo.
vuſsèſz kinch. v. Inaures.
vuſsèſz ſvenchanye. v. Tinnitus, ſcilicèt aurium.
vuſſiv. v. Pedicoſus.
vuſſivoſzt. v. Pediculatio.
vuſſnì, a, o. v. Pedicularis.
vuſznicze. v. Labia.
vuſzta. v. Os, oris.
vuſztecza. v. Oſcillum, Oſculum. N. 2.
vuſztnà praznócha. v. Bucca.
vuſztno ſzpriſchanye. v. Aphtæ.
vutel. v. Foraminoſus, Foraminatus.
vutlina. v. Foramen.
vutroba. v. Uter, eri.
vuza. v. Carcer.
vúzda remenye. v. Habena.
vúzda ſvala. v. Frenum.
vúzdam, ſvalìm. v. Freno.
vuzek. v. Arctus Angnſtus.
vuzel. v. Nodus.
vuzem. v. Paſcha.
vúzim. v. Incarcero.
vuzko. v. Arcte, Anguſtè.
vuzliv. v. Nodoſus.
vuzlivoſzt. v. Nodatio.

VZ.

vzájem dáiem, kaj narad opet dobívam. v. Commodo.
vzájem dajem, ali rauno, kaj dájem, narad nedobivam, nego v-jednakoj vrédnoſzti vu penezéh. v. Mutuo.
vzájem jemlyem. v. Mutuor.
vzdêrſanye. v. Abſtinentia.
vzdêrſávamſze. v. Abſtineo.
vzimam. v. Accipio.
vzimam narad. v. Recipio.
vzimam ſzilum. v. Rapio.
vzimam muchéch. v. Surripio.
vſztuplyujem. v. Ingredior.

Z.

ZA.

Za. v. Pro, Poſt.
Zabadam. v. Infigo.
Zabádanye. v. Infixio.
Zábava. v. Retardatio.
Zabavicza. v. Vexator, Irritator.
Zabavim. v. Retardo.
Zabávlyam. v. Vexo, Moleſto, Irrito.
Zabêrtvávam. v. Obturo.
Zabertvenye. v. Obturatio.
Zabiam. v. Incutio.
Zabienye. v. Incuſſio.
Zablyenye. v. Oblivio.
Zablugyenye. v. Aberratio, Error.
Zablugyújem. v. Aberro, Devio.
Zablyiv. v. Obliviofus.
Zablyujem. v. Oblivifcor.
Zabolujem. v. Indoleo.
Zabudalyujemſze. v. Stupeo.
Zachêrlenenye. v. Erubeſcentia.
Zachêrlenujemſze. v. Erubeſco.
Zachetek. v. Principium, Exordium, Initium.
Zachetnik. v. Author, Auctor.
Záchinba. v. Condimentum, Aroma.
Zachinbízki krámar. v. Aromatarius.
Zachinyam. v. Condio.
Zachinyam, Prichinyam. v. Incipio, Ordior, Inchoo.
Zachudujemſze. v. Admiror.
Zachuvanye. v. Conſervatio, Aſſervatio.
Zachuvávam. v. Conſervo, Aſſervo.
Záda. v. Retrò.
Odzáda. v. Retrorſum.
Zádavek. v. Arrha, Arrhabo.
Zadávlyam. v. Suffoco.
Zadávlyenye. v. Suffocatio.
Zadêrezávam. v. Irrito.
Zadêrgávam. v. Strangulo, Illaqueo.

Zadêr-

Digitized by Google

Zadêrlyivicza. v. Irritator.
Zadêrſanye. v. Detentio.
Zadêrsàvam. v. Detineo.
Zadêrſávavecz. v. Detentor.
Zadêrska, Pruglo. v. Laqveus.
Zadévamſze. v. Impingo.
Zadimújem. v. Fumigo.
Zádnyi. v. Ultimus.
Zadoſzta. v. Satis, Affatim.
Zadoválycam. v. Satisfacio.
Zadrémanye. v. Sopor.
Zadrémanye chinechi. v. Soporifer.
Zadrémanye komu chinìm. v. Soporo.
Zadremlyujem. v. Obdormio.
Zadrevenimſze. v. Rigeo.
Zaduſſenye. v. Suffocatio.
Zagínyam. v. Impello.
Zágonyka. v. Ænigma.
Zagaſújem. v. Vado.
Zagêrmujem. v. Tono.
Zagêrnyujem. v. Cooperio, Contego.
Zagluſſujemſze. v. Obſurdeſco.
Zagnyávlyam. v. Suffoco, Strangulo.
Zagnyetenye. v. Oppreſſio.
Zagovárjamſze. v. Voveo.
Zágovor. v. Votum.
Zagovornik. v. Advocatus.
Zagrablyujem. v. Haurio.
Zagrágyam. v. Sepio.
Zagráiamſze. v. Minor, Comminor.
Zágreb. v. Zagrabia.
Zagreſſujem. v. Pecco.
Zagrizavam. v. Admordeo.
Zagutenye. v. Suffocatio.
Zágvozda. v. Cuneus.
Zahitávam. v. Abjicio.
Záhod. v. Circuitus, Seceſus.
Zahvalnoſzt. v. Gratia, Gratitudo.
Zája. v. Retro.
Zájecz. v. Lepus.
Zajchecz. v. Lepuſculus.
Zajchecz morſzki. v. Guniculus.
Zajchev, a. o. v. Leporinus.
Zajedno. v. Simul, Una.
Zaimàch. v. Situla Aqvalis.
Zaimlyem vodu. v. Haurio.
Zákaj. v. Qvarè, Cur.

Zakaizáto. v. Qvapropter, Idcirco.
Zakápam. v. Sepelio.
Zakêrpavam. v. Refarcio.
Zakeſznenye. v. Retardatio.
Zakeſznujem. v. Retardo.
Základ. v. Pignus, Hypotheca.
Zakladújem. v. Oppignoro, Hypotheco.
Zaklanye. v. Occiſio, Peremptio.
Zaklenenye. v. Obſeratio.
Zaklenujem. v. Obſero.
Zákletva. v. Jusjurandum.
Zaklínyam. v. Adjuro.
Zaklínyam hmen Dúha. v. Exorcizo.
Zaklínyamſze. v. Juro.
Zaklínaynye. v. Adjuratio.
Zakolujem. v. Occido, Macto.
Zákon. v. Mors, Conſvetudo, Uſus.
Zákon, Pravicza. v. Lex.
Zákon Sz. hiſtva. v. Matrimonium.
Zakopanye. v. Sepultura.
Zakrachujem. v. Denego, Nego.
Zakrichanye. v. Exclamatio.
Zakrichujem. v. Exclamo.
Zákrov. v. Velamen.
Zakrov za pêrſze. v. Pectorale.
Zakruſujem. v. Circulo.
Zakuplyávam. v. Coemo.
Zakuplyenye. v. Coemptio.
Zaiágam. v. Oppignoro.
Zaletavamſze. v. Involo.
Zaletávka, kumſze vráta znutra zapiraju. v. Vectis.
Zalévam. v. Rigo, Irrigo, Impleo.
Zalévanye. v. Irrigatio.
Zálog. v. Pignus.
Zaloſaj. v. Bolus.
Zaludu. v. Fruſtra, Gratiis.
Zalyublyujem. v. Adamo.
Zamahújem. v. Vibro.
Zamámlenye. v. Dementatio.
Zamamlyújem. v. Demento.
Zamaſújem. v. Illinio, oblinio.
Zamázanye. v. Maculatio.
Zamazávam. v. Maculo.
Zámera. v. Offenſa.

Zámera mála. v. Offenſiuncula.
Zaményam. v. Commuto, Permuto.
Zamérjamſze. v. Offendo. N. 1.
Zámer. v. Offenſa.
Zamérkanye. v. Obſervatio. N. 2.
Zamerkújem guſzo krát. v. Obſervitò.
Záměrtev. v. Semimortuus.
Zamêrznenye. v. Congelatio.
Zamotanye. v. Implicatio.
Zamotávam. v. Implico.
Zamreſújem. v. Irretio.
Zamukújem. v. Obticeſco.
Zanemújem. v. Obmuteſco.
Zaniſtar drugoga dêrsim. v. Aſpernor, Contemno.
Zanohticza. v. Redivia.
Zanoſſenye deteta. v. Conceptio.
Zanoſſujem. v. Concipio. N. 1.
Zapad. v. Occidens.
Západ ſzunchenì v. Sol.
Západni, a. o. v. Occidentalis.
Zapechachenye. v. Obſignatio
Zapechachujem. v. Obſigno.
Zapekujem. v. Aduro.
Zapêrpran. v. Piperatus.
Zapiram. v. Claudo, Occludo.
Zapiſzanye. v. Inſcriptio.
Zapiſzávam. v. Inſcribo.
Zapléchem. v. Implico, Innecto.
Zaplétam. v. Intrico.
Zapletenye. v. Implicatio.
Zapletki okolo nóg guſzecheh &c. v. Tricæ. N. 1.
Zápornicza. v. Vectis.
Zápoved. v. Mandatum.
Zapovédam. v. Mando, N. 1. Jubeo, Impero.
Zaprèchenye. v. Obſtaculum.
Zapuſcham. v. Deſero, Negligo.
Zapuſchanye. v. Neglectio.
Zarana. v. Manè.
Zareſújem. v. Incido.
Zaruchàm. v. Deſponſo.
Zaruchanye. v. Deſponſatio.
Záruchnicza. v. Sponſa.
Záruchnik. v. Sponſus.
Záruki. v. Sponſalia.
Zaſganye. v. Inuſtio.

Digitized by G

Zaſiſem. v. Incendo.
Zaskêrgutávam. v. Strideo.
Zaſſivávam. v. Inſuo.
Záſzad. v. Plantatio.
Zaſzágyam. v. Implanto.
Záſzed. v. Inſidiæ.
Zaſzêdam. v. Inſidior.
Záſzednik. v. Inſidiator.
Zaſzipávám. v. Oppleo, Obruo.
Záſzlêplyam. v. Ob, vel Excœco.
Záſzlon. v. Cortina.
Zaſzlusújem. v. Meteor.
Záſzmolújem. v. Impico.
Zaſzopújemſze. v. Anhelo.
Záſzpân. v. Somnolentus.
Zaſzpána bôl. v. Veternus.
Zaſzpánecz. v. Dormitator.
Zaſzpávam. v. Indormio.
Zaſzpávati prichinyam. v. Dormiſco, Dormiturio.
Zaſztájemſze. v. Occurro. N. 2.
Záſztanek. v. Occurſus.
Záſztava. v. Vexillum.
Záſztavek, kêmſze voda na melinu ſztávlya. v. Cataracta. N. 3.
Zaſztavnik. v. Signifer, Vexillarius.
Zaſztávlyam. v. Detineo.
Zaſztávlyenye. v. Detentio.
Zaſztigávam. v. Aſſequor.
Zaſztiram. v. Obtego.
Záſztor. v. Cortina.
Zaſzunka. v. Repages, Repagulum.
Zatájam. v. Nego, Occulto.
Zatajenye. v. Negatio, Occultatio.
Zatajnik vere. v. Apoſtata.
Zatikavam. v. Oppilo.
Zatikávanye. v. Oppilatio.
Zatiram. v. Pefſumdo, Deſtruo.
Zatiſzkam. v. Oppilo.
Záto. v. Propterea, Ideò, Idcircò.
Zatrudgyen. v. Laſſus.
Zatrudgyenye. v. Defatigatio, Laſſitudo.
Zatrudgyujem. v. Defatigo.
Zatvor. v. Clauſtrum, Clauſura.

Zatupújem. v. Hebeto, Obtundo.
Zavêrgávam. v. Abjicio.
Zavêrnyújem. v. Repello.
Zaveſújem. v. Ligo.
Závez. v. Ligamen.
Zavezanya prekêrſitel. v. Fœdifragus.
Zauffávam. v. Confido.
Zaviam. v. Involvo.
Zaviam kot vùk. v. Ululo.
Zavianye pſzòv, vukòv. v. Ululatus.
Zavianye puta. v. Anfractus.
Záviat. v. Flexuoſus.
Zaviemlyem. v. Occupo.
Závjetje. v. Occupatio.
Zavikávam. v. Exclamo.
Zaviram kolo. v. Suffamino.
Zavitek. v. Involucrum.
Zavitje. v. Involutio.
Závor na vratah. v. Repages.
Závor na kolo. v. Suffamen.
Zavozdávam. v. Freno.
Zavúzlanye. v. Innodatio.
Zavuzlújem. v. Innodo.
Zazáblyen. v. Attonitus.
Zazávam. v. Invoco.
Zazávanye. v. Invocatio.
Zazidanye. v. Obmuratio, Immuratio.
Zazidávam. v. Obmuro, Immuro.
Zaznamenujem. v. Signo, Obſigno.
Zaznamenuvanye. v. Obſignatio, Notatio.

Z B.

Zbantúvanye. v. Offenſa.
Zbienye. v. Percuſſio, Verberatio, Concuſſio.
Zblyuvanye. v. Vomitus Vomitio.
Zblyuvávam. v. Evomo.
Zbrájam. v. Dinumero.
Zbriſzanye. v. Deletio.
Zbriſzávam. v. Extergo, Tergo, Deleo.
Zbuditel. v. Excitator.
Zbugyávamſze. v. Expergiſcor, Evigilo.
Zbugyavajuche vure. v. Excitatorium.
Zbúgyenye. v. Excitatio.
Zbugyávam. v. Excito, Expergefacio.
Zbúrkanye. v. Turbatio, Conturbatio.
Zbúrkanye obchine. v. Seditio.

Z D.

Zdalka. v. Eminùs.
Zdehávam. v. Expiro.
Zdehnenye. v. Expiratio.
Zdela. v. Scutella.
Zdêla velika ſiroka. v. Patena.
Zdela moskrà gluboka. v. Gabata.
Zdelàr. v. Scutellarius.
Zdelicza. v. Catillus.
Zdelo-lis, zdèl obliſzavecz. v. Catillo, onis.
Zdélnyak. v. Scutellarium.
Zdenchecz. v. Fonticulus.
Zdenchen. v. Fontalis.
Ž-zdencza izhajajuchi. v. Fontigenus.
Zdenczèv ſzvetek, y obſzloſávanye. v. Fontanalia.
Zdenecz tekuchi. v. Fons.
Zdenecz s-krovom. v. Puteus.
Zdêrianye. v. Continentia, Abſtinentia.
Zdêrsávam. v. Contineo.
Zdihávam. v. Suſpiro.
Zdihávanye. v. Suſpirium.
Zdrav. v. Incolumis, Sanus.
Zdravo, Zdravo budi. v. Salve.
Zdrávje. v. Sanitas.
Zdruſenye. v. Conſociatio.
Zdruſim. v. Conſocio.
Zdvajam. v. Deſpero.
Zdvojenye. v. Deſperatio.

Z E.

Zeba. v. Frigilla.
Zebeme. v. Frigeo.
Zegrêiamſze. v. Calefio.
Zêham. v. Oſcito.
Zêhanye. v. Oſcitatio.
Zel. v. Malus.
Zelen. v. Viridis.

Zele-

Digitized by Google

Zelenimſze. v. Vireo.
Zelenina. v. Viror.
Zeleníne meſzto, gde raſzte. v. Viretum, Viridarium.
Zelye. v. Olus, Caulis. N. 2.
Zeljiche. v. Oluſculum.
Zeliſche zlocheſzto. v. Corchorus.
Zemelſzki. v. Terreſtris.
Zemlya. v. Terra, Humus, Solum.
Zemlya béla. kamen béli. v. Gypſum.
Zemlya na dugom med dvojem morjem. v. Iſthmus.
Zemlyàk. v. Patriota, Conterraneus.
Zemlye, ali Nebaraſzprenye v. Chaſma.
Zêrczalo. v. Speculum.
Zêrno. v. Granum.
Zeſganye. v. Combuſtio.
Zeſgávam. v. Comburo.
zeſſvávam. v. Conſuo.
zeſztajemſze. v. Obvio, Occurro.
zet. v. Gener
zévam. v. Expiro.
zévanye. v. Expiratio.
zevrelicza. v. Vappa.
zevſzeh ſzterân. v. Undequaque, Undique.
zevſzéma. v. Omnimodè, Prorſus, Penitus.
zeráriam. v. Matureſco.
zezávam. v. Evoco, Provoco.

Z G.

zgágyamſze. v. Contingo, Evenio.
zgibicza. v. Junctura.
zgogyenye. v. Eventus, Caſus.
zgora. v. Super, Deſuper.
zgotávlyam. v. Perficio, Abſolvo.
zgotávlyanye. v. Perfectio, N. 2. Abſolutio. N. 2.
zgovárjamſze. v. Condico.
zgovorenye. v. Condictum.
zgrinyam. v. Compono.
zgublyávam. v. Perdo, Amitto.
zgublyenye. v. Amiſſio, Perditio.
zguza. v. Ruga.

Z H.

zhabitel. v. Deſtructor.
zhablenye. v. Deſtructio, Corruptio.
zhódiſche. v. Conventus.
zhódiſche hman. drusbeni kov. v. Conventiculum.
zhrakanye. v. Excreatio.
zhrakujem. v. Excreo.

Z I.

ziam. v. Hio.
zianye. v. Hiatus.
zibka. v. Cunabula.
zibkin, a, o. v. Cunalis.
ziblyem. v. Agito.
zid. v. Murus.
zidàr. v. Murarius.
zid varaski. v. Mœnia.
zjedinam. v. Coaduno, Complano.
zima. v. Frigus.
zima, zimizko vréme. v. Hyems.
zimem. v. Frigeo.
zimen. v. Frigidus.
zimlichav. v. Febricoſus.
zimlichicza. v. Febricula.
zimlichin. v. Febrilis.
zimlicze &c. priſztupenye. v. Paroxyſmus.
zimlicza. v. Febris.
zimliczu dobivam. v. Febreſco.
zimliczu imam. v. Febricito Febrio.
zimizka halya. v. Chimaſtrû.
zimſzki, ka, ko. v. Hyemalis.
zimujem. v. Hyemo, Hyberno.
zimuvanya meſzto v. Hyberna.
zimuvanye. v. Hybernatio, Hyematio.
ziſzkávam. v. Inquiro, Quæro.

Z L.

zlágam. v. Compono.
zláganye. v. Compoſitio.
zlagávam, laſem. v. Mentior.
zlaménye. v. Signum, Nota.
zlaménye zaſgano. v. Stigma.
zlamenujem. v. Signo, Noto.
zlàt. v. Aureus, a, um.
zlàt lancz. v. Torques.
zlatem lanczem nakincheni. v. Torquatus.
zláta ruda. v. Aurifodina.
zlata runa. v. Aureum vellus.
zlatàr. v. Aurifex.
zlàt dukat. v. Aureus, ei.
zlatenicza. v. Bilis.
zlatenicza po télu razleana. v. Icteritia.
zlatenniczu po télu razleanu têrpechi. v. Ictericus.
zlato. v. Aurum.
zlatenye. v. Auratura.
zlatim. v. Deauro.
zláto chiſzto. v. Obrizum.
zláto zrézano, nacifrano. v. Aurum.
zlató-laſz. v. Auricomus.
zlato tàt, zlato-krad. v. Aurifur.
zlehkóchenye. v. Alleviatio.
zlehkótim. v. Allevio.
zlévam vodu. &c. v. Effundo.
zlévam. v. Conflo.
zlévanye. v. Effuſio.
zlévanye, raztalenye. v. Conflatio.
zlo. v. Malè.
zloba. v. Malignitas.
zloben. v. Malignoſus.
zlocheſzt. v. Neqvam, Malus.
zlochinenye. v. Malefactum.
zlochinecz. v. Maleficus.
zlochinim. v. Malefacio.
zlochinſztvo. v. Maleficium.
zlochinitel. v. Malefactor.
zlovolyen. v. Malevolus.
zlovolyno. v. Malevolè.
zlovolynoſzt. v. Malevolentia.
zlogovorenye. v. Maledicentia.
zlovsivam. v. Abutor.
zlovsivanye. v. Abuſus.
zmámlyam, v. Demento.

zmá-

Bayerische Staatsbibliothek München

Digitized by

zmámlyamſze. v. Deliro, Inſanio.
zmamlyenye. v. Dementatio, Inſania, Delirium.m
zmàj. v. Draco
zméchem. v. Exonero.
zmechìm. v. Gravo.
zmechìna. v. Gravitas.
zmekávam. v. Rapio.
zmekávam nogu &c. v. Luxo.
zmeknenye. v. Rapina.
zmeknenye kotrig. v. Luxatio.
zmenkávam. v. Deficio.
zmenkanye. v. Defectus, Defectio. N. 1.
zmérjam. v. Menſuro, Collimo.
zmêrzávamſze. v. Congelaſco.
zmêrznenye. v. Congelatio.
zméſſanye. v. Permixtio.
zmeſſávam. v. Commiſceo.
zmétam, pomechem. v. Verro, Everro.
zmikávam. v. Rapio.
zmikávanye. v. Rapina.
zmikávavecz. v. Raptor.
zmiſsiyávam. v. Excogito, Commentor.
zmiſslyávecz. v. Commentator, Excogitator.
zmiſslyenye. v. Commentum, Commentatio, Excogitatio.
zmiſslenye Pete skole. v. Fabula.
zmuchujem. v. Turbo.
zmutnya. v. Turbatio.
zmútnya v-lyucztvu. v. Tumultus.
znamẽnye. v. Signum.
znamẽnye, kô z-porodom izide. v. Nævus.
znamẽnye, kêmſze Vojniki vu Voiſzki med ſzobum poznávaju. v. Teſſera.
znamẽnye vaſgano na chelu. v. Stigma.
znamenujem. v. Significo.
znàm. v. Scio, Calleo.
znàn, e, z. v. Notus. N. 2.
znànye. v. Scientia, Notitia.
znànye, poznanye. v. Cognitio
znáſſam. v. Comporto.

znôj. v. Sudor.
znòj briſſechi rubecz, &c. v. Sudarium.
znoiechiſſe. v. Sudabundus.
znoienye. v. Sudatio.
znoimſze. v. Sudo.
znojnicza. v. Sudatrix.
znojni. v. Sudatorius.
znojnik. v. Sudator.
zôb. v. Avena.
zobùn. v. Interula, Subucula, Thorax. N. 1.
zopet. v. Rurſum, Iteratò.
zorja. v. Aurora.
zornicza zvézda. v. Lucifer, Phoſphorus.
zovem. v. Voco.
zràk. v. Aër, Aura, Æter.
zraſchamſze. v. Concreſco.
zràſcham. v. Creſco.
zraven. v. Rectà, Directè.
zravnávam. v. Coæquo, Complano.
z-rázlogom. v. Diſcretè.
z-rázlogom chinechi. v. Diſcretus.
zredom. v. Ordinatè.
zrel, a. v. Maturus.
zrélim. v. Matureſco.
zreloſzt. v. Maturitas.
zrézanye. v. Exciſio.
zrezávam. v. Excindo.
zriganye. v. Eructatio, Ructus.
zrigávamſze. v. Ructo, Eructo.
zrivávam. v. Extrudo.
zvànye. v. Vocatio.
zváſam. v. Conveho.
zùb. v. Dens.
zubache. v. Raſtrum.
zubachicze. v. Raſtellum.
zuberine. v. Gingiva.
zùb kutni. v. Molaris.
zube vàn zzterecheche imajuchi. v. Brochus.
zubaczt. v. Dentatus.
zubecz. v. Denticulus.
zube rétke imajuchi. v. Denticulatus.
zube puſcham. v. Dentio.
zube nemajuchi. v. Edentulus.
zubnà - bòl. v. Odontalgia.
zubnì pràh. v. Dentificium.

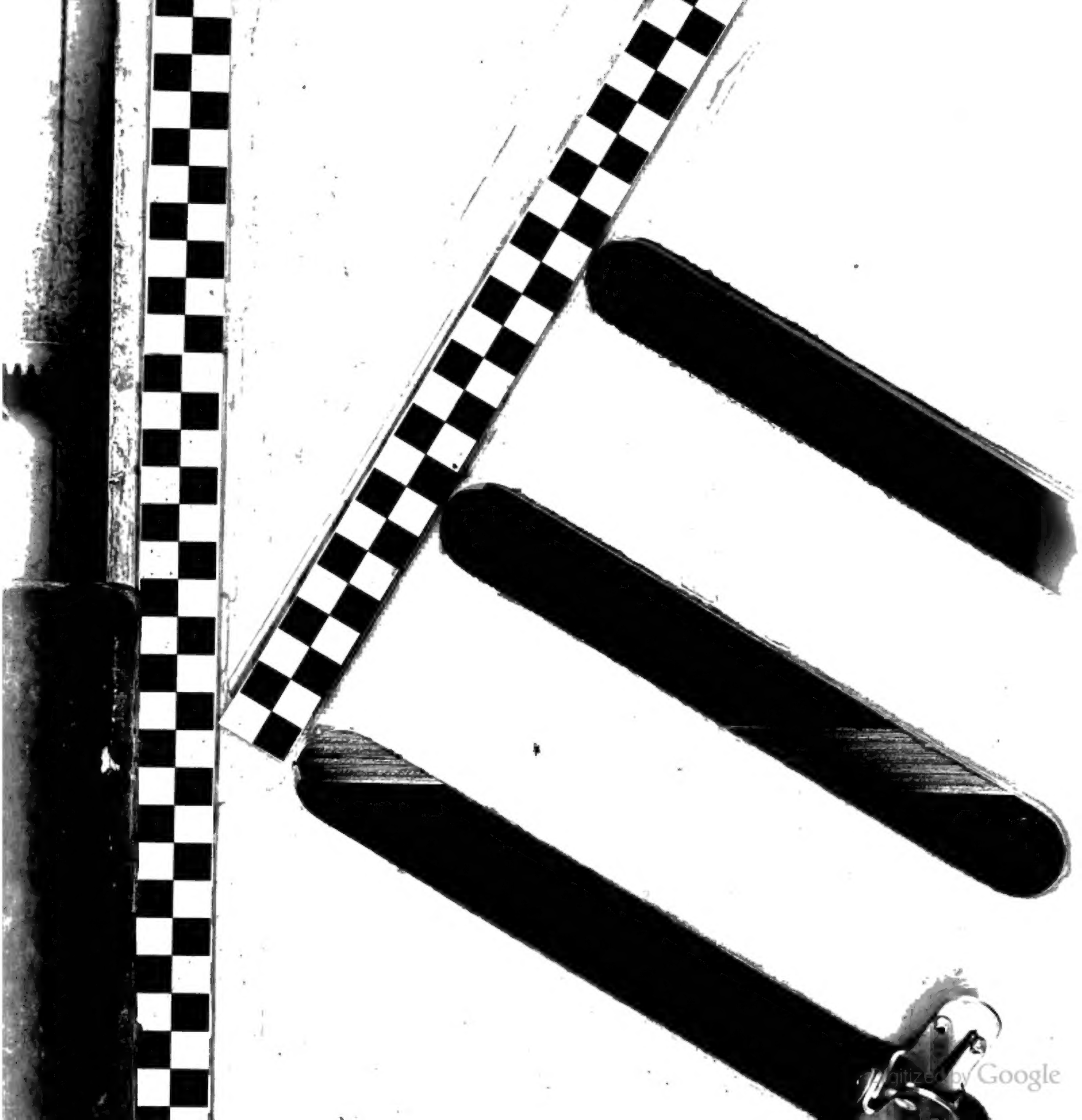
zubno chiſztilcze. v. Dentiſcalpium.
zubne kléſchicze. v. Dentifrangibulum.
zvédam. v. Reſcio, Exploro, Indago.
zvédanye. v. Exploratio, Inqviſitio.
zvédavecz. v. Explorator.
zvéjam. v. Vanno.
zvèr. v. Fera.
zvêrgávam. v. Expono, Depono, Excludo.
zvêrhom. v. Cumulatè.
zvêrhu. v. Super, Supra, Inſuper.
zverinſzka natura. v. Feritas. N. 2.
zverinſzke nature, prelyute. v. Ferus.
zverinſzki. v. Ferinus.
zvêrſſávam. v. Perficio, Abſolvo. N. 2.
zvêrſſen. v. Perfectus.
zverſſenye. v. Perfectio, Abſolutio. N. 2.
zvêrtávam. v. Perforo.
zvêrtánye. v. Perforatio.
zvéſzt. v. Conſcientia.
zvezávam ſzkup veſem. v. Colligo.
zvèzd nekuliko vkup. v. Aſtrum.
zvézda. v. Stella.
zvézda denicza. v. Phoſphorus, Lucifer.
zvézda vecherna. v. Heſperus.
zvézda hludna. v. Planeta.
zvezden, a, o. v. Stellatus.
zviram. v. Scaturio.
zviranyek. v. Scaturigo.
zviſſávam. v. Extollo, Exalto.
zviſſenye. v. Exaltatio.
zvòn. v. Campana.
zvonàr. v. Campanator.
zvonchecz. v. Tintinnabulum.
zvonik. v. Campanile.
zvonim. v. Pulſo.
zvónczki bat z-kêmſze zvoni. v. Ropalum.
zvrachujem. v. Sano.
zvùn. v. Extra.
zvunſzki v. Exterus.

O. A. M. D. G. & B. V. H.

XX V.89

Digitize

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google